THE NEW TIBETAN - ENGLISH DICTIONARY OF MODERN TIBETAN

MELVYN C. GOLDSTEIN, Editor

T. N. SHELLING and J. T. SURKHANG, Assistant Editors

With the help of PIERRE ROBILLARD

The New Tibetan-English Dictionary of Modern Tibetan

Melvyn C. Goldstein
Editor

T. N. Shelling and J. T. Surkhang
Assistant Editors

WITH THE HELP OF
Pierre Robillard

UNIVERSITY OF CALIFORNIA PRESS
Berkeley • Los Angeles • London

University of California Press
Berkeley and Los Angeles, California

University of California Press, Ltd.
London, England

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

The new Tibetan-English dictionary of modern Tibetan / Melvyn C. Goldstein, editor;
T. N. Shelling and J. T. Surkhang, assistant editors ; with the help of Pierre Robillard.
p. cm.
ISBN 0-520-20437-9 (alk. paper)
1. Tibetan language—Dictionaries—English. I. Goldstein, Melvyn C. II. Shelling, T. N.
III. Surkhang, J. T.

PL3637.E5 N48 2001
495′.4321—dc21 00-047521

Printed in the United States of America

08 07 06 05 04 03 02 01
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

The paper used in this publication meets the minimum requirements
of ANSI/NISO Z39.48-1992 (R 1997) (*Permanence of Paper*). ♾

Contents

Acknowledgments and Preface

The opening of Tibetan areas in China to the outside world and the development of numerous Tibetan communities in exile have brought Western students and researchers face-to-face with an enormous mass of Modern Tibetan official and unofficial written materials. This dictionary has been prepared to assist Westerners to read those materials. Compilation of the dictionary was made possible by grants from the International Research and Studies Program of the Department of Education (PO17A30010) and the National Endowment for the Humanities (RT-21671-95), and I am grateful for their support of this project. I am also very grateful to Tashi Tsering and Ben Jiao for their careful and thoughtful assistance in defining lexical entries, to Pierre Robillard for his unstinting advice and assistance in creating and fine-tuning the Tibetan and linguistic fonts and for converting the entire dictionary into camera-ready copy. And last but certainly not least, I also want to offer thanks to Jan McDonald for her help in proofreading the final camera-ready copy and the many graduate and undergraduate students at Case Western Reserve University who worked on this project.

This dictionary of modern Tibetan contains a wide range of lexical items used in political, social, economic, literary and scientific discourse. It includes the tens of thousands of new words that have been coined or have come into use since the incorporation of Tibet into the People's Republic of China in 1951, as well as new terminology used in the Tibetan exile communities in South Asia. It also contains the core lexical terminology that is used in everyday life and standard modern writing, together with a large corpus of proverbs and sayings that appear frequently in contemporary literary materials.

In addition, the dictionary includes lexical items characteristic of the specialized genre called གཞུང་ཡིག་ or "government language." This genre was used by Tibetan government officials in all government documents, edicts and reports until the uprising in Tibet in 1959. Since large numbers of these materials have been preserved in Tibet's archives and will likely someday become available for research, it was decided to include terms characteristic of this specialized genre of modern Tibetan in the current dictionary.

The items included in this dictionary derive from many sources. First, the terms contained in Goldstein's previous dictionary (*Tibetan-English Dictionary of Modern Tibetan*, 1978) were edited and revised when appropriate. The second source of entries derives from a large corpus of modern literary materials that were read to discover new terms and to check and revise terms from the previous dictionary. Tens of thousands of additional lexical items were selected from these textual (and conversational) sources. And although it is impossible to mention every source from which a word was found, in general these included newspapers, novels, short stories, histories, political articles/reports and textbooks.

The main newspapers and magazines consulted were: བོད་མིའི་རང་དབང་, ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་, ཤེས་བྱ་, དམངས་གཙོ་, མི་དམངས་བརྙན་པར་, ལྷ་སའི་ཉིན་རེ་ཚགས་པར་, ལྷ་སའི་དགོང་དྲོའི་ཚགས་པར་, ཀྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས་, བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་, མི་རིགས་བརྙན་པར་, ལྷོ་ཁའི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་, སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག་.

The main novels, folktales and histories that were utilized were: གཙུག་གཡུ་, རྒྱ་ངོགས་གཏམ་རྒྱུད་; དཔལ་ཡོན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་སྐྱིད་སྡུག, རོ་སྒྲུང་, མི་ཚེའི་སྐྱིད་སྡུག་, མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་, བཀྲས་ཟུར་ཚང་གི་གཏམ་རྒྱུད་, ཀླུང་ནག་ཁྲོད་ཀྱི་བུ་གསོད་, སྲིད་ཚོད་དང་ལྷ་གཡུའི་ཕ་མ་, རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྷད་མེད་རང་བྱུང་ཟངས་, གསར་བརྗེའི་དྲན་ཐོ་, སྒྲུང་སྒྲུང་བདམས་བསྒྲིགས་, སྒྲུང་གཏམ་གསར་རྩོམ་གྱི་ཤེས་བྱ་མྱུར་སེལ་སྒྲོན་མེ, མི་ཚེའི་ཐ་རླབས་འཁྲུགས་པོ་, and the nineteen volumes of the series བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་.

In addition to these materials, a variety of dictionaries, glossaries and word lists have also been consulted:
From CHINA
དགེ་བཤེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་. བརྡ་དག་མིང་ཚིག་གསལ་བ་བཞུགས་. China, 1957.
དག་ཡིག་མ་ནོར་ལམ་བཟང་. China, 1958.
དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་. China, 1979.

རྒྱ་བོད་མིང་མཛོད་. China, 1979.
བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཚིག་མཛོད་. China, 1983.
ཀྲང་དབྱི་སུན་ (Ed.). རྒྱ་བོད་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་, China, 1985.
དཔེ་ཆོས་རྣ་བའི་བདུད་རྩི་. China, 1986.
ཏའེ་ལུན་ཞིན་ and ཏོའུ་ཚུན་ཆི་ (eds.). བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཀུན་བཏུས་ཚིག་མཛོད་. China, 1987.
བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་. དབྱིན་བོད་རྒྱ་གསུམ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་. China, 1988.
བྱ་ཚིག་ཚིག་མཛོད་. China, 1989.
རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་གྱི་ལས་ཁུངས་དང་ཁ་ལས་བྱ་ལས་སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་. China, 1989.
རྒྱ་བོད་ཁྲིམས་ལུགས་མིང་མཛོད་. China, 1990.
སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་རྒྱུན་མཁོ་དག་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་. China, 1990.
རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད་. China, 1991.
བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་གྱི་དངུལ་རྩའི་ཚིག་མཛོད་. China, 1991.
སྤྱི་དངོས་རིག་པའི་རྒྱ་བོད་ཐ་སྙད་ཤན་སྦྱར་. China, 1992.
སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་གི་ཚིག་མཛོད་. China, 1992.
བོད་རྒྱ་ནང་དོན་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད་. China, 1993.
ཞི་སའི་ཚིག་མཛོད་རབ་གསལ་མེ་ལོང་. China, 1993.
ནང་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད་. China, 1994.
བོད་རྒྱ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་དངོས་ལུགས་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད་. China, 1994.
བཀྲས་གླིང་. བོད་དབྱིན་རྒྱ་གསུམ་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད་. China, 1994.
སློབ་མའི་རྒྱུན་མཁོ་མངོན་བརྗོད་ལག་དེབ་. China, 1994.
བོད་རྒྱ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་རྫས་འགྱུར་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད་. China, 1994.
བོད་རྒྱ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་གྲངས་རིག་ཚིག་མཛོད་. China, 1994.
དགའ་བའི་རྡོ་རྗེས་. འཁྲུངས་དཔེ་དྲི་མེད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་. China, 1995.
བོད་རྒྱ་ལ་གསུམ་གྱི་བོད་སྨན་མིང་མཛོད་. China, 1998.
From INDIA
S.C.Das. Tibetan-English Dictionary. India, 1902.
C.A. Bell. English-Tibetan Colloquial Dictionary. India, 1905.
དུས་གསུམ་རིའུ་མིག་སོམ་ཉིའི་དྲ་གཙོད་པའི་རལ་གྲི་བཞུགས་སོ་. India, 1964.
L.S. Dagyab. བོད་བརྡའ་ཚིག་མཛོད་. India, 1966.
Acharya Sengye T. Naga and Tsepak Rigzin. བོད་དབྱིན་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་ཚོགས་དང་གཏམ་དཔེ་. India, 1994.
Pasang Yonden Arya. Dictionary of Tibetan Materia Medica. India: Motilal Banarsidass Publishers, 1998.
མཁར་སྟོད་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་. དུས་གསུམ་རིའུ་མིག་ཐུ་མིའི་དགོངས་གཏེར་. India, nd.
OTHER
B.V. Semechov. Russian-Tibetan Dictionary. Russia, 1963.
E. Richter. German-Tibetan Dictionary. Germany, 1966.
S.H.Buck. Tibetan-English Dictionary. U.S.A., 1969.
H.A. Jaschke. Tibetan-English Dictionary. England, 1881.

The sources for the genre of "government Tibetan" (གཞུང་ཡིག་) were mainly original handwritten documents. Most of these were made available by the Library of Tibetan Works and Studies in Dharamsala, and I am indebted to its former Director Mr. Gyatso Tsering and his staff for allowing us to peruse these to extract གཞུང་ཡིག་ terms. Other documents were found in published collections of documents and in my own private collection.

Finally, although we tried to make this work comprehensive in its inclusion of modern lexical items, terms from the Buddhist philosophical and ritual genre were considered beyond the scope of this dictionary and generally were not included.

Pronunciation

Consonants

g - similar to g in gone
k - similar to k in keep
gy - similar to gu in regulate
ky - similar to cu in cute
ñ - similar to ny in canyon
ŋ - similar to nga in sing-a-long
n - similar to n in name
m - similar to m in man
l - similar to l in let
lh - this is made something like an l with a heavy puff of aspiration said simultaneously
p - similar to p in pet
b - similar to b in bet
j - similar to j in jet
c - similar to ch in champ
dz - similar to ddz in adds up
ts - similar to ts in Patsy
s - similar to s in sit
t - similar to t in tip
d- similar to d in dip
h - similar to h in hip
sh- similar to sh in ship
tr - similar to tr in triumph
dr - similar to dr in drill
r - similar to r in rip
w - similar to w in wet
y - similar to y in yet

Vowels

a - similar to a in pa
u -similar to o in to
o - similar to o in so
ə - similar to a in alone
ɛ - similar to the e in prey
e- similar to e in bet but with the teeth almost closed
ɔ - similar to a in all
ü - similar to the ü in the German füllen
ö - similar to eu in the French seul

Tone markings

Tibetan has three major tones: high, low and falling (high falling and low falling). High tone is indicated by a line over the vowel, low tone by a line under the vowel and falling by a diagonal line over a vowel: dā

(high short), dāà (high falling), da̲ (low short), da̲à (low falling). The length of vowels is also phonemic in Tibetan and long vowels are indicated by the vowel written twice, for example, dāā (high long), da̲a̲ (low long). When vowels have no markings, it indicates a tone slightly lower than the preceding high vowel, e.g., mə̄ə̄mi, or slightly higher than the preceding low vowel, qa̲baa.

Using the Dictionary

The order of dictionary entries is main entry, pronunciation in parenthesis, meaning or meanings, and illustrations of usage. For example:

ཁ་དྲིས (kədrii̖) scarf ¶ ངས་ཁ་དྲིས་གསུམ་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought three scarves.

A number of special conventions are employed in this dictionary that require comment.

Verbs

Core verbs are single morphemes like བྱེད་ ("to do"). They are either active or involuntary/inactive (similar to transitive and intransitive), and typically undergo declension in accordance with tense. For example, the verb "to do" has four stems: present = བྱེད་, past = བྱས་, future = བྱ་; imperative = བྱོས་.

Dictionary entries will indicate whether a verb is active or involuntary by means of the abbreviations "va." for verb active and "vi." for verb inactive/ involuntary. If the verb has multiple stems, the main entry is cited in the present tense stem followed by its other stems. For example, the four stem verb "to do" will be cited as follows:

བྱེད་: p. བྱས་; f. བྱ་; imp. བྱོས་ (ce̲è) va. to do, to work

However, many verbs have less than four stems and some have only one stem. A one stem verb will be listed as follows:

ན་ (na̲) vi. to be sick/ ill

To facilitate looking up the verb stems one encounters in written materials all stems will be listed separately, e.g., the past tense stem of the verb "to do" (བྱས་), is not only listed in the main entry བྱེད་, but is also listed as a separate entry:

བྱས་ (cɛ̲ɛ̀) p. of བྱེད་

Derived Verbs and Gerundial Nominals

Tibetan has a category of derived verbs and gerundial nominals that require more complicated presentation conventions.

Derived verbs consist of a nominal word or compound such as the noun "work" (ལས་ཀ) and a verb that verbalizes the nominal, e.g., the verbalizing verb བྱེད་ ("to do"). Thus, where English has a separate verb "to work," Tibetan conveys this verbal notion by a nominal (ལས་ཀ་ work, job) + a verbalizer (བྱེད་ to do), i.e., ལས་ཀ་བྱེད་ means "to do work" or "to work." In a similar fashion, the verbal notion "sing" is conveyed by the nominal "song" (གཞས་) together with another common verbalizing verb, གཏོང་ ("to send"), so that གཞས་གཏོང་ literally means "to send a song" but really means "to sing." The four main verbalizing verbs in Tibetan are: བྱེད་ ("to do"), གཏོང་ ("to send"), རྒྱག་ ("to throw/do"), and ཤོད་ ("to say"). The parallel honorific verbalizers are གནང་/མཛད་ ("to do), སྐྱོན་ ("to throw, to do), གསུང་ ("to say"), ཞུ་ (" to say).

Verbalized nominal phrases are listed in the dictionary with the noun or noun compound as the main entry. For example, the above mentioned examples will be presented as follows:

ལས་ཀ་ (lɛ̲ɛ̀ga) work, job; va.—བྱེད་.

གཞས་ (shɛ̲ɛ̀) song; va.—གཏོང་.

ང་ལོག་ (ŋo̲loò) revolt, uprising; va.—རྒྱག་.

Note that an em-dash (—) is placed before the verbalizing verb as a substitute for the main entry. Thus, va.—གཏོང་ really means va. གཞས་གཏོང་. In some cases where more than one verbalizing verb can be used, the verbalizing verbs are listed in sequence, e.g., ཀ་ཁྲངས་ (gādraŋ) indexing alphabetically; va.—རྒྱག; —བརྩི་; —འགོད་ to number/

index alphabetically.

In order to conserve space, verbalized nominal phrases normally will not include the English gloss of the verbal meaning (e.g., "to work," "to sing," and "to revolt") because we feel the user will be able to derive these. However, in cases where we decided deriving the verbal meaning is not obvious, the verbal meaning was included. Two examples of this are the nouns མེ་མདའ་ (gun) and གནམ་གྲུ་ (airplane):

མེ་མདའ་ (menda) gun; va.—རྒྱག་ to shoot a gun.

གནམ་གྲུ་ (nəmdru); airplane; va.—གཏོང་ to fly an airplane.

Another genre of derived verbals consist of verbalizing verbs such as བྱེད་ or གཏོང་ used with nominal compounds that themselves are a combination of two verbs. For example, the term "liberation" or consists of the verb "བཅིངས་" to bind" plus the verb འགྲོལ་ "to release." When placed together, these convey the meaning "liberation" and enter into other nominal compounds such as "liberation movement" (བཅིངས་འགྲོལ་ལས་འགུལ་). This nominal compound in turn is verbalized to convey the verbal notion "to liberate" by adding the common verbalizing verb གཏོང་.

Such compounds will be listed in the dictionary in the same manner as the simple nominals cited above, e.g.: བཅིངས་འགྲོལ་ (jīŋdröö) liberation; va.—གཏོང་.
Once again note that the gloss "to liberate" is not cited.

Verbal nouns

Verbal nouns are verbs which in the gerundial or present participle form function as a noun in the sense that they name an action or state of being. Examples of these in English are: *Running* is good exercise. *Eating* fatty foods is bad. *Being* happy is important.

Tibetan has a class of noun-verb (and verb-verb) compounds that can be read depending on context either as verbs or verbal nouns. For example, the term ཁ་སྒྱུར་ can be read as a verbal phrase meaning "to turn around," the ཁ་ being a noun ("mouth") and སྒྱུར་ being a verb ("to change"). However, these two syllables can also be used together as a verbal noun meaning "turning around" or "changing direction." When used in this sense as a verbal noun, the compound can in turn be verbalized by adding the verbalizer གཏོང་. Thus, ཁ་སྒྱུར་པ་རེད་ and ཁ་སྒྱུར་གཏོང་པ་རེད་ both mean "turned around." Such constructions will be listed with the verbal noun as the head word, e.g.,

ཁ་སྒྱུར་ (kāgyur) turning around, changing direction; va. ཁ་སྒྱུར་; —གཏོང་
The second listing of ཁ་སྒྱུར་ after the va. indicates that ཁ་སྒྱུར་ also functions as a verb by itself.

Illustrative materials in dictionary entries

Many dictionary entries include examples of usage. These are always preceded by the symbol ¶ as in the following example:

ཀ་གྲངས་ (gādraŋ) numbering/ indexing alphabetically; va.—རྒྱག; —བཟོ་; —འགོད་ to number/ index alphabetically ¶ ཁོས་སྒམ་ཚང་མ་ཀ་གྲངས་གཞི་བཟུང་བཀོད་པ་རེད་ He numbered all the boxes alphabetically.
Note that the verb used in this example (བཀོད་) is the past tense stem of the verb འགོད་ whose present tense is the one listed in the main entry. Some illustrative materials such as this were constructed by the editors, but most derive from examples encountered in the literature. In the case of terms from the government language genre (shungyik), the original sentences/clauses were generally used, even though they are difficult.

Grammatical Introduction

Introduction

A number of the characteristics of the Tibetan language make compiling and using a Tibetan dictionary difficult. Tibetan, unlike Indo-European languages, does not indicate where "words" begin and end. Consequently, instead of the reader encountering a string of clearly delimited words, a string of syllables (separated by dots called ཚེག་) is ecountered. The reader, therefore, must decide how to group the syllables into word units and thus what combinations of syllables to look up in the dictionary. For example, in the sentence བོད་དམག་མི་གཟུགས་པོ་ཆེན་པོ་འདུག ("Tibetan soldiers are tall."), the eight syllables comprise the following five words: བོད་ ("Tibet"), དམག་མི་ ("soldier"), གཟུགས་པོ་ ("body"), ཆེན་པོ་ ("tall") and འདུག ("are").

Disaggregating Tibetan's syllables into discrete word units, however, is difficult because most syllables in Tibetan possess independent meaning, and strings of syllables can be read in different ways depending on context.

For example, just as the English word "soldier" is disyllabic, so too is the Tibetan word for "soldier" (དམག་མི་). However, while neither of the two English syllables has an independent meaning both of the Tibetan syllables do. The syllable དམག་ means "war" and མི་ means "person" or "not." Both Tibetan syllables, moreover, occur in other constructions, and even when side-by-side may not be linked together semantically. For example, in the sentence བོད་དམག་མི་བྲོས་ཀ་མེད་ཕྱིན་པ་རེད་ ("The Tibetan army had no choice but to flee"), although the syllable དམག་ is immediately adjacent to མི་, it is linked semantically to བོད་ ("Tibet") not to མི་. In this sentence, མི་ conveys its second meaning of "not" and modifies བྲོས་ ("flee") so that མི་བྲོས་ཀ་མེད་ means "no choice but to flee." Thus, the breakdown into word units in this sentence is not བོད་ (Tibet), དམག་མི་ ("soldier) and བྲོས་ ("flee"), but rather བོད་དམག་ ("Tibetan army") and མི་བྲོས་.

Moreover, because it is easy for Tibetans to combine syllables in new ways for style or to convey new concepts, there is constant flux in lexical terminology, even for relatively basic ideas. All languages change, of course, but in Tibetan the extent of "flux" is far greater than in English. Consequently, although we have tried to include all frequently occurring word units such as དམག་མི་ and བོད་དམག་, the reader will certainly encounter combinations that are not listed. In such cases, each individual syllable should be looked up and an attempt made to infer the compound meaning from its parts. To facilitate this process, an overview of the main principles of word formation in Tibetan is presented below.

Word Formation

1. Nominal compounds

Nominal compounds consist of two or four syllables each of which is a nonderived noun.

1.1 Synonymic compounds

Synonymic compounds consist of two syllables that are synonyms. The overall meaning of the compound word is identical to the meaning of each of the component parts. For example, སྟོབས་ཤུགས་ ("power, strength") is composed of two syllables: སྟོབས་ ("power, strength") and ཤུགས་ ("power, strength").

(a) སྟོབས་ཀྱིས་ས་མང་པོ་བཟུང་བ་རེད་ (They) seized many areas by force.
(b) ཤུགས་ཀྱིས་ས་མང་པོ་བཟུང་བ་རེད་" (They) seized many areas by force.
(c) སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ས་མང་པོ་བཟུང་བ་རེད་ (They) seized many areas by force.

Other common synonymic compounds are: གྲངས་འབོར་ ("quality," "number," "amount") and དུས་སྐབས་ ("time," "period").

1.2 Premodifying compounds

In premodifying constructions the first syllable modifies the second. Thus, in the word "hospital" (སྨན་ཁང་), the first syllable སྨན་ ("medicine") describes what kind of ཁང་(པ་) ("house," "dwelling") it is. Some other common examples of this are: གནམ་གྲུ་ sky-boat: airplane and དམག་མི་ war-person: soldier.

1.3 Conjunctive compounds

Like premodifying compounds, conjunctive compounds have component syllables with different meanings, but here the relationship between them is not modification but one of conjunction or an abstract notion deriving from both. For example, བཟོ་ཞིང་ consists of the first syllable of the word བཟོ་པ་ ("workers") and the first syllable of the word ཞིང་པ་ ("farmer") and means "workers and farmers." Similarly, ཕ་མ་ is composed of ཕ་ ("father") and མ་ ("mother") and as a compound can mean either "father and mother" or "parents."

(a) བཟོ་པ་དང་ཞིང་པ་མང་པོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་རེད་ Many workers and farmers held a meeting.

(b) བཟོ་ཞིང་མང་པོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་རེད་ Same as (a).

2. Adjectival compounds

Adjectival compounds are compounds in which at least one of the syllables is an adjective and neither is a verb.

2.1 Adjectival polar compounds

In adjectival polar compounds the two component syllables have opposite meanings but the overall meaning of the compound is either conjunctive or an abstract notion deriving from both. For example:

ཆེ་ཆུང་ big-small; size	རིང་ཐུང་ long-short; length/ distance
ཚ་གྲང་ hot-cold; temperature	བཟང་ངན་ good-bad; quality
སྐམ་རློན་ dry-wet; dampness	མཐོ་དམའ་ high-low; height

2.2 Adjectival postmodifying compounds

Adjectival postmodifying compounds consist of a noun in the first syllable slot and the first syllable of the basic adjective form in the second. The adjective modifies the noun, and the resulting compound is a new noun. The main difference between this construction and that of normal adjectival modification is that only the first syllable of the adjective is used. For example, ཚོགས་ཆེན་ ("big meeting, general assembly, plenary session") consists of the noun ཚོགས་ ("meeting") and the first syllable of the adjective ཆེན་པོ་ ("big").

3. Verbal compounds

Verbal compounds consist of noun/adjective-verb and verb-verb combinations. All such compounds become nominals that then can be used with verbalizers such as བྱེད་ or རྒྱག to make verbal constructions.

3.1 Premodifying compounds: Adj.-Vb.

The first syllable of verbal premodifying compounds (an adjective stem) describes or modifies the second. For example, ལེགས་རྟོགས་ ("good/thorough understanding") consists of ལེགས་ ("good") and རྟོགས་ ("to understand"). Other common examples are:

གསར་བརྗེ་ new-change; revolution	དགའ་བསུ་ happy-receive; welcome
གསལ་སྟོན་ clear-show; demonstration	གསར་བཟོ་ new-make; new product

3.2 Synonymic compounds: Vb.-Vb.

When the meanings of both syllables in a verb-verb combination are the same, the original meaning of each does not change but a verbal noun is created. For example, འགྲོ་སྐྱོད་ ("go" "go") means ("going"), as in the following sentence:

ལྷ་སར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་འགྲོ་སྐྱོད་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་རེད་

[They] prohibited foreign nationals from going to Lhasa.

By adding a verbalizer this verbal noun is transformed back into a verbal construction.

ལྷ་སར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་འགྲོ་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད་

Foreign nationals went to Lhasa.

3.3 Summation compounds: Vb.-Vb.

Summation compounds are composed of syllables each of which has a different meaning wherein the overall meaning of the new compound is the summation of the two independent ones. For example, བཅོས་སྒྱུར་ "reform" is composed of བཅོས་ ("to correct") and སྒྱུར་ ("to change"). Like the preceding compounds, these summation compounds function as nominals and take standard verbalizers. For example:

སྲིད་གཞུང་གསར་པས་ས་ཞིང་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད་

The new government did land reforms.

A confusing factor in verb compounds is that sometimes the present tense of a verb is used and sometimes the past tense is used (for the same lexical item). Thus བཅོས་སྒྱུར་ is also commonly written བཅོས་བསྒྱུར་ using the past tense stem of the verb "to change." To assist users to deal with this problem we have tried to include the different versions of compounds, e.g., in this case both བཅོས་སྒྱུར་ and བཅོས་བསྒྱུར་ are listed as separate entries.

3.4 Polar compounds: Vb.-Vb.

Polar compounds consist of verbs with opposite meanings. The overall meaning is usually the abstract idea derived from the two syllables, although it may also be simply conjunctive with each syllable retaining its independent meaning. For example, འགྲོ་སྡོད་ breaks down into "going" and "staying" and together usually means either "movement" or "going and staying." For example:

ད་ལྟ་འགྲོ་སྡོད་གཏན་གཏན་མེད་ It is not certain now whether (I) will go or stay.

3.5 Premodifying compounds: Vb.-N.

In these premodifying compounds the first syllable is a verb and modifies the second syllable. For example, སྡོད་ཁང་ ("live-house; residence").

3.6 Premodifying compounds: N.-Vb.

In these premodifying compounds the first syllable is a noun and modifies the second syllable that is a verb. For example, དཔྱིད་འདེབས་ ("spring planting") breaks down into the first syllable དཔྱིད་ ("spring") (from དཔྱིད་ཀ་) and the verb འདེབས་ ("to plant/ sow"). The first syllable tells us what kind of planting it was—a spring planting. This nominal compound can then be verbalized by the addition of a verbalizing verb. For example, ཞིང་པ་ཚོས་དཔྱིད་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ ("The farmers are doing spring planting.")

3.7 Sequential compounds: Vb.-Vb.

In sequential compound constructions the first verb takes the past stem (if it has more than one stem) and the second either the past or nonpast. The overall meaning consists of the action of the second verb acting on that of the first. For example, in བཅིངས་བཀྲོལ་ the first syllable means "to bind" and the second "to release, "with the overall meaning of" to release or untie that which was bound." This compound is used to express the modern concept of "liberation." Sequential compounds are usually idiomatic in the sense that the meaning is not readily derivable from the constituent elements. Like other compounds, they are usually verbalized by one of the standard verbalizing terms such as གཏོང་ or བྱེད.

4. Quadrisyllabic compounds

Quadrisyllabic compounds consist of two disyllabic compounds. The relationship between these two

disyllabic units is that of premodification (i.e., the first disyllabic compound modifies the second). When a quadrisyllabic compound is encountered each of the two disyllabic subunits should be analyzed separately before the overall meaning is determined. For example, in རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་ ("Sino-Tibetan border"), the first disyllabic unit is a conjunctive compound and means "China/Tibet." The second element is a premodifying compound meaning "border" (literally, place-space between). Thus, the first disyllabic unit modifies the second explaining what kind of a border it was.

5. Active and involuntary verbs

Tibetan active verbs express action done by an actor (subject) and are noted in the dictionary by the abbreviation "va." Involuntary verbs express unintentional/ non-purposive action or states and are noted in the dictionary by the abbreviation "vi." The difference between active and involuntary verbs hinges on the dichotomy of intentional/unintentional action. The English sentence "He slept" illustrates this. Tibetan has two separate verbs meaning "to sleep." One of these, གཉིད་ཉལ་, is active (va.) and connotes sleep resulting from the intentional act of going to sleep. The other གཉིད་ཁུག་ is involuntary (vi.) and connotes unintentional sleep, i.e., falling asleep without wanting or trying to do so. Another example of this difference is the notion "to boil." Tibetan has two separate verbs to convey the active (va.) and involuntary (vi.) notions of boiling:

ཆུ་བསྐོལ་བཞག་ (He, she) boiled the water. (va.)
ཆུ་འཁོལ་བཞག་ The water has boiled. (vi.)

Thus, the presence of vi. before a verb such as "change" will indicate that it means "to be" or "get changed," as distinguished from the va. form which means "to actively change or modify."

Active verbs may have as many as four stems and involuntary verbs may have as many as three stems (they have no imperative stem). Examples of active verbs are seen in the following table:

	Past	Present	Future	Imperative
1-stem	འཁྱེར་	འཁྱེར་	འཁྱེར་	འཁྱེར་
2-stem	ཉོ་	ཉོ་	ཉོས་	ཉོས་
3-stem	བབ་	འབབ་	འབབ་	བོབ་
4-stem	བཀླགས་	ཀློག་	བཀླག་	ཀློགས་

All verb main entries are listed in their present tense form, although all tenses are included immediately following the main entry. For example:

ཀློག་: p. བཀླགས་; f. བཀླག་ ; imp. ཀློགས་ (lɔ̄ɔ̀) va. to read.

6. Verb Honorifics

Almost all active and involuntary verbs have honorific forms. These are either a separate stem, e.g., ཉོ་ "to buy" (non-honorific) and གཟིགས་ "to buy" (honorific), or the non-honorific past stem is made honorific by adding a honorific verb like གནང་ "to do" (h.). For example, ཁོས་བཟོས་པ་རེད་ "He made it" becomes ཁོང་གིས་བཟོས་གནང་བ་རེད་ "He (h.) made (h.) it." When verbs have honorific and non-honorific stems both will be listed in the dictionary.

Abbreviations

abbr.	abbreviation
adj.	adjective
arc.	archaic term
bh.	Bhutanese language
CCP.	Chinese Communist Party
ch.	Chinese (language)
ch.eng.	Chinese and English language
ch.tib.	Chinese and Tibetan language
dat.-loc.	dative-locative case
eng.	English language
eng.tib.	English and Tibetan language
f.	future tense
gen.	genitive case
h.	hororific
hind.	Hindi language
id.	idiom
imp.	imperative tense
inst.	instrumental case
KMT.	Koumintang (party)
Lit.	literally
mong.	Mongolian language
neg.	negative particle
p.	past tense
poet.	poetic metaphor
pres.	present tense
PRC	People's Republic of China
rus.	Russian
sb.	somebody
skt.	Sanskrit
skt.tib.	Sanskrit and Tibetan
sm.	same as
sm.*	same as (but indicates this is a non-standard spelling)
sth.	something
shung.	the genre of government Tibetan
tib.	Tibetan language
tib.ch.	Tibetan and Chinese language
tib.hind.	Tibetan and Hindi languge
tt.	traditional Tibetan society
usu.	usually
va.	active verb
vi.	involuntary/inactive verb
—	signifies the main lexical entry
¶	signifies the start of an example

ཀ

ཀ (gā) 1. the letter ཀ (used in alphabetical ordering). 2. conjunctive ("together") particle for numbers ། གཉིས་ཀ་ The two together. ། གསུམ་ཀ་ The three together (all three). 3. abbr. of ཀ་བ་. 4. (vb. + —) infinitivizing particle ། ཁོ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went to do work. 5. the party "A" of two or more parties (e.g., to an agreement). 6. the beginning ། ཀ་ནས་དག་པ་ Pure from the beginning.

ཀ་ཀ་ (gāga) 1. magpie. 2. magpie's croaking. 3. sheep's knuckle bone.

ཀ་ཀ་ནི་ལ་ (gāga nila) a type of sapphire used in Tibetan medicine.

ཀ་ཀ་རང་ (gāgaraŋ) cucumber.

ཀ་ཀ་རུ་ (gāgaru) crab.

ཀ་ཀུ་བྷ་ཡ་ (gāgu bhāya) skt. a type of tree.

ཀ་ཀོ་ལ་ (gāgola) 1. amomion tsao-ko (used in Tibetan medicine). 2. a crow.

ཀ་ཀོར་ (gāgɔr) sm. ཀ་རེ་ཀོ་རེ་.

ཀ་ཀོར་གླེང་རྙོག (gāgɔr lēŋñog) delaying and making complications/ problems/ difficulties.

ཀ་ཀོར་ནར་འགྱང་ (gāgɔrnargyaŋ) sm. ཀ་ཀོར་ཞག་འགྱང་.

ཀ་ཀོར་ཞག་འགྱང་ (gāgɔr shaggyaŋ) dilly dallying, delaying; va.—བྱེད་.

ཀ་ཀོར་ཞག་འགྱངས་ (gāgɔr shagyaŋ) sm. ཀ་ཀོར་ཞག་འགྱང་.

ཀ་ཀྭ་ (gāga) sm. ཀ་ཀཱ་.

ཀ་ཀྱག (gāgyaà) sm. ཀ་བཀྱག.

ཀ་བཀོལ་མ་ (gāgöma) sm. ཀ་ཁོལ་མ་.

ཀ་བཀྱག (gāgyaà) the support (usu. a stone) put at the base of a pillar.

ཀ་སྐེད་ (gāgeè) the middle part of a pillar.

ཀ་སྐྱོར་ (gāgyɔɔ) a wooden support/ brace for a pillar.

ཀ་ཁ་ (gā kā) the alphabet; the consonants of the alphabet; va.—སྒྲིག to arrange alphabetically.

ཀ་ཁ་པ་ (gāgawa) a beginning student, a student beginning to study the alphabet.

ཀ་ཁའི་དཔེ་ཆ་ (gāgee bēja) sm. ཀ་དཔེ་.

ཀ་ཁའི་ཐོ་ (gāgee tō) an alphabetical list or index.

ཀ་ཁོངས་ (gāgoŋ) belonging to the category ཀ་ (as in an alphabetical list).

ཀ་ཁོལ་མ་ (gāgöma) name of a historical work supposedly written by king Songtsen gampo (it is also known as བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་).

ཀ་ཁྱི་ (gāgyi) a small, rectangular piece of wood used as a support in a grist mill.

ཀ་གྲངས་ (gādraŋ) numbering/ indexing that is done alphabetically; va.—རྒྱག; —བཟོ་; —འགོད་ ། སྒམ་ཚང་མ་ཀ་གྲངས་གཞི་བཟུང་བཀོད་པ་རེད་ All the boxes were numbered alphabetically.

ཀ་འགོ་ (gāŋgo) 1. head/ top of a pillar. 2. upper part of the Tibetan letter ཀ་. 3. the iron ring used on the wooden axle of a grist mill.

ཀ་རྒྱག (gāgaà) tent pole.

ཀ་རྒྱན་ (gāgyɛn) brocade hung on temple and monastery pillars as decoration.

ཀ་རྒྱུག (gɔrgyuù) 1. tent pole. 2. a stick/ staff used by monastic disciplinary officials.

ཀ་སྒྲིག་དང་གདུང་སྒྲིག (gādrig taŋ duŋdrig) 1. arranging beams and pillars when building a house; va.—བྱེད་. 2. drawing the design for pillars and beams (on the ground) before building a house; va.—བྱེད.

ཀ་སྒྲོག (gādrɔɔ̀) the call of a crow.

ཀ་སྒྲོམ་ (gādrom) wooden pole used to prop up/ support/ brace a pillar.

ཀ་ཅ་ (gāja) 1. a general name for wealth/ property/ possessions/ goods. 2. utensils, implements, appliances.

ཀ་ཅན་ (gājɛn) 1. a house/ room with a pillar. 2. anything having the letter ཀ་.

ཀ་ཅན་བཞི་ (gājɛn shi) sm. ཀ་ཆེན་བཞི་.

ཀ་ཅི་ (gāji) white cotton, Benares muslin cloth.

ཀ་ཅི་སྒོང་ཤོག་མ་ (gāji goŋshōŋma) a kind of fine cotton cloth.

ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ (gājoò shaŋsum) abbr. the three famous early translators of Indian Buddhist texts.

ཀ་གཅིག (gājiì) sm. ཀ་གཅིག་མ་.

ཀ་གཅིག་སྒོ་གཅིག་མ་ (gājiì gojimə) a small or poor house [Lit. one pillar, one door].

ཀ་གཅིག་ལྷམ་གང་མ་ (gāji jāmgaŋma) a room the size of one pillar plus a slight additional space due to another ལྷམ་ (roughly a room the size of 1.5 pillars).

ཀ་གཅིག་མ་ (gājimə) a room with one pillar.

ཀ་ལྷི་ (gəji) sm. ཀ་ཅི་.

ཀ་ཆ་ (gāja) sm. ཀ་ཅ་.

ཀ་ཆུག (gā jūù) arc. sm. དེ་ལྟར་.

ཀ་ཆེན་བཞི་ (gājen shi) the four disciples of Marpa (and the Kargyu sect) [Lit. the four great pillars].

ཀ་འཇའ་ལ་ (gānja la) a mountain pass in the ཏྲེ་ཧོར་ དཀར་མཛེས་ prefecture in Sichuan province.

ཀ་ཏ་ (gāda) abbr. of ཀ་ལ་ཀ་ཏར་.

ཀ་ཏ་ཀ་ (gādaga) ch. clarificant.

ཀ་ཏ་པུར་ (gādabur) camphor.

ཀ་ཏ་མན་དུ་ (gāda məndu) Kathmandu.

ཀ་ཏ་རུ་ (gādaru) skt. a form, chart, table.

ཀ་ཏན་ (gādɛn) a kind of cotton cloth.

ཀ་ཏོ་ར་ (gādora) a large basin.

ཀ་ཏོར་ (gādɔr) an expended cartridge/ shell.

ཀ་གཏུགས་ (gāduù) 1. vi. to exhaust the means of doing sth., to reach the end of one's limits ། ང་ཀ་གཏུགས་ནས་རྐུ་མ་རྐུ་དགོས་བྱུང་ I reached the end of my limits so I had to steal. 2. sm. ཀ་མེད་.

ཀ་རྟགས་རྡོ་གཙུགས་ (gādaà dodzuù) boundary stone/ tablet.

ཀ་རྟེན་ (gāden) sm. ཀ་སྐྱོར་.

ཀ་སྟེགས་ (gādeg) sm. ཀ་བཀྱག.

ཀ་བསྟར་ (gādar) lining up/ organizing/ arranging in alphabetical order; va.—སྒྲིག to line up/ organize/ arrange in alphabetical order ། དམག་སྒར་ཀ་བསྟར་སྒྲིག་བཀོད་པ་ནི་ As for the regiments that were organized alphabetically.

ཀ་བསྟོད་ (gādöö) a verse that praises sb. using the poetic style in which each line begins with a letter of the Tibetan alphabet in alphabetical order.

ཀ་ཐ་མན་དྲུ་ (gāda məndru) sm. ཀ་ཏ་མན་དུ་.

ཀ་ཐོ་ (gādo) an alphabetically arranged list or register.

ཀ་ཐོག (gādɔɔ̀) sm. ཀ་ཐོག་དགོན་.

ཀ་ཐོག་དགོན་ (gādɔɔ̀ gön) a monastery in ཏྲེ་ཧོར་ དཀར་མཛེས་ prefecture in Sichuan Province.

ཀ་ཐོག་གདུང་བཞག (gātɔɔ̀ duŋshaà) reliable, steady and truthful [Lit. to put a beam on a pillar].

ཀ་འཐུམ་ (gəndum) shung. cover of a pillar.

ཀ་དག (gādaà) 1. the void. 2. pure/ clean/ perfect from the beginning.

ཀ་དང་སྐུ་སྲུང་ (gādaŋ gūsuŋ) shung. sm. ཀ་དང་དམག་སྒར་.

ཀ་དང་དམག་སྒར་ (gādaŋ māāgar) shung. the "Gadang" or Bodyguard Regiment in tt.

ཀ་དང་མདའ་དཔོན་ (gādaŋ dəbön) shung. the commander/ general of the ཀ་དང་ Regiment.

ཀ་དམ་པ་ (gādamba) skt. 1. a kind of tree. 2. a water bird.

ཀ་དར་ (gādar) traditional ceremonial scarf that is hung on pillars at celebrations/ auspicious events.

ཀ་གདན་ (gādɛn) sm. ཀ་བཀྲུག.

ཀ་གདུང་ (gəduŋ) beam and pillar.

ཀ་རྡོ་ (gādo) 1. sm. ཀ་བཀྲུག. 2. sm. ཀ་རྡོར་.

ཀ་རྡོ་སྟོབས་ལྡན་ (gādo dōbdɛn) having a good/ strong political support or base [Lit. a powerful support/ brace].

ཀ་རྡོར་ (gādɔr) 1. abbr. Kalimpong and Darjeeling. 2. an expended cartridge/ shell.

ཀ་སྡེ་ (gāde) the first series of four letters in the Tibetan alphabet (ཀ་ཁ་ག་ང་).

ཀ་ན་ (gāna) Ghana.

ཀ་ནས་ (gānɛɛ̀) from the start/ beginning.

ཀ་གནམ་ (gānam) a district in Kongpo.

ཀ་པ་ (gāba) the first in a series of things listed alphabetically.

ཀ་པ་རུ་ (gābaru) alabaster.

ཀ་པ་ལ་ (gābala) sm. ཀ་པུ་ལ་.

ཀ་པུ་ལ་ (gābala) skull.

ཀ་པུ་ལ་མཐུག་པོ་ (gābala tūgbo) sm. ཀ་ལི་མཐུག་པོ་.

ཀ་པུ་ལ་མེད་པ་ (gābala meeba) sm. ཀ་ལི་མེད་པ་.

ཀ་པུ་ལ་ཚ་པོ་ (gābala tsābo) sm. ཀ་ལི་ཚ་པོ་.

ཀ་པུ་ལ་བསིར་པོ་ (gābala sirbu) sm. ཀ་ལི་བསིར་པོ་.

ཀ་པུ་ལི་ (gābali) sm. ཀ་པུ་ལ་.

ཀ་པི་(ཏ་) (gābitə) 1. glue. 2. resin, tar, pitch.

ཀ་པུར་ (gābur) Kabul.

ཀ་པེད་ (gābeè) sm. ཀ་བེད་.

ཀ་དཔེ་ (gābe) 1. copybook, a book to practice lessons. 2. elementary primer.

ཀ་ཕན་ (gābɛn) silk or brocade that is used to cover/ decorate pillars.

ཀ་ཕིབས་ (gəbib) an extended canopy or veranda of a house/ roof under which people sit.

ཀ་ཕུར་ (gəbur) a peg/ stake for tying animals.

ཀ་ཕོར་ (gābɔɔ) a part of a water mill.

ཀ་ཕྲེང་ (gādreŋ) sm. ཀ་ལི་ཕྲེང་བསྒྲིགས་.

ཀ་འཕན་ (gāmbɛn) sm. ཀ་རྒྱན་.

ཀ་བ་ (gāwa) pillar; va.—འཛུགས་ to erect a pillar.

ཀ་བ་སྒྲུབ་མགོ་ཅན་ (gāwa drūngojɛn) sm. ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་.

ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་ (gāwa bumbajɛn) name of a pillar in the Tsuglhakang (in front of the Buddha's statue in the Jokhang).

ཀ་བ་ལི་ (gāwali) 1. a receptacle for a religious text. 2. sm. ཀ་པུ་ལ་.

ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་ (gāwa shīŋlojɛn) name of a pillar in the Tsuglhakang.

ཀ་བ་སེང་མགོ་ཅན་ (gāwa sēŋgojɛn) name of a pillar in the Tsuglhakang.

ཀ་བར་འཇག་མའི་ལྷན་པ་ (gābar jaàmɛɛ lhēmba) giving or doing things that are useless, e.g., giving money to sb. who is already very rich [Lit. to patch a pillar with a strand from a broom].

ཀ་བེ་གོ་བེ་ (gābe gōbe) stiff, not flexible (e.g., a dry hide).

ཀ་བར་ (gābar) sm. ཀ་དབྲག.

ཀ་བེད་ (gābeè) name of a fruit.

ཀ་བློན་སྦུག (gālönbuù) Kalimpong.

ཀ་དབྱིབས་ཅན་ (gəyibjɛn) pillar shaped.

ཀ་དབྲག (gābraà) 1. gap, space; va.—འཇོག་ to leave a gap/ space; vi.—ལས་ to have a space/ gap be left ། ལས་བྱེད་པ་གསར་རྙིང་དབར་ལས་ཀ་ཀ་དབྲག་ལས་བཞག There was a gap in the work (in doing the work) between the old and the new officials. 2. missing/ skipping sth.; va.—འཇོག་ to miss/ skip a turn; vi.—ལས་ to accidentally make sb. miss or skip a turn ། མི་དེ་ལ་ཐོབ་སྐལ་མ་སྤྲོད་པར་ཀ་དབྲག་བཞག་བཞག (They) skipped giving that person his share.

ཀ་སྦུག (gəbuù) abbr. ཀ་ལོན་སྦུག.

ཀ་མ་རུ་ (gāmaru) marble.

ཀ་མ་ལ་ (gāmala) lotus (blue).

ཀ་མང་མ་ (gāmaŋma) a house or room with many pillars, a large house or room.

ཀ་མད་ (gāmɛɛ̀) the Tibetan alphabet (the sequence of letters) ། ཀ་མད་སུམ་ཅུ་ The thirty letters of the Tibetan alphabet.

ཀ་མི་སི་ (gāmisi) hind. shirt.

ཀ་མིག (gəmiì) 1. pillars ། ཁང་པ་ཀ་མིག་གསུམ་ A three pillar house. 2. the letters of the Tibetan alphabet ། ཀ་མིག་སུམ་ཅུ་ The thirty letters of the Tibetan alphabet. 3. a hole in a pillar.

ཀ་མེད་ (gāmeè) (neg. + vb. + —) no choice but to do the verbal action ། ཁོས་མ་བྱས་ན་ང་མ་འགྲོ་ཀ་མེད་རེད་ If he doesn't do it, I have no choice but to go.

ཀ་རྨ་ (gārma) 1. sm. ཀར་མ་པ་. 2. person's name.

ཀ་རྩེ (gādze) top of a pillar.

ཀ་རྫོམ་ (gādzom) sm. ཀ་བཔད་.

ཀ་གཞུ་ (gəshu) piece of wood used below the main beam on top of a pillar.

ཀ་གཞུ་རྩིས་འཕྲེང་ (gəshu dzīidreŋ) abacus.

ཀ་བཞི་གདུང་བརྒྱད་ (gəshi duŋgyɛɛ̀) a good room or house [Lit. four pillars and eight beams].

ཀ་ཟླུམ་གྱི་དབྱིབས་ (gādumgi yīb) cylindrical shape.

ཀ་གཟའ་ཐེབས་ (gāsa tēb) vi. to have a pillar suddenly collapse [Lit. the pillar had a stroke].

ཀ་གཟའ་ཕོག (gāsa pɔ̄ɔ) sm. ཀ་གཟའ་ཐེབས་.

ཀ་གཟུགས་ (gāsug) pillar shaped.

ཀ་གཟོང་ (gāsoŋ) chisel used to roughen the surface of millstones.

ཀ་ཡང་ཙེ་ (gā yaŋdze) superb, the best.

ཀ་ཡེ་ (gāye) a call used to hail sb.

ཀ་ར་ (gāra) 1. sweets, candy. 2. sugar. 3. tent pole.

ཀ་ར་ཀུ་ཤུ་ (gāra gūshu) Chinese pear leafed crab apple.

ཀ་ར་དཀར་པོ་ (gāra gāābo) refined white sugar.

ཀ་ར་ཅི་ (gāraji) Karachi.

ཀ་ར་ཆི་ (gāraji) sm. ཀ་ར་ཅི་.

ཀ་ར་དོག་དོག (gāra dōgdɔɔ̀) sm.* ཀ་ར་རྡོག་རྡོག.

ཀ་ར་ཏུ་ཚང་ཀུང་སི་ (gāra tujaŋ gūŋsi) sugar, tobacco and liquor company.

ཀ་ར་རྡོག་རྡོག (gāra dɔgdɔɔ̀) rock sugar.

ཀ་ར་སྨུག་པོ་ (gāra mūgbo) sm. ཀར་སྨུག.

ཀ་ར་བཟོ་ཁང་ (gāra sogaŋ) factory/ plant/ workshop that makes sugar or candy.

ཀ་ར་བཟོ་གྲྭ་ (gāra sodra) sugar refinery.

ཀ་ར་ཤིང་ (gārashiŋ) sugar cane.

ཀ་ར་ཧ་རི་ (gāra hāri) sm. བུ་རམ་.

ཀ་རག (gāāraà) lime, whitewash; va.—གཏོང་ to whitewash a wall/ building.

ཀ་རས་ (gāārɛɛ̀) a kind of cotton cloth.

ཀ་རིང་ (gāriŋ) long pillar.

ཀ་རུ་ (gəru) 1. sm. དཀར་པོ་. 2. a stake, wedge.

ཀ་རུ་པིན་ད་ (gərubinda) ch. vanilla.

ཀ་རེ་ (gāre) sm. ག་རེ་.

ཀ་རེ་གོ་རེ་ (gāre gōre) 1. dillydallying, dawdling, lingering, procrastinating; va.—བྱེད་ ། ཁོས་ཀ་རེ་གོ་རེ་བྱས་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ་སླེབས་ཐུབ་མ་སོང་ Because of his dillydallying, he wasn't able to arrive on time. 2. (for speech) beating around the bush, not getting to the point directly; va.—བཤད་ ། ཁོས་དངོས་པོ་མ་བཤད་པར་ཀ་རེ་གོ་རེ་བྱས་ནས་སྐད་ཀྱི་འདུག He is beating around the bush not telling the truth.

ཀ་ལ་ (gāla) hind. 1. the end of a pipe from which water runs. 2. a water outlet or tap.

ཀ་ལ་ཀ་ཏ་ (gāla gāda) sm. ཀ་ལ་ཀ་ཏར་.

ཀ་ལ་ཀ་ཏར་ (gāla gādar) Calcutta.

ཀ་ལ་མདོང་མོ་ (gāla doŋmo) hind.tib. underground water pipe.

ཀ་ལ་པིང་ཀ་ (gāla biŋgə) name of a legendary bird.

ཀ་ལ་བིང་ཀ་ (gāla biŋgə) sm. ཀ་ལ་པིང་ཀ་.

ཀ་ལ་ཤ་ (gālasha) pitcher, jar, glass.

ཀ་ལག (gālaà) sm. དཀར་རག.

ཀ་ལི་ (gəli; gəbli) human skull.

ཀ་ལི་ཀ་ཏར་ (gəli gādar) sm. ཀ་ལ་ཀ་ཏར་.

ཀ་ལི་ཀ་ (gəliga) the seed of a white flower used in religious rites.

ཀ་ལི་མཐུག་པོ་ (gəli tūgbo) 1. sb. stubborn, sb. who

insists on his own views/ ideas. 2. sb. who is dull/ not smart/ not clever.

ཀ་ལི་ཕྲེང་བསྒྲིགས་ (gəli trēŋdrig) a poem in which each line begins with a letter of the Tibetan alphabet in alphabetical order.

ཀ་ལི་མེད་པ་ (gəli meeba) 1. cowardly, not brave, timid. 2. sb. who is dull/ not smart/ not clever.

ཀ་ལི་ཚ་པོ་ (gəli tsābo) sm. ཀ་ལི་མཐུག་པོ་.

ཀ་ལི་ཤོར་ (gəli shɔ̄ɔ) sm. ཧ་ལ་ཤོར་.

ཀ་ལི་བསེར་པོ་ (gəli sīrbu) clever, alert, intelligent.

ཀ་ལིང་ཀ་ (gəliŋga) name of a bird.

ཀ་ལིང་སྒོ་བཞི་ (gəliŋ goshi) name of an old stupa that used to be in Lhasa.

ཀ་ལོན་སྤུག (gālönbuù) Kalimpong.

ཀ་ཤ་ (gāsha) 1. a type of white mushroom. 2. a kind of weed/ grass growing in marshy areas.

ཀ་ཤི་ (gəshi) Benares.

ཀ་ཤི་ཀ་ (gəshiga) a fine cotton cloth made in Benares.

ཀ་ཤི་མིར་ (gəshimir) Kashmir.

ཀ་ཤུ་ཀ་ (gəshuga) skt. a stone that is used to rub pieces of gold to determine the quality of gold.

ཀ་ཤུབས་ (gəshub) cloth used to decorate/ encase pillars in a monastery or temple. 2. a case for a cup.

ཀ་ཤོད་ (gāpshöö) name of an aristocratic family (Kapshoba).

ཀ་བཤད་ (gābshεὲ) sm. ཀ་ལི་ཕྲེང་བསྒྲིགས་.

ཀག (gāà) 1. arc. sudden ༑གཉིད་ཀག་གིས་བསད་པ་རེད་ (He) woke up suddenly. 2. sm. སྐག.

ཀང་ཀ་ (gāŋga) skt. a vulture type bird whose head is black and back is white.

ཀང་ཀའི་མཆུ་ (gāŋgeju) skt.tib. a kind of pliers used in traditional Tibetan medicine.

ཀང་ཀོ་ (gāŋguo) the Congo.

ཀང་ཀོ་པུ་ (gāŋguo bū) Brazzaville.

ཀང་ཀོ་ལི་ (gāŋguoli) Leopoldville.

ཀང་ངེ་ཀོང་ངེ་ (gāŋŋe gōŋŋe) uneven/ bumpy/ undulating (for roads and terrain).

ཀང་ཆིན་ (gāŋjin) ch. piano.

ཀང་ཏྲ་ (gāŋdra) hind. fork (for eating).

ཀང་པ་ལིང་ (gāmbaliŋ) hind. blanket.

ཀང་ར་ (gāŋra) hind. cucumber.

ཀང་ལིང་ (gāŋliŋ) ch. program.

ཀང་ལོར་ (gāŋlor) ch.tib. Hong Kong dollar.

ཀང་ཨའོ་ (gāŋao) ch. abbr. of Hong Kong and Macao.

ཀད་ཀྱིས་ (gεὲgi) gradually, slowly.

ཀན་ (gēn) 1. the other side ༑ཆུ་པར་ཀན་ན་ On the other side of the river. 2. middle finger used in reading pulses in Tibetan medicine. 3. ch. name of the pulse (vein) on the wrist that Tibetan doctors feel with their middle finger.

ཀན་ཀྲང་ (gēndraŋ) ch. sm. ཀན་ཁྲང་.

ཀན་ཁྲང་ (gēndraŋ) ch. wooden (dough) roller/ rolling pin.

ཀན་ཁྲང་ཁྱེར་ནས་མེ་ལ་ཕུ་བརྒྱབ་ (gēndraŋ kyērnε mela pū gyəb) ch.tib. useless work/ action [Lit. carrying a wooden rolling pin while blowing on a fire].

ཀན་དུར་ (gēndur) ch. somersault; va.—སློག to somersault.

ཀན་མ་ (gēnma) sm. ཀན་, 2 and 3.

ཀན་རྩ་ (gēndza) ch.tib. sm. ཀན་, 3.

ཀན་ཚལ་ (gēndzεε) ch.tib. dried vegetables.

ཀན་མཛུབ་མོ་ (gēn dzubmo) ch.tib. sm. ཀན་, 2.

ཀན་འོག (gēnwɔɔ̀) ch.tib. sm. ཀན་རྩ་.

ཀན་ཡིའུ་ (gēnyiu) ch. glycerine.

ཀན་གཡས་འོག (gēnyεwɔɔ̀) ch.tib. the vein/ pulse taken with the middle finger on the right wrist.

ཀན་གཡོན་འོག (gēnyönwɔɔ̀) ch.tib. the vein/ pulse taken with the middle finger on the left wrist.

ཀན་སུའུ་ (gēnsu) Gansu Province.

ཀན་ལྷོ་ (gēnlho) southern Gansu Province.

ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (gēnlho pörig raŋgyoŋküü) Tibetan Autonomous District in South Gansu.

ཀབ་ (gəb) a kind of gem.

ཀབ་ཀོབ་ (gəbgob) sm. ཀ་བེ་ཀོབ་བེ་.

ཀབ་ཅར་ (gābjar) eng. cultured (pearl).

ཀབ་ཚེ་པ་ (gəbdzeba) a period of great famine (in a past eons).

ཀབ་ལི་ (gəbli) skull.

ཀབ་ལི་མཐུག་པོ་ (gəbli tūgbo) sm. ཀ་ལི་མཐུག་པོ་.

ཀབ་ལི་མེད་པ་ (gəbli meeba) sm. ཀ་ལི་མེད་པ་.

ཀབ་ལི་ཚ་པོ་ (gəbli tsāābo) sm. ཀ་ལི་མཐུག་པོ་.

ཀབ་ལི་བསེར་པོ་ (gəbli sīibu) sm. ཀ་ལི་བསེར་པོ་.

ཀབ་ཤ་ (gəbsha) a kind of Indian style leather shoe.

ཀམ་ཀམ་ (gāmgam) abbr. of ཀམ་མི་ཀུམ་མི་.

ཀམ་ཀུམ་ (gāmgum) abbr. of ཀམ་མི་ཀུམ་མི་.

ཀམ་པ་ (gāmba) skt. the first Tibetan month.

ཀམ་པ་ནི་ (gāmbani) eng. a company, an enterprise.

ཀམ་པ་ལི་ (gāmbali) hind. blanket.

ཀམ་སྦོགས་ཡ་ (gāmbhogya) Cambodia.

ཀམ་མི་ཀུམ་མི་ (gāmmi gūmmi) 1. wrinkled (for cloth). 2. decrepit (usu. used for an old person unable to get up or walk well).

ཀམ་མེ་ཀེམ་མེ་ (gāmme gēmme) a person whose eyes involuntarily blink a lot.

ཀམ་ཚང་ (gāmdzaŋ) a Karmapa monastery.

ཀའན་སུ་ (gānsu) sm. ཀན་སུའུ་.

ཀའི་ལིང་ས་དཀར་ (gēliŋ sāgar) ch.tib. kaolinite.

ཀའུ་ཀ་རི་ (gāwu gāri) a type of tree.

ཀའུ་ཡ་ཁྲི་ (gāwu yadre) ch. a type of sewing used on collars.

ཀའི་མའི་ལེན་ (gēmelen) ch. calcium magnesium.

ཀའོ་ཡ་ཀའོ་ (gōyago) ch. a pressure cooker.

ཀའོ་ལི་ (gōli) ch. type of edible plant.

ཀའོ་ལིའང་ (gōliaŋ) ch. sorghum.

ཀར་ (gār) 1. sm. གདེང་. 2. pain.

ཀར་གོར་ (gārgor) abbr. ཀ་རེ་ཀོ་རེ་.

ཀར་གོར་ཁྲལ་སེལ་ (gārgor trēsεε) working in a manner that is not serious/ diligent, working carelessly; va.—བྱེད་.

ཀར་སྐྱིན་ (gārgyin) loan.

ཀར་བརྒྱུད་ (gārgyüü) abbr. of ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་.

ཀར་ཆག (gārcaà) sm. དཀར་ཆག.

ཀར་མ་ (gārma) 1. a person's name. 2. abbr. ཀར་མ་པ་.

ཀར་མ་པ་ (gārmapa) 1. a subsect of the Kagyu sect. 2. a member of the Karma Kagyu subsect.

ཀར་ཉང་གི་རྩིས་ (gārñaŋgi dzii) shung. weather forecasting done through astrological methods.

ཀར་སྨུག (gārmug) brown sugar, molasses.

ཀར་ཡོལ་ (gāryöö) sm. དཀར་ཡོལ་.

ཀར་ལུགས་ (gārluù) the religious system of the ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་.

ཀར་ཤུབས་ (gārshup) covering for a cup.

ཀར་ས་ (gārsa) brick tea.

ཀས་ (gārsa) sm. ཀར་ས་.

ཀརྨ་ (gārma) sm. ཀར་མ་.

ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ (gārma gərgyüü) sm. ཀར་མ་པ་, 1.

ཀརྨ་པ་ (gārmapa) sm. ཀར་མ་པ་.

ཀ྄་ཀ་རུ་ (gāgaru) skt. crab.

ཀ྄་ཀོ་ལ་ (gāgola) skt. 1. name of a legendary bird resembling a large raven. 2. name of a kind of poison.

ཀ྄་ཡ་ (gāya) skt. body.

ཀ྄་རི་ཀ་ (gāriga) skt. a poem written in stanzas.

ཀ྄་ལི་ (gāli) skt. consonants in the Tibetan alphabet.

ཀི་ (gī) 1. sm. ཀི་སྒྲ་. 2. filler particle used as second syllable in words, e.g. ཡ་ཀི་.

ཀི་ཀི་ (gīgi) a yell to get sb.'s attention (like "hey").

ཀི་ཀི་བསྭོ་བསྭོ་ (gīgi sōso) a yell when doing an incense offering to the gods.

ཀི་ཀུ་ (gīgu) sm. ཀི་གུ.

ཀི་ཀོང་ (gīguŋ) a kind of wild garlic.

ཀི་གུ (gīgu) the vowel "i".

ཀི་རྒྱག (gī gyaà) sm. ཀི་སྒྲ་རྒྱག.

ཀི་སྒྲ་ (gīdra) a yell/ scream (usu. used when

engaging in battle); va.—རྒྱག; —སྒྲོག.
ཀི་དིར་ (gīdir) sm. ཀི་ལྡིར་.
ཀི་འདེབས་ (gī deb) sm. ཀི་སྒྲ་རྒྱག.
ཀི་ལྡིར་ (gīdir) a shrill or piercing sound.
ཀི་ལྡིར་ཤུབ་ལྡིར་ (gīdir shūbdir) a shrill or piercing sound, yelling and shouting; va.—བྱེད་.
ཀི་ཙེ་ (gīdzi) tickling; va.—གསོག to tickle; vi.—ཟ་ to get tickled.
ཀི་ཙེ་ཚ་པོ་ (gīdzi tsābo) ticklish.
ཀི་ཝིན་དལ་ (gīwindɛ) eng. quintal (100 kg.).
ཀི་ར་ཧོ་ར་ (gīra hōra) yelling and shouting; va.—བྱེད་.
ཀི་རིང་ (gīriŋ) a long ཀི་སྒྲ་.
ཀི་ལ་ཀི་ལན་ (gīlə gīlɛn) revenge, retribution, doing tit for tat; va.— སློད་; — རྒྱག.
ཀི་ལོ་ (gīlu) eng. kilogram.
ཀི་ལོ་མི་ཊ་ (gīlo midrə) eng. kilometer.
ཀི་ཧི་ཧི་ (gī hīhi) a cry/ shout made when attacking an enemy.
ཀིང་ཀ་ར་ (gīŋgara) messenger.
ཀིང་ཀང་ (gīŋgaŋ) ch. sm. རྡོ་རྗེ་.
ཀིང་ཤུ་ཀ་ (gīŋshugə) sm. ཀིང་ཤུ་ཀ་.
ཀིའུ་ (gīwu) 1. garlic. 2. a shout made to draw the attention of sb. at a distance.
ཀིར་ (gīr) sm. བསྐུར་.
ཀིལ་ (gīl) sm. ག་ལེ་.
ཀུ་ཀུ་བུ་ཤི་ (gūgubushi) a type of bird.
ཀུ་སྒྲ་ (gūdrə) meaningless yelling, noisy talk.
ཀུ་ཅོ་ (gūjo) noise, yelling, clamor, hullabaloo; va.—སྒྲོག; —འདོན་.
ཀུ་ཅོ་ཅ་ཅོ་ (gūjo jājo) sm. ཀུ་ཅོ་.
ཀུ་ཅོ་དི་རི་ (gūjo diri) sm. ཀུ་ཅོ་.
ཀུ་ཐུག (gūduù) sm. ཐབས་ཟད་.
ཀུ་དམ་ (gūdam) a container made from a gourd.
ཀུ་དིང་ངེ་ (gūdiŋŋe) sm. ཀུ་ཅོ་.
ཀུ་དི་རི་ (gūdiri) sm. ཀུ་ཅོ་.
ཀུ་དིར་ (gūdir) sm. ཀུ་ཅོ་.
ཀུ་དིར་བཞད་སྒྲ་ (gūdir shedra) yelling and making fun of/ ridiculing.
ཀུ་དོག (gūdɔ̀ɔ) 1. narrow, tight ¶ལམ་ཁ་ཀུ་དོག A narrow road. 2. arc. deficiency, shortage.
ཀུ་པ་ (gūbə) Cuba.
ཀུ་བ་ (gūwə) ch. sm. ཀྱ་.
ཀུ་བ་ལ་ (gūwala) sm. ཀུ་མུད་.
ཀུ་མུ་ད་ (gūmuda) sm. ཀུ་མུད་.
ཀུ་མུད་ (gūmüù) water lily.
ཀུ་མུད་པན་ (gūmüùpēn) poet. moonlight.
ཀུ་ཙེ་ (gūdze) ch. a food carrying container (tiffin) that has stacked layers.
ཀུ་ཙེ་ལྔ་བརྩེགས་ (gūdze ŋādzeg) food carrying container (tiffin) that has five stacked layers.
ཀུ་ཡངས་ (gūyaŋ) sm. ཀུ་ཡངས་.
ཀུ་ཡངས་དོག (gū yaŋdɔ̀ɔ) sm. ཀུ་ཡངས་དོག.
ཀུ་རུ་ (gūru) 1. a wooden X shaped cross put on the mouth of a calf to stop it from suckling; va.—རྒྱག. 2. an X shaped spindle for spinning wool. 3. sm. ཀུ་རུ་ཁ་. 4. va.—རྒྱག to block or thwart sb.'s aim/ goal/ source of income/ plan ¶མི་དེའི་ལས་ཀ་འཕྲོག་ནས་ཁ་ལ་ཀུ་རུ་བརྒྱབ་སོང་. (He) thwarted that person by stealing his job.
ཀུ་རུ་ཁ་ (gāruka) 1. any kind of "X" shaped cross; va.—རྒྱག to make an "X," to make sth. in the shape of an "X."
ཀུ་རུ་ཁ་རྟགས་ (gāru kādaà) 1. the symbol "X." 2. sm. ཀུ་རུ་, 2.
ཀུ་རུ་པིན་ད་ (gāru bĭndə) a type of grass.
ཀུ་རུ་ཟམ་པ་ (gāru samba) colloquial name of a bridge in southeast Lhasa.
ཀུ་རུ་ཡོག་ག (gāru yɔ̀ɔga) an X shaped wooden spindle used in spinning.
ཀུ་རུམ་ (gūrum) 1. giving in, capitulating, accepting defeat, surrendering (in battle, games, sports, arguments); va.—ཞུ་ to give in/ capitulate/ surrender/ accept defeat ¶རྩེད་མོའི་འགྲན་སྡུར་ནང་ཁོ་པས་ཀུ་རུམ་ཞུས་སོང་ He accepted defeat in the sports contest. 2. being afraid/ scared.
ཀུ་རེ་ (gūre) kidding around, joking; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to kid, to joke; vi.—ཐལ་ to have a joke be carried too far (and the person gets angry) ¶ངས་ཁྱེད་རང་ལ་ཀུ་རེ་ཞུས་པ་ལས་དོན་དངོས་དེ་ལྟར་མིན་ I was just kidding. I didn't mean it.
ཀུ་རེ་གཏམ་མཚར་ (gūre dāmdzar) talk that is interesting and humorous.
ཀུ་ལ་གངས་རི་ (gūlə kəŋri) Mt. Kula Kangri (in Bhutan).
ཀུ་ལི་ (gūli) hind. porter, coolie.
ཀུ་ཤ་ (gūshə) a kind of reedlike grass that is considered auspicious in religion and is commonly used as a broom in lay society.
ཀུ་ཤུ་ (gūshu) apple; va.—འཐོག to pick an apple.
ཀུ་ཧྲང་ (gūhraŋ) 1. goat. 2. wild ass.
ཀུག (gūg) sm. ཀུག་ཀུག.
ཀུག་ཀུག (gūgguù) 1. sound of the cuckoo bird. 2. the cuckoo bird. 3. གུག་གུག.
ཀུང་གྲང་ (gūŋdraŋ) ch. section chief/ foreman (in a workshop or on a building site).
ཀུང་ཁང་ (gūŋgaŋ) ch.tib. postal station in tt. transportation/ communications system.
ཀུང་ཕྲི་ (gūŋdre) ch. meter (the distance unit).
ཀུང་ཕྲིང་ཧྲི་ (gūŋdreŋhre) ch. engineer.
ཀུང་ཅིན་ (gūŋjin) ch. kilogram.
ཀུང་ཆིང་ (gūŋciŋ) ch. hectare.
ཀུང་ཏང་ (gūŋdaŋ) ch. the Labor Party.
ཀུང་ཏུང་ཀང་ལིང་ (gūŋduŋ gəŋliŋ) ch. the "common programme" promulgated in 1949 as a precursor to the Chinese constitution [in Tib. སྤྱི་མཉམ་རྩ་འཛིན་].
ཀུང་རྫེ་རལ་བའི་ཇ་རིལ་ (gūŋdze rewei jərii) a type of round brick tea that comes from Yunnan.
ཀུང་ཟི་ (gūŋsi) ch. sm. ཀུང་སི་.
ཀུང་ལི་ (gūŋle) ch. millimeter.
ཀུང་ལི་ (gūŋli) ch. kilometer.
ཀུང་སི་ (gūŋsi) ch. company, firm, corporation ¶ཨར་ལས་ཀུང་སི་ Construction company.
ཀུང་ཧྲུ་ (gūŋhru) ch. government office.
ཀུང་ཧྲེ་ (gūŋhre) ch. commune.
ཀུང་ཧྲེང་ (gūŋhreŋ) ch. liter.
ཀུན་ (gūn) all, every, entire ¶དེ་མི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ All people know that.
ཀུན་དཀྱིལ་ (gūngyii) amidst all, in the center of a group.
ཀུན་དཀྲིས་ (gūndriì) a type of delusion that sometimes comes when meditating.
ཀུན་བཀྲམ་ (gūndram) disseminating, diffusing, broadcasting.
ཀུན་སྐྱབས་ (gūngyəb) sb. in whom everyone places their hope for protection, the savior/ refuge of all sentient beings, epithet of the Buddha and bodhisattvas.
ཀུན་སྐྱབས་གླིང་ (gūngyəbliŋ) a garden in Shigatse that belongs to the Panchen Lama.
ཀུན་སྐྱེ་ (gūngye) able to grow everywhere.
ཀུན་སྐྱོ་ (gūngyo) sadness/ regret everywhere, widespread sadness/ regret.
ཀུན་བསྐོས་ (gūngüù) poet. a well.
ཀུན་ཁྱབ་ (gūngyəb) 1. widespread, universal, all-pervasive; vi.—ཏུ་འགྱོ་ to become widespread/ universal ¶དམངས་གཙོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ Democracy has become widespread throughout the world. 2. an epithet of the Buddha.
ཀུན་ཁྱབ་གློག་འཕྲིན་ཁང་ (gūngyəb lɔgdringaŋ) sm. ཀུན་ཁྱབ་སྣང་འཕྲིན་ཁང་.
ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་ (gūngyəbtu) in all areas, universally, everywhere, widespread ¶དམངས་གཙོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ Democracy has become widespread throughout the world.
ཀུན་ཁྱབ་བདེན་དོན་ (gūngyəb dedön) universal truth.
ཀུན་ཁྱབ་ནད་ཡམས་ (gūngyəb neyam) widespread epidemic.

ཀུན་ཁྱབ་དཔེ་དེབ་ (gũngyəb bēdep) popular edition, a book that has become widespread.

ཀུན་ཁྱབ་རྩ་ཚིག་ (gũngyəb dzədzii) shung. a proclamation/ edict disseminated everywhere.

ཀུན་ཁྱབ་རང་བཞིན་ (gũngyəb rə̱ŋshin) universal nature, universality ¶ མ་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ཁྱབ་རང་བཞིན་དེ་མི་རྣམས་ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་ We have to make everyone know the universal nature of Marxist-Leninism.

ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ (gũngyəb lũŋdrin) radio broadcasting.

ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (gũngyəb lũŋdringãŋ) radio broadcasting station.

ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ (gũngyəb lũŋdrin lɛ̱ɛ̀guŋ) radio station, broadcasting station.

ཀུན་ཁྱབ་སློབ་གསོ་ (gũngyəb lōbso) a teaching/ type of education that is widespread or universal.

ཀུན་མཁས་ (gũnkɛɛ̀) expert in all.

ཀུན་མཁྱེན་ (gũnkyen) 1. omniscient, all-knowing. 2. an epithet of the Buddha and bodhisattvas.

ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་ཐུབ་ (gũnkyen gũndub) knowing all and able to do all.

ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་གཟིགས་ (gũnkyen gũnsii) 1. omniscient and all-seeing. 2. an epithet of the Buddha and bodhisattvas.

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ (gũnkyen ñi̱i̱) omniscience, knowledge of all.

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ (gũnkyen ye̱shɛɛ̀) all-knowing/ omniscient wisdom.

ཀུན་གྱི་མིག་ལར་འདོམས་པ་ (gũngi mi̱glar do̱mba) setting an example for everybody ¶ མི་ངན་ལ་ཀུན་གྱི་མིག་ལར་འདོམས་པའི་ཁྲིམས་གཅོད་གཏོང་དགོས་ We must punish evil persons to set an example for everybody.

ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་ (gũngii gũrwa) sb. everyone respects.

ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ (gũngii shēsɛɛ) common knowledge, known by everybody.

ཀུན་གྲུབ་ (gũndrub) 1. vi. to accomplish all/ everything. 2. poet. autumn.

ཀུན་དགའ་ (gũŋgə) 1. popular, liked by all. 2. a person's name.

ཀུན་དགའ་ཅན་ (gũŋgəjɛn) happy, joyous.

ཀུན་དགའ་མཉམ་སྤྲོ་ (gũnga ña̱mdro) everyone being happy and joyful.

ཀུན་དགའ་དོན་འགྲུབ་ (gũnga tö̱ndrub) (slang) money ¶ ཀུན་དགའ་དོན་འགྲུབ་མེད་ན་ཚར་བ་རེད་ If (you) don't have money (you) are finished. [Lit. that which achieves all one's happiness].

ཀུན་དགའ་ལྡན་ (gũŋgədɛn) sm. ཀུན་དགའ་ཅན་.

ཀུན་དགའ་བོ་ (gũŋgawo) Ananda, one of the disciples of the Buddha.

ཀུན་དགའ་མཚོ་ (gũngatso) Lake Kokonor.

ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ (gũnga sa̱ŋbo) name of the lama who founded the Ngor sect (1382-1456).

ཀུན་དགའ་ར་བ་ (gũnga ra̱wa) 1. temple or shrine in a monastery. 2. debating grove in a monastery. 3. garden, park. 4. library in a monastery.

ཀུན་དགའ་ར་བ་པ་ (gũnga ra̱waba) 1. a monk studying in the debating grove. 2. sb. who looks after a ཀུན་དགའ་ར་བ་.

ཀུན་དགའ་རྭ་བ་ (gũnga ra̱wa) sm. ཀུན་དགའ་ར་བ་.

ཀུན་དགའ་རྭ་བ་པ་ (gũnga ra̱waba) sm. ཀུན་དགའ་ར་བ་པ་.

ཀུན་དགའི་དབྱིད་དུ་འགྱུར་ (gũngɛ jii̱du gyu̱r) shung. vi. to become joyful/ happy ¶ ལུགས་གཉིས་བྱ་བའི་འཇིག་ལྟོག་མ་འཆོལ་བས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་དགའི་དབྱིད་དུ་གྱུར་ Because (they) chose the right path on both spiritual and temporal matters, all the people became happy.

ཀུན་དགའི་ར་བ་ (gũngɛ ra̱wa) sm. ཀུན་དགའ་ར་བ་.

ཀུན་དགའི་རོལ་ཚིམ་ (gũngɛ rö̱ödzim) shung. vi. to be happy and content ¶ སྲོག་བྲལ་སྲོག་གི་དངང་པོ་སླར་ཐོབ་པ་ལྟར་གངས་ཅན་པ་མཐའ་དག་ཡིད་ཀུན་དགའི་རོལ་ཚིམ་པར་གྱུར་ཏོ་ All the Tibetans became happy and content as if they died and came to life again.

ཀུན་འགེངས་ (gũngeŋ) poet. sky.

ཀུན་འགྲུབ་ (gũndrub) sm. ཀུན་གྲུབ་.

ཀུན་འགྲོ་ (gũndro) 1. all-pervasive. 2. poet. sky.

ཀུན་རྒྱུབ་ (gũnjub) sm. ཤེས་རབ་.

ཀུན་མཉམ་ (gũnñam) equal in all ways.

ཀུན་སྙོམ་ (gũnñom) all even.

ཀུན་ཏུ་ (gũndu) 1. everywhere, in all places ¶ ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དར་བའི་ལམ་ལུགས་ A custom that has spread everywhere. 2. all the time, always ¶ དུས་ཀུན་ཏུ་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྡད་པས་ Because (they) lived in one place all the time. 3. (— + vb.) completely, very, extremely ¶ ཀུན་ཏུ་ལེགས་ Completely good.

ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་ (gũndu gyō) sm. ཀུན་སྐྱོ་.

ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ (gũndu kyəb) sm. ཀུན་ཁྱབ་.

ཀུན་ཏུ་འཇུག་ (gũndu ju̱g) 1. va. to have many applications/ uses ¶ འདི་ཀུན་ཏུ་འཇུག་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ལྷུ་ལག་ཅིག་རེད་ This is a machine part that has many applications. 2. one of the noble truths— suffering.

ཀུན་ཏུ་རྟོག་ (gũndu dɔ̃ɔ̀) 1. va. to investigate/ consider thoroughly. 2. sm. རྣམ་པར་རྟོག་པ་.

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ (gũndu sa̱ŋbo) 1. completely good. 2. epithet for Buddha and bodhisattvas.

ཀུན་ཏི་ (gũnte) name of the mother of the five Pandava brothers.

ཀུན་བཏུས་ (gũndüü) abbr. ཀུན་ལས་བཏུས་.

ཀུན་རྟོག་ (gũndɔ̃ɔ̀) abbr. ཀུན་ཏུ་རྟོག.

ཀུན་ཐམས་ཅད་ (gũn tāmjɛɛ̀) all.

ཀུན་ཐུབ་ (gũndub) 1. able to do anything/ everything, almighty, omnipotent ¶ ཀུན་ཐུབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ Power that is capable of doing anything. 2. universal, all-purpose, all-around ¶ ཀུན་ཐུབ་ལུས་རྩལ་པ་ An all-round athlete. 3. epithet for the Buddha.

ཀུན་ཐུབ་འཁོར་སྡེགས་ (gũndub kōrdeg) all-purpose/ universal machine tool or lathe.

ཀུན་ཐུབ་འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (gũndub drü̱nden kɔ̃ɔlo) all-purpose tractor.

ཀུན་ཐུབ་འདྲུད་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (gũndub drü̱nden trüügɔɔ) sm. ཀུན་ཐུབ་འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་.

ཀུན་ཐུབ་ལུས་རྩལ་པ་ (gũndub lü̱dzɛba) all-around athlete.

ཀུན་མཐོང་ (gũndoŋ) nh. of ཀུན་གཟིགས་.

ཀུན་དང་ཀུན་མོས་ (gũndɛɛ̀ gũnmöö̀) person who is admired and respected by all.

ཀུན་དོང་ (gũndoŋ) onion, leek.

ཀུན་དོན་ (gũndün) public welfare, public interest, interest of all ¶ ཀུན་དོན་ལ་མི་ཚང་མས་སེམས་ཁུར་བྱ་དགོས་ All people should be concerned with public welfare.

ཀུན་བདག་ (gũndaà) lord of the universe, lord of all.

ཀུན་བདེ་ (gũnde) all happy.

ཀུན་བདེ་གླིང་ (gũndeliŋ) 1. Kundeling Labrang/ monastery (in Lhasa). 2. the Kundeling Rinpoche (one of the Hutukthu incarnations who served as regent of Tibet and who was head of Kundeling monastery).

ཀུན་བདེ་གླིང་རྟ་ཚག་ (gũndeliŋ dādzaà) sm. ཀུན་བདེ་གླིང་.

ཀུན་བདེན་ (gũnden) all true.

ཀུན་དྲིལ་ན་ (gũn dri̱i̱nə) sm. སྤྱིར་བསྡོམས་.

ཀུན་འདྲེན་ (gũndren) the Buddha.

ཀུན་ལྡན་ (gũndɛn) poet. Iron-Mouse year.

ཀུན་ལྡན་འཐེན་ཤུགས་ (gũndɛn tēnshuù) the ability to attract everything.

ཀུན་ནས་ (gũnnɛɛ̀) 1. from all, in all ¶ ཀུན་ནས་ལེགས་པ་ Good in all ways. 2. from everywhere ¶ ས་གནས་ཀུན་ནས་ཡོང་བའི་འཐུས་མི་ The delegates who came from all localities. 3. by all/ everyone ¶ མི་སེར་ཀུན་ནས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་སོང་ All the subjects revolted.

ཀུན་ནས་གྲགས་པ་ (gũnnɛɛ̀ tra̱gba) known by all, famous.

ཀུན་ནུས་ (gűnnüü) sm. ཀུན་ཐུབ་.

ཀུན་པོ་ (gűmbo) all.

ཀུན་སྤྱོད་ (gűnjüü) 1. conduct, behavior (refers to behavior, thoughts, personality) ¶ བུ་མོ་དེ་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That girl is well behaved. 2. moral/ ethical (conduct) ¶ ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་ Moral education. 3. widely used, widespread ¶ ཀུན་སྤྱོད་ཐོན་རྫས་ A widely used product. 4. all purpose.

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་ (gűnjüügi lōjoŋ) moral cultivation/ practice.

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་ (gűnjüügi lōbso) moral training/ education.

ཀུན་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ (gűnjüü gɔ̄ɔrgi dədzüü) moral ideas/ views.

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ (gűnjüügi dusheè) moral concept.

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ (gűnjüügi nɛ̄ɛdön) a moral/ life-style problem (term used during the Cultural Revoution for people who committed moral lapses such as adultery).

ཀུན་སྤྱོད་ངན་འགྱུར་ (gűnjüü ŋɛngyur) declining moral conduct ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ཀུན་སྤྱོད་ངན་འགྱུར་བྱུང་བཞག The child's moral conduct has declined.

ཀུན་སྤྱོད་ཆ་ཚུལ་ (gűnjüü cədzüü) moral way of dressing.

ཀུན་སྤྱོད་ཉམས་ཉེས་ (gűnjüü ñamñeè) moral crisis.

ཀུན་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ (gűnjüügi tāñeè) words that are broadly/ widely used in language.

ཀུན་སྤྱོད་དག་བཅོས་ (gűnjüü tagjöö) sm. ཀུན་སྤྱོད་དག་ཐེར་.

ཀུན་སྤྱོད་དག་ཐེར་ (gűnjüü tagdee) rectification/ improvement of moral behavior, the method of criticism and self-criticism to cleanse thinking and improve moral behavior; va.—བྱེད་ ¶ ཀུན་སྤྱོད་དག་ཐེར་གྱི་ལས་འགུལ་ Rectification campaign.

ཀུན་སྤྱོད་དར་སྤེལ་ (gűnjüü tagsöö) the spreading of moral conduct/ morality.

ཀུན་སྤྱོད་འཕྲུལ་ཆས་ (gűnjüü trűüjɛɛ̀) a universal/ all-purpose machine.

ཀུན་སྤྱོད་སློབ་གསོ་ (gűnjüü lōbso) education or guidance in morals/ ethics.

ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ལྔ་ (gűnjüüsum daŋ jödzüü ŋā) the three behaviors and five conducts: the three behaviors are subjectivism, bureaucracy and sectarianism; the five conducts are: bureaucratic airs, lethargy, extravagance, arrogance and coquettishness.

ཀུན་སྤྱོད་བསམ་བློ་ (gűnjüü sāmlo) behaving and thinking ¶ ཁོའི་ཀུན་སྤྱོད་བསམ་བློ་འཁྱེར་སྟངས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ His way of behaving and thinking are good.

ཀུན་ཕན་ (gűnbɛn) beneficial to all, all purposeful ¶ ཀུན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་བཟང་པོ་ Good thoughts benefiting all.

ཀུན་ཕན་རིང་ལུགས་ (gűnbɛn riŋluù) humanitarianism [Lit. the system of benefiting everyone].

ཀུན་འཕྲོད་སྒྲིག་སྲོལ་ (gűndröò drigsüü) a general/ universal rule, a rule that is suitable everywhere.

ཀུན་བྱམས་ (gűnjam) universal love/ kindness.

ཀུན་མིང་ (gűnmiŋ) demonstrative pronoun.

ཀུན་རྨོངས་ (gűnmoŋ) complete ignorance/ stupidity.

ཀུན་འཛིན་མ་ (gűn dzinmə) poet. earth, world.

ཀུན་འཛོམས་ (gűndzom) all collected together, aggregated ¶ ཡོན་ཏན་ཀུན་འཛོམས་ཀྱི་མཁས་པ་ A scholar who has (collected together) all kinds of knowledge.

ཀུན་འཛོམས་གློག་འཕྲུལ་བཟོ་གྲྭ་ (gűndzom lōgdrü sodra) general/ multipurpose electrical machinery plant.

ཀུན་འཛོམས་འཆར་འགོད་ཁང་ (gűndzom cārgöò kə̄wu) general planning office.

ཀུན་འཛོམས་ཚོང་ཁང་ (gűndzom tsōŋgaŋ) general store.

ཀུན་འཛོམས་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (gűndzom lɛnön sodra) general/ multipurpose processing factory.

ཀུན་འཛོམས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (gűndzom lābdra cēmmo) university.

ཀུན་རྫོགས་ (gűndzɔɔ̀) 1. completely exhausted. 2. all/ everything complete.

ཀུན་གཞི་ (gűnshi) character, nature ¶ མི་དེ་ཀུན་གཞི་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person has a good character.

ཀུན་གཞི་དུལ་བ་ (gűnshi tüüwə) calm/ gentle nature ¶ ཀུན་གཞི་དུལ་བས་མི་རྣམས་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་ Because of the gentle nature (of that person), people are naturally drawn to him.

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ (gűnshi nāmsheè) sm. ཀུན་གཞི་.

ཀུན་གཟིགས་ (gűnsiì) "all seeing"—an honorific title used for the Panchen Lamas. 2. poetic name for the Buddha.

ཀུན་བཟང་ (gűnsaŋ) 1. all-good. 2. person's name. 3. poetic name for the Buddha.

ཀུན་བཟོད་ (gűnsöö) 1. earth. 2. all-tolerant, able to bear all.

ཀུན་ཡོད་འཐེན་ཤུགས་ (gűnyüü tēnshuù) gravity.

ཀུན་ར་ (gűnra) abbr. ཀུན་དགའ་ར་བ་.

ཀུན་རིག (gűnrig) all-seeing, all-knowing.

ཀུན་ལ་ (gűnla) sm. ཀུན་དུ་.

ཀུན་ལམ་འདོམས་པ་ (gűnlam domba) shung. (a punishment) that sets an example for all ¶ ཁྲིམས་ཀྱི་ར་བར་རྒྱུག་པའི་བདའ་འདེད་ཡན་སོང་མེད་པ་ཀུན་ལམ་འདོམས་པ་ཞིག་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་ (We) request the (goverment) to set an example (through punishment) so all people will be law-abiding.

ཀུན་ལས་ (gűnlɛɛ̀) sm. ཀུན་ནས་.

ཀུན་ལས་བཏུས་ (gűnlɛɛ̀ dűü) vi. to collect/ put everything together into one ¶ ཤེས་བྱ་ཀུན་ལས་བཏུས་ Collecting all knowledge.

ཀུན་ལེགས་ (gűnleg) sm. ཀུན་བཟང་, 1.

ཀུན་ཤེས་ (gűnsheè) 1. well-known, known by all. 2. knowing all.

ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྡུགས་ (gűnsheè jïgduù) knowing a lot about many things but not any one in depth.

ཀུན་ཤེས་ཡོངས་གྲགས་ (gűnsheè yoŋdraà) sm. ཀུན་ཤེས་ཡོངས་གསལ་.

ཀུན་ཤེས་ཡོངས་གསལ་ (gűnsheè yoŋsɛɛ) 1. well-known, known by all, completely clear to all. 2. popular.

ཀུན་བཤད་གཅིག་མཐུན་ (gűnshɛɛ̀ jïgdün) with one voice, with unanimous agreement.

ཀུན་སྲིད་ཀུན་དར་ (gűnsiì gűndar) widespread, widely known everywhere.

ཀུན་སྲོལ་ (gűnsöö) shung. a custom that is widely/ generally used ¶ གསར་རྙིང་སྤྲོད་སྐབས་ཐེམ་བཤེར་བྱེད་པ་རྒྱ་ཁྱབ་ཀུན་སྲོལ་ལ་ As it has been a custom to check each household when the incumbent hands over a dzong to the new dzongpon.

ཀུན་སློང་ (gűnloŋ) morals, motives ¶ ཀུན་སློང་ངན་པ་ Bad morals ¶ ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡག་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ངའི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་སོང་ It was beyond my expectation that your morals were so good.

ཀུན་སློང་གི་སྤྱོད་ལམ་ (gűnloŋgi jöölam) moral behavior, morality, motives.

ཀུན་སློང་འཁྱེར་སྟངས་ (gűnloŋ kēēdaŋ) morals, motives, motivation ¶ ཁོའི་ཀུན་སློང་འཁྱེར་སྟངས་ནི་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་རེད་ His motivation is selfish.

ཀུན་སློང་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་ (gűnloŋ raŋgyɛɛ shɛmbam) selfish motives [Lit. motives—oneself winning, others losing].

ཀུན་སློང་རང་རྒྱལ་གཞན་འཕུང་ (gűnloŋ raŋgyɛɛ shɛmbuŋ) sm. ཀུན་སློང་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་.

ཀུན་གསལ་ (gűnsɛɛ) 1. completely clear, completely understood/ known. 2. name of the official newspaper of the Government of Bhutan (Kuensel). 3. poet. sun.

ཀུན་གསལ་གསར་ཤོག (gűnsɛɛ sārshɔɔ̀) sm. ཀུན་གསལ་, 2.

ཀུན་གསོ་སྨན་རིལ་ (gűnso mɛ̄nrii) a pill that cures all,

a panacea.

ཀུམ་ (gūm) 1. va. to sit/ sleep in a contracted position, to sit/ sleep in the fetal position ¶ ཁྱོད་རང་ཀུམ་བྱས་མ་སྡོད་ Don't sit with your hands and feet contracted (bent or crouched over).

ཀུམ་ཀུམ་ (gūmgum) sm. ཀུམ་.

ཀུམ་ཏིང་ (gūmdiŋ) sm. ཀུ་ཏིང་.

ཀུམ་པོ་ (gūmbu) 1. a position in which the limbs are contracted, a crouching position ¶ ཁོ་ཀུམ་པོར་ཉལ་བརྒྱད་བཞག He slept with his limbs contracted (in the fetal position). 2. zigzag, crooked. 3. sb. who feels inferior, self-abasing.

ཀུའང་ཏུང་ (gūaŋduŋ) Guangdong Province.

ཀུའན་པོའོ་ (gūambo) ch. broadcasting.

ཀུའན་པོའོ་དཔའན་ཐའི་ (gūambo dāndei) ch. sm. ཀུའན་པོའོ་བཔ་ཚུགས་.

ཀུའན་པོའོ་དྲ་བ་ (gūanbo drawa) ch.tib. radio/ broadcasting network.

ཀུའན་པོའོ་བཔ་ཚུགས་ (gūanbo pǝpdzuù) ch.tib. radio/ broadcasting station.

ཀུའི་ (gūi) ch. sm. ཀུའི་.

ཀུའི་ཀྲིའོ་ (gūi drēwo) ch. sm. ཀུས་ཀྲོའུ་.

ཀུའུ་ལྕགས་ (gūwu jāà) ch.tib. cobalt.

ཀུའུ་པ་ (gūbǝ) Cuba.

ཀུའུ་ཙི་ (gūwudzi) ch. sm. ཀུ་ཙེ་.

ཀུའེ་ (gūwe) ch. silicon.

ཀུའེ་ཧྥེ་གློ་ནད་ (gūwefe lɔ̄ɔ̄nɛɛ̀) ch.tib. silicosis.

ཀུའེ་ཧྭ་ (gūwehwa) ch. sweet-scented osmanthus.

ཀུར་རྟགས་ (gūrdaà) the symbol X; va.—རྒྱག to make the mark X (e.g., in lieu of a signature).

ཀུས་ཀྲོའུ་ (gūdro) Guizhou Province.

ཀེ་ཀ་ (gēga) magpie.

ཀེ་ལྕགས་ (gējaà) ch.tib. chromium.

ཀེ་ཆུ་ (gēju) a river in Kham.

ཀེ་ཏུ་ (gēdu) skt. 1. sm. རྒྱལ་མཚན་. 2. meteor.

ཀེ་གཏེར་ (gēder) ch.tib. chromium mine.

ཀེ་སྤྲུལ་ (gēdrǖǖ) abbr. Ketsang Lama.

ཀེ་རྫི་ (gēdzi) a kind of garlic.

ཀེ་ར་ (gēēra) hind. banana.

ཀེ་ར་ལ་ (gērala) Kerala Province (India).

ཀེ་རེ་ (gēre) erect, upright; va.—ལངས་ to stand or sit erect ¶ འཁྱག་རི་ནགས་ཚལ་ལྟར་ཀེ་རེ་ལངས་བསྡད་ཡོད་ The ice mountains were standing erect like a forest.

ཀེ་རེམ་ (gērem) hind. carom (a game); va.—རྒྱག.

ཀེ་རོམ་ (gērom) sm. ཀེ་རེམ་.

ཀེ་ལ་ (gēla) sm. ཀེ་ར་.

ཀེ་ལ་ཤ་ (gēlasha) poet. snow mountain.

ཀེ་ལ་ཤའི་རྒྱལ་པོ་ (gēlase gyɛɛbo) Mt. Kailash.

ཀེག (gēg) sm. སྐེག.

ཀེག་འདྲང་ (gēgdraŋ) the year when one is exposed to the heightened danger of being harmed (this begins when one is 13 years old, and then reoccurs every 12th year afterwards).

ཀེང་རུས་ (gīŋrüü) skeleton.

ཀེང་ཤུའི་ཤིང་ (gēŋsüshiŋ) sm. རྒྱ་སྐྱེགས་ཤིང་.

ཀེན་ཐུར་བློག (gēndur lɔ̄ɔ̄) ch.tib. sm. ཀན་དུར་བློག.

ཀེབ་ (gēb) eng. a cap.

ཀེབ་ཞྭ་ (gēbsha) eng.tib. cap, hat ¶ ཀེབ་ཞྭ་ཉི་སྒྲིབ་ཅན་ A cap with a brim to shade the sun.

ཀེབ་ཀ་ན་བྷ་རལ་ (gēb gānabarɛl) Cape Canaveral.

ཀེམ་ཀེམ་ (gēmgem) sm. ཁྱེམ་ཁྱེམ་.

ཀེམ་ཀེམ་དུ་ལྟ་ (gēmgem) sm. ཟུམ་པོར་ལྟ་.

ཀེའུ་ (gēwu) ch. a kind of wild garlic.

ཀེའུ་ཙེ་ (gēwudze) ch. sm. ཀེའུ་ཛེ་.

ཀེའུ་ཛེ་ (gēwudze) ch. a kind of necklace.

ཀེའུ་ཚང་ (gēwudzaŋ) cave.

ཀེར་ (gēr) 1. va. to raise, to lift, to point upwards ¶ མཛུབ་མོ་ཀེར་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He held up his finger and spoke. 2. man, person.

ཀེར་ཀེར་ (gērgēr) upright, erect, straight up; va.—བྱེད་ ¶ མགོ་ཀེར་ཀེར་བྱེད་དགོས་ You have to hold your head upright. ¶ རང་གཟུགས་པོ་འགུལ་བསྐྱོད་མེད་པར་ཀེར་ཀེར་སྡོད་ Stay still (upright) without moving your body.

ཀེར་ཐིག (gīrdiì) a straight line.

ཀེར་མོ་ (gērmo) 1. alone. 2. naked.

ཀེར་རུས་ (gērrüü) sm. ཀེང་རུས་.

ཀེར་རེ་ (gērre) sm. ཀེར་ཀེར་.

ཀེར་ལངས་ (gērlaŋ) standing up, standing erect; va.—བྱེད་.

ཀེར་ལེབ་སྒུར་གསུམ་ (gērleb gursum) shung. three types of taxes in tt. —people, land, animals.

ཀོ་ (gɔ̄ɔ̄) 1. leather. 2. ch. 1/10 liter. 3, abbr. of ཀོ་བ་.

ཀོ་ཀོ་གཡག (gōgo yāà) 1. a hybrid yak. 2. a derogatory term for racially mixed persons (Chinese and Tibetan).

ཀོ་གོང་ (gōgoŋ) low-lying.

ཀོ་གྲད་ (gɔ̄drɛɛ̀) 1. leather sole (of a Tibetan boot/ shoe). 2. worn out leather sole.

ཀོ་དཀར་ (gɔ̄gar) white leather.

ཀོ་རྐྱལ་ (gɔ̄gyɛɛ) a leather/ hide bag.

ཀོ་སྐུད་ (gɔ̄güü) a strip/ rope/ thread of rawhide.

ཀོ་སྐྱ་ (gɔ̄gyaà) an oar (for a coracle).

ཀོ་སྐྱི (gōgyi) sm. སྒོགས་སྐྱི་.

ཀོ་ཁུག (gɔ̄guù) a leather purse/ bag.

ཀོ་ཁུན (gɔ̄gün) a kind of flat bread.

ཀོ་ཁྲབ་ (gɔ̄drǝb) leather armor.

ཀོ་ཁྲོལ་ (gɔ̄dröö) a sieve made from rawhide.

ཀོ་མཁན་ (gɔ̄ɔ̄gɛn) 1. a person who makes things from leather, leather craftsman. 2. a person who rows a coracle (boat).

ཀོ་སྦྱོང་ལག་མཉེས་ (gōgyoŋ lagñeè) incorrigible, uncorrectable, unmanageable [Lit. kneading stiff leather by hand].

ཀོ་གྲུ་ (gɔ̄dru) 1. a hide boat (coracle). 2. abbr. coracle and boat.

ཀོ་གྲུ་ཁ་ར་གཏོང་མཉམ་པའི་ལག (gɔ̄dru kardoŋ ñēmbɛ lag) the head/ leader has the power to decide what to do, the one in power makes the decisions [Lit. where to sail the coracle is in the hands of the boatman].

ཀོ་གླ་ (gɔ̄la) fee for use of a coracle.

ཀོ་རྒྱུག (gɔ̄gyuù) long pole for propelling a boat, punt-pole.

ཀོ་རྒྱུན་ (gɔ̄gyün) a thin strip of rawhide.

ཀོ་སྒམ་ (gɔ̄gam) leather suitcase/ trunk/ box.

ཀོ་སྒྲིབ་ (gɔ̄drib) shung. deducting the weight of the skin/ hide in which butter is wrapped ¶ མར་ལྷང་འདེགས་ཁལ་༡༢་ཡོད་པ་རེ་རར་ཀོ་སྒྲིབ་གཞུང་སྲོལ་རེ་ཉ་ག་༡༤་བརྩིས་ From each load of butter which weighs 12 ke, according to goverment tradition (we) have deducted 14 nyaga for the equivalent of the weight of the hide in which the butter is wrapped.

ཀོ་སྒྲོག (gɔ̄drɔɔ̀) rawhide rope/ strap.

ཀོ་སྒྲོམ་ (gɔ̄drom) a hide box (usu. for storing butter or meat), a leather shelf.

ཀོ་སྒྲོལ་ (gɔ̄dröö) shung. crossing a river by coracle ¶ ཚ་ཞག་གར་བབས་སུ་རྒྱ་ཆག་སོགས་ཡུལ་ཐང་གླ་རིན་སྦྲོད་ཞིན་གྱི་ཀོ་སྒྲོལ་དང་བཅས་མར་ལམ་ཐེངས་གཅིག་སྒྲིག་གཏོང་ངེས་ Wherever they break camp or stay overnight, for one time, (you) must arrange to provide fodder and hay for their horses at local prices and take them across the river by coracle.

ཀོ་བཅར་ (gɔ̄bjaa) sm.* ཀོ་ཕྱར་.

ཀོ་ལྕག (gɔ̄jaà) a small/ flat leather whip attached to a stick (usu. used to hit the cheeks as punishment); va.—གཞུ་ to strike/ hit with a ཀོ་ལྕག.

ཀོ་ཆས་ (gōjɛɛ̀) leatherware.

ཀོ་ཆས་བཟོ་མཁན་ (gōjɛɛ̀ soñɛn) person who makes leather goods.

ཀོ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (gōjɛɛ̀ sodra) leather factory.

ཀོ་ཆུ་ (gūju) a standing pool of water.

ཀོ་ཆེན་ (gɔ̄jen) a yak skin.

ཀོ་མཉེད་རྒྱུ་ཆ་ (gɔ̄ñeè gyuja) material to be tanned.

ཀོ་མཉེད་པ་ (gɔ̄ñeèba) person who tans skins, leather tanner.

ཀོ་བརྙན་བློས་གར་ (gōñɛn dö̱ögar) shadow play.

ཀོ་བརྙན་བློས་གར་ཚོགས་པ་ (gōñɛn dö̱ögar tsōgba) shadow play troupe.

ཀོ་བདུམས་ (gōdum) shung. 1. execution by sewing a person inside a skin and throwing him/ her in a river; va.—རྒྱག. 2. tea or butter that has been sewn tightly in a skin case.

ཀོ་དོ་ (gōdo) a type of Tibetan boot with a leather sole.

ཀོ་ཐག (gōdaà) 1. a leather strap/ rope/ thong. 2. a rope used to tie a coracle; va.—རྒྱག.

ཀོ་ཐག་སྐྱེལ་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (gōdaà gyēndren kɔ̄ɔlo) conveyor belt.

ཀོ་ཐག་འཐུས་ཤོར་ (gōdaà tüüshɔɔ) letting sb. down; va.—གཏོང་.

ཀོ་ཐག་གློད་ (gōdaà lö̀ö) vi. to be left in the lurch, to be left adrift (to have sth. necessary that had been promised not arrive or be done due to the another's failure), to be let down by sb. ¶ དེ་རིང་ ངའི་གྲོགས་པོས་ཀོ་ཐག་གློད་བྱུང་ Today my friend left me in the lurch. [Lit. releasing the coracle's rope].

ཀོ་ཐུམ་ (gōdum) sm. ཀོ་བདུམས་.

ཀོ་ཐོག (gōtɔ̀ɔ) by/ via coracle.

ཀོ་མཐིལ་ (gōdil) a leather sole.

ཀོ་འཐུམ་ (gōndum) sm. ཀོ་བདུམས་.

ཀོ་དམ་ (gōdam) a leather bag for holding Tibetan beer (ཆང་).

ཀོ་དོང་ (gōdoŋ) sm. ཀོང་དོང་.

ཀོ་གདན་ (gōdɛn) a leather mattress.

ཀོ་དར་ (gōdar) a leather strap for sharpening a razor.

ཀོ་སྡིང་ (gōdiŋ) a large leather container (usu. to hold oil).

ཀོ་སྡེར་ (gōder) a leather plate.

ཀོ་སྣོད་སྒམ་ (gōnögam) a leather box/ vessel.

ཀོ་པ་ (gōba) boatman, ferryman (for a coracle).

ཀོ་པི་ (gōbii) sm. ཀོ་པིག.

ཀོ་པིག (gōbii) hind. cauliflower.

ཀོ་དཔོན་ (gōbön) 1. sm. ཀོ་དཔོན་གཉེར་པ་. 2. a polite term of address for a boatman.

ཀོ་དཔོན་གཉེར་པ་ (gōbön ñērba) shung. person in charge of coracle.

ཀོ་ལྤགས་ (gōbaà) hide, skin.

ཀོ་ལྤགས་མཁན་ (gōbaàñɛn) sb. who works with leather.

ཀོ་ལྤགས་སྐྲུན་རྫས་བཟོ་ལས་ཀུང་སི་ (gōbaà dru̱bdzɛɛ̀ so̱lɛɛ̀ gūŋsi) leather products industrial company.

ཀོ་ལྤགས་བཅོས་མ་ (gōbaà jōōma) synthetic leather.

ཀོ་ལྤགས་བཅོས་མའི་བཟོ་གྲྭ་ (gōbaà jōōmɛ so̱dra) synthetic leather factory.

ཀོ་ལྤགས་བཟོ་གྲྭ་ (gōbaà so̱dra) sm. ཀོ་ལྤགས་བཟོ་གྲྭ་ཁང་.

ཀོ་ལྤགས་བཟོ་གྲྭ་ཁང་ (gōbaà so̱drakaŋ) a leather factory.

ཀོ་ཕི་ (gōbi) eng. coffee.

ཀོ་སྤྱིན་ (gōjin) adhesive/ glue made from leather.

ཀོ་ཕིད་ (gōbii) sm. ཀོ་པིག.

ཀོ་ཕུབ་ (gōbub) a leather shield.

ཀོ་ཕོར་ (gōbɔɔ) a leather bowl.

ཀོ་ཕྱར་ (gōjar) a large flat leather hide used for chopping meat or spreading grain.

ཀོ་འཕྱགས་ (gōjaà) shung. a tax in tt. paid in skins.

ཀོ་བ་ (gɔ̄ɔ) 1. leather; va.—མཉེད་ to tan leather (hides) ¶ ཀོ་བའི་སྟོད་ཐུང་ Leather jacket/ shirt 2. a boat made from hide (a coracle); va.—གཏོང་ to sail a coracle.

ཀོ་བ་གྲག (gɔ̄ɔ drāà) sm. ཀོ་བ་བསྙིགས་.

ཀོ་བ་མཁན་ (gɔ̄ɔgɛn) sm. ཀོ་མཁན་.

ཀོ་བ་གཅིག་ནས་དྲས་པའི་རྒྱུན་བུ་ (gɔ̄ɔ jīgnɛ trɛ̱bɛ gyu̱mbu) of the same ilk, cut from the same mould [Lit. leather ropes cut from the same hide].

ཀོ་བ་མཉེད་མཁན་ (gɔ̄ɔ ñēèñɛn) a tanner of skins.

ཀོ་བ་མཉེད་མ་ (gɔ̄ɔ ñēèma) a tanned hide.

ཀོ་བ་མཉེད་རྫས་ (gɔ̄ɔ ñēèdzɛɛ̀) things used for tanning hides/ leather.

ཀོ་བ་མཉེད་ལོག་ཐེབས་ (gɔ̄ɔ ñēèlɔɔ̀ tēb) vi. to become hard after being tanned (because the skin wasn't tanned well).

ཀོ་བ་ནག་ཆུང་ (gɔ̄ɔ na̱gjuŋ) coracle (in Tibetan songs).

ཀོ་བ་འཁྱིད་བཙད་ (gɔ̄ɔ trēèjɛɛ̀) rowing a coracle across a river; va.—གཏོང་.

ཀོ་བ་དམར་ཀོ་ (gɔ̄ɔ mārgɔ) fresh leather/ skin that is still untanned.

ཀོ་བ་དམར་པོ་ (gɔ̄ɔ mārbo) sm. ཀོ་བ་དམར་ཀོ་.

ཀོ་བ་དམར་རོ་ (gɔ̄ɔ mäāro) sm. ཀོ་བ་དམར་ཀོ་.

ཀོ་བ་གཞུང་ཀོ་ (gɔ̄ɔ shu̱ŋgɔ) rowing a coracle down a river; va.—གཏོང་.

ཀོ་བ་ལྷོན་པའི་ཞྭ་མོ་ (gɔ̄ɔ lōmbɛɛ sha̱mo) sm. ཀོ་ལྷོན་གྱི་ཞྭ་མོ་.

ཀོ་བ་སྲིག (gɔ̄ɔ sēg) sm. ཀོ་བ་བསྙིགས་.

ཀོ་བ་ཧྲག་དོ་ (gɔ̄ɔ hrāgdo) sm.* ཀོ་བ་ཧྲང་དོ་.

ཀོ་བ་ཧྲང་དོ་ (gɔ̄ɔ hrāŋdo) an untanned skin that has become hard.

ཀོ་བའི་དངུལ་ཁུག (gōwɛ ŋǖügùù) leather wallet for money.

ཀོ་བའི་རྡོ་ཁུག (gōwɛ do̱gùù) leather pouch for putting/ holding stones.

ཀོ་བའི་བཟོ་གྲྭ་ཁང་ (gōwɛɛ so̱dragaŋ) sm. ཀོ་ལྤགས་བཟོ་གྲྭ་ཁང་.

ཀོ་བའི་ཨུ་ལག (gōwɛ u̱laà) shung. corvee tax requiring the transportation of goods by coracle.

ཀོ་བུགས་ (gōbuù) sm.* ཀོ་བུབས་.

ཀོ་བུབས་ (gōbup) a whole or uncut skin/ hide.

ཀོ་འབིགས་ (gōbig) sm. ཀོ་འབུགས་.

ཀོ་འབུགས་ (gōmbuù) an awl used in leatherwork; va.—རྒྱག to make holes in leather with an awl.

ཀོ་འབུབས་ (gōbub) sm. ཀོ་བུབས་.

ཀོ་འབེ་ (gōmbe) a piece of leather used under saddles as a kind of saddle blanket.

ཀོ་འབོ་ (gōmbo) shung. a square leather container the size of a འབོ་ that is used to measure grain.

ཀོ་འབོག (gōmbɔɔ̀) a leather sack for carrying bedding when traveling.

ཀོ་འབོལ་ (gōmböö) a cushion with a leather covering.

ཀོ་སྦྲེལ་ (gɔ̄ɔdre) two coracles tied together (to create greater stability); va.—གཏོང་ to tie coracles together and sail them.

ཀོ་མོག (gōmog) a puddle of water.

ཀོ་ཙེ་ (gōdze) ch. pumpkin seed.

ཀོ་བརྩགས་ (gōbdzaà) sm. ཀོ་རྩེག.

ཀོ་རྩེག (gōdzeg) a shoe sole consisting of several layers of leather sewn together.

ཀོ་རྩེག་འཛའ་མ་ (gōdzeg ja̱a̱ma) a Tibetan women's boot decorated with colored leather.

ཀོ་བརྩེགས་ (gōdzeg) sm. ཀོ་རྩེག.

ཀོ་ཚགས་ (gōdzaà) a sieve made from leather.

ཀོ་ཚལ་ (gōdzɛɛ) sm. ཀོ་རྫས.

ཀོ་རྫས་ (gōdzɛɛ) leather products, leatherware ¶ ཀོ་རྫས་བཟོ་གྲྭ་ Leather products factory.

ཀོ་ཞ་ (gōsha) abbr. of ཀོ་ལྷན་གྱི་ཞྭ་མོ་.

ཀོ་གཞོང་ (gōshoŋ) a leather basin.

ཀོ་གཟར་ (gōsaa) sm. ཀོ་འབེ་.

ཀོ་གཟིངས་ (gōsiŋ) raft made of leather/ skins.

ཀོ་བཟོ་བ་ (gōsowa) a leather worker.

ཀོ་བཟོས་ (gōsöö) made from leather.

ཀོ་བཟོས་གྱོན་ཆས་ (gōsöö kö̱njɛɛ̀) leather clothing.

ཀོ་བཟོས་དངོས་རྫས་ (gōsöö ŋȫödzɛɛ̀) leather products/ goods.

ཀོ་བཟོས་ཐོན་རྫས་ (gōsöö tōndzɛɛ̀) sm. ཀོ་བཟོས་དངོས་རྫས་.

ཀོ་ཡོལ་ (gōyöö) ch. adhesive tape (commonly used on face for headaches/ toothaches).

ཀོ་ཡོལ་དཀར་པོ་ (gōyöö gāābo) medical tape (white).

ཀོ་ཡོལ་ནག་པོ་ (gōyöö na̱gbo) electrical tape (black).

ཀོ་རི་ཡ་ (gōriya) Korea.

ཀོ་རུ་ཁ་ (gōruka) sm.* ཀུ་རུ་ཁ་.

ཀོ་རུལ་ (gōrüü) a rotten hide.

ཀོ་རུལ་རྒྱུན་བུ་མི་ཉན་ (gōrüü gyu̱mbu mi̱ñɛn) one cannot utilize people/ things/ materials that are useless or unfit [Lit. rawhide rope cannot be made from a rotten hide].

ཀོ་རེ་ (gōre) round.

ཀོ་རོ་ (gōro) a round leather mould used in casting.

ཀོ་ལྡོན་གྱི་ཞྭ་མོ་ (gōlöngi sha̱mo) sth. that becomes progressively more constrictive with time, sth. that is comfortable at first and then becomes painful/ terrible [Lit. a hat made of wet leather].

ཀོ་ལ་ (gōla) a type of insect that infests and ruins leather.

ཀོ་ལུ་བི་ཡ་ (gōlubiya) Colombia.

ཀོ་ལེབ་སྐེད་རགས་ (gōleb gēraà) a leather belt (the flat Western style).

ཀོ་ལོག (gōlɔ̀ɔ) a coracle capsizing; vi.—ཐེབས་ to capsize (a coracle).

ཀོ་ལོང་ (gōloŋ) getting angry over a small thing; vi.—ལངས་ to get angry over a small thing.

ཀོ་ལོང་ཆེན་པོ་ (gōloŋ cēmbo) sm. ཀོ་ལོང་ཚ་པོ་.

ཀོ་ལོང་ཚ་པོ་ (gōloŋ tsābo) sb. who gets angry over small things.

ཀོ་ལོམ་བོ་ (gōlombo) Colombo ¶ ཀོ་ལོམ་བོའི་འཆར་གཞི་ The Colombo Plan.

ཀོ་ཤིག (gōshi) dandruff, flaking skin; vi.—རྒྱག to get dandruff.

ཀོ་ཤེལ་ (gōshel) synthetic/ plastic glass.

ཀོ་ས་ (gɔ̄ɔsa) place where coracles congregate or are kept (usu. waiting to be hired).

ཀོ་སག (gōsaà) sandpaper (traditional sandpaperlike cloth or strip of leather onto which sand has been glued); va.—རྒྱག to sand.

ཀོ་སེག (gōseg) sm. ཀོ་སག.

ཀོ་བསེ་ (gōse) piece of leather whose top side is varnished.

ཀོ་བསྲེགས་ (gōbdraà) leather that has been heated/ smoked (usu. used for making soles of shoes or boots).

ཀོ་ཧྥི་ (gōbi) eng. coffee.

ཀོ་ཧྲུག (gōhrug) leftover small pieces of leather (after making sth.).

ཀོ་ལྷམ་ (gōlam) leather boot/ shoe (Western style).

ཀོ་ལྷམ་ཡུ་རིང་ (gōlam yu̱riŋ) Western style long boot.

ཀོ་ལྷམ་བཟོ་གྲྭ་ (gōlam so̱dra) leather boot/ shoe factory.

ཀོག (gɔ̄ɔ) 1. wrapper, covering, casing, envelope; va.—རྒྱག to package, to cover/ wrap (as with the casing for butter) ¶ མར་ཀོག The skin casing in which butter is sewn for storage. ¶ ཡི་གེའི་ཀོག་རྒྱག To make an envelope for a letter. 2. a thick and hard skin.

ཀོག་སྐྱི་ (gōōki) dandruff, flaking skin; vi.—རྒྱག to get dandruff.

ཀོག་གིས་ (gɔ̄ɔgi) arc. suddenly, quickly.

ཀོག་སྡེ་ (gōgde) sm. ཀོག་གིས་.

ཀོག་པ་ (gōgba) sm. ཀོག.

ཀོག་མན་ (gɔ̄ɔmɛn) ch. noodles.

ཀོག་རྫེ་ (gōgdze) trap, snare.

ཀོག་ཚེ་ (gōgdze) sm. ཀོག་རྫེ་.

ཀོག་ཤི་ (gōgshi) sm. ཀོག་སྐྱི་.

ཀོང་ (gōŋ) 1. sm. ཀོང་ཀོང་. 2. abbr. ཀོང་པོ་; ཀོང་བུ་.

ཀོང་ཀན་ (gōŋgɛn) ch. tangerine.

ཀོང་ཀོ་ (gōŋgo) Congo.

ཀོང་ཀོང་ (gōŋgoŋ) 1. concave, indented; vi.—ཆགས་ to become concave. 2. rut/ groove/ hole on a road.

ཀོང་ཀྲུ་ (gōŋdru) Guangzhou.

ཀོང་ཀྲུའུ་ (gōŋdruu) sm. ཀོང་ཀྲུ་.

ཀོང་སྐྲ་ (gōŋdra) Kongpo's traditional hair style; va.—རྒྱག.

ཀོང་ཇོ་ (gōŋjo) ch. the Chinese wife of King Srongtsen Gampo.

ཀོང་ཆས་ (gōŋjɛ̀ɛ) the style of dress used in Kongpo.

ཀོང་ཛོ་ (gōŋjo) ch. 1. sm. ཀོང་ཇོ་. 2. Guangzhou.

ཀོང་ཏའོ་ (gōŋdao) Hiroshima.

ཀོང་ཏུང་ (gōŋduŋ) Guangdong Province.

ཀོང་སྟོང་ (gōŋdoŋ) sm. ཀོང་དོང་.

ཀོང་དོང་ (gōŋdoŋ) a hole.

ཀོང་དྲེལ་ (gōŋdree) a small mule from Kongpo.

ཀོང་ན་ (gōŋna) shung. an earring worn on the right ear with the ceremonial dress called རྒྱ་ལུ་ཆས་.

ཀོང་ན་བན་དོག (gōŋna bēndɔ̀ɔ) shung. the left and right earring worn with the ceremonial dress called རྒྱ་ལུ་ཆས་.

ཀོང་སྣམ་ (gōŋnam) woolen cloth made in Kongpo.

ཀོང་པར་ (gōŋbar) intaglio engraving/ printing.

ཀོང་པོ་ (gōŋbo) Kongpo—a region in southeastern Tibet.

ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་ (gōŋbo gya̱mda) a district (and the major town) in Kongpo.

ཀོང་པོ་ཉང་ཆུ་ཁ་ (gōŋbo ña̱ŋcuga) a river in Kongpo.

ཀོང་པོ་བ་ (gōŋpowa) a person from Kongpo.

ཀོང་པོ་པར་ལ་ (gōŋbo pa̱rla) the pass between the Lhasa and Kongpo.

ཀོང་པོ་བུ་ཆུ་ (gōŋbo pu̱cu) name of a temple in Kongpo.

ཀོང་པོའི་མེ་ཏོག་ལུག་མིག (gōŋbö me̱dog lu̱gmig) a medicinal herb from Kongpo.

ཀོང་པོའི་ལོ་གསར་ (gōŋbö lo̱sar) the New Year's celebration in Kongpo (held in 10th lunar month).

ཀོང་སྤྲེལ་ (gōŋdree) a type of monkey found in Kongpo.

ཀོང་ཕྱུར་ (gōŋcur) square dried cheese from Kongpo.

ཀོང་ཕྲུག (gōŋdruù) a young person from Kongpo.

ཀོང་བུ་ (gūŋbu) small bowl/ cup used as a butter lamp.

ཀོང་འབྲས་ (gōŋdrɛ̀ɛ) rice from Kongpo.

ཀོང་མོ་ (gōŋmo) 1. a female from Kongpo. 2. a concave depression.

ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་ (gōŋdzün te̱mo) the protective deity of Kongpo who is one of the 12 protective deities of Tibet.

ཀོང་རྩི་ (gōŋdzi) ch. photon.

ཀོང་འཛིན་འབུལ་མི་ (gōŋdzin ü̱ümi) shung. a corvee tax wherein people had to work setting out and taking in butter lamps (e.g., during the Ganden ŋamjö festival in Lhasa).

ཀོང་ཞི་ཀྲོང་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (gōŋshi drōŋrig ra̱ŋgyoŋjoŋ) Guangxi Zhong (Chuang) Nationality Autonomous Region.

ཀོང་ཞྭ་ (gōŋsha) style of hat from Kongpo.

ཀོང་ཡུལ་ (gōŋyüü) the Kongpo region.

ཀོང་རོང་ (gōŋroŋ) sm. གཡང་རོང་.

ཀོང་རེས་ཚོགས་པ་ (gōŋreè tsōgba) Congress Party (in India).

ཀོང་ཤུར་ (gōŋshur) hollow depression.

ཀོང་ཤིས་ (gōŋshiì) ch. Guangxi.

ཀོང་ཤེལ་ (gōŋshee) a concave lens.

ཀོང་ས་ (gōŋsə) an area that is lower than those around it, an area with a depression, a concave area.

ཀོང་སྲས་ (gōŋsɛ̀ɛ) a pampered son of a wealthy/ influential family.

ཀོང་ལྷམ་ (gōŋlham) boots in the Kongpo style.

ཀོན་ཏའོ་ (gōndao) Guam.

ཀོབ་ཀྲག (gōbdraà) sm. ཀོ་བསྲེགས་.

ཀོབ་རྒྱག (gōb gya̱à) va. to engage in lesbian sexual acts.

ཀོབ་ལ་ (gōbla) sm. ཀོ་ལ་.

ཀོབ་ཤ་ (gōbsha) a type of Tibetan stew made with pieces of meat and bread.

ཀོའང་ཏུང་ (gōŋduŋ) Guangdong Province.

ཀོའང་ཤིས་ (gōŋshiì) ch. sm. ཀོང་ཤིས་.

ཀོའི་པིག (gōbiì) hind. cauliflower.

ཀོའི་མན་ (gōmɛn) ch. Chinese noodles.

ཀོའི་རྩེ་ (gōdze) ch. pumpkin seed, melon seed,

sunflower seed.

ཀོར་ (gɔ̄ɔ) eng. coat.

ཀོར་ཀོར་ (gɔ̄ɔgɔɔ) round.

ཀོར་སུ་ཀྲ་ (gɔ̄rsudra) eng. an english style suit.

ཀོར་ཕུ་པོ་ལོ་ (gɔ̄rfu pōlo) eng. 1. golf. 2. golf ball.

ཀོལ་མ་ (gōōma) sm. བསྐོལ་མ་.

ཀོས་ཀོ་ (gōōgo) chin bone.

ཀོས་སྐོ་ (gōōgo) ཀོས་ཀོ་.

ཀོས་ཐག (gōdaà) arc. poor, humble.

ཀོས་སྙུང་ (gōñuŋ) a thin/ pointy chin.

ཀྭ་ (gwā) ch. melon, gourd, cucumber.

ཀྭ་ཙེ་ (gwādze) 1. ch. sunflower seed, pumpkin seed, melon seed. 2. ch. Chinese vest.

ཀྭ་ཡེ་ (gāye) sm. ཀྭ་.

ཀྭའི་ (gāyi) sm. ཀྭ་.

ཀྭཱ་ (gwā) sm. ཀྭ་.

ཀྭའོ་ལིའང་ (gwāliŋ) ch. sorghum.

ཀྱ་ཀྱུ་ (gyāgyu) curving, meandering, twisting ¶ ཀྱ་ཀྱུའི་ཆུ་ལུང་ A meandering river running through a valley.

ཀྱ་རེ་ཀྱོ་རེ་ (gyāre gyōre) stumbling, walking unsteadily (usu. babies, drunks); vi.—བྱེད་.

ཀྱག (gyāà) sm. བཀྱག.

ཀྱག་ཀྱག (gyāggyaà) kidding, joking; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to kid around, to joke.

ཀྱག་ཀྱོག (gyāggyɔɔ) 1. crooked, zigzag, winding, circuitous ¶ ལམ་ཁ་དེ་ཀྱག་ཀྱོག་རེད་ That road is winding. 2. difficulties, ups and downs ¶ མདུན་ལམ་འདི་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དང་ད་ལྟའི་འགྲོ་ལམ་ནི་ཀྱག་ཀྱོག་རེད་ The future road is glorious; the current road has difficulties and will have ups and downs.

ཀྱག་གེ་ཀྱོག་གེ་ (gyāge gyōgge) sm. ཀྱག་ཀྱོག.

ཀྱག་རྫུན་ (gyāgdzün) sm. སྐྱག་རྫུན་.

ཀྱག་བཤད་ཀྱོག་བཤད་ (gyāgshɛɛ gyōgshɛɛ) beating around the bush (in speech); va.—བྱེད་.

ཀྱང་ (kāŋ) 1. also, too (used after final ག,ད,བ,ས་) [ཡང་ is used after ན] ¶ ཁྱེད་ཀྱང་ཡོང་དགོས་རེད་ You also have to come. 2. even ¶ ཁོས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་བཤད་མ་སོང་ He didn't say even a word. 3. (vb. + —) although, even though, but ¶ ངས་དྲང་པོ་བཤད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མ་རེད་ Although I told the truth, (they) will not believe it. ¶ ང་མོ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་ཀྱང་མོས་ང་ལ་ཙ་བ་ནས་དགའ་གི་མི་འདུག I like her but she doesn't like me at all. 4. (interrogative + —) whoever, whatever, wherever ¶ སུས་བཤད་ཀྱང་མོས་ཉན་གྱི་མ་རེད་ She won't listen whoever speaks. ¶ ཁྱེད་ལ་གང་དགོས་ཀྱང་ང་ལ་གསུང་རོགས་གནང་ Whatever you need please tell me.

ཀྱང་ཀྱོང་ (gyāŋgyoŋ) 1. sm. ཀོང་ཀོང་. 2. terrain in which hills and depressions alternate. 3. sth. wrinkled or having furrows.

ཀྱང་ངེ་ཀྱོང་ངེ་ (gyāŋŋe gyōŋŋe) sm. ཀྱང་ཀྱོང་.

ཀྱང་རུང་ (gyāŋruŋ) sm. ཀྱང་, 3.

ཀྱམ་ཀྱམ་པ་ (gyāmgyāmba) a walk/ stroll.

ཀྱམ་པ་ (gyāmba) arc. leftover.

ཀྱམ་མེ་ (gyāmme) glittering (light) ¶ མཆོད་མེའི་འོད་ཀྱམ་མེར་བསྡད་འདུག A glittering butter lamp was sitting there.

ཀྱམས་མེ་ (gyāmme) sm.* ཀྱམ་མེ་.

ཀྱར་ཀྱར་ (gyārgyaa) even, level, flat; equal.

ཀྱར་ཀྱོར་ (gyārgyɔr) abbr. ཀྱ་རེ་ཀྱོ་རེ་.

ཀྱར་པོ་ (gyārbo) sm. ཀྱར་ཀྱར་.

ཀྱལ་ཀ་ (gyēɛga) sm. ཀི་རེ་.

ཀྱལ་ཀྱལ་རེ་ (gyēgyere) shung. few, little.

ཀྱལ་ཀྱལ་རེ་རྙིང་ (gyēgye reñiŋ) sm. ཀྱལ་ཀྱལ་རེ་.

ཀྱལ་ཀྱོལ་ (gyēlgyöl) a stumbling walk (usu. the walk of a sick/ weak person).

ཀྱལ་གཏམ་ (gyēldam) 1. meaningless talk; va.—ཤོད་ to talk meaninglessly. 2. joking talk; va.—ཤོད་ to joke, to jest.

ཀྱལ་པ་ (gyēlba) 1. a joke, a jest; va.—བྱེད་; —ཤོད་; —མཛད་ to jest, to joke. 2. meaningless talk; va.—བྱེད་; — ཤོད་; —མཛད་ to talk meaninglessly, to talk nonsense.

ཀྱེས་ (gyɛ̄ɛ) a disrespectful term of address.

ཀྱི་ (gyi) 1. of (genitive particle used after final ད, བ, ས) ¶ མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ The opinion of the people. ¶ ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱག་དེབ་ Your book. 2. particle used in present and future verb complements ¶ ཁོས་འདི་ཤེས་ཀྱི་འདུག He knows this. ¶ ཁོ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ He will work.

ཀྱི་ལྕེ་ (gyīje) large-leaved gentian (gentiana macrophylla) (used in Tibetan medicine).

ཀྱི་ལི་ལི་ (gyīlili) turning/ twirling/ spinning/ swirling around in a circular motion; va.—སྐོར་ to turn/ twist/ spin/ swirl in a circular motion ¶ ཉི་གདུགས་ཀྱི་ལི་ལི་བསྐོར་བ་རེད་ (He) twirled the umbrella around.

ཀྱི་བསེར་ (gyīser) sm. ཀྱིང་བསེར་.

ཀྱི་ཧུད་ (gyīhüü) a cry of lamentation, e.g., "alas," "oh my"; va.—འདོན་ to issue such a cry.

ཀྱིག་རྩི་ (gyīgdze) unfired brick.

ཀྱིང་ཁབ་ (gyīŋgəb) a kind of brocade made in India that is commonly used as the hemming of villagers' collars.

ཀྱིང་བསེར་ (gyīŋser) a strong/ cold wind.

ཀྱིན་ (gyīn) present (continuing) tense particle ¶ ང་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ I am working (at present).

ཀྱིར་ཀྱིར (gyīrgyir) the sound of birds chirping.

ཀྱིལ་ལི་ (gyīile) coiled up; vi.—འཁྱིལ་ to be coiled up ¶ སྦྲུལ་དེ་ཀྱིལ་ལི་ར་འཁྱིལ་ནས་བསྡད་བཞག The snake was sitting there coiled up.

ཀྱིལ་ལི་ཉོན་ (gyīile ñon) va. to listen well.

ཀྱིས་ (gyii) 1. by (instrumental particle used after final ད,བ,ས) ¶ བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་དེབ་གཅིག་ཉོས་སོང་ Tashi bought a book. (A book was bought by Tashi). 2. because of ¶ སློབ་གྲྭའི་ཡིག་ཚད་ཀྱིས་ཡོང་ཐུབ་མ་སོང་ Because of the school examination, (they) were unable to come.

ཀྱུ་ (gyū) used as second syllable of words to indicate sth. is curved.

ཀྱུ་ཁུ་ (gyūgu) a piece of wood or metal placed between two larger pieces (of wood or metal) to make them stable.

ཀྱུ་མ་ (gyūmə) turquoise.

ཀྱུ་རུ་ར་ (gyūrurə) a medicinal herb.

ཀྱུ་རུ་རུ་ (gyūruru) chirping sound of birds and animals.

ཀྱུག་ཀྱུག (gyūggyug) shinny, glittering ¶ འོད་ཀྱུག་ཀྱུག A glittering light.

ཀྱུང་བུ་ (gyūŋbu) arc. hammer.

ཀྱུར་ཀྱུར་ (gyūrgyur) sm. ཀྱུ་རུ་རུ་.

ཀྱེ་ (gyē) 1. an interjection: "oh" ¶ ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ Oh, great king. 2. hey!

ཀྱེ་ཀྱེ་ (gyēgye) sm. ཀྱེ་.

ཀྱེ་མ་ (gyēma) a cry of lamentation: "oh my."

ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད་ (gyēma gyēhüü) sm. ཀྱེ་མ་.

ཀྱེ་མ་ཧུད་ (gyēmahüü) sm. ཀྱེ་མ་.

ཀྱེ་མ་ཧོ་ (gyēmaho) an exclamation of wonder/ marvel—"wow."

ཀྱེ་མའོ་ (gyēmao) sm. ཀྱེ་མ་.

ཀྱེ་རེ་ (gyēre) sm.* ཀི་རེ་.

ཀྱེ་ཧུད་ (gyēhüü) sm. ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད་.

ཀྱེ་ཧོ་ (gyēho) sm. ཀྱེ་མ་ཧོ་.

ཀྱོ་བ་ (gyōwa) a hook.

ཀྱོག (gyɔ̄ɔ) vi. to be crooked/ twisting/ not straight ¶ ཐིག་དེ་ཀྱོག་བཞག The line is crooked.

ཀྱོག་ཀྱོག (gyōggyɔɔ) 1. crooked, twisted, bent, zigzag, winding; va.—བཟོ་ to make crooked/ twisting, to bend; va.—བྱེད་ to twist/ turn; to zigzag ¶ ལམ་ཁ་ཀྱོག་ཀྱོག A winding road. ¶ སྨྱུག་མ་དེ་ཀྱོག་ཀྱོག་བཟོས་བཞག (They) bent the bamboo. ¶ རྩིག་པ་ཀྱོག་ཀྱོག་བརྒྱབ་བཞག (They) built the wall crooked. 2. (with བསམ་བློ་) deceptive, untruthful, deceitful ¶ མི་འདི་རྒྱུན་དུ་བསམ་བློ་ཀྱོག་ཀྱོག་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཙང་གཞན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Because he is sb. who is always untruthful, others do not trust him.

ཀྱོག་སྐོར་ (gyɔ̄ɔgɔɔ) not straight/ direct, a detour.

ཀྱོག་གེ་བ་ (gyɔ̄ggewa) sm. ཀྱོག་ཀྱོག.

ཀྱོག་ཐིག (gyɔ̄gtig) a crooked line.
ཀྱོག་པ་ (gyɔ̄ba) sm. ཀྱོག་ཀྱོག.
ཀྱོག་པོ་ (gyɔ̄gbo) sm. ཀྱོག་ཀྱོག.
ཀྱོག་ལམ་ (gyɔ̄glam) a winding/ twisting road.
ཀྱོག་ཤད་ (gyɔ̄gshɛ̀ɛ̀) a type of ཤད་ used at the start of a sentence.
ཀྱོག་ཤིང་ (gyɔ̄shiŋ) a crooked tree.
ཀྱོག་བཤད་ (gyɔ̄gshɛ̀ɛ̀) deceitful/ devious/ untrue speech; va.—བྱེད་.
ཀྱོང་ (gyōŋ) 1. sm. ཀྱོང་ས་. 2. hard. 3. obstinate, stubborn.
ཀྱོང་ཀྱོང་ (gyōŋgyoŋ) sm. ཀྱོང་ས་.
ཀྱོང་ཁ་ (gyōŋga) sm. ཀྱོང་ས་.
ཀྱོང་པོ་ (gyōŋbo) sm. ཀྱོང་ས་.
ཀྱོང་བུ་ (gyōŋbu) 1. a small spoonlike instrument used in Tibetan medicine. 2. an instrument used in weeding. 3. sm. ཀྱོང་ས་.
ཀྱོང་མོ་ (gyōŋmo) sm. ཀྱོང་ས་.
ཀྱོང་ས་ (gyōŋsa) a concave depression in the ground, an area that has sunk below its surroundings, a low-lying area.
ཀྱོམ་ཀྱོམ་ (gyōmgyom) shaking a liquid in a container to stir it just before serving; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་བོད་ཇ་དེ་ཀྱོམ་ཀྱོམ་ཁ་ཤས་བྱས་ནས་ཕོར་པའི་ནང་བླུགས་སོང་ He shook the Tibetan tea (in its teapot) a few times and poured it into the cup.
ཀྲ་ཀའོ་ (drāgao) ch. fried cake.
ཀྲ་ཏན་ (drādɛn) ch. bomb; va.—གཡུག to throw/ drop a bomb.
ཀྲ་ཏན་གཡུག་བྱེད་གནམ་གྲུ་ (drādɛn yūgjeè nəmdru) ch.tib. bomber (airplane).
ཀྲ་ཡེ་ (drāye) eng. a necktie; va.—རྒྱག to put on/ tie a necktie.
ཀྲག (drāà) sm.* བཀྲག.
ཀྲག་ཀྲག (drāgdraà) 1. luxuriant looking; vi.—ཆགས་ to become luxuriant. 2. hard, stiff (for paper and materials). 3. of good character/ morals/ behavior.
ཀྲག་ཟན་ (drāgsɛn) ch. sesame seed cake.
ཀྲང་ (drāŋ) ch. director, leader, chief, head. ¶ ཇུས་ཀྲང་ Director of a bureau.
ཀྲང་ཀྲང་ (drāŋdraŋ) alley, lane.
ཀྲང་ཀྲོང་ (drāŋdroŋ) abbr. ཀྲང་ངེ་ཀྲོང་ངེ་.
ཀྲང་གོ་ཧྭ་ (drāŋgohua) Zhang Guohua, the commander of the Chinese forces in Tibet in the 1950's.
ཀྲང་ངེ་ (drāŋe) abbr. ཀྲང་ངེ་ཀྲོང་ངེ་.
ཀྲང་ངེ་ཀྲོང་ངེ་ (drāŋŋe drōŋŋe) upright, erect, straight ¶ གཟུགས་པོ་ཀྲང་ངེ་ཀྲོང་ངེ་བྱས་ནས་བསྡད་འདུག (He) is sitting erect.

ཀྲང་ངེ་བ་ (drāŋewa) sm. ཀྲང་ངེ་ཀྲོང་ངེ་.
ཀྲང་ཅིན་ཨུའུ་ (drāŋjiŋwu) Zhang Jingwu, the Central Committee's representative in Lhasa during the 1950's.
ཀྲང་ཉ་ (drāŋña) ch. octopus.
ཀྲང་ཏའི་པེའོ་ (drāŋdebeo) ch. Representative Zhang (Zhang Jingwu).
ཀྲང་ཏྭ་རན་ (drāŋdarɛn) 1. name of a Manchu amban. 2. a flower named after the amban who brought the seeds to Tibet.
ཀྲང་པན་ (drāŋbɛn) ch. sm.* ཏམ་པན་.
ཀྲང་མན་ (drāŋmɛn) ch. silk wadding used in bedding, clothes, etc.
ཀྲང་མའོ་ཙེ་ (drāŋmaodze) ch. a type of black Chinese skullcap (often with tassel).
ཀྲང་མེན་ (drāŋmen) sm. ཀྲང་མན་.
ཀྲང་གཞོན་ (drāŋshön) ch.tib. vice head/ leader/ director/ chief.
ཀྲང་ལ་རྒྱུགས་ (drāŋla gyuù) vi. to become leggy and hard (for vegetables, this conveys that they are not good to eat) ¶ པད་ཚལ་ཀྲང་ལ་བརྒྱུགས་བཞག The cabbage has become leggy and hard.
ཀྲང་སི་ལིང་ (drāŋsiliŋ) ch. Commander Zhang (Zhang Guohua).
ཀྲད་ (drɛ̄ɛ̀) a strip of thin leather used for making bow strings.
ཀྲད་གོར་ (drɛ̄ɛ̀gɔɔ) a thick ring worn by men on the thumb (originally used for shooting arrows, later decorative).
ཀྲད་ཀྲད་ (drɛ̄dɛɛ̀) 1. comparing; va.—གཏོང་. 2. competing; va.—གཏོང་.
ཀྲད་འཁོར་ (drɛ̄ɛ̀gɔɔ) sm. ཀྲད་གོར་.
ཀྲད་རྒྱུན་ (drɛ̄gyün) leather thread.
ཀྲད་པ་ (drɛ̄ba) leather sole for boots/ shoes.
ཀྲན་ཀྲང་ (drɛ̄ndraŋ) ch. stationmaster.
ཀྲན་མ་ (drɛ̄nma) sm.* སྤྲན་མ་.
ཀྲབ་ (drəb) sm.* སྲབ་.
ཀྲབ་ཀྲབ་ (drəbdrəb) tremors, trembling; vi.—བྱེད་ ¶ ཁྱི་འདི་ཤི་ཁབས་བྱེད་སྐབས་ལག་པ་ཀྲབ་ཀྲབ་བྱས་སོང་ When the dog was about to die his forelegs trembled.
ཀྲབ་ཀྲོབ་ (drəbdrōb) abbr. ཀྲབ་བེ་ཀྲོ་བེ་.
ཀྲབ་པོ་ (drəbo) sm.* སྲབ་པོ་.
ཀྲབ་བེ་ཀྲོ་བེ་ (drəbe drōbe) 1. deceitful, cunning, tricky (for persons). 2. a style of dancing.
ཀྲབ་ཙམ་ཀྲབ་ཙམ་ (drəbdzam drəbdzam) 1. sm. ཀྲབ་ཀྲབ་. 2. (for eyes) blinking, opening and closing quickly; va.—བྱེད་ ¶ རྨས་དམག་དེ་ཤི་ཁར་མིག་ཀྲབ་ཙམ་ཀྲབ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The wounded soldier was blinking quickly just before he died.

ཀྲམ་ (drām) ch. cabbage.
ཀྲམ་སྐྱུར་ (drāmgyur) ch.tib. sauerkraut.
ཀྲའུ་ཙུང་ལི་ (drāo tsūŋli) ch. Premier Zhou (Enlai).
ཀྲའུ་ཨེན་ལའི་ (drā ēnle) Zhou Enlai.
ཀྲའོ་ཙི་དབྱང་ (drāo tsīyaŋ) Zhao Ziyang.
ཀྲི་ཀ་སི་ (drīgasi) eng. sm. ཀྲི་ཀི་ཀྲི་.
ཀྲི་ཀི་ཀྲི་ (drīgidri) eng. 1. postal stamp. 2. ticket.
ཀྲི་ཁ་ (drīgə) 1. a small magpielike bird. 2. sm. ཀྲི་ག.
ཀྲི་ག (drīgə) 1. epicanthus. 2. the rim of a bowl. 3. a fence around a well.
ཀྲི་ཅ་ཀོ་ (drījago) Chicago.
ཀྲི་པུའུ་ (drībuu) ch. branch (of an organization) ¶ ཏང་གི་ཀྲི་པུའུ Branch party office.
ཀྲི་པུའུ་ཧྲུའུ་ཅི་ (drībuu hrūji) ch. branch secretary.
ཀྲི་མིང་ཏི་ (drīmiŋdi) ch. colony, colonial.
ཀྲི་མིང་ཏི་ཕྱེད་ཙམ་ (drīmiŋdi chētsam) ch.tib. semicolonial.
ཀྲི་མིང་ཏི་རིང་ལུགས་ (drīmiŋdi riŋluù) ch.tib. colonialism.
ཀྲི་ཙི་རྡུལ་ཕྲན་ (drēdzi düdrɛn) ch.tib. sm. ཀྲི་ཙི་.
ཀྲི་ལི་ (drīli) Chile.
ཀྲི་སི་ (drīsi) eng. ticket.
ཀྲི་སིང་ (drīsin) eng. station.
ཀྲི་ཧྲུའུ་ (drīhru) abbr. of ཀྲི་པུའུ་ཧྲུའུ་ཅི་.
ཀྲིག་ཀྲིག (drīgdrii) 1. promptly, on time ¶ ཚགས་པར་ཞོགས་པ་ཀྲིག་ཀྲིག་འབྱོར་གྱི་ཡོད་ The newspaper arrives on time every morning. 2. (སོ་ + སྒྲ་ + —) chattering teeth; vi.—བྱེད་; —སྒྲོག ¶ ཁོང་འཁྱགས་ནས་སོ་སྒྲ་ཀྲིག་ཀྲིག་ཏུ་སྒྲོག་གི་འདུག He got cold and his teeth are chattering. 3. (མིག + —) staring intently/ intensely to scare or intimidate ¶ དམག་མིས་བཙོན་པར་མིག་ཀྲིག་ཀྲིག་ལྟ་གི་འདུག The soldiers were staring intently at the prisoners. 4. (མེ་མདའ་ + —) holding a gun firmly at attention ¶ སྲུང་དམག་རྣམས་ལག་ཏུ་མེ་མདའ་ཀྲིག་ཀྲིག་ཏུ་བཟུང་ནས་ལངས་འདུག The bodyguards stood at attention holding guns in their hands.
ཀྲིག་ཅར་ (drīgjar) 1. decided on as a policy/ rule ¶ གཞུང་དོན་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཉིན་རེ་ལམ་དོད་སྒོར་ལྔ་རེ་ཀྲིག་ཅར་གནང་གི་རེད་ On official government trips the rule is to give a traveling allowance of five dollars a day. ¶ ཆུ་ཚོད་དགུ་པར་ཡོང་རྒྱུ་ཀྲིག་ཅར་བཟོས་སོང་ (They) decided (that people should) come at nine o'clock. 2. sm. ཀྲིག་ཀྲིག.
ཀྲིག་ཅར་བྱེད་སྒོ་ (drīgjar cego) customary/ daily/ regular/ routine duties.
ཀྲིག་ཆགས་ (drīgcaà) sm. ཀྲིག་ཅར་.
ཀྲིག་ཧྥུ་ (drīgfu) ch. uniform.
ཀྲིན་ཀན་ (drīngɛn) eng. stun gun.

ཀྲིན་ནད་ (drinnɛè) ch.tib. colic.
ཀྲིན་ལུང་ (drinluŋ) ch. steamer for food.
ཀྲུ་ཀྲུ་ (drūdru) a bird similar to a pigeon.
ཀྲུ་མ་ཀྲུའུ་ (drūmadru) eng. tomato.
ཀྲུ་མ་ཀྲུའུ་སྐྱོ་མ་ (drūmadru gyōma) eng. tib. catsup.
ཀྲུ་ཤི་ (drūshi) ch. sm. ཀྲུའུ་ཤི་.
ཀྲུག་ར་ (drūgra) hind. small piece, remnant, end of sth. ¶ ཐ་མག་གི་ཀྲུག་ར་ Cigarette butt/ end.
ཀྲུགས་ (drūù) arc. sm. འཁྲུག.
ཀྲུང་ (drūŋ) ch. 1. central. 2. abbr. of ཀྲུང་གོ་ and ཀྲུང་དབྱང་.
ཀྲུང་ཀྲུང་ (drūŋdruŋ) sm.* ཁྲུང་ཁྲུང་.
ཀྲུང་ཀྲོན་ (drūŋdrön) ch. specialized middle school, special or technical school, polytechnic school.
ཀྲུང་ཁུ་ (drūŋgu) sm. ཀྲུམ་ཁུ་.
ཀྲུང་གུང་ (drūŋguŋ) ch. abbr. Chinese Communist Party (CCP).
ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ (drūŋduŋ drūŋyaŋ) Central Committee of the CCP.
ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ (drūŋguŋ drūŋyaŋ cəpsii jüü) ch.tib. Political Bureau (Politburo) of the Central Committee of the CCP.
ཀྲུང་གུང་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋguŋ pö̱ò lɛ̱èdön üyün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. the Tibet Work Commission of the CCP (the main Chinese administrative office in Tibet in the 1950s).
ཀྲུང་གོ་ (drūŋgo) ch. China.
ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་ (drūŋgo ku̱ndrɛndaŋ) ch. the Communist Party of China (CCP).
ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋgo ku̱ndrɛndaŋgi drūŋyaŋ üy¨n lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. the Central Committee of the Communist Party of China.
ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ནུ་གཞོན་ཚོགས་པ་ (drūŋgo ku̱ndrɛn ri̱ŋluù na̱shön tsōgba) ch.tib. the Communist Youth League of China.
ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ (drūŋgo ku̱ndrɛn ri̱ŋluù sho̱nnu tsōgba) ch.tib. the Communist Youth League of China.
ཀྲུང་གོ་གོ་མིན་ཏང་གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋgo go̱mindaŋ sārje üyün lhɛ̄ngaŋ) the Revolutionary Committee of the Guomindang of China.
ཀྲུང་གོ་རྒྱུས་ཡོད་མཁན་ (drūŋgo gyüyööñɛn) ch.tib. China-hands, experts on China.
ཀྲུང་གོ་གཅིག་གི་སྲིད་ཇུས་ (drūŋgo jīggi siijüü) ch.tib. "One China Policy."
ཀྲུང་གོ་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ (drūŋgo ñiigi siijüü) ch.tib. "Two China Policy."
ཀྲུང་གོ་བ་ (drūŋgowa) ch.tib. a Chinese.
ཀྲུང་གོ་བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལུས་རྩལ་ཡུལ་སྐོར་ཀུང་སི་ (drūŋgo bo̱njoŋ gyɛ̱ɛjii lü̱ü dzɛɛ yü̱ügɔɔ gūŋsi) ch.tib. Tibet International Sports and tourism Corporation of China.
ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་ (drūŋgo mi̱maŋ) ch.tib. Chinese people.
ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་དངུལ་ཁང་ (drūŋgo mi̱maŋ nüügaŋ) People's Bank of China.
ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་གསར་བརྗེའི་དམག་དོན་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (drūŋgo mi̱maŋ sārjee māgdön ŋöömaŋ shāmdöngaŋ) ch.tib. Chinese People's Revolutionary Army Museum.
ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོ་ཡར་སྐྱེལ་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋgo māŋdzo ya̱rgül lhɛ̄ndzo) ch.tib. the China Association for Promoting Democracy.
ཀྲུང་གོ་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་འཛུགས་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋgo māŋdzö gyɛ̱ɛdzug lhɛ̄ndzo) ch.tib. China Democratic National Construction Association.
ཀྲུང་གོ་ཚན་རིག་ཁང་ (drūŋgo tsɛ̄nriigaŋ) ch.tib. the Chinese Academy of Sciences.
ཀྲུང་གོ་ཞིང་བཟོ་དམངས་གཙོ་ཏང་ (drūŋgo shi̱ŋso māŋdzo dāŋ) ch.tib. China Peasants' and Workers' Democratic Party.
ཀྲུང་གོ་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག (drūŋgo so̱shiŋ mārmaà) the Chinese Workers' and Peasants' Red Army (1928—1937).
ཀྲུང་གོ་རི་འཛེགས་མཐུན་ཚོགས་ (drūŋgo ri̱dzeg tüündzɔɔ) Chinese Mountaineering Association.
ཀྲུང་གོ་གསར་འགྲེལ་ཁང་ (drūŋgo sārbelgaŋ) China News Service.
ཀྲུང་གོའི་གུང་ཁྲན་ཏང་ (drūŋgü ku̱ndrɛndaŋ) ch. sm. ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་.
ཀྲུང་གོའི་གུང་ཁྲན་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋgü ku̱ndrɛndaŋ drūŋyaŋ üyün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. Central Committee of the CCP.
ཀྲུང་གོའི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ (drūŋgü ku̱ndrɛn ri̱ŋluùgi shü̱nu tshōgba) ch.tib. Communist Youth League of China.
ཀྲུང་གོའི་གོ་མིན་ཏང་ (drūŋgü go̱mindaŋ) ch. the Guomindang Party of China.
ཀྲུང་གོའི་གོ་མིན་ཏང་གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋgü go̱mindaŋ sārjee üyün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. the Revolutionary Committee of the Guomindang Party of China.
ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ཁོངས་ (drūŋgü gyɛ̱ɛkoŋ) ch.tib. belonging to China, part of China's territory ¶ ནང་སོག་ནི་ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ཁོངས་རེད་ Inner Mongolia is part of China's territory.
ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡུལ་སྐོར་ལས་དོན་ཁང་ (drūŋgü gyɛ̱ɛjii yü̱ügɔɔ lɛ̱ èdöngaŋ) Chinese International Travel Service.
ཀྲུང་གོའི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ (drūŋgü na̱ndɛn thüntsɔɔ) ch.tib. Chinese-Buddhist Association.
ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་ (drūŋgü jītsoò) ch.tib. Chinese society.
ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་ (drūŋgü jītsoò tsɛ̄nrigaŋ) ch.tib. the Chinese Academy of Social Sciences.
ཀྲུང་གོའི་སྔ་མི་ (drūŋgü drəmi) Peking Man, Sinanthropus Pekinensis.
ཀྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས་ (drūŋgü bo̱njoŋ) China's Tibet (magazine published in Beijing).
ཀྲུང་གོའི་མི་དམངས་བཅིངས་བཀྲོལ་དམག (drūŋgü mi̱maŋ jīŋdrüü māà) ch.tib. the People's Liberation Army of China.
ཀྲུང་གོའི་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ (drūŋgü mi̱maŋ cəbsi trö̱möö tsōndu) ch.tib. Chinese People's Political Consultative Conference.
ཀྲུང་གོའི་མི་དམངས་དང་བླངས་དམག (drūŋgü mi̱maŋ ta̱ŋlaŋ māà) ch.tib. Chinese People's Volunteer army.
ཀྲུང་གོའི་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་འཛུགས་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋgü māŋdzöö gyɛ̱ɛdzuù lhɛ̄ntsɔɔ) ch.tib. Democratic National Construction Association of China.
ཀྲུང་གོའི་དམངས་གཙོའི་མནའ་མཐུན་ (drūŋgü māŋdzöö nətün) ch.tib. Democratic League of China.
ཀྲུང་གོའི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ (drūŋgü māŋdzöö ri̱nluù sāābɛɛ shü̱nu tsōgba) ch.tib. New Democratic Youth League of China.
ཀྲུང་གོའི་ཚན་རིག་ཁང་ (drūŋgü tsɛ̄nriigaŋ) ch.tib. Chinese Academy of Sciences.
ཀྲུང་གོའི་ཞིང་བཟོ་དམངས་གཙོའི་ཏང་ (drūŋgü shi̱ŋso māŋdzöö dāŋ) ch.tib. Chinese Peasants' and Workers' Democratic Party.
ཀྲུང་གོའི་གཞོན་ནུའི་ཚགས་པར་ (drūŋgü shü̱nu tsāgbaa) ch.tib. Youth Newspaper of China.
ཀྲུང་གོའི་གཞོན་ནུའི་ཡུལ་སྐོར་ལས་དོན་ཁང་ (drūŋgü shü̱nü yü̱ügɔɔ lɛ̱èdöngaŋ) ch.tib. China Youth Travel Service.
ཀྲུང་གོའི་ཨ་ཧྲི་མཐུན་སྒྲིལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋgü ya̱fe tündrii üyün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. Chinese Committee for Afro-Asian Solidarity.
ཀྲུང་གོའི་རི་མོ་ (drūŋgü re̱mo) ch.tib. Chinese (traditional) painting.
ཀྲུང་གོའི་ལོ་ཆུང་ཚགས་པར་ (drūŋgü lo̱juŋ tsāgbaa) ch.tib. the Children's Newspaper of China.
ཀྲུང་གོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རི་མོ་ (drūŋgü sōögyün re̱mo) ch.tib. Chinese traditional painting.
ཀྲུང་གོ་ར་ཇ་ཁྲོལ་བྱེད་པའི་སྐྱ་གཞིས་མཉམ་གཏོང་ (drūŋgɔɔ

ŋo̲göö ce̲èbɛɛ lūshɛɛ̀ ñāmdoŋ chēmbo) ch.tib. the big anti-China chorus.

ཀྲུང་ཅང་ (drūŋjaŋ) ch. lieutenant general (in British and U.S. Army), air marshal (in British Air Force), vice admiral (in British and U.S. Navy).

ཀྲུང་ཅང་གཙང་པོ་ (drūŋjaŋ tsāŋbo) Pearl River.

ཀྲུང་ཅི་ཆང་ (drūŋ jījaŋ) ch. heavy machine gun.

ཀྲུང་དུང་ (drūŋduŋ) ch. the Middle East.

ཀྲུང་དེ་ (drūŋde) ch. abbr. China and Germany.

ཀྲུང་ཐང་ (drūŋtaŋ) ch. 1. central scroll (hung in the middle of the wall of the main room). 2. a form of address for a Grand Secretary in the Ming and Qing Dynasties.

ཀྲུང་ཕྱི་ཟུང་འབྲེལ་ནད་བརྟག་ཁང་ (drūŋji su̲ŋdre nɛ̲daàgaŋ) a clinic practicing both traditional Chinese and allopathic Western medicine.

ཀྲུང་དབན་ (drūŋwen) a medium size porcelain bowl.

ཀྲུང་དབྱང་ (drūŋyaŋ) ch. 1. central, center. 2. central government, central authorities. 3. central committee (of CCP).

ཀྲུང་དབྱང་གི་གཅིག་སྡུད་དབང་ཆ་ (drūŋyaŋgi jīgdüù wāŋca) ch.tib. centralized authority of the central government.

ཀྲུང་དབྱང་དངུལ་ཁང་ (drūŋyaŋ ŋüükaŋ) 1. Central Bank of China. 2. Goumindang State Bank (started in 1928).

ཀྲུང་དབྱང་ཇུས་ (drūŋyaŋjüù) ch. bureau of the government.

ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཇུས་ (drūŋyaŋ cəbsiì jüù) ch.tib. the Politburo, the Political Bureau of the Central Committee of the Chinese Communist Party.

ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ (drūŋyaŋ cəbsiì trö̲òdzɔɔ̀) ch.tib. the Central Political Consultative Conference.

ཀྲུང་དབྱང་ཐད་གཏོགས་ལས་ཁུངས་ (drūŋyaŋ tɛ̄doò lɛ̲ɛ̀guŋ) ch.tib. departments directly under the central government.

ཀྲུང་དབྱང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་པུའུ་ (drūŋyaŋ təbjɔɔ̀ jīggyur bū) ch.tib. the United Work Department of the Central Committee of the Chinese Communist Party.

ཀྲུང་དབྱང་དྲིལ་བསྒྲགས་པུའུ་ (drūŋyaŋ tri̲idraà bū) tib.ch. Propaganda Department of the Central Committee of the Chinese Communist Party.

ཀྲུང་དབྱང་བློ་འདོན་པའི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋyaŋ lō dö̲mbe ūyün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. Central Advisory Commission (of the Central Committee of the Chinese Communist Party).

ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ (drūŋyaŋ mi̲maŋ gūngyəb lūŋdrin lɛ̲ɛ̀guŋ) ch.tib. Central People's Broadcasting Office.

ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ (drūŋyaŋ mi̲maŋ sīshuŋ) ch.tib. People's Government of China.

ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ (drūŋyaŋ mi̲riì lābdra chēmbo) ch.tib. Central Institute for Nationalities (also called the National Minorities Institute).

ཀྲུང་དབྱང་དམག་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋyaŋ māgdön ūyüün lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. the Military Committee of the Central Committee of the Chinese Communist Party/ Central Military Commission.

ཀྲུང་དབྱང་དམག་ཨུ་ (drūŋyaŋ məg ū) ch.tib. sm. ཀྲུང་དབྱང་དམག་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

ཀྲུང་དབྱང་ཡན་ལག་ཇུས་ (drūŋyaŋ yɛ̲nlaà jüù) ch.tib. branch office of the Central Committee (of CCP).

ཀྲུང་དབྱང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཚོགས་ཆུང་ (drūŋyaŋ ri̲gnɛɛ̀ sārjēē) ch.tib. the central cultural revolution committee (started by Mao that came to be dominated by Jiang Qing and was a major power during the Chinese Cultural Revolution).

ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་ (drūŋyaŋ sīìshuŋ) ch.tib. central government.

ཀྲུང་དབྱང་གསང་འཕྲིན་ཇུས་ (drūŋyaŋ sāŋdrin jüù) ch.tib. Central Intelligence Agency (U.S.A.).

ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ (drūŋyaŋ ūyün) a member of the Central Committee (of CCP).

ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drūŋyaŋ ūyün lhɛ̄ngaŋ) Central Committee (of the CCP).

ཀྲུང་དབྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ (drūŋyaŋ ūyün lhɛ̄ngaŋ tsāŋdzom trö̲dzɔɔ̀) ch.tib. plenary session of the meeting of the party Central Committee.

ཀྲུང་དབྱངས་ (drūŋyaŋ) ch. sm. ཀྲུང་དབྱང་.

ཀྲུང་དབྱི་སྨན་པ་ (drūŋyi mɛ̄mba) ch.tib. a doctor trained in traditional Chinese medicine.

ཀྲུང་དབྱི་ཡོན་ (drūŋyiyön) sm. ཀྲུང་དབྱི་ཡོའན.

ཀྲུང་དབྱི་ཡོའན་ (drūŋyi yo̲an) ch. House of Representatives, Congress (in the U.S.A., Japan, Australia, etc.), Chamber of Deputies (in Italy, Mexico, Chile, etc.).

ཀྲུང་དབྱི་ཡོའན་གྲོས་ཚོགས་ (drūŋyi yo̲an trö̲dzɔɔ̀) ch.tib. sm. ཀྲུང་དབྱི་ཡོའན་.

ཀྲུང་དབྱིན་ (drūŋyin) ch.eng. abbr. China and Britain.

ཀྲུང་འབར་ (drūŋbar) ch.eng. abbr. China and Burma.

ཀྲུང་མེ་ (drūŋme) ch. abbr. China and the United States.

ཀྲུང་སྨན་ (drūŋmen) ch.tib. Chinese traditional medicine.

ཀྲུང་སྨན་ཁའོ་ (drūŋmenkəwu) ch.tib. department of traditional Chinese medicine (in a hospital).

ཀྲུང་སྨན་སྡེ་ཁག (drūŋmen de̲gaà) ch.tib. department of traditional Chinese medicine (in a university).

ཀྲུང་སྨན་ནད་ཁང་ (drūŋmen nɛ̲gaŋ) ch.tib. ward where Chinese (traditional) medicine is practiced.

ཀྲུང་སྨན་ནད་བརྟག་ཁང་ (drūŋmen nɛ̲daàkaŋ) ch.tib. clinic of traditional Chinese medicine.

ཀྲུང་སྨན་ཚོང་ཁང་ (drūŋmen tsōŋgaŋ) ch.tib. pharmacy selling traditional Chinese medicines.

ཀྲུང་སྨན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (drūŋmen shi̲mjuùgaŋ) ch.tib. Academy of Traditional Chinese medicine, Institute of Chinese traditional medicine.

ཀྲུང་སྨན་བཟོ་གྲྭ་ (drūŋmen so̲dra) ch.tib. Chinese medicine factory.

ཀྲུང་སྨན་སློབ་གྲྭ་ (drūŋmen lābdra) ch.tib. School of Traditional Chinese Medicine.

ཀྲུང་ཙི་ (drūŋdzi) ch. neutron.

ཀྲུང་ཙི་རྡུལ་ཕྲན་ (drūŋdzi dü̲drɛn) ch.tib. sm. ཀྲུང་ཙི་.

ཀྲུང་ཙེ་ (drūŋdze) ch. sm. ཀྲུང་ཙི་.

ཀྲུང་ཝེ་ (drūŋwe) ch. first lieutenant (in U.S. Army, and Air force), lieutenant junior grade (in U.S. Navy), lieutenant (in British Army), sublieutenant (in British Navy).

ཀྲུང་ཝེའུ་ (drūŋwe) ch. sm. ཀྲུང་ཝེ་.

ཀྲུང་ཝེའུ་ (drūŋwe) ch. sm. ཀྲུང་ཝེ་.

ཀྲུང་ཞའོ་ (drūŋshao) ch. lieutenant colonel (in U.S. Air Force and in the British and U.S. armies), Commander (in the British and U.S. navies), Wing Commander (in the British Air Force).

ཀྲུང་ཞི་ (drūŋshi) ch. Chinese and Western ༡ ཀྲུང་ཞི་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (They) treat illness based on both traditional Chinese and Western medicine.

ཀྲུང་ཡའོ་སྨན་རིགས་ (drūŋyao mɛ̄nriì) ch.tib. traditional Chinese medicine.

ཀྲུང་ཡིས་ (druŋyiì) ch. traditional Chinese medicine.

ཀྲུང་ཡིས་སྨན་པ་ (druŋyiì mɛ̄mba) ch.tib. doctor of traditional Chinese medicine.

ཀྲུང་ཡོ་ (drūŋyo) ch. abbr. China and Vietnam, Sino-Vietnamese.

ཀྲུང་ཡོན་ས་ཁུལ་ (drūŋyön səgüü) ch.tib. the central plains of China (comprising the middle and lower reaches of the Yellow River).

ཀྲུང་གཡང་ (drūŋyaŋ) ch. sm. ཀྲུང་དབྱང་.

ཀྲུང་རི་ (drūŋri) ch. abbr. China and Japan.

ཀྲུང་རི་འཐབ་འཁྲུག (drūŋri təbdruù) ch.tib. Sino-Japanese War (1894-95).

ཀྲུང་སུའུ་ (drūŋsu) ch. abbr. China and the Soviet Union, Sino-Soviet.

ཀྲུང་ཧིན་ (drūŋhin) ch. abbr. China and India, Sino-Indian.

ཀྲུང་ཧིན་མཐའ་མཚམས་ཞིང་འཁྲུག (drūŋhin tāndzam siŋdruù) ch.tib. China-India border disturbance (war) of 1962.

ཀྲུང་ཧྭ་ (drūŋha) ch. China.

ཀྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་ཡོངས་ (drūŋha gyɛyoŋ) ch.tib. all of China, China-wide.

ཀྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་ཚོགས་ (drūŋha gyɛyoŋ jīgyəp so̲dzoò) ch.tib. All-China Federation of Trade Unions.

ཀྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་ཡོངས་བུད་མེད་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋha gyɛyoŋ pu̲meè ñāmdree lhɛ̄ndzoò) ch.tib. All-China Women's Federation.

ཀྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་ཡོངས་གཞོན་ནུ་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋha gyɛyoŋ sho̲nnu ñāmdree lhɛ̄ndzoò) ch.tib. All-China Federation of Youth.

ཀྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་གྲྭ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (drūŋha gyɛyoŋ lōbdrawe ñāmdree lhɛ̄ndzoò) All-China Students' Federation.

ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (drūŋha mi̲maŋ jīdün gyɛ̲ɛ̲gəb) ch.tib. the People's Republic of China.

ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ (drūŋha mi̲rii̲) ch.tib. the nationalities of China, the Chinese nation.

ཀྲུང་ཧྭ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ (drūŋha mi̲se gyɛ̲ɛ̲gəb) ch.tib. Republic of China (1912-1949).

ཀྲུང་ཧྭ་དམངས་རྒྱལ་ (drūŋha māŋgyɛɛ̀) ch.tib. the Guomindang government.

ཀྲུང་ཧྭ་དམངས་གཙོ་མནའ་འབྲེལ་ (drūŋha māŋdzo nādree) ch.tib. the China Democratic Alliance.

ཀྲུང་ཧྱེ་ (drūŋhe) sm. ཀྲུང་ཧྲི་.

ཀྲུང་ཧྲན་སྒོན་ཆས་ (drūŋhren ko̲njɛɛ̀) ch.tib. Chinese tunic suit.

ཀྲུང་ཧྲན་ཆ་ལུགས་ (drūŋhren cəlug) ch.tib. sm. ཀྲུང་ཧྲན་སྒོན་ཆས་.

ཀྲུང་ཧྲན་ལྭ་བ་ (drūŋhren lāwa) ch.tib. sm. ཀྲུང་ཧྲན་སྒོན་ཆས་.

ཀྲུང་ཧྲི་ (drūŋhri) ch. sergeant (in British and U.S. Army/ Air Force), petty officer (in U.S. and British navies).

ཀྲུང་ཨ་ (drūŋ ā) ch. abbr. 1. China and United States, Sino-American. 2. China and Albania.

ཀྲུང་ཨུ་ (drūŋ ü) ch. abbr. Central Committee (of CCP).

ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ (drūŋ ū tsāŋdzom trö̲tsɔɔ̀) ch.tib. plenary session of the Central Committee (of CCP).

ཀྲུངས་ (drūŋ) sm. སྲུས་.

ཀྲུངས་ཐུག (drūŋdug) sm. སྲུས་ཐུག.

ཀྲུབ་གཟན་ (drūbsɛn) sm. སྲུབ་གཟན་.

ཀྲུམ་ (drūm) meat (h.) ¶ ཀྲུམ་ཁུ་ Meat broth/ soup.

ཀྲུམ་ཁོག (drūmgɔɔ) h. of ཤ་ཁོག.

ཀྲུམ་ཐུག (drūmtuù) meat soup/ stew (h.).

ཀྲུམ་དོད་ (drūmdöö) a money substitute for an obligation to provide meat (h.).

ཀྲུམ་མདའ་ (drūmda) pistol.

ཀྲུམ་རིགས་ (drūmrig) kinds/ types of meat (h.).

ཀྲུམས་ (drūm) sm. ཀྲུམ་.

ཀྲུའང་ (drūaŋ) ch. Zhuang (a nationality in China).

ཀྲུའན་ཅའ་ (drūanja) ch. specialist, expert.

ཀྲུའུ་ཞི་ (drūshi) ch. chairman; va.— བྱེད་; —གནང་ to act as chairman.

ཀྲུའུ་ཞི་བཞུགས་སྟེགས་ (drūshi shu̲gdeg) ch.tib. rostrum, platform (at meetings/ conventions).

ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་ (drūshi sho̲mba) ch.tib. vice chairman.

ཀྲུའུ་ཞིའི་སྟེགས་བུ་ (drūshi tēgbu) sm. ཀྲུའུ་ཞི་བཞུགས་སྟེགས་.

ཀྲུའུ་ཞིའི་ཐོན་ (drūshi tön) ch. sm. ཀྲུའུ་ཞིའི་ཚོགས་པ་.

ཀྲུའུ་ཞིའི་ཚོགས་པ་ (drūshi tsōgba) 1. presidium. 2. people seated on the rostrum/ platform at meetings.

ཀྲུའུ་རིན་ (drūrin) ch. sm. ཀྲུའུ་རེན་.

ཀྲུའུ་རེན་ (drūren) ch. director, head, chief, president.

ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་ (drūren sho̲mba) ch.tib. vice ཀྲུའུ་རེན་.

ཀྲུའུ་ལའེ་ (drūlai) Chu Lai (S. Vietnam).

ཀྲུའུ་ལུའོའི་དུས་རབས་ (drūluo tü̲rəb) ch.tib. Jurassic Period.

ཀྲེ་ (drē) ch. sm. ཀྲིས་ཀྲིས་.

ཀྲེ་ཅང་ (drējaŋ) Zhejiang Province.

ཀྲེ་ལྕགས་ (drējaà) hasp, lock; va.—རྒྱག; —གཡོགས་.

ཀྲེ་ནག (drēnaà) 1. the soot that collects on the bottom of a pot. 2. soot used on face by dobdo monks (as decoration to enhance fierceness).

ཀྲེ་ཙི་ (drēdzi) ch. proton.

ཀྲེ་སི་ (drēse) eng. 1. postal stamp. 2. ticket.

ཀྲེང་ག་རེལ་ (drēŋgari) eng.hind. tank.

ཀྲེང་དང་ (drēŋdaŋ) ch. political party.

ཀྲེང་ལོང་ (drēŋloŋ) ch. a food steamer.

ཀྲེང་ཨུ་ (drēŋu) ch. political commissar (of a People's Liberation Army unit).

ཀྲེང་ཨུད་ (drēŋüü) ch. sm. ཀྲེང་ཨུ་.

ཀྲེན་ (drēn) ch. an administrative unit within a city.

ཀྲེན་ཀྲང་ (drɛ̄ndraŋ) ch. chief administrator/ head of a ཀྲེན་.

ཀྲེན་སྡོང་ (drēndoŋ) ch.tib. hazel tree.

ཀྲེན་ཤིང་ (drēnshiŋ) ch.tib. sm. ཀྲེན་སྡོང་.

ཀྲེབ་འཁོར་ (drēbgɔɔ) eng.tib. tape recorder ¶ ཀྲེབ་འཁོར་ནས་ཕབས་ Transcribing from a tape recorder.

ཀྲིས་ཀྲིས་ (drēèdreè) mixing; va.—གཏོང་ to mix.

ཀྲོ་ (drō) sm.* སྲོ་.

ཀྲོ་ཀ་ (drōga) sm.* སྐྲོག་ཀ་.

ཀྲོ་མ་ཀྲོ་ (drōmadro) eng. tomato.

ཀྲོ་མར་ (drōmar) sm.* སྲོ་མར་.

ཀྲོ་ཤད་ (drōsheè) sm.* སྲོ་ཤད་.

ཀྲོག་ཀྲོག (drɔ̄gdrɔɔ̀) 1. showing off; va.—བྱེད་. 2. a banging noise; va.—གཏོང་ to bang (usu. on a door).

ཀྲོག་ཀྲོག་ཚ་པོ་ (drōgdroò tsābo) a show-off, show-offish.

ཀྲོག་ཀྱོ་ (drɔ̄ggyo) Tokyo.

ཀྲོག་མཁྲགས་པོ་ (drɔ̄ɔ̀ trāgo) sm.* སྲོག་མཁྲེགས་པོ་.

ཀྲོག་མཁྲེགས་པོ་ (drɔ̄ɔ̀ trāgo) sm. ཀྲོག་མཁྲགས་པོ་.

ཀྲོག་མེད་པ་ (drɔ̄ɔ̀ me̲èba) fragile, not durable.

ཀྲོང་ (drōŋ) ch. the "dealer" in mahjong (the one who throws the dice).

ཀྲོང་ཀྲོང་ (drōŋdroŋ) 1. sm. ཀྲོང་ངེར་. 2. (with རྣ་ཅོག་) listening carefully ¶ རྣ་ཅོག་ཀྲོང་ཀྲོང་བྱས་ནས་ཉན་ He was listening carefully. ¶ ང་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་རྒྱུ་རྣ་ཅོག་ཀྲོང་ཀྲོང་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ I am listening carefully so that I can get a good job. [Lit. ears erect].

ཀྲོང་ངེར་ (drōŋer) upright, erect, straight up; va.— སྡོད་,—གནས་ to sit upright/ erect; va.—ལང་ to stand upright/ erect ¶ སྒོ་སྲུང་བ་དེ་ཀྲོང་ངེར་ལངས་འདུག The guard was standing erect.

ཀྲོང་ཅ་ (drōŋja) ch. armor, armored.

ཀྲོང་ཅ་འཁོར་ལོ་ (drōŋja kɔ̄ɔlo) ch.tib. an armored vehicle.

ཀྲོང་ཅ་དམག (drōŋja māà) ch.tib. armored soldiers/ troops.

ཀྲོང་ཅ་དམག་དཔུང་ (drōŋja māgbuŋ) ch.tib. sm. ཀྲོང་ཅ་དམག.

ཀྲོང་སྡོད་ (drōŋdöö) 1. staying or standing upright; va.—བྱེད་. 2. standing at attention; va.—བྱེད་.

ཀྲོང་ཙེ་ (drōŋdze) ch. name of a stroke in written Chinese.

ཀྲོང་ཡོན་ (drōŋyon) ch. "Number One Scholar" (a title conferred on the person who was first in the national imperial examination in traditional China).

ཀྲོང་རིགས་ (drōŋrii) ch.tib. the Zhuang nationality.

ཀྲོངས་ (drōŋ) sm.* བཀྲོངས་.

ཀྲོད་ (drōö) sm.* སྐྲོད་.

ཀྲོན་ (drōn) eng. a ton.

ཀྲོན་ཀྲོན་ (drōndrön) 1. hanging. 2. vacillating, wavering.

ཀྲོན་ཙ་ (drōnja) ch. specialist, expert.

ཀྲོན་ཆུས་ (drōnjöö) ch. prefecture, administrative region ¶ གཞིས་རྩེ་ཀྲོན་ཆུས་ Shigatse Prefecture.

ཀྲོན་ཡོན་ (drōnyön) ch. abbr. of ཀྲོན་ཡོན་ཀུང་ཧྲུའུ་.

ཀྲོན་ཡོན་ཀུང་ཧྲུའུ་ (drōnyön gūŋhru) ch. prefectural commissioner's office.

ཀྲོན་ཡོན་གཞུང་སྒྲུབ་ལས་ཁངས་ (drōnyön gūŋhru) ch.tib. sm. ཀྲོན་ཡོན་ཀུང་ཧྲུའུ་.

ཀྲོན་ཧྲུའུ་ (drōnhru) abbr. party secretary of a prefecture.

ཀྲུབ་ (drōb) 1. eng. tub, bathtub. 2. a snap (fastener); va.—རྒྱག to fasten a snap; va.—འགྲོལ་ to untie/ undo/ unhook/ unfasten a snap.

ཀྲུམ་ (drōm) a big grain container woven from twigs.

ཀྲུམ་མདའ་ (drōmda) pistol.

ཀྲུམས་ (drōm) sm.* ཁྲིམས་.

ཀྲུའུ་ (drōu) ch. region, state, county ¶ ཡ་ཀྲུའུ་གི་རྒྱལ་ཁབ་ The countries of Asia (the Asian region).

ཀྲུའུ་ཀྲང་ (drōu drāŋ) ch. administrative head of a ཀྲུའུ་.

ཀྲུའུ་རྒྱལ་རབས་ (drōu gyɛ̱rəb) ch.tib. Chou dynasty (1100-221 B.C.).

ཀྲུའུ་ཨན་ལའེ་ (drōu ēnlai) Zhao Enlai.

ཀྲོའོ་ལུང་ (drāolūŋ) ch.tib. methane gas.

ཀླ་ཀློ་ (lālo) barbarian, savage.

ཀླ་ཀློའི་ཆོས་ལུགས་ (lālö cüülüù) primitive religion, religion of barbarians/ savages.

ཀླག (lāà) 1. sm.* བཀླག. 2. thick wool cloth.

ཀླག་ཅོར་ (lāgjor) clamor, noise.

ཀླགས་ (lāà) arc. superior, better.

ཀླགས་པ་ (lāgba) sm. ཀླགས་.

ཀླད་ (lɛ̄ɛ̀) 1. over/ above the head ¶ ཁོས་རལ་གྲི་འདི་ཀླད་ལ་བསྒོར་སོང་ He swung the sword over his head. 2. abbr. of ཀླད་པ་.

ཀླད་ཀོར་ (lɛ̄ɛ̀gɔɔ) zero.

ཀླད་དཀྲུག (lɛ̄ɛ̀drug) abbr. ཀླད་པ་དཀྲུག་དཀྲུག.

ཀླད་སྐོགས་ (lɛ̄ɛ̀gɔɔ̀) skull.

ཀླད་སྐྱི་ (lɛ̄ɛ̀gyii) meninges.

ཀླད་སྐྱིའི་ཚ་ཚད་ (lɛ̄ɛ̀gyii tsādzɛɛ̀) cerebro-spinal meningitis.

ཀླད་སྐྱིའི་ཕ་སྐྲན་ (lɛ̄ɛ̀gyii shādrɛn) brain tumor.

ཀླད་སྐྱོན་ (lɛ̄ɛ̀gyön) a disease of the brain.

ཀླད་སྐྲན་ (lɛ̄ɛ̀drɛn) brain tumor, brain cancer.

ཀླད་ཁུ་ (lɛ̄ɛ̀gu) brain fluid.

ཀླད་ཁོག (lɛ̄ɛ̀gɔɔ̀) cranial cavity.

ཀླད་ཁྱིམ་ (lɛ̄ɛ̀gyim) the place where the brain sits/ rests.

ཀླད་ཁྲག (lɛ̄ɛ̀draà) blood in the brain; vi.—རྒྱས་; —འཐོན་; —ཤོར་ to have a brain/ cerebral hemorrhage.

ཀླད་ཁྲག་འཁྱོམ་ (lɛ̄ɛ̀trāà kyōm) vi. to be dazed because of a blow on the head, to have brain damage as a result of striking one's head against sth.

ཀླད་ཁྲག་རྒྱས་ནད་ (lɛ̄ɛ̀draà gyɛ̱nɛɛ̀) a brain hemorrhage.

ཀླད་ཁྲག་ཉམས་ (lɛ̄ɛ̀draà ña̱m) cerebral anemia.

ཀླད་ཁྲག་ཉམས་ནད་ (lɛ̄ɛ̀draà ña̱mnɛɛ̀) cerebral anemia.

ཀླད་ཁྲག་ཉམས་པ་ (lɛ̄ɛ̀draà ña̱mba) cerebral anemia.

ཀླད་ཁྲག་འདྲེ་ (lɛ̄ɛ̀draà dre̱) vi. to get an illness or have an accident which causes the brain and cerebral blood to mix.

ཀླད་མཁྲེགས་ (lɛ̄ɛ̀dreg) sm. ཀླད་པ་མཁྲེགས་པོ་.

ཀླད་འཁྱོམ་ཐེབས་ (lɛ̄ɛ̀kyom tēè) sm. ཀླད་ཁྲག་འཁྱོམ་.

ཀླད་གྲིན་མིན་བུ་ (lɛ̄ɛ̀gyen mīmbu) pineal body.

ཀླད་འགེམས་ཀྱི་དུང་དེག (lɛ̄ŋgemgi du̱ŋdeg) striking a telling/ stunning blow, defeating tellingly; va.—གཏོང་ ¶ དགྲ་བོར་ཀླད་འགེམས་ཀྱི་དུང་དེག་བཏང་བ་རེད་ (They) inflicted a severe defeat on the enemy. [Lit. hit the brain a stunning/ powerful blow].

ཀླད་རྒྱ་ (lɛ̄ɛ̀gya) cerebral membrane.

ཀླད་རྒྱའི་ཁྲག་ལུད་ (lɛ̄ɛ̀gyee drəglüü) apoplexy.

ཀླད་རྒྱའི་གཉན་ཚད་ (lɛ̄ɛ̀gyee ñēndzɛɛ̀) sm. ཀླད་རྒྱའི་ཚ་ནད་.

ཀླད་རྒྱའི་ཚ་ནད་ (lɛ̄ɛ̀gyɛɛ tsānɛɛ̀) cerebral meningitis.

ཀླད་རྒྱས་ (lɛ̄ɛ̀gyɛɛ̀) 1. meninges. 2. a disease involving enlargement of the brain.

ཀླད་རྒྱུངས་སྐྱི་མོ་ (lɛ̄ɛ̀gyuŋ gyīmu) cerebral membrane.

ཀླད་རྒྱུངས་སྐྱི་མོ་གཉན་ཚད་ (lɛ̄ɛ̀gyuŋ gyīmu ñēntsɛɛ̀) cerebrospinal meningitis.

ཀླད་སྒོ་ (lɛ̄ɛ̀go) fontanel.

ཀླད་ཆུ་ (lɛ̄ɛ̀ju) cerebrospinal fluid.

ཀླད་ཆུང་ (lɛ̄ɛ̀juŋ) 1. cerebellum. 2. a person with little or no imagination, a person with limited mental capacity.

ཀླད་ཆེན་ (lɛ̄ɛ̀jen) cerebrum.

ཀླད་ཆེན་སྐྱི་རིམ་ (lɛ̄ɛ̀jen gyīrim) cerebral cortex.

ཀླད་ཆེན་གྱི་དབང་རྩ་ (lɛ̄ɛ̀jengi wāŋdza) cerebral nerve.

ཀླད་ཆེན་གྱི་ཚ་ནད་ (lɛ̄ɛ̀jengi tsānɛɛ̀) cerebritis.

ཀླད་ལྗང་ (lɛ̄ɛ̀jaŋ) abbr. ཀླད་པ་ལྗང་ཁུ་.

ཀླད་སྙིང་མཁྲེགས་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ñiŋ trēgbo) sm. ཀླད་སྙིང་མཁྲེགས་བཟུང་.

ཀླད་སྙིང་མཁྲེགས་བཟུང་ (lɛ̄ɛ̀ñiŋ trēgsuŋ) extremely conservative, a hardline conservative; va.—བྱེད་.

ཀླད་ལྟག་རུས་པ་ (lɛ̄ɛ̀daà ru̱bə) back of the skull.

ཀླད་དུ་བཀར་ (lɛ̄ɛ̀du gār) sm. ཀླས་ལ་བཀར་.

ཀླད་དོན་ (lɛ̄ɛ̀dön) the first/ beginning section of a book, the introduction of a book.

ཀླད་འདར་ (lɛ̄ɛ̀dar) cowardly.

ཀླད་ནད་ (lɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) brain disease.

ཀླད་ནས་ཕྱར་ (lɛ̄ɛ̀nɛɛ̀ cār) va. to hold (a sword) high above one's head.

ཀླད་པ་ (lɛ̄ɛ̀ba) brain; va.—དཀྲུག to use one's brain.

ཀླད་པ་དཀྲུག (lɛ̄ɛ̀ba drūù) va. to brainwash.

ཀླད་པ་དཀྲུག་དཀྲུག (lɛ̄ɛ̀ba drūgdruù) using one's brain, innovating; va.—གཏོང་.

ཀླད་པ་སྐྱེན་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba gyēnbo) sm. ཀླད་པ་བསིར་པོ་.

ཀླད་པ་འཁྱོམ་ (lɛ̄ɛ̀ba kyōm) sm. ཀླད་ཁྲག་འཁྱོམ་.

ཀླད་པ་མགྱོགས་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba gyo̱bo) sm. ཀླད་པ་བསིར་པོ་.

ཀླད་པ་འགུལ་ (lɛ̄ɛ̀ba gü̱ü) va. to use one's brains, to innovate.

ཀླད་པ་འགེམས་ (lɛ̄ɛ̀ba ge̱m) sm. ཀླད་འགེམས་.

ཀླད་པ་བསྒྱུར་ (lɛ̄ɛ̀ba gyu̱r) va. to brainwash.

ཀླད་པ་ལྗང་ཁུ་ (lɛ̄ɛ̀ba ja̱ŋgu) a conservative, a very traditional person.

ཀླད་པ་མདུན་མ་ (lɛ̄ɛ̀ba du̱nmə) the front of the brain.

ཀླད་པ་མེད་པ་ (lɛ̄ɛ̀ba me̱ɛba) sm. ཀླད་མེད་.

ཀླད་པ་དམར་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba māābo) 1. sb. who is pro-communist. 2. bald.

ཀླད་པ་ཡོད་པ་ (lɛ̄ɛ̀ba yo̱öba) sm. མགོ་འཚོས་པོ་.

ཀླད་པ་སྲབ་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba drābu) person who is easily swayed or follows what others say, changeable, fickle.

ཀླད་པ་གསལ་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba sɛ̄ɛbo) clearheaded, sb. who keeps a cool head.

ཀླད་པ་བསིར་པོ་ (lɛ̄ɛ̀ba sīrbu) sb. who understands and thinks quickly.

ཀླད་པའི་སྐྱི་དཀར་ (lɛ̄ɛ̀bɛ gyīgar) sm. ཀླད་རྒྱ་.

ཀླད་པའི་ཁྱིམ་ཆུ་ (lɛ̄ɛ̀bɛ kyīmju) hyrdocephaly, hydrocephalus.

ཀླད་པའི་ཁྲག་རྩའི་ནད་ (lɛ̄ɛ̀bɛ trāgdzɛ nɛ̱ɛ̀) cerebrovascular disease.

ཀླད་པའི་ངལ་རྩོལ་ (lɛ̄ɛ̀bɛ ŋɛ̱ɛdzö) brainwork, mental work; va.—བྱེད་.

ཀླད་པའི་གཉན་ཚད་ (lɛ̄ɛ̀bɛ ñēndzɛɛ̀) encephalitis, cerebritis.

ཀླད་པའི་ནུས་པ་ (lɛ̄ɛ̀bɛ nü̱üba) brain power, mental energy.

ཀླད་པའི་ཕྱི་ནད་ (lɛ̄ɛ̀bɛ cīnɛɛ̀) neurosurgical illnesses ¶ ཀླད་པའི་ཕྱི་ནད་ཚན་ཁག Department of neurosurgery.

ཀླད་པའི་དབང་རྩ་ (lɛ̄ɛ̀bɛ wāŋdza) cranial nerve.

ཀླད་པའི་ཚ་ནད་ (lɛ̄ɛ̀bɛ tsānɛɛ̀) encephalitis.

ཀླད་པའི་ལས་རྩོལ་ (lɛ̄ɛ̀bɛ l̲ɛ̲ɛ̲dzö) sm. ཀླད་པའི་ངལ་རྩོལ་.

ཀླད་པོ་ཆེ་ (lɛ̄ɛ̀boje) sb. who thinks on a grand scale ¶ མི་ཀླད་པོ་ཆེ་ཡིས་ལས་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་ཐུབ་ A person who thinks on a grand scale can accomplish big tasks.

ཀླད་དཔྱད་གློག་རླབས་ (lɛ̀ɛ̀jeè lɔ̄glɘb) sm. ཀླད་སྤྱད་གློག་རླབས་.

ཀླད་སྤྱད་གློག་རིས་ (lɛ̀ɛ̀jeɛ̀ lɔ̄grii) electroencephalogram (EEG).

ཀླད་སྤྱད་གློག་རླབས་ (lɛ̀ɛ̀jeè lōglɘb) brain wave.

ཀླད་ཁྲི་ (lɛ̀ɛ̀dri) sm. ཀླད་ཁྲ་.

ཀླད་ཕོར་ (lɛ̀ɛ̀bɔɔ) a cup made from a human skull.

ཀླད་ཕྱི་ (lɛ̀ɛ̀ji) bald.

ཀླད་མ་ (lɛ̀ɛ̀ma) 1. at first, in the beginning ¶ དུས་ཀྱི་ཀླད་མ་ In the beginning (time). 2. above, before.

ཀླད་མེད་ (lɛ̀ɛ̀meè) 1. encephalitis. 2. foolish, stupid, shallow, not profound ¶ མི་དེ་ཀླད་མེད་རེད་ That person is stupid.

ཀླད་མེད་བུབ་ཆུང་ (lɛ̀ɛ̀meè cɘbjuŋ) sm. ཀླད་མེད་, 2.

ཀླད་དམར་ (lɛ̀ɛ̀maa) bald.

ཀླད་རྩ་ (lɛ̀ɛ̀dza) cranial nerves.

ཀླད་རྩ་འགགས་ནད་ (lɛ̀ɛ̀dza g̲ɛ̲nɛɛ̀) a cerebral stroke.

ཀླད་རྩལ་ (lɛ̀ɛ̀dzɛɛ) a thoughtful person, a person who is mentally adroit.

ཀླད་རྩལ་ཆེན་པོ་ (lɛ̄ɛ̄dza cēmbo) sm. ཀླད་རྩལ་.

ཀླད་ཚད་ (lɛ̀ɛ̀dzɛɛ̀) inflammation of the brain, encephalitis.

ཀླད་ཚད་ཁ་པ་ (lɛ̀ɛ̀dzɛɛ̀ kāba) encephalitis B.

ཀླད་མཚོ་འཁྱོམས་པ་ (lɛ̀ɛ̀tso kyōmba) cerebral concussion.

ཀླད་ཞབས་འཕྱང་གཟུགས་ (lɛ̀ɛ̀shɘb cāŋsuù) hypophysis cerebri.

ཀླད་ཞོ་ (lɛ̀ɛ̀sho) 1. brain. 2. grey matter (of brain).

ཀླད་གཞུངས་ (lɛ̀ɛ̀shuŋ) sm. རྒྱུངས་པ་.

ཀླད་ཟམ་ (lɛ̀ɛ̀sam) mesencephalon.

ཀླད་གཟེར་ (lɛ̄ser) a brain disease/ stroke; vi.—རྒྱག.

ཀླད་ཡུ་འཁོར་ (lɛ̄yu kɔ̄ɔ) vi. to be/ get dizzy.

ཀླད་རིད་གློག་གཟིགས་ (lɛ̀ɛrii lɔ̄gsii) electroencephalogram ¶ ཀླད་རིད་གློག་གཟིགས་ཁང་ Room where electroencephalograms are done.

ཀླད་རིད་གློག་གཟིགས་ཁང་ (lɛ̀ɛrii lɔ̄gsii) electroencephalogram room.

ཀླད་རིས་གློག་གཟིགས་ཁང་ (lɛ̀ɛrii lɔ̄gsii) sm. ཀླད་རིད་གློག་གཟིགས་.

ཀླད་རུས་ (lɛ̀ɛrüü) skull.

ཀླད་ལ་བཀར་ (lɛ̀ɛla gār) sm. ཀླས་ལ་བཀར་.

ཀླད་ཤུན་ (lɛ̄ɛ̄shün) brain membrane.

ཀླད་ཤུབས་ (lɛ̄ɛ̄shub) sm. ཀླད་ཤུན་.

ཀླད་སྲིན་ནད་ (lɛ̄ɛ̄sinnɛɛ̀) a brain disease.

ཀླན་ (lɛ̄n) 1. va. to answer, to respond. 2. va. to revenge.

ཀླན་ཀ་ (lɛ̄nga) 1. blaming, finding fault; va.—འཚོལ་ to search out other's faults; va.—བྱེད་ to find fault with others ¶ ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་མེད་ཀྱི་མི་ལ་ཀླན་ཀ་འཚོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ Why are you looking to find fault with sb. who has done nothing wrong? 2. dispute, controversy, argument ¶ ས་ཆ་དེ་སུ་ལ་བདག་ཡིན་སྐོར་ཀླན་ཀ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ There was a dispute over who owned that land.

ཀླན་ཀ་ཡོང་གཞི་ (lɛ̄nga y̲o̲ŋshi) the cause of a dispute/ argument.

ཀླབ་ (lɘb) arc. thick woolen (woven) cloth.

ཀླམ་པ་ (lām) arc. sm. ཀླབ་.

ཀླལ་ (lām) sm. བསྒྲིང་.

ཀླས་ (lɛɛ̀) arc. the residence of a king's female servants/ consorts.

ཀླས་པ་ (lɛɛ̀) sm. མཐའ་ཡས་པ་.

ཀླས་ལ་བཀར་ (lɛ̀ɛla gār) 1. va. to put all one's efforts into finishing or completing sth., to strive tirelessly/ incessantly to complete sth. ¶ ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་ཀླས་ལ་བཀར་ནས་མཇུག་སྒྲིལ་དགོས་ (We) must strive to complete the dictionary project. ¶ ཀླས་ལ་བཀར་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ I exerted great effort in order to complete my task. 2. va. to ask for sth. in an extremely insisting way, to insist on doing sth., to pressure/ force sth. ¶ ངའི་གྲོགས་པོས་ཀླས་ལ་བཀར་ནས་དངུལ་གཡར་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག My friend is insisting that I lend him money.

ཀླུ་ (lū) serpentine deity (nāga in Sanskrit) (a kind of spirit being that is believed to reside underground and is easily angered).

ཀླུ་ཁང་ (lūkaŋ) 1. a place or temple where nāgas live. 2. name of an aristocratic family. 3. the nāga temple on the island behind the Potala Palace in Lhasa.

ཀླུ་ཁང་གཞིས་ཀ་ (lūkaŋ sh̲i̲i̲gɘ) an estate belonging to the ཀླུ་ཁང་ family.

ཀླུ་འགུག (lū g̲u̲ù) va. to call/ summon a new bride's nāga to her new residence.

ཀླུ་རྒྱལ་ (lūgyɛɛ) king of nāgas.

ཀླུ་སྒུག (lūguù) a place in Lhasa.

ཀླུ་སྒུག་སྒར་སྒྲིག (lūguù g̲a̲rdrig) shung. a ceremony that occurs after Monlam in Lhasa when soldiers parade in ancient uniforms.

ཀླུ་སྒུག་ན་སྡེ་ (lūguù n̲a̲de) a place on the south side of Lhasa.

ཀླུ་སྒྲུབ་ (lūdrub) a Buddhist deity (Nagārjuna).

ཀླུ་གཉན་ (lūñɛn) 1. abbr. of two kinds of bad spirits/ demons: ཀླུ་ and གཉན་. 2. a kind of powerful and harmful ཀླུ་.

ཀླུ་གཏོར་ (lūdɔr) a torma offering to a nāga.

ཀླུ་ཐིབས་ (lūtib) celebration when nāgas are propitiated.

ཀླུ་ཐེབས་ (lūteb) sm. ཀླུ་ཐིབས་.

ཀླུ་ཐོར་ (lūdɔr) pimples thought to be caused by a nāga; vi.—སྐྱེ་; —ཐོན་ to break out in pimples.

ཀླུ་དུག (lūduù) harm caused by a nāga.

ཀླུ་བདུད་ (lūdüü) an evil/ harmful nāga.

ཀླུ་བདུད་རྡོ་རྗེ་ (lūdüü d̲ɔ̲je) a traditional Tibetan medicine used for diseases caused by a nāga (codonopsis pilosula).

ཀླུ་ནད་ (lūnɛɛ̀) skin diseases (such as boils/ sores) thought to be caused by nāga.

ཀླུ་གནོད་ (lūnöö) harm caused by a nāga.

ཀླུ་ཕྲུག (lūdruù) nāga children.

ཀླུ་འབུམ་ (lūmbum) 1. a Bonpo text. 2. a residence unit (khamtsen) in Drepung monastery.

ཀླུ་མོ་ (lūmu) a female ཀླུ་.

ཀླུ་དམག (lūmaà) nāga soldiers/ army.

ཀླུ་བཙན་ (lūdzɛn) abbr. of two kinds of bad spirits/ demons: ཀླུ་ and བཙན་.

ཀླུ་སིལ་མ་ (lū sīīmɘ) prickly heat, rashes.

ཀླུ་བསངས་ (lūsaŋ) an incense offering to a nāga; va.—གཏོང་.

ཀླུང་ (lūŋ) 1. river/ stream in a valley (usu. preceded by ཆུ་) ¶ ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་ཁར་ On the bank of a big river. 2. a valley ¶ རི་ཀླུང་རྩི་ཤིང་མེ་ཏོག་གིས་ཁེངས་པའི་ཡུལ་ A country where the mountains and the valleys are full of trees and flowers.

ཀླུང་ཁང་ (lūŋgaŋ) a house built in a valley.

ཀླུང་རྒྱ་ (lūŋgya) shung. a law/ edict prohibiting sth. in a valley or area (e.g. hunting); va.—སྡོམ་.

ཀླུང་རྒྱུན་ (lūŋgyün) the current/ flow of a river.

ཀླུང་སྒོག (lūŋgɔg) a kind of garlic that grows in valleys (allium fasciculation rendle).

ཀླུང་ལྕང་ (lūŋjaŋ) salix babylonica.

ཀླུང་ཆུ་ (lūŋcu) a stream/ river in a valley.

ཀླུང་རྟ་ (lūŋdɘ) luck, fortune; vi.—ཆག; —ཉམས་ to have or get bad luck/ bad fortune, to have one's luck deteriorate ¶ དེང་སྐབས་ངའི་ཀླུང་རྟ་དམའ་པོ་རེད་ My luck is bad (low) these days.

ཀླུང་ཐང་ (lūŋdaŋ) a plain, a valley.

ཀླུང་པ་ (lūŋbɘ) a person living in a valley.

ཀླུང་ཕྱུགས་ (lūŋcuù) cattle kept in valleys or lowlands.

ཀླུང་འབབ་ (lūŋbab) a river flowing from the

highlands to a valley.

ཀླུང་མ་ (lūŋmə) sm. ཀླུང་, 1.

ཀླུང་རྩྭ་ (lūŋdza) a kind of reed that grows in a river valley.

ཀླུང་གཞུང་ (lūŋshuŋ) a river valley ¶ སྐྱིད་ཆུ་ཀླུང་གཞུང་ The Kyichu River valley.

ཀླུང་རགས་ (lūŋraà) a dam on a valley river.

ཀླུང་ཤ་ (lūŋsha) a type of mushroom found around river valleys.

ཀླུང་ཤོ་ (lūŋsho) rumex sp. (used in Tibetan medicine.

ཀླུང་ཤོད་ (lūŋshüù) 1. a low-lying area, the lower part of an area. 2. name of a palace of Reting Rinpoche.

ཀླུངས་ (lūŋ) 1. sm. ཀླུང་. 2. name of a place.

ཀླུད་བསྒོང་ (lũgoŋ) sm.* ཀླུད་འགོང་.

ཀླུབ་: p. ཀླུབས་; f. ཀླུབ་; imp. ཀླུབས་ (lūb) 1. va. to wear, to get dressed, to put on. 2. name of an early clan/ lineage.

ཀླུབས་ (lūb) p. and imp. of ཀླུབ་.

ཀླུའི་ཕོ་བྲང་ (lūü pōdraŋ) 1. a palace of a ཀླུ་. 2. a high quality/ excellent house ¶ ཁོས་ཀླུའི་ཕོ་བྲང་ནང་བཞིན་བརྒྱབས་བཞག (He) has built an excellent house (a house like a ཀླུ་ palace).

ཀླེས་ (lɛ̄ɛ̀) coat hanger, clothes rack.

ཀློ་ (lō) 1. sm. ཀློ་. 2. abbr. of ཀློ་པ་.

ཀློ་པ་ (lōba) 1. uncivilized person, savage, barbarian. 2. a nationality located in southeast Tibet and what is now Arunachal Pradesh in India.

ཀློ་རྫོང་ (lōdzoŋ) the Tibetan officials sent to the ཀློ་པ་ people to deliver a message and gifts and induce them to take a vow not to harm Buddhist pilgrims passing through their area.

ཀློ་ཡུལ་ (lōyüü) an area in southeastern Tibet inhabited by ཀློ་པ་.

ཀློ་ཤོག (lōshog) sm.* ཀློ་ཤོག.

ཀློག: p. (བ)ཀླགས་; f. (བ)ཀླག; imp. ཀློགས་ (lɔ̄ɔ̀) va. to read ¶ ཁོ་དེབ་ཀློག་གི་འདུག He is reading a book.

ཀློག་ཀླག (lɔ̄glaà) sm. ཀློག.

ཀློག་རྒྱ་ (lɔ̄ggya) a place in Tsang.

ཀློག་ཁྲིད་ (lɔ̄gdrii) leading a class in reading aloud; va.—རྒྱག.

ཀློག་མཁྱེན་ (lɔ̄ggyen) a literate person.

ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་ (lɔ̄gi lōbbön) a person who teaches reading.

ཀློག་གྲྭ་ (lɔ̄gdra) a school/ class where reading is taught.

ཀློག་རྒྱུག (lɔ̄ggyuù) pointer used by teachers when going over lessons on blackboards.

ཀློག་རྟགས་ (lɔ̄gdaà) a highlighting mark (e.g., underlining) on a word or phrase to indicate special attention when reading; va.—བྱེད་.

ཀློག་དར་ (lɔ̄gdaa) sm. ཀློག་དེབ་.

ཀློག་དེབ་ (lɔ̄gdeb) a reader, a primer, a textbook for reading.

ཀློག་བདེ་པོ་ (lɔ̄ɔ̀ debo) 1. able to read fluently. 2. easy to read.

ཀློག་འདོན་ (lɔ̄ŋdön) reading/ reciting aloud; va.—བྱེད་.

ཀློག་པ་པོ་ (lɔ̄gbabo) a reader.

ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་ (lōgbɛ lōbbön) sm. ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་.

ཀློག་སྦྱོང་ (lōgjoŋ) practicing reading.

ཀློག་བཟང་པོ་ (lɔ̄ɔ̀ saŋbo) people who read quickly and well.

ཀློག་ར་ (lɔ̄gra) a grove or walled-in area where reading is taught.

ཀློག་ཤུ་ (lɔ̄gshu) dandruff.

ཀློག་ཤེས་ (lɔ̄gsheè) sm. ཀློག་མཁྱེན་.

ཀློག་སློབ་ (lɔ̄glob) a student learning to read.

ཀློགས་ (lɔ̄ɔ̀) imp. of ཀློག.

ཀློགས་མ་ (lɔ̄gma) shung. female official.

ཀློང་ (lōŋ) 1. middle, center ¶ ནམ་མཁའི་ཀློང་ལ་ In the center of the sky. 2. realm, scope, area ¶ ཆོས་ཀྱི་ཀློང་ The realm of religion. 3. one of the three groups into which the Nyingmapa's doctrinal system is divided.

ཀློང་དཀྱིལ་ (lōŋgyii) sm. ཀློང་, 1.

ཀློང་འཁོར་ (lōŋgɔɔ) whirlpool, vortex, eddy.

ཀློང་འཁྱིལ་ (lōŋgyii) 1. halo. 2. sm. ཀློང་འཁོར་.

ཀློང་གྱུར་ (lōŋgyur) sm. ཀློང་དུ་འགྱུར་.

ཀློང་འགྱུར་ (lōŋgyur) sm. ཀློང་དུ་འགྱུར་.

ཀློང་ཆེན་ (lōŋjen) profound knowledge/ wisdom.

ཀློང་དུ་འགྱུར་ (lōŋdu gyur) vi. to come to know ¶ ཁོང་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀློང་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་རེད་ He is sb. who has come to know all knowledge.

ཀློང་སྡེ་ (lōŋde) the ཀློང་ subdivision of the Nyingma teachings.

ཀློང་བརྡོལ་ (lōŋ döö) vi. to pour/ gush out.

ཀློང་ཡངས་ (པོ་) (lōŋyaŋ) 1. vast/ extensive in thought or in physical area. 2. even tempered. 3. sb. who is broad-minded and understands the big picture.

ཀློང་ཡངས་ (པོ་) (lōŋyaŋ) sm. ཀློང་ཡངས་.

ཀློན་ (lōn) sm.* ཀློན་.

དཀག (gāà) vi. to congeal/ coagulate ¶ མཆོད་ཀོང་ནང་མར་ཁུ་དཀག་འདུག The melted butter coagulated in the butter lamp.

དཀག་མཚམས་ (gāgdzam) the temperature at which a liquid congeals.

དཀན་ (gɛ̄n) 1. the roof of the mouth, the palate. 2. sm. རྐན་.

དཀན་གཉེར་ (gɛ̄nñer) the undulation on the roof of mouth (hard palate).

དཀའ་ (gā) difficult, hard ¶ ཤེས་རྟོགས་དཀའ་སྟབས་ Because it is difficult to understand.

དཀའ་དཀའ་ (gāga) sm. དཀའ་ངལ་.

དཀའ་ཁག (gā kāà) difficult, hard.

དཀའ་ཁལ་ (gāgɛɛ) shung. net weight, the weight of sth. without the wrapping.

དཀའ་ཁྲ་ (gādra) a white kite with a red or black tail.

དཀའ་ཁྲི་ཁྱད་བསད་ (gādri kyɛ̄sɛɛ̀) overcoming many difficulties/ hardships [Lit. getting rid of 10,000 difficulties].

དཀའ་ཁྲི་སྡུག་སྟོང་ (gādri dugdoŋ) many hardships and much suffering [Lit. 10,000 difficulties and 1,000 sufferings].

དཀའ་འགག (gāŋgaà) a difficulty, a difficult point/ juncture ¶ དཀའ་འགག་དེ་ནས་བརྒལ་ན་ལས་སླ་པོ་རེད་ If that difficulty is overcome, it will be easy.

དཀའ་འགྲེལ་ (gāndree) explanation or commentary on a difficult point/ issue/ question; va.—རྒྱག.

དཀའ་སྒྲུབ་ (gədrub) achieving sth. by hard work/ striving/ perseverance; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་ཆེད་དཀའ་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་ We must work hard in order to achieve all our goals.

དཀའ་སྒྲུབ་མཁས་སྒྲུབ་ (gədrub kɛ̄ɛ̄drub) succeeding by working hard and skillfully; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྒྲུབ་དངོས་སྒྲུབ་ (gədrub ŋȫȍdrub) being successful by working hard; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྒྲུབ་ནན་སྒྲུབ་ (gədrub nɛndrub) working hard and carefully; va.—བྱེད་.

དཀའ་ངལ་ (gāŋɛɛ) 1. difficulty, hardship; vi.—འཕྲད་ to meet with difficulty/ hardship; vi.—མྱོང་ to experience difficulties/ hardship; va.—རྒྱག; —སྤྱོད་ to work hard, to undergo difficulties (in doing sth.); va.—བཟོ་ to cause trouble/ hardship; va.—སེལ་ to remove or eliminate hardships/ difficulties ¶ མི་རིགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ (They) are trying to solve the difficulties of the nationalities. ¶ ཁོང་དཀའ་ངལ་བརྒྱབས་ནས་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པ་རེད་ He worked hard (undergoing hardship) and became rich. ¶ ཁོ་ཚོས་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཡོང་དུས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མྱོང་ཡོད་ When they came seeking refuge they underwent a lot of hardships.

དཀའ་ངལ་ཁྱད་གསོད་ (gāŋɛɛ kyɛ̄ɛ̄söȍ) ignoring hardships/ difficulties; va.—བྱེད་ ¶ རང་གི་དཀའ་

ངལ་ཁུར་གསོད་ཀྱིས་ནད་གཡོག་ལ་དང་བླངས་ཞུས་པ་རེད་ Ignoring their own hardship, (they) volunteered to act as nurses.

དཀའ་ངལ་ཁུར་བསད་ (gāŋɛɛ kyɛ̄ɛsɛɛ̀) sm. དཀའ་ངལ་ཁུར་གསོད་.

དཀའ་ངལ་གདོང་ལེན་ (gāŋɛɛ dōŋlen) facing/ confronting difficulties or hardship; va.—བྱེད་.

དཀའ་ངལ་སྤྱད་ (gāŋɛɛ jɛ̄ɛ̀) p. of དཀའ་ངལ་སྤྱོད་.

དཀའ་ངལ་སྤྱོད་ (gāŋɛɛ jöö) see དཀའ་ངལ་.

དཀའ་ངལ་བཟོ་ (gāŋɛɛ so) see དཀའ་ངལ་.

དཀའ་ངལ་བཟོད་ (gāŋɛɛ söö) vi. to tolerate difficulties ¶ཁོང་ནི་དཀའ་ངལ་བཟོད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རེད་ He is a person who is able to tolerate difficulties.

དཀའ་ངལ་སེལ་ (gāŋɛɛ sēē) see དཀའ་ངལ་.

དཀའ་བཅུ་ (gāju) a lower level geshe degree given by Tashilhunpo monastery.

དཀའ་ཆེན་ (gājen) a high geshe degree given by Tashilhunpo monastery (equivalent to Lharamba).

དཀའ་ཉེན་ (gāñen) 1. sm. དཀའ་ངལ་. 2. abbr. difficulties and danger.

དཀའ་རྙོག་ (gāñɔɔ̀) difficulties, troubles, problems ¶ཡུལ་ནང་གི་དཀའ་རྙོག Troubles within the region. ¶དཀའ་རྙོག་ཆེད་བཟོས་ Intentionally causing troubles/ problems/ difficulties.

དཀའ་བསྟུན་གནོད་སྐྱེལ་ (gādün nōngyel) harming sb. when they are down/ in trouble/ weak/ undergoing hardship; va.—བྱེད་ ¶མི་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲོགས་པོའི་ཁང་པར་མེ་ཤོར་སྐབས་དཀའ་བསྟུན་གནོད་སྐྱེལ་བྱས་པ་རེད་ That person harmed his friend when his house burned down.

དཀའ་ཐག་ཆོད་ (gā tāgjöö) 1. extremely difficult. 2. extremely tired out.

དཀའ་ཐལ་ཆེ་བ་ (gātɛɛ cēwa) extremely tired ¶ཁོང་དཀའ་ཐལ་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ན་ཚ་ཕོག་པ་རེད་ Because he got extremely tired, he got sick.

དཀའ་ཐུབ་ (gədub) 1. working hard, enduring or tolerating suffering/ hardship; asceticism; va.—སྤྱོད་ to tolerate or bear suffering/ hardship, to practice asceticism ¶དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ན་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ If you work hard and endure hardship you will become rich.

དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ (gəduùgi jööba) activities that involve hardship/ difficulties.

དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་ (gədup cēmbo) one who is able to tolerate/ endure great hardship.

དཀའ་ཐུབ་ཉིན་འབུད་ (gədup ñimbüü) it is hard to pass the time of day.

དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་ (gədup nagdzɛɛ) 1. a grove/ forest where ascetics practice. 2. a peaceful or isolated grove/ forest.

དཀའ་ཐུབ་པ་ (gədubə) an ascetic.

དཀའ་འཐབ་ (gədəb) 1. a hard fought battle/ struggle/ fight, a fight in which one undergoes difficulties; va.—བྱེད་ ¶ང་ཚོའི་དམག་མིས་དགྲ་བོ་དང་དཀའ་འཐབ་བྱས་པ་རེད་ Our soldiers fought a hard fought battle with the enemy. 2. combatting hardship to achieve sth.; va.—བྱེད་ ¶ཟམ་པ་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱག་སྐབས་བཟོ་པ་ཚོས་དཀའ་འཐབ་མང་པོ་བྱས་པ་རེད་ When the big bridge was built, the workers combatted many hardships.

དཀའ་དུབ་ (gədup) sm.དཀའ་ངལ་.

དཀའ་མདོ་ (gāndo) arc. sm. ཀ་མདོ་.

དཀའ་འདོར་ཡང་ལེན་ (gādɔɔ yaŋlen) sm. དཀའ་གཡོལ་སྣ་འཆང་.

དཀའ་ལྡན་ (gāndɛn) 1. whitish tint added to other colors. 2. pale blue.

དཀའ་སྡུག (gədug; gəduù) sm. དཀའ་ངལ་.

དཀའ་སྡུག་བཟོད་བསྲན་ (gədug söösɛn) tolerating difficulties and suffering; va.—བྱེད་.

དཀའ་གནད་ (gānɛɛ̀) sth. important that is difficult, a tough problem/ issue; va.—སེལ་ to solve an important problem or difficulty.

དཀའ་གནས་ (gānɛɛ̀) difficult situation, a place where there is a difficulty/ problem.

དཀའ་སྣང་ (gānaŋ) abbr. of དཀའ་ལས་ཁག་སྣང་.

དཀའ་པོ་ (gāābo) sm. ངལ་ཐུབ་.

དཀའ་སྤྱད་ (gājɛɛ̀) undergoing/ enduring hardship and difficulties; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྤྱད་གཉེར་སྐྱོང་ (gājɛɛ̀ ñērgyoŋ) sm. དཀའ་སྤྱད་དོན་གཉེར་.

དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ (gājɛɛ̀ ñiŋrüü) working hard and persevering/ enduring, doing difficult things diligently; va.—བྱེད.

དཀའ་སྤྱད་དོན་གཉེར་ (gājɛɛ̀ tönñer) working hard/ perservering to manage/ oversee sth.; va.—བྱེད་ ¶སློབ་ཕྲུག་དེས་དཀའ་སྤྱད་དོན་གཉེར་བྱས་སྐབས་ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་ལོན་པ་རེད་ Because the student worked (studied) hard, (he) did well on the exam.

དཀའ་སྤྱད་སྡུག་འཁུར་ (gājɛɛ̀ duggur) sm. དཀའ་སྡུག་བཟོད་བསྲན་.

དཀའ་སྤྱད་སྡུག་གདགས་ (gājɛɛ̀ dugdaà) sm. དཀའ་སྡུག་བཟོད་བསྲན་.

དཀའ་སྤྱད་ནན་ཏན་ (gājɛɛ̀ nɛndɛn) sm. དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་.

དཀའ་སྤྱད་བབ་ཆགས་ (gājɛɛ̀ pəbjaà) living simply while working hard, living the simple life; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་ (gājɛɛ̀ bɛɛdzön) working hard and enduring difficulties.

དཀའ་སྤྱད་འབད་འཐབ་ (gājɛɛ̀ bɛɛtəb) sm. དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་.

དཀའ་སྤྱད་སྦྱོང་བརྡར་ (gājɛɛ̀ joŋdar) practicing/ training hard; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྤྱད་བརྩོན་ཞིབ་ (gājɛɛ̀ dzönshib) working hard/ undergoing hardship while doing a thorough investigation; va.—བྱེད་.

དཀའ་སྤྱད་ཤེས་ཐོབ་ (gājɛɛ̀ shēèdob) working hard and becoming knowledgeable.

དཀའ་བ་ (gāwa) 1. difficult, hard ¶ལས་ཀ་འདི་བྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་འདུག This is a task that is difficult to do. 2. difficulty, hardship; va.—སྤྱོད་ to do sth. that requires undergoing hardship/ difficulty ¶ཁོ་ཚོས་ཡུལ་གྱི་རང་བཙན་གྱི་དོན་ལ་དཀའ་བ་མང་པོ་སྤྱད་པ་རེད་ They went through many hardships for (their) country's freedom.

དཀའ་བ་སྔོན་སྤྱད་སྐྱིད་པ་རྗེས་སྤྱོད་ (gāwa ŋönjöö gyiibə jɛ̀ɛjöö) one first has to work hard and endure difficulties so that later one can enjoy happiness.

དཀའ་བ་གཅོད་ཐེངས་གཅིག་ལ་གཏན་བདེ་འགྲུབ་ (gāwa jöödēŋ jīglə dēnde drub) one has to undergo hardship once to achieve permanent happiness.

དཀའ་བའི་དུས་སུ་གྲོགས་པོ་བཟང་ངན་རྟོགས་ འདམ་རྫབ་ནང་དུ་རྟ་པོའི་ཤེད་ཤུགས་ཤེས་ (gāwa tüüsu trɔgbo saŋŋɛn dɔ̄g damdzəb naŋdu dābö shɛ̄ɛ̀shuù shēè) hard times show what sb. is made of [Lit. one knows whether a friend is good or bad during difficult times; one knows the strength of a horse when it is in a muddy swamp].

དཀའ་བའི་བྲག་དང་མ་ཐུག་ན་ བདེ་བའི་སྤང་ལ་སླེབས་མི་ཐུབ་ (gāwɛ tragdaŋ mətuùna dewɛ bāŋla lēbmi tūù) one must work hard and undergo difficulties to get sth. good [Lit. unless one climbs the difficult rocks, one will not reach the pleasant meadow].

དཀའ་བྱུང་ (gājung) experiencing difficulty/ hardship.

དཀའ་སྦྱོང་ (gājoŋ) 1. rigorous training/ study, undergoing great hardship in training; va.—བྱེད་ ¶ཁོ་ཚོས་དམག་རྒྱག་གྲ་སྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་དཀའ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are undergoing rigorous training in order to prepare for war. 2. hardship, difficulty ¶དཀའ་སྦྱོང་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ནས་ཐར་བ་རེད་ (They) overcame a time of great difficulty.

དཀའ་སྦྱོང་ཅི་ཆེ་ (gājoŋ jīce) shung. suffering extreme hardship ¶ད་ལམ་ཕ་རོལ་པའི་གོལ་བ་དང་དཔུང་འཐབ་བྱེད་པའི་ནང་དཀའ་སྦྱོང་ཅི་ཆེ་བྱུང་བ་རེད་

They suffered extreme hardship in the battle against the invader.

དཀའ་མེད་ (gāmeè) sm. ཀ་མེད་.

དཀའ་མོ་ (gāmo) difficult, hard ¶ འདི་ཡིད་ཆེས་དཀའ་མོ་རེད་ This is hard to believe.

དཀའ་མྱོང་སྡུག་མྱོང་ (gāñoŋ dugñoŋ) experiencing hardship and suffering, full of suffering and misery.

དཀའ་ཚད་ (gādzeè) the degree of difficulty/ hardship.

དཀའ་ཚེགས་ (gādzeg) sm. དཀའ་ངལ་.

དཀའ་བཞི་པ་ (gā shibə) a type of geshe lower than a Lharamba.

དཀའ་བཟོད་ (gāsöö) tolerating/ enduring/ bearing difficulty or hardship; vi.—བྱེད་.

དཀའ་བཟོད་ངལ་རྩོལ་ (gāsöö ŋeedzöö) ability to bear/ tolerate/ endure hardship and work hard; va.—བྱེད་.

དཀའ་གཡོལ་སླ་འཚང་ (gāyöö lādzaŋ) avoiding difficulties and taking the easy way; va.—བྱེད་.

དཀའ་རུག (gārug) arc. a helper, a colleague.

དཀའ་ལས་ (gāleè) 1. toil, hard work; va.—རྒྱག to work hard, to toil ¶ འདིའི་དོན་ལ་ཁོ་ཚོས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བརྒྱབས་པ་རེད་ They worked very hard for this purpose. 2. vi.—ཁ་; —ཁག to get tired ¶ ངལ་གསོ་མེད་པར་ཡུན་རིང་ལས་ཀ་བྱས་ཙང་དཀའ་ལས་ཁ་བ་རེད་ (They) got tired because they worked for a long time without rest. 3. difficulty, problems, hardship; va.—བཟོ་ to create hardships/ difficulties ¶ ད་རེས་ཀྱི་ས་གཡོས་དེས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བཟོས་བྱུང་ The earthquake caused great difficulty.

དཀའ་ལས་སྐྱོ་བས་བརྒྱབ་ ལོངས་སྤྱོད་གཟར་བུས་བཏང་ (gāleè gyāwe gyəb loŋjöö sarbüü dāŋ) reaping the fruit of the hard work done by another [Lit. the སྐྱོ་བ་ (stirring spoon) does the hard work, the གཟར་བུ་ (serving) spoon enjoys (the fruits)].

དཀའ་ལས་ཁག་སྣང་ (gāleè kāgnaŋ) visibly showing signs that one is undergoing difficulty or hardship or is tired (usu. for work, school); va.—བྱེད་.

དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ (gāleè kāgbo) difficult, hard, tiring ¶ ལས་ཀ་འདི་དེ་ཙམ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་མི་འདུག This work is not that difficult.

དཀའ་ལས་རྒྱག་རོགས་ (gāleè gyaroò) sb. who works hard together with another; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་གྲྭ་དེའི་ནང་ཁོང་ནི་ངའི་དཀའ་ལས་རྒྱག་རོགས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ In this factory, he is the main one who works hard with me.

དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་དཀའ་ཆང་དང་ མཛོ་བོ་བསད་པའི་སྡིག་སླ་ (gāleè gyəbbe gāchaŋ taŋ dzobo seèbe digla) one should get what one deserves [Lit. beer for working hard, a sin wage for slaughtering a dzo].

དཀའ་ལས་རང་གིས་བརྒྱབ་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཡིས་བཏང་ (gāleè raŋgi gyəb loŋjöö miyii dāŋ) sm. དཀའ་ལས་སྐྱོ་བས་བརྒྱབ་ ལོངས་སྤྱོད་གཟར་བུས་བཏང་.

དཀའ་སེ་བ་ (gāsewa) a little bit difficult/ hard.

དཀའ་སེལ་ (gāsee) abbr. of དཀའ་ངལ་སེལ་.

དཀར་ (gār) 1. white ¶ མི་རིགས་དཀར་ནག The black and white races. 2. dairy products. 3. abbr. of དཀར་ཡོལ་.

དཀར་ཀྲིང་ (gədriŋ) the white of an egg.

དཀར་དཀར་ (gārgar) sm. དཀར་རྐྱང་.

དཀར་རྐྱང་ (gārgyaŋ) completely white, snow-white.

དཀར་སྐྱ་ (gārgya) whitish.

དཀར་སྐྱིན་ (gərgyin) h. of སྐྱིན་.

དཀར་སྐྱོང་ (gārgyoŋ) vegetarian diet/ food; va.—བྱེད་ to eat (only) vegetarian food ¶ དེ་རིང་དཀར་སྐྱོང་རེད་ Today is vegetarian food (day).

དཀར་ཁང་ (gārgaŋ) a light/ bright house.

དཀར་ཁུང་ (gərgun) 1. skylight. 2. window.

དཀར་ཁྱུག་ཁྱུག (gār kyūggyuù) whitish (usu. used to describe flashing light).

དཀར་ཁྲ་ (gārtra) 1. a colored pattern on a white background. 2. a design with a lot of white squares intermixed with other colors.

དཀར་ཁྲ་མན་ (gārtramen) a kind of གཟི་.

དཀར་ཁྲ་མེན་ (gārtramen) sm. དཀར་ཁྲ་མན་.

དཀར་ཁྲི་ནག་སྟོང་ (gərtrii nagdoŋ) a wealthy nomad owning many animals [Lit. 10,000 sheep, 1,000 yak].

དཀར་ཁྲིགས་ (gārdrig) sm. དཀར་འཁྲིགས་.

དཀར་ཁྲོམ་མེ་ (gār trōmme) sm. དཀར་ཆེམ་ཆེམ་.

དཀར་ཁྲོམ་མེ་བ་ (gār trōmewa) sm. དཀར་ཆེམ་ཆེམ་.

དཀར་མཁས་འགྲོ་ལམ་ (gārkeè drolam) the path of being merely expert (an expression used in the late 1950's for intellectuals who were neglecting politics and trying to be merely experts).

དཀར་འཁྱིལ་ལི་བ་ (gār kilewa) a white, shiny, roundish light.

དཀར་འཁྱོངས་ (gār kyōŋ) sm. དཀར་སྐྱོང་.

དཀར་འཁྲིགས་ (gərdrig) 1. white. 2. bright. 3. shining, sparkling.

དཀར་གོང་ (gārgoŋ cēma) 1. quartz. 2. white porcelain.

དཀར་གོང་ཆུ་ཚོད་ (gārgoŋ cūdzöö) quartz clock/ watch.

དཀར་གོང་བྱེ་མ་ (gārgoŋ) quartz sand.

དཀར་གྲིབ་ (gərdrib) cataracts.

དཀར་འགྱེད་ (gārgyeè) diary products such as butter given as alms to monks.

དཀར་རྒྱན་ (gārgyen) floral decorations made with butter on torma (གཏོར་མ་); va.—རྒྱག.

དཀར་རྒྱག (gārgyaà) sm. དཀར་རྟགས་རྒྱག.

དཀར་རྒྱུ་ (gərgyu) large intestine.

དཀར་སྒམ་ (gārgam) a box/ cabinet for storing cups or china.

དཀར་བརྒྱུད་པ་ (gərgyübə) 1. the Kargyu sect of Tibetan Buddhism. 2. an adherent of the Kargyu sect.

དཀར་ཆ་ (gārja) light, bright (usu. used to describe a room).

དཀར་ཆ་དོད་པོ་ (gārja tööbo) well-lit, light/ bright.

དཀར་ཆག (gārjaà) table of contents, index, catalogue.

དཀར་ཆག་ཤོག་བྱང་ (gārjaà shōgjaŋ) card catalogue.

དཀར་ཅབ་ཅབ་ (gār cəbjəb) whitish.

དཀར་ཅལ་ (gārjee) sm. དོ་གཅལ་.

དཀར་ཆས་ (gājeè) white dress/ robe worn by lay tantric practitioners (སྔགས་པ་).

དཀར་ཅིལ་ལི་ (gār ciile) sm. སྐྱ་ཅིལ་ལི་.

དཀར་ཆུ་ (gərju) general name for dairy products.

དཀར་ཆུང་གཞོན་ནུ་ (gərjuŋ shonu) fritillaria thunbergii (used in Tibetan medicine).

དཀར་ཆུང་བརྟན་སྐར་ (gərjuŋ dēngar) white dwarf star.

དཀར་ཆེམ་ཆེམ་ (gār cēmjem) glittering/ sparkling white.

དཀར་ཆེམ་མེ་བ་ (gār chēmmewa) sm. དཀར་ཆེམ་ཆེམ་.

དཀར་ཆོས་ (gārjöö) a meritorious/ virtuous deed; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་དཀར་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is sb. who does virtuous deeds.

དཀར་མཆོད་དམར་མཆོད་ (gārjöö mārjöö) dairy and animal/ human sacrifice offerings to gods.

དཀར་ཇག (gārjag) white bandits (derogatory name for the Guomindang and the White Army of Russia).

དཀར་འཇམ་ (gānjam) 1. a soft white cloth/ material. 2. tranquil, peaceful ¶ དེང་སང་ལྷ་ས་དཀར་འཇམ་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད་ These days Lhasa is peaceful.

དཀར་ཉེ་ (gārñe) shung. a close friend ¶ སྐུ་ཞབས་ཕུར་བུ་ནས་ཆོས་ཡོན་དཀར་ཉེའི་ལར་དགོངས་ཕྱིང་རྡུལ་གནམ་འཆར་མི་འབྱུང་བའི་བཀའ་གསེད་ཧེ་སྙེད་གནང་བ་ Purbu, on a account of being a close friend and also being in the relationship of priest and patron, gave advice so that the dispute should be settled within the family and not be exposed outside.

དཀར་གཉེར་ (gārñe) wrinkles on the face.

དཀར་རྟགས་ (gārdaà) 1. an auspicious white mark/

handprint put on houses (usu. the kitchen) just before the New Year (usu. before the 29th of the 12th month); va.—རྒྱག. 2. sm. ཡས་བཟད་.

དཀར་སྟོན་ (gārdön) a vegetarian food banquet or dinner.

དཀར་ཐག (gārtag) the strings of musical instruments.

དཀར་ཐིག (gārtig) 1. white decorative lines drawn with lime on the ground in front of a house and in the kitchen on special occasions; va.—འཐེན་ to draw such lines. 2. white lines drawn on the ground to indicate not to do sth., e.g., not to urinate there.

དཀར་ཐིགས་ (gārdig) a drop of melted butter dropped into a burning butter lamp as an offering; va.—རྒྱག.

དཀར་ཐེབས་སེམས་ཅན་ (gārdeb sēmjɛn) shung. an animal given to a monastery for the purpose of using its milk to make butter.

དཀར་དོན་ (gārdön) sm. དཀར་འདོན་.

དཀར་དུས་ (gərdüü) the time of the year when milk is plentiful.

དཀར་དྲོ་ (gārdro) the skim layer that forms on the top of boiled milk.

དཀར་མདངས་ (gārdaŋ) white in color, whitish hue.

དཀར་མདངས་དམར་གསལ་ (gārdaŋ māāsɛɛ) pale complexion with reddish cheeks.

དཀར་མདོག (gārdog) white color.

དཀར་འདོན་ (gāndön) exonerating, deciding sb. is innocent after an investigation; va.—བྱེད་ ¶ རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རྗེས་སུ་ལས་བྱེད་པ་མང་པོ་དཀར་འདོན་བྱས་པ་རེད་ After the Cultural Revolution, many officials were exonerated.

དཀར་ལྡན་ (gārdɛn) white.

དཀར་སྡུད་པ་ (gərdüübə) shung. 1. a collector of diary product taxes (butter and cheese). 2. a collector of donations/ contributions in dairy products.

དཀར་སྡེར་ (gāāder) porcelain saucer/ plate/ dish.

དཀར་ནག (gārnaà) 1. black and white. 2. right and wrong, true or false. 3. sheep and yak/ cattle ¶ ཕྱུགས་རིགས་དཀར་ནག Livestock including sheep and yak/ cattle.

དཀར་ནག་ཁྲ་བསྲེས་ (gārnaà trədüü) good and bad mixed together, having good and bad qualities [Lit. black, white and colored combined].

དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ (gārnaà trāsum) 1. white, black and colored. 2. sb. who is not dependable/ consistent, e.g., sb. who is sometimes friendly and is sometimes unfriendly ¶ མི་དེ་གདོང་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་སྟོན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཙང་མི་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Because he is not dependable people do not believe him. 3. an early legal code describing three punishments: the worst, middle and least bad.

དཀར་ནག་གོ་ལྡོག (gārnaà kondɔ̃) doing sth. untrue/ unjust/ criminal, mistaking right from wrong; va.—བྱེད་ ¶ དཀར་ནག་གོ་ལྡོག་གི་ལས་ཀ་བྱས་སྐབས་བཙོན་ཁང་ལ་ལོ་བཅུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because (he) did sth. criminal he was imprisoned for ten years.

དཀར་ནག་འཇུག་ལྡོག (gārnaà jundɔ̃) doing what is right ¶ དཀར་ནག་འཇུག་ལྡོག་མ་ནོར་བ་བྱ་དགོས་ (One) must act in accordance with what is right without error.

དཀར་ནག་བདེན་རྫུན་ (gārnaà dendzün) what is false and what is true, what is right and what is wrong ¶ ད་རེས་ཁྲིམས་ཁང་ནས་དཀར་ནག་བདེན་རྫུན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡག་པོ་ཕྱེ་སོང་ This time the court determined well what is false and what is true.

དཀར་ནག་ཕྱིན་ཅི་ལོག (gārnaà cinjilɔ̃) sm. དཀར་ནག་གོ་ལྡོག.

དཀར་ནག་དབྱེ་འབྱེད་ (gārna yenjɛɛ̀) sm. དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་.

དཀར་ནག་རྫས་ཁྲ་ (gārnaà dzīdra) shung. an enumeration/ accounting of the number of livestock.

དཀར་ནག་མཚམས་ (gārnaà tsām) an acupuncture point between the breasts.

དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་ (gārnaà shēnjɛɛ̀) distinguishing between right and wrong or true and false ¶ ད་རེས་ཁ་མཆུ་དེ་དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ This time the dispute was settled well with a clear distinction made between right and wrong.

དཀར་སྣང་ (gārnaŋ) 1. a feeling/ vision of white light. 2. a feeling of love.

དཀར་པོ་ (gāābo) 1. white. 2. good, kind, sincere ¶ ཁོང་སེམས་དཀར་པོ་རེད་ He is a good person. 3. facial powder (makeup); va.—འབྱུག to powder one's face.

དཀར་པོ་དཀར་རྒྱང་ (gāābo gārgyaŋ) completely white.

དཀར་པོ་གྱེན་དེད་དང་ནག་པོ་ཐུར་དེད་ (gāābo gyenteè taŋ nagbo türteè) promoting right/ truth and putting down wrong/ untruth [Lit. pursuing the white uphill and pursuing the black downhill].

དཀར་པོ་དངུལ་ (gāābo ŋüü) poet. silver.

དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་ (gāābo nāmsum) shung. the three founders of the Sakya sect.

དཀར་པོ་སྤེལ་རྒྱབ་ (gāābo bɛɛgyab) a mineral used in making Tibetan medicines.

དཀར་པོ་དམར་པོ་ (gāābo māābo) cosmetics, facial makeup; va.—འབྱུག to wear/ put on makeup or cosmetics.

དཀར་པོའི་འཇིགས་སྐྲག (gāābö jigdraà) 1. the white terror—the time in 1927 when the Guomindang Party turned on the Communist Party. 2. any major attack on the communists by their enemies internationally.

དཀར་པོའི་འཇིགས་ཁུལ་ (gāābö jiggüü) the white terror area (the area controlled by the Guomindang Party where the White Terror occurred).

དཀར་པོའི་ལས་ (gāābö lɛɛ̀) good/ meritorious deeds.

དཀར་པོའི་ལས་འབྲེལ་ (gāābö lɛndreè) the good karmic consequence of meritorious deeds ¶ དཀར་པོའི་ལས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདི་ར་ཁོང་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པ་རེད་ Because of the effect of good karma, he became rich in this life.

དཀར་པོའི་ས་ཁུལ་ (gāābö səgüü) the area controlled by the Guomindang Party [Lit. the white area].

དཀར་པོའི་སོ་སྟོན་ དམར་པོའི་ལྕེ་སྟོན་ (gāābö sō dōn mārbö jē dōn) requesting sth. with a smiling and respectful demeanor [Lit. show white teeth, show red tongue].

དཀར་སྤུའི་ཐོན་འབྲས་ (gārbü tōmdrɛɛ̀) shung. dairy products and animal fiber/ skin products, i.e., the products produced by nomads.

དཀར་སྤྱད་ (gārjɛɛ̀) equipment/ tools used in dairy production work.

དཀར་སྤྲང་ (gārdraŋ) a beggar who begs for dairy products.

དཀར་སྤྲིན་ (gərdrin) the white of an egg.

དཀར་སྤྲོ་ (gārdro) shung. a type of fried cookie that is stacked up ceremonially on special occasions.

དཀར་སྤྲོ་ལྔ་རྩེགས་ (gārdro ŋādzeg) shung. a type of fried cooky that is stacked into five layers (on special occasions).

དཀར་ཕེབས་ (gəbii) porch, balcony, veranda.

དཀར་ཕུད་ (gərbüü) dairy offerings to a deity; va.—འབུལ་ to make a dairy offering to a deity.

དཀར་ཕྱེ་ (gārce) abbr. of དཀར་རག་ཕྱེ་མ་.

དཀར་ཕྱོགས་ (gārcɔ̃) 1. religious work, religious activities. 2. the period from the 1st to the 15th of the Tibetan lunar month.

དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲལ་ཆེས་དགེ་བར་ (gārcɔ̃gi trɛɛdze gewar) shung. an auspicious day between the 1st and the 15th day of the lunar month ¶ དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲལ་ཆེས་དགེ་བར་ཁྲི་འདོན་མཛད་སྒོ་བསྐྱང་རྒྱུ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་ It was decided to hold the

inauguration on an auspicious day between the 1st and the 15th day of the month.
དཀར་བ་ (gārwa) sm. དགའ་བ་.
དཀར་བོང་བོང་ (gār boŋboŋ) a heap of sth. white (e.g., snow).
དཀར་ཇུག (gər jug) 1. va. to whitewash the exterior of a house. 2. va. to put melted butter on torma offerings.
དཀར་ཇུག་པ་ (gərjugbə) a person who whitewashes houses.
དཀར་བྱེད་ (gārjɛɛ̀) bleach, bleaching.
དཀར་མི་ (gərmi) 1. a person who has taken an oath. 2. a close friend.
དཀར་མིན་ (gərmin) 1. not white, dark; gloomy, somber. 2. a sin, a sinful act.
དཀར་མིན་ཅན་ (gərminjen) 1. dark, gloomy, somber. 2. sinful.
དཀར་མེ་ (gārme) a votive butter lamp.
དཀར་མེ་བསྔོ་ཞུ་ (gārme ŋoshu) the offering (money, butter, etc.) given by friends and neighbors for the purpose of lighting butter lamps on behalf of the deceased (the day before the corpse is taken from home to the sky burial site).
དཀར་མོ་གྲི་འགག (gārmo drengaà) a sheep disease in which the throat gets blocked.
དཀར་དམག (gārmaà) the White Army (in Russia).
དཀར་དམར་ (gārmaa) abbr. of དཀར་པོ་ and དམར་པོ་.
དཀར་དམར་ཤལ་ (gārmārshɛ) sm. དཀར་ཤལ་དམར་ཤལ་.
དཀར་གཙང་ (gārdzaŋ) completely white.
དཀར་རྩི་ (gərdzi) 1. white paint; va.—གཏོང. 2. lime powder.
དཀར་རྩིས་ (gərdziì) astrology.
དཀར་རྩིས་པ་ (gərdziìbə) 1. astrologist. 2. person in charge of the cups and dishes during parties.
དཀར་རྩེར་ (gārdzer) 1. extremely white. 2. extremely beautiful.
དཀར་བརྩེགས་ (gārdzeg) felt pads put under saddles.
དཀར་ཚོགས་ (gārtsoò) shung. relatives and friends.
དཀར་ཚོར་འབྲེལ་བ་ (gārtsor dreewa) shung. friendly relations ¶ བོད་གོར་གཉིས་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ནས་དཀར་ཚོར་འབྲེལ་བ་ཡིན་འདུག Since the 5th Dalai Lama, Nepalese and Tibetans have had friendly relations.
དཀར་མཛེས་ (gāndzeè) Ganze (a town and prefecture in Sichuan).
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (gāndzeè pöriì raŋgyong kūū) Ganze Tibetan Nationality Autonomous Area.
དཀར་མཛོད་ (gārdzöö) warehouse.
དཀར་འཛིན་ (gəndzin) poet. breasts.
དཀར་ཞོད་ (gārshöö) milk.
དཀར་ཟལ་ (gārsɛl) an animal with mixed colors.
དཀར་ཟལ་དམར་ཟལ་ (gārsɛɛ mārsɛɛ) sm. དཀར་ཟིལ་དམར་ཟིལ་.
དཀར་ཟས་ (gārsɛɛ̀) dairy foods.
དཀར་ཟས་ལས་ཀ་ (gārsɛɛ̀ lɛɛ̀ga) dairy production work.
དཀར་ཟིལ་དམར་ཟིལ་ (gārsil mārsii) colorful, filled with color.
དཀར་ཟླ་ (gānda) 1. moon. 2. the 5th month of the Tibetan calendar.
དཀར་ཟླུམ་ (gāndum) white and round/ protruding.
དཀར་བཟོ་ (gārso) making oneself look good/ handsome/ attractive; va.—འདོན་ to make oneself look handsome/ attractive ¶ མོ་དཀར་བཟོ་བཏོན་ནས་སླེབས་འདུག She made herself look attractive and came.
དཀར་བཟོ་དོད་པོ་ (gārso töbo) good looking, handsome, attractive ¶ ཁྱེད་རང་གི་བུ་དཀར་བཟོ་དོད་པོ་ཞི་དྲག་འདུག Your son is very good looking.
དཀར་བཟོ་ཕྱེ་མ་ (gārso cēma) bleaching powder.
དཀར་བཟོ་རྫས་ (gārsodzɛɛ̀) bleaching agent, decolorant.
དཀར་བཟོ་གཤེར་ཁུ་ (gārso shērgu) bleaching liquid.
དཀར་འོད་ (gāröö) white light.
དཀར་ཡ་ (gārya) 1. tin, stannum.
དཀར་ཡིག (gāryiì) letters made with white stones on the side of mountains.
དཀར་ཡོལ་ (gāāyöö) 1. porcelain ¶ དཀར་ཡོལ་གྱི་བུམ་པ་ A porcelain vase. 2. porcelain cup/ bowl ¶ དཀར་ཡོལ་གཉིས་ཉོས་པ་ཡིན་ (I) bought two porcelain cups. 3. a cloth fence/ curtain placed around sth. (e.g., an area on the street inside of which beer is sold).
དཀར་ཡོལ་དཀར་སངས་ (gāāyöö gārsaŋ) a completely white porcelain cup.
དཀར་ཡོལ་བཀྱིག་དཀར་ (gāāyöö gyöggar) a porcelain serving bowl.
དཀར་ཡོལ་ཁ་དྲུམ་ (gāāyöö kādrum) sm.* དཀར་ཡོལ་ཁ་ཆག.
དཀར་ཡོལ་ཁ་གྲུམ་ (gāāyöö kādrum) sm. དཀར་ཡོལ་ཁ་ཆག.
དཀར་ཡོལ་ཁ་ཆག (gāāyöö kājaà) a cup with a chipped lip.
དཀར་ཡོལ་གྱི་ཅ་ལག (gāāyöögi jālaà) chinaware, porcelainware.
དཀར་ཡོལ་ཇ་དཀར་ (gāāyöö jagar) a porcelain tea cup.
དཀར་ཡོལ་རྙིང་མ་ (gāāyöö ñiŋmə) an antique porcelain bowl/ cup.
དཀར་ཡོལ་ད་པན་ (gāāyöö tabɛn) ch.tib. a very large porcelain bowl.
དཀར་ཡོལ་མདོག་གོག (gāāyöö doggɔɔ̀) an inferior type of porcelain.
དཀར་ཡོལ་རྡོ་རྩི་ (gāāyöö dodzi) a varnish used on porcelain.
དཀར་ཡོལ་ཕོ་དཀར་ (gāāyöö pōgar) a porcelain cup used by males.
དཀར་ཡོལ་འབྲུག་རིས་ཅན་ (gāāyöö drugrijɛn) a porcelain bowl with a dragon design.
དཀར་ཡོལ་འབྲུག་རིས་མ་ (gāāyöö drugrima) sm. དཀར་ཡོལ་འབྲུག་རིས་ཅན་.
དཀར་ཡོལ་མོ་དཀར་ (gāāyöö mogar) a woman's porcelain cup (usu. a cup smaller than that used by males and often having a handle).
དཀར་ཡོལ་ཚལ་དཀར་ (gāāyöö tsɛɛ̄gar) a porcelain bowl for vegetables.
དཀར་ཡོལ་འཛུགས་དཀར་ (gāāyöö dzuggar) the first bowl of food served.
དཀར་ཡོལ་ཡུ་རིང་ (gāāyöö yuriŋ) a cup with a stem.
དཀར་ཡོལ་གསབ་དཀར་ (gāāyöö səbgar) a bowl used to pour a second serving into sb.'s bowl.
དཀར་གཡའ་ (gārya) a white varnish used on copperware; va.—གཏོང་.
དཀར་གཡེང་ (gāryeŋ) shung. distinguishing between good and evil.
དཀར་རག (gāraà) whitewash used on the outside of buildings; va.—གཏོང་; —འཇུག་; —བཀོས་; —གསོལ་ to whitewash buildings/ walls.
དཀར་རག་དུས་རབས་ (gāraà tüürəb) Cretaceous period.
དཀར་རག་ས་རིམ་ (gāraà sərim) Cretaceous stratigraphic layer/ level.
དཀར་རག་ཕྱེ་མ་ (gāraà cēmə) powdered lime/ whitewash.
དཀར་རིགས་ (gārig) dairy products.
དཀར་རིལ་ (gārii) white and round.
དཀར་རུ་ (gārru) 1. white. 2. a herd of sheep.
དཀར་ལམ་མེ་ (gār lamme) completely white.
དཀར་ལས་ (gārlɛɛ̀) 1. dairy production work, dairy industry. 2. abbr. དཀར་པོའི་ལས་.
དཀར་ལས་པ་ (gārlɛɛ̀ba) a worker in the dairy industry.
དཀར་ལོང་ (gārloŋ) blindness caused by cataracts.
དཀར་ཤ་ (gāsha) 1. a white mushroom. 2. a kind of barley.
དཀར་ཤལ་དམར་ཤལ་ (gārshɛ mārshɛ) shung. a kind of ornament worn by ལྷ་ལྷམ་ on dresses in tt.
དཀར་ཤས་ (gārshɛɛ̀) whitish color.

དཀར་ཤུབས་ (gārshub) a container for holding or keeping porcelain cups/ bowls.

དཀར་ཤིད་ (gārshe) shung. leasing female animals in exchange for a specified amount of dairy products such as butter and/or cheese; va.—གཏོང་.

དཀར་བཤད་ནག་བཤད་ (gārshɛɛ̀ nagshɛɛ̀) saying sth. carelessly/ thoughtlessly.

དཀར་བཤལ་ (gārshɛɛ) diarrhea/ dysentery characterized by white mucous in the stool.

དཀར་ས་ (gārsa) 1. white/ light colored earth or soil. 2. shung. getting cleared of charges, coming out innocent in an investigation; vi.—(ར་) ཐོན་ ¶ ཁོས་རང་ནོར་ངོས་ལེན་བྱས་པས་གཡོག་པོ་རྣམས་དཀར་སར་ཐོན་ Because he confessed his mistake the servants were cleared of the charges.

དཀར་ས་ནག་འདེད་ (gārsa nagdeè) sm. དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་.

དཀར་སངས་ (gārsaŋ) completely white.

དཀར་སེམས་ནག་སྒྲིབ་ (gārsem nəgdrib) pure/ good thoughts or values being spoiled or corrupted.

དཀར་སེམས་ནག་བསྒྲིབ་ (gārsem nəgdrib) sm. དཀར་སེམས་ནག་སྒྲིབ་.

དཀར་སེར་ (gārser) a color that is a mixture of white and yellow, a pale yellow color.

དཀར་སྲན་ (gārsɛn) a type of white bean.

དཀར་སླེལ་ (gārleè) a whitish basket (carried on the back) that is made of wood from which the bark has been peeled.

དཀར་སློང་ (gārloŋ) 1. begging for dairy products; va.—རྒྱག. 2. va. to go begging for dairy products.

དཀར་གསལ་ (gārsɛɛ) white and light/ bright, light and airy ¶ ཁང་པ་དེ་དཀར་གསལ་ཡག་པོ་འདུག That house is nice and light and airy.

དཀར་གསལ་གུ་ཡངས་ (gārsɛɛ kuyaŋ) light and spacious, light and roomy.

དཀར་གསལ་དོད་པོ་ (gārsɛɛ tööbo) light and airy for houses/ rooms.

དཀར་གསལ་ཟླ་བ་ (gārsɛɛ dawa) the bright clear moon.

དཀར་གསུམ་ (gār sūm) the three (dairy products): milk, butter and yogurt.

དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་ (gārsum ŋārsum) the three dairy products (དཀར་གསུམ་) and the three sweets: (rock sugar, brown sugar/ molasses and honey).

དཀར་གསུར་ (gərsur) dairy products used for གསུར་.

དཀར་བསོད་ (gārsöö) the custom of monks (and lamas) going to nomad areas to beg for dairy products or to do rituals/ prayers, or both.

དཀུ་ (gū) 1. uterus, womb. 2. hip bone. 3. stomach. 4. vi. to smell. 5. vi. to fall. 6. arc. vi. to be leftover.

དཀུ་ལྟོ་ (gūdo) stomach, abdomen.

དཀུ་ནད་ (gūnɛɛ̀) a disease of the kidney.

དཀུག་ཉུལ་ (gūgñul) arc. sm. སྐྱིག་ཉུལ་.

དཀོན་ (gōn) abbr. of དཀོན་པོ་.

དཀོན་ཅོག (gūnjoò) sm. དཀོན་མཆོག.

དཀོན་མཆོག (gūnjoò) 1. sth. precious [Lit. the rarest and the best]. 2. sm. དཀོན་མཆོག་གསུམ.

དཀོན་མཆོག་ཀུན་འདུས་ (gūnjoò gūndüü) root guru.

དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་ (gūnjoògi tūjeè) by the grace of the three precious jewels (Buddha, monks and dharma) ¶ དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་ང་རང་གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་བྱུང་སོང་ By the grace of the three precious jewels I have been healthy.

དཀོན་མཆོག་གིས་མཁྱེན་ (gūnjoògi kyēn) an exclamation/ prayer: "may the three precious jewels [དཀོན་མཆོག་གསུམ] help" ¶ ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་ཡོང་བ་ཤོག་དཀོན་མཆོག་མཁྱེན་ May the three precious jewels help make the exam go well.

དཀོན་མཆོག་གིས་གཟིགས་ (gūnjoògi sii) sm. དཀོན་མཆོག་གིས་མཁྱེན་.

དཀོན་མཆོག་དཔང་བཙུགས་ (gūnjoò bāŋdzuù) swearing by the three precious jewels ¶ དཀོན་མཆོག་དཔང་བཙུགས་ངས་སྐྱག་རྫུན་ཤོད་ཀྱི་མིན་ I swear by the three precious jewels I am not lying.

དཀོན་མཆོག་ཕོ་བྲང་ (gūnjoò pōdraŋ) a temple.

དཀོན་མཆོག་ཚད་བཙུགས་ (gūnjoò tsɛ̄ɛ̀dzuù) sm. དཀོན་མཆོག་དཔང་བཙུགས་.

དཀོན་མཆོག་བཞི་ (gūnjoò shi) the three precious jewels and one's root guru.

དཀོན་མཆོག་བཞི་པ་ (gūnjoò shibə) the fourth precious jewel: one's root guru.

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ (gūnjoò sūm) the three jewels or precious things: the Buddha, the dharma and the clergy.

དཀོན་གཉེར་ (gōnñer) a monk in charge of taking care of a temple.

དཀོན་དུས་ (gūndüü) scarce season.

དཀོན་ནོར་ (gūnnɔɔ) things that are scarce/ rare.

དཀོན་པ་ (gōmba) sm. དཀོན་པོ་.

དཀོན་པའི་ལྕགས་རིགས་ (gōnbɛ jāgrii) precious or rare metals.

དཀོན་པོ་ (gōmbo) rare, scarce ¶ གོ་སྐབས་འདི་འདྲ་དཀོན་པོ་རེད་ An opportunity like this is rare. ¶ དེང་སང་ཤ་དཀོན་པོ་འདུག Meat is scarce these days.

དཀོན་དཔང་ (gōmbaŋ) abbr. of དཀོན་མཆོག་དཔང་བཙུགས་.

དཀོན་བུ་ (gūmbu) a small container.

དཀོན་མོ་ (gōnmo) sm. དཀོན་པོ་.

དཀོན་མོད་ (gūnmöö) sm. དཀོན་ལོས་.

དཀོན་ཟོག (gōnsɔɔ) scarce commodities/ merchandise/ goods.

དཀོན་ཟོག་སྡེབ་བསགས་ (gōnsɔɔ debsaà) stockpiling/ hoarding scarce goods.

དཀོན་ལོས་ (gōnlöö) the degree of scarcity ¶ དེང་སང་ལྷ་སར་མར་དཀོན་ལོས་ག་འདྲ་འདུག How scarce is butter these days in Lhasa?

དཀོར་ (gōr) 1. wealth or property given out of religious belief. 2. property, wealth (in general).

དཀོར་སྐྱིད་ (gōrgyeè) manager or person in charge of property/ wealth in a monastery.

དཀོར་ཁང་ (gōrgaŋ) sm. དཀོར་མཛོད་.

དཀོར་གྱིས་འཚིག (gōrgi tsii) vi. to be corrupted by wealth (for monks—e.g., a monk lives off of alms but doesn't act as a proper monk) [Lit. to be burned by wealth generated from religion].

དཀོར་གྱིས་འཚིགས་ (gōrgi tsii) sm. ཀོར་གྱིས་འཚིག.

དཀོར་དངོས་ (gōŋöö) sm. དཀོར་.

དཀོར་གཉེར་ (gōñer) sm. དཀོར་སྐྱིད་.

དཀོར་བདག (gōdaà) property owner.

དཀོར་མདུང་རང་འདེབས་ (gōduŋ raŋdeb) an ancient magical spear that attacks people by itself.

དཀོར་འདྲུབ་པ་ (gōdrubbə) storekeeper, storeman.

དཀོར་ནོར་ (gōnɔɔ) sm. དཀོར་.

དཀོར་པ་ (gōba) sm. དཀོར་སྐྱིད་.

དཀོར་བླ་ (gōla) sm. དཀོར་སྐྱིད་.

དཀོར་ཚིག (gōdzii) sm. དཀོར་གྱིས་ཚིག.

དཀོར་མཛོད་ (gōrdzöö) a treasury/ storehouse for valuables.

དཀོར་ཟ་ (gōr sa) 1. va. to take/ use religious alms or offerings. 2. to live off (for monks/ nuns) religious gifts/ offerings but not genuinely do religious work.

དཀོར་ཟ་དཀོར་ཁུངས་ (gōrsa gōrguŋ) 1. in tt. a place or region where a monk/ lama has the exclusive authority to do rites and receive alms. 2. the source of offerings for monks/ lamas.

དཀོར་ཟས་དཀོར་ཆུ་ (gōrseè kōrju) food and drinks obtained from alms/ offerings.

དཀོར་ཟུག (gōr sug) sm. དཀོར་ཚིག.

དཀོར་སྲུང་ (gōrsuŋ) 1. person who watches/ protects/ defends wealth. 2. a protective deity that protects wealth.

དཀོལ་པ་ (gööba) sb. who suffers pain.

དཀོས་ཐག་པ་ (göödagba) arc. a poor, suffering person.

དཀྱིལ་ (gyii) 1. middle, center ¶ ཅོག་ཙེ་འདིའི་དཀྱིལ་ལ་མེ་ཏོག་གི་བུམ་པ་གཅིག་འདུག There is a flower vase

in the middle of the table. 2. among, in the midst of ¶ མི་དེ་ཚོའི་དཀྱིལ་ལ་ Among those people.

དཀྱིལ་ཀྱོང་ (gyīigyoŋ) a depression.

དཀྱིལ་གྲུང་ (gyīidruŋ) sm. སྐྱིལ་གྲུང་.

དཀྱིལ་ཀླད་ (gyīilɛɛ̀) the midbrain.

དཀྱིལ་དཀྱིལ་རྒྱང་ (gyīi gyīgyaŋ) right in the middle.

དཀྱིལ་དཀྲུངས་ (gyīidruŋ) sitting cross-legged; va.—སྡོད་ to sit cross-legged.

དཀྱིལ་ཁང་ (gyīigaŋ) 1. a middle room. 2. a college in Tashilhunpo monastery.

དཀྱིལ་ཁུལ་ (gyīigüü) 1. middle area/ region. 2. the interior of a country.

དཀྱིལ་ཁྲོ་ (gyīdro) the pot (usu. made from ཁྲོ་) that is made for the middle opening of a traditional Tibetan hearth/ stove with several openings.

དཀྱིལ་ཁྲོམ་ (gyīidrom) a display of goods set out in the middle of the marketplace.

དཀྱིལ་འཁོར་ (gyīŋgɔɔ) 1. circle, sphere. 2. a mandala; va.—བཞེངས་ i. va. to build/ construct a mandala. ii. va. to be lost in thought (thinking intently about sth.), to be oblivious to what is going on around one.

དཀྱིལ་འཁོར་སྒང་ (gyīŋgɔɔ gaŋ) cemetery, place for doing sky burial.

དཀྱིལ་གུ་ (gyīigu) 1. wooden nail. 2. wooden shoetree.

དཀྱིལ་རྒྱུད་ (gyīigyüü) the middle part/ section/ area of sth.

དཀྱིལ་སྒོ་ (gyīigo) the main door, the door one encounters after entering a courtyard.

དཀྱིལ་རྟ་ (gyīida) the center horse of a team pulling a cart.

དཀྱིལ་ཐང་ (gyīidaŋ) shung. a thanka that is hung midway between other thankas.

དཀྱིལ་ཐད་ (gyīidɛɛ̀) in the middle, halfway along ¶ ཁྲོམ་གྱི་དཀྱིལ་ཐད་ལ་ In the middle of the market.

དཀྱིལ་ཐིག་ (gyīidii) the middle line used when beginning a thanka painting.

དཀྱིལ་དྲེལ་ (gyīidre) the middle mule in a mule team.

དཀྱིལ་གདུག་དཀར་པོ་ (gyīidug gāābo) shung. the white umbrella that comes in the middle line of the ཚོགས་མཆོད་སེར་སྦྲེང་.

དཀྱིལ་གདུང་ (gyīiduŋ) the center/ middle beam.

དཀྱིལ་ནས་ (gyīinɛɛ̀) from the middle, from among ¶ སློབ་གྲྭ་མང་པོའི་དཀྱིལ་ནས་ From among many schools.

དཀྱིལ་སྣོད་ (gyīinöö) the pot/ vessel that is made for the middle opening of a traditional Tibetan hearth/ stove with several openings.

དཀྱིལ་ཕྱོགས་ (gyīijɔɔ̀) the middle part/ section of sth.

དཀྱིལ་མ་ (gyīmə) middle, center.

དཀྱིལ་ཚོམས་ (gyīdzom) middle/ center hall or room.

དཀྱིལ་མཛུག (gyīndzuù) middle finger.

དཀྱིལ་མཛུབ་ (gyīndzub) sm. དཀྱིལ་མཛུག.

དཀྱིལ་མཛུབ་གང་ (gyīndzub kaŋ) a measure equal to the distance between the thumb and middle finger outstretched.

དཀྱིལ་མཛེས་ (gyīndzeè) shung. China ¶ དཀྱིལ་མཛེས་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ The People's Republic of China.

དཀྱིལ་གཞུང་ (gyīishuŋ) sm. དཀྱིལ་མ་.

དཀྱིལ་ཟངས་ (gyīisaŋ) a copper pot that is made for the middle hole/ opening in a traditional Tibetan stove or hearth that has several openings.

དཀྱིལ་གཤགས་ (gyīishaà) sth. split into two, sth. split down the middle.

དཀྱིལ་སྲུང་རྒྱག་མཁན་ (gyīisuŋ gyañɛn) center guard (in soccer).

དཀྱུ་: p. and imp. དཀྱུས་, f. དཀྱུ་ (gyū) va. to run, to gallop.

དཀྱུ་རྟ་ (gyūdə) race horse.

དཀྱུ་པོ་ (gyūbo) 1. jockey. 2. runner in a race.

དཀྱུ་བ་པོ་ (gyūwabo) sm. དཀྱུ་པོ་.

དཀྱུ་པོ་ (gyūbo) curved.

དཀྱུ་ས་ (gyūsə) race track.

དཀྱུས་ (gyǖü) 1. length ¶ ཤིང་ལེབ་དཀྱུས་ལ་སྨི་གཉིས་དང་འཕྲེད་ལ་སྨི་ཕྱེད་ཙམ་ A plank two meters in length and half a meter in width. 2. abbr. of དཀྱུས་མ་.

དཀྱུས་དཀར་ (gyǖügar) an ordinary/ common cup or bowl.

དཀྱུས་ཁྲོམ་ (gyǖüdrom) displaying goods on blankets or tables in the market rather than having a store (connotes lower status); va.—འདོན་ to display goods for sale in this way.

དཀྱུས་གཅིག (gyǖüjig) in one line.

དཀྱུས་ལྕོག (gyǖüjoò) ordinary or plain Tibetan table.

དཀྱུས་ཆང་ (gyǖnjaŋ) ordinary quality Tibetan beer, i.e., beer made from the second addition of water to the fermented barley grain.

དཀྱུས་ཆས་ (gyǖüjɛɛ̀) regular/ plain/ ordinary/ everyday clothes.

དཀྱུས་ཇ་ (gyǖüja) regular/ plain/ ordinary/ everyday tea.

དཀྱུས་བཏགས་ (gyǖüdaà) ordinary/ common quality ceremonial scarf.

དཀྱུས་ཐག (gyǖüdaà) distance in length, the length of sth.

དཀྱུས་བུར་ (gyǖübur) ordinary/ common quality brown sugar.

དཀྱུས་འབོལ་ (gyǖmböö) an ordinary/ common cushion.

དཀྱུས་འབྲས་ (gyǖndrɛɛ̀) ordinary/ common rice.

དཀྱུས་འབྲུ་ (gyǖndru) ordinary/ common grain.

དཀྱུས་མ་ (gyǖüma) 1. ordinary/ common in rank. 2. the lowest lay officials (7th rank) ¶ གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དཀྱུས་མ་ཞིག A common (low rank) government official.

དཀྱུས་མའི་སློབ་དེབ་ (gyǖümɛ lōbdeb) an ordinary text book.

དཀྱུས་མའི་སློབ་གསོ་ (gyǖümɛ lōbso) ordinary/ common education.

དཀྱུས་མོ་ (gyǖümo) arc. quick, rapid.

དཀྱུས་ཚད་ (gyǖütsɛɛ̀) sm. དཀྱུས་, 1.

དཀྱུས་ཞེང་ (gyǖüsheŋ) width.

དཀྱུས་བཞིན་ (gyǖüshin) usually, as usual; daily.

དཀྱུས་རིང་ (gyǖüriŋ) long (in length).

དཀྱུས་རིང་གྲུ་བཞི་ (gyǖüriŋ drubshi) long and rectangular.

དཀྱུས་ཤོག (gyǖüshoō) ordinary quality paper.

དཀྱུས་སུ་ (gyǖüsu) 1. sm. དཀྱུས་. 2. warp (in weaving).

དཀྱེར་ལ་ (gyērla) shung. alms, donations.

དཀྱེལ་ (gyēē) extent, size.

དཀྱེལ་ཆེ་ (gyēē cēwa) 1. (with ཡངས་) broad-minded, tolerant ¶ འགོ་ཁྲིད་དེ་ཁོང་ཡངས་དཀྱེལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ The leader is sb. who is broad-minded. 2. spacious, broad (in expanse).

དཀྱེལ་པོ་ཆེ་ (gyēboce) 1. sm. དཀྱེལ་ཆེ་བ་. 2. the world, the universe.

དཀྱེལ་ཡངས་པ་ (gyēēyaŋba) broad-minded, tolerant.

དཀྱོར་འཛིན་ (gyōrjin) sm. སྐྱོར་འཛིན་.

དཀྲི་: p. དཀྲིས་; f. དཀྲི་; imp. དཀྲིས་ (drī) 1. va. to wrap around, to wind up, to bind/ tie/ bandage ¶ ཁོས་རས་དེ་མོའི་རྐང་པར་དཀྲིས་པ་རེད་ He tied the piece of cloth around her leg. 2. sm. འཁྲིད་. 3. (with འགན་ or similar nouns) va. to charge with/ give responsibilities ¶ ལས་ཁངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གཤམ་རིམ་ལ་ལས་ཀའི་འགན་དཀྲིས་པ་རེད་ The head of the office gave work responsibilities to the lower officials.

དཀྲི་ག (drīgə) sm. དཀྲི་ག་ཉིས་བརྩེགས་.

དཀྲི་ག་ཉིས་བརྩེགས་ (drīgə ñīdzeg) epicanthic fold.

དཀྲི་དམ་ (drīdam) shung. a seal put on tt. government official letters.

དཀྲི་ཕང་ (drībaŋ) a spindle for spinning thread.

དཀྲི་ཤིང་ (drīshiŋ) a piece of cylindrical wood used

to wind thread that has been spun.

དཀྲིག: p. and imp. དཀྲིགས་; f. དཀྲིག (drīi) vi. to be covered/ encased with, to be full of ¶ རི་ལུང་སྨུག་པས་དཀྲིགས་འདུག The mountains and valleys were covered with fog.

དཀྲིག་ཙར་ (drīgjaa) sm. ཀྲིག་ཙར་.

དཀྲིགས་ (drīg; drīi) p. and imp. of དཀྲིག.

དཀྲིལ་ལེ་ (drīile) 1. complete, whole. 2. clear, obvious.

དཀྲིས་ (drīi) 1. p. and imp. of དཀྲི་. 2. marks on the horns of older animals. 3. in conjunction with other words it conveys tying/ binding ¶ སྐེད་དཀྲིས་ Tied around waist.

དཀྲིས་དམ་ (drīdam) shung. things wrapped or tied up and then implanted with a seal where it is fastened so it cannot be opened without breaking the seal; va.—རྒྱག.

དཀྲིས་མ་ (drīmə) anything bound or tied up or wrapped.

དཀྲིས་རས་ (drīrɛɛ̀) a cloth for wrapping things.

དཀྲུག: p. and imp. དཀྲུགས་; f. དཀྲུག (drūù) 1. va. to stir, to shake ¶ ཁོས་ཐུག་པ་དེ་དཀྲུགས་སོང་ He stirred the stew. 2. va. to agitate, to stir up, to disturb, to cause havoc ¶ རྐུན་ཇག་དེ་ཚོས་ཡུལ་གྱི་བདེ་འཇགས་དཀྲུག་གི་འདུག The bandits and robbers are disturbing the area. 3. va. to lathe ¶ ཁོ་ཚོས་ཤིང་གི་དངོས་ཆས་སྣ་མང་དཀྲུག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are able to lathe many kinds of wooden things.

དཀྲུག་དཀྲུག (drūgdruù) sm. དཀྲུག; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

དཀྲུག་རྐྱེན་ (drūggyen) the cause of incitement/ provocation.

དཀྲུག་འཁོར་ (drūgɔɔ) a lathe, a milling machine.

དཀྲུག་གྲི་ (drūgdri) the knife/ blade used in a lathe or milling machine.

དཀྲུག་རྒྱབ་བཟོ་པ་ (drūggyəb so̱ba) sm. དཀྲུག་པ་.

དཀྲུག་སྡེགས་ (drūgdeè) sm. དཀྲུག་འཁོར་.

དཀྲུག་བདར་འཕྲུལ་འཁོར་ (drūgdaa drūūgɔɔ) planing machine.

དཀྲུག་སྣོད་ (drūgnöö) a vessel used for shaking or mixing things.

དཀྲུག་པ་ (drūgbə) a lathe operator.

དཀྲུག་སྤྱད་ (drūgjɛɛ̀) equipment for lathing.

དཀྲུག་མདའ་ (drūŋda) stirring implements.

དཀྲུག་ཚག (drūgdzaà) 1. a soup prepared with ground meat. 2. the first beer drunk in the morning.

དཀྲུག་འཛིང་ (drūgdziŋ) tangled (for thread, yarn), messed up.

དཀྲུག་གཞོག་འཁོར་སྡེགས་ (drūgshɔɔ̀ kōrdeg) sm. དཀྲུག་འཁོར་.

དཀྲུག་གཞོག་ལས་ར་ (drūgshɔɔ̀ lɛ̱ɛ̀dra) milling and slotting shop/ plant.

དཀྲུག་ཟིང་ (drūgsiŋ) sm. དཀྲུག་ཤིང་.

དཀྲུག་ལས་ (drūglɛɛ) milling work, lathe work; va.—བཟོ་ to mill/ lathe.

དཀྲུག་ལས་བཟོ་པ་ (drūglɛɛ̀ so̱bə) sm. དཀྲུག་པ་.

དཀྲུག་ལས་བཟོ་རིགས་ (drūglɛɛ̀ so̱rii) industrial work involving milling or lathing.

དཀྲུག་ཤིང་ (drūgshiŋ) 1. instigation, incitement, provocation; creating divisiveness/ dissension; va.—རྒྱག; —བྱེད་ ¶ མོས་དཀྲུག་ཤིང་བརྒྱབ་ནས་ཁོ་ཚོ་མ་མཐུན་པ་བཟོས་པ་རེད་ She instigated and made them unfriendly towards each other. 2. wood used in lathing.

དཀྲུག་ཤིང་དབྱེན་སྦྱོར་ (drūgshiŋ yēnjɔɔ) sm. དཀྲུག་ཤིང་, 1.

དཀྲུག་གསོར་ (drūgsɔɔ) 1. a drill used in lathe work. 2. a planing tool.

དཀྲུགས་ (drūù) p. and imp. of དཀྲུག.

དཀྲུགས་སྡེགས་ (drūgdeè) sm. དཀྲུག་སྡེགས་.

དཀྲུགས་ཡིག (drūgyii) words in which the prefixes and suffixes are mixed up.

དཀྲུགས་ཤིང་ (drūgshiŋ) sm. དཀྲུག་ཤིང་.

དཀྲུམ་ (drūm) meat (h.).

དཀྲུམ་: p. དཀྲུམས་; f. དཀྲུམ་; imp. ཁྲུམས་ (drūm) va. to break.

དཀྲུམ་ཁུ་ (drūmgu) 1. meat broth/ soup. 2. broth of any food.

དཀྲུམ་ཁོག (drūmgɔɔ̀) carcass of an animal that was killed for food.

དཀྲུམ་དོད་ (drūmdüü) shung. money paid as a substitute for an obligation to provide meat.

དཀྲུམ་མདའ་ (drūndə) pistol, revolver.

དཀྲུམ་ཕག (drūmbaà) pork.

དཀྲུམས་ (drūm) p. of དཀྲུམ་.

དཀྲེ་ (drē) the tip/ foreskin of the penis.

དཀྲེ་སྐོར་ (drēgɔɔ) a machine that spins thread.

དཀྲོག: p. དཀྲོགས་; f. དཀྲོག་; imp. དཀྲོགས་ (drɔ̄ɔ̀) 1. va. to churn ¶ མར་དཀྲོག་དུས When churning butter. 2. va. to scare away/ frighten (usu. birds or other animals) ¶ ཞིང་གཞིའི་སྟེང་གི་བྱིའུ་དཀྲོགས་པ་རེད་ (They) scared away the birds on the fields.

དཀྲོག་དཀྲོག (drōgdroò) showing off, boasting, acting as a braggart; va.—བྱེད་.

དཀྲོག་རྐྱེན་ (drɔ̄ggyen) the cause of a disturbance/ quarrel/ agitation; va.—སློང་ to cause or instigate a disturbance/ quarrel (usu. by lies and slander).

དཀྲོག་གཏམ་ (drɔ̄gdam) inflammatory talk/ rumors (that are false), talk that causes quarrels or dissension, calumny, slander; va.—བཟོ་; —ཤོད་ to cause/ incite trouble by rumors or talk.

དཀྲོག་གཏམ་དཀྲུག་ཤིང་ (drɔ̄gdam drūgshiŋ) sm. དཀྲོག་གཏམ་.

དཀྲོག་གཏམ་གོ་ཐོས་ (drɔ̄gdam ko̱döö) དཀྲོག་གཏམ་ that has spread or become widespread.

དཀྲོག་སློང་ (drōgloŋ) shung. picking/ provoking a quarrel or dispute (usu. by telling lies and falsehoods); va.—བྱེད་ ¶ མི་ངན་དོན་མ་གོ་འགའ་ཞིག་ནས་དོན་མེད་དཀྲོག་སློང་བྱེད་སྲིད་པས་ Some bad people who do not understand the issue may provoke quarrels for no reason.

དཀྲོག་བརྡ་ (drɔ̄ŋda) causing a disturbance; va.—སློང་ to cause/ incite a disturbance ¶ དཀྲོག་གཏམ་དེས་ཡུལ་འདིའི་ནང་དཀྲོག་བརྡ་བསླངས་འདུག The rumors caused a disturbance in that place.

དཀྲོགས་ (drɔ̄ɔ̀) p. and imp. of དཀྲོག.

དཀྲོགས་མདའ་ (drɔ̄ŋda) 1. shooting a rifle to scare sth. away (e.g., into the air); va.—རྒྱག ¶ ངོམ་སྟོན་བྱེད་སྐབས་ཉེན་རྟོག་པས་དཀྲོགས་མདའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The police fired in the air during the demonstration. 2. sm. དཀྲོག་བརྡ་.

དཀྲོགས་མ་ (drɔ̄ŋma) sth. that has been churned ¶ ཇ་དཀྲོགས་མ་ Churned butter tea.

དཀྲོང་བསྐྱེད་ (drɔ̄ŋgyeè) a stage in meditation in which one suddenly visualizes oneself as the deity.

དཀྲོང་སེ་ (drɔ̄ŋde) 1. suddenly. 2. sitting or standing upright/ straight.

དཀྲོངས་ (drōŋ) sm.* བཀྲོངས་.

དཀྲོལ་ (drɔ̄ɔ̄) 1. va. (རོལ་མོ་ + —) to play music using a striker (e.g., a bell or lute). 2. va. to ring a bell. 3. sm.* བཀྲོལ་. 4. engraving, carving; va.—བྱེད་.

དཀྲོལ་ཚགས་ (drɔ̄ɔ̄dzaà) relief carving/ molding.

དཀྲོས་ (drɔ̄ɔ̀) sm. དཀྲོལ་.

དཀྲོས་མ་ (drɔ̄ɔ̄ma) sm. དཀྲོལ་མ་.

བཀག (gāà) p. of འགོག.

བཀག་བཀའ་ (gāgga) a law/ order that proscribes or prohibits.

བཀག་སྐོར་མེད་པ་ (gāggɔɔ me̱èba) without problems/ hindrances/ obstructions/ delays ¶ འགྲུལ་པ་རྣམས་འགག་སྒོ་ནས་བཀག་སྐོར་མེད་པར་བཏང་འདུག (They) sent the travelers through customs without problems.

བཀག་བསྐྱིལ་ (gɔ̄ggyii) detaining, keeping in custody, holding back, halting; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ལྷ་སར་བཀུག་དེ་དོན་མེད་རྒྱུན་རིང་བར་བཀག་བསྐྱིལ་བྱས་པ་རེད་ (They) summoned him to Lhasa and for no reason detained him there for a long time.

བཀག་བསྐྱིལ་ཁང་ (gɔ̄ggyigaŋ) detention house/

center.

བཀག་བསྐྱིལ་ཁེ་སྣྲུག (gāggyii kēguù) hoarding for profit, profiteering.

བཀག་བསྐྱིལ་འཁྱིལ་ (gāggyii kēl) vi. to be placed in confinement/ detention ¶ འཐུས་མི་རྣམས་ལ་ལག་ཁྱེར་མེད་སྐབས་གནམ་ཐང་དུ་བཀག་སྐྱིལ་འཁྱིལ་འདུག The delegates were detained at the airport because they didn't have visas.

བཀག་ཁྲིམས་ (gāgdrim) a ban/ prohibition; va.—གློད་ to lift a ban/ prohibition; va.—གཏོན་ to impose a ban/ prohibition.

བཀག་འགོག (gāngɔɔ̀) preventing, blocking, obstructing, stopping, halting, restricting, prohibiting, jamming a radio transmission; va.—བྱེད ¶ འཐབ་དམག་གི་ལས་འགུལ་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་ (We) must stop the guerrilla campaign. ¶ གཞུང་ནས་ལྟ་སྐོར་བ་རྒྱ་གར་ནང་འགྲོ་རྒྱུ་བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government is stopping tourists from going into India.

བཀག་འགོག་བྱེད་མཁན་དངོས་པོ་ (gāngɔɔ̀ ce̲ñɛn ŋö̀öbo) things that cause an obstacle/ barrier.

བཀག་འགོག་མེད་པ་ (gāngɔɔ̀ me̲èba) no impediment, no obstacle, without hindrance.

བཀག་འགོག་བཙན་པོ་ (gāngɔɔ̀ dzɛ̄mbo) a strict restriction ¶ ཡུལ་ནང་ཚོང་འགྲུལ་བཀག་འགོག་བཙན་པོ་བྱས་སོང་ There were very strict restrictions placed on merchants and travelers in that area.

བཀག་སྒལ་ (gāggɛɛ) overcoming/ passing over obstacles.

བཀག་སྒལ་པང་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་ (gāggɛɛ pa̲ŋdzɛɛ dre̲ndur) obstacle race; steeplechase va.—བྱེད.

བཀག་སྒལ་པང་རྩེད་ (gāggɛɛ pa̲ŋdzɛɛ) sm. བཀག་སྒལ་པང་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་.

བཀག་རྒོལ་ (gāggöö) an attack to block an enemy force; va.—བྱེད་.

བཀག་རྒྱ་ (gāggya) ban, prohibition, proscription, restriction; va.—གློད་ to remove a ban/ prohibition/ proscription/ restriction.

བཀག་རྒྱ་དང་འགལ་ (gāggya ta̲ŋ gɛ̲ɛ) vi. to break or violate a prohibition/ ban/ restriction.

བཀག་རྒྱའི་བཀའ་ (gāggyɛ gā) an order prohibiting/ restraining/ banning sth.

བཀག་རྒྱའི་དངོས་རྫས་ (gāggyɛ ŋöödzɛɛ̀) contraband goods, banned/ prohibited materials.

བཀག་རྒྱའི་ས་ཁུལ་ (gāggyɛ sɔ̄güü) an area that is restricted or prohibited.

བཀག་བསྒལ་ (gāggyɛ) sm. བཀག་སྒལ་.

བཀག་སྒོ་ (gāggo) 1. sluice gate. 2. valve ¶ བཀག་སྒོ་བཟོ་གྲྭ་ Valve factory.

བཀག་སྒོར་ (gāggɔr) hindering, blocking, impeding, retarding; va.—རྒྱག.

བཀག་དངོས་ (gāŋŋöö) abbr. བཀག་རྒྱའི་དངོས་རྫས་.

བཀག་བཅོམ་ (gāgjom) stealing by blocking/ cutting off (e.g., setting up a roadblock and then robbing people); va.—རྒྱག.

བཀག་ཆ་ (gāgja) obstacle, barrier, prohibition, ban, restriction; va.—བྱེད་.

བཀག་ཉར་ (gāgñar) sm. བཀག་བསྐྱིལ་.

བཀག་ཉར་བཟང་བཙོན་ (gāgñar sa̲ndzön) a type of detention similar to house arrest.

བཀག་ཉར་དམ་ཚོང་ (gāgñar hāmdzoŋ) financial speculation, hoarding for later sale, profiteering; va.—རྒྱག.

བཀག་གདོང་ (gāgdoŋ) closing and opening (e.g., a faucet).

བཀག་གདོང་མཆུ་དོ་ (gāgdoŋ cūdo) a faucet/ tap.

བཀག་གདོང་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (gāgdoŋ me̲shug phūnda) retro-rocket.

བཀག་འདོམས་ (gāgdom) prohibition, ban, restriction; va.—བྱེད་ to prohibit/ ban/ restrict; va.—གློད་ to lift a prohibition/ ban/ restriction ¶ དེང་སང་བོད་ལ་མ་ཅང་བཀག་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ These days they are not banning mahjong in Tibet.

བཀག་རྡོ་ (gāgdo) an obstacle, stumbling block ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞུང་ལམ་ཐོག་གི་བཀག་རྡོ་ཚང་མ་མེད་པ་བཟོས་པ་རེད་ All the stumbling blocks on the path to socialism have been eliminated. [Lit. a stone that is an obstacle].

བཀག་སྡོམ་ (gāgdom) sm. བཀག་འདོམས་.

བཀག་སྡོམ་དངོས་རྫས་ (gāgdom ŋöödzɛɛ̀) contraband goods, banned/ prohibited/ illegal materials.

བཀག་སྡོམ་ཉེས་གཅོད་ (gādom ñe̲èjöö) sm. བཀག་སྡོམ་ཉེས་ཆད་.

བཀག་སྡོམ་ཉེས་ཆད་ (gādom ñe̲èjɛɛ̀) a punishment that bans sb. from doing sth. or restricts their movement; va.—གཏོང་ ¶ ལས་མི་དུ་ཁག་གི་མི་ཁ་ཤས་ལ་གཟའ་ཉི་མར་ཕྱིར་འགྲོ་མི་ཆོག་པའི་བཀག་སྡོམ་ཉེས་ཆད་བཏང་འདུག Some people in the labor camp were punished by not being allowed to go outside on Sunday.

བཀག་སྡོམ་དང་འགལ་ (gāgdom ta̲ŋ gɛ̲ɛ) violating or breaking a ban/ prohibition/ restriction.

བཀག་སྡོམ་ས་ཁུལ་ (gādom sɔ̄güü) a restricted/ prohibited area.

བཀག་སྡོམ་ས་མཚམས་ (gāgdom sāndzam) a blockade line.

བཀག་བསྡམས་ (gāgdom) sm. བཀག་སྡོམ་.

བཀག་བྱ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་ (gāgja cɔ̄glhuŋ me̲èba) shung. a ban/ restriction/ prohibition that is implemented fairly and impartially.

བཀག་མེད་འཕྲལ་གཏོང་ (gāgmeè trɛ̄ɛdoŋ) shung. va. to perform a corvee tax immediately without delays ¶ ལམ་ཐོག་ཏ་ཁལ་རྣམས་བཀག་མེད་འཕྲལ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ All those who are along the route must do the corvee tax immediately without causing delays.

བཀག་བཙིར་ (gāgdzir) controlling, suppressing, disciplining; va.—བྱེད་.

བཀག་རྩྭ་ (gāgdza) shung. a pasture set aside for hay making (i.e., animals are banned from grazing on the pasture before the hay is cut) ¶ བཀག་རྩྭར་ར་ལུག་བཏང་སྐྱུང་ཞུ་སྐོར་ Regarding the reports saying that sheep and goats had grazed on the pasture that was banned from animals.

བཀག་ཡིག (gāgyig) sm. སྒོ་ཐེབ་.

བཀག་ཤིང་ (gāgshiŋ) 1. a stick used to block sth.; va.—བརྒལ་; —འགོམ་ to overcome, to go through or over a barrier. 2. hurdles in racing events; va.—བརྒལ་ to jump over hurdles (in a race).

བཀག་བཤེར་ (gāgsher) stopping and inspecting/ checking; va.—བྱེད་.

བཀག་བཤེར་དམ་བསྒྲགས་ (gāgsher da̲mdraà) stopping and inspecting/ checking (e.g., at a border checkpost).

བཀག་ས་ (gāgsa) sm. བཀག་སྡོམ་ས་ཁུལ་.

བཀང་ (gāŋ) p. of འགེངས་.

བཀང་འཇུག (gāŋjuù) sm. བཀར་འཇུག.

བཀད་ (gɛ̄ɛ) p. of འགོད་.

བཀད་དང་པོ་ (gɛ̄ɛ ta̲ŋbo) for the first time.

བཀད་ས་ (gɛ̄ɛsa) 1. kitchen. 2. a meeting/ gathering place.

བཀན་ (gɛ̄n.) va. 1. to push against, to lean against, to get leverage against ¶ ཀང་པ་རྡོ་ལ་བཀན་ནས་ཐག་པ་འཐེན་གྱི་འདུག Pushing against the rock with his foot (for leverage), (he) is pulling on the rope. 2. va. to brace oneself, to hold onto sth. ¶ རྒན་ཁོག་དེས་ལག་པ་རྩིག་པར་བཀན་ནས་ཡར་ལངས་སོང་ That old person braced himself against the wall and rose up. 3. va. to not accept ¶ ལས་འགན་འདི་བཀན་ན་འོས་པོ་མི་འདུག It is inappropriate if you don't accept this responsibility.

བཀན་གཟོང་ཀ་མ་ (gɛ̄nsoŋ ka̲ma) a blacksmith's hammer.

བཀན་ཤར་ (gɛ̄nshar) sm. བཀན་གཟོང་ཀ་མ་.

བཀན་ཤིང་ (gɛ̄nshiŋ) a stick used to hold up/ prop up/ brace up sth.

བཀབ་ (gɛ̄b) p. of འགེབས་.

བཀབ་བཀབ་སྦུབ་སྦུབ་ (gɛ̄bgɛb sūbsub) hiding/ concealing sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཚོང་ཁྲལ་སྣྲུད་མཁན་ཡོང་

སྐབས་ཚོང་པ་དེས་ཁེ་བཟང་བཀབ་བཀབ་སྦས་སྦས་བྱས་པ་རེད་ When the tax collector came, the trader concealed his profits.

བཀབ་བདེགས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པ་ (gəbdeg məkyəbə meèba) shung. boundless benevolence ¶ གནམ་ས་ཆེ་བ་བཀབ་བདེགས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་བར་ནང་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་བདེ་བ་ All things in the universe owe their well being to the boundless benevolence of heaven and earth.

བཀབ་སྦྱར་ (gābjar) hind. a hinge.

བཀའ་ (gā) 1. an order, command (h.); va.—གཏོང་; —འབེབས་; —འབབ་; —གནང་ to order, to give a command ¶ འདི་ནི་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་བཀའ་རེད་ This is an order from the communist party. ¶ ནག་ཅན་དེ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་རྒྱུ་བཀའ་ཕབ་སོང་ (They) issued orders to arrest the criminal. 2. direct teachings of the Buddha. 3. va.—གནང་ to say, to tell (h.) ¶ དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་མེད་ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་ (He) said, "We have no plans to do such things." 4. shung. abbr. for བཀའ་བློན་ and བཀའ་ཤག ¶ བཀའ་མདའ་ Council Minister and General.

བཀའ་བཀོད་ (gāgöö) 1. an order, command, direction, instruction; va. བཀའ་བཀོད་; —བྱེད་; —གཏོང་ to order, command, direct, instruct; va.—ཉན་ to obey an order ¶ གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་བཀའ་བཀོད་འོག Under the direct order of the government.

བཀའ་བཀོད་ཁང་ (gāgöögaŋ) headquarters, command center.

བཀའ་བཀོད་ཉན་ (gāgöö ñēn) see བཀའ་བཀོད་.

བཀའ་བཀོད་ཕུའུ་ (gāgöö bū) tib.ch. sm. བཀབ་བཀོད་ཁང་.

བཀའ་བསྐྱོན་ (gābgyön) scolding, reprimanding (h.); va. བཀའ་བསྐྱོན་; —གནང་; —གསུང་. to scold, to reprimand (h.); vi.—ཞུ; —འཁེལ་ to get scolded, to be reprimanded ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་གྲྭ་བར་ཉིན་ལྟར་བཀའ་བསྐྱོན་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The teacher scolds the students every day. ¶ སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་དགེ་རྒན་གྱིས་བཀའ་བསྐྱོན་ཞུ་གི་རེད་ If you do not study well, you will receive a scolding from the teacher.

བཀའ་བཀྲམ་ (gā drām) va. to circulate/ distribute an order.

བཀའ་བསྒྲིལ་ (gādröö) p. of བཀའ་འགྲིལ་.

བཀའ་སྐུལ་ (gā güü) va. to appeal for sth. (h.).

བཀའ་སྐོར་ (gāgɔɔ) shung. asking the appropriate higher authorities (h.); va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ གོང་རིམ་ལ་བཀའ་སྐོར་མེད་པར་གང་བྱུང་བྱེད་མི་ཆོག Without asking the appropriate superior authorities, one is not allowed to do whatever one wants.

བཀའ་ཁོན་ (gāgön) hatred.

བཀའ་ཁོལ་ (gāgöö) sm. བཀའ་འཁོལ་.

བཀའ་ཁྱབ་ (gāgyəp) shung. a general order/ edict/ proclamation (h.); va.—གནང་; —མཛད་ ¶ གནད་དོན་འདི་སྐོར་གཞུང་ནས་བཀའ་ཁྱབ་མཛད་ཤག་ལ་ I am sure the government will give an order regarding this issue.

བཀའ་ཁྱབ་ཞིབ་གསལ་ (gāgyəp shipsεε) shung. an explicit or formal order/ edict/ proclamation/ decree.

བཀའ་ཁྲ་ (gādra) shung. verdict ¶ བླ་དཔོན་གོང་མས་བཀའ་ཁྲ་ཕབས་བཞིན་པར་དུ་ཆ་སྐལ་ཐོབ་སྤྲོད་ཡིན་མ་བདེ་ཞིང་ Since the superiors are in the process of issuing a verdict, it is not appropriate for us to give and accept the dowry.

བཀའ་ཁྲ་གཏན་ཚིགས་ (gādra dēndzii) shung. land tenure document.

བཀའ་ཁྲིད་ (gādrii) lecturing, teaching, instructing; va.—གནང་ to lecture/ teach/ instruct; va.—ཞུ་ to ask for advice.

བཀའ་ཁྲིམས་ (gədrim) a law, an edict (h.); va.—གནང་; —གཏོང་ to issue a law/ edict; to prosecute, to bring before the law; vi.—འགལ་ to break the law.

བཀའ་ཁྲིམས་སྐེ་ཐོག་ཏུ་གཏོང་ (gədrim gētɔgdu dōŋ) shung. 1. va. to execute, to behead ¶ གལ་སྲིད་གོང་དོན་དང་འགལ་ཆར་འགྲོ་རིགས་ཤར་ཚེ་བཀའ་ཁྲིམས་སྐེ་ཐོག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་ Whoever violates the things mentioned above will be executed. 2. va. to punish in accordance with the law.

བཀའ་ཁྲིམས་ཉི་མ་གུང་འཆར་ (gədrim ñimə kunjar) shung. the law (that is like a sun shining in the midst of the sky) ¶ བཀའ་ཁྲིམས་ཉི་མ་གུང་འཆར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ (We) request (the goverment) to issue a law that is like a sun shining in the midst of the sky.

བཀའ་ཁྲིམས་གདུགས་དཀར་བཙན་པོ་ (gədrim duggar dzēmbo) shung. the law (that is like a white umbrella) ¶ གནམ་བསྐོས་གོང་མའི་བཀའ་ཁྲིམས་གདུགས་དཀར་བཙན་པོས་བསིལ་ལྡན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཁྱབ་དེ་ The law of the Emperor who reigns by the mandate of Heaven, that is like a white umbrella covering all over Tibet.

བཀའ་ཁྲིམས་བརྡལ་བཤིག (gədrim dεεshig) shung. breaking/ violating the law; va.—བྱེད་ ¶ བཀའ་ཁྲིམས་བརྡལ་བཤིག་བྱེད་མཁན་ཉེ་ཟུང་ལ་ཆད་པ་གཅོད་དགོས་ Those few who violate the law should be punished.

བཀའ་ཁྲིམས་ཚོད་ལོང་ (gədrim tsöölon) shung. sm. ཁྲིམས་ས་ཚོད་ལོན་.

བཀའ་ཁྲིམས་ཚོད་ལོན་ (gədrim tsöölön) shung. disregarding the law (conveys that sb. doesn't care about the law since he knows what the punishment will be and isn't afraid of it) ¶ བཀའ་ཁྲིམས་ཚོད་ལོན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཇོག་བྱ་དགོས་ You must immediately stop all acts which disregard the law.

བཀའ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་ (gədrim sērgi ñāshing) shung. the law (that is like a golden yoke).

བཀའ་ཁྲོལ་ཞུ་སྤྲོད་ཚོགས་ཆུང་ (gədröö shudröö tsōgjuŋ) Committee on Authorization.

བཀའ་འཁོར་ (gākɔɔ) 1. servant. 2. sm. བཀའ་. 3. shung. vi. to receive an answer from a superior ¶ གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་དུ་ལྟ་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་འཁོར་མ་བྱུང་ Regarding this matter, (I) didn't receive any answer from the superiors (those above).

བཀའ་འཁོལ་ (gāgöö) 1. sb. who accepts an order, a servant. 2. an important order.

བཀའ་འཁྲིའི་འབབ་འབུལ་ (gədrii bambüü) shung. punishment/ payment for violating a legal verdict ¶ ཁྲ་དོན་ལས་འགལ་ཆར་འགྲོ་རིགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཞུས་སྲིད་ཚེ་ཁྲིམས་ཞབས་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་སར་བཀའ་འཁྲིའི་འབབ་འབུལ་གཙང་སྒྲུབ་ཐོག Anyone who violates the verdict in the slightest should go before the judge and pay a fine.

བཀའ་འཁྲོལ་ (gādröö) shung. permission, approval, consent (h.); vi. བཀའ་འཁྲོལ་; —ཐོབ་; —བྱུང་ to get permission, approval, consent; va.—སྤྲོད་; —གནང་ to give permission/ consent/ approval ¶ ཁོས་དེ་བྱེད་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲོལ་བ་རེད་ (He) got permission to do that. ¶ ཁོང་ལ་ཚོང་རྒྱག་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྲད་པ་ཡིན་ (I) gave him permission to do trading. ¶ ཁོང་གིས་ཚོང་རྒྱག་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་བྱུང་ He gave me permission to trade.

བཀའ་གུང་ (gākuŋ) shung. abbr. བཀའ་བློན་ and གུང་ (a rank in tt.) ¶ བཀའ་གུང་ཕུན་ཁང་ Punkang, the Council Minister and Gung.

བཀའ་གུང་བློན་ (gā gunlön) shung. 1. name of the office of Council of Ministers established in 1720-21. 2. council ministers ¶ དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱོང་མི་དབང་བཀའ་དགུང་བློན་ In the presence of the glorious, powerful Council Ministers.

བཀའ་གྱེན་ལོག་ཞུ་ (gā gyenlɔg shu) shung. va. to reject/ oppose/ struggle against orders from above.

བཀའ་གྲོལ་ (gādröö) shung. sm. བཀའ་འཁྲོལ་.

བཀའ་གྲོས་ (gādröö) 1. discussion, talk, conference (h.); va.—གནང་ to discuss, to hold a conference/ talk; —ཞུ་; —འདྲི་ to ask for, to request ¶ གནད་དོན་འདི་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་བཀའ་གྲོས་ཞུས་

ཡོད་ I have discussed this matter with the related offices. 2. arc. to offer suggestions/ ideas to the king or ruler.

བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག (gādröö cēmbo truù) the six great consultations (of King Songtsen Gambo about the governing of the country).

བཀའ་གྲོས་གསུང་གླེང་ (gādröö) sm. བཀའ་གྲོས་.

བཀའ་གླེགས་ (gāleg) 1. a letter, correspondence. 2. a religious text/ book.

བཀའ་དགོངས་ (gāgoŋ) shung. an order ¶ གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ In accordance with the order of the Dalai Lama.

བཀའ་དགོངས་འགལ་རིགས་ (gāgoŋ gɛ̱ɛrig) shung. anything that violates an order ¶ གལ་སྲིད་བཀའ་དགོངས་འགལ་རིགས་གླེང་ངན་སྣང་སྣ་ཙམ་ཞུས་རིགས་ཕར་ཆེ་ If there is the slightest violation of the order.

བཀའ་དགོན་ (gāgön) shung. abbr. a monastery of the Kagyu sect.

བཀའ་བགྲོས་ (gādröö) sm. བཀའ་གྲོས་.

བཀའ་མགྲོན་ (gāndrön) shung. an aide in the office of the Kashag.

བཀའ་འགག (gā ga̱à) shung. abbr. of བཀའ་ཤག་འགག.

བཀའ་འགུགས་ (gəguù) shung. a summoning order; va. བཀའ་འགུགས་; —བྱེད་; —གནང་ ¶ ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་འགུགས་གནང་བར་ཕྱིན་རང་མི་བཅར་བ་གང་རེད་ Why didn't you come when the office summoned you?

བཀའ་འགོ་ (gāŋgo) abbr. of བཀའ་ཤག་འགོ་མཆན་.

བཀའ་འགོ་དམ་དམར་ (gāŋgo ta̱mmar) shung. decision or order by the Dalai Lama or the Regent written on the top of a document/ report/ petition submitted to him through the Kashag (includes the red seal used by these two only).

བཀའ་འགྱངས་ (gāŋgyaŋ) a delay, a postponement (h.); va.—གནང་ to (give permission) to delay/ postpone sth.; va.—ཞུ་ to ask for a delay/ postponement ¶ ཁོང་གིས་ངའི་བུ་ལོན་བཀའ་འགྱངས་གནང་བ་རེད་ He postponed (the payment of) my debt.

བཀའ་འགྱུར་ (gāngyur) Kanjur (the canonical texts consisting of the teachings and precepts of the Buddha).

བཀའ་འགྱུར་ལ་ཤོག་ལྷན་ (gāngyurla shōglhɛn) an unnecessary correction/ addition [Lit. a patch on the Kanjur].

བཀའ་འགྱུར་ (gā gyu̱r) sm.* བཀའ་སྒྱུར་.

བཀའ་འགྲེལ་ (gāndree) commentary on the Buddha's teaching (usu. refers to written commentaries); va.—རྒྱག.

བཀའ་འགྲོལ་ (gāndröö) sm. བཀའ་འཁྲོལ་.

བཀའ་འགྲོས་ཆེན་མོ་དྲུག (gādröö cēmmo tru̱ù) the six great political programs laid down by king Songtsen Gampo.

བཀའ་རྒྱ་ (gāgya) shung. a government edict/ order; va.—འགྲེམ་; —གཏོང་ to proclaim/ issue an edict or order.

བཀའ་རྒྱ་གནང་རྟེན་ (gāgya nāŋden) shung. a government edict and gift ¶ ད་ལམ་བཀའ་རྒྱ་གནང་རྟེན་དང་བཅས་ཉམས་མེད་སྤྱི་སོན་བྱུང་དོན་ Concerning the government edict and gift I recieved this time.

བཀའ་རྒྱ་མ་ (gāgya̱ma) shung. a confidential/ secret document (usu. affixed with a seal) ¶ རྩེ་ཡིག་ཚང་དུ་ཡིག་རིགས་བཀའ་རྒྱ་མ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་ There are some sealed documents in the Yigtsang Office in the Potala Palace.

བཀའ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ (gāgya ri̱mboje) shung. the precious order (refers to an order issued by the Kashag) ¶ ད་ལམ་བཀའ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཕེབས་དགོངས་དོན་ As for the content of the precious order of the Kashag that we have received (this is usu. followed by the writer's response).

བཀའ་སྒུག (gāguù) shung. va. to wait for an order ¶ གོང་གི་བཀའ་སྒུག་ནས་དམག་རྒྱག་དགོས་ (You) have to wait for the order from above to go to war.

བཀའ་སྒོ་: p. **བཀའ་བསྒོས་**; f. **བཀའ་བསྒོ་**; imp. **བཀའ་སྒོས་** (gāgo) shung. 1. va. to order, to command ¶ དམག་མི་ཚོ་མདུན་ཚོང་བྱེད་རྒྱུ་བཀའ་བསྒོས་པ་རེད་ (They) ordered the soldiers to advance.

བཀའ་སྒོས་ (gā gö̱ö) imp. of བཀའ་བསྒོ་.

བཀའ་སྒྱུར་ (gəgyur) shung. 1. the transmission of an order of a superior such as the Dalai Lama, Panchen Lama, Regent or the Kashag (informing sb. of their decision); va. བཀའ་སྒྱུར་; va.—གནང་ to pass down such an order ¶ མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོས་ལས་ཚན་བསྒོ་གཞག་སྐོར་གྱི་བཀའ་སྒྱུར་གནང་བ་རེད་ The Lord Chamberlain passed down the order (of the Dalai Lama) concerning the appointment of officials. 2. scolding; va.—གཏོང་ ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ལ་བཀའ་སྒྱུར་བཏང་བ་རེད་ The teacher scolded the students. 3. direct giving of an order/ instructions ¶ བཀའ་བློན་ཁྲི་པས་སློན་ལམ་གྱི་ཞལ་ངོར་བཀའ་སྒྱུར་བཏང་བ་རེད་ The senior Minister gave instructions to the སློན་ལམ་ཞལ་ངོ་.

བཀའ་སྒྱུར་དཔོན་ (gəgyurbön) shung. the official who passes down the orders of a superior.

བཀའ་སྒྲུབ་ (gədrub) following or carrying out orders; va. བཀའ་སྒྲུབ་; —བྱེད་; —གནང་; —ཞུ་ to follow or carry out orders ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་བཀའ་སྒྲུབ་དགོས་པ་རེད་ (We) must carry out the order of the office leaders.

བཀའ་སྒྲུབས་ (gā dru̱b) imp. of བཀའ་སྒྲུབ་.

བཀའ་སྒྲོག (gādrɔɔ̀) shung. announcing/ proclaiming an order; va. བཀའ་སྒྲོག; —བྱེད་ to announce or proclaim an order ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་སྒྲོག་དགོས་པ་རེད་ (We) must announce the office's order.

བཀའ་སྒྲོགས་ (gā drɔ̱ɔ̀) imp. of བཀའ་སྒྲོག.

བཀའ་བརྒྱུད་ (gəgyüù) 1. oral transmission. 2. sm. བཀའ་བརྒྱུད་པ་.

བཀའ་བརྒྱུད་པ་ (gəgyübə) 1. the Kagyu sect. 2. a follower of the Kagyu sect.

བཀའ་བསྒོ་ (gā go̱) 1. f. of བཀའ་སྒོ་. 2. an order/ command by a lama exorcising a ghost, demon, etc. va.; —བྱེད་; —གནང་ ¶ བླ་མས་ནད་པར་བཀའ་བསྒོ་གནང་བ་རེད་ The lama exorcised the demon from the sick person. 3. sm. བཀའ་སྒོ་.

བཀའ་བསྒོས་ (gā gö̱ö) p. of བཀའ་སྒོ་.

བཀའ་བསྒྱུར་ (gəgyuu) sm. བཀའ་སྒྱུར་.

བཀའ་བསྒྲག (gā dra̱à) f. of བཀའ་སྒྲོག.

བཀའ་བསྒྲགས་ (gā dra̱à) p. of བཀའ་སྒྲོག.

བཀའ་བསྒྲུབ་ (gā dru̱b) f. of བཀའ་སྒྲུབ་.

བཀའ་བསྒྲུབས་ (gā dru̱b) p. of བཀའ་སྒྲུབ་.

བཀའ་ངོ་མ་ལོག (gā ŋo̱ma dɔ̱ɔ̀) h. of ངོ་མ་ལོག.

བཀའ་མངགས་ (gāŋaà) placing an order for sth., reserving sth. (h.); va.—གནང་; —ཞུ་ ¶ ཁོང་གིས་ཚོང་ཁང་དེ་ནས་ན་བཟའ་ཞིག་བཀའ་མངགས་གནང་སོང་ He ordered clothing from that shop. ¶ ཁོང་གི་ང་ལ་འདི་བཟོ་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་བྱུང་ He placed an order with me to make this.

བཀའ་གཅོག (gā jōò) va. to disobey or go against an order/ teaching, to break an order ¶ ཁོས་བླ་མའི་བཀའ་བཅག་པ་རེད་ He didn't follow the order of the (his) lama.

བཀའ་བཅག (gā jāà) p. of. བཀའ་གཅོག.

བཀའ་བཅད་ (gājɛɛ̀) sm. བཀའ་དཔྱད་.

བཀའ་བཅོས་ (gājöö) correcting, editing (h.); va.—ཞུ་ to ask/ submit for corrections; va.—སྙན་; —གནང་ to edit, to correct.

བཀའ་ཆག (gācaà) shung. an exemption/ reduction from a tax.

བཀའ་ཆད་ (gācɛɛ̀) shung. fine, punishment, penalty; va.—གནང་.

བཀའ་ཆེན་ (gājen) a monastic degree (awarded at Tashilhunpo monastery).

བཀའ་ཆེམས་ (gājem) h. of ཁ་ཆེམས་.

བཀའ་ཆོས་ (gājöö) a sermon, a religious teaching (h.); va.—གནང་.

བཀའ་མཆན་ (gājɛn) shung. a notational comment/ footnote in a book or on a document.

བཀའ་མཆིད་ (gəjiì) sm. བཀའ་མོལ་.

བཀའ་ཉན་ (gā ñɛn) 1. va. to listen to an order/ instructions ¶ཁ་པར་ཐོག་ནས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པ་རེད་ (He) listened to the boss's order over the phone. 2. shung. an obedient servant/ subject (one who listens to the orders) ¶བཀའ་ཉན་གྱི་འབངས་འཁོར་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒོ་བ་ To give orders to obedient subjects. ¶བཀའ་ཉན་གྱི་སྲུང་མ་ར་འཕྲིན་བཅོལ་ཞུ་བ་ To ask protection from protective deities who fulfill one's requests.

བཀའ་ཉེས་ (gāñeè) shung. judicial punishment (h.); va.—གཏོང་གནང་; —གནང་ to punish; vi.—གཟིད་ to receive punishment.

བཀའ་ཉེས་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་ (gāñeè yɛmbor masoŋwa) shung. punishing severely without mercy, punishing mercilessly ¶མི་ངན་ཡུལ་གྱི་གཞིད་མར་བཀའ་ཉེས་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་ཅི་ནས་ཡོང་བ་ (We) request (the government) to punish severely those malevolent persons.

བཀའ་གཉན་པོ་ (gā ñɛmbo) 1. fierce, strict, vindictive ¶སྲུང་མ་འདི་བཀའ་གཉན་པོ་ཡིན་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ Because that protective deity is fierce, you should be careful (not to do sth. that will irritate him). ¶རྒྱལ་པོ་དེ་བཀའ་གཉན་པོ་ཡིན་ཙང་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ཞུ་དགོས་པ་རེད་ Because the king is very strict, one has to obey what he says. 2. short-tempered, quick to get angry.

བཀའ་གཉན་བཙན་པོ་ (gāñɛn dzɛ̄mbo) sm. བཀའ་གཉན་པོ་.

བཀའ་ཏར་ (gātar) ch. telegram.

བཀའ་གཏན་ (gādɛn) shung. a land tenure/ land ownership document.

བཀའ་གཏན་ཚིགས་ (gādra dēndzii) sm. བཀའ་གཏན་.

བཀའ་གཏན་ལག་འཁྱེར་ (gādɛn laggyee) credentials (for government officials); va.—འབུལ་ to present one's credentials.

བཀའ་གཏོགས་ (gā dōg) 1. va. to obey orders. 2. a protective deity. 3. shung. a subject ¶བཀའ་གཏོགས་རྣམས་ལ་ To all my subjects.

བཀའ་གཏོགས་པ་ (gādogba) a subject ¶བཀའ་གཏོགས་པ་རྣམས་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་རེད་ The subjects were governed according to the ten virtuous laws.

བཀའ་གཏོང་ (gā dōŋ) shung. va. to issue a decree/ order ¶དམག་མི་རྣམས་འཕྲལ་དུ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་རེད་ (He) ordered that the soldiers leave immediately.

བཀའ་བཏགས་ (gā dāà) shung. to declare/ proclaim an order ¶རྒྱལ་ཁམས་ཁྱོན་དུ་དམག་སྐུལ་གྱི་བཀའ་བཏགས་པ་རེད་ An order for recruiting soldiers was declared all over the country.

བཀའ་རྟགས་ (gādaà) shung. 1. a seal. 2. a document that has the seal of the government affixed.

བཀའ་རྟེན་ (gāden) shung. a gift.

བཀའ་ལྟར་ (gādar) according to an order.

བཀའ་བསྟན་ (gādɛn) abbr. of བཀའ་འགྱུར་and བསྟན་འགྱུར་.

བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ (gā dɛ̄ngyur) abbr. of བཀའ་འགྱུར་ and བསྟན་འགྱུར་.

བཀའ་བསྟན་ལྷ་ཁང་ (gādɛn lhāgan) a temple containing the main Tibetan religious texts—the Kangyur and Tengyur.

བཀའ་བསྟུན་ (gā dũn) shung. adherence/ adhering to an order; va.—ཞུ་ to adhere to an order ¶བླ་བྲང་ནས་ཞུ་སྔོའི་སྐོར་སྔར་རྒྱུན་བཞིན་ཞེས་ཕེབས་གཤིས་བཀའ་བསྟུན་ཞུ་མ་ཐུབ་པ་ Because the Labrang said that we should continue doing as before, therefore we were not able to adhere to the order.

བཀའ་ཐང་ (gādaŋ) biography, testament, the writings of a deceased author.

བཀའ་ཐམ་ (gādam) 1. a seal; va.—ཕབ་; —རྒྱག to affix a seal. 2. shung. the seal of the Kashag ¶ལམ་ཡིག་བཀའ་ཐམ་འབུར་མ་མིག་སྟོན་བྱུང་དོན་ He showed me the travel document which has the Kashag's seal (that gives permission to receive corvee services when traveling).

བཀའ་ཐམ་ཞུ་འབེབས་ (gādam shumbeb) shung. requesting a Kashag document/ decision (with its seal affixed).

བཀའ་ཐོ་ (gādo) shung. a decision/ settlement ¶གོང་མའི་བཀའ་ཐོ་ཡིས་བཙུད་པའི་འཚོ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོང་སྒོ་ Income from the trust which was created by the Emperor's decision.

བཀའ་ཐོག་གོད་བཞིན་འབེབ་ (gādɔ̀ gö̀shin beb) va. to give a very shocking order.

བཀའ་ཐོབ་ (gā tōb) vi. to receive orders, to be or get briefed about orders/ instructions.

བཀའ་རྟགས་མདའ་མོ་ (gādaà damo) shung. an arrow that symbolizes an order from above.

བཀའ་དམ་ (gādam) shung. sm. བཀའ་ཐམ་.

བཀའ་དར་ (gādar) a banner on which an order is written.

བཀའ་དོན་ (gādön) shung. the instructions/ content of an order or edict ¶ཁོང་གི་བཀའ་དོན་བཞིན་ According to the content of his order.

བཀའ་དོན་ཐོད་བཅིངས་ (gādön tö̀jiŋ) shung. sm. བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་.

བཀའ་དྲང་གསུང་དག (gādraŋ sūŋdag) orders that are good/ just/ correct.

བཀའ་དྲི་ (gāndri) sm. བཀའ་འདྲི་.

བཀའ་དྲིན་ (gədrin) gratitude; va.—གསོབ་ to repay kindness, to show gratitude ¶ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་གསོབ་དགོས་ One must repay the kindness of one's parents.

བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་སུ་འཇུག (gədrin gyāŋsu juù) shung. va. to make people grateful (by good acts) ¶ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་སུ་འཇུག་པའི་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་ཡས་པ་ To carry out acts so that (the people) will be grateful.

བཀའ་དྲིན་ཅན་ (gədrinjen) grateful, gratitude ¶ཕ་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་དགོས་ One must serve one's parents to whom one is grateful.

བཀའ་དྲིན་ཆེ་ (gədrin cē) 1. thanks, thank you. 2. (vb. + —) conveys thanks or being grateful for a verbal action ¶རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སོང་ We were grateful to Rimpoche for coming to our home. 3. va.—ཞུ་ va. to convey thanks, to express gratitude ¶ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་གི་ཡོད་ (I) thank you all.

བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ (gədrin cēmbo) gratitude, thanks, appreciation ¶ཁྱེད་རང་ང་ལ་བཀྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ I am grateful to you.

བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ (gədrin jedrɛn) remembering or commemorating sb.'s kindness; va.—ཞུ་ to remember/ commemorate a kindness, to be grateful ¶ང་ཚོའི་རྒན་ལགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དུ་ In remembrance of the kindness of our teacher ¶ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་གི་ཡིན་ I will remember the kindness of my parents.

བཀའ་དྲིན་སྙིང་བཅངས་ (gədrin ñīŋjaŋ) holding gratitude in one's heart for sb.'s kindness, holding sb.'s kindness in one's heart; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

བཀའ་དྲིན་དྲན་ (gədrin trɛn) vi. to remember/ keep in mind a kindness or favor ¶ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ནས་སློབ་སྦྱོང་ནར་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ Keeping in mind the kindness of my parents, I will study hard.

བཀའ་དྲིན་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་ (gədrin lāna maciba) shung. sm. བཀའ་དྲིན་མཚུངས་བྲལ་མ་མཆིས་པ་.

བཀའ་དྲིན་མཚུངས་བྲལ་མ་མཆིས་པ་ (gədrin tsūŋda maciba) shung. unequaled gratitude, extremely grateful ¶ཁྲི་པོ་ཅག་ལ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་བྲལ་མ་མཆིས་པ་རྫོང་དཔོན་ཞིང་གཤེགས་དེ་ཉིད་ We are extremely grateful to the late District Commissioner.

བཀའ་དྲིན་གསབ་ (gədrin səp) sm. བཀའ་དྲིན་གསོབ་.

བཀའ་དྲིན་གསོབ་ (gədrin sōp) va. to repay a favor/ kindness, to show one's gratitude ¶ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་གསོབ་ཆེད་ In order to repay the kindness of my parents.

བཀའ་དྲིན་གསོལ་ (gədrin sö̀ö) sm. བཀའ་དྲིན་གསོབ་.

བཀའ་དྲིན་བསམ་ (gədrin sām) sm. བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་.

བཀའ་དྲིན་བསམ་ཤེས་ (gədrin sāmsheè) sm. བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་.

བཀའ་དྲིས་སྔོན་པོར་ཞུ་ལན་ལྗང་ཁུ་ (gādriì ŋōmbor shulɛn jəŋgu) giving an answer that is unrelated to the question; va.—རྒྱག [Lit. to give a green answer to a blue question].

བཀའ་དྲུང་ (gədruŋ) shung. secretary to the Kashag.

བཀའ་གདམས་ (gādam) the Kadam sect (later absorbed into the Gelug sect).

བཀའ་གདམས་པ་ (gādamba) a follower of the Kadam sect.

བཀའ་གདམས་གསར་མ་ (gādam sārma) the new Kadam (i.e., the Gelug sect).

བཀའ་མདའ (gānda) shung. 1. abbr. of བཀའ་བློན་ and མདའ་དཔོན་. 2. an arrow-shaped banner of authority used in the army in ancient China.

བཀའ་མདའ་རྩིས་གསུམ་ (gān da dzī sūm) shung. abbr. the three (high officials in tt.): བཀའ་བློན་, མདའ་དཔོན་ and རྩིས་དཔོན.

བཀའ་འདོམས་ (gāndom) sm. བཀའ་བཀོད་.

བཀའ་འདྲི་ (gəndri) a question, inquiry (h.); va.—གནང་; —ཞུ་ to ask, to inquire about ༡ཁོང་གིས་ངའི་མིང་བཀའ་དྲི་གནང་བ་རེད་ He asked my name.

བཀའ་འདྲི་བསྐྱངས་འཕེར་ (gəndri gyāŋper) shung. (if you don't trust me) you can ask others ༡ཚང་མའི་མཁྱེན་ཚོད་བཀའ་འདྲི་བསྐྱངས་འཕེར་དང་ This is known by all; you can ask others.

བཀའ་སྡོད་ (gādöö) a protective deity.

བཀའ་བརྡ་ (gāda) shung. a command, an order (usu. military).

བཀའ་བསྡུར་ (gədur) a discussion, discussing (h.); va.—གནང་; —བྱེད་ to discuss ༡ཐག་མ་བཅད་གོང་ལ་ཚོགས་འདུར་བཀའ་བསྡུར་གནང་ན་ཡག་གི་རེད་ Before (we) come to a decision it is better to discuss it in a meeting.

བཀའ་བསྡོམས་ (gādom) shung. a decision, verdict (h.); va.—གནང་ to render or issue a decision or verdict ༡ཁ་མཆུ་འདིའི་བཀའ་བསྡོམས་གཞུང་གིས་གནང་བ་རེད་ The government issued a verdict in the dispute.

བཀའ་ནན་ (gānɛn) shung. criticism (from superiors); vi.—ཕེབས་ to be criticized from above ༡ལས་ཀ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་གོ་རིམ་གྱི་བཀའ་ནན་ཕེབས་ཀྱི་རེད་ If one doesn't work well he will be criticized from above.

བཀའ་ནན་ཕྱི་སྙོལ་ (gānɛn jīdzöl) shung. strong/ stern/ strict criticism (from above) ༡ང་ཚོས་ལས་འགན་ཡག་པོ་མ་བསྒྲུབས་ན་གོང་རིམ་ནས་བཀའ་ནན་ཕྱི་སྙོལ་ཡོང་གི་རེད་ If we do not fulfill our task, we will be criticized severely from above.

བཀའ་ནན་ཆེ་ཕེབས་ (gānɛn cē pēb) shung. to get severely criticized from above ༡ཞུ་བབ་འོས་མིན་ཡིན་ཚུལ་བཀའ་ནན་ཆེ་ཕེབས་ (I was) severely criticized (by the leader) who said that it was inappropriate for me to say that.

བཀའ་ནན་པོ་ (gānɛn) sm. བཀའ་ནན་.

བཀའ་ནན་ཕེབས་གཞི་ (gānɛn pēbshi) shung. cause/ reason/ basis for being criticized severely (from above) ༡གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་ནན་ཕེབས་གཞིའི་རིགས་མི་འབྱུང་བ་བྱེད་དགོས་ You have to act so as to not create any reason for being criticized from above.

བཀའ་ནམ་འབེབས་ (gā nampeb) shung. whenever the order is given ༡གཞུང་སའི་ཞབས་འདེགས་བཀའ་ནམ་འབེབས་ལ་ཞུས་ཆོག་པ་ (We) will be ready to serve the goverment whenever the order is given.

བཀའ་གནང་ (gā nāŋ) see བཀའ་, 1 and 3.

བཀའ་གནང་མངོན་བསྒྲོད་ (gānaŋ ŋōndöö) shung. complying with an order; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ༡སློབ་ཕྲུག་ཚོས་དགེ་རྒན་གྱི་བཀའ་གནང་མངོན་བསྒྲོད་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The students are complying with the teacher's orders.

བཀའ་གནང་རང་ (gānaraŋ) of course!

བཀའ་པོད་ལྔ་ (gā bȫò ŋā) the five volumes of the Gelugpa sect's religious dialectics curriculum.

བཀའ་དཔྱད་ (gājɛɛ̀) shung. verdict, decision (in a dispute/ case), settlement (h.); va.—གནང་; —གཏོང་ ༡གྱོད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་བཀའ་དཔྱད་བཏང་བ་རེད་ The court issued a verdict concerning this dispute.

བཀའ་སྤྱི་ཕེབས་སུ་ (gāji pēbsu) shung. according to the order that is decreed ༡ད་ལྟ་གོང་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་སྤྱི་ཕེབས་སུ་ Now, according to the order of H.H. the Dalai Lama.

བཀའ་སྤྱི་ཁུར་ (gāji kūr) sm. བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་.

བཀའ་སྤྱི་ལྷན་རྒྱས་ (gəji lhɛ̄ngyɛɛ̀) joint meeting of བཀའ་བློན་ and སྤྱི་འཐུས་.

བཀའ་སྒྲིང་བློན་ (gā drīŋlön) minister.

བཀའ་ཕབ་ (gā pəb) see བཀའ་, 1.

བཀའ་ཕེབས་ (gā pēb) shung. vi. to receive an order/ instruction ༡ང་རང་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་ I received an order from the office.

བཀའ་ཕེབས་སྤྱི་སྨིན་ (gāpeb jīmin) shung. sm. བཀའ་བབས་སྤྱི་སྨིན་.

བཀའ་ཕྱིར་ཕེབས་ (gə cīr pēb) shung. receiving an answer/ reply from above ༡བླ་དཔོན་གོང་མར་སྙན་སྒྲོན་ཡོད་པ་ནས་བཀའ་ཕྱིར་ཕེབས་བྱུང་མཚམས་ Please report this matter to the superior and when you get an answer from above.

བཀའ་འཕྲིན་ (gəndrin) a letter (h.); vi.—ཕེབས་ to receive a letter ༡རྫོང་དཔོན་ནས་ང་ལ་བཀའ་འཕྲིན་ཕེབས་བྱུང་ I received a letter from the District Commissioner.

བཀའ་བབ་ (gā pəp) sm. བཀའ་བབས་.

བཀའ་བབས་ (gā pəp) va. to receive an order.

བཀའ་བབས་ཐྱི་པོ་ (gāpəb jīmin) shung. a strict/ severe order ༡བཀའ་བབ་ཐྱི་པོ་འདི་རིགས་སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ཞིག་རེད་ Severe orders like this have never been issued before.

བཀའ་བབས་སྤྱི་སྨིན་ (gāpəb jīmin) shung. receiving an order/ request/ response ༡གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་བབས་སྤྱི་སྨིན་བྱུང་ I received an order from (my) superiors. ༡གུས་པའི་ཞུ་དོན་སྐོར་བཀའ་བབས་སྤྱི་སྨིན་བཀའ་དྲིན་གྱི་དཔལ་དུ་ཆེ་ I thank you very much for responding to my request.

བཀའ་བམ་ (gābam) 1. shung. written order issued by a king or emperor. 2. scriptures, religious texts.

བཀའ་བྱང་ (gājaŋ) a board on which an order is written.

བཀའ་བྱང་འགོ་དཔོན་ (gājaŋ gobön) the official who carried the board on which an order is written.

བཀའ་བྲིས་ (gādriì) shung. a written order ༡བླ་དཔོན་གོང་མའི་བཀའ་བྲིས་དགོངས་དོན་ According to the written order from the superiors.

བཀའ་བློ་ (gālo) shung. consulting, deliberating, talking over.

བཀའ་བློན་ (gālön) shung. a Council/ Minister in tt. (one of the heads of the བཀའ་ཤག་) ༡བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ Council Minister Ngabö.

བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་ (gālön trībə) shung. the senior Council Minister.

བཀའ་བློན་གྱི་གཟིམ་འགག་ (gālöngi simgaà) aide to a Kashag minister.

བཀའ་བློན་བླ་མ་ (gālön lāma) shung. the Council Minister who is a monk official.

བཀའ་བློན་ཤག་ (gālön shāà) shung. the name of the Council of Ministers begun in the time of the 5th Dalai Lama.

བཀའ་དབང་ (gāwaŋ) 1. minister ༡རྒྱལ་པོས་བཀའ་དབང་ལ་བཀའ་བསྒོས་པ་ The king ordered the minister. 2. religious initiation ༡བླ་མས་བཀའ་དབང་གནང་བ་ The lama gave an initiation.

བཀའ་འབངས་ (gāmbaŋ) shung. subjects (of a ruler) ༡བཀའ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ལ་འགོད་པ་ To bring peace and prosperity to all subjects.

བཀའ་འབངས་མི་སེར་ (gāmbaŋ misee) shung. sm. བཀའ་འབངས་.

བཀའ་འབབ་ (gā bab) shung. sm. བཀའ་འབེབས་.

བཀའ་འབབ་སྦྱི་སྦྱིན་ (gāmbab jīmin) shung. sm. བཀའ་བབས་སྦྱི་སྦྱིན་.

བཀའ་འབབ་རིང་ལུགས་ (gāmbəb rinluù) shung. sm. བཀའ་འབེབས་རིང་ལུགས་.

བཀའ་འབེབས་ (gā beb) see བཀའ, 1.

བཀའ་འབེབས་རིང་ལུགས་ (gāmbeb rinluù) authoritarianism, commandism.

བཀའ་འབྲེལ་ (gāndree) shung. in accordance with an order, in connection with an order ¶ ང་བཀའ་འབྲེལ་ལྡི་ལི་ར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ In accordance with the order I had to go to Delhi.

བཀའ་མ་ (gāma) the actual teachings/ words of the Buddha.

བཀའ་མེད་ (gāmeè) sm. ཀ་མེད་.

བཀའ་མོལ་ (gāmöö) conversation, talking, discussion (h.); va.—གནང་; —ཞུ་; —གསུང་ to converse, to talk, to have a conversation.

བཀའ་མོལ་སྟོན་པོ་ (gāmöö tombo) h. of སྐད་ཆ་སྟོན་པོ་.

བཀའ་གཙང་མ་ (gā dzāŋma) shung. 1. an order that is clear ¶ ད་རེས་ལས་ཀ་བཀོད་སྒྲིག་སྐོར་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ང་ལ་བཀའ་གཙང་མ་གནང་བྱུང་ The boss gave me clear orders this time regarding what work should be done. 2. pure vows.

བཀའ་གཙིགས་ (gādzig) shung. 1. last testament. 2. an oath, a promise. 3. a letter written by a lama/ chief/ official.

བཀའ་བཙན་ (gā dzēn)sm. བཀའ་བཙན་པོ་.

བཀའ་བཙན་པོ་ (gā dzēmbo) shung. a strict/ severe order; va.—གནང་ ¶ འགོ་རིམ་གྱི་མི་དམངས་ཚོ་ལ་བཀའ་བཙན་པོ་ཞི་དྲག་གནང་ཡོད་པ་རེད་ The leaders have issued very strict orders to the people below them.

བཀའ་རྩ་ (gādza) shung. an ordinance/ rule/ edict ¶ ཆུ་ཕག་བཀའ་རྩ་ The ordinance of the Water-Pig Year.

བཀའ་རྩ་སྒྲུགས་འགལ་ (gādza cōŋgεε) shung. violating an ordinance/ rule/ edict ¶ གལ་སྲིད་སྟ་དཔོན་བཀའ་རྩ་སྒྲུགས་འགལ་གྱི་ཚུལ་མིན་བྱ་སྤྱོད་རིགས་སུ་ཐད་ནས་ཞུས་སྲིད་ཆེ་ If there are any immoral activities that violate the order from above.

བཀའ་རྩི་ (gādzi) sm. བཀའ་བརྩི་.

བཀའ་རྩོམ་ (gādzom) composing, writing, authoring (h.); va.—གནང་.

བཀའ་རྩོམ་གཅེས་བཏུས་ (gādzom jēēdüù) sm. བཀའ་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས་.

བཀའ་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས་ (gādzom jēēdüù) an anthology/ selection of articles.

བཀའ་རྩོམ་གནང་མཁན་ (gādzom nānñεn) a composer, an author (h.).

བཀའ་རྩོམ་ཕྱག་བསྒྲར་མ་ (gādzom cāgdarma) handwritten letters or writings.

བཀའ་རྩོལ་ (gādzöl) sm. བཀའ་གནང་.

བཀའ་བརྩད་ (gādzεε) 1. looking or searching for sth. (h.); va.—གནང་ ¶ ཁོང་ལྷ་སར་ཕེབས་འཕྲལ་ཁོང་གི་སྐུ་མཆེད་བཀའ་བརྩད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ After arriving in Lhasa he immediately started looking for his relatives. 2. looking into/ investigating sth. or sb. ¶ ལས་ཁུངས་ནས་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་བཀའ་བརྩད་གནང་གི་འདུག The office is looking into that matter.

བཀའ་བརྩི་ (gādzi) shung. obeying/ heeding an order or command (h.); va. བཀའ་བརྩི་; —གནང་; —ཞུ་ to obey/ heed ¶ གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་བརྩི་ཞུ་དགོས་རེད་ (You) must obey the orders of your superiors.

བཀའ་བརྩི་ཁྲིམས་འཁུར་ (gādzi trīmgur) shung. law-abiding, lawful; va.—གནང་; —ཞུ་.

བཀའ་བསྩལ་ (gā dzεε) p. of བཀའ་སྩོལ་.

བཀའ་ཚ་ནན་ (gā tsānεn) sm. བཀའ་ནན་.

བཀའ་ཚ་པོ་ (gā tsābo) shung. a severe/ harsh order ¶ དཔོན་པོས་བཀའ་ཚ་པོ་གནང་བ་རེད་ The lord gave a severe order.

བཀའ་ཚབ་ (gədzəp) shung. acting Council Minister in tt.

བཀའ་ཚིགས་ (gədzig) sm. བཀའ་གཙིགས་.

བཀའ་ཚོགས་ (gādzɔɔ̀) a letter, a reply, correspondence.

བཀའ་མཚོན་མདའ་མོ་ (gādzog damo) sm. བཀའ་མདའ་.

བཀའ་ཞིབ་ (gəshib) shung. 1. investigating (h.); va.—གནང་ to investigate ¶ ཁྲིམས་དོན་འདི་སྐོར་དེང་སང་བཀའ་ཞིབ་གནང་བཞིན་པ་རེད་ These days the court is investigating this case. 2. an investigation committee.

བཀའ་ཞུ་དམ་འབེབས་ (gəshu tambeb) shung. requesting an official land tenure document from the government; va.—བྱེད་ ¶ སྐེར་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞིས་ཀར་བཀའ་ཞུ་དམ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རེད་ Some aristocrats asked (the government) for land tenure document to confirm their estates.

བཀའ་གཞིས་ (gəshiì) shung. an estate held by a Council Minister as a perk of holding office (in tt.).

བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་ (gəshin drub) va. to fulfill a policy/ order/ decree.

བཀའ་བཞེས་ (gəsheè) sm. ཞལ་བཞེས་.

བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ (gəsheè saŋbo) shung. to receive a positive answer/ acknowledgement ¶ ད་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་འཐུས་ཡོང་འགྲོ་ཞིས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ We have received a positive acknowledgement that (this child) can be recognized as the reincarnation of the Dalai Lama.

བཀའ་བཞེས་བཟང་ཐོབ་ (gəsheè saŋdob) sm. བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་.

བཀའ་ཟུར་ (gəsur) shung. a former or ex-Kashag (Council) Minister (in tt.).

བཀའ་བཟང་འགོ་མཆན་རིན་པོ་ཆེ་ (gāsaŋ gocεn rimboce) shung. sm. འགོ་མཆན་.

བཀའ་བཟང་སྦྱི་སྦྱིན་ (gāsaŋ jīmin) sm. བཀའ་བབས་སྦྱི་སྦྱིན་.

བཀའ་འོག་ཏུ་བསྡུ་ (gā wəgdu du) va. to put under sb.'s control.

བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག (gəyiì trīmluù cēmbo truù) the six great laws of King Songtsen Gambo.

བཀའ་ཡིག (gəyiì) shung. a written order or command usu. issued by the Dalai Lama ¶ ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡིག་གྱི་ཕེབས་དགོངས་དོན་ According to the letter I received from H.H. the Dalai Lama.

བཀའ་ཡིག་རྒྱ་མ་ (gəyiì gyama) shung. a seal-bearing written order/ letter/ command usu. from the Dalai Lama ¶ དཔལ་བཀའ་ཡིག་རྒྱ་མ་གྱི་ཕེབས་དགོངས་དོན་ In accordance with the content of the seal-bearing letter I received from H.H. the Dalai Lama.

བཀའ་ཡིག་གྱི་ཕེབས་ (gəyiì jīpeb) shung. receiving an order/ command/ letter usu. issued by the Dalai Lama ¶ ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡིག་གྱི་ཕེབས་དགོངས་དོན་ In accordance with the order I received from H.H. the Dalai Lama.

བཀའ་ཡིས་བཀོད་ (gəyiì göö) va. to order, to give an order.

བཀའ་ཡུལ་གཉན་པོ་ (gəyüü ñēmbo) 1. easy to anger and quick to punish ¶ དཔོན་པོ་འདི་བཀའ་ཡུལ་གཉན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་གཟབ་གཟབ་བྱ་དགོས་ The lord is easy to anger and quick to punish so you should be careful. 2. risky ¶ གཞུང་དོན་བཀའ་ཡུལ་གཉན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་གཟབ་གཟབ་བྱ་དགོས་ Because this government business is risky you should be careful.

བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ (gəyo kεεjööba) sm. བཀའ་ནོན་.

བཀའ་རམས་པ་ (gā ramba) a type of geshe.

བཀའ་རུག (gərug) shung. colleague in a job/ office/ position.

བཀའ་ལ་འཁྲི་བ་ (gāla tribə) shung. obedience ¶ སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཟུར་པ་སྟོན་མ་ལས་ཐུགས་བསམ་དང་

བཀའ་ལ་འཁྲི་བ་སོགས་གང་ཅི་ནས་སྔལ་སྔམ་མཐོ་བ་དགོས་ཚུལ་ Because Sangye Gyatso was much more obedient, etc. than the former incumbents, (he) deserves more shares.

བཀའ་ལ་ཉན་ (gāla ñen) va. to obey/ heed ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ཕ་མའི་བཀའ་ལ་ཉན་ཅང་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Because that boy obeys his parents he is good at his studies.

བཀའ་ལ་བཏགས་ (gāla dāà) va. to give sb. the authority to issue orders.

བཀའ་ལ་རྫི་ (gāla dzī) sm. བཀའ་ལ་ཉན་.

བཀའ་ལ་བརྫི་ (gāla dzī) sm. བཀའ་ལ་རྫི་.

བཀའ་ལན་ (gālen) 1. an answer, a reply (h.); va.—སྐྱོན་; —གནང་ to reply, to answer ¶ ཕྱག་བྲིས་འདི་ལ་བཀའ་ལན་ལམ་སེང་གནང་རོགས་གནང་ Please reply to this letter at once. 2. a message (h.) ¶ ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་ལན་འབྱོར་མ་བྱུང་ I did not receive your message.

བཀའ་ལན་སྔོན་པོ་ལ་ཞུ་ལན་ལྗང་ཁུ་ (gālen ŋömbola shulen jəŋgu) an inappropriate/ rude response [Lit. a green response to a blue message].

བཀའ་ལན་ལྷུག་རྗེན་ (gālen lhūgjen) a frank/ open response.

བཀའ་ལམ་རིན་པོ་ཆེ་ (gālam rimboce) shung. sm. ལམ་ཡིག.

བཀའ་ལས་འགོངས་ (gālɛɛ̀ goŋ) va. to disobey an order.

བཀའ་ལུང་ (gəluŋ) 1. prophecy, prediction (h.); va.—གནང་; va.—སྐྱོན་ to prophecize, to make a prophecy ¶ ཆོས་སྐྱོང་གིས་བོད་དོན་སྐོར་བཀའ་ལུང་བསྐྱོན་པ་རེད་ The oracle made a prophecy about Tibet. 2. shung. order/ edict of the emperor ¶ བཀའ་ལུང་གཉན་པོ་རི་གཟར་གྱི་ཐབ་རྡོ་ལྟ་བུར་བྱིན་ལྡོག་ཞུ་ནུས་བྲལ་བ་ Not daring to go against the strict edict that is unstoppable like a boulder rolling down from a mountain.

བཀའ་ལོག (gā lɔg) 1. va. to disobey an order. 2. va. to go against one's oath.

བཀའ་ལོག་གླིང་འགེལ་ (gā lɔ̀ lēŋ gɛɛ) imposing wrong orders/ instructions (refers to the Cultural Revolution).

བཀའ་ལོག་པ་ (gā lɔgba) monks or nuns who have lost their vow of celibacy.

བཀའ་ཤག (gāshaà) shung. the Council of Ministers (Kashag) in the tt.

བཀའ་ཤག་འགག (gāshaà gaà) shung. the secretariat of the Kashag ¶ བཀའ་ཤག་འགག་ཏུ་འབྱོར་ཕྱག་ཞུ་དགོས་ One must inform the Kashag secretariat of one's arrival (back in Lhasa). ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འབྱོར་བསྟུན་ངེས་ལམ་འདི་ཡང་བཀའ་ཤག་འགག་བརྒྱུད་ཕྱིར་འབུལ་ཡོང་བ་བྱེད་ As soon as you arrive in Lhasa, you must return this travel document (that permitted requisition of corvee labor).

བཀའ་ཤག་མགྲོན་གཉེར་ (gāshaà drönñer) shung. the title of the government official who served as aide to the Kashag in tt.

བཀའ་ཤག་འགོ་མཆན་ (gāshaà gocen) shung. a decision or order by the Kashag that is written on the top of a document/ report/ petition that has been submitted to it for its deliberation ¶ བཀའ་ཤག་འགོ་འཆན་གྱི་དགོངས་དོན་ཁལ་དགུ་བཅག་པ་ལག་བྱུང་འབྲུ་རུའི་ཁལ་༡༠༠བྱུང་འདུག In accordance with the order of the Kashag (we) reduced 9 ke and received 100 ke of barley.

བཀའ་ཤག་སྡིང་ཤོད་ (gāshaà dēŋshöö̀) shung. the two subordinate offices in the Kashag—བཀའ་ཤོད་ and བཀའ་སྡིང་. The བཀའ་སྡིང་ office consisted of the བཀའ་མགྲོན་ and བཀའ་དྲུང་ while the བཀའ་ཤོད་ consisted of three secretaries of the 7th rank who were under the བཀའ་དྲུང་.

བཀའ་ཤག་དྲུང་མགྲོན་ཁང་ (gāshaà druŋdrön kāŋ) shung. the office of the Kashag's བཀའ་མགྲོན་ and བཀའ་དྲུང་.

བཀའ་ཤག་མདོ་སྦུག (gāshaà dobuù) shung. the inner office in the Kashag where the Council Ministers stay and outer office where the Kashag's aides stay.

བཀའ་ཤག་དྲུང་ཡིག་ཆུང་བ་ (gāshaà truŋyig cūŋwa) shung. the position of junior secretary in the Kashag.

བཀའ་ཤག་དྲུང་ཡིག་ཆེ་བ་ (gāshaà truŋyig cēwa) shung. the position of senior secretary in the Kashag.

བཀའ་ཤག་ལ་ཞུལ་སྙན་ (gāshaàla pūñen) shung. a report to the Kashag ¶ ད་ལམ་བཀའ་ཤག་ལ་ཞུལ་སྙན་ངེས་འབྱོར་བྱུང་དོན་ As we received in your report to the Kashag.

བཀའ་ཤག་ཤོད་པ་ (gāshaà shōba) the secretaries of the seventh rank who are under the Kashag's བཀའ་དྲུང་ ¶ བཀའ་ཤག་ཤོད་པ་ནས་རྟ་ཁལ་ཐོངས་འཛིན་ཞུས་པ་ We got from the བཀའ་ཤག་ཤོད་ a certificate of authorization for levying corvee taxes.

བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ (gāshaà sīshuŋ) the traditional Tibetan government [Lit. the Kashag government—this term came into prominent use after 1951].

བཀའ་ཤགས་ (gāshaà) shung. a confrontation in court.

བཀའ་ཤེད་ (gāsheè) sm. བཀའ་བཀོད་.

བཀའ་ཤོག (gāshɔɔ̀) shung. 1. an official order/ edict/ document ¶ ད་ལམ་བཀའ་ཤོག་དམ་འབྱར་ངེས་བསྐྱོངས་སོང་དོན་བཞིན་དེ་དོན་ནླང་དོར་ལེ་མེད་དགོས་རྒྱུ་ In accordance with the official order/ edict with an affixed seal that we sent, you should implement it without making mistakes. 2. a written communiqué/ statement/ notice; va.—སྤེལ་ to issue a communiqué/ statement/ notice ¶ ཟུང་འབྲེལ་བཀའ་ཤོག A joint communiqué.

བཀའ་ཤོག་ཐམ་ལྡན་ (gāshɔɔ̀ tāmden) shung. a written order/ edict/ notice that has been affixed with an official seal.

བཀ་ཤོག (gāshɔɔ̀) shung. abbr. of བཀའ་ཤོག.

བཀའ་ཤོད་ (gāshöö̀) abbr. of བཀའ་ཤག་ཤོད་པ་.

བཀའ་སམ་ (gāsam) h. of སམ་ཁྲ་.

བཀའ་སྲུང་ (gāsuŋ) protective deity, guardian deity.

བཀའ་སློབ་ (gālob) advice, teaching (h.); va.—བསྩལ་; —སྩོན་; —གནང་ to give advice, to teach; va.—ཞུ་ to seek/ ask for advice ¶ ངའི་ལས་ཀའི་ཐད་ཁོང་གིས་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད་ He gives me advice about my work. ¶ ལས་ཀ་འདིའི་སྐོར་ཁོང་ལ་བཀའ་སློབ་ཞུས་པ་ཡིན་ I sought advice from him about this job.

བཀའ་སློབ་བསྒྱུར་བསྒྲིགས་ (gālob gyārdrig) edited teachings/ advice.

བཀའ་སློབ་སྤྱི་སྒྲོལ་དང་བསྟུན་ (gālob jīdzöö taŋdün) shung. in accordance with your advice ¶ བཀའ་སློབ་སྤྱི་སྒྲོལ་དང་བསྟུན་ནས་ཞུ་སྒོ་འགྲུས་ཚང་ལེ་མེད་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་ In accordance with your advice, (we) will try our best to accomplish our tasks.

བཀའ་སློབ་འཕྲལ་མྱུར་ཞལ་གསལ་ (gālob trɛ̄ɛñur shɛɛsɛl) shung. asking to give advice as soon as possible ¶ བླ་དཔོན་གོང་རིམ་ནས་བཀའ་སློབ་འཕྲལ་མྱུར་ཞལ་གསལ་སྤྱི་སྒྲོལ་ཡོང་བ་ We request the higher authorities to advise us as soon as possible.

བཀའ་གསལ་ (gāsɛɛ) an answer, a reply (h.); va.—གནང་ to answer, to reply; vi.—ཕེབས་ to receive an answer/ reply; va.—ཡོང་བ་ཞུ་; —གནང་རོགས་གནང་ to request an answer/ reply ¶ སྙན་ཞུ་འདིའི་སྐོར་དཔལ་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་གསལ་ཕེབས་མ་བྱུང་ The higher authorities have not replied to the petition.

བཀའ་གསུང་ (gāsuŋ) an order (h.).

བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ (gāsuŋ jīdrub) putting into practice or complying with whatever is ordered from above; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ སློབ་གྲྭ་བ་ཚོས་དགེ་རྒན་གྱི་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The students are complying with whatever the teacher orders.

བཀའ་གསུང་དང་ལེན་ (gəsuŋ taŋlen) sm. བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་.

བཀའ་གསེད་ (gāseè) shung. advice and explanation ¶ འཁྱིད་རྩོལ་གནམ་འཆར་མི་འབྱུང་བའི་བཀའ་གསེད་ཇི་སྙེད་རིམ་ཕེབས་བྱུང་བར་ In order not to have the dispute get exposed, (we) received advice many times.

བཀའ་བསླད་མ་ (gā lɛ̀ɛma) false teachings of the Buddha.

བཀའི་ང་བོ་ཆེ་ (gɛ̄ɛ ŋāwoce) shung. a grand/ illustrious/ great order ¶ བཀའི་ང་བོ་ཆེ་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ The illustrious order was declared all over the country. [Lit. an order (like) a large drum].

བཀའི་ཚོད་པན་ (gɛ̄ɛ jö̀öbɛn) shung. བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་.

བཀའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ (gɛ̄ɛ je̱èsu dra̱ŋ) shung. to follow/ obey a superior's command ¶ བླ་དཔོན་གོང་མའི་བཀའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགན་བབ་ཞུ་སྒོ་ཡི་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ (I) will follow the order of the higher authorities and accomplish my task.

བཀའི་མདུན་བློན་ (gɛ̄ɛ dü̱nlön) shung. top minister(s) ¶ བཀའི་མདུན་བློན་རྣམས་ནས་ཆབ་འབངས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ལ་བགྲོས་པ་ The ministers discussed the matter regarding the prosperity of the people. [Lit. a minister who sits at the side of the king].

བཀའི་གྲིང་བློན་ (gɛ̄ɛ driŋlön) shung. minister.

བཀའི་ཕྱིང་སང་ (gɛ̄ɛ ciŋsaŋ) shung. ch.tib. minister ¶ བཀའི་ཕྱིང་སང་རྣམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་ཆེན་ལ་ཞིབ་པར་བགྲོས་ནས་རྒྱལ་པོར་སྙན་སེང་ཞུས་ The ministers discussed the political matters thoroughly and reported to the king.

བཀའི་འཁྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ (gɛ̄ɛ trinlɛègi dzōwo) shung. the ministers (of the Emperor) ¶ གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་བཀའི་འཁྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ The ministers of the great Emperor.

བཀའི་དབྱིངས་ས་ (gɛ̄ɛ yiŋsa) sm. བཀའི་ཕྱིང་སང་.

བཀའི་ལུས་ (gɛ̄ɛ lüü) the main texts of the Buddhist teachings.

བཀར་ (gār) 1. p. of དཀར་. 2. va. to corner, to question forcefully ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཉེས་ཅན་དེ་བཀར་བ་རེད་ The court questioned the criminal forcefully. ¶ ཁྱི་རྫིག་ཁུག་ལ་བཀར་ན་ཁ་ལོག་རྒྱག If you corner a dog, it will turn on you. ¶ གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱིས་སྲིད་འཛིན་ལ་གསང་བའི་ཡིག་ཆའི་སྐོར་དྲི་བཏོན་ནས་བཀར་བ་རེད་ The reporter cornered the president through questions about the secret document.

བཀར་སྐྱིན་ (gārgyin) shung. things used to reimburse/ replace items taken from storage or from a storehouse; va.—འཛུག to replenish/ replace sth. taken from a storehouse ¶ བཀར་ཁང་དུ་བཀར་སྐྱིན་འབྲུ་ཁལ་༡༠༠ འཛུག་པ་རེད་ (They) replaced 100 khal of grain in the storeroom.

བཀར་ཁང་ (gārgaŋ) shung. storeroom, storehouse, warehouse, granary ¶ གཞུང་འབབ་རྣམས་འབྲུ་དངུལ་བཀར་འཛུག་པ་ནམ་ཕེབས་ལ་ཤེལ་དཀར་བཀར་ཁང་རང་དུ་སྐྱེལ་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་ Whenever the officials in charge of storing grain come, we will transport and pay the grain and money to the Shelkar storehouse.

བཀར་རྒྱ་ (gārgya) shung. a seal used to secure a storehouse/ granary so that it can not be opened without authorization; va.—རྒྱག; —ཕབ་ to seal a granary in this way.

བཀར་རྒྱ་བ་ (gārgyawa) shung. the keeper/ overseer of a storehouse or granary.

བཀར་དངུལ་ (gārŋüü) shung. silver or coins that are stored in a storehouse.

བཀར་བཙུག (gārjuù) p. of བཀར་འཛུག.

བཀར་བཙུག་རྒྱུ་ཆས་ (gārjuù gyu̱jɛɛ̀) goods/ property kept in a storehouse.

བཀར་བཙུག་རྒྱུ་ནོར་ (gārjuù gyu̱nor) sm. བཀར་བཙུག་རྒྱུ་ཆས་.

བཀར་འཛུག (gāŋjuù) storing sth. in a storehouse/ warehouse; va. བཀར་འཛུག; —རྒྱག; —བྱེད་ ¶ འདི་ལོ་ལོ་ཐོག་ལེགས་བྱུང་ཙང་འབྲུ་རིགས་འབོར་ཆེན་བཀར་འཛུག་བརྒྱབ་པ་རེད་ The harvest was good this year (so) they stored a large amount of grain in the storeroom.

བཀར་འཇོག (gānjɔ̀ɔ) putting/ leaving sth. aside, putting sth. into storage; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་གྲྭ་བ་བསྐོར་ཕྱིན་པའི་སློབ་ཕྲུག་དེའི་ཅ་ལག་རྣམས་བཀར་འཇོག་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ The student who went on vacation has left his things in storage.

བཀར་བདག་ས་ (gārdaà) 1. cornering sb. when questioning/ interrogating; va.—གཏོང་. 2. keeping in mind, not forgetting 3. subduing spirits and transforming them into protective deities.

བཀར་སྡིང་ (gārdeŋ) shung. from the grain kept in storage, from the storehouse ¶ སོ་ནམ་བཅུ་ཐོབ་བཀར་སྡིང་ནས་ From the grain stored through the 10% tax collected by the agriculture department.

བཀར་ཐམ་ (gārdam) shung. the seal placed on the door of a storehouse/ storeroom.

བཀར་ཐམ་འབྱར་མ་ (gārtam ja̱rma) shung. the seal of a storehouse/ storeroom ¶ ཞལ་བཤུས་བཀར་ཐམ་འབྱར་མ་སྣ་རྩེ་བཙུ་བརྒྱུད་ཡིག་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ A copy with the seal of the storeroom affixed was kept with the documents of Nangkartse District.

བཀར་འབོ་ཐམ་འབྱར་ (gāmbo ta̱mjar) shung. an official grain measuring container (affixed with a seal) that was equal to one khal (kept in granaries).

བཀར་འབྲུ་ (gāndru) shung. stored grain, reserve grain.

བཀར་འབྲུ་འདོན་སྤྲོད་དོ་དམ་ (gāndru tö̱ndröö to̱dam) shung. the person in charge of delivering stored/ reserve grain.

བཀར་རྩིས་ (gərrdzii̤) shung. 1. the list of items taken in and released from a storehouse. 2. an accounting of items in a granary/ storehouse; va.—རྒྱག ¶ བཀར་ཁང་རྣམས་བཀར་རྩིས་གཞིར་བཟུང་རྫོང་གསར་རྙིང་དབར་རྩིས་སྤྲོད་འགན་གཙང་དགོས་རྒྱུ་ The storerooms should be handed over by the incumbent Dzongpon in accordance with the accounts of the storeroom.

བཀར་མཛོད་ (gāndzöö) sm. བཀར་ཁང་.

བཀར་བཟོ་འདོན་ (gārso dö̱n) va. to make oneself look/ appear good ¶ ཕོ་གསར་དེ་བཀར་བཟོ་བཏོན་ནས་སླེབས་བྱུང་ The young person made himself look good and came.

བཀར་བཟོ་དོད་པོ་ (gārso tö̱öbo) sm. དཀར་བཟོ་དོད་པོ་.

བཀར་ཡོང་ (gāryoŋ) shung. grain collection/ storage and revenue collection/ collectors ¶ རྫོང་རྩིས་གཞིས་རྩིས་བཀར་ཡོང་གི་རྩིས་སོགས་ནས་སྒོན་པའི་ར་འཕྲོད་ཆད་རིགས་བླ་ཕྱག་ཏུ་སྐྱེལ་རྒྱུ་ The deficits from the accounts of the districts, estates, storehouses and the revenue collectors should be paid to the Lachag Treasury.

བཀལ་ (gɛ̄ɛ) 1. p. of འགེལ་. 2. p. and f. of འཁལ་/ འཁེལ་.

བཀལ་ཐགས་ (gɛ̄ɛdaà) abbr. spinning and weaving.

བཀས་ (gɛ̄ɛ̀) 1. sm. བཀའ་ཡིས་. 2. p. of འགས་.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzin) feudal ¶ བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ The feudal serf system.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཁྱད་དབང་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi kyɛ̄waŋ) feudal privilege, feudal special rights.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་མངའ་བདག (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi ŋādaà) feudal lord.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་མངའ་གཞིས་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi ŋāshii̤) feudal estate.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བཅད་བཟུང་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi jɛ̄ɛsuŋ) feudal separatism.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi jidzoò) feudal society.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དམག་དཔོན་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi māgbön) feudal warlord.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྨོངས་དད་ (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi mōŋdeè) feudal superstition.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བདག (gɛ̄ɛ̀göö gyü̱ndzingi shi̱ŋdaà) feudal landlord.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བྲན་བདག་པོ་ (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzingi shi̲ŋdrɛn da̲go) feudal serf owner.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzingi shi̲ŋdrɛn la̲mluù) the system of feudal serfdom.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རིམ་ཡོད་ལམ་ལུགས་ (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzingi ri̲myüù la̲mluù) the system of feudal classes/ strata.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བཤུ་གཞོག (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzingi shūshoȍ) feudal exploitation.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ཕྱེད་ཙམ་ (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzin cēèdzam) semifeudal.

བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་རིང་ལུགས་ (gɛ̃ɛ̀göȍ gyü̲ndzin ri̲ŋluù) feudalism.

བཀས་སྐུལ་ (gɛ̃ɛ̀ gũũ) va. to give an order (by a superior).

བཀས་བསྒོ་ (gɛ̃ɛ̀ gō) va. to appoint by order of the king/ ruler/ chief.

བཀས་མངགས་ (gɛ̃ɛ̀ŋaà) shung. ordering sth. or sb. (to be sent) ¶ གོང་མའི་བཀས་མངགས་པའི་ཨམ་བན་བོད་དུ་འབྱོར་ The Amban who was ordered by the Emperor has arrived in Tibet.

བཀས་མངགས་པའི་ཨམ་བན་ (gɛ̃ɛ̀ŋagbe āmban) shung. an imperial commissioner, a commissioner ordered somewhere (by the Emperor) of China.

བཀས་གཅོད་ (gɛ̃ɛ̀ jöȍ) 1. va. to decide by a superior's order/ command. 2. to decide by law.

བཀས་བཅད་ (gɛ̃ɛ̀ jɛ̃ɛ̀) p. of བཀས་གཅོད་.

བཀས་མ་བཟོ་གསུམ་ (gɛ̃ɛ̀ ma̲ so̲sum) abbr. the three: feudalism, capitalism, and revisionism.

བཀས་གསར་གཅོད་ (gɛ̃ɛ̀sar jöȍ) sm. བཀས་གཅོད་.

བཀུ་: p. **བཀུས་**; f. **བཀུ་**; imp. **བཀུས་** (gū) va. to brew/ boil a long time to concentrate or to extract the juice or essence of sth. ¶ སྤོ་སྨན་མ་བཏང་གོང་ཡུན་རིང་བཀུ་དགོས་པ་རེད་ Before using the herbal medicine, one has to brew it a long time.

བཀུག (gūù) 1. p. of འགུགས་. 2. sm. གདངས་.

བཀུམས་ (gūm) p. of འགུམས་.

བཀུམས་ཕྱག (gūmjaà) prostration done by bending at waist rather than by stretching on the ground.

བཀུར་ (gūr) va. to show respect/ esteem/ honor ¶ ཁོང་གིས་བླ་མ་གོང་དུ་བཀུར་བ་རེད་ He respected lamas.

བཀུར་སྐྱོང་ (gūrgyoŋ) shung. respecting and governing ¶ དཔོན་འབངས་བཀུར་སྐྱོང་སོགས་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་མ་འཆོལ་བ་ For the lord to govern/ administer and the subject to obey and respect the lord and with respect to both religious and secular affairs (both parties) should do the right thing.

བཀུར་སྟི་ (gūrdi) respect, esteem, honor; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to respect, to pay homage, to show esteem.

བཀུར་འདེབས་ (gūr de̲b) va. to slander, to malign.

བཀུར་བའི་ཆོ་ལོ་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ (gūrwe cōlo ja̲sa tāmga) shung. a title and seal given out of respect or honor for sb. (as a king, etc.).

བཀུར་ཚིག (gūrdzii) words of respect/ honor/ reverence; praise.

བཀུར་བསྟོད་ (gūrsöȍ) respecting and praising; va.—བྱེད་ ¶ ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་བཀུར་བསྟོད་བྱེད་དགོས་ One should respect and praise intellectuals.

བཀུརའི་ (gūrwɛ) shung. abbr. of བཀུར་བའི་.

བཀུར་འོས་ (gūrwüü) worthy of respect or esteem, honored ¶ བཀུར་འོས་ཀྱི་གཉེན་བཤེས་ Esteemed relatives.

བཀུས་ (gūù) p. and imp. of བཀུ་.

བཀོག (gɔ̃ɔ̀) 1. va. to rip out, to pluck out/ uproot/ root out/ detach from ¶ ཡིག་བསྒྲགས་རྩིག་པ་ནས་བཀོག་སྟེ་བཀའ་ཤག་ལ་སྤྲད་སོང་ (They) ripped the poster from the wall and gave it to the Kashag. 2. p. of འགོག.

བཀོང་ (gōŋ) 1. va. to frighten/ scare ¶ བཙན་འཛུལ་པ་བཀོང་སྟེ་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ (They) scared the invaders who had to withdraw. 2. sm.* སྐོང་.

བཀོད་ (göȍ) 1. p. of འགོད་. 2. va. to create, to bring about, to cause ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེས་མི་སེར་བདེ་ལ་བཀོད་པ་རེད་ The new policy brought happiness to the subjects.

བཀོད་ཁྱབ་ (göȍgyəp) shung. spreading/ giving/ distributing a command or order or instruction; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —སྤེལ་ to give or distribute a command/ order/ direction/ instruction ¶ མི་སེར་ལ་བཀོད་ཁྱབ་གསལ་པོ་བྱེད་དགོས་ One must give orders clearly to the subjects. ¶ རྩ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་རྣམས་ས་གནས་སྤྱི་དམངས་མི་སེར་རྣམས་ལ་བཀོད་ཁྱབ་འཁྱུས་ནན་དགོས་རྒྱུ་ In accordance with the contents of the proclamation, you should give clear orders to the subjects.

བཀོད་ཁྱབ་པ་ (göȍgyəbə) director, commander (the one who does བཀོད་ཁྱབ་).

བཀོད་རྒྱ་ (göȍgya) a written order/ command; va.—གཏོང་.

བཀོད་སྒྲིག (göȍdrii) deploying, disposing; organizing, arranging, planning, adjusting; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོས་ཡང་དག་བཀོད་སྒྲིག་འོག Under the perfect organization of the party. ¶ སྐུ་མཐུད་དགོན་པར་སྡོད་མཁན་གྲྭ་པ་སུམ་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ལ་འཚོ་བ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་མ་ཟད་ Not only did (they) organize the livelihood for 312 monks who wished to remain living in the monastery.

བཀོད་སྒྲིག་པ་ (göȍdrigbə) an organizer, a planner.

བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་ (göȍdrig ce̲daŋ) sm. བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཚུལ་.

བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཚུལ་ (göȍdrig ce̲dzüü) manner or method of arranging/ planning.

བཀོད་མངགས་ (göȍŋaà) organizing, arranging; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་པས་བྱེད་པ་གུང་གསེང་དུ་མ་འགྲོ་གོང་གཞམ་འོག་ལ་ལས་དོན་བཀོད་མངགས་ཡག་པོ་བྱས་སོང་ Before the leader went on vacation, he organized the work tasks for his subordinates well.

བཀོད་མངགས་འཛུགས་སྒྲིག (göȍŋaà dzu̲gdrii) organizing, deploying, disposing, arranging, adjusting and establishing; va.—བྱེད་ ¶ ལས་འགུལ་བཀོད་མངགས་འཛུགས་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་ Concerning the organizing and establishing of a political campaign.

བཀོད་བཅོས་ (göȍjöȍ) giving guidance, directing and rearranging, reorganizing.

བཀོད་འཆུན་ (göȍjün) sb. whose order others will obey ¶ བཀོད་འཆུན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཅིག་དགོས་ (We) need a leader that others will obey.

བཀོད་ཇུས་ (güùjüü) direction, guidance, supervision; va.—གཏོང་ ¶ ལས་དོན་གྱིས་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་ཇུས་གཏོང་གི་འདུག The foreman is supervising the farmers.

བཀོད་འཇོག (gõnjɔ̀ɔ) placement, deploying, assigning, arranging and organizing ¶ ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་འདྲ་མིན་བཀོད་འཇོག་བྱས་པ་རེད་ All the cadre were assigned different tasks.

བཀོད་དོག་དོག (göȍ dōgdoȍ) clean and neat, clean and orderly ¶ ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་གྱོན་ཆས་བཀོད་དོག་དོག་གཡོགས་བཞག The children were dressed cleanly and neatly. ¶ ནང་གི་ཨ་མས་ཁང་པ་བཀོད་དོག་དོག་བཟོས་བཞག The mother of the house made the house clean and orderly.

བཀོད་གཏོང་ (göȍ dōŋ) abbr. of བཀོད་པ་གཏོང་.

བཀོད་གཏོང་པ་ (gōdoŋwa) a person who gives directions/ instructions.

བཀོད་སྟོན་ (göȍdõn) supervising, directing, instructing; va.—བྱེད་ ¶ ལས་གྲྭ་དཔྱད་ཆེན་གྱི་བཀོད་སྟོན་འོག་ལས་ཀ་བྱེད་པ་ Working under the supervision and direction of the engineer.

བཀོད་འཐབ་པ་ (gõndabba) abbr. of commander and common soldier.

བཀོད་འདོམས་ (gõndom) command, direction, order; va.—བྱེད་ ¶ བཀོད་འདོམས་ལ་ཉན་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (I am) obeying orders.

བཀོད་འདོམས་ཁང་ (gõndomgaŋ) headquarters,

commander's office, command post.

བཀོད་འདོམས་ཆེ་གྲས་ (gõndom cēdrɛɛ̀) high level administrators/ commanders.

བཀོད་འདོམས་པ་ (gõndomba) commander, administrator, person in charge.

བཀོད་འདོམས་ཕུའུ་ (gõndombu.) tib.ch. sm. བཀོད་འདོམས་ཁང་.

བཀོད་འདོམས་དབྱུག་པ་ (gõndom yūgbə) 1. staff indicating authority. 2. baton used by commanding officers.

བཀོད་འདོམས་དམག་གྲུ་ (gõndom məgdru) naval commander's ship, fleet command ship.

བཀོད་འདོམས་དམག་དཔོན་ (gõdom māgbön) commanding officer, commander.

བཀོད་འདོམས་རིམ་པ་སོང་བ་ (gõndom rimba sõŋwa) shung. a series of commands/ orders that were given before and after ¶ ལས་ཁངས་འདི་ནས་བཀོད་འདོམས་རིམ་པ་སོང་བར་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་བྱེད་པ་ (They) did not adhere to the series of orders given by this office.

བཀོད་ལྡན་ (gõndɛn) 1. the 11th month in the Tibetan calendar. 2. the constellation Sagittarius.

བཀོད་པ་ (gõba) 1. instruction, direction, order, command; va.—ཤོད་; —གཏོང་; —འདོན་ to instruct, to direct, to order ¶ ཁོས་དམག་མིར་བཀོད་པ་བཏང་བ་རེད་ He instructed the soldiers. 2. va.—ཤོད་ to be punished/ scolded/ rebuked ¶ བཀའ་ལ་མ་ཉན་ན་བཀོད་པ་ཤོད་དགོས་ཐུབ་ཡོང་ང་ If (one) doesn't obey the order then (one) may be punished. 3. vi.—འགྲོ་ to have an order obeyed ¶ དེང་སང་སློབ་གྲྭ་བ་ཚོར་དགེ་རྒན་གྱི་བཀོད་པ་འགྲོ་གི་མི་འདུག These days the teachers don't have their orders obeyed by the students. 4. design, plan; va.—གཏོང་ to design, to make a plan ¶ ཁང་པ་འདི་བཀོད་པ་ཡག་པོ་འདུག The design of this house is good.

བཀོད་པ་འགྲོ་པོ་ (gõba drobo) obedient ¶ བོད་ཀྱི་མི་སེར་བཀོད་པ་འགྲོ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The citizens of Tibet are obedient.

བཀོད་པ་ཐོན་པོ་ (gõba tõmbo) well-designed, well-planned (usu. for buildings and houses).

བཀོད་པ་མཐུན་པོ་ (gõba tümbo) sm. བཀོད་པ་ཐོན་པོ་.

བཀོད་པ་དོད་པོ་ (gõba dobo) sm. བཀོད་ལེགས་.

བཀོད་པ་གཙང་མ་ (gõba dzāŋma) sm. བཀོད་པ་ཐོན་པོ་.

བཀོད་པ་མཛེས་པོ་ (gõba dzebo) well-designed decorated/ furnished/ arranged house ¶ ཁང་པ་འདིའི་འཛིན་ཆས་བཀོད་པ་མཛེས་པོ་འདུག The furniture in this house is well arranged.

བཀོད་པས་འཆུན་ (gõõbɛ cün) va. to obey or listen to orders/ instructions ¶ ཕ་མའི་བཀོད་པས་འཆུན་གྱི་མེད་པ་རེད་ (The child) doesn't listen to his parents.

བཀོད་བྱུས་ (gũũjüü) sm. བཀོད་ཇུས་.

བཀོད་འབྲེལ་ (gõndree) shung. an order, a command ¶ ས་གནས་རྫོང་གི་བཀོད་འབྲེལ་ཁྲལ་རིགས་སྒྲུབ་རྒྱུགས་ཞུ་སློ་ལེ་མེད་དགོས་རྒྱུ་ In accordance with the order of the District commissioner, you should do/ pay the corvee taxes without delay.

བཀོད་མ་ (gõõma) a spring/ water that shoots up ¶ བཀོད་མའི་ཆུ་ Spring water.

བཀོད་གཙང་ (gõõdzaŋ) abbr. བཀོད་པ་གཙང་མ་.

བཀོད་འཛུགས་ (gõndzuù) establishing, founding; va.—བྱེད་ ¶ ཡུལ་དམག་ནི་རྫོང་ནས་ཐད་ཀར་བཀོད་འཛུགས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ The militia was directly established by the district.

བཀོད་ཡིག (gõyiì) shung. an order written in a letter (or sent in a letter) ¶ གོང་རིམ་གྱི་བཀོད་ཡིག་འབྱོར་མ་ཐག As soon as they received the letter containing their superior's order.

བཀོད་ལུགས་ (gũùluù) the manner or method of arranging/ planning/ ordering/ designing.

བཀོད་ལུང་ (gõõluŋ) shung. orders and instructions ¶ གཡོག་བསྟན་འཛིན་ནས་ངོ་མའི་བཀོད་ལུང་དང་མ་འབྲེལ་བར་དགའ་མིན་རང་མཚམས་རྟ་ལྕག་འཕར་གཏོང་བགྱིས་པར་ཉེས་པ་སྲང་༣་སྐྱབས་ Servant Tenzin shall be fined 3 srangs for whipping people on his own without orders and instructions from his master.

བཀོད་ལུང་འགྲོ་མིན་རིགས་ (gõõluŋ dromin rig) shung. people who do not observe discipline or obey rules ¶ གལ་སྲིད་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བཀོད་ལུང་འགྲོ་མིན་རིགས་ཡོད་ཚེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙན་པོས་ཆར་གཅོད་རྒྱུ་ If anyone among the masses does not observe the rules they shall be punished according to government law.

བཀོད་ལེགས་ (gõõleg) well-planned, nicely arranged/ designed.

བཀོད་ལེགས་སྤུས་དག (gõõleg bũũdag) well-designed and good in quality.

བཀོད་བཤད་ (gõõ shɛ̄ɛ̀) shung. ordering, instructing ¶ དགེ་བཤད་སྡིག་དཀྱིལ་གྱི་བཀོད་བཤད་བགྱིས་པ་ (He) gave instructions explaining the pros and cons of doing good deeds and bad deeds.

བཀོད་གསལ་ (gõõsɛɛ) according to what is stated or written ¶ གསར་ཤོག་དེའི་ནང་བཀོད་གསལ་ལ་ According to what was stated in the newspaper.

བཀོན་ (gõn) 1. sm. སྐོན་. 2. arc. va. to hate.

བཀོན་བུ་ (gõmbu) a small basket.

བཀོལ་ (gõõ) 1. va. to make someone work ¶ མི་དེ་ཚོ་བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་ཆེད་ For the purpose of making those people work as slaves. 2. va. to set aside, to keep apart ¶ མི་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་ཟུར་དུ་བཀོལ་བ་རེད་ That man was kept apart from the people. 3. p. and f. of འཁོལ་.

བཀོལ་བཀོད་རིག་པ་ (gõõgõõ rigbə) operations research.

བཀོལ་མཁས་འཛོག་ཤེས་ (gõõkɛɛ jɔgsheɛ̀) an efficient person.

བཀོལ་མངག (gõõŋaà) appointing to a position, designating to do a job/ task.

བཀོལ་སྙིགས་ (gõõñiì) waste material, useless/ cast-off things.

བཀོལ་བདེ་ (gõõde) easy to use ¶ བཀོལ་བདེའི་ཡོ་ཆས་ Easy to use utensils.

བཀོལ་བདེ་པོ་ (gõõ debo) sm. བཀོལ་བདེ་.

བཀོལ་སྤྱོད་ (gõõjöò) making sb. or sth. work, using or utilizing sth.; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ འཕྲུལ་འཁོར་འདི་ཚོར་ལག་རྩལ་བ་མེད་ན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ These machines cannot be used unless there are technicians. ¶ ལག་རྩལ་མི་སྣ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཆེད་ For the purpose of utilizing technicians.

བཀོལ་སྤྱོད་དུད་འགྲོ་དང་མཚུངས་པ་ (gõõjöò dündro taŋ tsūŋbə) shung. to be treated/ worked like an animal ¶ ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་དུད་འགྲོ་དང་མཚུངས་པ་ The subjects were treated like animals.

བཀོལ་སྤྱོད་ལག་རྩལ་ (gõõjöò lagdzɛɛ) working/ operating skill.

བཀོལ་སྤྱོད་ལུགས་སྲོལ་ (gõõjöò lugsüü) working/ operating regulations.

བཀོལ་ཕྱུགས་ (gõõjuù) draft animals, beasts of burden.

བཀོལ་བེད་ (gõõbeè) shung. using for work ¶ ས་ཞིང་ཐ་རེངས་སུ་སོང་བ་བཀོལ་བེད་ལེགས་པར་སྤྱོད་དགོས་རྒྱུ་ One should make good use of those fields not being cultivated.

བཀོལ་ཚད་ (gõõdzɛɛ̀) rate of use ¶ ཕྱུགས་རིགས་བཀོལ་ཚད་རན་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་ The rate of use of animals should be moderate/ appropriate.

བཀོལ་ཟོག (gõõsɔɔ̀) sm. བཀོལ་ཕྱུགས་.

བཀྲུག (gyāà) f. of འགྲུགས་.

བཀྲུག་དཀར་ (gyāàgaa) a porcelain serving bowl.

བཀྲུགས་ (gyāà) p. of འགྲུགས་.

བཀྲུལ་བ་ (gyɛ̄ɛwa) meaningless/ idle talk.

བཀྲིག (gyīg) f. of འཁྲིག.

བཀྲིག་ཐག (gyīgdaà) a rope for tying.

བཀྲིག་རྡུང་ (gyīgduŋ) tying and beating; va.—གཏོང་.

བཀྲིགས་ (gyīì) p. of འཁྲིག.

བཀྱེ་ (gyē) f. of འགྱེད་.

བཀྱེ་ཆོག་ཞུ་ (gyējoò shu) shung. va. to ask the Dalai Lama for permission to serve the special fried

cookies at the New Year's Ceremony (by the Lord Chamberlain).

བཀྱི་ལམ་ (gyēlam) shung. a way to send sth.

བཀྱིད་ (gyēè) va. to bend backwards.

བཀྱིས་ (gyēè) p. of འགྱིད་.

བཀྱོན་ (gyōn) 1. h. of གཤེ་. 2. see བཀའ་བཀྱོན་.

བཀྱོན་འདྲི་ (gyūndri) questioning/ interrogating harshly; va.—བྱེད་.

བཀྱོན་འཕེབས་ (gyōnbeb) scolding/ rebuking; va.—བྱེད་.

བཀྲ་ (drā) abbr. of བཀྲ་བ་.

བཀྲ་བ་ (drāwa) multicolored, variegated; beautiful, lovely; bright ¶ལང་ཚོ་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ The beauty of youth. ¶ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ Multicolored.

བཀྲ་ཝལ་ཝལ་ (drā wɛɛwɛ) bright, clear ¶གློག་འོད་བཀྲ་ཝལ་ཝལ་དུ་འཆར་བ་རེད་ The electric light shone brightly.

བཀྲ་མ་ཤིས་ (drā mashii) sm. བཀྲ་མ་ཤིས་པ་.

བཀྲ་མ་ཤིས་པ་ (drā mashiiba) unfortunate, unlucky, bad luck.

བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་ (drāla shiibə) auspicious, lucky ¶བཀྲ་ལ་ཤིས་པའི་ཉིན་མོ་ An auspicious day.

བཀྲ་ལམ་འཆར་ (drālam cār) vi. to shine brightly.

བཀྲ་ལམ་མེ་ (drā lamme) radiant, brilliant, brightly shining.

བཀྲ་ཤིས་ (drəshii) 1. abbr. of བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་. 2. persons' name.

བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྩ་ (drəshiigi dzā) the medicinal herb glossy ganoderma.

བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་ (drəshii kāŋsar) shung. official in Drepung appointed by the traditional Tibetan government to oversee the daily morning tea that the government provided the monks.

བཀྲ་ཤིས་ཁྲ་རིང་ (drəshii trāriŋ) colorful brocade banners hanging from ropes attached to poles that are placed on roofs of houses on special occasions; va.—འགྲེམས་ to display such brocade banners.

བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ (drəshiigyii) a monastery in Amdo.

བཀྲ་ཤིས་དགུ་ཚིགས་ (drəshii gudzii) a type of Tibetan herbal medicine.

བཀྲ་ཤིས་སྒང་ (drəshiigaŋ) a place in Western Tibet.

བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ (drəshii gomaŋ) a monastery in Gansu province.

བཀྲ་ཤིས་སྒོར་མོ་ (drəshii gormo) type of Tibetan fried cookie.

བཀྲ་ཤིས་སྔ་ལྟས་ (drəshii ŋādɛɛ) sign of good luck, a good omen.

བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་ (drəšii chōdzoŋ) a place in Bhutan.

བཀྲ་ཤིས་ཉིས་བརྩགས་ (drəshii ñiidzag) sm.* བཀྲ་ཤིས་ཉིས་བརྩེགས་.

བཀྲ་ཤིས་ཉིས་བརྩེགས་ (drəshii ñiidzeg) double good luck.

བཀྲ་ཤིས་གཏམ་བཟང་ (drəshii dāmsaŋ) good news.

བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ (drəshii dāggyɛɛ) the eight auspicious Buddhist symbols.

བཀྲ་ཤིས་ཐེམ་པ་ཡར་འཛེགས་ (drəshii tēmba yardzeg) shung. rapidly advancing in one's career, achieving success after success.

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ (drəshii deleè) 1. congratulations, greetings; va.—ཞུ་ to congratulate, to give one's best wishes ¶བསོད་ནམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ (I) will congratulate Sonam. 2. an expression of greetings.

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ (drəshii deleè phūnsum tsɔɔ) a traditional Tibetan New Year's greeting.

བཀྲ་ཤིས་པའི་ལས་དོན་ (drā shiibe lɛɛdön) a happy affair, an occasion for joy; a wedding.

བཀྲ་ཤིས་འཕྲིན་བཟང་ (drəshii trinsaŋ) sm. བཀྲ་ཤིས་གཏམ་བཟང་.

བཀྲ་ཤིས་བླ་མ་ (drəshii lāma) the Panchen Lama.

བཀྲ་ཤིས་མེ་ཏོག (drəshii medog) good luck flower.

བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་ (drəshii dzɛɛgyɛɛ) the eight auspicious things.

བཀྲ་ཤིས་ཟླ་བ་ (drəshii dawa) a month in the Tibetan calendar when there are no added or subtracted days.

བཀྲ་ཤིས་རེ་ཁ་ (drəshii rega) shung. auspicious designs/ signs ¶བཀྲ་ཤིས་རེ་ཁས་བརྩན་པའི་ལྷ་རིས་སྲིད་ན་རིང་བ་སྣན་ཞལ་དུ་ཕུལ་བ་ (They) offered a long ceremonial scarf which was decorated (woven) with auspicious signs.

བཀྲ་ཤིས་ལུགས་ལེགས་ (drəshii lugleg) auspicious ¶འཁྲུངས་སའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀྲ་ཤིས་ལུགས་ལེགས་བྱུང་སོང་ The marriage ceremony went auspiciously.

བཀྲ་ཤིས་ལེགས་སྐྱེས་ (drəshii leggyeè) a congratulatory present/ gift.

བཀྲ་ཤིས་ལོ་ལེགས་ (drəshii loleg) a year with a bumper harvest.

བཀྲ་ཤིས་ཤོག (drəshii shōò) "may we have good fortune" (used in prayers).

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ (drəshii lhūmbu) Tashilhunpo Monastery in Shigatse (the seat of Panchen Lamas).

བཀྲག (drāà) sm. བཀྲག་མདངས་.

བཀྲག་ཆེན་པོ་ (drāà cēmbo) sm. བཀྲག་མདངས་.

བཀྲག་མདངས་ (drāndaŋ) glittering, brilliant, dazzling, splendid ¶སྐར་མ་རྣམས་དོ་དགོང་བཀྲག་མདངས་ཆེན་པོ་འདུག The stars are very dazzling tonight.

བཀྲག་མདངས་གཟི་བརྗིད་ (drāgdaŋ sijii) sm. བཀྲག་མདངས་.

བཀྲག་མེད་པ་ (drāgmeèba) dull, lackluster; boring, tedious ¶བཀྲག་མེད་པའི་ཕྲ་ཚོམ་ Dull-looking jewelry.

བཀྲག་རྩི་ (drəgdzi) paint, enamel, varnish, lacquer; va.—གཏོང་.

བཀྲག་རྩི་རྗེན་པ་ (drəgdzi jemba) raw lacquer.

བཀྲག་རྩི་དམར་པོ་ (drəgdzi mārbo) red lacquer, red paint.

བཀྲག་རྩི་མཚལ་ཀ་ (drəgdzi tsɛɛga) a bright red lacquer.

བཀྲག་རྩི་ཤིང་ (drəgdzi shiŋ) a tree that is used for making lacquer (tung oil tree).

བཀྲག་རྩིའི་རི་མོ་ (drəgdzii rimo) oil painting.

བཀྲག་རས་ (drāgrɛɛ) oil cloth.

བཀྲག་ཤོག (drāgshɔɔ) oil paper.

བཀྲག་ལྷག་གེ་བ་ (drāg lhāgewa) sm. བཀྲག་ཆེན་པོ་.

བཀྲབ་: p. བཀྲབས་; f. བཀྲབ་; imp. བཀྲོབས་ (drəp) va. to choose, to select ¶སོན་བཟང་བཀྲབས་ཆེད་ In order to select good seed.

བཀྲབས་ (drəp) p. of བཀྲབ་.

བཀྲམ་ (drām) p. of འགྲེམས་.

བཀྲམ་དངོས་ཤེལ་སྒྲོམ་ (drāmŋöö sheèdrön) glass showcase.

བཀྲམ་སྟོན་ (drāmdön) an exhibit, exhibition; va.—བྱེད་.

བཀྲམ་སྟོན་ཁང་ (drāmdönkāŋ) exhibition hall.

བཀྲམ་བཞག་ཁང་ (drāmshakaŋ) sm. བཀྲམ་སྟོན་ཁང་.

བཀྲམས་འཚོང་ (drāmtsoŋ) displaying/ exhibiting for sale.

བཀྲམས་འཚོང་ཚོགས་འདུ་ (drāmtsoŋ tsōndu) meeting where things are exhibited for sale.

བཀྲལ་ (drɛɛ) 1. va. to impose (usu. a corvee tax). 2. p. of འགྲེལ་.

བཀྲས་བདགས་ (trɛɛdaà) a special kind of Chinese brocade originally brought into Tibet by Tashilhunpo.

བཀྲས་བླ་ (drɛɛla) shung. abbr. Tashilhunpo Labrang.

བཀྲས་བླ་ནང་སྒང་ (drɛɛla naŋgaŋ) shung. the main administrative office of the Tashilhunpo Labrang (i.e., the Panchen Lama's government [ནང་མ་སྒང་]).

བཀྲས་ལྷུན་ (drɛɛlhun) shung. abbr. of Tashilhunpo.

བཀྲི་ (drī) sm. འབྲིད་.

བཀྲིན་ (gədrin) abbr. of བཀའ་དྲིན་.

བཀྲིན་ཅན་ (gādrinjɛn) having gratitude ¶ བཀྲིན་ཅན་གྱི་ཡབ་ The father for whom (one) has gratitude.
བཀྲིས་ (drīi) p. of ཀྲི་.
བཀྲིས་ (drāshii) abbr. of བཀྲ་ཤིས་.
བཀྲིས་སྒང་ (drāshii gaŋ) a place in Bhutan.
བཀྲིས་ཆོས་རྫོང་ (drāshii chōdzoŋ) a place in Bhutan.
བཀྲུ་ (drū) f. of འཁྲུད་.
བཀྲུ་འཇམ་ (drūnjam) sm. བཀྲུ་སྨན་.
བཀྲུ་དག (drūdaà) clearing doubts/ suspicions by swearing or making an oath; va. བཀྲུ་དག; —བྱེད་.
བཀྲུ་སྨན་ (drūmɛn) laxative.
བཀྲུ་ཤལ་ (drūshɛɛ) washing and rinsing; va.—བྱེད་.
བཀྲུས་ (drūū) p. of འཁྲུད་.
བཀྲུས་ཀྱིས་མ་དག (drūūgi madaà) real, beyond doubt, indisputable, irrefutable.
བཀྲུས་ཆག (drūūjaà) shung. a tax concession based on a sworn oath that one doesn't have enough grain.
བཀྲུས་འཕྱིད་མ་དག (drūūci madaà) sm. བཀྲུས་ཀྱིས་མ་དག.
བཀྲེན་ (drēn) abbr. of བཀྲེན་པོ་.
བཀྲེན་རྒྱལ་ (drēngyɛɛ) abbr. of བཀྲེན་པོ་.
བཀྲེན་ངབ་ཅན་ (drēnŋəbjɛn) sm. བཀྲེན་ངམ་.
བཀྲེན་ངམ་ (drēnŋam) 1. miserly, stingy, avaricious. 2. poor, destitute.
བཀྲེན་པོ་ (drēmbo) 1. miserly, stingy, avaricious ¶ ཁོ་ལག་པ་བཀྲེན་པོ་ཞིག་དུག་འདུག He's very stingy. 2. poor, destitute ¶ འཚོ་བ་བཀྲེན་པོ་ཞིག་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are living in a destitute manner (with a poor livelihood).
བཀྲེས་ (drēè) 1. vi. to feel hunger, to be hungry (h.) ¶ ཁོང་གསོལ་གྲོད་བཀྲེས་འདུག He is hungry. 2. hunger.
བཀྲེས་སྐོམ་ (drēègom) hunger and thirst.
བཀྲེས་སྐོམ་ལྟོགས་ཤི་ (drēgom dōgshi) dying of hunger and thirst; vi.— ཐེབས་ to die of hunger and thirst; va.—གཏོང་ to cause to die of hunger and thirst.
བཀྲེས་ང་བ་ (drēèŋawa) hunger.
བཀྲེས་ངབ་ (drēèŋəb) sm. བཀྲེས་ངམ་.
བཀྲེས་ངམ་ (drēèŋəm) greedy, avaricious.
བཀྲེས་ངམ་ཅན་ (drēŋamjɛn) 1. a beggar 2. greedy, avaricious.
བཀྲེས་ཐབ་ (drēŋəb) sm. བཀྲེས་ངམ་.
བཀྲེས་ལྟོགས་ (drēdɔɔ̀) hunger.
བཀྲེས་ལྟོགས་ཅན་ (drēdogjɛn) hungry.
བཀྲེས་སྣང་ (drēnaŋ) sign/ appearance of feeling hungry; va.—བྱེད་ to show signs of feeling hunger/ hungry ¶ དེ་རིང་ཁོང་གསོལ་གྲོད་བཀྲེས་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག Today he is showing signs of feeling hungry.
བཀྲོངས་ (drōŋ) p. of དགྲོང་.
བཀྲོབས་ (drōb) imp. of བཀྲབ་.
བཀྲོལ་ (drōō) p. of འགྲོལ་.
བཀྲོལ་བཤད་ (drōōshɛɛ̀) sm. འགྲེལ་བཤད་.
བཀླག (lāà) f. of ཀློག.
བཀླགས་ (lāà) p. of ཀློག.
བཀླུབས་ (lūb) p. of ཀླུབ་.
ཀ་ (gā) irrigation canal (for fields); va.—འཁྲིད་ to irrigate via a canal.
ཀ་མགོ (gāngo) the start/ upper part of an irrigation canal.
ཀ་འགོ (gāngo) sm. ཀ་མགོ.
ཀ་གཅིག་གི་ཆུ་མིག (gājiggi cūmii) having the same origin [Lit. spring water (coming through) one canal].
ཀ་གཅིས་ཞིང་གཅིས་ (gājeè shiŋjeè) shung. taking care of the irrigation canal and the fields ¶ ཀ་གཅིས་ཞིང་གཅིས་ཀྱིས་ཀ་ལས་ཁྲལ་མི་ཆུ་འཁོར་གྱི་དགེ་བེད་ལ་བརྟེན་གསུམ་གཉིས་སྟེང་ཁྱང་པ་དང་ གསུམ་གཅིག་ཁང་གསར་ས་ནས་ཁྲལ་མི་གོ་བང་གཏོང་རྒྱུ་ In order to take care of the irrigation canal and fields, Tengchangpa will sent two thirds of the irrigation corvee workers and Kangsar will send one third of them.
ཀ་ཆུ་ (gācu) water in an irrigation canal.
ཀ་མཇུག (gəŋjuù) the end/ lower part of an irrigation canal.
ཀ་དེབ་ (gādeb) shung. a book listing the order that fields are to be irrigated ¶ ཀ་དེབ་ནང་གསལ་ཞིང་ཆུ་གཏོང་དགོས་པ་ One must irrigate the fields according to the clear instructions of the irrigation book.
ཀ་འབོལ་ (gāmböö) the first time a field is irrigated.
ཀ་མོ་ཆེ་ (gāmoje) the main irrigation canal.
ཀ་ཙམ་(ཙིང་) (gādzam) shung. in a twinkling.
ཀ་ཞིང་ (gāshiŋ) an irrigated field.
ཀ་རིགས་འདེབས་གློག (gərig debdɔɔ̀) shung. irrigation and plowing ¶ ཀ་རིགས་འདེབས་གློག རྩ་ཆུ་ཤིང་གསུམ་གྱི་དགེ་བེད་འདྲ་སྙོམས་སུ་གཏོང་ཅིང་ The use of water for irrigation and plowing, for grass, and for trees, should be done in a equal manner.
ཀ་ལན་ (gālɛn) the second irrigation on a field.
ཀ་སྲུང་པ་ (gā sūŋba) person who looks after irrigation canals.
ཀང་ (gāŋ) 1. abbr. of ཀང་པ་. 2. a unit for sth. long and cylindrical, e.g., a cigarette, a match, a strand of hair ¶ ཐ་མག་ཀང་གཉིས་ Two cigarettes. 3. main, basic; mainly, basically ¶ ལས་འགན་གྱི་ཀང་དེ་འགོ་འཁྲིད་ལ་འཁྲིས་པ་རེད་ The main responsibility for the work fell on the leaders. ¶ སློབ་གསོ་ཀང་རེད་ Education is the main one. 4. shung. a land unit in tt. for which one full tax unit had to be paid ¶ དམག་ཀང་གཅིག One military ཀང་ (the field from which a soldier has to be provided as a tax). 5. the tightness of a weave ¶ རས་འདི་ཀང་ལག་པོ་མི་འདུག This cloth is not woven tightly.
ཀང་གོར་ (gāŋgɔɔ) bangles worn on the feet.
ཀང་ཀྱོག (gāŋgyɔɔ̀) lame.
ཀང་གྲབ་ (gāndrəb) a foot pedal on a loom.
ཀང་དཀྲིས་ (gəŋdrii) cloth used to wrap feet.
ཀང་བཀུག (gəŋguù) (intentionally) tripping; va.—རྒྱག.
ཀང་བཀྱག (gāŋgyaà) a stepping-stone (e.g., across a stream).
ཀང་སྐུམ་ལག་སྐུམ་ (gāŋgum laggum) pulling in/ drawing back one's hands and feet when hiding.
ཀང་རྐྱང་འདུར་སྒྲུབ་ (gāŋgyaŋ durdrub) shung. calculating land taxes in a manner in which one འདོན་ is taxed at the rate of two ཀང་.
ཀང་སྐས་ (gāŋgɛ̀) a tree "ladder" made by inserting pegs in a tree trunk as steps for climbing.
ཀང་སྐོར་རྒྱག (gāŋgɔɔ gaà) sm. ཀང་གཡུག་རྒྱག.
ཀང་སྐོར་འབྲུ་རྡུང་འཕྲུལ་འཁོར་ (gāŋgɔɔ druduŋ trüügɔɔ) pedal-driven thresher.
ཀང་བརྐྱང་ལག་བརྐྱངས་ (gāŋgyaŋ laggyaŋ) stretching hands and feet sideways; va.—བྱེད་.
ཀང་བསྐྱོད་ (gāŋgyöö) going on foot, walking; va.—བྱེད་.
ཀང་ཁྱུམ་ལག་ཁྱུམ་ (gāŋkum laggum) sm. ཀང་འཁྱུམ་ལག་འཁྱུམ་.
ཀང་ཁོབ་ལག་ཁོབ་ (gāŋkob lagkob) sm. ཀང་ཁོབ་ལག་ཁོབ་.
ཀང་ཁྲ་ (gāŋdra) fork (the eating utensil).
ཀང་ཁྲི་ (gəŋdri) sm. ཀང་སྡིགས་.
ཀང་འཁྱུམ་ལག་འཁྱུམ་ (gāŋkum lagkum) 1. cowardly, overcautious, timid ¶ ཁྱེད་རང་ཀང་འཁྱུམ་ལག་འཁྱུམ་བྱས་ནས་མ་བསྡད་པར་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ You shouldn't be overly cautious. You should go ahead boldly. 2. pulling in/ contracting feet and hands [Lit. shrinking/ contracting of legs, shrinking/ contracting of hands].
ཀང་འཁོབ་ལག་འཁོབ་ (gāŋgob laggob) awkward, clumsy.
ཀང་འཁོར་ (gāŋgɔɔ) bicycle; va.—བཞོན་; —གཏོང་ to ride a bicycle.
ཀང་འཁོར་འཁོར་གསུམ་མ་ (gāŋgɔɔ kōrsum) tricycle.
ཀང་འཁོར་བཞོན་རྩལ་ (gāŋgɔɔ shōndzɛɛ) trick cycling.

ཀང་འཁོར་བཟོ་གྲྭ (gāŋgɔɔ sodra) bicycle factory.
ཀང་འཁྱོག (gāŋgyɔɔ̀) sm. ཀང་ཀྱོག.
ཀང་འཁྱོགས་ (gāŋgyɔɔ̀) sm. ཀང་ཀྱོག.
ཀང་འཁྱོར་ (gāŋgyɔɔ) va. to stamp one's feet.
ཀང་འཁྲབ་ (gāŋdrəb) dancing; va.—བྱེད་.
ཀང་འཁྲབ་ལག་འཁྲབ་ (gāŋdrəb lagdrəb) 1. doing one's utmost ¶ ངས་ཀང་འཁྲབ་ལག་འཁྲབ་བྱས་ལས་ཀ་བཙལ་ཀྱང་རྙག་མ་བྱུང་ I did my utmost to look for work but didn't find any. 2. flailing around in pain; —བྱེད་. 3. jumping/ dancing with joy; —བྱེད་ [Lit. dancing with hands, dancing with legs].
ཀང་འཁྲབ་ལག་གཡོབ་ (gāŋtrəb lagyob) doing too many things at one time [Lit. feet dancing, hand waving].
ཀང་ག་རིལ་ (gāŋgəri) tib.hind. sm. ཀང་སྒ་རི་.
ཀང་གིས་ཡན་ལག་འཁྲིད་ (gāŋgi yenlaà trìì) a guiding principle, a principle that leads and directs other secondary ones.
ཀང་གོས་ (gāŋgöö) 1. trousers, pants. 2. footwear.
ཀང་གྱོག (gāŋgyɔɔ̀) sm. ཀང་ཀྱོག.
ཀང་གྱོལ་པོ་ (gāŋ gyööbo) sm. ཀང་ཀྱོག.
ཀང་གྲ་འགྲིགས་པོ་ (gāŋdra drigbu) marching in formation; va.—བྱེད་ ¶ དམག་མི་རྣམས་ཀང་གྲ་འགྲིགས་པོ་བྱས་ནས་ཐོན་ཕྱིན་པ་རེད་ The soldiers departed marching in formation.
ཀང་གྲངས་ (gāŋdraŋ) shung. the number of ཀང་ (the land unit).
ཀང་གྲུམ་གྱི་ནད་ (gāŋdrumgi nɛ̀ɛ) gout.
ཀང་གླ་ (gāŋla) fee paid to sb. to deliver sth.
ཀང་གླིང་ (gāŋliŋ) "musical" instrument made from human thigh bone (used in religious rites).
ཀང་བགྲོད་ (gāŋdröö) going on foot; va.—བྱེད་ ¶ ལྷ་ས་བར་ཀང་བགྲོད་བྱས་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (I) went to Lhasa on foot.
ཀང་མགོ (gāngo) the area from the ankle to the tip of the toes.
ཀང་མགོའི་རུས་པ་ (gāŋgö rüübə) bone from ankle to the tip of toes.
ཀང་མགྱོགས་ (gāŋgyɔɔ̀) swift, fast, fleet-footed.
ཀང་འགུགས་ (gāŋguù) tripping; va.—རྒྱག.
ཀང་འགྲུལ་ (gāŋdrüü) going/ traveling on foot; va.—རྒྱག.
ཀང་འགྲོ་ (gāŋdro) 1. going on foot/ in person. 2. shung. taking/ delivering things on foot (e.g., a porter, messenger) ¶ ང་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་ཀང་འགྲོའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I do delivering work (by walking) in the office. 3. a corvee tax involving the sending of people for work.
ཀང་འགྲོ་བོགས་སྐྱུར་ (gāŋdro bɔggyur) shung. leasing one's corvee tax obligation by leasing land and the tax obligation.
ཀང་འགྲོ་ལག་འདོན་ (gāŋdro lagdön) shung. 1. two types of taxes: those taxes that involve sending corvee people and animals to work and those that involve sending goods-in-kind or money. 2. helping by going and doing sth. and providing things; va.—བྱེད་ ¶ ཀང་འགྲོ་ལག་འདོན་གཉིས་ཀའི་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད་ (They) helped by going in person and providing things.
ཀང་འགྲོའི་ཁྲལ་འུལ་ (gāŋdrö trɛ̄ɛwüü) shung. sm. ཀང་འགྲོ་, 2.
ཀང་འགྲོས་ (gāŋdröö) 1. sm. ཀང་བགྲོད་. 2. the manner of walking.
ཀང་འགྲོས་ལག་འགྲོས་ (gāŋdröö landröö) going/ crawling on hands and feet.
ཀང་རྒྱན་ (gāŋgyɛn) a foot ornament.
ཀང་རྒྱུ་ (gāŋgyu) sm. ཀང་འགྲུལ་.
ཀང་སྒ་རི་ (gāngari) bicycle.
ཀང་སྒ་རིལ་ (gāngari) sm. ཀང་སྒ་རི་.
ཀང་སྒ་རིའི་ར་ཅོ་ (gāŋgarii rajo) bicycle handlebars.
ཀང་སྒྲ་ (gāŋdra) the sound of footsteps.
ཀང་སྒྲོག་ལག་སྒྲོག (gāŋdrɔɔ̀ lagdrɔɔ̀) sm. ཀང་སྒྲོག་ལག་ལྕགས་.
ཀང་སྒྲོག་ལག་ལྕགས་ (gāŋdrɔɔ̀ lagjaà) leg-irons/ fetters and handcuffs; va.—རྒྱག to put sb. in leg and hand irons/ shackles/ fetters.
ཀང་སྒྲོག་ལག་བསྡམ་ (gāŋdrɔɔ̀ lagdam) sm. ཀང་སྒྲོག་ལག་ལྕགས་.
ཀང་བརྒྱ་པ་ (gāŋgyaba) sm. ཀང་བརྒྱ་མ་.
ཀང་བརྒྱ་མ་ (gāŋgyəma) centipede.
ཀང་བརྒྱ་ལག་བརྒྱ་ (gāŋgya laggya) sm. ཀང་བརྒྱ་མ་.
ཀང་ངར་ (gāŋŋar) shin bone.
ཀང་ངོས་ཀྱི་རུས་པ་ (gāŋŋöögi rüüba) metatarsal bones.
ཀང་དངུལ་ (gəŋüü) share, stock (in a company, enterprise, etc.).
ཀང་དངུལ་འཛིན་ཡིག (gāŋŋüü dzinyiì) share/ stock certificate.
ཀང་དངུལ་འཛིན་ལོར་ (gāŋŋüü dzinlɔr) sm. ཀང་དངུལ་འཛིན་ཡིག.
ཀང་གཅིག་གི་ལྷས་མ་དང་ལག་གཅིག་གི་ཀློག་པ་ (gāŋjiggi lhēma taŋ lāgjiggi dɔgba) sth. impossible to be accomplished by only one side [Lit. a braid with one strand, clapping with one hand].
ཀང་གཅིག་རང་གཅིག (gāŋjig raŋjig) only one piece of sth.
ཀང་ལྕགས་ (gāŋjaà) leg-irons, leg shackles/ fetters; va.—རྒྱག to shackle with leg irons.
ཀང་ལྕགས་ལག་ལྕགས་ (gāŋjaà lagjaà) handcuffs and leg irons, hand and foot shackles; va.—རྒྱག.
ཀང་ཆག་ལག་གྲུམ་ (gāŋcaà lagdrum) broken hands and feet, crippled in hands and feet.
ཀང་ཆག་ལག་བུག (gāŋjaà lagbuù) sm. ཀང་ལྕགས་ལག་གྲུམ་.
ཀང་ཆེན་ (gāŋjen) shung. a large taxpayer family with many fields.
ཀང་འཇབ་ལག་འཇབ་ (gāŋjəb lanjəb) hiding; va.—བྱེད་.
ཀང་འཇོག་པང་ལེབ་ (gāŋjɔɔ̀ bāŋleb) footstool, footrest.
ཀང་རྗེན་ (gāŋjen) barefeet.
ཀང་རྗེན་མ་ (gāānjema) barefeet.
ཀང་རྗེན་སྨན་པ་ (gāŋjen mēmba) sm. ཀང་རྗེན་ཨེམ་ཆི་.
ཀང་རྗེན་ཨེམ་ཆི་ (gāŋjen āmci) barefoot doctor (name used at one time in PRC for people who worked as part-time peasants and part-time health providers).
ཀང་རྗེས་ (gāŋjeè) footprint.
ཀང་རྗེས་ལག་བསུབ་ (gāŋjeè ləgsub) shung. having sth. positive wiped away by a negative act, wiping away one's prior reputation; va.—བྱེད་ [Lit. wiping out a footprint with one's hand].
ཀང་རྗེས་ལག་བསུབས་ (gāŋjeè ləgsub) sm. ཀང་རྗེས་ལག་བསུབ་.
ཀང་ཉ་ (gāŋña) calf (of leg).
ཀང་གཉིས་ (gāŋñìì) person, human being ¶ ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ་ The principal human (epithet of the Buddha). [Lit. two feet].
ཀང་གཉིས་མཆོག (gāŋñìì cɔ̄ɔ̀) the Buddha.
ཀང་གཉིས་ཐིག་སྒྲུད་ (gāŋñìì tīgjɛɛ̀) surveying instrument.
ཀང་གཉིས་མི་བརྒྱ་ (gāŋñìì migya) all of the people.
ཀང་མཉམ་ (gāŋñam) verses that have the same number of words.
ཀང་གདད་ (gāŋdɛɛ̀) on purpose ¶ ཁོང་གིས་ཀང་གདད་བྱས་པ་ཞིག་མ་རེད་ He didn't do it on purpose.
ཀང་རྟགས་རྡོ་གཙུགས་ (gāŋdaà dodzug) 1. setting up markers to delimit a ཀང་ unit of land. 2. demarcating a border/ boundary.
ཀང་རྟེན་ (gāŋden) sm. ཀང་སྟེགས་.
ཀང་རྟེན་རྡོ་ (găŋden do) stepping-stone (in a stream).
ཀང་སྟབས་ (gāŋdəb) sm. གོམ་སྟབས་.
ཀང་སྟེགས་ (gāŋdeg) footstool, footrest ¶ ཀང་སྟེགས་ཤིག་གི་སྟེང་ལ་ལངས་ན་ཐོབ་ཀྱི་འདུག If (I) stand on a footstool (I) reach it.
ཀང་སྡིང་ལུས་བཏེགས་ (gāŋdeŋ lüdeg) self-supporting, standing on one's own feet ¶ ཐོག་མར་ཀང་སྡིང་ལུས་བཏེགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ First of all, (we) have to be able to stand on (our) own two feet [Lit. support one's body on one's feet].

ཀང་སྟོང་ (gāŋdoŋ) getting no result after going to ask sb. a favor.

ཀང་ཐང་ (gāŋdaŋ) on foot.

ཀང་ཐང་འགྲོ་ས་ (gāŋdaŋ drosa) footway.

ཀང་ཐང་བདེ་བགྲོད་ (gāŋdaŋ dedröö) walking leisurely.

ཀང་ཐང་པ་ (gāŋdaŋba) walker, hiker, pedestrian.

ཀང་ཐང་བ་ (gāŋdaŋwa) sm. ཀང་ཐང་པ་.

ཀང་ཐང་མ་ (gāŋdaŋma) walker, hiker, pedestrian.

ཀང་ཐང་མར་འགྲོ་ (gāŋdaŋ maa dro) va. to go on foot.

ཀང་ཐང་ལ་འགྲོ་ (gāŋdaŋla dro) sm. ཀང་ཐང་མར་འགྲོ་.

ཀང་རྡོ་ (gāŋdo) 1. kicking; va.—གཞུ་ to kick ¶ ང་ལ་རྟས་ཀང་རྡོ་བཞུས་བྱུང་ The horse kicked me. 2. shung. a tax list of ཀང.

ཀང་ཐོགས་ལག་ཐོགས་ (gāŋdɔɔ lagdɔɔ) being in the way, being a hindrance.

ཀང་ཐོང་ (gāŋtoŋ) man-drawn plow.

ཀང་མཐིལ་ (gāŋdii) sole of foot.

ཀང་མཐིལ་ཀྱུང་མེད་ (gāŋtii gyōŋmeè) sm. ཀང་པ་སྒོ་ལེབ་.

ཀང་མཐིལ་ལ་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་དུ་ (gāŋdiilə ñimə masharbardu) sth. that is impossible, sth. that will never happen [Lit. until the sun shines on the sole of the foot].

ཀང་འཐེང་ (gāŋdeŋ) sm. ཀང་ཀྱག.

ཀང་འཐེང་ལག་ཀྱོལ་ (gāŋdeŋ lāggyöö) sm. ཀང་ཞ་ལག་འཐེན་.

ཀང་འཐེང་ལག་ཞ་ (gāŋdeŋ lagsha) sm. ཀང་ཞ་ལག་འཐེང་.

ཀང་དུང་ (gāŋduŋ) sm. ཀང་རྡིང་.

ཀང་དུམ་ (gāŋdum) legless, sb. who has lost his leg(s).

ཀང་དུམ་པ་ (gāŋdumba) legless, paraplegic.

ཀང་དུམ་ལག་དུམ་ (gāŋdum lagdum) legless and armless, paraplegic.

ཀང་དྲེན་ (gāŋdren) sm. ཀང་པ་འཐེན་.

ཀང་གདན་ (gāŋdɛn) door mat.

ཀང་གདུང་ (gāŋduŋ) tibia bone.

ཀང་གདུབ་ (gāŋdup) foot bangle/ bracelet.

ཀང་གདོས་ (gāŋdöö) sm. ཀང་ལྷུགས་.

ཀང་བདེ་ (gāŋde) working dexterously/ agilely and diligently; va.—བྱེད་.

ཀང་འདེགས་ (gāŋdeè) sm. ཀང་རྟེན་རྡོ་.

ཀང་འདོན་ (gāŋdön) shung. two kinds of land measurement units: ཀང་ and འདོན་ (one འདོན་ = 2 ཀང་).

ཀང་འདྲེད་ (gāŋdreè) slipping; vi.—ཤོར་ to slip ¶ ང་འཁྱགས་པའི་སྟེང་ཀང་འདྲེད་ཤོར་ནས་རིལ་བྱུང་ (I) slipped on the ice and fell.

ཀང་འདྲེན་ (gāŋdren) sm. ཀང་པ་འཐེན.

ཀང་དུང་ལག་དུང་ (gāŋduŋ lagduŋ) beating with hands and feet; va.—བྱེད་.

ཀང་དུམ་ (gāŋdum) sm. ཀང་དུམ་.

ཀང་དུམ་ལག་དུམ་ (gāŋdum) sm. ཀང་དུམ་ལག་དུམ་.

ཀང་དོག (gāŋdɔɔ) leather sole (of shoe/ boot).

ཀང་བརྡ་ལག་བརྡ་ (gāŋda lagda) signaling with hands and feet, sending a sign with hands and feet; va.—བྱེད་.

ཀང་བརྡབ་ (gāŋ dəb) 1. vi. to bang one's leg against sth. 2. va. to bang/ stomp one's feet on the ground.

ཀང་བརྡབ་ལག་བརྡབ་ (gāŋdab lagdab) stomping one's feet and hands; va.—བྱེད་ ¶ ཀང་བརྡབ་ལག་བརྡབ་བྱེད་བཞིན་པར་གཤེ་གཤེ་བཏང་བ་རེད་ (He) scolded (them) stomping (his) feet and hands (in anger).

ཀང་བརྡབ་ལག་ཕུར་ (gāŋdab lagbur) sm. ཀང་བརྡབ་ལག་བརྡབ་.

ཀང་བརྡེག (gāŋdeè) kicking; va.—གཞུ་ to kick ¶ ཀུན་མ་དེ་བཟུང་ནས་མི་ཚང་མས་ཀང་བརྡེག་བཞུས་པ་རེད་ After they caught the thief, everyone kicked him.

ཀང་ནད་ལ་མགོ་སྨན་ (gāŋnɛɛla gomɛn) doing sth. that isn't useful, doing the wrong or inappropriate thing [Lit. giving head medicine for a sick foot].

ཀང་ནས་མེད་ (gāŋnɛɛ meè) there definitely does not exist, completely/ definitely/ absolutely without ¶ མི་སེར་རྣམས་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ཀང་ནས་མེད་པ་རེད་ The subjects have absolutely no chance for happiness.

ཀང་གནོན་ཐོང་གཤོལ་ (gāŋnön thōŋshöö) sm. ཀང་ཐོང་.

ཀང་གནོན་ཤུར་མདའ་ (gāŋnön shūnda) a type of arrow shot by placing the foot/ feet on the bow.

ཀང་སྣམ་ (gāŋnam) trousers.

ཀང་སྣམ་ཁ་ཐིག (gāŋnam kādii) the string belt that ties pants at the waist.

ཀང་སྣམ་གྱི་འདོམས་ (gāŋnamgi dom) sm. ཀང་སྣམ་ཁ་ཐིག.

ཀང་སྣེ་རྡོ་ཐོགས་ (gāŋne dodɔɔ) unable to achieve one's objective because of an obstacle [Lit. stumble on a piece of rock].

ཀང་བསྣོལ་ (gāŋnöö) crossing one's leg when sitting (considered disrespectful); va.—བྱེད་.

ཀང་པ་ (gāŋba) foot, leg.

ཀང་པ་འཁྱོག (gāŋba kyɔɔ) vi. to limp, to walk with a limp.

ཀང་པ་གུག་གུག (gāŋba guùguù) bowlegged.

ཀང་པ་བགྲད་བགྲད་ (gāŋba drɛɛdrɛɛ) 1. a wide/ squat foot. 2. standing with legs spread apart; va.—བྱེད་.

ཀང་པ་གོད་པ་ (gāŋba gööba) sb. who wanders/ roams around a lot.

ཀང་པ་གཅིག་ལ་ཚེར་མ་བརྒྱ་ (gāŋba jīglə tsērma gya) having many problems/ difficulties [Lit. a hundred thorns in one foot].

ཀང་པ་འཇིམ་བཟོས་ཅན་གྱི་མི་ཆེན་ (gāŋba jimsüüjɛngi mijen) sb. who is big but is not really strong or powerful, a "paper tiger" [Lit. a giant with feet of clay].

ཀང་པ་ཉིས་འཛུགས་ (gāŋba ñiidzug) doing two things at once, laying down roots in two places; va.—བྱེད་ ¶ བུ་མོ་དེས་ས་གནས་མི་འདྲ་གཉིས་ལ་ཁྱོ་ག་རེ་བཙལ་ནས་ཀང་པ་ཉིས་འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ That girl has laid down roots in two places at once by having a man in two different locations [Lit. to put down/ plant two feet].

ཀང་པ་གཉིས་སྲོལ་ནས་འགྲོ་བའི་བྱེད་ཕྱོགས་ (gāŋbañii böönɛɛ drowɛɛ cejɔɔ) "two legs policy," i.e., doing several alternative things at the same time, diversifying ¶ བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་གཉིས་ཀ་གཉེར་བ་དེ་ཀང་པ་གཉིས་སྲོལ་ནས་འགྲོ་བའི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་རེད་ Managing (both) industry and agriculture is (an example) of the "two legs policy".

ཀང་པ་མཉམ་པ་ (gāŋba ñamba) sm. ཀང་མཉམ་.

ཀང་པ་བརྟན་པོ་ (gāŋba dēmbo) safe/ firm footing, firm foundation; vi.—ཚུགས་ to be on a sound/ firm footing, to be on a firm foundation ¶ ལོ་ཁ་ཤས་ནས་ང་ཚོའི་ཁེ་ལས་ཀང་པ་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་ We hope that our enterprise will be on firm footing in a few years.

ཀང་པ་འཐེན་ (gāŋba tēn) 1. va. to pull/ stretch the foot. 2. va. to disgrace, to make a spectacle of oneself, to lose face ¶ རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཀང་པ་འཐེན་མི་རུང་ One should not disgrace one's family.

ཀང་པ་བརྡབ་ (gāŋba dəb) 1. vi. to bang one's leg against sth. 2. va. to stomp one's foot.

ཀང་པ་ན་ན་ (gāŋba nana) va. to go somewhere (looking/ searching) until one is tired (until one's feet hurt) ¶ ངས་ཀང་ན་ན་ཕྱིན་ཀྱང་ཅ་ལག་དེ་རྙེད་མ་བྱུང་ I went (searched) everywhere until I was tired but didn't find the thing.

ཀང་པ་ཕར་བརྐྱངས་ ཉི་མ་ཚུར་བསྲོས་ (gāŋba pāā gyāŋ ñimə tsūū sōō) relaxing, lazing around [Lit. stretching one's legs and basking in the sun].

ཀང་པ་སྒོ་ལེབ་ (gāŋba boleb) sm. ཀང་པ་ལེབ་ལེབ་.

ཀང་པ་ཚུགས་ས་ (gāŋba tsūgsa) sm. ཀང་པ་འཛུགས་ས་.

ཀང་པ་འཛུགས་ས་ (gāŋba dzugsə) a foothold [Lit. a place to put one's foot].

རྐང་པ་རྫུས་མ་ (gāŋba dzüümə) artificial leg.

རྐང་པ་ཞ་བོ་ (gāŋba shawo) sm. རྐང་པ་ཞ་རིལ་.

རྐང་པ་ཞ་རིལ་ (gāŋba shərii) club foot.

རྐང་པ་ཡང་པོ་ (gāŋba yaŋbo) light-footed, fast.

རྐང་པ་ལེབ་ལེབ་ (gāŋba lebleè) flat feet, flat-footed.

རྐང་པ་ཤོར་ (gāŋba shɔ̄ɔ) vi. to slip.

རྐང་པའི་དཀྱུང་མོ་ (gāŋbɛ gunmo) middle toe.

རྐང་པའི་སྐལ་པ་ (gāŋbɛ gɛɛba) the back of the foot.

རྐང་པའི་ངར་གདུང་ (gāŋbɛ ŋarduŋ) shin.

རྐང་པའི་ཉྭ་རིལ་ (gāŋbɛ ñārii) calf.

རྐང་པའི་རྟིང་ག་ (gāŋbɛ dīŋgə) heel.

རྐང་པའི་མཐེ་བོང་ (gāŋbɛ tēboŋ) the big toe.

རྐང་པའི་སྦྱི་ (gāŋbɛ bo) instep.

རྐང་པའི་རྩ་ (gāŋbɛ dzā) veins of the feet.

རྐང་པའི་ཚིགས་ (gāŋbɛ tsīī) leg joint.

རྐང་པའི་ཚིགས་རྡོག་ (gāŋbɛ tsīgdog) ankle bone.

རྐང་པའི་མཛུ་གུ་ (gāŋbɛ dzugu) sm. རྐང་པའི་མཛུབ་གུ་.

རྐང་པའི་མཛུག་གུ་ (gāŋbɛ dzugu) sm. རྐང་པའི་མཛུབ་གུ་.

རྐང་པའི་མཛུབ་གུ་ (gāŋbɛ dzugu) toes.

རྐང་པའི་མཛུབ་ཆུང་ (gāŋbɛ dzubcuŋ) smallest toe.

རྐང་པའི་མཛུབ་རུས་ (gāŋbɛ dzubrüü) toe bones.

རྐང་པའི་རི་མོ་ (gāŋbɛ rimo) lines on the sole of the feet (like the lines on the palm of hands).

རྐང་པའི་སེན་མོ་ (gāŋbɛ sɛnmo) toe nails.

རྐང་པའི་སྲིན་ལག་ (gāŋbɛ sīnlaà) the fourth toe (the one next to the small toe).

རྐང་པས་ལུས་མི་འཁྱོག་ (gāŋbɛ lüü migyoò) unable to support/ stand on one's own feet, becoming or being dependent [Lit. the leg is unable to support the body].

རྐང་པས་ས་མ་རེག་ལ་སྤྱི་བོས་གནམ་རྡོལ་ (gāŋbɛ sāmaregla jīwöö nāmdöö) overly optimistic, trying to achieve sth. that is impossible, trying to obtain a high post without resources [Lit. the foot doesn't reach the ground, the crown of the head punches a hole in the sky].

རྐང་འཕྲ་ (gāŋdra) kicking; va.—རྒྱག.

རྐང་བའི་གུང་ལོ་ (gāŋwɛ gunlo) the second toe.

རྐང་བའི་རྟིང་ག་ (gāŋwɛ dīŋgə) the heel.

རྐང་བའི་མཐེ་བོ་ (gāŋwɛ tēbo) the big toe.

རྐང་བའི་མཐེའུ་ (gāŋwɛ tēwu) the little toe.

རྐང་བའི་སྤྱི་རྟིང་ (gāŋwɛ dīŋgə) the heel.

རྐང་བའི་སྲིན་ལག་ (gāŋwɛ sīnlaà) the fourth toe.

རྐང་བོལ་ (gāŋböö) back of the foot.

རྐང་བྱེད་ (gāŋ cee) va. to be the backbone/ mainstay/ core/ nucleus/ spine.

རྐང་བྱེད་མཁན་ (gāŋ cengɛn) those who are the backbone or mainstay, leaders ¶ ལས་འགུལ་དེའི་རྐང་བྱེད་མཁན་ཁ་ཤས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ Some people who were the backbone of the movement were arrested.

རྐང་བྱེད་གྲུབ་ཆ་ (gāŋje trubja) a main or important part/ element/ constituent ¶ ཁང་པ་འདིའི་རྐང་བྱེད་གྲུབ་ཆ་ལྕགས་དང་ཨར་འདམ་རེད་ The main elements in the house are iron and cement.

རྐང་བྲོ་ (gāŋdro) a dance, dancing.

རྐང་བྲོ་གླུ་གར་ (gāŋdro lūgar) singing and dancing; va.—འཁྲབ་; —གཏོང་.

རྐང་བྲོ་གླུ་གཞས་ (gāŋdro lūshɛɛ) sm. རྐང་བྲོ་གླུ་གར་.

རྐང་འབམ་ (gāŋbam) elephantiasis.

རྐང་འབབ་ལེན་ (gāŋba len) va. to take a major responsibility/ major role ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཀ་རྐང་འབབ་བླངས་ནས་བྱས་བཞག He has taken a major responsibility in that work.

རྐང་འབོར་ (gāŋbɔr) shung. the amount of land (in རྐང་ units) ¶ ཁྲལ་འཛལ་གསར་རྙིང་སོ་སོའི་རྐང་འབོར་ཁྲལ་རྟེན་བསྐྱོན་དཔྱད་ (They) made some adjustments on the amount of རྐང་ of the old and new taxpayers.

རྐང་མང་ (gāŋmaŋ) poet. crab, insect with many legs.

རྐང་མང་ལག་མང་ (gāŋmaŋ lagmaŋ) crowded, bustling [Lit. many hands and many feet].

རྐང་མར་ (gāŋmaa) marrow (of bone).

རྐང་དམག (gāŋmaà) 1. infantry. 2. infantryman.

རྐང་བཙུགས་ (gəŋdzuù) on purpose, deliberately, intentionally ¶ ཡི་གེ་དེ་རྐང་བཙུགས་ནས་བཏང་བ་རེད་ (He) sent the letter intentionally.

རྐང་རྩ་ (gāŋdza) 1. capital (monetary). 2. leg veins. 3. shoes.

རྐང་རྩེ་ (gāŋdze) tip of the toes.

རྐང་རྩེད་སྤོ་ལོ་ (gāŋdzeè bōlo) 1. soccer; va.—རྒྱག. 2. soccer ball.

རྐང་ཚ་ (gāŋdza) a county in the Haibei Autonomous Prefecture in Qinghai.

རྐང་ཚད་དངུལ་འཛིན་ (gāŋdzɛɛ ŋündzin) stock certificate, certificate of shares (in a company).

རྐང་ཚིགས་ (gəŋdzii) ankle; va.—འཆུས་ to twist one's ankle.

རྐང་ཚུགས་ (gāŋ tsuù) vi. to be or get started ¶ བཟོ་གྲྭ་དེའི་ལས་ཀ་རྐང་ཚུགས་བཞག The factory has started to work.

རྐང་ཚེགས་ (gāŋdzeg) weary/ tired legs ¶ དེ་རིང་ཉིན་གང་གོམ་པ་བརྒྱབ་ནས་རྐང་ཚེགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ Today (I) walked the whole day so my feet are tired.

རྐང་འཚབ་ལག་འཚབ་ (gāŋdzəb lagdzəb) in a frantic rush.

རྐང་མཛུབ་ (gəŋdzub) toe.

རྐང་མཛུབ་རུས་པ་ (gəŋdzub rübə) toe bone.

རྐང་མཛེར་ (gəŋdzer) corns on toes.

རྐང་འཛིན་ (gəŋdzin) 1. sm. རྐང་བྱེད་. 2. specialized field/ profession, specialized subject ¶ རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་གྱི་བཟོ་པ་ A specialized worker.

རྐང་འཛིན་འགོ་ཁྲིད་ (gəŋdzin gudrii) key members of the leadership ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་རྣམས་རྐང་འཛིན་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The key members of the leadership decide the nation's important issues.

རྐང་འཛིན་པ་ (gəŋdzimbə) the main person ¶ ཁོང་ཁྱེད་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཀའི་རྐང་འཛིན་པ་རེད་ He is the main person (doing) your research.

རྐང་འཛིན་བྱེད་མཁན་ (gəŋdzin cenɛn) 1. sm. རྐང་འཛིན་པ་. 2. specialist, expert.

རྐང་འཛིན་ཡུལ་དམག (gəŋdzin yüümaà) the principal militia.

རྐང་འཛིན་སློབ་གྲྭ་ (gəŋdzin lāpdra) technical school, vocational school.

རྐང་འཛུགས་ (gāŋ dzuù) va. to start/ begin. 2. va. to make/ establish as the main.

རྐང་འཛུགས་སྐྱེ་ (gāŋdzuù gyē) vi. to have a breech birth.

རྐང་འཛུགས་མཁན་ (gāŋdzuùñɛn) the main one's making/ doing/ establishing sth. ¶ བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ལས་ཀའི་རྐང་འཛུགས་མཁན་བཟོ་པ་བགྲེས་པོ་རྣམས་རེད་ The older workers are the main one's doing the factory work.

རྐང་བརྫུས་དང་ལག་བརྫུས་ (gāŋdzüü taŋ ləgdzüü) artificial limbs (arms and feet).

རྐང་ཞ་བ་ (gāŋshawa) sm. རྐང་རིལ་.

རྐང་ཞ་ལག་འཐེན་ (gāŋsha lagden) 1. quadriplegic, sb. with hands and arms not functional. 2. shung. making excuses; va.—བྱེད་ ¶ རང་འཁྲིའི་ཁྲལ་རིགས་སྣེབ་རྒྱུགས་ཞུ་སྒོ་རྐང་ཞ་ལག་འཁྱེར་དུ་མ་སོང་བ་དགོས་རྒྱུ་ One should not make excuses regarding performing corvee tax duties.

རྐང་གཞི་ (gəŋshi) foundation, base ¶ ལས་ཀའི་རྐང་གཞི་ Foundation of the work.

རྐང་གཞུ་ལག་གཞུ་ (gāŋshu lagshu) unrestrained behavior [Lit. strike with hand, strike with feet].

རྐང་བཞག (gāŋshaà) thigh.

རྐང་བཞི་ (gəŋshi) quadruped.

རྐང་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་ (gəŋshii gyɛɛbo) lion.

རྐང་ཟམ་ (gāŋsam) small bridge, footbridge.

རྐང་ཟོམ་ (gāŋsom) Tibetan style woolen boot.

རྐང་འོག་གི་རྡེའུ་དཔྲལ་བར་འཕར་ (gāŋɔɔgi diu drɛɛwar pār) 1. a meteoric rise. 2. getting abused/ attacked by those beneath or subservient to you [Lit. a stone under the foot hits the forehead].

རྐང་འོག་རྡེའུ་ (རྐང་འོག་གི་རྡེའུ་) sb. who is looked down on with scorn/ contempt/ disdain [Lit. a

pebble underfoot].

རྐང་ཡག་པོ་ (gāŋ yagbo) sturdy.

རྐང་ཡུ་ (gōŋyu) stalk/ stem of a plant.

རྐང་ཡོན་ (gāŋyön) sm. རྐང་འཁྱོག.

རྐང་གཡུག (gāŋyuù) incomplete control over movement of the leg (e.g., due to a stroke); vi.—རྒྱག ¶ བུ་མོ་དེའི་རྐང་པ་ལ་གཅིག་ལ་གྲིབ་ཕོག་ནས་རྐང་གཡུག་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་གི་འདུག The girl, having had a stroke in one leg, walks having incomplete control over one leg.

རྐང་རིང་ (gāŋriŋ) a long leg.

རྐང་རིལ་ (gāŋrii) foot binding (the traditional Chinese custom for women); va.—བྱེད་ ¶ རྒྱ་མོ་རྐང་རིལ་ A Chinese woman with bound feet.

རྐང་རུལ་ (gāŋrüü) foot odor.

རྐང་རུས་ (gāŋrüü) foot bone.

རྐང་བརླག (gāŋ lāà) vi. to be bankrupt/ broke, to lose one's capital ¶ ད་རེས་ཚོང་ཉེས་བྱུང་ནས་ངའི་མ་རྩའི་རྐང་བརླགས་སོང་ This time business was bad so (I) lost my capital (went bankrupt).

རྐང་ལག (gāŋlaà) feet and hands, limbs. va.—གཅོད་ to cut off sb.'s limbs.

རྐང་ལག་ཁྲབ་ཁྲབ་ (gāŋlaà drəbdrəb) feet and arms shaking (involuntarily).

རྐང་ལག་འགྲུས་པ་ (gāŋlaà gyüübə) the fifth week of fetal development in Tibetan medicine (i.e., the time when the arms and the legs are formed).

རྐང་ལག་བརྟེན་ཤིང་ (gāŋlaà dēnshing) crutches.

རྐང་ལག་བདེ་པོ་ (gāŋlaà debo) physically adroit (with hands and feet).

རྐང་ལག་བརྫུས་མ་ (gāŋlaà dzüüma) artificial limbs.

རྐང་ལག་བཞི་ (gāŋlaà shi) limbs, the four hands and feet.

རྐང་ལམ་ (gāŋlam) footpath.

རྐང་ལེན་ (gāŋ len) sm. རྐང་འཛིན་.

རྐང་ལེབ་ (gāŋleb) crushing, flattening (by feet); vi.—འཐེབ་ ¶ འབུ་དེ་རྐང་ལེབ་ཐེབས་བཞག That insect was crushed underfoot.

རྐང་ལོགས་ (gāŋlɔɔ) surface of the legs.

རྐང་ལོང་ (gāŋlɔŋ) ankle.

རྐང་ཤིང་ (gəŋshiŋ) 1. wooden shackles/ cangue (for feet); va.—རྒྱག to attach wooden shackles on feet. 2. a pedal on a spinning lathe.

རྐང་ཤུ་ (gəŋshu) 1. a sore on the foot. 2. beriberi.

རྐང་ཤུབས་ (gəŋshub) stockings, socks.

རྐང་སུག (gəŋsuù) sm. རྐང་ཤུབས་.

རྐང་སོར་ (gāŋsor) toe.

རྐང་གསུམ་ (gəŋsum) three-legged; tripod.

རྐང་གསུམ་འཁོར་ལོ་ (gəŋsum kɔ̄ɔlo) tricycle.

རྐང་གསུམ་སྟེགས་བུ་ (gəŋsum dēgbu) tripod.

རྐང་ལྷམ་ (gāŋlham) 1. shoe. 2. pants, trousers.

རྐན་ (gēn) palate (of mouth).

རྐན་སྒྲ་ (gēndra) 1. palatal sound. 2. a clicking sound made by the tongue and palate; va.—གཏོང་ (usu. the sound used to stop a horse).

རྐན་རྙིལ་ (gēnñiii) gum (of the mouth).

རྐན་འདེབས་ (gēndeb) 1. touching the palate with one's tongue; va.—བྱེད་. 2. the chewing of food on the gums by a toothless person; va.—བྱེད་.

རྐན་དེབ་ (gēndeb) sm. རྐན་འདེབས་.

རྐན་ན་པོ་བྱེད་ (gēn nabo cee) va. to make/ treat sth. seriously in a negative way.

རྐན་ནད་ (gēnnεὲ) disease of the palate.

རྐན་ཤུག (gēnbuù) soft palate.

རྐན་དབུས་ (gēnwüü) the center of the palate.

རྐན་འབྲུམ་ (gēndrum) a pimple/ blister on the palate.

རྐན་མར་ (gēnmar) soft butter that is stuck on the palate of newly born babies (including colts) for the purpose for stimulating the sucking response.

རྐན་སྨིན་ (gēnmen) sm. རྐན་འབྲུམ་.

རྐན་སྨིན་གཟུགས་ཅན་ (gēnmen sugjεn) tonsil.

རྐན་རལ་ (gēnrεε) cleft palate.

རྐན་རུས་ (gēnrüü) upper jaw bone.

རྐན་ལ་སྤུ་སྐྱེ་ (gēnla bū gyē) sth. bad coming/ occurring ¶ མི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་བཟས་དགས་ན་རང་གི་རྐན་ལ་སྤུ་སྐྱེ་གི་རེད་ If you take another's possessions sth. bad will come to you. [Lit. hair growing on the palate].

རྐུ་: p. བརྐུས་; f. བརྐུ་; imp. རྐུས་ (gū) va. to steal ¶ གཞན་ནོར་བརྐུས་ན་ཁྲིམས་གཅོད་ཕོག་གི་རེད་ If you steal another's wealth, you will be punished by the courts.

རྐུ་ཁྱེར་ (gūgyer) sm. རྐུ་འཁྱེར་.

རྐུ་འཁྱེར་ (gūgyer) stealing; va.—བྱེད་.

རྐུ་ཇག་ཁྲམ་གསུམ་ (gū jaà trām sūm) abbr. the three: thief, bandit, swindler.

རྐུ་འཇལ་ (gūnjεε) shung. fine/ punishment for theft ¶ རྐུ་མ་བརྐུས་ན་དངོས་པོའི་བདག་པོར་རྐུ་འཇལ་སྤྲོད་དགོས་པ་རེད་ If you steal you will have to pay a fine to the owner of the property.

རྐུ་འཕྲོག (gündrɔɔ) looting, plundering, robbing; va.—བྱེད་.

རྐུ་བ་བཅུ་ (gūwa jū) ten ways/ methods of stealing.

རྐུ་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཕོངས་ (gūwεὲ lɔŋjöö pōŋ) stealing will lead to poverty.

རྐུ་བྱེད་ (gū ceè) sm. རྐུ་མ་རྐུ་.

རྐུ་མ་ (gūma) thief; va.—རྒྱག; —རྐུ་ to steal; vi.—ཤོར་ to get stolen.

རྐུ་མ་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་བརྒྱ་ (gūmajigla ñεèba gya) punishing/ blaming many for the theft of one [Lit. one thief, one hundred punishments].

རྐུ་མ་ནང་ལ་བཞག སྒོ་ལྕགས་ཕྱི་ལ་རྒྱག (gūma naŋla shaà gojaà cīlə gyaà) worrying about external threats when the problem is internal [Lit. leave the thief inside the house, lock the door from the outside].

རྐུ་མ་ཚ་པོ་ (gūma tsābo) an incorrigible/ recidivist thief.

རྐུ་མར་ལྷ་མེད་ (gūma lhāmeè) having bad luck ¶ རྐུ་མར་ལྷ་མེད་ཟེར་བ་ལྟར་ང་ནང་དུ་འཛུལ་བ་དང་ཁོས་རྐུན་མ་བརྐུས་པ་གཉིས་དུས་མཚུངས་སོང་ Like the saying, "thieves don't have any gods," I entered the house just as he was stealing [Lit. thieves don't have any gods (to help them)].

རྐུ་བཙུགས་ (gū dzūù) va. to frame sb. for theft, to fabricate a charge of theft against sb.

རྐུ་ཚོང་ (gūdzoŋ) sm. རྐུ་འཚོང་.

རྐུ་འཚོང་ (gūdzoŋ) selling stolen goods; va.—རྒྱག.

རྐུ་རྫས་ (gūdzεὲ) loot, stolen goods.

རྐུ་ལེན་ (gū len) va. to steal.

རྐུ་ཤས་ (gūshεὲ) share of loot/ booty/ stolen goods.

རྐུ་ཤོར་ (gū shɔ̄ɔ) vi. to be/ get stolen or robbed ¶ ང་ཕྱིར་འགྲོ་ཤུལ་ལ་ནང་དུ་རྐུ་ཤོར་བཞག While I went outside, my house got robbed.

རྐུ་བཤུས་ (gūshüü) plagiarism, illegal copying ¶ རྐུ་བཤུས་རྩོམ་རིགས་ A plagiarized article/ book.

རྐུ་སེམས་ (gūsem) thoughts of stealing.

རྐུ་སེམས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ (gūsemla ñeriŋ meè) a thief makes no difference between those distant and close to him [Lit. there is no difference between near and far when one has thoughts of stealing].

རྐུན་ (gün) abbr. རྐུན་མ་.

རྐུན་སྐད་ (güngεὲ) talk or rumors about thieves/ robberies ¶ དེང་སང་རྐུན་སྐད་མང་པོ་འདུག These days there is much talk about robberies.

རྐུན་ཁག་གཞན་གཡོགས་ (günkaà shenyɔɔ) blaming/ accusing another for one's own theft.

རྐུན་འགོག (güngɔɔ) preventing theft; va.—བྱེད་ ¶ གུང་སེང་དུ་འགྲོ་རིང་ནང་དུ་རྐུན་འགོག་གི་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ When one goes on vacation, one should take good measures to prevent robbery.

རྐུན་རྒྱབ་རྫུན་བསྣོན་ (güngyəb dzünnön) sm. རྐུན་རྒྱབ་རྫུན་ལངས་.

རྐུན་རྒྱབ་རྫུན་ལངས་ (güngyəb dzünlaŋ) a thief/ criminal assisted or supported by lies ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་རྐུན་རྒྱབ་རྫུན་ལངས་བྱས་ཚང་གྲོད་གཞི་ཐག་གཅོད་དྲང་པོ་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད་ In court, people were in cahoots and lied to support the thief so it was difficult to settle the case honestly. [Lit a liar

supporting a thief].

ཀུན་བཅོམ་ (gũnjom) sm. ཀུ་འཕྲོག.

ཀུན་ཇག (gũnjaà) abbr. of ཀུན་མ་ཇག་པ་.

ཀུན་ཉེས་གྱོད་གཞི་ (gũñeè gyöõshi) a case about stealing.

ཀུན་ཐོ་ (gũnto) a list of stolen goods.

ཀུན་དོང་ (gũndoŋ) hiding place for stolen goods/ loot.

ཀུན་ནོར་ (gũnnɔɔ) sm. ཀུན་རྫས་.

ཀུན་པོ་ (gũmbo) sm. ཀུན་མ་.

ཀུན་པོ་གདོང་གིས་འདྲོག (gũmbo nõŋgi drɔɔ̀) va. to have a guilty conscience about stealing.

ཀུན་དཔོན་ (gũnbön) the chief/ head of a group of thieves.

ཀུན་བུ་ (gũmbu) sm. ཀུན་མ་.

ཀུན་བྱི་ (gũnji) abbr. thief and adulterer.

ཀུན་མ་ (gũnma) thief, robber; va.—ཀུ་; —རྒྱག to steal, to rob; vi.—ཤོར་ to get robbed.

ཀུན་མ་ཇག (gũmajag) sb. who is partly a thief and partly a bandit.

ཀུན་མ་ནང་ལ་བཞག སྒོ་ལྕགས་ཕྱི་ལ་རྒྱག (gũnma naŋla shaà gojaà cĩlə gyaà) sm. ཀུ་མ་ནང་ལ་བཞག་སྒོ་ལྕགས་ཕྱི་ལ་རྒྱག.

ཀུན་མ་གཡག་ལ་བཞོན་ གཡག་མགྱོགས་རྟ་རྒྱུགས་གཏོང་ (gũma yaàla shön yāŋgöö dāgyuù dõŋ) doing bad things in excess or without restraint [Lit. the thief rides a yak and runs like a horse].

ཀུན་མ་ལ་དཔའ་དར་ སྤྱང་ཀི་ལ་ཚེ་ཐར་ (gũmala bādar jāŋgila tsētar) rewarding or showing unwarranted favoritism to an evil person ¶ རྫོང་དཔོན་ནས་མི་ངན་དེ་ར་གཟིགས་བསྐྱངས་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེ་ཀུན་མར་དཔའ་དར་དང་། སྤྱང་ཀི་ལ་ཚེ་ཐར་བཏང་བ་རེད་ The District Commissioner's favoritism to that evil person is like "awarding the thief and setting the wolf free." [Lit. award the thief for bravery and set the wolf free].

ཀུན་མ་ལ་ལྷ་མེད་ (gũmala lhāmeè) thieves always get discovered [Lit. deities do not support thieves].

ཀུན་མ་ཤོར་ (gũma shɔ̃ɔ) see ཀུན་མ་.

ཀུན་མས་འཁྲིད་པའི་བ་ (gumɛɛ̀ trĩibɛ pa) being forced to do sth. by another ¶ གྱོད་དོན་འདིའི་ནང་བུ་མོ་དེ་ཀུན་མས་འཁྲིད་པའི་བ་ཡིན་པ་ལས་ནག་ཉེས་གང་ཡང་མེད་འདུག In this law case, that woman, other than being forced by another (to do sth.) has committed no crime. [Lit. a cow led by a thief].

ཀུན་མོ་ (gũnmo) female thief.

ཀུན་ཚང་ (gũndzaŋ) thieves' den, hideout; va.—བྱེད་ to make a den/ hideout for thieves.

ཀུན་རྫས་ (gũntsɛɛ̀) sm. ཀུ་རྫས་.

ཀུན་རོགས་ (gũnroò) an accomplice to a thief; va.—བྱེད་.

ཀུན་སྲུང་ (gũnsuŋ) guard, watchman; va.—བྱེད་.

ཀུབ་ (gũb) 1. anus, ass. 2. bottom, end, rear ¶ སྣོད་ཆས་ཀྱི་ཀུབ་བརྡོལ་བཞག The bottom of the container has burst.

ཀུབ་ཀྱག (gũbgyaà) 1. chair; va.—བྱེད་ to sit on a chair. 2. sofa.

ཀུབ་ཀྱག་གི་ཤུབས་ (gũbgyaàgi shũb) couch or sofa cover.

ཀུབ་ཀྱག་ནེམ་འབོལ་ (gũbgyaà nemböö) a soft chair.

ཀུབ་ཀྱག་མ་ཀྲ་ (gũpkaà madra) camp stool, folding stool.

ཀུབ་ཀྱི་ཨི་ཁུང་ (gũbgi ĩguŋ) anus, anal opening.

ཀུབ་བཀྱག (gũbgyaà) sm. ཀུབ་ཀྱག.

ཀུབ་ཀུབ་ (gũbgub) at the very end (of) ¶ ཁོང་བཞུགས་ས་ཀུབ་ཀུབ་དེ་ར་འདུག His seat is right at the end.

ཀུབ་གྲལ་ (gũbtrɛɛ) a row (of seats/ people); va.—སྒྲིག to arrange seats/ rows side by side.

ཀུབ་འགག (gũb gaà) vi. to have sth. get blocked up ¶ ཁྲུས་གཞོང་གི་ཀུབ་འགགས་བཞག The bottom (drain) of the washing basin has gotten blocked up.

ཀུབ་ཆག (gũb càà) vi. to lose money/ capital ¶ ད་རེས་ཚོང་གི་ཀུབ་ཆག་སོང་ This time (he) lost some of his capital in trading.

ཀུབ་འཇིད་པོ་ (gũb jĩibo) lethargic, lazy, sb. who doesn't volunteer to do things.

ཀུབ་རྗོལ་ (gũb dõõ) va. to expose, to uncover ¶ ཕྱིག་ཚོང་གི་ཀུབ་བརྗོལ་བ་རེད་ (They) exposed the smuggling business.

ཀུབ་སྟེགས་ (gũbdeg) sm. ཀུབ་ཀྱག.

ཀུབ་སྟེགས་འཁོར་ལོ་ (gũbdeg kɔ̃ɔlo) wheel chair.

ཀུབ་སྟེགས་ཐོབ་ (gũbdeg tõb) vi. to obtain a seat (in an organization), to be seated ¶ རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་སུ་ལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ཀུབ་སྟེགས་ཐོབ་མིན་དེ་ The question of whether Red China or Nationalist China will be seated in the UN.

ཀུབ་འདྲུད་ (gũbdrüü) moving by dragging oneself while sitting (on one's behind); va. ཀུབ་འདྲུད་; —རྒྱག.

ཀུབ་འདེགས་ (gũbdeg) sm. ཀུབ་སྟེགས་.

ཀུབ་རིབ་ (gũb dib) sm. ཀུབ་ཆག.

ཀུབ་ལྡག (gũb daà) va. to flatter ¶ མི་དེས་རྟག་པར་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཀུབ་ལྡག་གི་ཡོད་པ་རེད་ He always flatters the boss. [Lit. to lick the ass].

ཀུབ་ལྡག་མཁན་ (gũb daàñɛn) flatterer.

ཀུབ་སྡོད་ (gũbdöö) the last/ lowest one in a line or on an exam.

ཀུབ་སྡོད་སྐང་མ་ (gũbdöö gaŋma) second to last.

ཀུབ་སྡོལ་ (gũbdöö) sm. ཀུབ་སྡོད་.

ཀུབ་བརྡབས་ (gũb dəb) vi. 1. to fall on one's buttock. 2. vi. to fail to get an expected position or job, to get stymied ¶ ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་རག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ཀུབ་བརྡབས་བྱུང་ Even though he used various means to get the job, he failed.

ཀུབ་བརྡོལ་ (gũb dọ̃ọ) 1. vi. to fall out (the bottom), to burst open ¶ ཕོག་ཕྱིར་གྱི་ཀུབ་བརྡོལ་ནས་ཇ་ཚང་མ་ཤོར་སོང་ The bottom of the pot burst and all the tea spilled. 2. vi. to be/ get exposed ¶ ཁོའི་རྫུན་གཏམ་ཀུབ་བརྡོལ་བ་རེད་ His lies were exposed. 3. a container with a hole in the bottom ¶ ཕོག་ཕྱིར་ཀུབ་བརྡོལ་ A tea pot with a hole in the bottom.

ཀུབ་ཕྱགས་སློག (gũbbaà lɔ̃ɔ) va. to raise up the lower part of one's dress/ robe and show one's ass (to demonstrate disrespect).

ཀུབ་ནས་རྩིས་ (gũbnɛ dzĩ) va. to count backwards.

ཀུབ་བོངས་ (gũbboŋ) sm. ཀུབ་ཙོས་.

ཀུབ་འཕག (gũmbaà) bucking (by a horse, mule, yak); va.—རྒྱག.

ཀུབ་འཕྱིས་ (gũbjĩi) 1. toilet paper. 2. va. to wipe one's ass (e.g., with toilet paper).

ཀུབ་དབྱུག (gũb yũù) 1. va. to prostitute oneself. 2. va. to sway one's buttock while walking.

ཀུབ་འབུ་ (gũmbu) worms in excrement.

ཀུབ་སྦྲེལ་ (gũbdrel) a bad/ conspirational relationship, criminal/ evildoers in cahoots; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་མི་ངན་དང་ཀུབ་སྦྲེལ་བྱས་པ་རེད་ That man was in cahoots with evil men.

ཀུབ་མ་འཚིག་ན་སྐྱད་པ་གློད་ (gũb matsĩinə gũũbə lõõ) a hail (challenge) used in kite flying which means if you are not afraid, send up your kite for competition.

ཀུབ་ཙོས་ (gũbdzüü) buttocks, buttock cheeks.

ཀུབ་ཚོས་ (gũbdzöö) sm. ཀུབ་ཙོས་.

ཀུབ་མཚང་རྗོལ་ (gũbdzaŋ dõõ) sm. ཀུབ་རྗོལ་.

ཀུབ་འཚག (gũbdzag) 1. sm. ཀུབ་འཕག. 2. va.—ཤོར་ to be infatuated with sb. because of their beauty or good looks ¶ མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་མ་འདི་མཐོང་སྐབས་ང་རང་ཀུབ་འཚག་ཤོར་བྱུང་ When I saw the beautiful girl, I became infatuated with her. 3. vi.—ཤོར་ to be extremely scared ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་གཤེ་གཤེ་དྲག་པོ་བཏང་བས་ཀུབ་འཚག་ཤོར་བྱུང་ Because the teacher scolded (me) very harshly, (I) became very scared.

ཀུབ་འཚིག (gũbdzii) sm. ཀུ་རུམ་ཞུ་.

ཀུབ་ཡང་པོ་ (gũb yaŋbo) alert and active.

ཀུབ་གཡོག (gũbyɔɔ̀) servant, lackey, follower; va.—རྒྱག to act as a servant/ lackey/ follower.

ཀུབ་ལ་འཁྲིས་ (gũbla trĩĩ) vi. to be left in the lurch (usu. sb. a middleman helped to get a loan

doesn't repay and the middleman is left with responsibility for the loan).

ཀུབ་ལུག (gūb lụù) 1. vi. to have the rectum come out from the anus (due to illness) 2. sm. ཀུབ་བརྡོལ་.

ཀུབ་ཤིག་རྒྱག (gūbshiì gyaà) va. to move to one side while sitting.

ཀུབ་བཤིགས་ (gūbshiì) crowded in (side by side, usu. for animals in pens); vi.—རྒྱག to be crowded in.

ཀུབ་སྲུལ་ (gūbsüù) 1. the folds in the back of Tibetan men's dresses; va.—སྡུད་ to make the folds in the back of Tibetan men's dresses when tying it with a belt. 2. skin folds around the anal opening.

ཀུབ་སླ་པོ་ (gūb lābo) promiscuous (for women).

ཀུས་ (gǖù) imp. of ཀུ་.

ཀེ་བ་ (gēwa) thin, lean, emaciated.

ཀེད་ (gēè) abbr. for ཀེད་པ་.

ཀེད་དཀྲིས་ (gēdriì) an outer waist covering that women wear for extra warmth.

ཀེད་སྐབས་ (gēgəp) sm. ཀེད་པ་.

ཀེད་སྐབས་ཕྱེད་པ་ (gēgəb cēèba) having a thin waist (for females).

ཀེད་སྐབས་ཕྲ་བ་ (gēègəb trāwa) sm. སྐེད་སྐབས་ཕྲ་བ་.

ཀེད་རྒྱན་ (gēègyen) belt.

ཀེད་ང་ (gēèŋa) a waist drum ¶ ཀེད་ང་རུ་ཁག A waist drum unit/ team/ troupe.

ཀེད་མཉམ་ (gēèñam) isosceles ¶ ཀེད་མཉམ་ཟུར་གསུམ་ Isosceles triangle.

ཀེད་ན་ (gēèna) in the middle/ center ¶ བྲག་རིའི་ཀེད་ན་ In the middle of the rocky mountain.

ཀེད་ནད་ (gēènɛɛ̀) 1. menstruation. 2. kidney disease.

ཀེད་པ་ (gēèba) 1. waist. 2. the middle/ center ¶ ཀེད་པ་ནས་བཅག་པ་རེད་ (They) broke it from the middle. 3. menstruation; vi.—བབ་ to menstruate; vi.—ཆད་ to stop/ cease menstruating ¶ བོད་ལ་བུ་མོ་རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ནས་ཀེད་པ་རྒྱག་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་རེད་ Girls start menstruating at about fifteen years of age in Tibet.

ཀེད་ཕྲ་མ་ (gēè trāma) beautiful (for women) [Lit. thin/ slender waist].

ཀེད་ཚིགས་ (gēèdziì) lumbar vertebra.

ཀེད་མཚམས་ (gēndzam) the point at which the vertebrae joins the waist.

ཀེད་མཚུངས་ (gēètsuŋ) sm. ཀེད་མཉམ་.

ཀེད་རགས (gēèraà) belt, sash.

ཀོ་: p. (བ) ཀོས་; f. བཀོ་; imp. ཀོས་ (gō) 1. va. to dig out ¶ ཁྲོན་པ་བཀོས་པ་རེད་ (They) dug a well. 2. va. to carve (usu. wood or stone) ¶ དངོས་ཆས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ཡི་གེ་མང་པོ་བཀོས་འདུག (They) carved many letters on the objects.

ཀོ་ཆུ་ (gūju) well water.

ཀོ་འདོན་ (gōndön) digging, mining, excavating; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲོན་པ་འབྲུ་སྐབས་ས་ཀོ་འདོན་བྱ་དགོས་པ་རེད་ When digging a well, one must excavate much soil.

ཀོ་འདྲུ་ (gōndru) sm. ཀོ་, 1.

ཀོ་འདྲུ་འཕྲུལ་འཁོར་ (gōndru trūūgɔɔ) excavating machine, bulldozer.

ཀོ་སྤྱད་ (gōjɛɛ̀) 1. carving tools. 2. excavating/ digging tools.

ཀོ་བྱེད་ (gōjeè) 1. digging tools such as shovel. 2. animals that dig holes such as rats.

ཀོ་འབྲི་ (gūndri) carving an inscription; va.—བྱེད་.

ཀོ་མ་ (gōma) 1. hoe; va.—རྒྱག to hoe; to weed a field with a hoe.

ཀོ་མ་པ་ (gōmaba) a person who works with a hoe.

ཀོ་མའི་མཆུ་འདྲ་ (gōmɛ cūndra) a Tibetan surgical tool for extracting broken bones.

ཀོ་མོ་ (gōmo) a well.

ཀོ་འཚོལ་ (gōndzöö) excavating in search of sth.; va.—བྱེད་.

ཀོ་བཟོ་ (gō so̱) sm. ཀོ་, 2.

ཀོང་དཀར་ (gōŋgar) sm. ཀོང་པ་.

ཀོང་པ་ (gōŋba) a skin disease characterized by itching (tinea).

ཀོང་པོ་ (gōŋbo) sm. ཀོང་བུ་.

ཀོན་པ་ (gōnba) a net used as a trap/ snare.

ཀོན་བུ་ (gūnbu) sm. ཀོན་པ་.

ཀོམ་ཚུགས་ (gōmdzug) resting the chin on one's hand (or on a stick); va.—རྒྱག.

ཀོས་ (gōò) p. and imp. of ཀོ་.

ཀོས་མཁན་ (gōòñɛn) a carver.

ཀོས་རྒྱག་མཁན་ (gōò gya̱ñɛn) a carver.

ཀོས་མ་ (gōòma) sth. carved, sth. that has carving.

ཀོས་ཤིང་ (gūūshiŋ) 1. wood for carving. 2. carved wood.

ཀྱ (gyā) 1. a single strand (of a thread, rope, etc.); va.—རྒྱག to twist/ weave two pieces of rope or string together to make thicker. 2. poet. bridge.

ཀྱ་འཐབ་ (gyā tāb) 1. sm. ཀྱ་རྒྱག. 2. conspiring/ being in cahoots; va.—བྱེད་.

ཀྱ་པ་ (gyāba) sm. སྐྱ་མི་.

ཀྱ་བ་ (gyāwa) sm. སྐྱ་བ་.

ཀྱ་བར་ (gyāwar) a plumb string that is stretched horizontally so that walls, etc., will be built level; va.—འཐེན་ to pull a plumb line taut.

ཀྱ་མ་ (gyāma) sm. སྐྱ་མ་.

ཀྱ་མི་ (gyāmi) sm. སྐྱ་མི་.

ཀྱ་རགས་ (gyāraà) a band of horsemen.

ཀྱང་ (gyāŋ) 1. Tibetan wild ass. 2. (vb. + — + vb.) to do without question/ hesitation ¶ མ་འགྲིགས་པ་འདུག་ན་གསུང་ཀྱང་གནང་རོགས་གནང་ If there is anything wrong, please say so right away (without hesitation). 3. (adj. + —) only, entirely, completely ¶ ཁོ་ལ་གྱོན་པ་གསར་ཀྱང་ཉོས་པ་རེད་ (They) bought him a completely new outfit.

ཀྱང་དཀར་ (gyāŋgar) light brown (for horses).

ཀྱང་ཀྱང་ (gyāŋgyaŋ) 1. solely, singly, only, purely ¶ ཆོས་གཞི་སྔོན་པོ་ཀྱང་ཀྱང་གི་དཔེ་རིས་ A design of only blue. 2. light brown (for horses).

ཀྱང་ཀྱོང་ (gyāŋgyoŋ) abbr. of ཀྱང་ངེ་ཀྱོང་ངེ་.

ཀྱང་སྐས་ (gyāŋgyɛɛ̀) single plank ladder.

ཀྱང་སྒུམ་ (gyāŋgum) sm.* བཀྱངས་སྒུམ་.

ཀྱང་ཁ་དཀར་ལ་ངོ་བརྒྱབ་ན་ ཡས་སོ་ཅན་གྱི་བསྟན་པར་གནོད་ (gyāŋka gārla ŋōgyəbna yɛ̱ɛ̀sojɛngi de̱mbar nōō) sm. ཐལ་པ་ཞ་ཅན་.

ཀྱང་ཁ་ལོ་སྒྱུར་ན་ཞོན་རྟ་དང་ འབྲོང་ཁ་ལོ་སྒྱུར་ན་ན་ལོ་བྱེད་འདོད་པ་ (gyāŋ kālo gyu̱rna shö̱n dā ta̱ŋ dro̱ŋ kālo gyu̱rna nālo ce̱èndööba) desiring to train/ convert sb. who is spoiled or undisciplined into sb. who is disciplined/ useful/ under control [Lit. wishing to tame a wild ass into a riding horse and a wild yak into a riding yak].

ཀྱང་ཁག (gyāŋkuù) odd and even.

ཀྱང་ཁྲ་ (gyāŋdra) zebra.

ཀྱང་འཁྱེར་གཞན་འགྲུབ་དམིགས་མེད་ (gyāŋkyer shɛ̱ndrub mı̄gmeè) shung. a single person without the means to repay a loan ¶ གཞུང་སྐྱེར་ཆོས་གསུམ་འབུ་དངུལ་བུན་བཏང་རིགས་ལ་ཆོས་སྡེ་རང་ནས་ཀྱང་འཁྱེར་གཞན་འགྲུབ་དམིགས་མེད་རིགས་ལ་ཆག་ཡང་ཕྲན་བུ་གནང་རྒྱུ་བགྱིས་དེ་ Regarding the loans given to the subjects of the goverment, aristocrats and monasteries, the Chode monastery shall give some exemptions to single individuals who do not have the means to repay the loans.

ཀྱང་གོས་ (gyāŋgöò) clothing without lining, thin clothes.

ཀྱང་གླུ་ (gyəŋlu) solo (song).

ཀྱང་འགྲོའི་ལམ་ཕྲིག (gyāŋdröö la̱mdiì) a one-way street.

ཀྱང་རྒྱག (gyāŋgyaà) singles (in games such as tennis).

ཀྱང་ངེ་ཀྱོང་ངེ་ (gyāŋŋe gyöŋŋe) 1. an uneven surface (with depressions, holes, etc.). 2. sm. གྱང་ངེ་གྱོང་ངེ་.

ཀྱང་ཐག (gyāŋtaà) a long rope.

ཀྱང་སྟར་ (gyāŋtar) a single line/ row.

ཀྱང་ཐང་ (gyāŋdaŋ) a wide or flat ground/ field, a

plain, grassland area.

རྐྱང་ཐང་ན་ཁ་ (gyāŋdaŋ n̲aga) name of a grassy plain between the Potala and Drepung monastery.

རྐྱང་ཐང་ན་ཁའི་སྒང་ལ་རྟ་ལས་བོང་བུ་མགྱོགས་པ་ བོང་བུ་མགྱོགས་པ་མ་རེད་ སྒལ་རྨ་ཚ་བ་རེད་ (gyāŋtaŋ nag̲ɛ gaŋla dāle pu̲ŋgu gyɔ̀gaà pu̲ŋbu gyɔgba g̲ɛɛ mā tsāwa r̲eè) sth. or sb. being forced or compelled to go or do sth. fast [Lit. the donkey is running faster on the grassy plain between the Potala and Drepung monastery because he has a sore on his back].

རྐྱང་འདེད་ (gyāŋdeè) focusing/ concentrating on one thing or subject; va.—བྱེད་ ¶ ལས་དོན་སྣེ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་རྐྱང་འདེད་བྱེད་དགོས་ One must focus only on one aspect of the project.

རྐྱང་འདེབས་ (gyāŋdeb) one-crop farming, monoculture.

རྐྱང་དང་ (gyāŋdaŋ) horizontal bar (in gymnastics).

རྐྱང་རྩིས་ (gyāŋdee) shung. preliminary or simple calculation in the traditional Tibetan system of arithmetic calculation.

རྐྱང་ལྟབ་ (gyāŋdab) folded once, folded into one layer.

རྐྱང་ནག (gyāŋnag) dark brown (for horses).

རྐྱང་པ་ (gyāŋba) 1. single, alone ¶ ཁོ་ནང་ལ་རྐྱང་པ་རེད་ He is alone at home. 2. only, of one kind ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་རྩེད་ཆས་རྐྱང་པ་འཚོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ In this store only toys are sold. 3. pure, genuine. ¶ གསེར་རྐྱང་པ་ Pure/ genuine gold. 4. (with ཁེ་བཟང་) net (profit). 5. a letter with suffix or prefixes.

རྐྱང་པའི་གྲངས་ཀ་ (gyāŋpɛ tra̲ŋga) a whole number (in math).

རྐྱང་པོ་ (gyāŋbo) light brown (for horses).

རྐྱང་འཕར་ (gyāŋpar) net increase ¶ མོ་ཊའི་ཐོན་སྐྱེད་རྐྱང་འཕར་ The net increase in car production.

རྐྱང་འཕུར་ (gyāŋbur) solo flight; va.—གཏོང་.

རྐྱང་འཕུལ་ (gyāŋbüü) words in Tibetan language that do not have vowels and super and subfixed letters but do have prefixes and the suffix འ་ (e.g., དགའ་).

རྐྱང་འཕེལ་ (gyāŋpel) sm. རྐྱང་འཕར་.

རྐྱང་མ་ (gyāŋma) 1. sm. རྐྱང་པ་. 2. the name of a vein in Tibetan medicine.

རྐྱང་མོ་ (gyāŋmo) 1. a light brown mare. 2. a female wild ass.

རྐྱང་དམར་ (gyāŋmar) purplish red.

རྐྱང་ཚད་ (gyāŋzɛ̀ɛ) purity (in science).

རྐྱང་གཤེས་ (gyāŋshɛɛ̀) sm. རྐྱང་བླ་.

རྐྱང་བླ་ (gyāŋda) 1. alone, by oneself. 2. nighttime.

རྐྱང་ལོ་ (gyāŋlo) a single leaf.

རྐྱང་ཤད་ (gyāŋshɛɛ̀) a single ཤད་.

རྐྱང་སེར་ (gyāŋser) a horse of yellowish brown color.

རྐྱང་ལྷོ་ལ་ཤི་ཡང་ མགོ་བྱང་ལ་གཏད་ཡོང་ (gyāŋ lhōla shīyaŋ g̲o ca̲ŋla dēèyoŋ) one always thinks of one's home whatever predicament one finds oneself in [Lit. although the wild ass dies in the south, his head will face the north].

རྐྱན་ (gyēn) jar, pot.

རྐྱན་བུ་ (gyēmbu) sm. རྐྱན་.

རྐྱལ་: p. and f. རྐྱལ་; imp. རྐྱོལ་ (gyɛ̄ɛ) va. to swim.

རྐྱལ་ (gyɛ̄ɛ) swimming; va.—རྒྱག ¶ ང་རྐྱལ་རྒྱག་ཤེས་ཀྱི་མེད་ I don't know how to swim.

རྐྱལ་ཀ (gyɛ̄ɛga) 1. empty talk. 2. mocking talk.

རྐྱལ་ཀོག (gyɛ̄ɛgɔɔ̀) a skin or leather bag/ pouch.

རྐྱལ་ཀོག་ཆེན་པོའི་ཞབས་ར་ (gyɛ̄ɛgɔɔ̀ cēmbö sh̲abra) even though sb. has suffered a heavy financial loss, he still has some means [Lit. the bottom of a large leather pouch].

རྐྱལ་ཀོག་མཐིལ་རྡོལ་ (gyɛ̄ɛgɔɔ̀ tīldöö) becoming bankrupt, having no means/ resources left [Lit. a leather pouch with a hole in the bottom].

རྐྱལ་འགྲོད་ (gyēndröö) crossing/ traversing by swimming; va.—རྒྱག.

རྐྱལ་རྒྱག་ས་ (gyɛ̄ɛgyasa) swimming pool, swimming area.

རྐྱལ་མཆོང་ (gyɛ̄ɛjoŋ) diving (into the water); va.—རྒྱག.

རྐྱལ་མཆོང་རྫིང་བུ་ (gyɛ̄ɛjoŋ dzi̲ŋbu) diving pool (i.e., a swimming pool in which diving can be done).

རྐྱལ་སྟོང་ (gyɛ̄ɛdoŋ) nice looking on the outside but without substance [Lit. an empty leather pouch].

རྐྱལ་པ་སྟོང་པ་དཀྲུགས་ཀྱང་དོན་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པ་ (gyɛ̄ɛba dōŋba drüggyu tö̲ngyu ka̲ŋyaŋmeè) no result after extensive discussions [Lit. nothing comes out after shaking an empty pouch].

རྐྱལ་པ་ (gyɛ̄ɛwa) a skin or leather bag/ pouch.

རྐྱལ་པ་རྒྱ་གྲུབ་ (gyɛ̄ɛwa cūdub) a type of Tibetan herbal medicine used to stimulate urination.

རྐྱལ་བུ་ (gyɛ̄ɛbu) a small leather pouch.

རྐྱལ་རྩལ་ (gyɛ̄ɛdzɛɛ) swimming skill.

རྐྱལ་རྩེ་ (gyɛ̄ɛdze) swimming, playing in the water.

རྐྱལ་རྩེད་ (gyɛ̄ɛdzeè) water sports, swimming competition.

རྐྱལ་རྩེད་རྫིང་བུ་ (gyɛ̄ɛdzeè dzi̲ŋbu) swimming pool.

རྐྱལ་རྫིང་ (gyɛ̄ɛdziŋ) abbr. of རྐྱལ་རྩེད་རྫིང་བུ.

རྐྱལ་ས་ (gyɛ̄ɛsa) swimming pool/ area.

རྐྱེན་ (gyēn) 1. (vb. + —) because ¶ ཐོལ་འཛིང་ཤུགས་ཆེ་བྱུས་རྐྱེན་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ར་བསད་རྨས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Because (they) fought fiercely, many thousands of soldiers were killed or wounded. 2. the cause of sth. ¶ ནང་འཁྲུག་ལངས་རྐྱེན་ནི་ As for the cause of the civil war erupting. 3. see རྐྱེན་བྱེད་.

རྐྱེན་ཁ་ལེན་ཁ་ (gyēnga le̲nga) unfortunate, prone to accidents/ misfortunes.

རྐྱེན་གང་ལ་ཐུག་རུང་ (gyēn ka̲ŋla tūùruŋ) whatever circumstances/ situations one encounters.

རྐྱེན་གོད་ (gyēngöö) abbr. of རྐྱེན་གོད་ཆགས་.

རྐྱེན་གོད་ཆགས་ (gyēn g̲ööcaà) accident, catastrophe, misfortune ¶ མི་ཚང་འདི་ལ་རྐྱེན་གོད་ཆགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This family has had great misfortune.

རྐྱེན་གྱིས་ (gyēngi) sm. རྐྱེན་, 1.

རྐྱེན་ངན་ (gyēnŋɛn) misfortune, accident, disaster, sad event/ circumstance/ incident ¶ ཆུ་ལོག་གི་རྐྱེན་ངན་བྱུང་བའི་ས་གནས་ཁག་ལ་སྐྱོབ་གསོའི་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད་ (They) gave relief (aid) to the regions that experienced flood disasters.

རྐྱེན་ངན་གོད་ཆགས་ (gyēnŋɛn g̲ööcaà) sm. རྐྱེན་ངན་.

རྐྱེན་ངན་གྲོགས་ཤར་ (gyēŋɛn tr̲ogshar) a bad/ negative/ malevolent/ harmful event that leads to sth. good or positive ¶ ལུང་པའི་ནང་ཆུ་ལོག་བྱུང་རྐྱེན་སྲིད་གཞུང་ནས་ཁང་པ་གསར་པ་བརྒྱབ་པ་དེ་རྐྱེན་ངན་གྲོགས་ཤར་རེད་ཟེར་ཆོག་གི་རེད་ The government's building of the new houses because the area had a flood can be called "a bad event leading to sth. good."

རྐྱེན་ངན་ཐོག་བབས་ (gyēŋɛn tɔ̄ɔbab) sudden misfortune [Lit. misfortune falling like lightening].

རྐྱེན་ངན་སྡུག་ཁུར་ (gyēŋɛn du̲ggur) bearing or enduring hardship/ misfortunes.

རྐྱེན་ངན་བར་ཆད་ (gyēŋɛn pa̲rjɛɛ̀) sm. རྐྱེན་ངན་.

རྐྱེན་ངན་ཡོ་ལངས་ (gyēŋɛn y̲olaŋ) sm. རྐྱེན་ངན་.

རྐྱེན་ངན་རུ་འཛིང་ (gēnŋɛn r̲udziŋ) one disaster/ misfortune leading to another.

རྐྱེན་ཆག (gyēnjaà) sm. རྐྱེན་གོད་ཆགས་.

རྐྱེན་ཆག་སྣེ་འདོམས་ (gyēncaà nēndom) a convergence of misfortunes/ disasters.

རྐྱེན་ཆགས་ (gyēnjaà) sm. རྐྱེན་ཆག.

རྐྱེན་སྙེད་ (gyēn ñēè) sm. རྐྱེན་འཕྲད་.

རྐྱེན་བསྟུན་འཕྲོག་བཅོམ་ (gyēndün trōgjom) robbing/ stealing/ looting at the time of a misfortune; va.—བྱེད་ ¶ མི་ཚང་དེ་ར་མེ་ཤོར་སྐབས་མི་ངན་གྱིས་རྐྱེན་བསྟུན་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་རེད་ When that family had a fire, bad people looted (their house).

རྐྱེན་ཐུབ་ (gyēn tūb) able to withstand/ face/ confront/ tolerate hardship ¶ ལས་ཀའི་རྐྱེན་ཐུབ་པ་ལ་སྙིང་རུས་ཆེ་དགོས་ One has to persevere greatly and tolerate the hardships of work.

རྐྱེན་ཐེག (gyēn tēg) sm. རྐྱེན་ཐུབ་.

རྐྱེན་ཐེབས་ (gyēndeb) interference.

རྐྱེན་འདས་ (gyēndɛɛ̀) dying of unnatural causes (e.g., in an accident); vi.—བྱུང་ to die of unnatural causes ¶ ངའི་གྲོགས་པོ་གློ་བུར་རྐྱེན་འདས་བྱུང་བ་རེད་ My friend suddenly died of an unnatural cause.

རྐྱེན་ནད་མི་ཐེག་པ་ (gyēnnɛɛ̀ midegbə) shung. unable to tolerate/ endure ¶ ཆབ་འབངས་རྣམས་བརྡབ་གསིག་མནར་གཅོད་ཀྱི་རྐྱེན་ནད་མ་ཐེག་པར་བླ་དཔོན་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ The subjects were unable to tolerate the brutal oppression and made a petition to the higher authorities.

རྐྱེན་པས་ (gyēmbɛɛ̀) sm. རྐྱེན་གྱིས་.

རྐྱེན་འཕྲད་ (gyēndrɛɛ̀) vi. to be caused by sth., to encounter sth. that causes another action (could be either good or bad) ¶ མི་དེ་ལ་རྐྱེན་ཞིག་འཕྲད་ནས་ལུང་པ་འདིར་སླེབས་པ་རེད་ That person came to this region as a result of an encounter.

རྐྱེན་བྱེད་ (gyēn cɛ̀ɛ̀) va. to cause ¶ མི་མང་པོ་ཤི་པ་དེ་ཆུ་ལོག་གིས་རྐྱེན་བྱས་པ་རེད་ The flood caused many deaths. ¶ ནད་རིམས་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱས་ནས་མི་མང་པོ་ཤི་པ་རེད་ Because of the epidemic, many people died.

རྐྱེན་དབང་ (gyēnwaŋ) shung. due to a cause/ reason ¶ རྐྱེན་དབང་གིས་སྣར་ཡང་ཞིབ་དེབ་ཕྱིར་བསྡུ་བར་མ་དོར་ལུས་འདུག Due to certain reasons, (they) had to take back the book containing the list of the population, the number of fields, and the taxes to be collected.

རྐྱེན་འབབ་ (gyēmbəb) in accordance with the time/ circumstances ¶ རྐྱེན་འབབ་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཡོ་ཆས་ཚང་མ་འཛོམས་འདུག They have all the necessities needed in these circumstances.

རྐྱེན་མ་བྱུང་གོང་ལ་ཟློག་པ་ (gyēn majuŋ goŋla dɔgba) preparing for a rainy day (for a problem before it occurs).

རྐྱེན་མེད་ (gyēnmeè) without cause, for no reason, motiveless ¶ འགོ་འཁྲིད་དེ་རྐྱེན་མེད་ཀྱིས་ང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་སོང་ The boss got angry at me for no reason.

རྐྱེན་སྨན་ (gyēnmɛn) 1. a type of Tibetan herbal medicine. 2. a medicine to help determine the cause of an illness.

རྐྱེན་རྩ་ (gyēndza) reason, cause ¶ གནད་དོན་དེའི་རྐྱེན་རྩ་ The cause of that problem/ issue.

རྐྱེན་རྩ་ཆུང་ཟློག (gyēndza cūŋdɔ̀ɔ̀) sm. རྐྱེན་མ་བྱུང་གོང་ལ་ཟློག.

རྐྱེན་རྩི་ (gyēndzi) sm. རྐྱེན་སྨན་.

རྐྱེན་ཟློག (gyēn dɔ̀ɔ̀) overcoming an obstacle/ impediment; va. རྐྱེན་ཟློག; —བྱེད་ ¶ རྐྱེན་ཟློག་གི་ཞབས་བརྟན་བྱས་སོང་ (They) did a religious rite for overcoming obstacles.

རྐྱེན་བཟང་པོ་ (gyēn saŋbo) a fortunate/ happy/ lucky event; vi.—འཕྲད་ to get or meet a fortunate/ happy/ auspicious event ¶ ང་ལ་རྐྱེན་བཟང་པོ་འཕྲད་ནས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་འགྲོ་ཐུབ་བྱུང་ A fortunate thing happened to me and I was able to go to college.

རྐྱེན་རིས་ (gyēnrii) sm. ཆ་རྐྱེན་.

རྐྱེན་ལང་དོན་འཕྲད་ (gyēnlaŋ töndrɛɛ̀) sm. རྐྱེན་ཕྲད་.

རྐྱེན་ལམ་ (gyēnlam) killing, va.—དུ་ གཏོང་ to kill ¶ འགྲུལ་པ་དེ་ཇག་པས་རྐྱེན་ལམ་དུ་བཏང་བ་རེད་ The bandit killed the traveler.

རྐྱེན་ལམ་ལ་འགྲོ་ (gyēnlamla drọ) vi. to be killed ¶ མཚན་མོ་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ན་རྐྱེན་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ If one goes in the forest at night there is danger of being killed.

རྐྱེན་སེལ་ (gyēnsel) sm. རྐྱེན་ཟློག.

རྐྱེན་སློང་ (gyēn lōŋ) va. to instigate or cause trouble.

རྐྱེན་སློང་རྩོད་སྐྱོར་ (gyēnloŋ dzöōjɔr) instigating/ causing trouble, picking or causing a quarrel.

རྐྱོང་: p. **བརྐྱངས་**; f. **བརྐྱང་**; imp. **རྐྱོངས་** (kōŋ) 1. va. to stretch, to extend ¶ བྱ་རྒོད་རྣམས་ཀྱིས་གཤོག་པ་བརྐྱངས་ནས་ལྡིང་སྐོར་རྒྱག་བཞིན་འདུག The vultures stretched their wings and are hovering in a circle. 2. va. to raise one's hand to vote ¶ འཐུས་མི་ཚོས་ལག་པ་བརྐྱངས་ནས་འགོ་ཁྲིད་བདམས་པ་རེད་ The representatives raised their hands (in a vote) and selected the leader.

རྐྱོང་རིང་ (gyōŋriŋ) a long traditional Tibetan folding mattress.

རྐྱོང་གདན་ (gyōŋdɛn) a traditional Tibetan folding mattress.

རྐྱོང་ཤད་ (gyōŋsheè) stretching one's arms (e.g., to loosen up or when one wakes); va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ལས་ཀ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་བྱུང་ཙང་རྐྱོང་ཤད་ཡང་སེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because the work is difficult, (he) often stretches.

རྐྱོང་ཤུགས་ (gyōŋshuù) tensile force/ strength.

རྐྱོངས་ (gyōŋ) imp. of རྐྱོང་.

རྐྱོལ་ (gyöō) imp. of རྐྱལ་.

ལྐག་སྐོགས་ (gāggɔ̀ɔ̀) remote, out-of-the-way, boondocks.

ལྐུག (gūg) sm. ལྐུགས་.

ལྐུགས་ (gūg) abbr. of ལྐུགས་པ་.

ལྐུགས་ཀྱི་ (gūggye) stupid, foolish.

ལྐུགས་རྐྱལ་ (gūggyee) sm. ལྐུགས་ཚོད་ཚོད་.

ལྐུགས་གར་ (gūggar) pantomime dance; va.—འཁྲབ་ to perform a pantomime dance.

ལྐུགས་དགོད་ (gūggöö) laughing foolishly.

ལྐུགས་དགས་ (gūgdaà) stupid, stupidly; va.—བྱེད་; —སྟོན་ to act stupidly, to act foolishly ¶ མི་དེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལ་ལྐུགས་དགས་བསྟན་ཙང་ཚང་མ་གད་མོ་ཤོར་བ་རེད་ Everyone laughed because the person acted stupidly at the meeting.

ལྐུགས་དགས་ཚ་པོ་ (gūgdaà tsābo) 1. a stupid person. 2. a person who is stubborn in a stupid way.

ལྐུགས་འཐོམ་འཐོམ་ (gūg tōmdom) stupidly, foolishly.

ལྐུགས་ཐིབ་ (gūgdip) 1. mute. 2. stuttering.

ལྐུགས་བརྡ་ (gūgda) nonverbal gesture/ signal, sign language; va.—བྱེད་.

ལྐུགས་བརྡ་ཟློས་གར་ (gūgda dö̤ōgar) pantomime play/ show/ performance.

ལྐུགས་པ་ (gūgbə) 1. a person who is mute/ dumb. 2. stupid, idiotic ¶ འདི་ནི་ལྐུགས་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་རང་རེད་ This is really an idiotic act. ¶ མི་འདི་ལྐུགས་པ་རང་རེད་ He is really an idiot.

ལྐུགས་པ་ཀླད་སྟོང་ (gūgbə lɛ̀ɛ̀doŋ) stupid, idiotic.

ལྐུགས་པ་ལྐུགས་རྐྱང་ (gūgbə gūggyaŋ) totally/ completely/ stupid or idiotic.

ལྐུགས་པ་སྤྱང་མདོག (gūgbə jāŋdoò) sb. who is stupid trying to act clever/ smart.

ལྐུགས་པས་ཚྭ་བཟས་པ་ལྟར་ (gūgbɛ tsā sɛ̀ɛ̀bə dār) having a feeling but not being able to express/ explain it [Lit. like a mute who ate salt].

ལྐུགས་པ་ཨུ་བཙུགས་ (gūgbə ūdzuù) stupidly stubborn/ bullheaded/ obstinate, insisting in a way that is stupid; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ ལྐུགས་པ་ཨུ་བཙུགས་བྱས་ན་ལས་དོན་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་ If (one) is stupidly stubborn (one) cannot complete the work well.

ལྐུགས་པའི་སྤྱང་སྤྱོད་ (gūgbɛ jāŋjöö) a stupid person trying to be clever ¶ ལྐུགས་པའི་སྤྱང་སྤྱོད་བྱས་ན་མངོན་གསལ་གཞན་ལས་དོད་པ་ A fool trying to act clever is more conspicuous than others.

ལྐུགས་པས་ལྷ་མཐོང་ (gūgbɛ lhā tōŋ) being amazed/ stunned/ shocked ¶ སྐད་ཆ་དེ་གོ་མ་ཐག་ཁོ་ལྐུགས་པས་ལྷ་མཐོང་བ་ནང་བཞིན་བསྡད་སོང་ As soon as (he) heard that he sat stunned [Lit. an idiot seeing a god].

ལྐུགས་བུ་ (gūgbu) sm. ལྐུགས་ཐིབ་.

ལྐུགས་རྫུལ་ (gūgdzüü) sm. ལྐུགས་རྫུ་ (but takes the verb སྟོན་).

ལྐུགས་ཚོད་ཚོད་ (gūg tsöōdzöō) not very clever, simpleminded, stupid.

ལྐུགས་རྫུ་ (gūgdzu) pretending to be stupid; va.—འདེབས་ to pretend to be stupid ¶ མི་དེས་ལྐུགས་རྫུ་བཏབས་ནས་ཉེས་ཆད་འཇལ་མ་དགོས་པ་བྱུང་བ་རེད་ That person didn't have to pay the fine because he pretended to be stupid.

ལྐུགས་བཙོས་སྲིད་ཇུས་ (gūgsöö siijüü) the policy of

leaving sb. (or some group) backwards.

ལྐུགས་ལོར་ (gūglor) stupid ¶ མི་འདི་ལྐུགས་ལོར་ཞིག་འདུག This man is stupid.

ལྐུགས་སེ་ (gūgse) rather stupid ¶ མི་འདི་ལྐུགས་སེ་ཡོད་པ་རེད་ This person is rather stupid.

ལྐོ་མོག (gōmog) a puddle, a hole into which water has puddled ¶ ལྐོ་མོག་གི་ཆུ་འཐུང་མི་ཉན་ Water from a puddle is not fit to drink.

ལྐོག (gɔ̄ɔ̀) in secret, covertly, clandestinely, furtively ¶ ལས་འགུལ་འདི་ཐོག་མར་ལྐོག་ལ་སྒྲིགས་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ The movement at first was organized in secret.

ལྐོག་བཀྲོང་ (gɔ̄gdroŋ) sm. ལྐོག་གསོད་.

ལྐོག་ལྐོག (gɔ̄ggɔ̄ɔ̀) sm. ལྐོག.

ལྐོག་ལྐོག་སུད་སུད་ (gɔ̄ggɔ̄ɔ̀ sūùsūù) sm. ལྐོག.

ལྐོག་ཁ་གཏོང་ (gɔ̄ɔ̀ga dōŋ) va. to talk behind sb.'s back.

ལྐོག་ཁྲོམ་ (gɔ̄gdrom) black market.

ལྐོག་གི་འཆལ་མོ་ (gɔ̄gi cɛ̄ɛ̀mo) prostitute.

ལྐོག་གད་ (gɔ̄ggɛɛ̀) laughing/ snickering secretly; va.—དགོད་ to laugh secretly, to snicker; vi.—ཤོར་ to involuntarily laugh/ snicker secretly.

ལྐོག་གན་ (gɔ̄ggɛn) secret agreement/ deal.

ལྐོག་གྱུར་ (gɔ̄ggyuu) 1. secret, covert, hidden, clandestine ¶ ལས་ཀ་འདི་ལྐོག་གྱུར་རེད་ This work is secret. 2. occult, mysterious, enigmatic.

ལྐོག་གྱུར་གྱི་རིག་པ་ (gɔ̄ggyuugi rigpə) mysticism, occultism; Taoism.

ལྐོག་གྱུར་རིང་ལུགས་ (gɔ̄ggyuu riŋluù) mysticism, occultism.

ལྐོག་གྱུར་ཨང་རྟགས་ (gɔ̄ggyuu āŋdaà) secret code.

ལྐོག་གྲོས་ (gɔ̄gdröö) plot, machination; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་རྒྱག་རྒྱུའི་ལྐོག་གྲོས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They plotted to rebel against the government.

ལྐོག་གླུ་ (gɔ̄glu) singing in a low voice so others can't hear; va.—གཏོང་.

ལྐོག་བགྲོད་ (gɔ̄gdröö) traveling in secrecy; va.—བྱེད་.

ལྐོག་རྒལ་ (gɔ̄ggɛl) sm. ལྐོག་བརྒལ་.

ལྐོག་རྒོལ་ (gɔ̄ɔ̀göö) surprise/ secret attack; va.—བྱེད་ ¶ འཛབ་དམག་ཚོས་ལྐོག་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ The guerrillas launched a surprise attack.

ལྐོག་བརྒལ་ (gɔ̄ggɛl) 1. crossing (a river, stream, etc.) secretly or illegally; va.—བྱེད་. 2. running a blockade.

ལྐོག་རྔན་ (gɔ̄gŋɛn) bribe or gift given as graft; va.—སྤྲོད་; —སྤེར་ to give a bribe; va.—ལེན་; —ཟ་ to accept a bribe ¶ ལག་འཁྱེར་རག་པའི་ཆེད་དུ་ལས་བྱེད་པར་ལྐོག་རྔན་སྤྲད་འདུག In order to get the permit (he) gave a bribe to the official.

ལྐོག་རྔན་སྤེར་བྱིན་ (gɔ̄gŋɛn dērjin) bribing, giving graft.

ལྐོག་བཅོམ་ (gɔ̄gjom) ambushing to rob/ steal, raiding to rob/ steal; va.—བྱེད་.

ལྐོག་ཆད་ (gɔ̄gcɛɛ̀) secret/ clandestine agreement; va.—བྱེད་ ¶ བྲོས་བྱོལ་འགྲོ་རྒྱུའི་ལྐོག་ཆད་བྱས་སོང་ (They) secretly agreed to run away.

ལྐོག་ཆོས་ (gɔ̄gcöö) secret religious teaching given to only selected disciples.

ལྐོག་འཆལ་མ་ (gɔ̄g cɛ̄ɛ̀ma) prostitute.

ལྐོག་ཇུས (gɔ̄gjüü) covert plot, secret plan; va.—འདིང་ (ས་); —བྱེད་; —གཞོམ་ to plot, to plan secretly ¶ ཁོ་ཚོས་ངོ་ལོག་རྒྱག་རྒྱུའི་ལྐོག་ཇུས་བཏིངས་པ་རེད་ They secretly planned to rebel.

ལྐོག་འཛབ་ (gɔ̄gjəb) guerrilla warfare; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

ལྐོག་འཛབ་དམག་རྒྱག (gɔ̄gjəb dragyaà) sm. ལྐོག་འཛབ་.

ལྐོག་བརྗེ་ (gɔ̄gjə) surreptitiously substituting/ changing.

ལྐོག་ཉན་ (gɔ̄gñɛn) secretly listening/ eavesdropping; va.—རྒྱག; —བྱེད་.

ལྐོག་ཉན་ཡོ་བྱད་ (gɔ̄gñɛn yobcɛɛ̀) instrument used for eavesdropping.

ལྐོག་ཉར་ (gɔ̄gñaa) sth. kept secretly/ hidden; va.—བྱེད་ ¶ ལྐོག་ཉར་རྒྱུ་ནོར་ Hidden wealth.

ལྐོག་ཉར་ཧམ་ཚོང་ (gɔ̄gñaa hāmtsoŋ) hoarding and then selling at a profit, profiteering; va.—བྱེད་.

ལྐོག་ཉོ་ (gɔ̄gño) buying in secrecy; va.—རྒྱག.

ལྐོག་ཏུ་ (gɔ̄gdu) secretly, in secret ¶ ཁོ་ཚོ་ལྐོག་ཏུ་བྲོས་བྱིན་པ་རེད་ They secretly fled.

ལྐོག་ཏུ་འགྱུར་ (gɔ̄gdu gyur) vi. to be or become secret/ hidden/ covert ¶ ལས་དོན་འདི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་མ་རེད་ This work is not one that became secret.

ལྐོག་གཏམ་ (gɔ̄gdam) secret/ hidden talks; va.—ཤོད་ to talk secretly ¶ གྲོགས་པོ་གཉིས་པར་ལྐོག་གཏམ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The two friends are having secret talks.

ལྐོག་གཏོང་ (gɔ̄gdoŋ) sm. ལྐོག་འདྲེན་.

ལྐོག་ལྟ་ (gɔ̄gda) spying, peeping; secretly looking at or observing; va.—བྱེད་.

ལྐོག་ལྟའི་རྒྱང་ཤེལ་ (gɔ̄gdɛ gyāŋshee) periscope.

ལྐོག་བལྟས་ཚོད་དཔག (gɔ̄gdɛ tsȫöbaà) spying (on sth. or sb.) to get information on or an estimate of sb.'s capabilities ¶ བཀོད་འདོམས་པས་དགྲ་བོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཇི་ཡོད་ལ་ལྐོག་བལྟས་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་རེད་ The commander spied to get a better idea of the enemy's strength.

ལྐོག་ཐབས་ (gɔ̄gdəp) secret or covert schemes/ means/ methods ¶ ཁོང་ཚོས་ལྐོག་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བོའི་འཆར་གཞི་ཤེས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ They were able to know the enemy's plan by covert means.

ལྐོག་མཐུན་ (gɔ̄gdün) secretly partial to/ friendly with, secret friendship/ alliance; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱ་དམར་དང་ལག་འབྲེལ་ལྐོག་མཐུན་བྱས་སོང་ (He) secretly made friendly relations with the Chinese Communists.

ལྐོག་མཐོང་རྒྱང་ཤེལ་ (gɔ̄gdoŋ gyaŋshee) sm. ལྐོག་ལྟའི་རྒྱང་ཤེལ་.

ལྐོག་འཐབ་ (gɔ̄gdəp) fighting secretly/ behind the scenes, using underhanded means.

ལྐོག་དོན་ (gɔ̄gdön) secret matter/ issue/ affair ¶ ཏང་མི་ལ་ཡི་གེ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ལྐོག་དོན་ཞིག་རེད་ Sending letters to party members is a secret matter.

ལྐོག་མདའ་ (gɔ̄ŋda) an arrow or gun shot from a hidden location, shooting arrows from a hidden location, sniping; an attack by a hidden enemy; va.—རྒྱག; —འཕེན་.

ལྐོག་མདའ་ལྐོག་སྒྲིགས་ (gɔ̄ngda gɔ̄ggyɔɔ̀) sm. ལྐོག་མདའ་.

ལྐོག་མདའ་བརྒྱབ་ནས་མི་ལ་གནོད་ཚེ་གཏོང་ (gɔ̄ŋda gyəbnɛ milə nȫötsɛ dōŋ) va. to slander sb. behind his/ her back, to stab sb. in the back, to injure sb. by underhanded means [Lit. harm sb. by shooting an arrow from hiding].

ལྐོག་མདུད་ (gɔ̄ŋdüù) Adam's apple.

ལྐོག་འདུན་ (gɔ̄ŋdün) secret talks/ discussions; va.—བྱེད་ ¶ བློན་པོ་ཚོས་རྒྱལ་པོ་དགོང་རྒྱུའི་ལྐོག་འདུན་བྱས་པ་རེད་ The ministers talked secretly about killing the king.

ལྐོག་འདྲེན་ (gɔ̄ŋdren) smuggling; va.—བྱེད་ ¶ ངོ་ལོག་པ་ཚོས་མེ་མདའ་མང་པོ་ལྐོག་འདྲེན་བྱས་པ་རེད་ The rebels smuggled a lot of guns.

ལྐོག་རྡུང་ (gɔ̄gduŋ) beating/ hitting in secret; va.—གཏོང་ ¶ དམག་དོན་ཉེས་ཅན་ལྐོག་རྡུང་བཏང་སོང་ (They) secretly beat the war criminals.

ལྐོག་སྡེབ་ཏུ་འགྲོ་ (gɔ̄gdebdu dro) va. to elope.

ལྐོག་སྡོད་ (gɔ̄gdöö) staying in a place secretly; va.—བྱེད་.

ལྐོག་བརྡ་ (gɔ̄gda) secret code/ signal; va.—གཏོང་.

ལྐོག་ན་མོ་ (gɔ̄ɔ̀ namo) sm. ལྐོག་གྱུར་.

ལྐོག་ནས་སྐྱོན་འདོགས་ (gɔ̄gneè gyō̄ndɔɔ̀) sm. ལྐོག་གནོད་.

ལྐོག་ནས་ལྕགས་ཀྱུ་མ་ (gɔ̄gnɛɛ̀ jəggyumə) barley with awns that are shaped like a hook.

ལྐོག་ནོར་ (gɔ̄gnɔr) hidden or secret wealth/ property.

ལྐོག་གནས་ (gɔ̄gnɛɛ̀) larynx, throat.

ལྐོག་གནོད་ (gɔ̄gnöö) secretly harming/ injuring, sabotaging; va.—སྐྱེལ་ to secretly harm/ injure, to sabotage ¶ མི་དེས་རང་གི་གྲོགས་པོར་ལྐོག་གནོད་བསྐྱལ་བ་རེད་ That person secretly harmed his

friend.

སྐོག་ཕྲ་ (gōgdra) sowing/ creating dissension, inciting; va.—རྒྱག ། མི་དེ་ས་ཚོགས་པ་ནང་ཁྲལ་དུ་སྐོག་ཕྲ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ That person is secretly creating dissension in the party.

སྐོག་འཕེལ་གནས་ཚུལ་ (gōgpel nɛ̃ɛ̀tsüü) undercurrents.

སྐོག་འཕྱང་ (gōgjaŋ) the flabby skin that hangs from the neck of cows and oxen.

སྐོག་བྲོས་ (gōgdröö) secretly fleeing; va.—བྱེད་ ། ཁོས་བཙོན་ཁང་ནས་སྐོག་བྲོས་བྱས་པ་རེད་ He secretly fled from jail.

སྐོག་དབེན་ (gōgben) remote/ isolated place.

སྐོག་འབྲེལ་ (gōŋdree) secret/ covert relations, conspiracy; va.—བྱེད་ ། རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཉིས་དབར་སྐོག་འབྲེལ་ཡོད་པ་རེད་ These two countries have secret relations.

སྐོག་འབོམ་ (gōgbom) tib.eng. booby trap [Lit. secret bomb].

སྐོག་སྦྱོར་ (gōgjɔɔ) secret/ illicit sexual relations.

སྐོག་མ་ (gōgma) chin.

སྐོག་མེན་ (gōgmen) sm. སྐོག་མེན་དངོས་གཟུགས་.

སྐོག་མེན་དངོས་གཟུགས་ (gōgmen ŋöösug) tonsils.

སྐོག་སྨད་ (gōgmɛɛ̀) sm. སྐོག་ཁ་གདོང་.

སྐོག་རྩ་ (gōgdza) veins under the chin (in Tibetan medicine).

སྐོག་རྩིས་ (gōgdzii) secretly plotting/ conspiring; va.—རྒྱག.

སྐོག་ཚོང་ (gōgtsoŋ) black marketeering, smuggling; va.—རྒྱག.

སྐོག་མཚང་རྗེན་འབྱིན་ (gōgtsaŋ jenjin) revealing, exposing, unmasking; va.—བྱེད་ ། ཁོང་གིས་གསང་བའི་ཚོགས་པ་དེའི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་སྐོག་མཚང་རྗེན་འབྱིན་བྱས་པ་རེད་ He revealed everything about the secret group.

སྐོག་མཚོན་ (gōgdzön) hidden weapon, concealed weapon.

སྐོག་འཛིང་ (gōŋdziŋ) fighting secretly ། དམག་མི་གཉིས་པོ་སྐོག་འཛིང་བྱས་པ་རེད་ The two soldiers fought secretly.

སྐོག་འཛུལ་ (gōŋdzüü) secretly entering/ slipping into, secretly infiltrating; va.—བྱེད་ ། བོད་ནང་སོ་པ་གཉིས་སྐོག་འཛུལ་བྱས་པ་རེད་ The two spies secretly entered Tibet.

སྐོག་ཞུ་ (gōgshu) secret report; va.— བྱེད་.

སྐོག་ཟ་ (gōgsa) embezzling; va.—བྱེད་ ། སྲིད་གཞུང་གི་ནང་དུ་སྐོག་ཟའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག There is much embezzling in the government.

སྐོག་ཟ་ཀུ་ཁྱེར་ (gōgsa gūkyer) embezzling, engaging in corruption.

སྐོག་ཟ་ཁོག་རུལ་ (gōgsa kōgrüü) embezzling and corruption ། སྲིད་གཞུང་གི་ནང་དུ་སྐོག་ཟ་ཁོག་རུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག There is much embezzling and corruption in the government.

སྐོག་ཟ་ཆུད་ཟོས་ (gōgsa cūsöö) embezzling and wasting.

སྐོག་ཟ་བྱེད་མཁན་ (gōgsa ceñɛn) a person who embezzles.

སྐོག་ཟ་གཡོ་ཟོལ་ (gōgsala yosöö) fraudulent practices, malpractice, embezzlement.

སྐོག་ཟ་ལ་ངོ་རྒོལ་ (gōgsala ŋogöö) opposing corruption/ embezzlement (This was one of the "three antis" campaign of 1951-1952).

སྐོག་ཟན་ (gōgsɛn) corruption, embezzlement; va.—ཟ་ to embezzle, to engage in corruption.

སྐོག་ཟོས་ཀུ་རྒྱག (gōgsöö gūgyaà) embezzling and robbing/ stealing ། དེང་སྐབས་བཟོ་གྲྭའི་ནང་སྐོག་ཟོས་ཀུ་རྒྱག་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཐོན་སོང་ These days many incidents of embezzlement and robbery have occurred in the factory.

སྐོག་ཟོས་ཉེས་ཅན་ (gōgsöö ñeèjɛn) an embezzler.

སྐོག་བཟས་ (gōgsɛɛ̀) eating secretly/ on the sly.

སྐོག་གཡོ་ (gōgyo) sm. སྐོག་གཤོམ་.

སྐོག་གཡོ་ངན་རྫུས་ (gōgyo ŋənjüü) secretly plotting/ conspiring.

སྐོག་གཡོས་དོན་སྒྱུར་ (gōgyöö töngyur) secretly changing/ altering the meaning, using subterfuge to change the meaning.

སྐོག་ལབ་ (gōgləb) slandering, defaming, saying bad things behind sb.'s back; va.—རྒྱག ། མིའི་རྒྱབ་དུ་སྐོག་ལབ་རྒྱག་པ་ལས་གདོང་གདུགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་དགའ་ It is better to criticize a person to his face than secretly talk behind his back.

སྐོག་ལས་ (gōglɛɛ̀) secret activity/ work, working without others knowing; va.—བྱེད་ ། མི་དེས་སྐོག་ལས་བྱས་ནས་དངུལ་མང་པོ་བཟོས་འདུག That man made a lot of money doing work without others knowing.

སྐོག་ཤལ་ (gōgshɛɛ) sm. སྐོག་འཕྱང་.

སྐོག་གཤོམ་ (gōgshom) secretly conspiring, secretly plotting; va.—བྱེད་ to plot, conspire; va.—འཆང་ to secretly hold a plot/ deceptive scheme ། དམག་འཁྲུག་གསར་པ་སློང་རྒྱུའི་སྐོག་གཤོམ་བྱས་པ་རེད་ They secretly conspired to incite a new war.

སྐོག་གཤོམ་པ་ (gōgshomba) conspirator, secret plotter.

སྐོག་བཤད་ (gōgshɛɛ̀) sm. སྐོག་ལབ་.

སྐོག་བཤེར་ (gōgsher) secret search/ investigation; va.—རྒྱག ། ནག་ཚོང་རྒྱག་མཁན་གྱི་ཁང་པ་སྐོག་བཤེར་བྱས་པ་རེད་ (They) secretly searched the smuggler's house.

སྐོག་གསོག (gōgsɔɔ̀) 1. crop of a bird, the cheek pouch of a monkey, etc. 2. secretly accumulating/ storing up; va.—རྒྱག ། གྲྭ་པ་དེས་རྒྱུ་ནོར་མང་པོ་སྐོག་གསོག་བརྒྱབ་འདུག That monk secretly accumulated a lot of wealth.

སྐོག་གསོད་ (gōgsöö) secretly murdering/ assassinating; va.—གཏོང་ ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་སྐོག་གསོད་བྱས་པ་རེད་ (They) assassinated the president of the country.

སྐོག་བསྲུབ་ (gōgsub) shung. hiding sth. secretly; va.—བྱེད་.

སྐ་ཅིག (gājii) sm. སྐད་ཅིག.

སྐ་བ་ (gāwa) 1. thick (for fluids) ། འབྲས་ཐུག་སྐ་བ་ A thick rice broth. 2. strong (usu. for tea, coffee). 3. name of an ancient Tibetan lineage.

སྐ་རགས་ (gāraà) sm. སྐེད་རགས་.

སྐ་ལ་ (gāla) sm.* སྐལ་བ་.

སྐ་སླ་ (gā lā) 1. strong and weak (regarding tea, coffee, etc.). 2. thick and watery/ thin (regarding broths, stews, soups) ། ཐུག་པ་འདི་སྐ་སླ་རན་པོ་བྱུང་བཞག The broth came out not too thick and not too thin (just right).

སྐག (gāg) 1. an inauspicious year astrologically when one is most open to personal misfortune or danger (occurs once every twelve years in one's animal birth year). 2. a type of red color.

སྐག་བསྐུས་པ་ལྟར་ (gāggüü dār) blushing out of shame/ embarrassment [Lit. like applying red color].

སྐག་འགོ (gāŋgo) the beginning of a སྐག year.

སྐག་སྔ་བསུ་ (gā ŋāsu) the year before a སྐག year.

སྐག་ཐོག (gāgtɔɔ̀) during the year of one's སྐག.

སྐག་ཕྱི་བསུ་ (gāg cīsu) the year after a སྐག year.

སྐག་རྩིས་ (gāgdzii) the astrological system of calculating སྐག years.

སྐག་གཞུག (gāgshuù) the latter part of a སྐག year.

སྐག་ཡོལ་ (gāgyöö) vi. to have a སྐག year finish.

སྐག་ལ་སླེབས་ (gāgla lēè) vi. to have a སྐག year arrive/ begin.

སྐང་ར་ (gāŋra) sm. འཁང་ར་.

སྐད་ (gɛɛ̀) 1. voice, sound, noise; va.—རྒྱག to shout/ scream, to make noise ། སྐད་མ་རྒྱག Don't shout. ། བྱ་འདི་ས་སྐད་ཁྱད་མཚར་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག This bird is making strange noises. 2. language; va.—རྒྱག to speak a language ། ཁོ་བོད་སྐད་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གས་ Is he able to speak Tibetan? 3. (vb. + —) it is said, it is said to be ། ཁོ་ལ་དངུལ་མང་པོ་ཡོད་སྐད་འདུག It is said that he has a lot of money.

སྐད་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་ (gɛ̄ɛgi droluù) structure or grammar of speech/ language.

སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ (gɛ̄ɛgi dradaŋ) 1. intonation/ tone of speech. 2. phonetics.

སྐད་ཀྱི་ང་རོ་ (gɛ̄ɛgi ŋaro) sm. སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་.

སྐད་ཀྱི་གདངས་ (gɛ̄ɛgi daŋ) sm. སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་.

སྐད་ཀྱི་རིག་པ་ (gɛ̄ɛgi rigbə) linguistics.

སྐད་སྐུར་ (gɛ̄ɛ gūr) sm. ལན་སྐུར་.

སྐད་སྐྱེལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (gɛ̄ɛgyee drüügɔɔ) transmitter (machine).

སྐད་སྐྱོ་པོ་ (gɛ̄ɛ gyōbo) 1. a weak voice ། ནད་པ་དེས་སྐད་སྐྱོ་པོ་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག The sick person speaks with a weak voice. 2. a sound of poor quality ། སྒྲ་སྙན་འདི་སྐད་སྐྱོ་པོ་འདུག The lute has a poor sound. 3. speaking in a sad tone. ། སྤྲང་པོ་དེས་སྐད་སྐྱོ་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་སློང་གི་འདུག The beggar is asking for alms with a sad tone in his voice.

སྐད་ཁུངས་རིག་པ་ (gɛ̄ɛkuŋ rigbə) the study of the etymology (of words).

སྐད་ཁོངས་ (gɛ̄ɛkoŋ) language stock/ family ། འབར་བོད་སྐད་ཁོངས་ Tibeto-Burman language family.

སྐད་འཁོར་ (gɛ̄ɛkɔɔ) tape recorder; va.—གཏོང་.

སྐད་གྲགས་ (gɛ̄ɛdraà) fame, repute, reputation; vi.—ཆོད་ to become famous/ well-known (for good or bad); vi.—བྱེད་ to be famous/ well-known; vi.—འཇགས་ to lose fame; va.—བཞག to make oneself famous as a result of doing sth. ། ཁོང་གིས་དེབ་དེ་བཏོན་ཙང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཆོད་བཞག Because he published that book he became famous in the country. ། འཛམ་གླིང་ཐོག་དམག་འཁྲུག་ཡོང་རྒྱུའི་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག It is becoming well known in the world that a war is coming. ། གློག་བརྙན་འཁྲབ་མཁན་དེའི་སྐད་གྲགས་དེང་སང་འཇགས་བཞག These days the fame of that movie star has declined. ། རྐང་རྩེད་སྒོ་ལྡའི་རུ་ཁག་གིས་འགྲན་སྡུར་ནང་སྐད་གྲགས་བཞག་འདུག The soccer team made itself famous in the competition.

སྐད་གྲགས་ཅན་ (gɛ̄ɛdraàjɛn) famous, well-known.

སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ (gɛ̄ɛdraà cēmbo) famous, well-known.

སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་ (gɛ̄ɛdraà yöba) sm. སྐད་གྲགས་ཅན་.

སྐད་འགག (gɛ̄ɛ gaà) vi. to become hoarse.

སྐད་འགག་དོ་ (gɛ̄ɛ gagdo) hoarse (voice).

སྐད་འགགས་ (gɛ̄ɛ gaà) p. of སྐད་འགག.

སྐད་འགོ་ (gēngo) voice, sound.

སྐད་འགོ་མཐོ་པོ་ (gēngo tōbo) loud (talk/ voice), high-pitched voice.

སྐད་འགོ་གནོན་ (gēngo nön) va. to control one's voice (so as not to let it show anger or other emotions) ། ཁོང་གི་སེམས་གཏིང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་འགོ་མནན་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ Although he felt angry inside, he spoke controlling his voice.

སྐད་འགོ་དམའ་པོ་ (gēngo māābo) low voice/ talk, low-pitched voice.

སྐད་འགྱུར་ (gɛ̄ɛ gyur) vi. to have one's voice change ། ཕུ་གུ་དེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་སླེབས་སྐབས་སྐད་འགྱུར་སོང་ When the boy reached fifteen his voice changed.

སྐད་རྒྱག (gɛ̄ɛ gyaà) see སྐད་, 1.

སྐད་རྒྱུད་ (gɛ̄ɛgyüü) sm. སྐད་ཁོངས་.

སྐད་བརྒྱབ་ (gɛ̄ɛ gyəb) p. of སྐད་རྒྱག.

སྐད་སྒོ་དམའ་པོ་ (gɛ̄ɛgo maabo) sm. སྐད་འགོ་དམའ་པོ་.

སྐད་སྒྱུར་ (gɛ̄ɛgyur) 1. interpreter, translator (of speech). 2. va. སྐད་སྒྱུར་; —བྱེད་ to translate ། གཏམ་བཤད་དེའི་སྐད་བསྒྱུར་བ་རེད་ (They) translated that speech.

སྐད་སྒྱུར་མཁན་ (gɛ̄ɛgyurñɛn) translator, interpreter.

སྐད་སྒྱུར་སྒྲ་སྐྱེལ་འཕྲུལ་ཆས་ (gɛ̄ɛgyur drakee drüüjɛɛ) earphones (used in simultaneous translation).

སྐད་སྒྲ་ (gɛ̄ɛdra) sound, noise ། བྱ་བྱིའུ་དང་ཆུའི་སྐད་སྒྲ་ The sound of birds and water.

སྐད་སྒྲ་བདར་སྒྲོད་ (gɛ̄ɛdra dadröö) sm. སྐད་ཡིག་བདར་སྒྲོད་.

སྐད་སྒྲོག་འཕྲུལ་ཆས་ (gɛ̄ɛdrɔɔ trüüjɛɛ) radio transmitter/ receiver.

སྐད་བསྒྱུར་ (gɛ̄ɛgyur) sm. སྐད་སྒྱུར་.

སྐད་ངན་ (gɛ̄ɛŋɛn) 1. a cry of anguish, scream of pain; vi.—ཤོར་ to scream/ cry out in anguish ། ཁོང་ལག་པ་ཆག་ཙང་སྐད་ངན་ཤོར་སོང་ He cried out in pain because he broke his arm. 2. va.—རྒྱག to cry out/ complain in anguish or suffering ། མི་སེར་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱོ་པོ་ཡིན་ཙང་སྐད་ངན་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་འདུག Because the people's livelihood is poor, many people were complaining of their suffering.

སྐད་ངན་རྗེས་བཞག (gɛ̄ɛŋɛn jeèshaà) leaving behind a bad reputation/ name; va.—བྱེད་ ། མི་དེས་རྒྱལ་ཁབ་བཙོངས་པའི་སྐད་ངན་རྗེས་བཞག་བྱས་ནས་ཤི་བ་རེད་ He sold out his country and died leaving behind a bad reputation.

སྐད་ངན་རླུང་འཕྱིར་ (gɛ̄ɛŋɛn lūŋgyer) a bad reputation/ scandal spreads like the wind, bad news spreads fast ། ས་གཡོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་སྐད་ངན་རླུང་འཕྱིར་གྱིས་གང་ས་གང་དུ་ཁྱབ་འདུག The news of the earthquake has spread everywhere like the wind.

སྐད་ངོ་ (gɛ̄ɛŋo) voice; vi.—ཆོད་ to recognize sb.'s voice ། ཁ་པར་ཐོག་ནས་སྐད་ངོ་མ་ཆོད་ན་ལན་མ་རྒྱབ་ If you don't recognize (his) voice on the phone, do not answer.

སྐད་ཅིག (gɛ̄ɛjig) a moment, an instant, at once, in a flash ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་གློག་ཚང་མ་ཤི་སོང་ The electricity went out all at once. ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་སྐད་ཅིག་ཙམ་མེད་པ་རེད་ They didn't have even a moment of pleasure.

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག (gɛ̄ɛjig gɛ̄ɛjig) sm. སྐད་ཅིག.

སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ (gɛ̄ɛjig cāmeè) sm. སྐད་ཅིག.

སྐད་ཅིག་ཉིད་ (gɛ̄ɛjigñii) in a moment/ instant/ flash ། གཟུགས་བརྙན་དེ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡལ་བ་རེད་ The image disappeared in a flash.

སྐད་ཅིག་མ་ (gɛ̄ɛjigmə) sm. སྐད་ཅིག.

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག (gɛ̄ɛjigmə) a moment/ instant, instantaneously.

སྐད་ཅིག་ཙམ་ (gɛ̄ɛjigdzam) as much as an instant, even an instant ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་སྐད་ཅིག་ཙམ་མེད་པ་རེད་ They didn't have even a moment of pleasure.

སྐད་ཅོར་ (gɛ̄ɛjɔɔ) uproar, racket, din, tumult; va.—རྒྱག; —སློག ། སློབ་ཁང་ནང་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་སྐད་ཅོར་རྒྱག་གི་འདུག The students are creating a racket in the class room.

སྐད་ཅོར་ཝུར་ཅོར་ (gɛ̄ɛjɔɔ wurjɔɔ) sm. སྐད་ཅོར་.

སྐད་གཅོམ་ (gɛ̄ɛjom) discussion, talk, parley; va.—བྱེད་ ། མི་ཚང་མས་སྐད་གཅོམ་ལེགས་པར་བྱས་འདུག Everyone had a good discussion.

སྐད་ཆ་ (gēja) 1. conversation, talk, discussion; va.—ཤོད་ to talk, to speak; va.—བྱེད་ to discuss/ consult/ negotiate; va.—འགྲེམས་ to spread/ disseminate word/ talk of sth. ། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཆོག One is not permitted to speak during the meeting. ། རྩོད་རྙོག་དེ་ཞི་འགྲིག་ཡོང་བར་སྐད་ཆ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are negotiating to reach a peaceful settlement of the dispute. ། ལས་ཁུངས་ནང་ནས་ཡིག་ཆ་ཀ་ཤོར་བྱུང་བའི་སྐོར་ཁོས་སྐད་ཆ་བཀྲམ་འདུག He spread word that documents were stolen from the office.

སྐད་ཆ་སྐམ་པོ་ (gēja gāmbo) empty/ meaningless talk; va.—ཤོད་ ། ཁོས་སྐད་ཆ་སྐམ་པོ་ཤོད་པ་ལས་ལག་ལེན་གཏན་ནས་བསྟར་གྱི་མེད་པ་རེད་ He only does empty talk, he never puts it into practice.

སྐད་ཆ་སྐུམ་ (gēja gūm) va. to stop talking about sth. (usu. when sb. else comes) ། ང་སླེབས་མ་ཐག་ཁོ་ཚོས་སྐད་ཆ་བསྐུམས་སོང་ As soon as I came they stopped talking.

སྐད་ཆ་སྐོར་ (gēja gɔɔ) va. to say sth. in a roundabout manner ། ང་བོད་ལ་ཡོང་མི་ཆོག་པའི་སྐོར་ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་སྐོར་ནས་ཤོད་ཀྱི་འདུག He said I couldn't come to Tibet in a roundabout way.

སྐད་ཆ་སྐྱུག་བྲོ་པོ་ (gēja gyūg trobo) nauseating/ unpleasant/ dirty talk; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་སྐྱོ་པོ་ (gēja gyōbo) 1. sad/ sorrowful talk །

ཞིང་པ་དེས་རང་གིས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ཚུལ་གྱི་སྐད་ཆ་སྐྱོ་པོ་ཞིག་བཤད་སོང་ The farmer talked of his sorrowful experience. 2. meaningless/ poor speech or talk ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་སྐྱོ་པོ་ཞིག་བཤད་སོང་ The leader gave a poor speech at the meeting.

སྐད་ཆ་གྲམ་ (gēja dram) vi. to have word/ talk of sth. spread ¶ ལས་ཁུངས་ནང་ནས་ཡིག་ཆ་རྐུ་ཤོར་བྱུང་བའི་སྐོར་སྐད་ཆ་གྲམ་འདུག Word has spread that documents were stolen from the office.

སྐད་ཆ་རྒྱག (gēja gyaà) va. to mediate ¶ ཁ་མཆུའི་ཁ་གཏད་གཉིས་དབར་སྐད་ཆ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is mediating between the two parties in the lawsuit.

སྐད་ཆ་ང་ར་པོ (gēja ŋarbo) strong/ forceful language or speech; va.—ཤོད་ to speak in strong/ forceful language or speech.

སྐད་ཆ་ངོ་མ་ (gēja ŋoma) true/ real/ correct/ accurate speech or talk.

སྐད་ཆ་རྔོག (gēja ŋɔ̃ɔ̀) va. to get a person unsuspectingly to reveal sth. through conversation.

སྐད་ཆ་གཅིག་མཐུན་ (gēja jīgdün) 1. the same/ identical talk or speech ¶ ཉེས་ཅན་དེ་གཉིས་ཁྲིམས་ཁང་ནང་སྐད་ཆ་གཅིག་མཐུན་རེད་བཤད། The two criminals said identical things in court. 2. common language ¶ བོད་མི་ཚང་མ་སྐད་ཆ་གཅིག་མཐུན་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ It is important to work towards all Tibetans having a common language.

སྐད་ཆ་ཕྱིད་པོ་ (gēja jiìbu) talk that makes things seem more important than they are; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་ཉུང་ཉུང་ (gēja ñūŋñuŋ) taciturn; va.—ཤོད་ to speak taciturnly.

སྐད་ཆ་སྙན་པོ་ (gēja ñēmbo) 1. interesting/ engaging/ fascinating conversation; va.—ཤོད་. 2. flattery; va.—ཤོད་ ¶ འགོ་འཁྲིད་ལ་སྐད་ཆ་སྙན་པོ་བཤད་པ་རེད་ (He) flattered the leader.

སྐད་ཆ་སྟོང་པོ་ (gēja dōŋbo) empty speech/ talk, silly/ useless/ meaningless speech or talk.

སྐད་ཆ་ཐོན་པོ་ (gēja tõmbo) fluent in speech, very verbal.

སྐད་ཆ་དུམ་དུམ་ (gēja dumdum) 1. pithy talk, talk that is brief and to the point; va.—ཤོད་. 2. a person who speaks in a pithy manner.

སྐད་ཆ་དོན་མེད་ (gēja dönmeè) pointless/ meaningless talk.

སྐད་ཆ་དྲིས་ (gēja trii) p. of སྐད་ཆ་འདྲི་.

སྐད་ཆ་འདྲ་ཆགས་པོ་ (gēja dra cāgbo) 1. sweet talk ¶ མི་དེས་རྟག་པར་སྐད་ཆ་འདྲ་ཆགས་པོ་བཤད་ནས་མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ That person deceives people all the time by his sweet talk. 2. tactful way of saying sth., speaking in a way that does not offend ¶ ཁོང་གི་སྐད་ཆ་འདྲ་ཆགས་པོ་ཁ་ནས་བཤད་ནས་མི་ལ་ཕོག་ཐུག་གཏོང་གི་མེད་པ་རེད་ He talks tactfully and so does not offend people.

སྐད་ཆ་འདྲི་ (gēja tri) va. to inquire, to ask ¶ ཁོས་ཁྱེད་རང་གི་སྐོར་སྐད་ཆ་འདྲི་གི་འདུག He is asking about you.

སྐད་ཆ་འདྲི་ས་ (gēja trisə) 1. sb. one asks for information/ advice ¶ ཁོང་ནི་ངའི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་སྐད་ཆ་འདྲི་ས་ཞིག་ཡིན་ He is the person from whom I regularly ask questions/ advice. 2. information/ inquiry office.

སྐད་ཆ་གནག་པོ་ (gēja nagbo) talk that causes pain to others, hurtful talk; va.—ཤོད་ ¶ མི་དེ་དོན་དག་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ན་ཡང་སྐད་ཆ་གནག་པོ་ཤོད་མཁན་ཞིག་རེད་ Even for petty things, that person is sb. who says hurtful things.

སྐད་ཆ་རྣོ་པོ་ (gēja nōbo) harsh/ abrasive speech, sharp/ biting comments; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་འཕྲོག (gēja trɔ̃ɔ̀) sm. ཁ་འཕྲོག.

སྐད་ཆ་བྱེད་ (gēja ceè) see སྐད་ཆ་.

སྐད་ཆ་སྦུག་སྦུག (gēja bugbuù) speech that is not clear or detailed because the speaker is holding back sth; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་མ་བདེན་ (gɛja məbin) false talk, lies; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་མང་པོ་ (gɛja maŋbo) long-winded, talkative ¶ མི་འདི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་འདུག This person is long-winded (talks a lot).

སྐད་ཆ་མེད་པ་ (gɛja meèba) there is no problem/ question about sth., there is no need to ask ¶ མི་དེ་བློས་འཁེལ་ཡོས་ལ་སྐད་ཆ་མེད་པ་རེད་ There is no question regarding the trustworthiness of that person.

སྐད་ཆ་དམར་པོ་ (gɛja māābo) abrupt/ insensitive/ rude speech; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་རྩུབ་པོ་ (gēja dzūbu) rough/ harsh words; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་རྫོར་པོ་ (gēja dzərbo) dirty talk.

སྐད་ཆ་རྫུན་མ་ (gēja dzünmə) lies, falsehoods; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་གཟེར་པོ་ (gēja serbo) sm. སྐད་ཆ་རྣོ་པོ་.

སྐད་ཆ་བཟོ་ (gēja so) 1. va. to start a rumor. 2. va. to talk/ discuss.

སྐད་ཆ་ཡོང་ (gēja yoŋ) vi. to have a talk later/ in the future.

སྐད་ཆ་གཡོལ་ (gēja yöö) va. to avoid talking/ having a talk, to change topics while talking.

སྐད་ཆ་ལ་གནས་ (gējala nɛ̄ɛ̀) vi. to do what one says, to keep one's word ¶ དེ་སྔོན་གྲོས་མོལ་བྱས་པའི་སྐད་ཆ་ལ་གནས་མེད་པ་རེད་ (They) did not keep their word regarding the talks they previously had.

སྐད་ཆ་ལབ་པེ་ལོབ་པེ་ (gēja ləbe lobe) wordy, verbose; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ (gēja shōdaŋ) 1. manner/ way of talking ¶ ཁོ་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ཞེ་དྲག་ཉེས་པོ་འདུག He has a terrible way of talking. ¶ ཁོའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་ང་ཚོའི་རོགས་རམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ་འདུག From the way he spoke it seems that (he) needs our help 2. tone of voice, accent, intonation.

སྐད་ཆ་ཤོད་ཐལ་ (gēja shōtɛɛ) vi. to inadvertently say sth., to have a slip of the tongue ¶ ངས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་ཤོད་ཐལ་བྱུང་ནས་མི་ལ་ཕོག་ཐུག་ཕྱིན་སོང་ At the conference, I had a slip of the tongue and offended people.

སྐད་ཆ་ཤོད་དབང་ (gēja shōwaŋ) freedom of speech ¶ མི་དམངས་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དབང་མེད་པ་རེད་ The people don't have freedom of speech.

སྐད་ཆ་བཤད་ནས་གང་ཡོང་ (gēja shɛ̃ɛ̀nɛ gaŋyöö) excellent, superb, no question about sth. [Lit. why talk about it].

སྐད་ཆ་སེམས་ལ་ཤོད་ རྩམ་པ་ལྡུད་ལ་མིད་ (gēja sōmla shöö dzāmba dɛ̃ɛ̀la mii) think before acting [Lit. one should think before talking and chew the tsamba before swallowing].

སྐད་ཆ་གསང་པོ་ (gēja sāŋbo) speaking without reservation, talking frankly; va.—ཤོད་.

སྐད་ཆའི་སྐད་ཆ་ (gējɛ gēja) 1. just talk, sth. improbable, sth. out of the question ¶ ཨ་རི་ར་འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུ་སྐད་ཆའི་སྐད་ཆ་རེད་ Being able to go to America is just talk. 2. conversation ¶ སྐད་ཆའི་སྐད་ཆའི་ནང་ལ་ང་ཚོ་ཚོང་གི་སྐད་ཆ་བྱུང་ We discussed business in the course of our conversation.

སྐད་ཆའི་གར་ (gējɛ dögar) sm. སྐད་ཆའི་ཟློས་གར་.

སྐད་ཆའི་གླེང་གཞི་ (gējɛ lēŋshi) the subject or topic of a conversation/ discussion/ talk ¶ སྐད་ཆའི་གླེང་གཞི་སྲིད་དོན་རེད་ The topic of the conversation was politics.

སྐད་ཆའི་ཟློས་གར་ (gējɛ döögar) a theatrical play.

སྐད་ཆུང་ཆུང་ (gēɛ̀ cūŋjuŋ) low voice.

སྐད་ཆེན་པོ་ (gēɛ̀ cēmbo) loud voice, loud noise.

སྐད་ཉན་ (gē ñɛn) va. to listen to a voice/ talk/ speech.

སྐད་གཉའ་ (gēña) sm. སྐད་ཤུགས་.

སྐད་གཉིས་པ་ (gēñiiba) sm. སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་.

སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ (gēñii māwa) translator, sb. who knows two languages.

སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ (gēñii shēnjar) a dictionary/ word list in two languages.

སྐད་རྡོལ་རྡོལ་ལྷུར་འབོད་ (gɛ̄ ñö̲ö̲ñöödar bö̲ö̀) va. to talk in a low and humble voice (like begging).

སྐད་སྙན་ (gɛ̄ñɛn) melodious, pleasant sounding ¶ སྐད་སྙན་གྱི་གཞས་གདངས་ ¶ A melodious song.

སྐད་སྙན་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ ñɛ̄mbo) a melodious/ pleasant sound or voice.

སྐད་སྙན་བྱིའུ་ (gɛ̄ñɛn ci̲wu) nightingale.

སྐད་བརྙན་ (gɛ̄ñɛn) echo.

སྐད་གཏོང་ (gɛ̄ɛ̀ dōŋ) va. 1. to call sb. (to come) ¶ ཁོང་ལས་ཁུངས་ལ་སྐད་བཏང་བ་རེད་ He was called to the office. 2. va. to invite ¶ ཁོང་སྟུགས་སྒྲོར་སྐད་བཏང་བ་རེད་ He was invited to the party.

སྐད་གཏོང་གི་ས་ (gɛ̄ɛ̄doŋgi sā) the distance from which one can hear sb. calling.

སྐད་གཏོང་བརྡ་རྒྱག (gɛ̄ɛ̄doŋ da̲gyaà) calling/ inviting people and delivering messages; va.—བྱེད་ ¶ ང་ལས་ཁུངས་ནང་སྐད་གཏོང་བརྡ་རྒྱག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ My work in the office is delivering messages and calling people.

སྐད་བཏང་ (gɛ̄ɛ̀ dāŋ) p. of སྐད་གཏོང་.

སྐད་མཐུན་པ་ (gɛ̄ɛ̀ tũmbu) 1. speaking the same language, linguistic compatibility ¶ སྐད་མཐུན་པའི་མི་དང་མཉམ་དུ་གཞིབ་བདེ་པོ་ཡོད་ People who speak the same language get along well. 2. singing in the same tone/ pitch.

སྐད་མཐོ་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ tōbo) high voice/ tone.

སྐད་དེབ་ (gɛ̄ɛ̀deb) language primer.

སྐད་དོང་ (gɛ̄ɛ̀doŋ) microphone.

སྐད་དོད་ (gɛ̄ɛ̀döö̀) equivalent word ¶ ཆེད་ལས་མིང་ཚིག་གི་སྐད་དོད་རྙེད་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ It is difficult to find the equivalent of the technical term.

སྐད་དྲག་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ dra̲gbo) 1. screaming, yelling; va.—རྒྱག ¶ ན་ཚ་བཏང་ནས་སྐད་དྲག་པོ་རྒྱག་གི་འདུག (He) is screaming with pain. 2. harsh/ stern words or talk ¶ སྐད་དྲག་པོའི་ཐོག་ནས་གཤེ་གཤེ་བཏང་བྱུང་ I got scolded in a harsh manner.

སྐད་གདངས་ (gɛ̄ɛ̀daŋ) tone (of voice), tune ¶ གཞས་ཀྱི་སྐད་གདངས་ Song's tune. ¶ ལོག་སྤྱོད་པའི་སྐད་གདངས་ The reactionaries' tune.

སྐད་གདོང་གཉིས་བཙན་ (gɛ̄ɛ̀doŋ ñīìdzɛn) angry in expression and speech.

སྐད་འདར་ (gɛ̄ɛ̀dar) quivering/ trembling voice.

སྐད་བརྡའ་ (gɛ̄ɛ̀da) verbal signal/ command/ order, e.g., commands such as " right face;" va.—གཏོང་ to issue a verbal command/ order; vi.—འཕྲོད་ to be able to communicate verbally ¶ ཁོ་ཚོ་ཕན་ཚུན་བར་སྐད་བརྡ་འཕྲོད་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རེད་ They had difficulty communicating with each other.

སྐད་བརྡའ་ (gɛ̄ɛ̀da) sm. སྐད་བརྡ་.

སྐད་པ་ (gɛ̄ɛ̀ba) sm. ཟེར་བ་.

སྐད་པར་ (gɛ̄ɛ̀baa) abbr. of སྐད་པར་འཁོར་ལོ་.

སྐད་པར་ཁབ་ (gɛ̄ɛ̀bar kəb) phonograph needle/ stylus.

སྐད་པར་འཁོར་ལོ་ (gɛ̄ɛ̀baa kɔ̄ɔ̄lo) phonograph.

སྐད་པར་ཕེན་ཙེ་ (gɛ̄ɛ̀baa pēndze) tib.ch. phonograph record.

སྐད་པོ་ཆེ་ (gɛ̄ɛ̀boce) famous, well-known.

སྐད་ཕྲ་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ drəbu) high-pitched voice.

སྐད་འཕང་ (gɛ̄ŋbaŋ) sm. སྐད་གདངས་.

སྐད་འབོད་ (gɛ̄mböö̀) 1. shouting loudly (usu. conveys shouting slogans at a demonstration); va.—བྱེད་; —རྒྱག to shout loudly ¶ མི་དམངས་ཚོས་དམངས་གཙོའི་སྐད་འབོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག The people are shouting democratic slogans.

སྐད་འབོད་ངུ་འབོད་ (gɛ̄mböö̀ ŋu̲mböö̀) shouting and wailing; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

སྐད་སྦོམ་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ bo̲mbo) a low pitched/ deep voice.

སྐད་སྦྱར་ (gɛ̄ɛ̀jar) telling, informing, passing on via speech, transmitting, notifying though speech.

སྐད་སྦྱོར་ཁང་ (gɛ̄ɛ̀jɔrgaŋ) dubbing room/ studio.

སྐད་མེད་སྐད་བཟོས་ (gɛ̄ɛ̀meè gɛ̄ɛ̀söö̀) making a fuss out of nothing, talking about sth. one doesn't know about [Lit. without sound, making sound].

སྐད་མེད་གློག་བརྙན་ (gɛ̄ɛ̀meè lɔ̄ŋñɛn) silent film.

སྐད་དམའ་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ māābo) low voice, low tone.

སྐད་ཚ་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ tsābo) noisy, loud ¶ ཁང་པ་འདིའི་ནང་ལ་སྡོད་མཁན་ཚོ་སྐད་ཚ་པོ་འདུག The people who live in this house are noisy.

སྐད་འཛེར་ (gɛ̄ɛ̀ dze̲e) vi. to be/ get hoarse.

སྐད་འཛེར་ཤུགས་ཟད་ (gɛ̄ndzee shūgsɛɛ̀) completely exhausted; vi.—འགྱུར་ to become completely exhausted ¶ དེ་རིང་ཉིན་གང་སློབ་ཚན་ཁྲིད་ནས་སྐད་འཛེར་ཤུགས་ཟད་དུ་གྱུར་སོང་ Today I taught class all day and (I'm) completely exhausted. [Lit. voice hoarse, strength weakened].

སྐད་ཇིག་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ dzi̲gu) rich/ sonorous voice.

སྐད་ཟུར་ཆག (gɛ̄ɛ̀ su̲rjaà) changed pronunciations ¶ ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་སྐད་ཟུར་ཆག་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many changed pronunciations in spoken Lhasa dialect.

སྐད་ཟུར་ཉམས་ (gɛ̄ɛ̀ su̲rñam) sm. སྐད་ཟུར་ཆག.

སྐད་གཟེང་ (gɛ̄ɛ̀seŋ) sm. སྐད་གསང་.

སྐད་གཟེང་མཐོན་པོ་ (gɛ̄ɛ̀seŋ tõmbo) sm. སྐད་གསང་མཐོན་པོ་.

སྐད་བཟང་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ sa̲ŋbo) a good voice (for singing, etc.).

སྐད་བཟང་བ་ (gɛ̄ɛ̀ sa̲ŋwa) sm. སྐད་བཟང་པོ་.

སྐད་ཨུར་ (gɛ̄ɛ̀wur) the loud/ thundering noise made by a crowd; vi.—རྒྱག.

སྐད་ཨུར་སྒྲ་ཨུར་ (gɛ̄ɛ̀wur dra̲wur) sm. སྐད་ཨུར་.

སྐད་ཡག་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ ya̲gbo) sm. སྐད་བཟང་པོ་.

སྐད་ཡིག (gɛ̄ɛ̀yiì) language and literature, speech and writing.

སྐད་ཡིག་ཁྲིད་དཔྱོད་ཁང་ (gɛ̄ɛ̀yiì trīìjöö̀gaŋ) language teaching and research room.

སྐད་ཡིག་བརྡ་སྤྲོད་ (gɛ̄ɛ̀yiì da̲drö̲ö̀) 1. sign language (for the deaf and mute). 2. grammar.

སྐད་ཡིག་རྩོམ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (gɛ̄ɛ̀yiì dzōmriì shīmjugaŋ) Institute of Language and Literature.

སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག (gɛ̄ɛ̀yiì tsɛ̄nkaà) language department.

སྐད་ཡིག་མཛུབ་འཁྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gɛ̄ɛ̀yiì dzu̲bdriì ūyün lhɛ̄ngaŋ) see མི་རིགས་སྐད་ཡིག་མཛུབ་འཁྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ (gɛ̄ɛ̀yiì lɛ̲ɛ̀dön) language administration/ work.

སྐད་ཡོད་གློག་བརྙན་ (gɛ̄ɛ̀yöö̀ lɔ̄ɔ̀ñɛn) talking film, sound film.

སྐད་ར་མ་ལུག (gɛ̄ɛ̀ ra̲malug) mixed speech (e.g., speech mixing several dialects or languages).

སྐད་རིགས་ (gɛ̄ɛ̀riì) languages ¶ སྐད་རིགས་མ་གཅིག་པ་ Different languages.

སྐད་རིགས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (gɛ̄ɛ̀riì dāgjɛgaŋ) linguistic institute.

སྐད་རིགས་ཡན་ལག (gɛ̄ɛ̀riì yɛ̲nlaà) language branch.

སྐད་རིགས་རིག་པ་ (gɛ̄ɛ̀riì ri̲gbə) linguistics.

སྐད་རིང་ (gɛ̄ɛ̀riŋ) calling from a distance.

སྐད་རིམ་ (gɛ̄ɛ̀rim) word order.

སྐད་ལུགས་ (gɛ̄ɛ̀uù) dialect.

སྐད་ལོག (gɛ̄ɛ̀lɔɔ̀) sm. སྐད་ཅོར་.

སྐད་ལོག་ཨུར་ལོག (gɛ̄ɛ̀lɔɔ̀ wu̲rlɔɔ̀) sm. སྐད་ཅོར་ཨུར་ལོག.

སྐད་ཤུགས་ (gɛ̄ɛ̀shug) loudness of speech.

སྐད་ཤོར་ (gɛ̄ɛ̀ shɔ̄ɔ̄) vi. to cry/ scream out of fright or anguish ¶ འཇིགས་སྐྲག་ཆེ་བའི་གཟུགས་བརྙན་འདི་མཐོང་བ་དང་མོ་སྐད་ཤོར་སོང་ She screamed when she saw the terrifying figure.

སྐད་གསང་མཐོན་པོ་ (gɛ̄ɛ̀saŋ tõmbo) loudly, loud and clear.

སྐད་གསང་པོ་ (gɛ̄ɛ̀ sāŋbo) clear/ distinct voice.

སྐད་གསར་བཅད་ (gɛ̄ɛ̀ sārjɛɛ̀) simplifying language/ spelling; va.—བྱེད་ ¶ བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་བདེ་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གཉིས་བྱེད་ཡོད་པ་རེད་ For the purpose of making it easier to read and write Tibetan, historically the Tibetan language was simplified twice.

སྐད་གསལ་ (gɛ̄ɛ̀sɛl) clear/ distinct voice.

སྐན་ (gɛ̄n) (vb. + རེ་ + —) swearing not to do sth. ¶ ང་བོད་ལ་འགྲོ་རེ་སྐན་ I swore not to go to Tibet.

སྐན་འཛའ་ (gēndza) sm.* སྐས་འཛེགས་.

སྐབས་ (gāp) 1. time, occasion ¶ སྐབས་དེར་ At that time. ¶ དལ་པོར་སྡོད་པའི་སྐབས་མེད་ Without leisure time. ¶ སྐབས་དེར་ཁོང་དང་མཇལ་བྱུང་ I met him at that time. 2. opportunity ¶ སྐབས་ལག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་ If (you) get a good opportunity. 3. (— + number) the place/ number in a sequence ¶ ཚོགས་ཆེན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་གྲོས་ཚོགས་བཞི་པ་ The fourth session of the Eighth General Assembly. 4. at the time of, when, during ¶ དམག་འཁྲུག་དེའི་སྐབས་ During that war. ¶ ལྷ་སར་འགྲོ་པའི་སྐབས་ལ་ When going to Lhasa. 5. sm. ཡིའུ་.

སྐབས་སྐབས་ (gāpgəb) sm. སྐབས་འགར་.

སྐབས་སྐབས་ལ་ (gāpgəblə) sm. སྐབས་འགར་.

སྐབས་འཁེལ་ (gāpgee) occurring at the same time as, coinciding with ¶ མོས་ཉོ་བར་ཡོང་དུས་བཙོངས་ཟིན་པ་དང་སྐབས་འཁེལ་སོང་ When she came to buy (they) were sold out. ¶ ཁོ་ཚོ་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ལོ་གསར་དང་སྐབས་འཁེལ་གྱི་རེད་ Their coming will coincide with the new year.

སྐབས་གང་འཁེལ་ (gāp kaŋgee) 1. anytime. 2. waiting for one's chance.

སྐབས་འགའ་ (gāpga) sm. སྐབས་འགར་.

སྐབས་འགར་ (gāpgar) sometimes, occasionally ¶ སྐབས་འགར་བོད་ཟས་བཟོ་གི་རེད་ Sometimes (they) make Tibetan food.

སྐབས་འགྲིག་ (gāp drig) vi. to coincidentally happen/ occur ¶ བླ་མ་ཕེབས་པ་དང་སྐབས་འགྲིག་ནས་ཆོས་ཞུས་སོང་ The lama happened to come (coincidental to my being somewhere) and (I) asked for teachings.

སྐབས་སྒྲིག་ (gāp drig) va. to arrange (usu. to meet) ¶ ང་ཚོ་ལྷ་སར་ཐུག་རྒྱུའི་སྐབས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ We arranged to meet in Lhasa.

སྐབས་ཅིག་ (gāpjig) sm.* སྐབས་ཤིག་.

སྐབས་ཅིག་རིང་ (gāpjig riŋ) sm. སྐབས་ཅིག.

སྐབས་མཆིས་ (gāp cīi) vi. to have the time/ opportunity/ chance ¶ དགེ་རྒན་ཕེབས་པའི་སྐབས་མཆིས་ཚེ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་དགོས་ཡོད་ If I get the opportunity when the teacher comes, I have some questions to ask.

སྐབས་རྗེས་མ་ (gāp jeema) (the) next time ¶ སྐབས་རྗེས་མར་ཉིན་མ་མང་ཙམ་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ (I) will stay more days the next time.

སྐབས་རྙེད་ (gāp ñēè) va. to find time, to find an opportunity ¶ ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་སྐབས་རྙེད་པ་རེད་ (They) found an opportunity to go abroad.

སྐབས་སྟུན་ (gāpdün) sm. སྐབས་བསྟུན་.

སྐབས་བསྟུན་ (gāpdün) 1. in accordance with time/ situation, fitting or proper with respect to the period or circumstance ¶ བློན་ཆེན་ཇི་དགོས་སྲིད་བློན་གྱིས་སྐབས་བསྟུན་བསྐོ་གཞག་གནང་གི་རེད་ The Prime Minister will appoint as many ministers as the situation requires. ¶ སྐབས་བསྟུན་གྱི་ཚོང་རྒྱག་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ It is important to do business according to the (market) situation. 2. random ¶ སྐབས་བསྟུན་དཔེ་འདེམ་ Random sampling.

སྐབས་བསྟུན་ཁ་གཉེར་ (gāpdün kēñer) managing sth. according to the situation; va.—བྱེད་.

སྐབས་བསྟུན་ཁེ་འཚོལ་ (gāpdün kēdzöö) doing sth. opportunistically, seeking profits by taking advantage of the situation/ time.

སྐབས་བསྟུན་གང་བདེ་ (gāpdün kaŋde) acting in accordance with the times.

སྐབས་བསྟུན་གྱིས་ (gāpdüngi) sm. སྐབས་བསྟུན་.

སྐབས་བསྟུན་འགྱུར་ལྡོག་ (gāpdün gyundɔɔ̀) changing according to circumstances; va.—གཏོང་.

སྐབས་བསྟུན་འགྱུར་ཚད་ (gāpdün gyundzɛɛ̀) random variable.

སྐབས་བསྟུན་རྒྱུ་རྐྱེན་ (gāpdün gyugyen) random factor.

སྐབས་བསྟུན་ཐག་གཅོད་ (gāpdün tāgjöö̀) deciding in accordance with a situation or circumstances; va.—བྱེད་.

སྐབས་བསྟུན་བརྙས་བཅོས་ (gāpdün ñēbjöö̀) taking an opportunity to abuse sb.

སྐབས་བསྟུན་ཐབས་འཚོལ་ (gāpdün tābdzüü) seeking solutions/ means in accordance with the situation (rather than with customs, etc.); va.—བྱེད་.

སྐབས་བསྟུན་ནོར་ཚད་ (gāpdün nɔdzɛɛ̀) random error.

སྐབས་བསྟུན་དཔེ་འདེམ་ (gāpdün bēndem) random sampling.

སྐབས་བསྟུན་འཕོ་འགྱུར་ (gāpdün pōgyur) changing in accordance with the circumstances/ time.

སྐབས་བསྟུན་བློ་ཇུས་ (gāpdün lōjüü) a policy or strategy that is in accordance with the situation; va.—འདོན་.

སྐབས་བསྟུན་དམར་དཔེ་ (gāpdün mārbe) random sampling.

སྐབས་ཐོག་ (gāpdɔɔ̀) at the time, current(ly) ¶ སྐབས་ཐོག་སོ་སོའི་ལས་འགན་བསྒྲུབས་པ་རེད་ Accomplishing (one's) current responsibility.

སྐབས་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་ (gāpdɔɔgi nɛɛ̄dzüü) current situation/ condition, current news/ events.

སྐབས་ཐོབ་ (gāptob) sm. སྐབས་མཆིས་.

སྐབས་དང་བསྟུན་ (gāpdaŋdün) sm. སྐབས་བསྟུན་.

སྐབས་དང་པོ་ (gāp taŋbo) the first time/ occasion. ¶ སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་འདུ་ The first meeting.

སྐབས་དང་སྦྱོར་ (gāpdaŋ jɔɔ) sm. སྐབས་བསྟུན་.

སྐབས་དེར་ (gāpdee) at that time, during that period ¶ སྐབས་དེར་ང་ཁྱེད་རང་མཇལ་ཐུབ་མ་སོང་ At that time I was unable to meet you.

སྐབས་དོན་ (gāpdön) current events, current affairs, events of a time/ occasion ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐབས་དོན་སྙན་ཞུ་བྱས་པ་རེད་ Regarding the meeting, (they) made a report of its events.

སྐབས་དོན་དཔྱད་གླེང་ (gāpdön jēèleŋ) a commentary/ editorial on current events.

སྐབས་སྡོད་བྱ་རིགས་ (gāpdöö̀ cərig) birds in a location temporarily while on their migratory route.

སྐབས་ཕྱི་མ་ (gāp cīmə) sm. སྐབས་རྗེས་མ་.

སྐབས་ཕྱིན་ (gāp cīn) vi. to have gotten an opportunity ¶ ཁོང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཕྱིན་པ་རེད་ He got the opportunity to work.

སྐབས་ཕྱེད་ (gāp cēè) 1. va. to create an opportunity ¶ ཁོང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཕྱེད་པ་རེད་ (They) made an opportunity for him to work. 2. thin waist.

སྐབས་འཕྲལ་ (gāpdrɛɛ) 1. temporary ¶ ཁོང་གིས་སྐབས་འཕྲལ་གྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཏིངས་པ་རེད་ He made a temporary plan. 2. immediately, on the spot, right away ¶ ནད་གཞི་ཕོག་ན་སྐབས་འཕྲལ་སྨན་བཅོས་བྱ་དགོས་ If one is sick one should get treatment immediately.

སྐབས་འཕྲལ་གླ་པ་ (gāpdrēè lāba) temporary worker.

སྐབས་འཕྲལ་སྲིད་གཞུང་ (gāpdrɛɛ sīishuŋ) provisional/ interim government.

སྐབས་བབ་(ས་) (gāpbəb) opportunely, timely, in accord with the current situation; va.—བྱེད་ ¶ སྐབས་བབ་ཐག་གཅོད་ or སྐབས་བབ་སེམ་གཅོད་ A timely/ opportune/ prompt decision (or a decision in accordance with the current situation).

སྐབས་འབྱེད་ (gāp jeè) va. to separate or divide into different periods/ eras/ times ¶ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྐབས་ཕྱེ་ནས་བྲིས་ཡོད་པ་རེད་ (He) wrote the history of Tibet dividing it into periods. 2. va. to start/ begin a new work ¶ འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞིའི་སྐབས་འབྱེད་པ་རེད་ (They) started a new construction project.

སྐབས་སྦྱར་ (gāpjar) 1. sm. སྐབས་བསྟུན་. 2. door hinge.

སྐབས་སྦྱར་དགོས་མཚམས་ (gāpjar göndzam) shung. at the time when sth. is needed ¶ འདི་ཕྱོགས་ཞབས་ཞུའི་མི་སྣ་སྐབས་སྦྱར་དགོས་མཚམས་སོ་སོར་བསྐོང་འདུད་བྱ་རྒྱུ་ We will recruit government servants at the time we need them.

སྐབས་སྦྱར་སོ་སོ་ (gāpjar sōso) shung. at the time of

sth. ¶ ས་གནས་སུ་གནས་ཚུལ་སྐབས་སྦྱོར་སོ་སོར་སྙན་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་ You should make a report at the time of each event/ incident.

སྐབས་སྦྱོར་ (gāpjɔɔ) sm. སྐབས་བསྟུན་.

སྐབས་མིན་ (gāpmin) 1. irregularly, occasionally. 2. not in time.

སྐབས་མེད་ (gāpmeė) not having an opportunity/ chance ¶ སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་མེད་ Not having the opportunity to study.

སྐབས་མཚམས་ (gāpdzam) stage, sequence, order, phase ¶ ལས་གཞིའི་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་མི་སྣ་བཀོད་སྒྲིག་གསལ་པོ་བྱེད་དགོས་ At the various stages of the project (one) must clearly assign the proper people.

སྐབས་མཚམས་བབ་སྟུན་ (gāpdzam bābdün) sm. སྐབས་མཚམས་བབས་བསྟུན་.

སྐབས་མཚམས་བབས་བསྟུན་ (gāpdzam bābdün) shung. according to the circumstances/ situation ¶ གནས་ཚུལ་ཆུང་ཆེ་གས་སྐབས་མཚམས་བབས་བསྟུན་ཐག་གཅོད་བགྱིས་འཐུས་ (You) can settle minor events according to the situation.

སྐབས་འཚམ་པོ་ (gāb tsāmbo) at the right/ opportune moment.

སྐབས་འཚོལ་ (gābdzöö) opportunism, speculation, profiteering; va. སྐབས་འཚོལ་; —བྱེད་ ¶ མི་དེས་ཚོང་ཟོག་འཕེལ་དུས་ཆུར་ཉོས་ནས་སྐབས་འཚོལ་བྱས་ནས་དཀོན་དུས་ཕར་འཚོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་རེད་ That man buys commodities when they are abundant and speculates thinking to sell them when they are scarce.

སྐབས་འཚོལ་མགོ་བདེ་ (gāpdzüü gode) sm. སྐབས་འཚོལ་.

སྐབས་འཚོལ་བ་ (gāpdzüwa) opportunist, speculator, profiteer.

སྐབས་འཚོལ་ཚོང་རྒྱག་ (gāpdzüü tsōŋ gyaà) va. to engage in speculative or opportunistic business activities.

སྐབས་འཚོལ་གཡོ་འཕྲུལ་ (gāpdzüü yōdrüü) exploitive/ opportunistic deceit.

སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ (gāpdzüü riŋluù) opportunism.

སྐབས་འཚོལ་ལམ་ལུགས་ (gāpdzüü ləmluù) sm. སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་.

སྐབས་རིམ་ (gāprim) 1. sequence, order. 2. all the previous individuals in a sequence ¶ སྐབས་རིམ་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་རྣམས་ All previous abbots (in a line or sequence of abbots).

སྐབས་རིས་ (gāprii) illustration/ drawing in a book.

སྐབས་རེ་ (gāpre) sm. སྐབས་འགར་.

སྐབས་ཤིག་ (ལ་) (gāpshiilə) at one time ¶ སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོང་གིས་དགེ་རྒན་བྱས་པ་རེད་ At one time he was a teacher.

སྐབས་ཤིག་རིང་ (gāpshigriŋ) 1. at one time ¶ སྐབས་ཤིག་རིང་ང་རྒྱ་གར་ལ་ཚོང་རྒྱག་སྡོང་ At one time I did business in India. 2. for the time being ¶ སྐབས་ཤིག་རིང་ང་ས་གནས་འདི་ལ་སྡོད་རྩིས་ཡོད་ I plan on being here for the time being.

སྐབས་སུ་ (gāpsu) when, at the time of ¶ ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ At the time of going to Lhasa.

སྐབས་སུ་བབས་ (gāmsu bəb) sm. སྐབས་བབ.

སྐབས་སེང་ལ་ (gābseŋla) sm. སྐབས་སྐབས་ལ་.

སྐབས་གསུམ་ (gāp sūm) 1. past, present and future. 2. the present, the past and the next life.

སྐམ་ (gām) 1. abbr. of སྐམ་པོ་. 2. milch animals that are dry. 3. name of an ancient Tibetan lineage. 4. beef/ yak meat.

སྐམ་: p. **བསྐམས་**; f. **སྐམ་** (gām) 1. vi. to become dry (for milch animals) ¶ བ་ཕྱུགས་དེ་གློ་བུར་དུ་བསྐམས་བཞག The cow suddenly went dry. 2. vi. to become thin.

སྐམ་གྲོག་གེ་ (gāmdrɔge) sm. སྐམ་ཐག་གེ་.

སྐམ་གྲོང་བ་ (gām drōŋwa) tall and skinny.

སྐམ་བཀྲུས་ (gāmdrüü) p. of སྐམ་འཁྲུད་.

སྐམ་སྐོམ་ (gāmgom) dry/ parched and thirsty.

སྐམ་སྐྱེད་ (gāmgyeė) shung. ten percent interest on a loan ¶ འདི་ལོའི་སྐམ་སྐྱེད་ཁལ་བཅུ་ This year's ten percent interest is 10 ke (of grain).

སྐམ་སྐྱེས་ (gāmgyeė) terrestrial (creatures).

སྐམ་སྐྱེས་ཟྲིན་ཚལ་ (gāmgyeė cindzεε) xerophyte celery.

སྐམ་སྐྱོད་དམག་གྲུ་ (gāmgyöö māgdru) amphibious military boat; landing craft.

སྐམ་སྐྲགས་ (gāmdraà) 1. dry; vi.—འཐེབ་ to become dry ¶ ཆར་པ་ཡུན་རིང་མ་བབས་ཙང་ཞིང་ཁ་སྐམ་སྐྲགས་ཐེབས་བཞག Because it didn't rain for a long time the fields have become dry. 2. a kind of bread made on special ceremonial occasions.

སྐམ་ཁབ་ (gāmbəb) acupuncture needle; va.—རྒྱག to use a needle for acupuncture treatment.

སྐམ་འཁོལ་ (gāmgöö) a type of common cold that causes aches, pains and fever.

སྐམ་འཁྲུད་ (gāmdrüü) dry cleaning; va.—བྱེད་.

སྐམ་སྒོང་ (gāmgyoŋ) dry and hard.

སྐམ་གློ་ (gāmlo) a dry cough; va.—རྒྱག.

སྐམ་གློག (gāmlɔɔ) 1. lightening (without rain). 2. dry cell, battery. 3. gasoline generated electricity (usu. in contrast to hydro-generated electricity).

སྐམ་རྒྱགས་ (gāmgyaà) dry food for use on a trip.

སྐམ་སྒྲིགས་ (gāmdrii) putting sth. together as a test to see how it fits; va.—བྱེད་.

སྐམ་བརྔོས་འབྲས་ (gāmŋöödrε) parched rice (rice popped over dry heat).

སྐམ་ཆག་བཅུ་ནུར་ (gāmjaà jūsur) government's method of storing grain in tt. whereby an allowance was made for a 10% reduction in the weight and space of the grain due to drying and shrinkage.

སྐམ་ཆས་ (gāmjεε) furniture.

སྐམ་ཆུ་གཉིས་འཚོ་ (gāmcu ñindzo) amphibian, creature that lives on both land and water.

སྐམ་ཆུང་ (gāmjuŋ) a kind of tweezer used by blacksmiths.

སྐམ་ཆེན་ (gāmjen) abbr. of སྐམ་ས་ཆེན་པོ་.

སྐམ་ཇ་རྒྱག་ (gāmja gyaà) va. to add dry tea leaves to boiling water.

སྐམ་སྙིད་ (gāmñii) semidry ¶ ཤ་སྐམ་སྙིད་ Semidry meat.

སྐམ་སྨྱུག (gāmñuù) ballpoint pen.

སྐམ་ཐག་གེ་ (gām tāge) in a very dry state ¶ ཆར་ཆུ་མེད་པར་ཞིང་ཁ་ཚང་མ་སྐམ་ཐག་གེ་བསྡད་འདུག The fields, not receiving rainfall (without water from rainfall), were all very dry.

སྐམ་ཐག་ཆོད་ (gāmdaà cöö) 1. vi. to be completely dry/ dried out ¶ ཤ་སྐམ་ཐག་ཆོད་བཞག (The) meat is completely dry. 2. vi. to be too dry/ dried out ¶ ཤ་སྐམ་ཐག་ཆོད་འདུག (The) meat is too dry.

སྐམ་ཐལ་ (gāmtεε) the powdered dirt from sheep pens and the like that is used as manure for fields; va.—རྒྱག to spread such manure on a field.

སྐམ་ཐུན་ (gāmdün) shung. dry gunpowder ¶ སྐམ་ཐུན་ནོན་ཐུབ་ཀྱི་སྣོད་མི་ཐོད་གཉིས་ Two human skulls used as containers of dry gunpowder.

སྐམ་ཐེར་ (gāmder) bleak, desolate.

སྐམ་ཐོག (gāmdɔɔ) 1. overland, by land. 2. on land ¶ སྐམ་ཐོག་དམག Land warfare.

སྐམ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (gāmdɔɔ gyēndren) transport by land, transport by road.

སྐམ་ཐོག་གྲུ་ཁ་ (gāmdɔɔ drugə) name of a ferry crossing in Derge.

སྐམ་ཐོག་འགྲིམ་འགྲུལ་ (gāmdɔɔ drimdrüü) overland transportation, land travel.

སྐམ་ཐོག་དམག་མི་ (gāmdɔɔ māəmi) troops that fight on land (as opposed to the air force and navy).

སྐམ་དྲས་ (gāmdrεε) sm. སྐམ་ཐྲིས་.

སྐམ་རྡུང་ (gāmduŋ) a beating by hand or stick (in which no blood is spilled); va.—གཏོང་.

སྐམ་སྡེབ་ (gāmdeb) a method of gilding.

སྐམ་བདར་ (gāmda) clearing one's throat to give a

signal; va.—རྒྱག.

སྐམ་བདར་ (gāmdar) dry milling; va.—རྒྱག.

སྐམ་གནོན་ (gāmnöò) the metal trigger that ignites Tibetan matchlocks by depressing the burning wick; va.—འཐེན་ to pull such a trigger.

སྐམ་སྣམ་ (gəmnum) pincers, pliers, wrench, tongs ¶ ཁོས་གཟེར་དཀར་སྐམ་སྣམ་གྱིས་འཐེན་སོང་ He pulled the nail out with pliers.

སྐམ་པ་ (gāmba) pincers, pliers, wrench, tongs. 2. trigger of a gun; va.—གནོན་ to squeeze the trigger.

སྐམ་པ་ཡུ་རིང་ (gāmba yurin) wrench (long handle).

སྐམ་པོ་ (gāmbo) 1. dry ¶ ཤ་སྐམ་པོ་ Dried meat. 2. thin, skinny ¶ ཁོ་ཤ་སྐམ་པོ་ཆགས་བཞག He has become thin.

སྐམ་པོ་རྡོས་རྡུངས་རློན་པ་གྲིས་ཆོད་ (gāmbo döò dun lõmba trii cöò) one should use an appropriate method [Lit. one should smash dry things with a stone and cut the wet with a knife].

སྐམ་པོ་སོབ་སོབ་ (gāmbo sobsoò) soft and dry.

སྐམ་པོར་བྱེད་ (gāmbor ceè) va. to dry.

སྐམ་དཔྱ་བཅུ་ཟུར་ (gāmja jūsur) shung. 10% interest rate on loans.

སྐམ་སྦྱོད་བཟོ་པ་ (gāmjöò sopa) sm. སྐམ་འཛིན་བཟོ་པ་.

སྐམ་ཕོགས་ (gāmpɔɔ̀) wages paid to employees and servants in dry foods like grain (i.e., wages that do not include the provision of tea or beer).

སྐམ་ཕྱིས་ (gāmcii) drying by rubbing; va.—རྒྱག.

སྐམ་བྲིས་ (gəmdrii) 1. charcoal or pencil drawing/ sketch. 2. "dry writing"—writing on a chalk-powdered writing board (without ink); va.—རྒྱག.

སྐམ་འབྲས་ (gāmdrɛɛ̀) dry rice (i.e., rice grown without irrigation).

སྐམ་སྦྱོང་ (gāmjon) 1. rehearsing/ practicing (without full costumes); va.—བྱེད་. 2. military exercise/ maneuver/ practice (without live ammunition); va.—བྱེད་.

སྐམ་མ་ (gāmma) a barren female bovine (that is not producing milk).

སྐམ་དམག (gāmmaà) land forces, army ¶ རྒྱ་ནག་གི་སྐམ་དམག་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གྲངས་ཀ་མང་ཤོས་རེད་ China has the largest army in the world.

སྐམ་རྩ་ (gāmdza) dried grass.

སྐམ་ཚག (gāmdzaà) 1. skinny, thin, lean. 2. dry pieces of sth.

སྐམ་ཚོགས་ (gāmdzɔɔ̀) monks' prayer assembly (in monasteries) at which tea is not served.

སྐམ་མཚོ་མཁའ་གསུམ་ (gāmtso kāsum) the three: land, sea, and air ¶ སྐམ་མཚོ་མཁའ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་ Three branches of the military—land, sea and air forces.

སྐམ་འཛིང་རུ་ཁག (gəmdzin rugaà) land troops/ forces.

སྐམ་འཛིན་བཟོ་པ་ (gāmdzin soba) fitter, mechanic.

སྐམ་ཞིང་ (gəmshin) nonirrigated farm land/ fields.

སྐམ་ཞིང་རྙིད་པ་ (gəmshin ñiibə) dried out and withered ¶ མེ་ཏོག་སྐམ་ཞིང་རྙིད་པ་ Dried out and withered flowers.

སྐམ་ཟན་ (gāmsɛn) sm. སྐམ་ཟས་.

སྐམ་ཟམ་ (gāmsam) bridge approach, highway ramp.

སྐམ་ཟས་ (gāmsɛɛ̀) dry/ dried food.

སྐམ་ཟུག (gəmsuù) aches and pain; vi.—རྒྱག.

སྐམ་ཟོག (gāmsɔɔ̀) dry goods.

སྐམ་འོན་ (gām w ön) type of disease that is characterized by deafness.

སྐམ་རིད་ (gəmrii) abbr. of སྐམ་ཞིང་རྙིད་པ་.

སྐམ་རིས་ (gāmrii) pencil sketch, charcoal drawing; va.—རྒྱག.

སྐམ་རུབ་ (gəmrub) dry, withered.

སྐམ་རུལ་ (gəmrüü) 1. dry and rotten. ¶ ཤ་སྐམ་རུས་ Dry meat that has become rotten. 2. skinny/ thin as a result of illness.

སྐམ་རོ་ (gəmro) dry, withered.

སྐམ་རློན་ (gāmlön) 1. the degree of moistness [Lit. wet-dry] ¶ བྲོ་ཞིབ་དེ་སྐམ་རློན་དག་དག་རེད་བཞག The moistness of the dough is just right. 2. uncooked and cooked ¶ ཁ་ལག་སྐམ་རློན་ Wet and dry food. 3. dry and wet/ liquid food ¶ མི་གླ་རྣམས་ལ་སྐམ་རློན་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་སོང་ (He) had to give the hired hands both dry food and drinks (wet food).

སྐམ་རློན་གཉིས་ཀར་འཚོ་ཐུབ་པའི་སྲོག་ཆགས་ (gāmlön ñiigar tsōtubɛ sōgjaà) amphibious animals.

སྐམ་ལམ་ (gāmlam) a land route.

སྐམ་ལུ་ (gəmlu) a dry cough; vi.—རྒྱག.

སྐམ་ལུག་ཤ་ལས་སྒྲོན་བཟོ་གྲྭ (gəmluùsha lɛɛ̀nön sodra) beef/yak and mutton processing plant.

སྐམ་ལུག་ཤའི་ཚོང་ཁང་ (gəmluùshɛ tsōngan) beef/yak and mutton meat shop.

སྐམ་ཤ་ (gāmsha) 1. dried meat. 2. beef/ yak meat.

སྐམ་ཤས་ (gāmshɛɛ̀) the degree of the dryness (and heat) ¶ ས་ཆ་འདི་སྐམ་ཤས་ཆེན་པོ་འདུག This place is very dry and hot.

སྐམ་གཤེར་ (gāmsher) dry and damp/ humid.

སྐམ་བཤད་ (gāmshɛɛ̀) empty talk/ speech; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་སྐམ་བཤད་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལས་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་མེད་པ་རེད་ His talk is empty talk; he doesn't put (what he says) into practice.

སྐམ་ས་ (gāmsa) land (as opposed to sea).

སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ (gāmsa cēmbo) mainland ¶ རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ Mainland China.

སྐམ་ས་སྙིགས་བསགས་ (gāmsa ñīgsaà) continental deposit.

སྐམ་སང་ (gāmsan) sm. སྐམ་སངས་.

སྐམ་སངས་ (gāmsan) completely dry ¶ ཤ་འདི་སྐམ་སངས་རེད་འདུག This meat is completely dry.

སྐམ་སའི་རང་བཞིན་གྱི་གནམ་གཤིས་ (gāmsɛɛ rənshingi nəmshii) continental climate.

སྐམ་སའི་སྲོག་ཆགས་ (gāmsɛ sōgjaà) terrestrial animals.

སྐམ་སར་སྐྱོད་ (gāmsar gyöò) va. to go ashore, to land (at), to disembark ¶ མཚོ་དམག་རྣམས་སྐམ་སར་བསྐྱོད་པ་རེད་ The marine corps landed.

སྐམ་སར་ཐོན་སྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ (gāmsaa tõngyöò punde) expeditionary force.

སྐམ་སར་ཐོན་སྐྱོད་དམག་གྲུ་ (gāmsaa tõngyöò məgdru) landing craft (military).

སྐམ་སར་འཐབ་མཁན་མཚོ་དམག (gāmsaa təbñɛn tsōmaà) marines, marine corps.

སྐམ་སོག (gāmsɔɔ̀) a type of inferior tsampa in which the barley is roasted without first being wet/ soaked.

སྐམ་སོབ་ (gāmsob) dry and soft.

སྐམ་སོས་ (gāmsöò) a technique of drying meat during the winter when the temperature is very cold (so the dried meat remains soft) ¶ དེ་རིང་གནམ་གྲང་མོ་ཡོད་ཙང་ཤ་སྐམ་སོས་གཏོང་དགོས་ (We) have to dry the meat today because the weather is cold.

སྐམ་སྲེག (gāmseg) sm. སྐམ་སྐྲགས་.

སྐམ་སྲོ་ (gāmso) tempering, firing (as with pottery); va.—གཏོང་.

སྐམ་གསིང་ (gāmsen) sm. སྐམ་སོབ་.

སྐམ་གསིད་ (gāmseè) sm. སྐམ་གསིས་.

སྐམ་གསིས་ (gāmseè) drying sth. in the sun; va.—གཏོང་.

སྐམ་གསོལ་ (gāmsöö) a ritual offering to a god that involves burning incense; va.—གཏོང་.

སྐམས་ (gām) sm.* སྐམ་, 2.

སྐར་ (gār) abbr. of སྐར་མ་.

སྐར་སྐྱེད་ (gārgyeè) abbr. of ཟྭ་སྤུང་སྐར་སྐྱེད་.

སྐར་སྐྱོད་ (gārgyöò) 1. firefly. 2. interplanetary [Lit. going to the stars].

སྐར་སྐྱོད་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (gārgyöò mishuù pūndə) interplanetary rocket.

སྐར་ཁུང་ (gərgun) 1. skylight. 2. window.

སྐར་ཁོངས་ (gārgon) constellation (of stars).

སྐར་མཁན་ (gārgɛn) astrologer, astronomer.

སྐར་གྲངས་ (gārdran) points, grades, score, work points (as used in calculating income during the

commune period in the PRC); va.—འགོད་ to score or record points; va.—རྩིར་ (བརྩིར་) to evaluate work points ་ ཞིང་པ་མང་ཆེ་བས་ལས་ཀའི་སྐར་གྲངས་འགོད་ཤེས་པ་རེད་ Most farmers knew how to write (record) (their) work points. ་ སྐར་གྲངས་ཀྱི་རིན་ཐང་ The cash/ monetary value of a work point. ་ ལུས་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་གྱི་སྐར་གྲངས་བསྡོམས་འབོར་མཐོ་ཤོས་ The highest total score in the sport event.

སྐར་གྲངས་བརྒྱའི་འགོད་ཐབས་ (gārdraŋ gyɛ̲ɛ̲ gö̲ödəb) centigrade system.

སྐར་གྲངས་གཙོ་བཟུང་ (gārdraŋ dzōsuŋ) putting grades in command, making attaining high grades on exams the most important thing (considered a negative value in PRC during Mao's era).

སྐར་གྲལ་ (gārdrɛɛ) the whole set of stars out at night; vi.—སྒྲིག to have the whole set/ constellation of stars be out visible in the sky; vi.—ཞིག to have the whole set/ constellation of stars vanish from the sky (from sight).

སྐར་ངན་མཇུག་རིང་ (gārŋɛn ju̲griŋ) sm. སྐར་མ་དུ་བ་མཇུག་རིང་.

སྐར་ལྔ་ (gārŋa) five སྐར་མ་, five stars.

སྐར་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ (gārŋadaŋ dɛ̲mba) five star (as in hotel).

སྐར་ལྔའི་རྒྱལ་དར་ (gārŋɛɛ gyɛ̲ɛ̲dar) sm. སྐར་ལྔའི་དར་དམར་.

སྐར་ལྔའི་དར་དམར་ (gārŋɛɛ tha̲rmaa) the ("five-starred") national flag of the PRC.

སྐར་ལྕགས་ (gārjaà) meteoric iron.

སྐར་ཆ་ (gārja) a second (of time).

སྐར་ཆ་སྟོན་མདའ་ (gārja dōnda) the second hand of a watch.

སྐར་ཆའི་ཆུ་ཚོད་ (gārjɛ cūdzöö) stop watch.

སྐར་ཆའི་དུས་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (gārjɛ tu̲dzöö kōōlo) sm. སྐར་ཆའི་ཆུ་ཚོད་.

སྐར་ཆུ་ (gārju) water obtained before the stars have disappeared from the sky (used for medicinal purposes).

སྐར་ཆེན་ (gārjen) Venus.

སྐར་རྟགས་ (gārdaà) asterisk.

སྐར་རྩིས་ (gārdɛɛ̀) 1. astrology; va.—རྩི་ to divine/ do astrology by the stars. 2. astronomy.

སྐར་རྩིས་མཁན་ (gārdɛɛ̀ñɛn) 1. astrologer. 2. astronomer.

སྐར་མདའ་ (gānda) meteor, shooting star.

སྐར་མདའ་འཕྱུག་པ་ལྟར་ (gānda kyūgbə dār) very fast, quick ་ དམག་རིན་སྦྱོང་བརྡར་སྐབས་མེ་ཤུགས་ཕུར་མདའ་མང་པོ་སྐར་མདའ་འཕྱུག་པ་ལྟར་འཕེན་གྱི་འདུག During the military maneuver they were firing many missiles very quickly. [Lit. like a shooting star].

སྐར་མདའ་རྒྱུགས་ཞིབ་རྟ་དམག (gānda ñu̲lshib dāmaà) a reconnaissance cavalry that travels very fast (like a shooting star).

སྐར་མདའི་ཁྱུ་ཚོ་ (gāndɛ kyūdzo) meteor shower.

སྐར་མདའི་ལྕགས་རྡོག (gāndɛ jāgdog) 1. meteor. 2. an iron cannon ball that is shot like a meteor.

སྐར་མདའི་ཕུང་པོ་ (gāndɛ pūŋbo) sm. སྐར་རྡོ་.

སྐར་མདའི་ཚོམ་བུ་ (gāndɛ tsōmbu) sm. སྐར་རྡོ་.

སྐར་རྡོ་ (gārdo) meteorite, aerolite.

སྐར་རྡོའི་ཆར་པ་ (gārdö cārba) meteorite shower.

སྐར་གནས་འཕོ་འགྱུར་ (gārnɛɛ̀ pōgyur) the changing position of the stars.

སྐར་དཔྱད་ (gārjɛɛ̀) sm. སྐར་རྩིས་.

སྐར་དཔྱད་པ་ (gārjɛba) sm. སྐར་རྩིས་པ་.

སྐར་སྤྲིན་ (gārdrin) 1. nebula. 2. abbr. stars and clouds.

སྐར་སྤྲིན་ཚོམ་པོ་ (gārdrin tsōmbo) cluster of nebulae.

སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད་ (gār cēègyɛɛ̀) shung. 3/4 of a ཞོ་ (7.5 སྐར་མ་).

སྐར་ཕྱེད་གསུམ་ (gār cēèsum) shung. a quarter of a ཞོ་ (2.5 སྐར་མ་).

སྐར་འབྲུ་ (gāndru) grain paid to workers according to the number of days they work (or the number of work points they have accumulated).

སྐར་མ་ (gārma) 1. star ་ སྐར་མ་ནམས་དོ་དགོང་བཀྲག་མདངས་ཆེན་པོ་འདུག The stars are very bright tonight. 2. the lowest denomination of Tibetan currency (a unit = 1/100 of a སྲང་ and 1/10 of a ཞོ་). 3. a minute (of time) ་ ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་སྐར་མ་བཅུ་ Two hours and ten minutes. 4. a work-point (the basic unit of work calculation in communes). 5. 1/10th of a ཞོ་.

སྐར་མ་ཀུན་བཟང་ (gārma gūnsaŋ) a village located east of Lhasa.

སྐར་མ་སྐར་ཆེན་ཞིག་གིས་ སྐར་ཆུང་གཡང་ལ་དབུགས་སོང་ (gārma gārcenshig gi gārcuŋ yāŋlə yūùsoŋ) a stronger person/ group defeats a weaker one. [Lit. the large star throws the small star into the chasm].

སྐར་མ་མཁན་ (gārmagɛn) astrologer.

སྐར་མ་དངོས་གཞི་ (gārma ŋōōshi) a day determined by an astrologer as auspicious for making offerings on behalf of the deceased.

སྐར་མ་ཆ་སྡོད་ (gārma cādöö) double star.

སྐར་མ་བརྟན་པ་ (gārma tēmba) Polaris, the pole star, the north star.

སྐར་མ་འཐགས་སོ་ (gārma tāgso) Vega.

སྐར་མ་འཐེན་པ་ (gārma tēmba) Sirius.

སྐར་མ་དུ་བ་འཇུག་རིང་ (gārma du̲wa ju̲griŋ) comet.

སྐར་མ་དོལ་པ་ (gārma dö̲öba) sm. སྐར་མ་རི་ཁྱི་.

སྐར་མ་གནམ་རྒྱལ་ (gārma nāmgyɛɛ) Uranus.

སྐར་མ་སྨིན་བདུན་ (gārma būndün) the Big Dipper constellation.

སྐར་མ་ཕར་བསྐྱལ་ ཉི་མ་ཚུར་བསུ་ (gārma pārgyɛɛ̀ ñi̲mə tsūr sū) working extremely long hours, working day and night [Lit. to see the stars off and welcome the sun].

སྐར་མ་སྨིན་བདུན་ (gārma mīndün) the Big Dipper constellation.

སྐར་མ་ཚོམ་ཚོམ་ (gārma tsōmdzom) a group/ constellation of stars.

སྐར་མ་མཚོ་རྒྱལ་ (gārma tsōgyɛɛ) Neptune.

སྐར་མ་ཞོ་བརླགས་ (gārma sho̲laà) pound foolish penny wise, trying to save a little only to lose a lot [Lit. for a སྐར་མ་, losing a ཞོ་].

སྐར་མ་རི་ཁྱི་ (gārma ri̲ji) the bathing festival in Lhasa (the time when a particular star is visible in the sky during the 7th month of the Tibetan calendar).

སྐར་མ་རི་བྱི་ (gārma ri̲ji) sm. སྐར་མ་རི་ཁྱི་.

སྐར་མ་རི་ཥི་ (gārma ri̲shi) sm. སྐར་མ་རི་ཁྱི་.

སྐར་མ་ཤར་གླིང་ཀ་ (gārma shārliŋgə) a park in the east of Lhasa.

སྐར་མ་གསར་པ་ (gārma sāāba) a nova, a new star.

སྐར་མ་ཨ་བརྟན་ (gārma āden) sm. སྐར་མ་བརྟན་པ་.

སྐར་མའི་ཁ་གསབ་ (gārmɛ kāsəb) extra work points given by the commune to officials and workers when they travel on commune business.

སྐར་མའི་གོ་ལ་ (gārmɛ ko̲la) celestial/ heavenly body.

སྐར་མའི་གོས་དང་ཟླ་བའི་ཞྭ་མོ་གྱོན་ (gārmɛ gö̲ötaŋ da̲wɛ sha̲mo kö̲n) working or traveling at night [Lit. wearing stars as clothes and the moon as a hat].

སྐར་མའི་འགྲོས་ (gārmɛ trö̲ö) the four ways that stars travel in tt. astrology.

སྐར་མའི་མདའ་ཁབ་ (gārmɛ da̲gəb) minute hand (on watch).

སྐར་མའི་མ་ལག (gārmɛ ma̲laà) the planetary/ star system.

སྐར་མའི་འོད་ (gārmɛ wö̲ö) starlight.

སྐར་མས་ཞྭ་བྱེད་ བ་མོས་ལྷམ་བྱེད་ (gārmɛ sha̲ceè pa̲mö lhāmjeè) working or traveling at night [Lit. wearing stars as hat and frost as shoes].

སྐར་མེད་ཀུབ་སྐྱོག (gārmeè gūbgyoò) bragging or showing off though poor [Lit. not even having a penny (སྐར་མ་) but walking with a swagger].

སྐར་དམར་ (gārmar) red star.

སྐར་རྩིས་ (gǝrdzii) astrology.

སྐར་རྩིས་ཁང་ (gǝrdziigaŋ) sm. སྐར་རྩིས་ཞིབ་བལྟ་ཁང་.

སྐར་རྩིས་རྒྱང་ཤེལ་ (gǝrdzii gyaŋshel) astronomical telescope.

སྐར་རྩིས་པ་ (gāmdzibǝ) astrologer.

སྐར་རྩིས་དཔྱད་སྡེགས་ (gǝmdzii jɛ̄ɛdeg) sm. སྐར་རྩིས་ཞིབ་ལྟ་ཁང་.

སྐར་རྩིས་ཞིབ་ལྟ་ཁང་ (gǝmdzii shibdǝkaŋ) observatory, planetarium.

སྐར་རྩིས་ལས་ཁངས་ (gǝmdzii shibdǝgaŋ) observatory, planetarium.

སྐར་ཚད་ (gārdzɛɛ) measures, measurements.

སྐར་ཚོགས་ (gārdzɔɔ) a cluster of stars.

སྐར་ཚོགས་ལྟར་བཀྲམ་པ་ (gārdzɔɔdar drāmba) scattered all over like starts in the sky.

སྐར་ཚོགས་ནང་གི་ཟླ་བ་ (gārdzɔɔ naŋgi dawa) the best of the best, creme de la creme [Lit. the moon in the cluster of stars].

སྐར་ཚོམ་ (gārdzom) a constellation of stars.

སྐར་འཛིན་ (gǝrdzin) doing sth. or going somewhere prior to the actual day planned since the actual day is astrologically inauspicious; va.—བྱེད་.

སྐར་གཟུགས་ (gǝrsug) celestial body.

སྐར་འོད་ (gārwöö) 1. the light/ rays of a star, starlight. 2. firefly, lightening bug.

སྐར་གསལ་ (gārsɛɛ) sm. སྐར་ཁང་.

སྐར་ལྷུང་སྤྲིན་འཐོར་ (gārlhuŋ drīndɔɔ) scattering everywhere ¶ དམག་སར་གློ་བུར་དུ་ཕྱི་མའི་ཐལ་རླུང་བརྒྱབ་ནས་དམག་མི་རྣམས་སྐར་ལྷུང་སྤྲིན་འཐོར་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་རེད་ When the dust storm suddenly came to the battlefield the soldiers were scattered everywhere [Lit. stars fall and clouds scattered].

སྐལ་ (gɛ̄l) abbr. of སྐལ་བ་.

སྐལ་གྲངས་ (gɛ̄ɛdraŋ) sm. སྐལ་ཆ་.

སྐལ་འགྲོ་ (gɛ̄ndro) shung. the shares to be given/ distributed ¶ སྐལ་འགྲོའི་ཐད་བླ་སྤྲུལ་ལས་ཁྲིར་འཕར་ As for the shares to be given, the incumbent reincarnated Lamas should be given extra shares.

སྐལ་ངན་ (gɛ̄ɛŋɛn) negative/ unmeritorious karma ¶ སྐལ་ངན་གྱིས་རྐྱེན་པས་དབུལ་པོ་ཆགས་པ་རེད་ Because of his unmeritorious karma, (he) became poor. 2. unlucky, unfortunate.

སྐལ་ངན་མ་ (gɛ̄ɛŋɛnma) a woman with negative/ unmeritorious karma.

སྐལ་དངུལ་ (gɛ̄ɛŋüü) a share (of money) ¶ མི་སོ་སོའི་སྐལ་དངུལ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave each person his share of the money.

སྐལ་ཆ་ (gɛ̄ɛja) a share, an allotment.

སྐལ་ཆད་ (gɛ̄ɛjɛɛ) 1. vi. to be missing one's share. 2. unlucky, unfortunate.

སྐལ་མཉམ་ (gɛ̄ɛñam) sm. སྐལ་བ་མཉམ་པ་.

སྐལ་ཐོ་ (gɛ̄ɛdo) 1. the list which contains the dowry items for the bride (or inmarrying groom); va.—རྒྱག; —འགོད་ to make a list which contains the amount of dowry. 2. a list containing the items in each share when a family separates/ splits; va.—རྒྱག; —འགོད་.

སྐལ་ཐོབ་ (gɛ̄ɛdob) sm. སྐལ་ཆ་.

སྐལ་ཐོབ་འཆམ་མེད་སྐྱེལ་ (gɛ̄ɛdob tsēmmeè gyēē) shung. va. to give shares without any part missing ¶ གྲྭ་ཚང་གི་སྐལ་ཐོབ་འཆམ་མེད་སྐྱེལ་དགོས་ The shares to the monastic colleges should be given without any part missing.

སྐལ་དོད་ (gɛ̄ɛdöö) share (usu. used for the share given to a bride or bridegroom).

སྐལ་ལྡན་ (gɛ̄ndɛn) 1. meritorious karma, having accumulated good merit (can also connote pious) ¶ བླ་མ་དེར་སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That lama has many meritorious followers. 2. fortunate, lucky.

སྐལ་ལྡན་དང་བ་འདྲེན་ངེས་ (gēndɛn taŋ pandren ŋeè) shung. pleasing and meritorious ¶ སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེས་སྐལ་ལྡན་དང་བ་འདྲེན་ངེས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་རྒྱས་པར་གནང་བ་ The great lama gave a teaching that was pleasing and meritorious to the disciples.

སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་ (gɛ̄ndɛn shīŋda) poet. the River Ganges.

སྐལ་བསྡུས་ཀུང་སི་ (gɛ̄ɛdüü gūŋsi) joint-stock company.

སྐལ་སྤྱམ་མཐོ་བ་ (gɛ̄ɛbam tōwa) shung. a greater share.

སྐལ་འཕར་ (gɛ̄mbar) an extra share ¶ དགོན་པའི་དབུ་མཛད་ལ་སྐལ་འཕར་གསུམ་ཡོད་པ་རེད་ ¶ The chant leader in a monastery is given three extra shares of alms.

སྐལ་བ་ (gɛ̄ɛwa) 1. share, portion, inheritance ¶ ཁོའི་ས་ཞིང་གི་སྐལ་བ་བཙོངས་བ་རེད་ (He) sold his share of the land. ¶ སྡུག་པོ་འདི་འདྲ་མཐོང་དགོས་པ་ང་ཚོའི་ཚེ་སྔོན་ལས་ཀྱི་སྐལ་བ་རེད་ It is due to the inheritance of our previous life's karma that we have to see such suffering. 2. fate, fortune ¶ སྐལ་བ་བཟང་པོ་ Good fortune.

སྐལ་བ་ངན་ (gɛ̄waŋɛn) unlucky, unfortunate.

སྐལ་བ་ཅན་ (gɛ̄wajɛn) lucky, fortunate.

སྐལ་བ་གཅོད་ (gɛ̄ɛwa jöö) va. to not give sb. a share, to cut off sb.'s share ¶ གྲྭ་པ་དེ་ཚོགས་ལ་མ་ཡོང་བར་བརྟེན་འགྱེད་ཀྱི་སྐལ་བ་བཅད་པ་རེད་ Because the monk failed to attend the prayer ceremony they did not give him his share of alms.

སྐལ་བ་ཅེ་ (gɛ̄waje) fortunate, lucky.

སྐལ་བ་ཆད་ (gɛ̄wa cɛ̄ɛ) 1. vi. to get or become unfortunate/ unlucky. 2. vi. to not get a share, to not give sb. a share.

སྐལ་བ་མཉམ་པ་ (gɛ̄wa ñāmba) 1. an equal share/ portion. 2. equal luck/ fortune.

སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ (gɛ̄ɛwa taŋ dɛmba) sm. སྐལ་ལྡན་.

སྐལ་བ་མེད་པ་ (gɛ̄ɛwa meèba) 1. having bad/ negative/ unmeritorious karma ¶ སྐལ་བ་མེད་པའི་མི་དེ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ཐབས་མེད་ There is no way that that person who has an accumulation of bad karma can become rich. 2. unfortunate, unlucky.

སྐལ་བ་བཟང་པོ་ (gɛ̄ɛwa saŋbo) 1. meritious, having accumulated good/ positive/ meritorious karma. 2. good fortune/ good luck due to good karma. ¶ དེ་རིང་ང་ཚོ་ཏ་ལའི་བླ་མ་མཇལ་ཏེ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་ Today we had the good fortune (due to our good karma) to have met the Dalai Lama.

སྐལ་འབུ་ (gɛ̄mbu) a type of insect.

སྐལ་མེད་ (gɛ̄ɛmeè) abbr. སྐལ་བ་མེད་པ་.

སྐལ་མེད་མ་ (gɛ̄ɛmeèma) an unmeritorious woman, a woman with an accumulation of bad karma.

སྐལ་རྫོང་ (gɛ̄ɛdzoŋ) dowry, a share (of sth.).

སྐལ་ཞིང་ (gɛ̄ɛshin) a share/ inheritance/ allotment of land.

སྐལ་གཞུང་ (gɛ̄ɛshuŋ) shung. a list of shares ¶ སྐུ་གཉེར་གྱི་སྐལ་ཐོབ་སོགས་སྐལ་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་ཉར་དགོས་རྒྱུ་ (You) should keep a list of shares for such things as the caretaker's share.

སྐལ་བཟང་ (gɛ̄ɛsaŋ) abbr. of སྐལ་བ་བཟང་པོ་. 2. person's name.

སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག (gɛ̄ɛsaŋ medoò) a type of chrysanthemum.

སྐལ་བཟང་སེམས་ཅན་ (gɛ̄ɛsaŋ sēmjɛn) humans with accumulations of good/ positive/ meritorious karma.

སྐལ་བཟང་བསིལ་གཡབ་ (gɛ̄ɛsaŋ sīiyǝb) type of Tibetan hat.

སྐལ་རིན་ (gɛ̄ɛriŋ) price or value of a share.

སྐལ་ལ་ (gɛ̄ɛla) sm.* སྐལ་བ་.

སྐལ་ལེན་ (gɛ̄ɛlen) the right of some monks to receive a share of alms even though they do not attend the prayer session at which the alms are distributed.

སྐས་ (gɛ̄ɛ) sm. སྐས་ཀ་.

སྐས་ཀ་ (gɛ̄ɛga) ladder, stairs; rungs of a ladder, steps on stairs ¶ སྐས་ཀ་གཅིག One rung of a ladder.

སྐས་སྐོར་ཁྲ་མ་ (gɛ̄ɛgor trāma) handrail, banister.

སྐས་སྐྱོར་ (gɛ̄ɛgyɔr) ladder or stair handrail, banister.

སྐས་སྐྱོར་རྒྱུག་ཁྲ་ (gɛ̄ɛgyɔr gyugdra) balustrade.

སྐས་ཁུང་ (gɛ̄ɛguŋ) an opening on the roof where a ladder is placed.

སྐས་འགོ་ (gɛ̄ŋgo) top of the stairs/ ladder.

སྐས་འགོ་ལ་མ་མཇལ་ན་ཡང་སྐས་མཇུག་ལ་མཇལ་ཡོང་ (gɛ̄ŋgo manjɛɛna yaŋ gɛ̄njugla jɛɛyoŋ) if you do not help sb. now later you will want help from them and they will not give it [Lit. if we do not meet at the top of the ladder we will meet at the bottom of the ladder].

སྐས་འཁྲམ་ (gɛ̄ŋdram) handle, railing, banister (on the sides of a ladder or staircase).

སྐས་སྣམ་ (gɛ̄ɛgam) steps, staircase.

སྐས་སྒོ་ (gɛ̄ɛgo) door at the front of a staircase.

སྐས་སྒོར་ (gɛ̄ɛgɔɔ) winding staircase, spiral staircase.

སྐས་མཇུག་ (gɛ̄njug) the bottom of a staircase/ ladder.

སྐས་འཛུ་ (gɛ̄nju) railing/ banister on stairs or ladder.

སྐས་རྟིང་ (gɛ̄ɛdiŋ) base/ foot of a ladder or stairs.

སྐས་ཐེམ་ (gɛ̄ɛdem) sm. སྐས་གདང་.

སྐས་ཐེམ་རིམ་འཛེག (gɛ̄ɛtem rimdzeè) gradually working one's way up a hierarchy; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་དེ་སྐས་ཐེམ་རིམ་འཛེག་བྱས་ནས་འགོ་ཁྲིད་ལ་སླེབས་པ་རེད་ That official worked his way up gradually to become the leader. [Lit. climb a ladder step by step].

སྐས་མཐིལ་ (gɛ̄ɛdii) sm. སྐས་གདང་.

སྐས་གདང་ (gɛ̄ɛdaŋ) step/ rung of a ladder.

སྐས་གདང་མས་འཛེག (gɛ̄ɛdaŋ mɛndzeè) sm. སྐས་ཐེམ་རིམ་འཛེག.

སྐས་དབྱིབས་ (gɛ̄ɛyip) 1. shape of a ladder, a shape similar to a ladder. 2. trapezoid, trapezium.

སྐས་འཛེག (gɛ̄ntseè) sm. སྐས་ཀ་.

སྐས་འཛེག་མ་འཛེགས་པར་ཐོག་ཁར་སླེབས་པ་ (gɛ̄ntseè madzegbar tɔ̄ɔgaa lēèba) getting promoted suddenly/ quickly, getting promoted to a higher position without going through intermediate steps [Lit. arriving on the roof without climbing a ladder].

སྐས་ཞིང་ (gɛ̄ɛshiŋ) terraced fields.

སྐས་རིང་ (gɛ̄ɛriŋ) long ladder.

སྐས་རིམ་ (gɛ̄ɛrim) 1. sm. སྐས་གདང་. 2. abbr. of སྐས་ཐེམ་རིམ་འཛེག.

སྐས་རིམ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁ་ (gɛ̄ɛrimjɛngi shiŋgɔ) sm. སྐས་ཞིང་.

སྐས་རུ་ (gɛ̄ɛru) sm. སྐས་འཁྲམ་.

སྐས་ལ་འཛེག (gɛ̄ɛla dzeg) va. to climb a ladder.

སྐས་ལེབ་ (gɛ̄ɛleb) a ladder rung that is flat.

སྐས་ཤིང་ (gɛ̄ɛshiŋ) ladder.

སྐས་ཤུར་ (gɛ̄ɛshur) sliding down a banister/ railing; va.—རྡོད་ to slide down a banister/ railing.

སྐས་གཤམ་ (gɛ̄ɛsham) sm. སྐས་རྟིང་.

སྐས་བཤད་ (gɛ̄ɛshɛɛ) auspicious sayings said as a bride goes up the stairs of her new home for the first time; va.—རྒྱག.

སྐས་སུམ་སྦྲེལ་ (gɛ̄ɛsum drel) system of having three joined staircases with the middle one used only by the Emperor (in China) or the Dalai Lama (in Tibet).

སྐས་ཧྲིལ་ (gɛ̄ɛhrii) a ladder that uses rounded rather than flat rungs.

སྐུ་ (gū) 1. body (h.). 2. statue, icon, image (h.). 3. particle used to make nonhonorific terms honorific ¶ སྐུ་ཁྲག Blood (h.).

སྐུ་དཀར་ (gūgar) whitewash (h.); va.—གསོལ་ to whitewash.

སྐུ་ཀྱི་ (gūgyi) sm.* སྐུ་མཁྱེན་.

སྐུ་ཀྱི་ཨོ་གོ་ (gūgyi ōgɔɔ) sm. སྐུ་ཀྱི་.

སྐུ་དཀྱིལ་གསལ་དྭངས་ (gūgyi sɛ̄ɛdaŋ) good health (h.) ¶ ཁྱེད་རང་སྐུ་དཀྱིལ་གསལ་དྭངས་ཡིན་ནམ་ Are you in good health?

སྐུ་རྐེད་ (gūkeè) waist (h.).

སྐུ་རྐྱང་ (gūgyaŋ) alone (h.); va.—ཕེབས་ to go/ come alone ¶ ཁོང་སྐུ་རྐྱང་ལ་ཕེབས་པ་རེད་ He came alone.

སྐུ་སྐལ་ (gūgɛɛ) h. of སྐལ་.

སྐུ་སྐྱེ་ (gūgye) a rebirth of an incarnate lama (h.); va.—བཞེས་; —ཕེབས་ to be reborn as an incarnate lama, to incarnate into a human form (for lamas). ¶ མི་ཚང་འདིའི་ནང་ལ་བླ་མའི་སྐུ་སྐྱེ་ཞིག་ཕེབས་པ་རེད་ A lama was incarnated (born) in this family.

སྐུ་སྐྱེ་མ་ (gū gyēma) female (h.) ¶ དེ་རིང་སྐུ་སྐྱེ་མ་མང་པོ་ཕེབས་འདུག Today a lot of women came.

སྐུ་སྐྱིད་ (gūgyeè) h. of འཚར་ལོང་.

སྐུ་སྐྱེས་ (gūgyeè) a present, gift (h.).

སྐུ་ཁེ་ (gūge) h. of ཁེ་བཟང་.

སྐུ་ཁབ་ (gūgəb) 1. injection. (h.); va.—སྐྱོན་; —སྒྲོན་ to give an injection. 2. needle (h.).

སྐུ་ཁམས་ (gūgəm) body health, physical well-being ¶ རྣམ་པ་ཚོ་སྐུ་ཁམས་བདེ་པོ་ཡིན་པས་ Are you all well?

སྐུ་ཁམས་བདེ་པོ་ (gūgəm debo) good health, well-being.

སྐུ་ཁམས་མ་འཚོ་ (gūgəm mandzo) sm. སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་.

སྐུ་ཁམས་བཟང་ (gūgəm saŋ) a common greeting equivalent to "How are you?"

སྐུ་ཁམས་བཟང་པོ་ (gūgəm saŋbo) sm. སྐུ་ཁམས་བདེ་པོ་.

སྐུ་ཁོག (gūgɔɔ) sm. སྐུ་རྟེན་.

སྐུ་ཁྲག (gūdraà) 1. h. of ཁྲག. 2. menstruation (h.); vi.—སྐྱོན་ to menstruate; —ཆད་ to stop menstruating.

སྐུ་ཁྲུས་ (gūdrüù) sprinkling statues or deities with water as a symbolic cleansing; va.—གསོལ་. 2. h. of ཁྲུས་.

སྐུ་མཁར་ (gūgar) h. of མཁར་.

སྐུ་མཁར་མ་རུ་ (gūkārmaru) a place north of Lhasa where Srongtsen Gampo is said to have retreated to study the Tibetan written language.

སྐུ་མཁྱེན་ (gūgyen) please (h.) ¶ སྐུ་མཁྱེན་ང་ལ་རོགས་རམ་གནང་རོགས་གནང་ Please help me.

སྐུ་འཁོར་ (gūgɔɔ) 1. retinue (h.) ¶ འབྲུག་རྒྱལ་སྐུ་འཁོར་ The King of Bhutan and his retinue. 2. family member, relative (h.) ¶ ཁོ་ཚོའི་སྐུ་འཁོར་ཁ་ཤས་བོད་ལ་ཡོད་པ་རེད་ Some of their relatives are in Tibet.

སྐུ་འཁོར་དཔོན་རིགས་ (gūgɔɔ būnrii) retinue of an official or lama.

སྐུ་འཁྱག (gūngyaà) h. of འཁྱག.

སྐུ་འཁྲུག (gūndruù) fighting (verbal or physical) (h.); va.—སྐྱོན་; to fight; vi.—ཤོར་ to get into a fight, to have a fight occur.

སྐུ་འཁྲུགས་ (gū drüù) vi. to feel physically low/ not well ¶ ཁོང་སྐུ་འཁྲུགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕྱག་ལས་ལ་ཕེབས་ཐུབ་མ་སོང་ He was unable to come to work because he was not feeling well.

སྐུ་འཁྲུངས་ (gū drūŋ) vi. to be born (h.).

སྐུ་གམ་ (gūgəm) in/ at the presence of (h.) ¶ བློན་པོ་དེ་དུས་རྒྱུན་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་གམ་ལ་བཅར་མཁན་ཞིག་རེད་ That minister is one who always is in the presence of the king.

སྐུ་གེགས་ (gūgeg) misfortune, disaster (h.) ¶ ལོ་འདིའི་ནང་ཁོང་ལ་སྐུ་གེགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This year he has had great misfortune.

སྐུ་གོང་མ་ (gū koŋma) the previous one (h.) ¶ རྒྱལ་བ་སྐུ་གོང་མ་ The previous Dalai Lama.

སྐུ་གྱོང་ (gūgyoŋ) loss (monetary) (h.); vi.—ཕོག to get a loss ¶ བར་ལམ་གྱི་ཚོང་འཁོས་ནང་ཁོང་ལ་སྐུ་གྱོང་ཆེན་པོ་ཕོག་བཞག Recently his business took a great loss.

སྐུ་གྲིབ་ (gūdrib) contamination, pollution (h.); vi.—ཕོག to get/ become contaminated ¶ སྤྲུལ་སྐུ་དེ་རང་སྐུ་གྲིབ་ཕོག་ནས་ཞལ་དིག་དིག་ཆགས་འདུག The tulku is stuttering because he became polluted.

སྐུ་གྲོངས་ (gū droŋ) vi. to die (h.).

སྐུ་བགྲེས་པ་ (gū dreèba) the senior, the elder (h.) ¶ ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་པ་ The senior tutor (of the

Dalai Lama).

སྐུ་བགྲེས་པ་དོད་པོ་ (gū dresha töobo) looking older than (one's) age (h.).

སྐུ་མགྲོན་ (gūndrön) guest (h.) ། སྟོན་མོར་སྐུ་མགྲོན་མང་པོ་ཕེབས་འདུག There were many guests at the party.

སྐུ་མགྲོན་ཁང་ (gūndröngaŋ) guest house.

སྐུ་མགྲོན་སྣེ་ལེན་ཁང་ (gūndrön ŋelengaŋ) sm. སྐུ་མགྲོན་ཁང་.

སྐུ་མགྲོན་རུ་ཁག (gūndrön rugaà) visiting team/ group/ party ། རྒྱ་གར་ནས་ཚོང་དོན་གྱི་སྐུ་མགྲོན་རུ་ཁག་ཅིག་ཕེབས་པ་རེད་ A visiting group of business men came from India.

སྐུ་འགག (gūŋgaà) h. of སྟོད་འགག.

སྐུ་འགྱེད་ (gūngyeè) alms, donations, (h.); va.—འབུལ་ to give a donation/ alms.

སྐུ་འགྲམ་ (gūndram) sm. སྐུ་གམ་.

སྐུ་རྒྱན་ (gūgyen) 1. ornament (h.); va.—མཚོད་ to wear ornaments; —སྐྱོན་ to put ornaments on sb. 2. a lottery (h.); va.—སྒྲོན་ to draw lots ། སྐུ་མཆེད་བགྲེས་གཞོན་གཉིས་དབར་ཁང་པ་སུ་ལ་ཐོབ་མིན་སྐུ་རྒྱན་བསྒྲོན་པ་རེད་ The two brothers drew lots to see who would get the house. 3. a bet (h.) ། རྟ་རྒྱུགས་ལ་སྐུ་རྒྱན་བཞག་གནང་བ་རེད་ (They) placed bets on horse racing.

སྐུ་རྒྱབ་ (gūgyəb) 1. behind, in back of (h.) ། ཕྱག་དེབ་ཁོང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ལ་འདུག The book is behind his back. 2. one's back (h.) ། ཁོང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ཡག་པོ་དྲག་མི་འདུག His back hasn't healed well.

སྐུ་རྒྱུ་ (gūgyu) 1. wealth (h.) ། ཁོང་ལ་སྐུ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ (He) has great wealth. 2. the material from which a statue or icon is made ། སྐུ་རྒྱུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུང་བརྙན་ Statues and icons made of gilded brass.

སྐུ་རྒྱུ་ཕྱག་རྫས་ (gūgyu cāgdzεὲ) sm. སྐུ་རྒྱུ་.

སྐུ་རྒྱུད་ (gūgyüù) 1. lineage, descent line (h.); va.—འདེད་ to trace (one's) lineage/ descendent line ། ཁོང་གི་སྐུ་རྒྱུད་དེད་པ་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་ If one traces his lineage, he is a descendent of the Dharmaraja Kings. 2. va.—ཁྲིད་ vi. to take after a relative in behavior/ personality/ character ། རྒྱལ་སྲས་དེའི་སྤྱོད་ལམ་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་རྒྱུད་ཁྲིད་བཞག The prince has taken after his father the king in his behavior.

སྐུ་སྒེར་ (gūgee) private (h.) ། སྐུ་སྒེར་དྲུང་ཆེ་ Private secretary.

སྐུ་སྒེར་བླ་བྲང་ (gūgee lābraŋ) the labrang of the regent.

སྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་ (gūgee yigdzaŋ) 1. private secretariat (usu. of the Dalai Lama). 2. the private office of the Dalai Lama.

སྐུ་ངང་འཐེན་ (gūŋaŋ tēn) 1. delaying/ postponing (h.); va.—གནང་ ། གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་ཉིན་ཤས་སྐུ་ངང་འཐེན་གནང་བ་རེད་ (He) postponed his pilgrimage for a few days. 2. beseeching an oracle/ medium not to go out of his trance; va.—གནང་.

སྐུ་ངང་ཙམ་ (gūŋaŋdzam) sm. སྐུ་ངང་འཐེན་, 1.

སྐུ་ངལ་ (gūŋεε) hardship, difficulty (h.); va.—སྐྱོན་ to experience/ underdo difficulties or hardships, to work hard (undergoing difficulties/ hardships) ། ཁོང་སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག He experienced a lot of hardship. ། ཁོང་གིས་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་པའི་འབྲས་བུ་ The result of his working hard undergoing difficulties.

སྐུ་ངལ་གནང་ (gūŋεε nāŋ) va. to rest, to relax (h.) ། ཁོང་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕེབས་ནས་སྐུ་ངལ་གནང་ནས་བཞུགས་བཞག He is relaxing after coming back from school.

སྐུ་ངལ་གསོ་ (gūŋεε sō) sm. སྐུ་ངལ་གནང་.

སྐུ་ངལ་གསོས་ (gūŋεε sōò) p. of སྐུ་ངལ་གསོ་.

སྐུ་ངོ་ (gōŋöö) 1. title of address for lay (aristocratic) government officials. 2. aristocrat.

སྐུ་ངོ་མཁྱེན་ (gōŋöö kyēn) shung. please O lord, please honorable sir.

སྐུ་ངོ་གནམ་བདག (gōŋöö nāmdaà) shung. title of an emperor's who abdicates in favor of his son.

སྐུ་ངོ་མ་ (gū ŋoma) he himself, in person (h.) ། ཁོང་སྐུ་ངོ་མ་ལས་སར་ཕེབས་པ་རེད་ He came to the work site in person.

སྐུ་དངོས་ (gūŋüü) sm. སྐུ་ངོ་མ་.

སྐུ་བཅར་ (gūjaa) personal attendant, servant, retinue (h.); va.—ཞུ་ to call on or pay a visit to sb. higher in rank or status.

སྐུ་བཅར་མཁན་པོ་ (gūjaa kēmbo) shung. sm. གྲི་ཁྲབ་མཁན་པོ་.

སྐུ་ཆག (gūjaà) sm. སྐུ་གེགས་.

སྐུ་ཆམ་ (gūjam) h. of ཆམ་ཆམ་.

སྐུ་ཆས་ (gūjεὲ) h. of ཅ་ལག.

སྐུ་ཆིངས་ (gūjiŋ) ch. (waist) belt.

སྐུ་ཆེན་པོ་ (gū cēmbo) 1. a large statue. 2. a great person.

སྐུ་ཆོས་ (gūjöö) 1. h. of ཆོས་. 2. sm. ཆོས་གོས་.

སྐུ་མཆེད་ (gōmceè) relative (h.).

སྐུ་མཆོད་ (gūcöö) ceremonial observance commemorating the death of a religious figure.

སྐུ་འཆམ་ (gūnjam) h. of འཆམ་པ་.

སྐུ་རྫས་ (gūjüü) h. of རྫས་.

སྐུ་མཇལ་ (gūnjεε) interview, audience (h.); va.—ཞུ་ to get an interview/ audience; to ask for an interview/ audience.

སྐུ་འཇུག (gūnjuù) h. of འོག་འཇུག.

སྐུ་རྗེས་ (gūjeè) the imprint of a body miraculously left on rocks (by lamas/ saints).

སྐུ་ཉམས་ (gūñəm) dignity, elegance, sophistication (h.); va.—གནང་; —སྟོན་ to act dignified/ elegant/ sophisticated.

སྐུ་ཉིད་ (gūñii) you (h.) ། སྐུ་ཉིད་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ་ After you left.

སྐུ་ཉེ་ (gūñe) relative, kinsman (h.).

སྐུ་ཉེ་སྐུ་འཁོར་ (gūñe gūgɔɔ) sm. སྐུ་ཉེ་འཁོར་བཅས་.

སྐུ་ཉེ་འཁོར་བཅས་ (gūñe kōrjεὲ) 1. retinue, attendants (h.). 2. relatives (h.).

སྐུ་ཉེ་ཟླས་བཅས་ (gūñe dōōjεὲ) sm. སྐུ་ཉེ་འཁོར་བཅས་.

སྐུ་གཉེར་ (gūñer) steward/ caretaker of a monastery, temple or chapel room in a monastery.

སྐུ་གཉེར་བླ་བྲང་ (gūñer lābraŋ) shung. the labrang of the Regent.

སྐུ་མཉེ་ (gūñe) 1. arc. fire. 2. sm. བཞུགས་གདན་.

སྐུ་མཉེལ་ (gū ñeē) vi. to get tired/ exhausted (h.) ། ཁོང་ཕྱག་ལས་གནང་ཙང་སྐུ་མཉེལ་བ་རེད་ He got tired because he worked.

སྐུ་མཉེལ་པོ་ (gū ñeēbo) 1. tired, exhausted (h.). 2. difficult, hard (h.) ། ཡིག་ཚད་སྐུ་མཉེལ་པོ་བྱུང་མ་སོང་ངམ་ Was the test difficult?

སྐུ་སྙེ་ (gūñe) cushion for supporting one's back.

སྐུ་སྙེས་ (gū ñeè) sm. སྐུ་སྙེ་.

སྐུ་བརྙན་ (gūñεn) statue, image (h.).

སྐུ་རྟེན་ (gūden) 1. the medium/ oracle of a deity (the person through whose body the deity speaks) ། གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་ The medium of Nechung. 2. a statue.

སྐུ་ལྟབ་ (gūdəb) folding, folded (h.); va.—སྐྱོན་ to fold.

སྐུ་ལྟེམ་ (gū dēm) vi. to be ill, to get sick (h.) ། ཁོང་དེང་སང་སྐུ་ལྟེམ་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ་ (I) think he is feeling sick these days.

སྐུ་སྟོད་ (gōdöö) 1. one's back (h.) ། ཁོང་སྐུ་སྟོད་སྣང་གི་འདུག His back is hurting. 2. the upper part of the body (h.) ། སྐུ་བརྙན་དེའི་སྐུ་སྟོད་བཞེངས་ཚར་མ་སོང་ The upper half of the statue isn't finished yet. 3. shirt, blouse, coat, garment for the upper body (h.) ། ཁོང་གིས་སྐུ་སྟོད་གསར་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་རེད་ He bought a new shirt.

སྐུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ (gūdob cēmbo) stout, husky, well-built (h.).

སྐུ་སྟོབས་ཞན་པོ་ (gūdob shεmbo) small in stature, weak or ill-looking, skinny, scrawny (h.).

སྐུ་བལྟམས་ (gū dām) sm. སྐུ་འཁྲུངས་.

སྐུ་བསྟོད་ (gūdöö) 1. h. of བསྟོད་བསྔགས་. 2. praise of a lama or deity.

སྐུ་ཐང་ (gūdaŋ) thanka (h.); va.—བཞེངས་ to make/ paint a thanka.

སྐུ་ཐང་མཆིལ་ (gūdaŋ ñēē) vi. to be tired (h.).

སྐུ་ཐང་མཆིལ་པོ་ (gūtaŋ ñēēbo) sm. སྐུ་མཆིལ་པོ་.

སྐུ་ཐིམ་ (gū tīm) vi. to die (h.) ¶ སྐུ་ཐིམ་པའི་རྗེས་སུ་ After (he) died.

སྐུ་ཐོག (gūdoò) lifetime, generation (h.) ¶ སྐུ་མདུན་སྐུ་ཐོག་འདིའི་རིང་ During the lifetime of this Dalai Lama.

སྐུ་ཐོག་གོང་མ་ (gūdoò goŋma) 1. the former/ previous generation (h.). 2. previous incarnations in an incarnation line or lineage of kings, rulers.

སྐུ་ཐོག་རྗེས་མ་ (gūdoò jeèma) the succeeding/ next generation (h.).

སྐུ་ཐོག་ན་རིམ་ (gūdoò narim) sm. སྐུ་ཐོག་རིམ་པ་.

སྐུ་ཐོག་རིམ་པ་ (gūdoò rimbə) a series of holders of a position spanning several generations, e.g. a lineage of kings or incarnations ¶ རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐོག་རིམ་པའི་དུས་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་དར་བ་རེད་ This custom flourished during the time of the successive Dalai Lamas.

སྐུ་ཐོག་རིམ་བྱུང་ (gūoò rimjuŋ) h. of སྐྱེ་བ་རིམ་བརྒྱུད་.

སྐུ་དྭངས་ (gū taŋ) vi. to recover from an illness (h.)

སྐུ་དུས་ (gūdüù) time (h.) ¶ སྟོན་པའི་སྐུ་དུས་སུ་ During the Buddha's time.

སྐུ་དོན་ (gūdön) purpose, reason (h.) ¶ ཁྱེད་འདིར་ཕེབས་པའི་སྐུ་དོན་ག་རེ་ཡིན་ For what purpose did you come here?

སྐུ་དྲག (gūdraà) noble, aristocrat; nobility, aristocracy.

སྐུ་དྲིན་ (gūdrin) sm. བཀའ་དྲིན་.

སྐུ་དྲུང་ (gūdruŋ) presence, vicinity (h.) ¶ ཁོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་དྲུང་ལ་སྡོད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is a person who stays in the presence of the king.

སྐུ་དྲུང་དུ་ (gūdruŋdu) 1. in the presence of (h.) 2. a standardized form of address used in letter headings ¶ སྐུ་ཞབས་བཀྲ་ཤིས་ལགས་ཀྱི་སྐུ་དྲུང་དུ་ Dear Mr. Tashi [Lit. to the presence of Tashi].

སྐུ་དྲུང་པ་ (gū druŋbə) a personal attendant, sb. who serves in the presence of a superior (h.).

སྐུ་གདུང་ (gūduŋ) corpse, remains (h.) ¶ ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གདུང་ The remains of the Dharmaraja (religious king).

སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ (gūduŋ shuŋbüü) cremation, cremating (h.); va.—ཞུ་ to cremate (h.).

སྐུ་མདུན་ (gūndün) 1. in front of (h.) ¶ གསོལ་ཇ་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་ལ་བཞག་པ་རེད་ (They) put the tea in front of him. 2. in the presence of (usu. refers to the Dalai Lama and other high-ranking lamas) (h.).

སྐུ་མདུན་པ་ (gū dümbə) shung. personal attendants ¶ བཞུགས་ཁྲིའི་མཐར་གམ་བཅར་སྐུ་མདུན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་མན་ཌལ་རྟེན་གསུམ་སོགས་ཐོགས་པ་ The attendants were holding a mandala beside the throne.

སྐུ་མདོག (gūdɔ̀ɔ) color (usu. of deities).

སྐུ་འདད་ (gū dɛɛ̀) h. of འདད་.

སྐུ་འདར་ (gū dar) 1. va. to shiver (h.); 2. vi.—སྐྱོན་ to involuntarily shiver (h.) ¶ ཁོང་སྐུ་བསིལ་ནས་སྐུ་འདར་སྐྱོན་གྱི་འདུག He got cold and is shivering.

སྐུ་འདས་ (gū dɛɛ̀) vi. to die (h.) ¶ བླ་མ་སྐུ་འདས་ནས་ཡང་སྲིད་ཚད་གཙོད་ཞུས་པ་རེད་ After the lama died (they) searched for his reincarnation.

སྐུ་འདྲ་ (gūndrə) sm. སྐུ་བརྙན་.

སྐུ་ལྡེར་ (gūder) clay statue.

སྐུ་སྡིག (gūdig) h. of སྡིག་པ་.

སྐུ་བདབ་ (gūdəb) falling (h.); vi.—ཟག; —གནང་ to fall ¶ སྲས་ཆུང་དེ་སྐུ་བདབ་ཟག་བཞག The young boy has fallen.

སྐུ་བདབ་ (gūdəb) falling (h.); vi.—ཟག; —གནང་ to fall ¶ སྲས་ཆུང་དེ་སྐུ་བདབ་ཟག་བཞག The young boy has fallen.

སྐུ་ན་བགྲེས་པོ་ (gūnə dreèbo) old, aged (h.).

སྐུ་ན་ཕྲ་བ་ (gūnə trāwa) young (h.) ¶ སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་དགོས་ (You) should study when (you) are young.

སྐུ་ན་སྨིན་པ་ (gūnə mīmba) sm. སྐུ་ན་བགྲེས་པོ་.

སྐུ་ནག (gūnag) h. of ནག.

སྐུ་པང་ (gūbaŋ) 1. h. of པང་པ་. 2. h. of པང་ཁེབས་.

སྐུ་པར་ (gūbaa) photograph, portrait (h.); va.—སྒྲོན་ to photograph (if that which is photographed is honorific) ¶ ཁོང་གི་བླ་མར་སྐུ་པར་བསྒྲོན་པ་རེད་ He took a photograph of the lama. va.—སྐྱོན་ to photograph (if that which is photographed is nonhonorific but the photographer is honorific) ¶ ཁོང་གི་ཁང་པ་དེར་སྐུ་པར་བསྐྱོན་སོང་ He took a picture of the house.

སྐུ་པར་བྲིས་མ་ (gūbaa driìmə) a portrait (drawn or painted) (h.).

སྐུ་པུར་ (gūbur) sm. སྐུ་ཕུང་.

སྐུ་དཔངས་ (gūbaŋ) the height (of a statue).

སྐུ་དཔར་ (gūbar) sm. སྐུ་པར.

སྐུ་དཔུང་ (gūbuŋ) h. of དཔུང་པ་.

སྐུ་སྤུར་ (gūbur) sm. སྐུ་ཕུང་.

སྐུ་ཕུང་ (gūbuŋ) dead body, corpse (h.) ¶ ངའི་ཕ་མ་དམ་པ་འི་སྐུ་ཕུང་ The dead bodies of my late parents.

སྐུ་ཕུང་མཇལ་སྨོན་ (gūbuŋ jɛɛmön) type of funeral ceremony where the body is placed in view or is left lying in state.

སྐུ་ཕུང་གདན་ཞུ་ (gūbuŋ dɛnshu) funeral ceremony (h.).

སྐུ་ཕོག (gū pɔ̄ɔ̀) harming one's health (h.).

སྐུ་ཕྱག (gūjaà) prostration (h.); va.—གནང་; —འབུལ་ to prostrate.

སྐུ་ཕྱྭ་ (gūja) life's fortune or luck ¶ སྐུ་ཕྱྭ་ཤིན་ཏུ་འཚུབ་པ་ Having very bad fortune in one's life.

སྐུ་ཕྱྭ་མཛད་འཕྲིན་ (gūja dzɛ̄ndrin) abbr. of སྐུ་ཕྱྭ་ and མཛད་འཕྲིན་.

སྐུ་ཕྲེང་ (gūndreŋ) 1. lineage/ line of reincarnations ¶ རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྲེང་ The reincarnation line of the Dalai Lamas. 2. a lama/ incarnation in a line of incarnations ¶ ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་ At the time of the 5th. Dalai Lama.

སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བརྒྱུད་ (gūtreŋ rimgyüù) h. of སྐྱེ་བ་རིམ་བརྒྱུད་.

སྐུ་འཕྲེང་ (gūndreŋ) sm. སྐུ་ཕྲེང་.

སྐུ་བག (gūbaà) bride or bridegroom. (h.); va.—བཞེས་ to take a bride or bridegroom.

སྐུ་བད་རྒྱས་ (gūbɛɛ̀ gyɛɛ̀) vi. to be drunk (h.) ¶ ཐུགས་སྤྲོར་ཕེབས་ནས་སྐུ་བད་རྒྱས་བཞག (He) went to the party and got drunk.

སྐུ་བེམ་ (gūbem) cloak (h.).

སྐུ་བེར་ (gūber) sm. སྐུ་བེམ་.

སྐུ་བོན་ (gūbön) Bon priests (who used to serve as attendants to the early kings of Tibet).

སྐུ་བྱུག (gūjuù) rubbing sth. on the body (h.); va.—སྐྱོན་.

སྐུ་བྲང་ (gūdraŋ) h. of བྲང་ཁོག.

སྐུ་དབང་ (gūwaŋ) power, authority (h.); va.—གནང་ to exercise power/ authority ¶ ཁོང་ལ་སྐུ་དབང་ཡོད་པ་མ་རེད་ He has no power. ¶ ཁོང་གི་གཟིམས་ཤག་ནང་སྐུ་དབང་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He exercises great power in his home.

སྐུ་དབང་ཆེན་པོ་ (gūwaŋ cēmbo) bossy, authoritative, autocratic (h.).

སྐུ་དབྱིབས་ (gūyib) statue-like shape/ body (h.) ¶ སྐུ་དབྱིབས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ A beautiful statue-like shape.

སྐུ་འབག (gūmbaà) 1. statue (h.). 2. mask (h.).

སྐུ་འབུམ་ (gūmbum) 1. Kumbum Monastery (in Amdo). 2. a stupa that contains many clay religious tablets. 3. a hundred thousand statues.

སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ (gūmbum cāmbaliŋ) sm. སྐུ་འབུམ་, 1.

སྐུ་འབུར་མ་ (gū burma) relief images of the Buddha and Buddhist deities (carved on rocks, etc.).

སྐུ་མ་ (gūma) h. of མ་.

སྐུ་སྨད་ (gūmɛɛ̀) the lower part of the body (h.).

སྐུ་བཙོག (gūdzɔ̄ɔ̀) dirt, pollution (h.); vi.—ཕོར་ to

get/ be dirty; to get/ be polluted ༑ཁོང་ལ་མཁའ་རླུང་ངན་པའི་སྐུ་བཙོག་ཕོག་ནས་སྤྱན་སྣང་བ་རེད་ ༑ He got polluted by the air and this caused his eyes to hurt.

སྐུ་ཙ་ (gūdza) vein (h.); va.—གཟིགས་ to feel a pulse to ascertain health.

སྐུ་ཙལ་ (gūdzɛɛ) h. of ཙལ་ལག.

སྐུ་ཙེ་ (gōdze) sm. སྐུ་ཙེད་.

སྐུ་ཙེད་ (gōdzeè)1. games, playing around (h.); va.—གནང་ to play games. 2. kidding, joking (h.); va.—ཞུས་; —གནང་; —གསུང་ to kid around, to joke ༑ཁོང་གིས་ང་ལ་སྐུ་ཙེད་གནང་ནས་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་གསུང་གི་འདུག He joked and said that he was going to India.

སྐུ་ཙེར་ (gūdzee) arguing, argument (h.); va.—སློན་ to argue; vi.—ཕོར་ to have an argument occur/ breakout ༑དགེ་རྒན་ཕན་ཚུན་སྐུ་ཙེར་སློན་གྱི་འདུག The teachers are arguing among themselves. ༑ཡབ་ཡུམ་གཉིས་པར་སྐུ་ཙེར་ཕོར་བཞག Argument broke out between the father and the mother.

སྐུ་ཚ་ (gūdzə) 1. niece, nephew (h.) 2. relatives of high personages (e.g., the Dalai Lama) ༑རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཚ་ The relatives of the Dalai Lama.

སྐུ་ཚགས་ (gūdzaà) traditional Tibetan fleece-lined dress (h.).

སྐུ་ཚད་ (gūdzɛè) 1. size ༑འདྲ་སྐུ་དེ་སྐུ་ཚད་ཆེན་པོ་བཞེངས་བཞག (They) have built a large statue. ༑སྲས་ཆུང་དེ་སྐུ་ཚད་ཆེན་པོ་བཞེངས་བཞག The small child has grown a lot in size. 2. fever ༑ཁོང་སྐུ་ཚད་ཆེན་པོ་རྒྱས་བཞག He got a high fever.

སྐུ་ཚབ་ (gūdzəb) representative, deputy, delegate.

སྐུ་ཚབ་གྲོས་ཚོགས་ (gūdzəb drö̱ödzɔɔ̀) meeting or conference of representative/ delegates.

སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་པ་ (gūdzəb tö̱njööba) representative, delegate, emissary.

སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཆེན་ (gūdzəb tsōgjen) congress/ conference/ meeting of representatives or delegates.

སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ (gūdzəb tsōgba) delegation, mission ༑ཏང་སྲིད་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ The delegation from the party and the government.

སྐུ་ཚབ་ལྷན་ཚོགས་ (gūdzəb lhēndzɔɔ̀) sm. སྐུ་ཚབ་གྲོས་ཚོགས་.

སྐུ་ཚར་ (gūdzar) sm. སྐུ་ཚགས་.

སྐུ་ཚིགས་ (gūdzii) h. of བདུན་ཚིགས་.

སྐུ་ཚེ་ (gūdze) life, span of life (h.); vi.—རྫོགས་; —འདས་ to die ༑སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་ Long life.

སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱ་ལ་བརྟན་པར་ཤོག (gūdze kēēgyala dēmbar shōò) Long Live! [Lit. may your life remain for 100 eons].

སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ཕྲག་(དུ)བརྟན་པ་ཤོག (gūdze tri̅draà (du) dēmbar shōò) Long live! [Lit. may your life remain for 10,000 (years)].

སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་ (gūdze ma̱ si̱n) vi. to die early, to not live one's full life.

སྐུ་ཚེ་མཛད་འཕྲིན་ (gūdze dzɛ̱èdrin) the deeds/ work of one's life.

སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བརྟན་པར་ཤོག (gūdze shəbbɛɛ̀ dēmbar shōò) sm. སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ཕྲག་(དུ་)བརྟན་པ་ཤོག.

སྐུ་ཚེ་རིང་ (gū tsēriŋ) 1. please (h.). 2. sm. སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་.

སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་ (gūdze ri̱ŋbu) long life (h.) ༑སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་ཡོང་བ་ཤོག May (you) live long.

སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་ (gūdze hri̅ibu) entire life, whole life (h.) ༑སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་མི་དམངས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུས་གནང་བ་རེད་ He served the people his entire life.

སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ (gūdzee dȫö̀) sm. སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཆ་.

སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཆ་ (gūdzee dȫöja) early part of one's life (h.) ༑སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཆ་ལ་སྐུ་ངལ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ He suffered greatly during the early part of his life.

སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་སྟོང་ (gūdzee du̱jeè dōŋ) sm. སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་.

སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་ (gūdzee pēmba dzɔ̱ɔ̀) vi. to pass away, to die (h.).

སྐུ་ཚེའི་སྨད་སྨད་ (gūdzee mɛ̄ɛmɛɛ̀) sm. སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཆ་.

སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཆ་ (gūdzee mɛ̄ɛja) the latter part of one's life.

སྐུ་ཚེའི་རིང་ (gūtsee ri̱ŋ) during a lifetime ༑ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ་སྐུ་ལས་ཞི་དྲག་བསྒྲུན་པ་རེད་ He worked extremely hard during his life time.

སྐུ་ཚོང་ (gūdzoŋ) h. of ཚོང་.

སྐུ་མཚམས་ (gūndzam) in retreat (meditation) (h.); va.—གནང་; —ལ་བཞུགས་ to stay in retreat.

སྐུ་མཚལ་ (gūndzɛɛ) 1. blood (h.). 2. menstrual blood, menstruation; vi.—སློན་ to menstruate; —ཆད་ to stop menstruating.

སྐུ་ཞང་ (gūshaŋ) maternal uncle (h.).

སྐུ་ཞབས་ (gūshəb) shung. 1. an honorific term used before names that conveys a semantic range including "his/ your excellency," "the honorable," "Mr." ༑སྐུ་ཞབས་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཕེབས་སྐབས་ When the honorable Dorje comes. 2. term of address for monks.

སྐུ་ཞབས་སུ་ (gūshəbsu) shung. sm. སྐུ་དྲུང་དུ་.

སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་ (gūshiŋlə phēè) shung. vi. to die (h.) ༑བླ་མ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ་ After the death of the lama.

སྐུ་གཞོགས་ (gūshoò) sm. སྐུ་ཞབས་.

སྐུ་གཞོན་ (gūshön) 1. the junior, the younger. 2. vice (h.) ༑རྒྱ་གར་སྲིད་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ The Vice President of India.

སྐུ་བཞེངས་ (gū she̱ŋ) va. to make a statue (h.).

སྐུ་བཞེངས་གནང་ (gūsheŋ nāŋ) va. to get up, to rise, to stand up (h.).

སྐུ་ཟིལ་ཆེ་ (gū si̱lje) magnificent, glorious, majestic (h.).

སྐུ་ཟླ་ (gündə) spouse (h.).

སྐུ་ཟླམ་ (gündam) h. of ཟླ་གམ་.

སྐུ་གཟན་ (gūsɛn) monk's upper robe (h.).

སྐུ་གཟིམས་ (gūsim) sleep (h.); vi.—གནང་ to sleep.

སྐུ་གཟུགས་ (gūsuù) the body (h.); va.—བསིལ་ to bathe, to shower (h.) 2. statue (h.).

སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་ (gūsuù de̱bo) in good health, well (h.) ༑ཁྱེད་རང་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་ཡིན་པས་ Are you well?

སྐུ་གཟུགས་ལ་ཐུགས་ཅག་གནང་ (gūsuùlə tūùjaà nāŋ) look after yourself, take good care of yourself ༑རྒྱ་ནག་ལ་ཕེབས་དུས་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཐུགས་ཅག་གནང་ When you go to China take good care of yourself.

སྐུ་ཡལ་ (gū yɛ̱ɛ) vi. to go out of trance (h.) ༑ཆོས་སྐྱོང་སྐུ་ཡལ་བ་རེད་ The oracle went out of trance.

སྐུ་ཡི་ཟིལ་བསྐྱེད་ (gūyi si̱lgyeè) looking vigorous and majestic/ regal/ imposing.

སྐུ་ཡོན་ (gūyün) h. 1. education, knowledge (h.); va.—གསན་བཞེས་(གནང་) to receive education (h.) ༑ཁོང་གིས་སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་ཚང་མ་རྒྱ་གར་ལ་གནང་ཡོད་པ་རེད་ He received all (his) education in India. 2. wages for monks (h.).

སྐུ་ཡོན་ཆེན་པོ་ (gūyün cēmbo) knowledgeable, learned, educated well (h.).

སྐུ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་ (gūyün sēnjoŋ) education, study, training.

སྐུ་གཡང་ཞུ་ (gūyaŋ shu̱) a polite phrase conveying: "I'm sorry I've caused you a lot of trouble/ bother," or "I'm sorry that I've inconvenienced you" ༑དེ་རིང་ང་ཁྱེད་རང་གི་ཀུ་ལ་སླེབས་ནས་སྐུ་གཡང་ཞི་དྲག་ཞུས་སོང་ I'm sorry my coming to you today has caused you a lot of trouble.

སྐུ་ར་ (gūrə) intoxication (h.); vi.—བད་ to be or get drunk/ intoxicated.

སྐུ་ར་དྭངས་ (gūrə ta̱ŋ) vi. to sober up, to become sober (h.).

སྐུ་རགས་ (gūraà) h. of སྐེ་རགས་.

སྐུ་རིང་ (gūriŋ) a lifetime (h.) ༑མཁན་པོ་དེའི་སྐུ་རིང་ལ་ During the lifetime of that abbot.

སྐུ་རིམ་ (gūrim) sm. ཞབས་བརྟན་.

སྐུ་རུ་ (gūru) shung. abbr. of སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་.

སྐུ་རུས་ (gūrüù) 1. bones, skeleton (h.). 2. lineage.

སྐུ་ལྟུང་ (gūluŋ) h. of ལྟུང་.

སྐུ་ལྷུང་ཚོད་པན་ (gūluŋ jööbɛn) shung. prayer flag.

སྐུ་ལྷུང་དར་འཛུགས་ (gūluŋ tardzuù) h. of ལྷུང་དར་འཛུགས་.

སྐུ་ལ་དར་ (gūla dar) arc. སྐུ་ལ་སྡོ་.

སྐུ་ལ་སྡོ་ (gūla do) arc. va. to endanger someone's life.

སྐུ་ལང་ (gūlaŋ) h. of སྐྱག་ལང་.

སྐུ་ལས་ (gūlɛɛ̀) 1. h. of དཀའ་ལས་; va.—སྐྱོན་. 2. h. of ལས་.

སྐུ་ལས་ཁག་པོ་ (gūlɛɛ̀ kāgo) hardship, difficulty; hard, difficult (h.) ¶ ཁོང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སྐུ་ལས་ཁག་པོ་བྱུང་བ་རེད་ He experienced difficulties at the time of the Cultural Revolution.

སྐུ་ལུས་ (gūlüù) sm. སྐུ་གཟུགས་.

སྐུ་ཤ་ (gūsha) human flesh (h.).

སྐུ་ཤ་སྐམ་པོ་ (gūsha gāmbo) thin, skinny (h.).

སྐུ་ཤ་རྒྱགས་པ་ (gūsha gyagba) fat (h.).

སྐུ་ཤ་འབྱོར་པོ་ (gūsha jɔɔbo) sm. སྐུ་ཤ་རྒྱགས་པ་.

སྐུ་ཤུགས་ (gūshuù) h. of ཤུགས་.

སྐུ་ཤེད་ (gūsheè) sm. སྐུ་ཤུགས་.

སྐུ་གཤེགས་ (gūsheg) 1. deceased, the late (h.) ¶ སྐུ་གཤེགས་སྲིད་བློན་དེ་ The late Prime Minister. 2. vi. to die, to pass away (h.).

སྐུ་གཤེགས་པ་ (gūshegba) sm. སྐུ་གཤེགས་.

སྐུ་གཤེགས་དཔའ་བོ་ (gūsheg bāwo) a courageous martyr (h.).

སྐུ་གཤེགས་མྱ་ངན་ (gūsheg ñaŋɛn) mourning the dead (h.); va.—ཞུ་ to mourn the dead.

སྐུ་གཤེན་ (gūshen) Bon tutor to ancient kings.

སྐུ་སྲིང་ (gūsiŋ) younger sister of high status people (h.).

སྐུ་སྲུང་ (gūsuŋ) 1. security guard, bodyguard. 2. va. to protect/ shield/ safeguard. ¶ དམག་མི་ཚོས་བླ་མའི་སྐུ་བསྲུངས་པ་རེད་ The soldiers protected the life of the lama.

སྐུ་སྲུང་ཁྲུའུ་ (gūsuŋ trūwu) tib.ch. security/ guard office.

སྐུ་སྲུང་སྟོང་དཔོན་ (gūsuŋ dōŋbön) shung. a commander of 1,000 troops of the སྐུ་སྲུང་ regiment.

སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་ (gūsuŋ dɛɛbön) shung. the general in command of the སྐུ་སྲུང་ regiment (the Dalai Lama's Bodyguard Regiment).

སྐུ་སྲུང་དམག (མི་) (gūsuŋ mɔ̄ɔmi) shung. 1. the bodyguard regiment. 2. soldiers in the bodyguard regiment.

སྐུ་སྲུང་དམག་དཔུང་ (gūsuŋ mɔgbuŋ) the bodyguard regiment.

སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་ (gūsuŋ rubön) shung. captains in the bodyguard regiment [there are two རུ་དཔོན་ who are immediately subordinate to the སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་].

སྐུ་སྲོག (gūsoò) h. of སྲོག.

སྐུ་གསུང་ཐུགས་ (gūsuŋ tūù) body, speech and mind (h.).

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ (gūsuŋ tūden) the three representations of the Buddha: statues (his body), scriptures (his speech), stupa (his mind).

སྐུ་གསུམ་ (gūsum) the three bodies of the Buddha: truth body, the enjoyment body, and the emanation body.

སྐུ་གསེང་ (gūseŋ) time off, spare time (h.) ¶ སྐུ་གསེང་དུ་གླིང་ཀར་ཕེབས་པ་རེད་ During (their) spare time (they) went to the park.

སྐུ་གསོབ་ (gūsob) a stuffed effigy of a deity.

སྐུ་གསོལ་ཞུ་ (gūsöö shu) va. to ask the medium of a deity to go into trance.

སྐུ་བསིལ་ (gū sīi) vi. to be cold (h.) ¶ ཁྱེད་རང་མདང་དགོང་སྐུ་བསིལ་མ་བྱུང་ངས་ Weren't you cold last night?

སྐུ་བསིལ་པོ་ (gū sīibu) cool, cold (h.) ¶ དགུན་ཁ་བོད་ལ་སྐུ་བསིལ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་པ་རེད་ It is very cold in Tibet in winter.

སྐུ་བསོད་ (gūsöò) h. of བསོད་ནམས་.

སྐུ་ལྷ་ (gūlha) a local protective deity.

སྐུ་ལྷོད་ལྷོད་ (gū lhōlöò) h. of ལྷོད་ལྷོད་.

སྐུག :p. བསྐུགས་; f. བསྐུག; imp. སྐུགས་ (gūù) va. to bet/ wager ¶ ཁོང་གིས་རྒྱན་ཆེན་བསྐུགས་པ་རེད་ He made a big wager.

སྐུགས་ (gūù) 1. imp. of སྐུག. 2. stake, bet, wager ¶ མཁར་དངང་སྐུགས་སུ་འཛུགས་རྒྱུ་ To wager all one's possessions.

སྐུགས་འཛོག (gūŋjoò) a game of chance played with dice and a bowl.

སྐུང་ :p. བསྐུངས་; f. བསྐུང་; imp. སྐུངས་ (gūŋ) va. to conceal, to hide ¶ ཁོས་གསེར་རྣམས་ས་འོག་ཏུ་བསྐུངས་སོང་ He hid the gold under the ground.

སྐུང་འཕྲང་ (gūŋdraŋ) a narrow passage along the face of a mountain overlooking a ravine/ river.

སྐུང་ཟྭ་ (gūŋsa) the inner/ inside lock of a traditional Tibetan door.

སྐུང་ས་ (gūŋsɔ) sm. སྐུང་འཕྲང་.

སྐུངས་ (gūŋ) imp. of སྐུང་.

སྐུད་ (gūù) thread, wire, string, yarn ¶ ཤིང་སྐུད་ Cotton yarn. ¶ གློག་སྐུད་ Electrical wire.

སྐུད་: p. བསྐུས་; f. བསྐུ་; imp. སྐུས་ (gūù) va. to apply, to put on ¶ རྨ་ལ་སྨན་བསྐུས་པ་རེད་ (He) applied medicine on the sore.

སྐུད་བསྒྲིལ་འཁོར་ལོ་ (gūùdrii kɔ̄ɔlo) winding/ spinning machine (for thread).

སྐུད་ཆུན་ (gūùjün) a ball/ bunch of thread.

སྐུད་སྙིགས་ (gūùñii) waste yarn/ thread.

སྐུད་བཏུམས་ལྕགས་སྐུད་ (gūùdum jāggüù) cotton-covered wire.

སྐུད་འཐེན་ཟམ་འཛུགས་ (gūùden samdzug) helping establish a relationship with sb. [Lit. making thread, putting up a bridge].

སྐུད་འཐེན་བཟོ་གྲྭ་ (gūùden sodra) wire/ thread (making) factory.

སྐུད་འདྲིལ་རྩེད་འཁོར་ (gūndrii dzēègɔɔ) a yo-yo; va.—རྩེ་ to play with a yo-yo.

སྐུད་སྒོམ་ (gūùdom) a roll of thread.

སྐུད་ནག (gūùnaà) wrong (political) line/ position ¶ དང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཡས་ཀྱི་སྐུད་ནག་དམར་རྗེན་དུ་བཏོན་པ་རེད་ They exposed the wrong line of the opposing party. [Lit. the black line].

སྐུད་སྣེ་ (gūùne) end of a thread. ¶ སྐུད་པ་འཛིངས་པ་དེའི་སྐུད་སྣེ་རྙེད་བྱུང་ (I) found the end of the tangled threads.

སྐུད་སྣེ་ཁབ་ཁྲིད་ (gūùnə kābdrii) easily led by others [Lit. the end of the thread led by the needle].

སྐུད་པ་ (gūba; gūba) thread; va.—འཁལ་; —འཁེལ་; va.—སྒྲིམ་ to spin/ make thread; va.—བརྒྱུས་; —རྒྱུད་ to thread a needle ¶ ཁབ་དང་སྐུད་པ་ Needle and thread.

སྐུད་པ་རྐྱང་མ་ (gūùba gyāŋma) a single strand/ thread.

སྐུད་པ་སྐམ་ཁང་ (gūùba gāmkaŋ) drying room (for thread/ yarn).

སྐུད་པ་གྲུ་གུ་ (gūùba drugu) a ball of thread.

སྐུད་པ་གློད་ (gūùba lö̀ò) 1. va. to let go of a kite's string. 2. va. to spend a lot of money on sth.

སྐུད་པ་སྣ་རིམ་ (gūùba gərim) sm. སྐུད་པ་སྣ་རིལ་.

སྐུད་པ་སྣ་རིལ་ (gūùba gərii) tib.hind. a spool for thread.

སྐུད་པ་སྒོའི་ལི་ (gūùba gɔɔli) tib.hind. spool for thread.

སྐུད་པ་བརྒྱུས་ (gūùba gyüù) see སྐུད་པ་.

སྐུད་པ་ཉིས་སྒྲིམས་ (gūùba ñīidrim) two-ply thread.

སྐུད་པ་ཉིས་གཤིབ་ (gūùba ñīishib) sm. སྐུད་པ་ཉིས་སྒྲིམས་.

སྐུད་པ་དྲུ་གུ་ (gūùba tugu) sm. སྐུད་པ་གྲུ་གུ་.

སྐུད་པ་སྡོག (gūùba dɔ̀ɔ) va. to roll thread or string onto sth. such as a stick.

སྐུད་པའི་དོག་པ་ (gūùbe togba) thread or string rolled into a coil (the material is coiled between the hand and the elbow).

སྐུད་པའི་འབུ་ (gūùbe bu) sm. སྐུད་འབུ་.

སྐུད་པོ་ (gūùbu) brother-in-law.

སྐུད་འཕང་ (gǖübaŋ) spindle.

སྐུད་འབུ་ (gǖmbu) silkworm.

སྐུད་མེད་ (gǖümeè) wireless.

སྐུད་མེད་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ (gǖümeè gǖngyəb lüŋdrin) wireless radio broadcast; va.—གཏོང་.

སྐུད་མེད་ཁ་པར་ (gǖümeè kābar) wireless phone, cordless phone, cellular phone; va.—གཏོང་; —རྒྱག.

སྐུད་མེད་གློག་གི་རྒྱང་བསྒྲགས་ས་ཚིགས་ (gǖümeè lɔ̄ɔgi gyaŋdraà sədziì) radio broadcasting station.

སྐུད་མེད་གློག་གི་སྒྲིག་ཆས་ (gǖümeè lɔ̄ɔgi drigjɛɛ̀) wireless equipment.

སྐུད་མེད་གློག་གི་དངོས་རྫས་མཁོ་སྤྲོད་ས་ཚིགས་ (gǖümeè lɔ̄ɔgi ŋöödzɛɛ̀ kōdröö sədziì) radio material supply station.

སྐུད་མེད་གློག་གི་ཏེན་ཙི་རིག་པ་ (gǖümeè lɔ̄ɔgi dēndzi rigpə) tib.ch. radio/ wireless electronics.

སྐུད་མེད་གློག་ཆས་ (gǖümeè lōgjɛɛ̀) radio equipment.

སྐུད་མེད་གློག་ཆས་ཀུང་སི་ (gǖümeè lōgjɛɛ̀ gǖŋsi) radio equipment company.

སྐུད་མེད་གློག་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (gǖümeè lōgjɛɛ̀ sodra) radio factory.

སྐུད་མེད་གློག་ཆས་ཞིག་གསོ་ཁང་ (gǖümeè lōgjɛɛ̀ shigsogaŋ) radio repair shop.

སྐུད་མེད་གློག་བརྡ་ (gǖümeè lōgda) wireless transmission/ broadcast; va.—གཏོང་ to transmit/ broadcast; va.—ལེན་ to receive a transmission/ broadcast.

སྐུད་མེད་གློག་འཕྲིན་ (gǖümeè lōŋdrin) wireless telegraph/ telegram.

སྐུད་མེད་གློག་འཕྲིན་ཁང་ (gǖümeè lōŋdrin kāŋ) wireless telegraph station.

སྐུད་མེད་གློག་རླབས་ (gǖümeè lōgləp) radio waves.

སྐུད་མེད་རྒྱང་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་ (gǖümeè gyaŋdraà lɛɛ̀guŋ) radio station, wireless broadcasting station.

སྐུད་མེད་སྟགས་ད་ར་པ་ (gǖümeè dragdarba) tib.hind. wireless operator.

སྐུད་མོ་ (gǖümu) sister-in-law.

སྐུད་ཡོད་གློག་འཕྲིན་ (gǖüyöö lōŋdrin) telegraph that uses wires.

སྐུད་ཡོད་རྒྱང་བསྒྲགས་ (gǖüyöö gyaŋdraà) PA system, loudspeaker (through wires); va.—གཏོང་.

སྐུད་ཡོད་འཕྲིན་སྐྱེལ་ (gǖüyöö dringyee) telegraph/ telephone communication (through wires).

སྐུད་ཡོད་རླུང་འཕྲིན་ (gǖüyöö lüŋdrin) sm. སྐུད་ཡོད་རྒྱང་བསྒྲགས་.

སྐུད་རོ་ (gǖüro) leftover/ excess/ remnant thread; va.—སྡུག to pull out old threads when altering sth.; va.—འཐྲིག to cut off excess thread after sewing sth.

སྐུད་ལམ་ (gǖüləm) telegraph or telephone line.

སྐུན་པོ་ (gǖnbo) 1. small cup, shot glass (for whisky, etc.). 2. bowl, basin.

སྐུན་བུ་ (gǖnbu) sm. སྐུན་པོ་.

སྐུམ་: p. བསྐུམས་; f. བསྐུམ་; imp. སྐུམས (gǖm) 1. va. to draw back, to pull in/ contract (limbs) ¶ ངས་ལག་པ་བཏང་ཡང་ཁོས་ལག་པ་བསྐུམས་སོང་ I went to shake his hand but he pulled his hand back. 2. va. to withhold/ refrain from ¶ ཁོས་གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ལ་སྐད་ཆ་བསྐུམས་སོང་ He refrained from speaking on this matter.

སྐུམ་ཤུགས་ (gǖmshuù) the ability to coil and spring forward, elasticity.

སྐུམས་ (gǖm) imp. of སྐུམ་.

སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ (gǖü gööba dǖü) vi. to die (h.) ¶ བླ་ཆེན་འདིའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་པ་རེད་ The high lama died.

སྐུའི་ཐིག་ལེ་ (gǖü tigle) semen, sperm. (h.).

སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་ (gǖü nəmgyur) body appearance/ demeanor (h.) ¶ རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་འདུག The prince's demeanor is extremely good.

སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ (gǖü drinlɛɛ̀) deeds, actions (h.) ¶ མཁན་པོ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པོ་བྱུང་འདུག When the abbot traveled abroad he achieved a great deal.

སྐུའི་ཚིགས་ (gǖüdziì) joints of the body (h.).

སྐུའི་ཚུགས་ (gǖüdzuù) shape of a body, physique (h.).

སྐུར་: p. བསྐུར་; f. བསྐུར་; imp. སྐུར་ (gǖū) 1. va. to send ¶ ངས་ཁོ་ལ་ཡི་གེ་གཅིག་བསྐུར་བ་ཡིན་ I sent him a letter 2. va. to load ¶ དོ་པོ་འདི་ངའི་རྒྱབ་ལ་བསྐུར་རོགས་གནང་ Please load the pack on my back.

སྐུར་མཁན་ (gǖrgɛn) person who takes/ delivers letters or things for other people.

སྐུར་གླ་ (gǖrla) fee for sending sth.

སྐུར་འདེབས་ (gǖndeb) blaspheming, slandering, maligning; va.—ཞུ་; —བྱེད་.

སྐུར་འདེབས་སྒྲོ་འདོགས་ (gǖndeb drondɔɔ̀) slanderous/ defamatory statements.

སྐུར་བ་ (gǖrwə) slandering, blaspheming, defaming; va.—འདེབས་ to slander, blaspheme, defame ¶ བླ་མ་ལ་སྐུར་བ་བཏབས་ན་སྡིག་པ་ཡོད་ It is a sin to speak ill of a lama.

སྐུར་མ་ (gǖrmə) 1. parcel (for shipping or sending) ¶ ངའི་སྐུར་མ་ཞིག་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱོལ་རོགས་གནང་ (Please) take my parcel to India. 2. present, gift.

སྐུར་ཡིག (gǖryiì) letter (that is sent).

སྐུར་ཡོན་ (gǖryön) sm. སྐུར་གླ་.

སྐུལ་: p. བསྐུལ་; f. བསྐུལ་; imp. སྐུལ་ (gǖü) 1. va. to persuade, to motivate, to stimulate ¶ མི་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བ་རེད་ (They) persuaded the people to become religious. 2. va. to call to act, to appeal to do ¶ ཁོ་ཚོའི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པར་བསྐུལ་བ་རེད་ (They) appealed for support for their movement. 3. va. to make/ compel/ order one to act or work ¶ ཁོས་ང་ལ་ལས་ཀ་སྐུལ་གྱི་འདུག He is making me work. 4. (དྲན་གསོ་ + —) va. to remind, to make sb. remember ¶ སང་ཉིན་ང་ལ་དྲན་གསོ་སྐུལ་རོགས་གནང་ Please remind me tomorrow. 5. (ཁྲིལ་བ་ + —) va. to hurry, to hasten ¶ བསམ་བློ་གཏོང་ལོང་མེད་པའི་ཁྲིལ་བ་སྐུལ་གྱི་འདུག (They) are hurrying (me) so much that (I) hardly get a chance to think. 6. (འཇིགས་སྣང་ + —) va. to threaten/ scare/ frighten ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེར་འཇིགས་སྣང་ཚབས་ཆེན་བསྐུལ་བ་རེད་ (They) seriously threatened world peace. ¶ ཕྲུ་གུ་ལ་གདོན་འདྲེའི་སྒྲུང་བཤད་ནས་འཇིགས་སྣང་བསྐུལ་བ་རེད་ (They) frightened the children by telling ghost stories.

སྐུལ་ཁྲིད་ (gǖüdriì) leadership, direction; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གི་སྐུལ་ཁྲིད་འོག Under his direction.

སྐུལ་མཁན་ (gǖüñɛn) overseer, supervisor, leader.

སྐུལ་རྒྱུ་ (gǖügyu) hormone, hormonal.

སྐུལ་ངན་ (gǖüŋɛn) sm. ངན་སྐུལ་.

སྐུལ་མངགས་ (gǖüŋaà) instructing, ordering, directing; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་སྐུལ་མངགས་བྱས་པ་རེད་ (He) ordered (them) to work.

སྐུལ་ལྕག (gǖüjaà) sm. སྐུལ་མ་.

སྐུལ་གདམ་ (gǖüdam) directive, order; va.—གཏོང་ ¶ འུལ་ལག་སྐུལ་རྒྱུའི་སྐུལ་གདམ་བཏང་བ་རེད་ (He) ordered them to do corvee labor.

སྐུལ་ཐེབས་ (gǖüdeb) vi. to get stimulated/ encouraged.

སྐུལ་བདེ་ (gǖüde) easy to order/ push around ¶ ཁོང་སེམས་ཆུང་ཡིན་ཙང་ཚང་མས་སྐུལ་བདེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because he is not assertive everyone pushes him around.

སྐུལ་འདེད་ (gǖndeè) strongly urging/ encouraging/ inspiring/ motivating; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ སྐུལ་འདེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ The power of motivation. ¶ ཚོགས་འདུ་དེ་ཚོགས་ནས་ལས་འགུལ་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱུང་བ་རེད་ The meeting was convened and the campaign was strongly urged on.

སྐུལ་འདེབས་ (gǖndeb) sm. སྐུལ་ལྕག.

སྐུལ་བརྡ་ (gǖüda) summoning/ calling/ appealing; va.—གཏོང་; —བྱེད་ ¶ ལས་ཁུངས་ནང་གཙང་སྦྲའི་སྐུལ་བརྡ་བཏང་བ་རེད་ (They) made a call for cleanliness in offices.

སྐུལ་བརྡ་དང་ལེན་ (gũũda ta̱ŋlen) voluntary acceptance of a summons/ appeal/ call; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to respond voluntarily/ willingly to a summons/ appeal/ call.

སྐུལ་སྤེལ་ (gũũbel) motivating and spreading/ disseminating/ increasing; va.—གཏོང་ ¶ རྒྱ་ནག་ནང་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་བ་རེད་ (They) urged and disseminated the revolutionary movement in China.

སྐུལ་སྤྱོད་ (gũũjöö) sm. བཀོལ་སྤྱོད་.

སྐུལ་བེད་གང་མཁས་ (gũũbe gaŋgɛɛ̀) shung. using or working in a most appropriate way ¶ བདག་པ་གཤིག་གནོད་འགལ་མེད་པ་བ་ལས་འོ་འཛེ་བཞིན་སྐུལ་བེད་གང་མཁས་དགོས་རྒྱུ་ Instead of causing trouble and harming the subjects (you) should make them work in a most appropriate way, just like milking a cow.

སྐུལ་བྱེད་ (gũũjeè) horsewhip.

སྐུལ་བྱེད་ཚིག་གྲུབ་ (gũũjɛɛ̀ tsi̱gdrub) imperative sentence.

སྐུལ་མ་ (gũũmə) stimulus, encouragement, inspiration, motivation; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —འདེབས་ to stimulate, to encourage, to inspire, to motivate, to move; vi.—ཐེབས་ to get stimulated/ encouraged/ inspired/ motivated/ moved ¶ དེ་ནི་ཡོ་ནན་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་སྐུལ་མ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་ཞིག་ཡིན་ (That) gave great encouragement to the people of South Vietnam.

སྐུལ་ཚིག (gũũtsii) abbr. སྐུལ་བྱེད་ཚིག་གྲུབ་.

སྐུལ་གཞུང་ (gũũshuŋ) shung. list of corvee work to be done.

སྐུལ་ཟད་ (gũũsɛɛ̀) wear and tear, wearing out due to use; vi.—འགྲོ་ to wear out ¶ སྟོད་ཐུང་འདི་ཉོད་དེ་སྐུལ་ཟད་ཐེབས་བཞག The shirt got completely worn out.

སྐུལ་འོད་ (gũũwöö) laser beam/ light.

སྐུལ་འོད་རྐྱུན་པོ་ (gũũwöö cũmbo) laser beam.

སྐུལ་འོད་བརྡ་གཏོང་ (gũũwöö da̱doŋ) laser communication.

སྐུལ་འོད་ནུས་ཚད་ (gũũwöö nṳṳdzɛɛ̀) laser energy.

སྐུལ་འོད་ཕྲ་མཐོང་དཔྱད་ཆས་ (gũũöö trādoŋ jɛ̄cɛɛ̀) laser microscope.

སྐུལ་འོད་འདར་གཡོ་ཆས་ (gũũöö da̱ryojɛɛ̀) laser oscillator.

སྐུལ་འོད་ཚན་རིག (gũũwöö tsɛ̄nrii) laser science.

སྐུལ་ཡིག (gũũyii) shung. a written order/ command ¶ ཆང་དང་འདུལ་ཁྲིམས་སྐོར་ཛ་ས་ཛོང་ལྷན་རྒྱས་ནས་སྐུལ་ཡིག་འབྲུས་ནན་བསྐུལ་བ་ Regarding drinking beer and monk's vows, the dzasa (a tt. official) and the district commissioner issued a stern written order.

སྐུལ་སློང་ (gũũloŋ) mobilization, mobilizing; va.—བྱེད་ ¶ མང་ཚོགས་སྐུལ་སློང་བྱས་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སྣ་ཚོགས་རྩ་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) mobilized the masses and organized various handicraft industries. ¶ སྐུལ་སློང་གི་བཀའ་ A mobilization order. ¶ སྐུལ་སློང་ཚོགས་འདུ་ A mobilization meeting.

སྐུས་ (gũũ) imp. of སྐུད་.

སྐེ་ (gē) neck, throat.

སྐེ་ཀྱོག་ཀྱོག (gē gyöggyoò) crooked neck.

སྐེ་ཀྲོང་ཀྲོང་ (gē drōŋdroŋ) a straight/ erect neck (for humans and animals when they are on the lookout or when they are alert); va.—བལྟ་ to look with a straight/ erect neck.

སྐེ་དཀྲིས་ (gēdrii) scarf.

སྐེ་བཀག (gēgaà) strangling; va.—གཏོང་ ¶ རྒྱལ་སྲས་སྐེ་བཀག་བཏང་ནས་བསད་པ་རེད་ (They) killed the prince by strangling.

སྐེ་ཁྱེར་ནས་ཞགས་པ་ཉོས་ (gē kyērnɛ sha̱gba ño̱ö) sm. སྐེ་ཁྱེར་ཞགས་འཛེད་.

སྐེ་ཁྱེར་ཞགས་ཉོས་ (gēgyer sha̱gñöö) sm. སྐེ་ཁྱེར་ཞགས་འཛེད་.

སྐེ་ཁྱེར་ཞགས་འཛེད་ (gēgyer sha̱gdzeè) creating one's own troubles, inviting trouble [Lit. putting one's neck in a noose].

སྐེ་འཁོར་ (gēgɔɔ) 1. collar; va.—འདོགས་ to put on a collar (usu. for dogs). 2. the brocade collars worn by villagers. 3. necklace; va.—འདོགས་ to wear a necklace.

སྐེ་འཁྱེར་ཞགས་ཉོ་ (gēgyer sha̱gño) sm. སྐེ་ཁྱེར་ཞགས་འཛེད་.

སྐེ་གུ་ (gēgu) an ornament worn around the neck that sits on the chest.

སྐེ་འགག (gēŋgaà) throat disease (of animals).

སྐེ་རྒྱན་ (gēgyɛn) 1. necklace; va.—འདོགས་ to wear a necklace. 2. brocade collar worn by villagers.

སྐེ་རྒྱན་གདུ་བུ་ (gēgyɛn du̱bu) necklace.

སྐེ་བརྒྱན་ (gēgyɛn) sm. སྐེ་རྒྱན་.

སྐེ་སྒོ་ (gēgo) vagina; va.—འགོག to use birth control; va.—གཅོད་ to sterilize a woman.

སྐེ་སྐོར་ (gēgɔɔ) sm. སྐེ་འཁོར་.

སྐེ་གཅོད་ (gē jöö) va. to behead.

སྐེ་གཅོད་སྡིགས་བུ་ (gējöö dēgbu) the guillotine.

སྐེ་གཅོད་སྣུམ་གཏིག (gējöö nūmdii) interrogating through torture and threat [Lit. beheading and squeezing the oil (out of a person's body)].

སྐེ་བཅད་ (gē jɛ̄ɛ̀) p. of སྐེ་གཅོད་.

སྐེ་བཅད་ན་འོ་མ་ཡིན་ (gējɛɛ̀na o̱ma yi̱n) being innocent [Lit. when the head is cut off it is milk (that comes out instead of blood)].

སྐེ་བཅད་ནས་ཨོག་མར་བྱིལ་བྱིལ་ (gējɛɛ̀nɛ ōgmar ci̱ijii) very proud (even in defeat) [Lit. stroking the chin after the neck is cut off].

སྐེ་ཕྱིབས་ (gējib) an armor plate worn around the neck; va.—འདོགས་ to wear armor plate around the neck.

སྐེ་ཆ་ (gēja) sm. སྐེ་རྒྱན་.

སྐེ་ཆས་ (gējɛɛ̀) sm. སྐེ་རྒྱན་.

སྐེ་ཆིངས་ (gējiŋ) necktie; va.—འདོགས་ to wear a necktie.

སྐེ་འཆུས་ (gē cũũ) vi. to strain (one's) neck.

སྐེ་མཇིང་ (gējiŋ) front and back of the neck.

སྐེ་སྙིང་སྙིང་ (gē ñeŋñeŋ) stretching one's neck to look at sth.; va.—བྱེད་.

སྐེ་སྡོང་ (gēdoŋ) space below the Adam's apple where the clavicle bones meet.

སྐེ་ཐག (gēdag) a rope that is tied around an animal's neck; va.—རྒྱག; —འདོགས་ to tie a rope around an animal's neck.

སྐེ་ཐག་བསྡམས་དེ་དཔྱང་ (gēdaà da̱mde jāŋ) sm. སྐེ་བསྡམས་སྲོག་གཅོད་.

སྐེ་ཐིག (gēdig) sm. སྐེ་ཐག.

སྐེ་དར་ (gēdar) scarf ¶ སྐེ་དར་དམར་པོ་ Red scarf (worn by the Young Pioneers).

སྐེ་འདོགས་ (gēdɔɔ̀) 1. neck ornament for animals. 2. sm. སྐེ་སྡོམ་.

སྐེ་འདོད་ནས་ལྦ་བ་མི་འདོད་ (gē do̱önɛ ba̱a mi̱döö) wanting only the good without its associated problems [Lit. wanting the neck but not the goiter].

སྐེ་སྡམ་ (gē da̱m) sm. སྐེ་སྡོམ་.

སྐེ་སྡོམ་ (gē do̱m) va. to strangle, to hang.

སྐེ་བསྡམས་ (gē da̱m) p. of སྐེ་སྡོམ་.

སྐེ་བསྡམས་སྲོག་གཅོད་ (gēdam sōgjöö) executing by hanging/ strangling, strangling to death.

སྐེ་ཕྲུག (gēdruù) a bead necklace.

སྐེ་འཕྲུག (gēndrug) sm. སྐེ་ཕྲུག.

སྐེ་ཕྲེང་ (gēdreŋ) sm. སྐེ་འཕྲེང་.

སྐེ་འཕྲེང་ (gēdreŋ) a small necklace.

སྐེ་བལ་ (gēbɛɛ) wool from the neck of sheep.

སྐེ་འབྱར་ (gēnjar) carcass of a sheep with the head still attached. 2. a person with a short neck.

སྐེ་འབྲེག (gē drēè) va. to behead.

སྐེ་འབྲིལ་ (gēndrel) sm. སྐེ་སྒྲིལ་.

སྐེ་ལྦ་ (gēba) goiter, thyroid gland.

སྐེ་སྒྲིལ་ (gēdrel) tying neck to neck; va.—གཏོང་ ¶ ཞིང་ཁ་རྨོ་དུས་གཡག་གཉིས་སྐེ་སྒྲིལ་གཏོང་དགོས་ When plowing (with yaks) one has to tie two yaks neck-to-neck.

སྐེ་མིག་འབེན་འཛུགས་ (gēmig bendzuù) shung. swearing upon one's life ¶ འཁྲུག་འཛིང་གཏན་ནས་མི་ཞུ་བའི་ཕྱི་ཁག་ནང་ཁག་དང་འབྲེལ་སྐེ་མིག་འབེན་བཙུགས་ཀྱིས་དགོངས་དུས་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་ We swear upon our lives not to fight again and apologize for our past deeds.

སྐེ་རྨ་ (gēma) sores around the neck.

སྐེ་རྨེན་ (gēmen) scrofula.

སྐེ་སྐྱུང་སྐྱུང་ (gē ñaŋñaŋ) sm. སྐེ་སྙིང་སྙིང་.

སྐེ་བཙིར་ (gē dzīr) strangling; va.—གཏོང་.

སྐེ་བཙིར་སྲོག་གཅོད་ (gē dzīr sōgjöö) strangling to death (usu. with hands); va.—གཏོང་.

སྐེ་ཙོང་ (gēdzoŋ) 1. sm. སྐེ་ཀྱུང་ཀྱུང་. 2. a skinny person.

སྐེ་ཚིགས་ (gēdzii) neck joint; vi.—འཆུས་ to sprain (one's) neck.

སྐེ་ཚེ་ (gēdze) a type of Tibetan herbal medicine.

སྐེ་མཚམས་བར་ (gēndzam) 1. leaving to the last moment; va.—འཇོག to leave until the last moment ¶ ལས་ཀ་སྐེ་མཚམས་བར་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't leave doing your work until the last moment. 2. filling sth. up to the brim. ¶ ཨ་རག་ཤེལ་དམ་གྱི་སྐེ་མཚམས་བར་བླུགས་བཞག (They) filled the bottle right up to the brim with liquor.

སྐེ་འཚིར་ཐག་པ་ (gēdzir tāgba) hangman's rope/ noose.

སྐེ་ཡན་ (ཆད་) གྱི་མཛའ་བཤེས་ (gēyɛn (cɛ̀ɛ) gi dzasheè) superficial/ artificial friendship.

སྐེ་ཡོན་ (gēyön) sm. སྐེ་ཀྱུག་ཀྱུག.

སྐེ་རགས་ (gēraà) sm. སྐེད་རགས་.

སྐེ་རགས་ལས་སྣེ་འཇར་རིང་བ་ (gēraàlɛ nēdzar riŋwa) a subordinate out doing or overtaking the master [Lit. the frill/ fringe/ tassel of the belt is longer than the belt itself].

སྐེ་རགས་གསེར་ཁེབ་ (gēraà sērgeb) shung. a type of belt used on ceremonial dresses worn by the ཡ་སོར་ཁྲི་པ་ (the head of those dressed as ancient troops during Monlam).

སྐེ་རས་ (gērɛɛ̀) scarf; va.—དཀྲི་ to wear a scarf.

སྐེ་རིང་ (gēriŋ) a long/ slender neck ¶ སྐེ་རིང་ལྟོ་ཕྱིར་གྱི་བུམ་པ་ A vase with a long, slender neck and a bulging base.

སྐེ་ཤིང་ (gēshiŋ) yoke.

སྐེག (gēg) sm. སྐག.

སྐེག་ཚོས་ (gēgdzöö) cosmetics (such as rouge, powder).

སྐེགས་ (gēg) a type of bird.

སྐེད་ (gēè) 1. abbr. of སྐེད་པ་. 2. just at the time of ¶ ཞིང་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐེད་དེར་ Just at the time of the disturbance. 3. abbr. of སྐེད་པ་, 1.

སྐེད་དཀྲིས་ (gēèdrii) 1. attached/ fastened to the waist. 2. a cloth/ skin that is wrapped around the waist to provide warmth and support; va.—དཀྲི་.

སྐེད་སྐབས་ (gēēgəb) sm. སྐེད་པ་, 2.

སྐེད་འཁྱོག (gēègyog) 1. crooked waist. 2. the Big Dipper.

སྐེད་གྲི་ (gēèdri) a knife worn on the waist; va.—འདོགས་ to fasten a knife one the waist/ belt.

སྐེད་རྒྱན་ (gēègyɛn) ornament worn on the waist; va.—འདོགས་ to wear a waist ornament.

སྐེད་སྒྲིང་སྡུག་འཛུགས་ (gēèdreŋ sūgdzuù) trying to regain one's footing, standing up after falling or being knocked down.

སྐེད་ང་ (gēèŋa) a drum that is tied on the waist when played; va.—འདོགས་ to wear/ attach a waist drum.

སྐེད་བཅད་ (gēèjɛɛ̀) 1. cutting from the middle; va.—གཏོང་. 2. crossing a river widthwise.

སྐེད་འཆིང་ (gēèjiŋ) belt; va.—རྒྱག to wear/ put on a belt. 2. hat band.

སྐེད་འཆིང་ཁུག་མ་ (gēèjiŋ kūgmə) purse/ bag tied to the waist or belt.

སྐེད་ཉག (gēñaà) sm. སྐེད་པ་ཉག་ཉག.

སྐེད་ཉག་རྡོག་བརྫིག (gēñag dogdzii) kicking sb. when they are down; va.—གཏོང་ [Lit. stomping on sb.'s waist].

སྐེད་གཏུབ་ (gēèdub) splitting/ cutting crosswise; va.—གཏོང་ ¶ པང་ལེབ་དེ་སྐེད་གཏུབ་བཏང་བཞག (They) have cut the plank crosswise.

སྐེད་ད་ (gēèda) sm. སྐེད་པ་.

སྐེད་ནད་ (gēènɛɛ̀) disease/ pain in the waist.

སྐེད་པ་ (gēèba) 1. waist ¶ སྐེད་པ་ཕྲ་པོ་ Thin (slim) waist. 2. the middle ¶ རི་འདིའི་སྐེད་པར་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་ There is a cave in the middle of the mountain. 3. menstruation, menstruating; va.—རྒྱག; to menstruate; vi.—ཆད་ to stop menstruating.

སྐེད་པ་ཀྱུག་ཀྱུག (gēèba gyōggyoò) crooked waist.

སྐེད་པ་འཆུས་ (gēèba cūū) vi. to sprain one's back.

སྐེད་པ་ཉག་ཉག (gēèba ñagñaà) a hour glass shape.

སྐེད་པ་མཉེན་པོ་ (gēèba ñēmbo) agile, nimble, flexible (waist).

སྐེད་པར་གཟེར་ (gēèbar ser) va. to wear sth. in one's waist band/ belt (e.g., a sword or gun).

སྐེད་ཕྲ་མ་ (gēè trāma) poet. a beautiful woman.

སྐེད་ཚིགས་ (gēèdzii) waist/ pelvic joints.

སྐེད་མཚམས་ (gēndzam) halfway, middle ¶ ཁྲོན་པའི་སྐེད་མཚམས་ན་ Halfway down the well.

སྐེད་གཟེར་ (gēèser) putting one's hands on one's hips; va.—བྱེད་.

སྐེད་རགས་ (gēraà) belt; va.—འཆིང་ to wear/ tie a belt.

སྐེད་རགས་རྒྱ་མ་ (gēraà gyama) a hand pleated or woven belt.

སྐེད་རགས་ལྷས་མ་ (gēraà lhēèma) sm. སྐེད་རགས་རྒྱ་མ་.

སྐེད་ལུང་ (gēèluŋ) handle (of sth. like a suitcase).

སྐེད་སོ་ (gēèso) waistline, at the waist.

སྐེམ་: p. བསྐམས་; f. བསྐམ་; imp. སྐོམས་ (gēm) 1. va. to dry ¶ མོས་གོས་ལོག་ཉམས་ཉི་མར་བསྐམས་སོང་ She dried the clothes in the sun. 2. vi. to lose weight, to become thin ¶ ཁོ་ན་ནས་ཞི་དྲག་བསྐམས་འདུག He lost a lot of weight after he got sick.

སྐེམ་སྒམ་ (gēmgam) a dryer (for clothes).

སྐེམ་ནད་ (gēmnɛɛ̀) consumption, tuberculosis.

སྐེམ་པོ་ (gēmbo) sm. སྐམ་པོ་.

སྐེམ་བྱེད་ (gēmjeè) drying, for drying.

སྐེམ་བྱེད་མ་ (gēmjeèma) a kind of malevolent spirit that causes drought.

སྐེམ་རིད་ (gēmrii) thin.

སྐེའི་གཁུ་ (gēē kəwu) a གཁུ་ worn around the neck.

སྐེའི་འཕྲེང་བ་ (gēē trēŋwa) sm. སྐེ་ཕྲེང་.

སྐོ་: p. བསྐོས་; f. བསྐོ་; imp. སྐོས་ (gō) va. to appoint, to select ¶ ཁོང་མདའ་དཔོན་བསྐོས་པ་རེད་ (They) appointed him general. 2. vi. to cause ¶ ཚེ་འདིར་དབུལ་པོར་གྱུར་པ་དེ་ཚེ་སྔོན་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་རེད་ Being poor in this life is caused by the karma of (my) previous life.

སྐོ་སྐོ་ (gogo) chin.

སྐོ་ཙེ་ (gōdze) an inferior quality tea.

སྐོག (gɔ̄ɔ) sm. སྐོགས་, 1.

སྐོགས་ (gɔ̄ɔ) 1. shell, bark, peel; va.—བཤུ་ to skin, to peel off. 2. sth. that envelopes or wraps sth. else ¶ ཡིག་སྐོགས་ An envelope.

སྐོགས་སྐྱི་ (gōggyi) dandruff; vi.—འཕང་; —རྒྱག to have/ get dandruff.

སྐོགས་ཁ་སྦྱར་ (gɔ̄ɔ kā jar) va. to close/ seal an envelope.

སྐོགས་རྒྱག (gɔ̄ɔ gyaà) va. to put a letter in an envelope.

སྐོགས་ཅན་འབུ་ (gōgjɛn bu) beetle.

སྐོགས་ཕྲགས་ (gōgbaà) 1. the residue left on a utensil after sth. has been boiled in it. 2. sm. སྐོགས་, 1. 3. shell of animals.

སྐོགས་བུ་ (gōgbu) sm. སྐོགས་ཤུན་.

སྐོགས་རོ་ (gōgro) leftover scraps of butter in a leather container of butter.

སྐོགས་ཤུན་ (gōgshun) dandruff. 2. sm. སྐོགས་ཕྲགས་, 2 and 3.

སྐོགས་ཤོག (gōgshɔ̄ɔ) envelope.

སྐོགས་བཤུས་ (gōg shǖü) va. to peel off skin.

སྐོང་: p. བསྐངས་; f. བསྐང་; imp. སྐོངས་ (gōŋ) va. 1. to fulfill, to fill ༈ མི་དམངས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་ཆེད་ཁོ་ཚོས་འབད་འཐབ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) struggled to fulfill the hopes of the people. 2. va. to make up a deficiency ༈ ལོ་འདིའི་སྔོན་རྩིས་ཀྱིས་དངུལ་འབབས་ཆད་པ་དེ་ཁ་བསྐངས་པ་རེད་ (They) made up the deficiency from this year's budget. 3. sm. ཁ་སྐོང་.

སྐོང་: p. བསྐོངས་; f. བསྐོང་; imp. སྐོངས་ (gōŋ) va. to summon, to call up, to convene ༈ ཚོགས་འདུ་དེར་ས་གནས་མང་པོ་ནས་འཐུས་མི་བསྐོངས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have summoned representatives from many regions to that meeting.

སྐོང་འཁྲབ་ (gōŋdrəb) gathering performers from various regions or localities for a joint performance; va.—བྱེད་.

སྐོང་འགུག (gōŋguù) sm. བསྐོང་འགུག.

སྐོང་སྐྲིག (gōŋdrig) recruiting and dispatching; va.—བྱེད་.

སྐོང་འཐེན་ (gōŋten) recalling a worker/ official from one place or office and transferring him to another; va.—བྱེད་ ༈ ད་ལོ་ལས་ཁུངས་གསར་པ་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ནས་ལས་བྱེད་པ་སྐོང་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ When the new offices were opened this year, they recalled and transferred officials from many offices.

སྐོང་དུ་དེབ་ (gōŋdu dib) sm. ཀོང་ཀོང་ཆགས.

སྐོང་བསྡུ་ (gōŋdu) recruiting, collecting, enrolling; va.—བྱེད་ ༈ གྲོང་གསེབ་ནས་དམག་མི་སྐོང་བསྡུ་བྱེད་པ་རེད་ They recruited soldiers from the villages.

སྐོང་འབྲི་ (gōŋdri) filling in forms; va.—བྱེད་.

སྐོང་ཚིག (gōŋdzig) the complement (in grammar).

སྐོང་ཚོགས་ (gōŋdzɔ̀ɔ) sm. སྐོང་འཚོག.

སྐོང་འཚོག (ས་) (gōŋdzɔ̀ɔ) summoning/ convoking/ convening a meeting; —བྱེད་ ༈ བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་སྐོང་འཚོག་བྱས་པ་རེད་ (They) convened the Tibetan Assembly.

སྐོང་ཞགས་ (gōŋshaà) fishing net.

སྐོང་བཤེར་ (gōŋsher) summoning/ recruiting and inspecting/ checking out; va.—བྱེད་ ༈ དམག་མི་གསར་པ་ཁག་ཅིག་སྐོང་བཤེར་བྱས་འདུག They recruited (summoned) a new batch of soldiers and then inspected them.

སྐོང་གསབ་ (gōŋsəb) providing, deploying, outfitting; va.—བྱེད་.

སྐོངས་ (gōŋ) imp. of སྐོང་.

སྐོན་: p. and f. བསྐོན་; imp. སྐོན་ (gōn) 1. va. to dress (sb.), to put clothes (on sb.) ༈ ཨ་མས་ཕྲུ་གུ་ར་གོས་ལོག་སྐོན་གྱི་འདུག The mother is dressing the child. 2. va. to hang up, to hook on ༈ ལྕགས་ཀྱུ་དེ་ཨ་ལོང་ལ་སྐོན་ནས་འཐེན་སྐབས་ When the hook was hung on the ring and pulled. 3. see གོ་སྐོན་སློབ་གསོ་. 4. sm. ཀོན་.

སྐོན་བུ་ (gōmbu) 1. small cup. 2. a trap, a net; va.—རྒྱག to trap. 3. small woven bamboo utensils.

སྐོབས་ (gōb) arc. 1. dilemma, quandary ༈ ཁོང་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྐོབས་སུ་ཚུད་པ་རེད་ He got into a quandary in (his) business. 2. a ditch, pothole.

སྐོམ་: p. སྐོམས་; f. སྐོམ་ (gōm) (usu. ཁ་ + —) vi. to be thirsty ༈ ང་ཁ་སྐོམ་གྱི་འདུག I am thirsty.

སྐོམ་སྐྱུར་ (gōmgyur) sour drinks that quench thirst.

སྐོམ་ཆང་ (gōmjaŋ) barley beer.

སྐོམ་སྙིགས་ (gōmñeg) thirst, thirsty.

སྐོམ་དད་ (gōmdɛɛ) thirst, thirsty ༈ སྐོམ་དད་ཆེ་བ་ Great thirst.

སྐོམ་དྲི་ (gōmdri) the smell of a beverage; va.—ཁ་ to smell drinks/ beverages.

སྐོམ་གདུང་ (gōmduŋ) suffering thirst.

སྐོམ་ལྡུད་ (gōm düü) va. to give/ offer a drink ༈ ཁོང་གིས་ནད་པར་སྐོམ་ལྡུད་པ་རེད་ He gave a drink to the patient.

སྐོམ་པ་ (gōmba) thirst; vi.—སེལ་; —བསངས་ to be/ get quenched (thirst). 2. a thirsty person.

སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་ (gōmba cündöö) having great desire for sth. [Lit. like a thirsty person craving for water].

སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་འདྲ་ (gōmba cündöödra) sm. སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་.

སྐོམ་པ་ཆུ་ཡིས་གདུང་འདྲ་ (gōmba cūyii duŋdra) sm. སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་.

སྐོམ་པས་ཆུ་དང་ལྟོགས་པས་ཟས་འདོད་ (gōmbɛ cūdaŋ dōgbɛ sɛ̀ɛndöö) sm. སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་.

སྐོམ་པོ་ (gōmbo) thirsty.

སྐོམ་ཤ་ (gōmsha) beef.

སྐོམ་ཤི་ (gōmshi) dying of thirst; vi.—ཤིབས་ to die of thirst.

སྐོམ་གསོས་ (gōmsöö) sth. to quench thirst.

སྐོམས་ (gōm) imp. of སྐོམ་.

སྐོར་: p. and f. བསྐོར་; imp. སྐོར་ (gōr) 1. va. to turn around, to rotate ༈ དེ་སྔ་འཁོར་ལོ་དེ་ཚོ་ལག་པས་སྐོར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ In the old days these wheels had to be turned by hand. 2. va. to surround, to encircle ༈ མཐའ་ནས་ཤིན་དུ་མཐོ་བའི་རི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་ཡོད་ From the outside it is surrounded by extremely high mountains. 3. va. to make a detour ༈ ལམ་བཟོ་བྱེད་སྐབས་ལམ་ཁ་བསྐོར་ནས་བསྐྱོད་པ་རེད་ During the road construction (they) had to detour. 4. va. to make a circuit, to make rounds.

སྐོར་ (gōr) 1. about, concerning, regarding ༈ ཆིངས་ཡིག་བཞག་པའི་སྐོར་ Concerning the signing of the treaty ༈ ཆོས་སྲིད་སྐོར་ལ་ About religion and politics. 2. approximately, around, about ༈ མི་དམངས་བརྒྱ་ཆ་60% སྐོར་གྱིས་ By about 60% of the people. 3. area, region ༈ མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ The three regions of མངའ་རིས་. 4. vicinity, proximity, nearby, around ༈ ཁང་པའི་ཉེ་སྐོར་ལ་མེ་ཏོག་བཏབ་པ་རེད་ (He) planted flowers in the vicinity of the house. 5. the amount/ number of times greater ༈ འདི་ལོའི་སྟོན་ཐོག་བརྒྱད་སྐོར་བྱུང་བཞག This year's crop yield is eight times the amount (of seed planted). 6. va. to go around the marketplace in search of sth. ༈ ཅ་ལག་ཁྲོམ་ག་ས་ག་སར་བསྐོར་ཀྱང་རག་མ་བྱུང་ Even though I went around searching all over the marketplace for the goods, I didn't obtain them.

སྐོར་ཀྱོག (gōrgyoò) 1. crooked, zigzag. ༈ ལམ་སྐོར་ཀྱོག A crooked road. 2. beating about the bush, not coming to the point, not being straight to the point ༈ མི་དེས་སྐད་ཆ་སྐོར་ཀྱོག་བཤད་ཀྱི་འདུག This person beats around the bush when he talks.

སྐོར་སྐད་པ་ (gōr gēèba) shung. a group of people whose work is to pray loudly while circumambulating the Bakor all night during the Great Prayer Festival (Monlam) in Lhasa.

སྐོར་སྐོར་བྱེད་ (gōrgɔɔ ceè) va. to go around to many shops looking to find cheaper prices.

སྐོར་སྐྱིལ་ (gōrgyii) surrounding and blocking/ cutting off/ containing; va.—བྱེད་ ༈ རང་དམག་གིས་དགྲ་བོའི་དམག་མི་ནགས་གསེབ་ཏུ་སྐོར་སྐྱིལ་བྱས་འདུག Our soldiers surrounded and contained the enemy soldiers in the forest.

སྐོར་སྐྱིལ་འདེམས་སྒམ་ (gōrgyee demgam) mobile ballot box.

སྐོར་སྐྱོད་ (gōrgyöö) sm. སྐོར་བསྐྱོད་.

སྐོར་བསྐྱོད་ (gōrgyöö) moving around from place to place, mobile, circuit ༈ སྐོར་བསྐྱོད་སྨན་བཅོས་རུ་ཁག A mobile medical unit.

སྐོར་བསྐྱོད་འཁྲབ་སྟོན་ (gōrgyöö trəbdün) traveling around to perform shows.

སྐོར་བསྐྱོད་འཁྲབ་སྟོན་རུ་ཁག (gōrgyöö trəbdün rugaà) a mobile unit/ troupe that perform shows.

སྐོར་བསྐྱོད་གློག་བརྙན་སྟོན་མཁན་རུ་ཁག (gōrköö gōōñɛn döngɛn rugaà) a traveling unit that shows movies to villagers.

སྐོར་བསྐྱོད་མ་དངུལ་ (gōrgyöö məŋüü) circulating fund.

སྐོར་བསྐྱོད་དམག་འཐབ་ (gōrgyöö məgdəb) mobile warfare.

སྐོར་བསྐྱོད་སྨན་བཅོས་ (gōrgyöö mɛ̃njöö) mobile medical service.

སྐོར་བསྐྱོད་སྨན་བཅོས་རུ་ཁག (gɔ̄rgyöö mēnjöö rugaà) mobile medical team.

སྐོར་བསྐྱོད་སོ་པ་ (gɔ̄rgyöö sōba) person on patrol duty.

སྐོར་ཁང་ (gɔ̄rgaŋ) a place/ temple that houses prayer wheels.

སྐོར་མཁན་ (gɔ̄rgɛn) sb. who goes on patrol.

སྐོར་འགོ་ (gɔ̄ŋgo) 1. a chapter or section. 2. a basic number in calculating (in math).

སྐོར་རྒོལ་ (gɔ̄rgöö) sm. སྐོར་བཅོམ་.

སྐོར་རྒྱག་ཉ་དྲ་ (gɔ̄rgyaà ñadra) purse seine.

སྐོར་རྒྱུག (gɔ̄rgyuù) 1. roaming, running around, going around in circles; va.—བྱེད་ ¶ སྐོར་རྒྱུག་མ་བྱེད་ Don't run around all over the place. 2. beating around the bush.

སྐོར་རྒྱུགས་ (gɔ̄rgyuù) sm. སྐོར་རྒྱུག.

སྐོར་བརྒྱ་གསོག (gɔ̄rgya sɔ̄ɔ̀) va. to circumambulate a religious site a hundred times.

སྐོར་གཅིག (gɔ̄rjig) sm. ཁག་ཅིག.

སྐོར་བཅོམ་ (gɔ̄rjom) encirclement and attack, surrounding and attacking, laying siege to, besieging; va.—བྱེད་.

སྐོར་ལྕག་པ་ (gɔ̄ɔ̄jagba) sm.* སྐོར་འཆག་པ་.

སྐོར་ཆས་ཀང་གཉིས་མ་ (gɔ̄rjɛɛ̀ gāŋñiìmə) sm. ཀང་གཉིས་ཐིག་སྒྲུད་.

སྐོར་ཆུང་ (gɔ̄ɔ̄juŋ) 1. a small circle; vi.—རྒྱག to turn around in a small circle. 2. revolving on one's axis. (e.g., the earth); vi.—རྒྱག.

སྐོར་ཆེན་ (gɔ̄rjen) 1. a large circle; vi.—རྒྱག. 2. (for earth) revolving around the sun; vi.—རྒྱག.

སྐོར་འཆག་པ་ (gɔ̄ɔ̄jagba) shung. a low level worker in Lhasa in tt. who patrolled the streets and delivered messages/ notices for the office of the mayor of Lhasa.

སྐོར་འཆག་དམག (gɔ̄ɔ̄jagmaà) police force.

སྐོར་འཆམ་ (gɔ̄njam) going around to different places; va.—བྱེད་; — + verbs of motion.

སྐོར་གཏམ་ (gɔ̄ɔ̄dam) beating around the bush in speech; va.—ཤོད་; va.—རྒྱག ¶ སྐོར་གཏམ་མ་བཤད་པར་སྐད་ཆ་ཁ་ཐུག་ཤོད་དགོས་ You must talk straight and not beat around the bush.

སྐོར་གཏུག (gɔ̄ɔ̄duù) encirclement; va.—བྱེད་.

སྐོར་གཏོར་ (gɔ̄ɔ̄dɔr) 1. sm. སྐོར་བཅོམ་. 2. breaking an encirclement; va.—བྱེད་ to break through (an encirclement) 2. encircling and annihilating; va.—བྱེད་ to encircle and annihilate.

སྐོར་རྟགས་ (gɔ̄ɔ̄daà) sm. སྐོར་རྟགས་.

སྐོར་ལྟ་ (gɔ̄ɔ̄da) making an inspection.

སྐོར་ཐག (gɔ̄ɔ̄daà) 1. circumference ¶ འཛམ་གླིང་གི་སྐོར་ཐག The circumference of the earth. 2. distance of a detour. ¶ ལམ་ཁ་འདིར་ཕྱིན་ན་སྐོར་ཐག་རིང་པོ་ཞི་དྲག་ཡོད་པ་རེད་ If (one) takes this road, the distance of the detour is very long.

སྐོར་ཐང་ (gɔ̄rdaŋ) shung. 1. exchange rate ¶ དེང་སང་ཚྭ་དང་འབྲུའི་སྐོར་ཐང་ག་ཚོད་རེད་འདུག་གམ་ These days what is the rate of exchange between salt and barley? 2. sm. སྐོར་, 5.

སྐོར་ཐབ་ (gɔ̄rdəb) open-hearth furnace, Bessemer (converter).

སྐོར་ཐབས་ (gɔ̄ɔ̄dəb) shung. exchanging/ bartering things ¶ བྱང་ཐོད་ཚྭ་ལེན་སྐོར་ཐབས་སོགས་གཤོག་ཆེའི་ཚོང་ཐབས་མེད་པར་ (They) don't have the means to go to the north and trade for salt.

སྐོར་ཐིག (gɔ̄ɔ̄dii) a compass (for drawing circles).

སྐོར་ཐེངས་ (gɔ̄ɔ̄deŋ) number of times sth. or sb. circles/ turns ¶ སའི་གོ་ལས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཉི་མར་སྐོར་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The earth circles the sun once a year.

སྐོར་ཐོ་ (gɔ̄rdo) shung. a report of an inspection.

སྐོར་འདེད་བཀག་བཅད་ (gɔ̄ɔ̄deè gāgjɛɛ̀) chasing and cutting off, intercepting, pursuing and surrounding; va.—བྱེད་.

སྐོར་འདྲི་ (gɔ̄ndri) interrogating or questioning in a roundabout manner; va.—བྱེད་.

སྐོར་དུང་ (gɔ̄ɔ̄duŋ) an encirclement attack, encircling and attacking ¶ ཇག་པ་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་སྐོར་དུང་བཏང་བ་རེད་ (They) encircled and attacked the bandits in a merciless manner; va.—གཏོང་.

སྐོར་ལྡན་ཀུབ་བཀྱག (gɔ̄rdɛn gūbgya) a chair that swivels on wheels.

སྐོར་ནས་ (gɔ̄ɔ̄nɛɛ̀) 1. from the point of view of, regarding ¶ ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་ན་ If (one) speaks from the point of view of agricultural production. 2. (— + vb. of motion) to go from/ around sth. ¶ ཁོང་ཞིང་ཁ་དེར་བསྐོར་ནས་ཕེབས་ཀྱི་འདུག He is coming/ going around the field.

སྐོར་སྤྱད་ (gɔ̄ɔ̄jɛɛ̀) any machine that revolves.

སྐོར་འཕྲོ་ (gɔ̄ndro) diffraction.

སྐོར་བ་ (gɔ̄rwa) 1. a turn, a round, a lap, an orbit, a revolution; a circumambulation; va.—རྒྱག; — to circumambulate, to go around, to make a lap, to orbit, to revolve; vi.—འཁོར་; —རྒྱག to turn around, to rotate, to revolve ¶ ཁོང་གི་ཞོགས་ལྟར་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སྐོར་བ་རེ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ He circumambulates Lhasa once every morning. ¶ མིས་བཟོས་སྲུང་སྐར་གྱིས་ས་གཞི་རིལ་མོར་སྐོར་བ་མང་པོ་འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The satellite makes many revolutions around the earth. 2. vi. to reach around sth. ¶ ཐག་པ་རིང་པོ་དེས་ཁང་ཆེན་འདིར་སྐོར་བ་འཁོར་གྱི་འདུག The rope (is long enough) to go/ reach around the big house. 3. vi. to turn over (earn back) one's capital in business ¶ ད་རེས་ང་དངུལ་སྐོར་བ་འཁོར་གྱི་མི་འདུག་པས་བུ་ལོན་ཕྲན་བུ་གཡར་དགོས་བྱུང་སོང་ This time, because I didn't earn back my capital, I had to take a small loan.

སྐོར་བ་འཁོར་ (gɔ̄ɔ̄wa kɔ̄ɔ̄) see སྐོར་བ་.

སྐོར་བ་འཁོར་ཚད་ (gɔ̄ɔ̄wa kɔ̄ɔ̄dzɛɛ̀) 1. the turnover rate (of capital). 2. computation/ measurement of how many times a machine turns.

སྐོར་བ་རྒྱག (gɔ̄ɔ̄wa gyaà) see སྐོར་བ་.

སྐོར་བ་ཐེབས་ (gɔ̄ɔ̄wa tēb) vi. to get/ become wrapped around sth. inadvertently ¶ གློག་སྐུད་ཤིང་སྡོང་ལ་སྐོར་བ་ཐེབས་བཞག The electrical wire got wrapped around the tree trunk.

སྐོར་བར་འགྲོ་ (gɔ̄ɔ̄war dro) va. to go around, to circumambulate.

སྐོར་བྱ་དམག་མི་ (gɔ̄rcja məə̄mi) sm. ཉེན་རྟོགས་པ་.

སྐོར་བྱེད་དམག་མི་ (gɔ̄rjeè məə̄mi) military patrol.

སྐོར་བྲོ་ (gɔ̄rdro) a Tibetan circle dance; va.—རྒྱག.

སྐོར་དབྱེ་ (gɔ̄ɔ̄ye) 1. a bamboo pan used to separate stones from grains. 2. abbr. of སྐོར་ཞིབ་དབྱེ་འབྱེད་.

སྐོར་སྦྱོང་ (gɔ̄rjoŋ) circumambulating; va.—བྱེད་.

སྐོར་དམག (gɔ̄rmaà) 1. soldiers who lay siege, soldiers who are surrounding sth.; va.—རྒྱག to lay siege. 2. soldiers on patrol.

སྐོར་ཚན་ (gɔ̄ɔ̄dzɛn) group, unit, section, brigade, team.

སྐོར་ཚོ་ (gɔ̄ɔ̄dzo) shung. investigating on the spot; va.—བྱེད་; va.—བགྱིས་ ¶ ད་ལམ་ས་གནས་སུ་སྐོར་ཚོ་བགྱིས་པ་ཡང་ཞིང་མིང་སོགས་ཆོས་སྡེར་བདག་ལུགས་འདི་ཡིན་ཁུངས་སྐྱེལ་དཀའ་གཤིས་ This time when we investigated on the spot, because the names of the fields were (not clear), we found that it was difficult to prove that those fields belong to Chöde Monastery.

སྐོར་ཚོགས་ (gɔ̄ɔ̄dzɔɔ̀) a gang or group of people.

སྐོར་འཚུབ་ (gɔ̄ɔ̄dzub) tornado, cyclone.

སྐོར་འཚོང་ (gɔ̄ɔ̄dzoŋ) door-to-door sales, going around to different places selling; va.—རྒྱག.

སྐོར་ཞིབ་ (gɔ̄ɔ̄shib) an inspection (tour), inspecting; va.—བྱེད་ to inspect, to go on an inspection tour ¶ མི་གསོད་ཉེས་ཅན་སུ་ཡིན་སྐོར་ས་གནས་མང་པོར་སྐོར་ཞིབ་བྱེད་པར་རུ་ཁག་ཁ་ཤས་བཏང་བ་རེད་ (They) sent several teams to investigate who the murderer is.

སྐོར་ཞིབ་པ་ (gɔ̄ɔ̄shibə) an inspector.

སྐོར་ཞིབ་དབྱེ་འབྱེད་ (gɔ̄ɔ̄shib yējeè) inspecting and identifying/ classifying/ distinguishing; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་ཞིང་གྲོང་གི་གྲལ་རིམ་ལ་སྐོར་ཞིབ་དབྱེ་

འབྱེད་ཕྱེད་པར་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་བཏང་བ་རེད་ The government sent a group of cadres to the villages to inspect and classify the people of different classes.

སྐོར་ཞིབ་དམག་གྲུ་ (gōōshib mōgdru) cruiser, patrol boat.

སྐོར་ཞིབ་སོ་ལྟ་ (gōōshib sōda) security patrolling, making rounds on guard duty; va.—བྱེད་.

སྐོར་གཞོག་ (gōōshoō) 1. lathe; va.—རྒྱག་ to make sth. on a lathe. 2. lathe worker.

སྐོར་གཟིགས་ (gōōsii) inspection tour (h.) ¶ དམག་སྤྱིས་དམག་སྒར་ཁག་ལ་སྐོར་གཟིགས་གནང་བ་རེད་ The commander in chief went on an inspection tour of the various regiments.

སྐོར་གཡུག་ (gōōyuù) waving in a circular motion/ movement (e.g., the tail of a dog); va.—བྱེད་.

སྐོར་གཡེང་ (gōōyeŋ) patrolling, inspecting; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ མཚན་མོའི་སྐོར་གཡེང་ A night patrol.

སྐོར་གཡེང་གྲུ་གཟིངས་ (gōōyeŋ drudzin) a patrol boat.

སྐོར་གཡེང་ཞིབ་འཇུག (gōōyeŋ shimjuù) patrolling, going around and investigating/ examining.

སྐོར་ར་ (gōōra) sm.* སྐོར་བ་.

སྐོར་ར་ཐེབས་ (gōōra tēè) 1. sm. སྐོར་བ་ཐེབས་. 2. vi. to be finished or completed (with regard to work) ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་དུས་ཚོད་སྐོར་ར་ཐེབས་ཀྱི་མ་རེད་ If (you) act like this (you) will not finish (your work) in time. 3. turnover ¶ ཚོང་ཟོག་རྣམས་གོང་ཁེ་ཙམ་ལ་བཙོངས་ན་སྐོར་ར་ཐེབས་མགྱོགས་ཀྱི་རེད་ If the goods are sold at a slightly cheaper price the turnover will be much quicker.

སྐོར་རུ་ (gōōru) a wooden spindle used to spin thread.

སྐོར་རེས་ (gōōreè) rotating, taking turns, alternating by turn; va.—བྱེད་ ¶ ཁྱིམ་ཚང་དེ་ཚོས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་རྒྱུ་སྐོར་རེས་བྱས་པ་རེད་ Those families take turns taking the children to school.

སྐོར་ལམ་ (gōōlam) 1. the path for circumambulating a holy site, the path a person or object goes around sth. 2. a roundabout way, a detour.

སྐོར་ལིང་ (gōōliŋ) a flail for threshing grain.

སྐོར་ལོག་ (gōōloō) sm. ཕྱི་སྐོར་.

སྐོར་བཤད་ (gōōshɛ̄ɛ̀) speaking in a roundabout manner; va.—བྱེད་.

སྐོར་བཤད་ཟུར་འདྲི་ (gōōshɛ̄ɛ̀ surdri) asking questions indirectly, talking indirectly; va.—བྱེད་.

སྐོར་བཞིར་ (gōōshee) sm. སྐོར་ཞིབ་.

སྐོར་སྲུང་ (gōōsuŋ) patrolling for security, patrolling to police an area; va.—བྱེད་ to patrol/ police; va.—དུ་འཛོག to leave sb. to patrol on guard.

སྐོར་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ (gōōsuŋ būŋde) police force.

སྐོར་སྲུང་དཔུང་དམག (gōōsuŋ būŋmaà) sm. སྐོར་སྲུང་དཔུང་སྡེ་.

སྐོར་སྲུང་སྤྱི་ཁྱབ་ (gōōsuŋ jīgyəp) Chief Inspector of Police.

སྐོར་སྲུང་བ་ (gōōsuŋwə) policeman, guard.

སྐོར་སྲུང་དམག་མི་ (gōōsuŋ māəmi) sm. སྐོར་སྲུང་དཔུང་སྡེ་.

སྐོལ་: p. and f. བསྐོལ་; imp. སྐོལ་ (gōō) va. to boil ¶ ཆུ་བསྐོལ་ན་ If (you) boil water.

སྐོལ་ཆས་ (gōōjɛ̀ɛ̀) utensils for boiling/ cooking.

སྐོལ་ལྡན་ (gōndɛn) thick soup/ stew made from tsamba and barley beer.

སྐོལ་ཟངས་ (gōōsaŋ) copper cooking pot.

སྐོས་ (gōō) imp. of སྐོ་.

སྐོས་མལ་ (gōōmɛɛ) residence, dwelling.

སྐྱ་ (gyā) 1. economy, living standard ¶ ཡུལ་གྱི་སྐྱ་རྒྱས་པོ་འདུག The economy of the area is good. 2. wall ¶ ཁང་པའི་སྐྱ་ The wall of a house. 3. layman ¶ སེར་སྐྱ་ Monks and layman. ¶ སྐྱ་ཁང་ A layman's house. 4. sm. སྐྱ་བ་. 5. abbr. of སྐྱ་པོ་. 6. sm. སྐྱ་མདའ་.

སྐྱ་: p. བསྐྱས་; f. བསྐྱ་; imp. སྐྱོས་ (kā) va. to move (residence) ¶ འབྲོག་པ་བྱང་ལ་བསྐྱས་པ་རེད་ The nomads moved north.

སྐྱ་ཀ་ (gyāga) sm. སྐྱ་ག.

སྐྱ་ཀ་ཁྲ་མོ་ (gyāga trāmo) sm. སྐྱ་ག.

སྐྱ་སྐྱ་ (gyāgya) sm. སྐྱ་བ་, 4.

སྐྱ་ཁོག་ཁོག (gyā kōgoō) whitish ¶ ཁོའི་གདོང་སྐྱ་ཁོག་ཁོག་ཆགས་བཞག His face has become whitish.

སྐྱ་ཁྲ་ (gyādra) sparrow hawk.

སྐྱ་ཁྲིག་གེ་བ་ (gyā trēgewa) sth. that is whitish and in a row ¶ མི་རྒན་དེ་སོ་སྐྱ་ཁྲིག་གེ་བ་འདུག The old man has a row of white teeth.

སྐྱ་འཁོག་ས་འཁོགས་ (gyāgoō sāgoō) sm. སྐྱ་ཁོག་ཁོག.

སྐྱ་འཁྱིལ་འཁྱིལ་ (gyā kyīīgyi) round and whitish ¶ རི་རྩེར་སྤྲིན་པ་སྐོར་སྐོར་ཞིག་སྐྱ་འཁྱིལ་འཁྱིལ་འཁོར་འདུག A round whitish cloud has formed on top of the mountain.

སྐྱ་འཁྱིལ་ལེ་ (gyā kyīīlii) sm. སྐྱ་འཁྱིལ་འཁྱིལ་.

སྐྱ་འཁྱུད་རྩི་ཤིང་ (gyāgyüü dzīshiŋ) plants/ vines that climb along a wall.

སྐྱ་ག (gyāga) a magpie.

སྐྱ་ག་དཀར་པོ་ (gyāga) sm. སྐྱ་ག.

སྐྱ་ག་ཁྲ་མོ་ (gyāga trāmo) sm. སྐྱ་ག.

སྐྱ་ག་ཐིག་ཚགས་ (gyāga tīgdzaà) patching the roof of a Tibetan house with earth before the start of the rainy season; va.—བྱེད་.

སྐྱ་གྲིབ་ (gyādrib) cataract; vi.—ཕོག to get a cataract.

སྐྱ་འགེལ་ (gyāgyee) a wall hanging ¶ ཁང་པའི་ནང་ལ་སྐྱ་འགེལ་གྱི་རི་མོ་མང་པོ་འདུག There are many wall hanging paintings in the house.

སྐྱ་འགྲམ་ (gyādram) along/ near the wall.

སྐྱ་འགྲིབ་ (gyādrib) sm. སྐྱ་གྲིབ་.

སྐྱ་རྒྱག (gyā gyaà) sm. སྐྱ་བ་རྒྱག.

སྐྱ་རྒྱལ་ (gyāgyɛɛ) 1. sm. སྐྱ་རྒྱས་. 2. a minister who rebels against the king.

སྐྱ་རྒྱས་ (gyā gyɛ̀ɛ̀) vi. to have a good livelihood/ economy (usu. because of a good harvest) ¶ འདི་ལོ་ཆར་ཆུ་དུས་སུ་བབས་པར་བརྟེན་ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་ལ་སྐྱ་རྒྱས་བྱུང་སོང་ This year because of the timely rain in the farm area their (the farmer's) livelihood is good because of a good harvest.

སྐྱ་སྒམ་ (gyāgam) a plain wooden box (without paint or varnish).

སྐྱ་སྒྱུར་བྱེད་ (gyāgyur cēè) va. to make a monk give up his celibacy ¶ གཞུང་གིས་གྲྭ་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱ་སྒྱུར་བྱེད་དུ་བཙུག་ཡོད་ The government made many monks give up their celibacy (made them marry).

སྐྱ་ངོ་ (gyāŋo) economy, livelihood ¶ འདི་ལོ་སྐྱ་ངོ་རྒྱས་པོ་འདུག This year (we) have a good economy (usu. means a good crop).

སྐྱ་སྔོ་ (gyāŋo) sm. སྐྱ་ངོ་.

སྐྱ་ཆད་ངོ་གདུགས་ (gyājɛ̀ɛ̀ ŋōduù) sm. སྐྱ་ཟད་ངོ་གདུགས་.

སྐྱ་ཆད་ངོ་དྲུགས་ (gyāsɛɛ̀ ŋōduù) sm. སྐྱ་ཟད་ངོ་གདུགས་.

སྐྱ་ཆས་ (gyājɛ̀ɛ̀) laymen's clothes; va.—སྒྱོས་; —གྱོན་ to wear layman's clothes.

སྐྱ་ཅིལ་ཅིལ་ (gyā cīījii) (for liquids) flowing and whitish ¶ ཆུའི་ཞ་རླབས་སྐྱ་ཅིལ་ཅིལ་ Flowing white waves.

སྐྱ་ཅིལ་ལི་ (gyā cīīli) sm. སྐྱ་ཅིལ་ཅིལ་.

སྐྱ་ཅེམ་ཅེམ་ (gyā cēmjem) twinkling, shining, gleaming, sparkling ¶ སྐར་མ་སྐྱ་ཅེམ་ཅེམ་ Twinkling stars.

སྐྱ་ཆོས་ (gyājöö) a Tibetan religious text written on white paper.

སྐྱ་མཇུག (gyōmjuù) rudder (of a boat); va.—རྒྱག to steer with a rudder.

སྐྱ་ཉིལ་ (gyōnii) 1. zinc. 2. abbr. of སྐྱ་ཉིལ་ལི་བ་.

སྐྱ་ཉིལ་ལི་བ་ (gyə ñīīliwə) a whitish/ muddy/ cloudy substance ¶ རྡོ་ཞོ་སྐྱ་ཉི་ལི་བར་བོར་བཞག The whitish, cloudy whitewash spilled (from the container).

སྐྱ་ཏིང་ཏིང་ (gyā dīŋdiŋ) white, whitish ¶ རས་དཀར་པོ་སྐྱ་ཏིང་ཏིང་དུ་བཏིངས་བཞག (They) have laid out a white sheet.

སྐྱ་གདོང་ (gyā dōŋ) sm. སྐྱ་མདའ་གདོང་.

སྐྱ་ལྡེམ་མེ་ (gyā dēmme) whitish (usu. for liquids) ¶ དཀར་ཡོལ་གྱི་ནང་འོ་མ་སྐྱ་ལྡེམ་མེར་བཀང་ས་བཞག The

cup has been filled with (whitish) milk.

སྐྱ་ཐང་རྒྱལ་པོ་ (gyādaŋ gyεεbo) sm. སྐྱ་རྒྱས.

སྐྱ་ཐ་ལེ་ (gyā tāle) sm. སྐྱ་ཐལ་ལེ་.

སྐྱ་ཐལ་ལེ་ (gyā tεle) 1. whitish and dusty-looking ༶ ཆར་པ་མ་བབ་ཙང་ལམ་ཁ་སྐྱ་ཐལ་ལེ་བསྟད་བཞག Because it did not rain, the road is looking whitish and dusty. 2. arid/ barren land.

སྐྱ་ཐིག (gyədig) 1. sketch/ draft for a building blueprint or a painting. 2. a class of designs consisting of white spot(s) on a dark background.

སྐྱ་ཐིང་དཀུ་ཐིང་ (gyādiŋ gudiŋ) sm. སྐྱ་དིང་དིང་.

སྐྱ་ཐིང་ངེར་ (gyā tiŋŋee) sm. སྐྱ་དིང་དིང་.

སྐྱ་ཐིང་ཐིང་ (gyā tiŋdiŋ) sm. སྐྱ་དིང་དིང་.

སྐྱ་ཐིབ་ཐིབ་ (gyā tibdib) whitish (usu. falling snow) ༶ གངས་སྐྱ་ཐིབ་ཐིབ་ལ་འབབ་བཞིན་འདུག The whitish snow is falling.

སྐྱ་ཐུད་ (gyādüü) an inferior quality of ཐུད་.

སྐྱ་ཐུམ་མེ་བ་ (gyā tümmewa) whitish and hazy ༶ སྨུག་པའི་དཀྱིལ་ནས་འགྲོ་ལམ་སྐྱ་ཐུམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མཐོང་གི་མི་འདུག (One) can only see a hazy road amidst the fog.

སྐྱ་ཐེར་ཐེར་ (gyā tēedee) sm. སྐྱ་ཐལ་ལེ་.

སྐྱ་ཐོར་ (gyādɔɔ) sm. བྱིའུ་འཐུར་.

སྐྱ་འཐིབས་འཐིབས་ (gyā tibdib) sm. སྐྱ་ཐིབ་ཐིབ་.

སྐྱ་འཐོར་ (gyā dɔ̄ɔ) 1. vi. to have a thread unravel ༶ སྐུད་པ་སྐྱ་འཐོར་ཙང་དབྱུག་བཞག་པ་རེད་ Because the thread unraveled, (they) threw it away. 2. vi. to have a wall collapse/ fall apart ༶ ཆུ་ལོག་གིས་རྐྱེན་པས་ཁང་པའི་སྐྱ་འཐོར་པ་རེད་ Because of the flood, the wall of the house collapsed.

སྐྱ་དར་ (gyā thar) sm. སྐྱ་རྒྱས་.

སྐྱ་མདའ་ (gyāmda) dawn; vi.—གཏོང་; —ཤར་ to be dawn ༶ སྐྱ་མདའ་བཏང་མ་ཐག་ལས་ཀར་འགྲོ་དགོས་པ་རེད་ As soon as it is dawn one must go to work.

སྐྱ་མདོག (gyāndɔɔ) white color, whitish ༶ ཕྱུ་པ་སྐྱ་མདོག A white dress.

སྐྱ་འདོབ་འདོབ་ (gyā dobdob) whitish (for liquids).

སྐྱ་ལྡེབས་ (gyādeb) on the wall ༶ སྐྱ་ལྡེབས་ལ་པར་མང་པོ་སྦྱར་འདུག There are many pictures affixed to the wall.

སྐྱ་ནམ་རྒྱས་པོ་ (gyānam gyεεbo) sm. སྐྱ་རྒྱས་.

སྐྱ་ནར་ (gyānar) a type of grass.

སྐྱ་སྤོ་ (gyābo) sm. སྐྱ་.

སྐྱ་ཕག་ཕག (gyā pāgbaà) pale, whitish. ༶ མི་དེ་ན་ཚ་ཐོག་ནས་ངོ་གདོང་སྐྱ་ཕག་ཕག་ཆགས་བཞག That person has been sick and has become pale.

སྐྱ་ཕྱུར་ (gyācur) an inferior quality of white cheese.

སྐྱ་ཕྱུར་ཕྱུར་ (gyā cūrjur) whitish ༶ དུ་བ་སྐྱ་ཕྱུར་ཕྱུར་ Whitish smoke.

སྐྱ་བྱིད་སྔོ་བྱིད་ (gyājeè ŋōjeè) greying, salt and pepper in color (for hair and beard) ༶ ངའི་སྐྲ་སྐྱ་བྱིད་སྔོ་བྱིད་ཡིན་ My hair is salt and pepper in color.

སྐྱ་ཕྲོམ་ཕྲོམ་ (gyā trōmdrom) sm. སྐྱ་ཁྲོམ་ཁྲོམ་.

སྐྱ་འཕམ་པོ་ (gyā pāmbo) poor, destitute, impoverished ༶ འདི་ལོ་ཐན་སྐྱོན་བྱུང་རྐྱེན་པས་ལུང་པའི་ནང་སྐྱ་འཕམ་པོ་བྱུང་བཞག This year because of the drought many people have become destitute in the area.

སྐྱ་བ་ (gyā) 1. oar; va.—རྒྱག; —སྐྱོད་ to row or paddle with an oar. 2. wooden stirring spoon for tea and stew. 3. sm. སྐྱ་པོ་.

སྐྱ་བག (gyābaà) 1. iron-grey in color. 2. a thin pancake.

སྐྱ་བབ་ (gyābəb) sm. སྐྱ་བབས་.

སྐྱ་བབས་ (gyābəb) vi. to become a layman again (for monks).

སྐྱ་བུན་ (gyābün) dusty and gloomy.

སྐྱ་བོ་ (gyāwo) 1. white, whitish ༶ གོས་སྐྱ་བོ་ White clothes. 2. shung. a layman ༶ ཁོང་སྐྱ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ Even though he is a layman. ༶ དཔོན་སྐྱ་བོ་ Lay officials.

སྐྱ་བོ་སེང་པོ་ (gyāwo sēŋbo) pale and skinny looking.

སྐྱ་བྱིལ་ལི་ (gyā ciile) sm. སྐྱ་ཅིལ་ལི་.

སྐྱ་བྲ་ (gyābra) white buckwheat.

སྐྱ་འབུར་ (gyāmbur) a protruding part of a building.

སྐྱ་འབྲེལ་ (gyāndrεε) (rooms) separated by a wall ༶ ང་གཉིས་ཀྱི་ཉལ་ཁང་སྐྱ་འབྲེལ་རེད་ Our bedrooms are separated by a wall.

སྐྱ་སྦོབ་ (gyābəb) 1. swelling, dilation. 2. dropsy.

སྐྱ་སྦྱོར་ (gyājɔr) 1. pure/ good deeds. 2. philanthropic action.

སྐྱ་མ་ (gyāma) a single-ply string/ rope.

སྐྱ་མི་ (gyəmi) a rider, a horseman.

སྐྱ་མིང་ (gyəmiŋ) the name of a monk before he became a monk (i.e. his layman's name).

སྐྱ་མིན་སེར་མིན་ (gyāmin sērmin) neither layman nor monk (a phrase that describes a monk who lives ostensibly as a monk but has a mistress).

སྐྱ་མེ་རེ་ (gyāmere) sm. སྐྱ་ལྷེམ་མེ་.

སྐྱ་མོ་བ་ (gyāmowa) sm. མི་སྐྱ་.

སྐྱ་དམག (gyāmaà) an army comprised of civilians (as opposed to monks).

སྐྱ་བཙུན་ (gyādzun) a monk and his original family.

སྐྱ་ཙ་ (gyādza) shung. 1. the original (lay) family of a monk. 2. shung. one's lord ༶ མི་དེ་ཚོའི་སྐྱ་ཙ་འབྲས་སྤུངས་རེད་ The lord of these people is Drepung.

སྐྱ་ཙ་འདོད་གཅིག (gyādza dōōjig) shung. a monk/ nun rejoining his original family.

སྐྱ་ཙ་ཕྱི་ལྡོག (gyādza cīlɔɔ̀) shung. reverting to one's previous lord (occurs when a monk/ nun leaves the monastic order).

སྐྱ་ཙ་རང་བདག (gyādza raŋdaà) shung. becoming a subject of one's original lord after leaving the monastic order.

སྐྱ་ཙལ་རུ་ཁག (gyādzε rugaà) equestrian team.

སྐྱ་ཙི་ (gyədzi) a Tibetan medicine used to treat lung disease.

སྐྱ་རྩིག (gyā dzii) va. to build a wall ༶ ཁང་པའི་མཐའ་སྐོར་ལ་ལུགས་རིའི་སྐྱ་བརྩིགས་པ་རེད་ They built a wall around the house.

སྐྱ་རྩྭ་ (gyādza) dried hay/ grass.

སྐྱ་ཚེར་ (gyādzar) a traditional Tibetan dress made of sheepskin that does not have an outer (cloth) covering.

སྐྱ་ཚུབ་ཚུབ་ (gyā tsūbdzub) sm. སྐྱ་འཚུབ་འཚུབ་.

སྐྱ་ཚོས་ (gyādzöö) sm. སྐྱ་བོ་, 1.

སྐྱ་འཚུབ་འཚུབ་ (gyā tsūbdzub) whitish.

སྐྱ་ཛས་ (gyādzεε) water vapor, fog, smog.

སྐྱ་ཞྭ་ (gyāsha) 1. a plain white hat/ cap. 2. layman's cap/ hat.

སྐྱ་ཟད་སྔོ་གདུགས་ (gyāsεε ŋōduù) shung. 1. the most difficult time of the year subsistence-wise (i.e., the end of spring when the senescent grass is exhausted and the new grass hasn't appeared yet). 2. a crisis caused by using up what is at hand and not having new ones to replace them ༶ བཟོ་གྲྭའི་བཟོ་པ་རྒན་པ་རྣམས་གནས་ཡོལ་དུ་སོང་ནས་གཞན་པས་ཚབ་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྐྱ་ཟད་སྔོ་གདུགས་ཀྱི་གནས་སུ་ཕྱུར་འདུག After the old workers retired, the factory did not have new workers to replace them.

སྐྱ་ཟད་སྔོ་དུགས་ (gyāsεε ŋōduù) sm. སྐྱ་ཟད་སྔོ་གདུགས་.

སྐྱ་ཟན་ (gyāsεn) vegetarian food.

སྐྱ་བཟོ་ (gyāso) the initial/ rudimentary/ embryonic stage of a thing ༶ ཁང་པའི་སྐྱ་བཟོ་ The rudimentary stage of a house (e.g., the frame).

སྐྱ་འོད་ (gyāwöö) rays of dawn, daybreak.

སྐྱ་ཡ་ (gyāya) a single string/ thread.

སྐྱ་ཡོར་ཡོར་ (gyā yɔryɔɔ) large, whitish and swaying in the distance; vi.—བྱེད་ ༶ མཚན་མོ་རྒྱང་རིང་ནས་གུར་ཞིག་སྐྱ་ཡོར་ཡོར་བྱས་པ་མཐོང་བྱུང་ From a distance in the evening I saw a white tent swaying.

སྐྱ་ར་ (gyāra) wall; va.—རྩིག to build a wall.

སྐྱ་རིབ་ (gyərib) cataract; vi.—འཁོག to get a cataract.

སྐྱ་རིམས་ (gyərim) the beginning stage of an epidemic.

སྐྱ་རིས་ (gyəriì) 1. sketch, line drawing; va.—རྒྱག. 2. fresco.

སྐྱ་རེངས་ (gyāreŋ) dawn; vi.—ཤར་; —འཆར་ to become dawn.

སྐྱ་རེངས་སྐར་མ་ (gyāreŋ gāāma) Venus.

སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་ (gyāreŋ tāma) the last phase/ stage of dawn just before daybreak.

སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ (gyāreŋ taŋbo) the first light of dawn.

སྐྱ་རེངས་བར་མ་ (gyāreŋ parma) middle stage of dawn.

སྐྱ་རེངས་གཞོན་ནུ་ (gyāreŋ shönnu) start/ beginning of dawn.

སྐྱ་ལ་ངོ་འབྱར་ (gyāla ŋōjar) associating with bad company; va.—བྱེད་ ¶ མི་ངན་དང་སྐྱ་ལ་ངོ་འབྱར་བྱས་ན་རང་ཉིད་འཕུང་རྒྱུ་རང་ཡིན་ Associating with bad people will only lead to one's ruin.

སྐྱ་ལམ་ཚོད་ཙམ་ (gyā cōōdzam) hardly able to see ¶ ཁོང་གི་མིག་གཡས་པ་སྐྱ་ལམ་ཚོད་ཙམ་ལས་མི་འདུག His right eye can hardly see (images).

སྐྱ་ལམ་ལམ་ (gyā lamlam) dazzling.

སྐྱ་ལུད་ (gyālüü) an inferior type of manure.

སྐྱ་ལེབ་ (gyāleb) 1. lizard. 2. rudder of a boat. 3. sth. white and flat.

སྐྱ་ལེབ་ལེབ་ཆགས་ (gyālebleb caà) vi. to be carried away by the wind (for kites when their string is cut or breaks).

སྐྱ་ལོག (gyā lɔɔ̀) vi. to lose one's celibacy (for monks) ¶ གྲྭ་པ་དེ་སྐྱ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་རེད་ The monk got married after having lost his celibacy.

སྐྱ་ལོག་ངོ་ལོག (gyālɔɔ̀ ŋōlɔɔ̀) off-white, greyish.

སྐྱ་ལོང་ལོང་ (gyā loŋloŋ) a wave of sth. white (e.g., clouds) ¶ ནམ་མཁར་སྤྲིན་པ་སྐྱ་ལོང་ལོང་འཁོར་གྱི་འདུག (There) is a wave of white clouds forming in the sky.

སྐྱ་ཤག་ཤག (gyā shāgshaà) whitish ¶ བུད་མེད་དེས་ཕྱུ་པ་སྐྱ་ཤག་ཤག་ཅིག་གྱོན་བཞག The woman has on a whitish looking dress.

སྐྱ་ཤར་ (gyāshar) smallpox.

སྐྱ་ཤར་རེ་ (gyā shārre) distinct, clear (and whitish) ¶ ནགས་ཚལ་གྱི་དཀྱིལ་དུ་ལམ་ཆུང་ཞིག་སྐྱ་ཤར་རེ་མཐོང་གི་འདུག (He) sees a small, clear white path in the middle of the forest.

སྐྱ་ཤར་ཤར་ (gyā shāshaa) sm. སྐྱ་ཤག་ཤག.

སྐྱ་ཤས་ (gyā shēè) sm. དཀར་ཤས་.

སྐྱ་ཤིག་ཤིག (gyā shīgshiì) many, a huge number of sth. whitish ¶ རྒྱ་དམག་སྐྱ་ཤིག་ཤིག་དུ་ཡོང་གི་འདུག Many Chinese soldiers are coming.

སྐྱ་ཤོབ་ཤོབ་ (gyā shōbshoò) sm. སྐྱ་ཤག་ཤག.

སྐྱ་བཤིགས་ (gyā shiì) va. to unravel or take apart sth. woven/ knitted ¶ ཁོང་གི་འཕབ་ལྭ་རྙིང་པ་ཞིག་སྐྱ་བཤིགས་ནས་གསར་པ་ཞིག་བསླས་པ་རེད་ (She) unravel an old sweater and knitted a new one.

སྐྱ་སང་ (gyā saŋ) sm. སྐྱ་སང་ངེ་.

སྐྱ་སང་ངེ་ (gyā sāŋŋe) clean and white, bright, clear ¶ སྟོད་ཐུང་བཙོག་པ་དེ་བཀྲུས་ནས་སྐྱ་སང་ངེ་རེ་དག་སོང་ (I) washed the dirty shirt and it came out clean and white. ¶ ཁང་མིག་དེ་ར་ཚོན་དཀར་པོ་བཏང་རྗེས་སྐྱ་སང་ངེ་ར་ཕྱིན་སོང་ The room looks bright after painting it white.

སྐྱ་སང་སང་ (gyā sāŋsaŋ) 1. relieved, alleviated, at ease; vi.—བྱེད་ ¶ ང་ཡིག་ཚད་ལོན་པ་ཤེས་རྗེས་སྐྱ་སང་སང་བྱས་བྱུང་ I was relieved after finding out that I had passed the exam. 2. sm. སྐྱ་སང་ངེ་.

སྐྱ་སར་བབ་ (gyāsar pəb) sm. གྲྭ་པ་ལོག.

སྐྱ་སེང་ངེ་ (gyā sēŋŋe) sm. སྐྱ་སང་ངེ་.

སྐྱ་སེང་སེང་པོ་ (kāseŋ sēŋbo) a color that ranges from light blue to dull grey.

སྐྱ་སེར་ (kāsee) 1. shung. laymen and monks. 2. pale yellow.

སྐྱ་སོབ་སོབ་ (gyā sōbsoò) sm. སྐྱ་ཤག་ཤག.

སྐྱ་སྤྲབ་(པོ་) (gyā trābu) indigent, poor ¶ ན་ནིང་ལོ་ལྟོ་གེ་བྱུང་ཙང་ལུང་པ་དེ་སྐྱ་སྤྲབ་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག The country has become very poor because there was famine last year.

སྐྱ་གསོབ་ (gyāsob) sm. སྐྱ་སོབ་སོབ་.

སྐྱ་བསང་ (gyāsaŋ) sm. སྐྱ་སང་.

སྐྱ་བསངས་ (gyāsaŋ) sm. སྐྱ་བསང་.

སྐྱ་ཧྲོག་གེ (gyā hrögge) whitish looking.

སྐྱ་ལྷག (gyālhaà) leftover grain and tsampa.

སྐྱ་ལྷག་གེ་བ་ (gyā lhāgewa) pale and sickly looking, ashen colored ¶ མི་གདོང་སྐྱ་ལྷག་གེ་བ་བྱས་པ་འདི་ཞེ་དྲག་ན་གི་ཡོད་པ་འདྲ་ (I) think the person who is pale and sickly looking is very sick. 2. whitish.

སྐྱ་ལྷག་ལྷག (gyā lhāglhaà) sm. སྐྱ་ལྷག་གེ་བ་.

སྐྱ་ལྷམ་ (gyālham) 1. plain white boots/ shoes. 2. layman's boots/ shoes.

སྐྱ་ལྷེབ་བེ་ (gyā lhēbbe) white and flatish. 2. sm. སྐྱ་ལྷེབ་ལྷེབ་.

སྐྱ་ལྷེབ་ལྷེབ་ (gyā lhēblheb) flapping and whitish.

སྐྱག་ཀྱེ་ (gyāggye) person who farts a lot ¶ མི་དེ་སྐྱག་ཀྱེ་ཞི་པོ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་ He is a person who farts a lot.

སྐྱག་ཁང་ (gyāggaŋ) toilet, lavatory.

སྐྱག་ཁྲལ་ཚ་པོ་ (gyāgdrɛɛ tsābo) impudent, cheeky, audacious, impertinent ¶ མི་དེ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་མདུན་ལ་ཡང་སྐྱག་ཁྲལ་ཚ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That man is impudent even in front of his leader.

སྐྱག་ཀུབ་ (gyāggub) sm. ཀུབ་, 1.

སྐྱག་གཅིན་ (gyāgjin) urine and excrement; urinating and defecating; va.—གཏོང་.

སྐྱག་དོང་ (gyāgdoŋ) hollowed out ground that is used for collecting excrement (to be ultimately utilized as fertilizer).

སྐྱག་དྲི་ (gyəgdri) smell of excrement; vi.—ཁ་ to smell the odor of excrement.

སྐྱག་པ་ (gyāgba) feces, excrement; va.—གཏོང་ to defecate; va.—བཙིར་ to squeeze/ strain when defecating; vi.—ཤོར་ to involuntarily defecate/ pass stool; vi.—ཕྲོ་ to feel like defecating, to have the urge to defecate.

སྐྱག་པ་ཟོ་ (gyāgba so) slang. eat shit!

སྐྱག་པ་ཤོར་ཤོར་ (gyāgba shōōshɔɔ) 1. working sb. very hard [Lit. until the shit involuntarily comes out]. 2. making or causing sb. to suffer extreme hardship/ difficulty, defeating totally/ completely; va.—བཟོ་ ¶ ཨབ་དང་ཚོད་དུས་ཁོས་ང་སྐྱག་པ་ཤོར་ཤོར་བཟོས་བྱུང་ He gave me a hard time when he completely defeated me in wrestling.

སྐྱག་པ་རོ་ (gyāgbaro) an expression conveying sth. is very easy or unimportant ¶ སྐྱག་པ་རོ་ལས་ཀ་འདི་ལ་ད་ལས་རྒྱུ་གང་མེད་ It is nothing. There is nothing amazing about this work (it is very easy).

སྐྱག་འཕྲིན་ (gyəŋdrin) derogatory term for a letter.

སྐྱག་འབུ་ (gyəmbu) worms in feces.

སྐྱག་རྫུན་ (gyəgdzün) a lie; va.—ཤོད་ to tell a lie ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་ཕ་མར་སྐྱག་རྫུན་བཤད་ནས་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད་ལབ་པ་རེད་ The child lied to his parents and told them that he goes to school.

སྐྱག་རྫུན་སྐྱག་ནག (gyəgdzün gyāgnaà) completely false/ untrue, sb. who is a complete liar ¶ ཁོས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་འདི་སྐྱག་རྫུན་སྐྱག་ནག་རེད་བཞག What he said is completely false.

སྐྱག་རྫུན་ཚ་པོ་ (gyəgdzün tsābo) sb. who always lies.

སྐྱག་ཟན་ (gyāgsɛn) a derogatory term used for scolding people [Lit. shit eater].

སྐྱག་ཟོམ་ (gyāgsom) wooden bucket for transporting excrement.

སྐྱག་ཡུལ་རྒྱག (gyāgyüü gyaà) va. (derogatory term) to search for sth. bad, to seek to dig up dirt on sb. or sth. [Lit. (dog) searching for shit].

སྐྱག་ལང་ (gyāglaŋ) 1. spoiled behaviorally; va.—གཏོང་ to spoil; vi.—ཤོར་ to get spoiled ¶ ཕ་མ་གཉིས་ལ་ཕྲུ་གུ་གཅིག་ལས་མེད་ཙང་སྐྱག་ལང་བཏང་པ་རེད་ Because the parents have only one child they have spoiled (him). 2. getting into a habit; vi.—ཤོར་ to get into a habit ¶ ང་ཐ་མག་འཐེན་རྒྱུ་སྐྱག་ལང་ཤོར་བཞག I have gotten into the habit of

smoking cigarettes.

སྐྱག་ལུད་ (gyāglüù) manure.

སྐྱང་ཉུལ་ (gyāŋñüü) sm. སྐྱང་ནུལ་.

སྐྱང་ནུལ་ (gyāŋnüü) arc. plaster, pavement; va.—བྱེད་ to plaster, to pave.

སྐྱབས་ (gyəb) 1. protection, defense; va.—བཅོལ་ to ask or seek protection/ defense ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བར་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རེད་ The smaller nation sought protection from the bigger nation. 2. abbr. of སྐྱབས་འཇུག.

སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ (gyəbgi jĩmbə) a type of charity that involves giving protection.

སྐྱབས་མགོན་ (gyəmgün) savior, protector ¶ འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱབས་མགོན་ The savior of the world.

སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ (gyəmgün cēmbo) title of Dalai Lama (and several other high lamas).

སྐྱབས་མགོན་དོན་གྱི་བདག་པོ་ (gyəmgün tö̱ngi ta̱gbo) a title of the Dalai Lama.

སྐྱབས་མགོན་སྦུག (gyəmgün bu̱ù) the Dalai Lama.

སྐྱབས་མགོན་རྩེ་ཤོད་ (gyəmgün dzēshöö̀) shung. the Dalai Lama and the Regent.

སྐྱབས་མགོན་ཡས་ཕྱིན (gyəmgün yɛ̱ɛ̀jin) shung. sm. སྐྱབས་མགོན་རྩེ་ཤོད་.

སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ (gyəmgün ri̱mboce) sm. སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་.

སྐྱབས་འགྲོ་ (gyāmdro) a type of religious prayer that seeks refuge in the Buddha, the Dharma and the monks; va.—འདོན་; —སྐྱོར་ to pray to seek refuge in the Buddha, the dharma and the monks.

སྐྱབས་འགྲོ་བཞི་སྐོར་ (gyəmdro shi̱gɔɔ) the four refuges in the Tibetan Buddhism: the Buddha, the dharma, the monks (sangha) and the lamas.

སྐྱབས་སྒྲིལ་ (gəmdrii) a rolled up ceremonial scarf which generally contains a gift of money (usu. given when seeing a lama or when asking a favor of someone); va.—འབུལ་ to give such a scarf.

སྐྱབས་གཅིག་པུ་ (gyəb jĩgbu) the only source of refuge ¶ ཁོང་གིས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་སྐྱབས་གཅིག་པུ་དེ་ཞ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར་གསུངས་སོང་ He said, "The only source of refuge for Tibetans is the Dalai Lama."

སྐྱབས་བཅའ་ (gyəbjaa) f. of སྐྱབས་འཆའ་.

སྐྱབས་བཅས་ (gyəbjɛ̀ɛ) p. of སྐྱབས་འཅའ་.

སྐྱབས་བཅོལ་ (gyəbjöö) 1. refugee; va. སྐྱབས་བཅོལ་; —ཞུ་ h. to seek refuge/ protection ¶ ཁོ་ཚོས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུས་པ་རེད་ They sought refuge in foreign countries. ¶ སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མིའི་སྡོད་སྒར་ Tibetan refugee camp.

སྐྱབས་བཅོལ་པ་ (gyəbjööba) refugee.

སྐྱབས་བཅོལ་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ (gyəbjöö rɔ̱ɔram tsōgba) refugee aid agency/ organization.

སྐྱབས་མཆོག (gyəmcɔɔ̀) sm. དཀོན་མཆོག་གསུམ་.

སྐྱབས་འཆའ་ (gyəb cāā) sm. སྐྱབས་བཅོལ་ཞུ་.

སྐྱབས་འཚོལ་ (gyəb cōō) sm. སྐྱབས་བཅོལ་ཞུ་.

སྐྱབས་འཇུག (gyəmjuù) a request for sth., a favor; va.—ཞུ་ to make a request, to ask a favor; va.—གནང་ to grant/ do a favor/ request ¶ བླ་མར་མཇལ་ཁ་ཞིག་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is requesting an audience with the lama.

སྐྱབས་རྗེ་ (gyəbje) one's root lama ¶ ངས་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུས་པ་ཡིན་ I received teaching from my root lama.

སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་ (gyəbje yo̱ŋdzin nāmba) shung. term for the tutors of the Dalai Lama.

སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་ (gyəbje yo̱ŋdzin gūdreè) shung. the senior tutor of the Dalai Lama.

སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ (gyəbje yo̱ŋdzin gūshön) shung. the junior tutor of the Dalai Lama.

སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ (gyəbje ri̱mboce) shung. term of address for high lamas.

སྐྱབས་རྟེན་ (kābdeen) a present given when asking for a favor/ help (often analogous to a bribe); va.—འབུལ་; —སྤྲོད་ to give such a present; va.—ལེན་; —ཟ་; —ཞུ་ to accept such a present.

སྐྱབས་སྟོན་ (gyəbdön) va. to teach dharma/ religion.

སྐྱབས་ཐོ་ (gyə̱bdo) letter together with a donation requesting particular prayers be said during the monk's prayer assembly (in a monastery); va.—འབུལ་ to give such a letter.

སྐྱབས་གནས་ (gyəbnɛɛ̀) person or place where help and protection (either material or spiritual) is sought, place of refuge; va.—བཅོལ་ to seek refugee ¶ སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འཚོལ་དགོས་ One should seek refuge in the three precious jewels.

སྐྱབས་ཕ་མེད་དགོན་མ་མེད་ (gyəb pāmeè gö̱n ma̱meè) shung. sm. སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་.

སྐྱབས་བྲན་ (gyəbdrɛn) shung. slave ¶ འདི་པའི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྐྱབས་བྲན་དང་འཇུས་འཁོར་དུ་མ་འཁྱེར་དགོས་བདག་དུ་མ་བཟུང་ These monks and commoners are not to be owned as slaves and captives.

སྐྱབས་བྲལ་ (gyəbdrɛɛ) helpless, without protection/ protectors.

སྐྱབས་སྦྱིན་ (gyəbjin) 1. mudras (symbolic gestures of the hands and fingers). 2. va. to help/ protect ¶ ཁོ་ཚོས་མི་སེར་དབུལ་པོངས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སྦྱིན་པ་རེད་ They gave protection to the poor subjects. ¶ ཇག་ཀུན་གྱི་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱབས་སྦྱིན་པ་རེད་ They protected the subjects from the harm of bandits and thieves.

སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་ (gyəbmeè gö̱nmeè) without help and protection, helpless ¶ དྭ་ཕྲུག་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་རྣམས་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རོགས་རམ་མང་པོ་ཐོབ་པ་རེད་ The helpless orphans got much aid from foreign countries.

སྐྱབས་མེད་ཟས་སྦྱིན་ (gyəbmeè sɛ̱ɛ̀jin) giving food (alms) to the poor; va.—གཏོང་.

སྐྱབས་མེད་བཤེས་བྲལ་ (gyəbmeè shēèdrɛɛ) having no one to depend on or to help oneself.

སྐྱབས་འཛིན་ (gyəmdzin) a bribe offer (given formally in writing) ¶ དཔོན་པོར་སྐྱབས་འཛིན་ཕུལ་ནས་ཁ་མཆུ་ཐོབ་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ He tried to win his lawsuit by offering a bribe to the official (in written format).

སྐྱབས་ཞུ་ (gyəbshu) sm. སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་.

སྐྱབས་འོས་ (gyəbwöö̀) 1. worthy of asking for help/ protection ¶ བཙན་བྱོལ་བ་ཚོས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་འོས་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་རོགས་རམ་གྱི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་རེད་ The refugees appealed for aid to worthy countries. 2. worthy of receiving help/ protection ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་སྐྱབས་འོས་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་ཟས་གོས་ཀྱི་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད་ The various international relief agencies gave aid to those poor who are worthy of receiving help by giving them food and clothing.

སྐྱབས་ཡུལ་ (gyəbyüü) sm. སྐྱབས་གནས་.

སྐྱབས་ཡུལ་མཆོད་གནས་ (gyəbyüü cōōnɛɛ̀) place of refuge (e.g., the three jewels); place/ object where religious offerings are made.

སྐྱབས་རེ་འཆའ་ (gyəb re̱ja) sm. རེ་ལྟོས་བྱེད་.

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ (gyəbsu dro̱) va. to seek protection, to take refuge ¶ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བྱ་དགོས་ One should take refugee in the three jewels.

སྐྱབས་སུ་མཆི་ (gyəbsu chĩ) sm. སྐྱབས་སུ་འགྲོ་.

སྐྱབས་གསུམ་ (gyəbsum) sm. དཀོན་མཆོག་གསུམ་.

སྐྱབས་གསོལ་སྙན་སྒྲོན་ (gyəbsöö ñɛ̄ndrön) an appeal.

སྐྱར་ (gyār) sm. བསྐྱར་.

སྐྱར་སྐོར་ (gyārgɔɔ) sm. བསྐྱར་སྐོར་.

སྐྱར་སྐྱེས་ (gyārgyeè) sm. བསྐྱར་སྐྱེས་.

སྐྱར་སྐྱོར་ (gyārgyɔɔ) sm. སྐྱ་རེ་སྐྱོ་རེ་.

སྐྱར་བསྐོ་ (gyārgo) sm. བསྐྱར་བསྐོ་.

སྐྱར་ཁ་མ་ (gyārkama) picric acid.

སྐྱར་གོག (gyārgɔɔ̀) naked, without clothes.

སྐྱར་གྲོས་ (gyārdröö̀) sm. བསྐྱར་གྲོས་.

སྐྱར་འགལ་ (gyāngɛɛ) sm. བསྐྱར་འགལ་.

སྐྱར་འགོད་ (gyāngöö) sm. བསྐྱར་འགོད་.
སྐྱར་འགྲེལ་ (gyāndrel) sm. བསྐྱར་འགྲེལ་.
སྐྱར་རྒྱུགས་སྤྲོད་ (gyārgyuù drö̃ö) va. to take an examination again.
སྐྱར་རྒྱུགས་ལེན་ (gyārgyuù len) va. to give an examination again.
སྐྱར་སྒྲིག (gyārdrig) sm. བསྐྱར་སྒྲིག.
སྐྱར་བཅགས་ (gyārjaà) sm. བསྐྱར་བཅགས་.
སྐྱར་བཅོས་ (gyārjöö) sm. བསྐྱར་བཅོས་.
སྐྱར་ལྕག (gyārjaà) sm. བསྐྱར་ལྕག.
སྐྱར་ཆུ་ (gyārjcu) sm. བསྐྱར་ཆུ་.
སྐྱར་དུ་ (gyārdu) sm. བསྐྱར་དུ་.
སྐྱར་འདེབས་ (gyār deb) sm. བསྐྱར་འདེབས.
སྐྱར་པར་ (gyārbar) sm. བསྐྱར་པར་.
སྐྱར་པོ་ (gyārbo) egret.
སྐྱར་དཔྱད་ (gyārjεὲ) sm. སྐྱར་ཞིབ་.
སྐྱར་སྦྱོང་ (gyārjoŋ) sm. བསྐྱར་སྦྱོང་.
སྐྱར་སྦྱོང་སློབ་གཞི་ (gyārjoŋ lōbshi) topic or lesson that has to be relearned/ restudied.
སྐྱར་མ་ (gyārma) again ༈ ཁོང་ངའི་ནང་ལ་སྐྱར་མ་ཕེབས་བྱུང་ He came to my house again.
སྐྱར་མོ་ (gyārmo) sm. སྐྱར་པོ་.
སྐྱར་མོ་ཀང་རིང་ (gyārmo gāŋriŋ) egret.
སྐྱར་མོས་ཉ་ལེན་ (gyārmöö ñalen) carrying out one's work efficiently, skillfully [Lit. egret catching a fish].
སྐྱར་ཞིབ་ (gyārshib) sm. བསྐྱར་ཞིབ་.
སྐྱར་ཟློས་ (gyāndöö) sm. བསྐྱར་ཟློས་.
སྐྱར་བཟོ་ (gyārso) sm. བསྐྱར་བཟོ་.
སྐྱར་ལེབ་ (gyārleb) a type of duck.
སྐྱར་ལོག (gyārlɔ̀ɔ) sm. བསྐྱར་ལོག.
སྐྱར་གཤོར་ (gyārshɔɔ) sm. བསྐྱར་གཤོར་.
སྐྱར་བཤེར་ (gyārsher) sm. བསྐྱར་བཤེར་.
སྐྱར་གསལ་ (gyārsεε) sm. སྐྱར་གསལ་.
སྐྱར་གསོ་ (gyārso) sm. བསྐྱར་གསོ་.
སྐྱས་ (gyεὲ) nomadic camp/ campsite; va.—སྤོ་ to move/ shift camp ༈ འབྲོག་པ་ཚོ་དཔྱིད་ཀ་སྐྱས་མ་སྤོས་གོང་ Before the nomads move (their) camp in the spring.
སྐྱས་ཆེན་འདེགས་ (gyεὲcen deg) 1. va. to relocate/ move completely ༈ འབྲོག་པ་རྣམས་སྐྱས་ཆེན་བཏེགས་ནས་རྩྭ་ཁ་བཟང་སར་སྤོས་པ་རེད་ The nomads relocated to a more fertile area. 2. vi. to die.
སྐྱས་བཏེག (gyεὲ dēg) sm. སྐྱས་སྤོ་.
སྐྱས་འདེབས་རྒྱག (gyεὲdeb gyaà) sm. སྐྱས་སྤོ་.
སྐྱས་སྤོ་ (gyεὲ bō) see སྐྱས་.
སྐྱི་ (gyī) abbr. of སྐྱི་མོ་.
སྐྱི་: p. བསྐྱིས་; f. བསྐྱི་; imp. སྐྱིས་ (gyī) 1. va. to borrow ༈ ལོ་ཉེས་བྱུང་ཙང་ཞིང་པ་རྣམས་ནས་འབྲུ་དངུལ་མང་པོ་བསྐྱིས་པ་རེད་ Because the farmers had a bad year they had to borrow a lot of money and grain. 2. a Tibetan medicine.
སྐྱི་དཀར་ (gyīgar) the thin layer between the skin and flesh.
སྐྱི་ཁྲུས་ (gyīdrüù) sweat.
སྐྱི་གས་ (gyīgeὲ) a crack/ split in the skin (due to dryness) ༈ ཁོང་གི་ལག་པར་སྐྱི་གས་མང་པོ་འདུག He has many skin cracks on his hands.
སྐྱི་གོས་ (gyīgöö) leather clothing.
སྐྱི་གྲི་ (gyīdri) 1. scraper for removing the thin underlayer of skin on a hide. 2. a knife used for leather.
སྐྱི་སྒམ་ (gyīgam) a hide covered box.
སྐྱི་དངུལ་ (gyīŋüü) a loan.
སྐྱི་དངོས་ (gyīŋöö) leather goods, leatherware.
སྐྱི་འཇིགས་ (gyī jig) sm. སྐྱི་གཡའ་.
སྐྱི་གཏོང་ (gyī dōŋ) va. to loan, to lend.
སྐྱི་བསྡུམ་ (gyīdum) anything packed/ wrapped in hide; va.—རྒྱག.
སྐྱི་ནག (gyīnaà) outer skin of a hide.
སྐྱི་ནད་སྡེ་ཚན་ (gyīnεὲ dedzεn) dermatology department.
སྐྱི་པགས་ (gyībaà) skin, hide.
སྐྱི་པགས་ཚ་ནད་ (gyībaà tsānεὲ) skin rash.
སྐྱི་བུང་ (gyībuŋ) sm. སྐྱི་གཡའ་.
སྐྱི་བུད་ (gyībüü) vi. to peel skin.
སྐྱི་མོ་ (gyīmu) outer layer of skin/ hide.
སྐྱི་རྨ་ (gyīma) a sore on skin.
སྐྱི་ཚ་ (gyīdza) heat rash.
སྐྱི་ཚེར་ (gyīdzer) 1. a hangnail. 2. acne.
སྐྱི་ཞྭ་ (gyīsha) leather cap.
སྐྱི་གཡའ་ (gyī yā) vi. to shake/ tremble with fear, to have gooseflesh out of fear ༈ ཉན་པར་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱི་གཡའ་བ་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་བཏང་བ་རེད་ (They) handed out a cruel and harsh punishment so that just the mention of it causes (one) to tremble with fear.
སྐྱི་རལ་ (gyī rεε) vi. to get ripped/ torn (for hide, skin, etc.).
སྐྱི་ཤ་ (gyīsha) 1. skin and flesh. 2. diaphragm.
སྐྱི་ཤིང་ (gyīshiŋ) 1. wooden stick used for scrapping leather hides. 2. a kind of tree.
སྐྱི་ཤུན་དཀར་པོ་ (gyīshün gāābo) dandruff.
སྐྱི་ཤུས་ལོག (gyīshü lɔ̀ɔ) vi. to have skin shed/ come off.
སྐྱི་སེར་ (gyīser) wind, breeze; vi.—རྒྱག to have the wind blow, to be breezy.
སྐྱི་བསེར་ (gyīser) sm. སྐྱི་སེར་.
སྐྱིག་པ་ (gyīgbə) sm. སྐྱིགས་པ་.
སྐྱིགས་སྒྲ་ (gyīgdrə) sm. སྐྱིགས་བུ་.
སྐྱིགས་པ་ (gyīgbə) sm. སྐྱིགས་བུ་.
སྐྱིགས་བུ་ (gyīgbu) hiccups; vi.—རྒྱག.
སྐྱིང་ཁབ་ (gyīŋgəb) brocade with gold thread.
སྐྱིང་ཁེབ་ (gyīŋgeb) sm. སྐྱིང་ཁབ་.
སྐྱིང་སེར་ (gyīŋser) a kind of eagle.
སྐྱིད་ (gīī) abbr. of སྐྱིད་པོ་.
སྐྱིད་ཀྱིས་རྒྱགས་པ་ (gyīīgi gyagba) sm. སྐྱིད་མ་འཁྱུག.
སྐྱིད་ཀྱིས་སྡུག་ཉོས་ (gyīīgi dugñöö) as a result of doing all sorts of pleasurable things one causes suffering to oneself [Lit. by happiness buying suffering].
སྐྱིད་སྐྱིད་ (gyīgyiī) 1. happy, joyful. 2. a picnic, party; va.—གཏོང་ ༈ སློབ་གྲྭ་གྲོལ་ནས་སྐྱིད་སྐྱིད་གཏོང་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ After school (they) went to have a picnic.
སྐྱིད་གྲོང་ (gyīīroŋ) place in SW Tibet.
སྐྱིད་གླིང་ (gyīīliŋ) euphemistic term for an old people's home [Lit. happy grove].
སྐྱིད་གླུ་ (gyīīlu) joyful/ happy song; va.—གཏོང་.
སྐྱིད་གུ་འཛོམས་ (gyīīgu dzom) vi. to have achieved/ accumulated all forms of happiness.
སྐྱིད་འགོ་ཚུགས་ (gyīŋgo tsūù) vi. to start/ begin a good era or happy life/ time ༈ དམག་ཐག་ཆོད་ནས་གཞི་ནས་སྐྱིད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད་ After the war was over only then did the good era begin.
སྐྱིད་རྒན་ (gyīīgεn) an old person who has led a happy life.
སྐྱིད་ཅིང་རྒྱགས་པ་ (gyīījiŋ gyagba) happy and bountiful ༈ དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་དམངས་རྣམས་འཚོ་བ་སྐྱིད་ཅིང་རྒྱགས་པ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ In a democratic society, the people lead a bountiful and happy livelihood.
སྐྱིད་ཆགས་སྡུག་བྱོལ་ (gyīīcaà dugjöl) becoming happy and avoiding suffering.
སྐྱིད་ཆུ་ (kīīcu) the Kyichu River (the Lhasa River).
སྐྱིད་ཅེས་པ་ (gyīī cēèba) sm. སྐྱིད་མ་འཁྱུག.
སྐྱིད་ཆོས་ (gyīījöö) joy, gladness.
སྐྱིད་ཉམས་དོད་པོ་ (gyīīñam töö̀bo) happy, cheerful.
སྐྱིད་ཉལ་ (gyīīñεε) resting or lying down in a happy/ contented state; va.—བྱེད་.
སྐྱིད་གཏམ་སྡུག་གཏམ་ (gyīīdam dugdam) talking about happiness and suffering (usu. in the past); va.— ཤོད་.
སྐྱིད་སྡོང་ངེ་ (gyīīdöö) sm. སྐྱིད་ཐེང་ངེ་.
སྐྱིད་སྟོད་ (gyīīdöö) the upper regions of the Kyichu River.
སྐྱིད་དར་ (gyīīdar) the spread of happiness ༈ སྐྱིད་དར་གྱི་དུས་སུ་ At the time of the spread of happiness.
སྐྱིད་དལ་ (gyīīdεε) joyful/ happy and relaxed.
སྐྱིད་དུ་ཕངས་པ་ (gyīīdu pāŋwa) jealous/ envious

because of another's well being/ happiness.

སྐྱིད་འདོད་ (gyīndöö) desire for happiness/ pleasure; va.—བྱེད་ to wish or desire pleasure/ happiness ¶ སྐྱིད་འདོད་མེད་པའི་མི་གཅིག་ཀྱང་མེད་ There isn't a single person who does not have a desire for happiness. ¶ སྐྱིད་འདོད་བྱས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་བྱུང་ Even though (he) wished for pleasure he only got suffering.

སྐྱིད་འདོད་ཁོག་རུལ་ (gyīindöö kōgrüü) hedonistic and corrupt; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ཁོག་རུལ་ཡིན་ཙང་མི་དམངས་ཚོ་ལ་བདེ་སྐྱིད་མེད་པ་རེད་ Because the government is hedonistic and corrupt the people are unhappy.

སྐྱིད་འདོད་འགུལ་འཚེར་ (gyīndöö gündzer) desiring pleasure without having to work for it, lazy; va.—བྱེད་.

སྐྱིད་འདོད་ན་རྒན་པོའི་ཆུང་མ་བྱེད (gyīndöna gɛbö cūŋma cɛ̲è) the wife of an old man is happy [Lit. if you want to be happy be the wife of an old man].

སྐྱིད་འདོད་རིང་ལུགས་ (gyīndöö ri̲ŋluù) hedonism.

སྐྱིད་འདོད་ལས་གཡོལ་ (gyīindöö lɛ̲ɛ̲yüü) sm. སྐྱིད་འདོད་འགུལ་འཚེར་.

སྐྱིད་འདོད་ལས་བསྙུན་ (gyīindöö lɛ̲ɛ̲sün) sm. སྐྱིད་འདོད་འགུལ་འཚེར་.

སྐྱིད་འདོད་སོ་སོད (gyīindöö sōsöö) loving pleasure and comfort.

སྐྱིད་ལྡན་ (gyīidɛn) auspicious, prosperous, happy.

སྐྱིད་སྡུག (gyīduù) 1. livelihood, living standard/ condition ¶ ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་བཏང་ནས་སོ་ནམ་པའི་སྐྱིད་སྡུག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ The farmers' livelihood benefited greatly by the improvement of agriculture. [Lit. happiness and misery]. 2. club, association; va.—ཕུད་ to expel from a club/ association ¶ བོད་རིགས་གཞོན་ནུའི་སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་གསར་དུ་བཙུགས་པ་རེད་ (They) established a new Tibetan youth club. 3. good and bad things, happiness and misery/ unhappiness; vi.—མྱོང་ to experience the good and bad, to experience the misery and happiness of life; to have experienced life ¶ སྐྱིད་སྡུག་གི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ Concerning the happy and unhappy situation.

སྐྱིད་སྡུག་ཁ་བྲལ་ (gyīduù kādrɛɛ) vi. to be/ get separated from either one's family or from a club/ association.

སྐྱིད་སྡུག་གན་འཛི་མགོ་སྲིལ་ (gyīduù gɛ̲nde go̲drel) sm. སྐྱིད་སྡུག་སྐང་གཤོང་མི་སྙོམ་.

སྐྱིད་སྡུག་བགོད་ (gyīduù gö̲ö̲) va. to divide/ split up a family or a club/ association.

སྐྱིད་སྡུག་སྐང་གཤོང་མི་སྙོམ་ (gyīduù ga̲ŋshoŋ mi̲ñom) the ups and downs of life, the linkage of the joys and suffering of life.

སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་པ་ (gyīduù jīgbə) 1. living together (as a family), being one family; being in the same club/ association; va.—བྱེད་ ¶ གྲོགས་པོ་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་རྗེས་སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་པ་བྱས་པ་རེད་ After arriving in India the friends lived together as a family. 2. having the same/ equal livelihood.

སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་འཁུར་ (gyīduù ñāmgur) sm. སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་མྱོང་, 3.

སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་འབྲེལ་ (gyīduù ñāmdre) sm. སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་པ་.

སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་མྱོང་ (gyīduù ñāmñon) 1. experiencing the joys and sorrows of life. 2. experiencing the same livelihood/ lot. 3. sharing joy and sorrow together.

སྐྱིད་སྡུག་སྙེ་མ་འཕོན་གཅིག (gyīduù ñyema pōnjig) sm. སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་མྱོང་.

སྐྱིད་སྡུག་སྙོམས་མཐར་ (gyīduù ñōmdar) shung. equalizing livelihoods, making livelihoods equal ¶ འདི་ག་ནས་ཀྱང་མངའ་འབངས་སྐྱིད་སྡུག་སྙོམས་མཐར་དང་ From here on (I) will make the livelihood of the people equal.

སྐྱིད་སྡུག་འཐེན་ (gyīduù tēn) va. to withdraw as a member from an association, club, etc.

སྐྱིད་སྡུག་དར་སྒྲུད་ (gyīduù ta̲rgüü) sm. སྐྱིད་སྡུག་སྐང་གཤོང་མི་སྙོམ་.

སྐྱིད་སྡུག་དྲི་ (gyīduù tri̲) sm. སྐྱིད་སྡུག་འདྲི་.

སྐྱིད་སྡུག་འདྲི་ (gyīduù dri̲) va. to ask about sb.'s livelihood/ welfare/ living conditions.

སྐྱིད་སྡུག་བློན་པོ་ (gyīduù lūmbo) Home Minister.

སྐྱིད་སྡུག་མི་སྙོམས་པ་ (gyīduù mi̲ ñōmba) unequal living standard ¶ སྐྱིད་སྡུག་མི་སྙོམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསར་བརྗེ་ལངས་པ་རེད་ The revolution started because of the unequal living standards.

སྐྱིད་སྡུག་མི་དང་འཛེར་པ་ཤིང་ (gyīduù mi̲ ta̲ŋ dzerba shīŋ) inevitability [Lit. joy and sorrow for humans; burls for trees].

སྐྱིད་སྡུག་མྱོང་ཚུལ་ (gyīduù ño̲ŋtsul) sm. སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་མྱོང་.

སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་ (gyīduù tsōgba) sm. སྐྱིད་སྡུག་, 2.

སྐྱིད་སྡུག་བཟང་ངན་ (gyīduù sa̲ŋŋɛn) the quality of one's livelihood, standard of living.

སྐྱིད་སྡུག་ཡག་པོ་ (gyīduù ya̲gbo) good livelihood/ conditions/ welfare ¶ ཁོ་ཚོ་སྐྱིད་སྡུག་ཡག་པོ་ཡོད་ཙང་ཁང་པ་གསར་པ་ཞིག་ཉོས་པ་རེད་ Because they have a good livelihood, they were able to buy a new house.

སྐྱིད་སྡུག་རེས་མོས་ ལ་ཐུར་མཉམ་འབྲེལ་ (gyīduù re̲möö la̲tuu ñyāmdre) sm. སྐྱིད་སྡུག་སྐང་གཤོང་མི་སྙོམ་.

སྐྱིད་སྡུག་ལ་ཞུགས་ (gyīduùla shu̲ù) va. to join an organization/ association/ club.

སྐྱིད་སྡུག་གསབ་བྱེད་ (gyīduù sābceè) gifts given in return for a gift given on an occasion like a wedding.

སྐྱིད་ན་ཆང་དྲན་ སྡུག་ན་ཆོས་དྲན་ (gyīnə cūdrɛn du̲gna cōōdrɛn) when people are happy they think of drinking beer, when people are suffering they think of religion.

སྐྱིད་ན་སྐྱིད་མཉམ་དང་སྡུག་ན་སྡུག་མཉམ་ (gyīnə gyīñām ta̲ŋ du̲gna du̲gñām) sm. མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡུག.

སྐྱིད་ན་མཉམ་སྐྱིད་དང་སྡུག་ན་མཉམ་སྡུག (gyīnə ñāmgyiì ta̲ŋ du̲gna ñāmdug) sm. མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡུག.

སྐྱིད་ན་རང་ཡུལ་སྐྱིད་པ་ཡིན་ བྱམས་ན་ཕ་མ་བྱམས་པ་ཡིན་ (gyīnə ra̲ŋyüü gyīibə yi̲n ca̲mna pāma ca̲mba yi̲n) one's homeland is the most happy and one's parents are the most kind [Lit. as for happiness, one's homeland is happier; as for kindness, one's parents are kinder].

སྐྱིད་སྣང་ (gyīnaŋ) in a happy/ joyous state; va.—ཤར་ to become happy/ joyous/ glad; va.—བྱེད་ to show a happy appearance.

སྐྱིད་སྣང་གླུས་དྲངས་ (gyīnə lūūdraŋ) joy brought by singing.

སྐྱིད་སྣང་དོད་པོ་ (gyīnaŋ tö̲ö̲bo) in good spirits, in a happy state; va.—བྱེད་ to be in good spirits, to be in a happy state ¶ ཁོང་དེང་སང་ཚོང་ལས་ག་པོ་ཡོད་ཙང་སྐྱིད་སྣང་དོད་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is in high spirits because his business is doing well these days.

སྐྱིད་པ་ (kiibə) happy; happier ¶ ལུས་བདེ་ལ་སེམས་སྐྱིད་པ་ Physically fit and mentally happy ¶ ན་ནིང་ལས་ད་ལོ་སྐྱིད་པ་བྱུང་ (We) were happier this year than last year.

སྐྱིད་པའི་རང་བཞིན་ (gyi̲i̲bɛ ra̲ŋshin) happiness.

སྐྱིད་པོ་ (gyīibu) happy, glad, joyful; pleasant, nice, enjoyable; va.—བྱེད་, —གཏོང་ to enjoy oneself, to have a good time; va.—བཟོ་ to make sb. happy ¶ ང་ལ་དངུལ་རྙེད་ཙང་སྐྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་ I was very happy because I found some money. ¶ ལུང་པ་འདི་སྐྱིད་པོ་འདུག This country is very nice. ¶ ཁོང་ལ་དངུལ་མང་པོ་ཡོད་ཙང་སྐྱིད་པོ་གཏོང་གི་འདུག Because he has a lot of money, he is having a good time. ¶ ཁོང་གིས་ཕ་མ་དགོན་པ་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་ཁྲིད་ནས་ཕ་མ་སྐྱིད་པོ་བཟོས་པ་རེད་ He made his parents happy because he took them for a religious visit to monasteries.

སྐྱིད་པོ་གཉིས་བརྩེགས་མེད་པར་སྡུག་པོར་གསུམ་བརྩེགས་ (gyīibu ñīidzeg me̲ebar du̲gbor sūmdzeg) great misfortune/ suffering/ unhappiness [Lit. without

having double happiness, having triple suffering].

སྐྱིད་པོ་བདེ་མོ་ (gyiibu demo) sm. སྐྱིད་པོ་.

སྐྱིད་པོ་ལ་སྒུག་ལོང་དང་སྡུག་པོ་ལ་སངས་དུས་ (gyiibulə gùùloŋ daŋ dugbola sāŋtüü) one can wait for happiness, there is a time when suffering will be cleared up.

སྐྱིད་ཕྱོགས་ཀུན་མཐུན་ (gyiiöò gündün) name of Lungshar's political party (in 1934).

སྐྱིད་སློན་ (gyiilün) abbr. of སྐྱིད་སྡུག་སློན་པོ་.

སྐྱིད་འབོལ་ལེ་ (gyiiböle) being in a relaxed and happy/ contented state ¶ཁོང་གནས་ཡོལ་བྱས་ནས་སྐྱིད་འབོལ་ལེར་བསྡད་འདུག He retired and is living in a relaxed and happy manner.

སྐྱིད་མ་འཁྱུག (gyii mā kyöò) vi. to do pleasurable things in excess ¶བཟའ་ཚང་དེ་གཉིས་ལ་དངུལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་གློ་བུར་དུ་བྱུང་ཙང་སྐྱིད་མ་འཁྱུགས་པར་ཉིན་ལྟར་མོ་སྦག་བརྒྱབ་པ་རེད་ Because they suddenly got a huge sum of money, the couple sought pleasure excessively and gambled every day.

སྐྱིད་མ་འཁྱུག སྡུག་འཁྱུག (gyii mā kyöò dugkyöò) (if one) does pleasurable things in excess one must bear the suffering that follows.

སྐྱིད་མེད་སྡུག་ཟད་ (gyiimeè dugseè) doing things in a disorderly/ rash/ devil-may-care manner (i.e., with no thought of the consequences); va.—བྱེད་ ¶ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཁུངས་ནང་སྐྱིད་མེད་སྡུག་ཟད་ཀྱི་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱས་ན་ལས་ཁུངས་ནས་འབུད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད་ If you work in the office in this disorderly manner there is a danger that you may be laid off.

སྐྱིད་ཚལ་ (gyiitsɛɛ) sm. སྐྱིད་ཚལ་.

སྐྱིད་འཛོམས་ (gyiindzom) 1. a woman's name. 2. combination of all that is pleasurable.

སྐྱིད་བཞག་སྡུག་ཉོ་ (gyishaà dugño) leaving/ giving up joy and happiness and buying/ taking on suffering ¶ད་རེས་ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀ་བརྗེས་པ་དེ་སྐྱིད་བཞག་སྡུག་ཉོ་རང་རེད་ Your changing jobs this time is like leaving happiness and buying suffering [Lit. leaving happiness; buying sadness].

སྐྱིད་ཟིང་ངེ་ (gyii siŋŋe) joyful, happy.

སྐྱིད་ཡུལ་ (gyiiyüü) sm. སྐྱིད་ས་.

སྐྱིད་རོགས་ (gyiiròò) friends with whom one shares happy times.

སྐྱིད་ལ་ཁའི་རྩྭ་ལ་མཉམ་ཟ་དང་ སྡུག་སྔོན་མོའི་ཆུ་ལ་མཉམ་འཐུང་ (gyii lakɛ dzāla ñāmsɛèdaŋ dug ŋōnmö cūlə ñāmtuŋ) sharing happiness and sorrow together [Lit. happiness— eating (the best) mountain grass together, suffering — drinking blue water together].

སྐྱིད་ལོས་ (gyiilöö) the degree/ extent of happiness, how happy? ¶ཁྱེད་རང་ཨ་རི་ར་སྐྱིད་ལོས་འདུག How happy are you in America?

སྐྱིད་ཤང་ (gyiishaŋ) extremely happy ¶དེང་སང་ལྟོ་གོས་ཀྱི་སེམས་ཁྲལ་མེད་པར་སྐྱིད་ཤང་རེད་ These days (we) are extremely happy because we don't have to worry about food and clothing.

སྐྱིད་ས་ (gyiisə) a happy/ pleasant place ¶ས་ཆ་སྐྱིད་ས་ཞིག་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ (I am) moving to a pleasant place.

སྐྱིད་གསུམ་སྡུག་གསུམ་ (gyiisum dūgsum) life includes both happiness and suffering ¶མི་ཚེ་རིང་པོ་སྐྱིད་གསུམ་སྡུག་གསུམ་ཡིན་ དཔྱིད་ཀྱི་ཉི་རིང་པོ་གྲང་གསུམ་དྲོ་གསུམ་ཡིན་ A person who lives long faces both happiness and hardship, and the long days of spring have both warm and cold (days) [Lit. three happinesses and three sufferings].

སྐྱིད་ལྷོད་ (gyiilhöò) happy and relaxed.

སྐྱིན་ (gyin) abbr. of སྐྱིན་པ་.

སྐྱིན་ཁབ་ (gyingəb) a type of brocade from India.

སྐྱིན་འཁྲི་ཆབ་གསུམ་ (gyintri cābsum) shung. three kinds of settlements/ punishments for theft: replacement, fine, returning the things stolen.

སྐྱིན་གོར་ (gyiŋgɔɔ) snow frog.

སྐྱིན་ཐང་ (gyintaŋ) hail storm.

སྐྱིན་ཐང་ཆུ་ (gyintaŋ cū) flood after a hail storm.

སྐྱིན་ཐང་དུས་ (gyintaŋ cū) a bad/ lean year, a famine year (due to severe weather).

སྐྱིན་པ་ (gyimbə) replacement, payment for sth. lost/ damaged, payment for a debt; va.—སྤྲོད་; —འཇལ་; —གཞལ་ to repay/ replace sth.; va.—ལེན་ to collect a debt, to take a repayment; vi.—འཁོད་ to meet one's debt, to be repay/ replace sth. ¶དངུལ་གཡར་པ་དེའི་སྐྱིན་པ་སྤྲད་པ་རེད་ (He) repaid the money that he borrowed.

སྐྱིན་པ་ཆུ་ཡིན་རུང་བླ་བར་མ་གཏོང་ (gyimbə cūyinruŋ lāwar madoŋ) repaying in full without shortchanging [Lit. Even if the repayment is water, don't dilute it].

སྐྱིན་པ་ཐོད་གཏུག (gyimbə töödug) offsetting, canceling each other out, counteracting.

སྐྱིན་པོ་ (gyimbo) sm. སྐྱིན་པ་.

སྐྱིན་མི་ (gyinmi) a debtor.

སྐྱིན་ཚབ་ (gyintsəp) repayment, replacement, compensation, indemnity, reparation; va.—སྤྲོད་; —གཏོང་; —འཇལ་ to repay, to replace, to compensate, to pay an indemnity, to make reparations ¶ངས་ཁྱེད་རང་གི་སྨྱུག་གུ་ཆག་པའི་སྐྱིན་ཚབ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ I'll replace the pen of yours that (I) broke.

སྐྱིན་རྫས་ (gyindzüü) a type of inferior brocade.

སྐྱིན་ལུས་ (gyinlüü) sth. still left to be repaid.

སྐྱིབས་ (gyib) shelter, cover ¶བྲག་སྐྱིབས་ Shelter in the rocks. ¶ཆར་སྐྱིབས་ Shelter from the rain.

སྐྱིམ་ (gyim) sth. whose outside is covered with paint or lacquer.

སྐྱིམ་ཙེ་ (gyimdze) scissors.

སྐྱིལ་: p. and f. བསྐྱིལ་; imp. སྐྱིལ་ (gyil) 1. va. to dam up (for water), to make water puddle, to shut up, to contain, to pen up ¶རྫིང་དུ་ཆུ་བསྐྱིལ་ནས་ཞིང་ཆུ་བཏང་བ་རེད་ (They) filled the reservoir up with water and irrigated the field. ¶དུས་སྐབས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སྐྱིལ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are using the opportunity to try and contain the power of imperialism. 2. see བསྒྲིན་སྐྱིལ་.

སྐྱིལ་ཀྲུང་ (gyidrum) sitting cross-legged; va.—བྱེད་; —སྒྲིག to sit cross-legged.

སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ (gyidrum cēèba) semi-cross-legged (one leg is stretched out over the other leg that is bent).

སྐྱིལ་ཆུ་ (gyicu) a puddle of water.

སྐྱིལ་ཆུ་བླུག་སྣོད་ (gyicu lüùnöò) pot used to hold water.

སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ (gyimudruŋ) sm. སྐྱིལ་ཀྲུང་.

སྐྱིས་ (gyii) imp. of སྐྱི་.

སྐྱུ་གང་ (gyūkaŋ) 1. facial cosmetics. 2. a measurement unit spanning from the middle joint of the thumb to the tip of the thumb. 3. sm. མཐེབ་སྐྱུ་.

སྐྱུ་ཚ་ (gyūtsə) sm. མཐེབ་སྐྱུ་.

སྐྱུ་རུ་ར་ (gyūrurə) hawthorn.

སྐྱུ་རུའི་ཤ་ (gyūrü shā) fruit of the hawthorn tree.

སྐྱུ་རུ་ཤིང་ (gyūrurshiŋ) hawthorn tree.

སྐྱུ་རུམ་ (gyūrum) arc. 1. stew, soup. 2. vegetables.

སྐྱུ་རུམ་མཁན་ (gyūrumgɛn) one who cooks vegetable dishes.

སྐྱུག: p. བསྐྱུགས་; f. བསྐྱུག; imp. སྐྱུགས་ (gyūù) 1. vi. to vomit ¶དེ་རིང་ཁ་ལག་བཟས་པ་ཚང་མ་བསྐྱུགས་སོང་ I vomited all the food I ate today. 2. va. to pay/ give back ¶ལས་ཀར་ཉི་མ་མང་པོ་མ་ཕྱིན་ན་ཉེས་ཆད་ལ་དངུལ་སྐྱུག་དགོས་ཡོད་ If you miss many days of work, you have to pay back money as a fine.

སྐྱུག་མདངས་ (gyūgdaŋ) feeling of nausea, nauseous, nauseating; vi.—བྱེད་ to be nauseous ¶སྐྱེ་དམན་དེ་སྐྱུག་མདངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཕལ་ཆེར་མཁྲིས་ནད་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ That woman feels nauseous, perhaps it is morning sickness.

སྐྱུག་ལྡང་ (gyūgdaŋ) sm. སྐྱུག་མདངས་.

སྐྱུག་ལྡད་ (gyūgdɛɛ) chewing cud; va.—བྱེད་.

སྐྱུག་ནད་ (gyūgnɛɛ̀) diseases involving vomiting.

སྐྱུག་པ་ (gyūgbə) vomit; va.—སྐྱུག to intentionally vomit; vi.—ཤོར་; —སྐྱུག to involuntarily vomit ¶ སྐྱེ་དམན་དེ་སྐྱུག་པ་སྐྱུག་གི་ཡོད་པ་རེད་ That woman is vomiting.

སྐྱུག་སློད་ (gyūg drȫȍ) shung. va. to return/ pay back ¶ སྔོན་མ་ཁྲལ་དོད་སྐྱངས་དངུལ་ནས་པར་ཆད་ཡོད་ན་སྐྱུག་སློད་བྱེད་དགོས་ Previously, when (you) took too much money as a substitute for taxes (in kind), if the other side (the givers) have a deficit (paid too much), then you have to return (the excess).

སྐྱུག་བྲོ་ (kūg tro̱) feeling dirty/ nauseated/ disgusted/ revolted; va. སྐྱུག་བྲོ་; —བྱེད་ ¶ བུ་མོ་དེ་ཕྲུ་གུའི་ཆབ་གདན་འཁྲུད་ལས་ལ་སྐྱུག་བྲོ་ནས་བུ་བཅོལ་ཁང་གི་ལས་ཀ་བཞག་པ་རེད་ The girl gave up the nursery job because she felt disgusting washing the children's diapers.

སྐྱུག་བྲོ་དགོས་པའི་རིགས་ (gyūgtro gö̱ȍbɛrig) things that disgust/ revolt/ nauseate.

སྐྱུག་བྲོ་པོ་ (gyūg tro̱bo) disgusting, revolting, sickening, nauseating; va.—བཟོ་ to make sth. awful/ disgusting/ revolting/ ugly ¶ ཕྲུ་གུ་འདིའི་སྤྱོད་ལམ་སྐྱུག་བྲོ་པོ་འདུག The (boy's) behavior is disgusting. ¶ དུ་ལོག་བཟོ་དྲ་སྐྱུག་བྲོ་པོ་བཟོས་བཞག (He) made an ugly dress. 2. dirty (in a sexual sense) ¶ སྐད་ཆ་སྐྱུག་བྲོ་པོ་མ་ཤོད་ Don't talk dirty.

སྐྱུག་བྲོ་བ་ (gyūg tro̱wa) sm. སྐྱུག་བྲོ་པོ་.

སྐྱུག་མེར་ (kōŋmee) nauseating; disgusting; vi.—ལང་; —བྱེད་ to feel nauseous; to feel revolted; va.—སློང་ to make sb. nauseous ¶ ཁ་ལག་ཞག་ཚི་མང་དྲགས་ནས་སྐྱུག་མེར་ལངས་བྱུང་ Because the food was too greasy I got nauseous. ¶ མི་འདིའི་སྤྱོད་པ་སྐྱུག་མེར་ལང་དགོས་པ་ཞིག་འདུག This person's behavior is revolting. ¶ ཁ་ལག་ཟ་སྐབས་ཁོས་གསང་སྤྱོད་སྐོར་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་མི་ཚང་མར་སྐྱུག་མེར་བསླངས་པ་རེད་ His talking about the toilet when eating nauseated everyone.

སྐྱུག་སྨན་ (gyūgmɛn) emetic.

སྐྱུག་ལོག (gyūglɔ̀ɔ) sm. སྐྱུག་མེར་ལང་.

སྐྱུག་ལོང་ལོང་བྱེད་ (gyūg lo̱ŋloŋ ce̱è) sm. སྐྱུག་མེར་ལང་.

སྐྱུག་བཤལ་ (gyūgshɛɛ) cholera.

སྐྱུག་བཤལ་ནད་འབུ་ (gyūshɛɛ ne̱nbu) cholera germs.

སྐྱུགས་ (kūù) imp. of སྐྱུག.

སྐྱུང་: p. བསྐྱུངས་; f. བསྐྱུང་; imp. སྐྱུངས་ (kūŋ) 1. va. to reduce/ diminish, to make smaller, to lower ¶ ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་རྒྱུར་ཚད་གཞི་བཟོས་ནས་མི་འབོར་བསྐྱུངས་པ་རེད་ They reduced the population by putting limits on births. 2. va. to renounce/ give up (pride, hatred, etc.) ¶ སྒེར་སེམས་བསྐྱུངས་ནས་གཞན་ལ་རོགས་རམ་བྱས་འདུག He gave up thoughts of personal gain and helped others.

སྐྱུང་ཀ་ (gyūŋgə) a type of raven.

སྐྱུང་ཀ་ཛེ་རྐྱོང་ (gyūŋgə dzēgyoŋ) an engraving tool that resembles a raven's beak.

སྐྱུང་པོ་ (gyūŋbo) sm. སྐྱུང་བུ་.

སྐྱུང་བར་བྱེད་ (gyūŋwar ce̱è) sm. སྐྱུང་.

སྐྱུང་བུ་ (gyūŋbu) awl.

སྐྱུངས་ (gyūŋ) imp. of སྐྱུང་.

སྐྱུད་: p. and f. བསྐྱུད་; imp. སྐྱུད་ (kūù) vi. sm. བརྗེད་.

སྐྱུར་: p. and f. བསྐྱུར་; imp. སྐྱུར་ (gyūr) 1. vi. to become sour/ spoiled/ curdled ¶ ཇ་དེ་བསྐྱུར་འདུག That tea has become spoiled. 2. va. to give up/ abandon/ discard/ throw/ cast away, to repudiate ¶ རང་གི་ནང་མི་དང་རྒྱུ་ནོར་ཚང་མ་བསྐྱུར་དགོས་བྱུང་ (I) had to abandon my family and all my possessions. 3. abbr. of སྐྱུར་པོ་. 4. vi. to have a color fade ¶ རས་དེ་བཀྲུས་ནས་ཚོས་བསྐྱུར་བཞག The cloth faded after washing. 5. foods that taste sour/ acidic ¶ བོད་སྨན་འདི་གཏོང་སྐབས་སྐྱུར་སྤོང་དགོས་པ་རེད་ When taking this Tibetan medicine you have to give up eating acidic foods.

སྐྱུར་ཀ་ (gyūrgə) a piece of cloth that is stitched between two pieces of cloth; va.—གཏོང་.

སྐྱུར་ཁུ་ (gyūrku) a sour/ acidic liquid. 2. whey.

སྐྱུར་འགོག (gyūŋgɔ̀ɔ) acid resistance; acid proof.

སྐྱུར་འགོང་ (gyōŋgoŋ) being a nuisance verbally when drunk; va.—ཤོད་ to be a nuisance verbally when drunk.

སྐྱུར་སྐྱུར་ (gyūrgyur) acidification.

སྐྱུར་དངོས་ (gyūrŋöȍ) things that are thrown away.

སྐྱུར་ཆུ་ (gyūrcu) the acidic liquid that one throws up.

སྐྱུར་བསྙལ་ (gyūr ñɛ̄ɛ̀) setting sth. aside to ferment; va.—རྒྱག ¶ འོ་མ་བསྐོལ་ནས་ཞོ་སྐྱུར་བསྙལ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) boiled milk and set it aside to ferment into yogurt.

སྐྱུར་རྫས་ (gyūrdum) acidic material.

སྐྱུར་དྲ་ (gyūrdə) sm. སྐྱུར་རྫི་.

སྐྱུར་དད་ (kūrdɛɛ̀) the desire/ need to drink alcohol ¶ མི་འདི་སྐྱུར་དད་ཆེན་པོ་འདུག This man needs to drink a lot of alcohol.

སྐྱུར་དྲི་ (gyūrtri) sour/ rancid smell; vi.—ཁ་ to smell sth. sour/ rancid.

སྐྱུར་འདོད་ (gyūntöȍ) 1. desiring to throw sth. away; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་དུ་ལོག་རྙིང་པ་རྣམས་སྐྱུར་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག He wants to throw away all his old clothes. 2. desiring to give up/ abandon; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཨ་རག་འཐུང་རྒྱུ་སྐྱུར་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག He wants to give up drinking.

སྐྱུར་མནམ་ (gyūrnam) tart/ acidic in flavor.

སྐྱུར་པོ་ (gyūrbu) sm. སྐྱུར་མོ་.

སྐྱུར་ཕྱུར་ (gyūcur) sour cheese.

སྐྱུར་བ་ (gyūrwə) comparative form of སྐྱུར་མོ་.

སྐྱུར་བག (gyūrbaà) sour/ rancid smelling.

སྐྱུར་བུལ་ (gyūrbül) acid base ¶ སྐྱུར་བུལ་དོ་མཉམ་ Acid base equilibrium.

སྐྱུར་མ་ (gyūrma) 1. sm. སྐྱུར་རྫི་. 2. abortion.

སྐྱུར་མོ་ (gyūrmu) sour, acidic.

སྐྱུར་མོ་གཅིག་དང་མ་འཕྲད་ན་ མངར་མོ་ཐམས་ཅད་ཅང་ཅང་ཡིན་ (gyūrmojig ta̱ŋ ma̱trɛnna ŋārmo tāmjɛɛ̀ jāŋjaŋ yi̱n) unless one experiences hardship, one cannot appreciate the pleasures of life [Lit. if one does not taste sth. sour, everything sweet is bland/ tasteless].

སྐྱུར་མོ་ཚྭ་ (gyūrmo tsā) alum.

སྐྱུར་རྫ་ལང་ (gyūrdza la̱ŋ) 1. vi. to get sexually excited/ aroused (usu. as a result of drinking alcohol). 2. vi. to get acid reflux.

སྐྱུར་རྫབས་ (gyūrdzəb) sm. སྐྱུར་རྫི་.

སྐྱུར་རྫི་ (gyūrdzi) any kind of fermenting agent, a starter for fermentation.

སྐྱུར་རྫི་ཐེག་ཐུབ་ (gyūrdzi tēgtup) 1. an antifermenting agent. 2. acid proof; acid resisting.

སྐྱུར་རྫིའི་ཤུན་སྔོན་ (gyūrdzii shūnŋön) a Chinese medicine used for stomach illnesses.

སྐྱུར་ཚད་ (gyūrdzɛɛ̀) (the degree of) acidity.

སྐྱུར་ཚད་ལྟ་བྱེད་ (gyūrdzɛɛ̀ tājee) an instrument for measuring acidity, acidimeter.

སྐྱུར་ཚད་རྫི་ཆས་ (gyūrtsɛɛ̀ dzīcɛɛ̀) pH meter.

སྐྱུར་ཚད་ཡོ་བྱད་ (gyūrdzɛɛ̀ yo̱pjɛɛ̀) sm. སྐྱུར་ཚད་ལྟ་བྱེད་.

སྐྱུར་ཚལ་ (gyūtsɛɛ) pickled/ fermented vegetables.

སྐྱུར་རྫས་ (gyūrdzɛɛ̀) acid, acidic.

སྐྱུར་ཞན་ (gyūrshɛn) weakly acidic.

སྐྱུར་ཞོ་ (gyūrsho) yogurt.

སྐྱུར་ཟས་ (gyūrsɛɛ̀) sour foods.

སྐྱུར་ཟོ་ (gyūrso) a wooden container for yeast.

སྐྱུར་ཤས་ཆུང་རིགས་ (gyūrshɛɛ̀ cūŋrig) sm. སྐྱུར་ཞན་.

སྐྱུར་ཤོར་ (gyūr shɔ̄ɔ) vi. to go sour, to curdle.

སྐྱུར་གཤིས་ (gyūrshii) acid solvent.

སྐྱུས་ (gyūù) a generation ¶ སྐྱུས་ཐོག་གཅིག་པ་ The same generation.

སྐྱེ་: p. སྐྱེས་; f. སྐྱེ་ (gyē) 1. vi. to grow ¶ ས་ཆ་འདིར་མེ་ཏོག་ཡག་པོ་སྐྱེ་གི་འདུག Flowers grow well in this place. 2. vi. to be born, to give birth, to have a baby ¶ མོ་ལ་བུ་གཅིག་སྐྱེས་པ་རེད་ She gave birth to a boy. 3. (usu. noun + —) vi. to arise, to come forth ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོས་དགེ་རྒན་ལ་སྐྲག་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The students are afraid of the teacher [Lit.

fear arises].

སྐྱེ་སྐར་ (gyēgar) sm. སྐྱེས་སྐར་.

སྐྱེ་སྐར་བརྟག (gyēgar dā) va. to foretell sb.'s future by calculating the year, month, day and the hour in which a person is born.

སྐྱེ་སྐྲ་ (gyēdra) the head hair a child is born with.

སྐྱེ་ཁ་ (gyēka) vagina, cervix [Lit. mouth from where one gives birth].

སྐྱེ་ཁག (gyēkaà) married couples in the same household/ family.

སྐྱེ་ཁམས་ (gyēkam) physically ༎ཕྲུ་གུ་དེ་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡག་པོ་ལོང་འདུག That child has physically grown up well.

སྐྱེ་ཁུངས་ (gyēkuŋ) birth status/ origin, class/ class origin ༎ངའི་སྐྱེ་ཁུངས་ཞིང་པ་དབུལ་པོ་ཡིན་ My class origin is that of poor peasant. ༎སྐྱེ་ཁུངས་གཙང་མ་ Good (clean) class origins ༎སྐྱེ་ཁུངས་བཙོག་པ་ Bad (dirty) class origins.

སྐྱེ་ཁུངས་ཁོ་ན་སྨྲ་བ་ (gyēguŋ kōna māwa) the theory of the unique importance of class origin.

སྐྱེ་ཁུངས་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་ (gyēguŋ kōnar dāwa) sm. སྐྱེ་ཁུངས་ཁོ་ན་སྨྲ་བ་.

སྐྱེ་གུ་ (gyēgu) sm. སྐྱེ་དགུ་.

སྐྱེ་གྲོགས་ (gyēdrɔɔ̀) midwifery; va.— བྱེད་.

སྐྱེ་གྲོགས་ཁང་ (gyēdrɔɔ̀kaŋ) midwifery/ birthing hospital.

སྐྱེ་གྲོགས་སྨན་པ་ (gyēdrɔɔ̀ mēmba) midwife.

སྐྱེ་དགུ་ (gyegu) sentient beings, mankind, humanity ༎སྐྱེ་དགུའི་བདེ་སྐྱིད་ The happiness of sentient beings.

སྐྱེ་འགག (gyēngaà) things that are impermanent.

སྐྱེ་འགོག (gyēngɔɔ̀) birth control; va.— བྱེད་ to practice birth control ༎རྒྱ་ནག་ནང་སྐྱེ་འགོག་གི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་རེད་ In China, they put birth control policy into practice.

སྐྱེ་འགོག་སྨན་ (gyēngɔɔ̀ mēn) birth control medicine, contraceptives.

སྐྱེ་འགོག་སྨན་བཅོས་ (gyēngɔɔ̀ mēnjöö̀) birth control/ family planning treatment.

སྐྱེ་འགོག་ཨ་ལོང་ (gyēngɔɔ̀ āloŋ) I.U.D. contraceptive (intrauterine device).

སྐྱེ་འགྲོ་ (gyēndro) sm. སྐྱེ་དགུ་.

སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ (gyēga nəci) birth, old age, sickness, death (the four stages of human beings).

སྐྱེ་རྒུ་ (gyēgu) abbr. of སྐྱེ་དགུ་.

སྐྱེ་རྒུ་མདོ་ (gyēgudo) Jyekundo (Yushu): a town and region in southern Qinghai Province.

སྐྱེ་རྒུ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (gyēgu pöriì rāŋgyoŋküü) Jyekundo (Yushu) Autonomous area (in Qinghai Province).

སྐྱེ་རྒྱས་ (gyēgyɛɛ̀) poet. man.

སྐྱེ་རྒྱུས་ (gyēgyüǜ) 1. biography. 2. sm. སྐྲུང་.

སྐྱེ་སྒོ་ (gyēgo) the outlet of the birth canal.

སྐྱེ་ངན་ (gyēŋɛn) the three forms of lower births (according to Buddhism).

སྐྱེ་དངོས་ (gyēŋöö̀) biology; living things, organic matter.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཁམས་ (gyēŋöögi kām) the world of living things.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་འགག་བཅོས་ (gyēŋöögi gagjöö̀) biological control (e.g. of insects); va.—བྱེད་.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ (gyēŋöögi tsönja) biological weapon.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་ (gyēŋöögi sogöö̀) bio-engineering.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རིག་པ་ (gyēŋöögi rigbə) biology.

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རིགས་ (gyēŋöögi rig) species.

སྐྱེ་དངོས་ཁྲིད་དཔྱོད་ཚན་སྒར་ (gyēŋöö trïjöö tsɛngaà) biology teaching and research group.

སྐྱེ་དངོས་སྡེ་ཁག (gyēŋöö dekaà) department of biology.

སྐྱེ་དངོས་གནས་ལུགས་དོ་མཉམ་ (gyēŋöö nɛɛlug doñam) ecological/ biological balance.

སྐྱེ་དངོས་ཕྲ་རབ་ (gyēŋöö trārəb) biological microorganism.

སྐྱེ་དངོས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་ (gyēŋöö pēlgyurgi rigbə) sm. སྐྱེ་དངོས་འཕེལ་འགྱུར་སྨྲ་བ་.

སྐྱེ་དངོས་འཕེལ་འགྱུར་སྨྲ་བ་ (gyēŋöö pēlgyur māwa) evolutionary theory.

སྐྱེ་དངོས་སྨན་སྦྱོར་བཟོ་གྲྭ (gyēŋöö mēndeb sodra) biopharmaceutical factory.

སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་ (gyēŋöö dzɛɛ̀gyur) bio-chemistry.

སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་གྱི་སྨན་རིགས་ (gyēŋöö dzɛɛ̀gyurgi mēnrig) biochemical medicines.

སྐྱེ་དངོས་རྫས་འགྱུར་ཚོད་ལྟ་བཤེར་ཁང་ (gyēŋöö dzɛɛ̀gyurgi dōgsherkaŋ) biochemistry laboratory.

སྐྱེ་དངོས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (gyēŋöö shimjukaŋ) biological research institute, institute of biology.

སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་ (gyēŋöö rigbə) biology.

སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་མཁས་པ་ (gyēŋöö rigbe kɛɛ̄ba) biologist.

སྐྱེ་དངོས་རིགས་ (gyēŋöö rig) a species.

སྐྱེ་དངོས་རིགས་འགྱུར་ (gyēŋöö riggyur) biological mutation; biological evolution.

སྐྱེ་དངོས་རུལ་ལུད་ (gyēŋöö rüülüǜ) organic manure.

སྐྱེ་དངོས་ལ་བརྟེན་པའི་བཟོ་བཀོད་ (gyēŋöö̀la dēnbɛ sogöö̀) sm. སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་.

སྐྱེ་གཅོད་གཤག་བཅོས་ཁང་ (gyēcöö shāgjöögaŋ) (birth control) sterilization clinic/ room.

སྐྱེ་མཆེད་ (gyēceè) 1. brother. 2. sm. དབང་པོ་.

སྐྱེ་མཆེད་ལྔགས་པ་ (gyēceè) sm. སྐྱེ་འབྲས་དྭངས་པོ་.

སྐྱེ་འཆི་ (gyē cī) abbr. birth and death.

སྐྱེ་གཉིས་ (gyēñiì) twice born (for castes in India such as Brahman).

སྐྱེ་རྟགས་ (gyēdaà) sm. སྐྱེ་བརྟག.

སྐྱེ་སྡོང་ (gyēdoŋ) a kind of tree (sth. like a banana).

སྐྱེ་སྟོབས་ (gyēdop) 1. growth (innate or natural) ༎ཁོང་ལ་སྐྱེ་སྟོབས་དང་སྦྱང་སྟོབས་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཚང་ཡོད་པ་རེད་ He has both innate and learned knowledge. 2. growing, growth; vi.—རྒྱས་ to grow well/ vigorously ༎འདི་ལོའི་སྟོན་ཏོག་སྐྱེ་སྟོབས་བཟང་པོ་འདུག This year's harvest grew well. ༎དེ་ལོ་སྟོན་ཏོག་རྒྱས་པ་དང་འགྲོ་ལས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ This year the crops grew well and the animals increased.

སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ (gyēdopgi bɛɛ̄yön) (innate) vigor, vitality; vi.—རྒྱས་; —འཕེལ་ to be full of innate vigor/ vitality, to be imbued with vitality, to be full of youthful spirit ༎སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོས་ནུས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Youths who are imbued with vigor can accomplish great tasks.

སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ (gyētopgi yöndɛn) natural/ innate intelligence.

སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་ (gyēdopgi rigbə) innate intelligence ༎སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་ཅན་ An innately intelligent person.

སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ (gyēdopgi sērəp) innate/ inherent wisdom.

སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྨྲ་བ་ (gyēdopgi shērəp māwa) the theory of natural/ innate intelligence.

སྐྱེ་སྟོབས་རྒྱས་པ་ (gyēdop gyɛɛ̀ba) growing vigorously/ well ༎སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ནང་གཞོན་ནུ་རྣམས་སྐྱེ་སྟོབས་རྒྱས་བཞིན་པ་རེད་ Youth in the new society are growing vigorously (mentally and physically).

སྐྱེ་སྟོབས་ལྡན་པ་ (gyēdop dɛmba) 1. having innate/ inherent gifts/ qualities ༎ཕྲུ་གུ་དེ་སྐྱེ་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་སློབ་སྦྱོང་གང་བྱས་ཀྱང་ལས་སླ་པོ་ཡོད་ Because the child is gifted whatever he studies is easy for him. 2. growth (iso. strong/ powerful/ good growth) ༎ཚན་རིག་གི་ཐབས་ཤེས་སྤྱད་པར་བརྟེན་ཞིང་ཁ་རྣམས་སྐྱེ་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད་ Because they used scientific methods the growth of the crops have been very good.

སྐྱེ་སྟོབས་དཔལ་ཡོན་ (gyēdop bɛɛ̄yön gyɛɛ̀) sm. སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་.

སྐྱེ་སྟོབས་འཕེལ་ (gyēdop pēl) see སྐྱེ་སྟོབས་.

སྐྱེ་བརྟག (gyēdaà) a thanka commissioned on behalf

of a person who has died; va.—བཞེངས་ to commission a thanka on behalf of sb. who has died.

སྐྱེ་བརྟག་ཞལ་འདེབས་ (gyēdaà shɛndeb) the offering made on the 49th day after death (to help the deceased attain a good rebirth).

སྐྱེ་ཐོག (gyētog) lifetimes, rebirths ¶ སྐྱེ་ཐོག་མང་པོའི་རྗེས་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་རེད་ After many rebirths, (he) obtained liberation (nirvana).

སྐྱེ་ཐོབ་ (gyētob) sm. སྐྱེས་སྟོབས་.

སྐྱེ་དུས་ (gyētüü) birth date, birthday.

སྐྱེ་མདོ་ (gyēndo) abbr. སྐྱེ་རྒུ་མདོ་.

སྐྱེ་ལྡན་ (gyēndɛn) 1. organic, living ¶ སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ Organic/ living matter. 2. the universe.

སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁམས་ (gyēndɛngi kām) the organic world.

སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ (gyēndɛngi ŋȫöbo) organic matter.

སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཕུང་པོ་ (gyēndɛngi pūŋbu) an organism.

སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ལུད་ (gyēndɛngi lüü) organic fertilizer.

སྐྱེ་ལྡན་སྟོབས་ཤུགས་ (gyēndɛn dōbshuù) effective strength ¶ དགྲ་བོའི་སྐྱེ་ལྡན་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ As for the enemy's effective strength.

སྐྱེ་ལྡན་འདྲེས་སྦྱོར་ (gyēndɛn drɛ̱ɛ̀cɔɔ) organic synthesis.

སྐྱེ་ལྡན་ཕྲ་རབ་ (gyēndɛn trərəp) microorganism, microbe.

སྐྱེ་ལྡན་རྫས་འགྱུར་ (gyēndɛn dzɛ̱ɛ̀gyur) organic chemistry.

སྐྱེ་ལྡན་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ (gyēndɛn dzɛ̱ɛ̀gyurgi rigbə) sm. སྐྱེ་ལྡན་རྫས་འགྱུར་.

སྐྱེ་ལྡན་རྫས་བཟོ་བཟོ་གྲྭ་ (gyēndɛn dzɛ̱ɛ̀so sodra) organic chemical factory.

སྐྱེ་ལྡན་རིག་པ་ (gyēndɛn rigbə) sm. སྐྱེ་རིག.

སྐྱེ་ལྡུམ་ (gyēdum) 1. Asiatic plantain. 2. a type of grass.

སྐྱེ་སྡོང་ (gyēdoŋ) tree.

སྐྱེ་གནས་ (gyēnɛɛ) 1. sm. སྐྱེ་ཡུལ་. 2. place from where birth originates; vagina. 3. place from which sth. originates.

སྐྱེ་གནས་རྐན་ཡིན་པའི་སྒྲ་ (gyēnɛɛ̀ gēnyimbɛ dra) palatal sound (in linguistics).

སྐྱེ་གནས་མཆུ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ (gyēnɛɛ̀ cüyimbɛ dra) bilabial sound (in linguistics).

སྐྱེ་གནས་སྣ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ (gyēnɛɛ̀ nāyimbɛ dra) nasal sound (in linguistics).

སྐྱེ་གནས་མཚུངས་པ་ (gyēnɛɛ̀ tsūŋmə) siblings with the same mother.

སྐྱེ་གནས་བཞི་ (gyēnɛɛ̀ shi) four types of birth (1. via an egg, e.g. birds; 2. via a womb, e.g., humans; 3. miraculously, e.g., a lama; 4. via warm substances, e.g., bugs).

སྐྱེ་གནས་སོ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ (gyēnɛɛ̀ sō yimbɛ dra) dental sound (in linguistics).

སྐྱེ་དཔལ་ (gyēbɛɛ) abbr. of སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་.

སྐྱེ་སྦེལ་ (gyēbel) poet. sexual intercourse.

སྐྱེ་སྤྲུལ་ (gyīdrüü) an incarnation, a reincarnation.

སྐྱེ་སྟེང་ (gyēteŋ) sm. སྐྱུ་སྟེང་.

སྐྱེ་འཕེལ་ (gyēmbee) growth/ increase by reproduction (e.g., in the number of livestock or people); va.—བྱེད་ to increase (by reproduction/ breeding) ¶ སྒོ་ཕྱུགས་སྐྱེ་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ They had a great increase in animal livestock.

སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་ནུས་པ་ (gyēmbeegi nüübə) virility; reproductive growth/ strength.

སྐྱེ་འཕེལ་ཕྲ་ཕུང་ (gyēmbee trəbuŋ) reproductive cell.

སྐྱེ་འཕེལ་དབང་པོ་ (gyēmbee wāŋbo) reproductive organs; genitals.

སྐྱེ་འཕྲེང་ (gyētreŋ) sm. སྐྱེ་ཕྲེང་.

སྐྱེ་འཕྲོ་ཆད་ (gyētro cɛɛ̀) vi. to have reached the (physiological) end of the period of child bearing for women, to have reached menopause.

སྐྱེ་བ་ (gyēwa) birth ¶ མིའི་སྐྱེ་བ་ Human birth (birth as a human). ¶ སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ future birth; vi.—ལེན་ to be or get born/ reborn ¶ མིའི་སྐྱེ་བ་བླངས་ཙང་ཆོས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད་ Because he achieved human rebirth he got the opportunity to practice the dharma.

སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ (gyēwa ŋönma) previous birth/ life.

སྐྱེ་བ་མཐུན་པ་ (gyēwa tūmbə) 1. a person born at the same time (year, month, day) as oneself. 2. having the same parents; of the same clan/ lineage.

སྐྱེ་བ་མཐོང་ (gyēwa dōŋ) vi. to experience great hardship/ difficulty ¶ ད་ལོ་ལུང་པའི་ནང་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཙང་ང་ཚོ་མི་དམངས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མཐོང་བྱུང་ Because there was a great earthquake in the country, we the people experienced great hardship.

སྐྱེ་བ་པོ་ (gyēwabo) sentient being.

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ (gyēwa cīmə) the next rebirth/ life.

སྐྱེ་བ་ཕྲ་མོ་ (gyēwa trāmo) 1. insects. 2. a shoot (of a plant). 3. sm. བར་དོ་.

སྐྱེ་བ་འཕོ་ (gyēwa pō) vi. to be reborn ¶ མིའི་སྐྱེ་བ་འཕོས་ནས་དུད་འགྲོར་སྐྱེས་པ་རེད་ (He) was reborn as an animal.

སྐྱེ་བ་མོ་ (gyēwamo) sm. སྐྱེ་བ་དམན་.

སྐྱེ་བ་དམན་ (gyēwa mēn) woman.

སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ (gyēwa saŋbo) the three higher realms of birth (gods, demigods and humans).

སྐྱེ་བ་རིམ་བརྒྱུད་ (gyēwa rimgyüü) the chain of birth and rebirths.

སྐྱེ་བ་ལེན་ (gyēwa len) see སྐྱེ་བ་.

སྐྱེ་བའི་ལམ་སྟེར་ (gyēwɛ lamder) poet. mother.

སྐྱེ་བས་རྒྱས་ (gyēwɛ gyɛɛ̀) poet. man.

སྐྱེ་བས་མཐོ་ (gyēwɛɛ̀ tō) poet. man.

སྐྱེ་བས་དམན་པ་ ((gyēwɛɛ̀ mēnba) poet. woman.

སྐྱེ་བོ་ (gyēwo) 1. mankind ¶ སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་བདེ་དོན་ For the good of mankind. 2. person ¶ སྐྱེ་བོ་འགའ་གླས་ནས་ Having hired several persons.

སྐྱེ་བོ་ཀུན་འཛུག (gyēwo gūnjuù) poet. brothel.

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ (gyēwo ŋɛmba) a knave, an evil/ mean person.

སྐྱེ་བོ་ཅོད་པན་ (gyēwo jȫöbɛn) poet. hat.

སྐྱེ་བོ་ཆ་ལུགས་ (gyēwo cālug) clothes; ornaments.

སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་ (gyēwo tāmɛɛwa) ordinary lay person.

སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ (gyēwo tamba) a good/ righteous person.

སྐྱེ་བོ་ཕལ་བ་ (gyēwo pɛ̄ɛwa) the people, the common folk, the general public.

སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ (gyēwö tsöò) gathering of many people ¶ ཁོང་གིས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་རེད་ He gave a speech amidst a gathering of many people.

སྐྱེ་བོས་བསྐུར་མ་ (gyēwöö gūümə) madam of a brothel.

སྐྱེ་འདྲས་ (gyēndrɛɛ̀) body, appearance, features, looks ¶ སྐྱེ་འདྲས་དངས་པོ་; སྐྱེ་འདྲས་མཚར་པོ་; སྐྱེ་འདྲས་གཙང་མ་ Beautiful, good-looking, attractive.

སྐྱེ་འདྲས་ལེགས་པ་ (gyēndrɛɛ̀ legba) beautiful, good-looking.

སྐྱེ་སྦྱང་མྱོང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ (gyējaŋ ñoŋsumgi yöndɛn) the three types of knowledge: innate, by learning and training, by experience.

སྐྱེ་མ་ (gyēma) woman ¶ སྐྱེ་མའི་ཁྲུས་ཁང་ Woman's shower room.

སྐྱེ་མ་མོ་ (gyēmamo) woman.

སྐྱེ་མེད་ (gyēmeè) inorganic, nonliving.

སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྩྭ་ (gyēmeègi tsā) sm. སྐྱེ་མེད་རྩྭ་.

སྐྱེ་མེད་ཁམས་ (gyēmeè kām) the inorganic world.

སྐྱེ་མེད་དངོས་པོ་ (gyēmeè ŋȫöbo) inorganic matter.

སྐྱེ་མེད་དངོས་རྫས་ (gyēmeè ŋȫödzɛɛ̀) inorganic matter.

སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད་ (gyēmeè cīmeè) 1. a tradition of leasing animals among the nomads of Tibet wherein the return payment of butter is fixed regardless of the increase or decrease of the leased animals. 2. policy in China's post 1978 private responsibility system wherein commune land was distributed semipermanently to

households and new births don't get additional land while land isn't lost when a household member dies.

སྐྱེ་མེད་བདེ་ཆེན་ (gyēmeè decen) the great joy of nirvana.

སྐྱེ་མེད་འདྲེས་སྦྱོར་དངོས་རྫས་ (gyēmeè dreèjɔɔ ŋöödzɛɛ̀) inorganic compounds.

སྐྱེ་མེད་ནུས་ཟད་ (gyēmeè tugsɛɛ̀) sm. སྐྱེད་མེད་སྣུག་ཟད་.

སྐྱེ་མེད་བཙན་ས་ (gyēmeè dzɛ̄nsa) nirvana.

སྐྱེ་མེད་ཚྭ་ (gyēmeè tsā) inorganic salts.

སྐྱེ་མེད་རྫས་འགྱུར་ (gyēmeè dzɛɛ̀gyur) inorganic chemistry.

སྐྱེ་མེད་རྫས་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་ (gyēmeè dzɛɛ̀gyurgi rigpə) sm. སྐྱེ་མེད་རྫས་འགྱུར་.

སྐྱེ་མེད་ལུད་རྫས་ (gyēmeè lüüdzɛɛ̀) inorganic fertilizer.

སྐྱེ་མེད་ཤི་མེད་ (gyēmeè shīmeè) sm. སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད་.

སྐྱེ་དམན་ (gyēmɛn) woman.

སྐྱེ་རྨོངས་ (gyēmoŋ) ignorant people (those who don't know religion).

སྐྱེ་ཚེ་ (gyēdze) 1. sm. སྐྱེ་ཚེ་. 2. sm. སྐྱེ་ཚེས་.

སྐྱེ་ཚེས་ (gyēdzè) birth date.

སྐྱེ་ཚོགས་ (gyēdzoò) growing in a dense clump/ area.

སྐྱེ་འཚར་ (gyētsar) growth ¶ ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་འཚར་ཡག་པོ་བྱུང་བཞག The child grew well.

སྐྱེ་འཛིན་ (gyēndzin) poet. vagina.

སྐྱེ་གཞི་རྫས་ཕྲ་ (gyēshi dzɛɛ̀dra) a cell (biological).

སྐྱེ་ཟུག (gyīsuù) labor pain; vi.—རྒྱག to have labor pains.

སྐྱེ་ཟླ་ (gyēda) sm. སྐྱེས་ཟླ་.

སྐྱེ་གཟུགས་ (gyēsug) sm. སྐྱེས་གཟུགས་.

སྐྱེ་གཟུགས་ཚར་པོ་ (gyēsug tsārbo) sm. སྐྱེ་གཟུགས་མཛེས་པོ་.

སྐྱེ་གཟུགས་མཛེས་པོ་ (gyēsug dzɛɛbo) beautiful, good-looking, attractive.

སྐྱེ་གཟེར་ (gyēser) labor pains; vi.—རྒྱག.

སྐྱེ་བཟང་པོ་ (gyē saŋbo) growing well (as of plants), healthy growth ¶ ཞིང་ཁ་འདི་སྟོན་ཏོག་སྐྱེ་བཟང་པོ་འདུག This field has a crop that is growing well.

སྐྱེ་བཟང་བྱེ་ (gyēsaŋ ce) vi. to become bald.

སྐྱེ་ཡུལ་ (gyēyüü) sm. སྐྱེས་ཡུལ་.

སྐྱེ་ཡོད་འཆི་ཡོད་ (gyēyöò cīyöò) a system of leasing animals among the nomads of Tibet where butter is paid in accordance to the increase or decrease of the leased animals.

སྐྱེ་ཡོད་ཤི་ཡོད་ (gyēyöò shīyöò) sm. སྐྱེ་ཡོད་འཆི་ཡོད་.

སྐྱེ་གཡོག (gyēyɔɔ̀) midwifery, midwife; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to act as a midwife.

སྐྱེ་གཡོག་མཁན་ (gyēyɔɔ̀gɛn) sm. སྐྱེ་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན་.

སྐྱེ་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན་ (gyēyɔɔ̀ gyungɛn) midwife.

སྐྱེ་རབས་ (gyērəb) 1. present life. 2. social standing. 3. chronological generations.

སྐྱེ་རིག (gyērig) physiology.

སྐྱེ་རུས་ (gyērüü) abbr. birth and class/ lineage ¶ སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་གཉེན་སྒྲིག་སྐབས་སྐྱེ་རུས་བཟང་ཞན་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ In the old society, great importance was placed on the birth and class of people when marrying.

སྐྱེ་རོགས་ (gyēroò) sm. སྐྱེ་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན་.

སྐྱེ་རོགས་ཁང་ (gyēroògaŋ) delivery room.

སྐྱེ་རོགས་མ་ (gyērooma) sm. སྐྱེ་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན་.

སྐྱེ་རོགས་སྨན་པ་ (gyēroò mɛ̄mba) obstetrician.

སྐྱེ་ལམ་ (gyēlam) vagina.

སྐྱེ་ལུགས་ (gyēlug) physiology.

སྐྱེ་ལེན་ (gyēlen) sm. སྐྱེ་གཡོག.

སྐྱེ་ལེན་པ་ (gyēlemba) sm. སྐྱེ་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན.

སྐྱེ་ལེན་ས་ཚིགས་ (gyēlen sədzii) delivery/ midwifery station.

སྐྱེ་ཤིང་ (gyēshiŋ) tree.

སྐྱེ་ཤུགས་ (gyēshuù) growth, growing power ¶ ད་ལོ་ཆར་ཆུ་དུས་སུ་བབས་ཙང་མེ་ཏོག་སྐྱེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ This year because the rain came in time the flowers grew greatly (in abundance).

སྐྱེ་ཤོར་ (gyēshɔɔ) miscarriage; vi.—ཐེབས་ to have a miscarriage.

སྐྱེ་ས་ (gyēsa) 1. sm.* སྐྱེ་ཡུལ་. 2. sm. སྐྱེ་རུས.

སྐྱེ་ས་མཐོ་པོ་ (gyēsa tōbo) high birth, birth into a high class or caste.

སྐྱེ་ས་དམའ་པོ་ (gyēsa maabo) low birth, birth into a low class or caste.

སྐྱེ་ས་རུས་ཁུངས་ (gyēsa rüügun) sm. སྐྱེ་རུས་.

སྐྱེ་སས་ཡར་འཐེན་ སྤྱོད་པས་མར་འཐེན་ (gyēsɛɛ̀ yarten jööbɛɛ̀ marten) sb. of high/ noble birth ruining his status or reputation by bad behavior [Lit. pulled up by birth, pulled down by behavior].

སྐྱེ་སེར་རླུང་ (gyēserluŋ) cool breeze.

སྐྱེ་སྲིང་ (gyēsiŋ) growth.

སྐྱེ་སྲིད་ (gyēsii) reincarnation ¶ ཁོང་བླ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་རེད་ He is the reincarnation of a lama.

སྐྱེ་བསྲུ་ (gyēsu) helping in childbirth; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་དུས་ཁོ་རང་གི་ཨ་མས་སྐྱེ་བསྲུ་བྱས་པ་རེད་. When (she) gave birth, her mother helped in the childbirth.

སྐྱེ་ལྷ་ (gyēlha) deity of the area of one's birth, one's birth deity.

སྐྱེག (gyēg) sm. སྐེག.

སྐྱེགས་ (gyēg) sm. སྐེག.

སྐྱེངས་ (kēŋ) sm. ཁ་སྐྱེངས་.

སྐྱེངས་སྡབས་ (gyēŋdəb) embarrassed, ashamed ¶ མི་དེའི་རྫུན་ཀུབ་བརྡོལ་ཙང་སྐྱེངས་སྡབས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཐོན་སོང་ Because the man was exposed as lying he was embarrassed and left.

སྐྱེངས་པ་སྟེར་ (gyēŋba dēr) va. to make sb. feel embarrassed/ ashamed.

སྐྱེད་: p. བསྐྱེད་; f. སྐྱེད་ (gyēè) 1. vi. to grow larger/ bigger, to widen, to expand, to increase ¶ ཁོ་ཚོ་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཡག་ལ་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་རེད་ Their enthusiasm for developing the country grew. ¶ ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་ཞིང་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Agriculture has expanded every year. 2. interest ¶ བུ་ལོན་གྱི་སྐྱེད་ Interest of a loan; va.—རྒྱག to charge interest. 3. sm. བཞེས་. 4. vi. to give birth to, to procreate.

སྐྱེད་ཀ་ (gyēèga) sm. སྐྱེད་ཁ་.

སྐྱེད་བཀག (gyēè gāà) shung. arrangement/ terms for the payment of interest ¶ གན་རྒྱ་ནང་གསལ་བུ་ལོན་ངོ་སྐྱེད་ཐོག་ནས་གསུམ་ཟུར་ཆག་ཡང་གིས་འཁྱོས་ལ་སྐྱེད་བཀག་གིས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་སྤྲོད་ལེན་དགོས་པ་ཡོད་ One third of the principal and interest of the loan will be reduced and the balance will be interest free and payable within a period of 3 years.

སྐྱེད་བཀག་ལོ་དུས་རྒྱས་དཔྱད་ (gyēègaà lotüü gyɛɛ̀jɛɛ̀) shung. making a fixed period for repayment of interest and principal on a loan.

སྐྱེད་སྐྲུན་ (gyēèdrün) expanding, enlarging; va.—བྱེད་.

སྐྱེད་ཁ་ (kēèga) interest, dividends; va.—ལེན་; —རྒྱག to charge interest; va.—གཏོང་ to lend money with interest; vi.—ཆག to have the interest rate decrease/ decline; va.—གཅོག to decrease/ lessen the interest; va.—འཕར་ to have the interest rate increase; va.—ཟ་ to charge interest on sth. lent. ¶ མི་ཚང་དེས་བུ་ལོན་ལ་སྐྱེད་ཁ་ཆེན་པོ་ལེན་གྱི་ཡོད་རེད་ That family charges high interest. ¶ ཁོང་སང་ཉིན་བུ་ལོན་གྱི་སྐྱེད་ཁ་ལེན་པར་འགྲོ་གི་རེད་ Tomorrow he is going to collect the interest on his loan.

སྐྱེད་ཁའི་ཚད་ (gyēgɛɛ tsɛ̄ɛ̀) interest rate.

སྐྱེད་འགྲེམས་ (gyēdrem) shung. giving out loans.

སྐྱེད་གཅིག་མ་ (gyēè jīgmə) simple interest (on loans).

སྐྱེད་བཅོལ་ (gyējöö) bank deposit.

སྐྱེད་ལྗི་ (gyēji) high interest.

སྐྱེད་ཆག (gyēcaà) a reduction in interest; va.—གཏོང་.

སྐྱེད་ཆད་ (gyēcɛɛ̀) a shortage/ deficit in (paying) interest; va.—འཇོག to not pay the interest due on a loan on time ¶ མི་ཚང་དེས་སྐྱེད་ཆད་བཞག་ཙང་ཞིང་ཁ་ཤོར་བ་རེད་ Because that family was short on paying interest on the loan, they lost their field.

སྐྱེད་ཆད་ངོ་སྒྱུར་ (gyēcεὲ ŋogyur) a shortage/ deficit in interest owed is converted into principal.

སྐྱེད་ཆེ་ (gyēcee) 1. high interest (for loans). 2. growing fast (for children).

སྐྱེད་ཆེའི་བུ་ལོན་ (gyēcee pulün) a high interest loan.

སྐྱེད་གཏོང་བྱེད་ (gyēdoŋ ceè) va. to lend with interest.

སྐྱེད་ཐོག་སྐྱེད་བརྩེགས་ (gyētɔɔ̀ gyēdzeg) shung. interest on interest; va.—བྱེད་.

སྐྱེད་ཐོན་ (gyētön) progress, advance, development ¶ད་ལོ་ཕྲུ་གུ་འདི་སློབ་གྲྭ་དེའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྐྱེད་ཐོན་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་ This year the student did not make much progress in school.

སྐྱེད་སྤགས་ (gyēbaà) interest.

སྐྱེད་སྤེལ་ (gyēbel) sm. སྐྱེད་འཕེལ་.

སྐྱེད་འཕེལ་ (gyēmbee) 1. sm. སྐྱེ་འཕེལ་. 2. profit.

སྐྱེད་བྱེད་ (gyēceè) 1. father ¶བྱམས་བརྩེ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་སྐྱེད་བྱེད་མཆོག་གི་ཞབས་དྲུང་དུ་. To my father with love and gratitude (heading of a letter). 2. earth. 3. inventor, creator. 4. tree.

སྐྱེད་བྱེད་མ་ (gyēcema) sm. སྐྱེད་མ་.

སྐྱེད་མ་ (gyēma) mother.

སྐྱེད་མེད་ (gyēmeè) interest free ¶སྐྱེད་མེད་བུ་ལོན་ An interest free loan.

སྐྱེད་མེད་དངུལ་བུན་ (gyēmeè ŋüübün) an interest free loan of money.

སྐྱེད་མེད་བུ་ལོན་ (gyēmeè pulön) an interest free loan.

སྐྱེད་མེད་གཡར་དངུལ་ (gyēmeè yāŋüü) sm. སྐྱེད་མེད་དངུལ་བུན་.

སྐྱེད་མོས་ཚལ་ (gyēmöö tsεε) garden, park, grove.

སྐྱེད་དམན་ (gyīmεn) sm. སྐྱེ་དམན་.

སྐྱེད་ཚད་ (gyētsεὲ) 1. interest rate ¶སྐྱེད་ཚད་མཐོ་པོ་ High interest rate. 2. degree of increase ¶མི་འབོར་གྱི་སྐྱེད་ཚད་ The increase rate of the population.

སྐྱེད་ཚལ་ (gyētsεε) abbr. of སྐྱེད་མོས་ཚལ་.

སྐྱེད་ཚལ་ཁྲུའུ་ (gyētsεεtrū) tib.ch. department of landscape/ gardening.

སྐྱེད་ཚལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (gyētsεε todamtrū) tib.ch. department of landscape/ gardening management.

སྐྱེད་ཚལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ (gyētsεεjēntu gyur) vi. to become changed into a garden or a park ¶གང་སར་ཤིང་སྡྲ་མང་པོ་བཏབས་པས་ཡུལ་ལྗོངས་སྐྱེད་ཚལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་རེད་ Because they have planted greeneries everywhere, the place has become changed into a garden.

སྐྱེད་ཚལ་ལྗང་སྒྱུར་རུ་ཁག (gyētsεε jaŋgyur rugaà) garden care team.

སྐྱེད་ཚལ་དུ་འགྱུར་ (gyētsεεtu gyur) sm. སྐྱེ་ཚལ་དུ་འགྱུར་.

སྐྱེད་ཚལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (gyētsεε todam trū) tib.ch. landscape administration.

སྐྱེད་བཞེས་གནང་ (gyēsheè nāŋ) va. to take (h.) ¶༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ལུགས་གཉིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་སྐྱེད་བཞེས་གནང་བ་རེད་ H.H. the Dalai Lama took responsibility for both religious and secular affairs as a young man.

སྐྱེད་བཟང་ (gyēsaŋ) sm. སྐྱེད་བསངས་.

སྐྱེད་ཡོད་མ་རྩ་ (gyēyö madza) interest generating capital.

སྐྱེད་ར་ (gyēēra) fence around a garden.

སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་རྒྱག (gyēla gyē gyaà) shung. va. to add the interest from a loan onto the principal of that loan when the debtor can't make the interest payment; va.—བྱེད་ ¶བུ་ལོན་གྱི་སྐྱེད་ཁ་ཆད་ཙང་སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་རྒྱག་བྱས་པ་རེད་ Because (they) couldn't make the interest payment they added the interest onto the principal.

སྐྱེད་ཤིང་ (gyēshiŋ) trees, fruit tree.

སྐྱེད་སྲིང་ (gyēsiŋ) bringing up, rearing, raising, nourishing; va.—བྱེད་ ¶གཞོན་ནུ་དེ་ཚོ་གཞུང་གི་རོགས་རམ་འོག་སྐྱེད་སྲིང་བྱུང་བ་རེད་ Those young people were raised with the help of the government.

སྐྱེད་གསོ་ (gyē sō) va. to raise/ bring up children ¶སྲིད་གཞུང་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་སྐྱེད་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government is bringing up the children of the refugees.

སྐྱེད་བསངས་ (gyēsaŋ) shung. clearing up (paying) the old/ overdue interest on a loan; va.—རྒྱག ¶གཞུང་བུན་རྙིང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བསངས་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) cleared up the interest (owed) on (their) old government loans.

སྐྱེད་བསྲིང་ (gyēsiŋ) sm. སྐྱེད་སྲིང་.

སྐྱེན་པ་ (gyēmba) sm. སྐྱེན་པོ་.

སྐྱེན་པོ་ (kēmbo) 1. skillful, talented ¶ལག་པ་སྐྱེན་པོ་ Skillful with hands. 2. easy, easily, fast, rapid, quick ¶ལུགས་སྲོལ་གསར་པ་དར་སྐྱེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ The new custom caught on easily. ¶མི་འདི་ཀློང་ལངས་སྐྱེན་པོ་ཡོད་རེད་ This person is quick to anger.

སྐྱེན་ཡང་པོ་ (gyēn yaŋbo) sm. སྐྱེན་ཡང་བ་.

སྐྱེན་ཡང་བ་ (gyēn yaŋwa) adroit, skillful, agile, nimble ¶ལུས་རྩལ་སྐྱེན་ཡང་བ་ Very agile in gymnastics.

སྐྱེམ་ (gyēm) sm. སྐྱེམས་.

སྐྱེམས་ (gyēm) 1. a drink, a beverage (h.); va.—བཞེས་ to drink 2. vi. to get/ be thirsty (h.) ¶ཁོང་ཞལ་སྐྱེམས་ཙང་སྐྱེམས་ཞིག་ཕུལ་བ་རེད་ They gave him something to quench his thirst because he was thirsty.

སྐྱེམས་ཆང་ (gyēmcaŋ) beer.

སྐྱེམས་ཆུ་ (gyēmcu) water for drinking.

སྐྱེམས་ཕྲུས་ (gyēmcu) arc. a pot for storing ཆང་.

སྐྱེམས་དངས་ (gyēmtaŋ) a kind of liquor.

སྐྱེམས་ཚུགས་ (gyēmtsuū) a cup for beverages.

སྐྱེམས་ཚུལ་ (gyēmtsul) a drink.

སྐྱེམས་ཇེ་ (gyēmje) arc. a small clay pot for ཆང་.

སྐྱེམས་ཤོག (gyēmsoò) a type of high quality traditional Tibetan paper that was made in Kongpo.

སྐྱེམས་གསོལ་ (gyēmsöö) sm. སྐྱེམས་, 1.

སྐྱེར་ཀ་ (gyērga) pale yellow.

སྐྱེར་དཀར་ (gyērgar) 1. pale yellow. 2. berberis jamesiana forrest (Tibetan herbal medicine).

སྐྱེར་སྐྱ་ (gyērgya) sm. སྐྱེར་ཀ་.

སྐྱེར་སྐྱེར་ (gyērgyer) lonely.

སྐྱེར་པ་ (gyērba) a type of plant used for making Tibetan medicines.

སྐྱེར་བའི་བར་ཤུན་ (gyērwε parshün) yellow cypress (a kind of medicine).

སྐྱེར་མ་ (gyērma) acanthaceous indigo.

སྐྱེར་ཚེར་ (gyērma) a type of tree that has thorns.

སྐྱེལ་: p. and f. བསྐྱལ་; imp. སྐྱོལ་ (gyēē) 1. va. to deliver, to carry/ bring/ take ¶ཁྱིམ་བདག་བུད་མེད་ཚོར་དཔེ་དེབ་དང་ཚགས་པར་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) deliver books and newspapers to the housewives. 2. va. to see off ¶ཁོ་ཚོ་ཐོན་སྐབས་གནམ་ཐང་བར་སྐྱེལ་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ When they left (they) went to the airport to see them off. 3. va. to pass time, to live one's life ¶ཁོང་གི་མི་ཚེ་མང་བ་རྒྱ་གར་ལ་བསྐྱལ་བ་རེད་ He lived most of his life in India. ¶ལས་ཀ་མེད་ཙང་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་ཁག་པོ་འདུག Because (I) have no work it is hard to pass the time.

སྐྱེལ་ཁངས་འཁྱོལ་ (gyēēkuŋ kyöö) 1. vi. to be able to survive/ subsist ¶ལས་ཀ་འདིས་འཚོ་སྐྱེལ་ཁངས་འཁྱོལ་ས་མ་རེད་ I will not be able to survive with this job.

སྐྱེལ་ཁངས་འཁྱོལ་ཙམ་ (gyēēkuŋ kyöödzam) just managing to survive/ live/ subsist ¶གླ་ཕོགས་ཕྲན་བུ་འཕར་ཙང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཁངས་འཁྱོལ་ཙམ་བྱུང་ I just managed to survive because I got a slight increase in my wage.

སྐྱེལ་གླ་ (gyēēla) delivery fee; va.—སྤྲོད་ to pay a delivery fee.

སྐྱེལ་སྒྲོལ་ (gyēēdröö) escorting; va.—བྱེད་ ¶བདེ་སྲུང་མི་སྣ་བཞི་ཁོ་ཚོ་སྐྱེལ་སྒྲོལ་བྱས་པ་རེད Four security men escorted them.

སྐྱེལ་དངོས་ (gyēēŋöö) gift, present.

སྐྱེལ་བཅོལ་ (gyeējöö) 1. entrusting/ leaving sth. or sb., checking sth. like luggage; va.—བྱེད་ ༑ གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར་འཕྲལ་ཅ་ལག་རྣམས་སྐྱེལ་བཅོལ་བྱ་དགོས་ As soon as one arrives at the airport, (one) should check one's luggage. 2. requesting sb. to do a favor and take/ deliver sth. ༑ ངའི་གྲོགས་པོར་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་བཅོལ་བྱས་པ་ཡིན་ (I) asked my friend to take (my) child to school.

སྐྱེལ་ཆང་ (gyeēcaŋ) beer/ drinks served at the time of the departure of friends/ guests; va.—འཁྱོག; —བྱེད་ to serve beer/drinks [Lit. the seeing-off beer].

སྐྱེལ་གཏོང་ (gyeēdoŋ) sending (a letter, etc.); va.—བྱེད་ ༑ ཡི་གེ་ཞིག་ཁོང་གི་སྐུ་ཚབ་ལ་སྐྱེལ་གཏོང་བྱས་འདུག (They) sent a letter to his representative.

སྐྱེལ་གཏོང་ཁའུ་ (gyeēdoŋ kāwu) allocation and transport office.

སྐྱེལ་སྟོན་ (gyeēdön) party for sb. who is departing.

སྐྱེལ་ཐུང་ (gyeēduŋ) seeing sb. off (but not going too far from one's home to do so); va.—བྱེད་.

སྐྱེལ་དར་ (gyeēdar) ceremonial white scarf given to people who are leaving/ departing; va.—སྤྲོད་; —གཡོགས་ to put a ceremonial white scarf on people who are departing.

སྐྱེལ་འདེན་ (gyēndɛn) ch. liquid nitrogen.

སྐྱེལ་འདྲེན་ (gyēndren) transportation, shipping; va.—བྱེད་ ༑ མཚོ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ Ocean transportation.

སྐྱེལ་འདྲེན་ཀུང་སི་ (gyēndren gūŋsi) tib. ch. transport company.

སྐྱེལ་འདྲེན་བཀག་འགོག (gyēndren gāŋgɔɔ̀) embargo, va.—བྱེད་.

སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དྲ་བ་ (gyēndrengi trawa) transport network.

སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་བྱ་བ་ (gyēndrengi cawa) transportation service/ work, transportation.

སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ལམ་ཐིག (gyēndrengi lɘmdiì) transportation line/ route.

སྐྱེལ་འདྲེན་གྲུ་གཟིངས་ (gyēndren trudziŋ) cargo ship.

སྐྱེལ་འདྲེན་འཁྱིག་ཐག (gyēndren gyigdaà) conveyor belt.

སྐྱེལ་འདྲེན་སྒྲིག་གཏོང་ཁའུ་ (gyēndren gyigdoŋ kāwu) tib.ch. transport dispatcher's office.

སྐྱེལ་འདྲེན་མཉམ་ལས་ཁང་ (gyēndren ñāmlɛɛ̀gaŋ) transport/ shipping cooperative.

སྐྱེལ་འདྲེན་ཐག་ལེབ་ (gyēndren tāgleb) conveyer belt.

སྐྱེལ་འདྲེན་ཐོ་དམ་ཅུའུ་ (gyēndren todam jūū) tib.ch. transport administration, transport management bureau.

སྐྱེལ་འདྲེན་དྲ་བ་ (gyēndren trawa) sm. སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དྲ་བ་.

སྐྱེལ་འདྲེན་གནམ་གྲུ་ (gyēndren nɘmdru) transport/ cargo plane.

སྐྱེལ་འདྲེན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (gyēndren meshuù pūnda) carrier rocket.

སྐྱེལ་འདྲེན་དམག་གྲུ་ (gyēndren mɘgdru) military transport plane.

སྐྱེལ་འདྲེན་དམག་དཔུང་ (gyēndren mɘgbuŋ) transportation branch of the military.

སྐྱེལ་འདྲེན་བཟོ་པ་ (gyēndren soba) transportation worker.

སྐྱེལ་འདྲེན་ཡོ་བྱད་ (gyēndren yocɛɛ̀) transportation equipment.

སྐྱེལ་འདྲེན་ལམ་ཐིག (gyēndren lɘmdiì) transportation route line.

སྐྱེལ་འདྲེན་ས་ཚུགས་ (gyēndren sādzuù) transportation station.

སྐྱེལ་བྱེད་འཁྱིག་ཐག (gyeēceè gyigdaà) sm. སྐྱེལ་འདྲེན་འཁྱིག་ཐག.

སྐྱེལ་བྱེད་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (gyeēceè mishuù pūndɘ) carrier rocket.

སྐྱེལ་འབྱོར་ (gyēnjɔɔ) delivering/ transporting sth. and (having it) arrive ༑ ལོ་གསར་གོང་ལྷ་སར་སྐྱེལ་འབྱོར་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་འདུག (They) need to have it delivered in Lhasa before New Year's day.

སྐྱེལ་འདྲིལ་འགྲོ་ལམ་ (gyēndree drolam) sm. སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ལམ་ཐིག.

སྐྱེལ་མ་ (gyeēma) escort; va.—བྱེད་ to escort ༑ འབྲས་ལྗོངས་བར་གཞུང་གི་སྐྱེལ་མ་མི་གཅིག་ཡོད་ (We) had one government escort up to Sikim.

སྐྱེལ་མི་ (gyeēmi) person who sees sb. off; va.—བྱེད་ to see sb. off.

སྐྱེལ་རྫོང་ (gyeēdzoŋ) going away gift/ present.

སྐྱེལ་རེས་ (gyeēreè) 1. giving reciprocally; va.—བྱེད་. 2. the scheduling of a time (e.g., once a week or month) when family members can bring food and clothing to prisoners; va.—བྱེད་.

སྐྱེལ་རོགས་ (gyeērɔɔ̀) 1. escorting; va.—བྱེད་ to escort ༑ སྐུ་མགྲོན་སྐྱེལ་རོགས་བྱེད་ Escorting the guests. 2. conveying; va.—བྱེད་ ༑ ལན་སྐྱེལ་རོགས་བྱེད་པ་ To convey a message.

སྐྱེལ་བསུ་ (gyeēsu) welcoming/ receiving and sending off; va.—བྱེད་ ༑ འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་བསུ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་ The people who welcome and see off travelers.

སྐྱེས་ (gyeè) 1. p. of སྐྱེ. 2. present, gift ༑ སྐྱེས་སྐར་གྱི་སྐྱེས་ A birthday present. 3. (name of place/ area + —) born in that area ༑ བོད་སྐྱེས་ Born in Tibet. 4. people ༑ སྐྱེས་པོ་མོ་ཐམས་ཅད་ All people, male and female.

སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག (gyeēgi cɔɔ̀) precious/ valuable gift.

སྐྱེས་སྐར་ (gyeègar) birthday, date of birth; va.—བརྟག to examine/ investigate astrologically a person's birthday/ birth star.

སྐྱེས་སྐར་ཤོག་བྱང་ (gyeègar shōgjaŋ) birthday card.

སྐྱེས་ཁ་མོ་བསྒྱུར་ (gyeèga mogyur) a woman taking charge (of a household) because of an incompetent man.

སྐྱེས་རྒྱལ་དམན་ (gyeègyemɛn) abbr. man and woman.

སྐྱེས་དངོས་ (gyeèŋöö) living things.

སྐྱེས་དངོས་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ (gyeèŋöö dzɛgyur rigbɘ) biochemistry.

སྐྱེས་དངོས་རིག་པ་ (gyeèŋöö rigbɘ) biology.

སྐྱེས་དངོས་རིག་པའི་མཁས་པ་ (gyeèŋöö rigbee kɛɛba) biologist.

སྐྱེས་ཆེན་ (དམ་པ་) (gyeècen) 1. a holy person (usu. refers to a lama). 2. large gift/ present.

སྐྱེས་མཆོག (gyēcɔɔ̀) sm. སྐྱེས་ཆེན་.

སྐྱེས་རྗེས་ཁྲག་ཤོར་ (gyeèjeè trāgshɔɔ) postpartum hemorrhaging/ bleeding.

སྐྱེས་སྟོབས་ (gyeèdɔb) sm. སྐྱེ་སྟོབས་.

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ (gyeèdobgi yöndɛn) natural/ innate intelligence.

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་ (gyeèdobgi rigbɘ) སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་.

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ (gyeèdobgi shērɘb) sm. སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་.

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྨྲ་བ་ (gyeèdobgi shērɘb māwa) sm. སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྨྲ་བ་.

སྐྱེས་སྟོབས་དམའ་པོ་ (gyeèdob māābo) low natural/ innate intelligence ༑ མི་དེ་སྐྱེས་སྟོབས་དམའ་པོ་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་ཤེས་ཁག་པོ་འདུག Because the person is of low intelligence it is hard for him to gain knowledge.

སྐྱེས་ཐོབ་ (gyeèdob) sm. སྐྱེས་སྟོབས་.

སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ (gyeèdobgi sheèrɘb) natural genius.

སྐྱེས་ཐོབ་མི་དབང་ (gyeèdob miwaŋ) inalienable rights, rights that one is born with ༑ གཏམ་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་ནི་སྐྱེ་བོ་ཚང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་དབང་ཡིན་ Freedom of speech is an inalienable right of all people.

སྐྱེས་ཐོབ་རང་བཞིན་ (gyeèdob rɘŋshin) inherent, inborn, innate.

སྐྱེས་ཐོབ་ཤེས་རབ་ (gyeèdob shērɘb) sm. སྐྱེ་སྟོབས་ཤེས་རབ་.

སྐྱེས་མཐའ་འཆི་ (gyeèdaa cī) death follows birth ༑ སྐྱེས་མཐའ་འཆི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན་ It is a universal law of samsara that death follows birth.

སྐྱེས་དྲིན་ལས་གསོས་དྲིན་ཆེ་ (gyēèdrinlɛ sȫödrin cē) one should be more grateful to the one who rears you than the one who gave birth to you.

སྐྱེས་བདག (gyēèdag) poet. iron sheep year.

སྐྱེས་ལྡན་ (gyēèdɛn) human beings.

སྐྱེས་ནག (gyēènag) a lay person.

སྐྱེས་ནོར་ (gyēènɔr) betrothal gifts from the groom to the bride's family.

སྐྱེས་པ་ (gyēba) man, male.

སྐྱེས་པ་ཁྱོ་ག (gyēba kyōga) sm. སྐྱེས་པ་.

སྐྱེས་པ་འགྱུར་ (gyēèba gyu̱r) vi. to have one's sex changed.

སྐྱེས་པ་སྒྱུར་ (gyēèba gyūr) va. to change one's sex.

སྐྱེས་པ་ནང་ཁུལ་གྱི་འཁྲིག་སྤྱོད་ (gyēèba ngngügi trīgjüü) homosexual relations.

སྐྱེས་པ་པོ་ (gyēèba pō) male.

སྐྱེས་པ་པོ་ལུས་ (gyēèba pōlüü) male body/ form.

སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ (gyēèbɛ nɛ̄ɛ̀gəb ŋā) the five stages of life: child, youth, adulthood, middle age and old age.

སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱུང་ (gyēèbɛ drɛ̱ɛ̀bu cūŋ) sm. ཉུག་རུམ་.

སྐྱེས་སྐོར་ (gyēèbor) measurement tool.

སྐྱེས་པོ་ (gyēèbo) sm. སྐྱེས་པ་.

སྐྱེས་སྟན་ (gyēètrɛn) 1. youth. 2. prime of adulthood. 3. a small present/ gift. 4. microorganism.

སྐྱེས་སྟན་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (gyēèdrɛn dzȫödagaŋ) microorganism laboratory.

སྐྱེས་བུ་ (gyēèbu) person, human being.

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ (gyēèbu ta̱mba) sm. སྐྱེས་ཆེན་, 1.

སྐྱེས་བུ་ཟོག་པོ་ (gyēèbu so̱gbo) hypocritical, hypocrite.

སྐྱེས་བུ་རབ་ (gyēèbu rə̱b) sm. སྙིང་སྟོབས་.

སྐྱེས་བྱེད་ (gyēèjɛ̀ɛ̀) sm.* སྐྱེད་བྱེད་.

སྐྱེས་སྦྱང་ (**ས་**) (gyēèjaŋ) abbr. knowledge that is both innately acquired and learned ¶ཁོང་ལ་སྐྱེས་སྦྱངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རེད་ He has both innately acquired and learned knowledge.

སྐྱེས་མ་ (gyēèma) poet. 1. woman. 2. bride.

སྐྱེས་མ་ཐག (gyēèmadaà) newborn, just born, new shoots (of a plant) ¶སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པ་ A newborn baby.

སྐྱེས་མའི་གུང་སེང་ (gyēèmɛɛ ku̱ŋsaŋ) maternity leave; va.—ལེན་ to take maternity leave; va.—གཏོང་ to give maternity leave.

སྐྱེས་མའི་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (gyēèmɛɛ ña̱mdree lhɛ̄ndzɔ̀ɔ̀) women's federation.

སྐྱེས་མའི་ཚ་ནད་ (gyēèmɛɛ tsānɛɛ̀) puerperal fever.

སྐྱེས་མེད་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (gyēèmeè lɛ̄ɛ̀jeè lōbdra) school for female cadre.

སྐྱེས་མེད་ཤི་མེད་ (gyēèmeè shīmeè) sm. སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད་.

སྐྱེས་དམན་ (gyēèmɛn) sm. སྐྱེ་དམན་.

སྐྱེས་ཚེས་ (gyēdzeè) birthday, day of birth.

སྐྱེས་རྫོང་ (gyēdzoŋ) manor, estate.

སྐྱེས་ཟླ་ (gyēnda) 1. a person's birth month. 2. vi.—ཤར་ to have the month in which a baby is due to be born begin. 3. a month of maternity leave.

སྐྱེས་གཟུགས་ (gyēèsug) physical appearance/ looks ¶ སྐྱེས་གཟུགས་མཛེས་པོ་ A beautiful appearance.

སྐྱེས་བཟང་ (gyēèsaŋ) beautiful, handsome.

སྐྱེས་ཡུལ་ (gyēèyüü) birthplace ¶ངའི་སྐྱེས་ཡུལ་ལྷ་ས་ཡིན་ Lhasa is my birthplace.

སྐྱེས་རབས་ (gyēèrəb) history of a series of previous lives (usu. the Jataka stories of the Buddha's previous lives).

སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་ (gyēèrəb nāmtar) sm. སྐྱེས་རབས་.

སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་ལན་ (gyēèla gyēèlen) returning a gift with a gift.

སྐྱེས་ལན་ (gyēèlen) a return gift/ present.

སྐྱེས་ལོ་གཅིག་པ་ (gyēèlo jīgbə) people born in the same year.

སྐྱེས་ཤོར་ (gyēèshɔɔ) a miscarriage; vi.—ཐེབས་ to have/ get a miscarriage.

སྐྱེས་ས་ (kēèsa) place of birth.

སྐྱེས་སུ་སྐུར་ (kēèsu gūü) va. to send as a present ¶ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་བུམ་པ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་པ་རེད་ (They) sent a beautiful vase as a present.

སྐྱེས་བསུ་ (gyēèsu) delivering a child, practicing midwifery; va.—བྱེད་.

སྐྱེས་ལྷ་ (gyēèlha) sm. སྐྱེ་ལྷ་.

སྐྱོ་ (gyō) abbr. of སྐྱོ་པོ་.

སྐྱོ་བཀག (gyōgaà) a paste (mixture of glue and wood dust) used to fill holes/ cracks in wood furniture, etc.; va.—རྒྱག.

སྐྱོ་སྐད་ (gyōgɛɛ̀) sm. སྐྱོ་ངག.

སྐྱོ་གར་ (gyōgar) tragedy, sad or melancholy drama.

སྐྱོ་གླུ་ (gyōlu) sad/ melancholy song; va.—གཏོང་.

སྐྱོ་གྲོགས་ (gyōdrɔ̀ɔ̀) sm. སྐྱོ་རོགས་.

སྐྱོ་ངག (gyōŋaà) crying in anguish/ sorrow; va.—འདོན་ to cry in anguish/ sorrow ¶ལུང་པའི་ནང་ནད་མུག་ཚབས་ཆེན་བྱུང་སྟབས་མི་དམངས་རྣམས་སྐྱོ་ངག་འདོན་གྱི་འདུག Because of the great famine and epidemic in that land the people are crying in anguish.

སྐྱོ་ངད་ (gyōŋɛɛ̀) sm. སྐྱོ་སྣང་.

སྐྱོ་ངེས་ (gyōŋeè) regretting, repenting.

སྐྱོ་ངམ་ (gyōŋam) solemn and stirring.

སྐྱོ་ངོགས་ (gyōŋɔ̀ɔ̀) sm. སྐྱོ་སློགས་.

སྐྱོ་སློགས་ (gyōŋɔ̀ɔ̀) 1. reviving, renewing, raising; va.—བྱེད་; —བྱུང་ ¶རྩོད་གཞི་རྙིང་པ་སྐྱོ་སློགས་བྱས་པ་རེད་ (He) again raised an old dispute. 2. lawsuit, dispute.

སྐྱོ་ཆད་དེ་བ་ (gyōjɛɛ̀ te̱wa) being fed up with sth. or sb., being in an anguished/ gloomy/ sad state of mind ¶ལས་ཀའི་ནང་རྙོག་དྲ་མང་པོ་བྱུང་ཙང་ཡིད་སྐྱོ་ཆད་དེ་བ་ཞིག་བྱུང་ I was fed up because there were so many problems at work. ¶བཟའ་ཟླ་ཁ་བྲལ་བྱུང་ཙང་སེམས་པ་སྐྱོ་ཆད་དེ་བ་ཞིག་བྱུང་ Because of my separation from my wife I was in a sad state of mind.

སྐྱོ་ཉམས་ཤར་ (gyōñam shāā) sm. སྡུག་ཉམས་ཤར་.

སྐྱོ་དིང་ངེ་བ་ (gyō dīŋŋewa) sm. སྐྱོ་ཆད་དེ་བ་.

སྐྱོ་གདམ་ (gyōdam) memorial speech.

སྐྱོ་ཐང་ (gyōdaŋ) 1. sm. སྐྱོ་འདུར་. 2. a paste made from glue and yellow earth that is used in relief frescos.

སྐྱོ་དར་ (gyōdar) prayer flags erected in cemeteries.

སྐྱོ་གདུང་ (gyōduŋ) sadness.

སྐྱོ་གདོང་ (gyōdoŋ) sad looking face, sad expression.

སྐྱོ་མདངས་ (gyōdaŋ) sad expression.

སྐྱོ་མདོག (gō dɔ̄ɔ̀) shabby/ poor/ miserable looking.

སྐྱོ་འདུར་ (gōmdur) a paste-like broth.

སྐྱོ་ལྡུར་ (gyōdur) sm. སྐྱོ་འདུར་.

སྐྱོ་གནས་ (gyōnɛɛ̀) sad or sorrowful news/ situation/ story.

སྐྱོ་སྣང་ (gyōnaŋ) a sad feeling, a feeling of depression/ pessimism; vi.—སྐྱེ་ to feel sad/ depressed/ pessimistic; vi.—སེལ་; va.—སངས་ to overcome or remove sadness/ depression/ pessimism.

སྐྱོ་སྣང་ཡིད་ཆད་ (gyōnaŋ yijɛɛ̀) sad and despondent/ depressed.

སྐྱོ་སྣང་རིང་ལུགས་ (gyōnaŋ ri̱ŋluù) pessimism.

སྐྱོ་སྣོན་ (gyōnön) sm. ཀུན་གསབ་.

སྐྱོ་པོ་ (gyōbo) 1. sad ¶ལོ་རྒྱུས་འདི་སྐྱོ་པོ་འདུག This story is sad. 2. poor ¶གནས་སྟངས་སྐྱོ་པོ་དེ་ནས་ From that poor condition. 3. weak ¶ཁོང་གི་གཟུགས་པོ་སྐྱོ་པོ་འདུག His physical condition (health) is weak.

སྐྱོ་བ་ (gyōwa) sorrow, sadness, grief; vi.—སྐྱེ་ to feel or become sad/ sorry.

སྐྱོ་བའི་ཟློས་གར་ (gyōwɛɛ dö̱gaa) a tragedy (drama), a sad play.

སྐྱོ་དབྱངས་ (gyōyaŋ) a sad tune.

སྐྱོ་འབུར་ (gyōmbur) a type of Tibetan painting where the paint is raised as in relief carving.

སྐྱོ་བྲན་ (gyōdrɛn) servant, serf.

སྐྱོ་སྦྱར་ (gyōjar) paste, glue; va.—གཏོང་.

སྐྱོ་མ་ (gyōma) 1. a thick, paste-like mixture; va.—

ལྡག to eat [Lit. lick] such a paste mixture. 2. causing a dispute between people by spreading rumors; va.—བྱེད་; —གཡོ་ to cause trouble between people.

སྐྱོ་མ་མངར་མོ་ (gyōma ŋārmo) jam, jelly.

སྐྱོ་མ་སྔ་སྦྱོར་ (gyōma ŋājɔr) the person who first files a lawsuit.

སྐྱོ་མ་སྔ་བཙན་ (gyōma ŋādzɛn) the person who first files a lawsuit has an advantage.

སྐྱོ་མ་འཛུམ་ (gyō ma̱ dzu̱m) partly sad and partly smiling.

སྐྱོ་མོ་ (kōma) sm. སྐྱོ་མ་.

སྐྱོ་མོ་ལུང་ (gyōmaluŋ) an area in the west of Lhasa.

སྐྱོ་མོ་ལུང་པ་ (gyōmoluŋŋə) 1. a person from སྐྱོ་མོ་ལུང་. 2. name of an opera troupe in Lhasa.

སྐྱོ་ཚ་ (gyōdza) 1. broth, gruel. 2. a vegetable dish.

སྐྱོ་ར་ (gyōra) a low wall around a house.

སྐྱོ་རིད་ (gyōriì) sad looking and thin.

སྐྱོ་རོགས་ (gyōrɔɔ̀) 1. a person who consoles sb. in grief; va.—བྱེད་ ༑ སེམས་པ་སྐྱོ་བའི་སྐབས་སེམས་གསོ་གཏོང་མཁན་གྱི་སྐྱོ་རོགས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་འདུག When one is sad, one needs a person to console one. 2. a person who shares suffering with another ༑ ཁོང་ང་ཚོ་བཙོན་ཁང་ནང་གི་སྐྱོ་རོགས་རེད་ He is sb. who shared his suffering with us in prison.

སྐྱོ་ལྷུང་སྡུག་ཆར་ (gyōluŋ du̱gjar) bad event/ occurrence [Lit. sad wind, bad rain].

སྐྱོ་ལོག (gyōlɔɔ̀) sm. གཉེན་ལོག.

སྐྱོ་ཤས་ (gyōshɛɛ̀) sm. སྐྱོ་བ་.

སྐྱོ་ཤུག (gyōshuù) sm. སྐྱོ་བ་.

སྐྱོ་བཤད་ (gyōshɛɛ̀) va. to express/ say/ vent one's grievances or one's sadness.

སྐྱོ་སངས་ (gyōsaŋ) sth. to relieve one's sadness, to divert oneself from sadness/ worries ༑ དེ་རིང་ཁོང་གླིང་ཀར་སྐྱོ་སངས་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ Today he went on a picnic to relieve his sadness.

སྐྱོ་སངས་གནས་ (gyōsaŋ nɛ̄ɛ̀) holiday resort/ park/ garden.

སྐྱོ་སུན་ (gyōsün) sad, unhappy.

སྐྱོ་གསོས་ (gyōsöò) sm. སྐྱོབ་གསོ་.

སྐྱོ་བསང་ (gyōsaŋ) sm. སྐྱོ་སངས་.

སྐྱོ་ལྷང་ལྷང་ (gyō lhāŋlhaŋ) feeling of grief/ sorrow/ sadness.

སྐྱོག (gyɔ̄ɔ̀) 1. va. to turn, to rotate. 2. va. to step/ move aside.

སྐྱོག་ཙམ་བྱེད་ (gyōgdzam ce̱è) va. to step/ move aside a little.

སྐྱོགས་ (gyɔ̄ɔ̀) large ladle.

སྐྱོགས་ལྷོ་འབུ་ (gyōg dōbu) 1. snail. 2. a person who is slow/ obtuse.

སྐྱོགས་ནག (gyōgnag) iron ladle.

སྐྱོགས་ཤར་ (gyɔ̄ɔ̀shar) churning tea/ soup with a ladle; va.—གཏོང་.

སྐྱོང་: p. **བསྐྱངས་**; f. **བསྐྱང་**; imp. **སྐྱོང་** (gyōŋ) 1. va. to protect, to take care of, to look after ༑ མ་ཡིས་དྲིན་དང་བྱམས་པས་རང་གི་ཕྲུ་གུ་བསྐྱངས་པ་བཞིན་ Like a mother taking care of (her) children through love and kindness. 2. va. to rule, to govern ༑ རྒྱལ་ཚབ་དེས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་བསྐྱངས་ཡོད་པ་རེད་ The Regent has ruled the government for twenty years. 3. a verb used after other verbs to indicate politeness ("please") ༑ བཀའ་གསལ་གནང་སྐྱོང་ Please reply (h.). 4. va. to manage, to run ༑ བཟོ་གྲྭ་སྐྱོང་རྒྱུ་ Managing a factory.

སྐྱོང་གྲོགས་ (gyōŋdroò) 1. helping to rule or manage; va.—བྱེད་. 2. sb. who helps to rule or manage/ run.

སྐྱོང་མཐར་བྱེད་ (gyōŋdar ce̱è) sm. སྐྱོང་, 1. and 4.

སྐྱོང་བྲན་ (gyōŋdrɛn) shung. a support, a supporter ༑ ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྐྱོང་བྲན་ལེགས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དང་ I also wish to be a good supporter of the dharma.

སྐྱོང་མ་ (gyōŋma) 1. guardian, supporter. 2. mother.

སྐྱོང་འོག (gyōŋwɔɔ̀) under the protection/ rule ༑ རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱོང་འོག Under the protection of India.

སྐྱོང་གསོ་ (gyōŋso) nurturing, fostering.

སྐྱོངས་ (gyōŋ) imp. of སྐྱོགས་.

སྐྱོད་: p. **བསྐྱོད་**; f. **སྐྱོད་** (gyöò) 1. va. to go ༑ ཁོ་ལྷ་སར་བསྐྱོད་འདུག He has gone to Lhasa. 2. vi. to be carried off (by wind, etc.) ༑ ཤིང་ལོ་སྐམ་པོ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཆུ་ལ་ལྷུངས་པ་རེད་ A dry leaf carried by the wind fell in the water. 3. (place + —) bound for somewhere ༑ བོད་སྐྱོད་ Tibet bound.

སྐྱོད་འཁོད་བྱེད་ (gyöògöò ce̱è) va. to go somewhere and reside there.

སྐྱོད་འགྲུལ་ལག་ཁྱེར་ (gyöòdüù la̱ggyer) a traveling permit.

སྐྱོད་སའི་འཁོར་ལམ་ (gyöòsɛ kɔ̄ɔlam) moving orbit.

སྐྱོན་ (gyön) 1. fault, defect, damage; vi.—ཤོར་; —ཕོག་ to get damaged/ injured; va.—གཏོང་; —རྒྱག; —བྱེད་ to cause damage/ harm ༑ འཕྲུལ་འཁོར་འདིར་སྐྱོན་འདུག This machine has a defect. ༑ སྐྱེལ་འདྲེན་སྐབས་འཕྲུལ་འཁོར་དེ་སྐྱོན་ཤོར་བ་རེད་ During transportation, this machine got damaged. ༑ སོ་པས་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སྐྱོན་གཏོང་བར་ཡོང་བ་རེད་ The spies came to damage the machines. ༑ ཁོང་དགོངས་པ་ཞུས་པ་དེས་ལས་ཀ་ར་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་རེད་ His resigning harmed the work a lot. 2. (adj. + —) too much or too little of the adjective ༑ ལས་ཀ་ཉུང་ལ་མི་མང་སྐྱོན་འདུག There are too many people for the few jobs.

སྐྱོན་: p. **བསྐྱོན་**; f. **སྐྱོན་** (gyön) h. of རྒྱག.

སྐྱོན་ཀུན་སེལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ (gyöngünsēl yo̱ndɛn gündɛn) removing all faults and having all knowledge (i.e., a Buddha).

སྐྱོན་དྲིས་ (gyön driì) va. to blame ༑ ངས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་སྐྱོན་དྲིས་པ་ཡིན་ I made an error on the job and blamed sb. else.

སྐྱོན་སྐྱེ་ (gyöngye) faulty, damaged, broken ༑ ཁོང་གིས་མེ་མདའ་སྐྱོན་སྐྱེ་ཞིག་ཉོས་བཞག He bought a faulty gun.

སྐྱོན་སྐྱོབ་ (gyöngyob) covering up for sb.; va.—བྱེད་ ༑ ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་རྒྱབ་འགལ་བྱེད་མཁན་ལ་སྐྱོན་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ (One) should not cover up for sb. who breaks office regulations.

སྐྱོན་གོད་ (gyöngöò) damage, harm ༑ ལུང་པ་དེ་ལ་འདི་ལོ་ཐན་པའི་སྐྱོན་གོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག This year's drought caused great damage in that place.

སྐྱོན་བཀྲང་ (gyön dra̱ŋ) sm. སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་.

སྐྱོན་འགེབས་ (gyöngeb) covering up/ concealing/ disguising one's fault or error; va.—བྱེད་.

སྐྱོན་འགེབས་མཛེས་འཆོས་ (gyöngeb dze̱njöò) covering up, concealing, disguising a fault or error so that it looks attractive; va.—བྱེད་ ༑ མི་ངན་གྱིས་སྐྱོན་འགེབས་མཛེས་འཆོས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྔ་ཕྱིར་མ་ལྟོས་པར་གདོང་རིས་ངོ་མ་ཐོན་ངེས་ཡིན་ No matter how an evil person tries to conceal his faults, sooner or later he is sure to reveal his true self.

སྐྱོན་འགེལ་ (gyöngee) sm. སྐྱོན་དྲིས་.

སྐྱོན་སྒྲོག་གདུག་བཤེར་ (gyöndrɔɔ̀ dūgsher) accusing sb. by specifying his wrongdoings; va.—བྱེད་ ༑ ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཉེས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་སྒྲོག་གདུག་བཤེར་བྱས་པ་རེད་ (He) exposed the criminal and openly specified his wrongdoings in court.

སྐྱོན་རྔོག (gyön ŋɔ̄ɔ̀) va. to dig up or uncover faults/ mistakes/ shortcomings ༑ མི་དེས་རྟག་པར་གཞན་གྱི་སྐྱོན་རྔོག་གི་ཡོད་པ་རེད་ That person digs up other people's faults all the time.

སྐྱོན་ཅན་ (gyönjɛn) faulty, defective, damaged ༑ དཀར་ཡོལ་སྐྱོན་ཅན་ A damaged cup/ bowl. ༑ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་བློ་སྐྱོན་ཅན་ Defective political thoughts.

སྐྱོན་བཅོས་ (gyönjöò) 1. correcting, rectifying; va.—བྱེད་ ༑ ཡིག་ཆ་འདི་ལ་སྐྱོན་བཅོས་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་ Please correct this document.

སྐྱོན་ཆ་ (gyönja) fault, defect, shortcoming ༑ མི་འདི་ལ་སྐྱོན་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This person has a lot of faults.

སྐྱོན་ཆག (gyönjaà) damage, harm ༑ ས་གཡོམ་དེས་སྐྱོན་ཆག་ཆེན་པོ་བཟོས་བཞག The earthquake caused

great damage.

སྐྱོན་འཇུ་ (gyõn ju̲) va. to hold onto and pursue sb.'s mistakes/ faults ¶ མི་དེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཞན་གྱི་སྐྱོན་འཇུས་ནས་དྲི་བ་མང་པོ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ That person pursued other's mistakes at the meeting and put forth many questions (to them).

སྐྱོན་བརྗོད་ (gyõnjöò) criticism; va.—སྐྱོན་བརྗོད་; —བྱེད་ ¶ ཨ་རིའི་སྲིད་ཇུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རེད་ (They) criticized U.S. policy.

སྐྱོན་བརྗོད་འགོག་གནོན་ (gyõnjöò g̲ɔgnön) suppressing/ muzzling criticism.

སྐྱོན་བརྗོད་དང་རང་སྐྱོན་རང་བརྗོད་ (gyõnjöòta̲ŋ ra̲ŋgyön ra̲ŋjöò) criticism and self-criticism.

སྐྱོན་གཏོང་ (gyõn dõŋ) va. to cause damage ¶ ཕྲུ་གུ་འདིས་ཆུ་ཚོད་ལ་སྐྱོན་བཏང་བཞག The child has damaged the watch.

སྐྱོན་གཏོང་ཤོར་ (gyõndoŋ shɔ̃ɔ̃) vi. to have an injury/ damage occur ¶ མཚོན་ཆ་ལ་སྐྱོན་གཏོང་ཤོར་ན་ If a weapon gets damaged.

སྐྱོན་བཏགས་ (gyõndaà) p. of སྐྱོན་འདོགས་.

སྐྱོན་བཏགས་ཆོག་ཆོག (gyõndaà cõjoò) quick/ ready to criticize ¶ མི་དེ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཞན་ལ་སྐྱོན་བཏགས་ཆོག་ཆོག་ཡོད་པ་རེད་ At the meeting that person was quick to criticize others.

སྐྱོན་བཏོན་ (gyõn dõn) p. of སྐྱོན་འདོན་.

སྐྱོན་ཏོག (gyõndɔɔ̀) supervision, inspection, surveillance, watching over; va.—བྱེད་.

སྐྱོན་ཐོ་ (gyõndo) marking demerits, recording faults; va.—འགོད་ to mark down a demerit, to record a fault.

སྐྱོན་དུ་བསྒྲང་ (gyõndu dra̲ŋ) sm. སྐྱོན་བསྒྲང་.

སྐྱོན་དུ་ལྟ་ (gyõntu dā) sm. སྐྱོན་དུ་འཛིན་.

སྐྱོན་དུ་འཛིན་ (gyõndu dzi̲n) va. to regard or consider sth. as a fault/ flaw/ error ¶ འགོ་འཁྲིད་དེས་གཤམ་རིམ་ལས་བྱེད་པས་ལས་ཀ་ག་རེ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ That leader regards whatever work the lower officials do as flawed.

སྐྱོན་འདོགས་ (gyõndɔɔ̀) finding faults, raising faults; va. སྐྱོན་འདོགས་; —བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་འདོགས་བྱས་ཏེ་ལས་ཁུངས་ནས་ཕུད་པ་རེད་ The leader raised faults regarding the official and fired him.

སྐྱོན་འདོན་ (gyõn dö̲n) sm. སྐྱོན་བརྗོད་.

སྐྱོན་ལྡན་ (gyõndɛn) sm. སྐྱོན་ཅན་.

སྐྱོན་གནོད་ (gyõnnöò) damage, destruction; va.—གཏོང་ ¶ དམག་འཁྲུག་དེས་མི་དམངས་ལ་སྐྱོན་གནོད་ཆེན་པོ་བཏང་བ་རེད་ That war caused great destruction to the people.

སྐྱོན་དཔྱོད་ (gyõnjöò) investigating faults or damages; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་གསར་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་དཔྱོད་བྱས་པ་རེད་ They investigated the new law to determine its faults.

སྐྱོན་སྤང་དགེ་སྒྲུབ་ (gyõnbaŋ ge̲drup) give up faults/ mistakes and take up what is right and just; va.—བྱེད་.

སྐྱོན་སྤངས་ (gyõnbaŋ) p. of སྐྱོན་སྤོང་.

སྐྱོན་སྤང་གསར་སྒྱུར་ (gyõnbaŋ sāngyur) starting with a clean slate, a new man [Lit. renounce faults, make new].

སྐྱོན་སྤོང་ (gyõn bõŋ) va. to renounce or give up one's mistakes/ faults/ defects/ shortcomings ¶ མི་དེས་ཆང་རག་འཐུང་བའི་སྐྱོན་སྤངས་བ་རེད་ That person gave up the fault of drinking alcohol.

སྐྱོན་སྤོང་དགེ་སྒྲུབ་ (gyõnbaŋ ge̲drub) sm. སྐྱོན་སྤང་དགེ་སྒྲུབ་.

སྐྱོན་ཕབ་ (gyõn pāb) sm. སྐྱོན་འཛུགས་.

སྐྱོན་བྱེད་ (gyõn ce̲è) see སྐྱོན་.

སྐྱོན་བྲལ་ (gyõndrɛɛ) without fault/ damage ¶ སྐྱོན་བྲལ་མི་ཉི་ཡོད་མ་ཡིན་ There is no person without faults. ¶ འཕྲུལ་ཆས་དེ་སྐྱོན་བྲལ་རེད་ That machine has no faults (is in perfect condition).

སྐྱོན་བྲལ་ལེགས་འཛོམས་ (gyõndrɛɛ le̲gdzom) complete, everything good [Lit. without faults, amassing virtue].

སྐྱོན་བྲུས་ (gyõndrüù) sm. སྐྱོན་ཐོག.

སྐྱོན་སྦེད་ (gyõn be̲è) va. to hide errors or mistakes.

སྐྱོན་མ་ (gyõnma) sm. སྐྱོན་ཅན་.

སྐྱོན་མེད་ (gyõnmeè) sm. སྐྱོན་བྲལ་.

སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་འཚོལ་ (gyõnmeè gyõndzöö) seeking faults where there are none; va.—བྱེད་.

སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་འཛུགས་ (gyõnmeè gyõndzuù) blaming (a person) although he is not at fault; va.—བྱེད་.

སྐྱོན་མེད་ཐང་འབབ་ (gyõnmeè tãŋbəb) safe landing (of a plane).

སྐྱོན་བཙལ་ (gyõn dzɛ̃ɛ) p. of སྐྱོན་འཚོལ་.

སྐྱོན་བཙུགས་ (gyõn dzūù) p. of སྐྱོན་འཛུགས་.

སྐྱོན་ཚིག (gyõndzii) words conveying faults/ flaws/ defects, criticism; va.—འདོན་ to criticize.

སྐྱོན་མཚང་ (gyõndzaŋ) fault, flaw, defect; va.—འབྲུ་; —རྗོལ་ to dig up or expose faults/ flaws/ defects.

སྐྱོན་འཚོལ་ (gyõndzöö) finding fault with, seeking faults/ shortcomings; va. སྐྱོན་འཚོལ་; —བྱེད་ to find faults/ shortcomings.

སྐྱོན་འཚོལ་འཕྲུལ་ཆས་ (gyõndzöö trũũjɛɛ̀) lie detector machine.

སྐྱོན་འཛིན་ (gyũn dzi̲n) 1. va. to keep other's faults/ defects in mind ¶ ཁོས་མི་གཞན་གྱི་སྐྱོན་བཟུང་ནས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐྱོན་རྗོད་བྱ་རྩིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is keeping in mind the faults of the others and is planning to bring them out at the meeting. 2. sm. སྐྱོན་དུ་འཛིན་.

སྐྱོན་འཛུགས་ (gyõndzuù) accusing, blaming, criticizing; va. སྐྱོན་འཛུགས་; —བྱེད་ ¶ མི་དེ་ཚོར་གཞུང་དངུལ་ཕྱིག་ཐོས་བྱས་པའི་སྐྱོན་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) accused those people of stealing government money.

སྐྱོན་ཞིབ་ (gyõnshib) checking up or examining for defects/ faults; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པ་དེ་ཚོས་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སྐྱོན་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The mechanics check the machines for defects.

སྐྱོན་གཞི་ (gyõnshi) the root or base of a flaw/ defect/ fault ¶ ཨ་རག་འཐུང་རྒྱུ་མང་དྲགས་པ་དེ་ཁོང་གི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྐྱོན་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ The basic flaw in his character is his drinking too much.

སྐྱོན་ཟློག (gyõntɔɔ̀) preventing or blocking damage/ harm from occurring, saving a bad situation; va. སྐྱོན་ཟློག; —བྱེད་ ¶ ཆུ་རགས་གསར་པ་བརྒྱབ་པ་དེས་ཆུ་ལོག་གི་སྐྱོན་ཟློག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ By building the new dam (they) were able to prevent damage.

སྐྱོན་བཟོ་ (gyõn so̲) vi. to cause damage/ destruction ¶ ས་གཡོས་དེས་ལུང་པའི་ནང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་བཟོས་བཞག The earthquake has caused great destruction in the land.

སྐྱོན་ཡོན་ (gyõnyön) faults and good points, merit and demerit; va.—བརྗོད་ to explicate the faults and good points ¶ རིག་རྩལ་སྒྲར་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་ The merits and demerits of art and literature (art criticism).

སྐྱོན་ཡོན་བརྗོད་མཁན་ (gyõnyön jö̲òñɛn) critics.

སྐྱོན་ཡོན་གསལ་ཡིག (gyõnyön sɛ̃ɛyiì) letter of appraisal, letter of criticism.

སྐྱོན་ཤེས་ (gyõnsheè) 1. a knowledgeable/ learned person. 2. arc. doctor.

སྐྱོན་ཤོར་ (gyõn shɔ̃ɔ̃) see སྐྱོན་.

སྐྱོན་ཤོར་འགན་སྲུང་ (gyõnshɔɔ gɛ̲nsuŋ) damage insurance.

སྐྱོན་སེང་ (gyõnseŋ) sm. སྐྱོན་སེལ་.

སྐྱོན་སེལ་ (gyõnsee) repairing, correcting, removing (of faults/ damages/ mistakes) va. སྐྱོན་སེལ་; —བྱེད་ to repair/ remove/ correct faults or damage or mistakes; va.—ཞུ་ to point out/ show a mistake ¶ ལས་ཀའི་ནང་སྐྱོན་ཆ་བྱུང་རིགས་སྐྱོན་སེལ་བྱེད་དགོས་ One should correct the mistakes that occur during work.

སྐྱོན་བསལ་ (gyõn sɛ̃ɛ) p. of སྐྱོན་སེལ་.

སྐྱོན་བསྒྲང་ (gyõnsaŋ) rectifying or correcting or pointing out sb.'s mistakes/ errors/ faults; va.—བྱེད་ ¶ གྲོགས་པོ་ཉེ་འདོད་ན་ཕན་ཚུན་སྐྱོན་བསྒྲངས་བྱ་དགོས་པ་རེད་ If (people) desire to be close friends they have to correct each other's mistakes.

སྐྱོབ་: p. བསྐྱབས་; f. བསྐྱབ་; imp. སྐྱོབས་ (gyɔ̄b) va. to defend/ protect/ support, to rescue/ save ¶ སྨན་བཅོས་ཀྱི་རོགས་རམ་དེས་མི་མང་པོའི་སྲོག་བསྐྱབས་ཐུབ་པ་རེད་ Because of the medical aid (they) were able to save the lives of many people.

སྐྱོབ་མཁན་ (gyōbgɛn) protector, rescuer, savior.

སྐྱོབ་འཁོར་ (gyōbkɔɔ) ambulance.

སྐྱོབ་གྲུ་ (gyōbdru) lifeboat.

སྐྱོབ་དངུལ་ (gyōbŋüü) relief money/ funds.

སྐྱོབ་སྟོན་ (gyōbdön) protector, rescuer.

སྐྱོབ་ཐབས་ (gyōbdəb) means of helping/ saving/ rescuing; va.—བྱེད་ to do sth. to save/ rescue ¶ སྨན་པས་སྐྱོབ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ Even though the doctor tried to save the patient by all means.

སྐྱོབ་ཐབས་མེད་པ་ (gyōbdəb meèba) incurable, hopeless, helpless ¶ ཁོང་ལ་སྐྱོབ་ཐབས་མེད་པའི་ནད་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ He has a sickness that is incurable. ¶ སྐྱོབ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ A hopeless situation.

སྐྱོབ་དམག (gyōbmaà) relief troops.

སྐྱོབ་རལ་ (gyōbrɛɛ) dirty, soiled (usu. from food, e.g. coagulated tsampa paste on the lip of a cup) ¶ དཀར་ཡོལ་འདི་ལ་སྐྱོབ་རལ་འདུག There is dirt on this cup.

སྐྱོབ་རལ་ཡོག་ཡོག (gyōbrɛɛ yogyɔɔ) sm. སྐྱོབ་རལ་.

སྐྱོབ་རོགས་ (gyōbrɔɔ) 1. aiding/ supporting/ providing relief; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་མི་དམངས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་རོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ This leader is helping overcome the suffering of the people. 2. protecting, defending; va.—བྱེད་ ¶ ཇག་རྐུན་གྱི་ཉེན་ཁ་ལས་སྐྱོབ་རོགས་བྱས་པ་རེད་ (They) protected the people from bandits and thieves.

སྐྱོབ་སྲུང་ (gyōbsuŋ) sm. སྐྱོབ་རོགས་, 2.

སྐྱོབ་སྲུང་འཁོར་ལོ་ (gyōbsuŋ kɔ̄ɔlo) ambulance.

སྐྱོབ་གསོ་ (gyōbso) relief, aid ¶ སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པ་ Relief/ aid organization.

སྐྱོབས་ (gyōb) imp. of སྐྱོབ་.

སྐྱོབས་འོག (gyōbwɔɔ) protected (usu. in an environmental sense) ¶ སྐྱོབས་འོག་འདབ་ཆགས་ Protected birds.

སྐྱོམ་: p. བསྐྱོམས་; f. བསྐྱོམ་; imp. སྐྱོམ་ (gyōm) va. to shake, to stir up (liquids) ¶ རི་བསྒུལ་མཚོ་སྐྱོམ་ To move mountains and shake the oceans.

སྐྱོམ་སྐྱོམ་ (gyōmgyom) shaking/ stirring a teapot in a circular motion to re-emulsify the butter with the tea just before pouring it into a cup; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

སྐྱོམ་རླབས་ (gyōmləb) blast/ shock wave.

སྐྱོམ་ཤུགས་ (gyōmshuù) sm. སྐྱོམ་རླབས་.

སྐྱོམས་ (gyōm) imp. of སྐྱོམ་.

སྐྱོར་: p. བསྐྱོར་; f. བསྐྱོར་; imp. སྐྱོར་ (gyɔ̄ɔ) 1. va. to recite (from memory) ¶ གྲྭ་པ་ཆོས་རྟག་པར་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་གྱི་འདུག The monks always recite the books from memory. 2. va. to support, prop/ brace up/ reinforce/ bolster ¶ བོད་སྐྱོར་དངོས་རྫས་ Things (to) support Tibet. ¶ ནད་པ་དེ་མི་གཞན་གྱིས་སྐྱོར་མ་དགོས་པར་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག That sick person was able to go around without the support of others. 3. va. to serve second/ additional helpings (of food) ¶ སྐྱ་མགྲོན་རྣམས་ལ་བཞེས་ཐུག་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་རེད་ (They) frequently served the guests additional helpings of noodles. 4. (vb. + —) to do the verbal action again ¶ བཀའ་མོལ་དེ་གསུང་སྐྱོར་གནང་རོགས་གནང་ (Please) repeat what you were saying again.

སྐྱོར་དཀར་ (gyɔ̄ɔgar) the bowl containing the second/ additional helping of noodles (and from which the noodles are poured into the empty first bowl) ¶ བཞེས་ཐུག་སྐྱོར་དཀར་ཁ་ཕས་ཁྱེར་ཤོག Brings some second helpings of noodles.

སྐྱོར་སྐྱོར་ (gyɔ̄ɔgyɔɔ) fence/ divider/ screen around sth.; va.—འཐེན་ to put up a screen around sth. ¶ ཁོང་ཚོ་གླིང་ཁའི་ནང་སྐྱོར་སྐྱོར་འཐེན་ནས་བསྡད་འདུག They are in the park (picnicking) surrounded by a screen.

སྐྱོར་གྲྭ་ (gyɔ̄ɔdra) place where monks recite in unison the lessons they have memorized.

སྐྱོར་རྒྱག (gyɔ̄ɔ gyaà) sm. སྐྱོར་, 2.

སྐྱོར་དངུལ་ (gyɔ̄ɔŋüü) money to help alleviate a problem.

སྐྱོར་འདོན་ (gyɔ̄ɔdön) reciting texts/ scriptures from memory; va.—བྱེད་.

སྐྱོར་འདྲེན་ (gyɔ̄ɔ gyaà) supporting sb. with the hand; va.—བྱེད་.

སྐྱོར་དཔོན་ (gyɔ̄rbön) a monk who oversees the སྐྱོར་གྲྭ་ and the monk's recitations.

སྐྱོར་འབྱར་ (gyɔ̄ɔjar) mixing/ aerating tea with a ladle; va.—གཏོང་.

སྐྱོར་འབྱིན་ (gyɔ̄njin) sm. གཡོ་སྐྱུ་.

སྐྱོར་སྦྱངས་ (gyɔ̄ɔjaŋ) reciting a text/ scripture from memory; va.—བྱེད་ ¶ གྲྭ་པ་ཆོས་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་སྦྱངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The monks are reciting texts from memory.

སྐྱོར་མོ་ལུང་ (gyɔ̄rmoluŋ) sm. སྐྱོ་མོ་ལུང་.

སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ (gyɔ̄rmo luŋba) sm. སྐྱོ་མོ་ལུང་པ་.

སྐྱོར་ཚིག (gyɔ̄rdzii) 1. text/ prayers/ lessons that are to be recited. 2. words that are repeated (in writing or speech) ¶ མི་དེའི་སྐད་ཆའི་ནང་སྐྱོར་ཚིག་མང་པོ་འདུག That man repeats many things when he talks.

སྐྱོར་ཡ་ (gyɔ̄rya) sb. who supports/ helps/ props up another ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་ལ་སྐྱོར་ཡ་ལེགས་པོ་ཞིག་དགོས་ The students need sb. good to help them in their studies.

སྐྱོར་ཤིང་ (gyɔ̄rshiŋ) a piece of wood used to support/ prop up sth. ¶ ཁང་པ་རྙིང་པ་དེ་ར་སྐྱོར་ཤིང་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག There are many pieces of wood propping up the old house.

སྐྱོལ་ (gyɔ̄l) 1. imp. of སྐྱེལ་. 2. arc. va. to spin thread.

སྐྱོས་ (gyɔ̄ɔ) imp. of སྐྱོ་.

སྐྱོས་མ་ (gyɔ̄ɔma) present, gift.

སྐྲ་ (drā) hair (on head); va.—འབྲེག to cut hair, to get a haircut.

སྐྲ་ཀ་ (drāga) sm.* སྐྱ་ཀ་.

སྐྲ་དཀར་ (drāgaa) white/ grey hair.

སྐྲ་དཀར་ཅན་ (drāgaajɛn) white or grey haired person.

སྐྲ་དཀར་གདོང་དམར་ (drāgaa donmar) old but healthy looking [Lit. white hair, red face].

སྐྲ་དཀར་མ་ (drāgaama) "The White-Haired Girl" (a revolutionary play).

སྐྲ་དཀར་སང་སང་ (drāgaa sāŋsaŋ) completely white hair.

སྐྲ་དཀར་སོ་ཆག (drāgaa sōjaà) old [Lit. white hair and broken teeth].

སྐྲ་བཀྱིགས་ (drāgyig) sm. སྐྲ་འཁྱིག.

སྐྲ་ཀང་ (drāgaŋ) strand of hair.

སྐྲ་ཀང་གཅིག་གིས་པ་བོང་དཔྱང་བ་ (drāgaŋ jiggi paboŋ jāŋwa) being in great danger [Lit. a boulder hanging by a single strand of hair].

སྐྲ་སྐྱུད་ (drəgüü) sm. སྐྲ་འཆིང་.

སྐྲ་སྐོར་ (drāgɔɔ) braided hair that is wrapped around the head; va.—རྒྱག.

སྐྲ་བསྐྱིངས་ (drāgyiŋ) women's hair with gems braided into it.

སྐྲ་ཁང་ (drāgaŋ) barbershop.

སྐྲ་ཁྱིམ་ (drəkyim) sm. དཔལ་བ་.

སྐྲ་ཁྲུས་རྫས་ (drā trüüdzɛɛ) hair shampoo.

སྐྲ་མཁན་ (drāgɛn) barber.

སྐྲ་འཁྱིག (drāgyig) ornament used by women to connect the ends of two braids.

སྐྲ་གའུ་ (drā kəwu) gold box ornament worn on the head of officials of the 4th rank and above in tt.

སྐྲ་གྲངས་ (drātraŋ) sm. སྐྲ་གྲངས་ཆུ་གཉེར་.

སྐྲ་གྲངས་ཆུ་གཉེར་ (drādraŋ cüñer) countless, innumerable ¶ མི་དམངས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སྐྲ་གྲངས་ཆུ་གཉེར་ནང་བཞིན་རེད་ The sufferings that the people went through are innumerable [Lit.

the amount of hair on the head; the ripples in the water].

སྐྲ་གྲི་ (drədri) razor; va.—རྒྱག to shave one's head hair with a razor.

སྐྲ་གླ་ (drāla) haircut fee.

སྐྲ་གློད་ (drālöö) wearing one's hair hanging down loosely.

སྐྲ་གོས་རྒྱག (drāgyeeè gyaa) vi. to look old or weak because of not having one's hair cut for a long time.

སྐྲ་རྒྱན་ (drāgyen) head/ hair ornament.

སྐྲ་སྒྲེ་ཅན་ (drā drɛjɛn) thin haired, slightly bald.

སྐྲ་བཅད་ལུས་བསྒྱུར་ (drājɛɛ̀ lüügyur) shung. becoming a monk [Lit cutting the hair, transforming the body].

སྐྲ་བཅིངས་ (drəjiŋ) sm. སྐྲ་ཆིངས་.

སྐྲ་ཅོག (drājoò) 1. a type of hat worn in the Tibetan opera. 2. sm. ཞྭ་ཅོག.

སྐྲ་ཆིངས་ (drəc'jiŋ) hair ribbon.

སྐྲ་འཆིང་ (drəciŋ) hair ribbon.

སྐྲ་བརྙན་ (drāñɛɛn) wig, toupee.

སྐྲ་རྫིང་ (drādiŋ) sm. སྐྲ་རྩེ་.

སྐྲ་མཐུག་པོ་ (drā tūgbu) thick hair.

སྐྲ་མཐུད་ (drādüü) sm. ལན་རྩེ་.

སྐྲ་འདག་རྫས་ (drā tagdzɛɛ̀) hair shampoo.

སྐྲ་འདབས་ (drəndəb) the end/ tip of hair.

སྐྲ་སྣུམ་ (drənum) hair oil; va.—བྱུག to put/ apply oil on hair.

སྐྲ་པིང་ (drəbiŋ) tib.eng. hair pin, bobby pin, hair clip; va.—རྒྱག.

སྐྲ་པིན་ (drəbin) sm. སྐྲ་པིང་.

སྐྲ་ཕུད་ (drəbüü) the tuft of hair that is left on the shaved head of a boy becoming a monk so that it can be cut during the monk initiation ceremony; va.—འབྲུལ་; —ལེན་.

སྐྲ་ཕོན་ (drābön) 1. hair tied in a bun on the head. 2. a bunch of hair.

སྐྲ་ཕྲེང་ (drādreŋ) sm. ལན་བུ་.

སྐྲ་འཕྱིངས་ (drāciŋ) vi. to have hair get/ be tangled, to have unkempt hair.

སྐྲ་བུད་ (drā büü) vi. to get bald, to lose one's hair.

སྐྲ་བུད་ནད་ (drā büünɛɛ̀) a disease that causes loss of hair.

སྐྲ་བྱི་ (drā ci) vi. to lose one's hair, to have one's hair fall out.

སྐྲ་བྱི་སོ་བུད་ (drəji sōbüü) old and decrepit [Lit. hair falling out, losing teeth].

སྐྲ་བྱུག་སྣུམ་ (drā cūnum) sm. སྐྲ་སྣུམ་.

སྐྲ་བྲེགས་ (drā treg) p. of སྐྲ་འབྲེག.

སྐྲ་འབལ་ (drā bɛɛ) va. to rub one's hair with one's fingers.

སྐྲ་འབྲེག (drā treg) sm. སྐྲ་བཞར་.

སྐྲ་འབྲེག་མཁན་ (drā tregñɛn) sm. སྐྲ་མཁན་.

སྐྲ་འབོད་མགོ་ (drā bɛɛ̀go) bangs (type of hair style).

སྐྲ་འབོད་འབོད་ (drā bɛɛ̀bɛɛ̀) a hair style where hair length is up to about the ears.

སྐྲ་འབོད་ལིང་ (drā bɛliŋ) sm. སྐྲ་འབོད་མགོ་.

སྐྲ་སྦང་ཀ་ལི་ (drā baŋgali) tib. hind. Western-style hair (for men).

སྐྲ་སྦྲེལ་ (drādree) sm. སྐྲ་འཁྲིག.

སྐྲ་མེད་སྤྱི་ཐེར་ (drāmeè jiter) baldness.

སྐྲ་རྩ་ (drādza) hair roots.

སྐྲ་རྩ་མཐུག་པོ་ (drādza tūgbu) thick hair.

སྐྲ་རྩུབ་པོ་ (drā dzūbu) coarse hair.

སྐྲ་རྩ་གཟིངས་ (drādza siŋ) vi. to have hair stand on end (due to anger/ fear) ༑ ཁོང་དྲག་པོ་ལངས་ནས་སྐྲ་རྩ་གཟིངས་པ་རེད་ His hair stood on end when he got extremely angry.

སྐྲ་རྩེ་ (drādze) the end of a strand of hair.

སྐྲ་རྩེས་བླངས་པའི་ཆུ་ཐིགས་ (drādzeè lāŋbɛ cūdig) very small, minute [Lit. a drop of water taken by the end of a strand of hair].

སྐྲ་ཚབ་ (drədzəb) sm. སྐྲ་བརྙན་.

སྐྲ་ཚར་ (drādzar) ribbon woven into braided hair; va.—རྒྱག to weave a ribbon in one's braids.

སྐྲ་ཚོགས་ (drādzɔɔ̀) volume/ amount of hair ༑ སྐྲ་ཚོགས་མཐུག་པོ་ Thick hair.

སྐྲ་ཚོགས་མཐུག་པོ་ (drātsɔɔ̀ tūgbu) thick hair.

སྐྲ་ཚོམ་ (drādzom) sm. སྐྲ་ཕོན་, 1.

སྐྲ་མཚམས་ (drəndzam) hair part; va.—འབྱེད་ to part the hair.

སྐྲ་འཛིངས་ (drā dziŋ) vi. to be tangled/ disheveled (for head hair).

སྐྲ་འཛིངས་གོས་རུལ་ (drəndziŋ kööhrüü) poor like a beggar [Lit. disheveled (hair) and tattered clothes].

སྐྲ་འཛིན་ (drəndzin) shung. the money paid for permission to wear two braids during the Great Prayer Festival in Lhasa.

སྐྲ་རྫས་ (drədzüü) sm. སྐྲ་བརྙན་.

སྐྲ་རྫོགས་མཐུག་པོ་ (drədzɔɔ̀ tūgbu) sm. སྐྲ་ཚོགས་མཐུག་པོ་.

སྐྲ་བརྫུས་ (drəbdzüü) sm. སྐྲ་བརྙན་.

སྐྲ་ཞགས་ (drāshaà) 1. women's long braid. 2. poet. women's hair.

སྐྲ་གཞར་ (drā shaa) 1. va. to shave the head. 2. va. to give a haircut, to cut hair.

སྐྲ་གཞར་ཁང་ (drāshagaŋ) barber shop.

སྐྲ་གཞར་ཡོ་བྱད་བཟོ་གྲྭ་ (drāshaa yobjɛɛ̀ sodra) haircutting implements/ equipment factory.

སྐྲ་གཞུག (drəbshuù) hair ribbon/ tassel.

སྐྲ་བཞར་ (drā shaa) p. of སྐྲ་གཞར་.

སྐྲ་བཞར་ཁང་ (drābshagaŋ) barbershop.

སྐྲ་བཞར་བ་ (drābsharwa) barber.

སྐྲ་བཞར་ར་ (drābshara) sm. སྐྲ་བཞར་བ་.

སྐྲ་ཟིང་ཟིང་ (drā siŋsiŋ) unkempt/ untidy hair.

སྐྲ་ཟིང་སོ་བུད་ (drāsiŋ sōbüü) sm. སྐྲ་བྱི་སོ་བུད་.

སྐྲ་གཟིངས་པ་ (drāseŋba) fluffy-haired.

སྐྲ་གཟེར་ (drāsee) sm. སྐྲ་པིང་.

སྐྲ་བཟང་ (drāsaŋ) 1. a man's name. 2. good hair. 3. a Tibetan herbal medicine.

སྐྲ་བཟང་ཟིལ་བ་ (drāsaŋ silwa) corydalis conspera maxim (used in in Tibetan medicine).

སྐྲ་བཟེད་ (drāseè) the cloth/ apron a barber puts around a customer's neck.

སྐྲ་བཟོ་ (drā so) 1. va. to do/ make up one's hair ༑ མོ་སྐྲ་བཟོ་བར་ཕྱིན་སོང་ She went to have her hair made up. 2. hair style.

སྐྲ་རིལ་ (drərill) sm. སྐྲ་ཕོན་, 1.

སྐྲ་ལས་ཁང་ (drālɛgaŋ) barber shop, beauty parlor.

སྐྲ་ལི་བ་ (drāliwə) curly hair.

སྐྲ་ལོ་ (drālo) hair.

སྐྲ་ཤད་ (drāshɛɛ̀) 1. comb; va. སྐྲ་ཤད་; —རྒྱག to comb. 2. a strand of hair.

སྐྲ་ཤུབས་ (drəshub) 1. tassel tied at the end of braided hair. 2. hair net.

སྐྲ་གཤོར་པོ་ (drā shōrbo) coarse hair.

སྐྲ་སིལ་བུ་ (drā siibu) unbraided hair.

སྐྲ་སུ་རུ་ (drā sūru) sm. སྐྲ་སུ་ལུ་.

སྐྲ་སུ་ལུ་ (drā sūlu) curly hair.

སྐྲ་སེ་ (drāse) salt and pepper hair.

སྐྲ་སེང་ (drāseŋ) space between hair.

སྐྲ་སེང་སེང་ (drā sēŋseŋ) thin hair.

སྐྲ་བསླས་མ་ (drā lɛɛ̀ma) braided hair.

སྐྲ་ལྷ་ (drā lhā) va. to pleat/ braid hair.

སྐྲ་ལྷས་ (drālhɛɛ̀) p. of སྐྲ་ལྷ་.

སྐྲ་ལྷས་མ་ (drā lhɛɛ̀ma) braided hair.

སྐྲ་ལྷུང་ནད་ (drā lhūŋnɛɛ̀) a disease causing baldness.

སྐྲག (drāà) vi. to be scared/ afraid ༑ དཀའ་ཚེགས་ལ་མི་སྐྲག་པར་ Not being afraid of hardship.

སྐྲག་དོགས་ (drāgdɔɔ̀) fear and doubt/ suspicion; va.—བྱེད་ to fear and have doubts/ suspicions.

སྐྲག་འདར་ (drāgdar) shaking with fear; va.—རྒྱག.

སྐྲག་སྣང་ (drānaŋ) fear, fright; vi.—བྱེད་ to fear, to be frightened, to be scared; va.—བསྐྲལ་; —སློང་ to scare, to frighten sb. ༑ དམག་མི་ནམས་ནི་སྐྲག་སྣང་གང་ཡང་མེད་པ་རེད་ The soldiers have no fear at all. ༑ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ལ་སྐྲག་སྣང་བསྐྲལ་བ་རེད་ The teacher scared the students. ༑ སློབ་ཕྲུག་ཚོས་དགེ་རྒན་ལ་སྐྲག་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The students are afraid

of the teacher.

སྐྲག་པ་ཤིང་ (drāgbashiŋ) Chinese hawthorn.

སྐྲག་མ་དངངས་ (drāg ma̱ ŋāŋ) both afraid and shocked.

སྐྲག་མ་འདར་ (drāg ma̱ da̱r) both afraid and shaking, shaking with fear.

སྐྲག་མེད་མ་ (drāgmeèma) a fearless woman.

སྐྲག་ཤོར་ (drāgshɔɔ) sm. སྣར་མ.

སྐྲག་སེམས་ (drāgsem) fear; vi.—སྐྱེ་ to be/ get afraid ༈ གདོན་འདྲེ་མཐོང་མ་ཐག་སྐྲག་སེམས་སྐྱེས་པ་རེད་ As soon as he saw the ghost he got scared.

སྐྲག་སློང་ (drāgloŋ) threatening, frightening, intimidating; va.—བྱེད་.

སྐྲང་: p. སྐྲངས་; f. སྐྲང་ (drāŋ) vi. to swell up ༈ ཁོའི་ལག་པ་སྐྲངས་བཞག His hand swelled up.

སྐྲང་པོ་ (drāŋbo) a swelling ༈ སྨན་བཏང་ནས་སྐྲང་པོ་འཇོམས་བཞག He took the medicine and the swelling receded.

སྐྲང་འཇོམས་ (drāŋjom) treating/ overcoming swelling of the body.

སྐྲང་འབུར་ (drāŋbur) an abscess, pimple.

སྐྲང་སྦོས་ (drāŋböö) sm. སྐྲང་འབུར་.

སྐྲངས་ (drāŋ) p. of སྐྲང་.

སྐྲངས་པོ་ (drāŋbo) sm.* སྐྲང་པོ་.

སྐྲངས་སྦོས་ (drāŋböö) sm.* སྐྲང་སྦོས་.

སྐྲན་ (drēn) 1. tumor. 2. cancerous growth.

སྐྲན་ཆགས་ (drēn cāà) 1. to become tumorous. 2. vi. to become enemies.

སྐྲན་ནད་ (drēnnɛ̀ɛ) sm. སྐྲན་.

སྐྲན་ནད་སྡེ་ཚན་ (drēnnɛ̀ɛ de̱dzɛn) cancer department, department dealing with turmors.

སྐྲན་རོ་ནག་པོ་ (drēnro na̱gbo) tumor of the womb.

སྐྲན་གསང་ (drēnsaŋ) a point below the chest where moxabustion is done.

སྐྲབ་: p. སྐྲབས་ or བསྐྲབས་ (drāp) arc. 1. sm. འཁྲབ་. 2. va. to knock/ bang. 3. va. to stamp on/ trample.

སྐྲའི་དོ་ཀེར་ (drɛ̄ɛ to̱ger) sm. སྐྲ་ཡོན་, 1.

སྐྲའི་ལན་བུ་ (drɛ̄ɛ le̱mbu) hair plaits/ braids.

སྐྲའི་ལྷས་མ་ (drɛ̄ɛ lhēèma) sm. སྐྲའི་ལན་བུ་.

སྐྲི་ (drī) arc. sm. གདོང་.

སྐྲུ་: p. བསྐྲུས་; f. བསྐྲུ་; imp. སྐྲུས་ (drū) 1. va. to beg (usu. food, money). 2. arc. to deceive. 3. arc. va. to cut into pieces.

སྐྲུ་མ་ (drūmə) beggar.

སྐྲུག (drūù) sm. དཀྲུག, 3.

སྐྲུན་: p. and f. བསྐྲུན་; imp. སྐྲུན་ (drūn) 1. va. to make, to construct, to produce ༈ ལག་རྩལ་པ་དེ་ཚོས་གསེར་ལས་སྐུ་འདྲ་མང་པོ་བསྐྲུན་ཡོད་པ་རེད་ Those artisans produced many statues from gold. 2. va. to publish (books) ༈ དཔེ་དེབ་དེ་ཚོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བསྐྲུན་པ་རེད་ The Minority Language Press published those books.

སྐྲུམ་ (drüm) meat (h.).

སྐྲུས་ (drüù) imp. of སྐྲུ་.

སྐྲོག: p. བསྐྲོགས་; f. བསྐྲོག་; imp. སྐྲོགས་ (drɔ̄ɔ) 1. va. to beat/ play a damaru drum (by turning the wrist so the two strikers hit). 2. va. to churn/ stir with a rod/ plunger.

སྐྲོག་ཀ་ (drōga) a lump of fresh butter.

སྐྲོགས་ (drɔ̄ɔ) imp. of སྐྲོག.

སྐྲོང་ས་ (drōŋsa) a town in Bhutan.

སྐྲོད་: p. and f. བསྐྲད་; imp. སྐྲོད་ (drȫö) va. to expel, to drive/ kick out ༈ ཕྱི་ཆོས་བཙན་འཛུལ་པ་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྐྲོད་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ The want to kick all the invaders out of (their) country.

བཀམ་: p. and f. བཀམ་ (gām) vi. to desire/ want/ lust after ༈ རྒྱུ་ནོར་ལ་བཀམ་པ་ནི་ As for desiring wealth.

བཀམ་ཆགས་ (gāmjaà) 1. desire, lust. 2. stinginess.

བཀམ་སྲེད་ (gāmseè) sm. བཀམ་ཆགས་.

བཀུ་ (gū) f. ofཀུ་.

བཀུན་ (gün) arc. sm. ཀུ་.

བཀུས་ (gǖü) p. of ཀུ་.

བརྐུས་འཕྲོར་ (gǖügyer) theft, robbery, plunder; va.—བྱེད་.

བརྐུས་དངུལ་ (gǖüŋüü) stolen money.

བརྐུས་དངོས་ (gǖüŋöö) sm. བརྐུས་ནོར་.

བརྐུས་འཇལ་ (gǖnjɛɛ) fine/ penalty for stealing.

བརྐུས་ནོར་ (gǖünɔɔ) stolen goods, loot, plunder.

བརྐུས་ཚོང་ (gǖüdzoŋ) selling stolen goods.

བརྐུས་རྫས་ (gǖüdzɛɛ) sm. བརྐུས་ནོར་.

བརྐུས་ཟོག (gǖüsoò) sm. བརྐུས་ནོར་.

བརྐུས་བཟུང་ (gǖüsuŋ) seizure of property by dishonest/ illegal means; —བྱེད་.

བརྐུས་ལེན་ (gǖülen) sm. བརྐུས་འཕྲོར་.

བརྐུས་བཤུས་ (gǖüshüü) plagiarism; va.—བྱེད་.

བཀོ་ (gō) f. ofཀོ་.

བཀོ་བཞེངས་ (gōsheŋ) erecting a statue/ carving; va.—བྱེད་ ༈ དཔའ་བོའི་གཟུགས་བརྙན་བཀོ་བཞེངས་བྱས་སོང་ (He) erected a statue of the hero.

བཀོས་ (gȫö) p. of ཀོ་.

བཀོས་དཀྲོལ་ (gȫödröö) carving; va.—རྒྱག ༈ ལྕོག་ཙེ་ལ་བཀོས་དཀྲོལ་བརྒྱབ་འདུག (He) did carving on the table.

བཀོས་ཆུ་ (gȫöju) well water.

བཀོས་པར་ (gȫöbar) a carved wooden mould for stamping religious prayers/ mantras.

བཀོས་བྱང་ (gȫöjaŋ) wood/ metal on which Tibetan letters are carved.

བཀོས་མ་ (gȫöma) sth. carved ༈ ཀ་བ་བཀོས་མ་ A carved pillar.

བཀོས་ཡིག (gȫöyiì) carved letters.

བཀོས་རིས་ (gȫöriì) a design that is carved.

བཀོས་ཤུལ་ (gȫöshüü) remains/ trace of sth. that has been dug up ༈ ས་བཀོས་ཤུལ་ལ་ཆུ་འཁྱིལ་བཞག Water has puddled in the place in the ground that was dug up.

བརྐྱང་ (gyāŋ) f. of རྐྱོང་.

བརྐྱང་སྐུམ་ (gyəŋgum) sm. བརྐྱངས་སྐུམ་.

བརྐྱང་ནུལ་ (gyōŋnüü) arc. sm. ཞ་ལ་.

བརྐྱངས་ (gyāŋ) : p. of རྐྱོང་.

བརྐྱངས་སྐུམ་ (gyāŋgum) 1. stretching and bending/ contracting ༈ མོ་ཊ་ཆུང་དྲགས་ནས་རྐང་པ་བརྐྱངས་སྐུམ་བྱེད་ས་མི་འདུག Because the car is so small it is hard to stretch/ bend one's legs. 2. flexible, not rigid and fixed ༈ གྲོས་མོལ་བྱེད་སྐབས་སྐད་ཆ་བརྐྱངས་སྐུམ་བྱེད་ས་ཡོད་པ་ཤོད་དགོས་ When negotiating one must be flexible.

བརྐྱངས་སྐུམ་བྱེད་ས་ཡོད་པ་ (gyāŋgum ce̱sa yö̱öba) see བརྐྱངས་བསྐུམ་.

བརྐྱངས་ཁྲུ་ (gyāŋdru) a measurement equal to the span from the elbow to the tip of the middle finger.

བརྐྱངས་མཁྱིད་ (gyāŋgyiì) a measurement equal to the span from the tip of the little finger to the tip of the outstretched thumb.

བརྐྱངས་ཉལ་ (gyāŋñɛɛ) sleeping with outstretched arms and legs; va.— བྱེད་.

བརྐྱངས་འདོམ་ (gyāŋdom) a measurement equal to the span from the tip of the fingers of one outstretched arm to the tip of the other; va.— འཇལ་ to measure using this measurement ༈ བརྐྱངས་འདོམ་གང་ One བརྐྱངས་འདོམ་.

བརྐྱངས་ན་མདའ་ཉན་ བཀུག་ན་གཞུ་ཉན་ (gyāŋna da̱ñɛn gūgna shu̱ñɛn) sb. who is flexible and can adopt according to the circumstances [Lit. if stretched it can be used as an arrow, if bent used as a bow].

བརྐྱངས་ཕྱག (gyāŋjaà) a form of prostration in which the body is extended flat on the ground; va.— འཚལ་ to do a བརྐྱངས་ཕྱག.

བརྐྱངས་ཙམ་སྐུམ་ཙམ་ (gyāŋdzam gümdzam) 1. stretching and pulling in hands or legs; va.—བྱེད་. 2. talking/ confessing about sth. and suddenly stopping; va.—བྱེད་.

བརྐྱངས་ཚར་པའི་ཁུ་ཚུར་དེ་ཚུར་བསྐུམ་ཐབས་མ་བྱུང་བ་ (gyāŋ tsārwɛ kūdzurde tsūr gūmdəb ma̱juŋwa) one can not withdraw/ undo what was already done [Lit. the fist that has been stretched out (to

hit), can not be withdrawn].

བརྐྱངས་ཤད་ (gyāŋshɛ̀ɛ̀) stretching (usu. after waking up from sleep); va.—བྱེད་.

བརྐྱངས་སོར་ལྔ་ (gyāŋsor ŋā) a measurement equal to the span from the knuckle of thumb held under the first finger to the knuckle of pinkie; va.—འཇལ་ to measure using this measurement.

བརྐྱལ་ (gyɛ̄ɛ̄) p. of རྐྱལ་.

བསྐ་བ་ (gāwa) bitter in taste, astringent ¶ རོ་བསྐ་བ་ Bitter taste. 2. thick (for broth, soup).

བསྐང་ (gāŋ) f. of སྐང་ and སྐོང་.

བསྐང་བསྐུལ་ (gāŋgüü) shung. sm. བསྐང་གསོ་.

བསྐང་གཏོར་ (gāŋdɔɔ) torma used in བསྐང་གསོ་ ritual; va.—འབུལ་ to do a བསྐང་གསོ་ ritual.

བསྐང་འཕར་ (gāŋbar) shung. an additional བསྐང་གསོ་ ritual.

བསྐང་རྫས་ (gāŋdzɛɛ̀) materials used in a བསྐང་གསོ་ ritual.

བསྐང་བཤགས་ (gāŋshaà) offering one' s repentance as a part of བསྐང་གསོ་ ritual.

བསྐང་གསོ་ (gāŋso) a ritual to propitiate a protective deity; va.—གཏོང་.

བསྐངས་ (gāŋ) p. of སྐང་ and སྐོང་.

བསྐམ་ (gām) f. of སྐེམ་.

བསྐམས་ (gām) p. of སྐེམ་.

བསྐལ་དུས་བཟང་པོ་ (gɛ̄ɛ̄düü saŋbo) sm. སྐལ་བཟང་.

བསྐལ་དུས་བཟང་པོའི་ཇ་ཆང་ ནམ་དུས་ངན་པའི་ཁྲལ་ལ་འགྱུར་ (gɛ̄ɛ̄düü saŋbö cacaŋ namdüü ŋɛmbɛ trɛ̄ɛ̄la gyur) the giving of a voluntary gift is converted into an obligation [Lit. the tea and beer of good times becomes the tax of bad times].

བསྐལ་པ་ (gɛ̄ɛ̄ba) era, period, eon.

བསྐལ་པ་ངན་པ་ (gɛ̄ɛ̄ba ŋɛmba) a Buddhist period when there were no Buddhas, a bad era/ period.

བསྐལ་པ་གཉིས་ (gɛ̄ɛ̄bañiì) the two periods: the period when there were Buddhas and the period when there were no Buddhas.

བསྐལ་པ་ཐོག་མ་ (gɛ̄ɛ̄ba tɔ̄ɔma) sm. བསྐལ་པ་དང་པོ་.

བསྐལ་པ་དང་པོ་ (gɛ̄ɛ̄ba taŋbo) the era when the universe first started, the first era.

བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ (gɛ̄ɛ̄ba saŋbo) a Buddhist periods when there were Buddhas, a good era.

བསྐལ་པ་བཟང་རབ་ (gɛ̄ɛ̄ba saŋrəb) sm. བསྐལ་པ་བཟང་པོ་.

བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག (gɛ̄ɛ̄ba yadɔɔ̀) a Buddhist period when people lived ten thousand years and didn't have to plant crops to subsist.

བསྐལ་པའི་མཐའ་ (gɛ̄ɛ̄bɛ tā) 1. endless. 2. the final eon/ era/ period.

བསྐལ་བ་ཡ་ཐོག (gɛ̄ɛ̄wa yatog) primeval time.

བསྐལ་བཟང་ (gɛ̄ɛ̄saŋ) abbr. བསྐལ་པ་བཟང་པོ་.

བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ (gɛ̄ɛ̄saŋ gyadzo) name of the 7th Dalai Lama.

བསྐུ་ (gū) f. of སྐུད་.

བསྐུ་མཉེ་ (gūñe) massage, massaging; va.—བྱེད་.

བསྐུག (gūù) f. of སྐུག.

བསྐུགས་ (gūù) p. of སྐུག.

བསྐུང་ (gūŋ) f. of སྐུང་.

བསྐུངས་ (gūŋ) p. of སྐུང་.

བསྐུངས་ཡིག (gūŋyiì) an abbreviated word.

བསྐུམ་ཁྲུ་ (gūmtru) sm. བསྐུམས་ཁྲུ་.

བསྐུམས་ (gūm) p. of སྐུམ་.

བསྐུམས་ཁྲུ་ (gūmdru) a measurement equal to the span from the knuckles of the clenched fist to the elbow.

བསྐུམས་མཐྲིད་ (gūmgyi) a measurement equal to the span from the knuckle of the little finger (in a clenched fist) to the tip of the outstretched thumb.

བསྐུམས་འདོམ་ (gūmdom) a measurement equal to the span from the tip of one outstretched arm to the other.

བསྐུམས་ཕྱག (gūmjaà) prostrating on knees and hands without fully extending one's body.

བསྐུམས་སོར་ལྔ་ (gūmsor ŋā) a measurement equal to the span from the knuckle of the little finger of a clenched fist to the knuckle of the thumb with the tip of the thumb touching the outside of the first finger.

བསྐུར་ (gūr) p. and f. of སྐུར་.

བསྐུར་བཙོལ་ཀུང་སི་ (gūrjöö gūŋsi) tib.ch. shipping company.

བསྐུར་དངུལ་ (gūrŋüü) money that was sent/ mailed to sb.

བསྐུར་ཡིག (gūryiì) letter, correspondence; va.—གཏོང་.

བསྐུར་གཤོམ་ (gūrshom) preparing/ getting sth. ready to send; va.—བྱེད་ ¶ གྲོགས་པོར་ལག་རྟགས་བསྐུར་གཤོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is preparing to send a present to his friend.

བསྐུལ་ (gūū) p. of སྐུལ་.

བསྐུལ་བསྐྱོད་འཁོར་ལོ་ (gūūgyüü kɔ̄ɔlo) sm. སྐུལ་བསྐྱོད་འཁོར་ལོ་.

བསྐུལ་ཁྲིད་ (gūūdriì) sm. སྐུལ་ཁྲིད་.

བསྐུལ་མཁན་ (gūūñɛn) sm. སྐུལ་མཁན་.

བསྐུལ་ངན་ (gūūŋɛn) sm. སྐུལ་ངན་.

བསྐུལ་སློབས་ (gūūdob) sm. སྐུལ་སློབས་.

བསྐུལ་འདེད་ (kūndeè) sm. སྐུལ་འདེད་.

བསྐུལ་འདེབས་ (gūndeb) sm. སྐུལ་འདེབས་.

བསྐུལ་བརྡ་ (gūūdə) sm. སྐུལ་བརྡ་.

བསྐུལ་སྤེལ་ (gūūbee) sm. སྐུལ་སྤེལ་.

བསྐུལ་བ་ (gūūwa) sm. སྐུལ་བ་.

བསྐུལ་མ་ (gūūmə) sm. སྐུལ་མ་.

བསྐུལ་ཚིག (gūūdzii) sm. སྐུལ་ཚིག.

བསྐུལ་ཟད་ (gūūsɛɛ̀) sm. སྐུལ་ཟད་.

བསྐུལ་སློང་ (gūūloŋ) sm. སྐུལ་སློང་.

བསྐུས་ (gūù) p. of སྐུད་.

བསྐོ་ (gō) f. of སྐོ་.

བསྐོ་མངག (ས) (gōŋaà) making an appointment (to a post/ job/ position) and giving instructions; va.—བྱེད་; —གནང་ ¶ ཁོང་ལ་ལས་དོན་གསར་པ་བསྐོ་མངགས་བྱས་པ་རེད་ (They) appointed him to a new position (and gave him instructions as to its duties).

བསྐོ་འཐེན་ (gōden) appointment and dismissal ¶ ལས་ཁུངས་དེར་ལས་བྱེད་བསྐོ་འཐེན་གྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རེད་ That office has power over appointments and dismissals.

བསྐོ་འཐེན་མིང་ཐོ་ (gōten miŋto) shung. list of appointments and dismissals.

བསྐོ་བསྐྱལ་ (gōdzɛɛ) sm. བསྐོ་གཞག་གནང་.

བསྐོ་འཛུགས་ (gūndzuù) appointing and establishing; va.—བྱེད་.

བསྐོ་རྫོངས་ (gōdzoŋ) shung. appointing and dispatching; va.—བྱེད་; —གནང་ ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་ལས་བྱེད་གསར་པ་མང་པོ་ལས་གནས་སོ་སོར་བསྐོ་རྫོངས་གནང་བ་རེད་ The government appointed and dispatched many new officials to different posts.

བསྐོ་གཞག (gōshaà) appointing (to a position or office); va.—བྱེད་; va.—གནང་ ¶ ཁོང་ལ་ལས་ཚན་གསར་པ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་རེད་ (They) appointed him to a new position.

བསྐོང་ (gōŋ) f. of སྐོང་.

བསྐོང་འགུགས་ (gōŋguù) summoning or calling sb.; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་དེ་བསྐོང་འགུགས་བྱས་པ་རེད་ The office summoned the cadre.

བསྐོང་གཏོང་ (gōŋdoŋ) summoning/ recalling and sending; va.—བྱེད་ ¶ དེང་སང་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་བྱེད་པ་བསྐོང་གཏོང་གི་ལས་བྲེལ་ཆེན་པོ་འདུག These days the office is very busy summoning and sending officials.

བསྐོང་བསྡུ་ (gōŋdüü) recruiting, enrolling; va.—བྱེད་ ¶ མཐོ་སློབ་ནས་སློབ་ཕྲུག་གསར་པ་ཁག་ཅིག་བསྐོང་བསྡུ་བྱས་པ་རེད་ The university enrolled a batch of new students.

བསྐོང་འཚོགས་ (gōŋdzoò) convening/ summoning people or groups to a meeting ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་འཚོགས་བྱས་པ་རེད་ The government asked the National Assembly to

convene a meeting.

བསྐོངས་ (gōŋ) p. of སྐོང་.

བསྐོན་ (gōn) p. and f. of སྐོན་.

བསྐོར་ (gɔ̄ɔ) p. and f. of སྐོར་.

བསྐོར་སྐྱིལ་ (gɔ̄rgyil) surrounding, besieging; va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཁྲུག་ནང་དགྲ་བོས་གྲོང་ཁྱེར་དེ་བསྐོར་སྐྱིལ་བྱས་པ་རེད་ During the battle the enemy surrounded the city.

བསྐོར་བསྐྱོད་ (gɔ̄rgyöö) sm. སྐོར་བསྐྱོད་.

བསྐོར་བསྐྱོད་དམག་འཐབ་ (gɔ̄rgyöö mɘgdɘb) sm. སྐོར་བསྐྱོད་དམག་འཐབ་.

བསྐོར་བསྐྱོད་སྨན་ཁང་ (gɔ̄rgyöö mɛ̄ngaŋ) traveling medical clinic.

བསྐོར་བསྐྱོད་སྨན་བཅོས་ (gɔ̄rgyöö mɛ̄njöö) sm. སྐོར་བསྐྱོད་སྨན་བཅོས་.

བསྐོར་བཅོམ་ (gɔ̄rjom) sm. སྐོར་བཅོམ་.

བསྐོར་འཆག (gɔ̄ɔjaà) sm. སྐོར་འཆག.

བསྐོར་གཏོར་ (gɔ̄rdɔr) sm. སྐོར་གཏོར་.

བསྐོར་ཐེངས་ (gɔ̄rdeŋ) sm. སྐོར་ཐེངས་.

བསྐོར་ཐོ་ (gɔ̄rdo) shung. notes of an inspection tour.; va.—རྒྱག; —འགོད་ to write notes when inspecting/ investigating sth.

བསྐོར་འདྲི་ (gɔ̄ndri) sm. སྐོར་འདྲི་.

བསྐོར་དུང་ (gɔ̄ɔduŋ) sm. སྐོར་དུང་.

བསྐོར་སྡེམ་ (gɔ̄ɔdem) sm. བསྐོར་སྐྱིལ་.

བསྐོར་གནས་ (gɔ̄ɔnɛɛ̀) sm. སྐོར་གནས་.

བསྐོར་ཕྱག (gɔ̄ɔca) a style/ manner of greeting sb. of higher status (paying one's respects) by taking off one's hat and swinging one's hand around in a circular motion to the front of one's body; va.—ཞུ་.

བསྐོར་བ་ (gōwaa; gōra) sm. སྐོར་བ་.

བསྐོར་བྱ་བ་ (gɔ̄rcawa) shung. policeman in tt.

བསྐོར་ཞིབ་ (gɔ̄rship) sm. སྐོར་ཞིབ་.

བསྐོར་གཡེང་ (gɔ̄ryeŋ) sm. སྐོར་གཡེང་.

བསྐོར་ར་ (gɔ̄rra) sm. སྐོར་ར་.

བསྐོར་རེས་ (gɔ̄rreè) sm. སྐོར་རེས་.

བསྐོར་ལམ་ (gɔ̄rlam) sm. སྐོར་ལམ་.

བསྐོར་ལོག (gɔ̄rlɔɔ̀) sm. སྐོར་ལོག.

བསྐོར་བཤད་ (gɔ̄rshɛɛ̀) sm. སྐོར་བཤད་.

བསྐོར་བཤེར་ (gɔ̄rsher) sm. སྐོར་བཤེར་.

བསྐོར་སྲུང་ (gɔ̄ɔsuŋ) sm. སྐོར་སྲུང་.

བསྐོར་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ (gɔ̄ɔsuŋ būŋde) sm. སྐོར་སྲུང་དཔུང་སྡེ་.

བསྐོལ་ (gōō) p. and f. of སྐོལ་.

བསྐོལ་གྲང་ (gōōdraŋ) boiled water that has cooled off.

བསྐོལ་ལྡན་ (gōndɛn) a broth eaten on the first day of New Year containing chang, tsamba and cheese.

བསྐོལ་ཕྱུགས་ (gōōjug) animals used for work (e.g., dzo, yak, mules, etc.).

བསྐོལ་མ་ (gōōma) sm. ཀོལ་མ་.

བསྐོས་ (gōō) p. of སྐོ་.

བསྐོས་ཐང་ (gōōdaŋ) sm. ལས་སྐལ་.

བསྐོས་བཞག (gōōshaà) sm. ལས་དབང་.

བསྐྱ་ (gyā) f. of སྐྱ་.

བསྐྱང་ (gyāŋ) 1. f. of སྐྱོང་. 2. va. to act, to do (h.) ¶ ཚོགས་འདུ་དེའི་སར་སྲིད་འཛིན་མཆོག་ནས་གསུང་བཤད་བསྐྱང་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད་ The president is going to speak at that meeting.

བསྐྱང་བྱ་ (gyāŋja) those who are protected, those who are subjects of another ¶ བསྐྱང་བྱའི་རྒྱལ་ཁབ་ A protectorate (country/ state).

བསྐྱངས་ (gyāŋ) p. of སྐྱོང་.

བསྐྱད་ (gyɛ̄ɛ̀) arc. 1. va. to compete/ challenge. 2. va. to kill.

བསྐྱད་དུ་མེད་པ་ (gyɛ̄ɛ̀tu me̱èba) arc. immeasurable.

བསྐྱབ་ (gyɘp) f. of སྐྱོབ་.

བསྐྱབས་ (gyɘb) p. of སྐྱོབ་.

བསྐྱམ་ (gyām) f. of སྐྱོམ་.

བསྐྱམས་ (gyām) p. of སྐྱོམ་.

བསྐྱར་ (gyār) 1. p. and f. of སྐྱོར་. 2. (— + vb. + བྱེད་) to repeat/ redo the verbal act ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཚོགས་འདུར་བསྐྱར་བཤད་བྱས་པ་རེད་ The news was retold at the meeting.

བསྐྱར་སྐྱེ་ (gyārgye) giving birth again (usu. after a woman thought she was finished reproducing); va.—རྒྱག.

བསྐྱར་སྐོར་ (gyārgɔɔ) repeating; va.—རྒྱག ¶ ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་མ་ཡོང་ཙང་འཛིན་གྲྭ་ལྔ་པར་སྐྱར་སྐོར་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ (He) had to repeat the fifth grade again because (he) did not do well in the test.

བསྐྱར་སྐྱོར་ (gyārgyɔɔ) sm. སྐྱ་རེ་སྐྱོ་རེ་.

བསྐྱར་བསྐོས་ (gyārgöö) reinstatement or restoration to a post/ position.

བསྐྱར་སྐྱེས་ (gyārgyeè) vi. to be born again, to regenerate.

བསྐྱར་བསྐྲུན་ (gyɘrdrün) rebuilding, reconstruction; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་ཁ་མ་ (gyārgama) picric acid.

བསྐྱར་གྲངས་ (gyārdraŋ) plurality, plural number (in math).

བསྐྱར་གྲོས་ (gyārdröö) rediscussion, talking over sth. again; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་བགོ་ (gyārgöö) redividing; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་འགལ་ (gyāngɛɛ) repeating an offense/ violation/ error, breaking the law again; va.—བྱེད་ ¶ ཉེས་ཅན་དེ་ཁྲིམས་དང་སྐྱར་འགལ་བྱུང་ཙང་ཡང་བསྐྱར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ The criminal broke the law again and was apprehended.

བསྐྱར་འགོད་ (gyāŋgöö) reproduction, restatement, republication, reprinting; va.—བྱེད་ ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ས་གནས་ཚགས་པར་ཐོག་བསྐྱར་འགོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have reprinted the news in the regional papers.

བསྐྱར་འགྲེལ་ (gyāndrel) repeating/ saying/ explaining again; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་སྒྲིག (gyārdrig) rearranging, reorganizing, readjusting, reassembling; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་གསར་པ་དེ་འབྱོར་ནས་ལས་ཁུངས་སྐྱར་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ After the new head of the office arrived (he) reorganized the office. ¶ ཁོ་ཚོའི་ནང་གི་འཛིན་ཆས་ཚང་མ་སྐྱར་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ They rearranged all the furniture in the house.

བསྐྱར་བསྒྲགས་ (gyārdrag) restatement, reannouncement; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་བསྒྲིགས་ (gyɘrdrig) sm. སྐྱར་སྒྲིག.

བསྐྱར་གཅོད་དབང་ཆ་ (gyārjöö wāŋja) the right to bring up sth. to be decided again; e.g., in a court of appeals.

བསྐྱར་བཅགས་ (gyārjaà) remembering, recalling, recollecting; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་བཅོས་ (gyārjöö) altering/ modifying again, remodeling, revision; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ ཁོང་ཚོའི་འཆར་གཞིར་ཚོགས་འདུ་ནས་ བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ The meeting modified their plan again.

བསྐྱར་ཕྱག (gyārjaà) urging again; va.; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

བསྐྱར་ཆགས་ཞུན་ཐིགས་ (gyārjaà shṳ̈ndig) recrystallization.

བསྐྱར་ཆུ་ (gyārju) irrigating again; va.—གཏོང་.

བསྐྱར་འཛིག (gyārjɔɔ) replaying; va.—གཏོང་.

བསྐྱར་ཉེས་ (gyārñeè) sm. བསྐྱར་འགལ་.

བསྐྱར་གཏོང་ (gyārdoŋ) sending again; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་དུ་ (gyārdu) again, once more ¶ ཁོང་ལ་བསྐྱར་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་གི་ཡིན་ (We) are going to talk to him again.

བསྐྱར་འདེབས་ (gyār de̱b) 1. va. to replant, to resow ¶ ཞིང་ཁར་ཐན་སྐྱོན་བྱུང་ཙང་ལོ་ཏོག་སྐྱར་འདེབས་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because there was drought (they) had to replant the field. ¶ སྐྱར་འདེབས་ས་ཁྱོན་ The size of the area that was (or will be) replanted. 2. double cropping. 3. reprinting.

བསྐྱར་འདེམས་ (gyārdem) reelection, reselection; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་ལྡབ་ (gyāndɘb) over and over, repeatedly ¶ ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་བསྐྱར་ལྡབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (He) repeats himself over and over when he talks.

བསྐྱར་བསྡུར་ (gyārdur) sm. བསྐྱར་ཞིབ་.

བསྐྱར་སྣོན་ (gyārnön) supplementary, additional;

va.—བྱེད་.

བསྐྱར་པར་ (gyārbaa) republication, reprinting; va.—རྒྱག; —འདེབས་.

བསྐྱར་དཔར་ (gyārbar) sm. བསྐྱར་པར་.

བསྐྱར་སྒྲིལ་ (gyārbel) redoing; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་བའི་སྒྲ་ (gyārwɛ dra) the form of the adverb "even/ also" that occurs after different finals.

བསྐྱར་སྦྱོང་ (gyārjoŋ) studying/ practicing again, homework; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་སྦྱོང་གི་ས་བོན་ (gyārjoŋgi sābön) sm. བསྐྱར་སྦྱོང་སློབ་གཞི་.

བསྐྱར་སྦྱོང་སློབ་གཞི་ (gyārjoŋ lōbshi) an exercise/ problem (in a course).

བསྐྱར་མ་ (gyārma) again ¶ ཚོང་པ་དེ་བསྐྱར་མ་སླེབས་བྱུང་ The trader came again.

བསྐྱར་བཙས་ (gyārdzɛɛ̀) 1. giving a new life to sb. (used when sb. saves the life of another and thus gives him/ her the equivalent of a new birth). 2. regeneration.

བསྐྱར་ཚད་ (gyārdzɛɛ̀) frequency of occurrence.

བསྐྱར་ཚིག (gyārdzii) a repetitive word.

བསྐྱར་འཛུགས་ (gyəndzuù) reconstruction, reestablishment, reconstitution; va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཁྲུག་གི་རྗེས་སུ་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་བསྐྱར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ After the war (they) had to reconstruct many schools.

བསྐྱར་ཞིབ་ (gyərshib) reviewing, rechecking, reinvestigating, reexamining; va.—བྱེད་ ¶ གྱོད་དོན་འདི་ལ་ཁྲིམས་ཁང་གོང་མས་སྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ་རེད་ This case was reinvestigated by the high court.

བསྐྱར་ཞུགས་ (gyərshuù) rejoining, going back to; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ལོ་ཤས་ལས་ཀ་ནས་སློབ་གྲྭར་བསྐྱར་ཞུགས་བྱས་པ་རེད་ He worked for a few years and went back to school.

བསྐྱར་ཟློས་ (gyāndöò) 1. redoing, doing sth. again; va.—རྒྱག ¶ ལས་རིམ་དང་པོར་ཞིབ་ཚགས་མ་བྱུང་ཙང་ལས་ཀ་སྐྱར་ཟློས་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because the first stage of the work was not done well they had to redo it. 2. repeating sth. ¶ ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དེ་བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་རོགས་ Please repeat what you said.

བསྐྱར་ཟློས་ཡང་ཟློས་ (gyāndöò yaŋdöò) repeating or redoing again and again.

བསྐྱར་བཟོ་ (gyārso) 1. reproducing, remanufacturing, remaking, rebuilding; va.—བྱེད་ ¶ འཁྱིགས་འཁོར་བསྐྱར་བཟོ་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲྭ་ A factory for reprocessing rubber tires. 2. revising, restoring, rebuilding, remaking; va.—བྱེད་ ¶ དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་རྒྱུའི་ཚད་གཞི་བསྐྱར་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ (They) revised the rate of taxation. ¶ ཁོང་གིས་ཁང་པ་རྙིང་པ་དེ་སྐྱར་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ He rebuilt that old house.

བསྐྱར་བཟོའི་དངོས་རྫས་ (gyārsöö ŋödzɛɛ̀) sm. བསྐྱར་བཟོས་དངོས་རྫས་.

བསྐྱར་བཟོས་ (gyārsöö) sm. བསྐྱར་བཟོ་.

བསྐྱར་བཟོས་འཁྱིག (gyārsöö gyig) reprocessed rubber.

བསྐྱར་བཟོས་དངོས་རྫས་ (gyārsöö ŋödzɛɛ̀) reprocessed/ recycled articles, remade/ remanufactured articles.

བསྐྱར་བཟློས་ (gyārdöò) sm. བསྐྱར་ཟློས་.

བསྐྱར་ལོག (gyārlɔ̀ɔ) 1. returning back again; va.—བྱེད་ ¶ མི་མང་པོ་ཞིག་རང་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་ལོག་བྱས་པ་རེད་ Many people returned back to their home. 2. making a comeback, reviving; va.—རྒྱག ¶ དམངས་གཙོ་དང་དེ་ཡང་ཆབ་སྲིད་སྟེགས་ཐོག་བསྐྱར་ལོག་བརྒྱབ་པ་རེད་ The democratic party made a comeback in the political arena. ¶ ལུགས་སྲོལ་རྙིང་པ་བསྐྱར་ལོག་རྒྱག་རྩིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They were planning to revive/ bring back the old custom. 3. relapsing, reoccurring ¶ ཚ་བའི་ས་ཁུལ་དུ་སླེབས་རྗེས་ནད་གཞི་རྙིང་པ་སྐྱར་ལོག་བརྒྱབ་པ་རེད་ After coming to a place where the climate is hot he had a relapse from his old illness.

སྐྱར་གཤོར་ (gyārshɔɔ) shung. measuring again ¶ སྐྱར་གཤོར་བྱས་གོང་འབོར་ཐོག་ནས་རུའི་ཁལ་༡༠ཆག་པ་ After measuring the (grain) again, (they found) that it had decreased by ten ཁལ་.

བསྐྱར་བཤད་ (gyārshɛɛ̀) sm. བསྐྱར་བསྒྲགས་.

བསྐྱར་བཤེར་ (gyārsher) rechecking, reexamining.

བསྐྱར་གསལ་ (gyārsɛɛ) reiterating, reaffirming, reclarifying; va.—བྱེད་.

བསྐྱར་གསོ་ (gyārso) recovering, restoring, renovating, restituting; va.—བྱེད་ ¶ ལྷ་ཁང་དེ་མགྱོགས་མྱུར་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས་ (We) have to renovate the temple quickly. ¶ རང་བཙན་གཙང་མ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས་ (We) must restore complete independence. ¶ ལམ་ལུགས་རྙིང་པ་མང་པོ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་རེད་ (They) revived many old customs.

བསྐྱར་ལྷོང་ (gyārlhoŋ) sm. བསྐྱར་གསོ་.

བསྐྱལ་ (gyɛ̄ɛ̄) p. of སྐྱེལ་.

བསྐྱལ་མགོ་རིལ་ (gyɛ̄ɛ̄gori) derogatory term used for sb. who always loses things.

བསྐྱས་ (gyɛ̄ɛ̀) p. of སྐྱེ་.

བསྐྱི་ (gyī) f. of སྐྱི་.

བསྐྱིག (ས་) (gyīg) sm. འཁྱིག.

བསྐྱིལ་ (gyīi) p. and f. of སྐྱིལ་.

བསྐྱིས་ (gyīi) p. of བསྐྱི་.

བསྐྱུང་ (gyūŋ) f. of སྐྱུང་.

བསྐྱུངས་ (gyūŋ) p. of སྐྱུང་.

བསྐྱུད་ (gyūù) p. of སྐྱུད་.

བསྐྱུར་ (gyūr) p. and f. of སྐྱུར་.

བསྐྱུར་འཇོག (gyūnjoò) leaving/ abandoning/ setting aside; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་སྐབས་འཕྱལ་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་རང་བཞིན་བསྐྱུར་འཇོག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't casually abandon your work; you should do it on time.

བསྐྱེང་ (gyēŋ) sm. བསྐྱིང་.

བསྐྱེད་ (gyēè) p. of སྐྱེད་.

བསྐྱེད་བསྐྲུན་ (gyēdrün) expansion, extension, growing wider, bigger; va.—བྱེད་ ¶ ལོ་ལྔ་པོ་དེའི་ནང་མཉམ་འབྲེལ་ཁེ་ལས་དེ་ཚོ་བསྐྱེད་བསྐྲུན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ During those five years (they) expanded the cooperative enterprise.

བསྐྱེད་བསྲིངས་ (gyēsiŋ) sm. བསྐྱེད་སྲིང་.

བསྐྱོད་ (gyöö) p. of སྐྱོད་.

བསྐྱོད་འཁོད་བྱེད་ (gyögöö cèè) va. to go and stay (somewhere) ¶ འབྲོག་པའི་ས་ཁུལ་ལ་བསྐྱོད་འཁོད་བྱས་སོང་ (He) went to nomad country and stayed there.

བསྐྱོད་པ་ཡང་བ་ (gyōba yaŋwa) sb. who likes to travel.

བསྐྱོན་ (gyȫn) p. and f. of སྐྱོན་.

བསྐྱོར་ (gyōr) p. and f. of སྐྱོར་.

བསྒྲད་ (drɛ̄ɛ̀) p. and f. of སྒྲད་.

བསྒྲུན་ (drǖn) p. and f. of སྒྲུན་.

བསྒྲུས་ (drǖù) p. of སྒྲུ་.

ཁ

ཁ་ (kā) 1. the second letter of the alphabet, the second item in an alphabetical list. 2. mouth ¶ཁོའི་ཁ་ཆུང་ཆུང་རེད་ His mouth is small. 3. an opening (usu. for a jar, pot, etc.) ¶སྣོད་ཆས་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་ I need a container with a large opening. ¶རྨ་ཁ་ The opening of a wound. 4. bank, shore ¶མཚོའི་ཁ་ལ་མི་ཞིག་འདུག There is a man on the shore of the lake. 5. surface ¶སྣུམ་ཚང་མ་ཆུ་ཁ་ལ་འཁྱིལ་བཞག All the oil has puddled on the surface of the water. 6. a measuring unit for cloth and similar materials equaling one square of the width of the material ¶རས་ཁ་དོ་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought two squares of cotton cloth. 7. direction; vi.—ཕྱོགས; —སྒྲོག to face in a direction ¶ཁང་པ་དེ་ཁ་ཤར་ལ་བསྒོམས་བཞག The house faces east. ¶ཁ་ནུབ་དུ་ཕྱོགས་ནས་ Facing towards the west. 8. appearance ¶མོ་ཊ་འདི་ཉོས་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་ཀྱང་ད་དུང་ཁ་གསར་མདོག་ཁ་པོ་འདུག Even though this car was bought many years ago, it still looks new. 9. vi. to involuntarily experience/ feel sth. ¶ང་དཀའ་ལས་ཁ་བྱུང་ I got tired. ¶དྲི་མ་ཁ་ To smell (a fragrance/ odor). ¶དྲོ་བ་ཁ་ To taste. 10. talk, speech ¶ཕ་མའི་ཁ་ལ་ཉན་དགོས་ One should listen to one's parents. 11. a mouthful ¶འབྲས་ཁ་གང་བཟས་པ་ཡིན་ (I) ate a mouthful of rice. 12. (vb. + — + dat.-loc.) on the verge of, just as was about to happen ¶ཁོ་འགྲོ་ཁར་ཡི་གེ་འབྱོར་སོང་ He received a letter just as he was about to leave. 13. the age (of an animal, mainly cattle and horses) ¶རྟ་ཁ་རྒན་ An old horse. ¶རྟ་ཁ་ཆུང་ A colt. 14. (— + འཕྲིག) vi. to come to an agreement. 15. (— + འཆམས་) sm. ཁ་འཕྲིག.

ཁ་གོང་གོང་ (kāgoŋgoŋ) sth. with a flat/ concave looking mouth.

ཁ་ཀྱོག (kāgyɔ̀ɔ) 1. a crooked mouth/ lips, a mouth askew. 2. vi. to have one's mouth get/ become crooked ¶གྲིབ་སྐྱོན་གྱིས་རྐྱེན་པས་ཁ་ཀྱོག་བཞག His mouth has become crooked because of a stroke.

ཁ་ཀྱོག་ཀྱོག (kā gyōgyɔ̀ɔ) sm. ཁ་ཀྱོག.

ཁ་ཀྱོག་མིག་ཀྱོག (kāgyɔ̀ɔ miggyɔ̀ɔ) crooked mouth and eyes ¶ཁོང་གི་གདོང་པ་རྨས་ནས་ཁ་ཀྱོག་མིག་ཀྱོག་ཆགས་བཞག His face was injured and his mouth and eyes have become crooked.

ཁ་ཀྲབ་ (kā drə̄b) va. to smack one's lips together.

ཁ་ཁྲི་ (kādre) sm.* ཁ་སྲི་.

ཁ་ཀློ་ (kālo) a person who lives in the upper part of ཀློ་ཡུལ་ in the Tibet Autonomous Region.

ཁ་དཀར་ (kāgaa) 1. white mouth ¶རྐྱང་ཁ་དཀར་ A white-mouthed wild ass. 2. sm. ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་.

ཁ་དཀར་རྐྱང་ (kā gārgyaŋ) 1. completely white, pure white ¶གོས་ཆེ་འདི་ཁ་དཀར་རྐྱང་རེད་ This silk is completely white. 2. a white-mouthed wild ass.

ཁ་དཀར་རྐྱང་ལ་ཁ་ལོ་བདུལ་ འབྲི་སེར་འབྲོང་ལ་སྣ་ལོ་བདུལ་ (kāgar gyāŋla kālo dṻṻ dreser droŋla nalo dṻṻ) overcoming/ subduing stubborn and hardheaded people [Lit. taming the white-mouthed wild ass, taming the yellow-faced wild yak].

ཁ་དཀར་ཁོག་ནག (kāgaa kōgnaà) deceitful, treacherous, sb. who says nice things but is really evil inside; va.—བྱེད་ to be deceitful, to be treacherous ¶ཁ་དཀར་ཁོག་ནག་མ་བྱེད་ Don't be deceitful. [Lit. mouth white, inside black].

ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ (kāgaa ŋogaa) in broad daylight ¶ཉི་མ་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ལ་ཀུན་མ་སླེབས་སོང་ A thief came in broad daylight. [Lit. mouth white, face white].

ཁ་དཀར་གཉིང་ནག (kāgaa diŋnaà) sm. ཁ་དཀར་ཁོག་ནག.

ཁ་དཀར་པོ་ (kā gārbo) 1. good luck, lucky ¶གཡོག་པོ་དེ་ཁ་དཀར་པོ་བྱུང་ ཁོ་སླེབས་ནས་ང་ཚོ་ཚོང་ལམ་འགྲོ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ The servant brought luck. After he came we had good fortune in trading. 2. white ¶རས་ཆོས་གཞི་ཁ་དཀར་པོ་ A white piece of cloth.

ཁ་དཀྲི་ (kōndrii) sm.* ཁག་དཀྲི་.

ཁ་དཀྲིས (kōdrii) scarf.

ཁ་བཀག (kā gāà) 1. va. to stop, to block, to obstruct ¶གཞུང་གི་ཚོང་ཁང་བཙུགས་པ་དེས་བར་ཁེ་ཟ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཁེ་བཟང་ཟ་རྒྱུའི་ཁ་བཀག་པ་རེད་ The establishing of government stores stopped middlemen from making profit. ¶བར་དཔང་ལ་ཕྱག་རྟེན་སྤྲད་ནས་ར་སྤྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཁ་བཀག་པ་རེད་ (They) bribed the witness to stop them from giving proof. 2. va. to stop sth. that is moving, e.g., applying brakes on a vehicle or reining in a horse ¶མོ་ཊ་ཏོག་ཙམ་ཁ་བཀག་རོགས་ Please stop the car for a moment. 3. va. to seal an opening, to make an opening airtight ¶ཤེལ་དམ་ཁ་བཀག་པ་ཡིན་ (I) sealed the bottle. 4. p. of ཁ་འགོག (but also used in all tenses on its own).

ཁ་བཀལ་ (kā gɛ̄ɛ) sm.* ཁག་བཀལ་.

ཁ་བཀུག (kā gūù) 1. with respect to riding animals, refusing to obey the rider, usu. by pulling its head against the reins; va. ཁ་བཀུག; —རྒྱག ¶རྟ་འདི་ཁ་བཀུག་བརྒྱབ་ཙང་རྟ་པ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་རེད་ The horse pulled at the reins and refused to obey the rider so (the rider) wasn't able to go along with the other riders. 2. va. ཁ་བཀུག; —བྱེད་ to fold over an edge of a garment or piece of material to sew a hem ¶ཅག་དྲར་གྱི་ཁ་བཀུག་པ་རེད་ (He) folded the edge of the sheet to make a hem (and sewed it). 3. va. to expose sth. to darken the color of a dye ¶སྣང་གི་སྣང་ལ་སྣམ་བུ་ཁ་བཀུག་པ་རེད་ (He) left the wool fabric on the grass so that the color (dye) would darken.

ཁ་བཀོད་ (kāgöö) instructions, orders (oral); va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཁ་བཀོད་མཛུབ་ཁྲིད་ (kāgöö dzubtrii) verbal orders and directions/ instructions ¶ཕྲུ་གུ་འདིས་ཕ་མའི་ཁ་བཀོད་མཛུབ་ཁྲིད་ལ་ཉན་གྱི་མི་འདུག The child doesn't listen to his parents' orders and instructions.

ཁ་བཀྱག (kāgyaà) a flat stone that is the takeoff point at the end of the runway that dobdo monks use in their jumping competition.

ཁ་བཀྱག་བཀྱག (kā gyāggyag) raising one's head (with pride), holding one's head high (literally and figuratively); va.—བྱེད་ ¶གསར་བརྗེ་འཁངས་ཙང་དབུལ་པོངས་ཚོ་ཁ་བཀྱག་བཀྱག་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་ Because of the revolution, the poor were able to raise up their heads with pride.

ཁ་བཀྲམ་ (kā drām) va. to disperse/ spread out/ scatter ¶ང་ཚོས་ཁ་བཀྲམ་ནས་ཁོ་འཚོལ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ We spread out and went to search for him.

ཁ་བཀྲམ་ནས་བདག་གཉེར་ (kā drāmnɛɛ̀ dagñer) decentralized management.

ཁ་བཀྲམ་དམག་འཐབ་ (kādram māgdəb) a method/ strategy of warfare in which forces are dispersed and then do battle.

ཁ་བཀྲལ་ (kā drɛɛ̀) separating into piles/ groups/ sections, etc.; va. ཁ་བཀྲལ; —བྱེད་ ¶དམག་མི་ཚོ་ཁ་བཀྲལ་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ The soldiers separated (into groups) and went.

ཁ་བཀྲེན་ (kā drēn) va. to be thrifty with regard to one's food expenses.

ཁ་རྐྱང་ (kāgyaŋ) 1. alone ¶ཁོ་ཁ་རྐྱང་ཕྱིན་པ་རེད་ He went alone. 2. completely, entirely, only ¶ཤོག་དངུལ་ཁ་རྐྱང་སྤྲད་བྱུང་ (He) gave (me) only paper money.

ཁ་སྐུགས་ (kā gūg) sm. ཁ་སྐུགས་པ་.

ཁ་སྐུགས་པ་ (kā gūgpə) mute, dumb.

ཁ་སྐད་ (kāgɛɛ̀) spoken/ colloquial language ¶ཨ་

ཨེའི་སློབ་ཕྲུག་དེས་བོད་པའི་ཁ་སྐད་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་འདུག The American student knows spoken Tibetan well.

ཁ་སྐད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ (kāgɛɛgi drodaŋ) the colloquial/ spoken style of speech ¶ ཡིག་སྐད་དང་ཁ་སྐད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཁག་ཁག་རེད་ The written and spoken language styles are different.

ཁ་སྐད་ཁ་རྒྱང་ (kāgɛɛ kāgyaŋ) completely colloquial language ¶ ཁོས་བོད་སྐད་ཁ་སྐད་ཁ་རྒྱང་རྒྱག་གི་འདུག He speaks completely colloquial Tibetan.

ཁ་སྐམ་པ་ (kāgamba) sm. བསོད་སྐམ་པ་.

ཁ་སྐུད་ (kāgüü) a string used for tying the mouth of sacks/ bags.

ཁ་སྐོང་ (kāgoŋ) 1. sth. that makes up a shortage or deficit; va.—བྱེད་; —སྐོང་ to make up a shortage/ deficit/ to add on, to supplement ¶ ལམ་གྲོན་གྱི་དངུལ་འབབ་སྒོར་མོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆད་པ་དེ་གཞུང་ནས་ཁ་སྐོང་བྱས་པ་རེད་ The government made up the 100 dollar deficit in travel expenses.

ཁ་སྐོང་དག་བཅོས་ (kāgoŋ tagjöö) adding on to/ supplementing/ amending and correcting; va.—བྱེད་ ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་དེའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཁ་སྐོང་དག་བཅོས་བྱས་འདུག The teacher has corrected and added to that student's paper (to make it complete).

ཁ་སྐོམ་ (kā gōm) 1. vi. to be thirsty ¶ ལུས་རྩལ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཁ་སྐོམ་པ་རེད་ (They) were thirsty after exercising. 2. a drink.

ཁ་སྐོམ་ལྕེ་སྐམ་ (kāgom jēgam) work or activity that is very hard or difficult [Lit. mouth thirsty, tongue dry].

ཁ་སྐོམ་ནས་ཁྲོམ་པ་འདྲུ་ (kā gōmnɛ trōmba dru) doing something too late, exhibiting a lack of foresight [Lit. digging a well after becoming thirsty].

ཁ་སྐོམས་ (kāgom) sm. ཁ་སྐོམ་.

ཁ་སྐོར་ (kāgɔɔ) 1. circumference, perimeter ¶ དཀར་ཡོལ་འདིར་ཁ་སྐོར་ལ་ཀུང་ཕིང་བཅུ་ཡོད་པ་རེད་ The circumference of this cup is 10 centimeters. 2. va. to shop around for the best price, to collect estimates, to ask many individuals and compare answers ¶ ངས་མོ་ཊ་ཁ་སྐོར་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to shop around for a car. 3. va. to turn around, to change direction ¶ མོ་ཊ་ཁ་སྐོར་ནས་ལོག་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) turned the car around and returned. 4. va. to discuss sth. in turns so everyone has a chance to talk ¶ གནད་དོན་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་མི་ཚང་མས་ཁ་སྐོར་གྲོས་སྡུར་བྱ་དགོས་ This issue is very important so everyone has to take turns discussing this. 5. va. to trick a dog by taking it somewhere and leaving it there.

ཁ་སྐྱ་ (kāgya) white mouth (for animals).

ཁ་སྐྱུར་ (kā gyūr) 1. vi. to get a sour taste in one's mouth ¶ ཇ་མངར་མོ་བཏུངས་དྲགས་ནས་ཁ་བསྐྱུར་བཞག Having drunk too much sweet tea (I) got a sour taste in (my) mouth. 2. the gradations in shading/ color that are used in Tibetan style painting; va.—གཏོང་.

ཁ་སྐྱུར་པོན་ (kāgyurbön) Chinese olive tree.

ཁ་སྐྱུར་བ་ (kāgyurwa) sour (in taste) ¶ ཆུ་རྩ་ཆུ་རྩ་འདི་ཁ་སྐྱུར་བ་ཞིག་འདུག This rhubarb tastes sour.

ཁ་སྐྱེངས་ (kā gyēŋ; kā gyāŋ) vi. to feel embarrassed, to feel ashamed ¶ མི་ངན་དེའི་ རྫུན་ཀྱུ་བརྡོལ་ཙང་ཁ་སྐྱེངས་ནས་ལོག་ཕྱིན་སོང་ The evil person was exposed and left feeling ashamed.

ཁ་སྐྱེངས་པོ་ (kā gyēŋbo) embarrassed, ashamed ¶ ཚོགས་འདུར་ཕྱིས་དྲགས་ཙང་ཁ་སྐྱེངས་པོ་བྱུང་ Because (I) arrived late for the meeting, I was embarrassed.

ཁ་སྐྱེངས་ཁྲོ་ལངས་ (kāgyaŋ drōlaŋ) 1. embarrassed and (simultaneously) angry ¶ རྐང་རྩེད་སྤོ་ལོའི་འགྲན་བསྡུར་ཕམ་ཙང་ཁོ་ཁ་སྐྱེངས་ཁྲོ་ལངས་བྱུང་བ་རེད་ He got embarrassed and angry because (they) lost the soccer match. 2. vi. to get embarrassed and angry ¶ རྐང་རྩེད་སྤོ་ལོའི་འགྲན་བསྡུར་ཕམ་ཙང་ཁོ་ཁ་སྐྱེངས་ཁྲོ་ལངས་པ་རེད་ He got embarrassed and angry because (they) lost the soccer match.

ཁ་སྐྱེངས་བག་འཚེར་ (kāgyeŋ pagdzer) sm. ཁ་སྐྱེངས་.

ཁ་སྐྱེལ་ (kā gyēē) va. to kiss ¶ གཞོན་ནུ་དེས་གྲོགས་མོར་ཁ་བསྐྱལ་བ་རེད་ The young man kissed his girlfriend.

ཁ་སྐྱོང་ (kāgyɔŋ) supporting, assisting, helping sb. (especially with regard to livelihood); va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་དྭ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཁ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government is assisting in the orphans (with respect to livelihood).

ཁ་སྐྱོར་ (kāgyɔɔ) 1. raising the edge of a container or vessel so that its contents will not spill over; va. ཁ་སྐྱོར་; —གཏོང་ ¶ ཆར་པ་ཞེ་དྲག་གཏོང་གི་ཡོད་ཙང་ཆུ་རྫིང་ལ་ཁ་སྐྱོར་གཏོང་གི་འདུག They are raising the walls of the dam (to prevent flooding) because it is raining so much. 2. holding one's hand(s) near the mouth when calling people or whispering; va.—བྱེད་. 3. sm. འགྲམ་སྐྱོར་.

ཁ་བསྐངས་ (kā gāŋ) p. of ཁ་སྐོང་.

ཁ་བསྐངས་ཟུར་རྒྱན་ (kāgaŋ surgyɛn) a note/ letter/ attachment/ agreement that is secondary to a main item, e.g., a codicil.

ཁ་བསྐོར་ (kā gɔ̄ɔ) p. of ཁ་སྐོར་.

ཁ་བསྐྱོགས་ (kā gyōg) 1. va. to turn around, to change direction ¶ ལམ་ནོར་བྱུང་ཙང་མོ་ཊའི་ཁ་བསྐྱོགས་པ་རེད་ Because (he) went on the wrong road (he) turned the car around (changed direction). 2. va. to change the subject (in a conversation) ¶ ཟིང་འཁྲུག་སྐོར་བཤད་ཚར་ནས་གྲོས་གཞིའི་ཁ་བསྐྱོགས་པ་རེད་ After (they) finished talking about the disturbances (they) changed the subject of the discussion.

ཁ་ཁ་ (kāga) separate, apart; va.—བྱེད་ to keep apart, to separate/ split up (a family or a marriage), to divorce ¶ འདི་གཉིས་ཁ་ཁ་བཞག་དགོས་རེད་ You have to keep these two apart. ¶ བཟའ་ཚང་གཉིས་ཁ་ཁ་བྱས་པ་རེད་ The couple divorced. ¶ བུ་རྒན་པ་ཚང་གཉིས་ཁ་ཁ་བྱས་པ་རེད་ The oldest son split off from his father's household.

ཁ་ཁ་རོག་བསྡད་ན་ཁ་མཆུ་ཉུང་ (kā kāro dɛɛna kə̄mju ñuŋ) if one is not careful about what one says one will get involved in disputes [Lit. if you keep quiet there will be fewer lawsuits/ law cases].

ཁ་ཁ་ལ་ (kā gāla) sm. ཁ་ཁར་.

ཁ་ཁ་སོ་སོ་ (kāga sōso) separate, apart; va.—འགྲོ་ to each go his own way/ separately ¶ ཁོ་གཉིས་ཁ་ཁ་སོ་སོ་བསྡད་པ་རེད་ The two of them lived separately.

ཁ་ཁག (kāgaà) sm. ཁ་ཁ་.

ཁ་ཁག་སོ་སོ་ (kāka sōso) sm. ཁ་ཁ་སོ་སོ་.

ཁ་ཁར་ (kāgaa) 1. stealthily, secretly, on the sly ¶ ཁོས་མེ་མདའ་ཁ་ཁར་བཙོངས་བ་རེད་ He sold the gun secretly. 2. quietly, silently, without speaking or talking aloud ¶ ཁོས་འདོན་པ་ཁ་ཁར་བསྐྱུར་པ་རེད་ He said his prayers silently.

ཁ་ཁར་སྡོད་ (kāgaà döö) Shut up!, Be quiet! ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་ཁ་ཁར་སྡོད་ཅེས་ལབ་པ་རེད་ The teacher told the pupils, "Be quiet."

ཁ་ཁར་བཞུགས་ (kāgaa shuù) h. of ཁ་ཁར་སྡོད་.

ཁ་ཁུ་ (kə̄gu) 1. (usu. used with neg.) saying/ telling/ informing about sth. ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་ཕ་མར་ཁ་ཁུ་མེད་པར་ཕྱིར་བསྐྱོད་འདུག That child went out without telling (his) parents. 2. news, information ¶ དེང་སང་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཁ་ཁུ་གཞི་མི་འདུག These days there is no news of Tibet.

ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་ (kə̄gu sīmbu) quiet, silent, peaceful, tranquil (people and places), taciturn (for people) ¶ མི་འདི་རྒྱུན་དུ་ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་ཞིག་རེད་ This person is always very quiet. ¶ ཁོང་ཁ་ཁུ་སིམ་པོའི་ལུང་པ་ཞིག་ལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ He lives in a quiet place.

ཁ་ཁུག (kə̄ kūù) vi. to taste old/ rancid (usu. of meat) ¶ ཤ་འདི་ཁ་ཁུག་ཤག The meat has become rancid.

ཁ་ཁུག་སིམ་པོ་ (kə̄gu sīmbu) sm. ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་.

ཁ་ཁུངས་ (kɘguŋ) a person or place where sb.'s need can be met; va.—བྱེད་ to do sth. to meet sb.'s needs ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ངས་ལས་ཀ་ཞིག་ཁ་ཁུངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I'll look around for a person or place where your need for a job can be met. ¶ ཅ་ལག་འདི་ཚོ་འཚོང་ས་ཞིག་ངས་ཁ་ཁུངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I'll look around for a place (or person) to sell (your) goods.

ཁ་ཁེངས་ (kākeŋ) an animal with all its teeth (i.e., a fully grown/ adult animal).

ཁ་ཁེབས་ (kākeb) lid, cover.

ཁ་ཁོག་གཅིག་པ་ (kāgɔɔ̀ jīgbɘ) saying what one feels/ thinks [Lit. mouth and inside same].

ཁ་ཁོག་པ་འདྲེས་ཤིང་ གློ་རྒྱུ་མ་འདྲེས་པ་ (kā kōgba drẹ̄èshiŋ lō gyụ̄ma drẹ̄èba) sm. ཁ་ཁོག་པས་མ་གསང་གློ་རྒྱུ་མས་མ་བསྐུམས་.

ཁ་ཁོག་པས་མ་གསང་ གློ་རྒྱུ་མས་མ་བསྐུམས་ (kā kōgbɛ mạsāŋ lō gyụ̄mɛ mạgūm) speaking frankly [Lit. not keeping secrets in the body, not hiding sth. in the intestines].

ཁ་ཁོག་མི་མཚུངས་པ་ (kāgɔɔ̀ mịtsuŋwɘ) a person who does not say what he thinks.

ཁ་ཁོག་མི་འཛིན་པ་ (kāgɔɔ̀ mịdzimbɘ) sm. ཁ་ཁོག་གཅིག་པ་.

ཁ་ཁོག་མེད་པ་ (kāgɔɔ̀ mẹ̄èba) sm. ཁ་ཁོག་གཅིག་པ་.

ཁ་ཁོང་ལྷོ་བརྡུད་དུ་སོང་ (kāgoŋ dōjüǜdu sōŋ) vi. to be/ get embezzled ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དེ་མི་སྒེར་ཞིག་གིས་ཁ་ཁོང་ལྷོ་བརྡུད་དུ་སོང་བ་རེད་ The country's wealth was embezzled by an individual.

ཁ་ཁོབ་ (kāgɔb) va. to cover the mouth.

ཁ་ཁོར་ (kāgɔr) near, nearby ¶ ཁང་པའི་ཁ་ཁོར་དུ་ཤིང་སྡོང་བཙུགས་སོང་ (They) planted a tree near the house.

ཁ་ཁྱག (kēēgyaà) guarantor, cosigner ¶ བུ་ལོན་ལེན་པར་ཁ་ཁྱག་ཅིག་དགོས་ To get a loan (you) need a guarantor.

ཁ་ཁྱུད་ (kɘgyüǜ) the rim of a vessel/ container/ etc.

ཁ་ཁྱེར་ (kāgyee) 1. the edge of a table/ desk/ etc. 2. sm. ཁ་ལ་འཁྱེར་. 3. a stand (for putting things on).

ཁ་ཁྱེར་ནས་རྡོ་ཉོ་བ་ (kākyernɛ dọñowa) causing trouble for oneself because of one's own actions or speech [Lit. bringing the mouth to buy a stone].

ཁ་ཁྲག (kātraà) bleeding from the mouth; vi.—ཐོན་ to bleed from the mouth.

ཁ་ཁྲག་སྣ་ཁྲག (kātraà nātraà) beaten badly/ severely [Lit. bloody mouth, bloody nose].

ཁ་ཁྲམ་ (kā trām) 1. a lie, an untruth, a fabrication; va.—ཤོད་ ¶ ཁ་ཁྲམ་གཡོ་གདམ་ལ་མ་ཉན་ Don't listen to lies and deceitful talk. 2. a liar.

ཁ་ཁྲལ་ (kā trēē) 1. the beginning curriculum in monastic education. 2. sth. one must say, sth. one has no choice but to say, an obligatory statement/ talk/ speech ¶ དང་ལ་བསྟོད་ར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ལས་བྱེད་པ་ཚོའི་ཁ་ཁྲལ་རེད་ It is obligatory for cadre to praise the party.

ཁ་ཁྲས་ཁྲས (kā trɛ̄ètrɛ) smiling; va.—བྱེད་ to smile.

ཁ་ཁྲིམས་ (kɘtrim) sth. that people are prohibited/ forbidden from talking about; va.—སྡོམ་ to prohibit/ forbid people from talking about sth.

ཁ་ཁྲིམས་ཚ་ཁྲིམས་ (kɘtrim tsɘtrim) a nomad custom prohibiting the use of bad language on trading or salt collecting trips and requiring the use of a set of special terms that substitute for everyday names).

ཁ་ཁྲེ་ (kātre) ch. truck, lorry.

ཁ་མཁས་ཁོག་སྟོང་ (kākɛɛ kōgdoŋ) a loquacious but shallow person, a glib talker without real substance, sb. who is superficially clever ¶ ཁ་མཁས་ཁོག་སྟོང་གི་མི་ས་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱས་མི་འདུག The loquacious but shallow person did not do any work (well).

ཁ་མཁས་མགོ་སྐོར་ (kākɛɛ gọgɔɔ) tricking/ swindling by verbal means, cheating through glibness.

ཁ་མཁས་ལྗེ་བདེ་ (kākɛɛ jēde) sm. ཁ་མཁས་པོ་.

ཁ་མཁས་སྟོང་བཤད་ (kākɛè dōŋshɛɛ̀) eloquent speech devoid of meaning/ content.

ཁ་མཁས་འདུ་ཆགས་ (kāgɛɛ drạcaà) nice sounding/ pleasing/ eloquent talk and good-looking or elegant (depending on context this can also have a negative connotation conveying insincerity or flattery to superiors); va.—ཤོད་.

ཁ་མཁས་པོ་ (kā kɛ̄ēbo) verbal, skilled in verbal communication ¶ འགོ་ཁྲིད་ལ་ཁ་མཁས་པོ་བྱས་ན་ལས་དོན་འགྲུབ་བདེ་པོ་ཡོད་ One can achieve one's work easily by speaking skillful to the leaders (depending on context this can also convey insincerity/ flattery to superiors).

ཁ་མཁས་ཚིག་འཇམ་ (kākɛɛ tsīŋjam) gentle speech or advice.

ཁ་མཁས་ཚིག་སྙན་ (kākɛɛ tsīgñɛn) sm. ཁ་མཁས་འདུ་ཆགས་.

ཁ་འཁུར་ (kā kūr) sm. ཁ་ལ་འཁྱེར་.

ཁ་འཁུར་ངན་ཤེད་ (kākur ŋẹnshɛɛ̀) using sb. else's power to bully/ oppress/ suppress.

ཁ་འཁེབས་ (kā kēb) vi. to cover/ meet expenses ¶ འགྲོ་སོང་ཁ་འཁེབས་མ་སོང་ (They) didn't meet their expenses.

ཁ་འཁོགས་འཁོགས་ མིད་ཐག་སྐམ་སྐམ་ (kā kɔ̄ɔ̀gɔɔ̀ mịitaà gāggām) to talk a lot [Lit. mouth aged, throat dry].

ཁ་འཁོན་ཚིག་འཁོན་ (kākön tsīgkön) quarreling/ disagreeing verbally.

ཁ་འཁོར་ (kākɔɔ) 1. vi. to have expenditures be balanced by income, to have one's investment returned ¶ ད་ལོ་འགྲོ་སོང་ཁ་འཁོར་གྱི་འདུག This year expenditures are balanced by income. 2. vi. to change one's view/ position ¶ ཁོའི་བསམ་བློ་དང་གི་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཁ་འཁོར་བཞག His thinking has come around to the party's viewpoint. 3. sm. ཁ་འཁོར་མ་.

ཁ་འཁོར་གྱི་ཚད་ (kākɔɔgi tsɛ̄è) circumference.

ཁ་འཁོར་པོ་ (kā kɔ̄rbo) expenditures balanced by income.

ཁ་འཁོར་མ་ (kā kɔ̄rma) a bride who leaves her husband and returns to her natal home.

ཁ་འཁོལ་ (kā kɔ̄ɔ̄) vi. to salivate, to have one's mouth water in anticipation (usu. for food or drink) ¶ ལུག་ཤ་ཟ་འདོད་ཀྱིས་ཁ་འཁོལ་བྱུང་ The desire to eat mutton made (my) mouth water.

ཁ་འཁྱག (kā kyāg) sm. ཁ་འཁྱགས་.

ཁ་འཁྱགས་ (kākyag) sarcastic comments/ talk.

ཁ་འཁྱགས་འཁྱགས་ (kā kyāggyaà) proud in a positive sense, holding one's head high with pride ¶ ཁོང་གི་ཕྲུ་གུ་ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་བྱུང་ཙང་ཁོང་རང་ཁ་འཁྱགས་འཁྱགས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་. Because his son did well on the exam, he was able to hold his head high with pride.

ཁ་འཁྱགས་ངོ་འཁྱགས་ (kākyag ŋọgyaà) angry/ unpleasant words and a bad/ angry facial expression; va.—བྱེད་.

ཁ་འཁྱར་ (kā kyār) sm. ཁ་གྱར་.

ཁ་འཁྱིག (kā gyīg) va. to tie the mouth shut as a means of slaughtering sheep and goats by suffocation.

ཁ་འཁྱེར་ (kā kyēr) sm. ཁ་ལ་འཁྱེར་.

ཁ་འཁྲུམ (kātruù) sm. ཁ་ཙོད་.

ཁ་འཁྲུད་ལག་འཁྲུད་ (kātrüǜ lạgtrüǜ) washing face and hands.

ཁ་འཁྲུད་ལག་བཤལ་ (kātrüǜ lạgshɛɛ) sm. ཁ་འཁྲུད་ལག་འཁྲུད་.

ཁ་འཁྲོགས་ (kādrɔɔ̀) deciding/ agreeing spontaneously (by several people); va.—བྱེད་ ¶ ང་གཉིས་ཁ་འཁྲོགས་བྱས་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ We decided on the spot and went to India.

ཁ་གང་ (kāgaŋ) 1. a mouthful ¶ ཆུ་ཁ་གང་གནང་རོགས་ Please give me a mouthful of water. 2. one square of material ¶ ང་ལ་རས་ཁ་གང་དགོས་ I need one square of material. 3. a traditional Tibetan monetary unit equal to 1/4 of a ཞོ་. 4. a paltry amount, a pittance ¶ ཁ་གང་སྐར་མའི་དོན་ལ་དཀའ་

ལས་འདི་འདྲ་བརྒྱབ་ན་དོན་དག་མི་འདུག It makes no sense to work this hard for such a paltry amount. 5. sm. ཁ་ཁེངས་.

ཁ་གང་བ་ (kā ka̲ŋwa) 1. full to the brim ¶ དཀར་ཡོལ་ནང་ཇ་ཁ་གང་བ་བླུགས་བཞག The cup was filled to the brim with tea. 2. sm. ཁ་ཚང་, 2.

ཁ་གང་དབྱིབས་ (kāgaŋ yi̅b) square in shape.

ཁ་གང་མ་ (kāgaŋma) square (for rugs or fabrics) ¶ ཁ་གདན་ཁ་གང་མ་ A type of Tibetan rug that is square.

ཁ་གང་ལིང་ཚ་ (kāgaŋ li̲ŋdza) square matrix.

ཁ་གབ་ (kāgəp) lid, cover; va.—རྒྱག to cover with a lid.

ཁ་གོང་ (kāgoŋ) snowball.

ཁ་གོན་ (kāgön) 1. outer garment, jacket, overcoat. 2. shung. outer red coat worn by lay officials above the 5th rank in tt.

ཁ་གོར་ (kāgɔɔ) a muzzle ¶ ཁྱི་ལ་ཁ་གོར་གཡོགས་པ་རེད་ (He) put a muzzle on the dog.

ཁ་གོས་ (kāgöö) sm. ཁ་གོན་, 1.

ཁ་གྱར་ (kā gya̲r) vi. to go astray, to become separated (from a group or herd) ¶ ལུག་མང་པོ་ཁ་གྱར་ནས་བརླག་པ་རེད་ Many sheep got separated from the herd and were lost.

ཁ་གྱུ་ (kāgyu) sm. ཁ་རྒྱུར་ཕྱོགས་.

ཁ་གྱེན་དུ་ (kā gye̲ntu) upwards ¶ མེ་ཐུར་ལ་འབར་ནས་གྱེན་དུ་རྒྱུགས་འགྲོ་གི་འདུག The fire ignited at the bottom and is moving upwards.

ཁ་གྱེན་ཕྱོགས་ (kā gye̲ncɔɔ) facing upwards.

ཁ་གྱེས་ (kā gye̲è) p. of ཁ་འགྱེས་.

ཁ་གྱེས་ཟུར་འཛུགས་ (kāgyeè su̲rdzug) separating from one unit and setting up a branch/ side unit; va.—བྱེད་.

ཁ་གྱེས་རིང་ལུགས་ (kāgyeè ri̲ŋluù) separationism, separatism.

ཁ་གྱོང་པོ་ (kā kyo̲ŋbo) 1. verbally formidable/ aggressive, able to hold one's own verbally; va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་འདུའི་ས་ལ་འདྲི་ལན་ཁ་གྱོང་པོ་བྱས་ནས་བརྒྱབས་སོང་ (He) was able to answer questions formidably at the meeting. 2. headstrong (for horses) ¶ རྟ་དེ་ཁ་གྱོང་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག That horse is very headstrong. 3. a person who is particular/ finicky about what he eats.

ཁ་གྱོང་ཚིག་བརྡུངས་ (kāgyoŋ tsi̅iduŋ) harsh/ aggressive talk.

ཁ་གྱོན་ (kā kyo̲n) sm. ཁ་གོན་.

ཁ་གྲགས་ (kā tra̲à) vi. to emit a sound/ noise, to utter a word ¶ ཕྲུ་གུ་བཛམས་ཏེ་ཁ་གྲགས་ཡས་མི་འདུག The child was shocked and didn't utter a sound. ¶ མི་དེ་ང་ལ་ཁ་གྲག་གི་མི་འདུག That person doesn't say a word to me.

ཁ་གྲངས་ (kādraŋ) number, quantity, amount ¶ ཁ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ An amount (equal to) twelve hundred. ¶ ཁ་གྲངས་མང་པོ་ A large number (of sth.).

ཁ་གྲམ་ (kā tra̲m) vi. to be/ get scattered/ separated ¶ གཡག་ཁ་གྲམ་པ་དེ་ཚོ་རྩྭ་ཟ་གི་འདུག The yaks that got scattered are grazing.

ཁ་གྲུ་ (kədru) 1. the left and right corner of the mouth. 2. the inside corner or angle of a box. 3. the size of an area.

ཁ་གྲོག་ཞུས་ཤུད་ (kādrɔɔ̀ jēèpüǜ) losing/ blowing an opportunity, spoiling one's chance for sth. good to come by a misdeed in speech or action ¶ མི་དེ་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་ཁོ་པས་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་ཚད་སྐོར་རྫུན་བཤད་ཙང་ཁ་གྲོག་ཞུས་ཤུད་ཀྱིས་ལས་ཀ་ཤོར་བ་རེད་ Although he got a good job, because he lied about his educational level, he blew the opportunity and lost the job.

ཁ་གྲོགས་ (kādrɔɔ̀) false friend ¶ དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཕན་མ་ཐོགས་པའི་གྲོགས་པོ་དེ་ཁ་གྲོགས་རང་རེད་ Friends who are of no help when times are hard are really false friends.

ཁ་གྲོས་ (kādröö̀) sm. གྲོས་སྡུར་.

ཁ་གླ་ (kābla) fee for sth. rented.

ཁ་གླགས་ཁེལ་ (kā lāà kēē) vi. to be able to verbally defeat or cope with sb. ¶ རྩོད་པ་རྒྱག་དུས་མི་འདི་སུས་ཀྱང་ཁ་གླགས་ཁེལ་གྱི་མ་རེད་ No one can defeat this person in debating.

ཁ་གླལ་ (kā lɛɛ̀) vi. to yawn.

ཁ་གླིང་ (kāliŋ) the two tribes (Ling and the Muslims) in the Gesar epic.

ཁ་སློང་ (kā lōŋ) va. to tantalize/ tease/ torment.

ཁ་སློད་ (kā lōò) va. to go back to eating normally after following a diet for some time.

ཁ་དགབ་ (kāgab) va. to cover, to hide.

ཁ་དགའ་ངོ་དགའ་ (kāgaa ŋogaa) 1. pretending to like sb.; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་འགོ་འཁྲིད་ལ་ཁ་དགའ་ངོ་དགའ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He pretends to like the leader. 2. showing/ exhibiting a pleasant demeanor (depending on context this can have negative or positive connotation) ¶ མི་གཞན་གྱིས་རང་ལ་རེ་འདུན་བཏོན་ན་ཁ་དགའ་ངོ་དགའི་ཐོག་ནས་ལན་རྒྱག་དགོས་པ་རེད་ If sb. asks you to do them a favor, you should answer in a pleasant manner.

ཁ་དགའ་ངོ་བསྟོད་ (kāgaa ŋodöö̀) sm. ཁ་དགའ་ངོ་དགའ་, 1.

ཁ་དགའ་ངོ་སྲུང་ (kāgaa ŋo̲suŋ) sm. ཁ་དགའ་ངོ་དགའ་, 1.

ཁ་དགའ་རྩེ་མཚར་ (kāga dzēdzar) sb. who enjoys telling jokes.

ཁ་དྲག་སྣ་དྲག་གསོག (kādra nādra sɔ̄ɔ) va. to hurt a person verbally.

ཁ་བཀག (kā gāà) vi. to be or get blocked/ obstructed.

ཁ་བགྱིད་ (kāgyiì) sm. ཁ་གདོང་.

ཁ་བགྲད་བགྲད་ (kā tre̲èdrɛɛ̀) showing one's teeth to express anger or displeasure, barring one's fangs; va.—བྱེད་.

ཁ་བགྲད་མཆེ་གཙིགས་ (kādrɛɛ̀ cēdzig) exhibiting anger by showing one's teeth/ barring one's fangs in anger; va.—བྱེད་ [Lit. showing teeth and showing canines].

ཁ་བགྲད་མིག་བགྲད་ (kādrɛɛ̀ mi̲gdrɛɛ̀) expressing anger by showing one's teeth and looking harshly; va.—བྱེད་.

ཁ་འགགས་ (kā ga̲à) 1. vi. to be rendered speechless ¶ ཁོང་ཁྲོས་རྐྱེན་པས་ཁ་འགགས་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཐུབ་མ་སོང་ He was rendered speechless because of his anger. 2. vi. to get blocked up ¶ ས་འོག་ཆུ་འགྲོའི་ཁ་འགག་བཞག The underground water pipeline got blocked.

ཁ་འགལ་ཚིག་འགལ་ (kāgɛɛ tsi̅ggɛɛ) inconsistency between an earlier and a later speech/ comment.

ཁ་འགུལ་ (kā gü̲ü) 1. va. to eat (slang) ¶ ཁོ་ད་ལྟ་ཁ་འགུལ་བཞིན་འདུག He is eating now. 2. va. to speak/ tell.

ཁ་འགུལ་ལུས་འགུལ་ (kāgüü lü̲ügüü) acting upon one's words; va.—བྱེད་ [Lit. move the mouth, move the body].

ཁ་འགོ་བ་ (kā go̲wa) foreman, overseer, person in charge.

ཁ་འགོག (kā go̲ɔ) see ཁ་བཀག.

ཁ་འགྱུར་ (kāgyur) 1. technique used in Tibetan painting of blending/ shading one color into a second color; va.—གཏོང་. 2. sm. ཁ་འགལ་ཚིག་འགལ་.

ཁ་འགྱེད་ (kāgyeè) vi. to have side shoots/ suckers grow from the main root/ stem.

ཁ་འགྱེས་ (kāgyeè) vi. to separate/ split/ divide ¶ ང་ཚོ་གནམ་གྲུ་ཐང་ནས་ཁ་གྱེས་པ་ཡིན་ We separated at the airport.

ཁ་འགྲིག (kā dri̲g) vi. to agree, to come to an agreement ¶ བཟོ་པ་ཚོ་ཁ་འགྲིགས་ནས་ལས་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ The workers came to an agreement and went on strike. 2. vi. to fit together well/ tightly ¶ ལྕགས་མདོང་གཉིས་ཁ་ཡག་པོ་འགྲིགས་བཞག The two pipes fit together well. 3. vi. to be unable to open one's mouth ¶ གྲིབ་སྐྱོན་ཕོག་ནས་ཁ་འགྲིགས་བཞག He had a stroke and was unable to open his mouth.

ཁ་འགྲིག་པོ་ (kā drigbo) 1. united, unified ¶ ཁོ་ཚོ་ཁ་འགྲིག་པོ་ཡོད་ཙང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད་ Because they were united, they were able to work well. 2. well-fitted ¶ ཏ་ཡང་དོའི་ཁེབས་གཙོད་ཁ་ཁ་འགྲིགས་པོ་འདུག The lid of the pot fits well.

ཁ་འགྲིག་སེར་མེད་ (kā drig sērmeè) a perfect fit—two pieces fitting together perfectly without a gap/ space between them.

ཁ་འགྲིག་སོ་འགྲིག (kədrig sōdrig) balanced, equalized (e.g., assets and liabilities); va.—བྱེད་; vi.—དུ་འགྱུར་ ¶ མི་ཚང་དེའི་མཁར་རྗེ་དབང་ཐང་དང་བུ་ལོན་གཉིས་ཁ་འགྲིག་སོ་འགྲིག་དུ་གྱུར་སོང་ That household's possessions and debts have become balanced.

ཁ་འགྲིལ་ (kā drii) 1. vi. to be in accord/ agreement ¶ དོན་ཚན་འདིའི་སྐོར་ལ་མི་དམངས་ཁ་འགྲིལ་བ་རེད་ The people were in accord regarding this matter. 2. hem lining.

ཁ་འགྲིལ་ཉིས་འགྲོ་མ་ (kəndrii ñiidroma) double hem lining on Tibetan brocade collars.

ཁ་འགྲིལ་པོ་ (kā driibu) in accord/ agreement ¶ དོན་ཚན་འདིའི་སྐོར་ལ་མི་དམངས་ཁ་འགྲིལ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The people are in accord regarding this matter.

ཁ་འགྲེམ་: p. **ཁ་བཀྲམས་**; f. **ཁ་དགྲམ་** (kā drem) 1. va. to separate/ divide up ¶ དམག་མི་རྣམས་ཁ་བཀྲམས་ནས་དགྲ་བོ་གཏོར་བ་རེད་ The soldiers separated (from one unit into smaller units) and destroyed the enemy. 2. va. to distribute/ communicate sth. ¶ གོང་རིམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་དེ་གཤམ་འོག་ཏུ་ཁ་འགྲེམས་སྟངས་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་པ་རེད Communicated the policy of the higher authorities to those below was not done well.

ཁ་རྒན་ (kāgɛn) old, elderly (for animals).

ཁ་རྒས་ (kā gɛ̀ɛ) vi. to become old (for animals) ¶ སེམས་ཅན་འདི་ཁ་རྒས་ནས་བསད་པ་རེད་ After this animal became old (he) killed it.

ཁ་རྒས་པོ་ (kā gɛ̀ɛbo) sm. ཁ་རྒན་.

ཁ་རྒོད་(པོ་) (kā gööbo) 1. talking big ¶ མི་འདི་འཛོན་ཐང་མེད་པར་ཁ་རྒོད་པོ་འདུག This man talks big but is not capable. 2. sm. ཁ་གྱོང་པོ་.

ཁ་རྒོད་གདིང་རྒོད་ (kāgö diŋgö) courageous/ brave (in words and thought) ¶ མི་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་དེར་ཁ་རྒོད་གདིང་རྒོད་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ The people opposed that government courageously in both words and thoughts.

ཁ་རྒྱ་ (kāgya) extent, area ¶ བོད་ལ་མི་འབོར་ཆེན་པོ་མེད་ན་ཡང་ས་ཁ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད་ Although the population of Tibet is small, it is huge (in area).

ཁ་རྒྱ་བོད་གསུམ་ (kāgya pöösum) the three: Hui, Han and Tibetans.

ཁ་རྒྱག (kā gyaà) 1. va. to close (a lid/ cover) ¶ སྒམ་དེ་ཁ་རྒྱག་དགོས་ The box needs to be closed. 2. va. to measure material/ fabrics in squares. 3. va. to put one's mouth on a cup or utensil ¶ ཁོས་ངའི་དཀར་ཡོལ་ལ་ཁ་བརྒྱབ་ཙང་ངས་ཇ་མ་བཏུངས་ He put his mouth on my cup so I didn't drink the tea (there is a notion of pollution implied).

ཁ་རྒྱགས་པ་ (kā gyagba) 1. talking big, exaggerating (in speech). 2. cheeky, sassy, impertinent ¶ མི་འདི་ཁ་རྒྱགས་པ་འདུག This man is impertinent.

ཁ་རྒྱགས་པོ་ (kā gyagpo) sm. ཁ་རྒྱགས་པ་.

ཁ་རྒྱགས་མིག་མ་རྒྱགས་ (kā gyaà mīg magyaà) eating even though one is full [Lit. the mouth is full but not the eyes].

ཁ་རྒྱན་ (kāgyɛn) gold or silver decoration put on the mouth/ lip of a wooden bowl; va.—རྒྱག; —གཏོང་.

ཁ་རྒྱབ་གོན་པ་ (kəgyəb kömba) clothing.

ཁ་རྒྱབ་གཉིས་མེད་ (kəgyəb ñiimeè) poor (without clothes or food).

ཁ་རྒྱལ་ (kāgyɛɛ) 1. va. to win a debate or argument. 2. pride.

ཁ་རྒྱུ་ཁྲོ་རྒྱུ་ (kəgyu trogyu) (+ neg.) 1. (regarding food) tasteless ¶ ཁ་ལག་ཁ་རྒྱུ་ཁྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་ Food that is tasteless. 2. meaningless, perfunctory (regarding speech) ¶ ཁོའི་སྐད་ཆ་ལ་ཁ་རྒྱུ་ཁྲོ་རྒྱུ་མི་འདུག. His talk is meaningless. 3. incapable, stupid (regarding people) ¶ མི་དེ་ཁ་རྒྱུ་ཁྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་གཅིག་རེད་ That person is not capable. 4. (regarding trade and business) profitless, without any return ¶ ངས་མ་རྩ་བཞག་ནས་དེ་ལ་ཁ་རྒྱུ་ཁྲོ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་ I obtained no profit on my capital.

ཁ་རྒྱུ་དབང་ཐང་ (kəgyu wāŋdaŋ) all one's possessions ¶ ཁོའི་ཁ་རྒྱུ་དབང་ཐང་ནི་ཉལ་ཆས་རྡུལ་པོ་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད་ As for all his possessions, there was only tattered bedding.

ཁ་རྒྱུ་གཤིན་པོ་ (kəgyu shīmbu) 1. gentle, gently ¶ ཁ་རྒྱུ་གཤིན་པོའི་ཐོག་ནས་མི་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་རེད་ You should talk in a gentle manner when speaking with people. 2. obedient ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ལ་ལས་ཀ་ག་རེ་བསྐུལ་ན་ཡང་ཁ་རྒྱུ་གཤིན་པོ་ཡོད་ Whatever work one gives to that child, he obeys (is obedient).

ཁ་རྒྱུག (kəgyuù) following what others say; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་མི་གཞན་གྱི་ཁ་རྒྱུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That person always follows what others say.

ཁ་རྒྱུག་རྩོམ་ (kəgyu dzōm) oral sayings.

ཁ་རྒྱུགས་ (kəgyuù) 1. oral examination; va.—ལེན་ to give an oral examination; va.—སྤྲོད་ to take an oral examination ¶ ང་དེ་རིང་ཁ་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ I will take an oral examination today. 2. sm. ཁ་རྒྱུག.

ཁ་རྒྱུགས་པོ་ (kā gyugbo) 1. flowing smoothly/ freely from an opening ¶ སྨྱུ་གུ་འདི་ཁ་རྒྱུགས་པོ་ཞི་དྲག་འདུག The pen writes well (a pen from which ink flows easily from the nib). 2. sth. selling well ¶ ཅ་ལག་འདི་ཁ་རྒྱུགས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This commodity sells well.

ཁ་རྒྱུད་ (kəgyüù) by word of mouth, via oral transmission ¶ ཁ་རྒྱུད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ A story transmitted by word of mouth.

ཁ་རྒྱུན་ (kəgyün) oral tradition, folk saying, common usage ¶ ཁ་རྒྱུན་ནས་བྱས་ན་ According to oral tradition ¶ བཤད་སྟངས་འདི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་དུ་ཆགས་འདུག This way of speaking has become common usage.

ཁ་རྒྱུན་གྱི་རྩོམ་རིག (kəgyüngi dzōmrig) oral literature; vi.—དུ་འགྱུར་; —དུ་ཆགས་ to become a part of oral tradition, to become generally known/ used ¶ སྐད་ཆ་འདི་ཁ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བ་རེད་ This speech (language) has become a part of oral tradition.

ཁ་སྒུར་ (kā gur) bending the head (in the sense of a riding animal refusing to obey the rider by bending down its head and pulling against the reins); va.—རྒྱག.

ཁ་སྒོ་ (kāgo) 1. talk, speech ¶ ཁ་སྒོ་ཡངས་པོ་ Fluent speech. 2. mouth ¶ ཁ་སྒོ་ཕྱེ་ནས་ཨེམ་ཆིས་སོ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་རེད་ (He) opened his mouth and the doctor examined his teeth. 3. face ¶ ཁ་སྒོ་མཛེས་པོ་ A beautiful face. ¶ ཁ་སྒོ་ལེགས་པོ་ A beautiful face.

ཁ་སྒོ་མོ་ (kā gomo) sm. ཁ་སྒོ་, 2.

ཁ་སྒོ་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་མ་ (kā gomo gyöògi shimə) be careful what you say because it is the source of disputes [Lit. the mouth is the source of disputes].

ཁ་སྒོར་ (kāgɔɔ) a round leather patch that is sewn around the hole of a pouch.

ཁ་སྒྱུར་ (kəgyur) 1. turning around, changing direction (e.g., for vehicles); va. ཁ་སྒྱུར; —བྱེད་; —གཏོང་ ¶ ཁོས་མོ་ཊ་ཁ་བསྒྱུར་བ་རེད་ He turned the car around. 2. va. to change a color (usu. by mixing a different color paint into it). 3. va. to change the topic (in speech).

ཁ་སྒྱུར་འཁོར་ལོ་ (kəgyur kɔ̄ɔlo) steering wheel.

ཁ་སྒྱུར་མཇུག་གཤོག (kəgyur jugshog) rudder.

ཁ་སྒྲིལ་ (kā drii) va. to unify, to agree (to do) ¶ ཁོ་ཚོ་ཁ་སྒྲིལ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ They united and did the work. 2. using a piece of material to make a hem on another piece of material; va.—གཏོང ¶ ཁོས་སྟོད་ཐུང་ལྷང་ཁྲུ་ཞིག་ལ་ཁ་སྒྲིལ་དམར་པོ་བཏང་འདུག

He made a hem with a piece of red material on the green shirt.

ཁ་སྒྲིལ་པོ་ (kā driibu) unified, dissentless ༈ཁོ་ཚོ་ཁ་སྒྲིལ་པོ་བྱས་ནས་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ They worked in unity.

ཁ་སྒྲོག (kādrɔɔ) 1. the string that ties the mouth of a bag/ pouch/ sack closed; va.—རྒྱག to tie a bag, pouch, sack shut; va.—བཤིག; —འགྲོལ་ to untie the string that closes a bag/ pouch/ sack shut. 2. sm. ཁ་རས་.

ཁ་སྒྲོབ་ (kādrob) bragging, boasting; va.—གཏོང་ to boast/ brag.

ཁ་སྒྲོབ་ཚ་པོ་ (kādrob tsāābo) braggart, boastful ༈མི་ཁ་སྒྲོབ་ཚ་པོ་འདི་དངོས་གནས་འཇོན་ཐང་གང་ཡང་མི་འདུག The boastful man actually has no ability.

ཁ་སྒྲོམ་ (kādrom) sm. ཁ་སྒྲོབ་.

ཁ་བརྒྱ་ (kāgya) talking a lot, gossiping ༈ཁ་བརྒྱ་བཤད་པ་ལས་དོན་གཅིག་སྒྲུབ་ན་དགའ་ It is better to get one thing accomplished than do a lot of talking [Lit. 100 mouths].

ཁ་བརྒྱ་གཅིག་མཐུན་ (kāgya jigtün) speaking with one voice, unanimous agreement [Lit. 100 mouths in agreement].

ཁ་བརྒྱ་ལྕེ་སྟོང་ (kāgya jēdoŋ) conveys sth. that cannot be finished or completely enumerated [Lit. 100 mouths and 1,000 tongues]; vi.—སྤྲུལ་ to magically get one hundred mouths and one thousand tongues ༈ཁོ་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་ཁ་བརྒྱ་ལྕེ་སྟོང་དུ་སྤྲུལ་ན་ཡང་བཤད་ཚར་གྱི་མ་རེད་ Even if one magically gets one hundred mouths and one thousand tongues, one can not finish talking about their mistakes.

ཁ་བརྒྱ་ཚིག་གཅིག (kāgya tsigjig) sm. ཁ་བརྒྱ་གཅིག་མཐུན་.

ཁ་བརྒྱབ་ (kā gyəb) p. of ཁ་རྒྱག.

ཁ་བརྒྱུད་ (kā gyüü) 1. va. to say/ tell sth. on behalf of another (person or office) ༈ངས་མི་གཞན་ཞིག་གི་ཁ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་ཁྲིད་ལ་རེ་འདུན་བཏེན་པ་ཡིན་ I made a request to the boss through sb. else. 2. a custom that is no longer done but has become part of oral folklore.

ཁ་བསྒོ་ (kāgo) giving advice, giving a verbal order; va.—བྱེད་.

ཁ་བསྒོ་སྐྱེས་འདྲེས་ (kāgo gyēndrεε) sm. ཁ་བསྒོ་.

ཁ་བསྒོས་ (kā göö) va. to give advice, to give a verbal order.

ཁ་ངན་ (kāŋεεn) nasty/ mean/ hurtful/ insulting language or speech; va.—གཏོང་; —བརྗོད་.

ཁ་ངན་ཁོག་ངན་ (kāŋεn dāmŋεn) evil/ bad in speech and mind.

ཁ་ངན་གཏམ་ངན་ (kāŋεn dāmŋεn) evil in speech, bad or nasty speech/ talk.

ཁ་ངན་གཏམ་བཙོག (kāŋεn dāmdzɔɔ) insulting and dirty speech/ words/ language; va.—གཏོང་; —བརྗོད་ to use insulting/ mean/ crude/ hurtful words or language.

ཁ་ངན་པོ་ (kā ŋεmbo) sb. who uses insulting/ bad/ nasty/ mean/ hurtful/ disparaging language; va.—གཏོང་; —བརྗོད་ to use insulting/ mean/ crude/ hurtful words or language ༈སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ངན་པོ་འདུག Although (he) is well educated (he) uses crude/ insulting language.

ཁ་ངན་དམའ་འཕེབས་ (kāŋεn māmbeb) speech or talk that disparages/ demeans/ insults.

ཁ་ངན་ཚིག་ངན་ (kāŋεn tsīgŋεn) bad/ abusive/ nasty/ disparaging speech or talk.

ཁ་ངལ་ (kāŋεl) vi. to be tired from talking ༈ཁ་ལ་མི་ཉན་མཁན་ལ་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་ན་ཁ་ངལ་རོགས་རེད་ If you give advice to sb. who doesn't listen you will just get tired from talking [i.e. waste your time].

ཁ་ངལ་ལྕེ་ལྐུག (kāŋεε jēgug) talking a lot with no result, shouting oneself hoarse [Lit. mouth tired, tongue stupid].

ཁ་ངུ་ (kāŋu) crying ༈ཁ་ངུ་དང་མ་བྲལ་བ་ Crying all the time.

ཁ་ངོ་ (kāŋo) face ༈ཁ་ངོ་ཁྲུས་ Wash (your) face! ༈ཁ་ངོ་དྭངས་མ་ A beautiful (face).

ཁ་ངོ་ལྟ་ (kāŋo dā) va. to help sb. for the sake of a friend ༈ཁོ་ལ་རོགས་བྱས་པ་ནི་གྲོགས་པོའི་ཁ་ངོ་བལྟས་པ་ཡིན་ I helped him because of my friendship (with someone else).

ཁ་ངོ་རློག (kā ŋodɔɔ) va. to renege/ go back on one's promise.

ཁ་ངོམ་ (kā ŋom) sm. ཁ་ངོམས་.

ཁ་ངོམས་ (kā ŋom) vi. to have one's thirst quenched ༈ཆུ་བཏུངས་ནས་ཁ་ངོམས་བྱུང་ (My) thirst was quenched after I drank the water.

ཁ་ངོམས་གྲོད་འགྲངས་ (kāŋom tröndraŋ) sm. ཁ་ངོམས་གྲོད་རྒྱགས་.

ཁ་ངོམས་གྲོད་རྒྱགས་ (kāŋom tröögyaà) satiated, satisfied [Lit. thirst quenched, stomach full].

ཁ་ངོར་ལྟ་ (kāŋɔr dā) sm. ཁ་ངོ་ལྟ་.

ཁ་དངོམ་ (kāŋom) sm. ཁ་སྒྲོབ་.

ཁ་མངག (kāŋaà) ordering/ reserving/ sth. verbally, asking sb. to do sth.; va.—བྱེད་ ༈ཁོས་རྒྱ་གར་ནས་སྨན་སྣ་ཁ་མངག་བྱས་པ་རེད་ He ordered spices from India [i.e. asked sb. to bring or have a store send the spices].

ཁ་མངར་ (kāŋaa) sm. ཁ་མངར་མོ་.

ཁ་མངར་མོ་ (kā ŋāāmo) 1. sweet. 2. saying things a person wants to hear but having no intention of really doing them [usu. by a superior with regard to a request], saying sth. that will please sb. even though it isn't true or one isn't planning to do it; va.—གཏོང་ ༈མི་དེས་རྟག་པར་ཁ་མངར་མོ་གཏོང་པ་ལས་དོན་དག་ངོ་མ་གནད་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་མ་རེད་ That person always says what people want to hear but never does (gives) what is needed.

ཁ་མངལ་ (kāŋεl) a sickness or symptom wherein the patient loses the sense of taste.

ཁ་སྔ་བ་ (kā ŋāwa) speaking up or asking for sth. before sb. else; va.—བྱེད་ ༈ཁོ་ཁ་སྔ་བ་ཡིན་ཙང་ཁང་པ་དེ་ཁོ་ལ་ཐོབ་པ་རེད་ He got the house because he spoke up for it first.

ཁ་སྔོག (kā ŋɔɔ) 1. va. to look or rummage through sth. (conveys searching for sth.) ༈ཉེན་རྟོག་པས་སྒམ་འདི་ཁ་བསྔོགས་པ་རེད་ The police rummaged through the box. 2. sm. སྐད་ཆ་སྔོག.

ཁ་སྔོག་མཐིལ་འཚོལ་ (kāŋɔɔ tiltsöö) getting to the bottom of sth. by asking questions/ interrogating; va.—བྱེད་ ༈མི་གསོད་ཀྱི་དོན་དེའི་སྐོར་མི་མང་པོའི་ཁ་སྔོག་མཐིལ་འཚོལ་བྱས་པ་རེད་ (They) got to the bottom of the murder case by questioning many people.

ཁ་སྔོན་ (kā ŋön) some time ago ༈ཁ་སྔོན་འབྱོར་པའི་ཡི་གེ་ A letter that was received some time ago.

ཁ་བསྔལ་ (kā ŋεε) vi. to get tired from talking ༈སྐད་ཆ་བཤད་དྲགས་པས་ཁ་བསྔལ་བྱུང་བ་རེད་ (He) was tired from talking too much.

ཁ་བསྔོགས་ (kā ŋɔɔ) p. of ཁ་སྔོག.

ཁ་ཅལ་ཅལ་ (kā jεεjεε) indistinct/ unclear speech or enunciation ༈ཁོ་ཁ་ཅལ་ཅལ་རེད་ He is someone whose speech is indistinct.

ཁ་ཅིག (kā jig) some, a few ༈དགེ་རྒན་ཁ་ཅིག་ཡག་པོ་འདུག Some of the teachers are good.

ཁ་ཅེ་མིའོ་ (kāje mio) ch. BCG vaccine.

ཁ་ཅོལ་ (kājöö) 1. idle or small talk. 2. meaningless/ nonsensical talk ༈ཁ་ཅོལ་མང་པོ་བཤད་པ་རེད་ (He) spoke a lot of nonsense.

ཁ་གཅང་པོ་ (kā jaŋbo) eloquent, skillful (in speaking) ༈ཁོང་ཁ་གཅང་པོ་ཡོད་ཙང་ཚང་མས་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་ཉན་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Everyone wants to listen to him talk because he is eloquent.

ཁ་གཅིག (kā jig) 1. speaking with the same voice, speaking in agreement, saying unanimously. 2. saying one thing.

ཁ་གཅིག་ཁོག་གཉིས་ (kājig kōgñii) insincere/ deceptive talk [Lit. one mouth, two insides].

ཁ་གཅིག་སྒྲགས་ (kājig drag) speaking unanimously/ in agreement, everyone saying the same thing ༈དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཞེས་ཚང་མས་ཁ་གཅིག

གྲགས་བྱས་པ་རེད་ Everyone is unanimous about the need to improve the economy.

ཁ་གཅིག་ལྕེ་གཉིས་ (kājig jēñii) speaking with two tongues, saying different/ contradictory things to different people at different times; va.—བྱེད་ ¶ཁ་གཅིག་ལྕེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མ་ཤོད་ Don't say things to contradict yourself. [Lit. one mouth, two tongues].

ཁ་གཅིག་མཐུན་ (kā jīgdün) sm. ཁ་གཅིག་གྲགས་.

ཁ་གཅུ་ (kā jū) 1. va. to turn/ twist around, to change direction, to veer ¶ཁོས་ཕྲུ་གུ་མཐོང་པ་དང་མོ་ཊ་ཁ་གཅུས་པ་རེད་ He turned the car as soon as he saw the child. 2. va. to win/ take away sb.'s sweetheart ¶ཁོས་ངའི་གྲོགས་མོ་ཁ་གཅུས་སོང་ He took away my girlfriend.

ཁ་གཅུས་ (kā jüü) p. of ཁ་གཅུ་.

ཁ་གཅུས་སྣ་གཅུས་ (kājüü nājüü) shaking one's head left and right in disagreement, expressing "no" by shaking one's head; va.—བྱེད་.

ཁ་གཅོད་ (kāpjöö) cover, cap, lid; va.—རྒྱག་ to cover, to put on a cap ¶མོས་ཤེལ་དམ་ལ་ཁ་གཅོད་རྒྱག་གི་རེད་ She will put a cap on the bottle.

ཁ་གཅོད་མཉེན་ཤིང་ (kāpjöö ñēnshiŋ) a cork lid/ stopper (for a bottle).

ཁ་བཅགས་བཅགས་ (kā jāgjaà) chewing, munching; va.—བྱེད་ ¶ཁ་ལག་ཟ་དུས་ཁ་བཅགས་བཅགས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ (One) needs to chew food well when eating.

ཁ་བཅུད་ (kājüü) plaster (in medical treatment).

ཁ་བཅུས་ (kā jüü) 1. p. of ཁ་འཆུ་. 2. sm. ཁ་གཅུས་.

ཁ་བཅོལ་ (kājöö) leaving a verbal message (verbal); va.—བྱེད་.

ཁ་བཅོལ་ངག་བཅོལ་ (kājöö ŋagjöö) leaving a verbal message; va.—བྱེད་. 2. asking sb. verbally to do sth.; va.—བྱེད་.

ཁ་ལྕགས་ (kājaà) bit (in mouth of horse).

ཁ་ལྕེ་དོ་ (kā jēdo) unclear/ indistinct speech ¶ཁ་ལྕེ་དོའི་སྐད་ཆ་ Talk that is unclear.

ཁ་ལྕེ་རྟུལ་པོ་ (kāje dūübo) awkward, clumsy when speaking.

ཁ་ལྕེ་བདེ་པོ་ (kāje de̱bo) sm. ཁ་བདེ་པོ་.

ཁ་ཆ་ (kāja) verbal message; va.—གཏོང་; va.—སྐུར་ to give/ send a verbal message ¶ནང་མི་བདེ་པོ་ཡིན་པའི་ཁ་ཆ་བསྐུར་བཞག I received a message that my family members were well.

ཁ་ཆག (kājaà) broken/ chipped edge ¶དཀར་ཡོལ་ཁ་ཆག་ནང་ལ་ཇ་མ་འཐུངས་ Don't drink tea from a chipped cup.

ཁ་ཆག་སྣ་རལ་ (kājaà nārɛɛ) harm, injury, misfortune ¶མི་ཚང་པ་གི་ར་ཁ་ཆག་སྣ་རལ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ That family has had much misfortune. [Lit. broken mouth, torn nose].

ཁ་ཆད་ (kājɛɛ) 1. an oral agreement/ promise/ contract; va.—བྱེད་; —འཇོག; —བསྒོ་ to make or agree to an oral agreement/ promise/ contract ¶ཁང་གླ་སྒོར་མོ་བརྒྱ་སྤྲོད་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་རེད་ (He) agreed to pay 100 dollars rent. va.—ལ་བརྩི་; —ལ་བརྩི་འཇོག་བྱེད་; —ལ་གནས་ to keep one's word/ promise, to abide by one's agreement ¶མི་འདི་ཁ་ཆད་ལ་གནས་མཁན་ཞིག་རེད་ This is a man who keeps his word. va.—དོར་ to break an agreement/ promise ¶མི་དེས་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་དོར་ནས་ལུང་པ་གཞན་དག་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ That person broke his agreement to do the work and went to another region. vi.—ལ་མ་གནས་; —ཤོར་ to have an agreement/ promise be broken ¶ཁ་ཆད་ཤོར་ཙང་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཐུག་པ་རེད་ Since the agreement was broken, (we) had to go to court. 2. an appointment, engagement, date; va.—བྱེད་; —འཇོག་; —བསྒོ་ to make an appointment/ engagement/ date ¶ཐུག་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་རེད་ (They) made an appointment to meet.

ཁ་ཆད་འགྱུར་མེད་ (kājɛɛ gyu̱rmeè) a promise that will not be changed.

ཁ་ཆད་རྒྱབ་སྐྱུར་ (kājɛɛ gyə̱bgyur) going back/ reneging on a agreement or promise; va.—བྱེད་.

ཁ་ཆད་བསྒོ་ (kājɛɛ go̱) see ཁ་ཆད་.

ཁ་ཆད་གཅིག་སྒྲོག (kājɛɛ jīgdɔɔ) an unwavering or unanimous agreement/ decision.

ཁ་ཆད་དོར་ (kājɛɛ dɔ̱ɔ) see ཁ་ཆད་.

ཁ་ཆད་བུ་ལོན་ (kājɛɛ pu̱lön) sth. that has been promised must be kept/ fulfilled (usu. debts) [Lit. promise, debt].

ཁ་ཆད་མེད་པ་ (kājɛɛ me̱eba) unconditional ¶ཁ་ཆད་མེད་པའི་མགོ་བདགས་ཞུས་པ་རེད (They) surrendered unconditionally.

ཁ་ཆད་ལ་གནས་ (kājɛɛla nɛɛ) see ཁ་ཆད་.

ཁ་ཆད་ལ་བརྩི་འཇོག (kājɛɛla dzīnjoò) see ཁ་ཆད་.

ཁ་ཆད་ལག་བསྟར་ (kājɛɛ la̱gdar) putting an agreement into practice; va.—བྱེད་ ¶སྲིད་ཇུས་དེ་ཁ་ཆད་ལག་བསྟར་བྱས་མ་སོང་ That policy was not put into practice.

ཁ་ཆད་ཤོར་ (kājɛɛ shɔɔ) see ཁ་ཆད་.

ཁ་ཆར་ (kājar) snow and rain.

ཁ་ཆར་བུ་ཡུག (kājar pu̱yuù) blizzard, storm with snow and rain mixed.

ཁ་ཆིངས་ (kəciŋ) sm. ཁ་སྒྲོག.

ཁ་ཆུ་ (kəju) spit, spittle; vi.—འཛར་; — གཏོང་; —སྤྲོད་; —ཤོར་; —ཟུང་ to drool/ dribble ¶ཕྲུ་གུ་ཁ་ཆུ་འཛར་མཁན་འདིའི་ཁ་འཕྱིས་པ་རེད་ (She) wiped the mouth of the child that was drooling. vi.—འཁོར་ to have one's mouth water, to salivate ¶ཁོས་ཁ་ལག་བཟས་པ་མཐོང་ནས་ཁ་ལ་ཁ་ཆུ་འཁོར་བྱུང་ When I saw him eat, my mouth watered.

ཁ་ཆུ་འཛར་འཛར་ (kəju dza̱rdzar) drooling spit/ spittle.

ཁ་ཆུང་ (kācuŋ) sm. ཁ་ཆུང་ཆུང་.

ཁ་ཆུང་ཆུང་ (kā cūnjun) 1. small mouth. 2. young (for animals). 3. small caliber (for guns). 4. a vessel/ vase/ jar with a small opening or mouth.

ཁ་ཆེ་ (kāce) 1. Muslim, Islam ¶ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ Islamic religion. ¶ཁ་ཆེའི་དམག་མི་ Muslim troops. 2. a Kashmiri.

ཁ་ཆེ་གུར་ཀུམ་ (kāce gu̱rgum) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་.

ཁ་ཆེ་གུར་གུམ་ (kāce gu̱rgum) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་.

ཁ་ཆེ་གླིང་ཁ་ (kāce lĩŋgə) name of a park in Lhasa [Lit. Muslim park].

ཁ་ཆེ་དབང་ཐང་ (kāce wāŋdaŋ) sm. ཁ་རྒྱ་དབང་ཐང་.

ཁ་ཆེ་ཡང་སྣ་ཁང་འོག་རེད་ (kāceyaŋ nāguŋwɔɔ re̱è) being under sb's control [Lit. even though the mouth is big, it is under the nose].

ཁ་ཆེ་རུང་སྣའི་འོག་རེད་ (kāceruŋ nɛɛ wɔɔ re̱è) sm. ཁ་ཆེ་ཡང་སྣ་ཁང་འོག་རེད་.

ཁ་ཆེ་ཤ་ཀ་མ་ (kāce shāgama) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་.

ཁ་ཆེ་ཤ་ཁ་མ་ (kāce shāgama) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་.

ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་ (kāce shāgam) saffron.

ཁ་ཆེ་ཤ་ཁ་མ་ (kāce shāgama) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་.

ཁ་ཆེམས་ (kācem) last testament, will; va.—འཇོག to leave/ make a will or last testament ¶ཕ་མའི་ཁ་ཆེམས་བཞིན་དུ་བུ་ཕྲུག་ཚོས་རྒྱུ་ནོར་ཚང་མ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The children divided all the wealth according to the will left by their parents.

ཁ་ཆེམས་རླུང་བསྐུར་ (kācem lūŋgur) disregarding/ ignoring sb.'s will or last testament [Lit. sending a will into the air].

ཁ་ཆེའི་གོས་ཆེན་ (kāje gö̱jɛn) Kashmiri satin/ brocade.

ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ (kāje cũluù) Islam, the Muslim religion.

ཁ་ཆེའི་བསྟན་སྲུང་དམག (kāje dɛ̄nsuŋ māà) Islamic Jihad.

ཁ་ཆེའི་བསྟན་སྲུང་དམག་དཔུང་ (kāje dɛ̄nsuŋ māgbuŋ) Islamic fighters defending the faith, Islamic Jihad forces, mujahedeen.

ཁ་ཆེའི་བསྟན་སྲུང་ཡུལ་དམག་སྒྲིག་འཛུགས་ (kāje dɛ̄nsuŋ yü̱ümaà drigdzuù) Islamic Jihad (Palestine).

ཁ་ཆེའི་མཐུན་ཚོགས་ (kāje tũndzoò) Islamic League.

ཁ་ཆེའི་ལ་ཐོད་ (kājee lɛ̱ɛdöö) type of turban worn by Muslims.

ཁ་ཚོད་ (kāpjöö) sm. ཁ་གཅོད་.

ཁ་ཆོས་ (kājöö) hypocrite with regard to religion, sb. who talks as if he is religious but really isn't; va.—བྱེད་ ༑ བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མ་ལྡན་ན་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཁ་ཆོས་རང་རེད་ If one does not have love and compassion, then it is religiously hypocritical to say (you) have faith in the dharma. [Lit. mouth religion].

ཁ་མཆུ་ (kāmju) dispute, altercation, law case, lawsuit; va.—རྒྱག; —འཛུགས་ to dispute, to sue, to file or bring a lawsuit ༑ ཁོའི་རླངས་འཁོར་གྱིས་མོ་བརྫིས་ཚང་མོས་ཁོ་ལ་ཁ་མཆུ་བཙུགས་པ་རེད་ Because his car ran over her, she brought a lawsuit against him. va.—སློང་ to cause a lawsuit/ legal case to be brought against sb. ༑ ཁོ་དགེ་རྒན་ལ་དགའ་པོ་མེད་ཙང་དགེ་རྒན་དང་སློབ་ཕྲུག་དབར་ཁ་མཆུ་སློང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Because he doesn't like the teacher, he caused a lawsuit to be filed between the students and the teacher.

ཁ་མཆུ་དུག་རོ་ (kāmju tugro) having a bitter dispute/ quarrel remain after an attempt to settle it; vi.—ལུས་ ༑ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཁ་མཆུ་དུག་རོ་ལུས་ཡོད་པ་རེད་ After the court issued a decision, the bitter dispute remained (alive).

ཁ་མཆུ་ནང་འཇགས་ (kāmju nanjaà) resolving a problem internally; va.—བྱེད་.

ཁ་མཆུ་བོགས་མར་ལེན་ (kāmju boomaa lēn) 1. va. to take on sb.'s lawsuit/ law case and provide them help (sth. like a lawyer in tt.) ༑ ཁོས་ཁ་མཆུ་བོགས་མར་བླངས་ཏེ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He makes his living by taking on the cases of others. [Lit. leasing a law case]. 2. (— + མཁན་) sb. who pries/ interferes in another's conflict.

ཁ་མཆུ་འཛུགས་ (kāmju dzuù) see ཁ་མཆུ་.

ཁ་མཆུ་སློང་ (kāmju lōn) see ཁ་མཆུ་.

ཁ་འཆམ་ (kānjam) an agreement; va. ཁ་འཆམ་; va.—བྱེད་ to agree to sth. ༑ ཁ་འཆམ་དེ་ནི་ན་ནིང་བྱུང་བ་རེད་ That agreement was obtained last year. ༑ ཆིངས་ཡིག་འཛུགས་རྒྱུར་ཁ་འཆམས་པ་རེད་ (They) agreed to sign a treaty.

ཁ་འཆམ་གྲོས་འཁྲིག (kājam troodrig) agreeing to sth. discussed or talked about; va.—བྱེད་.

ཁ་འཆམ་པོ་ (kā cāmbo) agreeable, agreement ༑ ལས་ཀ་དེའི་སྐོར་ཁོ་ཚོ་ཁ་འཆམ་པོ་བྱུང་བཞག They were in agreement about that work.

ཁ་འཆམ་ཟུང་སྒྲིལ་ (kājam sundrel) jointly agreeing, agreeing to do sth. together ༑ མི་ཚང་གཉིས་པོ་དེས་ཁ་འཆམ་ཟུང་སྒྲིལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཟ་ཁང་དེ་གཉེར་བ་རེད་ The two families agreed to manage the restaurant together.

ཁ་འཆམ་ཡིད་མཐུན་ (kājam yiidün) agreeing in speech/ thought/ thinking; va.—བྱེད་ ༑ བཟོ་པ་ཚོར་ཁང་པ་གསར་པ་རྒྱག་རྒྱུའི་སྐོར་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ཁ་འཆམ་ཡིད་མཐུན་བྱུང་བ་རེད་ The leaders were in agreement regarding building new houses for the workers.

ཁ་འཆམས་ (kā cām) p. of ཁ་འཆམ་.

ཁ་འཆམས་ཕྱོགས་གཅིག (kājam trūgjig) agreeing unanimously ༑ འཐུས་མི་ཚོ་ཆིངས་ཡིག་འཛུགས་རྒྱུར་ཁ་འཆམས་ཕྱོགས་གཅིག་བྱུང་བ་རེད་ The delegates unanimously agreed to sign the treaty.

ཁ་འཆལ་ (kājɛɛ) babble, meaningless talk; va.—ཤོད་ to babble, to chatter ༑ རྒན་མོ་འདིས་རྟག་ཏུ་ཁ་འཆལ་ཤོད་ཀྱི་འདུག This old woman always chatters meaninglessly.

ཁ་འཆིང་ (kājin) tying/ sealing sth.; va.—རྒྱག to tie/ seal up.

ཁ་འཆུ་ (kā cū) vi. to turn ༑ མོ་ཊ་འདི་གཡས་ལ་ཁ་གཏུས་ཀྱང་གཡོན་ལ་ཁ་འཆུ་གི་འདུག Even though (he) turned the car to the right, it is turning to the left.

ཁ་འཆུས་ (kā cüü) p. of ཁ་འཆུ་.

ཁ་འཆོལ་ (kā cöl) sm. ཁ་ཅལ་ཅོལ་.

ཁ་འཇམ་ (kānjam) sm. ཁ་འཇམ་པོ་.

ཁ་འཇམ་ཁོག་རྩུབ་ (kānjam kōgdzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་(ག)ནག.

ཁ་འཇམ་ཁོག་རུལ་ (kānjam kōgdzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་(ག)ནག.

ཁ་འཇམ་ཁོང་རྩུབ་ (kānjam kōgdzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་(ག)ནག.

ཁ་འཇམ་གདིང་(ག)ནག (kānjam diŋnaà) saying nice things (speaking gently/ nicely) on the outside but being mean/ nasty/ cruel inside ༑ མི་འདིའི་གཤིས་ཀ་ཁ་འཇམ་གདིང་ནག་རེད་འདུག The character of this man is that he speaks nicely but is cruel inside.

ཁ་འཇམ་གདིང་རྩུབ་ (kānjam diŋdzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་(ག)ནག.

ཁ་འཇམ་པོ་ (kā jambo) gentle in speech, soft-spoken ༑ ཁ་འཇམ་པོ་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He spoke in a gentle manner.

ཁ་འཇམ་སྤེལ་ལད་ (kājam pēlɛɛ̀) sycophantic talk/ speech, flattery.

ཁ་འཇམ་ཚིག་སྙན་ (kājam tsignɛn) 1. speaking gently and using pleasing words; va.—ཤོད་. 2. sweet-talking.

ཁ་འཇམ་ཞེ་གནག (kājam shenag) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་ནག.

ཁ་འཇམ་ཞེ་རྩུབ་ (kājam shedzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་ནག.

ཁ་འཇལ་ (kā jɛɛ) va. to measure ༑ རས་དེ་ཚོ་ཁ་འཇལ་རྒྱུ་ཡིན་ (I) still have to measure that cloth.

ཁ་འཛུག (kā juù) va. to interfere/ interrupt/ intervene verbally ༑ གཞན་གྱིས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཁ་འཛུག་བྱེད་མི་ཉན་ When sb. is speaking you should not interrupt.

ཁ་རྗེ་ (kāje) merit in the religious sense.

ཁ་རྗེ་དབང་ཐང་ (kāje wāntan) everything one owns, all one's possessions/ property ༑ རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཁ་ཤས་ཁ་རྗེ་དབང་ཐང་ཚང་མ་ཤོར་ནས་བོད་ནས་བྲོས་ཡོང་པ་རེད་ Some of the Tibetans in India fled from Tibet after losing everything they owned.

ཁ་རྗེའི་ཁྱུ་མཆོག (kājee kyūjoò) a person who has accumulated a lot of religious merit.

ཁ་རྗེས་སུ་འབྲང་ (kā jeèsu dran) va. to follow what sb. says ༑ མི་དེས་རང་གིས་བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་གཞན་གྱི་ཁ་རྗེས་སུ་འབྲང་གི་ཡོད་པ་རེད་ That person doesn't think for himself (but rather) follows what others says.

ཁ་ལྡིད་པོ་ (kā jiibu) not talkative, taciturn ༑ ཨ་རི་རུ་སླེབས་རྗེས་ཁ་ལྡིད་པོ་བྱས་ན་དབྱིན་སྐད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ If you come to America and aren't talkative, you won't learn to speak English.

ཁ་ལྗོངས་ (kājon) Tibet.

ཁ་ཉན་ (kāñɛn) sm. ཁ་ཉན་པོ་.

ཁ་ཉན་པོ་ (kā ñɛmbo) obedient, sb. who listens to others ༑ ཕྲུ་གུ་ཁ་ཉན་པོ་འདི་ལ་དགེ་རྒན་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The obedient (boy) is liked by all the teachers.

ཁ་ཉན་ཚིག་བརྗི་ (kā ñɛmbo) sm. ཁ་ཉན་པོ་.

ཁ་ཉམས་ཞིབ་དཔྱད་ (kā ñɛmbo) 1. thorough internal investigation ༑ ཐག་གཅོད་མ་བྱས་གོང་ཁ་ཉམས་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དགོས་ Before deciding, you have to do a thorough internal investigation. 2. sm. ཁ་ནང་ཞིབ་རྒྱས་.

ཁ་ཉི་མས་དྲོས་པའི་སྐད་ཆ་ (kā ñimɛ troobɛ gɛɛ̀ja) useless/ meaningless/ idle talk [Lit. talk when people get their mouth warm in the sunshine].

ཁ་ཉིན་ (kānin) sm. ཁ་ཉིན་ཀ་.

ཁ་ཉིན་ཀ་ (kɛ̄ ñiŋgə) the day before yesterday.

ཁ་ཉིན་མོ་ (kɛ̄ ñinmo) sm. ཁ་ཉིན་ཀ་.

ཁ་ཉུང་ (kāñun) sm. ཁ་ཉུང་ཉུང་.

ཁ་ཉུང་ཉུང་ (kā ñuñun) 1. a person who does not say much, laconic, quiet [this is considered a good trait] ༑ ཁོ་ཁ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཙང་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Everyone likes him because he does not talk much. 2. a person who does not talk behind other's backs ༑ ལས་ཁུངས་ནང་ཁ་ཉུང་ཉུང་བྱས་ཙང་ཚང་མ་མཐུན་སྒྲིལ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Since (they) do not talk behind each other's back in the office, everyone gets along well.

ཁ་ཉུང་ལག་གཙང་ (kāñuŋ lagdzaŋ) a person who does not say much and is honest (doesn't steal) ༑ མི་འདི་ཁ་ཉུང་ལག་གཙང་ཡིན་ཙང་ལས་ཀ་རག་པ་རེད་ This man got the job because he is quiet and doesn't steal [Lit. taciturn, clean hands].

ཁ་ཉུལ་ (kāñul) collecting/ extracting information by asking questions, collecting intelligence; va.—བྱེད་ ༑ དགྲ་བོས་དམག་སའི་གནས་ཚུལ་ཁ་ཉུལ་བྱས་པ་རེད་ The enemy collected information about the situation at the battlefield.

ཁ་ཉེན་ (kāñen) verbal mistake.

ཁ་ཉེར་ (kāñer) making a facial expression showing disapproval; va. ཁ་ཉེར་; —བྱེད་ ༑ ངས་ཁོ་ལ་རེ་བ་བཏོན་པར་ཁོ་པས་ཁ་ཉེར་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག I made a request (to him) and he made a facial expression of disapproval and isn't approving it.

ཁ་ཉེར་ཉེར་ (kāñerñer) sm. ཁ་ཉེར་.

ཁ་ཉེར་སྣ་ཉེར་བྱེད་ (kāñer nāñer) sm. ཁ་ཉེར་.

ཁ་ཉོག (kāñog) sm. ཁ་ནོག.

ཁ་གཉིས་ (kāñii) two-faced, double-dealing ༑ མི་ཁ་གཉིས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་པོ་འདུག It is hard to believe the words of a two-faced person.

ཁ་གཉེར་སྣ་གཉེར་ (kāñer nañer) sm. ཁ་ཉེར་.

ཁ་མཉན་ (kāñɛn) sm. ཁ་ཉན་.

ཁ་མཉམ་(པ་) (kā ñām) 1. equal, even. 2. reaching to the brim ༑ ཇ་དཀར་ཡོལ་གྱི་ཁ་མཉམ་པ་ཞིག་བླུགས་པ་རེད་ (He) poured tea up to the brim of the cup.

ཁ་མཉམ་གྲགས་ (kā ñāmdraà) with one voice/ opinion, being of the same viewpoint ༑ གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ཁོ་ཚོ་ཁ་མཉམ་གྲགས་རེད་བཞག They have the same viewpoint on that issue.

ཁ་རྙིང་ (kāñiŋ) old, used, worn out (pertaining to things) ༑ གྲུམ་ཁ་རྙིང་ཞིག་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought an old rug.

ཁ་རྙིང་པ་ (kā ñiŋbə) sm. ཁ་རྙིང་.

ཁ་རྙོག (kāñog) va. to get into a habit, to get hooked on sth. ༑ ཟ་ཁང་དེའི་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་བྱུང་ཙང་ང་རང་ཁ་རྙོག་ནས་ཟ་ཁང་དེར་ཡང་སེ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ Because I ate at that restaurant and found the food delicious, I got hooked on it and had to go there often. ༑ ཕྲུ་གུར་ལས་ཀ་མེད་པར་དངུལ་བྱུང་ན་ཁ་རྙོག་གི་རེད་ If children are given money without working, they will get into the habit (of expecting this).

ཁ་སྙན་ཁོང་རྫུབ་ (kānɛn kōŋdzub) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་གནག.

ཁ་སྙན་པོ་ (kā ñēmbo) sm. ཁ་མཁས་འདུ་ཆགས་.

ཁ་སྙན་ཚིག་སྙན་ (kānɛn tsīgñɛn) sm. ཁ་མཁས་འདུ་ཆགས་.

ཁ་སྙིགས་ (kāñig) leftovers (food/ hay) that is fed to animals.

ཁ་སྙོམས་ (kā ñōm) making two or more things the same amount or size, equalizing; va. ཁ་སྙོམས་; —བྱེད་; va.—བཟོ་ ༑ དཀར་ཡོལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཇ་ཁ་སྙོམས་བླུགས་པ་རེད་ (They) poured tea into three cups up to the same level.

ཁ་བརྙས་བགོ་ (kāñog) sm. བརྙས་བགོ་.

ཁ་བརྙོགས་ (kāñog) sm. ཁ་རྙོག.

ཁ་བསྙད་ (kāñɛɛ) blaming/ accusing; va.—འཛུགས་ to blame/ accuse.

ཁ་ཏ་ (kāda) 1. advice, counsel; va.—བྱེད་ ༑ མོ་ལ་ཁ་ཏ་ག་ཚོད་བྱས་ནས་ཡང་མ་བྱུང་ཉན་ However much advice (he) gave, she didn't listen (to it). 2. arc. va. to hold/ consider precious.

ཁ་ཏ་བསྐུལ་ལྕག (kāda gūūjaà) advising in a way that encourages/ motivates; va.—བྱེད་ ༑ སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་འགྲོ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་སྐོར་དགེ་རྒན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་ཁ་ཏ་བསྐུལ་ལྕག་བྱས་པ་རེད་ The teacher advised the students in an encouraging way, telling them that he hopes they will (be able) to go to college.

ཁ་ཏ་སློབ་སྟོན་ (kāda lōbdön) advising.

ཁ་ཏ་བསླབ་བྱ་ (kāda lāpja) sm. ཁ་ཏ་.

ཁ་ཏས་ལྐོག་ཁྲིད (kādɛɛ lūguù) persuading through advice; va.—བྱེད་ ༑ ངའི་བུ་འཁྱམས་པོ་དེ་ཁ་ཏས་ལྐོག་ཁྲིད་བྱས་ནས་ནང་ལ་ལོག་བྱུང་ Through advice (I) persuaded my wandering son to return home.

ཁ་ཏིག (kādii) bitter taste; vi.—ཁ་; —རྒྱག to taste bitter ༑ སྨན་འདི་ཁ་ཏིག་ཞི་དྲག་ཁ་གི་འདུག This medicine tastes very bitter.

ཁ་ཏོག (kādɔɔ) snack (usu. pastries, cookies, delicacies) ༑ ཨ་མས་ཕྲུ་གུར་ཁ་ཏོག་ཉོ་ཡས་གི་དངུལ་སྤྲེར་པ་རེད་ The mother gave the children money to buy snacks.

ཁ་ཏོག་མཉེན་སོབ་ (kādɔɔ ñēnsob) a type of cookie that is soft/ spongy.

ཁ་ཏོག་ཙག་ཙིག (kādɔɔ dzāgdzig) sm. ཁ་ཟྭིག.

ཁ་ཏོན་ (kādön) saying/ reciting/ intoning prayers; va.—བྱེད་ ༑ ཁོང་གིས་མཚན་མོ་ཁ་ཏོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He says his prayers at night.

ཁ་གཏད་ (kāpdɛɛ) 1. rival, opponent, adversary ༑ ང་གཉིས་ཁ་གཏད་རེད་ We are opponents. 2. vi.—བྱེད་; —དུ་ལངས་ to become a rival/ opponent/ adversary, to rise up in opposition, to act as a rival/ opponent ༑ མི་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པ་རེད་ The people rose in opposition against the government. 3. va.—གཙོག; —བྱེད་; —འཇལ་ to challenge, to compete against, to oppose ༑ ཁོར་ཁ་གཏད་གཙོག་མཁན་མི་འདུག There is no one to challenge him. ༑ དཔུང་དམག་བཙན་འཛུལ་བྱུང་ན་ཁ་གཏད་གཙོག་གི་ཡིན་ If troops invade, (we) will oppose them. 4. va. ཁ་གཏད་ to face towards, to side with, to be on the side of ༑ ཚོང་ཁང་འདི་ཤར་ལ་ཁ་གཏད་འདུག The shop is facing east. ༑ མདུན་ལམ་དུ་ཁ་གཏད་ Facing the future. ༑ ཁོས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁ་གཏད་ནས་ལོག་ཡོང་བ་རེད་ He sided with his country and returned. 5. vi. to be at the start/ beginning of an age or period ༑ ཁོ་ལོ་བཅུ་ལ་ཁ་གཏད་པ་རེད་ He is going to be ten years old soon (He reached the point where he will be ten years old).

ཁ་གཏད་གྱོང་མཉམ་ (kāpdɛɛ gyoŋñam) two sides refusing to budge on an issue or refusing to yield/ give up a view or position ༑ ཐྲི་ག་འཁྲུན་མཁན་དེ་གཉིས་ཁ་གཏད་གྱོང་མཉམ་ཡིན་ཙང་ཐོབ་ཕོར་བྱུང་མ་སོང་ The two wrestling opponents are equally tough so neither one won.

ཁ་གཏད་གྲོང་ཁྱེར་ (kāpdɛɛ troŋgyer) an inland Chinese city attached to a Tibetan city/ county in a relationship in which it helps the Tibetan area alleviate poverty.

ཁ་གཏད་རྒྱབ་སྐྱོད་ (kāpdɛɛ gyəbdröö) rival enemies; va.—བྱེད་ ༑ གྲོགས་པོ་བློ་ཐུབ་དེ་གཉིས་གྲོགས་མོ་སྤྲིག་སྐྱངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁ་གཏད་རྒྱབ་སྐྱོད་ཆགས་འདུག The two good friends both were (romantically) pursuing a girl and became rivals.

ཁ་གཏད་ཚོག (kāpdɛɛ cɔɔ) vi. to be able to challenge/ compete/ handle ༑ རྒྱལ་ཁབ་འདི་མི་འབོར་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཙང་མི་འབོར་མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་གཏད་ཚོག་གི་མ་རེད་ Because this country has a small population, it can't compete with a country with a large population.

ཁ་གཏད་འཇལ་ཐབས་ (kāpdɛɛ jɛɛtəb) responding to a challenge/ competition, taking counter measures/ counter moves.

ཁ་གཏད་དུ་ལངས་ (kāpdɛɛtu lāŋ) see ཁ་གཏད་.

ཁ་གཏད་དོ་ཟླ་ (kāpdɛɛ donda) sm. ཁ་གཏད་.

ཁ་གཏད་དོ་ཟླར་ལངས་ (kāpdɛɛ dondar laŋ) sm. ཁ་གཏད་དུ་ལངས་.

ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ (kā dēcɔɔ) 1. the direction sth. or sb. faces (can connote both physical and ideological direction/ orientation); va.—བྱེད་ ༑ ཁང་པ་འདི་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ནོར་ཙང་ཉི་མ་དྲོ་པོ་མི་འདུག Because the house faces in the wrong direction, it doesn't get the warm sun. ༑ མི་སོ་སོའི་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་མ་ནོར་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ It is very important for each person to have the correct ideological orientation. 2. one party/ side ༑ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག Regarding this matter, one of the parties will not agree.

ཁ་གཏད་ཞིང་ཆེན་ (kāpdɛɛ shiŋjen) an inland Chinese province attached to a Tibetan prefecture in a

relationship in which it helps the Tibetan area alleviate poverty.

ཁ་གདན་ཚིག་གནས་ (kādɛn tsĭgnɛɛ̀) sm.* ཁ་དན་ཚིག་གནས་.

ཁ་གདམ་ (kādam) 1. talk, lecture; va.—གཏོང་; —ཤོད་ to give a talk, lecture ¶ཁོས་ཁ་གདམ་སྣན་པོ་ཞིག་བཤད་པ་རེད་ He gave an interesting talk. 2. a customary saying.

ཁ་གདིང་ (kādiŋ) 1. top and bottom; va.—སློག to turn upside down; vi.—ལོག to get turned upside down. 2. what is said and what is felt/ thought ¶ཁ་གདིང་མེད་པར་དང་པོ་བཤད་པ་རེད་ (He) told the truth frankly (without differentiating what he felt and what he said).

ཁ་གདིང་གཉིས་མེད་ (kādiŋ ñĭïmeè) sm. ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་.

ཁ་གདིང་གཉིས་ཡོད་ (kādiŋ ñĭïyöö) sm. ཁ་གདིང་མ་མཚུངས་པ་.

ཁ་གདིང་མ་མཚུངས་པ་ (kādiŋ mətsūŋbə) saying one thing while thinking/ feeling another ¶ཁ་གདིང་མ་མཚུངས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་ན་མིས་ཆ་འཇོག་གི་མ་རེད་ If one says one thing while thinking another, people will not trust you. [Lit. mouth and thought not the same].

ཁ་གདིང་མི་མཐུན་པ་ (kādiŋ midünba) sm. ཁ་གདིང་མ་མཚུངས་པ་.

ཁ་གདིང་མེད་པ་ (kādiŋ meèba) sm. ཁ་གདིང་མཚུངས་པ་.

ཁ་གདིང་མཚུངས་པ་ (kādiŋ tsūŋwə) thinking/ feeling the same as what one says, being frank/ candid/ straightforward.

ཁ་གདིང་ལོག (kādiŋ lɔ̀ɔ̀) 1. vi. to be/ get turned upside down by accident ¶ཁོའི་དཀར་ཡོལ་ཁ་གདིང་ལོག་པ་རེད་ His cup got turned upside down. 2. sm. ཁ་གདིང་མ་མཚུངས་པ་.

ཁ་གདིང་སློག (kādiŋ lɔ̃ɔ̀) va. to turn upside down ¶ཁོས་དཀར་ཡོལ་ཁ་གདིང་བསློགས་པ་རེད་ (He) turned the cup upside down.

ཁ་གདུགས་ (kā dùù) 1. va. to put one's mouth on another's mouth ¶ནད་པར་ཁ་གདུགས་ནས་དབུགས་འཐེན་པ་རེད་ The patient was given mouth to mouth resuscitation. 2. va. to bring together (usu. regarding marriage) ¶ཕོ་གཉིས་ཕ་མས་ཁ་གདུགས་པའི་རྗེས་སུ་ཆང་ས་རྒྱབ་པ་རེད་ After the parents brought them together (they) were married. 3. va. to kiss. 4. va. to meet together ¶ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཁ་གདུགས་འཕྲལ་མི་རྨས་མང་པོ་བཙེས་པ་རེད་ As soon as the troops from the two sides met, there were many casualties.

ཁ་གདོགས་ (kā dōg) va. to intervene/ interfere/ meddle.

ཁ་གཏོང་ (kā dōŋ) va. to complain, to speak out, to grumble about ¶དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ལ་མའོ་ལ་ཁ་གཏོང་མཁན་མི་མང་པོ་འདུག These days there are many people in China who complain about Mao. 2. va. to talk/ gossip about sb. behind their back.

ཁ་གཏོར་ (kā dɔ̄r) va. to scatter, to disperse ¶སྡོམ་གཡུགས་ནས་དམག་མི་ཁ་གཏོར་བ་རེད་ They scattered the soldiers by bombing them.

ཁ་གཏོར་དགུ་གཏོར་ (kādɔr gudɔr) scattering completely; va.—གཏོང་ ¶སྡོམ་གཡུགས་ནས་དམག་མི་ཁ་གཏོར་དགུ་གཏོར་བཏང་བ་རེད་ They scattered the soldiers completely by bombing them.

ཁ་བཏགས་ (kādaà) 1. Tibetan ceremonial scarf; va.—གཏོང་ to give sb. a ceremonial scarf (usu. when asking for a favor) ¶ངས་ཁོང་ལ་ཁ་བཏགས་གཅིག་བཏང་ནས་བུ་ལོན་གཡར་རོགས་གནང་ཞུས་པ་ཡིན་ I gave him a ceremonial scarf and asked for a loan.; va.—གཡོགས་ to put a ceremonial scarf on sb.'s neck, usu. at an occasion such as a wedding or departure. 2. scarf.

ཁ་བཏགས་ (kā dàà) 1. va. to weaken, to impair. 2. va. to kill (in large numbers) ¶ཁྱི་ར་བས་རི་དྭགས་ཁ་བཏགས་པ་རེད་ The hunter killed animals en mass.

ཁ་བཏགས་ཐང་ལེན་ (kādaà tāŋlen) picking up a scarf from the ground while galloping full speed.

ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ (kādaà naŋdzö) the best quality ཁ་བཏགས་.

ཁ་བཏགས་སྣ་དུག (kādaà nāduù) a derogatory term used for the worst type of ཁ་བཏགས་.

ཁ་བཏགས་སྤྱི་མཛོད་ (kādaà cĭndzöö) a kind of Tibetan ཁ་བཏགས་.

ཁ་བཏགས་བར་མཛོད་ (kādaà pandzöö) a middle quality ཁ་བཏགས་.

ཁ་བཏགས་རྣམ་དབང་མ་ (kādaà namwaŋma) a high quality Tibetan ཁ་བཏགས་.

ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་ (kādaà āshe) a second quality Tibetan ཁ་བཏགས་

ཁ་བཏང་ (kā dāŋ) p. of ཁ་གཏོང་.

ཁ་བཏུམ་ (kā dūm) wrapping, sealing; va. ཁ་བཏུམ་; —བྱེད་.

ཁ་བཏུལ་ (kā dūl) breaking in/ taming a horse; va. ཁ་བཏུལ་; —བྱེད་.

ཁ་རྟེན་ (kāden) sm. ཁ་དན་.

ཁ་ལྟ་ (kā dā) 1. va. to follow/ adhere to (a policy, ideology, position, etc.) ¶མི་མང་པོ་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་འདོད་ཡོད་པ་རེད་ Many people adhere to our position and want to come to India. 2. va. to face a direction, to look towards a direction (can be a real direction or a position or point of view) ¶ངས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་པ་ཡིན་ I looked to the east.

ཁ་ལྟ་འགྲོགས་བཟང་ (kāda drogsaŋ) a close friend.

ཁ་ལྟ་པོ་ (kā dābo) a good year for breeding animals (i.e., they have increased/ multiplied) ¶ལོ་འདི་ར་ལུག་ཁ་ལྟ་པོ་བྱུང་སོང་ This year was a good year for sheep and goats (i.e., they have multiplied).

ཁ་ལྟ་མིག་ལྟ་ (kāda mida) looking after, caring for; va.—བྱེད་ ¶ངའི་ཕྲུ་གུ་འདི་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་ཁ་ལྟ་མིག་ལྟ་ཡག་པོ་གནང་རོགས་གནང་ Would you please look after my child well (implies the child is living with the other person or has moved into his area, e.g., to go to school). [Lit. look at the mouth, look at the eyes].

ཁ་ལྟབ་ (kā dəb) va. to fold sth. such as paper/ clothes ¶ཤོག་བུ་ཁ་ལྟབ་པ་ནི་ As for folding the paper.

ཁ་ལྟས་ (kā dɛ̀ɛ̀) foretelling, forecasting; va.—ཤོད་ to foretell, to forecast ¶ཕྱི་ལོ་མུ་གེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་སྐོར་ཁ་ལྟས་ངན་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་ There has been a bad forecast stating that next year will bring a big famine.

ཁ་ལྟས་ངན་པ་ (kādaà ŋɛmba) pessimist, pessimistic, fatalistic ¶མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་ཁ་སྟས་ངན་པ་རྟག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ Some people always speak pessimistically.

ཁ་ཐིར་ (kādir) a pitcher of chang that costs a ཁ་གང་.

ཁ་སྟན་ (kādɛn) sm. ཁ་གདན་.

ཁ་སྟབས་ (kātəb) ability, capability ¶མི་འདི་ར་ཁ་སྟབས་མི་འདུག This man is not capable.

ཁ་སྟར་ཁ་འདྲ་པོ་ཚུམས་ (kā dārga drabo tsūm) shut up, shut your mouth (term used for scolding or when joking with someone) [Lit. shut your mouth like a walnut].

ཁ་སྟོང་ (kādoŋ) 1. mere words, empty talk (talk without action) ¶ཁ་སྟོང་བཤད་ནས་ཕན་ཐོགས་མེད་ Mere talk is not enough. 2. a lot of talk ¶བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ནང་མི་སྟོང་ཁ་སྟོང་ཡོད་པས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་རེད་ Because there are many workers and much talking in this factory, the leaders have to be careful.

ཁ་སྟོང་ནང་གི་ཚིག་སྟོང་ (kādoŋ naŋgi tsĭgdoŋ) 1. talk that is completely meaningless or pointless ¶མི་འདི་ཁ་སྟོང་ནང་གི་ཚིག་སྟོང་ཤུང་ཤུང་ཤོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཙང་ཁོ་ལ་འདེམས་ཤོག་ཐོབ་ཀྱི་མ་རེད་ Because this man is sb. whose speech is meaningless, he will not win the election. 2. gossip.

ཁ་སྟོང་པའི་ལྤི་གཡུག་གཡུག (kādoŋ) sm. ཁ་སྟོང་ནང་གི་ཚིག་སྟོང་.

ཁ་སྟོང་ཚིག་སྟོང་ (kādoŋ) sm. ཁ་སྟོང་ནང་གི་ཚིག་སྟོང་.

ཁ་སྟོང་ལག་སྟོང་ (kādoŋ lagdoŋ) poor, destitute ¶ཁ་

སྟོང་ལག་སྟོང་གིས་བཟོ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུ་ཟེར་བའི་གཏམ་འདི་གོད་བྲོ་བ་ཞིག་རེད་ The talk that a destitute (person) wants to set up a factory is laughable. [Lit. empty mouth, empty hand].

ཁ་སྟོན་ (kā dō̃n) 1. va. to show (one's) face ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་ངོ་ཚ་ནས་ཁ་སྟོན་ནུས་ཀྱི་མི་འདུག The child is embarrassed and doesn't dare show (his) face. 2. va. to exhibit/ make a facial expression ¶ ཁོང་ཁྲོ་ཟ་དུས་ཁ་ག་འདྲ་ཞིག་སྟོན་གྱི་འདུག་གམ་ When he is angry, what kind of a facial expression does he exhibit.

ཁ་སྟོབས་ (kādob) sm. ཁ་ཤུགས་ཆེན་པོ་.

ཁ་སྟོབས་ ཆེན་པོ་ (kādob cēmbo) sm. ཁ་ཤུགས་ཆེན་པོ་.

ཁ་སྟོར་ (kā dō̃r) 1. va. to disperse/ scatter ¶ སློབ་ཕྲུག་ཐོན་པའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཁ་བསྟོར་ནས་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ལས་བགོས་བརྒྱབ་པ་རེད་ Those students that graduated were dispersed and given work in different offices. 2. va. ཁ་སྟོར་; —བཟོ་ to cause to separate/ split up/ disperse ¶ མི་ངན་འདིས་ཟ་ཚང་ཁ་སྟོར་སོང་ The evil person caused the husband and wife to split up.

ཁ་བརྟན་པོ་ (kā dēmbo) sm.* ཁ་བརྟན་ཚིག་བརྟན་.

ཁ་བརྟན་ཚིག་བརྟན་ (kādɛn tsīgdɛn) 1. dependable, reliable ¶ མི་འདིས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རྣམས་ཁ་བརྟན་ཚིག་བརྟན་རེད་འདུག Everything this man said is reliable. 2. tight-lipped, able to keep secrets ¶ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་གསང་བ་ཤོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཙང་མི་ཁ་བརྟན་ཚིག་བརྟན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག Because there is a danger of losing secrecy regarding that important issue, we need a person who is tight-lipped.

ཁ་བལྟ་ (kā dā) sm. ཁ་ལྟ་.

ཁ་བལྟ་མིག་བལྟ་ (kāda migda) sm. ཁ་ལྟ་མིག་ལྟ་.

ཁ་བལྟས་ (kā dɛ̃ɛ̀) p. of ཁ་ལྟ་.

ཁ་བསྟན་ (kā dɛ̄n) p. of སྟོན་.

ཁ་ཐག་ཤད་པོ་ (kātaà shāŋbo) sm. ཁ་གསང་པོ་.

ཁ་ཐག་གསང་པོ་ (kātaà sāŋbo) sm. sm. ཁ་གསང་པོ་.

ཁ་ཐད་ (kādɛɛ̀) sm.* ཁ་གཏད་.

ཁ་ཐབས་ (kādab) sm. ཁ་སྣབས་.

ཁ་ཐམ་ (kā tām) sm. ཁ་འཐམ་.

ཁ་ཐལ་ (kā tɛ̄ɛ) vi. 1. to make a slip of the tongue ¶ ཁོས་ཁ་ཐལ་ནས་བཤད་པ་རེད་ He had a slip of the tongue and said it. 2. vi. to run out of control (for horses, mules, etc.) ¶ རྟ་ཁ་ཐལ་ནས་ལམ་ཁར་ཕྲུ་གུ་ཞིག་བརྫིས་སོང་ The horse ran out of control and ran over a child on the road.

ཁ་ཐལ་ཤོར་ (kātɛ shō̃ɔ) sm. ཁ་ཐལ་.

ཁ་ཐི་ (kāti) a kind of satin/ brocade.

ཁ་ཐིའི་རིས་ཅན་ (kātii rijɛn) a type of design on satin/ brocade.

ཁ་ཐིག (kātig) sm. ཁ་སྟེག.

ཁ་ཐིག་ཚང་མིན་ (kādig tsāŋmin) shung. incomplete, sth. missing.

ཁ་ཐིགས་པོ་ (kā tigbu) phrase conveying: "you said it;" "you can say that again," "what you said hits the spot."

ཁ་ཐུག (kāduù) 1. straight, direct ¶ ལམ་ཁ་འདི་ཁ་ཐུག་རེད་ This road is straight. ¶ ཁོ་ནང་ལ་ཁ་ཐུག་ཕྱིན་པ་རེད་ He went straight home. ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་ཁ་ཐུག་བཤད་པ་རེད་ He spoke directly. ¶ ཁོས་ཞྭ་མོ་ཁ་ཐུག་ལ་གྱོན་མ་སོང་ He didn't wear his hat straight. 2. vi. to get married informally, to live together as a couple (to set up household together) ¶ ཁོ་གཉིས་ཁ་ཐུག་ནས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་བྱུང་བ་རེད་ The two of them began to live together as a couple and had two children. 3. vi. to coincide/ match/ concur, to correspond with ¶ ཁོས་བཤད་པ་དང་ངས་མཐོང་བ་གཉིས་ཁ་ཐུག་གི་མི་འདུག What he says and what I saw don't coincide. 4.—འཁེལ་; —རྒྱག vi. to have sth. occur coincidentally or fortuitously with a primary activity ¶ ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་སྐབས་བསོད་ནམས་དང་ཁ་ཐུག་འཁེལ་སོང་ When I was going to the market, I bumped into Sonam (coincidentally met Sonam). 5. directly opposite ¶ སྒོའི་ཁ་ཐུག་གི་ལྕོག་ཙེ་ The table that is opposite the door.

ཁ་ཐུག་ཁ་ཐུག (kəduù kətug) 1. directly, straight. 2. at once, without delays.

ཁ་ཐུག་གདོང་ཐུག (kəduù doŋdug) 1. meeting face-to-face; va.—བྱེད་ ¶ གནད་དོན་འདི་ང་གཉིས་ཁ་ཐུག་གདོང་ཐུག་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ We will settle this matter when we meet face-to-face. 2. meeting unexpectedly.

ཁ་ཐུམ་ (kətur) gauze mouth mask.

ཁ་ཐུར་ (kədur) spoon.

ཁ་ཐེག (kādeg) sm. ཁག་ཐེག.

ཁ་ཐེག་པ་ (kādegbə) sm. ཁག་ཐེག་པ་.

ཁ་ཐེར་ (kāder) eng. cartel.

ཁ་ཐེར་ཐེར་ (kā tērder) a kind of flat face (with lips that are wide). 2. a type of bowl/ cup characterized by a wide opening.

ཁ་ཐོག (kātɔɔ̀) 1. verbally, orally ¶ ཁ་ཐོག་གི་ལན་ A verbal reply. 2. the upper level or story (of house) ¶ ཁང་པའི་ཁ་ཐོག The top story of a house.

ཁ་ཐོག་གིས་ (kātɔɔ̀gi) sm. ཁ་ཐོག་ནས་.

ཁ་ཐོག་ཏུ་ (kātɔgdu) on top of, on ¶ ལྕོག་ཙེའི་ཁ་ཐོག་ཏུ་དེབ་མང་པོ་འདུག There are many books on (top of) the table.

ཁ་ཐོག་དོན་གནས་ (kātɔɔ̀ tōnnɛɛ̀) adhering to an oral agreement/ promise.

ཁ་ཐོག་ནས་ (kātɔɔ̀nɛ) 1. from on top of ¶ ལྕོག་ཙེའི་ཁ་ཐོག་ནས་དེབ་གཅིག་ཟག་པ་རེད་ A book fell from (on top of) the table. 2. verbally, orally ¶ ཁ་ཐོག་ནས་ལན་འབྱོར་བྱུང་ (I) received the reply verbally.

ཁ་ཐོག་ལག་བཞག (kātɔɔ̀ lagshaà) making good on one's word, doing what one says/ promises, acting in accordance with what one says; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་ཐོག་ལག་བཞག་གི་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད་ (They) helped (us) as they had promised. ¶ ཁ་ཐོག་ལག་བཞག་བྱས་ཙང་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་བྱུང་བ་རེད་ Because (he) did what he said (he'd do), the results were good.

ཁ་ཐོག་ལག་བཤར་ (kātɔɔ̀ lagshaà) sm. ཁ་ཐོག་ལག་བཞག.

ཁ་ཐོན་ (kā tō̃n) vi. to mature, to grow up ¶ དེང་སང་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ཁ་ཐོན་ཙང་ང་རང་ནུས་ཡོལ་བྱེད་ཆོག་པ་འདུག Because the children have grown up, I can retire.

ཁ་ཐོན་པོ་ (kā tō̃mbo) verbal, articulate.

ཁ་ཐོར་ (kātɔɔ) scattered, dispersed, separated, disunified, disintegrated; vi. ཁ་ཐོར་; —དུ་འགྱུར་ to become scattered, dispersed, separated, disunified, split up; va.—(དུ) གཏོང་; —དུ་འཇུག to (cause to) scatter/ disperse/ fragment ¶ ཁ་ཐོར་བའི་དུས་སྐབས་ A time of disunity. ¶ དམག་མི་མང་པོ་ཁ་ཐོར་ཙང་དམག་ཕམ་ཤོར་སོང་ Because many soldiers got scattered, (they) lost the battle. ¶ ངོ་ལོག་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཁ་ཐོར་དུ་བཏང་བ་རེད་ The rebels undermined the political authority of the government.

ཁ་ཐོར་དགུ་ཐོར་ (kātɔɔ gutɔɔ) sm. ཁ་ཐོར་.

ཁ་ཐོར་ཡ་ཐོར་ (kātɔɔ yadɔɔ) sm. ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་.

ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་ (kātɔɔ yadrɛɛ) scattered, broken-up, separated; vi.—ཆགས་ to become scattered, broken-up, separated; va.—(དུ) གཏོང་ to scatter/ break up/ separate ¶ ནང་མི་ཚང་མ་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་ཆགས་སོང་ All the family members got scattered. ¶ གཞུང་གིས་གུང་ཁྲན་ཚོགས་པ་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་བཏང་བ་རེད་ The government broke up the communist party.

ཁ་ཐོར་རིང་ལུགས་ (kātɔɔ riŋluù) the system of extreme decentralization.

ཁ་མཐའ་ (kāta) a stitch on the edge of a Tibetan woolen boot.

ཁ་མཐུན་ (kā tũ̄n) vi. to come to an agreement on sth. ¶ ཁོ་ཚོ་ཁ་མཐུན་ནས་དངུལ་ཁང་འདི་རྐུན་མ་བརྒྱབ་པ་རེད་ They agreed to rob the bank.

ཁ་མཐུན་ཁོག་འགལ་ (kādũ̄n kōŋgɛɛ) overtly agreeing but internally differing/ disagreeing; va.—བྱེད་.

ཁ་མཐུན་གྲོས་བསྡུར་ (kādũ̄n trō̱dur) reaching agreement through consultation/ discussion.

ཁ་མཐུན་ངོས་ལེན་ (kādũ̄n ŋō̱len) acting in collusion to make confessions or statements tally; va.—

བྱེད་.

ཁ་མཐུན་པོ་ (kā tümbu) friendly, amicable ༈ སྲིད་ཇུས་ཐོག་ལ་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཁ་མཐུན་པོ་མི་འདུག Politically, China and India are not friendly. 2. getting along well with, compatible with, of the same view, in agreement; va.—བྱེད་ ༈ ཁོ་གཉིས་ཁ་མཐུན་པོ་འདུག The two of them get along well. ༈ མི་ཚང་གི་ནང་མི་ཁ་མཐུན་པོ་བྱེད་དགོས་ Family members should get along well.

ཁ་མཐུན་ཞི་མཐུན་ (kādün shedün) sm. ཁ་ཞི་གཉིས་མེད་.

ཁ་མཐུན་ལག་སྒྲིལ་ (kādün landree) sm. ངན་པ་ལག་སྒྲིལ་.

ཁ་འཐབ་ (kādəb) 1. income equal to expenses (e.g., in a business); va.—གཏོང་ to do an accounting of income vis-à-vis initial investment; vi.—ཐེབས་ to have an original expenditure being matched by income ༈ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་བཏང་ནས་འབྲུ་རིགས་ཁལ་ ༡༠༠ ལྷག་བཞག After doing an accounting (of initial investment and income), we had 100 khal of grain left over. ༈ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཐེབས་བཞག Our initial output (expenditures) was matched (by the income we received). 2. sm. ཁ་ཚོད་.

ཁ་འཐབ་གཙང་སེལ་ (kātəp dzāŋsel) balancing an account by making up a shortfall/ discrepancy; va.—བྱེད་.

ཁ་འཐབ་རང་དག (kādab randag) sm. ཁ་འཐབ་གཙང་སེལ་.

ཁ་འཐམ་ (kā tām) 1. vi. to have an illness (like lockjaw) where one's jaw is clenched shut ༈ ནད་གཞི་དྲག་པ་ཡོང་ཙང་ནད་པོ་དེ་ཁ་འཐམ་པ་རེད་ Due to severe illness, the patient's jaw was closed shut. 2. vi. to be dumb, to be unable to speak.

ཁ་འཐེན་ (kā tēn) va. to pull on a horse's mouth (the reins) to bring it to a stop.

ཁ་འཐོམ་པོ་ (kā tōmbo) sm. ཁ་མཐོམ་པོ་.

ཁ་འཐོར་ (kā tɔ̄ɔ) sm. ཁ་ཐོར་.

ཁ་འཐོར་དགུ་ཐོར་ (kādɔr gudɔr) sm. ཁ་ཐོར་.

ཁ་འཐོར་ཡ་བྲལ་ (kātɔɔ yatrɛɛ) sm. ཁ་ཐོར་.

ཁ་དག (kā tag) 1. sm. ཁ་འཐབ་. 2. assets balanced by liabilities ༈ མི་ཚང་དེའི་རྒྱུ་ཅ་ལག་དང་བུ་ལོན་ཁ་དག་ཏུ་སོང་བ་རེད་ That family's possessions have become equal to their debts. 3. arc. vi. to die ༈ ཡུལ་མི་ཚང་མ་ཁ་དག་ཏུ་གྱུར་པ་ The whole population in that area died. 4. poverty, poor.

ཁ་དག་ཞབས་རྫོགས་ (kādag shəbdzɔɔ) annihilating, obliterating; va.—གཏོང་.

ཁ་དང་ (དམག་སྒར་) (kādaŋ (māgar)) the ཁ་དང་ or "Trabchi" Regiment (in tt. army).

ཁ་དང་ཁ་སྤུ་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་ (kādaŋ kābu yēwa cegöö) one should differentiate/ sort/ classify clearly ༈ གཞུང་གི་མ་དངུལ་དང་སྒེར་གྱི་མ་དངུལ་རྣམས་ཁ་དང་ཁ་སྤུ་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་ One should differentiate clearly between government and private funds. [Lit. one should differentiate between the mouth and moustache].

ཁ་དང་མེ་ལྕགས་གཙབ་ན་བདེ་ (kādaŋ mejaà dzəbnə de) practice makes perfect [Lit. the more one uses the flint stone and the mouth, the better].

ཁ་དང་ཞལ་ཐུག (kādaŋ sheeduù) futility with regard to saying sth. [Lit. an ordinary mouth meeting an honorific mouth].

ཁ་དང་ལག་པ་མཉམ་འགྲོགས་ (kādaŋ lagba ñamgyɔɔ) beating and scolding at the same time.

ཁ་དང་ལག་པ་ཐག་ཉེ་ (kādaŋ lagba tāañeè) one shouldn't take things that do belong to others ༈ གཞན་གྱིས་བཙོལ་བའི་ཤ་མར་ཁ་དང་ལག་པ་ཐག་ཉེ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ You shouldn't use the meat and butter left by others in your care. [Lit. hand and mouth are close].

ཁ་དན་ (kādɛn) a verbal promise/ oath/ agreement, one's word; va.—བྱེད་; —འཛུགས་;—བཟོ་ to make a promise/ oath; va.—གནས་ to keep a promise/ oath ༈ ཁ་དན་ལ་གནས་དགོས་རེད་ One should keep (one's) promise/ oath; vi.—འགྱུར་ to have a promise/ oath be broken.

ཁ་དན་གན་རྒྱ་ (kādɛn kengya) a written contract regarding an agreement; va.—འཇོག to make a written contract regarding an agreement.

ཁ་དན་གན་འཛིན་ (kādɛn kendzin) sm. ཁ་དན་འཛིན་ཡིག.

ཁ་དན་རྒྱབ་བསྐྱུར་ (kādɛn gyəbgyuu) violating or breaking a promise/ oath; va.—བྱེད་.

ཁ་དན་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ (kādɛn gyəbdu kyūr) va. to violate or break a promise/ oath.

ཁ་དན་ཚིག་དན་ (kādɛn tsīgdɛn) sm. ཁ་དན་ཚིག་གནས་.

ཁ་དན་ཚིག་གནས་ (kādɛn tsīgnɛɛ) adhering/ abiding to an agreement or promise; va.—བྱེད་ ༈ ཁ་དན་ཚིག་གནས་བྱས་མ་བྱུང་ (He) didn't abide by his agreement. ༈ མི་ཁ་དན་ཚིག་གནས་མི་བྱེད་མཁན་ལ་ཆ་འཇོག་རྒྱུ་ཡོག་མ་རེད་ One cannot rely on a person who does not adhere to his promise.

ཁ་དན་འཛིན་ཡིག (kādɛn dzinyig) 1. a written contract regarding an agreement (usu. for minor issues); va.—འཇོག to make a written contract regarding an agreement. 2. a warranty/ guarantee.

ཁ་དམ་པོ་ (kā tambo) 1. tight-lipped, able to keep secrets ༈ མི་འདི་ཁ་དམ་པོ་ཡོད་ཙང་ཚང་མས་བློས་འགེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because this man is able to keep secrets everyone relies on him. 2. va.—འགིག to seal tightly, to make sth. airtight ༈ ཤེལ་དམ་འདི་ཁ་དམ་པོ་རྒྱག་དགོས་རེད་ You must seal the bottle tightly.

ཁ་དམ་གསང་ཚུགས་ (kādam sāŋdzuù) sm. ཁ་དམ་པོ་.

ཁ་དར་ (kādar) 1. vi. to spread, to be successful. 2. sm. ཁ་བཏགས་.

ཁ་དལ་པོ་ (kā teebo) not engaging in useful verbal activities, e.g., prayers or work ༈ ཁ་དལ་པོ་ར་མ་སྡོད་ མ་ཎི་དྲོངས་ Don't sit idle (verbally). Do mani (prayers).

ཁ་དལ་སྡོད་དལ་ (kāteɛ jōdɛɛ) idle, not working; va.—བྱེད་ ༈ ཁ་དལ་སྡོད་དལ་བྱས་ནས་མ་སྡོད་ ལས་ཀ་འཚོལ་བར་རྒྱུགས་ Don't stay idle without working. Look for work.

ཁ་དིག་ལྕེ་སྒྲོག (kədig jēdrog) sm. ཁ་དིག་ལྕེ་དིག.

ཁ་དིག (kədig) sm. ཁ་དིག་དིག.

ཁ་དིག་ལྕེ་དིག (kədig jēdig) impaired in speech (usu. stuttering) ༈ ཁ་དིག་ལྕེ་དིག་གིས་གཏམ་བཤད་ཅི་ལ་ཡོང་ How can sb. with a speech impairment give a lecture.

ཁ་དིག་ལྕེ་རེངས་ (kədig jēreŋ) sm. ཁ་དིག་ལྕེ་དིག.

ཁ་དིག་དིག (kā digdiì) a speech impairment/ defect, stuttering, stammering ༈ ཁོས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཁ་དིག་དིག་བྱས་ནས་ཤོད་ཀྱི་འདུག He stammers when he speaks.

ཁ་དིག་པ་ (kā digdba) sm. ཁ་དིག་དིག.

ཁ་དུམ་ (kā tum) vi. to agree, to consent ༈ ལས་ཀ་འདི་བྱ་རྒྱུར་ནང་མི་ཚང་མ་ཁ་དུམ་པ་རེད་ All the family members agreed to do this work.

ཁ་དུལ་པོ་ (kā tüübo) 1. mild and tactful in speech; va.—བྱེད་. 2. gentle (for horses and riding mules).

ཁ་དེབ་ཚད་འཛིན་ (kādeb tsēndzin) an oral story/ tale/ account that has to be depended on since there are no written records.

ཁ་དོག (kādɔɔ) 1. attitude ༈ ཕྱུག་ནའང་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་ Even if (we) are rich, our attitude will not change. 2. color ༈ ཁ་དོག་དཀར་པོ་ White color. 3. color in the sense of a viewpoint/ philosophy/ system ༈ ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཁ་དོག་གཏན་ནས་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ We must work so that our nation's political color (viewpoint) never changes; vi.—ཡལ་ to have a color/ complexion fade.

ཁ་དོག་སྒྲིག (kādɔɔ drig) va. to arrange/ match colors.

ཁ་དོག་མཆོག (kādɔɔ cɔ̄ɔ) poet. the best woman.

ཁ་དོག་པོ་ (kā tɔgo) 1. cramped, narrow, small (opening) ༈ ལུང་པ་ཁ་དོག་པོར་ལམ་ཁ་བཟོ་ཁག་པོ་ཡོད་ It is hard to build a road in a narrow valley.

ཁ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ (kādön mitsuŋba) actions not

squaring with one's words.

ཁ་ད་ (kādra) a muzzle on an animal (usu. horse or mule) to prevent it from eating or drinking.

ཁ་དྲག (kādraà) sm. ཁ་དྲག་པོ་.

ཁ་དྲག་ཅན་ (kā tragjɛn) 1. domineering, bossy. 2. ཁ་དྲག་པོ་.

ཁ་དྲག་དྲག (kā tragdraà) sm. ཁ་དྲག་པོ་.

ཁ་དྲག་པོ་ (kā tragbo) strong/ vehement in speech, a person domineering in speech ¶ ཁ་དྲག་པོའི་ངང་ནས་མ་ལབ་ Don't speak vehemently.

ཁ་དྲག་དབུང་ཤུགས་ (kātrag būŋshuù) sm. ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་.

ཁ་དྲག་དབང་བཙན་ (kādrag wāŋdzɛn) sm. ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་.

ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་ཅན་ (kādrag wāŋdzɛn) ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་.

ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་ (kādrag wāŋsheè) domineering, dictatorial, bossy (of those in power) ¶ བཀའ་བློན་བཞི་པོའི་ནང་ནས་ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་ཅན་དེས་གང་བཤད་པར་ཚང་མས་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Among the four Kalons, whatever the domineering one said, all the others agreed.

ཁ་དྲང་པོ་ (kā draŋbo) truthful, frank.

ཁ་དྲངས་ (kā draŋ) sm. ཁ་འདྲེན་.

ཁ་དྲལ་ (kāra) vi. to be or get demolished/ destroyed/ obliterated ¶ ས་གཡོས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་ཁང་པ་མང་པོ་ཁ་དྲལ་བྱུང་བ་རེད་ The earthquake caused many houses to be destroyed.

ཁ་དྲི་ (kādri) 1. bad breath. 2. the way/ manner of speaking ¶ སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཁ་དྲི་འཇམ་པོ་བྱེད་དགོས་ When speaking, one should talk in a gentle manner.

ཁ་དྲོ་ (kādro) abbr. of ཁ་དྲོ་པོ་.

ཁ་དྲོ་པོ་ (kā trobo) 1. lucky, auspicious ¶ ལུང་པ་འདིར་སྤོས་ནས་ཁ་དྲོ་པོ་བྱུང་ (I've) been lucky since (I) moved to this place. 2. in Kham and Amdo—"goodbye" and "hello."

ཁ་དྲོག (kādrɔɔ̀) 1. fortune, good luck (usu. with regard to obtaining food). 2. temporary good fortune, a windfall.

ཁ་གདངས་ (kā daŋ) 1. va. to open one's mouth. 2. va. to talk/ speak.

ཁ་གདངས་ནས་ཁོག་པ་རིག་རྒྱུ་ (kādaŋnɛ kōgba riggyu) sm. ཁ་གདངས་གློ་མཐོང་.

ཁ་གདངས་གློ་མཐོང་ (kādaŋ lōtoŋ) speaking openly/ frankly ¶ ཁ་གདངས་གློ་མཐོང་བའི་བསམ་འཆར་བཤད་པ་ཡིན་ (I) gave them a frank suggestion. [Lit. open the mouth, see the lungs].

ཁ་གདངས་མིག་བགྲད་ (kādaŋ miìdrɛɛ̀) astonished, dumfounded ¶ ཁོའི་སྤྱོད་པས་ཚང་མ་ཁ་གདངས་མིག་བགྲད་བཟོས་པ་རེད་ His behavior astonished everyone.

ཁ་གདངས་མིག་ཅེར་ (kādaŋ miìjer) sm. ཁ་གདངས་མིག་བགྲད་.

ཁ་གདངས་མིག་གདངས་ (kādaŋ miìdaŋ) sm. ཁ་གདངས་མིག་བགྲད་.

ཁ་གདངས་ལག་པ་རྐྱོང་ཡུལ་ (kādaŋ lagba gyōŋyüü) sb. to whom one asks for help when there is difficulty ¶ རང་དཔོན་ནི་ང་ཚོའི་ཁ་གདངས་ལག་པ་རྐྱོང་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ Our chief is the one we turn to for help. [Lit. the place to which one opens the mouth and holds out the hand].

ཁ་གདན་ (kādɛn) 1. rug, carpet. 2. cloth used on top of Tibetan cushions or mattresses to keep them clean.

ཁ་གདོང་དུ་བཅར་ (kādoŋtu jāā) va. to go before sb., to go to the presence of sb.

ཁ་བདག་མེད་ཚིག་ཚོད་མེད་ (kā dagmeè tsig tsōōmeè) talking irresponsibly, speaking without thought of the consequences; va.—ཤོད་ ¶ ཁ་བདག་མེད་ཚིག་ཚོད་མེད་བྱས་ནས་གསང་བ་ཤོར་བ་རེད་ (He) spoke irresponsibly and the secret got out. [Lit. the mouth has no control, the word has no limit].

ཁ་བདར་ (kābdar) chatting, casual idle talk, chit-chat; va.—སློད་ to chat ¶ ལས་ཀའི་བར་སེང་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཁ་བདར་སློད་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ During my work break, I stayed chatting for one hour.

ཁ་བདེ་ (kāde) sm. ཁ་བདེ་པོ་.

ཁ་བདེ་ཁ་གཟེར་ (kāde kāser) sharp-tongued/ cutting in speech; va.—བྱེད་.

ཁ་བདེ་ལྕེ་བདེ་ (kāde jēde) 1. sm. ཁ་བདེ་པོ་. 2. verbally skilled at conning or swindling; va.—ཤོད་; —བྱེད་.

ཁ་བདེ་གནད་འཕིགས་ (kāde nɛ̄big) a person who is articulate and gets right to the heart of the matter (in his speech) ¶ ཁོང་གིས་ཁ་བདེ་གནད་འཕིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏམ་བཤད་བྱས་སོང་ He gave a lecture that got to the heart of the matter.

ཁ་བདེ་པོ་ (kā debo) verbal, articulate, eloquent ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ལོ་ལ་དཔགས་པས་ཁ་བདེ་པོ་ཞི་དྲག་འདུག For his age the child is very articulate. ¶ ཁ་བདེ་པོ་བྱེད་པ་ལས་ལས་ཀ་རྣམ་དག་བྱས་ན་ཡག་གི་རེད་ It is better to work sincerely than to be eloquent.

ཁ་བདེ་ཚིག་རྣོ་ (kāde tsigno) articulate and incisive/ biting.

ཁ་བདེ་ལག་བདེ་ (kāde lagde) skilled in terms of speech and in terms of doing things.

ཁ་བདེ་ཤོད་མཁས་ (kāde shōòkɛɛ̀) a good speaker, verbal, eloquent, articulate.

ཁ་མདེལ་སྒྲས་ (kāndee drɛ̄ɛ̀) va. to load a bullet into the barrel of a gun preparatory to firing.

ཁ་མདོག (kāmdɔɔ̀) sm. ཁ་དོག.

ཁ་མདོག་ཉེས་པོ་ (kāmdɔɔ̀ ñeèbo) ugly, unpleasant to look at ¶ མི་འདི་ཁ་མདོག་ཉེས་པོ་ཞི་དྲག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ This man has become very unpleasant to look at.

ཁ་མདོག་ལོང་བ་ (kāmdɔɔ̀ lōŋwa) color blind.

ཁ་འདམ་ (kāndam) 1. ginger. 2. mud used to seal beer pots.

ཁ་འདར་ (kāndar) chattering of teeth due to cold; vi.—ཤོར་ to chatter from cold (teeth).

ཁ་འདིག (kādig) sm. ཁ་སྡིག.

ཁ་འདུམ་ (kāndum) meditation; va. ཁ་འདུམ་; —བྱེད་ to mediate ¶ བླ་མས་མི་ཚང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་ཁ་འདུམ་སྒྲུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ The lama mediated between the two families.

ཁ་འདེད་ཁུངས་གཏུགས་ (kāndeè kūŋduù) getting to the bottom of sth.

ཁ་འདེབས་ (kāndeb) 1. adding to sth. ¶ ཇ་གར་པོ་མི་འདུག་པས་ཁ་འདེབས་ཏོག་ཙམ་རྒྱག་དགོས་ Because the tea is not strong, you should add a bit (more tea). 2. nh. of ཞལ་འདེབས་.

ཁ་འདེབས་རག་ལས་ (kāndeb raglɛɛ̀) shallow ploughing.

ཁ་འདེམས་ (kā dem) the first stage in local elections—the local people selecting candidates through discussion at a meeting.

ཁ་འདོགས་ (kā dɔg) arc. va. to kill (indiscriminately).

ཁ་འདོན་ (kāndön) prayer, praying; va.—བྱེད་ ¶ གྲྭ་པ་ཚོས་ཉིན་ལྟར་ཁ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The monks pray daily.

ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ (kāndön gejɔɔ) praying and doing virtuous acts.

ཁ་འདོན་ཡིད་བརྟག (kāndön yiìdaà) intoning prayers and thinking about them; va.—བྱེད་.

ཁ་འདོན་ལག་ལེན་ (kāndön laglen) keeping one's promise, doing what one says; va.—བྱེད་.

ཁ་འདྲི་ (kɔ̄ndri) 1. getting a measure of sb. through questioning/ talking to them, testing sb. by talking/ questioning; va.—བྱེད་ ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ངས་ཤེས་ཡོད་མེད་ཐོག་ང་ལ་ཁ་འདྲི་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is testing me regarding whether or not I know about the event. 2. va. to inquire after sb.'s sickness/ illness ¶ སྨན་ཁང་དུ་ནད་པར་ཁ་འདྲི་བྱས་པ་རེད་ (He) asked the patient in the hospital how he was doing.

ཁ་འདྲིས་ཁོག་འདྲིས་ (kāndrii kɔgdrii) extremely close relations/ familiarity, good friends.

ཁ་འདྲེན་ (kɔ̄ndrin) va. to lead/ guide (usu. for moral/ ethical issues) ¶ མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་

རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་ལམ་དུ་ཁ་འདྲེན་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ Leading the future generation on the road of ethical morality is very important.

ཁ་དབ་ (kā dəp) vi. to stumble, to fall.

ཁ་དིབ་ (kādib) 1. an avalanche; va.—ཤོར་ to have an avalanche occur ¶ ཁ་དིབ་ཤོར་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཤི་བ་རེད་ There was an avalanche and many animals died. 2. a sunken mouth (due to loss of teeth).

ཁ་དུང་ (kəpduŋ) verbal abuse, scolding, denouncing, condemning; va.—གཏོང་ to abuse verbally, to scold/ denounce/ condemn; vi.—གཟེད་; vi.—འཁེལ་ to get scolded/ yelled at/ criticized/ verbally abused ¶ བཙན་འཛུལ་པར་ཁ་དུང་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ (They) denounced the invaders. ¶ ཁོང་ཡིག་ཚད་མ་ལོན་ཙང་ཕ་མའི་ཁ་དུང་གཟེད་པ་རེད་ Because he did not pass his exam, he got scolded by his parents.

ཁ་དུམ་ (kārdum) stubby, squat, short.

ཁ་དེའུ་ (kādewu) gravel used as roadbed.

ཁ་ལྡག (kā dag) 1. va. to lick. 2. va. to flatter, to fawn on.

ཁ་ལྡིག་པ་ (kā digbə) sm. ཁ་དིག་དིག.

ཁ་སྡུག་ཆགས་ (kā dugjaà) having a dirty mouth, cursing a lot ¶ གྲོགས་པོ་སྡུག་ཆགས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་ཁོང་གི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཁ་སྡུག་ཆགས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ Because of bad friends his children have come to have dirty mouths.

ཁ་སྡུད་ (kā düù) 1. va. to tie the mouth of a bag shut with a string or rope. 2. va. to gather together (people), to assemble.

ཁ་སྡུམ་ (kədum) mediation; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཁ་སྡུར་ (kədur) 1. talking, chatting; va.—བྱེད་. 2. va. to compete regarding who is more verbal.

ཁ་སྡེབ་དབང་ (kā debwaŋ) the right to talk, the right of speech.

ཁ་སྡོམ་ (kādom) 1. sealing/ closing up sth.; va. ཁ་སྡོམ་; —བྱེད་ ¶ རས་ཁུག་གི་ཁ་སྡོམ་བྱེད་སྐུད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག A string is needed to tie the bag closed. 2. va. to stop, to restrain (speech) ¶ ལས་ཁུངས་ནང་ཀུན་མ་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁ་བསྡམས་འདུག (They) have restrained people from talking about the robbery in the office.

ཁ་བརྡ་ (kāpda) 1. signaling with the mouth; va.—བྱེད་. 2. talk, conversation; va.—བྱེད་.

ཁ་བརྡ་ཅན་ (kāpdajɛn) talkative.

ཁ་བརྡ་མིག་བརྡ་ (kāpda migda) signaling with eyes and mouth; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to signal with the eyes and mouth.

ཁ་བརྡབ་ལག་བརྡབ་ (kāpdab lagdab) sm. ཀང་བརྡབ་ལག་བརྡབ་.

ཁ་བརྡའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒོ་འབྱེད་ (kābdɛ dēmdree gojɛè) an auspicious saying used during Tibetan New Year.

ཁ་བརྡར་ (kāpdaa) sm. ཁ་བདར་.

ཁ་བརྡུང་ (kəpduŋ) sm. ཁ་དུང་.

ཁ་བསྡུ་སྣ་བསྡུ་ (kədu nədu) collecting things from different places and sources and putting them together to do sth.

ཁ་ན་ན་བཤད་ (kā nana shɛ̄ɛ̀) talking a lot, talking until one is blue in the face.

ཁ་ནག་པོ་ (kā nago) 1. dark shade/ color. 2. gloomy, morose, sad ¶ ངའི་གྲོགས་པོར་ཚོང་ཉེས་བྱུང་ཙང་ཁ་ནག་པོ་ཞིག་སྟོན་གྱི་འདུག Because my friend had a business loss, he is showing a sad (long) face. 3. unfriendly ¶ དེང་སྐབས་ངའི་གྲོགས་པོ་འདི་ཁ་ནག་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག Lately my friend has become unfriendly. 4. unlucky, inauspicious ¶ ཁང་པ་འདི་ཁ་ནག་པོ་ཞིག་བྱུང་ ¶ This house has been unlucky. 5. angry (countenance) ¶ དཔོན་པོ་དེས་ཁ་ནག་པོ་བསྟན་ནས་གཡོག་པོར་གཤེ་གཤེ་བཏང་བ་རེད་ The chief showed an angry face and scolded the servant.

ཁ་ནང་ (kānaŋ) 1. yesterday morning. 2. inside the mouth.

ཁ་ནང་གི་རྨ་ ཁ་ནང་དུ་གསོ་ (kānaŋgi mā kānaŋtu sō) 1. resolving a problem internally. 2. sm. ཁ་མཆུ་ནང་འཇགས་.

ཁ་ནང་ལྕེ་རྒྱུས་ (kānaŋ jēgyüù) knowing the internal workings/ politics of sth., knowing the ropes; va.—བྱེད་ to explain or tell the internal workings/ operations of an office ¶ ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་སྐོར་ལས་ཁུངས་ནང་གི་མིས་ཁ་ནང་ལྕེ་རྒྱུས་བྱ་དགོས་པ་རེད་ Concerning how to work, a person in the office has to explain how things are done to the new cadres. [Lit. the tongue knows what's in the mouth].

ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བ་ (kānaŋtu dāwa) sm. ཁ་འཁོར་བ་, 2.

ཁ་ནད་ (kānɛɛ̀) mouth disease.

ཁ་ནད་སྡེ་ཚན་ (kānɛɛ̀ dedzɛn) stomatology department.

ཁ་ནར་ཅན་ (kā narjɛn) rectangular.

ཁ་ནས་ (kānɛɛ̀) orally, verbally, by word of mouth; va.—བརྗོད་; —ཤོད་ to tell/ narrate/ explain orally ¶ ཁོས་ཁ་ནས་ལན་བསྐྱལ་བ་རེད་ He delivered the message orally.

ཁ་ནས་གང་ཐོན་ཤོད་ (kānɛɛ̀ kaŋdön shöò) va. to say whatever comes to mind (can have positive or negative connotation) ¶ མི་དྲང་པོ་འདི་ཁ་ནས་གང་ཐོན་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The honest man says whatever comes to (his) mind.

ཁ་ནས་གང་བྱུང་ཤོད་ (kānɛɛ̀ kəŋjuŋ shöò) va. to say all sorts of things (negative connotation) ¶ མི་དེས་ཁ་ནས་གང་བྱུང་བཤད་ཙང་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ལ་ཕོག་ཐུག་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Because the person said all sorts of things, the bosses are offended.

ཁ་ནས་ཐོན་ལ་མ་ཐོན་ (kānɛɛ̀ tōnla matōn) speaking hesitantly, hemming and hawing ¶ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁོང་ལ་དྲི་བ་འདོན་སྐབས་ཁ་ནས་ཐོན་ལ་མ་ཐོན་གྱིས་ལན་བརྒྱབ་སོང་ When he was asked about that issue he responded hesitantly.

ཁ་ནས་འདོན་ཞིང་ཡིད་ལ་བརྟག་པ་ (kānɛɛ̀ tönshiŋ yiìlə dāgba) sm. ཁ་ནས་འདོན་ཡིད་བརྟག.

ཁ་ནས་དཔོད་ (kānɛɛ̀ böò) va. to dictate (to sb. who is writing it down).

ཁ་ནས་མུ་ཏིག་ཤོར་དོགས་ (kānɛɛ̀ mudig shɔ̄ɔ̄dɔɔ̀) reluctant to share knowledge/ information [Lit. having the suspicion that pearls will fall out of the mouth].

ཁ་ནས་ཚིག་ཤོར་ཡུ་བ་ཐུང་ (kānɛɛ̀ tsīgshɔɔ yuwa tūŋ) a slip of the tongue is hard to recall [Lit. sth. said inadvertently has a short handle].

ཁ་ནས་ལུད་ (kānɛɛ̀ lüù) vi. to spill over from the brim of a cup or bowl, etc. ¶ མེ་ཚ་དྲགས་ནས་ཐུག་པ་ཁ་ནས་ལུད་ཀྱི་འདུག The fire was too hot so the broth spilled over (the brim).

ཁ་ནི་སྡིག་པའི་སྒོ་ཡིན་ (kāni digbɛ goyin) sm. ཁ་སྒོ་མོ་གྱོད་ཀྱི་གཞི་ས་.

ཁ་ཉིང་ (kəniŋ) last year ¶ ཁ་ཉིང་ང་ཚོ་བོད་ལ་འགྲོ་ཡག་གི་འཆར་གཞི་བཟོས་པ་རེད་ Last year we made plans to go to Tibet.

ཁ་ནུབ་ (kənub) 1. the night before last ¶ ཁ་ནུབ་དགོང་དག་ང་ཚོ་ཐུགས་སྤྲོར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ The night before last we went to a party. 2. see ཁ་.

ཁ་ནུབ་དགོང་དག (kənub gondaà) sm. ཁ་ནུབ་.

ཁ་ནུབ་དགོང་མོ་ (kənub goŋmo) sm. ཁ་ནུབ་.

ཁ་ནེ་ཁོ་ནེ་ (kāne kōne) 1. hesitatingly, stumbling (for speech) ¶ ཁོས་ཁ་ནེ་ཁོ་ནེ་བྱས་ནས་གསར་འགྱུར་བཤད་པ་རེད་ He hesitatingly told the news. ¶ ཁོས་ཁ་ནེ་ཁོ་ནེ་མེད་པར་ངོས་ལེན་ཞུས་ཙང་ཚང་མས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པ་རེད་ Because he confessed without stumbling or hesitating, everyone believed him. 2. mistakes, errors ¶ ཁོའི་ལས་ཀའི་ནང་ཁ་ནེ་ཁོ་ནེ་བྱུང་སོང་ There were many mistakes in his work.

ཁ་ནེ་འཁོན་ནེ་ (kāne kōne) 1. sm. ཁ་ནེ་ཁོ་ནེ་.

ཁ་ཉམ་ (kānem) slightly used or old ¶ དུག་ལོག་ཁ་ཉམ་ལ་གོང་ཁེ་པོ་ཡོད་ The price for slightly used clothes is cheap.

ཁ་ནོག (kānog) slightly dirty, not clean.

ཁ་ནོར་ (kā nɔɔ) vi. to misspeak, to say the wrong

thing.

ཁ་གནག་པོ་ (kā nāgbo) malicious/ spiteful/ vengeful in talk.

ཁ་གནམ་ལ་གཏད་ (kā nāmla dɛ̄ɛ̀) va. to put/ place sth. face up.

ཁ་གནོད་ (kānö̀ö) shung. abbr. of ཁ་པའི་གནོད་འཚེ་.

ཁ་གནོན་ (kānön) 1. antidote, sth. that counteracts, a counterforce ¶ ནད་ཀྱི་ཁ་གནོན་ལ་སྨན་དགོས་ (One) needs medicine to counteract sickness. 2. suppressing, oppressing; va. ཁ་གནོན་; —བྱེད་ to suppress/ oppress ¶ གཞུང་གིས་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་གྱི་ཁ་གནོན་བྱས་པ་རེད་ The government suppressed the people's movement. 3. va. to put a hand over someone's mouth to stop them from talking. 4. va. to seal an envelope.

ཁ་མནན་ (kānɛn) p. of ཁ་གནོན་.

ཁ་རྣོ་པོ་ (kā nōbo) sharp-tongued.

ཁ་རྣོ་ཚིག་རྣོ་ (kāno tsīgno) 1. sm. ཁ་རྣོ་པོ་. 2. engaging in a verbal battle or a battle of words.

ཁ་རྣོ་ཚིག་བཙན་ (kāno tsīgdzɛn) sm. ཁ་རྣོ་པོ་.

ཁ་སྣོན་ (kānön) replenishing, making up a shortage, reinforcing, supplementing, a supplement; va.—བྱེད་; —སྤྲོད་; —རྒྱག ¶ དམག་རྒྱག་སྐབས་ཛས་མདེལ་ཁ་སྣོན་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་སོང་ During the battle (they) had to replenish ammunition.

ཁ་པ་ (kāba) 1. an alphabetically filed box in tt. that is marked ཁ་. 2. skillful in speech, verbal, articulate (has a slightly negative connotation) ¶ མི་འདི་ཁ་པ་ཞེ་པོ་ཞིག་འདུག This man is very verbal. 3. go between person, negotiator between two traders/ merchants.

ཁ་པང་ (kābaŋ) top of a table.

ཁ་པར་ (kābaa) telephone; va.—གཏོང་; —རྒྱག to make a phone call; vi.—སླེབས་ to receive a phone call; va.—ལེན་ to pick up/ answer the phone.

ཁ་པར་སྐུད་ལམ་ (kābaa gṻṻləm) telephone wire/ line.

ཁ་པར་གྱི་ཨང་གྲངས་འདྲི་ས་ (kābaagi āŋdraŋ trisə) telephone information (operator/ office).

ཁ་པར་གློག་སྐུད་ (kābaa lōggüü) sm. ཁ་པར་སྐུད་ལམ.

ཁ་པར་རྒྱག་སའི་ཁང་ཆུང་ (kābaa gyasɛ kāŋjuŋ) phone booth.

ཁ་པར་ཅུས་ (kābaa jṻṻ) tib. ch. telephone exchange/ bureau.

ཁ་པར་འཕྲུལ་འཁོར་ (kābaa trṻṻgɔɔ) telephone.

ཁ་པར་འཕྲུལ་ཆས་ (kābaa trṻṻjeè) telephone equipment.

ཁ་པར་བ་ (kābaawa) telephone operator.

ཁ་པར་ཚོགས་འདུ་ (kābaa tsōndu) phone conference.

ཁ་པར་འཛུགས་ (kābaa dzuù) va. to install a phone.

ཁ་པར་རླུང་འཕྲིན་ (kābaa lṻŋdrin) radiotelephone.

ཁ་པར་ཨང་གྲངས་ (kābaa āŋdraŋ) telephone number.

ཁ་པར་ཨང་གྲངས་འདྲི་ས་ (kābaa āŋdraŋ drisa) sm. ཁ་པར་གྱི་ཨང་གྲངས་འདྲི་ས་.

ཁ་པར་ཨང་གྲངས་འཚོལ་དེབ་ (kābaa āŋdraŋ tsööödeb) telephone book.

ཁ་པིང་ (kābiŋ) harmonica.

ཁ་པིན་མེ་མདའ་ (kābin mɛnda) eng.tib. carbine rifle.

ཁ་པུར་ (kābur) Kabul.

ཁ་པོ་ (kōbo) 1. (མདོག + —) looks like, seems like ¶ ཁང་པ་འདི་ཡག་མདོག་ཁ་པོ་འདུག This looks like a good house. 2. excessively (for taste) ¶ ཚྭ་ཁ་པོ་ Too salty. 3. bitter, strong (in taste) ¶ ཇ་འདི་ཁ་པོ་འདུག The tea is bitter.

ཁ་པོ་ཆེ་ (kāboce) boastful, show-offish.

ཁ་དཔར་ (kābaa) sm. ཁ་པར་.

ཁ་དཔེ་ (kābe) a saying, proverb.

ཁ་དཔྱ་ (kā jā) making fun of, humiliating; va.—བྱེད་.

ཁ་ཕྲུགས་ (kābaà) 1. skin around the lips. 2. sm. ཁ་གོན་.

ཁ་ཕྲུགས་ཁྲས་ཁྲས་ (kābaà) smiling (usu. a forced or fake smile); va.—བྱེད་.

ཁ་སྤམ་ (kābam) a kind of cap worn by བཀའ་ཤག་མགྲོན་གཉེར་ in tt.

ཁ་སྤིང་ (kɔ̄piŋ) sm.* ཁ་སྤྱིན་.

ཁ་སྤུ་ (kɔ̄bu) moustache, beard.

ཁ་སྤུ་དབྱེ་འབྱེད་ (kɔ̄bu yējeè) shung. va. to separate from ¶ གྲྭ་བཙུན་ཁོངས་མི་ཟྭ་ཐེ་སྡེད་ཡོད་པ་ཁ་སྤུ་དབྱེ་འབྱེད་ཡོད་པ་ (We) request that you separate out the serfs from among the monks.

ཁ་སྦུབ་ (kɔ̄bub) face down; va. ཁ་སྦུབ་; —སློག to put/ turn face down; vi.—ལོག to get turned face down (accidentally) ¶ དཀར་ཡོལ་ཁ་སྦུབ་སློག་ནས་བཞག་རོགས་གནང་ Please leave the cup face down.

ཁ་སྦུབས་ (kā būb) p. of ཁ་སྦུབ་.

ཁ་སྤོ་ (kā bō) 1. va. to change, to shift, to move ¶ སྨན་པ་འདི་ཕན་པོ་མ་བྱུང་ཙང་གཞན་དག་ཅིག་ལ་ཁ་སྤོས་པ་ཡིན་ Because this doctor wasn't beneficial, (I) changed to another. ¶ དབྱར་ཁའི་རིང་ལས་ཀ་བྱེད་ས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་སྤོ་གི་ཡིན་ I'm going to move south to work during the summer. 2. sm. ཁོང་ཁྲོ་.

ཁ་སྤོས་ (kā bö̀ö) p. of ཁ་སྤོ་.

ཁ་སྦྱིན་ (kājin) a type of Tibetan dry glue (that is wet by the lips).

ཁ་སྦྲད་ (kā drɛ̄ɛ̀) p. of ཁ་སྦྲོད་.

ཁ་སྦྲོད་ (drö̀ö) face-to-face, facing; va. ཁ་སྦྲོད་; —བྱེད་ to bring/ put face-to-face ¶ ངའི་ཁང་པ་སྨན་ཁང་དང་ཁ་སྦྲོད་རེད་ My house faces the hospital. ¶ ལྕགས་མདོང་འདི་གཉིས་ཁ་སྦྲད་ནས་མཐུད་པ་རེད་ (He) joined the two pipes (face-to-face) at their opening. ¶ ཁང་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁ་སྦྲོད་ཡིན་པ་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡིན་ I'm going to build a house facing the sea.

ཁ་སྦྲོད་མ་ (kādröma) sm. ཁ་སྦྲོད་.

ཁ་སྤྲིས་ (kādrii̊) the cream that forms on the surface when milk or yogurt is boiled.

ཁ་ཕན་ཚིག་ཕན་ (kābɛn tsīgbɛn) helpful/ sincere advice.

ཁ་ཕར་ཕྱོགས་ (kā pāā chɔ̄ɔ̀) va. to turn to the opposite side, to side with the opposition ¶ མི་དེ་དགྲ་བོའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་ཕར་ཕྱོགས་པ་རེད་ ¶ That person sided with the enemy. ¶ མི་དེ་ཁ་ཕར་ཕྱོགས་པའི་གྲས་རེད་ He is in the group/ clique/ segment that is siding with the opposition.

ཁ་ཕར་སློག (kā pār lɔ̄ɔ̀) va. to turn one's head ¶ མཛེས་མ་མཐོང་པ་དེ་ག་ཁོས་ཁ་ཕར་བསློགས་ནས་བལྟས་སོང་ As soon as he saw the beautiful woman he turned his head and looked.

ཁ་ཕེ་ (kābe) eng. 1. coffee. 2. caffeine.

ཁ་ཕེ་ཁོ་ཕེ་ (kābe kōbe) sloppy, untidy, ungraceful ¶ མི་འདི་ལས་ཀ་ཁ་ཕེ་ཁོ་ཕེ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག This man works sloppily.

ཁ་ཕེན་ (kāben) card.

ཁ་ཕོ་ (kābo) 1. boasting, bragging; va.—བཤད་; —ཤོད་ to boast/ brag. 2. —འདོན་ sm. སྐད་ཅོར་རྒྱག.

ཁ་ཕོ་ཆེ་ (kāboce) boastful, conceited ¶ ཁ་ཕོ་ཆེ་བའི་མིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ར་གཞན་གྱི་ཆ་འཛོག་གི་མ་རེད་ People will disregard the remarks of a boastful person.

ཁ་ཕོ་འུད་སྒྲོག (kābo wö̱ödrɔɔ̀) making a great fanfare about sth., hyping sth.

ཁ་ཕོག་སྣ་ཕོག (kābog nābog) doing or saying sth. carelessly so that it unintentionally harms or hurts people; vi.—འགྲོ་; va.—བཟོ་ ¶ ཁོས་ཁ་ཕོག་སྣ་ཕོག་འགྲོ་ཡག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He said things that were hurtful to others. ¶ སྐད་ཆ་གང་བྱུང་བཤད་ན་ཁ་ཕོག་སྣ་ཕོག་ཡོང་གི་རེད་ If you say all sorts of things, you will hurt people. [Lit. mouth was hit, nose was hit].

ཁ་ཕོར་ (kābɔɔ) a person's regular eating/ drinking cup or bowl.

ཁ་ཕྱི་ (kāci) an inferior grade scarf.

ཁ་ཕྱིན་ (kā cīn) see ཁ་, 13.

ཁ་ཕྱིར་སྐོར་ (kācii gɔ̄ɔ̀) sm. ཁ་ཕྱིར་སློག.

ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ (kācii dā) sm. ཁ་ཕྱིར་སློག.

ཁ་ཕྱིར་སློག (kācii lɔ̄ɔ̀) va. to face or turn backwards, to reverse direction ¶ ཁ་ཕྱིར་བསློགས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་བྲོས་བྱིན་པ་རེད་ Turning around, (they) fled to the south.

ཁ་ཕྱིས་ (kɔ̄cii̊) 1. napkin. 2. handkerchief. 3. va. to wipe (mouth).

ཁ་ཕྱེ་ (kā cē) vi. and va. to open up, to blossom ¶ མེ་ཏོག་ཞལ་ཁ་ཕྱེ་ཞག The flowers have blossomed. ¶ ངས་སྒམ་འདི་ཁ་ཕྱེ་པ་ཡིན་ I opened the box.

ཁ་ཕྱེད་ (kāpjeè) a monetary unit in tt. (see དངུལ).

ཁ་ཕྱོགས་ (kāpjɔɔ̀) 1. direction ¶ འདི་ནས་ལྷ་ས་ཁ་ཕྱོགས་ག་པར་ཡོད་པ་རེད་ What direction is Lhasa from here? ¶ གསར་བརྗེའི་ཁ་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་ The correct revolutionary direction. va. ཁ་ཕྱོགས་; —སྒྱུར་; —སྒོར་; va.—ལོག to change directions, to shift allegiances ¶ བརྡ་ལེན་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་སྒྱུར་སྟེ་གནམ་གྲུ་ལ་བལྟ་ཞིབ་བྱས་པ་རེད་ They changed the direction of the radar to investigate the planes. vi.—འགྱུར་ to have the direction change. va.—ལོག to do sth. contrary/ opposite, to change directions, to shift allegiances ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་ཚང་མ་ཁ་ཕྱོགས་བསློགས་ཏེ་བཤད་པ་རེད་ He said everything in a way that is opposite to normal. 2. sm. འཁོར་ཕྱོགས་.

ཁ་ཕྱོགས་ལྐོག་ལྟ་ (kāpjɔɔ̀ gōgda) secretly seeing which way the wind is blowing (on some issue); va.—བྱེད་.

ཁ་ཕྱོགས་བསྐོར་མཚམས་ (kāpjɔɔ̀ gōndzam) a turning point ¶ འཕོ་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་ཁ་ཕྱོགས་སྐོར་མཚམས་ནོར་ན་དོན་དག་འཕྱུག་གི་རེད་ In time of change, if (you) make a wrong decision at a turning point you will miss achieving your goal.

ཁ་ཕྱོགས་འགྱུར་མཚམས་ (kāpjɔɔ̀ gyundzam) sm. ཁ་ཕྱོགས་སྐོར་མཚམས་.

ཁ་ཕྱོགས་སྒྱུར་ (kāpjɔɔ̀ gyur) see ཁ་ཕྱོགས་.

ཁ་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་ (kāpjɔɔ̀ cēmbo) things that make an enormous difference in which direction party/ people/ etc. follow ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་དང་ མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་གཉིས་ཁ་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་དོན་ཞིག་རེད་ Going on the socialist or capitalist road is an issue that makes an enormous difference.

ཁ་ཕྱོགས་ལྟ་ཆས་ (kāpjɔɔ̀ dājɛɛ̀) compass.

ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་ (kāpjɔɔ̀ dön) va. to show/ indicate direction ¶ སློབ་དཔོན་ག་ནྡྷི་དེའི་དགོངས་པས་རྒྱ་གར་མི་དམངས་ལ་རང་བཙན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་བསྟན་པ་རེད་ Mahatma Gandhi's thoughts showed the direction of freedom to the Indian people.

ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་རྟགས་ (kāpjɔɔ̀ dōndaà) direction signal, sign (usu. on a road).

ཁ་ཕྱོགས་ནོར་ (kāpjɔɔ̀ n<u>ɔɔ</u>) vi. to lose one's bearings, to lose direction.

ཁ་ཕྱོགས་འཛོལ་ (kāpjɔɔ̀ dz<u>öö</u>) sm. ཁ་ཕྱོགས་ནོར་.

ཁ་ཕྱོགས་བརླག (kābjɔɔ̀ lāà) sm. ཁ་ཕྱོགས་ནོར་.

ཁ་ཕྱོགས་ལོག (kāpjɔɔ̀ l<u>ɔɔ</u>) 1. vi. to go in the opposite/ wrong/ contrary direction ¶ ཁ་ཕྱོགས་ལོག་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went in the wrong direction. 2. vi. to do the opposite (unintentionally), to be contrary, to invert (unintentionally) ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ཁ་ཕྱོགས་ལོག་པ་རེད་ His manner of speaking was opposite (of others).

ཁ་ཕྱོགས་སློག (kāpjɔɔ̀ lɔ̄ɔ̀) 1. va. to go in the opposite/ wrong direction (purposely) ¶ ཁ་ཕྱོགས་བསློགས་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went in the opposite direction. 2. va. to do the opposite, to act contrary ¶ ལུང་པ་འདི་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་ ཁོས་ཁ་ཕྱོགས་བསློགས་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཟེར་བྱུང་ Even though this area is good, he acted contrary and said it was no good.

ཁ་ཕྲད་ཕྲད་ (kā trēdreè) smiling/ happy face and demeanor (often conveys that a person is internally angry but is outwardly smiling).

ཁ་ཕྲལ་ (kā trɛ̄ɛ̀) va. to separate, to split up, to take apart ¶ ཁྱི་འཛིང་ཁ་ཕྲལ་མ་ཐུབ་པ་ལྟར་ Like being unable to separate fighting dogs. ¶ འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ཡན་ལག་ཁ་ཕྲལ་ནས་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) took the machine apart and repaired it.

ཁ་ཕྲལ་(དུ་)གཏོང་ (kātrɛɛtu dōŋ) va. to separate, to split up, to take apart.

ཁ་ཕྲལ་དབང་སྒྱུར་ (kātrɛɛ wāŋgyur) divide and conquer.

ཁ་ཕྲལ་རིང་ལུགས་ (kātrɛɛ r<u>i</u>ŋluù) separatism, secessionism, factionalism ¶ ཁ་ཕྲལ་རིང་ལུགས་པ་ A separatist, a secessionist.

ཁ་ཕྲུ་ (kōtru) taking a mouthful of water and blowing out a fine stream of water (e.g., when ironing clothes); va.—གཏོར་.

ཁ་ཕྲུམ་ (kādrum) cartilage, gristle.

ཁ་འཕང་ས་ (kāmbāŋ) blaming, accusing (falsely); va. ཁ་འཕངས་; —འཛུགས to blame / accuse; vi.—འཁྲར་ to suffer a false accusation.

ཁ་འཕངས་མཐོན་པོ་ (kābāŋ tōmbo) talking big, showing off, bragging.

ཁ་འཕངས་ལྷུང་སྟོན་ (kābaŋ lūŋdön) showing one's anger and blaming sb.

ཁ་འཕངས་ལག་ཁྱེར་ (kābaŋ l<u>a</u>gcii̇̀) blaming others; va.—བྱེད་ ¶ རང་གི་སྐྱོན་ཆ་གཞན་ལ་ཁ་འཕངས་ལག་ཁྱེར་བྱས་པ་རེད་ (He) blamed others for his own mistakes.

ཁ་འཕངས་ལག་འཁྱེར་ (kābaŋ l<u>a</u>gcii̇̀) sm. ཁ་འཕངས་ལག་ཁྱེར་.

ཁ་འཕེར་པོ་ (kā pērbo) verbal, articulate.

ཁ་འཕྱིད་ (kā cii̇̀) 1. vi. to suffice, to be enough, to manage ¶ ཁྲོམ་བཙོང་པ་ཡིན་ན་ལོ་གོས་ཁ་འཕྱིད་ཙམ་ཡོང་གི་རེད་ If you sell in the market place your livelihood will suffice. ¶ ཁྱེད་རང་གི་འཚོ་བ་ག་འདྲ་འདུག `ཨོ་ཙེ་ ཁ་འཕྱིད་ཙམ་འདུག How is your livelihood? So so. (I'm) managing. 2. va. to wipe.

ཁ་འཕྲུག (kā cūù) sm. ཁ་ནོར་.

ཁ་འཕྱུར་ (kā cūr) vi. to be heaped up, to be overflowing ¶ འབྲུ་འབོ་ཁ་འཕྱུར་བ་ཞིག་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave (him) an overflowing 'bo' (a standard volume measure in Tibet) of grain.

ཁ་འཕྲལ་ (kā trɛ̄ɛ̀) sm. ཁ་ཕྲལ་.

ཁ་འཕྲལ་དུ་གཏོང་ (kātrɛtu dōŋ) sm. ཁ་ཕྲལ་དུ་གཏོང་.

ཁ་འཕྲི་ (kātri) a deduction, deducting.

ཁ་འཕྲིད་འཕྲིད་ སྐྱིད་ཞ་ཞ་ (kā tr<u>i</u>trii̇̀ gy<u>i</u>i̇̀ sh<u>a</u>sha) sm. ཁ་འཕྲེད་འཕྲེད་ སྐྱིད་ཞ་ཞ་.

ཁ་འཕྲིན་ (kāndrin) a verbal message.

ཁ་འཕྲེད་འཕྲེད་ སྐྱིད་ཞ་ཞ་ (kā treèdreè gy<u>i</u>i̇̀ sh<u>a</u>sha) servility, subservience, cringing.

ཁ་འཕྲོག (kā trɔ̄ɔ̀) va. to interrupt someone talking.

ཁ་འཕྲོད་པོ་ (kā trōbo) 1. sm. ཁ་ལྟ་པོ་. 2. one's work matching one's words.

ཁ་བ་ (kāwa) 1. snow; vi.—འབབ་ to snow; va.—འགེབས་ to cover with snow ¶ ཁ་བས་བཀག་པའི་ཞིང་ཁ་ Fields covered with snow. 2. sm. ཁ་. 3. bitter.

ཁ་བ་རྒྱ་ཐུལ་ཐུལ་ (kāwa gyā tūùdüü) softly falling snow.

ཁ་བ་ཅན་ (kāwajɛn) 1. snowy. 2. Tibet.

ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ (kāwajɛngi sh<u>i</u>ŋgam) land of snows (commonly used to mean Tibet).

ཁ་བ་ཆར་ལྡོག (kāwa cāndog) the time during the first Tibetan month when snow changes to rain.

ཁ་བ་ཆུང་ (kāwajuŋ) the 10th month of the Tibetan calendar when the first light snow falls.

ཁ་བ་ཆེ་ (kāwace) the 12th month of the Tibetan calendar when heavy snow starts to fall.

ཁ་བ་བུ་ཡུག (kāwa p<u>u</u>yuù) snow storm, blizzard.

ཁ་བ་མཚམས་ཐིག (kāwa tsāmdig) snow line (on a mountain).

ཁ་བ་རི་ (kāwari) sm. ཁ་བ་ཅན་.

ཁ་བ་རི་པ་ (kāwa r<u>i</u>bə) 1. a Tibetan. 2. people who live on mountains (where there is snow).

ཁ་བད་ (kābɛɛ̀) 1. a parapet. 2. railing, banister.

ཁ་བབ་ལྐུ་པོ་ (kābab j<u>i</u>ibu) sm. ཁ་བབ་ལྐྱིད་པོ་.

ཁ་བབ་ལྐྱིད་པོ་ (kābab j<u>i</u>ibu) a person who doesn't express what he feels, a person who says little, a person who is closemouthed (opposite of ཁ་གསང་པོ་) ¶ མི་འདི་ཁ་བབ་ལྐྱིད་པོ་ཞིག་དུག་འདུག This man does not talk much at all.

ཁ་བབ་ཙམ་ (kābabdzam) slightly old/ used ¶ ཁོའི་ནང་གི་འཛིན་ཆས་ཁ་བབ་ཙམ་རེད་འདུག The furniture in his house is slightly old.

ཁ་བའི་འདབ་མ་ (kāwɛɛ dəbmə) snow flake.

ཁ་བའི་མེ་ཏོག (kāwɛɛ medog) sm. ཁ་བའི་འདབ་མ་.

ཁ་བའི་ལྷུན་པོ་ (kāwɛɛ lhũnbo) snow mountain.

ཁ་བལ་ (kāpɛɛ) abbr. Muslims and Nepalese.

ཁ་བུ་རམ་ལས་མངར་བ་ ཁོང་ཚེར་མ་ལས་རྩུབ་པ་ (kā buramlɛ ŋārwa kōŋ tsērmalɛ dzūbbə) sm. ཁ་འཇམ་གདོང་གནག.

ཁ་བུབ་ (kəbuù) tripping, stumbling, falling face down; vi.—(དུ་) ལོག; —འགྱེལ་ to trip, to stumble, to fall face down ¶ མི་དེ་ཁ་བུབ་ལོག་ནས་རིལ་སོང་ That man fell face down. 3. va.—སློག to lay sth. face down ¶ སྣོད་ཆས་ཁ་བུབ་བསློགས་བཞག (He) turned the utensil face down.

ཁ་བེ་ཁོ་བེ་ (kəbe kōbe) sm. ཁབ་བེ་ཁོ་བེ་.

ཁ་བོ་ (kāwo) sm. ཁ་མོ་.

ཁ་བྱང་ (kājaŋ) 1. tag, label; va.—འགོད་; —སྦྱོར་ to make a tag/ label. 2. address ¶ ཁྱེད་རང་གི་ཁ་བྱང་ག་རེ་རེད་ What is your address? 3. title (of book, article, etc.). 4. front page of a book or magazine ¶ ཁ་བྱང་རྫས་འགོད་ Designing the cover (of a book or magazine).

ཁ་བྱང་བ་ (kā caŋwa) nh. of ཞལ་བྱང་བ་.

ཁ་བྱང་མ་ (kā caŋma) verbal/ eloquent (as a result of practice) ¶ རླུང་འཕྲིན་བོད་སྐད་སྒྲོག་མཁན་དེ་ཁ་བྱང་མ་ཆགས་འདུག The radio broadcaster became eloquent through practice.

ཁ་བྱང་ལག་བྱང་ (kājaŋ lagjaŋ) skilled through practice/ familiarity.

ཁ་བྱམས་ཚིག་འཇམ་ (kājam tsīgjam) gentle/ mild in speech.

ཁ་བྱེ་ (kā ce) 1. vi. to come open, to separate. 2. the first words uttered by an infant.

ཁ་བྱིའུ་ (kā ciu) lark (bird).

ཁ་བྲག (kāpdraà) sm. ཁ་དབྲག.

ཁ་བྲག་ཁུང་ཙམ་གདངས་ (kā drəguŋdzam daŋ) opening one's mouth very wide [Lit. open one's mouth like a cave].

ཁ་བྲང་ (kābraŋ) a nomad satellite herding camp.

ཁ་བྲལ་ (kā drɛɛ) 1. split, separated, parted; vi. ཁ་བྲལ་; —བྱེད་ to become separated, to be parted, to get split up ¶ ལྷ་སའི་ཟིང་འཁྲུག་སྐབས་ནང་མི་ཁ་བྲལ་བ་རེད་ During the time of the disturbances in Lhasa, families got separated. 2. vi. to fall/ come apart ¶ སྟོད་ཐུང་གི་ཚེམ་བུ་ཁ་བྲལ་འདུག The stitching in the shirt has come apart. 3. p. of འབྲལ་.

ཁ་བྲལ་དུ་གཏོང་ (kādrɛtu dōŋ) sm. ཁ་ཕྲལ་དུ་གཏོང་.

ཁ་བྲལ་མི་རུང་བ་ (kādrɛɛ miruŋwə) inseparable, integral ¶ ལུང་པ་འདི་ནི་རང་རེའི་མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་བྲལ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད་ This country is an integral part of our motherland.

ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ (kādrɛɛ riŋluù) separatism, secessionism (usu. refers to those who advocate separation or secession from China).

ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ (kādrɛɛ riŋlugbə) a separatist, a secessionist (usu. a person advocating political separation from China).

ཁ་བྲལ་བསིལ་བུ་ (kādrɛɛ) separated into parts, disintegrated, scattered; va.—གཏོང་.

ཁ་བྲི་ (kā dri) vi. to decrease.

ཁ་བློན་ (kālön) local chief/ lord.

ཁ་དབང་ (kāwaŋ) 1. wealth, fortune, property; vi.—སྟོངས་ to go bankrupt ¶ ཁོའི་ཁ་དབང་ཚང་མ་གཞུང་གིས་གཞུང་བཞེས་བཏང་སོང་ The government confiscated all his wealth. 2. the power/ authority to speak.

ཁ་དབང་ཆེན་པོ་ (kāwaŋ cēmbo) a person who is bossy/ overbearing/ autocratic or dogmatic in speech.

ཁ་དབང་དཔུང་ཤུགས་ (kāwaŋ būŋshuù) having authority and the force to back it up.

ཁ་དབུགས་ (kāwuù) mouth breath.

ཁ་དབྲག (kāraà) 1. bifurcated, forked, V-shaped ¶ ཤིང་ཁ་དབྲག་ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་ I need a tree with bifurcating branches. 2. space between, in between ¶ ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དབྲག་ལ་ལུང་པ་འདི་གནས་ཡོད་པ་རེད་ This country is (situated) between two rivers. 3. a two-pronged traditional Tibetan surgical tool for extracting bullets.

ཁ་དབྲག་ཟོར་ (kāraà sər) people who always speak badly of others.

ཁ་འབབ་ (kā bəb) 1. snowfall ¶ ཁ་འབབ་ཀྱི་དུས་སུ་ At the time of snowfall. 2. vi. to fall on/ upon ¶ སྲོག་ཉེན་ཁ་འབབ་ A life threatening danger falling on sb.

ཁ་འབབ་བཞི་ (kāmbəb shi) the four rivers that flow out from the Mt. Kailash area.

ཁ་འབར་ (kā bar) 1. (with བ་) intense or strong (like a fire) ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་གཤེ་གཤེ་ཁ་འབར་བ་ཞིག་བཏང་བྱུང་ The teacher gave me a strong scolding. 2. vi. to become rich suddenly ¶ ཚོང་པ་དེ་གློ་བུར་དུ་ཁ་འབར་བ་རེད་ The trader suddenly became wealthy.

ཁ་འབལ་པོ་ (kā bɛɛbo) a person who talks a lot, a talkative person.

ཁ་འབུག (kā buù) va. to talk.

ཁ་འབུབ་ (kābub) sm.* ཁ་སྦུབ་.

ཁ་འབུར་ (kābur) 1. a carpenter's tool. 2. letting sb. talk/ speak; va.—འཇོག to let sb. talk/ speak.

ཁ་འབུས་ (kā bűü) 1. vi. to bloom, to open into a flower ¶ མེ་ཏོག་གི་སྨྱིའུ་ཁ་འབུས་བཞག The flower bud bloomed. 2. a flower just about to bloom, a bud. 3. child's first vocalization.

ཁ་འབེལ་པོ་ (kā bɛɛbo) 1. abundant, plentiful. 2. talkative, unable to keep things to oneself.

ཁ་འབོག (kābɔɔ̀) a feed bag that is put over an animal's mouth.

ཁ་འབོག་འབོག (kā bɔgbɔg) 1. filled to the top/ brim; va.—བྱེད་. to fill to the brim. 2. a facial shape that has a protruding mouth.

ཁ་འབྱམས་ (kā jam) vi. to get into meaningless/ idle talk.

ཁ་འབྱར་ (kēnjaa) 1. waistcoat, vest, undershirt. 2. vi. to misfire. 3. vi. to have two things stick together.

ཁ་འབྱེད་ (kā ceè) 1. va. to open ¶ ཡིག་སྐོགས་ཁ་འབྱེད་ལག་ལ་ For opening the envelope.

ཁ་འབྱེད་འཁྲུལ་ཆས་ (kājeè trüüjɛè) a machine that opens things.

ཁ་འབྲལ་ (kā drɛɛ) see. ཁ་བྲལ་.

ཁ་འབྲས་སྐྱེས་མཚར་ (kāndrɛè gyēndzar) good-looking, attractive ¶ བུ་མོ་ཁ་འབྲས་སྐྱེས་མཚར་ལྡན་པ་ An attractive female.

ཁ་འབྲས་གཙང་མ་ (kāndrɛè dzāŋma) sm. ཁ་འབྲས་སྐྱེས་མཚར་.

ཁ་འབྲས་མཚར་བ་ (kāndrɛè tsārwa) sm. ཁ་འབྲས་སྐྱེས་མཚར་.

ཁ་འབྲིད་ (kā drii) 1. va. to lure/ seduce/ tempt ¶ བྱི་བ་ཟས་ཀྱིས་ཁ་བྲིད་ནས་བཟུང་བ་རེད་ (They) lured the mouse (into a trap) and caught it. 2. va. to reduce/ diminish ¶ འགྲོ་སོང་མང་དྲགས་ནས་ཁ་འབྲིད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because the expenses were too high (they) had to reduce them.

ཁ་འབྲུ་ (kā dru) sm. ཁ་སྦྲུག.

ཁ་སྤོད་ (kābɛè) 1. boastful, conceited; va.—ཤོད་ to boast, to talk conceitedly ¶ ཁ་སྤོད་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱང་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Though he always boasted, in reality he cannot put what he says into practice. 2. joking, kidding; va.—ཤོད་ to joke, to kid.

ཁ་སྦིར་ (kābir) a tingling/ numbing sensation (in the mouth) ¶ སོའི་སྨན་པས་སོ་རྙིལ་ལ་ཁབ་བརྒྱབས་ནས་ཁོའི་ཁ་སྦིར་པ་རེད་ His mouth became numb after the dentist injected him in his gum.

ཁ་སྦུག་དོག་པོ་ (kəbuù dogo) sm. ཁ་ཕྱིད་པོ་.

ཁ་སྦུབ་ (kā bub) va. to put face down ¶ དཀར་ཡོལ་ཁ་སྦུབ་ནས་བཞག་འདུག (He) put the cup face down.

ཁ་སྦུབ་དུ་ཉལ་ (kā bubtu ñɛɛ) va. to lie on one's stomach, to lie face down, to put sth. face down ¶ ཁོ་ན་སྐབས་ཁ་སྦུབ་དུ་ཉལ་བ་རེད་ He laid face down

when he was sick.

ཁ་སྦོང་ (kāboŋ) sm.* ཁབ་སྦོམ་.

ཁ་སྦྱང་ (kājaŋ) sm. ཁ་བྱང་.

ཁ་སྦྱར་ (kā jār) p. of ཁ་སྦྱོར་.

ཁ་སྦྱར་ཤེལ་དམ་ (kājar shēēdam) an ampoule.

ཁ་སྦྱོང་ (kā joŋ) 1. vi. to get used to a food or drink. 2. va. to practice verbal skills ¶ ཁྱེད་རང་ཡིག་གི་ཀློག་པའི་ཁ་སྦྱོང་དགོས་ You should practice reading (aloud).

ཁ་སྦྱོར་ (kā jɔ̄ɔ) 1. va. to stick together, to seal ¶ ཡིག་སྐོགས་ཁ་སྦྱར་ནས་བཏང་པ་ཡིན་ I sealed the envelope and mailed it. 2. va. to have sexual intercourse. 3. va. to kiss ¶ ཁོ་གཉིས་ཁ་སྦྱོར་གྱི་འདུག Those two are kissing. 4. va. to match make regarding marriage.

ཁ་སྦྲང་རྩི་ཁོག་སྣག་ཚ་ (kā drəŋtsi kōg nagdza) sm. ཁ་འཇམ་གཏིང་ནག [Lit. mouth honey, inside ink].

ཁ་སྦྲང་རྩི་ཁོག་ཚེར་མ་ (kā drəŋtsi kōg tsērma) sm. ཁ་འཇམ་གཏིང་ནག [Lit. mouth honey, inside thorns].

ཁ་སྦྲང་རྩི་ཁོག་རལ་གྲི་ (kā drəŋtsi kōg rɛɛtri) sm. ཁ་འཇམ་གཏིང་ནག [Lit. mouth honey, inside sword].

ཁ་སྦྲང་རྩི་ལས་མངར་བ་དང་ཁོག་སོལ་བ་ལས་ནག་པ་ (kā drəŋtsilɛ ŋārwa daŋ kōg sōōwalɛ nagba) sm. ཁ་འཇམ་གཏིང་ནག.

ཁ་སྦྲང་རྩི་ལས་མངར་བ་སེམས་ཚེར་མ་ལས་རྩུབ་པ་ (kā drəŋtsilɛ ŋārwa sēm tsērmalɛ dzūbə) sm. ཁ་འཇམ་གཏིང་ནག [Lit. mouth sweeter than honey, mind rougher than thorns].

ཁ་སྦྲིད་ (kā drii) sm. ཁ་སྦྲིར་.

ཁ་མ་ (kāma) nib/ point of a pen.

ཁ་མ་སྐྱེངས་ (kā ma gyēŋ) vi. to do sth. to save face, to do sth. to counter embarrassment ¶ མི་དེའི་རྫུན་ཀུན་བརྡོལ་ཙང་ཁ་མ་སྐྱེངས་ལ་ཁ་རྩོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་རེད་ Because that person's lies were exposed, he tried to save face by arguing forcefully.

ཁ་མ་འགུལ་ ཨོག་མ་འགུལ་ (kā magül ōgma gül) indicating displeasure by gesture rather than words [Lit. not moving the mouth, moving the chin].

ཁ་མ་ཆར་ (kā macar) slush (neither snow nor rain).

ཁ་མ་ཆེ་ (kā mace) do not exaggerate, do not talk big ¶ ཨམ་ས་བུ་ལ་ "བུ་ཆུང་ཁ་མ་ཆེ་" ཞེས་བརྗོད་ She said to her son, "Son, don't exaggerate when you speak."

ཁ་མ་ཐུག་གོང་ནས་སྣ་ཐུག (kā matūù goŋnɛ nāduù) fighting/ disputing before sth. occurs or in anticipation of sth. [Lit. the noses touch before the mouths meet].

ཁ་མ་དྲོ་ (kā madro) unlucky, inauspicious ¶ ཁ་མ་དྲོ་བའི་གཏམ་བཤད་ན་གཞན་གྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ If (you) speak of unlucky things others will not like it.

ཁ་མ་འདྲེས་ན་ཆམ་པ་འགོས་དོགས་མེད་ (kā madreèna cāmba gö̱ö̱dɔg me̱è) if one doesn't have improper relations there will be no doubts about collusion [Lit. if the mouths aren't mixed there is no suspicion about catching a cold].

ཁ་མང་ (kāmaŋ) sm. ཁ་མང་ལྕེ་མང་.

ཁ་མང་གྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་ བྱ་མང་བྱུར་གྱི་སྣ་འདྲེན་ (kāmaŋ gyö̱ö̱gi dzāwa caman̲ curgi nādren) too much talking and activities causes trouble and disputes [Lit. talking much is the root of law cases/ disputes, too many activities lead to disasters].

ཁ་མང་ལྕེ་མང་ (kāmaŋ jēmaŋ) 1. talkative (has a pejorative meaning in describing the kind of person who doesn't keep things to himself or says things without really knowing them) ¶ ཁ་མང་ལྕེ་མང་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སུས་ཀྱང་ཆ་འཇོག་གི་མེད་པ་རེད་ Nobody trusts (him) because he is talkative. 2. a discussion with many opinions.

ཁ་མང་གཏམ་མང་ (kāmaŋ tāmaŋ) sm. ཁ་མང་ལྕེ་མང་.

ཁ་མང་དོང་ལམ་ (kāmaŋ doŋlam) a tunnel with many entrances/ exits.

ཁ་མང་ན་དགྲ་སྡང་ (kāmaŋna dradaŋ) too much talk causes the hatred of enemies.

ཁ་མང་པོ་ (kā maŋbo) sm. ཁ་མང་ལྕེ་མང་.

ཁ་མང་རྫུན་ཤོད་ (kāmaŋ dzünshöö) sb. who talks a lot and lies.

ཁ་མང་ལ་ཚིག་གནག (kāmaŋla tsīgnaà) talkative (person) who uses cruel/ harsh words.

ཁ་མར་རྒྱག (kāmar gyaà) va. to add extra butter to tea that has already been churned.

ཁ་མར་གཏད་ (kā maa dɛ̄ɛ) va. to look down, to look below ¶ རིའི་སྟེང་ནས་ཁ་མར་གཏད་པ་རེད་ (He) looked down from the mountain.

ཁ་མར་སློག (kāmaa lɔ̄ɔ) 1. va. to turn away from, to turn in another direction, to turn back ¶ ང་མཐོང་པ་དང་ཁོས་ཁ་མར་བསློགས་ནས་ཕྱིན་སོང་ As soon as he saw me he turned the other way and went. 2. va. to sit facing the door ¶ སྒོ་ལ་ཁ་མར་བསློགས་ནས་བསྡད་པ་རེད་ (They) sat facing the door.

ཁ་མི་ཁ་སྐྱེངས་ (kāmi kāgyeŋ) sm. ཁ་སྐྱེངས་.

ཁ་མི་གསལ་ (kā misɛɛ) indistinct, not clear ¶ ཐོ་འདིར་ཁ་མི་གསལ་བའི་ཅ་ལག་འཚོང་ཡས་མ་རེད་ All the things not (shown) clearly on this list are not for sale.

ཁ་མིག (kā mig) eyes and mouth.

ཁ་མིག་མར་ལྟ་ (kā mig maa dā) following a bad example, learning bad things from others; va.—བྱེད་.

ཁ་མིག་ཡར་ལྟ་ (kā mīg yaa dā) following a good example, learning good things/ habits from others; va.—བྱེད་.

ཁ་མིང་སྣ་མིང་འདོགས་ (kāmiŋ nāmiŋ dɔ̄ɔ) sm. མིང་འདོགས་རྒྱག.

ཁ་མིན་རུ་ཚོགས་ (kāmin rudzɔɔ) sm. ཁ་མིན་རུབ་འཛོམས་.

ཁ་མིན་རུབ་འཛོམས་ (kāmin rubdzom) all types/ kinds of people ¶ ཚོགས་པ་དེའི་ནང་ལ་མི་ཚང་མ་ཁ་མིན་རུབ་འཛོམས་རེད་ There are all kinds of people in that meeting (good, bad, etc.).

ཁ་མུར་ (kā mur) sucking/ chewing (usu. by people without teeth); va.—བྱེད་ ¶ རྒན་མོ་དེས་ཤ་ཁ་མུར་བྱེད་བཞིན་འདུག That old woman is sucking meat (implies she has no teeth to chew).

ཁ་མེ་རུང་ (kāmeruŋ) Cameroon.

ཁ་མེད་ (kāmeè) (neg. + vb. + —) no choice but to do the verbal action ¶ ང་མ་འགྲོ་ཁ་མེད་བྱུང་ I had no choice but to go. 2. nothing to say ¶ ཤོད་དགོས་ན་ཁ་མེད་ (He) has nothing to say when there is a need to say something. 3. type of kidney disease.

ཁ་མེད་འདི་མེད་ (kāmeè dimeè) sm. ཁ་མེད་མིག་མེད་.

ཁ་མེད་སྣ་མེད་ (kāmeè nāmeè) sm. ཁ་མེད་མིག་མེད་.

ཁ་མེད་མིག་མེད་ (kāmeè mīgmeè) very many or much, a lot ¶ ཁོ་ཚོས་སྡུག་པོ་ཁ་མེད་མིག་མེད་བཏང་ཙང་མ་བྲོས་ཁ་མེད་བྱུང་བ་རེད་ Because they were mistreated a lot (they) had no choice but to flee.

ཁ་མེད་དམིགས་མེད་ (kāmeè mīgmeè) sm. ཁ་མེད་མིག་མེད་.

ཁ་མོ་ (kāmo) bitter.

ཁ་མོས་ཞི་མོས (kāmöö shemöö) totally/ completely in agreement ¶ ཁོང་གི་དགོངས་འཆར་དེ་ར་ཚང་མ་ཁ་མོས་ཞི་མོས་བྱུང་ Everyone was in complete agreement with his suggestions. [Lit. mouth agrees, inside agrees].

ཁ་དམར་ (kāmar) 1. astrological prophecy/ prediction; va.—འདོགས་ to prognosticate, to make predictions. 2. arc. guarantor.

ཁ་དམར་ནང་གི་ཚིག་དམར་རེད་ ཕ་མགར་ལག་གི་ལྕགས་དམར་རེད་ (kāmar naŋgi tsīgmar re̱è pā gar laggi jāàmar re̱è) one should keep one's word [Lit. red words come from a red mouth, hot iron comes from a blacksmith's hand].

ཁ་དམར་པ་ (kāmara) 1. baby, infant. 2. a guarantor.

ཁ་སྨ་ལྷོག་པ་ (kā mā lhōgba) an ulcerous disease of the mouth (for animals).

ཁ་སྨད་ (kāmɛɛ̀) insulting speech/ talk; va.—གཏོང་.

ཁ་སླང་ (kā māŋ) arc. va. to talk/ speak garrulously.

ཁ་སྨེས་ (kā mɛ̄ɛ̀) speaking ill of people; vi.—ཐུག to be spoken ill of; va.—གཏོང་ to speak ill of ¶ཁོང་ལ་མི་གཞན་གྱིས་ཁ་སྨེས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Other people are speaking ill of him. ¶ཁྱེད་རང་གི་སྐད་ཆ་འདི་ཁ་སྨེས་ཐུག་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད་ Your comment is one that will have people talking ill of you.

ཁ་སྨེས་གླེང་གཞི་ (kāmɛɛ̀ lēŋshi) speaking ill of and causing a dispute/ quarrel.

ཁ་ཙ་ར་ (kādzara) a person of mixed Nepalese and Tibetan parentage.

ཁ་ཙང་ (kādzaŋ) the day before.

ཁ་ཙམ་ (kādzam) 1. in word only (i.e., not in deed) ¶ཁ་ཙམ་གྱི་ཞབས་འདེགས་ Lip service. 2. as wide as an open mouth ¶མིག་ཁ་ཙམ་གདངས་ (He) opened his eyes as wide as an open mouth.

ཁ་ཙམ་མིན་པ་ (kādzam mimbə) really, truly, not just with words ¶ཁོས་ནད་པ་ཆོར་ཁ་ཙམ་མིན་པའི་ལྟ་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད་ He really looked after the sick.

ཁ་ཙམ་ཚིག་ཙམ་ (kādzam tsīgdzam) sm. ཁ་ཙམ་, 1.

ཁ་ཙོག་འཇོག (kādzog jɔ̀ɔ) va. to let/ leave eat or enjoy sth. ¶སེམས་ཅན་རྣམས་ཞིང་ཁའི་ནང་ལ་ཁ་ཙོག་བཞག (They) let the animals eat in the fields.

ཁ་གཙག (kā dzāà) va. to press/ extract oil from seeds.

ཁ་གཙང་མིན་ (kādzaŋmin) shung. sick (animal).

ཁ་གཙོ་ (kādzo) acting as the spokesman, being the main speaker; va.—བྱེད་ ¶ཚོགས་འདུ་ཐོག་ལ་ཁ་གཙོ་ཤོད་མཁན་ཁོང་རེད་ He is the main speaker at the conference.

ཁ་བཙན་པོ་ (kā dzɛ̄mbo) 1. a person who speaks in a harsh manner. 2. a person who is secretive, sb. who doesn't say much. 3. a tight-fitting lid for a jar or bottle.

ཁ་བཙན་ཞི་འཇམ་ (kādzēn shenjam) verbally aggressive but mild/ gentle internally.

ཁ་བཙུམས་ (kā dzūm) p. of ཁ་འཛུམ་; 1.

ཁ་བཙོག་པ་ (kā dzōgba) foulmouthed.

ཁ་ཛ་ (kādza) expenses; va.—གཏོང་ to spend money on expenses.

ཁ་ཛང་ (kādzaŋ) sm. ཁ་སང་.

ཁ་ཛའི་ཟས་དང་ལག་ཛའི་དངུལ་ (kādzɛɛ sɛ̄ɛ̀taŋ lə̱gdzii ŋūū) sth. that is depleted or consumed fast.

ཁ་ཛར་འཁྲིལ་པོ་ (kādzar trīībo) sb. who is obedient, sb. who listens to what he/ she is told.

ཁ་ཛལ་ (kādzɛɛ) verbally eloquent.

ཁ་ཛལ་གདིང་ནག (kādzɛɛ dīŋnaà) verbally eloquent but inwardly evil/ nasty/ bad.

ཁ་ཛིས་ (kādzīì) oral calculation; va.—རྒྱག.

ཁ་ཛུབ་ཁོག་ཡག (kādzub kōgyag) one who uses harsh words but is kind/ good at heart.

ཁ་ཛུབ་པོ་ (kā dzūbbu) one who uses coarse/ harsh language; va.—བྱེད་ ¶ཁ་ཛུབ་པོ་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ན་ If you speak harshly.

ཁ་ཛེད་ (kādzeè) joking verbally; va.—ཛེ་.

ཁ་ཛོད་ (kādzöö) argument, dispute, debate, arguing, disputing, quarreling, debating; va.—བྱེད་; —རྒྱག to debate/ dispute/ quarrel/ argue; vi.—ཤོར་ to get or fall into an argument/ dispute/ quarrel/ debate.

ཁ་ཛོད་མགོ་བོ་ཞག་ཞག་རྒྱག (kādzöö gowo shagshaà gyaà) va. to dispute/ argue/ quarrel strongly [Lit. disputing/ arguing until one's head is broken].

ཁ་ཛོད་སྣ་ཛོད་ (kādzöö nādzöö) sm. ཁ་ཛོད་ཚིག་ཛོད་.

ཁ་ཛོད་ཚིག་ཛོད་ (kādzöö tsīgdzöö) quarreling, arguing, squabbling, bickering ¶ཁོ་གཉིས་གྲོགས་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ཁ་ཛོད་ཚིག་ཛོད་ཤོར་བ་རེད་ Although they are friends, they quarreled.

ཁ་ཚ་ (kātsa) sm. ཁ་ཚ་བ་.

ཁ་ཚ་ཁོག་འཇམ་ (kātsa kōgjam) a person who is sharp tongued but not malicious inside.

ཁ་ཚ་དགོས་མཁོ་ (kātsa gö̱öko) essential needs and wants ¶འགྲུལ་རྒྱུག་དུས་ཁ་ཚ་དགོས་མཁོ་ཚང་མ་འཁྱེར་དགོས་ When traveling one should take all the essentials.

ཁ་ཚ་དགོས་གལ་ (kātsa gö̱ögɛɛ) pressing, vital, urgent ¶ཁ་ཚ་དགོས་གལ་གྱི་དོན་གནད་ A pressing issue.

ཁ་ཚ་དགོས་གདུགས་ (kātsa gö̱öduù) sm. ཁ་ཚ་དགོས་གལ་.

ཁ་ཚ་གདིང་ནག (kātsa dīŋnaà) harsh in speech and evil inside; va.—བྱེད་.

ཁ་ཚ་དུས་གདུགས་ (kātsa gö̱öduù) sm. ཁ་ཚ་དགོས་མཁོ་.

ཁ་ཚ་པོ་ (kā tsābo) 1. hot (spicy) ¶ཚལ་འདི་ཁ་ཚ་པོ་འདུག This vegetable dish is hot (spicy). 2. sharp-tongued ¶མི་དེ་ཁ་ཚ་པོ་འདུག That man is sharp-tongued. 3. vital, essential.

ཁ་ཚ་བ་ (kā tsāwa) 1. urgent, acute ¶ཁ་ཚ་བའི་ལས་འགན་ནི་ As for the urgent tasks. ¶དགོས་གནད་ཁ་ཚ་བ་ An urgent need. 2. hot (spicy).

ཁ་ཚ་རྨིག་ཚ་ (kātsa mīgtsə) hoof-and-mouth disease.

ཁ་ཚ་ར་ (kādzara) sm. ཁ་ཙ་ར་.

ཁ་ཚག (kātsag) chipped (of bowls, cups).

ཁ་ཚང་ (kātsaŋ) 1. making up a shortage/ deficit; va.—བྱེད. 2. cattle with a full set of adult teeth).

ཁ་ཚད་ (kātsɛɛ̀) 1. caliber (of a gun). 2. sm. ཁ་འཁོར་གྱི་ཚད་. 3. va. to compete in a debate. 4. va.—ལྟ་ to taste to see if the saltiness is right ¶ང་ཇ་འཁྱེགས་ཡོད་མེད་ཁ་ཚད་བལྟས་པ་ཡིན་ (I) I tasted to see if the saltiness of the tea was all right.

ཁ་ཚན་ (kātsɛn) 1. amount of snowfall. 2. ferociousness (of a dog).

ཁ་ཚན་ཆེན་པོ་ (kātsɛn cēmbo) sm. ཁ་ཤུགས་ཆེན་པོ་.

ཁ་ཚབ་ (kātsəb) a person speaking on behalf of another, a spokesman; va.—བྱེད་ to speak on behalf of another.

ཁ་ཚར་ (kātsaa) 1. a fringe, a tassel. 2. adding sth. to make it complete; va.—འདེབས་ to add sth. to make complete.

ཁ་ཚས་གདིང་ནག (kātseèdīŋnaà) duplicitous, outwardly smiling but inwardly hostile.

ཁ་ཚིག (kā tsīì) 1. talk. 2. vi. to burn one's mouth (from eating sth. hot).

ཁ་ཚིག་གྲགས་ལོང་མེད་པ་ (kātsig dr̲agloŋ m̲eèba) sm. ཁ་ཚིག་འབྲེལ་ལོང་མེད་པར་.

ཁ་ཚིག་འབྲེལ་ལོང་མེད་པ་ (kātsig dr̲eloŋ m̲eèba) breaking out in an argument the moment talking starts ¶ཁོ་གཉིས་ཁ་ཚིག་འབྲེལ་ལོང་མེད་པར་ཁ་ཛོད་ཤོར་སོང་ These two had an argument the moment they started talking.

ཁ་ཚིག་ལག་བརྡ་ (kādzig l̲agda) waving one's hands about when quarrelling.

ཁ་ཚུགས་པོ་ (kā tsūgbu) a dependable person who can keep secrets; va.—བྱེད་ to act in a reliable/ dependable way with regard to speech.

ཁ་ཚུབ་ (kātsub) a covering/ flap used over a tent smoke hole when it rains or snows; va.—རྒྱག.

ཁ་ཚུབ་དབྱུག་པ་ (kādzub yūgba) the pole used to open and close the tent smoke hole.

ཁ་ཚུམས་ (kā tsūm) imp. of ཁ་བཙུམ་.

ཁ་ཚུར་སྐོར་ (kā tsūū gɔ̄ɔ) va. to turn around (in the opposite direction one is going).

ཁ་ཚུར་བསྐོར་ (kā tsūū gɔ̄ɔ) sm. ཁ་ཚུར་སྐོར་.

ཁ་ཚུར་གཏད་ (kā tsūū dɛ̄ɛ) va. to turn toward (physically and figuratively) ¶ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁ་ཚུར་གཏད་ནས་ལོག་ཡོང་བ་རེད་ He turned towards his own country and returned.

ཁ་ཚུར་ཕྱོགས་ (kā tsūū cɔ̄ɔ) sm. ཁ་ཚུར་གཏད་.

ཁ་ཚེ་ཚེ་ (kā tsēdze) smile, smiling; va.—བྱེད་.

ཁ་ཚེགས་ (kā tsēdze) sm. ཁ་དྲང་.

ཁ་ཚེར་ཚེར་ (kā tsērtser) sm. ཁ་ཚེ་ཚེ་.

ཁ་ཚོགས་ (kā tsɔ̄ɔ) va. to keep sth. secret ¶གནད་དོན་འདི་ཁ་ཚོགས་ཁག་པོ་རེད་ It is difficult to keep this matter a secret.

ཁ་ཚོགས་པོ་ (kā tsɔ̄gbo) sb. who keeps secrets well.

ཁ་ཚོང་ (kātsoŋ) a person who shops around but doesn't buy anything; va.—རྒྱག.

ཁ་ཚོད་ (kā dzöö) 1. testing what sb. knows/ thinks; va.—ལེན་. 2. speaking, talking.

ཁ་ཚོད་མཐོ་བ་ (kādzöö tōwa) talking forcefully.

ཁ་ཚོད་ཟིན་པོ་ (kādzöö simbo) sm. ཁ་ཚུགས་པོ་.

ཁ་ཚོན་ (kādzön) deciding sth. (and saying it); va.—གཅོད་ to decide, to come to conclusion. ¶ བཟོ་པ་ཚོས་ཉིན་དེ་རང་ལ་ལས་མཚམས་འཛུགས་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ཁ་ཚོན་བཅད་པ་རེད་ The workers decided and said they will go on strike that same day. ¶ ཁོ་ཀུན་མ་མ་ཡིན་པ་ངས་ཁ་ཚོན་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ I can say definitely that he is not a thief.

ཁ་ཚོན་པ་ (kādzömba) a person who makes decisions.

ཁ་ཚོས་རྒྱག (kādzöö gyaà) va. to paint in color.

ཁ་མཚམས་ (kāndzam) 1. mouth of a pouch ¶ ཁ་མཚམས་སུ་རྟགས་ཐེལ་བརྒྱབ་སྟེ་ Putting a seal on the mouth of the pouch. 2. a period/ time/ era; va.—འབྱེད་ to separate into periods/ times.

ཁ་མཚར་ཀུ་རེ་ (kātsar gūre) joking, being humorous, pulling sb.'s leg.

ཁ་མཚར་གྱི་གཏམ་ (kātsargi dām) interesting/ humorous stories.

ཁ་མཚུལ་ (kādzul) 1. lips. 2. cheeks.

ཁ་འཚང་ (kā tsāŋ) vi. to choke (on food or drink) ¶ ཁ་ལག་ཟ་རྒྱུ་མགྱོགས་དྲགས་ན་ཁ་འཚང་གི་རེད་ If you eat too fast you will choke. 2. va. to interrupt or impose oneself in a conversation. ¶ མི་གཞན་དག་སྐད་ཆ་ཤོད་སྐབས་ཁ་འཚང་རྒྱུ་མེད་ (One) shouldn't interrupt when sb. is talking.

ཁ་འཚུབ་ (kāndzub) a heavy snowfall, a snowstorm; vi.—རྒྱག ¶ མདང་དགོང་མཚན་གང་ཁ་འཚུབ་བརྒྱབ་སོང་ It snowed heavily all last night.

ཁ་འཚོགས་ (kā tsɔ̄ɔ) 1. va. to gather/ assemble (for discussion) ¶ གནད་དོན་དེ་མི་མང་པོ་ཁ་འཚོགས་ནས་ཐག་བཅད་པ་རེད་ Concerning this issue, many people got together and settled it.

ཁ་ཛར་ (kādzar) 1. fraction or remainder (in math). 2. remnant, odds and ends. 3. sm. ཁ་ཐུང་.

ཁ་འཛིང་ (kōndziŋ) verbal fighting; va.—རྒྱག; vi.—ཤོར་ ¶ ཁོ་གཉིས་ཁ་འཛིང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The two of them are fighting verbally.

ཁ་འཛིང་ལག་འགྲོགས་ (kōndziŋ laŋgyɔ̀ɔ) sm. ཁ་འཛིང་ལག་རྡུག.

ཁ་འཛིང་ལག་རྡུག (kōndziŋ lagduù) va.—བྱེད་ to argue verbally and fight physically.

ཁ་འཛིང་ལག་འཛིང་ (kōndziŋ lɔŋdziŋ) sm. ཁ་འཛིང་ལག་རྡུག.

ཁ་འཛིན་ (kōndzin) 1. the right of ownership ¶ གཞུང་ནས་གཞིས་ཀ་འདིའི་ཁ་འཛིན་དགོན་པར་གསོལ་རས་གནང་བ་རེད་ The government gave the right of ownership of the estate to the monastery. 2. va.—བྱེད་ to look after ¶ མི་ཚང་གི་པ་ཕས་ཁྱིམ་གྱི་ཁ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་འདུག The father of the house looks after the family. 3. sm. སྡོད་ཕྱོགས་. 4. va.—བྱེད་ to side with ¶ ཁོང་ཚོས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁ་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ They sided with their ethnic group.

ཁ་འཛིན་གཏན་འཇགས་ (kōndzin dēnjaà) permanent right of ownership.

ཁ་འཛིན་རོགས་དན་ (kōndzin rɔgdɛn) giving aid/ help/ assistance; va.—བྱེད་ ¶ མི་སེར་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་ཚོགས་པ་དེས་ཁ་འཛིན་རོགས་དན་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག That association is giving as much help as possible to the poor.

ཁ་འཛུམ་ (kā dzum) 1. va. to keep one's mouth shut, to keep quiet, to shut up ¶ མི་རྒན་པ་རྣམས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཕྲུ་གུ་ཁྱེད་རྣམས་ཁ་འཛུམ་མི་ཐུབ་པ་གང་ཡིན་ When elders talk, why aren't you kids able to shut up. 2. (with negatives) vi. to have a smile break out ¶ ཁོ་དགའ་ཐག་ཆོད་དེ་ཁ་ཡང་འཛུམ་མི་ཐུབ་པ་ཆགས་པ་རེད་ He was extremely happy and couldn't keep a smile from breaking out on his face.

ཁ་འཛེམ་ (kā dzem) va. to follow a diet/ food regimen (usu. for health reasons) ¶ ཨེམ་ཆིས་ནད་པར་ཁ་འཛེམ་དགོས་ཀྱི་རེད་ལབ་འདུག The doctor told the patient to maintain a diet. ¶ ཁ་མ་འཛེམ་ཙང་ན་ཚ་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Because (he) did not stick to the prescribed diet his illness worsened.

ཁ་འཛོམས་ (kā dzom) meeting, gathering; va. ཁ་འཛོམས་; —བྱེད་.

ཁ་འཛོལ་ (kāndzöö) a verbal mistake; vi.—ཤོར་ to make a verbal mistake.

ཁ་རྫིག་ངོ་རྫིག (kādzig ŋodzig) powerful or fierceful/ intimidating in look and speech, angry in expression and speech; va.—སྟོན་.

ཁ་རྫུན་ (kādzün) lying.

ཁ་རྫུན་ལག་བརྐུས་ (kādzün laggüù) lying and cheating/ stealing.

ཁ་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ (kā dzɔ̄ɔgyu meèba) talkative, loquacious.

ཁ་བརྫེས་ (kā dzeè) va. to wind up, to twist an edge.

ཁ་ཝ་ (kāwa) name of an ethnic minority in southwest Yunnan.

ཁ་ཝ་རིགས་ (kāwarig) sm. ཁ་ཝ་.

ཁ་ཝང་ (kāwaŋ) a musical instrument.

ཁ་ཞག (kāshag) 1. floating oil/ grease. 2. vi. to split or crack open ¶ བྲག་ཆེན་པོ་དེ་ཁ་བཞག་པ་རེད་ The big rock cracked open.

ཁ་ཞན་རྒྱབ་ཆད་ (kāshɛn gyəbjɛè) poor with no one to help/ support/ back one up.

ཁ་ཞན་ཉམ་ཆུང་ (kāshɛn ñəmjuŋ) poor with no supporters/ helpers ¶ མི་སེར་རྣམས་འཚོ་བ་ཁ་ཞན་བརྒྱབ་ཆད་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་གཞན་ཡུལ་དུ་མི་སྤོར་ཀ་མེད་བྱུང་བ་རེད་ Because the people were poor and had no backers, they had no choice but to move to another area.

ཁ་ཞན་པ་ (kāshemba) 1. having no authority ¶ སྔར་དུས་སུ་ཁྲིམ་ཚང་ནང་བུད་མེད་རྣམས་ཁ་ཞན་པས་གཞན་གྱིས་བརྩི་བཀུར་བྱེད་ཀྱི་མེད་ In the past, because women had no authority, others did not respect them highly. 2. sm. ཁ་ཞན་རྒྱབ་ཆད་.

ཁ་ཞལ་ (kāshɛɛ) plastered (for walls, etc), paved (for roads).

ཁ་ཞིག (kā shig) vi. to come unfastened/ open.

ཁ་ཞུགས་ (kāshug) sm. ཁ་རྟོག.

ཁ་ཞུན་ (kāshun) oil lamp (cup).

ཁ་ཞེ་ (kāshe) speech and mind.

ཁ་ཞེ་གོ་ལྡོག (kāshe godɔ̀ɔ) sm. ཁ་ཞེ་རྒྱབ་འགལ་.

ཁ་ཞེ་གོ་ལོག (kāshe golɔ̀ɔ) sm. ཁ་ཞེ་རྒྱབ་འགལ་.

ཁ་ཞེ་རྒྱབ་འགལ་ (kāshe gyəbgɛɛ) saying one thing but thinking/ feeling differently.

ཁ་ཞེ་གཉིས་ (kāshe ñìì) speaking differently from what one feels/ thinks, being insincere.

ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ (kāshe ñììmeè) sincere, forthright, saying what one feels/ thinks ¶ ཁོ་ནི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is sb. who is sincerely working for the well-being of the people.

ཁ་ཞེ་མཐུན་པ་ (kāshe tümbə) sm. ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་.

ཁ་ཞེ་མི་གཅིག (kāshe mijig) sm. ཁ་ཞེ་རྒྱབ་འགལ་.

ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པ་ (kāshe midzuŋwə) to say one thing but think/ feel another ¶ མི་དེ་ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཙང་ཚང་མས་ཆ་འཛོག་གི་མེད་པ་རེད་ Because he says one thing but really thinks something else, no one relies on him.

ཁ་ཞེ་མེད་པ་ (kāshe meèba) sm. ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་.

ཁ་ཞེ་མཚུངས་པ་ (kāshe tsüŋbə) sm. ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་.

ཁ་ཞེང་ (kāsheŋ) width, breadth (e.g., of a road).

ཁ་ཞེན་ (kāshen) 1. sb. who likes idle talk. 2. sb. who falsely gives the appearance of liking sb.

ཁ་གཞུང་ (kāshuŋ) diameter.

ཁ་གཞེས་ཉིན་ཀ་ (kāsheè ñinga) the day before yesterday.

ཁ་གཞོན་པ་ (kā shömba) sm. ཁ་ཆུང་བ་.

ཁ་ཟག (kāsaà) pipe (for smoking).

ཁ་ཟས་ (kāsɛè) 1. foodstuffs, food. 2. fried dough.

ཁ་ཟུག་ལོག (kāsug lɔ̀ɔ) sm. ཁ་དབ་.

ཁ་ཟུངས་ (kāsuŋ) 1. the rope used in a trap/ snare. 2. sm. ཁ་ཚུམས་.

ཁ་ཟུམ་ (kā sum) vi. to be/ get closed ¶ རྨ་ཁ་ཟུམ་བཞག The cut has closed (healed).

ཁ་ཟུམ་སློག་ལམ་ (kāsum lōglam) closed circuit (television, etc.).

ཁ་ཟུམ་མེ་ཏོག་ཏུ་ཟེ་རྡུལ་རུམ་པ་ (kāsum medogtu sedüü rumbə) cleistogamy.

ཁ་ཟུར་ (kāsur) 1. corner of the mouth. 2. even a word ༑ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁ་ཟུར་ཙམ་ཡང་བཤད་མ་སོང་ (He) did not say even a word regarding this matter.

ཁ་ཟེར་ (kā ser) va. to speak ill of others.

ཁ་ཟླ་ (kānda) 1. assisting sb. in an argument/ dispute; va.—བྱེད་ ༑ ཁྲིམས་རྩོད་པས་རྩོད་གཞི་དེའི་ནང་བུད་མེད་དེའི་ཁ་ཟླ་བྱས་སོང་ The lawyer assisted the woman in the law case. 2. keeping sb. company by entertaining/ chatting with them ༑ ངས་མགྲོན་པོ་ཚོའི་ཁ་ཟླ་བྱས་པ་ཡིན་ I kept the guests entertained by chatting with them.

ཁ་གཟན་པོ་ (kā sembo) sm. ཁ་གཟེར་པོ་.

ཁ་གཟར་ (kāsar) spoon.

ཁ་གཟི་ (kəsi) a rake.

ཁ་གཟེ་ (kāse) sm. ཁ་གཟི་.

ཁ་གཟེད་ (kā seè) 1. va. to hold open the mouth (of a bag, etc.) ༑ རས་ཁུག་གི་ཁ་གཟེད་རོགས་ (Please) hold the bag open. 2. cuspidor.

ཁ་གཟེར་ (kāser) sm. ཁ་གཟེར་པོ་.

ཁ་གཟེར་པོ་ (kā serbo) telling it like it is, not mincing words, frank and straightforward in speech ༑ མི་འདི་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཁ་གཟེར་པོ་ཞིག་འདུག This man is frank and does not mince words.

ཁ་བཟང་ཚིག་བཟང་ (kāsaŋ tsīgsaŋ) sincere talk/ advice.

ཁ་བཟས་འགབ་བདང་ (kāsɛɛ̀ gəbdaŋ) ungrateful; va.—བྱེད་ ༑ སྲིད་གཞུང་ནས་ཁོ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེ་ཁ་བཟས་འགབ་བདང་བྱས་ནས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པ་རེད་ The government was kind to him but he was ungrateful and rebelled.

ཁ་བཟས་ལྕེ་ཐིམ་ (kāsɛɛ̀ jētim) being bound to reciprocate to sb. as a result of taking or using sth. of his [Lit. eaten by the mouth, sunk into the tongue].

ཁ་བསོ་སྐྱིན་འདྲས་ (kāpso gyīndrɛɛ̀) sm. ཁ་བསོ་སྐྱེ་འདྲས་.

ཁ་བསོ་སྐྱེ་འདྲས་ (kāpso gyēndrɛɛ̀) body and facial looks ༑ བུ་མོ་འདིའི་ཁ་བསོ་སྐྱེ་འདྲས་བཟང་པོ་འདུག This girl's body and face are beautiful.

ཁ་བསོ་དོད་པོ་ (kāpso töòbo) sm. ཁ་བསོ་འཕེར་པོ་.

ཁ་བསོ་འཕེར་པོ་ (kāpso pērbo) eloquent, verbal ༑ མི་འདི་ཁ་བསོ་འཕེར་པོ་ཞིག་འདུག This man is an eloquent speaker.

ཁ་བསོ་ལེགས་པོ་ (kāpso legbo) beautiful, handsome.

ཁ་འོ་རྒྱལ་རྒྱལ་ (kā wo gyɛɛgyɛɛ) talking a great deal (until one is tired).

ཁ་འོ་མ་ཁོག་ཚེར་མ་ (kā oma kōg dzērma) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་གནམ [Lit. mouth milk, inside thorn].

ཁ་འོ་མ་ལས་དཀར་བ་ཁོག་ཚེར་མ་ལས་རྩུབ་པ་ (kā oma lɛɛ̀ gārwa kōg tsērmalɛ dzūbbə) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་གནམ [Lit. mouth whiter than milk, inside rougher than thorns].

ཁ་འོ་མ་ལས་འཇམ་པ་ཁོག་ཚེར་མ་ལས་རྩུབ་པ་ (kā oma lɛɛ̀ jamba kōg tsērmalɛ dzūbbə) sm. ཁ་འཇམ་གདིང་གནམ [Lit. mouth softer than milk, inside rougher than thorns].

ཁ་འོག (kā ɔɔ̀) 1. under, below, beneath, the bottom ༑ སྔོན་མ་ཨ་རི་དབྱིན་ཇིའི་ཁ་འོག་རེད་འདུག In the past the Americans were under the British. 2. before one's eyes ༑ དེབ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་འོག་དེ་གར་འདུག The book is right before your eyes.

ཁ་འོག་ཙམ་ (kāwɔgdzam) a cup or bowl that is filled to just under/ below the rim.

ཁ་ཡ་ (kāya) 1. attentiveness, attention (to another); va.—བྱེད་ to pay attention to, to be attentive to ༑ ཁོས་འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཁ་ཡ་བྱེད་རྒྱུ་མི་འདུག If he acts like this, (you) shouldn't pay attention (to him). 2. a match, partner, one of a pair ༑ ལྷམ་འདིའི་ཁ་ཡ་བརླག་པ་རེད་ The other shoe to the pair is lost. 3. keeping sb. company; va.—བྱེད་ ༑ ནད་པ་འདི་ལ་ཁ་ཡ་བྱེད་མཁན་རྟག་ཏུ་ཡོད་རེད་ There is always sb. keeping this sick person company. 4. a response; va.—བྱེད་ ༑ ཁོས་སྐད་ཆ་དྲིས་ཀྱང་ཁ་ཡ་བྱས་མ་སོང་ He questioned (him/ her), but there was no response. 5. —ཚུགས to be able to compete/ challenge.

ཁ་ཡ་རྒྱ་ཡ་ (kāya gyāya) lifelong partner/ spouse.

ཁ་ཡ་ངོ་ཡ་ (kāya ŋoya) acting as a host or a liaison person, looking after guests; va.—བྱེད་ ༑ འགྲུལ་པར་ཁ་ཡ་ངོ་ཡ་བྱས་པ་རེད་ (They) hosted the travelers.

ཁ་ཡ་ངོས་ལེན་ (kāya ŋölen) sm. ཁ་ཡ་ངོ་ཡ.

ཁ་ཡ་བྱེད་ (kāya ceè) see ཁ་ཡ་.

ཁ་ཡ་བྱེད་ལ་མི་བྱེད་ (kāya cela miceè) va. to attend or look after sb. halfheartedly.

ཁ་ཡ་མ་ལྕོགས་ (kāya mājog) not having time to pay attention to sth. or sb. ༑ ཁོ་ལས་ཀ་མང་དྲགས་ནས་སྐུ་མགྲོན་ལ་ཁ་ཡ་མ་ལྕོགས་པ་རེད་ He was unable to pay attention to his guests because he had too much work.

ཁ་ཡག (kāyaà) speaking well/ nicely; va.—བྱེད་.

ཁ་ཡག་ངོ་དགའ་ (kāyaà ŋoyaà) sm. ཁ་ཡག་ངོ་བསྟོད་.

ཁ་ཡག་ངོ་བསྟོད་ (kāyaà ŋodöö) flattery; va.—བྱེད་.

ཁ་ཡག་ཚིག་ཡག (kāyaà tsīgyaà) auspicious/ pleasant/ nice speech or talk.

ཁ་ཡང་ (kāyaŋ) sm. ཁ་ཡང་པོ་.

ཁ་ཡང་པོ་ (kā yaŋbo) 1. not introverted or shy about speaking or asking questions; va.—བྱེད་. 2. talkative, loose-lipped; va.—བྱེད་ ༑ འགོ་ཁྲིད་དེ་ཁ་ཡང་པོ་ཡིན་ཙང་གསང་བ་ཚང་མ་གཞན་ལ་བཤད་པ་རེད་ Because the leader was talkative, he told all the secrets to others.

ཁ་ཡང་སྤྱོད་ཡང་ (kāyaŋ jōyaŋ) easygoing, carefree, undisciplined; va.—བྱེད ༑ ཁ་ཡང་སྤྱོད་ཡང་བྱེད་མཁན་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ Don't trust those who are undisciplined. [Lit. light mouth, light behavior].

ཁ་ཡན་ (kā yɛn) 1. vi. to have outsiders learn of an inner discussion or internal matter, to let internal matters become known to outsiders. 2. sm. ཁ་ཐོར་.

ཁ་ཡབ་ཡབ་ (kā yəbyəb) not doing carefully or in detail, doing sth. in a slipshod manner ༑ དེ་རིང་མོས་གད་ཕྱིས་ཁ་ཡབ་ཡབ་ཅིག་བྱས་འདུག Today she did a slipshod job sweeping.

ཁ་ཡར་ (kāyaa) 1. straying away ༑ ལུག་ཅིག་ཁྱུ་ནས་ཁ་ཡར་བ་རེད་ A sheep strayed away from the flock. 2. scattered, dispersed ༑ གྲོང་ཚོ་ཁ་ཡར་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་རེད་ There are a few scattered villages. 3. sm. འགའ་ཤས་.

ཁ་ཡར་གདང་ (kā yar dēè) va. to look upward ༑ ཁ་ཡར་གདང་ནས་རི་ཆེན་པོ་དེ་འཛེགས་པ་རེད་ He looked upward and climbed the big mountain.

ཁ་ཡིག (kəyiì) address, label; va.—རྒྱག to address, to label.

ཁ་ཡིག་རང་འགྲིགས་ (kəyiì randrig) an envelope with an address on it, a self-addressed envelope.

ཁ་ཡུ་ (kā yu) sm. ཁྱ་ཡུ་.

ཁ་ཡུག (kəyuù) a signal or sign made by moving the lips or mouth; va.—རྒྱག.

ཁ་ཡེལ་ (kāyel) uncovered (usu. for kettles or pots).

ཁ་ཡོག (kāyog) sm. ཁ་གཡོགས་.

ཁ་ཡོད་ལག་སྟོང་ (kāyog lagdoŋ) sm. ཁ་ཡོད་ལག་མེད་.

ཁ་ཡོད་ལག་མེད་ (kāyöö lagmeè) 1. talking big but having nothing to show for it (all talk no action). 2. saying one has sth. when one really does not.

ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ (kāyöö lagyöö) doing or following through in practice with what one says, talk in conformity with reality.

ཁ་ཡོད་སེམས་མེད་ (kāyöö sēmmeè) sm. ཁ་བཙན་ཞེ་འཇམ་.

ཁ་ཡོན་ (kāyön) crooked mouth.

ཁ་ཡོལ་ (kāyöl) mouth mask.

ཁ་གཡང་སྒྲོག (kāyaŋ drɔɔ̀) sm. ཁ་གཡང་འབོད་.

ཁ་གཡང་འབོད་ (kāyaŋ böö) 1. va. to say auspicious words at a wedding party. 2. va. to shout slogans.

ཁ་གཡའ་ (kā yāā) vi. to itch.

ཁ་གཡར་ (kā yāā) va. to use as a pretext/ excuse ¶ མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུར་ཁ་གཡར་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་རེད་ On the pretext of liberating the people, (they) invaded.

ཁ་གཡར་གཡར་ (kā yāāyaa) sm. ཁ་གཡར་.

ཁ་གཡར་ས་ (kā yāāsa) 1. unjustly accused or blamed ¶ རང་གིས་ལས་ཀ་དྲང་པོ་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ཁ་གཡར་ས་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you work honestly, no one can later blame you unjustly. 2. using as a pretext/ excuse ¶ མོས་ན་ཚ་ཡོད་ཁུལ་ཁ་གཡར་ས་བྱས་ནས་ལས་ཀར་མ་ཡོང་པ་རེད་ Pretending that she was sick, she used that as a pretext to not come to work.

ཁ་གཡལ་ (kā yɛ̄ɛ) vi. to yawn.

ཁ་གཡེང་ (kā yēŋ) vi. to be lost in one's thought, to let one's mind wander, to be inattentive.

ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་ (kāyeŋ mi̱gyeŋ) inattentive, not paying attention; va.—བྱེད་ to be inattentive, to not pay attention ¶ ཁོས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is not paying attention in class.

ཁ་གཡེངས་ (kā yēŋ) sm. ཁ་གཡེང་.

ཁ་གཡེར་ (kā yēr) sm. ཁ་ཕྱེར་ཕྱེར་.

ཁ་གཡོ་ཁོག་སྐུང་ (kāye kōgguŋ) hiding one's true feelings.

ཁ་གཡོ་ངོས་ལེན་ (kāyo ŋōlen) pretending to agree; va.—བྱེད་.

ཁ་གཡོག (kāyɔ̄ɔ) 1. spoon. 2. sm. ཁ་གཡོགས་.

ཁ་གཡོག་མཛུབ་འབྲི་ (kāyɔ̄ɔ dzu̱bdri) a responsibility that one can not shun ¶ ལས་ཀ་འདི་ཁ་གཡོག་མཛུབ་འབྲིའི་ལས་འགན་ཞིག་རེད་ This work is a responsibility that one cannot shun.

ཁ་གཡོག་ལག་པས་བྱེད་ (kāyɔ̄ɔ la̱gbɛɛ cēe) shung. one should take care of one's belonging ¶ གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་གསོ་ཁ་གཡོག་ལག་པས་བྱེད་དགོས་གསལ་བཞིན་པར་ The cathedral should be renovated in a manner as if it belongs to oneself. [Lit. one's hand should serve one's mouth].

ཁ་གཡོགས་ (kāyɔ̄ɔ) wrongly blaming or accusing; va. ཁ་གཡོགས་; —བྱེད་ to blame/ accuse wrongly or unjustly ¶ ཁོས་ང་ལ་ཁ་གཡོགས་བྱས་བྱུང་ He wrongly blamed me.

ཁ་གཡོགས་བསྙོན་དྲི་ (kāyɔ̄ɔ ñōndri) sm. ཁ་གཡོགས་.

ཁ་གཡོན་ (kā yōn) the left side; va.—ལ་སློག to turn or face left.

ཁ་གཡོལ་ཚིག་གཡོལ་ (kāyöö tsi̱gyöö) avoiding, evading, hedging, equivocating; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གསང་བ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་དོགས་ཏེ་ཁ་གཡོལ་ཚིག་གཡོལ་བྱས་པ་རེད་ Doubting that others would know the secret, he avoided telling it at the meeting.

ཁ་ར་ (kāra) 1. a nose muzzle (usu. two pieces of wood fixed into an "x" shape and placed over an animal's nose and mouth so as to prevent them from nursing); va.—རྒྱག to put such a nose muzzle on an animal. 2. blocking sb. from getting sth.; va.—རྒྱག ¶ ཁོ་ལ་ལས་ཀ་རག་རྒྱུར་མི་གཞན་གྱིས་ཁ་ར་བརྒྱབ་པ་རེད་ Another person blocked him from getting the job. 3. a feeding trough.

ཁ་ར་ཅི་ (kāraji) Karachi.

ཁ་རག (kāraà) a forked stick.

ཁ་རལ་ (kāra) 1. harelipped. 2. toothless because of old age.

ཁ་རས་ (kārɛɛ) a cloth mouth mask (worn for hygiene); va.—རྒྱག to wear such a mask.

ཁ་རི་ཁ་ཐུག (kāri kāduù) 1. direct, pointed, straight to the point ¶ ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་བཤད་པ་རེད་ He spoke straight to the point. 2. a frank/ straightforward person ¶ མི་འདི་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཅིག་འདུག This man is frank.

ཁ་རིས་མ་ (kāriìmə) a design on or just below the rim.

ཁ་རིམས་ (kārim) an infant epidemic-like disease that causes sores in the mouth.

ཁ་རི་ (kāri) a volume measurement equal to about 20 liters.

ཁ་རིས་ (kārii) 1. a design on a seal; va.—རྐོ་ to carve a design on a seal. 2. facial shape.

ཁ་རུ་ངར་པོ་ (kāru ŋarbo) very particular about one's food (likes and dislikes) ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ཁ་རུ་ངར་པོ་ཡོད་ཙང་ཁ་ལག་བཟོ་ཁག་པོ་འདུག It's hard to cook for this child because he is very particular about his food.

ཁ་རུ་ཙ་ (kārudza) a kind of medicine.

ཁ་རུད་ (kārüü) avalanche; vi.—རྒྱག ¶ ཁ་རུད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ཙང་ལམ་ཁ་བཀག་བཞག Because there was a big avalanche the road was blocked.

ཁ་རུབ་ (kārub) ganging up to verbally attack sb.; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ མི་ཚོས་ཁོ་ལ་ཁ་རུབ་བརྒྱབ་སོང་ The people attacked him verbally.

ཁ་རུམ་ (kārum) rope tied near the mouth of a horse or mule that is attached to a cart.

ཁ་རུལ་ (kā rüü) 1. va. to be secretly in league or in cahoots with sb. (usu. to do sth. bad) ¶ ཁོ་གཉིས་ཁ་རུལ་ཙང་མ་ཇོང་ཐོབ་སོང་ They won in mahjong because they were secretly in league. 2. bad breath.

ཁ་རུལ་ནང་བཤང་ (kārüü na̱ŋshaŋ) internal problems should be taken care of internally ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་ཚོད་གླིང་ཁ་རུལ་ནང་བཤང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་ན་དགའ་ It is better if the office's internal dispute is settled internally. [Lit. (if the) mouth rots, clean out the insides].

ཁ་རེ་སྐྱེང་ (kā re̱ gyēŋ) vi. to be embarrassed/ ashamed.

ཁ་རེ་ཁོ་རེ་ (kāre kōre) untruthful, sly, crafty, cunning.

ཁ་རོ་ (kāro) 1. leftover food from a meal. 2. taste.

ཁ་རོག (kārɔ̄ɔ) quietly, secretly, stealthily ¶ བཙོན་ཁང་ནང་ནས་ཁ་རོག་གུ་བྲོས་ཐིན་པ་རེད་ (They) escaped stealthily from the prison.

ཁ་རོག་སྡོད་ (kārɔ̄ɔ dö̱ö) 1. va. to keep quiet/ silent ¶ ཏོག་ཙམ་ཁ་རོག་སྡོད་དང་ ངས་ཁ་པར་ཡག་པོ་གོ་གི་མི་འདུག Keep quiet for a moment. I can't hear (what is being said) on the phone. 2. keeping inactive ¶ སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་པར་ཁ་རོག་བསྡད་ན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་མ་རེད་ If you stay inactive without studying, you won't improve.

ཁ་རོང་དོག་པོ་ (kāroŋ to̱gbo) a place located in a narrow mountain valley.

ཁ་རླངས་ (kālaŋ) mouth steam/ breath; vi.—ཐོན་ to have steam come from mouth when breathing, to have a window/ glass fog up from breath; va.—གཏོང་ to exhale steam from the mouth when breathing (when it is cold outside); vi.—ཕོག to be poisoned by a snake.

ཁ་བརླང་པོ་ (kā lāŋbo) speaking harshly; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་བརླང་པོ་བྱས་ན་གཞན་ལ་ཕོག་ཐུག་འགྲོ་གི་རེད་ If you speak harshly, you will offend others.

ཁ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཁ་སྤུ་མིན་ཀྱང་ལུས་ལ་སྐྱེས་པའི་བ་སྤུ་ (kāla gyēbɛ kābu mi̱ngyaŋ lüüla gyēbɛ pa̱bu) although one is not the main person in some activity, being a part of it is still valuable [Lit. although it is not the mustache, it is a hair follicle].

ཁ་ལ་ཁར་ (kāla kār) a moment before, just as one is about to do sth. ¶ ང་འགྲོ་ཁ་ལ་ཁར་ཁོ་སླེབས་བྱུང་ He arrived just as I was about to go.

ཁ་ལ་འཁྱེར་ (kāla kēē) va. to do sth. in the name of, to use sb.'s name ¶ རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཁ་ལ་འཁྱེར་ཏེ་རྙིང་དངོས་རྫིང་པ་རྣམས་རྩ་མེད་བཏང་བ་རེད་ In the name of the Cultural Revolution (they) destroyed the old relics.

ཁ་ལ་རྒྱ་བྱིན་ (kāla gya̱jin) unable to retaliate verbally [Lit. to put a seal on the mouth].

ཁ་ལ་ཅ་ལེ་བ་ (kāla jālewa) floating (on a liquid).

ཁ་ལ་ཉན་ (kāla ñe̱n) va. to obey, to listen to ¶ དགེ་རྒན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་དགོས་རེད་ (You) have to listen to the teacher.

ཁ་ལ་ཉན་པོ་ (kāla ñe̱mbo) obedient; va.—བྱེད་ to act

obedient ། ཁྱི་འདི་ཁ་ལ་ཉན་པོ་ཡོད་ This dog is obedient.

ཁ་ལ་བལྟ་ (kāla dā) va. to follow sb.'s advice/ position/ views, to believe what someone says ། མི་མང་གིས་ཁོའི་ཁ་ལ་བལྟས་པ་རེད་ The people followed his views.

ཁ་ལ་ཐེམ་པ་མེད་པ་ (kāla tēmba meèba) having no control over one's speech, i.e., being unable to keep a secret.

ཁ་ལ་དཔག་པའི་སོ་དང་མི་ཆུང་ལ་འོས་པའི་ལྷམ་ཆུང་ (kāla bāgbɛ sōtaŋ micuŋla öòbɛ lhāmcuŋ) suitable, appropriate [Lit. teeth suitable for the mouth and small shoes suitable for a small person].

ཁ་ལ་ཕུད་ན་སྨན་དང་ཁོག་ལ་བཅུད་ན་དུག (kāla pǖünə mēndaŋ kōgla suŋna tuù) one should speak one's mind freely and openly [Lit. speaking frankly is like medicine, holding things inside is like poison].

ཁ་ལ་འཕྱོ་ (kāla cō) vi. to float on the surface (of a liquid).

ཁ་ལ་བྱེད་ (kāla ceè) va. to tell sb. to do sth.

ཁ་ལ་མོར་ (kāla mɔɔ) sm. ཁ་ལ་ཁར་.

ཁ་ལ་མཚར་བ་ (kāla tsārwa) beautiful, pretty.

ཁ་ལ་ཞག་འཁྱིལ་ གཏིང་ལ་སྙིགས་ཡོད་ (kāla shagkyil dīŋla ñīgyöò) gaining fame and fortune [Lit. grease floating on the top, dregs on the bottom].

ཁ་ལ་ཡུག (kālayug) sm. ཁག་ཧ་.

ཁ་ལ་ལ་ཆ་ མིག་ལ་བུ་རམ་ (kāla laja mīilə purəm) deceptive [Lit. sealing wax to the mouth, candy to the eyes].

ཁ་ལག (kālaà) 1. food, a meal; va.—ཟ་ to eat ། ཁ་ལག་བཟས་ནས་ནང་ལ་ལོག་པ་རེད་ He ate and then he returned home. va.—གཏོང་ to give a party (that has food), to invite people for a meal ། སང་ཉིན་ཁོའི་ནང་ལ་ཁ་ལག་གཏོང་གི་རེད་ Tomorrow he will give a party at his house.

ཁ་ལག་གཏོང་ (kālaà dōŋ) see ཁ་ལག.

ཁ་ལག་པ་སེ་ (kālaà bāse) tib.eng. food ticket, meal pass.

ཁ་ལག་སྤྱོད་གསུམ་ (kālag jōō sūm) the three: speech, action, and behavior.

ཁ་ལག་ཟ་ (kālaà sa) see ཁ་ལག.

ཁ་ལག་བཟོ་ (kālaà so) va. to prepare/ make food.

ཁ་ལང་ (kālaŋ) 1. an infant illness in which pimples grow in the mouth. 2. being in the habit of saying sth.; vi.—ཤོར་ to make a verbal utterance (e.g., hum, sing, talk, whistle) out of habit (i.e., without thinking about it) ། མི་ཚང་དེ་ར་མི་ཤི་འདུག་ནའང་ཕྲུ་གུ་དེ་ཁ་ལང་ཤོར་ནས་སི་སྒྲ་གཏོང་གི་འདུག The child is whistling out of habit even though there is a death in the family.

ཁ་ལད་ (kālɛɛ̀) 1. vi. to get into the habit of using dirty words ། ཁ་ལད་ནས་སྐྱག་མཆིད་ཡོད་པར་བཙོག་གཉམ་ཤོད་ཤོར་སོང་ (He) got into the habit of saying bad words and accidentally used them in front of his relatives. 2. vi. to eat the wrong type of food.

ཁ་ལན་ (kālen) a verbal message; va.—སྐུར་; —གཏོང་ to send a verbal message; va.—ལོག to talk back (to), to answer or argue back ། ཁོང་ཐུག་འཕྲད་བྱ་རྒྱུའི་ཁ་ལན་བསྐུར་པ་རེད་ (They) sent a verbal message asking to meet him. ། ཕྲུ་གུ་འདི་ཨ་མར་ཁ་ལན་བསློགས་ཙང་ཁོ་ལ་ཉེས་པ་བཏང་པ་རེད་ The child was punished because he talked back to his mother.

ཁ་ལན་ཚིག་རྒྱག (kālen tsīggyaà) talking or answering back sarcastically.

ཁ་ལབ་ (kāləp) talk, conversation; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —ཤོད་.

ཁ་ལབ་ཤུབ་ཤུབ་ (kāləp shābshub) talking in a whisper or a low voice; va.—གཏོང་.

ཁ་ལས་ (kālɛɛ̀) 1. joking, kidding; va.—ཤོད་ to joke, to kid ། ཁ་ལས་བཤད་དྲགས་ན་མི་ལ་ཐོག་ཐུག་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་ If you joke too much you might offend people.

ཁ་ལས་ཆེ་ (kālɛɛ̀ce) sm. ཁ་ལས་.

ཁ་ལི་དྲག་ཛས་སྦྱིར་སྒྲོམ་ཚོགས་པ་ (kāli sheèbɛ tugdzɛɛ̀ gerdom tsōgba) Cali cartel.

ཁ་ལུང་པ་ (kāluŋba) 1. a person who lives in remote places. 2. boasting, bragging.

ཁ་ལུད་ (kālüù) 1. fertilizer (top dressing); va.—རྒྱག ། ཞིང་གཞི་འདང་ལ་ཁ་ལུད་ཐེངས་གཉིས་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) fertilized the field twice. 2. spit; va.—འདོར་; —དབྱུག to spit ། ཁ་ལུད་གང་ས་གང་ལ་དབྱུག་མི་ཆོག It is not allowed to spit anywhere. 3. overflowing, boiling over; vi.—རྒྱག ། མེ་ཚ་དྲག་ནས་ཐུག་པ་ཁ་ལུད་རྒྱག་གི་འདུག The fire was too hot so the broth is overflowing.

ཁ་ལུས་ཀྱི་མདོག (kālüügi dɔɔ̀) facial and body appearance (color).

ཁ་ལེ་ནག་པོ་ (kāle nagbo) a kind of stroke that leaves the victim's face distorted.

ཁ་ལེན་ (kālen) 1. look after, taking care of; va.—བྱེད་ ། གནས་མོས་ཉིན་ལྟར་འགྲུལ་པ་མང་པོར་ཁ་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ The (female) innkeeper has to take care of many guests everyday. 2. sharpening a knife on a leather strap; va. ཁ་ལེན་; —རྒྱག ། སྐྲ་བཞར་བས་གྲི་ཁ་ལེན་བྱེ་འདུག The barber is sharpening the knife. 3. va. to round up livestock, to bring livestock home from grazing. 4. va. to lead an animal.

ཁ་ལེན་ངོ་ལེན་ (kālen ŋolen) sm. ཁ་ལེན་, 1.

ཁ་ལེབ་ (kāleb) 1. cover, lid. 2. a type of fish that is flat.

ཁ་ལེབ་པ་ (kā lebba) a person with a flatish face/ jaw ། མི་འདི་ཁ་ལེབ་པ་རེད་ This man has a flat face.

ཁ་ལོ་ (kālo) 1. piloting, steering, controlling the movement of sth. or sb.; va.—སྒྱུར་ to control, to pilot, to dominate, to manage ། ཁོས་གནམ་གྲུའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་སྐབས་ When he was piloting the plane. ། ཚོགས་པས་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བའི་འཐུས་མི་ The delegates who were controlled by the association. 2. the leaves of root vegetables. 3. (— + neg.) uncontrollable ། མི་འདིའི་ཁ་ལ་ཁ་ལོ་ཡོག་མ་རེད་ (This) person can't control what he says. 4. (with a word conveying wealth) extremely wealthy ། མི་ཚང་འདི་རྒྱུ་ལ་ཁ་ལོ་མེད་པ་རེད་ The family is extremely rich.

ཁ་ལོ་སྐོར་ཆས་ (kālo gōōjɛɛ̀) steering wheel.

ཁ་ལོ་འཁོར་མཚམས་ (kālo kōndzam) a turning point.

ཁ་ལོ་སྒྱུར་ (kālo gyur) see ཁ་ལོ་.

ཁ་ལོ་སྒྱུར་ཁང (kālo gyurkaŋ) control center.

ཁ་ལོ་སྒྱུར་མཁན་ (kālo gyurñɛn) one with controlling power, ruler ། མི་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་མཁན་ཞིག་རེད་ That man is a political ruler.

ཁ་ལོ་སྒྱུར་ཆས་ (kālo gyurjɛɛ̀) steering wheel (for cars, planes, etc.).

ཁ་ལོ་སྒྱུར་དབང་ (kālo gyurwaŋ) domination, hegemony, supremacy, control ། རྒྱ་གར་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དབྱིན་ཇིའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་དབང་འོག་གནས་པ་རེད་ Many countries such as India were under the domination of the English.

ཁ་ལོ་འདི་ལོ་མེད་པ་ (kālo dilo meèba) sm. ཁ་ལོ་, 3 and 4.

ཁ་ལོ་འདུལ་ (kālo düü) va. to tame animals.

ཁ་ལོ་པ་ (kālowa) sm. ཁ་ལོ་བ་.

ཁ་ལོ་པའི་འཛིན་གྲྭ་ (kālowɛ dzindra) sm. ཁ་ལོ་བའི་འཛིན་གྲྭ་.

ཁ་ལོ་པའི་སློབ་གྲྭ་ (kālowɛ lābdra) sm. ཁ་ལོ་པའི་འཛིན་གྲྭ་.

ཁ་ལོ་བ་ (kālowa) driver, pilot ། རླངས་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་གསུམ་ Three automobile drivers.

ཁ་ལོ་བའི་འཛིན་གྲྭ་ (kālowɛ dzindra) class for teaching driving, driving school.

ཁ་ལོ་བའི་སློབ་གྲྭ་ (kālowɛ lābdra) driving school.

ཁ་ལོ་བ་མེད་པའི་གནམ་གྲུ་ (kālowa meèbɛ nāmdru) pilotless plane, robot plane, drone.

ཁ་ལོ་མི་གསོར་ (kālo misɔr) unable to manage or

cope.

ཁ་ལོག (kāloò) 1. va. ཁ་ལོག; —རྒྱག to talk back/ answer back (to a superior) ¶ ཁ་ས་དགེ་རྒན་ལ་ཁ་ལོག་བརྒྱབ་བཞག (They) talked back to the teacher yesterday. 2. vi. to become blunt (for knives, tools, etc.) ¶ གྲི་འདི་ཁ་ལོག་ནས་རྣོ་མི་འདུག This knife has become blunt and is not sharp.

ཁ་ལོག་ངོ་ལོག (kāloò ŋoloò) revolting, rebelling; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

ཁ་ལོག་ཚིག་ལོག (kāloò tsīgloò) sm. ཁ་ལོག, 1.

ཁ་ལོངས་ (kā lon̲) 1. (number + —) enough/ sufficient, adequate (to meet a target, etc.) ¶ གཏན་འབེབས་གྲངས་ཚད་ཁ་ལོངས་པ་ཡོད་པ་རེད་ There are an adequate number of (workers) to meet the established target. 2. vi. to reach a predetermined amount ¶ ཁང་པའི་རིན་འབབས་ཁ་ལོངས་པའི་དངུལ་གཡར་མཁན་མ་བྱུང་ (I) couldn't get anyone to lend enough money to meet the cost of the house.

ཁ་ལོན་ (kālön) sm. ཁ་ལོངས་.

ཁ་ལོབས་ (kālob) sm. ཟ་ཁ་ལོབས་.

ཁ་ཤ་ (kāsha) 1. type of deer. 2. a white (tanned) skin worn as a dress over the normal skin dress. 3. the flesh around the mouth, the lower cheeks. 4. beak. 5. bird.

ཁ་ཤའི་པགས་པ་ག་ནས་འཐེན་འཐེན་རེད་ (kāshɛ bāgba kə̲nɛɛ̀ tēnten re̲è) malleable, subject to many interpretations [Lit. a deer's skin can be stretched any place].

ཁ་ཤག་ཤག་པོ་ (kāshag shāgbo) sm. ཁ་གཟེར་པོ་.

ཁ་ཤགས་ (kāshag) sm. ཚིགས་རྒྱག.

ཁ་ཤན་ (kāshɛn) the edge/ rim, the band on a rim.

ཁ་ཤས་ (kāshɛɛ̀) several, a few, some ¶ མི་ཁ་ཤས་ཡོང་བ་རེད་ Several people came.

ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ (kāshɛɛ̀ kāshɛɛ̀) sm. ཁ་ཤས་.

ཁ་ཤིང་ (kəshiŋ) 1. two pieces of wood attached to a bellow. 2. sm. ཁ་ཏུ་. 3. shoetree. 4. a decorated piece of wood placed over a door.

ཁ་ཤུ་ (kəshu) whistling; va.—རྒྱག ¶ ཁོ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ན་ཁ་ཤུ་རྒྱག་གི་རེད་ He whistles when he is happy.

ཁ་ཤུགས་ཅན་ (kā shūgjɛn) the dominant speaker in a group ¶ དཔོན་པོ་དེ་ཁ་ཤུགས་ཅན་ཡིན་ཙང་ཁོས་བཤད་པའི་བསམ་འཆར་དེ་ཞལ་ཆེར་གནང་འཁེལ་རྒྱུ་རེད་ Because the leader is the dominant speaker they will most likely agree to his suggestion.

ཁ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (kəshug cēmbo) speaking forcefully/ dominantly.

ཁ་ཤུགས་སུ་གཏོང་ (kəshugsu dōŋ) arc. sm. ཁ་འཐོར་.

ཁ་ཤུར་ (kəshur) carpenter's tool, chisel with a curved tip.

ཁ་ཤེད་ (kāsheè) forceful/ effective speech; va.—ཤོད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁ་ཤེད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That official spoke forcefully at the meeting.

ཁ་ཤེད་ལྗེ་ཤེད་ (kāsheè jēsheè) sm. ཁ་ཤེད་.

ཁ་ཤོ་ (kāsho) 1. harelip. 2. gap, rift, breach; va.—བཟོ་; —འདོན་ to make a gap/ hole (in a dam, wall, etc.) ¶ རྐུན་མ་དེས་ལྕགས་རི་ལ་ཁ་ཤོ་བརྡོན་པ་རེད་ The thief made a hole in the wall.

ཁ་ཤོག (kā shōg) cover (of a book, magazine).

ཁ་ཤོབ་ (kāpshob) 1. joking, kidding; va.—ཤོད་ to joke, to kid. 2. bragging, boasting.

ཁ་ཤོམ་ (kāshom) boasting, bragging, showing off; va.—ཤོད་.

ཁ་ཤོར་ (kā shoò) 1. vi. to have a slip of the tongue, to disclose/ reveal sth. accidentally ¶ ཚིག་དེ་ཁ་ཤོར་བ་རེད་ That word slipped out (from my mouth). 2. vi. to have sth. go out of control ¶ མོ་ཊ་ཁ་ཤོར་ནས་གཡང་ལ་ཟགས་པ་རེད་ The car went out of control and fell over the precipice. 3. vi. to discharge accidentally (for guns) ¶ མེ་མདའ་ཁ་ཤོར་ནས་མི་ཞིག་བསད་པ་རེད་ The gun accidentally went off and killed sb.

ཁ་ཤྭ་ (kā shā) 1. marmot. 2. sm. ཁ་ཤོ་.

ཁ་གཤགས་ (kāshag) sm. ཁ་ཤགས་.

ཁ་གཤིབ་གྲོས་སྡུར་ (kāshib tro̲dur) discussing in detail; va.—བྱེད་.

ཁ་གཤིས་ (kā shiì) a person's manner or style of talking ¶ ཁ་གཤིས་འཇམ་པོ་ A gentle manner of speaking.

ཁ་གཤོག: p. ཁ་བཤགས་ (kā shōg) va. to split open ¶ ཤིང་ཁ་བཤགས་པ་རེད་ (They) split the wood.

ཁ་བཤགས་ (kāshaà) 1. p. of ཁ་གཤོག. 2. dividing in half; va.—གཏོང་; —སློག.

ཁ་བཤད་ (kāshɛɛ̀) 1. talk, speech, conversation ¶ ཁ་བཤད་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One should not trust only talk (i.e., there is a need to see action). 2. sm. བཤད་པ་.

ཁ་བཤད་རྒྱབ་ལྟངས་ (kāshɛɛ̀ gyə̲blaŋ) speaking in support of sb., backing up sb. verbally; va.—བྱེད་.

ཁ་བཤད་ཆུ་བོ་འབབ་འབབ་ (kāshɛɛ̀ cūwo bə̲bbəb) sb. whose words flow like a stream, an eloquent speaker.

ཁ་བཤད་ཆུའི་ལྦུ་བ་ ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་ (kāshɛɛ̀ cūū bu̲wa la̲glen sērgi tīgbə) action speaks louder than words [Lit. talk is like bubbles on water, action is like golden drops].

ཁ་བཤད་དམ་པོ་ (kāshɛɛ̀ ta̲mbo) an introvert, a person who doesn't speak much ¶ ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་ཁ་བཤད་དམ་པོ་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག Even though (one) is educated it is useless if one is an introvert.

ཁ་བཤད་དོན་གནས་ (kāshɛɛ̀ tö̲nnɛɛ̀) keeping one's word, doing what one says.

ཁ་བཤད་དཔའ་པོ་ (kāshɛɛ̀ pāwo) sb. who talks big but doesn't follow through.

ཁ་བཤད་དཔེ་སྟོན་ (kāshɛɛ̀ pēdön) instructing/ showing by words and example; va.—བྱེད་.

ཁ་བཤད་ལག་སྒྲུབ་ (kāshɛɛ̀ la̲gdrub) sm. ཁ་བཤད་ལག་ལེན་.

ཁ་བཤད་ལག་བསྟར་ (kāshɛɛ̀ la̲gdar) sm. ཁ་བཤད་ལག་ལེན་.

ཁ་བཤད་ལག་རྡུང་ (kāshɛɛ̀ la̲gduŋ) scolding and beating at the same time.

ཁ་བཤད་ལག་ལེན་ (kāshɛɛ̀ la̲glen) doing what one says, deeds matching words, doing what one preaches, keeping one's promise; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་བཤད་ལག་ལེན་དུ་བསྒྱུར་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་རེད་ He is a person who does what he says.

ཁ་བཤལ་ (kāshɛɛ) rinsing one's mouth; va.—གཏོང་.

ཁ་བཤལ་སྨན་ཆུ་ (kāshɛl mɛ̄ncu) medicine for rinsing one's mouth, mouthwash.

ཁ་བཤིག (kā shiì) va. to unpack/ unwrap, to open up ¶ ཁོས་ནང་ལ་སླེབས་ནས་དེ་པོ་ཁ་བཤིག་པ་རེད་ He opened up the package after he got home.

ཁ་བཤུས་ (kā shüü) va. to peel/ skin/ pare/ scrape off.

ཁ་བཤེར་ (kāsher) sm. ངག་གཤེར་.

ཁ་ས་ (kɛ̄ɛ̄sə) 1. yesterday. 2. the surface of the ground/ earth ¶ ཁ་ས་སོབ་སོབ་ Soft earth on the surface.

ཁ་ས་ཁ་ཉིན་ (kɛ̄ɛ̄sa kəñin) lately, recently, a short while ago ¶ ཁ་ས་ཁ་ཉིན་ང་འདིར་བསྡད་མེད་ Recently I was not staying here. [Lit. yesterday and the day before].

ཁ་ས་ཁས་ཉིན་ (kɛ̄ɛ̄sa kɛ̄ñin) sm. ཁ་ས་ཁ་ཉིན་.

ཁ་སང་ (kāsan) 1. some time ago, some days ago ¶ ཁ་སང་ནས་ང་རྒྱ་ནག་ལ་འགྲོ་ཡག་གི་འཆར་གཞི་ཡོད་ I had plans to go to China sometime ago. 2. yesterday.

ཁ་སང་ཁ་ཉིན་ (kāsaŋ kāñin) yesterday or the day before, a few days ago.

ཁ་སང་ཁས་ཉིན་ (kāsaŋ kɛ̄ñin) sm. ཁ་སང་ཁ་ཉིན་.

ཁ་སང་དེ་རིང་ (kāsaŋ te̲riŋ) lately, recently [Lit. yesterday and today].

ཁ་སངས་ (kāsaŋ) frank, straightforward.

ཁ་སངས་ཟོལ་མེད་ (kāsaŋ sö̲ömeè) frank, without reservations.

ཁ་སི་སྦུག (kəsiboò) perfume.

ཁ་སུག (kəsuù) tripping, stumbling, falling forward;

vi.—ལོག ༈ མི་འདི་ཁ་སུག་ལོག་ནས་རིལ་སོང་ This man stumbled and fell. va.—སློག to (intentionally) trip ༈ ཕྲུ་གུ་འདིས་རྩེད་མོ་རྩེད་དུས་ཁོའི་གྲོགས་པོ་ཁ་སུག་བསློགས་པ་རེད་ The boy tripped his friend while playing.

ཁ་སུབ་ (kā sūb) 1. va. to pull sb. to the ground face down ༈ གཅན་པས་ཆུང་བར་ཁ་སུབ་ནས་ཉེས་སོང་ The older (boy) pulled the younger (one) to the ground by his neck and beat (him). 2. the flap that covers a tent chimney hole. 3. closing tight, closing to make airtight; va.—གཏོང་. 4. va. to erase ༈ དག་ཆ་ནོར་པ་ཚང་མ་ཁ་སུབ་པ་རེད་ (He) erased all the wrong spellings.

ཁ་སུར་ (kāsur) date (the fruit) ༈ ཁ་སུར་སྡོང་པོ་ Date tree.

ཁ་སེ་ཏྲི་ལུའུ་ (kāsetelu) Castro.

ཁ་སེང་ (kāseŋ) sm. ཁ་སང་.

ཁ་སོ་ (kāso) mouth and teeth.

ཁ་སོ་ན་གྲངས་མེད་པ་ (kāso nadraŋ meèba) very old (for animals).

ཁ་སོ་ལྷག་པས་པས་མི་འདུམ་པ་ (kāso bāgbɛ mindumbə) smiling with great joy.

ཁ་སོ་མིག་སོ་ (kāso mīgso) watching, doing surveillance; va.—བྱེད་.

ཁ་སོང་ (kāsoŋ) old animals.

ཁ་སོན་ (kāsön) reseeding, replenishing planting; va.—རྒྱག.

ཁ་སོས་ (kā sȍȍ) imp. of ཁ་གསོ་.

ཁ་སོས་རྒྱབ་ཁེབས་ (kāsöö gyəbkeb) having enough to eat and wear.

ཁ་སོས་པོ་ (kā sȍȍbo) one who converses easily or strikes up a conversation easily, a good conversationalist.

ཁ་སོས་སོས་པོ་ (kāsöö sȍȍbo) sm. ཁ་སོས་པོ་.

ཁ་སྲ་པོ་ (kā trābo) 1. an introvert. 2. a headstrong horse/ mule.

ཁ་སྲབ་ (kā trəb) sm. སྲབ་.

ཁ་སྲབ་པོ་ (kā trəbu) thin.

ཁ་སྲི་ (kā sī) reducing/ subtracting the amount of sth.; va.—རྒྱག ༈ དགོས་དངུལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་སོང་ཁ་སྲི་བྱས་པའི་ལྷག་མ་གཞུང་ལ་ཕུལ་བ་རེད (They) subtracted their expenses from the money (they were given) for expenses and gave the remainder to the government.

ཁ་སྲེ་ (kā sē) va. to eat/ drink from the same cup or bowl that someone else has eaten or drunk from ༈ རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོ་བ་ཚོས་གཞན་དང་ཁ་སྲེ་གྱི་མེད་པ་རེད་ Higher caste Indians do not eat or drink from the same cup or bowl that others have used. [Lit. mixing mouths].

ཁ་སྲོང་ (kā sōŋ) sm. ཁ་གསང་ས་.

ཁ་སླ་པོ་ (kā lābo) 1. talkative, loose-lipped ༈ མི་ཁ་སླ་པོ་འདིས་སྐད་ཆ་གང་བྱུང་མང་བྱུང་ཤོད་ཀྱི་འདུག The loose-lipped person is saying all sorts of things. 2. a person who eats indiscriminately, a compulsive eater, a gluttonous person ༈ ཨེམ་ཆིས་ཁ་འཛེམ་དགོས་ལབ་ནའང་མི་འདི་ཁ་སླ་པོ་ཡིན་ཙང་ལྟོ་འདུན་མེད་སྣ་ཚོགས་ཟ་གི་འདུག Although the doctor advised him against eating indiscriminately, he eats all kinds of food.

ཁ་སློག (kā lȍȍ) 1. see ཁ་, 6. 2. va. to turn on sb., to talk back to a superior ༈ ཁྱི་ལ་རྒྱུག་པ་གཞུས་ན་ཚུར་ཁ་སློག་རྒྱག་གི་རེད་ If you hit a dog with a stick, it will turn on you. ༈ དཔོན་པོས་གཡོག་པོར་གཤེ་གཤེ་ཕྲན་བུ་བཏང་པར་གཡོག་པོས་ཁ་སློག་ཤུགས་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The lord scolded the servant a little and the servant talked back strongly to him.

ཁ་སློང་ (kā lōŋ) sm. ཁ་གསལ་.

ཁ་སློབ་ (kālob) (verbal) advice.

ཁ་སློབ་ལྷོ་སློབ་ (kālob lōlob) giving advice.

ཁ་གསག (kāsaà) obsequious flattery; va.—བྱེད་ ༈ ཁ་གསག་སྐྱུག་བློ་དགོས་པའི་ཞིག་བྱས་པ་རེད་ (He) flattered (them) nauseatingly.

ཁ་གསག་ངོ་སྲུང་ (kāsag ŋosuŋ) flattering and doing what sb. likes.

ཁ་གསང་(ས་) (kā sāŋ) va. to speak frankly, to say something without reservation/ hesitation ༈ ཚོགས་འདུར་ཁ་གསང་ས་ནས་ལབ་མཁན་ཡོད་པ་མ་རེད་ No one spoke frankly at the meeting.

ཁ་གསང་གདམ་དྲང་ (kāsaŋ dāmdraŋ) speaking straightforwardly/ frankly/ honestly.

ཁ་གསང་གོ་བདེ་ (kāsaŋ kode) it is easier to understand if one is frank/ straightforward.

ཁ་གསང་ན་གོ་བདེ་ ནམ་ལངས་ན་འགྲོ་བདེ་ (kāsaŋna kode namlaŋna drode) it is good to do or say things openly/ frankly [Lit. it is easy to understand if one speaks frankly, it is easy to go if daybreak has occurred].

ཁ་གསང་ན་གོ་བདེ་ ལམ་གསང་ས་ན་འགྲོ་བདེ་ (kāsaŋna kode lamsaŋna drode) sm. ཁ་གསང་ན་གོ་བདེ་ ནམ་ལངས་ན་འགྲོ་བདེ་. [Lit. it is easy to understand if one speaks frankly, it is easy to go if the road is clear].

ཁ་གསང་ཟོལ་མེད་ (kāsaŋ sōmeè) sm. ཁ་གསང་གདམ་དྲང་.

ཁ་གསང་ས་ (kāsaŋ) sm. ཁ་གསང་.

ཁ་གསང་ས་པོ་ (kā sāŋbo) outspoken, utterly frank ༈ མི་འདི་ཁ་གསང་ས་པོ་ཞི་དྲག་འདུག This man is very outspoken.

ཁ་གསབ་ (kāsəp) that which makes up a shortage/ deficiency (e.g., a subsidy, supplement, compensation), replenishment; va. ཁ་གསབ་; —བྱེད་ to make up a shortage, deficiency, to subsidize, to supplement, to replenish ༈ ཁ་གསབ་དངུལ་ Monetary subsidy. ༈ ཁ་གསབ་རོགས་རམ་ Subsidy aid. ༈ སློབ་གྲྭའི་འགྲོ་སོང་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་གཞུང་ནས་ཁ་གསབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government subsidizes fifty percent of the school's expenses. 2. sth. additional ༈ ཡང་སྲིད་དེའི་ངོས་འཛིན་སྐོར་ཁ་གསབ་ཕྲན་བུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ I will tell you some additional things about (how) the incarnation was recognized.

ཁ་གསར་ (kāsar) 1. sth. old that looks new ༈ དེབ་འདི་ཁ་གསར་རེད་ This book looks new. 2. new.

ཁ་གསར་པ་ (kā sāāba) sm. ཁ་གསར་.

ཁ་གསལ་ (kāsɛɛ) clear, distinct, explicit ༈ ཁོས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་བཤད་པ་རེད་ He gave (told) a clear account of the Tibetan situation. ༈ ངས་རྩིས་ཁྲ་ཁ་གསལ་པོ་བཟོས་ཡོད་ I have made a clear (errorless) accounting. 2. va. to say separately or in detail ༈ ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་ཁ་གསལ་འཁོད་མི་འདུག In this document, economics is not written about (covered) separately.

ཁ་གསལ་གོ་བདེ་ (kāsɛɛ gode) clear and easy to understand, simple/ easy to read and understand.

ཁ་གསལ་གོ་སླ་ (kāsɛɛ gola) sm. ཁ་གསལ་གོ་བདེ་.

ཁ་གསལ་གདིང་གསལ་ (kāsɛɛ dīŋsɛɛ) saying openly and frankly what one thinks and feels.

ཁ་གསལ་དོན་གསལ་ (kāsɛ̄ɛ̄ tönsɛɛ) clear in speech and meaning.

ཁ་གསལ་པོ་ (kā sɛ̄ɛbo) sm. ཁ་གསལ་.

ཁ་གསལ་ཚིག་གསལ་ (kāsɛɛ tsīgsɛɛ) sm. ཁ་གསལ་.

ཁ་གསུབ་ (kā sūp) sm. ཁ་སུབ་.

ཁ་གསེ་ (kā sē) sm. ཁ་གསེག.

ཁ་གསོ་ (kā sō) taking care of, supporting, feeding, rearing, replenishing; vi. and va.—བྱེད་ ༈ ཚོང་ལས་འདིས་མི་མང་པོའི་ཁ་གསོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ This business cannot support many people. ༈ མཆོད་མེ་ཁ་གསོ་བྱེད་རྗེས་ After adding butter to the butter lamp.

ཁ་གསོ་བྱེད་སྒྱུར་ (kāso ceèjɛ̀ɛ̀) sth. done to maintain one's livelihood.

ཁ་གསོས་ (kā sȍȍ) sm. ཁ་སྐོན་.

ཁ་བསུམ་ (kāsum) shut up!

ཁ་བསོད་ (kā sȍȍ) 1. abbr. a type of inferior Tibetan ceremonial scarf. 2. lucky with respect to getting food to eat ༈ ང་སླེབས་པ་དང་ཁ་ལག་རྒྱས་པོ་བཟོས་པ་དུས་མཚུངས་པ་དེ་ནི་ངའི་ཁ་བསོད་རང་རེད་བཞག When I arrived they were making an elaborate meal—it is my good luck.

ཁ་བསྲི་ (kā sɛ) sm. སྲི་.

ཁ་བསླངས་ (kā lāŋ) p. of ཁ་སློང་.

ཁ་བསླངས་ནས་བཞག (kālaŋnɛ sha̲a̲) 1. va. to leave open ¶ སློབ་ཐྲིའི་སྟེང་ལ་དེབ་ཁ་བསླངས་ནས་བཞག་རོགས་ Please leave the book open on the table. 2. va. to leave standing upright ¶ བུམ་པ་བཀྲུས་ནས་ཁ་བསླངས་ནས་བཞག་པ་རེད་ (He) washed the vase and left it standing upright.

ཁ་བསླུས་ (kəplüü) swindling, conning; va.—རྒྱག ¶ ཁོས་ངའི་ཅ་ལག་ཁ་བསླུས་བརྒྱབ་སོང་ He swindled me out of my things.

ཁ་ཧམ་ཆེན་པོ་ (kā hām cēmbo) bold, audacious, daring (verbally).

ཁ་ཧུབ་ (kāhub) a gulp; va.—རྒྱག to gulp ¶ ཆུ་ཁ་ཧུབ་གང་རྒྱག To gulp a (mouthful) of water.

ཁ་ཧྥེ་ (kāfe) eng. coffee ¶ ཁ་ཧྥེའི་ཇ་ཁང་ Coffee house.

ཁ་ཧྥེ་མདོག (kāfe dɔ̱ɔ̱) coffee color.

ཁ་ཧྱབ་ (kāhyəb) sm. ཁ་ཧྱབ་ཧྱབ་.

ཁ་ཧྱབ་ཧྱབ་ (kā hyəbhyəb) superficially, not in depth; va.—བྱེད་ ¶ གཞོན་ནུ་ཚོས་དེང་སང་ལས་ཀ་ཁ་ཧྱབ་ཧྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These days the youth do their work superficially.

ཁ་ཧྲག (kāhraà) sm. ཁི་རག.

ཁ་ཧྲག་པོ་ (kā hrāgbo) headstrong, stubborn; va.—བྱེད་.

ཁ་ཧྲི་གར་ (kāhrigar) Kashgar.

ཁ་ལྷ་ཁར་ (kā lhāgar) sm. ཁ་ལ་གར་.

ཁ་ལྷ་མོར་ (kā lhāmo) sm. ཁ་ལ་མོར་.

ཁ་ལྷག (kālhaà) surplus, leftover.

ཁ་ལྷག་འཕྲོལ་འཕྱིལ་ (kālhaà trōōkyii) surplus, leftover, extra; va.—འཇོག to leave spare/ extra things; to leave room for future possibilities or unforeseen circumstances ¶ སྐབས་སྟོ་བཏང་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཁ་ལྷག་འཕྲོལ་འཕྱིལ་མང་པོ་འདུག There is a lot of leftover materials from the party.

ཁ་ལྷག་འཕྲོལ་འཕྱིལ་ (kālhaà trüügyee) sm. ཁ་ལྷག་འཕྲོལ་འཕྱིལ་.

ཁག (kāà) 1. a plurality of different kinds of units, sections, parts ¶ འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཁག The bigger nations of the world. ¶ ཚོགས་པ་ཁག་མང་པོ་འདུག There are many different associations. 2. a division, section, group, part, batch ¶ དམག་མི་ཁག་ཅིག་ས་མཚམས་ལ་བཏང་བ་རེད་ (They) sent one division (unit) of soldiers to the border region. 3. blame, fault (with negatives) ¶ ཁོར་ཁག་མི་འདུག He is not to be blamed.

ཁག་དཀྲི་ (kāà drī) sm. ཁག་འཁྲི་.

ཁག་དཀྲི་ (kāà drī) 1. vi. to be responsible for sth., to be the cause of sth. ¶ ཁྱེད་རང་གི་རྙོག་དྲ་འདི་ང་ལ་ཁག་དཀྲི་ཡོང་གཞི་མེད་ There is no basis for my being responsible for your problems. 2. blaming/ accusing (when not valid or true); va.—བྱེད་; —བཞག; —འདོགས་ to blame/ accuse ¶ བསོད་ནམས་ལགས་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་སོ་པ་རེད་ཟེར་ཁག་དཀྲི་བཏགས་པ་རེད་ They accused Sonamla of being a foreign spy. 3. a pretext; va.—འཛུག to use as a pretext ¶ མི་དམངས་ལ་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུར་ཁག་དཀྲི་བཞག་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་རེད་ Under the pretext of liberating the people they invaded the country.

ཁག་དཀྲི་བསྙོན་འཛུགས་ (kāgdri ñōndzuù) blaming or accusing sb. of wrongdoing.

ཁག་བཀལ་ (kāà gɛ̄ɛ̄) p. of ཁག་འགེལ་.

ཁག་སྐུར་ (kāgur) sm. ཁག་དཀྲི་བསྙོན་འཛུགས་.

ཁག་ཁག (kāgaà) separate, different; va.—བྱེད་ to separate, to do differently; va.—བཟོ་ to make separate, to separate ¶ བུ་དང་བུ་མོ་ཁག་ཁག་བཟོས་པ་རེད་ (They) separated the boys from the girls. ¶ དོན་དག་འདི་གཉིས་ཁག་ཁག་རེད་ These two meanings are different. ¶ ལས་ཀ་འདི་གཉིས་ཁག་ཁག་བྱས་ནས་བྱེད་དགོས་རེད་ (You) have to do these two jobs separately. 2. divorcing, separating (for couples) ¶ ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་དང་གཅིག་ལམ་སང་ཁག་ཁག་བྱས་སོང་ As soon as (they) got married (they) got divorced.

ཁག་ཁག་སོ་སོ་ (kāgaà sōso) separately ¶ ཁོ་ཚོ་ཁག་ཁག་སོ་སོ་ཕྱིན་པ་རེད་ They went separately.

ཁག་ཁྱུག (kāàgyaà) sm. ཁག་འཁྱུག.

ཁག་ཁྲིད་ (kāà trīi) sm.* ཁག་འཁྲིད་.

ཁག་འཁུར་ (kāà kūr) va. to take the blame ¶ ཁོ་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཁག་ངས་འཁུར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ I can't take the blame for their mistake.

ཁག་འཁྱུག (kāgyaà) sm. ཁག་ཐེག.

ཁག་འཁྲི་ (kāà trīi) 1. vi. to charge sb. with responsibility, to hold sb. responsible ¶ ལས་འགན་འདི་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཁྱེད་རང་ཁག་འཁྲིས་གི་ཡོད་ You are responsible for accomplishing this task. 2. va. to accuse/ blame.

ཁག་འཁྲིས་ (khāà trīi) p. of ཁག་འཁྲི་.

ཁག་བགོད་ (kā gö̱ö̱) dividing into parts/ sections/ units; va. ཁག་བགོད་; —བྱེད་.

ཁག་བགོས་ (kā gö̱ö̱) p. of ཁག་བགོད་.

ཁག་བགོས་དུས་བགོས་ (kāgöö dü̱ügöö) dividing time and people into batches ¶ ཨ་རིའི་ནང་གཞིས་ཆགས་སུ་འགྲོ་མཁན་རྣམས་ཁག་བགོས་དུས་བགོས་ཀྱིས་བཏང་བ་རེད་ People going to America for resettlement were sent in different batches at different times.

ཁག་བགོས་ནས་དབང་སྒྱུར་ (kāàgöönɛ wāŋgyur) divide and conquer; va.—བྱེད་.

ཁག་བགོས་དཔུང་སྐྱོད་ (kāgöö būŋgyöö) advancing to battle separately (in separate units).

ཁག་བགོས་རྩིས་ཐོ་ (kāgöö dzīito) account ledger.

ཁག་བགོས་ལོགས་སྡོད་ (kāgöö lɔ̱gdöö) splitting off and living separately, setting up one's own household; va.—བྱེད་.

ཁག་འགན་འཁུར་ (kāà gɛ̱nkur) vi. to unjustly/ unfairly bear responsibility for sth. ¶ རྙོག་དྲ་འདིའི་སྐོར་ངས་ཁག་འགན་འཁུར་དགོས་བྱུང་སོང་ I unjustly had to bear responsibility for this problem.

ཁག་འགེལ་ (kāà ge̱è) 1. va. to use as a pretext/ excuse ¶ ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཁག་བཀལ་ནས་ཆང་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ On the pretext of going to the market, (he) went to the tavern. 2. va. to blame ¶ ཁུངས་སྐྱེལ་རྒྱུ་མེད་ཙང་ཁག་བཀལ་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ Because there is no proof, it is not all right to blame him.

ཁག་འཇོག (kāà jɔ̱ɔ̱) sm. ཁ་འགེལ་.

ཁག་ཏིག (kātii) sm.* ཁ་ཏིག.

ཁག་བཏགས་ (kāà dāà) p. of ཁག་འདོགས་.

ཁག་ཐེག (kāgteg) 1. guarantor, guaranteeing ¶ ཁག་ཐེག་མེད་ན་བུ་ལོན་གཡར་གྱི་མི་འདུག Without a guarantor, one cannot get a loan. 2. va. ཁ་ཐེག; —བྱེད་ to act as guarantor, to provide security or bail ¶ ཁྱེད་རང་གི་བུ་ལོན་འདི་ཁག་ཐེག་པ་འདུག་གས་ Can you act as guarantor.

ཁག་ཐེག་དངུལ་ (kāgteg ŋüü) bail money.

ཁག་ཐེག་པ་ (kāgtegba) guarantor ¶ ཁག་ཐེག་པ་མེད་པར་ཨ་རི་ར་ཡོང་མི་ཆོག No one is allowed to come to the United States without a guarantor.

ཁག་ཐེག་བཙུགས་ནས་གློད་ (kāgteg dzuùnɛ lööö) va. to release on bail.

ཁག་ཐེག་ཚོང་རྟགས་ (kāgteg tsōŋdaà) registered trademark.

ཁག་ཐེག་ཞུ་ཡིག (kāgteg shu̱yii) letter of guarantee, written pledge, warranty.

ཁག་ཐེག་ཡི་གེ (kāgteg yi̱gi) sm. ཁག་ཐེག་ཞུ་ཡིག.

ཁག་འདོགས་ (kā dɔ̱ɔ̱) using as a pretext/ excuse; va.—བྱེད་.

ཁག་འདོགས་ས་ (kāà dɔ̱gsa) excuse, pretext ¶ ཁོང་ཚོས་ཁག་འདོགས་ས་མ་རྙེད་ཙང་མི་དེ་ལ་ཉེས་པ་འགེལ་ཐུབ་མེད་པ་རེད་ Because they couldn't find an excuse, they were unable to levy a fine on that person.

ཁག་སྣང་ (kāànaŋ) finding sth. difficult; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་རྒྱུར་ཁག་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is finding it difficult to go to India.

ཁག་པོ་ (kāgbo) 1. difficult, hard ¶ ཞབས་བྲོ་རྒྱུག་སྟངས་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཞིག A very difficult dance step. 2. (vb. + —) difficult to do the verbal action ¶ དབུགས་གཏོང་ཁག་པོ་འདུག It is difficult to breathe. 3. va.—བཟོ་ to make sth. difficult ¶ དཔལ་འབྱོར་ཐད་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་བྱས་ཙང་ང་ཚོའི་འཚོ་བ་ཁག་པོ་བཟོས་པ་རེད་ (They) made our economic well-being difficult because they didn't give us financial

aid.

ཁག་ཕར་བཀལ་ཚུར་བཀལ་ (kāà pāā gɛ̄ɛ tsūū gɛ̄ɛ) passing the buck, blaming each other; va.—བྱེད་ ¶ གཞུམ་རིམ་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ཁག་ཕར་བཀལ་ཚུར་བཀལ་བྱས་ནས་ལས་འགན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་འདུག The subordinate officials were blaming each other and the work wasn't being accomplished well.

ཁག་ཕྱེ་ (kāà cē) p. of ཁག་འབྱེད་.

ཁག་འབྱེད་ (kāg je̱è) va. to divide/ separate into parts or components ¶ ཕོ་མོ་ཁག་ཕྱེ་ནས་ Separating the men from the women.

ཁག་འབྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (kāgjeè trǘüjɛ̀ɛ̀) a machine that separates things.

ཁག་སྦྱོང་ (kāgjoŋ) sm. ཐུག་སྦྱོང་.

ཁག་མང་ (པོ་) (kāà ma̱ŋ) many things/ items/ units/ groups ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་ལ་ཅ་ལག་ཁག་མང་པོ་འདུག This store has many different items.

ཁག་མི་འདུག (kāà mi̱nduù) id. blameless, faultless ¶ དགེ་རྒན་ཡག་པོ་མེད་ཙང་སློབ་ཕྲུག་ཡིག་ཚད་མ་ཐོན་པ་དེ་ཁག་མི་འདུག Because the teacher is bad, the students are not to be blamed for not passing the exam.

ཁག་མེད་ (kāà me̱è) sm. ཁག་མི་འདུག.

ཁག་འཛུད་ (kāg dzu̱ù) sm. ཁག་དགྲི་བསྟོན་འཛུགས་.

ཁག་བཞག (kā sha̱à) sm. ཁག་དཀྲི་.

ཁག་གཟེད་ (kāà sɛ̱̀ɛ̀) sm. ཁག་འགན་འཁུར་.

ཁག་བཟོ་ (kāà so̱) abbr. of ཁག་ཁག་བཟོ་.

ཁག་གཡོག (kāà yɔ̄ɔ̀) sm. ཁག་གཡོགས་.

ཁག་གཡོགས་ (kāà yɔ̄ɔ̀) blaming/ accusing (sb. else); va.—བྱེད་ ¶ བདེན་དཔང་མེད་ན་གཞན་ལ་ཀུན་མའི་ཁག་གཡོགས་བྱེད་མི་ཉེན་ If (one) does not have the evidence, (one) shouldn't blame others for stealing.

ཁག་རུབ་ (kāàrub) gathering, assembling, collecting together (from different section/ areas/ etc.); va. ཁག་རུབ་; —བྱེད་.

ཁག་ས་ (kāgsa) difficult/ hard (path) ¶ ལམ་ཁག་ས་ནས་འགྲོ་གི་རེད་ (They) are taking the difficult road.

ཁག་བསྲུན་ (kāsün) shung. trouble and hardship.

ཁང་ (kāŋ) abbr. of ཁང་པ་.

ཁང་ལྟད་ (kāŋlɛɛ̀) middle of a room/ house.

ཁང་སྐོར་ (kāŋgɔɔ) going around a house/ building; va.—རྒྱག.

ཁང་སྐྲུན་རུ་ཁག (kāŋdrün kāà) building/ housing construction unit.

ཁང་ཁོངས་ (kāŋguŋ) part of, belonging to, owned by ¶ གཞུང་གི་ཁང་ཁོངས་ཁང་པ་རྙིང་པ་ཚོ་ The old houses belonging to/ owned by the government.

ཁང་ཁོངས་ (kāŋkoŋ) sm. ཁང་ཁོངས་.

ཁང་ཁྱིམ་ (kāŋkyim) sm. ཁང་པ་.

ཁང་ཁྲལ་ (kāŋtrɛɛ) tax on houses; va.—རྒྱག to levy a tax on houses; va.—རྒྱུགས་ to do corvee labor (to fulfill a tax on people who rent apartments in tt.).

ཁང་འཁྱག (kāŋgyaà) a cold room/ house.

ཁང་འགྲོལ་ (kāŋdröö) extra room, empty house/ room, vacant room.

ཁང་གད་ (kāŋgɛɛ̀) shung. abbr. of ཁང་གཉེར་ and གད་པ་.

ཁང་གོག་གྱང་ཧྲུལ་ (kāŋgɔɔ̀ gya̱ŋhrüü) a dilapidated/ ruined house or building.

ཁང་གླ་ (kāŋla) rent (for house, apartment); va.—སྤྲོད་; —གཏོང་ to pay rent, to rent out (a house, apartment); va.—སྡུད་ to collect rent ¶ ཟླ་རེ་ཁང་གླ་སྒོར་ལྔ་བརྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ (I) pay five hundred dollars rent every month. ¶ རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེ་ཁོས་ཁང་གླར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is renting out the house that he has in India. ¶ ཟླ་རེ་ཁང་གླ་བསྡུས་པ་རེད་ (He) collected rent every month.

ཁང་རྒྱབ་ (kāŋgyəb) back of a house.

ཁང་སྒྲོམ་ (kāŋdrom) 1. compartment, apartment ¶ རེ་ལིའི་ཁང་སྒྲོམ་ A train compartment. 2. house frame.

ཁང་ཙུན་ཟོའོ་སྨན་ (kāŋjɛn so̱mɛn) ch.tib. antibiotics.

ཁང་ཆུང་ (kāŋjuŋ) a small room/ house. 2. a branch household, a household that is an offshoot of a larger household.

ཁང་ཆེན་ (kāŋcen) the main household (as opposed to ཁང་ཆུང་).

ཁང་ཆེན་ཆོས་མཛད་ (kāŋcen cōndzɛɛ̀) the class of monks who are exempt from the monastic work young monks are required to perform because they have made a substantial offering to the monastery.

ཁང་ཆེན་ནས་ (kāŋjenɛɛ̀) an aristocratic family name.

ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ (kāŋjenɛɛ̀ sōnam gyɛ̱ɛbo) the aristocrat form the Khangchenbnɛ family who headed the Tibetan Cabinet in the early 18th century.

ཁང་ཇུན་སུའུ་ (kāŋjünsu) ch. sm. ཁང་ཙུན་ཟོའོ་སྨན་.

ཁང་གཉེར་ (kāŋñer) person in whose charge a house is left, superintendent/ manager of a house or building.

ཁང་རྟགས་ (kāŋdaà) house number.

ཁང་ལྟག (kāŋdaà) sm. ཁང་རྒྱབ་.

ཁང་སྟེང་ (kāŋdeŋ) sm. ཐང་ཐོག.

ཁང་སྟོང་ཀུན་མ་ (kāŋdoŋ gǖnma) unnecessarily suspicious [Lit. house empty, (but worried about) a thief].

ཁང་ཐོག (kāŋtɔɔ̀) roof.

ཁང་ཐོག་ཆུ་འགྲོ་ (kāŋtɔɔ̀ cūndro) a roof drain.

ཁང་ཐོག་པུ་ཤུ་ (kāŋtɔɔ̀ būshu) roof railing on Tibetan houses.

ཁང་ཐེབ་ (kāŋteb) a detailed list of items in a house.

ཁང་བདག (kāŋdaà) landlord, house owner ¶ ཁང་བདག་ལ་ཁང་གླ་སྤྲད་པ་ཡིན་ I paid rent to the landlord.

ཁང་དིབ་ (kāŋdib) collapsing (for a house); va.—གཏོང་ to cause a house to collapse ¶ ཁོས་ཁང་དིབ་བཏང་ནས་མི་མང་པོ་བསད་པ་རེད་ He caused the house to collapse and killed many people; vi.—ཤོར་ to have a house collapse.

ཁང་པ་ (kāŋba) house, home; va.—རྒྱག to build a house.

ཁང་པ་གོག་དོ་ (kāŋba gɔgdo) sm. ཁང་པ་གྱང་གོག.

ཁང་པ་གྱང་གོག (kāŋba gya̱ŋgɔɔ̀) dilapidated house ¶ ཁང་པ་གྱང་གོག་དེ་ཚོ་བཤིགས་ནས་གསར་དུ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are tearing down and rebuilding the dilapidated houses.

ཁང་པ་ལྗམ་གང་མ་ (kāŋba jām ka̱nna) a small narrow room (one half of a one pillar room).

ཁང་པ་ཉམས་གསོ་ (kāŋba ñamso) sm. ཁང་པ་ཞིག་གསོ་.

ཁང་པ་སྤྲབས་བདེ་ (kāŋba dābde) a prefabricated house.

ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ་ (kāŋba tɔɔ̀jigma) one story house.

ཁང་པ་ཐོག་བཤུས་ (kāŋba tɔɔ̀shüü) stripping off the ceiling of a house; va.—རྒྱག.

ཁང་པ་མདོ་ (kāŋba do̱) outer house leading into an inner house.

ཁང་པ་མདོ་སྦུག (kāŋba do̱bug) the front and back room (of a house).

ཁང་པ་ཞིག་གསོ་ (kāŋba shi̱gso) house repair, house maintenance; va.—བྱེད་.

ཁང་པ་ཞིག་གསོ་བཟོ་སྐྲུན་ཀུང་སི་ (kāŋba shi̱gso so̱drün gūŋsi) tib.ch. a house maintenance company.

ཁང་པ་གཡར་གཏོང་གི་སྦྱར་ཡིག (kāŋba yārdoŋ jəryig) a bulletin board on which rental properties are listed.

ཁང་པ་ལྡོག (kāŋba lɔ̄g) va. to tear down a house or building.

ཁང་པ་གསར་གཏོད་ཀུང་སི་ (kāŋba sārdöö gūŋsi) tib.ch. real estate development agency.

ཁང་པའི་སྦུག (kāŋbɛ bu̱ù) inner room of a house. 2. the inside of a house.

ཁང་པའི་རྨིག་རྨང་ (kāŋbɛ dzīgmaŋ) house foundation; va.—འདིངས་ to lay a house's foundation.

ཁང་པའི་རྩེ་ཐོག (kāŋbɛ dzētɔɔ̀) roof.

ཁང་པའི་ཚོན་རྩི་ (kāŋbɛ tsōndzi) paint for use on a house; va.—གཏོང་.

ཁང་དཔོན་ (kāŋbön) caretaker of a building/ house; va.—བྱེད་ to work as an official in charge of a house.

ཁང་སྐྱིལ་ (kāŋjii) a one room house/ hut/ cabin.

ཁང་བུ་ (kəŋbu) sm. ཁང་ཆུང་.

ཁང་བྱིའུ་ (kāŋciu) sparrow.

ཁང་བྱིའུ་ཆུང་ཡང་ནང་གྲོལ་ཚང་ཡོད་ (kāŋciu cūŋyaŋ naŋtröö tsāŋyöö) small but complete [Lit. even though the sparrow is small, it has all the internal organs].

ཁང་བྱིལ་ (kāŋcii) sm. ཁང་བྱིའུ་.

ཁང་བྱེའུ་ (kāŋceu) sm. ཁང་བྱིའུ་.

ཁང་མིག་ (kəŋmii) room (in a house) ། ངའི་ནང་ལ་ཁང་མིག་བཞི་ཡོད་ I have four rooms in my house.

ཁང་མིག་སྦུག་མ་ (kəŋmii bugma) inner room.

ཁང་མོ་ཆེ་ (kāŋmoce) a big house.

ཁང་དམར་ (kāŋmar) a village and district south of Gyantse.

ཁང་རྨང་ (kāŋmaŋ) foundation of a house.

ཁང་རྩ་ (kāŋdza) 1. the foundation of a house. 2. the vicinity around a house/ building.

ཁང་རྩིག་ (kāŋdzig) the wall of a house/ building; va.—རྒྱག་ to build a wall around a house/ building.

ཁང་རྩེག་ (kāŋdzeg) a multistoried house/ building.

ཁང་ཚན་ (kāŋdzen) 1. section of a house. 2. dormitory unit in a monastery.

ཁང་ཚེ་ཡིན་ (kāŋdzeen) eng. (a business) concern.

ཁང་མཚེས་ (kāmdzɛɛ) neighbor.

ཁང་འཛིན་ (kəŋdzin) 1. title of house ownership. 2. receipt for rent payment.

ཁང་ཞིང་ (kəŋshiŋ) house and fields.

ཁང་གཞི་ (kāŋshi) foundation of a house; va.—འདིངས་ to lay the foundation of a house/ building.

ཁང་ཟུར་ (kəŋsur) corner of a house.

ཁང་བཟང་ (kāŋsaŋ) a good house.

ཁང་བཟོ་ (kāŋso) construction of houses/ buildings; va.—བྱེད་.

ཁང་གཡབ་ (kāŋyab) porch, portico.

ཁང་རུལ་ (kāŋrüü) an old or dilapidated house/ building.

ཁང་རོ་ (kāŋro) a ruined house, the rubble of a house.

ཁང་རོ་གྱང་གོག་ (kāŋro gyaŋgɔɔ) dilapidated, in ruins (buildings).

ཁང་རོ་ཚྭ་ཁ་ (kāŋro tsāga) name of a salt lake in Shenzha county in Tibet.

ཁང་ཤག་ (kāŋshaà) 1. house. 2. real estate.

ཁང་ཤག་དང་ཁང་ས་དོ་དམ་ཅུའུ་ (kāŋshaà) tib. ch. real estate administration.

ཁང་ཤག་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (kāŋshaà) tib. ch. housing department, real estate office/ department.

ཁང་ཤིས་ (kāŋshiì) the Qing emperor Kangxi.

ཁང་ཤུལ་གྱང་རོ་ (kāŋshü gyaŋro) dilapidated, in ruins (buildings).

ཁང་ཤུལ་སྟོང་པ་ (kāŋshü dōŋba) an empty or desolate area with ruined buildings.

ཁང་བཤེར་ (kāŋsher) searching a house; va.—རྒྱག ། ཕྱིག་ཚོང་རྒྱག་མཁན་ལ་ཁང་བཤེར་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) searched the house of the smuggler.

ཁང་ས་ (kāŋsa) the land on which a house is built.

ཁང་སྲུང་བ་ (kəŋsuŋa) guard, watchman, caretaker (of a house/ building).

ཁང་གསོལ་ (kāŋsöö) housewarming (party), celebration on the occasion of moving into a new house or on completion of the construction of a new house; va.—གཏོང་.

ཁང་ཧྲུལ་གྱང་གོག་ (kāŋhrüü gyaŋgɔɔ) dilapidated, in ruins (buildings).

ཁངས་ (kāŋ) sm.* ཁིང་.

ཁངས་འཕྲོས་ལྷུག་ (kāŋdröö lūù) sm. ཁིངས་འཕྲོས་ལྷུག.

ཁད་ (kɛɛ̀) 1. (vb. + dat.-loc. + —) on the verge of doing the action of the preceeding verb ། གནམ་གྲུ་འཕུར་ལ་ཁད་ལ་སྐྱོན་ཤོར་སོང་ When the plane was on the verge of taking off, it broke down. 2. distance. 3. as soon as ། ནང་དུ་སླེབས་མ་ཁད་ As soon as I arrived home.

ཁད་ཀྱིས་ (kɛ̀ɛgiì) gradually, slowly ། ང་ལུང་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཁད་ཀྱིས་བཅར་སྐབས་ When I gradually came closer to that place.

ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་ (kɛ̀ɛgiì kɛ̀ɛgiì) gradually, slowly.

ཁད་འགྱངས་ཁ་ཐོར་ (kɛ̀ɛgyaŋ kātɔr) dispersed/ scattered widely.

ཁད་རྒྱང་ (kɛ̀ɛgyaŋ) long distance ། ལུང་པ་དེ་གཉིས་བར་ས་ཁད་རྒྱང་ཡོད་པ་རེད་ There is a long distance between these two places.

ཁད་ཉེ་ (kɛ̀ɛñe) short distance.

ཁད་མཉམ་ (kɛ̀ɛñam) the same distance/ height.

ཁད་སྙོམས་ (kɛ̀ɛñom) sm. ཁད་མཉམ་.

ཁད་དུ་ (kɛ̀ɛtu) sm. ཁད, 3.

ཁད་ཡངས་པ་ (kɛ̀ɛyaŋba) sm. ཁད་ཡངས་པོ་.

ཁད་ཡངས་པོ་ (kɛ̀ɛyaŋbo) spacious, large.

ཁད་རིང་ (kɛ̀ɛriŋ) sm. ཁད་རྒྱང་.

ཁན་ (kɛn) a little, a small part of, a few.

ཁན་ཅར་ (kɛ̄njar) ch. sm. ཁན་སྦྱར་.

ཁན་ནེ་ཁོན་ནེ་ (kɛ̄nne kōnne) friction, conflict, discord.

ཁན་པ་གློག་ (kɛ̄mba lɔ̀ɔ) va. to pay cash to make up the difference in a barter trade in which one item is more valuable.

ཁན་སྦྱར་ (kɛ̄njar) ch. waistcoat, sleeveless coat, vest.

ཁན་སྦྱར་ཨང་རྟགས་ཅན་ (kɛ̄njar āŋdaàjɛn) a vest with numbers that is used in sports events to identify competitors.

ཁབ་ (kəp) 1. needle; va.—རྒྱག to stick/ poke with a needle, to give an injection ། གློག་ཚད་ལྟ་བྱེད་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཁབ་དམར་མོ་ The red needle of an electric meter. 2. palace ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ The king's palace. 3. wife ། ཁོང་གིས་བུ་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བླངས་པ་རེད་ He took a girl as his wife.

ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཙམ་ (kəpgi dzēmo dzām) a very tiny amount, very small [Lit. like a needle tip].

ཁབ་སྐུད་ (kəpgüù) needle and thread ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁབ་སྐུད་ཙམ་ཡང་འཁྱེར་མི་ཆོག Even a needle and thread (the smallest item) may not be taken from the masses.

ཁབ་སྐུད་སྐར་མདའ་འཕྱུག་འཕྱུག་ (kəpgüù gānda kyūgkyug) doing something very quickly and well [Lit. needle and thread as quick as a shooting star].

ཁབ་སྐུད་ཁུག་མ་ (kəpgüù kūgmə) needle and thread case, sewing kit.

ཁབ་སྐུད་ལྷུག་ཤུབས་ (kəpgüù lūshub) sm. ཁབ་སྐུད་ཁུག་མ་.

ཁབ་སྐྱོན་ (kəb gyön) h. of ཁབ་རྒྱག.

ཁབ་ཁ་ (kəpka) point of a needle. ·

ཁབ་ཁོབ་ (kəpkob) sm. ཁབ་པེ་ཁོ་པེ་.

ཁབ་གོང་གཟེར་ (kəb goŋser) 1. keeping sth. in a very safe, secure place; va.—བྱེད་ [Lit. fastening a needle on one's lapel]. 2. shung. sending one's subject to serve another taxpayer/ lord; va.—བྱེད་.

ཁབ་མགོ་ (kəbgo) a medical instrument used to check head injuries (in tt.).

ཁབ་མགོ་ཆེ་ (kəpgoce) a pin/ needle with a round head.

ཁབ་རྒྱག་ (kəp kaà) see ཁབ་.

ཁབ་རྒྱག་སྨན་ཆུ་ (kəpgyaà mɛ̄nju) liquid medcine for use in a syringe.

ཁབ་ཆུང་མ་ (kəb cūnma) younger wife.

ཁབ་ཆེན་མ་ (kəb cēmma) older wife.

ཁབ་སྙུང་གང་འགྲོ་ (kəbñuŋ kaŋdro) 1. acting according to the situation; va.—བྱེད་. 2. testing to see how far one can go or get away with sth.; va.—བྱེད་ ། མི་དེས་ཁབ་སྙུང་གང་འགྲོའི་ཐོག་ནས་ཚོང་གི་ཁེ་བཟང་ཟ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is trying to see how far he can go to make the most profit (e.g.,

asking for 100% profit, and if that fails, 90% etc.) [Lit. wherever the needle and awl will go].

ཁབ་དུ་ལེན་ (kəbdu len) va. to take as wife.

ཁབ་དུ་ལོངས་ (kəbdu loŋ) imp. of ཁབ་དུ་ལེན་.

ཁབ་དུ་བསུ་ (kəbdu sū) imp. of ཁབ་དུ་ལེན་.

ཁབ་འཐག (kəptaà) knitting; va.—རྒྱག to knit ¶ཁབ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ Knitting factory.

ཁབ་འཐག་དངོས་རྫས་ཚོང་ཁང་ (kəptaà ŋōdzɛ tsōŋgaŋ) a knitted goods store.

ཁབ་འཐག་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ (kəptaà tōngyeè ñāmlɛgaŋ) a knitting cooperative enterprise.

ཁབ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (kəbdaà sodra) knitting mill/ factory.

ཁབ་དང་མེ་བཙའ་ (kəptə medza) acupuncture and moxibustion; va.—རྒྱག.

ཁབ་དང་སྲིད་འཛིན་ (kəptə sīndzin) taking responsibility as a wife/ female head of household.

ཁབ་སྣོད་ (kəbnöö) needle case.

ཁབ་སྤང་ (kəb bāŋ) va. to renounce family life (marriage) and become a monk.

ཁབ་སྦྲིད་ (kəbdrii) acupuncture induced anaesthesia.

ཁབ་ཕ་པོ་ (kəb pābo) sm.* ཁབ་ཕྲ་པོ་.

ཁབ་ཕྲ་(པོ་) (kəbdra) a thin needle.

ཁབ་བེ་ཁོ་བེ་ (kəbbe kōbe) a clumsy/ awkward person.

ཁབ་སྦོམ་ (kəb bom) a thick needle.

ཁབ་མིག (kəbmiì) eye of a needle; va.—བརྒྱུ་ to thread a needle.

ཁབ་མིག་གཅིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ (kəbnug jīggi dātsul) a narrow view, tunnel vision. [Lit. the view from the eye of a needle].

ཁབ་སྨན་ (kəbmɛn) medicine in liquid form used as an injection; va.—འཛུགས་; —རྒྱག to inject, to give an injection.

ཁབ་གཙག (kəbdzaà) needle, lancet; va.—རྒྱག to stick with a needle, to do acupuncture; to tattoo.

ཁབ་གཙག་ཐབས་ (kəb dzāàtəb) method of accupuncture, way to insert accupuncture needle.

ཁབ་གཙང་ (kəbdzaŋ) sm. ཁི་གཙང་.

ཁབ་བཙའ་ (kəbdzə) acupuncture and moxibustion.

ཁབ་བཙའ་སྨན་བཅོས་ཁང་ (kəbdzə mēnjöögaŋ) acupuncture ward/ clinic.

ཁབ་བཙའི་གསོ་ཐབས་ (kəbdzɛ sōtəp) acupuncture and moxibustion therapy/ treatment.

ཁབ་བཙུགས་གསོ་ཐབས་ (kəbdzuù sōtəp) acupuncture therapy/ treatment.

ཁབ་བཙུན་མ་ (kəb dzūnma) 1. queen. 2. ཁབ་འཛིན་མོ་.

ཁབ་རྩེ་ (kəbdze) point of a needle.

ཁབ་ཚུགས་ (kəbtsuù) the space between stitches.

ཁབ་ཚེར་ (kəbtsor) the pricking sensation when acupuncture is done.

ཁབ་འཚེམ་མངགས་ སྦུད་པ་དབུགས་མངགས་ (kəbdzeg ŋāà pūūbə bug) doing the work that one is assigned/ supposed to do [Lit. needle is commissioned for sewing, bellow is commissioned for blowing].

ཁབ་འཛིན་མོ་ (kəb dzinmo) the woman head of a household.

ཁབ་འཛུགས་སྙུང་འཛུགས་ (kəbdzuù ñūŋdzuù) imposing one's views on others, making sb. else do what one wants; va.—བྱེད་ [Lit. sticking a needle in, sticking an awl in].

ཁབ་ཟུག་སྙུང་འགྲོ་ (kəbsug ñūŋdro) sm. ཉལ་ས་བྱུང་ན་རྐང་ས་དྲན་ [Lit. sticking an awl after the needle has gone].

ཁབ་ཟུར་ (kəbsur) temporarily, briefly, momentarily ¶ཁབ་ཟུར་གི་ལས་ཀ་ Temporary work.

ཁབ་ཟུར་ཞུན་མར་ཞུ་རྫས་ཏམ་ཁ་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པ་ (kəbsur shünmar shudzɛɛ tāŋga gyalɛɛ khāgba) sth. that fulfills one's immediate needs is more valuable that sth. that is valuable but doesn't meet present needs [Lit. a temporary oil lamp is more valuable than 100 thankas].

ཁབ་གཟེད་ (kəb seè) vi. to be/ get inoculated, to get an injection ¶ང་ཁབ་གཟེད་པར་འགྲོ་གི་ཡིན་ I am going to get an injection.

ཁབ་གཟེར་ (kəbsee) safety pin, pin.

ཁབ་བཟུང་ (kəbsuŋ) 1. sm. ཁབ་གཟེར་. 2. broach.

ཁབ་ར་ (kəbra) sm.* ཁ་ར་.

ཁབ་རལ་ (kəbrɛɛ) sm. ཁབ་ཤུབས་.

ཁབ་ལད་ (kəblɛɛ) sm.* ཁ་ལད.

ཁབ་ལས་ (kəblɛɛ) tailoring work; va.—བྱེད་.

ཁབ་ལེན་ (kəblen) magnet.

ཁབ་ལེན་དཀར་རྫས་ (kəblen gārdzɛɛ) magnetic ceramics.

ཁབ་ལེན་འཁོར་གཞོང་ (kəblen kōōshoŋ) magnetic disc.

ཁབ་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ (kəblengi gyün) magnetic current.

ཁབ་ལེན་གྱི་ལྟེ་སྙེ་ (kəblengi dēne) magnetic core.

ཁབ་ལེན་གྱི་འཐེན་ཤུགས་ (kəblengi tēnshuù) magnetic force, magnetism.

ཁབ་ལེན་གྱི་མདའ་ (kəblengi da) magnetic needle.

ཁབ་ལེན་གྱི་སྦུ་གུ་ (kəblengi būgu) magnetic tube.

ཁབ་ལེན་གྱི་འོད་འགྱུར་ནུས་པ་ (kəblengi wöögyur nüüba) magnetic optical effect.

ཁབ་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ (kəblengi rəŋshin) magnetic properties.

ཁབ་ལེན་གྱི་ཤུགས་ (kəblengi shūg) magnetic force.

ཁབ་ལེན་རྒྱུ་ཆ་བཟོ་གྲྭ་ (kəblen gyupja sodra) magnetic materials plant/ factory.

ཁབ་ལེན་རྒྱུ་ཚད་ (kəblen gyutsɛɛ) magnetic permeability; magnetic permeability rate.

ཁབ་ལེན་གློག་སྒོ་ (kəblen lɔ̄ɔgo) magnetic switch.

ཁབ་ལེན་གློག་འཕྲུལ་ (kəblen lɔ̄ɔdrüü) magnetoelectric.

ཁབ་ལེན་རྒྱུགས་ཚད་ (kəblen gyugdzɛɛ) magnetic flux.

ཁབ་ལེན་རྒྱུན་གྲངས་ (kəblen gyundraŋ) magnetic constant.

ཁབ་ལེན་མགོ་ (kəblen go) magnetic head (of a recorder).

ཁབ་ལེན་འགོག་རྫས་ (kəblen gogdzɛɛ) antimagnetic.

ཁབ་ལེན་ངར་ལྕགས་ (kəblen ŋarjaà) magnetic steel.

ཁབ་ལེན་རྔ་ (kəblen ŋā) magnetic drum.

ཁབ་ལེན་ཅན་དུ་འགྱུར་ (kəblenjɛntu gyur) vi. to get magnetized.

ཁབ་ལེན་མཉམ་བསྲེས་ལྕགས་རིགས་ (kəblen ñāmseè jəgrig) magnetic alloy.

ཁབ་ལེན་དམ་པི་ (kəblen tambi) magnetic bottle.

ཁབ་ལེན་དུ་འགྱུར་ (kəblentu gyur) vi. to get magnetized.

ཁབ་ལེན་འདྲེན་ཚད་ (kəblen drentsɛɛ) sm. ཁབ་ལེན་རྒྱུ་ཚད་.

ཁབ་ལེན་རྡོ་ (kəblen do) magnet, magnetic ore.

ཁབ་ལེན་རྡོའི་རྒྱུག་པ་ (kəblen dö gyugbə) magnetic bar/ stick.

ཁབ་ལེན་ནུས་རྟེན་སྨན་བཅོས་ (kəblen nüüden mēnjöö) magnetic therapy.

ཁབ་ལེན་ནུས་འདེམས་ (kəblen nündem) magnetic separation.

ཁབ་ལེན་ནུས་འདེམས་འཕྲུལ་འཁོར་ (kəblen nündem trüügɔɔ) magnetic separator (machine).

ཁབ་ལེན་སྣང་ཚུལ་ (kəblen nāŋtsul) magnetic phenomenon.

ཁབ་ལེན་སྣེ་མ་ (kəblen nēma) magnetic pole.

ཁབ་ལེན་སྣེ་མོ་ (kəblen nēmo) sm. ཁབ་ལེན་སྣེ་མ་.

ཁབ་ལེན་བར་དངོས་ (kəblen parŋöö) magnetic medium.

ཁབ་ལེན་བར་ཐག (kəblen partag) magnetic moment.

ཁབ་ལེན་ཚ་འགྱུར་ (kəblen tsāŋgyur) magnetic storm.

ཁབ་ལེན་གཟུགས་ (kəblen sug) magnetic body.

ཁབ་ལེན་གཞོལ་ཟུར་ (kəblen shöösur) magnetic inclination.

ཁབ་ལེན་ཡོན་ཟུར་ (kəblen yönsur) magnetic declination.

ཁབ་ལེན་ར་བ་ (kəblen rawa) magnetic field.

ཁབ་ལེན་ར་བའི་འབུད་ཤུགས་ (kəblen rawɛ büüshug) repulsion of magnetic field.

ཁབ་ལེན་ར་བའི་ནུས་པ་ (kəblen rawɛ nüübə) magnetic field energy, magnetic field effect.

ཁབ་ལེན་ར་བའི་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ (kəblen rawɛ shūg cījuŋ) magnetic field intensity.

ཁབ་ལེན་ཤུགས་ (kəblen shūg) magnetic force.

ཁབ་ལེན་ཤུགས་ཐིག (kəblen shūgtig) magnetic line of force.

ཁབ་ལེན་ཤུགས་ཐེབས་ (kəblen shūgteb) magnetic induction.

ཁབ་ལེན་ཤུལ་ལྷག (kəblen shüülhaà) residual magnetism.

ཁབ་ལེན་སོར་གནས་ (kəblen sōrnɛɛ̀) magnetic hysteresis.

ཁབ་ལེན་སྲོག་ཤིང་ (kəblen sōgshiŋ) magnetic axis.

ཁབ་ལོ་ (kəblo) needle of conifer tree.

ཁབ་ལོའི་ནགས་ཚལ་ (kəblö nagtsɛɛ) coniferous forest.

ཁབ་ཤུབས་ (kəbshuù) needle case, needle holder.

ཁབ་ཤུལ་ (kəbshüü) needle mark (left after an injection).

ཁབ་ཤུལ་སྐུད་པས་གང་ནོན་ (kəbshüü gǖùbɛ kaŋnön) continuing the work of one's predecessors ¶ པ་ཕ་གྲོང་ཧྲེངས་ཕྱུ་གུ་ཚོས་ཁབ་ཤུལ་སྐུད་པས་གང་ནོན་བྱས་པ་ཕའི་ལས་གཞུག་བསྐྱལ་བ་རེད་ After the father died, the children, like a thread fills the needle hole, continued their father's work. [Lit. thread fills a needle hole].

ཁབ་ས་གདིབ་གདོང་ (kəbsa dībdoŋ) destroying or killing sb. so that no one knows it [Lit. sticking a needle into the earth].

ཁབ་སོ་ (kəbso) king's treasury.

ཁབ་སུབ་ (kəbsub) sm. ཚེམ་སུབ་.

ཁབ་སླས་ (kəblɛɛ̀) sm. ཁབ་བསླས་.

ཁབ་གསོག་འབིག་དང་འབིག་གསོག་གྲི་ (kəbsɔɔ̀ big taŋ bigsɔɔ̀ tri) building up little by little [Lit. accumulate needles to make an awl and accumulating awls to make a sword].

ཁབ་བསླས་ (kəblɛɛ̀) knitting, knitted.

ཁབ་བསླས་ཁ་གྱོན་ (kəblɛɛ̀ kāgyön) sm. ཁབ་བསླས་གྱོན་ཆས་.

ཁབ་བསླས་གྱོན་ཆས་ (kəblɛɛ̀ gyönjɛɛ̀) knitted clothes/ apparel, jersey.

ཁབ་བསླས་དངོས་རྫས་ (kəblɛɛ̀ ŋöödzɛɛ̀) knitted goods.

ཁབ་བསླས་བཟོ་གྲྭ་ (kəblɛɛ̀ sodra) knitting factory.

ཁབ་ལྷས་ (kəblhɛɛ̀) sm. ཁབ་བསླས་.

ཁབས་ (kāb) freckles.

ཁབས་གཙོད་ (kābjöö̀) lid, cover; va.—རྒྱག to cover with a lid.

ཁམ་ (kām) 1. a mouthful ¶ ཁམ་གང་རེ་གང་རེ་བྱས་ནས་བཟས་པ་རེད་ (They) ate it a mouthful at a time. 2. abbr. ཁམ་བུ་.

ཁམ་དཀར་ (kāmgar) 1. ginkgo tree. 2. reddish brown (yak, cow, etc.).

ཁམ་སྐམ་ (kām) dried ཁམ་བུ་.

ཁམ་སྐྱུར་ (kāmgyur) bitter peach.

ཁམ་ཁམ་ (kāmkam) sm. ཁམ་པ་, 1.

ཁམ་ཁུམ་ (kāmkum) abbr. ཁམ་མི་ཁུམ་མི་.

ཁམ་ཁུམ་གཉེར་མ་ (kāmkum ñerma) abbr. ཁམ་མི་ཁུམ་མི་.

ཁམ་ཁྲ་ (kāmdra) reddish brown uneven coloring (for animals).

ཁམ་གང་ (kāmgaŋ) a mouthful.

ཁམ་སྟར་ (kāmdar) abbr. peach and walnut.

ཁམ་མདོག (kāmdɔɔ̀) peach color.

ཁམ་སྡོང་ (kāmdoŋ) peach tree.

ཁམ་ནག (kāmnag) dark brown.

ཁམ་པ་ (kāmba) 1. reddish brown color for animals. 2. sm. ཁམས་པ་.

ཁམ་ཕོར་ (kāmpɔr) clay/ earthenware cup.

ཁམ་འཕྲོ་ (kāmdro) leftover food.

ཁམ་བུ་ (kəmbu) peach (sometimes also used for apricot).

ཁམ་བུ་དབྱང་ཐའོ་ (kəmbu yāŋtawo) ch. 1. carambola tree. 2. fruit from the carambola tree.

ཁམ་བུ་མ་ཆུ་ (kəmbu macu) a river in southern Tibet that flows through Yadong into Bhutan.

ཁམ་བུ་ཡི་ཏོའུ་ (kəmbu yāŋtawo) ch. sm. ཁམ་བུ་དབྱང་ཐའོ་.

ཁམ་བུ་རག་ཤ་ (kəmbu ragsha) peach.

ཁམ་བུ་རི་ཁམ་ (kəmbu rigam) a kind of peach that grows wild in the hills.

ཁམ་བུའི་ལྡུམ་ར་ (kəmbü dumra) peach grove/ orchard/ garden.

ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག (kəmbü metog) flower of the peach tree.

ཁམ་བོ་ཇ་ཡ་ (kāmbotrəyə) Cambodia.

ཁམ་འབྲས་ (kāmdrɛɛ̀) sm. ཁམ་བུ་.

ཁམ་མི་ཁུམ་མི་ (kāmme kūmmi) 1. (with གཉེར་མ་) wrinkles, wrinkled ¶ རྒན་པོའི་གདོང་ལ་གཉེར་མ་ཁམ་མི་ཁུམ་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Old people have a lot of wrinkles on their faces. 2. creases on a piece of paper that has been crushed/ folded ¶ ཤོག་བུ་དེ་གཉེར་མ་ཁ་མི་ཁུམ་མི་ཆགས་བཞག་ That paper has become all creased. 3. timid; va.—བྱེད་ to act/ be timid ¶ ཁམ་མི་ཁུམ་མི་མ་བྱེད་ Don't be timid.

ཁམ་མེ་ཁུམ་མེ་ (kāmme kūmme) sm. ཁམ་མི་ཁུམ་མི་.

ཁམ་ཚད་ (kāmdzɛɛ̀) a mouthful of food.

ཁམ་ཚལ་ (kāmdzɛɛ) peach garden/ grove.

ཁམ་ཚིག (kəmdziì) seed/ pit of peach or apricot.

ཁམ་ཚིག་གི་ནང་རྩི་ (kəmdziìgi naŋdzi) the kernel of a peach seed.

ཁམ་ཚིག་ནང་སྙིང་ (kəmdziìgi naŋñiŋ) sm. ཁམ་ཚིག་གི་ནང་རྩི་.

ཁམ་ཚོད་ (kəmdzöö̀) sm. ཁམ་ཚད་.

ཁམ་ཟས་ (kāmsɛɛ̀) eating sth. in one mouthful; va.—བྱེད་.

ཁམ་ལེབ་སེར་པོ་ (kāmleb sēēbo) mango.

ཁམ་ཤིང་ (kāmshiŋ) peach tree, apricot tree.

ཁམ་ས་ (kāmsa) reddish-brown earth/ soil.

ཁམ་སེར་(མདོག) (kāmser) yellowish brown (apricot) color.

ཁམས་ (kām) 1. health, physical condition; va.—འདྲི་ to ask about another's health ¶ ཁམས་བཟང་པོ་ Good health. 2. name of a large subcultural region in Eastern Tibet ¶ ཁམས་པ་ An Eastern Tibetan. 3. a domain, territory ¶ རྒྱལ་ཁམས་ Kingdom. 4. an element ¶ ཁམས་དྲུག The six elements. 5. abbr. of ཁམས་དཀར་ and ཁམས་དམར་.

ཁམས་ཀྱི་དྭངས་མ་ (kāmgi taŋma) sperm.

ཁམས་དཀར་ (kāmgaa) sperm; va.—ལེན་ to obtain sperm, va.—འབྱིན་ to ejaculate; vi.—འཛག to have a wet dream.

ཁམས་དཀར་རྒྱུག་སའི་རྩ་ (kāmgaa gyugsɛ dzā) sm. ཁམས་རྒྱུག་སའི་རྩ་.

ཁམས་དཀར་རྒྱུག་རྩ་ (kāmgaa gyugdza) sm. ཁམས་རྒྱུག་སའི་རྩ་.

ཁམས་དཀར་སྔ་འཚོར་ (kāmgaa ŋānjor) vi. to have a premature ejaculation.

ཁམས་དཀར་འདྲེན་སྦུག (kāmgaa drenbuù) sm. ཁམས་དཀར་འབྱིན་སྦུག.

ཁམས་དཀར་འདྲེན་སྦུག་སྡོམ་པ་ (kāmgar drenbug domba) vasoligation.

ཁམས་དཀར་འདྲེན་སྦུབས་ (kāmgar drenbug bub) seminal duct, sperm duct.

ཁམས་དཀར་སྣོད་ (kāmgaa nöö̀) spermatocyst.

ཁམས་དཀར་འབྱིན་སྦུག (kāmgaa jimbuù) the sperm duct.

ཁམས་སྐད་ (kāmkɛɛ̀) Kham dialect; va.—རྒྱག to speak the Kham dialect.

ཁམས་ཁུལ་ (kāmgüü) the region of Kham (Eastern Tibet).

ཁམས་འཁྲུགས་ (kām trūg) vi. to feel ill/ sick.

ཁམས་གྲི་ (kəmdri) a short knife made in Eastern Tibet.

ཁམས་གླུ་ (kəmlu) a song in the style of the Kham region.

ཁམས་འགྲོ་ཁག་གི་ལས་ཆག (kāmdrokaàgi lɛɛ̀jaà) shung. reducing or canceling taxes for somebody going to Kham on official work.

ཁམས་རྒྱུག་སའི་རྫ་ (kāmgyusɛ dzā) spermatic duct.
ཁམས་ལྔ་ (kām ŋā) the five basic elements.
ཁམས་ཆེན་ (kāmcen) 1. the earth. 2. the empire.
ཁམས་ཉོག (kāmñɔg) sm. ཁམས་རྙོག.
ཁམས་རྙོག (པོ) (kāmñɔg (bo)) tired, run down, not well, ill ¶ མཚན་ལ་གཉིད་ཡག་པོ་མ་ཁུག་ཙང་དེ་རིང་ཁམས་རྙོག་པོ་ཞིག་འདུག Since I didn't sleep well (last night), today I feel tired.
ཁམས་སྙོམས་ (kāmñɔm) good health, well-being.
ཁམས་སྟོད་ (kāmdöö) the upper/ higher part of Kham.
ཁམས་ཐ་མ་ (kām tāma) 1. worst character/ nature. 2. sm. འདོད་ཁམས་.
ཁམས་དྭངས་ (པོ་) (kām taŋbo) 1. clear, distinct ¶ ཆུ་འདི་ཁམས་དྭངས་པོ་འདུག This water is clear. 2. errorless, correct ¶ ངས་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས་པོ་བཟོས་ཡོད་ I made the accounting clear and correct. 2. good health, well-being.
ཁམས་དྲིས་ (kām trii) p. of ཁམས་འདྲི་.
ཁམས་དྲུག (kām truù) the six elements.
ཁམས་བདེ་ (པོ་) (kāmde (bo)) good health, wellness ¶ ངའི་ནང་མི་ཚང་མ་ཁམས་བདེ་པོ་རེད་ Everyone is well in my family.
ཁམས་བདེ་འདྲི་ (kāmde tri) sm. ཁམས་འདྲི་ཞུ་.
ཁམས་འདྲི་ (kām tri) asking after sb.'s health; va.—ཞུ་ (h.).
ཁམས་ལྡོག (kām dɔɔ) sm. ཁམས་ལོག.
ཁམས་པ་ (kāmba) a person from Kham.
ཁམས་ནང་ཆེན་དཔོན་ (kām naŋjen bön) shung. chief of Nangchen in Eastern Tibet.
ཁམས་འཕོ་ (kām pō) 1. vi. to have an ejaculation. 2. vi. to die.
ཁམས་བོད་ (kām pöö) Kham-Tibet ¶ ཁམས་བོད་གཞུང་ལམ་ The Kham-Tibetan highway. ¶ ཁམས་བོད་རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ The Kham-Tibetan motor highway ¶ ཁམས་བོད་ས་མཐོ་ The Kham-Tibetan plateau.
ཁམས་བྲིས་ (kāmdrii) style of painting and writing from Kham.
ཁམས་འབྲས་ (kāmdrɛɛ) sm. སྐྱེ་འབྲས་.
ཁམས་མི་ཉག (kām miñaà) a region in Kham.
ཁམས་མོ་ (kāmmo) a female from Kham.
ཁམས་དམར་ (kāmmar) 1. egg, ovum; vi.—གཏོང་ to ovulate. 2. menstrual period.
ཁམས་དམར་གྱི་ཁུངས་ (kāmmargi kūŋ) sm. ཁམས་དམར་འབྱུང་གནས་.
ཁམས་དམར་གྱི་སྣོད་ (kāmmargi nöö) ovary.
ཁམས་དམར་གྱི་ཕྲ་ཕུང་ (kāmmargi trāpuŋ) egg cell, ovum.
ཁམས་དམར་རྒྱུག་རྫ་ (kāmmar gyugdza) sm. ཁམས་དམར་འདྲེན་སྦུག.
ཁམས་དམར་རྒྱུག་སའི་རྫ་ (kāmmar gyugsɛ dzā) sm. ཁམས་དམར་འདྲེན་སྦུག.
ཁམས་དམར་སྒོ་ང་ (kāmmar goŋa) woman's egg (from ovary).
ཁམས་དམར་འདྲེན་སྦུག (kāmmar drēnbug) oviduct, fallopian tube.
ཁམས་དམར་འདྲེན་སྦུབས་སྡོམ་པ་ (kāmmar drenbub domba) tubal ligation.
ཁམས་དམར་འབྱུང་གནས་ (kāmmar cuŋnɛɛ) womb, ovary.
ཁམས་རྙ་བ་ (kām ñawa) sm. ཁམས་རྙོག་པ་.
ཁམས་སྨད་ (kām mɛɛ) lower part of the Kham region.
ཁམས་གཙང་ (kāmdzaŋ) clean.
ཁམས་གཙང་པོ་ (kām dzāŋbo) clean.
ཁམས་གཙང་མ་ (kām dzāŋma) sm. ཁམས་གཙང་
ཁམས་རྩ་འཁྲུགས་ (kāmdza trūg) vi. to get angry ¶ གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ནས་ཁོང་གི་ཁམས་རྩ་འཁྲུགས་པ་རེད་ After he heard the news he got angry.
ཁམས་ཚན་ (kāmdzɛn) a residential dormatory unit within a "college" that contain monks from designated regions ¶ སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁམས་ཚན་བཅུ་དྲུག་འདུག Gomang College has 16 "khamtsen."
ཁམས་ཚན་དགེ་རྒན་ (kāmdzɛn gegɛn) the monastic official in charge of a ཁམས་ཚན་ unit in a monastery.
ཁམས་མཚོ་ (kāmtso) Kham-Qinghai ¶ ཁམས་མཚོ་རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ the Kham-Qinghai motor highway.
ཁམས་ཞ་ (khāmsha) a type of hat used in Kham.
ཁམས་བཞི་ (khām shi) the four elements: earth, water, fire and wind.
ཁམས་བཟང་པོ་ (khām saŋgo) well, healthy ¶ རྒྱ་གར་དུ་སྡོད་སྐབས་གཟུགས་ཁམས་བཟང་པོ་བྱུང་ While staying in India (I) was in good health.
ཁམས་བཟང་ཞལ་འཛུམ་ (kāmsaŋ sheedzum) smiling with good spirits and health.
ཁམས་ཡངས་པོ་ (kām yaŋbo) 1. gay, lighthearted, carefree, easygoing; va.—བྱེད་ ¶ སེམས་ཁམས་ཡངས་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལུས་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ Being carefree is essential to the well-being of a person's health. 2. spacious and airy ¶ ཁང་པ་འདི་ཁམས་ཡངས་པོ་འདུག This house is spacious and airy.
ཁམས་ཡངས་བག་ཕེབས་ (kāmyaŋ pagbeè) sm. ཁམས་ཡངས་པོ་.
ཁམས་གཡག (kām yāà) a yak from Kham.
ཁམས་རིགས་ (kām rig) a person from Kham, the Khamba ethnic group.
ཁམས་ལོག (kām lɔɔ) vi. to get sick of sth, to lose one's appetite for sth., to get fed up with sth. ¶ བར་ལམ་ང་ཤ་བཟའ་ཡག་ལ་ཁམས་ལོག་བཞག I have lost the appetite for meat these days.
ཁམས་ལྭ་ (kāmla) a type of woolen material traditionally made in Kham.
ཁམས་གཤིས་དྭངས་པོ་ (kāmshiì taŋbo) attractive, good-looking ¶ བུ་དང་བུ་མོ་ཁམས་གཤིས་དྭངས་པོ་འདུག The boys and girls are good-looking.
ཁམས་གཤེར་ (kāmsher) seminal fluid.
ཁམས་སངས་པོ་ (kām sāŋbo) 1. an alert/ sharp/ high-spirited individual ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ཁམས་སངས་པོ་དང་སྤྲང་སེར་སེར་ཞིག་འདུག That child is alert and high spirited. 2. well, in good health ¶ ཁྱེད་རང་ཁམས་སངས་པོ་འདུག་གམ་ Are you well?
ཁམས་སོས་ (kām söö) vi. to recover from an illness, to have one's health restored.
ཁམས་སོས་པོ་ (kām sööbo) 1. well rested ¶ དབྱར་ཁའི་གུང་སེང་རིང་ང་རང་ཁམས་སོས་པོ་ཞིག་བྱུང་ I got a (good) rest during my summer vacation.
ཁམས་སླང་ (kām laŋ) earthenware pot/ frying pan.
ཁམས་སླེའུ་ (kām lēwu) 1. a type of woven blanket from Kham. 2. a woven basket from Kham.
ཁམས་གསུམ་ (kāmsum) the three realms: the realm of desire, the realm form, and the realm of formlessness.
ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་ (kāmsumna jööba) sentient beings that dwell in the three realms.
ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་ (kāmsum wāŋdüù) conqueror of the three realms.
ཁམས་གསུམ་ཚོམས་ཆེན་ (kāmsum tsōmgaŋ) the assembly hall above the western entrance to the Jokang.
ཁམས་གསེང་ (kāmseŋ) an outing, passing the time, whiling away time ¶ དེ་རིང་ང་གླིང་ཁའི་ནང་ཁམས་གསེང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ Today I am going on an outing to the park.
ཁམས་གསོ་ (kām sō) va. to restore health or physical well-being.
ཁམས་གསོ་ཁང་ (kāmsogaŋ) rest home, sanitarium.
ཁམས་གསོ་གླིང་ (kāmsoliŋ) sm. ཁམས་གསོ་ཁང་.
ཁམས་བསང་ (kām sāŋ) sm. ཁམས་གསེང་.
ཁམས་བསིལ་ (kām sil) 1. vi. to feel cold. 2. cold air.
ཁམས་བསིལ་ཕྱེ་དཀར་ (kāmsil cēgar) talcum powder.
ཁམས་བསིལ་སྨན་ཕྱེ་ (kāmsil mēnje) sm. ཁམས་བསིལ་ཕྱེ་དཀར་.
ཁའི་ཉིན་ (kēñin) sm. ཁའི་ཉིན་ཀ་.
ཁའི་ཉིན་ཀ་ (kɛ ñiŋgə) the day before yesterday.
ཁའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མི་དག (kɛɛ teshin shēgbɛ lüügi tribmə mitag) deeds not

words are needed (often used to criticize people who recite prayers without thinking about or understanding them) ¶ ཁའི་བདེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མི་དག་ཅེར་བ་ལྟར་ཁ་རྒྱང་པ་བཤད་ནས་ལས་ཀ་མ་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་ Like the saying "the mouth's Tatagatha will not cleanse the body's pollution," if you just talk and don't work, it will be of no benefit. [Lit. the mouth's Tatagatha will not cleanse the body's pollution].

ཁའི་མདུན་ (kēdün) right in front of, face-to-face.

ཁའི་སྦུག་ཆ་ནད་ (kēɛ b<u>u</u>gja n<u>ɛ</u>è) stomatitis.

ཁའི་ཚང་ཐིག (kē tsāŋtig) 1. ཁ་གཞུང་. 2. bore, caliber (of a gun).

ཁའི་ཞག་ཅུབ་ (kēɛ sh<u>a</u>ghyəb) va. to collect the layer of coagulated butter that forms on the top of a cup of Tibetan tea.

ཁའི་གཞིས་ཉིན་ཀ་ (kēɛ sh<u>e</u>è ñ<u>i</u>nga) sm. ཁ་གཞིས་ཉིན་ཀ་.

ཁའི་ལོ་ (kēlo) Cairo.

ཁའི་ཕིང་ (kēfeŋ) Kaifeng.

ཁའོ་ (kāo) ch. section, department, subdivision of an administrative unit ¶ ཀྲུང་སྨན་ཁའོ་ Department of Chinese medicine.

ཁའོ་ཀྲང་ (kāo drāŋ) ch. head, director of a ཁའོ་.

ཁའོ་ཅིས་ (kāo jīì) ch. accountant, bookkeeper.

ཁའོ་ཆིན་ (kāojin) ch. mouth organ, harmonica.

ཁར་ (kār) 1. (vb. + —) just before, right before ¶ ཉལ་ཁར་སོ་འཁྲུད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་པོ་ཡིན་ It's important to brush (one's) teeth just before going to bed. 2. (vb. + — adj. stem + —) on top of, in addition to ¶ དུད་ཚང་ 280 ལ་གློག་བཞུ་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཁར་ On top of being able to put in electric lights for 280 families. 3. as well as ¶ ཁོ་ནི་གཟུགས་ཆེ་ཁར་ཤུགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་འདུག He is big as well as strong. ¶ ཁོ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཁར་བཟོ་གྲྭ་ལའང་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He goes to school as well as to the factory. 4. in/ to the mouth.

ཁར་འཁྱེར་ (kār kyēē) sm. ཁ་ལ་འཁྱེར་.

ཁར་སྒོང་ (kāāgoŋ) sm. དཀར་སྒོང་.

ཁར་མངོན་ (kāāŋön) visible, overt ¶ རྒྱ་འཛུལ་གྲུ་གཟིང་དེ་ད་ལྟ་རྒྱ་ཁར་མངོན་གྱི་འདུག The submarine now is visible on the water.

ཁར་ཉན་པ་ (kāā ñɛmba) sm. ཁ་ལ་ཉན་པ་.

ཁར་ཉིན་ (kārñin) sm. ཁའི་ཉིན་ཀ་.

ཁར་དུམ་ (kārdum) Khartoum.

ཁར་ཐུག (kərtuù) straight, directly; straightforward ¶ ཁར་ཐུག་ལ་ཕྱིན་ན་སླེབས་ཀྱི་རེད་ If you go straight you'll get there. ¶ སྐད་ཆ་ཁར་ཐུག་ལ་བཤད་ན་ཡག་པོ་འདུག If you speak straightforwardly, it will be good.

ཁར་ཕོག་སྣར་ཕོག (kārbɔɔ nārbɔɔ) offending, displeasing ¶ ཁོང་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཁར་ཕོག་སྣར་ཕོག་འགྲོ་ཡག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He said things at the meeting that offended the leader.

ཁར་རྫང་ (kārdzaŋ) sm. ཁ་སང་.

ཁར་རི་ཁར་ཐུག (kəri kətuù) sm. ཁར་ཐུག.

ཁར་སང་ (kārsaŋ) sm. ཁ་སང་.

ཁལ་ (kēɛ) 1. basic unit of twenty in some Tibetan/ Bhutanese numerical systems ¶ ཁལ་གཅིག Twenty. ¶ ཁལ་གཉིས་ forty ¶ ཁལ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ Thirty. ¶ ཁལ་གཉིས་དང་བཅུ་གཉིས་ Fifty two. 2. a standard Tibetan measure of volume equal to about thirty pounds of barley. 3. in contemporary Tibet a land area unit equal to one mu.

ཁལ་ཁ་ (kālka) 1. the Khalkha, the main Mongol ethnic group in (Outer) Mongolia. 2. Urga, the capital of Outer Mongolia (the old name for Ulaanbaatar).

ཁལ་ཁ་ཁུ་རལ་ (kālka kūrɛɛ) ch. Urga (the old name for Ulaanbaator).

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ (kālka j<u>e</u>dzün t<u>a</u>mba) the highest incarnation in Mongolia.

ཁལ་ཁ་གཟུགས་ (kālka s<u>u</u>g) a kind of official dress in the tt. government that initially came from Mongolia.

ཁལ་གླང་ (kēēlaŋ) a pack ox.

ཁལ་རྒྱབ་ (kēēgyab) a pack animal's load (one ཁལ་རྒྱབ་ is made up of two loads, one on each side of the animal).

ཁལ་སྒ་ (kēēga) pack animal saddle on which loads are tied; va.—རྒྱག to put on a pack saddle.

ཁལ་ང་ (kēēŋa) yak tail.

ཁལ་ཇགས་ (kēējaà) sm. ཁལ་འཕྲུགས་.

ཁལ་རྗེས་ (kēljeè) person who accompanies pack/ transport animals.

ཁལ་རྟ་ (kēēda) a pack horse.

ཁལ་དོ་ (kēē t<u>o</u>) 1. a load for a pack animal; va.— རྒྱག to make a load for a pack animal. 2. two ཁལ་.

ཁལ་དྲེལ་ (kēētre) a pack mule.

ཁལ་འདེད་ (kēē t<u>e</u>è) va. to drive a train or caravan of pack animals.

ཁལ་འདེད་པ་ (kēēteba) person who drives a pack animal train.

ཁལ་སྡེམ་ (kēēdem) a package of twenty rolls of Tibetan paper tied together.

ཁལ་པ་ (kēēba) people who go with transport animals, e.g., muleteers.

ཁལ་ཕྱུགས་ (kēējuù) shung. carrying animals, transport animals.

ཁལ་འཕྲུགས་ (kēēcaà) shung. a form of taxation wherein the government uses private animals as a special tax for transportation; va.—རྒྱག.

ཁལ་བོང་ (kēēboŋ) a pack donkey.

ཁལ་བོང་བུས་ཁྱེར་ རྒྱ་ལམ་སྐེད་པ་ན་ (kēɛ p<u>u</u>ŋbüù kyēr gy<u>a</u>lam kēba n<u>a</u>) inappropriate complaint [Lit. the donkey carries the load, the road's waist hurts].

ཁལ་མ་ (kēēma) an animal used for carrying or transport, a pack animal.

ཁལ་ཚུགས་ (kēētsug) shung. one day's journey with loaded pack animals.

ཁལ་ཛ་ (kēēdza) a large earthenware pot that holds one khal of grain and is used for making Tibetan beer.

ཁལ་གཡག (kēēyaà) a pack yak.

ཁལ་ལུག (kēēluù) a pack sheep.

ཁལ་སློག (kēēlɔɔ) shung. a person who accompanies the corvee transport animals to the next station and then brings back the animals to the starting station.

ཁས་ (kēè) verbally, orally, by the mouth [Lit. ཁ་ + inst.].

ཁས་ཁྱག (kēègyaà) 1. guarantee, surety, bail, bond (for a loan or agreement); va.—བྱེད་ to act as a guarantor, to post bail/ bond; va.—ཞུ་ to act as a guarantor (h.).

ཁས་ཁྱག་དགེ་རྒན་ (kēègyaà g<u>e</u>gɛn) monk guarantor of a new monk.

ཁས་ཁྱག་བྱེད་མཁན་ (kēègyaà c<u>e</u>gɛn) one who acts as a guarantor/ bondsman.

ཁས་ཁྱགས་ (kēègyaà) sm. ཁས་ཁྱག.

ཁས་འཆེ་ (kēè cē) va. to agree/ promise to do sth.

ཁས་འཆེ་པ་ (kēècewa) a person who has made an agreement/ guarantee.

ཁས་བརྗོད་ (kēèjöö) poet. song.

ཁས་ཉིན་ཀ་ (kēè ñ<u>i</u>nga) the day before yesterday.

ཁར་ཉིན་ཀར་ (kārñingar) sm. ཁས་ཉིན་ཀ་.

ཁས་ཉིན་མོ་ (kēè ñ<u>i</u>nmo) sm. ཁས་ཉིན་ཀ་.

ཁས་ཐེག (kēè tēg) va. to bear/ take responsibility, to act as a guarantor ¶ མི་དེ་ལ་བུ་ལོན་གཡར་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་ཐེག་པ་འདུག་གམ་ If that person gets a loan, can you be the guarantor.

ཁས་དྲག (kēètrag) persuading, persuasion.

ཁས་བླང་ (kēè lāŋ) f. of ཁས་ལེན་.

ཁས་བླངས་ (kēè lāŋ) p. of ཁས་ལེན་.

ཁས་བླངས་རྒྱབ་བསྒྱུར་ (kēèlaŋ gy<u>ə</u>bgyur) reneging on a promise/ agreement, a breach of faith.

ཁས་བླངས་ཐེབས་གཙོག (kēèlaŋ tēbjöö) sm. ཁས་བླངས་རྒྱབ་བསྒྱུར་.

ཁས་བླངས་ལག་བསྟར་ (kɛ̄ɛlaŋ la̱gdar) doing/ implementing what one has promised/ agreed; va.—བྱེད་.

ཁས་བླངས་སོས་ཐེག (kɛ̄ɛlaŋ sōōdeg) guaranteeing, pledging.

ཁས་མི་ལེན་ (kɛ̄ɛ mi̱len) va. to disagree, to not acknowledge/ consent/ confirm ¶ཁོང་གི་ལས་ཀ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གླ་ཆ་ཆུང་དྲགས་པ་དེ་རེད་ The reason he did not agree to do the job is because the salary was too low.

ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་ཆ་ (kɛ̄ɛ mi̱lenbɛ wāŋja) veto, veto power.

ཁས་མི་ལྟར་བླངས་ ཐེབས་རྫ་ལྟར་བཅག (kɛ̄ɛ mi̱dar lāŋ tēb dza̱dar jāà) breaking one's promise [Lit. promising like fire, breaking like clay].

ཁས་དམན་ (kɛ̄ɛmɛn) poor.

ཁས་ཞན་པ་ (kɛ̄ɛ she̱mba) sm. ཁ་ཞན་པ་.

ཁས་ཞན་དབང་ཆུང་ (kɛ̄ɛshɛn wāŋjuŋ) sm. ཁ་ཞན་པ་.

ཁས་གཞེས་ཉིན་ (kɛ̄ɛ she̱ñin) the day before yesterday and the day before that (two and three days ago).

ཁས་གཞེས་ཉིན་ཀ་ (kɛ̄ɛshɛɛ ñi̱nga) sm. ཁ་གཞེས་ཉིན་ཀ་.

ཁས་ལེན་ (kɛ̄ɛlen) 1. guaranteeing, promising, agreeing; va. ཁས་ལེན་; —བྱེད་ to guarantee, to promise; vi.—ཤོར་ to break a promise ¶ལས་ཀ་འདི་དོ་དགོང་ཚར་བ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I guarantee to finish the work by tonight. 2. acceptance, consent, agreement, recognition; va. ཁས་ལེན་; —བྱེད་ or —ཞུ་ to accept, to agree, to consent to, to own up to, to recognize ¶ཆོས་པ་ཞིག་གིས་གུང་ཁྲན་གྱི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ How can a religious person accept the ideology of communism? ¶ནོར་འཁྲུལ་ཁྱོན་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པ་རེད་ He absolutely wouldn't own up to his mistakes.

ཁས་ལེན་འགན་ཁུར་ (kɛ̄ɛlen ge̱nkur) responsibilities/ duties one has agreed to do; va.—བྱེད་.

ཁས་ལེན་འགལ་ཟླ་ (kɛ̄ɛlen ge̱nda) contrary to an agreement or promise; vi.—འགྱུར་; —ཆགས་ to become contrary to an agreement or promise ¶མི་དེས་ཐོག་མར་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་འགལ་ཟླར་གྱུར་བ་རེད་ That person acted contrary to his initial promise of helping us.

ཁས་ལེན་རྒྱབ་བསྒྱུར་ (kɛ̄ɛlen gya̱bgyur) sm. ཁས་ལེན་ཆུ་བསྒྱུར་.

ཁས་ལེན་སྒྱུར་བཅོས་ (kɛ̄ɛlen gyu̱rjöö) sm. ཁས་ལེན་བཟོ་བཅོས་.

ཁས་ལེན་ངོས་ལེན་ (kēlen ŋö̱ölen) accepting, recognizing ¶རྒྱ་གཞུང་གིས་ང་ཚོའི་ལམ་ཡིག་ཁས་ལེན་ངོས་ལེན་བྱས་མ་སོང་ The Chinese government did not recognize our passport.

ཁས་ལེན་ཆུ་བསྒྱུར་ (kēlen cūgyur) withdrawing/ reneging on an agreement or promise; va.—བྱེད་.

ཁས་ལེན་དམ་གཙང་ (kēlen ta̱mdzaŋ) an honorable agreement/ promise.

ཁས་ལེན་པ་ (kɛ̄ɛlemba) a volunteer ¶ཁས་ལེན་པ་མི་བརྒྱད་དགྲ་བོའི་དམག་སྒར་ནང་ཐེན་པ་རེད་ Eight volunteers went into the enemy camp.

ཁས་ལེན་རྩོད་མེད་ (kɛ̄ɛlen dzömeè) being in total agreement, accepting without argument; va.—བྱེད་.

ཁས་ལེན་བཟང་ཐོབ་ (kɛ̄ɛlen sa̱ŋ tōb) vi. to obtain a favorable promise or assurance ¶ཁོང་གི་ང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་ཁས་ལེན་བཟང་ཐོབ་བྱུང་ (We) got an assurance (from him) that he would support us.

ཁས་ལེན་བཟོ་བཅོས་ (kɛ̄ɛlen so̱bjöö) revising/ amending an agreement or promise; va.—རྒྱག.

ཁས་ལེན་ལག་བསྟར་ (kɛ̄ɛlen la̱gdar) implementing a guarantee/ promise/ agreement; va.—བྱེད་.

ཁས་ལེན་ཤོར་ (kɛ̄ɛlen shɔ̄ɔ) see ཁས་ལེན་.

ཁས་ལེན་སོས་ཐེག (kɛ̄ɛlen sööteg) sm. ཁས་ལེན་.

ཁས་ས་ (kɛ̄ɛsa) sm. ཁ་ས་.

ཁྭ་ (kā) crow, raven.

ཁྭ་སྐད་ (kāgɛɛ) cawing cry of crows and ravens.

ཁྭ་སྐྱག (kāgyaà) sm. ཁྭ་.

ཁྭ་ཏ་ (kāda) sm. ཁྭ་.

ཁྭ་ཏ་འུག་པའི་འཁོན་ (kāda u̱gbɛ kö̱n) a sworn enemy [Lit. enmity between ravens and owls].

ཁྭ་ཏའི་ཁྱུ་ (kādɛɛ kyū) an undisciplined mob, a disorderly group/ crowd, rabble [Lit. a flock of crows].

ཁྭ་ཏའི་ཁྱུ་ཚོགས་ (kādɛɛ kyūtsog) sm. ཁྭ་ཏའི་ཁྱུ་.

ཁྭ་ཐྭོའ་ (kəwato) eng. quark.

ཁྭིའུ་ (kïu) fine part of an animal's coat.

ཁི་ལོ་ཝ་ཐྭེ་ (kïlowate) eng. kilowatt.

ཁིངས (kïŋ) sm. འཁིང་.

ཁུ་ (kū) 1. abbr. of ཁུ་བ་. 2. name of an ancient Tibetan tribe.

ཁུ་ཁོག (kūgɔɔ) a large wok used to fry dough.

ཁུ་ཁོག་ལགས་ (kūgɔɔlaà) the person who fries dough in a ཁུ་ཁོག.

ཁུ་ཁྲག (kū trāà) sperm and ovum.

ཁུ་གུ (kūgu) 1. paternal uncle. 2. small bag.

ཁུ་གེ་ (kūge) sm. ཁུ་གུ་, 2.

ཁུ་གྱུར་ (kū gyu̱r) sm. ཁུ་འགྱུར་.

ཁུ་འགྱུར་ (kū gyu̱r) vi. to become liquid, to get liquified.

ཁུ་ཐུ་ཆི་ (kūtuchi) mong. servant.

ཁུ་དིར་དིར་ (kū ti̱rdir) noisy/ boisterous/ uproarious talk and laughter.

ཁུ་གདུས་ (kū dü̱ü) va. to brew/ boil/ cook.

ཁུ་འདུས་ (kūndüü) 1. simple, not elaborate, plain ¶མི་ཚེ་སྐྱིད་སྡུག་རྒྱས་སྤྲོས་མེད་པའི་ཁུ་འདུས་ཤིག་ཡིན་ནའང་ Even though we lead a simple life. 2. managing, maintaining keeping up ¶ཕ་མ་གློ་བུར་དུ་གྲོངས་ཙང་མི་ཚང་ཆེན་པོ་དེ་ཁུ་འདུས་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ Because the father and mother died suddenly, that big family was unable to manage.

ཁུ་འདུས་པོ་ (kū dü̱übo) sm. ཁུ་འདུས་.

ཁུ་འདེབས་ (kū de̱b) va. to yell/ shout.

ཁུ་དུལ་ (kū dü̱l) sm. ཁུ་ཁྲག.

ཁུ་སྡུད་ (kū dü̱ü) 1. sm. ཁུ་བསྡུ་. 2. va. to pool/ combine money.

ཁུ་བསྡུ་ (kūdu) 1. curtailing, cutting back, reducing, simplifying, streamlining; va.—བྱེད་ ¶ལས་ཁུངས་ཁུ་བསྡུ་བྱེད་དགོས་ (We) must simplify (cut back) the offices. ¶ལས་ཁུངས་དེའི་ལས་བྱེད་པ་ཁུ་བསྡུ་བྱས་པ་རེད་ The staff was reduced. [this has two connotations: a. with regard to a specific office, it means eliminated. b. with regard to officials in general, it means a cut back or curtailment in numbers].

ཁུ་བསྡུ་གྲོན་ཆུང་ (kūdu drö̱njuŋ) simplifying or curtailing by reducing expenses ¶ཁུ་བསྡུ་གྲོན་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་འཆར་གཞི་བསྒྲུབ་ཐུབ་ན་ If (we) can carry out the plan by means of streamlining and reducing expenses.

ཁུ་བསྡུ་གཞུང་ལས་ཁང་ (kūdu shu̱nlɛɛgaŋ) simplified/ streamlined administration office.

ཁུ་བསྡུས་ (kū dü̱ü) p. of ཁུ་སྡུད་.

ཁུ་ནུ་ (kūnu) 1. abbr. older and younger brother. 2. name of a region in western Tibet.

ཁུ་ནུ་རི་བོ་ (kūnu ri̱wu) Kunlun Mountains.

ཁུ་ནུ་ལ་ (kūnula) sm. ཁུ་ནུ་རི་བོ་.

ཁུ་འཕྲིག (kūdrig) doubt, suspicion; va.—བྱེད་.

ཁུ་བ་ (kōwə) 1. the juice/ liquid of anything ¶ཤིང་འབྲས་ཁུ་བ་ Fruit juice. 2. gravy, broth, soup. 3. sperm.

ཁུ་བ་དཀར་བ་ (kōwə gārwa) 1. milk or any other white liquid/ juice. 2. sperm.

ཁུ་བ་འཚོར་ (kūwə cɔ̄r) vi. to have a wet dream.

ཁུ་བ་ཐར་ (kōwə tār) vi. to cook meat until all the water is absorbed ¶ཁུ་བ་ཐར་བའི་ཤ་བཙོས་པ་དེ་ཞིམ་ཤོས་རེད་ Meat that has been cooked until all the liquid has been absorbed is the tastiest.

ཁུ་བ་དྭངས་མ་ (kōwə tāŋma) sm. ཁུ་བ་.

ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་ (kōwō ji̱nbɛ lhāàma) a sexual act that does not involve the vagina, anus or mouth (e.g., the monk's style of intercourse

between the thighs).

ཁུ་བ་ཟད་ (kōwə sɛ̱̀) vi. to run out of sperm, to have one's sperm become exhausted.

ཁུ་པོ་ (kōwō) sm. ཁུ་ག.

ཁུ་བྱུག (kūyuù) cuckoo (bird).

ཁུ་བྱུག་གྲག་ཟླ་ (kūyuù tra̱nda) the third month of the Tibetan calendar.

ཁུ་བྱུག་མེ་ཏོག (kūyuù me̱dɔ̀ɔ) rhododendron.

ཁུ་བྱུག་རྩི་ཏོག (kūyuù dzīdoò) a type of plan used in traditional Tibetan medicine.

ཁུ་དབོན་ (kūbön) uncle and nephew.

ཁུ་དབྱུག (kūyuù) sm.* ཁུ་བྱུག.

ཁུ་མ་རྫིད་ (kūmadzi) mixture of ཁུ་ལུ་ and རྫིད་པ་.

ཁུ་མག (kūmag) sm. ཁུག་མ་.

ཁུ་མུག (kūmug) sm. ཁུག་མ་.

ཁུ་ཚན་ (kūtsɛn) abbr. uncle and nephew.

ཁུ་ཚུར་ (kūtsur) fist; va.—གཞུ་ to box, to punch; va.—འགྱོགས་ to raise one's fist (and arm) either as a sign of approval or in struggle session when accusing a person; va.—སྡོང་; —འཚང་ to clench one's fist.

ཁུ་ཚུར་དྲག་རྡེག (kūtsur tra̱gdeg) striking a powerful blow, walloping, hitting or punching hard.

ཁུ་ཚུར་སྣུན་རྩལ་ (kūtsur nūndzɛɛ) boxing (the sport); va.—འགྲན་ to compete in boxing ¶ ཁུ་ཚུར་སྣུན་རྩལ་གྱི་འགྲན་སྡུར་ A boxing match.

ཁུ་ཚུར་བྲག་རྒྱབ་ (kūtsur tra̱ggyəb) fighting against impossible odds; va.—བྱེད་ [Lit. to hit a rock with one's fists].

ཁུ་ཚུར་གཞུ་རྩལ་ (kūtsur shu̱dzɛɛ) sm. ཁུ་ཚུར་སྣུན་རྩལ་.

ཁུ་ཡིས་འདེབས་ (kūyi de̱b) va. to shout/ yell.

ཁུ་ཡུ་ (kūyu) hornless animals in a species that normally has horns.

ཁུ་ཡུག (kūyuù) sm. ཁུ་བྱུག.

ཁུ་ར་ (kūra) pancake (usu. made from buckwheat).

ཁུ་རུབ་ (kūrub) gathering or collecting together; va.—རྒྱག ¶ ཁོ་ཚོས་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཁུ་རུབ་བྱས་པ་རེད་ They collected the documents together.

ཁུ་རླངས་ (kūlaŋ) steam (usu. from cooking food).

ཁུ་ལུ་ (kūlu) the soft undercoat ("cashmere") of animals, e.g., goat, yaks, antelopes.

ཁུ་ལུ་ཚི་རིང་ (kūlu tsīriŋ) the longer fibers of ཁུ་ལུ་.

ཁུ་ལུམ་ (kūlum) eng. coulomb.

ཁུ་ལུའི་ཕྱིང་པ་ (kūlü cīŋbə) felt made from ཁུ་ལུ་.

ཁུ་ལེ་ (kūle) 1. the piece of wood on which a weighing scale is hung. 2. a wooden bucket.

ཁུ་ལེམ (kūlem) sm. ཁུ་ལུམ་.

ཁུ་ཤ (kūshə) meat broth.

ཁུ་སིམ་ (kū sīm) sm. ཁུ་སིམ་པོ་.

ཁུ་སིམ་འཇམ་ཐིང་ (kūsim ja̱mtiŋ) sm. ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་.

ཁུ་སིམ་རྡིག་སྒྲ་ (kūsīm di̱gdra) a person who gives the appearance of being shy and quiet but is a womanizer.

ཁུ་སིམ་པོ་ (kū sīmbu) quiet, peaceful.

ཁུ་སིམ་དབེན་བཞུགས་ (kūsim wēnshuù) living quietly/ peacefully in a remote place.

ཁུ་སིམ་མེ་ (kū sīmme) sm. ཁུ་སིམ་པོ་.

ཁུ་སིམ་སིམ་ (kū sīmsim) sm. ཁུ་སིམ་པོ་.

ཁུ་སླང་ (kūlaŋ) large frying pan (wok).

ཁུ་གསོག་སྣོད་ (kūsog nȫȍ) spermatocyst.

ཁུག (kūù) 1. corner, nook, remote, out of the way place ¶ རི་ཁུག A remote part of a mountain. 2. vi. to come/ get ¶ ཁོ་གཉིད་ཁུག་པ་རེད་ He fell asleep (got sleep). 3. vi. to become well/ healthy ¶ ཁོང་སྙུན་གཞི་དྲག་སྐྱིད་བྱུང་ནས་ཞལ་རས་ཁུག་བཞག He recovered from his illness and his face looks healthy. 4. abbr. of ཁུག་མ་. 5. vi. to change behavior from bad to good (with སེམས་) ¶ ཕྲུ་གུ་འཆལ་པོ་དེ་དེང་སང་སེམས་ཁུག་བཞག The unruly child has become well behaved these days.

ཁུག་ཀྱོག (kūgyoò) 1. out of the way, remote, boondocks ¶ ལུང་པ་ཁུག་ཀྱོག་འདི་འདྲ་ལ་ཚོང་ལས་ག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ Business won't be good in a remote place like this. 2. corner, nook ¶ རྩིག་པའི་ཁུག་ཀྱོག་ཏུ་ཡོད་པའི་པར་ The picture in the corner.

ཁུག་ཁུག (kūguù) sm. ཁུག.

ཁུག་ཁུག་ཀྱོག་ཀྱོག (kūgkuù gyɔggyɔɔ̀) sm. ཁུག་ཀྱོག.

ཁུག་ཁྲ་ (kūdra) an ornament worn on the waist of officials in the tt. government when they wear the རྒྱ་ལུ་ costume.

ཁུག་འཁྱོག (kūggyoò) sm. ཁུག་ཀྱོག.

ཁུག་ཆ་ (kūgja) angle (in geometry).

ཁུག་ཆུང་ (kūjuŋ) a type of traditional medicine.

ཁུག་ཏ་ (kūgdə) sm. ཁུག་རྟ་.

ཁུག་རྟ་ (kūgdə) swallow (bird).

ཁུག་མདུད་ (kūgdüù) tying a horse's tail in a knot before a race; va.—བྱེད་.

ཁུག་ན་ (kūgna) fog, mist, vapor, miasma.

ཁུག་སྣ་ (kūgna) sm. ཁུག་ན་.

ཁུག་པ་ (kūgbə) mellowed, matured.

ཁུག་བྱི་ (kūgci) kangaroo.

ཁུག་མ་ (kūŋma) bag, purse.

ཁུག་རིགས་ཁུག་ཀྱོག (kūgrii kūggyɔɔ̀) sm. ཁུག་ཀྱོག.

ཁུག་སེང་ (kūŋseŋ) sheltered area ¶ རི་ཁུག་སེང་ཞིག་ལ་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I rested in a sheltered area on the mountain.

ཁུག་ན་ (kūgna) mist.

ཁུག་ཞོ་ (kūgsho) bamboo or wicker basket used to carry children on one's back.

ཁུགས་ (kūù) p. of ཁུག.

ཁུགས་ལྡིང་ (kūgdiŋ) birds flying suddenly when startled/ frightened.

ཁུང་ (kūŋ) hole ¶ ཁུང་ཡོད་པའི་ལམ་དུ་ On a road with holes.

ཁུང་ཕུག (kūŋ pūg) p. of ཁུང་འབིགས་.

ཁུང་ཕུའུ་རྩེ་ (kūŋ pūdze) ch. sm. ཁུང་རྩེ་.

ཁུང་བུ་ (kūnbu) small hole, a hollow cavity, tunnel.

ཁུང་བུ་རིམ་གསབ་ (kūŋbu ri̱msəb) cavities/ holes/ tunnels gradually filling up; va.—བྱེད་.

ཁུང་འབིགས་ (kūŋbiì) perforating, drilling, punching holes; va. ཁུང་འབིགས་; —བྱེད་ ¶ རི་ལ་ཁུང་འབིགས་བྱས་ནས་རི་ལིའི་ལྕགས་ལམ་བཟོས་འདུག They drilled a hole in the mountain and made railway tracks.

ཁུང་འབིགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (kūŋbiì trüügɔɔ) a perforating machine, a machine that drills holes.

ཁུང་འབྲུག (kūŋdrug) ch.tib. a dinosaur.

ཁུང་སྦུབས (kūŋbub) the inside of a hole/ opening.

ཁུང་མིང་ (kūŋmiŋ) Kunming.

ཁུང་མིན་གླང་ཞུ་ (kūŋmin ga̱ŋshu) eng.tib. Coleman lantern.

ཁུང་མེན་གྱི་ལུགས་ (kūŋmengi lu̱g) ch.tib. the doctrines of Confucius and Mencius.

ཁུང་ཧྥུ་རྩེ་ (kūŋ fūdze) ch. sm. ཁུང་རྩེ་.

ཁུང་རྩེ་ (kūŋdzi) ch. Confucius.

ཁུང་ཚང་ (kūŋdzaŋ) ch.tib. the family of Confucius.

ཁུང་ཟབ་གསོར་སྡིགས་ (kūŋsəb sōrdeg) deep hole drilling machine.

ཁུང་ཟོང་ (kūŋsoŋ) an awl for making holes in leather.

ཁུང་གསེང་ (kūŋseŋ) hole.

ཁུངས་ (kūŋ) 1. origin, source. 2. (vb. + —) the source of the preceeding verb ¶ བཟའ་བཅའ་ཡོང་ཁུངས་བོད་རེད་ The source of obtaining foodstuffs was Tibet. 3. the place to which one originally belongs ¶ ལྷ་ས་ནས་ཁུངས་སོ་སོར་བཏང་བ་རེད་ From Lhasa, (they) sent them each to their own place.

ཁུངས་སྐྱེལ་ (kūŋ gyēē) 1. va. to prove ¶ ཀུན་མ་ཁོ་མིན་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were able to prove he wasn't a thief. ¶ ཁྲིམས་མཐུན་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡག To prove the legality (of). 2. proof ¶ ཁུངས་སྐྱེལ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ Together with other proof.

ཁུངས་སྐྱེལ་མཁན་ (kūŋ gyēēñɛn) witness, testifier, person who proves sth.

ཁུངས་སྐྱེལ་དངོས་པོ་ (kūŋgyee ŋȫōbo) an item that proves sth.

ཁུངས་སྐྱེལ་དག་འབུད་ (kūŋgyee ta̱gbüü) accounting for or answering everything, providing convincing evidence to clear an issue, proving everything; va.—བྱེད་.

ཁུངས་སྐྱེལ་དཔེ་མཚོན་ (kūŋgyee bētsön) illustration/

example that proves sth., a case in point; va.—སྟོན་ to give an example that proves or demonstrates sth.

ཁུངས་སྐྱེལ་རྫས་སྒྲོད་ (kūŋgyee dzīidröö) handing over proof/ evidence (e.g., about one's expenses at the end of a contract); va.—བྱེད་.

ཁུངས་སྐྱེལ་ར་འདྲོད་ (kūŋgyee radröö) proof, evidence; va.—བྱེད་.

ཁུངས་སྐྱེལ་ལུང་འདྲེན་ (kūŋgyee luŋdren) quoting from many sources; va.—བྱེད་.

ཁུངས་བསྐྱལ་ (kūŋ kɛ̄ɛ) p. of ཁུངས་སྐྱེལ་.

ཁུངས་བསྐྱེལ་ (kūŋ gyēe) sm. ཁུངས་སྐྱེལ་.

ཁུངས་འཁྱོལ་ (kūŋ kyöö) vi. to accomplish, to succeed ¶ འཆར་གཞི་རྙིང་པ་ཁུངས་འཁྱོལ་མ་བྱུང་གོང་གསར་པ་འདི་འགོ་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ (We) shouldn't begin the new project before the old one is accomplished. ¶ ང་ཨ་མེ་རི་ཀར་ཁུངས་འཁྱོལ་པ་མི་འདུག I couldn't succeed in America.

ཁུངས་སྒྲིག (kūŋdrii) 1. organizing/ arranging a job or work; va. ཁུངས་སྒྲིག; —བྱེད་. 2. replacing, substituting (for sth. lost); va. ཁུངས་སྒྲིག; —བྱེད་ ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཅ་ལག་མ་ཚང་བ་རྣམས་ཁུངས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ (One) must replace the items missing from the office.

ཁུངས་གཅིག་ཐ་སྙད་ (kūŋjig tañɛ̄ɛ) cognate words.

ཁུངས་ཚོད་ (kūŋtsöö) vi. to know the real situation, to get to the bottom of the story ¶ ཁྲིད་གཞི་འདིའི་སྐོར་ཁུངས་ཚོད་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ Regarding this lawsuit, (we) must get to the bottom of it.

ཁུངས་གཏན་ (kūŋdɛn) reliable, valid, authentic ¶ ཡིག་ཆ་ཁུངས་གཏན་ཡོང་ཆེད་དམ་ཕྱག་རྒྱག་དགོས་ In order to make the document authentic one has to affix a seal on it.

ཁུངས་གདུགས་ (kūŋduù) finding proof/ documentation; va. ཁུངས་གདུགས་; —བྱེད་ ¶ ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་ཆ་ལ་ཁུངས་གདུགས་དགོས་ When one does research one must find proof in documents.

ཁུངས་བསྟན་ (kūŋ dēn) va. to show the direction, to point sth. out.

ཁུངས་ཐུབ་པོ་ (kūŋ tūbu) 1. durable ¶ ཨ་རིའི་མོ་ཊ་ཁུངས་ཐུབ་པོ་ཡོད་རེད་ American cars are durable. 2. authentic, valid, reliable, trustworthy ¶ ཁོ་ཚོར་བཀའ་གཏན་ཁུངས་ཐུབ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་ They have an authentic land tenure document.

ཁུངས་ཐོན་ (kūŋdön) vi. to have proof/ evidence emerge or come out.

ཁུངས་མཐུག་པོ་ (kūŋ tūgbu) sm. ཁུངས་ཐུབ་པོ་.

ཁུངས་འདུས་ (kūŋdüü) shung. combining.

ཁུངས་འཐོར་ (kūŋtɔɔ) things scattered and lost.

ཁུངས་དག (kūŋdaà) 1. reliable, authentic, trustworthy ¶ རླུང་འཕྲིན་ནས་ཐོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁུངས་དག་རེད་འདུག The news we heard from the radio is reliable. ¶ རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་དག A reliable history. 2. durable.

ཁུངས་དག་པོ་ (kūŋ tagbo) reliable, dependable, trustworthy, authentic.

ཁུངས་དག་སྤུས་གཙང་ (kūŋdag būüdzaŋ) durable/ reliable/ dependable and of good quality.

ཁུངས་དག་བཟོ་ (kūŋdaà so) va. to repay all debts.

ཁུངས་དེད་ཙད་གཅོད་ (kūŋdeè dzɛ̄ɛjöö) searching to trace the origins of sth.

ཁུངས་དོར་ (kūŋdɔɔ) shung. missing.

ཁུངས་དྲངས་ (kūŋ traŋ) va. to cite evidence/ proof, to account for/ justify with evidence ¶ རྩོད་པ་རྒྱག་སྐབས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁུངས་དྲངས་ནས་བདར་ཤ་གཅོད་དགོས་ When debating (one) must justify (one's) argument with evidence.

ཁུངས་འདེད་ (kūŋ teè) sm. ཁུངས་གདུགས་.

ཁུངས་ལྡན་ (kūŋdɛn) sm. ཁུངས་དག.

ཁུངས་ལྡན་ལུང་ཡོད་ (kūŋdɛn luŋyöö) a reliable/ true account, an account supported by proof and citations.

ཁུངས་སྣེ་ (kūŋne) clue, hint, indication; va.—འཚོལ་ to search for a clue ¶ གཞུང་དངོས་ཀུ་འཕྲིར་གྱི་གྱོད་གཞིའི་ཁུངས་སྣེ་ཞིབ་པར་འཚོལ་དགོས་ (One) must look carefully for a clue regarding the government property that was stolen by thieves.

ཁུངས་འཕེར་ (kūŋper) reliable/ authentic proof, verification ¶ རྩད་བཅད་ནས་དཔང་རྟགས་ཁུངས་འཕེར་བྱུང་ན་ After investigation, if we can get reliable evidence.

ཁུངས་འཕེར་པོ་ (kūŋ pērbo) sm. ཁུངས་འཕེར་.

ཁུངས་མ་ (kūŋma) 1. real, genuine, authentic ¶ ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་མ་ Authentic history. 2. orthodox ¶ འདུ་ཤེས་ཁུངས་མ་ Orthodox ideas.

ཁུངས་མ་དག (kūŋmadaà) shung. unreliable, undependable.

ཁུངས་མི་གཙང་བའི་རྒྱུ་ནོར་ (kūŋ midzāŋwɛ gyunor) wealth that was obtained immorally/ unethically.

ཁུངས་མིང་ཡོད་པ་ (kūŋmiŋ yööba) having status.

ཁུངས་མེད་ (kūŋmeè) 1. baseless, unfounded, without substance ¶ ཁུངས་མེད་སྐྱོན་བརྗོད་ Baseless criticism. 2. senseless, meaningless ¶ འཆར་གཞི་འདི་ཁུངས་མེད་རེད་ This plan is senseless.

ཁུངས་མེད་མཁྲེགས་བཟུང་ (kūŋmeè trēgsuŋ) hardheaded, stubborn; va.—བྱེད་.

ཁུངས་མེད་ངན་སྐྱལ་ (kūŋmeè ŋengɛɛ) abbr. of ཁུངས་མེད་ and ངན་ཤོད་སྐྱལ་རལ་.

ཁུངས་མེད་སྐྱོན་འཛུགས་ (kūŋmeè ñöndzug) baseless/ unfounded blame or accusation; va.—བྱེད་.

ཁུངས་མེད་གཏམ་གླེང་ (kūŋmeè dāmleŋ) sm. ཁུངས་མེད་གཏམ་འཆལ་.

ཁུངས་མེད་གཏམ་འཆལ་ (kūŋmeè dāmcɛɛ) baseless or unfounded gossip/ talk, slanderous rumors; va.—གཏོང་ to make baseless or unfounded statements, to say slanderous rumors.

ཁུངས་མེད་བློ་བཀོད་ (kūŋmeè lōgöö) senseless/ useless strategy or plan.

ཁུངས་མེད་རྫུན་བཟོ་ (kūŋmeè dzünso) fabricating a case or crime against sb., trumping up a case/ accusation; va.—བྱེད་.

ཁུངས་མེད་ལུགས་མེད་ (kūŋmeè lugmeè) sm. ཁུངས་མེད་.

ཁུངས་མེད་ལུང་མེད་ (kūŋmeè luŋmeè) ཁུངས་མེད་.

ཁུངས་གཙང་ (kūŋdzan) pure, authentic ¶ བོད་སྐད་ཁུངས་གཙང་ Pure Tibetan language.

ཁུངས་གཙིགས་ (kūŋdzig) sth. that has meaning/ substance/ sense.

ཁུངས་བཙན་ (kūŋdzɛn) sm. ཁུངས་དག་པོ་.

ཁུངས་འཚོལ་ (kūŋdzöö) searching for the source/ origin of sth., searching for evidence/ proof; va.—བྱེད་ ¶ མི་གསོད་ཀྱི་གྱོད་གཞི་དེའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཁུངས་འཚོལ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ Concerning the murder case, the court is searching for evidence (to settle it).

ཁུངས་འཚོལ་ར་སྤྲོད་ (kūŋdzöö radröö) searching for evidence/ documentation that will prove sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཁུངས་འཚོལ་ར་སྤྲོད་བྱས་ཉེས་ཅན་དེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ The court searched for evidence and proof and then arrested the criminal.

ཁུངས་ཞན་པ་ (kūŋ shɛmba) a poor/ unreliable source.

ཁུངས་ཡོད་ལུང་ཡོད་ (kūŋyöö luŋyöö) 1. reliable, authentic, factual, authentic ¶ ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ཡོད་ལུང་ཡོད་ A factual history. 2. justified, sound, rational ¶ ཁུངས་ཡོད་ལུང་ཡོད་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ A justified punishment.

ཁུངས་ལུང་ (kūŋluŋ) 1. foundation, basis ¶ དཔེ་ཆ་འདིའི་ཁུངས་ལུང་ཚན་རིག་ལ་གནས་ཡོད་ The foundation of this book is science. 2. meaning, substance, sense ¶ ཁོས་རི་མོ་ཁུངས་ལུང་ཡོད་པ་རྟག་པར་འབྲི་གི་འདུག He always draws pictures with substance. 3. citations, quotations, references; va.—འདྲེན་; —དྲངས་ to cite references, to quote from sources.

ཁུངས་ལུང་དྲན་ངེས་ (kūŋluŋ dɛ̄ndig) based on certain/ definite evidence.

ཁུངས་ལུང་མེད་པ་ (kūŋluŋ meèba) sm. ཁུངས་མེད་.

ཁུངས་ལུང་བཙན་པོ་ (kūŋluŋ dzēmbo) sm. ཁུངས་དག.

ཁུངས་ལུང་ཡོད་པ་ (kūŋluŋ yö̱öba) sm. ཁུངས་ལུང་.

ཁུངས་སུ་སྤྲོད་ (kūŋsu dröö) va. to give/ deliver to the concerned person/ office/ etc. ¶ ཡི་གེ་རྣམས་ཁུངས་སུ་སྤྲད་པ་ཡིན་ (I) gave the letter to the concerned person.

ཁུངས་སུ་བྱེད་ (kūŋsu ce̱è) va. to use as a source/ reference.

ཁུངས་བསུབ་ (kūŋ sūb) va. to destroy/ wipe out the source of sth.

ཁུད་པ་ (kūba) 1. folds. 2. special gifts. 3. arc. va. to leave aside, to put aside. 4. private.

ཁུན་པ་ (kūmbə) arc. sm. ཅ་ཅོ་.

ཁུན་སྦྲ་ (kūndra) sm. འཁུན་སྦྲ་.

ཁུན་ཇུ་ལི་ (kūnjuli) brocade with crane-like patterns or designs.

ཁུན་མིང་ (kūnmiŋ) Kunming.

ཁུམ་ (kūmba) sm.* འཁུམ་.

ཁུམ་སྐྱེ་ (kūmgye) 1. wrinkled ¶ དུག་ལོག་ཁུམ་སྐྱེ Wrinkled clothes. 2. timid.

ཁུམ་ཁུམ་ (kūmgum) wrinkled ¶ རས་འདི་གཉེར་མ་ཁུམ་ཁུམ་ཆགས་ཤག The material has become wrinkled.

ཁུམས་ (kūm) sm.* འཁུམ་.

ཁུའི་ཉིང་ (kūñiŋ) eng. quinine.

ཁུར་ (kūū) 1. p. of འཁུར་. 2. see ཁུར་བྱེད་. 3. dandelion.

ཁུར་དཀར་ (kūrgar) white dandelion.

ཁུར་སྐུར་ (kūr gūr) 1. va. to make sb. carry a load, to put a load on someone's back ¶ མི་དེའི་སྒལ་པར་ཁུར་བསྐུར་འདུག (He) put a load on that person's back. 2. va. to give responsibility ¶ ལས་བྱེད་གཞོན་པ་རྣམས་ལ་ལས་ཀའི་ཁུར་བསྐུར་དགོས་ One should give responsibility to young cadres.

ཁུར་ཁོག་ (kūrkog) a type of cookie/ biscuit that is hollow.

ཁུར་འཁྱེར་ (kūr khēē) sm. ཁུར་ལེན་.

ཁུར་འཁྲི་ (kūrdri) duty, obligation, responsibility ¶ ཚང་མས་རང་ལ་ཁུར་འཁྲིའི་ལས་འགན་རྣམས་བསྒྲུབ་ན་ If everyone accomplishes the work that each is responsible for.

ཁུར་གླ་ (kūrla) carrying fee for coolies and porters.

ཁུར་འགེལ་ (kūr gee) sm. ཁུར་སྐུར་.

ཁུར་སྒྱེ་ (kūrgye) sack or bag for carrying (on one's back).

ཁུར་རྔན་ (kūrŋɛn) a gratuity/ gift/ tip for carrying sth.; va.—སྤྲོད་ to give a gratuity/ payment for carrying sth.

ཁུར་ལྕི་ (kūrji) 1. heavy load. 2. heavy responsibility.

ཁུར་ཆེན་ (kūrcen) sm. ཁུར་ཆེན་པོ་.

ཁུར་ཆེན་པོ་ (kūr cēmbo) 1. a big load. 2. a big responsibility; va.—འཁྱེར་ to take a big/ major responsibility ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་ཀའི་ཁུར་ཆེན་པོ་འཁྱེར་གྱི་འདུག He is taking a major responsibility in the office. 3. very proud/ vain; va.—བྱེད་ ¶ བུ་མོ་དེ་རྣམ་པའི་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག That girl is being very vain about her looks.

ཁུར་ལྕིད་ (kūrjii) sm. ཁུར་ལྕི་.

ཁུར་ལྕིད་ལྷུར་ལེན་ (kūrjii lhūrlen) taking on a heavy burden/ responsibility; va.—བྱེད་.

ཁུར་མཉམ་ལེན་ (kūrñam le̱n) va. to take responsibility together/ jointly.

ཁུར་ཐག (kūrtaà) rope used to tie a load (on the back); va.—སྡམ་ to tie a load on the back with a rope.

ཁུར་ཐོགས་ (kūrtog) in office, holding a post/ position.

ཁུར་དུ་མ་སོང་རྒྱུན་དུ་སོང་ (kūrtu ma̱soŋ gyṳ̈ndu sōŋ) a blessing in disguise ¶ རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་མི་དེ་རྒྱལ་ཁོངས་ནས་ཕུད་པ་དེ་ཁོའི་ཁུར་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱུན་དུ་སོང་བ་རེད་ Being banished from (his) country during the Cultural Revolution was a blessing in disguise.

ཁུར་དུ་ལོང་བ་ (kūŋtu lo̱ŋwa) one load (for one's back) ¶ དེ་རིང་ངས་མེ་ཤིང་ཁུར་དུ་ལོང་པ་ཞིག་བསྒྲུག་ཐུབ་བྱུང་ Today I was able to collect enough firewood for one back load.

ཁུར་དུ་སེམས་པ་ (kūrdu sēmba) shung. considering/ thinking that sth. is a burden.

ཁུར་གདང་ (kūrdaŋ) bamboo or wooden pole used to carry loads on the shoulder.

ཁུར་འདེགས་ (kūrteg) taking/ carrying a load, assuming/ fulfilling a job; va. ཁུར་འདེགས་; —བྱེད་ ¶ འགན་ཆེའི་ལས་འགན་གྱི་ཁུར་འདེགས་ཐུབ་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་གསོ་སྐྱོང་བྱ་དགོས་ (We) should develop officials who can fulfill important responsibilities.

ཁུར་འདྲེན་ (kūndre̱n) carrying a load; va. ཁུར་འདྲེན་; —བྱེད་.

ཁུར་ནག (kūrnag) a kind of dandelion.

ཁུར་སྣོན་ (kūrnön) an additional burden.

ཁུར་པ་ (kūrba) porter, coolie.

ཁུར་པོ་ (kūrbo)1. load, burden (mental) ¶ བསམ་བློའི་ཁུར་པོ་ Mental burden. 2. a load (physical) ¶ མེ་ཤིང་ཁུར་པོ་ A load of firewood.

ཁུར་བ་ (kūrwa) sm. ཁུར་ཚོས་.

ཁུར་བབ་ (kūrbəb) sth. that has come to be one's duty.

ཁུར་བོ་ (kūrbor) sm. ཁུར་ཙ་.

ཁུར་བོར་ (kūrbor) va. to put aside, to leave or give up one's job or responsibility ¶ ཁོང་གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་མེད་ཙང་ལས་ཀའི་ཁུར་བོར་བ་རེད་ Because he was not well, he gave up his job.

ཁུར་བྱེད་ (kūr ce̱è) 1. va. to take responsibility ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་བཞུགས་མེད་པའི་སྐབས་ལས་ཀའི་ཁུར་བྱེད་མཁན་མི་འདུག When the head of the office was absent there was no one to take responsibility. 2. va. to act proud/ self-important/ vain/ conceited ¶ མི་དེས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་བྱེད་ཀྱི་འདུག That man is acting conceited about his knowledge.

ཁུར་མང་ (kūrmaŋ) dandelion.

ཁུར་མེད་ (kūrmɛè) 1. not fulfilling responsibilities or burdens, irresponsible; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་དེས་ལས་ཀར་ཁུར་མེད་བྱས་ཙང་ལས་ཁུངས་ནས་ཕུད་པ་རེད་ Because that official acted irresponsible he was fined.

ཁུར་མེད་བསྐྱུར་འཇོག (kūrmɛè gyūnjog) not doing one's task/ responsibility, abandoning one's obligation; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་དེས་མི་སེར་ལ་སྐྱབ་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་ཀ་ཁུར་མེད་བསྐྱུར་འཇོག་བྱས་འདུག That official didn't do the work of giving aid to the people.

ཁུར་མེད་སྣང་ཆུང་ (kūrmeè nāŋjuŋ) sm. ཁུར་མེད་.

ཁུར་མེད་ལྷོད་ཡངས་ (kūrmɛè) sm. འཁུར་མེད་.

ཁུར་མོང་ (kūrmoŋ) sm. ཁུར་མང་.

ཁུར་ཙ་ (kūrdza) a load, pack; va.—ཁུར་ to carry a load/ pack.

ཁུར་ཙ་བ་ (kūrdzawa) sm. ཁུར་པ་.

ཁུར་རྩ་ (kūrdza) dandelion root.

ཁུར་ཚ་ (kūrdza) sm. ཁུར་ཙ་.

ཁུར་ཚད་ (kūrdzɛè) the size of a load.

ཁུར་ཚོད་ (kūrdzöö) a broth made from dandelions.

ཁུར་ཚོས་ (kūrdzüü) cheek.

ཁུར་འཛིན་ (kūndzin) sm. ཁུར་ལེན་.

ཁུར་བཟོད་ (kūrdzöö) sm. ཁུར་འདེགས་.

ཁུར་ལང་ (kūrlaŋ) vi. to be in heat (animals).

ཁུར་ལེན་ (kūr le̱n) va. to take/ bear responsibility ¶ ཁོང་གིས་འབྲོག་སར་འགྲོ་རྒྱུའི་ལས་ཀའི་ཁུར་བླངས་པ་རེད་ He took responsibility for going to nomad country.

ཁུར་ཤིང་ (kūrshiŋ) a Tibetan rucksack.

ཁུར་སེམས་ (kūrsem) sense of responsibility/ duty ¶ ཁོང་གིས་ཁུར་སེམས་ཆེན་པོ་བཅངས་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ He is accomplishing his tasks with a great sense of responsibility.

ཁུར་སེམས་མེད་པ་ (kūrsem me̱èba) irresponsible, indifferent, nonchalant.

ཁུལ་ (kūū) 1. region, area ¶ འབྲས་ཐོན་ཁུལ་ A rice producing area. ¶ ལྷ་ས་ཁུལ་ Lhasa area. 2. to

pretend (vb. + — +) ༑ དམག་མི་ཚོས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ནས་ The soldiers, having pretended to withdraw. 3. sm. ཁ་ལུ་. 4. (va.+ —) a convention used to convey modesty, (in the sense that rather than the speaker saying "I did something," he/ she uses ཁུལ་ ["to pretend"] to have done something, although in essence it means simply he/ she did it ༑ དེབ་འདི་ངས་རྩོམ་པའི་ཁུལ་རེད་ I wrote this book.

ཁུལ་སྐུད་ (kūgüü) thread made from ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་སྒྱེ་ (kūgye) sack/ bag made from ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་ཐག (kūdaà) a rope made from ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (kūdaà sodra) a factory that weaves ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་ཕྱིང་ (kūciŋ) felt made from ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་བ་ (kūwaa) sm. ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་བལ་ (kūūpɛɛ) 1. sm. ཁུ་ལུ་. 2. abbr. བལ་ and ཁུ་ལུ་.

ཁུལ་རྫིད་ (kūūdzii) abbr. ཁུ་ལུ་ and རྫིད་པ་.

ཁུལ་ཤེས་ (kūūshii) hind. freedom.

ཁུལ་ཤོ་ (kūūsho) swaddling clothes.

ཁུས་སྐད་ (kūgɛɛ) crying, wailing; va.—རྒྱག.

ཁུས་འདེབས་ (kūū deb) sm. ཁུས་སྐད་རྒྱག.

ཁུས་མོ་ (kūūmə) sm. ཁུས་སྐད་.

ཁེ་ (kē) 1. profit ༑ ཁེ་ཆེ་བ་ལས་ཉེན་ཆུང་བ་དགའ་ it is better to take less risk than to go for greater profit. 2. ch. gram.

ཁེ་རྒྱང་ (kēgyaŋ) sm. ཁེར་རྒྱང་.

ཁེ་སྐྱེད་ (kēgyeè) 1. interest ༑ བུ་ལོན་གྱི་ཁེ་སྐྱེད་ Interest on a loan. 2. abbr. profit and interest.

ཁེ་ཁོལ་ (kēgöl) dyed material that has not taken the dye well and has blotches.

ཁེ་ཁྱེ་ (kēgye) benefit; interest/ profit on investment.

ཁེ་གུན་ (kēgün) sm. ཁེ་ཉེན་.

ཁེ་གུན་ཁོངས་འདུས་ (kēgün kōŋtüü) sm. ཁེ་གྱོང་མཉམ་ཁུར་.

ཁེ་གྱོང་ (kēgyoŋ) profit and loss/ damage/ harm ༑ ཁེ་གྱོང་གཉིས་མེད་ Neither profit nor loss.

ཁེ་གྱོང་ཁ་འཐབ་ (kēgyoŋ kātəb) balancing between profit and loss, breaking even; va.—བྱེད་.

ཁེ་གྱོང་མཉམ་ཁུར་ (kēgyoŋ nyāmgur) being jointly responsible whether profit or loss (occurs); va.—བྱེད་ ༑ ང་ཚོ་མི་ཚང་གཉིས་ཀྱིས་ཁེ་གྱོང་མཉམ་ཁུར་བྱ་རྒྱུའི་ཟ་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད་ We two families have started a restaurant where we are jointly responsible for profits and losses.

ཁེ་གྱོང་རྩོད་གཞི་ (kēgyoŋ dzöòshi) conflict of interest ༑ བཟོ་གྲྭ་འདི་ང་རང་སྒེར་གྱི་ཡིན་པས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ཁེ་གྱོང་རྩོད་གཞི་མེད་ This factory is my private property and there is no conflict of interest with anyone else.

ཁེ་གྲགས་ (kēdraà) abbr. wealth and fame, fame and fortune.

ཁེ་གྲགས་གཉིས་མེད་ (kēdraà ñiimeè) neither profit nor fame ༑ ད་རེས་ཁོང་གི་ཁེ་གྲགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་སོང་ This time he did work that resulted in neither profit nor fame.

ཁེ་གྲགས་དོན་གཉེར་ (kēdraà tönñer) striving to gain both profit and fame; va.—བྱེད་.

ཁེ་གྲགས་འཕྲོག་ལེན་ (kēdraà trōōlen) spending one's energy in pursuit of fame and wealth; va.—བྱེད་.

ཁེ་གྲི་ (kēdri) scissors.

ཁེ་ཀོལ་ (kēgöö) ch. Chinese sorghum.

ཁེ་སྒྲུབ་ (kēdrub) trying to get profit; va.—བྱེད་ ༑ འཚོ་བ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་ཚོང་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ In order to improve our livelihood, (we) are trying to make profit through trade.

ཁེ་རྔམ་ཆེན་པོ་ (kēŋam cēmbo) greedy with regard to taking profit.

ཁེ་ཅན་ (kējɛn) profitable.

ཁེ་ཆུང་ (kējuŋ) little/ small profit.

ཁེ་ཆུང་ཁྲིན་མང་ (kējuŋ drinmaŋ) small profit but fast turnover in sales.

ཁེ་ཆེ་ཉེན་ཆུང་ (kēce ñenjuŋ) large profit/ benefit and low risk/ danger of loss.

ཁེ་ཆེ་བ་ལས་ཉེན་ཆུང་བ་དགའ་ (kē cēwalɛ ñenjuŋ ga) it is better to take less risk than to go for greater profit [Lit. than great profit, low danger/ risk is better].

ཁེ་འཇའ་ (kēnja) ch. a vest.

ཁེ་ཉེན་ (kēñɛn) profit and benefit and danger/ risk/ loss ༑ ཁེ་ཉེན་འདམ་ག་མ་ནོར་བ་བྱ་དགོས་ One should correctly choose in a way that foresees the possibility of profit and loss. ༑ ཁེ་ཉེན་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀ་ Work that does not see (take into account) the benefits and dangers.

ཁེ་ཉེན་གོ་འཛོལ་ (kēñɛn gondzöö) mistaking profit and loss, thinking one will get profit and instead getting a loss.

ཁེ་ཉེན་གོ་ཤེས་ (kēñɛn goshɛɛ) knowing the benefits and dangers/ risks; va.—བྱེད་.

ཁེ་ཉེན་གདོང་གཏུག (kēñɛn doŋdug) confronting risks (benefits and risks) regardless of consequence; va.—བྱེད་.

ཁེ་ཉེན་མ་འཛོལ་ (kēñɛn madzöö) va. not making a mistake between profit and dangers ༑ ཁེ་ཉེན་མ་འཛོལ་བའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀའི་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོས་པ་རེད་ (We) have to make a work plan without making mistakes (as to profit and danger).

ཁེ་ཉེན་འཛོལ་མེད་ (kēñɛn dzöömeè) sm. ཁེ་ཉེན་མ་འཛོལ་.

ཁེ་ཉོ་དཀོན་ཚོང་ (kēño gōndzoŋ) profiteering, speculating; va.—བྱེད་ [Lit. buy cheap, sell scarce].

ཁེ་གཉེར་ (kēñer) 1. a profit making business, a commercial enterprise; va.—བྱེད་ to operate/ manage a business for profit. 2. abbr. of ཁེ་ལས་བདག་གཉེར་.

ཁེ་གཉེར་ཁྱབ་ཁོངས་ (kēñer kyəbgoŋ) business scope.

ཁེ་འདོད་ (kēndöö) the desire for profit.

ཁེ་འདོད་གྲགས་འདོད་ (kēndöö tragdöö) desiring fame and fortune; va.—བྱེད་.

ཁེ་རྡུལ་ལྗིན་ (kē düdren) atomic weight.

ཁེ་ན་ཌ་བོད་དོན་ཚོགས་པ་ (kēnada pöödön tsōgba) Canada Tibet Committee.

ཁེ་ན་ཌའི་རྒྱང་སྲིང་མཉམ་སྦྲེལ་ (kēnada gyaŋsiŋ ñamdree) Canadian Broadcasting Corporation (CBC).

ཁེ་པ་ (kēba) a private person who sells small items for profit, a vendor.

ཁེ་པོ་ (kēbo) cheap, inexpensive ༑ གོང་ཁེ་པོ་ Cheap (in price).

ཁེ་པོ་ཁྲིན་བུ་ (kēbo drimbu) sm. ཁེ་ཆུང་ཁྲིན་མང་.

ཁེ་སྤོགས་ (kēbɔɔ) profit, gain.

ཁེ་སྤོགས་ཀྱི་ཚད་ (kēbɔɔgi tsɛɛ) rate of profit, degree/ level of profit.

ཁེ་སྤོགས་དངོས་ (kēbɔɔ ŋöö) sm. ཁེ་གཙང་གཙང་.

ཁེ་སྤོགས་ཆེ་ (kēbɔɔ cē) high interest.

ཁེ་སྤོགས་འཐེན་ཉར་གྱི་ཆ་ (kēbɔɔ tēnñargi cā) sm. ཁེ་སྤོགས་འཐེན་ཆ་.

ཁེ་སྤོགས་འཐེན་ཆ་ (kēbɔɔ tēnca) retained profits.

ཁེ་སྤོགས་འདོད་གདུང་ (kēbɔɔ döödun) striving for profit, strong profit motive.

ཁེ་སྤོགས་དམར་རྒྱང་ (kēbɔɔ mārgyaŋ) net profit/ gain.

ཁེ་ཕན་ (kēbɛn) advantage, gain, benefit ༑ མི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་ For the benefit of the people.

ཁེ་ཕན་མཉམ་ཐོབ་ (kēbɛn ñamtob) receiving equal profit/ benefit.

ཁེ་ཕན་རིང་ལུགས་ (kēbɛn riŋluù) utilitarianism.

ཁེ་ཕན་བསམ་ཤེས་ (kēbɛn sāmsheè) understanding the advantage/ benefit of sth.

ཁེ་ཕམ་ (kēbam) sm. ཁེ་གྱོང་.

ཁེ་བུ་སུ་ (kēbusu) sm. གཙང་གདན་.

ཁེ་བེད་ (kēbeè) sm. ཁེ་ཕན་.

ཁེ་པོ་ (kēbo) cheap, inexpensive.

ཁེ་བོགས་ (kēbɔɔ) abbr. of profit and lease fee.

ཁེ་དབང་ (kēwaŋ) rights ༑ འགྲོ་བ་མིའི་ཁེ་དབང་ Human rights.

ཁེ་དབང་ཐོབ་ཐང་ (kēwaŋ tōpdaŋ) rights and prerogatives.

ཁེ་འབབ་ (kēmbəb) 1. amount of profit ¶ ཁེ་འབབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ (He) made large profit. 2. sm. ཁེ་སྤོགས་.

ཁེ་འབབ་དཔྱ་ཁྲལ་ (kēmbab jātrɛɛ) tax on profits.

ཁེ་འབབ་ཚད་ (kēmbab tsɛ̄ɛ̀) rate of profit.

ཁེ་མེད་ (kēmeè) unprofitable, without profit.

ཁེ་མེད་གྱོང་མེད་ (kēmeè gyo̱ŋmeè) no profit and no loss.

ཁེ་མེར་རུཇ་འཇབ་དམག་ཚོགས་པ་ (kēmer ru̱j jə̱bmaà tsōgba) Khmer Rouge.

ཁེ་གཙང་ (kēptsaŋ) 1. exclusively, purely, solely ¶ བོད་ཕྲུག་ཁེ་གཙང་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ A school exclusively for Tibetan children. 2. alone, apart, separate ¶ ཁོང་ཁང་པ་ཁེ་གཙང་ཞིག་ལ་བསྡད་འདུག་ He lives alone.

ཁེ་གཙང་གཙང་ (kē dzāŋdzaŋ) net profit ¶ འགྲོ་སོང་ཚང་མ་ཕུད་པས་ཁེ་གཙང་གཙང་སྒོར་བཅུ་ལས་མི་འདུག་ After all the expenses are deducted, the net profit is only ten dollars.

ཁེ་ཚོང་ (kēdzoŋ) trade, commerce (usu. retail level); va.—རྒྱག; —བྱེད་ to trade, to engage in commerce, to sell retail.

ཁེ་ཚོང་པ་ (kē tsōŋba) trader, vendor, peddler.

ཁེ་འཚོལ་ (kētsöö) profit seeking; va. ཁེ་འཚོལ་; —བྱེད་ to seek profit.

ཁེ་འཚོལ་བའི་ལྟ་རྒྱལ་ (kē tsōōwɛɛ dādzüü) the point of view of profit seeking; va.—འཛིན་ to hold the point of view of profit seeking.

ཁེ་ཟ་ (kēsa) sm. ཁེ་བཟང་ཟ་.

ཁེ་བཟང་ (kēpsaŋ) profit; va.—ཟ་; —ལོན་ to make or take a profit ¶ ཚལ་བཙོངས་ནས་ཁེ་བཟང་ལོན་པ་རེད་ (They) made a profit from selling vegetables. vi.—ཐོབ་; —བྱུང་; —ལོན་; —རག to get a profit.

ཁེ་བཟང་ཁོ་ན་དོན་གཉེར་ (kēpsaŋ kōna tö̱nñer) working exclusively for profit; va.—བྱེད་.

ཁེ་བཟང་དང་སྐད་གྲགས་ (kēpsaŋtaŋ gēdraà) profit/ wealth and fame.

ཁེ་བཟང་འཚོལ་ (kēpsaŋ tsöö) sm. ཁེ་འཚོལ་.

ཁེ་བཟང་ཡོད་པ་ (kēpsaŋ yö̱ba) profitable, having profit.

ཁེ་བཟང་ཟ་ (kēpsaŋ sa̱) see ཁེ་བཟང་.

ཁེ་ར་མ་ (kērama) sm. ཁེ་རུ་མ་ཕ་.

ཁེ་རག (kēraà; kēbara) hay fork, pitchfork.

ཁེ་རུ་མ་ (kēruma) alone ¶ ཁོ་རང་ཁེ་རུ་མ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went alone.

ཁེ་ལ་ (kēla) eng. carat.

ཁེ་ལིན་ཏན་ (kēlɛnton) Clinton.

ཁེ་ལས་ (kēlɛɛ̀) 1. commerce ¶ བཟོ་ཚོང་ཁེ་ལས་ Industry and commerce. 2. business enterprise/ venture, factory, mill, profit making business (in contrast to nonprofit) ¶ དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཁེ་ལས་ A modern enterprise.

ཁེ་ལས་ཀུང་སི་ (kēlɛɛ̀ gūŋsi) tib.ch. enterprise, corporation, company.

ཁེ་ལས་སྔོན་རྩིས་ཁང་ (kēlɛɛ̀ ŋōndzii kōu) tib.ch. budgeting department of a company.

ཁེ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (kēlɛɛ̀ jēntu gyu̱r) vi. to commercialize.

ཁེ་ལས་ཆུང་རིགས་ (kēlɛɛ̀ cūŋrii) small business/ enterprise.

ཁེ་ལས་དོ་དམ་ (kēlɛɛ̀ do̱dam) sm. ཁེ་ལས་བདག་གཉེར་.

ཁེ་ལས་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (kēlɛɛ̀ do̱dam üyön lhēngaŋ) enterprise management committee.

ཁེ་ལས་བདག་གཉེར་ (kēlɛɛ̀ da̱gñer) management of an enterprise, business administration.

ཁེ་ལས་བདག་གཉེར་ཁང་ (kēlɛɛ̀ da̱gñer kāwo) tib.ch. department of business management, business administration office.

ཁེ་ལས་བདག་གཉེར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (kēlɛɛ̀ da̱gñer üyön lhe̱ngaŋ) committee of business management, business administration committee.

ཁེ་ལས་སྡེ་ཚན་ (kēlɛɛ̀ de̱dzɛn) enterprise unit.

ཁེ་ལས་ནོར་དོན་ཁྲུའུ་ (kēlɛɛ̀ no̱rdön trū) tib.ch. accounting department of a company.

ཁེ་ལས་པ་ (kēlɛɛ̀ba) entrepreneur.

ཁེ་ལས་ཚོགས་ཁག (kēlɛɛ̀ tsōōgaà) business conglomerate.

ཁེ་ལས་ཡིད་རྟོན་དངུལ་བུན་ཁང་ (kēlɛɛ̀ yi̱dön ŋüübün kōu) tib.ch. credit department of a company.

ཁེ་ལས་རུ་ཚོགས་ (kēlɛɛ̀ ru̱tsoò) enterprise group.

ཁེ་ལིམ་པོ་བྲང་ (kēlem po̱dran) Kremlin.

ཁེ་ལོ་ཝ་ཊི་ (kēlo wa̱de) eng. kilowatt.

ཁེ་ལོག་ཚོང་ལོག་ (kēlɔɔ̀ tsōŋlɔɔ̀) exorbitant profit ¶ ཁེ་ལོག་ཚོང་ལོག་རྒྱག་མཁན་ལ་མི་དམངས་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ The people do not like those who make exorbitant profit.

ཁེ་སླེབས་ཀྱི་ཁྲལ་ (kēlebgi trɛ̄ɛ̀) sm. ཁེ་སླེབས་དཔྱ་ཁྲལ་.

ཁེ་སླེབས་དཔྱ་ཁྲལ་ (kēleb jātrɛɛ) tax on profits.

ཁེ་གསུམ་གཞིས་ཀ་ (kēsum shi̱gə) name of an aristocratic estate in southern Tibet.

ཁེ་ཧན་ (kēhan) mong. khan.

ཁེ་ཧྲན་ནད་ (kēhrɛnnɛɛ̀) keshan (beg) disease.

ཁེ་ལྷག (kēlhaà) sm. ཁེ་འཕྱོས་.

ཁེག (kēgba) vi. to be obstructed, to be blocked ¶ ཆུ་ལོག་ཁེག་ཐུབ་པའི་ཆུ་རགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱག་དགོས་ (We) have to build a big dam that will be able to block floods.

ཁེང་ (kēŋ) arc. slave.

ཁེང་: p. ཁེངས་; f. ཁེང་ (kēŋ) vi. to be full of, to be filled with ¶ ཁང་མིག་འདི་མིས་ཁེངས་བཞག This room is filled with people. ¶ དཀར་ཡོལ་ནང་ལ་ཇ་ཁེངས་པ་བླུག་ཡོད་ (I) have poured tea in the cup so that it is full. ¶ མེ་མདའི་སྐད་སྒྲས་ལུང་པ་ཁེངས་ The sound of gunfire filled the area.

ཁེང་ལོག (kēŋlog) sm. ཁེང་ལོག.

ཁེང་པོ་ (kēŋbo) sm. ཁེང་.

ཁེང་ལོག (kēŋlɔɔ̀) arc. rebellion, uprising, insurrection ¶ ཁེང་ལོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་ A great rebellion occurred.

ཁེངས་ (kēŋ) p. of འཁེངས་.

ཁེངས་སྐྱུང་ (kēŋgyuŋ) modesty, modestly; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེངས་སྐྱུང་གི་སྒོ་ནས་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་པ་རེད་ The cadres wrote about the events modestly.

ཁེངས་སྐྱུང་ཆེན་པོ་ (kēŋgyuŋ chēmbo) very modest, a person without pride or arrogance or haughtiness.

ཁེངས་སྐྱུང་དྲེགས་སྤོང་ (kēŋgyuŋ tre̱gboŋ) sm. ཁེངས་སྐྱུང་.

ཁེངས་སྐྱུང་བག་ཡོད་ (kēŋgyuŋ pa̱gyöö̀) modest and upright, principled ¶ ཁེངས་སྐྱུང་བག་ཡོད་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is earning his livelihood in a modest and principled manner.

ཁེངས་སྐྱུང་བག་ཆགས་ (kēŋgyuŋ pa̱gcaà) sm. ཁེངས་སྐྱུང་བག་ཡོད་.

ཁེངས་སྐྱུངས་ (kēŋgyuŋ) sm. ཁེངས་སྐྱུང་.

ཁེངས་སྐྱུངས་གུས་ཞབས་ (kēŋgyuŋ gü̱üshəb) modest and respectful.

ཁེངས་བསྐྱུངས་ (kēŋgyuŋ) sm. ཁེངས་སྐྱུང་.

ཁེངས་སྒྲ་ (kēŋdra) stereophonic sound.

ཁེངས་ངོམ་གཞན་བརྙས་ (kēŋŋom she̱nñɛɛ̀) throwing one's weight around, being overbearing.

ཁེངས་ཆུང་ (kēŋjuŋ) humble, modest ¶ མི་འདི་ཁེངས་ཆུང་རེད་ This man is humble.

ཁེངས་ཆུང་གཤིས་འཇམ་ (kēŋjuŋ shi̱njam) humble/ modest and gentle (personality).

ཁེངས་ཆེ་ལུགས་འཁྱལ་ (kēŋce lu̱ggɛɛ) sm. ཁེངས་དྲེགས་ལུགས་འཁྱལ་.

ཁེངས་གདམ་ (kēŋdam) proud/ boastful/ arrogant speech; va.—ཤོད་.

ཁེངས་དྲེགས་ (kēŋdreg) conceit, arrogance, haughtiness; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཁེངས་དྲེགས་ཆེ་བས་རང་སྐྱོན་མ་མཐོང་བ་རེད་ Because of his great conceit he didn't see his own faults.

ཁེངས་དྲེགས་ཀྱི་ཧམ་སེམས་ (kēndreggi hāmsem) wild ambition; va.—འཆང་ to have/ hold wild ambitions.

ཁེངས་དྲེགས་ཆེན་པོ་ (kēŋdreg chēmbo) conceited, arrogant, haughty; va.—བྱེད་.

ཁེངས་དྲེགས་རང་བཀུར་ (kēŋdreg ra̱ŋgur) sm. ཁེངས་

དྲེགས་.

ཁེངས་དྲེགས་ལུགས་འགལ་ (kēŋdreg luggɛɛ) conceit/ arrogance that violates custom; va.—བྱེད་.

ཁེངས་ལྡན་མ་ (kēŋdɛnma) a girl in her prime years.

ཁེངས་པ་ (kēŋba) sm. ཁེངས་དྲེགས་.

ཁེངས་པ་སྐྱུང་ (kēŋba gyüŋ) sm. ཁེངས་སྐྱུང་བྱེད་.

ཁེངས་སྐྱོབས་ (kēŋbob) sm. ཁེངས་དྲེག.

ཁེངས་འཁྱོས་བླུག (kēŋdröö lū) va. to add to a partially empty cup so as to fill it to the top/ brim ¶ དཀར་ཡོལ་ནང་ཇ་ཁེངས་འཁྱོས་བླུགས་སོང་ (They) added tea to the cup to fill it to the brim.

ཁེངས་ཞུམ་གཉིས་སྤོང་ (kēŋshum ñiiboŋ) renouncing both conceitedness and humbleness.

ཁེངས་ལྷོམ་ (kēŋlom) arrogant, conceited; va.—བྱེད་.

ཁེངས་ལྷོམ་གཞན་བརྙས་ (kēŋlom shɛnñɛɛ̀) arrogant and domineering/ abusive/ bullying; va.—བྱེད་.

ཁེངས་ཟས་ (kēŋsɛɛ̀) cold food.

ཁེངས་སེམས་ (kēŋsem) sm. ཁེངས་དྲེགས་.

ཁེངས་སེམས་མེད་པ་ (kēŋsem meèbə) modest, unassuming, humble.

ཁེངས་སེམས་ཚད་མེད་ (kēŋsem tsēèmeè) extremely arrogant/ proud/ conceited; va.—བྱེད་.

ཁེད་ (kēè) a riddle.

ཁེན་ (kēn) 1. ch. a type of astrology (one of the eight trigrams). 2. va. to lean on sth. ¶ ཤིང་སྡོང་ལ་ཁེན་དུས་ When I was leaning on a tree.

ཁེན་ཉི་ཡ་ (kēnñeya) Kenya.

ཁེན་ནམ་ (kēnnam) sm. ཁེན་.

ཁེབ་ (kēb) sm. ཁེབས་, 1.

ཁེབས་ (kēp) 1. vi. to cover sth. ¶ རས་འདིས་ཅོག་ཙེ་ཁེབས་ཀྱི་མི་འདུག This piece of cloth doesn't cover the table. 2. va.—རྒྱག to cover, to spread over ¶ ཅོག་ཙེའི་སྟེང་ལ་རས་ཀྱིས་ཁེབས་བརྒྱབ་འདུག (They) covered the table with a cloth. 3. vi. to be sufficient ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚང་མར་དེབ་ཁེབས་སོང་ངམ་ Were there sufficient books for all the students?

ཁེབས་གཅོད་ (kāpjöö) 1. cover, lid; va.—རྒྱག; —གཡོགས་ to cover with a lid, to put on a cap (as on a bottle). 2. va.—རྒྱག to conceal, hide ¶ རང་སྐྱོན་ལ་ཁེབས་གཅོད་རྒྱག To conceal one's errors.

ཁེབས་ཆེ་བ་ (kēb cēwa) widespread, spread widely.

ཁེབས་ཐིག (kēbtig) a rope tied to the corner of a lid or cover.

ཁེབས་ལྡན་ (kēbdɛn) covered, having a roof/ cover ¶ ཁེབས་ལྡན་ར་བ་ A covered corral.

ཁེབས་པ་ (kēbba) covered, veiled.

ཁེབས་འབུབས་ (kēbbub) sm. ཁེབས་གཡོགས་.

ཁེབས་མ་ (kēbma) a covering used on the backs of horses and mules; va.—གཡོགས་ to put on such a covering.

ཁེབས་མེད་ (kēbmeè) open, uncovered. ¶ ཁེབས་མེད་རྡོ་སོལ་གཏེར་ཁ་ An open coal mine. ¶ ཁེབས་མེད་འཁོར་ལོ་ A vehicle without a roof (convertible).

ཁེབས་ཡོད་དོས་འཁོར་ (kēbyöö töökɔɔ) a covered truck.

ཁེབས་གཡོགས་ (kēp yɔ̀ɔ) see ཁེབས་.

ཁེབས་རས་ (kēprɛɛ) a covering cloth/ sheet.

ཁེབས་རིམ་ (kēbrim) covering layer.

ཁེབས་སངས་ (kēp sāŋ) va. to take off a cover, to remove a covering.

ཁེམ་ (kēm) shovel; va.—རྒྱག.

ཁེམ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (kēmjeɛ̀ sodra) shovel factory.

ཁེམ་བུ་ (kēmbu) spoon, small ladle.

ཁེའི་ཤེར་ཁེའི་ཙེ་ (kēr kēdzi) Kirghiz.

ཁེར་རྐྱ་ (kērgya) oneself, on one's own; va.—འཛིན་ to do by oneself; vi.—ལུས་ to be left alone ¶ ན་གཞོན་དེ་ཁེར་རྐྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག That youth is able to work by himself. ¶ གཞན་དང་མཐུན་སྒྲིལ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་ལུས་ཀྱི་རེད་ If (you) don't get along with others then you will be alone without any friends.

ཁེར་རྐྱང་ (kērgyaŋ) alone, individual, single, isolated; va.—དུ་འཛེག to isolate, to leave alone/ by oneself ¶ རང་ཉིད་ཁེར་རྐྱང་གི་རྒྱལ་ཁ་ལེན་ཐབས་བྱེད་མི་རུང་ (One) should not try to get a victory for themselves alone. ¶ གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་ Isolated without friends.

ཁེར་རྐྱང་ཁེ་གཉེར་ (kērgyaŋ kēñer) an individually run profit making business or commercial operation.

ཁེར་རྐྱང་ཁེ་གཉེར་མཁན་ (kērgyaŋ kēñergɛn) an individual doing businesses for profit.

ཁེར་རྐྱང་ཁེ་ལས་ (kērgyaŋg kēlɛɛ̀) an individually operated business or enterprise.

ཁེར་རྐྱང་གི་ངལ་རྩོལ་བ་ (kērgyaŋgi ŋɛ̱ɛdzöwa) individual laborer.

ཁེར་རྐྱང་གི་དཔལ་འབྱོར་ (kērgyaŋgi bēnjɔɔ) individual economy, petty economy (an economy where basic unit is the individual working alone).

ཁེར་རྐྱང་གི་འབྲོག་པ་ (kērgyaŋgi drogba) nomads herding on an individual basis (in contrast to collectively working nomads).

ཁེར་རྐྱང་གི་ཞིང་པ་ (kērgyaŋgi shiŋbə) individual farmer/ peasant (in contrast to farmers working collectively).

ཁེར་རྐྱང་གི་ཞིང་ལས་ (kērgyaŋgi shiŋlɛɛ̀) the system of individual farming.

ཁེར་རྐྱང་གི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ (kērgyaŋgi lagshɛɛ̀ solɛɛ̀) the system of individually operated craft industry.

ཁེར་རྐྱང་ངལ་རྩོལ་བ་ (kērgyaŋ ŋɛ̱ɛdzöwa) individual laborer.

ཁེར་རྐྱང་དཔལ་འབྱོར་ (kērgyaŋ bēnjɔɔ) sm. ཁེར་རྐྱང་གི་དཔལ་འབྱོར་.

ཁེར་རྐྱང་ཞིང་ལས་ (kērgyaŋ shiŋlɛɛ̀) sm. ཁེར་རྐྱང་ཞིང་ལས་.

ཁེར་རྐྱང་ཡུལ་པོ་ (kērgyaŋ yüübo) isolated, alone.

ཁེར་རྐྱང་རིང་ལུགས་ (kērgyaŋ riŋluù) isolationism.

ཁེར་རྐྱང་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (kērgyaŋlə wāŋwɛɛ ləmluù) the system of private property.

ཁེར་རྐྱང་ལུས་ (kērgyaŋ lüü) see ཁེར་རྐྱང་.

ཁེར་སྐྱེས་བུ་བུ་མོའི་དབང་ཡིག (kērgyeè pu pomö wāŋyik) certificate of only child (the agreement of Tibetan cadre to have only one child instead of the two they are permitted).

ཁེར་དགོད་ (kēr göö) laughing by oneself; va.—བྱེད་.

ཁེར་བགྲོད་ (kērdruoò) sm. ཁེར་འགྲོ་.

ཁེར་འགྲོ་ (kēr dro) va. to go alone ¶ ཁེར་འགྲོ་དམག་འཐབ་ Going off to fight on one's own/ alone.

ཁེར་སྒོད་ (kērgöö) sm. ཁེར་དགོད་.

ཁེར་ངོམ་བདེན་ལྷོམ་ (kērŋom denlom) sb. who believes he is always right; va.—བྱེད་.

ཁེར་བཅད་ (kērjɛɛ̀) setting/ putting/ keeping aside; va.—བྱེད་ ¶ རྒས་པོ་གྲོངས་མཁན་དེའི་ཅ་ལག་ཁེར་བཅད་བྱས་ནས་བཞག་འདུག The possessions of the old man who died were set aside.

ཁེར་བཅད་བཟའ་བཅའ་ (kērjɛɛ̀ sabcɛ) a set meal.

ཁེར་ཆགས་གླིང་ལྡན་ (kērcaà liŋdɛn) an isolated island, an island not part of archipelago.

ཁེར་ཉིན་ (kērñin) sm. ཁ་སང་.

ཁེར་གཉེར་ (kērñer) individual management/ control (of business); va.—བྱེད་ to individually manage/ control ¶ ཁེར་གཉེར་ཁྱིམ་ཚང་ A family that manages its own farm or enterprise.

ཁེར་གདུགས་ (kērdug) two people fighting alone; va.—བྱེད་.

ཁེར་སྡོད་སྨྲ་ཉུང་གི་གཤིས་ཀ་ (kērdöö māñuŋgi shiìgə) a hermit-type personality, a loner.

ཁེར་གནས་རིང་ལུགས་ (kērnɛɛ̀ riŋluù) isolationism.

ཁེར་བྲོ་ (kērdro) a solo dance; va.—འཁྲབ་ to perform a solo dance.

ཁེར་འབབ་ (kērbəb) doing sth. alone; va.—བྱེད་.

ཁེར་མ་ (kērma) solitary, alone, only ¶ རིག་པ་མེད་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཁེར་མས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་མི་ཐུབ་ If one doesn't have intelligence, one can not learn by diligence alone.

ཁེར་གཙང་ (kērdzaŋ) sm. ཁ་གཙང་.

ཁེར་བཟླས་ (kēndɛɛ̀) reciting sth. alone.

ཁེར་འཛིན་དཔའ་བོ་ (kēndziŋ bāwo) a hero in

individual combat.
ཁེར་ཡ་ (kērya) sm. ཁེར་རྐྱང་.
ཁེར་རེ་མ་ (kērema) sm. ཁེར་རྐྱང་.
ཁེར་རློམ་ (kērlom) arrogant, selfish; va.—བྱེད་.
ཁེར་ལངས་རི་བོ་ (kērlaŋ riwo) a solitary/ isolated mountain.
ཁེར་ལབ་ (kērlab) talking or mumbling to one's self; va.—བྱེད་; —རྒྱག.
ཁེར་ལབ་ཁེར་བཤད་ (kērlab kērshɛɛ̀) sm. ཁེར་ལབ་.
ཁེར་ལས་ (kērlɛɛ̀) sm. ཁེར་གཉེར་.
ཁེར་ལས་དུད་ཚང་ (kērlɛɛ̀ düdzaŋ) a private household (in contrast to one that is part of a collective).
ཁེར་ལུས་ (kēr lüü) alone, isolated, separated, by oneself.
ཁེར་བཤད་བྱེད་ (kērshɛɛ̀ ceè) sm. ཚིག་ལབ་རྒྱག.
ཁེལ་ (kēē) p. of འཁེལ་.
ཁེས་ (kēè) vi. to hit the target/ mark.
ཁེས་ཉིན་ (kēñin) sm. ཁ་ཉིན་.
ཁེས་ཉིན་ཀ་ (kēñinga) sm. ཁ་ཉིན་.
ཁོ་ (kō) he, it ¶ཁོ་ངའི་གྲོགས་པོ་རེད་ He is my friend.
ཁོ་གྲང་ (kōdraŋ) ch. sm. ཁའི་གྲང་.
ཁོ་ཁ་དབྱིན་ (kōkayin) eng. cocaine.
ཁོ་ཁོ་ (kōko) eng. cocoa.
ཁོ་ཁོ་ཤི་ལ་ (kōko shila) Koko Hsili Mountains.
ཁོ་ཅག (kōjaà) they ¶ཁོ་ཅག་ལྷ་ས་ནས་ཡོང་བ་རེད་ They came from Lhasa.
ཁོ་ཅུས་ (kōjüü) ch. the Chinese imperial examination system.
ཁོ་ཆིན་ (kōjin) ch. harmonica.
ཁོ་ཉིད་ (kōñii) he himself.
ཁོ་གཉིས་ (kūñii) those two, the two of them.
ཁོ་ཐག (kōdaà) deciding, judging.
ཁོ་ཐག་ཆོད་ (kōdaà cöö) vi. to have lost all hope ¶འདི་ལོ་སྟོན་དོག་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཁོ་ཐག་ཆོད་སོང་ This year we have lost all hope of having a good harvest.
ཁོ་ཐོ་ (kōto) a leather pouch for gunpowder.
ཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་ (kōtiŋ lhāgaŋ) name of a monastery in southern Tibet.
ཁོ་ན་ (kōna) purely, solely, only ¶དམག་དོན་ཁོ་ནའི་ལྟ་ཚུལ་ The purely military viewpoint. ¶ཁོང་གི་དབང་ཆ་སྲུང་སྐྱོབ་ཁོ་ནའི་སླད་དུ་ For the purpose solely of protecting his own power.
ཁོ་ན་ཉིད་ (kōnañii) sm. ཁོ་ན་.
ཁོ་ནར་ (kōnar) that only, that alone ¶ཁོ་ཚོས་ངལ་རྩོལ་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བསམ་བློ་བཏང་བ་རེད་ They thought only of increasing labor.
ཁོ་ནས་སྲིད་དབང་ (kōnɛɛ̀ siwaŋ) dictatorship.
ཁོ་པ་ (kōba) sm. ཁོ་.
ཁོ་པ་ཚོ་ (kōbatso) sm. ཁོ་ཚོ་.
ཁོ་བོ་ (kōwo) I, myself (masculine) ¶ཁོ་བོ་མགྱོགས་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་ I will come soon.
ཁོ་བོ་ཅག (kōwojaà) we, us, ourselves ¶ཁོ་བོ་ཅག་སློབ་གྲྭར་ཡོང་གི་ཡིན་ We will come to school.
ཁོ་མོ་ (kōmo) 1. she ¶ཁོ་མོ་གཉིས་ Those two (females). 2. I, myself (feminine) ¶ཁོ་མོའི་བུ་ Her son.
ཁོ་ཛེ་ (kōdze) ch. chopsticks.
ཁོ་ཚག (kōdzaà) ch. a food steamer.
ཁོ་ཚོ་ (kōntso) they.
ཁོ་ཤི་ཁར་ (kōshigar) Kashgar.
ཁོ་ཡོན་ (kōyön) ch. office member, member of an administrative section.
ཁོ་ར་ (kōra) that itself ¶ངས་དངོས་གནས་ཁོ་ར་མཐོང་བྱུང་ I really saw that.
ཁོ་ར་ (kōra) wall, fence (that goes around sth.).
ཁོ་ར་ཁོར་རྒྱུག (kōra kōrsug) sm. ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག.
ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག (kōra kōryuù) 1. the environment, surroundings ¶འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཤིང་སྡོང་མང་པོ་བཏབ་འདུག In the environment around Drepung Monastery they planted many kinds of trees. 2. fence.
ཁོ་རང་ (kōraŋ) he, he himself.
ཁོ་རང་ཚོ་ (kōraŋdzo) they.
ཁོ་རང་རང་ཉིད་ (kōraŋ raŋñii) he himself.
ཁོ་རའི་ (kōrɛɛ) his, his own.
ཁོ་རེ་ (kōre) term of address for males of the same or lower status.
ཁོ་ལག (kōlaà) 1. the body, limbs; vi.—རྫོགས་ to be fully developed physically ¶ལུས་ཀྱི་ཁོ་ལག་རྫོགས་ནས་ Having become fully developed physically. 2. width of a river.
ཁོ་ལག་ཡངས་པ་ (kōlaà yaŋba) 1. a vast area. 2. physically strong.
ཁོ་ལུའི་པར་གཞི་ (kōluu bārshi) colophon.
ཁོ་ལོམ་བི་ཡ་ (kōlombiya) Colombia.
ཁོ་ལོམ་བོ་ (kōlombo) Colombo.
ཁོ་ཤོད་ (kōsheè) he said.
ཁོ་ས་ཏ་རི་ཁ་ (kōsa tā riga) Costa Rica.
ཁོ་ཧྥི་ (kōfe) eng. coffee.
ཁོ་ཧྲི་ (kōhri) ch. administrative or technical offices.
ཁོག (kɔ̄ɔ̀) 1. sm. ཁོག་པ་, 1. 2. a dressed carcass (with the intestines taken out) ¶ཤ་ཁོག་གསུམ་ Three dressed carcasses. 3. imp. of འགོག.
ཁོག་སྐྱོན་ཞུགས་ (kɔ̄ggyön shuù) sm. ཁོང་སྐྱོན་ཞུགས་.
ཁོག་ཁེབས་ (kɔ̄gkep) pot lid/ cover.
ཁོག་གད་ (kɔ̄ggyɛɛ̀) laughing inwardly when sb. does sth. wrong or inappropriate; vi.—ཤོར་ to involuntarily laugh inwardly ¶སྐྱ་མགྲོན་དེས་གསོལ་སྟོན་སྐབས་སྐད་ཆ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་བཤད་ཙང་ང་རང་ཁོག་གད་ཤོར་བྱུང་ At the party, because the guest said sth. weird, I laughed inwardly.
ཁོག་གི་སྙིང་བཞིན་གཅེས་ (kɔ̄ɔ̀gi ñiŋshin jèè) very precious/ dear [Lit. loving/ cherishing like one's own heart].
ཁོག་གྲིམས་ (kɔ̄gdrim) steady, staid.
ཁོག་རྒས་ (kɔ̄ggɛɛ̀) old and weak/ feeble ¶ཁོག་རྒས་ནད་གཅོང་གི་མི་རྒན་ A sick and feeble old man.
ཁོག་རྒྱ་ཆུང་བ་ (kɔ̄ggya cūŋwa) 1. shortsighted ¶ཁོག་རྒྱ་ཆུང་བའི་མིས་ལས་དོན་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་ A shortsighted person will not be able to accomplish great tasks. 2. withdrawn, not outgoing, timid ¶ཁོག་རྒྱ་ཆུང་བའི་མི་དང་གཤིབ་ཁག་པོ་ཡོད་ It is hard to get along with a withdrawn person.
ཁོག་རྒྱ་ཆེ་བ་ (kɔ̄ggya cēwa) sm. ཁོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་.
ཁོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (kɔ̄ggya cēmbo) 1. patient, tolerant. 2. broad-minded, thinking grandly/ broadly/ big, farsighted.
ཁོག་བརྒྱངས་ཟིང་སློང་ (kɔ̄ggyaŋ siŋloŋ) instigating/ stirring up trouble, fomenting disturbances; va.—བྱེད་.
ཁོག་གཅོང་ (kɔ̄gjoŋ) chronic internal illness/ disease.
ཁོག་ཆུང་ (kɔ̄gjuŋ) 1. sm. ཁོག་རྒྱ་ཆུང་བ་. 2. a small earthenware pot.
ཁོག་ཆུད་ (kɔ̄gjüü) sm. ཁོག་ཏུ་ཆུད་.
ཁོག་ཏུ་ཆུད་ (kɔ̄gtu cüü) vi. to know/ comprehend/ understand ¶སློབ་ཚན་ཚང་མ་ཁོག་ཏུ་ཆུད་ན་ཡིག་ཚད་གཏོང་རྒྱུར་སྐྲག་མི་དགོས་ If (one) knows all the subjects there should be no fear of taking the exam.
ཁོག་གདམ་ (kɔ̄gdam) talk regarding one's innermost thoughts/ feelings; —ཤོད་ to talk about one's innermost thoughts/ feelings.
ཁོག་རྟེན་ (kɔ̄gden) 1. parasitic [Lit. depending on the inside]. 2. see གཞན་པའི་ཁོག་རྟེན་.
ཁོག་ལྡིར་ (kɔ̄gdir) sm. ཁོག་ལྡིར་.
ཁོག་སྡེགས་ (kɔ̄gdeg) a stand on which a pot is placed.
ཁོག་སྟོང་ (kɔ̄gdoŋ) 1. hollow ¶ཤིང་ཁོག་སྟོང་ཞིག A hollow tree. 2. having an empty stomach, hungry ¶ཁོག་སྟོང་གིས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ A hungry person will not be able to work.
ཁོག་སྟོང་རྒྱ་ཐུག (kɔ̄gdoŋ gyəduù) macaroni-type noodle that is hollow.
ཁོག་སྟོང་རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་ (kɔ̄gdoŋ rəŋdzuù mitub) without wealth/ resources a person will not be able to stand on his own two feet [Lit. anything empty (such as a bag) can not stand upright].
ཁོག་སྟོད་ (kɔ̄gdöö) upper part of the body.

ཁོག་སྟོད་ལ་དབུགས་འཚངས་ (kɔ̄gdöōla ūgtsaŋ) pneumothorax.

ཁོག་བརྗོད་ (kɔ̄g dōō) va. to say sth. openly/ clearly.

ཁོག་དུག (kɔ̄gdug) sm. མཐོང་དུག.

ཁོག་དྲང་ (kɔ̄gdraŋ) honest, upright, fair ¶ཁ་གསལ་ཁོག་དྲང་གི་མི་ལ་ཉེ་པོ་བྱེད་དགོས་ One should be close to people that are open and honest.

ཁོག་འདར་ (kɔ̄gdar) shivering inside or internally (due to cold or fear); vi.—ཤོར་ to shiver inside/ internally.

ཁོག་ཕྱིར་ (kɔ̄gdir) earthenware tea kettle/ pot.

ཁོག་ལྡུག་འཆང་ (kɔ̄gduù cāŋ) sm. སེམས་ངན་འཆང་.

ཁོག་ན་ཡི་གེ་མེད་ (kɔ̄gna yige meè) unfamiliar/ uninformed about a particular subject or thing.

ཁོག་ན་ཡི་གེ་ཡོད་ (kɔ̄gna yige yöö) familiar/ knowledgeable about a particular subject or thing.

ཁོག་ནང་ཕྲུ་གུ་ (kɔ̄gnaŋ trūgu) fetus.

ཁོག་ནང་དུ་མེ་འབར་ཡང་ཁ་ནས་དུ་བ་མ་ཐོན་པ་ (kɔ̄gnaŋtu mebaryaŋ wānɛ tuda matön) sm. སྣ་ཁུང་ནས་དུ་བ་མི་ཐོན་པ་.

ཁོག་ནང་ཞུགས་ (kɔ̄gnaŋ shuù) va. to put bad ideas in sb.'s mind about someone else, to instigate ¶ཨ་མས་པ་ཕའི་ཁོག་ནང་ཞུགས་ནས་ཕྲུ་གུར་གཤེ་གཤེ་བཏང་བ་རེད་ The mother instigated the father, and he scolded the children.

ཁོག་ནད་ (kɔ̄gnɛɛ̀) internal disease/ illness.

ཁོག་ནད་སྨན་བཅོས་སྡེ་ཁག (kɔ̄gnɛɛ̀ mɛ̄njöö dekhag) internal medicine division.

ཁོག་ནས་ཁས་ལེན་ (kɔ̄gnɛɛ̀ kɛ̄ɛ̀len) tacit consent/ acceptance.

ཁོག་ནས་མེ་འབར་ཡང་སྣ་ཁུང་ནས་དུ་བ་མ་ཐོན་པ་བྱ་དགོས་ (kɔ̄gnɛɛ̀ mebar yaŋ nɔ̄guŋnɛ tuwə matön cagöö) keeping one's anger inside [Lit. even when the belly is on fire, one must not let the smoke out of the nose].

ཁོག་གནོན་ (kɔ̄gnön) pressure in the stomach.

ཁོག་མནའ་ (kɔ̄gna) a sincere promise or oath; va.—སྐྱེལ་ to make a sincere promise or oath.

ཁོག་པ་ (kɔ̄gba) 1. the inside of the trunk of the body ¶སྦལ་པའི་ཁོག་པ་བཤགས་ཏེ་ནང་ཁྲོལ་ལ་བལྟས་པ་རེད་ (They) cut open the frog's body and examined its insides. 2. internal capacity ¶སྣོད་ཆས་འདི་ཁོག་པ་ཆེན་པོ་འདུག This container has a large capacity. 3. tolerant, patient ¶མི་འདི་ཁོག་པ་ཆེན་པོ་འདུག This man is very tolerant. va.—བྱེད་; —འཁྱེར་ to be tolerant, patient. 4. va.—སྐྱོང་ to instigate, to incite ¶ཁོས་སློབ་གྲྭ་བ་ཚོར་ངོ་རྒོལ་སློར་ལངས་བྱེད་དགོས་ཟེར་ཁོག་པ་བསྐྱངས་པ་རེད He instigated the students to rebel. 5. va.—སློག; —འདུ་ to ferret out secrets (from a person) by devious means ¶སོ་པ་དེས་ངའི་ཁོག་པ་སློག་གི་འདུག The spy is trying to ferret out secrets from me by devious means. 6. va.—འདྲུ་ digging up the insides of sth. (e.g., the trunk of a tree to make a boat). 7. vi.—འགྲིམ་ to have diarrhea.

ཁོག་པ་འཁུར་ (kɔ̄gba kūr) see ཁོག་པ་བྱེད་.

ཁོག་པ་གྲང་མོ་སོང་ (kɔ̄gba traŋmo sōŋ) vi. to feel extremely sad after hearing some bad news, etc. [Lit. to have one's insides get cold].

ཁོག་པ་འགྲིམ་ (kɔ̄gba drim) sm. ཁོག་པ་, 7.

ཁོག་པ་སྐྱོང་ (kɔ̄gba gyoŋ) see ཁོག་པ་, 4.

ཁོག་པ་བསྐྱང་ (kɔ̄gba gyaŋ) f. of ཁོག་པ་སྐྱོང་.

ཁོག་པ་བསྐྱངས་ (kɔ̄gba gyaŋ) p. of ཁོག་པ་སྐྱོང་.

ཁོག་པ་སློག (kɔ̄gba ŋɔ̄ɔ̀) see ཁོག་པ་.

ཁོག་པ་བསློག (kɔ̄gba ŋɔ̄ɔ̀) f. of ཁོག་པ་སློག.

ཁོག་པ་བསློགས་ (kɔ̄gba ŋɔ̄ɔ̀) p. of ཁོག་པ་སློག.

ཁོག་པ་ཅན་ (kɔ̄gbajɛn) tolerant, patient; va.—བྱེད་ to be tolerant, to be patient.

ཁོག་པ་ཆུང་ཆུང་ (kɔ̄gba cūjün) 1. intolerant, impatient; va.—བྱེད་ to be intolerant, to be impatient. 2. small capacity (of a container).

ཁོག་པ་ཆེན་པོ་ (kɔ̄gba cēmbo) 1. tolerant, patient; va.—བྱེད་ to be tolerant, to be patient. 2. large capacity (of a container).

ཁོག་པ་ཡངས་པོ་ (kɔ̄gba yaŋbo) 1. sm. ཁོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་. 2. carefree.

ཁོག་པ་ལེན་ (kɔ̄gba len) va. to probe/ test indirectly ¶ངས་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཤེས་ཡོད་མེད་ཁོས་ངའི་ཁོག་པ་ལེན་གྱི་འདུག He is probing to see whether or not I know that information.

ཁོག་པ་ལོན་ (kɔ̄gba lön) vi. to have probed/ tested sb.

ཁོག་པ་གཤག (kɔ̄gba shāà) va. to cut open, to dissect, to operate.

ཁོག་པའི་སྙིང་དང་དཔྲལ་བའི་མིག (kɔ̄gbɛ ñīŋdaŋ drɛ̄ɛ̀wɛ mii) sm. ཁོག་གི་སྙིང་བཞིན་གཅེས་ [Lit. the body's heart; the forehead's eye].

ཁོག་པའི་སྙིང་བཞིན་གཅེས་ (kɔ̄gbɛ ñīŋshin jēè) sm. ཁོག་གི་སྙིང་བཞིན་གཅེས་.

ཁོག་པའི་ནང་ལ་ནད་མེད་ན་ གདོང་ལ་དྲེགས་པ་ཆགས་དོན་མེད་ (kɔ̄gbɛ naŋla nɛɛ̀ meèna doŋla tregba cāàdön meè) if one is innocent, one should not fear [Lit. if there is no sickness internally, there is no reason for black spots on the face].

ཁོག་པར་འཛུལ་ (kɔ̄gbaa dzüü) sm. ཁོག་ཞུགས་.

ཁོག་པར་ཤོང་ (kɔ̄gbaa shōŋ) vi. to be magnanimous and tolerant ¶རྐྱེན་ངན་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་འཕྲད་ཀྱང་ཁོང་གི་ཁོག་པར་ཤོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Even after this great misfortune he is still magnanimous.

ཁོག་སྤུན་ (kɔ̄gbün) the inner yarn in a woven blanket.

ཁོག་ཕེབས་ (kɔ̄gpeb) the entrance of a deity into the body of a medium or shaman; va.—བྱེད་/གནང་.

ཁོག་ཕྲུག (kɔ̄gdrug) a small ཁོག་མ་.

ཁོག་འབུ་ (kɔ̄g bu) internal parasite.

ཁོག་འབུབས་ (kɔ̄g bub) 1. va. to set up a tent or umbrella. 2. va. to put things in order or sequence.

ཁོག་སྦུབས་ (kɔ̄gbub) 1. cavity (of abdomen, mouth, tooth). 2. capacity.

ཁོག་མ་ (kɔ̄ɔ̀ma) earthenware pot/ vase ¶མེ་ཏོག་ཁོག་མ་ Flower pot.

ཁོག་མེད་ (kɔ̄gmeè) 1. not solid, hollow ¶ཁོག་མེད་སྒྲོགས་མདེལ་ Hollow cannon ball. 2. narrow in width.

ཁོག་སྨད་ (kɔ̄gmɛɛ̀) lower part of the body.

ཁོག་སྨད་དབུགས་འཚངས་ (kɔ̄gmɛɛ̀ ūùdzaŋ) pneumoperitoneum.

ཁོག་སྨད་ཞ་བ་ (kɔ̄gmɛɛ̀ shawa) paralysis of the lower part of the body.

ཁོག་སྨན་ (kɔ̄gmɛn) medicine to be taken internally.

ཁོག་རྩིས་ (kɔ̄gdziì) 1. internal calculation, mental arithmetic, mental estimating/ calculation. 2. an inner plan, a secret motive/ idea; va.—རྒྱག ¶ཁྱེད་རང་ལ་མ་འོངས་པའི་ལས་ཀའི་སྐོར་ཁོག་རྩིས་གང་ཡོད་དམ་ What is your inner plan concerning future work.

ཁོག་རྩིས་ཆུང་ཆུང་ (kɔ̄gdziì cūŋjuŋ) internal thinking/ planning/ calculating on a small scale.

ཁོག་རྩེ་ (kɔ̄gdze) trap/ snare; va.—རྒྱག.

ཁོག་ཚིལ་ (kɔ̄gtsil) internal fat, fat in the body.

ཁོག་ཚ་ལང་ (kɔ̄gdza laŋ) vi. to have a frightening feeling inside the body.

ཁོག་ཚོད་ལེན་ (kɔ̄gdzöö len) sm. ཁོག་པ་ལེན་.

ཁོག་འཛུམ་ (kɔ̄gdzum) smiling inside (but not openly out of modesty) ¶ཕ་མ་གཉིས་ནས་བུ་མོར་མག་པ་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཤོད་སྐབས་བུ་མོ་དེ་ཁོག་འཛུམ་ཤོར་བ་རེད་ When the father and mother said they are getting a bridegroom for their daughter she smiled inside (but did not show it externally).

ཁོག་རྫས་ཅན་ (kɔ̄gdzɛɛ̀jɛn) not hollow, not solid inside.

ཁོག་རྫས་ཡོད་པ་ (kɔ̄gdzɛɛ̀ yöba) sm. ཁོག་རྫས་ཅན་.

ཁོག་ཞུགས་ (kɔ̄gshuù) 1. possessed by a god/ spirit; vi.—བྱེད་ to be possessed by a god/ spirit ¶གྲྭ་པ་དེ་ལ་ལྷ་ཁོག་ཞུགས་ཡང་སེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That monk is often possessed by gods. 2. instigating, inciting, brainwashing, filling one's head with ideas; va.—བྱེད་ ¶མི་ངན་ཁོག་ཞུགས་ཀྱིས་རྐྱེན་པའི་སློབ་གྲྭ་བ་ཚོས་ཟིང་ཆ་བསླངས་བ་རེད་ The evil person's

instigation was the cause of the disturbance in the school.

ཁོག་གཞི་ (kōgshi) 1. body frame ¶ གྲུ་གཟིངས་ཁོག་གཞིའི་བཟོ་ཁང་ A repair shop for ship bodies. 2. shung. sm. སྐྱི་ཁོག.

ཁོག་ཡངས་ (kōgyaŋ) 1. spacious, having a large capacity. 2. patient, tolerant; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་ཁོག་ཡངས་ཤིག་ཡིན་ཙང་ལམ་སེང་ཁྲོང་ལང་གི་མེད་པ་རེད་ Because he is patient he doesn't get angry at once. 3. carefree, untroubled, lighthearted ¶ མི་དེ་ཁོག་ཡངས་ཤིག་ཡིན་ཙང་སྡུག་བསྔལ་ག་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ནའང་སྣང་དག་གནོད་གི་མེད་པ་རེད་ Because he is a carefree person, whatever kind of misfortune occurs doesn't bother him.

ཁོག་ཡངས་དཀྱིལ་ཆེ་ (kōgyaŋ gyēce) 1. thinking grandly/ broadly/ big, farsighted, broad-minded; va.—བྱེད་ ¶ ཁོག་ཡངས་དཀྱིལ་ཆེ་མེད་ན་འཆར་གཞི་ཆེན་པོ་འདིང་མི་ཐུབ་ If one doesn't think broadly one cannot make a big plan. 2. sm. ཁོག་ཡངས་.

ཁོག་ཡངས་པོ་ (kōgyaŋ) sm. ཁོག་ཡངས་, 1.

ཁོག་ཡངས་ཕམ་ཁུར་ (kōgyaŋ pāmkur) accepting defeat with grace/ class.

ཁོག་ཡངས་བྱམས་བརྩེ་ (kōgyaŋ camdze) tolerant and kind/ loving.

ཁོག་རིས་ (kōgrii) a design inside sth., e.g., the rifling inside a gun barrel.

ཁོག་རུལ་ (kōgrüü) 1. decayed, rotten, corrupt; vi.—དུ་འགྱུར་ to become decayed/ rotten/ corrupt ¶ ཤིང་སྡོང་ཁོག་རུལ་ A tree that is rotten inside. ¶ གཞུང་ཁོག་རུལ་ཡིན་ཙང་ Because the government is corrupt. 2. malicious, spiteful, mean.

ཁོག་རུལ་ངན་འགྱུར་ (kōgrüü ŋengyur) corrupt and degenerate/ evil.

ཁོག་རུལ་ནུས་མེད་ (kōgrüü nṳ̈ümeè) corrupt/ rotten and ineffective.

ཁོག་ལ་ཚུད་ (kōgla tsüü) sm. ཁོག་ལ་ཆུད་.

ཁོག་ལེན་ (kōglen) sm. ཁོག་པ་ལེན་.

ཁོག་ཤིང་ (kōgshiŋ) core of a tree.

ཁོག་སོབ་ (kōgsob) the rotten core (of a tree).

ཁོང་ (kōŋ) 1. he (h.). 2. inside (the body) ¶ གད་མོ་ཁོང་ནས་བགོད་པ་རེད་ (He) laughed deeply (from inside).

ཁོང་རྨྱོན་ (kōŋgyön) internal injury; vi.—ཞུགས་ to get/ be injured internally.

ཁོང་ཁྲག (kōŋdro) blood in the body cavity.

ཁོང་ཁྲོ་ (kōŋdro) anger, angry, indignation (h.); vi.—ཟ་; —ལངས་; —བྱེད་. to get angry; vi.—འཇགས་ to have anger to subside; vi.—འབར་ to be/ get very angry [Lit. to burn with anger]; va.—སློང་ to make/ cause anger, to provoke anger; va.—གནོན་ to overcome/ suppress/ control anger ¶ ཆོས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་ Righteous anger, indignation. ¶ གཞན་གྱིས་རང་ལ་སེམས་བཟང་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པར་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't get angry if sb. offers well intended criticism. ¶ ཕྲུ་གུ་རིས་ཕ་མར་དགོངས་སེལ་ཞུས་ཙང་ཕ་མའི་ཁོང་ཁྲོ་འཇགས་འདུག Because the child apologized (his) parent's anger subsided. ¶ སློབ་ཕྲུག་གིས་དགེ་རྒན་ལ་ཁ་ལན་བསློགས་ཙང་དགེ་རྒན་ཁོང་ཁྲོ་འབར་སོང་ Because the student answered back to his teacher, the teacher was extremely angry. ¶ མི་དེ་ཁོང་ཁྲོ་གནོན་མ་ཐུབ་པར་གཞན་དང་ཁ་རྡོད་ཤོར་གྱི་འདུག That person is unable to control (his) anger and gets into arguments with others.

ཁོང་ཁྲོ་ཞི་འཇགས་ (kōŋdro shijaà) sm. ཁོང་ཁྲོ་ཞི་འཇགས་.

ཁོང་ཁྲོ་བཟོད་སྒོམ་ (kōŋdro sögom) controlling anger; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཁྲོ་བཟོད་སྒོམ་མ་བྱས་ན་རྟག་པར་མི་གཞན་དང་ཁ་རྡོད་ཤོར་གྱི་རེད་ If one doesn't control one's anger one will always get into arguments with others.

ཁོང་ཁྲོས་སྙིང་གས་ (kōŋdröö ñiŋgeè) extreme anger; vi.—བྱེད་ [Lit. anger that splits one's heart].

ཁོང་འཁྲིད་ (kōŋtrii) va. to take control from inside.

ཁོང་འཁྲུགས་ (kōŋdruù) sm. ཁོང་ཁྲོ་.

ཁོང་གློད་ (kōŋ löö) vi. to have peace of mind, to be relaxed/ calm.

ཁོང་སྒྲིལ་ (kōŋdrii) arc. iron chain/ fetters.

ཁོང་ངན་ལག་ཡང་ (kōŋŋen lagyaŋ) evil/ malicious and quick to get into fights.

ཁོང་གཅོང་ (kōŋjoŋ) sm. ཁོག་གཅོང་.

ཁོང་ཆུད་ (kōŋla) sm. ཁོང་དུ་ཆུད་.

ཁོང་ཉར་བསམ་དོན་ (kōŋñar sāmdön) thoughts one keeps inside/ secret ¶ ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ངའི་ཁོང་ཉར་བསམ་དོན་ཞིག་ཡིན་ I am keeping secret my going abroad.

ཁོང་གཉིས་ (kōŋñii) those two, the two of them ¶ ཁོང་གཉིས་སློབ་གྲྭར་མཉམ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The two of them go to school together.

ཁོང་སྙིང་ (kōŋñiŋ) 1. the heart. 2. the core of a tree, the rings of a tree core.

ཁོང་སྙོམ་ (kōŋñom) arc. lazy, idle.

ཁོང་སྙོམས་པོ་ (kōŋ ñombo) sm. ཁོང་སྙོམས་.

ཁོང་སྟོང་ (kōŋtoŋ) sm. ཁོག་སྟོང་.

ཁོང་དུ་ཆུད་ (kōŋtu cüü) vi. to master, to comprehend thoroughly ¶ རྙོག་དྲ་ཆེ་བའི་ལག་རྩལ་མགྱོགས་མྱུར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རེད་ (They) quickly mastered the complicated technique.

ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བྱེད་ (kōŋdu cüüba ce̱è) va. to make sb. comprehend/ master thoroughly ¶ གཞུང་གིས་སོ་ནམ་པ་ཚོར་སོན་གསར་འདེབས་སྟངས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བྱས་པ་རེད་ The government made the farmers learn thoroughly how to plants the new seeds.

ཁོང་ནས་ (kōŋna) internally, inwardly ¶ མོ་ནི་ཕྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་གཞུང་དྲང་མདོག་ཁ་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ཁོང་ནས་བསམ་ངན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་ Externally, even though she gives the appearance of being upright, inwardly she had evil thoughts.

ཁོང་ནང་ (kōŋnaŋ) inside the body.

ཁོང་ནད་ (kōŋnɛɛ̀) internal medicine.

ཁོང་ནད་ལྟ་རྟོག་ཁང་ (kōŋnɛɛ̀ dādogaŋ) medical observation ward.

ཁོང་ནད་སྡེ་ཚན་ (kōŋnɛɛ̀ de̱dzɛn) department of internal medicine.

ཁོང་ནད་ཚན་ཁག (kōŋnɛɛ̀ tsɛ̄ngaà) department of internal medicine.

ཁོང་གནག (kōŋnag) cruel, malicious, vindictive.

ཁོང་རྣམ་པ་ (kōnamba) they (h.).

ཁོང་རྣམ་ཚོ་ (kōnandzo) sm. ཁོང་རྣམ་པ་.

ཁོང་པ་ (kōŋpa) 1. interior, inside. 2. they (h.).

ཁོང་པའི་དྲོད་ (kōŋbɛ trö̱ö) body heat/ temperature.

ཁོང་འབྲས་ (kōŋdrɛɛ̀) a disease in Tibetan medicine roughly equivalent to cancer.

ཁོང་ཚར་ (kōŋtsar) the skin/ fleece of an unborn sheep.

ཁོང་ཚོ་ (khōndzo) they (h.).

ཁོང་འཛིན་ (kōŋ dzi̱n) sm. འཁོན་འཛིན་.

ཁོང་འཛུམ་ (kōŋ dzu̱m) sm. ཁོང་དགོད་.

ཁོང་ཡངས་ (kōŋyaŋ) easygoing, lighthearted, broad-minded, tolerant.

ཁོང་ཡངས་དཀྱིལ་ཆེ་ (kōgyaŋ gyēce) sm. ཁོག་ཡངས་.

ཁོང་ཡངས་པ་ (kōŋyaŋba) sm. ཁོག་ཡངས་.

ཁོང་ཡངས་པོ་ (kōŋyaŋbo) sm. ཁོག་ཡངས་.

ཁོང་ཡུས་ (kōŋyüü) making a big deal out of sth. (verbally); va.—གཏོང་ to make a big deal out of sth. verbally ¶ ཁོས་ང་ལ་རོགས་རམ་ཕྲན་བུ་བྱས་པར་ཁོངས་ཡུས་ཞེ་པོ་ཅིག་གཏོང་གྱི་འདུག He is making a big deal out of giving me a little help.

ཁོང་རབ་ཡངས་པ་ (kōŋrəb ya̱ŋba) a vast capacity ¶ ཁོང་རབ་ཡངས་པའི་ཚོགས་ཁང་ A hall possessing a vast capacity.

ཁོང་རུལ་ (kōŋrüü) 1. sm. ཁོག་རུལ་. 2. a traitor within a group.

ཁོང་ལ་ (kōŋla) sm. ཁོང་ནང་.

ཁོང་ལག་གདོང་ (kōŋlaà dōŋ) va. to kill an animal by making an incision in the chest and pulling out the artery from the heart with one's hand.

ཁོང་ཤིང་ (kōŋshiŋ) sm. ཁོག་ཤིང་.

ཁོང་སྣབས་ (kōŋsub) augmenting, supplementing; va.—བྱེད་.

ཁོང་སོབ་ (kōŋsob) sm. ཁོག་སོབ་.

ཁོང་སྲན་ (kōŋsɛn) patient, tolerant; va.—བྱེད་.

ཁོང་སྲིན་ (kōŋsin) internal parasite.

ཁོང་གསེང་ (kōŋseŋ) a gap or space between walls or buildings, a hollow area.

ཁོང་གསེབ་ (kōŋseb) sm. ཁོང་གསེང་.

ཁོངས་ (kōŋ) under the jurisdiction of, belonging to, part of, among ༈ ཐོག་མ་ཡོང་མཁན་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ཁོངས་ནས་འཁོགས་མང་པོ་མི་འདུག There were not many old people among the refugees who came first. ༈ དམར་ཤོག་གི་ཁོངས་ལ་གནམ་གྲུ་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་ How many planes do the communists have? ༈ དབུལ་ཕོངས་ཚོ་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁོངས་རེད་ The poor belong to the proletarian class.

ཁོངས་རྒྱུད་ (kōŋküü) system.

ཁོངས་གཏོགས་ (kōŋdɔɔ̀) 1. belonging to or part of sth.; va.—བྱེད་ to agree to belong to sth. or to become part of sth. ༈ རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་བྱས་པ་རེད་ That small nation (agreed to) become a part of that large country. 2. classification, categorization; va.—བྱེད་; —བཟོ་ to classify/ categorize/ make part of sth. ༈ ངའི་ཁྱིམ་ཚང་དབུལ་ཕོངས་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་བཙུག་པ་རེད་ (They) classified my family as belonging to the proletarian class. ༈ སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བ་ཁག་ཅིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོང་གཏོགས་བཟོས་པ་རེད་ The powerful country made the small nation a part of it. ༈ ཚོང་པ་མང་ཆེ་བ་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁོང་གཏོགས་བཟོས་པ་རེད་ Most of the traders were made a part of the bourgeoisie class.

ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (kōŋdɔɔ̀gi dre̱ewa) subordinate relationship.

ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (kōŋdɔɔ̀ gyɛ̱ɛgəb) dependent/ satellite country.

ཁོངས་གཏོགས་ས་ཆ་ (kōŋdɔɔ̀ sāca) place one belongs to.

ཁོངས་འདུས་ (kōŋdüü) linked together, joined/ included together ༈ ཉེས་པ་སྔ་ཕྱི་ཁོངས་འདུས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་སྲང་བཅུ་བཏང་བ་རེད་ They fined him 10 sang for the former and later crimes together.

ཁོངས་མི་ (kūŋmi) member, constituent ༈ ཁོང་ལས་ཁུངས་འདིའི་ཁོངས་མི་རེད་ He is a member of this office.

ཁོངས་མཚམས་ (kōŋtsam) boundary.

ཁོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཁབ་ (kōŋdzin gyɛ̱ɛgəb) suzerain, colonial state.

ཁོངས་ཤུགས་ (kōŋshuù) member, constituent ༈ དབྱིན་ཇི་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་ཁོངས་ཤུགས་རྒྱལ་ཁབ་རེད་ England is a member state of the United Nations.

ཁོངས་སུ་གཏོགས་ (kōŋsu dɔɔ̀) vi. to be a part of, to belong to, to be subsumed under ༈ ལས་ཁུངས་འདི་ཕྱི་སྲིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རེད་ This office came under External Affairs. ༈ མི་རིགས་འདི་སོག་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རེད་ This nationality belongs to the Mongoloid race.

ཁོངས་སུ་བདག (kōŋsu da̱à) sm. ཁོངས་སུ་གཏོགས་.

ཁོངས་སུ་འདུ་ (kōŋsu du̱) vi. to be included in, to encompass, to be subsumed in ༈ འགྲོ་སོང་དེ་འདི་ལོའི་སྔོན་རྩིས་ཁོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པ་རེད་དམ་ Is that expense included in this year's budget?

ཁོངས་སུ་ཚུད་ (kōŋsu tsũũ) sm. ཁོངས་སུ་གཏོགས་.

ཁོད་ (kōō) 1. surface, exterior. 2. imp. of འགོད་.

ཁོད་ཁ་སྙོམ(ས)་ (kōōgañom) sm. ཁོད་སྙོམ་.

ཁོད་བཅའ་ཡུལ་ (kōō ja̱a̱azüü) the places where the 36 divisions of land were made during the time of King Songtsen Gambo.

ཁོད་སྙོམ(ས)་ (kōōñom) 1. level, even ༈ ས་ཆ་ཁོད་སྙོམས་ཐོག On level ground. 2. equal; va. ཁོད་སྙོམ་; —བྱེད་; —བཟོ་ to make level, to equalize ༈ གཉིས་ཀར་གཟིགས་སྐྱོང་ཁོད་སྙོམ་གནང་བ་རེད་ (They) looked after both equally. ༈ ཀོང་ཀོང་དེ་ར་ས་བརྒྱངས་ནས་ཁོད་སྙོམས་པ་རེད་ (They) filled the depression with earth and made it level.

ཁོད་སྙོམ་ཁ་གསབ་ (kōōñom kāsəb) adding sth. extra to equalize.

ཁོད་སྙོམ་ནས་བགོད་ (kōōñomnɛ gö̱ö̱) va. to divide equally/ proportionately.

ཁོད་སྙོམ་པོ་ (kōō ñombo) even, equal; level.

ཁོད་སྙོམ་བཟོ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (kōōñom so̱ceè trũũkɔɔ) a steamroller.

ཁོད་སྙོམས་ (kōōñom) sm. ཁོད་སྙོམ་.

ཁོད་དཔོན་ (kōōbön) official in charge of the 36 divisions of land made during the time of King Songtsen Gambo.

ཁོད་ར་ (kōōra) the hollow area along the rim of the stone grinding wheel where the ground flour falls.

ཁོད་སོ་དྲུག (kōō sōdruù) the 36 divisions of land made during the time of King Songtsen Gambo.

ཁོན་ (kōn) p. of འཁོན་.

ཁོན་ཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པ་ (kõnkön tõgtɔg me̱èba) smoothly, without trouble or hindrances (in traveling or work) ༈ ང་ནང་ལ་ཁོན་ཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པར་ལོག་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went directly home without trouble.

ཁོན་ཁོན་ལེ་ཐོགས་མེད་པ་ (kõnkön letɔ̃g me̱èba) sm. ཁོན་ཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པ་.

ཁོན་བཅུག (kõnjug) sm. འཁོན་བཅུག.

ཁོན་འཇུག (kõnjug) sm. འཁོན་འཇུག.

ཁོན་དུང་དྷྭ་ (kõnduŋhwa) ch. coltsfoot flower (used in herbal medicine).

ཁོན་ཐོགས་མེད་པ་ (kõntɔg me̱èba) sm. ཁོན་ཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པ་.

ཁོན་འཛིན་ (kõndzin) sm. འཁོན་འཛིན་.

ཁོན་བཟོ་ (kõnyöö) va. to start a dispute/ conflict, to make enemies.

ཁོབ་ (kōb) 1. vi. to become rusty (of skills), to be clumsy/ bungling/ uncoordinated, to lose one's dexterity ༈ ཡུན་རིང་མ་བརྒྱབ་ཙང་ངའི་བོད་སྐད་འདི་ཁོབ་བཞག I didn't speak Tibetan for a long time so it has become rusty. 2. sm. འགེབས་.

ཁོབ་དོ་ (kōbdo) 1. old, worn-out, beat up ༈ མོ་ཊ་འདི་ཁོབ་དོ་ཞེ་པོ་ཅིག་འདུག This car is very old (beat up). 2. clumsy ༈ ཁོ་ཚོ་ལག་གསར་པ་ཡིན་ཙང་ལས་ཀ་བྱེད་ཡས་ཁོབ་དོ་འདུག Because they are novices they work clumsily.

ཁོབ་པོ་ (kōbo) sm. ཁོབ་དོ་.

ཁོབ་ཤ་ཚ་པོ་ (kōbsha tsābo) sm. ཁོབ་དོ་.

ཁོམ་ (kōm) 1. vi. to have free time, to have time to do sth. ༈ ཁྱེད་རང་དགོང་ལྟད་མོར་ཁོམ་གྱི་ཡོད་པས་ Do you have time for (to see) a show tonight? ༈ དེ་རིང་ཁོམ་མེད་ཟེར་ (He) said, "Today I don't have time." 2. (vb. + —) time to do the preceeding verbal action ༈ ཁོ་ཚོས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཁོམ་མ་བྱུང་བ་རེད་ They didn't have time to give orders.

ཁོམ་དུས་ (kōmdüü) free time, spare time ༈ ཁྱེད་ལ་ཁོམ་དུས་བྱུང་མཚམས་མཇལ་འཕྲད་ཞུ་གི་ཡིན་ When you have spare time I will come to see you.

ཁོམ་པ་ (kōmba) free time, spare time; va.—བྱེད་ to make time ༈ དེ་རིང་ཤ་ཉོ་རྒྱུ་ཁོམ་པ་ཡོད་པས་ Do you have any time today to buy meat? ༈ སྨན་པ་འདིས་རྟག་པར་དུས་ཚོད་ཁོམ་པ་བྱས་ནས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ལུས་པོ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The doctor always makes time to come to examine the children.

ཁོམ་པ་མེད་མཁན་ (kōmba me̱ngɛn) a busy person.

ཁོམ་འཐོག (kōmbɔɔ̀) a large skin/ leather bag used for putting clothing.

ཁོམ་ལོང་ (kōmloon) sm. ཁོམ་པ་.

ཁོམ་གསེང་ (kōmseŋ) sm. ཁོམ་པ་.

ཁོའི་ (kōō) his, of him (ཁོ་ + gen.) ༈ དེབ་འདི་ཁོའི་རེད་ This book is his. ༈ ཁོའི་དེབ་ His book.

ཁོའི་ཙེ་ (kōōdze) ch. chopsticks; va.—རྒྱག to use chopsticks.

ཁོའུ་ཆིན་ (kōjin) ch. harmonica.

ཁོའོ་ (kōwo) ch. section, department.

ཁོའོ་ཀྲང་ (kōwo drāŋ) ch. department/ section chief.

ཁོའོ་པན་ (kōwobɛn) ch. allegro (in music).

ཁོའོ་རྫེ་ (kōwodze) sm. ཁོའི་ཙེ་.

ཁོར་ (kɔ̄ɔ) to him (ཁོ་ + dat.-loc.).
ཁོར་རྒྱ་ (kɔ̄rka) sm. འཁོར་རྒྱ་.
ཁོར་མོ་ཡུག (kɔ̄rmoyug) constantly, incessantly ¶ ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ (He) worked constantly day and night.
ཁོར་མོར་ (kɔ̄rmor) 1. continuously, constantly ¶ ལོ་མང་རིང་མི་དམངས་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་ཁོར་མོར་མྱངས་པ་རེད་ The people suffered continuously for many years. 2. va.—བསྐོར་ to completely surround ¶ དགྲ་བོས་རང་དམག་གི་མཐའ་ཁོར་མོར་བསྐོར་ཡོད་པ་རེད་ Our army was completely surrounded by the enemy. 3. abbr. of ཁོར་མོ་ཡུག.
ཁོར་ཡུག (kɔ̄ryug) environment, surroundings ¶ ཁོར་ཡུག་ལ་གཙང་བཟོ་རྒྱག་རྒྱུ་ Cleaning up the environment. ¶ ལྷ་ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་ལ་མེ་ཏོག་མང་པོས་བསྐོར་ཡོད་ The surroundings of the temple are filled with flowers.
ཁོར་ཡུག་གི་གཙང་སྦྲ་ (kɔ̄ryuggi dzāŋdra) environmental cleanliness.
ཁོར་ཡུག་གཅེས་སྲུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁང་ (kɔ̄ryug jēesuŋdaŋ dreēwɛ shimjuù lɛ̄ɛgaŋ) Earthwatch.
ཁོར་ཡུག་ཆུང་བ་ (kɔ̄ryug cūŋwa) microhabitat.
ཁོར་ཡུག་ཏུ་ (kɔ̄ryugtu) all around, surrounding ¶ གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ Surrounding the city.
ཁོར་ཡུག་རྟོག་ཞིབ་ས་ཚིགས་ (kɔ̄ryug dōgshib sɑ̄tsig) environmental monitoring station.
ཁོར་ཡུག་འཕྲོད་བསྟེན་ (kɔ̄ryug trōōdɛn) environmental health.
ཁོར་ཡུག་འཕྲོད་བསྟེན་དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (kɔ̄ryug trōōdɛn) environmental health management station.
ཁོར་ཡུག་གཙང་སྦྲ་ (kɔ̄ryug dzāŋdra) environmental cleanliness; va.—བྱེད་.
ཁོར་ཡུག་བཙོག་སྒྱུར་ (kɔ̄ryug dzōggyur) environmental degradation/ despoilation.
ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་ཅུས་ (kɔ̄ryug sūŋgyoŋ) environmental protection agency/ bureau.
ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ (kɔ̄ryug sūŋgyob) environmental protection; va.—བྱེད་.
ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཐེབས་རྩ་ (kɔ̄ryug sūŋgyobgi tēbdza) Environmental Defense Fund.
ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་ཁང་ (kɔ̄ryug sūŋgyob lɛ̄ɛgaŋ) Environmental Protection Agency (U.S.A.).
ཁོར་སྲུང་ (kɔ̄rsuŋ) abbr. of འཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་.
ཁོལ་ (kōō) 1. p. of འཁོལ་. 2. imp. of འགོལ་. 3. setting aside a section/ portion/ fragment ¶ དངུལ་ཁག་གཅིག་ཁོལ་དུ་བཏོན་པ་རེད་ (They) set aside a portion of the money.
ཁོལ་རྐྱལ་ (kōōgyɛɛ) the leather pouch of a bellows.
ཁོལ་ཁོལ་ (kōōkōō) 1. dying to do sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཆང་འཐུང་སྙིང་འདོད་ནས་ཁ་ཁོལ་ཁོལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (I am) dying to have a drink of chang. 2. chaotic, confused; va.—བྱེད་ to act in a chaotic/ confused way.
ཁོལ་རྒྱུད་ (kōōgyüù) a servant or serf lineage/ descent line.
ཁོལ་མཆུ་ (kōōncu) the mouth (iron pipe) of a bellows.
ཁོལ་དུ་ཕྱུང་ (kōltu cūŋ) va. to set aside, to keep/ place separately ¶ ཅ་ལག་མཁོ་མེད་རྣམས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ་རེད་ (They) set aside the unneeded things.
ཁོལ་པ་ (kōōba) boiled.
ཁོལ་པོ་ (kōōbo) male servant.
ཁོལ་ཕྱུང་མཐོང་ཤེས་ (kōōjuŋ tōŋsheè) excerpts.
ཁོལ་བུ་ (kōōbo) 1. bellows. 2. child-servant. 3. section, branch, part.
ཁོལ་བྲན་ (kōōbo) servant, slave.
ཁོལ་མ་ (kōōma) 1. boiled ¶ ཆུ་ཁོལ་མ་ Boiled water. 2. window, skylight.
ཁོལ་མོ་ (kōōmo) 1. bellows. 2. maid-servant.
ཁོལ་མོ་མེ་སྦར་ (kōōmo mebar) instigating, inducing [Lit. lighting a fire with bellows].
ཁོལ་ཤིང་བཟོ་གྲྭ་ (kōlshiŋ sodra) (wood and bamboo) furniture factory.
ཁོས་ (kōō) by him (ཁོ་ + inst.) ¶ ཁོས་བྱས་པ་རེད་ He (by him) did it.
ཁོས་མགོ་ (kōŋgo) the hole (in a Tibetan stove) where the ashes are taken out.
ཁྱ་ཁྱོར་ (kyāgyɔɔ) abbr. of ཁྱ་རེ་ཁྱོ་རེ་.
ཁྱ་གི་ཁྱོ་གི་ (kyāge kyōge) 1. crooked, not in a straight line ¶ གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ལམ་ཀ་ཚང་མ་ཁྱ་གི་ཁྱོ་གི་རེད་ All the roads in this town are crooked. 2. roundabout.
ཁྱ་མ་ (kyāma) fuel.
ཁྱ་རེ་ཁྱོ་རེ་ (kyāre kyōre) unsteady, precarious, wavering, unstable, staggering; not fluent ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁྱ་རེ་ཁྱོ་རེ་ཡིན་སྟབས་ Because the political situation is precarious. ¶ ཡི་གེ་ཁྱ་རེ་ཁྱོར་ཤེས་ཀྱི་འདུག (He) doesn't know how to read fluently.
ཁྱག (kyāà) 1. vi. to endure/ bear/ tolerate ¶ མི་དེ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཁྱག་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ That man can bear much hardship. 2. vi. to be able to carry/ lift ¶ བོང་བུས་ཁལ་ཆེན་པོ་ཁྱག་མི་ཐུབ་ The donkey can't carry that big load.
ཁྱག་ཁྱོག (kyāgkyɔɔ) sm. ཁྱ་གི་ཁྱོ་གི་.
ཁྱག་དེ་ཁ་ལ་ (kyāgde kāla) all of a sudden ¶ ཁྱག་དེ་ཁ་ལ་ལངས་ནས་ཕྱིན་སོང་ (He) got up and left all of a sudden.
ཁྱག་རུམ་ (kyəgrum) sm. འཁྱགས་རུམ་.
ཁྱག་རོམ་ (kyəgrom) sm. འཁྱགས་རོམ་.
ཁྱགས་ (kyāà) sm. འཁྱག.
ཁྱགས་རུམ་ (kyəgrum) sm. འཁྱགས་རུམ་.
ཁྱད་ (kyɛ̄ɛ) 1. difference, distinction ¶ འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What is the difference between these two? 2. in order to ¶ དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སྡོད་ཡག་དེ་དཔེ་དེབ་གཡར་བདེ་བའི་ཁྱད་ཡིན་ The reason for my living near the library is that it is more convenient to borrow books.
ཁྱད་མཁས་ (kyɛ̄ɛgɛɛ) expert, specialist.
ཁྱད་གྲངས་ (kyɛ̄ɛtraŋ) amount of difference expressed by numbers.
ཁྱད་མངག་ (kyɛ̄ɛŋaà) specially assigned ¶ ཁྱད་མངག་སྐུ་ཚབ་ A specially assigned representative.
ཁྱད་ཅན་ (kyɛ̄ɛjɛn) special, distinctive ¶ ཁྱད་ཅན་དམག་དཔུང་ Special troops.
ཁྱད་ཅི་ཡོད་ (kyɛ̄ɛjiyöö) what's the difference? ¶ བུད་མེད་དེ་ར་ཁོས་ཉེས་རྡུང་ཚབས་ཆེན་འདི་འདྲ་བཏང་བ་ནི་བསད་པ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ When he beat her so badly, what's the difference with killing her.
ཁྱད་ཆེ་ (kyɛ̄ɛce) big/ bigger difference.
ཁྱད་ཆེན་པོ་ (kyɛ̄ɛ cēmbo) sm. ཁྱད་ཆེ་.
ཁྱད་ཆོས་ (kyɛ̄ɛjöö) 1. characteristic, salient feature; va.—སྟོན་ to reveal the salient features or characteristics ¶ ལས་འགུལ་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What are the characteristics of this movement? 2. style ¶ བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྡོད་ཁང་ A residential building in the Tibetan style.
ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚིག (kyɛ̄ɛjöögi tsīg) an adjective.
ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚིག (kyɛ̄ɛjöö dönbɛ tsīg) sm. ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚིག.
ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ (kyɛ̄ɛjöö dɛmba) sm. ཁྱད་ཆོས་.
ཁྱད་ཆོས་ཟུར་ལྡན་ (kyɛ̄ɛjöö surdɛn) distinctive.
ཁྱད་བཏོན་ (kyɛ̄ɛdön) special ¶ ཁྱད་བཏོན་བྱ་དགའ་ Special award.
ཁྱད་རྟགས་ (kyɛ̄ɛdaà) sm. ཁྱད་ཆོས་.
ཁྱད་ཐོན་ (kyɛ̄ɛtön) specially produced ¶ ཁྱད་ཐོན་དངོས་རྫས་ Specially produced products.
ཁྱད་ཐོན་པ་ (kyɛ̄ɛtömba) extremely, effective ¶ སྨན་པ་དེས་ནད་པར་ཁྱད་ཐོན་པའི་སྨན་བཅོས་བྱས་འདུག That doctor treated the patient extremely effectively.
ཁྱད་དུ་ (kyɛ̄ɛtu) sm. ཁྱད་པར་དུ་.
ཁྱད་དུ་ཐོན་ (kyɛ̄ɛtu tön) sm. ཁྱད་ཐོན་.
ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ (kyɛ̄ɛtu pāgbə) sm. ཁྱད་འཕགས་.
ཁྱད་དུ་གསོད་ (kyɛ̄ɛtu söö) sm. ཁྱད་གསོད་བྱེད་.
ཁྱད་དུ་བསད་ (kyɛ̄ɛtu sɛ̄ɛ) p. of ཁྱད་དུ་གསོད་.
ཁྱད་དོན་ (kyɛ̄ɛtön) special matter.
ཁྱད་འདོན་ (kyɛ̄ɛdön) sm. ཁྱད་ཐོན་.
ཁྱད་ལྡན་ (kyɛ̄ɛdɛn) special ¶ ཁྱད་ལྡན་བཟོ་རྩལ་བཟོ་གྲྭ་

Special handicrafts factory.

ཁྱད་ནུས་ (kyɛ̄ɛ̀nüù) special characteristic of sth. ¶ རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ནུས་ The special character of the natural environment.

ཁྱད་ནུས་འདོན་སྤེལ་ (kyɛ̄ɛ̀nü tōnbel) giving full play to sb.'s special characteristics/knowledge/skills.

ཁྱད་ནོར་ (kyɛ̄ɛ̀nor) special wealth/ goods.

ཁྱད་པར་ (kyɛ̄ɛ̀bar) difference, distinction ¶ བསམ་པའི་ངལ་རྩོལ་དང་ལུས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་བར་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ The difference between mental and physical labor.

ཁྱད་པར་བཀོད་ (kyɛ̄ɛ̀bar gȫȍ) va. to show or expose a difference ¶ ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་སྤྱི་ཚོགས་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པར་གསལ་པོ་བཀོད་འདུག This document shows the difference between the old and new society.

ཁྱད་པར་བཀོད་པ་ (kyɛ̄ɛ̀bar gȫȍba) specially designed (house, building, etc.).

ཁྱད་པར་གྱི་རང་བཞིན་ (kyɛ̄ɛ̀bargi rəŋshin) a unique, special or distinguishing trait or characteristic.

ཁྱད་པར་ཅན་ (kyɛ̄ɛ̀barjɛn) special, unusual ¶ དབུ་ལོག་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་བཟོས་བཞག (He) has made specially shaped clothes (that are fashionable).

ཁྱད་པར་རྟོགས་ (kyɛ̄ɛ̀bardog) va. to know or understand the difference, to differentiate between things.

ཁྱད་པར་དུ་ (kyɛ̄ɛ̀bartu) particularly, in particular ¶ སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་གསུངས་པས་མ་ཟད། ཁྱད་པར་དུ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་སོང་ Not only did he talk about the news in general, in particular he talked in detail about Tibet.

ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་ (kyɛ̄ɛ̀bartu dro̲) va. to advance, to go forward, to go higher and higher.

ཁྱད་པར་བ་ (kyɛ̄ɛ̀barwa) special, different, unique.

ཁྱད་འཕགས་ (kyɛ̄ɛ̀pag) 1. great, extraordinary, magnificent, excellent, superior ¶ གྲུབ་འབྲས་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་རེད་ A magnificent accomplishment. ¶ བོད་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་སྟོབས་ཤུགས་འདོན་སྤེལ་བྱེད་ Utilizing Tibet's superior strengths.

ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (kyɛ̄ɛ̀paggi rəŋshin) an extraordinary/ noteworthy/ superior quality or characteristic, superiority ¶ སྣུམ་གྲོན་ཆུང་བ་སོགས་ནི་སྣང་འཁོར་འདི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རེད་ Such things as gas consumption is a superior characteristic of this type of car.

ཁྱད་འཕགས་ཅན་ (kyɛ̄ɛ̀pagjɛn) the best, the greatest, the most supreme/ extraordinary.

ཁྱད་དབང་ (kyɛ̄ɛ̀waŋ) special privilege ¶ གྲུབ་འབྲས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁྱད་དབང་སྤྲད་པ་རེད་ Special privileges were granted in accordance with (their) accomplishments.

ཁྱད་མི་འདུག (kyɛ̄ɛ̀ mi̲nduù) sm. ཁྱད་མེད་.

ཁྱད་མེད་ (kyɛ̄ɛ̀meè) same, no difference, alike, doesn't matter ¶ ང་ཚོ་དོ་དགོང་ག་པར་ཕྱིན་ནའི་ང་ལ་ཁྱད་མེད་ It makes no difference to me where we go tonight.

ཁྱད་རྩལ་ (kyɛ̄ɛ̀dzɛɛ) special skill.

ཁྱད་མཚར་ (kyɛ̄ntsaa) strange, unusual, weird ¶ ཁོས་སྐད་ཁྱད་མཚར་ཅིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ He made a weird noise.

ཁྱད་མཚར་བརྒྱ་དང་ཁྱད་མཚར་སྟོང་ (kyɛ̄ntsar gya̲taŋ kyɛ̄ntsar dōŋ) many weird or strange events/ acts/ happenings.

ཁྱད་མཚར་པོ་ (kyɛ̄n tsāābo) strange, unusual, weird; va.—བྱེད་ to act in a strange way ¶ ཁྱད་མཚར་པོའི་སྣང་བ་ A strange, weird feeling.

ཁྱད་འཛིན་ (kyɛ̄ndzin) discrimination; va.—བྱེད་ to discriminate ¶ མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་འཛིན་ Ethnic discrimination.

ཁྱད་རྫས་ (kyɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀) special product, local speciality (product).

ཁྱད་ཞུགས་ (kyɛ̄ɛ̀ shu̲ù) vi. to be different, to have a difference occur ¶ སྔོན་ཐོག་ཐོ་རྫིང་དཔར་ལག་ཉིས་ཁྱད་ཞུགས་བཞག There is a difference between the quality of the old and new products.

ཁྱད་གཞི་ (kyɛ̄ɛ̀shi) the word that an adjective modifies.

ཁྱད་ཡོད་ (kyɛ̄ɛ̀yöȍ) different, distinctive, characteristic.

ཁྱད་ཡོན་ (kyɛ̄ɛ̀yöȍ) special knowledge.

ཁྱད་ལས་ (kyɛ̄ɛ̀lɛɛ̀) specialized work/ trade/ occupation ¶ ཁྱད་ལས་སློབ་གྲྭ་ A school that teaches specialized trades/ occupations.

ཁྱད་སེལ་ (kyɛ̄ɛ̀sel) sm.* ཁྱད་གསོད་.

ཁྱད་གསོད་ (kyɛ̄ɛ̀söȍ) contempt, disrespect; va.—བྱེད་; — གཏོང་ to look down on, to treat with contempt/ disrespect, to belittle/ scorn ¶ ཁོས་ཚང་མར་ཁྱད་གསོད་བྱས་ཙང་གྲོགས་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད་ Because he treats everyone with contempt, he doesn't have any friends. ¶ དཀའ་ངལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) treat hardship with contempt.

ཁྱད་བསད་ (kyɛ̄ɛ̀sɛɛ̀) sm. ཁྱད་གསོད་.

ཁྱབ་ (kyəp) 1. vi. to spread (over an area), to become widespread, to become popular ¶ ཁོང་གི་མཚན་སྙན་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་རེད་ His fame spread all over the country. 2. (ཡིན་པས་ or ཡོད་པས་+ —) indicates that a statement necessarily follows from a preceding conditional clause ¶ མེ་ཡིན་ན་ཚ་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ If its fire, it must be hot. ¶ རྒྱ་མི་ཡིན་ན་དམར་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ If he is Chinese, it doesn't necessarily follow he is a communist.

ཁྱབ་ཁུལ་ (kyəbküü) the area in which sth. has become distributed/ disseminated/ widespread ¶ ལུང་པ་འདིར་ནད་ཡམས་ཁྱབ་ཁུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ In that area, the epidemic is widespread.

ཁྱབ་ཁོངས་ (kyəbgoŋ) realm, field, domain, sphere, scope ¶ འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ The ideological field. ¶ བོད་གཞུང་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་ People under the Tibetan government's domain. ¶ ཁེ་གཉེར་ཁྱབ་ཁོངས་ Business scope.

ཁྱབ་འགོས་ (kyāmgöȍ) contamination, infection, contagion; va.—བྱེད་ ¶ ན་ཚ་ཕར་ཚུར་ཁྱབ་འགོས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་ So as not to have the disease infect others.

ཁྱབ་འགྱེད་ (kyəmgyeè) radiating. expanding, diffusing; va.—བྱེད་.

ཁྱབ་འགྲེམ་(ས)་ (kyəmdrem) distribution, dissemination; va.—བྱེད་ to distribute, disseminate ¶ སྲིད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་དུས་ཐོག་ཁྱབ་འགྲེམས་བྱ་དགོས་ The government documents must be distributed on time.

ཁྱབ་རྒྱས་ (kyəbgyɛɛ̀) widespread, disseminated widely ¶ ད་རེས་གསར་འགྱུར་དེ་ཁྱབ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག These days the news has spread widely.

ཁྱབ་བསྒྲགས་ (kyəbdraà) 1. notice, announcement, proclamation; va.—བྱེད་ ¶ གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་ཁྱབ་བསྒྲགས་ They announced clearly the government's policy. 2. publicity ¶ ཁྱབ་བསྒྲགས་དབུ་འཛིན་ Publicity chairman.

ཁྱབ་བསྒྲགས་བརྡ་ཡིག (kyəbdraà də̲yig) a written notice/ communiqué/ announcement.

ཁྱབ་བསྒྲགས་ཡི་གེ་ (kyəbdraà yi̲gi) sm. ཁྱབ་བསྒྲགས་བརྡ་ཡིག.

ཁྱབ་ཆ་ (kyəpja) spread, scope, range.

ཁྱབ་ཆུང་ (kyəpjun) not widespread, parochial, limited in scope/ spread/ range.

ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ (kyəb cījuŋ) the degree/ extent/ scope of spread or dissemination.

ཁྱབ་ཆེ་བ་ (kyəp cēwa) widespread, broad in scope/ range ¶ ཐོག་མར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ནད་གཞི་རྣམས་བཅོས་ཐབས་བྱ་དགོས་ First we have to cure the widespread disease.

ཁྱབ་ཆེན་པོ་ (kyəb cēmbo) sm. ཁྱབ་ཆེ་བ་.

ཁྱབ་མཆེད་ (kyəp cēè) vi. to spread widely.

ཁྱབ་མཆེད་ཆེན་པོ་ (kyəmjeè cēmbo) widespread ¶ ནད་ཡམས་ཁྱབ་མཆེད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ The epidemic was widespread.

ཁྱབ་འཇུག (kyəmjug) the Hindu god Vishnu.

ཁྱབ་གདམ་ (kyəpdam) broadcast, notice, statement,

announcement, report; va.—སྒྲོག་; —འདོན་ to issue a statement, announcement, report, notice ¶ ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བཏོན་པའི་ཁྱབ་གདམ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ In a jointly issued statement.

ཁྱབ་གདམ་སྒྲོག་མཁན་ (kyābdam pēēñɛn) spokesman, publicity man.

ཁྱབ་སྟངས་ (kyābdaŋ) means of spreading widely, the way to make widespread ¶ གསར་འགྱུར་ངན་པ་དེ་ཁྱབ་སྟངས་ག་འདྲ་ཁྱབ་པ་རེད་ By what means did that bad news spread.

ཁྱབ་གདལ་ (kyābdɛɛ) spreading widely/ extensively, widespread, general, universal; va.—གཏོང་; —བྱེད་; —སྒྲོག་ to make widespread, to disseminate widely; vi.—འགྲོ་ to become widespread, to get widely disseminated ¶ སློབ་ཆུང་སློབ་གསོ་ཁྱབ་གདལ་དུ་བཏང་ཡོད་ (They) have made primary education widespread. ¶ དེང་དུས་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་གདལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Modern medical knowledge is becoming widespread in the world.

ཁྱབ་འདོམས་བྱེད་པོ་ (kyāmdom ceebo) one who is authorized to give orders, district commissioner, manager.

ཁྱབ་འདོམས་ལྷོད་ཡང་ (kyāmdom lhōōyaŋ) loose discipline ¶ ཞིང་ཆ་ལངས་ཙང་རྫོང་གི་སྒྲིག་ལམ་ཁྱབ་འདོམས་ལྷོད་ཡང་བྱུང་བ་རེད་ Because there was an uprising, the district's discipline became loose.

ཁྱབ་སྟོད་ (kyābdöö) popular, widespread; vi. ཁྱབ་སྟོད་; —བྱེད་ to be popular, to be widespread ¶ སྒྲུང་གཏམ་དེ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་ཁྱབ་བསྟད་ཡོད་ That story has become widespread in all parts of Tibet.

ཁྱབ་བརྡལ་ (kyābdɛɛ) sm. ཁྱབ་གདལ་.

ཁྱབ་པ་ (kyābbə) sm. ཁྱབ་, 2.

ཁྱབ་པར་འཇུག (kyābbar juù) sm. ཁྱབ་, 2.

ཁྱབ་སྤེལ་ (kyāb bēl) sm. ཁྱབ་གདལ་.

ཁྱབ་སྤེལ་ཁང་ (kyābbel kāo) tib.ch. department of publicity/ advertising/ dissemination, popularization.

ཁྱབ་སྤེལ་ཐབས་ལམ་ (kyābbel tāblam) means/ methods/ channels of dissemination or publicity.

ཁྱབ་འཕེལ་ (kyābbee) sm. ཁྱབ་གདལ་.

ཁྱབ་རྩལ་དཔེ་རིས་ (kyābdzül bērii) a map or diagram that depicts a network.

ཁྱབ་ཡུལ་ (kyābyüü) the extent/ range that sth. has been spread or disseminated.

ཁྱབ་ཤུགས་ (kyābshuù) extent of diffusion/ spread ¶ བོད་ནང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཁྱབ་ཤུགས་ཇི་ཙམ་སླེབས་པ་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་རྟོགས་ཐུབ་རེད་ The extent of the diffusion of Chinese language in Tibet will be understood from this.

ཁྱམ་ཁྱམ་ (kyāmgyam) roaming about, drifting from place to place, leading a vagrant life.

ཁྱམ་ཁྱོམ་ (kyāmgyom) swaying, shaking, trembling; vi.—བྱེད་ ¶ ས་གཡོས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཁང་པ་ཁྱམ་ཁྱོམ་བྱས་པ་རེད་ The house shook because of the earthquake.

ཁྱམ་མེ་ཁྱོམ་མེ་ (kyāmme kyōmme) sm. ཁྱམ་ཁྱོམ་.

ཁྱམས་ (kyām) 1. courtyard. 2. corridor.

ཁྱམས་སྟོད་ (kyāmdöö) upper courtyard.

ཁྱམས་སྨད་ (kyāmmɛɛ) lower courtyard.

ཁྱམས་ར་ (kyāmra) sm. ཁྱམས་.

ཁྱམས་ར་ཆེན་པོ་ (kyāmra cēmbo) the main courtyard in the Tsuglagang temple.

ཁྱམས་རིང་ (kyāmriŋ) a long covered corridor or walkway.

ཁྱམས་རྭ་ (kyāmra) sm. ཁྱམས་ར་.

ཁྱམས་ཤ་ (kyāmsha) sm. བར་ཁྱམས་.

ཁྱར་ཁྱོར་ (kyārgyor) staggering; vi.—བྱེད་ ¶ ནད་པ་དེ་ཁྱར་ཁྱོར་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་འདུག That patient was staggering (going in a staggering manner).

ཁྱི་ (kyī) dog.

ཁྱི་བཀག (kyī gāà) p. of ཁྱི་འགོག.

ཁྱི་ཀུན་ (kyīgün) a dog that steals.

ཁྱི་སྐད་ (kyīgɛɛ) barking; va.—རྒྱག་ to bark.

ཁྱི་སྐད་ཁྱི་ཟུག (kyīgɛɛ kyīsug) following blindly [Lit. the barking of one dog followed by others].

ཁྱི་སྐྱག (kyīgyaà) dog excrement.

ཁྱི་སྐྱག་ཕག་སྐྱག (kyīgyaà pāggyaà) derogatory term conveying that several actions are of the same negative category, e.g., stealing and lying [Lit. dog and pig shit].

ཁྱི་སྐྱག་ཕུང་པོ་ (kyīgyaà pūŋbo) a derogatory term for a collection of bad things [Lit. a heap of dog shit].

ཁྱི་སྐྲོད་ (kyīdröö) driving away a dog; va.—གཏོང་.

ཁྱི་ཁང་ (kyīgaŋ) dog house, kennel.

ཁྱི་ཁ་འགོག (kyī kā goò) sm. ཁྱི་འགོག.

ཁྱི་ཁ་ཧུར་ (kyī kāwur) dogs barking/ howling.

ཁྱི་ཁར་རུས་བཟུང་ (kyīgar rüüsuŋ) not letting go of sth., holding on tenaciously to sth. ¶ ལས་བྱེད་རྒན་ས་འཁོགས་དེ་ཚོས་ལས་གནས་ཁྱི་ཁར་རུས་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These old cadres won't let go of their responsibilities. [Lit. a dog holding a bone in its mouth].

ཁྱི་ཀོག་མར་མི་འདུག (kyī kōō maa minduù) 1. one should not tell important matters to evil/ bad people. 2. one shouldn't try to teach sb. who isn't capable or worthy [Lit. one should not put butter in a dog's skin].

ཁྱི་འཁྱར་ (kyīgyar) a stray dog.

ཁྱི་གུ་ (kyīgu) sm. ཁྱི་ཕྲུག.

ཁྱི་གློ་སྤྱང་སྙིང་ (kyīlo jāŋñi) cruel and fierce/ inhuman/ merciless [Lit. a dog's lung and a wolf's heart].

ཁྱི་གློད་ (kyīlöö) sm. མཁྱིད་.

ཁྱི་མགོ་སྡེར་ཐོག (kyī go der tōò) putting an evil/ bad person in a high position [Lit. putting a dog's head on a platter].

ཁྱི་འགོག (kyī goò) 1. va. to hold one's tied guard dog (when sb. enters one's house so it doesn't bite) ¶ རྒྱལ་སྒོ་མ་འཛུལ་གོང་ཁྱི་བཀག་རོགས་གསུང་ཟེར་དགོས་ Before entering the main door (of a house) one must say "hold your dog." 2. va. to prevent/ block/ hold off dogs.

ཁྱི་འགྲེད་ (kyī gyeè) va. to set a dog loose after sb. ¶ ཀུན་མའི་རྗེས་སུ་ཁྱི་འགྲེད་པ་རེད་ (They) set the dog loose on the thief.

ཁྱི་རྒན་ (kyīgɛn) derogatory explicative similar to "pig" in English [Lit. old dog].

ཁྱི་རྒན་རྔོ་བོག (kyīgɛn ŋōbòò) an old mangy dog.

ཁྱི་རྒན་ནང་འཛིང་ (kyīgɛn nəndziŋ) fighting among rogues/ evil people [Lit. fighting among old dogs].

ཁྱི་རྒན་གཤོགས་རྒྱག (kyīgɛn shoggyuù) sm. ཁྱི་གཅིག་ཟུག་ན་སྒོ་ཁྱི་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཟུག.

ཁྱི་རྒན་རུས་པར་འཕྲད་ (kyīgɛn rüübar drɛɛ) sm. ཁྱི་ཁར་རུས་བཟུང་.

ཁྱི་རྒྱ་པོ་ (kyī gyawo) black dog with yellowish mouth and spots over the eyes.

ཁྱི་རྒྱགས་ན་མི་ཟུག་གུ་ཟུག   མི་རྒྱགས་ན་མི་ཤོད་གུ་ཤོད་ (kyīgyaà nam misug gusug migyaàna mishöö gushöö) when people are well-off they say and do all sorts of irresponsible things [Lit. when dogs' bellies are full they bite everyone, when peoples' bellies are full they say all sorts of rubbish].

ཁྱི་རྒྱགས་ནམ་མཁའི་སྐར་མར་ཟུག (kyīgyaà namkɛ kārmaa maa sug) 1. meddling/ interfering for no reason. 2. when one's belly is full one causes trouble for those above [Lit. when the dog is full it barks at the stars].

ཁྱི་སྒྲ་ (kyīdra) the bark of a dog.

ཁྱི་སྒོག (kyīgog) a type of garlic.

ཁྱི་ངན་ (kyīŋɛn) 1. a bad dog. 2. a ferocious dog.

ཁྱི་ངན་སྒོ་ཁར་བཙན་ (kyīŋɛn gokar dzɛn) aggressive/ threatening behavior based on the power of a backer or supporter [Lit. a bad dog that is fierce at the door].

ཁྱི་ངན་རྡོ་ཕྱིར་འབྲང་ (kyīŋɛn docir draŋ) cowardly

[Lit. a bad dog follows a stone].

ཁྱི་ངན་ལུང་པ་ཀུ་ཅོར་ཁེངས། མི་ངན་པས་རུ་སྡེ་འཕུང་ལ་སྦྱོར་ (kyīŋɛn luŋba güjöö kēŋ miŋɛmbɛ rude pūŋla jɔr) evil people ruin a community [Lit. a bad dog's barking makes noise everywhere, evil people ruin the community].

ཁྱི་ང་ར་བ་ (kyīŋarwa) a fierce dog.

ཁྱི་རྔོ་ (kīŋo) dog scabies/ mange.

ཁྱི་གཅིག་ཟུག་ན་སྒོ་ཁྱི་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཟུག (kyījig sugna gokyi tsāŋma ñəmtu sug) following the example/ behavior of sb. who does bad things [Lit. one dog barks and all the dogs follow suit].

ཁྱི་ལྕེ་ (kyīje) dog tongue (a derogatory epithet).

ཁྱི་ཉ་ (kyīña) pike (a type of fish).

ཁྱི་ཉར་འཁྲིལ་འཛིན་ (kyīñar trīmdzin) license/ certificate for keeping a dog.

ཁྱི་ཉལ་རྒྱུགས་སློང་ (kyīñɛl gyuglɔɔ̀) picking a fight with sb. who isn't looking for one [Lit. wake a lying dog by hitting it with a stick].

ཁྱི་ཉལ་བའི་མགོ་ལ་རྡོ་འཕངས། མི་རང་བསྡད་མགོ་ལ་གྱོད་བཀག (kyīñɛl gyuglɔɔ̀) picking a fight with sb. who isn't looking for trouble [Lit. throwing a rock on the head of a sleeping dog, putting a lawsuit on the head of a person not doing anything].

ཁྱི་གདོང་ (kyī dōŋ) sm. ཁྱི་འགྱིད་.

ཁྱི་སྟུག (kyīdug) dog shit.

ཁྱི་ཐག (kyīdag) a rope for tying dogs.

ཁྱི་ཐམ་ (kyītam) sm. ཁྱི་དམ་.

ཁྱི་ཐུ་པོ་ (kyī tūbu) a fierce dog.

ཁྱི་མཐོང་རི་འཁུར་ (kyīdoŋ rikur) even though others look down on you, you carry a great responsibility/ burden ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཁོང་རང་ལ་རྒྱུན་དུ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁྱི་མཐོང་རི་འཁུར་བྱས་ལས་འགན་ཆེན་པོ་འཁྱེར་གྱི་འདུག Even though the boss always looks down on him, like the saying, "regarded as dog, carrying a mountain," he is carrying a big responsibility. [Lit. regarded as dog, carrying a mountain].

ཁྱི་དང་བློ་བ་འཕྲད་ (kyīdaŋ lōtrɛ̄ɛ̀) acting hastily without thinking ¶ དགའ་གྲོགས་འཚོལ་སྐབས་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ཁྱི་དང་བློ་བ་འཕྲད་པ་ནང་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་མེད་ When searching for a girl (or boy) friend, you should be careful and not act like a dog coming across a lung. [Lit. a dog coming across a lung].

ཁྱི་དང་ཉེ་ན་མ་དང་ཉེ་ (kyīdaŋ ñena mādaŋ ñe) being/ getting close to evil people will cause one trouble [Lit. if one gets close to dogs one is close to getting bitten].

ཁྱི་དང་ཕྲུ་གུ་བུད་མེད་གསུམ་ རྒྱག་འདྲེ་སློང་བའི་གདེ་པོ་ཡིན་ (kyīdaŋ trūgu pṳ̈ùmeè sūm gyamdre lōŋwɛ dēbo yin) dogs, children and women are the main cause of fighting/ disputes.

ཁྱི་དམ་ (kyīdam) shung. a branding iron/ seal that has the word "dog" inscribed on it that is used for branding criminals on their forehead; va.—རྒྱག.

ཁྱི་དུག (kyīduù) rabies; vi.—ཐོག to get/ catch rabies.

ཁྱི་མདུད་ (kyī dṳ̈ṳ̀) two dogs getting stuck together after intercourse; vi.—ཐེབས་ to get stuck after having sexual intercourse.

ཁྱི་འདོགས་ (kyī dɔɔ̀) va. to tie up a dog.

ཁྱི་རྡུང་ (kyīduŋ) going out at night to womanize [Lit. hit the dog].

ཁྱི་ལྡོམ་ (kyīdom) stray dog.

ཁྱི་བརྡུངས་ཕག་བྲོས་ (kyī duŋ pāg trö̱ö̀) intimidating people by punishing sb. as an example [Lit. beat the dog, pig flees].

ཁྱི་ནག་སྐྱག་གཟན་ (kyīnag gyāgsɛn) derogatory epithet to reproach sb. [black dog that eats shit].

ཁྱི་སྣ་ (kyīna) a kind of design with curving lines.

ཁྱི་སྣ་ཝ་ཁྲིད་ (kyīna watriì) evil people leading evil people [Lit. fox leading dogs].

ཁྱི་ལྤགས་ཀོ་ཡོལ་ (kyībaà gɔyöö̀) tib.ch. 1. quack medicine. 2. dogskin plaster (used for rheumatism, strains, etc.) [Lit. dog skin, plaster-tape].

ཁྱི་ལྤགས་སྦྱར་སྨན་ (kyībaà jarmɛn) sm. ཁྱི་ལྤགས་ཀོ་ཡོལ་.

ཁྱི་ལྤགས་སྲམ་བརྫུས་ (kyībaà drāmdzüù) tricking or deceiving sb. [Lit. faking a dog skin as an otter skin].

ཁྱི་སྤྱང་ (kyībjaŋ) jackal.

ཁྱི་སྤྱང་ཁ་འདྲིལ་ (kyījaŋ kāndril) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འདྲིལ་.

ཁྱི་སྤྱང་ངན་འདྲིལ་ (kyījaŋ ŋɛndree) collusion/ conspiracy/ alliance between evil forces, a pack of rouges/ scoundrels [Lit. alliance of dog and wolf].

ཁྱི་སྤྱང་ཚ་ (kyījaŋdza) sm. ཁྱི་སྤྱང་.

ཁྱི་སྤྱང་ལག་འདྲིལ་ (kyījaŋ laŋdree) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འདྲིལ་.

ཁྱི་སྤྱང་ལག་སྦྲེལ་ (kyījaŋ laŋdree) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འདྲིལ་.

ཁྱི་སྤྲང་ (kyīdraŋ) dog and beggar.

ཁྱི་ཕུར་ (kyīpur) a stake used to tie dogs.

ཁྱི་ཕྲུག (kyīdruù) puppy.

ཁྱི་བོས་ནས་མར་རྡུང་ (kyī pö̱ö̀nɛ maa duŋ) deceitful, duplicitous [Lit. summon a dog and beat him].

ཁྱི་སྦྲུ་ (kyīdru) a dog that bites.

ཁྱི་བེད་ (kyībɛɛ̀) sm. ཁྱི་འགྱིད་.

ཁྱི་སྦྲང་ (kyīdraŋ) 1. dog fly. 2. dog flea.

ཁྱི་མི་སྨུགས་ཀ་མེད་ཀུན་མས་སྒོ་རྡུང་ (kyī mimug kāmeè gūmɛ goduŋ) being forced to do sth, having no choice but to do sth. [Lit. the dog had no choice but to bite (since) the thief knocked at the door].

ཁྱི་མིག (kyīmig) a kind of chrysanthemum (used in Tibetan medicine).

ཁྱི་མིག་བཞི་ (kyī migshi) a dog with two yellowish spots above its eyes.

ཁྱི་མོ་ (kyīmu) female dog.

ཁྱི་མོ་ཚང་མ་ (kyīmu tsāŋma) a pregnant dog.

ཁྱི་སྨུགས་ (kyī mūg) 1. va. to bite (by a dog). 2. a dog bite.

ཁྱི་སྨྱོན་ (kyīñon) mad/ rabid dog; vi.—ཐེབས་ to become rabid.

ཁྱི་སྨྱོན་གྱི་ནད་ (kyīñongi nɛɛ̀) rabies.

ཁྱི་སྨྱོན་རིམས་འགོག་སྨན་སྨོན་ (kyīnön rimgɔɔ̀ mɛnsön) rabies vaccine.

ཁྱི་སྨྱོས་ (kyīñöö̀) sm. ཁྱི་སྨྱོན་.

ཁྱི་ཙ་སྦྲེལ་ (kyīdza drel) sm. ཁྱི་མདུད་ཐེབས་.

ཁྱི་ཙ་ལང་ (kyīdza laŋ) vi. to come into heat (for dogs).

ཁྱི་ཙིག་ཁུགས་ལ་བཀར་ན་ཁ་ལོག་རྒྱག (kyī dzīgguùla gārna kālog gyaà) people pushed into a corner are dangerous [Lit. if you corner a dog it will turn on you].

ཁྱི་ཚང་ (kyīdzaŋ) sm. ཁྱི་ཁང་.

ཁྱི་འཛིང་ཕོར་ཀྱང་ཁྱི་ལྤགས་མི་རལ་ (kyīdziŋ shɔ̄ɔgyaŋ kyībag mirɛɛ) even though relatives and friends fight they never lose their ties [Lit. though dogs fight they never tear their skin].

ཁྱི་རྫི་ (kyīdzi) dog-keeper, person who looks after dogs.

ཁྱི་གཞོང་ (kyīshoŋ) dog trough (for feeding).

ཁྱི་ཟན་མི་ལྡུད་ (kyīsɛn midɛɛ̀) going to the next lesson/ text before comprehending or understanding the prior ones [Lit. dog swallows tsampa without chewing].

ཁྱི་ཟུག (kyī sug) va. to bark.

ཁྱི་ཟླ་ (kyīnda) the 9th. month of the Tibetan lunar calendar.

ཁྱི་གཟིག (kyīsiì) a type of small leopard.

ཁྱི་ཡན་ (kyīyɛn) sm. ཁྱི་འཁྱར་.

ཁྱི་ཡི་ཁ་ནས་བ་སོ་ལེན་པ་དང་འདྲ་བ་ (kyīyi kānɛ paso lɛmbadaŋ drawa) sm. used to describe sb. from whom it is extremely difficult to get information [Lit. like getting ivory from a dog's mouth].

ཁྱི་ར་ (kyīrə) hunting; va.—རྒྱག.

ཁྱི་ར་རྒྱག་མཁན་ (kyīrə gyagɛn) sm. ཁྱི་ར་བ་.

ཁྱི་ར་བ་ (kyīrəwə) hunter.

ཁྱི་རོ་ (kyīro) dog carcass.

ཁྱི་ལ་སྤགས་ཀྱིས་སྡིགས་ར་ (kyīlə bāàgi digra) thinking one is punishing sb. but having the opposite result [Lit. frightening a dog with tsamba balls].

ཁྱི་ལ་སེང་གེའི་མིང་བཏགས་ (kyīlə sēŋgee miŋ dāà) giving an (inappropriate) name/ title to sb. not worthy of it [Lit. giving a dog the name of lion].

ཁྱི་ལས་ལོད་ (kyīlɛ lōö) a bad person ¶ མི་ངན་འདི་ཁྱི་ལས་ལོད་པ་འདུག That bad person is worse than a dog. [Lit. worse than a dog].

ཁྱི་ལུད་བཞིན་དུ་བོར་ (kyīlüü shintu bɔr) va. to discard/ cast off/ throw away as if sth. has no value [Lit. like throwing away dog manure].

ཁྱི་ལོ་ (kyīlo) year of the dog.

ཁྱི་ཤ་ (kyīsha) 1. dog meat. 2. meat for feeding to dogs.

ཁྱི་ཤ་མཐོང་བ་ (kyīsha tōŋwa) sm. ཁྱི་དང་གྲོ་བ་འཕྲད་པ་.

ཁྱི་ཤི་ན་ཕོ་རོག་གི་གྲོག (kyīshinə poroògi trɔ̄ɔ) sb. becoming more valued/ important due to its demise [Lit. if the dog dies the crow benefits].

ཁྱི་ཤི་ས་མ་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་ (kyīshisə mañiibə dābu) not having or finding a place to live/ stay [Lit. dog can not find a place to die].

ཁྱི་ཤིག (kyīshii) (dog) flea.

ཁྱི་ཤིང་ (kyīshiŋ) a type of herbal medicine.

ཁྱི་ཤོར་ (kyī shɔ̄ɔ) vi. to get loose, to run away (dogs).

ཁྱི་སོ་ (kyīso) dog teeth.

ཁྱི་སློང་ཉ་འཛུ་ (kyīloŋ ñanju) provoking/ harassing/ inciting/ irritating a person will result in their fighting back [Lit. incite a dog and it will bite one's calf].

ཁྱིར་སེང་མིང་བཏགས་ (kyīseŋ miŋdaà) abbr. of ཁྱི་ལ་སེང་གེའི་མིང་བཏགས་.

ཁྱི་གསར་ (kyīsar) a young dog.

ཁྱི་ཨབ་སོག (kyī āpsoò) a type of small Tibetan dog known in the West as "Lhasa Apso."

ཁྱི་ཨ་སོབ་ (kyī āpsoò) sm. ཁྱི་ཨབ་སོག.

ཁྱིགས་ (kyīi) imp. of འཁྱིག.

ཁྱིང་ (kyīŋ) sm.* འཁྱིང་.

ཁྱིད་ (kyīi) sm. མཁྱིད་.

ཁྱིམ་ (kyīm) house, home, residence ¶ ངའི་ཁྱིམ་ལྷ་སར་ཡོད་ My home is in Lhasa.

ཁྱིམ་སྐོར་འགྲོ་ (kyīmgɔɔ dro) va. to go around from house to house.

ཁྱིམ་སྐྱེས་ (kyīmkeè) native, indigenous, born locally ¶ རྟ་འདི་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་སྐྱེས་རེད་ This horse is one that was born here.

ཁྱིམ་སྐྱོང་ (kyīmkoŋ) 1. family/ household head. 2. va. to manage a family/ household ¶ ནང་གི་པ་ཕས་ཁྱིམ་སྐྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The father manages the household.

ཁྱིམ་ཁང་ (kyīmgaŋ) sm. ཁྱིམ་ཚང་.

ཁྱིམ་གཡོལ་ (kyīmgöö) household servant.

ཁྱིམ་ཁྲིམས་ (kyīmdrim) family rules/ regulations.

ཁྱིམ་འཁོར་ (kyīmgɔɔ) family/ household members ¶ ཁྱིམ་འཁོར་རྩོད་གླེང་ Family quarrel.

ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ (kyīmgi kɔ̄olo) poet. sun's orbit.

ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་ (kyīmgi gola) sm. ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་.

ཁྱིམ་གྱི་ངལ་རྩོལ་ (kyīmgi ŋɛɛtsöö) household chores.

ཁྱིམ་གྱི་རྗེ་དཔོན་ (kyīmgi jebön) head of family/ household.

ཁྱིམ་གྱི་དག་ར་ (kyīmgi tagra) courtyard.

ཁྱིམ་གྱི་ཚལ་ (kyīmgi tsɛ̄ɛ) garden of a house.

ཁྱིམ་གྱི་འཚོ་ཐིས་ (kyīmgi tsōtii) sm. ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཚིས་.

ཁྱིམ་གྱི་ཞོར་ལས་ (kyīmgi shɔɔlɛɛ) domestic sideline occupation.

ཁྱིམ་གྱི་རིག་པ་ (kyīmgi rigbə) home economics.

ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཚིས་ (kyīmgi sōdzii) the livelihood of a household ¶ ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཚིས་ཞིང་ལས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The livelihood of that household depends on farming.

ཁྱིམ་གྱི་སློབ་གསོ་ (kyīmgi lōbso) family education.

ཁྱིམ་གྲངས་ (kyīmdraŋ) 1. the number of families/ households. 2. members in a household; vi.—ཤོར་ to have a family/ household disintegrate.

ཁྱིམ་གྲོགས་ (kyīmdrog) neighbor.

ཁྱིམ་གྲོང་ (kyīmdroŋ) village.

ཁྱིམ་བགོ་ (kyīmgo) partitioning/ dividing a family; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་རྒྱུད་ (kyīmgyüü) family (as a continuing unit over time).

ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (kyīmgyüügi jītsoò) tribal society, patriarchal society.

ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ (kyīmgyüü lugso) sm. ཁྱིམ་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་.

ཁྱིམ་རྒྱུད་བགྲང་ (kyīmgyüü draŋ) va. to count the number of generations within a family (lineage).

ཁྱིམ་རྒྱུད་ནོར་བུ་ (kyīmgyüü nɔɔbu) 1. family heirloom. 2. cherished tradition/ heritage.

ཁྱིམ་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ (kyīmgyüü riŋluù) tribalism.

ཁྱིམ་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ (kyīmgyüü ləmluù) tribal system.

ཁྱིམ་སྒོ་ (kyīmgo) family, household.

ཁྱིམ་སྒོ་གཞི་མཚུངས་ (kyīmgo shitsuŋ) sm. ཁ་དབང་མཉམ་པ་.

ཁྱིམ་སྔགས་པ་ (kyīm ŋāgba) a layman who does tantric rites.

ཁྱིམ་སྔོག (kyīmŋɔ̄ɔ) sm. ཁྱིམ་བཤེར་; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ (kyīm jūŋñii) the twelve zodiac symbols.

ཁྱིམ་ཆགས་ (kyīm cāg) vi. to settle in a new area, to establish oneself in a locality ¶ བོད་པ་མང་པོ་རྒྱ་གར་ནང་ཁྱིམ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ Many Tibetans have settled in India.

ཁྱིམ་ཆུང་ (kyīm cūŋ) individual families [Lit. small family].

ཁྱིམ་ཆེན་ (kyīm cēn) the state, the community [Lit. big family].

ཁྱིམ་སྟོང་ (kyīmdoŋ) 1. an empty house. 2. a household that has become extinct ¶ ནད་ཡམས་དེས་རྐྱེན་པས་ཁྱིམ་མང་པོ་སྟོང་བཞག Because of the epidemic, many households became extinct.

ཁྱིམ་སྟོངས་ (kyīm dōŋ) sm. ཁྱིམ་སྟོང་.

ཁྱིམ་བརྟག་པའི་དཔྱད་ (kyīmdagbɛ jɛ̄ɛ) looking for auspicious signs to decide where to build a house.

ཁྱིམ་ཐབ་ (kyīdəb) 1. spouse. 2. married couple, husband and wife; va.—སྒྲིག to get married.

ཁྱིམ་ཐབ་མ་ (kyīm tābmə) sm. ཁྱིམ་ཐབ་མོ་.

ཁྱིམ་ཐབ་མོ་ (kyīm tābmo) wife.

ཁྱིམ་འཐོར་ནོར་སྟོང་ (kyīmdɔɔ nɔndoŋ) sm. ཁྱིམ་འཐོར་ནོར་བརླག.

ཁྱིམ་འཐོར་ནོར་བརླག (kyīmdɔɔ nɔɔlaà) a family that has disintegrated/ scattered and become bankrupt ¶ ཁྱིམ་འཐོར་ནོར་བརླག་སོགས་སྡུག་པོ་དེ་འདྲ་ཕྱུང་ཙང་ Because he suffered hardships such as the breakup of his family and bankruptcy.

ཁྱིམ་དར་རྒྱ་འཕེལ་ (kyīmdar gyumbel) building up a family's fortune, a family flourishing.

ཁྱིམ་དར་ཕྱུག་འགྱུར་ (kyīmdar cūggyur) sm. ཁྱིམ་དར་རྒྱ་འཕེལ་.

ཁྱིམ་དུད་ (kyīmdüü) sm. ཁྱིམ་ཚང་.

ཁྱིམ་དོན་ (kyīmtön) household affairs ¶ ཁྱིམ་དོན་གྱི་ངལ་རྩོལ་ Housework.

ཁྱིམ་བདག (kyīmdaà) head of family.

ཁྱིམ་བདག་མ་ (kyīmdagma) sm. ཁྱིམ་བདག་མོ་.

ཁྱིམ་བདག་མོ་ (kyīmdagmo) female head of household, lady of the house.

ཁྱིམ་ལྡན་ (kyīmdɛn) lizard.

ཁྱིམ་སྡོད་བུད་མེད་ (kyīmdüü pöömeè) housewife, a female who stays at home.

ཁྱིམ་ནོར་ (kyīmnɔr) household property/ wealth.

ཁྱིམ་གནས་ (kyīmnɛɛ) 1. a household. 2. poet. bride.

ཁྱིམ་གནས་སྐྱེད་མ་ (kyīmnɛɛ kēma) poet. mother.

ཁྱིམ་པ་ (kyīmbə) 1. householder. 2. layman.

ཁྱིམ་པ་རྒྱ་བོ་ (kyīmbə gyəwu) layman.

ཁྱིམ་པ་མི་ནག (kyīmbə minag) layman.

ཁྱིམ་པ་མོ་ (kyīmbəmo) female household member.

ཁྱིམ་པའི་ཆ་ལུགས་ (kyimbɛ cālug) lay person's attire/ dress.

ཁྱིམ་དཔོན་ (kyimbön) 1. king. 2. minister of the treasury/ interior.

ཁྱིམ་སྤངས་ (kyim bāŋ) va. to become a monk [Lit. to renounce family].

ཁྱིམ་སྤོ་ (kyim bō) va. to move (for a family/ household) ། མུ་གེ་བྱུང་ཙང་མི་ཚང་མང་པོ་ཇོང་གཞན་ལ་ཁྱིམ་སྤོས་བཞག Because there was famine, many households moved to another district.

ཁྱིམ་སྤྱོད་ (kimjöö) goods for use at home, household goods ། ཁྱིམ་སྤྱོད་གློག་ཆས་ Electrical appliances for the home.

ཁྱིམ་སྤྱོད་གློག་ཆས་ (kimjöö lōgjɛɛ̀) Household electrical appliances.

ཁྱིམ་སྤྱོད་ཡོ་ཆས་ (kimjöö yobjɛɛ̀) household utensils.

ཁྱིམ་ཕུགས་ (kyim pūg) arc. sm. ཁྱིམ་འཐིགས་.

ཁྱིམ་ཕུང་ (kyim pūŋ) internal quarreling in a family.

ཁྱིམ་ཕུབ་ (kyim pūb) va. to establish a family/ household, to set up a home.

ཁྱིམ་ཕྱ་ (kyim cā) va. to divine the fortune of a family by feeling the pulse of family members.

ཁྱིམ་བྱ་ (kyimja) domestic fowl/ poultry.

ཁྱིམ་འཐིགས་ (kyī big) va. to break into a home by boring a hole through the wall.

ཁྱིམ་འབྱོར་པ་ (kyim jorba) wealthy/ rich person.

ཁྱིམ་འབྲེལ་ཐོན་འགན་གཙང་ལེན་ (kyimdree tön gɛndzaŋ len) several households jointly having a production related contract.

ཁྱིམ་སྦྱོང་ (kyimjoŋ) homework; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་མང་ར་བ་ (kyimmaŋ rawa) a compound or courtyard with many families/ households.

ཁྱིམ་མི་ (kyimmi) family/ household member, dependent.

ཁྱིམ་མི་ཁ་ཐོར་ (kyimmi kā tɔ̄ɔ) vi, to break up/ scatter (of a family/ household).

ཁྱིམ་མི་ཁ་གསོ་ (kyimmi kā sō) va. to take care of/ feed one's family or household.

ཁྱིམ་མི་རྒན་གཞོན་ (kyimmi gɛnshön) all members of a family (old and young).

ཁྱིམ་མི་མོ་ (kyimmimo) female family member.

ཁྱིམ་གཙོ་ (kyimdzo) sm. ཁྱིམ་བདག.

ཁྱིམ་གཙོ་བུད་མེད་ (kyimdzo pümeè) sm. ཁྱིམ་བདག་མོ་.

ཁྱིམ་བཙུགས་ལས་གཉེར་ (kyimdzug leñer) getting married and starting one's career/ work.

ཁྱིམ་ཚང་ (kyimdzaŋ) family, household; vi.—ཁྱེས་ to split a family, to cause family fission ། བུ་སྤུན་གཉིས་སོ་སོར་མནའ་མ་བླངས་ནས་ཁྱིམ་ཚང་ཁྱེས་ཏེ་ཞིང་ཁ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་འདུག The two brothers each took brides (got married) and split up the family and divided the fields.

ཁྱིམ་ཚང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ (kyimdzaŋgi cuŋguŋ) social origin (of a family/ household).

ཁྱིམ་ཚང་གི་ལག་ཤེས་ (kyimdzaŋgi lagsheè) household/ home industries.

ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ (kyimdzaŋ cēmo) the motherland, the fatherland.

ཁྱིམ་ཚང་ལོགས་དགར་ (kyimdzaŋ lɔ̀ɔgaa ceè) splitting a family/ household; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་ཚེས་ (kyim tsii) sm. ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཚེས་.

ཁྱིམ་རྫུགས་ (kyimdzuù) 1. the wealth/ fortune a family/ household accumulated over time. 2. the foundation of a family's livelihood.

ཁྱིམ་ཚོ་ (kyimdzo)1. sm. ཁྱིམ་རྫུགས་. 2. vi.—ཐེན་ to be able manage one's own family/ household; va.—འཛིན་ to manage one's family/ household ། ཕྲུ་གུ་རང་ལོ་ ༡༨ ལ་སླེབས་ནས་ཁྱིམ་ཚོ་ཐེན་ཐུབ་པ་རེད་ When the child reached 18 years of age, he was able to manage his own household.

ཁྱིམ་མཚེས་ (kyimdzeè) neighbor ། མཛའ་མཐུན་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ Friendly neighboring countries.

ཁྱིམ་མཚེས་ཆགས་སྡང་མེད་ན་ གྲོང་ལ་ཡར་རྒྱས་མི་ཡོང་ (kyimdzeè cāgdaŋ meèna troŋla yargyɛɛ̀ miyoŋ) there will not be progress without competition [Lit. if there is no jealousy between neighbors, there will be no improvement in the village].

ཁྱིམ་མཚེས་རུ་སྐོར་ (kyimdzeè rugɔɔ) to be surrounded by neighbors and friends; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་འཚོ་ (kyimdzo) abbr. of ཁྱིམ་གྱི་འཚོ་ཐབས་.

ཁྱིམ་འཛིན་ (kyim dzin) running/ managing a household/ family; va. ཁྱིམ་འཛིན་; —བྱེད་.

ཁྱིམ་འཛིན་མ་ (kyimtsinmə) mistress of a house.

ཁྱིམ་འཛུགས་དོད་འཛུགས་ (kimdzuù döödzug) sm. ཁྱིམ་གཞིས་འཛུགས་སྒྲོན་.

ཁྱིམ་གཞི་ (kyimshii) home, homeland.

ཁྱིམ་གཞིས་ (kyimshii) household, family; vi.—ཆགས་ to have a household/ family/ home get established, to get settled down; va.—འཛུགས་ to establish a household/ family/ home.

ཁྱིམ་གཞིས་བདག་གཉེར་ (kyimshii dagñer) the steward or manager of a household; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་གཞིས་འཛུགས་ (kimshii dzuù) to establish a household ། ཁོང་གཉིས་ཆང་ས་བརྒྱབ་ནས་ཁྱིམ་གཞིས་གསར་པ་བཙུགས་པ་རེད་ ། After these two got married, they set up a new household.

ཁྱིམ་གཞིས་འཛུགས་སྒྲོན་ (kyimshii dzugdrön) money paid to assist in setting up a household (usu. in a new area), a settling-in allowance.

ཁྱིམ་གཞིས་འཛུགས་དངུལ་ (kyimshii dzugŋüü) sm. ཁྱིམ་གཞིས་འཛུགས་སྒྲོན་.

ཁྱིམ་ཟླ་ (kyimda) wife.

ཁྱིམ་གཡབས་ (kyimyəb) covered corridor/ veranda.

ཁྱིམ་རབས་བརྒྱུད་སྡོད་ (kyimrəb gyüüdröö) family heirloom.

ཁྱིམ་ལས་ (kyimlɛɛ̀) housework, household affairs; va.—བྱེད་ to do housework.

ཁྱིམ་ལས་པ་ (kyimlɛɛ̀ba) one who works in the house, housekeeper.

ཁྱིམ་ལུགས་ (kyimluù) family custom/ tradition.

ཁྱིམ་ལུད་ (kyimlüü) manure collected from the toilet or stable of a Tibetan home.

ཁྱིམ་ཤུལ་སྐྱོང་ (kyimshüü gyöŋ) va. to succeed/ perpetuate one's family.

ཁྱིམ་བཤེར་ (kyimsher) searching a house; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ། ལྐོག་ཚོང་རྒྱག་མཁན་དེ་ལ་ཁྱིམ་བཤེར་བྱས་འདུག They searched the house of the smuggler.

ཁྱིམ་ས་ (kyimsə) place where your home is.

ཁྱིམ་སོ་བཟུང་ (kyimso suŋ) 1. va. to keep/ run one's household. 2. va. to get married.

ཁྱིམ་སུ་ཚོ་ (kyimsa tsō) sm. ཁྱིམ་ཚོ་འཛིན་.

ཁྱིམ་སྲིད་ (kimsii) sm. ཁྱིམ་རྒྱུད་.

ཁྱིམ་སྲིད་འཛིན་ (kimsii dzin) sm. ཁབ་དང་སྲིད་འཛིན་.

ཁྱིམ་སྲུང་ (kimsuŋ) 1. defending/ protecting one's home; va.—བྱེད་. 2. sb. who protects/ defends a house.

ཁྱིམ་སྲུང་རྒྱལ་སྐྱོབ་ (kyimsuŋ gyɛɛgyob) defending home and country; va.—བྱེད་.

ཁྱིམ་སྲོལ་ (kyimsöö) family tradition/ custom.

ཁྱིམ་སློག (kyimlɔɔ) sm. ཁྱིམ་བཤེར་.

ཁྱིམ་གསར་ (kyimsar) a new household/ family.

ཁྱིམ་གསར་མ་ (kyimsarma) a new bride.

ཁྱིམ་གསོ་ (kyim sō) 1. maintaining/ repairing one's house; va.—བྱེད་. 2. earning a livelihood; va. ཁྱིམ་གསོ་; —བྱེད་. 3. domestic.

ཁྱིམ་གསོ་བྱ་རིགས་ (kyimso charig) sm. ཁྱིམ་བྱ་.

ཁྱིམ་གསོ་སེམས་ཅན་ (kyimso sēmjɛn) domestic animals.

ཁྱིམ་གསོས་དར་སྲིན་ (kyimsöö tarsin) silkworms raised by a family/ household.

ཁྱིམ་ལྷ་ (kyimlha) family deity.

ཁྱིའི་མགོ་ལ་རྭ་ཅོ་སྐྱེ་ (kyii gū) sm. ཁྱིའི་ཀུབ་ལ་ཉི་མ་ཤར་.

ཁྱིའི་ཀུབ་ལ་ཉི་མ་ཤར་ (kyii gūbla ñimə shār) inconceivable, impossible, never occurred previously [Lit. the sun shinning on a dog's ass].

ཁྱིའི་ལྟོ་དང་སྤྱང་ཀིའི་སྙིང་ (kyilodaŋ jōŋgii ñiŋ) sm. ཁྱིམ་ལྟོ་སྤྱང་སྙིང་.

ཁྱིའུ་ (kyiu) piece of wood/ peg used to split a log; va.—རྒྱག.

ཁྱིའུ་ཀ་ (kyiuga) tree stump.

ཁྱིལ་ཁྱིལ་ (kyīlgyil) curled up, wound around sth.

ཁྱིལ་གྱིས་སྡོད་ (kyīlgi döȍ) va. to sit suddenly.

ཁྱིལ་འབུ་ཕྲ་མོ་ (kyīmbu trāmo) trichina.

ཁྱིས་སྐྱག་པ་ཟས་པ་བཅོས་མི་ཐུབ་ (kyīì gyāgba sɛɛ̀wa jöȍ midub) evil people can't change their bad ways [Lit. dogs can't change their habit of eating shit].

ཁྱིས་འཆང་ (kyīì cāŋ) va. to bark (dog). ¶ དགོང་མོ་རྟགས་པར་ཁྱིས་འཆང་གི་འདུག The dog barks every night.

ཁྱིས་ཟ་ཟ་ཕག་ཉལ་ཉལ་ (kyīì sasa pāg ñɛɛñɛɛ) a lazy, gluttonous person [Lit. eat like a dog and sleep like a pig].

ཁྱུ་ (kyū) herd, flock, group; va.—སྐྱོང་ to herd a flock ¶ ལུག་ཁྱུ་གཅིག A herd of sheep.

ཁྱུ་སྐད་ (kyūgɛɛ̀) noises/ sounds made by a herd/ flock of birds or animals; va.—རྒྱག.

ཁྱུ་སྐྱོང་ (kyū kōŋ) see ཁྱུ་.

ཁྱུ་རྒྱན་ (kyūgyɛn) the best among a group of people ¶ ཁོ་ནི་ཕོ་གསོད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱུ་རྒྱན་ཡིན He is the best among hundred of young able men.

ཁྱུ་སྒྲིག (kyū drig) vi. to be arranged into a herd/ group/ crowd, to form a herd ¶ རྟ་རྒོད་ཁྱུ་བསྒྲིགས་ནས་བྱང་ཐང་ལ་འགྲོ་གི་འདུག The wild horses formed a herd and are going to the Changtang Plain. 2. a large formation (of people) ¶ གཞོན་ནུ་ཚོ་ཁྱུ་བསྒྲིག་ནས་འགྲོ་གི་འདུག The youths formed into a large group and are going.

ཁྱུ་མཆོག (kyūncog) the best in a herd or group, sth. unique ¶ མིའི་ནང་གི་ཁྱུ་མཆོག The best amongst the people.

ཁྱུ་མཆོག་ཁྱད་འཕགས་ (kyūcog kyɛ̄ɛ̀pag) the best of the best.

ཁྱུ་དང་ཁྱུ་བྱེད་ (kyūtə kyū ceè) va. to form in herds/ groups/ crowds.

ཁྱུ་འདྲེས་ (kyūndreè) joining/ mixing two herds together; va.—བྱེད་.

ཁྱུ་ལྡན་ (kyūndɛn) weeping willow tree.

ཁྱུ་སྣ་འདྲེན་ (kyū nā dren) va. to lead a herd/ group/ organization.

ཁྱུ་སྣོན་ཉོས་སྒྲུབ་ (kyūnön bǖùdrub) shung. buying supplementary animals.

ཁྱུ་བ་ (kyūwa) stud yak.

ཁྱུ་བྲལ་ཁྲུང་ཁྲུང་ (kyūdre drūŋdruŋ) isolated, completely alone [Lit. a crane separated from its flock].

ཁྱུ་བྲལ་བྱ་ལོང་ (kyūdre caloŋ) isolated, completely alone [Lit. a goose separated from the flock].

ཁྱུ་མ་ (kyūma) hemp, flax.

ཁྱུ་རྩེད་ (kyū dzēè) dance or games participated in by groups or lines of people.

ཁྱུ་ཚོགས་སྒྲིལ་ (kyūtsog dril) sm. ཁྱུ་དང་ཁྱུ་བྱས་ནས་.

ཁྱུ་བཟུང་ (kyū suŋ) shung. va. to choose/ select one animal from a herd.

ཁྱུ་ཝུར་རྒྱག (kyū wurgyaà) vi. to stampede (a herd) ¶ འདམ་སེང་ཡོང་མ་ཐག་རི་དྭགས་རྣམས་ཁྱུ་ཝུར་བརྒྱབ་སོང་ As soon as the lion came the animals stampeded.

ཁྱུག (kyūù) 1. Tibetan cursive script. 2. lithe.

ཁྱུག་ཁྱུག (kyūggyuù) darting, going zigzag.

ཁྱུག་པོ་ (kyūgbo) agile, quick, lithe.

ཁྱུག་ཙམ་ (kyūgdzam) briefly, a moment, flashing (for lightening) ¶ མདང་དགོང་ནམ་མཁར་གློག་ཁྱུག་ཙམ་བྱས་པ་རེད་ Last night lightening flashed briefly in the sky. ¶ ཚུར་ལམ་ངས་ཁོའི་སྡོད་སར་ཁྱུག་ཙམ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ On the way here I went briefly to his residence.

ཁྱུག་ཡག (kyūgyaà) sm. ཁྱུ་པ་.

ཁྱུག་ཡིག (kyūyig) Tibetan cursive script.

ཁྱུགས་ (kyūù) sm. ཁྱུག.

ཁྱུགས་སེ་ཁྱུག (kyūgsekyūù) twinkling, glimmering.

ཁྱུང་ (kyūŋ) a mythological bird (garuda).

ཁྱུང་དཀར་ (kyūŋgaa) cross between a female yak and a bull.

ཁྱུང་ལྔ་ (kyūŋŋa) a traditional Tibetan medicine.

ཁྱུང་ཆེན་ (kyūŋjen) large mythological bird (garuda).

ཁྱུང་ཆེན་སྐེ་རིང་ (kyūŋjen gēriŋ) sm. ཁྲུང་ཁྲུང་.

ཁྱུང་སྡེར་ (kyūŋder) 1. garuda's talon. 2. a type of herbal medicine.

ཁྱུང་སྡེར་དཀར་པོ་ (kyūŋder gāābo) a type of herbal medicine.

ཁྱུང་པོ་སྟེང་ཆེན་ (kyūŋbo dēŋjen) a place in Kham.

ཁྱུང་འབྲུག (kyūŋ drug) abbr. garuda and dragon.

ཁྱུང་མ་ (kyūŋmə) sm. ཁྱུང་.

ཁྱུང་རམ་ (kyūŋrəm) name of an aristocratic family.

ཁྱུང་རིལ་ (kyūŋril) a type of round basket.

ཁྱུད་ (kyǖù) p. of འཁྱུད་.

ཁྱུད་ཁོར་ (kyǖùgɔɔ) complete, whole ¶ ལོ་གཅིག་ཁྱུད་ཁོར་ལ་སློབ་གྲྭར་བསྐྱོད་པ་རེད་ (I) went to school for one complete year.

ཁྱུད་འཁོར་ (kyǖùgɔɔ) sm. ཁྱུད་ཁོར་.

ཁྱུད་འཁོར་ལོ་ (kyǖùkɔ̄ɔlo) a complete year, a full year.

ཁྱུད་མོ་ (kyǖùmo) 1. surrounding, encircling ¶ ཁང་པའི་ཁྱུད་མོ་ Surrounding a house. 2. the distance between two arms outstretched to the tips of the fingers.

ཁྱུའི་གཙོ་བོ་ (kyǖ dzōwo) leader of a herd/ troop/ flock.

ཁྱུར་ཁྱུར་ (kyūrgyur) wriggling, slithering ¶ རྩྭ་ཁྲོད་དུ་སྦྲུལ་ཞིག་ཁྱུར་ཁྱུར་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག A snake was wriggling in the grass.

ཁྱུར་མིད་ (kyūrmiì) 1. swallowing; va. ཁྱུར་མིད་; —གཏོང་ to swallow ¶ རིལ་བུ་འདི་ཁྱུར་མིད་གཏོང་དགོས་ You have to swallow this pill (whole). 2. annexing, swallowing up; va.—གཏོང་ to swallow up, to annex ¶ འཛམ་གླིང་རིལ་པོ་ཁྱུར་མིད་གཏོང་རྩིས་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) plan to swallow up the whole world.

ཁྱེ་ཆུང་ (kyējuŋ) 1. young boys and girls. 2. arc. small profit.

ཁྱེ་པོ་ (kyēwo) short curved knife typically used by shoemakers.

ཁྱེ་བོགས་མཁན་ (kyēbɔɔ̀ñɛn) a person who lives on interest and/ or rent.

ཁྱེ་མ་ (kyēma) vitiligo (skin disease characterized by white blotches on the skin).

ཁྱེད་ (kyēè) you (h.).

ཁྱེད་ཅག (kyēèjaà) you (pl.) (h.) ¶ ཁྱེད་ཅག་ཁ་ནས་ཕེབས་པ་ Where did you come from?

ཁྱེད་ཉིད་ (kyēèñiì) you, yourself (h.).

ཁྱེད་ཚོ་ (kyēèdzo) you (pl.) (h.).

ཁྱེད་རང་ (kyēraŋ) you (yourself) (h.) ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་བཤད་བྱུང་ You yourself told me.

ཁྱེད་རང་ཚོ་ (kyēraŋdzo) sm. ཁྱེད་ཚོ་.

ཁྱེད་རང་རང་ (kyēraŋ raŋ) you yourself ¶ ཁྱེད་རང་རང་ཡོང་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག (They) are saying that only you yourself should come.

ཁྱེད་རྣམ་པ་ (kyēènamba) you (pl.) (h.).

ཁྱེད་རྣམ་ཚོ་ (khēè nāndzo) you (pl.) (h.).

ཁྱེབས་ (kēb) sm. ཁེབས་.

ཁྱེམ་ (kyēm) sm. ཁེམ་.

ཁྱེམ་བུ་ (kyēmbu) sm. ཁེམ་བུ་.

ཁྱེའུ་ (kyēwu) 1. children. 2. sm. ཁྱེ་པོ་.

ཁྱེའུ་ཁ་ (kyēwu kā) sm. མེ་ཏོག་གི་ཐེའུ་.

ཁྱེའུ་གེལ་པོ་ (kyēwu geebo) a fat boy.

ཁྱེའུ་ཆུང་ (kyēwu cūŋ) infant, baby.

ཁྱེའུ་ཐོན་ (kyēwu tȫn) 1. vi. to be born. 2. shoots (of plants and grains).

ཁྱེའུ་མདུང་ (kyēwu duŋ) a type of spear.

ཁྱེའུ་ཚང་ (kyēwutsaŋ) arc. new.

ཁྱེར་ (kyēr) p. of འཁྱེར་.

ཁྱེར་དམན་ (kyērmɛn) poor, in poverty.

ཁྱེར་ཤོག (kyērshoò) bring! ¶ དཀར་ཡོལ་ཞིག་ཁྱེར་ཤོག Bring a cup!

ཁྱེར་སོ་ (kyērso) sm. འཁྱེར་སོ་.

ཁྱེལ་བཞུགས་ (kyēē shuù) va. to sit erect/ upright (h.).

ཁྱེས་ (kyēè) imp. of འཁྱེད་.

ཁྱོ་ (kyō) 1. man ¶ ཁྱོ་རྡོ་རྗེ་ The man Dorje. 2.

husband.

ཁྱོ་ག (kyōga) sm. ཁྱོ་.

ཁྱོ་ག་མེད་པ་ (kyōga meèba) unmarried/ single woman.

ཁྱོ་ག་ཟུར་པ་ (kyōga surba) male equivalent of a mistress.

ཁྱོ་གའི་ཕྱུ་པ་ (kyōgɛ cūbə) man's dress.

ཁྱོ་གའི་དབང་ཆ་ (kyōgɛ wāŋca) sm. ཁྱོ་དབང་.

ཁྱོ་རྒྱུད་ (kyōgyüù) patrilineal lineage.

ཁྱོ་གཅིག་ཤུག་གཅིག (kyōjig shūgjig) monogamy.

ཁྱོ་གཅིག་ཤུག་མང་ (kyōjig shūgmaŋ) polygamy.

ཁྱོ་དོ་གསར་སྤེལ་ལས་ཁང་ (kyōdo sērbelgaŋ) Kyodo News Agency.

ཁྱོ་ཐང་ (kyōdaŋ) sm. ཕོ་གསར་.

ཁྱོ་པོ་ (kyōpo) 1. father of the house. 2. bridegroom.

ཁྱོ་བོ་ (kyōwo) 1. man. 2. husband ། གཞོན་ནུ་མ་དེས་རང་གི་ཁྱོ་བོ་ཡོང་རྒྱུར་ཉིན་མཚན་སྐྱིལ་ནས་བསྒུགས་པ་རེད་ That young woman waited all day and night for her husband to come. 3. sm. ཁྱིམ་བདག.

ཁྱོ་བོའི་རྗེས་འབྲངས་ནས་སྡོད་པ་ (kyōwɛ jeèdraŋnɛ dööba) the system of patrilocal residence at marriage (i.e., the bride coming to live in the groom's house).

ཁྱོ་དབང་ (kyōwaŋ) authority of a husband over his wife, man's prerogative.

ཁྱོ་མང་ (kyō maŋma) whore, prostitute.

ཁྱོ་མང་ཤུག་གཅིག (kyōmaŋ shūgjig) polyandry.

ཁྱོ་མེད་མ་ (kyōmeèma) single/ unmarried woman, widow (a woman without a husband).

ཁྱོ་མོ་ (kyōmo) a married woman.

ཁྱོ་ཡན་ (kyōyɛn) sm. ཁྱོ་ག་ཟུར་པ་.

ཁྱོ་ཤ་ (kyōsha) husband's flesh.

ཁྱོ་ཤུག (kyūshuù) husband and wife, a couple.

ཁྱོ་ཤུག་གི་ཕུ་ནུ་ (kyūshuùgi pūnu) wife's brother, brother-in-law.

ཁྱོ་ཤུག་ཚོང་ཁང་ (kyūshuù tsōŋgaŋ) shop run by a husband and wife, mom-and-pop store.

ཁྱོག (kyɔ̄ɔ) p. of འཁྱོག.

ཁྱོག་ཐབས་མེད་པ་ (kyōgtəb meèba) unable to lift or carry sth.

ཁྱོག་པོ་ (kyōgbo) curved, bent.

ཁྱོགས་ (kyɔ̄ɔ) sedan chair; stretcher; va.—འཁྱེར་ to carry a sedan chair or stretcher.

ཁྱོགས་ཁྲི་ (kyōgtri) sm. ཁྱོགས་.

ཁྱོགས་ལྷ་ལྷི་ཅན་ (kyōgda dijɛn) sedan chair that is adorned with brocade and silk.

ཁྱོགས་དཔྱངས་ (kyōgjaŋ) sm.* ཁྱོགས་བྱམས་.

ཁྱོགས་སྒྱིལ་ (kyōgjii) sm. ཁྱོགས་.

ཁྱོགས་བྱམས་ (kyōgjam) palanquin, sedan chair.

ཁྱོགས་གཡོགས་ (kyōgyog) sedan chair cover.

ཁྱོད་ (kyöö) you (h.).

ཁྱོད་ཁ་དང་ངའི་སྣ་བྱས་པ་ཤོད་ (kyöö kādaŋ ŋɛɛ nā cɛèba shöö) getting into a verbal quarrel.

ཁྱོད་དགའ་ང་སྐྱིད་ (kyööga ŋagyiì) a happy conversation, exchanging pleasantries [Lit. you are good I am happy].

ཁྱོད་རྒྱུས་ང་དང་ང་རྒྱུས་ཁྱོད་ (kyöö gyüü ŋa daŋ ŋa gyüü kyöö) knowing each other [Lit. you know me and I know you].

ཁྱོད་ཅག (kyööjaà) sm. ཁྱོད་ཚོ་.

ཁྱོད་ཅན་ (kyööjɛn) 1. you (pl.). 2. you two.

ཁྱོད་དང་ང་གཅིག (kyöödaŋ ŋa jig) sm. ཁྱོད་དང་ང་མེད་.

ཁྱོད་དང་ང་མེད་ (kyöödaŋ ŋa meè) making no distinction between me and you or yours and mine; very close, inseparable.

ཁྱོད་རྣམས་ (kyöönam) you (pl.).

ཁྱོད་སྒྲེལ་ (kyöödrel) shung. you two people holding the same position.

ཁྱོད་དམར་ཡག་སྟག་གི་ཁ་ཆེན ང་དྲི་སེར་འབྲོང་གི་གཉའ་ལོས་བོམ་ (kyöö mārya's dāāgi kācen ŋa dreser droŋgi ñalöö bom) I can match your strengths [Lit. you, the tiger with a big mouth, I, the yellow-faced wild yak with a thick neck].

ཁྱོད་ཚོ་ (kyöödzo) you (pl.).

ཁྱོད་བཟང་ང་བཟང་ (kyöösaŋ ŋasaŋ) saying only good/ nice things, praising back and forth, not saying faults/ mistake ། སྐྱོན་ཡོད་ན་ཕན་ཚུན་ཐད་ཀར་བརྗོད་དགོས་པ་ལས་ཁྱོད་བཟང་ང་བཟང་ཁོ་ན་ཤོད་མི་རུང་ If there are faults it is not good only to say good things.

ཁྱོད་ར་ (kyööra) you.

ཁྱོད་རང་ (kyöraŋ) you (yourself).

ཁྱོད་རང་ཚོ་ (kyööraŋdzo) sm. ཁྱོད་རྣམས་.

ཁྱོད་ཤི་ང་གསོན་ (kyöö shī ŋa sön) a struggle between incompatibles in which no compromise is possible, a life and death struggle [Lit. you die, I live].

ཁྱོན་ (kyön) 1. all, all over ། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་ All over the world. 2. all told, in all ། ཟླ་ ༡ ནས་ཟླ་ ༢ བར་ཁྱོན་ཉི་མ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ From January to February, all told, 32 days.

ཁྱོན་གྲངས་ (kyöndraŋ) total number ། སློབ་གྲྭ་བའི་ཁྱོན་གྲངས་ ༡༠༠༠ ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ The total number of students is about 1000.

ཁྱོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (kyöngya chēmbo) sm. ཁྱོན་ཆེན་པོ་.

ཁྱོན་བསྒྲིལ་ (kyön dril) vi. to combine/ add together/ merge ། ཁྱོན་བསྒྲིལ་ནས་མཐུན་མི་ ༡༠༠ ཙམ་ཚོགས་འདུར་སླེབས་བཞག Combining altogether, about 100 delegates arrived at the meeting.

ཁྱོན་ངོས་ (kyönŋöö) on the surface.

ཁྱོན་ཆས་ (kyönjɛɛ) clothing ། ཁྱོན་ཆས་ཁང་ Clothing store.

ཁྱོན་ཆེ་ (kyönce) sm. ཁྱོན་ཆེན་པོ་.

ཁྱོན་ཆེན་པོ་ (khön chēmbo) extensive, widespread, a lot ། ཆུ་ལོག་དེས་ས་ཞིང་ཁྱོན་ཆེན་པོ་འདེབས་ལས་མ་ཐུབ་པ་བཟོས་པ་རེད་ The flood made extensive agricultural areas uncultivatable. ། ཁྲག་ཁྱོན་ཆེ་སྟོན་པས་དྲན་པ་འཐོར་སོང་ (He) fainted because he lost a lot of blood.

ཁྱོན་སྡོམ་ (kyöndom) sm. ཁྱོན་བསྡོམས་.

ཁྱོན་བསྡོམས་ (kyöndom) in all, all together, all told, in total ། འདི་སོང་ཁྱོན་བསྡོམས་སྒོར་ཁྲི་བརྒྱད་ལྷག་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ In all, more than 80,000 dollars have been spent (in expenses).

ཁྱོན་ནས་ (kyönnɛɛ) (with negatives) never, not at all ། ང་ཁོ་ཚོའི་ནང་ལ་ཁྱོན་ནས་འགྲོ་གི་མེད་ I never go to their home.

ཁྱོན་པོ་ (kyönbo) mostly, more than half.

ཁྱོན་འབོར་ (kyömbɔɔ) total amount ། འདི་ལོ་ཚོང་ཟོག་ནང་འདྲེན་ཁྱོན་འབོར་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག This year we imported a large amount of commodities.

ཁྱོན་ཚད་ (kyöndzɛɛ) size/ scale of an area ། གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ཁྱོན་ཚད་ག་ཚོད་ཡོད་དམ་ What is the size of this city?

ཁྱོན་གཞི་ནས་ (kyönshinɛ) sm. མ་གཞི་ནས་.

ཁྱོན་ཡངས་ (kyönyaŋ) sm. ཁྱོན་ཡངས་པོ་.

ཁྱོན་ཡངས་པོ་ (kyön yaŋbo) vast, extensive, broad ། བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཞིང་ཁྱོན་ཡངས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The farmland in the southern regions of Tibet is vast.

ཁྱོན་ཡོངས་ (kyönyoŋ) overall, entire, all over, general, wide, broad ། རྒྱལ་ཁབ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་ In order to make improvements all over the nation (nationwide). ། ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ Overall viewpoint. ། ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ Overall development.

ཁྱོམ་ (kyōm) sm. འཁྱོམ་.

ཁྱོམ་ཁྱོམ་ (kyōmgyom) dizzy, unsteady; vi.—བྱེད་ to be dizzy/ unsteady.

ཁྱོམ་ཤུགས་ (kyōmshuù) the shock wave produced by a blast/ explosion.

ཁྱོར་གང་ (kyōrgaŋ) one handful.

ཁྱོར་འགེལ་ (kyōrgel) sm. འཁྱོར་འགེལ་.

ཁྱོར་ཆུ་ (kyōrju) a cupped hand filled with water.

ཁྱོར་དོ་ (kyōrdo) two cupped handfuls.

ཁྱོར་བ་ (kyōrwa) a cupped handful ། ཆུ་ཁྱོར་བ་གང་ A handful of water.

ཁྱོལ་ (kyöö) p. of འཁྱོལ་.

ཁྱོས་མ་ (kyööma) 1. leftover food. 2. gifts, presents.

ཁྲ་ (trā) 1. sparrow hawk, falcon. 2. stripes ¶ དཀར་པོའི་ཐོག་ཁྲ་ནག་པོ་ཡོད་པའི་སྟོད་ཐུང་གཅིག A white shirt with black stripes. 3. the grain in wood.

ཁྲ་ཀྱག (trāgya) 1. stand for a teacup. 2. saucer (for placing under a cup).

ཁྲ་ཀྱག་ཁེབས་གཅོད་ (trāgya kēbjöö) a set of a teacup (porcelain) stand and lid.

ཁྲ་བཀྱག (trāgya) sm. ཁྲ་ཀྱག.

ཁྲ་ཀྱི་ལི་ (trā gyīli) sparkling, glittering, shinning.

ཁྲ་ཁྲ་ (trātra) 1. variegated, brightly colored, colorful. 2. impure, dishonest (slang) ¶ བླ་མ་ཁྲ་ཁྲ་ An impure Lama.

ཁྲ་ཁྲ་བ་ཁྲ་ (trātra batra) sm. ཁྲ་ཁྲ་.

ཁྲ་ཁྲ་མ་ཁྲ་ (trātra matra) sm. ཁྲ་ཁྲ་.

ཁྲ་ཁྲ་རིག་རིག (trātra rigrig) sm. ཁྲ་ཁྲ་.

ཁྲ་ཁྲོ་ཅན་ (trādrojɛn) quick-tempered, easy to anger ¶ མི་ཁྲ་ཁྲོ་ཅན་དང་གཤིབ་ཁག་པོ་ཡོད་ It is difficult to get along with a quick-tempered person.

ཁྲ་གན་ (trāgɛn) shung. abbr. of ཁྲ་མ་ and གན་རྒྱ་.

ཁྲ་གླག་སྤྱང་གསུམ་ (trālajaŋ sūm) very capable, clever ¶ མི་དེ་ར་ཁྲ་གླག་སྤྱང་གསུམ་ཡོད་པ་རེད་ That person is very capable. [Lit. the three: hawk, eagle and wolf].

ཁྲ་གླིང་ (trɔliŋ) window frame.

ཁྲ་གླིང་རུ་ཤི་ (trɔliŋ rushi) window frame/ sash.

ཁྲ་གོད་ (trāgöö) a type of large eagle.

ཁྲ་རྒྱ་ (trāgya) trap to catch hawks/ falcons; va.—འཛུགས་ to trap hawks/ falcons.

ཁྲ་རྒྱས་བཟང་པོ་ (trāgyɛɛ saŋbo) handsome and smart/ clever.

ཁྲ་སྒོར་སྒོར་ (trā gɔɔgɔɔ) bright and round (for eyes).

ཁྲ་སྒྲིག་རྡོ་གཅལ་ (trādrig dojɛɛ) a stone floor with square designs.

ཁྲ་ཅེམ་མེ་ (trā jēme) sm. ཁྲ་ཆེམ་ཆེམ་.

ཁྲ་བཅད་ (trājɛɛ) room divider/ screen; va.—རྒྱག to divide a room with a screen/ divider.

ཁྲ་ཆིལ་གུ་ཆིལ་ (trāci guci) sm. ཁྲ་ཁྲ་, 1.

ཁྲ་ཆིལ་ཆིལ་ (trā cīiji) 1. sm. ཁྲ་ཁྲ་. 2. sparkling, glittering (conveys presence of many lights).

ཁྲ་ཆིལ་བི་ཆིལ་ (trāci bici) sm. ཁྲ་ཁྲ་, 1.

ཁྲ་ཆིལ་ལེ་བ་ (trā cīilewa) sm. ཁྲ་ཆིལ་ཆིལ་.

ཁྲ་ཆུང་མིག (trā cūŋmig) eyes.

ཁྲ་ཆུང་ལིང་སྒྲིབ་ (trājuŋ liŋdrib) cataract.

ཁྲ་ཆེམ་ཆེམ་ (trā cēmjem) glittering, sparkling.

ཁྲ་ཆོད་ (trājöö) sm. ཁྲ་བཅད་.

ཁྲ་ཆོལ་ (trājöö) mixed colors of barley.

ཁྲ་སྟན་ (trādɛn) multicolored rug.

ཁྲ་ཐ་རེ་ (trādare) 1. colorful and shining. 2. streaming (with tears).

ཁྲ་ཐིག (trādig) spots ¶ གཟིག་གི་ཁྲ་ཐིག The spots of a leopard.

ཁྲ་ཐིང་དཀུ་ཐིང་ (trātiŋ gudiŋ) variegated, sparkling, shinning.

ཁྲ་ཐིང་ཐིང་ (trā tiŋdiŋ) sm. ཁྲ་ཐིང་དཀུ་ཐིང་.

ཁྲ་དོན་བརྡལ་བཤིག (trādön dɛɛshii) shung. violating the content of a verdict.

ཁྲ་འདྲ་གླ་འདྲ་ (trāndra lāndra) strong and tough [Lit. like hawk, like eagle].

ཁྲ་པ་ (trāba) 1. hunter. 2. embroiderer of Tibetan shoes.

ཁྲ་བེར་ཙམ་ (trā bɛrdzam) slightly drunk; va.—བྱེད་ to be slightly drunk ¶ ང་མདང་དགོང་ཐུགས་སྐྱོའི་སར་ཁྲ་བེར་ཙམ་བྱས་བཞག I was slightly drunk at last night's party.

ཁྲ་བོ་ (trābo) sm. ཁྲ་ཁྲ་.

ཁྲ་དཔན་ (trābɛn) ch. tea bowl.

ཁྲ་དཔན་ཁྲ་ཀྱག (trābɛn trāgyaà) ch.tib. tea cup and stand (usu. made of silver or brass).

ཁྲ་འབྲུག་དགོན་པ་ (trādruù gömba) sm. ཁྲ་འབྲུག་ལྷ་ཁང་.

ཁྲ་འབྲུག་ལྷ་ཁང་ (trādruù lhāgaŋ) name of a temple.

ཁྲ་མ་ (trāma) 1. a verdict in a law case; va.—གཏོང་ to issue a verdict (in a law case). 2. framed window; va.—བསྒར་ to put up/ hang a window.

ཁྲ་མ་མེས་པོའི་དྲང་ཐིག (trāma mɛɛbö traŋdig) shung. a just verdict like those of the past.

ཁྲ་མའི་སྡེགས་བུ་ (trāmɛ dēgbu) window sill.

ཁྲ་མའི་སྦྱར་རིས་ (trāmɛ jārrii) window decoration, paper stuck on a window as decoration.

ཁྲ་མིག (trāmig) window pane/ square.

ཁྲ་མེན་ (trāmen) a gem used in the preparation of Tibetan medicines.

ཁྲ་མེར་བ་ (trāmerwa) gleaming, sparkling, brilliant, glittering.

ཁྲ་མོ་ (trāmo) multicolored, colorful.

ཁྲ་འཚུབ་འཚུབ་ (trā tsūbdzub) sm. ཁྲ་ལྷེམ་མེར་.

ཁྲ་ཛོམ་ (trādzom) sm. ཁྲ་སྒྲིག.

ཁྲ་ཟིལ་ཟིལ་ (trā siisii) sm. ཁྲ་ཁྲ་, 1.

ཁྲ་བཟུང་དམ་བསྒྲིགས་ (trāsuŋ damdrig) shung. being selective and demanding.

ཁྲ་ཡོལ་ (trāyöö) window curtain, drape; va.—རྒྱག to close drapes/ curtains.

ཁྲ་རྭ་ (trāra) animal horn with variegated colors.

ཁྲ་རས་ (trārɛɛ) gauze-like material used as window covering; va.—རྒྱག.

ཁྲ་རིལ་རིལ་ (trā riirii) gleaming, sparkling, shining, glittering; wide-eyed ¶ མིག་ཁྲ་རིལ་རིལ་བྱས་ནས་ With gleaming eyes.

ཁྲ་རིས་ (trārii) grain in wood.

ཁྲ་རུ་ (trāru) wooden window frame.

ཁྲ་ལམ་མེ་ (trālamme) sm. ཁྲ་རིལ་རིལ་.

ཁྲ་ལོག (trālɔɔ) rejecting a verdict, not accepting a judgement; va.—རྒྱག to reject a verdict ¶ རྫོང་ནས་བཏང་བའི་ཁྲ་མར་ཁྲ་ལོག་བརྒྱབ་ཙང་ཁོ་པ་ལྷ་སར་རྫོང་བཏང་བརྒྱབ་པ་རེད་ He refused to accept the district's verdict, and an order was issued to for him to go to Lhasa.

ཁྲ་ལོག་རླུང་ཡན་ (trālɔɔ lūŋyɛn) the resurgence of a political group or person that had once been put down; va.—རྒྱག.

ཁྲ་ཤིག་ཤིག (trā shīshi) colorful.

ཁྲ་ཤིང་ (trā shīŋ) zebrawood tree.

ཁྲ་ཤེལ་ (trāshee) window-panel.

ཁྲ་སང་ (trāsaŋ) sm. ཁྲ་རས་.

ཁྲ་སིར་བི་སིར་ (trāsii bisii) sm. ཁྲ་ཁྲ་, 1.

ཁྲ་སློག (trā lɔɔ) sm. ཁྲ་ལོག.

ཁྲ་ཧར་ (trāhar) Chahar tribe (of Inner Mongolian).

ཁྲ་ཧྲིག་ཧྲིག (trā hrighrig) sm. ཁྲ་ཆེམ་ཆེམ་.

ཁྲ་ལྷམ་ལྷམ་ (trā lhāmlham) sm. ཁྲ་ལྷེམ་མེར་.

ཁྲ་ལྷེམ་མེར་ (trā lhēmme) 1. sparkling, glittering. 2. clearly/ vividly (with མིག) ¶ ངའི་མིག་ལམ་དུ་མོའི་གདོང་ཁྲ་ལྷེམ་མེར་འཁོར་བྱུང་ I saw her face vividly in my vision.

ཁྲ་ལྷེམ་ལྷེམ་ (trā lhēmlhem) sm. ཁྲ་ལྷེམ་མེར་.

ཁྲག (trāà) blood; va.—འདོན་ to draw blood, to cause to bleed; va.—རྒྱག; —གཏར་; —བཙམ to draw/ let blood, e.g., to donate blood; va.—གཅོད་; —འགག to stop bleeding; vi.—ཐོན་; —ཤོར་ to bleed, to lose blood; vi.—རྒྱུག to menstruate.

ཁྲག་བཀག (trāà) see ཁྲག.

ཁྲག་བཀྲ་ (trāà trā) sm. ཁྲག་མདངས་.

ཁྲག་ཀང་ (trāàgaŋ) a type of traditional Tibetan medicine (thalictrum glandulosis-simum).

ཁྲག་སྐེམ་ (trāàgem) a traditional Tibetan medicine used to stop bleeding.

ཁྲག་སྐྱིན་ (trāàgyin) blood-debt, blood vengeance; va.—སློད་; —འཇལ་; —ལེན་ to take blood vengeance, to pay back a blood-debt ¶ ཕ་བསད་པའི་ཁྲག་སྐྱིན་དེ་ལེན་དགོས་པའི་དུས་རེད་བསམས་ནས་ Thinking this is the time to take blood vengeance for the killing of his father.

ཁྲག་སྐྱུག (trāà gyüù) vi. to vomit blood.

ཁྲག་སྐྱོ་ (trā gyō) blood plasma.

ཁྲག་སྐྱོ་སྤྲི་དཀར་ (trāgyo trīgar) blood protein.

ཁྲག་སྒྲངས་ (trāàdraŋ) hematoma.

ཁྲག་སྐྲན་ (trāgdrɛn) leukemia (cancer of the blood).

ཁྲག་སྐྲན་ཧྲེམ་པོ་ (trāgdrɛn hrēmbo) cancer of the womb.

ཁྲག་ཁུ་ (trāàku) blood plasma.

ཁྲག་ཁྲིང་ (trāgyiŋ) blood clot.

ཁྲག་ཁྲལ་ (trāàtɛɛ) shung. tax on slaughtering

animals.

ཁྲག་ཁྲིག (trɔ̄gdriì) 1. 100 billion. 2. an enormous number.

ཁྲག་ཁྲུག (trɔ̄gdruù) 1. unrest, disorder; disturbance, instability; va.—བྱེད་ to cause or stir up unrest/ disorder ¶ཁོ་ཚོའི་ཚོགས་པའི་ནང་ལ་ཁྲག་ཁྲུག་གི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་རེད་ Unrest occurred in their organization. 2. scrambled, jumbled, mixed up. 3. unwell. 4. dirty.

ཁྲག་ཁྲོག་པ་ (trāg drōgba) 1. a Tibetan medicine (lepidium apetalum). 2. sm. ཁྲག་ཁྲུག.

ཁྲག་མཁྲིས་ (trāà triì) a disease of the gall bladder.

ཁྲག་འཁོན་ (trāàgön) blood feud, blood grudge.

ཁྲག་འཁོར་སའི་དབང་པོ་ (trāà kɔ̄ɔsɛɛ wāŋbo) organs of the circulatory system.

ཁྲག་འཁྱིལ་ (trāàgyil) a pool of blood.

ཁྲག་འཁྲུགས་ (trɔ̄trug) blood pressure disease.

ཁྲག་གི་སྐྱོ་མ་ (trāàgi gyōma) blood plasma.

ཁྲག་གི་ཁྲུག་གི་ (trɔ̄gi trūgi) sm. ཁྲག་ཁྲུག.

ཁྲག་གི་གྲུབ་ཆའི་དཔེ་རིས་ (trāàgi drubcɛ bērii) hemogram.

ཁྲག་གི་མངར་རྩ་ (trāàgi ŋārja) blood sugar.

ཁྲག་གི་མདོག་རྫི་ (trāàgi dɔgdzi) hemochrome.

ཁྲག་གི་ཕྲ་ཕུང་ (trāàgi trābuŋ) blood cell, hemocyte.

ཁྲག་གི་བུ་ལོན་ (trāàgi pulön) sm. ཁྲག་སྐྱིན་.

ཁྲག་གི་བུ་ལོན་ཁྲག་གིས་འཇལ་ (trāàgi pulön trāàgiì jɛɛ) blood vengeance [Lit. repaying a debt of blood with blood].

ཁྲག་གི་ཞིབ་འབུ་ (trāàgi shimbu) blood platelet.

ཁྲག་གི་རིགས་ (trāàgi rig) blood type, blood group.

ཁྲག་གི་སོ་ནད་ (trāàgi nɛɛ̀) gum disease.

ཁྲག་གི་བསླབ་ཇ་ (trāàgi lɔ̄bja) a powerful lesson, a lesson not easily forgotten [Lit. a bloody lesson].

ཁྲག་གི་ཁྲུག་གི་ (trɔ̄gi trūgi) sm. ཁྲག་ཁྲུག.

ཁྲག་གོས་ (trāà köö) bloody clothes.

ཁྲག་གྲང་སྲོག་ཆགས་ (trāàdraŋ sōgjaà) cold-blooded animal.

ཁྲག་གྲོན་ (trāgdrön) shedding one's blood, sacrificing one's own blood/ life (for sth.); va.—གཏོང་ ¶ཁྲག་གྲོན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཙན་ཡིན་དགོས་ (We) have to sacrifice our own blood to get independence. 2. spilling blood, bloody ¶ཁྲག་གྲོན་དམག་འཐབ་ A bloody war.

ཁྲག་བཀག (trāà gaà) vi. to have the flow of blood stop.

ཁྲག་འགགས་ (trā gaà) sm. ཁྲག་བཀག.

ཁྲག་རྒྱག (trāà gyaà) see ཁྲག.

ཁྲག་རྒྱས་པ་ (trāà gyɛɛ̀ba) hyperemia.

ཁྲག་རྒྱུ་ (trɔ̄ggyu) blood sausage.

ཁྲག་རྒྱུད་ (trāàgyüü) maternal side, maternal lineage ¶ཁྲག་རྒྱུད་སྤུན་ཉེ་ Maternal relatives. [Lit. blood lineage].

ཁྲག་རྒྱུན་ (trɔ̄ggyün) blood circulation.

ཁྲག་རྒྱུན་འཁོར་རྒྱུག (trɔ̄ggyün kɔ̄ɔgyaà) blood circulation.

ཁྲག་རྒྱུན་ཞིབ་བཤེར་ཁང་ (trɔ̄ggyün shibshergaŋ) blood testing room.

ཁྲག་མངར་ (trāàŋar) blood sugar.

ཁྲག་རྔུལ་ (trāà ŋüü) blood and sweat ¶ཁྲག་རྔུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པ་རེད་ (They) built the country through the blood and sweat (of the people).

ཁྲག་ཅན་ (trāgjɛn) bloody.

ཁྲག་གཅིན་ (trāàjin) 1. blood in the urine. 2. blood and urine.

ཁྲག་གཅོད་ (trāà jöö) va. to stop bleeding ¶ཁྲག་གཅོད་སྨན་ཕྱེ་ A powder that stops bleeding.

ཁྲག་གཅོར་ (trāgjɔɔ) corporal punishment.

ཁྲག་ཆགས་ (trāgcaà) sentient beings.

ཁྲག་ཆད་ (trāà cɛ̄ɛ) vi. to have bleeding stop.

ཁྲག་ཆུ་ (trɔ̄gcu) watery blood.

ཁྲག་འཇིག་ནད་ (trāà jignɛɛ̀) septicemia.

ཁྲག་འཇིབ་ (trā jib) va. to suck blood.

ཁྲག་འཇིབ་ཁོང་སྲིན་ (trāàjib kōŋsin) internal blood sucking parasite.

ཁྲག་འཇིབ་གདོན་འདྲེ་ (trāàjib döndre) bloodsucker.

ཁྲག་འཇིབ་འབུ་ (trāàjib bu) leech, blood sucker, blood fluke.

ཁྲག་འཇིབ་འབུ་ཕྲ་ (trāàjib budra) blood sucking parasite, blood fluke.

ཁྲག་འཇིབ་འབུ་ཕྲའི་ནད་ (trāàjib budrɛ nɛɛ̀) schistosomiasis.

ཁྲག་འཇིབ་སྲིན་འབུ་ (trāàjib sīnbu) sm. ཁྲག་འཇིབ་འབུ་ཕྲ་.

ཁྲག་རྗེས་ (trāàjeè) bloodstain, blood spot.

ཁྲག་ཉམས་ (trāàñam) vi. to be/ get anemic.

ཁྲག་ཉམས་འགོག་བྱེད་སྐྱུར་རྫས་ (trāàñam gɔgjeè gyurdzɛɛ̀) ascorbic acid, vitamin C.

ཁྲག་ཉམས་པའི་ནད་ (trāà ñambɛɛ nɛɛ̀) anemia.

ཁྲག་ཏིག (trāàdīg) petechia, ecchymosis, spotting on the skin.

ཁྲག་གཏར་ (trāgdar) see ཁྲག.

ཁྲག་གཏར་བའི་གསོ་བཅོས་ (trāgdarwɛ sōjöö) treatment involving bloodletting.

ཁྲག་བཏུངས་མནའ་བསྐྱལ་ (trāàtuŋ nagyee) sm. ཁྲག་འཐུང་མནའ་སྐྱེལ་.

ཁྲག་བཏོན་ (trāà dön) p. of ཁྲག་འདོན་.

ཁྲག་བཏོན་སྲོག་འདོར་ (trāgdön sɔ̄ɔdɔr) sacrificing one's life (for sth.) [Lit. shedding blood, abandoning life].

ཁྲག་ཐིག (trɔ̄gtig) a drop of blood; vi.—རྒྱག to drip blood.

ཁྲག་ཐིག་པགས་ནད་ (trāàtig bāgnɛɛ̀) petechia.

ཁྲག་ཐོན་ (trāà tön) vi. to lose blood, to bleed ¶ཁྲག་མང་པོ་ཐོན་པས་དྲན་པ་འཐོར་བ་རེད་ He fainted because he lost a lot of blood.

ཁྲག་ཐོན་གྱོད་གཞི་ (trɔgtön gyööshi) murder case.

ཁྲག་ཐོན་ལྷ་བའི་ནད་ (trāàtön lābɛ nɛɛ̀) hemophilia.

ཁྲག་འཐུང་མནའ་སྐྱེལ་ (trāà tūŋ nagyee) blood oath.

ཁྲག་འཐུང་འབུ་ (trāà tūŋ bu) sm. ཁྲག་འཇིབ་འབུ་.

ཁྲག་འཐུང་སྲིན་བུ་ (trāà tūŋ sīmbu) sm. ཁྲག་འཇིབ་འབུ་.

ཁྲག་དང་མིག་ཆུ་ (trāà daŋ migju) blood and tears ¶ཁྲག་དང་མིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ A history written in blood and tears. ¶ཁྲག་དང་མིག་ཆུའི་རྗེས་ཁྲ་ A debt of blood and tears.

ཁྲག་དུག (trɔgduù) blood poisoning.

ཁྲག་དྭངས་མ་ (trāà daŋma) blood serum.

ཁྲག་དྭངས་མིག་ཆུའི་ཞེ་སྡང་ (trāàdaŋ migjü shedaŋ) extreme hatred, a hatred of blood and tears, a hatred based on extreme suffering.

ཁྲག་དྲི་ (trāà tri) smell of blood; vi.—ཁ་ to smell blood.

ཁྲག་དྲི་ཐོ་བ་ (trɔgti drowa) bloody, reeking of blood ¶ཁྲག་དྲི་ཐོ་བའི་དྲག་གནོན་ Bloody suppression.

ཁྲག་དྲི་ཐོ་བའི་དབང་སྒྱུར་ (trɔ̄gti drowɛ wāŋgyur) controlling by bloody suppression.

ཁྲག་དྲོན་ (trāgdrön) warm/ fresh blood; va.—འདོན་ to cause bloodshed, to shed blood.

ཁྲག་དྲོན་འཁོལ་བ་ (trāgdrön kööwa) burning with righteous indignation [Lit. boiling blood].

ཁྲག་དྲོན་ཅན་ (trāgdrönjɛn) warm-blooded.

ཁྲག་དྲོན་བ་རླབས་ (trāgdrön baləb) sm. ཁྲག་དྲོན་འཁོལ་བ་.

ཁྲག་དྲོན་སྲོག་ཆགས་ (trāgdrön sōgjaà) warm-blooded animal.

ཁྲག་གདན་ (trāgdɛn) a mat/ carpet on which a person who has been killed is placed.

ཁྲག་མདངས་ (trāgdaŋ) the color of blood.

ཁྲག་མདུད་ (trāgdüü) thrombosis.

ཁྲག་མདོག (trāgdɔɔ̀) color of blood.

ཁྲག་མདོག་རྒྱུ་ (trāà doggyu) haemochrome.

ཁྲག་འདོན་ (trāà dön) 1. va. to draw blood, to bleed. 2. va. to pay for in blood ¶ཁྲག་བཏོན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉམས་མྱོང་ An experience for which we paid in blood.

ཁྲག་འདོན་གྱི་དུས་ཟིང་ (trāàdöngi tüüsiŋ) a bloody disturbance.

ཁྲག་རྡུལ་ (trāgdüü) blood platelet.

ཁྲག་རྡོག (trāgdog) blood clot.

ཁྲག་རྡོག་རྡོག (trāà dogdoò) blood clot.

ཁྲག་ནང་གི་མངར་ཆ་ (trāgnaŋgi ŋāāja) blood sugar.

ཁྲག་ནད་ (trāānɛɛ̀) disease of the blood; vi.—ན་; —ཕོག to be sick with a blood disease.

ཁྲག་སྣ་ (trāàna) a drop of blood used in religious rituals.

ཁྲག་པང་ལེབ་ཆུང་ (trāà bāŋleb cūŋ) blood platelet.

ཁྲག་དྲི་ (trāgdrī) cholestorol.

ཁྲག་ཕྱེ་ (trāgce) blood meal.

ཁྲག་ཕྱེད་ (trāgceè) hemodialyser.

ཁྲག་སྤུན་ (trāgbün) sm. ཁྲག་སྦྱིན་.

ཁྲག་བླུག (trāà lūù) va. to give a blood transfusion.

ཁྲག་དབྱིབས་ (trəgyip) 1. blood cell shape. 2. sm. ཁྲག་རིགས་.

ཁྲག་འབབ་ (trā bəb) sm. ཁྲག་ཐོན་.

ཁྲག་འབྱར་ཐེབས་ (trāgjar tēb) 1. vi. to get matted/ stuck/ stained with blood (e.g., the clothing of sb. wounded). 2. vi. to get drenched with blood.

ཁྲག་འབྱིན་ (trāg jin) sm. ཁྲག་འདོན་.

ཁྲག་སྦྱིན་ (trāgjin) donating blood; va. ཁྲག་སྦྱིན་; —གཏོང་ to donate blood.

ཁྲག་སྦྱིན་མཁན་ (trāgjingɛn) blood donor.

ཁྲག་སྦྱོར་ (trāgjɔɔ) bloodshed; va.—བྱེད་ to shed blood ༑ མི་གསོད་ཁྲག་སྦྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་རེད་ There were incidents of killing and bloodshed.

ཁྲག་མ་དོན་མཛོ་བོ་བཤའ་ཐབས་ (trāà madön dzobo shādəb) trying to do sth. quietly without leaving any trace that you did it [Lit. trying to slaughter a dzo without spilling blood].

ཁྲག་མ་ཆོད་པའི་མོ་ནད་ (trāà macöòbɛ monɛɛ̀) hemorrhaging after child birth or during menstruation.

ཁྲག་མལ་ཆུ་བཤལ་ (trāàñɛɛ cūshɛɛ) totally/ completely destroying; va.—གཏོང་ [Lit. rinsed with blood].

ཁྲག་དམར་ (trāàmar) 1. bloody. 2. red blood 3. red blood cell.

ཁྲག་དམར་ཀུ་བཞུར་བཞུར་ (trāàmar gū shūrshur) bloody, blood running like water in a canal.

ཁྲག་དམར་དངོས་འབྱར་ (trāàmar ŋönjar) sm. ཁྲག་དམར་ལུས་འབྱར་.

ཁྲག་དམར་ཅིལ་ཅིལ་ (trāàmar cīījiī) sm. ཁྲག་དམར་འཛར་འཛར་.

ཁྲག་དམར་སྤྲི་དཀར་ (trāgmar drīgar) red and white blood cells.

ཁྲག་དམར་ཙ་རེ་བ་ (trāàmar dzārewa) sm. ཁྲག་དམར་འཛར་འཛར་.

ཁྲག་དམར་འཛར་འཛར་ (trāàmar dzardzar) drenched/ dripping with blood, bloody.

ཁྲག་དམར་ལུས་འབྱར་ (trāàmar lünjar) drenched with blood.

ཁྲག་སྨན་ (trāgmɛn) blood tonic.

ཁྲག་གཙག (trāà dzāà) va. to drain or draw blood (as therapy).

ཁྲག་གཙང་ (trāgdzaŋ) blood serum.

ཁྲག་བཙོག (trāgdzog) blood stain.

ཁྲག་རྩ་ (trāgdza) blood vessel; vi.—རྒྱས་ to swell/ vasodilate (blood vessels).

ཁྲག་རྩ་འགག (trāgdza gaà) vi. to have an embolism.

ཁྲག་རྩ་འགག་རྫས་ (trāgdza gagdzɛɛ̀) embolus.

ཁྲག་རྩ་རྒྱས་ (trāgdza) see ཁྲག་རྩ་.

ཁྲག་རྩ་ཆེ་བ་ (trāgdza cēwa) aorta.

ཁྲག་རྩ་མདུད་ཁེགས་ (trāgdza dükeg) thrombosis.

ཁྲག་རྩ་ཕྲ་མོ་ (trāgdza trāmo) blood capillary.

ཁྲག་རྩ་ཕྲན་བུ་ (trāgdza trēmbu) sm. ཁྲག་རྩ་ཕྲ་མོ་.

ཁྲག་རྩ་ཡང་ཕྲ་ (trāgdza yandra) sm. ཁྲག་རྩ་ཕྲ་མོ་.

ཁྲག་རྩ་སྲེངས་སྒྱུར་ (trāgdza hrēŋgyur) vascular sclerosis.

ཁྲག་རྩ་གསལ་འབྱེད་པར་ལེན་ (trāgdza sēlceè bārlen) aniography.

ཁྲག་རྩའི་ཚ་ནད་ (trāgdzɛ tsānɛɛ̀) vasculitis.

ཁྲག་རྫི་དམར་པོ་ (trāgdzi mārbo) haemochrome.

ཁྲག་ཚབས་ (trāgtsəb) diseases relating to irregular menstruation.

ཁྲག་ཚབས་གོར་པ་ (trāgtsəb kɔrwa) one of the ten types of ཁྲག་ཚབས་.

ཁྲག་ཚིལ་ (trāgtsil) cholesterol.

ཁྲག་མཚོ་ (trāgtso) bloodbath, a sea of blood ༑ མི་དམངས་རྣམས་ལོ་བཅུའི་རིང་གི་ནང་འཁྲུག་གི་ཁྲག་མཚོའི་ནང་དབྱུགས་པ་རེད་ (They) threw the people into the bloodbath of ten years of civil war.

ཁྲག་འཚབ་ (trāàdzəb) avenging a murder.

ཁྲག་མཛོད་ (trāgdzöò) blood bank.

ཁྲག་འཛགས་ (trāà dzaà) vi. to drip blood.

ཁྲག་འཛིང་ (trəgdziŋ) bloody battle/ fight; va.—བྱེད་.

ཁྲག་ཞུན་རྒྱུ་རྫི་ (trəgshun gyudzi) hemolysin.

ཁྲག་བཞུར་ (trāg shur) sm. ཁྲག་འདོན་, 1.

ཁྲག་བཞུར་སྒོག་བསྡོས་ (trāgshur sɔ̄ɔdöò) sm. ཁྲག་བདོན་སྒོག་འདོར་.

ཁྲག་ཡིག (trāgyig) a letter written in one's own blood (expressing one's determination, last wish, etc.).

ཁྲག་ཡོད་ཤ་ཡོད་ (trāgyöò shāyöò) vivid, true to life (writing style).

ཁྲག་རལ་ཡོད་པ་ (trāgrɛɛ yöba) a person with blood on his hands (sb. who has killed or murdered).

ཁྲག་རིགས་ (trəgrig) blood type, blood group.

ཁྲག་རིལ་ (trəgrii) blood corpuscle, blood cell.

ཁྲག་རིལ་དཀར་པོ་ (trəgrii gāābo) white blood cell, white corpuscle.

ཁྲག་རིལ་དཀར་པོའི་འབྲས་སྐྲན་ (trəgrii gāābö drɛdɛn) leukemia.

ཁྲག་རིལ་དཀར་དམར་ (trəgrii gārmar) red and white blood cells.

ཁྲག་རིལ་དེམ་ཚད་ (trəgrii timtsɛɛ̀) erythrocyte sedimentation rate.

ཁྲག་རིལ་དམར་པོ་ (rəgrii māābo) red blood cell, red corpuscle.

ཁྲག་རུལ་ (trəgrüü) pus (in blood).

ཁྲག་རོ་ (trāgro) clotted blood.

ཁྲག་རྭ་ (trāgra) pilose antler (an antler used as an aphrodisiac that is soft with blood inside).

ཁྲག་རླངས་ (trāglaŋ) steam coming from warm blood (e.g., when an animal is slaughtered and the blood is collected).

ཁྲག་རླུང་ (trāgluŋ) 1. blood pressure. 2. great anger; vi.—ལངས་ to be/get extremely angry.

ཁྲག་རླུང་སྟོད་འཚང་ (trāgluŋ dōòdzaŋ) 1. name of a type of "wind" disease. 2. great anger.

ཁྲག་ལམ་ (trāglam) blood vessel.

ཁྲག་ལམ་སྲེངས་ནད་ (trāglam hrēŋnɛɛ̀) sm. ཁྲག་རྩ་སྲེངས་འགྱུར་.

ཁྲག་ལིང་ (trəgliŋ) blood clot.

ཁྲག་ལུ་ (trāà lu) vi. to vomit blood.

ཁྲག་ལུག (trāgluù) sm. ཁྲག་བླུག.

ཁྲག་ལུད་ (trāglüü) blood and spittle/ phlegm.

ཁྲག་ལེན་ཁང་ (trəglenkaŋ) a laboratory or clinic where blood samples are taken/ collected.

ཁྲག་ལོང་ (trāgloŋ) right side of intestines.

ཁྲག་ཤ་ (trāgsha) blood that is coagulated by boiling and then eaten [Lit. blood meat].

ཁྲག་ཤུལ་ (trāgshüü) sm. ཁྲག་རྗེས་.

ཁྲག་ཤེད་ (trāgsheè) blood pressure.

ཁྲག་ཤེད་ཉམས་པ་ (trāgsheè ñamba) low blood pressure.

ཁྲག་ཤེད་མཐོ་པོ་ (trāgsheè tōbo) high blood pressure.

ཁྲག་ཤེད་དཔྱད་ཆས་ (trāgsheè jējɛɛ) blood pressure cuff, sphygmomanometer.

ཁྲག་ཤེད་དམའ་པོ་ (trāgsheè māābo) low blood pressure.

ཁྲག་ཤོར་ (trāà shɔ̄ɔ) see ཁྲག.

ཁྲག་ཤོར་ཁྲག་ལེན་ (trāà shɔ̄ɔ trāg len) blood vengeance [Lit. blood spilled, blood taken].

ཁྲག་གཤེར་ (trāgsher) liquid blood.

ཁྲག་གཤེར་འཁོར་སྐྱོད་ (trāgsher kɔ̄ɔgyöò) blood circulation.

ཁྲག་བཤལ་ (trāà shɛ̄ɛ̀) vi. to have dysentery (with blood).

ཁྲག་བཤིག་རྫས་རྒྱུ་ (trāgshiì dzɛ̄ɛ̀gyu) heparin.

ཁྲག་སྲིན་དུག་མཆེད་ཀྱི་ནད་ (trāàsin tugjɛɛ̀gi nɛɛ̀) sm. ཁྲག་འཛིག་ནད་.

ཁྲག་གསོག་བཟོ་གྲྭ (thrāgso sodra) blood bank.
ཁྲག་རྣག (traà nāg) blood and pus.
ཁྲང (trāŋ) ch. factory.
ཁྲང་ཀྲང (trāŋdraŋ) ch. head/ manager of a factory.
ཁྲང་ཀྲང་གི་འགན་ཁུར་ལམ་ལུགས (trāŋdraŋgi gɛnkur lamlug) ch.tib. system of overall responsibility being taken by the factory manager.
ཁྲང་ཆི (trāŋci) Nagasaki.
ཁྲང་ཐང (trāŋtaŋ) hard, solid, robust.
ཁྲང་ཞི (trāŋshi) ch. traditional Chinese opera; va.—འཁྲབ to perform Chinese opera.
ཁྲང་ཞི་འཁྲབ་ས (trāŋshi trəbsə) ch.tib. theater where Chinese opera is performed.
ཁྲང་ཞི་ཟློས་གར (trāŋshi döögar) ch.tib. traditional Chinese opera.
ཁྲང་ཞིའི་སློབ་གྲྭ (trāŋsi lōbdra) ch.tib. Chinese opera school.
ཁྲང་ཧྲ (trāŋhra) Changsha.
ཁྲང་ཨན (trāŋan) Changan.
ཁྲད་ཁྲོད (trɛ̄ɛtröö) sm. ཁྲང་སེང.
ཁྲན་ཐོན (trɛntön) cicada's slough (used in Tibetan medicines).
ཁྲབ (trəb) armor.
ཁྲབ་མཁན (trəbgɛn) people who make armor.
ཁྲབ་གོས (trəbgöö) sm. ཁྲབ.
ཁྲབ་གྱོན་མཚོན་ཐོགས (trəbkön tsöntɔɔ) being a warrior, preparing for war [Lit. wear armor, carry weapon].
ཁྲབ་ཅན (trəbjɛn) 1. beetle. 2. anything with a hard, crust-like outer surface.
ཁྲབ་ཕྱིབས (trəbjib) the lining inside armor.
ཁྲབ་ཐེངས (trəbteŋ) the number of times a show has been performed, the performance number.
ཁྲབ་ལྡན (trəpdɛn) armored ༑ཁྲབ་ལྡན་འཁོར་ལོ Armored vehicle ༑ཁྲབ་ལྡན་དམག་དཔུང Armored troops ༑ཁྲབ་ལྡན་སྐྱེལ་འདྲེན་འཁོར་ལོ Armored carrier ༑ཁྲབ་ལྡན་རྟ་དམག Armored cavalry ༑ཁྲབ་ལྡན་དམག Armored force/ troops.
ཁྲབ་སྦྲས (trəbdrɛɛ) sm. ཁྲབ་ལྡན.
ཁྲབ་བྱང (trəpjaŋ) scales on armor.
ཁྲབ་མ (trəpma) 1. soldiers clad in armor. 2. arc. armor.
ཁྲབ་རྨོག (trəpmog) armor and helmet; va.—འགྱོན to put on/ wear armor and helmet.
ཁྲབ་རང་གྱོན (trəp raŋgyön) an ancient magical armor that comes on the body by itself.
ཁྲབ་ཤོག་ཅན་གྱི་རིགས (trəpshɔɔjɛngi rig) lepidopterous insects.
ཁྲམ (trām) 1. notch, nick, cut; va.—རྒྱག to cut slits on a corpse to induce vultures to come to eat the flesh (in the traditional Tibetan funeral rite). 2. lying, deceiving; va.—ཤོད to tell a lie, to deceive.
ཁྲམ་ཀུན (trəmgün) liar and thief.
ཁྲམ་ཁ (trāmga) 1. sm. ཁྲམ. 2. astrological chart. 3. the cross-shape (similar to the Christian cross); va.—རྒྱག to cut a corpse with many crosses to make it easy for the vultures to eat the flesh.
ཁྲམ་ཁྲམ (trāmdram) 1. spreading out ༑དངོས་པོ་རྣམས་ཁྲམ་ཁྲམ་དུ་བཀྲམས་བཞག (They) have spread out all (their) things. 2. streaming/ flowing down ༑མཆི་མ་ཁྲམ་ཁྲམ་འདོན Tears streaming down.
ཁྲམ་ཁྲུམ (trāmdrum) 1. scattered. 2. coarsely ground.
ཁྲམ་ཁྲུས (trāmdrüü) broken pieces.
ཁྲམ་ནག (trāmnaà) incorrigible liar, a swindler, con man.
ཁྲམ་པ (trāmba) (for people) liar, swindler, con man; (for actions) swindling, cheating, fraudulent practices, malpractice; va.—བྱེད.
ཁྲམ་པ་མགོ་བདེ (trāmba gode) sm. ཁྲམ་པ.
ཁྲམ་དཔོན (trāmbön) head of swindlers/ con men, etc.
ཁྲམ་སྤྱོད (trāmjöö) swindling, lying, cheating, conning; va.—འཁྲབ to swindle/ lie/ cheat/ con.
ཁྲམ་བམ (trāmbam) sm. རྒྱ་གྲམ.
ཁྲམ་མི་ཁྲུམ་མི (trəmmi trümmi) exhausted, tired, fatigued ༑ཉིན་གང་ངལ་རྩོལ་བྱས་ནས་གཟུགས་པོ་ཁྲམ་མི་ཁྲུམ་མི་ཆགས་བཞག Having worked all day, my body has become exhausted.
ཁྲམ་དམག (drāmmaà) an undisciplined/ lawless army, ruffians/ riffraff in the army ༑གྲོང་ཚོ་དེར་ཁྲམ་དམག་ཁག་གཅིག་སླེབས་ནས་བཅད་གསིག་མང་པོ་བཏང་འདུག A lawless army came to this town and did much looting and injuring.
ཁྲམ་ཚོང (trāmtsoŋ) swindling, conning; va.—རྒྱག.
ཁྲམ་ཛིན (trāmdzön) arc. account book.
ཁྲམ་ཟོལ (trāmsöö) sm. ཁྲམ་པ.
ཁྲམ་གཡོ (trāmyo) deceiving, swindling; va.—བྱེད; —སྒྱུ.
ཁྲམ་ལ་འདེབས (trāmla deb) va. to put up a wooden tablet containing sb.'s name as a form of curse.
ཁྲམ་གཤོམ (trāmshom) plotting/ conspiring/ conniving to swindle or con; va.—རྒྱག.
ཁྲམ་གཤོས (trāmshöö) scattering, casting out.
ཁྲམ་སེམས (trāmsem) (having thoughts of) lying, swindling, conning; va.—འཆང to lie, to swindle, to con.
ཁྲའ་དན་ཉིང (trādɛnñiŋ) ch. tannic acid.
ཁྲའི་ཡིའུ (trēyiu) ch. diesel oil.
ཁྲའི་ཡིའུ་ཅི (trēyiuji) ch. sm. ཁྲའི་ཡིའུ་ཅི་འཁྲུལ་འཁོར.
ཁྲའི་ཡིའུ་ཅི་འཁྲུལ་འཁོར (trēyiuji tüügɔɔ) ch.tib. diesel engine.
ཁྲའི་ཡིའུ་ཅི་འཕྲུལ་འཁོར (trēyiuji tüügɔɔ) ch.tib. sm. ཁྲའི་ཡིའུ་ཅི་འཁྲུལ་འཁོར.
ཁྲའི་ཡིའུ་ནང་འབར་འཁྲུལ་འཁོར (trēyiu naŋbar tüügɔɔ) ch.tib. diesel internal combustion engine.
ཁྲའི་ཡིའུ་སྣུམ (trēyiu nūm) ch.tib. diesel oil.
ཁྲའི་ཡིའུ་འཕྲུལ་འཁོར (trēyiu trüügɔɔ) ch.tib. diesel engine.
ཁྲའི་ཡིའུ (trēyiu) ch. sm. ཁྲའི་ཡིའུ.
ཁྲའི་ཡིའུ་སྣུམ (trēyiu nūm) ch. sm. ཁྲའི་ཡིའུ་སྣུམ.
ཁྲའོ་ཞན (trāoshɛn) Korea.
ཁྲའོ་ཞན་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ (trāoshɛn māŋdzö riŋluù mimaŋ jītün gyɛgəb) Korean Democratic People's Republic.
ཁྲའོ་ཞན་ལྷོ་རྒྱུད (trāoshɛn lhögyüü) South Korea.
ཁྲའོ་ཤན (trāoshɛn) sm. ཁྲའོ་ཞན.
ཁྲའོ་ཤེའན (trāoshɛn) sm. ཁྲའོ་ཞན.
ཁྲལ (trɛ̄ɛ) tax, custom's duty; va.— སྤྲོད; —འཇལ; —རྒྱག; —སྐྱེལ to pay taxes; va.—སྡུད; —ལེན to collect taxes; va.—རྒྱག; —འཁྲི; —འགེལ; —སྐྱལ; —འགོད to establish/ levy a tax; va.—འབྱོལ; —བྱོལ་བྱེད to flee to avoid paying taxes; vi.—ཐོག; —འཁེལ; —འཁྲི to get/ be taxed, to carry/ bear a tax load; va.—སྐྱུང; —སྦེད to not pay taxes in full, to underpay/ evade taxes; va.—རྒྱུགས to perform a corvee labor tax ༑ཞིང་པས་ཁྲལ་ལྕི་པོ་འཇལ་དགོས་པ་རེད The farmers have to pay heavy taxes. ༑གཞུང་གིས་མི་སེར་ས་ནས་ཁྲལ་མང་པོ་བསྡུས་བཞག The government is collecting a lot of taxes from the peasants. ༑ད་ལོ་ཁྲལ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་བཀལ་འདུག This year many new taxes were levied. ༑མི་སེར་གྱི་གཞིས་ཀར་ཉིན་ལྟར་ཁྲལ་རྒྱུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད The peasants have to go to do (corvee) taxes on the estates every day. ༑མི་སེར་མང་པོ་ཞིག་ཁྲལ་རྒྱུགས་མ་ཐུབ་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་ཁྲལ་བྱོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་འདུག Many peasants were unable to do the corvee taxes and fled to another area to avoid the tax. ༑མི་སེར་འདི་ཚོར་ཁྲལ་ལྕི་པོ་འཁྲི་གི་ཡོད་པ་རེད These peasants are carrying a heavy tax (load). ༑ཚོང་པ་དེས་ཚོང་ཨག་པོ་མེད་ཙང་གཞུང་གི་ཁྲལ་ཁག་ཅིག་བསྐྱུང་བཞག Because that trader had bad sales (he) evaded paying a part of the taxes (he owed) to the government.
ཁྲལ་བཀལ (trɛ̄ɛ gɛ̄ɛ) 1. p. of ཁྲལ་འགེལ. 2. sm. ཁྲལ་འགེལ.

ཁྲལ་བཀལ་ (trɛ̄ɛdrɛɛ) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་བཀོད་ (trɛ̄ɛgöö) p. of ཁྲལ་འགོད་.

ཁྲལ་ཀང་ (trɛ̄ɛgaŋ) shung. a land measurement that was equal to one tax unit.

ཁྲལ་སྐུང་ (trɛ̄ɛguŋ) see. ཁྲལ་.

ཁྲལ་སྐུང་ཁྲལ་ཆད་ (trɛ̄ɛguŋ trɛ̄ɛjɛ̀ɛ) evading and underpaying taxes; va.—འཛོག to evade and underpay taxes.

ཁྲལ་སྐྱལ་ (trɛ̄ɛgüü) va. to levy a tax, to make sb. perform corvee labor.

ཁྲལ་སྐྱེལ་ (trɛ̄ɛ gyēē) paying a tax; va. ཁྲལ་སྐྱེལ་; —བྱེད་.

ཁྲལ་ཁུངས་ (trɛ̄ɛguŋ) shung. the feudal lord to whom one owed taxes.

ཁྲལ་ཁུངས་རྒྱབ་བསྒྱུར་ (trɛ̄ɛguŋ gyəbgyur) leaving/ fleeing from one's feudal lord or suzerain.

ཁྲལ་ཁོངས་ (trɛ̄ɛgoŋ) those who are liable to pay taxes ¶ མི་མང་པོ་ཞིག་ཁྲལ་ཁོངས་སུ་ཚུད་མེད་པ་རེད་ Many people were not included as taxpayers (e.g., were not liable to pay taxes).

ཁྲལ་ཁྲལ་ (trɛ̄ɛtɛɛ) 1. disorderly. 2. the sound made by fingers tapping on sth.

ཁྲལ་ཁྲིམས་ (trɛ̄ɛtrim) 1. taxes and the law. 2. tax law.

ཁྲལ་ཁྲིམས་འཁུར་ཤེས་ (trɛ̄ɛtrim kūrsheè) abiding by the law and fulfilling taxes; va.—བྱེད་.

ཁྲལ་ཁྲིམས་མཛད་པོ་ (trɛ̄ɛdrim dzɛ̀ɛbo) shung. people in charge of taxes and the law.

ཁྲལ་ཁྲུལ་ (trɛ̄ɛtrül) 1. destroyed, scattered. 2. in the dark, at a loss.

ཁྲལ་འཁྲི་ (trɛ̄ɛ tri̊) sm. ཁྲལ་བཀལ.

ཁྲལ་གྱོང་ (trɛ̄ɛgyoŋ) mistakenly paying a tax.

ཁྲལ་གྲོང་ (trɛ̄ɛdroŋ) shung. family that pays taxes.

ཁྲལ་མགོ་གསོས་གསོས་ (trɛ̄ngo sōōsöö) sm. ཁྲལ་མངོན་བླ་བཅོས་.

ཁྲལ་འགོད་ (trɛ̄ɛ gö̤ö) va. to levy/ establish a tax.

ཁྲལ་རྒྱག (trɛ̄ɛ gyaà) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་རྒྱུག་ཁྲིམས་འཁུར་ (trɛ̄ɛguù trimgur) shung. doing corvee labor and abiding by the law.

ཁྲལ་སྒོ་ (trɛ̄ɛgo) customs station/ barrier, toll booth/ gate.

ཁྲལ་ངན་ (trɛ̄ɛŋɛn) oppressive tax.

ཁྲལ་ངན་བུན་ངན་ (trɛ̄ɛñɛn bünŋɛn) oppressive taxes and loans.

ཁྲལ་དངུལ་ (trɛ̄ŋüü) tax money/ revenue.

ཁྲལ་མངོན་སླལ་རལ་ (trɛ̄ɛŋön gɛɛrɛɛ) not working well or diligently (i.e., as if it was a tax).

ཁྲལ་མངོན་བླ་བཅོས་ (trɛ̄ɛŋön lājöö) doing quickly/ carelessly/ in a shoddy manner; va.—བྱེད་ [Lit. do superficially as if it was a tax obligation].

ཁྲལ་ཆག (trɛ̄ɛjaà) shung. tax exemption; va.—གཏོང་ to grant a tax exemption; vi. ཁྲལ་ཆག to get a tax exemption.

ཁྲལ་ཆད་ (trɛ̄ɛjɛ̀ɛ) unpaid/ missing taxes, taxes in arrears; vi. ཁྲལ་ཆད་; —འཇོག to be in arrears for taxes.

ཁྲལ་ཆད་ཁྲལ་སྐུང་ (trɛ̄ɛjɛ̀ɛ trɛ̄ɛguŋ) evading and underpaying taxes.

ཁྲལ་འཇལ་ (trɛ̄ɛ cɛɛ) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་འཇལ་ཁྲིམས་འཁུར་ (treejɛɛ trimgur) sm. ཁྲལ་ཁྲིམས་འཁུར་ཤེས་.

ཁྲལ་ཉིན་ (trɛ̄ɛñin) shung. a day spent doing corvee tax work.

ཁྲལ་རྟེན་ (trɛ̄ɛden) shung. the land basis for paying a tax (usu. refers to the land held by serfs/ subjects of lords).

ཁྲལ་རྟེན་བཏབ་ལོ་ (trɛ̄ɛden dāblo) shung. year in which the tax land was planted.

ཁྲལ་དོན་ (trɛ̄ɛdön) tax matters.

ཁྲལ་དོན་ཁང་ (trɛ̄ɛdöngaŋ) tax office.

ཁྲལ་དོན་ལས་ཁུངས་ (trɛ̄ɛdön lɛ̀ɛguŋ) tax affairs office.

ཁྲལ་འདེད་ (trɛ̄ɛ dèe) va. to pursue taxpayers to collect taxes owed.

ཁྲལ་སྡུད་ (trɛ̄ɛ düü) collecting taxes, taxation; va. ཁྲལ་སྡུད་; —བྱེད་ to collect taxes.

ཁྲལ་སྡུད་བཅའ་ཁྲིམས་ (trɛ̄ɛdüü jātrim) tax laws.

ཁྲལ་སྡུད་ཞིབ་སྒྲོལ་ (trɛ̄ɛdüü shipsüü) shung. tax collection regulations/ documents ¶ ཁྲལ་སྡུད་ཞིབ་སྒྲོལ་ནང་འཁོད་ལྟར་ As recorded in the tax collection regulations.

ཁྲལ་སྡུད་ལམ་ལུགས་ (trɛ̄ɛdüü ləmluù) system of taxation/ tax collection.

ཁྲལ་བརྡ་ (trɛ̄ɛda) a tax notice; va.— གཏོང་.

ཁྲལ་བསྡུ་ (trɛ̄ɛ du) f. of ཁྲལ་སྡུད་.

ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གནོན་ (trɛ̄ɛdu trimnön) shung. collecting taxes and practicing justice/ the law.

ཁྲལ་བསྡུས་ (trɛ̄ɛ düü) p. of ཁྲལ་སྡུད་.

ཁྲལ་འཐེན་ཞུ་ (trɛ̄ɛden shu) shung. to withdraw from paying covee taxes.

ཁྲལ་སྣེ་ (trɛ̄ɛne) shung. different type of taxes.

ཁྲལ་སྣོན་ (trɛ̄ɛnön) shung. the practice of a lord sending a serf/ subject as a servant to help another of his taxpayer serfs/ subjects; va.—བྱེད་.

ཁྲལ་པ་ (trɛ̄ɛba) taxpayer serf/ subject, name of a category of serf who held taxable land.

ཁྲལ་པོ་ (trɛ̄ɛbo) see ངག་ལ་ཁྲལ་པོ་.

ཁྲལ་དཔོན་ (trɛ̄ɛbön) shung. officials in charge of tax collection.

ཁྲལ་སྤྲོད་ (trɛ̄ɛ dröö) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་འཕར་ (trɛ̄par) increased/ additional tax, new tax; va.—སྣོན་ to increase a tax, to add a new tax; vi. ཁྲལ་འཕར་ to have a tax increase ¶ འདི་ལོ་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཙང་གཞུང་གིས་ཁྲལ་འཕར་མང་པོ་ཞིག་སྣར་འདུག This year because there was a war, the government added many new taxes. ¶ འདི་ལོ་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཙང་ཁྲལ་མང་པོ་འཕར་བཞག This year because there was a war, many new taxes were levied.

ཁྲལ་བུན་ (trɛ̄ɛbön) taxes and debts/ loans.

ཁྲལ་བོགས་ (trɛ̄ɛbɔɔ) taxes and lease/ rent (fee), taxes and rent; va.—སྐྱེལ་; —སྤྲོད་ to pay taxes and rent.

ཁྲལ་འབབ་ (trɛ̄ɛbəp) amount of tax revenue ¶ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲལ་འབབ་བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དམག་ཐོག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ About 20% of the government's revenue has to be spent on the military.

ཁྲལ་འབབ་འཁྲི་སྒྲུབ་ (trɛ̄nbəb tridrub) sm. ཁྲལ་འཇལ་.

ཁྲལ་འབབ་ཆག་ཡང་ (trɛ̄nbəb cāà) sm. ཁྲལ་ཆག.

ཁྲལ་འབྱོལ་ (trɛ̄jöl) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་སྦེད་ (trɛ̄beè) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་མི་ (trɛ̄ɛmi) taxpayer.

ཁྲལ་དམག (trɛ̄ɛmaà) shung. military conscription tax, soldiers conscripted through corvee taxes.

ཁྲལ་ཚད་ (trɛ̄ɛtsɛ̀ɛ) tax rate, level of taxes.

ཁྲལ་འཛིན་ (trɛ̄ndzin) sm. ཁྲལ་མི་.

ཁྲལ་ཞིང་ (trɛ̄ɛshiŋ) shung. field/ farm for which taxes have to be paid.

ཁྲལ་གཞལ་ (trɛ̄ɛ shɛɛ) f. of ཁྲལ་འཇལ་.

ཁྲལ་ཟླ་ (trɛ̄nda) shung. 1. fellow taxpayer, co-taxpayer, person who shares in fulfilling a tax. 2. people under the same lord.

ཁྲལ་ཟླ་ཁྲལ་གཅིས་ (trɛ̄nda trɛ̄ɛjeè) shung. co-taxpayers taking care of the corvee tax.

ཁྲལ་ཟླ་ཁྲལ་རོགས་ (trɛ̄ɛda trɛ̄ɛroò) sm. ཁྲལ་ཟླ་.

ཁྲལ་ཟླ་ནང་སྐྱོར་ (trɛ̄nda naŋjɔɔ) shung. finding a co-taxpayer from within the unit (estate, etc.).

ཁྲལ་ཨུ་ལག (trɛ̄ɛ wulaà) shung. 1. corvee labor taxes; va.—རྒྱུགས་ ¶ སྐྱེར་ཞིང་གི་ཐོག་ཏུ་རྟག་པར་ཁྲལ་ཨུ་ལག་རྒྱུགས་མཁན་དེ་ཚོ་ Those who always do corvee labor on aristocratic lords' fields. 2. taxes-in-kind and taxes-in-corvee labor.

ཁྲལ་ཨུལ་ (trɛ̄wüü) sm. ཁྲལ་ཨུ་ལག.

ཁྲལ་ཨུལ་ལམ་ལུགས་ (trɛ̄wüü ləmluù) the system of taxation in-kind and in-corvee labor.

ཁྲལ་གཡོག (trɛ̄yoò) servant of a taxpayer.

ཁྲལ་གཡོལ་ (trɛ̄ɛyöö) 1. sm. ཁྲལ་འབྱོལ་. 2. ཁྲལ་སྐུང་.

ཁྲལ་གཡོལ་བ་ (trɛ̄ɛyööwa) tax evader, tax dodger.

ཁྲལ་རིགས་ (trɛ̄ɛrii) taxes, kinds of taxes.

ཁྲལ་རིགས་སྒྲུབ་ཁུངས་ (trɛ̄ɛrii drubguŋ) sources from

which taxes are collected.

ཁྲལ་རིགས་སྒྲུབ་རྟེན་ (trɛ̄ɛrii drubden) sm. ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་.

ཁྲལ་རིགས་ཆག་ཆུ་ (trɛ̄ɛrii cāgju) tax reduction; va.—གཏོང་; —གཏོང་ to give a tax reduction ¶ གཞུང་གིས་ཁྲལ་རིགས་ཆག་ཆུ་གཏོང་དགོས་ The government should give tax reductions.

ཁྲལ་རིགས་འཇའ་མོ་ཆེ་ (trɛ̄ɛrii jaamoje) shung. taxes for the maintenance of postal stations.

ཁྲལ་ལི་ཁྲུལ་ལི་ (trɛ̄li trülli) dangling, hanging, drooping ¶ ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཁྲལ་ལི་ཁྲུལ་ལི་བྱས་ནས་བསྡད་འདུག The branches are dangling from the tree.

ཁྲལ་ལེན་ (trɛ̄ɛlen) see ཁྲལ་.

ཁྲལ་ལོ་བུད་ (trɛ̄lo püü) shung. vi. to exceed the age at which one is eligible for taxes.

ཁྲལ་སེལ་ (trɛ̄ɛsel) sm. ཁྲལ་སེལ་བླ་བཙོས་.

ཁྲལ་སེལ་ཅན་ (trɛ̄ɛseejɛn) sm. ཁྲལ་སེལ་.

ཁྲལ་སེལ་བླ་བཙོས་ (trɛ̄ɛse lājöö) doing hastily or carelessly, doing superficially, working halfheartedly, doing mediocre work; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པ་ཚོར་གླ་ཆ་ཡག་པོ་མ་སྤྲད་ཙང་ལས་ཀར་ཁྲལ་སེལ་བླ་བཙོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because the workers were not given good wages, they did their work in a mediocre way.

ཁྲལ་གསར་ (trɛ̄ɛsar) new taxes.

ཁྲལ་གསོག་སྡེབས་སྒྲིག (trɛ̄ɛsoò debdrig) shung. paying accumulated taxes all at once.

ཁྲས་བྱིའུ་འཛིན་པ་ལྟར་ (trɛ̄ɛ ciwu dzimba dār) the strong preying on the weak [Lit. like a hawk catching a bird].

ཁྲི་ (tri) 1. throne ¶ རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ King's throne. 2. ten thousand ¶ ཁྲི་གཉིས་ Twenty thousand.

ཁྲི་རྐང་ (trigaŋ) leg of a throne.

ཁྲི་སྐུད་ (trigüü) a thick blue silk thread that is used to hem the edge of the arm opening of a monk's vest.

ཁྲི་སྐོར་ (trigɔɔ) 1. roughly/ approximately ten thousand. 2. an area/ unit which is populated by ten thousand families.

ཁྲི་ཁྲི་ (tritri) one hundred million.

ཁྲི་ཁྲི་འབུམ་འབུམ་ (tritri bumbum) innumerable, countless.

ཁྲི་སྒྱོགས་ (trigyɔɔ) 1. sedan chair. 2. cannon.

ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་ (tridra būŋdzɛn) the 26th of the early kings of Tibet.

ཁྲི་བརྒྱའི་ཆ་གཅིག (trigyɛ cājig) one millionth.

ཁྲི་ང་ (triŋa) a type of drum that sits on a table.

ཁྲི་ལྕོག (trijɔɔ) table put in front of the throne of a lama.

ཁྲི་ཆས་ (trijɛɛ) all parts of a throne (e.g., cushion, back support, etc.).

ཁྲི་ཆེན་ (trijen) title of a high lama.

ཁྲི་མཇལ་ (trinjɛɛ) an audience with a lama who is not present so the audience is made to the lama's clothes that are draped on his throne; va.—ཞུ་ to make an audience before the clothes of an absent lama [Lit. meet the throne].

ཁྲི་གཉན་ (triñɛn) sm. ཁྲི་སྙན་.

ཁྲི་གཉན་གཟུགས་བཙན་ (triñɛn sugdzɛn) the 29th ancient king of Tibet.

ཁྲི་སྙན་ (triñɛn) goral.

ཁྲི་སྙན་སྲ་ར་ (triñɛn sāra) sm. ཁྲི་སྙན་.

ཁྲི་སྙན་སྲ་ལེ་ (triñɛn sāle) sm. ཁྲི་སྙན་.

ཁྲི་སྟན་ (tridɛn) throne and cushion.

ཁྲི་སྟེགས་ (triteg) sm. ཁྲི་, 1.

ཁྲི་སྟོང་ (tritoŋ) tens of thousands, very many, a huge amount.

ཁྲི་སྟོན་ (tridön) sm. ཁྲི་འདོན་.

ཁྲི་ཐུབ་ (tridub) 1. vanquishing ten thousand enemies. 2. life span of ten thousand years.

ཁྲི་ཐོག་ཁྲི་བརྩེགས་ (tritɔɔ tridzeg) superfluous, unnecessary, duplicating [Lit. putting one throne on top of another].

ཁྲི་ཐོག་ནས་འབབས་ (tritɔɔnɛ beb) vi. to be made to step down from the throne ¶ གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་ནས་འབབས་དགོས་བྱུང་སོང་ The emperor had to step down from the throne.

ཁྲི་ཐོག་པ་ (tri thōgba) incumbent, the one currently at a job, post (usu. of a high ranking official).

ཁྲི་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་ (tridarma ūdumdzɛn) name of the last in the line of Tibetan kings (Langdarma).

ཁྲི་གདན་ (tridɛn) mattress/ cushion of a throne.

ཁྲི་གདུགས་ཉི་མ་ (triduù ñimə) sun.

ཁྲི་འདོན་ (trindön) inauguration, installation; va.—ཞུ་; — གནང་; —བྱེད་ to inaugurate, to install (in a position) ¶ རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཁྲི་འདོན་སང་ཉིན་རེད་ The regent's inauguration is tomorrow.

ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ (tride dzūgdzɛn) the 37th ancient Tibetan King.

ཁྲི་ལྡེ་ཡུམ་བརྟན་ (tride yumdɛn) son of Langdarma's first wife.

ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ (tride sūŋdzɛn) son of king Trisrong Detsen.

ཁྲི་སྡེ་ (tride) an administrative unit containing 10,000 households.

ཁྲི་གནས་ (trinɛɛ) throne.

ཁྲི་པ་ (tripə) 1. the senior among several of the same rank/ position ¶ བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་ The senior of the Council Ministers. 2. the head of Ganden Monastery.

ཁྲི་ཕེབས་ (tripeè) assuming the throne; va.—གནང་ to assume the throne. ¶ ༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཁྲི་ཕེབས་གནང་བ་རེད་ H.H. the Dalai Lama assumed the throne when he was young.

ཁྲི་ཕེབས་མཛད་སྒོ་ (tripeè dzɛɛgo) enthronement ceremony.

ཁྲི་ཕྲག་ (tridraà) ten thousand(s).

ཁྲི་ཕྲག་སྟོང་ཕྲག (tridraà dōŋdraà) a huge amount, very many [Lit. ten thousands and thousands].

ཁྲི་ཕྲག་བརྟན་པར་ཤོག (tridraà dēmbar šōò) sm. ཁྲི་ལོ་བརྟན་པར་ཤོག.

ཁྲི་འཕང་ (tripaŋ) height of a throne.

ཁྲི་བྱང་བླ་བྲང་ (trijaŋ lābraŋ) the བླ་བྲང་ of ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་.

ཁྲི་སྦྲེལ་མ་ (tri drēma) two thrones joined together.

ཁྲི་མུན་ (trimün) prison, dungeon.

ཁྲི་མོན་ (trimön) sm. ཁྲི་མུན་.

ཁྲི་རྨང་ (trimaŋ) base/ foundation of a throne.

ཁྲི་སྨོན་ (trimön) name of an aristocratic family.

ཁྲི་ཙ་དར་ (tridzadar) hind. contractor.

ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ (tridzug dedɛn) The 41st ancient king of Tibet.

ཁྲི་བཙན་ནམ་ (tridzug nam) the 25th inb the line of ancient kings of Tibet.

ཁྲི་བཙུན་ (tridzün) the Nepalese wife (queen) of King Srongtsen Gambo.

ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་ (tridze bumshergi trim) the first law code of King Srongtsen Gambo.

ཁྲི་ཚོ་ (tritso) ten thousand ¶ ཁྲི་ཚོ་ཉི་ཤུ་ 200,000.

ཁྲི་ཟི་ (trisi) ch. official post, billet, commision.

ཁྲི་ཟུར་ (trisuu) 1. an ex/ former ཁྲི་པ་ ¶ བཀའ་བློན་ཁྲི་ཟུར་ The ex བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་. 3. one ten thousandth.

ཁྲི་ཡོལ་ (triyöö) a curtain/ covering put on a throne.

ཁྲི་རལ་ (trirɛɛ) abbr. of ཁྲི་རལ་པ་ཅན་.

ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (tri rɛɛbajɛn) sm. ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་.

ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ (tri rimboce) sm. དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་.

ཁྲི་ལ་བསྐོ་ (trilə gō) va. to enthrone/ crown, to raise to the throne.

ཁྲི་ལམ་ (trilam) road/ path for sedan chairs and carriages.

ཁྲི་ལོ་ (trilo) 1. ten thousand years. 2. years of a reign, number of years on the throne ¶ ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ The 50th year of the reign of (the Manchu) Emperor ཆན་ལུང་.

ཁྲི་ལོ་བརྟན་པར་ཤོག (trilo dēmbar shōò) long live ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག Long Live World Peace.

ཁྲི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག (trilor dēmbar shōò) sm. ཁྲི་ལོ་

བརྟན་པར་ཕོག.

ཁྲི་ཤིང་ (trīshiŋ) sm. འཁྲི་ཤིང་.

ཁྲི་བཤམས་ (trī shām) va. to erect a throne.

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ (trīsoŋ dedzɛn) the 38th ancient king of Tibet.

ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་ (trīsoŋ dedzɛn) sm. ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་.

ཁྲི་གསོལ་ (trīsöö) sm. ཁྲི་འདོན་.

ཁྲིག་ཁྲིག (trīgdrii) 1. precisely, punctually; certainly, clearly, surely ¶ ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་དགུ་པར་ལས་ཁུངས་ཁྲིག་ཁྲིག་འཚོགས་གི་རེད་ The office convenes/ starts/ opens punctually at nine in the morning. 2. arranged, orderly; va.—བྱེད་ to arrange, to order ¶ དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་ཚང་མ་ཁྲིག་ཁྲིག་བྱས་ནས་བཞག་འདུག All the library books have been arranged in an orderly fashion. 3. mediocre, so-so, questionably ¶ ས་གདན་འདིའི་རྒྱུ་ཆ་ཁྲིག་ཁྲིག་རེད་ The material of this rug is mediocre. ¶ མི་འདི་ཁྲིག་ཁྲིག་ཅིག་འདུག This person is of questionable character.

ཁྲིག་གཅིག (trīgjii) all together ¶ སློབ་གྲྭ་བ་ཚང་མ་ཁྲིག་གཅིག་ལ་སླེབས་སོང་ All the students came together.

ཁྲིག་སྙོམས་ (trīgñom) sm. ཆ་སྙོམས་.

ཁྲིག་པ་གང་ (trīgbə kaŋ) full, filled to the top/ brim ¶ འབྲས་རྫ་རས་ཁྲིག་པ་གང་བླུགས་བཞག (They) filled the bag to the brim with rice.

ཁྲིགས་ཁྲིགས་ (trīgdrig) sm. ཁྲིག་ཁྲིག.

ཁྲིགས་ཆགས་སུ་ (trīg cāgsu) in sequential order, in line, in order ¶ འཐུས་མིའི་མིང་རྣམས་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་བཀོད་འདུག The names of the delegates were put in sequential order.

ཁྲིགས་དེ་ (trīgde) all, completely ¶ ལས་ཀ་ཁྲིགས་དེ་ཚར་སོང་ (I) finished all my work.

ཁྲིགས་སུ་ཆགས་ (trīgsu cāà) in sequence, in line, in order ¶ གཞུང་ལམ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཤིང་སྡོང་ཁྲིགས་སུ་ཆགས་པ་དང་ The main road is lined with trees on both its left and the right side.

ཁྲིགས་སེ་ (trīgsi) sm. ཁྲིགས་དེ་.

ཁྲིད་ (trīi) p. of འཁྲིད་.

ཁྲིད་སྐྱེལ་ (trīigyee) taking or escorting and turning/ handing over; va.—བྱེད་.

ཁྲིད་ཆེན་ (trīijen) an elaborate/ detailed teaching or explanation; va.—རྒྱག; —གནང་.

ཁྲིད་མཇལ་ (trīinjɛɛ) taking a person to introduce them to someone else; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

ཁྲིད་ཉན་ (trīi ñɛn) attending and listening to a class; va.—བྱེད་ to attend and listen to a class; va.—ཆད་ to miss a lesson in a class, to cut a class.

ཁྲིད་སྟོན་ (trīdün) leading, guiding, directing; va.—བྱེད་ ¶ གསར་བརྗེ་ལ་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་ཡས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཞིག་རེད་ It is a thought for guiding the revolution.

ཁྲིད་དེབ་ (trīteb) a textbook, a book used to teach.

ཁྲིད་མདའ་ (trīntə) missile ¶ ཁྲིད་མདའ་དཔུང་ཁག Missile forces.

ཁྲིད་ཕྲུག (trīdruù) pupil, student.

ཁྲིད་ཆ་ (trīja) teaching materials.

ཁྲིད་སྦྱོང་ (trījoŋ) receiving teachings and practicing them; va.—བྱེད་.

ཁྲིད་མཚམས་འཇོག (trīndzam jɔ̀) va. to stop teaching.

ཁྲིད་གཞི་ (trīshi) 1. mimeographed/ printed/ typed teaching materials. 2. the draft or text of a speech.

ཁྲིད་གཟུགས་ (trīsug) conductivity, conductor (in physics).

ཁྲིད་ཡིག (trīyii)1. sm. ཁྲིད་དེབ་. 2. a lesson (for use in a class).

ཁྲིད་ཡིག་གི་ས་བཅད་ (trīyii gi sāpjɛɛ̀) topic/ subject of a lesson.

ཁྲིད་ཡིག་ཟིན་ཐྲིས་ (trīyiigi sindrii) 1. notes taken in class. 2. draft of a lesson.

ཁྲིད་བཤད་ (trīshɛɛ̀) sm. འགྲེལ་བཤད་.

ཁྲིན་ཏུའུ་ (trīndu) Chengdu.

ཁྲིམ་འཛིན་ཁྲུའུ་ (trīmdzin trū) tib.ch. judicial office/ bureau.

ཁྲིམ་འཛིན་པུའུ་ (trīmdzin bū) tib.ch. Ministry of Justice.

ཁྲིམས་ (trīm) law, rule; legal verdict/ sentence; va.—གཏོང་; —གཅོད་ to make a law/ rule; to render a verdict/ sentence in a case.

ཁྲིམས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བ་ (trīmgi kālowa) magistrate.

ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ (trīmgi kyəpgoŋ) domain of the law.

ཁྲིམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ (trīmgi drubda) the legalist school.

ཁྲིམས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་ (trīmgi drolug) legal system, the way the law is practiced.

ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ (trīmgi ŋowo) the nature of the law.

ཁྲིམས་ཀྱི་དྲ་བ་ (trīmgi drawa) sm. ཁྲིམས་རྒྱ་.

ཁྲིམས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་ (trīmgi duggar) shung. the law which is like a white umbrella ¶ གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་བཙན་པོ་བསིལ་ལྡན་ལྗོངས་འདིར་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ The law of the Tibetan goverment covers all over Tibet just like a white umbrella.

ཁྲིམས་ཀྱི་སྨན་པ་ (trīmgi mēmba) forensic expert, forensic doctor.

ཁྲིམས་ཀྱི་སྨན་དཔྱད་རིག་པ་ (trīmgi mēnjɛɛ̀ rigbə) forensic medicine.

ཁྲིམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ (trīmgi shuŋluù) theory of law.

ཁྲིམས་ཀྱི་གཞུང་དཔེ་ (trīmgi shuŋbe) statute book, code of law.

ཁྲིམས་ཀྱི་རིག་པ་ (trīmgi rigbə) the study of law, legal studies.

ཁྲིམས་ཀྱི་ལག་ལེན་པ་ (trīmgi laglɛmba) lawyer, barrister.

ཁྲིམས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ (trīmgi sōōgyün) sm. ཁྲིམས་རྒྱུན་.

ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ (trīmgi gyōŋwɛ gyɛɛgəb) a state that is controlled/ ruled/ governed by law.

ཁྲིམས་བཀུར་ (trīmkur) respecting the law, law-abiding; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་བཀུར་དུད་ཚང་ A law-abiding household.

ཁྲིམས་བཀོད་ (trīmgöò) legal.

ཁྲིམས་བཀོད་ཀྱི་ཉིན་ (trīmgöògi ñin) set/ fixed/ established by law.

ཁྲིམས་བཀོད་ཁྱུངས་གསེང་ (trīmgöò kūŋsan) legal holiday.

ཁྲིམས་བཀོད་ཁོངས་གཏོགས་ (trīmgöò kōŋdoò) legal jurisdiction.

ཁྲིམས་བཀོད་གོ་རིམ་ (trīmgöò korim) legal procedures.

ཁྲིམས་བཀོད་ངལ་གསོའི་ཉིན་མོ་ (trīmgöò ŋɛɛsöö ñinmu) a day that is a legal holiday.

ཁྲིམས་བཀོད་ངོ་ཚབ་ (trīmgöò ŋodzəb) a legal representative.

ཁྲིམས་བཀོད་དངུལ་ལོར་ (trīmgöò ŋüülor) legal tender.

ཁྲིམས་བཀོད་གཉེན་སྒྲིག་ལོ་ཚད་ (trīmgöò ñendrig lodzɛɛ̀) legal marriage age.

ཁྲིམས་བཀོད་ལྟ་སྐྱོང་པ་ (trīmgöò dāgyoŋba) legal guardian.

ཁྲིམས་བཀོད་འཐུས་ཚབ་པ་ (trīmgöò tüüdzəbbə) sm. ཁྲིམས་བཀོད་ངོ་ཚབ་.

ཁྲིམས་བཀོད་དུས་བཅད་ (trīmgöò tüüjɛɛ̀) legal time limit.

ཁྲིམས་བཀོད་དུས་ཚོད་ (trīmgöò tüüdzöò) legal time.

ཁྲིམས་བཀོད་དུས་མཚམས་ (trīmgöò tüüdzam) a time/ time span set by law.

ཁྲིམས་བཀོད་བདེན་དཔང་ (trīmgöò dembaŋ) legal evidence.

ཁྲིམས་བཀོད་རྣམ་བཞག (trīmgöò nāmshaà) legal form.

ཁྲིམས་བཀོད་དབང་ཆ་ (trīmgöò wāŋja) legal rights.

ཁྲིམས་བཀོད་མ་དངུལ་ (trīmgöò maŋüü) legal capital.

ཁྲིམས་བཀོད་མི་གྲངས་ (trīmgöò midraŋ) quorum.

ཁྲིམས་བཀོད་ཚབ་སྒྲུབ་ (trīmgöò tsəbdrub) legal representative.

ཁྲིམས་བཀོད་ཚབ་མི་ (trīmgööbɛ tsəbmi) legal representative.

ཁྲིམས་བཀོད་ཡུན་ཚད་ (trīmgöò yüntsɛɛ̀) sm. ཁྲིམས་

བཀོད་དུས་མཚམས་.

ཁྲིམས་བཀོད་ལོ་ཚད་ (trīmgöö lodzεε) legal age, lawful age.

ཁྲིམས་བཀོད་ཤུལ་འཛིན་ (trīmgöö shūndzin) inheritance law.

ཁྲིམས་ཀུན་ (trīmgün) shung. taking the law into one's own hands.

ཁྲིམས་ཀུན་ཕྲོག་བརྡུངས་ (trīmgün gōgduŋ) shung. taking the law into one's own hands and using it to abuse others, usurping the law and harming others.

ཁྲིམས་སྐྱོང་ (trīmgyoŋ) governing/ ruling by law; va. ཁྲིམས་སྐྱོང་; —བྱེད་ ¶ གཞུང་གསར་པ་དེས་མི་སེར་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད་ The new government ruled the citizens according to the law.

ཁྲིམས་སྐྱོང་རིས་མེད་ (trīmgyoŋ rīmeè) enforcing the law without bias.

ཁྲིམས་ཁ་ལེན་ (trīmga len) va. to exercise legal authority, to decide a legal case.

ཁྲིམས་ཁང་ (trīmgaŋ) court of law.

ཁྲིམས་ཁང་གི་གྲུའུ་ཞི་ཚོགས་པ་ (trīmgaŋgi trūshi tsōgba) tib.ch. court presidium, panel of judges hearing a case.

ཁྲིམས་ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་ (trīmgaŋgi yöndraŋ) tib.ch. president of a court.

ཁྲིམས་ཁང་མཐོ་ཤོས་ (trīmgaŋ tōshöö) highest court of law, supreme court.

ཁྲིམས་ཁོངས་མི་གྲངས་ (trīmgoŋ mitraŋ) quorum.

ཁྲིམས་ཁུར་ (trīmgur) sm. ཁྲིམས་འཁུར་.

ཁྲིམས་འཁུར་ (trīmgur) abiding by the law; va. ཁྲིམས་འཁུར་; va.—བྱེད་ to abide by the law.

ཁྲིམས་འཁུར་མི་དགོས་པའི་དབང་ཆ་ (trīmgur migüübε wāŋja) 1. diplomatic immunity. 2. extraterritoriality.

ཁྲིམས་འཁྱེར་ (trīmkyer) law-abiding; va. ཁྲིམས་འཁྱེར་; va.—བྱེད་ to abide by the law.

ཁྲིམས་གྲི་ (trīmdri) sword used for executing prisoners.

ཁྲིམས་འགལ་ (trīmgεε) illegal, unlawful; va.—བྱེད་ to violate the law.

ཁྲིམས་འགལ་མཁན་ (trīmgεñen) lawbreaker, criminal.

ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཚོང་པ་ (trīmgεεgi tsōŋba) trader who violates the law.

ཁྲིམས་འགལ་འགན་འཛོལ་ (trīmgεε gεndzöö) violating/ breaking the law and neglecting one's duties.

ཁྲིམས་འགལ་སྒྲིག་དཀྲུག་ (trīmgεε drigdrug) lawbreaking, not abiding by the rules/ regulations; va.—རྒྱག.

ཁྲིམས་འགལ་ཅན་ (trīmgεjεn) a violator of the law, a criminal.

ཁྲིམས་འགལ་གཅར་རྡུང་ (trīmgεε jārduŋ) brutal torture.

ཁྲིམས་འགལ་བྱ་འགུལ་ (trīmgεε cagüü) illegal activities.

ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ (trīmgεε cajöö) illegal activities.

ཁྲིམས་འགལ་བཙན་ཤེད་ (trīmgεε dzēnsheè) illegal oppression/ suppression.

ཁྲིམས་འགལ་ཚབས་ཆེན་ (trīmgεε tsəbjen) serious illegal activities.

ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་ (trīmgεε dzinsuŋ) illegal arrest.

ཁྲིམས་འགལ་ཞིང་བདག་ (trīmgεε shiŋdaà) illegal landlord.

ཁྲིམས་འགལ་ལུགས་དཀྲུག་ (trīmgεε lugdruù) sm. ཁྲིམས་འགལ་སྒྲིག་དཀྲུག.

ཁྲིམས་འགལ་ལུགས་འགལ་ (trīmgεε luggεε) sm. ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་.

ཁྲིམས་འགོ་ (trīmgo) legal jurisdiction.

ཁྲིམས་འགོ་ནོན་ (trīmgo nön) vi. to rule/ control by the law.

ཁྲིམས་འགོ་རང་བཙན་ (trīmgo raŋdzεn) shung. sm. ཁྲིམས་འགོ་རང་བཙན་གྱི་དབང་ཆ་.

ཁྲིམས་འགོ་རང་བཙན་གྱི་དབང་ཆ་ (trīmgo raŋdzεngi wāŋja) 1. right to punish or exercise legal jurisdiction over one's subjects. 2. extraterritoriality.

ཁྲིམས་རྒྱ་ (trīmgya) judicial/ legal net, the net of justice.

ཁྲིམས་རྒྱུག་ (trīmgyuù) 1. a staff (stick) used to mete out justice. 2. a staff symbolizing judicial authority.

ཁྲིམས་རྒྱུན་ (trīmgyün) legal customs, traditional laws.

ཁྲིམས་སྒོ་ (trīmgo) court; va.—འགྲོ་ to go/ take to court.

ཁྲིམས་སྒྱུར་ལུགས་སྒྱུར་ (trīmgyur luggyur) changing laws and customs; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་བསྒྲགས་ (trīm drag) va. to declare/ proclaim a law.

ཁྲིམས་ང་ (trīmŋa) an early tradition in Tibet wherein a drum is beaten when a sentence is passed for a criminal; va.—རྡུང་ to beat the drum when passing a sentence.

ཁྲིམས་ངའི་ཁང་པ་ (trīmŋε kāŋba) sm. ཁྲིམས་ཁང་.

ཁྲིམས་གཅོད་ (trīmjüü) sentence, verdict; legal punishment; va. ཁྲིམས་གཅོད་; —བྱེད་; —གཏོང་; va.—འཁུར་ to serve a sentence; vi.—ཐོབ་ to get sentenced ¶ ངལ་རྩོལ་གྱི་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ (They) were sentenced to hard labor.

ཁྲིམས་གཅོད་རྒྱུ་མཚན་ (trīmjüü gyumdzεn) reason for a ruling/ sentence/ decision.

ཁྲིམས་གཅོད་ཉེན་རྟོག་རུ་ཁག་ (trīmjüü ñendog rugaà) police team that handles criminal cases.

ཁྲིམས་གཅོད་པ་ (trīmjüüba) judge.

ཁྲིམས་གཅོད་པུའུ་ (trīmjüü bū) tib.ch. office of judge, magistrate's office.

ཁྲིམས་གཅོད་དཔེ་གཞི་ (trīmjüü bēshi) legal (judicial) precedent.

ཁྲིམས་གཅོད་དབང་ཆ་ (trīmjüü wāŋca) the right to settle/ adjudicate a dispute or crime, jurisdiction.

ཁྲིམས་གཅོད་ཡུལ་ (trīmjüü yüü) 1. sm. ཁྲིམས་ར་. 2. criminal, lawbreaker.

ཁྲིམས་གཅོད་ཡོངས་བསྒྲགས་ (trīmjüü yoŋdraà) a judicial decision known by all.

ཁྲིམས་གཅོད་ལས་མཁན་ (trīmjöö lεngεn) one who executes/ carries out the law.

ཁྲིམས་བཅའ་ (trīm jā) sm. ཁྲིམས་འཆའ་.

ཁྲིམས་བཅད་ (trīm jεε) p. of ཁྲིམ་གཅོད་.

ཁྲིམས་ཆད་ (trīmjεε) sm. ཁྲིམས་གཅོད་.

ཁྲིམས་ཆད་ལྗི་གཅོད་ (trīmjεε jījöö) heavy punishment.

ཁྲིམས་ཆད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་རྡུང་ (trīmjεεdaŋ mitümbε ñeduŋ) illegal punishment/ beating/ torture.

ཁྲིམས་ཆད་ཚགས་དམ་ (trīmjεε tsāgdam) brand put on a criminal's face as a symbol of punishment.

ཁྲིམས་ཆད་རང་ལོག་ (trīmjεε raŋlɔɔ) sentencing/ punishing a person who falsely accused another ¶ མི་གཞན་དག་ལ་ནག་མེད་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ལ་ཁྲིམས་ཆད་རང་ལོག་བྱུང་བ་རེད་ The result of unjustly blaming another was to get punished oneself.

ཁྲིམས་ཆས་ (trīmjεε) instruments used to inflict legal punishments (such as whips, brands, etc.); va.—སྤྱོད་; —བཀོལ་ to inflict corporal punishiment.

ཁྲིམས་ཆས་གདུག་རྩུབ་ (trīmjεε dūgdzub) cruel punishment.

ཁྲིམས་ཆེན་དྲུག་ (trīmjεn truù) the six codes of law (of Srongtsen Gambo)—forbidding murder, theft, lying, adultery, drinking (alcohol) and rebellion.

ཁྲིམས་ཆེན་བདུན་ (trīmjεn dün) the seven codes of law (of Srongtsen Gambo) —forbidding murder, theft, lying, adultery, drinking (alcohol) rebellion, and digging tombs.

ཁྲིམས་འཆའ་ (trīm cā) va. to enact laws.

ཁྲིམས་འཆལ་ (trīmjεε) shung. lawlessness.

ཁྲིམས་འཛགས་ (trīm jaà) vi. to have laws continue

to exist as when they were issued/ proclaimed.

ཁྲིམས་འཇལ་ (trīm jεε) va. to measure out or issue a legal judgment/ decision/ verdict/ sentence.

ཁྲིམས་གཉིས་ (trīmñii) shung. religious and secular laws/ affairs ¶ ཁྲིམས་གཉིས་འཛུག་པའི་སྒྲིག་ཡིག Regulations concerning religious and secular law.

ཁྲིམས་གཏམ་ (trīmdam) 1. legal or court judgment/ decision/ verdict. 2. talk about legal systems/ the law.

ཁྲིམས་གཏོང་ (trīm dōŋ) sm. ཁྲིམས་གཅོད་.

ཁྲིམས་གཏོང་ལུང་སྒྱུར་ (trīmdoŋ luŋgyur) ruling and sentencing.

ཁྲིམས་བཏང་ནས་གསོད་ (trīmdaŋnε sȫò) va. to execute as legal punishment.

ཁྲིམས་ཐག (trīmdaà) verdict, court decision/ sentence; va.—གཅོད་ to decide or settle a court case, to issue a sentence/ verdict ¶ ཁྲིམས་ཐག་ལྗིད་པོ་ A heavy sentence.

ཁྲིམས་ཐལ་ (trīmtεε) shung. punishment/ penalty that is too severe or harsh.

ཁྲིམས་ཐུ་མོ་ཆེ་ (trīm tūmoje) a strict law code, a heavy verdict/ sentence.

ཁྲིམས་ཐོག་མར་འགལ་བ་ (trīm thɔ̄ɔ̀mar gεεwa) a first time offender.

ཁྲིམས་ཐོགས་ (trīm thɔ̄ɔ̀) sm. ཁྲིམས་འགལ་.

ཁྲིམས་ཐོགས་མཁན་ (trīm thɔ̄ɔ̀ñεn) sm. ཁྲིམས་འགལ་མཁན་.

ཁྲིམས་མཐུན་ (trīmdün) legal, legitimate, lawful ¶ ཁྲིམས་མཐུན་ཁུངས་སྐྱེལ་དགོས་ It is necessary to prove it is legal.

ཁྲིམས་མཐུན་འཁུར་ཤེས་ (trīmdün kūrsheè) shung. law-abiding.

ཁྲིམས་མཐུན་གོ་གནས་ (trīmdün gonεὲ) legal status.

ཁྲིམས་མཐུན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞུ་ (trīmdün gyugyen shu) va. to present one's case in court in accordance with the rules.

ཁྲིམས་མཐུན་གཅོད་རྒྱ་ (trīmdün jȫògya) legal written agreement/ verdict/ accord.

ཁྲིམས་མཐུན་འཐབ་རྩོད་ (trīmdün tə̄bdzüù) legal/ lawful struggle.

ཁྲིམས་མཐུན་གདན་ཐོབ་ (trīmdün dendob) legal seat (in assembly, congress, etc.).

ཁྲིམས་མཐུན་རྩ་འཛུགས་ (trīmdün dzə̄ndzuù) legal/ lawful organization.

ཁྲིམས་དང་བསྟུན་ (trīmdədün) in accordance with the law.

ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་ (trīmdə tümbə) sm. ཁྲིམས་མཐུན་.

ཁྲིམས་དང་ལྡན་ (trīmdaŋdεn) lawful, legal.

ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པ་ (trīmdaŋ məthümbə) sm. ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པ་.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པ་ (trīmdə mitümbə) illegal, unlawful.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་ཆད་ (trīmdaŋ mitümbε ñeèjεὲ) illegal punishment.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐོབ་བྱ་ (trīmdə mitümbε tōbja) illegal gain/ profit.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ (trīmdə mitümbε jōtsul) sm. ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་འཕྲོག་ལེན་ (trīmdə mitümbε trōglen) illegal confiscation, taking things illegally.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ (trīmdə mitümbε cajöö) sm. ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་སྒོ་.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་སྒོ་ (trīmdə mitümbε cego) illegal activities.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པར་ཐེ་ཇུས་ (trīmdə mitümbar tējöö) illegal interference; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པར་ཤུག་སྤྲོད་ (trīmdə mitümbar shūgdröö) illegal transfer of goods (either by selling or as a gift); va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་དམ་པོ་ (trīm dambo) strict law.

ཁྲིམས་དུང་ (trīmduŋ) 1. horn blown when a major sentence/ punishment is to be carried out. 2. horn blown to signal start of a court hearing.

ཁྲིམས་དེབ་ (trīmteb) law book/ documents.

ཁྲིམས་དོན་ (trīmdön) legal matter, legal affair/ issue.

ཁྲིམས་དོན་མཁས་པ་ (trīmdön kε̄εba) legal expert, lawyer.

ཁྲིམས་དོན་གྲོས་གཞི་ (trīmdön tröshi) sm. ཁྲིམས་གཞི་.

ཁྲིམས་དོན་འགྲོ་ལུགས་ (trīmdön drolug) legal system ¶ ཁྲིམས་དོན་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་བློ་འདོན་པ་ Legal consultant/ advisor.

ཁྲིམས་དོན་སྤྱི་ཚོགས་ (trīmdön jīdzoò) legislative assembly.

ཁྲིམས་དོན་བློན་ཆེན་ (trīmdön lōnjen) Minister of Justice.

ཁྲིམས་དོན་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (trīmdön tsε̄nrig lagdzεε shimjugaŋ) research legal institute.

ཁྲིམས་དོན་ཡིག་རིགས་ (trīmdön yigrig) legal document, judicial records.

ཁྲིམས་དྲག་པོ་ (trīm tragbo) harsh/ stern/ heavy law; va.—གཏོང་.

ཁྲིམས་དྲང་(པོ་) (trīmdraŋ) just/ honest law; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཁྲིམས་དྲལ་ (trīm trεε) destroying the law; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་བདག (trīmdaà) sm. ཁྲིམས་དཔོན་.

ཁྲིམས་བདག་ཁྲིམས་གཅེས་ (trīmdaà trīmjeè) shung. the judge (master of law) should treasure the law.

ཁྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ (trīmdaà rimboce) shung. sm. ཁྲིམས་དཔོན་.

ཁྲིམས་འདུམ་ (trīmdum) arbitration in a dispute/ crime; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་འདུམ་དབང་ཆ་ (trīmdum wāŋja) the right to arbitration in a dispute/ crime.

ཁྲིམས་འདོམས་ (trīmdom) exercising/ applying the law; va.—བྱེད་ ¶ རྫོང་གིས་ཁྲིམས་འདོམས་ནན་པོ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་དོན་རྐྱེན་མང་པོ་ཐོན་འདུག Because the governor didn't apply the law strictly, many illegal incidents occurred.

ཁྲིམས་འདོམས་ཉེས་ཆད་ (trīmdom ñeèjεὲ) giving punishment, applying/ executing the law; va.—གཏོང་ ¶ ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་ཅན་ལ་ཁྲིམས་འདོམས་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་དགོས་ One has to give severe punishments to those who violate the law in order to apply the law.

ཁྲིམས་འདོམས་འབྱུག་པ་ (trīmdom yūgbə) a stick/ staff symbolizing authority to exercise the law.

ཁྲིམས་ལྡན་ (trīmdεn) lawful, legal.

ཁྲིམས་སྡོམ་ (trīm dom) va. to make a law banning sth. ¶ བོད་ནང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དངོས་ཟོག་འཚོང་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བསྡམས་བཞག (They) banned the sale of foreign goods in Tibet.

ཁྲིམས་ནུས་ (trīmnüù) ability to execute the law effectively ¶ ཁྲིམས་དཔོན་དེས་ཁྲིམས་ནུས་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་མི་འདུག That judge was unable to exercise the law effectively.

ཁྲིམས་ནོན་(པོ་) (trīmnön) sm. ཁྲིམས་འདོམས་.

ཁྲིམས་གནས་ (trīmnεὲ) 1. sm. ཁྲིམས་ལ་གནས་. 2. a place where cases are heard and judgments are passed, a court.

ཁྲིམས་གནོན་ (trīmnön) sm. ཁྲིམས་འདོམས་.

ཁྲིམས་དཔོན་ (trīmbön) judge, magistrate.

ཁྲིམས་དཔོན་གཙོ་བོ་ (trīmbön dzōwo) Chief Justice.

ཁྲིམས་དཔོན་ལྷན་ཁང་ (trīmbön lhε̄ngaŋ) the judiciary, justice department.

ཁྲིམས་དཔྱད་སྨན་པ་ (trīmjεὲ mε̄mba) forensic doctor, forensic expert.

ཁྲིམས་དཔྱོད་ (trīmjöò) judging or deciding legal questions/ issues; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་ཕོག (trīm pɔ̄ɔ̀) vi. to receive punishment/ sentence.

ཁྲིམས་ཕྱིའི་ཉེས་ཆད་ (trīmcii ñeèjεè) punishment that is outside the law, torture.

ཁྲིམས་ཕྱེད་འགལ་བ་ (trīmjeè gεεwa) partly breaking the law.

ཁྲིམས་ཕྱེད་ཙམ་སྲུང་བ་ (trīmjeèdzam sūŋwə) partly

observing the law.

ཁྲིམས་ཕྲན་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ (trimtrɛn sūmju sōbgyɛɛ̀) the 36 legal codes and principles of King Srongtsen Gambo.

ཁྲིམས་དབང་ (trimwaŋ) legal rights, the right/ authority to decide cases.

ཁྲིམས་འབྲེལ་ཁུར་འཁྲི་ (trimdree kūrdri) legal responsibility.

ཁྲིམས་འབྲེལ་གྱི་དོན་དངོས་ (trimdreegi tönŋöö) legal matter/ issue.

ཁྲིམས་འབྲེལ་བྱ་སྤྱོད་ (trimdree cajöö) legal activity, activities connected with the legal system.

ཁྲིམས་སྐྱོར་ (trimjɔr) bringing/ filing a lawsuit; va. ཁྲིམས་ལ་སྐྱོར་; —བྱེད་ to file/ bring a lawsuit, to take sb. to court ¶ ཁོང་གིས་ཚོང་པ་དེ་ར་ཕ་ལམ་འདི་བརྫུས་མ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་ཁྲིམས་ལ་སྐྱོར་གྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག He said to the trader, "If the diamond is fake, I'll take you to court."

ཁྲིམས་སྐྱོར་གྱེན་ལོག (trimjɔr gyenlɔ̀ɔ̀) rejecting a legal appeal/ lawsuit; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་སྐྱོར་སྙན་ཞུ་ (trimjɔr ñɛ̄nshu) a lawsuit, a legal petition.

ཁྲིམས་སྐྱོར་ཞུ་མཁན་ (trimjɔr shuñen) sm. ཞུ་གཏུག་བྱེད་མཁན་.

ཁྲིམས་མི་ (trimmi) legal person, juridical person.

ཁྲིམས་མེད་ (trimmeè) lawless; va.—བྱེད་ to act lawless.

ཁྲིམས་མེད་བཙན་ཤེད་ (trimmeè dzɛ̄nshɛɛ̀) illegally forcing/ imposing/ harassing; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ (trimmeè lugmeè) unrestrained by laws or customs, lawless, savage, wild, ruthless, outrageous; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་ཁྲལ་ Outrageous taxes. [Lit. without laws and without customs].

ཁྲིམས་རྨོངས་ (trimmoŋ) people who are ignorant of the law, legal illiterates.

ཁྲིམས་གཙང་ལུགས་ལེགས་ (trimdzaŋ lugleg) just and orderly (society, government, etc.).

ཁྲིམས་བརྩུན་ (trimdzün) monks who have taken vows.

ཁྲིམས་རྩ་ (trimdzə) constitution, code of law.

ཁྲིམས་རྩོད་ (trimdzöö) arguing or trying a case in court; va.—རྒྱག.

ཁྲིམས་རྩོད་པ་ (trimdzööbə) lawyer, attorney.

ཁྲིམས་རྩོད་ཞིབ་འཇུག་པ་ (trimdzöö shimjuùbə) attorney general.

ཁྲིམས་བརྩི་ (triimdzi) abiding/ adhering to the law; va. ཁྲིམས་བརྩི་; —བྱེད་; —ཞུ་.

ཁྲིམས་འཛིན་ (trimdzin) judicial ¶ འདི་ནི་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད་ This is a judicial question.

ཁྲིམས་འཛིན་ཉེན་རྟོག་པ་ (trimdzin ñɛndogba) court bailiff, judicial police.

ཁྲིམས་འཛིན་པུའུ་ (trimdzin būwu) tib.ch. Ministry of Justice.

ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཁུངས་ (trimdzin lɛɛguŋ) judicial organs/ departments/ offices.

ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱལ་པོ་ (trimdzuù gyɛɛbo) constitutional monarch.

ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱལ་པོའི་ཏང་ (trimdzuù gyɛɛbö dāŋ) tib.ch. the party of constitutional monarchy.

ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་ (trimdzuù gyɛɛbö riŋluù) the system of constitutional monarchy.

ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་ (trimdzuù gyɛɛbö ləmluù) sm. ཁྲིམས་འཛུགས་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་.

ཁྲིམས་འཛུགས་དམངས་གཙོའི་ཏང་ (trimdzuù māŋdzö dāŋ) tib.ch. constitutional democratic party.

ཁྲིམས་འཛུགས་ཡུ་ཡོན་ (trimdzuù ūyün) tib.ch. legislative committee (yuan).

ཁྲིམས་ཞབས་ (trimshəb) 1. judge, court. 2. the law.

ཁྲིམས་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ (trimshəb rimboce) shung. sm. ཁྲིམས་ཞབས་.

ཁྲིམས་ཞིབ་ (trimshib) investigating a case; va.—གཏོང་ to investigate a case.

ཁྲིམས་གཞི་ (trimshi) 1. bill ¶ འོས་བསྡུའི་ལོ་ཚད་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞི་གསར་པ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are making a new bill concerning the voting age. 2. legal principle.

ཁྲིམས་གཞིའི་རིག་པ་ (trimshi rigbə) legal studies, jurisprudence.

ཁྲིམས་གཞུང་ (trimshuŋ) code of law, the law, statue book.

ཁྲིམས་བཟོ་ (trimso) making laws, legislating; va. ཁྲིམས་བཟོ་; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་བཟོའི་གོ་རིམ་ (trimsüü gurim) Legislative procedure.

ཁྲིམས་བཟོའི་དུས་ཚོད་ (trimsö tüüdzüü) legislative session.

ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་འཛིན་ (trimsö wāŋdzin) legislative authority.

ཁྲིམས་བཟོའི་མི་གྲངས་ (trimsö midraŋ) quorum.

ཁྲིམས་ཡིག (trimyii) law, legal code.

ཁྲིམས་ཡིག་ལག་དེབ་ (trimyii lagteb) handbook of the law.

ཁྲིམས་ཡོད་ (trimyüü) legal, lawful.

ཁྲིམས་གཡོལ་ (trimyüü) avoiding/ escaping punishment ¶ མི་དེ་ཁྲིམས་གཡོལ་བྱས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བྱིན་པ་རེད་ That person went abroad to avoid punishment.

ཁྲིམས་ར་ (trimrə) 1. court of law. 2. prison, jail.

ཁྲིམས་རའི་ཐོ་ཡིག (trimrɛ töyig) court notes.

ཁྲིམས་རིག (trimrig) legal studies, jurisprudence.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ (trimlə gööbɛ kōŋdoò) legal jurisdiction.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཉི་མ་ (trimlə gööbɛ ñimə) legal date.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་ (trimlə gööbɛ gorim) legal procedures.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་གཉེན་སྒྲིག་ལོ་ཚད་ (trimlə gööbɛ ñēndrig lodzɛɛ̀) legal marriage age.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ལྟ་སྐྱོང་པ་ (trimlə gööbɛ dāgyoŋba) legal guardian.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་དུས་ཚད་ (trimlə gööbɛ tüüdzɛɛ̀) legal time limit.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་བཞག (trimlə göö bɛ nāmshaà) legal form.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་མི་གྲངས་ (trimlə gööbɛ mitraŋ) quorum.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཚབ་སྒྲུབ་ (trimlə gööbɛ tsəbdrub) legal representative.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཚབ་མི་ (trimlə gööbɛ tsəbmi) legal representative.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ལོ་ཚད་ (trimlə gööbɛ lodzɛɛ̀) legal or lawful age.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཤུལ་འཛིན་ (trimlə gööbɛ shūndzin) legal inheritance.

ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པའི་ཤུལ་འཛིན་པ་ (trimlə gööbɛ shūndzinbə) legal heir.

ཁྲིམས་ལ་གནས་ (trimlə nɛɛ̀) va. to abide by the law ¶ ཁྲིམས་ལ་མ་གནས་པའི་ལས་ཀ་བྱས་ན་ཉེས་ཆད་ཐོག་གི་རེད་ If you act in ways that do not abide by the law you will get punished.

ཁྲིམས་ལུགས་ (trimluù) legal system, code of law.

ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ (trimluùgi tüüsheè) legal sense.

ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ (trimluùgi dzādön) legal issue.

ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ (trimluùgi lōbso) legal education, teaching about the law.

ཁྲིམས་ལུགས་མཁས་པ་ (trimluù kɛɛ̄ba) legal expert, lawyer.

ཁྲིམས་ལུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (trimluù jēndu gyur) vi. to legalize.

ཁྲིམས་ལུགས་གནོན་འཁུར་ (trimluù nōngur) shung. execute the law and abide by the law.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པ་ (trimluù mēmba) legal medical expert.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པའི་ན་ལུགས་རིག་པ་ (trimluù mēmbe nalug rigbə) legal medical pathology.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པའི་དུག་རྫས་རིག་པ་ (trimluù mēmbe tugdzɛɛ̀ rigbə) legal medical toxicology.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པའི་ཚན་རིག (trimluù mēmbe

tsēnrig) forensic science, the science of pathology.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པའི་རུས་ནད་རིག་པ་ (trīmluù mēmbe rüünεὲ rigbə) legal medical osteology.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པས་ལས་ཁང་ (trīmluù mēmbe lεὲgaŋ) legal medical expert's office.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་དཔྱད་རིག་པ་ (trīmluù mēmjεὲ rigbə) forensic research studies, pathology research studies; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་དཔྱད་རིག་པ་མཁས་པ་ (trīmluù mēmjεὲ rigbə kεὲba) forensic pathologist, forensic expert.

ཁྲིམས་ལུགས་སྨན་པས་གཤགས་ནས་ཞིབ་བཤེར་ (trīmluù mēmbε shāgnε shibsher) autopsy; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་ལུགས་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (trīmluù tsēnñii rigbə) the study of legal philosophy.

ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་ (trīmluù rigbə) science of law.

ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པའི་པོ་ཧྲི་ (trīmluù rigbε bōhri) tib.ch. doctor of jurisprudence.

ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པའི་གཞི་རྩའི་གཞུང་ལུགས་ (trīmluù rigbε shidzε shuŋluù) basic theory of law.

ཁྲིམས་ལུགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (trīmluù üyön lhēnkaŋ) Commission for Legal Affairs.

ཁྲིམས་ལུང་བཙན་པོའི་རྒྱ་ (trīmluŋ dzēmbö gya) shung. the strict arm of the law.

ཁྲིམས་ཤེས་ཁྲིམས་འགལ་ (trīmsheὲ trīmgεε) knowingly violating the law; va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་ཤེས་ཁྲིམས་སྲུང་ (trīmsheὲ trīmgεε) knowing and obeying the law.

ཁྲིམས་བཤིག (trīmshii) sm. ཁྲིམས་དྲལ་.

ཁྲིམས་ས་ (trīmsə) sm. ཁྲིམས་ར་.

ཁྲིམས་ས་གོང་མ་ (trīmsa koŋma) shung. higher level court.

ཁྲིམས་ས་བར་གཅོད་ (trīmsə parjöö) va. to settle out of court improperly/ illegally; va.—བྱེད་ ། ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་གོང་གཤམ་རིམ་ལས་ཁུངས་ནས་ཁྲིམས་ས་བར་གཅོད་བྱས་མི་ཆོག Before a court settles a case it is not permitted for a lower office to illegally settle it.

ཁྲིམས་ས་ཚོད་ལོངས་ (trīmsə tsöölоŋ) disregarding/ ignoring the law (by evaluating the risk of doing so as low); va.—བྱེད་.

ཁྲིམས་ས་འཚོག (trīmsə tsɔ̄ɔ) va. to convene a court hearing.

ཁྲིམས་སའི་འགོ་འཛིན་ (trīmsε gondzin) head magistrate, head of a court.

ཁྲིམས་སའི་བརྟག་དཔྱད་ (trīmsε tāgjεὲ) court examination.

ཁྲིམས་སའི་ཐོ་ཡིག (trīmsε töyig) court notes.

ཁྲིམས་སའི་རྩོད་བཤེར་ (trīmsε dzōsher) court debate.

ཁྲིམས་སར་སྐྱེལ་ (trīmsar gyēē) va. to take to court, to bring to justice, to file/ bring a lawsuit.

ཁྲིམས་སར་འདྲི་གཅོད་ (trīmsε tijöö) court hearing, court trial.

ཁྲིམས་སར་སྦྱོར་ (trīmsaa jɔ̄ɔ) sm. ཁྲིམས་སར་སྐྱེལ་.

ཁྲིམས་སུ་བཅའ་ (trīmsu jāā) shung. va. to make a law.

ཁྲིམས་སྲིད་ (trīmsii) 1. law and politics/ government. 2. constitutional government.

ཁྲིམས་སྲུང་ (trīmsuŋ) law-abiding, law-respecting; va. ཁྲིམས་སྲུང་; —བྱེད་ to abide by the law, to respect the law ། རྒྱལ་གཅེས་ཁྲིམས་སྲུང་གི་གྲྭ་པ་ Patriotic and law-abiding monks.

ཁྲིམས་སྲུང་བ་ (trīmsuŋwa) policeman, police.

ཁྲིམས་སྲུང་ཙམ་ (trīmsūŋdzam) partly observing the law.

ཁྲིམས་སྲོལ་ (trīmsöö) legal custom, legal system.

ཁྲིམས་སྲོལ་གྱི་གོ་རིམ་ (trīmsöögi gorim) legal procedures.

ཁྲིམས་སྲོལ་དང་སྒྲིག་ལམ་ (trīmsöö taŋ driglam) law and discipline.

ཁྲིམས་སྲོལ་ཕྱོགས་བསྡུས་ (trīmsöö cōgdüü) compilation of laws and regulations.

ཁྲིམས་སྲོལ་ལམ་ལུགས་ (trīmsöö lamlug) sm. ཁྲིམས་སྲོལ་.

ཁྲིམས་གསལ་གུང་གསེང་ (trīmsεε guŋsaŋ) legal holiday.

ཁྲིམས་གསལ་རྒྱུགས་སྤྲོད་ (trīmsεε gyugdröö) an examination mandated by the law.

ཁྲིམས་གསལ་ཤུལ་འཛིན་ (trīmsuŋba) inheritance laws.

ཁྲིམས་ལྷོད་ (trīmlhöö) lenient laws.

ཁྲིའུ་ (trīwu) small wooden folding chair.

ཁྲིའུ་ཁྱོགས་ (trīwu kyɔ̄ɔ) sedan chair/ palanquin; va.—འཁྱོགས་ to carry a palanquin.

ཁྲིའུ་ཤིང་ (trīwushiŋ) small wooden folding chair.

ཁྲིར་བཞུགས་ (trīishuù) reigning ། ཁྲིར་བཞུགས་རྒྱལ་པོ་ Reigning king.

ཁྲིས་ (trīi) a piece of sth.

ཁྲིས་སྐུད་ (trīigüü) sm. ཁྲི་སྐུད་.

ཁྲུ་ (trū) cubit ། ཁྲུ་གང་ One cubit.

ཁྲུ་གང་ཁོར་ཡུག (trūgaŋ kɔ̄ɔyuù) a square cubit.

ཁྲུ་འཇལ་ (trū jεε) va. to measure by cubits.

ཁྲུ་ཐིལ་ (trūūtii) ch. drawer.

ཁྲུ་དོ་ (trūdo) two cubits.

ཁྲུ་མ་ (trūma) sm. ཁྲུ་.

ཁྲུ་ཙེ་ (trūdze) ch. ruler.

ཁྲུ་ལོག (trū lɔ̄ɔ) vi. to get/ be ruined or spoiled ། ཁོ་བོད་ལ་འགྲོ་ཡས་གི་འཆར་གཞི་འདི་ཁྲུ་ལོག་བཞག His plan to go to Tibet got ruined.

ཁྲུ་ལོག་ལོག (trū lɔ̄lɔ̄ɔ) rolling on one's back (for animals); va.—བྱེད་.

ཁྲུ་སློག (trūlɔ̄ɔ) 1. breaking, digging up, turning over soil (usu. before plowing); cultivating; va. ཁྲུ་སློག; —རྒྱག ། ཁྲུ་སློག་བརྒྱབས་ནས་སོན་བཏབས་པ་རེད་ (He) planted seed after turning over the soil. 2. va. to overturn a decision.

ཁྲུག་ཁྲུག (trūgdrug) dangling, hanging down; vi.—བྱེད་ ། ལུག་གི་རྐང་པ་ཆག་ནས་ཁྲུག་ཁྲུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག The sheep broke its leg and (the leg) was dangling.

ཁྲུང་ (trūŋwa) alcoholic drinks (h.).

ཁྲུང་རྒྱན་ (trūŋgyen) a pot for serving chang or other alcoholic beverages.

ཁྲུང་ཁྲུང་ (trūŋdruŋ) crane (bird).

ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་སྐྱ་ (trūŋdruŋ gārgyaà) white crane.

ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་ཡང་གཞུག་རྩེ་ནག (trūŋdruŋ gāryaŋ shugdze nag) a long period of good service ends in disrepute [Lit. although the crane is white the tip of its tail is black].

ཁྲུང་ཁྲུང་མགོ་ནག (trūŋdruŋ gēnaà) black-necked crane.

ཁྲུང་ཁྲུང་ཁ་སྤྲོད་ (trūŋdruŋ kādröö) two cranes facing each other (a design in Chinese and Tibetan art).

ཁྲུང་ཁྲུང་མགོ་དམར་ (trūŋdrun gomaa) red-necked crane.

ཁྲུང་ཁྲུང་བྱང་ལ་འགྲོ་བར་ཕག་པར་རྗེས་དོག་མི་འདུག (trūŋdrun caŋla drowar pāgbar jüdog minduū) sm. རྟ་ཕོའི་རྗེས་གདོག་གཡག་ལ་མི་འདུག.

ཁྲུང་གིས་བད་ (trūŋgi phεὲ) vi. to get drunk (h.) ། ཁ་སང་ཁྲུང་གིས་བད་བཞག He got drunk yesterday.

ཁྲུང་ཆིང་ (trūŋjiŋ) Chongqing.

ཁྲུང་སྟོན་ (trūŋdön) a party at which ཆང་/ alcohol is served.

ཁྲུང་དག (trūŋda) "bottoms up;" va.—སྐྱོན་ or གནང་ (h.) ། འགོ་ཁྲིད་ནས་གསོལ་སྟོན་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས་ཚང་མ་བཞེས་རོགས་ཁྲུང་དག་གནང་རོགས་གནང་གསུངས་སོང་ After the speech at the banquet, the boss said, "Everyone, bottoms up."

ཁྲུང་ནད་ (trūŋnεὲ) h. of ཆང་ནད་.

ཁྲུང་སྣོད་ (trūŋnöö) vessel/ container for ཆང་.

ཁྲུང་ཕོར་ (trūŋpɔr) bowl for drinking ཆང་.

ཁྲུང་བན་ (trūŋbεn) container/ vessel for ཆང་.

ཁྲུང་བན་རྟ་མགོ་མ་ (trūŋbεn dāgoma) a large vessel for Tibetan beer which has a mouth that looks like the head of a horse (it is in the Tsulhagang and is said to have been used by Srongtsen Gambo).

ཁྲུང་མ་ (trūŋma) sm. ཁྲུང་ཞུ་མ་.

ཁྲུང་ཞུ་མ་ (trūŋshumə) woman who serves ཆང་ or alcoholic beverages at parties.

ཁྲུང་ར་བད་ (trūŋra pεὲ) sm. ཁྲུང་གིས་བད་.

ཁྲུང་རིན་ (trūŋrin) h. of ཆང་རིན་.

ཁྲུང་ར་ (trūŋrə) bar, tavern.

ཁྲུང་ས་ (trūŋsə) marriage (h.); va.—སྒྲོན་ to get married ༑ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་ས་ག་དུས་རེད་ When are they getting married?

ཁྲུང་སེར་ (trūŋser) yellow crane.

ཁྲུང་ཧྲེང་དའོ་ (trūŋhreŋdao) Okinawa.

ཁྲུད་ (trüü) 1. p. of འཁྲུད་ and ཁྲུ་. 2. sm. ཁྲུས་.

ཁྲུད་ཁང་ (trüügaŋ) sm. ཁྲུས་ཁང་.

ཁྲུད་མ་ (trüümə) washed ༑དྲག་ལོག་ཁྲུད་མ་ Washed clothes.

ཁྲུད་ཤེལ་དབྱུ་གུ་ (trüshεε yūgu) a wooden stick/ club used to beat clothes while washing.

ཁྲུན་ (trün) 1. height, altitude. 2. length. 3. controversy, conflict, dispute.

ཁྲུན་ག་པ་ (trüngaba) ch. propyl alcohol.

ཁྲུན་གཅོད་ (trün jöö) sm. ཁྲུན་ཐག་གཅོད་.

ཁྲུན་ཆིའུ་དུས་རབས་ (trünciu durab) ch. tib. "the spring and autumn period" (in Chinese history —770-476 BC).

ཁྲུན་ཐག་གཅོད་ (tründaà jöö) sm. འཁྲུན་ཐག་གཅོད་.

ཁྲུན་ཐག་ཆོད་ (tründaà chöö) sm. འཁྲུན་ཐག་ཆོད་.

ཁྲུན་ཤང་གནོད་འབུ་ (trünshaŋ nömbu) ch. tib. a foul smelling bug.

ཁྲུན་གཞི་ (trünshi) cause of a dispute.

ཁྲུན་རིང་ (trünriŋ) vertical height/ length.

ཁྲུམ་ཁྲུམ་ (trūmdrum) 1. an appetizing or mouth-watering sound; va.—བྱེད་ 2. bubbling, foaming; vi.—བྱེད་ to bubble, to foam up ༑ཆང་གི་ལྦུ་བ་ཁྲུམ་ཁྲུམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The Tibetan beer is foaming (at the top of the glass).

ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ (trūmdöö dawa) the 8th month in the Tibetan calendar.

ཁྲུམས་ཟླ་ (trūmda) the period between the 16th day of the 7th month and the 15th day of the 8th Tibetan month.

ཁྲུའུ་ (trüü) ch. department, office, bureau.

ཁྲུའུ་ཀྲང་ (trüdraŋ) ch. head/ director/ chief of an office or bureau.

ཁྲུའུ་ཏིའི་ (trüüdi) ch. drawer.

ཁྲུའུ་ཙི་ (trüüdzi) ch. silk.

ཁྲུལ་ལེ་ཁྲུལ་ལེ་ (trüle trüle) dangling.

ཁྲུས་ (trüü) washing; va.—རྒྱག ༑ཞོགས་སྔར་ཁྲུས་རྒྱག་དགོས་ You should wash every morning.

ཁྲུས་ཁང་ (trüügaŋ) 1. bathroom, washroom. 2. bath house ༑མི་དམངས་ཁྲུས་ཁང་ Public bathhouse.

ཁྲུས་ཆབ་ (trüüjəb) water that has been blessed.

ཁྲུས་ཆལ་ (trüüjεε) sm. ཁྲུས་རྫས་.

ཁྲུས་ཆས་ (trüüjεὲ) washing utensils such as soap, towel, etc.

ཁྲུས་ཆུ་ (trüüju) water used for washing.

ཁྲུས་དར་ (trüüdar) a cloth for cleaning holy statues.

ཁྲུས་བདར་ (trüüdar) sm. ཁྲུས་དབང་.

ཁྲུས་སྡེར་ (trüüder) basin (for holding baptismal water).

ཁྲུས་བུམ་ (trüübum) vessel/ pitcher for religious use.

ཁྲུས་དབང་ (trüüwaaŋ) baptism.

ཁྲུས་རྩ་ (trüüdza) cogongrass.

ཁྲུས་རྩི་ (trüüdzi) soap.

ཁྲུས་རྫས་ (trüüdzεὲ) soap for washing clothes (usu. powdered).

ཁྲུས་རྫས་ཕྱེ་མ་ (trüüdzεὲ cēma) detergent.

ཁྲུས་རྫིང་ (trüüdziŋ) a bathing pool.

ཁྲུས་ཞུགས་ཆོ་ག་ (trüüshug cōga) ritual of baptism; va.—གཏོང་ to perform baptism.

ཁྲུས་གཞོང་ (trüüshoŋ) 1. bathtub. 2. wash basin.

ཁྲུས་རས་ (trüürεὲ) washcloth, bath towel.

ཁྲུས་ལ་ཞུགས་ (trüüla shuù) va. to bathe.

ཁྲུས་བཤལ་ (trüüshεε) washing; rinsing; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཁྲུས་གསོལ་ (trüüsüü) ablution; va. ཁྲུས་གསོལ་; —བྱེད་ to do ablution.

ཁྲེ་ (trē) 1. millet. 2. sm. ཁྲེ་ཙེ་.

ཁྲེ་ཀྲང་ (trēdraŋ) ch. captain.

ཁྲེ་རྒོད་ (trēgöö) wild millet.

ཁྲེ་ཐུག (trēduù) millet porridge/ gruel.

ཁྲེ་དོ་ (trēdo) ch. porcelain, china.

ཁྲེ་བོ་ (trēwo) millet.

ཁྲེ་འབྲུ་ (trēndruù) millet.

ཁྲེ་ཙེ་གྲུ་གུག (trēdzi trugyɔò) ch.tib. a carpenter's right angle ruler.

ཁྲེ་ཙེ་ (trēdze) ch. 1. a ruler. 2. a linear measure equal to 0.32 meters (1 foot).

ཁྲེ་ཙེ་གྲུ་བཞི་ (trēdze drubshi) ch.tib. 1. a right angle ruler. 2. a square ཁྲེ་ཙེ་.

ཁྲེ་ཙེ་སྒྲིལ་མ་ (trēdze driimə) ch.tib. tape measure.

ཁྲེ་ཙེ་ཏ་མགོ་ཅན་ (trēdze tāgojεn) ch.tib. spreading calipers.

ཁྲེ་ཙེ་ལྟེབ་མ་ (trēdze dēbma) ch.tib. folding ruler.

ཁྲེ་ཡིས་འཁྲུལ་འཁོར་ (trēyiì trüügɔɔ) ch.tib. diesel engine.

ཁྲེ་སེར་ (trēser) a type of millet.

ཁྲེགས་ཆོད་ (trēngjöö) a practice of the Dzogchen school ("cutting through").

ཁྲིང་ཀོན་ཇུས་ (trēngün jüü) ch. municipal government, city district.

ཁྲེང་ཏུའུ་ (trēŋdu) Chengdu.

ཁྲེང་ཧྥུན་ (trēŋfun) sm. གཞི་ཁྲངས་.

ཁྲེད་ཁྲེད་ (trēdre) 1. light ༑རས་ཆོས་གཞི་ནག་ཁྲེད་ཁྲེད་ཅིག་ཉོས་བཞག (He) bought a light black cloth. 2. faint, dim.

ཁྲེད་ཙེ་ (trēdze) ch. sm. ཁྲེ་ཙེ་.

ཁྲེན་ (trēn) arc. mistake, error.

ཁྲེན་པོ་ཏ་ (trēn bōda) Chen Pota.

ཁྲེན་དབྱི་ (trēnyī) Chen Yi.

ཁྲེབ་དོ་ (trēbdo) 1. useless, worthless (for things). 2. sb. who ignores the admonitions of people in authority, sb. who resists doing the required work, study or instructions from above; va.—བྱེད་ ༑འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་སློབ་གསོ་ག་ཚོད་བརྒྱབ་ཀྱང་ཁོས་ཁྲེབ་དོ་བྱས་ནས་ལས་ཀ་ར་འགྲོ་གི་མི་འདུག No matter how much the leader advises him, he ignores this and doesn't go to work.

ཁྲེབ་ཙ་པོ་ (trēb tsābo) sm. ཁྲེབ་དོ་.

ཁྲེབ་འཛོང་ (trēb dzōŋ) va. to not follow the rules/ authority, to be rebellious/ obstinate ༑སློབ་ཕྲུག་འདིས་སློབ་གྲྭར་མ་ཕྱིན་པར་ཁྲེབ་བཙོངས་ནས་བསྡད་འདུག This student is rebellious and is sitting around not going to school.

ཁྲེམ་གཉེར་ (trēmñer) skin folds; wrinkles (usu. of fat people) ༑ཁྲེམ་གཉེར་གྱི་འཁེངས་པའི་མི་རྒན་རྒྱགས་པ་ A wrinkled, fat old man.

ཁྲེམ་མེ་བ་ (trēmmewa) sparkling, shinning, glittering ༑མཚན་མོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒྲོག་འོད་ཁྲེམ་མེ་བ་ The glittering lights of the city at night.

ཁྲེམས་ (trēm) vi. to get absorbed/ soaked into sth. (e.g. for water to soak into the soil) ༑ཚལ་ཞིང་ནང་དུ་ཆུ་ཁྲེམས་པ་རེད་ Water soaked into the (soil of the) vegetable garden.

ཁྲེལ་ (treē) 1. modesty, shame ༑ཁྲེལ་དང་ངོ་ཚ་བྲལ་བའི་མི་ A person who is devoid of modesty and shame. 2. va. to deride/ ridicule ༑གཞན་གྱིས་ཁྲེལ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་མི་རུང་ One must not do (things) that others will ridicule.

ཁྲེལ་གད་ (treēgεὲ) sm. ཁྲེལ་གོད་.

ཁྲེལ་གྲགས་མཉམ་འཁུར་ (treēdraà ñəmgur) shouldering both bad and good together [Lit. shouldering derision and fame together].

ཁྲེལ་དགོད་ (treēgöö) sm. ཁྲེལ་གོད་.

ཁྲེལ་དགོད་ཟུར་ཟ་ (treēgöö sursə) satire, ridicule; va.—བྱེད་ to satirize, to ridicule.

ཁྲེལ་བགད་ (trēgεὲ) sm. ཁྲེལ་གོད་.

ཁྲེལ་གོད་ (trēgöö) jeering, ridiculing, making fun of, sarcasm; va.—བྱེད་; —དགོད་ to laugh at sb. in a ridiculing way.

ཁྲེལ་ཅན་ (treējεn) sm. ཁྲེལ་, 1.

ཁྲེལ་བལྟས་ (treē dεὲ) va. to look at sth. sarcastically/ deridingly.

ཁྲེལ་དོགས་ (treēdog) fear that others will make fun

of oneself; vi.—བྱེད་ ¶ འབྲོག་པ་འདིས་ལྷ་སར་སྐད་ཆ་ཤོད་སྐབས་མི་གཞན་གྱིས་ཁྲེལ་དོགས་བྱས་ནས་ཧ་ཅང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ When the nomad gave a speech in Lhasa, he was afraid of being made fun of and was very careful.

ཁྲེལ་གདོང་ (treēdoŋ) a look of embarrassment/ shame; vi.—སྟོན་ to show or manifest a look of embarrassment/ shame ¶ མི་མང་པོའི་སར་ཁོང་ལ་འཕྱ་ལད་བརྒྱབ་ཙང་ཁོང་རང་ཁྲེལ་གདོང་སྟོན་བཞིན་པར་ཕྱིར་ཐོན་སོང་ Because he was ridiculed in front of many people, he left with a look of embarrassment on his face.

ཁྲེལ་འདེབས་ (trēndeb) va. to recount/ list/ accuse sb. of faults or mistakes ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཁོའི་སྤྱོད་ངན་ལ་ཁྲེལ་འདེབས་པ་རེད་ The boss listed his bad behavior (to his face).

ཁྲེལ་ལྡན་ (trēndɛn) modest, decent.

ཁྲེལ་བག་ (treēbag) modest, decent (of people).

ཁྲེལ་བག་གི་ལ་ཉེ་ (treēbaggi lañe) shung. modest/ decent in character.

ཁྲེལ་པོར་ (treēbor) sm. ཁྲེལ་མེད་.

ཁྲེལ་བྲལ་ (treēdrɛɛ) sm. ཁྲེལ་མེད་.

ཁྲེལ་མེད་ (treēmeè) shameless, immodest, brazen, contemptible.

ཁྲེལ་མེད་ངོ་སྲུང་ (treēmeè ŋosuŋ) shameless subservience, shamelessly restraining from saying sth. another would not like to hear.

ཁྲེལ་མེད་གནང་བྲལ་ (treēmeè nāŋdrɛɛ) shameless, brazen.

ཁྲེལ་མེད་ཝུད་སྒྲོག (treēmeè wüdroò) sm. ཁྲེལ་མེད་ཝུད་ཤོབ་.

ཁྲེལ་མེད་ཝུད་ཤོབ་ (treēmeè wüshob) shameless/ brazen exaggeration or boasting.

ཁྲེལ་མེད་གཡོ་ཐབས་ (treēmeè yōdab) shameless deceit/ trickery.

ཁྲེལ་མེད་རང་བསྟོད་ (treēmeè randöò) shameless self-praise.

ཁྲེལ་མེད་ལུགས་མེད་ (treēmeè lugmeè) sm. ཁྲེལ་མེད་.

ཁྲེལ་གཞུང་ (treēshuŋ) sm. ཁྲེལ་, 1.

ཁྲེལ་གཞུང་མེད་པ་ (treēshuŋ meèba) sm. ཁྲེལ་མེད་.

ཁྲེལ་ཟད་ (treēsɛɛ̀) sm. ཁྲེལ་མེད་.

ཁྲེལ་ཡོད་ (treēyöò) sm. ཁྲེལ་, 1.

ཁྲེལ་ཤེས་ (treēsheè) sm. ཁྲེལ་ཅན་.

ཁྲེས་ (treè) 1. reed/ straw mat. 2. arc. all, entire, complete, whole.

ཁྲེས་ཁུར་ (treègur) sm. ཁྲེས་པོ་.

ཁྲེས་ཁྲེས་སུ་ན་ (treèdreèsu na) vi. to be in agonizing/ extreme pain.

ཁྲེས་པོ་ (trɛ̄ɛ̀bo gyaà) a bundle, a load; va.—རྒྱག་ to tie into bundles.

ཁྲོ་ (trō) 1. cast iron. 2. an inferior kind of copper. 3. large cast-iron cauldrons used in monastic kitchens.

ཁྲོ་: p. ཁྲོས་; f. ཁྲོ་; imp. ཁྲོས་ (trō) va. to get angry/ mad ¶ ཁོ་དེ་རིང་ང་ར་ཁྲོས་ཤག He got angry at me today.

ཁྲོ་ཀོང་ (trōgoŋ) butter lamp cast from bronze.

ཁྲོ་དཀར་ (trōgar) white cast iron.

ཁྲོ་རྒྱན་ (trōgyen) cast-iron kettle.

ཁྲོ་སྐད་ (trōgɛɛ̀) angry shouting; va.—སྒྲོག་ to shout angrily.

ཁྲོ་ཁང་ (trōgaŋ) abode of wrathful deities (in a mandala).

ཁྲོ་ཁུལ་ (trōkul) pretending to be angry.

ཁྲོ་ཁོག་ (trōgɔɔ̀) cast-iron pot/ bowl for cooking.

ཁྲོ་ཁོག་ཆེན་པོ་ (trōgɔɔ̀ cēmbo) the "iron (rice) bowl" — i.e., a permanent job from which one can not be fired.

ཁྲོ་འཁོར་ (trōgɔɔ) a hat worn by officials of the tt. government together with the རྒྱ་ལུ་ costume.

ཁྲོ་འཁྲུགས་ (trō trüù) vi. to be angry/ agitated/ annoyed.

ཁྲོ་རྒྱལ་ (trōgyɛɛ) the head of wrathful deities.

ཁྲོ་ངར་ (trōŋar) ferocious anger.

ཁྲོ་ངམས་ (trōŋam) showing/ expressing/ manifesting one's anger vehemently; va.—སྟོན་ to show/ express/ manifest one's anger vehemently.

ཁྲོ་ལྕགས་ (trōjaà) cast iron.

ཁྲོ་ལྕགས་དཀར་པོ་ (trōjaà gāābo) white cast iron.

ཁྲོ་ལྕགས་ལུགས་མ་ (trōjaà lugma) molded cast iron.

ཁྲོ་ཆུ་ (trōcu) 1. molten cast iron. 2. the sweat that comes when one is angry.

ཁྲོ་འཇོམས་འདོད་སྦང་ (trōnjom döòbaŋ) curbing one's temper and desires, guarding against losing one's temper and repressing one's sexual passion, stopping anger and restraining lust; va.—བྱེད་.

ཁྲོ་ཉམས་ (trōñam) fierce/ angry countenance or look; va.—སྟོན་ to show or manifest a fierce/ angry look.

ཁྲོ་ཉམས་ངམ་བརྗིད་ (trōñam ŋamjiì) an awesome bearing, a commanding presence.

ཁྲོ་གཉེར་ (trōñer) a wrathful expression (usu. for wrathful deities); va.— སྟོན་ to show a wrathful expression.

ཁྲོ་གཉེར་ཅན་ (trōñerjɛn) sm. ཁྲོ་གཉེར་.

ཁྲོ་གཏུམ་ (trōdum) wrathful and ferocious, extremely angry ¶ ཁྲོ་གཏུམ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་བསྟན་པ་རེད་ (He) showed an expression of ferocious wrath.

ཁྲོ་གཏུམ་པོ་ (trō dümbu) wrathful and ferocious.

ཁྲོ་སྟར་ (trōdar) cast-iron axe.

ཁྲོ་ཐབ་ (trōdəp) steam boiler, blast furnace ¶ ཁྲོ་ཐབ་བཟོ་གྲྭ་ Boiler factory.

ཁྲོ་ཐབ་ཁང་ (trōdəbgaŋ) boiler room.

ཁྲོ་ཐབ་ཆེན་པོ་ (trōdəb cēmbo) big blast furnace.

ཁྲོ་ཐབ་བཟོ་གྲྭ་ (trōtəb sodra) boiler factory.

ཁྲོ་གདོང་ (trōdoŋ) angry/ vicious face ¶ བཙན་རྒྱལ་མི་སེར་གླིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོ་གདོང་དམར་རྗེན་དུ་འདོན་དགོས་ We have to expose the vicious face of imperialist colonialism.

ཁྲོ་མདངས་ (trōdaŋ) sm. ཁྲོ་ཉམས་.

ཁྲོ་མདུད་སྡུད་ (trōdüù düù) vi. to show a very angry countenance.

ཁྲོ་འདར་ (tō dar) vi. to shake/ tremble in anger.

ཁྲོ་ལྡན་ (trōndɛn) angry.

ཁྲོ་སྡང་ (trōdaŋ) anger, indignation.

ཁྲོ་ནག་ (trōnag) black cast iron.

ཁྲོ་སྣོད་ (trōnöò) cast-iron container/ vessel/ kettle.

ཁྲོ་བ་ (trōwaa) anger, wrath, indignation; vi.—བྱེད་; —འགྱུར་ to become angry; vi.—ཞི་ to have anger subside; va.—སྐྱུང་ to reduce/ restrain anger.

ཁྲོ་བ་ཞི་ཐབས་ (trōwa shidəb) ways of cooling down anger.

ཁྲོ་བའི་འགོག་པ་ (trōwɛ gogba) a style in Tibetan poetry.

ཁྲོ་བའི་རྒོད་ (trōwɛ göò) vi. to not pay attention because of anger, to be wild with anger.

ཁྲོ་བའི་མེ་འབར་ (trōwɛ mebar) burning with anger.

ཁྲོ་བོ་ (trōwo) wrathful ¶ ལྷ་ཁྲོ་བོ་ A wrathful deity.

ཁྲོ་བོའི་རྡོ་རྗེ་ (trōwo dorje) a type of vajra.

ཁྲོ་བྲལ་ (trōdrɛɛ) without anger ¶ ཁྲོ་བྲལ་སྙིང་རྗེའི་བསམ་ A thought of compassion without anger.

ཁྲོ་མིག་ (trōmiì) angry look/ glance; va.—བལྟ་ to give an angry look.

ཁྲོ་མོ་ (trōmo) 1. an angry female. 2. wrathful (for female gods).

ཁྲོ་དམག་རྒྱལ་ངེས་ (trōmaà gyɛɛŋeè) if one goes into battle angry one will certainly be victorious.

ཁྲོ་ཚུགས་སུ་ལྟ་ (trōdzub) sm. ཁྲོ་མིག་ལྟ་.

ཁྲོ་ཚུབ་ (trōdzub) anger; vi.—ལངས་ to be/ get angry.

ཁྲོ་ཞི་ (trō shi) vi. to have anger subside.

ཁྲོ་ཟངས་ (trōsan) copper caldron/ pot.

ཁྲོ་རླབས་ (trōləp) great anger/ wrath; vi.—ལངས་ to get/ be very angry.

ཁྲོ་ལ་ (trōla) Trola Pass (in E. Tibet).

ཁྲོ་ལོ་ལོ་ (trō lolo) the sound made by small hand-held drums.

ཁྲོ་སེམས་ (trōsem) anger, rage, fury, angry

thoughts.

ཁྲོག (trɔ̃ɔ̀) vi. to be roasted/ broiled, to be done roasting/ broiling ¶ཤ་འདི་ཁྲོག་བཞག The meat is done roasting.

ཁྲོག་ཁྲོག (trɔ̃gdrɔg) the grumbling sound made by the stomach.

ཁྲོག་རྒྱུང (trōgjuŋ) a type of herbal medicine.

ཁྲོག་ཆེན (trōgcen) a type of herbal medicine.

ཁྲོག་པོ (trōgbo) well roasted, well cooked, well-done.

ཁྲོག་སྨན (trōgmɛn) raw/ unprocessed traditional Tibetan medicines.

ཁྲོང་ངེ་བ (trõŋŋewa) va. to be standing upright/ erect ¶གཟུགས་པོ་ཁྲོང་ངེ་བར་འཐངས་འདུག (He) is standing erect.

ཁྲོད (trõò) in, among ¶མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ Among the people.

ཁྲོན (trõn) 1. a well. 2. ch. Sichuan (abbr. of སི་ཁྲོན).

ཁྲོན་སྐྱོགས (trõngyɔ̀ɔ̀) a ladle for drawing water from a well.

ཁྲོན་བརྐོ་གྲུ་གཟིངས (trõngo trudziŋ) a well-drilling ship.

ཁྲོན་བརྐོ་རུ་ཁག (trõngo rugaà) a well-drilling unit/ team.

ཁྲོན་ཁ (trõnka) a well.

ཁྲོན་ཆུ (trõnju) well water; va.—གཏོང to irrigate (with well water).

ཁྲོན་མཆོངས་གཞན་སྐྱོབ (trõnjoŋ shengyob) risking one's life to save another, to save another without regard to the risk to one's life [Lit. jump into the well to save another].

ཁྲོན་སྡེགས (trõndeg) well-drilling derrick.

ཁྲོན་ཐག (trõndaà) the rope tied to a bucket that is used to draw water from a well.

ཁྲོན་པ (trõnba) well; va.—བརྐོ; —འདྲུ va.—འབིགས to drill/ dig a well; va.—བཤང to clean/ drain a well (when it is blocked).

ཁྲོན་པ་མཐིལ་འབྲེལ་མ (trõnba tīldrema) an irrigation system consisting of wells connected by underground channels (used in Xinjiang).

ཁྲོན་བུ (trõmbu) a small well.

ཁྲོན་བོད (trõnböò) ch.tib. Sichuan-Tibet.

ཁྲོན་འབིགས (trõnbiì) well-drilling; va.—བྱེད; —བཟོ to drill wells.

ཁྲོན་འབིགས་བཟོ་པ (trõnbiì soba) well-driller.

ཁྲོན་འབིགས་རུ་ཁག (trõnbiì rūgaà) well-drilling group/ team.

ཁྲོན་སྦལ (trõnbɛɛ) well frog.

ཁྲོན་མ (trõnma) 1. coarse. 2. uncouth.

ཁྲོན་དམག (trõnmaà) ch.tib. Sichuan troops/ army.

ཁྲོན་ཚྭ (trõn tsā) well salt.

ཁྲོན་འཛིན (trõndzin) shung. a permit issued by the Drepung monastery to use wells during the Monlam Chemmo Prayer Festival in Lhasa.

ཁྲོན་ཟོམ (trõnsom) well bucket.

ཁྲོན་ལྷུང་རྡོ་གནོན (trõnlhuŋ donön) kicking sb. when he is down [Lit. piling rocks on sb. who has fallen into a well].

ཁྲོམ (trōm) 1. market, bazaar. 2. arc. military. 3. street.

ཁྲོམ་བཀྱག (trōmgyaà) a stand/ table for goods that are displayed in the marketplace.

ཁྲོམ་སྐོར (trōmgɔɔ) 1. demonstrating; parading; va.—བྱེད, to demonstrate, to parade ¶བཟོ་པ་ཚོས་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཁྲོམ་སྐོར་བྱས་པ་རེད The workers demonstrated against the government. 2. going around shopping; va.—བྱེད to go around shopping from place to place in a market/ bazaar.

ཁྲོམ་སྐྱོད་གྲོང་སྐོར (trōmgyöò troŋgɔɔ) making the rounds of streets and alleys (e.g., to shop or to demonstrate); va.—བྱེད.

ཁྲོམ་བསྐོར (trōmgɔɔ) sm. ཁྲོམ་སྐོར.

ཁྲོམ་བསྐོར་རུ་ཕྲེང (trōmgɔɔ rudreŋ) a line of people demonstrating.

ཁྲོམ་ཁ (trōmga) sm. ཚོང་འདུས.

ཁྲོམ་ཁྲོམ (trōmdrom) shung. a red tassel worn by horses of officials of the traditional Tibetan government indicating status.

ཁྲོམ་གོང (trōmgoŋ) market price.

ཁྲོམ་གྱི་རུ་སྣ (trōmgi runa) arc. commander of an army.

ཁྲོམ་གྲགས (trōmdraà) sm. ཁྲོམ་བསྒྲགས.

ཁྲོམ་གྲོལ (trōm dröö) vi. to be the time at the end of the day when shops close.

ཁྲོམ་བསྒྲགས (trōmdraà) well-known in the bazaar, known everywhere, public knowledge; va.—བྱེད ¶ཁོ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁྲོམ་བསྒྲགས་རེད The story of those two is known everywhere. ¶ཁྲོམ་བསྒྲགས་མེད་པར་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད (They) helped without making it public. [Lit. called out in the bazaar].

ཁྲོམ་བསྒྲགས་ཀྱི་གསང་བ (trōmdraàgi sāŋwa) an open secret.

ཁྲོམ་བསྒྲགས་ཡི་གེ (trōmdraà yigi) open letter, a letter/ proclamation put up (posted) on the street.

ཁྲོམ་ཅས (trōmjɛɛ̀) goods set out in a market/ marketplace.

ཁྲོམ་ཆེན (trōmjen) the main/ central market place

ཁྲོམ་གཏམ (tromdam) sm. ལམ་གཏམ.

ཁྲོམ་གཏམ་ལམ་ཆ (thrōmdam lamja) bazaar-talk, talk of the street, common rumors.

ཁྲོམ་བཏབ (trōm dāb) arc. va. to fight a war. 2. va. to set up a camp.

ཁྲོམ་སྡེགས (trōmdeg) a table or stand on which merchandise is displayed.

ཁྲོམ་སྟོན (trōmdön) 1. exhibiting/ displaying merchandise in the market, displaying publicly, va.—བྱེད ¶ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་སར་མིའི་མགོ་ལག་ཁྲོམ་སྟོན་བྱེད་པ་དེ་དཔེ་རེད་ཟེར་པ་རེད Displaying a person's head and hands (cut off) publicly in a holy place is "something else," he said. 2. exposing sth. publicly (e.g., lies, etc.); va.—བྱེད ¶ཁོའི་བྱ་ངན་ཚང་མ་ཁྲོམ་སྟོན་བྱས་པ་རེད (They) publicly exposed all his bad deeds.

ཁྲོམ་སྟོན་བྱེད་མི (trōmdön cemi) shopkeeper, person who displays/ sells goods in the market).

ཁྲོམ་སྟོན་ས (trōm dõnsa) place where a market is held, a marketplace ¶ཐོག་མེད་ཁྲོམ་སྟོན་ས An open air marketplace.

ཁྲོམ་ཐང (trōmdaŋ) 1. marketplace. 2. market price.

ཁྲོམ་ཐོག་ཆོད (trōmdaà cöò) vi. to get or become famous/ well known ¶དེ་རིང་གི་ལུས་རྩལ་འགྲན་སྡུར་ནང་བུ་མོ་དེས་ཁྲོམ་ཐོག་ཆོད་སོང That girl became famous in today's athletic competition.

ཁྲོམ་འདུས (trōmdüù) marketplace.

ཁྲོམ་འདོན (trōm dön) va. to set up a store/ shop in the market.

ཁྲོམ་སྡུད (trōm düù) va. to close a store/ shop in the market.

ཁྲོམ་པ (trōmba) shopkeeper, vendor, peddler.

ཁྲོམ་པ་བ (trōmbəba) sm. ཁྲོམ་པ.

ཁྲོམ་དཔོན (trōmbön) official in charge of a marketplace.

ཁྲོམ་བུ (trōmbu) root of the euphorbia (used in Tibetan medicines).

ཁྲོམ་དབང (trōmwaŋ) religious initiation given in marketplaces.

ཁྲོམ་སྦྱར་རི་མོ (trōmjar rimo) a wall poster; va.—སྦྱར to stick up/ post a wall poster.

ཁྲོམ་མེ (trōmme) shining, glittering.

ཁྲོམ་དམངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང (trōmmaŋ ūyün lhēngaŋ) street committee.

ཁྲོམ་ཚིག (trūmdzii) announcement, proclamation, notice; va.—སྒྲོགས to announce, to proclaim, to issue a public notice.

ཁྲོམ་ཚོགས (trōmdzɔ̀ɔ̀) sm. ཁྲོམ་ཆེན.

ཁྲོམ་ཚོང་པ (trōmdzoŋbə) ཁྲོམ་པ.

ཁྲོམ་ཚོང་བཤོལ་ (trōmdzoŋ shöö) va. to close shops as a protest or strike.

ཁྲོམ་ཚོལ་ (trōm tsöö) arc. va. to fight a war.

ཁྲོམ་འཛིན་ (trōmdzin) vendor's license.

ཁྲོམ་གཞུང་ (trōmshuŋ) main business section/ area.

ཁྲོམ་གཞུང་ཆེན་པོ་ (trōmshuŋ cēmbo) sm. ཁྲོམ་གཞུང་.

ཁྲོམ་གཞུང་ཚོགས་འདུ་ (trōmshuŋ tsōndu) a street meeting, meeting held in the marketplace.

ཁྲོམ་གཟིགས་ (trōmsii) going shopping; va.—གནང་ to go shopping (h.).

ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་ (trōmsigaŋ) the name of the main marketplace in the center of Lhasa.

ཁྲོམ་ར་ (trōmra) market, marketplace; vi.—ཚུགས་ to have the market open for the day.

ཁྲོམ་ར་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (trōmra todam ūyön lhēngaŋ) marketplace management committee.

ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་ (trōmrɛ bēnjɔɔ) market economy.

ཁྲོམ་ལམ་ (trōmlam) main business street.

ཁྲོམ་ལམ་བཞི་མདོ་ (trōmlam shido) sm. ལམ་བཞི་མདོ་ཁ་.

ཁྲོམ་ལམ་གསུམ་མདོ་ (trōmlam sūmto) three-way intersection (roads).

ཁྲོམ་ས་ (trōmsa) sm. ཁྲོམ་ར་.

ཁྲོམ་སྲང་ (trōmsaŋ) an alley, a narrow street.

ཁྲོམ་གསེབ་ (trōmseb) around the market ¶ ཁྲོམ་གསེབ་ལ་བཟའ་བཅའ་འཚོང་མཁན་མང་པོ་འདུག There are many sellers of food products around the market place.

ཁྲོམས་ (trōm) imp. of འཁྲིམ་.

ཁྲོལ་ (trōō) imp. of འཁྲོལ་.

ཁྲོལ་ཁྲོལ་ (trōōdröö) sm. ཁྲོ་ལོ་ལོ་.

ཁྲོལ་རྒྱག (trōō gyaà) va. to turn the soil over a second time (when planting).

ཁྲོལ་ཆུང་ (trōōjuŋ) shung. small family.

ཁྲོལ་བུ་ (trōōbu) 1. bits and pieces; va.—ལ་གཏོང་ to break up into bits and pieces. 2. sieve, sifter, strainer.

ཁྲོལ་མ་ (trōōma) sm. ཁྲོལ་ཚགས་.

ཁྲོལ་མོ་ (trōōmo) fragile, brittle.

ཁྲོལ་ཚགས་ (trōōdzaà) sieve, sifter, strainer; va.—རྒྱག to sift, to strain, sieve.

ཁྲོལ་ཚགས་སོན་འདེམས་ (trōōdzaà sōndeb) choosing seed through sifting grains.

ཁྲོས་ (trōō) p. of ཁྲོ་.

ཁྲོས་འཁྲུག་ངམ་པར་འགྱུར་ (trōōdruù ŋāmbar gyur) vi. to get extremely angry.

ཁྲོས་མིག (trōōmii) an angry look.

ཁྲོས་ཚིག (trōōdzii) angry words; va.—བརྗོད་; —ཤོད་ to say angry words ¶ ཁྲོས་ཚིག་ཤོད་རེས་བྱས་པ་རེད་ Angry words were exchanged.

མཁན་ (ñēn) (vb. + —) agentive particle conveying the one who does the verbal action ¶ ཁོ་བོད་ལ་འགྲོ་མཁན་རེད་ He is going to Tibet (He is one who is going to Lhasa).

མཁན་དཀར་ (kēngar) a plant used for incense.

མཁན་སྒྱ་ (kēngya) an herbal medicine.

མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་ (kēndrön cēwa) shung. sm. མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་.

མཁན་མགྲོན་ལོ་གསུམ་ (kēndrön losum) shung. abbr. three monk official representatives of the tt. government stationed in Beijing (initially to teach Tibetan to the Qing Emperor's family so that they could read prayer books).

མཁན་སྐར་ (kēngar) shung. abbr. of མཁན་ཆུང་ and སྐར་དཔོན་.

མཁན་བརྒྱུད་ (kēngyüü) 1. transmission of vows taken by monks. 2. the lineage/ line of abbots in a monastery.

མཁན་ཆུང་ (kēnjuŋ) shung. title of a monk official of the 4th. rank in the Tibetan government.

མཁན་ཆུང་སེར་མགོ་ (kēnjuŋ sērgo) yellow wormwood artemisia (used in Tibetan medicine).

མཁན་ཆེ་ (kēnje) shung. sm. མཁན་ཆེན་.

མཁན་ཆེན་ (kēnjen) shung. 1. monk official of the third rank in the tt. government. 2. honorific title used for the abbots of monasteries.

མཁན་ཐོག (kēntoò) shung. the term of an abbot, the duration of an abbot's term of office ¶ ང་གཉིས་གྲྭ་པ་བྱེད་དུས་མཁན་ཐོག་གཅིག་པ་རེད་ We two both became monks during the term of office of the same abbot.

མཁན་འཐུས་ (kēn tüü) shung. 1. a representative of an abbot (usu. a representative of one of the abbots of the colleges of Sera, Drepung, and Ganden monasteries). 2. abbr. of abbot and representative.

མཁན་དྲུག (kēndruù) the six heads of craftsmen in ancient Tibet, i.e., the head of blacksmiths, saddle makers, bow makers, arrow makers, armor makers and sculptors.

མཁན་དྲུང་ (kēndruŋ) shung. sm. དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་.

མཁན་དྲུང་དྭ་བླ་མ་ (kēndruŋ dāā lāma) shung. the seniormost མཁན་དྲུང་.

མཁན་དྲུང་སྤྱིལ་པོ་ (kēndruŋ drēēbo) shung. the four main heads (together) of the ཡིག་ཚང་ office of the traditional Tibetan government.

མཁན་འདྲ་ (kēndra) yellow wormwood artemisia (used in Tibetan medicine).

མཁན་ལྡུམ་ (kēndum) sm. མཁན་པ་.

མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ (kēnde cījuŋ) shung. abbr. of མཁན་ཆེ་ and མཁན་ཆུང་.

མཁན་ནག (kēnnag) black artemesia (used in Tibetan medicine).

མཁན་པ་ (kēmba) wormwood artemisia (used in Tibetan medicine).

མཁན་པོ་ (kēmbo) abbot of a monastery.

མཁན་པོ་ནང་མ་ཁང་ (kēmbo naŋmagaŋ) shung. the top administrative office in the Panchen Lama's government.

མཁན་ཕྱག (kēnjaà) abbr. the manager (ཕྱག་མཛོད་) of an abbot.

མཁན་བུ་ (kēn bu) disciple of an abbot.

མཁན་རྩིས་ (kēndzii) shung. abbr. མཁན་ཆུང་ and རྩིས་དཔོན་.

མཁན་ཚབ་ (kēndzəb) shung. 1. a temporary/ acting abbot. 2. acting སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་.

མཁན་འཛིན་ (kēndzin) holder of an abbotship, abbot; va.—གནང་.

མཁན་ཟུར་ (kēnsur) an ex-abbot.

མཁན་རབས་ (kēnrab) 1. the line of monks who served as abbots of a monastery.

མཁན་རིམ་ (kēnrim) 1. the line/ lineage of successive abbots. 2. shung. abbr. monk and lay officials of the 4th rank in the traditional Tibetan government (མཁན་ཆུང་ and རིམ་བཞི་).

མཁན་ལས་ (kēnlɛɛ̀) abbr. of མཁན་པོ་ and ལས་སློ་.

མཁན་ས་ (kēnsa) monastery.

མཁན་ས་པར་གཅོད་ (kēnsa parjöö) shung. a lower ranking monk exercising the authority of the abbot.

མཁན་ས་ལས་འཛིན་ (kēnsa lendzin) shung. holding the post of abbot.

མཁན་སེར་ (kēnser) yellow artemisia argyi (used in Tibetan medicine).

མཁན་སློབ་ (kēnlob) a lama and his disciples.

མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་ (kēnlob cöösum) the three: Shantiraksita, Padmasambhava and Trisongdetsen.

མཁའ་ (kā) sky.

མཁའ་ཀློང་ (kāloŋ) (middle of the) sky ¶ མཁའ་ཀློང་སྤྲིན་པས་ཁེངས་པ་འདུག The sky is filled with clouds.

མཁའ་སྐྱོད་ (kāgyöö) aviation, flight, air travel; va.—བྱེད་ to fly/ travel by air ¶ བྱང་ངོས་ལ་ལམ་ཁ་མེད་ཙང་མཁའ་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད་ Because there was no road to the north they flew (there).

མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱུར་ཉེས་ (kāgyöögi curñee) aviation/ air disaster, plane crash.

མཁའ་སྐྱོད་ཁོལ་མ་ (kāgyöö kööma) airline

stewardess.

མཁའ་སྐྱོད་ལྟེ་གནས་ (kāgyöö dēnɛɛ̀) airport.

མཁའ་སྐྱོད་གནམ་གཤིས་རིག་པ་ (kāgyöö nəmshiì rigbə) aeronautical meteorology.

མཁའ་སྐྱོད་དམག་དཔུང་ (kāgyöö məgbuŋ) air force.

མཁའ་སྐྱོད་ཚོད་ལྟ་ (kāgyöö tsööda) test flight/ flying; va.—བྱེད་.

མཁའ་སྐྱོད་ཡོ་བྱད་ (kāgyöö yojɛɛ̀) flight equipment, aircraft /flying materials.

མཁའ་སྐྱོད་རུ་ཁག (kāgyöö rugaà) air team, air unit.

མཁའ་སྐྱོད་ས་ཚིགས་ (kāgyöö sədzii) airport.

མཁའ་བསྐྱོད་ (kāgyöö) sm. མཁའ་སྐྱོད་.

མཁའ་ཁོངས་ (kāgoŋ) air space ¶ ཨ་རིའི་མཁའ་ཁོངས་ལ་ In America's air space.

མཁའ་ཁྱབ་ (kāgyəb) all over ¶ མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ Sentient beings all over the universe.

མཁའ་གྲུ་ (kādru) airplane.

མཁའ་གློག (kāloɔ̀) lightening; vi.—འཁྱུགས་ to flash (lightening).

མཁའ་འགྲུལ་ (kəndrüü) aviation, air travel; va.—བྱེད་ to fly/ travel by air.

མཁའ་འགྲུལ་ཀུང་སི་ (kəndrüü gūŋsi) tib.ch. airline company.

མཁའ་འགྲུལ་གྱི་ལྟེ་གནས་ (kəndrüügi dēnɛɛ̀) airport.

མཁའ་འགྲུལ་གྱི་དུར་ཉེས་ (kəndrüügi curñeè) airplane disaster/ accident, plane crash.

མཁའ་འགྲུལ་ལྟེ་གནས་ (kəndrüü dēnɛɛ̀) sm. མཁའ་འགྲུལ་གྱི་ལྟེ་གནས་.

མཁའ་འགྲུལ་དང་མཚོ་འགྲུལ་གྱི་དབང་ཆ་ (kəndrüüdaŋ tsōndrüügi wāŋja) the right of (free) air and sea travel/ transportation.

མཁའ་འགྲུལ་གནམ་གཤིས་རིག་པ་ (kəndrüü nəmshiì rigbə) aeronautical meteorology.

མཁའ་འགྲུལ་སྦ་སི་ལས་ཁུངས་ (kəndrüü bāse lɛ̀ɛguŋ) tib.eng. airline ticket office.

མཁའ་འགྲུལ་སྦྲིང་ཡིག (kəndrüü triŋyiì) sm. མཁའ་འགྲུལ་འཕྲིན་ཡིག.

མཁའ་འགྲུལ་འཕྲིན་ཡིག (kəndrüü trīnyiì) air mail.

མཁའ་འགྲུལ་སྒྲག་གཏོང་ (kəndrüü dragdoŋ) via air mail.

མཁའ་འགྲུལ་ཡོ་བྱད་ (kəndrüü yobjɛɛ̀) sm. མཁའ་སྐྱོད་ཡོ་བྱད་.

མཁའ་འགྲུལ་རིག་པ་ (kəndrüü rigbə) aeronautics.

མཁའ་འགྲུལ་རུ་ཁག (kəndrüü rugaà) air team, air unit.

མཁའ་འགྲུལ་ལས་ཁུངས་མཚོན་རྟགས་ (kəndrüü lɛ̀ɛguŋ tsōndaà) insignia or symbol of an airline.

མཁའ་འགྲུལ་ས་ཚིགས་ (kəndrüü sədzig) air station.

མཁའ་འགྲུལ་སྲུང་སྐྱེལ་ (kəndrüü sūŋgyee) convoying/ escorting planes; va.—བྱེད་ to convoy/ escort planes.

མཁའ་འགྲུལ་སློབ་གྲྭ་ (kəndrüü lōbdra) aviation school/ institute.

མཁའ་འགྲོ་ (kāndro) 1. sm. མཁའ་བསྐྱོད་. 2. མཁའ་འགྲོ་མ་. 3. girl's name.

མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་ཚེས་ (kāndro tuwɛ düdzöö) ceremony during the Great Prayer Festival in Lhasa when high officials go to Meru Temple to make an offering of incense (10th day of Tibetan first month).

མཁའ་འགྲོ་མ་ (kāndroma) a kind of female deity, a dakini.

མཁའ་འགྲོ་ལ་ཕུག (kāndro labuù) a Tibetan herbal medicine.

མཁའ་འགྲོ་ལག་རྩལ་ (kāndro lagdzɛɛ) skill in making/ repairing airplanes ¶ མཁའ་འགྲོ་ལག་རྩལ་པ་ Airplane mechanic.

མཁའ་རྒོལ་ (kāgöö) air attack, air raid; va.—བྱེད་.

མཁའ་རྒོལ་ཉེན་བརྡ་ (kāgöö ñɛnda) air raid siren/ alarm/ warning signal.

མཁའ་ཇག (kājag) air hijacker, air pirate.

མཁའ་མཉམ་ (kāñam) sm. མཁའ་ཁྱབ་.

མཁའ་མཉམ་རྒྱལ་ཞྭ་ (kāñam gyɛɛsha) the Chinese Emperor's crown.

མཁའ་སྙེག (kāñeg) tall, reaching for the sky ¶ མཁའ་སྙེག་གི་ཁང་ཆེན་ཚར་དུ་དངར་བ་ Many skyscrapers lined up to the sky.

མཁའ་ཐོག (kātoɔ̀) in or concerning the air/ sky ¶ ཡི་གེ་མཁའ་ཐོག་ནས་བསྐུར་བ་རེད་ (They) sent the letter via air.

མཁའ་ཐོག་སྐུར་བ་ (kātoɔ̀ gūrwa) sm. མཁའ་ཐོག་སྦྲིང་པ་.

མཁའ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (kātoɔ̀ gyēndren) air transportation.

མཁའ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ཀུང་ཟི་ (kātoɔ̀ gyēndren gūŋsi) air transport company.

མཁའ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ལས་རིགས་ (kātoɔ̀ gyēndren lɛ̀ɛrig) air transportation affairs.

མཁའ་ཐོག་གི་ཞབས་འདེགས་ (kātoɔ̀gi shamdeg) serving passengers in an airline; va.—ཞུ་.

མཁའ་ཐོག་གི་ཞབས་འདེགས་པ་ (kātoɔ̀gi shamdegba) aircraft crew, flight crew, stewards and stewardesses.

མཁའ་ཐོག་པར་འདེབས་ (kātoɔ̀ bārdeb) aerial photography.

མཁའ་ཐོག་སྦྲིང་པ་ (kātoɔ̀ driŋbə) via airmail (as opposed to sea mail).

མཁའ་ཐོག་འཕྲིན་སྐྱེལ་ (kātoɔ̀ gyēē) airmail.

མཁའ་ཐོག་ཚད་འཇལ་ (kātoɔ̀ tsɛ̄njɛɛ̀) aerial survey; va.—བྱེད་.

མཁའ་མཐོངས་ (kā tōŋ) sm. ནམ་མཁའི་མཐོངས་.

མཁའ་འཐབ་ (kādəp) battle in the air, air combat, a dog fight; va.—བྱེད་.

མཁའ་འདྲེན་ (kāndren) air transportation; va.—བྱེད་.

མཁའ་ལྡིང་ (kādiŋ) garuda.

མཁའ་སྣང་མེ་ཁྱེར་ (kānaŋ megyer) firefly.

མཁའ་སྦྲིང་ཡི་གེ་ (kādriŋ yige) airmail (as opposed to sea mail).

མཁའ་སྤྲིན་ (kādrin) clouds.

མཁའ་འཕྲིན་ (kādrin) airmail.

མཁའ་བབས་མཆོངས་གདུགས་ (kābəb chōŋduù) a parachute; va.—བྱེད་.

མཁའ་དབུགས་ (kāwūù) air.

མཁའ་དབུགས་གནོན་ཅས་བཟོ་གྲྭ་ (kāwuù nōnjɛɛ̀ sodra) air compressor plant/ factory.

མཁའ་དབྱིངས་ (kəyin) sky ¶ མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོར་ལྡིང་སྐོར་རྒྱག་པ་ནི་ As for circling high in the sky.

མཁའ་དབྱིངས་གོང་མ་ (kəyin goŋma) space ¶ མཁའ་དབྱིངས་གོང་མའི་དུས་རབས་ The space age.

མཁའ་དབྱིངས་བརྟག་ཞིབ་འཁྱུལ་འཁོར་ (kəyin dəgship trüügoo) spy/ sensor satellite.

མཁའ་དབྱིངས་གནམ་རིག (kəyin nəmrig) astronomy.

མཁའ་དབྱིངས་སྙུལ་ཞིབ་གནམ་གྲུ་ (kəyiŋ ñülshib nəmdru) high altitude spy/ reconnaissance plane.

མཁའ་དབྱིངས་རྩད་ཞིབ་ལས་ཁང་ (kəyiŋ dzɛ̄ɛship lɛ̀ɛgaŋ) space research institute.

མཁའ་དབྱིངས་མཚོན་ཆ་ (kəyin tsōnja) space weapons.

མཁའ་དབྱིངས་རླུང་རྒྱུན་ (kəyiŋ lūŋgyün) upper air flow/ current.

མཁའ་དབྱུགས་ (kəyuù) dropping/ parachuting from a plane (bombs, food, etc.); va.—བྱེད་.

མཁའ་འབབ་ (kāmbəb) parachuting.

མཁའ་འབབ་མཆོངས་གདུགས་ (kāmbəb cōŋduù) parachute, parachuting; va.—བྱེད་.

མཁའ་དམག (kāmaà) air force, air force soldier ¶ མཁའ་དམག་རྟེན་གཞི་ Air force base.

མཁའ་ཟམ་ (kāsam) pedestrian walkway over a highway.

མཁའ་ཟོན་ (kāsön) air defense, civil defense; va.—བྱེད་ to defend against air attack.

མཁའ་ཟོན་གབ་ཁུང་ (kāsön kəbguŋ) sm. མཁའ་ཟོན་གབ་ས་.

མཁའ་ཟོན་གབ་གནས་ (kāsön kəbnɛɛ̀) sm. མཁའ་ཟོན་གབ་ས་.

མཁའ་ཟོན་གབ་ས་ (kāsön kəbsə) air raid shelter.

མཁའ་ཟོན་ནང་སྦྱོང་ (kāsön naŋjoŋ) air defense exercise/ drill; va.—བྱེད་.

མཁའ་ཟོན་འཕུར་མདེལ་ (kāsön pündee) air defense missile.

མཁའ་ཟོན་དམག (kāsönmaà) air defense forces/

troops.

མཁའ་ཟོན་འོབས་དོང་ (kāsön wo̱bdoŋ) air defense trench; va.—འདྲུ་ to dig air defense trenches.

མཁའ་ཟོན་ས་འོབས་ (kāsön sāwob) air raid dugout/ trench.

མཁའ་གཡུགས་ (kā yuù) air dropping (weapons, food, etc.); va. མཁའ་གཡུགས་; —བྱེད་.

མཁའ་རླངས་ (kālaŋ) humidity.

མཁའ་རླུང་ (kəluŋ) air, atmosphere.

མཁའ་རླུང་འཁོར་སྐྱོད་ (kəluŋ kɔ̄ɔgyöö) air circulation/ current.

མཁའ་རླུང་འཁོར་མ་ (kəluŋ kɔ̄rma) swirling wind, circulatory air current.

མཁའ་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་ (kəluŋgi gyu̱wa) air wake (air flow caused by a moving object such as a plane or car).

མཁའ་རླུང་གི་མཐུག་ཚད་ (kəluŋgi tūgdzɛɛ̀) air density.

མཁའ་རླུང་གི་གནོན་ཤུགས་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ (kəluŋgi nōnshug cēwɛ sāgul) high pressure area.

མཁའ་རླུང་རྒྱུ་ (kəluŋ gyu̱) vi. to flow (for air).

མཁའ་རླུང་ཉུང་བ་ (kəluŋ ñu̱ŋwə) rarefied air/ atmosphere (e.g., at high altitude).

མཁའ་རླུང་སྙོམས་སྒྲིག (kəluŋ ñōmdrig) sm. མཁའ་རླུང་སྙོམས་སྦྱོར་.

མཁའ་རླུང་སྙོམས་སྦྱོར་ (kəluŋ ñōmjɔɔ) adjusting air circulation or air temperature, cooling air by air conditioning; va.—བྱེད་.

མཁའ་རླུང་སྙོམས་སྦྱོར་འཕྲུལ་ཆས་ (kəluŋ ñōmjɔɔ trüüjɛɛ̀) air conditioner.

མཁའ་རླུང་གནོན་བཙིར་ (kəluŋ nūndzii) compressed air.

མཁའ་རླུང་འབག་བཙོག (kəluŋ ba̱gdzɔ̀ɔ) air pollution.

མཁའ་རླུང་གཙང་མ་ (kəluŋ dzāŋma) fresh air, clean air.

མཁའ་རླུང་བཙིར་གནོན་ (kəluŋ dzīrnün) sm. མཁའ་རླུང་གནོན་བཙིར་.

མཁའ་རླུང་བཙོག་འགྱུར་ (kəluŋ dzɔ̄ggyur) air pollution.

མཁའ་རླུང་སྲབ་པོ་ (kəluŋ drəbu) sm. མཁའ་རླུང་ཉུང་བ་.

མཁའ་རླུང་གསར་པ་ (kəluŋ sāāba) fresh air, clean air.

མཁའ་ལམ་ (kālam) 1. air route ¶ ལྷ་ས་ནས་ལྡི་ལི་བར་མཁའ་ལམ་གསར་པ་བཙུགས་པ་རེད་ (They) opened a new air route between Lhasa and New Delhi. 2. air mail (that is written on envelopes).

མཁའ་ལམ་སྐྱེལ་འདྲེན་ (kālam kēndren) air transportation; va.—བྱེད་.

མཁའ་ལམ་འཁྲིད་ (kālam trīi) va. to navigate a plane.

མཁའ་ལམ་འཁྲིད་མཁན་ (kālam triiñɛn) navigator (on planes).

མཁའ་ལམ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་ (kālamgi nədrii) navigation; va.—བྱེད་ to navigate.

མཁའ་ལམ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་པ་ (kālamgi nətribə) navigator.

མཁའ་ལམ་གྱི་སྦྲགས་འཛིན་ (kālamgi tra̱gdzin) air mail stamp.

མཁའ་ལམ་འགྲིམ་འགྲུལ་ (kālam dri̱mdrül) air travel, air traffic.

མཁའ་ལམ་གཏུ་ (kəlam jū) va. to steer a plane.

མཁའ་ལམ་ཚད་བརྟག་རུ་ཁག་ (kəlam tsɛ̄ɛ̀daà ru̱gaà) aerial surveying team.

མཁའ་བཤེར་གློག་སྒྲོན་ (kāshee lɔ̄gdrön) searchlight (in sky).

མཁའ་སྲུང་ (kəsuŋ) sm. མཁའ་ཟོན་.

མཁའ་གསལ་གློག་བཤུ་ (kāsɛɛ lɔ̄gshu) sm. མཁའ་བཤེར་གློག་སྒྲོན་.

མཁར་ (kār) 1. castle, fort. 2. in the sky (མཁའ་ + dat.-loc.).

མཁར་ཁང་ (kārgaŋ) sm. མཁར་.

མཁར་ཁལ་ (kārgɛɛ) shung. abbr. of མཁར་རུའི་ཁལ་.

མཁར་གོང་ (kārgoŋ) a Tibetan medicine made from minerals.

མཁར་གྱང་ (kārgyaŋ) wall around a fort/ castle.

མཁར་གྲོང་ (kārdroŋ) 1. a walled city. 2. urban and rural.

མཁར་རྒྱ་ (kārgya) a traditional weighing unit (equal to about 4 kilograms). 2. a weighing instrument.

མཁར་སྒོ་ (kārgo) gate in a wall around a fortress or walled city.

མཁར་སྒོའི་ལྕོག་ཁང་ (kārgö jɔ̄ggaŋ) defense tower over a gate in a fort or city's wall.

མཁར་སྒོའི་ཟུར་ལྕོག (kārgö su̱rɔg) the watch tower on either side of a fort or city's gate.

མཁར་སྒོར་མེ་སྒྲོན་ཤོར་ནས་ གནོད་ཆེ་ཉ་ལ་འཁེལ་ (kārgɔɔ me̱gyön shɔ̄ɔnɛ nöötse ña̱la kēē) innocent bystanders in a disturbance getting harmed [Lit. when the gate of the fort wall catches fire, it gets carried to the fish (in the moat)].

མཁར་དངོས་ (kārŋöö) home and belongings ¶ མཁར་དངོས་གཞུང་བཞེས་གཏོང་བ་ To confiscate one's belongings and house.

མཁར་སྔོན་པོ་ (kār ŋōmbo) Huhhot (capital of Inner Mongolia).

མཁར་རྗེ་ (kārje) 1. sm. རྫོང་དཔོན་. 2. merit, good deeds.

མཁར་ཉག (kārñaà) a unit of weight which is 1/20 of a མཁར་རྒྱ་.

མཁར་དོང་ (kārdoŋ) a walled fort/ castle/ city with a moat.

མཁར་འདེགས་ (kārdeg) sm. མཁར་རྒྱ་.

མཁར་འདབས་ (kārdəb) near the house ¶ མཁར་འདབས་སུ་མི་ཞིག་སླེབས་འདུག A man has come near the house.

མཁར་རྡོ་ (kārdo) sulfide stone.

མཁར་རྡོ་བླ་མ་ (kārdo lāma) an incarnate lama who was a close advisor to Reting Rimpoche in the 1930s and 40s.

མཁར་སྦེའུ་ (kārbewu) watchtower.

མཁར་བུ་ (kārbu) 1. a small room. 2. a small fort.

མཁར་བྲེ་ (kārdre) a measuring container that is 1/ 20th of a མཁར་རུ་.

མཁར་དབང་ (kārwaŋ) wealth.

མཁར་དབང་སྒེར་འཛིན་ (kārwaŋ ge̱ndzin) private ownership of property/ wealth.

མཁར་འབོ་ (kārbo) sm. མཁར་རུ་.

མཁར་དམར་པོ་ (kār mārbo) the Red Fort in Delhi.

མཁར་བཙན་ (kārdzɛn) fortress, fort.

མཁར་འཛིན་བདག་མོ་ (kārdzin da̱àmo) sm. ཁྱིམ་བདག་མོ་.

མཁར་རྫོང་ (kārdzoŋ) fortress, fort, citadel.

མཁར་ཞོལ་ (kār shö̱ö̱) the area below or at the foot of a fort or castle.

མཁར་ཟུག (kārsug) sm. མཁའ་སྣེག.

མཁར་ཟུག་ཐོག་ཁང་ (kārsug tɔ̄ɔ̀gaŋ) skyscraper.

མཁར་རུ་ (kərru) abbr. of བསྟན་འཛིན་མཁར་རུ་ (a standard government volume measure that equaled about 27-33 lbs. for barley).

མཁར་རུའི་ཁལ་ (kərru) sm. མཁར་རུ་.

མཁར་རོ་ (kārro) sm. གྲང་རོ་.

མཁར་ལན་ (kārlɛn) arc. repairs, renovations.

མཁར་ལས་ (kārlɛɛ̀) fort/ building construction; va.—བྱེད་.

མཁར་ཤུལ་ལ་རྫ་བསྐྱིས་པར་བྱེད་ (kārshüüla dzāgyēbar ce̱è) to destroy completely without a trace.

མཁར་སྲུང་ (kārsuŋ) a fort/ fortress used for defense or protection; va.—བྱེད་ to defend/ protect using a fort or fortress.

མཁར་སྲུང་ཆུ་འོབས་ (kārsuŋ cūwob) a defensive moat (around a castle/ fort).

མཁར་སྲུང་དམག་ཁུལ་ (kārsuŋ mə̄ggüü) a military garrison area ¶ པེ་ཅིང་མཁར་སྲུང་དམག་ཁུལ་ the Beijing Garrison Command area.

མཁར་གསིལ་ (kārsil) a spear-shaped walking stick carried by དགེ་སློང་ monks.

མཁར་ལྷན་ (kārlhɛn) repairs, renovations to a fort/ castle; va.—བྱེད་.

མཁལ་ (kɛ̄ɛ) abbr. of མཁལ་མ་.

མཁལ་གྲང་ (kēēdraŋ) a kidney disease in Tibetan

medicine characterized by pain in the neck and the lower part of the body.

མཁལ་མགོ་ཡུ་ (kɛ̄ɛ goyu) beetle nut.

མཁལ་འགྲམས་ (kɛ̄ɛdram) one of the eight kidney diseases in Tibetan medicine.

མཁལ་གཅོང་ (kɛ̄ɛjoŋ) chronic kidney disease.

མཁལ་མདོག (kɛ̄ndɔg) kidney color.

མཁལ་ནད་ (kɛ̄ɛnɛɛ̀) kidney disease.

མཁལ་ནད་བརྒྱད་ (kɛ̄ɛnɛɛ̀ gyɛɛ̀) the eight types of kidney disease in Tibetan medicine.

མཁལ་ནད་སྨན་བཅོས་ཁང་ (kɛ̄ɛnɛɛ̀ mɛ̄njögaŋ) kidney disease clinic, kidney dialysis center.

མཁལ་ནུས་ (kɛ̄ɛnüǜ) kidney function, the power of the kidney.

མཁལ་སྣོད་ (kɛ̄ɛnöö̀) renal pelvis.

མཁལ་ཕོར་ (kɛ̄ɛbor) sm. མཁལ་སྣོད་.

མཁལ་མ་ (kɛ̄ɛma) kidney.

མཁལ་མ་ཤོ་ཤ་ (kɛ̄ɛma shosha) a type of bean used in Tibetan medicine for treating kidney disease.

མཁལ་མའི་རྡེའུ་སྒྲན་ (kɛ̄ɛmɛ diudrɛn) kidney stone.

མཁལ་མའི་ནད་ (kɛ̄ɛmɛ nɛɛ̀) sm. མཁལ་ནད་.

མཁལ་མའི་ནུས་པ་ (kɛ̄ɛmɛ nüǜbə) sm. མཁལ་ནུས་.

མཁལ་རྩ་ (kɛ̄ɛdza) kidney veins.

མཁལ་ཚ་ (kɛ̄ɛtsa) nephritis.

མཁལ་ཚད་ (kɛ̄ɛtsɛɛ̀) urethritis, kidney malady.

མཁལ་ཚིལ་ (kɛ̄ɛtsii) kidney fat.

མཁལ་ཤོ་དཀར་པོ་ (kɛ̄ɛsho gārbo) white hyacinth bean.

མཁལ་རིལ་ (kɛ̄ɛrii) sm. མཁལ་མ་.

མཁས་ (kɛ̄ɛ̀) abbr. of མཁས་པོ་.

མཁས་ཁུར་འཛིན་ (kɛ̄ɛ̀gur dzin) va. to pose/ act as if one is a scholar or expert.

མཁས་མཁས་འཇིགས་འཇིགས་ (kɛ̄ɛ̀gɛɛ̀ jigjig) sm. མཁས་ཁུར་འཛིན་པ་.

མཁས་མཁས་སྙན་སྙན་ (kɛ̄ɛ̀gɛɛ̀ ñɛ̄nñɛn) sm. མཁས་སྙན་.

མཁས་གྲུབ་ (kɛ̄ɛ̀drub) 1. one who has acquired both knowledge and wisdom, an expert. 2. man's name.

མཁས་གུ་ (kɛ̄ɛ̀gu) all the learned people and scholars.

མཁས་སྒྲུབ་ (kɛ̄ɛ̀drub) doing/ achieving sth. through skillful or clever means.

མཁས་བརྒྱ་འགྲན་གླིང་ (kɛ̄ɛ̀gya drɛnleŋ) sm. མཁས་བརྒྱ་མཉམ་གླིང་.

མཁས་བརྒྱ་མཉམ་གླིང་ (kɛ̄ɛ̀gya ñāmleŋ) let a hundred schools (of thought) contend (the name of the 1957-58 political campaign in China).

མཁས་ངོམ་ (kɛ̄ɛ̀ŋom) showing off one's skills/ abilities/ intellect; va.—བྱེད་.

མཁས་ངོམ་ཞབས་འདྲེན་ (kɛ̄ɛ̄ŋom shamdren) showing off one's skills/ abilities/ intellect but ending up disgracing oneself or others; va.—བྱེད་.

མཁས་ཅན་ (kɛ̄ɛ̀jɛn) expert.

མཁས་གཅིག་རྒྱང་གླིང་ (kɛ̄ɛ̀jig gyāŋleŋ) 1. expounding the teachings of only one school (of thought). 2. teaching individually (in contrast to teaching in groups).

མཁས་ཆེན་ (kɛ̄ɛ̀jɛn) expert.

མཁས་མཆོག (kɛ̄ɛ̀joò) 1. a written term of address for a scholar ¶ མཁས་མཆོག་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ The biography of the scholar Gendun Chompel. 2. sm. མཁས་པ་.

མཁས་མཉམ་ (kɛ̄ɛ̀ñam) equal in skill/ knowledge; vi.—ཐུག to be equal in skill/ knowledge.

མཁས་སྙན་ (kɛ̄ɛ̀ñɛn) 1. sweet-talk, coaxing, flattery; va.—ཤོད་ to sweet-talk, to flatter, to cajole, to coax. 2. polite, courteous. 3. abbr. of མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་.

མཁས་ཐག་ཆོད་ (kɛ̄ɛ̀daà cṑò) sm. མཁས་ཐལ་ཤོར་.

མཁས་ཐལ་ཤོར་ (kɛ̄ɛ̀dɛɛ shɔ̄ɔ̀) vi. to fail as a result of trying to be too clever, to outsmart oneself ¶ མོ་ཊ་གཏོང་མཁས་ཅན་དེ་མཁས་ཐལ་ཤོར་ནས་གཡང་ལ་ལྷུང་བཞག The expert driver overdid his driving skill and went over the cliff.

མཁས་དྲག (kɛ̄drag) good and skillful.

མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་ (kɛ̄ndöö̀ tragdöö̀) wishing to be known as a scholar or an expert.

མཁས་གནས་ (kɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) school.

མཁས་པ་ (kɛ̄ɛ̀ba) an expert, a learned/ skilled person, a scholar ¶ རྩོམ་མཁས་པ་ A skilled writer.

མཁས་པ་མཁས་པའི་དྲུང་ན་མཛེས་ (kɛ̄ɛ̀ba kɛ̄ɛ̀bɛ truŋnə dzēè) its better to associate with one's own kind [Lit. a scholar is recognized and appreciated by other scholars].

མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ (kɛ̄ɛ̀bɛ gadön) title of a famous Tibetan history book.

མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་ (kɛ̄ɛ̀bɛ cawa sūm) the three areas of skill of a learned person: teaching, debating and writing.

མཁས་པར་འགྱུར་ (kɛ̄ɛ̀bar gyur) vi. to become an expert ¶ ཚད་མ་རིག་པར་མཁས་པར་གྱུར་བ་རེད་ He became an expert on philosophy.

མཁས་པར་ལྷོམ་ (kɛ̄ɛ̀bar lōm) sm. མཁས་ལྷོམ་.

མཁས་པོ་ (kɛ̄ɛ̀bo) 1. expert, skilled. 2. (vb. + —) expert/ skilled in the preceeding verbal action ¶ བུ་མོ་དེ་ཁ་ལག་བཟོ་མཁས་པོ་འདུག She is an expert cook.

མཁས་པོ་བྱེད་ (kɛ̄ɛ̀bo ceè) va. to act tactfully/ discretely, to act cleverly ¶ མི་དེས་མཁས་པོ་བྱས་ནས་དོན་དག་བསྒྲུབས་སོང་ That man was able to achieve his goals by being tactful and clever.

མཁས་བླུན་མཉམ་གནས་ (kɛ̄ɛ̀lün ñāmnɛɛ̀) wise and foolish together, good and bad together.

མཁས་དབང་ (kɛ̄ɛ̀waŋ) 1. title for a learned person/ scholar ¶ མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་རྡོ་རྗེ་ The learned Mr. Dorje. 2. an authority ¶ ཁོང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཞིག་རེད་ He is an authority on Tibetan culture.

མཁས་དབང་ཆེན་པོ་ (kɛ̄ɛ̀waŋ cēmbo) great scholar/ expert, a renowned authority.

མཁས་དབང་བླུན་པོའི་ཚུལ་ (kɛ̄ɛ̀waŋ lūnbö tsūl) a truly learned person will give the appearance of an ignorant person.

མཁས་མ་ (kɛ̄ɛ̀ma) a learned female.

མཁས་མྱོང་ཅན་ (kɛ̄ɛ̀ñoŋjɛn) experienced and expert.

མཁས་རྩལ་ (kɛ̄ɛ̀dzɛɛ) talent, skill; va.—འདོན་ to show/ manifest one's skill.

མཁས་རྩལ་མངོན་ཐབས་ (kɛ̄ɛ̀dzɛɛ ŋōntəb) trying to show off one's skills or abilities; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པ་དེས་མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་མཁས་རྩལ་མངོན་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The worker is trying to show off his skill in front of many people.

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ (kɛ̄ɛ̄dzün saŋsum) the three (good characteristics): knowledgeable, hardworking and good-natured/ kind.

མཁས་མཛངས་ (kɛ̄ɛ̀dzaŋ) wise ¶ སྲིད་ཇུས་མཁས་མཛངས་ལྡན་པ་ A wise policy.

མཁས་ལྷོམ་ (kɛ̄ɛ̀lom) pretending to be learned ¶ བླུན་པོས་མཁས་ལྷོམ་བྱེད་པ་གོད་རེ་སྒོ་ It is funny when a stupid person pretends to be knowledgeable.

མཁས་ལྷོམ་སྟོང་བཤད་ (kɛ̄ɛ̀lom dōŋshɛɛ̀) pretending to be learned but saying meaningless things; va.—བྱེད་.

མཁས་ལྷོམ་བཤད་ཡམས་ (kɛ̄ɛ̀lom shɛ̄ɛ̀yam) sm. མཁས་ལྷོམ་སྟོང་བཤད་.

མཁུར་ (kūr) abbr. of མཁུར་ཚོས་.

མཁུར་མགོ་ (kūrgo) upper part of the cheek.

མཁུར་སྒོ་ (kūrgo) sm. མཁུར་ཚོས་.

མཁུར་བ་ (kūrwə) sm. མཁུར་ཚོས་.

མཁུར་ཚོས་ (kūrdzöö̀) cheeks.

མཁུར་ཚོས་ལ་མཚམས་སྤྲིན་འཁྲིགས (kūrdzöö̀la tsəmdrin trig) face becoming red [Lit. sunset's clouds on the cheek].

མཁུར་འཛུམ་ (kūrdzum) smiling, va.—བྱེད་ to smile.

མཁུར་རུས་ (kūrrüǜ) cheek bones.

མཁེ་ཉེན་འདེམས་ཀ་ (kēñen demga) shung. making a choice between what is beneficial and what is dangerous.

མཁེ་ཉེན་བསམ་ཤེས་ (kēñen sāmsheè) shung.

considering what is beneficial and what is dangerous.

མཁེ་གཙང་ (kēdzaŋ) sm.* ཁེ་གཙང་.

མཁོ་ (kō) 1. need, necessity ¶ གློག་མཁོ་ Electric needs. 2. vi. to need, to require ¶ ཡི་གེ་འབྲི་བར་སྨྱུ་གུ་གཅིག་མཁོ་གི་འདུག (You) need a pen to write.

མཁོ་མཁན་ (kōgɛn) need, want ¶ ཅ་ལག་འདི་མཁོ་མཁན་མི་འདུག There is no need for this thing.

མཁོ་གལ་ (kōgɛɛ) need, necessity, requirement ¶ དངོས་པོ་འདི་ང་ལ་མཁོ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག I have a great need for this utensil.

མཁོ་དགུ་ (kōgu) sm. མཁོ་རྒུ་.

མཁོ་དགོས་ (kōgöö) sm. མཁོ་གལ་.

མཁོ་རྒུ་ (kōgu) every need, all needs, necessities ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་མཁོ་རྒུའི་ཡོ་ཆས་ཚང་མ་འཛོམས་པོ་འདུག All necessities are in that shop.

མཁོ་སྒྲུབ་ (kūdrub) buying, acquiring, procuring; va.—བྱེད་ to buy/ acquire/ procure ¶ ལས་ཁུངས་དེས་དགོས་མཁོ་ཚང་མ་མཁོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That office acquires everything that it needs.

མཁོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་ཀ་ (kūdrubgi lɛ̱ɛ̀gə) sm. མཁོ་སྒྲུབ་ལས་དོན་.

མཁོ་སྒྲུབ་པུའུ་ (kūdrub bū) tib.ch. sm. མཁོ་སྒྲུབ་ལས་ཁུངས་.

མཁོ་སྒྲུབ་ཚོང་ཁང་ (kūdrub tsōŋgaŋ) department store, variety store.

མཁོ་སྒྲུབ་ལས་ཁུངས་ (kūdrub lɛ̱ɛ̀guŋ) supply/ procurement/ logistics office, rear-service department.

མཁོ་སྒྲུབ་ལས་དོན་ (kūdrub lɛ̱ɛ̀dön) the work of supplying/ procuring; va.—བྱེད་.

མཁོ་དངོས་ (kōŋöö) necessary goods ¶ མཁོ་དངོས་སྐྱེལ་ལམ་ A supply line for necessary goods.

མཁོ་ཅན་ (kōjɛn) useful, needed ¶ མཁོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ Useful goods.

མཁོ་ཆས་ (kōjɛɛ̀) equipment, gear, needed things ¶ ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་མཁོ་ཆས་ཡག་པོ་འཁྱེར་དགོས་ When (you) go on a trip you have to take good equipment.

མཁོ་ཆས་ཚང་འཛོམས་ (kōjɛɛ̀ tsāŋdzom) completely equipped, having all the necessary equipment/ gear.

མཁོ་ཆུ་འདོན་ཕྱུད་ (kōcu dọ̀nbüü) supplying water and eliminating sewerage.

མཁོ་ཆེན་པོ་ (kō cēmbo) sm. མཁོ་ཆོད་པོ་.

མཁོ་ཆོད་ (kō cöö) vi. to be useful.

མཁོ་ཆོད་པོ་ (kō cöbo) useful ¶ སྨྱུ་གུ་འདི་མཁོ་ཆོད་པོ་ཞེ་དྲག་བྱུང་ This pen was very useful.

མཁོ་བདུས་ (kōdüü) selecting what is needed.

མཁོ་བདོན་ (kōdön) sm. མཁོ་འདོན་.

མཁོ་བསྟུན་ (kōdün)) in accordance with what is needed ¶ ད་ལམ་ངས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཁོ་བསྟུན་དངོས་ཟོག་ཁག་ཅིག་ཉོ་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད་ Recently I bought goods in accordance with the needs of the office.

མཁོ་བསྟུན་ཐོབ་སྤྲོད་ (kōdün tōbdröö) "to each according to his need."

མཁོ་མཐེར་ལྷ་ཁང་ (kōder lhāgaŋ) a temple built by king Srongtsen Gambo in southern Tibet.

མཁོ་འདོན་ (kōndön) supplies, supplying; va.—བྱེད་ ¶ ངོ་ལོག་པར་གོ་མཚོན་མཁོ་འདོན་བྱས་པ་རེད་ (They) supplied arms to the rebels.

མཁོ་སྤྱད་ (kōjɛɛ̀) sm. མཁོ་ཆས་.

མཁོ་སྤྲོད་ (kōdröö) sm. མཁོ་འདོན་.

མཁོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚད་མ་ལོངས་ (kōdröögi tsɛɛ̀ ma̱ lo̱n) vi. to be undersupplied, to have supply fail to meet demand.

མཁོ་སྤྲོད་ཁང་ (kōdröögaŋ) supply station.

མཁོ་སྤྲོད་ཁྲུའུ་ (kōdröö trū) tib.ch. supply office.

མཁོ་སྤྲོད་དགོས་ཚད་ལས་འདས་པ་ (kōdröö gö̱ö̱dzɛɛ̀lɛ dɛ̱ɛ̀) vi. to be oversupplied, to have supply exceed demand.

མཁོ་སྤྲོད་ལམ་ལུགས་ (kōdröö lə̱mluù) supply system.

མཁོ་སྤྲོད་ལས་དོན་ (kōdröö lɛ̱ɛ̀dön) the work of supplying.

མཁོ་སྤྲོད་ས་ཚིགས་ (kōdröö sədzii) sm. མཁོ་སྤྲོད་ཁང་.

མཁོ་ཕན་ (kō pēn) needed and useful ¶ མཁོ་ཕན་ཡོད་རིགས་ All things that are needed and useful.

མཁོ་བྱེད་ (kōjɛɛ̀) sm. མཁོ་ཆས་.

མཁོ་སྦྱོར་ (kōjɔɔ) sm. མཁོ་སྤྲོད་.

མཁོ་མ་བཟོད་ (kō ma̱ sö̱ö̱) vi. to become useless ¶ མཁོ་མ་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་ཚང་མ་དབྱུགས་དགོས་ One must throw away everything that has become useless.

མཁོ་མེད་ (kōmeè) 1. useless, unnecessary. 2. scrap, salvage.

མཁོ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ (kōmeègi gyu̱bjə) useless materials, salvage materials ¶ མཁོ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཚང་མ་མེར་བསྲེགས་པ་རེད་ (They) burnt all the useless materials.

མཁོ་མེད་ཀྱི་དངོས་རྫས་ (kōmeègi ŋȫödzɛɛ̀) sm. མཁོ་མེད་དངོས་རྫས་.

མཁོ་མེད་མཁན་ (kōmeègɛn) useless things.

མཁོ་མེད་ངར་ལྕགས་ (kōmeè ŋ̱ārjaà) scrap steel/ metal ¶ མཁོ་མེད་ངར་ལྕགས་བཟོ་གྲྭ་ Scrap metal factory.

མཁོ་མེད་དངོས་རྫས་ (kōmeè ŋ̄ödzɛɛ̀) waste/ scrap salvage materials ¶ མཁོ་མེད་དངོས་རྫས་ཉོ་སྒྲུབ་ཁང་ Scrap/ salvage purchasing department.

མཁོ་མེད་དངོས་རྫས་ཉོ་སྡུད་ས་ཚིགས་ (kōmeè ŋödzɛɛ̀ ño̱düü sədzig) a station for buying and collecting waste and salvage materials.

མཁོ་མེད་དངོས་རྫས་ཕྱིར་སྡུད་ཀུང་སི་ (kōmeè ŋ̄ödzɛɛ̀ cīrdüù gūŋsi) tib.ch. a waste recycling company.

མཁོ་མེད་རྙིང་རྡུལ་ (kōmeè ñ̄iŋhrüü) old and useless materials.

མཁོ་མེད་མི་ (kōmeè mi̱) a useless person.

མཁོ་ཚད་ (kōdzɛɛ̀) 1. all/ everything/ whatever that one needs ¶ མཁོ་ཚད་ཉོས་བཞག (They) bought everything that they needed. 2. the amount that one needs, what is needed ¶ བཟོ་གྲྭ་དེར་རྒྱུ་ཆ་མཁོ་ཚད་ཆེན་པོ་འདུག The factory needs a lot of materials.

མཁོ་ཚོང་ (kōdzoŋ) supply and marketing.

མཁོ་ཚོང་ཁྲུའུ་ (kōdzoŋ trū) tib.ch. supply and marketing office/ department.

མཁོ་རྫས་ (kōdzɛɛ̀) sm. མཁོ་ཆས་.

མཁོ་ཡག་ (kōya) sm. མཁོ་གལ་.

མཁོ་བཤུས་ (kōshüü) excerpt, extract; va.—བྱེད་ ¶ དུམ་བུ་འདི་མའོ་གི་དེབ་ཀྱི་ནང་ནས་མཁོ་བཤུས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ This piece (of writing) is an excerpt from Mao's book.

མཁོན་ (kōn) shung. abbr. of མཁན་པོ་.

མཁོས་ (kȫö) sm.* འཁོས་ཀ་.

མཁོས་ཀ་ (kȫöga) sm.* འཁོས་ཀ་.

མཁོས་ཁྱབ་ (kȫögyəb) sm. འཁོས་པ་.

མཁོས་ཕབ་ (kȫö pəb) vi. to be relaxed, to be at ease, to have peace of mind, to be at home ¶ ཕ་ཡུལ་དང་བྲལ་ཕྱིན་མི་ཡུལ་ག་འདྲ་ཞིག་དུ་ཡང་རང་སེམས་མཁོས་ཕབ་ཅིག་ཡོང་ཐབས་མི་འདུག Once (one) is separated from (one's) homeland it is impossible to feel at home anywhere.

མཁོས་ཕེབས་ (kȫö pēb) sm.མཁོས་ཕབ་.

མཁོས་ཞན་ (kȫöshɛn) arc. meaningless, unnecessary.

མཁོས་སུ་ཕབ་ (kȫösu pəb) sm. མཁོས་ཕབ་.

མཁོས་སུ་ཕེབས་ (kȫösu pēb) sm. མཁོས་ཕབ་.

མཁྱིད་ (kyiì) a measure equal to the length of a hand made into a fist from the tip of the thumb to the end of the pinkie ¶ མཁྱིད་གང་ The span of one མཁྱིད་.

མཁྱུད་ (kyüü) va. to keep sth. secret.

མཁྱུད་སྤྱད་ (kyüüjɛɛ̀) sm. དཔེ་མཁྱུད་.

མཁྱེན་ (kyēn) va. 1. to know/ understand (h.) ¶ ཁོང་བོད་སྐད་ཡག་པོ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He knows Tibetan well. 2. "Please" (as a rhetorical) ¶ སྲོག་ལ་བབས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་མི་ཐོག་པ་མཁྱེན་ Please don't let me get the death penalty.

མཁྱེན་རྒྱ་ (kyēngya) scope of knowledge.

མཁྱེན་རྒྱ་ཅན་ (kyēngyajɛn) learned, knowledgeable ¶ མཁྱེན་རྒྱ་ཅན་གྱི་སློབ་གསོར་ཉན་དགོས་ (One) should

listen to the teaching of someone who is learned.
མཁྱེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (kyēngya cēmbo) knowledgeable, learned.
མཁྱེན་ཚོད་ལྟར་ (kyēncöödār) as (you) know (h.) ¶ ཁྱེད་རང་གི་མཁྱེན་ཚོད་ལྟར་ང་བོད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ As you know, I am going to Tibet.
མཁྱེན་མཚོད་ལྟར་ (kyēncöödār) sm. མཁྱེན་ཚོད་ལྟར་.
མཁྱེན་མཚོད་ལགས་ན་ (kyēncöölāàna) as (you) know (h.) ¶ རང་སྣང་གང་དྲན་གྱིས་འབོ་ཉག་ཆེ་ཆུང་ངེས་མེད་འདི་ཆར་དམིགས་རྩ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲིམས་འགྲུས་ལ་གནུབ་མིན་མཁྱེན་མཚོད་ལགས་ན་ As you are fully aware, making measures and scales according to one's own wish is against the law.
མཁྱེན་རྟོགས་ (kyēndɔɔ̀) knowing, understanding (h.) ¶ གཞོན་ནུ་རྣམས་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེད་ For the purpose (of making) the young come to understand.
མཁྱེན་ལྡན་ (kyēndɛn) learned, knowledgeable, intelligent.
མཁྱེན་ལྡན་མ་ (kyēn dɛnma) a learned/ knowledgeable/ intelligent woman.
མཁྱེན་ནུས་ (kyēnnüü) intellectual power.
མཁྱེན་ནུས་འགྲན་མེད་ (kyēnnüù drɛnmeè) unmatched knowledge, extremely knowledgeable (h.).
མཁྱེན་པ་ (kyēnba) knowledge, understanding ¶ ཁོང་མཁྱེན་པ་རྒྱས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He has wide knowledge.
མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ (kyēmbɛ dōb) power of intelligence/ knowledge/ understanding ¶ མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་རེད་ (His) power of intelligence enabled him to have a complete grasp of science.
མཁྱེན་དཔྱོད་ (kyēnjöò) wisdom, intelligence, knowledge, understanding.
མཁྱེན་དཔྱོད་ཡངས་པ་ (kyēnjöò yaŋba) wide/ broad knowledge.
མཁྱེན་སྤྱན་ (kyēnjɛn) sm. མཁྱེན་དཔྱོད་.
མཁྱེན་སྤྱོད་ (kyēnjöò) abbr. knowledge and behavior.
མཁྱེན་འབྱོན་གཉིས་ལྡན་ (kyēnjön ñiìdɛn) having both knowledge and capableness.
མཁྱེན་བརྩེ་ (kyēndze) wisdom and compassion.
མཁྱེན་བརྩེ་མཚུངས་མེད་ (kyēndze tsüŋmeè) a phrase used in letter headings for friends and relatives that is somewhat equivalent to the English: "dear" or "dearest."
མཁྱེན་ཚད་ (kyēndzɛɛ̀) a standard or level of knowledge ¶ མཁྱེན་ཚད་མཐོ་པོ་ A high level of knowledge.
མཁྱེན་ཚོར་ kyēndzɔɔ) knowing, understanding.

མཁྱེན་གཟིགས་ (kyēnsiì) knowing, comprehending, understanding ¶ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ The omnipotent (usu. refers to the Dalai Lama).
མཁྱེན་བཟང་ (kyēnsaŋ) sm. མཁྱེན་ཡངས་.
མཁྱེན་ཡངས་ (kyēnyaŋ) learned, knowledgeable.
མཁྱེན་ཡུལ་ (kyēnyüü) sm. མཁྱེན་རྒྱ་.
མཁྱེན་ཡོན་ (kyēnyön) knowledge.
མཁྱེན་ཡོན་ཅན་ (kyēnyönjɛn) sm. མཁྱེན་ཡོན་ལྡན་པ་.
མཁྱེན་ཡོན་ལྡན་པ་ (kyēnyön dɛmba) wise, knowledgeable, learned.
མཁྱེན་རབ་ (kyēnrəb) sm. མཁྱེན་ཡོན་.
མཁྱེན་ལྷབས་ (kyēnləb) sm. མཁྱེན་ཡོན་.
མཁྱེན་ཤག་རེད་ (kyēnshaàreè) I am sure that you know this.
མཁྱེན་གསལ་ (kyēnsɛɛ) as you know well, as you understand well ¶ ཁྱེད་རང་གིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ང་བོད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ As you know well, I am going to Tibet.
མཁྲགས་པོ་ (trāgbo) sm.* མཁྲེགས་པོ་.
མཁྲང་ཐང་ (trāŋdaŋ) physically well and strong, hale and hearty, healthy.
མཁྲང་པོ་ (trāŋbo) 1. firm, stiff, hard ¶ རྒྱུ་པ་མཁྲང་པོ་ A stiff stick. 2. steady, dependable ¶ བློ་མཁྲང་པོ་ A steady/ dependable (person).
མཁྲིག་དཀར་ (trigga̲r) horses and mules that have white patches on the upper part of their heel.
མཁྲིག་མ་ (trīgmə) wrist; ankle.
མཁྲིག་རྩ་ (trīgdza) ulnar artery.
མཁྲིག་རྩ་ནང་མ་ (trīgdza naŋma) arteries on wrist and ankle.
མཁྲིག་རྩ་ཕྱི་མ་ (trīgdza cīmə) radial artery.
མཁྲིག་ཚིགས་ (trītsii) wrist and ankle joint.
མཁྲིག་རུས་ (trīgrüü) wrist and ankle bone, carpus.
མཁྲིག་རུས་ནང་མ་ (trīgrüü naŋma) ulna (bone of the forearm on the side opposite to the thumb).
མཁྲིག་རུས་ཕྱི་མ་ (trīgrüü cīmə) radius (bone on the forearm on the thumb side).
མཁྲིག་གསང་ (trīgsaŋ) a point where acupuncture is applied.
མཁྲིས་སྙིན་ (triìdrɛn) gallstone.
མཁྲིས་ཁ (triìku) sm. མཁྲིས་པ་.
མཁྲིས་ཁྲག (triìtraà) a blood disease of the gall bladder.
མཁྲིས་གླང་ (triìlaŋ) sm. མཁྲིས་སྣོད་གཉན་ཚད་.
མཁྲིས་ཆེན་བཞི་ (triìcenshi) the four gall bladders (of humans, bears, vultures and fish) that are used in traditional Tibetan medicine.
མཁྲིས་རྡོ་ (triìdo) sm. མཁྲིས་སྙིན་.
མཁྲིས་ནད་ (triìnɛɛ̀) a disease of the gall bladder, jaundice.

མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱིས་དུང་དཀར་སེར་པོར་མཐོང་ (triìnɛɛ̀jɛngi duŋgar sērbor tōŋ) inability to see things clearly because of one's biases [Lit. a person with jaundice will see the white conch shell as yellow].
མཁྲིས་སྣོད་ (triìnöò) gall bladder.
མཁྲིས་སྣོད་གཉན་ཚད་ (triìnöò ñēndzɛɛ̀) cholecystitis (inflammation of the gall bladder).
མཁྲིས་པ་ (triìbə) gall bladder, bile; jaundice; va.—ན་ to have/ get jaundice, to have/ get a disease of the gall bladder.
མཁྲིས་པ་ཁ་ལུད་ (triìbə kālüü) a type of bile/jaundice disease.
མཁྲིས་པ་ཅན་ (triìbəjɛn) short-tempered, quick to anger.
མཁྲིས་པ་མིག་སེར་ (triìbə migser) the yellowish eyes that accompany jaundice.
མཁྲིས་པའི་ལྗང་ཤེར་ (triìbɛ jaŋser) biliverden.
མཁྲིས་པའི་རྡོ་སྙིན་ (triìbɛ dotrɛn) gallstone.
མཁྲིས་པའི་སྦུ་གུ་ (triìbɛ) bile duct.
མཁྲིས་པའི་དམར་ཤེར་ (triìbɛ mārsher) bilirubin.
མཁྲིས་བུལ་ (triìbüü) choline.
མཁྲིས་སྦུག (triìbuù) bile duct.
མཁྲིས་སྨན་ (triìmɛn) medicine for bilious diseases.
མཁྲིས་ཚད་ (triìdzɛɛ̀) bilious fever.
མཁྲིས་གསང་ (triìsaŋ) a point on the second and the tenth vertebrae that is used in acupuncture.
མཁྲེགས་ (trēg) hard, solid, firm ¶ ཤིང་འདི་མཁྲེགས་པོ་འདུག This wood is hard.
མཁྲེགས་མཁྲེགས་ (trēgdreg) sm. མཁྲེགས་.
མཁྲེགས་མགོ་མོང་ངས་གླད་ (trēŋgo mōŋlɛɛ̀) stupid and stubborn.
མཁྲེགས་འགྱུར་ (trēŋgyur) a callous, a corn.
མཁྲེགས་རྒོལ་ (drēggöö) stubborn resistance/ opposition; va.—བྱེད་ to stubbornly resist/ oppose.
མཁྲེགས་ཆས་ (drēgjɛɛ̀) hardware.
མཁྲེགས་དོ་ (trēgdo) sm. མཁྲེགས་རྡོ་.
མཁྲེགས་གདན་ (trēgdɛn) a hard seat/ mat.
མཁྲེགས་རྡོ་ (trēgdo) an unreliable/ obstinate/ stubborn person ¶ མི་མཁྲེགས་རྡོ་ཡིན་ན་བུ་ལོན་གཏོང་གི་མ་རེད་ (They) won't give out loans to unreliable people.
མཁྲེགས་པོ་ (trāgo) 1. hard, solid, firm ¶ ཤིང་འདི་མཁྲེགས་པོ་ཞི་དྲག་འདུག This wood is very hard. 2. stubborn, obstinate ¶ ཁོ་མགོ་མཁྲེགས་པོ་འདུག He is an obstinate person.
མཁྲེགས་ཚད་ (trāgdzɛɛ̀) degree of hardness.
མཁྲེགས་ཚིལ་ (trēgdzii) stearin.
མཁྲེགས་བཟུང་ (trēgsuŋ) 1. persisting, maintaining;

va.—བྱེད་ to persist in, to hold onto (strongly) ¶ དྲག་པོའི་སྲིད་ཇུས་མཁྲེགས་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ (They) persisted in a militant policy. ¶ ཆབ་མདོ་མཁྲེགས་བཟུང་བྱས་ཀྱང་སླགས་མ་འཁེལ་བ་རེད་ Even though they tried to hold on to Chamdo strongly, they were unable to keep it. 2. a person who is stubborn and refuses to admit mistakes and change views ¶ མཁྲེགས་བཟུང་དྲག་གཅོད་ Punishing harshly those who refuse to change their views.

མཁྲེགས་བཟུང་གི་གནས་སུ་གྱུར་ (trēgsuŋgi nɛ̄ɛ̀su gyar) vi. to come to a deadlock.

མཁྲེགས་རིལ་རིལ་ (trēg riirii) hard and round.

མཁྲེགས་ཤིང་ (trēgshiŋ) hardwood.

མཁྲེགས་ཤེལ་ (trēgshee) 1. plexiglass. 2. bulletproof glass.

མཁྲེགས་ཤོག (trēgshɔ̄ɔ̀) cardboard.

མཁྲེགས་ས་ (trēgsa) cement.

མཁྲེགས་སྲུང་ (trēgsuŋ) holding on to stubbornly; va.—བྱེད་.

མཁྲེགས་བསྲེས་ལྕགས་རིལ་ (trēgseè jāārii) carbon alloy steel.

མཁྲེགས་ལྷ་ (trēglhu) hardware.

འཁང་: p. འཁངས་; f. འཁང་ (kāŋ) vi. to feel dislike/ anger/ hatred.

འཁང་སྐད་ (kāŋgɛɛ̀) complaining, carping, grumbling, va.—རྒྱག.

འཁང་སྒྲ་ (kāŋdra) sm. འཁང་སྐད་.

འཁང་བ་ (kāŋwa) dislike, anger, hatred.

འཁང་ཚིག (kāŋtsig) sm. འཁང་སྐད་.

འཁང་ར་ (kāŋra) sm. འཁང་བ་.

འཁང་སེམས་ (kāŋsem) sm. འཁང་བ་.

འཁངས་ (kāŋ) p. of འཁང་.

འཁད་ (kɛ̄ɛ̀) 1. va. to sit ¶ རྟ་ལ་འཁད་དུས་ When (he was) sitting on the horse. 2. vi. to get stuck entangled/ caught up ¶ ཁོ་རྐང་པ་འཁད་ནས་འགྱེལ་བ་རེད་ His foot got tangled and he fell.

འཁན་པ་ (kēmba) sm. མཁན་པ་.

འཁམས་ (kām) vi. to become unconscious, to faint ¶ གནས་ཚུལ་ངན་པ་དེ་ཐོས་རྗེས་གློ་བུར་དུ་འཁམས་པ་རེད་ After hearing the bad news he suddenly fainted.

འཁར་རྒྱུག (kārgyuù) walking stick, cane.

འཁར་རྔ་ (kāŋa) gong; va.—རྡུང་ to beat or sound a gong.

འཁར་རྔེའུ་ (kār ŋēwu) a small gong.

འཁར་ཆུ་ (kārju) molten bronze.

འཁར་རྡུང་ལམ་འབྱེད་ (kārduŋ lamjeè) exhorting on behalf of sth.; va.—བྱེད་ ¶ དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཆེད་དུ་འཁར་རྡུང་ལམ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are exhorting on behalf of the democratic campaign. [Lit. beating gongs to clear the way (for a coming person or procession)].

འཁར་སྡེར་ (kārde) a plate/ dish made from brass/ bronze.

འཁར་སྡོད་ (kār dö̱ö̀) vi. to be stuck ¶ རླངས་འཁོར་ཞིག་འདམ་གྱི་དཀྱིལ་ལ་འཁར་བསྡད་བཞག A car is stuck in the mud.

འཁར་ཕོར་ (kārbɔɔ̀) a small bowl made from brass/ bronze.

འཁར་བ་ (kārwa) 1. sm. འཁར་རྒྱུག. 2. a stick ¶ སྨྱུ་འཁར་ A bamboo stick. 3. brass/ bronze.

འཁར་བའི་མེ་ལོང་ (kārwɛ me̱loŋ) a mirror made from brass/ bronze.

འཁར་ཡུག (kāryuù) sm. འཁར་རྒྱུག.

འཁར་དབྱུག (kāryuù) sm. འཁར་རྒྱུག.

འཁར་གཞོང་ (kārshoŋ) a basin made from brass/ bronze.

འཁར་ཟངས་ (kārsaŋ) 1. abbr. brass/ bronze and copper. 2. a large brass/ pot.

འཁར་བཟོ་བ་ (kārsowa) craftsman who works with brass/ bronze.

འཁར་གསིལ་ (kārsii) gelong's staff, mendicant's staff; va.—གསིལ་ to bang the staff on ground when asking for alms.

འཁལ་: p. བཀལ་; f. བཀལ་; imp. འཁོལ་ (kɛ̄ɛ) va. to spin ¶ སྐུད་པ་བཀལ་བ་རེད་ (They) spun thread.

འཁལ་མཁན་ (kɛ̄ɛñɛn) a person who spins thread.

འཁལ་འཁོར་ (kɛ̄ɛgɔɔ) a spinning wheel.

འཁལ་འཁོལ་ (kɛ̄ɛgöö) abbr. of འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེ་.

འཁལ་འཐག (kɛ̄ɛdaà) spinning and weaving; va.—བྱེད་.

འཁལ་འཐག་ཐོན་རྫས་ (kɛ̄ɛdaà tōndzɛɛ̀) textile products.

འཁལ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (kɛ̄ɛdaà trüǖgɔɔ) a textile machine.

འཁལ་འཐག་ཚི་སྣ་ (kɛ̄ɛdaà tsīnə) textile fibers.

འཁལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (kɛ̄ɛdaà so̱dra) a textile mill.

འཁལ་འཐག་ལས་རིགས་ (kɛ̄ɛdaà lɛ̱ɛ̀rig) textile industry.

འཁལ་འཕང་ (kɛ̄ɛbaŋ) a spindle.

འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེ་ (kɛ̄lle kōlle) desiring sth. a lot, itching to get sth. ¶ མ་ཇོང་རྒྱག་འདོད་ཀྱིས་འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེ་བྱས་བྱུང་ (I) was itching to play mahjong.

འཁུ་ (kū) 1. vi. to hate ¶ བཙན་འཛུལ་པ་ལ་འཁུ་བའི་སྐུལ་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are inciting (them) to hate the invaders. 2. va. to oppose, to turn against ¶ རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འཁུ་བའི་མི་ངན་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are arresting evil people who oppose their own country. 3. arc. stingy, tightfisted. 4. arc. va. to cause to turn back. 5. like, as good as ¶ ལྷ་ཡུལ་གྱི་དཔལ་ལ་འཁུ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ Enjoyment that is like the glory of heaven.

འཁུ་ལྡོག (kūdɔɔ̀) dislike, anger, hatred (usu. by a protective deity) ¶ ལྷ་སྲུང་ལ་ཕོག་ཐུག་བཏང་ཙང་འཁུ་ལྡོག་བྱུང་བ་རེད་ Because (he) offended the protective deity, the god became angry.

འཁུ་འཁྲིག (kūndrig) doubt, suspicion ¶ རྐྱེན་ངན་ལ་འཕྲད་ཡོང་བསམས་པའི་འཁུ་འཁྲིག་མེད་པ་ Having no suspicion of pending disaster.

འཁུ་བྱེད་ (kūjeè) conspiring/ plotting against sb.

འཁུ་རུབ་ (kūrub) gathering, collecting; va.—བྱེད་ ¶ འཕོ་འགྱུར་ཇི་བྱུང་གནས་ཚུལ་འཁུ་རུབ་བྱེད་ཆེད་སོ་པ་བཏང་བ་རེད་ Spies were sent to gather information on what changes took place.

འཁུ་སེམས་ (kūsem) sm. འཁུ་བསམ་.

འཁུ་བསམ་ (kūsam) thoughts of hatred/ anger; vi.—འཆང to have/ hold thoughts of hatred/ anger ¶ མི་དེ་ནང་ཆོས་ལ་འཁུ་བསམ་འཆང་མཁན་ཞིག་རེད་ That man is sb. who has thoughts of hatred towards Buddhism.

འཁུགས་ (kūù) sm. ཁུག་པ་.

འཁུན་ (kǖn) vi. to groan, to moan

འཁུན་སྐད་ (kǖngɛɛ̀) sound of groaning/ moaning; vi. and va.—འདོན་; —གྲགས་; —རྒྱག; —འབྱིན་ to groan, to moan ¶ ནང་ནས་འཁུན་སྐད་རྒྱག་པ་ཐོས་ (We) heard groaning sounds from inside.

འཁུན་གོར་ (kǖngɔɔ) a type of bread.

འཁུན་སྒྲ་ (kǖndrə) sm. འཁུན་སྐད་.

འཁུན་དུར་དུར་ (kǖn tu̱rdur) moaning, groaning.

འཁུམ་: p. འཁུམས་; f. འཁུམ་ (kūm) vi. 1. to shrink, to shrivel, to get reduced in size ¶ སྟོད་ཐུང་འདི་ཞེ་དྲག་འཁུམས་བཞག The shirt has shrunk a lot. ¶ རང་ས་སེན་རྒྱ་ཙམ་འཁུམ་ཤོར་མི་འཇུག་བ་ Not reducing the size of our country even the size of a finger nail. 2. vi. to be or get curled/ huddled up (in fetal position) due to illness ¶ ནད་གཞིས་རྐྱེན་པས་ཁོང་གི་རྐང་ལག་འཁུམས་བཞག Because of illness, his hand and feet curled up in the fetal position. 3. vi. to cringe in terror/ fear ¶ དམག་ཐེངས་དང་པོ་རྒྱག་པའི་སྐབས་ནས་དགྲ་བོ་འཁུམས་སོང་ From the first battle, the enemy cringed in terror.

འཁུམ་འཁུམ་ (kūmgum) sm. འཁུམས་འཁུམས་.

འཁུམ་འགོག (kūmgɔɔ̀) shrink-proof.

འཁུམ་འདར་ (kūmdar) curling up and shaking (from cold); cringing and shaking (from fear); vi.—བྱེད་; —རྒྱག.

འཁུམ་མེར་སྡོད་ (kūmmer dö̱ö̀) va. to stay or sit cringing/ curling up due to fright or cold.

འཁུམ་ཚུལ་སྟོན་ (kūmdzüü dön̄) va. to feign that one is cringing with fear.

འཁུམ་ཤོར་ (kūm shɔ̄ɔ) shung. vi. to get reduced in

size, to shrink/ contract ༈ རང་ས་སེན་རྒྱུ་ཙམ་འཁུམ་ཤོར་མི་འཇུག་པ་ Not reducing the size of our country even the size of a finger nail.

འཁུམས་ (kūm) p. of འཁུམ་.

འཁུམས་འཁུམས་ (kūmgum) huddling or curling up due to cold; cringing with fear; va.—བྱེད་; vi.—ཆགས་.

འཁུམས་འཁུམས་ཤུམ་ཤུམ་ (kūmgum shumshum) cringing with fear.

འཁུམས་འཁུམས་སིག་སིག་ (kūmgum sigsii) crawling, creeping.

འཁུར་: p. ཁུར་; f. འཁུར་; imp. ཁུར་ (kūr) va. 1. to carry, to shoulder, to take (on) ༈ དོ་པོ་ཁུར་བ་རེད་ He carried a load. ༈ འགན་འཁུར་གྱི་རེད་ (He) will take responsibility. 2. va. to bear suffering/ misfortune ༈ གཉའ་གནོན་ལོ་མང་པོ་ཁུར་ནས་ Having suffered oppression for many years.

འཁུར་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ (kūrgyüù tūbə) carrying capacity ༈ མི་གྲངས་ 240 འཁུར་བསྐྱོད་ཐུབ་པའི་དམག་པོའི་གྲུ་གཟིངས་ A military ship with a carrying capacity of about two hundred and forty persons.

འཁུར་ཁུག (kūrguù) handbag.

འཁུར་ཁྱབ་ (kūrgyəb) shung. taking responsibility and giving instructions.

འཁུར་འཁྲི་ (kūrdri) sm. འཁུར་འགན་.

འཁུར་འགན་ (kūrgɛn) responsibility; va.—ལེན་ to take responsibility.

འཁུར་མཉམ་ལེན་ (kūr ñāmlen) taking joint responsibility; va.—བྱེད་ ༈ རང་བཙན་གྱི་དོན་དུ་ཚང་མས་འཁུར་མཉམ་ལེན་བྱེད་དགོས་ All should take responsibility together for independence.

འཁུར་ཐག (kūrdaà) a carrying strap/ rope.

འཁུར་བ་ (kūrwə) 1. cookie, pastry. 2. sm. འཁུར་.

འཁུར་བ་འཕྲོག་འདོད་ཀྱིས་འཁུར་བ་ཤོར་ (kūrwa drōŋdöögi kūrwa shōō) greedy, avaricious [Lit. to lose the cookie that one has because of one's desire for more].

འཁུར་བྱེད་པོ་ (kūr ceèbo) person in charge.

འཁུར་ལྷངས་ (kūr lāŋ) p. of འཁུར་ལེན་.

འཁུར་བརྩོན་ (kūrdzün) sm. ཧུར་བརྩོན་.

འཁུར་ར་ (kūrrə) sm. འཁུར་བ་.

འཁུར་ལུང་ (kūrluŋ) the leather strap attached to a tea churn.

འཁུར་ལེན་ (kūr len) sm. འཁུར་འགན་ལེན་.

འཁུར་ཤེད་ (kūrsheè) the strength to carry ༈ མི་དེ་དོག་ཁྲིས་ཁུར་ཤེད་ཆེན་པོ་འདུག That man has the strength to carry heavy loads.

འཁུར་སེམས་ (kūrsem) sm. འཁུར་བསམ་.

འཁུར་བསམ་ (kūrsam) sense of responsibility/ duty ༈ མི་དེ་ལས་ཀའི་ཐོག་འཁུར་སེམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person has a great sense of responsibility.

འཁུར་བསམ་ཅན་ (kūrsamjɛn) a responsible person, sb. who does one's duty or responsibility sincerely.

འཁུར་བསམ་རྣམ་དག (kūrsem nāmdaà) devoted to one's work, sincere in doing one's responsibility; va.—བྱེད་ ༈ ཁོས་འཁུར་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ལས་འགན་བསྒྲུབས་པ་རེད་ (He) worked devotedly and accomplished his responsibility.

འཁུལ་ (kūū) 1. vi. to get subdued/ tamed ༈ རྟ་རྒོད་བཞོན་པར་འཁུལ་མི་ཐུབ་ A wild horse can't be subdued so as to become a riding horse. 2. vi. to be able to do/ carry.

འཁུས་ (kūū) va. to hide.

འཁེགས་ (kēg) va. to stop, to refuse.

འཁེང་: p. འཁེངས་; f. འཁེང་ (kēŋ) vi. to freeze/ harden/ coagulate ༈ མར་ཁུ་འཁེངས་བཞག The melted butter has coagulated.

འཁེང་ཚད་ (kēŋdzɛɛ̀) sm. འཁེངས་ཚད་.

འཁེངས་ (kēŋ) p. of འཁེང་.

འཁེངས་འགྱུར་ (kēŋ gyur) vi. to coagulate.

འཁེངས་འགྱུར་འགོག་རྫས་ (kēŋgyur gɔgdzɛɛ̀) anticoagulant.

འཁེངས་པོའི་རང་བཞིན་ (kēŋbö rəŋshin) the nature of solidification/ coagulation.

འཁེངས་རྫི་ (kēŋdzi) the greasy film that coagulates on the surface of a liquid.

འཁེངས་ཚད་ (kēŋdzɛɛ̀) the point at which a liquid coagulates, the freezing point.

འཁེབ་ (kēb) va. to cover.

འཁེལ་: p. ཁེལ་; f. འཁེལ་; imp. ཁོལ་; (kēē) vi. to fall on, to coincide with ༈ སྐྱེ་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་གཉིས་ལ་འཁྲུངས་ཚེས་འཁེལ་བས་ Because (his) birthday fell on the second of October. ༈ ཚོང་ཟོག་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཡས་དེ་དུས་ཐོག་ལ་ཏག་ཏག་འཁེལ་བ་རེད་ (His) importing of commodities came at the right time. 2. vi. to get sth. unpleasant ༈ བཟོ་གྲྭ་དེ་ཁུངས་མ་འཁྱིལ་བར་བརྟེན་བཟོ་པ་རྣམས་ལ་གནོད་རྐྱེན་འཁེལ་བ་རེད་ The workers were harmed when the factory failed. 3. va. to spin thread. 4. (སྐབས་ + —) see སྐབས་. 5. to get implicated/ blamed ༈ ཡ་ལ་འཁེལ་བ་ To be implicated. 6. (གཏན་ + —) vi. to get settled/ decided/ confirmed ༈ ཐོན་ཚེས་གཏན་འཁེལ་དུས་ When they settled on the departure date. 7. (བློ་ + —) trustworthy, reliable.

འཁེལ་འཁོར་ (kēēgɔɔ) sm. འཁལ་འཁོར་.

འཁེལ་འཐག (kēēdaà) textiles; va.—བྱེད་ to make textiles, to spin and weave.

འཁེལ་འཐག་ཐོན་རྫས་ (kēēdaà tōndzɛɛ̀) textile goods/ commodities.

འཁེལ་འཐག་ཐོན་ཟོག (kēēdaà tōnsɔɔ̀) sm. འཁེལ་འཐག་ཐོན་རྫས་.

འཁེལ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (kēēdaà trūūgoo) weaving/ spinning machine.

འཁེལ་འཐག་འཕྲུལ་ཆས་ (kēēdaà trūūjɛɛ̀) textile machinery.

འཁེལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (kēēdaà sodra) textile mill/ factory.

འཁེལ་འཐག་བཟོ་ལས་ (kēēdaà solɛɛ̀) textile industry ༈ འཁེལ་འཐག་བཟོ་ལས་ཕུའུ་ Textile Industry Ministry.

འཁེལ་འཐག་ལས་རིགས་ (kēēdaà lɛ̀ɛrii) textile work.

འཁེལ་ཚད་ (kēēdzɛɛ̀) ply, the number of strands twisted to make yarn.

འཁེལ་ལས་ (kēēlɛɛ̀) spinning work.

འཁེལ་ལས་འཕྲུལ་འཁོར་ (kēēlɛɛ̀ trūūgɔɔ) spinning machine.

འཁེལ་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (kēēlɛɛ̀ sodra) soinning factory.

འཁོགས་ (kɔ̄ɔ̀) aged, old, decrepit ༈ མི་རྒན་འཁོགས་ An old man.

འཁོགས་འཁོགས་པོ་ (kɔ̄ɔ̀ kɔ̄ɔ̀bo) a term that is descriptive of the way old people walk.

འཁོད་ (kōō) 1. vi. to be written ༈ གསར་ཤོག་དེ་ནང་འཁོད་དོན་ལྟར་ According to what was written in that newspaper. 2. vi. to exist, to be situated, to be present ༈ འདིར་འཁོད་སྐུ་མགྲོན་ཡོངས་ལ་ To all the guests present here. ༈ ཚོགས་འདུར་འཁོད་པའི་མི་ People present at the meeting ༈ གནས་ལ་འཁོད་ To settle (in a place). 3. labeled, called ༈ གནམ་གྲུ་འབི་ལྔ་བཅུ་ལྔ་གཉིས་འཁོད་པ་ The airplane called B-52.

འཁོད་བགོས་ (kōōgöö) distribution, allocation; va. འཁོད་བགོས་; — བྱེད་ to distribute, to allocate.

འཁོད་སྙོམ་ (kōōñom) sm. འཁོད་སྙོམས་.

འཁོད་སྙོམས་ (kōōñom) leveling, evening, equalizing; va.—གཏོང་ to level, to even, to equalize.

འཁོད་སྙོམས་ཁ་གསབ་ (kōōñom kəsəb) evening up or equalizing sth. by supplementation.

འཁོད་སྙོམས་པོ་ (kōō ñōmbo) level, even, equal.

འཁོད་སྙོམས་རིང་ལུགས་ (khōōñom riŋluù) equalism, averageism.

འཁོད་དོན་ (kōōdön) phrase indicating that the content of sth. ("what was written") will be cited below ༈ གསལ་བསྒྲགས་ནང་འཁོད་དོན་ The content of what was in the announcement (follows).

འཁོད་ཚུལ་ (kūūdzüü) the manner/ way/ circumstances that sth. was written ༈ གནས་ཚུལ་དེ་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་ཚུལ་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་ཤེས་མ་བྱུང་ I

don't know the manner in which the document was written.

འཁོན་ (kõn) 1. hatred, malice, bad feelings, hostility, anger; va.—འཛུག to cause/ create hostility ¶ གྲོགས་པོ་ངན་པ་དེས་གཅེན་གཅུང་གཉིས་འཁོན་བཙུག་བཞག That bad friend has caused hostility between the elder and younger brothers. 2. vi. to feel hatred/ malice/ hostility ¶ཁོ་ཚོ་ནང་ཁུལ་འཁོན་བསྣད་ཡོད་པ་རེད་ Hostile feelings exist between them. 3. vi. to get hooked accidentally ¶དབ་ཡོག་གཟེར་དཀར་ལ་འཁོན་བྱས་རལ་སོང་ The clothes got caught on a nail and tore.

འཁོན་སྣན་ (kõndrɛn) extreme anger/ hostility; vi.—ཞུགས་ to get extremely angry.

འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་ (kõngön tõgdɔɔ̀) trouble, hindrances, difficulty, problem, obstacle ¶ལམ་བར་ལ་འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མང་པོ་བྱུང་ཙང་རྗེས་ལུས་ཕྱིནས་སོང་ (I) came late because (I) encountered many difficulties on the road. ¶ཁོང་གི་མོ་ཊ་འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is driving the car without running into problems.

འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པ་ (kõnkön tõgtog me̲èba) without hindrances/ obstacles.

འཁོན་འཁྲུག (kõndrug) sm. འཁོན་འཁྲུགས་.

འཁོན་འཁྲུགས་ (kõndrug) anger/ hostility/ hatred and fighting ¶རྒྱ་དམར་འགོ་ཁྲིད་ནང་ཁུལ་འཁོན་འཁྲུགས་ཇེ་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ There is increasing hatred and fighting among the Red Chinese Leaders.

འཁོན་ཁྲིབ་ (kõndrib) stroke caused by anger/ hatred.

འཁོན་དགྲ་ (kõndra) hated enemy/ foe.

འཁོན་འགྲས་ (kõndrɛɛ̀) sm. འཁོན་འཛིན་.

འཁོན་བཙུག (kõncuù) p. of འཁོན་འཛུག.

འཁོན་འཛུག (kõn ju̲ù) 1. see འཁོན་, 1.

འཁོན་ཐོགས་ (kõndɔɔ̀) sm. འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་.

འཁོན་ཐོགས་མེད་པ་ (kõndɔg me̲èba) sm. འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་པ་.

འཁོན་འདུམ་པའི་གཟུ་བ་ (kõndumbɛ su̲wə) sm. འདུམ་པ་.

འཁོན་སྡང་ (kõndaŋ) sm. འཁོན་འཛིན་.

འཁོན་སྡང་ཞེ་འཛིན་ (kõndaŋ she̲ndzin) sm. འཁོན་འཛིན་ཁོག་བཅང་.

འཁོན་ནད་ (kõnnɛè) sm. འཁོན་སྣན་.

འཁོན་འབར་ (kõn ba̲r) vi. to get very angry.

འཁོན་མེད་ (kõnmeè) 1. without malice/ hatred/ spite/ hostility. 2. sm. འཁོན་ཐོགས་མེད་པ་.

འཁོན་མེད་ཉི་མ་སྤྲིན་བྲལ་ (kõnmeè ñi̲mə drĩndrɛɛ) disappearance of malice/ hatred/ spite/ hostility (like a cloud makes the sun disappear).

འཁོན་མེད་དབྱེན་མེད་ (kõnmeè yẽnmeè) a relationship without malice and hostility.

འཁོན་ཚིག (kũndzìì) words of hatred/ anger, hostile words; va.—བཤད་ to speak words of hatred and hostility/ anger.

འཁོན་འཛིན་ (kõndzin) hatred, enmity; va.—བྱེད་ ¶གྲལ་རིམ་གྱི་འཁོན་འཛིན་བཅངས་ནས་ Holding class hatred.

འཁོན་འཛིན་ཁོག་བཅང་ (kõndzin kõgjaŋ) holding on to hatred/ enmity, holding a grudge and hating; va.—བྱེད་.

འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་ (kõndzin cẽmbo) bitter and deep-seated hatred, profound hatred ¶ཁོ་གཉིས་བར་ལ་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཞུགས་འདུག A bitter and deep seated hatred has arisen between the two of them.

འཁོན་འཛིན་སྡང་སེམས་ (kõndzin da̲ŋsem) sm. འཁོན་འཛིན་.

འཁོན་འཛིན་ཞེ་ནད་ (kõndzin she̲nɛɛ̀) sm. འཁོན་འཛིན་ཁོག་བཅང་.

འཁོན་ཞུགས་ (kõn shu̲g) vi. to enter into a state of hatred/ enmity ¶གྲོགས་པོ་གཉིས་དབར་འཁོན་ཞུགས་བཞག Hatred has arisen between the two friends.

འཁོན་ཞུགས་འཐབ་འཛིང་ (kõnshug tãmdziŋ) struggling/ fighting based on hatred; va.—བྱེད་.

འཁོན་ཟབ་སྡང་ཆེ་ (kõnsɔb da̲ŋ cẽ) sm. འཁོན་འགྲས་ཆེན་པོ་.

འཁོན་བཟོད་ (kõnsöò) 1. bearing/ tolerating hatred; va.—བྱེད་.

འཁོན་རིས་ (kõnreè) feuding, hating reciprocally; va.—བྱེད་ to feud/ hate (back and forth).

འཁོན་ལན་ (kõnlɛn) revenge, vengeance, retaliation; va.—སློག་; —སླན་ to avenge, to retaliate.

འཁོན་ལན་སླན་ (kõnlɛn lɛ̃n) see འཁོན་ལན་.

འཁོན་ལན་རིང་ལུགས་ (kõnlɛn ri̲ŋluù) retaliationism, revanchism.

འཁོན་ལན་སློག (kõnlɛn lɔ̃ɔ̀) see འཁོན་.

འཁོན་ལན་སློག་པའི་རིང་ལུགས་ (kõnlɛn lɔ̃gbɛɛ ri̲ŋluù) sm. འཁོན་ལན་རིང་ལུགས་.

འཁོན་ལན་བསློགས་ (kõnlɛn lɔ̃ɔ̀) p. of འཁོན་ལན་སློག.

འཁོན་ཤ་ (kõnsha) revenge; va.—ལེན་.

འཁོན་སེམས་ (kõnsem) sm. འཁོན་འཛིན་.

འཁོན་སློག་ཉེས་འགེལ་ (kõnlɔɔ̀ ñe̲ègee) retaliating and blaming/ accusing.

འཁོན་གསོད་ (kõnsöò) killing out of hatred, premeditated murder.

འཁོབ་ (kɔ̃b) sm. ཁོབ་.

འཁོབ་དོ་ (kõbdo) see ཁོབ་དོ་.

འཁོབ་བལ་ (kõbbɛɛ) the coarse wool under the chest of sheep.

འཁོབས་ (kɔ̃b) sm. ཁོབ་.

འཁོར་ (kɔ̃ɔ) 1. vi. to revolve, to rotate, to spin, to go around ¶རླུང་གཡབ་འཁོར་བ་དང་ལྷག་པ་སིལ་སིལ་ཚོར་བ་རེད་ As soon as the fan spun they felt a cool breeze. 2. vi. (time + —) to have time elapse ¶ང་ཨ་རི་ར་སླེབས་ནས་ལོ་གསུམ་འཁོར་སོང་ Three years have elapsed since I arrived in America. ¶ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (We) are celebrating the tenth anniversary. ¶ངའི་སློབ་གྲྭ་ར་གད་བདར་བྱེད་རེས་ཟླ་བ་གཅིག་ནང་ཚར་གཉིས་ཙམ་འཁོར་གྱི་ཡོད་ At my school my turn to sweep comes about twice a month. 3. vi. to be attracted/ drawn to ¶མི་རྣམས་མེ་སྤོང་མཐའ་ལ་འཁོར་བ་རེད་ The people were drawn to the bonfire. 4. vi. to conceive, to get pregnant ¶མོ་ལ་ཕྲུ་གུ་འཁོར་ནས་ཟླ་བ་བརྒྱད་སོང་ Its been eight months since she became pregnant. 5. vi. to get (an idea, thought) ¶ང་བསམ་བློ་ཞིག་འཁོར་བྱུང་ I got an idea. 6. vi. to return ¶རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་འཁོར་ནས་ Having returned from India. 7. retinue, attendant. 8. (— + dat.-loc.) surrounding, around ¶ཁང་པ་དེའི་མཐའ་འཁོར་ལ་ལྕགས་རི་འདུག There is a wall around that house. 9. a vehicle ¶རླངས་འཁོར་ Automobile.

འཁོར་བཀག (kɔ̃ɔgaà) braking (for cars/ motorcycles, etc.); va.—རྒྱག to brake.

འཁོར་སྐར་ (kɔ̃ɔgaa) satellite (in space) ¶འཁོར་སྐར་གྱི་བརྙན་འཕྲིན་ Satellite TV.

འཁོར་སྐར་བཅོས་མ་ (kɔ̃ɔgaa jõõma) man-made satellite.

འཁོར་སྐར་ས་ངོས་ཚུར་སྡུད་ས་ཚིགས་ (kɔ̃ɔgaa sãŋöò tsũũdüù sədzìì) a ground station that receives satellite transmissions/ signals.

འཁོར་སྐྱོད་ (kõrgyöò) sm. འཁོར་བསྐྱོད་.

འཁོར་སྐྱོད་ངན་པ་ (kõrgyöò ŋ̲ɛmba) vicious circle.

འཁོར་སྐྱོད་ལྟ་འཛལ་ཁང་ (kõrgyöò dājɛɛgaŋ) a mobile observation/ checking station.

འཁོར་སྐྱོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ (kõrgyöò bẽndzögaŋ) a traveling/ mobile library.

འཁོར་སྐྱོད་མ་ལག (kõrgyöò ma̲laà) sm. འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་.

འཁོར་སྐྱོད་ཚན་སྐོར་ (kõrgyöò tsɛ̃ŋgɔɔ) a mobile unit/ group.

འཁོར་བསྐྱོད་ (kõrköò) 1. circulation, circulating, revolving around. 2. making a circuit, going around.

འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ (kõrgyöògi gyu̲rim) the circulatory system.

འཁོར་ཁ་ (kõrga) a cycle (day, month, year).

འཁོར་ཁང་ (kõrgaŋ) workshop.

འཁོར་ཁེབས་ (kõrgeb) the cover or convertible hood of a car/ truck; va.—རྒྱག to cover with a hood.

འཁོར་ཁྱམས་ (kɔ̄ɔgyam) courtyard, corridor.

འཁོར་ཁྲི་ (kɔ̄ɔdri) sm. འཁོར་སྟེགས་.

འཁོར་འཁོར་ (kɔ̄ɔgɔr) coming around again and again, revolving, turning in circuits; vi.—བྱེད་ ¶ ངའི་སྙིང་སྡུག་གི་ཞལ་རས་ཡིད་ལ་འཁོར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག My sweetheart's face comes into my vision again and again.

འཁོར་གྱི་བློན་པོ་ (kɔ̄ɔgi lönbo) sm. འཁོར་བློན་.

འཁོར་གྲངས་ (kɔ̄ɔdraŋ) the number of revolutions/ turns/ circuits.

འཁོར་གྲི་ (kɔ̄ɔdri) a lathe or turning tool.

འཁོར་གྲུ་ (kɔ̄ɔdru) any kind of boat with a motor/ engine.

འཁོར་གླ་ (kɔ̄ɔla) fare for any vehicle (e.g., car rental fee).

འཁོར་གླ་གྲུ་གླ་ (kɔ̄ɔla dru̲la) fare for any vehicle or boat.

འཁོར་བགེགས་ (kɔ̄ɔgeg) a road/ traffic accident.

འཁོར་མགྲོན་ (kɔ̄ɔdrön) steward of an aristocrat.

འཁོར་འགུལ་ (kōngüü) revolving, turning, swiveling ¶ འཁོར་འགུལ་ཀུབ་སྟེགས་ Swivel chair (or chair on rollers).

འཁོར་འགྲུལ་ (kōndrüü) wheeled travel, vehicular travel.

འཁོར་འགྲོ་ (kōndro) sm. འཁོར་བསྐྱོད་.

འཁོར་རྒྱ་ (kɔ̄ɔgya) 1. circumference, perimeter ¶ དཀར་ཡོལ་འདིའི་འཁོར་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་རེད་ The circumference of the cup is small. 2. area, space ¶ གཞིས་ཀ་འདི་ར་ས་ཞིང་གི་འཁོལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This estate has a large area of (arable) fields.

འཁོར་རྒྱུག (kɔ̄ɔgyuù) turnover (in sales/ business) ¶ ལུང་པ་འདི་ཚ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་དབྱར་དུས་ཚོང་གི་འཁོར་རྒྱུག་ཆེན་པོ་མི་འདུག Because this place is very hot, the turnover in sales is small during the summer.

འཁོར་རྒྱུག་བྱེད་ཚད་ (kɔ̄ɔgyuù ce̲dzɛɛ̀) the rate of turnover.

འཁོར་སྒམ་ (kɔ̄ɔgam) sm.* འཁོར་སྒྲོམ་.

འཁོར་སྒུག་ཁང་ (kɔ̄ɔguùgaŋ) waiting room at a bus or train station.

འཁོར་སྒྱུར་ (kɔ̄ɔgyur) sm. འཁོར་ལོས་སྒྱུར་.

འཁོར་སྒྲ་ (kɔ̄ɔdra) the sound/ noise of machines, cars, etc.

འཁོར་སྒྲོམ་བཟོ་གྲྭ་ (kōrgam so̲dra) railway carriage factory.

འཁོར་སྒྲོལ་ (kɔ̄ɔdröö) railway car/ carriage ¶ འཁོར་སྒྲོམ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་མེ་འཁོར་ A train consisting of twenty cars.

འཁོར་བཅས་ (kɔ̄ɔjɛɛ̀) attendants, retinue, dependents ¶ ང་ཚོ་ནང་མི་འཁོར་བཅས་ཚང་མ་གླིང་ཀར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ The whole family including the servants went on a picnic. ¶ བློན་པོ་འཁོར་ཆས་ The minister and his retinue.

འཁོར་ཆས་ (kɔ̄ɔjɛɛ̀) tools or equipment used for a car or vehicle.

འཁོར་ཆས་སྒ་ཆས་ (kōrjɛɛ̀ ga̲jɛɛ̀) harnessing/ tying equipment used on an animal-pulled cart.

འཁོར་ཆུ་ (kɔ̄ɔju) whirlpool.

འཁོར་རྗེས་ (kɔ̄ɔjeè) the track/ imprint of a wheel (on the ground).

འཁོར་ཉེ་དབང་ (kɔ̄ɔñewaŋ) retinue/ attendents of a king or ruler.

འཁོར་གཉིས་ལྕགས་གཉིས་ཀྱི་ཐོང་གཤོལ་ (kɔ̄ɔñii cəgñiìgi thōŋshöö) a two-pronged plow with two wheels.

འཁོར་གཉིས་མ་ (kɔ̄ɔñimə) sth. with two wheels.

འཁོར་གདན་ (kɔ̄ɔdɛn) door knob.

འཁོར་རྟགས་ (kɔ̄ɔdaà) license plate, car or truck number.

འཁོར་རྟེན་ (kɔ̄ɔden) axle (of a vehicle) ¶ འཁོར་རྟེན་བཟོ་གྲྭ་ An axle factory.

འཁོར་ལྟེ་ (kɔ̄ɔde) axle.

འཁོར་ལྟེ་ལྕགས་རིལ་ (kɔ̄ɔde jɔ̄ɔrii) ball bearing ¶ འཁོར་ལྟེ་ལྕགས་རིལ་བཟོ་གྲྭ Ball bearing factory.

འཁོར་ལྟེ་ལྕགས་རིལ་ཅན་ (kɔ̄ɔde jɔ̄grijen) sm. འཁོར་སྟེགས་ལྕགས་རིལ་ཅན་.

འཁོར་སྟེགས་ (kɔ̄ɔdeg) a lathe, a machine tool ¶ འཁོར་སྟེགས་ཀྱིས་གཏུབ་གཞོག་བྱེད་པ་ Cutting by means of a lathe.

འཁོར་སྟེགས་ལྕགས་རིལ་ཅན་ (kɔ̄ɔdeg jārijɛn) having ball bearings.

འཁོར་སྟེགས་མདེལ་རིལ་མ་ (kɔ̄ɔdeg de̲riimə) sm. འཁོར་སྟེགས་ལྕགས་རིལ་ཅན་.

འཁོར་སྟེགས་དུང་སྦྲུན་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔdeg du̲ndrün so̲dra) a machine tool forging factory.

འཁོར་སྟེགས་ཞིག་གསོ་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔdeg shi̲gso so̲dra) a machine tool maintenance factory.

འཁོར་སྟེགས་བཞུ་ལུག་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔdeg shu̲dug so̲dra) a machine tool casting/ founding factory.

འཁོར་སྟེགས་ལྷུ་ལག་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔdeg lhūlaà so̲dra) a machine tool parts factory.

འཁོར་སྟེགས་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔdeg so̲dra) machine tool factory.

འཁོར་བརྟེན་ (kɔ̄ɔden) sm. འཁོར་རྟེན་.

འཁོར་མཐའ་ (kɔ̄ɔda) circumference, perimeter ¶ ལུས་རྩལ་ཐང་གི་འཁོར་མཐའ་ The circumference of a sports playing field.

འཁོར་མཐའ་མེད་པ་ (kɔ̄ɔda me̲èba) 1. that which can never be repaid ¶ བཀའ་དྲིན་འཁོར་མཐའ་མེད་པ་ Gratitude that which can never be repaid. 2. samsara (cycle of life and death in Buddhism).

འཁོར་འཐོམས་ (kōndom) vi. to become dazed and giddy.

འཁོར་དུས་ (kɔ̄ɔdüü) a turn, a rotation; va.—བཟོ་ ¶ ལས་ཁུངས་ནང་གཙང་སྦྲ་བྱ་རྒྱུའི་རེས་མོས་འཁོར་དུས་ཤིག་བཟོས་ན་ཡག་པོ་འདུག It will be good if we make a rotation (schedule) for cleaning up the office.

འཁོར་དོན་ཁང་ (kɔ̄ɔdöngaŋ) a division of the railway service responsible for the operation and maintenance of trains.

འཁོར་གདུང་ (kɔ̄ɔduŋ) abbr. འཁོར་ལོའི་གདུང་མ་.

འཁོར་མདའ་ (kōnda) sm. འཁོར་རྟེན་.

འཁོར་མདའ་རྒྱུ་སྣོད་ (kōnda gyu̲nöö) hub of a wheel.

འཁོར་འདབས་ (kōndəb) (— + dat.-loc.) surrounding, near, around ¶ ཁང་པའི་འཁོར་འདབས་ལ་ཤིང་སྣ་མང་པོ་བཏབས་འདུག Many different kinds of trees have been planted around the house.

འཁོར་འདས་ (kōndɛɛ̀) abbr. samsara and nirvana.

འཁོར་རྡར་ (kɔ̄ɔdar) emery wheel, grinding wheel ¶ འཁོར་རྡར་བཟོ་གྲྭ་ An emery/ grinding wheel factory.

འཁོར་རྡོ་ (kɔ̄ɔdo) rock placed under a tire to prevent the car from rolling down a hill; va.—རྒྱག.

འཁོར་ནས་འགྲོ་ (kɔ̄ɔnɛ dro̲) vi. to revolve, to turn round.

འཁོར་ནུས་ལྡན་པ་ (kɔ̄ɔnüü de̲mba) powered ¶ རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་འཁོར་ནུས་ལྡན་པའི་གྲུ་གཟིངས་ Nuclear powered ship.

འཁོར་པོ་ (kɔ̄ɔbo) 1. servant, attendant (male). 2. see ཁ་འཁོར་པོ་. 3. spinning, revolving, turning ¶ རླངས་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་འདི་འཁོར་པོ་མི་འདུག The wheel of the car is not spinning well.

འཁོར་དཔོན་ (kɔ̄ɔbön) minister.

འཁོར་ཕྱོགས་ (kɔ̄ɔjɔɔ̀) 1. direction of rotation/ turning/ revolving. 2. tendency, trend, direction ¶ དུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེལ་ཤུགས་འོག་གཞི་ནས་མོས་མཐུན་ཞུས་པ་རེད་ They only agreed because of the popular trend of the times. ¶ དམངས་སེམས་འཁོར་ཕྱོགས་ The inclination of the masses.

འཁོར་ཕྲེང་ (kɔ̄ɔdreŋ) a series or line of cars/ carts/ vehicles ¶ འཁོར་སྒྲོམ་ 20 ཡོད་པའི་འཁོར་ཕྲེང་ A train of twenty cars (compartments).

འཁོར་བ་ (kɔ̄ɔwa) transmigratory existence, the world of samsara.

འཁོར་བ་ཉམས་ལེན་ (kɔ̄ɔwa ña̲mlen) bearing the sufferings of samsara; va.—བྱེད་ to bear the sufferings of samsara.

འཁོར་བ་དོང་སྤྲུགས་ (kɔ̄ɔwa to̲ndruù) shung. overcoming all the sufferings of samsara.

འཁོར་བ་པ་ (kɔ̄ɔwaba) sentient beings living in samsara.

འཁོར་བ་འཛིན་ (kɔ̄ɔwa dzi̲n) 1. va. to establish a

family/ household ¶ ཁོང་ལ་མནའ་མ་བླངས་ནས་འཁོར་བ་འཛིན་པ་རེད་ He took a bride and established a family. 2. va. to come back as a human to help all sentient beings (for Bodhisattvas).

འཁོར་བའི་སྐྱོན་ (kɔ̄ɔwɛ gyȫn) defects of samsara: birth, old age, sickness and death.

འཁོར་བའི་ཁྱིམ་ (kɔ̄ɔwɛ kyīm) home of a layperson.

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ (kɔ̄ɔwɛ gyatso) ocean of samsara/ existence.

འཁོར་བའི་ཆོས་ (kɔ̄ɔwɛ cȫȫ) secular philosophy.

འཁོར་བའི་འཐེན་ཐག (kɔ̄ɔwɛ tēntaà) the causes that makes it difficult to cut one's ties to samsara.

འཁོར་བའི་ལས་ (kɔ̄ɔwɛ lɛ̱ɛ̀) the work of samsara, behavior in the world of samsara, karmic existence.

འཁོར་བར་དགའ་སྟོན་དྲན་འབྲེལ་ (kɔ̄ɔwaa ga̱dön de̱mdree) commemorative/ anniversary celebration.

འཁོར་བར་ནས་སྤྱད་ (kɔ̄ɔwaa nɛ̱ɛ̀jɛɛ̀) using last year's production until the new harvest comes in.

འཁོར་བར་ཞེན་ཆགས་མེད་པ་ (kɔ̄ɔwaa she̱ncaà me̱èba) the renunciation of desire and worldly attachments.

འཁོར་བྱང་ (kɔ̄ɔjaŋ) vehicle license plate.

འཁོར་བྱེད་སོ་གྲི་ (kɔ̄ɔjeɛ̀ sōdri) a hobbing cutter.

འཁོར་བློན་ (kɔ̄ɔlȫn) courtier.

འཁོར་འབངས་ (kɔ̄ɔbaŋ) retinue, circle of one's family/ friends/ subjects ¶ དཔོན་ཆེན་དེས་འཁོར་འབངས་མང་པོ་ཞིག་ཁྲིད་འདུག The high official has brought a large retinue of people with him. ¶ འཁོར་འབངས་བྱམས་བརྩེས་སྐྱོང་བ་ To treat one's family/ friends/ subjects with compassion.

འཁོར་མ་ (kɔ̄ɔma) flail.

འཁོར་མོ་ (kɔ̄ɔmo) female servant.

འཁོར་མོ་ཡུག (kɔ̄ɔmoyug) all (year) round ¶ ལོ་འཁོར་མོ་ཡུག་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ (I) worked all year round.

འཁོར་དམག (kɔ̄ɔmaà) common soldiers.

འཁོར་རྩིབས་ (kɔ̄ɔdzib) spoke on a wheel.

འཁོར་རྩིས་ (kɔ̄ɔdziì) making a calculation in one's head; va.—རྒྱག.

འཁོར་ཚད་ (kɔ̄ɔdzɛɛ̀) rate of rotation/ revolution/ turn.

འཁོར་ཚོགས་ (kɔ̄ɔdzoò) a meeting of retinue ¶ བློན་ཆེན་འཁོར་ཚོགས་ A meeting of the Prime Minister and his retinue.

འཁོར་འཚེམ་ (kɔ̄ɔdzem) stitches (sown by a sewing machine); va.—རྒྱག.

འཁོར་ཞག (kɔ̄ɔshaà) home-leave; va.—ཞུ་ to request home-leave.

འཁོར་ཞག་གུང་སེང་ (kɔ̄ɔshaà gu̱ŋsaŋ) sm. འཁོར་ཞག.

འཁོར་གཟུགས་ (kɔ̄ɔsuù) car/ vehicle body.

འཁོར་གཟུགས་བཟོ་གྲྭ་ (kɔ̄ɔsug so̱dra) automobile/ vehicle body plant.

འཁོར་བཟོས་ཤོག་བུ་ (kɔ̄ɔsöö shūgu) machine-made paper.

འཁོར་འདུམ་ (kōndum) mediating between relatives/ friends.

འཁོར་ཡུག (kɔ̄ɔyuù) sm. ཁོར་ཡུག.

འཁོར་ཡུག་སྐྱིད་སྡུག (kɔ̄ɔyuù gyīduù) an environmental association.

འཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ (kɔ̄ɔyuù sūŋgyob) sm. ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་.

འཁོར་ཡུན་ (kɔ̄ɔyün) the cycle of time it takes for sth. to be done or occur ¶ འཇིག་རྟེན་འཕུར་གྲུས་འཛམ་གླིང་ལ་སྐོར་བ་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་ཡུན་ནི་ As for the cyclic time it takes for a spaceship to go around the earth.

འཁོར་ཡུན་གྱི་རང་བཞིན་ (kɔ̄ɔyüngi ra̱ŋshin) periodicity, cyclicity (in chemistry) ¶ འཁོར་ཡུན་གནས་ལུགས་ Periodic law (in chemistry/ physics).

འཁོར་ཡུན་རེའུ་མིག (kōryün ri̱umig) periodic table/ chart.

འཁོར་གཡག (kɔ̄ɔyaà) bolt, lock.

འཁོར་གཡབ་ (kɔ̄ɔyəb) sm. འཁོར་ཁྱམས་.

འཁོར་གཡོག (kɔ̄ɔyɔɔ̀) servants, entourage, retinue.

འཁོར་རེས་ (kɔ̄ɔreè) by rotation, by turns; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་འདི་འཁོར་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ Is this work done by turns?

འཁོར་རོ་རོ་ (kɔ̄ɔ ro̱ro) encircling, circling around ¶ མི་མང་པོ་འཁོར་རོ་རོ་བྲོ་འཁྲབ་བཞིན་འདུག Many people are circling around dancing.

འཁོར་ལངས་ (kɔ̄ɔ la̱ŋ) vi. to be in heat (for animals).

འཁོར་ལམ་ (kōrlam) motorable road/ highway.

འཁོར་ལས་ (kɔ̄ɔlɛɛ̀) lathe work.

འཁོར་ལོ་ (kɔ̄ɔlo) 1. wheel. 2. vehicle; va.—གཏོང་; —སྐྱུར་ to drive a (wheeled vehicle); va.—འགོག to brake/ stop (a vehicle).

འཁོར་ལོ་རྒྱུགས་ཤུལ་ (kɔ̄ɔlo gyu̱gshüü) wheel tracks/ ruts.

འཁོར་ལོ་སྒྲོག (kɔ̄ɔlo drɔ̱ɔ̀) va. to harness an animal to a cart.

འཁོར་ལོ་ཅན་ (kōrlojɛn) a wheeled vehicle/ implement.

འཁོར་ལོ་གཏོང་ (kɔ̄ɔlo dōŋ) see འཁོར་ལོ་.

འཁོར་ལོ་འཐེན་ (kɔ̄ɔlo) va. to pull a vehicle, cart, carriage.

འཁོར་ལོ་ལྡོག་གཏོང་ (kɔ̄ɔlo dɔ̱gdoŋ) backing up/ reversing a vehicle; va.—རྒྱག.

འཁོར་ལོ་ཕྱིར་སྐོར་ (kɔ̄ɔlo cīigɔɔ) sm. འཁོར་ལོ་ལྡོག་གཏོང་.

འཁོར་ལོ་ཕྱིར་ཤིག (kɔ̄ɔlo cīrshiì) sm. འཁོར་ལོ་ལྡོག་གཏོང་.

འཁོར་ལོ་བའི་ལག་ཁྱེར་ (kɔ̄ɔlowɛ la̱ggyer) driver's license.

འཁོར་ལོ་བར་བརྗེ་ (kɔ̄ɔlo pa̱rje) changing or transferring vehicles on a trip; va.—བྱེད་.

འཁོར་ལོ་འབབ་ཚུགས་ (kɔ̄ɔlo bə̱bdzuù) bus station/ depot.

འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་ (kɔ̄ɔlo dzībgyɛɛ̀) wheel with eight spokes (Buddhist symbol).

འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ (kɔ̄ɔlo dzībdoŋ) wheel with a thousand spokes (Buddhist symbol).

འཁོར་ལོ་ཚོད་ལྟ་ (kɔ̄ɔlo tsȫȫda) test/ trial of a vehicle; va.—བྱེད་.

འཁོར་ལོ་གཟུར་ (kɔ̄ɔlo su̱r) va. to give/ yield the right of way to another vehicle.

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ (kɔ̄ɔlo ri̱mboje) precious wheel (one of the seven auspicious royal symbols).

འཁོར་ལོ་ས་ཚིགས་ (kɔ̄ɔlo sədzig) a bus or train station.

འཁོར་ལོ་ས་ཚིགས་ཀྱི་དོག་ཁྲིས་ཁང་ (kɔ̄ɔlo sədziggi dɔ̱gdreègaŋ) luggage room at a bus or train station.

འཁོར་ལོ་ས་ཚིགས་ཀྱི་འཛིན་བྱང་འཚོང་ས་ (kɔ̄ɔlo sədziggi dzi̱njaŋ tsōŋsa) ticket office at a bus or train station.

འཁོར་ལོ་སོ་ཅན་ (kɔ̄ɔlo sōjɛn) gear, cogwheel.

འཁོར་ལོག་རྒྱག (kɔ̄ɔlog gya̱à) vi. to be barren (for women).

འཁོར་ལོའི་འགྱིག་ཤུགས་ (kɔ̄ɔlö gyigbaà) rubber tire of a car/ vehicle.

འཁོར་ལོའི་འགྲན་བསྡུར་ (kɔ̄ɔlö dre̱ndur) motor race, vehicle race; va.—བྱེད་.

འཁོར་ལོའི་རྒྱུ་མ་ (kɔ̄ɔlö gyu̱mə) spokes on a wheel.

འཁོར་ལོའི་སྒུག་ཁང་ (kɔ̄ɔlö gu̱ggaŋ) waiting room (in a railway or bus station).

འཁོར་ལོའི་ལྕགས་ཐག (kɔ̄ɔlö jāgdaà) tire chains.

འཁོར་ལོའི་ཏིང་ག (kɔ̄ɔlö dīŋgə) lathe on which wooden bowls are made.

འཁོར་ལོའི་ཏིང་ལྕགས་ (kɔ̄ɔlö dīŋjaà) metal instrument used to carve wooden bowls on a lathe.

འཁོར་ལོའི་སྟེགས་ཤུབས་ (kɔ̄ɔlö dēgshub) covering/ sheath on a seat in a vehicle.

འཁོར་ལོའི་གདུང་མ་ (kɔ̄ɔlö du̱ŋma) axle.

འཁོར་ལོའི་འདུག་སྟེགས་ (kōrlö du̱ŋdeg) seat in a vehicle.

འཁོར་ལོའི་པར་ཐག (kōōlö pardaà) track/ tread on a wheel.

འཁོར་ལོའི་སྣར་འཛུ་ (kōōlö banju) handlebars (of vehicles).

འཁོར་ལོའི་མུ་ཁྱུད་ (kōōlö mugyüù) rim of a wheel.

འཁོར་ལོའི་ཚེམ་བུ་ (kōōlö tsīmbu) stitching done by a sewing machine.

འཁོར་ལོའི་རིགས་ (kōōlö rig) (the category) vehicles.

འཁོར་ལོའི་སོ་ (kōōlö sō) teeth of a gear/ cogwheel.

འཁོར་ལོའི་སྲོག་ཤིང་ (kōōlö sōgshiŋ) vehicle axle.

འཁོར་ལོའི་ཨ་མ་ (kōōlö āma) a vehicle engine/ motor.

འཁོར་ལོའི་ཨང་རྟགས་ (kōōlö āŋdaà) license plate or car number.

འཁོར་ལོའི་ཨང་རིམ་ (kōōlö əŋrim) serial number of a vehicle.

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ (kōōlöö gyurwɛ gyɛɛbo) universal monarch (in Buddhism).

འཁོར་ལོས་རྫི་ (kōōlöö dzī) vi. to be run over (by a vehicle) ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་འཁོར་ལོས་བརྫིས་པ་རེད་ The child was run over by a car.

འཁོར་ཤུགས་ (kōōshuù) coupling, impacting (in physics).

འཁོར་ཤུགས་ཐེབས་ས་ (kōōshuù tēbsa) point of impact (in physics).

འཁོར་ཤུལ་ (kōōshüü) sm. འཁོར་ལོ་རྒྱུགས་ཤུལ་.

འཁོར་ཤུལ་གོང་ཆུའི་ནང་གི་ཉ་ (kōōshüü gōŋcü naŋgi ña) a hopeless situation [Lit. a fish in a puddle made by a wheel].

འཁོར་ས་ (kōōsa) 1. a meeting/ gathering, an assembling/ rallying place. 2. near, adjacent to. 3. sm. ལྷགས་རི་.

འཁོར་སུག (kōōsug) small wheels attached to suitcases, etc.

འཁོར་སོ་ (kōōso) tooth of a gear/ cogwheel.

འཁོར་སོ་སྒྲིག་སྦྱོར་ (kōōso drigjɔr) cog or gear wheels engaging.

འཁོར་སོ་བར་སྟོང་ (kōōso pardoŋ) neutral gear (on a car's transmission).

འཁོར་སྲུང་ (kōōsuŋ) abbr. of འཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་.

འཁོར་གསུམ་ (kōōsum) 1. tricycle. 2. (in Tibetan grammar) the doer, the action and the object. 3. a phrase said when making a point in debating. 4. body, mind and speech. 5. bow and arrow, sword and spear.

འཁོར་གསུམ་རྐང་འཁོར་ (kōōsum gāŋgɔɔ) pedicab, tricycle.

འཁོར་གསོར་ (kōōsɔr) a drill (tool).

འཁོལ་: p. ཁོལ་; f. འཁོལ་ (kōō) vi. to be/ get boiled ¶ ཆུ་ཁོལ་བཞག The water has boiled.

འཁོལ་: p. **བཀོལ་**; f. **དཀོལ་**; imp. **ཁོལ་** (kōō) va. to make sb. serve/ work.

འཁོལ་འཁོལ་ (kōōgöö) sm. འཁྱལ་ལི་འཁོལ་ལི་.

འཁོལ་གྲང་ (kōōdraŋ) cold water that has been boiled.

འཁོལ་ཆུ་ (kōōju) boiled water.

འཁོལ་པོ་ (kōōbo) 1. boiled; va.—བྱེད་ ¶ ཆུ་འདི་འཁོལ་པོ་བྱུང་མི་འདུག This water has not boiled well. 2. see སེམས་རྩ་འཁོལ་པོ་.

འཁོལ་མ་ (kōōma) 1. maid-servant. 2. boiled water.

འཁོལ་ཚད་ (kōōdzɛɛ̀) boiling point.

འཁོལ་གསོས་རྒྱག (kōōsöö gyaà) va. to add cold water to sth. that is cooking.

འཁོས་ཀ་ (kōōga) standard of living, livelihood ¶ འཁོས་ཀ་ཞན་པ་ A low/ inferior standard of living. ¶ འཁོས་ཀར་གཞིགས་པས་ཁྲལ་འདུས་པ་རེད་ They collected taxes on the basis of their livelihood.

འཁོས་ཀ་ཞན་པ་ (kōōga shɛmba) 1. poor, low/ inferior standard of living. 2. incapable.

འཁོས་ཁ་ (kōōga) sm. འཁོས་ཀ་.

འཁོས་འཁྱིལ་ཚུགས་ (kōōgyil tsūù) va. to settlle families.

འཁོས་ལྕོགས་ (kōōjoò) according to one's ability/ capability ¶ རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོས་ལྕོགས་ལ་གཞིགས་པས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ One should work according to one's ability.

འཁོས་ཆུང་ (kōōjuŋ) sm. མཁོས་ཀ་ཞན་པ་.

འཁོས་བསྟུན་ (kōōdün) according to one's means ¶ ཁོང་གིས་འཁོས་བསྟུན་གྱི་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་པ་རེད་ He donated according to his means.

འཁོས་ཐང་དཔག་ཐང་ (kōōtaŋ bāgtaŋ) sm. འཁོས་དཔག.

འཁོས་ཐབས་ (kōndəb) sm. འཁོས་ཀ་.

འཁོས་བདེ་ (kōōde) good livelihood/ standard of living/ means.

འཁོས་དཔག (kōōbaà) standard of living, livelihood ¶ ང་རང་འཁོས་དཔག་ལ་གཞིགས་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་ I am living according to my standard of living.

འཁོས་བབ་ (kōbab) sm. འཁོས་ཀ་.

འཁོས་འབྱོར་ (kōnjɔɔ) sm. འཁོས་ཀ་.

འཁོས་ཞན་ (kōōshɛn) poor livelihood/ standard of living.

འཁྱག: p. **འཁྱགས་**; f. **འཁྱག** (kyāà) 1. vi. to be/ get cold ¶ བྱང་ངོས་ལ་འགྲོ་དུས་ང་ཐེངས་མང་པོ་འཁྱགས་བྱུང་ When I went north I was cold many times. 2. vi. to become frozen, to freeze ¶ ཆུ་འཁྱགས་ཐེབས་བཞག The water froze. 3. also used interchangeably with འཁྱགས་ in compounds. 4. (with སེམས་ལ་) vi. to be sad, to have a heavy heart [Lit. to have one heart/ mind get cold].

འཁྱག་ཀླུང་ (kyəgluŋ) sm. འཁྱགས་ཀླུང་.

འཁྱག་སྒྲང་ (kyāgdraŋ) sm. འཁྱགས་སྒྲོས་.

འཁྱག་འཁྱོག (kyāŋgyog) crooked, zigzag, winding ¶ ལམ་འཁྱག་འཁྱོག A winding road.

འཁྱག་གྲང་ (kyāgdraŋ) sm. འཁྱགས་གྲང་.

འཁྱག་གྲུ་ (kyəgdru) sm. འཁྱགས་གྲུ་.

འཁྱག་རྒྱག (kyāà gyaà) vi. to become frozen, to freeze over ¶ ཆུ་འཁྱག་བརྒྱབ་བཞག The water froze over.

འཁྱག་སྒམ་ (kyāgam) sm. འཁྱགས་སྒམ་.

འཁྱག་སྒོམ་ (kyāggom) sm. འཁྱགས་སྒོམ་.

འཁྱག་ཆུ་གདོང་ (kyəgju dōŋ) sm. འཁྱགས་ཆུ་གདོང་.

འཁྱག་གདོང་ (kyāà dōŋ) sm. འཁྱགས་གདོང་.

འཁྱག་གདོར་གྲུ་གཟིངས་ (kyāgdɔr trudzin) sm. འཁྱགས་གདོར་གྲུ་གཟིངས་.

འཁྱག་གདོར་དྲུལ་ཤུགས་གྲུ་གཟིངས་ (kyādɔr dütren trudzin) sm. འཁྱགས་གདོར་དྲུལ་ཤུགས་གྲུ་གཟིངས་.

འཁྱག་ལྡོག་ས་ (kyāà dōg) sm. འཁྱགས་ལྡོགས་.

འཁྱག་ལྡོགས་སྒོམ་གསུམ་ (kyāà dōg gōmsum) sm. འཁྱགས་ལྡོགས་སྒོམ་གསུམ་.

འཁྱག་ཐེབས་ (kyāà tēè) sm. འཁྱགས་ཐེབས་.

འཁྱག་ཐོག་བྲོ་ལོ་ (kyāgdɔɔ̀ bōlo) sm. འཁྱགས་ཐོག་པོ་ལོ་.

འཁྱག་དུས་ (kyəgdüü) sm. འཁྱག་དུས་.

འཁྱག་དུས་གོས་དང་ལྡོགས་དུས་ཟས་ (kyāgdüü kōōdaŋ dōgdüü sɛɛ̀) sm. འཁྱགས་དུས་གོས་དང་ལྡོགས་དུས་ཟས་.

འཁྱག་དོང་ (kyāgdoŋ) sm. འཁྱགས་དོང་.

འཁྱག་འདར་ (kyāgdar) sm. འཁྱགས་འདར་.

འཁྱག་ནད་ (kyāgnɛɛ̀) sm. འཁྱགས་ནད་.

འཁྱག་སྣང་ (kyāgnaŋ) sm. འཁྱགས་སྣང་.

འཁྱག་པ་ (kyāgba) sm. འཁྱགས་པ་.

འཁྱག་པ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ལ་ཉི་མ་སྤུན་བདུན་ཤར་ (kyāgba lagtiidzamlə ñimə bündün shār) many people engaged on a trivial matter that could be done by a few, overkill [Lit. (for) a palmful of ice, seven suns shining].

འཁྱག་པག (kyāgbaà) sm. འཁྱགས་པ་.

འཁྱག་པོ་ (kyāgbo) sm. འཁྱགས་པོ་.

འཁྱག་ཕད་ (kyāgpɛɛ̀) sm. འཁྱགས་ཕད་.

འཁྱག་བག (kyāgbaā) sm. འཁྱགས་བག.

འཁྱག་འབུར་ (kyāgbur) sm. འཁྱགས་འབུར་.

འཁྱག་འབྱར་ (kyāgjar) sm. འཁྱགས་འབྱར་.

འཁྱགས་འབྲུམ་ (kyəgdrum) sm. འཁྱགས་འབྱར་.

འཁྱག་སྦོས་ (kyāgböö) sm. འཁྱགས་སྦོས་.

འཁྱག་སྦྲིད་ (khəgdri) sm. འཁྱགས་སྦྲིད་.

འཁྱག་ཚད་ (kyāgdzɛɛ̀) sm. འཁྱགས་ཚད་.

འཁྱག་མཛོད་ (kyāgdzöö) sm. འཁྱགས་མཛོད་.

འཁྱག་བཞུད་དབྱུག་རྩེད་ (kyāgshüù yūgdzeè) hockey.

འཁྱག་བཞུད་དབྱུག་རྩེད་མཐུན་ཚོགས་ (kyāgshüù yūgdzeè tündzɔɔ̀) hockey league/ association.

འཁྱག་ཟམ་ (kyāgsam) sm. འཁྱགས་ཟམ་.

འཁྱག་ཟས་ཚོང་ཁང་ (kyāgsɛ̀ɛ̀ tsōŋgaŋ) sm. འཁྱགས་ཟས་ཚོང་ཁང་.

འཁྱག་བཟོ་ཁང་ (kyāgsogaŋ) sm. འཁྱག་མཛོད་.

འཁྱག་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་ (kyāgso) sm. འཁྱགས་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་.

འཁྱག་ར་ (kyāgra) sm. འཁྱགས་ར་.

འཁྱག་རངས་ (kyāgraŋ) sm. འཁྱགས་རེངས་.

འཁྱག་རལ་ (kyāgrɛɛ) sm. འཁྱགས་རལ་.

འཁྱག་རལ་ཁྲོག་ཁྲོག (kyāgrɛɛ drɔ̄gdrɔ̄g) sm. འཁྱགས་རལ་ཁྲོག་ཁྲོག.

འཁྱག་རི་ (kyəgri) sm. འཁྱགས་རི་.

འཁྱག་རིམ་ (kyəgrim) sm. འཁྱགས་རིམ་.

འཁྱག་རུམ་ (kyəgrum) sm. འཁྱགས་རུམ་.

འཁྱག་རེངས་ (kyāgreŋ) sm. འཁྱགས་རེངས་.

འཁྱག་རོམ་ (kyāgrom) sm. འཁྱགས་རོམ་.

འཁྱག་ཀླུང་ (kyāgluŋ) sm. འཁྱགས་ཀླུང་.

འཁྱག་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (kyāglɛɛ̀ so̲dra) sm. འཁྱགས་ལས་བཟོ་གྲྭ་.

འཁྱག་ལུམས་ (kyāglum) sm. འཁྱགས་ལུམས་.

འཁྱག་ཤ་ (kyāgsha) sm. འཁྱགས་ཤ་.

འཁྱག་ཤི་ (kyəgsi) sm. འཁྱགས་ཤི་.

འཁྱག་ཤུད་ (kyəgshüǜ) sm. འཁྱགས་ཤུད་.

འཁྱག་ཤུར་ (kyəgshur) sm. འཁྱག་ཤུར་.

འཁྱག་ཤུར་ཤུར་ (kyāg shūrshur) sm. འཁྱགས་ཤུར་ཤུར་.

འཁྱག་ཤུར་ལྷམ་གོག (kyəgshu lhāmgɔɔ̀) sm. འཁྱགས་ཤུར་ལྷམ་གོག.

འཁྱག་ས་ (kyāgsa) sm. འཁྱགས་ས་.

འཁྱག་ཧྲུག (kyəghruù) sm. འཁྱགས་ཧྲུག.

འཁྱག་ལྷང་ལྷང་ (kyāg lhāŋlhaŋ) sm. འཁྱགས་ཤུར་ཤུར་.

འཁྱགས་ (kyāà) 1. p. of འཁྱག. 2. used in compounds interchangeable with འཁྱག.

འཁྱགས་ཀླུང་ (kyəgluŋ) glacier.

འཁྱགས་ཀོ་ཡོ་བྱད་ (kyāggo yo̲bjɛɛ̀) ice pick, implement for breaking ice.

འཁྱགས་བཀོས་མ་ (kyāggöma) ice carving, ice sculpture.

འཁྱགས་སྒྲང་ (kyāgdraŋ) sm. འཁྱགས་སྦོས་.

འཁྱགས་གས་ (kyāggɛɛ̀) crack or split because of the cold; vi.—ཐེབས་ to crack/ split because of the cold.

འཁྱགས་གོང་ (kyāggoŋ) frozen; vi.—ཆགས་ to become frozen.

འཁྱགས་གྲང་བཟོ་ (kyāgdraŋ so̲) va. to make ice.

འཁྱགས་གྲི་ (kyəgdri) freezing to death; vi.—ཐེབས་ to freeze to death.

འཁྱགས་གྲུ་ (kyəgdru) ice boat that goes on runners/ skies; va.—གཏོང་ to sail an ice boat.

འཁྱགས་གླིང་ (kyəgliŋ) 1. iceberg. 2. Iceland.

འཁྱགས་འགོག་སྨུག་རྫས་ (kyāggɔɔ̀ cu̲gdzɛɛ̀) antifreezing agent.

འཁྱགས་རྒྱག (kyāà gya̲à) vi. to be frozen, to freeze ¶ བོད་ལ་ཤ་ཕྱི་ལ་བཞག་ན་འཁྱགས་རྒྱག་གི་རེད་ In Tibet, if you leave meat outside it will freeze.

འཁྱགས་སྒམ་ (kyāgam) refrigerator, freezer.

འཁྱགས་སྒོང་ (kyāggoŋ) frozen egg.

འཁྱགས་སྒོམ་ (kyāggom) bearing/ tolerating/ enduring the cold; vi.—རྒྱག to bear/ endure/ tolerate the cold ¶ ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོགས་ལ་འཁྱགས་སྒོམ་བརྒྱབ་ནས་བུ་མོ་དེ་སྒུག་བསྡད་བཞག He endured the cold outside while waiting for the girl.

འཁྱགས་ཆུ་ (kyəgju) irrigating fields by flooding and letting them freeze over in winter; va.—གཏོང་.

འཁྱགས་གཏོང་ (kyāà dōŋ) va. to freeze ¶ ཤ་འདི་འཁྱགས་གཏོང་དགོས་ We must freeze this meat.

འཁྱགས་གཏོར་གྲུ་གཟིངས་ (kyāgdɔr tru̲dzin) icebreaker (ship).

འཁྱགས་གཏོར་རྡུལ་ཕྲན་གྲུ་གཟིངས་ (kyāgdɔr du̲tren tru̲dzin) nuclear icebreaker (ship).

འཁྱགས་ལྟོགས་ (kyāàdɔg) cold and hunger/ hungry.

འཁྱགས་ལྟོགས་སྐོམ་གསུམ་ (kyāà dōg gōm sūm) the three: cold, hunger and thirst ¶ འཁྱག་ལྟོགས་སྐོམ་གསུམ་གྱི་དཀའ་སྡུག་མྱངས་ (They) experienced the hardship of cold, hunger and thirst.

འཁྱགས་སྟེང་ཤུད་གྲུ་ (kyāgdeŋ shǖǜdru) ice sled.

འཁྱགས་ཐེབས་ (kyāà tēè) vi. to get frozen.

འཁྱགས་ཐོག་སྤོ་ལོ་ (kyāgtɔɔ̀ bōlo) ice hockey; va.—རྒྱག.

འཁྱགས་དུས་ (kyəgdüǜ) 1. the time when it is cold. 2. poet. winter.

འཁྱགས་དུས་གོས་དང་ལྟོགས་དུས་ཟས་ (kyāgdüǜ ko̲ödaŋ dōgdüǜ sɛ̲ɛ̀) timely assistance/ help [Lit. clothing when cold, food when hungry].

འཁྱགས་དོང་ (kyāgdoŋ) ice cave, ice well.

འཁྱགས་འདར་ (kyāgdar) shivering from cold; vi.—ཤོར་ to shiver from cold.

འཁྱགས་འདྲེད་ (kyāgdreè) slipping on ice; vi.—ཤོར་ to slip on ice.

འཁྱགས་འདྲེད་སྤོ་ལོ་ (kyāgdɔɔ̀ bōlo) sm. འཁྱགས་ཐོག་སྤོ་ལོ་.

འཁྱགས་སྡོང་ (kyāgdoŋ) icicle; vi.—ཆགས་ to have formed into icicles.

འཁྱགས་བསྡམས་ (kyāgdam) vi. to have frozen over, to have closed or sealed because of freezing.

འཁྱགས་ནད་ (kyāgnɛɛ̀) frostbite.

འཁྱགས་སྣང་ (kyāgnaŋ) feeling of (being) cold; vi.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་དུབ་ལོག་མཐུག་པོ་གྱོན་ནའང་ད་དུང་འཁྱགས་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he wore thick clothes, he still felt cold.

འཁྱགས་པ་ (kyāgbaà) ice; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་; —ཆགས་ to become frozen; va.—གཏོང་ to freeze, to make frozen.

འཁྱགས་པ་བྱི་རིལ་ (kyāgba ci̲rii) popsicle, ice cream bar.

འཁྱགས་པ་རྩྭའུ་སྐྱུར་ (kyāba tsūügyoŋ) glacial acetic acid.

འཁྱགས་པའི་ཕྱི་སྐོགས་ (kyāgbɛ cīgɔɔ) ice crust.

འཁྱགས་པའི་བང་རིམ་ (kyāgbɛ bə̲ŋrim) a layer of ice.

འཁྱགས་པོ་ (kyāgbo) cold ¶ དེ་རིང་ང་འཁྱགས་པ་ཞེ་དྲག་བྱུང་ I was very cold today.

འཁྱགས་སྤྲི་ (kyəgdri) ice cream.

འཁྱགས་ཕད་ (kyāgbɛɛ) bag for carrying ice.

འཁྱགས་བག (kyāgbaà) 1. sm. འཁྱགས་པ་. 2. sm. འཁྱགས་པ་བྱི་རིལ་.

འཁྱགས་བག་བྱི་རིལ་ (kyāgbaà cerii) sm. འཁྱགས་པ་བྱི་རིལ་.

འཁྱགས་འབུར་ (kyāgbur) goose bumps; vi.—ཐོན་; —སྐྱེ་; —ཟུག to get goose bumps ¶ ཁོང་འཁྱགས་ནས་གཟུགས་པོར་འཁྱགས་འབུར་དོན་འདུག He got goose bumps because he was cold.

འཁྱགས་འབྱར་ (kyāgjar) frozen (stuck) together; vi.—ཐེབས་ to get frozen together ¶ འཁྱགས་སྒམ་ནང་ཤ་འཁྱག་འབྱར་ཐེབས་བཞག The meat in the refrigerator got frozen together.

འཁྱགས་འབྲུམ་ (kyəgdrum) sm. འཁྱག་འབུར་.

འཁྱགས་སྦོས་ (kyāgböö̀) frostbite; vi.—ཐེབས་ to be/ get frostbitten.

འཁྱགས་སྦྲིད་ (kyəgdrii̇̀) anesthesia.

འཁྱགས་སྦྲིབས་ (kyāgdreb) losing one's sense of feeling because of cold, becoming numb because of the cold; vi.—ཤོར་ to lose one's sense of feeling or become numb because of cold.

འཁྱགས་སྦྲེས་ (kyāgdreè) cold and hunger ¶ འཁྱགས་སྦྲེས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ To suffer from cold and hunger.

འཁྱགས་ཚད་ (kyāgdzɛɛ̀) freezing point.

འཁགས་མཚེའུ་ (kyəgtsewu) small glacial lake.

འཁྱགས་མཛོད་ (kyāgdzöö̀) cold storage, freezer.

འཁྱགས་མཛོད་ཁང་ (kyāgdzöö̀gaŋ) sm. cold storage warehouse/ plant.

འཁྱགས་ཞིབ་ཟས་མངར་ (kyəgshib sɛ̲ɛ̀ŋar) a food consisting of ice shavings mixed with syrup.

འཁྱགས་ཞུན་ (kyəgshün) melted ice.

འཁྱགས་ཞོ་ (kyāgsho) frozen yogurt.

འཁྱགས་ཟམ་ (kyāgsam) ice bridge.

འཁྱགས་ཟས་ཚོང་ཁང་ (kyāgsɛɛ̀ tsōŋgaŋ) store that sells cold beverages and ice cream.

འཁྱགས་ཟིལ་ (kyəgsii) ice crystals.

འཁྱགས་གཟོང་ (kyāgsoŋ) ice chisel.

འཁྱགས་བཟོ་ཁང་ (kyāgsogaŋ) 1. ice making factory/ plant. 2. cold storage room.
འཁྱགས་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་ (kyāgso trüügɔɔ) 1. a freezer, a refrigerator. 2. ice making machine.
འཁྱགས་ར་ (kyāgra) ice rink.
འཁྱགས་རགས་ (kyāgraà) ice dam/ dike.
འཁྱགས་རངས་ (kyāgraŋ) sm. འཁྱགས་རེངས་.
འཁྱགས་རལ་ (kyāgrɛɛ) icicle.
འཁྱག་རལ་ཁྲོག་ཁྲོག (kyāgrɛɛ drɔ̄gdrɔg) having many icicles, filled with icicles.
འཁྱགས་རི་ (kyə̄gri) 1. an ice covered peak/ mountain. 2. iceberg.
འཁྱགས་རིམ་ (kyə̄grim) an ice layer.
འཁྱགས་རུད་ (kyə̄grüü) avalanche.
འཁྱགས་རུམ་ (kyə̄grum) 1. ice field, glacier. 2. blocks of ice ༈ འཁྱགས་རུམ་དུ་བཟའ་བཅའ་བཅུག་ནས་སྤྱིང་གར་ཁྱེར་པ་རེད་ (They) put food in blocks of ice and took it on a picnic.
འཁྱགས་རུམ་གྱི་ཆུ་ (kyə̄grumgi cū) glacial water.
འཁྱགས་རུམ་གླིང་ཕྲན་ (kyə̄grum lı̄ŋdrɛn) iceberg.
འཁྱགས་རུམ་རྒྱ་མཚོ་བྱང་མ་ (kyə̄grum gyatso caŋma) Arctic Ocean.
འཁྱགས་རུམ་གཏོར་བྱེད་གྲུ་གཟིངས་ (kyə̄grum dɔ̄rceè trudziin) icebreaker (ship).
འཁྱགས་རུམ་གཏོར་བཤང་ (kyə̄grum dɔ̄rshaŋ) breaking up ice in a river to reduce the danger of ice blockage and flooding.
འཁྱགས་རེངས་ (kyāgreŋ) frozen; vi.—ཐེབས་ to be/ get frozen.
འཁྱགས་རོམ་ (kyāgrum) glacier.
འཁྱགས་རོམ་དུས་རིམ་ (kyāgrom tüürim) glacial epoch, ice age.
འཁྱགས་རོམ་མཚོའུ་ (kyāgrom tsēwu) small glacial lake.
འཁྱགས་རླུང་ (kyə̄gluŋ) a cold wind.
འཁྱགས་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (kyāglɛè sodra) cold storage plant.
འཁྱགས་ལུམས་ (kyāglum) cold compress, ice pack.
འཁྱགས་ཤ་ (kyāgsha) frozen meat.
འཁྱགས་ཤི་ (kyə̄gshi) freezing to death; vi.—ཐེབས་ to freeze to death.
འཁྱགས་ཤུད་ (kyə̄gshüü) ice skating; va.—རྒྱོད་; —གཏོང་ to ice skate.
འཁྱགས་ཤུད་འགྲུལ་འཁོར་ (kyə̄gshüü drüügɔɔ) sleigh, snowmobile.
འཁྱགས་ཤུད་མྱུར་ཚད་འགྲན་བསྡུར་ (kyə̄gshüü ñurdzɛè drɛndur) speed skating race.
འཁྱགས་ཤུད་ར་བ་ (kyə̄gshüü rawa) ice skating rink.
འཁྱགས་ཤུད་ལུས་རྩལ་ (kyə̄gshüü lüüdzɛɛ) ice-skating sports.
འཁྱགས་ཤུད་ལྷམ་ (kyāhshüü lhām) ice skates.
འཁྱགས་ཤུར་ (kyə̄gshuu) skating/ sliding on ice; va.—རྒྱོད་ to skate/ slide on ice; vi.—རྒྱག to feel chilled, to shiver when one has a cold or fever.
འཁྱགས་ཤུར་ཤུར་ (kyāg shūrshur) feeling of coldness (emotional or physical); vi.—བྱེད་ ༈ དེ་རིང་གི་གནམ་གཤིས་འདིས་འཁྱག་ཤུར་ཤུར་བྱས་བྱུང་ Today the weather made me feel cold.
འཁྱགས་ཤུར་ལྷམ་གོག (kyāgshu lhāmgɔɔ̀) ice skates.
འཁྱགས་གཤིས་རིག་པ་ (kyə̄gshiì rigbə) glacial geology.
འཁྱགས་ས་ (kyāgsa) frozen earth.
འཁྱགས་སུབས་ (kyə̄gsub) ice crevice.
འཁྱགས་བསྲན་ཆེན་པོ་ (kyāgdrɛn cēmbo) high tolerance for cold.
འཁྱགས་རྡུག (kyə̄gruù) ice cubes (ice broken into small pieces).
འཁྱགས་ཧྲུལ་ (kyə̄ghrüü) thin coating of ice on the surface of water.
འཁྱགས་ཧྲེངས་ (kyāghreŋ) sm. འཁྱགས་རེངས་.
འཁྱགས་ལྷམ་ (kyāhlham) snow shoes.
འཁྱགས་ལྷམ་གྱི་སོ་ (kyāglhamgo sō) 1. crampons. 2. the blade of ice skates.
འཁྱམ་ (kyām) sm. འཁྱམས་.
འཁྱམ་ཁྱི་ (kyāmki) sm. འཁྱམས་ཁྱི་.
འཁྱམ་འཁྱམ་པ་ (kyām kyāmba) sm. འཁྱམས་འཁྱམས་པ་.
འཁྱམ་; p. འཁྱམས་; f. འཁྱམ་; imp. འཁྱོམས་ (kyām) va. to loaf, to wander (about), to roam ༈ ཁོས་ཉིན་ལྟར་ལྷ་སར་འཁྱམ་གྱི་འདུག He roams around Lhasa everyday. ༈ བཙན་བྱོལ་པ་ལུང་པ་ཤོར་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཁྱམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The refugees lost their land and are wandering around to other places.
འཁྱམ་འགྲོ་ (kyāmdro) sm.འཁྱམས་འགྲོ་.
འཁྱམ་རྒྱུག (kyə̄mgyu) sm. འཁྱམས་.
འཁྱམ་ཉུལ་ (kyə̄mñüü) sm. འཁྱམས་.
འཁྱམ་པོ་ (kyāmbo) sm. འཁྱམས་པོ་.
འཁྱམ་པོ་བསམ་ཤེས་པ་ (kyāmbo sāmshɛɛba) sm. འཁྱམས་པོ་བསམ་ཤེས་པ་.
འཁྱམ་སྙུལ་ (kyāmñüü) sm. འཁྱམ་ཉུལ་.
འཁྱམས་ (kyām) p. of འཁྱམ་.
འཁྱམས་ཀྱི་ (kyāmgye) wanderer, loafer.
འཁྱམས་ཀུན་ (kyə̄mgün) drifter/ wanderer who steals; va.—བྱེད་.
འཁྱམས་སྐད་ (kyāmgeè) rumors.
འཁྱམས་སྐྱོད་ (kyāmgyöö) wandering (without any permanent roots), drifting about, roaming; va.—བྱེད་.
འཁྱམས་བསྒྱུར་ (kyāmgyur) abandoning, relinquishing.
འཁྱམས་ཁྱི་ (kyāmgyi) stray dog.
འཁྱམས་འཁྱམས་པ་ (kyām kyāmba) sb. who is always wandering/ loafing/ roaming ༈ ཕྲུ་གུ་འདི་གང་ས་གང་དུ་འཁྱམས་འཁྱམས་པ་རེད་ This child wanders about everywhere.
འཁྱམས་གྲོགས་ (kyāmdrɔɔ̀) person who accompanies another in wandering/ loafing/ fooling around.
འཁྱམས་འགྲོ་ (kyām dro) sm. འཁྱམ་.
འཁྱམས་གཡོལ་ (kyāmgöö) guerrilla warfare; va.—བྱེད་.
འཁྱམས་གཡོལ་དམག་རུ་ (kyāmgöö məgru) guerrilla unit/ group.
འཁྱམས་གདམ་ (kyāmdam) sm. འཁྱམས་སྐད་.
འཁྱམས་གདུགས་དམག་འཁྲུག (kyə̄mdug məgdruù) guerrilla war/ warfare.
འཁྱམས་གདུགས་དམག་རུ་ (kyāmdug məgru) guerrilla group/ unit.
འཁྱམས་སྡུད་ཁང་ (kyāmdügaŋ) sm. འཁྱམས་པོ་སྤོ་སྐྱེལ་ས་ཚིགས་.
འཁྱམས་སྡོད་ (kyām döö) va. to live by wandering, roaming (without a permanent home) ༈ ལྷ་སའི་ཁྲོམ་ལ་འཁྱམས་བསྡད་པའི་དབུལ་པོ་ཚོ་ The poor who live by wandering from place to place in the Lhasa market.
འཁྱམས་བདུང་ (kyə̄mduŋ) sm. འཁྱམས་གཡོལ་.
འཁྱམས་བསྡད་ (kyām dɛè) p. of འཁྱམས་སྡོད་.
འཁྱམས་པོ་ (kyāmbo) vagabond, tramp, wander, drifter.
འཁྱམས་པོ་སྤོ་སྐྱེལ་ས་ཚིགས་ (kyāmbo bōgye sədzii) a detention center where illegal or homeless people are kept until being sent home.
འཁྱམས་དམག (kyāmmaà) guerrilla forces/ troops; va.—རྒྱག to wage guerrilla warfare.
འཁྱམས་འོག (kyāmwɔɔ̀) name of a verandah in the Tsuglagang Temple in Lhasa.
འཁྱམས་ཤོད་ (kyāmshöö) va. to go around selling an idea, to go around drumming up support for an idea/ plan.
འཁྱམས་སློང་ (kyāmloŋ) wandering and begging.
འཁྱར་ (kyār) vi. to stray/ wander/ roam ༈ ཡིག་ཆ་འདི་མི་གཞན་གྱི་ལག་པར་འཁྱར་འདུག The document has strayed into another person's hand.
འཁྱར་འཁྱོར་ (kyārgyör) sm. འཁྱར་རེ་འཁྱོར་རེ་.
འཁྱར་མདའ་ (kyānda) stray arrow or bullet ༈ ཁོང་ལ་འཁྱར་མདའ་ཕོག་པ་རེད་ He was struck by a stray bullet/ arrow.
འཁྱར་སྡོད་ (kyārdöö) wandering and living in other places.
འཁྱར་པོ་ (kyārbo) sm. འཁྱམས་པོ་.
འཁྱར་བཞུགས་ (kyārshuù) h. of འཁྱར་སྡོད་.

འཁྱར་རེ་འཁྱོར་རེ་ (kyāre kyōre) staggering; va.—བྱེད་ ༎མི་འདི་ར་བཟི་ནས་འཁྱར་རེ་འཁྱོར་རེ་བྱས་ནས་ནང་ལ་ལོག་སོང་ The man got drunk and staggered home. 2. shabby, poor ༎གྲྭ་ཆུང་འདིས་དཔེ་ཆ་འཁྱར་རེ་འཁྱོར་རེ་མ་གདོགས་འཁྱེར་གྱི་མི་འདུག The young monk recited the scriptures in a poor/ shabby manner.

འཁྱལ་ (kyɛ̄ɛ) sm. འཆལ་.

འཁྱལ་ཚིག (kyɛ̄ɛdzig) idle/ useless/ meaningless talk.

འཁྱི་ (kyī) sm. འཁྱིར་.

འཁྱིག: p. **བཀྱིགས་**; f. **བཀྱིག**; imp. **ཁྱིགས་** (kyīi) va. to tie, to bind, to fasten ༎ཁོའི་ལག་པ་གཉིས་རྒྱབ་ལ་བཀྱིགས་པ་མ་ཚད་ Not only did (they) tie his hands behind his back.

འཁྱིགས་ (kyīi) p. of འཁྱིག.

འཁྱིད་ (kyīi) 1. sm. འཁྱེར་. 2. va. to drag/ pull/ haul.

འཁྱིམ་ (kyīm) sm. འཁྱིམས་.

འཁྱིམས་ (kyīm) 1. arc. vi. to be/ get encircled/ surrounded by ༎ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མཐའ་ནས་འཁྱིམས་ Encircled by rays of sunlight. 2. a halo or crown of light.

འཁྱིར་ (kyīr) vi. to turn around, to rotate, to spin ༎མ་ཎི་འདི་ཡག་པོ་འཁྱིར་གྱི་མི་འདུག This praywheel is not spinning around well.

འཁྱིར་སོང་ (kyīrsoŋ) sm. གྲིག་ཟ་འཁྱིར་སོང་

འཁྱིལ་ (khīl) 1. vi. to gather/ accumulate/ collect, to become puddled (for water) ༎ས་དམའ་ས་གང་ཡིན་ལ་ཆུ་འཁྱིལ་དེ་སྡོད་པ་ལྟར་ Just as water puddles in all the low lying areas. 2. va. to coil up (snakes, etc.). 3. a type of ཚང་ container.

འཁྱིལ་ཆུ་ (kyīlcu) a (nonmoving) puddle of water, stagnant water.

འཁྱིལ་ཆུ་བཅོས་ (kyīlju jȫȫ) va. to regulate water, to correct/ drain off puddled/ stagnant.

འཁྱིལ་ཆུ་གཏོང་ (kyīlju dōŋ) sm. འཁྱིལ་ཆུ་ཕྱིར་འཕུད་.

འཁྱིལ་ཆུ་ཕྱིར་འཕུད་ (kyīlju cīmbüü) va. to drain a waterlogged area.

འཁྱིལ་ཆུ་འདྲུད་ཡུར་ (kyīlju büyur) a canal for draining off puddled/ stagnant water.

འཁྱིལ་ཆུ་གཤོ་ (kyīlcu shō) to bail (puddled) water.

འཁྱིལ་ཆུ་གཤོང་ (kyīlju shōŋ) sm. འཁྱིལ་ཆུ་གཤོ་.

འཁྱིལ་ཆུ་བཤང་ཡུར་ (kyīlju shāŋyur) sm. འཁྱིལ་ཆུ་འདྲུད་ཡུར་.

འཁྱིལ་ཆུའི་གནོད་པ་ (kyīlju nȫȫba) damage due to waterlogging, flood damage.

འཁྱིལ་རླུང་ (kyīllʊŋ) whirlwind, cyclone; vi.—རྒྱག.

འཁྱིལ་ལེ་བ་ (kyīlewa) coiled, twisted ༎ཐག་པ་སྒོར་འཁྱིལ་ལེ་བར་བཞག་འདུག The rope was left in a coiled manner.

འཁྱུ་ (kyū) bending, curved, not straight.

འཁྱུག (khūü) 1. lightning; vi.—རྒྱག to be/ get lightning ༎ཁ་སང་འཁྱུག་ཞི་དྲག་བརྒྱབ་སོང་ Yesterday there was a lot of lightening. 2. a Tibetan cursive script. 3. darting quickly ༎ཆུ་ནང་ཉ་མོ་འཁྱུག་འགྲོ་གི་འདུག The fish darted quickly in the water. 4. see ཡིན་འཁྱུག་འཁྱུག་བྱེད་.

འཁྱུག་འཁྱུག (kyūggyug) sm. འཁྱུག, 3.

འཁྱུག་བསྒྲོད་བྱེད་ (kyūgdrȫȫ cee) va. to dart quickly (fishes).

འཁྱུག་གློག་གི་གློག་རྒྱུན་ (kyūglɔ̄ɔgi lōggyün) electric current from lightening.

འཁྱུག་འགྲོས་ (kyūgdrȫȫ) darting (of fishes); va.—བྱེད་.

འཁྱུག་སྒོ་ (kyūggo) camera shutter.

འཁྱུག་སྒྲ་ (kyūgdra) portamento (gliding from one musical pitch or tone to another).

འཁྱུག་ཆེན་ (kyūgjen) the form of cursive script that is the most abbreviated.

འཁྱུག་བདེ་ (kyūgde) agile, flexible (of the body).

འཁྱུག་ལྡེམ་ (kyūgdem) swaying (of the body, usu. for females) ༎འཁྱུག་ལྡེམ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ Walking in a swaying manner.

འཁྱུག་པོ་ (kyūgbu) 1. commercially successful/ popular, in demand, selling well ༎དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ཚོང་ཟོག་འཁྱུག་པོ་འདུག These days Indian goods are selling well. ༎ཁོ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་ལ་འཁྱུག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is looked upon with favor by the King. 2. a cursive script that is highly abbreviated.

འཁྱུག་མ་ཚུགས་ (kyūg matsug) a Tibetan script that is slightly larger than the cursive script.

འཁྱུག་ཙམ་ (kyūgdzəm) a moment, an instant, a short time ༎ང་ཕྱིར་འཁྱུག་ཙམ་འགྲོ་གི་ཡིན་ I am going outside for a moment.

འཁྱུག་གཞས་ (kyūgshɛ̄ɛ) the fast section of a Tibetan song; va.—རྒྱག.

འཁྱུག་འོད་ (kyūgwȫȫ) a flash of light/ lightening; vi.—རྒྱག.

འཁྱུག་ཡིག (kyūüyii) cursive script.

འཁྱུག་རིས་ (kyūgrii) sm. འཁྱུག་ཡིག.

འཁྱུག་ཤེད་ (kyūgsheè) the power/ strength of flexibility ༎ན་གཞོན་ཚོའི་བསམ་བློའི་འཁྱུག་ཤེད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Youths have great power of flexibility in their thinking.

འཁྱུགས་ (kyūü) sm. 1. འཁྱུག་ཡིག. 2. p. of འཁྱུག.

འཁྱུགས་ལ་རྩེན་ (kyūgla dzēn) darting quickly (for fishes).

འཁྱུགས་སེ་འཁྱུག (kyūgse kyūg) sm. ཁྱུགས་སེ་ཁྱུག.

འཁྱུད་ (kyūü) 1. va. to hug, to embrace ༎མི་དེས་གཞོན་ནུ་མ་ལ་འཁྱུད་པ་རེད་ That man embraced the young woman. 2. va. to shin / climb up a rope or tree ༎སྤྲེའུ་ཡིས་ཤིང་སྡོང་གི་ཡལ་ག་ར་འཁྱུད་པ་རེད་ The monkey shinned up the branches of the tree. 3. vi. to climb (for vines, flowers, etc.) ༎མེ་ཏོག་ཐག་འཁྱུད་ Climbing (flowers) plants. 4. va. to have sexual intercourse.

འཁྱུད་འཐམ་ (kyūüdam) 1. hugging, embracing; va.—བྱེད་. 2. sexual intercourse; va.—བྱེད་.

འཁྱུད་ནས་སྣང་བའི་མ་ནིང་ (kyūünɛ daŋwɛ məniŋ) one kind of hermaphrodite.

འཁྱུད་པ་ (kyūübu) mistress, lover (female).

འཁྱུད་འདྲིལ་ (kyūündree) sm. འཁྱུད་.

འཁྱུད་སྦྱོར་ (kyūüjar) sexual intercourse; va.—བྱེད་.

འཁྱུད་འཛེགས་ (kyūüdzeg) a climbing vine/ plant.

འཁྱུར་ (kyūr) vi. to be finished/ terminated/ completed/ over (usu. for a term of office) ༎ཁོང་ད་ལོ་སྲིད་འཛིན་འཁྱུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ His term of president is over this year.

འཁྱུར་མིད་ (kyūrmii) swallowing whole; va.—གཏོང་ to swallow (whole) ༎རིལ་པོ་འདི་འཁྱུར་མིད་གཏོང་དགོས་ (You) must swallow the pill whole (i.e., without chewing it).

འཁྱུར་རིས་ (kyūrrii) a design, a pattern.

འཁྱུས་ (kyūü) va. to flee, to run away.

འཁྱེར་: p. **ཁྱེར་**; f. **འཁྱེར་**; imp. **ཁྱེར་** (kyēr) va. to take, to carry ༎སྒམ་འདི་སྒལ་པར་ཁྱེར་པ་རེད་ (He) carried this box on his back.

འཁྱེར་འཁོས་ (kyēnkȫȫ) 1. financial condition ༎ང་རང་འཁྱེར་འཁོས་ཞན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཚོང་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because my financial condition is poor, I am unable to do business. 2. va. to mount (a riding animal).

འཁྱེར་འགྲོ་ (kyēē dro) va. to go taking/ carrying sth. ༎ཁོས་དེབ་འཁྱེར་ཕྱིན་པ་རེད་ He went taking the book.

འཁྱེར་སྟོན་ (kyēēdön) a parade that displays/ exhibits sth. ༎གོ་མཚོན་འཁྱེར་སྟོན་ A parade that displays arms.

འཁྱེར་བདེ་ (kyērde) easy to carry, portable, pocket ༎འཁྱེར་བདེའི་ཚིག་མཛོད་ A pocket dictionary.

འཁྱེར་བདེ་ཚིག་མཛོད་ (kyērdē tsiŋdzȫȫ) pocket/ portable dictionary.

འཁྱེར་བདེ་པོ་ (kyēr dēbo) easy to carry/ take.

འཁྱེར་འདམ་ (kyēēdam) silt.

འཁྱེར་ཕྱོགས་ (kyērcoö) viewpoint, attitude, the way one thinks ༎མི་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་ཕྱོགས་ Each individual's point of view.

འཁྱེར་བའི་བྱེ་མ་ (kyērwɛɛ cema) shifting sands.

འཁྱེར་དམན་ (kyērmɛn) poor, destitute ༎འཁྱེར་དམན་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་ One should help the

poor.

འཁྱེར་ཞན་ (kyērshɛn) sm. འཁྱེར་དམན་.

འཁྱེར་སོ་ (kyērso) demeanor, bearing, manner, way ༑ གཟུགས་པོ་འཁྱེར་སོ་ Way of carrying oneself. ༑ བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་ Way of thinking.

འཁྱེར་གསོག་བྱེད་འདམ་ (kyēēsɔɔ chetam) sm. འཁྱེར་འདམ་.

འཁྱེར་གསོག་བྱེ་མ་ (kyērsɔɔ cema) sm. འཁྱེར་འདམ་.

འཁྱེལ་ (kyēl) va. to hit/ strike.

འཁྱོག (kyɔɔ) 1. vi. to be able to carry/ lift/ bear (either an object or responsibility) ༑ ཊཱན་སུམ་སྟོང་འཁྱོག་པའི་གྲུ་གཟིངས་ A ship able to carry 3,000 tons. ༑ ལས་འགན་འཁྱོག་ཐུབ་པའི་གཞོན་ནུ་ A youth able to carry responsibility. 2. va. to lift ༑ ལྷར་མཐིལ་ནང་འཁྱོག་པ་རེད་ (He) lifted it in the palm of his hand. 3. vi. to be twisted/ crooked/ lame/ crippled ༑ ཁོང་ཚིག་ཐུབ་བརྒྱབ་ནས་རྐང་པ་འཁྱོག་བཞག He twisted his ankle and his foot was lame. ༑ ཁོའི་རྐང་པ་འཁྱོག་བཞག His foot is crooked. 4. a twist, a bend ༑ སྨྱུག་དེ་འཁྱོག་བསྲང་དགོས་རེད་ The bends in the bamboo need to be straightened. 5. see འཁྱུན་བསྐྱར་.

འཁྱོག་ཁབ་ (kyɔggəb) paper clip.

འཁྱོག་ཁྲི་ (kyɔgdri) stretcher, litter.

འཁྱོག་འཁྱོག (kyɔggyɔɔ) crooked ༑ ལམ་ཁ་འཁྱོག་འཁྱོག A crooked road.

འཁྱོག་འཁྱོག་ནར་རིང་ (kyɔggyɔɔ narriŋ) winding, crooked, twisting ༑ འཁྱོག་འཁྱོག་ནར་རིང་གི་ལམ་ A winding road.

འཁྱོག་གེ་ (kyōgge) sm. འཁྱོག་འཁྱོག.

འཁྱོག་བགྲོད་ (kyōgdröö) 1. moving in a winding manner (e.g., like a snake). 2. detouring, going around sth.; va.—བྱེད་ ༑ ལམ་འཁྱོག་བགྲོད་བྱེད་དགོས་ (One) has to make a detour on the road.

འཁྱོག་ངོས་ (kyōgŋöö) curved/ winding surface.

འཁྱོག་བརྗོད་ (kyōgjöö) 1. sm. འཁྱོག. 2. a style in Tibetan poetry.

འཁྱོག་གདམ་ (kyōgdam) sm. འཁྱོག་བཤད་.

འཁྱོག་ཐིག (kyōgdii) curved line.

འཁྱོག་ཐིག་འགུལ་བསྐྱོད་ (kyōgtii güügyöö) curvilinear motion (in physics).

འཁྱོག་ལྡེམ་ (kyōgdem) bending and swaying (usu. for branches of trees).

འཁྱོག་པོ་ (kyōgbo) crooked, curved, zigzag, winding ༑ ཐིག་ཤིང་འདི་འཁྱོག་པོ་རེད་ This ruler is crooked.

འཁྱོག་པོ་ལྡེམ་ལྡེམ་ (kyōgbo demdem) sm. འཁྱོག་ལྡེམ་.

འཁྱོག་པོ་ཡོ་སྲང་ (kyōgbo yosaŋ) correcting sth. that is crooked/ curved/ zigzag.

འཁྱོག་བྲལ་ (kyōgdrɛɛ) sm. འཁྱོག་མེད་.

འཁྱོག་འདྲིལ་ (kyōgdree) twisting, crooked, winding, zigzag ༑ འཁྱོག་འདྲིལ་གྱི་རི་ཚོགས་ A twisting mountain range.

འཁྱོག་མེད་ (kyōgmeè) straight, direct, honest, fair, just [Lit. not twisted].

འཁྱོག་ཚད་ (kyōgtsɛɛ̀) 1. carrying capacity ༑ མོ་ཊ་འདི་འཁྱོག་ཚད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This vehicle has a large carrying capacity. 2. carrying or bringing as much as (one) can ༑ ཁོས་ཤ་འཁྱོག་ཚད་འཁྱེར་ཞག He has brought as much meat as he can.

འཁྱོག་ཚད་ལས་བརྒལ་ (kyōgdzɛɛ̀lɛ gɛɛ) 1. vi. to overload, to overtax, to exceed the carrying capacity. 2. vi. to exceed one's ability, to take on more than one can handle ༑ འཁྱོག་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ལས་འགན་བླངས་པས་འཆར་གཞི་སྐྱོ་ལུག་པ་རེད་ Because he took on more than he could handle, the plan fell through.

འཁྱོག་ཚིག (kyōgdzig) a lie, an untruth, speech or writing that misrepresents/ distorts.

འཁྱོག་ཡོན་ (kyōgyön) unjust, untrue ༑ འཁྱོག་ཡོན་གྱི་ཁྲིམས་ An unjust law.

འཁྱོག་རིས་ (kyōgrii) curved lines.

འཁྱོག་བཤད་ (kyōgshɛɛ̀) distorting/ misrepresenting speech; va.—བྱེད་ to distort, to misrepresent, to talk using sophistry ༑ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཁྱོག་བཤད་བྱས་པ་རེད་ (They) misrepresented the nature of socialism.

འཁྱོག་བཤད་གྲུབ་མཐའ་ (kyōgshɛɛ̀ drubda) school or sect advocating sophistry.

འཁྱོག་བཤད་སྨྲ་བ་ (kyōgshɛɛ̀ māwa) sophistry.

འཁྱོགས་ (kyɔɔ) 1. sm. འཁྱོག. 2. p. of འཁྱོག.

འཁྱོགས་ཁྲི་ (kyōgdri) stretcher, litter.

འཁྱོགས་འདེགས་རུ་ཁག (kyōgdeè rugaà) medic corps, stretcher corps.

འཁྱོགས་དཔྱང་ (kyōgjaŋ) sm. འཁྱོགས་ཁྲི་.

འཁྱོགས་བྱམས་ (kyōgjam) sm. འཁྱོགས་ཁྲི་.

འཁྱོང་: p. **འཁྱོངས་**; f. **འཁྱོང་** (kyōŋ) vi. to be able to see through to the end, to be able to complete sth. ༑ ལས་ཀ་མཐའ་འཁྱོངས་མ་སོང་ (They) were unable to complete the work.

འཁྱོངས་ (kyōŋ) p. of འཁྱོང་.

འཁྱོམ་འཁྱོམ་ (kyōmgyom) swaying, tottering (as when dizzy); vi.—བྱེད་.

འཁྱོམ་: p. **འཁྱོམས་**; f. **འཁྱོམ་** (kyōm) 1. vi. to rock, to sway, to roll, to move ༑ ཆར་རླུང་གིས་གྲུ་གཟིངས་འཁྱོམས་པ་རེད་ The wind and rain caused the ship to roll. 2. vi. to get agitated/ stirred up.

འཁྱོམས་ (kyōm) p. of འཁྱོམ་.

འཁྱོར་ (kyōr) vi. to stagger/ totter ༑ ཁོང་ར་བཟི་ཙང་གཟུགས་པོ་འཁྱོར་གྱི་འདུག He got drunk and was tottering.

འཁྱོར་འཁྱོར་ (kyōrgyor) staggering, tottering.

འཁྱོར་འགེལ་ (kyōrgel) shung. imposing or levying a tax for which there is no custom/ precedent; va.—བྱེད་ ༑ ཁྲལ་རིགས་འཁྱོར་འགེལ་ Illegally imposed taxes.

འཁྱོར་འགྲོ་ (kyōrdro) going along in a staggering manner, staggering along; vi.—བྱེད་.

འཁྱོར་ནས་འགྲོ་ (kyōrnɛ dro) va. to stagger along, to go along staggering ༑ ར་བཟི་བ་འདི་འཁྱོར་ནས་འགྲོ་གི་འདུག The person who is drunk is staggering along.

འཁྱོར་པོ་ (kyōrbo) 1. reciting sth. that has been memorized. 2. sm. འཁྱོར་འཁྱོར་.

འཁྱོར་རོ་རོ་ (kyōr roro) staggering.

འཁྱོལ་ (kyöö) vi. to reach the end/ destination, to finish ༑ མི་ཁ་ཤས་ལམ་དུ་ཆད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འཁྱོལ་མ་སོང་ Some people got exhausted on the road and could not reach their destination India.

འཁྱོལ་པོ་ (kyööbo) (for meaning or content) well, exact ༑ ཡིག་ཆ་ཚིག་འདི་དོན་དག་འཁྱོལ་པོ་ཐུབ་བཞག This word conveys the meaning well/ exactly. 2. (with messages) accurately, entirely ༑ བསོད་ནམས་ལགས་ལབ་ལན་འཁྱོལ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད་ Sonamla doesn't give messages accurately/ entirely.

འཁྱོས་མ་ (kyööma) arc. gift, present.

འཁྱོས་ཚིག (kyöödzii) congratulatory speech.

འཁྲ་: p. **འཁྲས་**; f. **འཁྲ་** (trā) 1. vi. to refuse to budge or do sth. ༑ ཕྲུ་གུ་འདི་ཁྱིམ་ནང་ལ་འཁྲས་བསྡད་ནས་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་མི་འདུག The child is refusing to budge from his home and go to school. 2. va. to hide ༑ ཁོས་ནགས་གསེབ་ཏུ་འཁྲས་བཞག He hid in the forest.

འཁྲུ་འཁྲུ་ (trūdru) laundry; va.—རྒྱག; —སྐྱོན་ (h.) to do laundry; va.—སྐམ་ to dry laundry.

འཁྲ་ས་ (trāsa) arc. 1. sb. or sth. to depend on. 2. a place to prop sth. up against.

འཁྲང་ག (trāŋga) sm. མཁྲང་པོ་.

འཁྲང་བ་ (trāŋwa) sm. མཁྲང་པོ་.

འཁྲད་ (trɛɛ̀) va. to drive away, to expel.

འཁྲན་ཆ་ (trɛnja) sm. འཁྲིན་ཆ་.

འཁྲབ་ཁང་ (trəbgaŋ) a theater.

འཁྲབ་ཁྲི་པ་ (trəp triwə) director of a play or movie.

འཁྲབ་མཁན་ (trəbgɛn) actor, performer.

འཁྲབ་མཁན་གཙོ་བོ་ (trəbgɛn dzōwo) leading actor, actor playing the main character/ title role.

འཁྲབ་འཁྱེར་ (trəbgyer) style of performing.

འཁྲབ་: p. **འཁྲབས་**; f. **འཁྲབ་**; imp. **འཁྲོབས་** (trəp) va. 1. to act, to perform ༑ ཁོང་གིས་གློག་བརྙན་ནང་དཔའ་བོ་ཞིག་འཁྲབས་པ་རེད་ He acted as a hero in the movie. 2. va. to stage a performance, to put on a

show ༑ཁོ་ཚོས་ཟློས་གར་ཞིག་འཁྲབས་པ་རེད་ They put on a show.

འཁྲབ་འགོ་འབྱེད་ (trəpgo je̱è) sm. འཁྲབ་སྒོ་འབྱེད་.

འཁྲབ་འགོ་འཛུགས་ (trəpgo) sm. འཁྲབ་སྒོ་འབྱེད་.

འཁྲབ་སྒོ་འབྱེད་ (trəpgo ce̱è) va. to begin a performance of a play/ show, to raise the opening cutain.

འཁྲབ་སྒུག (trəpguù) waiting to go on stage to perform.

འཁྲབ་ཆས་ (trəpjɛɛ̀) costume; va.—གཡོགས་ to put on/ dress in a costume.

འཁྲབ་ཆས་ཁང་ (trəbjɛɛ̀gaŋ) dressing room (in a theatre).

འཁྲབ་ཆས་སྒྲས་ (trəpjɛɛ̀ drɛɛ̀) va. to dress up in costume.

འཁྲབ་མཇུག་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ (trəmjuù tōjece) va.—ཞུ་ take a curtain call, to thank the audience after a performance.

འཁྲབ་ལྗོངས་ (trəbjoŋ) backdrop/ set in a theatre, scenery in a performance.

འཁྲབ་སྟེགས་ (trəbdeg) theatrical stage.

འཁྲབ་སྟོན་ (trəbdön) a stage performance/ presentation, a show; va.—བྱེད་.

འཁྲབ་པ་པོ་ (trəbəbo) sm. འཁྲབ་མཁན་.

འཁྲབ་སྦྱོང་ (trəbjoŋ) rehearsal for a play/ show.

འཁྲབ་སྦྱོང་ཁང་ (trəbjoŋgaŋ) rehearsal room.

འཁྲབ་མི་ན་ (trəbminə) a character in a play/ show.

འཁྲབ་མིང་ (trəbmiŋ) stage name (of an actor).

འཁྲབ་རྩལ་ (trəbdzɛɛ) quality of acting; va.—འགྲན་ to compete in performing shows.

འཁྲབ་ཚན་ (trəbdzɛn) parts of a performance, e.g., an act/ scene; va.—ཞུ་ to announce the start of a scene.

འཁྲབ་ཚབ་བྱེད་མཁན་ (trəbdzɛn ce̱èñɛn) understudy, stand-in (actor).

འཁྲབ་ཚིག (trəbdzii) actor's lines/ part.

འཁྲབ་རྩུལ་ (trəbdzüü) plot (in a play).

འཁྲབ་མཚམས་ཀྱི་རོལ་མོ་ (trəbdzamgi rö̱lmo) the music played during a show.

འཁྲབ་གཞུང་ (trəbshuŋ) 1. script, screen play; va.—རྩོམ་ to write a play. 2. a play in Tibetan folk opera ༑ལྷ་མོ་འགྲོ་བ་བཟང་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་ནང་ In the folk opera Drowa Sangmo.

འཁྲབ་གཞུང་འཁྲིད་ (trəbshuŋ triì) va. to direct a play/ movie.

འཁྲབ་གཞུང་འཁྲིད་མཁན་ (trəbshuŋ triìñɛn) director of a play or movie.

འཁྲབ་ཡུལ་སྒྲིག་གཤོམ་ (trəbyüü dri̱gshom) stage decoration, stage set.

འཁྲབ་ཡོལ་ (trəbyöö) stage curtain; va.—རྒྱག to close/ bring down the curtain, to end a show/ play.

འཁྲབ་ར་ (trəbrə) theater, stage.

འཁྲབ་རོགས་ (trəbroò) costar in a play/ show.

འཁྲབ་ལུགས་ (trəbluù) 1. performance skills. 2. a school or style of performing/ acting.

འཁྲབས་ (trəp) p. of འཁྲབ་.

འཁྲལ་འཁྲུལ་ (trɛ̄ɛdrüü) dazed, in a stupor.

འཁྲས་ (trɛ̄ɛ) p. of འཁྲ་.

འཁྲི་: p. **འཁྲིས་**; f. **འཁྲི་** (trī) vi. to have a duty/ responsibility fall on sb. ༑ལས་ཀ་འདི་ཁོ་ཚོར་འཁྲི་གི་རེད་ The responsibility for doing the job will fall on them. ༑ཁོ་ལ་ཁྲལ་འཁྲི་པ་རེད་ The (responsibility for paying the) tax fell on him.

འཁྲི་ཁུངས་ (triguŋ) 1. the base/ basis used for paying taxes ༑ལུང་པ་དེ་ར་བོད་དམག་འཁྲི་ཁུངས་ཁྲལ་ཞིང་ཁག་གཉིས་འདུག In that place, the basis for paying the military tax is two kinds of tax fields. 2. the area of responsibility ༑ལས་ཀ་འདི་ངའི་འཁྲི་ཁུངས་མ་རེད་ This work is not in the area of my responsibility.

འཁྲི་ཁྲལ་ (trītrɛɛ) a tax one is responsible for paying.

འཁྲི་འཁེལ་ (trī kēē) sm. འཁྲི་.

འཁྲི་འགན་ (trīgɛn) sm. འགན་འཁྲི་.

འཁྲི་སྒྲུབ་ (trīdrub) doing/ fulfilling one's responsibility; va.—བྱེད་ ༑ཁྲལ་རིགས་ཚང་མ་འཁྲི་སྒྲུབ་བྱས་པ་རེད་ (They) paid all the taxes for which they were responsible.

འཁྲི་ལྗི་སྒྲུབ་བྲལ་ (trīji dru̱bdrɛɛ) shung. a heavy responsibility that is impossible to fulfill.

འཁྲི་ཆ་ (trīja) onus, burden, responsibility, duty, task, tax; va.—འགེལ་ to levy a duty/ burdern/ tax/ etc. ༑ལས་འགན་འདི་ངའི་འཁྲི་ཆ་རེད་ This work is my duty/ responsibility.

འཁྲི་ནད་ (trīnɛɛ̀) morning sickness for (pregnant) women.

འཁྲི་བ་ (trīwa) 1. sm. འཁྲི་. 2. attachment ༑རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་སྤངས་པ་ནི་ As for renouncing one's attachments.

འཁྲི་འབབ་ (trīmbəb) the amount of tax one has to pay.

འཁྲི་ཤིང་ (trīshiŋ) 1. a climbing/ creeping plant or vine. 2. cane, rattan ༑འཁྲི་ཤིང་ཀུབ་བཀྱག A cane chair.

འཁྲི་ས་ (trīsə) 1. things for which a tax has to be paid ༑ཁོང་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཁྲལ་འཁྲི་པའི་ཅ་ལག་མང་པོ་ཁྱེར་བཞག He has brought many things from abroad for which taxes are due. 2. a person one relies/ depends on ༑ཕྲུ་གུ་འཁྲི་ས་ཕ་མ་རེད་ Children depend on their parents.

འཁྲིག་སྐད་ (trīggɛɛ̀) sm. འཁྲིག་ཚིག.

འཁྲིག་ཆགས་ (trīgjaà) the desire to have sex/ intercourse; vi.—འདོད་ to desire to have sex.

འཁྲིག་འདོད་ (trīgdöö) sm. འཁྲིག་ཆགས་.

འཁྲིག་པ་ (trīgbə) copulation, sexual intercourse; va.—སྤྱོད་ to copulate.

འཁྲིག་པའི་སྐར་ཚོམ་ (trīgbɛ gārdzom) the constellation Gemini.

འཁྲིག་སྤྱོ་ (trīgjo) sm. འཁྲིག་སྤྱོད་.

འཁྲིག་སྤྱོད་ (trīgjöö) copulation, sexual intercourse; va.—བྱེད་.

འཁྲིག་སྤྱོད་རང་དབང་ (trīgjöö ra̱ŋwaŋ) sexual freedom.

འཁྲིག་མ་ (trīgmə) wrist.

འཁྲིག་ཚིག (trīgdzii) obscene talk; va.—བཤད་ to speak obscenely.

འཁྲིག་སྲིད་ (trīgseè) licentiousness, sexuality.

འཁྲིག་སྲིད་ཅན་ (trīgsejɛn) a licentious person.

འཁྲིགས་ (trīg) vi. to be overcast ༑ནམ་མཁར་སྤྲིན་པ་འཁྲིགས་བཞག The sky is overcast with clouds.

འཁྲིད་: p. **ཁྲིད་**; f. **འཁྲིད་**; imp. **ཁྲིད་** (trīì) 1. va. to take/ bring (for animate beings), to lead, to guide ༑ཨ་མས་ཁོ་གཉིས་སྨན་ཁང་ལ་ཁྲིད་པ་རེད་ The mother took the two of them to the hospital. ༑ཁོས་ཉེན་ཁ་མེད་སར་ཁྲིད་ཕྱིན་པ་རེད་ He took them to a place where there was no danger. ༑ཨམས་ཕྲུ་གུ་ཚོ་འདིར་ཁྲིད་ཡོང་བ་རེད་ The mother brought the children here. 2. va. to teach ༑མོས་སློབ་ཕྲུག་ཁྲིད་པ་རེད་ She taught the children.

འཁྲིད་སྐྱེལ་ (trīìgyee) extraditing; va.—བྱེད་ to extradite.

འཁྲིད་ཁ་ལྡིད་པོ་ (trīgə ji̱ìbu) animals (such as horses, yaks) that are headstrong/ difficult to control.

འཁྲིད་འཁོར་ (trīìgɔɔ) cog wheels.

འཁྲིད་རྒྱུན་ (trīìgyün) a tradition of teaching/ learning; vi.—ཆད་ to have a tradition of teaching/ learning become extinct.

འཁྲིད་སྟོན་ (trīìdön) teaching, instruction; va. འཁྲིད་སྟོན་; — བྱེད་ to teach, to instruct ༑དགེ་རྒན་གྱི་ཁྲིད་སྟོན་འོག་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད་ Under the teaching of the teacher, the students improved.

འཁྲིད་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (trīìden trǖǖgɔɔ) hauling machine.

འཁྲིད་དེབ་ (trīìdeb) an instruction/ teaching manual.

འཁྲིད་བྱ་ (trīìjə) teaching/ educational materials.

འཁྲིད་སྦྱོང་ (trīìjoŋ) teaching and practice; va.—བྱེད་ to do training/ teaching and practice.

འཁྲིད་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ (trīìjoŋ dzi̱ndrə) a class where there is teaching and practice.

འཁྲིད་གཞི་ (trīshi) notes or materials which will be used for teaching a class.
འཁྲིད་ཡིག (trīyii) lecture notes.
འཁྲིམས་ (trīm) sm. འཇིགས་.
འཁྲིལ་ (trīī) vi. to wind/ coil around ། གློག་སྐུད་དེ་ཤིང་སྡོང་ལ་འཁྲིལ་བཞག The electric wire was wound around the tree trunk.
འཁྲིལ་སྐོར་ (trīīgɔɔ) tendril.
འཁྲིལ་འཁོར་ (trīīkɔɔ) twisted/ entangled (for rope or thread); vi.—ཐེབས་ to get entangled/ twisted.
འཁྲིལ་ཐག་འཁོར་ (trīīdaà kɔ̄ɔ̄) 1. vi. to get coiled around sth., to get twisted/ tangled. 2. vi. to be engrossed/ engaged in a lot of things at once ། ད་རེས་ང་ལས་ཀའི་རྙོག་འཛིང་གི་ནང་དུ་འཁྲིལ་ཐག་འཁོར་ནས་བསྡད་ཡོད་ These days I am engaged in complicated work.
འཁྲིལ་ལྡན་རྩི་ཤིང་ (trīndɛn dzīshiŋ) climbing plant.
འཁྲིལ་ལྡེམ་ (trīndem) swaying.
འཁྲིལ་པོ་ (trīību) 1. friendly ། ཕྲུ་གུ་འདི་མི་སུ་ལ་ཡང་འཁྲིལ་པོ་འདུག That child is friendly with everyone. 2. emotionally attached ། ཁྱི་འདི་བདག་པོར་འཁྲིལ་པོ་ཡོད་ The dog is attached to (its) owner.
འཁྲིལ་བག་ཆགས་པ་ (trīībaà cāgba) 1. charming and graceful. 2. suitable, becoming, attractive ། འཁྲིལ་བག་ཆགས་པའི་རྒྱན་གོས་ Clothes and jewelry that are very becoming.
འཁྲིལ་འདྲིལ་ (trīndree) coiled together, entwined, wound around; vi.—བྱེད་.
འཁྲིལ་ཚོར་ (trīīdzor) a tendril.
འཁྲིལ་ཤིང་ (trīshiŋ) a climbing/ coiling/ creeping tree or plant.
འཁྲིས་ (trīī) 1. (— + dat.-loc.) near, close to ། འདིའི་འཁྲིས་ལ་མ་བཞུགས་ Don't sit near this. 2. bank, shore ། ཆུ་འཁྲིས་ River bank. 3. p. of འཁྲི་.
འཁྲིས་སུ་ (trīīsu) near, close, adjacent.
འཁྲུ་: p. འཁྲུས་; f. འཁྲུ་ (trū) 1. (གྲོད་ཁོག་ + —) vi. to have diarrhea/ dysentery ། གྲོད་ཁོག་འཁྲུ་གི་འདུག (He) has diarrhea.
འཁྲུ་སྐྱུག (trūgyug) diarrhea/ dysentery and vomiting.
འཁྲུ་ཁང་ (trūgaŋ) bathhouse.
འཁྲུ་ད་ (trūda) a brush for cleaning pots and pans.
འཁྲུ་ནད་ (trūnɛ̀ɛ̀) diarrhea, dysentery ། འཁྲུ་ནད་ཨ་སྨི་པ་ Amebic dysentery.
འཁྲུ་བ་ (trūwə) diarrhea; va.—གཅོད་ to stop a diarrhea attack.
འཁྲུ་བག (trūbaà) sm. འཁྲུ་ནད་.
འཁྲུ་སྦྱོང་ (trūjoŋ) doing things to relieve constipation; va.—བྱེད་.

འཁྲུ་སྨན་ (trūmɛn) laxative, purgative; va.—གཏོང་.
འཁྲུ་གཞི་ (trūshi) 1. the cause of diarrhea/ dysentery. 2. sm. འཁྲུ་ནད་.
འཁྲུ་གཞོང་ (trūshoŋ) a basin for washing.
འཁྲུ་ར་ (trūra) a mop.
འཁྲུ་བཤལ་ (trū shɛ̄ɛ̄) vi. to have diarrhea.
འཁྲུ་གསར་ (trūsar) newly cultivated fields.
འཁྲུག་: p. འཁྲུགས་: p. འཁྲུག (trūù) 1. vi. to get into a fight/ quarrel ། རྒྱ་མི་དང་བོད་པ་འཁྲུགས་པ་རེད་ The Chinese and Tibetans got into a fight. 2. vi. to get disturbed/ upset/ stirred up/ shaken up/ mixed up ། ཁོང་ལས་ཀ་ཤོར་བར་བརྟེན་སེམས་འཁྲུགས་བཞག Because he lost his job, he became disturbed. ། ལྷག་པ་བརྒྱབ་པ་ནས་དེབ་ཆའི་ཤོག་ལྷེ་ཚང་མ་འཁྲུགས་བཞག The wind mixed up all the pages of the book. ། མོ་ཊ་འདིའི་ནང་ཡོང་ནས་ངའི་གཟུགས་པོ་ཞེ་དག་འཁྲུགས་བཞག I came by car and my body got all shaken up. 3. vi. to blaze (fire) ། རྒྱབ་ཕྱོགས་མེ་ལྷབས་རབ་དུ་འཁྲུག Behind, a fire was blazing. 4. vi. to break out/ erupt ། ད་ལོ་དམག་འཁྲུག་བཞག This year war broke out.
འཁྲུག་རྐྱེན་ (trūggyen) incitement, provocation; va.—སློང་; —བཟོ་ to incite/ provoke a fight/ disturbance ། ཡིག་བསྒྲགས་དེས་མང་ཚོགས་ཚང་མ་འཁྲུགས་རྐྱེན་བཟོས་པ་རེད་ That poster incited all the masses to rebel.
འཁྲུག་འགྱོམ་ (trūggyom) turbulence, upheaval ། དེང་སང་ལུང་པ་འདིའི་ནང་འཁྲུག་འགྱོམ་ཆེན་པོ་འདུག There is a lot of upheaval in this place these days.
འཁྲུག་གོས་ (trūggöö) military outfit (usu. for earlier periods when armor was worn).
འཁྲུག་ང་ (trūgŋa) war drum, battle drum.
འཁྲུག་ཆ་ (trūgja) sm. འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་.
འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ (trūgja tööbo) lively, active ། དེ་རིང་གི་ཁྲོམ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག Today's market was very lively [conveys that there was meat, vegetables, etc.].
འཁྲུག་ཆེན་ (trūgjen) large-scale war.
འཁྲུག་ཉམས་ (trūgñam) sm. འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་.
འཁྲུག་དུ་འགྲོ་ (trūgdu dro) vi. to become lively/ active/ quick (e.g., for dancing or sales).
འཁྲུག་ཐིག (trūgdii) front line, battle front.
འཁྲུག་ཐེག (trūgteg) shock-proof ། འཁྲུག་ཐེག་ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ A shock-proof wristwatch.
འཁྲུག་པ་ (trūgbə) quarrel, dispute, fight; va.—རྒྱག to quarrel/ dispute; vi.—ཤོར་ to have a quarrel/ dispute break out; va.—སློང་ to incite a quarrel/ dispute.
འཁྲུག་པ་མགོ་བོ་ཞག་ཞག་རྒྱག (trūgbə gowo shagshag gyaà) sm. ཁ་ཚོད་མགོ་བོ་ཞག་ཞག་རྒྱག.

འཁྲུག་པའི་ས་གཞི་ (trūgbɛ sāshi) battlefield, battleground.
འཁྲུག་པོ་ (trūgbu) 1. lively, bustling, active; va.—བྱེད་ ། མི་དེ་འཁྲུག་པོ་ཞིག་འདུག That person is very lively. (In slang: He's with it.) ། ལུང་པ་འདི་འཁྲུག་པོ་ཞིག་འདུག This is a bustling place. 2. a promiscuous man or woman ། བུ་མོ་དེ་འཁྲུག་པོ་ཞིག་འདུག This woman is promiscuous. 3. romantic/ sexual activities ། མོ་དང་མདངས་དགོང་ཁྱེད་རང་གཉིས་འཁྲུག་པོ་བྱུང་སོང་ Last night you two were engaged in romantic activities.
འཁྲུག་པོ་མེད་པ་ (trūgu meèba) dull, not lively.
འཁྲུག་དཔོན་ (trūgbön) commander.
འཁྲུག་སྦྱོར་ (trūgjɔr) sm. འཁྲུག་རྐྱེན་.
འཁྲུག་མི་ (trūgmi) soldiers, combatants.
འཁྲུག་རྩ་ (trūgdza) the main cause of a fight/ conflict/ disturbance.
འཁྲུག་རྩོད་ (trūgdzüü) 1. conflict, dispute, quarrel, fight; va.—བྱེད་. 2. warfare.
འཁྲུག་མཚམས་ (trūgdzam) cease-fire; va.—འཛུག to make a cease fire.
འཁྲུག་འཛིང་ (trūgdziŋ) sm. འཁྲུག་འཛིངས་.
འཁྲུག་ཞུ་ལང་མདོག་ཁ་པོ་ (trūgshu lando kābo) sb. who looks like he/ she likes to quarrel/ dispute/ fight.
འཁྲུག་གཞས་ (trūgshɛ̀ɛ̀) the fast section of Tibetan songs.
འཁྲུག་གཞི་ (trūgshi) sm. འཁྲུག་རྩ་.
འཁྲུག་ཟིང་ (trūgsiŋ) sm. འཁྲུག་རྩོད་.
འཁྲུག་ལས་ (trūglɛ̀ɛ̀) military activities/ work.
འཁྲུག་ལོང་ (trūgloŋ) 1. dispute, argument. 2. battle, warfare.
འཁྲུག་སློང་འདོད་མཁན་ (trūgloŋ döŋgɛn) 1. instigator of a quarrel/ dispute. 2. warmonger.
འཁྲུག་སློང་ནག་ཅན་ (trūgloŋ nagjɛn) instigator of sth. criminal.
འཁྲུགས་ (trūù) p. of འཁྲུག.
འཁྲུགས་རྒྱག (trūg gyaà) vi. to shake, to tremble, to quiver. ། མོ་ཊ་འདི་འཁྲུགས་ཞེ་དྲག་རྒྱག་གི་འདུག This car shakes a lot.
འཁྲུགས་སྒྲིག (trūgdrig) war preparations; va.—བྱེད་.
འཁྲུགས་ཆེན་ (trūgjen) battle ། གནམ་དམག་འཁྲུག་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་ The first air battle.
འཁྲུགས་ཆེན་པོ་ (trūg cēmbo) shaking, jolting a lot ། མོ་ཊ་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་ཞིག A car that jolts a lot.
འཁྲུགས་ཚད་ (trūgdzɛ̀ɛ̀) a type of fever (accompanied by shaking).
འཁྲུགས་འཛིངས་ (trūgdziŋ) 1. disturbance, unrest, chaos, disorder ། ལུང་པ་དེ་ལ་འཁྲུགས་འཛིངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བཞག There was news of a

disturbance in that place. 2. fighting, combat, a battle.

འཁྲུང་: p. འཁྲུངས་; f. འཁྲུང་ (trūŋ) vi. to be born (h.) ¶ བླ་མ་གྲུ་འདི་ད་ལོ་འཁྲུངས་པ་རེད་ ¶ The lama was born this year.

འཁྲུང་བརྟག་ཞལ་འདེབས་ (trūŋdaà shɛ̲ndeb) donations made for the purpose of having a thanka or icon commissioned for the deceased.

འཁྲུང་ལྷ་དབྱར་གསོལ་ (trūŋla yāāso) festival celebrating the birth of the 14th Dalai Lama (making offerings to his "birth lha").

འཁྲུངས་ (trūŋ) p. of འཁྲུང་.

འཁྲུངས་སྐར་ (trūŋgar) birthday (h.); va.—བརྟག་ to consult a horoscope concerning one's birthdate.

འཁྲུངས་སྐར་གྱི་ཞལ་དོག་ (trūŋgargi shɛ̲ɛ̲doò) birthday cake.

འཁྲུངས་སྐར་གྱི་ལེགས་འབུལ་ (trūŋgargi le̲ŋbüü) birthday present.

འཁྲུངས་སྐར་གྱི་གསོལ་སྟོན་ (trūŋgargi sōōdön) birthday party/ banquet.

འཁྲུངས་སྐར་ལྗོན་ཤིང་ (trūŋgar jönshiŋ) Christmas tree.

འཁྲུངས་སྐར་རྟེན་འབྲེལ་ (trūŋgar dēmdrɛɛ) birthday celebration.

འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ (trūŋgar tu̲jen) the celebration for the Dalai Lama's birthday.

འཁྲུངས་མཁར་ (trūŋgar) the house in which one was born.

འཁྲུངས་ལྟས་ (trūŋdɛɛ̀) signs appearing when sb. is born.

འཁྲུངས་བརྟག་ (trūŋdaà) h. of སྐྱེ་བརྟག.

འཁྲུངས་ཚེས་ (trūŋdzeè) sm. འཁྲུངས་སྐར་.

འཁྲུངས་ཞུ་མ་ (trūŋshumə) female servants or hired women who serve wine during festivals/ celebrations.

འཁྲུངས་གཞས་མ་ (trūŋ shɛ̲ɛ̀ma) hired women who serve wine and sing at festive celebrations.

འཁྲུངས་ཡུལ་ (trūŋyüü) birthplace, native land (h.).

འཁྲུངས་གཡང་ཕུད་གཏོར་ (trūŋyaŋ pǖüdɔr) shung. offering of sprinkled chang made by the ཞལ་གཉེར་ at a government ceremony.

འཁྲུངས་གཡོག་ (trūŋyɔɔ̀) shung. assistants to the འཁྲུངས་ཞུ་མ་ who serve chang to the ཡ་སོར་ (at Monlam).

འཁྲུངས་རབས་ (trūŋrəb) Jataka stories (stories of the Buddha's previous lives as a Bodhisattva) (h.).

འཁྲུངས་གཤེགས་ (trūŋsheg) birth and death ¶ འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ The year of sb.'s birth and death.

འཁྲུངས་ས་ (trūŋsə) 1. sm. ཁྲུངས་ཡུལ་. 2. marriage (h.); va.—སྐྱོན་ to marry.

འཁྲུངས་ལྷ་ (trūŋlha)1. birth god (h.). 2. name of temple in southeast Lhasa where the 14th Dalai Lama's "birth god" is located.

འཁྲུད་: p. བཀྲུས་; f. བཀྲུ་; imp. ཁྲུས་ (trüü) va. to wash.

འཁྲུད་ཁང་ (trüügaŋ) bathing room, washroom.

འཁྲུད་འཁོར་ (trüügɔɔ) washing machine.

འཁྲུད་འཁྲུད་འཐག་འཐག (trüüdrüü tāgdaà) sm. འཁྲུད་འཁྲུད་བཤལ་བཤལ་.

འཁྲུད་འཁྲུད་བཤལ་བཤལ་ (trüüdrüü shɛ̄ɛ̄shɛɛ) washing and cleaning up; va.—བྱེད་ to wash and clean up.

འཁྲུད་གོས་ (trüügöö) clothes worn when bathing.

འཁྲུད་ཆབ་ (trüücəb) water that has been blessed.

འཁྲུད་ཆུ་ (trüücu) washing water.

འཁྲུད་ད་ (trüüda) sm. འཁྲུད་དར་.

འཁྲུད་དར་ (trüüdar) a wooden brush/ stick used to clean pots.

འཁྲུད་དར་པང་ལེབ་ (trüüdar bāŋleb) washing board.

འཁྲུད་བྱེད་ (trüüjeè) washing ¶ ཁོས་རྐང་པ་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ཚ་པོ་བསྐྱལ་པ་རེད་ He brought hot water for washing (his) feet.

འཁྲུད་རྫས་ (trüüdzɛɛ̀) cleaning materials/ agents (e.g., soap, detergent).

འཁྲུད་རྫིང་ (trüüdziŋ) a pool in a bathhouse.

འཁྲུད་ཤད་འཁོར་ཁང་ (trüüshɛɛ̀ kōrgaŋ) washing and carding workshop (for wool).

འཁྲུན་ (trün) 1. va. to distinguish/ differentiate between things. 2. a conflict, dispute.

འཁྲུན་གཅོད་ (trünjöö) sm. འཁྲུན་ཐག་གཅོད་.

འཁྲུན་ཆོད་ (trüncöö) resolution of a dispute/ conflict ¶ དམག་འཁྲུག་འཁྲུན་ཆོད་བྱུང་རྗེས་ After the resolution of the war.

འཁྲུན་ཐག་གཅོད་ (trūndaà jöö) va. to settle (an issue, controversy, law case, conflict, sport events) ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཁྲུན་ཐག་གཅོད་པར་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Discussions are being held to settle the controversy over the boundaries between the two countries.

འཁྲུན་ཐག་ཆོད་ (trūndaà cöö) vi. to have an issue/ controversy/ law case/ conflict/ deal get resolved or settled ¶ བསམ་བློའི་འགལ་བ་འཁྲུན་ཐག་ཆོད་པ་རེད་ The contradictions in (their) thoughts were resolved.

འཁྲུན་རིང་ (trünriŋ) sm. ཁྲུན་རིང་.

འཁྲུལ་ (trüü) 1. vi. to have an illusion, to hallucinate, to falsely or mistakenly see sth. ¶ མིག་འཁྲུལ་ནས་དུ་བ་རླངས་པར་མཐོང་བ་ (He) mistakenly saw the smoke as steam ¶ ནད་པ་འཁྲུལ་ནས་ཁང་པའི་ནང་ལ་ཤིང་སྡོང་མཐོང་བ་རེད་ The patient hallucinated and a saw a tree in the room. 2. sm. འཁྲུལ་བ་.

འཁྲུལ་རྐྱེན་ (trüügyen) negative influence.

འཁྲུལ་སྐྱོན་ (trüügyön) sm. འཁྲུལ་.

འཁྲུལ་འཁོར་ (trüükɔɔ) tricking, deceiving, fooling.

འཁྲུལ་གཏམ་ (trüüdam) fallacious or misleading rumor/ talk; va.—ཤོད་ ¶ འཁྲུལ་གཏམ་ཤོད་པར་བརྟེན་ནས་ཟིང་ཆ་སློང་བ་རེད་ A disturbance was caused by fallacious rumors.

འཁྲུལ་དུ་འཇུག (trüütu ju̲ù) va. to delude; to mislead, to beguile.

འཁྲུལ་སྣང་ (trüünaŋ) illusion, hallucination; vi.—སྐྱེད་ to hallucinate, to have an illusion.

འཁྲུལ་སྣང་གི་ཡུལ་ལྗོངས (trüünaŋgi yu̲u̲joŋ) a mirage.

འཁྲུལ་སྣང་བདེན་འཛིན་ (trüünaŋ de̲ndzin) holding illusions as truth.

འཁྲུལ་བ་ (trüüwə) mistake, error.

འཁྲུལ་བ་སྤྲ་ཙམ་མེད་པ་ (trüüwə būdzam me̲èba) absolutely true, authentic, bona fide ¶ ཡང་སྲིད་འདི་ལ་འཁྲུལ་བ་སྤྲ་ཙམ་མེད་པ་ There is no question as to the authenticity of this incarnate (lama).

འཁྲུལ་བའི་ཆད་ལྷག (trüüwɛ cɛ̄ɛ̀lhaà) minor/ inadvertent errors ¶ རྩིས་ཁྲ་འདིའི་ནང་འཁྲུལ་བའི་ཆད་ལྷག་ཕྲན་བུ་བྱུང་འདུག Minor errors were made in this account.

འཁྲུལ་བྲལ་ (trüüdrɛɛ) sm. འཁྲུལ་མེད་.

འཁྲུལ་མིན་ (trüümin) sm. འཁྲུལ་མེད་.

འཁྲུལ་མེད་ (trüümeè) genuine, true ¶ འདི་ཕ་ལམ་འཁྲུལ་མེད་རེད་ This is a genuine diamond.

འཁྲུལ་མེད་ངེས་སྙེད་ (trüümeè ŋe̲èmeè) sm. འཁྲུལ་མེད་.

འཁྲུལ་གཞི་ (trüüshi) 1. confusing/ unclear with regard to what is true and erroneous or false ¶ གནད་དོན་འདི་གཉིས་བར་འཁྲུལ་གཞི་ཆེན་པོ་འདུག It is difficult to differentiate which is true and false between these two. 2. basis or foundation for mistakes/ errors/ illusions.

འཁྲུལ་བཟོ་ (trüüso) sm. འཁྲུལ་གཞི་.

འཁྲུལ་ལབ་ (trüüləb) delirious/ hallucinatory talk; va.—རྒྱག ¶ ཚ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ནད་པ་དེས་འཁྲུལ་ལབ་རྒྱག་གི་འདུག The fever is causing the sick person to talk deliriously.

འཁྲུལ་ལས་ཆེས་འཁྲུལ་ (trüülɛ ceè trüü) vi. to make one mistake on top of another.

འཁྲུལ་ཤེས་ (trüüsheè) hallucination, delusion.

འཁྲུལ་སོ་ (trüüso) sm. འཁྲུལ་གཞི་.

འཁྲུས་ (trüü) p. of འཁྲུ་.

འཁྲུས་ལོང་ (trüüloŋ) shung. an iron ring.

འཁྲེགས་པ་ (trēgba) sm. སྲ་པ་.

འཁྲེང་ (trēŋ) va. to hate to leave, to be reluctant to

part.

འཁྲིང་ཚིག (trēŋtsig) words conveying not wanting to leave/ part.

འཁྲིན་ (trēn) arc. vi. to get emotionally attached to ༶ དགའ་རོགས་ལ་སེམས་འཁྲིན་པ་རེད་ (He) was emotionally attached to his girlfriend.

འཁྲིབ་: p. འཁྲིབས་; f. འཁྲིབ་ (trēb) vi. to be stubborn/ inflexible/ difficult.

འཁྲིབ་དོ་ (trēbdo) sm. ཁྲིབ་དོ་.

འཁྲིབས་ (trēb) p. of འཁྲིབ་.

འཁྲོ་ (trɔ̄ɔ) vi. to get angry.

འཁྲོག་: p. འཁྲོགས་; f. འཁྲོག (trɔ̄ɔ) 1. vi. to twist or dislocate a joint ༶ ཀང་པའི་ཚིག་འཁྲོག་པ་རེད་ (He) twisted his leg. 2. vi. to have a grumbling sound coming from the stomach. 3. vi. to be deaf. 4. sm.* དཀྲོག.

འཁྲོག་རྒྱན་ (trɔ̄ɔgyen) sm.* དཀྲོག་རྒྱན་.

འཁྲོག་ལང་ (trɔ̄ɔ laŋ) vi. to get stirred up ༶ མང་ཚོགས་འཁྲོགས་ལང་བཞག The masses have been stirred up.

འཁྲོགས་ (trɔ̄ɔ) p. of འཁྲོག.

འཁྲོབས་ (trōb) imp. of འཁྲབ་.

འཁྲོལ་ (trȫȫ) 1. sm. གྲོལ་. 2. vi. to receive permission. ༶ བོད་ལ་འགྲོ་ཡག་གི་དགོངས་པ་འཁྲོལ་བ་རེད་ He got permission to go to Tibet. 3. vi. to hear a sound ༶ རོལ་མོའི་སྒྲ་འཁྲོལ་བ་ To hear the sound of musical instruments.

འཁྲོལ་འཁྱིལ་ (trȫȫgyii) extra, spare, leftover ༶ འབྲུ་རིགས་འཁྲོལ་འཁྱིལ་ Leftover grains.

འཁྲོལ་ཆ་ (trȫȫja) 1. sm. འཁྲོལ་འཁྱིལ་. 2. permission, approval; va.—གནང་ to give/ issue approval or permission (h.).

འཁྲོལ་དམ་ (trüüdam) shung. document giving permissiom to do sth. that has a seal affixed to it.

འཁྲོལ་པོ་ (trȫȫbo) frank, outspoken ༶ མི་དེ་ཁ་གཉིས་འཁྲོལ་པོ་འདུག This person is outspoken.

འཁྲོལ་འཛིན་ (trüündzin) a letter or document giving approval to leave, a permit, a license; va.—གཏོང་.

འཁྲོལ་ཤིང་ (trüüshiŋ) a clapper used to keep time with rhythmic talk.

ག

ག་ (ka̲) 1. the letter *g* (used in alphabetical ordering). 2. (vb.+ —) infinitivizing particle that conveys "to do" the verbal action) ་ རོགས་རམ་བྱེད་ག་ཡོང་བ་རེད་ (They) came to (do) help. 3. particle used after འགྲིག to convey "it is okay" ་ དེ་འདྲ་བྱས་ན་འགྲིག་ག If you do that it's okay. 4. particle used at end of clauses to convey "shall I?" ་ ངས་བྱས་ག Shall I do it? 5. a receding hairline. 6. what, how? ་ དེ་བྱས་ན་ག་ལ་འགྲིགས་ If you do that how can it be okay?

ག་ཁྲལ་ (ka̲drɛɛ) animal tax; va.—རྒྱག to pay an animal tax ་ ས་གནས་སོ་སོའི་ལོ་རེའི་ག་ཁྲལ་དུས་ཐོག་ངེས་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་ From each locality every year the animal tax had to be given on time.

ག་ག་ཚིལ་ (ka̲gadzil) tickling.

ག་གན་ (kagɛn) mong. title of Mongol emperor.

ག་གའི་ (kəgɛɛ) where ་ ཁོ་ཚོ་ག་གའི་འདུག Where are they? 2. sm. ག་གས་.

ག་གས་ (ka̲ kɛ̀ɛ) (— + neg.) nothing at all, anything at all ་ ང་ཚོས་ག་གས་མ་བྱས་ We didn't do anything at all.

ག་གི་ (kəgi) which ་ ཁྱེད་རང་གི་དེབ་ག་གི་རེད་ Which is your book?

ག་གིར་ (kəgir) to which ་ མི་ག་གིར་དངུལ་སྤྲད་པ་རེད་ To which person did (he) give the money?

ག་གིས་ (kəgii) by which ་ ཁྱི་ག་གིས་ཤ་བཟས་པ་རེད་ Which dog ate the meat?

ག་གེ་མོ་ (kagemo) such and such, some, certain.

ག་གོན་ (ka̲gön) 1. turnip. 2. lead.

ག་འགྲོ་འདི་འགྲོ་མེད་པ་ (ka̲ndro di̲ndro me̲èba) not knowing/ uncertain where to go ་ ས་ཡོམ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས་མི་ཚང་མ་དངངས་སྐྲག་སྐྱེས་ནས་ག་འགྲོ་འདི་འགྲོ་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད་ During the great earthquake all the people got scared and became uncertain about where to go.

ག་འགྲོ་མེད་པ་ (ka̲ndro me̲èba) sm. ག་འགྲོ་འདི་འགྲོ་མེད་པ་.

ག་འགྲིག (ka̲ dri̲g) va. to put together/ assemble. 2. sm. ག་རྒྱག.

ག་རྒྱག (ka̲ gya̲à) 1. vi. to have comments/ accounts tally, to have separate statements or enumerations come out the same.

ག་སྒྱུར་ (kəgyur) converting, exchanging; va.—གཏོང་.

ག་ཅི་ (kəji) what ་ འདི་ག་ཅི་མོ་ What is this?

ག་ཅེན་ (kajen) sm.* འགག་ཆེན་.

ག་ཆག (ka̲jaà) submerging woolen fabrics in a basin of water to make the weave tighter; va.—བྱེད་.

ག་ཆད་ (ka̲ cɛ̀ɛ) vi. to be tired of (sth.); to lose one's patience, to be fed up.

ག་གཉིས་ (kañii) which two ་ དེབ་ག་གཉིས་ཁྱེད་རང་གིས་བཀླགས་པ་རེད་ Which two books did you read?

ག་བཏང་གོ་ཆོད་ (ka̲daŋ ko̲jöò) a person who is capable of doing all sorts of things, a handyman.

ག་ཐག (ka̲dag) arc. all.

ག་མཐོ་པོ་ (ka̲ tōbo) sb. with a high forehead/ hairline.

ག་དག (ka̲dag) sm. ག་ཐག.

ག་དང་ (ka̲daŋ) sm. ག་དང་དམག་སྒར་.

ག་དང་དམག་སྒར་ (ka̲daŋ māgar) the "ག" or Shigatse Regiment in the traditional Tibetan army.

ག་དི་ཀུ་དི་ (ka̲di ku̲di) miscellaneous work ་ ང་ལས་ཀ་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་མིན། ག་དི་ཀུ་དི་བྱེད་མཁན་ཡིན་ I am not the main worker; I am sb. who does miscellaneous work.

ག་དུར་ (kədur) bergenia purpuras cens (a plant used in Tibetan medicine).

ག་དུས་ (kədüü) when ་ ཁོ་ག་དུས་འགྲོ་གི་རེད་ When is (he) going?

ག་དུས་ག་པར་ (kədüü ka̲baa) when and where ་ ཁོ་ཚོ་ག་དུས་ག་པར་འབྱོར་གྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག (They) do not know when and where they are arriving.

ག་དུས་ཡིན་ནའང་ (kədüü yi̲naŋ) whenever, every time, all the time ་ སློབ་ཕྲུག་འདི་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོང་གི་འདུག The student comes to the library all the time.

ག་དུས་ཡིན་ནའི་ (kədüü yi̲nɛɛ) sm. ག་དུས་ཡིན་ནའང་.

ག་དུས་ཡིན་རུང་ (kədüü yi̲nruŋ) sm. ག་དུས་ཡིན་ནའང་.

ག་འདྲ་ (ka̲ndra) 1. how ་ མི་དེ་ཚོ་ལས་ཀ་ག་འདྲ་འདུག་གམ་ How do those people work? 2. what, what sort/ kind of ་ ཁོས་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ What kind of work does he do?

ག་འདྲ་བྱས་ (**ནས་** or **སྟེ་**) (ka̲ndra cɛ̀ɛ) 1. how, in what way ་ ཁོས་འདི་ག་འདྲ་བྱས་ནས་བྱས་པ་རེད་ How did he do this? 2. sm. ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་.

ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ (ka̲ndra chəgyaŋ) whatever means, however you look at sth. ་ ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ང་ཚོ་གནས་ཚུལ་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ We have to settle this issue using whatever means (we can). ་ ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་མི་འདུག However you look at it, the present news from Tibet will not be good.

ག་འདྲ་བྱས་ནའི་ (ka̲ndra chɛnɛɛ) sm. ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་.

ག་འདྲ་ཤིག (ka̲ndrashig) what, what sort/ kind of ་ འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པ་འདི་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ What kind of new machine is it?

ག་འདྲས་ (ka̲ndrɛɛ) sm. ག་འདྲ་.

ག་འདྲས་ཡིན་ནའི་ (ka̲ndrɛɛ yi̲nnɛɛ) no matter what ་ ལས་ཀ་ག་འདྲས་ཡིན་ནའི་ང་ལ་ཁྱད་མི་འདུག No matter what the job is, it makes no difference to me.

ག་འདྲས་སེ་ (ka̲ndrɛs) how ་ ཁྱེད་རང་ག་འདྲས་སེ་ཡོང་བ་རེད་ How did you come?

ག་ན་ (ka̲na) where ་ ཁོང་ག་ན་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད་ Where is he staying?

ག་ནས་ (ka̲nɛ̀ɛ) 1. from where ་ མི་འདི་ག་ནས་རེད་ Where is this person from? 2. how, how could (conveys amazement) ་ དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་དེའི་ནང་ཁང་པ་དེ་ག་ནས་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ How will they be able to build the house in that short a time?

ག་ནས་ག་ནས་ (ka̲nɛ̀ɛ ka̲nɛ̀ɛ) (exclamation of modesty) No, no. ་ ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག ག་ནས་ག་ནས་ Your work is excellent. (answer) No, no (not at all).

ག་ནས་ག་ཡོང་མེད་པ་ (ka̲nɛ kayoŋ me̲èba) not knowing where sb. came from ་ ག་ནས་ག་ཡོང་མེད་པའི་མི་གསར་པ་ཞིག་སླེབས་བཞག A new person arrived, from where (we) don't know.

ག་ནས་ནུས་ (ka̲nɛ̀ɛ nü̲ü) How can (I) ་ ངས་ཁྱེད་རང་ལ་འགྲན་ག་ནས་ནུས་ How can I compete with you?

ག་པར་ (ka̲baa) where.

ག་པར་ག་པར་ (ka̲baa ka̲bar) 1. where ་ རྒྱ་གར་ལ་བོད་མི་ག་པར་ག་པར་གནས་ཡོད་པ་རེད་ Where are the Tibetans living in India? 2. sm. ག་ནས་ག་ནས་.

ག་པར་ལས་མ་བལྟས་ (ka̲barlɛ ma̲dɛ̀ɛ) disregarding the consequences ་ ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་ག་པར་ལས་མ་བལྟས་པར་རྒྱ་ནག་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ He disregarded the situation and went to China.

ག་ཕྱི་གོ་ལོག (kəji ko̲loò) sm. གབ་ཕྱི་ལོག.

ག་ཕྱི་ལོག (kə̲jilɔ̀ɔ) sm. གབ་ཕྱི་ལོག.

ག་བུར་ (kəbur) camphor, moth balls.

ག་བུར་དྲིས་ལོ་ (kəbur di̲ilo) delphinium trichorum (a plant used in Tibetan medicine).

ག་བུར་རིལ་བུ་ (kəbur ri̲ibu) moth balls.

ག་བེ་གོ་བེ་ (ka̲be ko̲be) sm. ཁོག་དོ་.

ག་བྱས་ (kajɛ̀ɛ) sm. གང་བྱས་.

ག་བྱེད་འདི་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ (ka̲jèe dijeè mi̲shēèba) sm. ག་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པ་.

ག་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པ་ (ka̲jèe di̲jeè me̲èba) having a hard time figuring out what or how to deal with an unexpected situation ་ སྐྱ་མཐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ངའི་

ནང་མགྲོན་བུར་ཕེབས་ཙང་ང་ག་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ Because many guests suddenly came to my house, I didn't know what to do.

ཀ་བྲ་ (k<u>a</u>dra) rubus subornatus focke.

ཀ་འབབ་ (kəmbəb) animal tax.

ཀ་མན་ཀོ་ལོག (k<u>a</u>mɛn k<u>o</u>lɔɔ̀) sm. ཀ་ཕྱི་ཀོ་ལོག.

ཀ་མིན་འདི་མིན་ (kəmin d<u>i</u>min) at strange/ unusual times ¶ ཁྱེད་རང་དུས་ཚོད་ག་མིན་འདི་མིན་ལ་མ་ཕེབས་ Don't come at unusual times.

ཀ་དམའ་པོ་ (k<u>a</u> m<u>aa</u>bo) sb. whose hairline starts low on his forehead.

ཀ་ཙམ་ (k<u>a</u>dzam) sm. ཀ་ཚོད་.

ཀ་ཚད་ (kədzɛɛ̀) sm. ཀ་ཚོད་.

ཀ་ཚོད་ (kədzöö̀) how much, how many, how long ¶ ཁོ་ལ་ས་ཞིང་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་ How much land does he have? ¶ ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་ག་ཚོད་བཞུགས་པ་རེད་ How long did he stay in India? ¶ ཁོ་ལོ་ག་ཚོད་རེད་ How old is he? 2. (— + vb. + ཀྱང་/ ཡང་/ འང་) no matter how many/ much ¶ དམག་མི་ག་ཚོད་བཏང་ཡང་ No matter how many soldiers (they) sent. 3. (— + vb.1 + པ་/ བ་ + དེ་ཙམ་ + vb. 2) how much vb. 1, that much vb. 2 ¶ ལས་ཀ་ག་ཚོད་བྱས་པ་ཙམ་གླ་ཆ་དེ་ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ However much (you) work, that much (you) will get in wages.

ཀ་ཚོད་ཉུང་ནའི་ (kədzöö̀ ñ<u>u</u>ŋne) however few, at least ¶ རྒྱ་གར་ལ་བོད་མི་ག་ཚོད་ཉུང་ནའི་ 100,000 ལྷག་ཙམ་ཡོད་རེད་ There are at least 100,000 Tibetans in India.

ཀ་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ (kədzöö̀ tūbdub) as much as possible.

ཀ་མཚུངས་ (k<u>a</u> tsūŋ) vi. to be balanced ¶ ཁོང་གི་ལས་ཀ་དང་གླ་ཕོགས་ཀ་མཚུངས་ཀྱི་མ་རེད་ His work and salary are not in balance.

ཀ་འཛོལ་ (k<u>a</u>ndzöö) imbalanced, unbalanced ¶ ཐོན་སྐྱེད་དང་མི་འབོར་ཀ་འཛོལ་དུ་གྱུར་བ་རེད་ Population and production became imbalanced.

ཀ་ཞ་ (k<u>a</u>sha) jeering, mocking, making fun of va.—བྱེད་; —སློག ¶ མི་དེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་བཤད་ཙང་ཚང་མས་ཀ་ཞ་བསློགས་པ་རེད་ Because he said weird things at the meeting everyone made fun of him.

ཀ་གཞའ་ (k<u>a</u> sh<u>a</u>) sm. ཀ་ཞ་.

ཀ་གཞུང་ (kəshuŋ) shung. a list/ book containing the number of animals households owe as taxes ¶ ཀ་གཞུང་ནང་གསལ་ཁྲལ་འབབ་སྤྲུབ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་ One should pay the taxes in accordance with the animal tax list.

ཀ་ཟེར་འདི་ཟེར་ (k<u>a</u>see d<u>i</u>see) sm. ཀ་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་.

ཀ་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་ (kəyin d<u>i</u>yin m<u>e</u>èba) 1. nonsense, absurd, ridiculous ¶ མི་དེས་སྐད་ཆ་ཀ་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་ཞིག་བཤད་སོང་ That man talked nonsense. 2. speech where the meaning isn't clear ¶ མི་དེས་རྟག་པར་སྲིད་དོན་གྱི་ལྟ་བའི་སྐོར་སྐད་ཆ་ཀ་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That person always speaks unclearly concerning his political views.

ཀ་ཡོང་ཅི་ཡོང་ (k<u>a</u>yoŋ jīyoŋ) doing one's best; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་ཀ་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱས་ཀྱང་གླ་ཆ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག Even though (I) did my best at work they paid me a low wage.

ཀ་ཡོང་འདི་ཡོང་མེད་པ་ (k<u>a</u>yoŋ d<u>i</u>yoŋ m<u>e</u>èba) unimaginable, impossible, incredible (in a bad sense), shocking ¶ ལོ་འདིའི་ནང་གནས་ཚུལ་གང་ཡོང་འདི་ཡོང་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག This year incredible situations are occurring.

ཀ་ར་ (k<u>a</u>ra) sheep.

ཀ་རུ་ (kər<u>u</u>) sm. ཀ་ན་.

ཀ་རུ་ཡང་ (kəruyaŋ) sm. ཀར་ཡང་.

ཀ་རེ་ (k<u>a</u>re) what ¶ ད་ག་རེ་བྱེད་དགོས་རེད་ Now what should (I) do?

ཀ་རེ་ཀ་རེ་ (k<u>a</u>re k<u>a</u>re) what kind/ sort ¶ ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀ་ག་རེ་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ What kind of work can you do?

ཀ་རེ་བྱས་ནའི་བྱེད་ (k<u>a</u>re cɛne c<u>e</u>è) (I) don't care what happens (or what is done) ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ག་རེ་བྱེད་ནའི་བྱེད་ང་ཞེད་གི་མི་འདུག (I) don't care what you do. I'm not afraid of you.

ཀ་རེ་ཡིན་ནམ་ (k<u>a</u>re y<u>i</u>nnaa) why ¶ ཁྱེད་རང་གིས་དངུལ་མང་པོ་སྤྲོད་དགོས་ཡག་དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ་ Why did you have to give (him) so much money?

ཀ་རེ་ཡིན་ནའི་ (k<u>a</u>re y<u>i</u>nɛ) whatever ¶ ཁོས་ལས་ཀ་ག་རེ་ཡིན་ནའི་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ He will be able to do whatever work there is.

ཀ་རེ་ཡིན་ནའི་མིན་ནའི་ (k<u>a</u>re y<u>i</u>nɛ m<u>i</u>nnɛ) regardless of, no matter what ¶ ག་རེ་ཡིན་ནའི་མིན་ནའི་ང་ནི་གློག་བརྙན་ལ་འགྲོ་ཐག་ཆོད་ཡིན་ Regardless of what, I am definitely going to the movie.

ཀ་རེས་ (k<u>a</u>reè) by what ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ག་རེས་བརྡུང་པ་རེད་ By what were you hit with?

ཀ་ལ་ (k<u>a</u>la) how, how could (conveys amazement/ incredulity) ¶ ངས་ཁྱེད་ལ་འདི་འདྲས་ག་ལ་བྱེད་ How could I do a thing like that to you?

ཀ་ལ་འགྲིག (k<u>a</u>ladrig) how is it okay.

ཀ་ལ་ཆོག (k<u>a</u>la cōò) how can sth. be okay, how could sth. occur/ be ¶ དེ་འདྲས་བྱས་པས་ག་ལ་ཆོག How it be okay to do that?

ཀ་ལ་ཐུབ་ (k<u>a</u>la tūb) (vb. + —) how is it possible ¶ དེ་ལྟར་མིན་ཚེ་བོད་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཀྱང་དབུང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་བ་དེ་ཤོད་ག་ལ་ཐུབ་ If it is not like that, how is it possible to say that Tibet respects the central government.

ཀ་ལ་ཕོད་ (k<u>a</u>la pöö̀) how does one dare ¶ གོང་རིམ་ལ་ཁ་ལན་སློག་ག་ལ་ཕོད་ How does one dare answer back to one's superiors.

ཀ་ལ་བ་དེར་ (k<u>a</u>la p<u>a</u>der) wherever there is ¶ དམག་མི་ཡོད་ས་ག་ལ་བ་དེར་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ Wherever there were soldiers staying, (they) attacked (them).

ཀ་ལ་བཟི་ (k<u>a</u>la dz<u>i</u>) how can one be harmed ¶ མཚོན་སྲུང་གྱོན་ན་མི་མདས་ག་ལ་བཟི་ If one wears a protective amulet how can a gun harm you.

ཀ་ལ་ཡོད་ (k<u>a</u>la y<u>ö</u>ö̀) sm. ཀ་ལ་སྲིད་.

ཀ་ལ་རུང་ (k<u>a</u>la r<u>u</u>ŋ) sm. ཀ་ལ་འགྲིག.

ཀ་ལ་སྲིད་ (k<u>a</u>la sīì) 1. (neg. + vb. + —) how is it possible not to ¶ དགའ་ཚོར་མི་སྐྱེ་བ་ག་ལ་སྲིད་ How is it possible not to be happy.

ཀ་ལེ་ (kəle) slowly, gradually ¶ རྐང་འཁོར་ག་ལེ་གཏང་ན་ཉེན་ཁ་མེད་ (If you) ride the bicycle slowly there is no danger.

ཀ་ལེ་ཀ་ལེར་ (kəle kəlee) slowly, gradually ¶ འབད་བརྩོན་བྱས་ན་ག་ལེ་ག་ལེར་ཤེས་ཀྱི་རེད་ If you work diligently, you will gradually learn it.

ཀ་ལེ་ཀུ་ལེ་ (kəle g<u>u</u>le) doing things slowly and unhurriedly.

ཀ་ལེ་རྒྱུགས་ (kəle gy<u>u</u>ù) 1. go slowly. 2. good bye (said by the one staying).

ཀ་ལེ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་ (kəle cībgyur nāŋ) good-bye (said by the one staying) (h.).

ཀ་ལེ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་གོག (kəle cībgyur nāŋgɔɔ̀) sm. ཀ་ལེ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་.

ཀ་ལེ་ཕེབས་ (kəle pēè) good-bye (said by the one staying) (h.).

ཀ་ལེ་བཞུགས་ (kəle sh<u>u</u>ù) good-bye (said by the one leaving) (h.).

ཀ་ལེ་བཞུགས་གདན་འཛགས་གོག (kəle sh<u>u</u>dɛnjaàgɔ) sm. ཀ་ལེ་བཞུགས་.

ཀ་ལེ་བཞུགས་ཨ་ (kəle sh<u>u</u>ùa) sm. ཀ་ལེ་བཞུགས་; va.—བྱེད་.

ཀ་ལེར་ལ་ (k<u>a</u>leela) sm. ཀ་ལེ་ཀ་ལེར་.

ཀ་ལོག (k<u>a</u>lɔɔ̀) 1. exaggerating; va.—བྱེད་. 2. heretical or evil ideas/ thoughts.

ཀ་ཤ་ (k<u>a</u>sha) a strap worn over one side of the shoulder that goes under the other arm va.—གཡོག to put on such a strap.

ཀ་ཤལ་ (k<u>a</u>shɛɛ) a flower/ wreath/ ornament that is worn over one shoulder and under the other arm; va.—གཡོག to put on such an ornament.

ཀ་ཤེད་ (k<u>a</u>sheè) a place (conveys a vagueness about which place) ¶ ང་ཡུལ་ག་ཤེད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ I am

going to a place.

ཀ་ཤེལ་ (kashee) glass bead.

ཀ་ཤེས་ (kasheè) see ཁ་དྲང་.

ཀ་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་ (kashöö dishöö meèba) not knowing what to say ¶ ང་ལ་གྲ་སྒྲིག་མེད་ཙང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ག་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་ཆགས་སོང་ I wasn't prepared, so I didn't know what to say at the meeting.

ཀ་ས་ཀ་ནས་ (kasa kanɛɛ̀) from everywhere, from all over ¶ གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ནང་གི་མི་མང་ཆེ་བ་ས་ཆ་ག་ས་ག་ནས་ཡོང་པ་རེད་ Most of the people in this city came from all over the country.

ཀ་ས་ཀ་ལ་ (kasa kala) everywhere, all over ¶ གནས་ཚུལ་འདི་ག་ས་ག་ལ་ཁྱབ་པ་རེད་ This news spread everywhere.

ཀ་ས་ཀར་ (kasakaa) sm. ཀ་ས་ཀ་ལ་.

ཀ་སེལ་ (kasel) crossing out/ voiding a written agreement after the terms of the contract or loan are completed; va.—གཏོང་; —བྱེད་ ¶ བུ་ལོན་རྙིང་པ་ཚང་མ་སྤྲོད་ནས་གན་རྒྱར་ཀ་སེལ་བཏང་པ་རེད་ Having paid off all the old loans, (he) voided the contract.

ཀ་སེལ་རྫིས་དག་ (kasee dziidaà) shung. to to make up sth. owed so as to complete a contract/ loan/ obligation ¶ འདེགས་གཞོར་ལྡག་ཆད་ཇི་ཐོན་ལས་འཛིན་སོ་སོས་ཀ་སེལ་རྫིས་དག་ཞུ་རྒྱུ། When doing the weighing, the managers themselves should make up whatever discrepancy occurs (between what is required and what they weigh).

ཀ་སོང་ཀ་འདེད་ (kasoŋ kandeè) pursuing everywhere; va.—གཏོང་ ¶ ཉེས་ཅན་དེ་ཀ་སོང་ཀ་འདེད་གཏོང་དགོས་ This criminal should be pursued everywhere.

ཀ་སོང་འདི་སོང་མེད་པ་ (kasoŋ disoŋ meèba) not knowing where sth. went, unable to trace/ ascertain/ detect where sth. is ¶ ཁོང་ཕ་ཡུལ་ནས་ཁ་བྲལ་རྗེས་ག་སོང་འདི་སོང་མེད་པ་ཆགས་སོང་ After he left his home area, (we) have been unable to ascertain his whereabouts.

ཀག་གེ་ཀོག་གེ་ (kage koge) a clumsy, awkward person.

ཀག་ཀོག་ (kaggɔɔ̀) 1. abbr. of ཀག་གེ་ཀོག་གེ. 2. preventing, stopping, holding back, blocking; va.—བྱེད་. 3. meandering, winding, zigzagging.

ཀག་ཐེབས་ (kag tēb) vi. when cooking rice to have the water be almost absorbed by the rice.

ཀག་པ་ (kagba) a disease or infection of the tongue.

ཀགས་ཀོགས་ (kaggɔɔ̀) sm. ཀག་ཀོག.

གང་ (kaŋ) 1. what ¶ དེ་གང་རེད་དམ་ What is that? 2. vi. to be filled up, to be full ¶ སྣོད་ཆས་དེ་ཆུས་གང་འདུག The pot is full of water. 3. one of sth. that is full or complete ¶ ཇ་ཕོར་པ་གང་འཐུང་ Drink one cup of tea. 4. (— + adj.) as — as possible ¶ ཡུལ་གཉིས་དབར་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་གང་ཡག་ཡོད་པ་རེད་ The friendship of the two countries is as good as possible. 5. (— + adj. + adj.) as — as possible ¶ གང་མང་མང་ As many as possible.

གང་སྐྱལ་དེ་སྒྲུབ་ (kaŋgüü tedrub) fulfilling whatever task is given; va.—བྱེད་ ¶ ལོ་མང་པོའི་རིང་ངས་འགོ་ཁྲིད་གིས་ལས་འགན་གང་སྐྱལ་དེ་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ For many years I have fulfilled the responsibilities given to me by my leader.

གང་སྐྱལ་དེ་བྱེད་ (kangüü tejeè) sm. གང་སྐྱལ་དེ་སྒྲུབ་.

གང་སྐྱིད་པ་ཡུལ་ སུ་བྱམས་པ་མ་ (kaŋgyii pəyüü sūcam pāma) sm. གར་སྐྱིད་པ་ཡུལ་ སུ་བྱམས་པ་མ་.

གང་མཁས་གང་སྙན་ (kaŋgɛɛ̀ kaŋñen) (talking) as pleasantly and interestingly as possible; va.—ཤོད

གང་མཁོ་གང་ལེན་ (kaŋgo kaŋlen) whatever one needs one can take; va.ཀྱིད་ ¶ རང་གི་གྲོགས་པོའི་ས་ནས་ཅ་ལག་གང་མཁོ་གང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I take whatever I need from my friends.

གང་མཁོ་དེ་སྤྲོད་ (kaŋgo tedröö) giving/ distributing according to need.

གང་ག (kaŋga) all ¶ མི་འདིས་ང་ཚོའི་ནང་གི་ཅ་ལག་གང་ག་བརྐུས་བཞག This man stole all the belongings in our home.

གང་ག (kaŋga) Ganges River.

གང་ག་ཆུང་ (kaŋga cūŋ) gentiana urnula (a plant used in Tibetan medicine).

གང་གི་ཆ་ནས་ (kaŋgi cānɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་གི་ཆེད་དུ་ (kaŋgi cēèdu) sm. གང་གི་ཕྱིར.

གང་གི་ཐད་ནས་ (kaŋgi tɛɛ̀nɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་གི་ཐོག་ནས་ (kaŋgi tɔɔ̀nɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་གི་དོན་ལ་ (kaŋgi tönla) sm. གང་གི་ཕྱིར་.

གང་གི་ཕྱིར་ (kaŋgi cīr) for what purpose/ reason, why ¶ ཁོ་གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ For what reason did he go from here?

གང་གི་སླད་དུ་ (kaŋgi lɛ̄ɛdu) sm. གང་གི་ཕྱིར་.

གང་གིས་ (kaŋgii) 1. by what/ which, because of what ¶ སྨན་གང་གིས་ནད་འདི་ལ་ཕན་གྱི་རེད་ What medicine will be good for this illness? 2. by what, how ¶ གང་གིས་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱེ་ལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ (They) publicized how one will be able to increase production. 3. of/ from what ¶ འདི་གང་གིས་བཟོས་པ་རེད་ What is this made from?

གང་གིས་ཤེ་ན་ (kaŋgii shēèna) why, if you ask why ¶ ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་མི་འདུག གང་གིས་ཤེ་ན་ ཚ་བའི་གནམ་གཤིས་མ་འཕྲོད་པའི་རྐྱེན་རེད་འདུག If you ask why he was not happy in India, it is because the heat doesn't suit him.

གང་གུས་ཅི་གུས་ (kaŋgüü jīgüü) respecting sb. as much as possible.

གང་གླེང་བར་བྱ་བ་ (kaŋleŋwar cawa) what I want to say is (used at start of articles/ essays to introduce the main section).

གང་དགའ་ (kaŋ ga) whatever makes one happy, to one's heart's content; va.—བྱེད་.

གང་དགའ་གང་སྐྱིད་ (kaŋ ga kaŋ gyii) as good/ pleasant a time as possible; va.—བྱེད་ to have as good a time as possible ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོས་གུང་གསེང་སྐབས་གང་དགའ་གང་སྐྱིད་བྱས་སོང་ During their vacation, the students had as good a time as possible.

གང་དགའ་གང་འདོད་ (kaŋ ga kaŋ döö) sm. གང་བདེ་ཅི་འདོད་.

གང་དགའ་ཅི་དགའ་ (kaŋ ga jī ga) 1. sm. གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ 2. doing whatever one likes, doing to one's heart's content; va.—བྱེད་ ¶ མི་སོ་སོས་གང་དགའ་ཅི་དགའ་བྱས་ན་འགྲིགས་ It is okay for everyone to do whatever pleases them.

གང་དགའ་ཅི་བདེ་ (kaŋ ga jī ga) sm. གང་དགའ་ཅི་དགའ་.

གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ (kaŋga jīleg) as good/ well as possible ¶ དེའི་སྐོར་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་གྲོས་བསྡུར་བྱས་པ་རེད་ (We) discussed what will be best regarding this issue.

གང་དགེ་ (kaŋge) what is good/ better ¶ ཁོང་གིས་གང་དགེའི་དགོངས་འཆར་གནང་སོང་ He gave an opinion as to what is better.

གང་དགོས་ཅི་དགོས་ (kaŋgö jīgöö) whatever one wants ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་ལ་ཅ་ལག་གང་དགོས་ཅི་དགོས་ཡོད་པ་རེད་ That store has whatever goods you want.

གང་མགོ་ (kaŋgo) pipe for smoking tobacco.

གང་མགྱོགས་ (kaŋgyɔɔ̀) 1. as soon as ¶ གང་མགྱོགས་ཕེབས་རོགས་གནང་ (Please) come as soon as possible. 2. as fast as ¶ གང་མགྱོགས་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went as fast as possible.

གང་མགྱོགས་མགྱོགས་ (kaŋ gyɔgyɔɔ̀) as fast/ quick as possible ¶ ང་ཚོས་ཡིག་ཚད་གང་མགྱོགས་མགྱོགས་བཏང་པ་ཡིན་ We did our exam as quick as we could.

གང་མགྱོགས་ཅི་མགྱོགས་ (kaŋgyɔɔ̀ jīgyɔɔ̀) sm. གང་མགྱོགས་མགྱོགས་.

གང་འགབ་ (kaŋgəb) whatever is good/ best ¶ ཁོ་ཚོས་གང་འགབ་གྲོས་སྡུར་བྱས་སོང་ They discussed what is best.

གང་འགབ་ཇི་ལེགས་ (kaŋgəb jileg) sm. གང་འགབ་.

གང་ངུ་འདི་ངུ་མེད་པ་ (kaŋŋu diŋu meèba) crying a great deal.

གང་ང་ (kaŋŋa) sm. གང་ང་ང་.

གང་སྔ་སྔ་ (ka̲ŋ ŋāŋa) as early as possible ། ཁོ་ཚོ་གནམ་གྲུའི་ཐང་ལ་གང་སྔ་སྔ་ཕྱིན་པ་རེད་ They went to the airport as early as possible.

གང་ཅི་ (kə̲ŋji) all kinds of, every aspect ། ཁོང་གང་ཅིར་ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is diligent in every aspect. ། ཁོ་ཚོར་གང་ཅིའི་རོགས་རམ་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད་ They got all kinds of aid.

གང་ཅི་འདོར་མེད་ (kə̲ŋji dɔ̲ɔmeè) shung. not overlooking or bypassing anything ། ཆབ་འབངས་ཉམས་ལ་བྱམས་གཟིགས་མཛད་འོས་གང་ཅི་འདོར་མེད་ཡོང་བ་ Regarding the treatment of our subjects, do not overlook anything

གང་ཅིག (kə̲ŋjiì) sm. གང་ཞིག.

གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ (kə̲ŋjii tɛ̀ɛnɛ) by all means, in all respects ། ལུང་པ་འདི་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་མཐུན་རྐྱེན་ཡག་པོ་འདུག In all respects, this country has good resources. ། མོས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་གྲྭར་གཏོང་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ She utilized all means to send the child to school.

གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་ (kə̲ŋjii tɔ̀ɔnɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་ཅིའི་ལག་འཛངས་ (kə̲ŋjii la̲ŋdzaŋ) a shortage of all things.

གང་ཅིར་ (kə̲ŋjii) sm. གང་ཅི་.

གང་ཕྱོགས་ (ka̲ŋjoò) sm. གང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་.

གང་ཕྱོགས་ཅི་ནུས་ (ka̲ŋjoò jīnüù) sm. གང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་.

གང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ (ka̲ŋ jōgjoò) doing whatever/ as much as one can do ། ངས་ལས་ཀ་གང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་བྱས་ཀྱང་ཚར་མ་སོང་ I did as much as I could but didn't finish (the job).

གང་ཉིད་ (ka̲ŋñiì) you (h.) ། གང་ཉིད་སང་ཉིན་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་རོགས་གནང་ Would you please come to my house tomorrow.

གང་མཉེས་ (ka̲ŋñeè) eat/ drink as much as you want, eat/ drink freely (said to guests at a party/ dinner) (h.) ། གསོལ་ཚིགས་གང་མཉེས་གནང་རོགས་གནང་ Please eat as much as you want.

གང་དིག (kə̲ŋdiì) arc. getting or having one's own way, doing as one desires/ pleases.

གང་ལྟར་ (ka̲ŋdar) however, anyway, in any case ། ཁྱེད་རང་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཡང་གང་ལྟར་ང་ར་ཁྱད་མི་འདུག In any case, whatever you do makes no difference to me.

གང་ལྟར་མང་ལྟར་ (ka̲ŋdar ma̲ŋdar) sm. གང་ལྟར་.

གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་ (ka̲ŋdar ya̲ŋñiŋ) anyway, anyhow.

གང་སྐབས་བདེ་བ་ (ka̲ŋdəb de̲wa) whatever is more convenient.

གང་ཐད་ (ka̲ŋdɛɛ̀) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་ཐད་གང་འོས་ (ka̲ŋdɛɛ ka̲ŋwöö) shung. doing everything/ whatever is appropriate.

གང་ཐད་གང་རིགས་ (ka̲ŋdɛɛ ka̲ŋrig) shung. sm. གང་འཐད་གང་འོས་.

གང་ཐད་གཅིག་མཐུན་ (ka̲ŋdɛɛ jīgdün) isotropy (in physics).

གང་ཐད་ནས་ (ka̲ŋdɛɛnɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་ཐད་ལ་ (ka̲ŋdɛɛla) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་ཐུབ་ (ka̲ŋdub) sm. གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་.

གང་ཐུབ་ཀྱིས་ (ka̲ŋdubgi) sm. གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་.

གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ (ka̲ŋdub jīdub) as far as possible, as much as one can; va.—བྱེད་ to work hard for, to do as much as one can ། ང་ཚོས་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཡོད་ We have helped them as much as we can.

གང་ཐུབ་ཐུབ་ (ka̲ŋ tūbdub) sm. གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་.

གང་ཐེབས་ཅི་ཐེབས་ (ka̲ŋdeb jīdeb) rushing around to get as much as possible; va.—བྱེད་.

གང་ཐོན་ཐོན་ (ka̲ŋ tōndön) whatever comes to mind, whatever comes out; va.—ཤོད་ to say whatever comes to mind. 2. whatever you can spare ། ང་ལ་དངུལ་གང་ཐོན་ཐོན་ཞིག་གཡར་རོགས་ Please lend me whatever money you can spare.

གང་ཐོབ་ཅི་ཐོབ་ (ka̲ŋdob jīdob) as much as one can get.

གང་འཐད་ (ka̲ŋdɛɛ̀) sm. གང་ཐད་.

གང་འཐུང་རྒྱག (ka̲ŋduŋ gyaà) va. to drink only one cup of sth.

གང་དག (ka̲ŋdaà) whatever there is ། ཁང་པ་འདིའི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་ཁྱེད་རང་ལ་བདག་པ་རེད་ Whatever things there are in the house belong to you.

གང་དང་གང་གི་ཐད་ནས་ (ka̲ŋdaŋ ka̲ŋgi tɛ̀ɛnɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་དང་གང་གི་ཐོག་ནས་ (ka̲ŋdaŋ ka̲ŋgi tɔ̀ɔnɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་དང་གང་ཞིག (ka̲ŋdaŋ ka̲ŋshig) 1. such and such, so and so ། མི་ཞིག་གིས་ང་ཡུལ་གང་དང་གང་ཞིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན་ If a person says, "I have been to such and such a place." 2. (— + རུང་/ཀྱང་) whatever ། མི་ཡུལ་གྱི་བྱས་རྗེས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ Whatever human accomplishments there are.

གང་དང་ཅི་ (ka̲ŋdaŋ jī) sm. གང་ཅི་.

གང་དུ་ (ka̲ntu) where ། ཁང་པ་དེ་ག་པར་ཡོད་དམ་ Where is that house?

གང་དོ་ (ka̲nto) one or two ། ཇ་དཀར་ཡོལ་གང་དོ་བཏུངས་པ་ཡིན་ I drank one or two cups of tea.

གང་དྲག (ka̲ndraà) 1. as good/ well as possible, the best one can do ། ངས་ཐབས་ཤེས་གང་དྲག་བྱས་པ་ཡིན་ I tried as best as I could. 2. what to do? ། ངས་རྐྱལ་རྒྱག་མི་ཤེས། ད་གང་དྲག་ཅེས་བཤད་པ་རེད་ (He) said, "I can't swim. Now what to do?" 3. too bad, its a pity ། མི་མིག་མེད་པ་དེ་གང་དྲག That man without eyes, what a pity!

གང་དྲག་ཅི་དྲག (ka̲ndraà jīdraà) sm. གང་དྲག.

གང་དྲན་ (ka̲ndrɛn shöö) whatever comes to mind, whatever is remembered; va.—ཤོད་ to say what comes to mind or is remembered.

གང་དྲན་གང་ཤུས་ (ka̲ndrɛn ka̲ŋshüü) saying whatever comes to mind or one remembers; va.—བྱེད་.

གང་དྲན་དྲན་ཤོད་ (ka̲ndrɛn trɛnshöö) sm. གང་དྲན་ཤོད་.

གང་བདེ་ཅི་འདོད་ (ka̲nde jīndöö) whatever is convenient, whatever one desires or wants to do; va.—བྱེད་ ། གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གི་གང་བདེ་ཅི་འདོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་གནང་ན་འགྲིགས་ Concerning this issue, you can settle it however you wish.

གང་འདོད་ (ka̲ndöö) whatever one desires/ wants/ likes; va.—བྱེད་ to do whatever one desires/ want/ likes ། ཁྲིམས་དང་བསྟུན་ན་མ་གཏོགས་གང་འདོད་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད་ (You) can only act according to the law. You cannot do as you like.

གང་འདོད་གང་བྱས་ (ka̲ndö ka̲njɛɛ̀) doing whatever one pleases ། ཁོ་ཕ་མའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་པར་གང་འདོད་གང་བྱས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He doesn't obey his parents and does whatever pleases him.

གང་འདོད་ཅི་སྒྲུབ་ (ka̲ndö jīdrub) 1. doing whatever one wants ། ང་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་དུས་ལས་ཀ་གང་འདོད་ཅི་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ When I went to India, I did whatever work I wanted. 2. acquiring what one wants/ desires ། ངས་བོད་ནས་ཚོང་ཟོག་གང་འདོད་ཅི་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ I acquired from Tibet whatever merchandise I wanted.

གང་འདོད་འདོད་ (ka̲ŋ dö̲döö) whatever one desires/ likes/ wishes.

གང་འདོད་དབང་ཤེད་ (ka̲ndöö wāŋsheè) autocratic/ tyrannical/ dictatorial rule.

གང་འདྲ་ (ka̲ndra) 1. how, like, what, in what way ། ཁོ་ལ་གང་འདྲ་ལབ་དགོས་རེད་ How should I tell him? ། བོད་ལ་གནམ་གཤིས་གང་འདྲ་ཡོད་པ་རེད་ What is the climate in Tibet like? 2. (— + ཞིག) what kind of ། ཁོ་ལ་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ What kind of job does he have? 3. however, whatever means, in all ways ། ཐབས་ཤེས་ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ལས་ཀ་དེ་བསྒྲུབས་མ་སོང་ Whatever methods I tried, I couldn't succeed in the work.

གང་འདྲ་ཅིག་ཡིན་ནའང་ (ka̲ndrajig yi̲nnayaŋ) whatever it is/ may be.

གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་ (ka̲ndra cɛ̲ɛde) sm. གང་འདྲ་.

གང་འདྲ་བྱས་ནས་ (ka̲ndra cɛ̲ɛnɛ) sm. གང་འདྲ་.

གང་འདྲ་ཞིག (ka̲ndrashig) sm. གང་འདྲ་.

གང་འདྲ་ཟེར་ (ka̲ndraser) sm. གང་འདྲ་.

གང་འདྲས་ (kə̲ndrɛɛ̀) sm. གང་འདྲ་.

གང་ན་ (ka̱ŋna) sm. ག་ན་.

གང་ན་གང་ཡོད་ (ka̱ŋna ka̱ŋyöö) sm. གང་ན་དེ་ཡོད་.

གང་ན་ཅི་ཡོད་ (ka̱ŋna jīyöö) sm. གང་ན་དེ་ཡོད་.

གང་ན་དེ་ཡོད་ (ka̱ŋna te̱yöö) whatever there is, whatever exists ¶ གནས་ཚུལ་དེ་སྐོར་རང་ལ་གང་ན་དེ་ཡོད་གསུང་དང་ Please say whatever (you think) about that situation.

གང་ན་སུ་ (ka̱ŋnasu) shung. where ever ¶ སྐྱེ་མཆོག་དམ་པ་ས་ཕྱོགས་ག་ན་སུ་བཞུགས་ The great lamas, where ever they live.

གང་ནས་ (ka̱ŋnɛɛ̀) sm. ག་ནས་.

གང་ནུས་ (ka̱ŋnüü) sm. གང་ཐུབ་.

གང་ནུས་ཅི་ནུས་ (ka̱ŋnüü jīnüü) sm. གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་.

གང་ནུས་དེ་སྒྲུབ་ (ka̱ŋnüü te̱drub) from each according to his ability, to each according to his needs.

གང་པོ་ (ka̱ŋbo) whole, complete, all, entire ¶ མི་ཚེ་གང་པོ་འཕྱོ་བརླག་ཕྱིན་སོང་ (His) entire life was ruined.

གང་ཕན་ཅི་ཕན་ (ka̱ŋpɛn jīpɛn) doing the utmost to help.

གང་བ་ (ka̱ŋwa) full.

གང་བ་མེད་པ་ (ka̱ŋba me̱eba) incomplete, not full.

གང་བུ་ (kəŋbu) pea pod.

གང་བུ་ཅན་གྱི་ལོ་ཏོག་ (kəŋbujɛngi lo̱doò) leguminous crop.

གང་བྱས་ (ka̱njɛɛ̀) 1. however, whatever, whichever ¶ ལས་དོན་གང་བྱས་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་པ་བསྟུན་དགོས་ Whatever the task, (we) have to act according to the wishes of the people. 2. able to do whatever what one wants ¶ ལས་ཁུངས་འདིའི་ནང་ཁོང་གིས་གང་བྱས་རེད་ In this office he can do whatever he wants.

གང་བྱས་གང་ལྟར་ (ka̱njɛɛ̀ ka̱ndar) sm. གང་ལྟར་.

གང་བྱས་བྱས་ཡོད་ (ka̱njɛɛ̀ cɛ̱ɛyöö) sm. གང་བྱས་, 2.

གང་བྱས་མ་བྱས་ (ka̱njɛɛ̀ majɛɛ̀) sm. གང་ལྟར་.

གང་བྱུང་ (kəŋjuŋ) 1. indiscriminate, reckless, wantonly, in excess, overdoing, being carried away ¶ ས་གནས་མང་པོར་གང་བྱུང་མེ་འཕེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have fired indiscriminately at many places. 2. whatever ¶ ཁོང་ཚོས་རོགས་རམ་གང་བྱུང་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They take whatever help they get.

གང་བྱུང་བ་ (ka̱ŋcuŋwa) whatever (one) gets.

གང་བྱུང་བྱུང་ (ka̱ŋcuŋjuŋ) sm. གང་བྱུང་.

གང་བྱུང་མང་བྱུང་ (kəŋjuŋ məŋjuŋ) sm. གང་བྱུང་, 1.

གང་བྱུང་རང་དགར་འཇོག་ (kəŋjuŋ raŋgar jɔ̀ɔ) va. to let things run their course.

གང་མང་ (ka̱ŋmaŋ) as much/ many as possible ¶ ང་ཚོར་རོགས་རམ་གང་མང་གནང་རོགས་གནང་ Please give us as much assistance as possible.

གང་མང་མང་ (ka̱ŋ ma̱ŋmaŋ) sm. གང་མང་.

གང་མིན་ (ka̱ŋmin) sm. གང་མིན་ཚད་.

གང་མིན་ཚད་ (ka̱ŋ mi̱ndzɛɛ̀) 1. (— + adj.) extraordinarily, absolutely, extremely, immeasurably, completely ¶ ཁོ་ཚོས་ལས་ཀ་གང་མིན་ཚད་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are working extraordinarily well. ¶ འདི་གང་མིན་ཚད་ཀྱི་ཁྲིམས་འགལ་རེད་ This is an extraordinary violation of the law. 2. extraordinarily (bad), sth. else ¶ མི་དེ་གང་མི་ཚད་རེད་ That man is something else. ¶ འདི་མ་བྱས་ན་གང་མིན་ཚད་བྱུས་ཡོང་ If (you) don't do this, something bad will happen. 3. va.—བྱེད་ idiomatic phrase conveying one's great appreciation for help (even though it may really have been little) —"it was wonderful" ¶ ང་ལ་ལག་རྟགས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་གནང་བ་གང་མིན་ཚད་བྱུས་སོང་ Giving me a big present like that—it was wonderful.

གང་མྱུར་ (ka̱ŋñur) as soon/ quick as possible ¶ འདིའི་སྐོར་གང་མྱུར་བཀའ་ལན་གནང་རོགས་གནང་ Please send a reply concerning this matter as soon as possible.

གང་ཙམ་ (ka̱ŋdzam) 1. how much, how many ¶ འདི་ནས་ལྷ་ས་བར་མེ་ལི་གང་ཙམ་ཡོད་དམ་ How many miles is it from here to Lhasa? 2. (— + vb. པ་/བ་ + དེ་ཙམ་) however much, that much ¶ ལས་ཀ་གང་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་གླ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ However much you work, that much you will get in wages. 3. sm. གང་འཚམས་.

གང་ཙམ་སོང་ནས་ (ka̱ŋdzam sōŋnɛ) after a period of time, after awhile ¶ གང་ཙམ་སོང་ནས་ཁོ་ཕྱིན་པ་རེད་ After awhile he left.

གང་བརྩམས་མཐར་སྐྱོལ་ (ka̱ndzam tārgye) finishing/ completing whatever one has started; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་ལས་ཀ་གང་བརྩམས་མཐར་སྐྱོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is the kind of person who carries through to completion whatever work (he is doing or is given).

གང་འཚམ་ (ka̱ndzam) sm. གང་འཚམས.

གང་འཚམས་ (ka̱ndzam) 1. quite some ¶ ད་བར་ལས་ཀ་བྱས་ནས་ཉམས་མྱོང་གང་འཚམས་བྱུང་ཡོད་ They have gained quite some experience working. 2. sometime, a while ¶ དུས་ཚོད་གང་འཚམས་བལྟས་རྗེས་ After watching awhile. 3. sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་འཚམས་ཤིག (ka̱ndzamjig) 1. awhile ¶ དུས་ཚོད་གང་འཚམ་ཤིག་རིང་དཔེ་དེབ་པ་བཀླགས་པ་ཡིན་ I read the book for awhile.

གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ (ka̱ndzam shignɛ) after awhile, after some time ¶ དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་ After sometime.

གང་འཚམས་སོང་ནས་ (ka̱ndzam sōŋnɛ) sm. གང་འཚམས་ཞིག་ནས་.

གང་ཞིག (ka̱ŋshig) whatever, whichever ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གང་ཞིག་ཕྱིན་ན་ཡང་ཁྲིམས་འཁུར་དགོས་ Whatever country you go to you have to abide by the law.

གང་ཞིག་གང་ཡིན་ (ka̱ŋshig ka̱ŋyin) sm. གང་ཞིག.

གང་ཞིག་ཏུ་ (ka̱ŋshigdu) wherever.

གང་ཞིག་འདུག (ka̱ŋshigduù) sm. གང་དྲག.

གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ (ka̱ŋshig yi̱nruŋ) whatever/ whichever; either ¶ སྟོད་ཐུང་དཀར་ནག་གང་རུང་ཞིག་གཟིགས་རོགས་གནང་ Please buy me either a black or white shirt (or Please buy me any color shirt).

གང་ཟག (ka̱ŋsaà) 1. person, human being ¶ ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གང་ཟག A learned person. 2. a pipe (for smoking); va.—འཐེན་ to smoke a pipe.

གང་ཟག་གི་གང་མགོ་ (ka̱ŋsaàgi ka̱ŋgo) bowl of a smoking pipe.

གང་ཟག་གི་ཡུ་བ་ (ka̱ŋsaàgi yu̱wə) stem of a smoking pipe.

གང་ཟབ་ (ka̱ŋsəb) as deep as possible.

གང་གཟབ་ (ka̱ŋsəb) 1. as good as possible, whatever is best ¶ ལྟ་བསྐོར་བ་ཚོར་སྣེ་ལེན་གང་གཟབ་བྱས་སོང་ They gave the visitors as good a reception as was possible. 2. as carefully as one can ¶ ལྟ་ཞིབ་གང་གཟབ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have investigated it as carefully as they could.

གང་གཟབ་ཟབ་ (kaŋ sə̱bsəb) sm. གང་གཟབ་.

གང་འོས་ (ka̱ŋöö) whatever is suitable/ appropriate.

གང་ཡག་ཡག (kaŋ yayaà) sm. གང་གཟབ་, 1.

གང་ཡང་ (ka̱ŋyaŋ) 1. anything, whatever, whichever ¶ ཁོང་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ He can do anything. 2. (— + neg.) nothing, none at all, not at all ¶ འདི་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག This was no benefit at all. ¶ དེ་སྐོར་ཁོས་གང་ཡང་ཤེས་མི་འདུག He knew nothing at all about that.

གང་ཡང་རུང་ (ka̱ŋyaŋruŋ) sm. གང་རུང་.

གང་ཡང་རུང་བ་ (ka̱ŋyaŋ ru̱ŋwa) sm. གང་རུང་.

གང་ཡིན་ཅེ་ན་ (ka̱ŋyin jēna) sm.* གང་ཡིན་ཞེ་ན་.

གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་ (ka̱ŋyin di̱yin me̱eba) 1. without any rhyme or reason ¶ ཁོ་དོན་དག་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པར་སླེབས་བྱུང་ He arrived without any reason. 2. a bit lost, not knowing what is what. 3. odd, unusual, weird ¶ ཁོ་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་དུག་ལོག་ཅིག་གོན་བཞག He wore weird clothes.

གང་ཡིན་ན་ (ka̱ŋyinna) why, for what reason ¶ ཁོ་མ་ཡོང་བ་གང་ཡིན་ན་ Why didn't he come?

གང་ཡིན་པ་བྱས་དགོ་ (ka̱ŋyinba cɛ̱ɛgo) slang. I bet sth. will occur ¶ ཁོ་སླེབས་མ་སོང་ན་ངས་གང་ཡིན་པ་

བྱས་དགོ I bet he will come.

གང་ཡིན་ཞི་ན་ (kaŋyin shena) if you ask why, it is because ¶ ལུང་པ་འདིར་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་འདི་གང་ཡིན་ཞི་ན་ཐོན་སྐྱེད་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ If you ask why there are so many people in that area, it is because production is good.

གང་ཡིན་ཟེར་ན་ (kaŋyin sena) sm. གང་ཡིན་ཞི་ན་.

གང་ཡོད་ (kaŋyöö) all there is, whatever there is ¶ ནང་གི་ཅ་ལག་གང་ཡོད་བཙོང་པ་ཡིན་ I sold whatever things we had in the house.

གང་ཡོད་རུང་ (kaŋ yöruŋ) sm. གང་ཡོད་ཀྱང་.

གང་ཡོད་ཀྱང་ (kaŋyögyaŋ) whatever there is, whatever you have.

གང་རིལ་ (kaŋrii) sm. སྒང་རིལ་.

གང་རུང་ (kaŋruŋ) 1. whatever, whichever, any kind ¶ ལས་ཀ་གང་རུང་ཞིག་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (I) am trying to get any (whatever) kind of job. 2. either ¶ སྟོད་ཐུང་དཀར་ནག་གང་རུང་ཞིག་གཟིགས་རོགས་གནང་ Please buy me a either a black or white shirt.

གང་རུང་རུང་ (kaŋruŋruŋ) sm. གང་བྱུང་བྱུང་.

གང་ལ་ (kaŋla) sm. ག་པར་.

གང་ལ་གང་འཚམས་ (kaŋla kandzam) 1. appropriate, proper and fitting, in accordance with (a need/ capacity/ capability/ etc.) ¶ མི་དེ་ཚོར་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་ལས་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་རེད་ Those people were given appropriate jobs. 2. quite good, not bad ¶ ད་བར་ཡར་རྒྱས་གང་ལ་གང་འཚམས་བྱུང་ཡོད་ Up to now there has been quite good progress.

གང་ལ་གང་འོས་ (kaŋla kaŋwöö) sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་ལ་ཅི་འོས་ (kaŋla jiwöö) sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་ལ་ཇི་འོས་ (kaŋla jiwöö) sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་ལ་བརྟེན་ནས་ (kaŋla dënnɛ) because of what, why ¶ གང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་རེད་དམ་ Why haven't (they) been able to improve the economy?

གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་ (kaŋla tüggyaŋ) whatever happens ¶ གནས་ཚུལ་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཁ་མཆུ་འདི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་རྒྱག་དགོས་ Whatever events happen (we will) carry the case to its conclusion.

གང་ལ་དེ་འཚམས་ (kaŋla tedzam) sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་ལ་དེ་འོས་ (kaŋla tewöö) sm. གང་ལ་གང་འཚམས་.

གང་ལ་ཡང་མ་འཛེམས་པར་ (kaŋlayaŋ mandzembar) brazenly, without fear ¶ གང་ལ་ཡང་མ་མཛེས་པར་མང་ཚོགས་ཁྲོམ་སྟོན་བྱས་པ་རེད་ The masses demonstrated without fear (of the consequences).

གང་ལགས་ཟེར་ན་ (kaŋla sena) sm. གང་ཡིན་ཞི་ན་.

གང་ལགས་ཞི་ན་ (kaŋla shēna) sm. གང་ཡིན་ཞི་ན་.

གང་ལབ་ལབ་ (kaŋ ləbləb) a person who believes anything, a gullible person ¶ མི་གླེན་པ་འདི་ལ་གང་ལབ་ལབ་ཡོད་པ་རེད་ This stupid person believes anything you say. 2. a tolerant person ¶ ངའི་གྲོགས་པོ་འདི་ལ་གང་ལབ་ལབ་ཡོད་ My friend is tolerant (I can say anything). 3. sb. with whom one can talk freely/ candidly.

གང་ལས་ (kaŋlɛɛ) from where (usu. with respect to origins) ¶ གང་ལས་ཆར་པ་བྱུང་ངམ་ Where does the rain come from?

གང་ལེགས་ (kaŋleg) 1. whatever is best, as good as possible ¶ གནད་དོན་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་ཐག་གཅོད་གང་ལེགས་ཤིག་གནང་རོགས་གནང་ Please settle this matter as best as you can. 2. very/ extremely good ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་བྱུང་བཞག This child has made an extremely good improvement.

གང་ལེགས་གང་ཟབ་ (kaŋleg kaŋsəb) doing the best ¶ ལས་ཀ་གང་ལེགས་གང་ཟབ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཐོབ་ If you do the best you can, the outcome will be good.

གང་ལེགས་ལེགས་ (kaŋ legleg) sm. གང་ལེགས་.

གང་ལོ་ (kaŋlo) empty pod.

གང་ལོན་བྱེད་ (kaŋlön cɛɛ) sm. གང་ལོན་ལོན་བྱེད་.

གང་ལོན་ལོན་བྱེད་ (kaŋ lönlön cɛɛ) va. to get/ take/ achieve as much as possible ¶ ཡིག་ཚད་གང་ལོན་ལོན་བྱས་པ་རེད་ (He) tried to get (as high a score) as possible on his exam.

གང་ཤེས་ (kaŋsheè) whatever one knows, to the best of one's knowledge/ ability; va.—བྱེད་ to do the best according to one's ability/ knowledge.

གང་ཤེས་གང་ངེས་ (kaŋsheè kaŋŋeè) whatever one knows one remembers.

གང་ཤེས་ཅི་ཤེས་ (kaŋsheè jīsheè) sm. གང་ཤེས་.

གང་ཤེས་ཤེས་ (kaŋ shēsheè) all known, everything one knows, everyone known ¶ ངས་གང་ཤེས་ཤེས་ལ་སྣད་ཆ་དྲིས་ཀྱང་ཁང་པ་དེ་བཙད་ཆོད་མ་སོང་ I asked everyone I know, but couldn't find the house.

གང་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་ (kaŋshöö dishöö meèba) sm. ག་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་.

གང་ས་ (kaŋsa) sm. གང་སར་.

གང་ས་གང་ལ་ (kaŋsa kaŋla) everywhere ¶ ཁོས་གང་ས་གང་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went everywhere.

གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་ (kaŋsa jīdɛnɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་ས་ནས་ (kaŋsanɛ) sm. གང་ཅིའི་ཐད་ནས་.

གང་སར་ (kaŋsaa) all over, everywhere, wherever ¶ རྒྱལ་སའི་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ Everywhere in the capital. ¶ གང་སར་ཁྱབ་ (It) spread everywhere.

གང་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ (kaŋsuŋ jīdrub) adhering to or doing what one is told to do; va.—བྱེད་ ¶ ཕྲུ་གུས་ཕ་མའི་གང་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་བྱས་ཙང་ཕ་མ་དགའ་པོ་བྱུང་པ་རེད་ The parents were happy because the children did whatever they said.

གང་གསུང་དེ་སྒྲུབ་ (kaŋsuŋ tedrub) sm. གང་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་.

གང་བསམ་ (kaŋsam) whatever one is thinking; va.—བྱེད་ to do whatever one is thinking or thinks ¶ རྩོམ་པ་པོས་གང་བསམ་བཤད་ཙང་རྙོག་དྲ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ Because the writer said what was on his mind he got into trouble.

གང་བསམ་འདི་བསམ་མེད་པ་ (kaŋsam disam meèba) not having any thoughts (about sth.).

གང་བསམ་འདོད་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ (kaŋsam döödön lhūngi drub) shung. having one's wishes fulfilled ¶ གང་བསམ་འདོད་དོན་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཐུགས་སྨོན་སྐྱབས་འདེགས་ཡོད་པ་ལགས་ I pray that our wishes will be fulfilled.

གང་བསམ་ལྷུག་བརྗོད་ (kaŋsam lhūgjöö) saying freely what one thinks.

གང་ཧྲིལ་ (kaŋhril) sleeping with one's clothes on ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་གང་ཧྲིལ་ཉལ་བསྡད་བཞག The child slept with his clothes on.

གངས་ (kaŋ) snow; vi.—འབབ་; —རྒྱག་; —འཐིབ་ to snow; vi.—ཆད་ to stop snowing ¶ ས་གནས་དེར་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་གངས་རྒྱག་གི་འདུག In those regions, it snows in October.

གངས་ཀྱི་འཁྲོལ་འཛིན་ (gaŋgi tröndzin) shung. a certificate giving permission to sweep snow (during the Monlam Prayer Festival in Lhasa).

གངས་དཀར་ (gaŋgar) 1. white snow. 2. a snow mountain.

གངས་དཀར་ཏི་སེ་ (kaŋgar dīsi) 1. Mt. Kailash. 2. the Gangdis mountain range.

གངས་སྐྱེལ་ (kaŋgyee) a custom in tt. wherein people sent a paper package of snow to close friends or relatives with the meaning that they should give a party during the snowy season.

གངས་སྐྱེས་ (kaŋgyeè) sth. that grows in the snow.

གངས་སྐྱོན་ (kaŋgyön) damage from snowfall, snow disaster; vi.—ཕོག to get/ undergo damage from snowfall.

གངས་འཁྱག (kaŋkyaà) sm. གངས་འཁྱགས་.

གངས་འཁྱགས་ (kaŋkyaà) snow and ice ¶ རི་ལུང་གངས་འཁྱགས་ཀྱི་ཁེངས་པ་ Hills and valleys filled with snow and ice.

གངས་གྲུ་ (kaŋdru) snow sled, sleigh.

གངས་རྒྱན་པད་མ་ (gaŋgyɛn bēèma) snow lotus (savssurea involucrata).

གངས་ཅན་ (kaŋjɛn) 1. Tibet. 2. snowy.

གངས་ཅན་ལྗོངས་ (kaŋjɛnjoŋ) Tibet.

གངས་ཅན་པ་ (kaŋjɛnba) Tibetan.
གངས་ཆར་ (kaŋcar) snow and rain mixed, slush.
གངས་ཆུ་ (kaŋju) water from snow mountains/ glaciers.
གངས་ཆེན་མཛོད་ལྔ་ (kaŋcen jöŋa) Mount Kanchenjunga.
གངས་ལྗོངས་ (kaŋjoŋ) Tibet [Lit. land of snow].
གངས་ལྗོངས་ཡུལ་ (kaŋjoŋyüü) sm. གངས་ལྗོངས་.
གངས་ཏི་སེ་ (kaŋ dīsi) Mt. Kailash.
གངས་ཐང་ (kəŋdaŋ) a plain of snow.
གངས་ཐིག (kəŋdig) snow line.
གངས་ཐིགས་ (kəŋdig) 1. calamina. 2. dripping/ melting snow.
གངས་ཐིབས་ (kaŋdib) heavy snow; vi.—རྒྱག to snow heavily.
གངས་ཐོག་སད་བརྒྱབ་ (kaŋtɔɔ̀ sɛ̀ɛgyəb) one misfortune piled on top of another [Lit. on top of snow, frost].
གངས་འདྲུལ་ (kaŋdüü) see གངས་.
གངས་མདོག (kaŋdɔɔ̀) the color of snow.
གངས་འདབ་ (kaŋdəb) 1. snow flake. 2. near/ under a snow mountain.
གངས་རྡིབ་ (kaŋdib) an avalanche; vi.—རྒྱག to have an avalanche.
གངས་རྡོག (kaŋdog) snow ball.
གངས་ལྡན་ (kaŋdɛn) 1. snow mountain. 2. Tibet. 3. white calamus, sweet sedge. 4. snowy.
གངས་སྐྱིད་ (kāŋjii) 1. snow blindness; vi.—ཐེབས་ to get snowblind. 2. frostbite; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ to get frostbitten.
གངས་ཕྱེ་ (kāŋje) powder snow.
གངས་བྱིའུ་ (kaŋciwu) snow finch.
གངས་འབབ་ (kaŋ bəb) see གངས་.
གངས་སྦལ་ (kaŋbɛɛ) snow lizard.
གངས་མ་ཆར་ (kaŋmacar) rain and snow mixed.
གངས་མི་ (kəŋmi) snowman.
གངས་རྩེད་ (kaŋdze) games played in the snow, playing in the snow; va.—རྩེ་ to play in the snow.
གངས་རྫུབ་ (kəŋdzub) sm. གངས་རླུང་.
གངས་མཚམས་ (kəŋdzam) snow line.
གངས་མཚོ་ (kaŋdzo) snow covering everywhere [Lit. a sea of snow].
གངས་འཚུབ་ (kəŋdzub) snow storm; vi.—རྒྱག to have a snow storm.
གངས་འཛེགས་ (kaŋ dzeg) mountain climbing, mountaineering; va. གངས་འཛེགས་; —བྱེད་.
གངས་འཛེགས་ཚོགས་པ་ (kaŋdzeg tsōgba) mountaineering club.
གངས་འཛེགས་རུ་ཁག (kaŋdzeg rugaà) mountaineering team.
གངས་ཞོད་ (kaŋshöö) degree/ amount of snowfall ། ད་ལོ་གངས་ཞོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This year we had heavy snowfall.
གངས་བཞུ་རྫ་ཆག (kaŋ shu dza cāà) finished, collapsed, ended [Lit. snow melt, pot crack].
གངས་གཟིག (kəŋsii) snow leopard.
གངས་འུར་ (kaŋwur) 1. blizzard; vi.—རྒྱག to have a blizzard. 2. avalanche; vi.—རྒྱག to have an avalanche.
གངས་རི་ (kəŋri) snow mountain; vi.—ཉིལ་ to avalanche.
གངས་རིའི་ར་བ་ (kəŋri rawa) a chain of snow mountains.
གངས་རིལ་ (kəŋrii) snowball; va.—འགྲིལ་ to roll a snowball.
གངས་རུད་ (kəŋrüü) avalanche, snowslide; vi.—རྒྱག to have an avalanche.
གངས་རླུང་ (kəŋluŋ) snow storm.
གངས་ལོང་ (kaŋloŋ) snow blindness; vi.—ཐེབས་ to get snow-blind.
གངས་ཤུད་ (kəŋshüü) skiing; va.—རྒྱོད་; —གཏོང་ to ski.
གངས་ཤུད་འཁོར་ལོ་ (kəŋshüü kɔ̄ɔlo) a vehicle that goes on the snow such as a snowmobile.
གངས་ཤེལ་ (kaŋshee) snow goggles.
གངས་སེང་ (kaŋseŋ) snow lion.
གངས་སྲུལ་ (kaŋsüü) 1. avalanche, snowslide. 2. skiing.
གངས་ཧྲག (kaŋhrag) a place filled with snow.
གངས་ལྷགས་ (kaŋlhaà) snow storm, wind with accompanying snow.
གད་ (kɛ̀ɛ) 1. sweeping; va.—རྒྱག ། ཞོགས་པ་ར་ཁྲོམ་ལམ་དུ་གད་རྒྱག་པ་རེད་ (They) swept the streets every morning. 2. abbr. of གད་མོ་.
གད་ཀ་ (kɛ̀ɛga) cliff, precipice.
གད་སྐྱིབས་ (kɛ̀ɛgyib) cave under an overhanging cliff.
གད་ཁ་ (kɛ̀ɛga) sm. གད་ཀ་.
གད་ཁང་ (kɛ̀ɛgaŋ) shung. abbr. sweepers and house caretakers.
གད་ཁུངས་ (kɛ̀ɛguŋ) an area/ section where a person has the responsibility to sweep.
གད་མཁན་ (kɛ̀ɛñen) sweeper, janitor.
གད་དགོད་ (kɛ̀ɛgöö) laughing, laughter; va. གད་དགོད་; —བྱེད་.
གད་གླ་ (kɛ̀ɛla) sweeper's fee/ wage.
གད་རྒྱག་མཁན་ (kɛ̀ɛgyañen) sm. གད་མཁན་.
གད་རྒྱངས་ཤོར་ (kɛ̀ɛgyaŋ shɔ̄ɔ) bursting out into loud laughter, roaring with laughter.
གད་སྒྲ་ (kɛ̀ɛdra) sound of laughter; vi.—ཤོར་ to burst out into laughter.
གད་ཆུ་ (kɛ̀ɛju) water that is sprinkled on the ground before sweeping; va.—གཏོར་ to sprinkle water before sweeping.
གད་ཆུང་གོད་ (kɛ̀ɛjuŋ göö) va. to laugh slightly/ a little.
གད་སྙིགས་ (kɛ̀ɛñii) garbage, rubbish, trash; va.—གཡུགས་ to dispose of garbage.
གད་སྙིགས་འཁྲོལ་འཛིན་ (kɛ̀ɛñii trūndzin) shung. certificate issued during Monlam giving permission to throw away garbage.
གད་སྙིགས་ཕུང་པོ་ (kɛ̀ɛñii pūŋbo) garbage heap.
གད་སྙིགས་བླུག་སྣམ་ (kɛ̀ɛñii lūgam) garbage pail, trash container.
གད་སྙིགས་དོར་འཁོར་ (kɛ̀ɛñii wɔ̄rgɔɔ) garbage truck.
གད་སྙིགས་འཇོ་སྣོད་ (kɛ̀ɛñii jonöö) garbage can.
གད་བདར་ (kɛ̀ɛdar) 1. cleaning up, sweeping up (physicallyt); va.—རྒྱག; —བྱེད་ to clean up, to sweep up. 2. liquidating, sweeping away (in a political sense); va.—རྒྱག; —བྱེད་.
གད་པ་ (kɛ̀ɛba) 1. sm. གད་ཀ་. 2. sweeper, janitor.
གད་ཕུག (kɛ̀ɛpug) a crevice/ crack in a rock, rock cave (under a cliff).
གད་ཕྱིས་ (kɛ̀ɛjii) sm. གད་བདར་.
གད་ཕྱིས་ཆེན་པོ་ (kɛ̀ɛjii cēmbo) the big/ great cleanup (in a political sense).
གད་འཕྱིད་ (kɛŋjii) sm. གད་བདར་.
གད་མོ་ (kɛ̀ɛmo) laughter, laughing; va.—དགོད་; —རྒོད་ to laugh; va.—སློང་ to make sb. laugh; vi.—ཤོར་ to burst out into laughter; vi.—ཡོང་ to feel like laughing.
གད་མོ་གྲོད་ཁོག་ན་ (kɛ̀ɛmo trogɔɔ̀ na) vi. to laugh so hard it hurts.
གད་མོ་བྲོ་པོ་ (kɛ̀ɛmo trobo) funny.
གད་མོ་ཚད་ཚད་ (kɛ̀ɛmo tsɛ̀ɛdzɛ̀ɛ) smiling, grinning; va.—བྱེད་.
གད་རེས་ (kɛ̀ɛrɛ̀ɛ) on duty, one's turn to do sth.
གད་རོ་ (kɛ̀ɛru) garbage.
གན་ (kɛn) abbr. of གན་རྒྱ་.
གན་ཀྱལ་ (kɛngyɛɛ) sm. གན་རྐྱལ་.
གན་རྐྱལ་ (kɛngyɛɛ) supine, lying on one's back; va.—སློག to lie on one's back; vi.—ལོག to be lying on one's back, to fall back onto one's back ། ཁོས་གན་རྐྱལ་བསྒྲིགས་ནས་ཉལ་བ་རེད་ He slept lying on his back. ། འབུ་འདི་གན་རྐྱལ་ལོག་བཞག The bug has fallen over onto its back.
གན་ཁྲལ་ (kɛndrɛɛ) tax on a contract/ agreement.
གན་འགལ་ (kɛngɛɛ) in violation of a contract/

agreement.

གན་རྒྱ་ (kengya) agreement, contract, guarantee; va.—འཇོག; —འཇུགས་; —བཟོ་ to make an agreement; va.—བསྒྲུ་ to annul an agreement/ contract.

གན་རྒྱ་ཐིམ་དུས་ (kengya timdüü) the expiration date of a contract/ agreement; vi.—གཙང་; —རྫོགས་ to be expired (a contract/ agreemen).

གན་རྒྱ་ཐེ་འཛུགས་ (kengya tēndzuù) shung. putting a seal on a contract/ agreement ༑གན་རྒྱ་ཐེ་འཛུགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲེལ་ In accordance with affixing the seal on the contract.

གན་རྒྱ་སེལ་འཁོད་ (kengya sēlköö) shung. writing on a loan note that it has been repaid (or a part has been repaid).

གན་བསྒྱུར་ནང་སྦྱོར་ (kengyur nanjɔɔ) shung. transferring a loan agreement to sb. else.

གན་ཇི་ར་ (kenjira) a type of rooftop decoration found on temples and monasteries.

གན་འཇོག (kenjɔɔ) abbr. of གན་རྒྱ་འཇོག.

གན་འཇོག་གདན་འཁེལ་ (kenjɔɔ dēngee) shung. signing a pledge or contract.

གན་འཇོག་བཟོ་པ་ (kenjɔɔ soba) contract worker.

གན་དར་ (kendar) a type of brocade.

གན་དུ་ (kendu) nearby, close to.

གན་དུ་ཕུལ་ (kendu pūü) shung. to sign as a contract/ agreement, to gave sth. as a contract/ agreement.

གན་དོན་ (kendön) the terms or content of a contract/ guarantee/ agreement ༑གན་དོན་དང་འགལ་རིགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཕར་ཆེ་ If there is a slightest violation of the content of the agreement.

གན་འདོམས་ (kendom) shung. making a vow/ agreement/ pledge in a law case; va.—བྱེད་.

གན་ད་བ་དྲ་ (kenda badra) affine cudweed (used in Tibetan medicine).

གན་ལྡེ་ (kende) a type of bag that is put on a the backs of sheep or goats when they are used for transporting goods.

གན་པ་ (kemba) arc. steward.

གན་སྤོས་ (kemböö) shung. making a new loan agreement after adding the interest of the previous year to the principal; va.—རྒྱག.

གན་སྦུབ་ (kenbub) abbr. lying on one's back and lying on one's stomach.

གན་མཛོད་ (kendzöö) storehouse, treasury.

གན་འཛིན་ (kendzin) contract, agreement letter, guarantee document; va.—བཟོ་ to make a contract/ agreement/ guarantee.

གན་འཛིན་གཅིག་བསྡུས་ (kendzin jīgdüü) 1. a type of written contract/ agreement. 2. a receipt of a contract/ agreement.

གན་ལྡྲ་ (kenda) a rectangular carrying bag with an opening in the middle.

གན་ཡིག (kenyii) an agreement/ guarantee/ contract letter.

གན་ཤོག (kenshɔɔ) sm. གན་ཡིག.

གབ་ (kab) va. to hide/ conceal (oneself).

གབ་སྒོར་འཐབ་ར་ (kabgɔɔ tābra) bunker, trench, foxhole.

གབ་ཁུང་ (kabguŋ) hiding place, hideout.

གབ་རྒྱ་ (kabgya) secret command/ teaching.

གབ་ཉུལ་ (kabñüü) going/ wandering while hiding; va.—བྱེད་ ༑ཇག་པ་ཚོས་ཤིང་ནགས་ནང་གབ་ཉུལ་བྱས་འདུག The bandits were hiding and going around in the forest.

གབ་དོང་ (kabdoŋ) tunnel, trench.

གབ་བདེ་འཕེན་བདེ་ (kabde pēnde) easy to hide and easy to shoot.

གབ་སྡོད་ (kabdöö) sm. གབ་ནས་སྡོད་.

གབ་ནས་ལྟ་ (kabne dā) va. to look from a hiding place.

གབ་ནས་སྡོད་ (kabne döö) va. to stay hidden, to stay in seclusion ༑མི་དེ་ཚོས་ལོ་མང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གབ་ནས་བསྡད་པ་རེད་ Those people stayed hidden abroad for many years.

གབ་པས་བཙན་རྫོང་མ་ཟིན་བྲོས་པས་ལམ་སྐྱི་མ་ཆོད་ (kabbe dzēndzoŋ masintrööbe lamne macöö) a hopeless situation [Lit. if one hides (unable) to hold one's fort, if one flees (unable) find the road].

གབ་ཕྱི་གོ་ལོག (kabji kolɔɔ) sm. གབ་ཕྱི་ལོག.

གབ་ཕྱི་ལོག (kabji lɔɔ) vi. to be reversed/ backwards/ opposite, to be topsy -turvy/ upside down ༑མི་ཚང་མས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་དུས་ཁོས་གབ་ཕྱི་བསློགས་ནས་ཡག་པོ་མ་རེད་ཟེར་སོང་ When everyone said, "socialism is good," he made things topsy-turvy by saying, "It is not good."

གབ་ཕྱི་སློག (kabji lɔɔ) va. to reverse a position, to do the opposite, to act contrary, to do backward, to turn topsy-turvy. to put on (clothes) inside out ༑ཁོས་རྟ་ཐོག་གབ་ཕྱི་སློག་ནས་བཞོན་པ་རེད་ He rode on the horse sitting backward. ༑ངས་ཁང་སྣ་རིལ་བཞོན་ལབ་ཀྱང་ཁོས་གབ་ཕྱི་སློགས་བྱས་རྟ་བཞོན་བཞག I told him to ride a bicycle but he did the opposite and rode a horse. ༑ཁོས་ཕྱུ་པ་གབ་ཕྱི་སློག་ནས་གོན་བཞག He put on the clothes inside out.

གབ་ཕྱུང་ (kabjuŋ) 1. va. to clear up sth. that was unclear. 2. va. to reveal sth. that was a secret.

གབ་བྱའི་དོན་ (kabce tön) answer to a riddle.

གབ་བྱོལ་ (kabjöö) fleeing and hiding; va.—བྱེད་ ༑བསྐོར་སྲུང་པ་ཡོང་སྐབས་ཁོ་ཚོས་ས་གནས་གཞན་དུ་གབ་བྱོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ When the police come they flee and hide away in other areas.

གབ་མིང་ (kabmiŋ) an alias, a hidden/ secret name.

གབ་དམག (kabmaà) ambush, sneak attack; va.—རྒྱག.

གབ་ཙེ་ (kabdze) sm. གབ་རྩེ་.

གབ་རྩ་ (kabdza) a vein that isn't pulsating obviously.

གབ་རྩེ་ (kabdze) 1. a food container. 2. astrological chart; va.—བརྩིངས་ to make a calculation according to the astrological chart.

གབ་ཚིག (kabdzii) riddle, phrase with hidden meaning; va.—ཤོད་ to say sth. with a hidden meaning, to say a riddle.

གབ་འཚོལ་ (kabdzöö) 1. searching for sth. secretly; va.—བྱེད་ 2. trying to find out sth., probing, exploring; va.—བྱེད་.

གབ་འཛུལ་ (kab dzüü) entering/ going into sth. to hide; va.—བྱེད་ ༑དམག་མི་ཡོང་དུས་མི་དམངས་ཚང་མས་སྦུབ་ནང་གབ་འཛུལ་བྱས་འདུག When the soldiers came, all the people went and hid in a tunnel.

གབ་ཡིག (kabyii) 1. secret code. 2. secret.

གབ་ཡིབ་ (gabyib) hiding out; va.—བྱེད་ ༑ཉིན་ཤས་ངས་རི་སྟེང་དུ་གབ་ཡིབ་བྱས་པ་ཡིན་ I hid out for a few days on the top of mountain.

གབ་གཡོལ་ (kabyöö) hiding out to avoid sth. va.—བྱེད་ ༑བུ་ལོན་ལེན་མཁན་ཡོང་བར་བརྟེན་ཁོང་གིས་གནས་སྐབས་གབ་ཡོལ་བྱས་འདུག Because the loan collector came, he temporarily hid out to avoid him.

གབ་རེས་ཝུར་རེས་ (kabreè wurreè) hide and seek (the game); va.—རྩེ་; —བྱེད་.

གབ་རེས་ཡིབ་རེས་ (kabreè yibreè) sm. གབ་རེས་ཝུར་རེས་.

གབ་ལན་ (kablen) the meaning of riddles.

གབ་ས་ (kabsə) hiding place.

གབ་ཧྲུལ་ (kabhrüü) worn out/ tattered hem.

གམ་ (kam) 1. question particle used after final ག. ༑དེར་དེབ་ཅིག་འདུག་གམ་ Is there a book here? 2. the "or" particle (used after final ག) ༑ལག་གམ་རྐང་ Hand or foot. 3. sm. ངང་. 4. pea pod. 5. vi. a type of horse disease ༑ངའི་རྟ་དེ་གམ་ནས་ཤི་སོང་ My horse died from གམ་ disease.

གམ་རྒྱག (kam gyaà) va. to draw blood (from the noses of mules and horses as therapy).

གམ་བཅར་ (kamjaa) shung. attendants, servants.

གམ་བཅར་མཁན་སྐྱི་ཆེ་ཆུང་ (kamjaa kēnde cējuŋ) shung. the personal retinue/ attendants of the Dalai Lama.

གམ་དུ་ (kamtu) sm. དྲུང་དུ་.

གམ་ན་ (kamna) sm. དྲུང་དུ་.

གམ་ནས་ (kamnɛ) sm. དྲུང་ནས་.

གམ་པ་ (kamba) name of a district.

གམ་པ་ལ་ (kambala) the pass separating U and Tsang in central Tibet.

གམ་སྦྱར་པང་ལེབ་ (kamjar bāŋleb) tongue-and-groove joined board.

གམ་ཤབས་ (kamshəb) sm. གམ་བཙར་.

གམ་ཡོ་ (kamyo) shung. near, close, in the presence of.

གམ་གཡོག་ (kamyɔɔ) shung. sm. གམ་བཙར་.

གམ་རུམ་ (kamrum) sm. གུམ་ཅེ་.

གའ་ན་ (kana) Ghana.

གའི་གནང་གི་མ་རེད་ (kɛ nāŋgi maareè) standard phrase conveying, "It doesn't matter."

གའི་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ (kɛ cigimareè) sm. གའི་གནང་གི་མ་རེད་.

གའུ་ (kəwu) 1. small box/ pendant for keeping religious objects. 2. small jewelry box worn by women as necklace.

གའུ་ལི་ (kəwuli) 1. a work schedule book. 2. file, catalogue.

གའུ་ཁ་སྦྱར་ (kəwu kājar) a type of box/ pendant with a fitted lid or cover.

གའུ་གསུམ་སྒྲོམ་མ་ (kəwu sūmdromma) shung. the three-jointed pendant worn by the རྒྱན་བཟང་མ་.

གར་ (kar) 1. dancing; va.—འཁྲབ་; —སྒྱུར་ to dance. 2. sm. ག་ན་. 3. abbr. of གར་པོ་.

གར་སྐྱིད་པ་ཡུལ་ སུ་བྱམས་པ་ཕ་མ་ (kargyii pəyüü sūjam pāma) wherever one is happy and well treated is one's homeland [Lit. wherever one is happy is one's homeland, whoever is kind is one's parents].

གར་ཁང་ (karkaŋ) dance hall.

གར་ཁྲིད་དེར་འགྲོ་ (kartrii deedro) easily led, following other's leads; va.—བྱེད་ ། མི་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་ལྟ་བའི་སྐོར་མི་གཞན་གྱིས་གར་ཁྲིད་དེར་འགྲོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ Regarding political views, that person is sb. who is easily led by others.

གར་མཁན་ (kargɛn) dancer.

གར་མཁན་མ་ (kargɛnma) a female dancer; actress.

གར་གླུ་ (karlu) a song in the repertoire of the special dance troupe of the Dalai Lama.

གར་དགོས་ (kargöö) going wherever there is a need ། ང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་གར་དགོས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ In the office, my job involves going wherever there is a need.

གར་དགོས་པ་ (kargööba) shung. a type of taxpayer attached to the རྩམ་བཞིས་ལས་ཁུངས་ whose job involved transporting goods.

གར་དགོས་ཞུ་ལག་ (kargöö wulaa) shung. corvee laborers who are sent wherever there is a need.

གར་འགྲོས་ (kardröö) dancing steps, body movements used in dancing.

གར་ཆག་ (karjaa) shung. the tax exemption received by families for providing a dancer for the Dalai Lama's dance troupe.

གར་ཆང་ (karjaŋ) very strong chang.

གར་འཆམ་ (kanjam) a religious dance; va.—རྒྱག.

གར་འཆམས་ (karcam) sm. གར་འཆམ་.

གར་མཇལ་ (kar jɛɛ) wherever sb. is meeting ། འཐུས་མི་ཚོ་གར་མཇལ་སར་ཡི་གེ་སྐྱེལ་བར་བཏང་པ་རེད་ (We) sent letters to be delivered wherever the delegates are meeting.

གར་ཉམས་ (karñam) the style/ manner of dancing.

གར་བཏང་མགོ་ཆོད་ (kardaŋ gojöö) very capable, able ། ངའི་གཡོག་པོ་གར་གཏོང་མགོ་ཆོད་ཡིན་ My servant is very capable. [Lit. wherever sent, capable].

གར་སྟབས་སྒྱུར་ (kardəb) sm. གར་སྒྱུར་.

གར་སྟེགས་ (kardeg) stage/ platform for dancing.

གར་སྟེགས་ཐོག་གི་སྒྱུ་རྩལ་ (kardegtɔɔgi gyudzee) stage art.

གར་ཐལ་ (kartɛɛ) wherever sb. goes.

གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་ (kardig yāŋsum) shung. the three: religious dancing, making sand mandalas and chanting prayers.

གར་དུ་འགྲོ་ (kardu dro) sm. ར་རུ་འགྲོ་.

གར་དུ་སློས་ (kardu döö) va. to act in a play ། གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གར་དུ་སློས་རེད་ (They) acted out ancient history as a play.

གར་ནག་ (karnaa) the ash of pig's excrement (used in Tibetan medicine).

གར་པ་ (karba) a dancer in the Dalai Lama's dance troupe.

གར་པོ་ (karbo) thick for soups/ broths/ stews ། ཐུག་པ་གར་པོ་ཞིག་བསྐོལ་པ་རེད་ They cooked a thick soup. 2. strong (for drinks such as wine, tea and whisky).

གར་དཔོན་ (karbön) head of the Dalai Lama's dance troupe.

གར་བྱིན་རང་ཡུལ་ སུ་བྱམས་པ་ཕ་མ་ (karjin raŋyüü sūjam pāma) sm. གར་སྐྱིད་པ་ཡུལ་ སུ་བྱམས་པ་ཕ་མ་.

གར་ཕྲུག་ (kardrug) sm. གར་ཕྲུག་པ་.

གར་ཕྲུག་པ་ (kədrugbə) young male dancers in the Dalai Lama's ceremonial dance troupe.

གར་འཕྱགས་ (karjaa) shung. sm. གར་ཆག.

གར་བབ་ (karbəb) stopping for the night on journeys wherever one reaches at the end of the day (rather than at a set place) ། ང་ཚོ་དོ་དགོང་ས་ས་གནས་གར་བབ་ཅིག་ཏུ་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ This evening we will stop (overnight) wherever we reach.

གར་བབས་གཏོལ་མེད་ (karbəb dööme) not knowing where sth. will fall.

གར་བུ་ (karbu) a lump (of sth.).

གར་བྲོ་ (kardro) song and dance.

གར་བྲོའི་ཚོམས་ཆེན་ (kardrö tsömjen) dance hall.

གར་བླུགས་ (karluu) casting metals.

གར་འབབ་ (kambəb) tax for གར་ཕྲུག་པ་ that is paid by villagers.

གར་མ་ (karma) sm. གར་མཁན་མ་.

གར་མོ་ (karmo) sm. གར་པོ་.

གར་རྩལ་ (kardzɛɛ) the art of dancing.

གར་རྩེད་ (kardzeè) dancing, dancing performance.

གར་ཚད་ (kardzɛè) sm. གར་ལོས་.

གར་ཚིག་ (kardzii) words used in accompaniment to dancing.

གར་ཚོགས་ (kardzɔɔ) dance group/ troupe.

གར་ཞ་ (karsha) Lahul.

གར་བཟོས་ (karsöö) condensed ། གར་བཟོས་འོ་མ་ Condensed milk.

གར་ཡང་ (karyaŋ) anywhere, any place, no matter where.

གར་ཡོང་ཆ་མེད་ (karyoŋ cāmeè) arriving/ appearing out of nowhere (not knowing where sb. came from) ། མདང་དགོང་དམག་མི་མང་པོ་ཞིག་གར་ཡོང་ཆ་མེད་ཀྱིས་སླེབས་འདུག Last night many soldiers appeared out of nowhere.

གར་ཡོད་ (karyöö) wherever ། དགྲ་བོ་གར་ཡོད་ས་ལ་དམག་རྒྱག་དགོས་ (We) must fight the enemy wherever he is.

གར་ཡོལ་ (karyöö) stage curtain; va.—རྒྱག་ to close a stage curtain, to end a performance.

གར་རུ་འགྲོ་ (karru dro) vi. to become stronger/ thicker.

གར་རུ་གཏོང་ (garru dōŋ) va. to make thicker, to make stronger.

གར་རུ་ཡང་ (garru yaŋ) sm. གར་ཡང་.

གར་རོལ་ (karröö) dancing and music.

གར་རོལ་པ་ (kar rööba) shung. dancers and musicians of the Dalai Lama.

གར་ལོས་ (karlöö) degree of thickness or strength (pertaining to liquids) ། ཇ་འདི་གར་ལོས་ག་འདྲ་བྱུང་འདུག How strong did the tea turn out?

གར་ལོས་སྙོམས་པོ་ (karlöö ñömbo) the right degree of thickness/ strength.

གར་ཤ་ (karsha) skin between the index finger and the thumb.

གར་སོང་ (karsoŋ) whereabouts, where a thing/ person has gone ། ཁོ་གར་སོང་སུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག

No one knows his whereabouts.

གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང་ (karsoŋ cāmeèdu sōŋ) vi. to disappear, to go somewhere that is not known, to be missing.

གར་སོང་ཇི་བྱས་ (karsoŋ jicɛɛ̀) where sb. went and what has become of (them) ¶ ཁོང་ཚོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་གར་སོང་ཇི་བྱས་ཤེས་རྟོགས་མེད་པ་རེད་ No one knows where they are and what became of them after they were arrested.

གར་སོང་རྗེས་འབྲངས་ (karsoŋ jendraŋ) pursuing/ following sb. (who is running away).

གར་སོང་རྗེས་མེད་ (karsoŋ jemeè) disappearing/ vanishing with no trace.

གར་སོང་བསྡད་མི་འདུག (karsoŋ dɛɛ̀minduù) sm. གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང་.

གར་སླ་ (karla) 1. viscosity; consistency of liquids ¶ ཚོན་འདི་གར་སླ་འགྲིག་འདུག་གམ་ Is the thickness of the paint all right? 2. strength of drinks/ foods ¶ ཁྱེད་རང་གསོལ་ཇ་གར་སླ་ག་འདྲ་ཡོད་ How strong is your tea? [Lit. thick and thin].

གར་སླའི་ཚད་ (karlɛ tsɛ̄ɛ̀) 1. viscosity, thickness, consistency. 2. strength.

གར་ལྷམ་ (karlham) a type of traditional boot.

གལ་ (kɛɛ) important ¶ ཁོང་དམིགས་བསལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་གལ་ཨ་ཡོད་ (I) don't think it's important to go specially to meet him.

གལ་གྱིས་ (kɛɛ̀gi) by force.

གལ་འགག (kɛngàa) sm. གལ་འགངས་.

གལ་འགངས་ (kɛngaŋ) importance, significance, essentiality ¶ གནད་དོན་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ A matter of great importance.

གལ་ཆུང་ (kɛɛjuŋ) 1. less important, secondary, not critical, unimportant. 2. a small bag.

གལ་ཆེ་ (kɛɛje) important, essential ¶ གནད་དོན་གལ་ཆེ་ An important issue.

གལ་ཆེ་དུས་གདུགས་ (keece tüüdug) important and urgent.

གལ་ཆེ་བ་ (kɛɛcewa) very important.

གལ་ཆེ་ཡུལ་གཉན་ (kɛɛche yüüñɛn) very important and risky/ dangerous ¶ ཆིངས་ཡིག་འཛོག་རྒྱུའི་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་ཡུལ་ཉན་ཡིན་པར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་གི་གཟབ་གཟབ་བྱ་དགོས་ Because making the treaty is important and risky for the government you should be careful.

གལ་ཆེན་ (kɛɛjen) sm. གལ་ཆེ་.

གལ་ཆེན་པོ་ (kɛɛ cēmbo) sm. གལ་ཆེ་.

གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ (kɛɛce rəŋshin) the significance of sth., the reason why sth. is important.

གལ་ཆེར་འཛིན་ (kɛɛcer dzin) va. to consider/ hold important, to regard as essential, to attach importance to, to lay stress on ¶ ཁོང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་དགོས་པ་གལ་ཆེར་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) consider it important to have good relations with them.

གལ་ཉེན་ (kɛɛñɛn) important and dangerous.

གལ་ཏ་མགོ་སྦྲེལ་ (kɛɛda godrel) sm. གན་ཕྱི་.

གལ་ཏེ་ (kɛɛde) if, in case ¶ གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་ཡུལ་དེའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ན་ If you want to know about that country.

གལ་དུ་ (kɛɛdu) important ¶ ལུང་པ་དེ་ཚོར་ཕྱིན་ན་ཡུལ་སྐད་ཤེས་དགོས་གལ་དུ་བཤད་ It is said that if one goes to those places it is important to know the language.

གལ་དུ་འཛིན་ (kɛɛdu dzin) va. to consider sth. important/ serious.

གལ་མདོ་ (kɛndo) 1. critical time or point. 2. abstract, extract, key summary.

གལ་བསྡོམས་ (kɛdom) summary of the important/ main points.

གལ་གནད་ཅན་ (kɛɛnɛɛ̀jɛn) of great importance/ significant ¶ ལས་ཚན་གལ་གནད་ཅན་ A very important post.

གལ་གནད་ཆེ་བ་ (kɛɛnɛɛ̀ cēwa) sm. གལ་གནད་ཅན་.

གལ་གནད་ཆེན་པོ་ (kɛɛnɛɛ̀ cēmbo) sm. གལ་གནད་ཅན་.

གལ་པོ་ཆེ་ (kɛboce) important ¶ དོན་དག་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས་ཁྱེད་རང་གིས་གཟབ་གཟབ་བྱ་དགོས་ Because this matter is important, you should be careful.

གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་ (kɛɛbocelə nɛndɛn) taking seriously what is important ¶ གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་དཔེ་ལྟར་ངས་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་སྐྱར་ཞུས་པ་ཡིན་ Like the saying one must take seriously what is important, I will tell you again.

གལ་འཛིན་ (kɛndzin) sm. གལ་དུ་འཛིན་.

གལ་འཛིན་པ་ (kɛndzinbə) hunter, trapper.

གལ་འཛུགས་ (kɛɛdzuù) 1. va. to set a trap. 2. va. to blame. 3. hypothesis (in science) ¶ སྟབས་བདེའི་གལ་འཛུགས་ A simple hypothesis.

གལ་བཟུང་ (kɛɛsiŋ) sm. གལ་འཛིན་.

གལ་རོ་ (kɛɛro) waste, dregs, sediment.

གལ་སྲིད་ (kɛɛsii) sm. གལ་ཏེ་.

གས་ (kɛɛ̀) a crack; vi. གས་; —གཏོར་ to crack/ split ¶ དཀར་ཡོལ་དེ་གས་བཞག The cup has cracked.

གས་ཁ་ (kɛɛ̀ka) a crack.

གས་འགྱུར་ (kɛɛ̀gyur) fission (in chemistry).

གས་འགྱུར་འགྱུར་རིག (kɛɛ̀gyur gyurrii) fission chemistry.

གས་འགྱུར་ཆག་རོ་ (kɛɛ̀gyur cāgro) fission fragments.

གས་འགྱུར་ཐོན་འབོར་ (kɛɛ̀gyur tōmbɔr) fission yield.

གས་འགྱུར་ཐོན་རྫས་ (kɛɛ̀gyur tōndzɛɛ̀) fission products.

གས་ཆག (kɛɛ̀jaà) damage, breakage, cracks.

གས་ཆག་མེད་པ་ (kɛɛ̀jaà meèba) without damage/ breakage/ cracks.

གས་གཏོར་ (kɛɛ̀dɔr) destroying, demolishing; va. གས་གཏོར་; —བྱེད་ to demolish, to destroy.

གས་ཡུན་ (kɛɛ̀yün) the time of blooming.

གས་རིས་ (kɛɛ̀rii) sm. གས་སྲུབས་.

གས་སྲུབས་ (kɛɛ̀rub) crack, split, rift.

གི་ (ki) 1. genitive particle used after final ག་ and ང་. 2. verbal particle indicating nonpast ¶ ང་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་ཡིན་ I will go to Lhasa.

གི་ཁྲོད་ (kidröö) a class of Bon deities.

གི་གུ་ (kigu) the vowel "i" in the Tibetan alphabet.

གི་གུ་ཤ་ (kigusha) glazedware, porcelain, enamel, cloisonne.

གི་ཝང་ (kiwaŋ) bezoar.

གི་ཡིན་ (giyin) first person future tense particle ¶ ང་འགྲོ་གི་ཡིན་ I will go.

གི་ཡོད་ (giyöö) first person present/ usual tense particles ¶ ང་འགྲོ་གི་ཡོད་ I am going.

གི་ཡོད་པ་རེད་ (giyɔɔ̀reè) third person present/ usual tense particles ¶ ཁོ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is going.

གི་རིན་ལ་ (kirinla) Greenland.

གི་རེད་ (gireè) third person future tense particles ¶ ཁོ་འགྲོ་གི་རེད་ He will go.

གི་ལིང་ (kiliŋ) sm. གྱི་ལིང་.

གི་ཧང་ (kihaŋ) sm. གི་ཝང་.

གིང་ (giŋ) a messenger for fierce deities in ritual dances.

གིན་ (gin) 1. sm. ཀྱིན་ (used after final ག་ and ང་). 2. (vb. + གིན་+ vb. + གིན་) while ¶ འགྲོ་གིན་འགྲོ་གིན་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ (I) talked to (him) while I was going.

གིས་ (kii) sm. ཀྱིས་ (used after final ག་ and ང).

གིས་རལ་ཐར་ (kirɛltar) Gibraltar.

གུ་ (ku) 1. inside, within ¶ གུ་དོག་པོ་ Narrow space. 2. small ¶ ཁྱི་གུ་ Small dog.

གུ་གུ་ཤ་ (kuggusha) enamel, enamelware, cloisonne.

གུ་གུ་ཤའི་རྫི་ (kugu shɛ̄dzi) enamel paint.

གུ་གུ་ས་འཛིན་ (kugu səndzin) cuscuta europaea (a plant used in Tibetan medicine).

གུ་གུལ་ (kugül) benzoin (herbal medicine).

གུ་ངུར་ (kuŋur) large rhodiola root (used in Tibetan medicine).

གུ་ཐུང་ (kuduŋ) pants, trousers; va.—རྫེ་ to roll up trousers; va.—གོན་ to put on trousers.

གུ་ཐུང་དུང་ཆེན་ཁ་ (kuduŋ duŋcenka) bell-bottom pants.

གུ་དུང་ (kuduŋ) sm. གུ་ཐུང་.

གུ་དུང་གཅིག་ནང་ཀང་པ་བརྒྱུས་པ་ (kuduŋ jīgnaŋ gāŋba gyəbbə) sm. སྐུ་ཁང་གཅིག་ནས་དབུགས་གཏོང་བ་.
གུ་དུར་ (kudur) large rhodiola root (used in Tibetan medicine).
གུ་དོག (kudɔɔ) sm. གུ་དོག་པོ་.
གུ་དོག་པོ་ (ku togbo) narrow, closed in, cramped, crowded ¶ སེམས་པ་གུ་དོག་པོ་ Narrow minded. ¶ ཁང་པ་གུ་དོག་པོ་ Small (cramped) house.
གུ་དོག་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ (kudoò mirii riŋluù) narrow nationalityism (placing the interests of one's nationality above that of the nation).
གུ་ཙི་རི་དུག (kudzi riduù) ch. type of soup with small cone shaped dough balls.
གུ་ཡང་ (kuyaŋ) sm. གུ་ཡངས་.
གུ་ཡངས་ (kuyaŋ) 1. open, spacious, roomy ¶ ཁང་པ་འདི་གུ་ཡངས་ཤིག་འདུག This house is very spacious. 2. open-minded, at ease, easygoing, carefree, liberal, lenient, magnanimous ¶ སེམས་པ་གུ་ཡངས་པོ་བྱས་ན་གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you keep your mind at ease, you will be healthy. 3. a pardon, a reduction of sentence, a forgiving; va.—གཏོང་ ¶ གཞུང་གིས་བཙོན་གྲོལ་བཏང་ནས་ཁོ་ལ་གུ་ཡངས་ཐོབ་པ་རེད་ The government granted amnesty to prisoners so he got pardoned.
གུ་ཡངས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ (kuyaŋgi siijüü) policy of leniency (i.e., the policy of reducing sentences and punishments).
གུ་ཡངས་པོ་ (ku yaŋbo) 1. open-minded, at ease, easygoing, carefree, lenient, magnanimous.
གུ་ཡངས་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་ (kuyaŋ māŋdzo tsōgba) liberal democratic party.
གུ་ཡངས་སྲིད་ཇུས་ (kuyaŋ siijüü) sm. གུ་ཡངས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་.
གུ་ཡུ་ (kuyu) betel nut.
གུ་ཡུ་ཤིང་ (kuyu shīŋ) areca tree.
གུ་ཡུལ་ཆེན་པོ་ (kuyü cēmbo) spacious ¶ ཁང་པ་གུ་ཡུལ་ཆེན་པོ་འདུག The house is spacious.
གུ་ཡུལ་དོག་པོ་ (kuyü togbo) not spacious, cramped.
གུ་ཡོག (kuyog) fire poker; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to stir a fire with a poker.
གུ་རུ་ (guru) teacher, guru.
གུ་རུ་པད་མ་ས་མྦྷ་ཝ་ (guru bēma sāmbhowa) sm. གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་.
གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ (guru rimboce) Padmasambhava.
གུ་ལིང་ (guliŋ) sm. གུ་ལིང་དར་.
གུ་ལིང་དར་ (guliŋdar) a type of fine brocade/ silk.
གུ་ཤ་ (kusha) གུ་གུ་ཤ་.
གུ་ཤྲི་ཧན་ (kushri hān) Gushri Khan.
གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ (kushri dēndzin cōōgyεε) Gushri Khan (1582-1654).

གུ་བཤངས་ (kushaŋ) 1. letting sb. use space to live in; va.—བྱེད་ ¶ ངའི་སར་འགྲུལ་པ་ཞིག་སླེབས་སྐབས་ངའི་གྲོགས་པོས་ཁོ་རང་གི་ཁང་པ་གུ་བཤངས་བྱས་བྱུང་ A traveler arrived at my house and my friend let me use part of his house for him (the traveler). 2. va.—བྱེད་ to compromise ¶ གྱོད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་གུ་བཤངས་བྱེད་དགོས་ Concerning this case, both parties should compromise.
གུག (kuù) 1. vi. to get/ be bent. 2. abbr. of གི་གུ་ and ཞབས་ཀྱུ་.
གུག་ཀྱེད་ (kuggyèe) the four vowels.
གུག་གུག (kugguù) bent, hooked, curved; va.—བཟོ་ to bend (things) ¶ ལྕགས་འདི་གུག་གུག་བཟོས་བཞག (He) has bent the iron.
གུག་ཆུང་ (kugcuŋ) sm. གུག་རྟགས་ཆུང་བ་.
གུག་རྟགས་ (kugdaà) brackets ([ ] or ()).
གུག་རྟགས་གྲུ་བཞི་ (kugdaà drubshi) square brackets.
གུག་རྟགས་ཆུང་བ་ (kugdaà cūŋwa) parentheses.
གུག་སྒྲིམ་ (kugdem) bending gracefully; va.—བྱེད་.
གུག་པོ་ (kugbo) sm. གུག་གུག.
གུག་ཚད་ (kugdzεὲ) plasticity, degree sth. can bend.
གུང་ (kuŋ) 1. kind of leopard found in Tibet. 2. middle, center ¶ ཉིན་གུང་ Noon. 3. ch. abbr. for གུང་ཁྲན་. 4. ch. a high title in tt. government.
གུང་བཀུར་ (kuŋ gur) ch.tib. respect the Communist Party ¶ གུང་བཀུར་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ With great respect to the Communist Party.
གུང་ཁྲན་ (kuŋdren) ch. communist ¶ གུང་ཁྲན་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ Central Committee of the Communist Party.
གུང་ཁྲན་འགོག་པ་ (kuŋdren gogba) ch.tib. anticommunist.
གུང་ཁྲན་རྒྱལ་སྤྱི་ (kuŋdren gyεεji) ch.tib. comintern.
གུང་ཁྲན་ཏང་ (kuŋdren dāŋ) ch. the Communist Party.
གུང་ཁྲན་ཏང་གི་བསྒྲགས་གཏམ་ (kuŋdrenaŋgi drāgdam) ch.tib. the Communist Manifesto.
གུང་ཁྲན་ཏང་མི་ (kuŋdren dāŋmi) ch.tib. sm. གུང་ཁྲན་ཏང་ཡོན་.
གུང་ཁྲན་ཏང་ཡོན་ (kuŋdren dāŋyön) ch. Communist Party member.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ (kuŋdren riŋluù) ch.tib. communism.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ (kuŋdren riŋluùgi kodoò) ch.tib. communist consciousness.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (riŋluicgi jītsoò) ch. tib. communist society.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་ (riŋluùgi jöösaŋ) ch.tib. communist ethics/ morality.

གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་ཚེར་ལྟ་ཚུལ་ (riŋluùgi midzer dätsül) ch.tib. communist philosophy of life.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ (riŋluùgi lεngüü) ch.tib. the movement of communism, a communist movement.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ (riŋluùgi shiigə) ch.tib. the character of communist.
གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་པ་ (kuŋdren riŋluùba) ch.tib. a communist.
གུང་གོལ་ (kuŋ göö) ch.tib. anticommunist; va.—བྱེད་ to oppose communism, to be anticommunist.
གུང་འགྲིགས་ (kuŋdrig) suitable, appropriate.
གུང་བསྒྲིགས་ (kuŋ drig) va. to arrange in sequence/ order ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ཡིག་ཆ་འདི་རྣམས་གུང་བསྒྲིག་དགོས་ You should arrange these documents in sequence.
གུང་ཆིང་ཐོན་ (kuŋjiŋ tön) ch. Communist Youth League.
གུང་ཆིང་ཐོན་ཡོན་ (kuŋjīŋ tönyön) ch.tib. Communist Youth League member.
གུང་ཇ་ (kuŋja) midday tea.
གུང་ཇག (kuŋjag) ch.tib. communist bandits.
གུང་ཐང་ (kuŋdaŋ) a place in Central Tibet.
གུང་ཐང་མེ་ཏོག་མཆོད་པ་ (kuŋdaŋ medog cööba) the "flower" rite held at ཚལ་གུང་ཐང་ on the 15th day of the 4th month (the main activity is the symbolic meeting of Panden Lhamo and her consort Trib Dzongtsen).
གུང་ཐུན་ (kuŋdün) the third of four parts of the day (usu.used in monastic study and meditation).
གུང་མཐོ་ (kuŋdo) a measurement unit equal to the distance between the tip of the middle finger and the tip of the thumb.
གུང་པ་ (kuŋba) the middle one, the one in the center ¶ ཁོའི་བུ་གུང་པ་དེ་ His middle son.
གུང་ལྤགས་ (kuŋbaà) the skin of a leopard.
གུང་བློན་ (kuŋlön) 1. minister. 2. abbr. of གུང་ and བཀའ་བློན་ or སྲིད་བློན་.
གུང་མོ་ (kuŋmo) 1. middle finger. 2. a kind of leopard.
གུང་དམག (kuŋmaà) ch.tib. communist soldiers/ army.
གུང་ཚིགས་ (kuŋdzii) lunch, midday meal.
གུང་མཛུབ་ (kuŋdzub) sm. གུང་མོ་; 1.
གུང་གཞོན་ཐོན་ཡོན་ (kuŋŋshön tönyon) ch.tib. Communist Youth League member.
གུང་གཞོན་ཚོགས་པ་ (kuŋŋshön tsōgba) ch.tib. Communist Youth League.
གུང་ཡོལ་ (kuŋyöl) afternoon.

གུང་རི་གུང་བཙན་ (kuŋri guŋdzɛn) name of the son of Srongtsen Gampo.

གུང་རིམ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲན་ (kuŋrimgi gyɛɛtrɛn) duchy, dukedom.

གུང་ལ་ཕུག (kuŋ ləbuù) carrot.

གུང་སངས་ (kuŋsaŋ) sm. གུང་གསེང་.

གུང་གསེང་ (kuŋseŋ) 1. vacation, holiday; va.—འགྲོ་; —གཏོང་ to take a vacation ¶ཁ་སང་ངས་གུང་གསེང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ Yesterday I went on vacation. 2. va. to give sb. a vacation, to give sb. time off ¶ཁྲོམ་དུས་དེའི་སྐབས་བཟོ་པ་ཚོ་གུང་གསེང་བཏང་པ་རེད་ (They) gave the laborers the day off on the day of the fair.

གུད་ (küü) sm. ཀུད་.

གུད་དུ་ (küüdu) arc. separately, aside, in private.

གུད་སྨུན་ (küümün) a dark period (of deterioration).

གུད་པོ་ (küübo) 1. weak, frail, poor. 2. a loss.

གུན་ (kün) a loss; vi.—ཕོག to suffer a loss ¶དེ་ཁྱེད་རང་ལ་གུན་ཆེན་པོ་རེད་ That is a great loss to you. ¶བཟོ་གྲྭ་གསར་པ་དེས་ཁོ་ཚོར་གུན་ཆེན་པོ་ཕོག་པ་རེད་ They suffered a great loss due to the new factory.

གུན་འཐུད་ (küntüü) compensation, making up ¶ཁང་པར་མེ་སྐྱོན་བྱུང་ཙང་གཞུང་ནས་གུན་འཐུད་དངུལ་སྤྲད་པ་རེད་ Because the house suffered fire damage the government compensated them with money.

གུན་དུམ་ (kündum) round basket.

གུན་དོད་ (kündöö) compensation for a loss.

གུན་པོ་ (künbo) expensive.

གུན་ཚབ་ (kündzəb) sm. གུན་འཐུད་.

གུན་སེལ་ཁེ་སྒྱུར་ (künsel kēgyur) turning losses into profits; va.—བྱེད་.

གུན་གསབ་ (künsəb) sm. གུན་འཐུད་.

གུམ་ (kum) vi. to die, to pass away ¶མི་རྒན་འཁོགས་དེ་གུམ་པ་རེད་ That old man died.

གུམ་རྒྱག (kum gyaà) va. to fly a kite in a spiral maneuver, to make one's kite fly in circles.

གུམ་གུམ་པ་ (kumkumba) shriveled up, withered, shrunk.

གུམ་ཞར་ (kumshar) sm. ཞ་རི་.

གུམ་ཤིང་ (kumshiŋ) butt of a rifle.

གུར་དྲིག (kurdig) wild mint.

གུའང་དོང་ (guaŋdoŋ) Guangdong (Province).

གུའང་ཤིའི་ (guaŋshi) Guangshi (Province).

གུའི་ཀྲོའུ་ (güdro) Guizhou (Province).

གུར་ (kur) tent; va.—འཕུབས་; —རྒྱག; —སྒྲོན་ to pitch a tent; va.—གཏིབ་; —བཤིག to take down a tent.

གུར་ཀུམ་ (kurgum) saffron.

གུར་ཀུམ་མེ་ཏོག (kurgum medog) sm. གུར་ཀུམ་.

གུར་དཀར་པོ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ (kur gārbo cīsɛɛ naŋsɛɛ) sth. that is extremely clear [Lit. a transparent tent].

གུར་ཁང་ (kurgaŋ) a room where tents are kept/ stored.

གུར་ཁེབས་ (kurgeb) canopy/ fly that goes over a tent.

གུར་གུམ་ (kurgum) sm. གུར་ཀུམ་.

གུར་རྒྱུག (kurgyuù) tent pole.

གུར་ཐག (kurdag) tent rope, guyline.

གུར་པ་ (kurbə) person responsible for putting up tents.

གུར་ཕིད་ (kur bii) sm.* གུར་འཕུབས་.

གུར་ཕུབ་ (kur pūb) p. of གུར་འཕུབས་.

གུར་ཕུར་ (kurbur) tent peg/ stake.

གུར་འཕུབས་ (kur bub) see གུར་.

གུར་ཤག (kurshaà) old tent.

གུར་ཤིང་ (kurshiŋ) tent pole.

གུལ་གུལ་ (küügüü) moving, shaking, slithering; va.—བྱེད་ to move, to shake/ slither ¶འབུ་འདི་གུལ་གུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The bug is slithering (along).

གུས་ (küü) 1. I (humble term) ¶གུས་འདིའི་ཕྱོགས་བཅར་རྩིས་ཡོད་ I plan to come here. 2. respect, reverence ¶གུས་ཤིང་བརྩེ་བའི་ངང་ནས་ཁོང་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ They greeted him with respect and love.

གུས་བཀུར་ (küügur) respect, reverence; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to pay one's respect, to show/ demonstrate reverence/ respect ¶བླ་མ་དེ་ར་ཚང་མས་གུས་བཀུར་ཞུས་པ་རེད་ (They) all respected that lama. ¶ཁོང་གིས་གུས་བཀུར་གྱི་རྣམ་པའི་ངང་ནས་གསུངས་པ་རེད་ He spoke in a respectful manner.

གུས་བཀུར་ཕྱག་འཚལ་ (küügur cāgdzɛɛ) being respectful and prostrating.

གུས་བཀུར་བརྩི་འཛིན (küügur dzīnjoò) respecting and obeying ¶དབུ་འཁྲིད་དེ་ཚོ་ར་ཁོང་ཚོས་གུས་བཀུར་བརྩི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are respecting and obeying those leaders.

གུས་བཀུར་ཡི་རང་ (küügur yiraŋ) agreeing/ liking and respecting.

གུས་གུས་འདུད་འདུད་ (küügüü düüdüü) respectful; va.—བྱེད་ to show respect.

གུས་གུས་སྦྱར་སྦྱར་ (küügüü jarjar) showing respect in a flattering way, acting sycophantically; va.—བྱེད་ ¶མི་དེ་རྟག་པར་འགོ་ཁྲིད་ལ་གུས་གུས་སྦྱར་སྦྱར་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is sb. who always flatters the leader.

གུས་གུས་ཞུམ་ཞུམ་ (küügüü shumshum) sm. གུས་གུས་འདུད་འདུད་.

གུས་སྒུར་ (küügur) bowing in a respectful manner; va.—ཞུ་.

གུས་བདུད་ (küüdüü) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་དྲག་བརྩོན་པ་ (küüdaà dzōmba) respecting and working diligently.

གུས་སྟབས་ (küüdəb) in a respectful manner.

གུས་སྟར་ (küüdar) a welcoming line.

གུས་བསྡུད་ (küüdüü) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་འདུད་ (küüdüü) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་འདུད་གོང་བཀུར་ (küüdüü koŋgur) looking up to (someone) with respect.

གུས་འདུད་ཕྱག་རྒྱ་ (küüdüü cāggyaà) a respectful hand gesture (usu. clasping hands together in front of chest).

གུས་འདུད་ཚོགས་པ་ (küüdüü tsōgba) a goodwill delegation.

གུས་འདུད་ཡིད་སྨོན་ (küüdüü yiimön) respecting and admiring.

གུས་འདུད་རུ་བསྲིགས་ (küüdüü rudrig) guard of honor.

གུས་འདྲིས་ (küüdrii) respectful and close (relationship).

གུས་པ་ (küübə) 1. respect, reverence ¶ཁོ་ཚོ་ཆོས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ They have great respect for religion. 2. I ¶གུས་པ་གནས་སྐབས་འདི་རུ་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ I am going to stay here for awhile.

གུས་པར་འོས་པ་ (küübar wööba) worthy of respect/ reverence ¶ང་ཚོའི་གུས་པར་འོས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ Our respected leader.

གུས་པོ་ (küübo) respect, reverence.

གུས་ཕྲན་ (küütrɛn) I, your humble servant.

གུས་འབངས་ (küübaŋ) shung. your humble servant (a polite way to refer to oneself in letters/ reports to superiors).

གུས་མིང་ (küümiŋ) term or title of respect, honorific term.

གུས་མོ་ (küümo) I (for females).

གུས་རྩི་ (küüdzi) abbr. of གུ་བཀུར་བརྩི་འཛིན.

གུས་བརྩེ་ (küüdze) respecting and loving; va.—བྱེད་; —གནང་.

གུས་ཚིག (küüdzig) 1. saying respectful things; va.—སྨྲ. 2. sm. གུས་མིང་.

གུས་ཚུལ་ (küüdzul) greeting respectfully; va.—བྱེད་; —སྟོན་.

གུས་ཚུལ་གུས་ལན་ (küüdzüü küülɛn) greeting back and forth in a respectful manner; va.—བྱེད་; va.—ཞུ་.

གུས་ཚུལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ (küüdzulgi cāāgya) sm. གུས་འདུད་ཕྱག་རྒྱ་.

གུས་ཞབས་ (küüshəb) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་ཞུ་ (küüshu) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་ཞུའི་གློག་འཕྲིན་ (küüshü lōgdrin) telegram of

greeting.

གུས་ཞུའི་ཚོགས་པ་ (küüshü tsōgba) goodwill delegation.

གུས་ལ་གུས་ལན་ (küüla güülɛn) reciprocal respect.

གུས་ལན་ (küülɛn) returning a greeting, returning a show of respect; va.—སློག; —གནང་; —འཇལ་ to return a greeting or a show of respect.

གུས་ལུགས་ (küüluù) sm. གུས་སྲོལ་.

གུས་ལན་ (küülɛn) return a show of respect, return a compliment; va.—འཇལ་; —ཞུ་.

གུས་ལེན་ (küülen) accepting a greeting/ salute (usu. by waving a hand); va.—གནང་.

གུས་ཞིང་གཅེས་ (küüshiŋ jēè) respect and love.

གུས་ཞིང་བརྩེ་བ་ (küüshiŋ dsēwa) dear (term used in addressing letters).

གུས་བསུ་ (küüsu) welcoming with great respect; va.—ཞུ་ to welcome with great respect.

གུས་སེམས་ (küüsem) sm. གུས་བཀུར་.

གུས་སྲོལ་ (küüsöö) requirements of etiquette, customs involving respect.

གེ་སར་ (kesar) the epic hero Gesar.

གེ་སར་གྱི་སྒྲུང་ (kesargi drum) the epic story of Gesar.

གེགས་ (keg) hindrance, impediment, obstruction, barrier; va.—བྱེད་ to hinder/ impede/ obstruct; va.—སེལ་ to remove obstacles/ hindrance/ impediments ¶ ཡུལ་གཉིས་དབར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དེས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ལ་གེགས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་རེད་ The war between the two countries has impeded economic progress.

གེགས་སྐྱོན་ (keggyön) disaster ¶ ལུང་པ་དེར་ཆུ་ལོག་གི་གེགས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག That area had a great flood disaster.

གེགས་སྐྱོབ་ (keggyob) disaster relief.

གེགས་ཁུལ་ (keggüü) sm. གེགས་བར་བྱུང་ཁུལ་.

གེགས་འགོག་གེགས་སྐྱོབ་ (keŋgɔ̀ɔ keggyob) disaster prevention.

གེགས་འགོག་གེགས་སེལ་ (keŋgɔ̀ɔ gegsel) overcoming a disaster.

གེགས་སྒྲོལ་ (keŋgdröl) a rite done to overcome disasters; va.—བྱེད་.

གེགས་ཆགས་ (kegjaà) sm. གེགས་སྐྱོན་.

གེགས་བར་ (kegbar) 1. sm. གེགས་. 2. disaster, calamity; va.—ཟློག to repel/ combat/ overcome a calamity (like an epidemic) ¶ རང་བྱུང་གི་གེགས་བར་ Natural calamity.

གེགས་བར་བྱུང་ཁུལ་ (kegbar cuŋgül) disaster area.

གེགས་བྱེད་ (kegjèe) obstacle, hindrance, barrier, impediment.

གེགས་དབང་ (kegwaŋ) misfortune or serious sickness (usu. caused by deities/ demons) ¶ མི་ཚང་དེས་ལྷ་ལ་ཕོག་ཐུག་བཏང་རྐྱེན་གེགས་དབང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་གྲོངས་འདུག The family offended a deity and had a major misfortune in that both the father and mother died.

གེགས་དབང་བར་ཆད་ (kegwaŋ parcɛɛ̀) sm. གེགས་དབང་.

གེགས་མེད་ (kegmeè) without disaster/ obstacles/ misfortune/ obstructions/ problems ¶ ལས་དོན་དེ་འཆར་གཞི་བཞིན་གེགས་མེད་བསྒྲུབས་པ་རེད་ (They) completed the project as planned without any obstruction.

གེགས་དམངས་ (kegmaŋ) people in a disaster area.

གེར་རག (kegraà) arc. unpurified brass.

གེར་ལིང་ (kerliŋ) a fine horse.

གེལ་པ་ (geewa) twig, thin branch.

གེལ་པོ་ (geebo) fat, obese, portly.

གོ་ (ko) 1. vi. to hear ¶ མེ་མདའི་སྒྲ་མེ་ལེ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ས་ནས་གོ་གི་འདུག (One) can hear the sound of guns from several miles away. 2. term connoting "I will," at the end of a sentence ¶ ངས་བྱས་གོ་ I will do it. 3. vi. to understand ¶ ཁོའི་དབྱིན་ཇི་འདི་ངས་གོ་གི་མི་འདུག I don't understand his English. 3. numerical particle for the nineties ¶ དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་ Ninety three. 4. abbr. of གོ་ཁྲབ་.

གོ་བཀྲག (kodraà) armor.

གོ་སྐད་ལ་ (ko gēɛla) it is said ¶ གོ་སྐད་ལ་རྒྱ་ནག་ལ་ས་གཡོས་བྱུང་འདུག It is said that an earthquake occurred in China.

གོ་སྐལ་ (kogɛɛ) 1. share of stock. 2. wage, salary. 3. the share stored from one's past karma.

གོ་སྐབས་ (kugəb) opportunity, chance; vi.—རྙེད་ to find an opportunity, to get a chance; va.—འཚོལ་ to look for an opportunity; vi.—ཤོར་ to miss or lose an opportunity ¶ སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་བྱུང་ (I) got an opportunity to study.

གོ་སྐོན་ (kogön) making understand, advising, persuading, convincing; va.—བྱེད་ to make understand, to advise, to persuade, to convince ¶ གུང་གསེང་མང་པོ་བཏང་ན་ཡག་པོ་མེད་ལུགས་གོ་སྐོན་བྱས་པ་རེད་ (He) made them understand that (they) shouldn't take many vacations.

གོ་སྐོན་གྱི་སློབ་གསོ་ (kogöngi lōbso) education aimed at persuading sb. to change ¶ དགྲ་བོར་གོ་སྐོན་གྱི་སློབ་གསོ་བྱས་པ་ཡིན་ (We) educated our enemy to change.

གོ་སྐོན་བློ་འཁུག (kogön lōnguù) persuasion; va.—བྱེད་ to persuade, to convince.

གོ་སྐོན་གསེད་འགྲོལ་ (kogön sēndrö) persuading by explaining sth. clearly; va.—བྱེད་.

གོ་བསྐོན་ (kogön) sm. གོ་སྐོན་.

གོ་ཁ་ (koga) 1. the hole in the stove from which the ashes are removed.

གོ་ཁང་ (gogaŋ) armory. 2. near/ beside the stove.

གོ་ཁྲབ་ (kodrəb) armor, coat of mail; va.—བགོ་ to wear/ put on armor) ¶ གོ་ཁྲབ་ལྡན་པའི་རླངས་འཁོར་ An armored car.

གོ་ཁྲབ་རྨོག་གསུམ་ (kodrəb mōgsum) the three: weapons, armor and helmet.

གོ་མཁྲེགས་པོ་ (ko trāgbo) hard, solid, firm.

གོ་གོ་གསལ་གསལ་ (kogo sɛ̄ɛsɛɛ) understanding/ comprehending clearly.

གོ་གྱོན་མཚོན་ཐོགས་ (kogön tsōndɔɔ̀) armed to the hilt; va.—བྱེད་ [Lit. wear armor, fasten weapons].

གོ་གྲལ་ (kodrɛɛ) lines/ groups organized by ranks.

གོ་གྲི་ (kodri) chopping knife, cleaver.

གོ་བགོ (ko go) va. to wear/ put on armor.

གོ་བགོས་ (ko göò) 1. va. to divide up/ allocate/ allot/ distribute/ assign. 2. sm. གོ་བགོ.

གོ་རྒྱ་ (kogya) 1. one who has heard a lot (through travel or communication with people). 2. sb. who is well read.

གོ་རྒྱུ་ (kugyu) implication, meaning, significance; va.—གཏོང་; —ཤོད་ to imply, to say things indirectly, to hint ¶ དམངས་ཁྲོད་གཞས་ཚིག་དེ་ཚོར་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ The words of the popular songs have a lot of significance. ¶ ང་ལ་ཁོང་གིས་མ་ཡོང་མདོག་མདོག་གོ་རྒྱུ་གཏོང་གི་འདུག He is hinting indirectly that I shouldn't come to his house.

གོ་རྒྱུ་འཚོར་རྒྱུ་ (kugyu tsɔ̄rgyu) information, news ¶ དེང་སང་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གོ་རྒྱུ་འཚོར་རྒྱུ་མི་འདུག These days there is no news on the situation in Tibet.

གོ་སྒྲིག (kudrig) 1. arranging, organizing; va.—བྱེད་, —ཞུ་ ¶ ཁོང་ཚོ་ས་གནས་ལ་ལྟ་སྐོར་བྱེད་ཆེད་རླངས་འཁོར་གཅིག་གོ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ (We) have to arrange a car for their tour of the area. 2. va. to line up and cut crops in an area one is assigned to.

གོ་སྒྲིགས་ (kudrig) sm. གོ་སྒྲིག.

གོ་ངན་ཀླད་ལྡུགས་ (koŋɛn) instilling evil ideas into sb.'s head.

གོ་ངན་མ་ (ko ŋɛnma) unmarried women who live at home.

གོ་ཅ་ (koja) sm. གོ་ཁྲབ་.

གོ་ཅི་གཉིས་པ་ (koji ñììbə) ch.tib. Second Internationale (1877-1918).

གོ་ཅི་དང་པོ་ (koji taŋbo) ch.tib. First Internationale (1864-1876).

གོ་ཅི་གསུམ་པ་ (koji sūmba) ch.tib. Third Internationale (1919-1943).

གོ་གཅལ་ (kojɛɛ) wooden floor.

གོ་གཅོད་ (k̲ojöö) 1. va. to make use of, to use ¶ཁོ་ཚོས་ཚགས་པར་རྙིང་པ་དེ་ཚོས་མེ་ཤིང་གི་གོ་བཅད་པ་རེད་ They used old newspapers for firewood. 2. va. to decide, to make a decision.

གོ་ཆ་ (k̲oja) 1. weapons. 2. armor.

གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ (k̲ojɛ dzündrüü) extremely diligently, sb. who does not lose heart in his effort.

གོ་ཆོད་ (k̲ojöö) 1. capable, able ¶ཁོ་མི་གོ་ཆོད་ཅིག་འདུག He is a capable person. 2. effective, efficacious, useful; vi. གོ་ཆོད་ to be of use, to be effective, to suffice, to serve the function ¶ཐབས་ཤེས་གོ་ཆོད་ཅིག An effective method. ¶འཕྲུལ་འཁོར་འདིས་བཟོ་པ་མང་པོའི་གོ་ཆོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ This machine serves the function of many workers. ¶བོད་ཡིག་འབྲི་ཡས་ལ་སྨྱུག་གུ་འདིས་གོ་ཆོད་ཀྱི་རེད་ This pen will suffice for writing Tibetan.

གོ་ཆོད་པའི་ཡུན་ཚད་ (k̲ocöbɛ yü̲ndzɛɛ̀) period of validity, effective period ¶ལག་འཁྱེར་འདིའི་གོ་ཆོད་པའི་ཡུན་ཚད་ཛོགས་འདུག The period of validity of the permit has expired.

གོ་ཆོད་པོ་ (ko̲ cööbo) useful, helpful, handy.

གོ་འཇོ་ (k̲onjo) a county in Chamdo.

གོ་བརྗེས་ (ko̲ jeè) exchanging; va.—རྒྱག ¶ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་གོ་བརྗེས་བརྒྱབ་པ་རེད་ The two of them exchanged watches.

གོ་བརྗེས་དངུལ་འཛིན་ (k̲ojeè ŋündzin) letter of credit for transferring money.

གོ་གཉིད་ (k̲oñii) dozing off, falling asleep; vi.—རྒྱག; —སློག.

གོ་སྙོད་ (k̲oñöö) cumin (seed).

གོ་རྟོགས་ (k̲odɔɔ̀) consciousness, awareness; understanding, comprehension; vi.—སད་ to become conscious/ aware, to understand comprehend ¶དེབ་འདི་མི་དམངས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གང་བདེར་བྲིས་ཡོད་པ་རེད་ This book has been written so as to be as easy to understand as possible. ¶འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཉིན་་རེ་བཞིན་སད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The consciousness of the people of the world is becoming awakened more every day.

གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་ (k̲odɔɔ̀gi dzɛɛ̀) level of understanding/ consciousness/ awareness.

གོ་རྟོགས་མཐོ་བ་ (k̲odɔɔ̀ tōwa) high consciousness.

གོ་རྟོགས་བདེ་པོ་ (k̲odɔɔ̀ d̲ebo) easy to understand.

གོ་སྣངས་ (k̲odaŋ) sm. གོ་སྣང་.

གོ་སྟོབས་ (k̲odob) ability to understand/ grasp/ understand ¶ཁོང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་གོ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Regarding his studies, he understands things easily.

གོ་བསྡུན་ (k̲odün) 1. in accordance with, in keeping with ¶སྒྲིག་ལམ་ལ་གོ་བསྡུན་གྱིས་ཡིག་ཆ་དེ་བཟོས་པ་ཡིན་ I made the document in accordance with the regulations. 2. discussing, consulting ¶ཕྱག་གྲོགས་ལ་གོ་བསྡུན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན་ (I) made the decision in consultation with (my) colleague.

གོ་ཐང་ (k̲otaŋ) shung. healthy ¶མི་གོ་ཐང་ A healthy person.

གོ་ཐལ་ (k̲odɛɛ) ash, cinder.

གོ་ཐལ་མདོག (k̲otɛɛ d̲ɔɔ̀) ash color.

གོ་ཐོབ་ (k̲otob) official rank/ position; va.—གནང་.

གོ་ཐོབ་དཔུང་རྟགས་ (k̲otob būŋdaà) rank; va.—གནང་ to give a rank/ position [Lit. the epaulet signifying rank].

གོ་ཐོས་ (k̲odöö) things heard, news, information, reports ¶དེང་སང་བོད་ནས་གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་ According to what is heard from Tibet these days.

གོ་དྭ་ག་གསུམ་ (k̲odaga sūm) a Tibetan Muslim exclamation conveying a promise (e.g., I swear (to God)) ¶གོ་དྭ་ག་གསུམ་ ངས་ལས་ཀ་འདི་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I swear to God I will do the work well.

གོ་དོང་ (k̲odoŋ) a pit into which ashes are poured.

གོ་དོན་ (k̲odön) meaning, sense; vi.—འཁྱོད་ to understand the meaning ¶ཁོའི་ཡི་གེ་དེའི་གོ་དོན་འཁྱོད་མ་སོང་ I didn't understand the meaning of his letter. ¶ཁོའི་ཡི་གེ་དེའི་ནང་གོ་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ The main meaning of his letter.

གོ་དོན་འཁྱོད་ཙམ་ (k̲odön drōōdzam) just barely understanding the meaning ¶ངའི་དབྱིན་སྐད་ཐབས་ཆག་འདིས་གོ་དོན་འཁྱོད་ཙམ་བྱུང་སོང་ With my poor English (I) could barely understand the meaning.

གོ་དོན་ལེགས་རྟོགས་ (k̲odön l̲egdɔɔ̀) good or thorough understanding/ comprehension of the meaning.

གོ་བདེ་ (k̲ode) sm. གོ་རྟོགས་བདེ་པ་.

གོ་བདེ་པོ་ (ko̲ d̲ebo) sm. གོ་རྟོགས་བདེ་པོ་.

གོ་བདེ་བ་ (ko̲ d̲ewa) sm. གོ་རྟོགས་བདེ་པོ་.

གོ་བདེ་ཤེས་སླ་ (k̲ode sheèlā) easy to understand.

གོ་བདེར་ཕབ་ (k̲oder pāb) va. to make sth. more easily understandable.

གོ་འདབས་ (g̲odəb) near/ beside the stove.

གོ་འདྲ་ (k̲ondra) a type of medicinal herb.

གོ་འདྲིས་ (k̲ondriì) close, intimate (relationship).

གོ་ལྡོག (k̲odog) opposite, contrary, upside-down, reverse, counter; vi. གོ་ལྡོག་; —བྱེད་ to be opposed/ contrary to, to put upside down, to reverse; vi. གོ་ལྡོག (དུ་) འགྲོ་ to become opposite/ contrary/ reversed ¶ང་ཚོའི་བསམ་བློ་དང་གོ་ལྡོག་པའི་བྱེད་སྟངས་ A way of doing things that is contrary to our ideas. ¶ཁོས་བྱེད་ཡ་དེ་ཁོས་ཤོད་ཡག་དང་གོ་ལྡོག་གི་འདུག What he does is contrary to what he says. ¶སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་དེ་འདྲ་བཤད་ན་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་དང་གོ་ལྡོག་ཏུ་འགྲོ་གི་རེད་ If you speak in this manner, it will be contrary to democracy.

གོ་ལྡོག་པའི་བསྡུར་ཚད་ (k̲odogbɛ d̲urdzɛɛ̀) inverse proportion.

གོ་ལྡོག་པའི་ནུས་པ་ (k̲odogbɛ nü̲übə) counterforce.

གོ་སྡུར་ (k̲odur) sm. གོ་བསྡུར་.

གོ་བརྡ་ (k̲oda) 1. notification, communication; va.—སྤྲོད་ to notify ¶ཏང་གི་འབོད་བསྐུལ་གསར་པ་འདི་མི་དམངས་ལ་གོ་བརྡ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) notified the people of the party's new appeal. vi.—འཕྲོད་ to be able to communicate ¶ཁོས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་སྟབས་གང་བཤད་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཀྱི་མི་འདུག He doesn't understand Tibetan so we can't communicate with (him) whatever (we) say. 2. implying, hinting; va.—གཏོང་ to imply, to hint.

གོ་བརྡ་སྟོན་རིས་ (k̲oda dōnriì) illustration (in a book).

གོ་བསྡུར་ (k̲odur) 1. conferring, discussing; va.—བྱེད་ ¶ལས་དོན་དེའི་སྐོར་ཚོགས་འདུར་གོ་བསྡུར་བྱས་པ་རེད་ Concerning this work, it was discussed at the meeting. 2. contrasting/ comparing; va.—བྱེད་.

གོ་ན་སྐྱི་གཡའ་བ་ (k̲ona gyī yāwa) sensational, shocking ¶གོ་ན་སྐྱི་གཡའ་བའི་གནས་ཚུལ་ Shocking news.

གོ་ནོར་ (k̲onɔr) misunderstanding, hearing wrong; vi.—ཐེབས་ to misunderstand, to hear wrong ¶དེ་ངས་གོ་ནོར་ཐེབས་པ་རེད་ I misunderstood that.

གོ་གནས་ (k̲onɛɛ̀) position, rank, status; va.—སྤོར་ to promote; vi.—འཕར་ to get a promotion; va.—འབེབས་ to demote; va.—འཐེན་ to dismiss from a position ¶རིམ་བཞིའི་གོ་གནས་ The rank of Rimshi.

གོ་གནས་བསྐོ་འཐེན་ (k̲onɛɛ̀ gōden) hiring and firing, promoting and demoting, appointing and dismissing; va.—འཐེན་.

གོ་གནས་གཅིག་ཁྱུགས་ (k̲onɛɛ̀ jīgjɔɔ̀) a person holding two positions jointly.

གོ་གནས་སྟོང་ལུས་ (k̲onɛɛ̀ dōŋlüü) vacant position/ rank.

གོ་གནས་མཐོ་དམན (k̲onɛɛ̀ tōmɛn) level of rank/ position ¶ཁོ་གཉིས་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གཅིག་པ་རེད་ The rank of those two are at the same level.

གོ་གནས་གནས་དབྱུང་ (k̲onɛɛ̀ nɛɛ̀yuŋ) demotion; va.—གཏོང་.

གོ་སྣང་ (k̲onaŋ) from what I heard ¶ངའི་གོ་སྣང་ལ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁོ་རྐྱ་མ་ཡིན་པའི་སྐོར་བཤད་སོང་ From what I heard, the leader spoke at the

meeting about him being a thief.

གོ་ཕུད་ (ko püü) p. of གོ་འབུད་.

གོ་ཕྱུགས་ནོར་ (kocoò nor) sm. གོ་ནོར་ཐེབས་.

གོ་ཕྲུག (kotruù) baby eagle.

གོ་འཕང་ (gombaŋ) 1. state of enlightenment. 2. sm. གོ་གནས་.

གོ་འཕེར་ (komber) sm. གོ་ཆོད་.

གོ་བ་ (kowa) comprehension; va.—རྒྱག་; —ལེན་ to understand, to comprehend; vi.—ལོག to misunderstand/ misinterpret; vi.—ཐེབས་; —ལོན་; —རྟོགས་ to understand, to comprehend ¶ གཏམ་དཔེ་དེ་ཚོར་གོ་བ་རྒྱག་ཁག་པོ་རེད་ Those proverbs are hard to understand. ¶ གཞུང་ཡིག་འདི་ཚོ་གོ་བ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཐེབས་ཁག་པོ་འདུག As for the traditional Government terminology, even though (I) try it is very difficult to understand.

གོ་བ་བསྙོན་ (kowa gön) sm. གོ་སྙོན་བྱེད་.

གོ་བ་ཅན་ (kowajɛn) learned, wise.

གོ་བ་ཆེན་པོ་ (kowa cēmbo) easy to understand.

གོ་བ་ལོག་པ་བྱེད་ (kowa lōgba ceè) va. to give the opposite meaning, to misinterpret.

གོ་བབ་(ས) (kobab) entitlement, right, position, status ¶ ཁོང་གིས་ང་ལ་བཀའ་བཀོད་གཏོང་ལས་ཀྱི་གོ་བབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ He has no right to give me orders.

གོ་བབ་ཐོབ་ཐང་ (kobab tōbdaŋ) sm. གོ་བབ་.

གོ་བབ་འདྲ་མཉམ་ (kobəb drañam) shung. equal position/ status.

གོ་བར་བྱེད (kowar cɛ̱è) sm. གོ་བ་ལེན་.

གོ་བས་ཚོད་པ་ (kowɛ cööba) shung. to understand ¶ ཙ་ཚིག་གི་དགོངས་དོན་ཀུན་ཤེས་གོ་བས་ཚོད་པ་ལྟར་ལགས་ We all understand the contents of the proclamation.

གོ་བོ་གླེད་དཀར (kowo lɛ̄ɛgar) type of large bird of prey.

གོ་བྱུང་ཐོས་བྱུང་ (kojuŋ tööjuŋ) information that is secondhand ¶ ཁོའི་སྐད་ཆ་གོ་བྱུང་ཐོས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད་ His talk is not secondhand information.

གོ་བློ་ (kolo) wisdom and intelligence.

གོ་བློས་ཚོད་མིན་ (kolöö cöömin) shung. unable to understand.

གོ་འབུད་ (ko püü) va. to relieve/ discharge from office.

གོ་འབྱེད་ (kojeè) 1. the stave/ walking stick of a དགེ་སློང་. 2. va. to differentiate/ separate. 3. va. to create an opportunity.

གོ་སྦུག (kobuù) the place near the stove where dried dung is kept.

གོ་མ་ (koma) unmarried woman who lives at home.

གོ་མ་ཆོད་ (ko macöö) sm. གོ་མི་ཆོད་པ་.

གོ་མག (komaà) "adoptive" bridegroom (male who goes to live with his wife's family after marriage).

གོ་མང་ཆོད་པ་ (komaŋ cööba) useful for many purposes, multifunctional, universal.

གོ་མང་ཆོད་པའི་བདར་བྱེད་འཁོར་ལོ་ (komaŋ cööbɛ dajeè kōōlo) universal sanding/ grinding machine.

གོ་མི་ (komi) skt. a monk.

གོ་མི་ཆོད་པ་ (ko micööba) useless, ineffective, incapable; va.—བྱེད་ to do sth. useless/ ineffective; va.—བཟོ་ to make useless; vi.—འགྱུར་ to become useless/ ineffective, to fail ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཀ་གོ་མི་ཆོད་པ་ཞིག་བྱས་བཞག He did a job that was useless. ¶ ཁོས་འཕྲུལ་འཁོར་དེ་གོ་མི་ཆོད་པ་བཟོས་བཞག He made the machine useless. ¶ ཁོང་ཚོ་མ་ཡོང་ཙང་ང་ཚོས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པ་གོ་མི་ཆོད་པར་གྱུར་པ་རེད་ Because they didn't come, all (our) preparations became useless.

གོ་མིང་ (komiŋ) title.

གོ་མིན་ཏང་ (ko mindaŋ) ch. Kuomintang Party.

གོ་མིན་ཏ་ཧུད་ (komin dahüü) Kuomintang constitutional meeting of 1945-46.

གོ་མེད (komeè) 1. meaningless, useless. 2. unarmed.

གོ་མེད་ཚོར་མེད (komèe tsōrmeè) insensitive, apathetic [Lit. not knowing and not feeling].

གོ་རྩལ་ (kodzɛɛ) martial arts; va.—རྩེ་ ¶ ལག་ཏུ་དབྱུག་པ་ཁྱེར་ནས་གོ་རྩལ་རྩེ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He was performing martial arts with a stick in his hand.

གོ་རྩེད (kodzeè) 1. martial arts. 2. soldiers attired in the battle dress and weapons of the era of the Kings (this occurs during the Great Monlam Prayer Festival).

གོ་རྩེད་རྩེ་ (kodzeè dzē) va. to perform martial arts.

གོ་རྩུལ་ (kodzül) sm. གོ་སྐང་.

གོ་མཚམས་ (kodzam) the line dividing an area a person has taken to harvest from those next to him/ her.

གོ་མཚོན་ (kodzön) weapons, arms.

གོ་མཚོན་ལྡན་པ་ (kodzön dɛmba) armed ¶ གོ་མཚོན་ལྡན་པའི་ངོ་ལོག Armed rebellion.

གོ་མཚོན་དཔུང་ཁག (kodzön büŋgà) armed forces/ troops.

གོ་མཚོན་རྫས་མདེལ་ (kodzön dzɛ̱èdel) weaponry.

གོ་མཛོད་ (komdzöö) ammunition dump, armory.

གོ་མཛོད་གཉེར་པ་ (komdzöö ñērba) an official in charge of an armory.

གོ་འཛོལ་ (komdzöö) sm. གོ་ནོར་.

གོ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་ (koshiŋ shēèbar ceè) shung. va. to let/ make sb. understand ¶ ཙ་ཚིག་གི་དགོངས་དོན་རྣམས་ཆབ་འབངས་ཀུན་གྱིས་གོ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་ Let all the subjects fully understand the contents of the proclamation.

གོ་བཟློག (kondɔɔ̀) sm.གོ་ལྡོག.

གོ་ཡས་ལ་ (koyɛla) sm. གོ་ཐོས་ལ་.

གོ་ཡུ་ (koyu) see ཀུ་ཡུ་.

གོ་གཡོག (koyɔɔ̀) a wooden poker (for fires).

གོ་ར་ (kɔra) courtyard.

གོ་རག་འཛར་རྟ་ (kɔra jurda) army boots.

གོ་རིག (korig) intelligence.

གོ་རིག་ཅན་ (korigjɛn) an intelligent person.

གོ་རིམ་ (kurim) order, sequence, steps, rank, class, strata; va.—སྒྲིག་ to put in order, to rank, to stratify, to arrange; vi.—འཁྲུག to have trouble stirred up among classes/ strata/ ranks, to have disorder occur in the sequence of work. ¶ ལས་ཀའི་གོ་རིམ་ Sequence of work. ¶ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ Social stratification. ¶ ང་ཚོ་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་སྟེ་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ We went into the meeting hall in order of our rank.

གོ་རིམ་ལྟར་རྩེག (kurim dārdzeg) va. to pile or stack sth. up in layers.

གོ་རིམ་ལྡན་པ་ (kurim dɛmba) sm. གོ་རིམ་ཡོད་པ་.

གོ་རིམ་མི་གསལ་བ་ (kurim misɛlwa) sm. མགོ་མཇུག་མི་གསལ་བ་.

གོ་རིམ་མེད་པ་ (kurim meèba) 1. without regard to rank ¶ མི་དེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གོ་རིམ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་འགོ་ཁྲིད་ལ་འཕྱ་ལད་བརྒྱབ་སོང་ That person, without regard to rank, made fun of the leaders at the meeting. 2. disorderly, disorganized ¶ ལས་ཁུངས་དེའི་ནང་ལ་གོ་རིམ་མེད་པའི་ལས་ཀ་བྱས་བཞག Work in that office was done in a disorderly manner.

གོ་རིམ་ཡོད་པ་ (kurim yöba) systematic, orderly.

གོ་རེ་ (kure) 1. steamed bun/ bread; va.—འཇོག to make bread. 2. va. to play/ have fun. 3. va. to fill. 4. circular, round.

གོ་ལ་ (kola) planet.

གོ་ལ་མ་གོ་ (kola mako) 1. unable to hear clearly/ distinctly. 2. not clear/ understandable/ comprehensible ¶ ཁོང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་གོ་ལ་མ་གོ་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག He speaks English that is incomprehensible.

གོ་ལག (kolaà) arms, weapons; va.—འཕེབས་ to surrender one's arms, to lay down one's arms.

གོ་ལག་ཆ (ko lagja) sm. གོ་ལག.

གོ་ལེ་ (kole) slowly, sluggishly.

གོ་ལོ་གདེང་ལྡན་ (kolo dendɛn) shung. reliable.

གོ་ལོ་པ་ཎི་ (kolo bāni) a type of woolen material.

གོ་ལོག (kolog) 1. name of a Tibetan nomad group in Amdo. 2. vi. to have a marriage fail and the

in-marrying bride/ groom return home ¶ ལོ་གཅིག་ནས་མནའ་མ་འདི་གོ་ལོག་པ་རེད་ After one year the bride returned home.

གོ་ལོག་གནས་འགྱུར་ (kolōō nɛ̄ɛgyar) the returning of a bride to her parent's family (i.e., a failed marriage).

གོ་ལོག་མ་ (ko logma) a woman who leaves her husband and returns home.

གོ་ལོད་ (kolöö) comprehensible, understandable ¶ ངའི་སྐད་འདི་གོ་ལོད་ག་འདྲ་འདུག How understandable is my speech?

གོ་ལོབ་ (kolob) arc. shung. fast, speedy.

གོ་ཤེས་ (koshee) ability to understand, sb. who listens and understands well; va.—བྱེད་.

གོ་བཤེར་ (kosher) inspection of weapons; va.—བྱེད་.

གོ་ས་ (kosa) title, rank, position; va.—སྤར་ to promote; vi.—འཕར་ to get promoted; va.—འཕེབས་ to demote.

གོ་ས་བརྒྱུད་འཛིན་ (kosa gyünjaa) shung. a title that passes from generation to generation ¶ གཞུང་སའི་ཞབས་འདེགས་གཟིངས་སྤོན་ཞུས་ངོར་པ་རབས་བུ་བརྒྱུད་ནས་རིམ་པ་བཞི་པའི་གོ་ས་བརྒྱུད་འཛིན་སྩལ་བ་ Because of their sincere devotion to the goverment, they were given the title of fourth rank from generation to generation.

གོ་ས་རིམ་ཕབ་ (kosa rimbəb) shung. demoting, reducing to a lower rank ¶ ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་སོ་སོའི་ཉེས་འཛོལ་ལ་གཞིགས་པའི་གོ་ས་རིམ་ཕབ་བྱས་པ་ The officials were demoted from their post in accordance with the crimes they committed.

གོ་སའི་མི་སྣོད་དཔོན་རིགས་ (kosɛ nēdöö bōnrig) shung. people of rank/ positions/ status.

གོ་སླ་ (kolā) sm. གོ་སླ་པོ་.

གོ་སླ་དོན་གསལ་ (kolā tönsɛl) sm. གོ་སླ་.

གོ་སླ་པོ (ko lābo) easy to understand/ know/ comprehend.

གོ་སླ་བ (ko lāwa) sm. གོ་སླ་པོ་.

གོ་སླ་བར་ཤོད་ (ko lāwar shöö) va. to articulate in an easy way.

གོ་གསལ་ (kosee) explaining clearly; va.—བྱེད་.

གོ་གསེས་ (kosee) sm. གོ་གསལ་.

གོ་ཧྲུའི་གྲོས་ཚོགས་ (kohü trötsɔɔ) ch.tib. assembly, congress, parliament.

གོ་ཧྲུའི་རྒྱལ་ཚོགས་ (kohü gyɛɛtsɔɔ) ch.tib. National Assembly.

གོ་ཧྲག (kohrag) 1. sm.གོ་མཁྲེགས་པོ་. 2. well-trained and well-equipped (military troops).

གོག (kɔɔ) 1. vi. to come unstuck/ unglued, to peel off, to come free ¶ སྣོད་ཆས་འདིའི་ལུང་གོག་སོང་ The handle of this pot came off. 2. va. to crawl ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་གོག་ནས་འགྲོ་གི་འདུག That child is going along crawling.

གོག་སྐྱོན་ (koggyön) run-down, dilapidated.

གོག་འགྲོ་ (kondro) sm. གོག་འགྲོས་.

གོག་འགྲོས་ (kondröö) crawling; creeping; va.—རྒྱག.

གོག་འགྲོས་རིང་ལུགས་ (kondröö rinluù) "crawling mentality" (underestimating one's own capabilities in science and technology, blindly worshipping ideas from the West and believing that Chinese science can only crawl slowly behind).

གོག་འགྲོས་སྲིན་འབུ་ (kondröö simbu) reptile.

གོག་གཅོང་ (kogjon) weak and old.

གོག་དོ་ (kobdo) 1. a sluggish/ sloppy person. 2. rundown, dilapidated (for things).

གོག་ཐལ་ (kogdɛɛ) ashes.

གོག་འདྲུད་རྒྱག (kogdrüü gyaà) sm. གོག་བུ་གོག.

གོག་པོ་ (kogbo) 1. crawling; va.—གོག to crawl ¶ ཕྲུ་གུ་ཆེ་ཐོག་མར་གོག་པོ་གོག་པའི་སྐབས་ When children first crawl. 2. in ruin, dilapidated ¶ ཁང་པ་གོག་པོ་ A dilapidated house.

གོག་པོ་ཤིག་འགྲོས་ (kogbo shig dröö) extremely slow [Lit. as slow as lice's crawl].

གོག་བུ་གོག (kogbu kɔɔ) va. to crawl.

གོག་མ་ (kogma) unhusked barley.

གོག་ཤིག (kogshig) sm. གོག་སྐྱོན་.

གོག་ཧྲུལ་ (koghrül) dilapidated, rundown, ruined.

གོང་ (kon) 1. above, on top ¶ གོང་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ As written above. 2. before, prior to ¶ ལོ་1000 ལྷག་གི་ནང་ Over 1000 years before. 3. price, value ¶ འདི་ལ་གོང་ག་ཚོད་རེད་ What is the price of this? 4. breast collar worn by horses.

གོང་དཀར་གནམ་གྲུ་ཐང་ (kongar nāmdrudan) Gonggar airport (of Lhasa).

གོང་དཀར་རྫོང་ (kongar dzōn) a district just south of Lhasa.

གོང་དཀྲིས་ (kondrii) necktie; va.—རྒྱག to tie on a necktie.

གོང་བཀུར་ (kongur) 1. respect, veneration, esteem; va.—བྱེད་. 2. support, backing; va.—བྱེད་ ¶ གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མཐུན་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་གོང་བཀུར་བྱས་པ་རེད་ (They) gave unanimous support to the 17 Point Agreement.

གོང་བཀོད་ལྟར་ (kongöödar) sm. གོང་འཁོད་ལྟར་.

གོང་ཁ་ (konga) collarband, neckband.

གོང་ཁེ་པོ་ (kon kēbo) cheap, inexpensive.

གོང་འཁོད་ (konköö) sm. གོང་འཁོད་.

གོང་འཁོད་ལྟར་ (konköödar) as written/ stated above.

གོང་འཁོད་བཞིན་ (konkööshin) sm. གོང་འཁོད་ལྟར་.

གོང་གོང་ (kongon) round, arched, protruding.

གོང་གྲུས་ (kondrɛɛ) sm. གོང་རིམ་.

གོང་འགྲིགས་ (kon drii) vi. to settle/ agree on a price.

གོང་རྒྱག (kon gyaà) va. to put a price on sth. ¶ ཅ་ལག་འདི་ལ་གོང་བརྒྱབ་མི་འདུག No price has been put on this thing.

གོང་རྒྱན་ (kongyɛn) band of decoration made of fur and cloth worn on the lapel of Tibetan men's dress.

གོང་སྒྲིག (kon drii) va. to negotiate a price, to bargain for a price ¶ ཁོ་གཉིས་གོང་སྒྲིག་ཐུབ་མ་སོང་ They were unable to negotiate a price.

གོང་སྒྲིལ་ (kon drii) sm. སྤུ་འགྲུར་.

གོང་གཅོག (kon jɔɔ) va. to reduce a price, to discount.

གོང་གཅོད་ (kon jöö) va. to fix a price.

གོང་བཅག (kon jaà) p. of གོང་གཅོག.

གོང་བཅད་ (kon jɛɛ) p. of གོང་གཅོད་.

གོང་ཆག (kon caa) 1. on sale, at reduced price ¶ གོང་ཆག་དངོས་ཟོག Goods on sale. 2. vi. to have the price of sth. fall ¶ དེང་སང་འབྲས་ཀྱི་གོང་ཆག་བཞག These days the price of rice has fallen.

གོང་ཆུང་ (konjun) cheap, inexpensive.

གོང་ཆེན་པོ་ (kon cēmbo) expensive.

གོང་བརྗོད་ (kon jöö) mentioned above, as said above ¶ གོང་བརྗོད་ལྟར་ As mentioned above.

གོང་གཉའ་ (konña) back of the neck.

གོང་གདམ་ (kondam) sm. གོང་སྒྲིག.

གོང་གདུག་སྙན་ཞུ་ (konduù ñēnshu) an appeal to higher court; va.—འབུལ་ to lodge an appeal to a higher court.

གོང་གདུག་བྱེད་མི་ (konduù ceèmi) plaintiff.

གོང་གཏོང་ (kon dōn) va. to give a price ¶ ཚོང་པ་དེས་གོང་འདི་ཆེ་དྲགས་འདུག་ན་ཁྱེད་རང་གི་གོང་ཞིག་གཏོང་དང་ཞེས་ལབ་པ་རེད་ The trader said, "If this is too expensive then you give me a price."

གོང་རྟགས་ (kondaà) 1. an emblem/ insignia on a shirt collar, a collar badge. 2. price tag.

གོང་བསྟོད་འོག་གནོན་ (kondöö wɔɔnön) praising superiors and bullying those below [Lit. praise above, oppress below].

གོང་ཐག (kondaà) 1. final price, settled price; va.—ཆོད་ to settle/ finalize on a price ¶ ཁོ་གཉིས་ཅ་ལག་འདིའི་གོང་ཐག་ཆོད་མ་སོང་ Those two were unable to settle on a price. 2. a piece of horse tack that goes under the neck on the chest (breast collar).

གོང་ཐག་གཅོད་ (kondaà jöö) va. to decide on a price.

གོང་ཐག་ཆོད་ (kondaà cöö) see གོང་ཐག.

གོང་ཐང་ (kondan) value, price.

གོང་ཐིག (kondig) decorative dots painted on a wall or window trim.

གོང་མཐའ་ (koŋda) at the top, at the highest level/ position.

གོང་མཐུད་འོག་འབྲེན་ (koŋdüü wɔndren) connecting sth. that preceded and followed.

གོང་མཐུན་ (koŋdün) 1. to agree with sth. above or that occurred before ¶ གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ངའི་བསམ་འཆར་གོང་མཐུན་ཡིན་ Concerning this issue, my opinion agrees with what was said/ written above. 2. reasonable/ customary price.

གོང་མཐོར་ (koŋdɔr) going up/ increasing/ going higher; vi.—འགྲོ་; —འཕེལ་ to go higher/ increase ¶ ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་གོང་མཐོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Agricultural production is going higher. va.—གཏོང་; —སྤེལ་ to make higher/ better, to increase, to improve, to advance ¶ ཐབས་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ཤེས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are improving their level of knowledge through different methods.

གོང་འདུས་ (koŋdüü) 1. sm. གོང་མཐུན་. 2. the title of the local head of Tromo.

གོང་འཐེན་གནས་སྤར་ (koŋden nɛ̄ɛbar) transferring/ promoting to a higher position.

གོང་དུ་ (koŋdu) 1. above, before ¶ གོང་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ As written above. 2. higher ¶ གོང་དུ་འགྲོ་ To go higher. 3. (neg. + vb. + —) before ¶ ང་ཁ་ལག་མ་བཟས་གོང་དུ་ Before I ate.

གོང་དུ་བཀུར་ (koŋdu gūr) sm. གོང་བཀུར་ཞུ་.

གོང་དུ་ཇི་གསལ་བཞིན་ (koŋtu jisɛlshin) as stated above/ earlier.

གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ (koŋdu jö̤öbadar) sm. གོང་དུ་ཇི་གསལ་བཞིན་.

གོང་དུ་སྤེལ་ (koŋdu bēl) sm. གོང་སྤེལ་གཏོང་.

གོང་དུ་འཕེལ་ (kuŋdu pēl) sm. གོང་འཕེལ་འགྲོ་.

གོང་དུ་འཕྱུར་ (koŋdu cūr) vi. to rise (of water/ rivers).

གོང་དོན་འགལ་མེད་ (koŋdön gɛɛmeè) shung. not violating the contents mentioned above.

གོང་མདུད་ (koŋdüü) bow tie.

གོང་འདེགས་ (koŋdeg) sm. གོང་བཀུར་.

གོང་ན་དཔོན་མེད་ (koŋna bö̃nmeè) shung. arrogant, thinking there is no one higher than oneself.

གོང་ན་མེད་པ་ (koŋna meèba) 1. the best, unequaled ¶ ཕ་ལམ་དེ་གོང་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད་ That is the best diamond.

གོང་ནས་ (koŋnɛ) 1. from above, from a superior ¶ ལས་ཀ་འདིའི་སྐོར་གོང་ནས་བཀའ་ཕེབས་ཀྱི་འདུག Regarding this work, the order is coming from above. 2. from before.

གོང་ནས་གོང་མཐོར་ (koŋnɛ koŋdɔr) sm. གོང་ནས་གོང་དུ་.

གོང་ནས་གོང་དུ་ (koŋnɛ koŋdu) higher and higher, better and better; va.—གཏོང་; —སྤེལ་ to improve, to raise, to develop, to make better/ higher, to enhance, to progress; vi.—འཕེལ་; —འགྲོ་ to get higher progress, to get better and better ¶ མི་དམངས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་གོང་ནས་གོང་དུ་བཏང་པ་རེད་ They raised the consciousness of the people higher and higher. ¶ ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཚད་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་ཐབས་སུ་ For the purpose of improving the country's economy. ¶ ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་རེད་ Because of agricultural advancement the standard of living of the people has become better and better.

གོང་ནས་གོང་འཕེལ་ (koŋnɛ koŋ pēl) vi. to improve/ progress/ develop in succession.

གོང་ནས་འོག་ཏུ་ (koŋnɛ wɔgdu) from top to bottom ¶ ཡིག་ཆ་འདི་གོང་ནས་འོག་ཏུ་མི་ཚང་མར་བསྒྲགས་འདུག The document has been distributed to all the people from top to bottom.

གོང་ནས་འོག་པར་ (koŋnɛ wɔgpar) sm. གོང་ནས་འོག་ཏུ་.

གོང་པོ་ (koŋbo) 1. sm.གོང་བུ་. 2. creatures that crawl.

གོང་དཔོན་ (koŋbön) leaders/ chiefs above oneself.

གོང་སྤར་ (koŋ bār) va. to raise/ increase the price ¶ དེ་རིང་ཚོང་ཁང་ཚང་མས་གོང་སྤར་སོང་ All stores raised the price today.

གོང་སྤར་ཕྱིར་འཚོང་ (koŋbar cīrdzoŋ) selling when the price is high.

གོང་སྤེལ་ (koŋbel) sm. གོང་འཕེལ་.

གོང་ཕྱེད་ (koŋjeè) half price.

གོང་འཕར་ (koŋ pār) vi. to have prices go up ¶ དེ་རིང་གོང་ཚང་མ་འཕར་བཞག Today all the prices went up.

གོང་འཕེལ་ (koŋbel) improvement, development, progress, advancement; va.—གཏོང་ to develop/ advance/ progress/ improve; vi.—འགྲོ་ to develop/ increase/ make progress ¶ ད་ཕན་ལོ་ལྔའི་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ལ་བལྟས་ན་ If (we) look at the economic progress of the past five years.

གོང་འཕེལ་བློན་པོ་ (koŋpel lõmbo) Development Minister.

གོང་བ་ (koŋwa) collar, lapel, neckband.

གོང་བུ་ (koŋbu) 1. lump, heap, mass, ball ¶ ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ་ Iron ball/ lump. 2. entity ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོང་བུ་ Political entity.

གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ (koŋbu jīggyur) sm. གོང་བུ་ཅིག་སྒྲིལ་.

གོང་བུ་ཅིག་སྒྲིལ་ (koŋbu cīgdril) united, unified; unity, solidarity ¶ བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པར་མི་ཚང་མའི་བསམ་ཕྱོགས་གོང་བུ་ཅིག་སྒྲིལ་དུ་གནས་ཡོད་ All the people are united in opposing aggression.

གོང་བུར་འཁྱགས་ (koŋbur kēŋ) vi. to become solid/ coagulated, to get congealed ¶ མར་ཁུ་གོང་བུ་འཁྱགས་བཞག The liquid butter has congealed.

གོང་བུར་འགྱུར་ (koŋbur gyur) sm. གོང་བུར་འཁྱགས་.

གོང་འབབ་ (koŋbəb) price.

གོང་མ་ (koŋma) 1. emperor ¶ རྒྱ་ནག་གོང་མ་ Emperor of China. 2. the former, the previous, formerly, previously ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་གོང་མ་ཚོའི་སྐབས་ During the time of the former presidents of the country. 3. higher, superior ¶ ལས་ཁུངས་གོང་མ་རྣམས་ The higher offices.

གོང་མ་རྒྱ་གཞུང་ (koŋma gyashuŋ) shung. the royal/ imperial government of China.

གོང་མ་མཆོད་ཡོན་ (koŋma cö̤öyön) the priest-patron relationship between the Dalai Lama and the Emperors of China.

གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ (koŋma dagbo cēmbo) shung. the great Emperor (of China).

གོང་མ་ཚང་ (koŋmatsaŋ) the emperor's household.

གོང་མ་སྲུང་མཁན་ (koŋma sūŋgɛn) 1. royalist. 2. one who guards the emperor.

གོང་མ་སྲེག (koŋmaseg) partridge.

གོང་མའི་བཀའ་ (koŋmɛ gā) shung. an order of the Emperor.

གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ (koŋmɛ gyɛɛgəb) kingdom.

གོང་མའི་གདུང་སྒམ་ (koŋmɛ duŋgam) imperial coffin.

གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ (koŋmɛ pōdraŋ) imperial palace.

གོང་མའི་དབུ་བླ་ (koŋmɛ ūla) imperial preceptor.

གོང་མའི་ཡབ་གཞིས་ (koŋmɛ yəbshiì) imperial estate.

གོང་མའི་ཡུམ་ཚེ་ (koŋmɛ yumdze) dowager empress, mother of the emperor.

གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ (koŋmɛ siìshuŋ) imperial government, dynasty, kingdom.

གོང་མེད་ (koŋmeè) valueless, worthless, useless.

གོང་མོ་ (koŋmo) a kind of grouse.

གོང་སྨོས་ (koŋmö̤ö) the above statement, what is said above ¶ གོང་སྨོས་ལྟར་ As said above.

གོང་ཙམ་ནས་ (koŋdzamnɛ) sm. གོང་ཙམ་ལ་.

གོང་ཙམ་ལ་ (koŋdzamla) just before ¶ 1912 ལོའི་གོང་ཙམ་ལ་ Just before 1912. ¶ ཁོང་མ་ཕེབས་གོང་ཙམ་ལ་ Just before he came.

གོང་བཙག (koŋ dzāà) va. to bargain on the price ¶ མི་དེས་གོང་ཞེ་དྲག་བཙག་གི་འདུག That person bargains a lot.

གོང་བཙག་བཙག (koŋ dzāgdzaà) sm. གོང་བཙག.

གོང་བཙག་བཙག་མེད་པ་ (koŋ dzāgdzaà meèba) price with no discount ¶ ཁོས་ཅ་ལག་དེ་གོང་བཙག་བཙག་མེད་པ་ཉོས་སོང་ He bought the thing without any discount.

གོང་ཚད་ (koŋdzɛɛ̀) price; va.—རྒྱག; —བྱེད་; —བཟོ་ to put a price on sth. ¶ ཅ་ལག་གསར་པ་འབྱོར་པ་འདི་

ཆ་ར་ད་ལྟ་གོང་ཚད་བཟོས་མི་འདུག Now (they) have not fixed a price on the new things that have arrived.

གོང་ཚད་འབེབས་ (koŋdzɛɛ̀ beb) 1. va. to appraise ¶ ཅ་ལག་རྙིང་པ་དེ་ཚོར་གོང་ཚད་འབེབས་ཁག་པོ་འདུག It is difficult to appraise the price of old things. 2. va. to reduce price ¶ དེ་རིང་ཚོང་ཁང་ནས་ཅ་ལག་མང་པོ་གོང་ཚད་ཕབ་ནས་འཚོང་གི་འདུག Today the store is reducing the price on many items and selling them.

གོང་ཚེས་ཉིན་ (koŋdzēè ñin) the above mentioned date/ day.

གོང་ཚོད་ (koŋdzöö) appraisal, estimation of value/ price/ worth; va.—བྱེད་ ¶ ཅ་ལག་རྙིང་པ་དེ་ཚོར་གོང་ཚོད་བྱེད་ཁག་པོ་འདུག Making an appraisal on those old item is difficult.

གོང་མཚུངས་ (koŋdzuŋ) same as above, as/ like before, ditto.

གོང་འཚམས་པོ་ (koŋ tsāmbo) a reasonable price.

གོང་ཞུ་ (koŋshu) appealing to a superior; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་ཁང་འོག་མ་ནས་ཐག་མ་ཆོད་སྐབས་གོང་ཞུ་བྱས་པ་རེད་ Because the lower court didn't settle the case, it was appealed above (to a higher court).

གོང་བཞིན་ (koŋshin) as above, as before ¶ གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ངའི་བསམ་འཆར་གོང་བཞིན་ཡིན་ Concerning this issue, my opinion is the same as (stated/ written) above.

གོང་འོག (koŋwɔɔ̀) high and low, upper and lower, top and bottom ¶ གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག The Upper and Lower House (of Representatives). ¶ གྲལ་རིམ་གོང་འོག་ཚང་མའི་མི་སྣ་ People from high and low classes.

གོང་འོག་གཡས་གཡོན་ (koŋwɔɔ̀ yɛ̄ɛyön) up and down and right and left.

གོང་ཡང་ཏིག (koŋ yəndiì) the real/ final price.

གོང་རིམ་ (koŋrim) 1. the superior/ upper grade/ class/ strtum/ level. 2. the higher authorities.

གོང་རིམ་གྱི་མི་སྣ་ (koŋrimgi minə) 1. people in the upper strata, the upper classes. 2. the higher authorities.

གོང་རིམ་གྲལ་རིམ་ (koŋrim trɛɛrim) upper classes/ strata.

གོང་རིམ་ནས་ (koŋrimnɛ) from/ by the higher authorities.

གོང་རིམ་དཔོན་པོ་ (koŋrim bömbo) leaders/ chiefs above oneself, the higher authorities.

གོང་རོལ་དུ་ (koŋröldu) before, earlier, prior to ¶ དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་གྱི་གོང་རོལ་དུ་ཟམ་པ་དེ་བརྒྱབས་ཟིན་པ་རེད་ That bridge was built before the democratic reforms.

གོང་ལ་ (koŋla) 1. sm. གོང་དུ་. 2. a wall on a roof.

གོང་ལ་ངོ་དགའ་འགག་ལ་ཐུབ་ཚོད་ (koŋla ŋogaa gəblə tūbdzöö) sm. གོང་བསྟོད་འོག་གནོན་.

གོང་ལ་བཙག (koŋla dzāà) sm. གོང་བཙག.

གོང་ལ་བཙག་བཙག (koŋla dzāgdzaà) sm. གོང་ལ་བཙག་བཙག.

གོང་ལ་བཙག་བཙག་མེད་པ་ (koŋla meèba) sm. གོང་བཙག་བཙག་མེད་པ་.

གོང་ལ་ཤོར་ (koŋla shōr) vi. to have someone go aheadof one, to be/ get overtaken ¶ ཁོང་འདིའི་གོང་ལ་ཤོར་ཡག་གི་སེམས་ཁྲལ་འདུག I am worried that he will overtake me.

གོང་ལབ་ (koŋləb) sm. གོང་བཤད་.

གོང་ལོ་ (koŋlo) the previous year.

གོང་ཤམ་ (koŋsham) 1. sm. གོང་འོག. 2. the brocade surrounding a thanka.

གོང་གཤོ་ (koŋsho) shung. sm. གོང་ཐང་.

གོང་བཤད་ (koŋshɛɛ̀) stated above, stated before.

གོང་ས་ (koŋsa) 1. the upper place/ position. 2. shung. the sovereign, the ruler. 3. the Dalai Lama ¶ གོང་ས་ལྔ་པ་ The Fifth Dalai Lama. ¶ གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ The Thirteenth Dalai Lama.

གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ (koŋsa gyāmgön) shung. sm. གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་.

གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ (koŋsa gyāmgön gyɛɛwaŋ) shung. sm. གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་.

གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ (koŋsa gyāmgön cēmbo) shung. the Dalai Lama.

གོང་ས་ཆེན་པོ་ (koŋsa cēmbo) shung. sm. གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་.

གོང་ས་མཆོག (koŋsa cɔ̄ɔ̀) sm. གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་.

གོང་ས་མཆོད་ཡོན་ (koŋsa cööyön) shung. 1. the Dalai Lama and the Regent. 2. the Dalai Lama and the Panchen Lama when one is tutor to the other.

གོང་སྲིད་བཀའ་གདན་དམར་ནག (koŋsiì gādɛn mārnaà) shung. a land tenure document sealed with the Dalai Lama and the Regent seals (which are red and black).

གོང་སྲུང་བ་ (koŋsuŋwə) sm. གོང་མ་སྲུང་མཁན་.

གོང་སྲུང་དམག (koŋ sūŋmaà) palace guards, emperor's bodyguards.

གོང་སླ་པོ་ (koŋ lābo) cheap, inexpensive.

གོང་གསང་འོག་བརྙས་ (koŋsaŋ wɔɔ̀ ñɛɛ̀) hoodwink those above and bully those below, keep things secret from those above and abuse those below.

གོང་གསང་འོག་སླུ་ (koŋsaŋ wɔɔ̀lū) keeping things secret from one's superior and deceiving those below.

གོང་གསལ་ (koŋsɛl) above mentioned/ cited ¶ ཚོགས་པ་གོང་གསལ་ The above mentioned group.

གོད་ (köö) misfortune, disaster, calamity ¶ ད་ལོ་མི་ཚང་དེ་ར་སེམས་ཅན་ཤི་གོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This year that family had a great disaster with lots of animals dying.

གོད་ཀ་ (kööga) sm. གོད་ཆགས་.

གོད་ཁ་ (kööga) sm. གོད་ཆགས་.

གོད་ཆག (köӧcaà) sm. གོད་ཆགས་.

གོད་ཆགས་ (köӧcaà) misfortune, calamity, loss ¶ གོད་ཆག་ཚབས་ཆེན་ A serious misfortune.

གོད་ཆུང་ (kööjuŋ) 1. sm. ཟད་ཆུ་ཆུང་. 2. lesser disaster/ calamity/ misfortune.

གོད་གནད་ (köönɛɛ̀) sm. གོད་ཆགས་.

གོད་མ་ (kööma) remnants, remains, scraps.

གོན་ (kön) va. to wear (clothes).

གོན་ཉན་བྱེད་ཉན་མེད་པ་ (könñɛn ceèñɛn meèba) clothes that are unfit/ unsuitable/ ugly.

གོན་པ་ནང་འཛང་ཅན་ (komba naŋdzaŋjɛn) quilted/ padded clothes.

གོན་ཟད་ (konsɛɛ̀) worn out; vi. གོན་ཟད་; —ཐེབས་ to be/ get worn out.

གོན་ལོ་ (könlo) 1. vi. to be appropriate to wear ¶ དྲག་ལོག་འདི་ཆུང་དྲག་ནས་གོན་ལོ་གི་མི་འདུག This shirt isn't appropriate to wear because it is too small.

གོན་ཤེད (könsheè) durable.

གོན་ཤེད་ཆེན་པོ་ (könsheè cēmbo) very durable.

གོན་ཤེད་མེད་པ་ (könsheè meèba) not durable.

གོབ་ (kob) 1. arrogant, proud, conceited. 2. old and worn out. 3. imp. of གབ་.

གོབ་དོ་ (kobdo) old, dilapidated, worn out.

གོབ་ཚ་པོ་ (kob tsābo) very arrogant/ proud/ conceited.

གོབ་ལོབ་ (komlob) sm. སྣ་བཅོས་.

གོམ་ (kom) abbr. of གོམ་པ་.

གོམ་ཁ་ (komga) style/ manner/ way of walking.

གོམ་འཁྱོར་ (komgyɔr) vi. to be lame, to limp.

གོམ་འགྲུལ་ (kom kyöö) va. to walk/ go on foot ¶ གྲོང་ཚོ་རྗེས་མ་དེ་ར་ཉིན་མ་གཅིག་ལ་གོམ་འགྲུལ་ཐུབ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ One is just able to walk to (reach) the next village by foot in one day.

གོམ་གང་ (komgaŋ) one step ¶ གོམ་གང་ཕྱིར་འཐེན་མ་བྱས་པ་རེད་ (They) did not withdraw one step.

གོམ་གང་གང་ (kom gaŋgaŋ) step-by-step; —བྱེད་.

གོམ་གང་མདུན་དུ་སྤོ་ (komgaŋ dündu bō) va. to take a step forward, to move forward ¶ ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སླར་ཡང་གོམ་གང་མདུན་དུ་སྤོས་པ་རེད་ (They) took one step (forward) toward mechanized agriculture.

གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ (komgaŋ dünböö) moving forward step-by-step/ gradually, steadily

improving; va.—བྱེད་ ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་དམངས་དབར་གྱི་མཛའ་བརྩེའི་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་བརྟན་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The friendship of the people of the different countries is steadily becoming stronger.

གོམ་གང་ནོར་ན་གོམ་བརྒྱ་འགལ་ (komgaŋ nɔɔna komgya gɛɛ) if one makes one mistake everything will go wrong, [a mistake of one step leads to one hundred steps].

གོམ་བགྲོད་ (komdröö) walking on foot; va.—བྱེད་.

གོམ་འགྲོས་ (komdröö) style/ manner of walking ། གོམ་འགྲོས་ཡང་པོ་ A light step.

གོམ་སྒྲ་ (komdra) sound of footsteps.

གོམ་སྒྲ་སིམ་པོ་ (komdra sĩmbu) walking slowly and silently/ quietly.

གོམ་ཆེན་མདུན་སྐྱོད་ (komcɛn düngyöö) striding/ marching forward, forging ahead; va.—བྱེད་.

གོམ་ཆེན་མྱུར་སྤོས་ (komjɛn ñurböö) going/ advancing fast; va.—བྱེད་.

གོམ་མཆོངས་ (komcoŋ) jumping/ hopping forward ། ཕྲུ་གུར་རྩེད་ཆས་གསར་པ་རག་ཙང་དགའ་སྤྲོ་ཆོད་ནས་གོམ་མཆོངས་བརྒྱབ་ནས་ཡོང་གི་འདུག Because the children got new toys they were very happy and were coming jumping and hopping.

གོམ་སྟབས་ (komdəb) a step; va.—སྤོ་ to walk ། མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་གོམ་སྟབས་ཆེན་པོ་ A big step forward. ། གོམ་སྟབས་མགྱོགས་པོ་སྤོས་ནས་ལུས་རྩེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are exercising by walking fast.

གོམ་སྟབས་འཁྲུག (komdəb trüü) vi. to not march in unison, to fall out of unison marching.

གོམ་སྟབས་འགྲན་ (komdəb trɛn) va. to compete in a foot race, to race.

གོམ་སྟབས་འགྲིག་པོ་ (komdəb drigbu) marching in unison.

གོམ་སྟབས་གཅིག་པ་ (komdəb jĩgbə) keeping in step/ in unison, marching in step, being unified; va.—བྱེད་ ། མི་དམངས་རྣམས་གོམ་སྟབས་གཅིག་པ་བྱས་ནས་ལས་འགུལ་དེའི་ནང་ཞུགས་པ་རེད་ The people, marching in unison, are participating in the campaign.

གོམ་སྟབས་ཆེན་པོས་མདུན་བསྐྱོད་ (komdəb cēmbö düngyöö) taking a big step forward, making great progress/ development.

གོམ་སྟབས་གཉིས་ (komdəb ñii) "the two steps" [socialism and modern development].

གོམ་སྟབས་མཉམ་སྒྲིག (komdəb ñāmdrig) sm. གོམ་སྟབས་གཅིག་པ་.

གོམ་སྟབས་དལ་སྤོ་ (komdəb tɛɛbo) walking slow.

གོམ་སྟབས་མྱུར་སྤོ་ (komdəb ñurböö) walking fast.

གོམ་འདྲུད་འདྲིས་མ་ (komdröö dreèma) half walking and half being dragged.

གོམ་པ་ (komba) a step; va.—སྤོ་; —རྒྱག to take a step, to walk ། གོམ་པ་བཞི་ཙམ་བརྒྱབ་འཕྲལ་ As soon as (he) walked about four steps.

གོམ་པ་འཁྱོར་ (komba kyōr) vi. to sway/ stagger while walking.

གོམ་པ་གང་གང་ (komba kaŋgaŋ) step by step; va.—བྱེད་.

གོམ་པ་གང་གིས་གནམ་ལ་སླེབས་ (komba kaŋgi nāmla lēē) in one step reach the sky [a term used during the 1955-56 Socialist Transformation campaign to indicate that China can move to socialism in one leap unlike the USSR's slower stage by stage progress].

གོམ་པ་རྒྱག (komba gyaà) va. to walk, to take a step, to go on foot ། ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་གོམ་པ་བརྒྱབ་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ They went to Lhasa on foot.

གོམ་པ་སྔོན་སྤོས་ (komba ŋōmböö) advancing forward, progressing, developing; va.—བྱེད་.

གོམ་པ་སྔོན་སྤོས་ཅན་ (komba ŋōmbööjɛn) progressive, advanced.

གོམ་པ་བརྟན་པོ་ (komba dēmbo) sm. གོམ་ཚུགས་བརྟན་པོ་.

གོམ་པ་མདུན་སྤོས་ (komba dünböö) 1. sm. གོམ་གང་མདུན་སྤོས་. 2. sm. གོམ་པ་སྔོན་སྤོས་.

གོམ་པ་ཡར་འདོར་ (komba yandor) sm. གོམ་གང་མདུན་སྤོས་.

གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་ (komba rimdröö) step by step, gradually.

གོམ་པ་རིམ་སྤོས་ (komba rimböö) sm. གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་.

གོམ་སྤོས་ (komböö) forward march! (military command).

གོམ་འཕྲས་ (komdrɛɛ) holding back taking a step forward, being unwilling to go forward; va. va.—རྒྱག.

གོམ་ཚུགས་བརྟན་པོ་ (komdzug dēmbo) 1. walking firmly/ steadily, walking without stumbling. 2. doing carefully; va.—རྒྱག ། ལས་ཀ་འགོ་ཚུགས་རྗེས་གོམ་ཚུགས་བརྟན་པོ་རྒྱག་དགོས་ After starting a job, one must do it carefully.

གོམ་ཚུལ་ (komdzul) sm. གོམ་སྟབས་.

གོམ་ཤང་ (komshaŋ) sm. གོམ་ཞེང་.

གོམ་ཞེང་ (komsheŋ) the length of a step or pace, distance of a step ། གོམ་ཞེང་ཆེན་པོས་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་ By taking a big step and move forward.

གོམ་ཞེང་ཆུང་ཆུང་ (komsheŋ cūŋjuŋ) short pace/ stride/ step; va. རྒྱག.

གོམ་ཞེང་ཆེན་པོ་ (komsheŋ cēmbo) great/ large step; va.—རྒྱག.

གོམ་རིམ་ (komrim) by steps/ stages ། སློབ་གསོའི་གོམ་རིམ་ Steps in education.

གོམ་རིམ་རྗེས་མ་ (komrim jeèma) the next step.

གོམ་རིམ་དང་པོ་ (komrim taŋbo) the first step.

གོམ་ལྷབས་ (komləb) sm. གོམ་ཞེང་.

གོམ་ལོབ་ (kom lob) va. to be lazy, to loaf on a job.

གོམ་ཤིང་ (komshiŋ) stock of a rifle.

གོམ་བཤོལ་ (komshöl) 1. taking a step backward, retreating, withdrawing; va.—བྱེད་ ། དམག་ས་ནས་གོམ་བཤོལ་བྱས་པ་རེད་ (They) retreated from the battleground. 2. compromise ། གྲོས་མོལ་བྱེད་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་གོམ་བཤོལ་བྱས་ན་གྲོས་ཐག་མགྱོགས་པོ་ཆོད་ཐུབ་ When you have discussions, if both parties compromise, you can settle things quickly.

གོམས་ (kom) vi. to get accustomed to, to get used to, to adapt to ། ང་ཨ་རི་ར་ཡུན་རིང་བསྡད་ཙང་ཁོང་ཚོའི་ལུགས་སྲོལ་གོམས་འདུག Because I lived in America for a long time I got used to their customs.

གོམས་སྟོབས་ (komdob) experience, skill through practice.

གོམས་འདྲིས་ (komdrii) familiar, accustomed, used to; vi.—ཆགས་; —སུ་འགྱུར་ to become familiar with, to become a habit, to become accustomed to; va.—བྱེད་ to make familiar, to make accustomed, to make get used to ། ཡུལ་འདིའི་ཤེས་རིག་ལ་གོམ་འདྲིས་མེད་ (I) am not familiar with the culture of this country.

གོམས་འདྲིས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་ (komdriigi trĩmsüü) customary law.

གོམས་འདྲིས་ངན་པ་ (komdrii ŋɛmba) bad habit.

གོམས་འདྲིས་ཆེན་པོ་ (komdrii cēmbo) being accustomed/ used to sth.

གོམས་འདྲིས་རྙིང་པ་ (komdrii ñĩŋbə) old habits.

གོམས་པ་ (komba) sm. གོམས་འདྲིས་.

གོམས་པ་གློང་འགྱུར་ (komba lōŋgyur) vi. to get accustomed/ used to.

གོམས་པའི་སྐད་ཆ་ (kombɛ gɛ̃ɛca) habitual saying.

གོམས་པའི་ངང་ཚུལ་ (kombɛ ŋaŋtsul) a habit.

གོམས་བྱ་ (komja) accustomed/ used to sth.; vi.—འགྱུར་; —ཆགས་ to become accustomed/ used to ། བོད་ལ་ལོ་མང་པོ་སྡོད་ན་རྩམ་པ་ཟ་ཡག་གོམས་བྱར་འགྱུར་གྱི་རེད་ If one lives in Tibet for many years one will get accustomed to eating tsampa.

གོམས་བྱང་ཐོན་པ་ (komjaŋ tõmba) sm. བྱང་གོམས་ཐོན་པ་.

གོམས་སྦྱོང་ (komjoŋ) practicing to become skillful, learning to become proficient; va.—བྱེད་.

གོམས་སྦྱོང་བདར་གསུམ་ (komjoŋ dārsum) the three: getting accustomed, studying, and practicing;

va.—བྱེད་.

གོམས་ལོབས་སུ་འགྱུར་ (komlobsu gyur) vi. to become habitual/ a habit.

གོམས་ཤུགས་ (komshuù) sm. གོམས་སྟབས་.

གོམས་གཤིས་ (komshiì) sm. གོམས་འདྲིས་.

གོམས་གཤིས་དབང་ (komshiì wāŋ) a grammatical exception.

གོམས་སུ་འཇུག (komsu jug) va. to make oneself get used to sth. ༑ ལུང་པ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་སྐབས་ཡུལ་དེའི་འཚོ་བའི་གཤིས་ལུགས་གོམས་སུ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ When (one) arrives in a new area it is very important to make yourself get used to that area's livelihood customs.

གོམས་སྲོལ་ (komsöö) habits and customs.

གོར་ (kor) 1. abbr. of གོར་ཁ་. 2. a type of livestock illness/ disease. 3. abbr. of གོ་རེ་.

གོར་ཁ་ (korka) 1. Gurkha (one of the ethnic groups of Nepal). 2. Nepal.

གོར་ཁ་གཔབ་ཏན་ (korka gābdɛn) shung. the Nepalese Government Representative in Lhasa.

གོར་གོར་ (korgoɔ) round, circular.

གོར་ཏམ་ (kordram) shung. Nepalese coin (tranka).

གོར་རྡོ་ (kordo) a water smoothed stone/ pebble.

གོར་ནད་ (kornɛɛ̀) rinderperst.

གོར་པ་ (korba) hard, tough, solid.

གོར་དཔོན་ (korbön) 1. shung. the Nepalese Government Representative in Lhasa. 2. a Nepalese official.

གོར་བ་ (korwa) a type of bread.

གོར་བུ་ (korbu) 1. a kind of square cushion. 2. sly, evasive.

གོར་བོད་ (korböö) abbr. Tibet and Nepal.

གོར་མ་ (korma) pebble, round cobblestone.

གོར་མ་བཀུམ་ (kormagum) sm. གོར་མ་ཆག.

གོར་མ་ཆག (kormajaà) no doubt, of course, sure, certainly ༑ ཁྱེད་རང་སླར་ཡང་མཇལ་ན་ཚང་མ་དགའ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག Of course they will all be happy to see you again.

གོར་མོ་ (kormo) sm. སྒོར་མོ་.

གོར་དམག (kormaà) Nepalese soldiers/ troops.

གོར་ལེབ་ (korleb) a type of bread.

གོར་ཤ་ (koɔsha) sm. གོར་ཁ་.

གོར་ཤུགས་ (korshuù) shung. compensation paid to Nepal.

གོལ་ (köö) vi. to err, to make a mistake ༑ འགྲུལ་པ་དེ་ལམ་གོལ་བ་རེད་ The traveler went on the wrong road.

གོལ་ཕི་ (kölpi) eng. golf.

གོལ་མ་ (kööma) hot food.

གོལ་ལམ་ (köölam) shung. wrong path.

གོལ་ས་ (köösa) 1. wrong road/ path. 2. error, mistake, fallacy. 3. area with precipices.

གོས་ (köö) 1. clothes, garments; va.—གྱོན་ to put on clothes, to wear clothes. 2. p. of འགོ་.

གོས་ཀྱིས་མི་བཟོ་ (köögi mi so) clothes make the man, clothing changes the appearance of a person.

གོས་དཀར་ཅན་ (köö gārjɛn) 1. sb. wearing white/ whitish clothing. 2. tantric practitioner.

གོས་དཀར་ལྕང་ལོ་ཅན་ (köögar jāŋlojɛn) a tantric practitioner (who has a long braided hair and wears white clothing).

གོས་དཀར་འཐབ་འཛིང་པ་ (köögaa təmdziŋba) a medical worker [Lit. fighter in white clothes].

གོས་རྐྱང་ (köögyaŋ) unlined garment.

གོས་རྐྱོང་ (köögyoŋ) a brocade covered cushion.

གོས་སྐུ་ (köögu) huge applique thankas (religious banners).

གོས་སྐུད་ (köögüü) silk thread.

གོས་སྐུད་བརྒྱད་མ་ (köögüü gyɛɛ̀ma) eight ply silk/ satin thread.

གོས་ཁ་ (kööga) a square brocade mat that is placed over a mattress.

གོས་ཁ་འབུས་ (köögabüü) raw silk.

གོས་འཁོར་བརྒྱད་རྒྱ་སྨུག (köögoɔ gyɛɛ̀ gyəmuù) shung. a type of maroon silk/ satin with a design of eight wheels.

གོས་འཁྲུད་འཕྲུལ་ཆས་ (köödrüü trüüjɛɛ̀) washing machine.

གོས་འཁྲུད་ཤིང་ལེབ་ (köödrüü shīŋleb) washboard.

གོས་གུར་ (köögur) a tent with applique design.

གོས་གྲུམ་ (köödrum) cotton padded mattress with satin/ silk covering.

གོས་གྲུའུ་ (köödru) tib.ch. abbr. of brocade and silk.

གོས་གྲོ་ལོ་མ་ (köödro loma) shung. a type of satin/ silk with a design of wheat shoots.

གོས་སྐྱ་ (köögya) a large applique thanka.

གོས་རྒྱུ་ (köögyu) clothing material.

གོས་སྒབ་ (köögab) hem.

གོས་སྒམ་ (köögam) clothes box.

གོས་ཆེན་ (kööjen) brocade.

གོས་ཆེན་རྒས་ཀྱང་རི་མོའི་གཞུང་ (kööjen gɛɛ̀gyaŋ remö shuŋ) traces of beauty remain despite old age [Lit. even though the brocade has faded the pattern is still visible].

གོས་ཆེན་འཇམ་སང་ (kööjen jamsaŋ) plain brocade without design.

གོས་ཆེན་ཐགས་གྲུབ་མ་ (kööjen təgdrumə) brocade with woven designs of deities.

གོས་ཆེན་ཐབ་འཕྱིད་ (kööjen təbjiì) doing/ using sth. inappropriately [Lit. a brocade wiping cloth].

གོས་ཆེན་དར་ཆ་ (kööjen tarca) silk banner.

གོས་ཆེན་སྤུ་མ་ (kööjen būmə) a type of brocade that has a velvet quality.

གོས་ཆེན་འབྲུག་རིས་མ (kööjen drugrimə) brocade with a dragon design.

གོས་ཆེན་རྩམ་ཁུག (kööjen dzəmguù) sm. གོས་ཆེན་རྩམ་ཁུག་ནང་ལ་སྦང་མའི་རྩམ་པ་.

གོས་ཆེན་རྩམ་ཁུག་ནང་ལ་སྦང་མའི་རྩམ་པ་ (kööjen dzəmguù naŋla baŋmɛ dzāmba) putting sth. bad or worthless into sth. fancy (usu. for sb. who dresses beautiful but is stupid) [Lit. the worst tsamba (made from beer dregs) in a brocade tsamba pouch].

གོས་ཆེན་ཚོན་ཁྲ་ (kööjen tsöndra) colored brocade.

གོས་ཆེན་གསེར་དྲམ་ (kööjen sērdram) gold thread brocade with a design of medallions.

གོས་ཆེན་གསེར་མ་ (kööjen sērma) gold brocade.

གོས་བརྗེ་ཁང་ (köö jeègaŋ) dressing room, room to change clothes.

གོས་གཉིད་ (kööñii) taking a nap with one's clothes on; va.—རྒྱག.

གོས་རྙིང་ (kööñiŋ) old clothes/ garments.

གོས་དའི་ཧུང་གི་རྣམ་སྦྱར་ (köödɛ hūŋgi nāmjar) shung. a type of satin/ silk shawl worn by monks.

གོས་སྟོད་ (köödöö) upper vest/ garment with brocade lining on the exterior (worn by the monk officials in tt.).

གོས་ཐང་ (köödaŋ) an appliqué thanka; va.—བཞེངས་ to make an applique thanka.

གོས་ཐུ་ (köödu) front (part) of a dress/ jacket.

གོས་ཐུང་ (kööduŋ) 1. pants, trousers. 2. short coat.

གོས་ཐུང་གི་ཏ་ (kööduŋgidā) crotch of pants/ trousers.

གོས་ཐུང་ནང་འཇམ་ (kööduŋ naŋjam) underwear, underpants.

གོས་ཐུང་ཨམ་ཕྲག (kööduŋ āmdraà) pant pocket.

གོས་མཐའ་ (kööda) the border of a dress.

གོས་གདང་ (köödaŋ) a horizontal hanging pole for coat hangers.

གོས་ཐིང་ (köödeŋ) enough material for dress ༑ གོས་ཆེན་གོས་ཐིང་གཅིག་ལག་རྟགས་ལ་སྤྲད་བྱུང་ I was given a gift of brocade that was enough for one dress.

གོས་ནག་མ་ (köö nagma) black clothes, people who dress in black.

གོས་སྣ་ (kööna) varieties of clothes.

གོས་སྣ་འཛོམས་པོ་ (kööna dzombo) abundant clothes.

གོས་པང་ (küöbaŋ) woman's brocade apron.

གོས་དཔེ་གསར་ (köö bēsar) new style clothes, new fashions.
གོས་དཔྱད་ལྡན་ (köö jēndɛn) shung. brocade/ silk with large lotus design.
གོས་སྦུ་རིས་མ་ (köö būrimə) velvet.
གོས་ཕོགས་ (kööbɔɔ̀) clothing ration/ salary.
གོས་ཕྲ་ (köödra) fine quality silk.
གོས་འཕན་ (kööben) brocade decorative hangings used on pillars in temples and monasteries.
གོས་བེར་ (kööber) monk's cloak.
གོས་བྲལ་ (köödrɛɛ) 1. naked. 2. unpolluted, pure.
གོས་འབོལ་ (kömböö) brocade covered Tibetan cushion.
གོས་འབྲུག་རིས་ཅན་ (köödrug riìjɛn) brocade with dragon designs.
གོས་འབྲུག་རིས་མ་ (köödrug riìmə) sm. གོས་འབྲུག་རིས་ཅན་.
གོས་མེད་ (köömeè) without clothes, naked.
གོས་ཚགས་ (köödzag) style of dressing.
གོས་འཛར་ (köndzar) 1. clothes (usu. shirts) with tassels at the bottom. 2. shirts that hang out, dresses that are not tied at the waist.
གོས་གཞི་འཛམ་སྦུ་རིས་མ་ (kööshi jambu rimə) shung. a type of satin/ silk with textured patterns.
གོས་གཤུག (kööshug) hem (of a garment), lower part of a gown.
གོས་ཟས (kööbsɛɛ̀) 1. clothing. 2. clothing and food.
གོས་ཟེགས་ (köösɛɛ̀) 1. tattered/ worn-out clothing. 2. leftover material when making clothing.
གོས་བཟོ་ (kööso) 1. style or design of clothing. 2. tailoring of clothing.
གོས་བཟོ་བ་ (köö sowa) tailor, seamstress.
གོས་ཡིག་རིས་མ་ (kööyig riìmə) brocade with Chinese characters woven into it.
གོས་ཡུག (kööyug) a roll/ bolt of brocade or material.
གོས་ལྭ་ (köölа) clothes.
གོས་ལོག (kööloò) clothes.
གོས་ལོག་ཐང་ཡུག (kööloò tāŋyuù) shung. a piece of brocade/ satin/ silk large enough to make a dress.
གོས་གཤམ་ (köösham) sm. གོས་སྨད་.
གོས་སྐུལ་ (kööshüü) folds/ pleats in the back of a Tibetan dress.
གོས་སློག (köölɔɔ̀) sm. གོས་ལོག.
གོས་གསར་མ་ (köö sārma) 1. clothes that are brand new. 2. a change of clothing, spare clothes.
གོས་བསུ་ (köösu) clothes sent to the in-marrying bride/ bridegroom by the family into which they are marrying.
གོས་ཧྲུལ་ (kööhrüü) tattered/ ragged clothes.
གོས་ཧྲུལ་སྐྲ་འཛིང་ (kööhrul drādziŋ) disheveled hair and tattered clothes.
གོས་ལྷམ་ (köölham) 1. brocade shoes. 2. clothing and shoes.
ཀྭ་ (gwa) white forehead (for yaks and horses) ¶ གཡག་ཀྭ་ཡོད་པ་ A yak with a white forehead.
ཀྭ་ཀྭ་ (gwagwa) ch. melon, vegetables with seeds like cucumbers.
ཀྭ་ཏེ་མ་ལ་ (gwademala) Guatemala.
ཀྭ་དོར་ (gwadɔɔ) sm. ཁྲག་རྭ་.
ཀྭ་པ་ (gwaba) an animal with a white forehead.
ཀྭ་ཞུར་ (gwashur) a broad white patch that runs from the forehead of a (horse or yak) to the end of the nose.
གྱ་ (kya) numerical particles for the eighties ¶ བརྒྱད་བཅུ་གྱ་གསུམ་ Eighty three.
གྱ་གྱུ་ (kyagyu) deceit, guile; va.—བྱེད་ to deceive/ tricky.
གྱ་གྱུ་ཅན་ (kyagyüüjɛn) deceitful, devious, trickery.
གྱ་གྱུའི་བློ་ (kyagyü lō) sm. གྱ་གྱུར་ཅན་.
གྱ་ཉེས་ (kyañeè) bad strategy, unwise.
གྱ་ཐོ་ (kyado) arc. earring.
གྱ་དོ་ (kyado) sm. གྱ་ཐོ་.
གྱ་ནོམ་པ་ (kya nōmba) abundant, plentiful, lots, much ¶ ཚང་མར་ཟས་གོས་གྱ་ནོམ་པ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave all of them lots of food and clothing.
གྱ་ནོམ་པོ་ (kya nōmbo) sth. that satisfies one's wants, sth. that is satisfactory ¶ བཟོ་པ་དེར་གླ་ཆ་གྱ་ནོམ་པོ་སྤྲད་པ་རེད་ They paid that worker a satisfactory wage.
གྱ་མ་གྱུ་ (kyamagyu) not too upright, not too bent.
གྱ་རྫོམ་པ་ (kya dzōmba) sm. གྱ་ཚོམ་.
གྱ་ཚོམ་ (kyadzom) acting without first checking sth. out, acting blindly ¶ མི་དེ་གྱ་ཚོམ་དུ་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་རེད་ That man is sb. who blindly follows others.
གྱ་རི་གྱུ་རི་ (gyəri gyuri) 1. vacillating ¶ བསམ་བློ་གྱ་རི་གྱུ་རི་ Vacillating thoughts. 2. sm. གྱ་གྱུ་.
གྱག (kyag) destroying, damaging.
གྱག་གྱོག (kyaggyɔɔ̀) winding, crooked.
གྱང་ (kyaŋ) a fence-like wall; va.—རྒྱག; —རྩིག to build a wall ¶ ཁང་པ་དེར་གྱང་གིས་བསྐོར་བ་རེད་ That house was surrounded by a wall. 2. sm. རྒྱང་.
གྱང་སྐུ་ (kyaŋgu) paintings of the Buddha and other deities on walls.
གྱང་སྐོར་ (kyaŋgɔɔ) 1. a wall that encloses or surrounds sth. ¶ ཁང་པའི་མཐའ་ལ་གྱང་སྐོར་ཞིག་འདུག The house's perimeter is surrounded by a wall. 2. va. to surround or enclose with a wall ¶ ཁང་པའི་མཐའ་ལ་གྱང་བསྐོར་བཞག (They) built a wall to surround the house.
གྱང་ཁའི་རྩྭ་ (kyaŋgɛ dzā) sb. with no definite view/ position, one who sways with the prevailing wind [Lit. grass at the edge of a wall].
གྱང་གོག (gyaŋgɔɔ̀) ruins of a wall/ building/ house.
གྱང་གྱེང་ (kyaŋgyeŋ) abbr. of གྱང་ངེ་གྱེང་ངེ་.
གྱང་གྱོང་ (kyaŋgyoŋ) abbr. of གྱང་ངེ་གྱོང་ངེ་.
གྱང་འགྱེལ་དབྱུག་པས་མི་སློང་ (kyaŋgyee yūgbɛ miloŋ) uncontrollable/ unmanageable situation, impossible to repair or restore [Lit. one can not hold up a falling wall with a stick].
གྱང་འགྲེམས་ (kyāŋ drēm) va. to put/ hang on a wall.
གྱང་རྒྱག (kyāŋ gyaà) va. to a build wall. 2. sm.* རྒྱང་རྒྱག.
གྱང་རྒྱུག (kyaŋgyuù) wooden implements used for building walls.
གྱང་རྒྱོང་ (kyaŋgyoŋ) va. to stuff/ pound earthen materials when building a wall.
གྱང་སྒམ་ (kyaŋgam) a closet inset in a wall, a wall chest.
གྱང་སྒྲོམ (kyaŋdrom) the wooden frame into which earth is pounded when building a wall.
གྱང་ངེ་གྱེང་ངེ་ (kyaŋŋe kyeŋŋe) 1. pride. 2. sm. གྱང་ངེ་གྱོང་ངེ་.
གྱང་ངེ་གྱོང་ངེ་ (kyaŋŋe kyoŋŋe) a hard headed/ difficult person, sb. who doesn't take orders well.
གྱང་ངོས་ (kyaŋŋöö) the surface of a wall.
གྱང་བཅག (kyaŋjaà) sm. གྱང་གྱོང་.
གྱང་ལྡེབས་ (kyaŋdeb) sm. གྱང་ངོས་.
གྱང་སྡིང་གི་རྩྭ་ (kyaŋdeŋgi dzā) sm. གྱང་ཁའི་རྩྭ་.
གྱང་དུང་ (kyaŋduŋ) sm. གྱང་རྒྱོང་.
གྱང་ན་ཉིང་ལོག་ནས་རྡུལ་ད་ལོ་ལངས་ (kyaŋ nəniŋ lɔ̀ɔnɛ düül talo laŋ) the results of sth. do not manifest themselves until much later [Lit. although the wall collapsed last year, the dust rose this year].
གྱང་ནག་ཁ་སྦྱོར་ (kyaŋnag kājor) causing/ instigating trouble [Lit. to stick two black walls together face-to-face].
གྱང་པང་ (kyaŋpaŋ) wall planks.
གྱང་ཕག (kyaŋpag) bricks for making walls.
གྱང་ཕྲེང་ (kyaŋtreŋ) vertical section of a wall.
གྱང་རྩ་ (kyaŋdza) foundation of wall.
གྱང་རྩིག (kyaŋdzig) sm. གྱང་.
གྱང་བརྩིགས་ (kyaŋ dziì) see གྱང་.
གྱང་མཚམས་ (kyaŋdzam) juncture/ line at which one section of a wall ends and a new section is

built on top of it.

གྱང་བཞུ་ (kyaŋshu) a wall lamp.

གྱང་བཞོན་རིང་ལུགས་ (kyaŋshön riŋluù) straddling-the-fenceism.

གྱང་ཡིག (kyaŋyiì) wall newspaper/ poster.

གྱང་ར་ (kyaŋra) a walled/ fenced in enclosure (usu. for keeping animals).

གྱང་རིས་ (kyaŋrii) fresco, wall painting, mural.

གྱང་རུལ (kyaŋrüù) a ruined/ broken down wall.

གྱང་རོ་ (kyaŋro) ruins.

གྱང་རོལ་ (kyaŋrö) sm. གྱང་རོ་.

གྱང་ལ་རྡེབ་ (kyaŋla deb) vi. to be/ get rebuffed, to run up against a stone wall [Lit. bang against a stone wall].

གྱང་ལག (kyaŋlaà) a wall separating two rooms.

གྱང་ལོགས་ (kyaŋlɔɔ̀) sm. གྱང་ངོས་.

གྱང་ཤིང་ (kyaŋshiŋ) the frame in which mud is pounded to construct a wall.

གྱང་གསེབ་ (kyaŋseb) the space between the walls.

གྱད་ (kyɛɛ̀) 1. strength; strong. 2. a short, strong man.

གྱད་ཆེན་ (kyɛɛ̀jen) extremely strong.

གྱད་སྟོབས་ (kyɛɛ̀dob) strong.

གྱད་འཐབ་ (kyɛɛ̀dəb) tests of strength in athletic competitions; va.—འགྱན་ to compete in athletic tests of strength.

གྱད་རྡོ་ (kyɛɛ̀do) a heavy stone used in a Tibetan competition of strength.

གྱད་ནར་སོན་ (kyɛɛ̀nr sõn) va. to become fully mature with the strength of a strong man.

གྱད་མི་ (kyɛɛ̀mi) a powerful/ strong man.

གྱད་འཛིང་ (kyɛɛ̀dziŋ) sm. གྱད་འཐབ་.

གྱད་ཤུགས་ (kyɛɛ̀shig) sm. གྱད་སྟོབས་.

གྱབས་ (kyəb) kidding, joking.

གྱམ་ (kyam) a recess (in a rock), a shelter (under a rock).

གྱམ་ཁ་ (kyəmka) bottom land, land near a river, flood plain.

གྱམ་བུ་ (kyəmbu) small cave.

གྱར་ (kyar) vi. 1. to get/ fall into a state or situation ¶ གནས་སྟངས་སྐྱོ་པོ་ཞིག་ལ་གྱར་བ་རེད་ (They) fell into a sad situation. 2. vi. to go astray, to get separated (from a group/ herd/ etc.) ¶ གཡག་གཅིག་ཁྱུ་ནས་གྱར་འདུག One yak strayed from the herd. 3. vi. to move/ wander to another place ¶ རང་ཡུལ་དུ་མུ་གེ་བྱུང་སྐབས་གཞན་ཡུལ་དུ་གྱར་བ་རེད་ Because there was famine in (his) own homeland he wandered off to another place. 4. va. to spread/ distribute/ disseminate ¶ སྐད་ཆ་འདི་ཕྱི་ལ་གྱར་མི་ཆོག It is not permitted to spread (say) this talk outside.

གྱར་འཛུལ་ (kyardzül) wandering/ moving to different region; va.—བྱེད་ ¶ དམག་ཤོར་ཙང་རྒྱ་གར་ནས་མི་མང་པོ་བོད་དུ་གྱར་འཛུལ་བྱས་སོང་ Because they lost the war many people from India wandered into Tibet.

གྱལ་གྱོལ་ (kyɛlgyöö) winding, twisting, torturous.

གྱི་ (kyi) genitive particle used after final ན་, མ་, ར་, ལ་.

གྱི་ན་བ་ (kyinawa) 1. inferior quality. 2. low ranking.

གྱི་ལིང་ (kyiliŋ) a fine quality horse.

གྱིག (gyig) rubber.

གྱིག་སྐུད་ (gyiggüù) plastic string/ rope.

གྱིག་ཁུག (gyigguù) rubber/ plastic bag.

གྱིག་འཁོར་ (gyiggɔɔ) rubber tire.

གྱིག་ཤིང་ (gyigshiŋ) rubber plant/ tree.

གྱིག་ལྷམ་ (gyiglham) rubber boots, rubber shoes.

གྱིན་ (gyin) sm. ཀྱིན་ (but used after final ན་, མ་, ར་ and ལ་).

གྱིན་འདའ་བ་ (gyindawa) shung. a mediocre person.

གྱིམ་པོ་ (gyimbu) shung. sentry, guard.

གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ (kyimshiŋ gõŋjo) Tang dynasty Chinese princess who married the Tibetan King Tride Tsugden in 710 A.D.

གྱིམ་ཤུང་ (gyimshuŋ) shung. good and bad.

གྱིས་ (gi) 1. sm. ཀྱིས་ (but used after final ན་, མ་, ར་ and 2. imp. of བགྱི་. 3. (vb. + —) do it! (conveys imperative).

གྱུ་བ་ (gyuwɔ) shung. respectful.

གྱུག་གྱུག (kyuggyug) shining, shimmering, glimmering.

གྱུར་ (kyur) p. of འགྱུར་.

གྱུར་ཅིག་གུ་ (kyurjigu) may it come (usu. used at the end of a prayer) ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཡོང་བར་གྱུར་ཅིག་གུ་ May world peace come.

གྱུར་དུག (kyurdug) edible things that become poisonous.

གྱུར་མིད་ (kyurmiì) sm. ཁྱུར་མིག.

གྱེད་ (kyeè) sm. འགྱེད་.

གྱེན་ (kyen) uphill, upwards ¶ ང་ཚོ་རིའི་གྱེན་དུ་འཛེགས་སྐབས་ When we were climbing up the hill.

གྱེན་འགོག (kyengɔɔ̀) confronting, opposing; va.—བྱེད་.

གྱེན་སྒོལ་ (kyengöö) sm. གྱེན་ལོག.

གྱེན་ཆུ་གྲུ་གཏོང་ (kyenju trudoŋ) a difficult task [Lit. paddling a boat upstream].

གྱེན་ཐུར་ (kyendur) slopes, inclines, uphills and downhills, up and down; va.—སློག to throw into confusion/ disorder ¶ གྱེན་ཐུར་གཟར་པོ་ A steep slope. ¶ ས་ཆ་འདི་གྱེན་ཐུར་མང་པོ་ཡོད་ས་ཞིག་རེད་ This place has a lot of slopes (uphills and downhills).

གྱེན་འཐེན་ (kyenden) pulling/ drawing/ hauling upwards; va.—བྱེད་ to pull (haul upwards ¶ གཙང་པོའི་གྱེན་དུ་གྲུ་གྱེན་འཐེན་བྱེད་བཞིན་འདུག (They) are pulling the boat upwards against the river's current.

གྱེན་འཐེན་ལྕགས་ཐག་དཀྲི་སའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (kyenden jāgdaà drīse trüügɔɔ) a hoisting machine.

གྱེན་དམ་པོ་ (kyen dambo) sm. གྱེན་གཟར་པ་.

གྱེན་དུ་ (kyendu) upward, uphill, up; va.—འདེགས་ to raise/ lift up.

གྱེན་དུ་འགྲེང་ (kyendu dreŋ) 1. va. to erect, to raise vertically. 2. to get an erection ¶ ལྟིག་པ་གྱེན་དུ་འགྲེང་སོང་ (His) penis got erect.

གྱེན་འདེགས་ (kyendeg) lifting/ hoisting/ elevating; va.—བྱེད་.

གྱེན་འདྲེན་ (kyendren) sm. གྱེན་འཐེན་.

གྱེན་ལོག (kyendɔg) revolting against, rebelling against, rising up against; va.—བྱེད་ ¶ མི་དམངས་ཀྱིས་དམག་དོན་སྲིད་དབང་ལ་གྱེན་ལོག་བྱས་པ་རེད་ The people rebelled against the military dictatorship.

གྱེན་ལོག་གི་རང་བཞིན་ (kyendɔggi rəŋshin) the nature of rebelliousness.

གྱེན་ལོག་པ་ (kyendɔgba) a rebel.

གྱེན་ལོག་ཤོག་ཁག (kyendɔg shɔ̃ɔgaà) rebel group/ clique.

གྱེན་བརྡོལ་ (kyendöö) breaking/ surging through, overflowing.

གྱེན་པ་ (kyemba) 1. playing hard to get; va.—ཤོད་ ¶ ཁོ་རང་རྩེད་མོ་རྩེ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་གྱེན་པ་བཤད་ནས་ལམ་སང་ལན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག Even though he wants to play, he plays hard to get and doesn't immediately agree. 2. not obliging others when they ask a favor, declining to do sth. when asked.

གྱེན་པ་ཚ་པོ་ (kyenba tsābo) sb. exhibiting the characteristics of གྱེན་པ་.

གྱེན་འཕུར་ (kyenbur) flying upwards; va.—བྱེད་ ¶ གནམ་གྲུ་གྱེན་འཕུར་བྱེད་དུས་ When the plane was flying upwards.

གྱེན་འཕུར་གནམ་གྲུ་ (kyenbur nəmdru) helicopter.

གྱེན་འཕྱུར་ཆུ་མིག (kyenjur cūmig) geyser.

གྱེན་འཕྱུར་ཆུ་རྫིང་ (kyenjur cūdziŋ) water fountain.

གྱེན་འཕྱུར་འཐོར་ཆུ་ (kyenjur tōrju) sm. གྱེན་འཕྱུར་ཆུ་རྫིང་.

གྱེན་མ་གསེག (kyenmaseg) a gentle slope/ incline.

གྱེན་བཞར་ (kyenshar) shaving against the grain (of hair growth); va.—རྒྱག.

གྱེན་ཟུར་ (kyensur) angle of elevation/ steepness.

གྱེན་ཐོག (kyendɔɔ̀) sm. གྱེན་ཕྱོག.

གྱེན་གཟར་པོ་ (kyen sarbo) a steep slope/ incline.

གྱེན་ལངས་ (kyenlaŋ) sm. གྱེན་ཕྱོག.

གྱེན་ལན་ཐུར་སྒྲོད་ (kyenlɛn türdröò) people following the example of their leader.

གྱེན་ལམ་ (kyenlam) uphill road.

གྱེན་ལོག (kyenlɔɔ̀) 1. sm. གྱེན་ཕྱོག. 2. name of one of the two main Red Guard groups in Tibet. 3. name of several anticommunist rebel groups who adopted the Red Guard group name and staged uprisings in and about 1969.

གྱེན་གསེག (kyenseg) sm. གྱེན་ས་གསེག.

གྱེར་ (kyer) va. to chant, to sing.

གྱེར་དབྱངས་ (kyeryaŋ) tune, melody.

གྱེས་ (kyeè) p. of འགྱེ་.

གྱེས་ཁ་ (kyeèga) at the point of departure, just prior to departure.

གྱེས་ཁར་ (kyeègar) sm. གྱེས་ཁ་.

གྱེས་ཆང་ (kyeèjaŋ) ཆང་ drunk at the time of departure/ separation.

གྱེས་མཇལ་ (kyeèjɛɛ) meeting at or just before departing/ separating.

གྱེས་སྟོན་ (kyeèdön) farewell party/ banquet.

གྱེས་སྟོན་འགྱུར་ཕྲོག (kyeèdön gyundoò) fission (in physics).

གྱེས་རྡུལ་ (kyeèdüü) an ion ¶ གྱེས་རྡུལ་ཕོ་ Positive ion.

གྱེས་བྲལ་ (kyeèdrɛɛ) separating, separation.

གྱེས་འཚམས་ཞུ་ (gyendzam shu) va. to bid farewell.

གྱེས་འཛོམས་ (kyendzom) reunion; va.—བྱེད་ to make/ hold a reunion [Lit. separating, coming together].

གྱེས་རབས་ (kyeèrəb) the history/ record of a separation.

གྱེས་སོ་ (kyeèso) y-shaped fork of a tree or crossroad.

གྱེས་གསོལ་སྟོན་ (kyeèsödön) farewell dinner.

གྱོ་དུམ་ (kyodum) broken brick.

གྱོ་རྡུལ་ (kyodüü) ion.

གྱོ་རྡུལ་འབྲེལ་ཐང་ (kyodüü dreedaŋ) ionic bond, ionic link.

གྱོ་མོ་ (kyomo) brick, tile, ceramics.

གྱོ་རྩི་ (kyodzi) glaze.

གྱོ་རྩིའི་རྒྱ་ཕིབས་ (kyodzii gyəbib) tiled roof.

གྱོ་བཟོ་བ་ (kyosowa) tiler, plasterer.

གྱོག་པོ་ (kyogbo) crooked, curved.

གྱོང་ (kyoŋ) a loss; vi.—ཐོག་; —འཐོག་; —རྒྱགས་ to incur/ suffer a loss (usu. in business); va.—གཏོང་ to make sb. suffer a loss (by cheating/ dishonesty) ¶ ད་ལོ་ཁོ་ཚོར་གྱོང་ཆེན་པོ་ཐོག་པ་རེད་ They suffered a great loss this year. ¶ ཁོ་ཕྱུག་པོ་གཞན་ལ་གྱོང་བཏང་ནས་ཆགས་པ་རེད་ He became rich by causing others to suffer losses.

གྱོང་བསྒྱུར་ (kyoŋgur) sm. གྱོང་གཏོང་.

གྱོང་མཁྲེགས་ (kyoŋdreg) hard, tough.

གྱོང་འཁྱིལ་ (kyoŋkee) sm. གྱོང་ཐོག.

གྱོང་འཁྱེར་ (kyoŋkyer) va. to accept a loss/ defeat.

གྱོང་གན་ (kyoŋgɛn) sm. གྱོང་གུན་.

གྱོང་གུན་ (kyoŋgün) a loss/ deficit; va.—གཏོང་; —བྱེད་; —བཟོ་ to cause sb. to suffer a loss ¶ ཁོ་ལ་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་བྱུང་པ་རེད་ He suffered a great loss. ¶ ཁོས་མོར་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་བཏང་བ་རེད་ He made her suffer a great loss.

གྱོང་གྱོང་ (kyoŋkyoŋ) sm. གྱོང་པོ་.

གྱོང་རྒུད་ (kyoŋgüü) sm. གྱོང་གུན་.

གྱོང་མཉམ་ཐུག་པ་ (kyoŋñam tūgba) equally stubborn /unyielding, two parties each of whom will not give in to the other.

གྱོང་མཉམ་གདོང་གཏུགས་ (kyoŋñam doŋdug) two equally stubborn/ unyielding persons coming face to face in a dispute/ fight, etc.

གྱོང་གཏོང་ (kyoŋ dōŋ) see གྱོང་.

གྱོང་སྡེར (kyoŋ dēr) sm. གྱོང་གུན་གཏོང.

གྱོང་པོ་ (kyoŋbo) 1. strong, tough, self-sufficient, able to take care of oneself, competent ¶ མི་འདི་གྱོང་པོ་འདུག This man is able to take care of himself. 2. rough, coarse in texture and manners.

གྱོང་ཕོག (kyoŋ pɔ̄ɔ̀) see གྱོང་.

གྱོང་རྫུབ་ (kyoŋdzub) harsh, rough, coarse (of materials and manners).

གྱོང་རགས་ (kyoŋraà) see གྱོང.

གྱོང་རལ་ (kyoŋrɛɛ) foam, froth.

གྱོང་རོ་ (kyoŋro) a dried-up shriveled corpse, a mummy.

གྱོང་རོལ་ (kyoŋröö) sm. གྱོང་རལ་.

གྱོང་སེལ་ཁེ་སྒྱུར་ (kyoŋsee kēgyur) turning loss into profit, eliminating loss and making profit.

གྱོང་གསབ་ (kyoŋsəb) sm. གུན་གསབ་.

གྱོང་ཧྲག་ཧྲག (kyoŋ hrāghrag) sb. who is vocally rash/ impolite and also stubborn.

གྱོད་ (kyöö) quarrel, dispute, law case; va.—བཟོ་ to create/ make a dispute or law case; va.—གཏུག to sue, to file a complaint, to institute a law case; vi.—ཐོབ་ to win a court case/ dispute ¶ ཁོས་ཁང་བདག་ལ་གྱོད་གཏུག་པ་རེད་ He sued his landlord.

གྱོད་ཀྱི་ (kyöögye) sm. གྱོད་ཚ་པོ་.

གྱོད་ཁ་ (kyööga) sm. གྱོད.

གྱོད་ཁོངས་ (kyöögoŋ) sb. involved in an argument/ dispute/ quarrel.

གྱོད་འཁྲུན་ (kyöödrün) shung. the settlement of a dispute.

གྱོད་འཁྲུན་གཅོད་ (kyöödrɛn jöö) sm. གྱོད་ཐག་གཅོད་.

གྱོད་གླ་ལེན་ (kyöö lā len) va. to receive a fee for helping people in a law case (sth. like a lawyer).

གྱོད་མགོ་རི་ལས་ཕྱི་ གྱོད་རྔ་ཆུ་ལས་རིང་ (kyööŋo rilɛ jī kyööŋa cūlɛ riŋ) court cases are long and costly [Lit. the beginning of a court case is heavier than a mountain and the end is longer a river].

གྱོད་རྔ་མ་རིང་ན་བུ་ལ་ངན་ བ་རྔ་མ་རིང་ན་དཔྱིད་ལ་ངན་ (kyöö ŋāma riŋnə pəulə ŋɛn pa ŋāma riŋnə jiilə ŋɛn) leaving a law case unsettled for a long time is not good for the future/ next generation [Lit. if the tail of a law case is long it is not good for the son, if the tail of a cow is long, it is not good in spring].

གྱོད་གཅོད་ (kyöö jöö) sm. གྱོད་ཐག་གཅོད་.

གྱོད་ཆགས་ (kyööjaà) misfortune/ disaster regarding a lawsuit.

གྱོད་རྙིང་གཙང་བཤེར་ (kyööñiŋ dzāŋsher) clearing the docket of old cases.

གྱོད་གཏུག (kyööduù) see གྱོད་.

གྱོད་ཐོག་གྱོད་བརྩེགས་ (kyöödɔɔ gyöödeg) repeatedly blaming/ accusing in a court.

གྱོད་ཐག་གཅོད་ (kyöödaà jöö) va. to settle a law case/ lawsuit/ dispute.

གྱོད་དོན་ (kyöödon) sm. གྱོད་གཞི་.

གྱོད་འདྲེ་ (kyöndrɛɛ) a derogatory term used for people who always cause law cases.

གྱོད་དལ་ (kyöödɛɛ) sm. གྱོད་བདལ་.

གྱོད་བདལ་ (kyöödɛɛ) blaming, accusing; va.—བྱེད་.

གྱོད་སྡོམ་ (kyöödom) conclusion/ settlement of a law case.

གྱོད་བསྡོམས་ (kyöödom) sm. གྱོད་སྡོམ་.

གྱོད་སྣ་ (kyööna) law case, quarrel, dispute.

གྱོད་སྣེ་ (kyööne) sm. གྱོད་སྣ་.

གྱོད་སྣེ་ནང་འདྲེན་ (kyööne naŋdren) arguments/ troubles/ court cases start at home.

གྱོད་པ་ (kyööba) a person involved in a lawsuit/ law case.

གྱོད་རྩ་ (kyöödza) sm. གྱོད་གཞི་.

གྱོད་ཚ་པོ་ (kyöö tsābo) 1. disputatious. 2. pretending or exaggerating the negative of sth. ¶ ཕྲུ་གུ་གྱོད་ཚ་པོ་འདིས་ཞེ་དྲག་མ་ན་ནའི་ན་གི་འདུག་ལབ་པ་རེད་ The child who exaggerates was telling (people) that he was ill even though he was not very ill.

གྱོད་འཚོལ་ (kyöö tsöö) va. to look for a reason to

file a lawsuit.

གྱོད་འཛུགས་ (kyöö dzug) starting a dispute/court case; va.—བྱེད་.

གྱོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (kyööshi lɛ̀ɛ̀gyuŋ) a branch of the judicial system where civil disputes are settled.

གྱོད་གཞི་ (kyööshi) law case, lawsuit, dispute; va.—ཞུ་ to bring a law case; va.—བཟོ་ to make/ cause a law case.

གྱོད་གཞི་ཁྲ་ལོག (kyööshi trālɔɔ̀) reversing a verdict/ decision in a (settled) law case; va.—རྒྱག.

གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་ (kyööshi tagjöö) settling a law case, deciding/ finalizing on a verdict; va.—བྱེད་.

གྱོད་གཞི་འདུམ་སྒྲིག (kyööshi dumdrig) mediating a dispute, reconciling a quarrel.

གྱོད་གཞི་སློང་བསླང་ (kyööshi lōŋlaŋ) causing/ instigating a dispute or law case.

གྱོད་བཟོ་ (kyöö so) see གྱོད་.

གྱོད་ཡ་ (kyööya) defendant in a law case, the accused ¶ གྱོད་ཡ་རྡོ་རྗེ་. Defendent Dorje.

གྱོད་ཡ་སྟག་གཟིག་ཁ་སྤྲོད་ འགྲིགས་རྒྱུ་རེ་བ་མེད་ཟད་ (kyööya dəgsiì kābdröö driggyu rewa bɛd sɛ̀ɛ̀) there is no hope of agreement in a case when each defendant is very powerful [Lit. there is no hope of agreement when the defendants are the tiger and the leopard face-to-face].

གྱོད་ལོག (kyöölɔɔ̀) sm. གྱོད་གཞི་ཁྲ་ལོག.

གྱོད་ལོག་ཁྲ་ལོག (kyöölɔɔ̀ trālɔɔ̀) sm. གྱོད་གཞི་ཁྲ་ལོག.

གྱོད་ཤོད་ (kyöö shöö) giving the impression one is sh. other than what one is ¶ ཁོ་ཕྱུག་པོ་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱོ་པོ་ཡིན་མདོག་མདོག་གི་གྱོད་ཤོད་ཀྱི་འདུག Even though he is rich, he is giving the impression he is poor.

གྱོན་ (kyön) va. to wear, to put on (clothes) ¶ ཁོས་སྣམ་བུའི་ཕྱུ་པ་གཅིག་གྱོན་འདུག He was wearing a woolen dress.

གྱོན་གོས་ (kyögöö) sm. གྱོན་ཆས་.

གྱོན་ཆས་ (kyöncɛɛ̀) clothes.

གྱོན་ཆས་ཀུང་སི་ (kyöncɛɛ̀ gūŋsi) clothing/ apparel store.

གྱོན་ཆས་དཔེ་གསར་ཚོང་ཁང་ (kyöncɛɛ̀ bēsar tsōŋgaŋ) boutique, store that sells fashionable clothing.

གྱོན་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (kyöncɛɛ̀ sodra) clothing factory.

གྱོན་སྡེར་ (kyön dēr) see གྱོན་.

གྱོན་ལྡང་ (kyöndaŋ) enough material to make sth. piece of clothes.

གྱོན་ལྡིང་ (kyöndeŋ) sm. གྱོན་ལྡང་.

གྱོན་པ་ (kyönba) sm. གྱོན་ཆས་.

གྱོན་ཕྱིང་ (kyönjiŋ) clothes made of felt.

གྱོན་ཚལ་ (kyöndzɛɛ) a piece of torn up clothing.

གྱོལ་ (kyöö) vi. to be lame/ crippled (in the leg).

གྱོལ་གྱོལ་ (kyöögyöö) sm. གྱོལ་པོ་.

གྱོལ་པོ་ (kyööbo) lame, crippled (in the leg).

གྱོས་རྒྱུག (kyöögyuù) father- or mother-in-law.

གྱོས་པོ་ (kyööbo) father-in-law.

གྱོས་མོ་ (kyöömo) mother-in-law.

གྲ་ (tra) 1. sheen of animal's fur. 2. (vb. + གྲ་སྒྲིག) preparing to do the verbal action ¶ འགྲོ་གྲ་སྒྲིགས་སོང་ He prepared to go. 3. a part. 4. name of an ancient lineage.

གྲ་འགྲིག (tra drig) vi. to go smoothly/ without hitches, to work out well/ successfully, to go according to plan ¶ ལས་དོན་ཚང་མ་གྲ་འགྲིགས་སོང་ All the work went well.

གྲ་འགྲིག་འགྲུབ་ཚང་ (tradrig tüüdzaŋ) things done in a proper/ complete/ successful manner ¶ ལས་ཀ་འདི་གྲ་འགྲིག་འགྲུབ་ཚང་བྱུང་སོང་ This task was completed successfully.

གྲ་འགྲིག་པོ་ (tra drigbo) sm. གྲ་འགྲིགས་པོ་.

གྲ་འགྲིགས་པོ་ (tra drigbu) done well, completed successfully; va.—བཟོ་ to complete successfully/ without hitches ¶ ཁོང་ཚོའི་ལས་ཁུང་གི་ལས་ཀ་ཚང་མ་གྲ་འགྲིགས་པོ་འདུག All the work done in their office is done well.

གྲ་རྒྱས་ (tragyɛɛ̀) sm. གྲ་རྒྱས་པོ་.

གྲ་རྒྱས་པོ་ (tra gyɛɛ̀bo) elaborate and good (usu. for a ceremony) ¶ དེ་རིང་ཆང་ས་འདི་གྲ་རྒྱས་པོ་ཞི་དྲག་བྱུང་སོང་ The wedding today was very elaborate.

གྲ་རྒྱས་པ་ (tra gyɛɛ̀ba) sm. གྲ་རྒྱས་.

གྲ་རྒྱས་པོ་ (tra gyɛɛ̀bo) sm. གྲ་རྒྱས་.

གྲ་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ (tragyɛɛ̀ pūndzo tsōgba) elaborate and good.

གྲ་སྒྲིག (trədriì) preparing; va.—བྱེད་ to make preparations, to prepare, to arrange ¶ ཁོ་ཚོས་ལོ་གསར་གྱི་གྲ་སྒྲིག་ཉི་མ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are making preparations for New Year's Day many days in advance.

གྲ་སྒྲིག་འཁྲབ་སྟོན་ (trədriì trābdön) preview (of a show).

གྲ་སྒྲིག་གྲོས་ཚོགས་ (trədriì tröödzɔɔ̀) preparatory meeting.

གྲ་སྒྲིག་འགྲན་བསྡུར་ (trədriì drɛndur) preliminary contest/ heat.

གྲ་སྒྲིག་འགྲེམ་སྟོན་ (trədriì drɛmdön) preview of an exhibition.

གྲ་སྒྲིག་དང་ཡོན་ (trədriì daŋyön) probationary member of a party.

གྲ་སྒྲིག་འདེམས་བསྐོ་ (trədriì dɛmgo) primary election.

གྲ་སྒྲིག་འདེམས་སྒྲུག (trədriì dɛmdruù) preselection.

གྲ་སྒྲིག་ཚན་ཁག (trədriì tsɛ̄ngaà) preparatory department.

གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་པ་ (trədriì tsōgba) preparatory committee.

གྲ་སྒྲིག་འཛིན་གྲྭ་ (trədriì dzindra) preparatory course/ class.

གྲ་སྒྲིག་ཡུན་ཚད་ (trədriì yundzɛɛ̀) probationary period.

གྲ་སྒྲིག་རུ་ཁག (trədriì rugaà) reserve force.

གྲ་སྒྲིག་ལས་དོན་ (trədriì lɛdön) preparatory work.

གྲ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ (trədriì lhɛ̄ntsoò) preparatory committee ¶ བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ The Preparatory Committee for the Tibet Autonomous Region.

གྲ་སྒྲིག་ཨང་བསར་ (trədriì āŋsar) all ready/ all set.

གྲ་སྒྲིགས་ (tra drig) imp. of གྲ་སྒྲིག.

གྲ་བསྒྲིག (tra drig) f. of གྲ་སྒྲིག.

གྲ་བསྒྲིགས་ (tra drig) p. of གྲ་སྒྲིག.

གྲ་ཆུ (trəju) 1. a type of woven wool that is thick and strong. 2. thick/ strong sheep wool.

གྲ་ཏེན་མ་འཛོལ་ (traden mandzöl) a ceremony/ ritual without mistakes; va.—བྱེད་.

གྲ་ཏེན་ལེགས་འགྲིགས་ (traden legdrig) successful, well ¶ མཛད་སྒོ་གྲ་ཏེན་ལེགས་འགྲིགས་ངང་ནས་གྲོལ་སོང་ The ceremony ended successfully.

གྲ་དག་མོ་ (tra tagmo) tidy, well arranged (usu. for rooms, etc.).

གྲ་སྡེབ་ (tradeb) smoothing fur in the direction of the grain to enhance its sheen. 2. sm. གྲ་སྡེབ.

གྲ་སྤུ་ (trəbu) cilium.

གྲ་ཕུད་ (trabüü) sm. གྲ་མ་.

གྲ་ཕུབ་ (trapub) abbr. of གྲ་མ་ and ཕུབ་མ་.

གྲ་ཕྱི་ (trapci) sm.* གྲ་བཞི་.

གྲ་བུབ་ (trapub) a kind of cymbal.

གྲ་སྦུག (trapug) a kind of large cymbal.

གྲ་མ་ (trama) 1. dried mucus/ grit in the eye. 2. awn. 3. body hair. 4. frame, lattice.

གྲ་མ་འགྲིགས་ (tra madrig) difficulties, mishaps ¶ ལས་ཀ་འདི་ལ་ལྟ་གྲ་མ་འགྲིགས་མང་པོ་བྱུང་བཞག This work has had many mishaps.

གྲ་ཟུར་ (trasur) corner/ side (of a frame).

གྲ་རུ་ (traru) wooden frame on which wood is placed when making wooden bowls on a lathe.

གྲ་ལོ་རྒྱས་པོ་ (tralo gyɛɛ̀bo) prosperous, flourishing.

གྲ་ལོ་ཉིལ་བ་ (tralo ñiiwə) animals having good sheen.

གྲ་ཤར་ (tra shār) vi. to have a sheen appear.

གྲ་ཤར་བའི་དུས་སྐབས་ (trasharwɛ tüügəb) the best season, the period of florescence [Lit. the time when the sheen appears].

གྲ་བཤུར་ (trashur) 1. burning hair/ fur; va. གྲ་བཤུར་; —གཏོང་. 2. singing the hair of woolen cloth after

its woven so as to burn off excess hair; va. གྲ་བཤུར་; —གཏོང་.

གྲག (trag) vi. to sound ¶ འབྲུག་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གྲག་རྗེས་ After the thunder sounded.

གྲགས་ (trag) 1. vi. to be known as ¶ རི་དེ་ར་ཡུལ་ལྷ་གནས་པ་གྲགས་པ་རེད་ That mountain is known as an area where gods dwell. ¶ སྔོན་ན་མ་གྲགས་པ་ Not known before. 2. vi. to be widespread, to be spread widely over an area/ region.

གྲགས་སྐམ་ (traggam) an empty title, a title without commensurate power or wealth.

གྲགས་འགུལ་ (trangüü) sounds and movements ¶ འཁྲུག་ཙམ་རིང་ཁྱིམ་ཚང་ནང་གྲགས་འགུལ་གང་ཡང་མེད་པར་གནས་ There were no sounds and movements in the family for a moment.

གྲགས་ཅན་ (tragjɛn) sm. གྲགས་པ་ཅན་.

གྲགས་ཆེན་ (tragjen) sm. གྲགས་པ་ཆེན་པོ་.

གྲགས་སྙན་ (tragñɛn) fame, reputation.

གྲགས་འདོད་ཅན་ (tragdöjɛn) ambitious.

གྲགས་ལྡན་ (tragdɛn) sm. གྲགས་པ་ཅན་.

གྲགས་པ་ (tragba) 1. fame, reputation; vi.—འགྱུར་ to become famous/ renowned; va.—བྱེད་ to act famous/ renowned. 2. man's name.

གྲགས་པ་ངན་པ་ (tragba ŋɛmba) notorious, of ill repute.

གྲགས་པ་ཅན་ (tragbajɛn) famous, renowned, well known, celebrated ¶ ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གྲགས་པ་ཅན་ཞིག་རེད་ He is a renowned Tibetan scholar.

གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ (tragba cēmbo) great fame/ renown.

གྲགས་པ་དོན་མཐུན་ (tragba töndün) deserving of one's reputation.

གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ (tragbɛ jeèdraŋ) blindly following the well known/ famous.

གྲགས་པའི་བ་དན་ལྷབ་ལྷུབ་དུ་གཡོ་ (tragbɛ padɛn ləblhubdu yō) famous [Lit. the flag of fame is fluttering].

གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་བཞི་ (tragbɛ tsōjen shi) the four famous lakes of Tibet.

གྲགས་མེད་ (tragmeè) unknown.

གྲགས་མེད་དཔའ་བོ (tragmeè bāwo) unknown heroes.

གྲགས་ཤིང་གསལ་བ་ (traŋshiŋ sɛ̄ɛ̄wa) clear sounding.

གྲང་ (traŋ) cold ¶ ཡུལ་དེ་དགུན་དུས་གྲང་ཞིང་དབྱར་ཁ་ཚ་བ་ཞིག་འདུག This place is cold in winter and hot in summer. 2. vi. to get cold, to be cold ¶ ང་གྲང་བྱུང་ I got cold.

གྲང་ཁུལ་ (traŋgüü) sm. གྲང་བའི་ས་ཁུལ་.

གྲང་ཁུལ་བྱང་མ་ (traŋgüü caŋma) Arctic Circle.

གྲང་ཁུལ་ལྷོ་མ་ (traŋgüü lhāmo) Antarctica.

གྲང་མཁྲིས་ (traŋdrii) a type of jaundice that diminishes appetite.

གྲང་འཁུམས་ (traŋ kūm) vi. to contract because of cold.

གྲང་འཁུམས་ཚ་སྦོས་ (traŋgum tsāböö) shrinking/ contracting because of cold and swelling from heat.

གྲང་འཁྱིང་བཟོ་ (traŋgeŋ so) va. to make sth. coagulate (by cooling off).

གྲང་འཁྱག (traŋkyaà) cold.

གྲང་འཁྲུ་ (traŋtru) a type of diarrhea.

གྲང་འགོག་ནུས་ཤུགས་ (traŋgɔ̀ nüüshuù) ability to resist cold.

གྲང་འགོག་རང་བཞིན་ (traŋgɔ̀ rəŋshin) cold enduring, cold resistant.

གྲང་རྒྱུན་ (traŋgyün) cold wave.

གྲང་ངད་ (traŋŋɛè) coldness, cold ¶ གནམ་གྲང་ངད་ Cold weather.

གྲང་ངད་ཀྱི་དུས་རླབས་ (traŋŋɛègi tüüləb) sm. གྲང་རྒྱུན་.

གྲང་ངད་ཆེ་བའི་ཁུལ་ (traŋŋɛè cēwɛküü) frigid/ arctic area.

གྲང་ངར་ (traŋŋar) sm. གྲང་ངད་.

གྲང་ངར་ཆུང (traŋŋar cūŋ) slightly cold.

གྲང་ངར་ཆེ (traŋŋar cē) very cold.

གྲང་ངར་ཆེན་པོ་ (traŋŋar cēmbo) extremely cold.

གྲང་ངར་ཐེག་ཐུབ་པ་ (traŋŋar tēgdubbə) cold resistant.

གྲང་རྔུལ་ (traŋŋüü) cold sweat; vi.—ཐོན་ to break out in a cold sweat.

གྲང་ཆགས་རླངས་འཁོར་འཕྲུལ་ཆས་ (traŋjaà lāŋgɔɔ trüüjɛè) condensing type turbine.

གྲང་ཆུ་ (traŋju) 1. urine from sb. with gonorrhea. 2. a kind of illness. 3. cold water va.—རྒྱག to add cold water to boiling water.

གྲང་ཉར་ (traŋñar) cold storage, va.—བྱེད་.

གྲང་གཏོང་སུ་ལུ་ (traŋdoŋ sūlu) a (cold) method for making hair curly that does not require heat; va.—བཟོ་.

གྲང་ཐིང་ཐིང་ (traŋ tīŋdiŋ) cool.

གྲང་ཐུབ་ (traŋtub) cold resistant ¶ གྲང་ཐུབ་ལོ་ཏོག Cold resistant crops.

གྲང་ཐོག་ལས་སྣོན་ (traŋdɔɔ̀ lɛ̀ɛnön) cold processing.

གྲང་ཐོར་ (traŋdɔɔ) goose bumps.

གྲང་འཐུང་ཐང་སྨན་ (traŋduŋ tāŋmɛn) liquid medicine taken cold.

གྲང་དྲོ་ (traŋdro) sm. གྲང་དྲོད་.

གྲང་དྲོད་ (traŋdröö) temperature.

གྲང་དྲོད་ཆ་སྙོམས་ལྡན་པ་ (traŋdröö cāñam demba) having an even temperature/ climate, a temperate (climate) ¶ གྲང་དྲོད་ཆ་སྙོམས་ལྡན་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ཤིང་ཏོག Temperate fruit plants.

གྲང་འདར་ (traŋdar) shaking from cold; vi.—རྒྱག.

གྲང་ནག (traŋnag) sm. གྲང་གཞི་.

གྲང་ནད་ (traŋnɛè) 1. sm. གྲང་གཞི་. 2. cold illnesses.

གྲང་ནས་འཁྱིངས་ (traŋnɛ kēŋ) vi. to coagulate (due to cooling off).

གྲང་པོ་ (traŋbo) cold.

གྲང་བ་ (traŋwa) 1. sm. གྲང་པོ་. 2. cold; colder ¶ མཚོ་སྣ་ནི་བོད་ལྷོ་ཕྱོགས་ཁུལ་གནམ་གཤིས་གྲང་བ་ཞིག་ཡིན་ Tsöna is an area in southern Tibet that has a colder climate.

གྲང་བ་དཀར་པོ་ (traŋwa garpo) sm. གྲང་དབང་དཀར་བ་.

གྲང་བའི་ས་ཁུལ་ (traŋwɛ səgüü) frigid/ cold area.

གྲང་དབང་དཀར་བ་ (traŋwaŋ gārwa) gonorrhea.

གྲང་མིན་དྲོ་མིན (traŋmin tromin) lukewarm.

གྲང་མོ་ (traŋmo) cold; vi.—བྱེད་; —ཆགས་ to become cold; va.—བཟོ་ to make cold.

གྲང་དམག (traŋmaà) the cold war.

གྲང་དམྱལ་ (traŋñɛl) the part of hell where it is cold.

གྲང་ཚ་ (traŋdza) cold-welding; va.—རྒྱག.

གྲང་ཚལ་ (traŋdzɛɛ) 1. cold dishes (in Chinese cuisine). 2. salad.

གྲང་མཛོད (traŋdzöö) cold storage.

གྲང་གཞི་ (traŋshi) gonorrhea; vi. རྣ་འཛག་ས to have vaginal or penal discharge due to gonorrhea.

གྲང་ཟུག (traŋsug) freezing/ piercing/ bitter cold; vi.—རྒྱག.

གྲང་བཟོ་ (traŋso) making sth. cold, cooling; va.—བྱེད་.

གྲང་བཟོ་མཐོ་སྐེགས་ (traŋso tōdeg) cooling tower.

གྲང་བཟོའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (traŋsö trüügɔɔ) freezer.

གྲང་འོད་ (traŋwöö) cool light.

གྲང་གཡོལ་ (traŋyöö) moving to a warmer place when cold weather comes; va.—བྱེད་.

གྲང་རིག (traŋrii) feeling/ sense of cold.

གྲང་རིད་ (traŋrii) sm. འཁྱགས་རེངས་.

གྲང་རླབས (traŋləb) cold wave.

གྲང་རླུང་ (traŋluŋ) 1. air conditioning va.—གཏོང་ to air condition. 2. cold air.

གྲང་རླུང་འཕྲུལ་ཆས་ (trəŋluŋ trüüjɛè) air conditioning equipment.

གྲང་ལོས (traŋlöö) degree of coldness ¶ དེ་རིང་གནམ་གྲང་ལོས་འདུག་གམ་ How cold is it today?

གྲང་ཤས་ (traŋshɛè) (degree) of coldness.

གྲང་ཤུམ་ (traŋshum) cold, chilly.

གྲང་ཤུར་ (traŋshur) shivering (due to fever); vi.—རྒྱག ¶ ཚ་བ་རྒྱས་ནས་གྲང་ཤུར་བརྒྱབ་བྱུང་ I got a fever and shivered.

གྲང་ཤུར་ཤུར་ (traŋ shūrshur) 1. cool, chilly ¶ དེ་རིང་གནམ་གཤིས་གྲང་ཤུར་ཤུར་ཞིག་འདུག The weather today is chilly. 2. showing disapproval or dislike ¶ ངས་ཁོར་ཕན་ཐོགས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁོས་རྣམ་འགྱུར་གྲང་ཤུར་ཤུར་བསྟན་བྱུས་ I told him

sth. that would benefit him, but his expression showed dislike.

གྲང་ས་ (traŋsa) cold area/ region.

གྲང་སངས་ (traŋsaŋ) cooling off; va.—གཏོང་ to cool off.

གྲང་སིལ་སིལ་ (traŋsiisii) sm. གྲང་བསིལ་བསིལ་.

གྲང་གསུམ་དྲོ་གསུམ་ (traŋsum trosum) three parts cold and three parts warm, half cold and half warm ¶ དཔྱིད་ཀྱི་ཉིན་རིང་པོ་གྲང་གསུམ་དྲོ་གསུམ་ཡིན། མི་ཚེ་རིང་པོ་སྐྱིད་གསུམ་སྡུག་གསུམ་ཡིན། The long days of spring are half cold and half warm; one's long life is half happiness and half suffering.

གྲང་གསེར་ (traŋser) specially treated gold used for painting tankas and painting the faces of statues/ icons.

གྲང་བསང་གཏོང་ (traŋsaŋ dōŋ) va. to cool sth. off.

གྲང་བསིལ་གཏོང་ (traŋsii) sm. གྲང་གསང་གཏོང་.

གྲང་བསིལ་བསིལ་ (traŋ sīisii) sm. གྲང་སིལ་སིལ་.

གྲང་ལྷགས་ (traŋlhag) cold wind.

གྲང་ལྷགས་ཤོགས་ཤོགས་ (traŋlhag) cold/ chilly wind.

གྲང་ལྷང་ལྷང་ (traŋ lhāŋlhaŋ) sm. གྲང་སིལ་སིལ་.

གྲངས་ (traŋ) 1. number, quantity ¶ མི་གྲངས་ Number of people. 2. (number particle + —) expresses ten number units, e.g., the twenties and thirties ¶ ཁོ་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཤིག་རེད། He is in his thirties.

གྲངས་ཀ་ (traŋga) number; va.—རྒྱག་ to count.

གྲངས་ཀ་མ་ཐེབས་པ་ (traŋga matebba) countless, so large as to be uncountable.

གྲངས་ཀ་མིང་ཅན་ (traŋga miŋjɛn) concrete number (in math).

གྲངས་ཀ་མིང་སྦྲགས་མ་ (traŋga miŋdragba) complex number (in math).

གྲངས་ཀ་མིང་མེད་པ་ (traŋga miŋmeba) abstract number (in math).

གྲངས་ཀ་ལོངས་ (traŋga loŋ) sm. གྲངས་ཀ་ལོན་.

གྲངས་ཀ་ལོན་ (traŋga lön) vi. to reach/ meet a required/ number/ target ¶ འདི་ལོ་སློབ་གྲྭའི་མི་གྲངས་ཀ་ལོན་བཞག This year the school reached the target for students.

གྲངས་ཀའི་ཁྱད་རྟགས་ (traŋgɛɛ kyēēdaà) numerical characteristics.

གྲངས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག (traŋgi gyundog) quantitative change (in math).

གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་ (traŋgi mijöba) countless, innumerable.

གྲངས་སྐར་མས་མང་ཡང་ སྨག་ཟླ་བས་བསལ་ (traŋ gārmɛ maŋyaŋ māg dawɛ sɛ̄ɛ̄) it is better to have quality than quantity [Lit. even though there are many stars, at night the moon shines brighter].

གྲངས་ཁྱོན་ (traŋgyön) number, quantity, amount ¶ མི་གྲངས་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ A large number of people.

གྲངས་འགྱུར་ (trəŋgyur) quantitative change (in math).

གྲངས་ངེས་ (traŋŋe) sm. གྲངས་བཅད་.

གྲངས་ངེས་བགོ་བཤའི་ལམ་ལུགས་ (traŋŋɛ goshɛ ləmluù) quota system.

གྲངས་ངེས་ཅན་ (traŋŋɛjɛn) sm. གྲངས་བཅད་.

གྲངས་བཅད་ (traŋjɛɛ̀) the determined/ fixed/ established amount or number or size.

གྲངས་བཅད་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་ (traŋjɛɛ̀gi ŋesöö) the principle of fixed numbers (in math).

གྲངས་བཅད་ལག་འཁྱེར་ (traŋjɛɛ̀ laggyer) permit, license.

གྲངས་ཆ་བསྡུས་བཟོ་ (traŋja düüso) reduction of fractions (in math).

གྲངས་ཆུང་ (traŋjuŋ) decimal fraction, decimal points.

གྲངས་ཆུང་གི་ཚེག་ཐིག (traŋjuŋgi tsēgdig) sm. གྲངས་ཆུང་ཐིག་ཚེག.

གྲངས་ཆུང་ཐིག་ཚེག (traŋjuŋ tēgdzeè) decimal point.

གྲངས་ཉུང་ (trəŋñuŋ) 1. minority ¶ གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག Minority nationalities. 2. a few, a limited number ¶ ལོག་སྤྱོད་པ་གྲངས་ཉུང་ཞིག་ནས་ By a few reactionaries.

གྲངས་རྟགས་ (traŋdaà) the sign of a number (in math).

གྲངས་སྟར་ (traŋdar) a sequence of numbers.

གྲངས་ཐོ་ (traŋto) list or record of the amount/ number of sth.; va.—རྒྱག.

གྲངས་འདྲེན་ (traŋ dren) va. to count in sequence.

གྲངས་སྡུད་པ་ (traŋdüba) a grammatical term in Tibetan for particles expressing "from."

གྲངས་བད་ (traŋda) number.

གྲངས་གནས་ (traŋnɛɛ̀) position of a number/ digit (e.g., 1st decimal place, 2nd decimal place).

གྲངས་སྤུས་ (traŋbüü) quantity and quality.

གྲངས་ཕྱེད་ (traŋcɛɛ̀) half (of a number).

གྲངས་ཕྲེང་ (traŋdreŋ) sm. གྲངས་སྟར་.

གྲངས་ཕྲིན་གྲངས་རིག (traŋdrin traŋrii) numerical mathematics.

གྲངས་ཕྲིན་ཆ་ཕྲན་ (traŋdrin cādrɛn) numerical differentiation.

གྲངས་ཕྲིན་དབྱེ་ཞིབ་ (traŋdrin yēshib) numerical analysis.

གྲངས་འབོར་ (traŋbɔr) amount, number, quantity; va.—རྩིས་ to count the amount/ quantity/ number ¶ སློབ་གྲྭ་འདིའི་སློབ་ཕྲུག་གི་གྲངས་འབོར་ The number of students in this school.

གྲངས་མང་ (traŋmaŋ) 1. majority. 2. many, a lot.

གྲངས་མང་བའི་གྲུས་ (traŋmaŋwe trɛ̄ɛ̀) the majority, the majority party.

གྲངས་མང་མི་རིགས་ (traŋmaŋ mirii) majority nationality.

གྲངས་མེད་ (traŋmeè) countless, innumerable ¶ དམག་དེའི་རིང་ལ་མི་གྲངས་མེད་ཤི་ཡོད་པ་རེད། Countless numbers of people died during that war.

གྲངས་ཚང་ (traŋdzaŋ) complete in number/ amount.

གྲངས་ཚང་གཙང་འབུལ་ (traŋdzaŋ dzāŋbüü) shung. handing sth. over completely.

གྲངས་ཚད་ (traŋdzɛɛ̀) quantity, number, rate, amount ¶ གྲངས་ཚད་མེད་ན་སྤུས་ཚད་ཀྱང་ཡོང་གི་མ་རེད། Without quantity there will not be quality. ¶ མི་རེ་ལ་ཆ་སྙོམས་སྔོ་ཚལ་གྲངས་ཚད་ The average rate/ amount of vegetables per person.

གྲངས་ཚད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག (traŋdzɛɛ̀gi gyundoò) quantitative change.

གྲངས་ཚད་ཀྱི་ཚིག (traŋdzɛɛ̀gi tsīì) numeral classifier (in linguistics).

གྲངས་ཚད་འགྱུར་ (traŋdzɛɛ̀gi) sm. གྲངས་ཚད་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག.

གྲངས་ཚད་ངེས་པའི་དབྱེ་ཞིབ་ (traŋdzɛɛ̀gi ŋeebɛ yēshib) quantitative analysis.

གྲངས་ཚིག (traŋtsiì) numerals.

གྲངས་གཡར་ (trāŋyar) borrowed number (in math).

གྲངས་རིག (traŋrii) sm. རྩིས་རིག.

གྲངས་རིག་འཆར་འགོད་ (trəŋriì cārgöö) mathematical programming.

གྲངས་རིག་དྲིལ་ཐབས་ (traŋriì triitəb) mathematical induction.

གྲངས་རིག་དཔེ་དབྱིབས་ (traŋriì bēyib) mathematical model.

གྲངས་རིམ་ (trəŋrim) sm. གྲངས་སྟར་.

གྲངས་ལས་འདས་པ་ (traŋlɛɛ̀ dɛɛ̀ba) innumerable, countless ¶ གློག་འདྲེན་ས་ཚིགས་གྲངས་ལས་འདས་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད། (They) constructed countless power stations.

གྲངས་ལུགས་གཏན་ཚིགས་ (trəŋlug dendzii) mathematical logic.

གྲངས་ལུགས་སྡོམ་རྩིས་ (traŋlug domdzii) mathematical statistics.

གྲངས་ལོང་ (traŋloŋ) a numerical target ¶ མ་ཎི་གྲངས་ལོང་བསགས་ཆ་ར་སོང་ I have completed the target number of mani prayers.

གྲངས་བཤེར་ (traŋsher) va. to check the amount/ number/ calculation ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཚང་མ་གྲངས་བཤེར་བྱས་པ་རེད། They checked all the office's accounts.

གྲངས་བཤེར་རྩིས་སྤྲོད་ (traŋsher dziidröö) shung.

handing over sth. item by item.

གྲངས་གསོག (trasŋsoò) reciting-prayers (like O-mani-padme-hum); va.—བྱེད་ ¶ ཚེ་གཟུངས་འགྲོ་གང་ཆེ་གྲངས་གསོག་བྱས་པ་ They recited the mantra of longevity as much as they could.

གྲབས་ (trəbdro) 1. (vb. + —) about to do the verbal action ¶ཁོ་འགྲོ་གྲབས་འདུག He is about to go. 2. va.—བྱེད་ to make preparations ¶ཁོ་ཚོས་སྟུགས་སྟོའི་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are making preparations for the party. ¶དམག་འཐབ་བྱེད་རྒྱུའི་གྲབས་བྱས་ནས་མཚོན་ཆ་ཉོ་སྒྲུབ་བྱས་པ་རེད་ (They) bought weapons in preparation for war.

གྲབས་རྒྱགས་ (trəbgyaà) provisions for traveling.

གྲབས་སྒྲིག (trəbdrig) preparations; va.—བྱེད་.

གྲབས་དངོས་ (trəbŋöö) reserve supplies/ parts/ etc.

གྲབས་ཆས་ (trəbjεὲ) sm. གྲབས་དངོས་.

གྲབས་བྱེད་ (trəbjeè) see གྲབས་, 2.

གྲབས་མོལ་ (trəbmöö) preliminary/ preparatory discussions; va.—བྱེད་.

གྲབས་དམག (trəbmaà) reserve troops/ soldiers.

གྲབས་ཟོན་ (trəbsön) preparing and being alert/ cautious; va.—བྱེད་ ¶དགྲ་བོའི་གཏོར་གློལ་ཡོང་རྒྱུར་གྲབས་ཟོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They were prepared and alert about the enemy's attack.

གྲབས་གཤོམ་ (trəbshom) preparing, getting ready; va.—བྱེད་.

གྲབས་གཤོམ་འབྲུ་ཁང་ (trəbshom drugaŋ) reserve granary.

གྲབས་གསོག (trəbsoò) accumulating in preparation for doing sth; va.—བྱེད་ ¶མ་དངུལ་དེ་དག་རྗེས་མའི་འཆར་གཞིའི་ཆེད་དུ་གྲབས་གསོག་བྱས་པ་རེད་ They accumulated capital in preparation for a future plan.

གྲམ་ (tram) vi. to be or get spread/ dispersed/ scattered ¶མི་ཚང་མ་ཁ་གྲམ་བཞག All the people got scattered.

གྲམ་ཁ་ (tramga) bank (of a river).

གྲམ་སྡོང་ (tramdoŋ) vi. གྲམ་ཐང་.

གྲམ་ཐང་ (tramtaŋ) a field with many pebbles.

གྲམ་རྡོ་ (tramdo) pebble.

གྲམ་པ་ (tramba) sm. གྲམ་རྡོ.

གྲམ་ས་ (tramsa) sm. གྲམ་ཁ་.

གྲམ་གསེག (tramseg) sm. གྲམ་ཧྲུག.

གྲམ་ཧྲུག (tramhrul) small round pebbles.

གྲམས་ (tram) sm. གྲམ་.

གྲལ་ (trεε) line, row, series ¶ཁོ་ཚོ་གྲལ་ལ་བསྡད་སོང་ They sat in a line.

གྲལ་དཀྲུག་ཕུང་སྦྱོར་ (trεεguù pūŋjɔɔ) stirring up and causing ruin.

གྲལ་སྐྱིད (trεεgeè) in the middle row.

གྲལ་སྐོར་ (trεεgɔɔ) making/ doing the rounds of a row of people in turn (e.g., serving drinks); va.—བྱེད་ ¶སྐུ་མགྲོན་ཚོར་མཆོད་ཆང་གྲལ་སྐོར་བྱས་ནས་བཀུག་པ་རེད་ (They) served the guests beer in turn.

གྲལ་ཁོངས་ (trεεgoŋ) sm. གྲལ་.

གྲལ་མགོ་ (trεngo) the head of a line/ row, seat of honor ¶ཁོང་གྲལ་མགོར་བཞུགས་པ་རེད་ He sat at the head of the line/ row.

གྲལ་འགོ་ (trεngo) sm. གྲལ་མགོ་.

གྲལ་འགྲིགས་པོ་ (trεε drigbo) arranged in a row, lined up in an orderly fashion.

གྲལ་སྐོར་གྲོས་ཚོགས་ (trεεgɔɔ tröötsoò) round-table conference.

གྲལ་སྒྲིག (trεε drig) va. to line up, to put things in rows ¶མི་དམངས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་གྲལ་བསྒྲིགས་འདུག The people have lined up on both sides of the road. ¶ཤིང་རྣམས་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have planted the trees in rows.

གྲལ་བསྒྲིགས་ (trεε drig) p. of གྲལ་སྒྲིག.

གྲལ་མཇུག (trεnjuù) the end of the row/ line.

གྲལ་མཉམ་སྒྲིག (trεε ñamdrig) lining up side by side; va.—བྱེད་ ¶དེ་རིང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་འགོ་ཁྲིད་དང་ང་ཚོ་གྲལ་མཉམ་སྒྲིག་བྱས་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ Today at the meeting we sat side by side with the leaders.

གྲལ་མཉམ་གཞིབ་ (trεε ñamshib) sm. གྲལ་མཉམ་སྒྲིག.

གྲལ་སྟར་ (trεεdar) sm. གྲལ་བསྟར་.

གྲལ་བསྟར་ (trεεdar) a row or line of sth., a queue; va.—སྒྲིག to arrange in a row/ line/ queue ¶ཚོགས་འདུར་ཞུགས་མཁན་གྲལ་བསྟར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྡད་ཡོད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དེར་བུད་མེད་རྣམས་བསྡད་འདུག Of the two rows of people attending the meeting, one was women and the other men.

གྲལ་བསྟར་འགྲིག་པོ་ (trεεdar drigbo) sm. གྲལ་འགྲིགས་པོ་.

གྲལ་དུ་ཚུད་ (trεεtu tsüü) vi. to be included as a member of a rank/ class/ category.

གྲལ་གནས་ (trεεnεὲ) 1. rank ¶ཁོང་གི་གྲལ་གནས་མཐོ་པོ་རེད་ His rank is high. 2. row/ line of people on the basis of some characteristic or status ¶མཛད་སྒོའི་ཐོག་གཞུང་ཞབས་རྣམས་ཀོ་ས་མཐོ་དམན་གྱི་གྲལ་གནས་སོ་སོར་སྡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ At the ceremony, the officials have to sit in rows in accordance with their rank.

གྲལ་པ་ (trεεba) a person sitting in a row/ line.

གྲལ་འཕྲོས་ (trendröö) the spaces/ gaps between rows.

གྲལ་འཕྲོས་པ་ (tredrööba) shung. two junior monk officials who sit apart from the main body and recite auspicious verses at the New Year's ceremony in the Potala.

གྲལ་མ་ (trεεma) beam, rafter.

གྲལ་རྗེ་འབུལ་ (trεεdze büü) shung. va. to present a memorial to the Emperor ¶བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ནས་གྱོད་དོན་དེའི་སྐོར་གོང་མར་གྲལ་རྗེ་ཕུལ་བ་ The Amban presented a memorial to the Emperor concerning that case.

གྲལ་ཚེས་ (trεεdzeè) date, day.

གྲལ་མཚུངས་ (trεεdzuŋ) 1. equal rank/ position/ class. 2. equal line/ row.

གྲལ་མཚེས་ (trεεdzeè) the person sitting beside sb.

གྲལ་མཚེས་པ་ (trεεdzεba) sm. གྲལ་མཚེས་.

གྲལ་འཛིན་ (trεndzin) 1. seating assignment; va.—བྱེད to assign/ reserve seats. 2. the assigning of monk's seats on the first day of Monlam.

གྲལ་འཛིན་ལྡོག་པ་ (trεndzin dɔgba) a seating arrangement/ assignment that is opposite that of usual.

གྲལ་ཞིག (trεε shii) vi. to have rows/ lines get broken up or disassembled.

གྲལ་གཞུག (trεεshuù) the end of the row.

གྲལ་རིམ་ (trεεrim) 1. class (social or political) ¶གྲལ་རིམ་གྱི་འཐབ་རྩོད་ Class struggle. 2. derogatory slang term for the bad exploiting higher classes (མངའ་བདག and མངའ་ཚབ་ classes).

གྲལ་རིམ་འཁོན་འཛིན་ (trεεrim köndzin) class hatred.

གྲལ་རིམ་གྱི་བཀག་རྒྱའི་རང་བཞིན་ (trεεrimgi gāggyε rəŋshin) the limitation of one's class.

གྲལ་རིམ་གྱི་གོ་རྟོགས་ (trεεrimgi kodoò) class consciousness.

གྲལ་རིམ་གྱི་ངོ་བོ་ (trεεrimgi ŋowo) class nature.

གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་གོ་རྟོགས་ (trεεrim cəpsiì kodoò) class political consciousness.

གྲལ་རིམ་གྱི་ལྟ་བ་ (trεεrimgi dāwa) sm. གྲལ་རིམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་.

གྲལ་རིམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ (trεεrimgi dədzüü) class viewpoint.

གྲལ་རིམ་གྱི་འཐབ་རྩོད་ (trεεrimgi təbdzöö) class struggle.

གྲལ་རིམ་གྱི་འཐེན་ཁྱེར་ (trεεrimgi tēngyer) sm. གྲལ་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་ཞེན་.

གྲལ་རིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ (trεεrimgi dusheè) class awareness/ consciousness.

གྲལ་རིམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ (trεεrimgi nēēdzüü) class situation.

གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (trεεrimgi jīdzoò) class society.

གྲལ་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་ཞེན་ (trεεrimgi cōgshen) class bias.

གྲལ་རིམ་གྱི་བུ་ཕྲུག (trεεrimgi pudruù) child of a class

enemy (མངའ་བདག and མངའ་ཚབ་ classes).
གྲལ་རིམ་གྱི་བརྩེ་གདུང་ (trεεrimgi dzēduŋ) class love.
གྲལ་རིམ་གྱི་མཚན་རྟགས་ (trεεrimgi tsēndaà) sm. གྲལ་རིམ་གྱི་མཚན་རྟགས་.
གྲལ་རིམ་གྱི་མཛའ་མཐུན་ (trεεrimgi dzədün) class friendship/ amity.
གྲལ་རིམ་གྱི་མཛའ་བརྩེ་ (trεεrimgi dzadze) class brotherhood/ love.
གྲལ་རིམ་གྱི་མཛའ་བཤེས་ (trεεrimgi dzasheè) sm. གྲལ་རིམ་གྱི་མཛའ་བཤེས་.
གྲལ་རིམ་གྱི་རང་ནུས་ (trεεrimgi raŋnüù) class instinct.
གྲལ་རིམ་གྱི་རང་བཞིན་ (trεεrimgi rəŋshin) class nature.
གྲལ་རིམ་གྱི་རང་གཤིས་ (trεεrimgi raŋsheè) class nature.
གྲལ་རིམ་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ (trεεrimgi loŋjoò) class stand/ position.
གྲལ་རིམ་གྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (trεεrimgi lamjoò) class line.
གྲལ་རིམ་གྱི་བཤུ་གཞོག (trεεrimgi shūshoò) class exploitation.
གྲལ་རིམ་གྱི་སློབ་གསོ་ (trεεrimgi lōbso) class education.
གྲལ་རིམ་གྱེས་པ་ (trεεrimgi gyeèwa) class differentiation.
གྲལ་རིམ་འགལ་བ་ (trεεrim gεεwa) class contradiction.
གྲལ་རིམ་རྟགས་ཐམ་ (trεεrim dāgdam) sm. གྲལ་རིམ་རྟགས་དམ་.
གྲལ་རིམ་རྟགས་དམ་ (trεεrim dāgdam) brand/ imprint of a class.
གྲལ་རིམ་ཐ་དད་ (trεεrimgi tādεὲ) separate classes.
གྲལ་རིམ་འཐབ་ཕྱོགས་ (trεεrim tābjoò) class battle line/ front.
གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་ (trεεrimgi tābdzöö) class struggle.
གྲལ་རིམ་འདུམ་འགྲིག (trεεrim dumdrig) class conciliation.
གྲལ་རིམ་དཔུང་ཁག (trεεrim būŋgaà) class camp.
གྲལ་རིམ་དཔུང་སྡེ་གཙང་བཤེར་ (trεεrimgi būŋde dzāŋsher) purification of class ranks.
གྲལ་རིམ་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་ (trεεrimgi wargi tābdzöö) class struggle.
གྲལ་རིམ་དབྱེ་ཞིབ་ (trεεrim yēshib) class analysis.
གྲལ་རིམ་འབྱུང་ཁུངས་ (trεεrim cuŋguŋ) class status.
གྲལ་རིམ་མེད་པ་ (trεεrim mēèba) classless.
གྲལ་རིམ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ (trεεrim meèbε jītsoò) classless society.
གྲལ་རིམ་ལས་འདས་ (trεεrimlε dεὲ) passing beyond class.

གྲལ་རིས་ (trεεrii) seating order/ arrangement.
གྲལ་རོགས་ (trεεroò) the person sitting next to one in a row.
གྲལ་ལ་འཁོད་ (trεεla kōò) va. to take seats in accordance with rank (usu. at ceremonies or meetings) ¶ ཚོགས་མི་རྣམས་གྲལ་ལ་འཁོད་པ་དང་ཚོགས་གཙོས་གསུང་བཤད་གནང་བ་རེད་ After the members took their seats, the president spoke.
གྲལ་ཤར་ (trεεshar) sm. གྲལ་བསྒྲར་.
གྲལ་གཤིབས་ (trεεshib) tightening/ closing up the gaps between rows; va.—རྒྱག.
གྲལ་གསེང་ (trεεseŋ) space between lines/ rows.
གྲས་ (trεὲ) kind, type, sort, class ¶ ཆོས་པའི་གྲས་ནས་འཐུས་མི་འདེམས་ཀྱི་མ་རེད་ (They) won't select a delegate from the ranks of religious devotees. ¶ མི་ཁྱེད་རང་ཚོའི་གྲས་ལ་ལས་ཀ་རག་གི་མ་རེད་ Your kind of person will not get a job.
གྲས་ཀ་ (trεὲga) གྲས་.
གྲས་རིས་ (trεὲrii) strata, stratum, layer.
གྲས་སུ་ (trεὲsu) among, in ¶ ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ཕེབས་མཁན་གྲས་སུ་ Among the people (who) came with him.
གྲི་ (tri) knife; va.—རྒྱག; —འཛུགས་ to knife.
གྲི་ཁ་ (trigə) sm. གྲི་དངོ་.
གྲི་ཁ་འབྲན་ (trigə trεn) sm. གྲི་རྩེད་རྩེ་.
གྲི་ཁ་གཉིས་མ་ (trigə ñiìmə) double-edged knife.
གྲི་ཁ་འདོན་ (trigə tön) va. to sharpen a knife.
གྲི་ཁའི་སྦྲང་རྩི་ (trigε draŋdzi) making sth. harmful superficially appear good [Lit. honey on the cutting edge of a sword].
གྲི་གར་ (trigar) a dance performed by garpa while holding a sword.
གྲི་གུ་ (trigu) small knife.
གྲི་གོབ་དོ་ (trigə gobdo) blunt knife.
གྲི་མགོ་ (tringo) handle of a knife/ sword; va.—གནོན་ to grab the handle of a sword (that is in one's belt) as a threat.
གྲི་འགག་གསོར་ (tri gagsoŋ) a knife/ sword hanging from a belt.
གྲི་འགོ་ (tringo) sm. གྲི་མགོ་.
གྲི་ངར་མེད་ (tri ŋarmeè) a dull or untempered knife.
གྲི་དངོ་ (triŋo) the cutting edge of a knife/ sword; va.—འདོན་ to unsheathe a sword/ knife.
གྲི་ལྕག (trijaà) 1. flat part of knife/ sword. 2. the blunt part of a knife/ sword.
གྲི་ཆག (trijaà) a broken knife.
གྲི་ཆད་ (trijεὲ) a fine/ penalty imposed for stabbing sb.
གྲི་ཆས་ (tricεὲ) cutters, cutting instruments.
གྲི་ཆུང་ (trijuŋ) sm. གྲི་གུ་.

གྲི་ཆུང་རྩེ་རྣོ་ (trijuŋ dzēno) sth. small but effective [Lit. small knife, sharp point].
གྲི་ཆུང་རྩེ་གསེག (trijuŋ dzēseg) sm. གྲི་ཆུང་རྩེ་རྣོ་.
གྲི་ཆེན་ (trijen) big sword/ knife.
གྲི་འཇམ་པོ་ (tri jambo) sm. གྲི་ངར་མེད་.
གྲི་བཏོན་ (tri dōn) p. of གྲི་འདོན་.
གྲི་བཏོན་གཞུ་བཀང་ (tridön shugaŋ) saber rattling [Lit. unsheathe swords, pull bows].
གྲི་ལྟག (tridag) sm. གྲི་ཡི་ལྟག་པ་.
གྲི་རྡར་ (tridar) sm.* གྲི་བརྡར་.
གྲི་རྡོར་ (tridor) sm. གྲི་བརྡར་.
གྲི་བརྡར་ (tridar) p. and f. of གྲི་རྡར་.
གྲི་བསྣུན་པའི་མ་ཚད་གྲི་འགོ་འཕྱུར་འཕྱུར་ (trinünbε madzεὲ tri go cārcar) committing sth. evil and showing off about it [Lit. not only stabbing sb. but waving the sword over one's head].
གྲི་པ་ (triba) a swordsman, a sword-bearing soldier.
གྲི་དཔའ་དམ་ (tri bādam) a long sword.
གྲི་བུ་ (tribu) a small knife.
གྲི་མོ་ཕུར་འདེབས་ (trimo purdeb) not giving up, using whatever is available [Lit. plowing with a knife and planting with a stake].
གྲི་རྩལ་ (tridzεε) the art of swordsmanship.
གྲི་རྩལ་མདུང་རྩལ་ (tridzεε duŋdzεε) martial arts.
གྲི་རྩེ་ (tridze) point of a knife.
གྲི་རྩེད་ (tridzeè) fencing, va.—རྩེ་ to fence (with sword).
གྲི་རྩེའི་འཐབ་རྩལ་ (tridzee tābdzüü) "sharp knife" tactics, hand-to-hand combat.
གྲི་མཚོན་ (tridzön)1. weapons. 2. sm. གྲི་རིང་.
གྲི་འཛིང་ (tridziŋ) knife/ sword fighting, bayonet fighting, hand-to-hand combat.
གྲི་གཞོག (trishog) a slice; va.—རྒྱག to cut/ slice with a knife ¶ མར་གྲི་གཞོག་གཅིག A slice of butter.
གྲི་ཡི་ལྟག་པ་ (triyi dāgba) the back/ blunt side of a knife.
གྲི་ཡུ་ (triyu) knife handle.
གྲི་གཡུག (tri yūù) sm. གྲི་གཡུགས་.
གྲི་གཡུགས་ (tri yūù) 1. va. to throw a knife. 2. to swing a sword. 3. fencing; va.—རྩེད་ to fence.
གྲི་གཡུགས་རེས་གཏོང་ (tri yūùre dōŋ) va. to hit back and forth with swords.
གྲི་རི་མེ་མཚོ་ (triri metso) a dangerous place [Lit. a mountain of swords, a sea of flames].
གྲི་རིང་ (tririŋ) sword.
གྲི་རུ་བ་ (trirubə) people with knives ganging up to attack sb.; va.—རྒྱག.
གྲི་ལ་ཁུ་ཚུར་རྡེགས་ (trilə kūdzur deg) brave but stupid [Lit. punching a sword].
གྲི་ཤན་ (trishεn) knife.

གྲི་ཤི་ (trishi) killed by knife.

གྲི་ཤུབས་ (trishub) knife sheath/ scabbard.

གྲི་སོ་ (triso) sm. གྲི་དང་.

གྲི་སོ་གཉིས་མ་ (triso ñiīmə) double-edged knife.

གྲིན་པ་ (trimbə) astute, shrewd, clever.

གྲིན་པོ་ (trinmbo) sm. གྲིན་པ་.

གྲིབ་ (trib) 1. contamination, defilement, pollution (in a symbolic rather than physical sense); va.—ཕོག to be/ get polluted/ defiled ¶ ནད་གྲིབ་ Pollution emanating from an illness. 2. sm. གྲིབ་མ་. 3. p. of འགྲིབ་. 4. a region near Lhasa. 5. a class of demons.

གྲིབ་སྐམ་ (tribgam) drying sth. in the shade; va.—གཏོང་.

གྲིབ་སྐྱོན་ (tribgyön) type of epileptic fit/ stroke; vi.—ཕོག to have such a fit/ stroke.

གྲིབ་ཁང་ (tribguŋ) rooms that do not get any sunshine.

གྲིབ་ཁྲུས་ (tribtrüü) religious rite to cleanse pollution.

གྲིབ་དགའ་རྩི་ཤིང་ (tribga dzīshiŋ) plants that grow in the shade.

གྲིབ་ངོས་ (tribŋöö) area in the shadows.

གྲིབ་ཅན་ (tribjɛn) defiled, contaminated, polluted.

གྲིབ་བརྙན་ (tribñɛn) sm. གྲིབ་ནག.

གྲིབ་བརྙན་བཟོ་བ་ (tribñɛn sowa) radiography.

གྲིབ་ལྡན་ཁེ་སྤོགས་ (tribdɛn kēbɔɔ̀) gross profit.

གྲིབ་ལྡན་ལྗི་ཚད་ (tribdɛn jidzɛɛ̀) gross weight.

གྲིབ་ནག (tribnaà) shadow.

གྲིབ་ནག་འདྲེར་མཐོང་ (tribnaà drendoŋ) having suspicions/ doubts of sth. when there is no basis ¶ ཁོ་རྒྱ་མིའི་སོ་པ་རེད་བསམས་ནས་གྲིབ་ནག་འདྲེར་མཐོང་ལྟར་བསད་པ་རེད་ Like seeing ghost in the shadows, (they) thought he was a Chinese spy and killed him. [Lit. seeing a ghost in the shadows].

གྲིབ་ནག་སྦྲར་འཛིན་ (tribnaà bandzin) groping in the dark.

གྲིབ་ནག་ཞགས་འཕེན་ (tribnaà shagben) useless/ hopeless activity [Lit. lassoing in the dark].

གྲིབ་ནད་ (tribnɛɛ̀) illness caused by contamination/ pollution (both physical and symbolic).

གྲིབ་གནོན་ (tribnön) nightmare (which occurs when a person sleeps with his hand on his heart); vi.—རྒྱག.

གྲིབ་པོ་ (tribbo) sm. གྲིམས་པོ་.

གྲིབ་ཕུད་ (tribbüü) va. to exclude the weight of a container when weighing sth.

གྲིབ་ཕོག (trib pɔ̄ɔ̀) vi. to get contaminated/ polluted/ defiled.

གྲིབ་ཕྱོགས་ (tribjɔɔ̀) the shady side of hill/ mountain.

གྲིབ་མ་ (tribmə) shadow, shade.

གྲིབ་མ་སྣུམ་པོ་ (tribmə nümbo) pleasant and shady.

གྲིབ་མའི་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ (tribmɛ gyɛɛsiì jīgyəbgaŋ) shadow cabinet.

གྲིབ་བཙོག (tribdzog) diseases caused by dirt/ unhygienic practices/ pollution/ contamination.

གྲིབ་ཚོད་ (tribdzöö) sm. ཉི་ཚོད་.

གྲིབ་རྫོང་བཙན་ (trib dzōŋdzɛn) guardian diety of Tsecholing monastery.

གྲིབ་གཟུགས་ (tribsug) shadow figures; vi.—ཕོག to get enveloped/ covered by shadow.

གྲིབ་གཟུགས་ལྟས་གར་ (tribsug döögar) puppet/ shadow show.

གྲིབ་གཡོག (tribyɔɔ̀) a covering/ blanket that enables one to be invisible.

གྲིབ་རི་ (tribri) the shaded side of a mountain.

གྲིབ་རླུང་ (tribluŋ) a type of རླུང་ sickness caused by pollution.

གྲིབ་ལམ་ (triblam) 1. the milky way. 2. a shady path.

གྲིབ་ལིང་ (tribliŋ) a cataract-like growth on the iris caused by uncleanliness/ pollution.

གྲིབ་ལོང་ (trib loŋ) blindness caused by pollution/ contamination.

གྲིབ་ཤོར་ (trib shɔɔ) vi. to be/ get contaminated or polluted.

གྲིབ་སིལ་ (tribsil) sm. གྲིབ་བསིལ་.

གྲིབ་སོ་ (tribso) shadow; shade; vi.—ཐེབས་ to become shady, to come into shade.

གྲིབ་བསངས་ (trib sāŋ) va. to clear or clean up contamination/ pollution.

གྲིབ་བསིལ་ (trib sīl) 1. shade, shadow ¶ ལྗོན་པའི་གྲིབ་བསིལ་འོག In the shade of a tree. 2. under the protection/ wing of a government or ruler ¶ འབྲུག་ཡུལ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲིབ་བསིལ་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད་པ་ཡོད་ Bhutan is under the wing of India.

གྲིམ་ (trim) rope/ thread that is spun; va.—རྒྱག to spin (thread, rope, etc.) vi.—ཐེབས་ to get spun ¶ ངས་སྐུད་པ་འདི་བསྒྲིམས་པ་ཡིན་ནའང་གྲིམ་མི་འདུག Even though I spun the (material into) thread, it didn't take.

གྲིམ་ཅག (trimjaà) careful, cautious; va.—བྱེད་.

གྲིམ་པོ་ (trimbo) 1. astute, clever, efficient, smart ¶ ཁོ་ལས་ཀ་གྲིམ་པོ་འདུག He is astute in his work. 2. stingy, miserly ¶ ཁོ་ལག་པ་གྲིམ་པོ་འདུག He is stingy. 3. well spun ¶ སྐུད་པ་དེ་གྲིམ་པོ་བྱུང་མི་འདུག That thread is not well spun.

གྲིམ་རིལ་རྒྱག (trimrii gyaà) sm. འདྲེ་ལྡོག་རྒྱག.

གྲིམ་ཚད་ (trimdzɛɛ̀) the volume of sales.

གྲིམས་པ་ (trimba) sm. གྲིམ་པོ་.

གྲིའི་ཁ་ (trii kā) sm. གྲི་ཁ་.

གྲིའི་དང་ (trii ŋō) the cutting edge of a knife/ sword.

གྲིའི་རྣོ་ (trii nō) sharpness of a blade.

གྲིའུ་ (triu) sm. གྲི་ཆུང་.

གྲིར་ཤི་ (trishi) killed by the sword/ knife.

གྲིལ་ (tril) 1. a roll ¶ ཤོག་གྲིལ་ A roll of paper. 2. p. of འགྲིལ་.

གྲིལ་ཁ་ (triiga) a roll; va.—རྒྱག to roll up.

གྲིས་རྨོ་མེས་འདེབས་ (trii mō meedeb) slash and burn cultivation.

གྲིས་གཞུས་ (trii shüü) va. to hit/ slash with a sword or knife.

གྲུ་ (tru) 1. boat; va.—གཏོང་ to sail a boat. 2. angle, corner.

གྲུ་དཀར་ (trugar) jadeite.

གྲུ་སྐས་ (trugɛɛ̀) ladder used at the corner of a house.

གྲུ་སྐྱ་ (trugya) oar.

གྲུ་སྐྱེལ་ཀུང་སི་ (trugyee gūŋsi) shipping company (via boats).

གྲུ་སྐྱེལ་ཅུའུ་ (trugyee jūwu) shipping bureau (regarding boat transport).

གྲུ་ཁ་ (truga) place where boats land/ dock, e.g. a port, harbor, landing place, wharf, quay ¶ རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་ཁ་ Seaport. ¶ གྲུ་ཁའི་ཁྲལ་ Wharf tax.

གྲུ་ཁང་ (trugaŋ) stateroom (in a ship), ship's cabin.

གྲུ་ཁའི་གྲོང་ཁྱེར་ (trugɛ troŋgyer) port city.

གྲུ་ཁའི་ལས་དོན་དོ་དམ་ཅུའུ་ (trugɛ lɛɛ̀dön todam jūwu) harbor bureau, port office.

གྲུ་ཁའི་འབབ་ཚུགས་ (trugɛ bəbdzuù) port, boat landing station.

གྲུ་ཁའི་བཟོ་པ་ (trugɛ soba) stevedore, longshoreman.

གྲུ་ཁུག (trugug) crotch of the elbow.

གྲུ་ཁེབས་ (trugeb) boat cover.

གྲུ་ཁྱིམ་ (trugyem) sm. གྲུ་སྐྱ་.

གྲུ་མཁན་ (trugɛn) sm. གྲུ་པ་.

གྲུ་ག (truga) sm. ཟུར་.

གྲུ་ག་ཅན་ (trugajɛn) pyramidal shape.

གྲུ་གུ་ (trugu) 1. ball of yarn/ thread; va.—རྒྱག; —སྒྲིལ་ to roll yarn/ thread into a ball. 2. see ཀང་ཅོད་གྲུ་གུ་.

གྲུ་གླ་ (trula) boat fare, boat fee.

གྲུ་མགོ་ (truŋgo) tip of the elbow.

གྲུ་འགག (truŋgaà) canal lock.

གྲུ་འགོ་ (truŋgo) bow of boats.

གྲུ་རྒྱུག (trugyuù) oar.

གྲུ་གཅལ་ (trujɛɛ) sm. གྲུ་པང་.

གྲུ་ཆར་ (trucar) light drizzle.

གྲུ་ཆས་ (trujɛɛ̀) boat equipment.

གྲུ་ཚོད་ (trujöö) squares, a design consisting of squares.

གྲུ་མཇུག (trunjuù) stern of boats.

གྲུ་འཛོག་ས་ (trunjɔ̀ɔsa) dock, shipyard.

གྲུ་དུ་རུ་མོ་ (trudu rumo) sm. གྲུ་ཁུག.

གྲུ་གཏོང་ (tru dōŋ) va. to row a boat, to sail a ship.

གྲུ་གཏོང་མཁན་ (tru dōŋgɛn) boatman, helmsman.

གྲུ་གཏོང་ཐེངས་གྲངས་ (trudoŋ tēŋdraŋ) 1. a number indicating a ship's order of departure. 2. number of voyages taken by a ship.

གྲུ་རྟ་མགོ་མ་ (truda goma) a boat whose bow is carved as a horse's head.

གྲུ་སྟར་ (trudar) line of barges/ ships, a flotilla of ships.

གྲུ་སྡེགས་ (trudeg) berth (of a ship).

གྲུ་ཐག (trudaà) a rope used for tying boats, mooring rope, a rope for towing a boat; va.—འཐེན་ to pull a rope that is tied to a boat.

གྲུ་ཐོག་ཐྲིག་ཆས་ (trutaà drigjɛ̀ɛ) sm. གྲུ་ཆས་.

གྲུ་མཐིལ་ (trutil) ship's bottom.

གྲུ་དར་ (trudar) small flags erected at the edge of nomad tents.

གྲུ་དྲང་ (trudraŋ) right angle.

གྲུ་བདག (trudaà) ship/ boat owner.

གྲུ་འདོགས་རྡོ་ཀེར་ (trundɔ̀ɔ doger) a ship tied to a stone pillar on shore.

གྲུ་ལྡན་ཀ་བ་ (trudɛn gāwa) rectangular pillar, pillar with edges.

གྲུ་སྡེ་ (trude) boat dweller, boat people community.

གྲུ་ནར་ (trunar) rectangle, rectangular.

གྲུ་ནར་ཅན་ (trunarjɛn) rectangular.

གྲུ་པ་ (truba) sailor, boatman.

གྲུ་པང་ (trubaŋ) deck of a boat.

གྲུ་དཔུང་ (trubuŋ) the wooden frame of a coracle.

གྲུ་དཔོན་ (trubün) captain (of a ship), helmsman, skipper.

གྲུ་སྤྱོད་ལོ་གྲངས་ (trujɛ̀ɛ lodraŋ) age of vessel.

གྲུ་ཕྱར་ (trujar) mat or wooden roofing of boat. 2. sail of a boat.

གྲུ་བུ་ (trubu) sm. གྲུ་གུ་.

གྲུ་བོ་ཆེ་ (truboce) ship.

གྲུ་མ་ (truma) angle; side, edge.

གྲུ་མོ་ (trumo) elbow.

གྲུ་དམག་དཔུང་སྡེ་ (trumaà būŋde) Marine Corps (U.S.A.).

གྲུ་དམར་ (trumar) red (turquoise).

གྲུ་བཙས་ (trudzɛ̀ɛ) sm. གྲུ་གྲུ་.

གྲུ་བཙས་པ་ (trudzɛba) boatman.

གྲུ་ཚིགས་ (trudzìi) elbow joint.

གྲུ་ཚུགས་ (trudzuù) sm. གྲུ་ཁ་.

གྲུ་ཚོགས་ (trudzoò) fleet of ships, armada of ships.

གྲུ་འཛིན་ (trundzin) 1. boat ticket. 2. Potala Palace.

གྲུ་འཛིན་གཉིས་པ་ (trudzin ñììbə) the Potala Palace.

གྲུ་རྫིངས་ (trudziŋ) sm.* གྲུ་གཟིངས་.

གྲུ་རྫིངས་བབ་ཚུགས་ (trudziŋ bəbtsuù) port.

གྲུ་རྫོང་ (trudzoŋ) cargo for a boat/ ship; va.—རྒྱག to load a ship with cargo.

གྲུ་ཞབས་ (trushəb) 1. ship's bottom. 2. floor of a boat.

གྲུ་གཞས་ (trushɛ̀ɛ) song sung by boatman.

གྲུ་གཞུག (trushuù) stern of boats.

གྲུ་གཞོགས་ (trushoò) side of boat/ ship.

གྲུ་བཞི་ (trubshi) 1. square. 2. the mineral limonite.

གྲུ་བཞི་གྱོག་མོ་ (trupshi gyōgmo) rhombus.

གྲུ་བཞི་ཁ་གང་ (trupshi kāgaŋ) a square piece (usu. of folded material).

གྲུ་བཞི་ནར་མོ་ (trupshi narmo) rectangular.

གྲུ་བཞི་འབུར་འདོན་ (trupshi burdön) cube shaped.

གྲུ་བཞི་རིང་པོ་ (trupshi riŋbu) rectangle, rectangular.

གྲུ་བཞི་གསེག་ནར་མ་ (trupshi sēgnarma) parallelogram.

གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་ (trupshi lhāmba) sm. གྲུ་བཞི་འབུར་འདོན་.

གྲུ་ཟམ་ (trusam) 1. ship's bridge. 2. gangplank.

གྲུ་ཟུར་ (trusam) right angle, edge of sth.

གྲུ་གཟིངས་ (trusiŋ) ship, vessel, boat ¶ གནམ་གྲུ་འབབ་སའི་གྲུ་གཟིངས་ Aircraft carrier.

གྲུ་གཟིངས་བཀག་ས་ (trusiŋ gāgsa) anchorage, dockyard, anchoring berth.

གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་གཏིང་རྡོ་ (trusiŋgi dīŋdo) ship's anchor.

གྲུ་གཟིངས་གྲམ་ཟུག (trusiŋ tramsug) running aground.

གྲུ་གཟིངས་འཛོག་ས་ (trusiŋ jɔgsa) sm. གྲུ་གཟིངས་བཀག་ས་.

གྲུ་གཟིངས་ཐོ་འགོད་གྲུ་ཁ་ (trusiŋ tōgöö trugə) port of registry.

གྲུ་གཟིངས་བདག་ཁུངས་ (trusiŋ daggoŋ) home port (for ship).

གྲུ་གཟིངས་གནས་ས་ (trusiŋ nɛ̀ɛsa) ship's position (at sea).

གྲུ་གཟིངས་འབྲུག་གཟུགས་མ་ (trusiŋ drugsugmə) dragon boat.

གྲུ་གཟིངས་བཟོ་བསྐྲུན་ཀུང་སི་ (trusiŋ sogyön gūŋsi) tib.ch. shipbuilding company.

གྲུ་གཟིངས་བཟོ་གྲྭ་ (trusiŋ sodra) shipyard, dockyard, shipbuilding factory.

གྲུ་གཟིངས་རུ་ཁག (trusiŋ rugaà) barge train, convoy of ships.

གྲུ་གཟུགས་ (trusug) hull.

གྲུ་གཟུགས་ལས་ཚན་ (trusug lɛ̀ɛdzɛn) hull shop.

གྲུ་བཟོ་ (truso) shipbuilding; va.—བྱེད་.

གྲུ་བཟོ་ (tru so) vi. to not conceive (usu. livestock).

གྲུ་བཟོ་བ་ (trusowa) shipbuilder.

གྲུ་གཡོར་ (truyɔr) sail (of a boat); va.—འགེལ་ to hoist sails, to set sail.

གྲུ་གཡོར་རླུང་གིས་འདེད་པ་ལྟར་ (truyɔr lūŋgi deèbadar) without obstacles/ hindrances, smooth sailing [Lit. like sails driven by the wind].

གྲུ་རོགས་ (trurɔ̀ɔ) servant on a ship, manual laborer on a ship.

གྲུ་ལམ་ (trulam) shipping route/ shipping lane.

གྲུ་ལམ་འགག་སྒོ་ (trulam gaŋgo) canal lock.

གྲུ་ལས་པ་ (trulɛba) sm. གྲུ་པ་.

གྲུ་ལོག (trulɔ̀ɔ) capsizing; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ to capsize, to tip over (boats).

གྲུ་ལོགས་ (trulɔ̀ɔ) corner ¶ རྩིག་པའི་གྲུ་ལོགས་ལ་སུ་ At the corner of the wall.

གྲུ་ཤན་ (trushɛn) ferry boat/ ship.

གྲུ་ཤན་ཁ་ (trushɛnga) ferry landing.

གྲུ་ཤན་ཆུ་འཛིངས་སུ་སླེབས་པས་བརྡོལ་ཁུང་བཀག་ཀྱང་ཕན་པ་ཅི་ (trushɛn cūnjiŋsu lēbbɛ dööküŋ gāàgyaŋ pēmba jī) its better to plan in advance [Lit. it is useless to plug a leak when the boat is in midstream].

གྲུ་ཤན་རྟ་མགོ་ (trushɛn dāŋgo) boat/ ferry with the bow carved as a horse's head.

གྲུ་ཤན་པ་ (trushɛmba) sm. གྲུ་པ་.

གྲུ་ཤན་དཔེ་དབྱིབས་ (trushɛn bēyib) model ships.

གྲུ་ཤིང་ (trushiŋ) oar, boat pole.

གྲུ་གཤོག (trushɔ̀ɔ) side of a ship or boat.

གྲུ་ས་ (trusə) 1. harbor, place where boats are kept. 2. a place where boats can be sailed.

གྲུ་གསུམ་ (trusum) triangle.

གྲུ་ལྷག་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བ་ལྟར་ (trulhag cōgsu dōŋbadar) sm. གྲུ་གཡོར་རླུང་གིས་འདེད་པ་ལྟར་.

གྲུག (trug) 1. vi. to be broken/ chipped དཀར་ཡོལ་གྱི་ཁ་གྲུག་བཞག The cup's lip has been broken. 2. vi. the skin becoming coarse/ chapped because of the cold.

གྲུག་དུབ་ (trugdub) bracelets/ bangles worn just below the biceps.

གྲུག་རིལ་ (trugrii) ball of thread.

གྲུང་ (truŋ) adj. of གྲུང་པོ་.

གྲུང་འགྱུག (truŋgyuù) sm. གྲུང་པོ་.

གྲུང་ཆིང་ (trunjiŋ) Chongqing.

གྲུང་པོ་ (truŋbu) clever, smart, intelligent ¶ ཁོ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གྲུང་པོ་ཞིག་འདུག He is naturally intelligent.

གྲུང་སོན་གཉིས་ལྡན་ (truŋsön ñììlɛn) cautious/ vigilant and alert.

གྲུང་ཤ་ (truŋsha) alertness, keenness, awareness.

གྲུང་ཤ་དོད་པོ་ (truŋsha döòbo) appearing clever, smart, intelligent.

གྲུང་ཧྲིག་ཧྲིག (tru hrighrii) alert, lively.

གྲུངས་བྱེད་ (trunjeè) water purifier/ filter.

གྲུངས་མ་ (trunma) clear, pure (liquid).

གྲུབ་ (trub) 1. p. of འགྲུབ་. 2. vi. to obtain, to achieve, to attain ¶ང་ཚོའི་རེ་དོན་གྲུབ་པ་རེད་ Our hopes have been achieved. 3. vi. to form, to become, to be made/ created from ¶སྐུ་བརྙན་དེ་རྡོ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད་ That image is one that is made from stone. 4. vi. to finish, to complete ¶གཟིགས་བསྐོར་གྲུབ་ནས་ After (they) completed the tour. 5. vi. to confirm or establish (an idea or fact) ¶མེ་ཡིན་ན་ཚ་པོ་ཡིན་པས་གྲུབ་ If (it) is fire, this establishes (it) being hot.

གྲུབ་ཆ་ (trubja) element, component.

གྲུབ་ཆེན་ (trubjen) Buddhist tantric siddha.

གྲུབ་མཆོག (trubjoò) sm. གྲུབ་ཆེན་.

གྲུབ་རྗེས་ (trubjeè) achievement, accomplishment.

གྲུབ་རྟགས་ (trubdaà) miracle; va.—སྟོན་ to perform a miracle.

གྲུབ་སྟོན་ (trubdön) a ceremony held on completion of a project/ task, etc.

གྲུབ་ཐོབ་ (trubdob) sm. གྲུབ་ཆེན་.

གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ (trubdob cēmbo) sm. གྲུབ་ཆེན་.

གྲུབ་མཐའ་ (trubda) religious sect.

གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ (trubta konma) Mahayana School of Buddhism.

གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ (trubta wogmaà) Hinayana school of Buddhism.

གྲུབ་མཐའི་འཛིན་འཁྱེར་ (trubtε tēnkyer) sectarianism (religious).

གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་ (trubdε cōgrii) sm. མཐའི་འཛིན་འཁྱེར་.

གྲུབ་དོན་ (trubdön) sm. གྲུབ་འབྲས་.

གྲུབ་ནང་སེམས་གཅིག (trunan sēmjig) all having the same thoughts/ opinions [Lit. one mind in a boat].

གྲུབ་པ་ཐོབ་ (tubə tōb) vi. to achieve the level of siddhi.

གྲུབ་པའི་མཐའ་ (trubε tā) sm. གྲུབ་མཐའ་.

གྲུབ་པའི་རྨ་ (trumbε mā) a cut/ wound caused by an accident.

གྲུབ་འབྲས་ (trumdrεὲ) achievement, result, success; vi.—ཐོབ་; —ཐོན་ to achieve results/ success ¶ཁོང་གི་ལས་ཀར་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་བཞག He achieved great success in his work.

གྲུབ་འབྲས་འོད་སྣང་འབར་བ་ (trumdrεὲ öödon barwa) brilliant achievement, remarkable success.

གྲུབ་རྫས་ (trubdzεὲ) finished products/ goods.

གྲུབ་གཟུགས་ (trubsug) 1. combine all into one, aggregate. 2. the total, the answer of a calculation (in math).

གྲུབ་གསལ་ (trubsεl) sm. གྲུབ་པས་བསྟན་པ་.

གྲུམ་ (trum) 1. abbr. for གྲུམ་བུ་. 2. sm. གྲུག. 3. vi. to have a horse walk unsteadily due to losing a horseshoe.

གྲུམ་རྒྱང་ (trumgyan) a long Tibetan rug.

གྲུམ་འཐག (trumdaà) carpet weaving ¶གྲུམ་ཐག་བཟོ་གྲྭ་.

གྲུམ་གདན་ (trumdεn) carpet, rug.

གྲུམ་ནད་ (trumnεὲ) sm. གྲུམ་བུ་.

གྲུམ་པ་ (trumba) 1. a badger. 2. broken pieces. 3. a tiller.

གྲུམ་པ་རྒྱས་ (trumbə gyεὲ) vi. to put forth new shoots from the root or bottom of a stalk.

གྲུམ་པོ་ (trumbu) 1. sm. གྲུམ་བུ་. 2. lame foot.

གྲུམ་ལྤགས་ (trumbaà) badger skin.

གྲུམ་བུ་ (trumbu) arthritis, rheumatism.

གྲུམ་བུ་ཆུ་སེར་ (trumbu cūser) impetigo.

གྲུམ་རྩེ་ (trumdze) carpet, rug.

གྲུམ་ཟེ་ (trumse) sm. གྲུམ་རྩེ་.

གྲུའི་ཁ་ལོ་ (trüü kālo) boat's rudder/ steering wheel.

གྲུའི་ཉག་ཐག (trüü ñagdaà) rope used to pull a boat.

གྲུའི་དར་ཤིང་ (trüü tarshin) (ship) mast.

གྲུའི་བང་ཤོལ་ (trüü panshöö) ship's hold/ cabin.

གྲུའུ་ཙི་ (trüüdzi) ch. silk.

གྲུའུ་རྫས་ (trüüdzüü) ch.tib. synthetic silk.

གྲུལ་ཐུབ་པ་ (trüüdubbə) shung. reliable ¶སེམས་པ་གྲུལ་ཐུབ་པའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་ One should find a reliable friend.

གྲུལ་བུམ་ (trüübum) a class of demons.

གྲུས་ (trüü) 1. circles on the horns of animals that indicate their age. 2. vi. to go into heat.

གྲུས་མ་ (trüümə) milch animals. 2. animals in heat.

གྲུས་ལོག (trüü lɔ̀ɔ) not coming into heat a second time (year) and conceiving (for livestock); vi.—རྒྱག.

གྲེ་འགྱུར་ (tregyur) tone, note.

གྲེ་སྒོ་ (trego) vocal cords.

གྲེ་ཆམ་ (trejam) cold with a sore throat; vi.—རྒྱག; —ཕོག.

གྲེ་ཐོགས་ (tredog) throat cancer.

གྲེ་བ་ (trewa) windpipe, throat; vocal cords; vi.—འཛེར་; —འགགས་ to become hoarse.

གྲེ་པོ་མདོག (trewo dɔ̀ɔ) yellowish color.

གྲེ་བའི་ཚ་ནད་ (trewε tsānεὲ) pharyngitis.

གྲེ་སེར་འབྲོང་ (treser dron) wild yak.

གྲེ་གསང་ (tresan) clearing ones throat; va.—རྒྱག.

གྲེ་བསལ་ (tresεl) sm. གྲེ་གསང་.

གྲའུ་ (trawu) buckwheat.

གྲེས་མ་ (treèma) 1. iris. 2. a type of grass (strobilathes cusia).

གྲོ་ (tro) 1. wheat. 2. food (in the Kham dialect) ¶གྲོ་ཟོས་ཟིན་ (We) have eaten.

གྲོ་དཀར་ (trogar) light gray color (for horses).

གྲོ་ཁ་ (truga) food provisions carried for a journey or when herding.

གྲོ་ཁང་ (trokan) 1. flour mill. 2. house where wheat is stored.

གྲོ་ག (troga) the bark of a birch tree.

གྲོ་གྲོ་ (trodro) mixture of black and white wool.

གྲོ་སྒྲོན་ (trodrön) expenses.

གྲོ་ང་འཕྲུལ་འཁོར་ (tronā trüügɔɔ) wheat harvester.

གྲོ་ལྕོག (trojoò) bundles of wheat piled up on the fields after harvest.

གྲོ་ཆག (trojaà) pounded (flat) wheat.

གྲོ་ཆང་ (trojan) beer made from wheat.

གྲོ་ཆན་ (trojεn) porridge made from wheat.

གྲོ་ཆས་ (trojεὲ) sm. གྲོ་ཁ་.

གྲོ་ཆུ་ (troju) broth made from pounded wheat.

གྲོ་རྗེན་ (trojen) flour.

གྲོ་ལྗང་ (trojan) wheat seedling/ shoot.

གྲོ་སྙིགས་ (troñii) wheat dregs/ remnant, wheat bran.

གྲོ་སྙེ་ (troñe) ear of wheat.

གྲོ་སྙོད་ (troñöö) a plant used for in Tibetan medicine (carum carvi).

གྲོ་བཏགས་ (trodaà) grinding wheat into flour; va.—རྒྱག.

གྲོ་རྟེན་ (troden) money and provisions for travel/ journey.

གྲོ་ཐལ་ (trodεε) wheat smut.

གྲོ་ཐིག (trudii) freckles, moles.

གྲོ་ཐུག (troduù) soup/ porridge made from wheat.

གྲོ་འཐག (trodaà) flour mill.

གྲོ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (trodag sodra) wheat grinding factory.

གྲོ་འཐག་ལས་ཁུངས་ (trodaà lεὲgun) flour milling office/ work unit.

གྲོ་འདེབས་ (tro deb) 1. va. to plant wheat. 2. va. to stop on a trip/ journey to have a noon meal.

གྲོ་ནས་སྲན་གསུམ་ (tro nεὲ sēnsum) the three: wheat, barley and peas.

གྲོ་ལྤགས (trobaà) skin of wheat.

གྲོ་སྤྱི་ (troji) abbr. of གྲོ་མོ་སྤྱི་ཁྱབ་.

གྲོ་སྤྱི་ཁང་ (trojigan) residence of the གྲོ་མོ་སྤྱི་ཁྱབ་.

གྲོ་ཕུག (trobuù) sm. གྲོ་ཕུབ་.

གྲོ་ཕུབ་ (trobub) hay from wheat.

གྲོ་ཕྱེ་ (troje) wheat flour.

གྲོ་ཕྱེ་འཐག་ཁང་ (troje tāàgan) mill (for grinding wheat).

གྲོ་ཕྱེ་སྣུམ་བརྫེས་ (troje nūmŋöö) cookies fried in oil or butter.

གྲོ་ཕྱེ་བཙོ་གྲྭ་ (trobce sodra) flour mill.
གྲོ་པོ་ (trowo) grayish color.
གྲོ་འབྲུ་ (trondru) 1. wheat grain. 2. abbr. wheat and grain.
གྲོ་སྦུན་ (trobün) sm. གྲོ་ཕུགས.
གྲོ་མ་ (troma) wild sweet potato, potentilla anserina.
གྲོ་མ་འབྲས་སིལ་ (troma drεsii) a ceremonial food made from wild sweet potato, rice, sugar and butter.
གྲོ་མ་མར་ཁུ་ (tromo mərgu) a food made from boiled wild sweet potato and melted butter.
གྲོ་མར་ (tromar) butter for travel/ journey.
གྲོ་མོ་ (tromo) Yadong (a border area and town located between Phari and Sikkim).
གྲོ་མོ་སྤྱི་ཁྱབ་ (tromo jīgyəb) shung. Governor General of Yadong area (in tt. government).
གྲོ་མོ་བ་ (tromowa) people from Yadong.
གྲོ་སྨྱུག (troñuù) sm. གྲོ་ལྷང་.
གྲོ་སྨྱུག་མངར་ཆ་ (troñug ŋārja) malt sugar, maltose.
གྲོ་དམར་ (tromar) reddish gray horse.
གྲོ་རྩམ་ (trodzam) tsampa made from wheat.
གྲོ་ཞིང་ (troshiŋ) wheat field.
གྲོ་ཞིབ་ (trushiì) flour; va.—རྫི་ to knead flour into dough.
གྲོ་བཞིན་ (troshin) sm. གྲོ་ཞིན་.
གྲོ་བཞིན་ཟླ་བ་ (troshin dawa) the 7th month of the Tibetan calendar.
གྲོ་ཟན་ (trosεn) a kind of food made from cooked wheat.
གྲོ་ཟན་གནོད་འབུ་ (trosεn nōmbu) gelechild (a type of moth).
གྲོ་ཟས་ (trusεὲ) sm. གྲོ་ཟན་.
གྲོ་ཡོས་ (troyöö) popped wheat.
གྲོ་རིལ་ (trorii) wheat (unmilled).
གྲོ་ལམ་ (trolam) the distance from where one leaves in the morning on a trip to where they stop for their noon meal.
གྲོ་ཤ་ (trosha) meat for travel/ journey.
གྲོ་སོ་ཕྱེ་མར་ (troso cēmar) traditional Tibetan offering box with two sections—one section is filled with a mixture of tsampa and butter and the other with popped corn.
གྲོ་སོག (trosoò) wheat straw.
གྲོ་སྲན་ཕྱེད་འབྱེར་ (trosεn cēègyer) shung. half wheat and half beans ༑ དམག་ཕོགས་གྲོ་སྲན་ཕྱེད་འབྱེར་གྱི་ཧྲུའི་ཁལ་༡༨ For soldier's salary, 18 ཁལ་ of grain, half wheat and half beans.
གྲོ་ཧྲལ་ (trohrεε) roughly ground wheat that is used for cooking porridge or stew.
གྲོག (troò) 1. sm. གྲོག་པོ་. 2. auspicious omen. 3. good opportunity. 4. abbr. of གྲོག་མ་.
གྲོག་སྐད་ (troggεὲ) the cawing noise that crows make (that is considered auspicious).
གྲོག་ཁ་ནང་སླེབས་པ་ལྕེ་ཡིས་འཕུལ་ (troò kānaŋ lēèba jēè yiì pǖü) sm. གྲོག་ཁ་ལ་ཡོད་པ་ལྕེས་སྤུད་རྒྱག་རྒྱུག.
གྲོག་ཁ་ལ་ཡོད་པ་ལྕེས་འབུད་ (troòkāla yöòba jēè büù) sm. གྲོག་ཁ་ལ་ཡོད་པ་ལྕེས་འབུད་.
གྲོག་ཁ་ལ་ཡོད་པ་ལྕེས་འབུད་ (troòkāla yöba jēè büù) va. to blow an easy opportunity, to let a good opportunity slip by; va.—རྒྱག [Lit. on the edge of the mouth, pushed out by the tongue].
གྲོག་མཁར་ (troògar) ant hill.
གྲོག་ངོ་ (trogŋo) a sign of good fortune/ luck.
གྲོག་ཆུ་ (trogju) river in a gorge.
གྲོག་ཆེན་པོ་ (trɔ̀ cēmbo) lucky ༑ རྟ་རྒྱུགས་ལ་ཁོང་གི་དངུལ་བཙུགས་ནས་ཁོང་ལ་གྲོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག He bet on the horse race and got lucky and won.
གྲོག་ནག (trognaà) black ant.
གྲོག་པོ་ (trogbo) sm. གྲོག་མོ་.
གྲོག་ཕྱྭ་ (trogja) feeling the pulse of sb. to foretell/ divine; va.—བརྟག to foretell/ divine by feeling the pulse.
གྲོག་སྦུར་ (trogbur) sm. འབུ་སྦྲིན་.
གྲོག་མ་ (trɔ̀ma) ant.
གྲོག་མ་དཀར་པོ་ (trɔ̀ma gārbo) termite, white ant.
གྲོག་མ་རྟ་ཐོག་ནས་མཐོང་ (trɔ̀ma dādɔ̀ɔnε ŋōn) high authorities seeing the problems of poor people [Lit. seeing ants from horseback].
གྲོག་མ་ཚང་ (trɔ̀madzaŋ) ant hill.
གྲོག་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་སེང་ཕྲུག་གསོད་ (trɔ̀mε tsōggiì sēŋdruù sö̀ö) strength in numbers, a united effort can accomplish a lot [Lit. a colony of ants can kill a lion cub].
གྲོག་མས་རི་བོ་ཐའི་ཧྲན་སྒྲོ་ (trɔ̀mεὲ riwo tēhrεn bō) the united efforts of the masses can accomplish mighty projects [Lit. ants can move Mount Taishan].
གྲོག་མོ་ (trogmo) narrow gorge, ravine.
གྲོག་མོ་སྐམ་པོར་ཉ་རྒྱ་བཏབ་ (tromo gāmbor ñagya dəb) trying to do the impossible [Lit. casting a net to catch fish in a gorge].
གྲོག་མོའི་རོང་ (trɔgmö roŋ) sm. གྲོག་མོ་.
གྲོག་དམར་ (trɔ̀mar) red ant.
གྲོག་ཙེ་ (trɔgdze) table.
གྲོག་ཚང་ (trɔgdzaŋ) ant hill.
གྲོག་ཟ་སོག་ཆགས་ (trɔgsa sōgjaà) anteater.
གྲོག་ཟན་ (trɔgsεn) anteater.
གྲོག་གཟར་ (trɔgsar) precipitous gorge.
གྲོག་གཡང་ (trɔgyar) sm. གྲོག་གཟར་.
གྲོག་རོང་ (trɔgroŋ) gully, ravine, narrow gorge.
གྲོག་རོང་དོག་པོ་ (trɔgroŋ togbo) narrow/ deep gorge.
གྲོག་རོང་ས་ཁུལ་ (trɔgroŋ sāgüü) gorge/ ravine area.
གྲོག་ཤིང་ (trogshiŋ) moss.
གྲོག་ཤུར་ (trogshur) sm. གྲོག་རོང་.
གྲོགས་ (trog) 1. friend. 2. assistance, help; va.—བྱེད་ to assist, to help ༑ ཁོས་མོ་ལ་དོ་པོ་འཁྱེར་གྲོགས་བྱེད་པ་རེད་ He helped her carry the load. 3. associate, colleague, helper ༑ ཁོང་ངའི་ལས་གྲོགས་རེད་ He is my associate (at work). 4. when used at the end of a clause (often with གནང་ or བྱེད་) it expresses the idea 'please, would you?' ༑ ཁྱེད་རང་འདིར་འཁྱུག་ཙམ་ཕེབས་གྲོགས་གནང་ Would you please come here for a moment.
གྲོགས་སྐལ་ (troggεε) fortune/ luck for getting a good spouse.
གྲོགས་མགོན་ (troggön) help and protection/ support.
གྲོགས་སྒྲིག (trogdrig) making friends; va.—བྱེད་.
གྲོགས་ངན་ (trognεn) bad friend.
གྲོགས་ཆང་ (trogcaŋ) a chang drinking party of friends; va.—རྒྱག.
གྲོགས་མཆེད་ (trogjeè) 1. friends who are as close as a relative. 2. friends and relatives.
གྲོགས་མཆོག (trogcɔ̀ɔ) best friend.
གྲོགས་དང་ (trogdaŋ) a friendly party (political).
གྲོགས་དང་གྲོགས་དམག (trogdaŋ trogmaà) friendly party and friendly army/ troops.
གྲོགས་དན་ (trogdεn) sm. རོགས་རམ་.
གྲོགས་དོན་ (trogdön) friendship.
གྲོགས་སྡེབ་ (trogdeb) going/ doing with sb. as a friend.
གྲོགས་པོ་ (trogbo) friend; va.—རྒྱག; —སྒྲིག; —བྱེད་ to be friends, to make friends.
གྲོགས་པོ་མི་གཅིག་སྙིང་གཅིག (trogbo mijig ñīŋjig) very close friend.
གྲོགས་པོ་འཚོང་ (trogbo tsōŋ) va. to betray or sell out one's friends.
གྲོགས་པོ་གཡོ་འཚོང་ (trogbo yōdzoŋ) betraying one's friends; va.—རྒྱག.
གྲོགས་པོ་སློག (trogbo lɔ̄ɔ̀) va. to cease being a friend.
གྲོགས་པོའི་མདོང་མོ་ནང་ཤུགས་གཏོང་ (trogbö doŋmo nəŋshugsu dōŋ) va. to lend one's wife to a good friend (for sexual intercourse) [Lit. internally selling/ trading a friend's churn].
གྲོགས་སྤུན་ (trogbün) friends and relatives.
གྲོགས་ཕྱྭ་ (trogja) sm.* གྲོག་ཕྱྭ་.
གྲོགས་བྲལ་ཁེར་སྡོད་ (troŋdrεε kērdöö) isolated, alone.
གྲོགས་འབྲེལ་ (trogdrel) friendship; va.—བྱེད་ to make friends.
གྲོགས་འབྲེལ་དམ་པོ་ (trogdrel dambo) close/ tight

friendship.

གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་ (trogmeè kērgyaŋ) alone, without friends, isolated ¶ གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད་ (They) remained isolated (without friends).

གྲོགས་མེད་ཁེར་སྡུད་ (trogmeè kērsuŋ) standing alone in defense.

གྲོགས་མེད་གཅིག་འགྱུར་ (trogmeè jīgyur) sm. གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་.

གྲོགས་མེད་གཅིག་པུ་ (trogmeè jīgbu) sm. གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་.

གྲོགས་མེད་ཤུགས་ཞན་ (trogmeè shūgshɛn) weak and friendless.

གྲོགས་མོ་ (trɔ̀mo) 1. girl friend, sweetheart. 2. female friend.

གྲོགས་དམག (trogmaà) friendly forces/ troops/ army.

གྲོགས་ཚིག (trogtsig) auxiliary word/ particle.

གྲོགས་ཟ་འཁྱེར་སོང་ (trogsa kyērsoŋ) getting sth. through luck ¶ ལས་གནས་ཡག་པོ་དེ་ཁོ་ལ་གྲོགས་ཟ་འཁྱེར་སོང་ He got that good position through luck.

གྲོགས་ཟས་ཟ་ (trogsɛè sa) va. to eat food with friends.

གྲོགས་བཟང་ (trogsaŋ) good/ close friend.

གྲོགས་རམ་ (trogram) help, assistance, aid; va.—བྱེད་.

གྲོགས་བཤེས་ (trogsheè) a reliable/ dependable/ trusted friend.

གྲོགས་སུ་བསྟེན་ (trogsu dēn) 1. va. to take someone as one's spouse. 2. va. to make somebody one's friend.

གྲོགས་བསོད་ཆུང་ཆུང་ (trogsöò cūŋjuŋ) not having a good spouse due karma.

གྲོགས་བསོད་ཆེན་པོ་ (trogsöò cēmbo) having good spouse due karma.

གྲོང་ (troŋ) 1. village, hamlet. 2. sm.* གྲོངས་.

གྲོང་སྐད་ (troŋgɛè) 1. local dialect. 2. colloquial speech.

གྲོང་སྐད་མིན་པ་ (troŋgɛè mimbə) formal speech/ talk (in opp. to informal style of talk).

གྲོང་སྐོར་ (troŋgɔɔ) 1. going around a town or village. 2. parading sb. around the street as a punishment and to show others he is a criminal; va.—ཁྲིད་ to take sb. around like this.

གྲོང་ཁུལ་ (troŋgüü) 1. village area. 2. urban area.

གྲོང་ཁྱིམ་ (troŋgyim) 1. household in a city. 2. household in a village.

གྲོང་ཁྱེར་ (troŋgyer) city, town, municipality.

གྲོང་ཁྱེར་འགོ་འཛིན་ (troŋgyer gondzin) mayor of a city.

གྲོང་ཁྱེར་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཁང་ (troŋgyer cābsiì troötsoògaŋ) political consultative conference of a city.

གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་གྲས་ (troŋgyer cēdrɛè) large cities.

གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཆུང་ (troŋgyer cējuŋ) cities and towns, large and small cities.

གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་འཁོར་ (troŋgyer ñegɔɔ) sm. གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་འདབས་.

གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་འདབས་ (troŋgyer ñedəb) suburbs.

གྲོང་ཁྱེར་ལྟེ་བ་ (troŋgyer dēwa) main city.

གྲོང་ཁྱེར་དོ་དམ་གྱི་ལས་དོན་ (troŋgyer todamgi lɛèdön) municipal affairs.

གྲོང་ཁྱེར་བདག་གཉེར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (troŋgyer dagñer ūyön lhēnkaŋ) municipal management committee.

གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁོངས་ (troŋgyee naŋgoŋ) municipal government.

གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་སྤྱོད་སྒྲིག་ཆས་ (troŋgyee jījöò drigjɛè) municipal public facilities.

གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་དོན་ (troŋgyee jījöò lɛèdön) city public services/ utilities.

གྲོང་ཁྱེར་པ་ (troŋgyeewa) city folk.

གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་པ་ (troŋgyee mimaŋ tūümi tsōgba) municipal people's congress.

གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ (troŋgyee mimaŋ sīshuŋ) municipal people's government.

གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་རྟགས་ (troŋgyee tsōndaà) emblem of a city.

གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་བྱེད་མེ་ཏོག (troŋgyee tsōnjeè medog) city flower (flower emblematic of a city).

གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (troŋgye dzugdrün ūyön lhēngaŋ) committe of urban construction.

གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ (troŋgye dzugdrün lagdzɛɛ lōbdra) urban development technical school.

གྲོང་ཁྱེར་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ (troŋgyee döògar tsōgba) municipal dance troupe.

གྲོང་ཁྱེར་ལས་དོན་པུའུ་ (troŋgyee lɛèdön būwu) department of urban works.

གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (troŋgyee sīndzin todam trūwu) municipal administration department.

གྲོང་ཁྱེར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (troŋgyee ūyön lhēnkaŋ) city/ municipal party committee.

གྲོང་གླིང་ (troŋliŋ) villages.

གྲོང་འགོ་ (troŋgo) city center.

གྲོང་འགྲམ་ (troŋdram) outskirts of a city/ town/ village, suburbs.

གྲོང་གཅིག་མ (troŋjigmə) a village consisting of one household, one household by itself.

གྲོང་ཆོག (troŋcɔɔ̀) monks going to do prayers in a lay person's home; va.—རྒྱུགས་; —འགྲིམ་ to go to do prayers in a lay person's house.

གྲོང་ཆོག་པ་ (troŋcɔgba) a monks who going to do prayers in a lay person's home.

གྲོང་ཆོས་པ་ (troŋcööba) a lay person who goes to perform religious rites and read scriptures in the houses of laymen.

གྲོང་འཇུག (troŋjuù) a type of tantric practice whereby a person's spirit after he dies can come to life again.

གྲོང་བསྙེན་ (troŋñen) going into retreat in one's own home.

གྲོང་གདམ་ (troŋdam) sm. གྲོང་སྐད་.

གྲོང་དྲག་དམག་སྒར་ (troŋdraà māgar) name of a regiment in tt. that was specially recruited from better families as a corvess tax.

གྲོང་བདག (troŋdaà) head of a village.

གྲོང་མདོ་ (troŋdo) the lower part of a village.

གྲོང་འདབས་ (troŋdəb) sm. གྲོང་འགྲམ་.

གྲོང་དལ་ (troŋdɛɛ) a town.

གྲོང་སྡེ་ (troŋde) village.

གྲོང་བདལ་ (troŋdɛɛ) sm. གྲོང་དལ་.

གྲོང་སྣེ་ (troŋne) edge of a town/ city/ village.

གྲོང་པ་ (troŋba) 1. household. 2. neighbor.

གྲོང་པ་ཁྱིམ་མཚེས་ (troŋba gyīmdzeè) neighbors.

གྲོང་པ་ཉེ་འདོད་ན་གོང་ལ་ཚེར་མས་སྐོར་ (troŋba ñe döòna goŋla tsērmɛ gɔ̄ɔ) if you want to have close relations with your neighbors, keep some distance from them [Lit. If you want to be friendly with your neighbors, surround the roof with thorns].

གྲོང་པའི་གཤི་ཡང་མྱ་ངན་ཞག་གསུམ་ (troŋpɛɛ shīyaŋ ñaŋɛn shagsum) one should sympathize with one's neighbor's misfortunes [Lit. even if a neighbor's cow dies one should mourn for three days].

གྲོང་དཔོན་ (troŋbön) sm. གྲོང་བདག.

གྲོང་ཕུ་ (troŋ pū) the upper part of a village.

གྲོང་འཕོ་གྲོང་འཇུག (troŋpo troŋjuù) sm. འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག.

གྲོང་མི་ (troŋmi) a resident of a city or village.

གྲོང་མི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (troŋmi ūyön lēngaŋ) neighborhood committee (in city).

གྲོང་ཚིག (troŋdziì) 1. colloquial language. 2. dirty talk.

གྲོང་ཚོ་ (troŋdzo) village, town.

གྲོང་གཞིས་ (troŋsheè) a village household.

གྲོང་བཟོ་ (troŋso) an association of tailors in tt.

གྲོང་རོགས་ (troŋroò) neighbor.

གྲོང་གསེབ་ (troŋseè) village, the countryside ¶ཁོང་ཚོ་གྲོང་གསེབ་ལ་སྡོད་པ་རེད་ They live in the countryside.

གྲོང་གསེབ་པ་ (troŋsebba) villager.

གྲོང་གསེབ་བྱ་བའི་ཁྲུའུ་ (troŋseb cawɛ trūwu) rural work department.

གྲོང་ལྷན་ (troŋlhɛn) street party comittee.

གྲོངས་ (troŋ) p. of འགྲོངས་.

གྲོངས་མཁན་ (troŋgɛn) the late, the deceased ¶ཉི་མ་གྲོངས་མཁན་དེ་ The late Nyima.

གྲོངས་པ་ (troŋba) sm. གྲོངས་མཁན་.

གྲོད་སྐྱི་ (trögyi) peritoneum.

གྲོད་ཁོག (tröögɔɔ) stomach; vi.—རྒྱགས་; —འགྲངས་ to be/ get full; vi.—ལྟོགས་ to be hungry; vi.—སྦོས་ to be/ feel bloated.

གྲོད་ཁོག་འཁྲོག (tröögɔɔ trɔɔ) vi. to have a rumbling stomach.

གྲོད་ཁོག་སྒྲིམ་ (tröögɔɔ drim) sm. གྲོད་ཁོག་བཤལ་.

གྲོད་ཁོག་ང་རྒྱས་ (tröögɔɔ ŋāgye) distended stomach; vi.—ཆགས་ to have the stomach be/ get/ feel distended.

གྲོད་ཁོག་གཅུས་རིལ་རྒྱག (tröögɔɔ jūūrii) vi. to have a twisting of the stomach.

གྲོད་ཁོག་ཆུང་ཆུང་ (tröögɔɔ cūŋjuŋ) 1. small stomach. 2. sb. who eats little, having a small appetite. 3. an official who only takes small bribes ¶ལས་བྱེད་པ་དེ་གྲོད་ཁོག་ཆུང་ཆུང་ཡོད་པ་རེད་ The cadre has a small stomach (i.e., takes only small bribes).

གྲོད་ཁོག་ཆེན་པོ་ (tröögɔɔ cēmbo) 1. person with a big stomach. 2. sb. who eats a lot, large appetite. 3. sb. who takes large bribes ¶དཔོན་པོ་དེ་གྲོད་ཁོག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That official has a big stomach (takes large bribes).

གྲོད་ཁོག་ལྟོགས་ (tröögɔɔ dɔɔ) see གྲོད་ཁོག.

གྲོད་ཁོག་སྦོས་ (tröögɔɔ böö) see གྲོད་ཁོག.

གྲོད་ཁོག་འཚོང་ (tröögɔɔ tsöŋ) 1. va. to go uninvited to the houses of friends, relatives, etc. so as to mooch a meal (negative connotation) ¶མི་དེས་རྟག་པར་གྲོགས་པོའི་སར་གྲོད་ཁོག་འཚོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ That person always goes to his friends place to mooch a meal. 2. va. to ask or hint for a bribe ¶ཁྲིམས་དཔོན་ངན་པ་དེས་ཁ་མཆུ་རྒྱག་མཁན་ལ་རྟག་པར་གྲོད་ཁོག་འཚོང་གི་འདུག The evil judge always hints for a bribe from the disputants in cases.

གྲོད་ཁོག་བཤལ་ (tröögɔɔ shɛ̄ɛ) vi. to have/ get diarrhea.

གྲོད་ཉོར་ཅན་ (tröñorjɛn) a person with a pot belly.

གྲོད་སྡུམ་ (trödum) sth. that is sewn up/ wrapped in the stomach of a sheep.

གྲོད་ད་ (tröda) sm. གྲོད་པ་.

གྲོད་པ་ (tröba) sm. གྲོད་ཁོག.

གྲོད་པ་ཁ་ཚ་ (tröba kādza) a dish made of the stomach of an animal and turmeric.

གྲོད་པ་ཅན་ (tröbajɛn) person with a big appetite.

གྲོད་པ་ལྷུག་ལྷུག (tröba lhūgluù) person with a pot belly.

གྲོད་རིལ་ (tröörii) lump of butter wrapped in the stomach of an animal.

གྲོད་ལུག (tröluù) sm. གྲོད་པ་ལྷུག་ལྷུག.

གྲོད་ལོང་ (tröloŋ) sm. གྲོད་ཁོག.

གྲོད་ཤ་ (tröösha) tripe.

གྲོན་ (trön) expense, expenditure ¶ངལ་གྲོན་གཉིས་ཀ་ཆུད་ཟོས་སུ་སོང་བ་རེད་ Both the troubles and the expenses went to waste.

གྲོན་དངུལ་ (trönŋüü) expenditure, expenses, outlay (money) ¶གྲོན་དངུལ་གཞུང་ནས་བཏང་བ་རེད་ The government paid the expenses.

གྲོན་ཅན་ (trönjɛn) 1. heavy expense. 2. arc. meaningless.

གྲོན་ཆུང་ (trönjuŋ) economical, inexpensive, thrifty; va.—བྱེད་ to economize, to be careful in spending, to be thrifty.

གྲོན་ཆུང་དོན་སྤེལ་ (trönjuŋ tönbel) sm. དོན་སྤེལ་གྲོན་ཆུང་.

གྲོན་ཆུང་དམ་ཚགས་ (trönjuŋ damdzaà) thrifty, economical.

གྲོན་ཆུང་ནན་ཏན་ (trönjuŋ nɛndɛn) strict or rigid application of thrift/ economicalness.

གྲོན་ཆེན་ (trönjɛn) expensive, a large expenditure/ outlay.

གྲོན་གཏོང་ (tröndoŋ) paying expenditures/ expenses; va.—བྱེད་ to meet/ pay expenditures ¶ཁོང་ཚོས་འཆར་གཞི་འདིའི་གྲོན་གཏོང་བྱེད་རྒྱུ་ཁས་བླངས་པ་རེད་ They promised to pay the expenditures for this plan.

གྲོན་པ་ (trömba) consumption, consuming; expenditure ¶རླངས་འཁོར་འདི་སྣུམ་གྱི་གྲོན་པ་ཆེན་པོ་འདུག The car has a high oil consumption. ¶ལོ་འདིའི་ནང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དངུལ་གྲོན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This year the office had a large expenditure of money.

གྲོན་མེད་ (trönmeè) free.

གྲོན་འཛད་ (tröndzɛè) sm. གྲོན་པ་.

གྲོན་ཤས་ (trönshɛè) item/ part of an expenditure.

གྲོའི་གཡུང་དྲུང་ (tröö yūŋdruŋ) a swastika drawn with wheat during ceremonies.

གྲོལ་ (tröö) 1. vi. to be free of troubles/ difficulties/ danger, to get loose/ free/ untied ¶ཉེན་ཁ་གྲོལ་བ་རེད་ (They) got out of danger. ¶འཇུར་སྒྲོག་གྲོལ་འདུག The shoelaces got loose. 2. vi. to be over, to be dismissed/ adjourned ¶ཚོགས་འདུ་གྲོལ་ནས་ After the meeting adjourned.

གྲོལ་ཇ་ (trööja) tea served in offices at the end of a work day.

གྲོལ་ཉིན་ (trööñin) the day a particular project is completed.

གྲོལ་སྟོན་ (tröödön) closing/ completion/ graduation celebration.

གྲོལ་བདེའི་སྒོ་མོ་ (tröödee gomo) exit.

གྲོལ་མ་ (trööma) a worm that grows in the intestines.

གྲོལ་མ་དུད་ (tröö mədüù) a knot that is easily untied, slip knot.

གྲོལ་ཚུགས་ (trööd zuù) beginning and end, start and finish ¶འཛིན་གྲྭ་གྲོལ་ཚུགས་སྐབས་ At the beginning and end of the class.

གྲོལ་མཚམས་ (tröndzam) intermission, adjournment, break.

གྲོལ་ཟིན་ཡུལ་གྲུ་ (tröösin yüüdru) sm. གྲོལ་ཟིན་ས་གནས་.

གྲོལ་ཟིན་ས་གནས་ (tröösin sānɛɛ̀) liberated area.

གྲོལ་བསངས་ (tröösaŋ) incense that is burnt to indicate the duration of a party (i.e., the party ends when the incense burns out).

གྲོས་ (tröö) talk, discussion, negotiations; va.—བྱེད་; —བཟོ་ to have talks/ negotiations, to discuss.

གྲོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ (tröögi gyujeè) the main (warp) focus of a discussion.

གྲོས་ཀྱི་སྤུན་བྱེད་ (tröögi bünjeè) the secondary (woof) focus of a discussion.

གྲོས་ཁ་གཅིག་མཐུན་ (trööga jīgdün) unanimous agreement.

གྲོས་ཁང་ (tröögaŋ) parliament, assembly, congress, soviet, council, legislature (e.g., house of representatives, chamber of deputies, etc.).

གྲོས་ཁང་གི་ཁོངས་མི་ (tröögaŋgi kōŋma) member of parliament, congressman, assemblyman.

གྲོས་ཁང་གོང་མ་ (tröögaŋ koŋma) House of Lords (England), Senate (U.S.), House of Councilors (Japan), Upper House (in a parliament).

གྲོས་ཁང་གཅིག་གི་ལམ་ལུགས་ (tröögaŋ jīggi ləmluù) unicameral or one chamber legislative system.

གྲོས་ཁང་གཉིས་ཡོད་པའི་ལམ་ལུགས་ (tröögaŋ ñīi yöbɛ ləmluù) two-chamber legislative system.

གྲོས་ཁང་འོག་མ་ (tröögaŋ wɔɔma) Lower House (in a parliament), House of Commons, House of Representatives.

གྲོས་གྲོགས་ (tröödrɔɔ) partner/ colleague/ in discussions.

གྲོས་གྲོས་ (tröödröö) discussing, taking about; va.—གཏོང་ ¶ མི་གཞན་གྱིས་ཁྱེད་རང་གི་སྐོར་གྲོས་གྲོས་གཏོང་གི་འདུག Other people are talking about you.

གྲོས་གླེང་ (tröölen) discussing; va.—ལེན་; —བྱེད་ to discuss ¶ བཟོ་གྲྭ་གསར་པའི་སྐོར་གྲོས་གླེང་བྱས་མི་འདུག They didn't discuss the matter of the new factory.

གྲོས་འགོ་ (trongo) the opening statement/ speech read at a meeting, initial comments at a meeting that are made to initiate discussion of an issue; va.—བྱེད་; —འདོན་.

གྲོས་འགོ་དང་ལེན་ (trongo tanlen) voluntarily accepting the opening/ initial statement at a meeting; va.—བྱེད་.

གྲོས་འགྲིག་ཚོགས་པ་ (trodrig tsōgba) a negotiating team.

གྲོས་ངན་ (trööŋɛn) plotting, scheming; va.—གཏོམ་ to plot ¶ ཁོ་གཉིས་བྲོས་བྱོལ་འགྲོ་རྒྱུའི་གྲོས་ངན་བཀོམས་འདུག They plotted to run away.

གྲོས་ཆོད་ (trööjöö) resolution, decision, agreement; va.—འཇོག to pass a resolution, to come to a decision, to sign an agreement ¶ ས་མཚམས་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་གྲོས་ཆོད་ The resolution regarding the border question.

གྲོས་ཆོད་ཀྱི་འཆར་ཟིན་ (trööjöögi cərsin) draft resolution.

གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ (trööjöögi yigi) a protocol, a resolution/ document ¶ ཉོ་ཚོང་གྲོས་ཆོད་ཡི་གེ་ Trade protocol.

གྲོས་འཆམ་ (trönjam) 1. agreement, resolution; vi.—ཡོང་ to come to an agreement, to resolve, to adopt a resolution; va.—བྱེད་ to agree on a decision/ resolution ¶ ཚོགས་འདུ་དེའི་གྲོས་འཆམ་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་རེད་ They signed the resolution of that meeting. ¶ མི་མང་བས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་རེད་ The majority of the people agreed (to the resolution). ¶ ཚོགས་འདུར་གྲོས་ཆོད་འགའ་ཞིག་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱེད་སྐབས་ At the time of agreeing to several resolutions.

གྲོས་འཆམས་ (trönjam) 1. p. of གྲོས་འཆམ་. 2. sm. གྲོས་འཆམ་.

གྲོས་འཆར་ (trönjar) 1. agenda of a meeting; va.—འདོན་ to put forth an agenda. 2. suggestion, recommendation, proposal; va.—འདོན་ ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་བཏོན་འདུག They made a suggestion at the meeting for improving the livelihood of the people.

གྲོས་གཏན་འཁེལ་ (troö dɛngɛɛ) va. to come to a decision after a discussion or negotiation.

གྲོས་སྡོན་ (troö dön) sm. གྲོས་འདོན་.

གྲོས་སྡོན་མཁན་ (troö döngɛn) consultant.

གྲོས་སྡོན་པ་ (troö dömba) sm. གྲོས་སྡོན་མཁན་.

གྲོས་ཐག་གཅོད་ (troödaà jöö) va. to decide, to resolve.

གྲོས་ཐག་བཅད་ (troödaà jɛɛ) p. of གྲོས་ཐག་གཅོད་.

གྲོས་ཐག་ཆོད་ (troödaà cöö) vi. to come to an agreement or conclusion, to be resolved ¶ གྲོས་བསྡུར་མང་པོའི་རྗེས་སུ་འཆར་གཞི་གསར་པ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུར་གྲོས་ཐག་ཆོད་པ་རེད་ After many discussions (they) agreed to implement the new plan ¶ གྲོས་ཐག་ཆོད་པའི་གྲོས་གཞི་ A resolution that has been approved/ passed.

གྲོས་མཐུན་ (troödün) 1. agreement, accord, concord; va.—འཇོག to sign an agreement/ accord. 2. vi. to agree through discussion.

གྲོས་མཐུན་ཆོད་ཡིག (troödün cööyii) treaty, agreement, concord, pact; va.—འཇོག to sign a treaty/ agreement/ concord/ pact.

གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ (troödün töndzɛn jūbdün) 17 Point Agreement (for the Peaceful Liberation of Tibet) (signed May 23, 1951).

གྲོས་མཐུན་ཡིག་ཆ་ (troödün yigjə) a document containing an agreement.

གྲོས་དན་ (tröndɛn) sm. གྲོས་མཐུན་.

གྲོས་དོན་ (trödön) 1. subject of debate/ discussion, a topic to be discussed. 2. the point of a གྲོས་གཞི་. 3. contents of an agreement.

གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག (trödön cööyii) resolution, decision.

གྲོས་དོན་ཡིག་ཆ་ (trödön yigjə) sm. གྲོས་མཐུན་ཡིག་ཆ་.

གྲོས་འདེབས་ (tröndeb) sm. གྲོས་བསྡུར་.

གྲོས་འདོན་ (troö dön) va. to give/ put forth an idea, to make a suggestion ¶ གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁོང་གིས་གྲོས་བཏོན་པ་རེད་ Concerning this issue, he made a suggestion.

གྲོས་འདྲི་ (tröndri) va. to ask (advice), to consult, to take an issue before a council/ assembly/ etc.

གྲོས་འདྲི་ས་ (troö trisə) person to whom one asks/ consults.

གྲོས་སྡུར་ (troödur) sm. གྲོས་བསྡུར་.

གྲོས་བསྡུར་ (troödur) discussion, talk; va.—བྱེད་ to discuss, to talk over ¶ ཞི་བདེའི་གྲོས་བསྡུར་ Peace talks. ¶ གྲོས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་ཚོགས་ཆུང་གིས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་འདུག The small group has had discussions on each subject.

གྲོས་བསྡུར་བཔ་ལྟ་ (troödur bəbda) a discussion in which an evaluating of sth. occurs; va.—བྱེད་.

གྲོས་བསྡུར་བྱ་གཞི་ (troödur cəshi) a question/ agenda for discussion.

གྲོས་བསྡུར་ཚོགས་འདུ་ (troödur tsöndu) a symposium.

གྲོས་པ་ (trööba) advisor, councilor, one who gives advice.

གྲོས་བྱེད་ (troö cee) to discuss, to have a talk.

གྲོས་མི་ (troömi) 1. sb. with whom one discusses sth., sb. who gives advice. 2. sm. གྲོས་ཚབ་.

གྲོས་མི་ལ་འདྲི་ གྲོས་ཐག་རང་གིས་གཅོད་ (troömilə tri troörangi jöö) one should seek other's advice but make one's own decision.

གྲོས་མེད་བསམ་མཐུན་ (troömeè sāmdün) agreeing/ thinking alike without prior discussion.

གྲོས་མོལ་ (troömöö) sm. གྲོས་བསྡུར་.

གྲོས་མོལ་སྤྱི་བསྒྲགས་ (troömöö jidraà) official report/ communiqué of a discussion or meeting.

གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ (troömöö tsöndu) symposium, consultative conference.

གྲོས་ཚབ་ (troödzəb) parliamentary representative, congressman.

གྲོས་ཚབ་ལམ་ལུགས་ (troödzəb ləmluù) parliamentary/ representative system.

གྲོས་ཚོགས་ (troödzoò) 1. assembly, parliament, congress (U.S.A.) ¶ གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ཚོགས་ཆུང་ The Committee on Foreign Relations of the U.S. Congress. 2. meeting, conference.

གྲོས་ཚོགས་ཁང་ (troödzoògaŋ) conference hall, meeting room.

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོལ་ཞུ་སྒྲོད་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi gādröö shudröö tsōgjuŋ) Committee on Authorization (U.S. Congress).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi gyɛɛjii lɛèdön tsōgjuŋ) Committee on International Relations (U.S. Congress).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ (troödzoògi gyɛɛyoŋ bēndzöö) Library of Congress (U.S.A.).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྔོན་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi ŋöndzii tsōgjuŋ) Committee on the Budget (U.S. Congress).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ལས་དོན་ཁང་ (troödzoògi ñəmshibgaŋ) Congressional Research Service (U.S.A.).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi bēnjɔɔ lɛèdön tsɔ̄gjuŋ) Congressional Committee on Finance (U.S.A.).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi cidree tsɔ̄gjuŋ) Senate Committee on Foreign Relations (U.S.A.), House Committee on International Relations.

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲོན་ཟུར་གཙོད་ཚོགས་ཆུང་ (troödzoògi shuŋdrön surjöö tsɔ̄gjuŋ) Senate/

House Appropriations Committees (U.S.A.).

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སོ་ནམ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (tröödzoògi sōnam lɛ̀ɛdön tsɔ̄gjuŋ) Congressional Committee on Agriculture (U.S.A.).

གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག (tröödzoò kɔŋwɔɔ̀) Upper and Lower Houses of Parliament.

གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ (tröödzoò wɔɔ̀ma) Lower House of Parliament.

གྲོས་ཚོགས་ལྷན་ཚོགས་ (tröödzoò lhēntsoò) parliament.

གྲོས་མཚམས་གཅོད་ (tröödzam joō) va. to adjourn (a meeting).

གྲོས་ཞིབ་ (trööshib) thorough/ detailed discussion; va.—བྱེད་ to discuss in detail.

གྲོས་ཞིབ་ཁང་ (trööshibgaŋ) sm. གྲོས་ཁང་.

གྲོས་གཞི་ (trööshi) proposal, subject for discussion, motion, topic; va.—བྱེད་; —འདོན་ to propose sth., to put forth a motion, to raise an issue/ subject (for discussion) ¶ དམག་དོན་འགྲོ་སྒྲོན་ཆུང་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་དེ་སྐྱར་ཡང་བཏོན་པ་རེད་ They put forth once again the motion that military expenditures be decreased.

གྲོས་གཞི་འདོན་མཁན་ (trööshi döngɛn) person who moves/ proposes a resolution or motion.

གྲོས་གཞི་འདོན་ཡིག (trööshi dönyig) sm. གྲོས་གཞིའི་ཡི་གེ་.

གྲོས་གཞིའི་ཡི་གེ་ (trööshi yigi) motion/ proposal/ resolution document.

གྲོས་འགོ་ (troŋgo) making an initiating statement at a meeting/ discussion; va.—འདོན་.

གྲོས་ཡ་ (trööya) a person with whom one consults/ discusses.

གྲོས་ཡིག (trööyiì) abbr. of གྲོས་དོན་ཡིག་ཆ་.

གྲོས་རིམ་ (tröörim) agenda.

གྲོས་རིམ་ཉིན་ཐོ་ (tröörim ñinto) daily agenda.

གྲོས་གསོམ་ (trööshom) va. to discuss, to hold talks.

གྲྭ་ (tra) 1. fence, yard. 2. angle, corner. 3. abbr. of གྲྭ་པ་. 4. school.

གྲྭ་དཀྱུས་ (trəgyüü) ordinary/ common monk.

གྲྭ་ཀང་ཐ་འཐོར་ (tragaŋ ŋādɔɔ) shung. monks who have lost their celibacy.

གྲྭ་རྐྱང་ (tragyaŋ) a simple/ ordinary monk.

གྲྭ་སྐལ་ (tragɛɛ) the share of a donation that a monk receives.

གྲྭ་སྐོར་ (tragɔɔ) 1. monks who go to different monasteries to debate. 2. monastery.

གྲྭ་ཁང་ (tragaŋ) a room/ house where monks live.

གྲྭ་ཁྲལ་ (tradrɛɛ) a tax wherein a family has to provide a son to become a monk.

གྲྭ་གོང་ (tragoŋ) sm. སྒྲ་གོང་.

གྲྭ་གོས་ (tragöö) monk's clothes.

གྲྭ་གྲངས་ (tradraŋ) number of monks.

གྲྭ་རྒན་ (tragɛn) an old monk.

གྲྭ་རྒྱུན་ (tragyün) a young monk who has come from far away (mostly Amdo, Kham) to spend time in one of the great monasteries in Lhasa (and central Tibet) as part of a long tradition of such visits.

གྲྭ་ཇ་ (traja) tea provided by a college in a large monastery.

གྲྭ་ཐོག (tradog) the date when a monk joined the monastery ¶ ང་གཉིས་གྲྭ་ཐོག་གཅིག་པ་རེད་ We two are from the same period (in joining a monastery).

གྲྭ་པ་ (traba) monk; va.—བྱེད་ to become a monk; va.—སློག to cause a monk to lose (his) celibacy); vi.—ལོག to lose one's celibacy (for a monk).

གྲྭ་པ་བཀའ་ལོག (traba gālɔɔ̀) sm. གྲྭ་པ་ལོག.

གྲྭ་པ་གྲྭ་རྐྱང་ (traba tragyaŋ) a typical/ quintessential monk (in attitude and deportment).

གྲྭ་པ་དབ་བེ་དོབ་བེ་ (traba dəbedobe) monks in their twenties and thirties who do not study and do menial tasks around the monastery.

གྲྭ་དཔོན་ (trabön) abbot.

གྲྭ་ཕྲུག (tradrug) child monk.

གྲྭ་འཕུགས་ (trajaà) shung. custom/ process of conscripting monks to serve as monk officials in the government.

གྲྭ་བུ་སློབ་ (tra pulob) monk disciple.

གྲྭ་མང་ (tramaŋ) sm. གྲྭ་དམངས་.

གྲྭ་དམག (tramaà) 1. monk soldiers. 2. monk war.

གྲྭ་དམངས་ (tramaŋ) the common monks ¶ ང་གྲྭ་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡིན་ I am a representatives of the common monks.

གྲྭ་བཙུན་ (tradzün) monk and nun.

གྲྭ་ཚང་ (tradzaŋ) college in a monastery.

གྲྭ་ཚང་ཆོས་མཛད་ (tradzaŋ cöndzɛɛ̀) shung. a title purchased in monastic colleges that exempts the holder from most work obligations.

གྲྭ་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་ (tradzaŋ drüügu) an incarnate lama of the monastic college level rank.

གྲྭ་ཚང་ཕྱག་མཛོད་ (tradzaŋ cāndzöö) manager/ steward/ financial administrator of a monastic college.

གྲྭ་ཚང་དབུ་མཛད་ (tradzaŋ ūmdzɛɛ̀) prayer leader of a monastic college.

གྲྭ་ཚང་ཚོགས་འདུ་ (tradzaŋ tsōŋdu) the assembly of a college (in a monastery).

གྲྭ་ཚད་ (tradzɛɛ̀) shung. number of monks in a monastery as fixed by the tt. government.

གྲྭ་ཚབ (tradzəb) substitute monk.

གྲྭ་ཚོགས་ (tradzɔɔ̀) assemblage of monks.

གྲྭ་ཞིང་ (trashiŋ) shung. a field whose yield is dedicated to support a monk.

གྲྭ་ཞྭ་ (trasha) monk's hat.

གྲྭ་གཞོན་ (trashön) a young monk.

གྲྭ་བཞི་ (trəpshi) 1. locale north of Lhasa and just south of Sera monastery. 2. sm. གྲྭ་བཞི་དམག་སྒར་.

གྲྭ་བཞི་གླིང་ཀ་ (trəpshi lĩŋga) a grove located in གྲྭ་བཞི་.

གྲྭ་བཞི་དམག་སྒར་ (trəpshi māàgar) shung. the (Trapshi) Regiment (in the tt. army) that was based in Trapshi.

གྲྭ་བཞི་རྩིས་བཤེར་ (trəpshi dzīisher) shung. the inspection/ review of troops in Trapchi during the Great Prayer Festival in Lhasa.

གྲྭ་བཞི་ལས་ཁུངས་ (trəpshi lɛ̀ɛguŋ) shung. the armory and mint that was located in Trapshi (in tt.).

གྲྭ་ཟུར་ (trasur) 1. corner, edge. 2. an ex-monk.

གྲྭ་གཟན་ (trasɛn) monk's upper shawl.

གྲྭ་གཡོག (trayɔɔ̀) monk servant.

གྲྭ་རིགས་ (trərig) monks.

གྲྭ་རུ་ (traru) a herd that belongs to monastery.

གྲྭ་ལུགས་ (traluù) 1. the customs of monks. 2. male homosexuality; va.—བྱེད་; —གཏོང་ [Lit. monk's customs].

གྲྭ་ལན་ (tralen) monk's vest.

གྲྭ་ཤག (trashaà) monk's apartment/ room/ house.

གྲྭ་ཤར་ (trashar) young monks (roughly teenagers and young adults).

གྲྭ་ས་ (trasa) 1. monastery ¶ ངའི་གྲྭ་ས་སེ་ར་ཡིན་ My monastery is Sera. 2. monastic college.

གྲྭ་ས་གྲྭ་ཚང་ (trasa tradzaŋ) monastery and its colleges.

གྲྭ་སའི་སྐྱིད་སྡུག (trasɛ gyiduù) the monastic organization/ community; va.—(ནས་) འབུད་ to be thrown out/ expelled from monastery; va.—འཐེན་ to withdraw from monastery.

གྲྭ་ལྷམ་ (tralham) monk's boots.

གྲྭ་གསུམ་ (trasum) triangle, triangular.

གླ་ (lā) 1. wage, salary ¶ ཉིན་གླ་ Daily wage. 2. rental fee, rent ¶ ཁང་གླ་ The rent for the house. 3. a fare, freight fee/ charge ¶ གནམ་གྲུའི་གླ་ Plane fare. 4. abbr. of གླ་པ་ and གླ་མི་.

གླ་: p. གླས་; f. གླ་; imp. གློས་ (lā) va. to hire, to rent ¶ རྩྭ་རྔ་མཁན་མི་གཉིས་གླས་པ་རེད་ (They) hired two people to cut the grass.

གླ་བསྐུལ་ (lāgüü) coercive/ exploitive employment ¶ ཕྲུ་གུར་གླ་བསྐུལ་བཀག་སྡོམས་ Prohibition of coercive child employment.

གླ་ཁངས་བྱེད་ (lāguŋ ceè) va. to help sb. find people

to hire.

གླ་ཁོངས་ (lāgoŋ) hired, on the payroll; va.—བྱེད་.

གླ་ཁོངས་ནས་འབུད་ (lākoŋ) va. to dismiss from employment, to take off the payroll.

གླ་ཁོལ་ (lāgöö) abbr. hired hands and servants.

གླ་གག (lāgaà) a bird of prey similar to an eagle.

གླ་གི (lāge) sm. གླ་བ་.

གླ་སྐྱུན་ (ləgyün) rawhide made from the hide of a musk deer.

གླ་སྒང་ (lāgaŋ) 1. geranium (pylzowianum maxim). 2. cyperus rotundus (the rhizome of nutgrass flatsedge).

གླ་ཁྲིལ་ལྟོ་ཁྲིལ་ (lədrii dōdrii) work where a wage is paid and meals are also provided.

གླ་རྔན་ (lāŋɛn) wages and gifts.

གླ་ཆ་ (lāja) 1. wages, salary, remuneration; va.—སྤྲོད་ to pay wages. 2. rental fee/ charge. 3. fare, freight fee/ charge.

གླ་ཆའི་ཐང་གཞི་ (lājɛ tāŋshi) the prevailing rate of wages/ fees/ fares.

གླ་ལྟོ་ (lādo) abbr. wage and food.

གླ་ཐང་ (lādaŋ) abbr. of གླ་ཆའི་ཐང་གཞི་.

གླ་ཐོབ་ (lādob) wage, salary.

གླ་བདག (lādaà) 1. employer. 2. labor and management ¶གླ་བདག་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་ A labor-management dispute.

གླ་སྡོང་ (lādoŋ) trunk/ stem of geranium.

གླ་པ་ (lāba) 1. wage laborer/ worker, hired hand; va.—གླ་ to hire a wage laborer; —བྱེད་ to work as a hired hand ¶སྐབས་འཕྲལ་གླ་པ་ Temporary hired hands.

གླ་སྤུ་ (ləbu) hair of a musk deer ¶གླ་སྤུའི་འབོལ་གདན་ A cushion filled with the hair of musk deer.

གླ་ཕོགས་ (lābɔɔ̀) sm. གླ་ཆ་.

གླ་ཕོར་ (lābɔɔ) wooden bowl.

གླ་ཕྲུག (lədruù) young musk deer.

གླ་བ་ (lāwa) musk deer.

གླ་བ་ཚེ་བ་ཅན་ (lāwa cēwajɛn) male musk deer.

གླ་བུ་ (ləbu) sm. གླ་པ་.

གླ་བོ་ (lābo) talk; va.—བྱེད་.

གླ་བྱེད་ (lājeè) for hire (as a taxi).

གླ་བྱེད་རླངས་འཁོར་ (lājeè lāŋgɔɔ) taxi.

གླ་འབོལ་ (lāmböö) cushion made with musk deer hair.

གླ་མི་ (ləmi) sm. གླ་པ་.

གླ་མེད་ (lāmeè) without pay.

གླ་མེད་ངལ་རྩོལ་ (lāmeè ŋɛɛdzöö) unpaid/ free labor.

གླ་མེད་ལྟོ་མེད་ (lāmeè dōmeè) work/ labor with no wages or food paid.

གླ་མོ་ (lāmo) female musk deer.

གླ་རྩི་ (lədzi) musk.

གླ་རྩི་དབྱུགས་ནས་གླ་ལྤགས་ཉར་ (lədzi yūùnɛ lābaà ñaa) lack of judgment [Lit. discard the musk, retain musk deer skin].

གླ་ཟན་ (lāsɛn) sm. གླ་པ་.

གླ་ཡོན་ (lāyön) sm. གླ་ཆ་.

གླ་རིན་ (lərin) abbr. wage and cost or price (of materials).

གླ་ས་ (lāsa) place to hire workers.

གླག (lāà) eagle.

གླག་ཕྲུག (ləgdruù) baby eagle.

གླག་རོག (lāàroò) black eagle.

གླགས་ (lāà) 1. coping with, managing; vi.—རྙེད་; —འཁེལ་ to be able to cope with ¶ཕྲུ་གུ་འཚུབ་པོ་དེ་པ་མས་གླགས་ཁེལ་གྱི་མེད་པ་རེད་ The parents are unable to cope with the naughty boy. 2. (vb. + —) time to do the verbal action ¶ལས་ཀ་ཁྲིལ་བ་ཚ་དགས་ནས་ནང་ལ་སྡོད་གླགས་མི་འདུག Because I was too busy, I had no time to stay at home.

གླགས་སྐབས་འཚོལ་ (lāà gəbtsöö) va. to look for an opportune moment to get back at sb. or take revenge. 2. va. to look for a pretext.

གླགས་འཁེལ་ (lāà keē) vi. to be able to handle ¶ཁོས་རྟ་འདི་གླགས་ཁེལ་གྱི་མ་རེད་ He will not be able to handle that horse.

གླགས་རྙེད་ (lāà ñeè) sm. གླགས་འཁེལ་.

གླགས་ལྟ་ (lāà dā) 1. va. to test. 2. va. to look for faults.

གླགས་འཚོལ་ (lāà tsöö) sm. གླགས་སྐབས་འཚོལ་.

གླགས་ཡུས་བཤད་ (lāàyüü shɛ̄ɛ) va. to behave like a spoiled child.

གླང་ (lāŋ) bull, bullock.

གླང་ཀོ་ (lāŋgo) oxhide, cowhide.

གླང་གླད་ (lāŋlɛɛ̀) soap.

གླང་མགྲིར་བེའུ་བཏགས་ (lāŋger pee dāà) a small poor family merging with a bigger family so as to be able to fulfill tax obligations; a small business merging with a bigger one [Lit. tie a calf around an ox's neck.].

གླང་ཁྱིམ་ (ləŋgyim) 1. cowshed. 2. Taurus the Bull.

གླང་གོག (lāŋgɔɔ̀) bull, bullock, ox.

གླང་རྒན་གྱིས་འཁོར་ལོ་གོག་རུལ་འཐེན་ (lāŋgɛngi kɔ̄ɔlo gəghrül tēn) very slow [Lit. a broken down cart pulled by an old bull].

གླང་རྒོད་ (lāŋgöö) wild elephant.

གླང་རྒྱབ་ (lāŋgyəb) 1. the back of a bull. 2. the load that a bullock carries.

གླང་རྒྱུད་ཁྱུང་དཀར་ བོང་རྒྱུད་སྨུག་ཆུང་ (lāŋgyüü kyuŋgaa pɔŋgyüü mugjuŋ) children superior/ stronger/ more capable than their father [Lit. dzo from ox, mules from donkeys].

གླང་སྒ་ (lāŋga) ox saddle.

གླང་སྒ་རིལ་ (lāŋgarii) bullock cart; va.—གཏོང་ to drive a bullock cart.

གླང་སྒུར་ (lāŋgur) a liver disease.

གླང་ཆུང་ (lāŋjuŋ) young bull.

གླང་ཆེན་ (lāŋjen) elephant.

གླང་ཆེན་མཆུ་རྟོ་ (lāŋjen cūdo) trunk (of an elephant).

གླང་ཆེན་ཀང་རྔ་ (lāŋjen gāŋŋa) a drum shaped like an elephant's leg.

གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ (lāŋjen kəbəb) Sutlej river.

གླང་ཆེན་འགྱིང་རི་ (lāŋjen gyiŋre) Mt. Emei.

གླང་ཆེན་རྒྱབ་ཁལ་བེའུ་ལ་འགེལ་ (lāŋjen gyəbkɛɛ biwulə gee) overloading sb., taking advantage of sb. [Lit. loading an elephant's load on a calf].

གླང་ཆེན་མཆེ་བ་ (lāŋjen cēwa) elephant tusk.

གླང་ཆེན་ཐལ་དཀར་ (lāŋjen tɛ̄ɛgar) whitish elephant.

གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་ (lāŋjen ñömba) 1. mad/ rogue elephant. 2. name of a traditional Tibetan medicine.

གླང་ཆེན་རི་ཟུར་ (lāŋjen risur) the mountain "finger" extending just to the east of Sera Monastery.

གླང་ཏིག་པ་ (lāŋdigbə) prunella vulgaris.

གླང་ཐབས་ (lāŋdəb) 1. sm. གླང་འཐབ་. 2. sm. གླང་ཐུར་.

གླང་ཐུག (lāŋduù) stud ox, stud bull.

གླང་འཐབ་ (lāŋdəb) an excruciating pain in the stomach.

གླང་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (lāŋden kɔ̄ɔlo) bullock cart.

གླང་དར་མ་ (lāŋ tarma) the Tibetan king Langdarma who was assassinated in 842 A.D.

གླང་དོར་ (lāŋdɔr) pair of bullocks.

གླང་མདུན་ (ləŋdün) name of an aristocratic family.

གླང་སྣ་ (lāŋna) trunk of an elephant.

གླང་སྣ་མེ་ཏོག (lāŋna medɔɔ̀) a type of Tibetan herbal medicine.

གླང་པོ་ (lāŋbo) sm. གླང་ཆེན་.

གླང་པོ་ཆེ་ (lāŋboce) sm. གླང་ཆེན་.

གླང་པོ་གདུམ་པོ་ (lāŋbo dūmbo) wild/ untamed elephant.

གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ (lāŋbo rimboce) one of the seven auspicious symbols.

གླང་པོའི་ཁ་ལོ་པ་ (lāŋbö kāloba) sm. གླང་རྫི་.

གླང་བྲེས་ (lāŋdreè) cattle trough.

གླང་སྦལ་ (lāŋbɛɛ) bullfrog.

གླང་མ་ (lāŋma) alpine willow tree.

གླང་མ་རི་ (lāŋmari) sm. ཇོ་མོ་གླང་མ་.

གླང་མ་ཤིང་ (lāŋmashiŋ) sm. གླང་མ་.

གླང་མོ་ (lāŋmo) female elephant.

གླང་རྩིས་ (ləŋdzii) a type of astrological calculation.

གླང་ཚེར་ (lāŋdzer) a type of tree.

གླང་རྫི་ (lāŋdzi) elephant keeper/ herder.
གླང་ཟལ་པོ་ (lāŋ zεεbo) an ox with variegated color.
གླང་ཟླ་ (lāŋda) the 12th month of the Tibetan calendar.
གླང་གཡོག (lāŋyɔɔ̀) elephant attendant/ feeder.
གླང་ར་ (lāŋra) 1. a stable where oxen are kept. 2. elephant pen/ enclosure.
གླང་རུ་ (lāŋru) sm. གླང་རྭ་.
གླང་རོག (lāŋroò) black bull.
གླང་རྭ་ (lāŋra) ox horn.
གླང་ལ་རྭ་ཅོ་མེད་ རྟ་ལ་རྭ་ཅོ་སྐྱེས་ (lāŋla rājomeè dāla rajo gyēè) unfounded and baseless, impossible [Lit. an ox without horns, a horse with horns].
གླང་ལོ་ (lāŋlo) year of the ox.
གླང་ལོ་པ་ (lāŋloba) a male born in the year of the ox.
གླང་ལོ་པའི་ཆག་སྒོ་ཡོས་ལོ་བར་འཁེལ་ (lāŋlobε cāgo yöölobar kēē) blaming unjustly, making sb. into a scapegoat [Lit. misfortune of the ox year person falling on the hare year person].
གླང་ལོ་མ་ (lāŋloma) a female born in the year of the ox.
གླང་ཤ་ (lāŋsha) beef.
གླང་ཤིང་ (lāŋshiŋ) sm. གླང་མ་ཤིང་.
གླང་ཤུ་ (lāŋshu) psoriasis.
གླང་ཧྲང་ (lāŋhraŋ) bull (uncastrated).
གླན་ (lēn) a patch; va.—གློན་; —རྒྱག to patch ¶ མོས་གོས་ལོག་གི་བུག་ག་དེ་ར་ལྷན་པ་གླན་པ་རེད་ She patched up the hole in the garment.
གླན་གློན་ (lēnlen) completely ignorant/ stupid.
གླན་རྒྱག (lēn gyaà) 1. see གླན་. 2. va. to answer/ reply/ retort.
གླམ་གྱིས་འཁྱེར་ (lāmgyi kyēr) vi. to get mildewed.
གླལ་ (lεε) 1. vi. to yawn. 2. va. to stretch (hands and/ or feet).
གླལ་རིང་རྒྱག (lεεriŋ gyaà) vi. to yawn for a long time.
གླས་ (lὲε) p. of གླ་.
གླས་གླ་ (lεὲla) wage (for a hired hand).
གླས་པའི་ངལ་རྩོལ་ (lεbε ŋεεdzöö) labor with pay on an hourly/ daily basis (rather than regular salary).
གླས་སྤྱོད་ (lεὲjöö̀) renting and using.
གླས་དམག (lεὲmaà) mercenary troops/ army.
གླས་འཚོ་བ་ (lεὲ tsōwa) a person who depends for his livelihood on wages.
གླིང་ (līŋ) 1. island. 2. continent. 3. a part of sth. (often a section of a monastery). 4. abbr. of གླིང་བུ་. 5. abbr. of གླིང་ཁག.
གླིང་སྐོར་ (līŋgɔɔ) an outer circumambulation path/ circuit.
གླིང་སྐྱོད་ (līŋgyöö) sm. གླིང་བསྐྱོད་.
གླིང་སྐྱོད་འཕུར་མདའ་ (līŋgyöö pūndə) sm. གླིང་བསྐྱོད་འཕུར་མདའ་.
གླིང་བསྐྱོད་ (līŋgyöö) intercontinental.
གླིང་བསྐྱོད་འཕྲིད་མདའ་ (līŋgyöö trīnda) sm. གླིང་བསྐྱོད་འཕུར་མདའ་.
གླིང་བསྐྱོད་མདའ་ལམ་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (līŋgyöö dalam meshug pūnda) sm. གླིང་བསྐྱོད་འཕུར་མདའ་.
གླིང་བསྐྱོད་འཕུར་མདའ་ (līŋgyöö pūnda) intercontinental (ballistic) missile.
གླིང་ཁག (līŋgaà) the four major Labrangs in Lhasa: Reting, Tengyeling, Tshomoling, Kundeling.
གླིང་ཁག་བཞི་ (līŋgaà) sm. གླིང་ཁག.
གླིང་ག (līŋgə) park; va.—གཏོང་ to have a picnic.
གླིང་ག་དབྱི་ཧོ་ཡོན་ (līŋgə yīhoyön) tib. ch. the Summer Palace (in Beijing).
གླིང་གའི་སྤྲོ་ཚོགས་ (līŋgε drōtsoò) garden party.
གླིང་གེ་སར་ (līŋ gesar) King Gesar (the hero of the Tibetan epic).
གླིང་བགྲོད་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདེལ་ (līŋdröö meshug pūnda) intercontinental (ballistic) missile.
གླིང་ཆེན་ (līŋjen) continent ¶ འཛམ་གླིང་གི་གླིང་ཆེན་ཁག The continents of the world.
གླིང་ཆེན་ལྔ་ (līŋjen ŋā) the five continents.
གླིང་ཆེན་ཨ་མེ་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་ (līŋjen āmerikε gyεkəbgi tũndzoò) Organization of American States (OAS).
གླིང་ཆེན་ཨ་ཧྥི་རི་ཀ་ནུབ་རྒྱུད་ (līŋjen āferigə nubgyüù) West Africa.
གླིང་ལྗོངས་བདག་གཉེར་ཁང་ (līŋjoŋ dagñerkaŋ) park service.
གླིང་གཏོང་ (līŋdoŋ) abbr. of གླིང་ག་གཏོང་.
གླིང་དང་གླིང་ (līŋdaŋ līŋ) vast land.
གླིང་མདའ་ (līŋda) the lower part of a monastery or park/ garden.
གླིང་འདེབས་ (līŋdeb) planting by གླིང་ཞིང་ rather than individually owned plots of land.
གླིང་ནགས་ (līŋnaà) forest.
གླིང་སྣེ་ (līŋne) the poles.
གླིང་སྣེ་གཉིས་ (līŋne ñīì) the two poles of the earth (i.e., north and south pole).
གླིང་སྣེ་བྱང་མ་ (līŋne cāŋma) north pole.
གླིང་སྣེ་བྱང་མའི་མུ་ཁྱུད་ (līŋne caŋmε mugyüù) the arctic circle.
གླིང་སྣེ་བྱང་མའི་འོད་ཟེར་ (līŋne caŋmε öösee) aurora borealis.
གླིང་སྣེ་ས་ཁུལ་ (līŋne səgüù) the polar reigns.
གླིང་སྣེ་ལྷོ་མ་ (līŋne lhōma) the south pole.
གླིང་སྣེ་ལྷོ་མའི་མུ་ཁྱུད་ (līŋne lhōmε mugyüù) antarctic circle.
གླིང་སྣེའི་མུ་ཁྱུད་ (līŋnee mugyüù) arctic and antarctic circles.
གླིང་སྣེའི་འོད་ཟེར་ (līŋnee öösee) sm. གླིང་སྣེ་བྱང་མའི་འོད་ཟེར་.
གླིང་པ་ (līŋba) islander.
གླིང་ཕྲན་ (līŋtrεn) island.
གླིང་ཕྲན་རྐྱང་པ་ (līŋtrεn gyāŋma) an isolated island.
གླིང་ཕྲན་རྒྱལ་ཁབ་ (līŋtrεn gyεὲgəb) island nation.
གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ (līŋtrεn gyεὲ) the eight legendary Buddhist subcontinents.
གླིང་ཕྲན་ཧྲེང་ཧྲེང་ (līŋtrεn hrēŋgreŋ) sm. གླིང་ཕྲན་རྐྱང་པ་.
གླིང་བུ་ (līŋbu) flute; va.—གཏོང་ to play a flute.
གླིང་བུ་ལྗེ་གཉིས་མ་ (līŋbu jēñiimə) oboe.
གླིང་བུ་བ་ (līŋbuwə) flutist.
གླིང་བུ་ས་ཁི་ (līŋbu sāke) saxophone.
གླིང་མ་ (līŋma) small piece of land (island) on a lake or river.
གླིང་མེ་ (līŋme) lamps lit on roof tops commemorating the death of Tsongkapa.
གླིང་ཙེ་ (līŋdze) ch. collar, lapel.
གླིང་ཚོམ་ (līŋdzom) archipelago, group of island, a chain of islands.
གླིང་ཞིང་ (līŋshiŋ) an area of multiple plots of land that are plowed/ planted together (although the plots are owned individually).
གླིང་བཞི་ (līŋshi) the four continents around Mt. Meru (in Buddhist legend). 2. sm. གླིང་ཁག་བཞི་.
གླིང་ལག (līŋlaà) peninsula.
གླིང་ལོག (līŋlɔɔ̀) civil war, internal rebellion.
གླིང་སྲུང་པ་ (līŋsuŋmə) caretaker of a park/ grove.
གླིང་བསེ་ (līŋse) a type of lower geshe degree.
གླིངས་སྣན་ (līŋdεn) felt rug.
གླིངས་པ་ (līŋbə) sm. གླིངས་སྣན་.
གླུ (lū) song; va.—ལེན་ to sing.
གླུ་གར་ (lūgar) song and dance.
གླུ་གར་ཚོགས་པ་ (lūgar tsōgba) song and dance ensamble/ troop.
གླུ་འགྱེད་ (lū gyeè) sm. གླུ་ཤགས་.
གླུ་སྒྲ་ (lūdra) sound of singing; va.—སྒྲོག to sing.
གླུ་ཆུང་ (lūjuŋ) singing in a low/ soft tones; va.—གཏོང་.
གླུ་སྙན་པོ་ (lū ñεmbo) sweet or melodious tune/ song.
གླུ་གདངས་ (lūdaŋ) melody, tune.
གླུ་སྣེ་འཁྲིད་ (lūne trīì) va. to lead in singing a song.
གླུ་པ་ (lūba) singer.
གླུ་བ་ (lūwa) sm. གླུ་པ་.
གླུ་དབྱངས་ (lūyaŋ) song, melody; va.—ལེན་ to sing.
གླུ་དབྱངས་མཉམ་ལས་རུ་ཁག (lūyaŋ ñāmlεὲ rugaà)

sm. གླུ་གཞས་མཉམ་གཏོང་ཚོགས་པ་.

གླུ་མ་ (lūma) female singer.

གླུ་མ་གདམ་ (lūmadam) sm. གཞས་མ་གདམ་.

གླུ་ཚིག (lūdzig) song words, lyrics.

གླུ་གཞས་ (lūshɛɛ̀) song; va.—གཏོང་ to sing.

གླུ་གཞས་རྐྱང་གཏོང་ (lūshɛɛ̀ gyāŋdoŋ) solo song; va.—གཏོང་.

གླུ་གཞས་མཉམ་གཏོང་ (lūshɛɛ̀ ñāmdoŋ) choral singing.

གླུ་གཞས་མཉམ་གཏོང་ཚོགས་པ་ (lūshɛɛ̀ tsōgba) chorus, choir.

གླུ་གཞས་མཉམ་ལེན་རུ་ཁག (lūshɛɛ̀ ñāmlen rugaà) sm. གླུ་གཞས་མཉམ་གཏོང་ཚོགས་པ་.

གླུ་གཞས་ཟློས་གར་ (lūshɛɛ̀ döögar) opera, musical play.

གླུ་ལེན་ (lū len) see གླུ་.

གླུ་ལེན་ཁྲང་ཞི་ (lūlen trāŋshi) tib.ch. opera.

གླུ་ལེན་པ་ (lūlemba) singer.

གླུ་ལེན་བྲོ་འཁྲབ་ (lūlen trodrəb) singing and dancing; va.—བྱེད་.

གླུ་ལེན་རེས་ (lū lenreè) two persons singing back abd forth; va.—བྱེད་.

གླུ་ཤགས་ (lūshaà) competing by answering the content of one song with the words/ content of another; va.—རྒྱག.

གླུད་ (lüü) 1. ransom, redemption, pawn; va.—གཏོང་. 2. objects used in "ransom" rituals.

གླུད་འགོང་ (lüügoŋ) sm. གླུད་འགོང་རྒྱལ་པོ་.

གླུད་འགོང་རྒྱལ་པོ་ (lüügoŋ gyɛɛbo) shung. the name of the two "scapegoats" who are ritually expelled from Lhasa bearing ransom for the ruler and populace in a ceremony held in Lhasa on 29th of the Tibetan second month (during ཚོགས་མཆོད་).

གླུད་འགོངས་རྫོང་བ་ (lüügoŋ dzoŋwa) shung. a form of excorcism which takes place on 29th of the Tibetan second month (during ཚོགས་མཆོད་).

གླུད་ཆས་ (lüüjɛɛ̀) shung. the gifts given to the two གླུད་འགོང་རྒྱལ་པོ་.

གླུད་གཏོར་ (lüüdɔɔ) the torma given as ransom to demons when sick.

གླུད་རྫས་ (lüüdzɛɛ̀) the objects that are used during the གླུད་ ceremony/ rite.

གླུམ་ (lūm) sm. སྦང་གླུམ་.

གླེ་ (lē) dry ground amidst water.

གླེ་པོ་ (lēbo) large basket.

གླེགས་ (lēg) flat wood.

གླེགས་ཐག (lēgtaà) the band/ strap used to tie traditional Tibetan books.

གླེགས་ཤིང་ (lēgshiŋ) rectangular slabs of wood that are used as covers of traditional Tibetan books.

གླེང་ (lēŋ) 1. va. to discuss, to talk, to speak (usu. follows གཏམ་) ¶ བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྐོར་རགས་གཏམ་གླེང་པ་རེད་ (They) had a brief discussion on Tibet's cultural relics.

གླེང་བརྗོད་ (lēŋjöö) 1. editorial, commentary ¶ གསར་འགྱུར་གླེང་བརྗོད་ News editorial. 2. talk ¶ གོང་ས་མཆོག་ནས་མཁྱེན་ཏེ་ཅུང་ཟད་དགོངས་པར་མི་ལྷན་པ་བྱུང་ཚུལ་གླེང་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད་ There was talk that the Dalai Lama found out and was a little displeased.

གླེང་སྟེགས་ (lēŋdeg) forum ¶ བོད་དོན་གླེང་སྟེགས་ The Tibet Forum.

གླེང་གྲོན་ (lēŋdön) shung. talk, gossip.

གླེང་ཐོས་ (lēŋdöö) hearing sb. talking about sth.

གླེང་སྣེ་ (lēŋne) starting point or topic of a conversation.

གླེང་ཕྱོགས་ (lēŋjɔɔ̀) 1. public opinion; va.—བཟོ་; —སྒྲིལ་ to mold/ make public opinion ¶ དེང་སང་མང་ཚོགས་ཀྱི་གླེང་ཕྱོགས་ག་འདྲ་འདུག These days what is public opinion among the people. 2. advancing/ spreading/ propagating one's position, publicizing ¶ ཚོགས་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གླེང་ཕྱོགས་བཟོ་གི་ཡོད་ That association is propagating its views.

གླེང་མེད་ (lēŋmeè) 1. without discussion ¶ ས་མཚམས་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ལོ་མང་པོ་གླེང་མེད་དུ་གནས་བཞག The border issue has remained for many years without any discussion. 2. unconditional ¶ བཙན་འཛུལ་པས་གླེང་མེད་མགོ་བདགས་ཞུ་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ The invaders had to surrender unconditionally.

གླེང་མོ་ (lēŋmo) talk, discussion, conversation; va.—བྱེད་ to talk, to discuss ¶ ཆོས་ཀྱི་གླེང་མོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are having a religious discussion.

གླེང་མོའི་ལེའུ་འཁྲུག (lēŋmöö lewu trūg) people talking to each other a lot.

གླེང་མོལ་ (lēŋmöö) sm. གླེང་མོ་.

གླེང་རྩོད་ (lēŋdzöö) debate, argument ¶ དེ་སྐོར་ཕན་ཚུན་གོ་བསྡུར་གླེང་རྩོད་མང་པོ་བྱས་སོང་ There were many discussions and arguments about that.

གླེང་གཞི་ (lēŋshi) 1. forward, preface (in books). 2. basis of a quarrel/ dispute. 3. main issue/ topic in a discussion.

གླེང་ར་ (lēŋra) a place for discussion or debate.

གླེང་རིན་མེད་པ་ (lēŋrin meèba) unmentionable, not appropriate or worthy of being said ¶ ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཐོག་སྐད་ཆ་དེ་གླེང་རིན་མེད་པ་ཞིག་རེད་ At this meeting, that comment is not appropriate.

གླེང་སློང་ (lēŋloŋ) issue, question, motion; va.—བྱེད་ to raise an issue/ question, to bring sth. up for discussion ¶ གསར་ཤོག་ཁག་ནང་གླེང་སློང་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ The question was raised in several newspapers.

གླེང་བསླངས་ (lēŋlaŋ) p. of གླེང་སློང་.

གླེང་ལྷག (lēŋlhaà) 1. unfinished discussion, sth. left to be discussed ¶ མི་མཐུན་པའི་གླེང་ལྷག་ཡོད་ན་ If there are (points) of disagreement (still) to be discussed. 2. unconfirmed talk about sth., gossip ¶ མི་མདའ་ཐུས་སྐུང་བྱེད་པའི་གླེང་ལྷག་བྱུང་བ་རེད་ There is unconfirmed talk that he secretly hid a gun.

གླེངས་ (lēŋ) p. of གླེང་.

གླེན་ལྐུགས་ (lēngug) sm. གླེན་པ་.

གླེན་འཆར་ (lēnjar) a phrase used to convey humbleness (e.g., as ignorant as I am, ...).

གླེན་ཏཱགས་ (lēndaà) 1. stupidity, idiocy; va.—སྟོན་ to act or be stupid/ idiotic ¶ གླེན་ཏཱགས་མ་སྟོན་ Don't be stupid. 2. very expensive ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ཅ་ལག་ལ་གོང་གླེན་ཏཱགས་རེད་བཞག Things sold in that shop are very expensive.

གླེན་ཏཱགས་ཚ་པོ་ (lēndaà tsābo) stupid (often also conveys stupid in a gutsy manner) ¶ འགོ་ཁྲིད་ལ་ཧུར་སྟོན་རྒྱུ་དེ་གླེན་ཏཱགས་ཚ་པོའི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད་ (His) showing anger at the boss, is a stupid act.

གླེན་ནད་ (lēnnɛɛ̀) dementia.

གླེན་པ་ (lēmba) imbecile, idiot, moron, simpleton.

གླེན་པ་གླེན་ནག (lēmba lēnnaà) completely ignorant/ stupid.

གླེན་པ་རང་འཁྲུག (lēmba rəŋdruù) worrying about troubles created by one's own imagination.

གླེན་པ་ཨུ་རྫུགས་ (lēmba ūdzuù) sm. ལྐུགས་པ་ཨུ་རྫུགས་.

གླེན་ཛ་དོད་པོ་ (lēmdza tööbo) sm. ལྐུགས་ཏཱགས་ཚ་པོ་.

གླེབ་ (lēb) sm. གནོན་.

གླེབས་ (lēb) p. of གླེབ་.

གླེམ་ (lēm) sm. གནོན་.

གླེའུ་ (lēwu) young musk deer.

གློ་ (lō) 1. abbr. for གློ་བ་. 2. a cough; vi.—རྒྱག to cough. 3. cinch strap. 4. side ¶ གྲི་ཆུང་ཞིག་གློ་གཡས་སུ་འདོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) carry a small knife at the right side. 5. the Mustang area of Nepal.

གློ་དཀར་ (lōgar) sm. གློ་སྐར་.

གློ་སྐར་ (lōgar) window.

གློ་ཁུག (lōguù) pouch worn on side.

གློ་གྲི་ (lōtri) dagger.

གློ་མགོ་ (lōngo) a type of ornament worn by women in eastern Tibet.

གློ་འགོག་སྨན་ (lō gogmēn) cough medicine.

གློ་རྒྱག (lōgyaà) see གློ་, 2.

གློ་རྒྱལ་ལང་ (lōgyɛɛ laŋ) vi. to get/ have a cough for

a long time.

གློ་རྒྱས་ (lōgyɛɛ̀) a type of pneumonia.

གློ་གཅོང་ (lōjoŋ) lung disease.

གློ་ཆུང་རྒྱག (lōcuŋ gyaà) va. to cough quietly to send a signal.

གློ་འཇགས་སྨན་ (lōnjaà mɛ̄n) cough medicine.

གློ་སྙིང་ (lōñiŋ) 1. abbr. lungs and heart. 2. internal organs.

གློ་སྙིང་མཆིན་གསུམ་ཁ་ལ་ཐོན་ལྟར་ (lōñiŋ cīnsum kāla tōndar) very frightened, extremely afraid [Lit. like the lungs, hearts and liver coming out of the mouth].

གློ་སྙིང་གཏོད་ས་ (lōñiŋ dōōsa) a person who is trusted completely.

གློ་ཐག (lōtaà) cinch strap.

གློ་དེ་གློ་བུར་ (lōde lōbur) sudden ¶ རྐྱེན་ངན་དེ་གློ་དེ་གློ་བུར་བ་ཞིག་རེད་ That was a sudden disaster.

གློ་མདོང་ (lōdoŋ) windpipe.

གློ་འདབ་ (lodəb) lobe of the lung.

གློ་ཏེག (lōdeg) sm. གློ་བུར་.

གློ་ཐིག་པ་ (lōdegba) pulsating heart; throbbing heart.

གློ་ནད་ (lōnɛɛ̀) tuberculosis; vi.—ན་ to be/ get sick with tuberculosis.

གློ་ནད་ཐེངས་པོ་ (lōnɛɛ̀ tēŋbo) one of eight lung diseases according to tt. medicine.

གློ་ནད་བུང་ཚང་ (lōnɛɛ̀ puŋdzaŋ) tuberculosis.

གློ་རྣག (lōnaà) pulmonary abscess.

གློ་འཕྲ་རྒྱག (lōdra gyaà) va. to kick the hind legs toward the side (for horses).

གློ་བ་ (lōwa) lungs.

གློ་བ་དཀར་བ་ (lōwa gāāwa) loyal and sincere ¶ དཔོན་པོ་ལ་གློ་བ་དཀར་བའི་བྲན་གཡོག A servant who is loyal and sincere to his master.

གློ་བ་སྐྱ་ཐབ་ (lōwa gyābəb) one of eight lung diseases according to tt. medicine.

གློ་བ་དགའ་ (lōwa ga) va. to be happy/ joyful/ pleased.

གློ་བ་ཆུ་ཤོར་ (lōwa cūshɔɔ) one of eight lung diseases according to Tibetan medicine (something like pleurisy).

གློ་བ་ཉེ་བ་ (lōwa ñewa) very close/ friendly ¶ རང་ལ་གློ་བ་ཉེ་བའི་གྲོགས་པོ་ A friend who is very close.

གློ་བ་བུ་ལྔ་ (lōwa puŋa) the five sections on the front part of the lung according to tt. medicine.

གློ་བ་བུང་ཚང་ (lōwa puŋdzaŋ) one of eight lung diseases according to Tibetan medicine.

གློ་བ་མ་ལྔ (lōwa ma ŋā) five sections on back part of the lung according to Tibetan medicine.

གློ་བ་རིང་བ་ (lōwa riŋwə) not close to, distant ¶ དཔོན་པོ་གསར་པ་དེས་རང་ཉིད་དང་གློ་བ་རིང་བའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཕུད་འདུག The new boss fired all the officials who were not close to him.

གློ་བ་ལ་མ་ཕན་མཆིན་པའི་དུག (lōwa mapɛn cīmbɛ tuù) sth. that is supposed to be beneficial to sb. has a bad result and harms them, let alone not helping sb. causing harm to them [Lit. not benefiting the lung, poison for the liver].

གློ་བ་ལ་མ་ཕན་མཆིན་པའི་དུག་ལ་སོང་ (lōwala ma pɛ̄n cīmbɛ tugsoŋ) sm. གློ་བ་ལ་མ་ཕན་མཆིན་པའི་དུག.

གློ་བར་མ་ཕན་མཆིན་པར་གནོད་ (lōwar mapɛn cīmbar nōȍ) let alone not helping but causing a problem instead [Lit. unable to cure the lung, harming the liver].

གློ་བའི་སྡོད་རྩ་ (lōwɛ dōȍdza) pulmonary vein.

གློ་བའི་འཕར་རྩ་ (lowɛ pārdza) pulmonary artery.

གློ་བའི་ཚ་ནད་ (lowɛ tsānɛɛ̀) pneumonia.

གློ་བུ་ (lōbu) sm. གློ་བ་བུ་ལྔ་.

གློ་བུག (lōbuù) holes in the lungs (e.g., due to tuberculosis).

གློ་བུར་ (lōbur) sudden, suddenly ¶ གློ་བུར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Suddenly (they) had to go. ¶ གློ་བུར་གྱི་ན་ཚ་ A sudden illness/ pain.

གློ་བུར་གྱི་སྨན་བཅོས་ (lōburgi mɛ̄njöȍ) emergency medical aid/ treatment.

གློ་བུར་སྟག་གིས་མི་ཚུགས་ (lōbur dāàgi midzuù) it is difficult to overcome a sudden attack [Lit. (if) suddenly (attack), (even) a tiger can't cope].

གློ་བུར་ཐོག་རྒྱག (lōbur tōggyaà) suddenly, all of a sudden, unexpectedly ¶ ཁོའི་བསམ་བློ་དེ་གློ་བུར་ཐོག་རྒྱག་ཏུ་འགྱུར་བ་རེད་ All of a sudden he changed his mind.

གློ་བུར་ཐོག་པ་ (lōbur tɔ̄gba) sm. གློ་དེ་གློ་བུར་.

གློ་བུར་ཐོག་བབ་ (lōbur tōgbəb) sm. གློ་བུར་ཐོག་རྒྱག.

གློ་བུར་ཐོབ་རྒྱག (lōbur tōbgyaà) sm. གློ་བུར་དུ་.

གློ་བུར་དུ་ (lōburdu) suddenly ¶ ཁོང་ལ་གློ་བུར་དུ་སྙུན་གཞི་ཤོག་བཞག He suddenly got sick.

གློ་བུར་རྨ་ (lōbur mā) a sudden cut or wound from a weapon such as a knife, arrow, etc.

གློ་དབུགས་ཤོང་ཚད་ (lōwug shōŋdzɛɛ̀) lung capacity.

གློ་འབུའི་ནད (lōmbü nɛɛ̀) a lung disease of cattle/ sheep/ goats.

གློ་འབུར་ (lōbur) an extension on the main wall of a house, an outer wall that enlarges a house.

གློ་འབྲས་ (lōndrɛɛ̀) throat disease.

གློ་སྦུབས་ (lōbub) inside the lung.

གློ་མ་ (lōma) the back side of lung.

གློ་མིད་བསངས་ (lōmiì sāŋ) va. to clear one's throat by coughing, etc.

གློ་མིད་ནང་ལ་ཤོར་ (lōmiìnaŋla shɔ̄r) vi. to have food accidentally get into the windpipe and choke.

གློ་སྨན་ (lōmɛn) cough medicine.

གློ་རྩ་ (lōdza) lung's pulse.

གློ་ཚད་ (lōdzɛɛ̀) pneumonia.

གློ་ཟུང་ (lōsuŋ) ornament worn on the waist by Eastern Tibetans.

གློ་བཟོ་བྱེད་ (lōso ceè) va. to cough on purpose as a signal or to get sb.'s attention.

གློ་ཡུ་ (lōyu) trachea, windpipe.

གློ་ཡུའི་གཉན་ཚད་ (lōyü ñɛ̄ndzɛɛ̀) tracheitis.

གློ་ཡུའི་ནད་ (lōyü nɛɛ̀) illness of trachea.

གློ་ཡུའི་ཚ་ནད་ (lōyü tsānɛɛ̀) tracheitis.

གློ་ལངས་ (lō laŋ) sm. གློ་རྒྱག.

གློ་ལེན་ (lōlen) sm. གློ་ཐག.

གློ་ལོང་ (lōlaŋ) a type of ornament worn on the side of the body.

གློ་སངས་རྒྱག་པའི་བརྡ་ (lōsaŋ gyabɛ da) coughing to convey a sign/ signal.

གློ་སུབ་ (lōsub) dry coughing; vi.—རྒྱག.

གློ་གསུད་ (lōsüù) coughing endlessly.

གློག (lɔ̄ɔ̀) electricity ¶ ཕོ་གློག་དང་མོ་གློག Positive and negative electricity. 2. lightning; vi.—འཁྱུག; —རྒྱག to have lightning burst in the sky.

གློག་གི་བརྙན་རིས་ (lɔ̄ɔ̀gi ñɛ̄nrii) sm. གློག་བརྙན་.

གློག་ཀླད་ (lɔ̄ɔ̀lɛɛ̀) sm. གློག་ཀླད་འཕྲུལ་འཁོར་.

གློག་ཀླད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀lɛɛ̀ trǖügɔɔ) computer.

གློག་སྐད་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀) telephone.

གློག་སྐད་གྲོས་ཚོགས་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀ trōȍdzɔɔ̀) telephone conference.

གློག་སྐད་ཅུའུ་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀ jūwu) tib.ch. telephone office, telephone exchange/ station.

གློག་སྐད་དྲིལ་བུ་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀ triidra) electric bell.

གློག་སྐད་ཨང་གྲངས་འདྲི་ས་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀ āŋgraŋ drisə) telephone information/ directory assistance.

གློག་སྐས་ (lɔ̄ɔ̀gɛɛ̀) abbr. of གློག་གི་སྐས་འཛེགས་.

གློག་སྐུད་ (lɔ̄ɔ̀güù) electric wire, telephone wire.

གློག་སྐུད་ཀ་བ་ (lɔ̄ɔ̀güù gāwa) sm. གློག་སྐུད་ཀྱི་ཀ་བ་.

གློག་སྐུད་ཀྱི་ཀ་བ་ (lɔ̄ɔ̀güùgi gāwa) telegraph/ telephone pole.

གློག་སྐུད་བཟོ་གྲྭ (lɔ̄ɔ̀güù sodra) wire factory.

གློག་སྐུད་ཤུན་མེད་ (lɔ̄ɔ̀güù shūmmeè) bare wire, wire without a sheath.

གློག་སྐྱེད་ (lɔ̄ɔ̀gyeè) sm. གློག་སྐྱེལ་.

གློག་སྐྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gyeè trǖügɔɔ) generator.

གློག་སྐྱེལ་ (lɔ̄ɔ̀gyee) electric power transmission; va.—བྱེད་ to transmit electric power.

གློག་སྐྱེལ་སྐུད་པ་ (lɔ̄ɔ̀gyel gǖübə) transmission line, electric line.

གློག་སྐྱེལ་སྐུད་ལམ་ (lɔ̄ɔ̀gyel gǖülam) electric transmission line.

གློག་སྐྱེལ་ཀོ་རིམ་ (lɔ̄ɔ̀gyel korim) electroproduction.

གློག་སྐྱེལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gyel trǖǖgɔɔ) electric generator.

གློག་སྐྱེལ་མ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gyel magɔɔ) sm. གློག་སྐྱེལ་འཕྲུལ་འཁོར་.

གློག་སྐྱེལ་གཟུགས་བརྙན་ (lɔ̄ɔ̀gyel sugñɛn) television ¶ རླུང་འཕྲིན་དང་གློག་སྐྱེལ་གཟུགས་བརྙན་བརྒྱུད་ནས་ Via television and radio.

གློག་སྐྱེལ་གཟུགས་བརྙན་ཁང་ (lɔ̄ɔ̀gyel sugñɛn gaŋ) television station.

གློག་སྐྱེལ་གཟུགས་བརྙན་འཕྲུལ་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀gyel sugñɛn trǖǖjɛɛ̀) television equipment.

གློག་སྐྱེལ་ས་ཚིགས་ (lɔ̄ɔ̀gyel sə̄dzig) electric/ power station.

གློག་སྐྱོད་ (lɔ̄ɔ̄gyöö̀) sm. གློག་བསྐྱལ་.

གློག་བསྐྱེད་ (lōggyeè) sm. གློག་སྐྱེལ་.

གློག་ཁ་ལོ་སྒྱུར་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀ kālo gyurjɛɛ̀) thyristor.

གློག་ཁང་ (lɔ̄ɔ̀gaŋ) electric/ power plant.

གློག་ཁབ་ལེན་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen) electromagnetism.

གློག་ཁབ་ལེན་ཁྱབ་འཕྲོ་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen kyāmdro) electromagnetic radiation.

གློག་ཁབ་ལེན་གྱི་རླབས་ཕྲེང་ (lɔ̄ɔ̀ kāblengi lābdreŋ) electromagnetic wave.

གློག་ཁབ་ལེན་གྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཚུལ་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen gyundoò cundzüü) sm. གློག་ཁབ་ལེན་བསློས་འབྱུང་.

གློག་ཁབ་ལེན་བསློས་འབྱུང་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen dōōjuŋ) sm. གློག་སྣུད་བརྟེན་སྣང་.

གློག་ཁབ་ལེན་གཡོ་འགུལ་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen yōngüü) sm. གློག་སྣུད་འདར་གཡོ་.

གློག་ཁབ་ལེན་ར་བ་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen rawa) electromagnetic field.

གློག་ཁབ་ལེན་རིག་པ་ (lɔ̄ɔ̀ kāblen rigba) electromagnetics.

གློག་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ (lɔ̄ɔ̀kamgi nüüba) energy of an electric field.

གློག་ཁུངས་ (lɔ̄ɔ̀guŋ) electric power source.

གློག་ཁུར་ (lɔ̄ɔ̀gur) electric charge.

གློག་ཁེམ་ (lōggem) electric shovel.

གློག་ཁྱེམ་ (lōggyem) electric shovel.

གློག་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gɔɔ) 1. electric trolley/ tram. 2. electrical machinery, electric motor, electric train.

གློག་འཁྱུག་ (lōggyuù) lightning; vi. to have lightning.

གློག་འཁྱུག་འབྲུག་གྲགས་ (lōggyuù drugdraà) thunder and lightning.

གློག་འཁྱུད་ (lɔ̄ɔ̀gyǖǖ) vi. to get an electric shock.

གློག་འཁྲིད་ (lōgdriì) electrical conductivity, conducting electricity; va. གློག་འཁྲིད་; —བྱེད་ to bring in/ conduct electricity (e.g., to one's house) ¶ ཁང་པ་གསར་པ་དེར་གློག་འཁྲིད་རྒྱུ་རེད་ They have yet to bring electricity to the new house.

གློག་འཁྲིད་སྐུད་པ་ (lōgtriì güübə) electric wire/ cable.

གློག་འཁྲིད་དངོས་རྫས་ (lōgdriì ŋōōdzɛɛ̀) a conductor of electricity.

གློག་འཁྲིད་ལྕགས་མདའ་ (lōgdriì jāgda) lightning rod.

གློག་གི་ཀ་བ་ (lɔ̄ɔ̀gi gāā) electrical pole.

གློག་གི་ཀླད་པ་ (lɔ̄ɔ̀gi lɛ̄ɛ̀ba) computer.

གློག་གི་སྐད་པར་ (lɔ̄ɔ̀gi gɛ̄ɛ̀bar) electric phonograph.

གློག་གི་སྐས་འཛེགས་ (lɔ̄ɔ̀gi gɛ̄ndzeè) elevator/ escalator.

གློག་གི་འཁྱགས་སྒམ་ (lɔ̄ɔ̀gi kyāàgam) refrigerator.

གློག་གི་ཆུ་ཚོད་ (lɔ̄ɔ̀gi cūdzöö̀) sm. གློག་གི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་.

གློག་གི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (lɔ̄ɔ̀gi cūdzöö̀ kɔ̄ɔ̄lo) electric clock/ watch.

གློག་གི་བསློས་འབྱུང་ (lɔ̄ɔ̀gi dōōjuŋ) electric inductance.

གློག་གི་མདངས་ (lɔ̄ɔ̀gi daŋ) glow of an electric light.

གློག་གི་ལྡེ་མིག (lɔ̄ɔ̀gi dimiì) electric switch.

གློག་གི་ཕོ་སྣེ་ (lɔ̄ɔ̀gi pōne) positive (electricity).

གློག་གི་ཕྱག་མ་ (lɔ̄ɔ̀gi cāàma) electric vacuum cleaner.

གློག་གི་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gi trǖǖgɔɔ) electric motor/ machine.

གློག་གི་དབུར་དེ་ (lɔ̄ɔ̀gi wūrde) electric iron.

གློག་གི་དབང་སྒོ་ (lɔ̄ɔ̀gi draggo) main switch, master switch.

གློག་གི་མེ་སྟག (lɔ̄ɔ̀gi medag) electric spark.

གློག་གི་མོ་སྣེ་ (lɔ̄ɔ̀gi mone) negative (electricity).

གློག་གི་རྩོལ་ཚད་ (lɔ̄ɔ̀gi dzɔ̄ɔ̄dzɛɛ̀) electric power.

གློག་གི་ཚ་ལ་ (lɔ̄ɔ̀gi tsāla) electrowelding ¶ གློག་གི་ཚ་ལའི་ལས་ཚན་ Electrowelding workshop.

གློག་གི་བཞུ་ཐབ་ (lɔ̄ɔ̀gi shudəb) གློག་ཐབ་.

གློག་གི་བཟོ་པ་ (lɔ̄ɔ̀gi soba) electrician, electrical worker.

གློག་གི་ཡོ་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀gi yojɛɛ̀) sm. གློག་གི་ཡོ་བྱད་.

གློག་གི་ཡོ་བྱད་ (lɔ̄ɔ̀gi yobjɛɛ̀) electrical equipment/ utensils.

གློག་གི་ཤེལ་དོང་ (lɔ̄ɔ̀gi shēēdɔɔ̀) electric bulb.

གློག་གི་སོག་ལེ་ (lɔ̄ɔ̀gi sōle) electric saw.

གློག་གི་བསད་སྤར་ (lɔ̄ɔ̀gi sɛ̄ɛ̀bar) light switch.

གློག་གི་བསིལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀gi sīŋgɔɔ) electric fan.

གློག་གི་ཨ་མ་ (lɔ̄ɔ̀gi āma) the main generator.

གློག་གིགས་ (lɔ̄ɔ̀geg) sm. གློག་འགོག.

གློག་གྱེས་ (lɔ̄ɔ̀gyɛɛ̀) ionization.

གློག་བགོད་འཕྲུལ་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀göö̀ trǖǖjɛɛ̀) switchboard.

གློག་འགུལ་ (lɔ̄ɔ̀güü) electric, electrically operated/ powered.

གློག་འགུལ་འཁོར་ལོ་ (lɔ̄ɔ̀güü kɔ̄ɔ̄lo) 1. electric vehicle. 2. electric motor.

གློག་འགུལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀güü trǖǖgɔɔ) electric motor.

གློག་འགུལ་མ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀güü magɔɔ) electric motor.

གློག་འགུལ་མ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (lɔ̄ɔ̀güü magɔɔ sodra) electric motor factory.

གློག་འགུལ་མེ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀güü megɔɔ) electric train.

གློག་འགུལ་འཚེམ་འཁོར་ (lɔ̄ɔ̀güü tsēmgɔɔ) electric sewing machine.

གློག་འགོ་འཛུགས་ས་ (lōŋgo dzugsa) electric socket/ outlet.

གློག་འགོག (lɔ̄ŋgɔɔ̀) electric resistance.

གློག་འགོག་དཀྲིས་སྐུད་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ trīgüü) electric resistance coil.

གློག་འགོག་སྒྲོམ་བུ་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ drombu) electric resistance box.

གློག་འགོག་དངོས་པོ་ (lɔ̄ngɔɔ̀ ŋōōbo) things used for electric resistance.

གློག་འགོག་ཐབ་ཀ་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ tābgə) resistance furnace.

གློག་འགོག་བྱུང་ཚད་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ cuŋdzɛɛ̀) amount/ quantity of electric resistance.

གློག་འགོག་མེད་པ་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ meèba) superconduction.

གློག་འགོག་མེད་པའི་འདྲེན་གཟུགས་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ meèbɛ trensug) superconductor.

གློག་འགོག་མེད་པའི་ལག་རྩལ་ (lɔ̄ŋgɔɔ̀ meèbɛ lagdzɛɛ) superconduction technology.

གློག་འགྱུ་ (lōngyu) arc. electric.

གློག་འགྱུ་བ་ (lɔ̄ɔ̀ guwə) lightning (discharge).

གློག་འགྱུར་ (lōngyur) sm. གློག་སྒྱུར་.

གློག་འགྱུར་ས་ཚིགས་ (lōggyur sə̄dzig) sm. གློག་སྒྱུར་ས་ཚིགས་.

གློག་འགྱུར་སློབ་ཁྲིད་ཁང་ (lōggyur lōbdriìgaŋ) audiovisual education room.

གློག་རྒྱ་ཚད་ (lɔ̄ɔ̀ gyadzɛɛ̀) electric flux.

གློག་རྒྱག (lɔ̄ɔ̀ gyaà) see གློག.

གློག་རྒྱུན་ (lōggyün) electric current.

གློག་རྒྱུན་རྒྱུ་ལམ་ (lōggyün gyuləm) sm. གློག་ལམ་.

གློག་རྒྱུན་གཅོད་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀gyün jöö̀jɛɛ̀) electric insulating material.

གློག་རྒྱུན་འཇལ་ཆས་ (lɔ̄ɔ̀gyün jɛɛjɛɛ̀) amperemeter.

གློག་རྒྱུན་འཕར་ཆག (lōggyün pārjaà) pulsating electric current.

གློག་རྒྱུན་ཚ་དྲོད་ནུས་པ་ (lōggyün tsādröö̀ nüüba) heating effect of electrical current.

གློག་སྒུལ་ (lōggüü) sm. གློག་འགུལ་.

གློག་སྒུལ་དཀྲིས་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (lōggüü drīndeg trǖǖgɔɔ) electric capstan machine.

གློག་སྒུལ་སྐད་པར་ (lōggüü gɛ̄ɛ̀bar) electric record player.

གློག་སྒུལ་སྟོབས་ (lōg güldob) electromotive force.

གློག་སྒུལ་ཐོ་བ་ (lōggüü tɔ̄ɔ̄) electric hammer.

གློག་སྒུལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lōggüü trǖǖgɔɔ) electric

motor.

གློག་སྐྱལ་འཕྲུལ་ཆས་ཞིག་གསོ་ཁང་ (lōggüü trũũjɛ̃ɛ̃ shigsogaŋ) electromotor repair shop.

གློག་སྐྱལ་བལ་འབྲེག་འཕྲུལ་འཁོར (lōggüü pɛ̃ɛ̃dreè trũũgɔɔ) electric wool-shearing machine.

གློག་སྐྱལ་མེ་འཁོར་མགོ་ (lōggüü megɔɔ go) electric locomotive.

གློག་སྐྱལ་ཞིང་ཆུ་འདྲེན་གཏོང་ས་ཚིགས་ (lōggüü shiŋcu drendoŋ sətsig) electric irrigation pumping station.

གློག་སྐྱལ་ཡོ་བྱད་བཟོ་གྲྭ་ (lōggüü yobjɛ̃ɛ̃ sodra) electric tool factory.

གློག་སྐྱལ་རླུང་གཡབ་ (lōggüü lūŋyəb) electric fan.

གློག་སྐྱལ་འོ་བཞོ་འཕྲུལ་ཆས་ (lōggüü osho trũũcɛ̃ɛ̃) electric milking equipment.

གློག་སྐྱལ་ཤུགས་རིག (lōggüü shūgrig) electrodynamics.

གློག་སྒོ་ (lōggo) 1. electric door. 2. electric switchboard/ switch.

གློག་སྒྱུར་ (lōggyur) electrical transformer.

གློག་སྒྱུར་འཕྲུལ་ཆས་ (lōggyur trũũjɛ̃ɛ̃) transformer.

གློག་སྒྱུར་ཡོ་ཆས་ (lōggyur yojɛ̃ɛ̃) sm. གློག་སྒྱུར་འཕྲུལ་ཆས.

གློག་སྒྱུར་ས་ཚིགས་ (lōggyur sədzig) (electric) transformer station.

གློག་སྒྲ་ནུས་བརྗེ་ཆས་ (lōgdra nũũjejɛ̃ɛ̃) electroacoustic transducer.

གློག་སྒྲ་རིག་པ་ (lōgdra rigbə) electroacoustics.

གློག་སྒྲོན་ (lōgdrön) sm. གློག་བཞུ་.

གློག་སྒྲོན་གྱི་གློག་སྒོ་ (lōgdröngi lɔ̃ɔ̃go) electric lamp switch.

གློག་སྒྲོན་ཤེལ་དོག (lōgdrön shēēdog) light bulb.

གློག་བརྒྱུད་ (lōg gyüü) vi. to conduct electricity.

གློག་བསྐྱལ་ (lɔ̃ɔ̃güü) electrically operated/ powered, electric ¶ གློག་སྐྱལ་རླུང་གཡབ་ Electric fan.

གློག་བསྐྱལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̃ɔ̃güü trũũgɔɔ) electric motor.

གློག་བསྐྱལ་རླུང་ཡབ་ (lōggüü lūŋyəb) electric fan.

གློག་གཅོད་སྐམ་པ་ (lōgjöö gāmba) pliers for use in electric work.

གློག་བཅོས་ (lōgjöö) electrotherapy.

གློག་ཆད་ (lōg cɛ̃ɛ̃) vi. to have electricity get cut (e.g., due to power failure).

གློག་ཆས་ (lōgjɛ̃ɛ̃) electrical appliances.

གློག་ཆེམ་ཆེམ་ (lɔ̃ɔ̃ cīmjim) blinking, flickering (light); va.—བྱེད་.

གློག་ཆུ་ (lōgju) battery acid.

གློག་ཆོད་ (lōgjöö) electric insulator/ insulation.

གློག་ཆོད་ལྕགས་ཤོག (lōgjöö jāgshoò) vulcanized/ insulated sheet metal.

གློག་ཆོད་སྦུ་གུ (lōgjöö bugə) insulating bushing.

གློག་ཆོད་ཤོག་བུ་ (lōgjöö shōgbu) insulating paper.

གློག་འཇོར་ (lōgjɔɔ) electric hoe.

གློག་བརྙན་ (lōgñɛn) motion picture, movie; va.—སྟོན་ to show a film ¶ གློག་བརྙན་པར་གཞི་བཟོ་གྲྭ་ Film studio.

གློག་བརྙན་སྐར་མ་ (lōgñɛn gärma) movie star.

གློག་བརྙན་ཁང་ (lōgñɛngaŋ) movie theater.

གློག་བརྙན་འཁྲབ་ (lōgñɛn trəb) va. to act in movies.

གློག་བརྙན་འཁྲབ་གཞུང་ (lōgñɛn trəbshuŋ) scenario, screen play.

གློག་བརྙན་གྱི་པར་གཞི་ (lōgñɛngi bärshi) motion pictures; va.—ལེན་; —བཟོ་ to make motion pictures.

གློག་བརྙན་གྱི་པར་ཤོག (lōgñɛngi bärshoò) 1. negative (film). 2. undeveloped film.

གློག་བརྙན་གྱི་ཕེན་ཙི་ (lōgñɛngi pēndzi) sm. གློག་བརྙན་གྱི་པར་གཞི་.

གློག་བརྙན་འགྲེམ་གཏོང་ཀུང་སི་ (lōgñɛn dremdoŋ gūŋsi) film distribution company.

གློག་བརྙན་བསྒྱུར་སྒྲུན་ཁང་ (lōgñɛn gyurdrüngaŋ) film dubbing studio.

གློག་བརྙན་མངོན་གསོན་ (lōgñɛn ŋōnsön) realistic movie, real life drama.

གློག་བརྙན་ཆེ་གྲས་ (lōgñɛn cēdrɛɛ̃) feature film.

གློག་བརྙན་སྟོན་ཁང་ (lōgñɛn dōngaŋ) movie theater.

གློག་བརྙན་སྟོན་འཁོར་ (lōgñɛn dōngɔɔ) movie projector.

གློག་བརྙན་སྟོན་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lōgñɛn dōnjeè trũũgɔɔ) sm. གློག་བརྙན་སྟོན་འཁོར་.

གློག་བརྙན་སྟོན་ས་ (lōgñɛn dōnsa) motion picture theater.

གློག་བརྙན་པར་གཞི་བཟོ་གྲྭ་ (lōgñɛn bärshi sodra) movie film company/ factory ¶ པེ་ཅིང་གློག་བརྙན་པར་གཞི་བཟོ་གྲྭ་ The Beijing Film Company.

གློག་བརྙན་སྤྱིན་ཤོག (lōgñɛn biŋshoò) movie film.

གློག་བརྙན་སྤྱིན་ཤོག་པར་འཁྲུའི་བཟོ་གྲྭ་ (lōgñɛn biŋshoò bärtrü sodra) film developing and printing factory.

གློག་བརྙན་ཕྱི་སྟོན་དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (lōgñɛn cīdün todam sədzii) film projection management/ administration station.

གློག་བརྙན་ཕྱི་སྟོན་རུ་ཁག (lōgñɛn cīdün rugaà) film projection team/ unit.

གློག་བརྙན་འཕྲུལ་ཆས་ (lōgñɛn trũũjɛ̃ɛ̃) film equipment.

གློག་བརྙན་འཕྲུལ་ཆས་ལས་གཉེར་ཁང་ (lōgñɛn trũũjɛ̃ɛ̃ lɛ̃ɛ̃ñergaŋ) film equipment management office.

གློག་བརྙན་འཕྲུལ་ཆས་གསོ་སྒྲིག་ཁང་ (lōgñɛn trũũjɛ̃ɛ̃ sōdriggaŋ) film equipment repair and installation office/ unit.

གློག་བརྙན་བྱ་བ་ (lōgñɛn cawa) film industry.

གློག་བརྙན་དབྱིབས་ཆེ་བ་ (lōgñɛn yībcewa) feature film.

གློག་བརྙན་བཙོག་པ་ (lōgñɛn dzɔ̄gba) pornographic movie.

གློག་བརྙན་བཟོ་གྲྭ་ (lōgñɛn sodra) motion picture studio/ company.

གློག་བརྙན་རིང་བ་ (lōgñɛn riŋwə) full length feature film.

གློག་བརྙན་རུ་ཁག (lōgñɛn rugaà) film projection team.

གློག་དུའུ་ (lōgdu) tib.ch. kilowatt hour.

གློག་དོག (lɔ̄gdoò) lamp/ light bulb.

གློག་བཏོན་ (lɔ̄gdön) p. of གློག་འདོན་.

གློག་སྟེགས་ (lɔ̄gdeg) elevator.

གློག་བརྟེན་ཁབ་ལེན་ (lɔ̄gden kəblen) electromagnet.

གློག་བརྟེན་བརྟེན་སྣང་ (lɔ̄gden dēnnaŋ) electromagnetic induction.

གློག་བརྟེན་དབྱེ་འབྱེད་ (lɔ̄gden yējeè) sm. གློག་འབྱེད་.

གློག་བརྟེན་སྨན་བཅོས་ (lɔ̄gden mɛ̄njöö) sm. གློག་བཅོས་.

གློག་བརྟེན་ཟངས་དཀར་བཟོ་གྲྭ (lɔ̄gden saŋgar sodra) electrolytic copper factory.

གློག་བརྟེན་གསོ་ཐབས་ (lɔ̄gden sōdəb) electrotherapy, diathermy.

གློག་ཐག (lɔ̄gdaà) electric cable.

གློག་ཐད་རྒྱུད་ (lɔ̄g tɛ̃ɛ̃gyüü) direct electric current (DC).

གློག་ཐབ་ (lɔ̄gdəb) 1. hot plate, electric stove. 2. electric furnace/ stove.

གློག་མཐུད་ཡོ་བྱད་ (lɔ̄gdüü yojɛ̃ɛ̃) electric splicing equipment.

གློག་མཐེབ་ (lɔ̄gdeb) telegraph key.

གློག་འཐག (lɔ̄gdaà) electrical weaving.

གློག་དྲིལ་ (lɔ̄gdrii) electric bell/ buzzer.

གློག་དྲོད་ (lɔ̄gdröö) electric heat.

གློག་དྲོད་བྱ་ཕྲུག་སྐྱོལ་ཆས་ (lɔ̄gdröö cədruù ñɔ̃ɔ̃jɛ̃ɛ̃) electric incubator.

གློག་དྲོད་མལ་གདན་ (lɔ̄gdröö mɛɛdɛn) electric (heated) mattress.

གློག་དྲོད་མལ་གཟན་ (lɔ̄gdröö mɛɛsɛn) electric blanket.

གློག་འདོན་ (lɔ̄gdön) electric power production, power generation; va.—བྱེད་ to produce electricity, to generate electric power.

གློག་འདོན་སྐུད་ལམ་ (lɔ̄gdön gũũlam) electric transmission line.

གློག་འདོན་ཁང་ (lɔ̄gdöngaŋ) electric power generating plant/ station.

གློག་འདོན་འཁོར་ལོ་ (lɔ̄gdön kɔ̄ɔlo) electric power

generator.
གློག་འདོན་སྒྲིག་ཆས་ (lɔ̄gdön drigjɛɛ̀) power generating equipment.
གློག་འདོན་ཅུའུ་ (lɔ̄gdön jū) power supply bureau.
གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄gdön trǖügɔɔ) electric generator.
གློག་འདོན་ཚད་ (lɔ̄gdön tsɛ̀ɛ̀) electricity output, electric power generating capacity.
གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ (lɔ̄gdön sɔ̄tsig) power station/ electric power generating station.
གློག་འདྲད་ (lɔ̄gdrɛɛ̀) electric brush.
གློག་རྡུལ་ (lɔ̄gdül) electron; electronics.
གློག་རྡུལ་སྐྱུལ་ལམ་ (lɔ̄gdül gǖülam) electron circuit.
གློག་རྡུལ་སྐོར་འཁྲོ་ (lɔ̄gdül gɔ̄ndro) electron diffraction.
གློག་རྡུལ་ཁ་སྦྱོར་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄gdül kājɔɔ trǖügɔɔ) electronic sealing machine.
གློག་རྡུལ་གྱི་ཆེ་ཤེལ་ (lɔ̄gdülgi cēsheè) electron microscope.
གློག་རྡུལ་སྒྲིག་ཆས་བཟོ་གྲྭ (lɔ̄gdül drigjɛɛ̀ sodra) electronics equipment factory.
གློག་རྡུལ་ཅན་རྩིས་རྒྱག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄gdüljɛn dzīigyaà trǖügɔɔ) sm. གློག་རྡུལ་རྩིས་འཁོར་.
གློག་རྡུལ་ཆ་ལྡན་ (lɔ̄gdüü cāndɛn) electron pairs.
གློག་རྡུལ་ཆུ་ཚོད་ (lɔ̄gdül cūdzöö) atomic clock.
གློག་རྡུལ་ཆུན་པོ་ (lɔ̄gdüü cǖmbo) electron beam.
གློག་རྡུལ་བརྟག་དཔྱད་ཡོ་བྱད་ (lɔ̄gdüü dāgjɛɛ̀ yobjɛɛ̀) electric instruments, electron meter.
གློག་རྡུལ་དྲ་བའི་བརྒྱུད་ལམ་ (lɔ̄gdüü trawɛ gyǖülam) the internet.
གློག་རྡུལ་དཔྱད་ཁབ་ (lɔ̄gdüü jēkəb) electronic probe.
གློག་རྡུལ་དཔྱད་ཆས་ (lɔ̄gdüü jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) sm. གློག་རྡུལ་བརྟག་དཔྱད་ཡོ་བྱད་.
གློག་རྡུལ་ཕོ་ (lɔ̄gdüü pō) positive election, positron.
གློག་རྡུལ་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ (lɔ̄gdüü tradoŋ cēshel) electron microscope.
གློག་རྡུལ་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ (lɔ̄gdüü drāgoŋ cēshee) electron microscope.
གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལྷུ་ལག (lɔ̄gdüü trǖüjɛɛ̀gi lhūlaà) electronic components.
གློག་རྡུལ་མེ་མདའ་ (lɔ̄gdüü menda) electron gun.
གློག་རྡུལ་སྦུ་གུ་ (lɔ̄gdüü bugu) electron tube.
གློག་རྡུལ་སྣུར་འཕྲིན་ (lɔ̄gdüü ñundrin) fax.
གློག་རྡུལ་སྨྲ་བ་ (lɔ̄gdüü māwa) electron theory.
གློག་རྡུལ་རྩིས་འཁོར་ (lɔ̄gdüü dzīgɔɔ) electronic computer.
གློག་རྡུལ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (lɔ̄gdüü shimjuùgaŋ) institute of electronics.
གློག་རྡུལ་བཟོ་གྲྭ་ (lɔ̄gdüü sodra) electronics factory.
གློག་རྡུལ་བཟོ་ལས་ཅུའུ་ (lɔ̄gdüü solɛɛ̀jūwu) electronics industry bureau.
གློག་རྡུལ་འོད་རིག (lɔ̄gdüü wöörig) electron optics.
གློག་རྡུལ་རང་དབང་ཅན་ (lɔ̄gdüü raŋwaŋjɛn) free electron.
གློག་རྡུལ་རིག་པ་ (lɔ̄gdüü rigbə) electronics.
གློག་རྡུལ་རོལ་ཆ་ (lɔ̄gdüü rööja) electric musical instrument.
གློག་རྡུལ་རོལ་དབྱངས་ (lɔ̄gdüü rööyaŋ) electronic music.
གློག་རྡུལ་རོལ་རྩེད་ཁང་ (lɔ̄gdüü röödzegaŋ) video game room.
གློག་རྡུལ་ཤེལ་སྦུབ་ (lɔ̄gdüü shēldrub) electron tube.
གློག་རྡོ་ (lɔ̄gdo) carbide, calcium carbide.
གློག་རྡོའི་རླངས་པ་ (lɔ̄gdö lāŋba) acetylene, ethyne.
གློག་རྡོའི་རླངས་པ་ (lɔ̄gdö lāŋba) acetylene.
གློག་སྡུད་ (lɔ̄gdüù) sm. གློག་ཁབ་ལེན་.
གློག་སྡུད་འགྱིན་འཁྲོ་ (lɔ̄gdüù gyentro) sm. གློག་ཁབ་ལེན་ཁྱབ་འཁྲོ་.
གློག་སྡུད་འདར་གཡོ་ (lɔ̄gdüù daryo) sm. གློག་ལེན་གཡོ་གཡལ་.
གློག་བརྡ་ (lɔ̄gda) a flare.
གློག་ནུས་ (lɔ̄gnüü) electric energy.
གློག་གནས་ཧེ་བག (lɔ̄gnɛɛ̀ hēbaà) electrical (potential difference).
གློག་གནོན་ (lɔ̄gnön) voltage.
གློག་གནོན་འཇལ་ཆས་ (lɔ̄gnön jɛɛ̀jɛɛ̀) sm. གློག་གནོན་དཔྱད་ཆས་.
གློག་གནོན་དཔྱད་ཆས་ (lɔ̄gnön jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) voltage meter.
གློག་གནོན་ཡོ་ཆས་ (lɔ̄gnön yojɛɛ̀) sm. གློག་གནོན་དཔྱད་ཆས་.
གློག་སྣེ་ (lɔ̄gne) 1. electrode. 2. electric poles.
གློག་སྣེ་ཕོ་མོ་གཉིས་ (lɔ̄gne pōmo ñīi) the positive and negative electric poles.
གློག་སྣོད་ (lɔ̄gnöö) electric condenser, storage battery.
གློག་སྣོད་བསྒྱུར་འཁོར་ (lɔ̄gnöö gyurgɔɔ) electric transformer.
གློག་པ་ (lɔ̄gba) a type of skin disease.
གློག་པར་ (lɔ̄gbar) x rays; va.—རྒྱག to x-ray.
གློག་པར་ཁང་ (lɔ̄gbargaŋ) x-ray room.
གློག་དཔར་ (lɔ̄gbar) sm. གློག་པར་.
གློག་སྤྱད་སློབ་ཁྲིད་ (lɔ̄gjɛɛ̀ lōbdriì) teaching with electrical-visual aides.
གློག་སྤྱོད་ (lɔ̄gjöö) electricity usage.
གློག་ཕོ་མོ་ (lɔ̄ɔ pōmo) positive and negative electricity.
གློག་ཕོག (lɔ̄ɔ pɔ̄ɔ) vi. to get an electric shock.
གློག་འཕྲིན་ (lɔ̄gdrin) telegram, cable, wire; va.—གཏོང་ to send a telegram/ cable/ wire.
གློག་འཕྲིན་ཁང་ (lɔ̄gdringaŋ) telegraph office.
གློག་འཕྲིན་ཁྱབ་གཏོང་ (lɔ̄gdrin kyābdoŋ) telegrams sent to many areas; va.—བྱེད་.
གློག་འཕྲིན་གྱི་ཡོ་བྱད་ (lɔ̄gdrin gi yobjɛɛ̀) telegraph/ wireless equipment.
གློག་འཕྲིན་གྱི་གསར་འགྱུར་ (lɔ̄gdringi sōngyur) telegram/ wireless news.
གློག་འཕྲིན་ངོས་འཛིན་ཨང་རྟགས་ (lɔ̄gdrin ŋöndzin āŋdaà) cable address, telegraphic address.
གློག་འཕྲིན་དངུལ་གཏོང་ (lɔ̄gdrin ŋǖüdoŋ) sm. གློག་འཕྲིན་ཐོག་གི་དངུལ་འགྲུལ་.
གློག་འཕྲིན་ཅུའུ་ (lɔ̄gdrin jūwu) telecommunications bureau.
གློག་འཕྲིན་ཆས་བཟོ་གྲྭ (lɔ̄gdrinjɛɛ̀ sodra) telecommunications equipment factory.
གློག་འཕྲིན་གཏོང་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɔ̄gdrin dōŋlen trǖügɔɔ) telegraph receiver and transmitter.
གློག་འཕྲིན་ཐོག་གི་དངུལ་འགྲུལ་ (lɔ̄gdrin tɔ̄ɔgi ŋǖüdrül) telegraphic money order, telegraphic transmission of money.
གློག་འཕྲིན་བརྡ་རྟགས་ (lɔ̄gdrin dadaà) (telegraph) code.
གློག་འཕྲིན་པ་ (lɔ̄gdrimba) telegraph/ wireless operator.
གློག་འཕྲིན་འཕྲུལ་ཆས་ (lɔ̄gdrin trǖüjɛɛ̀) telegraphic equipment.
གློག་འཕྲུལ་ (lɔ̄gdrüü) electric machine.
གློག་འཕྲུལ་བཟོ་གྲྭ (lɔ̄gtrüü sodra) electrical machinery plant.
གློག་འཕྲུལ་བཟོ་བཅོས་ཁང་ (lɔ̄gtrüü sojöögaŋ) repair shop for electrical machines.
གློག་བྱེད་དངོས་པོ་ (lɔ̄gjeè ŋööbo) electrolyte.
གློག་བླུག (lɔ̄g lüù) va. to charge a battery.
གློག་འབྱེད་ (lɔ̄gjeè) electrolysis.
གློག་འབྲེལ་གཅོད་ (lɔ̄ŋdrel jöö) va. to insulate (electricity).
གློག་འབྲེལ་གཅོད་བྱེད་དངོས་པོ་ (lɔ̄ŋdrel jööjeè ŋööbo) electric insulating materials.
གློག་འབྲེལ་གཅོད་བྱེད་ཡོ་ཆས་ (lɔ̄gdrel jööjeè yobjɛɛ̀) sm. གློག་འབྲེལ་གཅོད་བྱེད་དངོས་པོ་.
གློག་སྦྱོར་ཁང་ (lɔ̄gjɔɔgaŋ) room where electric power is distributed.
གློག་མི་ཁྲིད་པའི་དངོས་རྫས་ (lɔ̄gmi trīibɛ ŋöödzɛɛ̀) nonconductors of electricity.
གློག་དམར་ (lɔ̄gmar) 1. lightening; vi.—འཁྱུག to have a flash of lightening. 2. red (traffic) light; vi.—གསལ་ to be on (for a red traffic light) ༑ གློག་དམར་གསལ་དུས་འགྲོ་མི་ཆོག When the traffic light is red one is not permitted to go.
གློག་སྨན་ (lɔ̄gmɛn) flashlight battery.
གློག་སྨྱུག (lɔ̄gñuù) pencil-type gauge for measuring

electricity.
གློག་རྡི་ (lɔ̄gdzi) electroplating; va.—གཏོང་.
གློག་བཙའི་སྦྱོད་ཐབས་ (lɔ̄gdzɛ jȫȍdəb) acupuncture with electric stimulation.
གློག་ཚད་འཁོར་ལོ་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ kɔ̄ɔ̄lo) sm. གློག་ཚད་ལྟ་ཆས་.
གློག་ཚད་འཇལ་ཆས་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ j̲ɛ̲ɛ̲jɛɛ̀) sm. གློག་ཚད་ལྟ་ཆས་.
གློག་ཚད་ལྟ་ཆས་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ dəjɛɛ̀) electric meter.
གློག་ཚད་ལྟ་བྱེད་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ dājɛɛ̀) sm. གློག་ཚད་ལྟ་ཆས.
གློག་ཚད་བརྟག་ཆས་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ dāgjɛɛ̀) electroscope.
གློག་ཚད་དཔྱད་ཆས་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ jɛ̄ɛ̀cɛɛ̀) sm. གློག་ཚད་ལྟ་ཆས་.
གློག་ཚའི་ལྕགས་མདའ་ (lɔ̄gtsɛ jāŋda) electric welding rod.
གློག་ཆིག (lɔ̄ɔ̀ tsīì) vi. to have a light bulb burn out, to have/ get an electric short.
གློག་ཚོད་ (lɔ̄ɔ̀dzöȍ) electric meter.
གློག་རྫ་ (lɔ̄gdza) electro porcelain/ ceramics.
གློག་རྫས་ (lɔ̄gdzɛɛ̀) sm. གློག་སྨན་.
གློག་རྫས་སྐམ་པོ་ (lɔ̄gdzɛɛ̀ gāmba) dry cell (battery).
གློག་ཞགས་འཁྲུག་བསྒྲོད་ (lɔ̄gshaà kyūùdröȍ) sm. གློག་འཁྲུག.
གློག་ཞུ་ (lɔ̄gshu) sm. གློག་བཞུ་.
གློག་ཞུ་ལྗང་ཁུ་ (lɔ̄gshu j̲ə̲ŋgu) green light (for traffic); vi.—སྦར་ to have the green light turn on. 2. doing a special favor, giving sb. the green light to do sth.
གློག་ཞུ་དམར་པོ་ (lɔ̄gshu māābo) red light (for traffic).
གློག་ཞུན་ (lɔ̄gshün) sm. གློག་བཞུ་.
གློག་ཞུའི་ཞྭ་ཁེབས་ (lɔ̄gshü sh̲a̲geb) lamp shade.
གློག་ཞུའི་ཤེལ་དོག (lɔ̄gshü shēdoò) electric light bulb.
གློག་བཞུ་ (lɔ̄gshu) 1. flashlight. 2. lamp, light; va.—སྦར་ to turn on a flashlight/ lamp/ light; va.—གསོད་ to turn off a flashlight/ lamp/ light.
གློག་བཞུ་དཀར་པོ་ (lɔ̄gshu gāābo) fluorescent light.
གློག་བཞུའི་ཤེལ་ཏོག (lɔ̄gshü shēdoò) sm. གློག་ཞུའི་ཤེལ་དོག.
གློག་ཟུང་སྣེ་རྡུལ་ (lɔ̄gsuŋ nēdül) electric dipole.
གློག་རྩིན་ (lɔ̄gsön) electric calculator.
གློག་བཟོ་པ་ (lɔ̄gsoba) electrical worker, electrician.
གློག་བཟོ་ལས་ (lɔ̄ɔ̀ s̲o̲lɛɛ̀) electrical industry.
གློག་འོད་ (lɔ̄gwöȍ) electric light; vi.—རྒྱག to have light shine.
གློག་འོད་གཞུ་དབྱིབས་ཅན་ (lɔ̄göȍ sh̲u̲yibjɛn) electric.
གློག་ཡིག་ཁང་ (lɔ̄ɔ̄yigaŋ) telegraph station.
གློག་ཡོམ་གློག་གཏོང་ (lɔ̄gyom lɔ̄gdoŋ) corona discharge.
གློག་གཡིས་ (lɔ̄gyiì) tib.ch. battery, electric cell ¶ གློག་གཡིས་སློབ་གྲྭ་ Battery factory.
གློག་གཡེར་ (lɔ̄gyer) microwave.
གློག་རའི་ནུས་ཚད་ (lɔ̄grɛ n̲ü̲ǜdzɛɛ̀) sm. གློག་ཁམས་ཀྱི་ནུས་ཚད་.
གློག་རིག (lɔ̄grig) science of electricity.
གློག་རིག་སློབ་གྲྭ་ (lɔ̄grig lōbdra) electronics school.
གློག་རིན་ (lɔ̄grin) the cost of electricity, electric bill.
གློག་རླབས་ (lɔ̄gləb) electric waves.
གློག་རླུང་གི་འཁྱགས་སྒམ་ (lɔ̄gluŋgi kyāàgam) refrigerator.
གློག་ལམ་ (lɔ̄glam) electric circuit.
གློག་ལམ་ཁ་ཟུམ་གྱི་བརྙན་འཕྲིན་ (lɔ̄glam kāsumgi ñɛ̄ndrin) closed circuit television.
གློག་ལམ་མཚོན་རིས་ (lɔ̄glam tsȭnriì) circuit diagram.
གློག་ལས་ (lōglɛɛ̀) electrical work, electronics.
གློག་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (lɔ̄glɛɛ̀jɛndu gy̲u̲r) sm. གློག་ལས་སུ་འགྱུར་.
གློག་ལས་པ་ (lɔ̄lɛɛ̀ba) sm. གློག་ལས་བཟོ་པ་.
གློག་ལས་བཟོ་པ་ (lɔ̄glɛɛ̀ s̲o̲ba) electrical worker, electrician.
གློག་ལས་བཟོ་ལས་ (lōglɛɛ̀ s̲o̲lɛɛ̀) electrical industry.
གློག་ལས་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (lɔ̄glɛɛ̀ l̲a̲gdzɛɛ lōbdra) school of electrical engineering/ electronics.
གློག་ལས་སུ་འགྱུར་ (lɔ̄glɛɛ̀su gy̲u̲r) vi. to become electrified.
གློག་ལུགས་ (lɔ̄gluù) electrotyping; va.—རྒྱག.
གློག་ཤི་ (lɔ̄ɔ̀ shī) vi. to have a light to go out.
གློག་ཤིང་ (lɔ̄gshiŋ) electric pole, telephone pole.
གློག་ཤུགས་ (lɔ̄gshuù) electric power, electric energy.
གློག་ཤུགས་བཀོད་སྒྲིག་ཁང་ (lɔ̄gshug gȫȍdriggaŋ) electric power control room.
གློག་ཤུགས་ཁབ་ལེན་ (lɔ̄gshug kəblen) electromagnetism.
གློག་ཤུགས་ཅན་ (lɔ̄gshugjɛn) electrified; vi.—དུ་འགྱུར་ to become electrified.
གློག་ཤུགས་ཅུའུ་ (lɔ̄gshug jūwu) Bureau of Electric Power.
གློག་ཤུགས་ཆུ་འཐེན་ (lɔ̄gshug cūnden) sm. གློག་ཤུགས་ཆུ་འདྲེན་.
གློག་ཤུགས་ཆུ་འདྲེན་ (lɔ̄gshug cūndren) electric pumping of water ¶ གློག་ཤུགས་ཆུ་འདྲེན་ས་ཚིགས་ Water pumping station.
གློག་ཤུགས་ཆུ་ཚོད་ (lɔ̄gshug cūdzöȍ) electric watch.
གློག་ཤུགས་གཏོང་འཛིན་འཁོར་ལོ་ (lōgshug dōŋdzin kɔ̄ɔ̄lo) electric transformer.
གློག་ཤུགས་ལྟེ་གནས་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (lōgshug dēnɛɛ̀ tsȫȍdagaŋ) center for testing electric power.
གློག་ཤུགས་དྲ་བ་ (lɔ̄gshug tr̲a̲wa) power network.
གློག་ཤུགས་མེ་འཁོར་ (lɔ̄gshug m̲e̲gɔɔ) electric train.
གློག་ཤུགས་རྡི་འདྲུག (lɔ̄gshug dzīyug) electroplating.
གློག་ཤུགས་ཚ་ལའི་འཕྱུལ་འཁོར་ (lɔ̄gshug tsālɛ trǖǖgɔɔ) electrowelding machine.
གློག་ཤུགས་བཟོ་ལས་ (lɔ̄gshug s̲o̲lɛɛ̀) electric power industry.
གློག་ཤོར་ (lɔ̄ɔ̀ shɔ̄ɔ̄) vi. to have electricity leak/ get lost.
གློག་གཤོལ་ (lɔ̄gshöö) electric plow.
གློག་གསོག་སྣོད་ཆས་ (lɔ̄gsoò nȫȍjɛɛ̀) storage battery.
གློག་གསོག་འཕྱུལ་ཆས་ (lɔ̄gsoò trǖǖjɛɛ̀) sm. གློག་གསོག་སྣོད་ཆས་.
གློག་གསོར་ (lɔ̄gsor) electric drill.
གློག་བསྲོས་གསོ་ཐབས་ (lɔ̄gsöȍ sōtəb) electric heating therapy/ treatment (for illness).
གློང་ (lōŋ) 1. va. to tease/ tantalize. 2. va. to search for sth.
གློད་ (lȫȍ) va. to release, to let go, to let loose, to set free, to be let loose ¶ ཁོང་ཚོས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་མི་དེ་གློད་འདུག The man they arrested has been released. ¶ ང་གློད་རོགས་གནང་ Please let me go. ¶ རྐང་སྣ་རིལ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཕུ་གློད་བཞག The air in the bicycle tire has been let out (by sb.).
གློད་ཤོར་ (lȫȍ shɔ̄ɔ̄) vi. to escape/ run away ¶ བཙོན་པ་དེ་གློད་ཤོར་བྱུང་འདུག The prisoner escaped.
གློད་བཀྲོལ་ (lȫȍdröö) releasing, letting go; va.—གཏོང་ to release, to let go; vi.—ཐོབ་ to obtain release; va.—ཞུ་ to ask to be released.
གློད་འགྲོལ་ (lȫȍdröö) sm. གློད་བཀྲོལ་.
གློད་གཏོང་ (lȫȍdoŋ) 1. releasing, letting go, freeing; va. གློད་གཏོང་; —བྱེད་ to release, to let go, to free ¶ བཙོན་ཁང་ནས་བཙོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གློད་གཏོང་བྱས་བཞག They have released many prisoners from prison. 2. launching, sending off; va. གློད་གཏོང་; —བྱེད་ to launch, to send off ¶ མི་བཟོས་སྐྱུང་སྐར་ཞིག་གློད་གཏོང་བྱས་པ་རེད་ They launched a satellite.
གློད་ཚོད་ (lȫȍdzöȍ) letting sth. go or releasing it while still maintaining control; va.—རྒྱག ¶ ཐེར་གའི་སྒྲི་རིག་བཀག་ནས་ཐུར་ལ་གློད་ཚོད་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) applied the brakes of the cart and let it go down the slope while still keeping it under control.
གློན་ (lȭn) 1. sm. གླན་. 2. va. to patch.
གློན་སྨན་ (lȭnmɛn) tape that is stuck on the temple to relieve headaches, pains, etc.
གློས་ (lȫȍ) imp. of གླུ་.
གློས་ཕབ་ (lȫȍ pəb) p. of གློས་འབེབས་.
གློས་ཕབ་སྡེ་ཉལ་ (lȫȍpəb dēñɛɛ) va. to lay down on one's side.
གློས་འབེབས་ (lȭn b̲e̲b) va. to lay on one's side.
གྷ་ན་ (gh̲a̲nna) Ghana.
གྷི་ཕུམ་ (gh̲i̲bam) gallstone.
དགག (g̲a̲à) f. of འགེག.

དགག་འགྱངས་ (gaggyaŋ) a delay due to an obstruction ། དམག་འཁྲུག་རྒྱ་བསྐྱེད་དེས་དཔུང་དམག་ཕྱིར་འཐེན་ལ་དགག་འགྱངས་བྱུང་ Because the war has expanded the withdrawal of troops has been delayed. [Lit. obstruction, delay].

དགག་སྒྲ་ (gagdra) sm. དགག་ཚིག.

དགག་སྒྲུབ་ (gagdrub) sm. དགག་པ་.

དགག་ཆ་ (gagja) objection, opposition; va.—བྱེད་ ། ཁོང་གིས་ང་ཕྱི་རྒྱལ་འགྲོ་རྒྱུར་དགག་ཆ་གནང་གི་འདུག (He) is objecting to my going abroad.

དགག་རྙི་ (gəñi) a snare that catches animals by the neck.

དགག་གདོང་སུན་ཕྱུང་ (gagdoŋ sũnjuŋ) refuting/ rebutting and criticizing.

དགག་བདང་སུན་ཕྱུང་ (gagdaŋ sũnjuŋ) sm. དགག་གདོང་སུན་ཕྱུང་.

དགག་དྲི་ (gəgdri) belch, belching; vi.—རྒྱག to belch.

དགག་པ་ (gagba) 1. refuting, rebutting, objecting to, combating; va.—རྒྱག to refute, to rebut ། ཁོའི་ལྟ་བ་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད་ (They) refuted his ideology. ། ཐ་མག་འཐེན་རྒྱུར་དགག་པ་རྒྱག་དགོས་ (We) have to combat smoking.

དགག་པས་བདུལ་ (gagbɛ dũl) va. to subdue/ defeat by refuting.

དགག་བྱ་ (gagja) the point or issue that is to be refuted in a debate/ argument.

དགག་ཚིག (gəgdzii) words of rebuttal/ rebutting/ refuting.

དགག་ཡིག (gəgyig) statements people had to write "opposing" things during the Cultural Revolution.

དགག་ལན་ (gaglɛn) 1. reply to a refutation/ rebuttal, answer to a charge/ criticism; va.—རྒྱག; —བྱེད་; —སྤྲོད་; —སློག ། ཁོང་གིས་དམངས་གཙོའི་ལྟ་བའི་སྐོར་གྱི་རྩོམ་ཡིག་དེའི་དགག་ལན་ཞིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ He refuted the article about the democratic point of view.

དགང་ (gaŋ) f. of འགེངས་.

དགང་བླུགས་ (gaŋluù) ladles used in rituals of exorcism.

དགང་གཟར་ (gaŋsar) 1. a kind of ladle used in exorcism. 2. a pipe (for smoking).

དགད་ (gɛɛ̀) f. of འགད་.

དགན་པ་ (gɛmba cee) sm. གྲིན་པ་.

དགན་པ་ཆ་པོ་ (gɛmba tsābo) sm. གྲིན་པ་ཆ་པོ་.

དགབ་ (gəb) f. of འགེབས་.

དགའ་ (ga) 1. vi. to be glad, to be pleased, to be happy ། ཁྱེད་རང་འདིར་ཕེབས་ཙང་ཁོ་ཚོ་དགའ་སོང་ They were glad because you came. ། ང་དགའ་མ་བྱུང་ I was not pleased. 2. vi. to like, to love, to be fond of ། ཁོ་བཙོང་ལ་དགའ་གི་མི་འདུག He does not like onions. ། ཁོ་བུ་མོ་དེ་ར་ཞེ་དྲག་དགའ་པོ་འདུག He loves that girl a lot. 3. vi. to be better, to be more advantageous ། འདི་བཙོངས་ན་དགའ་གི་རེད་ It is better to sell it. 4. abbr. of དགའ་པོ་.

དགའ་གྲོག་གེར་ (ga drõgge) sm. དགའ་ལྷང་ལྷང་.

དགའ་བཀུར་ (gagur) love and respect ། ཁོ་མི་དགའ་བཀུར་འོས་པ་ཞིག་འདུག He is a person worthy of love and respect.

དགའ་སྐད་ (gagɛɛ̀) cheers, shouts of joy; va.—སློག to cheer, to shout (for joy).

དགའ་སྐྱིད་ (gagyiì) abbr. for དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་.

དགའ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ (gagyiì dɛmba) happy, joyful, glad.

དགའ་སྐྱེལ་ (gagyee) seeing someone off (happily); va.—ཞུ་ to see sb. off ། དགའ་སྐྱེལ་གྱི་ཐུགས་སྟོ་ A farewell/ seeing off party.

དགའ་སྐྱེལ་ཚོགས་འདུ་ (gagyee tsõndu) party given in honor of someone's departure.

དགའ་སྐྱོ་ (gagyo) joy and sorrow, happiness and sadness ། ལོ་རྒྱུས་དེ་ནི་དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག Their story has both happiness and sadness.

དགའ་སྐྱོ་སྐྱེ་སླ་བ་ (gagyo gyēlawa) sb. who easily feels happy or sad.

དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྡན་ (gagyo ñĩìdɛn) simultaneous happiness and sadness.

དགའ་སྐྱོ་གཉིས་འོས་ (gagyo ñĩìöò) sm. དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྡན་.

དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ཡོད་ (gagyo ñĩìyöò) sm. དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྡན་.

དགའ་སྐྱོ་མཉམ་འཆར་ (gagyo ñãmjar) sm. དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྡན་.

དགའ་སྐྱོ་འདྲེས་མ་ (gagyo drẹèma) sm. དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྡན་.

དགའ་ཁྱལ་ (gəgüü) pretending to like/ love; va.—བྱེད་.

དགའ་ཁྲས་ཁྲས་ (ga trēèdreè) happy appearance; va.—བྱེད་ to act happy, to have a happy appearance.

དགའ་མཁན་ (gañen) one who likes, pro sb. or sth. ། ཨ་མེ་རི་དགའ་མཁན་ People who are pro-U.S.A.

དགའ་འཁྱིལ་ (gəgyil) a traditional design (a circle with two crescents).

དགའ་གུས་ (gəgüü) love and respect ། དགའ་གུས་འོས་ཤོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ The most respected and loved leader. ། དགའ་གུས་འོས་པ་ Worthy of love and respect.

དགའ་གྲོགས་ (gadroò) close friend, girlfriend, boyfriend.

དགའ་གླུ་ (galu) love song.

དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་ (gaga gyīgyiì) joy, happiness; va.—བྱེད་ to be happy/ joyful ། དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་དང་ནས་ཐུགས་སྟོ་བཏང་བ་རེད་ (They) gave a joyful party.

དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་ (gaga trōdro) sm. དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་.

དགའ་མགུ་ (gaŋgu) sm. དགའ་མགུ་ཡིད་རང་.

དགའ་མགུ་ཡིད་རང་ (gaŋgu yiraŋ) happy and satisfied.

དགའ་མགུར་སྤྱོད་ (gaŋgur jöò) 1. va. to enjoy happiness. 2. va. to have sexual intercourse.

དགའ་སྒོམ་ (gagom) sm. དགའ་ངོམས་ཚོག་ཤེས་.

དགའ་ངུ་ (gaŋu) crying with joy; vi.—ཤོར་ to cry with joy.

དགའ་ངོམས་ཚོག་ཤེས་ (gaŋom cõgsheè) satisfied/ content with one's lot; va.—བྱེད་ to be satisfied/ content with one's lot.

དགའ་གཅེས་ (gajeè) love, affection; va.—བྱེད་.

དགའ་ཆེས་ན་ངུ་ཤོར་ (gacēna ŋu shõõ) sm. དགའ་ངུ་.

དགའ་ཚོག་ཚོག་སྡུག་ཚོག་ཚོག (gacõgjoò dug cõgjoò) sb. who gets happy quickly and angry quickly, temperamental.

དགའ་མཆོང་ (gajoŋ) leaping/ jumping with joy; va.—རྒྱག.

དགའ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ (gajöòlɛ dẹ̄èba) extremely happy [Lit. happy beyond words].

དགའ་ཉམས་ (gañam) good feelings, high spirits; vi.—སྐྱེད་ to be in high spirits, to feel good; va.—སྟོན་ to express or show liking.

དགའ་ཉེ་ (gañe) sm. དགའ་པོ་ཉེ་པོ་.

དགའ་ཉེ་ལོ་དཀར་ (gañe lõgaa) sm. དགའ་པོ་ཉེ་པོ་.

དགའ་ཉེར་བརྟེན་མཁན་ (gañe dēngɛn) ones who side with ། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དགའ་ཉེར་བརྟེན་མཁན་ Those who side with the imperialists.

དགའ་ཉེར་བསྟེན་ (gañee dēn) 1. va. to make friends with ། ཁོང་གི་མི་ཚང་ཕྱུག་པོ་རྣམས་དགའ་ཉེར་བསྟེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He makes friends with rich families. 2. va. to ally with, to side with ། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དགའ་ཉེར་བསྟེན་མཁན་ Those who side with imperialists.

དགའ་སྟོན་ (gadön) party, banquet, celebration; va.—བྱེད་; —གསོལ་; —ཞུ་ to celebrate ། ལོ་འཁོར་དགའ་སྟོན་ An anniversary party. ། འཁྲུངས་སྐར་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱས་པ་རེད་ (They) celebrated (his) birthday.

དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་ (gadön dēmdree) celebration; va.—ཞུ་ to celebrate.

དགའ་སྟོན་ཚོགས་ཆེན་ (gadön tsõgjen) ། celebration or congratulatory meeting/ assembly,

anniversary assembly/ meeting.

དགའ་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ (gadön tsöndu) sm. དགའ་སྟོན་ཚོགས་ཆེན་.

དགའ་ཐག་ཆོད་ (gadaà cöö) vi. to be extremely happy ༑ཁོང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཆོག་མཆན་རག་ཙང་དགའ་ཐག་ཆོད་པ་རེད་ Because he received permission to go to Tibet, he was extremely happy.

དགའ་ཐལ་ (gadɛɛ) feeling too happy, excessively happy; vi.—བྱེད་.

དགའ་མཐུན་པ་ (gadümba) friends with whom one gets along well.

དགའ་དར་ (gadar) a ceremonial white scarf offered on happy occasions.

དགའ་གདོང་ (gadoŋ) the temple near Lhasa of one of Tibet's leading oracles of the same name.

དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་ (gadoŋ cöögyoŋ) one of Tibet's leading oracles (Drepung monastery's Gadong).

དགའ་བདེ་ (gade) sm. དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་.

དགའ་མདོག་ཤད་མདོག (gandɔɔ shāŋdɔɔ) pretending to like or be friends; va.—བྱེད་.

དགའ་འདྲིས་ (gandrii) close friend.

དགའ་ལྡན་ (gandɛn) 1. happy, joyful. 2. Ganden Monastery (founded in 1408). 3. Tushita (the heaven of joy).

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ (gandɛn trībɔ) the chief abbot at Ganden Monastery who is considered to hold the throne of Tsongkapa (he is considered the highest religious figure in the Gelugpa sect).

དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་ (gandɛn trīsur) title of a former/ ex-abbot of Ganden Monastery.

དགའ་ལྡན་དགོན་པ་ (gandɛn gomba) see དགའ་ལྡན་, 2.

དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ (gandɛn ŋāmjöö) festival held on the 25th day of the 10th month to commemorate the death of Tsonkapa.

དགའ་ལྡན་དར་ཆེན་ (gandɛn tarjen) shung. the tall prayer flag at the northeast corner of the Barkor.

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ (gandɛn pōdraŋ) shung. name of the residence of the Dalai Lamas in Drepung Monastery that was built by Gendun Gyatso in the 16th century and later became the name of the Tibetan Government after the 5th Dalai Lama assumed political power in Tibet.

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ (gandɛn pōdraŋ cɔ̄ɔlɛɛ̀ nāmgyɛɛ) shung. the full name of the tt. government.

དགའ་སྡང་ (gadaŋ) love and hate.

དགའ་སྡུག (gədug) happiness and sorrow.

དགའ་སྡུག་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ (gədug cemisheèba) sb. who is incapable of showing feelings of happiness or sorrow.

དགའ་སྣང་ (ganaŋ) joyful/ happy feeling; va.—བྱེད་ to be happy/ joyous, to show happiness.

དགའ་པོ་ (gabo) 1. glad, happy, pleased ༑ཕྲུད་མོར་འགྲོ་རྒྱུར་ཕྲུ་གུ་ཚོ་དགའ་པོ་ཡོང་གི་རེད་ The children will be happy about going to the show. ༑ཁྱེད་ཚོ་ཕེབས་ནས་དགའ་པོ་བྱུང་ I am glad you all came. 2. liking, fond of, loving; va.—བྱེད་ ༑ང་ཁྱི་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་ I like dogs. ༑ཁོ་ལ་མི་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱས་པ་རེད་ Everybody liked him.

དགའ་པོ་སྐྱིད་པོ་ (gabo gīibu) happiness and joy; va.—གཏོང་ to be happy and joyful.

དགའ་པོ་ཉེ་པོ་ (gabo ñebo) friends and relatives.

དགའ་དཔུང་ (gabuŋ) a gathering of friends and relatives at the time of a person's death for the purpose of giving donations and consolation.

དགའ་སྤོབས་ (gabob) happiness/ joy and pride.

དགའ་སྤྱོད་ (gajöö) sm. དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་.

དགའ་སྤྲོ་ (gadro) happiness, joy; vi.—འཁོལ་ to be happy/ joyous, to bubble over with happiness/ joy ༑ཁོ་ཚོར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་དགའ་སྤྲོ་འཁོལ་བ་རེད་ They were happy over their victory.

དགའ་སྤྲོ་འཁོལ་ (gadro kɔ̄ɔ) see དགའ་སྤྲོ་.

དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་ (gadro cēmbo) great joy, great happiness.

དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་ (gadro bāgmeè) immeasurable/ inestimable joy or happiness.

དགའ་སྤྲོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ (gadro bāgmeèba) sm. དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་.

དགའ་སྤྲོ་ཚད་མེད་ (gadro tsɛ̄ɛ̀meè) sm. དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་.

དགའ་སྤྲོས་ཁེངས་ (gadröö kēŋ) vi. to be filled with joy and happiness.

དགའ་ཕྱོགས་ (gajoò) favoritism, partiality; va.—བྱེད་ to show favoritism and partiality.

དགའ་བ་ (gawa) joy, happiness; vi.—སྐྱེད་ to be joyous, happy; va.—སྒྲོག to cheer/ acclaim/ hail; va.—སྐོང་ to fulfill sb. else's pleasure.

དགའ་བ་སྐྱེ་འོས་པ་ (gawa gyē wo͟oba) joyous, worthy of joy.

དགའ་བ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་པ་ (gawa cīnji lɔgba) liking sth. that is not worthy of liking.

དགའ་བ་ཚད་མེད་ (gawa tsɛ̄ɛ̀meè) immeasurable joy.

དགའ་བ་ལ་ (gawala) how happy, how pleased/ joyful ༑དགའ་བ་ལ་ ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྱོར་བྱུང་ Oh, how happy (I am). I received a letter form my parents.

དགའ་བའི་སྒྲ་དབྱངས་ (gawɛ drayaŋ) cheers, acclamation, shouts of joy; va.—སྒྲོག to cheer, to acclaim, to hail ༑གྲོས་མཐུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པར་དགའ་བའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ་རེད་ (They) cheered the signing of the treaty.

དགའ་བའི་འབོད་དབྱངས་ (gawɛ bo͟oyaŋ) sm. དགའ་བའི་སྒྲ་དབྱངས་.

དགའ་བའི་ཚལ་ (gawɛ tsɛ̄ɛ) sm. གླིང་ག.

དགའ་བའི་བཞིན་ (gawɛshin) (expression of) joy/ happiness.

དགའ་བར་རོལ་ (gawar rö͟l) va. to enjoy/ experience pleasure.

དགའ་བོ་ (gawo) name of one of the six disciples of the Buddha.

དགའ་དབྱེ་འཛུམ་འབྲལ་ (gaye dzu͟mdrɛɛ) separating/ parting/ splitting up amicably or in a friendly manner (i.e., without enmity); va.—བྱེད་ ༑ཁྱོ་ཤུག་མ་འགྲིགས་སྟེ་དགའ་དབྱེ་འཛུམ་འབྲལ་བྱས་སོང་ The husband and wife didn't get along and separated amicably.

དགའ་འབོད་ (gabö͟ö) sm. དགའ་བའི་སྒྲ་དབྱངས་.

དགའ་འབོད་ཅི་དགར་སྒྲོག (gabö͟ö jīgar dro͟g) va. to celebrate with roars/ shouts/ cheers of happiness.

དགའ་འབོད་ཆེན་པོ་ (gabö͟ö cēmbo) shout/ cheer of joy.

དགའ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་ (gandrel tsōndu) social meeting/ gathering.

དགའ་སྨུགས་ (gabug) shung. a hat worn by monk officials in winter.

དགའ་སྨུབས་ (gabub) shung. sm. དགའ་སྨུགས་.

དགའ་མ་ (gama) 1. wife. 2. girlfriend.

དགའ་མིན་དགའ་དོགས་ (gəmin gadɔg) holding a grudge/ enmity/ hatred, being biased towards sb.; va.—བྱེད་ ༑འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ང་ལ་དགའ་མིན་དགའ་དོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The leader holds a grudge against me.

དགའ་མིན་ཞེ་བཞག (gəmin sheshaà) keeping hatred/ antipathy in mind, holding on to a dislike of sth.

དགའ་མིན་ཞེ་ལོག (gəmin shelɔg) hatred, antipathy.

དགའ་མོ་ (gamo) 1. good, nice ༑མི་འདི་དགའ་མོ་ཡོད་ The man is good. 2. quite, rather ༑དེང་སང་བྲེལ་བ་དགའ་མོ་ཡོད་ I am quite busy these days.

དགའ་མོས་ (gamöö) liking ༑ཁོའི་བསམ་འཆར་དེ་ལ་ཚང་མས་དགའ་མོས་བྱུང་བ་རེད་ Everyone liked his suggestions.

དགའ་སྨོན་ (gamön) congratulations; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ༑ཁྱེད་རང་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་རག་པར་ངས་དགའ་སྨོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I congratulate you on getting the new job.

དགའ་རྩེ་ (gadze) liking and loving.

དགའ་ཚད་ཚད་ (ga tsɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀) extremely happy/ elated/ joyful; va.—བྱེད་ to act/ show/ be extremely happy. ༑གནས་ཚུལ་གོ་མ་ཐག་ཁོང་དགའ་ཚད་ཚད་བྱས་པ་རེད་ As soon as he heard the news

he was extremely happy.

དགའ་ཚལ་ (gatsεε) garden, park, grove.

དགའ་ཚོར་ (gatsor) feeling of happiness/ gladness/ joy; va.—བྱེད་; vi.—སྐྱེད་; vi.—སྐྱེས་ ༑ མི་དམངས་དང་གིས་ཐུགས་ཁུར་གཟབ་བཞེས་གནང་བར་དགའ་ཚོར་ཚད་མེད་བྱུང་སོང་ The people were extremely happy at the party's taking serious concern (for them).

དགའ་ཚོར་ཡིད་སྨོན་ (gatsor yimün) sm. དགའ་སྨོན་.

དགའ་འཛུམ་ (gandzum) a happy or joyful/ smile, a grin; va.ཉེར་སྟོན་ to smile or grin happily.

དགའ་འཛོམས་ (gandzom) a happy/ joyful gathering or get-together; va.—བྱེད་.

དགའ་ཞིང་གུས་པ་ (gashiŋ güüba) loving and respectful, loved and respected.

དགའ་ཞེན་ (gashen) love and loyalty; va.—བྱེད་ to love and be loyal ༑ ཁོ་ཚོས་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དགའ་ཞེན་ཚད་མེད་བྱས་པ་རེད་ They had boundless love and loyalty for their motherland.

དགའ་ཞེན་ལྔ་ (gashen ŋā) the five loves (love of motherland, the people, labor, science and socialism).

དགའ་ཞེན་སྤྱི་འཁུར་ (gashen jīgur) loving and respecting.

དགའ་བཞི་ (gabshi) shung. name of an important aristocratic family.

དགའ་བཞི་རྡོ་རིང་ (gabshi doriŋ) sm. དགའ་བཞི་.

དགའ་བཞི་འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ (gabshi trüügi lhāgaŋ) shung. name of Tsuglakhang Cathedral in Lhasa.

དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་ (gashin drōshin) in a state of happiness, in a happy manner.

དགའ་ཤུར་ (gawur) the noise/ roar made by a cheering crowd; va.—རྒྱག.

དགའ་འོས་པ་ (ga wööba) worthwhile, worthy ༑ དགའ་འོས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་སོང་ They achieved a worthwhile result.

དགའ་ཡ་ལེ་ (ga yale) sm. དགའ་དགའ་ལྷང་ལྷང་.

དགའ་ཡལ་ཡལ་ (ga yεεyεε) sm. དགའ་ལྷང་ལྷང་.

དགའ་རབ་ (garəb) a lot ༑ ཁོང་གི་ངོས་འཛིན་དགའ་རབ་མཐོ་རུ་ཕྱིན་འདུག His understanding has increased a lot.

དགའ་རིན་ (garin) worthy/ deserving of love; vi.—ཚོག ༑ བུ་མོ་དེ་ཁྱེད་རང་དགའ་རིན་ག་རེ་འདུག་གམ་ How is that girl is deserving of your love?

དགའ་རོགས་ (garɔɔ) lover; boyfriend, girlfriend; va.—སྒྲིག to become boyfriend or girlfriend or lovers.

དགའ་ལ་ཉེ་ཕྱོགས་ (gala ñejɔɔ) one's side, one's friends/ associates; va.—བྱེད་ to favor/ side with one's friends or associates.

དགའ་ས་སྐྱིད་ས་ (gasa gyiisə) a happy and joyful place.

དགའ་ས་མཐུན་སྣང་ (gasa tüngaŋ) a favorite person.

དགའ་སིལ་སིལ་ (ga sīisi) happy, glad.

དགའ་སེམས་ (gasem) joy, happiness; va.—འཁོལ་ to be happy/ joyous.

དགའ་སོབ་སོབ་ (ga sōbsob) sm. དགའ་ལྷང་ལྷང་.

དགའ་བསུ་ (gəsu) welcoming; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to welcome, to greet, to receive (people) ༑ སྤྱི་སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་ཁོང་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ (They) welcomed him warmly.

དགའ་བསུའི་དགོང་ཚོགས་ (gəsü goŋdzɔɔ) a welcoming evening party.

དགའ་ལྷང་ལྷང་ (ga lhāŋlhaŋ) joyous, happy, high spirits; vi.—བྱེད་ to be in high spirits.

དགར་: p. བཀར་; f. དགར་; imp. ཁོར་ (gar) 1. va. to set aside, to separate, to isolate, to quarantine (usu. follows ལོགས་སུ་) ༑ དོགས་པ་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མི་དེ་ཚོ་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་དྲི་བ་བྱས་པ་རེད་ (They) separated the people (they) suspected the most and questioned them. 2. slang. va. to squeeze sb. to get information or a confession.

དགལ་ (gεε) f. of འགེལ་.

དགས་ (gεὲ) f. of དགས་.

དགུ་ (gu) 1. nine. 2. (ཡོད་ + —) all, everything ༑ ཁོ་ལ་ནོར་ཡོད་དགུ་ཤོར་བ་རེད་ He lost all his wealth. 3. (neg. + vb. + —) to do to excess ༑ མ་བྱེད་དགུ་བྱེད་བྱས་ན་ If you do this in excess. ༑ ཁ་ལག་མི་ཟ་དགུ་ཟ་ཟས་ན་ནད་གཞི་ཡོང་གི་རེད་ If you eat all sorts of things, you will get sick.

དགུ་སྐེག (gugeg) an inauspicious year which comes every nine years, e.g., 9. 18, 27.

དགུ་སྐྱེད་ (gugyeè) shung. 18% interest.

དགུ་འགྲིམ་ (gudrim) the coldest period in Tibet (the three coldest periods each of nine days).

དགུ་རྒྱུད་ (gugyüù) from generation to generation.

དགུ་བཅུ་ (gubju) ninety ༑ བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ Ninety nine percent.

དགུ་བཅུ་འགྲོ་ (gu jū dro) shung. eleven percent interest. [Lit. 9 becomes 10].

དགུ་གཉིས་ (guñii) 9th day of 9th lunar month.

དགུ་གཉིས་པ་ (guñiibə) the second of the three coldest nine-day periods.

དགུ་གཏོར་ (gudɔɔ) an rite expelling the year's sins through a religious (cham) dance-rite performed on the 29th day of the 12th lunar month.

དགུ་ལྟེབ་ (gudeb) sth. folded in nine folds; va.—རྒྱག.

དགུ་ཐུག (gudug) broth/ stew eaten on the 29th of the 12th lunar month.

དགུ་ཐུབ་ (gudub) a bitter medicine used to counteract poison.

དགུ་ཐོག (gudɔɔ) nine stories (e.g., in a building).

དགུ་མཐའ་ (guda) multiplication tables in traditional Tibetan arithmetic (up to the nine times table).

དགུ་མཐའི་རེའུ་མིག (gudε riumig) multiplication chart/ table.

དགུ་དང་པོ་ (gu taŋbo) the first of the three coldest nine-day periods.

དགུ་མདའ་ (gunda) a kind of rifle that holds nine bullets.

དགུ་འདྲེན་ (gundren) sm. དགུ་འགྲིམ་.

དགུ་ཉིང་ (güniŋ) three years ago.

དགུ་པ་ (gubə) ninth.

དགུ་ཕུད་བཅུ་ཟུར་ (gupü jüsur) shung. 10% tax in kind.

དགུ་བོག (gubɔɔ) sm. དགུ་མདའ་.

དགུ་ཚིག (gudzig) a verse composed with nine words.

དགུ་ཚིགས་ཀྱི་མ་ལག (gudziìgi malag) the Milky Way; the galaxy.

དགུ་ཚིགས་རྒྱ་མོ་ (gudziì gyāmo) sm. དགུ་ཚིགས་ཀྱི་མ་ལག.

དགུ་ཚིགས་ཁོངས་གདོགས་ (gudziì kōŋdɔɔ) sm. དགུ་ཚིགས་ཀྱི་མ་ལག.

དགུ་འཛོམས་ (gundzom) all of some characteristics/ qualities combined together ༑ མི་དེ་གདུག་རྩུབ་དགུ་འཛོམས་ཤིག་རེད་ That person is sb. who has all the cruel characteristics combined.

དགུ་རྫས་ (gudzεὲ) broth that contains nine ingredients.

དགུ་ཟླ་ (gunda) sm. དགུ་མཐའ་.

དགུ་རུལ་ (gurüü) a warm spell during the 27 coldest days of the year (this is considered bad as it harms the next year's crops).

དགུ་ཤོག་རྒྱག (gusɔɔ gyaà) va. to fire a volley.

དགུ་གསུམ་པ་ (gu sūmbə) the third of the three coldest nine day periods.

དགུ་གསུམ་སློབ་ཚོགས་ (gusum lōbdzoò) the "September Third Society": one of the eight democratic parties in precommunist China.

དགུ་གསོལ་ (gusüü) custome of putting white marks on the copper cauldron after cleaning the soot (on the 29th of the 12th month of the Tibetan calendar); va.—བྱེད་.

དགུག (guù) f. of འགུགས་.

དགུག་བྱང་ (gugjaŋ) wooden instrument used in rituals to attract demons to be exorcised.

དགུང་ (guŋ) 1. sky ༑ རི་མཐོན་པོ་དགུང་ལ་རེག་པ་ལྟ་བུ་ A high mountain which seemed to touch the sky. 2. middle ༑ ཉིན་གུང་ Middle of the day. 3. abbr.

of དགུང་ལོ་.

དགུང་དཀྱིལ་ (gu̲ŋkyii) in the middle of the sky.

དགུང་སྐག (gu̲ŋgaà) sm. དགུང་སྐེག.

དགུང་སྐེག (gu̲ŋgeg) 1. an unlucky year for an individual that comes every 12 years beginning at age 12. 2. a year when astrology says there is a d likelihood of misfortune.

དགུང་གྲངས་ (gu̲ŋdraŋ) sm. དགུང་ལོ་.

དགུང་སྔོན་ (gu̲ŋŋön) sky ¶ དགུང་སྔོན་གཡའ་དག Clear sky.

དགུང་ཆར་ (gu̲ŋjar) rain.

དགུང་ཇ་ (gu̲ŋja) afternoon tea.

དགུང་མཉམ་ (gu̲ŋñam) of the same age (h.) ¶ ཁོང་གཉིས་དགུང་མཉམ་རེད་ Those two are the same age.

དགུང་སྙིང་ (gu̲ŋñiŋ) h. of ལོ་རྟགས་.

དགུང་ཐིག (gu̲ŋdig) meridian line.

དགུང་ཐུན་ (gu̲ŋtün) the middle part of the three parts of a day.

དགུང་མཐོངས་ (gu̲ŋdoŋ) sky.

དགུང་དུ་བསྒྲེང་ (gu̲ŋdu dre̲ŋ) va. to raise high, to lift up to the sky ¶ ཁོང་ཁྲོའི་ཁུ་ཚུར་དགུང་དུ་བསྒྲེངས་སྐེ་སྐད་འབོད་བྱས་པ་རེད་ (They) raised their fists to the sky in anger and shouted slogans.

དགུང་དུ་འཕྱུར་ (gu̲ŋdu cūr) vi. to be rising/ curling up, to be on the upsurge ¶ ཁང་པའི་ཐོག་ཁ་ནས་དུ་བ་དགུང་དུ་འཕྱུར་བཞིན་འདུག The smoke is rising up from the roof of the house.

དགུང་དོ་ནུབ་ (gu̲ŋ to̲nub) this evening, tonight.

དགུང་གདུགས་ (gu̲ŋdug) the hot part of the day (at midday).

དགུང་བདུན་ (gu̲ŋdün) a week.

དགུང་འདེགས་ (gu̲ŋdeg) lifting up, raising, elevating; va.—བྱེད་.

དགུང་ན་ (gu̲ŋnə) age ¶ དགུང་ན་མཐོ་པོ་ Old age.

དགུང་དབྱིངས་ (gu̲ŋyiŋ) in the sky.

དགུང་མོ་ (gu̲ŋmo) sm. དགོང་མོ་.

དགུང་ཚོ་དིང་ (gu̲ŋ tsədiŋ) sm. ཚོ་དིང་.

དགུང་ཚིགས་ (gu̲ŋdzig) sm. གུང་ཚིགས་.

དགུང་ཚིགས་ཚོས་ར་ (gu̲ŋtsig cööra) the afternoon debating session of scholar monks (དཔེ་ཆ་བ་).

དགུང་ཞག (gu̲ŋshaà) one day and night.

དགུང་ཞག་ཞེ་དགུ་ (gu̲ŋshaà she̲gu) the 49 days of mourning.

དགུང་ཞོགས་ཉིན་མཚན་ (gu̲ŋshɔɔ̀ ñi̲ndzɛn) morning and evening, day and night.

དགུང་ཟླ་ (gu̲ŋda) sm. དགུ་མཉམ་.

དགུང་ལ་རེག་པ་ (gu̲ŋla re̲gba) high, lofty [Lit. touching the sky].

དགུང་ལ་གཤེགས་ (gu̲ŋla shēg) vi. to die (h.).

དགུང་ལོ་ (go̲nlo) year, age (h.) ¶ དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ Twenty years of age.

དགུང་སེང་ (gu̲ŋsen) reporting to or informing superiors; va.—ཞུ་ to report to/ inform superiors.

དགུང་གསར་ (gu̲ŋsar) h. of ལོ་གསར་.

དགུང་བསངས་ (gu̲ŋsaŋ) sky.

དགུང་ཨ་སྔོན་ (gu̲ŋ āŋön) the blue sky.

དགུན་ (gü̲n) winter.

དགུན་ཀ་ (gü̲nga) winter.

དགུན་དཀྱིལ་ (gü̲ngyi) the middle of winter.

དགུན་རྐྱལ་ (gü̲ngyɛɛ) winter swimming.

དགུན་སྐྱིད་ (gü̲ngyiì) shung. winter party for རྩེ་སློབ་གྲྭ་ students who are to become monk officials.

དགུན་སྐྱོལ་དཔྱིད་འགྲོས་ (gü̲ngyel jīndröö) sm. དགུན་བསྐྱལ་དཔྱིད་སྐྱོལ་.

དགུན་སྐྱོལ་ལོ་ཏོག (gü̲ngyel lo̲doò) crops planted in winter, winter crops.

དགུན་སྐྱེས་ (gü̲ngyeè) winter grown ¶ དགུན་སྐྱེས་ལོ་ཏོག Winter crops.

དགུན་བསྐྱལ་ (gü̲ngyel) the passing of winter.

དགུན་བསྐྱལ་དཔྱིད་སྐྱོལ་ (gü̲ngyel jīndröö) a saying that conveys managing through winter and spring (the lean times in the annual cycle) [Lit. passing winter, finishing spring].

དགུན་ཁ་ (gü̲nga) sm. དགུན་ཀ་.

དགུན་ཁའི་གུང་གསེང་ (gü̲ngɛ ku̲nseŋ) winter vacation.

དགུན་གོས་ (gü̲ngöö) sm. དགུན་ཆས་.

དགུན་གྱི་ཁུ་བྱུག (gü̲ngi kūyuù) sb. who isn't talkative [Lit. a cuckoo bird in winter].

དགུན་གྲོ་ (gü̲ndro) winter wheat.

དགུན་བགལ་ (gü̲ngɛɛ) sm. དགུན་བསྐྱལ་.

དགུན་བགལ་དཔྱིད་སྐྱོལ་ (gü̲ngɛɛ jīīdrö) sm. དགུན་བསྐྱལ་དཔྱིད་སྐྱོལ་.

དགུན་བགལ་ལོ་ཏོག (gü̲ngɛɛ lo̲dog) sm. དགུན་བསྐྱལ་ལོ་ཏོག.

དགུན་ཆས་ (gü̲njɛè) winter clothes.

དགུན་ཆུ་ (gü̲nju) winter irrigation (irrigation in late fall that freezes and then melts in spring); va.—འདྲེན་; —གཏོང་ to do a winter irrigation.

དགུན་ཆོས་ (gü̲ncöö) sm. དགུན་ཆོས་ཆེན་མོ་.

དགུན་ཆོས་ཆེན་མོ་ (gü̲njöö cēmbo) the monastic month-long debating semester held in winter.

དགུན་མཛུག་མེ་ཏོག (gü̲njuù me̲dog) wintersweet flower.

དགུན་ཉར་ (gü̲nñar) sth. preserved/ set aside for winter; va.—བྱེད་.

དགུན་ཉལ་ (gü̲nñɛɛ) winter hibernation; va.—བྱེད་.

དགུན་ཉི་ལྡོག (gü̲nñidɔg) winter solstice.

དགུན་སྟོད་ (gü̲ndöö) the early part of the winter.

དགུན་ཐུབ་ལོ་ཏོག (gü̲ndub lo̲doò) winter crops.

དགུན་ཐོག (gü̲ndɔɔ̀) during winter, in the winter.

དགུན་མཐའི་སྐང་ཚད་ (gü̲ndɛ ga̲ndzɛè) the 11th month of the Tibetan lunar calendar.

དགུན་དལ་ (gü̲ndɛɛ) the slack/ leisure period for villagers during the winter.

དགུན་དལ་སློབ་གྲྭ་ (gü̲ndɛɛ lōbdra) a school held during the winter slack season.

དགུན་དུང་ (gü̲nduŋ) an area such as a river bed that is dry during the hot season where there is little rainfall.

དགུན་དུས་ (gü̲ndüù) winter time, winter; va.—སྐྱེལ་; —བགལ་ to live/ pass through the winter ¶ དགུན་དུས་སྐྱེལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཚལ་ས་དོང་དུ་སྦེད་དགོས་ In order to live through the winter one should bury vegetables in a pit (underground).

དགུན་འདེབས་ (gu̲ndeb) winter sowing/ planting; va.—བྱེད་.

དགུན་འདེབས་ལོ་ཏོག (gu̲ndeb lo̲doò) sm. དགུན་སྐྱོལ་ལོ་ཏོག.

དགུན་ནས་ (gü̲nnɛè) winter barley.

དགུན་དཔྱིད་ (gü̲njiì) abbr. winter and spring.

དགུན་བྲེལ་ (gü̲ndree) busy period during the winter.

དགུན་འབྲིང་ (gü̲ndriŋ) the 11th month in the Tibetan lunar calendar.

དགུན་རྨོ་ (gü̲nmo) winter plowing; va.—རྒྱག.

དགུན་རྨོས་ (gü̲nmöö) sm. དགུན་རྨོ་.

དགུན་སྨད་ (gü̲nmɛè) latter part of winter.

དགུན་ཚར་ (gu̲ndzar) a winter lamb's skin/ pelt.

དགུན་ཚུགས་ (gü̲ndzuù) the beginning of winter.

དགུན་མཚེར་ (gü̲ndzer) winter campsite of nomads.

དགུན་ཞྭ་ (gü̲nsha) winter hat.

དགུན་གཞུག (gü̲nshug) the end of winter.

དགུན་གཞུང་ (gü̲nshuŋ) sm. དགུན་དཀྱིལ་.

དགུན་ཟུག (gü̲nsug) the beginning of winter (the 10th month in the Tibetan lunar calendar).

དགུན་ཟོག (gü̲nsog) goods for trading/ selling in winter.

དགུན་ཟོན་བདེ་སྲུང་ (gü̲nsön de̲suŋ) making preparations to protect against winter (e.g., storing up hay); va.—བྱེད་.

དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ (gü̲nda tājuŋ) the end month of winter (the 12th month of the Tibetan lunar calendar).

དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ (gü̲nda dri̲ŋbo) the middle month of winter (the 11th month of the Tibetan lunar calendar).

དགུན་ཟླ་ར་བ་ (gü̲nda ra̲wa) the beginning month of winter, the 10th month of the Tibetan lunar calendar.

དགུན་ཟླ་གསུམ་ (günda sūm) the three winter months (the 10th, 11th, and 12th Tibetan lunar months).

དགུན་ཡམས་ (günyam) winter epidemic.

དགུན་ལམ་ (günlam) a road that can be used in the winter.

དགུན་ལས་ (günlɛɛ̀) winter work/ chores.

དགུན་ལྭ་ (günla) winter woolen cloth.

དགུན་ས་ (günsa) winter residence, winter site.

དགུན་སློབ་ (günlob) winter school.

དགུན་ལྷམ་ (günlham) winter boots/ shoes.

དགུན་ཨ་རང་སྐང་རང་ (gün āraŋ gaŋraŋ) sm. དགུན་ཨ་རང་ད་རང་.

དགུན་ཨ་རང་ད་རང་ (gün āraŋ taraŋ) coldest part of winter, the depths of winter, severest part of winter.

དགུམ་ (gum) f. of འགུམ་.

དགུར་ (gur) crooked, bent over, hook shaped ¶ ཤིང་དགུར་ Bent wood.

དགུར་པོ་ (gurbo) sm. དགུར་.

དགུས་ཉིན་ (güüñin) sm. དགུས་ཉིན་ཀ་.

དགུས་ཉིན་ཀ་ (güüñingə) four days from today.

དགུས་ནིང་ (güüniŋ) three years ago.

དགེ་ (ge) 1. abbr. of དགེ་བ་. 2. (n. + —) teacher, instructor ¶ དམག་དགེ་ Military instructor. ¶ དབྱིན་དགེ་ English teacher.

དགེ་སྐུལ་ (gegüü) shung. asking for donations.

དགེ་སྐོས་ (gegöö) head discipline officer in a monastery or monastic college.

དགེ་སྐྱོན་ (gegyön) advantages and disadvantages, benefits and harm ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐོར་དགེ་སྐྱོན་གསལ་པོ་བཤད་པ་རེད་ The teacher explained the advantages and disadvantages of studying clearly to the students.

དགེ་སྐྱོན་སྦྱོང་བཤད་ (gegyön joŋshɛɛ̀) explaining the advantages and disadvantages of sth.

དགེ་སྐྱོན་ཡོ་བསྲང་ (gegyön yosaŋ) constructive suggestions about the advantages and disadvantages (benefits/ harms); va.—བྱེད་ ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུར་དགེ་སྐྱོན་ཡོ་བསྲང་བྱས་པ་རེད་ The parents gave constructive suggestions to their children about the advantages and disadvantages.

དགེ་སྐྱོན་སྲོང་ (gegyön sōŋ) sm. དགེ་སྐྱོན་ཡོ་བསྲང་.

དགེ་བསྐོས་ (gegöö) sm. དགེ་སྐོས་.

དགེ་གོམས་ (gegom) good/ virtuous habits; vi. དགེ་གོམས་; —ཆགས་ to acquire good habits.

དགེ་དགེ་ (gege) showing off; va.—བྱེད་.

དགེ་དགེ་ཤར་དུར་ས་ (gegeshar tursa) Chinese Muslim cemetery in Lhasa.

དགེ་རྒན་ (gegɛn) teacher ¶ དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ Teacher's college.

དགེ་རྒན་ཆེ་མོ་བ་ (gegɛn cēmowa) full professor.

དགེ་རྒན་བསྟེན་ (gegɛn dɛ̄n) va. to ask sb. to be one's teacher.

དགེ་རྒན་ཕ་མའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (gegɛn pāmɛ drigdzuù) parent-teacher association (PTA).

དགེ་རྒན་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ (gegɛn joŋdar dzindra) teacher's training class.

དགེ་རྒན་འོས་འཕེར་ (gegɛn wömber) qualifications for teacher.

དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ (gegɛn wööjoŋ lōbdra) teacher's training college.

དགེ་རྒན་སློབ་གྲྭ་ (gegɛn lōbdra) teacher's training college.

དགེ་རྒྱུན་ (gegyün) sm. དགེ་རྒྱུན་གྱི་ཐེབས་.

དགེ་རྒྱུན་གྱི་ཐེབས་ (gegyüngi tēb) shung. a trust fund set up for making offerings ¶ གདན་ས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་དགེ་རྒྱུན་གྱི་ཐེབས་རྩ་བཞག་པ་ (They) set up a trust fund for making offerings in the three monastic seats: Sera, Drepung and Ganden.

དགེ་སྒྲུབ་ (gedrub) 1. virtue/ good karma; va.—བྱེད་ to act with virtue, to acquire good karma. 2. collecting grain for religious offerings; va.—འདེད་.

དགེ་སྒྲུབ་སྡིག་སྤོང་ (gedrub digboŋ) acquiring virtue/ good karma and giving up sin.

དགེ་བཅུ་ (geju) 1. the ten virtues of a place/ country. 2. ten meritorious deeds.

དགེ་ཆས་ (gejɛɛ̀) utensils used when praying for the deceased.

དགེ་ཆུ་ (geju) holy water.

དགེ་ཆེ་ (geje) abbr. for དགེ་རྒན་ཆེ་མོ་བ་.

དགེ་ཆོས་ (gejöö) sm. དགེ་བའི་བྱ་བ་.

དགེ་འཇུག (gejuù) virtuous activities.

དགེ་བསྙེན་ (geñen) religious vows taken by laymen.

དགེ་བསྙེན་སྡོམ་བཞེས་ (geñen domsheè) va. to take the laymen's religious vows.

དགེ་བསྙེན་མ་ (geñenma) female who has taken laymen's vows.

དགེ་ལྟས་ (gedɛɛ̀) auspicious signs.

དགེ་བསྟོད་སྡིག་སྨད་ (gedöö digmɛɛ̀) praising virtue and condemning sin.

དགེ་སྟོན་སློབ་གྲྭ་ (getön lōbdra) teacher's training school/ college.

དགེ་སྟོན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (gedön lōbdra cēmmo) teacher's college.

དགེ་སྟོན་སློབ་ཆེན་ (getön lōbjen) abbr. of དགེ་སྟོན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་.

དགེ་དོན་ (gedön) virtue; va.—བྱེད་; —སྒྲུབ་ to do a virtuous act.

དགེ་འདུན་ (gendün) monk (h.).

དགེ་འདུན་ཀུན་ར་ (gendün günra) courtyard where debating takes place in a monastery.

དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ (gendün gyatso) the name of the second Dalai Lama.

དགེ་འདུན་པ་ (gendünba) monk (h.).

དགེ་འདུན་དབུལ་ཕོངས་ (gendün wüüboŋ) poor monks.

དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ་ (gendün gyönsel) sm. དགེ་འདོན་སྐྱོན་བསྲང་.

དགེ་འདོན་སྐྱོན་བསྲང་ (gendön gyönsaŋ) constructive advice/ criticism [Lit. bring out the good/ right and correct the errors].

དགེ་ལྡན་ (gedɛn) virtuous.

དགེ་སྡིག་ (gedig) virtue and vice, good and evil.

དགེ་སྡིག་དཀར་ནག་ (gedig gārnag) sm. དགེ་སྡིག་.

དགེ་སྡིག་ཤན་འབྱེད་ (gedig shēnjeè) differentiating virtue and sin/ good and evil.

དགེ་ནས་ (genɛɛ̀) shung. restitution paid in grain to the victim's family by the killer.

དགེ་སྤེལ་སྡིག་སྤོང་ (gebel digboŋ) increase virtue, renounce sin.

དགེ་སྤྱོད་ (gejöö) religious acts/ practices.

དགེ་ཕྱོགས་ (gejɔɔ̀) in the direction of virtue ¶ མི་ཚང་འདིས་རྒྱུ་དངོས་མང་པོ་ཞིག་དགེ་ཕྱོགས་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ That family gives much wealth to virtuous endeavors (e.g., charity).

དགེ་ཕྲུག་ (gedrug) students, pupils.

དགེ་འཕེལ་དབུ་རྩེ་ (gembee üdze) the name of the top of the mountain directly behind Drepung monastery.

དགེ་འཕེལ་རི་ (gyamberi) the mountain overlooking/ behind Drepung Monastery.

དགེ་བ་ (gewa) virtue, good deeds, merit (in a religious sense); va.—གཏོང་; —བྱེད་ to be virtuous, to do good deeds, to gain merit; va.—གསོག་ to accumulate good deeds/ merits.

དགེ་བ་ལྔའི་སྡོམ་པ་ (gewa ŋɛ domba) the five virtuous vows (for monks).

དགེ་བ་བཅུ་ (gewa jū) the ten virtues: not killing/ stealing/ fornicating/ lying/ slandering/ using harsh words/ indulging idle gossip/ being coveting/ harming others/ holding heretical views.

དགེ་བ་བདེ་བའི་རྒྱུ་ སྡིག་པ་སྡུག་པའི་རྒྱུ་ (gewa dewɛ gyu digbə dugbɛ gyu) virtue is the foundation of happiness and sin is the foundation of suffering.

དགེ་བ་ཡོང་ (gewa yoŋ) good merit will come.

དགེ་བའི་བྱ་སྤྱོད་ (gewɛ cajöö) sm. དགེ་བའི་ལས་.

དགེ་བའི་བྱ་བ་ (gewɛ cawa) sm. དགེ་བའི་ལས་.

དགེ་བའི་མཚན་མ་ (gewɛ tsɛ̄nma) sm. དགེ་མཚན་.

དགེ་བའི་ལས་ (gewɛ lɛ̀ɛ̀) good/ virtuous/ work or deeds, charitable work.

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ (gewɛ shēñen) sm. དགེ་བཤེས་.

དགེ་བེད་ (gebeè) good use, usefulness; va.—སྤྱོད་; —འདོན་ to make good use of, to utilize a speciality ༈ ཆུ་མཛོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྟོང་དེ་ཚོར་དགེ་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་པ་རེད་ Because of the dam they were able to make use of the virgin land.

དགེ་འབྲས་ (gendrɛɛ̀) the result of good/ virtuous deeds.

དགེ་སྦྱིན་ (gejin) religious/ virtuous charity.

དགེ་སྦྱོང་ (gejoŋ) sm. དགེ་སློང་.

དགེ་སྦྱོར་ (gejɔr) activities that bring positive merit/ good karma.

དགེ་མ་ (gema) 1. nun. 2. an old woman. 3. the deity Tara.

དགེ་མར་ (gemar) shung. butter paid to the family of a person who was killed by the killer as an act of restitution.

དགེ་ཙ་ (gedza) sm. དགེ་ལས་.

དགེ་བརྩོན་པ་ (gedzömba) a religious person.

དགེ་ཚུལ་ (gedzüü) monks with novice vows.

དགེ་མཚན་ (gendzɛn) 1. a good/ auspicious sign or omen; vi.—འཆར་; —མངོན་ to have a good sign/ omen appear; va.—ལེན་ to take what is advantageous ༈ ལོ་ལེགས་ཡོང་རྒྱུའི་དགེ་མཚན་མང་པོ་མངོན་པ་རེད་ Many signs of a coming good harvest appeared. 2. advantages, good points, benefits ༈ ལས་ཀ་དེ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཚང་མས་མཐོང་བ་རེད་ Everybody saw great advantages in that work. ༈ དགེ་མཚན་མ་མཆིས་སྐབས་ Because there was no advantage. ༈ ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་རིག་གི་དགེ་མཚན་རྣམས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are taking the good points of Western Culture. 3. special knowledge/ ability, a specialty ༈ མི་རེ་ལ་དགེ་མཚན་རེ་ Everyone has his own speciality.

དགེ་མཚན་འདོན་སྤེལ་ (getsɛn dömbel) sm. ཁྱད་ནུས་འདོན་སྤེལ་.

དགེ་མཚན་ལྡན་པ་ (getsɛn dɛmba) advantageous, beneficial, constructive, useful ༈ དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་བསམ་འཆར་ Constructive criticism.

དགེ་མཚན་བླངས་ (getsɛn lāŋ) p. of དགེ་མཚན་ལེན་.

དགེ་མཚན་ལེན་ (getsɛn len) see དགེ་མཚན་.

དགེ་འོས་ (gewöö) teacher's training.

དགེ་འོས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (gewöö lōbdra cēmmo) teacher's training college.

དགེ་ཡོན་ (geyön) good points/ qualities of people.

དགེ་གཡོག (geyɔɔ̀) assistants of the disciplinary officer (དགེ་བསྐོས་) in monastic colleges.

དགེ་ལས་ (gelɛɛ̀) 1. charitable acts, good work and deeds, virtuous work; va.—སྒྲུབ་ to accumulate virtuous deeds.

དགེ་ལུགས་པ་ (gelugba) follower of the Gelugpa sect. 2. teachers and staff.

དགེ་ལེགས་ (geleg) 1. good, fine, auspicious. 2. person's name.

དགེ་བཤད་སྡིག་བཀྲོལ་ (geshɛɛ̀ digdröö) sm. དགེ་བཤད་སྡིག་སྒྲོལ་.

དགེ་བཤད་སྡིག་སྒྲོལ་ (geshɛɛ̀ digdröö) explaining in order to persuade sb. to change their ways/ faults, showing what is right and wrong (good and bad) [Lit. explain virtue, release from sin].

དགེ་བཤེས་ (gesheè) title of a monastic degree given to monks who have finished higher monastic studies.

དགེ་བཤེས་ལགས་རྟས་དབྱུགས་ བབ་མི་དགོས་ཁེ་བཟང་ (gesheèla dɛɛ̀yug bəbmigɔɔ̀ kēbsaŋ) a misfortune can accidently bear good result/ benefit [Lit. The geshe was thrown from the horse so didn't have to dismount].

དགེ་བཤེས་ལགས་ལ་རྩོད་པ་མ་རྒྱག ཀ་བ་ལགས་དང་དུང་ག་མ་རྒྱག (gesheèlala dzöòba magyaà gāwaladaŋ düŋga magyaà) don't argue with a stubborn/ difficult person [Lit. do not debate with a a geshe; do not bang against a pillar].

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ (gesheè lhāramba) the highest type of དགེ་བཤེས་.

དགེ་སེམས་ (gesem) virtuous, pious, good-hearted, kind.

དགེ་སེམས་ཆེན་པོ་ (gesem cēmbo) very pious/ devout.

དགེ་སེམས་པ་ (gesemba) a virtuous/ pious/ kind/ good-hearted person.

དགེ་སློང་ (geloŋ) monks who have taken the highest monastic vows.

དགེ་སློང་མ་ (geloŋma) a nun who has taken the highest vows.

དགེ་སློབ་ (gelob) abbr. teacher and students, master and pupil/ apprentice.

དགེའོ་དགེའོ་ (geo geo) good, good!

དགེས་ (geè) sm. དགྱེས་.

དགོ་དགོ་ (gogo) a kind of mushroom.

དགོ་བ་ (gowa) Tibetan gazelle.

དགོ་རུ་ (goru) the horn of a gazelle.

དགོ་སློག (golog) robe/ dress made from the skin of a gazelle.

དགོག (gɔɔ̀) f. of དགོག.

དགོག་པ་རྒྱག (gogba gyaà) vi. to chip off a large piece of stone by mistake and ruin the work on that stone.

དགོང་ (goŋ) abbr. of དགོང་མོ་.

དགོང་ཀ་ (goŋga) sm. དགོང་དྲོ་.

དགོང་ཁ་ (goŋga) sm. དགོང་དྲོ་.

དགོང་ཁྲོམ་ (goŋdrom) afternoon market; vi.—འཚོགས་ to convene/ start an afternoon market.

དགོང་ག་ (goŋga) sm. དགོང་དྲོ་.

དགོང་གས་ (goŋgɛɛ̀) sunset.

དགོང་བཅད་ (goŋjɛɛ̀) fasting after lunch; va.—བྱེད་.

དགོང་ཆ་ (goŋja) one of the twelve segments that a day is divided into (in this case, the time around sunset).

དགོང་ཇ་ (goŋja) shung. the tea served to monks at their late afternoon prayer assembly.

དགོང་འཇམ་ (goŋjam) broth/ stew/ soup eaten at night.

དགོང་ཉུག (goŋñug) arc. afternoon/ early evening hunting.

དགོང་ལྟར་ (goŋdar) 1. every night. 2. every afternoon.

དགོང་ལྟར་རེ་བཞིན་ (goŋdar reshin) sm. དགོང་ལྟར་.

དགོང་ལྟོ་ (goŋdo) evening meal, dinner.

དགོང་ཐུན་ (goŋdün) evening prayer time.

དགོང་དག (goŋdaà) evening, night ༈ ཞོགས་པ་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱིན་ནས་དགོང་དག་མ་གཏོགས་ཚུར་ལོག་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ (They) go to the office in the morning and can return only in the evening.

དགོང་དྲོ་ (goŋdro) evening ༈ དགོང་དྲོའི་ཚགས་པར་ Evening newspaper. ༈ དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པའི་ཐོག At 3 p.m.

དགོང་དྲོའི་ཁ་ལག (goŋdrö kālaà) evening meal, dinner.

དགོང་འདེབས་ (goŋdeb) halting/ staying overnight (on a trip).

དགོང་སྤྱོད་ (goŋjöö) dinner; va.—བྱེད་ to eat dinner.

དགོང་སྤྱོད་རྒྱུན་རིང་ལ་ ཁ་མཆུ་རྒྱག (goŋjöö gyünriŋlə kəmju gyaà) unless one is careful in a long relationship there is a danger of trouble breaking out [Lit. at a long dinner a dispute will occur].

དགོང་ཕྱི་ (goŋji) late at night.

དགོང་མལ་ (goŋmɛɛ) halting/ staying overnight (on a trip); va.—བྱེད་.

དགོང་མོ་ (goŋmo) evening, night.

དགོང་ཚོགས་ (goŋdzii) evening meal, supper, dinner.

དགོང་ཚོགས་ (goŋdzoò) evening party/ gathering.

དགོང་ཞག (goŋshaà) a night, overnight ༈ ཁོང་ངའི་ནང་ལ་དགོང་ཞག་གཅིག་བཞུགས་སོང་ He stayed at my house for one night.

དགོང་ཞོགས་ (goŋshog) morning and night.

དགོང་ཟན་ (goŋsɛn) sm. དགོང་ཟས་.

དགོང་ཟས་ (goŋsɛɛ̀) evening meal, dinner, supper.

དགོང་ལས་ (goŋlɛɛ̀) 1. night work; va.—བྱེད་ ¶ འདི་དགོང་ལས་གཅིག་གི་ལས་ཀ་རེད་ This (job) is night work. 2. an evening's work ¶ འདི་དགོང་ལས་གཅིག་ལ་ཚར་གྱི་རེད་ This work will be finished in one evening.

དགོང་ལས་གཅིག (goŋlɛɛ̀ jīg) one evening's work.

དགོངས་ (goŋ) va. to think, to consider (h.) ¶ ཁོང་གིས་དེ་འདྲ་དགོངས་མི་འདུག He did not think like that. ¶ གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དགོངས་དགོས་ One should think of others' sorrow.

དགོངས་སྐོར་ (goŋgɔɔ) asking for opinions, consulting (h.); va.—ཞུ་ to ask for an opinion ¶ བཀའ་ཤག་ལ་དགོངས་སྐོར་ཙམ་མ་ཞུས་པར་རང་མཚམས་ཀྱིས་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ (He) punished them on his own without as much as asking the opinion of the Kashag.

དགོངས་སྐོར་ཞུ་ལན་ (goŋgɔɔ shulen) answer given to a request for one's opinion ¶ ངའི་སྐོར་ཁོང་ལ་དགོངས་སྐོར་ཞུས་ལན་དུ་མོས་མཐུན་ཡོད་གསུངས་པ་རེད་ In answer to a request for an opinion, (he) said that (he) agreed.

དགོངས་འཁྲུག (goŋdruù) getting angry.

དགོངས་འགྲོལ་ (goŋdröö) permission (h.); va.—ཞུ་ to ask permission ¶ ང་གུང་སེང་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་དགོངས་འགྲོལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I asked for permission to go on vacation.

དགོངས་འགལ་ (goŋgɛɛ) taking offense, getting angry (h.); va.—བཞེས་; —གནང་ to get angry, to take offense; vi.—འགྱུར་ to become angry ¶ ངས་སྐད་ཆ་ནོར་ནོར་ཤོར་སོང་ དགོངས་འགལ་མ་གནང་རོགས་གནང་ I misspoke. Please don't get angry.

དགོངས་འགལ་ཐུགས་བསུན་མེད་པ་ (goŋgɛɛ tūgsün meèba) sm. དགོངས་འགལ་མེད་པ་.

དགོངས་འགལ་མེད་པ་ (goŋgɛɛ meèba) don't be angry/ offended ¶ ངས་སྐད་ཆ་ནོར་ནོར་ཤོར་སོང་ དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཅིག I misspoke. Please don't get angry.

དགོངས་འགྱངས་ (goŋgyaŋ) extension of a leave of absence (h.); va.—ཞུ་ to ask for such an extension.

དགོངས་འགྲེལ་ (goŋdrel) commentary on an article, etc. (h.).

དགོངས་ངལ་གསོ་ (goŋŋɛɛ sō) va. to retire.

དགོངས་མངགས་ (goŋŋaà) sm.* དགོངས་མངའ་ལྟར་.

དགོངས་མངའ་ལྟར་ (goŋŋa dār) as you know (h.) ¶ ཁྱེད་རང་གི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ང་མགྱོགས་པོ་བོད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ As you know, I am going to Tibet soon.

དགོངས་བཅངས་ (goŋjaŋ) sm. དགོངས་འཇགས་.

དགོངས་བཅད་ (goŋjɛɛ̀) thinking and deciding; va.—གནང་ to think and decide ¶ དོན་གནད་འདིའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གིས་དགོངས་བཅད་གནང་རོགས་གནང་ Concerning this issue, please think about it and make a decision.

དགོངས་བཅུད་ (goŋjüù) the essence of sb.'s thought.

དགོངས་མཆོད་ (goŋjöö) religious service done when someone dies, funeral rite.

དགོངས་འཆར་ (goŋjar) suggestion, opinion (h.); va.—འདོན་; —གནང་; —གསུང་ to make a suggestion, to express an opinion ¶ དོན་གནད་དེའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་གནང་རོགས་གནང་ Please give your opinion on that issue.

དགོངས་འཆར་སྒམ་ (goŋjar gam) suggestion box.

དགོངས་འཇགས་ (goŋjaà) keeping/ bearing in mind, remembering (h.); va.—གནང་ ¶ ངས་ཞུས་པ་དེ་དགོངས་འཇགས་གནང་རོགས་གནང་ Please keep in mind what I said.

དགོངས་འཇགས་མཁྱེན་ (goŋjaà kyēn) sm. དགོངས་འཇགས་.

དགོངས་སྙན་ (goŋñɛn) requesting to take a leave of absence (h.); va.—འབུལ་ to give a request asking for a leave ¶ ང་གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་མེད་སྐབས་ཟླ་གསུམ་རིང་དགོངས་སྙན་ཕུལ་བ་ཡིན་ Because I am not feeling well, I submitted a request asking for three months leave of absence.

དགོངས་སྙིང་ (goŋñiŋ) shung. main content/ meaning.

དགོངས་གཏད་ (goŋdɛɛ̀) shung. establishing, founding.

དགོངས་གཏེར་ (goŋder) a type of གཏེར་མ་.

དགོངས་བསྟུན་ཞུ་ (goŋdün shu) va. to do/ act according to sb.'s wish.

དགོངས་མཐུན་ (goŋdün) agreeing in thought/ opinion (h.) ¶ ངའི་བསམ་འཆར་དེ་ཁོང་གི་དགོངས་མཐུན་རེད་བཞག His thinking agrees with that opinion of mine.

དགོངས་དག (goŋdaà) common term of apology: "I beg your pardon," "I'm sorry," "I apologize"; va.—ཞུ་ to apologize, to ask forgiveness/ pardon.

དགོངས་དག་ཐུགས་བདེན་ཞུ་ (goŋdaà tüùden shu) sm. དགོངས་དག.

དགོངས་དྭངས་ (goŋdaŋ) sm. དགོངས་པ་དྭངས.

དགོངས་དྭངས་ཡོང་གནས་ (goŋdaŋ yoŋnɛɛ̀) shung. clear in one's mind.

དགོངས་དོན་ (goŋdön) 1. meaning, content, sense, purpose ¶ རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་ Acts not in accordance with the content of the constitution. 2. thought, thinking ¶ ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དགོངས་དོན་ The thought of the Dalai Lama.

དགོངས་བདེ་ (goŋde) shung. easy to think/ consider.

དགོངས་པ་ (goŋba) 1. thought, idea (h.); vi.—འཁོར་ to get a thought/ idea ¶ ཁོང་གི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་ངས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ I did the work based on his thoughts. 2. a leave of absence; a resignation; va.—ཞུ་ to ask for a leave of absence; to resign; va.—སྩེར་, —གནང་ to give/ grant a leave of absence ¶ ཉི་མ་ལྔའི་དགོངས་པ་ཞུས་པ་ཡིན་ I asked for five days leave of absence. ¶ ཁོང་གིས་དམག་སྤྱི་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་པ་རེད་ He resigned from the post of commander in chief.

དགོངས་པ་དཀྲུགས་ (goŋba drūg) va. to make/ cause anger ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་རྟག་པར་ཕ་མའི་དགོངས་པ་དཀྲུག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The child always makes his parents angry. ¶ དེ་རིང་སྦ་ཅང་རྒྱག་སྐབས་ང་ལ་མང་པོ་ཐོབ་ཙང་སྦ་ཅང་རྒྱག་མཁན་གཞན་དག་དགོངས་པ་དཀྲུགས་པ་ཡིན་ Because I won a lot today when I was playing mahjong, I made the other mahjong players angry (usu. said in a joking manner).

དགོངས་པ་སྐོར་ (goŋba gɔ̄ɔ̄) va. to ask for opinions, to consult.

དགོངས་པ་འགྲོལ་ (goŋba trȫȫ) vi. to get permission/ consent/ approval to take a leave of absence or a resignation (h.).

དགོངས་པ་འགལ་ (goŋba gɛɛ) sm. དགོངས་འགལ་.

དགོངས་པ་འགྲེལ་ (goŋba drel) va. to explain/ clarify the main meaning (h.).

དགོངས་པ་ཅན་ (goŋbajɛn) thoughtful.

དགོངས་པ་ཆེན་པོ་ (goŋba cēmbo) thoughtful.

དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམས་ (goŋba cööyiŋsu tīm) shung. vi. to die (h.).

དགོངས་པ་གཏོང་ (goŋba dōŋ) see དགོངས་པ.

དགོངས་པ་སྩེར་ (goŋba dēr) see དགོངས་པ་.

དགོངས་པ་དྭངས་ (goŋba taŋ) vi. to have one's anger allayed/ subside ¶ ངས་ཕ་མའི་གཉིས་ལ་དགོངས་དག་ཞུས་སྐབས་ཕ་མ་གཉིས་དགོངས་པ་དྭངས་སོང་ Because I apologized to my parents, their anger subsided.

དགོངས་པ་གནང་ (goŋba nāŋ) sm. དགོངས་པ་གཏོང.

དགོངས་པ་མནལ་ (goŋba nēl) sm. དགོངས་པ་རྫོགས་.

དགོངས་པ་གཙང་ཞུ་ (goŋba dzāŋshu) sm. དགོངས་པ་རྩ་ཞུ་.

དགོངས་པ་རྩ་ཞུ་ (goŋba dzāshu) permanent withdrawal/ resignation (from a job/ position); va.—བྱེད་.

དགོངས་པ་རྩ་ཡང་ཞུ་ (goŋba dzāyaŋ shu) shung. va. to take leave from work for good, to retire.

དགོངས་པ་ཚོམ་ (goŋba tsōm) vi. to be angry.

དགོངས་པ་རྫོགས་ (goŋba dzɔ̄ɔ̄) 1. vi. to accomplish fully, to fulfill all one's wishes (intentions) ¶ ཕ་མའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ངས་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ In order to fulfill all my parent's

wishes, I am studying diligently. 2. vi. to die ¶ ཁོང་ལ་སྙུན་གཞི་ཞོག་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས་བཞག He got sick and died.

དགོངས་པ་ཞི་བར་མནལ་བ་ (goŋba shiwar nɛ̄ɛ) shung. vi. to die (h.).

དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་མནལ་ (goŋba shiyiŋsu nɛ̄ɛ) vi. to die (h.).

དགོངས་པ་ཞུ་ (goŋba shu) see དགོངས་པ་.

དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ (goŋba shɛndöntu shēg) vi. to die (h.).

དགོངས་པ་བཞེས་ (goŋba sheè) va. to think over, to consider (h.).

དགོངས་པ་ཟབ་པོ་ (goŋba sabu) profound or deep meaning/ thought (h.) ¶ རྩོམ་ཡིག་འདིའི་དགོངས་པ་ཟབ་པོ་ཡིན་སྟབས་གོ་བ་ལེན་ཁག་པོ་ཡོད་ Because the article is profound, it is hard to understand.

དགོངས་པ་ཟབ་བཞེས་ (goŋba sabsheè) careful consideration, thorough investigation/ thinking over (h.); va.—གནང་ to consider carefully, to think over thoroughly.

དགོངས་པ་ཡངས་པོ་ (goŋba yaŋbo) open-minded, broad-minded (h.).

དགོངས་པ་རང་ཞུ་ (goŋba raŋshu) va. to ask to be fired/ let go/ dismissed ¶ མི་དེས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བྱུང་ཙང་ཁོང་རང་ལས་ཁངས་ནས་དགོངས་པ་རང་ཞུས་པ་རེད་ Because that person made mistakes, he asked to be let go from the office.

དགོངས་པའི་ཀློང་ (goŋbɛ lōŋ) 1. in thought/ mind ¶ དོན་དག་འདི་དགོངས་པའི་ཀློང་ལ་འཇགས་རོགས་ Please keep this in mind. 2. the broadness (of a person's mind).

དགོངས་པར་རྟོགས་ (goŋbar dɔ̄ɔ) va. to know/ understand ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ཁོང་གི་དགོངས་པར་རྟོགས་གི་ཡོད་ He understands that situation.

དགོངས་པར་མི་ལྡན་པ་ (goŋbar midɛmba) displeased ¶ ངའི་སྐད་ཆ་དེ་ཁོང་གི་དགོངས་པར་མི་ལྡན་པ་བྱུང་འདུག My comments displeased him.

དགོངས་དཔྱད་ (goŋjɛɛ̀) thinking and investigating (an issue); va.—བྱེད་; —གནང་ ¶ ཚོང་འདི་འགྲིག་གི་ཡོད་མེད་ཁྱེད་རང་གིས་དགོངས་དཔྱད་གནང་རོགས་གནང་ Please investigate whether this business deal is okay or not.

དགོངས་ཕུགས་ (goŋbuù) final thought/ idea.

དགོངས་ཕོག (gombɔ̀ɔ) demotion; va.—གཏོང་ ¶ ཁོང་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་ཙང་དགོངས་ཕོག་བཏང་བ་རེད་ Because he made a mistake, he was demoted.

དགོངས་ཁྲོགས་ (goŋjɔ̀ɔ) displeased, angry; va.—གཏད་ to be/ get angry.

དགོངས་འགྲིལ་ (goŋdree) in accordance with an idea/ thought/ purpose ¶ རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲིལ་ In accordance with the constitution.

དགོངས་ཚུལ་ (goŋdzül) opinion, thought ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་ལ་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་དམ་ What is your opinion on that matter?

དགོངས་ཚོམ་ (goŋdzom) anger, angry (h.); va.—གནང་ ¶ དགོངས་ཚོམ་མ་གནང་རོགས་གནང་ Please don't be angry.

དགོངས་རྫོགས་ (goŋdzɔ̀ɔ) dying, death va.—སྒྲུབ་ to have a funeral/ memorial service ¶ དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་ Religious offerings done for the dead.

དགོངས་རྫོགས་སྒྲུབ་ཐེབས་ (goŋdzɔ̀ɔ drubteb) shung. a trust fund for an annual religious offering for a deceased person.

དགོངས་རྫོགས་རྗེས་དྲན་ (goŋdzɔ̀ɔ jendren) death anniversary, death memorial rite/ service.

དགོངས་རྫོགས་དུས་མཆོད་ (goŋdzɔ̀ɔ tüüjöö) religious rites conducted on the death anniversary of a person.

དགོངས་ཞག (goŋshaà) vacation time, vacation days; vi.—འཁྱིམ་; —གཙང་ to have one's vacation be finished ¶ ད་ངའི་དགོངས་ཞག་ཁྱིམས་སོང་ Now my vacation time is finished.

དགོངས་ཞུ་ (goŋshu) 1. request for a leave of absence; va.—འབུལ་ to ask for a leave of absence; va.—གནང་ to grant a leave of absence ¶ ངས་ད་རིང་ཉི་མ་གསུམ་གྱི་དགོངས་ཞུ་ཕུལ་པ་ཡིན་ Today I asked for a leave of absence of three days. 2. resignation; va.—འབུལ་; —གནང་ to resign ¶ དམག་སྤྱི་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is resigning from (the post of) commander in chief.

དགོངས་གཞི་ (goŋshi) intention, plan, idea, thought; va.—བསྡུར་ to examine/ consider/ discuss an issue, to inquire into a matter ¶ གནས་སྐབས་ཕྱི་རྒྱལ་ཕེབས་ལས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་མེད་གསུངས་འདུག (He) said that for the time being he did not have plans to go abroad.

དགོངས་བཞེད་ (goŋshɛɛ̀) wish ¶ བླ་མའི་དགོངས་བཞེད་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད་ I am praying that the lama achieves his wish.

དགོངས་བཞེས་ (goŋshɛɛ̀) thinking, considering (h.); va.—གནང་ to think over/ consider ¶ འཆར་གཞི་དེའི་སྐོར་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་ཞུས་རེད་ (They) are considering the plan.

དགོངས་བཞེས་ཚད་མེད་ (goŋsheè tsɛ̄ɛmeè) giving great consideration/ attention/ thought.

དགོངས་ཟབ་ (goŋsəb) deep/ profound thoughts or ideas.

དགོངས་ཟབ་རྒྱས་དཔྱད་ (goŋsəb gyɛ̄ɛjɛ̀ɛ) shung. deliberating through deep thoughts and detailed investigation.

དགོངས་བཟང་མཐོ་སྒྲོན་ (goŋsaŋ tödrön) shung. thinking clearly and kindly.

དགོངས་ཡངས་ (goŋyaŋ) forgiving, forgiveness (h.); va.—གནང་ to forgive ¶ དགེ་ཕྲུག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱས་ཀྱང་བླ་མས་དགོངས་ཡངས་གནང་བཞག Even though the disciple did the work wrong, the lama forgave him.

དགོངས་སུ་གསོལ་ (goŋba sȫö) please listen to me (e.g., when a monk is taking vows each phrase starts with དགོངས་སུ་གསོལ་).

དགོངས་སེལ་ (goŋsel) apology, pardon (h.); va.—ཞུ་ to apologize, to ask for forgiveness/ pardon.

དགོངས་བསམ་ (goŋsam) sm. དགོངས་, 1.

དགོད་: p. བགད་; f. དགད་; imp. དགོད་ (gȫö) 1. va. to laugh (usu. གད་མོ་ + —) ¶ ཁོ་གད་མོ་དགོད་ཀྱི་འདུག He is laughing. 2. f. of འགོད་.

དགོད་ཁར་བལྟས་ན་དགོད་སྒོ་ ངུ་ཁར་བལྟས་ན་ངུ་སྒོ་ (gȫögar dɛ̄ɛna göndro ŋukar dɛ̄ɛna ŋudro) emulating, copying, influenced by sth. [Lit. if one sees laughter one feels like laughing, if one sees crying one feels like crying].

དགོད་ངུ་གང་མིན་ (gȫöŋu kaŋmin) not knowing what to do or how to react, not quite laughing, not quite crying [Lit. neither laughing nor crying].

དགོད་གཏམ་ (gȫödam) humorous talk/ speech/ story; va.—ཤོད་.

དགོད་ཐལ་ (gȫödɛɛ) laughing too much or too long.

དགོད་གནས་ (gȫönɛɛ̀) butt/ brunt of a joke, laughingstock; vi.—ཆགས་ to become the butt/ brunt of a joke, to become a laughingstock.

དགོད་བག་ཅན་ (gȫöbaàjɛn) a smiling countenance/ appearance.

དགོད་བྲོ་ (gȫötro) sm. དགོད་བྲོ་བ་.

དགོད་བྲོ་པོ་ (gȫö trobo) sm. དགོད་བྲོ་བ་.

དགོད་བྲོ་བ་ (gȫö trowa) funny, humorous, laughable ¶ དགོད་བྲོ་བའི་སྒྲུང་ Humorous stories.

དགོད་བྲོའི་གཏམ་གླེང་ (gȫödrö dāmleŋ) a kind of comic performance in which two people talk humorously back and forth in an exchange.

དགོད་མ་འཚོགས་ (gȫö madzɔ̀ɔ) vi. to be unable to control laughing ¶ གསོལ་སྟོན་ཐོག་དགོད་མ་འཚོགས་པར་གད་མོ་ཤོར་སོང་ He couldn't control himself and broke out into laughter at the party.

དགོད་མི་འཚོགས་ (gȫö midzɔ̀ɔ) sm. དགོད་མ་འཚོགས་.

དགོད་མ་འཛུམ་ (gȫö ma dzum) half laughing and half smiling.

དགོད་མ་ཤེས་ངུ་མ་ཤེས་ (gȫö masheè ŋu masheè) not knowing whether to cry or to laugh.

དགོད་འཚེར་འཚེར་ (göö tsērdzer) laughingly ¶ དགོད་འཚེར་འཚེར་ངང་བཤད་པ་རེད་ He said it in a laughing manner.

དགོད་གཞི་ (gööshi) 1. the cause/ reason for laughing. 2. sm. དགོད་གཞིས་.

དགོད་བཞིན་ཤོད་ (gööshin shöö) va. to laugh as one speaks, to speak laughingly.

དགོད་སློང་ (göö lōŋ) va. to make sb. laugh.

དགོད་སློང་རྫས་འགྱུར་རླངས་པ་ (göölon dzɛ̄ɛgyur lāŋba) laughing gas, nitrous oxide.

དགོན་ (gön) abbr. of དགོན་པ་.

དགོན་ཁག་ (göngaà) monasteries ¶ དགོན་ཁག་མང་པོའི་གྲྭ་པ་འཛོམས་ཡོད་པ་རེད་ Monks from many monasteries gathered.

དགོན་ཁྲིག (göndrig) shung. དགོན་པའི་ཁྲིག.

དགོན་ཆག་ (gönjaà) a destroyed monastery, a monastery in ruins.

དགོན་གཉེར་ (gönñer) monastery steward/ manager.

དགོན་འདུས་ (göndüü) abbr. of དགོན་པའི་འདུས་མི་.

དགོན་དུང་ (gönduŋ) sm. དཀུན་དུང་.

དགོན་བདག་ (göndaà) patron of a monastery.

དགོན་སྡེ་ (gönde) monastery, monastic community.

དགོན་ནོར་ (gönnɔɔ) monastic wealth/ property.

དགོན་གནས་ (gönnɛɛ̀) sm. དགོན་སྡེ་.

དགོན་པ་ (gomba) 1. monastery. 2. wilderness area, a place far away from towns/ villages.

དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་ (gomba tradzaŋ) monastery and monastic college (within a monastery).

དགོན་པའི་ཁྱི་ལ་གཞུས་ན་ བླ་མའི་ཐུགས་ལ་ཕོག་ཡོང་ (gombɛ kyīlə shüünə lāmɛ tüùlə pɔ̄ɔyoŋ) hurting a superior by harming a subordinate [Lit. if you beat a dog of the monastery, it will hurt the feelings of the lama].

དགོན་པའི་ཁྲིག (gömbɛ drig) shung. the organization of a monastery (that which a monk belongs to).

དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག (gömbɛ jāyiì) shung. the charter of a monastery.

དགོན་པའི་མཆོད་ཐེབས་ཐབ་རྟེན་ (gömbɛ cöödeb təbden) shung. a trust fund for making offerings in a monastery.

དགོན་པའི་ཇ་མེད་ལ་ཞོལ་གྱི་ཐུག་པ་ཡང་མེད་ (gombɛ ca meèla shöögi tūgbəyaŋ meè) sm. ཕ་རིའི་ཕྱི་བ་མེད་པ་ ཚུར་རིའི་སྙི་པོ་ཡང་མེད་.

དགོན་པའི་འདུས་མི་ (gombɛ tüùmi) monastic delegate/ representative.

དགོན་འབངས་ (gömbaŋ) monastery and subjects.

དགོན་མ་ལག་ (gön malaà) the main monastery and its branch monasteries.

དགོན་གཞི་ (gönshi) 1. monastic wealth/ property. 2. wilderness area.

དགོན་གཞིས་ (gönshii) manorial estate of a monastery.

དགོན་ལག་ (gönlaà) a branch/ affiliate monastery.

དགོན་ཤུལ་ (gönshüü) ruins/ rubble/ traces of a destroyed monastery.

དགོས་ (göö) 1. vi. to need, to require ¶ ང་ལ་རོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག I need a helper.

དགོས་མཁོ་ (gööko) a need, a necessity; va.—སྐོང་ to fill a need ¶ དགོས་མཁོའི་ཅ་རག Needed/ necessary things. ¶ ང་ཚོར་མཚོན་ཆའི་དགོས་མཁོ་མེད་ We do not have a need for weapons.

དགོས་མཁོ་སྒྲུབ་སྦྱོར་ (gööko drubdröö) supplying needs, procuring supplies/ provisions; va.—བྱེད་ ¶ དགོས་མཁོ་སྒྲུབ་སྦྱོར་ལས་ཁུངས་ Supply office.

དགོས་མཁོ་ལྡིང་ངེས་ (gööko deŋŋeè) self-sufficient ¶ ཨ་མེ་རི་ཀ་དགོས་མཁོ་ལྡིང་ངེས་ཀྱི་ལུང་པ་ཞིག་རེད་ America is a self-sufficient country.

དགོས་མཁོ་ཟད་ལེན་ (gööko sɛ̀ɛlen) taking/ replacing sth. as it becomes exhausted; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་ཕྲུག་དེས་ཨ་ཁུའི་སར་ནས་དགོས་མཁོ་ཟད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The student takes whatever he needs from his uncle (as he runs out).

དགོས་གལ་ (göökɛɛ) a need, a necessity ¶ ཁོ་ཚོས་སྐད་བསྒྱུར་གྱི་དགོས་གལ་མ་མཐོང་བ་རེད་ They didn't see the need for an interpreter.

དགོས་གལ་དང་པོ་ (göökɛɛ taŋbo) the primary/ foremost/ most essential need.

དགོས་དགོས་པ་ (söögöba) must, should, ought ¶ ཁོང་ལ་སྐད་སྒྱུར་དགོས་དགོས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤོད་མི་དགོས་པ་རེད་ That he must have a translator is sth. that is not a question.

དགོས་རྒྱུ་སྤགས་ལ་སྤགས་ཁུ་དར་བ་ (gööyu bāgla bəku tarwa) having supporting elements that are essential [Lit. the tsamba ball that one needs requires liquid whey (for mixing the tsamba into an eating ball)].

དགོས་ངེས་ (gööŋeè) absolutely needed/ necessary ¶ དེ་བྱེད་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད་ This is sth. that is absolutely necessary to do.

དགོས་ངེས་པབ་ཆགས་ (gööŋeè pəbjaà) necessary and appropriate.

དགོས་དངུལ་ (gööŋüü) money used for official purposes, money for a particular official project.

དགོས་ཆ་ (gööja) sm. དགོས་ཆས་.

དགོས་ཆས་ (gööjɛɛ̀) essentials, necessities, required things.

དགོས་ཆེད་ (gööjeè) purpose, aim, goal.

དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་ (gööjeègi dra) the 4th of the 8 parts of speech in Tibetan grammar (conveys "purpose").

དགོས་ཉུང་ཐོན་མང་ (gööñuŋ tōnmaŋ) production exceeding demand.

དགོས་གདུགས་ (gööduù) urgently/ greatly needed ¶ སྨན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་གདུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is an urgent need for medical treatment.

དགོས་ཐོབ་སྤྲད་མཆན་ (göödob drɛ̄ɛjɛn) shung. a notation made on a document that a supply of sth. was given.

དགོས་དོད་ (göödöö) shung. money paid as a substitute for sth. ¶ སད་སྲུང་སོགས་ཀྱི་དགོས་དོད་ཁྲོན་བསྡོམས་དངུལ་སྲང་བཅུ་ The total of money paid as a subsitute (for the required food, etc.) to the person who protects the fields from hail is ten སྲང་.

དགོས་དོན་ (göödön) the reason for a need, the reason sth. is needed; va.—སྟོན་ to indicate/ show a reason why sth. is needed ¶ འདིའི་སྐོར་རྩོམ་བྲིས་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་ནི་ As for the reason why there was a need to write about this.

དགོས་དོན་མེད་པ་ (göödön meèba) inessential, unnecessary, unrequired, not needed.

དགོས་འདུན་ (göndün) wish, hope; —འདོན་ to make a wish, to express a hope, to request sth. ¶ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་རེད་ (They) made a request to get foreign support.

དགོས་འདོད་ (göndöö) a want/ desire (to have things), things wanted/ needed; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་མོ་ཊ་ཞིག་དགོས་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག He wants to have a car.

དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ (göödöö günjuŋ) sth. that fulfills all want/ desires ¶ ནོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ A wish-fulfilling jewel.

དགོས་གནས་ (göönɛɛ̀) need, necessity ¶ སྨྱུ་གུ་ཞིག་དགོས་གནས་འདུག I need a pen.

དགོས་པ་ (gööba) 1. need, necessity, purpose ¶ ང་ལ་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་དགོས་པ་མེད་ I don't need a big house. ¶ ལས་ཀ་དེ་ལ་དགོས་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་དམ་ What is the purpose of this work?

དགོས་པ་དགེ་ཚན་ (gööba gedzɛn) benefit, purpose.

དགོས་དབང་ (gööwaŋ) purposely, on purpose, intentionally ¶ སྐྱོན་ཆ་འདི་དགོས་དབང་གིས་བཟོས་པ་མ་རེད་ (He) did not make this mistake on purpose.

དགོས་དབང་སྦུག་འདྲེན་ (gööwaŋ bundren) shung. keeping sth. secret purposely.

དགོས་འབྲས་ (göndrɛɛ̀) shung. sth. that one should do ¶ ཕན་རྒྱུར་འགྲོ་ལམ་གང་ཆེ་ཞིག་དགོས་འབྲས་ཀྱང་ It is deemed necessary to help as much as one can, but.

དགོས་འདྲུ་ (göndru) shung. grain that is needed for sth. ¶ ཨར་ལས་ཀྱི་དགོས་འདྲུ་ The grain supply for

the construction work.

དགོས་མང་གྲོན་ཉུང་ (göömaŋ tōññuŋ) demand exceeding supply, much needed but few produced.

དགོས་མེད་ (göömeè) unnecessary, unneeded ¶ཁོས་དགོས་མེད་ཅ་ལག་མང་པོ་ཉོས་པ་རེད་ He bought many unnecessary things.

དགོས་མེད་ཁ་གསབ་ (göömeè kāsəb) an unnecessary supplement/ embellishment.

དགོས་མེད་འགྲོལ་པ་ (göömeè tööba) sth. extra that is unnecessary/ unneeded.

དགོས་མེད་མཛེས་ཆོས་ (göömeè dzeèjöö) unnecessary decorations.

དགོས་མེད་འཛེམ་ཟོན་ (göömeè dzemsön) unnecessary caution in saying or doing sth.

དགོས་མེད་རིང་ལུགས་ (göömeè riŋluù) liquidationism.

དགོས་མེད་ལྷག་འཁྱིལ་ (göömeè lhāgkyii) sm. དགོས་མེད་འགྲོལ་པ་.

དགྱེ་ (gye) 1. vi. to sit/ stand upright or erect, to hold upright/ erect ¶མགོ་ཡར་དགྱེས་ Hold your head upright.

དགྱེ་གུག (gyeguù) bending over and standing/ sitting erect; va.—བྱེད་ ¶ང་སྒེད་པ་ན་ནས་གཟུགས་པོ་དགྱེ་གུག་བྱེད་ཁག་པོ་འདུག After my back was injured, it was difficult for me to stand erect or bend over.

དགྱེ་དགུ་ (gyegu) sm. འགྱེལ་སྒྲིད་.

དགྱེ་དགྱེ་ (gyegye) sm. དགྱེ་.

དགྱེ་དགྱེ་གུག་གུག (gyegye guùguù) sm. དགྱེ་གུག.

དགྱེ་པོ་ (gyebo) upright, erect; va.—ར་ལངས་ to sit/ stand erect or upright.

དགྱེ་བོ་ (gyewo) 1. a person with a protruding (pigeon) breast. 2. sm. དགྱེ་པོ་.

དགྱེད་ (gyeè) 1. sm. དགྱེ་. 2. f. of བགྱིད་.

དགྱེད་དགུར་ (gyegur) sm. དགྱེ་དགུ་.

དགྱེད་དགྱེད་ (gyegyeè) sm. དགྱེ་དགྱེ་.

དགྱེས་ (gyeè) vi. to be pleased/ glad/ happy.

དགྱེས་སྐྱེམ་གསོལ་སྟོན་ (gyeègyem söödön) sm. ཆང་སྟོན་.

དགྱེས་དགུར་སྤྱོད་ (gyeègur jöö) va. to have fun, to enjoy oneself.

དགྱེས་མགུར་སྤྱོད་ (gyeègur jöö) sm. དགྱེས་དགུར་སྤྱོད་.

དགྱེས་ཉམས་མཛད་ (gyeèñam dzeè) to show a happy appearance.

དགྱེས་མཉེས་ (gyeènyeè) happy, glad, joyous.

དགྱེས་སྟོན་ (gyeèdön) 1. sm. དགའ་སྟོན་. 2. epithet for the Monlam Chemmo.

དགྱེས་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་ (gyeèdön dēmdree) sm. དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་.

དགྱེས་པའི་མདངས་ (gyeèbɛ daŋ) happy/ joyous appearance.

དགྱེས་ཚོར་ (gyeèdzɔɔ) sm. དགྱེས་ཉམས་མཛད་.

དགྱེས་འཛུམ་ (gyeèdzum) smiling with happiness/ joy.

དགྱེས་འཛུམ་ལྷུག་འཁྲོལ་ (gyeèdzum) smiling with a happy/ cheerful face.

དགྱེས་ཞལ་ (gyeèzhɛɛ) a happy/ cheerful face.

དགྲ་ (dra) 1. enemy, foe; va.—བྱེད་ to become enemies; to harm ¶ས་ཆ་འདིར་རི་དྭགས་ལ་དགྲ་བྱེད་ཆོག་གི་མེད་པ་རེད་ In this area, it is not permitted to harm animals. 2. va.—རྒྱག to make war on enemies.

དགྲ་ཁ་གདད་ (dra kāb dɛɛ̀) the enemy, the opponents; va.—བྱེད་ to become an enemy/ opponent.

དགྲ་ཁང་ (dragaŋ) 1. watchtower. 2. place where one's enemy stays.

དགྲ་གྲོགས་རང་གསུམ་ (dra trog raŋsum) the three: enemy, friend and self.

དགྲ་དགའ་གཉེན་སྐྱོ་ (draga ñēngyo) sm. དགྲ་དགའ་གཉེན་སྡུག.

དགྲ་དགའ་གཉེན་སྡུག (draga ñēnduù) pleasing one's enemies and enraging/ saddening/ harming one's friends.

དགྲ་བགེགས་ (drageg) a harmful demon/ spirit; an enemy.

དགྲ་མགོ་ (draŋgo) head or leader of one's foes/ enemy.

དགྲ་འགོག (draŋgɔɔ̀) resisting the enemy.

དགྲ་འགོག་དམག་འཁྲུག (draŋgɔɔ̀ məgtruù) war of resistance.

དགྲ་འགོག་ལས་འགུལ་ (draŋgɔɔ̀ lɛngüü) resistance movement.

དགྲ་འགོག་ས་ཧོབས་ (draŋgɔɔ̀ sāwob) moat.

དགྲ་རྒྱག (dragyaà) see དགྲ་.

དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་ (draŋɛn būŋdzɔɔ̀) an army/ group of evil enemies.

དགྲ་ངོམ་ (draŋom) va. to show off to one's enemy through parades/ military exercises/ maneuvers; va.—བྱེད་.

དགྲ་སྔ་རྒྱག (dra ŋā gyaà) va. to attack an enemy first.

དགྲ་བཅོམ་པ་ (drajomba) arhat.

དགྲ་ཆ་ (draja) sm. དགྲ་ཆས་.

དགྲ་ཆས་ (drajɛɛ̀) weapons, arms, war equipment.

དགྲ་ཆས་ཅན་ (drajɛɛ̀jɛn) armed ¶དགྲ་ཆས་ཅན་གྱི་དཔུང་དམག Armed forces.

དགྲ་ཆོས་ (drajöö) defeating the enemy by casting an evil spell on them.

དགྲ་འཆི་བདག་ནམ་ཡོང་ངེས་པ་མེད་ (dra cidag nam yoŋ ŋeèba meè) a saying that conveys the idea of uncertainty and the need to be prepared [Lit. it is uncertain when the enemy, the lord of death will come].

དགྲ་ཇག (drajaà) bandit enemy.

དགྲ་འཇོམས་གནམ་གྲུ་ (drajom nāmdru) fighter plane.

དགྲ་གཉེན་ (drañen) enemies and friends.

དགྲ་གཉེན་མགོན་གསུམ་ (drañen gönsum) the three: foes, friends, and protective deities.

དགྲ་གཉེན་དབྱེ་འབྱེད་ (drañen yējeè) differentiating between friends and enemies; va.—བྱེད་.

དགྲ་གཉེན་གསལ་འབྱེད་ (drañen sɛɛjeè) sm. དགྲ་གཉེན་དབྱེ་འབྱེད་.

དགྲ་སྟ་ (drada) an ax-like weapon.

དགྲ་ཐབས་ (dradəb) a strategy to subdue/ defeat (one's) enemy.

དགྲ་གདོན་ (dradön) enemy and demon.

དགྲ་གདོས་ (dradöö) shung. being/ acting hostile; va.—བྱེད་.

དགྲ་མདའི་ལྡིའུ་ (drandɛ diwu) shung. sm. མི་མདའི་ལྡིའུ་.

དགྲ་འདུལ་ (drəndül) 1. subduing/ conquering the enemy; va.—བྱེད་. 2. a man's name.

དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་ (drəndül ñēngyoŋ) subdue/ conquer/ attack one's enemy and protect/ take care of one's friends; va.—བྱེད་.

དགྲ་འདུལ་དཔའ་རྩལ་ (drəndül bādzɛɛ) defeating the enemy with skill and bravery; va.—བྱེད་.

དགྲ་འདུལ་དཔུང་འཇུག (drəndül būŋjuù) deploying soldiers to defeat the enemy; va.—བྱེད་.

དགྲ་འདེད་ (drəndeè) driving the enemy away; va.—བྱེད་.

དགྲ་སྡང་ (dradaŋ) sm. དགྲ་སྡང་པོ་.

དགྲ་སྡང་པོ་ (dra daŋbo) intense/ strong dislike or hate; va.—བྱེད་ ¶དོན་དག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་ཡང་ཁོ་ལ་དགྲ་སྡང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though it is for a minor reason, they dislike him intensely.

དགྲ་ནག (dranag) an evil enemy, a bitter enemy.

དགྲ་དཔུང་ (drabuŋ) enemy army/ force.

དགྲ་དཔོན་ (drabön) enemy leader/ chief.

དགྲ་ཕྱ་ (draja) feeling/ checking the pulse of the leader to determine the outcome of a war/ battle.

དགྲ་ཕྱི་རྒྱག (draji gyaà) va. to attack an enemy in retaliation.

དགྲ་ཕྱོགས་ (drajɔɔ̀) the enemy side.

དགྲ་ཕྱོགས་གྲལ་རིམ་ (drajɔɔ̀ trɛɛrim) the enemy class, the opposition class.

དགྲ་བོ་ (drawo) enemy, foe, opponent.

དགྲ་བོའི་དྲངས་མ་ (drawo daŋma) the main enemy/ foe.

དགྲ་བྱུང་ན་གྲི་གུ་མཉམ་འདོན་དང་ གྲོགས་བྱུང་ན་ཕོར་པ་མཉམ་འཛུགས་ (dra cuŋna trigu ñamdöntaŋ trog cuŋna pɔ̄r ñamdzug) sharing good and bad together [Lit. if an enemy comes take out one's knife together, if a friend comes take out one's cup together].

དགྲ་བྱེད་ (drajeè) see དགྲ་.

དགྲ་མི་ཤ་བོ་ (drəmi shāwo) hated foe/ enemy.

དགྲ་མིས་བསད་པས་མགོ་ལག (drəmi sɛ̄ɛbɛ golag) taking credit for sb. else's achievement/ victory [Lit. (showing) the head and hand of an enemy killed by other people].

དགྲ་དམག (dramaà) enemy troops.

དགྲ་ཚང་ (dradzaŋ) enemy's den/ hideout.

དགྲ་ཚུལ་རྩད་གཅོད་ (dradzül dzɛ̄ɛjöö) investigating the enemy's situation; va.—བྱེད་.

དགྲ་འཛིན་ (drəndzin) holding/ considering as the enemy; va.—བྱེད་ ¶ མེས་རྒྱལ་དགྲ་འཛིན་བྱས་གྲོས་མཐུན་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་སོང་ Holding the motherland as the enemy, (they) opposed the agreement.

དགྲ་འཛིན་གྲལ་རིམ་ (drəndzin trɛɛrim) enemy class.

དགྲ་ཟུན་ (drasün) sm. དགྲ་གཉེན་.

དགྲ་ཟོན་ (drasön) vigilance or precaution (against enemies); va.—བྱེད་ to take precautions, to be vigilant/ on guard.

དགྲ་ཟླ་ (dranda) enemy, foe, opponent; va.—འཛིན་ to consider as an enemy; —ལངས་ to become an enemy/ foe.

དགྲ་ཟླར་འགྱུར་བའི་གྲལ་རིམ་ (dranda gyurwɛ trɛɛrim) the enemy class.

དགྲ་ཡ་ (draya) enemy, foe, opponent, rival, adversary, antagonist.

དགྲ་ཡ་འཕགག་ཐུག (draya gagduù) running into unexpected bad luck ¶ ང་ལ་དགྲ་ཡ་འགག་ཐུག་བརྒྱབ་པ་ལྟར་གྱི་རྐྱེན་ངན་འཕྲད་བྱུང་ Like running into one's enemy on a narrow precipice trail, I met unexpected disaster. [Lit. meet enemies on narrow precipice/ defile].

དགྲ་ཡའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ (drayɛ gyəbjɔɔ̀) behind enemy lines.

དགྲ་རུ་ལང་ (drəru laŋ) vi. to become an enemy.

དགྲ་ལ་དགྲ་ལན་ ཀི་ལ་ཀི་ལན་ (drala dralɛn gīla gīlɛn) taking revenge, taking an eye for an eye.

དགྲ་ལ་དགྲ་ལན་ བུན་ལ་བུན་བདག (drala dralɛn pünla pündaà) taking revenge [Lit. revenge should be taken, a debt should have a debt holder].

དགྲ་ལ་ལང་ (drəla laŋ) sm. དགྲ་རུ་ལང་.

དགྲ་ལང་ (dra laŋ) sm. དགྲ་རུ་ལང་.

དགྲ་ལན་ (dralɛn) retaliation, revenge, counterattack; va.—རྒྱག; —སློག to take revenge, to retaliate.

དགྲ་ལན་རིང་ལུགས་ (dralɛn riŋluù) revanchism.

དགྲ་ཤ་ (drasha) revenge, vengeance; va.—ལེན་; va.—སྒྲིན་ to take revenge, to avenge.

དགྲ་ཤོར་ (dra shɔ̄ɔ̀) vi. to be lost, to/ be killed by the enemy ¶ རུ་དཔོན་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་ཡང་དགྲ་ཤོར་བྱུང་ The famous Rupon was lost to the enemy.

དགྲ་གཤེད་ (drasheè) the enemy.

དགྲ་སེམས་ (drasem) considering/ regarding as an enemy; vi.—སྐྱེད་; —འཆང་ to regard/ consider as an enemy.

དགྲ་སྲི་ལངས་ (drasi laŋ) vi. to be confronted by an enemy or to be robbed at same time of the year as before.

དགྲ་གསོག (dra sɔ̄g) va. to make/ accumulate enemies.

དགྲ་གསོད་ནུས་རྩལ་ (drasöö nüüdzɛɛ̀) fighting techniques, skills/ techniques for killing one's enemies.

དགྲ་ལྷ་ (dralha) warrior deity.

དགྲད་ (drɛɛ̀) sm. བགྲད་.

དགྲམ་ (dram) f. of འགྲེམས་.

དགྲར་ལྟ་ (draa dā) va. to regard as an enemy.

དགྲར་བརྟེན་དགྲ་འདུལ་ (draadēn drandül) vanquishing an enemy by using an enemy.

དགྲར་འཛིན་ (draa dzin) sm. དགྲར་ལྟ་.

དགྲར་འཛིན་གྲལ་རིམ་ (drəndzin trɛɛrim) the hostile/ enemy class.

དགྲར་འཛིན་བྱ་སྤྱོད་ (drəndzin cajöö) hostilities, hostile acts.

དགྲར་ལང་ (draa laŋ) sm. དགྲར་ལྟ་.

དགྲས་བཟུང་ས་ཁུལ་ (drasuŋ səgüü) enemy occupied area/ territory.

དགྲོང་: p. བཀྲོངས་; f. དགྲོང་; imp. དགྲོངས་ (droŋ) va. to kill (h.) ¶ ཁོང་བཀྲོངས་བར་ཕེབས་སོང་ (He) came to kill him.

དགྲོངས་ (droŋ) imp. of དགྲོང་.

དགྲོལ་ (dröl) f. of འགྲོལ་.

བགག་: p. བཀགས་; f. བགག; f. བགོགས་ (gag) va. to block, to obstruct, to choke ¶ དགུན་ཁ་གངས་ཀྱིས་ལ་བཀག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The mountain passes are blocked by snow in the winter.

བགགས་ (gag) p. of བགག.

བགད་ (gɛɛ̀) p. of དགོད་.

བགམ་: p. བགམ་; f. བགམ་; imp. བགོམ་ (gam) va. to test, to estimate (usu. follows ཚོད་) ¶ ཁོས་ལས་ཀ་དངོས་བྱེད་ནུས་མིན་ཚོད་བགམས་པ་རེད་ (They) tested him (to see) if he would really dare to do the job.

བགམས་ (gam) p. of བགམ་.

བགས་ (gɛɛ̀) va. to cut, to carve.

བགེགས་ (geg) 1. misfortune, disaster, mishap, calamity, obstacle, hindrance, obstruction; va.—སེལ་ to remove an obstruction/ hindrance ¶ ང་ཚོའི་ལས་འགུལ་དེར་བགེགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ We had many misfortunes in our campaign. 2. sm. བགག.

བགེགས་རྐྱེན་ (geggyen) cause of a disaster/ misfortune/ mishap.

བགེགས་སྐྱོན་ (geggyön) sm. བགེགས་.

བགེགས་བསྐྲད་ (gegdrɛɛ̀) exorcising/ expelling a demon or evil spirit; va.—བྱེད་.

བགེགས་གཏོར་ (gegdɔr) a གཏོར་མ་ offering to demons.

བགེགས་བར་ (gegbar) sm. བགེགས་.

བགེགས་བར་ཆད་བྱུང་ (gegbar cɛɛ̀juŋ) having or experiencing misfortune/ mishap.

བགེགས་དབང་བར་ཆད་ (gegwaŋ parjɛɛ̀) calamity, disaster, obstacle, misfortune caused by demons.

བགེགས་མང་དགེ་ཉུང་ (gegmaŋ geñuŋ) many obstacles and few benefits.

བགེགས་འཚུབ་ (gegdzub) sm. བགེགས་དབང་བར་ཆད་.

བགོ་: p. བགོས་; f. བགོ; imp. བགོས་ (go) 1. va. to divide. 2. va. to wear, to put on (clothes). 3. f. of བགོད་.

བགོ་སྐལ་ (gogɛɛ) share, quota.

བགོ་འགྲེམས་ (gondrem) 1. sm. བགོད་འགྲེམས་ 2. sm. ཐོབ་ཆ་.

བགོ་ཉེས་ (goñeè) error in dividing/ sharing; vi.—ཤོར་ to make an error in dividing/ sharing.

བགོ་རྟགས་ (godaà) division sign (in math).

བགོ་ཐབས་ (godəb) division (in math).

བགོ་བ་ (gowa) clothes.

བགོ་བྱ་ (goja) dividend (in math).

བགོ་བྱེད་ (gojeè) sm. བགོ་ཐབས་.

བགོ་བྱེད་གྲངས་ (gojeèdraŋ) divisor (in math).

བགོ་རྗེས་ (godzii) division (in math).

བགོ་ཚུལ་ (godzül) manner of dividing, schedule/ timetable (for dividing sth.).

བགོ་གཞི་ (goshi) things that are to be divided.

བགོ་རིས་སུ་གཅོད་ (go riisu jöö) va. to divide into individual portions.

བགོ་རེ་ (gore) square house.

བགོ་ལུགས་ (golug) sm. བགོ་ཚུལ་.

བགོ་བཤའ་ (gosha) apportionment, allocation, division; va.—རྒྱག; —བགོད་ to divide, to allocate, to apportion ¶ སྐལ་བ་བརྒྱད་ལ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) divided (it) into eight portions.

བགོ་སྲོལ་ (gosöö) distributive law (in math).

བགོད་: p. བགོས་; f. བགོ; imp. བགོས་ (göö) va. to divide, to allocate, to apportion ¶ བཟོ་པ་རྣམས་ཚོ་ཁག་གསུམ་ལ་བགོས་པ་རེད་ (They) divided the

workers into three groups.

བགོད་འགྲེམས་ (göndrem) distribution, allocation; va.—རྒྱག to distribute, to allocate ¶ ས་ཞིང་རྣམས་མི་དམངས་ལ་ཆ་སྙོམས་བགོད་འགྲེམས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They distributed the land equally among the people.

བགོད་གདུབ་ (göödub) divisor (in math).

བགོད་བྱེད་ (göòceè) division (in math).

བགོད་བྱེད་གྲངས་ (göòceèdraŋ) divisor (in math).

བགོད་རྩིས་ (göödzii) division (in math).

བགོད་ར་ (gööra) share, part, quota.

བགོད་རུང་ (gööruŋ) algebraic division.

བགོམ་ (gom) f. of འགོམ་.

བགོམས་ (gom) p. and imp. of འགོམ་.

བགོར་ (gɔr) 1. sm. འགོར་. 2. va. to keep nearby/ around. 3. va. to delay ¶ སོན་འདེབས་པའི་དུས་ཚོད་བགོར་མི་རུང་ It is not okay to delay the planting of seeds.

བགོས་ (göö) p. of བགོད་ and བགོ་.

བགོས་བསྐོ་ (göögo) dividing and appointing (e.g., into areas and jobs); va.—བྱེད་ ¶ སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་གནས་ཁག་ལ་བགོས་བསྐོས་བྱས་པ་རེད་ They divided up the graduates of school and appointed them to different positions all over Tibet.

བགོས་འགྲེམས་ (göndrem) sm. བགོད་འགྲེམས་.

བགོས་ཐོབ་ (göödob) 1. share/ portion of sth. to be divided. 2. the sum/ number that results from division (in math).

བགོས་བེད་སྤྱོད་ (gööbeè jɛ̀ɛ) shung. va. to divide and use.

བགོས་འབབ་ (gööbəb) sm. བགོས་ཐོབ་.

བགོས་འཚོང་ (göödzoŋ) a ration or quota in selling goods; va.—རྒྱག to sell goods by allotment/ quota/ ration.

བགོས་ཞིང་ (gööshiŋ) shung. divided field.

བགོས་ར་ (gööra) shung. dividing; va.—བྱེད་; va.—བགྱིས་.

བགྱང་: p. བགྱངས་; f. བགྱང་; imp. བགྱོངས་ (gyaŋ) va. to postpone, to delay ¶ ཉིན་ཤས་ཚོགས་འདུ་བགྱངས་པ་རེད་ (They) postponed the meeting for a few days.

བགྱངས་ (gyaŋ) p. of བགྱང་.

བགྱི་ (gyi) 1. f. of བགྱིད་. 2. genitive particle (sm. གི་).

བགྱི་སྒོ་ (gyigo) sm. བྱེད་སྒོ་.

བགྱིད་: p. བགྱིས་; f. བགྱི་; imp. གྱིས་ (gyii) va. to do ¶ ལས་ཀའི་ཐོག་གཟབ་ནན་གྱིས་ཤིག Be careful in doing (your) work.

བགྱིད་འདུན་ (gyindün) shung. a wish to do sth.

བགྱིད་འོས་ (gyiiwöö) shung. appropriate to do

བགྱིས་ (gyii) p. of བགྱིད་.

བགྱེས་ (gyeè) p. of འགྱེད་.

བགྲང་: p. བགྲངས་; f. བགྲང་; imp. བགྲོངས་ (draŋ) va. 1. to count, to enumerate, to compute, to calculate ¶ ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པའི་མི་གྲངས་བགྲངས་སྐབས་ When (they) counted the people who participated in the meeting. 2. va. to tell, to give an account of, to relate, to list/ enumerate ¶ ཁོའི་བྱས་ཉེས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགྲངས་པ་རེད་ (They) enumerated his crimes one by one.

བགྲང་དུ་མི་བཟོད་ (draŋdu misöö) countless, innumerable, uncountable.

བགྲང་དུ་མེད་པ་ (draŋdu meèba) sm. བགྲང་དུ་མི་བཟོད་.

བགྲང་ཕྲེང་ (daŋdreŋ) sm. བགྲང་འཕྲེང་.

བགྲང་འཕྲེང་ (daŋdreŋ) rosary.

བགྲང་བྱ་ཁམས་ཀྱི་ཐོག་དུ་སོན་པ་ (tranja kāmgi tōgdu sõmba) shung. having reached the age of 18.

བགྲང་ཡས་ (draŋyɛɛ̀) countless.

བགྲང་སེ་ (draŋse) eng. dance; va.—རྒྱག to dance.

བགྲངས་ (draŋ) p. of བགྲང་.

བགྲད་ (drɛɛ̀) va. to spread apart, to open wide ¶ རྐང་པ་བགྲད་དེ་བསྡད་ (He) sat with his legs spread apart.

བགྲད་བགྲད་ (drɛɛ̀drɛɛ̀) sm. བགྲད་.

བགྲིལ་ (drii) va. to roll down ¶ རི་སྟེང་ནས་རྡོ་ཕུར་དུ་བགྲིལ་བ་རེད་ (They) rolled the stone down from top of the hill.

བགྲུ་: p. བགྲུས་; f. བགྲུ་; imp. བགྲུས་ (dru) va. to husk, to hull.

བགྲུ་འཁོར་ (drugɔɔ) husking wheel/ machine.

བགྲུ་འཁོར་ར་བ་ (drugɔɔ rawa) mill for husking grains.

བགྲུ་རྒྱག (dru gyaà) va. to husk.

བགྲུ་རྡོ་ (drudo) stone used to husk grain.

བགྲུ་གཞོང་ (drushoŋ) basin for husking grain.

བགྲུང་: p. བགྲུངས་; f. བགྲུང་; imp. བགྲུངས་ (druŋ) vi. to filter water to make it clear, to purify liquids.

བགྲུངས་ (druŋ) p. and imp. བགྲུང་.

བགྲུད་ (drüü) sm.* བགྲུ་.

བགྲུད་འཁོར་ (drüükɔɔ) sm.* བགྲུ་འཁོར་.

བགྲུ་རྒྱག (dru gyaà) sm.* བགྲུ་རྒྱག.

བགྲུད་རྡོ་ (drüüdo) sm.* བགྲུ་རྡོ་.

བགྲུད་གཞོང་ (drüüshoŋ) sm.* བགྲུ་གཞོང་.

བགྲུས་ (drüü) 1. p. of བགྲུ་. 2. husking/ hulling grain; va.—རྒྱག.

བགྲུས་ཁང་ (drüügaŋ) husking mill.

བགྲུས་མ་ (drüüma) husked grain.

བགྲེ་ (dre) va. to roll on one's back.

བགྲེས་ (dreè) 1. vi. to age, to grow old (h.) ¶ ཁོང་དེང་སང་ཞི་དྲག་བགྲེས་བཞག He has aged a lot these days. 2. vi. to lose weight/ health, to become physically weak (h.) ¶ ཁོང་སྙུན་པའི་རྗེས་སུ་ཞི་དྲག་བགྲེས་བཞག After his illness he looks thin and weak.

བགྲེས་འཁོགས་ (dreŋgɔɔ) old, aged.

བགྲེས་གྲས་ (dreèdɛɛ) the older/ elderly ones ¶ གཞུང་ཞབས་བགྲེས་གྲས་ The older government officials.

བགྲེས་པ་ (drɛɛba) older, senior (in age) (h.) ¶ ཁོང་གི་སྐུ་མཆེད་བགྲེས་པ His older relatives.

བགྲེས་པོ་ (dreèbo) old, aged (h.) ¶ ཁོང་བགྲེས་པོ་རེད་ He is old.

བགྲེས་མོ་ (dreèmo) old (for females). (h.) ¶ ཁོང་གི་ཡུམ་བགྲེས་མོ་རེ་ His old mother.

བགྲེས་གཞོན་ (dreèshön) older and younger, senior and junior, main and secondary ¶ སྐུ་མཆེད་བགྲེས་གཞོན་ Older and younger relatives ¶ སྲིད་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་ The president and the vice-president.

བགྲེས་ཤོས (dreèshöö) oldest, the most senior (h.) ¶ བཀའ་བློན་བགྲེས་ཤོས་ The most senior minister.

བགྲེས་སོང་ (dreèsoŋ) old, aged, veteran ¶ བཟོ་པ་བགྲེས་སོང་ Veteran workers.

བགྲེས་སོན་ (dreèsön) reaching old age ¶ བཟོ་པ་བགྲེས་སོན་རྣམས་རྒས་གཡོལ་བྱས་པ་རེད་ The workers who reached old age retired.

བགྲོ་: p. བགྲོས་; f. བགྲོ་; imp. གྲོས་ (dro) va. to discuss, to confer ¶ ལན་མང་བགྲོས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པ་རེད་ (They) could not decide even though (they) discussed it many times.

བགྲོ་གླེང་ (droleŋ) conversation, debate, discussion (h.); va.—གནང་.

བགྲོ་གླེང་པ་ (droleŋba) shung. the two geshe who do debating at the New Year's celebration in the Potala Palace.

བགྲོ་འདེབས་ (dro deb) va. to discuss/ parley/ confer.

བགྲོངས་ (droŋ) see བགྲང་.

བགྲོད་ (dröö) 1. va. to cross, to pass, to get through, to go beyond/ past ¶ རི་མཐོ་པོ་དང་ཆུ་ཆེན་པོ་བཅས་བགྲོད་དགོས་ཡོད་ One has to cross high mountains and large rivers. ¶ དཀའ་ངལ་མང་པོ་ལ་བགྲོད་ནས་ཡོང་པ་རེད་ Passing through many difficulties, (they) came here. 2. va. to have sexual intercourse ¶ བུད་མེད་ལ་བགྲོད་པ་རེད་ (He) had intercourse with women.

བགྲོད་སྒྲ་ (dröödra) the sound of a watch ticking.

བགྲོད་མཐའ་ (drööda) the final point/ destination.

བགྲོད་མཐའི་ས་ཚིགས་ (dröötɛ sədzig) terminus, the last station.

བགྲོད་པ་གཅིག་པ་ (drööba jigbə) 1. the same road/ path. 2. walking/ marching in step.

བགྲོད་པའི་དུས་སྐབས་ (dröobɛ tüügəb) transition

period.
བགྲོད་ཕྱོགས་ (dröõjɔɔ̀) sm. འགྲོ་ཕྱོགས་.
བགྲོད་རིམ་ (dröõrim) steps, stages ༑ ལས་ཀ་འདི་ལ་བགྲོད་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་རེད་ There are four stages in this work.
བགྲོད་ལམ་ (dröõlam) 1. road, way, path; va.—གཅོད་ to cross a road ༑ བགྲོད་ལམ་མི་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་པ་ Though they went on different roads, their destination was the same. 2. vagina.
བགྲོད་ཤུལ་ (dröõshöö) track/ trace of where sb. or sth. has gone (e.g., cars, troops, horses).
བགྲོས་ (dröö) p. of བགྲོ་.
བགྲོས་ངན་ (dröõŋɛn) plot; va.—གསོམ་ to plot.
མགར་ (gar) 1. abbr. of མགར་བ་. 2. name of a famous minister during the ancient Tibetan kingdom.
མགར་སྐྱག་ (gargyaà) pieces of charcoal.
མགར་ཁང་ (gargaŋ) blacksmith's shop.
མགར་ཆས་ (garjɛɛ̀) sm. མགར་སྒྱུ་.
མགར་ནག་ (garnag) name of a protective deity.
མགར་སྒྱུ་ (garca) blacksmith tools/ equipment.
མགར་བ་ (gara) blacksmith; va.—བྱེད་ to work as blacksmith.
མགར་བ་སོལ་རྡོག་ (garwa sõõdoò) sm. མགར་སྐྱག.
མགར་བྱེད་ (garcɛɛ̀) sm. མགར་སྒྱུ་.
མགར་བླུག་ (garluù) blacksmith's mold/ crucible.
མགར་ར་ (garra) sm. མགར་བ་.
མགར་རུ་ (garru) vase with a long lip.
མགལ་ (gɛɛ) jaw ༑ ཡ་མགལ་ The upper jaw. ༑ མ་མགལ་ The lower jaw.
མགལ་མཆུ་ (gɛɛju) sm. མགལ་དུམ་.
མགལ་དུམ་ (gɛɛdum) charcoal.
མགལ་པ་ (gɛɛba) 1. sm. མགལ་དུམ་. 2. tree branch.
མགལ་མེ་ (gɛɛme) firebrand.
མགུ་ (gu) vi. to be glad/ pleased/ content/ satisfied ༑ ང་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་ཡིད་མགུ་སོང་ (They) were pleased with our way of working.
མགུ་པོ་ (gubo) satisfied, pleased, content; va.—བྱེད་ ༑ ཁོང་ལས་ཀ་འདི་ར་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་མགུ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The boss is pleased with his work.
མགུ་སྤྲོ་ (gudro) happy, joyful.
མགུ་བ་སྐྱེ་ (guwa gyē) va. to be happy/ glad.
མགུ་སེམས་ (gusem) pleased, glad, satisfied, content; vi.—འཆང་ to be pleased, satisfied, content.
མགུར་ (gur) classical/ religious song; va.—གསུང་; —བཞེས་; —འཐེན་ to sing མགུར་.
མགུར་གླུ་ (gurlu) sm. མགུར་.
མགུར་རྐུ་ (gurju) the flat base of a stupa.
མགུར་དུ་གསུངས་ (gurdu sũŋ) va. to say/ sing a མགུར་.
མགུར་དབྱངས་ (guryaŋ) melody.
མགུར་འབུམ་ (gurbum) the Hundred Thousand Songs of Milarepa.
མགུར་མ་ (gurma) sm. མགུར་.
མགུར་མོ་ (gurmo) eight trankas (ཏམ་ཀ་) in the tt. system of currency.
མགུར་ཤོ་ (gursho) a weight measurement used for gold, silver, etc. that is equal to about 7 སྐར་མ་ (i.e., a little less than one ཏམ་ཀ་.
མགུལ་ (gül) neck, throat (h.).
མགུལ་ཁབ་ (gülgəb) needle (h.).
མགུལ་གའུ་ (gülgəwu) Tibetan charm box worn around the neck (h.).
མགུལ་གློ་ (güülo) coughing (h.); vi.—སྐྱོན་ to cough.
མགུལ་འགགས་ (güŋgaà) 1. a hoarse/ hissing voice. 2. a throat disease.
མགུལ་རྒྱན་ (güügyɛn) necklace (h.).
མགུལ་ཆམ་ (güujam) a cold, the flu (h.); vi.—སྐྱོན་ to get a cold/ flu.
མགུལ་ཆིངས་ (güüjiŋ) scarf, tie (h.).
མགུལ་མཇིང་ (güüjiŋ) neck (h.).
མགུལ་ཐབ་ (güüdəb) button (h.); va.—སྐྱོན་ to button.
མགུལ་ཐོབ་ (güüdob) sm. མགུལ་ཐབ་.
མགུལ་དམ་ (güüdam) shung. h. of དམ་ཕྱུག.
མགུལ་དར་ (güldar) Tibetan ceremonial scarf (h.); va.—སྐྱོན་ to put on such a scarf.
མགུལ་གདུབ་ (güldub) sm. མགུལ་འཕྲེང་.
མགུལ་འཕྲེང་ (güldreŋ) necklace (h.).
མགུལ་གཟི་ (gülsi) h. of གཟི་.
མགུལ་གཡུ་ (gülyu) turquoise necklace (h.).
མགུལ་བསལ་ (gülsam) clearing one's throat (h.); va.—གནང་.
མགོ་ (go) 1. head. 2. top, summit ༑ རིའི་མགོ་ The top of the mountain.
མགོ་བཀྱག (go gāà) va. to lift up one's head ༑ གསར་བརྗེ་བྱུང་ཙང་དབུལ་པོངས་མགོ་ཀྱག་ཐུབ་པ་རེད་ Because there was revolution the poor were able to lift their heads (high).
མགོ་བཀྱག་དུས་བྱུང་ (go gyāàtüü) a time/ opportunity when one is able to raise up one's head ༑ དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ལ་མགོ་ཀྱག་དུས་བྱུང་བ་རེད་ Under democracy, the working class got the opportunity to lift their heads (high).
མགོ་དཀར་པོ་ (go gāābo) white/ gray hair.
མགོ་དཀྱིལ་ (gogyii) center of the crown/ head, top of the head.
མགོ་དཀྲིས་ (godrii) turban, scarf wrapped around head.
མགོ་དཀྲུགས་ལུས་དཀྲུགས་ (godrug lüüdrug) shaking one's head and body (expressing dislike).
མགོ་དཀྲུགས་དཀྲུགས་ (go drügdruù) shaking one's head (expressing dislike); va.—བྱེད་.
མགོ་དཀྲོགས་བཟོ་ (godrog so) 1. va. to cause a mishap/ calamity/ disaster ༑ ཕྲུ་གུ་འདིས་སློབ་ཁང་གི་ཤེལ་སྒོ་བཅག་ནས་མགོ་དཀྲོགས་བཟོས་བཞག The child caused a mishap by breaking the school's window.
མགོ་དཀྲོགས་སློང་ (godrog lõŋ) sm. མགོ་དཀྲོགས་བཟོ་.
མགོ་བཀྲུས་མཇིང་དག (godrüü jiŋdag) one must perform all of one's duties/ responsibilities completely, one must follow through to completion (can convey putting up proof for an accusation); va.—བཟོ་ [Lit. wash head, clean neck].
མགོ་བཀྲུས་གདོང་དག (godrüü doŋdag) sm. མགོ་བཀྲུས་མཇིང་དག.
མགོ་སྐེ་འབྲལ་མེད་ (goge trɛɛmeè) inseparable, close (i.e., friends or relatives) [Lit. head and neck inseparable].
མགོ་སྐོགས་ (gogɔɔ̀) a skeleton of a skull.
མགོ་སྐོན་ (gogön) a coppersmith's tool.
མགོ་སྐོར་ (gogɔɔ) 1. duping, tricking, fooling; va. མགོ་སྐོར་; —གཏོང་ to dupe, to fool, to trick, to deceive; vi.—ཐེབས་; —གཟིད་ to be tricked/ duped/ deceived. 2. amusing/ diverting sb.; va.—གཏོང་.
མགོ་སྐོར་བརྙས་བཅོས་ (go gɔ̃ɔ̃ ñɛ̃ɛ̀jöö) deceiving and bullying; va.—བྱེད་.
མགོ་སྐོར་གཡོ་འཕྱུལ་ (go gɔ̃ɔ̃ yöndrüü) tricking and deceiving, cheating, swindling; va.—བྱེད་.
མགོ་སྐྲ་ཕྱེད་སྔོ་ཕྱེད་ (go gyācēè ŋōceè) salt and pepper hair, greying hair.
མགོ་སྐྱེས་ (gogyeè) sm. སྐྲ་.
མགོ་སྐྱོང་ (gogyoŋ) sm. མགོ་འདྲེན་བྱེད་.
མགོ་སྐྱོབ་ (gogyob) helmet.
མགོ་སྐྲ་ (godra) head hair; vi.—བྱི་ to get bald, to lose (one's head) hair.
མགོ་ཁེབས་ (gokeb) sm. མགོ་རས་.
མགོ་ཁྱག་ཁྱག་ (go kyāggyaà) sm. མགོ་བཀྱག.
མགོ་ཁྲ་ (godra) 1. (for cattle) a head with a different color than the body. 2. for humans, different color skin on head due to disease or scars.
མགོ་ཁྲིད་ (gudrii) sm. འགོ་ཁྲིད་.
མགོ་ཁྲོག་ (godrog) sm. མགོ་དཀྲོགས་.
མགོ་མཁྲེགས་གྲམ་པའི་རྡོ་ (godreg trambɛ cūdo) stubborn, hardheaded [Lit. hard head (like) a stone on a river bank].

མགོ་མཁྲིགས་པོ་ (go tragbo) stubborn, obstinate.

མགོ་འཁོར་ (gogɔɔ) 1. vi. to be fooled, to be duped, to be deceived, to be conned. 2. vi. to be amused with/ absorbed in sth.

མགོ་འཁོར་པོ་ (go kɔ̄ɔbo) interesting, amusing.

མགོ་འཁོར་ས་ (go kɔ̄ɔsa) sth. to amuse/ interest.

མགོ་འཁྲིད་ (gudrii) see འགོ་ཁྲིད.

མགོ་འཁྲུད་མཇིང་དག (godrüü jiŋdaà) sm. མགོ་བཀྲུས་མཇིང་དག.

མགོ་འཁྲུད་མདོང་དག (godrüü doŋdaà) sm. མགོ་བཀྲུས་མཇིང་དག.

མགོ་འཁྲུལ་ (go trüü) vi. to be confused ¶ ཁོང་གི་སྐད་ཆ་དེས་ང་མགོ་འཁྲུལ་སོང་ I got confused by his comments.

མགོ་གུག (go guù) 1. va. to bow/ hang down one's head. 2. to surrender/ yield/ give in.

མགོ་གུག་གུག (go guguù) 1. hanging one's head down, bowing one's head; va.—བྱེད་. 2. surrendering, yielding; va.—བྱེད་.

མགོ་གྲངས་ (godraŋ) the number of individuals (in a group/ herd) ¶ ཕྱུགས་རིགས་མགོ་གྲངས་ཁྲི་ཅིག་སོན་པ་རེད་ Ten thousand head of cattle survived.

མགོ་གྲུང་པོ་ (go truŋbu) clever, bright, shrewd, smart.

མགོ་དགུ་ (gogu) sm. མགོ་གུག.

མགོ་དགུ་མཇུག་དགུ་ (gogu juggu) sm. མགོ་གུག.

མགོ་དགུར་ (gogur) sm.* མགོ་དགུ.

མགོ་དགུར་དགུར་ (go guguù) sm.* མགོ་གུག་གུག.

མགོ་རྒྱིག་རྒྱག (gogyig gyaà) va. to raise one's head while walking (for horses).

མགོ་རྒྱན་ (gogyɛn) head ornaments.

མགོ་རྒྱུག་གཞུ་ (goguù shu) 1. va. to hit on the head with a stick. 2. va. to hold/ keep sb. down ¶ ལས་བྱེད་པ་གཞོན་ནུ་དེ་གནས་སྤར་མ་བྱུང་བ་དེ་ནི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་མགོ་རྒྱུག་གཞུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད་ The young cadre's not getting promoted is because the boss was holding him down.

མགོ་རྒྱུད་ (gogyüü) sm. མགོ་བརྒྱུས་.

མགོ་རྒྱུས་ (gogyüü) va. to immerse oneself on sth., to be spend all one's time on sth. ¶ ཉིན་ལྟར་དཔེ་ཆའི་ནང་མགོ་བརྒྱུས་བྱས་ནས་མ་སྡོད་ Don't immerse yourself in religious books everyday.

མགོ་སྒུར་ (go gur) 1. va. to surrender, to submit ¶ ཤི་ཡང་མགོ་སྒུར་གྱི་མ་རེད་ (They) will not surrender even if they have to die. 2. va. to bow one's head.

མགོ་སྒུར་སྒུར་ (go gugur) va. to kowtow, to bow down before sb. ¶ མགོ་སྒུར་སྒུར་ལན་གསུམ་བྱེད་བཅུག་པ་རེད་ We were made to bow down three times.

མགོ་སྒུར་ངོས་ལེན་ (gogur ŋöölen) surrendering and acknowledging/ admitting/ confessing one's faults or crimes; va.—བྱེད་.

མགོ་སྒུར་ལྕེ་སྣར་ (gogur jēnar) showing respect [Lit. bowing one's head and sticking out one's tongue].

མགོ་སྒུར་ཕྱག་འཚལ (gogur cāàdzɛɛ) bowing one's head and prostrating.

མགོ་སྒྲིམ་པོ་ (go drimbu) sm. མགོ་གྲུང་པོ་.

མགོ་སྒྲོག (godrɔ̄ɔ) sm. ཤོག་སྒྲོག.

མགོ་སྒྲོམ་ (godrom) forward/ preface of a book.

མགོ་བརྒྱུས་ (gogyüü) sm. མགོ་རྒྱུས་.

མགོ་བསྒྲི་ (godre) sm. མགོ་བསྒྲིས་.

མགོ་བསྒྲིས་ (godreè) sm. རིག་འགྲི་.

མགོ་རྔ་ (goŋa) head and tail.

མགོ་རྔ་གཉིས་མཐུད་ (goŋa ñiidüü) adjacent, sharing a border [Lit. head and tail joined together].

མགོ་རྔ་མེད་པ་ (goŋa meèba) sm. མགོ་མཇུག་མེད་པ་.

མགོ་རྔ་ཡོད་པ་ (goŋa yööba) orderly, well-arranged; va.—བྱེད་ [Lit. having a head and a tail].

མགོ་རྔོ་ཅན་ (goŋojɛn) a person affected with head mange or scalp disease.

མགོ་སྔས་སྒྲིལ་ (goŋɛɛ dree) vi. to be inseparable.

མགོ་སྔོ་ཚོབ་ཙམ་ (goŋa cōbdzam) salt-and-pepper hair.

མགོ་ཅན་ (gojɛn) the three letters that are used as suffixes: ར་, ལ་, ས་.

མགོ་ཅོག་ཅོག (go jogjoò) sm. མགོ་ལྕོག་ལྕོག.

མགོ་གཅོད་ (gojöö) sm. སྐྲ་གཅོད་.

མགོ་བཅད་མཇུག་གཏུབས་ (gojɛɛ jugdub) censoring; va.—བྱེད་ ¶ ལུང་པ་དེའི་ནང་རྩོམ་ཡིག་ཚང་མ་མགོ་བཅད་མཇུག་གཏུབ་མ་བྱས་གོང་འདོན་ཆོག་གི་མེད་པ་རེད་ In this country, no article can be published before being censored. [Lit. cut head, cut tail].

མགོ་བཅོལ་ (go jöö) va. to place oneself under the protection of another, to seek asylum ¶ མོས་རྒྱ་ནག་ལ་མགོ་བཅོལ་སོང་ She sought asylum from China.

མགོ་ལྕོག་བདེ་པོ་ (gojoò debo) sm. མགོ་བདེ་པོ་.

མགོ་ལྕག་གཞུ་ (gojaà shu) 1. va. to slap on the head. 2. va. to have a better hand than one's opponent's (in a card game such as poker).

མགོ་ལྕོག (gojoò) 1. sm. མགོ་ལྕོག་ལྕོག. 2. hair worn in a bun on top of the head.

མགོ་ལྕོག་ཁས་ལེན་ (gojoò kɛ̄ɛlen) showing approval by nodding; va.—བྱེད་.

མགོ་ལྕོག་ལྕོག (gojogjoò) nodding one's head (conveying yes); va.—བྱེད་.

མགོ་ལྕོགས་ (gojoò) the head of a stalk/ flower hanging over because it is full with grain/ flower; vi.—ཁྱིམ་ to have a stalk/ flower bend or sway.

མགོ་ཆུ་ (goju) amniotic fluid; vi.—དོལ་ to break water (before birth).

མགོ་ཆེན་པོ་ (go cēmbo) big head.

མགོ་མཆན་ (gojɛn) sm. འགོ་མཆན་.

མགོ་འཆིང་ (gojiŋ) leader, director, commander.

མགོ་མཇུག (gomjuù) 1. beginning and end, start and finish. 2. order, discipline.

མགོ་མཇུག་གོ་ལྡོག (gomjuù kodoò) sm. མགོ་མཇུག་ལྡོག.

མགོ་མཇུག་ལྡོག (gomjuù dɔ̄ɔ) sm. མགོ་མཇུག་སློག.

མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ (gomjuù parsum). beginning, middle and end.

མགོ་མཇུག་མེད་པ་ (gomjuù meèbə) anarchic, disorderly, leaderless, chaotic, topsy-turvy.

མགོ་མཇུག་ལོག (gomjuù lɔ̄ɔ) vi. to be overthrown, to be turned upside down, to get upset.

མགོ་མཇུག་སློག (gonjuù lɔ̄ɔ) va. to overthrow, to upset, to bring down, to put/ turn upside down ¶ སྲིད་གཞུང་རྙིང་པ་མགོ་མཇུག་བསློགས་པ་རེད་ (They) overthrew the old government.

མགོ་འཇོག་བྱེད་ (gonjoò ceè) sm. མགོ་ལྕོག་ལྕོག་བྱེད་.

མགོ་བརྗོད་ (gojöö) sm. འགོ་བརྗོད་.

མགོ་ཉུག་ཉུག (go ñugñuù) poking one's head in or out of a window/ door; va.—བྱེད་.

མགོ་ཉོག (goñog) sm. མགོ་རྙོག.

མགོ་གཉིས་མ་ (go ñimə) deceitful, two faced, double-dealing, untrustworthy.

མགོ་གཉིས་མ་ཚ་པོ་ (goñimə tsābo) unreliable, untrustworthy, undependable, two-faced.

མགོ་མཉམ་ (goñam) same rank/ level/ height.

མགོ་རྙོག (goñog) complicated, confused, muddled, messed up; va.—བཟོ་ to confuse, to muddle, to make a mess, to disorganize ¶ ལས་ཀ་འདི་མགོ་རྙོག་ཡོད་པ་རེད་ This work is complicated. ¶ ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་དེས་ལས་ཀའི་ཐོག་མགོ་རྙོག་བཟོས་བཞག The new cadre messed up the work (could be intentional or out of ignorance).

མགོ་རྙོག་ཆེན་པོ་ (goñoò cēmbo) muddled, confused, messed up, disorganized; va.—བཟོ་ to mess sth. up, to cause to be muddled/ confused/ disorganized.

མགོ་རྙོག་པོ་ (go ñōgbo) sm. མགོ་རྙོག.

མགོ་རྙོག་ཚ་པོ་ (goñoò tsābo) sm. མགོ་རྙོག་ཆེན་པོ་.

མགོ་རྙོག་ལུང་པ་གང་ (goñoò luŋbə kaŋ) a big mess, a hopeless muddle.

མགོ་སྙོམས་ (go ñōm) va. to equalize, to even out/ balance, to make to the same height.

མགོ་བརྙན་ (goñɛn) model/ sculpture of a head; mask.

མགོ་གདད་ (godɛɛ) sm. མགོ་བདགས་.

མགོ་གདུག (goduù) 1. two actions offsetting/ balancing each other; va.—གཏོང་ ། མི་ཚང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲུ་གུས་ཕན་ཚུན་ཉེས་དང་བརྡང་བ་དེའི་སྐོར་རྩོད་པ་རྒྱག་མ་དགོས་པར་མགོ་གདུགས་བཏང་བ་རེད་ As for the two households children hitting each other (back and forth), there is no need to have a dispute as the actions offset each other. 2. va. to touch foreheads (as a gesture of greeting.

མགོ་བཏགས་ (godaà) 1. surrendering; va.—ཞུ་ to surrender, to capitulate; va.—ལེན་ to accept/ receive surrender ། དགྲ་བོའི་དམག་མིས་ང་ཚོར་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་རེད་ The enemy soldiers surrendered to us.

མགོ་བཏགས་ཞུ་རྟེན་ (godaà shuden) shung. an offering of gifts after surrendering.

མགོ་ཏིང་གློག (gudiŋ lɔ̄ɔ) sm. མགོ་མཇུག་གློག.

མགོ་ལྟག (godaà) sm. ལྟག་ཁང་.

མགོ་སྟོང་པ་ (go dōŋbo) empty-headed.

མགོ་སྟོད་ཨ་གསར་ (godöö āsar) being excited or infatuated with sth. at the start or in the beginning.

མགོ་སྟོན་ (godön) sm. མགོ་འདོན་འཚོ་སྟོན་.

མགོ་ཐག (godaà) 1. a collar tied on animals. 2. a leash.

མགོ་ཐག་ཕུད་ (godaà pǖü) p. of མགོ་ཐག་འབུད་.

མགོ་ཐག་འབུད་ (godaà bǖü) vi. to complete one's duty/ work in a certain time period ། ཉི་མ་རེ་རེའི་ལས་ཀ་དེ་ཉིན་དེ་རང་མགོ་ཐག་འབུད་དགོས་ Each day's work has to be completed that very day.

མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུག (godar būŋjuù) giving sb. an inch and he takes a mile [Lit. heads get in, insert the shoulder].

མགོ་ཐར་དཔུང་ཐར་ (godar būŋdar) sm. མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུག.

མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུད་ (godar būŋdzüü) sm. མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུག.

མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུལ་ (godar būŋdzüü) sm. མགོ་ཐར་དཔུང་འཛུག.

མགོ་ཐུག (go tūg) 1. vi. to tally, to agree, to come out right (in accounting) ། ཁོས་བཤད་ཡས་དང་ང་ཚོས་གོ་བ་མགོ་ཐུག་གི་མི་འདུག What he says and what we heard do not tally. 2. exchanging evenly in barter; va.—གཏོང་ to make an even exchange of goods ། ཁོང་གི་རྟ་དང་ངའི་ཐུག་ཐུག་དེ་མགོ་ཐུག་བཏང་བ་ཡིན་ I exchanged my motorcycle for his horse (in an even exchange).

མགོ་ཐུག་དཔུང་སྦྱོར་ (godug būŋjɔɔ) a crowd, a mass of people together.

མགོ་ཐོ་ (godo) banging heads together (for sheep, etc.); va.—རྒྱག.

མགོ་ཐོག་གི་བུམ་པ་ ལྕེ་ཐོག་གི་བདུད་རྩི་ (godɔɔgi pumbə jēdɔɔgi düüdzi) holding sth. as very dear/ precious [Lit. vase on head, ambrosia on tongue].

མགོ་ཐོག་མགོ་བརྩེགས་ (godɔɔ godzeg) one on top of another.

མགོ་ཐོག་གཡམ་སེལ་ (godɔɔ yāmsel) accomplishing the work one is responsible for; va.—བྱེད་.

མགོ་ཐོག་ལ་སྡོད་ (godɔɔla döö) va. to ride roughshod over, to bully [Lit. sit on sb.'s head].

མགོ་ཐོག་ལག་བཞག (godɔɔ lagshaà) empty-handed ། བཟའ་ཚང་དེ་གཉིས་ཁག་ཁག་བྱེད་སྐབས་ཁྱོ་ག་དེ་མགོ་ཐོག་ལག་བཞག་གིས་ཕྱིར་བཏང་བ་རེད་ When the couple divorced the man was sent out (of the household) empty-handed.

མགོ་ཐོད་ (godöö) forehead ། མགོ་ཐོད་རི་མོ་ Wrinkles on the forehead.

མགོ་ཐོན་ (godön) vi. to be able to take care of oneself, to be able to do things independently, to be independent ། ཕྲུ་གུ་ར་ལས་ཀ་རག་ནས་མགོ་ཐོན་སོང་ After the youth got work he was able to take care of himself.

མགོ་ཐོན་གདོང་སྟོན་ (godön doŋdön) appearing publicly, being in the limelight.

མགོ་ཐོན་པོ་ (go tömbo) able, capable, a person who is able to look after himself.

མགོ་མཐོ་པོ་ (go tōbo) carrying one's head high.

མགོ་འཐུ་པོ་ (go tūwo) witness.

མགོ་འཐོག་མཇུག་འཐོག (godɔɔ juùdɔɔ) taking a little here and there (commonly used for women who get their boyfriends to buy them things); va.—རྒྱག ། ངའི་གྲོགས་མོ་འདིས་མགོ་འཐོག་མཇུག་འཐོག་བརྒྱབ་ནས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོས་སོང་ My girl friend is making me buy a little here and there and this is causing me a lot of difficulties. [Lit. taking from the top, taking from the bottom].

མགོ་འཐོག་གཞུག་འཐོག (godɔɔ shugdɔɔ) sm. མགོ་འཐོག་མཇུག་འཐོག.

མགོ་འཐོན་ (godön) sm. མགོ་ཐོན་.

མགོ་འཐོམ་ (go tōm) vi. to be confused/ stunned/ puzzled/ dazed/ lost ། ཁ་ཚོས་སྐབས་རེ་ཐད་དེ་མགོ་འཐོམས་པའི་རྟགས་བསྟན་གྱི་འདུག Sometimes they show signs that they are completely confused.

མགོ་འཐོམས་ (go tōm) p. of མགོ་འཐོམ་.

མགོ་འཐོམས་ཕྱོགས་འཁྲུལ་ (godom cōndrüü) losing one's bearings, being utterly confused/ lost.

མགོ་འཐོམས་ཕྱོགས་འཛོལ་ (godom cōndzöö) sm. མགོ་འཐོམས་ཕྱོགས་འཁྲུལ་.

མགོ་དམ་འཇུག་ལྷོད་ (godam juglhöö) incongruous, unmatched [Lit. tight in the beginning; loose/ lenient at the end].

མགོ་དམ་པོ་ (go tambo) 1. strict, not loose, easygoing. 2. sb. who cannot be fooled easily.

མགོ་དོ་གེར་ཅན་ (godo gerjɛn) hair tied in a bundle on top of the head.

མགོ་བདེ་ (gode) sm. མགོ་བདེ་པོ་.

མགོ་བདེ་སྐབས་འཚོལ་ (gode gābdzöö) seizing every chance to gain advantage by cunning/ craftiness, shrewdness, being opportunistic.

མགོ་བདེ་འཁྲབ་ (gode trāb) va. to be or act cunning/ shrewd/ crafty.

མགོ་བདེ་སླགས་ཚོང་ (gode lāàdzoŋ) seizing every opportunity to gain advantage in business by cunning/ craftiness/ shrewdness.

མགོ་བདེ་དྲན་འཕྲུལ་ (gode trɛndrüü) sm. མགོ་བདེ་སྐབས་འཚོལ་.

མགོ་བདེ་པོ་ (go debo) shrewd, sharp, clever, cunning.

མགོ་བདེ་པོས་ཞྭ་མོ་བརླགས་ (go debo shamo lāà) too clever for one's own good [Lit. by cleverness, losing one's hat].

མགོ་བདེ་རྩེད་ (gode dzēè) va. to be or act cunning/ shrewd/ crafty.

མགོ་འདོགས་ (go dɔɔ) va. to surrender, to capitulate.

མགོ་འདར་རྒྱག (godar gyaà) vi. to have one's head shake/ tremble (usu. due to old age).

མགོ་འདོགས་ཞུ་ཡིག (godɔɔ shuyii) letter of surrender.

མགོ་འདོགས་རིང་ལུགས་ (godɔɔ riŋluù) capitulationism.

མགོ་འདོགས་ལུས་འབུལ་ (godɔɔ lümbüü) surrendering, capitulating; va.—བྱེད་.

མགོ་འདོན་ (gondön) bringing up, caring for, raising, rearing; va. མགོ་འདོན་; —བྱེད་ ། ཕ་མའི་གནས་སྟངས་ཞན་པས་ཕྲུ་གུ་མགོ་འདོན་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་རེད་ Because of the parent's poverty, it is very hard (for them) to bring up the children.

མགོ་འདོན་འཚོ་སྐྱོང་ (gondön tsōgyoŋ) sm. མགོ་འདོན་.

མགོ་འདོན་འཚོ་སྟོན་ (gondön tsōdön) sm. མགོ་འདོན་.

མགོ་འདོན་འཚོ་ཕན་ (gondön tsōbɛn) sm. མགོ་འདོན་.

མགོ་དྲིན་ (godrin) shung. guidance.

མགོ་འདྲེན་ (gondren) 1. protector, patron, backer, supporter; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to act as a protector/ patron/ backer; va.—འཚོལ་ to seek a protector/ patron/ backer; va.—ཞུ་ to seek help/ support/ protection from sb. in a position of power/ influence; va.—རྒྱུད་ to go through sb.'s relationship to get a patron/ protector/ supporter/ backer ། ལུང་པ་འདིའི་ནང་མགོ་འདྲེན་མེད་ན་ལས་ཀ་བྱེད་ཁག་པོ་རེད་ In this place, if one doesn't have a

supporter, it is difficult get things done. ¶ ལས་བྱེད་པ་དེ་མགོ་འདྲེན་བཏང་ནས་གནས་སྤར་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ That official is sb. who was promoted as a result of help from a patron/ backer.

མགོ་འདྲེན་མཁན་ (go trɛnñɛn) sm. མགོ་འདྲེན་པ་.

མགོ་འདྲེན་པ་ (go trɛmba) 1. sb. who helps/ supports. 2. sb. who leads.

མགོ་རྡུང་ (go duŋ) va. to cheat, to beat (in business) ¶ ཚོང་པ་འདིས་ཅ་ལག་བརྫུས་མ་བཙོང་ནས་ངའི་མགོ་བརྡུངས་བྱུང་ The trader cheated me in business by selling me fake goods.

མགོ་རྡོག་རྡོག (go dogdoò) sm. མགོ་ཏུག་ཏུག.

མགོ་ལྡོག (go dɔ̀ɔ) 1. sm. མགོ་མཇུག་ལོག. 2. sm. ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་.

མགོ་བརྡུངས་ (go duŋ) p. of མགོ་རྡུང་.

མགོ་བསྡུར་ (go dur) va. to compare/ contrast/ correlate.

མགོ་ན་ (go na) vi. to have a headache, to have one's head hurt ¶ ངའི་མགོ་ན་གི་འདུག My head hurts.

མགོ་ན་པོ་ (go nabo) 1. sm. མགོ་ན་. 2. complex, complicated, perplexing, a headache; va.—བཟོ་ to make (sth.) complex/ complicated/ perplexing or to give a headache ¶ ལས་ཀ་འདི་མགོ་ན་པོ་ཞིག་དུག་འདུག This work is very complex. ¶ ལས་ཀ་འདིས་ང་མགོ་ན་པོ་བཟོས་བྱུང་ This work gave me a headache.

མགོ་ནག (gonag) humans, mankind.

མགོ་ནད་ (gonɛ̀ɛ) head illness, headache.

མགོ་ནས་ (go nɛ̀ɛ) sm. འགོ་ནས་.

མགོ་ནས་འཇུག་བར་ (gonɛ̀ɛ jugbar) from beginning to end, from top to bottom.

མགོ་གནོན་ (gonön) oppression, bullying, abusing, suppressing; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

མགོ་པ་ (goba) leader, chief.

མགོ་པང་ (gobaŋ) putting the head on sb.'s lap.

མགོ་སྤུ་ (gobu) head hair.

མགོ་སྤུ་ལག་འཛིངས་ (gobu lɔŋdzin) fighting by pulling each other's hair.

མགོ་སྤྲོད་ (godröö) placing/ putting face-to-face; va.—བྱེད་.

མགོ་ཕིབས་ (gobib) small tent.

མགོ་ཕོར་ (gobur) bowl of a pipe.

མགོ་ཕྱོགས་དཔུང་ཉེ་ (gojɔɔ̀ büŋñe) siding with one's boss or leader in a fight/ dispute.

མགོ་འཕང་ (gombaŋ) pride and power/ prestige.

མགོ་འཕྲུ་ (gondru) button on the top of a hat.

མགོ་བར་སྣང་ལ་ཡོད་པའི་མི་ (gowar nāŋla yöòbɛ mi) people who are extremely proud [Lit. raise one's head into space].

མགོ་བོ་ (gowo) the head; va.—བཀྱགས་ to raise up one's head, to rise up; va.—སྐོར་; —འཁོར་ to be deceived, to be duped/ fooled/ conned ¶ བྲན་གཡོག་བསྐྱལ་བའི་ལམ་ལུགས་འོག་ནས་མགོ་བོ་བཀྱགས་ཐུབ་པ་རེད་ They were able to rise up from under the system of slavery. ¶ ཁོ་ཚོའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་པ་རེད་ They were duped by their publicity.

མགོ་བོ་ཡུག་ཡུག (gowo jɔ̄gjɔɔ̀) nodding one's head (conveying "yes"); va.—བྱེད་.

མགོ་བོ་སྤུ་མེད་ལ་རལ་པའི་ཁྲལ་ (gowo būmeèla rɛ̄ɛbɛ trɛ̄ɛ) levying a tax on sb. who doesn't have the means to pay it [Lit. levying a tax for matted dense hair on a bald person].

མགོ་བོ་སྤྱི་ཐེར་ (gowo jīder) sm. མགོ་དམར་པོ་.

མགོ་བོ་བྱི་བོ་ (gowo ciwo) sm. མགོ་དམར་པོ་.

མགོ་བོ་རྨོངས་ (gowo mōŋ) ignorant.

མགོ་བོ་སྙུང་སྙུང་ (gowo ñūŋñuŋ) a cone shaped head, an elongated head.

མགོ་བོ་ཞོ་འདག (gowo shodaà) beating (head) to a pulp ¶ རྒྱུག་པ་གཞུས་ནས་མགོ་བོ་ཞོ་འདག་འདྲ་པོ་བཟོས་བཞག (He) hit him with a stick and beat his head to a pulp (made his head look like yogurt) [Lit. head like yogurt].

མགོ་བོ་ཟགས་ (gowo saà) vi. to have grain fall to the ground when harvesting due the harvest being too late.

མགོ་བོག་རྒྱག (gobog gyaà) sm. མགོ་བོ་ཟགས་.

མགོ་བྱི་བོ་ (go ciwo) sm. མགོ་དམར་པོ་.

མགོ་བྱེད་ (go cɛ̄ɛ) sm. འགོ་བྱེད་.

མགོ་བླང་ (go lāŋ) see མགོ་ལེན་.

མགོ་འབུར་ (gobur) 1. vi. to come out, to appear ¶ རྩྭ་མགོ་འབུལ་བ་དང་སེམས་ཅན་བཟས་སོང་ As soon as the grass came out the animals ate it. 2. vi. to have freedom to act/ decide ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་ལས་བྱེད་པ་ཚོ་མགོ་འབུལ་འཇུག་གི་མེད་པ་རེད་ The leader is not giving the officials any freedom to act.

མགོ་འབུལ་ལུས་འབུལ་ (gombüü lümbüü) surrendering, capitulating; va.—བྱེད་.

མགོ་སྦྲོས་ (goböö) sm. མགོ་འཐོམ་.

མགོ་སྦྲོས་མིག་འཁྲུལ་ (goböö miŋdrüü) sm. stunned/ dazed and hallucinating.

མགོ་སྦྱར་མིག་གི་བྱ་ར་ (gojar miīgi cara) having been given the authority, one is expected to exercise it and know what is going on ¶ མགོ་སྦྱར་མིག་གི་བྱ་རའི་དཔེ་ལྟར་རྫོང་འོག་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་རྫོང་སྡོད་ནས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་ Like the proverb "the eyes stuck on the head," the situation in the district is one that the district commissioner must know.

མགོ་སྦྲིད་ (godel) sm. མགོ་འཁོར་, 2.

མགོ་སྦྲེལ་ (godel) 1. tying animals side-by-side. 2. continuously, without break ¶ ཉིན་མཚན་མགོ་སྦྲེལ་ནས་བཟོ་གྲྭའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They worked in the factory day and night without break.

མགོ་མ་ (goma) sm. ཐོག་མ་.

མགོ་མ་ཐོན་ (gomadön) 1. vi. to miscarry. 2. neg. of མགོ་ཐོན་.

མགོ་མ་འཚོས་གོང་ནས་ལྕེ་ལ་བརྣབ་པ་ (gomadzöògoŋnɛ jēla ñəbbə) doing sth. too early [Lit. grabbing the tongue before the head is cooked].

མགོ་མི་ (gomi) headman, leader.

མགོ་མི་ན་བ་ཐོད་གཏུགས་བསྡམས་ (go minawa tīgüü dam) feigning, pretending [Lit. to tie one's head although one does not have a headache].

མགོ་མི་འཚོས་ (go midzöö) vi. to not understand.

མགོ་མེད་མཇུག་རྡུམ་ (gomɛ̀ɛ jugdum) sm. མགོ་མེད་མཇུག་མེད་.

མགོ་མེད་མཇུག་མེད་ (gomɛ̀ɛ jugmeè) 1. disorderly, chaotic, anarchic. leaderless, upside down, topsy-turvy. 2. disrespectful.

མགོ་མེད་ཐུག་མེད་ (gomɛ̀ɛ tüùmeè) see མགོ་མེད་མཇུག་མེད་.

མགོ་མེད་དཔུང་རོང་ (gomeè būŋroŋ) anarchy, disorder, chaotic.

མགོ་མེད་གཞུག་མེད་ (gomeè shugmeè) sm. མགོ་མེད་མཇུག་མེད་.

མགོ་རྨོས་ (goñöö) sm. མགོ་འཐོམ་.

མགོ་དམར་ (go mār) 1. sm. མགོ་དམར་པོ་. 2. a type of kite with a red top.

མགོ་དམར་པོ་ (go mārbo) bald.

མགོ་དམར་སོ་བུད་ (gomar sōbüü) old [Lit. bald and toothless].

མགོ་རྨོངས་ (gomoŋ) sm. མགོ་བོ་རྨོངས་.

མགོ་རྨོངས་བློ་འཐོམས་ (gomoŋ lōndom) ignorant and confused/ dazed/ stunned.

མགོ་སྨད་ (go mɛ̄ɛ) hanging one's head down; va.—བྱེད་.

མགོ་སྨན་ (gomɛn) 1. headache medicine. 2. sm. ཡ་མ་རྐྱང་.

མགོ་རྩ་ (godza) top and bottom; va.—སྒྲིག to put things in good order (from top to bottom); vi.—འགྲིག to be arranged in good order.

མགོ་རྩ་འགྲིགས་པོ་ (godza drigbu) in good order.

མགོ་རྩ་འདྲེག (godza dreg) va. to cut the tops of plants to make them even.

མགོ་རྩིས་ (godzii) shung. a unit of taxation in tt. equal to 20 yak.

མགོ་རྩོམ་ (godzom) sm. འགོ་རྩོམ་.

མགོ་ཚང་ (godzaŋ) size (circumference) of a hat/ cap ¶ མགོ་ཚང་དམ་པོ་ A tight fitting hat/ cap.

མགོ་ཚོད་ (gō tsöö) vi. to know, to understand ¶ ངས་

འདི་རྩ་བ་ནས་མགོ་ཚོད་ཀྱི་མི་འདུག I do not understand this at all.

མགོ་ཚོད་པོ་ (go tsööbo) sb. who knows how to do things, sb. who understands things easily.

མགོ་ཚོད་ལ་མ་ཚོད་ (go tsöola madzöö) sb. who doesn't understand things clearly.

མགོ་མཚུངས་པ་ (go tsüŋba) same (race/ type/ kind).

མགོ་འཚོས་ (go tsöö) vi. to comprehend, to understand.

མགོ་འཛིན་ (go dzin) sm. འགོ་འཛིན་.

མགོ་འཛུག (go dzug) sm. འགོ་འཛུགས་.

མགོ་ཞྭ་ (gosha) hat, headgear.

མགོ་ཞགས་ཞགས་ (go shagshaà) vehemently, fiercely (usu. for arguments) ¶ དེ་རིང་ང་ཚོ་སྲིད་དོན་སྐོར་རྩོད་པ་མགོ་ཞགས་ཞགས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ Today we had a vehement argument on politics.

མགོ་གཞུག (gushuù) sm. མགོ་མཇུག.

མགོ་གཞུག་ལོག (gushuù lɔ̀ɔ) sm. མགོ་མཇུག་ལྡོག.

མགོ་གཞུག་ལྡོག (gushuù lɔ̀ɔ) sm. མགོ་མཇུག་ལྡོག.

མགོ་བཞར་ (go shar) va. to cut hair, to give a haircut.

མགོ་ཟླ་བ་ (go dawa) the 11th month of the Tibetan lunar calendar.

མགོ་གཟེར་ (goser) severe headache, sharp pain in the head; vi.—རྒྱག to have a severe headache.

མགོ་བཟི་འཐོམ་ལང་ (go sitom laŋ) vi. to feel dizzy/ giddy.

མགོ་འོག་མཇིང་ཚུད་ (gowɔ̀ɔ jiŋdzüü) sm. མགོ་འོག་ལུས་ཚུད་.

མགོ་འོག་ལུས་ཚུད་ (gowɔ̀ɔ lüüdzüü) getting those under one to obey or carry out orders.

མགོ་ཡང་ (goyaŋ) 1. a changeable/ unsteady person. 2. a loose woman; va.—བྱེད་.

མགོ་ཡང་འཁྱམ་མོ་ (goyaŋ kyāmbo) a loose woman.

མགོ་ཡན་ (goyɛn) a person with no respect/ regard for others.

མགོ་ཡར་བཀྱག (go yaa gyāà) va. to hold/ raise up one's head.

མགོ་ཡི་ཅུ་ར་ལ་མིག་བསྒོས་ (goyi carala miìgöö) appointing a leader with vision/ ability.

མགོ་ཡུ་འཁོར་ (guyu kōō) vi. to feel giddy/ dizzy ¶ ཁོ་མོ་ཊའི་ནང་མགོ་ཡུ་འཁོར་སོང་ He felt dizzy in the car.

མགོ་ཡུར་འཁོར་ (guyuu kōō) sm. མགོ་ཡུ་འཁོར་.

མགོ་ཡེངས་ (go yeŋ) 1. vi. to be absorbed/ engrossed/ oblivious. 2. vi. to have one's mind wander.

མགོ་ཡོད་མཇུག་མེད་ (goyöö jugmeè) not achieving completion/ success [Lit. having a head, not having a tail].

མགོ་ཡོད་མཇུག་ཡོད་ (goyöö jugyöö) 1. achieving completion/ success. 2. orderly, top and bottom adhering to their places [Lit. having a head, having a tail].

མགོ་ཡོམ་ཡོམ་ (go yomyom) dizzy, giddy; vi.—བྱེད་.

མགོ་ཡོར་ (goyɔɔ) leaning/ moving one's head from side to side; va.—བྱེད་.

མགོ་ཡོར་ཡོར་ (go yɔɔyɔɔ) sm. མགོ་ཡོར་.

མགོ་གཡུག་གཡུག (go yūùyuù) shaking one's head (conveying "no"); va.— གཏོང་; —བྱེད་.

མགོ་གཡེང་ (go yeŋ) sm. མགོ་ཡེངས་.

མགོ་གཡོགས་ (go yɔ̄ɔ) sm. མགོ་སྐོར་.

མགོ་གཡོགས་མགོ་བསྐོར་ (goyɔ̄ɔ gogɔɔ) sm. མགོ་སྐོར་.

མགོ་རལ་ (gorɛɛ) scars on the head.

མགོ་རས་ (gorɛ̀ɛ) scarf.

མགོ་རིལ་ (gorii) 1. shaved head. 2. slang. monk.

མགོ་རུལ་རྣ་བས་མི་ཚོར་ (gorüü nawɛ midzɔɔ) unaware of what is going on around one [Lit. even though the head is rotten the ear doesn't know].

མགོ་རུས་ (gorüù) skull.

མགོ་ར་དམ་ (go radam) shung. a seal put on the horns of livestock so that the horn can be shown to the owner if the animal dies.

མགོ་ལ་རྣ་འབྱར་ (gola nājar) selling sth. on condition that sth. else is also bought [Lit. the ear is stuck on the head].

མགོ་ལ་སྐྲ་སྐྱེས་ (gola būgyeè) human beings [Lit. hair growing on the head].

མགོ་ལ་བབ་ (gola pəb) vi. fall on one's head, to fall on oneself ¶ ལས་འགན་འདི་ངའི་མགོ་ལ་བབས་པ་ཞིག་རེད་ The responsibility for this job has fallen on me.

མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ (gola meshɔɔ) abbr. of མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ཡང་འཕུར་ལོང་མི་འདུག.

མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ཡང་འཕུར་ལོང་མི་འདུག (gola meshɔɔ) very busy [Lit. even though the head catches on fire, no time to rub the head].

མགོ་ལ་གཞུས་ (gola shüü) sm. མགོ་རྡུང་.

མགོ་ལ་ཤི་རྟགས་ཐོག (gola shīdaà pɔ̄ɔ) vi. to have white hair grow as a sign of impending death.

མགོ་ལག (golag) head and hands; va.—ལེན་ to cut off the heads and hands of the enemy (as proof of having killed them); va.—འཁྱེར་ to leave as bride/ groom (or to separate from one's household) with no share or property (taking only one's head and hands).

མགོ་ལས་སྐྱེས་ (golɛ gyēè) the 10th month of the Tibetan lunar calendar.

མགོ་ལས་དཔུང་པ་མཐོ་བ་ (golɛ̀ɛ būŋwa tōwa) a subordinate who tries to assume the authority of a superior; —བྱེད་ [Lit. shoulder is higher than the head].

མགོ་ལས་རྨ་ཆེ་ (golɛ̀ɛ māje) a small problem getting out of hand, a small situation becoming large and out of control [Lit. the sore/ wound is bigger than the head].

མགོ་ལུང་ (goluŋ) shung. sm. མགོ་ཁྲིད་ or འགོ་འདྲེན་.

མགོ་ལུས་མཚུངས་པོ་ (golüü tsüŋbo) a well-proportioned person.

མགོ་ལེན་ (golen) accepting submission, receiving surrender; va.—བྱེད་. 2. va. to behead.

མགོ་ལེན་བསྟེན་བསྐྱིལ་ (golen dēngyii) accepting submission/ surrender/ capitulation from sb. and then keeping and using them.

མགོ་ལེབ་ (goleb) flat head.

མགོ་ལོག (golɔg) 1. making a mess, causing trouble/ disorder; va.—བཟོ་; —རྩེ་ to make a mess of things, to cause trouble and disorder. 2. an ethnic Tibetan group living in Qinghai Province.

མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (golɔ̀ɔ pöörii raŋgyoŋgüü) Golok Tibetan Autonomous Area.

མགོ་ཤ་ (gosha) meat from head of animals.

མགོ་ཤིག (goshiì) head lice.

མགོ་ཤུ་ (goshu) a sore on the head.

མགོ་ཤུབས་ (goshub) sleeveless poncho-type gown/ dress worn by the women of Kongpo.

མགོ་སུག (gosug) head and feet of animals.

མགོ་སེ་ (gose) grayish hair.

མགོ་སེར་ (goser) 1. blond hair [Lit. yellow head]. 2. derogatory term for caucasions.

མགོ་སྲ་མོ་དང་ཀོ་བ་མཐུག་པོ་ (go drāmo daŋ gōwa tūgbu) stubborn [Lit. hard head and thick skin/ leather].

མགོ་སླ་པོ་ (go lābo) a person who is easily swayed/ changeable.

མགོན་ (gön) abbr. མགོན་པོ་.

མགོན་སྐྱབས་ (göngyəb) sm. མགོན་པོ་.

མགོན་སྐྱབས་དཔུང་བྲལ་ (göngyəb būŋtrɛɛ) having no savior/ protector.

མགོན་སྐྱོབ་ (göngyob) sm. མགོན་པོ་.

མགོན་སྐྱོབ་དཔུང་གཉེན་ (göngyob būŋñen) savior, protector; va.—གནང་ to help/ protect.

མགོན་ཁང་ (göngaŋ) chapel of protective deities.

མགོན་གཉེན་ (gönñen) abbr. མགོན་སྐྱོབ་དཔུང་གཉེན་.

མགོན་པོ་ (gombo) 1. protector, defender, savior. 2. the protective deity Mahakala. 3. sm. མགོན་པོ་བ་. 4. honorific term of address for high lamas and rulers.

མགོན་པོ་གང་ (gombogaŋ) honorific term of address

for high lamas and rulers ¶ མགོན་པོ་གང་དེས་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་གཏན་འབེབས་གནང་བ་རེད་ He (the savior/ ruler) decided on a new policy.

མགོན་པོ་བ་ (gö̱mbowa) monk who does prayers to protective deities.

མགོན་ལྷ་ (gö̱nla) sm. མགོན་པོ་བ་.

མགོན་མེད་ (gö̱nmeè) without a protector, helpless.

མགོན་མེད་སྐྱབས་མེད་ (gö̱nmeè gyə̱bmeè) in a difficult situation, helpless [Lit. without a protector, without a savior].

མགྱོགས་ (gyo̱g) abbr. of མགྱོགས་པོ་.

མགྱོགས་སྐྱོད་མེ་འཁོར་ (gyo̱ggyöö me̱gɔɔ) sm. express train.

མགྱོགས་སྐྱོད་ལྡངས་འཁོར་ (gyo̱ggyöö lāŋgɔɔ) express bus/ car.

མགྱོགས་ཁྱད་འགྲན་ (gyo̱ggyεὲ trε̱n) va. to race competitively (usu. for horses).

མགྱོགས་འཁོར་ (gyo̱ggɔɔ) 1. express train/ bus. 2. flywheel.

མགྱོགས་ག (gyo̱gga) faster, quicker.

མགྱོགས་གྲུ་ (gyo̱gdru) motorboat, speedboat.

མགྱོགས་བགྲོད་ (gyo̱gdröö) speed.

མགྱོགས་བགྲོད་འཁོར་ལམ་ (gyo̱gdröö kɔ̄ɔlam) express road, highway, turnpike.

མགྱོགས་བགྲོད་མེ་འཁོར་ (gyo̱gdröö mēgɔɔ) express train.

མགྱོགས་བགྲོད་དམག་སྐྱོད་ (gyo̱gdröö māggyöö) fast march.

མགྱོགས་བགྲོད་གཞུང་ལམ་ (gyo̱gdröö shu̱ŋlam) express road, highway, turnpike.

མགྱོགས་བགྲོད་ལྡངས་འཁོར་ (gyo̱gdröö lāŋgɔɔ) express bus/ car.

མགྱོགས་མགྱོགས་བྱས་ན་འགོར་འགོར་ (gyo̱gdröö cε̱ὲna gɔ̱ɔ̄gɔɔ) sm. མགྱོགས་མགྱོགས་བྱས་ཙང་འགོར་འགོར་.

མགྱོགས་མགྱོགས་བྱས་ཙང་འགོར་འགོར་ (gyo̱gdröö cε̱ὲdzaŋ gɔ̱ɔ̄gɔɔ) trying to do sth. quickly causes it to take much longer, haste makes waste [Lit. because did fast, slow slow].

མགྱོགས་འགྲོ་མགྱོགས་མཇལ་ (gyo̱gdro gyo̱gjεε) going quickly and meeting quickly.

མགྱོགས་རྒོལ་ (gyo̱ggöö) quick attack.

མགྱོགས་བཅོས་སློད་ (gyo̱gjöö lȫö) va. to do badly because it was done quickly/ hurriedly/ without care.

མགྱོགས་ཆང་ (gyo̱gjaŋ) a cup of beer (chang) served as a penalty when a person finishes drinking a cup of beer before the drinking song is over.

མགྱོགས་གདམ་ (gyo̱gdam) allegro.

མགྱོགས་གཏོར་ (gyo̱gdɔɔ) sm. མགྱོགས་རྒོལ་.

མགྱོགས་རྟགས་ཟིན་བགོད་ (gyo̱gdaà si̱ngöö) stenography, shorthand.

མགྱོགས་ཐོན་ཕྱུར་ལོག (gyo̱gdön ñu̱rlɔɔ) going and returning quickly.

མགྱོགས་རྡུང་བྱེད་ (gyo̱gduŋ ce̱è) va. to beat a drum/ etc. quickly.

མགྱོགས་ནས་ཕྱུར་དུ་ (gyo̱gnε ñu̱rdu) very quickly/ fast.

མགྱོགས་སྣོན་ (gyo̱gnön) acceleration.

མགྱོགས་སྣོན་ཚད་ (gyo̱gnöndzεὲ) rate of acceleration.

མགྱོགས་པ་ལྕག་གིས་བསྣུན་པ་ (gyo̱gba jāàgi nǖmba) exhorting to go/ do faster when already going fast [Lit. hitting a speeding horse with a whip].

མགྱོགས་པོ་ (gyo̱gbo) fast, quick, rapid.

མགྱོགས་འཕྲིན་ (gyo̱gdrin) fax; va.—གཏོང་.

མགྱོགས་བྲིས་ (gyo̱gtrii) 1. sm. མགྱོགས་རྟགས་ཟིན་བགོད་. 2. sketch (drawing) ¶ མགྱོགས་བྲིས་རི་མོ་ A quick sketch.

མགྱོགས་ཕྱུར་ (gyo̱ñur) quick, rapid ¶ ཁོ་མགྱོགས་ཕྱུར་ཐོན་གྱི་རེད་ He is leaving quickly.

མགྱོགས་ཕྱུར་དུ་ (gyo̱gñurdu) quickly, rapidly.

མགྱོགས་ཚད་ (gyo̱gdzεὲ) 1. degree or rate of speed/ quickness/ fastness ¶ ལས་ཀའི་མགྱོགས་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་དགོས་ (You) have to increase the speed of doing the work. 2. speed limit.

མགྱོགས་རྩྭ་ (gyo̱gdza) sm. སྤང་རྩྭ་.

མགྱོགས་ཟས་ (gyo̱gsεὲ) fast food.

མགྱོགས་ཡིག (gyo̱gyii) cursive writing style.

མགྱོགས་རིས་ (gyo̱grii) sm. མགྱོགས་བྲིས་.

མགྱོགས་ལམ་ (gyo̱glam) shortcut.

མགྱོགས་ལོས་ (gyo̱glöö) how fast, how quick.

མགྱོགས་སུ་གཏོང་ (gyo̱gsu dōŋ) va. to accelerate, to speed up.

མགྱོགས་སུ་གཏོང་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (gyo̱gsu dōŋcεὲ trü̃ügɔɔ) accelerator (machine).

མགྱོགས་སྲུམ་ (gyo̱gsum) a race; va.—སྤུར་; —སློད་ to race.

མགྲིན་ (dri̱n) abbr. of མགྲིན་པ་.

མགྲིན་གླུ་ (dri̱nlu) sm. མགྲིན་དབྱངས་.

མགྲིན་འགུགས་ (dri̱nguù) sm. གདངས་འགུགས་.

མགྲིན་རྒྱན་ (dri̱ngyεn) necklace.

མགྲིན་སྔོན་ (dri̱nŋön) poet. power.

མགྲིན་གཅིག་གཅིག་མཐུན་ (dri̱njig jı̄gdün) sm. མགྲིན་གཅིག་ཏུ་.

མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ (dri̱njigdu) as with one voice, unanimously, in unison.

མགྲིན་གཅིག་ནས་ (dri̱njignε) sm. མགྲིན་གཅིག་ཏུ་.

མགྲིན་སྙན་ (dri̱nñεn) a beautiful voice.

མགྲིན་སྙན་བྱ་རིགས་ (dri̱nñεn cə̱rig) songbird, singing bird.

མགྲིན་མདངས་ (dri̱ndaŋ) voice.

མགྲིན་ནག (dri̱nnag) sm. མགྲིན་སྔོན་.

མགྲིན་ནད་ཚན་ཁག (dri̱n nε̱ὲ tsε̄ngaà) the ear, nose, throat, (E.N.T) department in a hospital.

མགྲིན་པ་ (dri̱mbə) 1. neck, throat; va.—འདོགས་ to read/ sing/ talk in a loud voice.

མགྲིན་པ་འཛེར་ (dri̱mbə dze̱r) sm. སྐད་འཛེར་.

མགྲིན་དབྱངས་ (dri̱nyaŋ) voice.

མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་སྒྱུར་ (dri̱nyaŋ jı̄ggyur) sm. མགྲིན་གཅིག་ཏུ་.

མགྲིན་མང་དབྱངས་གཅིག (dri̱nmaŋ yāŋjii) shung. sm. མགྲིན་གཅིག་ཏུ་.

མགྲིན་ཚབ་ (dri̱ndzəb) spokesman; va.—བྱེད་ to act as spokesman, to speak on behalf of.

མགྲིན་ཚབ་པ་ (dri̱ndzəbə) spokesman.

མགྲིན་བཟང་ (dri̱nsaŋ) a strong/ loud voice.

མགྲིན་ལམ་ཡངས་པོར་ཕྱེ་ (dri̱nlam ya̱ŋbor cē) va. to open the throat wide (when singing).

མགྲོན་ (drö̱n) 1. abbr. for མགྲོན་པོ་. 2. shung. abbr. for བོད་མགྲོན་ or རྩེ་མགྲོན་ or མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་.

མགྲོན་སྐྱེལ་ (drö̱ngyee) passenger transportation ¶ མགྲོན་སྐྱེལ་ཁང་ Passenger transportation office/ bureau.

མགྲོན་སྐྱོང་ (drö̱ngyoŋ) taking care of/ entertaining a guest.

མགྲོན་ཁང་ (drö̱ngaŋ) guest house, inn.

མགྲོན་གུར་ (drö̱nkur) shung. the guest tents put up for foreign officials in Lhasa during the Opera Festival.

མགྲོན་གྱི་གཙོ་བོ་ (drö̱ngi dzōwo) chief guest, guest of honor.

མགྲོན་བརྒྱུད་ (drö̱ngyüü) transmitting a message via the བཀའ་མགྲོན་ or རྩེ་མགྲོན་ or བོད་མགྲོན་ ¶ ངས་བཀའ་ཤག་ལ་མགྲོན་བརྒྱུད་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ I sent a request to the Kashag via the Kashag's aide (བཀའ་མགྲོན་).

མགྲོན་ཆེ་ (drö̱nce) shung. abbr. of མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་.

མགྲོན་ཇ་ (drö̱nca) tea served to a guest; va.—གཏོང་ to serve a guest tea [Lit. guest tea].

མགྲོན་གཉེར་ (drö̱nñer) steward of a aristocratic family or labrang.

མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་ (drö̱nñer cēmmo) shung. Lord Chamberlain in tt.

མགྲོན་གདུག་ཁང་ (drö̱nduùgaŋ) a room/ hall where guests are met.

མགྲོན་གཏོང་ (drö̱n dōŋ) va. to give a party ¶ གཅེན་མོས་ཕྲུན་ལ་མགྲོན་བཏང་སོང་ My older sister gave me a party.

མགྲོན་བསྙེན་ (drö̱n dēn) va. to entertain a guest.

མགྲོན་ཐུག་ཁང་ (drö̱nduùgaŋ) sm. མགྲོན་གདུག་ཁང་.

མགྲོན་དུ་འགུགས་ (dröndu guù) sm. མགྲོན་དུ་འབོད་.
མགྲོན་དུ་བོས་ (dröndu pöö) p. of མགྲོན་དུ་འབོད་.
མགྲོན་དུ་འབོད་ (dröndu böö) va. to invite.
མགྲོན་དྲུང་ཁང་ (dröndruŋgaŋ) shung. office under Kashag that consists of the བཀའ་དྲུང་ and བཀའ་མགྲོན་.
མགྲོན་བདག (dröndaà) host ¶ མགྲོན་བདག་རྒྱལ་ཁབ་ Host nation.
མགྲོན་བརྡ་ (drönda) invitation; va.— འབུལ་; —གཏོང་ to send an invitation, to invite.
མགྲོན་བརྡའི་ཤོག་ཤླེ་ (dröndee shōòle) sm. མགྲོན་ཤོག.
མགྲོན་གནས་ (drönnɛè) seats/ section for guests.
མགྲོན་པ་ (drömba) vocal cords.
མགྲོན་པོ་ (drömbo) 1. guest, passenger, traveler. 2. slang term for male homosexual partner.
མགྲོན་པོའི་གཙོ་བོ་ (drömbö dzōwo) guest of honor.
མགྲོན་བུ་ (drömbu) white cowry shell.
མགྲོན་པོས་ལུས་རྩལ་རུ་ཁག (drömböö lüüdzɛɛ rugaà) visiting team.
མགྲོན་བྱེད་ (drön ceè) sm. སྣེ་ལེན་བྱེད་.
མགྲོན་འབོད་ (drömböö) an invitation; va, —ཞུ་; —གནང་ to invite ¶ མགྲོན་འབོད་གནང་བ་ལྟར་བཅར་ (I) came in accordance with the invitation.
མགྲོན་ཞུགས་ (drönshuù) va. to go as a guest ¶ ཁོང་མགྲོན་ཞུགས་སུ་ཕེབས་པ་རེད་ He went as a guest.
མགྲོན་ཟས་ (drönsɛè) food for guests.
མགྲོན་ཟོག་གྲུ་གཟིངས་ (drönsɔɔ trudzin) a ship that carries cargo and passengers.
མགྲོན་ཡིག (drönyiì) sm. མགྲོན་ཤོག.
མགྲོན་གཡོག (drönyɔɔ) waiter, hotel servant.
མགྲོན་རོགས་ (drönroò) guest other than the guest of honor.
མགྲོན་ལས་ (drönlɛè) shung. abbr. རྩེ་མགྲོན་ and ལས་ཚན་པ་.
མགྲོན་ལོ་གཉིས་ (drönlo ñiì) abbr. རྩེ་མགྲོན་ and ལོ་ཙཱ་(བ་).
མགྲོན་ཤོག (drönsɔɔ) invitation card.
མགྲོན་བསུ་ཁང་ (drönsugaŋ) room or house where guests and visitors are welcomed/ met, a reception room/ house.
མགྲོན་བསུར་འགྲོ་ (drönsur dro) va. to go to receive/ welcome a guest.
འགག: p. འགགས་; f. འགག (gaà) vi. to be blocked/ stopped/ obstructed ¶ ཡུར་བུ་འགགས་བཞག The drain is blocked.
འགག་ཀྱོག (gaàgyoò) sm. ཆག་ཁྱག, 2.
འགག་སྒོ་ (gaàgo) 1. obstacle, obstruction, barrier; va.—བཅག་པ་ to break/ pass through a barrier or obstacle. 2. customs (the toll/ duty/ taxes) ¶ འགག་སྒོའི་ནང་གཏོང་ Custom's duty on imports.

འགག་སྒོ་བཅག་པ་ (gaàgo gɛɛ) see འགག་སྒོ་.
འགག་སྒོ་སྤྱི་གཉེར་ལས་ཁུངས་ (gaàgo jiñer lɛɛguŋ) custom's head office.
འགག་སྒོ་ལས་ཁུངས་ (gaàgo lɛɛguŋ) custom's office.
འགག་སྒོའི་ཞིབ་བཤེར་པ་ (gaàgö shibsherba) custom's inspection officer.
འགག་སྒོའི་ནང་གཏོང་ (gaàgö nandoŋ) custom's duty on imports.
འགག་སྒོའི་ཕྱིར་གཏོང་ (gaàgö cirdoŋ) custom's duty on exports.
འགག་ཆ་ཞུ་ (gagja shu) to request to not do sth. (h.) ¶ ཁོང་བོད་ལ་ཕེབས་རྒྱུར་འགག་ཆ་ཞུས་པ་རེད་ They requested him not go to Tibet.
འགག་སྟུང་ (gagduŋ) a vest worn by monks.
འགག་དོག་པོ་ (gaà togbo) 1. narrow road on a precipice. 2. a situation of great peril. 3. sm. འགག་དྲག་པོ་. 4. critical point/ issue/ juncture.
འགག་དོན་ (gagdön) critical point, the most important issue ¶ རྩོམ་ཡིག་གི་འགག་དོན་ལ་གོ་བ་ལག་པོ་ལེན་དགོས་ You have to be able to comprehend the most important point in the article.
འགག་དོགས་ཟས་སྤང་ (gagdog sɛɛbaŋ) refraining from doing sth. that is necessary due to fear, losing a good opportunity/ advantage due to a minor risk [Lit. give up eating for fear of choking].
འགག་དོགས་ཟས་སྤུང་ (gagdog sɛɛsuŋ) sm. འགག་དོགས་ཟས་སྤང་.
འགག་སྒྲི་ (gəgdri) belch, belching; va. and vi.—རྒྱག to belch.
འགག་མདོ་ (gagdo)1. sm. འགག་རྩ་. 2. a crossroads ¶ ཤང་ཀང་དེ་ཚོང་ལས་ཀྱི་འགག་མདོ་ཞིག་ཡིན་ Hong Kong is a crossroads for business.
འགག་རྡོ་ (gagdo) obstacle, barrier, obstruction.
འགག་ནད་ (gagnɛè) a throat disease (of animals).
འགག་གནད་ (gagnɛè) sm. འགག་དོན་.
འགག་གནད་མཉམ་སྒྲོལ་ (gagnɛè ñāmdröö) breaking a deadlock through joint effort, va.—བྱེད་.
འགག་པ་ (gagba) 1. guard. 2. shung. a guard/ aide of a high official. 3. sm. འགག.
འགག་པ་མེད་པ་ (gagba meèba) unhindered, unobstructed.
འགག་འཕྲེང་ (gagdreŋ) gorge.
འགག་བཙིར་ (gagdzir) strangling, choking; va.— གཏོང་.
འགག་རྩ་ (gagdza) a vital/ decisive/ critical/ key point or issue; va.—ཐུག to have reached or come face-to-face with a vital/ decisive/ critical/ key issue ¶ འགག་རྩ་ཆེ་བའི་ས་གནས་ Areas that are very vital. ¶ ད་ལྟ་ལུང་པ་དེ་གཉིས་དབར་གྲོས་མོལ་བྱ་རྒྱུའི་འགག་རྩ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་རེད་ Now the discussions between the two countries had reached a critical point.
འགག་རྩའི་འགག་རྩ་ (gagdzɛ gagdza) the absolutely most vital/ decisive/ critical/ key point or issue.
འགག་ཚབ་ (gagdzəb) shung. a person acting as a substitute (འགག་པ་) guard/ aide of a high official.
འགག་རིང་ (gəgriŋ) a sleeveless robe worn by monks.
འགག་ལམ་ (gaglam) a narrow road on a precipice.
འགག་ལས་གྲོལ་ (gaglɛ dröö) sm. འགག་སྒོ་བཅག་པ་.
འགགས་ (gaà) p. of འགག.
འགགས་དོགས་ཟས་སྤང་ (gagdɔɔ sɛɛbaŋ) sm. འགག་དོགས་ཟས་སྤང་.
འགངས་ (gaŋ) importance, value ¶ འགངས་ཆེན་ལས་འགན་ A responsibility of great importance.
འགངས་གལ་ (gaŋgɛɛ) sm. འགངས་ཆེ་.
འགངས་ཆུང་ (ganjuŋ) little value/ importance.
འགངས་ཆེ་ (gaŋce) great value, important.
འགངས་ཆེན་པོ་ (gaŋ cēmbo) great value, important,valuable.
འགངས་ཆེའི་ནུས་པ་ (gaŋcee nüüba) important result.
འགངས་གནད་ (gaŋnɛè) sm. འགངས་.
འགངས་ལ་ཐུག་ན་ཕ་སྤུན་མེད་ (ganla tūünə pābün mɛè) when the matter/ issue is very important, parents and relatives should not matter.
འགད་: p. བཀད་; f. དགད་: p. ཁོད་ (gɛè) va. to crack/ split open.
འགན་ (gɛn) 1. responsibility; va.—ལེན་ to take responsibility ¶ ངས་ལས་ཀ་འདི་འགན་ལེན་ཆོག I will take responsibility for this job.
འགན་དྲི་ (gɛndri) 1. va. to charge/ entrust with responsibility, to hold responsible ¶ ནོར་འཁྲུལ་དེའི་འགན་ཁོ་ལ་དྲིས་པ་རེད་ They held him responsible for that mistake. 2. a responsibility ¶ འདི་ངའི་འགན་དྲི་རེད་. This is my responsibility.
འགན་དྲིས་ (gɛndrii) p. of འགན་དྲི་.
འགན་བསྐུར་ (gɛngur) sm. འགན་དྲི་.
འགན་ཁག (gɛn kāà) 1. responsibility, blame ¶ ཁང་པ་མེ་སྐྱོན་ཤོར་བའི་འགན་ཁག་ཁོང་ལ་བྱུང་བ་རེད་ The blame for the house catching on fire fell on him. 2. a guarantor.
འགན་ཁུར་གྱི་དགོངས་པ་ (gɛngurgi goŋba) sm. འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་.
འགན་ཁུར་ (gɛnkur) 1. responsibility. 2. p. of འགན་འཁུར་.
འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ (gɛnkurgi tusheè) sense of responsibility.
འགན་ཁུར་གྱི་ལམ་ལུགས་ (gɛnkurgi ləmluù) system of job responsibility.

འགན་ཁུར་གྱི་བསམ་པ་ (gɛnkurgi sāmba) sm. འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་.

འགན་ཁུར་གཙོ་སྐྱོང་ (gɛnkur dzōgyoŋ) taking the main charge/ responsibility.

འགན་ཁྱེར་ (gɛngyer) sm. འགན་ཁུར་.

འགན་འཁུར་ (gɛn kūr) 1. va. to take responsibility. 2. responsibility; va.—ལེན་; —བཞེས་ to take responsibility.

འགན་འཁུར་མཁན་ (gɛn kūrñɛn) person with responsibility, person in charge.

འགན་འཁུར་བ་ (gɛn kūrwa) sm. འགན་འཁུར་མཁན་.

འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་ (gɛnkur lōdün) comrade holding a position of responsibility.

འགན་འཁུར་མི་སྣ་ (gɛnkur mina) people with responsibility ¶ འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཁག་གི་འགན་འཁུར་མི་སྣ་ Officials of the related offices with responsibility.

འགན་འཁུར་ལམ་ལུགས་ (gɛnkur ləmluù) sm. འགན་འཁུར་གྱི་ལམ་ལུགས་.

འགན་འཁུར་ལས་བྱེད་པ་ (gɛnkur lɛ̀ɛjeba) sm. འགན་འཁུར་མི་སྣ་.

འགན་འཁོར་རེས་ (gɛn kōōreè) responsibilities/ duties done in rotation or by turns; va.—བྱེད་ ¶ ཁང་པ་འདི་ནང་གཙང་སྦྲ་བྱ་རྒྱུ་འགན་འཁོར་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ In this house we do cleaning by turns.

འགན་འཁྲི་ (gɛntri) responsibility, duty ¶ ང་ལ་ཉོ་ཆ་རྒྱག་རྒྱུའི་འགན་འཁྲི་ཡོད་ I have the responsibility for doing shopping. ¶ འདི་ངའི་འགན་འཁྲི་རེད་ This is my responsibility.

འགན་འཁྲི་ཚད་བཀག་ཀུང་སི་ (gɛntri tsɛ̄ɛgaà gūŋsi) limited liability company.

འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་ (gɛntrii ləmluù) "responsibility" system (implemented when communes were disbanded).

འགན་འཁྲིའི་ས་ཞིང་ (gɛntrii səshiŋ) a field that is part of the "responsibility" system.

འགན་བགོ་ (gɛn go) va. to share/ divide/ distribute responsibility.

འགན་སྒྲུབ་དམ་བཅའི་ཚོགས་ཆེན་ (gɛndrub tamcɛ tsōgjen) rally at which people take an oath to fulfill their responsibilities.

འགན་ཆེ་ལམ་རིང་ (gɛnce ləmriŋ) the long road of carrying out a large responsibility.

འགན་འཇི་ (gɛnji) hind. undershirt, T-shirt.

འགན་འཇིར་ (gɛnjir) a brass ornament on top of temples and monasteries.

འགན་ལྗིད་ (gɛnjii) sm. འགན་ལྗིད་པོ་.

འགན་ལྗིད་པོ་ (gɛn jiibu) 1. serious ¶ ནད་ཆ་འགན་ལྗིད་པོ་ A serious illness. 2. a heavy responsibility ¶ ཁོ་ལ་ལས་ཀ་འགན་ལྗིད་པོ་གཅིག་སྤྲད་པ་རེད་ They gave him a job with heavy responsibility.

འགན་གཉེར་ (gɛnñer) taking on a responsibility; va.—བྱེད་.

འགན་ནུས་ (gɛnnüù) 1. abbr. responsibility and power ¶ ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགན་ནུས་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག He was unable to use his responsibility and power. 2. the power or authority that adheres to a responsibility/ position; va.—བྱེད་ to exercise one's authority.

འགན་ནུས་སྡེ་ཚན་ (gɛnnüù dedzɛn) an office that has power and responsibility.

འགན་བབ་ (gɛmbəb) sm. འགན་བབས་.

འགན་བབ་བྱ་བ་ (gɛmbəb cawa) the work for which you have responsibility.

འགན་བབས་ (gɛmbəb) duty, responsibility.

འགན་བླངས་ (gɛn lāŋ) p. of འགན་ལེན་.

འགན་བློས་བཟོད་ (gɛn lōō söö) va. to be afraid of taking/ bearing responsibility ¶ ལས་ཀ་འདི་གོང་རིམ་ལ་སྙན་སེང་མ་ཞུས་པར་ངས་འགན་བློས་བཟོད་ཀྱི་མ་རེད་ Without discussing this work with the higher authorities I am afraid to take responsibility. ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཀ་འདི་འགན་བློས་བཟོད་པ་འདུག་གམ་ Can you handle the responsibility for doing this job?

འགན་དབང་ཚབ་འཛིན་ (gɛnwaŋ tsəmdzin) acting on behalf of sb. else, holding authority in another's name ¶ སློབ་གྲྭའི་འགོ་ཁྲིད་བཞུད་མེད་སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་འགན་དབང་ཚབ་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ During the time the school principal was not there, Dorje acted on his behalf.

འགན་དབང་འཛིན་ (gɛnwaŋ dzin) va. to hold office, to hold authority ¶ ཁོང་གིས་སྲིད་འཛིན་འགན་དབང་ལོ་བརྒྱད་རིང་བཟུང་བ་རེད་ He held the office of president for eight years.

འགན་དབྱུག (gɛn yūù) va. to give up a responsibility/ responsibilities.

འགན་གཙང་ (gɛndzaŋ) sm. འགན་གཙང་དུད་ཚང་ལ་སྤྲད་པའི་ལམ་ལུགས་.

འགན་གཙང་དུད་ཚང་ལ་སྤྲད་པའི་ལམ་ལུགས་ (gɛndzaŋ tüüdzaŋla drɛ̄ɛbɛ ləmluù) system of giving families responsibility for production.

འགན་གཙང་བཞི་ (gɛndzaŋ shi) four types of responsibility: units take responsibility for employees; schools take responsibility for their students; parents take responsibility for their children; and neighborhoods take responsibility for society's youths [this method was proposed as a way to promote law and order in society].

འགན་གཙང་ལམ་ལུགས་ (gɛndzaŋ ləmluù) the system of giving families responsibility for production (implemented at the time of disbanding communes) ¶ འགན་གཙང་ལམ་ལུགས་མི་གྲངས་ People who hold shares of "responsibility" land.

འགན་གཙང་ལེན་གྱི་གན་རྒྱ་ (gɛn dzāŋlengi kɛngya) a contract to take full responsibility (for production).

འགན་གཙང་ལེན་གྱི་འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་ (gɛn dzāŋlengi gɛndrii ləmluù) contract responsibility system.

འགན་འཛིན་ (gɛndzin) person in authority ¶ ཁོང་ལས་ཁུངས་འདིའི་འགན་འཛིན་རེད་ He is the person in charge of this office.

འགན་འཛིན་ (gɛn dzin) va. to hold authority.

འགན་འཛིན་པ་ (gɛndzinba) person in authority, person in charge of an office.

འགན་འཛིན་དབང་ཆ་ (gɛndzin wāŋja) the right to be in charge/ in authority ¶ ང་ལ་ལས་ཁུངས་འདིའི་འགན་འཛིན་དབང་ཆ་ཡོད་པ་མ་རེད་ I don't have authority in this office.

འགན་འཛིན་ཡུན་ཚད་ (gɛndzin yündzɛɛ̀) term of office, period of appointment/ authority.

འགན་འཛིར་ (gɛndzir) sm. འགན་འཇིར་.

འགན་འཛོལ་ (gɛndzöö) negligent or derelict in fulfilling responsibility; vi.—ཤོར་ to be derelict in fulfilling one's responsibilities ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་འགན་འཛོལ་ཤོར་བ་བར་བརྟེན་བཟོ་གྲྭ་འདི་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད་ Because the leader was negligent in carrying out his responsibility, the factory had a fire.

འགན་འཛོལ་རང་དྲི་ (gɛndzöö randri) holding oneself responsible for mistakes/ negligence.

འགན་བཞག་བཟོ་པ་ (gɛnshaà soba) contract workers.

འགན་བཞེས་ (gɛn sheè) h. of འགན་ལེན་.

འགན་བཞེས་དབུ་ཁྲིད་ (gɛnsheè ütrii) person in charge (h.).

འགན་གཟན་ (gɛnsɛn) sm. འགན་སྲུར་.

འགན་བཟོད་ (gɛnsöö) sm. འགན་བློས་བཟོད་.

འགན་ལམ་ (gɛnlam) abbr. of འགན་གཙང་ལམ་ལུགས་.

འགན་ལེན་ (gɛnlen) 1. responsibility; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་འདིའི་ཐོག་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་མི་འདུག Concerning this work, there is no one taking responsibility. 2. guarantee, pledge; va. འགན་ལེན་; —བྱེད་ to guarantee, to pledge ¶ འཕུར་སྐྱོད་བདེ་འཇགས་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were able to guarantee safe flights. ¶ ཁོ་ཚོའི་སྲོག་ལ་སྐྱོན་མི་ཡོང་བའི་འགན་བླངས་པ་རེད་ They guaranteed that no harm will come to them.

འགན་ལེན་ལྔ་ (gɛnlen ŋā) "the five guarantee" welfare system for elderly people without children or relatives and for disabled people.

འགན་ལེན་གསུམ་ (gɛnlen süm) the "three guarantees" for students (free food, housing and clothes).

འགན་ཤོར་ (gɛn shöö) vi. to be negligent or derelict in one's duty/ responsibility ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་འགན་ཤོར་བར་བརྟེན་བཟོ་གྲྭ་འདི་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད་ Because the leader was negligent in carrying out his responsibility the factory had a fire.

འགན་ཤོར་སྐྱོན་ཆ་ (gɛnshɔɔ gyönja) accident due to negligence.

འགན་སྲུང་ (gɛnsuŋ) sm. འགན་ལེན་, 2.

འགན་སྲུང་ལྔ་ (gɛnsuŋŋa) sm. འགན་ལེན་ལྔ་.

འགབ་ (gəb) vi. to be appropriate, to be fitting/ right/ proper ¶ གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟངས་ཇི་འགབ་འཕྲལ་དུ་བཀའ་གསལ་ཡོད་པ་ཞུ་ Please tell (me) at once what would be the proper way of settling this issue. 2. abbr. of འགབ་གཤམ་.

འགབ་ཁུང་ (gəbguŋ) back of the knee.

འགབ་སྡུང་ (gəbduŋ) a short hem (of a dress).

འགབ་མཐའ་ (gəbda) sm. འགབ་གཤམ་.

འགབ་མདུན་ (gəbdün) illicit/ secret sexual intercourse; va.—བྱེད་.

འགབ་པ་ (gəbbə) suitable, appropriate.

འགབ་པོ་ (gəbbo) appropriate, fitting ¶ བཀའ་མོལ་འགབ་པོ་གཅིག་གནང་སོང་ (He) made an appropriate speech.

འགབ་མ་ (gəbma) lower.

འགབ་མིན་ (gəbmin) inappropriate, unfitting, unsuitable.

འགབ་ལ་ (gəbla) behind, at the back, later ¶ ཁྱེད་རང་འགབ་ལ་ཕེབས་ Please come later.

འགབ་གཤམ་ (gəbsham) the hem (on clothes).

འགམ་: p. འགམས་; f. འགམ་; imp. འགམས་ (gam) va. to eat tsamba dry without mixing in any liquid ¶ རྩམ་པ་འགམས་པ་རེད་ (He) ate dry barley tsamba flour.

འགམ་གན་ (gamgɛn) greedy, avaricious, gluttonous.

འགམ་ཕྱེ་ (gamce) tsampa (for eating dry without adding in any liquid).

འགའ་ (ga) 1. sm. འགའ་ཞིག. 2. a thick cotton material.

འགའ་ཆེན་ (gajen) quite a few, a good many, quite a lot, quite some time ¶ ང་ལྷ་སར་སླེབས་ནས་འགའ་ཆེན་ཕྱིན་སོང་ It has been some time since I came to Lhasa. ¶ ཁོས་བྱི་རིལ་འགའ་ཆེན་བཟས་སོང་ He ate quite a lot of candy. ¶ ཚོགས་འདུར་མི་འགའ་ཆེན་སླེབས་བཞག Quite a few people came to the meeting today.

འགའ་ཙམ་ (gadzam) just a few, only a little ¶ དེ་རིང་མི་འགའ་ཙམ་ལས་སླེབས་མི་འདུག Today, just a few people came.

འགའ་ཞིག (gashig) some, several, a few ¶ མི་འགའ་ཞིག་འཁྱོར་འདུག A few people have arrived.

འགའ་རབ་ (garəb) sm. འགའ་ཆེན་.

འགའ་རུ་ (garu) metal pot/ jar.

འགའ་རེ་ (gare) sm. འགའ་ཞིག.

འགའ་ལོ་ (galo) a type of boot worn in Pembo.

འགའ་ཤས་ (gashɛɛ̀) sm. འགའ་ཞིག.

འགར་ (gar) some, sometimes ¶ ཁོང་སྐབས་འགར་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ Sometimes (he) comes to my house. ¶ མི་འགར་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Some people have opinions like that.

འགལ་ (gɛɛ) vi. to be contrary, to go against, to violate, to contradict ¶ ལས་ཀ་འདི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་རེད་ This action violates the law.

འགལ་རྐྱེན་ (gɛɛgyen) 1. an unfavorable condition, an obstruction/ obstacle/ hindrance/ impediment; va.—བཟོ་; —བྱེད་; —གཏོང་ to hinder, to obstruct, to harm ¶ ཁོང་ཕེབས་རྒྱུའི་འགལ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་ As for the main obstacle to his coming. ¶ སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་འགལ་རྐྱེན་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་ Concerning doing harm to the Regent.

འགལ་སྐྱོན་ (gɛɛgyön) a violation, a breach of law, an illegal act; va.—གཏོང་ ¶ ལས་ཀ་འདི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལ་འགལ་སྐྱོན་གཏོང་བ་ཞིག་རེད་ This work is in violation of the regulations of the office.

འགལ་འཁྲུལ་ (gɛɛdrüü) violations/ contradictions and errors.

འགལ་གོལ་ (gɛɛgöö) contrary and opposed, in disobedience of; va.—བྱེད་ to act in violation of sth., to do sth. illegal/ in disobedience of.

འགལ་ཆ་ (gɛɛja) sm. འགལ་བ་.

འགལ་ཉེས་ (gɛɛñeè) sth. illegal, a crime.

འགལ་མཐུན་ (gɛɛdön) eclectic.

འགལ་མཐུན་རིང་ལུགས་ (gɛɛdön riŋluù) eclecticism.

འགལ་འཐབ་ (gɛɛdəb) contradiction and struggle.

འགལ་འདུ་ལྷག་སྒྲོད་ (gɛndu dāgdröö) diametrically opposed/ opposite.

འགལ་འདུའི་ཕུང་པོ་ (gɛndü pūŋbo) sm. འགལ་བ་.

འགལ་སྤྱོད་ (gɛɛjöö) contrary action, disobedience.

འགལ་བ་ (gɛɛwa) a contradiction ¶ ཁོང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་རྙིང་དབར་གྱི་འགལ་བའི་སྐོར་བཤད་སོང་ He spoke on the contradiction between the old and new societies. ¶ འགལ་བའི་གཙོ་བོ་ The principle contradiction.

འགལ་བ་གཅིག་གྱུར་ (gɛɛwa jiggyur) the identity of opposites.

འགལ་བ་གཙོ་བོ་ (gɛɛwa dzöwo) principle contradiction.

འགལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ (gɛɛwɛ cööñii) law of contradiction.

འགལ་བའི་ལྷག་སྒྲོད་ (gɛɛwɛ dāgdröö) sm. འགལ་འདུ་ལྷག་སྒྲོད་.

འགལ་བའི་རྣམ་བཤད་ (gɛɛwɛ nāmshɛɛ̀) "On Contradiction" (an essay by Mao Zedong).

འགལ་འབྲེལ་ (gɛɛdree) a relationship of contradictions or opposites.

འགལ་མི་ (gɛɛmi) a violator.

འགལ་ཚབས་ཅན་ (gɛɛtsəbjɛn) a person guilty of violating the law, a criminal.

འགལ་འཛོལ་ (gɛɛdzöö) violation, infraction, transgression ¶ འདི་ནི་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་འཛོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ This is a great violation of local law.

འགལ་ཟླ་ (gɛnda) 1. opposite, opposition ¶ སྐྱིད་པོའི་འགལ་ཟླ་སྡུག་པོ་རེད་ The opposite of happiness is suffering. 2. contradiction ¶ འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་དང་བཤུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་གྱི་འགལ་ཟླ་ནི་ As for the contradiction between the proletarian class and the exploiting class.

འགལ་ཟླ་གཅིག་གྱུར་ (gɛnda jiggyur) unity of opposites/ contradictions ¶ འདི་ཐད་དེ་འགལ་ཟླ་གཅིག་གྱུར་རེད་ This is completely a unity of opposites. 2. opponent, rival.

འགལ་ཟླའི་ཕྱོགས་ (gɛndɛ cöö) opposites, opposing sides, opponents ¶ འགལ་ཟླའི་ཕྱོགས་གཉིས་དབར་གྱི་རྩོད་གླེང་བར་འདུམ་བྱས་པ་རེད་ (They) mediated the dispute between the two opposing sides.

འགལ་ཟླའི་རང་བཞིན་ (gɛndɛ rəŋshin) opposition, antagonism.

འགལ་ཟླར་འཛིན་ (gɛndar dzin) va. to consider or hold as an opponent/ rival/ enemy ¶ མི་ཚང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ These two households consider each other as enemies.

འགལ་བཟུང་ (gɛɛsuŋ) sm. འགལ་ཟླར་འཛིན་.

འགལ་རིགས་ (gɛɛrig) things that violate/ contradict.

འགལ་གཤགས་ (gɛɛshaà) rebuttal (in a debate); va.—རྒྱག.

འགས་: p. བཀས་; f. དགས་; imp. ཁོས་ (gɛɛ̀) va. to smash, to split, to shatter ¶ ཤེལ་དམ་དེ་དུམ་བུ་མང་པོ་བགས་སོང་ They smashed the bottle into many pieces.

འགས་: p. གས་; f. འགས་ (gɛɛ̀) vi. to get cracked/ split, to burst ¶ ཤེལ་སྒོ་དེ་གས་སོང་ The glass cracked.

འགས་མདེལ་ (gɛɛ̀dee) a bomb.

འགས་སྨན་ (gɛɛ̀mɛn) explosive powder, gunpowder ¶ འགས་སྨན་མཛོད་ཁང་ Powder magazine.

འགི་ (gi) a verb of existence in the Kham dialect.

འགི་གང་ (gigaŋ) sm. ཐེ་བན་.

འགི་ལྷང་ (giwaŋ) sm. གི་ལྷང་.

འགི་ཧང་ (gihaŋ) sm. འགི་ལྷང་.

འགིའུ་ལྷང་ (giuwaŋ) sm. འགི་ལྷང་.

འགུག (guù) sm. འགུགས་.

འགུགས་: p. བཀུག; f. དགུག; imp. ཁུག (guù) 1. va. to summon, to call, to send for, to recall ¶ གྲོང་གསེབ་ཁག་ནས་ལག་རྩལ་པ་མང་པོ་བཀུག་པ་རེད་ They summoned many craftsmen from the various villages. 2. va. to interest, to attract, to turn on (usu. follows a word for "mind" such as སེམས་) ¶ མི་མང་པོའི་སེམས་འགུགས་ཐུབ་པའི་ཟློས་གར་ Plays that are able to interest many people.

འགུགས་རྒྱ་ (guggya) written summons; va.—གཏོང་ to send a written summons.

འགུགས་རྒྱག (gugyaà) 1. va. to make the color of a newly dyed woolen cloth more rich/ shinny (usu. by laying it out on grass). 2. va. to hook sth. 3. va. to stir up brewed tea with a ladel.

འགུགས་སྔགས་ (gugŋaà) a tantric practice to summon demons and evil spirits.

འགུགས་འདུལ་ (guŋdüü) conquering by persuading to surrender; va.—བྱེད་.

འགུགས་སྡུད་ (gugdüü) summoning/ assembling/ collecting/ calling people; va.—བྱེད་.

འགུགས་བརྡ་ (gugda) a message to recall/ summon; va.—གཏོང་.

འགུགས་ནུས་ (gugnüü) the power to attract/ interest/ turn on ¶ ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེ་ལ་མི་སེམས་འགུགས་ནུས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ His speech has the power to attract many people.

འགུགས་འབོད་ (guŋböö) summoning/ calling to come; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ལས་ཁུངས་སུ་འགུག་འབོད་བྱས་པ་རེད་ (They) called him to (their) office.

འགུགས་ཚྭ་ (gugtsa) a type of salt used in འགུགས་རྒྱག.

འགུགས་ལུང་ (guglun) sm. སློག་ལུང་.

འགུགས་ལེན་ (guglen) summoning, recruiting; va.—བྱེད་ to summon/ recruit.

འགུགས་ཤུགས་ (gugshuù) sm. འགུགས་ནུས་.

འགུད་ (güü) sm. གུད་.

འགུམ་: p. གུམ་; f. འགུམ་ (gum) 1. vi. to die. 2. vi. to have a leg/ hand contract.

འགུམས་: p. བཀུམ་ f. དགུམ་ imp. ཁུམས་ (gum) va. to kill.

འགུར་ཞོ་ (gursho) sm. མགུར་ཞོ་.

འགུལ་ (güü) vi. to move/ shake, to quake ¶ མི་མང་པོའི་སེམས་འགུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཞིག་གནང་སོང་ (He) gave a talk that moved many people.

འགུལ་སྐྱོད་ (güügyöö) 1. moving, movement, shaking; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ ཉེ་ལ་ཚུད་དེ་འགུལ་སྐྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་ When (it) was caught in a trap and could not move. ¶ བོད་ལ་དབྱིན་ཇིས་འགུལ་སྐྱོད་ཇི་ཡོད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་ (You) must investigate what movements the British are making in Tibet. 2. the way of functioning/ operating ¶ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་འགུལ་སྐྱོད་བྱས་ལུགས་ང་ཚོས་མཐོང་མྱོང་ We have seen how the imperialists operate.

འགུལ་སྐྱོད་འཕྲུལ་འཁོར་ (güügyöö trüügɔɔ) motor, engine.

འགུལ་སྐྱོབ་ (güügyob) sm. འགེབས་སྲུང་.

འགུལ་བསྐྱོད་ (güügyöö) sm. འགུལ་སྐྱོད་.

འགུལ་ཁྱུག་ཁྱུག (güü kyüùgyuù) moving, wiggling, shaking.

འགུལ་འགུལ་གཏོང་ (güügüü dõŋ) va. sm. འགུལ་སྐྱོད་.

འགུལ་ལྡེག (güüdeg) moving up and down, pulsating.

འགུལ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (güüjeè trüügɔɔ) motor, engine.

འགུལ་མེད་ (güümeè) not moving.

འགུལ་མེད་གློག (güümeè lɔ̀ɔ) static electricity.

འགུལ་མེད་དངོས་པོ་ (güümeè ŋöòbo) inanimate object.

འགུལ་མེད་རེངས་པོ་ (güümeè reŋbo) unchanging, static.

འགུལ་མེར་མེར་ (güü meemee) shaking, trembling (as in an earthquake).

འགུལ་ཙམ་ (güüdzam) moving slightly; va.—བྱེད་.

འགུལ་རྩ་ (güü dza) sm. འཕར་རྩ་.

འགུལ་ཚད་ (güüdzɛɛ̀) frequency ¶ འགུལ་ཚད་མཐོ་བ་ High frequency.

འགུལ་ཚད་མྱུར་བའི་གློག་རླབས་ (güüdzɛɛ̀ ñurwɛ lɔ̀gləb) high frequency waves.

འགུལ་འཚེར་ (güüdzee) lazy; va.—བྱེད་ to act lazy.

འགུལ་ཤུགས་ (güüshuù) power/ force of movement, energy.

འགུལ་ཤུགས་འཕྲུལ་ཆས་ (güüshuù trüüjɛɛ̀) power machinery.

འགུལ་ཤུགས་འབར་རྫས་ (güüshuù bardzɛɛ̀) fuel for motors/ engines.

འགུལ་སིག་བྱེད་ (güüsiì ceè) vi. shaking with anger.

འགུལ་སློ་ (güüle) cradle.

འགེགས་ (geg) 1. va. to choke, to strangle. 2. p. of འགེག.

འགེགས་སྒྲོམ་ (gegdrom) gallows.

འགེགས་ཐག (gegdaà) noose.

འགེགས་གསོད་ (gegsöö) killing by strangulation, va.—གཏོང་ to hang, to strangle, to garrote.

འགེགས་གསོད་ཀྱི་ཆད་པ་ (gegsöögi cɛɛ̀ba) capital punishment by hanging, sentencing to the gallows.

འགེངས་: p. བཀང་; f. དགང་; imp. ཁེང་ (geŋ) va. to fill up ¶ སྣོད་ཆས་དེ་ཆུས་བཀང་པ་རེད་ (They) filled the pot with water.

འགེངས་ཤོག (geŋshɔɔ̀) a form.

འགེབས་: p. བཀབ་; f. དགབ་; imp. ཁེབ་ (geb) 1. va. to cover, to conceal ¶ ཁོ་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་ངན་པ་དེ་འགེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are concealing their evil aims. ¶ རི་རྣམས་ཁ་བས་འགེབས་འདུག The mountains are covered with snow. 2. va. to put on a roof/ covering ¶ ཁང་པ་དེ་ར་ཐོག་འགེབས་ཀྱི་འདུག They are putting a roof on the house.

འགེབས་སྐྱོབ་ (gebgyob) sm. འགེབས་སྲུང་.

འགེབས་བྱེད་ (gebjɛɛ̀) lid, cover.

འགེབས་སྦས་ (gebbɛɛ̀) covering, hiding, concealing; va.—བྱེད་ ¶ མེ་མདའ་དེ་ཚོ་འགེབས་སྦས་བྱེད་དགོས་བྱུང་པ་རེད་ (They) had to hide the guns.

འགེབས་རས་ (gebrɛɛ̀) covering cloth, tarpaulin.

འགེབས་སྲུང་ (gebsuŋ) defending, protecting, concealing, sheltering ¶ འགེབ་སྲུང་འཛིང་དོ་ Military trenches for defense. 2. (— + འོག) under the cover/ protection of, screening, covering ¶ མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་འགེབ་སྲུང་འོག Under the cover of artillery.

འགེམ་མེ་ (gemme) protruding lips.

འགེམས་ (gem) va. to subdue/ conquer/ defeat ¶ དགྲ་བོར་ཀླད་པ་འགེམས་པའི་ལྡང་རྡེག་བརྡང་བ་རེད་ (They) defeated the enemy [Lit. struck a blow to the brain that defeated the enemy].

འགེལ་: p. བཀལ་; f. དགལ་; imp. ཁོལ་ (gee) 1. va. to load on, to put on, to impose ¶ རྟ་ལ་དོ་པོ་བཀལ་པ་རེད་ (They) loaded the horse. ¶ ཉེས་ཆད་ཆེན་པོ་འགེལ་གྱི་རེད་ They will impose a big penalty on (them). 2. va. to hang (on walls, etc.) ¶ རྩིག་པའི་ལྡེབས་ལ་པར་བཀལ་སོང་ They hung pictures on the wall.

འགེལ་དཀྲི་ (geedri) a responsibility; duty; va.—བྱེད་ to give sb. a responsibility ¶ ཁོང་ལ་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་འགེལ་དཀྲི་བྱས་སོང་ (They) gave him a big responsibility.

འགེལ་དཀྲིས་ (geedrii) sm. འགེལ་དཀྲི་.

འགེལ་བཀོད་ (gee göö) shung. va. to impose ¶ ཁྲལ་རིགས་མི་སྒེར་འགེལ་འགོད་མི་ཆོག་ཅིང་ No one is allowed to impose new taxes on the commoners.

འགེལ་ཁལ་ (geekɛɛ) transport animals.

འགེལ་འགྲེམས་ (gendrem) displaying and hanging, hanging to display; va.—བྱེད་ to hang and display.

འགེལ་ཉེས་ (geeñeè) 1. a mistake in giving responsibility; vi.—ཤོར་ to have such a mistake

inadvertently come about. 2. a mistake in levying a tax; vi.—ཤོར་ to have such a mistake inadvertently come about.

འགེལ་དྲེལ་ (geedree) transport mules.

འགེལ་གདངས་ (geedaŋ) 1. coat hanger, coat rack. 2. string or rope for hanging clothes to dry.

འགེལ་གདན་ (geedɛn) rugs for hanging on walls.

འགེལ་གཙེར་ (geedzer) imposing sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ལ་ཁྲལ་རིགས་གསར་པ་འགེལ་གཙེར་བྱས་སོང་ (They) imposed new taxes on him.

འགེལ་ཚད་ (geedzɛɛ̀) load capacity, load limit (for a carrying animal).

འགེལ་བཞོན་ (geeshön) animals for carrying/ transporting and riding.

འགེལ་གཡག (geeyaà) transport/ carrying yaks.

འགེལ་རིལ་ (geerii) a scroll or hanging picture.

འགེལ་ལུག (geelug) transport/ carrying sheep.

འགེལ་ལུང་ (geeluŋ) a hanger.

འགེལ་ལེན་ (geelen) levying and collecting; va.—བྱེད་ ¶ གཞུང་གིས་ཁྲལ་རིགས་གསར་པ་མང་པོ་འགེལ་ལེན་བྱས་འདུག The government levied and collected many new taxes.

འགོ་ (go) 1. start, beginning, initial stage; va.—འཛུགས་ to start/ begin/ commence ¶ ལས་ཀའི་འགོར་ At the start of work. ¶ ཁོས་ལས་ཀ་འགོ་འཛུགས་དུས་ When he started the work. 2. head, chief, leader, foreman; va.—བྱེད་ to head, to be in charge, to act as the leader foreman ¶ ཚོགས་པའི་འགོ་ Leader of the group.

འགོ་: p. གོས་; f. **འགོ་** (go) 1. vi. to have a substance like ashes, dust, etc. involuntarily stick to sth., to inadvertently get sth. on oneself ¶ ལག་པར་ཚོན་གོས་འདུག Paint got on (his) hands. 2. vi. to catch an (illness), to get infected ¶ ང་ལ་ཁོའི་ཆམ་པ་དེ་གོས་འདུག I caught his cold.

འགོ་སྐྱལ་ (go güü) va. to take the lead in starting/ opening a song, prayer, etc.

འགོ་ཁྲིད་ (gudrii) 1. leader, head, boss; va.—བྱེད་ to lead/ head, to act as leader ¶ ཁོས་ཚོགས་པ་འདི་འགོ་ཁྲིད་བྱས་སོང་ He headed the group. 2. sm. འགོ་འཁྲིད་.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ (gudriigi gyudzɛɛ) the art of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལྟེ་བ་ (gudriigi dēwa) the core of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་ (gudriigi tābdzɛɛ) methods of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (gudriigi wāŋja) the might/ power/ authority of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་གནས་ (gudriigi lɛ The light is glittering.

འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ (gudriigi sōgshiŋ) nucleus/ core of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཀང་འཛིན་ (gudrii gāŋdzin) the key members or backbone of the leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཁོངས་མི་ (gudrii kōŋmi) members of the leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཁྲལ་རིམ་ (gudrii trɛɛrim) ruling/ leading class.

འགོ་ཁྲིད་ཉིས་བརྩེགས་ (gudrii ñiidzeg) dual leadership.

འགོ་ཁྲིད་པ་ (gudriibə) leader.

འགོ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ (gudrii ceèdəb) method of leadership.

འགོ་ཁྲིད་ཚོགས་ཁག (gudrii tsōgba) leading clique.

འགོ་ཁྲིད་ལས་ཁུངས་ (gudrii lɛɛ̀guŋ) headquarters/ offices of leader(s) ¶ དང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལས་ཁུངས་ The party headquarters.

འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པ་ (gudrii lɛɛ̀ceèba) the leading cadre.

འགོ་འཁྲིད་: p. **འགོ་ཁྲིད་** (gu trii) va. to lead, to head ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་རེད་ He led the group.

འགོ་མཆན་ (gojɛn) shung. a note written by a superior office/ official on a report submitted by a subordinate office/ official that indicates the superior's decision or answer; va.—འགོད་; —གནང་ to write such a note; —ཞུ་ to ask to write such a note.

འགོ་མཇུག (gonjuù) beginning to the end, start to finish, top to bottom.

འགོ་མཇུག་བར་ (gonjuù par) sm. འགོ་མཇུག.

འགོ་འཇུ་ (go ju) sm. འགོ་ཚུགས་.

འགོ་བརྗོད་ (gojöö) preface, foreword, introduction; heading, title.

འགོ་བརྗོད་སྙིང་གཞི་ (gojöö gēŋshi) preface, foreword.

འགོ་གདེ་ (gode) chieftain, headman, ringleader.

འགོ་བདོག (gobdɔɔ̀) picking/ plucking the heads of crops; va.—རྒྱག.

འགོ་སྟོད་ (godöö) in the beginning, at the start, in the initial stage ¶ འགོ་སྟོད་དུ་བཟོ་གྲྭ་དེར་བཟོ་པ་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་ In the beginning the factory had only a few workers.

འགོ་སྟོན་ (godön) sm. མགོ་སྟོན་.

འགོ་ཐུག (goduù) sm. མགོ་ཐུག.

འགོ་ཐོན་ (godön) sm. མགོ་ཐོན་.

འགོ་མཐོ་ (godo) shung. powerful ¶ མི་ཅ་ཁག་ཅིག་སྔར་ཆོས་འགོ་མཐོ་ཁ་ཤས་ལ་མགོ་འབུལ་བྱས་པ་ Some serfs left their previous lords and decided to become the serfs of some powerful aristrocrats and monasteries.

འགོ་འདོགས་རིང་ལུགས་ (godɔɔ̀ riŋluù) sm. མགོ་འདོགས་རིང་ལུགས་.

འགོ་འདོན་ (godön) 1. the opening statement at a meeting; va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ཁོང་གི་འགོ་འདོན་བྱས་པ་རེད་ He made the opening statement at the meeting. 2. sm. མགོ་འདོན.

འགོ་འདོན་འཚོ་སྐྱོང་ (godön tsōgyoŋ) sm. མགོ་འདོན་.

འགོ་འདོམས་ (gondom) head, leader; va.—བྱེད་ to lead, to head ¶ ཁྲ་གཡབ་དམག་གི་འགོ་འདོམས་ The head of the Trayab troops.

འགོ་འདོམས་ལས་ཚན་ (gondom lɛ̀ndzɛn) shung. sm. འགོ་འདོམས་.

འགོ་འདྲེན་ (gondren) sm. མགོ་འདྲེན་.

འགོ་ནས་མཇུག་བར་ (gonɛ jugbar) from start to finish.

འགོ་ནད་ (gonɛɛ̀) infectious disease.

འགོ་ནད་སྔོན་འགོག (gonɛɛ̀ ŋöngɔɔ̀) inoculation; va.—བྱེད་.

འགོ་ནད་ཐར་མ་ (gonɛɛ̀ tārma) immunity from a disease (as a result of getting it once and not dying from it).

འགོ་ནད་སྨན་ཁང་ (gonɛɛ̀ mēngaŋ) isolation/ quarantine hospital, hospital for infectious diseases.

འགོ་ནན་ (gonɛn) shung. starting, beginning.

འགོ་ནས་ (gonɛɛ̀) from the beginning, from the start.

འགོ་ནས་མཇུག་བར་ (gonɛɛ̀ jugbar) sm. མགོ་ནས་འཇུག་བར་.

འགོ་ནོན་ (gonön) sm. འགོ་གནོན་.

འགོ་གནོན་ (gonön) suppressing, oppressing; va.—རྒྱག ¶ མི་སེར་ཐོག་འགོ་གནོན་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཅིག་ཐུང་འདུག A lot of news has been received concerning (their) oppressing the people.

འགོ་སྣམ་ (gonam) a kind of woven woolen cloth.

འགོ་པ་ (goba) foreman, headman, chief, leader, officer-in-charge.

འགོ་དཔོན་ (gobön) sm. འགོ་པ་.

འགོ་སྤྱི་ (goji) shung. headman.

འགོ་བའི་རིམས་ (gowɛ rim) epidemic.

འགོ་བའི་ལྷ་ (gowɛ lhā) a protective deity.

འགོ་བྱེད་ (gojeè) sm. འགོ་པ་.

འགོ་བྱེད་མཁན་ (gojeèñɛn) one who heads/ leads.

འགོ་བྱེད་གནམ་གྲུ་ (gojeè nāmdru) leading aircraft.

འགོ་བྱེད་པོ་ (gō ceèbo) sm. འགོ་པ་.

འགོ་བྱེད་མི་སྣ་ (gojeè minə) leaders, ones who lead.

འགོ་བྱེད་སེར་སྐྱ་ (gojeè sērgya) shung. a headman of both monks and layman.

འགོ་འབྱེད་ (go ceè) va. to open, to inaugurate ¶ འགོ་འབྱེད་ཚོགས་འདུ་ The inaugurating session of a

larger meeting.

འགོ་མ་ (goma) starting, beginning, at first ༈ ང་ཚོའི་ལས་ཀ་འདི་མགོ་མ་རེད་ Our work is at the starting point.

འགོ་མང་ (gomaŋ) sm. འགོ་དམངས་.

འགོ་མའི་ལེ་ཚན་ (gomɛ ledzɛn) prologue.

འགོ་མི་ (gomi) sm. མགོ་མི་.

འགོ་དམག (gomaà) officers and ordinary soldiers.

འགོ་དམངས་ (gomaŋ) leaders and people/ masses/ commoners.

འགོ་གཙོ་ (godzo) sm. འགོ་པ་.

འགོ་གཙོ་གཅིག་གཙོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (godzo jīgjöögi lamluù) the system of dictatorship/ autocracy.

འགོ་གཙོའི་ལྷན་འཛོམས་གྲོས་མོལ་ (godzö lhĕndzom trööömöö) summit conference.

འགོ་བཙུགས་ (go dzūù) p. of འགོ་འཛུགས་.

འགོ་རྩ་ (godza) the start, the beginning.

འགོ་རྩོམ་ (godzom) va. to begin, to start ༈ ལས་ཀའི་འགོ་རྩོམ་དུས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ When one starts a job one must be careful.

འགོ་བརྩམས་ (go dzām) p. of འགོ་རྩོམ་.

འགོ་ཚུགས་ (go tsūù) vi. to begin, to start ༈ ཟླ་བ་འདི་ནས་སློབ་གྲྭ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད་ The school began from this month. ༈ ལས་ཀ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ནས་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཕྱིན་པ་རེད་ It has been a few days since his work started.

འགོ་ཚུགས་པའི་གླུ་དབྱངས་ (godzugbɛ lūyaŋ) prelude, overture (in music).

འགོ་ཚུགས་པའི་ལེ་ཚན་ (godzugbɛ ledzɛn) preface.

འགོ་ཚུགས་མཛད་སྒོ་ (godzuù dzɛ̄ɛ̄go) opening ceremony.

འགོ་ཚུགས་རོལ་མོ་ (godzuù rööömo) musical overture, music played at the start of a show.

འགོ་ཚུགས་ས་ (go tsūgsə) the starting point, the departure point.

འགོ་ཚོང་ (godzoŋ) the first sale with a client, the first sale of a day; va.—རྒྱག.

འགོ་མཚལ་ (godzɛɛ) shung. red serge.

འགོ་འཚེམ་ (go dzēm) va. to stitch/ sew the upper part of sth.

འགོ་འཚོ་བྱེད་ (gotso cɛ̄ɛ̄) sm. འགོ་འདྲེན་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་.

འགོ་འཛིན་ (gondzin) leader, head, chief; va.—བྱེད་ to head, to preside over, to lead ༈ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུ་འདིའི་འགོ་འཛིན་གནང་བ་རེད་ He presided over the meeting.

འགོ་འཛུགས་ (go dzuù) va. to start, to begin ༈ གྲོས་མོལ་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་ Before they started discussions.

འགོ་འཛུགས་མཁན་ (go dzuùñɛn) initiator, starter.

འགོ་རྫས་ (godzɛ̀ɛ̀) antigen.

འགོ་ཞབས་ (goshəb) sm. འགོ་ནས་མཇུག་བར་.

འགོ་ཟིན་ (go sin) 1. va. to start, begin (work) ༈ ལས་ཀའི་འགོ་ཟིན་བཞག The work has started.

འགོ་ཡག་པོ་ (go yagbo) a good place to start.

འགོ་ཡིག (goyii) heading, title.

འགོ་ཡོད་ (goyöö) shung. foreman, chief.

འགོ་ཡོད་མཇུག་མེད་ (goyöö jugmeè) starting sth. but failing to carry it though to the end, not getting a good result.

འགོ་རན་མ་ནས་ཉེས་ན་ གོས་ནམ་ཟད་བར་ (gorɛnmanɛ ñɛ̄ɛ̄na köö nam sɛ̄ɛ̄dar) if there is a mistake at the beginning it remains until the end [Lit. if there is an error when setting up the yarn it remains until the clothes are worn out].

འགོ་རིལ་ (gorii) 1. a type of round barley. 2. an inferior type of woolen material.

འགོ་རིམས་ (gorim) an epidemic.

འགོ་ལིང་རྒྱས་ (goliŋ gyɛ̄ɛ̀) vi. to sprout branches/ shoots.

འགོ་ལེན་བསྙེན་སྐྱོབ་ (golen dēngyob) shung. accepting people and giving them protection as one's subject/ serf ༈ སྐྱེར་པའི་མི་སེར་མང་པོ་ཞིག་བླ་བྲང་ཁག་ནས་འགོ་ལེན་བསྙེན་སྐྱོབ་བྱས་པ་ Many subjects of aristocrats were accepted by different Labrangs which henceforth gave them protection as their own serfs.

འགོ་ཤོག (goshoò) the empty space left on top of letters in tt. (as a sign of respect).

འགོ་བཤད་རྐུབ་བརླག (goshɛ̀ɛ̀ gūblaà) starting a topic in a conversation and then losing the thread of one's thought while speaking.

འགོ་སེར་ (goser) yellow serge.

འགོག་: p. བཀོག; f. དགོག; imp. ཁོག (gɔ̀ɔ̀) to pluck, to dig up, to rip off ༈ ཁོས་ཡིག་བསྐུར་དེ་སྒོ་ནས་བཀོག་རྗེས་བཀའ་ཤག་ལ་སྤྲད་སོང་ He ripped the protest poster from the door and gave it to the Kashag.

འགོག: p. བཀག or འགོགས་; f. དགག; imp. ཁོག (gɔ̀ɔ̀) 1. va. to ban, to block, to obstruct, to stop ༈ ལམ་ཁ་དེ་བཀག་འདུག They blocked the road ༈ གོང་མའི་བཀའ་ཡིག་དང་དུ་ལེན་རྒྱུར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀག་འདུག (He) did various things to obstruct accepting the Emperor's order. 2. va. to resist, to hold out against ༈ རི་འགོག་དམག་འཁྲུག War of resistance against the Japanese. 3. va. to set a time, to set an alarm ༈ སང་ཉིན་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པར་ཐིར་བཀག་དགོས་ (I) have to set the alarm for 6 am tomorrow. ༈ ང་གཉིས་འཛོམས་དུས་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པ་བཀག་ཡོད་ We are set to meet at three o'clock.

འགོག་རྐྱེན་ (gɔggyen) obstacle, barrier, hindrance, misfortune; va.—གཏོང་; — བཟོ་ to obstruct, to hinder, to prevent, to block ༈ ཆར་ཞོད་ཆེན་པོ་ཕྱུང་བ་དེས་ཁང་པ་རྒྱག་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་པ་རེད་ The heavy monsoon rain obstructed the building of houses.

འགོག་སྐྱོང་ (gɔggyoŋ) protecting, defending.

འགོག་སྐྱོབ་ (gɔggyob) sm. འགོག་སྐྱོང་.

འགོག་འཁྲུག (gɔgdruù) war of resistance.

འགོག་གྱང་ (gɔggyaŋ) a wall used as a barrier.

འགོག་རྒོལ་ (gɔggöö) resistance, resisting; va.—བྱེད་ to resist, to fight ༈ དྲག་པོའི་འགོག་རྒོལ་ Armed resistance.

འགོག་བཅོས་ (gɔgjöö) prevention and cure/ correction/ eradication; va.—གཏོང་; —བྱེད ༈ ལོ་ཏོག་ལ་གནོད་པའི་འབུ་རིགས་འགོག་བཅོས་བྱས་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་རེད་ They are doing research to prevent and eradicate the insects that harm crops.

འགོག་མཆན་ (gɔgjɛn) a rebuttal, a refutation, a note that prohibits/ bans/ stops; va.—འགོད་ to issue or write a rebuttal/ refutation/ ban/ prohibition.

འགོག་གདམ་ (gɔgdam) sm. རྒོལ་གདམ་.

འགོག་ཐབས་ (gɔgdəb) method of prevention, means of resistance.

འགོག་འདོམས་ (gɔgdom) sm. འགོག་སྡོམ་.

འགོག་སྡོམ་ (gɔgdom) 1. restriction, ban, prohibition, blockade; va.—བྱེད་. 2. monopolizing; va.—བྱེད་.

འགོག་གནོན་ (gɔgnön) suppression, putting down, subjugating; va.—བྱེད་.

འགོག་དམག (gɔgmaà) war of resistance.

འགོག་ཙེ་ (gɔgdze) ch. an outer garment (coat, etc.).

འགོག་རགས་ (gɔgraà) a dam.

འགོག་ལུང་གི་ལམ་ཐིག (gɔgluŋgi lamdig) defense line.

འགོག་ཤུགས་ (gɔgshuù) resisting, obstructing ༈ ཐན་པ་འགོག་ཤུགས་ Drought resistant.

འགོག་བཤོལ་ (gɔgshöö) resisting, obstructing; va.—བྱེད་.

འགོག་ས་ (gɔgsa) sm. འགོག་རྐྱེན་.

འགོག་སྲུང་ (gɔgsuŋ) defending, guarding against, protecting; va.—བྱེད་ to defend, to guard against, to protect ༈ བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པའི་མི་སླར་འགོག་སྲུང་ Protecting against people (coming) without permission.

འགོག་སྲུང་གི་ལས་དོན་ (gɔgsuŋgi lɛ̄ɛ̄dön) defensive measures.

འགོག་སྲུང་སྒྲིག་ཆས་ (gɔgsuŋ drigjɛ̄ɛ̀) defense installations.

འགོག་སྲུང་འཐབ་ར་ (gɔgsuŋ təbra) defensive installation/ fortification.

འགོག་སྲུང་ནུས་ཤུགས་ (gɔgsuŋ nüüshug) defensive force/ power.

འགོག་སྲུང་དམག་འཐབ་ (gɔgsuŋ māgdəb) defensive war.

འགོག་སྲུང་འཛིང་རགས་ (gogsuŋ dziŋraà) defense installation/ fortification.
འགོག་སྲུང་ཤིང་ནགས་ (gogsuŋ shiŋnaà) protected forest.
འགོག་གསོག (gogsɔɔ) hoarding, holding back; va.—བྱེད་.
འགོང་: p. འགོངས་; f. འགོང་ (goŋ) 1. v. to be afraid. 2. va. to violate/ contradict. 3. va. to compete with. 4. vi. to exceed (a number/ unit). 5. vi. to escape (from danger, etc.).
འགོང་ (goŋ) sm. འགོང་པོ་.
འགོང་པོ་ (goŋbo) a type/ class of demons.
འགོད་: p.བཀོད་; f. དགོད་; imp. ཁོད་ (göö) 1. va. to draw up, to formulate, to plan ༉ གཞུང་ལམ་གསར་པ་བཟོ་བའི་འཆར་གཞི་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are formulating a plan for building a new highway. 2. va. to record, to write down, to sign ༉ ཡིག་ཆ་དེ་ཚོའི་ནང་ལོ་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད་ (They) have recorded the history of many years in those documents. 3. va. to put into, to insert ༉ ཚན་རིག་གིས་མི་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་ལ་འགོད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) believe that science is going to put men into a state of peace and happiness. ༉ ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ངའི་སྙིང་ལ་བཀོད་ཡོད་ I have taken your advice to heart.
འགོད་ཐོ་ (göödo) a record, register; va.—འགོད་ to set a record ༉ མཆོང་རྒྱག་མཁན་དེས་འགོད་ཐོ་གསར་པ་བཀོད་པ་རེད་ That jumper set a new record.
འགོད་དེབ (göödeb) notebook.
འགོད་གནང་མཛད་ (göö nāŋdzɛɛ̀) h. of འགོད་.
འགོད་ཨང་ (göö āŋ) sm. ཐོ་འགོད་ཨང་གྲངས་.
འགོམ་: p. བགོམས་; f. བགོམ་; imp. བགོམས་ (gom) va. to walk/ step over, to cross/ pass over ༉ ཆུ་ཡུར་བགོམས་སོང་ (He) stepped over the ditch.
འགོམ་རྫི་ (gomdzi) trampling, stamping; va.—གཏོང་.
འགོམ་ཡུག་གཏོང་ (gomyuù dōŋ) sm. འགོམ་.
འགོམས་ (gom) shung. va. to aid.
འགོའུ་ཏ་མ་ (godama) Gautama (Buddha).
འགོར་ (gɔɔ) vi. to take (time), to elapse ༉ སྐར་མ་ལྔ་ཙམ་འགོར་གྱི་རེད་ (This) will take about five minutes.
འགོར་སྒྱོན་ (gɔɔgyön) sm. འགོར་འགྱངས་.
འགོར་གྲུས་ (gɔɔdrɛɛ̀) slow, nonexpress ༉ མེ་འཁོར་འགོར་གྲུས་ Nonexpress train.
འགོར་འགྱངས་ (gɔɔgyaŋ) delaying, procrastinating; va.—བྱེད་ ༉ ཡིག་ལན་དེ་འགོར་འགྱངས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ The reply was delayed for a long time.
འགོར་རྒྱུན་ (gɔɔgyün) duration/ time elapsed ༉ ཁྱེད་རང་གི་གུང་སེང་ལ་འགོར་རྒྱུན་ག་འདྲ་ཡོང་གི་རེད་དམ་ How long of a duration will your vacation be?
འགོར་ཆང་ (gɔɔjaŋ) a cup of beer (ཆང་) served as a penalty when a person has not finished drinking his cup of chang by the time a drinking song is over.
འགོར་ཐོགས་ (gɔɔdog) sm. འགོར་འགྱངས་.
འགོར་པོ་ (gɔɔbo) slow, time-consuming ༉ ཁོ་ལས་ཀ་འགོར་པོ་འདུག He is slow in his work.
འགོར་གཞི་མེད་པ་ (gɔɔshi meèba) sm. འགྱངས་མེད་.
འགོར་ཡུན་ (gɔɔyün) sm. འགོར་རྒྱུན་.
འགོར་ལམ་ (gɔɔlam) a longer route/ road, a detour.
འགོལ་ (göö) 1. vi. to be remote/ isolated/ secluded ༉ ས་ཆ་འདི་ལས་དེ་འགོལ་གྱི་རེད་ This place is more remote than that. 2. time ༉ ང་ཁྱེད་རང་གི་རྩ་ལ་ཡོང་རྒྱུའི་འགོལ་བ་བྱུང་མ་སོང་ I didn't have time to come to see you. 3. relaxed, at ease.
འགོལ་གནས་ (göönɛɛ̀) 1. a remote/ secluded/ isolated place. 2. mistakes, faults, errors ༉ གཞན་གྱི་འགོལ་ས་གཅོད་ལ་ཐབས་མཁས་དགོས་ To do away with other's faults one must be very diplomatic.
འགོལ་པོ་ (gööbo) relaxed, at ease.
འགོལ་ས་ (göösa) sm. འགོལ་གནས་.
འགོལ་ས་འཚོལ་ལས་ (göösa tsöölɛɛ̀) searching for faults/ errors/ mistakes.
འགོལ་གསེང་ (gooseŋ) sm. འགོལ་, 2.
འགོས་ (goö) 1. p. of འགོ་. 2. name of an ancient lineage in Lhoka.
འགོས་ཁུངས་ (göögun) the origin or source of an epidemic.
འགོས་ནད་ (göönɛɛ̀) contagious/ infectious disease, epidemic.
འགོས་ནད་སྔོན་འགོག་དང་འགོག་ཐབས་ལས་དོན་ཁང་ (göönɛɛ̀ ŋöngɔɔ̀daŋ gɔgdəb lɛɛ̀döngaŋ) Centers for Disease Control and Prevention.
འགོས་ནད་སྨན་ཁང་ (göönɛɛ̀ mēngaŋ) hospital for contagious/ infectious diseases.
འགོས་ཚབས་ (göödzəb) a dangerous contagious disease/ infection, a dangerous epidemic.
འགྱངས་: p. འགྱངས་; f. འགྱང་ (gyaŋ) vi. to be delayed, to be postponed ༉ གནམ་གྲུ་དེ་འབྱོར་རྒྱུ་ཆུ་ཚོད་ཁ་ཤས་འགྱངས་པ་རེད་ The arrival of the plane was delayed by a few hours.
འགྱངས་སྐྱེད་ (gyaŋgyeè) shung. the interest charged for delaying either the payment of a loan or the interest payment on a loan.
འགྱངས་འཁྲི་ (gyaŋdri) shung. fine for delaying the payment of a loan or the interest on a loan.
འགྱངས་ཆ་ (gyaŋja) delaying; va.◦བྱེད་ to delay.
འགྱངས་ཆད་ (gyaŋjɛɛ̀) a fine/ penalty for being late with a payment; vi.—འཁྲི་ to be fined for being late in payment.
འགྱངས་ཆད་ཁྲལ་དངུལ་ (gyaŋjɛɛ̀ trɛ̃ɛ̃ŋüü) fine in money for being late with a payment.
འགྱངས་འཐེན་ (gyaŋden) postponing, delaying; va.—བྱེད་ ༉ ཁོ་ཐོན་རྒྱུ་གནས་སྐབས་འགྱངས་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ (He) is postponing his departure for the time being.
འགྱངས་མེད་ (gyaŋmeè) without delay ༉ ཡིག་ལན་འགྱངས་མེད་གནང་རོགས་གནང་ Please reply to the letter without delay.
འགྱངས་ཞུ་ (gyaŋ shu) shung. va. to ask permission to delay sth.
འགྱངས་བཤོལ་ (gyaŋshöö) shung. delaying, postponing.
འགྱངས་བསྲིང་ (gyaŋsiŋ) sm. འགྱངས་འཐེན་.
འགྱར་འགྱུར་ (gyaŋgyur) unsteady, unstable, not firm, changeable.
འགྱར་རེ་འགྱུར་རེ་ (gyare gyurre) sm. འགྱར་འགྱུར་.
འགྱིག (gyig) 1. rubber. 2. plastic.
འགྱིག་ཀོ་ (gyiggo) sm. འགྱིག.
འགྱིག་ཁུག (gyiggug) rubber/ plastic bag.
འགྱིག་འཁོར་ (gyiggɔɔ) rubber tire.
འགྱིག་འཁོར་གྱི་ནང་པགས་ (gyiggɔɔgi naŋbaà) inner tube.
འགྱིག་འཁོར་གྱི་ནང་མའི་སྦྱར་རས་ (gyiggɔɔgi naŋmɛ jarrɛɛ̀) cord fabric (in tires).
འགྱིག་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (gyiggɔɔ sodra) tire factory.
འགྱིག་འཁོར་ཤིང་རྟ་ (gyiggɔɔ siŋda) cart with rubber wheels.
འགྱིག་གི་ལྒང་ཕུག (gyiggi gaŋbuù) rubber balloon.
འགྱིག་གི་སྤོ་ལོ་ (gyiggi bōlo) rubber ball.
འགྱིག་གི་སྦུ་གུ (gyiggi bugu) sm. འགྱིག་སྦུག.
འགྱིག་གི་སུབ་བྱེད་ (gyiggi sūbjeè) rubber eraser.
འགྱིག་གྲུ་ (gyigdru) rubber boat.
འགྱིག་ཆས་ (gyigjɛɛ̀) rubber goods, rubberware.
འགྱིག་འཇུར་ (gyiŋjur) sneakers, gym shoes.
འགྱིག་ཐག (gyigdaà) rubberband.
འགྱིག་ཐམ་ (gyigdam) rubber stamp.
འགྱིག་དམ་ (gyigdam) hot water bottle/ bag.
འགྱིག་དྭངས་མ་ (gyig taŋma) clear plastic.
འགྱིག་དེམ་ (gyigdem) sm. འགྱིག་དམ་.
འགྱིག་གདན་ (gyigdɛn) foam mattress/ cushion.
འགྱིག་མདའ་ (gyiŋda) rubber slingshot; va.—རྒྱག to shoot a rubber slingshot.
འགྱིག་མདོང་ (gyiŋdoŋ) rubber pipe/ hose.
འགྱིག་སྡོང་ (gyigdoŋ) rubber tree.
འགྱིག་པར་ (gyigbar) rubber stamp.
འགྱིག་ལྤགས་ (gyigbaà) inner tube (of tire).
འགྱིག་སྦྱིན་ (gyigjin) glue for rubber (tires, etc.).
འགྱིག་ཕད་ (gyigpɛɛ̀) rubber or plastic pack/ pouch.
འགྱིག་ཕོར་ (gyigbɔɔ) plastic cup/ bowl.

འགྱིག་བྱི་རིལ་ (gyig cirii) chewing gum.

འགྱིག་ལྦུ་བ་ཅན་ (gyig buwəjɛn) foam rubber.

འགྱིག་སྦུག (gyigbuù) rubber pipe, plastic tube.

འགྱིག་ཟོན་ (gyigsön) Tibetan-style woolen boots with rubber soles.

འགྱིག་བཟོས་ལག་ཤུབས་ (gyigsöö̀ ləgshub) rubber gloves.

འགྱིག་རས་ (gyigrɛɛ̀) rubber/ plastic cloth.

འགྱིག་སློན་ (gyiglön) rubber gum.

འགྱིག་ཤིང་ (gyigshiŋ) rubber tree.

འགྱིག་ཤོག (gyigshɔɔ̀) plastic paper, plastic cloth.

འགྱིག་སུབ་ (gyigsub) abbr. འགྱིག་གི་སུབ་བྱེད་.

འགྱིག་ལྷམ་ (gyiglham) rubber boots/ shoes/ galoshes.

འགྱིགས་ (gyig) sm. འགྱིག.

འགྱིང་: p. འགྱིངས་; f. འགྱིང་; imp. འགྱིངས (gyiŋ) va. to act haughty, to put on airs.

འགྱིང་འགྲོས་ (gyiŋdröö̀) a pompous/ haughty way of walking.

འགྱིང་ངེར་སྡོད་ (gyiŋŋer döö̀) va. to sit tall/ straight/ erect.

འགྱིང་ངེར་ལངས་ (gyiŋŋer laŋ) va. to stand tall/ straight/ erect.

འགྱིང་འཆམ་ (gyiŋcam) a slow type of འཆམ་.

འགྱིང་ཉམས་ (gyiŋñam) 1. grand, imposing, haughty, arrogant, pretentious, pompous; va.—སྟོན་.

འགྱིང་སྟབས་ (gyiŋdəb) sm. འགྱིང་ཉམས་.

འགྱིང་བག (gyiŋbaà) sm. འགྱིང་ཉམས་.

འགྱིང་ཐིག (gyiŋdig) the line outlining the posture of a body in tangka painting.

འགྱིང་བྱེད་ (gyiŋjeè) sm. འགྱིང་.

འགྱིང་རྩུགས་ཆེ་ཉམས་ (gyiŋdzuù cēñam) sm. འགྱིང་ཉམས་.

འགྱིང་རྩུལ་ (gyiŋdzüü) sm. འགྱིང་ཉམས་.

འགྱིངས་ (gyiŋ) p. of འགྱིང་.

འགྱུ་: p. འགྱུས་; f. འགྱུ་ (gyu) sm. འཆར་.

འགྱུར་: p. གྱུར་; f. འགྱུར་ (gyur) 1. vi. to be changed, to be transformed, to become ¶ རྣམ་པ་རྩ་བ་ནས་གྱུར་པ་རེད་ The appearance changed completely. ¶ བཟོ་ལས་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད་ (It) has changed into an industrial city/ town. ¶ ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ When it becomes extremely dangerous. 2. times ¶ འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པ་དེས་ཐོན་སྐྱེད་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་མགྱོགས་པར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The new machine can produce things a hundred times faster.

འགྱུར་སྐད་ (gyargɛɛ̀) sm. འགྱུར་ཁུག.

འགྱུར་སྐུལ་དངོས་རྫས་ (gyurgüü ŋöö̀dzɛɛ̀) a catalyst ¶ འགྱུར་སྐུལ་དངོས་རྫས་བཟོ་གྲྭ Catalyst factory.

འགྱུར་ཁུག (gyarguù) melody.

འགྱུར་གྲངས་ (gyurdraŋ) variable number (in math).

འགྱུར་གློག (gyurlɔɔ̀) alternating current.

འགྱུར་འགོད་ (gyurgöö̀) transforming, transformation ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་འགོད་ Socialist transformation.

འགྱུར་འགྲོས་ (gyurdröö̀) changes (in a situation).

འགྱུར་བཅོས་ (gyurjöö̀) correcting a translation; va.—བྱེད་. 2. reform, reforming; va.—བྱེད་.

འགྱུར་བཅོས་སྒོ་ཕྱེ་སྲིད་ཇུས་ (gyurjöö̀ goce sĩijüù) the policy of "reform and open door".

འགྱུར་ཅན་ (gyurjɛn) variable, changeable.

འགྱུར་ཅན་གློག་འགོག (gyurjɛn lɔ̄ŋgɔɔ̀) variable resistance.

འགྱུར་ཅན་གློག་གསོག་སྣོད་ཆས་ (gyurjɛn lɔ̄gsɔɔ̀ nöö̀cɛɛ̀) adjustable capacitor, variable condenser.

འགྱུར་ཅན་རྒྱུན་འཁོར་མ་རྩ་ (gyurjɛn gyüngɔɔ madza) circulating capital.

འགྱུར་ཅན་མ་རྩ་ (gyurjɛn madza) variable capital.

འགྱུར་བའི་ཆོས་ (gyurwɛ cöö̀) impermanence, change.

འགྱུར་བརྗེ་ (gyurje) sm. བརྗེ་ལེན་.

འགྱུར་ད་རེ་ (gyurdare) idiom indicating that (it/ sth.) will certainly happen.

འགྱུར་རྟེན་ (gyurden) deposit, down payment; va.—འཛོག to leave a deposit/ down payment ¶ ཚོང་ཁང་ནས་ཅ་ལག་དེ་ཉོ་རྒྱུའི་འགྱུར་རྟེན་བཞག་སྟེ་ནང་ལ་དངུལ་ལེན་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I left a deposit at the store for buying the goods, and went home to get the (rest of the) money.

འགྱུར་རྟེན་དང་ཚོང་རྩ་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱི་འགན་འཛིན་ཁང་ (gyurdendaŋ tsōŋ dza jegyurgi gɛndzingaŋ) Securities and Exchange Commission (SEC).

འགྱུར་རྡོ་ (gyurdo) fossil.

འགྱུར་ལྡོག (gyundɔɔ̀) 1. change, transformation ¶ འགྱུར་ལྡོག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག A time of great change. 2. a chemical reaction.

འགྱུར་ལྡོག་གི་འགག་རྩ་ (gyundɔɔ̀gi gagdza) turning point.

འགྱུར་ལྡོག་ཆ་པོ་ (gyundɔɔ̀ tsābo) changeable, not stable.

འགྱུར་དཔེ་ (gyurbe) translated book/ text/ scripture.

འགྱུར་ཕྱག (gyurjaà) prostrating to a deity before translating a religious scripture; va.—བྱེད་.

འགྱུར་བ་ (gyurwa) a change; va.—གཏོང་ to change; vi.—འགྲོ་ to get/ be changed ¶ དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ There were many changes during a short time. ¶ ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ (They) made a big change in their procedure. ¶ ཁོ་ཚོའི་བསམ་བློར་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Their ideas changed a great deal.

འགྱུར་བ་མ་ཉིང་ (gyurwa maniŋ) a Tibetan belief that hermaphrodites change sex every 15 days.

འགྱུར་བ་མེད་པ་ (gyurwa meèba) sm. འགྱུར་མེད་.

འགྱུར་བག (gyurbaà) the appearance of change.

འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ (gyurwɛ midagba) impermanence.

འགྱུར་བྱང་ (gyurjaŋ) section at the end of a book where the translator's name appears.

འགྱུར་བྱེད་ (gyurjeè) 1. senseless, silly, stupid. 2. sm. ལན་ཚྭ་.

འགྱུར་མིང་ (gyurmiŋ) a new name that is taken, a name that has been changed.

འགྱུར་མེད་ (gyurmeè) 1. unchanging, permanent ¶ འགྱུར་མེད་སྲིད་ཇུས་ Unchanging policy. 2. a person's name.

འགྱུར་མེད་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (gyurmeè ŋöö̀dzö riŋluù) mechanistic materialism.

འགྱུར་མེད་བརྟན་སྲུང་ (gyurmeè dɛ̄nsuŋ) sticking to one's promise/ word; va.—བྱེད་.

འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ (gyurmeè nāmgyɛɛ) shung. the son of Polha Sonam Togyal who ruled Tibet from 1747 to 1750.

འགྱུར་མེད་མ་རྩ་ (gyurmeè madza) fixed capital.

འགྱུར་མེད་འཚོ་རྟེན་ (gyurmeè tsōden) immovable or fixed assets/ property.

འགྱུར་མེད་ཡུལ་གནས་ (gyurmeè yüünɛɛ̀) unchanging, stable.

འགྱུར་མེད་རབ་བརྟན་ (gyurmeè rəbdɛn) constant, steady, unchangeable.

འགྱུར་མེད་རིན་གོང་ (gyurmeè ringoŋ) constant/ stable price, fixed price.

འགྱུར་ཚིག (gyurdziì) translated words.

འགྱུར་ཚུལ་ (gyurdzüü) manner of change.

འགྱུར་མཚམས་ཀྱི་ཁུག་ཆ་ (gyundzamgi kūgja) critical angle (in math).

འགྱུར་མཚམས་ཀྱི་དྲོད་ཚད་ (gyundzamgi tröö̀dzɛɛ̀) critical temperature.

འགྱུར་མཚམས་ཀྱི་གནད་ (gyundzamgi nɛ̄ɛ̀) critical point, turning point.

འགྱུར་རྫས་བཟོ་ལས་ (gyurdzɛɛ̀ solɛɛ̀) chemical industry.

འགྱུར་ཞུས་པ་ (gyursüüba) proofreader for a translation.

འགྱུར་སྲིད་པའི་རང་བཞིན་ (gyursiìbɛ rəŋshin) alterability, changeability.

འགྱུས་ (gyüù) p. of འགྱུ་.

འགྱེངས་ངེར་ལངས་ (gyeŋŋer laŋ) sm. འགྱིང་.

འགྱེད་ (gyeè) 1. alms (given to monks); va.—གཏོང་;

—རྒྱག to give alms ¶ ཁོས་གྲྭ་པ་ཚོར་འགྱེད་བཏང་སོང་ He gave alms to the monks.

འགྱེད་: p. བཀྱེས་; f. བཀྱེ་; imp. ཁྱེས་ (gyeè) 1. va. to send ¶ ངས་བང་ཆེན་བཀྱེས་པ་ཡིན་ I sent a messenger. 2. va. to fight/ contest/ debate ¶ རྩོད་པ་འགྱེད་ To debate ¶ འཐབ་མོ་འགྱེད་ To fight. 3. vi. to shine ¶ འོད་ཟེར་བཀྱེས་དུས་ When the light shone. 4. va. to give.

འགྱེད་དངུལ་ (gyeèŋüü) money given as alms.

འགྱེད་ཉུང་བན་མང་ (gyeèñuŋ pɛnmaŋ) not enough to go around [Lit. few alms, many monks].

འགྱེད་ཕོགས་ (gyeèpɔ̀ɔ) alms and salary.

འགྱེད་ཡོན་ (gyeèyön) alms.

འགྱེར་ (gyer) arc. to renounce/ give up.

འགྱེལ་ (gyee) vi. to fall, to collapse ¶ ལྗོ་ཧུར་དུ་ཤིང་དེ་འགྱེལ་སོང་ The tree fell down suddenly.

འགྱེལ་ཐོག་རྡོག་བརྫིས་ (gyeetɔ̀ɔ dogdzii) hitting sb. when he is down, taking advantage of someone's precarious situation [Lit. stomp on sb. who has fallen].

འགྱེལ་རྡབ་རྨས་སྐྱོན་ (gyeedəb mɛ̀ɛgyön) an injury from a fall.

འགྱེལ་བའི་སྟེང་ལ་རྡོག་བརྫིས་ (gyelwɛ gaŋla dogdzi) sm. འགྱེལ་ཐོག་རྡོག་བརྫིས་.

འགྱེལ་བའི་ཐོག་ལ་རྡོག་བརྫིས་ (gyelwɛ tɔ̄ɔ̀la dogdzi) sm. འགྱེལ་ཐོག་རྡོག་བརྫིས་.

འགྱེལ་ལོག (gyeelɔ̀ɔ) rolling over; va.—རྒྱག.

འགྱེས་: p. གྱེས་; f. འགྱེས་ (gyeè) vi. to be separated, to part, to get split up, to break up ¶ ཁོང་ཚོ་ཤོག་ཁག་མང་པོ་གྱེས་པ་རེད་ They split up into many groups. ¶ གྲོགས་པོ་འགྱེས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ When the friends were about to part.

འགྱོགས་: p. བཀྱགས་; f. བཀྱག (gyɔ̀ɔ) 1. va. to lift up ¶ རྡོ་ཡར་བཀྱག་དགོས་ (We) have to lift the stone. 2. va. to serve a drink ¶ གཞོན་ནུ་མ་དེས་མཆོད་ཆང་བཀྱགས་སོང་ The young woman served beer. 3. vi. to float ¶ པོ་ལོ་ཆུ་ཁར་བཀྱག་བསྡད་འདུག The ball is floating on the water. 4. va.—རྒྱག to put sth. under something else (e.g., the leg of a table) to make it higher or to level it.

འགྱོགས་སྣེས་ (gyɔ̀ɔŋɛɛ̀) a wood or stone support used as leverage to jack up a pillar so that it can be changed.

འགྱོགས་ཐག (gyɔgdaà) a rope used when jacking up a pillar.

འགྱོགས་གདུང་ (gyɔgduŋ) a pole/ lever used for raising a pillar.

འགྱོགས་མདའ་ (gyɔŋda) sm. འགྱོགས་གདུང་.

འགྱོགས་གནོན་ (gyɔgnön) a heavy object used to add weight to a pole (lever) that is being used to jack sth. up (usu. a pillar).

འགྱོགས་དཔྱང་ (gyɔgjaŋ) sm. འགྱོགས་འཕྱང་.

འགྱོགས་འཕྱང་ (gyɔgjaŋ) palanquin, stretcher, litter; va.—འཁྱེར་ to carry a palanquin/ stretcher/ litter.

འགྱོགས་བྱམས་ (gyɔgjam) sm. འགྱོགས་འཕྱང་.

འགྱོགས་བྱམས་པ་ (gyɔgjamba) palanquin bearer.

འགྱོགས་རྩུགས་ (gyɔgdzuù) a temporary support used when replacing an old pillar with a new one.

འགྱོགས་ཤིང་ (gyɔgshiŋ) a pillar/ brace/ piece of timber used to prop sth. up.

འགྱོད་ (gyöö) sm. འགྱོད་པ་སྐྱེ་.

འགྱོད་བཅོས་ (gyööjöö) regretting and then correcting/ reforming; va.—བྱེད་ ¶ སྔོན་ཆད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ལ་འགྱོད་བཅོས་བྱ་དགོས་ As for past mistakes, one should regret and then correct them.

འགྱོད་རྟོགས་ (gyöödɔ̀ɔ) regreting; vi.—བྱེད་ to regret.

འགྱོད་གདུང་ (gyööduŋ) suffering from regret; vi.—བྱེད་ to suffer from regret.

འགྱོད་པ་ (gyööba) regret, remorse; va.—བྱེད་ to repent, to regret; vi.—སྐྱེ་ to feel regret/ remorse ¶ ཁོང་ཚོས་ནོར་འཁྲུལ་དེ་ཚོར་འགྱོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are regretting those mistakes. ¶ སྔོན་ཆད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེ་གི་འདུག I feel regret for past mistakes.

འགྱོད་པས་གནོང་ (gyööbɛ nōŋ) vi. to feel remorse/ regret.

འགྱོད་པས་མནར་ (gyööbɛ nār) vi. to be tormented by regret, to be burdened/ suffer from regret.

འགྱོད་ཚངས་ (gyöödzaŋ) regretting, being remorseful.

འགྱོད་བཤགས་ (gyööshaà) repenting; va.—བྱེད་ to repent.

འགྱོད་སེམས་ (gyöösem) sm. འགྱོད་པ་.

འགྲང་: p. འགྲངས་; f. འགྲང་ (draŋ) vi. to be full (regarding eating), to be satisfied/ satiated.

འགྲང་སྣོན་ (draŋnön) supplementary hay/ fodder given to animals after returning from a day of grazing.

འགྲངས་ (draŋ) p. of འགྲང་.

འགྲངས་ལྟོགས་ (draŋdɔ̀ɔ) hungry and full, hungry and satiated.

འགྲངས་ཕྱེད་ལྟོགས་ཕྱེད་ (draŋjeè dɔ̄gjeè) underfed, half full and half hungry.

འགྲན་ (drɛn) va. to compete, to contest, to vie with, to contend ¶ ལུས་རྩལ་མང་པོ་འགྲན་ཡོད་པ་རེད་ (They) have competed in many sporting events.

འགྲན་གྱི་དོ་མེད་ (drɛngi tomɛɛ̀) sm. འགྲན་ཡ་མེད་པ་.

འགྲན་གྱི་དོ་ཟླ་ (drɛngi tonda) sm. འགྲན་ཡ་མེད་པ་.

འགྲན་གྱི་ཟླ་མེད་ (drɛngi dameè) sm. འགྲན་ཟླ་མེད་པ་.

འགྲན་གླིང་ (drɛnleŋ) competing, contesting, contending ¶ མཁས་བརྒྱ་འགྲན་གླིང་ Let 100 (schools) of thought contend.

འགྲན་གཏོལ་ (drɛngöö) antagonism, confrontation, opposition; va.—བྱེད་ to antagonize, to confront, to oppose ¶ གྲལ་རིམ་གྱི་འགྲན་གཏོལ་ Class antagonism.

འགྲན་གཏོལ་གྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་ (drɛngöögi gɛɛwa ma yimbə) nonantagonistic contradiction.

འགྲན་གཏོལ་གྱི་རང་བཞིན་ (drɛngöögi rəŋshin) antagonism, antagonistic nature.

འགྲན་གཏོལ་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ (drɛngööjɛngi gɛɛwa) antagonistic contradiction.

འགྲན་ང་ཕྲག་དོག (trɛnŋa trāàdɔ̀ɔ) shung. rivalry and jealousy.

འགྲན་ཐང་ (drɛndaŋ) an area or field for holding competitions.

འགྲན་དོ་ (drɛndo) sm. འགྲན་ཟླ་.

འགྲན་བདར་ (drɛnda) a challenge to compete; va.—གཏོང་.

འགྲན་བསྡུར་ (drɛndur) competing, contesting; competition, match, contest; va.—བྱེད་ to compete, to contest; va.—སློང་ to bring about/ provoke a contest ¶ ཐོན་སྐྱེད་སྤུས་ཚད་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར་ Competition in the quality of production.

འགྲན་བསྡུར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡི་གེ་ (drɛndur kɛ̄ɛ̀lengi yigi) a letter accepting a challenge to a contest.

འགྲན་བསྡུར་ཆུ་ཚོད་ (drɛndur cūdzöö) a stopwatch.

འགྲན་བསྡུར་སློང་ཡིག (drɛndur lōŋyii) letter of challenge for a (contest).

འགྲན་དཔང་ (drɛnbaŋ) judge in a competition or performance; va.—བྱེད་.

འགྲན་བྲལ་ (drɛndrɛɛ) sm. འགྲན་ཟླ་མེད་པ་.

འགྲན་མེད་ (drɛnmeè) abbr. of འགྲན་ཟླ་མེད་པ་.

འགྲན་རྩོད་ (drɛndzöö) contending, competing; va.—བྱེད་.

འགྲན་རྩོད་བྱེད་ས་ (drɛndzöö cɛ̀ɛsa) a bone/ object of contention.

འགྲན་ཟླ་ (drɛnda) rival, competitor, match ¶ ཁོ་གཉིས་འགྲན་ཟླ་རེད་ Those two are rivals. 2. competing, contesting, vying; va.—བྱེད་ to compete, to contest, to vie ¶ ས་གནས་ཀྱི་སྤོ་ལོའི་རུ་ཁག་གིས་རྒྱལ་སའི་སྤོ་ལོའི་རུ་ཁག་གི་འགྲན་ཟླ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ The local ball team cannot compete with the capital's ball team. ¶ དབང་ཤུགས་འགྲན་རྩོད་བྱེད་རྒྱུ་ Competing for power.

འགྲན་ཟླ་ཆོག (drɛnda cɔ̄ɔ̀) 1. vi. to be capable of competing with ¶ ས་གནས་ཀྱི་སྤོ་ལོའི་རུ་ཁག་གིས་རྒྱལ་སའི་སྤོ་ལོའི་རུ་ཁག་གི་འགྲན་ཟླ་ཆོག་གི་མ་རེད་ The local

ball team cannot compete with the capital's ball team.

འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ (drɛnda trɛɛwa) sm. འགྲན་ཟླ་མེད་པ་.

འགྲན་ཟླ་མེད་པ་ (drɛnda meèba) unrivaled, matchless, unequaled, unsurpassed, incomparable.

འགྲན་ཡ་ (drenya) sm. འགྲན་ཟླ་.

འགྲན་ཡ་མེད་པ་ (drɛnya meèba) sm. འགྲན་ཟླ་མེད་པ་.

འགྲན་ར་ (drɛnra) place where competition/ games take place.

འགྲན་ལེན་ (drɛnlen) accepting a challenge; va.—སྤྲོད་ to accept a challenge.

འགྲན་ལེན་འཇལ་ཡིག (drɛnlen jɛɛyiì) letter accepting a challenge/ match.

འགྲན་སེམས་ (drɛnsem) competitiveness, having the thought of competing; vi.—སྐྱེད་ to have a competitive feeling arise; va.—འཆང་ to hold competitive thoughts.

འགྲན་སློང་ (drɛnloŋ) abbr. of འགྲན་བསྡུར་སློང་ཡིག.

འགྲམ་ (dram) 1. near, by the side of ¶ ཁོ་ཚོའི་ཁང་པའི་འགྲམ་ལ་ Near their house. 2. bank, shore ¶ གཙང་པོའི་ཀླུ་འགྲམ་ The southern bank of the river. 3. abbr. of འགྲམ་པ་.

འགྲམ་དཀྱུས་ (dramgyüù) the cheeks.

འགྲམ་སྐྱོར་ (dram gyɔ̄r) va. to sit with one's hands holding the side of one's face while one's elbows are placed on a table/ desk.

འགྲམ་ཁུག (dramguù) the inside of the cheeks.

འགྲམ་ངོགས་ (dramŋɔɔ̀) shore, bank.

འགྲམ་ལྕག (dramjaà) 1. a slap on the cheek/ face; va.—རྒྱག; —གཞུ་ to slap the cheek/ face. 2. an instrument made of leather that is used to slap the cheek (as punishment).

འགྲམ་ལྕག་བཞུས་ནས་རྒྱགས་པ་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་པ་ (dramjaà shüünɛ gyagba yingüü ceèba) putting on a good front even though sth. bad has happened [Lit. slapping on the face, pretending to be fat].

འགྲམ་ཆང་ (drajaŋ) sm. འགྲམ་ཆུ་.

འགྲམ་ཆུ་ (dramju) saliva; spittle vi.—འཁོར་; —ཟླང་; —ཁོལ་; —ཤོར་ to have one's mouth water (to eat), to salivate.

འགྲམ་སྟེགས་ (dramdeg) platform near sth.

འགྲམ་སྟོང་ (dramdoŋ) sunken cheek.

འགྲམ་དུ་ (dramdu) near, by the side/ bank of.

འགྲམ་ན་ (dramna) sm. འགྲམ་དུ་.

འགྲམ་པ་ (dramba) cheek ¶ བུ་འདིའི་འགྲམ་པ་བྱིལ་བྱིལ་བྱས་ (He) stroked the boy's cheeks.

འགྲམ་པ་ཉམས་པ་ (dramba ñamba) a type of Tibetan wind disease characterized by locked jaws.

འགྲམ་པ་ས་ཕབ་ (dramba sāpəb) with humility and sincerity ¶ རང་ཉིད་ནས་འགྲམ་པ་ས་བབ་ཀྱི་རེ་འདུན་ཞུས་ཀྱང་དོན་སྙིན་མ་བྱུང་ Even though I requested (it) with humility and sincerity, they didn't agree. [Lit. putting the cheek on the ground].

འགྲམ་ཕུག (drampug) the inside of the mouth.

འགྲམ་སྦྱོར་ (dramjɔɔ) pieces of wood that enclose the plough blade. 2. sm. འགྲམ་པ་, 2.

འགྲམ་སྨིན་ཚ་ནད་ (drammen tsānɛɛ̀) parotitis.

འགྲམ་གཞི་ (dramshi) foundation, basis.

འགྲམ་རུས་ (dramrüù) jaw, cheekbone.

འགྲམ་ལ་བཙར་ (dramla jāā) va. to draw near, to come close/ near to ¶ དགྲ་བོ་འགྲམ་ལ་བཙར་སྐབས་གཞི་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་འདུག (They) fired only when the enemy came close.

འགྲམ་ལོགས་ (dramlɔɔ̀) near, adjacent, close to.

འགྲམ་ཤ་ (dramsha) fleshy part of the cheek; va.—འཕྱུག to rub one's cheek (when feeling embarrassed).

འགྲམ་ཤ་ཕིག་ཕིག་ཏུ་འདར་ (dramsha pīgbiìdu dar) phrase connoting anger [Lit. cheek flesh shaking].

འགྲམ་གཤོག (dramshoò) side.

འགྲམ་སོ་ (dramso) molar teeth.

འགྲམ་སོ་སྦུག་མ་ (dramso bugma) wisdom tooth.

འགྲམ་སྲུང་ཤིང་ནགས་ (dramsuŋ shīŋnaà) erosion protection forest (usu. planted on river banks).

འགྲམས་ (dram) sm. གྲམ་.

འགྲས་ (drɛɛ̀) vi. to hate/ dislike.

འགྲས་འགྲུས་ (drɛɛ̀drüù) shung. a cunning/ tricky person.

འགྲིག་ཀ་ (drigə) id. "its okay." ¶ ལྷ་སར་ཕེབས་ན་འགྲིག་ཀ་ Its okay to go to Lhasa.

འགྲིག་ཁྲིམས་ (drigtrim) sm.* སྒྲིག་ཁྲིམས་.

འགྲིག: p. འགྲིགས་; f. འགྲིག (drig) 1. vi. to be all right, to be okay, to be right ¶ ཁང་མིག་མང་པོ་མེད་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད་ It will be okay even if there are not many rooms. 2. vi. to fit, to suit, to match, to be suitable with, to be in conformity with ¶ པར་དེ་པར་སྒྲོམ་ནང་ལ་འགྲིག་གི་མི་འདུག The picture does not fit the frame.

འགྲིག་འགྲོ་གི་རེད་ (drig drugireè) things will sort themselves out, it will be okay ¶ གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད་ འགྲིག་འགྲོ་གི་རེད་ Concerning this issue, don't worry. It will be okay.

འགྲིག་ཆ་ (drigca) sm. འགྲིག་ཆགས་.

འགྲིག་ཆགས་ (drigcaà) an arrangement (to settle sth.); va.—བྱེད་ ¶ ཕྱོགས་གཉིས་བར་གྱི་རྩོད་གཞི་འགྲིག་ཆགས་ཡོང་ཐབས་གནང་བ་རེད་ (They) tried to work out an arrangement to settle the dispute between the two parties.

འགྲིག་རྟགས་ (drigdaà) the sign/ symbol indicating correct, a check mark.

འགྲིག་ཐབས་ (drigtəb) means/ methods/ strategies for reconciliation or compromise or agreement; va.—བྱེད་ to reconcile, to compromise, to bring about an agreement ¶ ཤོག་ཁག་དེ་གཉིས་དབར་གྱི་རྩོད་རྙོག་དེ་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are making an effort to reconcile the dispute between the two groups.

འགྲིག་མཐུན་ (drigtün) reconciling, working out, arranging, settling; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་མཆུ་དེ་འགྲིག་མཐུན་བྱས་པ་རེད་ (They) settled the dispute.

འགྲིག་པོ་ (drigbo) 1. friendly, on good terms, in harmony ¶ ཁོ་གཉིས་འགྲིག་པོ་འདུག They are on friendly terms. 2. fitting, suitable, a good match ¶ ན་བཟའ་དེ་དང་དབུ་ཞྭ་དེ་འགྲིག་པོ་འདུག That dress and that hat match (well).

འགྲིག་མིན་ (drigmin) whether sth. is right or not ¶ ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཕེབས་ན་འགྲིགས་མིན་གོང་རིམ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན་ I asked the superior officials whether it is all right for you to go to Tibet or not. 2. it is not all right ¶ གོང་རིམ་ནས་ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཕེབས་ན་འགྲིགས་མིན་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་ The superior officials said "It is not all right for you to go to Tibet."

འགྲིག་མེད་ (drigmeè) whether sth. is all right or not ¶ ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུའི་ལག་ཁྱེར་དེ་འགྲིག་མེད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་ Do you know whether the visa for going to Tibet is all right or not?

འགྲིག་མེད་བཟའ་ཟླ་ (drigmeè sanda) a couple that have problems.

འགྲིགས་ (drig) p. of འགྲིག.

འགྲིགས་འཇགས་ (drig jaà) sm. འགྲིག་ཆགས་.

འགྲིགས་དབང་ཁ་མཐུན་ (driwaŋ kādün) shung. agreeing upon sth.

འགྲིགས་ཤོ་སྤྲག (drig shōbaà) shung. gambling paraphernalia.

འགྲིབ་ (drib) 1. vi. to decline, to go down, to decrease, to decay ¶ ཐན་པ་བསྣན་རྗེས་གཙང་པོ་གྲིབ་བཞག After the drought the water in the river went dry. 2. vi. to block, to cover/ shade ¶ སྒེའུ་ཁུང་མདུན་གྱི་ཤིང་སྡོང་དེས་ཉི་མ་འགྲིབ་ཀྱི་འདུག The tree in front of the window blocks the sun.

འགྲིབ་དུས་ (dribdüù) time/ period of decline.

འགྲིམ་: p. འགྲིམས་; f. འགྲིམ་; imp. འགྲིམས་ (drim) 1) va. to journey, to travel ¶ ཁོས་ལུང་པ་མང་པོ་འགྲིམས་ཡོད་པ་རེད་ He has traveled through many countries. 2. va. to go, to pass through ¶ མོས་ལོ་མང་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་ཡོད་པ་རེད་ She went through

many years of school.

འགྲིམ་སྐོར་ (dribgɔɔ) sm. ལྟ་སྐོར་.

འགྲིམ་འགྲུལ་ (drimdrüü) 1. communication, travel, intercourse, traffic; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དབར་ཚོང་ཐོག་ནས་འགྲིམ་འགྲུལ་སྔར་ནས་ཡོད་པ་རེད་ There was commercial intercourse between the two countries from before. ¶ འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་སྐོར་སྲུང་པ་ A traffic policemen. ¶ མཐའ་འཁོབ་ས་གནས་དེ་ཚོར་འགྲིམ་འགྲུལ་བྱེད་རྒྱུ་དེང་སང་ཡང་ཁག་པོ་ཡོད་ Even these days it is difficult to travel to the remote areas.

འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་ (drimdrüü gyēndren) 1. transportation, transporting. 2. communications and transportation.

འགྲིམ་འགྲུལ་མཁོ་ཆས་ (drimdrüü kōcɛɛ̀) equipment for traveling, things needed when traveling.

འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཁྲལ་ (drimdrüügi trɛ̄ɛ) traveling tax.

འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཅིང་ཁྲ་ (drimdrüügi jīŋdra) tib. ch. traffic policeman.

འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་མཚོན་རྟགས་ (drimdrüügi tsōndaà) traffic signs/ signals.

འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ལས་འཛོལ་ (drimdrüügi lɛ̀ɛdzöö) traffic accident.

འགྲིམ་འགྲུལ་ཉེན་རྟོག་ཁང་ (drimdrüü ñendɔggaŋ) traffic police office.

འགྲིམ་འགྲུལ་ཉེན་རྟོག་པ་ (drimdrüü ñendɔgba) traffic policeman.

འགྲིམ་འགྲུལ་ཐིང་ (drimdrüü tīŋ) tib.ch. bureau of communications/ traffic.

འགྲིམ་འགྲུལ་དྲ་བ་ (drimdrüü trawa) communication net/ network.

འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་ (drimdrüü dejaà) traffic safety ¶ འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཏོང་དགོས་ (We) must teach about traffic safety.

འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drimdrüü dejaà ūyön lhɛ̄ngaŋ) traffic safety committee.

འགྲིམ་འགྲུལ་པུའུ་ཁང་ (drimdrü būkaŋ) tib. ch. ministry of communications, department of transportation.

འགྲིམ་འགྲུལ་དཔུང་སྡེ་ (drimdrü būŋde) transportation unit (military).

འགྲིམ་འགྲུལ་ལས་ཁུངས་ (drimdrü lɛ̀ɛguŋ) Department of Transportation.

འགྲིམ་འགྲུལ་སོ་ལྟ་ཁང་ (drimdrü sōdagaŋ) traffic police stand/ booth.

འགྲིམ་སྒོ་ (drimgo) exit (door).

འགྲིམ་རྟོག་གྲུ་གཟིངས་ (drimdog trudziŋ) patrol boat.

འགྲིམ་འབད་ (drimbɛɛ̀) shung. working tirelessly ¶ དབུས་གཙང་གི་སྐྱ་སེར་རང་རང་སོ་སོ་ནས་བདེ་སྐྱིད་དཔལ་ལ་འགོད་པའི་འགྲིམ་འབད་ཀྱིས་ You should work tirelessly so that all the monks and common people in Tibet can live in happiness.

འགྲིམས་ (drim) p. of འགྲིམ་.

འགྲིལ་ (drii) 1. vi. to be accumulated/ concentrated/ collected/ merged/ summarized (main points) ¶ ཁོང་གི་རྩོམ་ཡིག་དེའི་ནང་དོན་འགྲིལ་བ་རེད་ He summarized the main points of the article. 2. vi. to roll (by itself). 3. sm. ཁ་འགྲིལ་.

འགྲིལ་པོ་ (driibu) collected/ accumulated/ concentrated entirely.

འགྲུབ་: p. གྲུབ་; f. འགྲུབ་ (drub) vi. to achieve, to fulfill, to complete ¶ ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ག་དུས་འགྲུབ་ཀྱི་རེད་དམ་ When will we achieve our aims?

འགྲུབ་ཐུབ་ཚོད་ (drub tūbdzöö) sas much as one can achieve.

འགྲུབ་སྦྱོར་ (drubjɔɔ) conjunction of a star in astrology (can be a good or bad conjunction/ date).

འགྲུབ་དམིགས་ (drubmii) shung. means to accomplish sth. ¶ གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་གསོ་ཞུན་ཆོས་འགྲུབ་དམིགས་མེད་པ་སེམས་གསལ་བཞིན་ We are fully aware that we don't have the means to renovate the Lhasa Cathedral.

འགྲུབ་རེ་ (drubre) hope of getting/ finishing/ accomplishing.

འགྲུབ་རེའི་དམིགས་ཚད་ (drubree migtsɛɛ̀) production quota/ target/ goal.

འགྲུལ་ (drüü) 1. traveling, taking a trip; va.—རྒྱག to travel, to take a trip/ journey ¶ ལྷ་ས་ནས་ཁམས་ཁུལ་འགྲུལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་རྒྱག་སོང་ (We) have traveled several times from Lhasa to Kham. 2. abbr. of འགྲུལ་པ་.

འགྲུལ་སྐྱེལ་ (drüügyel) transporting travelers; va.—བྱེད་ ¶ འགྲུལ་སྐྱེལ་གནམ་གྲུ་ Passenger aircraft.

འགྲུལ་སྐྱེལ་འཁོར་ལོ་ (drüügyel kɔ̄ɔlo) passenger vehicle.

འགྲུལ་སྐྱེལ་གྲུ་གཟིངས་ (drüügyel trudziŋ) passenger ship.

འགྲུལ་སྐྱེལ་སྣུམ་འཁོར་བ་སི་ (drüügyel nūmkɔɔ base) tib. eng. bus.

འགྲུལ་སྐྱེལ་བབས་ཚུགས་ (drüügyel bəbtsuù) traveler's station.

འགྲུལ་སྐྱེལ་མེ་འཁོར་ (drüügyel mekɔɔ) passenger train.

འགྲུལ་སྐྱེལ་རླངས་འཁོར་ (drüügyel lāŋkɔɔ) passenger car.

འགྲུལ་སྐྱེལ་ས་ཚིགས་ (drüügyel sətsig) traveler's station.

འགྲུལ་སྐྱོད་ (drüügyöö) traveling, touring, journeying; va.—བྱེད་.

འགྲུལ་སྐྱོད་པ་ (drüügyööba) traveler.

འགྲུལ་བསྐྱོད་ (drüügyöö) sm. འགྲུལ་སྐྱོད་.

འགྲུལ་ཁ་ (drüüka) an illness caused by the arrival of a visitor.

འགྲུལ་ཁང་ (drüügaŋ) hotel, traveler's guesthouse.

འགྲུལ་གུར་ (drüükur) a tent for traveling.

འགྲུལ་གྲོགས་ (drüüdrɔɔ̀) co-passenger, traveling companion.

འགྲུལ་འགྲིམ་པ་ (drüüdrimbə) shung. travelers.

འགྲུལ་རྒྱུན་ (drüügyün) flow/ turnover/ circulation of travelers.

འགྲུལ་སྒར་ (drüügar) a camp of travelers.

འགྲུལ་བཅོམ་ཇག་པ་ (drüüjom cagba) bandits who rob travelers.

འགྲུལ་ཆས་ (drüücɛɛ̀) travel luggage.

འགྲུལ་ཆས་དབོར་བཅོལ་ (drüücɛɛ̀ wɔɔjöö) checking baggage.

འགྲུལ་ཐོ་ (drüüto) a list of visitors/ travelers; va.—རྒྱག to make a list of visitors/ travelers.

འགྲུལ་སྣ་ (drüüna) 1. tour guide. 2. sm. འགྲུལ་ཁ་.

འགྲུལ་པ་ (drüübə) traveler, passenger, visitor, guest.

འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་ཚད་ (drüübə gyēndren cɛ̀ɛtsɛɛ̀) sm. འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་ཚད་.

འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་ཚད་ (drüübə gyēētsɛɛ̀) the rate of passenger/ traveler traffic.

འགྲུལ་པ་ཕར་ཚུར་འགྲོ་ཚད་ (drüübə pāā tsüū drotsɛɛ̀) sm. འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་ཚད་.

འགྲུལ་པ་ཡོང་ཁུངས་ (drüübə yoŋkuŋ) source or origin of travelers.

འགྲུལ་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་ (drüübə lamtu dro) va. to start a trip/ journey.

འགྲུལ་པའི་སྤ་སི་ (drüübɛ bāse) tib. eng. travel tickets.

འགྲུལ་བའི་མིང་ཐོ་འགོད་ས་ (drüüwɛ miŋdo göösa) (traveler's) registration desk.

འགྲུལ་མི་ (drüümi) sm. འགྲུལ་པ་.

འགྲུལ་ཚ་པོ་ (drüü tsābo) traveling/ going fast; va.—རྒྱག.

འགྲུལ་ཚད་ (drüüdzɛɛ̀) the length of one day's journey.

འགྲུལ་ཞུགས་མི་གྲངས་ (drüüshuù midraŋ) floating population (a term used in China for temporary migrant workers).

འགྲུལ་བཞུད་ (drüüshüü) 1. traffic ¶ གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལ་རླངས་འཁོར་འགྲུལ་བཞུད་ཆེན་པོ་ཡོད་ In the city there is heavy car traffic. 2. journey, trip ¶ སྲིད་དོན་གྱི་འགྲུལ་བཞུད་ A political journey.

འགྲུལ་བཞུད་འཁོར་ལོ་ (drüüshüü kɔ̄ɔlo) passenger car, passenger vehicle.

འགྲུལ་བཞུད་གྲུ་གཟིངས་ (drüüshüü trudziŋ) passenger ship/ steamer.

འགྲུལ་བཞུད་ཉལ་ཁྲི་ (drüüshüü ñɛɛdri) cot, camp bed [Lit. traveler's bed].

འགྲུལ་བཞུད་གནམ་གྲུ་ (drüüshüü nəmdru) commercial/ passenger plane.

འགྲུལ་བཞུད་གྲོ་འཆམ་ (drüüshüü drōjam) tourist.

འགྲུལ་བཞུད་འབོག་སྒྲིལ་ (drüüshüü bɔgdrii) traveler's or passenger's baggage/ luggage.

འགྲུལ་བཞུད་མེ་འཁོར་ (drüüshüü mekɔɔ) passenger train.

འགྲུལ་བཞུད་རླངས་འཁོར་ (drüüshüü lāŋkɔɔ) sm. འགྲུལ་བཞུད་འཁོར་ལོ་.

འགྲུལ་ཐོག (drüüsɔɔ) traveler's/ passenger's baggage or luggage.

འགྲུལ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (drüüsɔɔ gyēndren kɔ̄ɔlo) truck for delivering/ transporting passenger's luggage.

འགྲུལ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་གནམ་གྲུ་ (drüüsɔɔ gyēndren nəmdru) passenger and cargo plane.

འགྲུལ་ཐོག་གྲུ་གཟིངས་ (drüüsɔɔ trudziŋ) ship for passenger's luggage.

འགྲུལ་རོགས་ (drüürɔɔ) 1. a person one travels with, traveling companion.

འགྲུལ་ལམ་ (drüülam) 1. communication line/ link/ route/ road. 2. journey, trip; va.—དུ་ཞུགས་ to go on a journey ¶ཁོང་མོ་ཏོར་ནང་ཐག་རིང་གི་འགྲུལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རེད་ He went on a long trip by car on the road.

འགྲུས་སྐྱོང་ (drüügyoŋ) sm. འགྲུས་པ་.

འགྲུས་འགོག (drüŋgɔɔ) sm. འགྲུས་པ་.

འགྲུས་ཅན་ (drüüjɛn) diligent, industrious.

འགྲུས་པ་ (drüübə) diligent, industrious.

འགྲེ་: p. འགྲེས་; f. འགྲེ (dre) vi. to reason by analogy. 2. va. to roll over (for animals).

འགྲེ་ལྡོག (drendɔɔ) sm. འགྲེ་ལྡོག.

འགྲེ་ལོག (drelɔɔ) sm. འགྲེ་ལྡོག.

འགྲེ་ལྡོག (drelɔ̄ɔ) 1. rolling over (e.g., animals on the ground); va.—རྒྱག to roll on the ground ¶ཁོང་གིས་མལ་ཆས་ནང་འགྲེ་ལྡོག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱག་གི་འདུག Rolling over in bed again and again. 2. procrastinating; va.—རྒྱག to procrastinate.

འགྲེང་: p. འགྲེངས་; f. འགྲེང་; imp. འགྲེངས་ (dreŋ) va. to hold up ¶དར་ཆ་ཡར་འགྲེངས་སོང་ (They) held up the flag.

འགྲེང་པོ་ (dreŋbo) sm. འགྲེང་བུ་.

འགྲེང་བུ་ (dreŋbu) the name of the vowel 'e'.

འགྲེང་ཚུགས་ (dreŋdzuù) sm. རང་ཚུགས་.

འགྲེང་གཟུགས་འཁོར་སྣེགས་ (dreŋsug kɔ̄ɔlo) vertical lathe.

འགྲེང་བཞེངས་ (dreŋsheŋ) shung. officials or lamas who stand at the front of the throne of the Dalai Lama and offer prayers.

འགྲེངས་ (dreŋ) p. of འགྲེང་.

འགྲེད་ (drеè) sm. འདྲེད་.

འགྲེད་བདར་ (dreèdaa) slipping; vi.—ཤོར་ to slip.

འགྲེད་བརྡབ་ (dreèdəb) slipping and falling; vi.—ཤོར་ to slip and fall.

འགྲེད་འཕྲེད་ (dreècii) sm. འགྲེད་བདར་.

འགྲེམ་ (drem) sm. འགྲེམས་.

འགྲེམ་ཁང་ (dremgaŋ) sm. འགྲེམས་ཁང་.

འགྲེམ་ཡིག (dremyii) sm. འགྲེམས་ཡིག.

འགྲེམས་ :p. བཀྲམ་; f. དགྲམ་; imp. ཁྲོམས་ (drem) 1. va. to spread out, to display, to exhibit ¶ཁོས་ཅོག་ཙེའི་ཐོག་དུ་ས་བཀྲ་བཀྲམ་སོང་ He spread the map on the table. ¶འགྲེམས་སྟོན་དེ་རར་དངོས་རྫས་1,500 ཙམ་བཀྲམ་ཡོད་ In that exhibition about 1,500 things were displayed. 2. va. to distribute, to hand out ¶ཁོ་ཚོའི་དྲིལ་བསྒྲགས་གི་ཡིག་ཆ་ག་ས་གར་བཀྲམ་པ་རེད་ (They) distributed their publicity leaflets all over. ¶ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་གནས་མང་པོར་འགྲེམས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ (They) are distributing the documents to many areas.

འགྲེམས་ཁང་ (dremgaŋ) 1. museum. 2. post office.

འགྲེམས་བསྒྲགས་ (dremdraà) notice, bulletin; va.—བྱེད་ to announce/ publish/ proclaim a notice.

འགྲེམས་འཛུགས་ (dremjɔɔ) displaying; va.—བྱེད་ ¶ཙ་ལག་མང་པོ་འགྲེམས་འཛུགས་བཞག་འདུག They displayed many new things.

འགྲེམས་སྟོན་ (dremdön) exhibition, display; va.—བྱེད་ to exhibit, to display.

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (dremdöngaŋ) exhibition hall/ center.

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཆེན་ (drɛèdön kāŋcen) museum hall, exhibition hall.

འགྲེམས་སྟོན་དངོས་རྫས་ (dremdön ŋɔ̄ɔdzɛè) articles in an exhibition/ display.

འགྲེམས་སྟོན་ལྟེ་གནས་ (dremdön dēnɛè) sm. འགྲེམས་སྟོན་ཁང་.

འགྲེམས་འདོན་ (dreèdön) distributing; va.—བྱེད་ ¶ཚགས་པར་དེ་བོད་ཡོངས་སུ་འགྲེམས་འདོན་བྱས་བཞག The newspapers were distributed all over Tibet.

འགྲེམས་སྟོན་ཚོམས་ཁང་ (dreèdön tsɔ̄ɔgaŋ) sm. འགྲེམ་སྟོན་ཁང་ཆེན་.

འགྲེམས་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ (dremdön tsōndu) an exhibition (with meetings or seminars).

འགྲེམས་སྤེལ་ (drembel) distributing; va.—བྱེད་ to distribute, to spread, to issue ¶ཚགས་པར་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་རེད་ (They) distributed that newspaper throughout the nation.

འགྲེམས་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (drembel sətsig) distribution station (usu. for newspapers, etc.).

འགྲེམས་སྤྲོད་ (dremdröö) sm. འགྲེམས་སྤེལ་.

འགྲེམས་འབུལ་ (drembüü) distributing and offering/ giving; va.—མཛད་ to distribute and offer/ give (h.).

འགྲེམས་ཚོང་ (dremdzoŋ) market.

འགྲེམས་འཚོང་ (dremdzoŋ) issuing/ offering sth. for sale (e.g., a stock offering); va.—བྱེད་.

འགྲེམས་ཡིག (dremyii) 1. advertisement. 2. mail.

འགྲེལ་: p. བཀྲལ་; f. དགྲལ་; imp. ཁྲོལ་ (drel) va. to explain, to comment ¶དགེ་རྒན་གྱིས་རྩོམ་ཡིག་དེའི་ནང་དོན་བཀྲལ་བ་རེད་ The teacher explained the meaning of the text.

འགྲེལ་ཆེན་ (dreecen) detailed explanation/ commentary.

འགྲེལ་མཆན་ (dreecɛn) footnote.

འགྲེལ་བརྗོད་ (dreejöö) sm. འགྲེལ་བཤད་.

འགྲེལ་རྟགས་ (dreedaà) dash (used in punctuation).

འགྲེལ་པ་ (dreeba) sm. འགྲེལ་བཤད་.

འགྲེལ་བ་ (dreewa) sm. འགྲེལ་བཤད་.

འགྲེལ་ལོག (dreēlɔɔ gyaà) wrong explanation; va.—རྒྱག to give a wrong explanation.

འགྲེལ་བཤད་ (dreēshɛè) explanation, commentary; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to explain, to define, to comment on, to interpret ¶ཁོང་གི་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་བརྒྱབ་སོང་ He gave a clear explanation of the new government policy.

འགྲེས་ (dreè) p. of འགྲེ་.

འགྲོ་: p. ཕྱིན་ or སོང་; f. འགྲོ་; imp. རྒྱུག (dro) va. to go, to proceed ¶ཉིན་ལྟར་ལས་ཀར་འགྲོ་གི་ཡོད་ (I) go to work every day.

འགྲོ་ (dro) abbr. of འགྲོ་བ་.

འགྲོ་ཀུན་བདེ་བ་ (drogün dewa) the happiness of all sentient beings.

འགྲོ་སྐྱོད་ (drogyöö) going, traveling; va.—བྱེད་.

འགྲོ་སྐྱོད་དམག་འཐབ་ (drogyöö māgtəb) mobile warfare.

འགྲོ་ཁ་ (droka) just about to go/ leave.

འགྲོ་ཁུངས་ (drokuŋ) 1. market ¶ཙ་ལག་འདི་ཚོ་འགྲོ་ཁུངས་ཡག་པོ་འདུག There is a good market for these goods. 2. sb. in authority one can go to seek help from, a channel ¶འགྲོ་ཁུངས་ཟབ་པོ་ A good channel. ¶ཁོང་སྲིད་གཞུང་ནང་འགྲོ་ཁུངས་ཟབ་པོ་ཡོད་སྟབས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་འདུག Because he had a good channel in the government, he got a good job.

འགྲོ་ཁྱབ་ (drokyəb) the extent use ¶དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ནང་འགྲོ་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་རེད་ These days English is the most used language in the world.

འགྲོ་མཁས་འདུག་ཤེས་ (drokɛɛ̀ dugsheè) behaving well/ properly; va.—བྱེད་ ¶ ལུང་པ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་སྐབས་འགྲོ་མཁས་འདུག་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ When one arrives in a new area, one has to behave properly (i.e., not make mistakes and get into trouble) [Lit. skilled at going, knowing how to stay].

འགྲོ་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ (drokɔɔ drolam) channel of circulation.

འགྲོ་གང་ཚེ་ (dro kaŋce) shung. as much/ many as one can do sth. ¶ ཚེ་གཟུངས་འགྲོ་གང་ཚེ་གྲངས་གསོག་བྱས་པ་ They recited the mantra of longevity as much as they could.

འགྲོ་གང་བཟང་ (dro, ‿aŋsuŋ) shung. (levying taxes, etc.) as much as one can ¶ ཁྲེད་པ་པོས་འགྲོ་གང་བཟང་གིས་རང་མཚམས་འགེལ་གཅེར་མི་འབྱུང་ཞིང་ One should not impose taxes as much as one can.

འགྲོ་གྲོགས་གྲིབ་མ་ཤུལ་ལུས་རྐང་རྗེས་ (drodrɔɔ̀ tribma shüülüü gāŋjeè) alone, without friends [Lit. traveling companion is a shadow, behind one is a footprint].

འགྲོ་སྒྲོན་ (drodrön) expenditure, expense; va.—གཏོང་ ¶ བཟོ་གྲྭ་དེའི་འཛུགས་བསྐྲུན་གྱི་འགྲོ་སྒྲོན་ཆ་ཚང་གཞུང་གིས་བཏང་བ་རེད་ The government paid all the expenses for the construction of that factory.

འགྲོ་མགོན་ (drogön) name for the Buddha.

འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་ (drogön cāāna) shung. the nephew of the Sakyaba tutor of the Emperor Kublai Khan.

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ (drogön pāgba) the Sakyaba tutor of the Emperor Kublai Khan.

འགྲོ་འགྲོ་བ་ (dro drowa) always going ¶ ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་དེང་སང་འགྲོ་འགྲོ་བ་རེད་ These days he is always going to India.

འགྲོ་རྒྱ་གོད་པོ་ (drogya göòbo) a wanderer, sb. who likes to go to different places.

འགྲོ་རྒྱུག་ (drogyuù) 1. marketability, demand ¶ འདིའི་ཁུལ་དགུན་དུས་པགས་པ་འགྲོ་རྒྱུག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Around here there is a big demand for skins in the winter. ¶ ཚོང་ཟོག་འདི་ལུང་པ་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་རྒྱུག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This type of merchandise is marketable in all countries. 2. circulation.

འགྲོ་རྒྱུག་ཁྱབ་ཁོངས་ (drogyuù kyābkoŋ) circulation area.

འགྲོ་རྒྱུག་གི་ཚད་ (drogyuùgi tsɛ̀ɛ̀) the rate of circulation.

འགྲོ་རྒྱུག་དངོས་པོ་ (drogyuù ŋööbo) fast selling goods.

འགྲོ་རྒྱུག་ཐབས་ལམ་ (drogyuù tāblam) channel of circulation.

འགྲོ་རྒྱུག་འཕེར་པོ་ (drogyuù pērbo) salable, marketable.

འགྲོ་རྒྱུག་བྱེད་ཚད་ (drogyuù ceètsɛɛ̀) rate of circulation.

འགྲོ་རྒྱུག་ཡོད་པ་ (drogyuù yööba) sm. འགྲོ་རྒྱུག་འཕེར་པོ་.

འགྲོ་རྒྱུན་ (drogyün) shung. a tradition of going somewhere ¶ དེ་སྔ་ལྷ་སར་ཚོང་རྒྱག་པར་འགྲོ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ There was a tradition of going to Lhasa for trading.

འགྲོ་སྒོ་ (drogo) sm. འགྲོ་སྒྲོན་.

འགྲོ་སྒོར་དམ་བསྒྲགས་ (drogor tamdraà) strictly/ tightly controlled expenditures.

འགྲོ་དངུལ་ (droŋüü) money for expenses.

འགྲོ་སྔ་བ་ (droŋawa) one who goes before/ earlier.

འགྲོ་ཆ་ (droca) sm. འགྲོ་སྒྲོན་.

འགྲོ་ཆས་ (drocɛɛ̀) provisions/ money for traveling or for a journey; va.—སྒྲིག་ to prepare for a journey.

འགྲོ་ཆེ་བ་ (drocewa) commodities that sell/ move well.

འགྲོ་རྗེས་ (drojeè) tracks, trail; va.—འདེད་ to follow tracks.

འགྲོ་བརྙད་ (droñɛɛ̀) shung. to bully ¶ ད་ཆ་སོག་པོ་ནས་འགྲོ་བརྙད་ཀྱིས་གཞུང་ལ་བརྩི་མེད་བྱས་པ་ The Mongols bullied and disregarded the (Tibetan) government.

འགྲོ་སྟངས་ (drodaŋ) 1. the manner of going. 2. the way things go, the manner in which one goes, the system, procedures; va.—བཟོ་ to fix a person up with a means of livelihood, to help someone to stand on his own two feet; to arrange a marriage ¶ ལས་ཀའི་འགྲོ་སྟངས་ Work procedures. ¶ ང་ཚོའི་བུ་ལ་འགྲོ་སྟངས་བཟོ་དགོས་ཡོད་ We will get a bride for our son.

འགྲོ་སྟངས་འདུག་སྟངས་ (drodaŋ dugdaŋ) sm. འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་.

འགྲོ་སྟངས་སྡུག་སྟངས་ (drodaŋ dugdaŋ) sm. འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་.

འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་ (drodaŋ döödaŋ) 1. the manner in which one lives, the way one leads one's life, the manner in which one subsists; va.—ཤེས་ to know how to live/ subsist ¶ ངའི་བུ་འདིས་འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་ཤེས་བཞག My son has learned how to lead his life.

འགྲོ་སྟངས་བཟོ་པོ་ (drodaŋ sobo) doing sth. carefully/ expertly/ cleverly/ well ¶ ཞི་མིས་ཙི་ཙི་འཛིན་པ་ནང་བཞིན་འགྲོ་སྟངས་བཟོ་པོ་བྱེད་དགོས་ One must go expertly and carefully like a cat catching a mouse.

འགྲོ་སྟངས་ཤོར་ (drodaŋ shɔ̄ɔ̄) va. to be unable to make a living, to lose one's way of life ¶ ཨ་མེ་རི་ཀར་སླེབས་རྗེས་ལས་ཀ་མ་རག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་སྟངས་ཤོར་སོང་ After arriving in America, because he didn't get a job, he lost the ability of subsisting/ making a living. 2. see ལུམ་ལགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་མ་ཤེས་ང་རའི་འགྲོ་སྟངས་ཤོར་.

འགྲོ་དོན་ (drodön) 1. the welfare of all sentient beings. 2. the reason for going.

འགྲོ་བདེའི་སྒོ་མོ་ (drodee gomo) emergency exit.

འགྲོ་འདུག (drdug) going and staying.

འགྲོ་འདུག་ཀུན་སྤྱོད་ (drodug gūnjöö) behavior (all the time, when going or staying).

འགྲོ་འདྲེན་ (drondren) sm. འགྲོ་མགོན་.

འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་དཀའ་ (drodɔɔ̀ ñīiga) able neither to advance nor retreat, a dilemma, a quandary ¶ དགྲ་བོས་ཕྱོགས་བཞི་ནས་བསྐོར་རྗེས་ང་ཚོ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་དཀའི་གནས་སུ་གྱུར་སོང་ After being surrounded on four sides by the enemy, we came into the state of being unable to retreat or advance.

འགྲོ་སྡོད་ (drodöö) going and staying, movement ¶ ད་ལྟ་འགྲོ་སྡོད་གཏན་གཏན་མེད་ (I) am not certain yet whether I will go or stay.

འགྲོ་སྡོད་གཉིས་དཀའ་ (drodöö ñīiga) sm. འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་དཀའ་.

འགྲོ་སྡོད་བྱ་གསུམ་ (drodöö casum) going/ traveling, staying and doing things.

འགྲོ་སྡོད་བྱེད་གདད་ (drodöö ceèdɛɛ̀) sm. འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་དཀའ་.

འགྲོ་སྡོད་མ་ཤེས་ (drodöö masheè) 1. sm. འགྲོ་སྡོད་གཉིས་དཀའ་. 2. sm. འགྲོ་སྟངས་ཤོར་.

འགྲོ་པོ་ (drobo) 1. sm. འགྲོ་ཆེ་བ་. 2. able to recite well/ thoroughly.

འགྲོ་སྤྱོད་བདེ་པོ་ (drojöö debo) convenient/ easy to travel or get to places.

འགྲོ་ཕན་ (dropɛn) sm. འགྲོ་དོན་.

འགྲོ་ཕྱོགས་ (drocɔɔ̀) direction one is going, the current/ trend/ tide/ tendency ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་ནས་ལས་ཀ་བྱ་དགོས་ One must work in accordance with the politics current.

འགྲོ་ཕྱོགས་གནད་གཙོ་པོ་ (drocɔɔ̀ nɛɛ̀ dzōwo) main trend, chief tide/ current.

འགྲོ་བ་ (drōwo) sentient being ¶ མི་ཡི་འགྲོ་བ་ Human beings.

འགྲོ་བ་ངན་པ་ (drowa ŋɛmba) the three classes of bad sentient beings: animals, hungry ghosts and beings in hells.

འགྲོ་བ་གཉིས་ (drowa ñīi) the two broad classes of sentient beings: the three good rebirths and the three bad rebirths.

འགྲོ་བ་མི་ (drowami) human beings.

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ (drowa mii tōbdaŋ) human

rights.

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་རྟོགས་ཚོགས་པ་ (drowa mii tōbdaŋ dādɔɔ̀ tsɔ̄gba) Human Rights Watch.

འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ (drowa mii shidzɛ tōbdaŋ) fundamental human rights.

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ (drowa mirig) mankind, human beings.

འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ (drowa saŋbo) the three good classes of sentient beings: gods, semigods, humans.

འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ (drowa saŋmo) 1. name of a Tibetan Folk Opera. 2. name of main character in fold opera of same name.

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག (drowa rigtruù) the six realms of sentient beings: gods, demigods, humans, animals, hungry ghosts and beings in hell.

འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ (drowɛ gōmbo) the Buddha.

འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་ (drowɛ teèbön) the Buddha.

འགྲོ་བའི་འདྲེན་མཆོག (drowɛ drenjɔɔ̀) shung. the savior of sentient beings ¶ འགྲོ་བའི་འདྲེན་མཆོག་སྐྱབས་མགོན་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་ The Dalai Lama and the Panchen Lama who are the two saviors of all sentient beings.

འགྲོ་བྱམས་ (drocam) sedan chair, palanquin.

འགྲོ་བའི་བླ་མ་ (drowɛ lāma) shung. Buddha.

འགྲོ་སྦྱོང་ (drojoŋ) sm. ཉིན་མོའི་སློབ་གྲྭ་.

འགྲོ་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་བ་ (drojoŋ lābdraà) day student.

འགྲོ་མ་གོག (drōmagɔɔ̀) going in a manner that is part crawling (usu. used for infants).

འགྲོ་མ་རྒྱུག (dromagyuù) walking and running at the same time (neither completely walking nor completely running).

འགྲོ་ཚད་ (drotsɛɛ̀) 1. rate/ level of sales ¶ དེང་སང་ཕྲུ་གུའི་རྩེད་ཆས་འགྲོ་ཚད་ཆེན་པོ་འདུག These days the rate of sales of toys is high. 2. rate/ degree/ level of going, rate/ degree/ level of progress ¶ ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཚད་ཆེན་པོ་འདུག The rate of improvement in agriculture is high.

འགྲོ་ཚོད་ (drodzöò) testing to see how far one can go (usu. in the context of taking advantage); va.—བལྟ་ to see/ test how far one can go ¶ མི་དེས་འགོ་ཁྲིད་ལ་འགྲོ་ཚོད་བལྟས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་འདུག That person works in the manner of testing the leader to see how far he can go.

འགྲོ་ཚོད་བཤར་ (drodzöò shār) va. to bully, to take advantage of, to see how far one can go.

འགྲོ་མཚམས་བལྟ་ (drodzam dā) sm. འགྲོ་ཚོད་(བལྟ་).

འགྲོ་མཚམས་རྫོང་འཛུགས་ (drodzam dzōnjuù) shung. insatiable greed.

འགྲོ་མཚེར་ (dro tsēr) sm. འགྲོ་མཚེར་པོ་.

འགྲོ་མཚེར་པོ་ (dro tsērbo) reluctant/ unwilling/ uncomfortable to go.

འགྲོ་འཚེར་པོ་ (dro tsērbo) sm. འགྲོ་མཚེར་པོ་.

འགྲོ་རྫོངས་ (drodzoŋ) farewell gift; va.—རྒྱག to give a farewell gift.

འགྲོ་ཞི་མི་ལས་མཁས་པ་ སྡོད་རི་བོང་ལས་ཅོག་པ་ (dro shimilɛ kɛɛ̀ba döò regoŋlɛɛ̀ dzōgba) sb. who can go/ do things carefully/ cleverly/ expertly [Lit. going more skillfully than a cat, sitting more crouched than a rabbit].

འགྲོ་ཞོར་ཤོད་ཞོར་ (droshɔɔ shöòshɔɔ) talking while walking.

འགྲོ་བཟོ་སྡོད་མཁས་ (droso döòkɛɛ̀) sm. འགྲོ་མཁས་འདུག་ཤེས་.

འགྲོ་བཟོད་སྡོད་བཟོད་བདེ་པོ་ (drosöò döòsöò debo) safety/ security in going and staying ¶ ལུང་པའི་ནང་ཇག་པ་མང་བས་མི་དམངས་རྣམས་འགྲོ་བཟོད་སྡོད་བཟོད་བདེ་པོ་མེད་པ་རེད་ Because there are many bandits in the area, there is no safety and security for people (going and staying).

འགྲོ་འོང་ (drooŋ) coming and going; va.—བྱེད་ to come and go ¶ མགྲོན་ཁང་འདིར་འགྲུལ་པ་མང་པོ་འགྲོ་འོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That hotel has many travelers coming and going.

འགྲོ་འོང་རང་མོས་ (drooŋ raŋmöò) freedom to travel/ come and go.

འགྲོ་འོང་ལག་ཁྱེར་ (drooŋ lagkyer) gate pass, permit/ pass allowing one to travel/ come and go.

འགྲོ་རེས་ (droreè) one's turn to go or do ¶ སང་ཉིན་ལས་ཀ་འགྲོ་རེས་ཁོ་རེད་ Tomorrow it is his turn to work. ¶ ང་ཚོ་མི་ཚང་གཉིས་པར་ཕན་ཚུན་འགྲོ་རེས་ཡོད་ We two families take turns visiting back and forth.

འགྲོ་རོགས་ (drorɔɔ̀) 1. traveling help/ assistance. 2. traveling companion.

འགྲོ་རོགས་སྡོད་རོགས་ (drorɔɔ̀ döòrɔɔ̀) companion, friend.

འགྲོ་ལ་མ་འགྲོའི་རྟ་པོ་ལས་བློ་ཐག་ཆོད་པའི་རྐང་ཐང་ཡག (drola mandrö dāpolɛ lōdaà cōòbɛ gāŋtaŋ yaà) a bird in hand is worth nine in the bush [Lit. it is better to go with certainty on foot than be uncertain about whether one can go by horse].

འགྲོ་ལམ་ (drolam) 1. road, way, path; va.—སྟོན་ to show the way, to direct; va.—འབྱེད་ to create a path/ road/ way, to open up a route ¶ རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ Motor road. 2. prospects, opportunities; va.—སྟོན་ to show opportunities; va.—འབྱེད་ to create opportunities/ prospects ¶ བོད་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་འགྲོ་ལམ་ཆེན་པོ་མི་འདུག If you study Tibetan there are no good prospects (for jobs).

འགྲོ་ལམ་ཁ་ཞལ་ (drolam kāshɛɛ) paved road.

འགྲོ་ལམ་ཆུང་ཕྲས་ (drolam cūŋdrɛɛ̀) alley, back street.

འགྲོ་ལམ་འབྱེད་ (drolam ceè) see འགྲོ་ལམ་.

འགྲོ་ལམ་འཚོལ་ (drolam tsöò) va. to look for way/ path / means; to search for an opportunity.

འགྲོ་ལམ་གསར་གཏོད་བྱེད་ (drolam sārdöò) sm. འགྲོ་ལམ་འབྱེད་.

འགྲོ་ལས་ཆེ་ (dro lɛɛce) འགྲོ་ཤས་ཆེ་.

འགྲོ་ལུགས་ (droluù) procedure (for doing sth.), system, custom, way of life. ¶ ལས་ཁུངས་ནང་གི་འགྲོ་ལུགས་མ་ཤེས་ན་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ If you do not the know the procedures of the office, there is a danger that you will make a mistake.

འགྲོ་ལུགས་སྡོད་སྟངས་ (droluù döòtaŋ) sm. འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་.

འགྲོ་ཤས་ཆེ་ (dro shɛɛ̀ce) likely or probably will go, likely to be used ¶ ཤིང་ཆ་འདི་རྣམས་འགྲོ་ཤས་ཆེ་ This timber will probably be used. ¶ ཁོ་ལྷ་སར་འགྲོ་ཤས་ཆེ་ He will probably go to Lhasa.

འགྲོ་ཤུལ་ (droshüü) 1. road, path. 2. a trace. 3. a replacement.

འགྲོ་ཤོམ་ (droshom) sm.* འགྲོ་གཤོམ་.

འགྲོ་གཤོམ་ (droshom) preparing to go; va.—བྱེད་.

འགྲོ་ས་ (drosa) 1. place to go. 2. a way/ avenue/ path to tell or ask sth. ¶ ཆོག་མཆན་ཞུ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་དེ་འགོ་ཁྲིད་འདིར་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no avenue to ask the boss for approval. 3. (with neg.) being incompatible, not being able to handle/ stand, being allergic to ¶ ང་ལ་ཕག་ཤ་འགྲོ་ས་མེད་ I can't stand pork.

འགྲོ་སོང་ (drosoŋ) sm. འགྲོ་གྲོན་.

འགྲོ་སོང་འཕར་གཏོང་ (drosoŋ pārdoŋ) overspending, extra spending; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཆོག་མཆན་མེད་པར་འགྲོ་སོང་འཕར་གཏོང་བྱས་འདུག (They) spent extra without permission from the boss.

འགྲོ་སོང་ཕྲན་ཚེགས་ (drosoŋ trēntseg) sm. འགྲོ་སོང་རྩག་རྩོག.

འགྲོ་སོང་རྩག་རྩོག (drosoŋ dzāgdzog) incidental/ small expenses.

འགྲོ་སོང་རྩིས་ཞུ་ (drosoŋ dziīshu) giving an accounting (of expenditures) va.—བྱེད་; —ཞུ་.

འགྲོགས་ (drɔɔ̀) va. to associate with, to be friends with, to be in the company of, to have a close relationship with ¶ གྲོགས་པོ་ངན་པ་དང་མ་འགྲོགས་ཤིག Do not associate with bad friends.

འགྲོགས་སྐལ་ (drɔggɛl) predestined by karma to become a couple.

འགྲོགས་བདེ་གཤིབ་བདེ་ (drɔgde shipde) easy to get along with, compatible, amicable, amiable.

འགྲོགས་འདྲིས་ (drɔŋdrii) sm. འགྲོགས་.

འགྲོགས་ཤེས་ (drɔgsheè) shung. easy to get along with.

འགྲོགས་བཤེས་ (drɔgsheè) close friends.

འགྲོགས་སེམས་ (drɔgsem) 1. friendly/ harmonious thoughts. 2. wishing/ desiring to associate with or make friends with, desiring to be in the company of.

འགྲོང་ (droŋ) sexual organs.

འགྲོངས་: p. གྲོངས་; f. འགྲོངས་ (droŋ) vi. to die, to pass away ། ཁོང་གྲོངས་ནས་ཉི་མ་གསུམ་ཕྱིན་སོང་ It is three days since he died.

འགྲོངས་ཀ་ (droŋga) at the point of death, just before dying.

འགྲོངས་ཁ་ (droŋga) sm. འགྲོངས་ཀ་.

འགྲོན་ (drön) sm. མགྲོན་.

འགྲོན་ཁང་ (dröngaŋ) sm. མགྲོན་ཁང་.

འགྲོན་ཐལ་ (dröntɛɛ) ashes of burned shell used in medicines.

འགྲོན་པོ་ (drönbo) sm. མགྲོན་པོ་.

འགྲོན་བུ་ (drönbu) 1. small white (cowry) shell. 2. see སྒྲོམ་བུ་.

འགྲོན་ལམ་ (drönlam) road, path.

འགྲོན་ལམ་པ་ (drönlamba) 1. traveler. 2. poet. trader, merchant, businessman.

འགྲོལ་: p. བཀྲོལ་; f. དགྲོལ་; imp. ཁྲོལ་ (dröö) 1. va. to untie/ undo a knot ། མདུད་པ་བཀྲོལ་པ་རེད་ (He) untied the knot. 2. va. to set free, to release, to liberate ། བྲན་གཡོག་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཆིང་ཐག་འགྲོལ་དགོས་ཟེར་བ་རེད་ (They) say that (they) should free them from the system of slavery. 3. va. to get consent/ permission ། ནང་ལ་འགྲོ་བ་ལ་དགེ་རྒན་གྱི་བཀའ་འགྲོལ་དགོས་ One must have permission from the teacher to go home.

འགྲོལ་ཐབས་ (drööṭəb) finding a way to set free/ release/ liberate; —བྱེད་.

འགྲོལ་ཤང་ (drööshaŋ) expelling, kicking out, firing; va.—གཞུ་ ། ཁོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ཙང་ལས་ཁུངས་ནས་འགྲོལ་ཤང་གཞུས་པ་རེད་ Because he didn't do his work well, the office fired (him).

འགྲོས་ (dröö) trot (gait of horses).

འགྲོས་ཁོབ་ (dröökob) trotting clumsily/ badly (for horses).

འགྲོས་སྒོ་ (dröögo) shung. expenditures.

འགྲོས་རྒྱག (dröö gyaà) va. to trot.

འགྲོས་ཆེན་དྲ་པོ་ (drööcen dābo) a horse with an excellent trot.

འགྲོས་རྡུར་ (dröödur) horse trotting competition; va.—བྱེད་.

འགྲོས་མ་ (drööma) a horse trained to trot.

རྒ་: p. རྒས་; f. རྒ་ (ga) 1. vi. to get old, to age ། ལོ་རྒས་ནས་དེ་ཙམ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད་ After he got old he did not travel much. 2. vi. to become weak (physically), to loose health ། ཁོ་ན་ནས་རྒས་འདུག He became weak after he got sick. 3. vi. to set (e.g., the sun) ། ཉི་མ་རྒས་བཞག The sun has set.

རྒ་རྒས་ཕྱུགས་ཟོག (gagɛɛ cūgsoò) old domestic animals.

རྒ་བ་ (gawa) aging, getting old ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ The suffering of getting old.

རྒ་བུ་ (gəbu) a calf of a cross between a female yak and bull.

རྒ་བུབ་ (gəbub gur) 1. crawling; va.—སྒུར་ to crawl.

རྒ་ཤི་ (ga shī) old age and death.

རྒ་ཤི་ཟླ་བ་ (gashi dawa) the 11th month of the Tibetan calendar.

རྒང་ (gaŋ) hedgehog.

རྒད་ཉམས་ (gɛɛñam) sm. རྒན་ཉམས་.

རྒད་ཉམས་ཆགས་པ་ (gɛɛñam cāgba) sm. རྒན་བཟོ་དོད་པོ་.

རྒད་པོ་ (gɛɛbo) old man.

རྒད་མོ་ (gɛɛmo) old woman.

རྒད་མོ་ཁྱིས་དེད་པའི་ཁྲི་འགོ (gɛɛmo kyīi teèbɛ trɛngo) coming into a higher position accidently [Lit. the old woman came to the higher seat because the dog chased her].

རྒད་མོ་གསེར་འཁུར་གྱི་དུས་རབས་ (gɛɛmo sērkurgi tüürəb) a safe and peaceful period (without robbers and bandits) [Lit. an era when old woman carry gold].

རྒད་གཟུགས་མངོན་པ་ (gɛɛsuù ŋōmba) the appearance of getting old.

རྒན་ (gɛn) 1. adult, mature. 2. abbr. of རྒན་འཁོགས་.

རྒན་བཀུར་ཁང་ (gɛgurgaŋ) old people's home.

རྒན་བཀུར་རྒན་སྐྱོང་ (gɛngur gɛngyoŋ) respecting and taking care of the elderly.

རྒན་བཀུར་ཆུང་གཅེས་ (gɛngur cūŋjeè) respecting the elderly and cherishing the children.

རྒན་བཀུར་གཞོན་སྐྱོང་ (gɛngur shöngyoŋ) respecting the elderly and taking care of the young.

རྒན་སྐྱོང་ཁང་ (gɛngyoŋgaŋ) old people's home.

རྒན་སྐྱོང་གླིང་ (gɛngyoŋliŋ) nursing home.

རྒན་སྐྱོར་དབུལ་སྐྱོང་ (gɛngyɔr üügyoŋ) helping the elderly and supporting the poor.

རྒན་སྐྱོར་གཞོན་ཁྲིད་ (gɛngyɔr shöntrii) helping/ supporting the elderly and leading the youngsters.

རྒན་ཁ་གཞོན་ཉན་ (gɛngɔɔ shönñɛn) the young should obey their elders; va.—བྱེད་.

རྒན་ཁྲལ་ (gɛndrɛɛ) shung. a tax for older monk.

རྒན་འཁོགས་ (gɛngɔɔ) old, aged ། རྒན་འཁོགས་གསོ་སྐྱོང་ཁང་ Old people's home.

རྒན་གོག (gɛngɔɔ) sm. རྒན་འཁོགས་.

རྒན་གྲས་ (gɛntrɛɛ) elders, seniors.

རྒན་མགོ་དཀར་ནས་གཞོན་སོ་དཀར་མན་ཆད་ (gɛngo) people of all ages [Lit. from old people with white hair to young people with white teeth].

རྒན་འགོ་ (gɛngo) 1. elders and leaders/ heads. 2. the oldest of one's children.

རྒན་རྒོན་ (gɛngön) sm. རྒན་འཁོགས་.

རྒན་རྒོན་གཉིས་ (gɛngön ñīi) an elderly couple.

རྒན་ཆོས་ (gɛncöö) living a religious life after one becomes old, turning actively to religious activities and prayers when one is old; va.—བྱེད་.

རྒན་ཆོས་ལོག (gɛncöö lɔɔ)vi. to lose one's celibacy after committing to a religious life when old.

རྒན་འཆལ་ (gɛncɛɛ) second youth, old people behaving like youth; vi.—ལང་ to have a second youth, to act like a youth (for elders).

རྒན་ཉམས་ (gɛnñam) appearing old/ aged in appearance.

རྒན་ཉམས་དོད་པོ་ (gɛñam döòbo) a person who looks older than he or she is.

རྒན་རྟེན་ (gɛnden) sm. རྒན་པོའི་རྟེན་.

རྒན་དར་གཞོན་གསུམ་ (gɛn tar shön sūm) elderly, adults, young—the three.

རྒན་དྲུང་ (gɛndruŋ) senior clerk (in Dharamsala).

རྒན་བདག་ (gɛndaà) student prefect (in school).

རྒན་སྡིང་ (gɛndiŋ) abbr. of རྒན་པོ་ and སྡིང་དཔོན་.

རྒན་པ་ (gɛmba) the older/ elder; the senior ། ངའི་ཨ་ཁུ་རྒན་པ་དེ་ My older paternal uncle.

རྒན་པོ་ (gɛmbo) 1. old (age). 2. village headman.

རྒན་པོའི་རྟེན་ (gɛmbö dēn) land held as payment for serving as headman of a village.

རྒན་སྤྱི་ (gɛnji) the main person who collects taxes.

རྒན་ཕྲིས་ (gɛntrii) adult and children.

རྒན་མིག (gɛnmii) eyes that do not see well because of old age, presbyopia ། རྒན་མིག་མིག་ཤེལ་ Glasses for presbyopia.

རྒན་མོ་ (gɛmmo) old woman.

རྒན་མོ་གསེར་འཁུར་ (gɛmmo sērkur) peaceful/ safe place, a place without thievery and robbery [Lit. old woman carrying gold].

རྒན་དམངས་ (gɛnmaŋ) abbr. headman and the people.

རྒན་ཚབ་ (gɛntsəb) one who stands in as a prefect/ headman.

རྒན་ཞན་ནད་སྐྱོན་བཞི་ (gɛnshɛn nɛɛgyön shi) the four: the old, weak, sick and disabled.

རྒན་ཞུགས་ (gɛnshuù) sm. རྒན་ཆོས་.

རྒན་གཞོན་ (gɛnshön) 1. old and young ¶ རོལ་དབྱངས་དེ་ཚོར་རྒན་གཞོན་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱས་པ་རེད་ All the people, young and old, liked the music. 2. age ¶ ཁོ་གཉིས་རྒན་གཞོན་གཅིག་པ་རེད་ The two of them are the same age. 3. seniority ¶ རྒན་གཞོན་གཞི་བཟུང་ By seniority.

རྒན་གཞོན་གོ་རིམ་ (gɛnshön) order by seniority by generation (e.g. from the old to the young).

རྒན་གཞོན་བར་གསུམ་ (gɛnshön pərsum) all ages [Lit. the three: old, young and middle].

རྒན་གཞོན་འབྲིང་གསུམ་ (gɛnshön driŋsum) sm. རྒན་གཞོན་བར་གསུམ་.

རྒན་གཞོན་མ་བརྩིས་པ་ (gɛnshön mədziìbə) young people not respecting the elderly [Lit. not taking into account the difference between the old and the young].

རྒན་གཞོན་གཞི་བཟུང་ (gɛnshön) by seniority.

རྒན་བཟོ་དོད་པོ་ (gɛnso töòbo) looking/ acting older than one is.

རྒན་ཡོལ་ (gɛnyöö) sm. རྒས་ཡོལ་.

རྒན་གཡོག (gɛnyɔ̀ɔ̀) junior/ assistant prefect.

རྒན་རབས་ (gɛnrəb) the older/ senior generation.

རྒན་རབས་པ་ (gɛnrəbbə) elders; precursors.

རྒན་རིགས་ (gɛnrii) elder.

རྒན་རིམ་ (gɛnrim) sm. རྒན་གྲས་.

རྒན་ལ་འཚར་ (gɛnlaà tsār) vi. to grow up (for children).

རྒན་ལགས་ (gɛnlaà) polite term of address for a teacher.

རྒན་ཤོས་ (gɛnshöö) eldest, oldest ¶ ངའི་གཅེན་པོ་རྒན་ཤོས་ My oldest brother.

རྒན་ལབ་གཞོན་ཉན་ (gɛnləb shönñɛn) shung. elderly should give advise and the young people should accept it.

རྒན་གསོ་ (gɛn sō) va. to look after/ take care of the elderly.

རྒན་གསོ་ཁང་ (gɛnsogaŋ) sm. རྒས་གསོ་ཁང་.

རྒན་གསོ་དངུལ་ (gɛnsoŋüü) sm. རྒན་གསོའི་འཚོ་དངུལ་.

རྒན་གསོའི་འཚོ་དངུལ་ (gɛnsö tsöŋüü) old age pension.

རྒལ་: p. བརྒལ་; f. བརྒལ་; imp. རྒོལ་ (gɛɛ) 1. va. to cross, to traverse ¶ ལྕགས་ཟམ་དེ་བརྒལ་ནས་ལྷ་སར་སླེབས་པ་རེད་ After (they) crossed the bridge (they) reached Lhasa. 2. va. to overcome, to pass ¶ དགྲ་བོའི་འགོག་ས་མང་པོ་བརྒལ་བ་རེད་ (They) overcame many of the enemies' obstacles. 3. va. to extend, to surpass, to go beyond, to exceed ¶ མི་འབོར་ནི་ས་ཡ་བདུན་བརྒལ་ཡོད་པ་རེད་ As for the population, it has exceeded seven million. ¶ ལོ་ན་དྲུག་ཅུ་བརྒལ་བའི་མི་ A person over sixty years of age. ¶ འགྲོ་སོང་འཆར་གཞི་ལས་བརྒལ་སོང་ (They) exceeded their plan with respect to expenditures.

རྒལ་སྐྱོད་ (gɛɛgyöö) crossing/ traversing a territory or place.

རྒལ་གྲུ་ (gɛɛdru) boat.

རྒལ་རབས་ (gɛɛrəb) the shallow part of a river where it is best to cross.

རྒས་ (gɛɛ̀) p. of རྒ་.

རྒས་ཀ་ (gɛɛ̀ga) at the time of getting old.

རྒས་ཀ་སྲ་བ་ (gɛɛ̀ga drāwa) a person who does not look as old as his age.

རྒས་སྐྱོར་བྱིས་ཁྲིད་ (gɛɛgyɔɔ̀ ciitrii) supporting the elderly and bringing along/ leading the youngsters.

རྒས་སྐྱོར་གཞོན་ཁྲིད་ (gɛɛgyɔɔ̀ shöntrii) sm. རྒས་སྐྱོར་བྱིས་ཁྲིད་.

རྒས་འཁོགས་ (gɛngɔɔ̀) sm. རྒན་འཁོགས་.

རྒས་འཁྱོམས་ (gɛngyom) senile.

རྒས་ཁོག (gɛngɔɔ̀) sm. རྒན་འཁོགས་.

རྒས་རྒུད་ (gɛngɔɔ̀) sm. རྒན་འཁོགས་.

རྒས་གཅོང་ (gɛɛ̀joŋ) old and infirm/ weak/ feeble.

རྒས་འཆོལ་ (gɛɛ̀ cöö) vi. to be/ get senile (unable to function well in body, mind, speech).

རྒས་ཉམས་དོད་པོ་ (gɛɛ̀ñam töòbo) old looking (for one's age).

རྒས་གཉེར་ (gɛɛ̀ñer) the wrinkles of old age.

རྒས་མདོག་ཁ་པོ་ (gɛɛ̀ndɔɔ̀ kābo) sm. རྒན་ཉམས་.

རྒས་སྡོད་ (gɛɛ̀döö) retirement, retiring; va.—བྱེད་ ¶ རྒས་སྡོད་བཟོ་པ་ Retired worker.

རྒས་པ་སྲ་བ་ (gɛɛ̀ba drāwa) sm. རྒས་ཀ་སྲ་བ་.

རྒས་པོ་ (gɛɛ̀bo) old man.

རྒས་མེད་འཆི་མེད་ (gɛɛ̀meè cīmeè) not growing old and not dying.

རྒས་མོ་ (gɛɛ̀mo) old woman.

རྒས་རྩུགས་སྟོན་ (gɛɛ̀tsuù dön) sm. རྒས་རྩལ་སྟོན་.

རྒས་རྩལ་སྟོན་ (gɛɛ̀tsui dön) va. to act/ talk as if you are older than you are.

རྒས་ཡོལ་ (gɛɛ̀yöö) retiring; va.—བྱེད་ ¶ རང་ལོ་དྲུག་ཅུར་སླེབས་ན་རྒས་ཡོལ་བྱེད་ཆོག་གི་རེད་ When one reaches age sixty one is permitted to retire.

རྒས་ཡོལ་གྱི་དངུལ་ (gɛɛ̀yöögi ŋüü) old age pension.

རྒས་རབ་ཆག་ཆེན་ (gɛɛ̀rəb cāgcen) a wise old man.

རྒས་ཤེས་ནས་གོ་མ་ཤེས་པ་ (gɛɛ̀sheènɛ koma sheèba) old people who do not know or realize that they are old (understand what it means to be old) ¶ མི་དེ་རྒས་ཤེས་ནས་གོ་མ་ཤེས་པར་ཤི་ཁ་ལྟ་མོར་ཁང་པ་མང་པོ་དེ་འདྲ་རྒྱག་གི་འདུག That person does not realize that he is old and when he is nearing death is building many houses.

རྒས་ཤི་ (gɛɛ̀shi) dying of old age.

རྒས་ཤིང་འཁོགས་པ་ (gɛɛ̀shiŋ kōgba) old and infirm/ weak/ feeble.

རྒས་སེམས་བྱིས་པ་ (gɛɛ̀sem cibə) 1. an old person who has become childlike or acts like a child; vi.—ཆགས་. 2. a child who thinks like an older person.

རྒས་གསོ་ཁང་ (gɛɛ̀sogaŋ) home for the aged, old people's home.

རྒས་གསོ་དངུལ་འབབ་ (gɛɛ̀so ŋüübəb) sm. རྒས་ཡོལ་གྱི་དངུལ་.

རྒུ་ (gu) see ཡོད་རྒུ་.

རྒུ་དྲུས་ (gudrüü) a plant used for herbal medicines (corydalis dasyptera maxim).

རྒུད་ (güü) vi. to go down, to decay, to decline ¶ དམག་འཁྲུག་གིས་ཁོ་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་རྒུད་པ་རེད་ Their economy declined because of the war.

རྒུད་སྐྱོབ་ (güügyob) aid (for poor); va.—བྱེད་.

རྒུད་སྐྱོབ་དངུལ་ (güügyob ŋüü) relief money, relief fund.

རྒུད་ཆགས་ (güücaà) a calamity/ misfortune.

རྒུད་ཉམས་ (güüñam) ruin, decline, decay, deterioration; vi.—སུ་འགྲོ་ to become ruined/ deteriorated, to decline.

རྒུད་ཚོགས་ (güüdzɔɔ̀) many calamities one after another.

རྒུད་པ་ (güüba) sm. རྒུད་ཉམས་.

རྒུད་པ་རིམ་རྩེག (güübə rimdzeg) many declines coming one after another.

རྒུད་པོ་ (güübo) sm. གུད་པོ་.

རྒུད་སྨུན་ (güümün) sm. རྒུད་ཉམས་.

རྒུད་ཚོགས་ (güütsɔɔ̀) many declines.

རྒུད་གསབ་ལས་སྦྱོར་ (güüsəb lɛɛ̀dröö) relieving/ assisting people in disaster areas by giving them employment; va.—བྱེད་.

རྒུན་སྐྱེམས་ (güngyem) sm. རྒུན་ཆང་.

རྒུན་སྐྱེམས་རྒུན་ཆང་ (güngyem güncaŋ) sm. རྒུན་ཆང་.

རྒུན་རྒོད་ (güngöö) wild grapes.

རྒུན་སྒྲོམ་ (gündrom) grape trellis.

རྒུན་ཆང་ (güncaŋ) wine made from grapes.

རྒུན་ཆང་བཟོ་གྲྭ་ (güncaŋ sodra) winery.

རྒུན་ཆུ་ (güncu) grape juice.

རྒུན་འབྲུ་ (gündru) sm. རྒུན་འབྲུམ་.

རྒུན་འབྲུམ་དཀར་པོ་ (gündrum gärbo) yellowish grape.

རྒུན་འབྲུམ་སྐམ་པོ་ (gündrum gāmbo) dried grapes, raisin.

རྒུན་འབྲུམ་ཁུ་བ་ (gündrum kūwa) grape juice/ extract.

རྒུན་འབྲུམ་མངར་ཁུ་ (gündrum ŋärku) grape juice.

རྒུན་འབྲུམ་མངར་རྩ་ (gündrum ŋärca) grape sugar, glucose, dextrose.
རྒུན་འབྲུམ་མདོག (gündrum dɔ̈ɔ̀) grape color.
རྒུན་འབྲུམ་ནག་པོ་ (gündrum nagbo) black grape.
རྒུན་འབྲུམ་སྨན་ཆུ་ (gündrum mɛ̄ncu) glucose.
རྒུན་འབྲུམ་ཤིང་ (gündrum shīŋ) grape vine.
རྒུན་འབྲུམ་ཨ་རག (gündrum āraà) wine (made from grapes) ¶ རྒུན་འབྲུམ་ཨ་རག་དམར་པོ་ Red wine.
རྒུམ་བུ་ (gumbu) bird feed.
རྒུམ་འབུ་ (gumbu) a type of small insect.
རྒུར་མཐིལ་ (gurtil) sm.* ཁུར་མཐིལ་.
རྒུར་རྡོ་ (gurdo) sm.* ཁུར་རྡོ་.
རྒུས་ (güù) instrumental case of རྒུ་.
རྒོ་ལྤགས་ (gobaà) Tibetan gazelle skin.
རྒོ་བ་ (gowa) Tibetan gazelle.
རྒོ་བ་ར་ཙ་ (gowa radza) a type of coarse wool (like that of gazelle) found in sheep wool.
རྒོ་སློག (go lɔ̄ɔ̀) a dress/ robe made from the skin of gazelles.
རྒོད་ (göö̀) 1. vulture. 2. wild, untamed ¶ རྟ་རྒོད་ Wild horse. 3. laughter ¶ རྒོད་མ་སློངས་ཤིག Don't arouse laughter (in others). 4. abbr. of རྒོད་པོ་. 5. va. to laugh ¶ གད་མོ་རྒོད་དུས་ When laughing. 6. vi. to be unable to concentrate when meditating. 7. military.
རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ (göögo dōŋde) shung. a military unit made up of 1000 soldiers.
རྒོད་ཀྱི་ཐུལ་ཕྲན་ (göögi tüüdrɛn) hair growing on the top of the ears of horses.
རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་འཕྲུ་ (göögi demdru) the vulture's feather that is used on top of a hat (as a symbol of a rank).
རྒོད་ཀྱི་ཕོ་བ་ (göögi pōwa) stomach of vultures (used in Tibetan medicine).
རྒོད་ཀྱི་ཤ་མིག (göögi shāmiì) keen-sighted [Lit. the vulture's ability to sense/ know that there is a carcass from a very great distance].
རྒོད་སྐམ་མ་ (göö gāmba) a mare that cannot conceive, a barren mare.
རྒོད་རྒོད་ (göögöö) working hard/ diligently; va.—བྱེད་.
རྒོད་སྒྲོ་ (göödro) vulture feather.
རྒོད་གཏམ་ (göödam) humorous/ amusing speech.
རྒོད་ཐང་སྨུག (göötaŋ mūg) brown vulture.
རྒོད་ཐལ་ (göötɛɛ) vulture's droppings.
རྒོད་མདོག (göndɔɔ̀) sm. རྒོད་མདོག་མདོག.
རྒོད་མདོག་མདོག (göndɔbdɔɔ̀) pretending to be capable ¶ ཁོ་ལ་འཇེམ་ཐང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་རྒོད་མདོག་མདོག་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he is not at all capable, he pretends to be capable.

རྒོད་ལྡེམ་ (göödem) sm. རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་འཕྲུ་.
རྒོད་པ་ (gööba) a stage when the practitioner of meditation tries to meditate but the mind wanders.
རྒོད་པོ་ (gööbo) 1. capable, able, good at (connotates aggressiveness) ¶ མི་དེ་ཚོང་ལ་རྒོད་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The man is capable at trading/ business. 2. vulture. 3. wild ¶ རྟ་རྒོད་པོ་ ¶ Wild horse. 4. all sorts of things ¶ འགྲོ་རྒྱུ་རྒོད་པོ་ A person who goes everywhere. ¶ དྲན་རྒྱུ་རྒོད་པོ་ Sb. who thinks of all sorts of things (that other's don't).
རྒོད་པོ་དཔུང་སྒྲིག (gööbo būŋdrig) warriors/ heroes marching (together) shoulder-to-shoulder.
རྒོད་པོ་ཡོད་མདོག་མདོག (gööbo yondɔndɔɔ̀) sm. རྒོད་མདོག་མདོག.
རྒོད་འཕྲུ་ (göödru) abbr. རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་འཕྲུ་.
རྒོད་བག (gööbaà) 1. proud but ignorant. 2. agitated mind.
རྒོད་བྲུན་ (göödrum) sm. རྒོད་ཐལ.
རྒོད་སྤྲོ་ (göö tro) vi. to feel like laughing.
རྒོད་སྤྲོ་བ་ (göö trowa) laughable, funny ¶ གནས་ཚུལ་དེ་རྒོད་སྤྲོ་བ་ཞིག་རེད་ That was a laughable event.
རྒོད་མ་ (gööma) mare.
རྒོད་མ་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་ (göömajɛngi dawa) the 9th month of the Tibetan calendar.
རྒོད་ཞོར་རྩེད་ཞོར་ (gööshɔɔ dzēèshɔɔ) playing and laughing simultaneously ¶ ཕྲུ་གུ་ཚོས་རྒོད་ཞོར་རྩེད་ཞོར་དུ་ནང་ལ་སླེབས་སོང་ The children came home laughing and playing.
རྒོད་གཡེར་ཆེ་བ་ (gööyer cēwa) courageous and broad-minded.
རྒོད་གཡུང་ (gööyuŋ) 1. abbr. unyielding/ hard and gentle. 2. the strength of medicine. 3. military and civil.
རྒོད་རིངས་ (gööreŋ) sm. ངན་རིངས་.
རྒོད་སེམས་ (göösem) a wandering mind.
རྒོད་སྲན་ (göösɛn) a person who can keep a straight face even when others are laughing.
རྒོབ་སྒྲ་ (gobdra) sound of sth. boiling in a pot.
རྒོབ་ཚ་པོ་ (gob tsābo) putting on an airs, acting in a haughty manner.
རྒོབ་ཤོད་ (gob shöö̀) va. to put on an airs, to act in a haughty manner.
རྒོའུ་ (gowu) baby gazelle.
རྒོལ་གླེང་ (gööleŋ) sm. རྒོལ་གཏམ་.
རྒོལ་འགོག (göngɔɔ̀) protest, objection, disagreement; va.—བྱེད་.
རྒོལ་: p. བརྒོལ་; f. བརྒོལ་; imp. རྒོལ་ (göö) 1. va. to oppose, to stand against ¶ གསར་བརྗེའི་ལྟ་བར་རྒོལ་མཁན་ Those who oppose the revolutionary view point. 2. va. to attack, to combat, to fight ¶ རང་ཕྱོགས་ལ་ལན་བཞི་རྒོལ་འདུག (They) attacked our side four times. 3. attack, offensive, assault ¶ ཕར་རྒོལ་ Attack (on others) ཚུར་རྒོལ་ Attack (by other's on one's own side).
རྒོལ་མཆོངས་ (gööcoŋ) attacking, assaulting; va.—བྱེད་ to attack, to assault, to launch an offensive ¶ གནམ་ས་མཚོ་གསུམ་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒོད་མཆོངས་བྱས་པ་རེད་ (They) attacked simultaneously by air, land and sea.
རྒོལ་གཏམ་ (göödam) verbally criticizing/ protesting/ condemning; va.—སྒྲོག; —གཏོང་ to criticize/ protest/ condemn ¶ དམག་པོའི་བཙན་འཛུལ་ལ་རྒོལ་གཏམ་བསྒྲགས་པ་རེད་ (They) condemned the military invasion.
རྒོལ་གཏམ་བརྗོད་ཡིག (göödam jööyiì) note of protest, protest letter.
རྒོལ་རྡུང་ (gööduŋ) striking, attacking; va.—གཏོང་; —བྱེད་.
རྒོལ་བག (gööbaà) shung. aggressive, prone to get into fights.
རྒོལ་རྩོད་ (göödzöö̀) opposing through argument/ debate.
རྒོལ་ཚིག (gööṭsig) rebutting, rebuttal; va.—བྱེད་.
རྒོལ་འཛིང་ (göödziŋ) militarily assaulting/ attacking; va.—བྱེད་ ¶ མན་ཇུར་རྒོལ་འཛིང་བྱས་ཀྱང་ Even though they attacked the Manchu.
རྒོལ་ལན་ (göölɛn) counterattacking, retaliating (attacking); va.—སྤྲོད་ to retaliate, to counterattack, to return fire.
རྒོལ་ལན་རྒོལ་སྤྲོད་ (göölɛn gööröö̀) combating attack with attack.
རྒོལ་ལན་སྤྲོད་ (göölɛn drōö̀) see རྒོལ་ལན་.
རྒོལ་ལན་སློག (göölɛn lɔ̄ɔ̀) sm. རྒོལ་ལན་སྤྲོད་.
རྒོལ་སྲུང་ (göösuŋ) offense and defense.
རྒོལ་སྲུང་གཉིས་ཐུབ་ (göösuŋ ñììtub) capable in offense/ attacking and in defense/ defending.
རྒོལ་སྲུང་མནའ་མཐུན་ (göösuŋ nātün) 1. an offensive and defensive alliance; va.—འཇོག to make such an agreement. 2. an oath/ agreement of partners in crime; va.—འཇོག to make such an agreement.
རྒོལ་སྲུང་མནའ་སྒྲིལ་ (göösuŋ nādree) sm. རྒོལ་སྲུང་མནའ་མཐུན་.
རྒྱ་ (gya) 1. abbr. for China and for India ¶ རྒྱ་བོད་ China and Tibet (or India and Tibet). 2. extent, area, width ¶ ཁོ་ལ་ས་ཞིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He has a large area of land. ¶ བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་དགོས་ (We) should think big. 3. a trap; va.—འཛུགས་; —འགྲེམ་ to lay/ put out a trap. 4. seal,

stamp, sign, mark. 5. name of a hair style of Dobdo monks (characterized by a strip of hair extending to their cheeks like side burns. 6. envelope. 7. see རྒྱ་རྒྱག.

རྒྱ་: p. རྒྱས་; f. རྒྱ་ (gya̱) vi. to get large, to increase, to get developed.

རྒྱ་ཀྱུ་ (gya̱gyu) the hook on which a scale is fastened/ hooked/ attached.

རྒྱ་དཀར་ (gya̱gar) sm. རྒྱ་གར་.

རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ (gya̱ gārnag ñii) India and China.

རྒྱ་བཀྲས་ (gya̱ drɛ̄ɛ̀) abbr. of China and Tashilhunpo (monastery).

རྒྱ་སྐག (gya̱gaà) sm. རྒྱ་སྐྱེགས་.

རྒྱ་སྐད་ (gya̱gɛɛ̀) Chinese language (spoken).

རྒྱ་སྐར་ (gya̱gar) one of the parts of the body cavity where there are no vital organs.

རྒྱ་སྐས་ (gya̱gɛɛ̀) ladder.

རྒྱ་སྐོགས་ (gya̱gɔɔ̀) envelope.

རྒྱ་སྐྱེགས་ (gya̱gyeg) Laccifer lacca kerr (used in Tibetan medicine).

རྒྱ་སྐྱེགས་ཚིགས་མ་ (gya̱gyeg tsi̱gmə) the wax རྒྱ་སྐྱེགས་.

རྒྱ་སྐྱེགས་ཚོས་ (gya̱gyeg tsö̀ö̀) a paint/ dye made from རྒྱ་སྐྱེགས་.

རྒྱ་སྐྱེགས་ཤིང་ (gya̱gyeg shi̱ŋ) the རྒྱ་སྐྱེགས་ tree.

རྒྱ་སྐྱེད་ (gya̱gyeè) sm. རྒྱ་བསྐྱེད་.

རྒྱ་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ (gya̱gyeè nü̱üshuù) sm. རྒྱ་བསྐྱེད་ནུས་ཤུགས་.

རྒྱ་བསྐུམ་ (gya̱gum) contraction (expanding and contracting).

རྒྱ་བསྐྱེད་ (gya̱gyeè) expansion, expanding, extending, disseminating; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to expand/ spread/ extend; vi.—འགྲོ་ to get spread/ extended/ disseminated ¶ རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ An expansionist policy. ¶ བཟོ་ལས་འཛུགས་བསྐྲུན་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་བ་རེད་ (They) expanded the development of industry. ¶ ད་ལོ་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོའི་བསད་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་མཚོན་ཆ་རྒྱ་བསྐྱེད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ This year weapons of mass destruction are spreading.

རྒྱ་བསྐྱེད་སྡུར་གྲངས་ (gya̱gyeè du̱rdraŋ) coefficient of expansion.

རྒྱ་བསྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ (gya̱gyeè nü̱üshuù) the power of expansion or spreading.

རྒྱ་བསྐྱེད་རིང་ལུགས་ (gya̱gyeè ri̱ŋluù) expansionism.

རྒྱ་ཁ་ཆེ་ (gya̱ kāce) Chinese Muslims (in contrast to Kashmiri Muslims) ¶ ལྷ་ཡོད་རྒྱ་ཁ་ཆེ་ Chinese Muslims living in Lhasa.

རྒྱ་ཁག (gya̱kaà) monk guards.

རྒྱ་ཁབ་ (gya̱kəb) sewing needle.

རྒྱ་ཁམ་ (gya̱kam) peach (prunus persica).

རྒྱ་ཁུག (gyākuù) pouch.

རྒྱ་ཁུར་ (gya̱kur) sonchus brachyotus.

རྒྱ་ཁུར་དཀར་ (gya̱ kūrgar) dandelion.

རྒྱ་ཁུར་ནག་པོ་ (gyākur na̱gbo) picris hieracioides.

རྒྱ་ཁོག (gya̱kɔɔ̀) hot pot (Mongolian barbecue pot).

རྒྱ་ཁྱབ་ (gya̱kyəb) broad, widespread, everywhere, all over ¶ རྒྱ་ཁྱབ་གྲོང་གསེབ་ The broad countryside ¶ རྒྱ་ཁྱབ་གསར་བརྗེའི་ལས་བྱེད་པ་ The revolutionary cadres spread all over ¶ རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་གཞིས་ཚང་མ་ All districts (all over) the country.

རྒྱ་ཁྱབ་མང་ཚོགས་ (gya̱kyəb ma̱ŋtsɔɔ̀) the broad masses.

རྒྱ་ཁྱི་ (gyəkyi) Pekinese (breed of dog).

རྒྱ་ཁྱོན་ (gya̱kön) area, size, scale, extent ¶ ཤིང་ནགས་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེན་པོ་འདུག There is a large area of forest. ¶ རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འཛུགས་བསྐྲུན་གྱི་འཆར་གཞི་ Large-scale development plans.

རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བ་ (gya̱kyön cēwa) large-scale, widespread.

རྒྱ་ཁྱོན་བསྡོམས་འབོར་ (gya̱kyön do̱mbɔɔ) gross area.

རྒྱ་ཁྲ་ (gya̱dra) railing ¶ ཆུ་རྫིང་གི་རྒྱ་ཁྲའི་འགྲམ་དུ་ལངས་ནས་ Standing beside the railing of the pond.

རྒྱ་ཁྲག (gyātraà) a type of Tibetan medicine.

རྒྱ་ཁྲམ་ (gya̱tram) sm.* རྒྱ་གྲམ་.

རྒྱ་གད་ (gyāgɛɛ̀) scolding, harsh words.

རྒྱ་གར་ (gya̱gar) India.

རྒྱ་གར་སྐད་ (gya̱gar gɛɛ̀) the language of India.

རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ (gya̱gar trö̱ö̱dzoò wɔgma) Lok Sabha (India).

རྒྱ་གར་གྱི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ (gya̱gargi sāŋwɛ lɛ̱ɛ̀guŋ) Intelligence Bureau (India) (IB).

རྒྱ་གར་རྒྱ་མཚོ་ (gya̱gar gya̱tso) Indian Ocean.

རྒྱ་གར་ནུབ་ལི་ (gya̱gar nu̱bli) icons/ statues cast in western India.

རྒྱ་གར་སྤྱི་ཡོངས་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (gya̱gar ji̱yoŋ lüŋdringaŋ) All India Radio.

རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁང་ (gya̱gar üüshuŋgi shi̱bjöö lɛ̱ɛ̀gaŋ) Central Bureau of Investigations (India).

རྒྱ་གར་རྨ་བྱའི་གཞུ་གུ་བྱུང་ན་བསམ་པ་མ་གཏོགས་བོད་ལ་བྱ་དེའི་གཞུ་གུ་མེད་པ་རང་ད་མ་རེད་ (gya̱gar mābcɛ shu̱gu cuŋnə sāmba məndoò pö̱ö̱la cha̱dɛ shu̱gu me̱èbaraŋda ma̱reè) wishing for better things from outside the country although having ordinary things in one's own country/ area [Lit. wishing to get a peacock tail in India although having chicken tails in Tibet].

རྒྱ་གར་ཞྭ་མོ་ (gya̱gar sha̱mo) felt hat, Western style felt hat (with brim).

རྒྱ་གར་གཞུང་ (gya̱gar shu̱ŋ) the Indian government.

རྒྱ་གར་ཤར་མའི་ཀུང་སི་ (gya̱gar shārmɛ gūŋsi) the East India Company.

རྒྱ་གར་ཤར་ལི་ (gya̱gar shārli) icons statues cast in Eastern India.

རྒྱ་གུང་ (gya̱guŋ) abbr. 1. Chinese communist/ communism. 2. Indian communist/ communism.

རྒྱ་གོས་འང་མདོག (gya̱göö̀ a̱ŋdɔɔ̀) drab (blue) colored clothes [Lit. Chinese clothes, pigeon color].

རྒྱ་གྲགས་བོད་གྲགས་ (gya̱draà pö̱ö̀draà) known by everyone [Lit. known to Chinese, known to Tibetans].

རྒྱ་གྲངས་ (gya̱draŋ) the number of jin.

རྒྱ་གྲམ་ (gya̱dram) cross (+) ¶ རྒྱ་གྲམ་དམར་པོ་ The Red Cross.

རྒྱ་གྲམ་རྟགས་ཅན་དམག་དཔུང་ (gya̱dram dāgjɛn məgbuŋ) the Crusades.

རྒྱ་གྲམ་དམར་པོ་ (gya̱dram mārbo) the Red Cross.

རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་ (gya̱dram mārbö tsōgba) the Red Cross Society.

རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་ལྷན་ཚོགས་ (gya̱dram mārbö lhɛ̄ndzoò) the Red Cross Society.

རྒྱ་གྲམ་གཟུགས་ (gya̱dram su̱g) the shape of a cross.

རྒྱ་གྲི་ (gyātri) a knife and chopstick holder/ case that is tied on the belt.

རྒྱ་གྲི་ཕོར་ཤུབས་ (gya̱tri pɔ̄ɔ̄shub) sm. རྒྱ་གྲི་.

རྒྱ་གྲུ་གུ་ (gya̱ dru̱gu) wild garlic.

རྒྱ་གྲོ་ (gya̱tro) 1. Chinese flour. 2. Chinese wheat.

རྒྱ་གྲོ་མོ་ (gya̱ tro̱mo) potato.

རྒྱ་གྲོལ་ (gya̱ trö̱ö̱) 1. vi. to bloom, to open ¶ མེ་ཏོག་འདི་ཚོ་རྒྱ་གྲོལ་བཞག The flowers bloomed. 2. vi. to come untied/ unsealed. 3. vi. to get revealed (a secret).

རྒྱ་གླང་ (gya̱laŋ) Indian ox.

རྒྱ་གླིང་ (gyəliŋ) 1. clarinet type musical instrument (used chiefly by monks during religious ceremonies); va.—གཏོང་ to play this instrument. 2. slang. children crying; va.—གཏོང་.

རྒྱ་གླིང་ཁ་ (gyəliŋgə) the opening of a རྒྱ་གླིང་.

རྒྱ་གླིང་མདའ་ (gyəliŋ da̱) the body of a རྒྱ་གླིང་.

རྒྱ་གླིང་པ་ (gyəliŋbə) a person/ monk who plays a རྒྱ་གླིང་.

རྒྱ་མགོ་ནག (gya̱ go̱naà) China.

རྒྱ་འགྱོགས་བྱེད་ (gyāgyɔɔ̀ ce̱è) va. to weigh sth. on a scale.

རྒྱ་འགྲེལ (gya̱ndree) the commentaries by Indian Pandits on the Buddha's teachings.

རྒྱ་འགྲོལ་ (gya̱ trö̱ö̱) sm. རྒྱ་གྲོལ་.

རྒྱ་རྒོལ་ (gya̱göö) antichinese, opposing China.

རྒྱ་རྒྱག (gya̱ gya̱à) va. to seal, to stamp.

རྒྱ་རྒྱུགས་བོད་རྒྱུགས་ (gyə̱gyuù pö̱ö̀gyuù) 1. can go

everywhere and it is fitting. 2. can sell everywhere (best selling).

རྒྱ་སྒ་ (gyā ga) saddle from China or India.

རྒྱ་སྒོ་ (gya go) 1. gate, the main entrance gate, the main door. 2. Chinese-style door with rounded sides.

རྒྱ་སྒོག (gyagɔɔ) a type of garlic (from China).

རྒྱ་བསྒྲགས་བོད་བསྒྲགས་ (gyadraà pöödraà) publicizing/ advertising everywhere va.—བྱེད་ [Lit. publicizing in China publicizing in Tibet].

རྒྱ་དངུལ་ (gya ŋüü) Chinese silver.

རྒྱ་རྔོན་ (gyaŋön) a trapper.

རྒྱ་བཅད་རྒྱག (gyajɛɛ gyaà) 1. va. to paint along the edge of a figure/ drawing with another color. 2. va. to affix a seal on an envelope.

རྒྱ་ལྕགས་ (gyajaà) abbr. of རྒྱ་ནག་ལྕགས་རི་.

རྒྱ་ལྕང་ (gyajaŋ) weeping willow tree.

རྒྱ་ལྕང་སྡོང་པོ་ (gyajaŋ doŋbo) sm. རྒྱ་ལྕང་.

རྒྱ་ལྕང་ཕྱུགས་མོ་ (gyajaŋ cūgmo) sm. རྒྱ་ལྕང་.

རྒྱ་ལྕོག (gyajɔɔ) Tibetan style low table.

རྒྱ་ཆད་ (gyacɛɛ) 1. bias, prejudice. 2. uneven.

རྒྱ་ཆས་ (gyacɛɛ) Chinese or Indian clothes.

རྒྱ་ཆུང་ (gyacuŋ) narrow, limited, small.

རྒྱ་ཆེ་ (gyace) 1. vast, large, broad, extensive (in number or size). 2. the general (public).

རྒྱ་ཆེ་ཁ་མ་འདུས་ (gyace kūmaduoö) sm. རྒྱ་ཆེ་སྒྱི་སྟོང་གླིང་བུའི་རྫོང་.

རྒྱ་ཆེ་སྒྱི་སྟོང་གླིང་བུའི་རྫོང་ (gyace gyedoŋ līŋbü dzōŋ) having sth. that looks rich and great but really being broke/ bankrupt [Lit. large empty sack, (but) playing the flute].

རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ (gyace dīŋsəb) far-reaching and deep/ profound.

རྒྱ་ཆེ་དཔངས་མཐོ་ (gyace bāŋto) 1. a mansion, a large house. 2. great variety and quantity/ amount.

རྒྱ་ཆེ་བ་ (gyacewa) sm. རྒྱ་ཆེ་.

རྒྱ་ཆེ་མུ་མེད་ (gyace mumeè) limitless, boundless.

རྒྱ་ཆེ་གཟབ་རྒྱས་ (gyace səbgyɛɛ) grand, magnificent.

རྒྱ་ཆེན་ (gyacen) sm. རྒྱ་ཆེན་པོ་.

རྒྱ་ཆེན་པོ་ (gya cēmbo) broad, wide, extensive, large-scale.

རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ (gyacee mimaŋ) sm. རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་.

རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ (gyacee mimaŋ) the broad masses, the general public.

རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ (gyacee mimaŋ māŋtsɔɔ) sm. རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་.

རྒྱ་ཆེར་ (gyacer) larger, more extensive; va.—གཏོང་; —སྤེལ་ to enlarge, to expand, to broaden, to widen ¶ སྔོ་ཚལ་འདེབས་ཡག་མུའུ་100 ཙམ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་སོང་ (They) increased cultivation of vegetables by about 100 mu.

རྒྱ་ཆེར་འགྲེམ་ (gyacer drem) sm. རྒྱ་ཆེར་གཏོང་.

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ (gyacer dreewa) detailed and comprehensive commentary.

རྒྱ་ཇ་ (gyaca) Chinese tea.

རྒྱ་རྗེ་ (gyaje) Emperor of China.

རྒྱ་རྙི་ (gyañi) trap, snare.

རྒྱ་རྙིང་ (gyañiŋ) old.

རྒྱ་རྟ་ (gyada) 1. horse from India or China. 2. a horse's whose mane and tail are cut very short.

རྒྱ་རྟགས་ (gyadaà) signing on the back of the envelope instead of using a seal.

རྒྱ་སྟག (gyadaà) tiger.

རྒྱ་སྟག་ང་རར་ངར་ གངས་སེང་འགྱིང་འགྱིང་ (gyadaà ŋarŋar tarsem gyiŋgyiŋ) powerful and imposing [Lit. ferocious as a tiger, haughty as a snow lion].

རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་ (gyadaà ramoce) Ramoche temple (in the north of Lhasa).

རྒྱ་ཐགས་ (gyadaà) Chinese woven materials.

རྒྱ་ཐག (gyadaà) the cord/ rope/ string used for lifting things on a རྒྱ་མ་ scale.

རྒྱ་ཐང་ (gyadaŋ) a vast plain/ flat area.

རྒྱ་ཐིག (gyadig) a dot/ cross design used on woolen materials, woolen materials with that design.

རྒྱ་ཐུག (gyaduù) noodles (Chinese style).

རྒྱ་ཐུག་ཁུ་བ་ (gyaduù kōwa) soup/ broth for noodles.

རྒྱ་ཐུར་ (gyadur) a small scale used to weigh gold and silver; va.—བཀུག to weigh gold/ silver on such a scale.

རྒྱ་ཐུར་སྐར་ཚོམ་ (gyatur gārdzom) the constellation Libra.

རྒྱ་ཐེར་ (gyater) serge made in India.

རྒྱ་ཐེལ་ (gyatel) a Chinese seal.

རྒྱ་ཐོན་ (gyadön) produced in China ¶ རྒྱ་ཐོན་གྱི་དངོས་ཟོག Chinese made products.

རྒྱ་ཐོར་ (gyadɔɔ) sm. ཕྱ་པ་.

རྒྱ་མཐོངས་ (gyadoŋ) open roof, skylight.

རྒྱ་དར་ (gyadar) Chinese silk.

རྒྱ་དོགས་པ་ བོད་རེ་བ་ (gya təgba pöö rewa) a saying used to convey a fundamental Cultural difference between Chinese and Tibetans: Chinese are suspicious and Tibetans are hopeful.

རྒྱ་དོན་ (gyadön) abbr. of name of Dalai Lama's older brother (Gyalo Thondrup).

རྒྱ་དོར་ (gyadɔɔ) Chinese trousers/ pants.

རྒྱ་མདའ་ (gyamda) rifle made in China.

རྒྱ་མདུད་ (gyəndüü) knotted and braided.

རྒྱ་འདེགས་ (gyandeg) weighing on a scale; va.—བྱེད་.

རྒྱ་འདོན་ (gyandön) shung. the field from which a corvee soldier was recruited by the རྒྱ་སྟོང་དམག་སྐོར་.

རྒྱ་འདྲ་ (gyandra) a kind of brocade.

རྒྱ་འདྲེ་ (gyandre) sm. རྒྱ་བ་འདྲེ.

རྒྱ་རྡོ་ (gyado) the stone that is used as a weight on རྒྱ་མ་ scales.

རྒྱ་སྡེ་ (gyade) territory controlled by China (usu. for those parts of Kham and Amdo under China control).

རྒྱ་སྡེར་ (gyader) the plate of a རྒྱ་མ་ scale on which items to be weighed are placed.

རྒྱ་ནག (gyanaà) China.

རྒྱ་ནག་གོང་མ་ (gyanaà koŋma) Emperor of China.

རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་ (gyanaà lāŋcen) Mt. Emei.

རྒྱ་ནག་ལྕགས་རི་ (gyanaà jāəri) 1. the Great Wall of China. 2. a type of design used in Tibetan and Chinese rugs and furniture.

རྒྱ་ནག་ཉིན་རེའི་ཚགས་དཔར་ (gyanaà jāəri) China Daily.

རྒྱ་ནག་སྣག་ཚ་ (gyanaà nāgdza) ink from China.

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (gyanaà mimaŋ jīdün gyɛɛgəb) People's Republic of China.

རྒྱ་ནག་ཤེལ་སྒོ་ (gyanaà shēego) Chinese mirror.

རྒྱ་ནག་སེ་བའི་མེ་ཏོག (gyanaà sēwɛ metog) rose.

རྒྱ་ནད་ (gyanɛɛ) syphilis.

རྒྱ་སྣག (gyanag) ink from China.

རྒྱ་སྙེ་ (gyane) chenopodium album.

རྒྱ་པ་ (gyaba) 1. a trapper. 2. swindler, con man, impostor.

རྒྱ་དཔང་ (gyabaŋ) 1. mediator. 2. witness.

རྒྱ་དཔངས་ (gyabaŋ) cube.

རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་ (gyabaŋ trubshi) cube, cubic ¶ སྨི་རྒྱ་དཔང་གྲུ་བཞི་གཅིག A cubic meter.

རྒྱ་དཔེ་ (gyabe) scriptures written in Sanskrit.

རྒྱ་དཔོན་ (gyabön) Chinese officials; Indian officials.

རྒྱ་སྤོས་ (gyaböö) 1. incense from China/ India. 2. melilotus suaveolens ledeb (a plant used in Tibetan medicine).

རྒྱ་སྤོས་སེར་པོ་ (gyaböö sērbo) a plant used for herbal medicines (melilotus suaveolens).

རྒྱ་སྤོས་དཀར་པོ་ (gyaböö gārbo) valeriana officinalis (a plant used for herbal medicines).

རྒྱ་ཕིགས་ (gyəpig) sm.* རྒྱ་ཕིབས་.

རྒྱ་ཕིབས་ (gyəbib) roof (usu. a gilded, pagoda-like roof) ¶ འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཕིབས་ The roof of the world.

རྒྱ་ཕུབས་ (gyabub) sm. རྒྱ་ཕིབས་.

རྒྱ་ཕྱིར་ (gyajir) shung. a type of cotton cloth.

རྒྱ་ཕྱོགས་ (gyajɔɔ) the Chinese side/ position, the Chinese.

རྒྱ་ཕྲུག་སློབ་གྲྭ་ (gyadruù lōbdra) the Chinese language track/ class in some Tibetan elementary and secondary schools.

རྒྱ་ཕྲེང་ (gyadreŋ) shung. necklace of beads (worn by Chinese Imperial Officials).

རྒྱ་བལ་འབྲས་འབྲུག (gya pɛɛ drɛ̀ɛ drug) abbr. India, Nepal, Sikkim, and Bhutan.

རྒྱ་བལ་འབྲུག (gya pɛɛ drug)) abbr. India, Nepal, and Bhutan.

རྒྱ་བོ་ (gyəwu) 1. bearded (for people) ¶ མི་རྒྱ་བོ་ A bearded man. 2. a type of coloring for dogs: a black dog with yellow spots over its eyes and a yellow mouth.

རྒྱ་བོད་ (gyapöö) China/ India and Tibet.

རྒྱ་བོད་བདེ་འགོད་ (gyaböö degöö) shung. Chinese and the Tibetans living in peace.

རྒྱ་བོད་དཔྱད་མཚམས་ (gyaböö jɛ̀ɛdzam dzɛ̄ɛrii) shung. verdicts signed by China and Tibet (Chinese and Tibetan officials).

རྒྱ་བོད་འཛུགས་སྐྲུན་ཐེབས་རྩ་ཁང་ (gyaböö dzugdrön tēbdzagaŋ) China Tibet Development Foundation.

རྒྱ་བོད་ཞི་དོན་ (gyaböö shidön) shung. peaceful matters regarding China and Tibet.

རྒྱ་བོད་ཞི་དྲག་དཔོན་འབངས་ (gyaböö shidraà bōnbaŋ) shung. Chinese and Tibetan civil and military Officials and the subjects/ commoners.

རྒྱ་བྱ་ (gyaja) phoenix.

རྒྱ་བྱེར་ (gya cer) broad, extensive, wide.

རྒྱ་བྲ་ (gyadra) buckwheat.

རྒྱ་དབྱིན་ཨ་ (gya īn ā) abbr. China, Britain, U.S.A.

རྒྱ་དབྱུག (gyayug) threshing stick (with a revolving striker); va.—རྒྱག to thresh with a revolving stick.

རྒྱ་འབྱམས་ (gya cam) vi. to be unable to manage a task because it's too big/ large.

རྒྱ་འབྲས་ (gyamdrɛ̀ɛ) Chinese or Indian rice.

རྒྱ་འབྲུ་ (gyandru) shung. grain for supplying to the Chinese.

རྒྱ་སྦུག (gyəbuù) a cymbal made in China.

རྒྱ་སྦྱོང་དམག་སྒར་ (gyajoŋ māàgar) a Tibetan regiment started in Tibet during by the Manchu Amban in 1752 (also known as the ཁ་དང་ or Trapchi regiment) [Lit. Chinese trained regiment].

རྒྱ་མ་ (gyama) ch. 1. a jin (=0.5 kilograms or 1.1023 pounds); va.—བཀུག་; —འདེགས་; —འགྱུགས་ to weigh sth. [Lit. measure the number of jin]. 2. a hand-held scale, a steelyard. 3. va. to test sb. to find out what the person thinks/ feels ¶ ཁོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ངས་རྒྱ་མར་བཀུག་པ་ཡིན་ I tested to see whether he knew about the news or not. 4. an envelope.

རྒྱ་མ་དངུལ་ཆུ་ (gyama ŋüücu) sm. རྒྱ་མོ་དངུལ་ཆུ་.

རྒྱ་མ་བོད་ (gya ma pöö) a person of mixed Chinese and Tibetan ancestry.

རྒྱ་མའི་མདའ་ (gyamɛ da) the arm of a hand-held scale/ steelyard.

རྒྱ་མའི་འཁྲོལ་འཛིན་ (gyamɛ trōndzin) shung. a permit allowing one to use scales during the Monlam Festival.

རྒྱ་མི་ (gyəmi) a Han (ethnic) Chinese.

རྒྱ་མི་རྒྱགས་ན་དམག བོད་པ་རྒྱགས་ན་ཁང་ (gyəmi gyaàna maà pööba gyaàna kāŋ) a saying conveying cultural differences between Chinese and Tibetans: if Chinese get rich they go to war; if Tibetans get rich they build a house.

རྒྱ་མིག (gyamii) the marks/ measures on the arm of a hand-held scale/ steelyard.

རྒྱ་མེན་ (gyamen) a herbal medicine (papaver rhoeas).

རྒྱ་མོ་ (gyamo) 1. a Han (ethnic) Chinese woman. 2. a mule with yellow spots over its eyes.

རྒྱ་མོ་རྐང་རིལ་ (gyamo gāŋrii) Chinese women with bound feet.

རྒྱ་མོ་དངུལ་ཆུ་ (gyamo ŋüüju) the name of the part of the Upper Yangtze River that formed the Sino-Tibetan border in Eastern Tibet in 1951.

རྒྱ་མོ་བཟའ་ (gyamo sa) sm. རྒྱ་མོ་ཨོང་ཇོ་.

རྒྱ་མོ་ཨོང་ཇོ་ (gyamo ōŋjo) Chinese wives of Srongtsen Gampo and Mes Agtsom.

རྒྱ་དམག (gyamaà) Chinese soldier, Chinese army.

རྒྱ་དམར་ (gyamar) 1. Red China, Communist China. 2. purplish red.

རྒྱ་དམར་ནག (gya mārnaà) Communist and Goumingdang China/ Chinese.

རྒྱ་སྨུག (gyəmuù) purple.

རྒྱ་ཙོང་ (gyadzoŋ) onion.

རྒྱ་བཙུན་ (gyadzün) a Chinese monk.

རྒྱ་རྩ་ (gyadza) the name of a large artery in Tibetan medicine.

རྒྱ་རྩི་ (gyədzi) 1. lacquer. 2. Western style paint.

རྒྱ་རྩི་གོད་པ་ (gyədzi göòbo) a plant used in Tibetan medicine (cimicifuga foetida).

རྒྱ་རྩི་དུག་ལོ་ (gyədzi truglo) a plant used in Tibetan medicine.

རྒྱ་རྩི་གཡུང་བ་ (gyədzi yūŋwa) a plant used for herbal medicines (adonis coerulea maxim).

རྒྱ་རྩི་ཤིང་ (gyədzi shīŋ) a tree from which lacquer is made.

རྒྱ་རྩིས་ (gyadzii) a kind of astrology that was introduced to Tibet from China, Chinese astrology.

རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ (gya dzōndröö sēŋge) one of the Tibetan translators who brought Atisha to Western Tibet in the 11th century.

རྒྱ་ཚ་ (gyadza) 1. a Tibetan of mixed Chinese and Tibetan ancestry. 2. name of a Dzong.

རྒྱ་ཚྭ་ (gyadza) a kind of salt (sal ammoniacum).

རྒྱ་ཚྭ་ཕྱི་འབིག (gyatsa jēmbig) sm. རྒྱ་ཚྭ་.

རྒྱ་ཚད་ (gyadzɛ̀ɛ) size of an area/ expanse. 2. disease caused by heat/ hot climates.

རྒྱ་ཚིགས་ (gyədzii) metatarsal bone.

རྒྱ་ཚུགས་ (gyadzuù) a postal station (that was part of the Qing transport system in which stations were set up one day apart).

རྒྱ་ཚེམ་ (gyadzem) the Chinese way of stitching/ sewing (with the needle pointing away from the body).

རྒྱ་ཚོང་ (gyadzoŋ) 1. trade, business; va.—རྒྱག. 2. trade with China/ India; va.—རྒྱག.

རྒྱ་ཚོས་ (gyadzöö) 1. red ink, Chinese vermilion. 2. dyes from India/ China.

རྒྱ་མཚལ་ (gyadzɛɛ) sm. རྒྱ་ཚོས་.

རྒྱ་མཚལ་ལྕོག་ལ་ (gyadzɛɛ jōgla) sm. རྒྱ་མཚལ་.

རྒྱ་མཚོ་ (gyatso) 1. the ocean ¶ སྤྱི་པའི་རྒྱ་མཚོ་ The open seas.

རྒྱ་མཚོ་སྐམ་ནུས་ན་སྦལ་པ་ཤི་ནུས་ (gyatso gāmnüünə bɛɛba shīnüü) if the high authorities can make sacrifices so too should the lower people [Lit. if the ocean is able to dry up, the frogs are able to die].

རྒྱ་མཚོ་རྒན་པོ་ (gyatso gɛmbo) shung. a type of local district official who was below District Commissioner and above village headman (he was involved in tax collection).

རྒྱ་མཚོ་ཇུའུ་ (gyatso cū) tib.ch. oceanography bureau.

རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཐིགས་ (gyatso cūdig) a tiny amount [Lit. a drop in the ocean].

རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (gyatso cūdiggi dreewa) a karmic relation/ connection [Lit. relations of drops in the ocean].

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (gyatso cēmbo) the ocean.

རྒྱ་མཚོ་ཉ་ལས་ (gyatso ñalɛ̀ɛ) ocean/ marine fishing industry ¶ རྒྱ་མཚོ་ཉ་ལས་བཟོ་གྲྭ་ Ocean fishery company.

རྒྱ་མཚོ་རྡོ་དབྱུག (gyatso doyuù) difficult to find/ investigate [Lit. throwing a rock into the ocean].

རྒྱ་མཚོ་དམར་པོ་ (gyatso māābo) the Red Sea.

རྒྱ་མཚོ་གཡོ་ (gyatso yō) vi. to get an earthquake under the ocean.

རྒྱ་མཚོ་ཤར་མ་ (gyatso shārma) the East China Sea.

རྒྱ་མཚོ་ས་གཤིས་ (gyatso sāshiì) marine geology ¶ རྒྱ་མཚོ་ས་གཤིས་རྟོག་དཔྱོད་རུ་ཁག Marine geological survey team.

རྒྱ་མཚོ་སེར་པོ་ (gyatso sērbo) Yellow Sea.

རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ (gyatsö kööjɛn) shung. earth.

རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ཐིག (gyatsö dramdig) coastline.

རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་པོ་ (gyatsö gyɛɛbo) ocean.

རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ (gyatsö ŋöö) sea level.

རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་ (gyatsö ŋöölɛ) above sea level.

རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་ (gyatsö ŋöölɛ tödzɛɛ̀) height above sea level.

རྒྱ་མཚོའི་མངའ་དབང་ (gyatsö ŋāwaŋ) territorial rights in the ocean.

རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་སྐྱར་ (gyatsö cūgyar) seagull.

རྒྱ་མཚོའི་མཆིང་ (gyatsö ciŋ) in the middle of the ocean.

རྒྱ་མཚོའི་དུས་རླབས་ (gyatsö tüüləb) sea tide.

རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཐིགས་པ་ (gyatsö naŋgi tigbə) a drop in the ocean.

རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྡོ་དབྱུག (gyatsö naŋgi doyuù) sm. རྒྱ་མཚོ་རྡོ་དབྱུག.

རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ (gyatsö pārol) across the ocean, overseas.

རྒྱ་མཚོའི་འཕེལ་འགྲིབ་ (gyatsö pēndrib) morning and evening tide.

རྒྱ་མཚོའི་བླ་མ་ (gyatsö lāma) the Dalai Lama.

རྒྱ་མཚོའི་ལྦུ་བ་ (gyatsö buwa) ocean froth.

རྒྱ་མཚོའི་རང་བཞིན་གྱི་གནམ་གཤིས་ (gyatsö raŋshingi nəmshiì) marine climate.

རྒྱ་མཚོའི་རིག་པ་ (gyatsö rigbə) oceanography.

རྒྱ་མཚོའི་རླུང་འཚུབ་ (gyatsö lūŋdzub) typhoon, hurricane.

རྒྱ་མཚོར་སྐོར་གཡེང་དམག་གྲུ་ (gyatsɔɔ gööyeŋ məgdru) cruiser (warship).

རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་ (gyatsɔɔ dro) va. to go to sea.

རྒྱ་མཚོར་རྡོ་བསྐྱུར་ (gyatsɔɔ do gyür) receiving no response /reply to an action. 2. disappearing, not knowing where sth. went [Lit. casting a stone into the ocean].

རྒྱ་མཚོར་རྡོ་དབྱུགས་ (gyatsɔɔ do yüù) sm. རྒྱ་མཚོར་རྡོ་བསྐྱུར་.

རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ (gyatsɔɔ shuù) (slang) intellectuals/ officials going into business [Lit. entering the ocean].

རྒྱ་ཞིབ་ (gyəshib) 1. buckwheat flour. 2. sieve; va.—རྒྱག to strain/ sieve.

རྒྱ་ཞྭ་ (gyasha) a kind of felt hat.

རྒྱ་གཞུང་ (gyashuŋ) Indian or Chinese Government.

རྒྱ་བཞར་སྤུ་གྲི་ (gyashar būdri) razor.

རྒྱ་ཟས་ (gyasɛɛ̀) Chinese food.

རྒྱ་ཟས་མ་བྱན་ (gyaseè majɛn) chef/ cook for Chinese cuisine.

རྒྱ་ཟོག (gyasɔɔ̀) Chinese or Indian goods.

རྒྱ་ཟོང་ (gyasoŋ) sm. རྒྱ་ཟོག.

རྒྱ་གཟེབ་ (gyaseb) see རྒྱལ་གཟེབ་.

རྒྱ་གཟེར་ (gyaser) nails from India.

རྒྱ་བཟའ་ (gyāsa) the Chinese wife of king Srongtsen Gampo.

རྒྱ་བཟའ་བལ་བཟའ་ (gyasa bɛɛsa) the Chinese and the Nepalese wives of king Srongtsen Gampo.

རྒྱ་བཟོ་ (gyaso) Chinese style or shape.

རྒྱ་འུབ་འདུ་ (gyawub du) sm. རྒྱ་འུབས་འདུ་.

རྒྱ་འུབས་འདུ་ (gyawub du) vi. to be able to cope with, to be able to handle/ manage, to be able to compete ¶ ཕྱི་ནང་སྒྲོད་བུན་གྱིས་རྐྱེན་པས་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་འུབས་མི་འདུས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རེད་ Because of their internal and external loans (they) were unable to manage the household well.

རྒྱ་ཡངས་པོ་ (gya yaŋbo) wide, broad.

རྒྱ་ཡན་ (gyayɛn) laissez faire, overly lenient, spoiling, letting sb. continue to do bad things, allowing sb. to get away with bad actions; va. (དུ་) —གཏོང་ ¶ ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་མཁན་རྒྱ་ཡན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't let violators of the law get away with that.

རྒྱ་ཡན་དུ་འཇོག (gyayɛndu jɔɔ̀) shung. va. to let somebody get away with bad acts/ behavior.

རྒྱ་ཡན་ཚ་པོ་ (gyayɛn tsābo) sb. who spoils another, sb. who is overly lenient, sb. who lets others get away with things.

རྒྱ་ཡན་རིང་ལུགས་ (gyayɛn riŋluù) laissez faireism.

རྒྱ་ཡིག (gyəyiì) Chinese written language.

རྒྱ་ཡིག་སྒྲ་སྦྱོར་བྱེད་སྟངས་ (gyəyiì drajɔɔ cēdaŋ) Chinese phonetic alphabet (proposed as a substitute for characters).

རྒྱ་ཡིག་སྡེ་ཁག (gyəyiì degaà) department of Chinese language and literature.

རྒྱ་ཡུལ་ (gyəyüü) China, India.

རྒྱ་ར་ (gyara) mountain goat.

རྒྱ་རག (gyaraà) 1. alcoholic beverages from China or India. 2. brass.

རྒྱ་རིགས་ (gyəriì) ethnic Chinese (Han), ethnic Indians.

རྒྱ་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ (gyəriì cēmbö riŋluù) great Han chauvinism.

རྒྱ་རུ་ (gyaru) the horns of a mountain goat.

རྒྱ་རུམ་ (gyarum) Chinese (knotted) carpet.

རྒྱ་རོ་ (gyaro) derogative term for a Chinese person [Lit. Chinese corpse].

རྒྱ་ལ་ (gyala) if ¶ རྒྱ་ལ་ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཕེབས་ན་ལན་ཞིག་སྐྱེལ་རོགས་གནང་ If you are going to Tibet please take a message for (me).

རྒྱ་ལ་ཕུག (gya ləbuù) radish.

རྒྱ་ལྭ་ (gyala) sm. རྒྱ་ཆས་.

རྒྱ་ལབ་ (gyaləb) abbr. of རྒྱ་ལ་ཕུག.

རྒྱ་ལམ་ (gyalam) highway, a main/ broad street ¶ རྒྱ་ལམ་ཁོད་སྙོམས་ A level highway.

རྒྱ་ལམ་སྐྱ་མོ་ (gyalam gyāmo) a dirt highway.

རྒྱ་ལམ་འགྲུལ་བས་བལྟས་ན་ཚ་ལོ་ཉི་མ་དྲོ་བ་ ཚ་ལོང་རས་བལྟས་ན་བྲག་ལ་རླུང་བུ་རྡང་བ་ (gyalam drüübɛ dɛɛ̀na cōlo ñimə trowa cōlo ŋarɛɛ̀ dɛɛ̀na tragla lūŋbu daŋwa) people always see others as better off/ happier [travelers on the road see the moss as enjoying the sunshine; the moss itself feels it is very windy on the hill].

རྒྱ་ལས་ཐར་ (gyalɛɛ̀ tār) sm. རྒྱ་ལས་ཤོར་.

རྒྱ་ལས་ཤོར་ (gyalɛɛ̀ shɔɔ̄) vi. to escape from a trap/ net, to escape unpunished, to slip through a net.

རྒྱ་ལུ་ (gyalu) prince.

རྒྱ་ལུ་ཆས་ (gyəlu cɛɛ̀) a traditional Tibetan dress worn by lay government officials.

རྒྱ་ལུ་བ་ (gyəluwa) a performer in the Tibetan opera.

རྒྱ་ལུགས་ (gyəluù) Chinese custom ¶ རྒྱ་ལུགས་གུས་བཏུད་ The Chinese custom of showing respect.

རྒྱ་ལུགས་སྨན་པ་ (gyəaluù mēmba) a physician trained in Chinese herbal medicine.

རྒྱ་ལུའི་གྲི་ (gyəlü tri) a knife worn with the རྒྱ་ལུ་ཆས་ costume.

རྒྱ་ལུའི་སྟོད་གོས་ (gyəlü döögöö) an upper garment worn by the རྒྱ་ལུ་བ་ in the Tibetan opera.

རྒྱ་ལོ་ (gyalo) the stick/ pole that is used to churn butter tea.

རྒྱ་ལོ་བོད་ལོ་ (gyalo pöölo) 1. Chinese year and Tibetan year. 2. ordinary looking.

རྒྱ་ཤིང་ (gyashiŋ) 1. arm of a hand-held scale/ steelyard. 2. a type of tree (from which churns are made).

རྒྱ་ཤིང་བརྔོས་གསུམ་ (gya shiŋ ŋöö sūm) shung. name of a three part tax in tt. that included grain, firewood and tsamba.

རྒྱ་ཤུག (gyəshug) 1. cypress tree. 2. jujube tree.

རྒྱ་ཤུག་འབྲས་བུ་ (gyəshug drɛɛbu) 1. date. 2. the (fruit) of the cypress tree (used for medicinal purposes).

རྒྱ་ཤེལ་ (gyashel) rock candy.

རྒྱ་ཤོ་ (gyasho) rumex crispus (used in Tibetan medicine).

རྒྱ་ཤོག (gyashog) Chinese paper.

རྒྱ་བཤིག (gyashii) va. to open an envelope.

རྒྱ་སེ་ (gyase) 1. rose. 2. a thick brocade used in making hats.

རྒྱ་སེ་མདོག (gyase dɔ̀ɔ) rose color.

རྒྱ་སེ་སྐྱེ་གླིང་ (gyase jiliŋ) Rose Garden (of the U.S. White House).

རྒྱ་སེའི་མེ་ཏོག (gyasee medog) rose.

རྒྱ་སེར་ (gyaser) 1. Russia. 2. a yellowish beard. 3. fissure, gap, crack.

རྒྱ་སོག (gyasɔ̀ɔ) abbr. of Chinese and Mongolians, China and Mongolia.

རྒྱ་སྲང་ (gyasaŋ) 1. small hand-held scale/ balance/ steelyard. 2. street.

རྒྱ་སྲན་ (gyadrɛn) a type of bean (vicia faba).

རྒྱ་སྲན་མ་ (gya drɛ̄ma) sm. རྒྱ་སྲན་.

རྒྱ་སླེབས་བོད་དྲིན་ (gyaleb pöödrin) shung. the benefits gained by China are due to the grace of Tibet.

རྒྱ་གསར་ (gyasar) a dye for woolen cloth.

རྒྱ་གསེར་ (gyasee) brocade.

རྒྱ་ལྷ་ཁང་ (gyā lhāgaŋ) a mosque of Chinese Muslims.

རྒྱ་ཨ་སོབ་ (gya āsob) sm. རྒྱའུ་.

རྒྱག་: p.བརྒྱབ་ or རྒྱབ་; f. རྒྱག; imp. རྒྱོབ་ (gyaà) verbalizer of nominals ¶ཁང་པ་རྒྱག To build a house. ¶དམག་རྒྱག To make war. ¶སྒོ་རྒྱག To close a door.

རྒྱག་སྐོར་ (gyaàgɔɔ) 1. repeating sth., doing again; va.—ཤོད་ to repeat sth. over and over again. 2. straining a batch of ཆང་ (beer) a second time to make the ཆང་ more potent; va.—རྒྱག. 3. a round (of playing a game such as cards).

རྒྱག་སྐྱོར་རྒྱག (gyaàgyɔɔ gyaà) va. to do sth. again ¶ཐེར་རྫོངརྒྱག་སྐྱོར་རྒྱག To load the cart again.

རྒྱག་གཅིག་མཆོངས་གཅིག (gyajig cōŋjig) 100% commitment, doing sth. without hesitation ¶ང་ཚོ་བཙན་འཛུལ་བ་དང་དམག་རྒྱག་ཡག་ལ་རྒྱག་གཅིག་མཆོངས་གཅིག་བྱེད་དགོས་རེད་ We have to be 100% committed to wage war against the invaders.

རྒྱག་ཇ་ (gyaàja) tea for one's own use (rather than for sale).

རྒྱག་ཉེས་ཕོག་ཉེས་ཤོར་ (gyagñeè pōgñeè shɔ̄ɔ) vi. to hit sb. accidently.

རྒྱག་གདམ་ (gyagdam) a sarcastic/ biting remark; va.—རྒྱག་; —ཤོད་.

རྒྱག་སྡེའུ་ (gyaàdewu) a carpenter's tool.

རྒྱག་ཐེངས་གཅིག (gyaàdeŋjig) in one stroke, in one shot ¶དམག་རྒྱག་ཐེངས་གཅིག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད་ In one stroke (battle) they won the war.

རྒྱག་ཐོ་ (gyaàdo) a kind of large hammer.

རྒྱག་མདོང་ (gyadoŋ) mortar (the weapon).

རྒྱག་འདྲེ་གོད་པོ་ (gyandre göòbo) belligerent, pugnacious.

རྒྱག་དུང་ (gyagduŋ) beating, hitting; va.—བྱེད་.

རྒྱག་དབྱུག (gyagyuù) see རྒྱ་དབྱུག.

རྒྱག་འབེན་ (gyaŋben) sm. རྒྱང་འབེན་.

རྒྱག་མར་ (gyagmar) butter for one's own use.

རྒྱག་མཛོག (gyaŋdzɔɔ̀) shung. va. to beat ¶དུད་འགྲོ་རྒྱག་མཛོག་སོགས་བྱུང་ན་ If he does things such as beating the animals.

རྒྱག་ཟོང་ (gyagsoŋ) sm. རྒྱགས་ཆས་.

རྒྱག་རེས་ (gyagreè) sm. རྒྱབ་འདྲེ་.

རྒྱགས་ (gyaà) provisions, food supplies ¶ལམ་རྒྱགས་ Food provisions for a journey ¶དམག་རྒྱགས་ Military food provisions.

རྒྱགས་: p. བརྒྱགས་; f. བརྒྱག (gyaà) 1. vi. to be full/ satisfied ¶གྲོད་པ་མ་བརྒྱགས་བར་བཟས་པ་རེད་ They ate until they were full. 2. vi. to be proud.

རྒྱགས་སྐྱེལ་ (gyaggyee) delivering provisions; va.—བྱེད་.

རྒྱགས་ངན་ (gyaàŋɛn) gifts/ presents of provisions to travelers.

རྒྱགས་བརྔན་ལྷ་བསངས་ (gyaàŋɛn lhābsaŋ) shung. gift of incense offered to the deities.

རྒྱགས་ཆས་ (gyagjɛɛ̀) sm. རྒྱགས་.

རྒྱགས་ཆུ་ (gyagju) food and drink.

རྒྱགས་ཆེ་བའི་ཡོ་བྱད་ (gyagcewɛ yojɛɛ̀) luxury goods/ items.

རྒྱགས་རྟེན་ (gyagden) living expenses; va.—སྤྲོད་ to give living expenses.

རྒྱགས་ལྟོགས་ (gyagdɔɔ̀) full or satiated and hungry.

རྒྱགས་པ་ (gyagba) fat ¶ཁོ་རྒྱགས་པ་ཆགས་འདུག He has become fat.

རྒྱགས་སྤྱོད་ (gyagjöò) sm. རྒྱགས་ཤ་.

རྒྱགས་ཕྱེ་ (gyagje) tsampa/ flour for traveling.

རྒྱགས་སྦྱངས་ (gyagjaŋ) va. to feed/ give food (continuously).

རྒྱགས་ཚད་ (gyagdzɛɛ̀) a lot, a great deal, until one is full/ stuffed, as much as one wants to satisfy one's needs/ desires ¶ལུང་པ་འདིར་ཤིང་ཏོག་རྒྱགས་ཚད་ཡོད་པ་རེད་ This place has a lot of fruit. ¶ཁོས་ཤ་རྒྱགས་ཚད་བཟས་སོང་ He ate meat until he was completely full.

རྒྱགས་རང་འཁྱེར་ (gyag raŋgur) taking/ bringing (supplying) one's own food; va.—བྱེད་ ¶སང་ཉིན་ཡུལ་དམག་རྒྱགས་རང་འཁྱེར་བྱས་ནས་ཐོན་དགོས་ Tomorrow the militia have to depart taking their own food.

རྒྱགས་རིལ་ (gyəgrii) sm. རྒྱགས་ལེབ་.

རྒྱགས་ལེབ་ (gyagleb) fat and short (in stature).

རྒྱགས་ལོས་སྙོམས་པོ་ (gyaglöò ñōmbo) just the right weight, not fat-not thin.

རྒྱགས་ལོས་པ་ (gyaglööba) a fat person.

རྒྱགས་ཤ་ (gyagsha) over-indulging in pleasure.

རྒྱགས་ཤེད་ཆེན་པོ་ (gyagshɛɛ̀ cēmbo) foods that satisfy one's hunger quickly and quench one's hunger for a long time.

རྒྱགས་ལྷུག་པ་ (gyaà lhūgba) sm. རྒྱགས་ལྷུག་ལྷུག.

རྒྱགས་ལྷུག་ལྷུག (gyaà lhūglhuù) fat, fatty.

རྒྱང་ (gyaŋ) distance, span, space, range ¶འདི་ནས་ཁོང་བཞུགས་ས་རྒྱང་རིང་པོ་མེད་ His home is not a long distance from here.

རྒྱང་ཤིང་ (gyaŋshiŋ) wooden cross, crucifix.

རྒྱང་བཀྲག (gyaŋdraà) noticeable/ striking/ attractive from a distance ¶ཚོད་གཞི་འདི་རྒྱང་བཀྲག་ཆེན་པོ་འདུག This color is very striking from a distance.

རྒྱང་བཀྲག་དོད་པོ་ (gyaŋdraà töòbo) attractive /good-looking/ striking from a distance.

རྒྱང་སྐད་བབ་ཅོལ་ (gyaŋgɛɛ̀ pəbjöö) shung. loud noice from a distance.

རྒྱང་སྐྱོད་ (gyaŋgyöò) 1. a long distance trip/ expedition; va.—བྱེད་ to go on an expedition, to take a long journey. 2. the Long March (of the Chinese Communists in 1934-35) ¶དམར་དམག་རྒྱང་སྐྱོད་ Red Army's "Long March."

རྒྱང་སྐྱོད་དམག་སྦྱོང་ (gyaŋgyöò māgjoŋ) long distance military drill; va.—བྱེད་.

རྒྱང་སྐྱོད་མཚོ་གྲུ་ (gyaŋgyöò tsōdru) oceangoing ship, long distance ship.

རྒྱང་བསྒྱུར་རྩིས་མེད་ (gyaŋgyur dzı̄imeè) irresponsible in work; va.—བྱེད་.

རྒྱང་བསྐྱོད་ (gyaŋgyöò) sm. རྒྱང་སྐྱོད་.

རྒྱང་ཁད་ (gyaŋgɛɛ̀) sm. རྒྱང་ཁྱད་.

རྒྱང་ཁྱད་ (gyaŋgyɛɛ̀) the distance between things ¶ས་ཆ་དེ་གཉིས་དབར་རྒྱང་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is a great distance between those two places.

རྒྱང་ཁྲ་ (gyaŋdra) the ornamental lining put on the hem of fur gown's worn in Eastern Tibet.

རྒྱང་གྲགས་ (gyaŋdraà) sm. རྒྱང་བསྒྲགས་.

རྒྱང་གྲགས་ཅན་ (gyaŋdraàjɛn) well-known, famous.

རྒྱང་མགོ་ (gyaŋgo) shoe tree; hat block; va.—རྒྱག to put in a shoe tree/ hat block.

རྒྱང་འགྲུལ་ (gyaŋdrüü) long distance travel.

རྒྱང་འགྲུལ་སྣངས་འཁོར་ (gyaŋdrüü lāŋgɔɔ) long distance bus.

རྒྱང་རྒྱག (gyaŋgyaà) va. to stretch out.

རྒྱང་རྒྱུགས་ (gyaŋgyuù) long distance race, long distance running; va.—རྒྱོད་ to run a long distance race.

རྒྱང་སྲིབ་ (gyaŋdrib) nearsighted, shortsighted.

རྒྱང་སྒྲོག (gyaŋdrɔ̀ɔ̀) see རྒྱང་བསྒྲགས་.

རྒྱང་སྒྲོམ་ (gyaŋdrom) wooden frame (used to stretch cloth to paint tankas).

རྒྱང་བསྒྲགས་ (gyaŋdraà) 1. broadcasting; va.—བྱེད་; —ཤོད་; —གཏོང་ to broadcast ¶ གསར་འགྱུར་དེ་ལམ་སེང་རྒྱང་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ They broadcast the news at once. 2. loudspeaker, public address system; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to say through a loud speaker. 3. an ancient distance measurement equal to 2,000 cubits.

རྒྱང་བསྒྲགས་ཁང་ (gyaŋdraàgaŋ) broadcast studio.

རྒྱང་བསྒྲགས་རྒྱུ་ཆས་ (gyaŋdraà gyujɛɛ̀) broadcasting equipment.

རྒྱང་བསྒྲགས་སྒྲིག་ཆས་ (gyaŋdraà drigjɛɛ̀) broadcasting equipment.

རྒྱང་བསྒྲགས་བརྙན་འཕྲིན་ (gyaŋdraà ñɛ̃ndrin) radio and television, broadcasting.

རྒྱང་བསྒྲགས་བརྙན་འཕྲིན་ལས་དོན་ཅུས་ (gyaŋdraà ñɛ̃ndrin lɛ̱ɛ̀dönju) tib.ch. bureau of radio and television, broadcast bureau.

རྒྱང་བསྒྲགས་གཏོང་ཁང་ (gyaŋdraà dõŋgaŋ) broadcast station.

རྒྱང་བསྒྲགས་གཏོང་མཁན་ (gyaŋdraà dõŋgɛn) broadcaster.

རྒྱང་བསྒྲགས་པ་ (gyaŋdraàba) sm. རྒྱང་བསྒྲགས་གཏོང་མཁན་.

རྒྱང་བསྒྲགས་འཕྲུལ་ཆས་ (gyaŋdraà trṵ̈ṵ̈jɛɛ̀) broadcast equipment.

རྒྱང་བསྒྲགས་རླུང་འཕྲིན་ (gyaŋdraà lũŋdrin) radio ¶ རྒྱང་བསྒྲགས་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ Radio/ broadcasting station.

རྒྱང་བསྒྲགས་རླུང་འཕྲིན་རོལ་མོ་ཚོགས་པ་ (gyaŋdraà lũŋdrin rö̱ö̱mo tsɔ̃gba) radio orchestra.

རྒྱང་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་ (gyaŋdraà lɛ̱ɛ̀guŋ) radio broadcasting station.

རྒྱང་བསྒྲགས་ལུས་སྦྱོང་ (gyaŋdraà lṵ̈ṵ̈joŋ) exercising to music from the radio.

རྒྱང་བསྒྲགས་ལུས་རྩལ་ (gyaŋdraà lṵ̈ṵ̈dzɛɛ) sm. རྒྱང་བསྒྲགས་ལུས་སྦྱོང་.

རྒྱང་བསྒྲགས་ས་ཚིགས་ (gyaŋdraà sədzii) radio/ broadcast station.

རྒྱང་ངེ་ (gyaŋŋe) at the head of a group/ pack.

རྒྱང་ཆོད་ (gyaŋdzö̀ö̀) vi. to be separated by a long distance (in time or space) ¶ གྲོང་སྡེ་དེ་མེ་འཁོར་འབབས་ཚུགས་ནས་མེ་ལི་ 20 ཙམ་གྱིས་རྒྱང་ཆོད་ཡོད་ The town is twenty miles away from the railway station ¶ དམག་འཁྲུག་དེ་གཉིས་དབར་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱང་ཆོད་ཡོད་པ་རེད་ The two wars were separated by a few generations.

རྒྱང་མཆོང་ (gyaŋjoŋ) long jump, broad jump (sports); va.—རྒྱག.

རྒྱང་མཆོངས་ (gyaŋjoŋ) sm. རྒྱང་མཆོང་.

རྒྱང་མཇལ་ (gyaŋjɛɛ) seeing/ visiting a statue or a lama or holy place from a distance ¶ ༧གོང་ས་ལྷ་མོའི་རྣམ་འདྲེན་མཆོག་ནས་གསུང་ཆོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་མང་འབངས་རྣམས་ལ་རྒྱང་མཇལ་གྱི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པ་ When H.H. the Dalai Lama gave teachings to the masses they got a chance to see the Dalai Lama from a distance.

རྒྱང་བསྙལ་ (gyaŋñɛɛ) marinated, pickled.

རྒྱང་ལྟ་ (gyaŋda) watching/ looking from a distance; va. རྒྱང་ལྟ་; —ལྟ་.

རྒྱང་ལྟ་སོ་པ་ (gyaŋda sõba) a lookout, sb. watching sth. from a distance.

རྒྱང་ལྟའི་མཐོ་སྡེགས་ (gyaŋdɛ tõdeg) observation tower.

རྒྱང་བལྟས་ (gyaŋdɛɛ̀) sm. རྒྱང་ལྟ་.

རྒྱང་ཐག (gyaŋtaà) distance ¶ རྒྱང་ཐག་ཀི་ལོ་དབར་ 200 ཡོད་པ་རེད་ There is a distance of 200 kilometers.

རྒྱང་ཐག་ཚད་ (gyaŋ tãàjö̀ö̀) sm. རྒྱང་ཚད་.

རྒྱང་ཐག་ཚད་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་ (gyaŋdaà tsẽèlen trṵ̈ṵ̈jɛɛ̀) an instrument for measuring distances.

རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ས་ཁུལ་ (gyaŋdaà riŋwɛ səgṵ̈ṵ̈) remote border area/ region, a far away place.

རྒྱང་ཐུང་ཐུང་ (gyaŋ tũŋduŋ) a short distance.

རྒྱང་མཐོང་ (gyaŋdoŋ) skylight.

རྒྱང་དུ་འགྲོ་ (gyaŋtu dro̱) vi. to become more distant in relations ¶ གཅེན་གཅུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱང་དུ་སོང་ཡོད་པ་རེད་ The relationship between the older and the younger brother became distant.

རྒྱང་རིང་ཕུགས་གསུམ་ (gyaŋ te̱ŋ pũg sũm) sm. འཕུལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་.

རྒྱང་མདའ་ (gyaŋda) long range arrow.

རྒྱང་མདོང་ (gyaŋdoŋ) sm. རྒྱག་མདོང་.

རྒྱང་འདུལ་ (gyaŋdṵ̈ṵ̈) expedition, expeditionary force.

རྒྱང་འདུལ་དམག (gyaŋdṵ̈ṵ̈maà) expeditionary army.

རྒྱང་བརྡ་ (gyaŋda) a signal sent from a distance; va.—གཏོང་.

རྒྱང་ཕུགས་ (gyaŋbuù) sm. ཕུགས་རྒྱང་.

རྒྱང་ཕུད་ (gyaŋbṵ̈ṵ̈) expelling, banishing; va.—གཏོང་ ¶ ཁོ་ལྷ་ས་ནས་རྒྱང་ཕུད་བཏང་བཞག (They) banished him from Lhasa.

རྒྱང་འཕེན་ (gyaŋben) long-range ¶ རྒྱང་འཕེན་མེ་སྒྱོགས་ Long-range artillery.

རྒྱང་འཕེན་འཕུར་མདའ་ (gyaŋben pũnda) long-range missile.

རྒྱང་འཕེན་འཕུར་མདེལ་ (gyaŋben pũndel) sm. རྒྱང་འཕེན་འཕུར་མདའ་.

རྒྱང་འཕེན་མེ་སྒྱོགས་ (gyaŋben me̱gyɔɔ̀) long-range cannon, long-range artillery.

རྒྱང་འཕེན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (gyaŋben me̱shuù pũnda) long-range rocket.

རྒྱང་འཕེན་མཚོན་ཆ་ (gyaŋben tsõnja) long-range weapon.

རྒྱང་འཕོ་བ་ (gyaŋ põwa) doing འཕོ་བ་ from a distance (i.e., monks not coming in person); va.—རྒྱག.

རྒྱང་འབུད་ (gyaŋbṵ̈ṵ̈) exiling, banishing, deporting, extraditing; va.—གཏོང་ to exile/ banish/ deport/ extradite.

རྒྱང་འབེན་ (gyaŋben) a target.

རྒྱང་འབོད་ (gyaŋbö̀ö̀) calling from a distance; va.—བྱེད་.

རྒྱང་འབྲོག (gyaŋdrog) nomads who live far away from villages/ administrative centers.

རྒྱང་མ་ (gyaŋma) 1. sm. རྒྱང་. 2. an arrow used for long distances.

རྒྱང་མིག (gyaŋmiì) farsighted (with regard to vision).

རྒྱང་མིག་གསལ་པོ་ (gyaŋmiì sɛ̃ɛ̀bo) good eyesight.

རྒྱང་ཚད་ (gyaŋdzɛɛ̀) range, distance; va.—འཇལ་ to measure range/ distance.

རྒྱང་ཚད་ཐིག་ཤིང་ (gyaŋdzɛɛ̀ tĩgshiŋ) surveyor's pole.

རྒྱང་གཞས་ (gyaŋshɛɛ̀) a slow song (the slow portion of a Tibetan song).

རྒྱང་བཞུད་ (gyaŋshṵ̈ṵ̈) sm. རྒྱང་སྲིད་.

རྒྱང་གཡེར་ཆེ་བ་ (gyaŋyer cẽwa) sm. རྒྱང་གྲགས་ཆེ་བ་.

རྒྱང་ར་རྒྱང་སྐོར་ (gyaŋra gyaŋgɔɔ) circling around sb. or sth. at a distance; va.—བྱེད་.

རྒྱང་རིང་ (gyaŋriŋ) far, distant, long-range, long-term ¶ རྒྱང་རིང་གི་དམིགས་ཡུལ་ Long-term aim/ goal. ¶ རྒྱང་རིང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་འཆར་འགོད་ Long-term plan.

རྒྱང་རིང་གློག་སྐད་ཁའོ་ (gyaŋriŋ lɔ̃ggɛɛ̀ kãwo) long distance telephone section/ office/ department.

རྒྱང་རིང་གློག་འཕྲིན་ཁའོ་ (gyaŋriŋ lɔ̃gdrin kãwo) long distance telecommunications section/ office/ department.

རྒྱང་རིང་གཏིང་ཟབ་ (gyaŋriŋ dĩŋsəb) deep and profound.

རྒྱང་རིང་དུ་ལས་ (gyaŋriŋdu lɛ̱ɛ̀) sm. རྒྱང་རིང་དུ་ལུས་.

རྒྱང་རིང་དུ་ལུས་ (gyaŋriŋdu lṵ̈ṵ̈) vi. to be left behind.

རྒྱང་རིང་སྨྲ་བ་ (gyaŋriŋ mãwa) the theory of remoteness.

རྒྱང་རིང་མཚོ་ལམ་ (gyaŋriŋ tsõlam) cross-ocean shipping route.

རྒྱང་རིང་ལུང་ཁུག (gyaŋriŋ lu̱ŋguù) a remote and

isolated area.

རྒྱང་ཤར་ (gyaŋshar) the Far East.

རྒྱང་ཤར་ས་ཁུལ་ (gyaŋshar səgüü) the Far East area/ region.

རྒྱང་ཤར་ཨེ་ཤ་ཡའི་དཔལ་འབྱོར་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་གསར་དེབ་ (gyaŋshar ēshye bēnjɔɔ jēɛ̀shibgi sāādeb) Far Eastern Economic Review (magazine).

རྒྱང་ཤིང་ (gyaŋshiŋ) sm.* རྒྱངས་ཤིང་.

རྒྱང་ཤེལ་ (gyaŋshee) telescope.

རྒྱང་སོ་ (gyaŋso) spying/ watching secretly from a distance; va.—འཛུགས་ to spy on, to watch secretly from a distance; —ལྟ་ to look far into the distance.

རྒྱང་བསངས་ (gyaŋsaŋ) burning incense from a distance; va.—གཏོང་.

རྒྱང་སྲིང་ (gyaŋsiŋ) sm. རྒྱང་བསྒྲགས་.

རྒྱང་སྲིང་མཉམ་སྒྲིལ་ (gyaŋsiŋ ñamdree) broadcast corporation/ company.

རྒྱང་བསྲིང་ (gyaŋsiŋ) sm. རྒྱང་བསྒྲགས་.

རྒྱང་བསྲིང་ཡིག་པར་ (gyaŋsiŋ yigbar) fax.

རྒྱངས་མགོ་ (gyaŋgo) sm. རྒྱང་མགོ.

རྒྱངས་རྒྱག (gyaŋ gyaà) va. to stretch/ spread out objects such as clothes when hanging them outside in the sun to dry.

རྒྱངས་ཤ་ (gyaŋsha) meat filling (for sausages).

རྒྱངས་ཤིང་ (gyaŋshiŋ) wooden cross/ crucifix used for punishment; va.—རྒྱག to put on a cross (as a punishment).

རྒྱན་ (gyɛn) 1. ornament, decoration; va.—སྤྲས་; —སྤྲོས་ to adorn, to ornament, to decorate. 2. a bet, wager, stake; va.—འཛུགས་; —འགྱེད་; —འཕེན་ to bet; vi.—ཐོབ་ to win a bet; vi.—ཤོར་ to lose a bet. 3. a lot (in a lottery); va.—རྒྱག to draw lots.

རྒྱན་གླུབས་ (gyɛnlub) sm. རྒྱན་སྤྲས་.

རྒྱན་བཀོད་ (gyɛngöö) ornamentation, decoration.

རྒྱན་སྒོར་ (gyɛngɔɔ) a large decorative nail used to pin down cushions on saddles.

རྒྱན་ཁ་ (gyɛnga) a bet/ wager; va.—འཛུགས་ to gamble/ wager/ bet.

རྒྱན་མཁན་པོ་ (gyɛn kēmbo) sb. expert in poetics.

རྒྱན་འཁེལ་ (gyɛn kēē) vi. to get the winning number in a drawing of lots, etc. ¶ རྒྱན་འཁེལ་ཨང་གྲངས་ The winning number in a lottery.

རྒྱན་གོས་ (gyɛngöö) fancy clothes.

རྒྱན་གོས་དཔེ་གསར་གཞོན་ནུ་མ་ (gyɛngöö bēsar shönnuma) a fashionable young woman.

རྒྱན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ (gyɛngi dɔɔje) a vajara-shaped design.

རྒྱན་གྱིས་རྒྱན་ (gyɛngi gyɛn) sm. རྒྱན་སྤྲས་.

རྒྱན་འགྱེད་ (gyɛn gyeè) sm. རྒྱན་འཕེན་པ་.

རྒྱན་རྒྱག (gyɛn gyaà) see རྒྱན་, 3.

རྒྱན་: p. བརྒྱན་; f. བརྒྱན་; imp. རྒྱན་ (gyɛn) va. to decorate, to adorn, to ornament.

རྒྱན་དངུལ་ (gyɛnŋüü) money wagered, money bet.

རྒྱན་ཅན་ (gyɛnjɛn) decorated/ ornamented.

རྒྱན་ཆ་ (gyɛnja) ornament, jewelry; va.—འདོགས་ to wear jewelry/ ornaments.

རྒྱན་ཆས་ (gyɛnjɛɛ̀) sm. རྒྱན་ཆ་.

རྒྱན་མཆོར་ (gyɛnjɔɔ) ornament, decoration; va.—བརྒྱན to decorate.

རྒྱན་འཇོག (gyɛnjɔɔ̀) sm. རྒྱན་.

རྒྱན་ཐོབ་ (gyɛndob) vi. to win (a prize, bet, etc.).

རྒྱན་དུ་བྱེད་ (gyɛndu ceè) va. to use sth. as an ornament.

རྒྱན་དོར་ (gyɛn tɔr) 1. va. to bet, to wager. 2. va. to give up/ abstain from wearing jewelry.

རྒྱན་འདོགས་ཆ་ (gyɛn tɔgja) ornaments.

རྒྱན་པོ་ (gyɛmbo) gambling; va.—འགྱེད་ to gamble.

རྒྱན་པོ་བ་ (gyɛmbowa) gambler.

རྒྱན་སྤྲས་ (gyɛndrɛɛ̀) sm. རྒྱན་.

རྒྱན་སྤྲོས་ (gyɛndröö) sm. རྒྱན་སྤྲས་.

རྒྱན་ཕྲེང་ (gyɛndreŋ) sm. རྒྱན་འཕྲེང་.

རྒྱན་འཕེན་ (gyɛn pēn) va. to gamble, to bet.

རྒྱན་འཕྲེང་ (gyɛndreŋ) 1. abbr. rosary and ornaments. 2. a necklace, a string of beaded jewelry.

རྒྱན་དབྱུག (gyɛn yūù) va. to place a bet, to wager, to gamble.

རྒྱན་བཙུགས་ (gyɛn dzūù) p. of རྒྱན་འཛུགས་.

རྒྱན་ཚིག (gyɛndziì) adjective.

རྒྱན་འཛུགས་ (gyɛn dzuù) see རྒྱན་.

རྒྱན་འཛུགས་མ་རྩ་ (gyɛndzuù madza) capital for gambling.

རྒྱན་བཞག (gyɛn shaà) p. of རྒྱན་འཇོག.

རྒྱན་བཞི་ (gyɛnshi) 1. brocade material that has four auspicious symbols: water, rocks, dragons and clouds.

རྒྱན་བཟང་མ་ (gyɛn saŋma) 1. shung. the women who serve ཆང་ to the Yasor at Monlam. 2. a richly attired woman.

རྒྱན་གཡེར་ (gyɛnyer) small bell ornament.

རྒྱན་གཡོག (gyɛnyɔɔ̀) shung. assistant of the རྒྱན་བཟང་མ་ who serves ཆང་ to the Yasor at Monlam.

རྒྱན་རིས་ (gyɛnriì) design, pattern, decoration.

རྒྱན་ཤོག (gyɛnshog) lottery, lottery ticket.

རྒྱན་ཤོར་ (gyɛn shɔɔ) see རྒྱན་.

རྒྱབ་ (gyəb) 1. back, behind, after; va.—བྱེད་ to back, to give support ¶ ལག་པའི་རྒྱབ The back of the hand. ¶ ཁོའི་རྒྱབ་ལ་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཤོད་ཀྱི་འདུག (They) talk a lot behind his back. 2. sm. བརྒྱབ་. 3. a load ¶ ཕྱེ་ཞིབ་རྒྱབ་གཅིག One load of flour.

རྒྱབ་ཀྱི་ཐེག་པ་ (gyəbgi tēgba) a burden, a load.

རྒྱབ་དཀར་ (gyəbgar) buzzard.

རྒྱབ་སྐྱུར་ (gyəbgyur) discarding, abandoning, throwing/ casting away; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་ཁས་ལེན་རྒྱབ་སྐྱུར་བྱས་ནས་མགོ་སྐོར་སྐྱེར་བ་རེད་ That person tricked them and abandoned the agreement.

རྒྱབ་སྐྱོར་ (gyəbgyɔɔ) supporting, backing, aiding, helping; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོའི་རང་བཙན་གྱི་འཐབ་འཛིང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཙང་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (We) are supporting their struggle for independence.

རྒྱབ་སྐྲ་ (gyəbdra) back side of the hair.

རྒྱབ་བསྐྱུར་ (gyəbgyur) sm. རྒྱབ་སྐྱུར་.

རྒྱབ་ཁལ་ (gyəbgɛɛ) a load (that is carried by animals on their backs).

རྒྱབ་ཁུག (gyəbguù) bag, backpack.

རྒྱབ་ཁུར་ (gyəbgur) a load for carrying va.—འཁུར་ to carry a load ¶ རྒྱབ་ཁུར་ལྗིད་པོ་ A heavy load.

རྒྱབ་ཁེབས་ (gyəbgeb) an apron worn on the back (by women in some parts of Tibet).

རྒྱབ་ཁྱེར་ (gyəbgyer) carrying on the back; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་འཁུར་ (gyəb kūr) va. to carry on one's back.

རྒྱབ་གོན་པ་ (gyəbgönba) clothing.

རྒྱབ་འགལ་ (gyəbgɛɛ) 1. contrary, defying, opposite, contradictory, not in conformity with; va.—བྱེད་ to go against, to act contrary to, to defy ¶ དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་རྒྱབ་འགལ་རེད་ That is contrary to the trend of history. 2. violating (a law, rule, etc.); va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་ལ་རྒྱབ་འགལ་བྱས་ན་བཙོན་ཁང་ལ་བཏང་གི་རེད་ If you violate the law you will be sent to prison.

རྒྱབ་འགྲོས་ (gyəmdröö) walking backward as a sign of respect and reverence; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་སྒུར་པོ་ (gyəb gurbu) a hunched over back.

རྒྱབ་སྒོ་ (gyəbgo) back door.

རྒྱབ་སྒྱུར་ (gyəbgyur) about face! (a military command).

རྒྱབ་བསྣར་གློག་ཤུ་ (gyəbgar lōgshu) taillight.

རྒྱབ་ངོས་ (gyəbŋöö) back side, behind ¶ རྩེ་པོ་བྲང་གི་རྒྱབ་ངོས་ The back side of the Potala.

རྒྱབ་སྔས་ (gyəbŋɛɛ̀) sm. རྒྱབ་སྙེས་.

རྒྱབ་གཅིག་སྒ་གཉིས་ (gyəbjig gañiì) shung. levying double taxes on one person [Lit. putting two saddles on one back].

རྒྱབ་བཅའ་ (gyəbjaa) sm. རྒྱབ་རྟེན་.

རྒྱབ་ཆ་ (gyəbja) a load.

རྒྱབ་ཆད་ (gyəbjɛɛ̀) without backing/ assistance/ support ¶ དམག་དཔུང་དེ་རྒྱབ་ཆད་དུ་གྱུར་ནའང་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད་ Even though the soldiers came to be without any support, ultimately they were victorious.

རྒྱབ་ཆོས་ (gyəbjöö) religious services conducted after a sky burial.

རྒྱབ་ཇ་ (gyəbja) afternoon tea prayer session (in a monastery).

རྒྱབ་ལྗོངས་ (gyəbjoŋ) background scenery, backdrop (of a stage).

རྒྱབ་ཉལ་ (gyəbñεε) lying on one's back; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་གཉེར་ (gyəbñer) support, backing; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་གཉེར་ལས་དོན་ (gyəbñer lεεdön) the task or job of supporting/ backing.

རྒྱབ་སྙེ་ (gyəbñe) sm. རྒྱབ་སྙེས་.

རྒྱབ་སྙེས་ (gyəbñeè) cushion, pillow (for the back); va.—བྱེད་; —རྒྱག to lean back, to rest against ¶ ཁོས་ཙིག་པར་རྒྱབ་སྙེས་བྱས་འདུག He is leaning back against the wall.

རྒྱབ་བསྙེས་ (gyəbñeè) sm. རྒྱབ་སྙེས་.

རྒྱབ་བསྙེས་ཀུབ་ཀྱག (gyəbñeè gübgyaà) chair.

རྒྱབ་བསྙེས་ཀུབ་སྟེགས་ (gyəbñeè gübdeg) sm. རྒྱབ་སྙེས་ཀུབ་ཀྱག.

རྒྱབ་ཏུ་སྐྱུར་ (gyəbdu gyür) va. to abandon, to turn one's back on, to leave behind.

རྒྱབ་ཏུ་བསྙེས་ (gyəbdu ñeè) sm. རྒྱབ་སྙེས་.

རྒྱབ་ཏུ་དབྱུག (gyəbdu yüù) sm. རྒྱབ་སྐྱུར་.

རྒྱབ་ཏུ་རི་འགུལ་བ་མ་ཤེས་ མདུན་དུ་སྤུ་འགུལ་བ་མཐོང་ (gyəbdu riŋgüüwə masheè dündu bügüüwa dõŋ) seeing things only on the surface. [Lit. oblivious of a mountain moving behind, seeing a piece of hair moving in front].

རྒྱབ་གཏད་ (gyəbdεε) p. of རྒྱབ་གཏོད་.

རྒྱབ་གཏོད་ (gyəbdöö) 1. betraying, acting traitorous; va.—བྱེད་ to betray, to turn traitor ¶ གཞུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པ་རེད་ (They) betrayed their government and country. 2. showing/ turning one's back; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་གཏོད་པ་ (gyəbdööba) betrayer, traitor.

རྒྱབ་རྟེན་ (gyεbden) support, backing; va.—བཅོལ་ to depend/ rely on a supporter or backer ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བར་རྒྱབ་རྟེན་བཅོལ་བ་རེད་ Small countries depend on the support of big countries. ¶ ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་དགོས་ན་རྒྱབ་རྟེན་ཞིག་དགོས་པ་རེད་ If you want a good job you need a good backer.

རྒྱབ་རྟེན་ཐུབ་པ་ (gyəbden tübbə) dependable, reliable, trustworthy.

རྒྱབ་ལྟོས་ (gyəbdöö) sm. རྒྱབ་གཏོད་.

རྒྱབ་སྟན་ (gyəbdεn) sm. རྒྱབ་སྙེས་.

རྒྱབ་སྟར་ (gyəbdar) the last/ back row.

རྒྱབ་སྟོན་ (gyəbdön) sm. རྒྱབ་གཏོད་.

རྒྱབ་བལྟབ་ (gyəb dəb) va. to fold/ turn to the back, to wear a hat backwards.

རྒྱབ་དར་ (gyəbdar) shung. long piece of colored silk hung behind the back of Tibetan opera performers.

རྒྱབ་དོད་ (gyəbdöö) shung. a money substitute for a payment in kind.

རྒྱབ་གདན་ (gyebdεn) vest-like garment that is worn when carrying loads to prevent sores on the back.

རྒྱབ་མདུན་ (gyəmdün) front and back, both sides; va.—ལོག to reverse back and front.

རྒྱབ་འདྲེ་ (gyamdre) fighting, quarreling, disputing; va.—རྒྱག to fight/ quarrel/ dispute; vi.—ཤོར་ to have a dispute/ fight / quarrel break out ¶ ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་བརྒྱབ་འདྲེ་རྒྱབ་པ་རེད་ They fought all the time.

རྒྱབ་འདྲེ་གོད་པོ་ (gyamdre göobo) sb. who fights a lot, a quarrelsome person.

རྒྱབ་འདྲེ་ཚ་པོ་ (gyamdre tsābo) sm. རྒྱབ་འདྲེ་གོད་པོ་.

རྒྱབ་འདྲེ་འཚུབ་འཚུབ་ (gyamdre tsübdzub) fighting/ quarreling/ disputing all the time; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་རྡོ་དབྱུག (gyəbdo yüù) 1. a sport competition involving monks tossing a large stone backward to see who can throw it the furthest. 2. slang. va. to defecate.

རྒྱབ་ལྡན་ (gyəmdεn) sm. རྒྱབ་པ་.

རྒྱབ་གནོན་ (gyεbnön) sm. རྒྱབ་སྐྱོར་.

རྒྱབ་གནོན་ཐམ་ཀ་ (gyəbnön tāmga) shung. an order with a seal that indicates support/ approval.

རྒྱབ་སྣོན་ (gyəbnön) 1. supporting from the rear, reinforcing, resupplying; va.—གཏོང་; —བྱེད་ ¶ རྒྱབ་སྣོན་དམག་མི་ Reinforcement troops (or troops in a rear area that support the frontline troops).

རྒྱབ་དཔུང་ (gyəbbuŋ) sm. རྒྱབ་དམག.

རྒྱབ་སྤྱོད་ (gyəbjöö) sm. རྒྱབ་འགལ་.

རྒྱབ་སྦྱོད་ (gyəbjöö) sitting back-to-back; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་ཕྱོགས་ (gyəbjɔɔ) rear area, back area.

རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེལ་འདྲེན་ (gyəbjɔɔgi gyēndren) supplying from the rear area; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་ (gyəbjɔɔ cēmbo) the "great rear area" (the area of China not occupied by the Japanese during the Sino-Japanese war).

རྒྱབ་ཕྱོགས་ཞབས་འདེགས་པུའུ་ (gyəbcɔɔ shəmdeg bū) tib.ch. rear service department/ bureau.

རྒྱབ་ཕྱོགས་སི་ལིང་པུའུ་ (gyəbcɔɔ sĩliŋ bū) tib.ch. rear area military headquarters.

རྒྱབ་བོད་ (gyəbpöö) shung. "Back Tibet" (the term used by the Qing Dynasty to denote the area of the Panchen Lama in གཙང་).

རྒྱབ་བེད་ (gyəbbeè) shung. using animals for transportation.

རྒྱབ་འབེན་ (gyəbben) see རྒྱང་འབེན་.

རྒྱབ་འབུད་མདུན་འདྲུད་ (gyəmböö dündrüü) pushing from the back and dragging from the front (usu. used with respect to apprehending criminals); va.—བྱེད་.

རྒྱབ་འབོལ་ (gyəmböö) sm. རྒྱབ་སྙེ་.

རྒྱབ་བྱེད་ (gyəb cee) va. to back, to support ¶ ཨ་མས་པ་ཕའི་རྒྱབ་བྱས་ནས་ཕྲུ་གུ་ར་གཤེ་གཤེ་གཏོང་གི་འདུག The mother, backing the father, is scolding the child.

རྒྱབ་མ་ (gyəbma) 1. the back one, the one on the back side. 2. later, after.

རྒྱབ་དམག (gyəbmaà) troops that support the front from the rear, reinforcement troops, reserve troops.

རྒྱབ་རྨ་ (gyəbma) a sore/ wound on the back.

རྒྱབ་རྩ་ (gyəbdza) a backer, a supporter; va.—བྱེད་; —གནོན་ to act as a supporter, to back.

རྒྱབ་ཚོམས་ (gyəbdzom) a hall located in the back of sth.

རྒྱབ་རྫི་ (gyəbdzi) the person who represents the deceased family at the sky burial to ensure the corpse is properly disposed of. 2. person in charge of accompanying prisoners. 3. foreman/ supervisor of a work unit.

རྒྱབ་བཞེངས་ (gyəbsheŋ) a full load for a carrying animal.

རྒྱབ་གཞུང་ (gyəbshuŋ) sm. རྒྱབ་རུས་.

རྒྱབ་གཞུང་ཀུབ་སྟེགས་ (gyəbshuŋ gübdeg) sm. རྒྱབ་སྙེས་ཀུབ་ཀྱག.

རྒྱབ་ཡོལ་ (gyəbyöö) 1. a curtain that separates the back of a room. 2. a curtain put up on back walls when important persons visit.

རྒྱབ་རི་ (gyəbri) mountain located at the back of a village or house.

རྒྱབ་རི་མདུན་ཆུ་ (gyəbri dünju) having backing/ support from high people [Lit. behind is a hill, in front is water].

རྒྱབ་རིམ་བསྙེན་ཡོན་ (gyəbrim ñēnyön) shung. offerings to monks who perform prayers/ rites.

རྒྱབ་རུ་ (gyəbru) rear area/ side soldiers.

རྒྱབ་རུས་ (gyəbrüü) backbone, spine.

རྒྱབ་རོགས་ (gyəbrɔɔ) reinforcing/ backing/ supporting from the rear; va.—བྱེད་.

རྒྱབ་རོལ་ (gyəbröö) sm. རྒྱབ་ཕྱོགས་.

རྒྱབ་ལ་དབྱུགས་ (gyəbla yüù) sm. རྒྱབ་སྐྱུར་.

རྒྱབ་ལག (gyəblaà) 1. backhand (in tennis or table tennis). 2. hands behind one's back; va.—བྱེད་ to put one's hands behind one's back.

རྒྱབ་ལངས་ (gyəblaŋ) sm. རྒྱབ་རྩ་.

རྒྱབ་ལབ་ (gyəbləb) sm. རྒྱབ་བཤད་.

རྒྱབ་ལོག (gyəblɔ̀ɔ) sm. རྒྱབ་གཏོད་.

རྒྱབ་ལོགས་ (gyəblɔ̀ɔ) back, behind, rear ¶ཁང་པའི་རྒྱབ་ལོགས་ལ་ལྡུམ་ར་ཆུང་ཆུང་ཞིག་འདུག There is a small garden behind the house.

རྒྱབ་ཤ་ (gyəbsha) an outer lining/ covering, va.—རྒྱག to cover sth. with an outer lining.

རྒྱབ་ཤིག (gyəbshiì) moving backward; va.—རྒྱག to move backwards ¶ཚོགས་ཁང་གི་རྒྱབ་ལ་ས་ཆ་སྟོང་པ་འདུག་པས་ཚང་མ་རྒྱབ་ཤིག་རྒྱག་རོགས་གནང་ The back portion of the hall is empty so please all move backwards.

རྒྱབ་ཤོག (gyəbsɔɔ̀) the back cover (of a book).

རྒྱབ་ཤོག་དཀར་པོའི་དེབ (gyəbsɔɔ̀ gārbö teb) white paper (special report issued by a government).

རྒྱབ་ཤོག་སྔོན་པོའི་དེབ (gyəbsɔɔ̀ ŋōnbö teb) blue book (special issued by a government).

རྒྱབ་ཤོག་ནང་མ་ (gyəbsɔɔ̀ naŋma) inside back cover.

རྒྱབ་བཤད་ (gyəbshɛɛ̀) talking behind someone's back, backbiting; va.— བྱེད་; —གཏོང་; —རྒྱག.

རྒྱབ་བཤུལ་ (gyəbshüü) sm. རྒྱབ་གཞུང་.

རྒྱབ་སྲུང་ (gyəbsuŋ) 1. rear guard. 2. a defensive back (in sports like soccer).

རྒྱབ་སྲུང་བར་མ་ (gyəbsuŋ parma) center half back (in soccer).

རྒྱབ་སློག (gyəb lɔ̄ɔ̀) va. to turn one's back.

རྒྱབ་ལྷག (gyəblhaà) tailwind, rear wind.

རྒྱམ་ཚྭ་ (gyəmtsa) a type of mineral used in Tibetan medicine (sallucidum).

རྒྱའི་མི་རིགས་ (gyɛ miriì) Han (Chinese) ethnic group.

རྒྱུ་ (gyəwu) 1. beard. 2. a person with a beard.

རྒྱུ་ཨ་སོབ་ (gyəwu āpso) a large/ bushy beard.

རྒྱ་ར་ཤ་ (gyarsha) shung. meat to be eaten with Tsampa.

རྒྱལ་ (gyɛɛ) 1. vi. to be victorious, to overcome, to win. 2. abbr. of རྒྱལ་ཁབ་. 3. sm. རྒྱན་.

རྒྱལ་སྐྱོང་དམངས་བདེ་ (gyɛɛgyoŋ māŋde) administer the country effectively and give the people peace and security.

རྒྱལ་སྐྱོབ་ (gyɛɛgyob) saving the nation, national salvation; va.—བྱེད་ to save the country/ nation ¶ཁྱིམ་སྲུང་རྒྱལ་སྐྱོབ་བྱེད་ To defend the home and save the nation.

རྒྱལ་སྐྱོབ་འཐབ་ཕྱོགས་ (gyɛɛgyob tābjɔɔ̀) national salvation front.

རྒྱལ་སྐྱོར་དམངས་ཕན་ (gyɛɛgyɔr māŋpɛn) support the nation, benefit the people/ masses.

རྒྱལ་ཁ་ (gyɛɛga) victory, success, triumph; vi.—ཐོབ་ to be victorious, to win, to obtain a victory; va.—ལེན་; —ལོན་ to win, to gain victory ¶མཐའ་མའི་རྒྱལ་ཁ་ང་ཚོར་ཐོབ་རྒྱུ་རེད་ We will have the final victory.

རྒྱལ་ཁ་མཚོན་བྱེད་ཀ་བ་ (gyɛɛga tsōnjeè gāā) a pillar erected to commemorate a victory.

རྒྱལ་ཁག (gyɛɛgaà) nations.

རྒྱལ་ཁང་ (gyɛɛgaŋ) palace, castle.

རྒྱལ་ཁབ་ (gyɛɛgəb) state, country, nation.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཀའ་ཉེན་ (gyɛɛgəbgi gāñen) sm. རྒྱལ་ཁབ་འཇིག་ཉེན་.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགྲོས་བབ་ (gyɛɛgəbgi kōòbəb) national financial strength.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ (gyɛɛgəbgi ŋowo) form/ structure of a nation.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ (gyɛɛgəbgi ŋāgoŋ) national territory.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ (gyɛɛgəbgi cōòluù) state religion.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྗེས་གཞི་ཆེན་པོ་ (gyɛɛgəbgi jüüshi cēmbo) sm. རྒྱལ་རྗེས་.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྟགས་མཚན་ (gyɛɛgəbgi dāgdzɛn) national emblem/ insignia.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འདས་འཇུག་མཇལ་སྒོ་ (gyɛɛgəbgi dɛnjuù dzɛ̄ègo) state funeral.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ (gyɛɛgəbgi nɛ̄ɛ̀dzüü) the condition/ state/ situation of a country.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞུ་ཡིག (gyɛɛgəbgi nɛ̄ɛ̀dzüü shuyiì) state of the union message (in U.S.A.).

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ (gyɛɛgəbgi jīgɛɛ̀) the national language, the common language used in a multilinguistic state.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བང་མཛོད་ (gyɛɛgəbgi paŋdzöò) state/ nation's treasury or exchequer.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་བ་ (gyɛɛgəbgi cawa) national affairs.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་ (gyɛɛgəbgi wāŋdzin lɛɛ̀guŋ) power organs/ offices of the state.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་ (gyɛɛgəbgi wūshuù) head of state.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ (gyɛɛgəbgi miŋ) 1. name of a country. 2. name of a reigning dynasty.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ (gyɛɛgəbgi dzōwo) head of state, chief executive/ ruler of a country.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ (gyɛɛgəbgi dzōndzin) sm. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཟིལ་ངམ་ (gyɛɛgəbgi siiŋam) national prestige.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ (gyɛɛgəbgi sishuù) sm. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཟིལ་ངམ་.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ (gyɛɛgəbgi lagya) national loyalty/ patriotism.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (gyɛɛgəbgi ləmluù) state system.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤན་འབྱེད་པ་ (gyɛɛgəbgi sɛnjeèba) national referee.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་ (gyɛɛgəbgi sāgoŋ) national territory.

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་ (gyɛɛgəbgi sōōdön) state banquet.

རྒྱལ་ཁབ་ཁག (gyɛɛgəb kāà) countries, nations.

རྒྱལ་ཁབ་དགའ་སྟོན་ (gyɛɛgəb gadön) 1. state banquet. 2. a national celebration (e.g., Labor Day).

རྒྱལ་ཁབ་སྒེར་འཛིན་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (gyɛɛgəb gerdam madzɛ riŋluù) state monopoly capitalism.

རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་མཚོ་ཅུའུ་ (gyɛɛgəb gyadzo jūwu) tib.ch. national bureau of oceanography.

རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དམག (gyɛɛgəb gyɛ̄ègi ñamdre māà) allied army of the eight states (during the Boxer Rebellion).

རྒྱལ་ཁབ་ངལ་རྩོལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཅུའུ་ (gyɛɛgəb ŋɛɛdzöö jīgyəb jūwu) tib.ch. state general labor bureau.

རྒྱལ་ཁབ་དངོས་རྩིས་ (gyɛɛgəb ŋeèdziì) national economic statistics ¶1996 ལོའི་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་རྩིས་སྐོར་ About the national economic statistics for 1996.

རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ (gyɛɛgəb cēmbö riŋluù) big nation chauvinism.

རྒྱལ་ཁབ་འཆར་འགོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gyɛɛgəb cārgöò üyön lhēngaŋ) state planning commission.

རྒྱལ་ཁབ་འཇིག་ཉེན་ (gyɛɛgəb jigñen) national crisis/ danger (usu. used with respect to an invasion/ aggression).

རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་ (gyɛɛgəb ñamdree) confederation.

རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བསྡུ་ལེན་ (gyɛɛgəbdu dulen) nationalization, nationalizing; va.—བྱེད་ to nationalize.

རྒྱལ་ཁབ་རྟགས་མཚན་ (gyɛɛgəb dāgdzɛn) state/ national emblem or insignia.

རྒྱལ་ཁབ་སྟོངས་ (gyɛɛgəb dōŋ) vi. to become extinct (for a country) ¶དམག་འཁྲུག་མང་པོ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སྟོངས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་བྱུང་བ་རེད་ Because they experienced many wars there was a danger the country would become extinct.

རྒྱལ་ཁབ་དུས་ཆེན་ (gyɛɛgəb tüüjen) national day.

རྒྱལ་ཁབ་ཕྱིར་བཙོང་ (gyɛɛgəb cīīdzoŋ) sm. རྒྱལ་གཏོད་.

རྒྱལ་ཁབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (gyɛɛgəb trūūgɔɔ) state apparatus/ machinery.

རྒྱལ་ཁབ་དུ་བཏེས་པའི་དུས་ཆེན་ (gyɛɛgəb ūñeèbɛ tüüjen) sm. རྒྱལ་ཁབ་དུས་ཆེན་.

རྒྱལ་ཁབ་འབྲེལ་ལམ་ (gyɛɛgəb dreelam) diplomatic relations.

རྒྱལ་ཁབ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (gyɛɛgəb madzɛ riŋluù) state capitalism.

རྒྱལ་ཁབ་ཚད་ལྡན་ཚད་འཇལ་ཅུའུ་ (gyɛɛgəb tsēndɛn tēnjɛɛ jūwu) tib.ch. state bureau of standards and measures.

རྒྱལ་ཁབ་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gyɛɛgəb tsēnriì lagdzɛɛ ūyön lhēngaŋ) state commission on science and technology.

རྒྱལ་ཁབ་འཚོང་ (gyɛɛgəb tsōŋ) sm. རྒྱལ་གཏོད་.

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་ (gyɛɛgəb dzuù) va. to found/ establish a state.

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་བསྐྲུན་ (gyɛɛgəb dzugdrön) national construction.

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་ཁྲིམས་ (gyɛɛgəb dzugdrim) state/ national law, constitutional law.

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ (gyɛɛgəb dzugbɛ drigshi) state/ national structure.

རྒྱལ་ཁབ་ཡིག་ཆ་ (gyɛɛgəb yigja) diplomatic credentials.

རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཅེས་ (gyɛɛgəblə jēè) va. to be patriotic, to love one's country.

རྒྱལ་ཁབ་ལ་བློ་ལོག (gyɛɛgəblə lōlɔ̀ɔ̀) va. to betray/ turn against one's country.

རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་ (gyɛɛgəblə wāŋ) to be owned by the nation, state ownership; va. རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་; —བྱེད་ to nationalize, to put under state ownership ¶ ས་ཆ་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བ་རེད་ All the land was nationalized.

རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བའི་ཁེ་ལས་ (gyɛɛgəblə wāŋwɛ kēlɛè) state enterprise.

རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (gyɛɛgəblə wāŋwɛ ləmluù) system of state/ national ownership.

རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ (gyɛɛgəblə lɛɛguŋ) state organs, government offices.

རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་ (gyɛɛgəb shɔ̄ɔ) vi. to lose one's country.

རྒྱལ་ཁབ་སློབ་ཨུ་ (gyɛɛgəb lōbu) tib.ch. state education bureau.

རྒྱལ་ཁབ་བསམ་ (gyɛɛgəblə sām) va. to be patriotic.

རྒྱལ་ཁམས་ (gyɛɛgam) territory/ area of a nation or state; va.—སྐོར་; —རྒྱུལ་ to travel/ wander around to many countries.

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ཡོད་ (gyɛɛkamgi kāla yesheègi jēnyöò) sb. who has traveled the world can see true wisdom.

རྒྱལ་ཁམས་པ་ (gyɛɛgamba) sb. who goes to many countries/ places.

རྒྱལ་ཁམས་སྤྱི་སྤྱི་འདྲེས་ (gyɛɛgam jījidreè) shung. like every one in the country ¶ རྒྱལ་ཁམས་སྤྱི་སྤྱི་འདྲེས་ཀྱི་ཡུལ་ཁྲིམས་འཁུར་ཤེས་དགོས་རྒྱུ་ One should observe the law of the country like every one in the country.

རྒྱལ་ཁའི་གླུ་དབྱངས་ (gyɛɛgɛ lūyaŋ) song celebrating a victory or a triumph.

རྒྱལ་ཁའི་སྒོ་ (gyɛɛgɛ go) gate erected to commemorate a victory.

རྒྱལ་ཁོངས་ (gyɛɛgoŋ) belonging to or part of a nation ¶ ནང་སོག་ནི་ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ཁོངས་རེད་ Inner Mongolia is part of China.

རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ (gyɛɛgoŋgi jədrim) citizenship/ naturalization laws.

རྒྱལ་ཁོངས་རྒྱབ་སྐྱུར་ (gyɛɛgoŋ gyəbgyur) giving up one's citizenship.

རྒྱལ་ཁོངས་གཉིས་འཛིན་ (gyɛɛgoŋ ñīndzin) dual nationality/ citizenship.

རྒྱལ་ཁོངས་གཉིས་སུ་གཏོགས་པ་ (gyɛɛgoŋ ñīīsu dōgba) sm. རྒྱལ་ཁོངས་གཉིས་འཛིན་.

རྒྱལ་ཁྲི་ (gɛɛdri) throne.

རྒྱལ་ཁྲིམས་ (gyɛɛdrim) national law.

རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ་ (gyɛɛdrim jōŋa) the fifteen national laws established by King Srongtsen Gambo.

རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བྱ་དགའ་སྐྱོང་བ་ (gyɛɛdrim daŋ caga gyōŋwa) shung. to demonstrate the magnanimity of my administration ¶ ད་ལྟ་བདག་གིས་གནམ་སའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བྱ་དགའ་སྐྱོང་བ་ལ་ In complying with the will of heaven and earth and to demonstrate the magnanimity of my administration.

རྒྱལ་ཁྲིམས་འདྲལ་འདེད་ (gyɛɛdrim dɛndeè) shung. pursuing and enforcing the law ¶ མིག་ལྟོས་ལ་ཕན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འདྲལ་འདེད་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་སྙད་ལམ་འདོམས་པ་ཡོང་བ་ In order to set up an example for the future we appeal (to the government) to pursue and enforce the law.

རྒྱལ་མཁར་པ་ (gyɛngara) an opera dance troupe that performs at Shöton.

རྒྱལ་གླུ་ (gyɛɛlu) national anthem.

རྒྱལ་མགྲོན་ (gyɛndrön) 1. state guest. 2. aide to the King of Bhutan.

རྒྱལ་མགྲོན་ཁང་ (gyɛndröngaŋ) state guest house.

རྒྱལ་འགོང་ (gyɛngoŋ) a type of demon.

རྒྱལ་འགྲན་ (gyɛndrɛn) 1. competing; va.—བྱེད་ to compete. 2. gambling, betting; va.—བྱེད་ to gamble/ place a bet.

རྒྱལ་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་ (gyɛɛgyɛɛ gyɛɛba) victorious in one battle after another. ¶ དེ་ནས་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་རྒྱལ་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་བྱུང་པ་རེད་ After that, Chushigandru (the Tibetan rebel group) won one battle after another.

རྒྱལ་རྒྱུད་ (gyɛɛgyüù) royal lineage ¶ རྒྱལ་རྒྱུད་སྲས་མོ་ Princess.

རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་ (gyɛɛgyüù dzin) va. to succeed to a throne.

རྒྱལ་སྒོ་ (gyɛɛgo) main gate.

རྒྱལ་སྒོ་ཤར་སྒོ་ (gyɛɛgo shārgo) the east gate of ཞོལ་ town.

རྒྱལ་ངན་ (gyɛɛŋɛn) evil king.

རྒྱལ་ང་ (gyɛɛŋa) drum that is beat to indicate triumph/ victory.

རྒྱལ་གཅེས་ (gyɛɛjeè) patriotism ¶ རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་བསམ་པ་ Patriotic thoughts.

རྒྱལ་གཅེས་ཁྲིམས་སྲུང་ (gyɛɛjeè trīmsuŋ) being patriotic/ loving the nation and being law-abiding.

རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ (gyɛɛjeè cōōjeè) loving the nation/ being patriotic as well as loving religion.

རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་བྱེད་ (gyɛɛjeè cōōjeè) being patriotic and practicing religion (slogan for monks).

རྒྱལ་གཅེས་འཐབ་ཕྱོགས་ (gyɛɛjeè təbjɔ̀ɔ) patriotic front.

རྒྱལ་གཅེས་འཐབ་རྩོད་ (gyɛɛjeè təbdzöö) patriotic struggle.

རྒྱལ་གཅེས་སྤུས་ཚོང་ (gyɛɛjeè būüdzoŋ) grain sold to the government at less than the market price as a patriotic gesture (a kind of tax).

རྒྱལ་གཅེས་སྤྱི་ཆིངས་ (gyɛɛjeè jījiŋ) patriotic pact.

རྒྱལ་གཅེས་སྤྱི་འབྲུ་ (gyɛɛjeè jīndru) grain that was donated to the government as a patriotic act (a kind of tax) [Lit. patriotic common grain].

རྒྱལ་གཅེས་ཕྱིར་སྡོད་སྤུན་ཟླ་ (gyɛɛjeè cīdöö būnda) patriotic overseas brothers.

རྒྱལ་གཅེས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་འགུལ་ (gyɛɛjeè trööden lɛngüü) sm. རྒྱལ་གཅེས་གཙང་སྦྲའི་ལས་འགུལ་.

རྒྱལ་གཅེས་མ་དངུལ་ (gyɛɛjeè mənüü) sm. རྒྱལ་དོན་མ་དངུལ་.

རྒྱལ་གཅེས་མི་སྣ་ (gyɛɛjeè mina) patriots, patriotic elements.

རྒྱལ་གཅེས་གཙང་སྦྲའི་ལས་འགུལ་ (gyɛɛjeè dzāŋdrɛ lɛngüü) patriotic campaign for better sanitation/ hygiene.

རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ (gyɛɛjeè riŋluù) patriotism.

རྒྱལ་ཆས་ (gyɛɛjɛɛ̀) 1. king's robe/ dress, royal clothes. 2. robe worn by oracles.

རྒྱལ་ཆེན་ (gyɛɛjen) 1. the four great guardian deities. 2. a great king.

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ (gyɛɛjen rigshi) the four great guardians deities.

རྒྱལ་མཆོག (gyɛɛjɔɔ̀) 1. the enlightened one, the Buddha. 2. epithet for the Dalai Lama.

རྒྱལ་མཆོག་ཡབ་སྲས་ (gyɛɛcɔɔ̀ yəbsɛɛ̀) the Dalai Lama and the Panchen Lama.

རྒྱལ་ཇུས་ (gyɛɛ̀jüü) government/ national policy, affairs of state, matters of national importance.

རྒྱལ་རྗེ་ (gyɛɛje) sm. རྒྱལ་པོ་.

རྒྱལ་གཉེར་ (gyɛɛñer) state owned, state run/ managed ¶ རྒྱལ་གཉེར་སློབ་གྲྭ་ State-run schools.

རྒྱལ་གཉེར་ཁེ་ལས་ (gyɛɛñer kēlɛɛ̀) state enterprise.

རྒྱལ་གཉེར་ནགས་ར་ (gyɛɛñer nagra) state forest.

རྒྱལ་གཉེར་དཔལ་འབྱོར་ (gyɛɛñer bēnjɔɔ) state-owned economy, state section of the economy.

རྒྱལ་གཉེར་ཕྱུགས་ར་ (gyɛɛñer cügrə) state livestock farm.

རྒྱལ་གཉེར་ཚོང་ལས་ (gyɛɛñer tsōŋlɛɛ̀) state trade/ commerce.

རྒྱལ་གཉེར་ཞིང་ར་ (gyɛɛñer shiŋrə) state farm.

རྒྱལ་གཉེར་བཟོ་ལས་ (gyɛɛñer solɛɛ̀) state industry.

རྒྱལ་རྟགས་ (gyɛɛdaà) state or national emblem/ insignia.

རྒྱལ་སྟོན་ (gyɛɛdön) 1. national day. 2. party given to celebrate a victory.

རྒྱལ་སྟོན་དུས་ཆེན་ (gyɛɛdön tüücen) National Day (October 1st for the mainland and October 10th for Taiwan).

རྒྱལ་བསྟན་ (gyɛɛdɛn) Buddhism.

རྒྱལ་བསྟན་དགུང་འདེགས་ (gyɛɛdɛn guŋdeg) shung. elevating Buddhism.

རྒྱལ་བསྟན་དར་རྒྱས་ (gyɛɛdɛn targyɛɛ̀) shung. the spreading/ flourishing of Buddhism.

རྒྱལ་ཐབས་ (gyɛɛdəb) strategies of the state.

རྒྱལ་ཐོག (gyɛɛdɔɔ̀) 1. during the reign (of) a regent or king ¶ ཀུན་བདེ་གླིང་རྟ་ཚག་རྒྱལ་ཐོག་སྐབས་ At the time of the reign of the Kundeling Regent. 2. story (of a building) ¶ འཇིམ་པའི་ཐུབ་ཆེན་ཞལ་ཁྲིམ་སྒང་གསེར་ལེབ་སྔོན་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་ཡོད་ A two story high clay statue of the Buddha.

རྒྱལ་དར་ (gyɛɛdar) national flag.

རྒྱལ་དར་ཕྱེད་འཕེབས་ (gyɛɛdar cèèmbeb) a flag at half mast.

རྒྱལ་དོན་ (gyɛɛdön) for or pertaining to the state/ nation; national ¶ རྒྱལ་དོན་སྲུང་སྐྱོབ་འགྲོ་སྒྲོན་ National defense expenditure.

རྒྱལ་དོན་ཁང་ (gyɛɛdöngaŋ) State Department (U.S.A.).

རྒྱལ་དོན་གྲོས་ཚོགས་ (gyɛɛdön trööd zoò) national assembly, parliament, congress.

རྒྱལ་དོན་བདེ་འཇགས་ལས་ཁང་ (gyɛɛdön denjaà lɛɛ̀gaŋ) State Security Bureau.

རྒྱལ་དོན་བསྡུ་འབབ་ (gyɛɛdön tüübəb) sm. རྒྱལ་དོན་མ་དངུལ་.

རྒྱལ་དོན་བློན་ཆེན་ (gyɛɛdön lönjen) Secretary of State (U.S.A.).

རྒྱལ་དོན་མ་དངུལ་ (gyɛɛdön məŋüü) national capital (financial).

རྒྱལ་དོན་མཚམས་འདྲི་ (gyɛɛdön tsəmdri) state visit.

རྒྱལ་དོན་ཞལ་འདེབས་ (gyɛɛdön shɛndeb) 1. national contribution/ donation. 2. a money contribution collected by the Tibetan government in exile in India).

རྒྱལ་དོན་གཞུང་ཡིག (gyɛɛdön shuŋyiì) a government communiqué/ letter.

རྒྱལ་དོན་ཨུ་ཡོན་ (gyɛɛdön üyön) sm. རྒྱལ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་.

རྒྱལ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ (gyɛɛdön gyɛɛgəb) kingdom.

རྒྱལ་སྡེ་ (gyɛɛde) citizen, subject.

རྒྱལ་སྡེ་ཁྲོམ་བསྒྲགས་ (gyɛɛde trōmdraà) known by all.

རྒྱལ་བརྡ་ (gyɛɛda) a notice proclaiming victory; va.—གཏོང་ to issue a notice proclaiming victory.

རྒྱལ་ནང་ (gyɛɛnaŋ) inside the country/ nation, domestic, internal ¶ རྒྱལ་ནང་རྒྱལ་ཕྱི་ Domestic and foreign.

རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་བསྡུ་ལས་ཁང་ (gyɛɛnaŋ trɛ̄ɛdu lɛɛ̀gaŋ) Internal Revenue Service (IRS, in U.S.A.).

རྒྱལ་ནང་གི་ཁྲིམས་ (gyɛɛnaŋgi trīm) domestic law.

རྒྱལ་ནང་གི་ཉོ་ཚོང་ (gyɛɛnaŋgi ñodzoŋ) domestic trade.

རྒྱལ་ནང་གི་དམག་འཁྲུག (gyɛɛnaŋgi məgdru) civil war.

རྒྱལ་ནང་ཚོང་ཁྲོམ་ (gyɛɛnaŋ tsōŋdrom) domestic market.

རྒྱལ་ནང་ས་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (gyɛɛnaŋ sōshib lɛɛ̀guŋ) Department of the Interior (U.S.A.).

རྒྱལ་ནང་གསར་བརྗེའི་དམག་འཁྲུག (gyɛɛnaŋ sārjee məgdruù) revolutionary civil war.

རྒྱལ་གནས་ཞུ་ཡིག (gyɛɛnɛɛ̀ shuyiì) state of the union message (U.S.A.).

རྒྱལ་པོ་ (gyɛɛbo) king.

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཁ་ན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱན་མིག་ཕོར་ཁ་ (gyɛɛbo trīkana yööògyaŋ jɛ̄nmiì pɔ̄rga) a leader should be able to see the problems of his subjects [Lit. even though the king is seated on the throne he should see the amount of food in the subject's bowls].

རྒྱལ་པོ་གྲོ་ཁྲལ་ (gyɛɛbo trodrɛɛ) shung. a type of wheat tax paid to the government at the time of Tibetan New Year.

རྒྱལ་པོ་འགན་སྲིག (gyɛɛbo gɛndrig) a board game (somewhat similar to checkers or chess); va.—རྒྱག.

རྒྱལ་པོ་རྒྱན་འདེབས་ (gyɛɛbo gyɛndeb) sm. རྒྱལ་པོ་འགན་སྲིག.

རྒྱལ་པོ་དང་རྩ་ཁྲིམས་གཉིས་ལྡན་ (gyɛɛbotaŋ dzādrim ñiìdɛn) constitutional monarchy.

རྒྱལ་པོ་དྲག་ཤུལ་ཅན་ (gyɛɛbo trəgshüjɛn) tyrant, despot, autocrat.

རྒྱལ་པོ་ལྡེ་བརྒྱད་ (gyɛɛbo degyɛɛ̀) the eight Tibetan kings whose name contains the word ལྡེ་.

རྒྱལ་པོ་དབུ་གཉིས་པ་ (gyɛɛbo üñiìbə) a name for Songtsen Gampo [Lit. king with two heads].

རྒྱལ་པོ་ཚང་ (gyɛɛbodzaŋ) imperial clan, royal family.

རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ (gyɛɛbo sɛ̀ɛdzaŋ) name of the king who was the Gautama Buddha's father.

རྒྱལ་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ (gyɛɛbo yööbɛ gyɛɛgəb) sm. རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་.

རྒྱལ་པོ་རོལ་སྟབས་ (gyɛɛbo rööd ab) a sitting position of deities in tankas and icons where one leg is stretched and the other brought towards the body.

རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ (gyɛɛbo luggi dɛ̄njöö) a legal code.

རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་ (gyɛɛbo losar) the "King's New Year," celebrated on the 1st day of the 1st Tibetan month.

རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ (gyɛɛbö gɔ̄ndzööò) shung. royal treasury/ storehouse.

རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ནི་རི་གཟར་གྱི་ཐབ་རྡོ་འདྲ་ (gyɛɛbö gāni risagi bəbdo dra) no one can go against/ block/ stop orders from above [Lit. the king's order is like a rock rolling down a mountain].

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ (gyɛɛbö kōb) 1. king's palace/ castle. 2. one of the six great cities of India.

རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་སྟོན་ (gyɛɛbö tridön) coronation.

རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ (gyɛɛbö gyɛɛgəb) monarchy, kingdom ¶ ནེ་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ The kingdom of Nepal.

རྒྱལ་པོའི་གདུང་ (gyɛɛbö duŋ) lineage of kings, descendents of kings.

རྒྱལ་པོའི་དཔྱ་ (gyɛɛbö jā) shung. taxes collected by the king.

རྒྱལ་པོའི་ལུང་ (gyɛɛbö luŋ) shung. order of the king.

རྒྱལ་པོའི་སྲས་ (gyɛɛbö sɛɛ̀) prince.

རྒྱལ་སྤྱི་ (gyɛɛji) 1. international. 2. abbr. of UN. ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ UN Relief Organization.

རྒྱལ་སྤྱི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ (gyɛɛji kuŋdrɛn riŋluù) tib.ch. the internationale ¶ རྒྱལ་སྤྱི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གསུམ་པ་ The Third Internationale.

རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་འགྱུར་ (gyɛɛjijɛndu gyur) vi. to internationalize.

རྒྱལ་སྤྱི་གཉིས་པ་ (gyεεji ñi̇̄ibə) the Second Internationale.

རྒྱལ་སྤྱི་དང་པོ་ (gyεεji taŋbo) the First Internationale.

རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་ (gyεεji riŋluù) internationalism.

རྒྱལ་སྤྱི་གསུམ་པ་ (gyεεji sūmbə) the Third Internationale.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱོན་ (gyεεjii kyōn) international sphere, global.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དམག (gyεεjii trīmmaà) international peace keeping force.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཁང་ (gyεεjii trīmgaŋ) International Court of Justice.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ར་ (gyεεjii trīmra) International Court of Justice.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ (gyεεji trīmluù) international law.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོམ་ར་ (gyεεjii trōmra) international markets.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གོ་གནས་ (gyεεjii konεὲ) international position/ status/ prestige.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གོམས་སྲོལ་ (gyεεjii komdröö) international custom.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་མཐུན་ (gyεεjii tröòdün) international agreement.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གླུ་དབྱངས་ (gyεεjii lūyaŋ) "the international" (song).

རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་ (gyεεjii gyadram mārbö tsōgba) International Red Cross.

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒེར་ཁྲིམས་ (gyεεjii gerdrim) international private law.

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲ་རྟགས་ (gyεεjii dradaà) international phonetic symbols, international phonetic alphabet.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་ (gyεεjii ŋεεdzöö tüùjen) International Labor Day, May Day (May 1st).

རྒྱལ་སྤྱིའི་དངུལ་ལོར་ (gyεεjii ŋüūlɔr) convertible foreign exchange, international currency.

རྒྱལ་སྤྱིའི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་འདུ་ཚོགས་ (gyεεjii ŋüūmaŋ shāmdön dudzoò) international fair.

རྒྱལ་སྤྱིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (gyεεjii jādrim) international law.

རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཚད་ (gyεεjii cūdzεὲ) world level/ standard, international standard.

རྒྱལ་སྤྱིའི་འཇལ་ཚད་རྩིས་གཞི་ལམ་ལུགས་ (gyεεjii jεεdzεὲ dzīshi ləmluù) international system of units.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྗོངས་རྒྱུ་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεjii jōŋgyu lεèdöngaŋ) international travel service.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉིན་ཚེས་འགྱུར་ལྡོག་ས་ཐིག (gyεεjii ñindzeè gyundɔɔ̀ sādig) international date line.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེན་རྟོག་པའི་ལས་ཁང་ (gyεεjii ñendogbε lεègaŋ) interpol.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡང་ཚོགས་པ་ (gyεεjii ñeèyaŋ tsɔ̄gba) Amnesty International.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉོ་ཚོང་ (gyεεjii ñodzoŋ) international/ world trade.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉོ་ཚོང་སྐྱེལ་སྤེལ་ཚོགས་པ་ (gyεεjii ñotsoŋ gεεbel tsɔ̄gba) council for the promotion of international trade.

རྒྱལ་སྤྱིའི་རྡུལ་ཕྲན་ནུས་ཤུགས་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεjii tüdrεn nüùshuù lεèdongaŋ) International Atomic Energy Agency.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་ (gyεεjii nēèdön) international issues/ affairs.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་བརྒྱ་ལས་སྒྲུབ་པའི་བོད་དོན་ཚོགས་པ་ (gyεεjii nεèyöò mina gyalε drubbε pöòdön tsōgba) Committe of 100 for Tibet.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ (gyεεjii nēēdzüü) international situation.

རྒྱལ་སྤྱིའི་མནའ་འབྲེལ་ (gyεεjii namdrel) League of Nations.

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔུང་སྦྲེལ་ (gyεεjii būŋdrel) international brigade (in Spanish Civil War).

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཁྲིམས་ (gyεεjii jīdrim) international law.

རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་ཁང་ (gyεεjii tröòdengaŋ) World Health Organization (WHO).

རྒྱལ་སྤྱིའི་བུད་མེད་དུས་ཆེན་ (gyεεjii püùmeè tüùjen) International Women's Day (March 8th).

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཚོགས་པ་ (gyεεjii pöòdön lεngüü tsōgba) International Campaign for Tibet (ITC).

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ (gyεεjii pöògi lo) International Year of Tibet.

རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱིས་པའི་དུས་ཆེན་ (gyεεjii ci̇̄ibε tüùcen) International Children's Day (June 1st).

རྒྱལ་སྤྱིའི་མ་དངུལ་ཐེབས་རྩ་ (gyεεjii məŋüü tēbdza) International Monetary Fund (IMF).

རྒྱལ་སྤྱིའི་མ་དངུལ་ཐེབས་རྩ་ (gyεεjii məŋüü tēbdza) International Monetary Fund (IMF).

རྒྱལ་སྤྱིའི་དམག་སྲིད་ཉེན་རྟོག་དམག (gyεεjii māgsii̇ ñendɔgmaà) international peace keeping force.

རྒྱལ་སྤྱིའི་དམངས་གཙོའི་བུད་མེད་མནའ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (gyεεjii māŋdzö püùmeè namdrel) Women's International Democratic Federation (WIDF).

རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩིས་གཞིའི་སྤྱི་ལུགས་ (gyεεjii dzīishii jīluù) metric system.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་ར་ (gyεεjii tsōŋra) international market.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་དོན་དང་དགག་སྒོའི་དཔྱ་ཁྲལ་ཆ་སྙོམ་གྲོས་མཐུན་ (gyεεjii tsōŋdön daŋ gagö jādrεε cāñom tröòdün) GATT (General Agreement on Tariffs and Trade).

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ (gyεεjii tsōŋlεègi jədrim) international trade/ commerce law.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེ་ (gyεεjii shide) international peace.

རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་ལས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་ (gyεεjii solεèbε ñamdree) International Workers of the World (IWW).

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡར་རྒྱས་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεjii yargyεὲ lεèdöngaŋ) Agency for International Development (AID).

རྒྱལ་སྤྱིའི་རིང་རྒྱུག་འགྲན་ཚོགས་ (gyεεjii riŋgyuù trendzoò) international marathon.

རྒྱལ་སྤྱིའི་རིང་ལུགས་ (gyεεjii riŋluù) internationalism.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་དོན་ཚོགས་པ་ (gyεεjii lεèdön tsɔ̄gba) Committee on International Relations.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཤན་འབྱེད་པ་ (gyεεjii shēnjeba) international referee.

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་དོན་སློབ་སྦྱོང་ (gyεεjii si̇̄idön lōbjoŋ) international studies.

རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གྲྭ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (gyεεjii lōbdrε ñāmdree tsōgba) International Union of Students (IUS).

རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་མའི་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (gyεεjii lōbmε ñāmdree lhēndzoò) sm. རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གྲྭ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་.

རྒྱལ་སྤྱིའི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ་ (gyεεjii sōrig yigja) international medical records.

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ལིམ་པིག་རྩེད་འགྲན་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (gyεεjii ōlembi dzēndrεn dzingyoŋgaŋ) international olympic committee (IOA).

རྒྱལ་སྤྲུལ་ (gyεεdrüü) lamas whose predecessors have been regents of Tibet.

རྒྱལ་ཕམ་ (gyεεpam) victory or defeat, gain or loss; va.—འབྱེད་ to see who will win and lose, to decide victory and defeat ¶ སུ་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཕམ་བྱུང་མེད་ No one has won or lost.

རྒྱལ་ཕམ་ཐག་གཅོད་འགྲན་སྡུར་ (gyεεbam tāgjöò drendur) finals of a sports event/ competition.

རྒྱལ་ཕམ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲན་སྡུར་ (gyεεbam yeceègi drenduu) sm. རྒྱལ་ཕམ་ཐག་གཅོད་འགྲན་སྡུར་.

རྒྱལ་ཕམ་མེད་པ་ (gyεεbam meèba) a draw, a tie, neither winning nor lose.

རྒྱལ་ཕམ་མེད་བྱེད་ (gyεεbam meèjeè) sm. རྒྱལ་ཕམ་མེད་པ་.

རྒྱལ་ཕྱི་ (guεεji) abroad, external.

རྒྱལ་ཕྲན་ (gyεεdrεn) small nation/ country.

རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་ (gyεεdrεn ñāmdree) federation, federal union, union commonwealth ¶ རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་དེ་མོ་ Federal Republic of

Germany.

རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དབྱི་ཧྲུའི་གྲོས་ཚོགས་ (gyɛɛtrɛn ñãmdreegi yīhue trö̱ödzoò) tib.ch. federal parliament.

རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (gyɛɛtrɛn ñãmdree jīdün gyɛɛgab) federal republic, federated republic.

རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ (gyɛɛdrɛn ñãmdree ləmluù) federal system, commonwealth system.

རྒྱལ་བ་ (gyɛɛwa) 1. the victorious, the conqueror, the Buddha ¶ རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ the Buddha's teaching. 2. the Dalai Lama ¶ རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ the 5th Dalai Lama.

རྒྱལ་བ་སྐུ་འཕྲེང་ (gyɛɛwa güdreŋ) the reincarnation series of the Dalai Lamas, a Dalai Lama ¶ རྒྱལ་བ་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ Thubtan Gyatso, the 13th Dalai Lama.

རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་ (gyɛɛwa gyeèbɛ cöòdrin) good works/ deeds done for the purpose of pleasing a superior [Lit. offerings made for pleasing a god].

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལུགས་ (gyɛɛwa ñiìgi riŋluù) shung. sm. དགེ་ལུགས་པ་.

རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ (gyɛɛwa camba) the Buddha Maitreya.

རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་ (gyɛɛwa yəpsɛɛ̀ nāmñiì) shung. the Dalai Lama and the Panchen Lama.

རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ (gyɛɛwa rimpoce) the Dalai Lama.

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ (gyɛɛwɛ gā) the teachings of the Buddha.

རྒྱལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ (gyɛɛwɛ trīmluù) shung. monastic rules.

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ (gyɛɛwɛ dēmba) the Buddha's teachings.

རྒྱལ་བའི་ཐུགས་སྲས་ (gyɛɛwɛ tügsɛɛ̀) 1. disciples of the Buddha. 2. bodhisattvas.

རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ (gyɛɛwɛ yəŋsii) incarnation of the Dalai Lama.

རྒྱལ་བའི་རིང་བསྲེལ་ (gyɛɛwɛ riŋsɛɛ̀) relics/ remains of the Buddha.

རྒྱལ་བའི་གསུང་ (gyɛɛwɛ sūŋ) the teachings of the Buddha.

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ (gyɛɛwɛ sūŋrəb) the teachings and scriptures of the Buddha.

རྒྱལ་བུ་ (gyɛɛbu) prince.

རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ (gyɛebu töndrup) prince Siddhartha.

རྒྱལ་བུན་ (gyɛɛbün) national debt.

རྒྱལ་བོ་ (gyɛɛwo) sm. རྒྱལ་པོ་.

རྒྱལ་བློན་ (gyɛɛlön) 1. the king and his ministers. 2. shung. the regent and the prime minister (in tt.). 3. the ruling circle.

རྒྱལ་བློན་བཀའ་ (gyɛɛlön gā) shung. regent, the prime minister and the council ministers (བཀའ་ཤག་) (in tt.).

རྒྱལ་བློན་གྲོས་ཚོགས་ (gyɛɛlön tröödzoò) sm. རྒྱལ་བློན་ལྷན་ཚོགས་.

རྒྱལ་བློན་སྲིད་ཚོགས་ (gyɛɛlön sīidzoò) ruling clique or circle, the ruling elite.

རྒྱལ་བློན་ལྷན་ཚོགས་ (gyɛɛlön lhɛ̄ndzoò) shung. a meeting/ session of the Tibetan Council of Ministers (བཀའ་ཤག་) and the Dalai Lama.

རྒྱལ་དབང་ (gyɛɛwaŋ) title used for the highest lamas of Tibet.

རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་ (gyɛɛwaŋ gārmaba) the Karmapa Lama.

རྒྱལ་འབངས་ (gyɛmbaŋ) 1. citizen, subject. 2. people and country; national.

རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འབྱོར་ (gyɛmbaŋ bɛ̄njɔɔ) national economy.

རྒྱལ་འབངས་ཡོང་འབབ་ (gyɛmbaŋ yoŋbəb) national income.

རྒྱལ་འབངས་སློབ་གསོ་ (gyɛmbaŋ lōbso) national education.

རྒྱལ་འབངས་གསར་བརྗེ་ (gyɛmbaŋ sārje) national revolution.

རྒྱལ་འབྲེལ་ (gyɛndree) 1. international ¶ རྒྱལ་འབྲེལ་འཆིང་ཡིག International treaty. 2. relations with other governments, foreign relations.

རྒྱལ་འབྲེལ་རིང་ལུགས་ (gyɛndree riŋluù) internationalism.

རྒྱལ་མ་ (gyɛɛma) Tara.

རྒྱལ་མང་ཀུང་སི་ (gyɛɛmaŋ gūŋsi) multinational corporation.

རྒྱལ་མིང་ (gyɛɛmiŋ) the name of a dynasty, dynastic name.

རྒྱལ་མོ་ (gyɛɛmo) 1. queen. 2. goddess.

རྒྱལ་མོ་ཀ་གོན་ (gyɛɛmo kagön) a type of large turnip.

རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུ་ (gyɛɛmo ŋūju) Upper Yangtse River in Eastern Tibet.

རྒྱལ་དམངས་ (gyɛɛmaŋ) 1. the people, the populace of a nation. 2. abbr. the state and the people.

རྒྱལ་དམངས་གྲོས་ཁང་ (gyɛɛmaŋ tröògaŋ) people's assembly hall.

རྒྱལ་དམངས་གཉིས་ཕན་ (gyɛɛmaŋ ñiìbɛn) beneficial to the state and the people.

རྒྱལ་དམངས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རིན་ཐང་བསྡོམས་འབོར་ (gyɛɛmaŋ tōngyɛɛ̀gi rindaŋ dombɔɔ) gross national product.

རྒྱལ་དམངས་དཔལ་འབྱོར་ (gyɛɛmaŋ bɛ̄njɔɔ) national economy.

རྒྱལ་དམངས་ཚོགས་པ་ (gyɛɛmaŋ tsōgba) the Koumintang Party.

རྒྱལ་དམངས་ཚོགས་ཆེན་ (gyɛɛmaŋ tsōgjɛn) national assembly (of KMT).

རྒྱལ་རྩེ་ (gyandze) Gyantse.

རྒྱལ་རྩེ་བ་ (gyandzewa) person from Gyantse.

རྒྱལ་རྩེ་དམག་སྒར་ (gyandze māàgar) shung. the Gyantse Regiment.

རྒྱལ་རྩེ་ཚོང་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ (gyandze tsōŋdön jīgyəbbə) Gyantse Trade Agent (British).

རྒྱལ་ཚང་ (gyɛɛdzaŋ) royalty, royal family.

རྒྱལ་ཚབ་ (gyɛɛdzəb) shung. regent.

རྒྱལ་ཚོགས་ (gyɛɛdzoò) the United Nations (abbr. for འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་).

རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ (gyɛɛdzoò tsōgjɛn) General Assembly of the UN.

རྒྱལ་ཚོགས་སྲུང་སྐྱོབ་ལྷན་ཚོགས་ (gyɛɛdzoò sūŋgyəb lhɛ̄ndzoò) the UN Security Council.

རྒྱལ་ཚོགས་ལྷན་རྒྱས་ (gyɛɛdzoò lhɛ̄ngyɛɛ̀) General Assembly of the UN.

རྒྱལ་ཚོང་ (gyɛɛdzoŋ) national traitor ¶ རྒྱལ་ཚོང་སྣེར་གཅོད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ Traitorous dictatorial government.

རྒྱལ་ཚོང་ནང་རུལ་བ་ (gyɛɛdzoŋ nəŋrübə) sm. རྒྱལ་ཚོང་.

རྒྱལ་མཚན་ (gyɛndzɛn) 1. a type of roof ornament found on monasteries and temples. 2. man's name.

རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ (gyɛndzɛn tōbo) shung. name of the labrang of the Panchen Lama.

རྒྱལ་མཚམས་ (gyɛndzam) national boundary.

རྒྱལ་མཚམས་སྒྲོལ་འཐུས་ལག་ཁྱེར་ (gyɛndzam trööttüü laggyer) exit visa.

རྒྱལ་མཚམས་རིས་མེད་རིང་ལུགས་ (gyɛndzam riìmeè riŋluù) internationalism.

རྒྱལ་མཚམས་ས་ཐིག (gyɛndzam sədig) the boundary line of a country.

རྒྱལ་འཚོང་ (gyɛɛdzoŋ) sm. རྒྱལ་ཚོང་.

རྒྱལ་འཚོང་ཁེ་གཉེར་ (gyɛɛdzoŋ kēñer) traitor for profit.

རྒྱལ་འཚོང་ཆོམ་ཀུན་ (gyɛɛdzoŋ cōmgün) a person who sells/ betrays his country.

རྒྱལ་མཛོད་ (gyɛndzöò) national treasury/ exchequer.

རྒྱལ་མཛོད་བུན་འཛིན་ (gyɛndzöò pündzin) treasury bill (bond).

རྒྱལ་མཛོད་ཚབ་ལོར་ (gyɛndzöò tsəblɔr) sm. རྒྱལ་མཛོད་བུན་འཛིན་.

རྒྱལ་འཛིན་ (gyɛndzin) sm. རྒྱལ་གཉེར་.

རྒྱལ་འཛུགས་ (gyεεdzug) state owned, state established.

རྒྱལ་རྫས་ (gyεεdzεὲ) materials/ things gained from victory.

རྒྱལ་ཞྭ་ (gyεεsha) crown.

རྒྱལ་ཞེན་ (gyεεshen) patriotism.

རྒྱལ་གཞིས་ (gyεεshiì) 1. territory of the nation. 2. royal estates.

རྒྱལ་གཞིས་འཛིན་ (gyεεshiì dzin) va. to succeed to a throne.

རྒྱལ་ཟུར་ (gyεεsur) shung. exregent.

རྒྱལ་ཟླ་བའི་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུག་པ་ (gyεε dawε gyὲègi tūgbɔ) rice porridge made with nuts and dried fruits that is eaten on the eighth day of the twelfth lunar month (Chinese custom).

རྒྱལ་གཟིམ་ (gyεεsim) Private Secretary of the King of Bhutan.

རྒྱལ་གཟེབ་ (gyεεseb) a rake.

རྒྱལ་ཡབ་ (gyεεyɔb) shung. title/ term of address for the Dalai Lama's father.

རྒྱལ་ཡིག (gyεεyiì) diplomatic credentials.

རྒྱལ་ཡུམ་ (gyεεyum) shung. title/ term of address for the Dalai Lama's mother.

རྒྱལ་ཡོངས་ (gyεεyoŋ) nationwide, pertaining to the nation as a whole, national ¶ རྒྱལ་ཡོངས་གཞོན་ནུའི་འཐུས་མི་ National youth representatives.

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོན་ (gyεεyoŋgi kyön) all over the nation, nationwide.

རྒྱལ་ཡོངས་མཁའ་འགྲུལ་དང་མཁའ་དབྱིང་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεyoŋ kōndrüü daŋ kāyiŋ lὲèdöngaŋ) NASA (National Aeronautics and Space Administration) (U.S.A.).

རྒྱལ་ཡོངས་གྲོས་ཚོགས་ (gyεεyoŋ trȫödzoò) Congress (U.S.A.).

རྒྱལ་ཡོངས་གླིང་ལྗོངས་བདག་གཉེར་ཁང་ (gyεεyoŋ liŋjoŋ dagñergaŋ) National Park Service.

རྒྱལ་ཡོངས་སྒྱུ་རྩལ་གོང་འཕེལ་ལས་ཁང་ (gyεεyoŋ gyudzεε koŋpel lὲègaŋ) National Endowment for the Arts (U.S.A.).

རྒྱལ་ཡོངས་བཅིང་འགྲོལ་མདུན་བསྐྱོད་ཚོགས་པ་ (gyεεyoŋ jiŋdröö düŋgyöö tsōgba) National Liberation Front.

རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་སློབ་ཁག་གི་རྩེད་རིགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་མཐུན་ཚོགས་ (gyεεyoŋ tüümii tsōgba) National Collegiate Athletic Association (NCAA).

རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (gyεεyoŋ tüümii tsōgba) national assembly/ congress, representatives from all over the nation.

རྒྱལ་ཡོངས་དྲུང་ཆེ་ (gyεεyoŋ trunje) Secretary of State (U.S.A.).

རྒྱལ་ཡོངས་ནགས་གསེབ་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεyoŋ nagseb lὲèdöngaŋ) National Forest Service.

རྒྱལ་ཡོངས་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ (gyεεyoŋ naŋdεn tüündzɔɔ̀) Buddhist Association of China.

རྒྱལ་ཡོངས་གནམ་གཤིས་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεyoŋ nāmshiì lὲèdöngaŋ) National Weather Service.

རྒྱལ་ཡོངས་གནའ་བོའི་ཡིག་ཚགས་ཁང་ (gyεεyoŋ nāwö yigdzaŋgaŋ) National Archives (U.S.A.).

རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་ལས་ཁང་ (gyεεyoŋ jitsoō rignεὲ koŋpel lὲègaŋ) National Endowment for the Humanities (NEH).

རྒྱལ་ཡོངས་འཕྲོད་བསྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (gyεεyoŋ trȫödεn shimjuùgaŋ) National Institutes of Health.

རྒྱལ་ཡོངས་བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (gyεεyoŋ püümeègi drigdzüü) National Organization for Women (NOW).

རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ཀྱི་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་ (gyεεyoŋ pöögi māŋdzo tsōgba) Tibetan National Democratic Party.

རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (gyεεyoŋ mimaŋ lüŋdriŋgaŋ) National Public Radio.

རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (gyεεyoŋ mimaŋ tüümi tsōgba) National People's Congress (PRC).

རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ནག་པོའི་བདེ་དོན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (gyεεyoŋ miriì nagbö dedön koŋbelgi drigdzuù) National Association for the Advancement of Colored People (NAACP).

རྒྱལ་ཡོངས་མེ་མདའི་མཐུན་ཚོགས་ (gyεεyoŋ mendε tüündzɔɔ̀) National Rifle Association (NRA).

རྒྱལ་ཡོངས་ཚན་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (gyεεyoŋ tsēnriì lōnñergaŋ) National Academy of Sciences.

རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (gyεεyoŋ mimaŋ tüümii tsōgjen) National People's Congress ¶ རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ Standing Committee of the National People's Congress.

རྒྱལ་ཡོངས་ཚན་རིག་ལྟེ་གནས་ (gyεεyoŋ tsēnrig dēnεὲ) National Science Foundation.

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ (gyεεyoŋ tsōgjen) National Assembly.

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ (gyεεyoŋ tsōndu) National Assembly (of Bhutan).

རྒྱལ་ཡོངས་ཡོང་འབབ་ (gyεεyoŋ yoŋbɔb) national income.

རྒྱལ་ཡོངས་ལས་དོན་གྲོས་ཚོགས་ (gyεεyoŋ lὲèdön trȫötsoò) National Working Conference.

རྒྱལ་ཡོངས་ལས་རྩོལ་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁང་ (gyεεyoŋ lὲèdzöö shimjuù daŋ dreewε lὲègaŋ) National Labor Relations Board (NLRB).

རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་མཐུན་ཚོགས་ (gyεεyoŋ shēὲyön lōbsö tüündzoò) National Education Association (NEA).

རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་ (gyεεyoŋ sūŋgyob) national defense.

རྒྱལ་ཡོངས་གསང་བའི་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་དོན་ཁང་ (gyεεyoŋ sāŋwε sūŋgyob lὲèdöngaŋ) National Security Agency.

རྒྱལ་རབས་ (gyεεrəb) 1. history ¶ རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་ Chinese history. 2. dynasty, royal lineage ¶ ཆིང་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ From the beginning of the Qing Dynasty.

རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ (gyεεrəb sēlwε meloŋ) title of a history of Tibet written by Sakya Sonam Gyaltsan.

རྒྱལ་རིགས་ (gyεεrig) lineage of kings.

རྒྱལ་ལོ་ (gyεεlo) 1. year in the Tibetan system of counting. 2. year in the reign of a dynasty.

རྒྱལ་ཤོར་བྲན་གཡོག (gyεεshɔɔ trεnyɔɔ̀) conquered and enslaved people.

རྒྱལ་ས་ (gyεεsa) capital.

རྒྱལ་སའི་མཁར་སྒོ་ (gyεεsε kārgo) the gateway of a country.

རྒྱལ་སྲས་ (gyεεsεὲ) 1. prince. 2. bodhisattva.

རྒྱལ་སྲས་བྷ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ (gyεεsεὲ bhagala rimpoce) title of a reincarnation Lama from Ladakh (Bakula Rimpoche).

རྒྱལ་སྲས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ (gyεεsεὲ sēmba cēmbo) the great bodhisattvas.

རྒྱལ་སྲིད་ (gyεεsiì) state affairs, government, political power; va.—སྐྱོང་; —འཛིན་ to rule/ govern.

རྒྱལ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ (gyεεsiì trȫödzoò) parliament, congress.

རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ (gyεεsiì cöösiì) shung. system of government where the political and the religious powers are merged, theocracy.

རྒྱལ་སྲིད་རྣམ་གཉིས་ (gyεεsiì nāmñiì) shung. the Dala Lama and the regent.

རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ (gyεεsiì nādün) seven auspicious royal symbols.

རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ (gyεεsiì jigyəbgaŋ) 1. State Council (P.R.C.). 2. State Department.

རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་ (gyεεsiì dziŋgyoŋ) administrating/ ruling a country; va.—མཛད་; —བྱེད་ to rule a country.

རྒྱལ་སྲིད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པ་ (gyεεsiì yünriŋdu dēmba) shung. long lasting government.

རྒྱལ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gyεεsiì üyün lhēngaŋ) state

council.

རྒྱལ་སྲུང་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ) national defense.

རྒྱལ་སྲུང་དམངས་སྐྱོབ་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ mãŋgyob) defend the nation, protect the people/ masses.

རྒྱལ་སྲུང་དེང་རབས་ཅན་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ te̱ŋrəbjɛn) modernization of national defense.

རྒྱལ་སྲུང་པུའུ་ (gyɛ̱ɛ̱suŋbu) tib.ch. Defense Department (U.S.A.), Ministry of Defense.

རྒྱལ་སྲུང་འབྲེལ་གཏུག་པུའུ་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ dre̱eduù bũwu) tib.ch. national defense liason department.

རྒྱལ་སྲུང་དམག་འཁྲུག (gyɛ̱ɛ̱suŋ mə̃gdruù) war of national defense.

རྒྱལ་སྲུང་དམག་དཔུང་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ mə̃gbuŋ) national defense army.

རྒྱལ་སྲུང་འཛུགས་སྐྲུན་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ dzu̱gdrön) national defense construction.

རྒྱལ་སྲུང་བཟོ་ལས་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ so̱lɛɛ̀) national defense industry.

རྒྱལ་སྲུང་གཡུལ་ས་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ yũüsə) national defense line.

རྒྱལ་སྲུང་ལུས་རྩལ་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ lü̱üdzɛɛ̀) national defense physical.

རྒྱལ་སྲུང་ས་མཚམས་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ sãndzam) national defense line.

རྒྱལ་སྲུང་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ lõbdra cẽmbo) national defense university.

རྒྱལ་སྲུང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gyɛ̱ɛ̱suŋ ũyön lhẽngaŋ) National Defense Council/ Commission.

རྒྱལ་བསམ་ (gyɛ̱ɛ̱sam) patriotism.

རྒྱལ་བསམ་ཁྱིམ་བརྗེད་ (gyɛ̱ɛ̱sam kyĩmjeè) patriotic [Lit. to think of state and forget household].

རྒྱལ་བསམ་ཅན་ (gyɛ̱ɛ̱samjɛn) patriotic person.

རྒྱལ་བསེན་ (gyɛ̱ɛ̱sen) ghost.

རྒྱལོའི་ (gyɛ̱ɛ̱bö) shung. abbr. of རྒྱལ་པོའི་.

རྒྱལྲིད་ (gyɛ̱ɛ̱sii) shung. abbr. of རྒྱལ་སྲིད་.

རྒྱས་ (gye̱ɛ̀) 1. vi. to flourish, to thrive, to prosper, to bloom ¶ མེ་ཏོག་རྒྱས་པའི་སྐབས་ When the flowers are blossoming. ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ Because of the prospering of nation's economy. ¶ སྒོ་ཕྱུགས་རྣམས་ཤ་ཤེད་རྒྱས་འདུག The livestock have thrived [Lit. become fat]. 2. vi. to swell, to rise, to overflow (as with river/ water) ¶ གཙང་པོ་རྒྱས་འདུག The river has risen. 3. abbr. of རྒྱས་པོ་.

རྒྱས་བསྐྲུན་ (gye̱ɛ̀drün) 1. expansion, extension; va.—བྱེད་ to expand, to extend, to add new things to, to elaborate ¶ ལྷ་ཁང་ཁག་རྒྱས་བསྐྲུན་བྱེད་བཞིན་འདུག (They) are expanding the temples.

རྒྱས་བསྐྲུན་ཨར་ལས་ (gye̱ɛ̀drün ãrlɛɛ̀) expansion/ extension construction project.

རྒྱས་ཁབས་ (gye̱ɛ̀geb) shung. sm. རྒྱས་འགེབས་.

རྒྱས་གྲས་ (gye̱ɛ̀drɛɛ̀) full length ¶ པ་ཡིའི་ཞབས་བྲོ་རྒྱས་གྲས་ Full length ballet.

རྒྱས་འགེབས་ (gye̱ɛ̀ ge̱b) 1. va. to affix a government seal. 2. va. to argue by analogy, to infer.

རྒྱས་འགྲེལ་ (gye̱ndree) an elaborate or detailed explanation/ commentary.

རྒྱས་བཅད་ (gye̱ɛ̀jeɛ̀) 1. fixed, standardized (price, schedule, tax, etc.); va.—བྱེད་ to fix (prices, etc.) ¶ རྒྱས་བཅད་སྐྱེད་ཀ་ fixed interest ¶ བཟའ་ཆས་རིན་གོང་གཞུང་ནས་རྒྱས་བཅད་བྱས་པ་རེད་ The government fixed the prices of food articles. 2. setting a time to finish work ¶ ཉིན་བདུན་ཡས་མས་ཀྱི་ལས་འགན་ཉིན་གྲངས་རྒྱས་བཅད་ཀྱི་སྤྲོད་སོང་ (They) were given a work plan (to do) the job in about 7 days. 3. a eform policy on loans that reduced the burden of old debts (in the 1950's).

རྒྱས་བཏབ་ (gye̱ɛ̀dəb) 1. sm. རྒྱས་འགེབས་. 2. va. to join together, to seal.

རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ (gye̱ɛ̀dəb ra̱moce) Ramoche temple (in Lhasa).

རྒྱས་བསྡུས་ (gye̱ɛ̀düù) elaborating and abbreviating, elaborateness ¶ མཛད་སྒོ་རྒྱས་བསྡུས་རན་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་རེད་ (They) had a ceremony of appropriate elaborateness.

རྒྱས་པ་ (gye̱ɛ̀ba) 1. more elaborate/ detailed/ extensive, more comprehensive ¶ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རྒྱས་པ་ཞིག་སྒྲིག་རྩོམ་བྱས་པ་རེད་ They compiled a more comprehensive book of Tibetan history. 2. general, full, elaborate (usu. of meetings) ¶ ཚོགས་འདུ་རྒྱས་པ་ A full meeting (of all the delegates).

རྒྱས་པར་བྱེད་ (gye̱ɛ̀bar ce̱ɛ̀) va. to enlarge/ expand/ increase ¶ དེ་སྔའི་བཟོ་གྲྭ་དེ་རྒྱས་པར་བྱས་པ་རེད་ The previously built factory was expanded.

རྒྱས་པོ་ (gye̱ɛ̀bo) elaborate, detailed, extensive ¶ ཚིག་རེ་རེར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པོ་སྒྲོན་གྱི་འདུག (He) gives elaborate explanations of each word. ¶ གསོལ་ཚིགས་རྒྱས་པོ་ An elaborate meal.

རྒྱས་དཔྱད་ (gye̱ɛ̀jeɛ̀) sm. རྒྱས་བཅད་.

རྒྱས་དཔྱད་རྩ་ཚིག (gye̱ɛ̀jeɛ̀ dzə̃dzii) shung. proclamation.

རྒྱས་སྤྱོད་ (gye̱ɛ̀jöö) extravagant/ elaborate life style.

རྒྱས་སྤྲོས་ (gye̱ɛ̀dröö) elaborate, sumptuous, stylish, ostentatious; va.—བྱེད་.

རྒྱས་སྤྲོས་རྒྱས་གཤོམ་ (gye̱ɛ̀dröö gye̱ɛ̀shom) ostentatious and extravagant/ elaborate.

རྒྱས་སྤྲོས་དངོས་རིགས་ (gye̱ɛ̀dröö ŋõõrig) luxury items/ goods/ products.

རྒྱས་སྤྲོས་ཆུད་ཟོས་ (gye̱ɛ̀dröö cũüsöö) extravagant and wasteful.

རྒྱས་སྤྲོས་འཕྲོ་བརླག (gye̱ɛ̀dröö trõlaà) sm. རྒྱས་སྤྲོས་ཆུད་ཟོས་.

རྒྱས་སྤྲོས་མེད་པ་ (gye̱ɛ̀dröö me̱ɛ̀ba) simple, not elaborate.

རྒྱས་སྤྲོས་ལོངས་སྤྱོད་ (gye̱ɛ̀dröö la̱ŋdröö) sm. རྒྱས་བཟའ་རྒྱས་འཐུང་.

རྒྱས་འབྲི་ (gye̱ɛ̀dri) elaborate/ detailed writing.

རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ (gye̱ɛ̀driŋ dü̱ü sũm) the three: elaborate, moderate and simple.

རྒྱས་རྩོད་ (gye̱ɛ̀dzöö) a big/ grand debate.

རྒྱས་རྩོད་རྒྱས་གླེང་ (gye̱ɛ̀dzöö gye̱ɛ̀leŋ) sm. རྒྱས་རྩོད་.

རྒྱས་འཛོམས་ (gye̱ndzom) plenary/ large session ¶ ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ Plenary session.

རྒྱས་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ (gye̱ndzom trö̱ödzoò) plenary session, full or large session/ meeting/ conference.

རྒྱས་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་ (gye̱ndzom tsõndu) sm. རྒྱས་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་.

རྒྱས་ཟ་རྒྱས་སྤྲོས་ (gye̱ɛ̀sa gye̱ɛ̀dröö) doing sth. extravagantly; va.—བྱེད་.

རྒྱས་བཟའ་རྒྱས་འཐུང་ (gye̱ɛ̀sa gye̱ɛ̀duŋ) eating and drinking elaborately/ sumptuously/ extravagantly.

རྒྱས་གཤོམ་ (gye̱ɛ̀shom) sm. རྒྱས་སྤྲོས་.

རྒྱས་བཤད་ (gye̱ɛ̀shɛɛ̀) detailed/ elaborate explanation; va.—བྱེད་.

རྒྱས་བཤད་རྒྱས་གླེང་ (gye̱ɛ̀shɛɛ̀ gye̱ɛ̀leŋ) 1. airing one's views, expressing one's opinions, arguing or debating things out. 2. elaborate speech/ discussion, explaining in detail.

རྒྱས་བཤད་རྒྱས་གླེང་རྒྱས་རྩོད་ (gye̱ɛ̀shɛɛ̀ gye̱ɛ̀leŋ gye̱ɛ̀dzöö) sm. རྒྱས་བཤད་རྒྱས་གླེང་.

རྒྱསར་ (gye̱ɛ̀bar) shung. abbr. of རྒྱས་པར་.

རྒྱུ་ (gyu̱) 1. matter, substance, material ¶ རྒྱུ་ཡགས་ཉེས་ The quality of the materials/ things. 2. wealth, possessions ¶ རང་རྒྱུ་ One's own possessions. 3. cause (primary or direct) ¶ རྩྭ་ཤིང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ The cause of the plant's growth. 4. (vb. + — + linking verb) future action ¶ ང་ཚོ་སང་ཉིན་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ We are going tomorrow. 5. (vb. + — + linking verb) conveys the idea that the verbal action "has yet to be done" ¶ ཁོ་ད་ལྟ་ཁ་ལག་བཟའ་རྒྱུ་རེད་ He has yet to eat. 6. (vb. + — + བྱུང་) there was a chance or possibility to do the verbal action ¶ ཁོ་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱུང་སོང་ He had a chance to go to the market. 7. (vb. + — + neg. existential vb.) a. shouldn't do the verbal action ¶ ཁ་ལག་ཞེ་དྲག་ཟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ (One) shouldn't eat a lot of food. b. conveys nonexistence ¶ འདེར་

སྤྲང་པོ་གདན་ནས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ One never sees beggars here. 8. (vb.+ — + positive existential vb.) conveys existence of sth. or sb. ¶ དེང་དུས་ཁོ་ཚོར་འབྲས་བཟའ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ These days they have rice to eat. 9. (vb. + —) future nominalizing particle ¶ ཁོས་དེབ་ཉོ་རྒྱུའི་དངུལ་བརླགས་པ་རེད་ He lost the money for buying the book. ¶ དམག་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་ (We) must intensify the fighting of the war. ¶ ཁ་ལག་བཟོ་རྒྱུར་ཚལ་འདི་ཡག་པོ་འདུག This vegetable is good for making food. 10. wealth, riches ¶ ཨ་རི་ར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many wealthy families in America. 11. warp (in weaving); va.—ཡོག to spin wool into thread.

རྒྱུ་དཀར་ (gyugar) the large intestine.

རྒྱུ་དཀྲིས་ (gyudrii) the wooden frame on which the warp is attached.

རྒྱུ་རྐྱེན་ (gyugyen) 1. cause, reason ¶ ཁོ་སེམས་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ག་རེ་རེད་དམ་ What is the reason for his sadness? 2. va.—ཞུ་ to appeal/ petition to a higher official ¶ ཁ་མཆུ་འདིའི་སྐོར་ངས་རྫོང་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞུས་པ་ཡིན་ Concerning this dispute, I made a petition to the district.

རྒྱུ་རྐྱེན་མི་རྟག་པ་ (gyugyen midagba) the impermanence of cause and effect.

རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་ (gyugyen meè) without reason, without cause ¶ རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་ན་མི་ཤི་གི་མ་རེད་ Without a cause, a person will not die.

རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ (gyugyen dzōwo) the main cause/ reason.

རྒྱུ་རྐྱེན་བཟང་པོ་ (gyugyen saŋbo) benevolent/ good cause.

རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་རྗེན་བཀོད་པ་ (gyugyen sɛ̄ɛjen gōōba) shung. the causes and reasons being clearly mentioned ¶ ད་ལམ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་རྗེན་བཀོད་པའི་སྙན་ཞུ་འབྱོར་འབྱོར་བྱུང་དོན་ Recently we received the report in which the causes and reasons were clearly mentioned.

རྒྱུ་རྐྱེན་ཨ་འདས་ཞུ་འབྱོར་ (gyugyen āndɛɛ̀ shunjɔɔ) shung. being very insistant in making a plea/ petition in which the causes and reasons for sth. are conveyed ¶ མི་སེར་ཚོགས་རྣོན་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཨ་འདས་ཞུ་འབྱོར་ལ་ཞིབ་པར་ Investigating the insistant plea to look into the hardship of the subject's livelihood.

རྒྱུ་སྐྲགས་ (gyuguù) a disease of the intestines.

རྒྱུ་སྐར་ (gyugar) star, planet, constellation.

རྒྱུ་སྐར་འགྱུལ་སྐྱོད་ (gyugar güügyöö) planetary motion.

རྒྱུ་སྐར་དབུས་ན་ཟླ་བ་ཤར་ (gyugar ǖüna dawa shār) sth. outstanding, sth. that stands out [Lit. among the constellations, the moon shines].

རྒྱུ་སྐར་ལམ་ (gyugar lam) the Milky Way.

རྒྱུ་ཁུ་ (gyuku) intestinal fluid.

རྒྱུ་མཁྲིས་ (gyutrii) a type of herbal medicine.

རྒྱུ་འཁྲིལ་ (gyutrii) sm. རྒྱུ་འགག.

རྒྱུ་གང་སོང་གི་འབྲས་བུ་ (gyukaŋ sōŋgi drɛ̄ɛbu) results come according to the expenditure, the more you spend the better the result.

རྒྱུ་གྲོ་ (gyudro) shung. wheat for grinding into flour.

རྒྱུ་གྲོན་ (gyudrön) expenses, costs, va.—གཏོང་ ¶ རྒྱུ་གྲོན་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་སྒྲུགས་སྟོ་བཏང་བ་རེད་ They paid out a lot of expenses and gave a party.

རྒྱུ་འགག (gyungaà) blockage in the intestines (a type of disease).

རྒྱུ་འགྲན་ (gyundrɛn) foot race; va.—རྒྱུར་ to race (on foot).

རྒྱུ་འགྲུལ་ (gyundrüü) traveling; va.—བྱེད་ ¶ དེང་སང་ཇག་པ་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་མཚན་མོ་རྒྱུ་འགྲུལ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་རེད་ These days because there are many bandits no one goes traveling at night.

རྒྱུ་འགྲོ་མ་དགོས་པའི་ལྷ་དབུ་ཆེན་པོ་ (gyundro magööbɛ lhā ū cēmbo) hoping to achieve sth. big without paying the cost [Lit. hoping to build a large statue with a big head without expending the building materials].

རྒྱུ་འགྲོ་རང་གཤོམས་ (gyundro raŋshom) making sth. under an arrangement in which the craftsman is provided with all the materials; va.—བྱེད་ ¶ ངས་རྒྱུ་འགྲོ་རང་གཤོམ་བྱས་ནས་ཤིང་བཟོ་བ་ཞིག་གླས་པ་རེད་ I hired a carpenter on the arrangement that I provide all the materials (for what he will make).

རྒྱུ་འགྲོའི་བྱེ་མ་ (gyudrö cema) shifting sand.

རྒྱུ་རྒྱང་ (gyugyaŋ) sm. རྒྱུ་མ་རྒྱང་.

རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ (gyu gyuwa) sm. འགྲོ་འགྲོ་བ་.

རྒྱུ་སྒྲིག་འཕྲུལ་འཁོར་ (gyudrig trüügɔɔ) warping machine.

རྒྱུ་ངན་སྤུན་རྫུབ་ (gyuŋɛn bündzub) a harsh/ rough/ crude person, people who behave badly; va.—བྱེད་.

རྒྱུ་ངོམ་ (gyuŋom) boasting/ showing off one's wealth; va.—བྱེད་.

རྒྱུ་དངུལ་ (gyuŋüü) riches, wealth.

རྒྱུ་དངོས་ (gyuŋöö) property, wealth, possessions, goods.

རྒྱུ་དངོས་རྩིས་བཤེར་ (gyuŋöö dzīisher) checking the amount of goods/ property/ possessions; va.—བྱེད་.

རྒྱུ་རྔན་ (gyuŋɛn) a bribe, bribing; va.—སྤྲོད་; —སྤྲིན་ to give a bribe.

རྒྱུ་རྔམ་མི་གསོད་ (gyuŋam misöö) murdering for money/ greed.

རྒྱུ་ཅ་ལག (gyu jālaà) sm. རྒྱུ་དངོས.

རྒྱུ་ཅན་ (gyujɛn) a rich/ wealthy person.

རྒྱུ་གཅིག་སྨྲ་བ་ (gyujig māwa) monastic theory of origins, monism.

རྒྱུ་གཅོང་ (gyujoŋ) chronic disease of intestines.

རྒྱུ་ཆ་ (gyuja) materials ¶ གོས་ལོག་གི་རྒྱུ་ཆ་ Dress material.

རྒྱུ་ཆ་བཟོ་གྲྭ་ (gyuja sodra) raw material factory.

རྒྱུ་ཆད་ (gyujɛɛ̀) a fine paid in goods.

རྒྱུ་ཆས་ (gyujɛɛ̀) 1. raw material. 2. things.

རྒྱུ་ཆུ་ (gyuju) sm. རྒྱུ་ཁུ་.

རྒྱུ་ཆུང་འཁྲུག་ལང་ (gyujuŋ trōglaŋ) shung. causing trouble over a small reason.

རྒྱུ་ཆེན་པོ་ (gyu cēmbo) wealthy, rich.

རྒྱུ་གཉིས་སྨྲ་བ་ (gyuñii māwa) dualism, dualistic theory.

རྒྱུ་རྟགས་ (gyudaà) the symbol of an element.

རྒྱུ་སྟོང་ (gyudoŋ) empty intestines (intestines not filled with food).

རྒྱུ་སྟོབས་ (gyudob) rich and powerful.

རྒྱུ་དག (gyudag) 1. character ¶ མི་དེ་རྒྱུ་དག་ཡག་པོ་འདུག This man has a good character. 2. quality (of materials) ¶ རས་ཆ་འདི་རྒྱུ་དག་ཡག་པོ་འདུག This material is of good quality.

རྒྱུ་དག་མེད་(པ་) (gyudag meèba) 1. bad personality/ character. 2. an ungrateful person ¶ མི་དེ་རྒྱུ་དག་མེད་ཙང་ཕ་མ་ར་གཡོག་པོ་ཡག་པོ་རྒྱག་མ་སོང་ Because that person is ungrateful he didn't help his parents well.

རྒྱུ་དུས་ (gyudüü) a seed that has been planted but not yet sprouted.

རྒྱུ་འདྲི་ (gyu drii) va. to ask the reason.

རྒྱུ་ནག (gyunag) small intestine.

རྒྱུ་ནག་སོར་བཅུ་གཉིས་མ་ (gyunag sōr jūñiimə) duodenum.

རྒྱུ་ནད་ (gyunɛɛ̀) enteritis.

རྒྱུ་ནོམ་ (gyunom) sm. རྒྱུ་ནོར་.

རྒྱུ་ནོར་ (gyunɔɔ) wealth, riches, property, valuables, possessions; va.—སྤེལ་ to increase one's wealth; vi.—འཕེལ་ to have one's wealth increase.

རྒྱུ་ནོར་གློག་ཟ་ (gyunɔɔ gōgsa) embezzling, stealing, being corrupt; va.—བྱེད་.

རྒྱུ་ནོར་ལ་ངམ་ (gyunɔɔla ŋām) vi. to strive/ seek wealth in a greedy fashion.

རྒྱུ་སྤུན་ (gyubün) warp and wool.

རྒྱུ་སྤུས་ (gyubüü) quality ¶ རྒྱུ་སྤུས་དག་པོ་ Good quality.

རྒྱུ་ཕྱོགས་ (gyucɔɔ̀) the direction from which the

wind is blowing.

རྒྱུ་འཕྲི་བླ་བཅོས་ (gyutri lājöö) stinting on materials and doing shoddy work.

རྒྱུ་འཕྲོག (gyundrɔɔ̀) looting, plundering, stealing; va.—བྱེད་.

རྒྱུ་བ་ (gyuwa) movement, circulation ¶ ཁྲག་གི་རྒྱུ་བ་ Blood circulation.

རྒྱུ་འབྱོར་ (gyunjɔɔ) sm. རྒྱུ་ནོར་.

རྒྱུ་དབང་གཉིས་ལྡན་ (gyuwaŋ ñiidɛn) having both wealth and power/ authority.

རྒྱུ་དབང་དཔའ་དཔུང་ཤེད་ཁྱེར་ (gyuwaŋ bābuŋ shēègyer) shung. displaying in an arrogant manner one's power and wealth; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་པས་རྒྱུ་དབང་དཔའ་དཔུང་ཤེད་ཁྱེར་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དང་མི་སེར་ལ་བཙན་གཞིག་གཏོང་བ་ He always arrogantly displays his power and wealth and abused the subjects.

རྒྱུ་འབྲས་ (gyumdrɛɛ̀) cause and effect (karmic); vi.—འཁོར་ to reap the result of one's past action; va.—བརྩི་ to act morally taking into account the law of karma ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་རྒྱུ་འབྲས་བརྩིས་ནས་ཕ་མ་གཉིས་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཡག་པོ་ཞུས་སོང་ The child acted morally and served his parents well.

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (gyumdrɛɛgi dreewa) relationship between cause and effect.

རྒྱུ་འབྲས་ཁྱད་གསོད་ (gyumdɛɛ kyɛɛsöö) sm. རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་.

རྒྱུ་འབྲས་མིག་མེད་ (gyumdɛɛ migmeè) sm. རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་.

རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་ (gyumdɛɛ meèba) without conscience, immoral, disregarding the law of karma ¶ མི་དེས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པའི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་ནད་པ་དེ་ཕུད་སོང་ That man acted immorally by kicking out his sick wife.

རྒྱུ་འབྲས་སྨྲ་བ་ (gyumdɛɛ māwa) theory of cause and effect.

རྒྱུ་འབྲས་རྫི་མེད་ (gyumdɛɛ dzīmeè) sm. རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་.

རྒྱུ་འབྲེལ་སྐྱི་མོ་ (gyumdee gyīmo) mesentery.

རྒྱུ་སྦྱོར་ (gyujɔɔ) sponsoring, acting as a patron ¶ ཁོང་གིས་རྒྱུ་སྦྱོར་བྱས་ནས་དཔེ་ཆ་འདི་དཔར་བསྐྲུན་པ་རེད་ He acted as a patron and printed the book.

རྒྱུ་སྦྱོར་བ་ (gyujɔɔwa) patron/ sponsor.

རྒྱུ་མ་ (gyuma) intestine.

རྒྱུ་མ་དཀར་ནག (gyuma gārnag) intestines.

རྒྱུ་མ་འཁུམ་ (gyuma kūm) vi. to get/ or have an intestinal spasm.

རྒྱུ་མ་ཕུ་འདེད་ (gyuma pūndeè) making a thorough or exhaustive inquiry/ investigation; va.—བྱེད་ to probe in detail [Lit. to blow in the intestine].

རྒྱུ་མ་རིང་པོ་ (gyumə riŋbu) 1. a patient person, sb. who is tolerant and does not easily lose his/ her temper. 2. sb. who is lazy, a procrastinator.

རྒྱུ་མང་འདུས་གཞི་ (gyumaŋ düüshi) complex root (in chemistry).

རྒྱུ་མང་ཕྱིར་ལྡོག་དབྱེ་ཞིབ་ (gyumaŋ cīdɔɔ yēshib) multiple regression analysis.

རྒྱུ་མང་དབྱེ་ཞིབ་ (gyumaŋ yēshib) multivariate analysis.

རྒྱུ་མང་སྨྲ་བ་ (gyumaŋ māwa) pluralism.

རྒྱུ་མའི་གླང་འཐབ་ (gyumɛ lāŋdəb) an illness characterized by excruciating pain in the stomach.

རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ (gyumeè gyenmeè) without reason/ cause ¶ གནད་དོན་འདི་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་མ་སོང་ This matter did not occur without cause.

རྒྱུ་སྨད་ (gyumɛɛ̀) lower part of the stomach.

རྒྱུ་གཙང་ (gyudzaŋ) sm. རྒྱུ་ལེགས་.

རྒྱུ་གཙང་སྤུས་གཙང་ (gyudzaŋ bǖüdzaŋ) high quality.

རྒྱུ་གཙོ་བོ་ (gyu dzōwo) main or essential element/ ingredient ¶ ཀམ་པ་ལི་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་བལ་རེད་ The main ingredient in the blanket is wool.

རྒྱུ་རྩ་ (gyudza) 1. the origin, the source, the root. 2. a vein.

རྒྱུ་ཚད་ (gyudzɛɛ̀) enteritis of the intestine; typhoid fever.

རྒྱུ་ཚད་འབྲུམ་བུ་ཅན་ (gyudzɛɛ̀ drumbujɛn) typhus, typhoid fever.

རྒྱུ་ཚིལ་ (gyudzii) intestinal fat.

རྒྱུ་མཚན་ (gyumdzɛn) reason ¶ དེ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ What is the reason for having to do this?

རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་འགུགས་ (gyumdzɛngi sēmguù) convincing by reason.

རྒྱུ་མཚན་དུ་འཁྱེར་ (gyumdzɛndu kyēr) sm. རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་.

རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་ (gyumdzɛndu ceè) va. to use a pretext ¶ རྒྱལ་སྲུང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཡས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་རེད་ Using national defense as a pretext, (they) invaded (the country).

རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ (gyumdzɛn meèba) without reason/ cause, senseless.

རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག (gyumdzɛn yaŋdaà) reasons that are unimpeachable/ unquestionable/ irreproachable.

རྒྱུ་རྫས་ (gyudzɛɛ̀) sm. རྒྱུ་ནོར་.

རྒྱུ་ཞགས་ (gyushaà) small intestines.

རྒྱུ་ཟ་ (gyusa) va. to take a bribe ¶ དཔོན་པོ་དེས་རྒྱུ་ཞེ་དྲག་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ That boss takes a lot of bribes.

རྒྱུ་ཟས་ (gyusɛɛ̀) p. of རྒྱུ་ཟ་.

རྒྱུ་ཟས་ཕྱོགས་ལྷུང་ (gyusɛɛ̀ cɔ̄ɔ̀lhuŋ) shung. being biased as a result of taking a bribe; va.—བྱེད་ ¶ ས་གནས་སྣེ་སྡོད་ནས་རྒྱུ་ཟས་ཕྱོགས་ལྷུང་གིས་གྲོད་དོན་ཐག་གཅོད་དྲང་མིན་གྱིས་རྐྱེན་པས་བསྙོན་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མི་བཙར་མཐུ་མེད་བྱུང་བ་ The district heads were biased regarding settling the case because they had taken a bribe so one party had to go the capital to appeal.

རྒྱུ་གཟུགས་བཞི་ (gyusug shi) the four elements: earth, water, fire and air.

རྒྱུ་གཟེར་ (gyuser) sharp pain in stomach/ intestine; vi.—རྒྱག.

རྒྱུ་བཟང་གོང་ཁེ་ (gyusaŋ koŋge) high quality with low price.

རྒྱུ་བཟས་ཕྱོགས་ལྷུང་ (gyusɛɛ̀ cɔ̄ɔ̀lhuŋ) sm. རྒྱུ་ཟས་ཕྱོགས་ལྷུང་.

རྒྱུ་བཟོའི་འཁོར་ཁང་ (gyusöö kɔ̄ɔgaŋ) beam mill.

རྒྱུ་ཡོད་མཁན་ (gyu yöngɛn) a rich person.

རྒྱུ་ལུགས་ (gyuluù) hernia.

རྒྱུ་ལ་ངམ་ (gyula ŋām) vi. to be greedy for wealth.

རྒྱུ་ལམ་ (gyulam) sm. འགྲོ་ལམ་.

རྒྱུ་ལེགས་ (gyuleg) good quality.

རྒྱུ་ཤ་ (gyusha) sm. རྒྱུ་ཞགས་.

རྒྱུ་ཤུགས་ (gyushug) financial strength.

རྒྱུ་ཤེད་ཅན་ (gyusheèjɛn) plutocrat.

རྒྱུ་ཤེད་དབང་ཤེད་ (gyusheè wāŋsheè) shung. sm. རྒྱུ་དབང་དཔའ་དཔུང་ཤེད་ཁྱེར་.

རྒྱུ་ཤེལ་ (gyushek) thin lens.

རྒྱུ་གཤིས་ (gyushii) nature, character (usu. of things).

རྒྱུ་ས་ (gyusə) sm. རྒྱུ་ལམ་.

རྒྱུ་སྲང་ (gyusaŋ) narrow street/ lane.

རྒྱུ་སྲིན་ (gyusin) worms in the intestine.

རྒྱུ་སྲིན་ལེབ་མོ་ (gyusin lebmo) tapeworm.

རྒྱུ་གསུམ་ (gyusum) the three: innate ability, learned ability (receiving many teachings, reading many books) and diligence. 2. the three Tibetan diseases: རླུང་, མཁྲིས་, བད་ཀན་.

རྒྱུ་ལྷག (gyulhaà) appendix; vi.—ན་ to get appendicitis.

རྒྱུ་ལྷག་གི་ནད་ (gyulhaàgi nɛɛ̀) sm. རྒྱུ་ལྷག་གཉན་ཚད་.

རྒྱུ་ལྷག་གཉན་ཚད་ (gyulhaà ñēntsɛɛ̀) appendicitis.

རྒྱུ་ལྷག་ཚ་ནད་ (gyulhaà tsānɛɛ̀) sm. རྒྱུ་ལྷག་གཉན་ཚད་.

རྒྱུག་ཁུལ་ (gyuùküü) the area over which water has flowed ¶ ཆུ་ལོག་རྒྱུག་ཁུལ་ The flood area.

རྒྱུག་ཁྱི་ (gyuùgyi) stooge, running dog.

རྒྱུག་ཁྲ་ (gyugdraà) fence, banister, balustrade.

རྒྱུག་སྒུག (gyugguù) backpack, rucksack.

རྒྱུག་མགྱོགས་ (gyuggyoò) fast-moving, quick ¶ རྒྱུག་མགྱོགས་ཚོང་ཟོག Fast-moving (selling) merchandise.

རྒྱུག་འགྲོ་ (gyugdro) va. to run ¶ སྐད་རྒྱག་ས་དེ་ལ་རྒྱུག་ཕྱིན་སོང་ (They) ran to the place where there was shouting.

རྒྱུག་འགྲོ་བའི་བྱེ་མ་ (gyugdrö cema) sm. རྒྱུག་འགྲོའི་བྱེ་སྡོང་.

རྒྱུག་འགྲོའི་བྱེ་སྡོང་ (gyugdrö cedoŋ) shifting sand.

རྒྱུག: p. བརྒྱུགས་; f. བརྒྱུག; imp. རྒྱུགས་ (gyuù) va. to run, to race ¶ ཞོགས་ལྟར་མི་ལི་གཉིས་ཙམ་རྒྱུག་གི་ཡོད་ས་རེད་ (They) run about two miles every morning. 2. va. to work for, to serve, to work as a servant ¶ མི་ཚང་འབྱོར་ལྡན་ཞིག་གི་གཡོག་པོ་རྒྱུགས་པ་རེད་ He served as a servant for a wealthy family. 3. vi. to sell, to move (in terms of sales) ¶ དཀར་ཡོལ་གྱི་དངོས་ཆས་དེ་ཚོ་རྒྱུག་གི་མིན་འདུག The chinaware is not selling. 4. vi. to flow, to circulate, to run (water, blood, etc.) ¶ གཙང་པོ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The river runs south. 5. a test; va.—སྤྲོད་ to take a test; —ལེན་ to give a test.

རྒྱུག་ཁྲ་ (gyugdra) a surveyor's measuring pole.

རྒྱུག་ཆུ་ (gyugju) fast running stream.

རྒྱུག་ཆེ་བ་ (gyugjewa) fast-selling goods འདི་རྒྱུག་ཆེ་བའི་ཚོང་ཟོག་རེད་ This is a fast-selling commodity.

རྒྱུག་ཆེན་པོ་ (gyug cēmbo) sm. རྒྱུག་ཆེ་བ་.

རྒྱུག་མཆོང་ (gyugjoŋ) running and jumping; va.—བྱེད་.

རྒྱུག་རྟ་ (gyugda) race horse.

རྒྱུག་ཐང་ (gyugdaŋ) a stick with a tsamba bag that is carried by beggars.

རྒྱུག་དུམ་ (gyugdum) a short piece of wood/ stick.

རྒྱུག་དུས་ (gyugdüù) busy season ¶ དེང་སང་དགུན་ཁའི་ཚོང་ཟོག་རྒྱུག་དུས་རེད་ Nowadays is the busy season for (selling) winter goods.

རྒྱུག་ར་ (gyugdra) a fence or wall made of poles.

རྒྱུག་གདང་ (gyugdaŋ) railing (on stairs).

རྒྱུག་རྡུང་ (gyugduŋ) beating with a stick; vi.—ཐོབ to get beaten with a stgick; va.—གཏོང་ to beat with a stick.

རྒྱུག་པ་ (gyugba) cane, staff.

རྒྱུག་པ་འཁྲུག་ལངས་ (gyugbə trɔ̄glaŋ) disorder/ trouble/ problem caused by rumors.

རྒྱུག་པ་བྱི་རིལ་ (gyugbə cirii) lollipop.

རྒྱུག་པ་ལེབ་འདུར་ (gyugbə lebdur) without exceptions/ exemptions ¶ ཁྲལ་གསར་པ་འདི་གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་ཚང་མ་རྒྱུག་པ་ལེབ་འདུར་དུ་བསྐྱལ་འདུག This new tax has been levied on all religious, government and aristocratic subjects without exceptions.

རྒྱུག་པོ་ (gyugbo) things that sell well, popular (in business), good sales ¶ ཟ་ཁང་འདི་རྒྱུག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This is a popular restaurant.

རྒྱུག་བྱེ་ (gyugje) shifting sand.

རྒྱུག་སྦོམ་ (gyugbom) dynamite stick.

རྒྱུག་མ་ (gyuŋma) sm. རྒྱུག་རྟ་.

རྒྱུག་མ་ཞལ་ངོ་ (gyuŋmə shεεŋo) shung. the person in charge of the horse race held after Monlam.

རྒྱུག་རྩལ་ (gyugdzεε) 1. track event; va.—འགྲན་ to take part/ compete in track events. 2. shung. riding or running skill.

རྒྱུག་ཟམ་ (gyugsam) a plank or tree trunk used as a bridge.

རྒྱུག་གཟུགས་ཤུགས་རིག (gyugsuù shūgrii) fluid mechanics.

རྒྱུག་ཡིག (gyuùyii) cursive (writing style in Tibetan).

རྒྱུག་རིང་ (gyugriŋ) shung. the long distance race after Monlam.

རྒྱུག་རིལ་ (gyugrii) javelin; va.—དབྱུགས་ to throw the javelin.

རྒྱུག་ལམ་ (gyuglam) a track (for racing).

རྒྱུག་ཤད་ (gyugshεὲ) comb; va.—རྒྱག to comb.

རྒྱུག་ཤན་པ་ (gyug shεmba) shung. person who whips prisoners.

རྒྱུག་ཤར་ (gyugshar) running; va.—སྒྲོད་; —སློད་ to run, to race.

རྒྱུག་ཤུགས་ (gyugshuù) force of water current.

རྒྱུག་ཤུར་ (gyugshur) 1. wooden stick used in weaving. 2. the concave channel in which horses ran during the tt. ceremony when riders had to shoot at targets.

རྒྱུག་ཤེད་ (gyugsheè) running strength/ power.

རྒྱུག་སྲུབ (gyugsuù) poking (a person or thing) with a stick; va.—གཏོང་.

རྒྱུག་ཧྲིལ་ (gyughrii) rolling pin.

རྒྱུག་ཧྲང་ (gyughraŋ) vegetables becoming tall and hard ¶ པད་ཚལ་རྒྱུག་ཧྲང་ཆགས་བཞག The cabbage has become tall and hard.

རྒྱུགས་ (gyuù) 1. imp. of རྒྱུག. 2. go away! 3. test, examination; va.—སྤྲོད་ to take a test/ exam; va.—ལེན་ to give a test; va.—ཐོན་ to pass a test/ exam.

རྒྱུགས་གྲངས་ (gyugdraŋ) examination marks/ grades.

རྒྱུགས་གྲལ་ (gyugdrεε) a line of people attending an exam.

རྒྱུགས་འགྲོ་ (gyugdro) va. to run.

རྒྱུགས་གཅལ་ (gyugjεε) shung. laying sticks to make a floor; va.—སྒྲིག.

རྒྱུགས་ཆུང་སློད་ (gyugjuŋ lōò) va. to run at a slow speed.

རྒྱུགས་ཆེན་ (gyugjen) final examination; va.—ལེན་ to give a final examination; va.—སྤྲོད་ to take a final exam.

རྒྱུགས་ཐོ་བཀོད་ (gyuùdo göò) va. to present oneself for an examination, to register oneself for an examination.

རྒྱུགས་འདུར་སྒོད་ (gyugdur göò) way of running fast (like a wolf).

རྒྱུགས་དཔོན་ (gyugbön) person in charge of a test, test master/ proctor.

རྒྱུགས་སྤྲོད་ (gyug drōò) va. to take an examination.

རྒྱུགས་སྤྲོད་བྱེད་ (gyugdröö ceè) sm. རྒྱུགས་སྤྲོད་.

རྒྱུགས་སྤྲོད་ཡི་གེ་ (gyugdröö yigi) examination paper.

རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་གྲྭ་ (gyugdröö lōbdrawa) sm. རྒྱུགས་འབུལ་སློབ་མ་.

རྒྱུགས་ཕྱིན་ (gyugjin) p. of རྒྱུགས་འགྲོ་.

རྒྱུགས་འཕྲོད་ (gyug tröö) vi. to pass an examination (oral or written).

རྒྱུགས་འཕྲོད་རིམ་པ་ (gyugtröö rimbə) ranking of grades on an examination.

རྒྱུགས་འབུལ་ (gyug büü) h. of རྒྱུགས་སྤྲོད་.

རྒྱུགས་འབུལ་ཡི་གེ་ (gyugbüü yigi) examination paper (h.).

རྒྱུགས་འབུལ་སློབ་མ་ (gyugbüü lōbma) candidate for an examination, examinee.

རྒྱུགས་མ་འདུར་ (gyug madur) neither galloping nor going slowly.

རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་ (gyug madröö) vi. to fail an exam.

རྒྱུགས་ཚད་ (gyugdzεὲ) sm. རྒྱུགས་, 3.

རྒྱུགས་གཞི་ (gyugshi) sm. རྒྱུགས་ཡིག.

རྒྱུགས་བཞེས་ (gyug shεὲ) h. of རྒྱུགས་ལེན་.

རྒྱུགས་ཡིག (gyugyiì) examination/ test paper.

རྒྱུགས་ཡིག་དཔྱད་བསྡུར་ (gyugyiì jεὲdur) grading examination papers; va.—བྱེད་.

རྒྱུགས་ལེན་ (gyuùlen) giving an examination/ test; va. རྒྱུགས་ལེན་; —བྱེད་.

རྒྱུགས་ལེན་འགུགས་སྡུད་ (gyuùlen gugdüù) test/ exam for entrance to a school or a job; va.—བྱེད་.

རྒྱུགས་ལེན་དུས་ཚོད་ (gyuùlen tüùdzöö) exam period.

རྒྱུགས་ལེན་འདེམས་སྒྲུག (gyuùlen demdruù) testing and selection; va.—བྱེད་.

རྒྱུགས་ལེན་མིང་གདགས་ (gyuùlen miŋdaà) imperial examination in China.

རྒྱུགས་ལེན་ཡི་གེ་ (gyuùlen yīgi) test paper, examination paper.

རྒྱུགས་ལེན་ར་བ་ (gyuùlen rawa) examination room/ place.

རྒྱུགས་ལེན་ས་ (gyuù lensa) sm. རྒྱུགས་ལེན་ར་བ་.

རྒྱུགས་ཤར་ (gyuù shār) sm. རྒྱུག་ཤར་.

རྒྱུགས་ཤོག (gyu̲ùshoò) exam paper.

རྒྱུངས་པ་ (gyu̲ŋbə) spinal cord.

རྒྱུད་: p. བརྒྱུས་; f. བརྒྱུ་; imp. རྒྱུས་ (gyu̲ù) va. to string/ thread a needle ¶ཁབ་སྐུད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་འདུག He is threading a needle.

རྒྱུད་ (gyu̲ù) 1. character, trait, nature ¶མི་འདི་གཤིས་རྒྱུད་བཟང་པོ་འདུག That man's character is good. 2. bank, shore, coast, edge, side, range ¶རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ Coastal cities. ¶ཆུ་བོའི་རྒྱུད་དུ་ On the banks of the river. ¶རི་རྒྱུད་ Mountain range. 3. tantra ¶མདོ་རྒྱུད་ Sutra and tantra. 4. lineage, descent line ¶ཁོང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་རེད་ He is descended from kings. 5. string (e.g., of a musical instrument).

རྒྱུད་སྐུད་ (gyu̲ùgüù) string (e.g., of a musical instrument).

རྒྱུད་སྐུལ་ (gyu̲ùgüù) entreating, appealing, inciting, encouraging; va.—བྱེད་ to entreat/ appeal/ encourage ¶རོགས་རམ་གྱི་རྒྱུད་སྐུལ་བྱས་པ་རེད་ (He) appealed for aid. ¶སྐབས་དེར་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྒྱུད་སྐུལ་འོག At that time, due to the urging of the imperialists.

རྒྱུད་བསྐུལ་ (gyu̲ùgüù) sm. རྒྱུད་སྐུལ་.

རྒྱུད་ཁང་ (gyu̲ùgaŋ) a house owned by one of the two tantric colleges in Lhasa.

རྒྱུད་འཁྲིད་ (gyu̲ù trìi) vi. to inherit characteristics ¶ཕྲུ་གུ་འདི་གཟུགས་པོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་པ་པའི་རྒྱུད་འཁྲིད་པ་རེད་ This child's tallness was inherited from his father.

རྒྱུད་གྱོང་པོ་ (gyu̲ù gyo̲ŋbo) rough/ brutal/ hardheaded in character or nature.

རྒྱུད་གྲྭ་ (gyu̲ùdra) monastery/ college specializing in tantric studies, tantric college (in a monastery).

རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་ (gyu̲ùdra dö̀ömeè) the upper and lower tantric colleges in Lhasa.

རྒྱུད་རྒྱང་གཉེན་ཚན་ (gyu̲ùgyaŋ ñēndzεn) distant relative.

རྒྱུད་ལྔ་ (gyu̲ùŋa) shung. the five realms of beings/ rebirths: beings in hell, animals, hungry ghosts, humans, and gods.

རྒྱུད་གཅིག་པ་ (gyu̲ù jīgbə) 1. (of the) same clan, lineage, ancestry. 2. same character or personality. 3. an instrument with only a single string.

རྒྱུད་ཆགས་ (gyu̲ù cāà) vi. to conceive, to be/ get pregnant.

རྒྱུད་གཉིས་ (gyu̲ù ñīi) paternal and maternal lineages/ relatives.

རྒྱུད་འདྲེས་ (gyü̲ndreè) crossbreed, crossbreeding, hybridization; va.—བྱེད་ to crossbreed, to hybridize.

རྒྱུད་འདྲེས་ཆུ་འབྲས་ (gyü̲ndreè cūndrεὲ) hybrid wet paddy rice.

རྒྱུད་འདྲེས་སྡེབ་སྦྱོར་ (gyü̲ndreè de̲bjɔɔ) crossbreeding, hybridization.

རྒྱུད་འདྲེས་ཕྲུ་གུ་ (gyü̲ndreè trūgu) hybrid/ or mixed race children.

རྒྱུད་འདྲེས་སྦྱོར་སྡེབ་ (gyü̲ndreè jɔ̲ɔdeb) crossbreeding, hybridization.

རྒྱུད་འདྲེས་ལུག (gyü̲ndreè lu̲ù) hybrid sheep.

རྒྱུད་འདྲེས་ལེགས་བཅོས་ (gyü̲ndreè le̲gjöö) improving via crossbreeding/ hybridization.

རྒྱུད་འདྲེས་སོན་གསོ་ (gyü̲ndreè sōnso) method/ process of producing hybrid seeds.

རྒྱུད་ལྡན་རོལ་ཆ་ (gyü̲ndεn rö̲öja) stringed instruments.

རྒྱུད་ལྡན་རོལ་མོ་ (gyü̲ndεn rö̲öma) music by a stringed instruments.

རྒྱུད་སྡེ་ (gyu̲ùde) 1. tantra section/ part. 2. the 18 tantras of Mahayoga.

རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་ (gyu̲ùde ko̲ŋma) the yoga and annuttarayoga tantras.

རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ (gyu̲ùde shi̲) the four sections/ classes of tantra: kriya tantra, carya tantra, yoga tantra, annuttarayoga tantra.

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ (gyu̲ùde wɔ̲ɔma) the kriya and carya tantra.

རྒྱུད་པ་ (gyu̲ùbə) lineage, race, breed, species; vi.—འཕེལ་ to multiply/ increase by breeding ¶ལུང་པ་འདིའི་ནང་ལ་རྟ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བཞག In this area the good breed of horses has multiplied.

རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ (gyu̲ùbə tra̲dzaŋ) sm. རྒྱུད་གྲྭ་.

རྒྱུད་སྤེལ་ (gyu̲ùbel) 1. breeding, producing offspring; va.—བྱེད་ ¶ཕག་པ་མང་པོ་རྒྱུད་སྤེལ་བྱས་སོང་ They bred many pigs.

རྒྱུད་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (gyu̲ùbel sādzii) breeding station.

རྒྱུད་སྤེལ་ར་བ་ (gyu̲ùbel ra̲wa) breeding ground.

རྒྱུད་འཕེལ་ (gyu̲ùpel) sm. རྒྱུད་པ་.

རྒྱུད་འབྲེལ་སྤུན་མཆེད་ (gyü̲ndree bünceè) collateral relatives.

རྒྱུད་མང་ (gyu̲ùmaŋ) many-stringed instruments.

རྒྱུད་མང་བཞི་སྒྲིལ་ (gyu̲ùmaŋ shi̲dree) string quartet.

རྒྱུད་མང་རོལ་ཆ་ (gyu̲ùmaŋ rö̲öca) sm. རྒྱུད་མང་.

རྒྱུད་མངས་ (gyu̲ùmaŋ) sm. རྒྱུད་མང་.

རྒྱུད་གཙང་ (gyu̲ùdzaŋ) thoroughbred, pure blood.

རྒྱུད་ཙ་ (gyu̲ùdza) offspring, descendants; vi.—ཆད་ to have a lineage die out.

རྒྱུད་ཚིག (gyu̲ù tsīi) vi. to be angry/ agitated.

རྒྱུད་འཛར་ (gyü̲njar) sm. རྒྱུད་ཙ་.

རྒྱུད་འཛིན་ (gyü̲ndzin) 1. inheriting, succeeding; va.—བྱེད་ to inherit a status/ role ¶རྒྱུད་འཛིན་དབང་ཆ་ Hereditary rule/ power. 2. successor ¶ཁོང་བླ་མ་དེའི་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་རེད་ He is the lama's successor (disciple).

རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ (gyü̲ndzingi rə̲ŋshin) heredity.

རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རིག་པ་ (gyü̲ndzingi ri̲gba) the study or field of hereditary/ genetics.

རྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་ལྡན་ལམ་ལུགས་ (gyü̲ndzin gyε̲ndεn lə̲mluù) system of hereditary monarchy.

རྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་གཞུང་ (gyü̲ndzin gyε̲εbö sīishuŋ) hereditary monarchy.

རྒྱུད་འཛིན་དཔོན་གནས་ (gyü̲ndzin bönnεè) an inherited official position.

རྒྱུད་འཛིན་བློན་པོ་ (gyü̲ndzin lömbo) hereditary minister.

རྒྱུད་འཛིན་དབང་ཆ་ (gyü̲ndzin wāŋja) hereditary power/ authority.

རྒྱུད་བཞི་ (gyu̲ùshi) the name of the basic Tibetan medical text.

རྒྱུད་བཟང་ (gyu̲ùsaŋ) good stock/ lineage, a fine or good breed.

རྒྱུད་བཟང་ཕྱུགས་གསོ་ར་བ་ (gyu̲ùsaŋ cügso ra̲wa) animal breeding farm.

རྒྱུད་བཟང་གསོ་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (gyu̲ùsaŋ sōbel sādzii) breeding station.

རྒྱུད་རབས་ (gyu̲ùrəb) pedigree, genealogy.

རྒྱུད་རབས་དེབ་ཐེར་ (gyu̲ùrəb te̲bder) book of pedigrees.

རྒྱུད་རིམ་ (gyu̲ùrim) stage in a sequence/ line.

རྒྱུད་རིམ་ལྡན་པ་ (gyu̲ùrim dε̲mba) systematic, methodical.

རྒྱུད་ལ་ (gyu̲ùla) around, in the vicinity of ¶ལུང་པ་ཕ་གིའི་རྒྱུད་ལ་རི་དྭགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many animals around that place.

རྒྱུད་གསུམ་མ་ (gyu̲ù sūmma) three-stringed (for instruments) ¶སྒྲ་སྙན་རྒྱུད་གསུམ་མ་ Three-stringed lute.

རྒྱུད་སློབ་ (gyu̲ùlob) disciple.

རྒྱུན་ (gyü̲n) 1. continuity, continuously ¶རྒྱུད་བཟང་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་ The continuity of increasing good stock. 2. duration, period, time ¶ཁྱེད་རང་འདིར་བཞུགས་རྒྱུན་རིང་ During the time of your stay here. ¶རྒྱུན་རིང་བསྒུགས་པ་ཡིན་ (I) waited for a long time. 3. usual, customary ¶སློབ་གྲྭ་འདིའི་ནང་བོད་ཡིག་སློབ་རྒྱུན་འདུག It is customary to teach Tibetan in this school. 4. oral ¶ཁ་རྒྱུན་ Oral tradition.

རྒྱུན་བཀག་མཆོད་མེ་ (gyü̲ngaà cöòme) a butter lamp that burns continuously.

རྒྱུན་བཀོལ་ཞབས་འབྲིང་ (gyü̲ngöö shə̲mdriŋ) servants

who serve permanently.

རྒྱུན་སྐྱོང་ (gyüngyoŋ) maintaining, perpetuating, keeping up; va. རྒྱུན་སྐྱོང་; —བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོས་དྲང་བདེན་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are keeping up their support for the just struggle.

རྒྱུན་ཁྲིགས་ (gyündrig) sm. རྒྱུན་ཁྲིགས་སུ་.

རྒྱུན་ཁྲིགས་སུ་ (gyün trīgsu) continuously, one after another, without a break ¶ཁོང་གིས་རྒྱུན་ཁྲིགས་སུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད He studies continuously.

རྒྱུན་མཁོ་ (gyüngo) 1. daily/ everyday needs. 2. applied.

རྒྱུན་མཁོ་དངོས་རྫས་ཚོང་ཁང་ (gyüngö ŋöödzεὲ tsöŋgaŋ) store that sells daily necessities.

རྒྱུན་མཁོའི་དངོས་རྫས་ (gyüngö ŋöödzεὲ) daily necessities, things used everyday.

རྒྱུན་མཁོའི་རྩིས་རིག (gyüngö dzīirii) applied mathematics.

རྒྱུན་མཁོའི་རྫས་དཀར་ (gyüngö dzεὲgar) porcelain for everyday use.

རྒྱུན་མཁོའི་ཤེས་བྱ་ (gyüngö shēèja) sm. རྒྱུན་མཁོའི་རྩིས་རིག.

རྒྱུན་མཁོའི་ཤེས་རིག (gyüngö shēèrig) common/ everyday/ applied knowledge.

རྒྱུན་འཁོར་ (gyüngɔɔ) rotating, revolving, circulating.

རྒྱུན་འཁོར་མ་རྩ་ (gyüngɔɔ madza) circulation/ rotating/ revolving capital.

རྒྱུན་འཁྱོང་ (gyün kyōŋ) vi. to be able to keep up/ continue/ perpetuate/ endure; va. རྒྱུན་མ་འཁྱོང་; —བྱེད་; —གཏོང་ to continue, to perpetuate, to keep up, to endure ¶ཁོས་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུན་མ་འཁྱོངས་བ་རེད་ He could not continue his studies. ¶བོད་ཀྱི་སྔར་ཡོད་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་འཁྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ Perpetuating the past political system in Tibet. ¶ཡུལ་ནང་ཞི་བདེ་རྒྱུན་འཁྱོང་བ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་སུ་ In order to achieve an enduring peace in the country. ¶སྦྱོང་བརྡར་རྒྱུན་འཁྱོང་ Continuous training.

རྒྱུན་འཁྲིགས་སུ་ (gyün trīgsu) sm. རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་.

རྒྱུན་གོས་ (gyüngöò) everyday clothes.

རྒྱུན་གོས་གྱོན་པའི་ཉེན་རྟོག་པ་ (gyungöò kyönbε ñendogba) plainclothes police.

རྒྱུན་འགག (gyün gaà) vi. to be constipated.

རྒྱུན་འགྲེམས་ (gyündrem) shung. sth. that is hung/ displayed all the time.

རྒྱུན་འགྲོ་ (gyündro) daily, recurring ¶རྒྱུན་འགྲོའི་མ་དངུལ་ Daily expenses.

རྒྱུན་སྒྲོག་རྒྱག (gyündroò gyaà) va. to tie up loads with leather straps.

རྒྱུན་ངན་ (gyünŋεn) a bad tradition.

རྒྱུན་གཅིག (gyünjig) 1. continuously ¶ལམ་ལུགས་དེ་ལོ་མང་རིང་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་དར་ཡོད་པ་རེད་ That system has spread continuously for many years. 2. single strand/ string.

རྒྱུན་བཅངས་ (gyünjaŋ) continuously holding on to or keeping in mind; va.—བྱེད་ ¶ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་དྲིན་ངའི་སེམས་ནང་རྒྱུན་བཅངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I continuously keep your kindness in mind.

རྒྱུན་ལྕག (gyünjaà) leather whip.

རྒྱུན་ཆགས་ (gyün cāà) vi. to be continuous/ unbroken/ uninterrupted.

རྒྱུན་ཆང་ (gyünjaŋ) regular/ everyday beer.

རྒྱུན་ཆད་ (gyün cε̄ὲ) vi. to be interrupted/ broken off/ cut off/ not continuous ¶སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་སོང་བ་རེད་ Three months have passed since my teaching was interrupted.

རྒྱུན་ཆས་ (gyünjεὲ) regular/ everyday clothes, standard uniform.

རྒྱུན་མཆོད་ (gyünjöò) offerings that are made all the time/ daily (to gods).

རྒྱུན་ཇ་ (gyünja) regular/ everyday tea.

རྒྱུན་འཇགས་ (gyün jaà) 1. sm. རྒྱུན་གཏན་. 2. vi. to maintain/ preserve/ perpetuate a custom or tradition for a long time ¶བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་མ་ཉམས་རྒྱུན་འཇགས་ To preserve Tibet's legal tradition without decline.

རྒྱུན་ལྗང་རྩི་ཤིང་ (gyünjaŋ dzīshiŋ) evergreen plant.

རྒྱུན་ཉར་ (gyünñar) regular, standing ¶རྒྱུན་ཉར་དམག་དཔུང་ Regular standing army.

རྒྱུན་གཏན་ (gyündεn) usual, normal, regular, at all times ¶ཁོའི་རྒྱུན་གཏན་ལས་ཀ་ His normal work ¶རྒྱུན་གཏན་ཁོ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལ་སྡོད་པ་རེད་ He normally lives in the city.

རྒྱུན་གཏན་གྱི་རྣམ་པ་ (gyündεngi nāmba) sm. རྒྱུན་ལུགས་.

རྒྱུན་གཏན་ལྟར་ (gyündεndar) as usual, as normal ¶རྒྱུན་གཏན་ལྟར་བྱས་ན་ If (I) do as (I) normally would.

རྒྱུན་གཏན་ཚོང་འབྲེལ་ (gyündεn tsōdree)permanent/ regular/ normal trade relations.

རྒྱུན་གཏན་བཞིན་ (gyündεnshin) as usual, as normal.

རྒྱུན་གཏན་ལམ་ལུགས་ (gyündεn ləmluù) usual/ normal/ everyday custom.

རྒྱུན་གཏོར་ (gyündɔr) torma that are offered all the time/ daily.

རྒྱུན་ལྟར་ (gyündar) sm. རྒྱུན་གཏན་བཞིན་.

རྒྱུན་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ (gyündar məyimbə) not usual/ normal/ regular, abnormal.

རྒྱུན་ལྟོ་ (gyündo) 1. ordinary/ regular/ everyday food. 2. a common occurrence.

རྒྱུན་ལྟོར་འགྲོ་ (gyündɔr dro) vi. to become ordinary/ regular/ customary ¶འགོ་ཁྲིད་དེས་རྟག་པར་གཤེ་གཤེ་གཏོང་བ་དེ་རྒྱུན་ལྟོར་ཕྱིན་ནས་བརྩི་མཁན་མེད་པ་རེད་ The constant scolding of the boss has become ordinary so no one pays attention to it.

རྒྱུན་མཐུད་ (gyündüù) continuous, perpetual, persistent ¶ལོ་བརྒྱད་ཙམ་སློབ་གྲྭར་རྒྱུན་མཐུད་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went to school continuously for eight years.

རྒྱུན་མཐུད་ངང་ (gyündüùŋaŋ) continuously, perpetually, persistently; va.—གཏོང་.

རྒྱུན་མཐུད་རང་བཞིན་ (gyündüù rəŋshin) sm. འབྲེལ་ཆགས་རང་བཞིན་.

རྒྱུན་མཐུད་ལས་སྒྲུབ་ (gyündüù lεὲdrub) assembly line type of production.

རྒྱུན་མཐུད་ལས་རིམ་ (gyündüù lεὲrim) sm. རྒྱུན་མཐུད་ལས་སྒྲུབ་.

རྒྱུན་མཐོང་ (gyündoŋ) commonly seen.

རྒྱུན་མཐོང་དངོས་པོ་ (gyündoŋ ŋööbo) (things) commonly seen.

རྒྱུན་དུ་ (gyündu) always, at all times, continuously ¶ང་རྒྱུན་དུ་ལུས་རྩལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I always exercise.

རྒྱུན་དྲུང་ (gyündruŋ) permanent/ standing secretary.

རྒྱུན་ལྡན་ (gyündεn) sm. རྒྱུན་གཏན་.

རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གཞུང་དོན་ (gyündεngi shuŋdön) routine or daily office work.

རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་ (gyündεndar) sm. རྒྱུན་གཏན་བཞིན་.

རྒྱུན་ལྡན་དུ་འགྱུར་ (gyündεndu gyur) vi. to normalize, to become normal/ customary/ usual/ habitual ¶ཁོང་གིས་ཨ་རག་འཐུང་རྒྱུ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གྱུར་བཞག His drinking alcohol became habitual.

རྒྱུན་སྡོད་ (gyündöò) permanent resident, permanently stationed.

རྒྱུན་སྡོད་མི་གྲངས་ (gyündöò midraŋ) permanent residents.

རྒྱུན་ནད་ (gyünnεὲ) chronic disease.

རྒྱུན་ནས་ (gyünnεὲ) (— + neg. vb.) emphatic negative (not at all, never) ¶འདི་ངས་རྒྱུན་ནས་མ་བྱས་ I never did this.

རྒྱུན་ནུ་ (gyünnu) sm. རྒྱུན་དུ་.

རྒྱུན་གནས་ (gyünnεὲ) existing continuously/ permanently ¶རྒྱུན་གནས་དམག་དཔུང་ Permanent army.

རྒྱུན་པ་ (gyümba) 1. always, at all times ¶ཁོང་རྒྱུན་པར་ས་གནས་འདིར་བཞུགས་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ He doesn't always stay here. 2. monks who pray while the deceased is kept in the house.

རྒྱུན་པ་འཛིན་པ་ (gyümba dzimbə) sm. རྒྱུན་འཛིན་.

རྒྱུན་སྤྱོད་ (gyünjöò) sm. རྒྱུ་མཁོ་.

རྒྱུན་སྤྱོད་སྐད་ཆ་ (gyünjöò gε̄ὲja) everyday language.

རྒྱུན་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་ (gyünjöò yigrii) the normal

heading of letters and documents.

རྒྱུན་ཕྱོགས་ (gyünjɔɔ̀) with the current of a river.

རྒྱུན་བུ་ (gyümbu) rawhide string/ strap/ rope.

རྒྱུན་བུ་ཀོ་འབྲེག (gyünbu gōndreè) 1. rawhide string/ rope made by cutting thin strips of leather. 2. giving one's possession as an offering [Lit. cutting rawhide strips from a skin].

རྒྱུན་འབྱམས་ (gyünjam) a practice/ habit/ custom (usu. bad) spreading and becoming habitual.

རྒྱུན་འབྱམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆ་ (gyünjamgi gyōnja) corrupt or evil practices that have become habitual/ chronic/ usual.

རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ (gyün macɛ̀ɛbar) sm. རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་.

རྒྱུན་མར་ (gyünmar) 1. sm. རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་. 2. everyday butter.

རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ (gyün micɛ̀ɛbar) sm. རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་.

རྒྱུན་བཙུགས་ (gyün dzūù) va. to set up sth. to be done regularly/ continuously/ permanently ¶ ཁོང་གིས་དགོན་པའི་ནང་མང་ཇ་གཏོང་རྒྱུན་བཙུགས་པ་རེད་ He set up (a fund) to have tea served at the monastery's prayer sessions regularly.

རྒྱུན་ཙ་ (gyündza) regular/ normal pulse.

རྒྱུན་ཚུགས་ (gyündzuù) sm. རྒྱུན་གནས་.

རྒྱུན་ཚུལ་ (gyündzüü) normality, normal custom/ condition.

རྒྱུན་ཚོགས་ (gyündzoò) 1. standing committee. 2. regular meeting.

རྒྱུན་འཛིན་ (gyündzin) 1. persistence, maintenance, continuity; va.—བྱེད་ to persist, to maintain, to continue ¶ ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་ཏའོ་ཙའོ་ཆོས་ལུགས་ The Tao religion which has persisted since the Han dynasty. 2. sm. རྒྱུད་འཛིན་.

རྒྱུན་འཛིན་གྱི་རྐྱེན་གྲངས་ (gyündzingi gyēndraŋ) genetic factor.

རྒྱུན་འཛིན་པ་ (gyündzinbə) successor.

རྒྱུན་འཛིན་བཟོ་སྐྲུན་ (gyündzin sodrün) genetic engineering.

རྒྱུན་འཛིན་རིག་པ་ (gyündzin rigbə) study of genetics/ heredity.

རྒྱུན་འཛུགས (gyündzuù) sm. རྒྱུན་གནས་.

རྒྱུན་བཞུགས་ (gyünshuù) h. of རྒྱུན་སྡོད་.

རྒྱུན་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ (gyünshuù gūdzəb) permanent representative.

རྒྱུན་ཟས་ (gyünsɛ̀ɛ) regular/ usual food.

རྒྱུན་ཟིན་ (gyünsin) shung. to be consistent ¶ གོང་འཕེལ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་འགྲོ་པའི་རྒྱུན་ཟིན་མཇུག་གནོན་ཞུ་རྒྱུ་ One should consistently make progress year by year.

རྒྱུན་བཟང་ (gyünsaŋ) good tradition/ custom.

རྒྱུན་རིང་ (gyünriŋ) long time ¶ རྒྱུན་རིང་མཇལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ (We) have not met for a long time.

རྒྱུན་རིང་པོ་ (gyün riŋbu) sm. རྒྱུན་རིང་.

རྒྱུན་རིམ་ (gyünrim) timetable, schedule.

རྒྱུན་ལམ་ (gyünlam) sm. རྒྱུན་སྲོལ་.

རྒྱུན་ལས་ (gyünlɛ̀ɛ) 1. standing committee. 2. permanent work.

རྒྱུན་ལས་སྐུ་ཚབ་ (gyünlɛ̀ɛ gūdzəb) representative of a standing committee.

རྒྱུན་ལས་ལས་འཛིན་ (gyünlɛ̀ɛ lɛ̀ndzin) permanent staff.

རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ (gyünlɛ̀ɛ ūyön) member of a standing committee.

རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ (gyünlɛ̀ɛ lɛ̄ndzoò) standing committee.

རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (gyünlɛ̀ɛ ūyön lhɛ̄ngaŋ) standing committee.

རྒྱུན་ལུགས་ (gyünluù) normal/ traditional way of doing sth.

རྒྱུན་ལུགས་ལྡན་པ་ (gyünluù dɛmba) calm and at ease.

རྒྱུན་ལོ་ (gyünlo) non leap year.

རྒྱུན་ཤིང་ (gyünshiŋ) fuel/ wood that is used all the time, fuel for everyday use.

རྒྱུན་ཤིང་ཤིང་གཉེར་ (gyünshiŋ shīŋñer) shung. traditional Tibetan Government official in charge of firewood for everyday use.

རྒྱུན་ཤིང་ཤིང་གཉེར་ལས་ཁུངས་ (gyünshiŋ shīŋñer lɛ̀ɛguŋ) shung. the office in charge of fuel for everyday use.

རྒྱུན་ཤེས་ (gyünsheè) common/ everyday/ ordinary knowledge, common sense.

རྒྱུན་གཤིས་ (gyünshiì) character, nature.

རྒྱུན་སྲིད་ (gyünsiì) sm. རྒྱུན་བསྲིང་.

རྒྱུན་སྲོལ་ (gyünsöö) tradition, convention, custom, normal procedure ¶ རྒྱུན་སྲོལ་རང་ལ་བརྟེན་ནས་མ་གཏོགས་འགྲོ་མི་ཤེས་མཁན་ One who cannot do things except by following what is traditional.

རྒྱུན་སྲོལ་དོར་ (gyünsöö tɔɔ) va. to break or eliminate a rule/ custom/ convention.

རྒྱུན་སྲོལ་མཚོན་ཆ་ (gyünsöö tsōnja) conventional weapon.

རྒྱུན་བསྲིང་ (gyünsiŋ) continuously ¶ ལས་ཀ་རྒྱུན་བསྲིང་བྱེད་དགོས་ (You) have to work continuously.

རྒྱུན་བསྲིང་དམག་འཐབ་ (gyünsiŋ māgdəb) protracted warfare.

རྒྱུན་ཨུད་ (gyünüü) sm. རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ (gyüü dzōwo) basic element.

རྒྱུས་ (gyüü) 1. familiarity, knowledge, being well acquainted ¶ གནས་དེ་ང་ལ་རྒྱུས་མེད་ I am not familiar with that area.

རྒྱུས་མངའ་ (gyüü ŋā) 1. sm. རྒྱུས་, 1. 2. imp. of རྒྱུ་. 3. རྒྱུ་ + inst.

རྒྱུས་ཅན་ (gyüüjɛn) knowledgeable, familiar.

རྒྱུས་སྟོན་ (gyüüdön) a guide, guiding; va.—བྱེད་ to guide ¶ ང་ལ་ལམ་ཁ་རྒྱུས་སྟོན་ཞིག་དགོས་ I need a guide for the trip.

རྒྱུས་འདྲིངས་ (gyüüdiŋ) knowing/ understanding/ comprehending well.

རྒྱུས་གནད་ (gyüünɛ̀ɛ) 1. important knowledge. 2. important tendons/ muscles.

རྒྱུས་པ་ (gyüüba) muscle, sinew, tendon.

རྒྱུས་མེད་ (gyüümeè) having no knowledge/ familiarity ¶ དེའི་སྐོར་ང་ལ་རྒྱུས་མེད་ I have no knowledge regarding that matter.

རྒྱུས་མེད་ཅན་ (gyüümeèjɛn) not familiar, unfamiliar, not knowing.

རྒྱུས་ཞིབ་ཡོད་པ་ (gyüüshub yööba) being familiar, knowing the situation.

རྒྱུས་ཡོད་ (gyüüyöö) 1. knowledge, familiarity ¶ ཁོ་ལ་ས་གནས་དེ་ཚོའི་ཞིང་ལས་སྐོར་རྒྱུས་ཡོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He has a great deal of knowledge about agriculture in those areas. 2. va.—བྱེད་ to act as a guide, to show someone around ¶ གྲོང་འཁྱེར་ནང་ཁོས་རྒྱུས་ཡོད་བྱས་བྱུང་ He showed (me) around the city.

རྒྱུས་རུས་ (gyüürüü) muscle and bone.

རྒྱུས་ལེན་ (gyüü len) 1. va. to test to see if sb. knows sth. 2. va. to get knowledge of, to get to be familiar with.

རྒྱུས་ལོན་ (gyüü lön) vi. to come to have knowledge of, to be familiar with, to come to know intimately.

རྒྱོ་ (gyo) sexual intercourse, copulation; va.—རྒྱག.

རྒྱོ་: p. བརྒྱོས་; f. བརྒྱོ་; imp. རྒྱོས་ (gyo) va. to have sexual intercourse, to copulate.

རྐྱོང་: p. བརྐྱངས་; f. བརྐྱང་; imp. རྐྱོངས་ (gyoŋ) 1. to stretch/ extend ¶ ཀོ་བ་ས་སྟེང་བརྐྱངས་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་བཞག་སོང་ They stretched the leather on the ground and left it for a month. 2. va. to fill up, to stuff ¶ སྔས་ཀྱི་ནང་ལ་སྙིང་བལ་བརྐྱངས་བཞག (They) stuffed the pillow with cotton.

རྐྱོང་སྐུད་ (gyoŋgüü) the strings that are used to tie (stretch) a canvas to its frame (when painting thankas).

རྐྱོང་ཁང་ (gyoŋgaŋ) the wooden frame that is used for thanka painting.

རྐྱོང་འགོ་ (gyoŋgo) shoe tree.

རྒྱོང་སྒྲོམ་ (gyoŋdrom) sm. རྒྱོང་ཁང་.

རྒྱོང་ཤིང་ (gyoŋshiŋ) sm. རྒྱོང་ཁང་.

རྒྱོང་གཤར་ (gyoŋshar) basting (in sewing); va.—རྒྱག.

རྒྱོངས་ (gyoŋ) imp. of རྒྱངས་.

རྒྱོབ་ (gyob) sm. རྒྱོབས་.

རྒྱོབས་ (gyob) imp. of རྒྱག.

རྒྱོབས་ཟེར་ན་ཕ་མགོ་ལ་རྒྱག སོང་ཟེར་ན་དམྱལ་བར་འགྲོ་ (gyob serna pāgola gyaà sōŋ serna ñɛlaa dro) to obey someone's order absolutely [Lit. if one is ordered to hit, hit one's father's head; if one is ordered to go, go to hell].

རྒྱོས་ (gyöö) imp. རྒྱོ་.

ལྒ་ (ga) 1. sm. སྒ་. 2. ginger.

ལྒ་སྐྱ་ (gagya) sm. སྒ་སྐྱ་.

ལྒ་སྨུག (gəmuù) ginger.

ལྒ་སེར་ (gaser) sm. སྒ་སེར་.

ལྒང་རྒྱང་རུ་ཁག (gaŋgyaŋ rugaà) ball team.

ལྒང་པ་ (gaŋba) sm. ལྒང་བུ་.

ལྒང་པའི་གཉན་ཚད་ (gaŋbɛ ñɛ̄ndzɛɛ̀) cystitis.

ལྒང་ཕུག (gəŋbuù) sm. ལྒང་བུ་.

ལྒང་བུ་ (gəŋbu) 1. bladder (of stomach). 2. balloon.

ལྒང་སྦུག (gəŋbuù) sm. ལྒང་བུ་.

ལྒང་ཤུ་ (gəŋshu) lantern ¶ ལྒང་ཤུ་དམར་པོའི་སྒྲུང་ "The Tale of the Red Lantern".

ལྒང་ཤུའི་དུས་ཆེན་ (gəŋshü tüüjen) the Lantern Festival (15th of the first lunar month).

ལྒང་ལི་ (gəŋli) sm. ལྒང་བུ་.

ལྒོ་ལྒོ་ (gogo) a type of herbal medicine.

སྒ་ (ga) 1. saddle; va.—རྒྱག to saddle ¶ རྟ་སྒ་ A horse saddle. 2. a type of blanket woven from colored cotton.

སྒ་སྐྱ་ (gaya) ginger.

སྒ་ཁེབས་ (gakeb) saddle covering.

སྒ་ཁོག (gagɔɔ̀) the arch of a (underside) saddle.

སྒ་ཁྲལ་ (gadrɛɛ) a tax on saddled animals.

སྒ་འཁོར་བཅས་ (ga kɔ̄ɔ̄jɛɛ̀) paraphernalia that goes with saddles.

སྒ་གློ་ (galo) girth, cinch strap.

སྒ་གློ་གསུམ་མ་ (galo sūmmə) a saddle with three cinch straps.

སྒ་གོད་ (gagöö) Chinese toon (toona sinensis).

སྒ་རྒྱག (gagyaà) 1. name for three year old horses, mules or donkeys (for horses this conveys that this is the time for first saddling). 2. see སྒ་.

སྒ་སྒྲོམ་ (gadrom) a frame put on a saddle to which small children are tied when they ride horseback.

སྒ་ཆས་ (gajɛɛ̀) sm. སྒ་འཁོར་བཅས་.

སྒ་ཆུང་ (gajuŋ) an herbal medicine.

སྒ་ཉག (gañaà) the part of the saddle where the rider sits.

སྒ་ཉལ་ (gañɛɛ) lying back in the saddle; —རྒྱག.

སྒ་ཉིས་འཁེལ་ (ga ñīī kēl) shung. being levied double taxes [Lit. putting two saddles on sth.].

སྒ་དིག (gadig) a plant used in Tibetan medicine (androsace maxiae).

སྒ་སྡན་ (gadɛn) sm. སྒ་གདན་.

སྒ་སྡན་སྲབ་གསུམ་ (gadɛn drəbsum) abbr. the three: saddle, saddle rug and bit.

སྒ་སྡོང་ (gadoŋ) saddled horse that is riderless.

སྒ་བསྟན་ (gadɛn) sm. སྒ་, 1.

སྒ་ཐག (gadaà) saddle rope, cinch strap.

སྒ་ཐོད་ལོ་ (ga töölo) a type of saddle with a rounded front and arches.

སྒ་མཐོངས་ (gadoŋ) the pommel and cantle of a saddle.

སྒ་གདན་ (gadɛn) 1. saddle cushion. 2. abbr. saddle and saddle cushions.

སྒ་འདྲ་ (gandra) a plant used in Tibetan medicine (kaempferia galanga).

སྒ་ལྡེབས་ (gandeb) the wooden frame that holds the cantle of a saddle together.

སྒ་ཕྱར་ (gajar) multicolored raw silk (commonly worn by Bhutanese).

སྒ་དབྱིབས་ (gəyib) the shape of a saddle, saddle-shaped.

སྒ་དབྲག (gabraà) the space between the saddle and the saddle rug (under the saddle).

སྒ་འབོར་ (gambɔɔ) decorative nail on the cushion of the saddle for attaching one's hat.

སྒ་འབོལ་ (gamböö) the padding/ covering that is fastened to the top of a saddle.

སྒ་འབྱར་ (ganjaa) saddled animals ¶ དྲེལ་སྒ་འབྱར་ Saddled mules.

སྒ་སྦུག (gəbuù) shung. winter hat worn by monk officials when they accompany the Dalai Lama on horseback.

སྒ་མ་ད་སྒ་ (gamadaga) saddle on which a person can ride as well as carry baggage.

སྒ་མིག (gəmii) the space/ holes through which the front and back end of saddle are held together.

སྒ་དམར་ (gamar) a type of ginger.

སྒ་སྨུག (gəmuù) ginger.

སྒ་བཙག (gadzaà) cushion placed under the saddle (usu. for carrying animals).

སྒ་ཚ་ (gatsa) ranunculus japonicus thunb. (used in Tibetan medicine).

སྒ་ཚ་བཤུས་རྒྱག (ga tsəshüü gyaà) va. to unsaddle a sweating animal (horses, mules, etc.) so that it doesn't fall ill.

སྒ་ཚང་ (gadzaŋ) the underside of a saddle.

སྒ་ཞགས་ (gashaà) sm. སྒ་ཐག.

སྒ་ཡག (gayaà) the part of a saddle that sits on the back of the animal.

སྒ་རི་ (gəri) hind. vehicle, car.

སྒ་རིལ་ (gərii) sm. སྒ་རི་.

སྒ་རུ་ (garu) 1. the arches of a saddle, the front and the back end of a saddle. 2. a blacksmith's tool. 3. a type of cloud that looks like the arch of a saddle.

སྒ་རློན་ (galön) fresh ginger.

སྒ་ལ་སྦུན་དོག (gala būndɔɔ̀) wool for knitting.

སྒ་ལོག (galɔɔ̀) having the saddle slip and overturn; vi.—རྒྱག.

སྒ་སློག (galɔɔ̀) making a saddle slip and overturn; va.—རྒྱག.

སྒ་ཤ་ (gasha) sm. སྒ་གཤེར་.

སྒ་ཤན་ (gāshɛn) decorations (usu. silver or bronze) on the front and back of saddle arches.

སྒ་ཤུབས་ (gəshub) shung. a scarlet red rug that goes over the saddle denoting officials of the 4th rank and above in tt.

སྒ་ཤུབས་མཚལ་ཀ་ (gəshub tsɛ̄ɛ̄ga) shung. sm. སྒ་ཤུབས་.

སྒ་ཤོ་ (gasho) cremanthodium sp.(used in Tibetan medicine).

སྒ་ཤོ་རིང་བ་ (gasho riŋwə) sm. སྒ་ཤོ་.

སྒ་གཤེར་ (gasher) ginger.

སྒ་སེར་ (gasee) tumeric.

སྒག (gaà) va. to strangle, to choke.

སྒག་སྒྲེགས་ (gəgdreg) sm. སྒག་ཐུད་.

སྒག་ཐུད་ (gəgdüù) belching; va.—རྒྱག.

སྒང་ (gaŋ) 1. a ridge. 2. on, on top of, over ¶ རིའི་སྒང་ལ་ On top of the hill. 3. while, in the course of, in the midst of ¶ ཁོ་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒང་རེད་ They are in the midst of their work. ¶ གནས་ཚུལ་ང་ཉལ་བའི་སྒང་ལ་བྱུང་བ་རེད་ It happened while I was sleeping. 4. porcupine.

སྒང་ཁ་ (gaŋga) sm. ཚང་མ་.

སྒང་ཁ་ལོགས་ (gaŋ kālɔɔ̀) sm. ཚང་མ་.

སྒང་རྒྱུད་ (gaŋgyüü) along the ridge/ mountain top.

སྒང་ཏོག (gaŋdɔɔ̀) Gangtok.

སྒང་སྟོན་ (gaŋdön) the traditional party held in the middle of a building project.

སྒང་ཐུར་ (gaŋdur) hedgehog.

སྒང་ཐོབ་ (gaŋdob) shung. the whole amount.

སྒང་དྲུག (gəŋdruù) the six mountain ranges in Kham.

སྒང་མདུད་ (gaŋdüü) a ཁ་བཏགས་ that has been blessed and knotted like a སྲུང་མདུད་.

སྒང་པ་ (gaŋba) mountain men, people who live in

the mountains.

སྒང་པ་བོད་ (gaŋba pöö) Tibet, the highlands of Tibet.

སྒང་བལ་ (gaŋpɛɛ) wool from one sheep.

སྒང་བྲལ་ཟླ་ཤོལ་ (gaŋdrɛɛ dashöö) intercalary month of the lunar calendar.

སྒང་འབབ་ (gaŋbəb) sm. སྒང་ཚང་.

སྒང་འབུར་ (gaŋbur) a protruding part/ area.

སྒང་མ (gaŋma) older siblings ¶ ཁྱེད་རང་ལ་སྤུན་མཆེད་སྒང་མ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ་ How many older siblings do you have?

སྒང་ཚང་ (gaŋdzaŋ) 1. all, entire, complete, full. 2. sm. སྒང་རིལ་མ་, 2.

སྒང་ཚད་ (gaŋdzɛɛ̀) sm. སྒང་ཚང་.

སྒང་ཞིང་ (gaŋshiŋ) field on a ridge, field in a high area.

སྒང་གཟུགས་ (gaŋsuù) hedgehog.

སྒང་འོག (gaŋwɔɔ̀) above and below, upper and lower, up and down ¶ ངས་ཉལ་གདན་(ཅག་དར་)སྒང་འོག་བརྗེས་པ་ཡིན་ I changed the upper and lower sheets.

སྒང་རིལ་ (gəŋrii) sm. སྒང་རིལ་མ་, 1.

སྒང་རིལ་མ་ (gəŋrimə) 1. sleeping with one's clothes on ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་དུག་ལོག་མ་ཕུད་པར་སྒང་རིལ་མར་གཉིད་ཁུག་བཞག The child fell asleep with all his clothes on. 2. sm. སྒང་ཚང་, 1. (can only be used in reference to a carcass of meat) ¶ ལུག་ཤ་ཁོག་སྒང་རིལ་མ་ཞིག་ཉོས་བཞག (He) bought a complete sheep carcass.

སྒང་ལ་ (gaŋla) see སྒང་, 2.

སྒང་ལམ་ (gaŋlam) mountain path/ road, path on a ridge.

སྒང་གཤགས་ (gaŋshaà) a method of bleeding a patient as a treatment.

སྒང་གཤོང་ (gaŋshoŋ) low areas and high areas, ridges and valleys.

སྒང་གཤོང་མུ་འབྲེལ་ (gaŋshoŋ mundree) rolling hills (and valleys).

སྒང་གཤོངས་ (gaŋshoŋ) sm. སྒང་གཤོང་.

སྒང་ས་ (gaŋsa) highland area, a plateau, a ridge.

སྒང་གསུམ་ (gaŋsum) three highland areas in Kham and Amdo.

སྒབ་: p. and f. བསྒབ་; imp. སྒོབ་ (gəb) 1. va. to cover, to hide. 2. va. to support, to assist, to aid.

སྒབ་ (gəb) 1. lap/ hem of a garment ¶ གོས་སྒབ་རིང་པོ་ A garment with a long hem. 2. afterwards, later, behind ¶ ང་སྒབ་ལ་སླེབས་ཡོང་ I will arrive later.

སྒབ་ཁྱི་ (gəbgyi) lackey.

སྒབ་མོ་ (gəbmo) shung. city people.

སྒབ་མཚལ་ (gəbdzɛɛ) the red painted lower part of the inside wall (in many traditional Tibetan homes).

སྒབ་གཞུག (gabshuù) hem of garment.

སྒབ་གཞུང་ (gəbshuŋ) sm. སྒབ་གཞུག.

སྒབ་ཟོར་ (gəbsor) heaviness of the body.

སྒབ་ཟོར་ཡང་པོ་ (gəbsor yaŋbo) a person who is quick to volunteer to do things.

སྒབ་ཡོལ་གདོང་ (gəbyöö dōŋ) sm. འགྲམ་.

སྒབ་གཤམ་ (gəbsham) hem or edge of a dress/ gown/ robe; va.—སྡུམ་ to hold the sides of one's dress when walking through a seated crowd so that the dress doesn't brush against the people seated.

སྒམ་ (gam) box, trunk; va.—རྒྱག to pack in a box.

སྒམ་ཀྱག (gamgya) a box used as a cupboard.

སྒམ་དཀྱིལ་ (gamgyee) shung. reserved/ profound and broad-minded ¶ སྒམ་དཀྱིལ་ཆེན་པོས་ནི་ཆོས་སྲིད་ཉི་ལ་ཡང་མཁས་ཤིང་གསལ་ A person who is broad-minded and reserved will be good at both at religious and political matters.

སྒམ་སྐས་ (gamgyɛɛ̀) wooden stairs that are shaped like boxes.

སྒམ་ཁྲི་ (gə̄mdri) a container (for shipping), a large box/ bale; va.—རྒྱག to pack such a box/ bale.

སྒམ་གླུ་ (gəmlu) tape recorder.

སྒམ་སྒོ་མང་ (gam gomaŋ) chest of drawers.

སྒམ་སྒྲོམ་ (gamdrom) large cupboard.

སྒམ་ཆུང་ (gəmjuŋ) small box, packet ¶ མུ་སིའི་སྒམ་ཆུང་ A match box.

སྒམ་མཆོང་ (gamjoŋ) vaulting horse (in gymnastics).

སྒམ་ཇ་ (gamja) box of tea.

སྒམ་པོ་ (gambo) reserved, serious ¶ མི་དེ་སྒམ་པོ་ཡིན་སྐབས་གཤིབ་བདེ་པོ་མེད་པ་རེད་ He is very reserved so it is hard to make friends with him.

སྒམ་སྦུད་ (gambüù) an elongated type of bellows in a box (used by blacksmiths).

སྒམ་གཙང་མ་ (gam dzāŋma) clean, neat ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་དབ་ལོག་སྒམ་གཙང་མ་གྱོན་བཞག The child was wearing clean clothes (was neatly dressed).

སྒམ་ཚིག (gamdzig) words said in a serious manner.

སྒམ་ཚུགས་ལྡན་པ་ (gamdzuù dɛmba) sm. སྒམ་པོ་.

སྒམ་རྫོང་རྒྱག (gamdzoŋ gyaà) va. to pack a box/ trunk.

སྒམ་ཞུ་ (gəmshu) lantern.

སྒམ་གླིང་ (gəmliŋ) serious, deep, reserved ¶ སྒམ་བརླིང་གི་རྣམ་འགྱུར་ A serious appearance.

སྒམ་ཤག (gamshaà) a wooden crate.

སྒམ་ཤུབས་ (gəmshub) covering for a trunk/ box.

སྒམ་བཤད་ (gamshɛɛ̀) 1. phonograph. 2. radio. 3. loudspeaker.

སྒར་ (gar) camp, encampment; va.—རྒྱག; —འདེབས་; —འབབ་; —བཀོད་; —སྒྲིག་; —བཅའ་ to camp, to make camp, to encamp ¶ སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྡོད་སྒར་ Refugee camp.

སྒར་: p. and f. བསྒར་; imp. སྒོར་ (gar) 1. va. to let coagulate ¶ བུ་རམ་བསྐོལ་ཏེ་རིལ་མོར་སྒར་དགོས་ You have to boil the brown sugar and then let it coagulate. 3. va. to insert, stick in/ on ¶ སོ་ཚབ་སྒར་ To insert a false tooth.

སྒར་སྒྲིག (gar drig) sm. སྒར་བཀོད་.

སྒར་བཀོད་ (gar gȫö) arranging/ setting up an encampment, putting up/ making a camp; va.—བྱེད་ ¶ སྒར་བཀོད་བྱེད་མཁན་སུ་རེད་ Who is the person arranging the encampment?

སྒར་སྐད་ (gargɛɛ̀) codeword, password.

སྒར་གྲྭ་ (gardra) monks sent to distant places to preach and do religious activities so that they can collect donations/ alms for their monastery.

སྒར་འགོ་ལ་ཁྲལ་ (gargo ladrɛɛ) shung. taxes collected on mountain passes.

སྒར་རྒྱག (gar gyəb) va. to set up camp.

སྒར་བཅའ་ (gar jā) sm. སྒར་རྒྱག.

སྒར་ཏོག (gardog) Gartok.

སྒར་གཏོར་མཁར་བཅོམ་ (gardɔr kārjom) causing mayhem [Lit. destroying the camp, robbing the houses].

སྒར་པ་ (garba) person in an encampment/ camp.

སྒར་དཔོན་ (garbön) 1. leader or chief of an encampment/ camp. 2. shung. Tibetan government official in charge of the མངའ་རིས་ area.

སྒར་དབྱར་ས་ (gar yārsa) shung. summer encampment/ camp/ barracks.

སྒར་མིང་ (garmiŋ) sm. སྒར་སྐད་.

སྒར་མེ་ (garme) campfire; va.—སྦར་ to light a campfire.

སྒར་རྩར་དུ་ (gardzardu) sm. སྒང་རིལ་མར་.

སྒར་ས་ (garsa) camp site, encampment; va.—འདེབས་ to set up a camp ¶ ངལ་རྩོལ་གྱི་སྒར་ས་ A hard labor camp.

སྒལ་ (gɛɛ) the back (of a person or animal).

སྒལ་གླད་ (gɛɛlɛɛ̀) sm. རྒྱངས་པ་.

སྒལ་དཀྱིལ་ (gɛɛgyii) middle of the back.

སྒལ་ཁེབས་ (gɛɛgeb) 1. a covering for the back of animals. 2. sm. རྒྱབ་གདན་.

སྒལ་རྒྱུག (gɛɛgyuù) a stick used to whip people on the back.

སྒལ་བཅོས་ (gɛɛjöö) treating sores on the back of animals; va.—བྱེད་.

སྒལ་རྟ་ (gɛɛda) pack horse.

སྒལ་ནག (gɛɛnag) sm. རྒྱངས་པ་.

སྒལ་པ་ (gɛɛba) 1. the back ། ཁོའི་སྒལ་པ་སྐྲངས་བཞག His back was swollen. 2. sm. སྒལ་རལ་.

སྒལ་པ་ལེབ་ལེབ་ (gɛɛba lebleb) insatiable.

སྒལ་པར་འཁྱེར་ (gɛɛba kyēr) va. to carry on the back ། ཁོས་དོ་པོ་སྒལ་པར་ཁྱེར་པ་རེད་ He carried the load on his back.

སྒལ་པས་འདྲོངས་ཀྱང་རྩིབས་མས་འདྲོངས་ས་མ་རེད་ (gɛɛbɛ droŋgyaŋ dzībmɛ droŋsa mareè) unbearable [Lit. even if the back can bear it, the ribs can not bear it].

སྒལ་འཕང་ (gɛɛ pāŋ) va. to throw off a load.

སྒལ་བོང་ (gɛɛbuŋ) shung. draught donkey.

སྒལ་མ་ (gɛɛma) sm. ཁལ་མ་.

སྒལ་མིག་ (gɛɛmiì) sm. སྒལ་རྨ་.

སྒལ་རྨ་ (gɛɛ mā) sores on the back (usu. from carrying loads); vi.—ཕོར་ to get back sores (from carrying loads).

སྒལ་ཚགས་ (gɛɛdzaà) sm. སྒལ་བཙོས་.

སྒལ་ཚིགས་ (gɛɛdziì) backbone, vertebrae.

སྒལ་ཚིགས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ (gɛɛdziìjɛngi sōgjaà) vertebrates.

སྒལ་ཚིགས་མེད་པའི་སྲོག་ཆགས་ (gɛɛdziì meèbɛ sōgjaà) invertebrates, invertebrate animals.

སྒལ་གཞུང་ (gɛɛshuŋ) the middle section of the back (of the human body).

སྒལ་རལ་ (gɛɛrɛɛ) insubordinate, rebellious, refusing to listen to superiors; va.—འཆོང་; —བྱེད་ ། མི་དེས་རྟག་པར་སྒལ་རལ་བཙོངས་པར་བརྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ཕུད་འདུག He always refused to listen to his superiors so he was fired.

སྒལ་རལ་ཉག་རྒྱང་ (gɛɛrɛɛ ñaggyaŋ) sm. སྒལ་རལ་ཚ་པོ་.

སྒལ་རལ་ཚ་པོ་ (gɛɛrɛɛ tsābo) sb. who is unwilling to listen to orders from above, sb. who is insubordinate, rebellious.

སྒལ་རིལ་ (gyɛɛrii) rolling about/ around/ over on their backs; va.—རྒྱག ། རྟ་དྲེལ་རྣམས་སྤང་གི་སྟེང་དུ་སྒལ་རིལ་རྒྱག་གི་འདུག The horses and the mules are rolling over on the meadow.

སྒལ་རུས་ (gyɛɛrüü) sm. སྒལ་ཚིགས་.

སྒལ་རུས་ནང་ཤ་ (gyɛɛrüü naŋsha) spinal cord.

སྒལ་ཤོར་ (gyɛɛ shōō) sm. སྒལ་རྨ་ཕོར་.

སྒུ་སྟེགས་ (gudeg) 1. stool, foot rest. 2. flirtatious. 3. the milky way.

སྒུ་དོ་ (gudo) 1. slingshot; va.—རྒྱག to shoot a slingshot. 2. a water container. 3. a target.

སྒུ་རྡོ་ (gudo) sm. སྒུ་དོ་.

སྒུ་བ་ (guwa) sm. སྒུ་བོ་.

སྒུ་བོ་ (guwo) hunchback (person, man).

སྒུ་རུ་མ་ (guruma) hunchback women.

སྒུ་རུ་རུ་ (gu ruru) walking in a hunched manner ། རྒན་མོ་རྣམས་སྒུ་རུ་རུར་གྲོང་སྐོར་ལ་འགྲོ་གི་འདུག The old women are circumambulating the city in a hunched over manner.

སྒུག་: p. བསྒུགས་; f. བསྒུག; imp. སྒུགས་ (guù) va. to wait ། ཡུན་རིང་བསྒུགས་པ་ཡིན་ (We) waited a long time.

སྒུག་རྒྱག (guù gyaà) va. to lay in wait, to ambush.

སྒུག་དུས་བཟོ་ (guùdöö so) va. to make an appointment.

སྒུག་སྡོད་ (guùdöö) staying/ waiting for sb. or sth.; va.—བྱེད་.

སྒུག་སྡོད་ཁང་ (guùdöögaŋ) waiting room.

སྒུག་འབོད་ཁ་པར་ (gumböö kābar) a phone where one has to go through an operator to dial, an operator-dialed phone.

སྒུག་བཞུགས་ (guù shuù) h. of སྒུག་སྡོད་.

སྒུག་ཡུན་མ་ཐེག་པ་ (guùyün madegba) unable to wait any more.

སྒུག་ཡུན་མི་ཐོགས་ (guùyün mijog) sm. སྒུག་ཡུན་མ་ཐེག་པ་.

སྒུག་ར་ (guùra) waiting to ambush, va.—སྡོད་ to wait in ambush ། ཇག་པས་ལམ་ག་ལ་སྒུགས་ར་སྡད་ནས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་རེད་ The bandits waited in ambush on the road and robbed them.

སྒུག་རེས་ (gurɛɛ) 1. taking turns waiting; va.—བྱེད་ ། ང་གཉིས་འགྲུལ་པ་སྒུག་རེས་བྱེད་དོ་ Lets us two wait for the traveler by turns. 2. va. to wait for each other ། ང་གཉིས་སུ་སྔོན་ལ་སླེབས་ན་ཡང་སྒུག་རེས་བྱེད་དོ་ Whoever arrives first, lets wait (for the other).

སྒུགས་ (guù) imp. of སྒུག.

སྒུད་པོ་ (güübu) father-in-law.

སྒུད་མོ་ (güümu) mother-in-law.

སྒུམ་རྒྱག (gum gyaà) vi. to turn/ spin (refers to a kite).

སྒུམ་མདའ་ (gumda) a slingshot; va.—རྒྱག to shoot a slingshot.

སྒུམ་ཙམ་ (gumdzam) ordinary, mediocre.

སྒུམ་ཤིང་ (gumshiŋ) stock of a gun, gun-butt, catapult.

སྒུར་: p. and f. བསྒུར་; imp. བསྒུར་ (guu) 1. va. to bend over/ down. 2. (with མགོ་) va. to surrender ། དགྲ་བོ་མགོ་སྒུར་བ་རེད་ The enemy surrendered. 3. va. to empty out a container by pouring.

སྒུར་འཁྱོག (gurgyoò) hunched over and crooked.

སྒུར་སྒུར་ (guuguu) 1. bent down, hunched over; va.—བྱེད་ to bend down ། ང་ཡོང་དུས་མོས་མགོ་སྒུར་སྒུར་བྱས་སོང་ When I came she bent her head down. 2. hunched back (person).

སྒུར་བཅོས་ (guujöö) a treatment for humnched back.

སྒུར་སྒུར་པོ་ (guuguubo) sm. སྒུར་པོ་.

སྒུར་རྡོ་ (guudo) sm. སྒུར་མདའ་.

སྒུར་ཕྱག (guujaà) bowing as a sign of respect (in contrast to full prostration).

སྒུལ་: p. and f. བསྒུལ་; imp. སྒུལ་ (güü) va. to move, to shake, to put into motion ། འཁྲུལ་འཁོར་དེ་ཚོ་གློག་གི་སྒུལ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Those machines are moved (operated) by electricity.

སྒུལ་སྐྱོད་ (güügyüü) movement, motion; va.—རྒྱག—བྱེད་; —གཏོང་ to move ། སྒུལ་སྐྱོད་མ་རྒྱག ཁབ་རྒྱག་གི་ཡིན་ Don't move. I am going to give you an injection. 2. va. to act on sth., to obey ། ང་ཚོས་བསམ་འཆར་བཏོན་ན་ཡང་ཁོ་ཚོས་སྒུལ་སྐྱོད་རྒྱག་གི་མི་འདུག Even though we made a suggestion they aren't taking action on it.

སྒུལ་བསྐྱོད་འཁོར་ལོ་ (güügyüü kōōlo) motor, engine.

སྒུལ་སྒུལ་གཅུས་གཅུས་ (güügyüü jüüjüü) moving around; va.—བྱེད་ ། བཙོན་པ་རྣམས་བཙོན་ཁང་ནང་སྒུལ་སྒུལ་གཅུས་གཅུས་བྱེད་འཇུག་གི་མེད་པ་རེད་ ། (They) do not let the prisoners move around in the prison.

སྒུལ་སྒྲིལ་ (güüdril) rolling sth. onto sth. else; va.—བྱེད་.

སྒུལ་ཕྱོགས་ (güüjɔɔ) trend, tendency.

སྒུལ་བྱེད་འཁྲུལ་འཁོར་ (güüjeè trüügɔɔ) motor.

སྒུལ་རྫས་ (güüdzɛɛ) movable property/ assets.

སྒུལ་ཤུགས་ (güüshuù) energy, motivating force ། ལས་འགུལ་འདིའི་ནང་གི་སྒུལ་ཤུགས་གཙོ་བོ་དེ་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་རེད་འདུག In this campaign, the main motivating force is the Youth League.

སྒུལ་ཤུགས་འཁྲུལ་འཁོར་ (güüshuù trüügɔɔ) energy/ power producing machine.

སྒེ་ཁུང་ (giguŋ) window.

སྒེ་ཁུང་ཉིས་ཧྲལ་ (giguŋ ñiìhrɛɛ) two windows (side by side).

སྒེ་སྒུ་ཅན་ (gigujɛn) not straight, bent, crooked.

སྒེ་མོ་ (gemo) sm. སྒྱེ་མོ་.

སྒེ་གཤེར་ (gesher) fresh ginger.

སྒེག (geg) vi. to be charming, to be graceful ། ལང་ཚོས་སྒེག་ནས་ Graceful with the beauty of youth.

སྒེག་འགྲོས་ (gendröö) graceful walking style (of women).

སྒེག་ཆོས་ (gegjöö) 1. charming and elegant countenance/ manner/ behavior/ appearance; va.—སྟོན་ to exhibit/ charm/ elegance/ grace. 2. coquettish.

སྒེག་འཆོས་ (gegjöö) sm. སྒེག་ཉམས་སྟོན་.

སྒེག་འཆོས་ཅན་ (gegjööjɛn) charming, graceful, elegant.

སྒེག་ཉམས་ (gegñam) sm. སྒེག་ཆོས་.

སྒེག་ཉམས་ལྡན་པ་ (gegñam dɛmba) sm. སྒེག་འཆོས་ཅན་.

སྒེག་ལྡན་ (gegdɛn) sm. སྒེག་ཆོས་ཅན་.

སྒེག་སྤྱོད་ (gegjöö) sm. སྒེག་ཆོས་.

སྒེག་མ་ (gegma) a woman having སྒེག་ཆོས་.

སྒེག་མོ་ (gegmo) sm. སྒེག་མ་.

སྒེག་ཆས་ (gegdzöö) cosmetics, makeup.

སྒེག་རྫས་ (gegdzɛɛ̀) 1. cosmetics. 2. fine/ beautiful clothes.

སྒེའུ་ (geu) 1. sm. སྒེའུ་ཁུང་. 2. a small door. 3. arc. onion.

སྒེའུ་ཁུང་ (giguŋ) window.

སྒེའུ་གཤེར་ (gesher) fresh ginger.

སྒེར་ (ger) 1. private, individual personal ¶ སྤྱི་སྒེར་ Public and private. 2. (abbr. of སྒེར་པ) ¶ སྒེར་དགའ་བཞི་ The aristocratic family Gabshi.

སྒེར་སྐྱོང་ (gergyoŋ) sm. སྒེར་གཉེར་.

སྒེར་ཁག (gerkaà) 1. the aristocracy, aristocratic families (in the old society). 2. private sector.

སྒེར་ཁྲིམས་ (gerdrim) private law.

སྒེར་འཁོན་ཞེ་འཛིན་ (gergön shendzin) personal grudge.

སྒེར་འཁོར་ (gerkɔr) private car/ vehicle.

སྒེར་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ (gergi günjöö) individual behavior.

སྒེར་གྱི་ཧྲང་དངུལ་ (gergi gāŋŋüü) private shares/ stocks.

སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ (gergi kēbɛn) personal/ private gain or benefit.

སྒེར་གྱི་ངོ་ཚབ་ (gergi ŋodzəb) personal representative.

སྒེར་གྱི་བདག་དབང་ (gergi dawaŋ) private ownership.

སྒེར་གྱི་ཕྱོགས་ (gergi cɔ̄ɔ̀) private side/ sector.

སྒེར་གྱི་འབྲེལ་བ་ (gergi dreewa) private relations.

སྒེར་གྱི་མ་ཧྲང་ (gergi magaŋ) private stock/ shares.

སྒེར་གྱི་མ་རྩ་ (gergi madza) private capital.

སྒེར་གྱི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (gergi madzɛ riŋluù) private capitalism.

སྒེར་གྱི་ཚོང་པ་ (gergi tsōŋba) private merchant/ trader.

སྒེར་གྱི་འཚམས་འདྲི་ (gergi tsāmdri) personal visit.

སྒེར་གྱི་འཚོ་ཐབས་ (gergi tsōdəb) private livelihood.

སྒེར་གྱི་འཚོ་བ་ (gergi tsōwa) private life.

སྒེར་གྱི་མཛའ་བརྩེ་ (gergi dzadze) personal relationship, personal consideration.

སྒེར་གྱི་ནང་གྲས་ (gergi dadrɛɛ̀) shung. private servants.

སྒེར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ (gergi lōbdra) private school.

སྒེར་གྱི་གསོག་འཇོག (gergi sōnjɔɔ̀) private savings.

སྒེར་སྒྲོན་ (gerdrön) personal/ private expenses.

སྒེར་དངོས་ (gērŋöö) personal belongings/ wealth.

སྒེར་གཅོད་ (gerjöö) dictatorship, dictatorial, autocratic; va.—བྱེད་ to act in a dictatorial/ autocratic manner ¶ སྒེར་གཅོད་སྲིད་གཞུང་ Dictatorial government.

སྒེར་གཅོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལམ་ལུགས་ (gerjöögi siiwaŋ ləmluù) autocratic system of government.

སྒེར་གཅོད་དབང་བསྒྱུར་ (gerjöö wāŋgyuu) dictatorship.

སྒེར་གཅོད་རིང་ལུགས་ (gerjöö riŋluù) dictatorism.

སྒེར་གཅོད་ལམ་ལུགས་ (gerjöö ləmluù) autocratic system.

སྒེར་གཅོད་སྲིད་དབང་ (gerjöö siiwaŋ) autocratic political power.

སྒེར་ཆོས་ (ger cöö) shung. abbr. aristocratic and monastic/ religious.

སྒེར་ཆོས་རང་དཔོན་ (raŋbön) shung. the aristocrats and monasteries who are (their) own lords.

སྒེར་མཇལ་ (gerjɛɛ) private interview/ audience.

སྒེར་གཉེར་ (gerñyer) privately owned/ managed ¶ སྒེར་གཉེར་ཁེ་ལས་ Private enterprise (the opposite of རྒྱལ་གཉེར་).

སྒེར་གཉེར་ཁེ་ལས་ (gerñyer kēlɛɛ̀) privately owned enterprise, privately managed enterprise.

སྒེར་གཉེར་དཔལ་འབྱོར་ (gerñyer bēnjɔɔ) private enterprise economy, private sector of the economy.

སྒེར་གཉེར་གཡོ་ཟོལ་ (gerñyer yōsöö) corrupt practices/ management.

སྒེར་གཏོར་སྤྱི་འཛུགས་ (gerdɔr jīndzuù) overcome selfishness/ individualism and foster public spirit.

སྒེར་ཐམ་ (gerdam) a private seal (in contrast to a government or official seal).

སྒེར་ཐེལ་ (gertel) sm. སྒེར་ཐམ་.

སྒེར་འཐབ་བཅོས་དགག (gertab jöögaà) sm. སྒེར་འཐབ་བཟོ་དགག.

སྒེར་འཐབ་བཟོ་དགག (gerdab sogaà) fight selfishness, repudiate revisionism.

སྒེར་དུ་ (gerdu) privately, personally ¶ ངས་ཁོང་ལ་སྒེར་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I spoke with him privately.

སྒེར་དོན་ (gerdön) in the interest of or pertaining to private/ personal business, private interests ¶ ཁོ་རྒྱ་གར་ལ་སྒེར་དོན་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went to India on private business.

སྒེར་དོན་གཉེར་མཁས་ (gerdön ñērgɛɛ̀) skillful in achieving one's interests/ goals/ ends.

སྒེར་དོར་གཞན་སྒྲུབ་ (gerdɔr shendrub) selflessness ¶ སྒེར་དོན་གཞན་སྒྲུབ་ཀྱི་བསམ་པ་ Selfless thoughts. [Lit. setting aside one's private interests and working for others].

སྒེར་དོར་གཞུང་སྒྲུབ་ (gerdɔr shundrub) sacrificing one's interest to work for the public good or state welfare.

སྒེར་བདག (gerdaà) privately owned.

སྒེར་འདོད་ (gendöö) a selfish desire, wishing/ desiring for one's own benefit.

སྒེར་སྡེམ་ (gerdem) monopoly; va.—བྱེད་ to monopolize.

སྒེར་སྡེམ་རིན་གོང་ (gerdem riŋgoŋ) monopoly price.

སྒེར་སྡོམ་མ་རྩ་ (gerdom madza) monopoly capital.

སྒེར་སྡོམ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (gerdom madzɛ riŋluù) monopoly capitalism.

སྒེར་ནད་གཟེར་དུང་ (gernɛɛ̀ serduŋ) shung. holding a personal grudge.

སྒེར་ནོར་ (gernɔɔ) private wealth/ fortune.

སྒེར་པ་ (gerba) shung. nobility, aristocracy, aristocratic family ¶ ལུང་ཤར་ནི་སྒེར་པ་ཞིག་རེད་ Lungshar is one of the aristocracy.

སྒེར་པ་དྭ་རྒྱང་ (gerba dāgyaŋ) shung. the class of poorer aristocrats in tt. who held only very small estates.

སྒེར་པ་དྲུང་འཁོར་ (gērba truŋgɔɔ) shung. lay aristocratic officials.

སྒེར་པའི་མི་སེར་ (gerbɛ misee) shung. the subjects/ serfs of aristocrats.

སྒེར་དཔོན་ (gerbön) shung. the aristocratic lord of an estate (to whom peasants belonged) ¶ ངའི་སྒེར་དཔོན་གཡུ་ཐོག་རེད་ My lord is Yuthok.

སྒེར་སྤྱོད་ (gerjöö) private use; va.—བྱེད་ to use/ enjoy privately ¶ སྤྱི་ནོར་སྒེར་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཆོག One may not make private use of public property.

སྒེར་ཕན་ (gerbɛn) private profit/ gain/ benefit.

སྒེར་ཕན་གཉེར་ (gerbɛn ñēr) va. to seek personal interest or gain.

སྒེར་ཕན་དོན་གཉེར་ (gerbɛn tönñer) sm. སྒེར་ཕན་གཉེར་.

སྒེར་དབང་ (gerwaŋ) private ownership (of property), individual rights.

སྒེར་དབང་རྒྱུ་ནོར་ (gerwaŋ gyunɔɔ) sm. སྒེར་ནོར་.

སྒེར་དབང་སྒེར་འཛིན་ (gerwaŋ gendzin) sm. སྒེར་དབང་.

སྒེར་དབང་ཆུང་བའི་ལམ་ལུགས་ (gerwaŋ cūŋwɛ ləmluù) the system of small private ownership.

སྒེར་དབང་འདུ་ཤེས་ (gerwaŋ dusheè) private ownership mentality.

སྒེར་དབང་པ་ཆུང་བ་ (gerwaŋba cūŋwa) small private owner.

སྒེར་དབང་ལམ་ལུགས་ (gerwaŋ ləmluù) sm. སྒེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་.

སྒེར་མིའི་བོགས་མ་ (germii bɔɔma) private lease/ contract.

སྒེར་བཙན་ (gerdzɛn) shung. 1. the right of aristocrats and religious entities in tt. to settle

criminal and civil disputes among their subjects. 2. private ownership.

སྒེར་བཙུགས་སློབ་གྲྭ་ (gerdzuù lōbdra) private school.

སྒེར་རྫེ་ (gerdze) a nomad district/ xian in northwest Tibet.

སྒེར་བརྩམས་དེབ་ཐེར་ (gerdzam tebder) unofficial history.

སྒེར་ཚོང་ (gerdzoŋ) private trade/ commerce, private business; va.—རྒྱག.

སྒེར་མཛོ་ (gerdzo) privately owned མཛོ་.

སྒེར་འཛིན་ (gendzin) held or owned privately (in contrast to being held by the government); va.—བྱེད་ ¶ ཚོང་ཁང་འདི་སྒེར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ This store is privately owned.

སྒེར་ཞིང་ (gershiŋ) a private field/ farm.

སྒེར་གཞིས་ (gershiì) shung. aristocratic estate.

སྒེར་བཞག་ས་ཞིང་ (gershaà sāshiŋ) privately held/ owned land.

སྒེར་ཟོག (gersoò) privately owned cattle/ livestock.

སྒེར་བཟུང་ (gersuŋ) 1. privately held (in contrast to held by the government). 2. a monopoly; va.—བྱེད་ to monopolize.

སྒེར་བཟུང་མ་རྩ་ (gersuŋ madza) monopoly capital.

སྒེར་གཡོག (gery ɔɔ) shung. servants of the nobility/ aristocracy.

སྒེར་རུ་ (ger ru) a herd belonging to an aristocrat.

སྒེར་ལ་དབང་བ་ (gerla wāŋwa) sm. སྒེར་དབང་.

སྒེར་ལ་དབང་བའི་རྒྱུ་ནོར་ (gerla wāŋwɛ gyunɔɔ) private property.

སྒེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (gerla wāŋwɛ ləmluù) system of private ownership (of property).

སྒེར་ལངས་ (gerlaŋ) an uprising/ revolt seeking independence from a government or country; va.—བྱེད་ ¶ རང་དབང་སྒེར་ལང་ An uprising for freedom. ¶ མི་རིགས་སྒེར་ལངས་ An uprising on behalf of one's nationality.

སྒེར་ལས་དམངས་གཙེས་ (gerlɛè māŋjeè) holding or putting the interests of the people/ masses above that of oneself.

སྒེར་ལུགས་ (gerluù) abbr. of སྒེར་དབང་ལམ་ལུགས་.

སྒེར་ཤག (gershaà) private quarters/ residence (in contrast to office quarters).

སྒེར་སེམས་ (gersem) thinking of one's own interests; selfishness, self-interest; va.—འཆང་ to be selfish, to think of one's own interests only.

སྒེར་སེམས་ཆེན་པོ་ (gersem cēmbo) sm. སྒེར་སེམས་ཚ་པོ་.

སྒེར་སེམས་མེད་པ་ (gersem meèba) without ulterior motives, altruistic, selfless.

སྒེར་སེམས་ཚ་པོ་ (gersem tsābo) selfish, thinking only of one's own interests.

སྒེར་སེམས་རིང་ལུགས་ (gersem riŋluù) egoism.

སྒེར་སློབ་ (gerlob) private school.

སྒེར་གསལ་མ་བདེ་ (gersɛɛ made) shung. feeling uneasy/ uncomfortable about making an exception ¶ ཁྲལ་རིགས་རྒྱག་པ་ཡིན་འདུར་ཉུ་ཀྱའི་ཁོངས་ནས་རེ་ཟུང་ལ་ཆག་ཡང་སྒེར་གསལ་མ་བདེ་བས་ (They) feel uneasy about making an exception of a few people when the taxes are supposed to be paid without any exceptions.

སྒེར་གསལ་དོན་སྨིན་མ་བདེ་ (gersɛɛ tönmin made) shung. feeling uneasy/ uncomfortable about meeting sb.'s request and making an exception ¶ མངའ་ཞབས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཁྲལ་རྒྱགས་ཉུ་སྒོའི་རིགས་ཡིན་ཕྱིན་དམིགས་བསལ་ཆག་ཡང་ཉུ་མི་རེ་ཟུང་ལ་སྒེར་གསལ་དོན་སྨིན་མ་བདེ་བས་ Since the taxes are to be paid by all subjects without exception, (they) feel uneasy about meeting their request and making an exception for a few people.

སྒེར་གསོག (gersoò) private fund.

སྒེར་ལྷ་ (gerlha) personal deity, patron deity.

སྒོ་ (go) 1. door, entrance; va.—རྒྱག to close a door; to shut/ close down ¶ ཁང་པའི་སྒོ་ Door of a house. ¶ ནམ་རྒྱུན་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ་ལ་དངུལ་ཁང་སྒོ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ Usually the banks closes at 2 o'clock. 2. means, method, medium ¶ ཡོན་ཏན་སྦྱོང་བའི་སྒོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ The means (door) to becoming learned is diligence. 3. room number in an address ¶ ཁང་གསུམ་སྒོ་གཉིས་ House number three, room number two. 4. a cangue; va.—གཡོག to put a cangue on a prisoner ¶ ཀུ་མ་ཡི་སྐེ་ལ་སྒོ་ཞིག་གཡོགས་བཞག (They) have put a cangue on the thief's neck.

སྒོ་ p. བསྒོས་; f. བསྒོ་; imp. སྒོས་ (go) va. to give an order or instruction ¶ ད་ལྟ་འགྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒོས་སོང་ (He) ordered that (they) should leave now.

སྒོ་ཀུན་ (gogün) every direction, all aspects, overall ¶ སྒོ་ཀུན་ནས་འཆར་འགོད་ Overall planning.

སྒོ་ཀུན་གྱི་ཉེན་ཁ་ (gogüngi ñenga) general crisis (a danger from all directions).

སྒོ་ཀུན་ནས་ (gogünnɛ) 1. in every respect, by all means, in every way ¶ སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་རེད་ They say that they will give their support in every way. 2. completely, totally ¶ འཆར་གཞི་དེ་སྒོ་ཀུན་ནས་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་རེད་ The plan has been completely accomplished.

སྒོ་གླད་ (golɛè) door beam.

སྒོ་དཀྱིལ་མ་ (go kiīmə) the middle/ center door.

སྒོ་བཀག (gogaà) the wooden inside door bolt/ lock that prevents the door from being opened.

སྒོ་བཀག་རྟ་མགོ་གཟུགས་ (gogaà dāgosug) shung. door bolt shaped like a horse's head.

སྒོ་བཀག་རང་བཙན་ (gogaà randen) sm. སྒོ་བཀག་རང་སྲུང་.

སྒོ་བཀག་རང་སྲུང་ (gogaà raŋsuŋ) isolationism, closed-doorism, closed door policy.

སྒོ་སྐྱིབས་ (gogyib) a shelter/ overhang just outside a door.

སྒོ་སྐྱེས་ (gogyeè) 1. sm. ཨ་ཕྱིང་. 2. sm. རྟ་བབ་.

སྒོ་སྐྱོང་ (gogyoŋ) sm. སྒོ་སྲུང་.

སྒོ་སྐྱོར་ (gogyɔr) a wooden screen placed behind a door.

སྒོ་ཁ་ (goga) doorway, doorstep (the areas in front of a door).

སྒོ་ཁ་སྤྲོད་ (go kābdröö) opposite doors, doors facing each other.

སྒོ་ཁང་ (gogaŋ) house situated on top of a large wall/ gate.

སྒོ་ཁང་གད་གསུམ་ (go kāŋ kɛè sūm) abbr. the three: custodian, sweeper, gatekeeper.

སྒོ་ཁུང་ (goguŋ) door opening.

སྒོ་ཁེབས་ (gogeb) cloth hung over the opening of a door.

སྒོ་ཁྱམས་ (gogyam) porch.

སྒོ་ཁྱི་ (gogyi) watch dog, guard dog tied by the entrance door.

སྒོ་ཁྱིམ་ (gogyim) an arch with a pointed top (similar to the shape of the Taj Mahal).

སྒོ་ཁྱུད་ (gogyüü) a wall with doors that surrounds a house.

སྒོ་ཁྲ་ (godra) shung. list/ registry/ census of houses, fields and people.

སྒོ་ཁྲ་ཐེམ་གཞུང་ (godra tēmshuŋ) shung. census list ¶ མི་རྫ་ཕོ་མོ་སྒོ་ཁྲ་ཐེམ་གཞུང་རྫོང་ཡིག་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ Among the documents of the district there is a census list (of male and female serfs and households).

སྒོ་ཁྲ་ཐེལ་བཤེར་ (godra tēēsher) shung. investigation/ inspection/ census of the number of households and/ or people.

སྒོ་ཁྲལ་ (godrɛɛ) custom's tariff/ duty/ tax.

སྒོ་ཁྲལ་ལས་ཁུངས་ (godrɛɛ lɛèguŋ) custom's office.

སྒོ་ཁྲི་ (godri) stretcher, litter ¶ ནད་པ་ཞིག་སྒོ་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་འཁྱེར་སོང་ (They) carried a sick person on a stretcher.

སྒོ་ཁྲིའི་རུ་ཁག (godrii rugaà) stretcher-bearer team.

སྒོ་འཁོར་ (gogɔɔ) door hinge/ pivot.

སྒོ་འཁྲིས་ (go trii) near a door.

སྒོ་འཁྲོལ་ (gondröö) shung. the customary final

whipping that is given when a prisoner's wooden cangue is taken off and the prisoner released.

སྒོ་གྲངས་ (godraŋ) number on a door.

སྒོ་གླིང་ (goliŋ) the door of a cupboard.

སྒོ་གླེགས་ (goleg) door opening; door plank, door leaf.

སྒོ་འགག (goŋgaà) sm. སྒོ་ཁ་.

སྒོ་འགྲམ་ (gondram) sm. སྒོ་ཁ་.

སྒོ་རྒྱ་ (gogya) shung. seal placed on a door to prevent unauthorized entrance; va.—འཐེན་; —རྒྱག to seal a door; va.—བཤིག to break a door seal.

སྒོ་རྒྱ་ཐེལ་སྣོན་ (gogya tēēnön) sm. སྒོ་རྒྱ་.

སྒོ་རྒྱག (gogyaà) 1. va. to close/ shut a door ¶ ཕྱི་ལོགས་ལ་འགྲོ་དུས་སྒོ་རྒྱག་དགོས་ When you go outside you must close the door. 2. va. to close (down) ¶ ནམ་རྒྱུན་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ་དངུལ་ཁང་སྒོ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ Usually the banks closes at 2 o'clock.

སྒོ་རྒྱག་རིང་ལུགས་ (gogyaà riŋluù) isolationism, close-doorism.

སྒོ་རྒྱན་ (gogyɛn) decoration on doors.

སྒོ་རྒྱབ་ (gogyəb) behind a door.

སྒོ་རྒྱུག (gogyuù) a long wooden door bolt.

སྒོ་སྒྲིག (godrig) shung. va. to lay the framework for sth. ¶ ངོས་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྒྲིག་པའི་སྐད་དུ་བཀའ་ཤག་གིས་ For laying the framework for finding the reincarnation, the Council of Ministers ....

སྒོ་སྒྲོམ་ (godrom) a table of merchandise for sale outside the door of a store which also sells its goods inside the shop ¶ སྒོ་སྒྲོམ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོང་ཁང་ A store having merchandise for sale both inside and outside.

སྒོ་ང (goŋa) egg; va.—གཏོང་ to lay eggs.

སྒོ་ང་སྙོལ་ (go ñöö) sm. སྒོ་ང་རུམ་.

སྒོ་ང་བསྙོལ་ (go ñöö) p. of སྒོ་ང་སྙོལ་.

སྒོ་ང་བསྙོལ་མ་ (go ñööma) eggs that have embryos in them.

སྒོ་ང་གདོང་ (goŋa dōŋ) see སྒོ་ང.

སྒོ་ང་དྭངས་མའི་ཁྲ་བ་ (goŋa taŋmɛ köö) egg white.

སྒོ་ང་བཙོས་མ་པགས་པ་བཤུས་པ་ལྟར་ (goŋa dzööma bāgba shüübadar) a pleasing looking skin [Lit. like a boiled egg whose shell has been peeled].

སྒོ་ང་ཡི་ཙེ་ (goŋa yidzi) a type of soap that is shaped like an egg.

སྒོ་ང་རུམ་ (goŋa rum) va. to sit on eggs to hatch them, to incubate eggs.

སྒོ་ངའི་དཀར་པོ་ (goŋɛ gārbo) egg white.

སྒོ་ངའི་ནང་གི་སེར་རིལ་ (goŋɛ naŋgi sēērii) 1. the yolk of an egg. 2. the cream of the crop [Lit. the yolk of the egg].

སྒོ་ངའི་སྤྲི་དཀར་ (goŋɛ drīgar) sm. སྒོ་ངའི་སྤྲི་མ་.

སྒོ་ངའི་སྤྲི་མ་ (goŋɛ drīmə) egg white.

སྒོ་ངའི་བག་ལེབ་ (goŋɛ pàaleè) bread/ cake made with flour mixed with eggs.

སྒོ་ངའི་སེར་རིལ་ (goŋɛ sēērii) egg yolk.

སྒོ་བཅད་རིང་ལུགས་ (gojɛɛ riŋluù) sm. སྒོ་རྒྱག་རིང་ལུགས་.

སྒོ་ལྕགས་ (gojaà) door lock; va.—རྒྱག to lock a door.

སྒོ་ལྕིབས་ (gojib) the upper and lower holes into which a door fits (these function like a door hinge).

སྒོ་མཆོར་ (gojɔɔ) an area outside the main gate of a monastery/ temple that is supported by pillars.

སྒོ་ཉུལ་ (go ñüü) va. to beg door-to-door.

སྒོ་གཉའ་ (goña) the upper part of a door.

སྒོ་གཉིས་སྒྲིག (go ñiidrig) a door with double doors.

སྒོ་གཏན་ (godɛn) 1. wooden bolt on a door; va.—རྒྱག to close the bolt of a door.

སྒོ་རྟགས་ (godaà) house number, address.

སྒོ་བསྟེན་ (goden) 1. retail. 2. outpatient.

སྒོ་བསྟེན་སྨན་བཅོས་ (goden mɛnjöö) outpatient service.

སྒོ་བསྟེན་སྨན་བཅོས་ཁང་ (goden mɛnjöögaŋ) outpatient department/ clinic.

སྒོ་བསྟེན་ཚོང་ཁང་ (goden tsōŋgaŋ) retail sales store.

སྒོ་བསྟེན་ཚོང་ལས་ (goden tsōŋlɛɛ) retail sales work.

སྒོ་ཐམ་ (godam) sm. སྒོ་ཐེལ་.

སྒོ་ཐེམ་ (godem) threshold of door, doorstep.

སྒོ་ཐེལ་ (godee) sm. སྒོ་རྒྱ་.

སྒོ་ཐོད་ (godöö) door beam.

སྒོ་ཐོད་མཛེས་རྒྱན་ (godöö dzeègyɛn) decorations above a door.

སྒོ་འཐེན་ཡག (go tēnyaà) door knob, door handle.

སྒོ་དང་ཐེམ་པ་ཁ་སྦྲད་ (godaŋ tēmba kābdröö) two houses face-to-face.

སྒོ་དམ་ (godam) hind. godown, warehouse.

སྒོ་དར་ (godar) ceremonial scarf put on a door (e.g., when a new house is built).

སྒོ་དེབ་ (godeb) sm. སྒོ་ཁྲ་.

སྒོ་དེབ་དམ་འབྱར་མ་ (godeb damjarma) shung. an official census list (with a seal affixed).

སྒོ་དེབ་ཞིབ་གཞུང་ (godeb shibshuŋ) shung. census list.

སྒོ་དོད་ (godöö) shung. to be apparent ¶ ཚངས་པ་དང་ཐོད་ཙན་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པ་སོགས་ཀྱང་མཚུངས་པ་ནས་གསར་བཀོད་ཀྱི་སྒོ་དོད་པ་ After consulting the Tsangpa oracle etc., finding the new incarnation became apparent.

སྒོ་དོན་ (go tön) va. to leave (a door/ house) ¶ ང་སྒོ་དོན་དུས་ཁོང་ཕེབས་ཀྱི་འདུག When I left the house (door) he was coming in.

སྒོ་དྲུང་ (go truŋ) sm. སྒོ་ཁ་.

སྒོ་གདངས་ (godaŋ) va. to open a door.

སྒོ་གདོང་ (godoŋ) sm. སྒོ་ཁ་.

སྒོ་མདོ་ (godo) sm. སྒོ་འགག.

སྒོ་འདོན་བྱེད་ (godön cee) va. to take a baby outside the house for the first time since its birth.

སྒོ་རྡུང་ (go duŋ) va. to knock on a door.

སྒོ་སྡེམ་ (godem) sm. སྒོ་རྒྱག.

སྒོ་སྡོམ་ (go dɔom) sm. སྒོ་རྒྱག.

སྒོ་སྡོམ་རིང་ལུགས་ (godom riŋluù) sm. སྒོ་རྒྱག་རིང་ལུགས་.

སྒོ་བསྡམས་ (godam) p. of སྒོ་སྡོམ་.

སྒོ་ན་ (gona) at the door ¶ སྒོ་ན་མི་ཞིག་འདུག There is a man at the door.

སྒོ་ནག (gonag) the family of a deceased person whose demise has not yet been a year.

སྒོ་ནས་ (gonɛɛ) 1. by means of, in the manner of ¶ ཁོས་ཚན་རིག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་རེད་ He discussed it scientifically. ¶ དགའ་སྤྲོ་གི་སྒོ་ནས་ Happily. 2. from the door.

སྒོ་ནོར་ (gonɔɔ) sm. སྒོ་ཕྱུགས་.

སྒོ་ནོར་ (go nɔɔ) vi. to enter the wrong door, to get lost finding a house.

སྒོ་ནོར་ལམ་འཁྲུལ་ (gonɔɔ lamdrüü) dishonest/ wrong behavior [Lit. entering the wrong door, taking the wrong path].

སྒོ་ནོར་ལས་ཁུངས་ (gonɔɔ lɛɛguŋ) department/ office of animal husbandry.

སྒོ་པ་ (goba) sm. སྒོ་སྲུང་.

སྒོ་པང་ (gobaŋ) sm. སྒོ་གླེགས་.

སྒོ་དཔོན་ (gobön) chief of guards/ doorkeepers.

སྒོ་སྤེ་ (gobe) room built above the main door.

སྒོ་ཕིབས་ (gobib) small roof extending out from the top of the door, a roofed gateway.

སྒོ་ཕོར་ (gobɔɔ) shung. door knocker.

སྒོ་ཕྱིར་ཐོན་ (gojir tön) va. to leave/ exit a room or house.

སྒོ་ཕྱུགས་ (gojuù) domestic livestock/ animals.

སྒོ་ཕྱུགས་ཀྱི་ར་བ་ (gojuùgi rawa) cattle corral/ enclosure.

སྒོ་ཕྱུགས་དུད་འགྲོ་ (gojuù tündro) domestic animals.

སྒོ་ཕྱུགས་སྨན་བཅོས་ཁང་ (gojuù mɛnjögaŋ) veterinary clinic.

སྒོ་ཕྱུགས་སྨན་པ་ (gojuù mēmba) veterinarian.

སྒོ་ཕྱུགས་གསོ་མཁན་ (gojuù söngɛn) cattle breeder.

སྒོ་ཕྱུགས་ཨེམ་ཆི་ (gojuù ēmci) sm. སྒོ་ཕྱུགས་སྨན་པ་.

སྒོ་ཕྱེ་ (goje) p. of སྒོ་འབྱེད་.

སྒོ་ཕྱུགས་ནད་དཔྱད་ས་ཚོགས་ (gojɔɔ nɛɛjɛɛ sədzii)

livestock quarantine station.

སྒོ་ཕྱུགས་སྤོང་ (gojɔɔ̀ bōŋ) va. to stop visiting sb. ¶ དེང་སང་ངའི་གྲོགས་པོས་ངའི་སྒོ་ཕྱུགས་སྤངས་བཞག Nowadays my friend has stopped visiting me.

སྒོ་ཕྱུགས་གཟན་ཆས་ཁང་ (gojɔɔ̀ sɛnjɛɛ̀gaŋ) livestock fodder office.

སྒོ་ཕྱུགས་ལེགས་བཅོས་ས་ཚིགས་ (gojɔɔ̀ legjöö̀ sədzii̇) livestock breeding station.

སྒོ་འཕར་ (gombar) door opening.

སྒོ་འཕྱོར་ (gonjɔɔ) sm. སྒོ་མཆོར་.

སྒོ་བབས་ (gobəb) shung. corvee labor that is decreed.

སྒོ་བྱང་ (gojaŋ) 1. a narrow rectangular board hung beside a door that indicates what the house or the office is, a nameplate on a door; va.—འགེལ་; —སྦྱར་ to put up a house number. 2. sign outisde of a store.

སྒོ་དབྱེ་ (go cē) f. of སྒོ་འབྱེད་.

སྒོ་དབྱེའི་དར་ཚོན་ (gocee tardzön) ribbon at an opening/ inaugural ceremony.

སྒོ་དབྱེ་བའི་སྲིད་ཇུས་ (go cēwɛ sĩijöö̀) open door policy.

སྒོ་འབོར་ (gombɔɔ) door knocker.

སྒོ་འབོར་ཨ་ལོང་ (gombɔɔ āloŋ) the ring of a door knocker.

སྒོ་འབྱེད་ (go ce) 1. va. to open/ unlock a door.

སྒོ་འབྱེད་ (goje) inauguration, opening ¶ སྒོ་འབྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ Inaugural ceremony; va.—གནང་; —མཛད་ to inaugurate, to open ¶ སྲིད་བློན་མཆོག་ནས་འགྲེམས་སྟོན་དེའི་སྒོ་འབྱེད་མཛད་པ་རེད་ The Prime Minister opened the exhibition.

སྒོ་འབྱེད་མཛད་སྒོ་ (goje dzɛɛ̀go) inaugural ceremony.

སྒོ་མ་ (goma) 1. a type of vein. 2. a protective goddess in the Tibetan mandala.

སྒོ་མང་ (gomaŋ) abbr. of སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་.

སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ (gomaŋ tradzaŋ) a large college in Drepung monastery.

སྒོ་མང་པོ་ (go maŋbo) 1. multipurpose. 2. many doors.

སྒོ་མིང་འབྱར་མ་ (gomiŋ jarma) doors that have name tags.

སྒོ་མོ་ (gomo) door.

སྒོ་མོ་ཆེ་ (gomoje) large gate/ door (usu. of a castle or walled city).

སྒོ་རྩ་ (godza) the area in front of a door.

སྒོ་རྩར་ (godzar) at the door ¶ ཚགས་པར་ཉིན་ལྟར་སྒོ་རྩར་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They deliver the newspaper at the door every day.

སྒོ་ཚད་ (godzɛɛ̀) size of a door.

སྒོ་ཚད་མ་ (godzɛma) traditional Tibetan paper that is the size of a door.

སྒོ་ཚོང་ (godzoŋ) 1. retail sales; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to sell retail. 2. door-to-door sales; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to sell retail, to sell door-to-door.

སྒོ་མཚམས་ (gomdzam) sm. སྒོ་རྩ་.

སྒོ་འཛིན་ (gondzin) admission ticket/ pass, entrance ticket.

སྒོ་འཛུལ་ (go dzüü) va. to enter a door, to go through a door.

སྒོ་ཟམ་ (gosam) sm. སྒོ་རྒྱ་.

སྒོ་ཟམ་འབྲིང་སྒྲོག (gosam drendrɔɔ̀) shung. leather strap used to seal sth. off ¶ བཀར་ཁང་ནང་བཙུག་ཐོག་སྒོ་ཟམ་འབྲིང་སྒྲོག་དང་འབྲེལ་ It was put into the granary and locked with a leather strap and sealed.

སྒོ་ཟོག (gosɔɔ̀) livestock, domestic animals.

སྒོ་ཟོག་སེམས་ཅན་ (gosɔɔ̀ sēmjɛn) sm. སྒོ་ཟོག.

སྒོ་ཡིག (goyii) shung. edict written on paper that is stuck on a wooden board and placed in various parts of a city. 2. writing on the wooden cangue that prisoners wear indicating their crime.

སྒོ་ཡོལ་ (goyöö) curtain (over a door); door-drape; va.—རྒྱག་ to put down/ close the door curtain/ drape.

སྒོ་གཡོག (goyɔɔ̀) sm. སྒོ་, 4.

སྒོ་ར་ (gora) 1. courtyard. 2. the apartments around a courtyard.

སྒོ་ར་རྒྱབ་མ་ (gora gyəbmə) backyard.

སྒོ་ར་ཅན་ (gorajɛn) a house that has a courtyard.

སྒོ་ར་མདོ་སྦུག (gora dobuù) the front and inside door of a house compound.

སྒོ་ར་ནང་མ་ (gora naŋma) inside the yard, inside a courtyard; an inner courtyard.

སྒོ་ར་ཕྱི་མ་ (gora cĩmə) the front yard; the outer courtyard.

སྒོ་ར་བ་ (gorawa) 1. gatekeeper. 2. soccer goalie.

སྒོ་ར་སྦུག་མ་ (gora bugmə) sm. སྒོ་ར་ནང་མ་.

སྒོ་རུ་ (goru) the door frame.

སྒོ་རུ་གཞི་ (goru shi) sm. སྒོ་རུ་.

སྒོ་ལུང་ (goluŋ) sm. ཀྲི་ལྕུགས་.

སྒོ་ལེབ་ (goleb) sm. སྒོ་སླིགས་.

སྒོ་ལོགས་ (golɔɔ̀) the walls beside a door.

སྒོ་བཤད་ (gobshɛɛ̀) ceremonial words spoken as a part of a wedding ceremony before the new bride enters the house.

སྒོ་བཤན་ (goshɛn) shung. iron bands put on doors.

སྒོ་སྲུང་ (gosuŋ) doorkeeper, gatekeeper.

སྒོ་སྲུང་ཁང་ (gosuŋgaŋ) 1. a room where the doorkeeper/ gatekeeper stays. 2. two small temples on the two sides of a main temple in which guardian deities are placed.

སྒོ་སྲུང་ཉེན་རྟོག་པ་ (gosuŋ ñendogba) police guard at an entrance door.

སྒོ་སྲུང་བ་ (gosuŋwə) sm. སྒོ་སྲུང་.

སྒོ་སྲུབས་ (gosub) crack/ space in a door.

སྒོ་གསུམ་ (gosum) the three doors: the body, speech, and mind.

སྒོ་གསེང་ (goseŋ) a crack/ slit/ opening in a door.

སྒོ་གསེང་ཤོར་ (goseŋ shɔ̄ɔ) 1. vi. to have a thief slip in while the door is left open. 2. vi. to have one's wife have an affair during the absence of her husband.

སྒོ་ལྷ་ (golha) a deity residing in a door, a door-god.

སྒོ་ཨང་ (goaŋ) door number.

སྒོག: p. བསྒོགས་; f. བསྒག; imp. སྒོགས་ (gɔɔ̀) va. to make sb. take an oath.

སྒོག་སྐྱ་ (gɔggya) a kind of garlic (allium sativum).

སྒོག་མཁར་བ་ (gɔɔ̀karwa) name of an aristocratic family.

སྒོག་སྔོན་ (gɔgŋön) sm. རི་སྒོག.

སྒོག་ཆབ་ (gɔgjəb) boiled garlic extract used as medicine.

སྒོག་ཏིང་ (gɔgdiŋ) mortar and pestle.

སྒོག་ཏིང་ལས་རྒྱུག (gɔgdiŋ yɛɛ̀gyaà) pestle.

སྒོག་གདུན་ (gɔgdün) sm. སྒོག་ཏིང་.

སྒོག་ཐལ་ (gɔgdɛɛ) powdered garlic (used as medicine).

སྒོག་དྲི་ (gɔgdri) smell of garlic.

སྒོག་འདོན་ (gɔgdön) boiled garlic mixed with butter (used as a medicine).

སྒོག་དོག (gɔgdog) bulb of garlic.

སྒོག་པ་ (gɔgba) garlic; va.—སིལ་ to take apart the cloves of a garlic bulb.

སྒོག་པ་ཆིག་སྒྲིལ་ (gɔgba cĩggyeè) a ball of solid garlic with no separate cloves.

སྒོག་པ་རྩ་འདོན་ (gɔgba dzādön) shung. to eradicate/ destroy completely ¶ ཁོ་པ་ལྷུས་བཅས་སྒོག་པ་རྩ་འདོན་སྒྲོས་ཏེ་ཁོ་པའི་རྒྱུ་དངོས་མཁར་དབང་གཞུང་བཞེས་ཡོང་བ་ (We) requested the government to destroy him and confiscate his wealth and property. [Lit. to pull the garlic from the root].

སྒོག་པ་རྫོག (gɔgba dzɔɔ̀) 1. va. to pound garlic. 2. vi. to dance in an uncoordinated/ clumsy fashion.

སྒོག་པ་རི་སྒོག (gɔgba rigɔɔ̀) a kind of mountain garlic.

སྒོག་པ་སིལ་དུང་ (gɔgba sĩldun) sm. སྒོག་པ་སིལ་བརྡུངས་.

སྒོག་པ་སིལ་བརྡུངས་ (gɔgba sĩldun) splitting up the enemy and destroying them one by one; settling things one by one [Lit. taking apart the cloves of

garlic and pulverizing them].

སྒོག་པོར་ (gɔgbɔr) see སྒོར་པོར་.

སྒོག་འབྲུ་ (gɔŋdru) clove of garlic.

སྒོག་བཙོང་ (gɔg dzõŋ) garlic and onions.

སྒོག་ཚི་ (gɔgdzi) extract of garlic, garlic juice.

སྒོག་ལོ་ (gɔglo) garlic shoot.

སྒོག་བསིལ་ (gɔgsil) edible tulip.

སྒོགས་ (gɔɔ̀) imp. of སྒོག.

སྒོང་: p. བསྒོངས་; f. བསྒོང་; imp. སྒོངས་ (goŋ) 1. va. to knead dough into balls. 2. va. to add fuel to a fire. 3. abbr. of སྒོ་ང་.

སྒོང་སྐོགས་ (goŋgɔɔ̀) egg shell.

སྒོང་སྐྱེས་ (goŋgyeè) oviparous, produced/ born from an egg.

སྒོང་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ (goŋgyeè sõgjaà) animals that reproduce by laying eggs.

སྒོང་ཆུ་ (goŋju) the white of an egg.

སྒོང་སྙོལ་འཕྲུལ་ཆས་ (goŋñöö trüüjɛɛ̀) sm. སྒོང་རུམ་འཕྲུལ་ཆས་.

སྒོང་གཏོང་བྱ་མོ་ (goŋdoŋ camo) egg-laying hen.

སྒོང་ཐོག་པ་ (goŋtõgba) sisymbrium heteromallum (used in Tibetan medicine).

སྒོང་དུག (goŋdug) spoiled/ rotten egg; vi.—ཕོག to get sick from eating a rotten egg.

སྒོང་དྲི་ (goŋdri) egg smell; vi.—ཁ་ to smell the aroma of eggs.

སྒོང་སྒྲིལ་ (goŋ trii) va. to roll dough or other substances into the shape of a ball.

སྒོང་རྡོག (gondoò) testicles.

སྒོང་ལྤགས་ (goŋbaà) egg shell.

སྒོང་སྤྲིས་ (goŋdriì) egg white.

སྒོང་སྤྲིས་དཀར་པོ་ (goŋdriì gāābo) sm. སྒོང་སྤྲིས་.

སྒོང་ཕྱེ་ (goŋje) powdered egg.

སྒོང་བུ་ (goŋbu) ball-shaped.

སྒོང་བྱ་ (goŋja) a hen that lays eggs.

སྒོང་དབྱིབས་ (goŋyib) eggshaped.

སྒོང་འབྲས་ (goŋdɛɛ̀) scrambled eggs; va.—རྔོ་ to fry scrambled eggs.

སྒོང་མ་སྒུར་ (goŋma gur) half bending and half crawling.

སྒོང་བཙོས་ (goŋdzöö) boiled eggs; va. སྒོང་བཙོས་; —རྒྱག to boil eggs.

སྒོང་གཟུགས་མ་ (goŋsugmɔ) egg-shaped.

སྒོང་བཟོས་ཐོན་རྫས་ (goŋsöö tõndzɛɛ̀) foodstuffs made from eggs.

སྒོང་བཟོས་ཟས་རིགས་ (goŋsöö sɛɛ̀rii) sm. སྒོང་བཟོས་ཐོན་རྫས་.

སྒོང་རིལ་ (goŋrii) sm. སྒོང་བུ་.

སྒོང་རུམ་འཕྲུལ་ཆས་ (goŋrum trüüjɛɛ̀) incubator (for eggs).

སྒོང་ཤུན་ (goŋshün) egg shell.

སྒོངས་ (goŋ) imp. of སྒོང་.

སྒོབ་ (gob) proud, haughty; va.—བྱེད་ to act haughty/ proud.

སྒོབ་རྒྱག (gob gyaà) va. to trot in a bumpy/ bouncy manner that is considered bad.

སྒོབ་ཚ་པོ་ (gob tsābo) 1. arrogant, disdainful. 2. sb. who plays hard to get.

སྒོམ་: p. བསྒོམས་; f. བསྒོམ་; imp. སྒོམས་ (gom) va. to meditate.

སྒོམ་ (gom) meditation; va.—རྒྱག to meditate.

སྒོམ་ཁང་ (gomgaŋ) meditation room.

སྒོམ་ཁྲི་ (gomdri) a throne for doing meditation.

སྒོམ་གྲྭ་ (gomdra) meditation center, a place for meditation.

སྒོམ་ཆེན་ (gomjen) 1. yogi, ascetic, hermit. 2. marmot.

སྒོམ་ཐག (gomdaà) the rope meditators wear draped across the chest.

སྒོམ་ཐབས་ (gomdəb) ways/ methods to meditate.

སྒོམ་སྡེ་ (gomde) sm. སྒོམ་གྲྭ་.

སྒོམ་སྡོད་ (gom döö) va. to endure, to tolerate ¶ མི་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞི་གཞི་ག་ཚོད་བཏང་ནའང་སྒོམ་སྡོད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རེད་ However much the others scold him, he is someone who can tolerate it.

སྒོམ་གནས་ (gomnɛɛ̀) place of meditation.

སྒོམ་པའི་ལམ་ (gombɛlam) path of meditation.

སྒོམ་ཞྭ་ (gomsha) a cap worn when meditating.

སྒོམ་བཟོད་ (gomsöö) sm. བཟོད་སྒོམ་.

སྒོམ་བཟླས་ (gomdɛɛ̀) meditating and reciting mantras simultaneously.

སྒོམ་རིམ་ (gomrim) meditative stage.

སྒོམ་ལམ་ (gomlam) sm. སྒོམ་པའི་ལམ་.

སྒོམ་ལུང་ (gomluŋ) initiation for meditation.

སྒོམ་ཤིང་ (gomshiŋ) 1. rifle butt. 2. a stick used to support the chin when meditating.

སྒོམས་ (gom) imp. of སྒོམ་.

སྒོའི་འགྲམ་པ་ (göö dramba) the two sides of a door.

སྒོའི་རྒྱབ་རྟེན་ (göö gyəbden) wooden stick (or chair) used to brace a door to keep someone from breaking in.

སྒོའི་ལྕགས་སྒོར་ (göö jāàgɔɔ) door hasp.

སྒོའི་ཏིང་ཀ་ (göö dĩŋgə) door axle.

སྒོའི་མེ་ལོང་ (göö meloŋ) sm. སྒོ་སློགས་.

སྒོའི་མེལ་ཚེ་མཁན་ (göö meetsegɛn) sm. སྒོ་སྲུང་བ་.

སྒོའི་རུ་མེ་མཛོ་དྲི་ (göö rume dzodri) abbr. door frame, door leaf, door hasp, door latch.

སྒོའི་རུ་བཞི་ (göö rushi) door frame.

སྒོའི་ཨ་ལོང་ (göö āloŋ) a door knocker.

སྒོའི་ཨང་གྲངས་ (göö āŋdraŋ) sm. སྒོ་གྲངས་.

སྒོར་ (gɔɔ) 1. imp. of སྒོར་. 2. (with ཕྱུག་འཆག) va. to thresh grains by driving animals over the stalks. 3. abbr. of སྒོར་མོ་.

སྒོར་སྐྱང་ (gɔɔgyaŋ) 1. completely round. 2. hard currency, cash.

སྒོར་འཁྱིལ་འཁྱིལ་ (gɔɔ kyĩĩgyii) round.

སྒོར་འཁྱིལ་ལི་ (gɔr kyĩle) curled/ coiled in a circular shape ¶ ཁྱི་དེ་སྒོ་འཁྱིལ་ལེར་ཉལ་བསྡད་འདུག That dog lay curled up in a circle.

སྒོར་སྒོར་ (gɔɔgɔɔ) round, circular; va.—ལ་གཏོང་; va.—རྒྱག to do sth. in a circular manner (e.g., by passing it around in a circle) ¶ སྣ་མགྲོན་ཚོར་ཞལ་ཏོག་སྒོར་སྒོར་ལ་བཏང་སོང (He) passed the snacks around to the guests.

སྒོར་ཆང་རྒྱག (gɔɔjaŋ gyaà) 1. va. to drink (ཆང་) in a circle (passing it around). 2. va. to play a game involving each person putting out fingers of the right hand.

སྒོར་ཏ་གཞུ་ (gɔɔda shu) va. to pull down a kite to attack another kite below it and cut its string.

སྒོར་རྟགས་ (gɔɔdaà) parenthesis; va.—རྒྱག to put in parentheses.

སྒོར་ལྟེ་ (gɔɔde) sm. སྒོར་དབྱིབས་ཀྱི་ལྟེ་བ་.

སྒོར་ལྟེའི་ཟུར་ (gɔɔdee sur) central angle.

སྒོར་ཐིག (gɔɔdig) circumference.

སྒོར་ཐིག་རྒྱག་ཆས་ (gɔɔdig gyaàjɛɛ̀) compass.

སྒོར་མཐའ་ (gɔɔda) circumference.

སྒོར་མཐའི་གྲངས་ཚད་ (gɔɔdɛ traŋdzɛɛ̀) pi (the ratio of the circumference of a circle to its diameter).

སྒོར་མཐའི་འགུལ་སྐྱོད་ (gɔɔdɛ güügyöö) circular motion.

སྒོར་མཐའི་ཟུར་ (gɔɔdɛ sur) circumferential angle.

སྒོར་མཐའི་རིང་ཚད་ (gɔɔdɛ riŋdzɛɛ̀) 1. (length of) circumference. 2. sm. སྒོར་མཐའི་གྲངས་ཚད་.

སྒོར་དུང་ (gɔɔduŋ) French horn.

སྒོར་ཕོར་ (gɔɔbɔɔ) wooden eating bowl.

སྒོར་བྲོ་ (gɔɔdro) circle dance.

སྒོར་དབྱིབས་ (gɔɔyib) circular in shape, circle.

སྒོར་དབྱིབས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ (gɔɔyibgi dēwa) center of a circle.

སྒོར་དབྱིབས་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ (gɔɔyibgi mugyüü) sm. སྒོར་མཐའ་.

སྒོར་དབྱིབས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་ (gɔɔyibgi tāgɔɔ) the circumference of a circle.

སྒོར་དབྱིབས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་གྱི་གྲངས་ཚད་ (gɔɔyibgi tāgɔɔgi traŋdzɛɛ̀) sm. སྒོར་མཐའི་གྲངས་ཚད་.

སྒོར་དབྱིབས་ཅན་ (gɔɔyibjɛn) circular.

སྒོར་མིག (gɔɔmiì) shape of a round hole.

སྒོར་མོ་ (gɔɔmo) 1. basic currency unit (dollar, rupee, pound, yuan, etc.) ¶ རྒྱ་གར་སྒོར་མོ་ Indian

rupee. ༑ཨ་རིའི་སྒོར་མོ་ U.S. dollar. 2. round, circular ༑དབྱིབས་སྒོར་མོ་ Round shape. 3. money.
སྒོར་མོའི་ཚངས་ཐིག (gɔɔmö tsāŋdig) diameter.
སྒོར་མོའི་ཚངས་ཕྱེད་ (gɔɔmö tsāŋjeè) radius.
སྒོར་ཙག (gɔɔdzaà) small/ loose change.
སྒོར་འཛིན་ (gɔndzin) 1. a check (in dollars, etc.). 2. a bond.
སྒོར་གཞས་ (gɔɔsheὲ) song that accompanies a circle dance; va.—རྒྱག.
སྒོར་ཟུར་ (gɔɔsur) one tenth of a སྒོར་མོ་ (10 cents or 1 མོ་ཚེ་) ༑སྒོར་མོ་དགུ་དང་སྒོར་ཟུར་བདུན་སྐར་མ་བདུན་ 9.77 dollars.
སྒོར་ཟུར་གཅིག་གཉིས་ (gɔɔsur jīgñii) loose change (money).
སྒོར་སྲོལ་ (gɔɔsöö) currency system.
སྒོས་ (gȫö) 1. imp. of སྒོ་. 2. private ༑སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་དགོས་པ་ General and private needs. 3. special.
སྒོས་སྐལ་ (gȫögɛɛ) a individual's share, a personal share.
སྒོས་དགྲ་ (gȫödra) a personal enemy.
སྒོས་བདག (gȫödaà) privately owned.
སྒོས་དཔོན་ (gȫöbön) sm. སྒེར་དཔོན་.
སྒོས་དབང་ (gȫöwaŋ) shung. initiation given to private families and individuals.
སྒོས་མི་ (gȫömi) serfs/ subjects belonging to a lord or estate.
སྒོས་ཚ་ (gȫödza) great great grandson.
སྒོས་གཞིས་ (gȫöshi) one's private estate, an aristocrat's estate.
སྒོས་སུ་ (gȫösu) particularly, in particular, specially.
སྒྱིང་ (gyiŋ) va. to stretch one's limbs.
སྒྱིད་ (gyii) vi. to be active/ energetic/ diligent.
སྒྱིད་སྒྱུར་ (gyiigyur) abbr. of སྒྱིད་པ་སྒྱུར་.
སྒྱིད་ཁུག (gyiiguù) sm. སྒྱིད་ཁུང་.
སྒྱིད་ཁུང་ (gyiiguŋ) the crook of the knee.
སྒྱིད་ཁུང་ཆུང་བ་ (gyiiguŋ cūŋwə) sm. སྒྱིད་ཁུང་.
སྒྱིད་ཁམ་པ་ (gyii kūmbə) sm. སྒྱིད་ལུག.
སྒྱིད་འཁྲིལ་ (gyii trīi) vi. to have one's clothes cling/ stick to the body.
སྒྱིད་འཁྲིས་ (gyii trīi) va. to walk with one's knees touching one another.
སྒྱིད་སྒྱིད་ཁུག་ཁུག (gyiigyii kūùguù) sm. སྒྱིད་ཁུག.
སྒྱིད་སྒྱུར་: p. སྒྱིད་བསྒྱུར་; f. སྒྱིད་སྒྱུར་ (gyii gyur) 1. vi. to have muscular pains or cramps in the legs. 2. sm. སྒྱིད་ལུག.
སྒྱིད་ངན་ (gyiiŋɛn) lazy, idle, apathetic.
སྒྱིད་འཇུ་ (gyinju) sm. སྒྱིད་པ་.
སྒྱིད་སྙོམས་པ་ (gyii ñōmba) sm. སྒྱིད་ལུག་ཅན་.
སྒྱིད་པ་ (gyiibə) 1. muscle/ tendon running from the ankle to the thigh; vi.—སྒྱུར་ to feel tired/ worn out/ fed up (with work, etc.). 2. active, energetic, diligent.
སྒྱིད་པོ་ (gyiibu) active, energetic, diligent, keen, earnest.
སྒྱིད་པོ་མེད་པ་ (gyiibu meèba) not active/ energetic/ diligent/ earnest/ keen.
སྒྱིད་དགྲག (gyiidraà) the space between the knees.
སྒྱིད་འདྲིག (gyii dreg) a form of corporal punishment where the muscle/tendon behind the knee is severed.
སྒྱིད་ཙ་གཅོད་ (gyiidza jöö) sm. སྒྱིད་འདྲིག.
སྒྱིད་ལ་ངན་པོ་ (gyiila ŋemba) sm. སྒྱིད་ལུག.
སྒྱིད་ལ་ཉེས་པོ་ (gyiila ñeèbo) sm. སྒྱིད་ལུག.
སྒྱིད་ལུག (gyiiluù) lazy, idle, indolent; va.—བྱེད་.
སྒྱིད་ལུག་གི་རང་བཞིན་ (gyiiluùgi rəŋshin) 1. inertia. 2. laziness.
སྒྱིད་ལུག་ཅན་ (gyiiluùjɛn) a lazy person.
སྒྱིད་ལུག་བག་གཡེང་ (gyiiluù pagyeŋ) lazy, idle, indolent.
སྒྱུ་ (gyu) false, deceptive, illusory.
སྒྱུ་གར་ཚོགས་པ་ (gyugar tsōgba) sm. སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་པ་.
སྒྱུ་ཐབས་ (gyudəb) sm. བསླུ་ཐབས་.
སྒྱུ་འཕྲུལ་ (gyundrüü) sm. སྒྱུ་མ་.
སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་ (gyu trüümə) the mother of Siddhartha (Buddha).
སྒྱུ་འཕྲུལ་ཚོགས་པ་ (gyudrüü tsōgba) circus troupe.
སྒྱུ་མ་ (gyumə) illusion, fantasy, magic, conjuring.
སྒྱུ་མ་མཁན་ (gyuməgɛn) magician, conjurer.
སྒྱུ་མའི་ནོར་ (gyumɛ nɔɔ) illusion, false perception of worldly matters.
སྒྱུ་མའི་རྫས་ (gyumɛ dzɛὲ) 1. magician's paraphernalia. 2. illusory matter.
སྒྱུ་རྩལ་ (gyudzɛɛ) 1. art ༑རོལ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ The art of music. 2. magic, conjuring.
སྒྱུ་རྩལ་ཁྲུའུ་ (gyudzɛɛ trū) art division.
སྒྱུ་རྩལ་མཁན་ (gyudzɛŋgɛn) artist.
སྒྱུ་རྩལ་མཁས་པ་ (gyudzɛɛ kēèba) artist.
སྒྱུ་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་ཚོགས་པ་ (gyudzɛɛ trəbdön tsōgba) performing art troupe.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་གློག་བརྙན་ (gyudzɛɛgi lɔ̄ɔñɛn) art film/ movie.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ (gyudzɛɛgi ñə̄mgyur) artistic style.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ནུས་པ་ (gyudzɛɛgi nüübə) artistic effect.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ (gyudzɛɛgi nāmbə) artistic form.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཕན་ནུས་ (gyudzɛɛgi pēnnüü) sm. སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ནུས་པ་.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཕན་འབྲས་ (gyudzɛɛgi pēndrɛὲ) sm. སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ནུས་པ་.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་ (gyudzɛɛgi rəŋshin) artistic quality, artistry; artistic nature.
སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ལས་རིགས་ (gyudzɛɛgi lɛɛrii) artistic professions.
སྒྱུ་རྩལ་གློག་བརྙན་ (gyudzɛɛ lɔ̄ɔñɛn) artistic movie.
སྒྱུ་རྩལ་དངོས་རྫས་ (gyudzɛɛ ŋȫödzɛ̀) sm. སྒྱུ་རྩལ་ཐོན་རྫས་.
སྒྱུ་རྩལ་སྟོན་ (gyudzɛɛ dön) va. to give an artistic performance.
སྒྱུ་རྩལ་ཐོན་རྫས་ (gyudzɛɛ töndzɛὲ) artifacts.
སྒྱུ་རྩལ་སྡེ་ཁག (gyudzɛɛ degaà) department of art.
སྒྱུ་རྩལ་པ་ (gyudzɛɛba) actor, artist, performer.
སྒྱུ་རྩལ་རྩོམ་རིག (gyudzɛɛ dzōmrii) artistic works.
སྒྱུ་རྩལ་ཚན་རིག་ཁང་ (gyudzɛɛ tsɛ̄nriigaŋ) academy of fine arts.
སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་པ་ (gyudzɛɛ tsōgba) troupe of musicians and artists.
སྒྱུ་རྩལ་འཚོང་ (gyudzɛɛ tsōŋ) va. to make a living as a performer.
སྒྱུ་རྩལ་ལྟོས་གར་ཁང་ (gyudzɛɛ dȫögargaŋ) art theater.
སྒྱུ་རྩལ་ལུས་སྦྱོང་ (gyudzɛɛ lüüjoŋ) artistic gymnastics.
སྒྱུ་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (gyudzɛɛ lōbdra) art.
སྒྱུ་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (gyudzɛɛlābdra cēmmo) university/ academy of fine arts.
སྒྱུ་རྩལ་གསར་སྒྲོན་ (gyudzɛɛ sārdrön) artistic creation.
སྒྱུ་རྩལ་གསར་གཏོད་ (gyudzɛɛ sārdöö) sm. སྒྱུ་རྩལ་གསར་སྒྲོན་.
སྒྱུ་ཟོག (gyusoò) sm. སྒྱུ་མའི་ནོར་.
སྒྱུ་ཤོམ་ (gyushom) bragging/ boasting/ showing off one's knowledge; va.—བྱེད་.
སྒྱུག་པོ་ (gyugbo) father-in-law.
སྒྱུག་པོ་སྒྱུག་མོ་ (gyugbo gyumo) father-in-law and mother-in-law.
སྒྱུག་མོ་ (gyugmo) mother-in-law.
སྒྱུར་: p. and f. བསྒྱུར་; imp. སྒྱུར་ (gyur) 1. va. to change, to transform, to alter ༑ཁོ་ཚོའི་བསམ་བློ་སྒྱུར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ (They) will not be able to change their mind. ༑ཁོས་ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་བ་རེད་ (He) changed direction. ༑ཁོས་འབྲུ་དངུལ་བསྒྱུར་བ་རེད་ He changed/ converted grain to money. 2. va. to translate, to interpret ༑ཁོས་རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་རེད་ He has translated many books from Chinese to Tibetan. 3. va. to multiply ༑བཞི་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བས་བརྒྱད་. Four times two equals eight. 4. times ༑གྲོང་འདི་རྒྱལ་རྩེ་ལས་བཅུ་སྒྱུར་གྱིས་མི་མང་བ་ཡོད་པ་རེད་ This town has ten times more people than Gyantse. 5. va. to bring under control, to rule ༑ཕྱིའི་རྒྱལ་

ཕྱན་མང་པོ་དབང་དུ་བསྒྱུར་བ་རེད་ (They) brought many foreign kingdoms under their control.

སྒྱུར་བཀོད་ (gyurgöö) transformation, rebuilding, reconstruction, reorganization, reform; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བཀོད་ Socialist transformation.

སྒྱུར་ཁྱུ་ (gyurgyu) multiplication group, times table.

སྒྱུར་བཅོས་ (gyurjöö) reform, reforming; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to reform ¶ སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ལམ་ལུགས་སྒྱུར་བཅོས་བཏང་བ་རེད་ They reformed the old society's way of life.

སྒྱུར་རྟགས་ (gyurdaà) multiplication sign.

སྒྱུར་ཐབས་ (gyurdəb) multiplying, multiplication.

སྒྱུར་མཐའ་རིའུ་མིག (gyurda rumig) multiplication table.

སྒྱུར་དེབ་ (gyurdeb) a translated book.

སྒྱུར་པ་པོ་ (gyurbəbo) translator.

སྒྱུར་སྤྱོགས་ (gyurjɔɔ̀) 1. manipulating, controlling; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱལ་པོའི་བློན་པོས་སྒྱུར་སྤྱོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The minister is controlling the king. 2. way/ manner of translation ¶ ཐ་སྙད་འདི་ལ་སྒྱུར་སྤྱོགས་མང་པོ་འདུག There are many different ways to translate this term.

སྒྱུར་བྱེད་གྲངས་ (gyurjeè traŋ) multiplier, multiplicator.

སྒྱུར་རྩིས་ (gyurdziì) multiplication; va.—རྒྱག to multiply.

སྒྱུར་རྩིས་ཀྱི་རྟགས་ (gyurdzigi dàà) multiplication sign.

སྒྱུར་རྩིས་དགུ་མཐའ་རིའུ་མིག (gyudziì guda rumig) nine times table.

སྒྱུར་རྩིས་སྤྱི་འགྲོས་ (gyurdziì jìndröò) multiplication formula.

སྒྱུར་རྩིས་མན་ངག (gyurdziì mɛnŋaà) oral recitation of the multiplication table.

སྒྱུར་རྩིས་རྩིས་རྒྱུན་ (gyurdziì dzììdüü) multiplication operation.

སྒྱུར་རྩིས་རིའུ་མིག (gyurdziì rumig) multiplication table.

སྒྱུར་རྩོམ་ (gyurdzom) 1. translations. 2. abbr. translating and writing/ composing.

སྒྱུར་ཞུས་པ་ (gyurshübə) translator and proofreader.

སྒྱུར་གཞི་ཉིས་རྩིས་ (gyurshi ñììdziì) square root.

སྒྱུར་གཞི་གསུམ་རྩིས་ (gyurshi sūmdziì) cube root, 3rd power.

སྒྱུར་ཡིག (gyuryiì) a translation.

སྒྱུར་ཡོན་ (gyuryön) the fee/ wages for translating sth.

སྒྱེ་ (gye) sm. སྒྱེ་མོ་.

སྒྱེ་སྒྱེའུ་ (gye gyewu) big and small bag/ sack.

སྒྱེ་སྟོང་ (gyedoŋ) an empty sack/ bag.

སྒྱེ་ཐག (gyedaà) strap for bag/ sack.

སྒྱེ་སྣོད་ (gyenöò) sm. སྒྱེ་མོ་.

སྒྱེ་མོ་ (gyemo) bag, sack.

སྒྱེ་ཚད་ (gyedzɛ̀ɛ̀) shung. standard size of sack/ bag.

སྒྱེ་ཟླ་ (gyenda) long rectangular bag.

སྒྱེད་དོ་ (gyeèdo) sm. སྒྱེད་བུ་.

སྒྱེད་པུ་ (gyeèbu) sm. སྒྱེད་བུ་.

སྒྱེད་བུ་ (gyeèbu) stove made out of three stones or three pieces of iron (usu. used when traveling).

སྒྱེལ་: p. and f. བསྒྱེལ་; imp. སྒྱེལ་ (gyel) va. to cause to fall down, to pull or knock down, to bring down, to overthrow ¶ ཁོ་ཚོས་ལྕགས་རི་བསྒྱེལ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་འཛུལ་བ་རེད་ They pulled down the wall and entered the city.

སྒྱོ་སྒྱེ་སྒྱེའུ་གསུམ་ (gyo gye gyewu sūm) large, medium and small sack/ bag.

སྒྱོ་བ་ (gyowa) a large sack/ bag.

སྒྱོགས་ (gyɔɔ̀) artillery, cannon, catapult.

སྒྱོགས་ཁྲི་ (gyɔɔ̀dri) cannon or artillery mount, platform for a cannon.

སྒྱོགས་མཁན་ (gyɔɔ̀gɛn) artillery man.

སྒྱོགས་འཁོར་ (gyɔɔ̀gɔɔ) cannon carriage.

སྒྱོགས་གྲུ་ (gyɔgdru) frigate, gunboat.

སྒྱོགས་གྲུ་ཆུང་གྲས་ (gyɔgdru cūŋdrɛɛ̀) small gunboat.

སྒྱོགས་གྲུའི་ཕྱོགས་ངོམ་ཕྱི་འབྲེལ་ (gyɔɔ̀drü shūgŋom cìndrɛɛ) gunboat diplomacy.

སྒྱོགས་སྒྲ་ (gyɔɔ̀dra) sound of artillery fire.

སྒྱོགས་སྒྲོམ་ (gyɔɔ̀drom) sm. སྒྱོགས་ཁྲི་.

སྒྱོགས་སྒྲ་ཁྱིང་ཁྱིང་ (gyɔɔ̀dra diŋdiŋ) roar of artillery fire.

སྒྱོགས་སྡེགས་ (gyɔɔ̀ded) sm. སྒྱོགས་ཁྲི་.

སྒྱོགས་ཐལ་ (gyɔɔ̀dɛɛ) cannon fodder.

སྒྱོགས་འཐབ་ (gyɔɔ̀dəb) artillery battle.

སྒྱོགས་མདའ་ (gyɔnda) sm. སྒྱོགས་མདེལ་.

སྒྱོགས་མདེལ་ (gyɔndel) cannon ball, artillery shell.

སྒྱོགས་མདོང་ (gyɔndoŋ) cannon barrel.

སྒྱོགས་རྡོ་ (gyɔɔ̀do) stone used in a sling/ catapult.

སྒྱོགས་བརྡ་ (gyɔɔ̀da) a signal given by artillery.

སྒྱོགས་ཕྲུག (gyɔgdrug) small scale artillery.

སྒྱོགས་སྦུབས་ (gyɔgbub) sm. སྒྱོགས་མདོང་.

སྒྱོགས་མེ་ (gyɔgme) artillery fire.

སྒྱོགས་དམག (gyɔgmaà) artillery force/ corps/ troops.

སྒྱོགས་རྫོང་ (gyɔgdzoŋ) fortress, fort, blockhouse, fortification, gun bunker.

སྒྱོང་: p. བསྒྱོངས་; f. བསྒྱོང་; imp. སྒྱོངས་ (gyoŋ) va. to hide/ cover up a crime.

སྒྲ་ (dra) 1. sound; va.—སྒྲོག to make/ produce sounds ¶ ཆུའི་སྒྲ་ The sound of water. 2. pronunciation ¶ ཚིག་གི་སྒྲ་ The pronunciation of a word.

སྒྲ་རྐྱང་པ་སྙད་ (dragyaŋ tāñɛɛ̀) monosyllabic word.

སྒྲ་རྐྱང་པའི་ཚིག (dragyaŋbɛ tsïg) monosyllabic word.

སྒྲ་སྐད་ (dragɛɛ̀) 1. sound ¶ དྲག་དུ་རྒྱུག་པའི་ཆུ་ཀླུང་གི་སྒྲ་སྐད་ The sound of a raging river. 2. voice ¶ ཨ་རིའི་སྒྲ་སྐད་ Voice of America.

སྒྲ་སྐད་རིག་པ་ (dragɛɛ̀ rigbə) linguistics.

སྒྲ་སྐྱུང་ (dra gyüŋ) 1. va. to lower/ reduce the sound. 2. va. to refrain from talking.

སྒྲ་སྐྱེད་གློག་དུང་ (dragyeè lɔ̄gduŋ) loudspeaker.

སྒྲ་སྐྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (dragyeè trüüjɛɛ̀) loudspeaker, amplifying equipment.

སྒྲ་སྐྱེལ་ (dragyee) broadcasting; va.—བྱེད་.

སྒྲ་སྐྱེལ་འཁོར་ལོ་ (dragyee kɔ̄ɔlo) sm. སྒྲ་སྐྱེལ་འཕྲུལ་ཆས་.

སྒྲ་སྐྱེལ་འཕྲུལ་ཆས་ (dragyee trüüjɛɛ̀) microphone, megaphone.

སྒྲ་སྐྱོན་ (dragyön) static (in noise).

སྒྲ་བསྐྱེད་གློག་དུང་ (dragyeè lɔ̄gduŋ) sm. སྒྲ་སྐྱེད་གློག་དུང་.

སྒྲ་གོང་ (dragoŋ) deaf, deafness.

སྒྲ་མགྱོགས་ (dragyɔɔ̀) faster than sound.

སྒྲ་མགྱོགས་གནམ་གྲུ་ (dragyɔɔ̀ nə̄mdru) supersonic plane.

སྒྲ་འགོག་རྒྱུ་ (dra gɔɔ̀gyu) sound-proofing materials.

སྒྲ་རྒྱུ་ (drəgyu) phoneme.

སྒྲ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ (drəgyujɛngi yigi) phonemic notation.

སྒྲ་སྒྱུར་ (drəgyur) transcription; transliteration; va.—བྱེད་; —འདྲི་ to transcribe/ transliterate.

སྒྲ་སྒྲིག (dra drig) va. to dub/ synchronize sound (for movies, etc.).

སྒྲ་ངན་ (draŋɛn) 1. an unpleasant sound. 2. bad news.

སྒྲ་ངར་ངར་པོ་ (draŋar ŋarbo) 1. sound of anger. 2. husky voice.

སྒྲ་དངོས་སྣང་ (dra ŋɔ̄ɔ̀naŋ) stereophonic sound, stereo.

སྒྲ་གཅོད་ (dra jöò) dividing by syllables.

སྒྲ་གཅོད་མཚན་རྟགས་ (drajöò tsēndaà) the syllable dividing dot " ་ ".

སྒྲ་བཅུག (drəjuù) recorded sound (e.g., tape recorded).

སྒྲ་བཅུག་བཅར་འདྲི་ (drəjuù jə̄ndri) recording an interview, a recorded interview.

སྒྲ་བཅུག་ཆེད་རྩོམ་ (drəjuù cēèdzom) recorded commentary/ editorial.

སྒྲ་བཅུག་གསར་འགྱུར་ (drəjuù sə̄ngyur) recorded news.

སྒྲ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ (dracen kɔ̄ɔlo) loudspeaker.

སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ (dra jī shimbə) conveying/ translating the meaning of what was said ¶ དབྱིན་སྐད་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་བོད་ཡིག་ནང་བྲིས་པ་རེད་ He conveyed the meaning of what was said in English into Tibetan.

སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ (dra jī shin məyimbə) unable to convey/ translate what was said.

སྒྲ་འཇུག (dranjuù) 1. recording on tape; va. སྒྲ་འཇུག; —བྱེད་. 2. abbr. of the name of a commentary by Sakya Pandita on Sanskrit grammar.

སྒྲ་འཇུག་འཕྲུལ་འཁོར་ (drajuù trüügɔɔ) tape recorder.

སྒྲ་ཉམས་ (dra ñam) vi. to have a sound get lower. 2. vi. to get a change in pronunciation.

སྒྲ་སྙན་ (dramñɛn) Tibetan lute; va.—གཏོང་ to play the lute.

སྒྲ་སྙན་གྱི་སི་རྒྱུད་ (dramñɛngi sīgyüü) silk strings (for Tibetan lute).

སྒྲ་སྙན་ཅིན་ཧུ་ (dramñɛn jīnhu) tib. ch. string instruments.

སྒྲ་སྙན་གཅུས་བུར་ (dramñɛn jüübur) the knob that is used for tightening the strings of a lute.

སྒྲ་སྙན་གཏོང་ (dramñɛn dōŋ) see སྒྲ་སྙན་.

སྒྲ་སྙན་ཨེར་ཧུ་ (dramñɛn ērhu) tib.ch. two-stringed lute (large hocin).

སྒྲ་བརྙན་ (drañɛn) 1. echo. 2. gramophone.

སྒྲ་གཏོང་ (dra dōŋ) va. to transmit sound, to make sounds.

སྒྲ་རྟགས་ (dradaà) phonetic symbols.

སྒྲ་བརྟེན་ཚད་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་ (draden tsɛ̄ɛ̀len trüüjɛɛ̀) sonar.

སྒྲ་མཐུན་ (dra tün) va. to write words using colloquial pronunciations. 2. sm. སྒྲ་མཐུན་ཡི་གེ་.

སྒྲ་མཐུན་ཡི་གེ་ (dratün yigi) homonym.

སྒྲ་དག (dradag) sm. སྒྲ་དག་པོ་.

སྒྲ་དག་སྒྲོས་གཙང་ (dradag dröödzaŋ) enunciating clearly.

སྒྲ་དག་པོ་ (dra tagbo) correct/ good pronunciation ¶ བོད་སྐད་སྒྲ་དག་པོ་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག (He) speaks Tibetan with a good pronunciation.

སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་ (dradaà sɛ̄ɛ̄sum) shung. reading clearly and pronouncing well ¶ ཙ་ཚིག་སྒྲོག་སྐབས་སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་དགོས་རྒྱུ་ The proclamation should be read clearly and pronounced well.

སྒྲ་དུང་ (draduŋ) megaphone, microphone.

སྒྲ་དོད་ཡི་གེ་ (dradöö yigi) phonetic alphabet.

སྒྲ་དོན་ (dradön) 1. abbr. pronunciation and meaning. 2. meaning of what is said.

སྒྲ་དྲག་པ་ (dra tragba) the Tibetan letters: ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ་.

སྒྲ་གདངས་ (dradaŋ) tone, pitch, tune.

སྒྲ་གདངས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ (dradaŋgi tsöndaà) phonetic signs/ symbols.

སྒྲ་གདངས་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་ (dradaŋgi shigyön) the range/ register of a sound or voice.

སྒྲ་གདངས་མཐོ་དམན་ (dradaŋgi tōmɛn) the volume (of sound).

སྒྲ་གདངས་དཔྱད་ཆས་ (dradaŋ jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) sm. སྒྲ་སྤྱད་.

སྒྲ་གདངས་བཞི་ (dradaŋshi) the four tones.

སྒྲ་གདངས་རིག་པ་ (dradaŋ rigbə) phonetics.

སྒྲ་གདངས་སུ་ཕབ་ (dradaŋsu pōb) va. to transcribe sounds.

སྒྲ་གདངས་ལྷོངས་ཤུགས་ཅན་ (dradaŋ dōŋshuùjɛn) loud and clear (speech).

སྒྲ་མདའ་ (drāda) a whistling arrow.

སྒྲ་མདོ་བཞི་ (dradoshi) four texts on Sanskrit grammar.

སྒྲ་འདས་སྐྱོན་ཞིབ་ (dradɛɛ̀ gyönshib) detecting flaws via ultrasound; va.—བྱེད་.

སྒྲ་འདས་བརྟག་དཔྱད་ (dradɛɛ̀ dāgjɛɛ̀) examination via ultrasound; va.—བྱེད་.

སྒྲ་འདས་ནད་བརྟག (dradɛɛ̀ nɛ̀ɛdaà) diagnosis through ultrasound; va.— བྱེད་.

སྒྲ་འདོན་ (dra dön) va. to pronounce, to make a sound.

སྒྲ་འདོན་དབང་པོ་ (dradön wāŋbo) vocal organs.

སྒྲ་འདྲ་བའི་ཚིག (dra drawɛ tsīg) homophone, words with similar sounds.

སྒྲ་ལྡན་ (drandɛn) having sound/ talking.

སྒྲ་ལྡན་གློག་བརྙན་ (drandɛn lōōñɛn) talking film, sound film.

སྒྲ་ལྡན་མདའ་མོ་ (drandɛn damo) a arrow that makes a sound when it is in flight.

སྒྲ་སྡུད་ (drədüü) sound reception, acoustics.

སྒྲ་སྡུད་སྒྲ་ཕབ་གཉིས་སྦྱོར་ (drədüü drabəb ñījöö) combined radio and tape recorder.

སྒྲ་སྡུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (drədüü trüügɔɔ) radio.

སྒྲ་སྡེབ་ (dradeb) the construction of a Tibetan word from suffixes, prefixes, etc.

སྒྲ་བསྡུས་སྒྲ་བབས་ (drədüü drabəb) tape recording.

སྒྲ་ནུས་ (dranüü) sonics.

སྒྲ་ནུས་འཇལ་ཆས་ (dranüü jɛɛjɛɛ̀) sound measuring equipment.

སྒྲ་པར་ (drabar) sm. སྒྲ་དཔར་.

སྒྲ་དཔར་ (drabar) phonograph record, tape recording; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to record (on record or tape).

སྒྲ་སྤྱད་ (drajɛɛ̀) tuning fork.

སྒྲ་ཕབ་ (dra pōb) p. of སྒྲ་འབེབས་.

སྒྲ་ཕབ་འཁོར་ལོ་ (drabəb kōōlo) tape recorder.

སྒྲ་བོ་ཆེ་ (draboje) loud sound/ noise.

སྒྲ་བྱེད་ (drajeè) sm. སྒྲ་སྒྲོག.

སྒྲ་སླུག་སྦྱིན་ཤོག (drəluù jīnshoò) audio recording tape.

སྒྲ་དབྱངས་ (drayaŋ) melodious/ harmonious sound, musical sound; va.—སྒྲོག to make musical sounds.

སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་མྱུར་ཚད་ (drayaŋgi ñurdzɛɛ̀) speed of sound.

སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་རིག་པ་ (drayaŋgi rigbə) study of phonetics, phonology.

སྒྲ་དབྱངས་ལྷ་མོ་ (drayaŋ lhāmo) sm. ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་.

སྒྲ་འབེབས་ (dra beb) 1. va. to record. 2. va. to transcribe sounds.

སྒྲ་འབེབས་ཁབ་ལེན་སྦྱིན་ཤོག (drabeb kəblen jīnshoò) magnetic recording tape.

སྒྲ་འབེབས་བརྙན་འབེབས་ (drabeb ñɛ̄nbeb) recording sound and recording film/ video.

སྒྲ་འབེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (drabeb trüügɔɔ) tape recorder.

སྒྲ་འབེབས་འཕྲུལ་ཆས་ (drabeb trüüjɛɛ̀) sm. སྒྲ་འབེབས་འཕྲུལ་འཁོར་.

སྒྲ་འབེབས་སྦྱིན་ཤོག (drabeb jīnshoò) audio recording tape.

སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ (drajor bamñii) an 8th century work on Tibetan grammar.

སྒྲ་སྦྱོར་ (drajɔɔ) 1. phonetics, romanization. 2. rules for the spelling of the grammatical particles. 3. dubbing (a film); va.—བྱེད་.

སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་དབྱངས་གསལ་ (drajɔɔgi yāŋsɛl) phonetics.

སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་ཡི་གེ་ (drajɔɔgi yigi) phonetic notation/ alphabet.

སྒྲ་སྦྱོར་བྱེད་སྟངས་ (drajɔɔ ceèdaŋ) system of phonetics.

སྒྲ་མི་སྙན་ (dramiñɛn) one of the four continents surrounding Mount Meru.

སྒྲ་མེད་གློག་བརྙན་ (drameè lōgñɛn) silent film.

སྒྲ་མེད་འཇམ་ཐིང་ (drameè jamdiŋ) quiet.

སྒྲ་ཚད་དཔེ་རིས་ (dradzɛɛ̀ bērii) sound spectrum.

སྒྲ་ཚིགས་ (drədzii) syllable.

སྒྲ་ཚིགས་རྐྱང་མ་ (drədzii gyāŋmə) monosyllable.

སྙ་ཚེ་ (dradze) shung. memorial to the Emperor ¶ བོད་བཞུགས་བློན་ཆེན་ལ་བཀྲས་རབ་བརྒྱུད་སྙན་ཞུས་སྙ་ཚེ་ཕེབས་པ་ The Ambans residing in Tibet sent a memorial to the Emperor through Trɛrəb.

སྒྲ་མཚམས་འཛོག་རྟགས་ (dradzam jɔgdaà) musical rest sign.

སྒྲ་མཚུངས་ཚིག་མཛོད་ (drədzuŋ tsīŋdzöö) homonym dictionary.

སྒྲ་མཚོན་པའི་ཚིག (dradzönbɛ tsīi) onomatopoetic word.

སྒྲ་འཛིན་ (drandzin) 1. poet. ears. 2. sm. སྒྲ་ཕབ་.
སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོ་ (drandzin kōōlo) sm. སྒྲ་ཕབ་འཁོར་ལོ་.
སྒྲ་འཛིན་བུ་ག (drandzin buga) poet. ear.
སྒྲ་ཞན་པ་ (drashɛmba) labial sounds.
སྒྲ་ཞི་བ་ (dra shiwə) a soft/ low tone.
སྒྲ་གཞུང་ (drashaŋ) a text on Sanskrit grammar.
སྒྲ་ཟུར་ཆགས་ (dra surcaà) language change.
སྒྲ་ཡང་བ་ (dra yaŋwa) sm. སྒྲ་ཞན་པ་.
སྒྲ་རིག་པ་ (dra rigbə) 1. linguistics. 2. Sanskrit grammar.
སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ (dra rigbɛ dēnjöö) sm. སྒྲ་གཞུང་.
སྒྲ་རིམ་ (drarim) a part (in music).
སྒྲ་རླབས་ (drələb) sound wave, acoustic wave.
སྒྲ་རླབས་ལས་བརྒལ་བ་ (drələblɛ gɛɛwa) sm. སྒྲ་ལས་མྱུར་བ་.
སྒྲ་ལན་ (dralɛn) echo; vi.—འཁོར་ to echo.
སྒྲ་ལས་མྱུར་བ་ (dralɛ ñurwə) supersonic speed, faster than sound.
སྒྲ་ལས་མྱུར་བའི་གནམ་གྲུ་ (dralɛ ñurwɛ nəmdru) supersonic plane.
སྒྲ་ལེན་འཁོར་ལོ་ (dralen kōōlo) radio.
སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་ (dralen trüüjɛɛ̀) radio, radio equipment.
སྒྲ་ལེན་རུས་པ་ (dralen rüübə) ear bones.
སྒྲ་ཤེལ་ (drashee) cassette tape, video tape ¶ སྒྲ་ཤེལ་བཟོ་གྲྭ Cassette tape factory.
སྒྲ་བཤད་ (drashɛɛ̀) explaining a word; va.—རྒྱག.
སྒྲ་སིལ་སིལ་ (dra sīīsii) sound of bells ringing.
སྒྲ་སེང་ངེ་བ་ (dra sēŋŋewa) a ringing sound.
སྒྲ་གསང་ (drasaŋ) sound, noise.
སྒྲ་གསལ་ (drasɛl) clear sound.
སྒྲ་གསལ་ཞིང་ཚིགས་དང་ལྡན་པ་ (drasɛl shiŋ tsīīdaŋ dɛmba) clear and precisely enunciated.
སྒྲ་ལྷད་ (dralhɛɛ̀) noisy, staticy.
སྒྲ་ལྷོད་ (dralhöö) low and slow voice.
སྒྲབ་སྒྲོབ་ (drəbdrob) sm. སྒྲབ་བེ་སྒྲོབ་བེ་.
སྒྲབ་བེ་སྒྲོབ་བེ་ (drəbbe drobbe) 1. a pile/ heap of miscellaneous things. 2. pretending to be sth. one is not; va.—བྱེད་.
སྒྲའི་སྐྱེ་གནས་ (drɛ gyēnɛɛ̀) points of articulation (in phonetics).
སྒྲའི་མགྱོགས་ཚད་ (drɛ gyogdzɛɛ̀) the speed of sound.
སྒྲའི་འགྱུལ་ཚད་ (drɛ güüdzɛɛ̀) 1. audio frequency. 2. sm. སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་མྱུར་ཚད་.
སྒྲའི་རྒྱན་ (drɛ gyɛn) metaphor.
སྒྲའི་ང་རོ་ (drɛ ŋaro) sm. སྒྲ་གདངས་.
སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ (drɛ jugdzüü) rules for spelling of grammatical particles after different final letters.
སྒྲའི་འདར་ཚད་ (drɛ dardzɛɛ̀) audio frequency.
སྒྲའི་སྡེབ་སྦྱོར (drɛ debjɔɔ) composition of compound words by putting together prefixes and suffixes, etc.
སྒྲའི་ནུས་པ་ (drɛ nüübə) sonics.
སྒྲའི་འབྱུང་གནས་ (drɛ cuŋnɛɛ̀) vocal cords.
སྒྲའི་རིམ་པ་ (drɛ rimbə) sm. སྒྲ་རིམ་.
སྒྲིག: p. བསྒྲིགས་; f. བསྒྲིག་; imp. སྒྲིགས་ (drig) 1. to arrange, to set up, to put in order ¶ མེ་ཏོག་དེ་ཚོ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་འདུག (They) arranged those flowers nicely. ¶ ཁོས་ཤོག་ལྷེའི་ཨང་ཀི་སྒྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is putting the pages (of the book) in numerical order. 2. va. to form a line, to line up, to set in rows ¶ ཚང་མ་གྲལ་སྒྲིག་བཙུག་པ་རེད་ (They) made them all line up. 3. va. to put together, to assemble ¶ འཕྲུལ་འཁོར་དེ་སྒྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are assembling the machine. 4. va. to compile, to edit, to compose ¶ ཚིག་མཛོད་འདི་1973 ལོ་བསྒྲིགས་པ་རེད་ (They) composed this dictionary in the year 1973.
སྒྲིག (drig) the official monastic community/ register ¶ ད་ལྟ་སྒྲིག་ལ་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་ ༡༠༠ འདུག There are 100 monks in the monastic community.
སྒྲིག་བཀོད་ (driggöö) arranging, ordering, laying out; organizing; va.—བྱེད་ ¶ དེ་ནས་དམག་སྐོར་སྒྲིག་བཀོད་མཛད་པ་ནི་ As for the regiments that were organized after that. ¶ སྐུ་སྲུང་དམག་མི་ཡང་སྐྱར་སྒྲིག་བཀོད་བྱས་སོང་ (They) organized the bodyguard regiment again.
སྒྲིག་ཁོངས་ (driggun) membership in a unit/ organization ¶ ཁོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་ཕྲུག་གི་ཚོགས་པའི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ་རེད་ He joined the ranks of the International Students Association. ¶ དམག་མི་དེ་བོད་དམག་གི་སྒྲིག་ཁོངས་ནས་ཕུད་པ་རེད་ (They) expelled the soldier from the ranks of the Tibetan army.
སྒྲིག་ཁོངས་སུ་འཇུག (drig kūŋsu juù) va. to make sb. a member of an association or organization.
སྒྲིག་ཁོངས་སུ་གཏོང་ (drig kūŋsu dōŋ) va. to send/ despatch/ assign sb. to a unit or organization ¶ སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་རྣམས་ལས་ཁུངས་འདྲ་མིན་གྱི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་བཏང་བ་རེད་ They sent (assigned) graduates to different offices.
སྒྲིག་ཁྲིམས་ (drigdrim) discipline, disciplinary rules ¶ སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་འགལ་ In violation of disciplinary rules.
སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ (drigdrimgi ñɛɛ̀jɛɛ̀) disciplinary action, disciplinary measures.
སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (drigdrimgi rəŋshin) sense of discipline ¶ སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་ལྡན་པ་ Lacking a sense of discipline.
སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁུར་ཤེས་ (drigdrim kūrsheè) shung. observing/ abiding by rules ¶ ལས་བྱེད་ཡོངས་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁུར་ཤེས་བག་ཡོད་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་དགོས་རྒྱུ་ All the officials should abide by the rules and regulations.
སྒྲིག་ཁྲིམས་དམ་སྲུང་ (drigdrim damsuŋ) highly disciplined.
སྒྲིག་ཁྲིམས་ལ་རྩིས་མེད་ (drigdrimla dzīīmeè) disregarding discipline; va.—བྱེད་.
སྒྲིག་ཁྲིམས་སྲུང་ (drigdrim sūŋ) va. to observe discipline, to respect rules and regulations.
སྒྲིག་མཁན་ (drigñɛn) editor.
སྒྲིག་མཁན་གཙོ་བོ་ (drigñɛn dzōwo) chief editor/ compiler.
སྒྲིག་གྲྭ་ (drigdra) monkastic order; va.—ཞུགས་ to be admitted into the order of monk.
སྒྲིག་རྒྱུགས་ (driggyuù) shung. entrance test.
སྒྲིག་རྒྱུན་སྔར་སྲོལ་ (driggyün nārsöö) shung. traditional rules.
སྒྲིག་སྒོ་ (driggo) regarding regulations and rules.
སྒྲིག་བཅད་ (drigjɛɛ̀) sth. that is fixed or set by authorities/ government/ etc. ¶ ཁོ་ཚོར་སྒྲིག་བཅད་ཀྱི་གླ་ཆ་མ་གཏོགས་མེད་པ་རེད་ They get only a fixed salary.
སྒྲིག་བཅོས་ (drigjöö) readjusting, repairing; va.—བྱེད་.
སྒྲིག་ཆ་ (drigja) preparations; va.—བྱེད་ to make preparation/ arrangements ¶ ཞིང་པ་ཚོས་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོར་སྡོད་སའི་སྒྲིག་ཆ་བྱས་པ་རེད་ The farmers made preparations for accommodating the government officials.
སྒྲིག་ཆ་བསྡུ་འདེད་ (grigja dundeè) shung. gathering/ collecting needed things ¶ ལྕགས་ཕག་ལོ་ཆོས་གྲྭའི་སྒྲིག་ཆ་བསྡུ་འདེད་ཕྱན་ལ་བྱེད་དགོས་གསུངས་བྱུང་བ་ In the year of Iron-Pig I was told to take charge of making preparations and gathering the needed things.
སྒྲིག་ཆས་ (drigjɛɛ̀) 1. equipment; va.—སྒྲིས་ to equip, to install equipment ¶ བཟོ་གྲྭ་དེར་དེང་དུས་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་སྒྲིག་ཆས་སྒྲིས་པ་རེད་ (They) equipped the factory with modern machinery. 2. uniform; va.—གྱོན་; —སྒྲིས་ to be in uniform, to wear a uniform ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚང་མས་སྒྲིག་ཆས་སྒྲིས་འདུག All the students were dressed in uniform.
སྒྲིག་ཆས་ཁྲུའུ་ (drigcɛɛ̀ trū) tib.ch. equipment office.
སྒྲིག་རྒྱུག (drigjug) shung. an orderly and regular manner/ way.

སྒྲིག་འཆལ་ (drigjεε) losing/ breaking discipline.

སྒྲིག་འཆལ་ངན་བཞུགས་ (drigjεε ŋεnshuù) shung. being undisciplined ¶ དགེ་འདུན་འགའ་ཤས་སྒྲིག་འཆལ་ངན་བཞུགས་ཀྱིས་བྱེད་ཆང་འཐུང་དང་ Some monks have become undisciplined and are drinking beer.

སྒྲིག་གཉིས་འཛིན་ (drig ñìì dzin) shung. va. to enroll in two monasteries (at the same time).

སྒྲིག་གཏོང་ (drig dōŋ) 1. shung. to organize to provide or render sth. ¶ ལས་འཛིན་འགྱུར་སྐབས་རྟ་ཁལ་སྒྲིག་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ When the manager changes, you must organize and provide the animal transportation corvee tax. 2. dispatching.

སྒྲིག་གཏོང་ཁང་ (drigdoŋgaŋ) dispatcher's office.

སྒྲིག་སྟངས་ (drigdaŋ) the manner/ way in which things are set or arranged, the style of composition/ compiling.

སྒྲིག་འཐེན་ (drig tēn) shung. va. to withdraw (from a monastery) ¶ བསླབ་སྡོམ་ཡོད་རིགས་རང་གཉོང་ངོས་ལེན་གྱིས་སྒྲིག་འཐེན་ཞུ་དགོས་ The monks who have lost their celibacy should confess and voluntarily withdraw from the monastery.

སྒྲིག་དོད་ (drigdöö) shung. money as a substitute for sth. in kind.

སྒྲིག་འདེབས་ (drig deb) typesetting and printing.

སྒྲིག་པ་ (drigbə) a type of manure that is formed in sheep pens.

སྒྲིག་པ་པོ་ (drigbəbo) editor, compiler.

སྒྲིག་འཕེན་སྤང་ལི་རུ་ཁག (drigbən gaŋli rugaà) volleyball team.

སྒྲིག་དབྱུག (drig yüù) va. to expel from the monastic community.

སྒྲིག་དབྱུང་ (drigyuŋ) sm. སྒྲིག་དབྱུག.

སྒྲིག་འབུལ་ (driŋbüü) tribute.

སྒྲིག་སྦྱོང་ (drigjaŋ) arranging and practicing/ rehearsing; va.—བྱེད་ to arrange and practice/ rehearse ¶ འཁྲབ་ཆེན་དེ་ཚོ་རང་རང་སོ་སོ་སྒྲིག་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད་ (They) produced and rehearsed the performance themselves.

སྒྲིག་སྦྱོར་ (drigjɔɔ) assembling, installing, va.—བྱེད་ to assemble/ set up/ install ¶ བཟོ་གྲྭ་དེའི་ནང་འཕྲུལ་འཁོར་མང་པོ་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས་འདུག They have installed many machines in that factory.

སྒྲིག་སྦྱོར་བཟོ་སྐྲུན་ཀུང་སི་ (drigjɔɔ sodrün gūŋsi) assembling/ installing company.

སྒྲིག་མེད་ (drigmeè) 1. disorderly, disorganized, disarray, confused, in turmoil; va.—བྱེད་. 2. naughty ¶ ཕྲུ་གུ་སྒྲིག་མེད་འདི་ This naughty boy.

སྒྲིག་བཙུགས་ (drig dzuù) sm. སྒྲིག་འཛུགས་.

སྒྲིག་རྩོམ་ (drigdzom) editing; va.—བྱེད་.

སྒྲིག་རྩོམ་པར་སྐྲུན་ (drigdzom bärdrün) editing and publishing.

སྒྲིག་འཚེམ་ (drigdzem) binding (books/ papers).

སྒྲིག་འཚེམ་ལས་ཚན་ (drigdzem lεèdzεn) binding shop.

སྒྲིག་འཛུགས་ (drigdzuù) 1. organizing, organization; va. སྒྲིག་འཛུགས་; —བྱེད་; —བཟོ་ to organize ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་ལྟ་སྐོར་ཚོགས་པ་ཞིག་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ The government organized a tour delegation.

སྒྲིག་འཛུགས་འཁྱེར་ (drigdzuù kyēr) va. to abide by the rules/ regulations.

སྒྲིག་འཛུགས་ཕྱུའུ་ (drigdzuù bū) tib.ch. office in charge of personnel in an organization.

སྒྲིག་འཛུགས་མེད་པ་ (drigdzuù mεèba) disorderly, without rules/ regulations, not abiding by the rules/ regulations.

སྒྲིག་འཛུགས་བཟོ་ (drigdzuù so) see སྒྲིག་འཛུགས་.

སྒྲིག་ཞུགས་གནས་གཞོན་ (drigshuù gεnshön) seniority (in a monastic community).

སྒྲིག་ཞུགས་ (drigsuù) entering/ joining a monastery/ monastic community; va.—བྱེད་ ¶ དེའི་མཇུག་ལ་སེ་རར་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་པ་རེད་ After that (they) joined the Sera monastery.

སྒྲིག་གཞི་ (drigshi) 1. rules and regulations ¶ ལས་ཁུངས་འདིས་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག The office needs to make rules and regulations. 2. structure, composition ¶ བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་གཞི་གང་ཡིན་ནམ་ What is the structure of the Tibetan Government? 3. project ¶ དཔལ་འབྱོར་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲིག་གཞི་ཆུང་གྲས་གསུམ་ Three small cooperative economic projects.

སྒྲིག་གཞི་བསྒྱུར་བཅོས་ (drigshi gyurjöö) organizational/ structural reform.

སྒྲིག་གཞི་བཅོས་བསྒྱུར་སྨྲ་བ་ (drigshi jüügyur māwa) the theory of organizational/ structural reform.

སྒྲིག་ཡག་པོ་ (drig yagbo) well behaved, obedient.

སྒྲིག་ཡིག (drigyig) regulations, rules, bylaws.

སྒྲིག་ཡིག་སྟབས་བདེ་ (drigyig dābde) abridged regulations.

སྒྲིག་ལ་འཛུག་པ་པོ་ (drigla jugbabo) shung. a person enrolled in a monastery.

སྒྲིག་ལ་ཞུགས་ (drigla shuù) sm. སྒྲིག་ཞུགས་བྱེད་.

སྒྲིག་ལམ་ (driglam) discipline, order, rule; va.—སྲུང་ to maintain discipline, to obey orders/ rules ¶ སྒྲིག་ལམ་དམ་པོ་ Strict discipline.

སྒྲིག་ལམ་འཁྲུག (driglam trūù) vi. to be thrown into confusion/ disarray (regarding discipline).

སྒྲིག་ལམ་དམ་པོ་ (driglam tambo) strict rules/ regulations.

སྒྲིག་ལམ་ནན་སྲུང་ (driglam nεnsuŋ) strict discipline.

སྒྲིག་ལམ་མེད་པ་ (driglam mεèba) undisciplined, unruly.

སྒྲིག་ལུགས་ (drigluù) sm. སྒྲིག་སྲོལ་.

སྒྲིག་ཤས་ (drigsheè) shung. undisciplined.

སྒྲིག་གཤོམ་ (drigshom) a display, an exhibition; va.—བྱེད་ to display, to exhibit, to show ¶ ཚོང་ཁང་གི་སྒེའུ་ཁུང་ནང་ལ་ཅ་ལག་མང་པོ་སྒྲིག་གཤོམ་བྱས་འདུག (They) have displayed many things in the windows of their shops.

སྒྲིག་གཤོམ་སྟེགས་བུ་ (drigshom dēgbu) display stand.

སྒྲིག་སྲོལ་ (drigsöö) code, regulations, rules ¶ དཔལ་འབྱོར་སྒྲིག་སྲོལ་ Economic rules.

སྒྲིག་སྲོལ་ལམ་ལུགས་ (drigsöö ləmluù) system of law/ rules.

སྒྲིགས་ (drig) 1. imp. of སྒྲིག. 2. sm. སྒྲིག.

སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་གསུམ་ (drigtrim cēmbo sūm) the three main rules of discipline of the People's Liberation Army (obey orders, not take a single piece of thread or needle from the masses, turn in everything captured).

སྒྲིགས་མེད་ (drigmeè) sm. སྒྲིག་མེད་.

སྒྲིན་: p. and f. བསྒྲིན་; imp. སྒྲིན་ (drin) 1. va. to compare. 2. sm. འགྲན་.

སྒྲིན་པོ་ (drimbo) skillful, capable.

སྒྲིབ་: p. བསྒྲིབས་; f. བསྒྲིབ་; imp. སྒྲིབ་ (drib) va. to cover, to block from sight/ vision, to conceal ¶ མདུན་གྱི་ཁང་ཆེན་དེས་ཡུལ་ལྗོངས་སྒྲིབ་ཀྱི་འདུག The large house in the front is blocking the scenery (scenic view).

སྒྲིབ་ནད་ (dribnεè) cerebral hemorrhage.

སྒྲིབ་མེད་མཐོང་ཤེལ་ (dribmεè tōŋshel) fluoroscopy.

སྒྲིབ་ཡུན་ (dribyün) the length of eclipses.

སྒྲིབ་ཡོལ་ (dribyöö) a curtain that obstructs/ conceals/ hides/ blocks.

སྒྲིབ་གཡོགས་ (dribyɔɔ) a shade/ screen that blocks seeing.

སྒྲིབ་ཤིང་ (dribshiŋ) a magic wand that renders a person invisible (in folktales).

སྒྲིབ་ཤེལ་ (dribshel) frosted glass.

སྒྲིབས་ (drib) imp. of སྒྲིབ་.

སྒྲིམ་: p. བསྒྲིམས་; f. བསྒྲིམ་; imp. སྒྲིམ་ (drim) 1. va. to concentrate ¶ ཁོ་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ནས་ལས་ཀ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་བྱས་པ་རེད་ (They) concentrated all their efforts and saw their work through to the end. 2. a twist (on a thread, string, etc.) va. སྒྲིམ་; —རྒྱག to twist, to wind up; vi.—ཐེབས་ to get twisted, to get wound (up) ¶ སྐུད་པ་ཀ་དང་བཞི་མཉམ་དུ་བསྒྲིམས་འདུག They twisted four single strands of threads together.

སྒྲིམ་ཆ་ (drimja) sm. སྒྲིམ་པོ་.

སྒྲིམ་པོ་ (drimbo) 1. concentrated, concentrating. 2. twisted, tangled (for string, thread).

སྒྲིམ་ལྷོད་ (drimlhöö) abbr. tight and loose (usu. for thread).

སྒྲིམས་ (drim) imp. of སྒྲིམ་.

སྒྲིལ་: p. and f. བསྒྲིལ་; imp. སྒྲིལ་ (drii) 1. va. to roll, to wind (paper, cloth, scrolls, etc.), to wrap ¶ ཤོག་བུ་དེ་ཤུག་རིལ་ཞིག་ལ་བསྒྲིལ་སོང་ He rolled the paper onto a round stick. ¶ སྨན་དེ་ཚོ་རིལ་བུར་སྒྲིལ་གྱི་འདུག (They) rolled the medicine into pills. ¶ ཁོས་དེབ་དེ་ལག་རས་གཅིག་གི་ནང་བསྒྲིལ་སོང་ He wrapped the book with a handkerchief. 2. va. to combine together, to unite, to put together into one ¶ ང་ཚོས་ནུས་ཤུགས་ཚང་མ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས Uniting all our energy together. 3. see ཞབ་ཏ་. 4. decorative cloth covering an edge/ hem of clothing. 5. va. to carry over a number (in mathematics). 6. ply ¶ སུམ་སྒྲིལ་ Three ply.

སྒྲིལ་ཁ་ (driigə) a roll (of paper, cloth, etc.), a wrapped bundle ¶ ཤོག་བུ་སྒྲིལ་ཁ་གཅིག A bundle of paper.

སྒྲིལ་ཁྲི་ (driidre) tib.ch. a tape measure that winds up.

སྒྲིལ་སྒྲིལ་ (driidrii) sm. སྒྲིལ་ཁ་.

སྒྲིལ་ཉོ་སྒྲིལ་ཚོང་ (driiño driidzoŋ) state monopoly for purchasing and marketing; va.—བྱེད་.

སྒྲིལ་ཐ་ (driida) cigarette; va.—འཐེན་ to smoke a cigarette.

སྒྲིལ་ཐ་འཐེན་འཕྲོས་ (driida tēndröö) cigarette butt.

སྒྲིལ་འདྲུམ་ (drindum) sm. སྒྲིལ་ཁ་.

སྒྲིལ་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (drinden trüügɔɔ) hoisting machine, windlass, winch.

སྒྲིལ་བསྡུ་ (drii du) shung. va. to roll up sth. like a thanka.

སྒྲིལ་ལྡན་ (drindɛn) sm. ཀྲི་ག.

སྒྲིལ་གཟོང་ (driisoŋ) a smith's tool.

སྒྲིལ་རས་ (driirɛɛ̀) wrapping cloth.

སྒྲིལ་ཤིང་ (driishiŋ) 1. wooden stick sewn into the bottom of a thanka so that it can be rolled up. 2. rolling pin.

སྒྲིལ་ཤོག (driishoò) wrapping paper, wrapper ¶ བུ་རིལ་སྒྲིལ་ཤོག Candy wrapper.

སྒྲུག་སྒྲུག་རྒྱག་ (drugdruù gyaà) va. to pick up the left over grain on fields (after the first picking).

སྒྲུག: p. བསྒྲུགས་; f. བསྒྲུག་; imp. སྒྲུག (druù) va. to pick up, to gather, to collect ¶ ས་ནས་རྡོ་བསྒྲུགས་སོང་ (He) picked up stones from the ground. ¶ ཁོ་མེ་ཤིང་སྒྲུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went to collect firewood.

སྒྲུགས་ (drug) imp. of སྒྲུག.

སྒྲུང་ (drum) story; va.—ཤོད་ to tell a story.

སྒྲུང་: p. བསྒྲུངས་; f. བསྒྲུང་; imp. སྒྲུངས་ (druŋ) va. to soak (sth.) in a liquid and to have it dissolve.

སྒྲུང་མཁན་ (drumñɛn) storyteller.

སྒྲུང་གི་གློག་བརྙན་ (drumgi lɔ̈ɔ̈ñɛn) feature film.

སྒྲུང་གླུ་ལེན་ (drum lū len) va. to tell a story through songs and narration.

སྒྲུང་རྒྱུད་ (drumgyüü) story passed down from mouth to mouth.

སྒྲུང་གཏམ་ (drumdam) folklore, folktale, story.

སྒྲུང་ཐུང་ཐུང་ (drum tūŋduŋ) short story.

སྒྲུང་དེབ་ (drumdeb) sm. སྒྲུང་དཔེ་.

སྒྲུང་པ་ (drumbə) raconteur, storyteller.

སྒྲུང་བབ་ (drum bəb) vi. to have a person go into a trance where they see the events of Gesar then relate the story of Gesar.

སྒྲུང་ཡིག (drumyig) a book of Gesar tales.

སྒྲུང་རིང་ (drumriŋ) sm. སྒྲུང་རིང་བ་.

སྒྲུང་རིང་ཐུང་འབྲིང་བ་ (drum riŋduŋ driŋwə) novelette.

སྒྲུང་རིང་བ་ (drum riŋwə) full length novel.

སྒྲུངས་ (druŋ) imp. of སྒྲུང་.

སྒྲུན་: p. and f. བསྒྲུན་; imp. སྒྲུན་ (drün) sm. འགྲུན་.

སྒྲུན་དུ་མེད་པ་ (dründu meèba) sm. འགྲན་དུ་མེད་པ་.

སྒྲུབ་: p. བསྒྲུབས་; f. བསྒྲུབ་; imp. སྒྲུབ་ (drub) 1. va. to acquire, to obtain, to achieve, to accomplish, to fulfill ¶ ཁོས་རྒྱ་གར་ནས་དངོས་ཆས་རྙིང་པ་ཁ་ཤས་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་རེད་ He acquired some old goods from India. ¶ འཆར་གཞི་དེ་དུས་བཀག་གི་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་པ་རེད་ (They) accomplished the plan ahead of schedule. ¶ ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ང་ཚོས་བསྒྲུབ་ཀྱི་རེད་ We are going to achieve our goals. 2. va. to perform one's duty/ service, to work for ¶ གཞུང་དང་མི་དམངས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are working for the government and the people. 3. va. to practice (sādhana), to meditate.

སྒྲུབ་ཀང་ (drubgaŋ) shung. sm. ཀང་.

སྒྲུབ་སྐྲ་ (drubdra) hair that has been let grow long when a person is in meditation.

སྒྲུབ་ཁང་ (drubgaŋ) cave or dwelling used for meditation.

སྒྲུབ་ཁུལ་ (drubgüü) pretending to perform one's duties, pretending to fulfill/ achieve sth. ¶ ཁོས་ལས་འགན་སྒྲུབ་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is pretending to do the job he is responsible for.

སྒྲུབ་ཁྲུན་ཆོད་ཡིག (drubdrün cȫöyii) shung. an agreement signed following a verdict by the two parties in which they agree to accept/ abide by the judgement ¶ དོ་བདག་སོ་སོས་དངུལ་འབབ་ཕྱིར་སློག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་སྒྲུབ་ཁྲུན་ཆོད་ཡིག་ཟླ་༩་ཚེས་༢༢་རྩན་ཞུས་ཐེན་པ་དགོས་རྒྱུ་ The two parties must return the money, etc. and sign the agreement to abide by the judgment before the 22nd of the ninth month.

སྒྲུབ་མཁན་ (drubgɛn) 1. a practitioner of meditation/ sādhana, a religious pratictioner. 2. one who performs his duty/ task/ chore.

སྒྲུབ་འཁུར་ (drubgur) shung. to take a responsibility for doing sth.

སྒྲུབ་གྲྭ་ (drubdra) monks engaged in meditation.

སྒྲུབ་གྲོགས་ (drubdrog) meditation/ practice partner.

སྒྲུབ་རྒྱགས་ (drubgya) provisions for doing a meditation retreat.

སྒྲུབ་རྒྱུགས་ (drubgyuù) 1. sm. སྒྲུབ་. 2. va. to perform taxes ¶ ཞིང་པ་ཚོས་ཁྲལ་རིགས་མང་པོ་སྒྲུབ་རྒྱུགས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ The farmers have to perform many taxes.

སྒྲུབ་བརྒྱུད་ (drubgyüü) a lineage that teaches meditative/ practice (sādhana).

སྒྲུབ་ཆ་ (drubja) shung. paying (taxes); va.—བྱེད་.

སྒྲུབ་ཆག (drubjaà) abbr. taxes to be paid and taxes that are exempted.

སྒྲུབ་ཆག་འཇག་གསུམ་ (drubjaà jaàsum) abbr. the three: taxes to be paid, taxes to be exempted and taxes to be left as before.

སྒྲུབ་མཆོད་ (drubjöö) practice (sādhana) rituals/ offerings.

སྒྲུབ་འཇལ་ (drumjɛɛ) paying off a loan/ tax; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ ངས་ཁོང་གི་བུན་ལོན་སྒྲུབ་འཇལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I paid off my loan from him.

སྒྲུབ་རྟེན་ (drubden) 1. source of income for people engaged in medidative retreats. 2. shung. fields given as the basis for paying taxes and corvee labor.

སྒྲུབ་ཐབས་ (drubdəb) 1. trying to achieve/ accomplish, the means to achieve sth.; va.—བྱེད་ ¶ བསམ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཐབས་བྱེད་ To try to accomplish one's aim. 2. the method of visualization through meditation (sādhana).

སྒྲུབ་ཐུབ་ཚད་ (drub tūbdzɛɛ̀) as much as one is able to do/ accomplish ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ལས་ཀ་རག་པའི་ཆེད་དུ་ངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཚད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་ཡིན་ I did as much as I could to find you a job.

སྒྲུབ་ཐུབ་ཚོད་ (drub tūbdzöö) sm. སྒྲུབ་ཐུབ་ཚད་.

སྒྲུབ་ཐེབས་ (drubdeb) shung. trust set up for doing/ paying for sth.

སྒྲུབ་ཐོ་ (drubdo) shung. a list of religious rites that have been performed.

སྒྲུབ་ཐོ་འབྱོར་ལན་ (drubdo jɔɔlɛn) shung. a receipt listing religious rites that have been performed.

སྒྲུབ་འདོན་ (drubdün) 1. a འདོན་ (unit of land in tt.) from which taxes are collected. 2. supply and

marketing.

སྒྲུབ་འདོན་ཁང་ (drubdöngaŋ) supply and marketing cooperative.

སྒྲུབ་གནས་ (drubnɛɛ̀) a place of meditation.

སྒྲུབ་པ་རྒྱག (drubbə gyaà) va. to do meditative retreat.

སྒྲུབ་པ་པོ་ (drubbəbo) sm. སྒྲུབ་མཁན་.

སྒྲུབ་པ་བ་ (drubbəwa) sm. སྒྲུབ་མཁན་.

སྒྲུབ་དཔོན་ (drubbön) meditation teacher/ master.

སྒྲུབ་སྒྲོད་ (drubdröò) shung. rendering service/ payment according to a pledge or obligation.

སྒྲུབ་སྒྲོད་ཆོད་ཡིག (drubdröò cōòyig) shung. the document both parties sign accepting the verdict or the judgment in a suit.

སྒྲུབ་ཕུག (drubbuù) a cave for meditating.

སྒྲུབ་ཕྱོགས་ (drubjɔɔ̀) sm. སྒྲུབ་བྱེད་.

སྒྲུབ་བྱེད་ (drubjeè) 1. giving a reason or making a case/ argument for sth.; va.—འཛུགས་; —འདོན་ to set forth one's reasons/ argument ༑འཆར་གཞི་འདི་བཟོ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་ནམ What is your reason for having to make this plan? ༑ཁོ་རྐུ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཛུགས་དགོས (You) have to make a case that he is a thief. 2. 4th month of the Tibetan calendar.

སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱི་མ་ (drubjeè cīmə) minor premise (in logic).

སྒྲུབ་བླངས་ (drublaŋ) shung. rendering service or payment according to an obligation/ agreement.

སྒྲུབ་འབབ་ (drumbəb) shung. the amount of a payment.

སྒྲུབ་འབུལ་ཆོད་ཡིག (drumbüü cōòyii) shung. sm. སྒྲུབ་སྒྲོད་ཆོད་ཡིག.

སྒྲུབ་འབོར་ (drumbɔɔ) the amount to be paid.

སྒྲུབ་ཚད་ (drubdzɛɛ̀) 1. schedule/ target/ level to be achieved ༑བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ལས་འགན་གྱི་སྒྲུབ་ཚད་ལོན་མི་འདུག The factory did not achieve its target. 2. rate of progress/ achievement/ production ༑བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་སྒྲུབ་ཚད་མཐོ་པོ་བྱུང་མི་འདུག This factory did not achieve a high rate of production.

སྒྲུབ་ཚོད་ (drubdzöò) sm. སྒྲུབ་ཐུབ་ཚད་.

སྒྲུབ་འཚོལ་ (drubdzöö) trying to find and acquire sth.; va.—བྱེད་.

སྒྲུབ་འཛིན་ (drumdzin) shung. a document giving authorization for collecting sth. (taxes, corvee labor etc.) ༑ཁྲལ་དཔོན་བཀའ་དམ་དང་སྒྲུབ་འཛིན་སོགས་ལ་ཧྲི་མེད་ཁྲིམས་འགལ་དང་བྱེད་ Disregarding and violating the document giving authorization for collecting taxes.

སྒྲུབ་གཡོག (grubyɔɔ̀) a servant to sb. in meditation.

སྒྲུབ་ལས་ (drublɛɛ̀) homework (of students).

སྒྲུབ་ལོ་ (drublo) sm. སྒྲུབ་ཁྲལ་.

སྒྲུབ་གཤེན་ (drubsen) the Bon religion.

སྒྲུབས་ (drub) imp. of སྒྲུབ་.

སྒྲེ་: p. བསྒྲེས་; f. བསྒྲེ་; imp. སྒྲེས་ (dre) 1. va. to crossbreed, to hybridize. 2. (with རིག) va. to make an analogy.

སྒྲེ་པོ་ (drebo) bare, naked, bald.

སྒྲེ་ཕྱི་ (drēci) bald.

སྒྲེ་ལ་ (drela) boiled barley to which yeast is added to make beer.

སྒྲེ་ལོག (drelɔɔ̀) rolling over; va.—རྒྱག.

སྒྲེག (dreg) vi. to belch.

སྒྲེགས་ (dreg) sm. སྒྲེག.

སྒྲེགས་སྒྲ་ (dregdra) belching noise/ sound.

སྒྲེང་: p. བསྒྲེངས་; f. བསྒྲེང་; imp. སྒྲེངས་ (dreŋ) va. to erect, to hoist, to lift/ raise high ༑རྒྱལ་དར་བསྒྲེངས་པ་དང་རྒྱལ་གླུ་བཏང་སོང་ As they hoisted the flag they sang the national anthem.

སྒྲེང་འཛུགས་ (dreŋdzuù) erecting (flags, etc.); va.—བྱེད་.

སྒྲེངས་ (dreŋ) imp. of སྒྲེང་.

སྒྲེན་པོ་ (drenbo) sm. སྒྲེན་མོ་.

སྒྲེན་མོ་ (drenmo) naked.

སྒྲེན་མོའི་རི་མོ་ (drenmö rimo) nude painting.

སྒྲེའུ་ (drewu) small leather pouch.

སྒྲེའུ་ཆུང་ (drewu cūŋ) 1. sm. སྒྲེའུ་. 2. a small pouch worn by monks over their penis to protect against wet dreams.

སྒྲེས་ (dreè) imp. of སྒྲེ་.

སྒྲོ་ (dro) 1. feathers. 2. leather bag. 3. see སྒྲོ་འདོགས་.

སྒྲོ་དཀར་ (drokar) white feather.

སྒྲོ་ཀང་ (drogaŋ) shaft of a feather.

སྒྲོ་སྐུར་ (drogur) abbr. སྒྲོ་བཏགས་.

སྒྲོ་ག (droga) sm. སྒྲོ་གུ་.

སྒྲོ་གུ་ (drogu) string/ cord/ lace for tying sth.

སྒྲོ་གུར་ (drogur) displaying/ spreading out tail feathers (e.g., a peacock); va.—ཕུབ་ to display tail feathers.

སྒྲོ་བརྗེ་ (dro je) vi. to molt feathers.

སྒྲོ་དོག (drodog) feather.

སྒྲོ་བཏགས་ (drodaà) exaggerating.

སྒྲོ་བཏགས་སྐུར་འདེབས་ (drodaà gürdeb) exaggerating and defaming/ vilifying/ denigrating; va.—བྱེད་.

སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་འབྲི་ (drodaà dēndri) va. to exaggerate in writing, to hyperbolize.

སྒྲོ་ཐིག (drodig) sm. སྒྲོ་མདོངས་.

སྒྲོ་གདོང་ (drodoŋ) sm. སྒྲོ་མདོངས་.

སྒྲོ་མདུང་ (drodun) spear with feathers attached to it.

སྒྲོ་མདོངས་ (drodoŋ) a feather crest on the head of a peacock.

སྒྲོ་འདོགས་ (drondɔɔ̀) 1. exaggeration; va.—བྱེད་ to exaggerate ༑ཁོའི་བསམ་འཆར་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They exaggerated his suggestions in many ways. 2. doubting; vi.—ཆོད་ to have doubts clarified/ cleared up; va.—གཅོད་ to clarify/ clear up doubts ༑གསར་འགྱུར་དེ་ངོ་མ་ཡིན་མིན་སེམས་ཉིའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་མ་སོང་ I have doubts about whether this news is true or not. ༑མཁས་པ་ཚོས་རྩོད་པ་བརྒྱབ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་རེད་ The experts debated and clarified all the doubts. 3. va. to accuse/ blame on a pretext.

སྒྲོ་པ་ (droba) quality, manner, nature.

སྒྲོ་སྤུ་ (drobu) feathers.

སྒྲོ་ཕོད་ (dropöò) 1. feathers used for decorations on hats, etc. 2. upright feather on the head of a bird.

སྒྲོ་ཕྱགས་ (drojaà) feather duster.

སྒྲོ་འཕྲུ་ (drodru) sm. སྒྲོ་ཕོད་.

སྒྲོ་བ་ (drowa) 1. leather bag/ pouch. 2. testicle.

སྒྲོ་བ་ཤིང་ (drowasiŋ) birch (tree).

སྒྲོ་དབྱིབས་ (droyib) feather shape.

སྒྲོ་མིག་གཉིས་ཅན་གྱི་མགོ་གནས་ (drumiì ñììjɛngi konɛɛ̀) shung. sm. སྒྲོ་མིག་གཉིས་པའི་མགོ་གནས་.

སྒྲོ་མིག་གཉིས་པའི་མགོ་གནས་ (drumiì ñììbɛ konɛɛ̀) shung. a feather crest on the head of a peacock with two circular designs.

སྒྲོ་སྨྱུག (droñug) quill pen.

སྒྲོ་བཙེམས་མ་ (drodzemma) type of hat worn by monks (Gelugba).

སྒྲོ་རྩེ་ (drodze) tip of a feather.

སྒྲོ་གཡབ་ (droyəb) fan made of feather.

སྒྲོ་གཤོག (droshɔɔ̀) 1. propeller/ blades in a turbine machine or water mill. 2. a paper making tool. 3. abbr. of feather and wings.

སྒྲོ་གཤོག་ལྡན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (droshɔɔ̀ dembɛ trüügɔɔ) turbine.

སྒྲོ་ལྷུག་མ་ (drolhugmə) type of hat worn by monks.

སྒྲོག: p. བསྒྲགས་; f. བསྒྲག; imp. སྒྲོགས་ (drɔɔ̀) va. to shout out, to call out, to read out loud ༑ང་ཚོར་རང་དབང་དགོས་ཞེས་འབོད་ཚིག་སྒྲོག་གི་འདུག (They) are shouting: "We want freedom!" ༑ཁོ་ཚོའི་གྲོས་ཆོད་དེ་ཚོགས་འདུ་དེར་བསྒྲགས་པ་རེད་ They read out their resolution at the meeting.

སྒྲོག: p. བསྒྲོགས་; f. བསྒྲོག; imp. སྒྲོགས་ (drɔɔ̀) 1. va. to sew up ༑མོས་ཐེབ་ཙེ་སྒྲོག་གི་འདུག She is sewing buttons. 2. va. to tie/ strap up ༑ཁོའི་རྐང་ལག་རྣམས་སྒྲོགས་པ་རེད་ (They) tied his hands and legs.

སྒྲོག (drɔɔ̀) 1. rope, strap, lace ༑འཇུར་སྒྲོག Shoelaces. 2. a trap.

སྒྲོག་དཀར་ (drɔggar) special kind of bowl used for elaborate parties.

སྒྲོག་བཀྲོལ་ (drɔ̀ drȫ) p. of སྒྲོག་འགྲོལ་.

སྒྲོག་འགྲོལ་ (drɔ̀ drȫ) 1. va. to untie ། རྟའི་རྐང་པའི་སྒྲོག་བཀྲོལ་བ་རེད་ (They) untied the legs of the horse. 2. va. to clear one's doubt/ suspicion/ hesitation ། མཁས་པར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོག་བཀྲོལ་བ་རེད་ After asking the expert the doubts were cleared up.

སྒྲོག་ཁ་ (drɔga) lace, band, cord, string, strap; vi.—འགྲོལ་ to come unlaced/ untied; va.—རྒྱག to lace, to tie/ bind a strap.

སྒྲོག་ཁུང་ (drɔguŋ) a hole that a strap goes through.

སྒྲོག་ཁེབས་ (drɔgeb) table cloth.

སྒྲོག་ག (drɔga) see སྒྲོག་ཁ་.

སྒྲོག་གུ་ (drɔgu) sm. སྒྲོ་གུ་.

སྒྲོག་གླེང་ (drɔ̄gleŋ) reading out and then discussing.

སྒྲོག་འགྲོས་ (drɔŋdrȫ) walking with shackled/ tied feet; va.—རྒྱག. 2. exchanging or sending/ doing in turn; va.—བྱེད་ ། ལས་ཁུངས་ནས་ལས་བྱེད་པ་སྒྲོག་འགྲོས་བྱས་ཏེ་གུང་གསེང་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The office is sending officials on vacation by turns.

སྒྲོག་རྒྱག (drɔg gyaà) sm. སྒྲོག.

སྒྲོག་གདུགས་ (drɔgduù) mending, patching; va.—བྱེད་.

སྒྲོག་ཐག (drɔgtaà) string/ strap/ ribbon used to tie sth.

སྒྲོག་དུང་ (drɔgduŋ) white conch shell used as a bracelet/ bangle.

སྒྲོག་གདན་ (drɔgdɛn) the triangular patch on banners and the corner of women's aprons.

སྒྲོག་གདུབ་ (drɔgdub) bangles, bracelets.

སྒྲོག་སྡུག (drɔgduù) patching, mending; va.—རྒྱག.

སྒྲོག་སྒྲུང་ (drɔgjaŋ) an announcement/ speech/ proclamation read in public; va.—བྱེད་.

སྒྲོག་སྒྲུང་འགྲེལ་བཤད་ (drɔgjaŋ dreeshɛɛ̀) a proclamation and explanation.

སྒྲོག་མིག (drɔgmiì) button hole, lace hole.

སྒྲོག་ཙེ་ (drɔgdze) ch. table ། སྒྲོག་ཙེའི་སྟེང་ལ་སྒྲིག་ནས་ Having arranged (the top of) the table.

སྒྲོག་བཞུ་ (drɔgshu) table lamp.

སྒྲོག་བཞུགས་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (drɔgshaà cūdzȫ kɔ̄lo) desk clock.

སྒྲོག་རས་ (drɔgrɛɛ̀) tablecloth.

སྒྲོག་རིལ་ (drɔgrii) a round lace.

སྒྲོག་རུས་ (drɔgrüù) clavicle.

སྒྲོག་རུས་གཤོངས་པ་ (drɔgrüù shōŋba) a small cavity where the two clavicle bones join.

སྒྲོག་ལུང་ (drɔgluŋ) sm. སྒྲོག་ཐག.

སྒྲོག་ལེབ་ (drɔgleb) flat straps/ laces.

སྒྲོག་སུམ་ལག (drɔg sūmlag) the rope used to tie a horse or mule's two front legs together with one hind leg.

སྒྲོག་སོ་ (drɔgso) zipper; va.—རྒྱག to zip.

སྒྲོགས་ (drɔ̀) imp. of སྒྲོག.

སྒྲོགས་སྒྲུང་ (drɔgjaŋ) sm. སྒྲོག་སྒྲུང་.

སྒྲོང་: p. བསྒྲངས་; f. བསྒྲང་; imp. p. སྒྲོངས་; (droŋ) va. to count/ enumerate/ calculate ། ལོས་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བསྒྲངས་པ་རེད་ (She) enumerated all the events (that occurred).

སྒྲོངས་ (droŋ) imp. of སྒྲོང་.

སྒྲོད་: p. and f. བསྒྲོད་; imp. སྒྲོད་ (drȫ) sm. བགྲོད་, 2.

སྒྲོན་: p. and f. བསྒྲོན་; imp. སྒྲོན་ (drön) va. 1. to put on/ in (h.) ། ཁོང་ལ་མཇལ་དར་ཞིག་བསྒྲོན་པ་ཡིན་ (We) put a ceremonial scarf on him. ། ཁྱེད་རང་གི་གསོལ་ཇར་བྱེ་མ་ཀ་ར་བསྒྲོན་མེད་ (I) have not put sugar in your tea. 2. va. to set out, to put/ lay out/ give (h.) ། ཁོང་ལ་ཞབས་ཀྱག་གཅིག་བསྒྲོན་འདུག (They) set out a chair for him. 3. va. to tell/ report ། གནས་ཚུལ་དེ་ཁོང་གི་སྙན་དུ་སྒྲོན་པ་རེད་ (He) told the news to him. 4. abbr. of སྒྲོན་མ་.

སྒྲོན་བསྐལ་ (dröngɛɛ) an era in which a Buddha has come.

སྒྲོན་ཁེབས་ (dröngeb) lamp shade.

སྒྲོན་རྒྱག (dröngyaà) arranging or laying cushions and mattresses during formal functions in order of rank; va.—བྱེད་ ། ཁོང་གིས་མཛད་སྒོའི་སར་བཞུགས་གདན་སྒྲོན་རྒྱག་བྱས་པ་རེད་ He arranged the cushions (by rank) at the ceremony.

སྒྲོན་བརྙན་ (drönñɛn) slide projector; va.—སྟོན་ to show/ project slides.

སྒྲོན་སྟེགས་ (dröndeg) 1. beacon, lighthouse. 2. a stand for a lamp.

སྒྲོན་ཐལ་ (drondɛɛ) ashes from soot (for making ink).

སྒྲོན་དར་ (drondar) ceremonial scarf.

སྒྲོན་དྲེག (dröndreg) 1. sm. སྒྲོན་ཐལ་. 2. soot from the wick of a butter lamp.

སྒྲོན་བརྡ་ (drönda) torch or lantern signal; va.—གཏོང་; —རྒྱག.

སྒྲོན་སྣག (dronnaà) ink made from soot.

སྒྲོན་འབུ་ (drönbu) fire fly.

སྒྲོན་མ་ (drönma) lantern, lamp, torch.

སྒྲོན་མེ་ (dronme) lantern, lamp, torch.

སྒྲོན་མེ་ཤིང་ (dronme shiŋ) sm. སྒྲོན་ཤིང་.

སྒྲོན་མེའི་ཞ་ཁེབས་ (dronme shakeb) sm. སྒྲོན་ཁེབས་.

སྒྲོན་དམར་ (drönmar) red light/ lantern.

སྒྲོན་འཛུགས་ (drön dzuù) va. to erect/ put up (prayer flags).

སྒྲོན་ཞ་ (drönsha) lamp shade.

སྒྲོན་ཞུ་ (drönshu) va. to add a little ཆང་ to the cup of a guest to fill it after he takes a sip.

སྒྲོན་འོད་ (drönwȫ) lamp/ lantern light.

སྒྲོན་ཤིང་ (drönshiŋ) species of sap containing trees such as pine or fir that can be used as a torch/ lantern.

སྒྲོབ་ (drob) arrogance, pretentiousness, pride, haughtiness, pompousness; va.—བྱེད་.

སྒྲོབ་ཉམས་ (drobñam) sm. སྒྲོབ་.

སྒྲོབ་བྱེད་ (drobjeè) sm. སྒྲོབ་.

སྒྲོབ་ཚ་པོ་ (drob tsābo) proud, haughty, pompous.

སྒྲོབ་རྫུ་བ་ (drob dzuwa) affected, pretentious.

སྒྲོམ་ (drom) 1. frame, outer structure ། ཁང་པའི་སྒྲོམ་ Frame of a house. 2. box, trunk. 3. a table on which merchandise is put for sale.

སྒྲོམ་སྐས་ (dromgɛɛ̀) stairs.

སྒྲོམ་སྐྱོར་ (dromgyɔr) railing, banisters; balustrade.

སྒྲོམ་གྲུ་བཞི་མ་ (drom drubshimə) square frame.

སྒྲོམ་ཆེན་པོ་ (drom cēmbo) 1. large frame. 2. large, grand ། མི་ཚང་དེ་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ནང་དོན་ཕྱུག་པོ་མེད་པ་རེད་ Even though that family looks grand (from the outside), internally it isn't rich.

སྒྲོམ་གདེར་ (dromder) a kind of གདེར་མ་.

སྒྲོམ་སྟེགས་ (dromdeg) a pylon/ brace.

སྒྲོམ་སྟོང་ (dromdoŋ) 1. empty frame. 2. a families without substance.

སྒྲོམ་བུ་ (drombu) 1. shuttle (for weaving). 2. a small box. 3. cowry shell.

སྒྲོམ་མེད་འདྲུད་འཁོར་ (drommeè drüügɔɔ) a pulling cart with no sides.

སྒྲོམ་གཞི་ (dromshi) frame.

སྒྲོམ་གཞི་སྟོང་པ་ (dromshi dōŋba) sm. སྒྲོམ་སྟོང་.

སྒྲོམ་སློང་ (drom lōŋ) va. to set up a frame.

སྒྲོལ་: p. and f. བསྒྲལ་ imp. སྒྲོལ་ (drȫȫ) va. to liberate, to free, to save, to deliver ། བྲན་གཡོག་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཉའ་གནོན་ལས་བསྒྲལ་བ་རེད་ (They) freed (them) from the oppression of the slave system. 2. va. to pass, to cross (a river, bridge, etc. ། རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་སྒྲོལ་ཐུབ་པའི་གྲུ་ A boat that can cross to the other side of the ocean.

སྒྲོལ་དཀར་ (drȫȫgar) 1. abbr. White Tara. 2. girl's name.

སྒྲོལ་ཆོག (drȫȫjɔ̀) ritual done for Tara.

སྒྲོལ་ལྗང་ (drȫȫjaŋ) the Green Tara.

སྒྲོལ་འདོན་ (droo dön) 1. va. to cross a river/ stream. 2. va. to recite prayers to Tara.

སྒྲོལ་མ་ (drȫȫma) 1. the goddess Tara; va.—སྐྱོར་ to read/ intone the Tara prayer. 2. a girl's name.

སྒྲོལ་གསོལ་ (drȫȫsȫȫ) shung. religious rites.

སྒྲོས་ (drȫ) 1. manner, way, custom ། སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་བོད་སྒྲོས་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no custom of

saying sth. like that. 2. talk ༑ཁ་ས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ང་ཚོ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྒྲོས་མེད་ There was no talk of us having to go to the meeting yesterday. 3. scar. 4. lips.

སྒྲོས་ཚོས་ (drö̱ödzöö) lipstick.

བརྒལ་ (gɛ̱ɛ) p. and f. of རྒལ་ and རྒོལ་.

བརྒལ་བསྒྲོད་ (gɛ̱ɛdröö) crossing over; va.—བྱེད་ ༑ཤིམ་ལ་ནས་རུ་ཐོག་བར་བརྒལ་བསྒྲོད་བྱས་པ་རེད་ (They) crossed over from Simla to Rutok.

བརྒལ་བརྡག་ (gɛ̱ɛdaà) rebuttal in debating; va.—བྱེད་.

བརྒལ་བ་ (gɛ̱ɛwa) over, beyond, surpassing, exceeding, going beyond; va.—གཏོང་ to go over/ beyond, to surpass/ to exceed ༑འགྲོ་སོང་འཆར་གཞི་ལས་བརྒལ་བ་བཏང་འདུག They exceeded their plan with respect to expenditures.

བརྒལ་བའི་དུས་སྐབས་ (gɛ̱ɛwɛ tüügəb) transition period.

བརྒལ་བའི་གནས་སྐབས་ (gɛ̱ɛwɛ nɛ̄ɛgəb) sm. བརྒལ་བའི་དུས་སྐབས་.

བརྒྱ་ (gya̱) one hundred.

བརྒྱ་སྐོར་ (gya̱gɔɔ) 1. about a hundred. 2. a unit of hundred villages or households.

བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཅོད་ (gya̱ga ji̱gjöö) one person deciding for many, minority rule ༑འཐུས་མི་མང་ཆེ་བའི་བསམ་འཆར་ལ་བསྟུན་དགོས་པ་ལས་མི་གཅིག་གིས་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཅོད་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ (We) must go with the opinion of the majority of the delegates; it isn't okay for one to person to decide for many.

བརྒྱ་ཁ་གཅིག་ཆད་ (gya̱ga ji̱gcɛɛ̀) all one's work being spoiled by a single thing not done/ or done wrong.

བརྒྱ་ཁ་གཅིག་ཆོད་ (gya̱ka ji̱gjöö) sm. བརྒྱ་ཁ་གཅིག་ཆད་.

བརྒྱ་ཁ་ཡུག་ཆོད་ (gya̱ga yu̱gjöö) sm. བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཅོད་.

བརྒྱ་ཁག (gya̱gaà) unit of a hundred ༑མདོ་སྤྱིའི་སྐུ་སྲུང་ཁ་དང་བརྒྱ་ཁག A unit of 100 of the Khadang Bodyguard of the Governor General of Kham.

བརྒྱ་གོ་གཅིག་ཆོད་ (gya̱go ji̱gjöö) sth. that can do many things, multipurpose [Lit. one hundred uses, one use].

བརྒྱ་འགྱུར་ (gya̱ngyur) one hundred times ༑མི་འབོར་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་འཕར་བཞག The population has increased 100 times.

བརྒྱ་འགྲོ་སྟོང་འགྲོ་ (gya̱dro dōŋdro) popular, busy/ full with people [Lit. one hundred going, one thousand going].

བརྒྱ་འགྲོ་སྟོང་ཡོང་ (gya̱dro dōŋyoŋ) sm.བརྒྱ་འགྲོ་སྟོང་འགྲོ་.

བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་སྟོང་ (gya̱gya dōŋdoŋ) very many [Lit. hundreds and hundreds, thousands and thousands].

བརྒྱ་འགྲོ་སྟོང་ཡོང་ (gya̱dro dōŋyoŋ) profitable [Lit. one hundred going, one thousand coming].

བརྒྱ་འགྲོ་སྟོང་འགྲོ་ (gya̱dro dōŋdro) sm. རྒྱ་རྒྱུག་བོད་རྒྱུག.

བརྒྱ་ཆ་ (gya̱ja) per cent, percentage ༑བརྒྱ་ཆ་ 95 Ninety-five percent.

བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ (gya̱ja gya̱) 1. one hundred percent. 2. one hundred percent correct/ okay ༑ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་འགྲིགས་སོང་ What you said is one hundred percent correct.

བརྒྱ་ཆག (gya̱jaà) bundle of 100.

བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་ཀ་ (gya̱jɛ tra̱ŋga) percentage.

བརྒྱ་ཆའི་རྟགས་ (gya̱jɛ dāà) percentage sign/ symbol (%).

བརྒྱ་ཆའི་བསྡུར་ཚད་ (gya̱jɛ du̱rdzɛɛ̀) comparison of percent.

བརྒྱ་ཆའི་འཕར་ཚད་ཀྱི་གྲངས་ཀ་ (gya̱jɛ pārdzɛɛ̀gi tra̱ŋga) an index (e.g., price index).

བརྒྱ་ཆའི་རིན་ཚད་ (gya̱jɛ si̱ndzɛɛ̀) percentage rate/ level/ degree.

བརྒྱ་ཆའི་རེའུ་མིག (gya̱jɛ ri̱umig) percentage table/ chart.

བརྒྱ་མཆོད་ (gya̱jöö) offerings of one hundred things like butter lamps, incense, flowers.

བརྒྱ་འཇལ་ (gya̱ jɛ̱ɛ) punishment equal to 100 times the amount stolen.

བརྒྱ་བལྟས་ཀུན་གསལ་ (gya̱döö günsɛl) practice makes perfect [Lit. look one hundred times, all is clear].

བརྒྱ་བསྟོད་སྟོང་བསྟོད་ (gya̱döö dōŋdöö) profuse in praise, full of praise [Lit. praise one hundred, praise one thousand].

བརྒྱ་ཐམ་པ་ (gya̱ tāmba) one hundred.

བརྒྱ་ཐམ་པའི་གྲལ་འགོར་མ་སླེབས་ཀྱང་ སྟོང་ཐམ་པའི་གྲལ་གཞུག་ལ་མ་ལུས་པ་ (gya̱ tāmbɛ trɛ̱ɛgɔɔ ma̱lebgyaŋ dōŋtāmbɛ trɛ̱ɛshuùla ma̱lüübə) conveys that one is not too bad at sth. [Lit. even though I am not amongst the top hundred, I will not be amongst the bottom thousand].

བརྒྱ་འདུས་སྟོང་ཚོགས་ (gya̱düü dōŋdzɔɔ̀) large numbers of people gathering together in one place.

བརྒྱ་འདེམས་སྟོང་སྒྲུག (gya̱ndem dōŋdruù) choosing the best (from many) [Lit. selecting from one hundred, picking from one thousand].

བརྒྱ་དྲིང་ (gya̱diŋ) abbr. of བརྒྱ་དཔོན་ and དྲིང་དཔོན་.

བརྒྱ་དཔོན་ (gya̱bön) 1. a leader of a unit of 100. 2. an NCO rank in the traditional Tibetan army (head of 100 soldiers).

བརྒྱ་ཕྱག (gya̱caà) one hundred prostrations.

བརྒྱ་ཕྲག (gya̱draà) 1. hundreds; many ༑ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྙེན་དགོས་བྱུང་ཡོད་ (They) had to undergo many hardships. 2. century ༑འདས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པ་ The 7th century A.D.

བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་པ་ (gya̱draà ñi̱shubə) the twentieth century.

བརྒྱ་བམ་ (gya̱bam) sm. བརྒྱ་ཆག.

བརྒྱ་བྱིན་ (gya̱jin) the Hindu god Indra.

བརྒྱ་མེད་ (gya̱meè) a zero in the hundred slot ༑ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བདུན་ཅུ་ One thousand and seventy (1070).

བརྒྱ་མོན་ (gya̱mön) shung. a system wherein the རྫམ་བཞིས་པ་ officials in tt. were permitted to buy 1 maund of wool from 100 sheep at a low price from the nomads of Nagchuka (from whom they were collecting taxes) as their compensation for expenses and losses they incurred during their term of office. [Lit.100 maunds].

བརྒྱ་སྨོན་ (gya̱mön) sm. བརྒྱ་མོན་.

བརྒྱ་རྩ་ (gya̱dza) sm. བརྒྱ་ཚར་.

བརྒྱ་ཚར་ (gya̱tsar) a hundred times.

བརྒྱ་ཚོ་ (gya̱tso) a unit of one hundred villages or households.

བརྒྱ་ཚོ་རྒན་པོ་ (gya̱tso gɛ̱mbo) an official under the District Commission in tt. who was in charge of village headmen and tax collection.

བརྒྱ་ཟུར་ (gya̱sur) percent.

བརྒྱ་ལ་ (gya̱la) if, in case ༑བརྒྱ་ལ་ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཕེབས་མཁན་ཡིན་ན་ If you are going to Tibet.

བརྒྱ་ལམ་ (gya̱lam) 1. at a time in the future. 2. sth. that occurs very rarely.

བརྒྱ་ལོར་ (gya̱lɔr) a one hundred (dollar, rupee, etc.) note or bill.

བརྒྱ་ཤི་སྟོང་ལངས་ (gya̱shi dōŋlaŋ) fighting to the finish or to the last man [Lit. 100 die, 1000 will rise].

བརྒྱ་ཤོག (gya̱shɔɔ̀) 1. group of one hundred (people, troops, etc.). 2. a company or unit of 100 in a Tibetan Regiment (see དམག་སྒར་).

བརྒྱ་ཤོད་ (gya̱shöö) abacus.

བརྒྱ་བཤད་སྟོང་ལ་བབ་ཀྱང་ ཡོས་ལ་བབ་རྒྱུ་རྫམ་པ་ (gya̱shɛɛ̀ dōŋla bə̱bgyaŋ yö̱öla bə̱bgyu dzāmba) sm. ཚིག་བརྒྱ་མདོ་གཅིག.

བརྒྱ་བཤད་སྟོང་བཤད་ (gya̱shɛɛ̀ dōŋshɛɛ̀) talking a great deal, too much talking [Lit. 100 talks, 1000 talks].

བརྒྱ་བཤིག་སྟོང་འགུགས་ (gya̱shii̇ dōŋguù) expending a little for a big return [Lit. destroy 100, call forth 1000].

བརྒྱ་གསིས་ (gya̱seè) sm. ཨང་གསིས་.

བརྒྱག (gyaà) f. of རྒྱག.

བརྒྱགས་ (gyaà) sm. རྒྱགས་.

བརྒྱང་ (gyaŋ) f. of རྒྱང་.

བརྒྱང་མགོ་ (gyaŋgo) sm. རྒྱང་མགོ་.

བརྒྱང་ཤིང་ (gyaŋshiŋ) cross.

བརྒྱངས་ (gyaŋ) p. of རྒྱང་.

བརྒྱངས་སྐམ་ (gyaŋgam) stretching out to dry; va.—བྱེད་.

བརྒྱངས་རྒྱག (gyaŋgyaà) sm. རྒྱངས་, 1.

བརྒྱངས་བཤད་ (gyaŋshɛɛ̀) sm. རྒྱང་བཤད་.

བརྒྱད་ (gyɛɛ̀) eight.

བརྒྱད་བཀག (gyɛɛ̀gaà) scolding, reproaching; va.—བྱེད་.

བརྒྱད་བཀུག (gyɛɛ̀guù) eight ply.

བརྒྱད་སྐྱེད་ (gyɛɛ̀gyeè) shung. 16% (interest).

བརྒྱད་དགུ་འགྲོ་ (gyɛɛ̀gu dro) shung. 12.5 % (interest).

བརྒྱད་འཇལ་ (gyɛɛ̀ jɛɛ) punishment equal to eight times the amount stolen.

བརྒྱད་དྲུག (gyɛɛ̀druù) shung. 33% interest.

བརྒྱད་བརྒྱ་ (gyɛɛ̀gya) eight hundred.

བརྒྱད་ཅུ་ (gyəju) eighty ¶ བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ Eighty eight.

བརྒྱད་ཅུ་གོས་དཀར་ (gyəju kööggar) the white cloth worn by people when they reach the age of eighty (in some regions).

བརྒྱད་ཅུ་འཇལ་ (gyəju jɛɛ) punishment equal to eighty times the amount stolen.

བརྒྱད་གཅིག (gyɛɛ̀jig) 1st of August (Army Day in PRC).

བརྒྱད་གཏོར་ (gyɛɛ̀dɔr) shung. ceremony held in the Potala on the 8th day of the 3rd month (when government officials formally change from winter to summer dress).

བརྒྱད་སྟོང་པ་ (gyɛɛ̀ dōŋba) a teaching of the Buddha that consists of 800 phrases (each of four verses).

བརྒྱད་སྡེའི་དམག (gyɛɛ̀nee māà) shung. the soldier recruited as tax from each eight འདོན་ of land.

བརྒྱད་པ་ (gyɛɛ̀ba) the eighth.

བརྒྱད་པ་མེ་ཏོག (gyɛɛ̀ba medog) chrysanthemum.

བརྒྱད་བཞོགས་མ་ (gyɛɛ̀shɔgma) sm. བརྒྱད་ཞོག་མ་.

བརྒྱད་ཟུར་བཀར་འཇུག (gyɛɛ̀sur gənjuù) shung. putting one eight of the grain in storage.

བརྒྱད་ཞོག་མ་ (gyɛɛ̀shɔgma) octagon.

བརྒྱད་བསླས་ (gyɛɛ̀lɛɛ̀) 8-ply rope/ string.

བརྒྱན་ (gyɛn) p. and f. of རྒྱན་.

བརྒྱབ་ (gyəb) p. of རྒྱག.

བརྒྱབ་གཙུས་ (gyəbjüü) a kind of twisted dried cheese.

བརྒྱབས་ (gyəb) p. of རྒྱག.

བརྒྱལ་ (gyɛɛ) vi. to faint, to become unconscious ¶ མོས་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་བ་དང་བརྒྱལ་སོང་ As soon as she heard the news she fainted.

བརྒྱལ་གཟེར་ (gyɛɛser) epileptic fit/ attack; vi.—རྒྱག to have an epileptic fit.

བརྒྱལ་གཟེར་གྱི་ནད་ (gyɛɛsergi nɛɛ̀) sm. བརྒྱལ་གཟེར་.

བརྒྱལ་སངས་ (gyɛɛ sāŋ) vi. to come back to consciousness (after fainting).

བརྒྱུ་ (gyu) f. of རྒྱུ་.

བརྒྱུག (gyuù) f. of རྒྱུག.

བརྒྱུགས་ (gyuù) p. of རྒྱུག.

བརྒྱུངས་ (gyuŋ) sm. རྒྱུངས་.

བརྒྱུད་ (gyüü) 1. va. to transmit, to conduct, to send/ channel through ¶ སྙན་ཞུ་དེ་ས་གནས་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་དགོས་ One must channel the report through the regional office. 2. via, through, by way of ¶ ཚུར་ལམ་ཡོ་རབ་བརྒྱུད་ཡོང་པ་ཡིན་ On (my way here) (I) came through Europe. ¶ ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་བརྒྱུད་གསལ་པོ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད་ He came to understand that issue clearly by means of doing research. 3. sm. བརྒྱུད་པ་.

བརྒྱུད་(བ)སྐུལ་ (gyüügüü) inciting sb. via another; va.—བྱེད་.

བརྒྱུད་ཁུངས་ (gyüüguŋ) sm. འབྱུང་ཁུངས་.

བརྒྱུད་ཁྲིད་ (gyüüdrii) passing down a teaching; va.—བྱེད་ ¶ མན་ངག་འདི་ཚོ་སློབ་དཔོན་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་ནས་བརྒྱུད་ཁྲིད་བྱས་པ་རེད་ These secret teachings are ones that have been passed down from one master to another.

བརྒྱུད་སྐུལ་ཀོ་ཐག (gyüügüü gōdaà) belt between two pulleys/ motors, etc.

བརྒྱུད་བསྒྲགས་ (gyüüdraà) passing on or conveying news/ orders/ information (usu. verbally); va.—བྱེད་ ¶ དགྲ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱས་ནས་ Having passed on information about the enemy.

བརྒྱུད་བསྒྲགས་ས་ཚིགས་ (gyüüdraà sədzii) rebroadcast station, relay station.

བརྒྱུད་མངག (gyüüŋaà) asking for sth. through sb. else; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ལས་ཀ་དེ་བརྒྱུད་མངག་བྱས་པ་ཡིན་ I asked sb. to get me the job.

བརྒྱུད་ཐོ་ (gyüüdo) the list a person keeps of all the teachings that he has received.

བརྒྱུད་དག (gyüüdaà) sm. བརྒྱུད་པ་.

བརྒྱུད་འདྲེན་ (gyündren) transshiping, forwarding; va.—བྱེད་.

བརྒྱུད་འདྲེན་ས་ཚིགས་ (gyündren sədzii) transshiping/ forwarding station.

བརྒྱུད་ནས་ (gyüünɛɛ̀) see བརྒྱུད་.

བརྒྱུད་ནས་འདེམས་ (gyüünɛ dem) va. to select indirectly or through sb.

བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ (gyüübɛ gyugyen) the remote cause, an indirect cause.

བརྒྱུད་པའི་ཉམས་མྱོང་ (gyüübɛ namñoŋ) indirect experience.

བརྒྱུད་པའི་ཉེ་དུ་ (gyüübɛ ñedu) collateral relatives.

བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ (gyüübɛ lāma) a lama (guru) who is one of the teachers in a tradition or religious lineage.

བརྒྱུད་སྒྲོད་ (gyüüdröö) conveying, transmitting, passing on; va.—བྱེད་.

བརྒྱུད་བྱང་ (gyüüjaŋ) sm. བརྒྱུད་ཐོ་.

བརྒྱུད་འབོད་ཁ་པར་ (gyümböö kābaa) long distance telephone that requires going through an operator.

བརྒྱུད་མ་ (gyüüma) continuance, series.

བརྒྱུད་འཚོང་ (gyüüdzoŋ) sales through intermediates; va.—རྒྱག.

བརྒྱུད་འཛིན་ (gyündzin) sm. རྒྱུན་འཛིན་.

བརྒྱུད་ཡིག (gyüüyig) sm. རྒྱུད་བྱང་.

བརྒྱུད་རིམ་ (gyüürim) sm. རྒྱུད་རིམ་.

བརྒྱུད་ཤུལ་ (gyüüshüü) inheritance, legacy.

བརྒྱུད་ཤོག (gyüüshɔɔ̀) invoice, receipt.

བརྒྱུད་བཤད་ (gyüüshɛɛ̀) relaying/ transmitting through another person; va.—བྱེད་.

བརྒྱུས་ (gyüü) p. of རྒྱུད་.

བསྐག (gaà) f. of སྐོག.

བསྐགས་ (gaà) p. of སྐོག.

བསྐབས་ (gəb) p. of སྐབ་.

བསྐར་ (gar) p. and f. of སྐར་.

བསྐུག (guù) f. of སྐུགས་.

བསྐུག་ས་ (gugsa) station, stop ¶ རེ་ལི་བསྐུག་ས་ Railway station.

བསྐུགས་ (guù) p. of སྐུགས་.

བསྐུགས་ར་སྡོད་ (gugra bōō) va. to wait.

བསྐུར་ (gur) p. of སྐུར་.

བསྐུལ་ (güü) p. and f. of སྐུལ་.

བསྐུལ་ཤུགས་ (güüshuù) sm. སྐུལ་ཤུགས་.

བསྒོ་ (go) f. of སྒོ་.

བསྒོ་བ་བསྒོས་ (gowa göö) 1. va. to say what has to be said. 2. va. to give advice.

བསྒོ་ཡིག (goyig) a document/ notice/ order.

བསྒོང་ (goŋ) f. of སྒོང་.

བསྒོངས་ (goŋ) p. of སྒོང་.

བསྒོམ་ (gom) f. of སྒོམ་.

བསྒོམས་ (gom) p. of སྒོམ་.

བསྒོམས་པ་ (gomba) meditation.

བསྒོར་འཇུག་པའི་ལས་དོན་ (gənjuùbɛ lɛɛ̀dön) shung. work that one is responsible for.

བསྒོས་ (göö) p. of སྒོ་.

བསྒྱིང་ (gyiŋ) f. of སྒྱིང་.

བསྒྱིངས་ (gyiŋ) va. to act grandly/ imposingly.

བསྒྱུར་ (gyur) p. and f. སྒྱུར་.

བསྒྱུར་བྲིས་ (gyurdrii) written translation; va.—བྱེད་.

བསྒྱུར་བཀོད་ (gyurgöö) change, alteration, revision, transformation, reconstruction; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to change, to make changes, to alter, to revise, to reconstruct, to transform ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྱུར་བཀོད་ Socialist transformation.

བསྒྱུར་སྒྲུན་ (gyurdrün) sm. བསྒྱུར་བཀོད་.

བསྒྱུར་གྲངས་ (gyurdraŋ) product (in math).

བསྒྱུར་བཅོས་ (gyurjöö) reforming/ changing/ revising/ reconstructing/ transforming; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to change/ alter/ revise/ reconstruct/ transform; vi.—འགྱུ་ to be reformed/ changed/ transformed/ revised/ reconstructed.

བསྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ་ (gyurjöö goye) open door reform policy; va.—བྱེད་.

བསྒྱུར་བརྗེས་ (gyurjeè) changing, altering; va.—བྱེད་.

བསྒྱུར་ཐོབ་ (gyudob) sm. བསྒྱུར་གྲངས་.

བསྒྱུར་དེབ་ (gyurdeb) translated book.

བསྒྱུར་ནོར་ (gyurnɔɔ) translator mistake; vi.—ཤོར་; —འཕྱེབ་ to make a mistake in translation.

བསྒྱུར་དྲིས་ (gyurdii) translation.

བསྒྱུར་དབྱེ་ (gyurye) open door reform policy; va.—བྱེད་.

བསྒྱུར་མིང་ (gyurmiŋ) 1. a new name. 2. translated name or term.

བསྒྱུར་གཞི་ (gyurshi) root, power (in math).

བསྒྱུར་གཞི་ཉིས་རྩིས་ (gyurshi ñiidzii) square root (in math).

བསྒྱུར་གཞི་གསུམ་རྩིས་ (gyurshi sümdzii) cube (in math).

བསྒྱུར་བཟོ་ (gyurso) sm. བསྒྱུར་བཀོད་.

བསྒྱུར་ཡིག (gyuryig) translation, translated text.

བསྒྱུར་ཡིག་ཕྱོགས་བསྡུས་ (gyuryig cɔgdüü) translated articles compiled into book/ magazine.

བསྒྱེལ་ (gyee) p. and f. of སྒྱེལ་.

བསྒྱོངས་ (gyoŋ) p. of སྒྱོང་.

བསྒྲག (draà) f. of སྒྲོག.

བསྒྲག་ཡོ་ (dragdo) a document or letter to be publicized/ distributed.

བསྒྲག་ཡིག (drəgyig) sm. བསྒྲག་ཡོ་.

བསྒྲགས་ (draà) p. of སྒྲོག.

བསྒྲགས་གཏམ་ (dragdam) proclamation, manifesto, declaration, pronouncement.

བསྒྲགས་གཏམ་ཡིག་ཆ་ (dragdam yigja) letter of declaration, manifesto.

བསྒྲགས་ཚིག (drəgdzig) sm. བསྒྲགས་ཡིག.

བསྒྲང་ (draŋ) f. of སྒྲོང་.

བསྒྲངས་ (draŋ) p. of སྒྲོང་.

བསྒྲབས་ (drəb) p. of སྒྲུབ་.

བསྒྲལ་ (drεε) p. and f. of སྒྲོལ་.

བསྒྲིག (drig) f. of སྒྲིག.

བསྒྲིགས་ (drig) p. of སྒྲིག.

བསྒྲིགས་བཙུགས་ (drigdzuù) sm. སྒྲིག་འཛུགས་.

བསྒྲིགས་ཚུལ་ (drigtsüü) see སྒྲིགས་.

བསྒྲིངས་ (driŋ) p. of སྒྲིང་.

བསྒྲིན་ (drin) p. and f. of སྒྲིན་.

བསྒྲིབ་ (drib) f. of སྒྲིབ་.

བསྒྲིབས་ (drib) p. of སྒྲིབ་.

བསྒྲིམ་ (drim) f. of སྒྲིམ་.

བསྒྲིལ་ (drii) p. and f. of སྒྲིལ་.

བསྒྲིལ་བསྒྲིལ་ (driidrii) packing into a bundle; va.—བཟོ་.

བསྒྲིལ་འདྲུམ་ (drindum) bundle, package; va.—རྒྱག to wrap a package, to make a bundle/ package.

བསྒྲུག (druù) f. of སྒྲུག.

བསྒྲུགས་ (druù) p. of སྒྲུག.

བསྒྲུན་ (drün) p. and f. of སྒྲུན་.

བསྒྲུབ་ (drub) f. of སྒྲུབ་.

བསྒྲུབ་རྒྱུགས་ (drubgyuù) sm. སྒྲུབ་རྒྱུགས་.

བསྒྲུབ་གཅིག་སྒྲུབ་གཉིས་ (drubjig drubñii) (with neg.) no way to do sth. ¶ ལས་ཀ་མང་པོ་འདི་འདྲ་བསྒྲུབ་གཅིག་སྒྲུབ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no way that (I) can do as much work as this.

བསྒྲུབ་མཆོད་ (drubjöö) sm. སྒྲུབ་མཆོད་.

བསྒྲུབ་བྱ་ (drubja) 1. sth. remaining to be given/ paid/ done, a duty/ responsibility to be done ¶ ངའི་ལས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཁག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་ I'm thinking about my work responsibilities (to fulfill them). 2. subject matter, theme.

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ (drubja drubjεè) work in process of being completed, work to be done in the future ¶ བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་གང་དང་གང་ལ་འང་འཆར་གཞི་ཡག་པོ་འདིང་དགོས་ We have to make good plans for the work being done now and the work that will be done in the future.

བསྒྲུབས་འཛལ་ (drumjεε) sm. སྒྲུབ་འཛལ་.

བསྒྲེ་ (dre) f. of སྒྲེ་.

བསྒྲེང་ (dreŋ) f. of སྒྲེང་.

བསྒྲེས་ (dreè) p. of སྒྲེ་.

བསྒྲོག (drɔɔ) f. of སྒྲོག.

བསྒྲོགས་ (drɔɔ) p. of སྒྲོག.

བསྒྲོད་ (dröö) p. of སྒྲོད་.

བསྒྲོན་ (drön) p. and f. of སྒྲོན་.

ང

ང་ (ŋa) 1. I ༑ང་དང་ངའི་ཁྱིམ་ཚང་ My family and I. 2. numerical particle used in the fifties ༑ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག Fifty-one. 3. the letter 'ང' (used in alphabetical ordering).

ང་ཁོ་ན་ (ŋa kōna) only myself, I alone ༑ང་ཁོ་ན་བསམ་པའི་མི་ a person who thinks only of himself.

ང་ཁྱོད་མེད་པ་ (ŋa kyȫȫ meèba) no difference between you and me.

ང་དགའ་ཁྱོད་སྐྱིད་ (ŋa ga kyȫȫ gyii) both sides being satisfied/ content/ happy; va.—བྱེད་ [Lit. I happy; you glad].

ང་འགྲོ་ཁོ་འགྲོ་ (ŋadro kōdro) having a rush for sth., scrambling for sth. (can have negative or positive connotation); va.—བྱེད་ ༑ལས་གནས་གསར་པ་དེའི་གླ་ཕོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་མི་ཚང་མ་ང་འགྲོ་ཁོ་འགྲོ་རེད་ Because the new position had a high salary everyone was scrambling (to get it).

ང་རྒྱལ་ (ŋargyɛɛ̀) 1. arrogant, conceited, proud, haughty, self-important; vi.—སྐྱེ་; —སྐྱེད་ to be arrogant/ conceited/ proud ༑ཁོ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ང་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he isn't learned he is proud and conceited. 2. aggressiveness, competitiveness; vi.—སྐྱེ་; —སྐྱེད་ to be aggressive/ competitive ༑ཁོས་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Regarding his education he is very competitive (aggressive).

ང་རྒྱལ་ཁེངས་དྲེགས་ (ŋargyɛɛ̀ kēŋdreg) sm. ང་རྒྱལ་.

ང་རྒྱལ་ཁོ་ཕམ་ (ŋargyɛɛ̀ kōpam) sm. ང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་.

ང་རྒྱལ་ཅན་ (ŋargyɛjɛn) arrogant, proud, conceited.

ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ (ŋargyɛɛ̀ cēmbo) 1. arrogant, conceited, proud vi.—སྐྱེ་; —སྐྱེད་ to be arrogant/ conceited/ proud; to be aggressive/ competitive ༑མི་འགའ་ཤས་གྲུབ་འབྲས་ཆུང་ཆུང་ལས་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Some people become very conceited as a result of a small success. 2. aggressive, competitive ༑ཁོ་རྩེད་མོ་ག་རེ་རྩེད་ནའང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདུག Whatever game he plays he is very competitive/ aggressive.

ང་རྒྱལ་འཚབ་འཚུབ་ (ŋargyɛɛ̀ tsābdzub) do sth. in an arrogant and rash/ hurried manner; va.—སྤོང་ to give up/ abstain from acting rash and arrogant/ conceited.

ང་རྒྱལ་ཚ་པོ་ (ŋargyɛɛ̀ tsābo) sm. ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་.

ང་རྒྱལ་ཞེ་སྡང་ (ŋargyɛɛ̀ shedaŋ) arrogance, hatred and anger.

ང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་ (ŋargyɛɛ̀ shɛmbam) I win, you lose.

ང་སྒེར་ཅན་.(ŋargerjɛn) sm. སྒེར་སེམས་.

ང་ཅག (ŋajaà) we.

ང་ཆེ་ང་བཙན་ (ŋace ŋadzɛn) considering/ thinking oneself the best, egotistical, conceited ༑ཕན་ཚུན་ང་ཆེ་ང་བཙན་བྱས་ཤོད་རེས་ཐུག་མཐར་གྲྭ་པས་ཁོ་བསད་སོང་ They spoke back and forth egoistically (i.e., neither would give in) and finally the monks killed him.

ང་ཉིད་ (ŋañii) I myself.

ང་གཉིས་ (ŋañii) we two, the two of us ༑ང་གཉིས་མཉམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་ We two are staying together.

ང་དང་ (དམག་སྒར་) (ŋadaŋ) the "ང" or Gyantse Regiment in the traditional Tibetan army.

ང་བདག་རྩོད་འཛུགས་ (ŋadaà dzōndzuù) shung. disputing over possession/ ownership.

ང་བདག་རྩོད་སློང་ (ŋadaà dzȫȫloŋ) shung. sm. ང་བདག་རྩོད་འཛུགས་.

ང་བདེན་ (ŋāden) considering oneself correct.

ང་བདེན་ང་ཡུས་ (ŋaden ŋayüü) tooting one's own horn, self aggrandizing.

ང་བདེན་ང་བཙན་ (ŋəaden ŋadzɛn) shung. insisting that justice is on one's side.

ང་བདེན་ཁོ་རྫུན་ (ŋaden kōdzün) I am right, others are wrong/ false/ untrue.

ང་སྡུག་ཁོ་སྡུག (ŋadug kōdug) refers to arguments where each side says the other is bad or wrong.

ང་ནེ་ངོ་ནེ་ (ŋane ŋone) unclear (talk).

ང་ཕོད་ (ŋabȫȫ) name of Tibetan aristocratic family.

ང་མིན་ཁོ་ཡིན་ (ŋamin kōyin) putting the blame on sb. else [Lit. it is not me, it is him].

ང་མིན་ན་སུ་ཡིན་ (ŋaminnə sūyin) conceited, arrogant, considering oneself the best [Lit. if not me, who].

ང་མིན་སུ་ཡིན་ (ŋamin sūyin) sm. ང་མིན་ན་སུ་ཡིན་.

ང་བཙན་ (ŋadzɛn) sm. ང་ཆེ་ང་བཙན་.

ང་ཚོ་ (ŋandzo) we, us ༑ཁོས་ང་ཚོ་འདིར་བཏང་བྱུང་ He sent us here.

ང་ཚོའི་ཁོ་ཚོ་ (ŋāndzo kōndzo) those from among us ༑ང་ཚོའི་ཁོ་ཚོས་མགོ་ལོག་ཞི་དྲགས་བཟོས་འདུག Our people (those from among us) have made a real mess of things.

ང་ཡི་ (ŋəyi) my, mine ༑ང་ཡི་དེབ་ My book.

ང་ར་ (ŋāra) 1. sm. ང་རང་. 2. sm. ང་རོ་. 3. cold, freezing.

ང་རང་ (ŋaraŋ) I, myself.

ང་རང་གཉིས་ (ŋaraŋñii) we two.

ང་རང་ཚོ་ (ŋaraŋdzo) we, ourselves.

ང་རོ་ (ŋaro) yell, roar, shout, cheer; va.—སྒྲོག་; —འབྱིན་ to shout/ roar/ yell/ cheer ༑དགའ་སྤྲོའི་ང་རོ་སྒྲོག་བཞིན་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ (They) were welcomed with shouts of happiness.

ང་ལན་ཁོ་འགྱོད་ (ŋalen kōngyȫȫ) blaming and regretting.

ང་ལན་ཁོ་ལན་ (ŋalɛn kōlɛn) sm. ང་ལན་ཁྱོད་ལན་.

ང་ལན་ཁྱོད་ལན་ (ŋalen kyȫȫlɛn) blaming one another back and forth; va.—བྱེད་.

ང་ལུམ་བྱར་གསུམ་ (ŋa lum jarsum) shung. the three Council Ministers during the era of the Seventh Dalai Lama: Ngapo, Lumpawa, and Jarawa.

ང་ཤོར་ཁྱོད་ཤོར་ (ŋalshɔɔ kyȫȫshɔɔ) competing, racing ༑ཁོང་གཉིས་ང་ཤོར་ཁྱོད་ཤོར་གྱིས་གདོང་འཕྲོག་རེས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The two are competing trying to get in front of each other.

ང་ས་ཁོ་ས་མེད་པ་ (ŋasa kōsa meèba) no demarcation line between land or property.

ངག (ŋaà) speech, words, talk ༑མི་ངག་འཇམ་པ་ A soft spoken person. ༑དེ་ཁོས་ངག་ཐོག་ནས་ཞུས་སོང་ He reported that orally.

ངག་ཀྱལ་ (ŋaggyɛl) meaningless/ idle talk.

ངག་བཀོད་ (ŋaggoȍ) orders, instructions (verbal); va.—གཏོང་; —བྱེད་ to give verbal orders/ instructions ༑ཁོ་ཚོས་ལས་མི་རྣམས་ལ་དེ་རིང་གི་ལས་ཀ་ངག་བཀོད་བྱས་པ་རེད་ They gave instructions to the laborers about today's work. ༑ངག་བཀོད་དང་ལེན་ Volunteering to do an order given verbally.

ངག་བཀྱལ་ (ŋaggyɛɛ) sm. ངག་ཀྱལ་.

ངག་ལྐུགས་པ (ŋaà gūgbə) mute, dumb.

ངག་སྐད་ (ŋaggɛɛ̀) talk, conversation.

ངག་སྐྱོར་ (ŋaggyɔr) 1. reciting aloud, reciting/ repeating from memory; va.—བྱེད་. 2. accompanying sb. in singing; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ངག་ཁྲིད་ (ŋagtrii) teaching orally, instructing orally; va.—བྱེད་.

ངག་ཁྲུན་ཆོད་ཟིན་པ་ (ŋagdrön cȫȫ simbə) shung. a case being settled verbally ༑གྱོད་དོན་འདི་སྐོར་ངག་ཁྲུན་ཆོད་ཟིན་ན་ཡང་ཡིག་ཆ་བསྒྲོན་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ This case has been settled verbally, but it has not been put in a written agreement.

ངག་འཁྱལ་ (ŋaggyɛɛ) sm. ངག་འཆལ་.

ངག་འཁྲིལ་ལུས་ཁྱུག (ŋagdrii lüügyuù) obedient and efficient.

ངག་གི་སྒྲོན་མ་ (ŋaàgi drönma) name of a traditional text that teaches Tibetan spelling.

ངག་གི་འདོད་འཇོ་ (ŋaàgi dönjo) extremely well-

composed and beautiful, sth. that touches the heart.

ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (ŋaàgi jöòyüüle dɛ̀ɛ̀ba) beyond words.

ངག་གི་དབང་ཕྱུག (ŋaàgi wəŋjuù) Manjushri.

ངག་གི་རྩལ་གསུམ་ (ŋaggi tsɛ̄ɛsum) three positive verbal qualities: having a sound knowledge of history and able to articulate this; making people laugh; wining in debating.

ངག་གི་ལས་ (ŋaggi lɛ̀ɛ̀) the three verbal negative qualities: lying, cheating, idle talk.

ངག་གི་ངོག་གི་ (ŋagge ŋogge) speaking unclearly/ inaudibly.

ངག་འགྲོ་ (ŋagdro) 1. sayings. 2. tone of talking.

ངག་རྒྱན་ (ŋaggyɛn) stylistic manner of talking.

ངག་རྒྱུགས་ (ŋəggyuà) sm. ངག་ཐོག་ནས་རྒྱུགས་ལེན་.

ངག་རྒྱུན་ (ŋəggyün) traditional saying, legend, proverb, oral tradition.

ངག་རྒྱུན་རྩོམ་རིག (ŋəggyün dzōmrii) folktales, oral literature.

ངག་སྒོ་འབྱེད་ (ŋaà go jeè) va. to let sb. talk.

ངག་ངོག (ŋagŋog) abbr. of ངག་གི་ངོག་གི་.

ངག་ཅལ་ཅོལ་ (ŋag jɛɛjöö) sm. བབ་ཅོལ་.

ངག་གཅོད་ (ŋagjöò) staying silent, renouncing talking; va.—བྱེད་; —དུ་སྡོད་ to stay without speaking (usu. in meditation), to keep silent.

ངག་བཅད་ (ŋagjɛɛ̀) p. of ངག་གཅོད་.

ངག་བཅད་པ་ (ŋagjɛɛ̀ba) hermit, meditator who has given up talking.

ངག་འཆལ་ (ŋagjɛɛ) raving, ranting, babbling; vi. ངག་འཆལ་; —བྱེད་ to rant, to babble, to rave.

ངག་འཇགས་ (ŋagjaà) sth. learned by heart ¶ཁོང་གིས་ངག་འཇགས་ཀྱི་སྙན་ངག་རྣམས་སྐྱོར་སོང་ He recited the poems he had learned by heart.

ངག་འཇམ་པོ་ (ŋaà jambo) soft spoken, verbally polite.

ངག་འཇམ་སྨྲ་མཁན་ (ŋagjam māgɛn) a person with a gentle/ soft manner of speaking.

ངག་སྙན་པོ་ (ŋaà ñēmbo) sm. ངག་འཇམ་པོ་.

ངག་གདམ་ (ŋagdam) speech, verbal communication; va.—བྱེད་.

ངག་ཏ་ (ŋagda) tune/ melody (of a song).

ངག་བརྟན་པོ་ (ŋaà dēmbo) having a good memory.

ངག་བརྟན་བྱས་ནས་ཞུ་ (ŋagden cɛ̀ɛnɛ shu) shung. va. to recommend sb. to a superior.

ངག་ཐོག (ŋagdɔ̀ɔ) orally, verbally ¶ཁོས་ངག་ཐོག་ནས་བཤད་པ་རེད་ He told it orally. ¶ངག་ཐོག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ Verbal support.

ངག་ཐོག་བསྔགས་བརྗོད་ (ŋagdɔ̀ɔ nāgjöò) oral/ verbal praise.

ངག་ཐོག་གདུགས་བཤེར་ (ŋagdɔ̀ɔ dūgsher) debating, cross-examining; va.—བྱེད་.

ངག་ཐོག་བརྡ་སྦྱོར་ (ŋagdɔ̀ɔ dajɔɔ) notifying orally; va.—བྱེད་.

ངག་ཐོག་ནས་ (ŋagdɔ̀ɔnɛ) orally, verbally.

ངག་ཐོག་ནས་སྐྱོར་ (ŋagdɔ̀ɔnɛ gyōr) to recite orally/ verbally (from memory).

ངག་ཐོག་ཞུ་སྦྱོར་ (ŋagdɔ̀ɔ shujɔɔ) reporting orally; va.—བྱེད་.

ངག་ཐོག་གཟེངས་བསྟོད་ (ŋagdɔ̀ɔ seŋdöò) oral/ verbal praise.

ངག་གདངས་ (ŋagdaŋ) sm. ངག་ཏ་.

ངག་བདེ་པོ་ (ŋaà debo) sm. ཁ་བདེ་པོ་.

ངག་འདོན་ (ŋag dön) 1. va. to recite by heart/ memory. 2. sm. ཁ་ཏོན་.

ངག་དུགས་ (ŋag duŋ) having nothing to retort (in a debate).

ངག་ལྡན་ (ŋagdɛn) eloquent, verbal.

ངག་ལྡབ་ལྡིབ་ (ŋag dəbdib) speech defect, stutter, stammer, lisp.

ངག་སྡོམ་ (ŋaà dom) va. to stay silent, to refrain from speaking ¶ངག་བསྡམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད་ མི་སུ་གཅིག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མི་ཆོག (He) is staying silent (in retreat). (He) is not allowed to speak to anyone.

ངག་སྡོམ་ཚུལ་བཞུགས་ (ŋagdom) staying silent and still.

ངག་བསྡམས་ (ŋaà dam) p. of ངག་བསྡམས་.

ངག་ནས་ (ŋagnɛ) sm. ངག་ཐོག་ནས་.

ངག་ནས་འབྲི་ (ŋagnɛ tri) va. to write from memory.

ངག་སྤྱི་བརྡོལ་ (ŋagji dōō) va. to speak arrogantly/ wildly.

ངག་འཕྲིན་ (ŋəgdrin) verbal or oral message/ news/ information.

ངག་བྲིས་ (ŋəgdrii) writing from memory; va.—བྱེད་.

ངག་བྲེལ་ (ŋagdrel) quick/ fast talker.

ངག་དབང་ (ŋawaŋ) 1. person's name. 2. abbr. of ངག་གི་དབང་ཕྱུག.

ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ (ŋawaŋ losaŋ gyadzo) shung. the Fifth Dalai Lama.

ངག་དབང་ལྷ་མོ་ (ŋawaŋ lhāmo) 1. a female deity. 2. female's name.

ངག་མ་ (ŋagma) sm. ངག་འཕྲིན་.

ངག་མི་གསལ་བ་ (ŋaà misɛlwa) not clear in speech/ talking.

ངག་མེད་ (ŋagmeè) speechless, without speech.

ངག་ཙམ་ (ŋagdzam) in word only (i.e., not in deed).

ངག་བཙན་ (ŋagdzɛn) 1. reliable works, precise speech. 2. stern words.

ངག་རྩལ་ (ŋagdzɛɛ) eloquent, eloquence in speech.

ངག་ཚབ་ (ŋəgdzəb) 1. a letter. 2. a verbal/ oral message.

ངག་ཚིག (ŋəgdzig) sm. ངག་གདམ་.

ངག་མཚུངས་ (ŋəgdzuŋ) talking in a similar/ harmonious/ compatible manner.

ངག་འཛིན་ (ŋəŋdzin) sm. ངག་སྐྱོར་.

ངག་ཞུ་ (ŋagshu) shung. verbal report.

ངག་ཟེར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ (ŋagser yige gōōba) shung. writing down what ever was said.

ངག་བཟོ་ (ŋagso) everything that is done through the medium of speech.

ངག་ལ་ (ŋagla) in speech, orally.

ངག་ལ་སྐྱོར་ (ŋaàla gyōr) va. to recite by heart.

ངག་ལ་འབྲི་ (ŋaàla tri) va. to write from memory.

ངག་ལ་ཟིན་ (ŋaàla sin) va. to memorize.

ངག་ལ་ཟིམ་ (ŋaàla sim) va. to memorize.

ངག་ལན་ (ŋaàlɛn) sm. ཁ་ལན་.

ངག་ལམ་ (ŋaglam) speech, words ¶འགྲུལ་པ་ཚོའི་ངག་ལམ་ལྟར་བྱས་ན་བོད་ནང་བསྐྱར་དུ་མི་མང་པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་འདུག According to the travelers' accounts, (they) have again arrested many people in Tibet.

ངག་ལམ་བདེ་པོ་ (ŋaglam debo) eloquent in speech.

ངག་ཤོར་ (ŋaà shɔ̄ɔ) vi. to have a slip of the tongue.

ངག་བཤེར་ (ŋagsher) cross-examination, interrogation va.—བྱེད་.

ངག་སློབ་ (ŋaglob) verbal teaching/ instructions; va.—བྱེད་.

ངག་སློབ་སྤྱོད་ཁྲིད་ (ŋaglob jöòdrii) showing/ setting an example in speech as well as action.

ངག་སློབ་ལུས་ཁྲིད་ (ŋaglob lüütrii) sm. ཁ་བཤད་དཔེ་སྟོན་.

ངག་གསལ་ (ŋagsɛɛ) lucid/ clear speech.

ངང་ (ŋaŋ) 1. nominal adverbializer—in the manner of, in the state of (usu. gen. + —) ¶ཁོ་ཚོས་དགའ་པོའི་ངང་ནས་ཁོང་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ (They) welcomed (him) warmly (joyfully). 2. gradually, slowly ¶རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ངང་ནས་མཐུན་འབྲེལ་བྱུང་བ་རེད་ Friendly relations between Tibet and China gradually (came to) exist. 3. abbr. of ངང་པ་.

ངང་དཀར་ (ŋaŋgar) 1. grey-white duck/ swan. 2. grey-whitish color.

ངང་དཀར་སྐར་ཚོམ་ (ŋaŋgar gārdzom) Cygnus (the swan constellation).

ངང་སྐྱ་ (ŋaŋgya) milky white in color.

ངང་ཁུལ་ (ŋəŋgüü) goose down.

ངང་ཁྱུ་ (ŋəŋgyu) flock of wild ducks/ geese/ swans.

ངང་གིས་ (ŋaŋgi) gradually, slowly ¶ངང་གིས་གོ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་རེད་ (We) will gradually come to know the meaning.

ངང་རྒྱུ་རིང་པོ་ (ŋəŋgyu riŋgu) 1. patient, tolerant, able to endure ¶ཁོ་ནི་ངང་རྒྱུ་རིང་པོ་འདུག He is a patient person. 2. sb. who is able to think deeply and plan carefully, sb. who is circumspect and farsighted.

ངང་རྒྱུད་ (ŋəŋgyüü) 1. patience, endurance ¶ཁོ་ནི་ངང་རྒྱུད་ཙ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་འདུག He is a person who is not at all patient. 2. temperament, character ¶ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་ངང་རྒྱུད་ The temperament of the laboring people.

ངང་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ (ŋəŋgyüü jambo) patient in character/ temperament.

ངང་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་ (ŋəŋgyüü tüŋduŋ) impatient, short-tempered, impulsive, irritable.

ངང་རྒྱུད་བལ་ལས་འཇམ་པ་ གཞུང་རྒྱུད་མདའ་ལས་དྲང་བ་ (ŋəŋgyüü pɛɛlɛ jam shuŋyüü dalɛ traŋwa) a patient/ good-natured character as smooth as wool and honesty as straight as an arrow.

ངང་རྒྱུད་བཟང་པོ་ (ŋəŋgyüü saŋbo) good-natured.

ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་ (ŋəŋgyüü riŋgu) 1. patient, tolerant, able to endure. 2. sb. who is able to think deeply and plan carefully, sb. who is circumspect and farsighted.

ངང་རྒྱུན་ཐུང་ཐུང་ (ŋəŋgyün tüŋduŋ) sm.* ངང་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་.

ངང་རྒྱུན་རིང་པོ་ (ŋəŋgyün riŋgu) sm.* ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་.

ངང་སྒུག་བྱེད་ (ŋəŋguù) waiting patiently; va.—བྱེད་ ¶ཉིན་མང་རིང་ནང་མི་ཚོ་འབྱོར་རྒྱུར་ངང་སྒུག་བྱས་པ་ཡིན་ (We) waited patiently for many days for the arrival of (our) family members.

ངང་འགྲོ་ངང་སྡོད་ (ŋaŋdro ŋaŋdöö) doing/ living patiently [Lit. going patiently; staying patiently].

ངང་ངང་ (ŋaŋŋaŋ) in a slow/ patient manner.

ངང་ངུར་ (ŋaŋŋur) swan and goose.

ངང་ཇུ་ (ŋəŋju) a yellow natural dye.

ངང་ཆེན་ (ŋaŋjen) swan.

ངང་ངན་ (ŋaŋŋɛn) evil/ bad in nature.

ངང་ཐུང་ (ŋəŋduŋ) sm. ངང་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་.

ངང་ཐུང་ཐལ་སྐྱོད་ (ŋəŋduŋ tɛ̄ɛgyöö) impetuosity, rashness; va.—བྱེད་ to act impetuously/ rashly.

ངང་ཐུང་འཚབ་འཚུབ་ (ŋəŋduŋ tsābdzəb) impatient, overanxious, nervous.

ངང་འཐེན་ (ŋaŋden) temporarily delaying/ deferring/ postponing/ halting; va.—བྱེད་ to halt/ delay for a short time or temporarily ¶ང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ངང་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ (I) delayed my going to Tibet. ¶མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱུ་ངང་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ (He) delayed a little before firing his gun.

ངང་ནས་ (ŋaŋnɛ) see ངང་.

ངང་པ་ (ŋaŋba) wild duck, swan, goose.

ངང་པ་དཀར་པོ་ (ŋaŋba gārba) greyish-white wild duck/ swan/ goose.

ངང་པ་ཆུ་ལ་དགའ་བ་ལྟར་ (ŋaŋba cūla gaba dār) very glad/ pleased, liking a lot [Lit. like a duck likes water].

ངང་པ་པད་མཚོར་འཛུག་པ་ལྟར་ (ŋaŋba bɛ̄ɛdzor jugba dār) very glad/ pleased, liking a lot [Lit. like a duck entering a lotus lake].

ངང་པ་སེར་ལྡན་ (ŋaŋba sērdɛn) sm. ངང་པ་སེར་པོ་.

ངང་པ་སེར་པོ་ (ŋaŋba sērbo) yellow wild duck.

ངང་པའི་མཚོའུ་ (ŋaŋbɛ tsēwu) the ballet "Swan Lake".

ངང་ཕྲུག་ (ŋaŋdruù) baby swan/ goose/ duck.

ངང་མོ་ (ŋaŋmo) female swan/ goose/ duck.

ངང་དམར་ (ŋaŋmar) redish goose.

ངང་ཙམ་ནས་ (ŋaŋdzamnɛ) after a while.

ངང་ཙམ་སོང་ནས་ (ŋaŋdzam sōŋnɛ) 1. gradually, slowly. 2. after a while.

ངང་ཚུལ་ (ŋəŋdzüü) 1. atmosphere, feeling, disposition, character ¶སེམས་སྐྱོ་བའི་ངང་ཚུལ་ A feeling of sadness. 2. likeness.

ངང་རིང་ (ŋəŋriŋ) sm. ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་.

ངང་རིང་ཟོལ་མེད་ (ŋəŋriŋ sö̱ömeè) patiently and honestly.

ངང་ལག་ (ŋaŋlaà) banana.

ངང་སེར་ (ŋaŋser) sm. ངུར་པ་.

ངང་སེར་ཡོན་དྭང་ (ŋaŋser yōnyaŋ) tib.ch. mandarin duck.

ངང་བསྲིང་ (ŋaŋsiŋ) sm. རྒྱུན་བསྲིང་.

ངད་ (ŋɛɛ̀) 1. smell, odor, fragrance. 2. effect ¶སྨན་ངད་ Effect of the medicine.

ངད་ཅན་ (ŋɛɛ̀jɛn) sm. ངད་ལྡན.

ངད་ལྡན་ (ŋɛɛ̀dɛn) fragrant, odorous.

ངད་པ་ (ŋɛɛ̀ba) a smell/ aroma.

ངད་བཟང་ (ŋɛɛ̀saŋ) aromatic/ fragrant smell.

ངད་གསོད་ (ŋɛɛ̀söö) deodorizing; va.—བྱེད་ to deodorize, to get rid of odors/ smells.

ངན་ (ŋɛn) abbr. of ངན་པ་.

ངན་ཀང་ (ŋɛngaŋ) destitute people.

ངན་སྐུལ་ (ŋɛngüü) instigating, inciting; va.—བྱེད་ to instigate, to incite ¶ལོག་སྤྱོད་པ་དེ་ཚོས་མི་དམངས་ཀྱིས་ཏང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་པའི་ངན་སྐུལ་བྱས་པ་རེད་ The reactionaries incited the people to oppose the party.

ངན་བསྐུལ་ (ŋɛngüü) sm. ངན་སྐུལ་.

ངན་བསྐུལ་དཀྲུག་ཤིང་ (ŋɛngüü drūgshiŋ) causing trouble by inciting and instigating; va.—རྒྱག.

ངན་སྐྱུགས་ (ŋɛngyuù) vomiting.

ངན་སྐྱོར་ (ŋɛngyɔr) helping/ assisting for evil purposes; va.—བྱེད་.

ངན་ཁག་དྲི་ (ŋəŋka drī) va. to blame sb.

ངན་ཁྲག་ (ŋɛndraà) the kind of blood according to Tibetan medicine that is considered bad (e.g., the blood associated with childbirth and menstruation and nose bleeds).

ངན་ཁྲིད་ (ŋəndrii) leading astray, taking sb. with you for some improper reason/ bad purpose; va.—བྱེད་.

ངན་ཁྲེབ་ (ŋɛndreb) 1. sb. who ignores the admonitions of people in authority, sb. who passively resists bosses; va.—བྱེད་ ¶འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་སློབ་གསོ་ག་ཚོད་བརྒྱབ་ཀྱང་ཁོས་ངན་ཁྲེབ་བྱས་ནས་ལས་ཀར་འགྲོ་གི་མི་འདུག No matter how much the leader advises him, he ignores this and doesn't go to work. 2. sly, cunning.

ངན་ཁྲེབ་སྐལ་རལ་ (ŋɛndreb gɛɛrɛɛ) sm. ངན་ཁྲེབ་.

ངན་གོམས་ (ŋɛngom) bad habit/ custom.

ངན་གྱུར་པ་ (ŋəngyurba) sm. ངན་འགྱུར་བ་.

ངན་གྲ་སྔོན་བསྒྲིགས་ (ŋɛndra ŋöndrig) plotting, conniving.

ངན་གྲོགས་ (ŋəndraà) sm. ངན་རོགས་.

ངན་གྲོས་ (ŋɛndröö) 1. bad news. 2. bad reputation.

ངན་དགུ་ (ŋɛngu) all the evil/ bad things (there) are, every possible evil, extremely evil ¶འཛམ་གླིང་ནང་ངན་དགུའི་དཀྲུག་ཤིང་བྱེད་མཁན་ཆེས་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཞིག་རེད་ (He) is the chief instigator of all the evil in the world.

ངན་དགུ་ཚང་བ་ (ŋɛngu tsāŋwa) thoroughly wicked, unmitigatedly evil ¶བཙན་རྒྱལ་གྱི་ངན་དགུ་ཚང་བ་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ The thoroughly evil slavery system of the imperialists.

ངན་དགུ་འཛོམས་པོ་ (ŋɛngu dzombo) sm. ངན་དགུ་ཚང་བ་.

ངན་དགུ་ལུས་ཚང་ (ŋɛngui lüüdzaŋ) sm. ངན་དགུ་ཚང་བ་.

ངན་འགྱུར་ (ŋɛngyur) sm. ངན་པར་འགྱུར་.

ངན་འགྱུར་པ་ (ŋɛngyurbə) a degenerate/ wicked/ evil person, a troublemaker.

ངན་འགྲོ་གསུམ་ (ŋɛndru sūm) the three bad rebirths (into hell or the yidag or animal realm).

ངན་སྒུ་ (ŋɛngu) sm. ངན་དགུ་.

ངན་རྒོལ་ (ŋɛngöö) opposing sb. in an evil manner; va.—བྱེད་.

ངན་རྒྱབ་ (ŋɛngyəb) supporting sth. bad/ evil, acting as an accomplice for sth. bad; va.—བྱེད་ to act as an accomplice ¶ངན་རྒྱབ་བྱེད་མི་ An accomplice.

ངན་རྒྱབ་ངན་སྐྱོར་ (ŋɛngyəb ŋɛngyɔɔ) the wicked/ evil/ bad mutually backing and supporting each other; va.—བྱེད་.

ངན་རྒྱུས་ (ŋɛngyüü) giving sb. a bad idea,

introducing sb. to do sth. bad; va.—བྱེད་.

ངན་སླལ་ (ŋɛngɛɛ) abbr. of ངན་ཤེད་སླལ་ངལ་.

ངན་སློག་ཕྲ་མ་ (ŋɛndrɔɔ trāma) causing trouble by talking behind people's backs.

ངན་ངོན་ (ŋənŋön) very poor, terrible, the worst conditions ¶ ཟས་གོས་ངན་ངོན་ལ་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་གནས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are content with the worst living conditions.

ངན་སྔགས་ (ŋɛnŋaà) casting an evil spell, putting a curse on sb.; va.—རྒྱག.

ངན་སྔགས་མཐུ་གཏད་ (ŋɛnŋaà tūdɛɛ̀) sm. ངན་སྔགས་.

ངན་འཆང་ (ŋɛnjaŋ) having evil/ wicked thoughts.

ངན་འཆར་ (ŋɛnjar) plot, scheme, conspiracy.

ངན་ཇུས་ (ŋɛnjüü) evil/ wicked conspiracy, machination, plot; va.—འདིངས་; —བྱེད་; —གཡོས་ to conspire, to plot ¶ སྲིད་གཞུང་དེ་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་རྒྱུའི་ངན་ཇུས་འདིངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are plotting to overthrow the government.

ངན་ཇུས་མཉམ་འགོད་ (ŋɛnjüü ñamgöö) jointly plotting a conspiracy; va.—བྱེད་ to plot/ engineer a conspiracy.

ངན་ཇུས་མཉམ་འགོད་བྱེད་མཁན་ (ŋɛnjüü ñamgöö cɛngɛn) conspirator, plotter.

ངན་སྙིགས་ (ŋɛnñig) dreg, sludge.

ངན་ལྟགས་ (ŋɛndaà) bad omen, evil sign.

ངན་ལྟས་ (ŋɛndɛɛ̀) sm. ངན་ལྟགས་.

ངན་གཏད་ (ŋɛndɛɛ̀) sm. ངན་སྔགས་མཐུ་གཏད་.

ངན་ཐབས་ (ŋɛndəb) dishonest/ wicked/ evil means or methods, deceitful or treacherous tactics ¶ མི་དེ་ཚོ་དགྲ་བོའི་ངན་ཐབས་ལ་མགོ་འཁོར་པ་རེད་ Those people were duped by the deceitful tactics of the enemy.

ངན་མཐའ་ (ŋɛnda) evil end.

ངན་མཐུ་ (ŋɛndu) the force/ power of evil.

ངན་མཐུན་ (ŋɛndün) evil association.

ངན་མཐུན་ལག་སྦྲེལ་ (ŋɛndün laŋdee) collaborating to do evil; va.—བྱེད་.

ངན་མཐུན་གཡོ་འཕྲུལ་ (ŋɛndün yōndrüü) conspiring to deceive/ trick.

ངན་དུག (ŋənduù) 1. bad, mean. 2. sad, sorrowful.

ངན་དོག (ŋəndog) misfortune, disaster.

ངན་དོར་དགེ་སྤེལ་ (ŋɛndɔɔ gebel) sm. ངན་དོར་ལེགས་སྤེལ་.

ངན་དོར་ལེགས་སྤེལ་ (ŋɛndɔɔ lagbel) weeding out evil/ bad/ corrupt practices and spreading good ones, forsaking evil and acting virtuously.

ངན་དྲེགས་ (ŋɛndreg) evil and proud/ conceited/ arrogant.

ངན་འདྲིས་ (ŋɛndrii) sm. ངན་གྲོགས་.

ངན་ནེ་ངོན་ནེ་ (ŋənne ŋönne) very poor, terrible (usu. for living conditions).

ངན་ནེ་བ་ (ŋənnewa) sm. ངན་ནེ་ངོན་ནེ་.

ངན་པ་ (ŋɛmba) 1. evil, bad ¶ ཁོ་ལ་བསམ་བློ་ངན་པ་ཞིག་འཁོར་པ་རེད་ He had an evil thought. 2. ugly, awful, terrible, bad ¶ བཟོ་ལྟ་ངན་པ་ An ugly shape ¶ དྲི་མ་ངན་པ་ An awful smell.

ངན་པ་བཀྲུས་ནས་མི་དག་པ་སོལ་བ་ལྟ་བུ་བཟོ་བ་ (ŋɛmba drüünɛ midagba sööwa dābu sowa) spoiling sb. so badly that they can never correct their behavior [Lit. making sb. like charcoal that can never be washed clean].

ངན་པ་སྐུལ་སློང་ (ŋɛmba gǖülɔŋ) va. to incite, to instigate.

ངན་པ་ཁ་འབྲེལ་ (ŋɛmba kāndrii) collaborating, conspiring (to do evil); va.—བྱེད་.

ངན་པ་ཁ་སྒྲིག (ŋɛmba kādrii) sm. ངན་པ་ཁ་མཐོན.

ངན་པ་ཁ་སྦྲེལ་ (ŋɛmba kādrii) sm. collaborating, conspiring (to do evil), evil people uniting; va.—བྱེད་.

ངན་པ་ཁ་མཐུན་ (ŋɛmba kāndün) conspiring, plotting, collaborating (for evil); va.—བྱེད་ ¶ བཅོས་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་དང་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་ཚོའི་ངན་པ་ཁ་མཐུན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཐེར་འདོན་བྱས་པ་རེད་ The conspiracy of the revisionists and imperialists was exposed to the whole world. ¶ ཨ་རིས་ལི་ཁྲིན་ལྷིའི་ཕྱོགས་ཁག་དང་ངན་པ་ཁ་མཐུན་བྱས་པ་རེད་ The U.S. collaborated with the Syngman Rhee clique.

ངན་པ་ཁ་གཡོགས་ (ŋɛmba kāyɔɔ̀) placing the blame on others; va.—བྱེད་.

ངན་པ་ཁྱུ་སྒྲིག (ŋɛmba kyūdrig) ganging up to do evil; va.—བྱེད་.

ངན་པ་ཁྱུ་འདྲེས་ (ŋɛmba kyūndreè) sm. ངན་པ་ཁ་མཐུན་.

ངན་པ་ཁྲི་ཐོག ཁྱི་མགོ་སྡེར་ཐོག (ŋɛmba krīdɔɔ̀ kyīngo dɛrdɔɔ̀) inappropriate behavior/ situation [Lit. a wicked person on the throne, the head of a dog on a plate].

ངན་པ་དགུ་འཛོམས་ (ŋɛmba gudzom) the 6th and 7th days of the 11th month of the Tibetan calendar (highly inauspicious dates when bad luck abounds).

ངན་པ་རྐུན་ཡོད་ (ŋɛmba gyǖüyöö) passing on information to a thief or evil person enabling him to commit a crime; va.—བྱེད་.

ངན་པ་ངན་ནག (ŋɛmba ŋɛnnaà) rotten to the core, totally corrupt/ bad.

ངན་པ་བསྐྱུད་བསླལ་ (ŋɛmba gyüügüü) sm. ངན་སླལ་.

ངན་པ་གཅིག་མཐུན་ (ŋɛmba jīgdün) evil accomplice, evil people collaborating, a gang of scoundrels.

ངན་པ་གཅིག་འདྲ་ (ŋɛmba jīgdra) alike/ same in evilness.

ངན་པ་ཆ་སྒྲིག (ŋɛmba cādrig) sm. ངན་པ་ཁ་མཐུན་.

ངན་པ་གཉའ་རངས་ (ŋɛmba ñāraŋ) sm. ངན་པ་གཉའ་རེངས་.

ངན་པ་གཉའ་རེངས་ (ŋɛmba ñāreŋ) extremely evil/ bad/ wicked, incorrigible, guilty of all kind of evils.

ངན་པ་མཉམ་གྲོགས་ (ŋɛmba ñəmdrog) sm. ངན་པ་གཅིག་མཐུན་.

ངན་པ་མཉམ་འདུ་ (ŋɛmba ñāmdu) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འབྲེལ་.

ངན་པ་མཉམ་རོགས་ (ŋɛmba ñəmrɔɔ̀) sm. ངན་པ་གཅིག་མཐུན་.

ངན་པ་བསྟོད་ན་མཉམ་ཕུང་ (ŋɛmba dööna ñāmbuŋ) praising a wicked person will bring harm to oneself.

ངན་པ་སྣ་དགུ་ (ŋɛmba nāgu) sm. ངར་པ་གཉའ་རེངས་.

ངན་པ་ཕྱོགས་སྒྲིག (ŋɛmba cōgdrii) evil/ bad people ganging up or allying with one another, bad people acting as accomplices for one another; va.—བྱེད་.

ངན་པ་ཕྱོགས་སྡེབ་ (ŋɛmba cōgdeb) sm. ངན་པ་ཕྱོགས་སྒྲིག.

ངན་པ་བྱས་རྒྱལ་ (ŋɛmba cɛɛ̀gyɛɛ) profiting by one's evil ways.

ངན་པ་སྦྲུག་མཐུན་ (ŋɛmba bugdün) sm. ངན་པ་ལག་འབྲེལ་.

ངན་པ་ལག་འབྲེལ་ (ŋɛmba laŋdree) evil/ bad people ganging up or allying with one another, bad people acting as accomplices for one another; va.—གཏོང་.

ངན་པ་ལང་ཤོར་ (ŋɛmba lāŋshɔɔ) falling into evil ways or habits.

ངན་པའི་ཕྱོགས་ (ŋɛmbɛ cɔɔ̀) the dark/ seamy/ evil side.

ངན་པར་འགྱུར་ (ŋɛmbar gyur) vi. to deteriorate, to worsen, to degenerate.

ངན་པར་ངོ་སྲུང་ (ŋɛmbar ŋosuŋ) flattering evil people; va.—བྱེད་.

ངན་པས་རང་བསྟོད་ ཁྭ་དས་སྒྲོ་བསྟོད་ (ŋɛmbɛ raŋdöö kādɛɛ̀ drodöö) praising oneself [Lit. evil people praise themselves; crows praise their feathers].

ངན་པོ་ (ŋɛmbo) mean, evil.

ངན་སྤེལ་ (ŋɛmbel) spreading evil; va.—བྱེད་ to spread/ disseminate evil.

ངན་སྤྱོད་ (ŋɛnjöö) evil actions, malevolent/ immoral deeds; va.—བྱེད་.

ངན་སྤྱོད་ཅན་ (ŋɛnjööjɛn) wicked, evil, malevolent.
ངན་སྤྲང་ (ŋɛmdraŋ) beggar.
ངན་སྤྱིད་ (ŋɛnjii) living in poor/ destitute conditions.
ངན་འཕྲིན་ (ŋɛndrin) a threatening message/ communication; va.—བྱེད་.
ངན་བུ་ (ŋɛmbu) I, we.
ངན་བྱས་ (ŋɛnjɛɛ̀) doing evil, bad acts/ deeds.
ངན་བྱས་ངོ་འཕྱེར་ (ŋɛnjɛɛ̀ ŋogyer) praising one's own evil deeds, doing evil deeds and boasting of it; va.—བྱེད་.
ངན་བྱས་ངོ་སོ་ (ŋɛnjɛɛ̀ ŋoso) sm. ངན་བྱས་ངོ་འཕྱེར་.
ངན་བྱས་སྣ་དགུ་ (ŋɛnjɛɛ̀ ŋɔ̄gu) a multiplicity of bad/ evil acts or misfortunes; va.—གཏོང་.
ངན་བྱུས་ (ŋɛnjüü) sm. ངན་ཇུས་.
ངན་དབང་ནང་གྲོས་ (ŋɛnwaŋ naŋdröö) evil people in power plotting/ conspiring; va.— བྱེད་.
ངན་འབྲས་ (ŋɛ̄ndrɛɛ̀) 1. bad karma, evil consequence, bad/ disasterous effect; vi.—འཁོར་ to get karmic retribution for one's misdeeds.
ངན་འབྲེལ་ (ŋɛndree) sm. ངན་པ་ཁ་མཐུན་.
ངན་སྦྲེལ་ (ŋɛndree) sm. ངན་པ་ཁ་མཐུན་.
ངན་མི་བྱེད་ (ŋɛn mijeè) v. to not harm sb.
ངན་སྨོས་ (ŋɛnmöö) bad or derogative comments.
ངན་སྨས་ (ŋɛnmɛɛ̀) 1. talking badly (of others), criticizing, reviling, defaming, slandering; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —རྒྱག. 2. bad words/ language, cursing, swearing; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —རྒྱག.
ངན་སྨས་ལོག་སྒྲུབ་ (ŋɛnmɛɛ̀ logdrub) shung. using bad or insulting language and doing evil or bad or harmful things.
ངན་ཙ་དོད་པོ་ (ŋɛndza tööbo) sm. ངན་པོ་.
ངན་ཚོགས་ (ŋɛntsoò) a meeting for a bad/ evil purpose; va.—བྱེད་.
ངན་ཞེན་ (ŋɛnshen) desire/ liking/ motivation to do evil.
ངན་ཞོར་རྒྱུག་དུང་ (ŋɛnshɔɔ gyugduŋ) having sth. bad happen as a result of a casual association with sb. [Lit. incidentally associating with bad people, getting beaten with a stick].
ངན་གཡོ་ (ŋɛnyo) deceiving/ tricking for a bad reason; va.—བྱེད་.
ངན་གཡོ་ཅན་ (ŋɛnyojɛn) deceptive, deceitful, duplicitous, treacherous.
ངན་གཡོ་དུག་གསུམ་ (ŋɛnyo tugum) shung. the three: evil, deceitful, poisonous
ངན་གཡོ་དྲན་འཕྲུལ་ (ŋɛnyo trendrüü) sm. ངན་གཡོ་.
ངན་རུལ་ (ŋɛnrüü) malevolent, rotten, degenerate, decadent; vi.—ཆགས་; —དུ་འགྱུར་ to become corrupt/ decadent/ degenerate.
ངན་རེངས་ (ŋɛnreŋ) stubbornly evil/ bad, hardened (as in hardened criminal), morally corrupt, degenerate.
ངན་རེངས་འགྱུར་མེད་ (ŋɛnreŋ gyurmeè) incorrigibly bad.
ངན་རེངས་པ་ (ŋɛnreŋba) a stubborn/ diehard person.
ངན་རེངས་རྩེར་སོན་ (ŋɛnreŋ dzēr) the most evil/ wicked/ incorrigibly hardened height.
ངན་རོགས་ (ŋɛnrɔɔ̀) cohort, accomplice, puppet (in a bad activity); va.—བྱེད་ to cohort with, to be an accomplice ¶ མི་གོ་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་དེའི་ངན་རོགས་ཛུའོ་ཐེང་སྲིད་གཞུང་ The U.S. imperialists and their puppets, the Sato government. ¶ ཁོས་བུ་དེར་ངན་རོགས་བྱས་ནས་ཉིན་ལྟར་སྤག་ཁང་ལ་ཕྱིན་སོང་ He acted as an accomplice to the boy and went (with him) to the gambling house everyday.
ངན་རོགས་བསྡུ་རུབ་ (ŋɛnrɔɔ̀ durub) cohorts and accomplices gathering together; va.—བྱེད་.
ངན་ལ་སྐྱོང་པ་ (ŋɛnla kyoŋbo) shung. headstrong/ aggressive in evil activities.
ངན་ལང་ (ŋɛnlaŋ) spoiled (behaviorally), bad habits; va.—དུ་གཏོང་ to spoil, to indulge; vi.—ཤོར་ to get spoiled (behaviorally) ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཕྲུ་གུ་འདི་ངན་ལང་དུ་གཏོང་གི་རེད་ If you do this you will spoil the child.
ངན་ལན་ (ŋɛnlɛn) repaying/ revenging evil deeds, making retribution; va.—བྱེད་.
ངན་ལན་ངན་ལན་ (ŋɛnlɛn ŋɛnjɛɛ) responding to sth. bad tit for tat.
ངན་ལན་བཟང་གིས་འཇལ་ (ŋɛnlɛn saŋgi jɛɛ) sm. ངན་ལན་བཟང་འཇལ་.
ངན་ལན་བཟང་འཇལ་ (ŋɛnlɛn saŋjɛɛ) repaying evil with good, returning injury/ ingratitude with kindness.
ངན་ལན་སློག (ŋɛnlɛn lɔ̄ɔ) va. to take revenge/ reprisals, to retaliate.
ངན་ལབ་ (ŋɛnlɔb) sm. ངན་བཤད་.
ངན་ལམ་ (ŋɛnlam) evil path/ way.
ངན་ལས་ (ŋɛnlɛɛ̀) hard/ dirty work.
ངན་ལོབ་ལང་ཤོར་ (ŋɛnlob laŋshɔɔ) having learned bad thing and become spoiled.
ངན་ཤགས་ (ŋɛnshaà) arguing using bad/ harsh language.
ངན་ཤི་ (ŋɛnshi) unpleasant/ painful death; vi.—ཐེབས་ to die (painfully/ unpleasantly).
ངན་ཤུགས་ (ŋɛnshuù) evil/ bad force; the strength or power of evil.
ངན་ཤུགས་དྲག་ཁྱེར་ (ŋɛnshuù hāmkyer) sm. ངན་ཤེད་དྲག་ཁྱེར་.
ངན་ཤུལ་ (ŋɛnshüü) remnants/ remains of sth. evil ¶ ཞིང་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངན་ཤུལ་ད་དུང་ཡང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ There are still remnants of the system of slavery.
ངན་ཤེད་ (ŋɛnsheè) mean/ evil and cruel.
ངན་ཤེད་སྐལ་རལ་ (ŋɛnsheè gɛɛrɛɛ) sm. ངན་ཤེད་སྐལ་རལ་ཆེ་པོ་.
ངན་ཤེད་སྐལ་རལ་ཆེ་པོ་ (ŋɛnsheè gɛɛrɛɛ tsābo) 1. a bad person who is insubordinate, a cruel and evil person who resists or is passively resistant to what is said from above; va.—བྱེད་.
ངན་ཤེད་ལྟག་འཁུར་ (ŋɛnsheè dāŋgur) shung. using someone else's power or authority in an arrogant manner.
ངན་ཤེད་ཆེན་པོ་ (ŋɛnsheè cēmbo) very cruel/ evil.
ངན་ཤེད་དྲག་ཁྱེར་ (ŋɛnsheè hāmgyer) taking/ expropriating by force; va.—བྱེད་.
ངན་ཤོད་ (ŋɛnshöö) talking bad about people; va.—བྱེད་.
ངན་ཤོམ་ (ŋɛnshom) sm.* ངན་གཤོམ་.
ངན་གཤིས་གཅིག་མཐུན་ (ŋɛnshiì jīgdün) people with evil/ bad character are in agreement/ harmony.
ངན་གཤོམ་ (ŋɛnshom) preparing to do evil, bad/ evil intentions; va.—བྱེད་.
ངན་བཤད་ (ŋɛnshɛɛ̀) talking bad about people; va.—བྱེད་.
ངན་སུངས་ (ŋɛnsuŋ) spoiled, rotted, decayed.
ངན་སེམས་ (ŋɛnsem) evil thoughts, evil-mindedness, cruelty, meanness; va.—བྱེད་ to act cruel/ mean; va.—འཆང་ to bear a grudge, to hold or harbor mean/ evil thoughts or intentions.
ངན་སེམས་ཁོག་བཅངས་ (ŋɛnsem kɔ̄gjaŋ) bear or harboring evil/ bad/ cruel/ mean thoughts or intentions; va.—བྱེད་.
ངན་སེམས་མཁྲེགས་བཟུང་ (ŋɛnsem trēgsuŋ) refusing to give up evil intentions or thoughts, incorrigibly evil/ bad; va.—བྱེད་.
ངན་སེམས་འགྱུར་མེད་ (ŋɛnsem gyurmeè) sm. ངན་སེམས་མཁྲེགས་བཟུང་.
ངན་སེམས་རྒྱུན་བཅངས་ (ŋɛnsem gyünjaŋ) sm. ངན་སེམས་རྒྱུན་འཆང་.
ངན་སེམས་རྒྱུན་འཆང་ (ŋɛnsem gyünjaŋ) always having evil/ mean/ nasty thoughts; va.—བྱེད་.
ངན་སེམས་དགུ་ཚང་ (ŋɛnsem gudzaŋ) totally evil/ cruel.
ངན་སེམས་རིང་བཅངས་ (ŋɛnsem rīnjaŋ) holding bad/ evil thoughts for a long time.
ངན་སེལ་ (ŋɛnsel) 1. removing/ overcoming evil. 2. kusha grass.
ངན་སོང་ (ŋɛnsoŋ) 1. lower realms of existence; vi.—ལ་ལྷུང་ to get reborn into the lower realms of existence ¶ ཚེ་འདི་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ན་ཚེ་ཕྱི་

མ་ངན་སོང་ལ་ལྷུང་གི་མ་རེད་ If you are kindhearted in this life, you will not get reborn into the lower realms in your next life.

ངན་སོང་ཀུན་འདྲེན་ (ŋɛnsoŋ gündren) name of a bodhisattva.

ངན་སོང་གསུམ་ (ŋɛnsoŋ sūm) creatures of the three lower realms (the realms of hell, yidag and animals).

ངན་སློང་ (ŋɛnloŋ) beggars.

ངན་སློད་ (ŋɛnlöö) 1. spoiled (behaviorally). 2. shamelss or base in character ¶ངན་སློད་མ་རབས་ཀྱི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ལྡར་བཞིན་ (A person) not having the slightest hint of being base or shameless but instead being of good character.

ངན་སློབ་ (ŋɛnlob) instigating/ inciting to do evil; va.—རྒྱག.

ངན་སློབ་ཁོག་ཞུགས་ (ŋɛnlob kɔ̄gshuù) sm. ངན་སློབ་.

ངན་གསོ་ (ŋɛnso) recovering/ recuperating from sth. bad, overcoming decline/ degeneration; va.—བྱེད་.

ངན་བསླབས་ (ŋɛnlab) sm. ངན་སློབ་.

ངན་རྡུལ་ (ŋɛnhrüü) 1. destitute, poor ¶མི་ཚང་ངན་རྡུལ་ A destitute household. 2. (with clothes) attired shabbily/ poorly. 3. sm. ངན་རེངས་.

ངན་རྡིང་ (ŋɛnhrüü) sm. ངན་རེངས་.

ངན་རྡིབ་སྐལ་རལ་ (ŋɛnhreb gɛɛrɛɛ) shung. sm. ངན་ཤེད་སྐལ་རལ་.

ངན་ལྷུང་རུལ་འགྱུར་ (ŋɛnlhuŋ rüŋgyur) degenerate and corrupt.

ངམ་ (ŋam) 1. question particle for words ending in ང་ ¶ཁོས་ཡི་གེ་འདི་བཏང་ངམ་ Did he send the letter? 2. 'or' particle ¶གླང་ངམ་ལུག Oxen or sheep. 3. color. 4. ravine, canyon.

ངམ་རྒྱག (ŋam gyaà) vi. to get sick of a particular food (due to eating it all the time).

ངམ་གྲོག (ŋamdrog) ravine, canyon.

ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་ (ŋamŋam shūgshug) understanding without being told directly, implied, insinuated ¶ཁྱེད་རང་གི་སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་ང་ལ་རོགས་རམ་གནང་འདོད་མེད་པ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས་ཧ་གོ་གི་འདུག I understand that you don't want to help me indirectly from what you said. 2. sm. ངམ་ཤུགས་.

ངམ་ནག (ŋamnag) angry look/ expression.

ངམ་གནག (ŋamnag) sm. ངམ་ནག.

ངམ་རིང་ (ŋəmriŋ) a district/ xian in Tsang.

ངམ་རུ་ (ŋəmru) a throat disease.

ངམ་རོང་ (ŋamroŋ) a narrow passage way, gorge.

ངམ་ལ་རྒྱག (ŋamla gyaà) sm. ངམ་རྒྱག.

ངམ་ཤུགས་(ཀྱིས་) (ŋəmshug) 1. naturally, automatically, involuntarily ¶ད་ལོ་སྟོན་ཐོག་ཡག་པོ་བྱུང་ཙང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཟ་ཆས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆག་པ་རེད་ Because there was a good crop this year, food prices have naturally gone down. 2. sm. ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་.

ངམ་ཤོད་ (ŋamshöö) 1. sm. སྙིང་འོག. 2. place in Lhoka, Central Tibet.

ངར་ (ŋar) 1. aggressive, volatile, vigorous (personality) ¶ཁོ་ངར་ཆེ་བའི་སྐྱོན་འདུག He has the fault of being too aggressive. 2. temper (of metals); va.—གཏོང་ to temper (metals) ¶གྲི་འདི་ལ་ངར་མི་འདུག This knife has no temper. ¶གྲི་དང་དེར་ངར་བཏང་བ་རེད་ (They) tempered the blade of this knife. 3. vi. to be fired up, to be excited/ stimulated ¶དགྲ་བོས་སླར་ཡང་རང་ཕྱོགས་ལ་ཚུར་རྒོལ་བྱས་པ་གོ་བས་དམག་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་ངར་བ་རེད་ The soldiers were fired up because they heard that the enemy had attacked again. 4. intensity, strength, force ¶གྲང་ངར་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་ས་ཆ་ A place of very intense cold. 5. ང་ + dat.-loc. 7. front side/ part ¶ལག་ངར་ Forearm.

ངར་སྐད་ (ŋargɛɛ) a roar, an angry yell/ shout; va.—འབྱིན་; —སྒྲོག་; —རྒྱག to roar/ yell/ shout angrily ¶བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ངར་སྐད་འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་བརྒྱབ་པ་རེད་ They yelled like thunder in opposition to imperialism.

ངར་སྐྱེད་ (ŋargyee) sm. ངར་བསྐྱེད.

ངར་སྐྱོད་ (ŋārgyöö) marching/ advancing in a fired up state (usually to battle); va.—བྱེད་ to march, to advance.

ངར་བསྐྱེད་ (ŋargyeè) 1. vi. to be driven/ fired up/ stimulated/ stirred up, to exert oneself ¶སློབ་སྦྱོང་ལ་ངར་བསྐྱེད་ནས་ཡིག་ཚད་ལོན་པ་བྱ་དགོས་ One should be driven regarding studying and try to pass the exam. 2. arrogant ¶མི་ངན་དེ་ངར་བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་གཤེ་གཤེ་གཏོང་གི་འདུག The evil person acts arrogantly scolding other people.

ངར་འགྲོས་ (ŋardröö) 1. walking fast in a fired up manner; va.—བྱེད་. 2. the gait/ walk of an angry person.

ངར་རྒྱུག (ŋargyuù) running fast in a fired up manner, running with a feeling of competitiveness; va.—བྱེད་.

ངར་སྒོང་ (ŋargoŋ) an abnormal (small) egg.

ངར་སྒྲ་ (ŋardra) sm. ངར་སྐད་.

ངར་ངར་ (ŋarŋar) sm. ངར་, 1 and 3.

ངར་ངར་འཁུན་སྒྲ་ (ŋarŋar kündra) sound of heavy breathing/ panting/ wheezing when angry.

ངར་ངར་གོད་གོད་ (ŋarŋar göögöö) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ངར་པོ་ (ŋar ŋarbo) 1. sm. ངར་པོ་. 2. sm. ངར་ངར་འཁུན་སྒྲ་.

ངར་ངར་ཕེད་ཕེད་ (ŋarŋar pɛ̄ɛbɛɛ) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་ (ŋarŋar pērber) volatile, truculent, aggressive, overbearing, displaying ferocity and anger.

ངར་ངར་བད་བད་ (ŋarŋar pɛɛbɛɛ) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ངར་སྦད་སྦད་ (ŋarŋar bɛɛbɛɛ) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ངར་འབྲིལ་འབྲིལ་ (ŋarŋar dreedree) volatile/ trucluent/ fierce and in a rush.

ངར་ངར་ཤོར་ཤོར་ (ŋarŋar shɔ̄ɔshɔɔ) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ངར་སིག་སིག (ŋarŋar shīgsiì) sm. ངར་ངར་འཕྱེར་འཕྱེར་.

ངར་ཅན་ (ŋarjɛn) strong, powerful, vigorous.

ངར་ལྕགས་ (ŋarjaà) steel.

ངར་ལྕགས་ཀུང་སི་ (ŋarjaà gūŋsi steel company.

ངར་ལྕགས་ཀྱི་ཆུ་ (ŋarjaàgo cū) molten steel.

ངར་ལྕགས་མཁས་པར་ཅན་ (ŋarjaà kyɛ̄ɛbarjɛn) metallurgist.

ངར་ལྕགས་ཁྲོ་ཆ་ (ŋarjaà trōja) sm. ངར་ལྕགས་ཀྱི་ཆུ་.

ངར་ལྕགས་རྒྱུ་ཆ་ (ŋarja gyubja) raw materials for making steel.

ངར་ལྕགས་རྒྱུ་ཆས་ (ŋarjaà gyujɛɛ) sm. ངར་ལྕགས་རྒྱུ་ཆ་.

ངར་ལྕགས་ལྕགས་ཧྲིང་ (ŋarjaà jāàhreŋ) steel framework/ reinforcement.

ངར་ལྕགས་རྗེན་པ་ (ŋarjaà jemba) raw steel.

ངར་ལྕགས་མཉམ་འབྲིལ་ཁ་ལས་ (ŋarjaà ñamdree kēlɛɛ) integrated steel plant/ works.

ངར་ལྕགས་དུམ་བུ་ (ŋarjaà dumbu) steel ingot/ bar.

ངར་ལྕགས་གནོན་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋarjaà nōnjeè trüügɔɔ) sm. ངར་ལྕགས་བཙིར་གནོན་འཕྲུལ་འཁོར་.

ངར་ལྕགས་སྦུས་དག (ŋarjaà būüdag) high grade steel.

ངར་ལྕགས་མྱུར་དུ་འདོན་ཐབས་ (ŋarjaà ñurtu dōntəb) high-speed steel producing method.

ངར་ལྕགས་བཙིར་ཆས་ (ŋarjaà dzīrjɛɛ) steel roller.

ངར་ལྕགས་བཙིར་གནོན་ (ŋarjaà dzīrnön) rolling steel; va.—བྱེད་ to roll steel.

ངར་ལྕགས་བཙིར་གནོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋarjaà dzīrnön trüügɔɔ) steel rolling machine.

ངར་ལྕགས་བཙོ་སྦྱང་ (ŋarjaà dzōjaŋ) steel smelting.

ངར་ལྕགས་ཞུ་ཐབ་ (ŋarjaà shudəb) steel-smelting furnace.

ངར་ལྕགས་བཞུ་ཐབ་ (ŋarjaà shudəb) sm. ངར་ལྕགས་ཞུ་ཐབ་.

ངར་ལྕགས་བཞུ་བའི་བཟོ་གྲྭ་ (ŋarjaà shuwɛ sodra) steel

factory/ plant.

ང་ར་ལྕགས་བཟོ་གྲྭ (ŋarjaà sodra) sm. ང་ར་ལྕགས་བཞུ་བའི་བཟོ་གྲྭ.

ང་ར་ལྕགས་བཟོ་ལས་ (ŋarjaà soleè) steel worker.

ང་ར་ལྕགས་ལུགས་མ་ (ŋarjaà luŋma) cast steel.

ང་ར་གཅོག (ŋar jɔ̀ɔ) 1. va. to dull/ blunt knives, swords, etc. 2. va. to pacify aggression. 3. va. to break (a person's) pride/ arrogance. 4. to anneal a metal.

ང་ར་ཆ་ (ŋarja) 1. sharpness (for knives, etc.). 2. sharpness (with regard to intellect/ mind).

ང་ར་ཅེ་ཅེ་ཞེ་སྡང་སྡང་ (ŋar cēce she daŋdaŋ) aggressively, angrily.

ང་ར་ཆེན་འཕེལ་ (ŋarjen pēl) vi. to be extremely motivated/ stimulated.

ང་ར་མཆོང་ (ŋarjoŋ) suddenly swooping down on; va.—རྒྱག.

ང་ར་གདོང་ (ŋardoŋ) see ང་ར.

ང་ར་བདགས་ (ŋardaà) unroasted flour.

ང་ར་གདོང་ (ŋərdoŋ) shinbone.

ང་ར་གདོང་ཁྲག་སྐྱེས་ (ŋardoŋ trāggyeè) sm. ང་ར་ཤུགས.

ང་ར་ལྡན་ (ŋardɛn) sm. ང་ར་ཅན.

ང་ར་ལྡུད་ (ŋar düü) 1. va. to temper steel. 2. va. to stimulate a person's motivation/ enthusiasm/ energy (e.g., to learn, fight).

ང་ར་སྣབས་ (ŋarnəb) nose mucus.

ང་ར་པ་ (ŋarba) sm. ང་ར་གདོང.

ང་ར་པོ་ (ŋarbo) 1. aggressive, vigorous, volatile ། ཁྱི་འདི་ང་ར་པོ་འདུག This dog is very aggressive. 2. fired up, stirred up. 3. well-tempered (of metals). 4. good memory (when used with སེམས་).

ང་ར་བ་ (ŋarwa) strength, vigor.

ང་རླུད་ (ŋarlüü) sm. ང་ར་གདོང.

ང་ར་མ་ (ŋarma) 1. sm. ང་ར་པོ. 2. unrestrainable, uncontrollable (e.g., a horse).

ང་ར་མེད་ (ŋarmeè) weak.

ང་ར་འཛིན་ (ŋandzin) holding on to the ego, ego fixation.

ང་ར་ཞགས་ (ŋashaà) roaring in anger (usu. for wild animals).

ང་ར་ལང་ (ŋalaŋ) vi. to get fired up/ stirred up/ excited.

ང་ར་ཤ་ (ŋarsha) vigor, vitality; va.—སློང་ to stimulate to achieve/ accomplish, to motivate, to fire or stir up; vi.—ལངས་ to get stimulated to achieve/ accomplish, to get motivated, to get fired or stirred up.

ང་ར་ཤ་ཆེན་པོ་ (ŋarsha cēmbo) sm. ང་ར་ཤ་དོད་པོ.

ང་ར་ཤ་དོད་པོ་ (ŋarsha tööbo) energetic, vigorous, vital; easily fired up.

ང་ར་ཤག་ཤག་ཕུ་ཤོར་ཤོར་ (ŋər shāàshaà pū shɔ̄ɔshɔɔ) aggressively, angrily.

ང་ར་ཤུགས་ (ŋərshug) vigorous, strong, energetic, enthusiastic, zealous, motivated; vi.—སྐྱེས་ to get worked up/ stimulated/ excited/ inspired; vi.—ཆག to be deflated, to lose vigor/ enthusiasm/ zeal; va.—སློང་ to encourage, to stimulate, to fire up/ rouse, to invigorate ། གསར་བརྗེའི་ང་ར་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ With great revolutionary vigor.

ང་ར་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིམ་ (ŋərshug jīgdrim) going all out, giving it one's complete effort; va.—བྱེད་ to go all out ། མི་ལི་སྟོང་ཁྲག་མང་པོའི་ས་ཆ་ཞིང་ཁ་བཟོ་བར་ང་ར་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིམ་བྱས་པ་རེད་ They went all out to make many thousands of miles of land into agricultural fields.

ང་ར་སེམས་ (ŋarsem) sm. ང་ར་ཤུགས.

ང་ར་སློང་ (ŋarloŋ) encouraging, stimulating, firing up. invigorating; va.—བྱེད.

ང་ར་སློང་མཁན་ (ŋarloŋgɛn) sb. who motivates/ cheers on/ stimulates/ encourages.

ང་ར་སློང་རུ་ཁག (ŋarloŋ rugaà) cheering squad, rooters.

ང་ར་སློབ་ (ŋarlob) sm. ང་ར་སློང.

ང་ར་གསོད་ (ŋar söö) sm. ང་ར་གཅོག.

ངལ་ (ŋɛɛ) 1. difficulty, hardship ། ངལ་སྒྲོན་ལ་མ་འཛེམས་པར་ Not shying away from hardships and expenses. 2. vi. to be tired/ exhausted ། ཚང་མ་ཉིན་གང་གོམ་པ་བརྒྱབ་ཙང་དཀའ་ངལ་གྱིས་ཉལ་བཞག Everyone is in bed exhausted from walking all day.

ངལ་སྐྱེན་པོ་ (ŋɛə gyēnbo) easy to tire.

ངལ་སྒྲོན་ (ŋɛɛdrön) hardships/ difficulties and expenses ། ངལ་སྒྲོན་ཆུང་ Small expenses and hardships.

ངལ་ཆད་ (ŋɛɛ cɛ̀ɛ) vi. to be tired/ weary.

ངལ་རྗེས་ (ŋɛɛjeè) the result of one's hard work.

ངལ་ལྟོགས་ (ŋɛɛdog) hardship and hunger ། ངལ་ལྟོགས་ཀྱིས་ཤི་ཐབས་ཡོད་པ་རེད་ (They) were about to die from hardship and hunger.

ངལ་སྟོང་ (ŋɛɛdoŋ) fruitless effort, labor in vain; vi.—དུ་འགྱུར་ to become a fruitless effort.

ངལ་བསྟུན་གླ་སྤྲོད་ (ŋɛɛdün lādröö) payment in accordance with work.

ངལ་དུ་འཇུག (ŋɛɛtu jug) va. to make tired/ weary.

ངལ་དུབ་ (ŋɛɛdub) fatigue, tiredness, exhaustion; va.—སེལ་ to overcome tiredness.

ངལ་དུབ་ཆེ་ (ŋɛɛdubje) fatigued, tired, weary, exhausted.

ངལ་བརྡབས་ (ŋɛɛdəb) causing hardship and oppression.

ངལ་ནུས་ (ŋɛɛnüü) abbr. of ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་.

ངལ་ནུས་འཚོང་ (ŋɛɛnüü tsōŋ) va. to sell one's labor, to hire out for manual labor.

ངལ་སྣང་ (ŋɛɛnaŋ) the appearance of being tired.

ངལ་སྤངས་བརྩོན་པ་ (ŋɛɛbaŋ dzōmba) diligent and industrious/ energetic/ untiring.

ངལ་བ་ (ŋɛɛwa) 1. hardship, difficulty ། ཚང་མ་ཉིན་གང་གོམ་པ་བརྒྱབ་པའི་ངལ་བས་སླེབས་པ་དང་ཉལ་སོང་ Because of the hardship of walking all day they went to sleep as soon as they arrived. 2. weariness, fatigue; va.—འཇུག to make tired/ weary.

ངལ་བ་ཁྱད་དུ་གསོད་ (ŋɛɛwa kyɛ̄ɛ̀tu sȫö̀) va. to ignore hardships/ difficulties ། ཁོང་གིས་ངལ་བ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་དམག་ས་རང་ལ་ཞིབས་པ་རེད་ Ignoring hardships, he went to (give) medical treatment at the battlefield.

ངལ་བ་ཁྱད་བསད་ (ŋɛɛwa kyɛ̄ɛ̀tu sɛ̄ɛ̀) p. of ངལ་བ་ཁྱད་དུ་གསོད་.

ངལ་བ་སྟོང་ཟད་ (ŋɛɛwa dōŋsɛ̀ɛ) fruitless labor/ effort; vi.—(དུ་) འགྱུར་; —འགྲོ་ to go down the drain, to labor/ work in vain.

ངལ་བ་སྤངས་ (ŋɛɛwa pāŋ) va. to renounce concern with hardships/ difficulties/ fatigue ། ཕྱི་ཚོས་ངལ་བ་སྤངས་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུའི་ས་གནས་ཚོར་ལས་ཀར་ཕྱིན་པ་རེད་ Renouncing concern with hardships, they went to work in the underdeveloped areas (areas to be developed).

ངལ་བ་འབྲས་མེད་ (ŋɛɛwa drɛ̀ɛmeè) working but getting no fruits/ benefits/ results/ accomplishments (from one's labor).

ངལ་བ་མེད་པ་ (ŋɛɛwa meèba) inexhaustible, indefatigable, untireable.

ངལ་བ་ཚད་མེད་ (ŋɛɛwa tsɛ̄ɛmeè) endless hardship/ difficulty; va.—མྱོང་ to undergo endless hardship or difficulty.

ངལ་བ་བཟོད་ (ŋɛɛwa söö) va. to bear/ endure difficulty or hardship.

ངལ་བས་དུབ་ (ŋɛɛwɛ tub) vi. to be tired, to be exhausted.

ངལ་བའི་རྒྱུ་ (ŋɛɛwɛgyu) only hardship/ difficulties with no gain ། ལས་ཀ་དེ་བྱས་ན་རང་ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ If one does that work, then it will be only hardships without any gains.

ངལ་འབུངས་ (ŋɛmbuŋ) persevering, being industriousness.

ངལ་མེད་ (ŋɛɛmeè) abbr. of ངལ་བ་མེད་པ་.

ངལ་མེད་འབྲས་ཐོབ་ (ŋɛɛmeè drɛ̀ɛdob) vi. to reap without sowing, to benefit without hard work/ difficulties.

ངལ་མེད་འབྲས་མེད་ (ŋɛɛmeè drɛ̀ɛmeè) without hard work/ toiling/ difficulty there can be no accomplishment or success or profit.

ངལ་མེད་འབྲས་ལེན་ (ŋɛɛmeè drɛ̀ɛlen) sm. ངལ་མེད་འབྲས་ཐོབ་.

ངལ་རྩོལ་ (ŋɛɛdzöö) work, labor, toil; va.—བྱེད་ to work, to labor, to toil.

ངལ་རྩོལ་མཁས་པ་ (ŋɛɛdzöö kɛ̄ɛba) skilled laborer.

ངལ་རྩོལ་སྐོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ (ŋɛɛdzöögɔrgi jādrim) labor law.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ཁེ་དབང་ (ŋɛɛdzöögi kēwaŋ) right of work.

ངལ་རྩོལ་གྱི་འགྲན་བསྡུར་ (ŋɛɛdzöögi drɛndur) labor emulation drive.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ཉི་མ་ (ŋɛɛdzöögi ñimə) workday, working day.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ཉིན་གྲངས་ (ŋɛɛdzöögi ñindraŋ) sm. ངལ་རྩོལ་གྱི་ཉི་མ་.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ཐོབ་ཆ་ (ŋɛɛdzöögi tōbja) payment/ remuneration for labor.

ངལ་རྩོལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ (ŋɛɛdzöögi tũngyen) working conditions.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ནུས་པ་ (ŋɛɛdzöögi nüüba) ability/ capacity to work.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ནུས་ཤུགས་ (ŋɛɛdzöögi nüüshug) labor force, manpower.

ངལ་རྩོལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་འཛིན་སྟངས་ (ŋɛɛdzöögi nəmgyur dzindaŋ) labor attitude.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ཚོང་ར་ (ŋɛɛdzöögi tsōŋra) labor market.

ངལ་རྩོལ་གྱི་འཚོ་སྲུང་ (ŋɛɛdzöögi tsōsuŋ) protection of labor.

ངལ་རྩོལ་གྱི་རིན་ཐང་ (ŋɛɛdzöögi rindaŋ) labor value.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ལག་རྩལ་ (ŋɛɛdzöögi lagdzɛɛ) labor skills.

ངལ་རྩོལ་གྱི་ལས་བགོ་ (ŋɛɛdzöögi lɛ̀ɛgo) division of labor.

ངལ་རྩོལ་གྱི་གླ་པ་ (ŋɛɛdzöögi lāba) hired labor.

ངལ་རྩོལ་རྒྱལ་སྲུང་གི་ལུས་སྦྱོང་ལམ་ལུགས་ (ŋɛɛdzöö gyɛɛsuŋgi lüüjoŋ ləmluù) labor-defense training system.

ངལ་རྩོལ་གླ་ཐོབ་ (ŋɛɛdzöö lādob) payment for work.

ངལ་རྩོལ་འགྲན་སྡུར་ (ŋɛɛdzöö drɛndur) competition at work, labor campaign.

ངལ་རྩོལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (ŋɛɛdzöö drigdrim) labor discipline.

ངལ་རྩོལ་སྒྲིམ་ཚད་ (ŋɛɛdzöö drimdzɛ̀ɛ) intensity of labor.

ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཀོད་ (ŋɛɛdzöö gyurgöö) reform through labor (a type of incarceration in the PRC).

ངལ་རྩོལ་ངེས་ཚད་ (ŋɛɛdzöö ŋeèdzɛ̀ɛ) sm. ངལ་རྩོལ་བཅད་གྲངས་.

ངལ་རྩོལ་བཅད་གྲངས་ (ŋɛɛdzöö jɛ̀ɛdraŋ) work quota, work norm.

ངལ་རྩོལ་བཅོས་སྒྱུར་ (ŋɛɛdzöö jöögyur) 1. reform through labor (a type of incarceration in the PRC). 2. reforming labor.

ངལ་རྩོལ་འཛིན་པོ་ (ŋɛɛdzöö jömbo) sm. ངལ་རྩོལ་མཁས་པ་.

ངལ་རྩོལ་ཉིན་གྲངས་ (ŋɛɛdzöö ñindraŋ) work days, a working day.

ངལ་རྩོལ་ཉེན་སྲུང་ (ŋɛɛdzöö ñensuŋ) labor insurance.

ངལ་རྩོལ་ཉེན་འགོག (ŋɛɛdzöö ñengɔɔ̀) sm. ངལ་རྩོལ་ཉེན་སྲུང་.

ངལ་རྩོལ་དང་ (ŋɛɛdzöö dāŋ) Labor Party.

ངལ་རྩོལ་ལྟ་རྩལ་ (ŋɛɛdzöö dədzüü) labor viewpoint.

ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ནུས་ཚད་ (ŋɛɛdzöö tõngyeègi nüüdzɛ̀ɛ) sm. ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ལས་ཚད་.

ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ (ŋɛɛdzöö tõngyeè nüüshug) labor production capacity.

ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ལས་ཚད་ (ŋɛɛdzöö tõngyeè lɛ̀ɛcöò) productivity of labor, labor output.

ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ལས་ཕྱོད་ (ŋɛɛdzöö tõngyeè lɛ̀ɛcöò) sm. ངལ་རྩོལ་ཐོན་སྐྱེད་ལས་ཚད་.

ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་ (ŋɛɛdzöö tüüjen) sm. ངལ་རྩོལ་དུས་ཚིགས་.

ངལ་རྩོལ་དུས་ཚིགས་ (ŋɛɛdzöö tüüdzig) labor holiday (May 1).

ངལ་རྩོལ་བདེ་སྲུང་ (ŋɛɛdzöö desuŋ) protection of labor.

ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ (ŋɛɛdzöö nüüshug) 1. labor force. 2. capacity for physical labor. 3. able-bodied person/ worker.

ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ཕྱེད་ཙམ་ (ŋɛɛdzöö nüüshug cēèdzam) people who can fulfill only half the quota of work.

ངལ་རྩོལ་པ་ (ŋɛɛdzööba) worker, manual laborer.

ངལ་རྩོལ་པ་དཀྱུས་མ་ (ŋɛɛdzööba gyũũmə) common laborer.

ངལ་རྩོལ་པ་གོ་ཐང་ (ŋɛɛdzööba kodaŋ) able-bodied laborer.

ངལ་རྩོལ་སྤྱིའུ་ (ŋɛɛdzöö bū) tib.ch. Ministry of Labor.

ངལ་རྩོལ་དཔའ་བོ་ (ŋɛɛdzöö bāwo) labor hero.

ངལ་རྩོལ་དཔེ་ལྡན་ (ŋɛɛdzöö bēdɛn) sm. ངལ་རྩོལ་དཔེ་བཟང་.

ངལ་རྩོལ་དཔེ་བཟང་ (ŋɛɛdzöö bēsaŋ) exemplary/ model worker, heroic laborer.

ངལ་རྩོལ་དཔེ་ལེགས་ (ŋɛɛdzöö bēleg) sm. ངལ་རྩོལ་དཔེ་བཟང་.

ངལ་རྩོལ་པ་ (ŋɛɛdzööwa) sm. ངལ་རྩོལ་པ་.

ངལ་རྩོལ་བྱ་ཡུལ་ (ŋɛɛdzöö cəyüü) labor target.

ངལ་རྩོལ་བྱང་ཆུབ་ (ŋɛɛdzöö caŋcub) experienced/ skilled laborer.

ངལ་རྩོལ་བྱང་མ་ (ŋɛɛdzöö caŋma) ངལ་རྩོལ་བྱང་ཆུབ་.

ངལ་རྩོལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ (ŋɛɛdzöö cɛ̄ɛbɛ drɛ̄ɛbu) the fruit of one's labor.

ངལ་རྩོལ་བྱེད་དབང་ (ŋɛɛdzöö cēèwaŋ) sm. ངལ་རྩོལ་གྱི་ཁེ་དབང་.

ངལ་རྩོལ་སྦྱང་སོན་ (ŋɛɛdzöö jaŋsön) sm. ངལ་རྩོལ་བྱང་ཆུབ་.

ངལ་རྩོལ་སྦྱོང་བརྡར་ (ŋɛɛdzöö joŋdar) practice through labor.

ངལ་རྩོལ་མི་དོན་ཅུའུ་ (ŋɛɛdzöö midün jü) bureau of labor and personnel.

ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ (ŋɛɛdzöö mimaŋ) laboring/ working masses or people.

ངལ་རྩོལ་ཚོགས་པ་ (ŋɛɛdzöö tsōgba) Labor Party (in England).

ངལ་རྩོལ་ཞབས་ཞུ་ཀུང་སི་ (ŋɛɛdzöö shəbji gūŋsi) employment service company.

ངལ་རྩོལ་ཡོ་བྱད་ (ŋɛɛdzöö yobjɛ̀ɛ) working tools, implements needed for work.

ངལ་རྩོལ་རས་ (ŋɛɛdzöö rɛ̀ɛ) jean material.

ངལ་རྩོལ་རུ་ཁག (ŋɛɛdzöö rugaà) labor brigade.

ངལ་རྩོལ་ལས་གཙུན་ (ŋɛɛdzöö lɛ̀ɛjün) labor discipline.

ངལ་རྩོལ་ལས་ཕྱོད་ (ŋɛɛdzöö lɛ̀ɛjöò) sm. ངལ་རྩོལ་ལས་ཚད་.

ངལ་རྩོལ་ལས་ཚད་ (ŋɛɛdzöö lɛ̀ɛjöò) labor efficiency/ output/ capacity.

ངལ་རྩོལ་ལས་ཞུགས་ (ŋɛɛdzöö lɛ̀ɛshug) labor employment.

ངལ་རྩོལ་ཤེད་ཤུགས་ (ŋɛɛdzöö shɛ̄ɛshuù) sm. ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་.

ངལ་རྩོལ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ (ŋɛɛdzöö shēèyönjɛn) labor intellectual.

ངལ་རྩོལ་སེམས་ཤུགས་ (ŋɛɛdzöö sēmshuù) the will/ enthusiasm/ motivation for hard work, working with enthusiasm.

ངལ་རྩོལ་སློབ་སྦྱོང་ (ŋɛɛdzöö lōbgyoŋ) sm. ངལ་རྩོལ་སློབ་གསོ་.

ངལ་རྩོལ་སློབ་གཙུན་ (ŋɛɛdzöö lōbjün) reeducation (of juvenile delinquents, etc.) through labor.

ངལ་རྩོལ་སློབ་གསོ་ (ŋɛɛdzöö lōbso) labor education.

ངལ་རྩོལ་ལྷག་མ་ (ŋɛɛdzöö lhāgba) surplus work (work producing profit for the employer), surplus labor.

ངལ་བརྩོན་ (ŋɛɛdzön) industrious, diligent (with regard to work), hardworking.

ངལ་བརྩོན་ཆེན་པོ་ (ŋɛɛdzön cēmbo) very industrious/ diligent workers.
ངལ་ཚོགས་ (ŋɛɛtsɔɔ) sm. ངལ་བ་.
ངལ་འཚོ་ (ŋentso) abbr. of ངལ་གསོ་འཚོ་གནས་.
ངལ་བཟོད་ (ŋɛɛsöö) tolerating, enduring (hardship).
ངལ་ལས་ (ŋɛɛlɛɛ) labor.
ངལ་ལས་ཀྱི་གླ་ཆ་ (ŋɛɛlɛɛgi lāja) labor cost, labor wages.
ངལ་ལས་མཉམ་ལས་ (ŋɛɛlɛɛ ñamlɛɛ) labor cooperation/ sharing.
ངལ་ལས་པ་ (ŋɛɛlɛɛba) laborer (usu. manual).
ངལ་ལས་ཚོང་ར་ (ŋɛɛlɛɛ tsōŋra) labor market (where jobs are arranged).
ངལ་ལས་གླ་ཆ་ (ŋɛɛlɛɛ lāja) wage for labor.
ངལ་ལས་ཞབས་འདེགས་ (ŋɛɛlɛɛ shamdeg) service industry. 2. service work.
ངལ་ལས་ཞབས་འདེགས་ཚོང་ར་ (ŋɛɛlɛɛ shəmdeg tsōŋra) sm. ངལ་ལས་ཚོང་ར་.
ངལ་ལས་ཞབས་འདེགས་གླ་ཆ་ (ŋɛɛlɛɛ shəmdeg lāja) sm. ངལ་ལས་གླ་ཆ་.
ངལ་ལས་ཞབས་ཞུའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཐོན་ལས་ (ŋɛɛlɛɛ shəbshü rəŋshin dɛmbɛ tōnlɛɛ) service production, service work, service industry.
ངལ་གསོ་ (ŋɛɛso) rest, resting; va.—རྒྱག་; —བྱེད་ to rest; vi.—ཐེབས་ to get rested ¶ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ (I) rested about two hours. 2. day off, work break ¶དེ་རིང་ངལ་གསོ་ཡིན་པས་ Is today your day off? ¶ངས་ངལ་གསོའི་བར་ལ་ཟ་འཐུང་བྱེད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to eat and drink during the break.
ངལ་གསོ་སྐྱོན་ (ŋɛɛso gyön) h. of ངལ་གསོ་རྒྱག.
ངལ་གསོ་ཁང་ (ŋɛɛsogaŋ) rest home.
ངལ་གསོ་རྒྱག (ŋɛɛso gyaà) va. to rest.
ངལ་གསོ་ཐེབས་ (ŋɛɛso tēb) vi. to get rested.
ངལ་གསོ་འཚོ་གནས་ (ŋɛɛso tsōnɛɛ) taking it easy, taking a rest, survivig peacefully.
ངལ་གསོ་འཚོ་གནས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ (ŋɛɛso tsōnɛɛgi sīijüü) the policy of taking it easy that was propounded by Hu Yaobang.
ངལ་གསོ་རེས་མོས་ (ŋɛɛso remöö) resting alternately/ in turn, being off alternately/ in turn.
ངལ་གསོའི་ཁེ་དབང་ (ŋɛɛso kēwaŋ) right to have rest/ time off.
ངལ་གསོ་དགོངས་འགྲོལ་ (ŋɛɛsö goŋdröö) leave of absence, furlough.
ངལ་གསོའི་རྒྱག་ཐང་ (ŋɛɛsö gyaàdaŋ) rest site, rest area.
ངལ་གསོའི་ཉི་མ་ (ŋɛɛsöö ñimə) day off from work, e.g., Sunday in the U.S.
ངལ་གསོའི་ཉིན་མོ་ (ŋɛɛsöö ñinmə) sm. ངལ་གསོའི་ཉི་མ་.
ངལ་གསོའི་དངོས་རྫས་ (ŋɛɛsö ŋöödzɛɛ) comfort articles, things used for rest/ leisure.
ངལ་གསོས་ (ŋɛɛsö) 1. p. of ངལ་གསོ་. 2. in compounds, sm. ངལ་གསོ་.
ངལ་གསོར་གནས་པ་ (ŋɛɛsər nɛɛba) sitting cross-legged with both hands on the knees.
ངལ་བསོ་ (ŋɛɛso) 1. f. ངལ་གསོ་. 2. in compounds, sm. ངལ་གསོ་.
ངལ་བསོ་བ་ (ŋɛɛsowa) a break in a phrase or sentence (e.g., a comma).
ངས་ (ŋɛɛ) 1. sm. ང་ཡིས་ (ང་ + inst.) ¶ངས་བཤད་པ་ཡིན་ I said it. 2. interrogative particle for verbs ending in ང་ ¶ཁོ་འདིར་སླེབས་བྱུང་ངས་ Did he come here?
ངས་ཁྱོད་ལས་རྩམ་པ་ཟོས་པ་མང་ཞིང་ཟ་ཡུན་ཀྱང་རིང་ (ŋɛɛ kyöölɛ dzāmba sööba maŋshiŋ sayüngyaŋ riŋ) I have more experience than you [Lit. I ate more tsamba than you and for a longer time].
ངས་བྱས་ན་ (ŋɛɛ cɛɛna) I think, in my opinion, in my viewpoint ¶ངས་བྱས་ན་ཁོང་ཕེབས་འདོད་གནང་གི་རེད་ I think he would like to come.
ངས་བལྟས་ན་ (ŋɛɛ dēēna) sm. ངས་བྱས་ན་.
ངུ་: p. ངུས་; f. ངུ་; imp. ངུས་ (ŋu) vi. to cry, to weep ¶ཕྲུ་གུ་འདི་ངུ་སྐབས་ When the child is crying.
ངུ་སྐད་ (ŋugɛɛ) sobbing/ weeping/ lamenting while talking; va.—འདོན་; —རྒྱག་; vi.—ཤོར་; vi.—འགག to be choked with sobs.
ངུ་སྐད་ཤུབ་ཤུབ་ (ŋugɛɛ shūbshub) sobbing.
ངུ་སྐྱིགས་ཤུབ་ཤུབ་ (ŋugyiì shūbshub) sm. ངུ་སྐད་ཤུབ་ཤུབ་.
ངུ་རྒྱངས་བྱེད་ (ŋugyaŋ cēè) sm. ངུ་ཤར་རྒྱག.
ངུ་རྒྱུ་གོད་པོ་ (ŋugyu gööbo) a crybaby, one who is inclined to or in the habit of crying a lot ¶ཕྲུ་གུ་འདི་ངུ་རྒྱུ་གོད་པོ་འདུག This child is a crybaby.
ངུ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ (ŋugyu gabo) sm. ངུ་རྒྱུ་གོད་པོ་.
ངུ་བརྒྱལ་ (ŋu gyɛɛ) vi. to cry, to weep.
ངུ་སྒྲ་ (ŋudra) sm. ངུ་སྐད་.
ངུ་དགོད་ (ŋugöö) crying and laughing at the same time; va.—བྱེད་.
ངུ་ངག (ŋuŋaà) sm. ངུ་སྐད་.
ངུ་སྔངས་ (ŋuŋaŋ) crying/ wailing from fear or anger; va.—བྱེད་.
ངུ་དངགས་ (ŋuŋag) sm. ངུ་ངག.
ངུ་ཅོ་ (ŋujo) sm. ངུ་ཅོར་.
ངུ་ཅོ་དིག་དིག (ŋujo dēgdeg) sm. ངུ་ཅོར་.
ངུ་ཅོ་ཐིང་ཐིང་ (ŋujo tiŋdiŋ) sm. ངུ་ཅོར་.
ངུ་ཅོར་ (ŋujor) wailing, sound of crying/ weeping (implies several people crying/ weeping at once).
ངུ་ཐག་གཅོད་ (ŋu tāgjöö) va. to stop crying.
ངུ་ཐག་ཆོད་ (ŋu tāàjöö) vi. to stop crying.
ངུ་གདོང་ (ŋudoŋ) a sad face/ demeanor, a long face; va.—སྟོན་ to show/ put on a long face.
ངུ་བྱང་ལངས་པོ་ (ŋujaŋ laŋbo) sm. ངུ་རྒྱུ་གོད་པོ་.
ངུ་གྲོ་ (ŋu dro) vi. to feel like crying ¶གནས་ལུགས་སྐྱོ་པོ་དེ་མཐོང་དུས་ང་ངུ་གྲོ་བྱུང་ When I saw that sad situation I felt like crying.
ངུ་འབོད་ (ŋumböö) crying accompanied by calling out a request; va.—བྱེད་ ¶མི་སེར་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་ལ་ངུ་འབོད་བྱས་ནས་བདེ་སྡུག་ཞུས་པ་རེད་ The subjects (miser) complained to the leader of their hardship in a crying manner.
ངུ་འབོད་གནས་ (ŋumböö nɛɛ) shung. one of the eighteen realms of hell.
ངུ་འབོད་འོ་དོད་ (ŋumböö ödöö) crying/ wailing for help.
ངུ་མ་དགོད་ (ŋu magöö) sm. ངུ་མ་ཤེས་དགོད་མི་ཤེས་.
ངུ་མ་ངག (ŋu maŋaà) half talking and half crying, talking while crying.
ངུ་མ་ལབ་ (ŋu maŋaà) sm. ངུ་མ་ངག.
ངུ་མ་ཤེས་དགོད་མི་ཤེས་ (ŋu mashɛɛ göö mishɛɛ) not knowing what to do, uncertain how to respond [Lit. not knowing whether to laugh or cry].
ངུ་མེད་བགད་མེད་ (ŋumeè gɛɛmeè) not knowing what to do or how to act, embarrassed [Lit. not crying and not laughing].
ངུ་ཚད་ཚད་ (ŋu tsɛɛdzɛɛ) on the verge of tears/ weeping; va.—བྱེད་.
ངུ་མཚམས་ (ŋundzam) stopping crying; va.—འཇོག to stop crying.
ངུ་རྫུ་ (ŋudzuù) pretending to cry; va.—འདེབས་.
ངུ་ཟུག (ŋusug) the yelping/ crying of a dog.
ངུ་རུ་འཇུག (ŋuru juù) va. to make cry.
ངུ་ལབ་ (ŋuləb) sm. ངུ་སྐད་.
ངུ་སླ་པོ་ (ŋu lābo) a crybaby, sb. who cries easily.
ངུ་ཤགས་ (ŋushaà) sm. ངུ་ཤར་.
ངུ་ཤར་ (ŋushar) wailing, crying loudly; va.—རྒྱག.
ངུ་ཤི་ཁ་ལུག (ŋushi kāluù) sm. ངུ་སླ་པོ་.
ངུ་ཤུབ་ (ŋushub) weeping, sobbing, whimpering, crying with panting; va.—རྒྱག་; —བྱེད་.
ངུ་ཤུམ་ (ŋushum) weeping/ crying (conveys with tears streaming from the eyes); va.—རྒྱག.
ངུ་ཤུལ་ (ŋushüü) signs of crying, tear stains.
ངུ་ཤུལ་མིག་ཆུ་ (ŋushüü migju) sm. ངུ་ཤུལ་.
ངུ་ཤོར་ (ŋu shɔ̄ɔ) vi. to burst into tears, to cry spontaneously.
ངུ་ཤོར་པོ་ (ŋu shɔ̄rbo) bringing one to tears, easy to cry.
ངུ་བཤད་ (ŋushɛɛ) speaking or saying sth. while crying, va.—རྒྱག.

ངུ་བཤུམ་འཛར་འཛར་ (nushum dzardzar) sm. ངུ་ཤུམ་.

ངུ་ལྷུབ་ (nuhub) talking while crying; va.—བྱེད་.

ངུད་མོ་ (nüümo) sobbing, wailing, moaning.

ངུར་ (nur) 1. a type of duck. 2. vi. to make a grunting noise (like a pig or yak).

ངུར་སྐད་ (nurgɛɛ) 1. a grunting sound (like a pig or yak), the roaring sound of a wild animal like a tiger; va.—རྒྱག.

ངུར་ཁ་ (nurga) yellowish-orange color.

ངུར་ཁ་མ་ (nurkama) sm. ངུར་ཁ་.

ངུར་ཁམ་ (nurkam) sm. ངུར་ཁ་.

ངུར་སྒྲ་ (nurdra) sm. ངུར་སྐད་.

ངུར་དིར་ (nurdir) sm. ངུར་སྐད་.

ངུར་ཕྱིར་ (nurdir) sm. ངུར་སྐད་.

ངུར་པ་ (nurba) a yellow duck.

ངུར་པའི་ཤ་ (nurbɛsha) the meat of the yellow duck (used for medicinal purposes).

ངུར་སྨིག་ (nurmig) saffronish (color).

ངུར་སྨིག་འཛིན་པ་ (numig dzimbə) monk (Buddhist).

ངུས་ (nüü) p. of ངུ་.

ངུས་ནས་བརྒྱལ་ (nüünɛ gyɛɛ) va. to throw a temper tantrum.

ངུས་ཤུལ་མིག་ཆུ་ (nüüshüü migju) sm. ངུ་ཤུལ་.

ངེད་ (neè) sm. ང་.

ངེད་ཅ་ (neèja) sm. ང་.

ངེད་ཅག་ (neèjaà) we.

ངེད་ཉིད་ (neèñii) sm. ང་ཉིད་.

ངེད་ཚོ་ (neèñii) sm. ང་ཚོ་.

ངེད་རང་ (neèñii) sm. ང་རང་.

ངེར་ (ner) vi. to growl.

ངེར་སྐད་ (nergɛè) growling.

ངེས་ (neè) 1. vi. to be certain/ sure ¶ ང་ཚོ་ཚེས་བཅུ་ལ་འདི་ནས་ཐོན་རྒྱུར་ངེས་སོང་ It is certain that we will leave here on the 10th. ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཁོ་ཚོ་དགའ་པོ་ཡོང་རྒྱུར་ངེས་ If we did that, they are certain to be happy. 2. (vb. + —) certainly, definitely ¶ ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་ན་ཁོ་ཚོས་བྱེད་ངེས་རེད་ If you tell (them), they will certainly do it. ¶ ཚུར་རྒོལ་བྱས་ན་ཕར་རྒོལ་བྱེད་ངེས་ཡིན་ If (they) attack (us) we will certainly attack (them back). 3. vi. to remember, to recollect, to recall; to keep in mind ¶ དེ་དུས་ཁོ་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་པ་ངེས་ཀྱི་མི་འདུག (I) don't recall that he went to India at that time.

ངེས་ཁུངས་ (neègun) shung. a reliable source ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ངེས་ཁུངས་ཡིན་ན་ཆེ་བདེན་པར་འཛིན་ཆོག If this information is from a reliable source we can trust it.

ངེས་མཁོ་ (neègo) necessary, essential, indispensable.

ངེས་ངེས་ (nɛèneè) definitely keep in mind, remember va.—བྱེད་ ¶ ཁྱེད་རང་གིས་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་སློབ་དེ་སེམས་ལ་ངེས་ངེས་བྱེད་དགོས་ You must keep in mind the advice of your superiors.

ངེས་ངེས་དིག་དིག (nɛèneè digdig) 1. sm. ངེས་ངེས་. 2. definite, certain, sure ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ངེས་ངེས་དིག་དིག་རེད་དམ་ Are (you) really certain about this information?

ངེས་ངེས་པོ་ (nɛè neèbo) sm. ངེས་ངེས་.

ངེས་ཅན་ (neèjɛn) certain, definite, sure ¶ གནས་ཚུལ་ངེས་ཅན་གང་ཡང་གསུངས་མ་སོང་ He didn't say anything certain.

ངེས་ཅན་ཞིག (neèjɛnjig) sth. that is certain/ definite/ sure ¶ གནས་ཚུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་གང་ཡང་གསུངས་མ་སོང་ He didn't say anything certain.

ངེས་བརྗོད་ (neèjöö) defining with a metaphor.

ངེས་རྙེད་ (neèñeè) vi. to definitely know ¶ ཁོས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པ་ངེས་རྙེད་བྱུང་ We definitely knew that he planned to dominate/ rule Tibet.

ངེས་དིག (neèdig) abbr. of ངེས་ངེས་དིག་དིག.

ངེས་གཏན་ (ཞིག་) (neèdɛn) certainty, certainly ¶ ངེས་གཏན་མེད་པར་ཐལ་སྐྱོད་བྱེད་ཡས་འཛེམ་ཆ་བྱེད་དགོས་ (We) should avoid advancing head on unless we are certain.

ངེས་རྟོགས་ (neèdɔɔ) knowing/ understanding for sure or definitely; va.—བྱེད་.

ངེས་བརྟན་ (neèdɛn) sm. ངེས་གཏན་.

ངེས་བརྟན་དགོས་མེད་ (neèdɛn təgmeè) no need for further confirmation.

ངེས་བརྟན་མེད་པ་ (neèdɛn meèba) not definite, uncertain.

ངེས་དོན་ (neèdön) absolute truth, true meaning/ significance.

ངེས་ལྡན་ (neèdɛn) sm. ངེས་ཅན་.

ངེས་འདྲོངས་ (nendron) definite, certain. 2. understood, comprehended.

ངེས་གནས་ (neènɛɛ) existing, real, actual.

ངེས་པ་ (neèba) certainty, definiteness, sureness; vi.—རྙེད་ to be certain/ definite, to know for sure ¶ ཉམས་མྱོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རྒྱུའི་ངེས་པ་གཅིག་རྙེད་པ་རེད་ Because of (their) experiences they were certain that they would be victorious.

ངེས་པ་ཅན་ (neèbajɛn) certain, sure, definite, real ¶ བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ངེས་པ་ཅན་ཁ་ཤས་ཤོད་ཡས་འདུག (They) have some definite accounts of the living conditions of the Tibetans that they can tell.

ངེས་པ་ཉིད་དུ་ (neèba ñiidu) sm. ངེས་པར་དུ་.

ངེས་པ་འདྲེན་པ་ (neèba trenba) having complete/ thorough understanding.

ངེས་པ་མེད་པ་ (neèba meèba) uncertain, unsure, changeable ¶ ཁོ་སུ་ཡིན་ངེས་པ་མེད་པར་བརྟེན་ལམ་སེང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཁག་པོ་རེད་ Because it was uncertain who he was, it was difficult to immediately trust him.

ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ (neèbɛ gyuyin) definitely (will do) ¶ ས་ཆ་དེ་མི་དམངས་ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ It is definite that the people will protect that place.

ངེས་པའི་ཚིག (neèbɛ tsig) derived nouns (e.g., two words/ morphemes like "sky" and "boat" joined together to make another word like "airplane").

ངེས་པར་ (neèbar) sm. ངེས་པར་དུ་.

ངེས་པར་དུ་ (neèbartu) certainly, definitely, for sure ¶ ལས་ཀ་འདི་ཉི་མ་བདུན་གྱི་ནང་ངེས་པར་དུ་ཚར་གྱི་རེད་ This job will certainly be done in seven days. ¶ ཚོགས་འདུ་དེར་ང་ཚོ་ཚང་མ་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་རེད་ We all definitely have to go to that meeting. ¶ དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་དུ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་རེད་ Party members must oppose (it).

ངེས་པའི་མང་གྲངས་ (neèbar manshöö) absolute majority.

ངེས་པོ་ (neèbo) 1. remembering well, good memory/ recall ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ཁོས་ག་རེ་ཞུས་མེད་ངེས་པོ་གསུང་ཡས་འདུག་གམ་ Do you remember specifically what he said to you? ¶ ཁོ་ངེས་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག He has a good memory.

ངེས་འབྱུང་ (nenjun) the awakening of religious seeking/ renunciation, getting the thought of seeking religious salvation; vi.— སྐྱེ་ to have the idea awaken of seeking religious salvation/ renunciation.

ངེས་འབྱུང་སྦུ་སྦུད་ (nenjun büsüü) not real/ superficial ངེས་འབྱུང་.

ངེས་མེད་ (nɛèmeè) 1. sm. ངེས་པ་མེད་པ་. 2. anonymous ¶ སྦྱིན་བདག་ངེས་མེད་ཅིག་ནས་ From an anonymous donor.

ངེས་མེད་གུང་སེང་ (nɛèmeè gunsen) casual/ nonemergency leave of absence.

ངེས་མེད་རྒོལ་དུང་ (nɛèmeè göödun) guerrilla warfare.

ངེས་མེད་རྒོལ་དུང་ས་ཁུལ་ (nɛèmeè göödun səgüü) an area where guerrilla warfare exists.

ངེས་མེད་རྒོལ་དུང་དམག་འཐབ་ (nɛèmeè göödun məgtəb) guerrilla warfare.

ངེས་མེད་རྒོལ་དུང་རུ་ཁག (nɛèmeè göödun rugaà) guerrilla bands/ troop.

ངེས་མེད་དགྲ་འཐབ་ (nɛèmeè dratəb) sm. ངེས་མེད་རྒོལ་དུང་.

ངེས་མེད་ཆ་བསགས་ (ŋεεmeè cāsaà) indefinite integral (in math).

ངེས་མེད་མཉམ་བྱ་ (ŋεεmeè ñamja) indeterminate equation (in math).

ངེས་མེད་དམག་འཁྲུག (ŋεεmeè mәgdruù) guerrilla warfare; va.—རྒྱག.

ངེས་མེད་དམག་འཐབ་ (ŋεεmeè mәgdәb) sm. ངེས་མེད་དམག་འཁྲུག.

ངེས་མེད་དམག་འཐབ་རུ་ཁག (ŋεεmeè mәgdәb rugaà) guerrilla band/ force.

ངེས་མེད་དམག་འཐབ་ས་ཁུལ་ (ŋεεmeè mәgdәb sәgüü) area where there is guerrilla warfare.

ངེས་མེད་དམག་རུ་ (ŋεεmeè mәgru) sm. ངེས་མེད་དམག་འཐབ་རུ་ཁག.

ངེས་རྩིས་ (ŋeèdzii) final account/ balance sheet, financial report/ accounting of revenue and expenditures.

ངེས་ཚད་ (ŋeèdzεε) norm, standard, ration.

ངེས་ཚིག (ŋeètsii) abbr. of ངེས་པའི་ཚིག.

ངེས་འཛོམས་ (ŋeèdzom) definitely meeting/ gathering/ assembling; va.—བྱེད་.

ངེས་གཟུང་ (ŋeèsuŋ) 1. definite, conclusive. 2. bearing/ keeping in mind, remembering.

ངེས་བཟུང་ (ŋeèsuŋ) sm. ངེས་གཟུང་.

ངེས་བཟུང་སྒྲ་ (ŋeèsuŋ dra) the grammatical particle ནི་ (that points out a particular person or thing).

ངེས་བཟོ་ (ŋeèso) (vb. + —) certain, sure ¶ འགྲོ་སོང་རག་རྒྱུའི་ངེས་བཟོ་མི་འདུག It is not certain we will obtain the money for expenses.

ངེས་ལེགས་ (ŋeèleg) 1. definite or true goodness. 2. nirvana, enlightenment.

ངེས་ཤེས་ (ŋeèsheè) certain knowledge, confidence, conviction, assurance; vi.— སྐྱེ་; —བསྐྱེད་ to be/ get/ grow confident/ assured, to believe, to trust ¶ ཆབ་འབངས་རྣམས་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པའི་གནས་ལུགས་གསལ་འགྲེལ་དགོས་རྒྱུ་ One should explain the matter clearly so that the subjects can believe it.

ངེས་ཤེས་རྙེད་ (ŋeèsheè ñeè) vi. to get/ find certain knowledge, to get confidence/ assuredness with respect to knowledge, to believe, to trust.

ངེས་གཤིས་ (ŋeèshii) shung. because of being confirmed ¶ བློ་ནོར་རྣམ་ལ་ཛ་སག་ངེས་གཤིས་ Because Lonam was confirmed as a dzasa.

ངེས་སུ་ (ŋeèsu) definitely, certainly.

ངེས་སྲོལ་ (ŋeèsöö) law, regulation, rule.

ངེས་སྲོལ་རང་བཞིན་ (ŋeèsöö rәŋshin) objective laws.

ངེས་གསལ་ (ŋeèsεl) clear, distinct ¶ ཤར་ནུབ་བར་གྱི་རིང་ཚད་ངེས་གསལ་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་ (I) can't say clearly what the distance is between east and west.

ངེས་བསྐྱོང་ (ŋeè siŋ) va. to send definitely, to be sure to send ¶ ས་གནས་ཀྱི་ཆ་བབས་གནས་ཚུལ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ངེས་བསྐྱོངས་དགོས་རྒྱུ་ One should be sure to send the information regarding the situation right away.

ངོ་ (ŋo) 1. the face, the front (side) ¶ ངོ་ལ་དཀར་པོ་དམར་པོ་བྱུགས་འདུག (She) was wearing makeup on (her) face. 2. the real, the actual, the essence (often conveys the true members of a family as opposed to servants or distant relatives) ¶ ལྷ་ཀླུ་ངོ་གཡོག Lhalu family, members and servants. 3. page (in books, etc.) ¶ ངོ་བདུན་པའི་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ The eighth line on page seven. 4. principal (in a loan) ¶ ངོ་སྐྱེད་ Principal and interest. 5. (— + vb.) in person, face-to-face ¶ བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ལ་ངོ་བཅར་ཞུ་དགོས་ You have to meet the lama in person.

ངོ་དཀར་ (ŋogar) 1. cheerful, happy (face/ expression); va.—སྟོན་ to show a cheerful/ happy face, to look happy/ cheerful/ pleased ¶ ཁོས་ངོ་དཀར་སྟོན་པ་མཐོང་མ་བྱུང་ (I) haven't seen him look cheerful. 2. white face.

ངོ་དཀར་བ་ (ŋo gārwa) slightly better ¶ ངའི་ལྷམ་གོག་འདི་ཁྱེད་བུའི་ངོ་དཀར་བ་ཡོད་ My shoes is slightly better (than his).

ངོ་དཀར་པོ་ (ŋo gārbo) sm. ངོ་དཀར་.

ངོ་ལྐོག (ŋogɔg) deceitful, two-faced, double dealing; va.—བྱེད་ to act two-faced/ deceitful, to double-deal.

ངོ་ལྐོག་གཉིས་མེད་ (ŋogɔg ñiimeè) sm. ངོ་ལྐོག་མཚུངས་པ་.

ངོ་ལྐོག་འཕེར་བ་ (ŋogɔg pērwa) sm. ངོ་ལྐོག་མཚུངས་པ་.

ངོ་ལྐོག་མེད་པ་ (ŋogɔg meèba) sm. ངོ་ལྐོག་མཚུངས་པ་.

ངོ་ལྐོག་ཚིག་མཚོན་ (ŋogɔg tsigdzön) using words to attack overtly and covertly.

ངོ་ལྐོག་མཚུངས་པ་ (ŋogɔg tsüŋbә) undeceitful, straightforward, honest.

ངོ་ལྐོག་གཡོ་ལྷད་ (ŋogɔg yōlhεε) two-faced and deceitful.

ངོ་སྐལ་ (ŋogεε) share, portion.

ངོ་སྐུལ་ཞུ་ (ŋogüü shu) shung. to encourage/ insist ¶ དཔལ་འབར་བླ་མ་ནས་ངོ་བསྐུལ་ཞུས་འགྲེལ་ At the insistence of Pembar Lama.

ངོ་སྐྱེངས་ (ŋogyeŋ) 1. sm. ཁ་སྐྱེངས་ 2. disappointment, disenchantment.

ངོ་སྐྱེངས་ཟིལ་པ་ཆགས་ (ŋogyeŋ silbә cāà) vi. to sweat due to embarrassment.

ངོ་སྐྱེད་ (ŋogyeè) 1. principal and interest (on a loan). 2. va.—ལེན་ to start/ begin to recover from an illness.

ངོ་སྐྱེད་གྲངས་གཙང་ (ŋogyeè trandzaŋ) shung. (paying) the principle and the interest completely ¶ ངོ་སྐྱེད་གྲངས་གཙང་དུས་གཅིག་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ (We) will pay the principle and the interest completely at once.

ངོ་སྐྱེད་ཆ་ཡང་ (ŋogyeè dzāyaŋ) shung. the principal and interest both being completely written off.

ངོ་སྐྱོད་ (ŋo gyöö) sm. ང་བསྐྱོད་.

ངོ་བསྐྱོད་ (ŋo gyöö) going in person/ first hand; va.—བྱེད་ to go in person ¶ ཁོ་ཚོ་བསུ་བར་གནམ་ཐང་དུ་ང་རང་ངོ་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ I went to the airport in person to receive them.

ངོ་ཁ་སྐྱེང་ (ŋo gyöö) sm. ངོ་སྐྱེངས་.

ངོ་ཁར་ (ŋogar) in front of, in the presence of ¶ ཁོའི་ངོ་ཁར་དེ་ཚོ་ཤོད་ནུས་ཀྱི་མི་འདུག (They) don't dare say those things in front of him.

ངོ་ཁབས་ (ŋogam) virtaligo.

ངོ་ཁེབས་ (ŋogeb) a veil used to cover the face (usu. by Muslim women).

ངོ་ཁེབས་གྲོ་ཐིག (ŋogeb drodig) freckles.

ངོ་ཁྱུག་པ་ (ŋokyagba) sm. ངོ་དཀར་པ་.

ངོ་ཁྲ་བྱི་ལ་ (ŋotra cilә) a tiger-striped cat.

ངོ་ཁྲ་ཞུམ་བུ་ (ŋodra zhümbu) sm. ངོ་ཁྲ་བྱི་ལ་.

ངོ་ཁྲལ་ (ŋodrεε) shung. tax on aristocratic families who were unable to provide a government office at a given time. 2. head tax.

ངོ་འཁོར་ (ŋogɔɔ) master and servant, head and servants/ retinue.

ངོ་མཁྱེན་ (ŋo kyēn) vi. to know, to recognize (h.) ¶ ང་ཐོག་མར་གཟིགས་དུས་ངོ་མཁྱེན་བྱུང་ངམ་ Did (you) recognize me when (you) first saw me?

ངོ་མཁྱེན་འདྲིས་གྲོགས་ (ŋogyen triidrɔɔ) h. of ངོ་ཤེས་འདྲིས་གྲོགས་.

ངོ་འཁྱེར་ (ŋo kyēr) 1. va. to use one's relationship/ friendship (to get sth.) ¶ དེ་རིང་ངའི་ངོ་འཁྱེར་ནས་ཁོང་གི་ས་ནས་དངུལ་གཡར་བ་ཡིན་ Today I used my relationship with him to get a loan. ¶ ངའི་ངོ་འཁྱེར་ནས་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་ཟ་ཁང་ལ་མི་ཞིག་བཅུག་པ་ཡིན་ I used my relationship with Dorjela to (get him to) put (hire) a person in his restaurant. 2. making a big deal.

ངོ་འཁྲུད་ཁང་ (ŋotrüügaŋ) wash room.

ངོ་གྲངས་ (ŋodraŋ) number, quantity ¶ རྒྱལ་ཁབ་དེས་གནམ་གྲུ་ངོ་གྲངས་ 50 སྐོར་ཉོས་པ་རེད་ That country bought about fifty planes.

ངོ་དགའ་ (ŋogar) flattery, sycophancy, boot licking; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

ངོ་དགའ་ངོ་བསྟོད་ (ŋogar ŋodöö) sm. ངོ་དགའ་.

ངོ་དགའ་པད་ལད་ (ŋogar bēèlεε) flattering, being sycophantic; va.—བྱེད་.

ངོ་དགའ་སྤེལ་ལད་ (ŋoga bēlεε) sm. ངོ་དགའ་པད་ལད་.

ངོ་དགའ་སླིལ་ལབ་ཚ་པོ་ (ŋoga bēlɛɛ tsābo) sb. who is a flatterer/ sycophant.

ངོ་དགའ་ཕྱོགས་འཛིན་ (ŋoga cɔ̄gten) shung. showing/ practicing favoritism or nepotism, acting biased or partial; va.—བྱེད་ ¶ ཞིབ་ས་ནས་ངོ་དགའ་ཕྱོགས་འཛིན་མེད་པའི་དྲང་པོའི་ཁྲིམས་སྲོལ་རྒྱུན་སྐྱོང་དགོས་རྒྱུ་ The special office for investigating the case should practice the law justly, and should not practice favoritism.

ངོ་འགྲོ་ (ŋodro) shung. to go/ attend in person ¶ ཚོགས་འདུར་ངོ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་ངོ་ཚབ་བཏང་བ་ Because of being unable to attend the meeting in person, (he) sent a representative.

ངོ་རྒོལ་ (ŋogöö) opposition, opposing, protesting; va.—བྱེད་ to oppose, to protest, to stand up against ¶ གྲོས་ཆོད་དེ་ལ་འཐུས་མི་ཁ་ཤས་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ Some representatives opposed the resolution. 2. anti-, counter- ¶ གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་ Counterrevolutionary.

ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་ (ŋogöö gēmböö) demonstrating in opposition to sth. (by shouting slogans, etc.); va.—བྱེད་.

ངོ་རྒོལ་སྐྱོན་བརྗོད་ (ŋogöö gyōnjöö) criticism in opposition of sth.; va.—བྱེད་.

ངོ་རྒོལ་ གཞིར་ལངས་ (ŋogöö gerlaŋ) uprising, rebellion, insurrection; va.—བྱེད་.

ངོ་རྒོལ་ལྔ་ (ŋogöö ŋā) the five anti's movement (against bribery, against tax evasion, against theft of state property, against cheating on government contracts, and against stealing economic information).

ངོ་རྒོལ་ཕྱོགས་ཁག་ (ŋogöö cɔ̄ɔgaà) opposition faction/ party.

ངོ་རྒོལ་གསུམ་ (ŋogöö sūm) polit. the three antis campaign of 1951-1952—the campaign against corruption, waste and bureaucracy within the party, government, army and mass organizations.

ངོ་རྒྱ་ (ŋogya) page, leaf (of a book).

ངོ་རྒྱབ་གཉིས་ (ŋogyab ñīī) front and back.

ངོ་རྒྱུག་ (ŋogyuù) shung. corvee labor that a person must carry out himself/ in person ¶ རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་གྱི་ཁྲལ་རིགས་ངོ་རྒྱུག་དགོས་པ་ལས་ཚབ་སྒྲིག་དང་དོད་སྤྲོད་སོགས་མི་ཆོག་པ་ One should provide the riding horses and accompanying person corvee tax as demanded in person, and it is not allowed to make a substitute and a money payment in place of the performing this in person.

ངོ་སྒྲུབ་ (ŋodrub) shung. to pay whatever the tax is ¶ ཐོར་རྒྱུན་ངོ་སྒྲུབ་དགོས་ངེས་ཞིབ་དེབ་གཞིར་བཟུང་ངོ་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་ One should pay whatever the tax is in accordance with the tax investigation book.

ངོ་ཅག་ (ŋojag) sm. ང་ཚོ་.

ངོ་གཅོག་ (ŋo jɔ̄ɔ) va. to crush another's hopes/ wishes/ desires.

ངོ་བཅར་ (ŋojar) reporting in person, meeting in person (h.); va.—ཞུ་ ¶ ཁྱེད་ན་ཟུ་བཏབ་ནས་ངོ་བཅར་མ་ཞུས་ཙང་ Because you feigned illness and didn't report in person.

ངོ་ཆག་ (ŋojaà) shung. a reduction in taxes because a family has a member serving as a government official ¶ གཞུང་གི་ཞབས་ཞྭ་ཞིར་འཁོད་པ་རྣམས་ལ་ངོ་ཆག་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ Government officials have the right to get a tax deduction for going into government service.

ངོ་ཆང་ (ŋojaŋ) beer (ཆང་) served by sb. in person (rather than by a servant) (implies that the person served has to drink the beer).

ངོ་ཆེ་ངོ་ཆུང་ (ŋoje ŋojuŋ) favoritism, nepotism, showing partiality; va.—བྱེད་.

ངོ་ཆེན་ (ŋojen) sb. of influence/ power, a patron; va.—ཞུ་; —གནང་རོགས་ཞུ་ to ask a favor of sb. of influence/ power, to ask sb. in power to intercede; va.—གནང་ to grant a favor.

ངོ་ཆེན་ངོ་བརྒྱུད་ (ŋojen ŋogyüü) seeking a favor through an influential person, asking sb. who is powerful to intercede; va.—བྱེད་.

ངོ་ཆེན་ངོ་ཆུང་ (ŋojen ŋojuŋ sm. ངོ་ཆེ་ངོ་ཆུང་.

ངོ་ཆེན་ཞུ་བརྒྱུད་ (ŋojen shugyüü) sm. ངོ་ཆེན་ངོ་བརྒྱུད་.

ངོ་ཆེན་ཞུ་མི་ (ŋojen shumi) a person who intercedes with an influential person on behalf of the another; va.—གཏོང་ to send such a person.

ངོ་ཆོད་ (ŋo cöö) abbr. ངོ་ཐུག་ཆོད་.

ངོ་མཆིད་འདེབས (ŋo cīī deb) va. to spit on sb.'s face.

ངོ་མཇལ་ (ŋo jɛɛ) h. of ངོ་འཕྲད་.

ངོ་ཉར་སྐྱིད་འཇལ (ŋoñar gyēnjɛɛ) sm. མ་ཉར་སྐྱིད་འཇལ་.

ངོ་གཉིས་པ་ (ŋoñiibə) a two-faced person, a double dealer.

ངོ་གཉིས་མ་ (ŋo ñīimə) 1. dual ¶ འཐབ་ཇུས་ངོ་གཉིས་མ་ A dual strategy. 2. two-faced person, double-dealer.

ངོ་གཉེར་མ་ མིག་མཆི་མ་ (ŋo ñērma mii cīmə) great sadness or suffering [Lit. wrinkled face, tearful eyes].

ངོ་གཉེར་མ་ གདོང་མཆི་མ་ (ŋo ñērma doŋ cīmə) great sadness or suffering [Lit. wrinkled face; tearful face].

ངོ་གཏད་ (ŋodɛɛ) sm. ཁ་གཏད་.

ངོ་གཏུག་ (ŋoduù) meeting face-to-face, meeting in person; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ང་ངོ་གཏུག་ཏུ་ཡོང་བ་རེད་ He came to meet me in person. ¶ ངས་ཁོང་ངོ་གཏུག་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ I went to tell him in person.

ངོ་གཏུག་ངོ་གདོང་ (ŋoduù ŋodoŋ) meeting face-to-face, in person.

ངོ་གདོང་བསུ་ལེན་ (ŋodoŋ sūlen) the welcoming done by the main members of a family to an in-marrying bride or groom; —བྱེད་ ¶ གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་དགེ་བའི་ཉིན་བག་མ་ངོ་གདོང་བསུ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ On an auspicious day, the main members of the family will welcome the bride.

ངོ་རྟགས་ (ŋodaà) identification sign/ mark; vi.—ཆུག་; vi.—ཆོད་; vi.—ཟིན་ (ཟིམ་) to be identified/ recognized; va.—གཅོད་ to identify.

ངོ་རྟགས་ཆུག་པོ་ (ŋodaà cūgbo) sm. ངོ་ཐག་ཆོད་པོ་.

ངོ་རྟགས་ཆོག་ཐམ་ (ŋodaà cōgdam) identity card/ certificate.

ངོ་བརྟན་པོ་ (ŋo dēmbo) sm. གདོང་བརྟན་པོ་.

ངོ་ལྟ་ (ŋoda) 1. vi. to recover/ get well/ take a turn for the better (usu. regarding an illness) ¶ ན་ཚ་དྲག་ངོ་ལྟ་གི་འདུག He is starting to recover from the illness. 2. abbr. ངོ་ལ་ལྟ. 3. mirror. 4. sm. ཕྱོགས་སུ་ལྟང་.

ངོ་ལྡོས་ (ŋodöö) shung. all members of a family (the family head and everyone else) ¶ ཁྱིམ་ཚང་ངོ་ལྡོས་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་ཡོང་བ་རེད་ All the members of the family came.

ངོ་བལྟས་ (ŋo dɛɛ) sm. ངོ་ལ་ལྟ་.

ངོ་སྟོན་ (ŋo dōn) va. to show one's face; to appear in public.

ངོ་བསྟོད་ (ŋodöö) sm. ངོ་དགའ་.

ངོ་བསྟོད་ངོ་དགའ་ (ŋodöö ŋoga) sm. ངོ་དགའ་.

ངོ་ཐག་ཆོད་ (ŋodaà cöö) 1. vi. to know, to recognize ¶ ཁྱེད་རང་མི་འདི་ངོ་ཐག་ཆོད་སོང་ངས་ Did you know this man? ¶ མིག་ཡོད་ཀྱང་ཡག་ཉེས་ངོ་ཐག་མི་ཆོད་ Even though he has eyes, he doesn't know good from bad.

ངོ་ཐག་ཆོད་པོ་ (ŋodaà cööbo) recognizable ¶ ཡི་གེ་དེ་ངོ་ཐག་ཆོད་པོ་མི་འདུག I can't recognize the letters (e.g., they are printed unclearly).

ངོ་ཐང་ (ŋodaŋ) a person's standing with regards to respect and honor.

ངོ་ཐུག་ (ŋodug) meeting in person; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་གཉིས་ 1959 ནས་ངོ་ཐུག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད་ They have not met (each other) in person since 1959.

ངོ་ཐུག་གྲོས་ཚོགས་ (ŋodug trööʤoò) a face-to-face gathering/ meeting.

ངོ་ཐུག་ངོ་འཕྲད་ (ŋodug ŋodrɛɛ) a face-to-face gathering/ meeting.

ངོ་ཐུག་གདོང་འཕྲད་ (ŋodug doŋdröö) face-to-face, in person.

ངོ་ཐུག་དྲི་ལན་ (ŋodug trilen) interviewing, asking questions face-to-face; va.—བྱེད.

ངོ་ཐུག་གླེང་མོལ་ (ŋodug lēŋmöö) sth. told in person, a face-to-face discussion/ conversation.

ངོ་ཐོག (ŋodog) 1. real, true, actual ¶ འདི་ཁོའི་བསམ་བློ་ངོ་ཐོག་དེ་མ་རེད་ This is not his real idea. 2. really, truly, actually ¶ ཁོ་བོད་ལ་ངོ་ཐོག་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is really going to Tibet.

ངོ་ཐོག་འབྲི་ (ŋodog dri) va. to write realistically, to record the true situation, to describe actual conditions.

ངོ་སྟོན་ (ŋo tön) 1. abbr. ངོ་སོ་སྟོན་. 2. abbr. ངོ་མ་སྟོན.

ངོ་སྟོན་དཔང་པོ་ (ŋodön pāŋbo) a witness who comes in person (to court); va.—བྱེད་.

ངོ་མཐོ་ (ŋo tō) sm. ངོ་མཐོ་བ་.

ངོ་མཐོ་བ་ (ŋo tōwa) 1. valuable, precious ¶ ཁོ་ཚོས་དངོས་ཆས་ངོ་མཐོ་བ་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་དེ་མིན་སྤྱིར་བ་རེད་ Except for a few valuable things they gave everything away. 2. pride in an accomplishment ¶ ཕྲུ་གུའི་ལོ་འཛུག་ཡིག་ཚད་ལོན་པས་ཕ་མ་གཉིས་ངོ་མཐོ་བ་བྱུང་བ་ Because the child passed the final exam, the parents were proud in an accomplishment. 3. respected, well thought of, well considered.

ངོ་མཐོ་པོ་ (ŋo tōbo) 1. having pride in an accomplishment ¶ ཕྲུ་གུའི་ལོ་འཛུག་ཡིག་ཚད་ལོན་པས་ཕ་མ་གཉིས་ངོ་མཐོ་པོ་བྱུང་བ་ Because the child passed the final exam, the parents were proud. 2. respecting, considering well.

ངོ་འཐེན་ (ŋoden) shung. abbr. of ངོ་དཀའ་ཕྱོགས་འཐེན་.

ངོ་དག་ཆོས་ (ŋodaà cöö) vi. to be identified ¶ ཁྱེད་ངོ་དག་མི་ཆོས་པར་འབྲི་རྒྱུ་ཡིན་ We will not identify you in (our) writings).

ངོ་དོད (ŋodöö) shung. the payment made when a family doesn't have a worker to provide, e.g., aristocratic families when they have no male of the right age to send as a government official.

ངོ་གདོང་ (ŋodoŋ) 1. face. 2. appearance.

ངོ་གདོང་ནག་པོ་ (ŋodoŋ nagbo) 1. black face. 2. angry face.

ངོ་གདོང་ལ་འབྲོང་ལྤགས་གཡོག (ŋodoŋla droŋbaà yɔ̄ɔ) shameless [Lit. putting a wild yak hide on one's face].

ངོ་མདངས་ (ŋondaŋ) facial complexion.

ངོ་མདངས་བཀྲ་བ་ (ŋodaŋ) one's face glowing with health.

ངོ་མདོག (ŋodog) facial color/ complexion; vi.—སྐྱར་ to turn white/ pale (e.g., from illness).

ངོ་འདེགས་ཞུ་ (ŋodeg shu) shung. va. to weigh (whatever had to be paid as a tax, such as wool butter, etc.).

ངོ་འདོན་ (ŋondön) shung. the estate and its subjects ¶ ངོ་འདོན་གྱི་འཛིན་དབང་ཅོ་སྡེ་དགོན་པས་རང་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ The Chode Monastery shall manage and take possession of the estate and its subjects.

ངོ་འདོན་འཛིན་བདག (ŋondön dzindaà) shung. the office/ or institution in charge of both an estate and its attached subjects ¶ ངོ་འདོན་འཛིན་བདག་ཕྱི་བ་རྩེ་ཡིག་ཚང་ཡིན་ཀྱང་ཞོལ་ཅོས་སྡེ་ཁ་འཛིན་བསྐུལ་དོན་ Although the main owner of the estate and its subjects is the Yigtsang Office, that office granted possession to Chode Monastery.

ངོ་འདྲ་ (ŋondra) 1. the original and the copy. 2. sth. that looks like the original/ real thing.

ངོ་ནག (ŋonag) an angry or stern or grave expression/ countenance; va.—སྟོན་; va.—སྣང་ to make an angry/ stern face ¶ མགྲོན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་གཤེ་གཤེ་གཏོང་མི་ཐོད་ཀྱང་ངོ་ནག་བསྟན་སོང་ Even though (he) couldn't scold (him/her) in the midst of guests, (he) showed an angry face.

ངོ་ནག་པོ་ (ŋo nagbo) sm. ངོ་ནག.

ངོ་ནོར་ (ŋonɔɔ) error, mistake.

ངོ་ནོར་སྣམ་བསྒྱུར་ (ŋonɔr bɛ̄ɛguŋ) shung. switching inferior quality for good quality, having a mixup occur; va.—བྱེད་ ¶ ངོ་ནོར་སྣམ་བསྒྱུར་མེད་པར་སྤྲོད་དགོས་ (You) should give things without switching some.

ངོ་ནོར་འཁྲམ་ལུས་མེད་པ་ (ŋonɔɔ kūmlüü meēba) shung. to not make mistakes/ errors that leave sth. out ¶ ས་ཞིང་རྣམས་འདི་ལོ་འདེབས་རྗེ་ནས་ངོ་ནོར་འཁྲམ་ལུས་མེད་པ་སྤྲོད་ལེན་དགོས་རྒྱུ་ There should be no mistakes made that leave things out when handing over the fields after planting.

ངོ་གནག་པ་ (ŋonagba) sm. ངོ་ནག.

ངོ་གནོང་ (ŋo nōŋ) vi. to feel ashamed/ unworthy/ unsuitable, to regret ¶ ངོ་གནོང་དགོས་པའི་བྱ་བ་ A deed that troubles one's conscience. ¶ ངོ་གནོང་མི་དགོས་པ་ There is no need to be ashamed/ embarrassed.

ངོ་གནོངས་ (ŋo nōŋ) p. of ངོ་གནོང་.

ངོ་ལྤགས་མཐུག་པོ་ (ŋobaà tūgbo) shameless, not easily embarrassed, thick-skinned.

ངོ་སྤྲགས་ (ŋobdraà) confronting face-to-face; va.—བྱེད.

ངོ་སྤྲོད་ (ŋodröö) introducing, acquainting; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to introduce, to acquaint ¶ ཚོགས་ས་ར་ཚོགས་མི་གསར་པ་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་རེད་ They will introduce the new members at the meeting place. ¶ བརྙན་པར་ཁང་གིས་རིང་མིན་དེའི་སྐོར་ཞིབ་རྒྱས་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ The Pictorial (magazine) office will soon acquaint you in detail about this.

ངོ་སྤྲོད་མིང་བྱང་ (ŋodröö miŋjaŋ) name card.

ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་ (ŋodröö yigi) letter of introduction.

ངོ་སྤྲོད་ལག་འཁྱེར་ (ŋodröö laggyer) sm. ངོ་སྤྲོད་ཡི་གེ་.

ངོ་ཕན་ (ŋobɛn) repaying a part of the principal of a loan; va.—བྱེད་ ¶ དངུལ་སྲང་ ༥༠ ངོ་ཕན་ཐོག་འབུལ་རྒྱུ་ Paying 50 sangs towards the principal of the loan.

ངོ་ཕེབས་ (ŋopeb) h. of ངོ་བསྐྱོད་.

ངོ་འཕང་མཐོ་པོ་ (ŋobaŋ tōbo) sm. ངོ་སོ་ཆེན་པོ་.

ངོ་འཕྲད་ (ŋondrɛɛ̀) meeting in person ¶ ཁོ་ངོ་འཕྲད་མ་བྱུང་ I haven't met him in person.

ངོ་འཕྲད་གྲོས་བསྡུར་ (ŋondrɛɛ̀ trȫödur) having a face-to-face discussion/ conversation; va.—བྱེད.

ངོ་འཕྲད་གྲོས་མོལ་ (ŋondröö trȫömöö) sm. ངོ་འཕྲད་གྲོས་བསྡུར་.

ངོ་འཕྲོད་ (ŋo dröö) vi. to have sb. be introduced. 2. sm. ངོ་ཐག་ཆོད་. 3. vi. to receive the original or main (usu. a letter or document).

ངོ་བོ་ (ŋowo) 1. nature, essence, character, attitude; vi.—འགྱུར་ to get changed, to have the nature/ essence/ character/ attitude change (with food conveys to spoil) ¶ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ The nature of the system of imperialism. ¶ ངོ་བོ་ཡང་ཉིན་བཞིན་ཚབས་ཆེར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (It) gets more serious in nature everyday. ¶ ཏང་མི་འདི་ཚོང་དེ་ཁ་ལ་ངོ་བོ་འགྱུར་ནས་གསར་བརྗེར་ངོ་ལོག་པ་ཆགས་བཞག The character of party members has suddenly changed and become counterrevolutionary.

ངོ་བོ་འགྱུར་ནས་ངན་པ་ཆགས་ (ŋowo gyurnɛ ŋɛmba cāà) vi. to degenerate, to become bad.

ངོ་བོ་ངེས་པའི་དབྱེ་ཞིབ་ (ŋowo ŋɛbɛɛ yēship) qualitative analysis.

ངོ་བོ་གཅིག་པ་ (ŋowo jīgbə) the same or similar nature.

ངོ་བོ་གཉིས་ལྡན་ (ŋowo ñīidɛn) dual nature/ character; duality.

ངོ་བོ་གཉིས་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་ (ŋowo ñīidɛngi rəŋshin) the nature of duality.

ངོ་བོ་ཉིས་བརྩེགས་ (ŋowo ñīidzeg) sm. ངོ་བོ་གཉིས་ལྡན་.

ངོ་དབྱིབས་ (ŋoyib) sm. གདོང་དབྱིབས་.

ངོ་འབག (ŋobaà) mask.

ངོ་འབངས་ (ŋombaŋ) shung. the estate owner/ lord and the subjects or serfs ¶ ངོ་འབངས་གྲོད་གཞི་དབྱེ་བ་མ་ཆོད་པར་གཞུང་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཡིན་བཞིན་པར་ The case between the estate owner and the subjects has not been settled yet and they are still in the

process of investigating.

ངོ་འབུད་ཀྱིས་མཐར་བསྒྲོད་ (ŋombüügi tādröö) shung. expelling the chief culprit/ offender.

ངོ་འབུལ་ (ŋombüü) giving sth. in person; va.—ཞུ་.

ངོ་འབྱོར་ (ŋonjɔr) sm. ངོ་བཅར་.

ངོ་སྦྱོར་ (ŋojɔr) recommending; va.—བྱེད་.

ངོ་འབྲུ་ (ŋondru) shung. principal in a grain loan.

ངོ་མ་ (ŋoma) 1. real, actual, true ¶ གྲོགས་པོ་ངོ་མ་ A real friend. ¶ གུང་ཁྲན་ངོ་མའི་བསམ་བློ་ Real communist ideas. 2. the master, the main family members ¶ ཟུར་ཁང་ངོ་མ་དང་གཡོག་པོ་ཚོ་ the Surkhang family members and servants. 3. in person, in the real, actually ¶ ཁྱེད་རང་ངོ་མ་ཕེབས་པས་ Did you go in person?

ངོ་མ་བརྒྱགས་ནས་གཡག་ཤོར་སྐྲག་ནས་ཚིག་ཤོར་ (ŋoma gyaànɛ yāàshɔɔ dāànɛ tsīīshɔɔ) forcing people to do sth. [Lit. when people are full they can't help but fart, when people are afraid they can't help but say sth.].

ངོ་མ་ངོ་བཤུས་ (ŋoma ŋoshüü) the original and the copy.

ངོ་མ་གཅོག (ŋoma jōg) sm. ངོ་མ་ཆོག.

ངོ་མ་ཆོག (ŋoma cōg) vi. to do sth. because it is hard to refuse sb's request; to do something so another won't lose face ¶ ངོ་མ་ཆོག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་བྱུང་ In order for her not to lose face I had to agree.

ངོ་མ་ཆོད་ (ŋoma cöö) vi. to be unable to distinguish/ know.

ངོ་མ་ལྡོག (ŋoma dɔɔ) sm. ངོ་མ་ཆོག.

ངོ་མ་ཟློག (ŋoma dɔɔ) sm. ངོ་མ་ཆོག.

ངོ་མར་འགྱུར་ (ŋomar gyur) vi. to get changed from temporary to permanent/ full status (e.g., after a probationary period at work).

ངོ་མའི་རང་བཞིན་ (ŋomɛ rəŋshin) the nature of truth/ reality.

ངོ་མི་གཅོག (ŋomijɔɔ) sm. ངོ་མ་ཆོག.

ངོ་མི་རྟག་པ་ (ŋo midagba) temperamental, highly sensitive.

ངོ་མི་ཚོར་བ་ (ŋo midzorwa) 1. vi. to not recognize. 2. vi. to be straightforward, to be uninhibited.

ངོ་མིང་ (ŋo miŋ) real name (i.e., not a nickname).

ངོ་མེད་ལྐོག་མེད་ (ŋomɛɛ gɔgmeè) straightforward, honest.

ངོ་མེད་དོན་མེད་ (ŋomeè tönmeè) not achieving a good result, not getting recognition/ acclaim.

ངོ་ཚ་ (ŋo tsā) vi. to be ashamed/ embarrassed ¶ མོ་ཐུག་སྐབས་ངོ་ཚ་བྱུང་ I was embarrassed when I met her.

ངོ་ཚ་ཁ་སྐྱེངས་ (ŋotsa kāgyeŋ) 1. embarrassment; vi.—ཆགས to be/ get embarrassed. 2. vi. to be ashamed and embarrassed.

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་འདྲས་ (ŋotsa trēndɛɛ) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་.

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་ (ŋotsa trēēmeè) shameless, brazen, having no sense of shame/ embarrassment.

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་གཞུང་ (ŋotsa trēēshuŋ) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་.

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ (ŋotsa trēēyöö) honest, moral, upright, having a conscience, having a sense of embarrassment/ shame.

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་སེམས་ (ŋotsa trēēsem) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་.

ངོ་ཚ་འགེབས་རས་ (ŋotsa gebrɛɛ) loin cloth, fig leaf.

ངོ་ཚ་རྒྱབ་སྒྱུར་ (ŋotsa gyəbgyur) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་.

ངོ་ཚ་རྒྱབ་དུ་སྒྱུར་ (ŋotsa gyəbdu gyūr) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་.

ངོ་ཚ་སྐྱུ་མེད་ (ŋotsa gyumeè) sb. who does not feel ashamed, shameless.

ངོ་ཚ་ཅན་ (ŋotsajɛn) shy, bashful.

ངོ་ཚ་ཆེན་པོ་ (ŋotsa cēmbo) sm. ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་.

ངོ་ཚ་ཉོ་ (ŋotsa ño) va. to disgrace/ shame oneself [Lit. to buy embarrassment].

ངོ་ཚ་གཉིས་མཉམ་ (ŋotsa ñiiñam) together in good and bad.

ངོ་ཚ་པོ་ (ŋo tsābo) ashamed, embarrassed.

ངོ་ཚ་སྤྲད་རིན་ (ŋotsa drērin) provisions provided to a thief by his captors when he is sent home.

ངོ་ཚ་ཕབ་ (ŋotsa pəb) va. to humiliate, to make sb. feel ashamed.

ངོ་ཚ་མེད་པ་ (ŋotsa meèba) sm. ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་.

ངོ་ཚ་དམའ་འབེབས་ (ŋotsa māmbeb) embarrassing and defaming; va.—བྱེད་.

ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་ (ŋotsa mimbu) 1. a shy person. 2. sb. who is easily embarrassed/ ashamed, sb. who is very sensitive.

ངོ་ཚ་ཞེ་ཁྲེལ་མེད་པ་ (ŋotsa shedree meèba) sm. ངོ་ཚ་སྐྱུ་མེད་.

ངོ་ཚ་རང་ཉོ་ (ŋotsa raŋño) making a fool of oneself, bringing shame/ disgrace on oneself.

ངོ་ཚ་ལུང་ལངས་ (ŋotsa lūŋlaŋ) vi. to become angry from being embarrassed.

ངོ་ཚན་ (ŋotsɛn) sm. གདོང་ཚན་.

ངོ་ཚབ་ (ŋotsəb) agent, representative; va.—གཏོང་ to send as a representative/ agent; va.—བྱེད་ to act as a representative/ agent ¶ རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དམར་གྱི་ངོ་ཚབ་ The Red Chinese representative in India.

ངོ་མཚང་འདྲུ་ (ŋotsaŋ dru) va. to expose an error/ fault.

ངོ་མཚར་ (ŋotsar) miraculous, wondrous, marvelous.

ངོ་མཚར་ཅན་ (ŋotsarjɛn) miraculous, wondrous, marvelous ¶ མི་ཡུལ་གྱི་བྱས་རྗེས་ངོ་མཚར་ཅན་ A miraculous human accomplishment.

ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་ (ŋotsar cēmbo) wondrous, marvelous.

ངོ་མཚར་པོ་ (ŋo tsābo) handsome, good-looking, beautiful.

ངོ་མཚར་ཟླ་མེད་ (ŋotsa dameè) supreme, unequaled, unrivaled.

ངོ་འཚལ་ (ŋo tsɛɛ) sm. ངོ་ཤེས་.

ངོ་འཚོ་ (ŋo tsō) sm. ངོ་འཛིན་.

ངོ་འཛིན་ (ŋundzin) sm. ངོ་སྤྲོད་, 1.

ངོ་འཛིན་ཟོལ་འཛུགས (ŋundzin söŋjoò) sm. ངོ་འཛིན་.

ངོ་འཛུམ་ (ŋo dzum) sm. ངོ་དཀར་.

ངོ་འཛུམ་དཀར་པ་ (ŋodzum gāābo) a smiling face.

ངོ་འཛུམ་དཀར་ནག (ŋo dzum gārnag) expressing happiness and sadness, expressing anger and joy.

ངོ་འཛུམ་གདིང་ནག (ŋo dzum dīŋnag) a smiling face with evil intent.

ངོ་འཛོམས་ (ŋodzom) getting together (in person), several people meeting face-to-face; va.—བྱེད་.

ངོ་རྫུན་བརྗེ་ (ŋodzün je) va. to exchange the original/ genuine/ authentic one with a false one.

ངོ་ཟིལ་ (ŋosil) healthy looking (face).

ངོ་ཟུམ་ (ŋo sum) va. to look stern, to show anger facially.

ངོ་ཟློག (ŋo dɔɔ) refusing sb.'s request; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ངའི་རེ་འདུན་ལ་ངོ་ཟློག་བྱས་བྱུང་ He refused my request.

ངོ་ཡ་ (ŋoya) sm. ཁ་ཡ་.

ངོ་ཡོད་ (ŋoyöö) present, in person ¶ འཐུས་མི་ངོ་ཡོད་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The representatives who are present are making the decision.

ངོ་ཡོད་ངོ་དང་ ངོ་མེད་རིན་ (ŋöyöö ŋodaŋ ŋomeè rin) shung. replacing (a lost item) or if one can not find a replacement then substitute with something else (e.g., money) ¶ དངོས་ཐོར་ཏེ་བག་མེད་པ་སྤྲོད་རྒྱུར་བསྟུན་ཕྱིན་ངོ་ཡོད་ངོ་དང་ ངོ་མེད་རིན་འབབ་བཅས་སྤྲོད་ལེན་དགོས་རྒྱུ་ In accordance with the list, one should find a replacement for the items, and if not, should find a substitute (e.g., money).

ངོ་གཡོག (ŋoyɔɔ) master and servant.

ངོ་རིས་ (ŋorii) face.

ངོ་རིས་དཔྱད་ (ŋorii jɛɛ) va. to examine the face and wrinkles to tell fortunes.

ངོ་རེ་གནོངས་ (ŋore nōŋ) sm. ངོ་གནོངས་.

ངོ་རེ་ཚ་ (ŋore tsā) vi. to be embarrassed.

ངོ་ལ་ལྟ་ (ŋola dā) 1. to take into account sb.'s feelings ¶ ཁོ་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ཁྱེད་རང་གི་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་བྱེད་ཀྱི་མིན་ (I) should punish him,

but taking you into account, I won't. 2. doing sth. because of friendship or a relationship; doing sth. to save the feelings/ face of another.

ང་ལག་ཁྲུས་ཆུ་ (ŋolaà trũüju) water for washing face and hands.

ང་ལབ་ཕག་ལབ་ (ŋoləb pāgləb) talking behind sb.'s back and talking face-to-face.

ང་ལམ་ང་རྒྱུད་ (ŋolam ŋōgyüü) doing sth. through a friend of a friend.

ང་ལས་ (ŋolɛɛ̀) the leader and the staff/ officials ¶ མདོ་སྤྱི་ང་ལས་ས་གནས་སུ་ཐེབས་འགྱུར་བྱུང་འཕྲལ་ As soon as the Governor of Kham and his staffs arrived there.

ང་ལས་རྗེས་འབྲངས་ (ŋolɛɛ̀ jeèdraŋ) leaders, officials/ workers and followers.

ང་ལེན་ (ŋolen) sm. སྔོ་ལེན་.

ང་ལོག་ (ŋoloò) rebellion, revolt, uprising; va.—རྒྱག་; —བྱེད་ to rebel, to revolt, to rise up against ¶ སྲིད་གཞུང་ལ་ང་ལོག་རྒྱག་རྒྱུའི་ཀློག་གྲོས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They plotted to rebel against the government.

ང་ལོག་འཁྲུག་ཟིང་ (ŋoloò trūgsiŋ) sm. ང་ལོག་ཟིང་འཁྲུག.

ང་ལོག་རྒྱབ་གཏོད་ (ŋoloò gyəbdöö) treachery, treason; va.—བྱེད་.

ང་ལོག་ཇག་རྐུན་ (ŋoloò jəggün) rebel bandit.

ང་ལོག་ཇག་པ་ (ŋoloò jagba) sm. ང་ལོག་ཇག་རྐུན.

ང་ལོག་ཇུས་འགོད་ (ŋoloò jüügüü) plotting/ planning a rebellion.

ང་ལོག་པ་ (ŋologba) rebel, renegade, mutineer.

ང་ལོག་དམག་མི་ (ŋoloò māāmi) rebellious or mutinous soldier.

ང་ལོག་ཟིང་འཁྲུག (ŋoloò siŋdru) revolt, rebellion, insurrection; vi.—ལངས་ to have a revolt/ rebellion/ insurrection break out. va.—རྒྱག to revolt/ rebel.

ང་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་པ་ (ŋoloò siŋdrubə) rebel.

ང་ལོག་གསང་འཚོང་ (ŋoloò sāŋdzoŋ) betraying, selling out; va.—རྒྱག.

ང་ཤ་སྨིན་པོ་ (ŋosha mĩmbo) sm. ང་ཚ་སྨིན་པོ་.

ང་ཤིག (ŋoshii) a facial disease characterized by lots of pimples.

ང་ཤེས་ (ŋosheè) vi. to know, to be acquainted with, to recognize; va.—གཏོང་ to make friends, to introduce (people); va.—སྤྲོག to make known to each other, to introduce to one another ¶ ཁོ་ངས་ང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ I don't know him. ¶ ཁོས་ང་ཐག་རིང་པོ་ནས་ང་ཤེས་སོང་ He recognized me from far away. ¶ ཁོས་གྲོང་པ་མང་ཆེ་བ་ང་ཤེས་བཏང་བ་རེད་ He made friends with most of the neighbors.

ང་ཤེས་འགབ་མཐུན་ (ŋosheè gəbdün) secret sexual intercourse between acquaintances.

ང་ཤེས་འདྲིས་གྲོགས་ (ŋosheè trịidrog) friends and acquaintances

ང་ཤེས་པ་ (ŋosheèba) an acquaintance.

ང་ཤོར་ (ŋo shɔ̄ɔ̄) vi. to lose face.

ང་བཤུས་ (ŋoshüü) copying, transcribing, duplicating; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

ང་བཤུས་འཁྲུལ་མེད་ (ŋoshüü trūümeè) shung. a real/ genuine copy.

ང་སོ་ (ŋoso) 1. respect, appreciation, praise; va.—བསྟོད་ to praise, to express respect/ appreciation; —འཁྱེར་ to feel grateful to sb., to appreciate sb.'s kindness ¶ ཁོར་ཡག་པོ་བྱས་ཀྱང་ང་སོ་མི་འདུག Even though (I am) good to him (he) has no respect (appreciation) for me. 2. taking credit for sb.'s work/ idea; va.—འཁྱེར་ ¶ ད་རིང་ལས་ཀ་འདི་ངས་བྱས་ཀྱང་ང་སོ་ཁོས་ཁྱེར་སོང་ Although I did the work today, he took the credit (for it). 3. reminding sb. what you did for them; making too much (a big deal) out of help/ aid/ favors; va.—གཏོང་; —ཤོད་ ¶ ཨུ་རུ་སུས་རྒྱ་ནག་ལ་རོགས་བྱེད་དུས་ང་སོ་ཞེ་དྲག་བཏང་བ་རེད་ When the Russians helped China they reminded them of what they did a lot. ¶ ཁོས་རོགས་དོག་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ང་སོ་ཆེན་པོ་གཏོང་གི་འདུག Even though he helps only a little, he makes a big deal out of it. 5. making use of another's name for sth. ¶ ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ང་སོ་འཁྱེར་ནས་ཨ་རི་སྲིད་གཞུང་ནས་དངུལ་གཡར་པ་རེད་ Making use of the Dalai Lama's name, (they) borrowed money from the American Government. 6. an achievement/ accomplishment, good work that produces a good reputation; vi.—ཐོན་ to have a good result, to be successful, to have a beneficial outcome ¶ སྤྲང་པོར་རོགས་བྱས་ན་ང་སོ་ཡོང་གི་རེད་ If you help the beggars you will get a good reputation. ¶ ཁོའི་ལས་ཀ་ང་སོ་ཐོན་པ་རེད་ His work was successful.

ང་སོ་ཆེན་པོ་ (ŋoso cēmbo) respected, appreciated.

ང་སོ་བསྟོད་ (ŋoso dȫȫ) see ང་སོ་.

ང་སོ་ཐོན་པོ་ (ŋoso tõmbo) 1. beneficial, having a good result ¶ སྨན་དེ་ང་སོ་ཐོན་པོ་བྱུང་སོང་ The medicine was beneficial. 2. (with regards to gifts) just what the person wanted.

ང་སོ་སྣོམ་(བསྣམས་) (ŋoso nōm) va. to feel grateful to sb., to be appreciative (h.).

ང་སོང་འཕྲོས་ (ŋosoŋ trȫȫ) shung. a leftover of sth. spent ¶ ཟླ་ཕོགས་ཇ་འདི་ནས་ང་སོང་འཕྲོས་ The leftover of the monthly tea salary.

ང་སོར་ལྟ་ (ŋosor dā) va. to do sth. thinking you will get acclaim/ recognition ¶ རོགས་རམ་བྱེད་དུས་ང་སོར་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ When helping (others) you shouldn't look for recognition.

ང་སྲུང་ (ŋosuŋ) 1. saving face, not embarrassing; va.—བྱེད་ ¶ ནོར་འཁྲུལ་རྣམས་གསལ་རྗེན་དུ་བཏོན་པ་ལས་ང་སྲུང་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ (We) must expose (their) mistakes not save face (for them). 2. agreeing with sb. due to their superior position ¶ རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ་ལས་མི་གཞན་དག་གི་ང་སྲུང་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ One should continue doing things according to one's own view rather than agree with another because of his superior position.

ང་སྲུང་ཁ་གསག (ŋosuŋ kāsaà) flattery, sycophancy.

ང་སྲུང་མཐུན་འཇུག (ŋosuŋ tũnjuù) sm. ང་སྲུང་.

ང་གསུམ་འཛོམས་ (ŋosum dzom) three people meeting together.

ངག་ན་ (ŋogna) arc. sm. སོང་ན་.

ངགས་ (ŋɔ̀ɔ̀) shore, bank.

ངམ་: p. **ངམས་**; f. **ངམ་**; imp. **ངམས་** (ŋom) 1. vi. to be satisfied/ satiated/ quenched (thirst). 2. va. to show off, to act ostentatious ¶ ཁོ་རྒྱུ་ནོར་ངམ་པར་དགའ་པོ་འདུག He likes to show off his wealth. 3. using sb.'s name for one's own gain ¶ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ངམ་ནས་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་བྱས་པ་རེད་ Using the name of the Dalai Lama, he acted lawlessly.

ངམ་ཁྱེར་ (ŋom kyēr) showing off; va.—བྱེད་.

ངམ་ངམ་བྱེད་ (ŋomŋom chɛ̄ɛ̀) sm. ངམ་, 2.

ངམ་འཕྱར་ (ŋomjar) showing off, flaunting; va.—བྱེད་.

ངམ་འཕྱར་ཁྲེལ་མེད་ (ŋomjar trēēmeè) shamelessly showing off.

ངམ་བཟོ་ (ŋomso) showing off, flaunting, bragging; va.—རྒྱག་; —འཕྱར་; —སྐྱལ་; —བྱེད་; —སྟོན་.

ངམ་ཟིལ་ (ŋomsil) sm. ངམ་བཟོ་.

ངམ་སོ་ (ŋomso) sm. ངམ་བཟོ་.

ངམས་ (ŋom) 1. p. of ངམ་. 2. vi. to be satiated/ quenched ¶ ཆུ་ངམས་པར་བཏང་བ་རེད་ (He) drank until satiated.

ངམས་རྒྱུ་མེད་པ་ (ŋomgyu meèba) sm. ངམས་མེད་.

ངམས་པ་མེད་པ་ (ŋomba meèba) sm. ངམས་མེད་.

ངམས་མེད་ (ŋommeè) unquenchable, insatiable.

ངམས་ཡག་མེད་པ་ (ŋomyaà meèba) sm. ངམས་མེད་.

ངམས་སེམས་ (ŋomsem) satisfaction, satiation, quenchment.

ངའི་དབང་རྩ་ (ŋöö wāŋdza) facial nerve.

ངའོ་ (ŋowo) sm.* ང་བོ་.

ངར་ (ŋɔr) in the face (of), in person, in front of.

ངར་ལྡང་ (ŋɔrdaŋ) va. to be proud/ arrogant.

ངས་ (ŋöö) 1. I ¶ ངས་འདི་སྤྱིགས་མགྱོགས་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་ I am coming here soon. 2. side, direction ¶ ཤར་ངས་ནས་ From the eastern side. ¶ རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ངས་

ནས་བཤད་ན་ If we say it from the side (point of view) of the Chinese. 3. the surface or face of sth. ༑ རྩིག་པའི་ངོས་ཀྱི་རི་མོ་དེ་ཚོ་ The paintings on the surface of the wall. ༑ རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་ From or above sea level.

ངོས་འགྲོ་དོག་སྐོར་ (ŋöndro dɔ̄gɔɔ) shung. investigation done personally/ on the spot. ཕན་ཚུན་ས་བརྗེས་བྱས་པའི་ཁེ་ཕྱུང་ཡོད་མེད་ཞིབ་རྟོགས་ངོས་འགྲོ་དོག་སྐོར་བྱས་ In order to find out if there are any gains or losses regarding exchanging the land, the investigation was done personally on the spot.

ངོས་ཅག (ŋöjaà) we, our ༑ ངོས་ཅག་ལྷ་ས་ནས་ཡོང་དུས་ When we came from Lhasa.

ངོས་ཚོད་ (ŋocöö) sm. ངོ་ཚོད་.

ངོས་མཇལ་ (ŋönjɛɛ) meeting in person; va.—ཞུ་ to meet/ see (in person) ༑ ངོས་མཇལ་སྐབས་བཀའ་མོལ་བྱུང་དོན་བཞིན་ As per our conversation when we met in person.

ངོས་འཇམ་ (ŋönjam) sm. ངོས་འཇམ་པོ་.

ངོས་འཇམ་པོ་ (ŋöö jambo) smooth surface.

ངོས་འཇམ་པོའི་ཚད་ (ŋöö jambö tsɛ̄ɛ) the degree of smoothness.

ངོས་འཇམ་འོད་འཕྲོ་ (ŋönjam wöndro) smooth and shinny/ glistening/ glittering.

ངོས་མཉམ་ (ŋönñam) even or level (surface).

ངོས་མཉམ་མེ་ལོང་ (ŋönñam meloŋ) a plane mirror (in physics).

ངོས་མཉམ་དར་སྡིགས་ (ŋönñam dardeg) surface grinder, flat grinder.

ངོས་ཉེས་པོ་ (ŋöö ñeèbo) ugly.

ངོས་སྙོམས་ (ŋöö ñōm) 1. va. to make level/ even. 2. a level/even surface.

ངོས་སྙོམས་ལྟ་ཆས་ (ŋöñom dājɛɛ̀) a gauge to determine if sth. is level.

ངོས་སྙོམས་དབྱིབས་རྩིས་ (ŋöñom yibdzii) plane geometry (math).

ངོས་བརྟག (ŋöö dāà) va. to examine.

ངོས་ཐུག (ŋöö tūù) va. to meet in person, to meet face-to-face.

ངོས་ནས་བཤད་ན་ (ŋöönɛ shēèna) from (sb.'s) point of view.

ངོས་སྤྲོད་ (ŋöö drōō) va. to introduce sb. in person.

ངོས་ཕྱོགས་ (ŋöjɔɔ̀) edge, side, bank (of river).

ངོས་འཕྲད་ (ŋöndrɛɛ̀) meeting in person, meeting face-to-face.

ངོས་བླངས་ (ŋöö lāŋ) 1. p. of ངོས་ལེན་. 2. sm. ངོས་ལེན་.

ངོས་འབྱོར་ (ŋönjɔr) sm. ངོ་བཅར་.

ངོས་སྦྱོར་ (ŋöjɔr) recommending, introducing ༑ ངོས་སྦྱོར་གྱི་ཡི་གེ་ A letter of recommendation/ introduction.

ངོས་མ་ཕྱུག་པ་ (ŋöö majogba) sm. ངོས་མ་ནོག་པ་.

ངོས་མང་གི་གཟུགས་ (ŋömaŋgi sūg) polyhedron.

ངོས་མི་ལེན་ (ŋöö milen) va. to deny, to not accept/ admit/ acknowledge ༑ ཁོ་ཚོ་ངོ་ལོག་ཇག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ངོས་མ་བླངས་པ་རེད་ They denied having any relations with the rebel bandits.

ངོས་ཚོ་ (ŋöndzo) we.

ངོས་ཚོགས་ (ŋöndzoò) advance/ front force or unit.

ངོས་འཛིན་ (ŋündzin) 1. recognizing, regarding, accepting; va. ངོས་འཛིན་; va.—བྱེད་ to recognize, to regard, to accept, to identify ༑ ངས་ཁོ་པར་གྱི་ནང་ལ་མི་དེ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་མ་བྱུང་ I was unable to recognize him in the photograph. ༑ བཟོ་པ་ཚོས་ཁོང་འགོ་ཁྲིད་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་བ་རེད་ The workers accepted/ regarded him as a good leader. ༑ ཁོ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པ་མི་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Everyone recognizes him as a incarnate lama. ༑ རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཟོ་མེད་པ་རེད་ It doesn't seem like the Indian government will recognize this government. 2. va. to know, to understand ༑ ཁོས་དཔྱ་ཁྲལ་སྤྲོད་སྟངས་སྐོར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་མེད་པ་རེད་ He wasn't able to understand how to pay the taxes. ༑ ལས་འགུལ་འདིའི་ནང་ལ་ཁོར་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད་ He doesn't understand clearly about this campaign. 3. opinion, view ༑ ངའི་ངོས་འཛིན་དེ་ག་རང་ཡིན་ My opinion is exactly that.

ངོས་འཛིན་ཁས་ལེན་ (ŋündzin kēlen) sm. ངོས་འཛིན་, 1.

ངོས་འཛིན་འཁྲུལ་ (ŋündzin trüü) 1. vi. to misunderstand. 2. vi. to err in recognizing a reincarnation.

ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ (ŋündzin jiggyur) complete agreement with regard to a position/ view/ doctrine.

ངོས་འཛིན་རྗེས་ལེན་ (ŋündzin dzīlen) sm. ངོས་འཛིན་.

ངོས་འཛིན་ཕྱོགས་རེ་བ་ (ŋündzin cɔ̄ɔrewa) looking at/ considering only one side of sth. (a situation/ person/ question), a biased or unbalanced view of a situation, an unbalanced perspective; va.—བྱེད་ ༑ དུས་བབ་ལ་ངོས་འཛིན་ཕྱོགས་རེ་བ་བྱེད་མི་རུང་ You should not have a biased view of a situation.

ངོས་འཛིན་བྱས་འཐུས་ཡོང་འགྲོ་ (ŋündzin cɛ̄ɛdüü yoŋdro) shung. can be recognized as an incarnation ༑ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་འཐུས་ཡོང་འགྲོ་ཞེས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་ We got the approval, saying that (he) can be recognized as the reincarnation of the Dalai Lama.

ངོས་ཞིང་ (ŋöshiŋ) a field on a slope/ hill.

ངོས་བཞེས་ (ŋöö sheè) h. of ངོས་ལེན་.

ངོས་ཟིན་ (ŋösin) 1. vi. to recognize/ identify ༑ མིང་དེ་ངོས་ཟིན་ནས་ Having recognized the name. 2. vi. to understand, to comprehend.

ངོས་གཟུང་ (ŋöö suŋ) f. of ངོས་འཛིན་.

ངོས་བཟུང་ (ŋöö suŋ) p. of ངོས་འཛིན་.

ངོས་ར་ (ŋööra) we, our ༑ ངོས་རའི་དམག་མི་ Our soldiers.

ངོས་རང་ (ŋööraŋ) 1. I myself, my. 2. our.

ངོས་རོལ་ (ŋöröö) sm. ངོས་.

ངོས་ལ་ (ŋööla) in front of, face-to-face, in person.

ངོས་ལམ་ (ŋöölam) sm. ལམ་ཡིག.

ངོས་ལེན་ (ŋöölen) confession, acknowledgment; va. ངོས་ལེན་; —བྱེད་ to confess/ admit/ accept/ acknowledge, to confess ༑ ཁོས་ངོ་ལོག་པ་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་པ་ངོས་ལེན་བྱས་པ་རེད་ He admitted that he collaborated with the rebels. ༑ དེ་མགོ་བདགས་ཡིན་པའི་ངོས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ (They) do not accept it as surrender. 2. sm. ངོས་འཛིན་.

ངོས་ལེན་གྱི་ཞུ་ཡིག (ŋöölengi shuyig) 1. written confession/ admission. 2. written deposition (in law).

ངོས་ལེན་སྣོན་འཛུགས་ (ŋöölen ñōmdzuù) accusing sb. in one's own confession.

ངོས་ལེབ་དར་སྡིགས་ (ŋöleb dardeg) surface grinder, flat grinder.

ངོས་ཤེས་ (ŋööshee) sm. ངོ་ཤེས་.

ངོས་བཤེར་ (ŋöösher) confronting an opponent in a dispute face-to-face; va.—རྒྱག་; —བྱེད་; —གཏོང་.

ངོས་སུ་ (ŋöösu) in front of, openly, frankly.

དངགས་ (ŋāà) sm. ངག.

དངངས་ (ŋāŋ) vi. to gasp (from surprise/ fear/ shock) ༑ ས་གཡོས་རྒྱག་སྐབས་དངངས་བྱུང་ I gasped when the earthquake (suddenly occurred).

དངངས་སྐྲག (ŋāmdraà) terror, fear, dread, fright, panic; vi.—བྱེད་ to be afraid, to be frightened; to dread; vi.—ལང་; —སྐྱེ་ to become/ get afraid/ frightened.

དངངས་སྐྲག་ཐེ་ཚོམ་ (ŋāmdraà tēdzom) fearing and doubtful; va.—བྱེད་.

དངངས་སྐྲག་ཚབ་ཚུབ་ (ŋāmdraà tsābdzub) being afraid and nervous.

དངངས་འདྲོག་སྐྱེ་ (ŋāmdrog) vi. sm. དངངས་སྐྲག.

དངངས་འདར་ (ŋāŋdar) shivering with fear; vi.—རྒྱག.

དངངས་འཚབ་ (ŋāŋtsɔp) 1. sm. དངངས་སྐྲག. 2. anxious, worried.

དངན་འཐེན་ (ŋɛ̄nden) misappropriation, mishandling of money or things of others; va.—བྱེད་.
དངན་པ་འཐེན་ (ŋɛ̄mba tēn) va. to misappropriate/ mishandle money or things of others.
དངར་ (ŋār) va. to arrange (well/ neatly) ¶ ཚར་དུ་དངར་ To arrange nicely in a line.
དངར་ཁ་ (ŋārga) a line, a queue.
དངར་རོ་ (ŋārro) the part of the flower where bees gather honey.
དངུད་མོ་ (ŋǖmo) sm. ངུད་མོ་.
དངུལ་ (ŋǖü) 1. silver. ¶ དངུལ་གྱི་རྣ་རྒྱན་ A silver earring. 2. money, currency ¶ བོད་དངུལ་ Tibetan money (traditional Tibetan currency units = 10 སྐར་(མ་) = 1 ཞོ་; 10 ཞོ་ = 1 སྲང་; 50 སྲང་ = 1རྡོ་ཚད་); va.—གཏོང་ to use/ spend money ¶ དེ་དོན་དུ་གཞུང་གིས་དངུལ་འགོར་ཆེན་བཏང་སོང་ The government spent a lot of money for that purpose.
དངུལ་ཀོང་ (ŋǖügoŋ) a silver "butter" lamp.
དངུལ་ཀྱག (ŋǖügyaà) a silver stand (for cups).
དངུལ་དཀར་ (ŋǖügaa) a silver bowl/ cup.
དངུལ་སྐར་མ་ (ŋǖü gārma) the smallest denomination of Tibetan currency, see དངུལ་.
དངུལ་སྐུ་ (ŋǖügu) a silver statue.
དངུལ་སྐུད་ (ŋǖügüü) 1. silver thread, silver wire. 2. a kind of herbal medicine.
དངུལ་སྐུར་ (ŋǖü gūr) va. to send/ remit money.
དངུལ་རྐྱང་ (ŋǖügyaŋ) 1. pure silver. 2. hard cash.
དངུལ་རྐྱན་ (ŋǖügyɛn) a type of large silver pot with a large mouth that is used for beer.
དངུལ་སྐྱེད་ (ŋǖügyeè) interest (on loans).
དངུལ་སྐྱོགས་ (ŋǖügyɔ̀ɔ) a silver ladle.
དངུལ་ཁ་ (ŋǖüga) 1. silver mine. 2. a silver rim/ border on a wooden bowl.
དངུལ་ཁ་མ་ (ŋǖü kāma) a wooden bowl with a silver rim/ border.
དངུལ་ཁང་ (ŋǖügaŋ) a bank.
དངུལ་ཁུག (ŋǖüguù) a money purse/ belt, a wallet.
དངུལ་ཁུག་ཐང་པོ་ (ŋǖüguù tāŋbo) having a lot of money.
དངུལ་ཁོངས་ཁ་སྒྱུར་ (ŋǖügoŋ kəgyur) transferring a bank account; va.—བྱེད་.
དངུལ་ཁྱད་ (ŋǖügyɛ̀ɛ) a fraction (of a dollar, etc.).
དངུལ་འཁྲོལ་ (ŋǖüdröö) leftover money, money balance, spare money ¶ རྗེས་སུ་དངུལ་འཁྲོལ་བྱུང་མཚམས་ཚབ་རྒྱུན་ངེས་འབུལ་ཞུ་འཁྲུས་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ In the future, whenever I have spare money I will pay the loan.
དངུལ་གྱི་ཁུ་བས་བྱུག་པ་ (ŋǖügi kūwɛ ju̱gbə) everywhere is covered with a layer of snow [Lit. like applying liquid silver].
དངུལ་གྱི་འཛའ་ (ŋǖügi dza̱) the value/ rate of a currency.
དངུལ་གྱིས་ཤན་ (ŋǖügi shēn) banded with silver bands (e.g., a wooden bowls).
དངུལ་གྲངས་ (ŋǖüdraŋ) amount of money.
དངུལ་མགར་ (ŋǖügar) silversmith.
དངུལ་མགུ་མོ་ (ŋǖü gu̱mu) shung. silver coins.
དངུལ་འགྱངས་ (ŋǖügyaŋ) deferred (payment of money).
དངུལ་འགྱེད་ (ŋǖügyeè) a donation in money/ cash.
དངུལ་འགྲུལ་ (ŋǖndrüü) a money order, money exchange/ transfer; va.—གཏོང་ to exchange currency/ money, to send a money order.
དངུལ་འགྲུལ་གཏོང་གླ་ (ŋǖndrüü dōŋla) the fee for sending a money order.
དངུལ་འགྲུལ་འཛིན་ཡིག (ŋǖndrüü dzi̱nyig) a money order, a bank draft.
དངུལ་རྒྱན་ (ŋǖügyɛn) silver ornamentation on wooden drinking bowls; va.—རྒྱག.
དངུལ་སྒམ་ (ŋǖügam) a money or cash box.
དངུལ་སྒོར་ (ŋǖügɔɔ) a silver dollar.
དངུལ་སྒྱུར་གཏོང་ (ŋǖügyur dōŋ) va. to change/ convert sth. into money ¶ ཁོས་འབྲུ་དངུལ་སྒྱུར་བཏང་སོང་ He converted the grain into money.
དངུལ་སྒྱུར་འཛིན་ (ŋǖügyur dzi̱n) a receipt for money changed.
དངུལ་ངན་པོ་ (ŋǖü ŋɛ̱mbo) silver mixed/ alloyed with other metals.
དངུལ་དངོས་ (ŋǖüŋöö) money and goods/ things.
དངུལ་བཅོལ་ (ŋǖü jöö) 1. va. to deposit money, to put money in the bank. 2. a deposit (in a bank).
དངུལ་བཅོལ་ཁང་ (ŋǖüjögaŋ) bank.
དངུལ་བཅོལ་བའི་འཛིན་ཡིག (ŋǖüjöwɛ dzi̱nyii) bank passbook.
དངུལ་ཆད་ (ŋǖüjɛɛ̀) 1. a fine (in money); va.—འགེལ་; —གཅོད་ to fine (in money) ¶ སྤྱི་པའི་ལས་ཀར་འགྲོ་མ་ཐུབ་ན་དངུལ་ཆད་སྤྲོད་དགོས་རེད་ If (one) can't go to communal work (one) has to pay a fine in money. 2. a deficit/ shortage in a payment.
དངུལ་ཆས་ (ŋǖüjɛɛ̀) silverware.
དངུལ་ཆུ་ (ŋǖüju) mercury.
དངུལ་ཆུ་གྲང་འདུལ་ (ŋǖüju tra̱ŋdüü) cold smelted mercury.
དངུལ་ཆུ་ཚ་འདུལ་ (ŋǖüju tsāndüü) heat smelted mercury.
ངུལ་ཆུའི་རླུང་གནོན་དཔྱད་ཆས་ (ŋǖüjü lūŋnün jɛ̄ɛcɛɛ̀) mercury barometer.
དངུལ་ཆོས་ (ŋǖüjüü) a religious scripture written in silver.
དངུལ་འཇུག (ŋǖü ju̱ù) sm. དངུལ་བཅོལ་.
དངུལ་འཇོག (ŋǖü jɔ̱ɔ̀) va. to deposit money.
དངུལ་འཇོག་མཁན་ (ŋǖü jɔ̱ññɛn) a depositor (of money).
དངུལ་བརྗེ་ (ŋǖü je̱) sm. དངུལ་བརྗེས་.
དངུལ་བརྗེས་ (ŋǖü je̱è) changing/ exchanging money; va.—གཏོང་ to change/ exchange money.
དངུལ་བརྗེས་གཏོང་གླ་ (ŋǖüjeè dōŋla) fee for changing/ exchanging money.
དངུལ་བརྗེས་འཛིན་ཡིག (ŋǖüjeè dzi̱nyii) check, money order, bank draft.
དངུལ་གཉེར་ (ŋǖüñer) 1. taking care of money, bookkeeping, accounting; va.—བྱེད་. 2. an accountant, cashier, bookkeeper, teller.
དངུལ་གཉེར་པ་ (ŋǖüñerba) accountant, bookkeeper, cashier, teller.
དངུལ་ཏིག (ŋǖüdig) a type of herbal medicine.
དངུལ་ཏིང་ (ŋǖüdiŋ) silver chalice/ cup.
དངུལ་ཏིབ་ (ŋǖüdib) a silver vessel with a spout.
དངུལ་ཏིལ་ (ŋǖüdee) silver brand used for moxibustion.
དངུལ་ཊམ་ (ŋǖüdram) a Tibetan silver coin (tranka).
དངུལ་གཏེར་ (ŋǖüder) silver mine.
དངུལ་གཏོང་ (ŋǖü dōŋ) see དངུལ་.
དངུལ་གཏོང་ཁའོ་ (ŋǖü dōŋkəwo) loan section/ unit.
དངུལ་གཏོང་གླ་ (ŋǖü dōŋla) the fee for sending money.
དངུལ་གཏོང་ས་ (ŋǖü dōŋsa) the money order section of the post office.
དངུལ་གཏོར་ (ŋǖü dɔ̄r) sm. དངུལ་སྟོར་.
དངུལ་གཏོར་སྐྱེལ་བྱེད་ (ŋǖüdɔr gyējeè) spending money like a spend thrift.
དངུལ་རྟ་རྨིག་མ་ (ŋǖüda mi̱gmə) a silver ingot; an ancient Chinese silver coin shaped like a horse hoof.
དངུལ་ཏེན་ (ŋǖüden) a money deposit.
དངུལ་ལྟིར་ (ŋǖüdir) sm. དངུལ་ཏིབ་.
དངུལ་སྟོར་ (ŋǖü dɔ̄r) to spend money extravagantly, to waste/ squander money.
དངུལ་བརྡིམས་ཚག་མ་ (ŋǖüdim tsāgma) silver bas-relief carving.
དངུལ་ཐག (ŋǖüdaà) silver chain.
དངུལ་ཐང་ (ŋǖüdaŋ) the value of money/ currency, the exchange rate of a currency ¶ དེང་སང་དངུལ་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The value of money is high these days.
དངུལ་ཐལ་ (ŋǖütɛɛ) silver ash used in medicine.
དངུལ་ཐུམ་ (ŋǖüdum) a gift in which the money is wrapped in a traditionally folded white cloth.

དངུལ་ཐུར་ (ŋüüdur) silver spoon.

དངུལ་ཐོ་ཟུར་གསལ་ (ŋüüto sursɛɛ) shung. as written in a list of gifts of money.

དངུལ་དམ་ (ŋüüdam) a seal made of silver.

དངུལ་དུང་ (ŋüüduŋ) a silver trumpet/ horn.

དངུལ་དུལ་མ་ (ŋüü düümə) melted/ molten silver.

དངུལ་དོང་ (ŋüüdoŋ) shung. silver vessel.

དངུལ་གདུང་ (ŋüüduŋ) a silver stupa/ tomb.

དངུལ་མདོག (ŋüüdɔɔ̀) silver color.

དངུལ་མདོང་ (ŋüüdoŋ) 1. shung. a silver cylinder for keeping documents. 2. a churn with silver bands (around the wood).

དངུལ་འདེད་ (ŋüü teè) shung. va. to chase after money (usu. when trying to collect an outstanding loan).

དངུལ་འདོན་ (ŋüü dön) va. to spend/ use/ give money.

དངུལ་རྡོ་ (ŋüüdo) 1. silver nugget. 2. a type of stone used in Tibetan medicine.

དངུལ་རྡོ་ཚད་ (ŋüü dodzɛɛ̀) Tibetan currency unit equal to 50 srang.

དངུལ་རྡོག (ŋüü dog) a piece of silver.

དངུལ་སྡེར་ (ŋüüder) a plate made of silver.

དངུལ་ནོར་ (ŋüünɔɔ) money.

དངུལ་པར་ (ŋüübar) sm. དངུལ་དཔར་.

དངུལ་དཔར་ (ŋüübār) printing/ minting money; va.—རྒྱག.

དངུལ་དཔར་ཁང་ (ŋüü bārgaŋ) a mint.

དངུལ་པར་དོ་དམ་ (ŋüübar todam) shung. person in charge of a mint/ treasury.

དངུལ་སྤྱད་ (ŋüüjɛɛ̀) silverware.

དངུལ་སྤྱོད་ (ŋüüjöö̀) utilization of money.

དངུལ་སྤྲོད་འཛིན་ཤོག (ŋüüdröö dzinshoò) a check (for money), a draft, a money order.

དངུལ་ཕག (ŋüübaà) silver bullion brick.

དངུལ་ཕོགས་ (ŋüüpɔɔ̀) salary (in cash).

དངུལ་ཕོར་ (ŋüübɔɔ) a silver bowl/ cup.

དངུལ་འཕྲི་ (ŋüü drī) vi. to deduct money, to subtract money.

དངུལ་འཕྲི་འཐེན་ (ŋüü drīden) va. to deduct/ subtract money.

དངུལ་བུན་ (ŋüübün) a loan in money; va.—གཏོང་ to give a loan in money; va.—ལེན་ to take a loan.

དངུལ་བོགས་ (ŋüübɔɔ̀) cash payment made on a lease.

དངུལ་བྲན་ (ŋüüdrɛn) sb. who is tight with spending money.

དངུལ་བྲིས་ (ŋüüdriì) sm. དངུལ་ཆོས་.

དངུལ་འབབ་ (ŋümbəb) income, amount (in money).

དངུལ་འབུམ་ (ŋüübum) 1. a silver stupa/ tomb. 2. a religious text written in silver.

དངུལ་འབོར་ (ŋümbɔr) amount of money ¶ དངུལ་ཁང་ལ་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པ་རེད་ (They) have put a large amount of money in the bank.

དངུལ་སྦྱངས་མ་ (ŋüü jaŋma) pure silver, one hundred percent silver.

དངུལ་སྦྲུལ་ (ŋüüdrüü) a kind of silver colored snake found in the Yarlung R. gorge area.

དངུལ་དམར་ (ŋüümar) hard currency, cash.

དངུལ་དམར་རྒྱང་ (ŋüü märgyaŋ) hard currency, cash.

དངུལ་སྨར་རྒྱང་ (ŋüü mārgyaŋ) sm. དངུལ་དམར་རྒྱང་.

དངུལ་རྩ་ (ŋüüdza) 1. finance, capital. 2. an endowment, a fund.

དངུལ་རྩའི་སྒེར་སྒོམ་པ་ཉུང་ཤས་ (ŋüüdzɛ gerdomba ñuŋshɛɛ̀) financial oligarch.

དངུལ་རྩིས་བློན་པོ་ (ŋüüdzi lömbo) finance minister.

དངུལ་རྩིས་ལས་ཁུངས་ (ŋüüdzi lɛ̀ɛguŋ) Ministry of Finance.

དངུལ་ཚག (ŋüüdzaà) 1. bas-relief silverwork; va.—རྒྱག. 2. engraving on silver; va.—རྒྱག.

དངུལ་ཚགས་ (ŋüüdzaà) sm. དངུལ་ཚག.

དངུལ་ཚད་ (ŋüüdzɛɛ̀) shung. a sample of coins.

དངུལ་མཛོད་ (ŋümdzöö̀) treasury.

དངུལ་འཛའ་ (ŋüü dza) rate of exchange (of money).

དངུལ་འཛིན་ (ŋündzin) 1. money receipt. 2. a check, a bank draft (for money), money order; va.—གཏོང་ to issue a receipt for money, to issue a check/ draft/ money order ¶ ལས་བྱེད་པའི་ཕོགས་ཀྱི་དངུལ་འཛིན་ཚང་མ་འདི་ནས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ All the salary checks for the staff are issued from here.

དངུལ་འཛུགས་ (ŋüü dzuù) va. to make a bet, to gamble.

དངུལ་ཞུན་མ་ (ŋüü shumə) molten silver.

དངུལ་བཞག (ŋüüshaà) a deposit (in a bank).

དངུལ་ཟིལ་ (ŋüüsil) a type of Tibetan medicine.

དངུལ་ཟོ་ (ŋüüso) a silver bucket.

དངུལ་བཟོ་ (ŋüüsoò) a silversmith.

དངུལ་བཟོ་ (ŋüü so) 1. va. to make money ¶ ཚོང་ལས་དེ་ནས་དངུལ་ཡག་པོ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད་ (They) made good money from that business. 2. va. to make silver/ silverware.

དངུལ་བཟོ་པ་ (ŋüüsoò) sm. དངུལ་བཟོ་.

དངུལ་འོ་ཁ་མ་ (ŋüü okāma) whitish silver color.

དངུལ་གཡར་ (ŋüü yāā) va. to borrow money, to lend money.

དངུལ་གཡོ་ (ŋüüyo) financial swindle, swindling sb. out of money; va.— ལེན་.

དངུལ་ལུགས་ (ŋüüluù) currency system.

དངུལ་ལུགས་མ་ (ŋüü lugmə) silver that has been cast/ molded, silver ingot.

དངུལ་ལེན་ (ŋüü len) 1. va. to collect/ take money. 2. va. to take out/ withdraw money (from a bank account).

དངུལ་ལེབ་ (ŋüüleb) paper currency.

དངུལ་ལོར་ (ŋüülɔɔ̀) 1. paper money, paper dollar. 2. currency.

དངུལ་ལོར་རྒྱུན་འཁོར་ (ŋüülɔɔ̀ gyüngɔɔ) currency in circulation.

དངུལ་ལོར་མ་རྩ་ (ŋüülɔɔ̀ madza) financial capital.

དངུལ་ལོར་ཚད་ཡོལ་ (ŋüülɔɔ̀ tsɛ̄yöö) exceeding a limit/ standard in the circulation of money, inflation.

དངུལ་ལོར་ཚད་མེད་བཀྲམ་པ་ (ŋüülɔɔ̀ tsüümeè drāmba) inflation.

དངུལ་ལོར་ཚད་མེད་འདོན་པ་ (ŋüülɔɔ tsömeè tömba) sm. དངུལ་ལོར་ཚད་མེད་བཀྲམ་པ་.

དངུལ་ལོར་ས་བོགས་ (ŋüülɔɔ̀ sābɔɔ̀) renting/ leasing land for cash (rather than labor).

དངུལ་ཤན་ (ŋüüshɛn) silver band (put around churns and other objects to hold them together); va.—རྒྱག.

དངུལ་ཤན་ཅན་ (ŋüü shēmjɛn) དངུལ་ཤན་མ་.

དངུལ་ཤན་མ་ (ŋüü shēmmə) wooden bowl covered with silver in the interior as well as part of the exterior.

དངུལ་ཤོག (ŋüüshoò) silver foil.

དངུལ་གཤོག་མ་ (ŋüü shōgma) shung. silver wing attached to a white conch shell.

དངུལ་སིལ་ (ŋüüsil) sm. དངུལ་སིལ་མ་.

དངུལ་སིལ་མ་ (ŋüü sīīmə) loose change, coins.

དངུལ་སོ་ (ŋüüso) silver sheath put over teeth for looks; va.—གཡོགས་ to cover a teeth with a silver sheath.

དངུལ་སྲོལ་ (ŋüüsüü) currency system.

དངུལ་གསོག (ŋüüsoò) va. to save money, to deposit money ¶ མོས་དངུལ་མང་པོ་བསགས་པ་རེད་ She has saved a lot of money.

དངུལ་གསོག་ཁང་ (ŋüüsogaŋ) bank, savings bank.

དངུལ་གསོག་ཛ་སྣོད་ (ŋüüso dzanöö̀) jar/ pot in which money is kept.

དངུལ་བསགས་ (ŋüü sāà) p. of དངུལ་གསོག.

དངུལ་སྲང་ (ŋüüsaŋ) silver coin in traditional Tibetan currency.

དངུལ་ཧྲོབ་ཧྲོབ་ (ŋüü hrōbhrob) small pieces of silver.

དངུལ་ལྷད་ཅན་ (ŋüü lhɛ̄jɛn) silver mixed/ alloyed with other metals; silver that is not hundred percent pure.

དངོ་ (ŋō) 1. blade/ edge of knife or sword. 2. shore, bank ¶ ཆུ་དངོ་ River bank.
དངོ་མདུང་ (ŋōduŋ) a kind of spear.
དངོ་བཟོ་ (ŋōso) 1. shoemaking. 2. leatherwork.
དངོ་བཟོ་བ་ (ŋōsowa) 1. cobbler, shoemaker. 2. leather worker.
དངོམ་: p. དངོམས་ (ŋōm) va. to boast, to show off.
དངོམ་ཆེན་པོ་ (ŋōm chēmbo) precious, expensive, costly.
དངོམས་ (ŋōm) p. of དངོམ་.
དངོས་ (ŋöö) real, genuine ¶ ཁོ་ཚོའི་གནས་སྟངས་དངོས་དེ་མཐོང་ཐུབ་པ་རེད་ They saw the real living conditions of those people.
དངོས་སྐྱེས་ (ŋöögyeè) present, gift.
དངོས་སྐྱོང་ (ŋöögyoŋ) directly under the jurisdiction of, directly controlling.
དངོས་སྐྱོང་གྲོང་ཁྱེར་ (ŋöögyoŋ troŋgyer) town/ city directly under the central government.
དངོས་ཁམས་ (ŋöögam) 1. physics. 2. physical.
དངོས་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ (ŋöögamgyi gyurwə) physical changes.
དངོས་ཁམས་ཀྱི་རིག་པ་ (ŋöögamgyi rigbə) physics.
དངོས་ཁམས་སྡེ་ཁག (ŋöögam degaà) department of physics.
དངོས་ཁམས་ནད་གསོ་ཚན་ཁག (ŋöögam nɛ̀ɛso tsɛ̄ngaà) department of physical therapy.
དངོས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (ŋöögam shimjuùgaŋ) physics research institute.
དངོས་ཁམས་རིག་པ་ (ŋöögam rigbə) physics.
དངོས་ཁམས་ལ་བརྟེན་པའི་གསོ་ཐབས་ (ŋöökamlə dēmbɛ sōdəb) physical therapy.
དངོས་འཁོད་གློག་བརྙན་ (ŋöögöö lɔ̄ɔñɛn) newsreel, documentary film.
དངོས་གྲངས་ (ŋöödraŋ) 1. the actual amount or number. 2. positive number, real number (in math).
དངོས་གྲུབ་ (ŋöödrub) 1. name of a person. 2. accomplishment, attainment, siddhi.
དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ (ŋöödrub gyɛ̀ɛ) the eight siddhis.
དངོས་འགལ་ (ŋöngɛɛ) contradiction, antagonism.
དངོས་རྒྱུ་ (ŋöögyu) direct cause.
དངོས་རྒྱུད་ (ŋöögyüü) orthodox ¶ དངོས་རྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་ An orthodox sect.
དངོས་རྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ (ŋöögyüü cōluù) 1. orthodox teaching/ church/ religion. 2. the Catholic Church.
དངོས་ངན་ (ŋööŋɛn) bad in shape/ form/ color, ugly.
དངོས་བརྒྱུད་ (ŋöögyüü) directly and indirectly.
དངོས་བསྒྲགས་ (ŋöödrag) publication, proclamation, declaration; va.—བྱེད་ to publish, to proclaim, to announce.
དངོས་ངན་ (ŋööŋɛn) 1. ugly, repulsive. 2. thin, skinny.
དངོས་ངན་པོ་ (ŋōm ŋɛmbo) sm. དངོས་ངན་.
དངོས་དངོས་རྗེན་རྗེན་ (ŋööŋöö jenjen) the whole/ naked truth, candidly, very clearly ¶ ཁོ་རའི་བསམ་ཚུལ་རྣམས་དངོས་དངོས་རྗེན་རྗེན་བཤད་པ་རེད་ He spoke his opinion candidly.
དངོས་བཅོལ་ཁང་ (ŋööjöögāŋ) checkroom, left luggage room.
དངོས་ཆས་ (ŋööjɛɛ̀) materials/ articles/ things for use, utensils ¶ དངུལ་གྱི་དངོས་ཆས་མང་པོ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) make a lot of silverware.
དངོས་འཇལ་དཔྱ་ཁྲལ་ (ŋööjɛɛ jādrɛɛ) direct tax.
དངོས་རྗེན་ (ŋööjen) abbr. for དངོས་དངོས་རྗེན་རྗེན་.
དངོས་རྗེན་ཟོལ་མེད་ (ŋööjen söömeè) sm. དངོས་དངོས་རྗེན་རྗེན་.
དངོས་ཉིད་ (ŋööñii) actual, true, real.
དངོས་ཉེས་པོ་ (ŋöö ñeèbo) ugly.
དངོས་བརྙན་ (ŋööñɛn) real image.
དངོས་གཏན་ (ŋöödɛn) shung. it is definite, definitely ¶ ངོས་ནས་ཀུང་གཞུང་དོན་སྣད་ལས་བསམས་ཏེ་རྒྱབ་གཉེར་བྱེད་དགོས་དངོས་གཏན་བཅས་ Considering it is official work, I would definitely support it.
དངོས་གཏོགས་ (ŋöödɔɔ) sm. དངོས་སྐྱོང་.
དངོས་གཏོགས་གྲོང་ཁྱེར་ (ŋöödɔɔ troŋgyer) sm. དངོས་སྐྱོང་གྲོང་ཁྱེར་.
དངོས་གཏོགས་ལས་ཁུངས་ (ŋöödɔɔ lɛ̀ɛguŋ) a department directly under the control of the central government.
དངོས་བཏགས་ (ŋöödag) 1. real and false. 2. abbr. of དངོས་མིང་ and བཏགས་མིང་.
དངོས་རྟགས་ (ŋöödaà) plus sign.
དངོས་རྟགས་སྨྲ་བའི་རིང་ལུགས་ (ŋöödaà māwɛ riŋluù) positivism.
དངོས་རྟེན་ (ŋööden) a gift.
དངོས་ལྟར་སྣང་ (ŋöödar nāŋ) vi. to see/ feel that sth. is real when it is not.
དངོས་བསྟན་ (ŋöödɛn) showing sth. really/ actually.
དངོས་ཐག (ŋöödaà) actual distance.
དངོས་ཐིག (ŋöödig) actual line.
དངོས་ཐོ་ (ŋöödo) list of things/ articles/ items; va.—རྒྱག; —འབྲི་ to write down a list of articles/ things.
དངོས་ཐོག་ཏུ་སྦྱོང་ (ŋöödogdu jōŋ) sm. དངོས་སྦྱོང་བྱེད་.
དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་ (ŋöödog dendzöö) finding truth through facts, seeking truth from facts.
དངོས་ཐོབ་ཉམས་མྱོང་ (ŋöötob ñamñoŋ) firsthand experience, direct experience.
དངོས་ཐོས་བདེན་འཚོལ་ (ŋöödöö dendzöö) seeking truth through facts (Deng Xiaoping's statement).
དངོས་མཐོང་ (ŋöödoŋ) firsthand, eyewitness ¶ དངོས་མཐོང་གནས་ཚུལ་ An eyewitness account.
དངོས་མཐོང་བདེན་རྟོགས་ (ŋöödoŋ dēndɔɔ̀) knowing the truth via firsthand experience.
དངོས་མཐོང་གཟུགས་གྲུབ་ (ŋöödoŋ sugdrub) sm. དངོས་མཐོང་.
དངོས་མཐོང་ལག་འཛིན་ (ŋöödoŋ laŋdzin) sm. དངོས་མཐོང་.
དངོས་མཐུན་རིང་ལུགས་ (ŋöödün riŋluù) realism.
དངོས་འཐབ་ (ŋöödəb) actual combat.
དངོས་འདྲེན་ནུས་པ་ (ŋööden nüübə) gravity ¶ ཟླ་བའི་དངོས་འདྲེན་ནུས་པ་ The gravity of the moon.
དངོས་དུག (ŋöödug) real poison.
དངོས་དོད་ (ŋöödöö) 1. gifts of money given instead of items in kind. 2. sm. དངོས་དོན་.
དངོས་དོན་ (ŋöödön) real, true, factual, actual, true, apparent ¶ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་ Historical fact.
དངོས་དོན་ངོ་མ་ (ŋöödön ŋoma) fact, factually true/ real/ actual.
དངོས་དོན་གནས་སྟངས་ (ŋöödön nɛ̄ɛdaŋ) real/ actual situation.
དངོས་དོན་ཟུང་འབྲེལ་ (ŋöödön sundrel) linked with reality, true, factual.
དངོས་དོན་འུར་བཤད་ (ŋöödön wurshɛɛ̀) exaggeration.
དངོས་དོན་ལ་ (ŋöödönla) actually, really.
དངོས་བདག (ŋöödaà) the owner of goods/ things.
དངོས་བདེན་ (ŋööden) true, factual, real, actual ¶ གསང་བའི་ཚོགས་འདུ་དེའི་ནང་དངོས་བདེན་གྲོས་ཐག་ག་རེ་བཅད་མེད་སུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ Nobody knows what they actually decided in the secret meeting.
དངོས་མདོག་སྟོན་ (ŋöödɔɔ dön) va. to reveal the true character/ nature.
དངོས་ལྡོག (ŋöödɔɔ) positive and negative.
དངོས་ནས་ (ŋöönɛ) actually, really, truly.
དངོས་ནོར་ (ŋöönɔɔ) wealth, possessions.
དངོས་སྣ་ (ŋööna) a variety of goods/ things.
དངོས་གནས་ (ŋöönɛɛ̀) real, true ¶ འདི་ཕ་ལམ་དངོས་གནས་རེད་དམ་ Is this diamond real? ¶ ཁོས་ཟེར་བ་དེ་དངོས་གནས་རེད་ What he says is true.
དངོས་གནས་ཁུངས་དག (ŋöönɛɛ̀) shung. reliable source.
དངོས་གནས་དང་གནས་ (ŋöönɛɛ̀ traŋnɛɛ̀) really/ completely true, positively factual/ certain ¶ དེ་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀྱི་བརྩེ་བ་རེད་ That is true love.
དངོས་གནས་བྱས་ན་ (ŋöönɛɛ̀ cɛ̀ɛna) really, truly, actually, in fact.

དངོས་གནས་སྨྲ་བ་ (ŋȫö̀nɛɛ̀ māwa) realism.
དངོས་གནས་བཤད་ན་ (ŋȫö̀nɛɛ shɛ̄ɛ̀na) actually, to tell the truth.
དངོས་པོ་ (ŋȫö̀bo) materials, things, objects, goods.
དངོས་པོ་སྐྱེར་འདྲེན་ (ŋȫö̀bo gɔ̄ndren) cargo, freight, transport ¶ དངོས་པོ་སྐྱེར་འདྲེན་འཁོར་ཚད་ The amount of freight traffic.
དངོས་པོ་འཕྲོ་ཟླགས་ (ŋȫö̀bo drōlaà) waste product.
དངོས་པོ་མངོན་བདོག (ŋȫö̀bo ŋōndɔɔ̀) sm. དངོས་པོ་.
དངོས་པོ་གཉིས་ (ŋȫö̀bo ñīì) cause and effect, action and its consequences.
དངོས་པོ་གཏན་གནས་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་ (ŋȫö̀bo dɛ̄nnɛɛ̀gi ŋe̱èsöö) law of the conservation of matter.
དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ (ŋȫö̀bo dōbshug) sm. དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་.
དངོས་པོ་བདག (ŋȫö̀bo da̱à) in Tibetan grammar: the actor and the means by which the action is done.
དངོས་པོ་ཙམ་ (ŋȫö̀bodzam) materialist ¶ དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པ་ Materialist dialectics.
དངོས་པོ་གཞན་ (ŋȫö̀bo she̱n) in Tibetan grammar: the object and the action done on the object.
དངོས་པོ་རང་ཉིད་ (ŋȫö̀bo rə̱ŋñiì) material things/ objects.
དངོས་པོ་ལས་འདས་པ་སྨྲ་བ་ (ŋȫö̀bolɛ de̱ɛ̀ba māwa) metaphysics.
དངོས་པོ་བཤེར་ (ŋȫö̀bo shēr) va. to check goods/ materials.
དངོས་པོ་གསོག་འཇོག (ŋȫö̀bo sōgjɔɔ̀) storing materials/ goods; va.—བྱེད་.
དངོས་པོའི་སྐུར་མ་ (ŋȫö̀böö gūrma) a present/ gift that is sent.
དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་ (ŋȫö̀böö kēbɛn) material welfare/ benefit.
དངོས་པོའི་ཆ་རྐྱེན་ (ŋȫö̀böö cāgyen) material conditions.
དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ (ŋȫö̀böö cūùñiì) innate law of things.
དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་ (ŋȫö̀böö ji̱gden) the material world.
དངོས་པོའི་སྟེར་ཆ་ (ŋȫö̀böö dērja) award, citation.
དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ (ŋȫö̀böö dōbshug) material force.
དངོས་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་ (ŋȫö̀böö tūngyen) material means and resources.
དངོས་པོའི་བདག་དབང་ (ŋȫö̀böö da̱waŋ) right of private ownership.
དངོས་པོའི་ནུས་སྟོབས་ (ŋȫö̀böö nṳṳ̀dob) sm. དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་.
དངོས་པོའི་ནུས་ཤུགས་ (ŋȫö̀böö nṳṳ̀shug) sm. དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་.

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཚན་རིག (ŋȫö̀böö nɛ̄ɛ̀luggi tsɛ̄nriì) sm. དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་.
དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ (ŋȫö̀böö bɛ̄ɛ̄yön) material culture, material civilization.
དངོས་པོའི་བྱ་དགའ་ (ŋȫö̀böö ca̱ga) material reward/ award.
དངོས་པོའི་རྨང་གཞི་ (ŋȫö̀böö māŋshi) material base/ foundation.
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ (ŋȫö̀bö tsɛ̄nñiì) physics.
དངོས་པོའི་འཚོ་བ་ (ŋȫö̀böö tsōwa) material well-being.
དངོས་པོའི་རོགས་རམ་ (ŋȫö̀böö rɔ̱ɔ̀ram) material help/ assistance.
དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ (ŋȫö̀böö lo̱ŋjöö̀) material enjoyment.
དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་རིག་པ་ (ŋȫö̀böö shīìluggi ri̱gbə) sm. དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་.
དངོས་དཔང་ (ŋȫö̀baŋ) material evidence/ proof.
དངོས་དཔང་རིང་ལུགས་ (ŋȫö̀baŋ ri̱ŋluù) positivism.
དངོས་དཔེ་ (ŋȫö̀be) living example, real example.
དངོས་སྤྱད་ (ŋȫö̀jɛɛ̀) things (material).
དངོས་སྤྱོད་ (ŋȫö̀jöö̀) putting into practice, practical/ actual application, implementation; va.—བྱེད་ to put into practice, to implement ¶ བསམ་བློ་བཟང་པོ་དེ་ཚོ་དངོས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་དཀོན་པོ་རེད་ People who put those noble ideas into practice are rare.
དངོས་ཕན་ (ŋȫö̀bɛn) practical use.
དངོས་ཕན་རིང་ལུགས་ (ŋȫö̀bɛn ri̱ŋluù) pragmatism.
དངོས་ཕེབས་ (ŋȫö̀ pēè) va. to come in person (h.).
དངོས་བོང་ (ŋȫö̀boŋ) the size of things.
དངོས་བྱུང་ (ŋȫö̀juŋ) 1. real, true ¶ ཡ་མཚན་དངོས་བྱུང་ Strange but true. 2. firsthand.
དངོས་བྲིས་ (ŋȫö̀driì) realism (in art).
དངོས་འབྲེལ་ (ŋȫndree) 1. true, actual, real, genuine. 2. practical, concrete ¶ དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་མྱོང་ Practical experience. ¶ དངོས་འབྲེལ་བཤད་ན་. If I tell you the truth. 3. in reality, in actuality, in truth ¶ དངོས་འབྲེལ་ཁོང་ཚོས་རྟག་པར་དཔོན་ལ་དངུལ་སྤྲོད་དགོས་རེད་ In truth, they always have to give money to the lord.
དངོས་འབྲེལ་དྲང་འབྲེལ་ (ŋȫndree dra̱ŋdree) sm. དངོས་གནས་དྲང་གནས་.
དངོས་སྦྱོང་ (ŋȫö̀joŋ) practical studies, applied studies/ training, on the job training; va.—བྱེད་ to practice, to study first hand, to undergo practical training ¶ ཁོང་གི་དགོངས་པ་དངོས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ His thoughts are being studied practically (as opposed to only theoretically).
དངོས་སྦྱོང་འཁྲབ་སྟོན་ (ŋȫö̀joŋ trə̄bdön) formal rehearsal.

དངོས་སྦྱོང་དངོས་སྤྱོད་ (ŋȫö̀joŋ ŋȫö̀jöö̀) practical study/ training and practical application ¶ མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་གསུང་རྩོམ་དངོས་སྦྱོང་དངོས་སྦྱོང་གིས་ By studying practically and applying the works of Chairman Mao.
དངོས་སྦྱོང་བ་ (ŋȫö̀joŋwa) sm. དངོས་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་བ་.
དངོས་སྦྱོང་དམག་དཔུང་ (ŋȫö̀joŋ māgbuŋ) formally trained soldiers (in contrast to militia).
དངོས་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་བ་ (ŋȫö̀joŋ lōbdrawa) student trainee, student undergoing practical training.
དངོས་མང་འགྲེམས་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ (ŋȫö̀maŋ dre̱mdön tsōndu) fair, exhibition, expo.
དངོས་མང་རིག་པ་ (ŋȫö̀maŋ ri̱gba) natural history.
དངོས་མང་ཁང་ (ŋȫö̀maŋgaŋ) natural history museum.
དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (ŋȫö̀maŋ shāmdöngaŋ) sm. དངོས་མང་ཁང་.
དངོས་མིང་ (ŋȫö̀miŋ) 1. real name; original name. 2. name of things/ items.
དངོས་མེད་ (ŋȫö̀meè) abstract, not realistic.
དངོས་མེད་གྲངས་ཀ་ (ŋȫö̀meè tra̱ŋga) abstract number.
དངོས་མེད་རྒྱལ་ཁམས་ (ŋȫö̀meè gye̱gam) abstract state.
དངོས་མེད་དུ་གཏོང་ (ŋȫö̀meèdu dōŋ) shung. va. to destroy/ eliminate/ spoil/ ruin ¶ ཆུ་ལོག་གིས་འདེབས་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་དངོས་མེད་དུ་བཏང་བ་ The flood destroyed the agricultural fields.
དངོས་མྱོང་ (ŋȫö̀ñoŋ) practical/ firsthand/ personal experience.
དངོས་གཙང་ (ŋȫö̀dzaŋ) clean and tidy, well arranged.
དངོས་གཙོ་ (ŋȫö̀dzo) materialism, materialistic ¶ དངོས་གཙོའི་བསམ་པ་ Materialistic thinking.
དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་ (ŋȫö̀dzo māwa) materialism.
དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་པ་ (ŋȫö̀dzo māwaba) a materialist.
དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་པོ་ (ŋȫö̀dzo māwabo) sm. དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་པ་.
དངོས་གཙོ་སྨྲ་བའི་ཚུར་སྣང་ (ŋȫö̀dzö māwɛ tsūrnaŋ) the materialist theory of reflection.
དངོས་གཙོའི་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པ་ (ŋȫö̀dzö dzȫdrub ri̱gbə) materialist dialectics.
དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (ŋȫö̀dzö ri̱ŋluù) sm. དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་.
དངོས་གཙོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་ (ŋȫö̀dzö lu̱gyüù dədzul) the viewpoint of historical materialism.
དངོས་གཙོའི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་རིང་ལུགས་ (ŋȫö̀dzö lu̱gyüü māwɛ ri̱ŋluù) historical materialism.
དངོས་ཚུལ་ (ŋȫö̀dzül) real facts, actual facts.
དངོས་ཚུལ་གསལ་མཐོང་ (ŋȫö̀dzül sɛ̄ɛ̄doŋ) the true

facts clearly seen/ revealed/ disclosed.

དངོས་མཚོན་ (ŋȭò tsȭn) vi. to convey or express reality (realism) in an article/ story.

དངོས་མཛོད་ཁང་ (ŋȭòdzögaŋ) museum.

དངོས་འཛིན་ (ŋȭndzin) 1. ignorance. 2. perceiving things as true reality.

དངོས་རྫས་ (ŋȭòdzɛɛ̀) goods, articles, materials, commodities.

དངོས་རྫས་ཀྱི་དོད་དངུལ་ (ŋȭòdzɛɛ̀gi dȭòŋüü) money used as a substitute for goods.

དངོས་རྫས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ (ŋȭòdzɛɛ̀gi māŋshi) material basis/ base.

དངོས་རྫས་མཁོ་སྤྲོད་ (ŋȭòdzɛɛ̀ kōdröò) supplying goods; va.—བྱེད་.

དངོས་རྫས་བརྗེ་རེས་ (ŋȭòdzɛɛ̀ jereè) flow or interflow of goods/ materials/ commodities.

དངོས་རྫས་སྒྲགས་གཏོང་ (ŋȭòdzɛɛ̀ dragdoŋ) parcel post section of post office.

དངོས་རྫས་རིན་གཅོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (ŋȭòdzɛɛ̀ rinjöò ūyön lhengaŋ) commodity price committee.

དངོས་རྫས་ས་བོགས་ (ŋȭòdzɛɛ̀ sābɔɔ̀) a type of leasing of land lease where the payment/ rent is in kind.

དངོས་ཞིབ་ (ŋȭòshib) on the spot or firsthand survey/ investigation.

དངོས་ཞུགས་ (ŋȭòshug) actual participation; va.—བྱེད་ ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལྷན་ཚོགས་ནང་དངོས་ཞུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) participated in the World Peace Conference.

དངོས་གཞི་ (ŋȭòshi) 1. main, principal ¶ ད་ལྟ་ཚོགས་འདུ་དངོས་གཞི་ཚུགས་རྒྱུ་རེད་ The main meeting is yet to begin. 2. regular, normal ¶ དངོས་གཞིའི་དམག་དཔུང་ The regular army. 3. formal, official ¶ དངོས་གཞིའི་སྒོ་འབྱེད་ The official inauguration.

དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ (ŋȭòshii nɛ̄ɛ̀gəb) the main period/ time.

དངོས་བཞག་ (āȭòshaà) shung. actual, real (price) ¶ ཡུལ་གྱི་ཚྭ་ཐང་དངོས་བཞག་བོད་གཏོང་ལག་གླིང་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ (You) should send the salt to Tibet without delay according to the local price.

དངོས་ཟོག་ (ŋȭòsɔɔ̀) goods, articles, commodities.

དངོས་ཟོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (ŋȭòsog gyēndrɛn) transporting freight/ goods.

དངོས་ཟོག་འགྲིམ་འགྲུལ་ (ŋȭòsog drimdrüü) transportation of commodities/ goods.

དངོས་ཟོག་འགེལ་ཚད་ (ŋȭòsog geedzɛɛ̀) cargo capacity, capacity for carrying goods.

དངོས་ཟོག་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (ŋȭòsog dremdöngaŋ) museum.

དངོས་ཟོག་མངགས་གཏམ་ (ŋȭòsog ŋāàdam) ordering goods, va.—བྱེད་.

དངོས་ཟོག་སྔོན་མངག་ (ŋȭòsog ŋȭnŋaà) ordering/ contracting goods; va.—བྱེད་.

དངོས་ཟོག་བརྗེ་རེས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ (ŋȭòsog jereègi dudzoò) commodities exchange fair/ show.

དངོས་ཟོག་བརྗེ་འགྲུལ་ (ŋȭòsog jendrül) bartering goods, va.—བྱེད་.

དངོས་ཟོག་དོམ་ལེན་ (ŋȭòsog domlen) credit purchasing (of goods/ commodities); va.—བྱེད་.

དངོས་ཟོག་འདྲེན་འཁོར་ (ŋȭòsɔɔ̀ drengɔɔ) freight train, transport truck.

དངོས་ཟོག་སྣ་འཛོམས་ཚོང་ཁང་ (ŋȭòsog mādzom tsȭŋgaŋ) department store.

དངོས་ཟོག་དབོར་འདྲེན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་ (ŋȭòsog wɔ̄ndrengi drusiŋ) freighter, cargo ship.

དངོས་ཟོང་ (ŋȭòsoŋ) sm. དངོས་ཟོག.

དངོས་གཟུགས་ (ŋȭòsug) body (of a thing), substance.

དངོས་ཡག་གོང་འཚམས་ (ŋȭòyaà koŋdzam) quality goods at a reasonable price.

དངོས་ཡིག་ (ŋȭòyii) shung. abbr. of དངོས་པོ་ and ཡིག་ཆ་.

དངོས་ཡོད་ (ŋȭòyöò) real, actual, existing (as opposed to ideal) ¶ དངོས་ཡོད་དབང་ཆ་ Actual power.

དངོས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ (ŋȭòyögi raŋshin) actuality, reality, the nature of.

དངོས་ཡོད་ཆ་རྐྱེན་ (ŋȭòyöò cāgyen) actual/ concrete condition.

དངོས་ཡོད་ཉམས་མྱོང་ (ŋȭòyöò ñamñoŋ) actual experience.

དངོས་ཡོད་གྲངས་ (ŋȭòyöò traŋ) 1. real number (in math). 2. the actual amount or number.

དངོས་ཡོད་དོན་སྙིང་ (ŋȭòyöò dönñiŋ) real meaning, real significance.

དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ (ŋȭòyöò nɛ̄ɛ̀dzul) actual/ real/ existing condition or situation ¶ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་པའི་བྱེད་ཐབས་ Methods of doing things in accordance with actual conditions.

དངོས་ཡོད་དབང་ཆ་ (ŋȭòyöò wāŋja) real authority.

དངོས་ཡོད་སྨྲ་བ་ (ŋȭòyöò māwa) realism.

དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ (nȭòyöò riŋluù) realism.

དངོས་ར་འཕྲོད་ (ŋȭò radröò) 1. vi. to be proved, to be evident ¶ ཁོ་ཚོས་དངོས་སུ་རོགས་རམ་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་དངོས་ར་འཕྲོད་པ་རེད་ It became evident that they truly did not wish to help. ¶ ཟིང་ཆ་ལངས་ལག་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་དངོས་ར་འཕྲོད་ཡོད་ As for the disturbances arising, through history it [the cause] became evidence.

དངོས་ར་གསལ་འཕྲོད་ (ŋȭò ra sɛ̄ɛ̀dröò) proving, demonstrating, confirming, verifying; va.—བྱེད་.

དངོས་རིག་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (ŋȭòrii dremdöngaŋ) museum.

དངོས་རིགས་ (ŋȭòrii) products, articles, goods, commodities, things.

དངོས་རིགས་འཕེལ་འགྱུར་ (ŋȭòrii pēlgyur) evolution of a product/ commodity/ thing.

དངོས་རིན་ (ŋȭòrin) price (of goods).

དངོས་རིན་གནས་འཛིན་ (ŋȭòrin nɛ̄ndzin) invoice, bill of lading.

དངོས་ལམ་ (ŋȭòlam) the main road.

དངོས་ལུགས་ (ŋȭòluù) sm. physical.

དངོས་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ (ŋȭòluggi gyurwa) physical change.

དངོས་ལུགས་འགྱུར་ལྡོག་ (ŋȭòluù gyundoò) sm. དངོས་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་.

དངོས་ལུགས་སྨན་བཅོས་བྱེད་ཐབས་ (ŋȭòluù mɛ̄njöò cedəb) sm. དངོས་ལུགས་གསོ་ཐབས་.

དངོས་ལུགས་རྫས་འགྱུར་ (ŋȭòluù dzɛɛ̀gyur) physical chemistry.

དངོས་ལུགས་རིག་པ་ (ŋȭòluù rigbə) physics.

དངོས་ལུགས་གསོ་ཐབས་ (ŋȭòlug sōdəb) physical therapy.

དངོས་སློབ་ (ŋȭòlob) disciple.

དངོས་ཤུགས་ (ŋȭòshuù) 1. directly and indirectly ¶ དངོས་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་མཐུན་སྒྲིལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are trying to destroy our unity directly and indirectly. 2. financial or material resources. 3. actual strength.

དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ (ŋȭòshūg gyüü sūmnɛ) in all kinds of ways (directly and indirectly), by all means ¶ དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་ (We) must help in every way.

དངོས་གཤིས་རིག་པ་ (ŋȭòshii rigbə) sm. དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་.

དངོས་གཤིས་ཚོད་ལྟ་ (ŋȭòshii tsȭda) experiment.

དངོས་བཤམས་ (ŋȭòsham) formal exhibition/ display; va.—བྱེད་.

དངོས་བཤུས་གློག་བརྙན་ (ŋȭòshüü lɔ̄gñɛn) documentary film.

དངོས་སུ་ (ŋȭòsu) 1. in reality, really, actually, real ¶ མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་སྲིད་ཇུས་ངན་པ་དེ་ལག་ལེན་དངོས་སུ་ལྟར་ཡོད་པ་རེད་ (They) actually carried out that evil, inhuman policy. 2. openly, directly ¶ ཁོས་གནས་ཚུལ་དེ་དངོས་སུ་བཤད་པ་རེད་ He openly told about that news. 3. in person, personally, firsthand ¶ ངས་འདི་དངོས་སུ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་ཡིན་ I investigated it firsthand.

དངོས་སུ་སྒྲུབ་ (ŋȭòsu drub) va. to realize, to materialize, to achieve.

དངོས་སུ་འདེམ་ (ŋöösu dem) va. to elect directly.
དངོས་སུ་ལག་ལེན་ (ŋöösu laglen) concrete/ actual practice.
དངོས་སོང་འགྲོ་སྒྲོན་ (ŋöösoŋ drodrön) the actual expenditure.
དངོས་གསལ་ (ŋöösεε) obvious, clear, apparent, conspicuous.
དངོས་གསལ་དོད་པོ་ (ŋöösεε tööbo) sm. དངོས་གསལ་.
དངོས་སློབ་ (ŋöölob) personal students/ disciples ¶ མི་ལ་སོགས་མར་པའི་དངོས་སློབ་རྣམས་ Marpa's personal disciples such as Mila.
མངག་: p. **མངགས་**; f. **མངག་**; imp. **མངོགས་** (ŋāà) 1. to send, to commission, to entrust ¶ བརྡ་སྐྱེལ་བར་དམིགས་བསལ་བང་ཆེན་ཞིག་མངགས་སོང་ (They) sent a special messenger to deliver the notice. 2. va. to order sth. ¶ ངས་དངོ་བཟོ་བ་དེ་ལ་ལྷམ་ཆ་གཅིག་མངགས་ཡོད་ I've ordered a pair of boots from that shoemaker.
མངག་བཅོལ་ (ŋāgjöö) entrusting/ commissioning (with a task or power); va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་ཆུང་དེར་འཕྲོད་བསྟེན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་རྒྱུ་མངག་བཅོལ་བྱས་པ་རེད་ (They) commissioned that committee to make a plan for the improvement of hygiene.
མངག་བཅོལ་ཁང་ (ŋāgjöögaŋ) commission shop (store where goods are left to sell on commission).
མངག་བཅོལ་ཚོང་ཁང་ (ŋāgjöö tsōŋgaŋ) sm. མངག་བཅོལ་ཁང་.
མངག་ཆ་ (ŋāgja) sm. མངགས་ཆ་.
མངག་ཉོ་ (ŋāgño) sm. མངགས་ཉོ་.
མངག་ཉོའི་གན་རྒྱ་ (ŋāgñö kεngya) a signed agreement, a contract for an order.
མངག་གཏམ་ (ŋāgdam) commissioning, entrusting; sending; va.—བྱེད་; va.—ཞུ་ to send/ commission/ entrust ¶ བརྡ་སྐྱེལ་བར་དམིགས་བསལ་བང་ཆེན་ཞིག་མངགས་སོང་ (They) sent a special messenger to deliver the notice.
མངག་གཏོང་ (ŋāgdoŋ) sm. མངག་, 1.
མངག་གཏོང་ཁང་ (ŋāgdoŋgang) police station.
མངག་གདམས་ (ŋāgdam) sm. མངགས་གདམས་.
མངག་བྱ་ (ŋāgja) sm. མངགས་ཆ་.
མངག་རྫོང་ (ŋāgdzong) sending, dispatching, transferring; va.—གཏོང་; —བྱེད་ ¶ ང་ལམ་བང་མི་མངག་རྫོང་གཏོང་ཞུ་སྣེའི་ཡིག་ཆ་ངེས་བསྐྱར་སོང་བ་རྩིས་ལེན་གྱིས་ Take possession of the documents I send you through the messenger.
མངག་གཞུག (ŋāgshuù) shung. servant ¶ མངག་གཞུག་ཕོ་མོ་ Male and female servants.
མངག་གཞུག་མ་ (ŋāgshuùma) shung. female servant.
མངགས་ (ŋāà) p. of མངག.

མངགས་ཁྱབ་ (ŋāggyəb) shung. to ask (sb.) to perform a duty/ task.
མངགས་འགན་ (ŋāggen) mission, duty, task, commission ¶ གོང་རིམ་གྱི་མངགས་འགན་དང་ལེན་ཞུ་དགོས་ One should agree to the task coming from one's superiors.
མངགས་བཅོལ་ (ŋāgjöö) sm. མངག་བཅོལ་.
མངགས་ཆ་ (ŋagja) 1. placing an order, commissioning, reserving; va.—རྒྱག་; —བྱེད་ ¶ ངས་ཁྱེད་རང་གི་གནམ་གྲུའི་པ་སི་མངགས་ཆ་བྱས་ཡོད་ I asked (him) to reserve an airline ticket for you. 2. requested, asked for ¶ རྩོམ་ཡིག་མངགས་ཆ་འདི་ The essay that was requested.
མངགས་ཉོ་ (ŋāgño) ordering, buying (in advance), subscribing; va.—བྱེད་.
མངགས་གཏམ་ (ŋāgdam) sm. མངག་གཏམ་.
མངགས་གཏོང་ (ŋāgdoŋ) sm. མངག, 1.
མངགས་གཏོང་ཁང་ (ŋāgdoŋgang) sm. མངག་གཏོང་ཁང་.
མངགས་གདམས་ (ŋāgdam) sm. མངག་ཆ་.
མངགས་པའི་ལས་ཁུར་ (nāgbε lεègur) shung. a task/ duty that was delegated ¶ དོན་དེ་ལ་མངགས་པའི་ལས་ཁུར་ཞུ་སྒོ་གང་ཅི་ལི་ཐོག་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ One should perform the tasks that were delegated.
མངགས་བྱ་ (ŋāgja) 1. request. 2. order, instructions ¶ ཁོང་གི་མངགས་བྱ་ལྟར་ According to his order/ instructions.
མངགས་འཚོང་ (ŋāgtsoŋ) asking others to sell; va.—བྱེད་.
མངགས་རེས་ (ŋāgreè) exchanging; va.—བྱེད་ ¶ ཀྲུང་སུའི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་མངགས་རེས་བྱེད་པའི་རིག་གནས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ The cultural delegations exchanged by China and the USSR.
མངན་དཔོན་ (ŋēmbön) arc. an official in charge of a treasury/ economic affairs.
མངན་སྒྲངས་ (ŋēndraŋ) va. to criticize someone's errors one by one.
མངའ་ (ŋāā) 1. va. to know ¶ ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་མི་མངའ་ He doesn't know history. 2. vi. to exist, to be; to have, to possess. 3. power, might, dominion.
མངའ་ཁུལ་ (ŋəgüü) sm. མངའ་ཁོངས་.
མངའ་ཁོངས་ (ŋāgoŋ) a subordinate or subject territory, a colony.
མངའ་ཁོངས་ཀྱི་བདག་དབང་ (ŋāgoŋgi dāàwaŋ) sovereign right over a territory.
མངའ་ཁོངས་རྒྱ་མཚོ་ (ŋāgoŋ gyatso) territorial waters.
མངའ་ཁོངས་ཆ་ཚང་ (ŋāgoŋ cādzaŋ) territorial integrity.
མངའ་ཁོངས་ཆུ་པོ་ (ŋāgoŋ cūwo) territorial waters.
མངའ་ཁོངས་བར་སྣང་ (ŋāgong parnang) territorial air space.
མངའ་ཁོངས་ས་ཆ་ (ŋāgong sāja) sm. མངའ་ཁོངས་.
མངའ་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ (ŋāgoŋsu dzüü) va. to take over a territory, to make a territory under one's control.
མངའ་ཆོས་ (ŋājöö) shung. subjects and monastery ¶ ཤེལ་དཀར་ས་གནས་སུ་ཕེབས་ཉིན་གསོལ་དོད་མངའ་ཆོས་ཕྱེད་འཁྲིར་ When he came to Shelkar, the subjects and monastery paid the substitute (money) for food fifty-fifty.
མངའ་བསྙེས་ (ŋā ñēè) va. 1. to bring under control ¶ རྒྱལ་པོ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་མངའ་བསྙེས་སོང་ That king brought many nations under his control. 2. va. to master, to become an authority ¶ ཁོང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྐད་རིགས་ལ་མངའ་བསྙེས་པ་ཞིག་རེད་ He is sb. who has mastered the languages of many countries.
མངའ་ཐང་ (ŋādaŋ) 1. power, might. 2. prosperity.
མངའ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་ (ŋādaŋ loŋjöö) rich and powerful.
མངའ་བདག (ŋādaà) 1. lord, king, sovereign. 2. feudal lord, serf owner.
མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (ŋādaà tri rεεbajεn) the 41st king of Tibet (Ralpachen).
མངའ་བདག་གྲལ་རིམ་ (ŋādaà trεεrim) the class of feudal lords/ serf owners.
མངའ་བདག་རྒྱལ་ཁབ་ (ŋādaà gyεεgəb) feudal countries.
མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་ (ŋādaà cēmbo sūm) the three great feudal lords: the Tibetan government, the aristocracy, and the monasteries.
མངའ་སྡེ་ (ŋāde) state, locality ¶ མངའ་སྡེ་གཞུང་ Local government.
མངའ་སྡེ་ནང་ཁུལ་གྱི་ཚོང་ལས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཁང་ (ŋāde naŋgüügi tsōŋlεè gεndzin lhēngaŋ) Interstate Commerce Commission (ICC).
མངའ་སྡེའི་འཐུས་མི་ (ŋādee tüümi) senator (in U.S.A.), a local/ state representative.
མངའ་སྡེའི་སྲིད་སྐྱོང་ (ŋādee siigyoŋ) governor.
མངའ་སྙི་ (ŋāji) shung. all the subjects.
མངའ་བ་མཁྱེན་ (ŋāwa kyēn) shung. please bear in mind ¶ དེ་དོན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་མངའ་བ་མཁྱེན་ Please bear in mind what was mentioned above.
མངའ་བྱིངས་ (ŋājiŋ) shung. abbr. of མངའ་ཞབས་སྐྱི་བྱིངས་.
མངའ་དབང་ (ŋāwaŋ) rule, power, control; va.—སྒྱུར་ to rule, to bring under control/ power.
མངའ་འབངས་ (ŋāmbaŋ) subject, citizen.
མངའ་འབངས་ལ་བཀའ་ཁྱབ་ (nāmbaŋla gā kyəb) shung. to give orders to one's subjects.

མངའ་ཚབ་ (ŋādzəb) representatives of feudal lords (e.g., their stewards).

མངའ་ཚབ་གྲལ་རིམ་ (nādzəb trɛ̲ɛrim) the class of representatives of feudal lords.

མངའ་མཚོ་ (ŋātso) territorial waters.

མངའ་མཛད་ (ŋādzɛɛ̀) sm. མངའ་བསྐོས་.

མངའ་ཞབས་ (ŋəshəb) 1. subject of a lord/ monastery. 2. sm. མངའ་འོག.

མངའ་ཞབས་སྤྱི་སྡིངས་ (ŋəshəb ji̲jiŋ) shung. sm. མངའ་ཞབས་.

མངའ་ཞབས་མི་སེར་ (ŋəshəb mi̲ser) shung. sm. མངའ་ཞབས་.

མངའ་ཞབས་ས་ཆ་ (ŋəshəb sāja) shung. territory or estate or manor (of a feudal lord).

མངའ་གཞིས་ (nəshiì) shung. an estate one owns or is under one's jurisdiction.

མངའ་འོག (ŋāwɔɔ̀) under the power of, under the lordship of, subordinate, dependent, subject. va.—གཏོགས་ to put under the power/ authority of.

མངའ་འོག་རྒྱལ་ཁབ་ (ŋāɔɔ̀ gyɛ̲ɛgəb) satellite state, dependent polity.

མངའ་རིས་ (ŋəriì) 1. the region/ province of Western Tibet. 2. sm. མངའ་ཁོངས་. 3. the people, the masses, citizens.

མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ (ŋəriì gōrsum) the three regions of Western Tibet.

མངའ་རིས་ཁམ་བུ་ (ŋəriì kāmbu) peach, apricot.

མངའ་རིས་ཁུལ་ (ŋəri kǖl) sm. མངའ་རིས་, 1.

མངའ་རིས་སྤྱི་རྫོང་ (ŋəri ji̲dzoŋ) shung. the governor of Western Tibet in tt.

མངའ་གསོལ་ (ŋāsöö) enthronement; va. མངའ་གསོལ་; —བྱེད་ to enthrone, to install in power ¶ བློན་པོ་གསར་པ་འདི་མངའ་གསོལ་བ་རེད་ (They) installed the new minister.

མངར་ (ŋār) abbr. of མངར་མོ་.

མངར་ཁམ་ (ŋārkam) abbr. of མངའ་རིས་ཁམ་བུ་.

མངར་ཁུ་ (ŋərgu) a sugary liquid.

མངར་རྒྱུ་ (ŋərgyu) molasses.

མངར་བཅུད་ (ŋərjüü) saccharin.

མངར་ཆ་ (ŋārja) sugar, things that are sugary/ sweet.

མངར་ཆ་བསྣན་པ་ (ŋārja nēmba) adding sugar to sth.

མངར་ཆ་བཙིར་ (ŋārja dzīr) va. to extract sugar.

མངར་ཆ་བཙིར་ཁང་ (ŋārja tzirgaŋ) sugar processing plant/ factory/ refinery.

མངར་ཆ་བག་ལེབ་ (ŋārja pa̲aleè) sweet bread, cookies.

མངར་ཆ་བཟོ་ཁང་ (ŋārja so̲gaŋ) sm. མངར་ཆ་བཙིར་ཁང་.

མངར་ཆ་བཟོ་གྲྭ་ (ŋārja sōdra) sugar refinery.

མངར་ཆའི་མདིའུ་ (ŋārjɛ di̲wu) pleasant/ nice on the outside but deadly/ nasty/ evil on the inside [Lit. sugarcoated bullet].

མངར་ཆའི་ལས་གྲྭ་ (ŋārjɛ lɛ̲ɛdra) sugar or candy factory/ plant/ workshop.

མངར་ཆའི་ལོ་ཏོག (ŋārjɛ lo̲doò) sugar cane.

མངར་ཆས་བརྡུམས་པའི་མདིའུ་ (ŋārjɛɛ dūmbɛ di̲wu) sm. མངར་ཆའི་མདིའུ་.

མངར་ཆས་བསྡུམས་པའི་མདིའུ་ (ŋārjeè dūmbe di̲wu) sm. མངར་ཆའི་མདིའུ་.

མངར་ཐིང་ཐིང་ (ŋār tīŋdiŋ) very sweet.

མངར་འདུས་ (ŋār dü̲ü) va. to put under one's power/ authority/ rule.

མངར་པོ་ (ŋārbo) sm. མངར་མོ་.

མངར་ཕྱུར་ (ŋārjur) a kind of Tibetan dried cheese that has sugar mixed in.

མངར་བ་ (ŋarwa) sm. མངར་མོ་.

མངར་བར་བྱེད་ (ŋārwar cɛ̲ɛ̀) va. to sweeten, to sugar.

མངར་སྦངས་ (ŋārbaŋ) candied, soaked in sugar.

མངར་མོ་ (ŋāāmo) sweet, sweetish in flavor/ taste.

མངར་ཚལ་ (ŋārdzɛɛ) sugar beet.

མངར་ཚལ་ས་ཚིགས་ (ŋārtsɛɛ sādziì) sugar beet station.

མངར་ཟས་ (ŋārsɛ̲ɛ̀) sweets, pastries.

མངར་ཟས་ཁ་ཏོག (ŋārseè kādog) sweets, sweet snacks.

མངར་རིལ་ཟ་ཁང་ (ŋārriì sa̲gaŋ) restaurant that sells sweet dumplings.

མངར་ལོང་གོ་ལོང་ (ŋārloŋ go̲loŋ) sweet-like, sweetish (in flavor).

མངར་སིང་རྒྱུག (nār sīŋgya̲à) vi. to be extremely sweet.

མངར་སིང་སིང་ (ŋār siŋsiŋ) sm. མངར་མོ་.

མངར་གསུམ་ (ŋārsūm) the three sweets: rock sugar, honey, molasses/ burum.

མངལ་ (ŋɛ̄ɛ̀) 1. uterus, womb. 2. pregnancy ¶ མངལ་ཐེངས་གཅིག་ལ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་སྐྱེ་ཐུབ་ Some (animals) are able to bear eleven (offspring) each pregnancy.

མངལ་སྐྱེས་ (ŋɛ̄ɛgyɛ̀ɛ) viviparous birth.

མངལ་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ (ŋɛ̄ɛgyeè sōgjaà) animals that are viviparous.

མངལ་སྐྱོན་ (ŋɛ̄ɛgyön) disease or infections of the uterus/ womb.

མངལ་སྐྲན་ (ŋɛ̄ɛdren) tumor in the womb, cancer of the womb.

མངལ་ཁྲག (ŋɛ̄ɛdraà) blood of/ from the womb.

མངལ་འཁོར་ (ŋɛ̄ɛ kɔ̄ɔ) vi. to conceive, to get/ become pregnant ¶ མངལ་འཁོར་ནས་ཟླ་དྲུག་ཙམ་སོང་ Six months have passed since (she) conceived.

མངལ་འཁོར་ཚད་ (ŋɛ̄ɛ kɔ̄ɔdzɛɛ̀) conception rate.

མངལ་གྲིབ་ (ŋɛ̄ɛtrip) impurity from contact with substances coming from the womb.

མངལ་གྲོལ་ (ŋɛ̄ɛ trö̲ö) vi. to give birth.

མངལ་སྒོ་ (ŋɛ̄ɛgo) vagina.

མངལ་ཆགས་ (ŋɛ̄ɛjaà) embryo, fetus.

མངལ་ཆགས་ (ŋɛ̄ɛ caà) vi. to become pregnant, to conceive.

མངལ་ཆགས་ཕྲུ་གུ་ (ŋɛ̄ɛjaà trūgu) fetus.

མངལ་ཆགས་མ་ (ŋɛ̄ɛcama) pregnant woman.

མངལ་འཇུག (ŋɛ̄ɛ ju̲ù) consciousness (རྣམ་ཤེས་) that arises when conception takes place.

མངལ་གཏོར་ (ŋɛ̄ɛdɔɔ) aborting a fetus.

མངལ་གཏོར་ (ŋɛ̄ɛ dɔ̄ɔ) va. to abort a fetus.

མངལ་རྟགས་ (ŋɛ̄ɛdaà) birthmark.

མངལ་ཐུར་ (ŋɛ̄ɛdur) a spoon like tool used to abort/ extract a fetus.

མངལ་དུ་ཆགས་ (ŋɛ̄ɛdu caà) sm. མངལ་འཁོར་.

མངལ་དུ་འཁོར་ (ŋɛ̄ɛdu kɔ̄ɔ) sm. མངལ་འཁོར་.

མངལ་དུ་ཞུགས་ (ŋɛ̄ɛdu shu̲ù) sm. མངལ་འཁོར་.

མངལ་དྲུག (ŋɛ̄ɛduù) skin rash (of infants).

མངལ་ལྡན་ (ŋɛndēn) pregnant.

མངལ་ལྡན་མ་ (ŋɛ̄ndɛnma) sm. མངལ་ཆགས་མ་.

མངལ་འདྲུད་ (ŋɛ̄ndrɛɛ̀) dilation and curettage; va.—བྱེད་.

མངལ་འདྲེན་སྐམ་པ་ (ŋɛ̄ndren gāmba) obstetrical forceps.

མངལ་འདོན་ (ŋēē dö̲n) va. to abort (a fetus).

མངལ་ནད་ (ŋɛ̄ɛnɛɛ̀) gynecological diseases, diseases of the uterus.

མངལ་སྣོད་ (ŋɛ̄ɛnöö̀) womb.

མངལ་གནས་ (ŋɛ̄ɛnɛɛ̀) sm. མངལ་ཆགས་.

མངལ་གནས་ཕྲུ་གུ་ (ŋɛ̄ɛnɛɛ̀ trūgu) fetus.

མངལ་གནས་ཕྲུ་གུ་སྲོག་སྐྱོབ་སྒྲིག་འཛུགས་ (ŋɛ̄ɛnɛɛ̀ trūgü sɔ̄ɔgyob dri̲gdzuù) Operation Rescue (U.S.A.).

མངལ་གནས་ཕྲུ་གུའི་ཤུན་པགས་ (ŋɛ̄ɛnɛɛ̀ trūgü shǖnbaà) amnion.

མངལ་འབུར་ (ŋɛ̄mbur) the protruding stomach of a pregnant woman.

མངལ་འབྱིན་ (ŋɛ̄ɛ ji̲n) sm. མངལ་ལྷུགས་.

མངལ་སྦུབས་ (ŋɛ̄ɛbub) the interior of the womb.

མངལ་སྦྲུམ་པར་འགྱུར་ (ŋɛ̄ɛ dru̲mbar gyu̲r) vi. to get pregnant.

མངལ་བཙས་ (ŋɛ̄ɛ dzɛ̄ɛ̀) va. to give birth.

མངལ་འཛིན་ (ŋɛ̄ɛ dzi̲n) sm. མངལ་ཆགས་.

མངལ་གཡོལ་ (ŋɛ̄ɛ yöö̀) va. to sterilize a woman.

མངལ་ལྷུག (ŋɛ̄ɛ lüù) 1. va. to induce an abortion. 2. an abortion.

མངལ་ལྷུགས་ (ŋɛ̄ɛlug) sm. མངལ་ལྷུག.

མངལ་ལ་གནས་པའི་དུས་ (ŋɛ̄ɛla nɛ̄ɛbɛ tüü) the time/ duration of pregnancy.

མངལ་ལམ་ (ŋɛ̄ɛlam) vagina.

མངལ་ལམ་གཉན་ཚད་ (nɛ̄ɛlam ñɛ̄ndzɛɛ̀) vaginitis.

མངལ་ཤོར་ (ŋɛ̄ɛ shōr) vi. to miscarry, to have a spontaneous abortion/ miscarriage.

མངལ་བ་ཤོལ་ (ŋɛ̄ɛ shöö) a pregnancy longer than nine months, giving birth after the nine months period.

མངལ་སྲིན་ (ŋɛ̄ɛsin) a type of disease of the womb.

མངོགས་ (ŋɔ̄ɔ) sm. མངག.

མངོན་ (ŋōn) vi. 1. to become visible/ evident, to appear ༡ ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་མངོན་པ་རེད་ A new atmosphere of development appeared. ༡ སྤྱིར་དོར་གཞན་ཕན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་མངོན་ཡོད་པ་རེད་ A spirit of selflessness was visible. 2. vi. to show, to demonstrate ༡ འདི་གསལ་པོ་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ This shows it clearly. 3. clear, clearly.

མངོན་ལྐོག (ŋōngɔɔ̀) 1. front and back. 2. the known and the unknown.

མངོན་ཁྱབ་ (ŋōnkyəb) comprehensive, all-embracing.

མངོན་མཁྱེན་ (ŋōngyen) h. of མངོན་ཤེས་.

མངོན་དགའ་ (ŋōnga) elated, happy.

མངོན་འགྱུར་ (ŋōngyur) 1. realization, materialization achievement; va.—བྱེད་ to make materialize, to make realize. 2. real, concrete, actual ༡ མངོན་འགྱུར་རིང་ལུགས་ Realism.

མངོན་མངོན་ལྐོག་ལྐོག (ŋōnŋön gɔ̄ggɔɔ̀) not clear, not evident.

མངོན་ཆུང་ (ŋōnjuŋ) 1. inconspicuous ༡ ཁོས་མི་དགའ་བའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོ་མངོན་ཆུང་གནས་དབྱུངས་བཏང་པ་རེད་ He inconspicuously dismissed the officials he didn't like. ༡ འདི་མངོན་ཆུང་གི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་ This should be done inconspicuously. 2. looking down on sth. or sb.

མངོན་ཆུང་དུ་ལྟ་ (ŋōncuŋdu dā) va. to look down on sth. or sb.

མངོན་ཆེན་ (ŋōncen) conspicuous, noticeable, evident ༡ ཏང་ནང་ལོགས་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པ་མངོན་ཆེན་ཆགས་པ་རེད་ It became conspicuous that there is no unity in the party.

མངོན་བརྗོད་ (ŋōnjöö) 1. the ancient Tibetan science that deals with words/ language. 2. flowery language/ rhetoric.

མངོན་རྟགས་ (ŋōndaà) 1. proof, evidence. 2. a sign, mark. 3. a symptom.

མངོན་རྟོགས་ (ŋōndɔɔ̀) sm. མངོན་ཤེས་.

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ (ŋōndoggyen) abhisamaya text.

མངོན་བསྟོད་ (ŋōndöö) praise.

མངོན་མཐོ་ (ŋōndo) exalted, elevated, high.

མངོན་དུ་གྱུར་ (ŋōndu gyur) p. of མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་དུ་འགྱུར་ (ŋōndu gyur) vi. to realize, to materialize, to achieve, to come true ༡ ཁོང་ཚོའི་འདོད་དོན་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་རེད་ Their wish materialized. ༡ འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཞི་བདེ་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་བྱེད་དགོས་ཟེར་པ་རེད་ (They) say that (we) should make peace all over the world a reality.

མངོན་དུ་འགྱུར་པ་བྱེད་ (ŋōntu gyurwə ceè) see མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་དུ་གྲུབ་ (ŋōndu drup) sm. མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་དུ་བྱེད་ (ŋōndu ceè) sm. མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་དུ་འདུ་བར་བྱེད་ (ŋōndu duwar ceè) va. to use/ practice.

མངོན་དུ་མ་འགྱུར་བའི་སྟོབས་ཤུགས་ (ŋōndu gyurwɛ dōbshug) reserve force, potential/ hidden strength.

མངོན་དུ་བརྩོད་ ལྐོག་ཏུ་འཐབ་ (ŋōndu dzöö gɔ̄gdu təb) arguing openly and struggling against secretly.

མངོན་དོད་ (ŋōndöö) sm. མངོན་གསལ་དོད་པོ་.

མངོན་གདམ་དུ་བུད་ (ŋōndamdu büü) saying sth. openly/ undisguisedly.

མངོན་མདུང་ལྐོག་མདའ་ (ŋōnduŋ gōŋda) attacking by overt and covert means.

མངོན་མདའ་ལྐོག་མདུང་ (ŋōnda gōgduŋ) sm. མངོན་མདུང་ལྐོག་མདའ་.

མངོན་མདོག (ŋōndog) true, real, factual.

མངོན་མདོག་སྟོན་ (ŋōndɔɔ dōn) va. to reveal the turth, to reveal one's true self.

མངོན་མདོག་རང་ (ŋōndɔɔ raŋ) truly, really.

མངོན་མདོག་ཤོད་ (ŋōndɔɔ shöö) va. to tell the truth.

མངོན་འདོད་ (ŋōndöö) wishing, desiring, wanting; va.—བྱེད་.

མངོན་པ་ (ŋōmba) abhidharma.

མངོན་པ་མཛོད་ (ŋōmbadzöö) abhidharmakosa.

མངོན་པར་ (ŋōmbar) openly, overtly, manifestly.

མངོན་པར་འགྲུབ་ (ŋōmbar drub) sm. མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་པར་བསྒྲུབ་ (ŋōmbar dār) va. to carry out, to realize, to achieve.

མངོན་པར་བསྟོད་ (ŋōmbar döö) sm. མངོན་བསྟོད་.

མངོན་པར་མཐོ་བ་ (ŋōmbar tōwa) elevated, high, exalted ༡ མངོན་པར་མཐོ་བའི་གོ་གནས་ An exalted position.

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ (ŋōmbar duceè) act of doing sth.

མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ་ (ŋōmbar tumaceèba) the act of not doing anything.

མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ (ŋōmbar duceèba) the act of having done something.

མངོན་པར་མཚོན་ (ŋōmbar tsōn) sm. མངོན་དུ་འགྱུར་.

མངོན་པར་རྫོགས་ (ŋōmbar dzɔɔ̀) vi. to have sth. be complete/ finished/ exhausted.

མངོན་སྤྱོད་ (ŋōnjöö) a tantric practice for casting a spell on enemies or demons.

མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག (ŋōnjöögi jinseg) a rite of exorcism.

མངོན་ཕྱོགས་ (ŋōnjɔɔ̀) the visible/ outward side.

མངོན་འཕར་ལྐོག་ཆག (ŋōmbar gɔ̄gjàa) overtly increase and covertly decrease.

མངོན་བྲལ་ལྐོག་འབྲེལ་ (ŋōndrɛɛ gɔ̄gdree) overtly severed but actually still connected, having secret contact though seemingly having cut off contact.

མངོན་བྲལ་ལྐོག་སྦྲག (ŋōndrɛɛ gɔ̄gdug) sm. མངོན་བྲལ་ལྐོག་འབྲེལ་.

མངོན་བློ་འཕྱར་ (ŋōnlo cār) vi. to disgrace/ discredit.

མངོན་མིན་ (ŋōnmin) hidden, not open.

མངོན་མེད་ (ŋōnmeè) hidden, not open.

མངོན་མེད་ཕྱོགས་ལྷུང་ (ŋōnmeè cɔ̄glhuŋ) hidden tendency, unseen bias.

མངོན་མེད་བརྡ་སྟོན་ (ŋōnmeè dadön) sending a covert signal/ sign.

མངོན་མེད་རྨས་སྐྱོན་ (ŋōnmeè mɛ̄ɛgyön) internal injury.

མངོན་མེད་ཤུགས་འདོན་ (ŋōnmeè shūgdün) bringing forth someone or something's potential; va.—བྱེད་.

མངོན་རྩོད་ལྐོག་འཐབ་ (ŋōndzöö gɔ̄gdəb) striving or fighting for sth. overtly and covertly.

མངོན་བཙི་ལྐོག་འགལ་ (ŋōndzi gɔ̄ŋgɛɛ) pretending compliance, outwardly complying but secretly violating.

མངོན་རྩོད་ (ŋōndzöö) open argument/ debate.

མངོན་ཚུལ་ (ŋōndzül) rule, principle, maxim ༡ གཡོན་གྱི་མངོན་ཚུལ་བགྲངས་ To list the leftist maxims (views).

མངོན་མཚན་ (ŋōndzɛn) openly, conspicuously, obviously, outwardly, clearly ༡ གཞུང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མངོན་མཚན་ཆེ་བ་བྱེད་ནུས་མཁན་མེད་ There is no one who dares to criticize the government openly.

མངོན་འཛིང་ (ŋōndziŋ) open strife/ fight.

མངོན་འཛིང་ལྐོག་འཐབ་ (ŋōndziŋ gɔ̄gdəb) both open strife and veiled struggle.

མངོན་ཞེན་ (ŋōnshen) open desire.

མངོན་བཟི་དོད་པོ་ (ŋōndziŋ) very visible/ obvious/ conspicuous ༡ ཁོང་གི་དུག་ལོག་གྱོན་སྟངས་དེས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཡོང་བའི་མངོན་བཟི་དོད་པོ་འདུག It is very obvious from the way he dresses that he has come from abroad.

མངོན་ལྷོམ་ (ŋõn lõm) va. to be proud/ arrogant.

མངོན་ལྷོམ་པ་ (ŋõn lõmba) a person who is proud/ arrogant.

མངོན་ཤེལ་ (ŋõnshee) a screen ¶ ལི་དའི་མངོན་ཤེལ་ On the radar screen.

མངོན་ཤེས་ (ŋõnsheè) foresight, foreknowledge, prophesy; va.—བཤད་ to prophesize, to predict the future.

མངོན་སུམ་ (ŋõnsum) real, actual perceptible, realistic ¶ ཁོ་ཚོས་འཆར་གཞི་དེ་ལག་ལེན་མངོན་སུམ་དུ་བསྟར་གྱི་རེད་ They will really put the plan into practice.

མངོན་སུམ་འཁྲུལ་མེད་ (ŋõnsum trũmeè) the real thing.

མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་ (ŋõnsumgi raŋshin) the nature of perception.

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་རྟོགས་ (ŋõnsumgi shēèdɔɔ̀) perceptual knowledge.

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ (ŋõnsumgi shēèba) sm. མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་རྟོགས་.

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ (ŋõnsumgi shēèyön) sm. མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་རྟོགས་.

མངོན་སུམ་གྱིས་ (ŋõnsumgiì) sm. མངོན་སུམ་དུ་.

མངོན་སུམ་གསལ་རྗེན་ (ŋõnsum sēljen) realistic.

མངོན་སུམ་དངོས་པོ་ (ŋõnsum ŋöbo) matter.

མངོན་སུམ་རྗེན་གཅེར་ (ŋõnsum jenjer) sm. མངོན་སུམ་གསལ་རྗེན.

མངོན་སུམ་མཐོང་ (ŋõnsum tõŋ) vi. to see with one's own eyes, to experience onself.

མངོན་སུམ་དུ་ (ŋõnsumdu) really, actually ¶ ཁོ་ཚོས་འཆར་གཞི་དེ་ལག་ལེན་མངོན་སུམ་དུ་བསྟར་གྱི་རེད་ They will really put the plan into practice.

མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ (ŋõnsumdu gyur) vi. to become real/ actual.

མངོན་སུམ་དུ་འགྲུབ་ (ŋõnsumdu drub) sm. མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་.

མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཡུལ་ (ŋõnsum jöòyüü) real, concrete.

མངོན་སུམ་མེད་པ་ (ŋõnsum meèba) imperceptible, unknown.

མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་ (ŋõnsum dzemmeè) in front for everyone to see, not shying away from doing sth. overtly, flagrantly, openly, without restrain/ hesitation, brazenly, audacious, impertinent ¶ མི་དམངས་ཀྱི་ཐོག་མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ They opened fire on the people openly and without hesitation.

མངོན་སུམ་ལག་ལེན་ (ŋõnsum laglen) really doing, actually putting into practice.

མངོན་སུམ་གསལ་ཐོན་ (ŋõnsum sēēdön) vi. to have come out absolutely clearly/ evidently, beyond a shadow of doubt.

མངོན་སུམ་གསལ་རྗེན་ (ŋõnsum sēējen) beyond a shadow of a doubt, absolutely clearly/ evidently ¶ ཁོ་དགྲ་བོའི་སོ་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གསལ་རྗེན་ར་འཕྲོད་བྱུང་བ་རེད་ It was proved beyond a shadow of a doubt that he was an enemy spy.

མངོན་གསང་ (ŋõnsaŋ) open and secret, openly and secretly.

མངོན་གསལ་ (ŋõnsɛɛ) overt, open, public, apparent ¶ ཁོ་ཚོའི་དབར་མངོན་གསལ་ཞེ་འགྲས་ཡོད་པ་རེད་ There is overt hostility between them.

མངོན་གསལ་ (ŋõnsɛl) openly, conspicuously, visibly.

མངོན་གསལ་གྱི་འབེན་ (ŋõnsɛlgi ben) open target.

མངོན་གསལ་གྱིས་ (ŋõnsɛɛgi) openly, overly, publicly ¶ ཁོ་ཚོས་མངོན་གསལ་གྱིས་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ They openly opposed the government.

མངོན་གསལ་ཅན་ (ŋõnsɛljɛn) openly, overtly, publicly; obvious, conspicuous.

མངོན་གསལ་ཆེ་བ་ (ŋõnsɛl cēwa) sm. མངོན་གསལ་དོད་པོ་.

མངོན་གསལ་ཆེན་པོ་ (ŋõnsɛl cēmbo) sm. མངོན་གསལ་དོད་པོ་.

མངོན་གསལ་དུ་ (ŋõnsɛldu) openly, conspicuously, visibly.

མངོན་གསལ་དོད་པོ་ (ŋõnsɛl töòbo) conspicuous, obvious, apparent ¶ ཡར་རྒྱས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ There has been conspicuous improvement. ¶ ཁོས་སྐྱག་རྫུན་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཞིག་བཤད་སོང་ He told an obvious lie.

མངོན་གསལ་འདྲི་གཅོད་ (ŋõnsɛl jrijöö) public trial/ investigation.

མངོན་གསལ་འཕྲིན་ཡིག (ŋõnsɛl drinyig) post card.

མངོན་གསལ་འཛེམས་མེད་ (ŋõnsɛl dzemmeè) sm. མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད.

མངོན་གསོན་ (ŋõnsön) real, realistic.

ང་ (ŋā) 1. drum. 2. abbr. of ང་མ་.

ང་: p. **བརྔས**; f. **བརྔ་**; imp. **རྔོས་** (ŋā) va. to harvest, to cut or mow grass/ plants/ crops ¶ ཞིང་པ་ཚོ་བཙས་མ་ང་གི་འདུག The farmers are harvesting. ¶ ཁོས་རྩྭ་བརྔ་གི་རེད་ He will cut the grass.

ང་སྐོར་ (ŋāgɔɔ) dog collar.

ང་ཁང་ (ŋāgaŋ) a room where drums are kept.

ང་ཁོག (ŋāgɔɔ) name of a place in Sichuan.

ང་མཁན་ (ŋāgɛn) mower, harvester.

ང་ཁྲི་ (ŋədri) a stand where a drum is placed.

ང་གོར་སློང་ (ŋāgɔɔ lõŋ) va. to raise up one's tail (usu. dogs).

ང་རྒྱན་ (ŋāgyɛn) an ornament put on a tail (horse, yak).

ང་སྒྲ་ (ŋādra) sound of a drum.

ང་རྔོག (ŋāŋɔɔ̀) mane and tail (of horse/ mule/ donkey).

ང་ལྕག (ŋājaà) stick for striking a drum, drumstick.

ང་ཅིངས་ (ŋəjiŋ) drumbeat.

ང་ཆུང་ (ŋəjuŋ) small drum.

ང་ཆེན་ (ŋājen) big drum.

ང་ཆེན་རོལ་ཆ་ (ŋājen rööja) music accompanied by drums.

ང་འཆམ་ (ŋānjam) doing cham (religious dance) while playing the drum; va.—རྒྱག.

ང་ཐུག (ŋāduù) sm. ཐུག, 7.

ང་དང་འཁར་ང་དུང་ལུགས་ (ŋādaŋ kārŋa duŋluù) acting accordingly to situation; va.—བྱེད་ [Lit. the way to beat the gong and drum].

ང་དང་བསྟུན་ནས་འཁྲབ་ལུགས་ (ŋādaŋ dūnnɛ trəbluù) acting according to the circumstance/ situation [Lit. in accordance with the drum, dance].

ང་དུང་ (ŋāduŋ) see ང་.

ང་དུང་དར་འཕྱུར་ (ŋəduŋ tarjar) a jubilant/ elaborate celebration by a crowd or group of people; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱལ་ཁབ་དགུ་བསྐྱེས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ལ་ང་དུང་དར་འཕྱུར་བྱས་པ་རེད་ (They) celebrated their "national day" with jubilation. [Lit. beat drums and wave flags].

ང་དུང་བྲོ་གཞས་ (ŋəduŋ troshɛɛ̀) drumming, dancing and singing.

ང་དུང་ལམ་བཤད་ (ŋəduŋ lamshang) clearing the road/ path by beating on the drum or gong.

ང་བརྡ་ (ŋāda) 1. drum signal, drum for giving signals; va.—གཏོང་ to send a drum signal. 2. drumbeat. 3. the beating of a drum or gong to open a performance.

ང་བརྡར་ (ŋādar) musk deer rubbing their tails when they are in heat.

ང་སྡུད་ (ŋədüù) sm. ང་བསྡུ་.

ང་བསྡུ་ (ŋədu) harvesting; va.—བྱེད་.

ང་བསྡུ་མཉམ་འབྲེལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋədu ñāmdree trũũgɔɔ) combine harvester.

ང་བསྡུ་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋədu trũũgɔɔ) harvester (machine).

ང་པ་ (ŋāba) 1. a drummer. 2. a group/ region in Sichuan province.

ང་པ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (ŋāba pöriì rāŋgyong kũũ) the Ngaba Tibetan Autonomous Area (in Sichuan province).

ང་ལྤགས་ (ŋābaà) leather from which drums are made of.

ང་ཕྱགས་ (ŋājaà) duster (made of animal tails), yak-tail duster; va.—རྒྱག to dust with a "tail duster."

ང་ཕྲུག (ŋādruù) young camel.

ང་འཕྲུ་ (ŋədruù) yak tail ornament put on helmets.

ང་བག (ŋābaà) the croup of a (horse, etc.).

ང་བོ་ཆེ་ (ŋāwoce) a large drum that hangs from the ceiling.

ང་བོང་ (ŋāboŋ) abbr. camel and donkey.

ང་བྲན་ (ŋādrɛn) general name for མཛོ་ and མཛོ་མོ་.

ང་དབྱུག (ŋəyuù) drumstick.

ང་སྦུག (ŋəbuù) drums and cymbals.

ང་མ་ (ŋāma) tail (of an animal).

ང་མ་ཀྱག (ŋāma gyaà) 1. va. to lift the tail. 2. va. to be cocky.

ང་མོ་ (ŋāmo) 1. sm. ང་མོང་. 2. milk.

ང་མོང་ (ŋāmoŋ) camel.

ང་མོང་བྱ་ (ŋāmoŋ cha) ostrich.

ང་མོང་གི་ཤ་ཚོག (ŋāmoŋgi shādzog) humps (of camel).

ང་དམར་ (ŋāmar) red colored yak tail.

ང་རྫིད་ (ŋədzii) abbr. yak tail and yak hair.

ང་ཚོས་ (ŋadzöö) camel color.

ང་འཛིང་ (ŋā dziŋ) beating drums (in Tibetan opera or in Buddhist ritual prayers).

ང་འཛིན་ (ŋāndzin) rope used for hanging a drum from the ceiling.

ང་གཟེངས་ (ŋā seŋ) va. to raise the tail (for animals).

ང་ཡབ་ (ŋəyəb) fan made from yak tails.

ང་ཡུ་ (ŋəyu) handle of yak tail duster/ fan.

ང་ཡོག (ŋāyɔɔ̀) drum stick.

ང་གཡབ་ (ŋāyəb) sm. ང་ཡབ་.

ང་གཡེར་གྲགས་མ་ (ŋāyer dragma) tambourine.

ང་གཡོག (ŋāyɔɔ̀) drum stick.

ང་རུས་ (ŋərüü) tail bone.

ང་རོལ་ (ŋāröö) marching band.

ང་ལ་དཔག་པའི་འཆམ་ (ŋāla bāgbɛ cām) sm. ང་དང་བསྟན་ནས་འཁྲབ་ལུགས་བྱེད་.

ང་ལེབ་ (ŋāleb) fat-tail sheep.

ང་གཡབ་ (ŋəyəb) a yak tail used as a fan or duster.

ང་ཤང་ (ŋāshaŋ) 1. abbr. drum and flat bell. 2. tambourine.

ང་ཤོན་ (ŋāshön) folk dance in which dancers carry a drum and dance at the same time.

ང་གསང་ (ŋāsaŋ) a clear sounding drum.

ང་གསེབ་ (ŋāseb) male (breeding/ stud) camel.

ངན་ (ŋɛn) 1. va. to bribe. 2. criticism; va.—བསྒྲང་ to criticize by pointing out the faults/ errors one by one.

ངན་གྱིས་ཁྲིད་ (ŋāmgi trii) luring with a promise of gain/ bribe/ gift.

ངན་ཆེན་ (ŋɛnjen) looking down on, bullying, harassing; va.—བྱེད་.

རྔན་པ་ (ŋɛmba) 1. gift, present, tip ¶ གླ་རྔན་ Wages and tips. 2. bribe, gift.

རྔན་སྤྲོད་བླུ་ཁྲིད་ (ŋɛndröö lüdrii) giving a gift/ bride to win sb. over.

རྔན་བླུ་ (ŋɛnlu) deceiving/ luring/ enticing/ winning over with gifts or presents or bribes.

རྔབ་རྔུབ་ (ŋəbŋub) 1. inhaling. 2. a swig, a gulp.

རྔབ་: p. བརྔབས་; f. བརྔབ་ (ŋāb) vi. to be hungry.

རྔབས་རུ་ (ŋəbrə) medical tool made from an animal horn that is used to suck puss, etc.

རྔམ་: p. བརྔམས་; f. བརྔམ་ (ŋām) 1. vi. to desire, to want, to hunger/ thirst for ¶ ཁྲག་ལ་བརྔམས་པའི་དམག་དཔུང་ Blood thirsty troops. ¶ མང་རྔམ་ Craving for more. 2. vi. to be/ get angry.

རྔམ་སྐུལ་ (ŋāmgüü) forcing sb. to do sth. by scaring/ frightening them.

རྔམ་རྔམ་བརྗིད་བརྗིད་ (ŋāmŋam jiijii) vast and mighty/ majestic.

རྔམ་རྔམ་ཛིག་ཛིག (ŋāmŋam dzigdzig) frightening, scary; va.—སྟོན་ to make a frightening/ threatening demonstration or display ¶ རྔམ་རྔམ་ཛིག་ཛིག་གི་རྔམ་སྟོན་ A frightening demonstration.

རྔམ་ཅན་ (ŋāmjɛn) sm. རྔམ་བརྗིད་ཅན་.

རྔམ་འཇིགས་ (ŋəmjig) a look of anger and ferocity.

རྔམ་བརྗིད་ (ŋəmjii) a threatening display (of strength); va.—སྟོན་ to make/ show a threatening display (of strength).

རྔམ་བརྗིད་ཅན་ (ŋəmjiijɛn) sm. རྔམ་བརྗིད་ཆེ་བ་.

རྔམ་བརྗིད་ཆེ་བ་ (ŋəmjii cēwa) mighty, majestic.

རྔམ་བརྗིད་སྟོན་ (ŋəmjii dön) see རྔམ་བརྗིད་.

རྔམ་སྡབས་ (ŋāmdəb) a ferocious/ war-like manner.

རྔམ་སྟོན་ (ŋāmdön) rally, demonstration, va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཁྲུག་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་རྔམ་སྟོན་ A demonstration to protest the war.

རྔམ་སྟོན་སྐད་འབོད་ཁྲོམ་བསྐོར་ (ŋāmdön gɛmböö trōmgɔɔ) sm. རྔམ་སྟོན་ཁྲོམ་བསྐོར་.

རྔམ་སྟོན་ཁྲོམ་བསྐོར་ (ŋāmdön trōmgɔɔ) demonstration, march, rally; va.—བྱེད་ to stage a demonstration/ march/ rally.

རྔམ་སྟོན་ཚོགས་ཆེན་ (ŋāmdön tsōgjen) rally (political).

རྔམ་པའི་ཆ་བྱད་ (ŋāmbɛ cājɛɛ̀) a costume used when performing religious dances or operas or plays.

རྔམ་པོ་ (ŋāmbo) sm. ཛིག་རྔམ་ཆེན་པོ་.

རྔམ་པོ་ཆེ་ (ŋāmboje) sm. རྔམ་བརྗིད་.

རྔམ་མེད་སྤྱོད་གཙང་ (ŋāmmeè jöödzaŋ) honest and upright, upright and not corrupt.

རྔམ་གཙིགས་ (ŋāmdzii) threatening, baring one's fangs; va.—སྟོན་ to threaten by one's expression, to bare one's fangs.

རྔམ་གཙིགས་སྡོམ་ (ŋāmdzig dom) sm. འཆམ་གཙིགས་སྡོམ་.

རྔམ་ཞིང་མི་སྡུག་པ་ (ŋəmshiŋ midugbə) ugly and fearsome (images in tangka painting).

རྔམ་ཟིལ་ (ŋəmsil) sm. རྔམ་བརྗིད་.

རྔམ་གཟིར་ (ŋāmsir) demonstrating.

རྔམ་ཤུགས་ (ŋəmshuù) might, power.

རྔམ་སེམས་ (ŋāmsem) greed; va.—བྱེད་ to act greedy.

རྔམ་སེམས་ཅན་ (ŋāmsemjɛn) greedy.

རྔམས་བརྗིད་ (ŋāmjii) sm. རྔམ་བརྗིད་.

རྔུ་མ་ (ŋūmə) gum/ crud in the eyes.

རྔུབ་: p. བརྔུབས་; f. བརྔུབ་; imp. རྔུབས་ (ŋūb) va. to inhale, to breathe in ¶ ཐལ་བ་རྔུབ་ I inhaled dust. ¶ ངས་ཆང་ཧུབ་རྔུབ་བྱས་པ་རེད་ I swallowed a mouthful of beer.

རྔུབ་གཏོང་ (ŋūb dōŋ) breathing in and out, inhaling in and out; va.—བྱེད་.

རྔུབ་གཏོང་བྱེད་ལམ་ (ŋūbdoŋ ceelam) respirator.

རྔུབ་འཐུང་ (ŋūbduŋ) sucking sth. in.

རྔུབ་པ་ (ŋūbbə) snoring; va.—གཏོང་ to snore.

རྔུབ་ར་ (ŋūbra) sm. རྔབ་རུ་.

རྔུབས་ (ŋūb) imp. of རྔུབ་.

རྔུར་ལྟ་ (ŋūr dā) va. to stare/ glare angrily.

རྔུལ་ (ŋüü) 1. vi. to sweat, to perspire ¶ ཁོ་གཟུགས་པོ་ཞེ་དྲག་རྔུལ་གྱི་འདུག He perspires a lot. 2. sweat, perspiration.

རྔུལ་ཁྲག (ŋüüdraà) blood and sweat; va.—འདོན་ to shed sweat and blood (i.e., make sacrifices).

རྔུལ་ཁྲག་གི་ཕོགས་ཐོབ་ (ŋüüdraàgi pɔɔ̀dob) wages earned by hard work (blood and sweat).

རྔུལ་འཁྱག (ŋüügyaà) feeling cold after sweating; va.—བྱེད་.

རྔུལ་ཆུ་ (ŋüüju) 1. sm. རྔུལ་ནག. 2. Salween R.

རྔུལ་ཆུ་ཁྲུམ་ཁྲུམ་ (ŋüücu trūmdrum) sm. རྔུལ་ཆུ་ཁྲོམ་ཁྲོམ་.

རྔུལ་ཆུ་ཁྲོམ་ཁྲོམ་ (ŋüücu trōmdrom) covered/ dripping with sweat.

རྔུལ་ཆུ་འབབ་ (ŋüüju bəb) vi. to sweat.

རྔུལ་ཐིག (ŋüüdig) a drop of sweat ¶ གདོང་ནས་རྔུལ་ཐིག་ཟགས་བཞག Drops of sweat fell from his face.

རྔུལ་དྲི་ (ŋüüdri) smell of sweat, vi.—ཁ་ to smell of sweat.

རྔུལ་དྲི་ཁ་ (ŋüüdri kā) vi. to smell the scent of sweat.

རྔུལ་ནག (ŋüünaà) sweat, perspiration; vi.—རྒྱག་; —ཤོར་; —ཐོན་; —དོན་; —བཞུར་ to sweat/ perspire.

རྔུལ་ནག་གི་ཚོས་ (ŋüünaàgi tsöö) wet with sweat ¶ ཁོ་ཚོའི་དམག་གོས་རྔུལ་ནག་གི་ཚོས་ཡོད་པ་རེད་ Their uniforms were wet with sweat.

རྔུལ་ནག་འཚུབ་འཚུབ་ (ŋüünaa tsūbdzub) sweaty, steaming with sweat (from fear or exertion).

རྔུལ་ནག་འཚུབ་འཚུབ་བཟོ་ (ŋüünaà tsūbdzub so) 1. vi. to give somebody a hard time 2. to make someone sweat.

རྔུལ་དབྱུང་ (ŋüü yūŋ) va. to sweat an illness out (usu. when sick with fever).

རྔུལ་མ་ (ŋüümə) sm. རྔུལ་ནག.

རྔུལ་ཞམ་མེ་བ་ (ŋüüsham mewa) feeling sweaty.

རྔུལ་ཟིལ་ (ŋüüsii) beads of sweat.

རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་ (ŋüüsɛngi sɛn) a type of shawl monk's wear.

རྔུལ་ལེན་ (ŋüülen) undershirt, thin cotton shirt worn by monks under their robe.

རྔེའུ་ (ŋēwu) sm. རྔ་ཕྲུག.

རྔེ་ཅན་ (ŋējɛn) sm. བཀམ་ཆགས་.

རྔོ་ (ŋō) 1. a class of skin diseases such as mange, scabies, ringworm; vi.—རྒྱག to get mange/ scabies/ ringworm. 2. sm. རྔོད་.

རྔོ་རྔོ་སྲག་སྲག (ŋōŋo drāgdrag) deep frying in oil.

རྔོ་རྔོ་སྲེག་སྲེག (ŋōŋo sēgseg) sm. རྔོ་རྔོ་སྲག་སྲག.

རྔོ་དོག (ŋōdɔ̀ɔ) sm. རྔོ་ཐོགས་.

རྔོ་ཐོགས་ (ŋōtɔ̀ɔ) 1. vi. to be able, to be capable (of). 2. useful.

རྔོ་འཐག (ŋōndaà) roasting grain; va.—རྒྱག.

རྔོ་འཐག་རྒྱག་མཁན་ (ŋōdaà gyagɛn) a person who roasts barley.

རྔོ་ནད་ (ŋōnɛ̀ɛ) sm. རྔོ་.

རྔོ་མི་ཐོགས་ (ŋōmidɔ̀ɔ) 1. not useful. 2. incapable, unable.

རྔོ་སྨན་ (ŋōmɛn) medicine for scabies/ sores.

རྔོ་ཚང་ (ŋōdzang) place where barley is roasted.

རྔོ་བཟོ་ (ŋōbso) people who work with leather, tanners.

རྔོ་ལོ་ལངས་ཏེ་འཕུར་བ་ (ŋōlo laŋde cār) sm. རྔོ་ལོ་འཕུར་.

རྔོ་ལོ་འཕུར་ (ŋōlo cār) vi. to do something stupid or embarrassing, to make a fool of oneself, to bring shame on sb., to lose face.

རྔོ་ཤུ་ (ŋōshu) mange.

རྔོག་དཀར་ (ŋōgdɛn) horses and mules that have white manes.

རྔོག་ཆུང་ (ŋōgjuŋ) sm. ཟེ་.

རྔོག་སྟན་ (ŋōgdɛn) a type of rug with frilled edges.

རྔོག་སྟན་གྲུམ་ཙེ་ (ŋōgma drumdze) sm. རྔོག་སྟན་.

རྔོག་ནག (ŋōgnaà) horses with black tails/ manes.

རྔོག་མ་ (ŋōgma) mane.

རྔོག་ཤད་ (ŋōgshɛ̀ɛ) brush or comb for manes.

རྔོད་: p. བརྔོས་; f. བརྔོད་; imp. རྔོས་ (ŋöö) 1. va. to fry, to roast, to parch (grains). 2. va. to seduce/ lure/ dupe.

རྔོད་སྐྱོར་ (ŋögyɔr) frying/ roasting again, va.—རྒྱག.

རྔོད་སྟེགས་ (ŋöödeg) a tall stove for roasting grain.

རྔོད་འཐག (ŋöödaà) abbr. roasting and grinding.

རྔོད་འཐག་ཨུ་ལག (ŋöödaà wulaà) corvee labor called for roasting and grinding grains.

རྔོད་འཕར་ (ŋömbar) shung. an additional tax collected when the Dalai Lama attends the Monlam Festival.

རྔོད་ཛ་ (ŋöödza) earthenware utensils for roasting grain.

རྔོད་སླང་ (ŋöölaŋ) metal wok used for roasting grain.

རྔོན་ (ŋōn) hunting; va.—རྒྱག to hunt ¶ཁོས་རི་དྭགས་བརྔོན་སོང་ He hunted animals.

རྔོན་ཁྱི་ (ŋōngyi) hunting dog.

རྔོན་ཁྲ་ (ŋōndra) bird used for hunting (as in falconing).

རྔོན་སྒྲབས་གདུང་སྒམ་ (ŋōndrəb duŋgam) doing sth. in anticipation of sth. else [Lit. a wooden box in preparation of hunting, a coffin made in advance (in preparation) of death].

རྔོན་མདའ་ (ŋōnda) hunting rifle.

རྔོན་པ་ (ŋōmba) hunter; va.—རྒྱག to hunt.

རྔོན་པའི་བྱ་འགྲོས་ (ŋōmbɛ cadröö) a style of dance in Tibetan opera.

རྔོན་པས་འདོན་རྒྱག (ŋōmbɛ̀ɛ töngyaà) the opening song in the Tibetan opera.

རྔོམ་ (ŋōm) see རྔམས་.

རྔོམ་བརྗིད་ (ŋōmjii) sm. རྔམ་བརྗིད་.

རྔོམ་བག (ŋōmbaà) fierce, scary looking.

རྔོས་ (ŋöö) 1. imp. of རྔ་. 2. sometimes used for རྔོད་.

རྔོས་ཁྱེར་ (ŋöö kyēr) vi. to die from a skin disease (like mange, scabies).

ལྔ་ (ŋā) five ¶ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ Five hundred and fifty five.

ལྔ་སྐྱེད་ (ŋāgyeè) shung. 10% interest rate.

ལྔ་ཁང་ (ŋagaŋ) a house distributed to five people (e.g., in a refugee settlement).

ལྔ་འགར་ཐོབ་པ་ (ŋagar tōbba) five things give as relief : firewood, tsampa, clothes, tea, butter.

ལྔ་བརྒྱ་ (ŋābgya) five hundred.

ལྔ་གཅིག (ŋājii) 1. May 1st. 2. abbr. ལྔ་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་.

ལྔ་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་ (ŋājii gyɛɛjii ŋɛɛdzö tücen) May Day (May 1st)—International Labor Day.

ལྔ་གཅིག་ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་ (ŋājii ŋɛɛdzö tüüjen) sm. ལྔ་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་དུས་ཆེན་.

ལྔ་བཅུ་ (ŋāpju) fifty.

ལྔ་ཆ་ (ŋāja) a fifth ¶ལྔ་ཆ་གཉིས་ two fifths.

ལྔ་ཆ་གཅིག (ŋāja jii) one fifth.

ལྔ་མཆོད་ (ŋāmjöö) anniversary of the death of Tsongkhapa (founder of Gelug sect).

ལྔ་སྟོང་ (ŋādoŋ) five thousand.

ལྔ་དྲུག་སྐྱེད་ (ŋātrugyeè) shung. 20% interest (on loans) [Lit. pay back six ཁལ་ for each five ཁལ་ borrowed].

ལྔ་དྲུག་འགྲོ་ (ŋātruù dro) shung. 20% interest [Lit. pay back six ཁལ་ or each five ཁལ་ borrowed].

ལྔ་བདུན་ (ŋā dün) May 7th.

ལྔ་བདུན་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (ŋādün lɛ̀ɛceè lōbdra) May 7th cadre school (named after Mao's May 7th directive of 1966).

ལྔ་བདོའི་དུས་ (ŋādö tüü) a period degeneration.

ལྔ་པ་ (ŋāba) 1. the fifth ¶ཉི་མ་ལྔ་པ་ The fifth day. 2. a type of monk's attire. 3. dying, passing away.

ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ (ŋāba cēmbo) the great fifth, i.e., the Fifth Dalai Lama.

ལྔ་པའི་ལམ་ (ŋābɛ lam) at the time of death.

ལྔ་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་ (ŋābɛ lamdu dro) vi. to die.

ལྔ་ཚིག་སྙན་ངག (ŋātsig ñɛ̄nŋaà) a poem with five characters/ syllables to a line.

ལྔ་བཞི་ (ŋāshi) May 4th.

ལྔ་བཞི་གཞོན་ནུའི་དུས་ཆེན་ (ŋāshi shönnü tüüjen) May 4th—Youth Day.

ལྔ་བཞིའི་ལས་འགུལ་ (ŋāshi lɛngüü) the May Fourth Movement (the demonstration in 1919 protesting the "Twenty One Demands" made by Japan).

ལྔ་རིག (ŋārig) sm. རིག་གནས་ལྔ་.

ལྔ་རིག་པ་ (ŋā rigbə) one who knows the major sciences: grammar/ Sanskrit, medicine, logic, philosophy and the arts.

ལྔ་ལམ་ (ŋālam) at the time of death.

ལྔ་ལོར་ (ŋālɔr) a kind of paper money in tt. worth five སྲང་.

སྔ་ (ŋā) abbr. of སྔ་པོ་ ¶ང་སྔ་དྲགས་འདུག I was too early.

སྔ་སྐྲག་ཕྱི་སྐྲག (ŋādraà cīdraà) excessively afraid/ fearful, always afraid.

སྔ་སྐྲག་ཕྱི་འཇིགས་ (ŋādraà cījig) sm. སྔ་སྐྲག་ཕྱི་སྐྲག.

སྔ་འཁོན་ད་འགྲས་ (ŋāgön tandrɛ̀ɛ) shung. holding old and new grudges.

སྔ་འཁོན་ཞེ་བཞག (ŋāgön sheshaà) nursing hatred, harboring resentment, holding an old grudge ¶ད་ལམ་གྱོད་འཁྲུན་གཅོད་ཆོད་ཟིན་རྗེས་གྱོད་ཟླ་གཉིས་ཀས་སྔ་འཁོན་ཞེ་བཞག་གིས་འཁོན་ལན་སློག་མི་ཆོག Once the case is settled, both parties are not allowed to hold grudges and retaliate against each other.

སྔ་མགོ་ (ŋāgo) sm. སྔ་མ་.

སྔ་གུང་ (ŋāguŋ) morning and afternoon.

སྔ་གུང་དགོང་ (ŋāguŋ go̲ŋ) moring, afternoon and evening.

སྔ་གོང་ (ŋāgoŋ) prior, before, beforehand.

སྔ་གོམས་སོར་གནས་ (ŋāgom sōrnɛὲ) old fashioned, traditional, refusing to change.

སྔ་གྲོགས་དགོང་དགྲ་ (ŋādrog go̲ŋdra) friends in the morning and enemies by night.

སྔ་གྲོལ་ (ŋādröö) adjourning earlier than usual.

སྔ་གློ་ (ŋālo) the upper strap that goes around the legs of horses to hold the saddle.

སྔ་དགོང་ (ŋāgoŋ) morning and night/ evening.

སྔ་འགལ་ (ŋāngɛɛ) shung. (the person/ party) who violates the law first ། ཁྲ་དོན་རས་སུ་བོར་བའི་རིགས་གཉིས་ཐད་ནས་ཉིལ་ཤུན་ཙམ་བྱུང་སྲིད་ཚེ་སྔ་འགལ་ནས་འབའ་གསེར་སྲང་གཉིས་སྤྲད་ཐོག If there are any violations against the verdict, the party who violates the first shall pay 2 སྲང་ of gold as a fine.

སྔ་འགྱུར་ (ŋāgyur) 1. early translations during time of the kings. 2. the Nyingma sect, the teachings of the Nyingma sect.

སྔ་འཁྱིལ་རྗེས་མཐུད་ (ŋāgyee je̲ètüü) sending one after another, wave upon wave, to replenish those troops in the front that have been killed; va.—བྱེད་.

སྔ་འགྱོད་ངོས་ལེན་ (ŋāgyöö ŋö̲len) admitting/ confessing and repenting; va.—བྱེད་; — ཞུ་.

སྔ་འགྱོད་ཕྱི་འདོམས་ (ŋāgyöö cīdom) repenting/ regretting and making a fresh start, changing heart, reforming past ways; va.—བྱེད་.

སྔ་འགྱོད་ཕྱི་སྡོམ་ (ŋāgyöö cīdom) repenting/ regretting and making a fresh start, changing heart, reforming; va.—བྱེད་.

སྔ་འགྲས་ད་འཁོན་ (ŋāndrɛὲ ta̲ngön) continuing to harbor enmity from the past.

སྔ་འགྲས་ཕྱི་འཁོན་ (ŋāndrɛὲ cīngön) old and new enmity/ hatred, new hatred added onto old ones.

སྔ་འགྲོ་ཕྱི་ཡོང་ (ŋādro cīyoŋ) going out early and coming back late; va.—བྱེད་.

སྔ་འགྲོའི་རོལ་མོ་ (ŋādrö rö̲ö̲mo) prelude, overture (in music).

སྔ་རྒྱག་ (ŋāgyaà) premature fighting/ attacking; va.—བྱེད་ to attack prematurely.

སྔ་རྒྱུན་གཞི་བཟུང་ (ŋāgyɛn shi̲suŋ) as before, as in the past.

སྔ་རྒྱུས་ད་རྒྱུས་ (ŋəgyüü təgyüü) chit chat, talk about this and that; va.—ཤོད་ [Lit. old events and new events].

སྔ་སྔ་ (ŋāŋa) 1. very early. 2. long long ago.

སྔ་ཆ་ (ŋāja) 1. the earlier part of the day, morning (until noon). 2. previous time period.

སྔ་ཆད་ (ŋājɛɛ) sm. སྔོན་ཆད་.

སྔ་ཆས་ (ŋājɛὲ) period costume.

སྔ་རྗེས་ (ŋājeè) 1. before and after ། ལས་ཀའི་སྔ་རྗེས་སུ་ Before and after work. 2. sooner or later, eventually ། སྔ་རྗེས་སུ་ཚང་མ་ལས་སྐོར་ཞུགས་པ་རེད་ Sooner or later they all joined to work. 3. many times, on different occasions ། ངས་དྲན་བསྐུལ་སྔ་རྗེས་བྱས་ཀྱང་ཁོས་བྱས་མི་འདུག Even though I reminded him many times, he didn't do it. 4. in order, one after another ། ཁོ་གཉིས་སྔ་རྗེས་ཀྱི་ཕེབས་པ་རེད་ They left one after the other.

སྔ་རྗེས་བར་གསུམ་ (ŋājeè pa̲rsum) at all times, throughout a process [Lit. before, in the middle, at the end].

སྔ་རྗེས་མ་གཏོགས་ (ŋājeè ma̲ndoò) sm. སྔ་རྟིང་མ་གཏོགས་.

སྔ་ཉིན་ (ŋāñin) the preceding day, the day before (some event).

སྔ་ཏོག་ (ŋādɔɔ̀) early crop.

སྔ་བཏབ་ (ŋədəb) early sowing.

སྔ་རྟིང་ (ŋədiŋ) 1. order, stages, steps (in doing things) ། ལས་ཀའི་སྔ་རྟིང་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་ There are three steps in doing the work. 2. in order, one after another ། འགྲུལ་པ་ཚོར་སྔ་རྟིང་གིས་གསོལ་ཚིགས་ཕུལ་བ་རེད་ The travelers were served one after another (in order).

སྔ་རྟིང་བརྗེ་ (ŋədiŋ je̲) sm. སྔ་རྟིང་ལོག.

སྔ་རྟིང་སྤྲོད་ (ŋədiŋ drōō) va. to give sth. beforehand, to give in advance.

སྔ་རྟིང་མ་གཏོགས་ (ŋədiŋ ma̲ndoò) sooner or later, eventually ། སྔ་རྟིང་མ་གཏོགས་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགྲོ་གི་ཡིན་ Sooner or later we are all going.

སྔ་རྟིང་འཛར་འཛར་ (ŋədiŋ dza̲rdzar) continuously, one after another.

སྔ་རྟིང་རིམ་ (ŋədiŋ ri̲m) sm. སྔ་སྟིང་.

སྔ་རྟིང་ལོག (ŋədiŋ lɔ̲ɔ̀) sm. སྔ་རྟིང་ཤོར་.

སྔ་རྟིང་ཤོར་ (ŋədiŋ shɔɔ̀) sm. སྔ་རྟིང་ལོག.

སྔ་རྟིང་ཤོར་ (ŋədiŋ shɔ̄ɔ) 1. vi. to miss (a sequence, time) to have bad timing, to fail to coincide ། ཁོ་གཉིས་རྒྱ་གར་ནས་ཐོན་དུས་སྔ་རྟིང་ཤོར་བཞག They weren't able to leave India at the same time. 2. vi. to get/ fall out of place or order, to be not in the right order.

སྔ་རྟིང་ལོག (ŋədiŋ lɔ̄ɔ) vi. to reverse/ invert/ change the order.

སྔ་ལྟས་ (ŋādɛὲ) 1. early sign, omen, portent ། སད་རྒྱག་པའི་སྔ་ལྟས་ An early sign of frost. 2. symptom.

སྔ་བལྟས་ཕྱི་བལྟས་ (ŋābdɛὲ cīdɛὲ) looking to the future and the past, considering the past and future; va.—བྱེད་.

སྔ་བལྟས་ཕྱི་སྲུང་ (ŋābdɛὲ cīsuŋ) looking/ considering the past to protect the future.

སྔ་བལྟས་ཕྱི་བསམ་ (ŋābdɛὲ cīsam) taking into account/ looking to both the past and the future, looking to the past and thinking for the future.

སྔ་ཐག་ཕྱི་ཐག (ŋātaà cīdaà) tying (a prisoner) by a rope and having a person hold each end of the rope; va.—རྒྱག.

སྔ་ཐུན་ (ŋədün) the prayers done first thing in the morning.

སྔ་ཐོག (ŋādɔɔ̀) 1. in the morning, early, in the beginning, at the start/ early part of sth. ། རྩེ་ལོའི་འགྲན་བསྡུར་དེ་སྔ་ཐོག་ཁོ་ཚོར་ཐོབ་ནའང་ Even if they win the game at the start. 2. for the time being ། སྔ་ཐོག་འདི་གར་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ (We) are staying here for the time being.

སྔ་ཐོག་ནས་ (ŋādognɛ) in advance, beforehand ། དགོས་མཁོ་ཚང་མ་གྲ་སྒྲིག་སྔ་ཐོག་ནས་བྱས་ཟིན་པ་རེད་ They prepared all the requirements in advance.

སྔ་ཐོན་ཕྱི་ལོག (ŋādön cīlɔɔ̀) working very hard [Lit. leaving early, returning late].

སྔ་མཐུད་ཕྱི་འདྲེན་ (ŋədüü cīdren) carrying on ancestral/ ancient traditions.

སྔ་དར་ (ŋādar) the first coming of Buddhism to Tibet in the 7th century.

སྔ་དུས་ (ŋātdüü) in the old days, in former times, in the past.

སྔ་དྲན་ཕྱི་མནོ་ (ŋādrɛn cīno) remembering the past and thinking of the future.

སྔ་དྲོ་ (ŋādro) morning, a.m. ། སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ 10 ཐོག At 10 a.m.

སྔ་དྲོ་དགོང་ལ་སྐྱེལ་ (ŋādro go̲ŋla gyēē) from morning to evening.

སྔ་དྲོ་རྟ་ཕོ་ཆས་ཀྱིས་གསོས་ན་ ཕྱི་དྲོ་དྲིན་ལན་འཕྲ་ཡིས་འཇལ་ (ŋādro dābo cɛ̄ɛ̀gi sȫö̀na cīdro tri̲nlɛn trāyi jɛ̲ɛ̲) if one helps evil people they will be ungrateful or harm you in return [Lit. if you feed the stallion in the morning it will kick you in the afternoon].

སྔ་དྲོ་བདེ་ལེགས་ (ŋādro de̲leè) a new greeting said in the morning: "good morning."

སྔ་དྲོའི་ཆར་ (ŋādrö cār) shung. in the morning.

སྔ་འདང་རྒྱག (ŋādaŋ gya̲à) va. to think about the past.

སྔ་འདོན་ (ŋādön) prepayment, advance/ down payment; va.—བྱེད་; —སྤྲོད་; —གཏོང་ to advance (money), to make a down payment.

སྔ་ (བ)སྣུར་ (ŋā nūr) 1. ahead/ in advance of

schedule ། ཁོ་ཚོའི་ལས་སྐལ་དུས་བཀག་གི་སྔ་བསྐུར་དུ་ཚར་པ་རེད་ They finished their share of the work ahead of schedule. 2. an advance, a short term loan; va.—བྱེད་ ། ཁོའི་གླ་ཕོགས་ཐོབ་རྒྱུར་བརྟེན་དངུལ་ཕྲན་བུ་སྔ་བསྐུར་བྱས་པ་ཡིན་ I loaned him some money because he hasn't received his salary yet.

སྔ་ན་ (ŋāna) before, in the past ། སྔ་ན་མ་གྲགས་པ་ Never known before.

སྔ་ན་མེད་པ་ (ŋāna me̱èba) unprecedented, not known or happened in the past.

སྔ་ནུབ་ (ŋənub) 1. last night. 2. (on the) eve (of) ། རྒྱལ་ཡོངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་བའི་སྔ་ནུབ་ On the eve of the liberation of the nation.

སྔ་པོ་ (ŋābo) early, in advance ། ཁོ་ཚོས་གྲ་སྒྲིག་སྔ་པོར་བྱས་པར་བརྟེན་ Because they prepared (themselves) in advance. ། ཁོ་སྔ་པོ་ལང་གི་འདུག He gets up early.

སྔ་པོ་སྔ་པོ་ (ŋābo ŋābo) very early.

སྔ་དཔེ་ (ŋābe) a precedent.

སྔ་སྤྱོད་ (ŋājöö) using sth. (usu. provisions) too early; va.— བྱེད་.

སྔ་ཕྱི་ (ŋəji) before and after, early and late, past and future, previous and next, on multiple occasions ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་ The past life and the next life. ། ད་ཚོད་སྔ་ཕྱི་གང་ལ་ཕེབས་ཀྱང་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་ It's all right whatever time you come (earlier or later). ། བོད་ཀྱི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་རྡོས་སྔ་ཕྱི་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They interfered in the internal affairs of Tibet time and time again (earlier and later).

སྔ་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་ (ŋəji gūntu) from beginning to end, throughout, all the time ། ཁོ་ཚོ་སྔ་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་གཅའ་གནོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) oppressed them all the time.

སྔ་ཕྱི་གོ་ལྡོག (ŋəji ko̱dɔɔ̀) reversing or changing the order/ priority, reversing that which comes earlier and later.

སྔ་ཕྱི་འགལ་འགལ་ (ŋəii trēŋgɛɛ) contradiction between past and future.

སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ (ŋəji pa̱rsum) always, all the time.

སྔ་ཕྱི་མེད་ (ŋəji me̱è) sm. སྔ་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་.

སྔ་ཕྱི་འཛར་འཛར་ (ŋəji dza̱rdzar) continuously, one after another.

སྔ་ཕྱི་རན་པོ་ (ŋəji re̱mbo) a suitable time, neither late or early.

སྔ་ཕྱི་ལ་མ་བལྟོས་པར་ (ŋəjilə ma̱dōōbar) sooner or later, regardless of when ། སྔ་ཕྱི་ལ་མ་བལྟོས་པར་དེ་བྱེད་དགོས་རེད་ Sooner or later (we) will have to do it.

སྔ་ཕྱིའི་ཡོང་རྐྱེན་ (ŋəjii yo̱ŋgyen) shung. events that happened in the past and later on, all the things that happened ། སྔ་ཕྱིའི་ཡོང་རྐྱེན་གསལ་འཁོད་ཀྱི་སྙན་ཞུ་འཕུལ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་ (You) must send a report in which all the events that happened are written clearly.

སྔ་ཕྱིར་ (ŋəjir) sm. སྔ་ཕྱི་.

སྔ་ཕྱིར་སྒོ་བརྗེ་ (ŋəjir de̱je) sm. སྔ་ཕྱིར་གོ་ལྡོག.

སྔ་ཕྱིར་མ་བལྟོས་པར་ (ŋəjir ma̱dōōbar) sm. སྔ་ཕྱི་ལ་མ་བལྟོས་པར་.

སྔ་ཕྱེད་ (ŋəjeè) the period of morning until afternoon.

སྔ་འཕྲོ་ (ŋāndro) leftover, remnant, remainder.

སྔ་འཕྲོས་ (ŋāndröö) 1. temporarily, for the time being ། སྔ་འཕྲོས་ཨ་རི་རུ་སྡོད་མཁན་ཡིན་ For the time being, (I) am staying in America. 2. at first, for the time being ། ཡུལ་དམག་མ་བཏང་ན་མི་འགྲིགས་སྔ་འཕྲོས་ཉི་ཤུ་སུམ་བཅུ་ཙམ་གཏོང་གི་ཡིན་ It's not okay not to send the militia (so) for the time being (we) will send about 20 to 30.

སྔ་བ་ (ŋāwa) earlier ། སང་ཉིན་སྔ་བར་ལང་དགོས་ཡོད་ (I) have to get up earlier tomorrow.

སྔ་བར་ཕྱི་གསུམ་ (ŋā pa̱r cī sūm) all the time, always [Lit. earlier, middle, later].

སྔ་བས་རྟ་ཁྲིད་ན་གཞུག་མ་མཛོ་ཁྲིད་ (ŋāwɛ dā trīinə su̱ùma dzo̱ trīi) if you allow sb. to do sth. then you should allow others to do that also (i.e., give all the same opportunities) [Lit. if the former brings a horse, the latter will bring a dzo].

སྔ་བྱས་རྒྱབ་སྒྱུར་ (ŋājɛɛ̀ gyə̱bgyur) repenting/ rectifying/ mending one's ways (for the better); va.—བྱེད་.

སྔ་བྱས་རྒྱབ་བསྒྱུར་ (ŋājɛɛ̀ gyə̱bgyur) sm. སྔ་བྱས་རྒྱབ་སྒྱུར་.

སྔ་འབྱོར་ཕྱི་ལོག (ŋājɔɔ cīlɔɔ̀) working very hard [Lit. arriving early and leaving late].

སྔ་འབྲས་ (ŋāndrɛɛ̀) early rice, quick ripening rice.

སྔ་མ་ (ŋāma) before, in the past, formerly ། སྔ་མ་སྲིད་གཞུང་རྙིང་པའི་སྐབས་ Formerly, during the time of the old government.

སྔ་མ་སྔ་དིང་ (ŋāma ŋādiŋ) one after another in order.

སྔ་མ་སྔ་མ་ (ŋāma ŋāma) see སྔ་མོ་སྔ་མོ་.

སྔ་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ (ŋāmɛ je̱èsu bāgba) using an analogy from the past.

སྔ་མའི་གནའ་རབས་ (ŋāmɛ nərəb) antiquity.

སྔ་མའི་མི་ཚད་ (ŋāmɛ mi̱dzɛɛ̀) giants (of antiquity).

སྔ་མའི་ལས་ (ŋāmɛ lɛ̱ɛ̀) karma, cause and effect, fate from previous existence.

སྔ་མིང་ (ŋəmiŋ) former name/ title.

སྔ་མིན་ཕྱི་མིན་ (ŋəmiŋ cīmin) not early and not late.

སྔ་མོ་ (ŋāmo) 1. sm. སྔ་མ་. 2. sm. སྔར་.

སྔ་མོ་སྔ་མོ་ (ŋāma ŋāmo) long long ago.

སྔ་མོ་རྗེས་ཤུལ་ (ŋāmo je̱èshüü) relics, ruins.

སྔ་མོའི་ཅ་ལག (ŋāmö ja̱laà) antiques, things from the past.

སྔ་སྨུར་ཕྱི་འགྱངས་མེད་པ་ (ŋāñur cīngyaŋ me̱èba) to neither do sth. ahead of time nor delay doing it (doing it just at the right time) ། སྐབས་འཕྲལ་སོ་སོའི་ཞུ་སྒོ་སྔ་སྨུར་ཕྱི་འགྱངས་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ The scheduled works should not be done ahead of time nor be delayed.

སྔ་སྨིན་ (ŋəmin) 1. vi. to ripen/ mature early. 2. early ripening/ maturing crops.

སྔ་སྨིན་གྱི་འབྲས་ (ŋəmingi drɛ̱ɛ̀) early ripening rice.

སྔ་སྨིན་འབྲས་རིགས་ (ŋəmin drɛ̱ɛ̀rig) early ripening rice strains.

སྔ་ཙམ་ (ŋādzam) early, before too late ། ང་ཚོས་སྔ་ཙམ་བཙོངས་ན་ If we sell it early.

སྔ་ཚར་ (ŋātsar) stepchild.

སྔ་ཚིག་ཕྱི་འགལ་ (ŋādziì cīngɛɛ) a contradiction in what was said previously and what was said later (or is being said now).

སྔ་རྩོལ་རང་འཇོག (ŋədzul ra̱ŋjɔɔ̀) leaving sth. as it was before.

སྔ་འཛར་ (ŋāndzar) stepchild.

སྔ་ཞོགས་ (ŋāshɔɔ̀) morning.

སྔ་གཞུག (ŋəshuù) sm. སྔ་རྗེས་.

སྔ་བཞེངས་ཕྱི་གཟིམ་ (ŋāsheŋ cīsim) h. of སྔ་ལངས་ཕྱི་ཉལ་.

སྔ་ཟས་ (ŋāsɛɛ̀) breakfast.

སྔ་བཟས་ཐེབས་ (ŋāsɛɛ̀ tēb) vi. to run out of food at the end of the year (before the next harvest).

སྔ་གཡར་ (ŋāyar) an advance, a loan; va.—སྤྲོད་ to give a loan/ advance ། གཞུང་འབྲུ་སྐྱེད་མེད་སྔ་གཡར་སྤྲད་སོང་ (They) gave a no interest loan of government grain.

སྔ་རབས་ (ŋərəb) ancient.

སྔ་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་མཁས་པ་ (ŋərəbgi gyēŋöö kɛ̄ɛ̀ba) paleontologist.

སྔ་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་ (ŋərəbgi gyēŋöö rigbə) paleontology.

སྔ་རབས་ཀྱི་མི་ (ŋərəbgi mi̱) forefathers.

སྔ་རབས་ད་རབས་ (ŋərəb ta̱rəb) past and present events, old and new accounts/ histories.

སྔ་རབས་ཕྱི་འབྱུང་ (ŋərəb cījuŋ) things of the past and the future; past history and the future results.

སྔ་རུ་ (ŋəru) 1. the front of a Tibetan saddle. 2. earlier.

སྔ་རོལ་ (ŋāröl) before, prior, in the past, in days gone by ། སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་སྔ་རོལ་ Before the Buddha came.

སྔ་རོལ་དུ་ (ŋāröldu) before, prior ། སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་

པའི་སྔ་རོལ་དུ་ Before the Buddha came.

སྔ་ལག་དར་བཀོན་ (ŋālaà targön) shung. giving a ceremonial scarf (kata) in return for a gift ་ བག་མའི་དགའ་སྟོན་ཐབ་རྒྱས་ཐོག་སྔ་ལག་དར་བཀོན་ At the wedding party they gave many ceremonial scarfs to those who gave gifts.

སྔ་ལངས་ (ŋālaŋ) rising early; va.—རྒྱག to rise early ་ སང་ཉིན་སྔ་ལངས་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་ Tomorrow morning let's get up early and go.

སྔ་ལངས་ཕྱི་ཉལ་ (ŋālaŋ cīñεε) working very hard, working long hours; va.—བྱེད་ [Lit. rising early, going to sleep late].

སྔ་ལམ་ (ŋālam) ancient/ previous customs and traditions.

སྔ་ལུས་ (ŋālüü) former structure/ organization.

སྔ་ལོ་ (ŋālo) last year.

སྔ་ལོགས་ (ŋālɔɔ̀) sm. སྔ་རོལ་.

སྔ་ཤ་ཕྱི་ཤ་ (ŋəsha cīsha) the front and back side of a saddle.

སྔ་ཤུ་ (ŋəshu) sm. སྔ་ར.

སྔ་ཤུག (ŋəshug) lending grain and other items to people in need; va.—གཏོང་.

སྔ་ཤུལ་ (ŋəshül) historical ruin/ relic, an ancient site.

སྔ་ཤོས་ (ŋāshöö) earliest, the first.

སྔ་ས་ (ŋāsa) earlier.

སྔ་ས་སྔ་གནས་ (ŋāsa ŋānεὲ) remaining/ existing as before ་ བོད་སྔ་ས་སྔ་གནས་ཡོང་གི་རེད་ Tibet will be as it was before.

སྔ་ས་དུ་གནས་ (ŋāsa tanεὲ) remaining/ keeping as before, maintaining the status quo; va.—ལ་འཇོག to leave as before, to leave intact, to maintain the status quo.

སྔ་ས་ནས་ (ŋāsanεὲ) from before, from long ago, in advance, beforehand ་ ཁོ་ཚོ་སྡོད་སའི་གྲ་སྒྲིག་སྔ་ས་ནས་བྱས་པ་རེད་ (They) made preparations for a place to stay beforehand. ་ མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་དགོངས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་དེ་སྔ་ས་ནས་ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་མཚམས་ལས་བརྒལ་ཡིན་པ་རེད་ The influence of Chairman Mao's thought extended beyond China's borders from long ago.

སྔ་སང་སང་ནས་ (ŋāsaŋ sāŋnε) sm. སྔ་ས་ནས་.

སྔ་སར་སར་ནས་ (ŋāsar sārnε) sm. སྔ་ས་ནས་.

སྔ་སོ་ (ŋāso) 1. in front, ahead. 2. in the past.

སྔ་སོར་ཆུད་ (ŋāsɔr cüü) va. to restore, to rebuild ་ ཁོ་ཚོའི་ཡུལ་གཉིས་དབར་གྱི་མཛའ་འབྲེལ་སྔ་སོར་ཆུད་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ (They) tried to restore friendly relations between the two countries.

སྔ་གསར་གསར་ (ŋā sārsar) beforehand, in advance.

སྔ་བསམ་ཕྱི་བལྟས་ (ŋāsam cīdεὲ) sm. སྔ་བསམ་ཕྱི་དྲན་.

སྔ་བསམ་ཕྱི་དྲན་ (ŋāsam cīdrεn) recalling over and over again; va.—བྱེད་.

སྔ་བསམ་ཕྱི་བསམ་ (ŋāsam cīsam) thinking over again and again; va.—བྱེད་.

སྔ་སྲོལ་ (ŋāsöö) old fashioned, traditional.

སྔ་སྲོལ་རྒྱུན་འཇགས་ (ŋāsöö gyünjaa) continuing as in the past or as usual, maintaining old customs/ traditions.

སྔ་སྲོལ་ལྟར་ (ŋāsöödar) as usual.

སྔ་བསླབས་ཕྱི་འདོམས་ (ŋələb cīndom) learning from past experience, learning from past errors to avoid future mistakes.

སྔགས་ (ŋāà) mantra, tantra.

སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ (ŋāàgi tēgba) tantrayana.

སྔགས་སྐད་ (ŋāàgεὲ) chanting mantras, the sound of mantras being chanted.

སྔགས་གྲྭ་ (ŋāàtra) tantric college.

སྔགས་རྒྱག (ŋāà kaà) va. to effect/ cause changes through the chanting of mantras.

སྔགས་རྒྱུད་ (ŋāgyüü) 1. tantric, tantra. 2. tantric scriptures.

སྔགས་ཆས་ (ŋāgjεὲ) the clothing/ garb worn by tantric practitioners.

སྔགས་ཆུ་ (ŋāgju) water that has been blessed through the chanting of mantras.

སྔགས་འཆང་ (ŋāgjaŋ) tantric practitioners.

སྔགས་རྙིང་མ་ (ŋāà ñīŋmə) the Ningma sect.

སྔགས་ཐབས་ (ŋāgdəb) mantric/ tantric methods.

སྔགས་ཐུ་ (ŋāgtu) putting spit on sth. while doing a mantra/ tantra for curing illnesses; va.—རྒྱག.

སྔགས་དྲུང་ (ŋāgdruŋ) shung. abbr. the two representatives sent by the 9th. Panchen Lama to Lhasa in 1933 (སྔགས་ཆེན་བདར་པ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ and མཁན་དྲུང་མདངས་ཆེན་པ་).

སྔགས་སྡོམ་ (ŋāgdom) mantric/ tantric vows.

སྔགས་པ་ (ŋāgba) exorcist (usu. concerned with weather control).

སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་ (ŋāgba tradzaŋ) a college in larger monasteries such as Drepung where mantric rituals are taught.

སྔགས་ཕུར་ (ŋāgpur) pegs placed on the edge of fields that have been blessed with mantras to protect the fields.

སྔགས་ཚིག (ŋəgdzii) sm. སྔགས་སྐད་.

སྔགས་ཟོར་ (ŋāgsor) sacrificial (triangular) tormas that are used for driving away demons and evil spirits.

སྔགས་བཟླ་ (ŋāg da) va. to recite mantras.

སྔགས་བཟླས་ (ŋāg dεὲ) p. of སྔགས་བཟླ་.

སྔགས་ཡིག (ŋāgyii) letters or notes containing mantric/ tantric incantations; va.—བྲིད་.

སྔགས་རམས་པ་ (ŋāgramba) 1. mantric initiate. 2. a type of Geshe degree.

སྔགས་རིགས་ (ŋāgrii) sm. སྔགས་རྒྱུད་.

སྔགས་ལུགས་ (ŋāgluù) mantric/ tantric tradition.

སྔགས་ས་ (ŋāgsa) sm. ས་སྔགས་.

སྔགས་གསར་མ་ (ŋāà sārma) sm. གསང་སྔགས་གསར་མ་.

སྔངས་ (ŋāŋ) sm. དངངས་.

སྔངས་སྐྲག (ŋāgdraà) see དངངས་སྐྲག.

སྔན་ཆད་ (ŋεnjεὲ) sm. སྔོན་ཆད་.

སྔན་དང་པོ་ (ŋεn taŋbo) sm.* སྔོན་དང་པོ་.

སྔན་མ་ (ŋεnma) sm.* སྔོན་མ་.

སྔན་མ་ནང་བཞིན་ (ŋεnma nəŋshin) just like before.

སྔར་ (ŋār) formerly, in the past, before.

སྔར་བཀོད་འཆར་གཞི་ (ŋārgöò cəəshi) plans laid out beforehand/ in advance.

སྔར་ཁུངས་ (ŋərguŋ) belonging to the past.

སྔར་ཁོན་གཏིང་ནད་ (ŋārgön dīŋnεὲ) an old and deep hatred/ animosity.

སྔ་འཁོན་ད་འཁྲུགས་ (ŋāgön tandrεὲ) shung. holding old and new grudges.

སྔ་འཁོན་ཞེ་བཞག (ŋāgön sheshaà) nursing hatred, harboring resentment, holding an old grudge ་ ད་ལམ་གྱོད་འཁྲུན་གཙང་ཆོད་ཞིན་རྗེས་ཕྱོད་ལ་གཉིས་ཀས་སྔ་འཁོན་ཞེ་བཞག་གིས་འཁོན་ལན་སློག་མི་ཆོག Once the case is settled both parties are not allowed to hold grudges and retaliate against each other.

སྔར་གྱི་རྗེས་ཤུལ་ (ŋārgi jeèshül) old historical sites/ relics.

སྔར་འགྱོད་ཕྱི་འདོམས་ (ŋārgyöò cīndom) repenting and correcting oneself.

སྔར་རྒྱས་ (ŋārgεὲ) the early/ prior diffusion (refers to first diffusion of Buddhism to Tibet).

སྔར་རྒྱུན་ལྟར་ (ŋərgyündar) as usual in the past, like before.

སྔར་རྒྱུན་ལྟར་འགྱུར་ (ŋərgyündar gyur) vi. to be restored like it was in the past, to return to what sth. was before.

སྔར་རྒྱུན་ནང་བཞིན་ (ŋərgyün nəŋshin) just as before.

སྔར་རྒྱུན་འཛིན་ (ŋəgyün dzin) va. to follow one's customs/ traditions.

སྔར་སྔ་མོ་ (ŋār ŋāmo) a long long time ago, in antiquity.

སྔར་ཆགས་ནགས་ཚལ་ (ŋārjaà nagdzεε) virgin forest.

སྔར་ཆད་ (ŋārjεὲ) sm. སྔར་.

སྔར་རྗེས་གཅོད་ (ŋārjeè jöö) va. to investigate the past, to look into the past.

སྔར་འཇགས་ (ŋārjaà) as before; va.—འཇོག to leave as before ་ སྙིན་ཁང་སྔར་འཇགས་འཇོག་རྒྱུ་ལས་བསམ་བློ་མེད་ (I) have no thoughts other than leaving the

hospital as before.

སྔར་ཉེས་ (ŋārñeè) crimes/ misdeeds of the past.

སྔར་ལྟར་ (ŋārdar) like before, as before.

སྔར་ལྟར་འགྱུར་ (ŋārdar gyur) sm. སྔར་རྒྱུན་ལྟར་འགྱུར་.

སྔར་འདས་ (ŋārdɛ̀ɛ̀) those who died before.

སྔར་དྲན་དེང་སྡུར་ (ŋārdrɛn deŋdur) comparing the past with the present.

སྔར་འདྲིས་ (ŋārtriì) familiar/ known in the past, an acquaintance long ago.

སྔར་ན་མ་གྲགས་པ་ (ŋārna ma tragba) sm. སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་.

སྔར་ན་མེད་པ་ (ŋārna meèba) unprecedented, not known before.

སྔར་ནས་ (ŋārnɛ̀ɛ̀) from before, from the past/ previously.

སྔར་ནས་ད་བར་ (ŋārnɛ tabar) from the past until now.

སྔར་གནས་སོར་བཞག (ŋārnɛ̀ɛ̀ sōrshaà) keeping as before, allowing to remain as it was before, maintaining tradition.

སྔར་ཕན་ (ŋārbɛn) from the past till now.

སྔར་ཕན་ཆད་ (ŋār pɛnjɛ̀ɛ̀) sm. སྔར་ཕན་.

སྔར་འཕྲོས་ (ŋāndröö) the earlier part/ section.

སྔར་བས་ (ŋārwɛ̀ɛ̀) more than before ¶ སྟོབས་ཤུགས་སྔར་བས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད་ (Their) power is greater than before.

སྔར་བས་ཀྱང་ (ŋārwɛgyaŋ) even more than before.

སྔར་བྱས་ (ŋārcɛ̀ɛ̀) past deeds/ actions ¶ སྔར་བྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ The history of (one's) past deeds.

སྔར་བྱས་ལ་རྩད་གཅོད་མི་བྱེད་ (ŋārcɛ̀ɛ̀la dzɛ̄jöö miceè) no investigation of past actions.

སྔར་བྱས་ལོ་རྒྱུས་ (ŋārcɛ̀ɛ̀ lugyüü) one's past/ prior experience.

སྔར་བྱུང་ (ŋārjuŋ) occurred in the past/ previously ¶ སྔར་བྱུང་གོང་མ་རྣམས་ The emperors of the past.

སྔར་བྱུང་ད་གནས་ (ŋārjuŋ tanɛ̀ɛ̀) sth. existed/ occurred in the past and still exists now.

སྔར་བྱུང་ཕྱི་ལྟ་ (ŋārjuŋ cīda) looking back at the past, viewing in retrospect, thinking about what happened in the past; va.— བྱེད་.

སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ (ŋārjuŋ mañoŋwa) unprecedented, unheard of ¶ སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ལོ་ལེགས་ An unprecedented good yield. [Lit. never occurred in the past].

སྔར་བྱུང་ཉུང་མེད་ (ŋārjuŋ ñuŋmeè) sm. སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་.

སྔར་མ་གྲགས་པ་ (ŋār madragba) sm. སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ.

སྔར་མི་གྲགས་ (ŋār midrag) unknown/ not known in the past (never happened before).

སྔར་མུས་བཞིན་ (ŋārmüshin) as/ like before.

སྔར་མེད་ (ŋārmeè) sm. སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་.

སྔར་མེད་རྒྱས་སྤྲོས་ (ŋārmeè gyɛ̀ɛ̀dröö) unprecedented lavishness.

སྔར་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འང་མི་མཐོང་བ་ (ŋārmeèla jeèsuaŋ mitoŋwa) existing at this moment only.

སྔར་མེད་གསར་སྤྲོས་ (ŋārmeè sārdröö) innovating, inventing.

སྔར་མེད་གསར་གཏོད་ (ŋārmeè sārdöö) innovating, inventing.

སྔར་མེད་གསར་དར་ (ŋārmèe sārdar) a new custom/ rule which is widely spread but did not exist in the past.

སྔར་མེད་གསར་སྲོལ་ (ŋārmèe sārsöö) making sth. new (usu. a rule/ regulation) that did not exist in the past.

སྔར་མེད་གསར་སྲོལ་ (ŋārmèe sārsöö) a new custom that never existed in the past.

སྔར་དམིགས་ (ŋārmig) fixing in advance, predetermining.

སྔར་རྩོམ་ (ŋārdzom) ancient literature/ writings.

སྔར་བཞིན་ (ŋərshin) sm. སྔར་ལྟར་.

སྔར་བཞིན་རང་འཇགས་ (ŋərshin ranjaà) just as before.

སྔར་ཡོད་ (ŋāryöö) existing in the past/ previously, formerly existed ¶ བོད་ནང་གི་མི་མང་ཚོ་སྔར་ཡོད་ས་གནས་སུ་སྡོད་ཆོག་གི་མ་རེད་ The people in Tibet are not allowed to stay in the places where they lived before. ¶ སྔར་ཡོད་དམག་སྒར་ Those regiments which existed previously.

སྔར་ལམ་ (ŋārlam) old ways, traditional customs, past customs ¶ སྔར་ལམ་ལྟར་མཛད་སྒོའི་གྲ་སྒྲིག་ཞུས་པ་རེད་ They made preparations for the ceremony according to the traditional custom. ¶ སྔར་ལམ་ལྟར་ In accordance with past customs.

སྔར་ལས་ལྷག་པ་ (ŋārlɛ̀ɛ̀ lhāgba) more than before.

སྔར་ལུགས་ (ŋərluù) old system, old customs/ traditions.

སྔར་ལུགས་སྦུག་འདྲེན་ (ŋərluù buŋdren) shung. taking or embezzling as was the custom before; va.— བྱེད་ ¶ གཞུང་རྩིས་ཞུ་སྒོ་གང་ཅི་སྔར་ལུགས་སྦུག་འདྲེན་དུ་མ་སོང་བ་དགོས་རྒྱུ་ On government accounting, there should be no embezzling as in the past.

སྔར་ཤུལ་ (ŋārshül) traces of the past, historic ruin/ site, place of historic interest.

སྔར་བཤགས་གསར་བཅོས་ (ŋārshag sārjöö) sm. སྔ་འགྱོད་ཕྱིས་འདོམས་.

སྔར་ས་ད་འཛུགས་ (ŋārshag tanjöö) shung. to leave the land as before ¶ སྔར་ས་ད་འཛུགས་ཀྱི་གཞུང་བསྐུལ་བཀའ་དཔྱད་འདྲ་གཉིས་ Two copies of the verdict was issued by the government for leaving the land as it was before

སྔར་ས་ད་གནས་ (ŋārsa tanɛ̀ɛ̀) sm. སྔར་ས་ད་འཛུགས.

སྔར་སོང་ (ŋārsoŋ) past, elapsed ¶ སྔར་སོང་ལོ་རྒྱུས་ Past history.

སྔར་སོང་སྔ་མོ་ (ŋārsoŋ ŋāmo) sm. སྔར་.

སྔར་སོང་ཉི་མ་ (ŋārsoŋ ñimə) previous day(s).

སྔར་སོང་ད་འགྲོ་ (ŋārsoŋ tandro) (a person thinking he will) get away with his (behavior) again as he has done before.

སྔར་སྲོལ་ (ŋārsöö) old custom/ convention/ tradition.

སྔར་སྲོལ་གཅེས་འཛིན་ (ŋārsöö jeèdzin) conservative, adhering to old ways and customs.

སྔར་སྲོལ་ལད་རྒྱེན་ (ŋārsöö lɛ̀ɛ̀gyen) old customs deteriorating/ declining.

སྔར་ལྷག (ŋārlhag) more than before.

སྔས་ (ŋɛ̀ɛ̀) pillow, cushion.

སྔས་ཁེབས་ (ŋɛ̀ɛ̀geb) pillow case.

སྔས་མགོ་ (ŋɛ̄ŋgo) 1. pillow. 2. head of a bed.

སྔས་མགོ་སྒྲིལ་ (ŋɛ̄ŋgo dree) two people sleeping with pillows head to head.

སྔས་སྟན་ (ŋɛ̀ɛ̀dɛn) 1. pillow and mattress. 2. mattress.

སྔས་གཏུག་ཏུ་ཉལ་ (ŋɛ̀ɛ̀dugtu ñɛɛ) va. to have two people sleep with their pillows head-to-head.

སྔས་གདན་ (ŋɛ̀ɛ̀dɛn) sm. སྔས་སྟན་.

སྔས་འབོལ་ (ŋɛ̄mböö) sm. སྔས་.

སྔས་མལ་ (ŋɛ̀ɛ̀mɛɛ) abbr. pillow and bedding.

སྔས་བརྫངས་ (ŋɛ̀ɛ̀dzaŋ) pillow.

སྔས་རིལ་ (ŋɛ̀ɛ̀rii) a pillow that has a long cylindrical shape.

སྔས་ལེབ་ (ŋɛ̀ɛ̀leb) flat pillow.

སྔས་ཤུབས་ (ŋɛ̀ɛ̀shub) pillow case.

སྔུན་ (ŋǖn) front.

སྔུན་བསུ་ (ŋǖnsu) a person who walks with incense, ceremonial scarf, etc. ahead of a high lama.

སྔུར་སྒྲ་ (ŋūrdra) sound of snoring.

སྔུར་སྔུར་པ་ (ŋūrŋurba) snoring; vi.—རྒྱག་; —གཏོང་ to snore.

སྔུར་ལྟ་ (ŋūr dā) va. to stare or glare angrily.

སྔུར་པ་ (ŋūrba) snoring; vi.—རྒྱག་; —གཏོང་ to snore.

སྔུར་རྫིག་རྫིག (ŋūr dzigdzig) staring or glaring angrily.

སྔེ་ (ŋē) sm.* སྙེ་.

སྔེའུ་ (ŋēwu) a type of bean/ lentil.

སྔོ་ (ŋō) 1. vegetables, greens. 2. green, blue.

སྔོ་: p. བསྔོས་; f. བསྔོ་; imp. སྔོས་(ŋō) 1. va. to do a mental calculation. 2. va. to dedicate.

སྔོ་དཀར་ (ŋōgar) pale/ light blue.

སྔོ་སྐྱ་ (ŋōgya) light blue.

སྔོ་ཁ (ŋōga) sm. སྔུར་ཁུ.

སྔོ་ཁྲ (ŋōdra) 1. cymbidium, orchid. 2. blue checkered material.

སྔོ་ཁྲིམས (ŋōdrim) shung. law/ regulation regarding protecting crops when they are green seedlings ༈ སྔོ་ཁྲིམས་སྐབས་རང་གཞན་སུས་ཀྱང་ཞིང་དབར་ར་ལུག་གཏོང་མི་ཆོག་པ No one is allowed to graze goats and sheep between the fields while the regulation regarding crops is in force.

སྔོ་ཁྲོད (ŋōdröö) shung. in/ among the crops (when they are green seedlings).

སྔོ་གན (ŋōgɛn) shung. a pledge signed concerning protecting crops when they are green seedlings.

སྔོ་གྲིག (ŋōdrig) shung. sm. སྔོ་གན.

སྔོ་སྒོག (ŋōgɔɔ̀) garlic stems, plant greens.

སྔོ་ངད (ŋōŋɛɛ̀) the smell of vegetables.

སྔོ་ཅེ་རེ (ŋō jēre) the staring look of animals just before they die.

སྔོ་བཅད (ŋōjɛɛ̀) a blue outline (technique used in Tibetan painting).

སྔོ་ལྗ་བ (ŋō jāwa) a type of medicinal herb.

སྔོ་ལྗག་ཀྱུ (ŋō jōggyu) a type of medicinal herb.

སྔོ་ལྗག་ལྗིག (ŋō jāgjig) patches of grass.

སྔོ་ཆས (ŋōjɛɛ̀) jewelry, ornaments.

སྔོ་ཆས་ཚོང་མཁན (ŋōjɛɛ̀ tsōŋgɛn) middlemen who sell jewelry and ornaments.

སྔོ་ཆུ (ŋōju) the first irrigation of seedlings; va.—གཏོང.

སྔོ་ཆུ་ལོ (ŋō cūlo) rhubarb leaf.

སྔོ་ཆུང་ཉེབ་རལ (ŋōjuŋ ñībrɛɛ) a kind of edible herb.

སྔོ་ཆོས (ŋōjöö) religious texts written on dark blue paper with gold or silver letters.

སྔོ་ལྗང (ŋōjaŋ) emerald green, jade green, verdant.

སྔོ་ལྗང་ཅན་དུ་འགྱུར (ŋōjaŋ jēndu gyur) vi. to become green (by vegetation and trees having been planted).

སྔོ་ལྗང་ཅན་དུ་སྒྱུར (ŋōjaŋ jēndu gyur) va. to make green (by planting vegetation/ trees).

སྔོ་ལྗང་ཞི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚོགས་པ (ŋōjaŋ shidee kōryug sūŋgyobgi tsōgba) Greenpeace.

སྔོ་རྟོག (ŋōdɔɔ̀) unripe fruit.

སྔོ་ཐིང་ངེར (ŋōtiŋ ŋer) sm. སྔོ་ཐིང་ཐིང.

སྔོ་ཐིང་ཐིང (ŋō tiŋdiŋ) completely green/ blue, all green/ blue ༈ དེ་རིང་གནམ་སྔོ་ཐིང་ཐིང་འདུག The sky is completely blue today. ༈ ཤིང་ནགས་དེ་སྔོ་ཐིང་ཐིང་འདུག That forest is completely green.

སྔོ་ཐོག (ŋōdog) 1. unripe/ green (vegetables, fruits and crops). 2. the stage when crops are green seedlings.

སྔོ་ཐོག་རྩིས་ལེན (ŋōdog dzīlen) taking possession of a field during the time when the crop is still in the seedling stage; va.—བྱེད.

སྔོ་འཐོག (ŋōtog) 1. weeding; va.—རྒྱག. 2. picking crops before they are fully ripe because of a shortage of grain; va.—རྒྱག.

སྔོ་དྲེག (ŋōdreg) moss, bryophyte.

སྔོ་མདངས (ŋōdaŋ) bluish/ greenish luster.

སྔོ་བདག (ŋōdaà) shung. the person who has the possesion when the crops are green seedlings ༈ སྔོ་བདག་སར་རྒྱུ་ཀྱིན་གུང་སང་མེད་པར་སྔོ་ཁྲོད་དུ་སེམས་ཅན་འཚེས་ཀྱིན་བརྡུམས་བཀྱིག་བྱས་པ (He) was tied up because the grazing animals went into the crops without seeking the permission of the person who has possession of the crops when they are green seedlings.

སྔོ་རྡོ (ŋōdo) bluish color stones.

སྔོ་རྡོག (ŋōdog) unripe fruits.

སྔོ་ལྡུམ (ŋōdum) the herbaceous family.

སྔོ་ནག (ŋōnaà) dark blue.

སྔོ་ནེ (ŋōne) bead (made of glass).

སྔོ་སྤྱི (ŋōji) vegetation.

སྔོ་སྤྱི་བཞུར (ŋōji shur) an herbal medicine.

སྔོ་སྤྲིན (ŋōdrin) cloud with bluish luster (in Tibetan painting).

སྔོ་སྤྲིན་དམན་པ (ŋōdrin mēmba) an herbal medicine.

སྔོ་ཕིག་ཕིག (ŋō pīgbiì) dark in color (for example due to sunburn).

སྔོ་ཕྱུར (ŋōjur) a type of cheese.

སྔོ་ཕྱུར་ཕྱུར (ŋō cūrjur) rising smoke.

སྔོ་ཕྱུར་རེ (ŋō cūrre) sm. སྔོ་ཕྱུར་ཕྱུར.

སྔོ་ཕྲིག་ཕྲིག (ŋō drīgdriì) sm. སྔོ་ཐིང་ཐིང.

སྔོ་བུན་ནི (ŋōbünni) sm. སྔོ་ཕྱུར་རེ.

སྔོ་བྱུག་བྱུག (ŋō cūgjuù) 1. bluish. 2. salt and pepper for hair/ beard.

སྔོ་སྦྲིག་སྦྲིག (ŋō begbeè) bluish or dark skin color.

སྔོ་སྦྱོར (ŋōjɔr) compounding herbal medicines.

སྔོ་སྨན (ŋōmɛn) herbal medicines.

སྔོ་རྩ (ŋōdza) green grass.

སྔོ་ཚལ (ŋōdzɛɛ) green vegetables.

སྔོ་ཚོད (ŋōdzöö) vegetables, fresh vegetable, wild herbs.

སྔོ་ཚོད་ཀུང་སི (ŋōdzöö gūŋsi) vegetable company.

སྔོ་ཚོད་ཁྲོམ་ར (ŋōdzöö trōmra) vegetable market.

སྔོ་ཚོད་ཞིང་ར (ŋōdzöö shiŋrə) vegetable farm.

སྔོ་ཚོས (ŋōdzöö) indigo blue.

སྔོ་འཛིམ (ŋōdzim) wild garlic, chives.

སྔོ་གཟན (ŋōsɛn) green fodder.

སྔོ་གཡོ (ŋō yō) va. to cause a disturbance, to instigate trouble.

སྔོ་གཡོས་རྒྱག (ŋōyöö gyaà) sm. སྔོ་གཡོ.

སྔོ་རིབ (ŋōrib) glaucoma.

སྔོ་རེངས (ŋōreŋ) twilight.

སྔོ་རོམ་རྒྱག (ŋōram gyaà) vi. to begin to rot/ turn rancid.

སྔོ་ལུད (ŋōlüü) green manure, plant fertilizer.

སྔོ་ལུད་སྐྱེ་དངོས (ŋōlüü gyēŋöö) green-manure crops.

སྔོ་ལོ (ŋōlo) 1. green leaves 2. disgrace, humiliation; vi.—ཕྱུར to disgrace/ humiliate oneself, to make a fool of oneself ༈ གསོལ་ཚིགས་ཟ་དུས་ངས་རྟག་དྲི་ཤོར་ནས་སྔོ་ལོ་ཕྱུར་སོང I disgraced myself by farting while eating.

སྔོ་ལོ་འཕྱུར (ŋōlo cār) see སྔོ་ལོ.

སྔོ་ལོང་ངེ (ŋō loŋŋe) gleaming blue (usu. for water).

སྔོ་ཤུར་ཤུར (ŋō shūrshur) greenish, bluish.

སྔོ་ས་སྐྱ་ས (ŋōsa gyāsa) sm. དབྱར་ས་དགུན་ས.

སྔོ་སང་སང (ŋō sāŋsaŋ) sm. སྔོ་ཐིང་ཐིང.

སྔོ་སངས (ŋōsaŋ) sky blue (color).

སྔོ་སངས་མ (ŋōsaŋma) poet. sky.

སྔོ་སངས་སངས (ŋō sāŋsaŋ) sm. སྔོ་སང་སང.

སྔོ་སི་ལི་བ (ŋō sīlewa) glittering/ sparkling/ gleaming blue.

སྔོ་སིང་སིང (ŋō sīŋsiŋ) sm. སྔོ་ཐིང་ཐིང.

སྔོ་སེར་རེ (ŋō sērre) lush green (vegetation).

སྔོ་གསལ (ŋōsɛɛ) clear, bright.

སྔོ་བསངས (ŋōsaŋ) sm. སྔོ་སངས.

སྔོ་ཧང་ཧང (ŋō hāŋhaŋ) bluish.

སྔོ་ཧམ་མེ (ŋō hāmme) looking sickly grey; turning "blue" with fright.

སྔོག : p. བསྔོགས; f. བསྔོག; imp. སྔོགས (ŋɔ̄ɔ̀) va. to dig into, to search/ rummage through ༈ ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་བསྔོགས་ནས་སྔར་གྱི་དངོས་རྫས་མང་པོ་རྙེད་པ་རེད They dug up the area along the river and found many ancient artifacts.

སྔོག་འཁྲོལ (ŋɔ̄ndröö) va. to rummage, to ransack.

སྔོག་ལྟ (ŋɔ̄gda) sm. སྔོག་བཤེར.

སྔོག་འདོན (ŋɔ̄gdön) excavating, extracting, mining; va. སྔོག་འདོན; —བྱེད to excavate, to extract, to mine ༈ རི་རྒྱུད་དེ་ཚོ་ནས་རྡོ་སོལ་ཁྲིན་ཆེ་སྔོག་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད They mine lots of coal from those mountains.

སྔོག་བྲུས (ŋɔ̄g drüü) va. to dig.

སྔོག་ཞིབ (ŋɔ̄gshib) sm. སྔོག་བཤེར.

སྔོག་བཤེར (ŋɔ̄gsher) searching, rummaging through sth. to search/ inspect; va.—བྱེད.

སྔོག་བཤེར་འཛིན་བཟུང (ŋɔ̄sher dzinsuŋ) searching and arresting; va.—བྱེད to search and arrest.

སྔོགས (ŋɔ̄ɔ̀) imp. of སྔོག.

སྔོན (ŋōn) 1. (— + gen.) before, prior to, formerly ༈ ལོ་བཅུའི་སྔོན་ལ Ten years ago. 2. ancient ༈ སྔོན

གྱི་རྒྱལ་རབས་ Ancient history.

སྔོན་བཀག (ŋöngaà) 1. arranging early/ in advance; va.—བྱེད་. 2. target, schedule, goal, predetermined time; va.—བྱེད་. 3. intercepting in advance. 4. taking preventive measures.

སྔོན་བཀོད་ (ŋöngöö) sm. སྔོན་བཀག.

སྔོན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣ་བ་དང་ཇེས་སྐྱེས་ཀྱི་རྭ་ཅོ་ (ŋöngyeègi nāwa taŋ jeègyeègi rajo) conveys seniority [Lit. first ears are grown, later horns are grown].

སྔོན་སྐྱོད་ (ŋöngyöö) advanced, progressive, forward; va.—བྱེད་ to advance, to progress, to go forward ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་མགྱོགས་ནས་མྱུར་དུ་སྔོན་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are advancing with great speed towards socialism.

སྔོན་སྐྱོད་དུད་ (ŋöngyö düü) tib.ch. advance soldiers/ scouts.

སྔོན་སྐྱོད་དམག་དཔུང་ (ŋöngyö məgbuŋ) sm. སྔོན་མངགས་རུ་ཁག.

སྔོན་སྐྱོད་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག (ŋöngyö töngye rugaà) advanced/ progressive production brigade.

སྔོན་བསྐྱོད་ (ŋöngyö) sm. སྔོན་སྐྱོད་.

སྔོན་བསྐྱོད་པ་ (ŋöngyööba) advanced/ progressive person.

སྔོན་གན་གསེལ་བཅག (ŋöngaà sēljaà) shung. a notation made on a promissory loan note indicating full or partial payment.

སྔོན་གྱི་མཐའ་ (ŋöngyi tā) the dawn of history of the earth; the beginning of life.

སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ (ŋöngi mönlam) prayers from a previous life.

སྔོན་གྱི་ལས་ (ŋöngi lɛɛ̀) karma from previous life.

སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ (ŋöngi lōpbön) past scholars/ pandits.

སྔོན་གྲབས་ (ŋöndrab) sth. prepared in advance.

སྔོན་གྲལ་ (ŋöndrɛɛ) front line, front row.

སྔོན་གྲུབ་ཆ་རྐྱེན་ (ŋöndrub cāgyen) precondition, prerequisite.

སྔོན་གླེང་ (ŋönleŋ) sm. སྔོན་བརྗོད་.

སྔོན་བགོ་ (ŋöngo) giving a share/ portion in advance.

སྔོན་འགལ་ (ŋöngɛɛ) previous mistakes/ violations.

སྔོན་འགོག (ŋöngaà) prevention, precautions, preventive measures; va.—བྱེད་ to prevent, to take precautionary steps, to take preventive measure ¶ ནད་རིམས་སྔོན་འགོག་སྔར་ལས་ཆགས་ཚད་པ་བྱས་པ་རེད་ They took preventive measures against epidemics much more efficiently than before.

སྔོན་འགོག་སྨན་ཁབ་ (ŋöngaà) inoculation, vaccination; va.—འཛུགས་; —རྒྱག to inoculate/ vaccinate ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚང་མར་ལྷ་འབྲུམ་སྔོན་འགོག་སྨན་ཁབ་ (They) inoculated the school children against smallpox.

སྔོན་འགྲིལ་ཇེས་མཐུད་ (ŋöngye jeètüü) following wave after wave, going one after another; va.—བྱེད་.

སྔོན་འགྲོ་ (ŋöndro) introductory, primary, preliminary ¶ སྔོན་འགྲོའི་སློབ་ཚན་ Primary/ introductory course (or lesson).

སྔོན་འགྲོ་བ་ (ŋöndrowa) scout, one who goes ahead of the main party to look for a place to stop or to look ahead for enemies.

སྔོན་འགྲོའི་གླུ་དབྱངས་ (ŋöndrö lüyaŋ) prelude, overture.

སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་ (ŋöndrö cāgyen) sm. སྔོན་གྲུབ་ཆ་རྐྱེན་.

སྔོན་འགྲོའི་དཔུང་ཚོགས་ (ŋöndrö būŋdzɔɔ̀) sm. སྔོན་འགྲོའི་རུ་དཔུང་.

སྔོན་འགྲོའི་རུ་དཔུང་ (ŋöndrö rubuŋ) vanguard, advance force.

སྔོན་འགྲོའི་གཏམ་ (ŋöndrö dām) foreword, introduction to a book/ story.

སྔོན་བགྲོད་མི་སྣ་ (ŋöndröö mina) advance personnel, people who go in advance.

སྔོན་རྒྱུ་ཇེས་འབྲས་ (ŋöngyu jendrɛɛ̀) antecedent and consequent, cause and effect.

སྔོན་བསྒུགས་ཇེས་དེད་ (ŋönguù jeèdeè) driving the enemy into troops/ soldiers waiting in ambush.

སྔོན་བསྒྲགས་ (ŋöndraà) forecasting, predicting, projecting; va.—བྱེད་ to forecast, to predict, to project.

སྔོན་མངག (ŋön ŋàà) va. to order ahead of time/ in advance, to make a reservation.

སྔོན་མངགས་ (ŋönŋaà) ordering in advance, reserving, subscribing; va.—བྱེད་ ¶ དངོས་ཟོག་ཉམས་བདུན་གཅིག་གོང་སྔོན་མངགས་བྱེད་སྒྲུབ་པ་དགོས་ The goods should be ordered a week in advance.

སྔོན་མངགས་དངོས་ཟོག (ŋönŋaà ŋöösoò) ordered goods/ merchandise.

སྔོན་མངགས་རུ་ཁག (ŋönŋaà rugaà) vanguard group, advance group.

སྔོན་སྔོན་ནས་ (ŋön ŋönnɛ) long long ago.

སྔོན་གཅོད་དོན་ཚན་ (ŋöjöö töndzɛɛ̀) prerequisite, necessary/ obligatory condition.

སྔོན་ཆུ་གཏོང་ (ŋönju dōŋ) va. to have sexual intercourse before marriage [Lit. to irrigate early].

སྔོན་ཆད་ (ŋönjɛɛ̀) 1. in the past, previously, formerly ¶ སྔོན་ཆད་ཁོ་ཚོ་ཞིང་པ་རེད་ Formerly they were farmers. 2. in arrears ¶ སྔོན་ཆད་ངེ་འབྲུ་ Grain in arrears of payment.

སྔོན་འཛུག (ŋönjuù) prefix letters.

སྔོན་ཇེས་ (ŋönjeè) 1. before and after. 2. prefix and suffix.

སྔོན་ཇེས་མིང་གསུམ་ (ŋönjeè minsum) prefix, suffix and the main letter.

སྔོན་ཇེས་སུ་ (ŋönjeèsu) sm. སྔོན་ཇེས་.

སྔོན་བརྗོད་ (ŋönjöö) preface.

སྔོན་ཉིན་ (ŋönñin) previous day.

སྔོན་གཏོང་ (ŋön dōŋ) va. to pay/ send in advance.

སྔོན་རྟོགས་ (ŋöndɔɔ̀) 1. foreknowledge, foresight. 2. forecast ¶ གནམ་གཤིས་ཀྱི་སྔོན་རྟོགས་ Weather forecast.

སྔོན་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ (ŋöndɔɔ̀gi rigbə) the art of foreknowledge, foresight, forecasting.

སྔོན་བརྟག (ŋöndàa) sm. སྔོན་རྟོགས་.

སྔོན་ཐལ་ (ŋöndɛɛ) doing sth. before it needs to be done (e.g., before an order is given or before the due date), going excessively ahead.

སྔོན་ཐལ་ཇེས་སྡོད་ (ŋöndɛɛ jeèdöö) going excessively ahead and delaying or staying behind.

སྔོན་ཐོན་ (ŋöndön) advanced, progressive, outstanding, foremost ¶ སྔོན་ཐོན་བཟོ་པ་ An outstanding worker.

སྔོན་ཐོན་གྱི་བཅད་གྲངས་ (ŋöntöngi jɛɛ̀draŋ) advanced quota or norm.

སྔོན་ཐོན་ངལ་རྩོལ་བཟོ་པའི་དང་ (ŋöndön ŋeèdzö sobɛ dāŋ) Progressive Labor Party.

སྔོན་ཐོན་ཅན་ (ŋöndönjɛn) advanced, outstanding, first class ¶ ཐོན་སྐྱེད་སྔོན་ཐོན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རེད་ (He) became an outstanding producer (worker).

སྔོན་ཐོན་ཉམས་མྱོང་ (ŋöndön ñamŋon) advanced experience or know-how.

སྔོན་ཐོན་ཐོན་སྐྱེད་པ་ (ŋöndön töngyeba) advanced producer, outstanding worker, stakhanovite.

སྔོན་ཐོན་སྡེ་ཁག (ŋöndön degaà) outstanding unit/ group.

སྔོན་ཐོན་མི་སྣ་ (ŋöndön mina) advanced/ outstanding people (personnel).

སྔོན་ཐོན་ལ་དཔེ་ལྟ། སྔོན་ཐོན་དང་འགྲན་སྡུར། སྔོན་ཐོན་གྱི་ཇེས་སྙེག ཇེས་ཡོང་ལ་རོགས་རམ་ (ŋöndönla bēda ŋöndöntaŋ trendur ŋöngi jeèñeg jeèyoŋla rɔgram) learn from the advanced, compete with the advanced, catch up with the advanced, and help the backward.

སྔོན་ཐོན་ལག་རྩལ་ (ŋöndön lagdzɛɛ) advanced techniques.

སྔོན་ཐོབ་ (ŋöndob) obtaining the lead/ leadership, reaching an advanced/ progressive state.

སྔོན་མཐོང་ (ŋöndoŋ) sm. སྔོན་རྟོགས་.

སྔོན་དང་པོ་ (ŋön taŋbo) at first, at the beginning.

སྔོན་དུ་ (ŋöndu) before, prior to, formerly ¶ དེའི་སྔོན་དུ་འདི་བྱེད་དགོས་རེད་ (We) should do this prior to that.

སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ (ŋöndu drowa) 1. sm. སྔོན་འགྲོ་. 2. va. to go forward, to advance, to go ahead.

སྔོན་དུ་བརྗོད་པ་ (ŋöndu jööba) sm. སྔོན་བརྗོད་.

སྔོན་དུས (ŋöndüü) former times, formerly, in the past.

སྔོན་དོན་དྲན་ (ŋöndön tren) sm. སྔོན་དྲན་.

སྔོན་དྲན་ (ŋöndrɛn) va. to know what is to come or happen.

སྔོན་འདུན་ཞུ་ (ŋöndün shu) 1. va. to pray for in advance. 2. to congratulate in advance.

སྔོན་སྒྲིག (ŋöndɔ̀ɔ̀) things gotten ready beforehand; —བྱེད་.

སྔོན་བརྡ་ (ŋönda) advance notice/ warning, forecast; va.—གཏོང་ to give advance notice/ warning, to foretell, to forecast.

སྔོན་ན་མེད་པ་ (ŋönna meèba) sm. སྔོན་མེད་.

སྔོན་ནས་ (ŋönnɛ) from before, from long ago ¶ ཁོ་ཚོ་ནི་སྔོན་ནས་ཞིང་པ་རེད་ They have been farmers since long ago.

སྔོན་ནས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ (ŋönnɛ tsööbaà) sm. སྔོན་དཔག.

སྔོན་ནས་ཚོར་ (ŋönnɛ tsör) vi. to forebode, to sense/ feel beforehand.

སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ (ŋönnɛɛ̀ jeèdrengi ŋönshɛɛ̀) ability to remember previous existence.

སྔོན་པོ་ (ŋömbo) 1. blue ¶ སྔོན་པོ་གཡུ་ Blue turquoise. 2. (with plants) green ¶ ཚལ་སྔོན་པོ་ Green vegetables.

སྔོན་དཔག (ŋömbaà) estimating, forecasting, prognosticating; va.—བྱེད་ ¶ ཨ་རིའི་དམག་མི་ཡི་ཏ་མན་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་རྗེས་ཡི་ཏ་མན་ནང་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་སྔོན་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ We can't forecast what will happen in Vietnam after the American troops withdraw.

སྔོན་དཔེ་ (ŋömbe) previous example.

སྔོན་ཕམ་རྗེས་དཔེ་ (ŋönbam jeèbe) learn from previous failures.

སྔོན་འཕྲོས་ (ŋöndröò) continued from before.

སྔོན་བུ་ (ŋömbu) a type of brewed medicine.

སྔོན་བྱས་ (ŋöncɛɛ̀) 1. past actions ¶ སྔོན་བྱས་ལ་འདྲི་བརྩད་མེད་ (We have) no questions to ask about (one's) past actions. 2. experiences of previous lives. 3. rehearsing, practicing.

སྔོན་བྱུང་ (ŋönjuŋ) occurred/ existed before or in the past ¶ སྔོན་བྱུང་འཆར་གཞི་ A plan that existed in the past.

སྔོན་བྱུས་ (ŋönjüü) precautionary strategy/ policy; va.—བྱེད་ to take precautions ¶ ངོས་འདེམས་སྐབས་ཞིང་འཁྲུག་ཆེན་པོ་མི་ཡོང་བའི་སྔོན་བྱུས་བྱེད་པ་རེད་ (They) took precautions to avoid disturbances at the time of the election.

སྔོན་བྱོན་ (ŋönjön) predecessor, forerunner, precursor, pioneer.

སྔོན་བྱོན་ཡབ་ (ŋönjön yab) shung. forefathers.

སྔོན་དབང་འཕྲད་རྐྱེན་ (ŋönwaŋ drɛɛ̀gyen) shung. sth. caused by previous karma ¶ སྔོན་དབང་འཕྲད་རྐྱེན་གྱིས་མི་འདོད་ཉེར་འཚེ་ Harm caused by previous karma.

སྔོན་འཕེབས་དོན་སྙིང་ (ŋönbeb tönñiŋ) 1. assumption, premise, supposition. 2. prerequisite, precondition.

སྔོན་སྦྱངས་ (ŋönjaŋ) propensities from a pervious life.

སྔོན་སྦྱོང་ (ŋönjoŋ) advance preparation/ study; rehearsing; va.—བྱེད་.

སྔོན་མ་ (ŋönma) formerly, in the past.

སྔོན་མ་ནང་བཞིན་ (ŋönma naŋshin) as in the past, as before.

སྔོན་མེད་ (ŋönmeè) not existing in the past.

སྔོན་མེད་གསར་བསྐྲུན་ (ŋönmeè särdrün) new creation, invention; va.—བྱེད་.

སྔོན་མེད་གསར་གཏོད་ (ŋönmeè särdöò) sm. སྔོན་མེད་གསར་བསྐྲུན་.

སྔོན་མོ་ (ŋönma) 1. blue. 2. blue-grey for horses/ mules.

སྔོན་མོ་ཆབ་འདྲེན་ (ŋönmo cəbdren) sm. སྔོ་སྐྱི་བཞུར་.

སྔོན་མོ་ལྷོག་ཟན་ (ŋönmo lhōgsɛn) a herbal medicine.

སྔོན་སྨོན་ཞུ་ (ŋönmön shu) sm. སྔོན་འདུན་ཞུ་.

སྔོན་ཙམ་ (ŋöndzam) a little ahead/ before.

སྔོན་ཙམ་ལ་ (ŋöndzamla) a little ahead/ before ¶ ངས་འདིར་སྔོན་ཙམ་ལ་བཅར་པ་ཡིན་ I came here a little ahead (of them).

སྔོན་རྩིས་ (ŋöndzii) budgeting, budget; va.—རྒྱག.

སྔོན་རྩིས་གྲོ་འཆར་ (ŋöndzii dronjar) the expenditure plan of the budget.

སྔོན་རྩིས་བདང་འཛིན་ལས་དོན་ཁང་ (ŋöndzii dəŋdzin lɛɛ̀döngaŋ) Office of Management and Budget (OMB).

སྔོན་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་ (ŋöndzii tsōgjuŋ) Committee on the Budget.

སྔོན་རྩིས་ཡོང་འཆར་ (ŋöndzii yonjar) the income plan of the budget.

སྔོན་རྩིས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (ŋöndzii üyön lhēngaŋ) budget commission/ committee.

སྔོན་ཚིག་ཕྱིས་འགལ་ (ŋöndzii cingɛɛ) contradicting what one said earlier.

སྔོན་ཚུད་ (ŋöndzüü) beforehand, in advance ¶ གུང་སེང་ཞུ་དགོས་ཡོད་ན་སྔོན་ཚུད་ནས་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས་ If you want a vacation, you should make a request in advance.

སྔོན་ཚུད་བརྡ་སྒྲོག་ (ŋöndzüü dadröò) announcing in advance, giving advance notice; va.—བྱེད་.

སྔོན་ཚུད་ནས་ (ŋöndzüüne) sm. སྔོན་ཚུད་.

སྔོན་ཚེ་ (ŋöndze) in the past, long ago.

སྔོན་ཚོད་ (ŋöndzöò) prediction, forecast, estimate; va.—བྱེད་ to predict, to forecast, to estimate.

སྔོན་འཛོམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ (ŋöndzom gyugyen) sm. སྔོན་གཅོད་དོན་ཆེན་.

སྔོན་རྫས་ (ŋöndzɛɛ̀) antiques.

སྔོན་བཞིན་ (ŋönshin) just as before.

སྔོན་ཟོན་ (ŋönsön) precautions, care; va.—བྱེད་ to take precautions, to be careful.

སྔོན་ཟླ་ (ŋönda) last month.

སྔོན་བསྒྲིགས་འདུམ་འཛིན་ (ŋöndöò dumdzin) shung. the mediating agreement/ settlement of a previous lawcase ¶ སྔོན་བསྒྲིགས་འདུམ་འཛིན་རྩི་མེད་བྱས་པར་འགལ་འདེད་ཡན་སོང་མེད་པ་ Please do not let (him) evade the fine/ punishment for violating the previous lawcase agreement.

སྔོན་ཡོད་ (ŋönyöò) existing/ present in the past.

སྔོན་རབས་ (ŋönrəb) ancient times.

སྔོན་རབས་པ་ (ŋönrəbbə) forerunner, precursor, ancestor, elder ¶ གསར་བརྗེའི་སྔོན་རབས་པ་ Revolutionary forerunners.

སྔོན་རོལ་ (ŋönröö) sm. སྔ་རོལ་.

སྔོན་ལ་ (ŋönla) at first.

སྔོན་ལ་གང་གཟབ་ (ŋönla kaŋsəb) doing all one can to get ahead/ progress/ advance.

སྔོན་ལ་དྲན་ལ་བློ་དང་རྗེས་ལ་དྲན་ན་འགྱོད་པ་ (ŋönla trenla lō daŋ jeèla trenna gyööba) one should plan things in advance [Lit. remebering beforehand is an idea, remembering afterwards is regret].

སྔོན་ལས་ (ŋönlɛɛ̀) sm. སྔ་མའི་ལས་.

སྔོན་ལོགས་ (ŋönlɔɔ̀) sm. སྔ་རོལ་.

སྔོན་ཤེས་ (ŋönsheè) prophetic, having the ability to forecast the future.

སྔོན་གཤེགས་ (ŋönsheg) ancestors [Lit. those who died before].

སྔོན་གཤེགས་དཔའ་བོ་ (ŋönsheg bāwo) martyr.

སྔོན་བསགས་ (ŋönsaà) saved/ accumulated (from the past).

སྔོན་བསུ་ (ŋönsu) preparing to welcoming; va.—བྱེད་.

སྔོན་བསྟུས་ (ŋönsüü) shung. a phrase used to introduce what the writer will say below.

སྔོས་ (ŋöò) imp. of སྔོ་.

སྔོར་དོག (ŋördog) see སྔོ་ཐོག.

བང་ (ŋā) f. of ངང་.

བང་སྣད་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋədüü trüügɔɔ) harvesting machine.

བང་བསྡུ་ (ŋədu) harvesting; va.—བྱེད་ to harvest.

བང་བསྡུ་མཉམ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (ŋədu ñamjeè trüügɔɔ) combine harvest.

བང་རྩྭ་ (ŋādza) shung. pasture set aside for cutting hay.

བང་གསོག་ (ŋāsoò) gathering, collecting (crops); va.—བྱེད་.

བངན་ (ŋēn) p. and f. of ངན་.

བངབ་བ་ (ŋəb) f. of ངབ་.

བངབས་ (ŋəb) p. of ངབ་.

བངམ་ (ŋām) f. of ངམ་.

བངམས་ (ŋām) p. of ངམ་.

བངས (ŋɛ̄ɛ̀) p. of ང་.

བངུབ་ (ŋūb) f. of ངུབ་.

བངུབས་ (ŋūb) p. of ངུབ་.

བངོ་ (ŋō) f. of ངོ་.

བངོད་ (ŋȫò) sm. ངོད་.

བངོན་ (ŋȫn) p. and f. of ངན་.

བངོས་ (ŋȫò) p. of ངོད་.

བསྔགས་ (ŋāà) va. to praise, to hail, to eulogize, to glorify ། ཁོང་གི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བརྩེ་བ་དང་བྱམས་པའི་ཐུགས་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྔགས་སོང་ His love and compassion for all the people was praised by all.

བསྔགས་སྐུལ་ (ŋāàgüü) encouraging.

བསྔགས་བརྗོད་ (ŋāgjöò) praising, complimenting, exaltating; va.—བྱེད་ to praise, to compliment, to exalt ། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཡོང་བའི་གྲོགས་པོ་ཚོས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་བྱས་པ་རེད་ The friends from abroad praised greatly our country's progress.

བསྔགས་བརྗོད་ཡོད་ཀྱུ་འཐོར་ (ŋāgjöò yö̱ògu tɔ̄r) vi. to be showered with praise.

བསྔགས་གདམ་ (ŋāgdam) sm. བསྔགས་བརྗོད་.

བསྔགས་བསྟོད་ (ŋāgdöò) sm. བསྔགས་བརྗོད་.

བསྔགས་འོས་ (ŋāgwöò) praiseworthy.

བསྔགས་འོས་སྐྱོ་འོས་ (ŋāwgöò gyōwöò) worthy of praise and worthy of feeling sad/ sorry for.

བསྔལ་ (ŋɛ̄ɛ) suffering.

བསྔོ་ (ŋō) f. of སྔོ་.

བསྔོ་བགྲང་ (ŋōdraŋ) counting, checking; va.—བྱེད་.

བསྔོ་ (ŋō) dedication prayer ། འདས་བསྔོ་ A prayer dedicating merit on behalf of someone who has died.

བསྔོ་རྟེན་ (ŋōden) dedication offering given by relatives of a dead person to monasteries or lamas (usu. clothing or jewelry or money).

བསྔོ་བ་ (ŋōwa) dedication prayer; va.—བྱེད་.

བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་ (ŋōmön) dedication prayer, a prayer that dedicates merit.

བསྔོ་སྨོན་ (ŋōmön) abbr. of བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་.

བསྔོ་ཡིག (ŋōyiì) letter requesting prayers to dedicate merit to sb.

བསྔོག (ŋɔ̄ɔ̀) f. of སྔོག.

བསྔོགས་ (ŋɔ̄ɔ̀) p. of སྔོག.

བསྔོགས་ཞིབ་ (ŋɔ̄gshib) searching thoroughly; va.—བྱེད་.

བསྔོགས་བཤེར་ (ŋɔ̄gsher) sm. སྔོག་བཤེར་.

བསྔོས་ (ŋȫò) p. of སྔོ་.

བསྔོས་ཤ་ (ŋȫòsha) sm. དམིགས་ཤ་.

ཅ

ཅ་ (jā) the letter ca (used in alphabetical numbering).

ཅ་ཁུག (jāguù) sm. ཆག་ཁུག, 2.

ཅ་ག (jāga) sm. ཅག་ག.

ཅ་ག་བྱེད་ (jāga cɛ̱ɛ̀) va. to look after, to care for.

ཅ་གེ་ (jāge) sm. ཅག་གེ་.

ཅ་དགུ་ (jāgu) nine tenths.

ཅ་དངོས་ (jāŋöö) goods, things.

ཅ་ཅོ་ (jājo) 1. abbr. of ཅ་ལི་ཅོ་ལི་ 2. sound made by a crowd/ assembly of people, clamor, noise; chatter; va.—སྒྲོག ¶ཅ་ཅོ་བར་མེད་དུ་སྒྲོག་པའི་ཟ་ཁང་ནང་ In the restaurant where (people) clamor continuously. 3. sound of laughter.

ཅ་ཅོ་མེད་པ་ (jājo me̱èba) noiseless, silent.

ཅ་ཅོ་ལབ་ (jājolǝb) quarreling, bickering, arguing; va.—བྱེད་.

ཅ་དར་ (jādar) hind. bed sheet.

ཅ་དང་དམག་སྒར་ /jādaŋ māgar/ the Dingri Regiment in traditional Tibetan army.

ཅ་ལྡན་ཟེ་ཚྭའི་སྐྱུར་ (jādɛn se̱tsa gyūr) ch.tib. potassium nitrate.

ཅ་སྡེ་ (jāde) the second group of four letters in the Tibetan alphabet that starts with ཅ་.

ཅ་ན་ (jāna) Ghana.

ཅ་ན་ད་ (jānada) Canada.

ཅ་ནེ་ (jāne) sm. ཅན་ཅེ་.

ཅ་ནོར་ (jānɔr) wealth, goods, belongings.

ཅ་པོ་ (jāwo) sm. ཅ་ནོར་.

ཅ་མ་ཟིང་ (jāmasiŋ) what a nuisance, how annoying ¶ཅ་མ་ཟིང་མི་དེ་རྟག་པར་ངའི་སར་ཡོང་གི་འདུག What a nuisance. That person always stops by.

ཅ་ཟིང་པོ་ (jā si̱ŋbu) troublesome, bothersome, nuisance, annoying, irritating, agitating ¶ལས་ཀ་འདི་ཅ་ཟིང་པོ་ཞིག་འདུག This work is quite troublesome; va.—བཟོ་;—བྱེད་ to bother, to give problems, to be troublesome/ bothersome ¶ཅ་ཟིང་པོ་མ་བཟོ་རོགས་གནང་ Please don't be bothersome.

ཅ་ར་ཁུང་ (jārakuŋ) a concave area between the shoulder blades.

ཅ་རེ་ (jāre) always, continually.

ཅ་རེ་ཉ་རེ་ (jāre ñare) a few.

ཅ་ལག (jālaà) things, objects, belongings ¶ཁོང་ཚོའི་ནང་གི་ཅ་ལག་མང་པོ་འཚོང་གི་འདུག They are selling many of their household goods.

ཅ་ལག་ཆུང་རིགས་བཅོལ་ས་ (jālaà cūŋrig jǖüsa) left-luggage check room.

ཅ་ལག་ཉོ་འཛིན་ (jālaà ño̱ndzin) purchase receipt.

ཅ་ལག་བཟོ་གྲྭ་ (jālaà so̱dra) furniture factory.

ཅ་ལིའི་པིའི་མཚོ་ (jālibitso) ch.tib. Caribbean Sea.

ཅ་ལུད་ (jālüü) ch.tib. potassium fertilizer, potash fertilizer.

ཅ་ལི་ཅོ་ལི་ (jāle jööle) talk that isn't meaningful, sth. said without careful thought, idle talk; va.—ཤོད་ to speak in such a way ¶ཁོའི་སྐད་ཆ་ཅ་ལི་ཅོ་ལི་རེད་ His talk was nonsensical.

ཅ་ལེ་བ་ (jālewa) sm. ཅ་ལི་ཅོ་ལི་.

ཅ་སྣུན་པོ་ (jā sǖnbu) troublesome, bothersome, a nuisance; vi.—བཟོ་ to bother, to be troublesome, to be a nuisance.

ཅ་སུའུ་ཆས་ (jā sūci) ch. accelerator, cyclotron.

ཅག (jāà) plural particle ¶ཁྱེད་ཅག You (plural).

ཅག་ག (jāàga) caring for, looking after; va.—བྱེད་ ¶ལྡུམ་རར་ཅག་ག་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (He) is taking good care of the garden.

ཅག་ག་དག་པོ་ (jāàga ta̱gbo) sb. who takes good care of things ¶ཁོ་གོས་ལོག་ལ་ཅག་ག་དག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He takes good care of his clothes.

ཅག་ག་ཚ་པོ་ (jāàga tsābo) sm. ཅག་ག་དག་པོ་.

ཅག་གེ་ (jāàge) entire, all, full of ¶ཚོང་ཁང་ནང་ཚོང་ཟོག་ཅག་གེ་ཁེང་འདུག The store was full of commodities.

ཅག་ཅག (jāgjaà) 1. sound of chewing/ eating; va.—བྱེད་ to chew. 2. taking good care of; va.—བྱེད་. 3. pressing down; va.—བྱེད་.

ཅག་ཅག་དྲུང་དྲུང་ (jāgjaà tru̱ndruŋ) living thriftly/ economically; va.—བྱེད་.

ཅག་ཅག་པོ་ (jāà jāgbo) reliable, dependable ¶མི་དེ་རྒྱུན་གནད་ནས་ལས་ཀ་ཅག་ཅག་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ That person is sb. who is always reliable at work.

ཅག་ཅེར་རེ་ (jāg jērre) closely pressed together, crowded.

ཅག་དར་ (jāgdar) hind. bed sheet.

ཅག་སྟོན་པོ་ (jāg tönbo) 1. sm. ཅག་ཅག་པོ་. 2. sm. ཅག་ག་དག་པོ་.

ཅག་པོ་ (jāgbo) 1. stingy, miserly ¶མི་འདི་ལག་པ་ཅག་པོ་འདུག This man is stingy. 2. efficient, doing on time. 3. quick, rapid, soon; va.—བྱེད་ to be quick, to hurry up ¶ཅག་པོ་ཤོག Come quickly.

ཅག་ཅེ་ (jāgdze) wicker basket.

ཅག་ཟོན་ (jāgsön) careful, alert; va.—བྱེད་ ¶ལམ་བར་རྐུན་མ་ལ་ཅག་ཟོན་གནང་དགོས་ Be careful of thieves on the road.

ཅང་ (jāŋ) 1. anything, whatever ¶ཁོས་ཡུན་རིང་ཅང་མི་ཟེར་བར་བསྡད་པ་རེད་ He remained for a long time without saying anything. 2. abbr. of ཅང་ཅེ་ཧྲི་. 3. a flat bell used by the practitioners of the Bon religion. 4. undersalted (for tea) ¶ཇ་ལ་ཚྭ་ཅང་བཞག There is not enough salt in the tea.

ཅང་ཀེ་ཤག (jāŋgeshaà) sm. ཅང་ཅེ་ཧྲི་.

ཅང་སྐྱོར་གུང་འགོག (jāŋgyɔr ku̱ŋgöö) aide Chiang Kaishek, oppose the communists (political slogan).

ཅང་གྲུང་ (jāŋdruŋ) intelligence, cleverness.

ཅང་གྲུང་དོད་པོ་ (jāŋdruŋ tö̱öbo) intelligent, clever.

ཅང་ངེ་ཅོག་གེ་ (jāŋŋe jögge) arc. at a distance.

ཅང་མངར་མོ་ (jāŋ ŋāābo) a sweet sauce made of fermented flour.

ཅང་ཅང་ (jāŋjaŋ) 1. tasteless (food). 2. lonely.

ཅང་ཅང་ཁྲུག་ཁྲུག (jāŋjaŋ trūgtruù) sm. བཅང་བཅང་ཁྲུག་ཁྲུག.

ཅང་ཇུན་ (jāŋjün) ch. general.

ཅང་ཅེ་ཧྲི་ (jāŋ jēhri) Chiang Kaishek.

ཅང་ཅའི་ཧྲི་ (jāŋjɛhri) sm. ཅང་ཅེ་ཧྲི་.

ཅང་ཅོང་ (jāŋjoŋ) abbr. flat bell and (cone shaped) bell.

ཅང་ཆིང་ (jāŋciŋ) Jiang Qing (Mao Zedong's wife).

ཅང་ཇག (jāŋjaà) ch.tib. Chiang's (Kaishek) bandits.

ཅང་ཇག་ཚོགས་ཁག (jāŋjaà tsɔ̄ɔgaà) ch.tib. Chiang's bandit clique.

ཅང་དེའུ་ (jāŋdewu) a small drum used for religious purpose.

ཅང་པོ་ (jāŋbo) smart, clever, intelligent; va.—བྱེད་.

ཅང་དཔོན་ (jāŋbön) ch.tib. 1. general. 2. Chiang's officers.

ཅང་དམག (jāŋmaà) Chiang's Kaishek's army.

ཅང་ཚམ་ (jāŋdzam) not quite enough salt (in tea).

ཅང་ཚལ་ (jāŋtsɛɛ) ch. pickled vegetables.

ཅང་ཞི་ (jāŋshi) Jiangxi (Province).

ཅང་ཞི་ཞིང་ཆེན་ (jāŋshi shi̱ŋjen) sm. ཅང་ཞི་.

ཅང་ཞིས་ (jāŋshiì) sm. ཅང་ཞི་.

ཅང་ཡིའུ་ (jāŋyiwu) ch. soy sauce.

ཅང་ལིང་ (jāŋliŋ) ch. general.

ཅང་ཤེས་ (jāŋsheè) 1. clever, intelligent (for horses) ¶ཅང་ཤེས་རྟ་ A clever horse. 2. va. to know everything, to know all.

ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ (jāŋsu shi̱ŋjen) Jiangsu province.

ཅང་སྲིད་ (jaŋsiì) is it possible, is it feasible? ¶ཉི་མ་ནུབ་ནས་ཤར་བ་ཅང་སྲིད་དམ་ Is it possible for the sun to rise from the west?

ཅང་ཧྲི་ (jāŋhri) ch. lecturer.

ཅང་ཧྲེ་ (jāŋhre) sm. ཅང་ཧྲི་.

ཅན་ (jɛ̃n) 1. nominal adjectivizer, having, possessing ། གསར་ཤོག་ཤོག་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཅན་ཞིག A newspaper having twelve pages. ། ཤེས་ཡོན་ཅན་ Having knowledge (an intellectual). 2. used after titles and personal names ། ཚེ་རིང་ལགས་ཅན་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་ཕེབས་འདུག A group of scholars came with Tsering. 3. near, presence ། ང་ཁོའི་ཅན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went into his presence.

ཅན་ཁ་ (jɛ̃nga) sm. ཁོར་ཁ་.

ཅན་ཅེ་ (jɛ̃nje) small bowl.

ཅན་དུ་འགྱུར་ (jɛ̃ntu gyur) (noun + —) to become —ized ། ཀུང་ཧྲེ་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་རེད་ It became communized. ། མི་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་ To be nationalized.

ཅན་ནེ་ (jɛ̃nne) sm. ཅན་ཅེ་.

ཅན་བུ་ཀྲེ་ (jɛ̃nbudre) ch. Cambodia.

ཅན་བཞི་ (jɛ̃nshi) four modernizations (modernization of agriculture, industry, defense and science/technology).

ཅན་བཞི་དུ་འགྱུར་ (jɛ̃nshitu gyur) vi. to undergo the four modernizations.

ཅབ་ཅབ་ (jəbjəb) 1. sound of eating food. 2. clapping; va.—རྒྱག to clap.

ཅབ་ཅོབ་ (jəbjob) sm. ཅབ་ཅབ་.

ཅབ་བཅུ་ཞིག (jəbjushig) about ten ། མི་ཅབ་བཅུ་ཞིག་ཕེབས་བྱུང་ About ten people came.

ཅབ་ད་སྒྲིག (jəbda drig) va. to prepare, to get ready, to make arrangements ། སང་ཉིན་ངའི་གྲོགས་མོ་ཐུག་རྒྱུའི་ཅབ་ད་བསྒྲིགས་བཞག་ཡོད་ I have made arrangements to meet my girl friend tomorrow.

ཅབ་ལང་སྐྱལ་ (jəblaŋ gǖü) va. to make all work.

ཅབས་ཐེངས་ (jəbteŋ) times ། ཅབས་ཐེངས་མང་པོ་ཕེབས་བྱུང་ He came many times.

ཅམ་ (jām) 1. slow. 2. completely, altogether ། ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ནས་ལས་ཀ་ཅམ་སྤྱི་བཞག་ནས་ཕྱིན་སོང་ He got angry and left his work completely.

ཅམ་ཅམ་ལ་འགྲོ་ (jāmjamla dro) va. to go for a walk, to take a walk.

ཅམ་འཇོག (jāmjɔ̀ɔ) giving up completely, refraining from leaving; va.—བྱེད་ ། ཐ་མག་འཐེན་རྒྱུ་ཅམ་འཇོག་བྱས་པ་རེད་ (He) gave up smoking completely. ། རང་གི་ནང་མི་རྒྱུ་ནོར་ཅི་ཡོད་ཅམ་འཇོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ I had to completely leave all my family and wealth.

ཅམ་པོ་ (jāmbo) sm. ཅམ་.

ཅམ་མེ་བ་ (jāmmewa) sm. ཅམ་.

ཅམ་མེར་འཇོག (jāmee jɔ̀ɔ) va. to leave off/ stop/ cease doing sth. on the spot ། འདིར་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ཛ་དག ཆེ་བར་བརྟེན་ནང་གི་ལས་ཀ་ཅམ་མེར་འཇོག་དགོས་བྱུང་ Because (it) was so urgent to come here (I) stopped doing my housework on the spot.

ཅམ་ཙེ་ (jāmdze) sm. ཆམ་ཚེ་.

ཅམ་བཞག་བྱེད་ (jāmshaà cee) sm. ཅམ་འཇོག་བྱེད་.

ཅའོ་ཁྲི་ (jāwotre) ch. passenger car, sedan.

ཅའོ་དན་ས་ཚིགས་ (jāwo dɛ̃n sādzii) ch.tib. power station.

ཅའོ་དབྱི་སུའོ་ (jāwo yīsuo) ch. stock exchange.

ཅའོ་ཧྲའོ་ (jāwo hraqo) ch. professor.

ཅའོ་ཕེན་ (jāwopen) ch. film.

ཅའོ་ཧྲོའུ་ (jāwoshö) ch. professor.

ཅའོ་ཧྲོའུ་གཞོན་པ་ (jāwoshö shömba) ch.tib. associate professor.

ཅར་ (jāe) (number + —) all together ལྔ་ཅར་ ། All five together.

ཅར་རྒྱག་ཉར་རྒྱག (jārgyaà ñargyaà) sm. གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་.

ཅར་མར་ (jārmar) 1. permanently, all the time, always ། ཁོ་འདིར་ཅར་མར་སྡོད་པ་རེད་ He lives here permanently. 2. continuously, repeatedly, one after another ། དམག་ཐེངས་བཅུ་སྐོར་ཅར་མར་རྒྱབ་རྗེས་ After fighting about ten battles one after another.

ཅར་རེ་ (jārre) damp, moist, soaked, wet.

ཅལ་ (jɛ̄ɛ) splashing sound.

ཅལ་སྒྲོག (jɛ̄ɛdrɔ̀ɔ) 1. sound of splashing; vi.—བྱེད་. 2. causing trouble/ quarrels.

ཅལ་ཅོལ་ (jɛ̄ɛjöö) abbr. of ཅ་ལི་ཅོ་ལི་.

ཅལ་གཏམ་ (jɛ̄ɛdam) nonsensical/ absurd/ senseless talk.

ཅལ་འདྲོགས་ (jɛ̃ndrɔ̀ɔ) splashing sound of (sth.) falling in the water that causes fright.

ཅལ་ལེ་ཅོལ་ལེ་ (jɛ̄ɛle jöle) sm. ཅལ་གཏམ་.

ཅས་ཅུས་ (jɛ̄ɛjüü) crooked, not straight, bent.

ཅི་ (jī) 1. what འདི་ཅི་རེད་ ། What is this? 2. (—+adj.) སྐྱོན་གོད་ཅི་ཆེ་བྱུང་ We got damaged greatly. ། མོས་ཁོ་ལ་རོགས་པ་ཅི་ཆེ་བྱས་སོང་ She helped him as much as possible. 3. (— + vb.) whatever ། ངས་ཅི་བྱས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མ་བྱེད་ཅིག Don't criticize whatever) I did. ། ང་ལ་དངུལ་ཅི་ཡོད་མོར་སྤྲད་པ་ཡིན Whatever money I had, I gave it to her. 4. Hebei.

ཅི་གོན་ཆང་ (jīgöncaŋ) sm. ཅི་ཆང་.

ཅི་ཀོང་ (jīgoŋ) ch. laser.

ཅི་ཀོང་འོད་ (jīgoŋ öö) ch.tib. laser ray.

ཅི་ཀྲང་ (jīdraŋ) ch. head pilot, captain (pilot).

ཅི་བཀོལ་ལས་ལ་འཛུག (jīgöö lɛ̄ɛla juù) doing whatever one is ordered to do.

ཅི་ཁུག་རིན་འཇལ་ (jīkuù rinjɛɛ) paying what sth. is worth, paying whatever the price is.

ཅི་ག (jīgə) arc. sm. དེ་སྐད་.

ཅི་གར་ (jīgar) sm. གང་ལྟར་ཇི་ལྟར་.

ཅི་གོ་ (jīgo) sm. གང་འདྲ་.

ཅི་གྲོས་མིན་གྲོས་ (jindröö mindröö) sm. ཅི་གྲོས་མོལ་གྲོས་.

ཅི་གྲོས་མོལ་གྲོས་ (jīdröö möödröö) chit chat, prattle, small talk; va.—ཤོད་.

ཅི་དགའ་ (jīga) whatever (one) likes ། ཁོས་ཅི་དགའ་བྱས་པ་རེད་ He did whatever he liked. ། ཨ་མ་ཅི་དགའ་མཛོད་ Mother, do whatever you like.

ཅི་དགར་ (jīgar) sm. ཅི་དགའ་.

ཅི་དགར་ལུས་སྦྱོང་ (jīgar lüüjoŋ) free exercise (gymnastics).

ཅི་དགུ་ (jīgu) everything, whatever there is ། ཁོ་ཚོ་འདིར་ཡོང་ཐབས་ཅི་དགུ་བྱས་པ་ཡིན (We) did everything we could so that they could come here.

ཅི་བགྱི་བཀའ་ཉན་ (jīgyi gāñɛn) doing whatever is asked obediently.

ཅི་འགྱུར་ (jī gyur) shung. to do one's best ། རང་གི་ནུས་པས་ཅི་འགྱུར་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་རྒྱུ་ I will do my best to serve you.

ཅི་ཅི་ཅིག (jījijig) 1. so and so, someone, some body ། མི་ཅི་ཅི་ཅིག་ཕེབས་པ་རེད་ (He) told me so and so came. 2. somewhere ། ཁོ་ས་ཆ་ཅི་ཅི་ཅིག་ལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག People say he lives somewhere (but I don't know the name).

ཅི་ཅི་མ་མ་གོ་གོ་ (jīji mama gōgo) sb., sth., so and so person ། ཁོས་མི་ཅི་ཅི་མ་མ་གོ་གོ་ལ་སྤྲད་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག I heard he gave it to someone.

ཅི་ཇུ་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ (jīju döögar tsōgba) Hebei opera troupe.

ཅི་ཅོག (jījɔ̀ɔ) sm. ཅི་དགུ་.

ཅི་ཆ་མེད་པ་ (jīca meèba) uncertain, indefinite.

ཅི་ཆང་ (jīcaŋ) ch. machine gun ། ཅི་ཆང་ལྕི་བ་ Heavy machine gun.

ཅི་ཆེབ་ (jīcəb) shung. sm. ཅི་མ་རུང་.

ཅི་ཆེ་ (jīce) 1. as big/ much as possible ། གནོད་སྐྱོན་ཅི་ཆེ་གཏོང་དགོས་ (You) have to create as much harm/ damages as possible. 2. huge/ very large ། གནོད་སྐྱོན་ཅི་ཆེར་ཕོག་འདུག (They) suffered huge damage.

ཅི་མཆིས་ (jīcii) whatever there is ། གསུང་འོས་ཅི་མཆིས་ལྷུག་པོར་གསུངས་རོགས་གནང་ Please say freely whatever there is to say.

ཅི་འཇིགས་མེད་ (jī jigmeè) name of a high Tibetan official in the Panchen Lama's government.

ཅི་མཉེས་ (jīñeè) whatever one likes (to do).

ཅི་སྙམ་ (jīñam) 1. whatever one thinks. 2. wondering, guessing.

ཅི་ལྟ་འདི་ལྟ་མེད་པ་ (jīda dida meèba) not be able to take it all in; too many things for the eye to take in.

ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ (jīdawa shin) exactly like that ¶ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ངས་ལན་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ I gave the message exactly as he said.

ཅི་ལྟ་བུ (jī dəbu) sm. ཇི་ལྟ་བུ་.

ཅི་ལྟར་ (jīdar) sm. གང་འདྲ་.

ཅི་སྡེ་ (jīde) sm. གལ་དེ་.

ཅི་བཏབ་ཅི་ཐོབ་ (jīdəb jītob) good deeds beget good rewards.[Lit. what one says is what one reaps].

ཅི་བརྟོལ་ (jīdöö) 1. a casual/ rough guess, a conjecture ¶ངས་ཅི་བརྟོལ་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ I did not say this as a conjecture, I researched it. 2. sm. ཏམ་པ་ཆ་པོ་.

ཅི་ཐུབ་ཐུབ་ (jī tūbdub) sm. གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་.

ཅི་ཐོད་ཐོད་ (jītöödöö) sm. གང་བྱུང་མང་བྱུང་.

ཅི་དག (jīdag) such as, so forth, etc. ¶ཁོས་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་ཅི་དག་བྱས་པ་རེད་ He went to school, etc.

ཅི་དྲག (jītrag) whatever is best ¶ཐབས་ཤེས་ཅི་དྲག་བསམ་བློ་མང་པོ་བཏང་བ་རེད་ He pondered a lot on what was the best method.

ཅི་དྲག་གང་དྲག (jītrag kaŋtraà) sm. ཅི་དྲག.

ཅི་དྲགས་ (jītrag) sm. ཅི་དྲག.

ཅི་དྲན་ལྷུག་གླེང་ (jītrɛn lhūnleŋ) saying whatever comes to mind, speaking without inhibitions.

ཅི་གདའ་ (jī da) what is there?

ཅི་འདོད་གང་འདོད་ (jīdöö kaŋdöö) doing whatever (one) wants, letting oneself go; va.—བྱེད་ ¶སྐུ་མགྲོན་ཚང་མ་ཅི་འདོད་གང་འདོད་བྱས་ནས་བཞུགས་རོགས་གནང་ You guests, please enjoy yourselves however you wish.

ཅི་འདྲ་ (jīndra) sm. གང་འདྲ་.

ཅི་འདྲ་ཞིག (jīndrashig) sm. གང་འདྲ་ཞིག.

ཅི་ནན་ (jīnɛn) Jinan (capital of Shandong Province).

ཅི་ནར་ (jīnar) sm. ཅི་ཀྱང་.

ཅི་ནས་ (jīnɛɛ̀) sm. ཅི་ནས་ཀྱང་.

ཅི་ནས་ཡོད་པ་ (jīnɛ yööba) whatever (type, kind) there is.

ཅི་ནས་ཀྱང་ (jīnɛgyaŋ) must, certainly ¶ཚུར་ལམ་གྱིས་པའི་ནང་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་རོགས་གནང་ You must (by all means) visit my house on (your) way (here).

ཅི་ནི་ (jīni) hind. sugar.

ཅི་ནིའི་ན་ཚ་ (jīnii nadza) diabetes.

ཅི་ནུས་གང་ནུས་ (jīnüü kaŋnüü) as well as one can, as good as possible ¶ངས་ལས་ཀ་ཅི་ནུས་གང་ནུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am working as well as possible.

ཅི་ནི་ཡ་ (jīneya) Guinea.

ཅི་ཕུའུ་ཁྲི་ (jīpudre) ch. jeep.

ཅི་ཕོད་ (jī pöö) how does one dare ¶གོང་རིམ་ལ་ཁ་ལན་སློག་ཅི་ཕོད་ How does one dare to answer back to one's superiors.

ཅི་ཕྱིར་ (jī cīr) why, for what reason ¶ཁྱེད་ཅི་ཕྱིར་ལས་ཀར་མ་ཡོང་བ་ཡིན་ Why didn't you come to work?

ཅི་འཕྲོས་མོལ་འཕྲོས་ (jīndröö möndröö) chitchat, prattle, small talk.

ཅི་བྱ་གཏོལ་བྲལ་ (jīca döötrɛɛ) sm. ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་.

ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ (jīca dööṭmɛɛ̀) 1. helpless, not knowing what to do ¶དེང་རབས་ཅན་གྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཡོ་བྱད་མེད་སྐབས་དགྲ་བོ་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པ་རེད་ Because (they) didn't have modern transportation facilities, (they) became helpless in the face of their enemies.

ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་ (jīceè diceè meè) not knowing what to do.

ཅི་བྱས་ལམ་ལྷོངས་ (jīceè lamlhoŋ) being lucky in whatever one does.

ཅི་མ་ཡིན་ (jī mayin) 1. རང་གར་. 2. sm. ཅི་འདོད་གང་འདོད་.

ཅི་མ་རུང་ (jī maruŋ) how good/ nice it would be, how I wish [an expression of one's deep desire] ¶ངའི་ནང་མི་ཚོ་ད་ལྟ་འདིར་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་ How I wish that my family was here now.

ཅི་མི་ཚོག (jīmicɔɔ̀) sm. ཅི་མ་རུང་

ཅི་མི་སྙམ་ (jīmiñam) not bothering/ caring about sth. ¶དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཅི་མི་སྙམ་པར་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ As for the suffering of the poor, one should not leave it without caring about it.

ཅི་མི་འདྲ་ (jī mindra) what is the difference ¶ད་ལྟའི་ལམ་ལུགས་འདི་དེ་སྔའི་ལམ་ལུགས་དང་ཅི་མི་འདྲ་ What is the difference between this system and the previous one?

ཅི་མི་ལེགས་ (jī mileg) what is better ¶མི་དམངས་ལ་བདེ་སྐྱིད་བྱུང་ན་ཅི་མི་ལེགས་ What is better than the happiness of the people.

ཅི་མིན་འདི་མིན་ (jīmin dimin) 1. without a clear/ explicit reason ¶མི་དེ་དོན་དག་ཅི་མིན་འདི་མིན་ཞིག་ལ་ངའི་སར་སླེབས་བྱུང་ That person came to me without any explicit reason. 2. an inappropriate or incorrect time ¶དེ་རིང་སྐུ་མགྲོན་ཚོ་དུས་ཚོད་ཅི་མིན་འདི་མིན་ཞིག་ལ་ཕེབས་ཙང་སྐྱེ་ལེན་ཞུ་ཁག་པོ་བྱུང་ Because the guests came at the wrong time today, it was hard to entertain them.

ཅི་མེད་ཅང་མེད་ (jīmeè jāŋmeè) having nothing, having no substance.

ཅི་མྱུར་ (jīnyur) as quick as possible ¶ཁྱེད་ཅི་མྱུར་ཕེབས་རོགས་ Come as quick as possible.

ཅི་ཙམ་ (jīdzam) how much, how many? ¶འདི་ནས་ཁྲོམ་བར་དུ་ལམ་ཐག་ཅི་ཙམ་ཡོད་དམ་ How far is it from here to the market?

ཅི་ཙུག (jīdzug) sm. ཅི་ཚུག.

ཅི་ཚུག (jītsug) how, in what way ¶ཁོ་ལ་ཅི་ཚུགས་ཟེར་དགོས་སམ་ How should (I) tell him?

ཅི་ཚེ་ (jītser) (a type of) millet.

ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་ (jīdzɛɛ̀ legtoŋ) seeing/ regarding whatever sb. does as good ¶རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་བླ་མར་ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་བྱ་དགོས་ You should regard whatever your root lama does as good.

ཅི་ཞིག (jīshig) what.

ཅི་ཞིག་ལྟར་ (jīshigdar) sm. ཇི་ལྟར་.

ཅི་ཞིག་དྲག (jīshigdra) sm. གང་ཞིག་དྲག.

ཅི་འོས་ (jōwöö) sm. གང་འོས་.

ཅི་ཡང་ (jīyaŋ) anything, whatever ¶ཅི་ཡང་མི་སྨྲ་བར་ Not saying anything at all.

ཅི་ཡང་མེད་པ་ (jīyaŋ meèba) sm. གང་ཡང་མེད་པ་.

ཅི་ཡིན་ (jīyin) what, why ¶ཁྱེད་རང་ཡོང་དགོས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ What is the reason for your coming?

ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་ (jīyin diyin meèba) sm. ཅི་མིན་འདི་མིན་.

ཅི་ཡིས་ (jīyiì) by what, for what. ¶དོན་དག་ཅི་ཡིས་ལས་ཀ་ཤོར་བ་རེད་ For what reason did you lose your job?

ཅི་ཡོད་ (jīyöö) whatever there is; va.—འདོན་ to put forth whatever there is, to go all out ¶ངའི་དངུལ་ཅི་ཡོད་བཏོན་ནས་རོགས་བྱས་པ་ཡིན་ I helped with whatever money I had.

ཅི་རང་དྲག (jīraŋdraà) what a shame, what to do ¶ཕྲུ་གུ་འདི་སྟབས་འཕེལ་གྱི་མི་འདུག་ཅི་རང་དྲག This child is uncontrollable. What to do?

ཅི་རིགས་ (jīrig) all kinds/ sorts ¶སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཅི་རིགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have tried all kinds of methods of rebelling against the government.

ཅི་ལ་ (jīlə) how could ¶ལས་ཀ་སྡུག་ཅག་འདི་འདྲ་ཁོང་གིས་ཅི་ལ་བྱེད་ How could he do such a bad thing (conveys he didn't do it).

ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་ (jīlə dēnnɛ) because of what ¶དོན་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོས་ཀ་མ་བརྐུས་པ་རེད་ For what reason did he steal?

ཅི་ལ་ཟེར་ན་ (jīlə serna) if you ask why ¶མི་དེ་ཡག་པོ་མེད་པ་རེད་ ཅི་ལ་ཟེར་ན་ ཁོས་སྔོན་མ་རྐུ་མ་རྐུ་བྱེད་པ་རེད་ That person is not good. If you ask why, previously he stole.

ཅི་ལ་སྲིད་ (jīləsii) how could it happen, how could it be possible ¶ཚ་བའི་ས་ཁུལ་ལ་གངས་བབ་པ་ཅི་ལ་སྲིད་ How is it possible for snow to fall in a tropical area?

ཅི་ལབ་འདི་ལབ་མེད་པ་ (jīləb diləb meeba) sm. ཅི་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་.
ཅི་ལས་སེམས་ (jīlɛ sēm) shung. for what other (reason), how else.
ཅི་ལིན་ཞིང་ཆེན་ (jīlin shinjen) Jilin Province.
ཅི་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པ་ (jīshöö dishöö meeba) not knowing what to say; va.—བྱེད་.
ཅི་བཤད་ཅི་བརྗོད་ (jīshɛɛ jījöö) whatever one says.
ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་ (jīsuŋ gādrub) doing whatever is asked of, accomplishing what (one) is ordered, complying, carrying out orders.
ཅི་གསུང་ཉན་པ་ (jīsuŋ ñemba) va. to obey or listen.
ཅི་སླད་ (jīlɛɛ) why, for what?
ཅི་གསུང་དང་ལེན་ (jīsuŋ tanlen) sm. ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་.
ཅི་གསུང་ཞུ་ (jīsuŋ shu) sm. ཅི་གསུང་ཉན་.
ཅི་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་ (jīsam dārdrub) getting/ achieving what one wishes, having one's dream come true ¶ གསར་བརྗེའི་རྒྱལ་ཁ་དེ་ཉི་ཁོ་ཚོའི་ཅི་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཞིག་རེད་ The victory of the revolution is a dream come true for them.
ཅི་བསམ་དེ་འགྲུབ་ (jīsam tedrub) obtaining whatever one wants, getting what one wishes to have.
ཅི་བསམ་འདི་དྲན་མེད་པ་ (jīsam didrɛn meeba) sm. ཅི་བསམ་འདི་བསམ་མེད་པ་.
ཅི་བསམ་འདི་བསམ་མེད་པ་ (jīsam disam meeba) not knowing what to think.
ཅི་ཧོ་རིག་པ་ (jīho rigbə) ch.tib. geometry.
ཅི་ཧོའི་དབྱིབས་རིས་ (jīho yībrii) ch.tib. geometric lines/ figures.
ཅི་ལྷག་གང་ལྷག་ (jīlhaà kaŋlhaà) leaving as much leftover as possible; va.—བྱེད་.
ཅིག་ (jīg) 1. one, a (used after final g, d, b) དེབ་ཅིག་ ¶ One book. 2. imperative particle ¶ ཁོ་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་ཅིག་ Talk to him.
ཅིག་ཅར་ (jīgjar) at the same time, simultaneously, all at once ¶ མི་མང་པོ་ཁོའི་སྒོ་ཁར་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོང་པ་རེད་ Many people come to his door at the same time.
ཅིག་ཆར་ (jīgcar) sm. ཅིག་ཅར་.
ཅིག་ཤོས་ (jīgshöö) 1. the other of a pair/ match/ couple ¶ གྲོགས་པོ་གཉིས་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་དུས་གྲོགས་པོ་རྒན་པ་དེར་ཅིག་ཤོས་དེས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ When the two friends went to the market, the other one said sth. to the older friend. 2. the other one ¶ སློབ་ཕྲུག་ཅིག་ཤོས་དེ་གང་དུ་ཡོད་དམ་ Where is the other student?
ཅིང་ (jīŋ) sm. ཞིང་.
ཅིང་ཁྲ་ (jīŋtra) ch. policeman.
ཅིང་མི་སུའུ་ (jīŋmisu) ch. penicillin.
ཅིང་ཙི་ལི་ (jīŋdzili) ch. morning glory.
ཅིང་ལི་ (jīŋli) ch. manager.
ཅིན་ (jīn) abbr. of པེ་ཅིན་.
ཅིན་ཁྲ་ཅི་གསུམ་ (jīntra jīsum) Shanxi-Chahar-Hebei.
ཅིན་ཇུ་ (jīnju) sm. ཅིན་ཇུས་.
ཅིན་ཇུས་ (jīnjüü) ch. Beijing Opera.
ཅིན་ཇུས་ཟློས་གར་ (jīnjüü döögar) sm. ཅིན་ཇུས་.
ཅིན་དྲུང་ས་ཁུལ་ (jīnduŋ sāküü) ch.tib. the near east.
ཅིན་སྡོད་ (jīndöö) residents living in Beijing ¶ ཅིན་སྡོད་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ Resident delegation in Beijing.
ཅིན་ཙི་ལིན་ (jīndzilin) ch. morning glory.
ཅིན་ཤི་ (jīnshi) ch. Beijing Opera.
ཅིན་ལི་ (jīnli) sm. ཅིང་ལི་.
ཅིའང་ (jīaŋ) sm. གང་ཡང་.
ཅིའང་ཤིའི་ (jīaŋshi) Jiangxi Province.
ཅིའི་པུ་ཀྲེ་ (jīipudre) ch. Cambodia.
ཅིའི་ཁྲིའི་ (jīitre) ch. locomotive.
ཅིའི་ཆེད་ (jīi cēe) for what reason, for the purpose of what, why? ¶ ཅིའི་ཆེད་ཡོང་པ་རེད་ Why did you come?
ཅིའི་ཐད་ནས་ (jīitɛnɛ) by all means, in all ways/ things ¶ ཁོ་ཅིའི་ཐད་ནས་མཁས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is an expert in all things.
ཅིའི་དོན་ (jīitön) sm. ཅིའི་ཆེད་.
ཅིའི་ཕྱིར་ (jīicir) sm. ཅིའི་ཆེད་.
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ (jīicir shena) sm. གང་ཡིན་ཟེར་ན་.
ཅིའི་སླད་ (jīilɛɛ) sm. ཅིའི་ཆེད་.
ཅིའུ་ཅིན་ཧྲན་ (jīu jīndrɛn) San Francisco.
ཅིར་ (jīr) to what, to which, to where?
ཅིར་འགྱུར་གཏོལ་མེད་ (jīrgyur dōōmeè) sm. གང་ལ་ཡང་མ་འཇེམས་པར་.
ཅིར་ཅིར་ (jīrjīr) chirping sounds of birds/ insects.
ཅིར་ཡང་ (jīryaŋ) sm. གང་ཡང་.
ཅིལ་ཅིལ་ (jīicii) abbr. of ཅིལ་ལི་ཅིལ་ལི་.
ཅིལ་ལི་ཅིལ་ལི་ (gīili cīili) sound of birds chirping.
ཅིས་ (jīi) by what, why ¶ སྤྱི་འབངས་མི་སེར་ལ་ཕན་པའི་ལས་ལ་ཅིས་མི་འཇུག Why not do sth. that benefits the people?
ཅིས་ཀྱང་ (jīigyaŋ) by all means ¶ ངས་ཞུ་འོས་ག་རེ་ཡོད་ན་ཡང་ལམ་སེང་ཕྱག་བྲིས་ཅིས་ཀྱང་གནང་རོགས་ If there is anything I can do (for you) by all means write to me at once.
ཅིས་ན་ (jīinə) if you ask why.
ཅིས་མི་འདྲ་ (jīi mindra) sm. ཅིས་མི་འདྲ་.
ཅིས་ལིན་ (jīilin) Jilin Province.
ཅིས་ཤེ་ན་ (jīi shena) if you ask why.
ཅུ་ (jū) ten ¶ དྲུག་ཅུ་ Sixty.
ཅུ་གང་ (jūgaŋ) gypsum, plaster.
ཅུ་གང་དུལ་མ་ (jūgaŋ tüümə) plaster of paris.
ཅུ་ལི་ (jūli) ch. plum (fruit).
ཅུ་ལི་སྔོན་པོ་ (jūli ŋōmbo) ch.tib. green plum.
ཅུང་ (jūŋ) 1. a bit, some, a little, not many. 2. rather, quite ¶ ཅུང་ལེགས་པོ་ A little good.
ཅུང་དྲག་པ་ (jūŋ tragba) a little better.
ཅུང་པིང་ (jūŋbiŋ) sm. ཆང་སྤྱ་.
ཅུང་པོ་ (jūŋbo) sm. གཅུང་པོ་.
ཅུང་མོ་ (jūŋmo) sm. གཅུང་མོ་.
ཅུང་ཙམ་ (jūŋdzam) sm. ཅུང་ཟད་.
ཅུང་ཞིག (jūŋshig) sm. ཅུང་ཟད་.
ཅུང་ཟད་ (jūŋsɛɛ) a little, a few, slightly (in number or time) ¶ ང་ལས་ཅུང་ཟད་རྒན་པ་རེད་ He is a little older than I. ¶ དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་ (I) need one a little bigger than that.
ཅུང་ཟད་ཙམ་ (jūŋsɛɛ̀dzam) sm. ཅུང་ཟད་.
ཅུང་སེང་ (jūŋseŋ) sm. ཅུང་པིང་.
ཅུད་མིག (jūùmii) ch. steamed rice mixture with eight ingredients.
ཅུན་ (jūn) ch. an army corps ¶ ཅུན་བཞི་པ་ The Fourth Army.
ཅུན་ཀྲང་ (jūndraŋ) ch. commander of an army corps.
ཅུན་ཛྲུས་ (jūnjüù) tib.ch. commando.
ཅུན་ཧྲི་ (jūnhri) ch. a sergeant.
ཅུན་ཝུ་ (jūn ū) ch. army committee.
ཅུམ་སྡེ་ཉལ་ (jūmde ñɛɛ) va. to lay down (for horses).
ཅུའུ་ (jūwu) sm. ཅུས་.
ཅུའུ་སན་ཞུའི་ཧྲི་ (jūwu sēn shühri) ch. Nine-Three Association.
ཅུར་ནིས་ (jūrnii) ch. a type of powdered medicine.
ཅུས་ (jüü) ch. bureau, board, office.
ཅུས་ཀྲང་ (jüüdraŋ) ch. director or head of a bureau/ board/ office.
ཅུས་ཙི་ (jüüdzi) ch. cigarette holder.
ཅེ་ཁེ་སེ་ལོ་ཕ་ཁེ་ (jēkese lofake) Czechoslovakia.
ཅེ་ཅང་ (jējaŋ) jackal.
ཅེ་ན་ (jēna) sm. ཟེར་ན་.
ཅེ་སྤྱང་ (jējaŋ) jackal.
ཅེ་རེ་ (jēre) wide-eyed, glaringly; va.—ལྟ་ to stare/ look glaringly.
ཅེ་རེ་ལོང་བ་ (jēre loŋwa) a blind person (whose eyes are wide open).
ཅེ་ལ་ (jēla) ch. apricot.
ཅེ་ལེ་ཅོལ་ལེ་ (jēle jōōle) sm. ཙ་ལེ་ཅོལ་ལེ་.
ཅེ་ལེ་བ་ (jēlewa) scattered, dispersed, strewn about.
ཅེ་ཧེ་ནད་ (jēhe nɛɛ) ch.tib. tuberculosis.
ཅེ་ཧེ་ནད་གསོ་གླིང་ (jēhe nɛɛsoliŋ) ch.tib. tuberculosis sanatorium.

ཅེ་ཧེ་ནད་གསོ་སྨན་ཁང་ (jēhe ne̱ɛ̀so mēngaŋ) ch.tib. tuberculosis hospital.

ཅེ་ཧོ་ནད་ (jēho ne̱ɛ̀) ch.tib. tuberculosis.

ཅེམ་ཅེ་ལྷ་མོ་ (jēmje lhāmo) butterfly.

ཅེམ་ཅེམ་ (jēmjem) thin, light.

ཅེམ་ཅེམ་མ་ (jēmjemma) sm. ཅེམ་ཅེ་ལྷ་མོ་.

ཅེམ་འདྲེན་མ་ (jēm dre̱mma) sm. ཅེམ་ཅེ་ལྷ་མོ་.

ཅེམ་པོ་ (jēmbo) sm. ཅེམ་ཅེམ་.

ཅེམ་ཙེ་ (jēmdze) scissors.

ཅེའི་འཇིགས་མེད་ (jēē jigme) a leading official of 9th and 10th Panchen Lamas.

ཅེར་ལྟ་ (jēr dā) va. to stare.

ཅེར་རེ་ (jērre) sm. ཅེ་རེ་.

ཅེས (jēè) sm. ཞེས་ (occurs after final g, d, b).

ཅེས་པ་ (jēèba) sm. ཞེས་པ་.

ཅེས་བྱ་བ་ (jēècawa) sm. ཞེས་བྱ་བ.

ཅོ་ (jō) sm. སྐོ་.

ཅོ་ཀ་ (jōga) skylark.

ཅོ་ཀ་གླད་སྨན་ (jōga lɛ̄ɛ̀men) a Tibetan herbal medicine.

ཅོ་ག (jōga) sm. ཅོ་ཀ་.

ཅོ་གྲས་ (jōDrɛɛ̀) yearling colt.

ཅོ་སྒྲིག (jōdrig) preparing to do sth.; va.—བྱེད་.

ཅོ་ཅོ་ (jōjo) older brother, older cousin.

ཅོ་ཏོ་ (jōdo) arc. hair.

ཅོ་ཐོ་ (jōdo) sm. ཅོ་ཏོ་.

ཅོ་དིར་ (jōdir) rumbling/ mumbling sound of many people.

ཅོ་འདྲི་ (jō dri̱) 1. va. to ridicule, to make fun of. 2. va. to compete. 3. va. to weigh (what sb. said or did).

ཅོ་ནེ་ (jōne) name of a place and principality in Gansu.

ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་ (jōne gō̱nJen) name of a monastery in Chone.

ཅོ་གཡོལ་སྦོ་གཡོལ་ (jōyöö bo̱yöö) sm. ཡང་ངེ་ཡེང་ངེ་.

ཅོ་པ་ (jōba) a two year colt.

ཅོ་བྲེགས་ (jōdreg) a two year colt whose mane and tail have been cut off.

ཅོ་རིལ་རིལ་ (jō ri̱irii) tidy, in good order.

ཅོ་རེ་ (jōre) 1. sound made while drinking or pouring (liquids). 2. sour.

ཅོ་ལེ་བ་ (jōlewa) scant, few.

ཅོ་ལོ་ (jōlo) chattering, babbling.

ཅོག (jōg) 1. all, every ¶ བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་སོ་ཅོག All the people belonging to the Tibetan race. ¶ སློབ་གྲྭ་བ་ཡིན་ནོ་ཅོག Every one who is a student. ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་སོ་ཅོག All the things he did. 2. Mr., hey you (for males) ¶ ཅོག ཟ་ཁང་གསར་པ་དེ་ག་པར་ཡོག་རེད་ Hey, mister, where is that new restaurant?

ཅོག་ཁེབས་ (jōggeb) table cover, tablecloth.

ཅོག་གུར་ (jōggur) a small tent for one person.

ཅོག་གེ་ (jōgge) upright.

ཅོག་ཅོག་པ་ (jōgjogba) an insect that feeds on leaves.

ཅོག་པ་ (jōgba) a person who dwells in a single-person tent.

ཅོག་པུ་ (jōgbu) sm. ཅོག་གུར་.

ཅོག་པུ་བ་ (jōgbuwa) sm. ཅོག་པ་.

ཅོག་པོ་ (jōgbo) sm. ཅོག་གེ་.

ཅོག་བུ་ (jōgbu) sm. ཅོག་པུ་.

ཅོག་ཅེ་ (jōgdze) sm. ཅོག་ཙེ་.

ཅོག་ཙེ་ (jōgdze) table.

ཅོག་ཙེ་སྦང་བུ་བཟོ་གྲྭ (jōgdze gə̱ŋbu so̱dra) table tennis ball factory.

ཅོག་ལ་ (jōgla) a type of medicine.

ཅོག་ལ་མ་ (jōglama) sm. ཅོག་ལ་.

ཅོག་ལེ་ (jōgle) eng. chocolate.

ཅོང་ (jōŋ) 1. bell, gong; va.—དཀྲོལ་ to ring a bell. 2. sm.* གཅོང་.

ཅོང་ཁང་ (jōŋgaŋ) bell tower, belfry.

ཅོང་བརྡ་ (jōŋda) signal (with a bell or gong), death knell; va.—གཏོང་ to signal (with bell/ gong); to sound the death knell ¶ ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག་མཐའ་དག་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་ཅོང་བརྡ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ (They) sounded the signal for the extermination of all the reactionaries.

ཅོང་ཞི་ (jōŋshi) a type of stone used in Tibetan medicine.

ཅོང་གཡང་ (jōŋyaŋ) precipice, cliff.

ཅོད་པན་ (jōŋbɛn) tiara, crown, diadem.

ཅོད་པན་དར་དཔྱང་ (jōŋbɛn ta̱rjaŋ) a long piece of brocade/ silk that hangs around the ears of a statue.

ཅོབ་བརྟོལ་ (jōbdöö) piercing a hole; va.—གཏོང་.

ཅོལ་ (jōō) containers that have a wide bottom.

ཅོལ་གྲུས་མོལ་གྲུས་ (jōōdröò mo̱ödröò) sm. ཅེ་གྲུས་མོལ་གྲུས་.

ཅོལ་བགྲུས་མོལ་བགྲུས་ (jōōdröò mo̱ödröò) sm. ཅེ་གྲུས་མོལ་གྲུས་.

ཅོལ་ཆུང་ (jōōjuŋ) silly, foolish, stupid ¶ མི་ཆ་ཅོལ་ཆུང་ A foolish person.

ཅོལ་གཏམ་ (jōōdam) silly/ foolish talk.

ཅོལ་པོ་ (jōōbo) sm. ཅོལ་ཆུང་.

ཅོལ་ལེ་ (jōōle) standing erect.

ཅོལ་ལོ་ (jōōlo) teasing, taunting; va.— བྱེད་.

གཅག (jāà) f. of གཅོག.

གཅག་གཅོག (jāgjoò) breaking, damaging; va.—བྱེད་.

གཅགས་ (jāà) va. to remember, to keep in one's mind) ¶ ཐུགས་ཀྱི་ཀློང་དུ་གཅགས་ནས་བཀའ་གནང་ཐེབས་ཚོགས་ཆ་བའི་རྒྱུན་བཞིན་ཞུ་ Please keep this in mind and give me advise continuously.

གཅགས་པོ་ (jāgbo) sm.* ཅག་པོ་.

གཅང་ངེ་གཅོང་ངེ་ (jāŋŋe jōŋŋe) physically weak through illness.

གཅང་གཅོང་ (jāŋjoŋ) sm. གཅང་ངེ་གཅོང་ངེ་.

གཅང་པོ་ (jāŋbo) eloquent, smooth, gentle (in speech).

གཅད་ (jɛ̄ɛ̀) f. of གཅོད་.

གཅན་ (jēn) 1. arc. checkpost, custom post. 2. duty, tax.

གཅན་སྒོ་ (jēngo) arc. sm. གཞུང་ཁང་.

གཅན་པ་ (jēmba) lookout person, scout.

གཅན་འཕྲང་ (jēndraŋ) a precipitous mountain road.

གཅན་གཟན་ (jēnsɛn) carnivorous animal.

གཅན་གཟན་གྱི་རང་གཤིས་ (jēnsɛngi ra̱ŋshii) brutal/ cruel nature.

གཅབ་ (jāb) va. to clap hands or beat drums or stomp one's feet along with music.

གཅམ་བསྟོད་ (jāmdöò) flattering through praise, being sycophantic; va.—སྒྲོག.

གཅམ་ནས་འཇོག (jāmnɛ jo̱ɔ̀) va. to get things ready ¶ ང་མ་ཐོན་གོང་ཅ་ལག་ཚང་མ་གཅམ་ནས་བཞག་ཡོད་ I got all my things ready before my departure.

གཅམ་བུ་ (jāmbu) false, untrue; artificial ¶ གཅམ་བུའི་ཚིག False words.

གཅམ་བུ་ངོ་སྲུང་ (jāmbu ŋo̱suŋ) sm. ངོ་སྲུང་མཐུན་འཇུག.

གཅམ་བུ་བ་ (jāmbuwa) sb. who lies/ falsifies/ cheats.

གཅམ་གསག (jāmsaà) sm. གཅམ་བསྟོད་.

གཅར་ (jār) f. of གཅོར་.

གཅར་དུང་ (jārduŋ) sm. དུང་.

གཅལ་ (jɛ̄ɛ) abbr. of གཅལ་མ་.

གཅལ་དུ་འགྲེས་ (jɛ̄ɛ̀du dre̱è) va. to spread out, to lay out flat.

གཅལ་མ་ (jɛ̄ɛma) sth. laid down flat.

གཅི་: p. གཅིས་ (jī) va. to urinate.

གཅིག (jīg) one; a ¶ དེར་མི་གཅིག་འདུག There is a person there. ¶ མེ་མདའ་གཅིག One gun. ¶ ངས་གཅིག་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought one.

གཅིག་ཀ་ (jīggə) single, only one.

གཅིག་རྐྱང་ (jīggyaŋ) alone, solo ¶ བུད་མེད་གཅིག་རྐྱང་ཡིན་ཡང་མཚན་མོར་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་ནུས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even a woman alone is able to go the market at night.

གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་ (jīggyaŋ ma̱lüübə) all, everything, without remainder.

གཅིག་གྱིན་གཅིག་བྱེད་ (jīggyen jīgjeè) va. to effect one another.

གཅིག་སྐྱེས་དབང་ལག (jīggyeè wāŋlaà) sm. ཅིག་སྐྱེས་

དབང་ལག.

གཅིག་ཁག་གཅིག་ཁུར་ (jiggaà jiggur) joined hand-in-hand, jointly responsible, acting as guarantor for each other ¶ ང་གཉིས་གཅིག་ཁག་གཅིག་ཁུར་བྱས་ནས་བུ་ལོན་བླངས་པ་ཡིན་ We took a loan both guaranteeing for each other.

གཅིག་ཁོ་ན་ (jig kōna) sm. གཅིག་པུ་.

གཅིག་འཁྲབ་ (jigdrəb) solo performance.

གཅིག་གི་མགོ་ལ་གཉིས་ བརྒྱ་ཡི་མགོ་ལ་སྟོང་ (jiggigola ñii gyayi gola dōŋ) exaggerating too much [Lit. adding two on one, adding a thousand on a hundred].

གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ (jiggii jilə) each other, one another, by one to another ¶ ཁོ་ཚོས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་བྱས་པ་རེད་ They helped each other. ¶ གཅིག་ཁག་གཅིག་ཁུར་འགན་ལེན་གན་འཛུལ་ཞུས་པའི་འབྲུ་དོན་བརྡལ་གཤིག་བཏང་བ་ (They) violated the contents of the pledge in which both parties had agreed to be guarantor for each other.

གཅིག་གོ་བཅུ་ཚོད་ (jiggo jūjöö) one person doing the work of ten, one person being adequate for ten; multipurpose.

གཅིག་གོ་གཉིས་ཚོད་ (jiggo ñiijöö) 1. one article that has two uses, one person doing the work of two. 2. killing two birds with one stone.

གཅིག་གོ་མང་ཚོད་ (jiggo maŋjöö) 1. one article that has many uses, one person doing the work of many, multipurpose. 2. attaining many advantages with one move.

གཅིག་སྒྱུར་ (jiggyur) 1. unifying, unity ¶ གཅིག་སྒྱུར་འཆར་འགོད་ Unified planning. ¶ རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་སྒྱུར་གྱི་ཆེད་དུ་ For the purpose of having nationwide unity. 2. same as, one with ¶ ཁོ་ཚོའི་སྲིད་བྱུས་སྐྱོང་སྟངས་དེ་ནི་ཧི་ཊི་ལར་དང་གཅིག་སྒྱུར་རེད་ The manner in which they rule is the same as Hitler. 3. altogether.

གཅིག་སྒྱུར་གྱི་བཀོད་སྒྲིག (jiggyurgi göödrig) unified arrangement, coordinated/ centralized action.

གཅིག་སྒྱུར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ (jiggyurgi godrii) overall/ unified leadership.

གཅིག་སྒྱུར་གྱི་ཉོ་སྒྲུབ་ (jiggyurgi ñodrub) unified (centralized) purchasing.

གཅིག་སྒྱུར་འཆར་འགོད་ (jiggyurgi cārshi) overall/ unified planning.

གཅིག་སྒྱུར་གཉིས་སུ་མེད་པ་ (jiggyurgi ñiisu meèba) sm. གཅིག་སྒྱུར་.

གཅིག་སྒྱུར་ལྟར་ (jiggyurdar) like/ as one.

གཅིག་སྒྱུར་ཏོ་དམ་ (jiggyur todam) centralized/ unified control or supervision.

གཅིག་སྒྱུར་སྲ་བརྟན་ (jiggyur drādɛn) strength in unity.

གཅིག་གྲས་ (jigdrɛɛ̀) of the same kind.

གཅིག་གྲུབ་ཀུན་གྲུབ་ (jigdrub gündrub) sm. གཅིག་གྲུབ་བརྒྱ་གྲུབ་.

གཅིག་གྲུབ་བརྒྱ་གྲུབ་ (jigdrub gyadrub) all troubles end when the main trouble ends.

གཅིག་གྲོགས་གཅིག་བྱེད་ (jigdrɔɔ̀ jigceè) sm. གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་.

གཅིག་འགྱུར་ (jiggyur) sm. གཅིག་སྒྱུར་.

གཅིག་རྒྱབ་གཅིག་མཐུད་ (jiggyəb jigtdüü) one after another.

གཅིག་རྒྱབ་གཅིག་འཚོ་ (jiggyəb jigdzo) backing up/ supporting each other.

གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་སྣོན་ (jiggyəb ñiinön) one backing or augmenting another.

གཅིག་རྒྱུད་གཅིག་འཛིན་ (jiggyüù jigdzin) in succession, handed down through generations.

གཅིག་སྒྲིལ་ (jigdrii) 1. unity, solidarity ¶ ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་གཅིག་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་ The great unity of all the working people of the world. 2. united ¶ འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ United front.

གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ (jigdriigyi gudrii) unified leadership.

གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ཉོ་སྒྲུབ་ (jigdriigi ñodrub) unified purchasing.

གཅིག་སྒྲིལ་ཏོ་དམ་ (jigdrii todam) unified supervision control/ rule.

གཅིག་སྒྲིལ་ཚོགས་པ་ (jigdrii tsɔ̄gba) name of a Tibetan Association in India.

གཅིག་བསྒྲུབས་གཉིས་ཕན་ (jigdrub ñiibɛn) achieving one thing that benefits two (many).

གཅིག་མགོ་གཅིག་གཡོག (jiggo jigyɔɔ̀) deceiving/ cheating/ swindling each other.

གཅིག་ངག་གཅིག་སྐྱོར་ (jigŋaà jiggyɔɔ) sm. གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་.

གཅིག་ངན་གཅིག་བཀུག (jigŋɛn jiggyɔr) shung. being biased (supporting one and being against one) ¶ ཟ་འཐུང་ལ་ཞིམ་མངར་གཏོང་བ་སོགས་གཅིག་ངན་གཅིག་བཀུག་བྱེད་མི་ཆོག One should not be biased in distributing foodstuffs.

གཅིག་ངན་གཅིག་སྐྱེལ་ (jigŋɛn jiggyee) shung. harming each other back and forth.

གཅིག་ངར་གཅིག་སློང་ (jigŋar jigloŋ) several people inciting/ goading each other ¶ ཁོ་པ་གཉིས་གཅིག་ངར་གཅིག་སློང་གི་བྱེད་འགྲན་ནང་ཞུགས་པ་ The two of them goaded each other and finally competed.

གཅིག་ངེས་པ་ (jigŋeèba) sm.* གཅིག་ཏུ་ངེ་པ་.

གཅིག་ངོ་གཅིག་ལ་ལྟ་ (jigŋo jigla dā) va. to look at each other.

གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ (jigjig ñiiñii) thoroughly, precisely ¶ ཅ་ལག་ཚང་མ་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ཁོང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་པ་ཡིན་ I handed over all the items one by one.

གཅིག་གཅོད་ (jigjöö) dictatorial/ autocratic rule.

གཅིག་གཅོད་ཀུན་འདོམས་ (jigjöö gündom) punishing one to warn/ intimidate the rest.

གཅིག་ལྷོགས་ (jigjɔɔ̀) combined (with regard to positions/ jobs/ functions/ uses); va.—བྱེད་ ¶ སྐད་བསྒྱུར་དང་དྲུང་ཡིག་གཅིག་ལྷོགས་ Combined interpreter and secretary ¶ ཆུ་ཚོད་དེ་རྒྱན་ཆ་དང་དུས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་གཅིག་ལྷོགས་ཡིན་ This watch has combined functions as an ornament and for telling time.

གཅིག་ཚོག (jigcɔɔ̀) sm. གཅིག་ལྷོགས་.

གཅིག་ཆོད་ (jigcöö) an arbitrary/ unilateral decision or action.

གཅིག་ཆོད་གཅིག་སྒྲུབ་ (jigcöö jigdrub) sm. གཅིག་ཆོད་.

གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ (jigjuù ñiitüü) successively, one after another, continuous, in succession ¶ སྐྱེ་མགྲོན་རྣམས་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་རེད་ The guests arrived one after another.

གཅིག་མཇུག་གཉིས་འབྲེལ་ (jigjuù ñiidrel) continuously, one after another without break.

གཅིག་འཛགས་གཅིག་ལངས་ (jigjaà jiglaŋ) one rising after one goes down.

གཅིག་འཛགས་གཉིས་ལངས་ (jigjaà ñiilaŋ) sm. གཅིག་འཛགས་གཅིག་ལངས་.

གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ (jigjeè ñiitüü) sm. གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་.

གཅིག་ཉིད་ (jigñii) sm. གཅིག་པུ་.

གཅིག་གཉིས་ (jigñii) one or two.

གཅིག་གཉིས་གཅིག (jigñii jig) sm. གཅིག་གཉིས་.

གཅིག་ཉིད་ལྟ་ཚུལ་ (jigñii dədzüü) personal/ individual opinion.

གཅིག་སྙིང་གཅིག་གདེང་ (jigñiŋ jigdɛɛ̀) trusting/ depending on one another.

གཅིག་ཏུ་ (jigdu) in one ¶ ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ In one direction. 2. insistingly, emphatically ¶ འདི་མ་རེད་གཅིག་ཏུ་ཞུ་གི་མེད་ I am not emphatically saying, "This is not it". 3. completely ¶ གཅིག་ཏུ་མཛེས་པོ་ Completely beautiful.

གཅིག་ཏུ་དགྱེས་ (jigdu gyeè) sm. གཅིག་མཐུན་.

གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ (jigdu gyur) vi. to become one/ united ¶ དམག་འཁྲུགས་དེའི་རྗེས་ལྷོ་བྱང་ས་གནས་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ After that war the southern and northern areas became one country.

གཅིག་ཏུ་རྒྱས་ཁེབས་ (jigdu gyɛɛ̀geb) shung. applying one example/ model for all situations; va.—བྱེད་ ¶ ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་ཁེབས་བྱེད་མི་རུང་ One should not apply one example/ model for all other systems.

གཅིག་དུ་སྒྲིམ་ (jīgdu drim) va. to concentrate/ unite/ bring together into one.

གཅིག་དུ་བསྒྲིམས་ (jīgdu drim) p. of གཅིག་དུ་སྒྲིམ་.

གཅིག་དུ་སྒྲིལ་ (jīgdu dril) va. to unite ¶ རྒྱལ་པོ་དེས་བོད་ཡུལ་གཅིག་དུ་བསྒྲིལ་བ་རེད་ That king united Tibet into one country.

གཅིག་དུ་ངེས་པ་ (jīgtu ŋeèba) for certain, for sure, with certainty ¶ ཚིག་འདིའི་དག་ཆ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཤུ་རྒྱུ་མེད་ I can't say for certain what the spelling of that word is.

གཅིག་དུ་འདུ་ (jīgtu du) vi. to be/ get gathered together, to be/ get concentrated ¶ ས་ཆ་དེ་ར་ལུང་པ་མང་པོའི་མི་གཅིག་དུ་འདུ་བའི་ས་ཆ་གཅིག་རེད་ That place is one where people from many areas are gathered.

གཅིག་དུ་འདྲེ་ (jīgdu dre) va. to mix together, to combine, to join together ¶ མི་རིགས་ཁག་གི་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་གཅིག་དུ་འདྲེས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Many students from different nationalities are studying together.

གཅིག་དུ་འདྲེས་ (jīgdu dre) p. of གཅིག་དུ་འདྲེ་.

གཅིག་དུ་བསྡུ་ (jīgdu du) va. to gather/ collect together, to concentrate ¶ ཁོང་གི་རྩོམ་ཡིག་ཚང་མ་གཅིག་དུ་བསྡུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are collecting all his writings.

གཅིག་དུ་སྦྲེལ་ (jīgdu drel) va. to unite, to join together ¶ ཟམ་ཆེན་གཅིག་གིས་ལྷོ་བྱང་གཅིག་དུ་སྦྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ A big bridge joins the south and north together.

གཅིག་དུ་སྨད་ (jīgdu mēɛ̀) shung. outstanding, excellent.

གཅིག་གཏོང་གཉིས་མཉམ་ (jīgdoŋ ñīiñam) a policy implemented at the start of communes of moving people from one area to another to equalize the numbers in brigades and communes.

གཅིག་གཏོད་ (jīgdöö) concentrating, focusing attention.

གཅིག་རྟོགས་ཀུན་ཤེས་ (gūnsheèjīgdɔɔ̀) understanding the whole from knowing one sample.

གཅིག་བརྟེན་གཅིག་དྲན་ (jīgden jīgdrɛn) one thing sparking the memory of another.

གཅིག་ཐད་ནས་ (jīgdɛnɛ) firstly, on the one hand ¶ གཅིག་ཐད་ནས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་རེད་ On the one hand we are Tibetans.

གཅིག་ཐོག་གཉིས་བརྩེགས་ (jīgtɔɔ̀ ñīidzeg) one on top of another, piled up, having one thing occur on top of another ¶ ཁོ་ཚོར་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཐོག་གཉིས་བརྩེགས་བྱུང་སོང་ (They) ran into difficulties one on top of another.

གཅིག་མཐུན་ (jīgtün) 1. in agreement, unanimous ¶ གཅིག་མཐུན་གྱི་བསམ་བློ་ An idea that is unanimous. 2. common ¶ སྐད་ཆ་གཅིག་མཐུན་ A common language.

གཅིག་མཐུན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ (jīgtüngi cajöö) unanimous action.

གཅིག་མཐུན་གྱི་རང་བཞིན་ (jīgtüngi raŋshin) unanimity.

གཅིག་མཐོང་གཅིག་དྲན་ (jīgtoŋ jīgdrɛn) sm. གཅིག་བརྟེན་གཅིག་དྲན་.

གཅིག་འཐུས་ (jīgdüü) sm. གཅིག་ལྡུག.

གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱིས་ (jīgdaŋ ñīigi) minute, in detail ¶ གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱིས་བརྩིས་པ་རེད་ (They) made a minute accounting.

གཅིག་དུ་ (jīg tu) abbr. one and many.

གཅིག་དྲིལ་ (jīgdrel) a cart drawn by one horse or mule.

གཅིག་འདུ་ (jīgdu) sm. གཅིག་སྡུད་.

གཅིག་འདུའི་ཕུང་པོ་ (jīgdü pūŋbo) united body/ entity.

གཅིག་དུང་གསུམ་རྒོལ་ (jīgduŋ sūmgöö) beat one, oppose three (beat those who oppose the revolution; oppose taking advantage of the state, oppose hedonism and extravagance, oppose chicanerous selling and losing).

གཅིག་དུང་གསུམ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ (jīgduŋ sūmgöögi lɛngüü) the campaign to attack one thing and oppose three things (to attack the destructive activities of contemporary counterrevolutionaries, to oppose corruption and thievery, to oppose renegadism, and to oppose extravagance and waste).

གཅིག་སྡུད་ (jīgdüü) concentrating/ assembling in one place, centralizing; va.—བྱེད་ ¶ མི་ཤུགས་དང་མདེལ་ཤུགས་གཅིག་སྡུད་བྱས་ནས་ Having concentrated manpower and firepower.

གཅིག་སྡུད་སྐྱེལ་འདྲེན་ (jīgdüü gyēndren) containerized transport, container shipping.

གཅིག་སྡུད་འགོ་ཁྲིད་ (jīgdüü gudrii) centralized leadership.

གཅིག་སྡུད་བཙོན་སྒར་ (jīgdüü dzōngar) concentration camp.

གཅིག་སྡུད་བཙོན་ར་ (jīgdüü dzōnra) sm. གཅིག་སྡུད་བཙོན་ར་.

གཅིག་སྡུད་རིང་ལུགས་ (jīgdüü riŋluù) sm. གཅིག་སྡུད་ལམ་ལུགས་.

གཅིག་སྡུད་ལམ་ལུགས་ (jīgdüü lamluù) centralism ¶ དམངས་གཙོ་གཅིག་སྡུད་ལམ་ལུགས་ Democratic centralism.

གཅིག་སྡོམ་ (jīgdom) sum, total ¶ ད་ལོའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གཅིག་སྡོམ་གྱི་གྲངས་འབོར་ The sum total of this year's production.

གཅིག་ནས་ (jīgnɛɛ̀) 1. on the one hand ¶ གཅིག་ནས་ལས་སླ་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཡང་གཉིས་ནས་སྤུས་ཚད་སྔར་ལྟར་ཡོང་གི་མ་རེད་ On the one hand it will be easier but on the other hand the quality will not be as good as before. 2. from one, from a ¶ མི་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་དུ་ From one person to two.

གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་ (jīgnɛ jīgtu) from one to another, in succession.

གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་གྱེས་ (jīgnɛ ñīisu gyeè) sm. ཕྱོགས་གཉིས་སྣ་བ་.

གཅིག་གནས་ (jīgnɛɛ̀) the first decimal place.

གཅིག་གནོད་གཅིག་སྐྱེལ་ (jīgnöö jīggyee) harming each other back and forth.

གཅིག་སྣ་གཅིག་མཐུད་ (jīgna jīgdüü) connected as chain, linked/ tied to one another ¶ རྔ་མོང་མང་པོ་གཅིག་སྣ་གཅིག་མཐུད་བྱས་ནས་བྱེ་ཐང་ཐོག་འགྲོ་གི་འདུག Many camels are going on the sand dunes one tied to another (in single file).

གཅིག་སྙེར་གཅིག་མཐུད་ (jīgner jīgdüü) sm. གཅིག་སྣ་གཅིག་མཐུད་.

གཅིག་པ་ (jīgbə) same ¶ འདི་གཉིས་གཅིག་པ་རེད་ These two are the same.

གཅིག་པ་གཅིག་རྐྱང་ (jīgbə jīggyaŋ) completely the same, identical.

གཅིག་པར་ཁྲམས་ (jīgbar kūm) shung. all are same.

གཅིག་པུ་ (jīgbu) alone ¶ དེང་སང་ཁོང་གཅིག་པུ་ནང་དུ་བཞུགས་བཞག These days he is alone at home.

གཅིག་པུ་མ་ (jīgbuma) sb. who is alone (for females).

གཅིག་པུའི་རང་མཐོང་ (jīgbü raŋdoŋ) self-pride, self-esteem.

གཅིག་པུར་ (jīgbur) alone, singly ¶ ཁོང་གཅིག་པུར་ཕེབས་བྱུང་ He came alone.

གཅིག་པུར་གླུ་ལེན་མཁན་ (jīgbur lūlen gɛn) soloist (vocal).

གཅིག་པུར་དབང་བའི་ཁེ་དབང་ (jīgbur wāŋwɛ kēwaŋ) the right of individual ownership.

གཅིག་པུར་རང་ཞིབ་ (jīgbur raŋshib) self examination.

གཅིག་པུས་ཉམས་བཟུང་ (jīgbüü ñamsuŋ) taking exclusive possession of sth.

གཅིག་པོ་ (jīgbo) 1. single, sole, alone ¶ ཁོང་ནང་ལ་གཅིག་པོ་རེད་ He is alone at home. 2. the other (person).

གཅིག་པོ་ཁོ་ན་ (jīgbo kōna) sm. གཅིག་ཁོ་ན་.

གཅིག་པོར་ (jīgbor) alone.

གཅིག་པོས་བཙན་གཅོད་ (jīgböö dzɛnjöö) ruling as a dictator; va.—བྱེད་.

གཅིག་དཔུང་གཅིག་གཤིབ་ (jīgbuŋ jīgshib) crowded,

squeezed together, shoulder-to-shoulder.

གཅིག་དཔེ་བརྒྱ་འགེབས་ (jīgbe gyageb) using one incident or example and generalizing from it, one model applied to hundreds.

གཅིག་དཔེ་གཅིག་ལ་ལེན་ (jīgbe jīglə len) va. to imitate/ follow each other.

གཅིག་སྒྲོད་ཁྲིམས་ཡིག (jīgjöö trīmyii) laws issued independent of government, local laws/ regulations.

གཅིག་སྒྲོད་ལམ་སྲོལ་ (jīgjöö lamsöö) sm. གཅིག་སྒྲོད་ཁྲིམས་ཡིག.

གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ (jīgbɛn jīgdrɔɔ̀) mutual help/ cooperation.

གཅིག་ཕན་གཅིག་རོགས་ (jīgbɛn jīgrɔɔ̀) sm. གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་.

གཅིག་འཕར་གཅིག་ཆག (jīgpar jīgjaà) some (prices) rising while others fall.

གཅིག་འཁྲོར་གཅིག་མཐུད་ (jīgdrɔr jīgdüù) succeeding or continuing one after another without break, ongoing ¶ གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁང་པ་གསར་པ་གཅིག་འཁྲོར་གཅིག་མཐུད་ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་རེད་ In the city they built new houses one after another without stop.

གཅིག་བྱས་གཉིས་གྲུབ་ (jīgceè ñīidrub) killing two birds with one stone.

གཅིག་བྱས་ན་ (jīgjɛna) perhaps, maybe ¶ གཅིག་བྱས་ན་ངས་ཁོང་སློབ་གྲྭར་མཇལ་གྱི་རེད་ Maybe I'll meet him in school.

གཅིག་མིག་གཅིག་ལ་ལྟ་ (jīgmiì jīglə dā) va. to look at each other.

གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་ (jīgmin ñīimin) often, frequently, many times ¶ ཁོ་ཚོར་སྐྱོན་བརྗོད་གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ Even though (they) criticized them many times.

གཅིག་མིན་དོ་ཡོད་ (jīgmin toyöö) not single but in pairs.

གཅིག་སྨིན་འབྲས་ (jīgmindrɛɛ̀) strains of rice that produce only one crop per year.

གཅིག་ཚབ་གཅིག་བྱེད་ (jīgdzəb jīgjeè) one substituting for another; va.—བྱེད་.

གཅིག་ཚན་ཟློས་གར་ (jīgdzɛn döögar) one act play.

གཅིག་ཚར་བརྒྱ་ཚར་ (jīgdzar gyadzar) sm. གཅིག་གྲུབ་བརྒྱ་གྲུབ་.

གཅིག་ཚིག (jīgdzii) singular (in grammar).

གཅིག་མཚང་གཅིག་འདྲུ་ (jīgdzaŋ jīŋdru) exposing one another's wrong doings/ faults.

གཅིག་མཚུངས་ (jīgdzuŋ) equal, same ¶ ཁོ་ཚོས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱས་པ་རེད་ They did it equally.

གཅིག་འཛིན་ (jīgdzin) dictatorial, absolute ¶ གཅིག་འཛིན་སྲིད་དབང་ Absolute power.

གཅིག་འཛོམས་ (jīgdzom) sm. གཅིག་སྡུད་.

གཅིག་སྡུམ་ (jīgdum) merging/ making into a single bundle.

གཅིག་བཟུང་གཉིས་ཤོར་ (jīgsuŋ ñīishɔɔ) one step forward, two steps backward [Lit. take one and lose two].

གཅིག་གཞོན་ (jīgshön) wife or husband who is one year younger than the other.

གཅིག་ཡའི་ (jīiyɛ) (with negatives) not even one ¶ ནང་ལ་མི་གཅིག་ཡའི་མི་འདུག There is not even one person at home.

གཅིག་ཡིད་གཅིག་ཆེས་ (jīgyiì jīgjeè) mutual belief/ trust.

གཅིག་ཡིད་གཅིག་ལ་ཆེས་པ་ (jīgyiì jīgla cèèba) sm. གཅིག་ཡིད་གཅིག་ཆེས་.

གཅིག་རང་གཅིག (jīiraŋ jīi) only one, just one.

གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་ (jīiram jīideg) mutually helping/ assisting, supporting/ helping back and forth ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The two students are supporting each other on this issue.

གཅིག་རེ་གཉིས་རེ་ (jīire ñīire) one or two, just a few.

གཅིག་ལ་གཅིག་མཐུད་ (jīgla jīg tüù) sm. གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲེལ་.

གཅིག་ལ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་གཉིས་ (jīgla jīg daŋ ñīilə ñīi) sm. གཅིག་ལན་གཉིས་ལན་.

གཅིག་ལ་གཅིག་འབྱར་ (jīgla jīgjaa) placing closely one next to another.

གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་ (jīgla jīŋdree) sm. གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲེལ་.

གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲེལ་ (jīgla jīgdree) joined/ attached one to another ¶ ཁང་པ་མང་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲེལ་གྱིས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད་ (They) have built many attached houses.

གཅིག་ལ་གཉིས་འགྲན་ (jīglə ñīidrɛn) shung. wanting to follow the example of sth. ¶ ཕྱིས་སྲིད་གཞུང་ཁོངས་ནས་སྐྱེར་ཆོས་ཁག་ལ་ཕྱིར་ཆོད་མང་ཁར་གཅིག་ལ་གཉིས་འགྲན་བྱེད་མཁན་མང་བ་ Nowadays there are many government owned estates that were granted to aristrocrats and monasteries, so many people want to follow their example.

གཅིག་ལན་གཉིས་རྒྱག (jīglə ñīigyaà) shung. answering back or retorting by saying more than was said originally.

གཅིག་ལབ་ (jīgləb) talking to oneself; va.—རྒྱག.

གཅིག་ལན་གཉིས་འདེབས་ (jīglɛn ñīindeb) talking/ answering back; va.—བྱེད་.

གཅིག་ལན་གཉིས་ལན་ (jīglɛn ñīilɛn) sm. གཅིག་ལན་གཉིས་འདེབས་.

གཅིག་ལམ་ (jīglam) one-way road.

གཅིག་ལས་གཅིག་ཐོས་ (jīglɛɛ̀ jīgdöö) hearing news one from another.

གཅིག་ཤད་ (jīgshɛɛ̀) Tibetan vertical line indicating a full stop at the end of a sentence/ clause.

གཅིག་ཤུལ་གཅིག་འཛིན་ (jīgshül jīgdzin) sm. གཅིག་རྒྱུད་གཅིག་འཛིན་.

གཅིག་ཤི་གཅིག་ཞ་ (jīgshül jīgsha) one dies and another is wounded.

གཅིག་ཤི་གཅིག་སོན་ (jīgshi jīgsön) one dies and another lives.

གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་ (jīgsheè gündröö) drawing inference about other cases from one instance.

གཅིག་ཤེས་ཀུན་རྟོགས་ (jīgsheè gündɔɔ̀) sm. གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་.

གཅིག་ཤོས་ (jīgshöö) 1. the other one ¶ གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བཤད་པ་རེད་ The other one said it. 2. the only, the sole.

གཅིག་ཤོར་དགུ་ཐོབ་ (jīgshɔɔ gudob) a small investment yielding a great profit, expending a small resources to obtain a large gain.

གཅིག་ཤོར་གཉིས་ཤོར་ (jīgshɔɔ ñīishɔɔ) going somewhere one after another ¶ ཕྲུ་གུ་ཚོ་གློག་བརྙན་ལྟ་བར་གཅིག་ཤོར་གཉིས་ཤོར་གྱིས་ཕྱིན་སོང་ The children went to watch one movie after another.

གཅིག་བཤད་གཅིག་འཁྲབ་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལ (jīgshɛɛ̀ jīgdrəbgi lhāmo) a Chinese show involving one person acting in front and another speaking in back.

གཅིག་སུ་མ་ངེས་པ་ (jīgsu maŋeèba) sm. གཅིག་ཏུ་མ་ངེ་པ་.

གཅིག་སེམས་གཅིག་གཏད་ (jīgsem jīgdɛɛ̀) depending on each other, completely trusting/ relying on one another.

གཅིག་སེམས་གཅིག་ལ་རྟེན་ (jīgsem jīgladen) sm. གཅིག་སེམས་གཅིག་གཏད་.

གཅིག་སེམས་གཅིག་མཐུན་ (jīgsem jīgtün) mutually agreeing, having the same thoughts/ views/ ideas.

གཅིག་བསད་ཀུན་འདོམས་ (jīgsɛɛ̀ gündom) executing a person as a warning to all others.

གཅིག་བསད་ཀུན་འདུལ་ (jīgsɛɛ̀ gündül) executing a person as a way to control others.

གཅིན་ (jīn) abbr. གཅིན་པ་.

གཅིན་ཀྱི་ (jīngye) bed wetting child.

གཅིན་སྐྱུར་ (jīngyur) uric acid.

གཅིན་ཁ་ (jīnga) urinary tract opening.

གཅིན་འགག (jīngaà) blockage of urine, being unable to urinate.

གཅིན་འགགས་ (jīngaà) sm. གཅིན་འགག.

གཅིན་རྒྱུ་ (jīngyu) urea.

གཅིན་ཆུ་ (jīncu) urine.

གཅིན་བཙུད་ (jīnjüü) urea.

གཅིན་སྙི་ (jīnñi) retention of urine.

གཅིན་གཏོང་བདེ་བའི་སྨན་རྫས་ (jīndoŋ dewɛ mɛ̄ndzɛɛ̀) diuretic medicine to induce urination.

གཅིན་རྟོལ་ནད་ (jīndöönɛɛ̀) sm. གཅིན་སྙི་.

གཅིན་སྐྱུག (jīndug) urine and stool.

གཅིན་སྒོན་དབང་པོ་ (jīndön wāŋbo) urinary organs.

གཅིན་དུག (jīndug) uremia.

གཅིན་དྲི་ (jīndri) the odor/ smell of urine; vi.—ཁ་ to smell of urine.

གཅིན་དྲེག (jīndreg) kidney stone.

གཅིན་སྣོད་ (jīnnöö̀) sm. གཅིན་བཟེད་.

གཅིན་པ་ (jīmbə) urine; va.—གཏོང་; vi.—འབབ་ to urinate; vi.—འགག to be unable to urinate; vi.—ཤོར་ to urinate involuntarily/ accidentally.

གཅིན་པ་འགག (jīmbə gaà) see གཅིན་པ་.

གཅིན་པ་རྒྱུག་རྩ་ (jīmbə gyugdza) ureter.

གཅིན་པ་གྱེན་ལ་བཏང་ན་ ལག་གཡོག་ཐུར་ལ་བརྒྱབ་ཡོང་ (jīmbə gyenla dāŋna lagyɔɔ̀ tūrla gyəbyoŋ) if one does sth. unsuitable/ stupid it comes back to harm oneself [Lit. if one pisses uphill it will come back down onto your hand].

གཅིན་པ་མངར་འགྱུར་གྱི་ནད་ (jīmba ŋārgyurgi nɛɛ̀) diabetes.

གཅིན་པ་འདྲེན་སྦུབས་ (jīmbə drenbub) ureter, urinary tract.

གཅིན་པ་སྡྲོ་ (jīmbə tro) vi. to feel the need to urinate.

གཅིན་པ་སྡྲོ་པོ་ (jīmbə trobo) feeling like urinating.

གཅིན་པ་སྡྲོ་བོ་དུས་གསང་སྤྱོད་དྲན་ (jīmbə trobo tüüsaŋ jöö̀drɛn) not planning in advance [Lit. remember the toilet when one wants to urinate].

གཅིན་པ་མི་འཛོག་པའི་ནད་ (jīmbə midzɔgbɛ nɛɛ̀) incontinence.

གཅིན་པ་ཤོར་ (jīmbə shɔ̄ɔ) sm. གཅིན་ཤོར་.

གཅིན་ཕྱི་ས་ (jīn cīsə) sm. གཅིན་སྐྱུག.

གཅིན་ཟགས་སྡེ་ཁོངས་ (jīnsaà degoŋ) urinary system.

གཅིན་བཟེད་ (jīnseè) urinal pot, bedpan for urine.

གཅིན་ལམ་ (jīnlam) the urethra.

གཅིན་ལམ་གྱི་གཉན་ཚད་ (jīnlamgi ñɛ̄ntsɛɛ̀) inflammation of the urine passage.

གཅིན་ལམ་དེའུ་སྦྲན་ (jīnlam deudrɛn) kidney stone.

གཅིན་ལམ་དེའུ་འཕེལ་ (jīnlam deubel) sm. གཅིན་ལམ་དེའུ་སྦྲན་.

གཅིན་ལུད་ (jīnlüǜ) urea fertilizer.

གཅིན་ཤ་ (jīnsha) a type of mushroom (that grows where people or animals urinate).

གཅིན་ཤོར་ (jīnshɔɔ) see གཅིན་.

གཅིན་སྲི་ (jīn siì) vi. to be unable to urinate.

གཅིའུ་ (jīwu) sm. གཅེའུ་.

གཅིའུ་རྨ་བཀྲུ་ (jīwu mādru) a pump to wash sores in the anus, enema pump.

གཅིར་ (jīr) va. to squeeze, to squash by squeezing.

གཅིལ་ (jīl) va. to destroy, to spoil.

གཅིས་ (jīì) p. of གཅི་.

གཅུ་: p. གཅུས་; f. རྩུས་; imp. (jū) 1. va. to turn/ change (direction), to steer ¶ མོ་ཊ་དེ་ཁ་གཡས་ལ་གཅུས་པ་དང་ As he turned the car to the right 2. va. to twist, to turn around, to screw on ¶ཁོའི་ལག་པ་གཅུས་སོང་ (They) twisted his arm. 3. va. to draw water (from a canal/ river). 4. va. to pinch (with ཤ་ + — + རྒྱག).

གཅུ་འཁོར་ (jūgɔɔ) twisted.

གཅུ་གལ་ (jūgɛɛ) important.

གཅུ་འཛེར་ (jūdzer) a twisted burl of wood.

གཅུ་པོ་ (jūbo) not straight, crooked, bent.

གཅུ་ཚེམ་ (jūdzem) a way of stitching.

གཅུ་རུ་ཚ་པོ་ (jūru tsābo) hardheaded and selfish.

གཅུགས་ (jūù) sm. གཅུགས་པ་.

གཅུགས་ལྡན་ (jūgdɛn) harmony, friendly.

གཅུགས་པ་ (jūgba) beloved, dear, loved ¶ཤིན་ཏུ་གཅུགས་པའི་སྙིང་སྡུག Beloved sweetheart.

གཅུགས་པ་སྨྲ་ (jūgba mā) va. to talk in peace/ harmony/ love.

གཅུགས་མེད་ (jūgmeè) enmity, hostility, hate, disagreement.

གཅུང་དགའ་བོ་ (jūŋ gawo) the younger brother of the Buddha.

གཅུང་དོན་ཡོད་དོན་གྲུབ་ (jūŋ tönyöö̀ töndrub) name of a Tibetan opera.

གཅུང་པ་བ་ (jūŋbəwa) name of a traditional opera troupe from སྙེད་ in Tibet.

གཅུང་པོ་ (jūŋbo) younger male relative, younger brother.

གཅུང་མོ་ (jūŋmo) younger female relative, younger sister.

གཅུན་: p. བཅུན་; f. གཅུན་; imp. ཆུན་ (jūn) 1. va. to discipline ¶ མོས་ཕྲུ་གུ་འདི་གཅུན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག She is unable to discipline the child. 2. va. to tame, to break in, to train ¶ རྟ་རྒོད་དེ་ཚོ་གཅུན་ནས་ཚོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) tame wild horses and sell them.

གཅུན་མཁས་པོ་ (jūn kɛ̄ɛ̀bo) a good discipliner/ trainer.

གཅུར་ p. བཅུར་; f. གཅུར་; imp. ཆུར་ (jūr) 1. vi. to be squeezed in between things. 2. f. of འཛུར་. 3. vi. to come/ get into a difficult situation or state or circumstance.

གཅུར་བཀག (jūrgaà) blocking by converging; va.—གཏོང་.

གཅུར་རྡུང་ (jūrduŋ) sm. བཙིར་རྡུང་.

གཅུས་ (jüǜ) p. of གཅུ་.

གཅུས་སྐོར་ (jüǜgɔɔ) screwing in sth.; va.—རྒྱག ¶ གཅུས་གཟེར་གཅུས་སྐོར་རྒྱག་གི་འདུག (They) are screwing in the screw.

གཅུས་སྒོ་ (jüǜgo) tap, regulator ¶ ཆུའི་གཅུས་སྒོ་ A water tap.

གཅུས་སྒྲིལ་མ་ (jüǜ driimə) twisted.

གཅུས་ཉིན་ཀ་ (jüǜ ñiŋga) five days from now.

གཅུས་ཐིག (jüǜtig) a curved line.

གཅུས་དུང་ (jüǜduŋ) a washer (for screws).

གཅུས་གདན་ (jüǜdɛn) 1. nut. 2. female socket.

གཅུས་ཕུར་ (jüǜbur) screw, bolt; va.—རྒྱག 1. to screw sth. in, to bolt. 2. to say negative things about sb. to his superior.

གཅུས་བུར (jüǜbur) sm. གཅུས་ཕུར་.

གཅུས་གཟེར་ (jüǜsee) screw; va.—རྒྱག; —སྐོར་; —སྒྲིམ་ to screw sth. in.

གཅུས་གཟེར་སྐོར་ཆས་ (jüǜsee gɔ̄ɔcɛɛ̀) sm. གཅུས་གཟོང་.

གཅུས་གཟོང་ (jüǜsoŋ) screwdriver.

གཅུས་རིལ་ (jüǜrii) twisting, turning; va.—རྒྱག; —སྐོར་ to twist, to turn; vi.—ཐེབས་ to get twisted/ sprained ¶ཁོས་ངའི་ལག་པ་གཅུས་རིལ་བརྒྱབ་བྱུང་ He twisted my hand. ¶ཁོའི་ལག་པ་གཅུས་རིལ་ཐེབས་སོང་ He twisted his hand.

གཅུས་རིས་ (jüǜriì) thread (on a screw).

གཅུས་རིས་དཀྲུག་བྱེད་ (jüǜriì drūgjeè) machine that threads screws.

གཅུས་རིས་ཀྱི་བར་ཐག (jüǜriìgi pardaà) distance between threads (on a screw).

གཅུས་ཡོད་ཤེལ་དོག (jüǜyöö̀ shēēdɔɔ̀) light bulb with threads (that screws into a ssocket).

གཅུས་གསོར་ (jüǜsɔɔ) drilling head/ bit.

གཅེ་ (jē) ancient Tibetan lineage.

གཅེན་གཅུང་ (jēnjuŋ) older and younger siblings.

གཅེན་མཆོག (jēnjɔɔ̀) older brother.

གཅེན་ཐོར་ (jēndɔɔ) sore in the mouth.

གཅེན་པོ་ (jēnbo) elder brother.

གཅེན་འབོད་གཅུང་འབོད་ (jēnböö̀ jūŋböö̀) sm. གཅེན་འཚོལ་གཅུང་འཚོལ་.

གཅེན་མོ་ (jēnmo) older sister.

གཅེན་འཚོལ་གཅུང་འཚོལ་ (jēnmo) relatives/ family members searching for each other (in a war/ earthquake, etc.) [Lit. search for older brother, search for younger brother].

གཅེམ་པོ་ (jēmmo) light, thin (for clothing).

གཅེའུ་ (jēwu) 1. a long pipe for smoking. 2. a long pipe (a medical tool) made of either brass or steel that is used to blow medication into the anus.

གཅེར་ (jēr) 1. abbr. of གཅེར་བུ་. 2. clothing.

གཅེར་ཉལ་ (jērñɛɛ) lying down naked; va.—བྱེད་.

གཅེར་པར་ (jērbar) picture/ photo of a nude figure.

གཅེར་བུ་ (jērbu) 1. naked ¶ཁོ་ཕྱིར་གཅེར་བུར་ཡོང་སོང་ He came outside naked. 2. Jainism.

གཅེར་བུ་མ་ (jērbumə) 1. sm. གཅེར་བུ་. 2. a naked female.

གཅེར་བུའི་རི་མོ་ (jērbü rimə) a nude painting.

གཅེར་མོ་ (jērmo) sm. གཅེར་བུ་མ་.

གཅེར་འཛིན་ (jērdzin) accepting sth. as factual/ authentic/ real; va.—བྱེད་.

གཅེར་ཧྲང་ (jērhraŋ) naked.

གཅེར་ཧྲེང་དམར་ཧྲེང་ (jērhreŋ mārhreŋ) naked.

གཅེས་ (jēè) va. to love, to have affection for ¶རང་གི་ཕྲུ་གུར་གཅེས་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ He loves his child.

གཅེས་སྐྱོང་ (jēègyoŋ) taking care of with love, looking after/ keeping with love; va.—བྱེད་ to take care, to look after ¶ཕྲུ་གུ་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ཡིན་པ་བཞིན་གཅེས་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ (They) are looking after the children with love as if they were their own.

གཅེས་སྐྱོང་ཐོབ་ (jēègyoŋ tōb) see གཅེས་སྐྱོང་.

གཅེས་གུས་སྐྱོང་ (jēègyoŋ) sm. གཅེས་སྐྱོང་.

གཅེས་བསྒྲིགས་ (jēèdrig) collection, collecting ¶རྩོམ་པ་པོའི་རྩོམ་ཐུང་གཅེས་བསྒྲིགས་ A collection of the author's short essays.

གཅེས་དངོས་ (jēèŋöö) things that one loves/ cherishes/ treasures.

གཅེས་ཉར་ (jēèñar) sm. གཅེས་སྐྱོང་.

གཅེས་བཏུས་ (jēèdüü) sm. གཅེས་བསྡུས་.

གཅེས་མཐོང་ (jēèdoŋ) valuing, cherishing, prizing; va.—བྱེད་.

གཅེས་ལྡན་ (jēndɛn) beloved, dear ¶ངའི་གཅེས་ལྡན་ཨ་མ་ལགས་སུ་ To my dear mother (a letter heading).

གཅེས་བསྡུས་ (jēèdüü) 1. selected, condensed, chosen ¶མའོ་ཙེ་དུང་གི་རྩོམ་ཡིག་གཅེས་བསྡུས་ The selected works of Mao Zedong.

གཅེས་ནོར་ (jēènɔɔ) 1. a treasure, a precious possession. 2. a term of endearment for one's children.

གཅེས་ནོར་ལ་ཉར་ (jēènɔɔla ñaa) va. to treasure sth.

གཅེས་པར་འཛིན་ (jēèbar dzin) sm. གཅེས་འཛིན་བྱེད་.

གཅེས་པར་འོས་པ་ (jēèbar wööba) worthy of love, beloved.

གཅེས་པོ་ (jēèbo) love, cherished; va.—བྱེད་ ¶རང་གི་ཕ་མར་གཅེས་པོ་བྱེད་དགོས་ One must love one's parents.

གཅེས་སྤྲས་ (jēèdrɛè) 1. taking care of, looking after; va.—བྱེད་ ¶རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ One must take good care of state property. 2. loving, revering ¶ཆོས་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱས་སྟབས་ Because (she) revered the dharma.

གཅེས་ཕྲུག (jēèdruù) favorite child, loved child.

གཅེས་ཕྲུག་མ་ (jēèdrugma) a favorite/ loved daughter.

གཅེས་ཕྲུག་ལང་ཤོར་ (jēèdrug laŋshɔɔ) a spoiled, favorite child.

གཅེས་བློན་ (jēèlön) favorite minister, beloved minister.

གཅེས་མིང་ (jēèmiŋ) pet/ affectionate name.

གཅེས་མེད་ (jēèmeè) careless; va.—བྱེད་ ¶སྤྱི་རྫས་ལ་གཅེས་མེད་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) are careless about common property.

གཅེས་ཚགས་ (jēètsaà) sm. གཅེས་འཛིན་.

གཅེས་འཛིན་ (jēèdzin) holding dear, loving, cherishing, treasuring, esteeming; va.—བྱེད་ to hold dear, to treasure, to love, to esteem ¶རང་གི་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) cherish their own culture.

གཅེས་ཞེན་ (jēèshɛn) love and loyalty/ devotion; va.—བྱེད་ ¶ཕ་མ་ལ་གཅེས་ཞེན་བྱེད་དགོས་ One should show love and devotion to one's parents.

གཅེས་ཞེན་གུས་བཏུད་ (jēèshɛn küüdüü) love, loyalty, devotion and respect; va.—བྱེད་.

གཅེས་ལང་ (jēèlaŋ) spoiling (behaviorally); va.—གཏོང་ to spoil; vi.—ཤོར་ to get/ become spoiled.

གཅེས་སུ་འོས་པ་ (jēèsu wööba) beloved ¶ངའི་གཅེས་སུ་འོས་པའི་ཕ་ཡུལ་ My beloved motherland.

གཅེས་སུ་རུང་བ་ (jēèsu ruŋwa) sm. གཅེས་པར་འོས་པ་.

གཅེས་སེམས་ (jēèsem) love, affection.

གཅེས་སྲུང་ (jēèsuŋ) loving and protecting/ defending; —བྱེད་ ¶ཡུལ་གྱི་རང་བཙན་གཅེས་སྲུང་བྱས་པ་རེད་ (They) loved and defended the country's independence.

གཅེས་བརླད་ཤོད་ (jēèlɛɛ shöö) sm. སྣ་གཡོས་ཤོད་.

གཅོག: p. **བཅག**; f. **གཅག**; imp. **ཆོག** (jɔ̄ɔ) 1. va. to break ¶དཀར་ཡོལ་བཅག་པ་རེད་ He broke the cup. 2. va. to violate, to disobey (orders) ¶རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅག་ན་ཉེས་པ་གཏོང་གི་རེད་ If one violates the king's orders you will be punished. 3. va. to lower, to reduce, to deduct ¶ནང་ཆས་ཀྱི་རིན་གོང་བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ བཅག་པ་རེད་ They reduced the price of the household goods by 20%.

གཅོག་ཆ་ (jɔ̄gca) reducing, diminishing, discounting; va.—བྱེད་ to reduce/ diminish; to discount ¶སྲིད་འཛིན་གསར་པས་ཁྲལ་རིགས་གཅོག་ཆ་བྱས་པ་རེད་ The new president reduced taxes.

གཅོག་རྩིས་ (jɔ̄gdzi) 1. sm. འགྲིབ་རྩིས་. 2. depreciation account.

གཅོང་ (jōŋ) abbr. གཅོང་ནད་.

གཅོང་ཀྱི་ (jōŋgye) frail, weak ¶ཕྲུ་གུ་འདི་གཅོང་ཀྱི་རེད་ The child is frail.

གཅོང་སྐད་ (jōŋgɛɛ̀) cry/ moan of pain; vi.—རྒྱག.

གཅོང་ཆགས་ (jōŋ cāà) vi. to become frail/ weak ¶ཁོ་ན་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་པོར་གཅོང་ཆགས་པ་རེད་ He became weak after his illness.

གཅོང་ཆེན་ (jōŋcen) chronic/ old illness.

གཅོང་ཆེན་པོ་ (jōŋ cēmbo) 1. sm. གཅོང་ཆེན་. 2. dilapidated, ruined, run-down (for a building).

གཅོང་ནད་ (jōŋnɛɛ̀) a chronic disease, an old illness.

གཅོང་པ་ (jōŋba) physically weak.

གཅོང་པོ་ (jōŋbo) sm. གཅོང་སྐྱི་.

གཅོང་བྱེད་ (jōŋ ce̱è) vi. to get injured ¶མོ་ཊ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་ནས་ཁོང་གི་གཟུགས་པོར་གཅོང་བྱས་བཞག There was a car accident and he got injured.

གཅོང་མེད་ (jōŋmeè) healthy, well ¶གཅོང་མེད་པའི་དམག་མི་ Healthy soldiers.

གཅོང་སོམ་ (jōŋsom) sm. གཅོང་ཆེན་པོ་, 2.

གཅོང་གཡང་ (jōŋyaŋ) precipice, steep cliff.

གཅོང་རོ་ (jōŋro) unhealthy, ill.

གཅོང་རོང་ (jōŋroŋ) sm. གཅོང་གཡང་.

གཅོད་; p. **བཅད་**; f. **གཅད་**; imp. **ཆོད་** (jöö) 1. va. to cut, to break ¶ཐག་པ་དེ་བཅད་པ་རེད་ (He) cut that rope. 2. va. to cross a river ¶ཁོས་གཙང་པོ་བཅད་ནས་བྲོས་ཐྱིན་པ་རེད་ He crossed the river and fled. 3. (ཐྲ་སི་ + —) va. to buy a ticket ¶མི་གཅིག་གནམ་གྲུའི་ཐྲ་སི་གཅོད་པར་བཏང་བ་རེད་ (They) sent a person to buy an airplane ticket. 4. va. to pass an exam, to graduate ¶ཁོང་གིས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཐྲ་སི་བཅད་པ་རེད་ He graduated from the university.

གཅོད་གུར་ (jöögur) the tent in which a person who is doing གཅོད་ ritual lives.

གཅོད་སྒོ་ (jöögo) shung. killing animal (for meat); va.—བྱེད་ ¶ལོ་གསར་སྐབས་སྔར་སྲོལ་གང་ཡོད་གཅོད་སྒོ་བྱེད་བཅུག་པ་ They let them slaughter animals during the New Year (celebration) according to tradition.

གཅོད་རྒྱ་ (jöögya) 1. verdict, judgment, sentence in a lawsuit ¶ཁྲིད་གཞི་འདིའི་སྐོར་གཅོད་རྒྱ་གཏོང་བཞིན་པ་རེད་ (They) issued a verdict concerning this case. 2. fixing a monetary value on goods that are being given in lieu of money to pay a debt. 3. sm. བཅད་རྒྱ་.

གཅོད་གཏུབ་ (jöödub) cutting, chopping off; va.—བྱེད་ ¶ཤ་གཅོད་གཏུབ་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ Meat-cutting machine.

གཅོད་ཐབས་ (jöödəb) 1. method of cutting. 2. method of making a decision.

གཅོད་འཐོག (jöödɔɔ) cutting and picking up.

གཅོད་པིར་ (jööbir) a fine brush used for painting.

གཅོད་འབྲེག (jöödreg) sm. གཅོད་གཏུབ་.

གཅོད་འདྲེག་གི་ཁྲིམས་ (jöödreggi trim) shung. corporal punishment involving the cutting off of limbs.

གཅོད་མིག (jöömii) shung. toilet hole.

གཅོད་མཚམས་ (jöndzam) 1. the break between words ། ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ནོར་ན་གོ་བ་ལོག་གི་རེད་ If you make mistakes breaking syllables into words, the meaning will get lost. 2. sm. བཅད་མཚམས་.

གཅོད་གཟོང་ (jöösoŋ) an iron block used for cutting.

གཅོད་ལུགས་ (jööluù) 1. methods of cutting sth. 2. way of settling/ deciding sth. (e.g., a lawsuit/ dispute).

གཅོད་ལེན་ (jöölen) cutting and taking; va.—བྱེད་.

གཅོམ: p. བཅམས་; f. བཅམ་; imp. གཅོམས་ (jōm) va. to make an appointment/ agreement ། ཁོང་གཉིས་ཚོང་རྒྱག་རྒྱུའི་ཁ་དན་བཅམས་པ་རེད་ Those two made an agreement to do business.

གཅོམ་ (jōm) 1. pride, arrogance. 2. body strength.

གཅོམ་བསྐྱུངས་ (jōmgyuŋ) 1. remaining pride/ arrogance. 2. speaking in low tone, speaking quietly.

གཅོམ་ཆུང་ (jōmjuŋ) speaking in low tones, speaking quietly.

གཅོམ་ཟླ་ (jōmda) friends/ pals—usually refers to friends who go around together running after women.

གཅོར་; p. བཅར་; f. གཅར་; imp. གཅོར་ (jōr) 1. va. to go to meet sb. (h.) ། ངས་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་བ་ཡིན་ I went to meet the lama. 2. va. to squeeze/ squash/ smash ། རྣག་བཅར་ནས་བཏོན་པ་རེད་ (He) squeezed the puss so it would come out.

གཅོལ་ (jöö) va. to scatter/ disperse/ spread.

བཅག (jāà) p. of གཅོག.

བཅག་སྐྱོན་ (jāggyön) damage, breakage; va.—གཏོང་.

བཅག་བཅག (jāgjaà) 1. pressing down; va.—གཏོང་ ། ས་བཅག་བཅག་བཏང་ནས་ལམ་ཁ་བཟོས་པ་རེད་ They pressed down the earth and made a road. 2. patting; va.—གཏོང་ ། པ་ཕས་ཕྲུ་གུའི་མགོ་ལ་བཅག་བཅག་བྱས་པ་རེད་ The father patted the child's head. 3. sm.* ཅག་ཅག.

བཅག་བཅོག (jāgjoò) breaking things; va.—བྱེད་.

བཅག་གཏོར་ (jāgdɔɔ) sm. བཅག་སྐྱོན་.

བཅག་རྡུང་ (jāgduŋ) breaking and smashing.

བཅག་ཕྲི་ (jāgdri) shung. reducing, lowering (taxes) ། རྫོང་གཞིས་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་ཁྲལ་རིགས་བཅག་འཕྲི་མཛད་པ་ The government made tax reductions nationwide.

བཅག་མ་ (jāgma) overstaying a day or a few days on a journey or trip, staying an extra day ། ཚུར་ལམ་ཌི་ལིར་བཅག་མར་བསྡད་པ་ཡིན་ On (our) way here we stayed in Delhi an extra day.

བཅག་མལ་ (jāgmɛɛ) a place where sb. stays an extra night.

བཅག་ཞག (jāgshaà) sm. བཅག་མ་.

བཅག་བཞུགས་ (jāgshuù) sm. བཅག་མ་.

བཅག་ལྷམ་ (jāglham) boot.

བཅགས་ (jāà) p. of འཆག.

བཅགས་བཅགས་ནན་ནན་ (jāgjag nɛnnɛn) careful in doing sth., e.g., working, traveling ། ལས་ཀ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བཅགས་བཅགས་ནན་ནན་བྱེད་དགོས་ Because this work is very important you must be very careful doing it.

བཅགས་པོ་ (jāgbo) compressed, compact, packed tight; va.—བཟོ་ to compress, to compact, to pack tight.

བཅང་ (jāŋ) f. of འཆང་.

བཅང་བཅང་ཁྲུག་ཁྲུག (jāŋjaŋ trūgtruù) shaking hands; va.—བྱེད་.

བཅངས་ (jāŋ) p. of འཆང་.

བཅད་ (jɛ̄ɛ̀) p. of གཅོད་.

བཅད་ཁ་ (jɛ̄ɛ̀ga) the surface left after sth. is cut off.

བཅད་ཁང་ (jɛ̄ɛ̀gaŋ) a small room.

བཅད་ཁྲ་ (jɛ̄ɛ̀tra) written judgement/ decision/ verdict; va.—གཏོང་; —འདོན་ ། ཁོ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་བཅད་ཁྲ་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ (They) rendered a not guilty verdict for him.

བཅད་གོང་ (jɛ̄ɛ̀goŋ) fixed price, fixed rate; va.—བཟོ་ to fix/ establish a price/ rate.

བཅད་གྲངས་ (jɛ̄ɛ̀draŋ) fixed number/ norm/ allotment, quota, targeted amount ། སེ་རར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་བཅད་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེད་ The quota of monks for Sera is 5,500 monks.

བཅད་རྒྱ་ (jɛ̄ɛ̀gya) 1. retreat for meditation; va.—སྡོད་ to stay in retreat. 2. limit, boundary of an area; va.—བཟོ་ to establish a limit or boundary of an area.

བཅད་རྒྱག (jɛ̄ɛ̀ gyaà) 1. va. to partition/ divide ། ཁང་པ་ཆེན་པོ་བཅད་བརྒྱབ་ནས་ཁང་མིག་གསུམ་བཟོས་བཞག (They) divided the big room into three rooms. 2. va. to draw an outline/ contour, to make a rough sketch.

བཅད་ངོས་ (jɛ̄ɛ̀ŋöö) sm. བཅད་ཁ་.

བཅད་བཅད་ཁྲིག་ཁྲིག (jɛ̄ɛ̀jɛ̄ɛ̀ trīgdrig) doing one's responsibility, work, etc. in a thorough and conscientious manner; va.—བྱེད་.

བཅད་གདམ་ (jɛ̄ɛ̀dam) resolution, decision.

བཅད་འཐེན་ (jɛ̄ɛ̀ten) sm. བཅད་རྒྱག.

བཅད་དུམ་ (jɛ̄ɛ̀dum) pieces of cut wood or other materials.

བཅད་དོན་ (jɛ̄ɛ̀dön) contents of a settlement/ decision.

བཅད་གདོང་ (jɛ̄ɛ̀doŋ) the outer corner of a house/ wall.

བཅད་འདོམས་ (jɛ̄ndom) shung. passing sentence on a criminal ། དམར་གསོད་གྱི་ཉེས་ཅན་ལ་བཅད་འདོམས་ཉེས་འགེལ་ཡོང་ངེས་ཡིན་ It is certain they will pass sentence on the murderer.

བཅད་ལྷན་ (jɛ̄ɛ̀ndɛn) a brocade with a lotus design.

བཅད་བརྡར་ (jɛ̄ɛ̀dar) cutting sth. and then grinding it up; va.—བྱེད་.

བཅད་ནས་སྤྲོད་ (jɛ̄ɛ̀nɛ dröö) va. to cede (territory) ། ཁོ་ཚོའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁོངས་ས་ཆ་ཆེན་པོ་བཅད་ནས་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ According to their wishes, he had to cede a great deal of land to (them).

བཅད་པིར་ (jɛ̄ɛ̀bir) a fine-tipped paint brush.

བཅད་འཕྲོ་ (jɛ̄ndro) sm. བཅད་འཕྲོས་.

བཅད་འཕྲོད་ (jɛ̄ndröö) the remainder of sth. cut.

བཅད་འབོར་ (jɛ̄ɛ̀bɔɔ) sm. བཅད་གྲངས་.

བཅད་མ་ (jɛ̄ɛ̀ma) sm. ཚིག་བཅད་.

བཅད་རྨ་ (jɛ̄ɛ̀ma) a cut/ wound caused by a sharp weapon like a knife.

བཅད་ཚད་ (jɛ̄ɛ̀tsɛɛ̀) sm. བཅད་གྲངས་.

བཅད་མཚམས་ (jɛ̄ɛ̀dzam) 1. sm. བཅད་ཁྲ་. 2. demarcation/ boundary line; va.—བཟོ་ to make or fix a boundary line.

བཅད་བཟུང་ (jɛ̄ɛ̀suŋ) annexing/ occupying a territory; va.—བྱེད་ to occupy/ annex a territory ། ས་མཚམས་མཐའ་ཁུལ་བཅད་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ They annexed the border territory. [Lit. cutting off and seizing].

བཅད་བཟུང་ས་ཁུལ་ (jɛ̄ɛ̀suŋ sɔgüü) an annexed/ occupied area.

བཅད་ལེན་ (jɛ̄ɛ̀len) annexing, occupying; va.—བྱེད་.

བཅད་ཤུལ་ཤིང་ཙ་ (jɛ̄ɛ̀shüü shīŋdza) tree stump.

བཅད་ལྷག (jɛ̄ɛ̀lhaà) left over pieces of sth. cut.

བཅད་ལྷུག (jɛ̄ɛ̀lhug) poetry and prose.

བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་ (jɛ̄ɛ̀lhug bēēma) style of writing where prose and verse are alternated.

བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་སྙན་ཚིག (jɛ̄ɛ̀lhug bēēmɛ ñēntsig) sm. བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་.

བཅད་ལྷུག་སྤེལ་གསུམ་ (jɛ̄ɛ̀lhug bēēsum) abbr. prose, poetry and prose-poetry combined.

བཅབ་ (jāb) f. of འཆབ་.

བཅབས་ (jāb) 1. p. of འཆབ་. 2. secret, hidden, concealed ། ཉེས་པ་བཅབས་ Covert/ hidden crime.

བཅམ་ (jām) f. of གཅོམ་.

བཅའ་ (jāā) 1. f. of འཆའ་ and འཆོས་. 2. abbr. of བཅའ་བ་.

བཅའ་ཀ་ (jāāga) utensils (usu. used for monk's consecration rite).

བཅའ་ཁྲིམས་ (jāətrim) charter of a monastery, disciplinary laws/ regulations of a monastery.

བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་བློ་འདྲིས་ (jāədrimgi lōndrii) legal advisor, legal counsel.

བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་རིག་པ་ (jāədrimgi rigbə) jurisprudence, study of the law.

བཅའ་ཁྲིམས་བློ་འདྲི་ས་ (jāətrim lōdrisə) legal counsel/ advisor's office.

བཅའ་སྒ་ (jāāga) fresh ginger.

བཅའ་སྒྲིག (jāā drig) 1.va. to make advance preparations/ arrangements ¶ སང་ཉིན་གྱི་ལས་ཀའི་བཅའ་སྒྲིག་དགོས་རེད་ (We) should make preparations for tomorrow's work. 2. rules, regulations.

བཅའ་དགུ་ (jāəgu) sm. ཅ་དགུ.

བཅའ་འགྲིགས་ (jāā drig) vi. to make/ finish preparations ¶ལས་ཀའི་བཅའ་འགྲིགས་སོང་ The preparations for the work was finished.

བཅའ་དངོས་ (jāāŋöö) things, goods.

བཅའ་བཅུ་ (jāāju) around/ about ten ¶ མི་བཅའ་བཅུ་ About ten people.

བཅའ་ཆས་ (jāājεὲ) sm. བཅའ་དངོས་.

བཅའ་ཐོབ་ (jādob) shung. one's share ¶ གུས་ལ་ཡང་དེ་གའི་བཅའ་ཐོབ་ཡོང་བ་ཞུ་གྲབ་ He was saying that he also wants his own share.

བཅའ་སྡོད་ (jāādöö) permanent residence; va.—བྱེད་ to reside/ stay permanently ¶ བོད་མི་དེ་ཚོ་ཨ་རིར་བཅའ་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Those Tibetans are staying permanently in America.

བཅའ་སྡོད་དམག (jāādöö māà) occupation troops/ army, permanently stationed troops.

བཅའ་གནས་ (jāānεὲ) sm. བཅའ་སྡོད་.

བཅའ་འཕྲང་ (jāādraŋ) sm. འཕྲང་ལམ་.

བཅའ་ཞག (jāāshaà) an overnight stop on a trip.

བཅའ་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ (jāāshuù gūdzəb) permanent representative.

བཅའ་ཟམ་ (jāāsam) bridge over a gorge.

བཅའ་ཡང་ (jāāyaŋ) sm. ཚག་ཡང་.

བཅའ་ཡིག (jāəyig) shung. constitution, legal document, charter.

བཅའ་ཡོས་ (jāāyöö) parched/ popped/ roasted grains.

བཅའ་ལག (jāālaà) sm. ཅ་ལག.

བཅའ་སྲུང་ (jāāsuŋ) garrison, defense force; va.—བྱེད་ to garrison, to defend permanently.

བཅའ་སྲུང་དཔོན་ (jāāsuŋ bōn) leader of a garrison/ defense force.

བཅའ་གསུམ་ (jāsum) shung. one third ¶ རྒྱུ་དངོས་བཅའ་གསུམ་ One third of the property.

བཅར་ (jāā) 1. va. to call on/ meet sb. higher in status ¶ ངས་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་བ་ཡིན་ I called on him. 2. close, dear (with regard to a relationship) ¶ ཤིན་དུ་བཅར་བའི་གྲོགས་པོ་ A very close friend. 3. va. to get close to, to come in close contact with ¶ དགྲ་བོའི་དམག་མིས་ང་ཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བཅར་ནུས་ཀྱི་མ་རེད་ The enemy forces will not dare come near us.

བཅར་བཅར་པོ་ (jāā jāābo) flat.

བཅར་རྟེན་ (jāāden) gift/ present given when calling on sb.

བཅར་འདྲི་ (jāndri) an interview (sb. going to ask questions of another); va.—བྱེད་ to interview.

བཅར་བ་གནང་ (jāāwa nāŋ) h. of བཅར་.

བཅར་འབྱོར་ (jānjɔɔ) reporting to/ notifying one's office or boss when one arrives somewhere ¶ འཐུས་མི་རྣམས་འདི་གའི་ལས་ཁུངས་སུ་བཅར་འབྱོར་བྱུང་ The representatives have reported to the office here.

བཅར་མིག (jāāmii) the eye of a blind person.

བཅར་ཞུགས་ (jāāshuù) 1. going and participating; va.—བྱེད་ ¶ འཚོགས་འདུ་ལ་བཅར་ཞུགས་བྱས་སོང་ (They) went and participated in the meeting. 2. h. of བཅར་སྡོད་.

བཅར་ལེབ་ (jāāleb) sm. བཅར་བཅར་པོ་.

བཅལ་ (jεε) p. of འཇལ་.

བཅས་ (jεε) 1. p. of འཆའ་. 2. term used to indicate inclusion ¶ ལས་ཁུངས་ནང་དགེ་རྒན་གཅིག་དང་ དྲུང་ཡིག་གཉིས་སློབ་ཕྲུག་ཁ་ཤས་བཅས་འདུག There was a teacher, two secretaries and a few students in the office (indicates that there are no other people in the office). ¶ ཁོང་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་པ་རེད་ He, together with (his) retinue, left for India. 3. with ¶ དགའ་སྤྲོ་ཚད་མེད་དང་བཅས་ཁོང་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ They greeted him with great joy.

བཅས་བཅོས་ (jεεjöö) reforming, revising, correcting; va.—བྱེད་.

བཅིང་ (jīŋ) f. of འཆིང་.

བཅིངས་ (jīŋ) p. of འཆིང་.

བཅིངས་བཀྱིགས་ (jīŋgyig) tying up; va.—བྱེད་.

བཅིངས་བཀྲོལ་ (jīŋdröö) sm. བཅིངས་འགྲོལ་.

བཅིངས་བཀྲོལ་ས་ཁུལ་ (jīŋdröö səküü) sm. བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་.

བཅིངས་འགྲོལ་ (jīŋdröö) liberation; liberating; va.—གཏོང་ to liberate; vi.—ཐོབ་ to be liberated ¶ བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་བཞིན་པའི་ས་ཁུལ་ Liberated areas. ¶ བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་རྗེས་ After liberating (them).

བཅིངས་འགྲོལ་རྟགས་ཅན་ (jīŋdröö dāgjεn) a brand of truck used in use in Tibet.

བཅིངས་འགྲོལ་འཐབ་ཕྱོགས་ (jīŋdröö təbjɔɔ) liberation front.

བཅིངས་འགྲོལ་དམག (jīŋdröö māà) liberation army.

བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འཁྲུག (jīŋdröö məgdruù) war of liberation.

བཅིངས་འགྲོལ་དམག་མི་ (jīŋdröö məəmi) liberation army soldier.

བཅིངས་འགྲོལ་ལས་འགུལ་ (jīŋdröö lεŋgüü) liberation movement/ campaign.

བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་ (jīŋdröö səgüü) an area/ regioon that has been liberated.

བཅིངས་ཐག (jīŋdaà) binds, fetters, chains; va.—རྒྱག to bind, to fetter, to chain; vi.—འགྲོལ་ to get untied/ unshackled, to get liberated from bondage.

བཅིངས་པ་ (jīŋbə) sm. བཅིངས་ཐག.

བཅིངས་བཙིར་ (jīŋdzir) an instrument of torture (for fingers).

བཅིངས་ཞགས་ (jīŋshaà) sm. བཅིངས་ཐག.

བཅིངས་ལུམས་ (jīŋlum) a Tibetan method of medical treatment—wrapping medication in a piece of cloth and after soaking it in water, applying the cloth to the pain.

བཅིབ་ (jīb) f. of འཆིབ་.

བཅིབ་རེས་ (jībreè) sm. ཆིབ་རེས་.

བཅིབས་ (jīb) p. of འཆིབ་.

བཅིར་ (jīr) p. and f. of འཆིར་.

བཅིལ་ (jīī) p. of འཇིལ་.

བཅུ་ (jū) 1. ten. 2. f. of འཆུ་.

བཅུ་སྐོར་ (jūgɔɔ) 1. almost/ about ten ¶ མི་བཅུ་སྐོར་ཕེབས་བྱུང་ About ten people came. 2. a yield of ten times the seeds sown.

བཅུ་སྐྱེད་ (jūgyeè) shung. 20% interest.

བཅུ་ཁ་ (jūga) at least ten, ten or above; vi.—ལོན་; —ཚང་ to have reached (the amount of) ten ¶ ང་ལ་སྒོར་བཅུ་ཁ་ལོན་ཡོད་ My money has reached at least ten dollars.

བཅུ་ཁ་བུད་ (jūka büü) an old horse (over 14 years old).

བཅུ་ཁོག (jūgɔɔ) sm. བཅུ་སྐོར་.

བཅུ་ཁྲལ་ (jūdrεε) shung. a tax levied for every ten animals.

བཅུ་དགུ་ (jūrgu) nineteen.

བཅུ་འགྱུར་ (jū gyur) ten times, tenfold ¶ སེམས་ཅན་བཅུ་འགྱུར་གྱིས་འཕར་བཞག The animals have increased tenfold.

བཅུ་གྲངས་ (jūdraŋ) ten, a unit of ten.

བཅུ་སྐོར་ (jūgɔɔ) shung. a ten སྲང་ coin.

བཅུ་གཅིག (jūgjii) eleven.

བཅུ་གཅིག་ཞལ་ (jūgjii shεε) eleven headed ikon/ statue of Avalokitesvara.

བཅུ་ཆ་ (jūca) one tenth ¶ བཅུ་ཆ་གསུམ་ Three tenths.

བཅུ་གཉིས་ (jūñii) twelve.

བཅུ་གཉིས་དྲུག་སྣ་ (jūñii trugna) shung. a system of conscripting soldiers as a corvee tax (one conscript from every 12 kang of land).

བཅུ་གཉིས་དྲུག་སྣའི་དམག (jūñii trugnɛ māà) shung. sm. བཅུ་གཉིས་དྲུག་སྣ་.

བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་དགུའི་ལས་འགུལ་ (jūñiibɛ tsēègü lɛngüü) the December 9th Movement (a demonstration staged on December 9, 1935 by Beijing students calling for resistance to Japanese aggression).

བཅུ་ཕྲིར་ (jūdir) a ten སྲང་ size pot of chang.

བཅུ་ཐམ་པ་ (jūtamba) ten.

བཅུ་དེབ་ (jūdeb) a book/ set of paper that has 10 sheets.

བཅུ་དྲུག (jūdruù) sixteen.

བཅུ་དྲུག་ཆ་ (jūdruùca) one sixteenth.

བཅུ་བདུན་ (jūbdün) seventeen.

བཅུ་ལྡབ་ (jūdəb) ten times, tenfold.

བཅུ་ཉིང་ (jūniŋ) ten years ago.

བཅུ་པ་ (jūbə) the tenth ¶ ཟླ་བ་བཅུ་པ་ The tenth month.

བཅུ་པའི་ཚེས་གཅིག་གི་དུས་ཆེན་ (jūbɛ tsēèjiìgi tṳ̈üjen) October 1st holiday —Chinese National Day.

བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་ (jūbɛ sārje) the October Revolution.

བཅུ་པོ་ (jūbo) the ten together ¶ ང་ཚོ་མི་བཅུ་པོ་དེ་བོད་ཀྱི་འཐུས་མིར་གཏོང་རྒྱུའི་ཁས་བླངས་ It was decided that the ten of us together should be the Tibetan representatives.

བཅུ་དཔོན་ (jūbön) head of a squad/ unit of ten.

བཅུ་ཕོགས་ (jūpɔɔ̀) shung. ten days ration of grain or money.

བཅུ་ཕྲག (jūdraà) 1. tens ¶ མི་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སླེབས་བཞག Several tens of people have come (could be between 20 and 100). 2. a decade ¶ དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔ་པའི་ནང་ In the 5th decade of the 20th century.

བཅུ་འཕར་རྩིས་སྟངས་ (jūpar dzīdaŋ) decimal system.

བཅུ་བུད་ (jūbüü) sm. བཅུ་ཁ་བུད་.

བཅུ་བོགས་ (jūbɔɔ̀) a10% lease fee of grain (collected by the Agriculture Department).

བཅུ་འབོ་ (jū bo) shung. a square wooden container which hold ten བྲེ་.

བཅུ་འབོར་འབྲུ་ཟན་ (jūmbɔɔ drusɛn) shung. a 10% lease fee of grain.

བཅུ་མེད་ (jūmeè) zero (in the ten decimal place) ¶ བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་ལྔ་ One hundred and five [Lit. one hundred and zero five].

བཅུ་རྫ་ (jūdza) clay pot that holds ten བྲེ་ of grain (for making chang).

བཅུ་བཞི་ (jūbshi) fourteen.

བཅུ་ཟུར་ (jūsur) sm. བཅུ་ཆ་.

བཅུ་ཟུར་དཔྱ་ཁྲལ་ (jūsur jēɛ̀trɛɛ) shung. 10% tax.

བཅུ་ཟུར་འབྲུ་འབབ་ (jūsur drumbəb) shung. sm. བཅུ་བོགས་.

བཅུ་ལོར་ (jūlɔɔ) shung. a currency note worth ten སྲང་.

བཅུ་ཤད་ (jūshɛɛ̀) marker on a rosary placed after every ten beads.

བཅུ་ཤིང་ (jūshiŋ) shung. a piece of wood representing ten in the old Tibetan system of accounting.

བཅུ་ཤོག (jūshɔɔ̀) group of ten, squad of ten. 2. shung. the smallest unit in the traditional Tibetan army.

བཅུ་ཤོད་ (jūshöö) abacus.

བཅུ་གསུམ་ (jōgsom) thirteen.

བཅུག (jüù) p. of འཇུག.

བཅུག་ཁྲ་ (jügdra) list of stored goods.

བཅུག་བཏོན་ (jügdön) deposits and withdrawals (in banking/ accounting) ¶ བཅུག་བཏོན་དེབ་ Passbook (for a bank account).

བཅུག་བཏོན་ཁ་འཐབ་ (jügdün kādəb) shung. balancing the putting of sth. into storage with taking it out ¶ བུ་དེབ་ནས་བཅུག་བཏོན་ཁ་འཐབ་བཏང་སྟེ་ (They) balanced the storing and taking out (of grain) in the copy book of the master book.

བཅུག་བདེ་པོ་ (jūg debo) easy to put in, easy to pack.

བཅུག་རེག (jügreg) the sensation of sexual intercourse.

བཅུད་ (jüü) 1. juice, sap, extract. 2. nutrition, nutrient ¶ ཚལ་དེ་ཚོ་གོང་ཁེ་ལ་བཅུད་ཆེ་བར་མ་ཟད་ Not only were the vegetable dishes cheap and nutritious. 3. the content (of a bottle/ cup/ bowl) ¶ སྣོད་བཅུད་ A vessel and its content.

བཅུད་ཀྱི་མི་ (jüügi mi) human beings.

བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (jüügi jigden) all living beings on earth.

བཅུད་འགུགས་ (jünguù) arc. butter lamp.

བཅུད་རྒྱལ་ (jüügyɛɛ) mercury.

བཅུད་དངོས་ (jüüŋöö) sm. བཅུད་རྫས་.

བཅུད་ཅན་ (jüüjɛn) sm. བཅུད་ལྡན་.

བཅུད་ཆ་ (jüüja) nutrition.

བཅུད་ཆེན་པོ་ (jüü cēmbo) nutritious.

བཅུད་དོར་སྙིགས་ལེན་ (jüü dɔ̄ɔ ñiglen) lack of judgment [Lit. throw out the nutrition, take the dregs].

བཅུད་ལྡན་ (jüüdɛn) nutritious ¶ ལྟོ་ཆས་བཅུད་ལྡན་ Nutritious food.

བཅུད་ལྡན་དངོས་རིགས་ (jüüdɛn ŋöörig) sm. བཅུད་རྫས་.

བཅུད་ལྡན་ཞིང་ས་ (jüüdɛn shiŋsə) rich soil/ land/ field.

བཅུད་ལྡན་ཟས་རིགས་ (jüüdɛn sɛ̄ɛ̀rig) nutritious foods.

བཅུད་བྲལ་ (jüüdrɛɛ) having no nutritional value.

བཅུད་མེད་ (jüümeè) sm. བཅུད་བྲལ་.

བཅུད་སྨན་ (jüümɛn) 1. vitamin. 2. ripe.

བཅུད་རྩི་ (jüüdzi) nutrient.

བཅུད་ཚོར་ (jüüdzɔr) va. to taste.

བཅུད་རྫས་ (jüüdzɛɛ̀) nutrient, nutritional substance.

བཅུད་ལེན་ (jüülen) 1. extracting nutrients (from foods, plants, etc.). 2. a type of tree. 3. va. to take/ keep the good ¶ གཞན་གྱི་ཉམས་མྱོང་ལས་བཅུད་ལེན་བྱས་དགོས་ One should take the good from other's experience.

བཅུན་ (jün) p. of འཛུན་.

བཅུན་སྐམ་ (jüngam) eng. chewing gum.

བཅུམ་ (jūm) p. of འཛུམ་.

བཅུམས་བཅུམས་ (jūmjum) narrower; va.—བཟོ་ to make narrower.

བཅུར་ (jūr) 1. p. and f. of གཙུར་. 2. p. of འཛུར་.

བཅུས་ (jüü) 1. p. of འཆུ་. 2. arc. va. to water flowers and plants.

བཅུས་དཀྲུག (jüüdrug) lathe work ¶ བཅུས་དཀྲུག་བཟོ་པ་ Lathe worker.

བཅེམ་: p. བཅེམས་; f. བཅེམ་; imp. བཅེམས་ (jēm) va. to chew.

བཅེམ་རྩེ་ (jēmdze) sm.* ཅེམ་ཙེ་.

བཅེམས་ (jēm) p. of བཅེམ་.

བཅེར་ (jēr) va. to pile up, to stack up ¶ འབྲུ་ཕུང་མཐོན་པོར་བཅེར་ནས་ Having piled up the grains in a big heap.

བཅེས་ (jēè) p. of འཆེ་.

བཅོ་ (jō) 1. ten ¶ བཅོ་ལྔ་ Fifteen. 2. a two year old horse or donkey.

བཅོ་བརྒྱད་ (jōbgyɛɛ̀) eighteen.

བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མདའ་ (jōbgyɛɛ tɔ̄nda) shung. an archery contest held behind the Potala Palace on the 18th day of the 1st month of the Tibetan calendar.

བཅོ་བརྒྱད་དྲུག་བཅུ་ (jōbgyɛɛ̀trugju) shung. a system in tt. of conscripting people from age 18 to 60 in emergencies.

བཅོ་ལྔ་ (jōŋa) fifteen.

བཅོ་ལྔ་མཆོད་པ་ (jōŋa cööba) shung. "Butter sculpture" festival on the 15th of 1st Tibetan month.

བཅོམ་ (jōm) 1. p. of འཇོམས་. 2. va. to loot, to

plunder ༡ གསོད་བསྲེག་བཅོམ་གསུམ་ Killing, burning, and plundering. 3. va. to defeat, to conquer.

བཅོམ་བསྐྱངས་ (jōmgyuŋ) sm. གཅོམ་བསྐྱངས་.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ (jōmdɛn dɛ̱ɛ̀) an epithet of the Buddha.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ (jōmdɛn dɛ̱ɛ̀gi ñɛntöö) the disciples of Buddha while he was alive.

བཅོམ་འཕྲོག (jōmdrɔ̀ɔ) robbery, looting, plundering; va.—བྱེད་ to rob/ loot/ plunder; vi.—ཕོག་ to be robbed/ plundered/ looted. ༡ ས་གནས་དེ་ཚོར་འགྲུལ་པ་མང་པོའི་དངུལ་དང་ཅ་ལག་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་འདུག In those areas many travelers were robbed of their money and possessions.

བཅོམ་བརླག (jōmlaà) robbing and destroying; va.—བྱེད་.

བཅོལ་ (jöö) p. of འཆོལ་.

བཅོལ་དངུལ་ (jööŋüü) money left with sb. 2. bank deposit.

བཅོལ་འཇོག (jönjɔ̀ɔ) entrusting/ leaving in sb.'s charge; va.—བྱེད་ ༡ ངས་གུང་སེང་ལ་འགྲོ་ཤུལ་ངའི་ཅ་ལག་གྲོགས་པོའི་སར་བཅོལ་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན་ When I was gone on vacation I left my things with a friend.

བཅོལ་བདམས་ (jöödam) giving instructions/ orders about work to be done; va.—བྱེད་.

བཅོལ་གདམས་ (jöödam) sm. བཅོལ་བདམས་.

བཅོལ་ནོར་ (jöönɔɔ) 1. yaks that have been left with another for keeping. 2. wealth/ possessions left with another for keeping.

བཅོལ་མ་ (jööma) things entrusted/ left with another ༡ རི་མོ་འདི་ངའི་མ་རེད་བཅོལ་མ་རེད་ This painting is not mine. (I'm) keeping it for someone.

བཅོལ་བཞག (jööshaẽa) sm. བཅོལ་འཇོག.

བཅོལ་ཡུལ་ (jööyüü) place of refuge/ shelter/ protection; va.—བྱེད་ to hold/ consider as (one's) place of refuge/ shelter/ protection. ༡ ང་ཚོའི་རེ་བ་བཅོལ་ཡུལ་ཁྱེད་རང་རང་ཡིན་ You are the one in whom we place our hope.

བཅོལ་ལེན་ (jöölen) entrusting and accepting; va.—བྱེད་ ༡ བུ་བཅོལ་ཁང་དེ་རང་ཕྲུ་གུ་ ༣༠ ལྷག་ཙམ་བཅོལ་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That nursery takes care of over thirty children (people bring them to keep and they accept them).

བཅོལ་ས་ (jöösa) sm. བཅོལ་ཡུལ་.

བཅོས་ (jöö) 1. p. of འཆོས་. 2. abbr. of བཅོས་མ་.

བཅོས་ཀ་ (jööga) sm. བཅོས་ཐབས་.

བཅོས་སྒྱོང་ (jöögyoŋ) reforming/ correcting and practicing.

བཅོས་རྒྱག (jöö gya̱à) va. to correct ༡ ངའི་རྩོམ་ཡིག་འདི་ལ་བཅོས་རྒྱག་རོགས་གནང་ Please correct my article (manuscript).

བཅོས་རྒྱག་ཞུས་དག (jöö gya̱à shṳ̱ṳ̀ da̱à) correcting and proofreading; va.— གཏོང་.

བཅོས་སྒྱུར་ (jöögyur) sm. བཅོས་བསྒྱུར་.

བཅོས་སྒྲིག (jöö drig) 1. reorganizing, rearranging, reshuffling ༡ ཏང་ནང་གི་བཅོས་སྒྲིག Reorganizing within the party. 2. repairing and assembling (of machines); va.—བྱེད་ ༡ འཕྲུལ་འཁོར་བཅོས་སྒྲིག་ཁང་ Machine repair and assembly workshop.

བཅོས་བསྒྱུར་ (jöögyur) reforms, changes; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to reform, to change, to transform ༡ སྲིད་གཞུང་གསར་པས་ས་ཞིང་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་པ་རེད་ The new government made land reforms.

བཅོས་བསྒྲིགས་ (jöödrig) sm. བཅོས་སྒྲིག.

བཅོས་བརྗེ་ (jööje) sm. བཅོས་བསྒྱུར་.

བཅོས་ཐབས་ (jöödəb) remedy, cure, help ༡ ནད་དེ་བཅོས་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no cure for this illness.

བཅོས་ཐབས་མེད་པ་ (jöödəb me̱ɛ̀ba) incurable, incorrigible, hopeless.

བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ནད་ (jöödəb me̱ɛ̀bɛ nɛ̱ɛ̀) terminal illness.

བཅོས་པའི་ཆང་ (jööbɛ cāŋ) fermented barley that has been dried and then had water added to it to make a kind of chang.

བཅོས་པའི་ཆུ་ (jööbɛ cū) drain/ irrigation canal/ reservoir water.

བཅོས་པའི་ཆོས་ (jööbɛ cöö) false dharma, false religion.

བཅོས་པའི་ཐབས་ཤེས་ (jööbɛ təbsheè) method for curing/ correcting.

བཅོས་པའི་ནགས་ (jööbɛ na̱g) man-made park/ grove.

བཅོས་པའི་མ་ནིང་ (jööbɛ məniŋ) eunuch, a castrated person.

བཅོས་བུ་ (jööbu) unauthentic, false, artificial.

བཅོས་བྱེད་ (jöö cɛ̱ɛ̀) va. to rectify/ correct.

བཅོས་མ་ (jööma) 1. artificial, unnatural, fake, false, hypocritical. 2. a correction.

བཅོད་མ་མིན་པ་ (jööma mi̱mbə) natural, not artificial, genuine.

བཅོས་མིན་ (jöömin) real, true, genuine ༡ ཁོ་ཚོ་བཅོས་མིན་དགའ་པོ་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་རེད་ They showed that (they) were truly pleased. ༡ བཅོས་མིན་བརྩེ་བ་ True love.

བཅོས་མིན་སྙིང་ནས་ (jöömin ñiŋnɛ) truly, really, from the bottom of the heart, sincerely ༡ བཅོས་མིན་སྙིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡོད་ (We) thank you from the bottom of our hearts.

བཅོས་མིན་ལྷག་བསམ་ (jöömin lha̱gsam) genuine, true, sincere.

བཅོས་འཛུགས་ (jöndzug) reconstructing, reorganizing (correcting and establishing); va.—བྱེད་.

བཅོས་འཛུམ་ (jöndzum) a false smile.

བཅོས་བཟོ་ (jööso) repairing, altering; va.—བྱེད་ to repair, to alter ༡ བཟོ་པ་ཚོས་སྒྲིག་ཆས་བཅོས་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ The workers repaired the equipment.

བཅོས་བཟང་ (jöösaŋ) improving, revising, correcting, repairing, reforming; va.—བྱེད་.

བཅོས་ཡུན་ (jööyün) period of correction/ repair/ revision/ treatment.

བཅོས་རབ་ (jöörəb) a record of sth. that has been repaired/ renovated.

བཅོས་རི་ (jööri) artificial hill, man-made mountain.

བཅོས་ལས་ (jöölɛɛ̀) processing, treating; va.—བྱེད་ ༡ བཅོས་ལས་མ་བྱས་པའི་ཤིང་ཆ་ Unprocessed timber.

ལྕ་སྒོད་ (jāgöö) selinum lenifolium (used in Tibetan medicine).

ལྕ་བ་ (jāwa) angelica sinensis (used in Tibetan medicine).

ལྕ་གཡུང་ (jāyuŋ) changium smyrnioides (used in Tibetan medicine).

ལྕག (jāà) 1. whip. 2. abbr. of ལྕག་པོ་.

ལྕག་སྐུལ་ (jəgüü) sm. ལྕག་བསྐུལ་.

ལྕག་བསྐུལ་ (jəgüü) encouragement, urging, prompting; va.—གཏོང་ —བྱེད་ to encourage, to urge, to prompt, to press on ༡ ཁོ་ཚོའི་ལས་ཀར་ལྕག་བསྐུལ་གཏོང་ཟེར་མངགས་པ་ཡིན་ (I) instructed (him) to urge them on with regard to their work.

ལྕག་གི་ཕྱིག་གི་ (jəgi jïgi) scattered (people, trees, shops, etc.).

ལྕག་འགུལ་མི་བདེ་བ་ (jəgüü mi̱dewa) having difficulty walking/ moving.

ལྕག་ཕྱིག (jāgjig) 1. abbr. of ལྕག་གི་ཕྱིག་གི་. 2. muddy/ murky water.

ལྕག་རྡོ་ (jāgdo) flint stone.

ལྕག་བརྡ་ (jāgda) 1. clapping hands to call servants; va.—གཏོང་. 2. sm. ལྕག་བསྐུལ་.

ལྕག་པོ་ (jāgbo) quick, rapid, fast.

ལྕག་འཕྲེང་ (jāŋdreŋ) the leather tail of a whip.

ལྕག་ཙམ་ལྕོག་ཙམ་ (jāgdzam jōgdzam) shaking the head; va.—བྱེད་.

ལྕག་ཚན་ (jāgdzɛn) sm. ལྕག.

ལྕག་ཞུ་བ་ (jāgshuwə) sb. who whips prisoners.

ལྕག་ཡུ་ (jāgyu) whip handle.

ལྕག་ཤད་ (jāgshɛɛ̀) sm. ལྕག་ཚན་.

ལྕགས་ (jāà) 1. iron; metal. 2. handcuffs, shackles 3. one of the five astrological elements used for calculating years. 4. IUD (contraceptive

device); va.—འགར་.
ལྕགས་བརྒྱག (jāàgya) barbell (for weight lifting).
ལྕགས་ཀྱི་ཁྲ་མ་ (jāàgi trāma) sm. ལྕགས་ཀྱི་སྒེའུ་ཁུང་.
ལྕགས་ཀྱི་གློ་བ་ (jāàgi lōwa) iron lung machine.
ལྕགས་ཀྱི་སྒེའུ་ཁུང་ (jāàgi gigun) window with iron bars.
ལྕགས་ཀྱི་དི་ཙ་ (jāàgi dīdza) anvil.
ལྕགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་ (jāàgi dērma) iron mine.
ལྕགས་ཀྱི་དོམ་དོམ་དཀྲོལ་མ་ (jāàgi domdom drōōma) shung. a tassel holder made with engraved iron.
ལྕགས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ (jāàgi trōōgɔɔ) locomotive.
ལྕགས་ཀྱི་མེ་མདག (jāàgi medaà) red hot iron.
ལྕགས་ཀྱི་ཟོ་ལག (jāàgi solaà) iron bucket.
ལྕགས་ཀྱི་ཡོལ་བ་ (jāàgi yööwa) "the iron curtain."
ལྕགས་ཀྱི་སྲན་མ་ (jāàgi tremma) iron pellets/ balls.
ལྕགས་ཀྱུ་ (jəgyu) 1. an iron hook; va.—འདེབས་; —རྒྱག to hook. 2. slang. using flattery, gifts, and other enticements to win someone over; va.—རྒྱག ¶ བློ་བཟང་གིས་བུ་མོ་མཛེས་མ་འདི་ལ་ལྕགས་ཀྱུ་བརྒྱབ་པ་རེད་ Lobsang won over the pretty girl.
ལྕགས་ཀྱུ་མ་ (jəgyuma) one of the four female guardians of the mandala.
ལྕགས་ཀྲིང་ (jəgdriŋ) sm. ལྕགས་ཀྲིན་.
ལྕགས་ཀྲིན་ (jəgdrin) tin can, metal can.
ལྕགས་ཀྲིན་ཟས་རིགས་བཟོ་གྲྭ (jəgdrin sɛ̀ɛrii sodra) cannery.
ལྕགས་དཀར་ (jāàgar) tin, stannum.
ལྕགས་དཀྲོལ་ (jāgdröö) engraving on iron.
ལྕགས་བཀོས་མ་ (jāàgööma) engraving on iron.
ལྕགས་སྐམ་ (jāàgam) pincers, tongs.
ལྕགས་སྐུད་ (jəəgüü) iron wire, telegraph wire.
ལྕགས་སྐུད་ཀྱི་དྲ་རྒྱ་ (jəəgüügi tragya) wire mesh.
ལྕགས་སྐུད་སྒྲིམ་ (jəəgüü drim) 1. va. to twist steel wire. 2. va. to be stingy.
ལྕགས་སྐུད་འཇུར་འཐེན་ (jəəgüü jurden) wire drawing.
ལྕགས་སྐུད་འཐེན་འཁོར་ (jəəgüü tēngɔɔ) wire-drawing machine.
ལྕགས་སྐུད་མེད་པའི་དར་ (jəəgüü meebɛ dār) wireless telegram, radiogram.
ལྕགས་སྐུད་རྫི་མ་ (jəəgüü dzīmə) enamel covered wire, enamel insulated wire.
ལྕགས་སྐུད་ཟེ་མ་ར་མགོ་ (jəəgüü sema rango) barbed wire.
ལྕགས་སྐོར་ (jāāgɔɔ) 1. hasp/ chain for door that goes on a hook; va.—རྒྱག; to fasten with a chain or hasp; va.—འབྱེད་ to open a hasp/ lock. 2. patrolling around a fence/ wall.
ལྕགས་སྐྱོག (jāāgyɔɔ) sm. ལྕགས་སྐྱོགས་.
ལྕགས་སྐྱོགས་ (jāāgyɔɔ) iron ladle.
ལྕགས་བཀོས་དཀྲོལ་མའི་ཤན་ (jāggöö drōōmɛ shɛn) shung. an engraved iron band.
ལྕགས་ཁ་ (jāgga) 1. steel gray (color). 2. the point at which a piece of iron has been cut. 3. the head or end of bridge.
ལྕགས་ཁབ་ (jəəkəb) iron needle/ pin.
ལྕགས་ཁབ་ལེན་ (jāà kəblen) magnetic iron, magnet.
ལྕགས་ཁམས་ (jāàgam) the element iron.
ལྕགས་ཁུ་ (jəəgu) 1. molten iron. 2. the liquid resulting from soaking iron in the juice of the myrobalan plant (used in traditional Tibetan medicine).
ལྕགས་ཁེམ་ (jāàgem) iron shovel/ spade.
ལྕགས་ཁོག (jāàgɔɔ) iron pot.
ལྕགས་ཁྱི་ (jāàgyi) iron-dog (year).
ལྕགས་ཁྱེམ་ (jāàgyem) 1. spoon (iron). 2. iron shovel/ spade.
ལྕགས་ཁྲ་ (jāgdra) iron grating/ grill/ railing ¶ སྒེའུ་ཁུང་གི་ལྕགས་ཁྲ་ The iron grill on a window. 2. cage, bars (as in prison).
ལྕགས་ཁྲབ་ (jəgdrəb) iron armor, plate armor.
ལྕགས་ཁྲབ་འཁོར་ལོ་ (jāgdrəb kōōlo) armored vehicle.
ལྕགས་ཁྲབ་གླང་འཁོར་ (jāgdrəb lāŋkɔɔ) armored car.
ལྕགས་ཁྲབ་དམག་དཔུང་ (jāgdrəb māgbuŋ) armored force/ division.
ལྕགས་ཁྲོ་ (jāgdro) 1. iron kettle/ cauldron 2. ferroalloy.
ལྕགས་ཁྲོལ་ (jāgdröö) sm. ལྕགས་དཀྲོལ་.
ལྕགས་མཁར་ (jāggar) tin/ metal house or shacks.
ལྕགས་འཁོར་ (jāggɔɔ) 1. door latch; sprocket, cog wheel; wheel/ tire rim. 2. abbr. of ལྕགས་ཁྲབ་འཁོར་ལོ་.
ལྕགས་གོང་ (jāggoŋ) iron ball.
ལྕགས་གོས་ (jāàgöö) armor.
ལྕགས་གྲོགས་ཤིང་ (jāgdrɔɔshiŋ) astrological term indicating that iron and wood go together or are compatible astrologically.
ལྕགས་དགྲ་མེ་ (jāgdra me) astrological term indicating that iron and fire do not go together astrologically.
ལྕགས་འགུ་ (jāŋgu) iron bowl/ container.
ལྕགས་གླང་ (jāglaŋ) 1. iron-ox year. 2. the large size tractor in use in Tibet.
ལྕགས་གླིང་ (jəgliŋ) iron flute.
ལྕགས་གླེགས་ (jāgleg) flat/ rolled steel.
ལྕགས་མགར་ (jāggar) blacksmith.
ལྕགས་རྒྱུག (jəggyuù) 1. an iron rod/ bar/ staff, barbell. 2. ferromagnetics.
ལྕགས་རྒྱུས་ (jəggyüü) reinforcing iron bar.
ལྕགས་སྒམ་ (jāàgam) iron or metal box/ chest.
ལྕགས་སྒམ་པར་བུ་ (jāàgam bārbu) small iron or metal box.
ལྕགས་སྒོ་ (jāàgo) iron/ steel door.
ལྕགས་སྒོར་ (jāàgɔɔ) discus (in sports); va.—འཕེན་ to throw/ fling the discus.
ལྕགས་སྒོར་དོང་རྩེ་ (jāàgɔɔ tondze) a round Chinese coin with a hole in the middle.
ལྕགས་སྒྱེད་ (jāàgyeè) iron or metal tripod, three-legged stove, tripod stove.
ལྕགས་སྒྲོག (jāgdrɔɔ) iron chains/ shackles/ fetters; iron treads.
ལྕགས་སྒྲོག་མ་ (jāgdroma) one of the female guardian deities of the mandala.
ལྕགས་སྒྲོམ་ (jāgdrom) iron cage.
ལྕགས་བརྒྱད་ (jāà gyɛɛ̀) the eight types of metal: gold, silver, copper, iron, tin, brass, lead, bronze.
ལྕགས་ངར་ (jāàŋar) steel; va.—གཏོང་ to temper steel.
ལྕགས་ངར་པོ་ (jāà ŋarbo) tempered steel.
ལྕགས་གཅུས་ (jāgjüü) iron screw.
ལྕགས་བཅད་པ་ནང་བཞིན་ (jāgjɛɛ̀ba nəŋshin) resolute, decisive, determined [Lit. like cutting iron].
ལྕགས་ཆས་ (jāgjɛɛ̀) ironware, hardware.
ལྕགས་ཆས་ཆུང་རིགས་ (jāgcɛɛ̀ cüŋrig) small-sized ironware/ hardware.
ལྕགས་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་ (jāgcɛɛ̀ jööbɛ tüürəb) the iron age.
ལྕགས་ཆས་བཟོ་གྲྭ (jāgcɛɛ̀ sodra) ironware factory.
ལྕགས་ཆུ་ (jəgju) molten iron.
ལྕགས་མཆིག (jāgjig) iron grinder.
ལྕགས་མཆུ་ (jāgŋju) iron mouth of a bellows.
ལྕགས་རྗེན་ (jāgjen) pig iron.
ལྕགས་ལྗིད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར (jāg jiìdeg trüügɔɔ) mobile crane.
ལྕགས་འཇོར་ (jānjɔɔ) an iron rake.
ལྕགས་སྙི་ (jāàñi) iron trap.
ལྕགས་སྙིགས་ (jāàñig) iron slag, iron trash/ waste.
ལྕགས་དར་ (jāgdar) cable, telegram.
ལྕགས་ཏིག (jəgdig) gentianopsis paludosa (used in Tibetan medicine).
ལྕགས་ཏིག་དཀར་པོ་ (jəgdig gāābo) white gentianopsis paludosa (used in Tibetan medicine).
ལྕགས་ཏིག་ནག་པོ་ (jəgdig māābo) black gentianopsis paludosa (used in Tibetan medicine).
ལྕགས་གཏུན་ (jāgdün) iron mortar and pestle.
ལྕགས་གཏེར་ (jāgder) 1. iron ore. 2. iron mine.
ལྕགས་གཏེར་དམར་པོ་ (jāgder māābo) hematite, red iron ore.
ལྕགས་གཏེར་སེར་ནག (jāgder sērnaà) brown

hematite.

ལྕགས་རྟ་ (jāgda) 1. iron-horse year. 2. bicycle.

ལྕགས་རྟ་ཞིག་གསོ་ཁང་ (jāgda shigsogaŋ) bicycle repair shop.

ལྕགས་རྟ་བཟོ་གྲྭ (jāgda sodra) bicycle factory.

ལྕགས་རྟ་ལོའི་དམག་འཁྲུག (jāgda lö māgdruù) war of the iron-horse year (i.e., the Sino-Japanese War of 1894).

ལྕགས་སྟག (jāgdaà) iron-tiger year.

ལྕགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་ (jāgdaà shibshuŋ) shung. the land ennumeration of the ལྕགས་སྟག year.

ལྕགས་སྡིགས་ (jāgdeg) metal axle.

ལྕགས་ཐག (jāgdaà) chain (iron); va.—རྒྱག to chain.

ལྕགས་ཐག་གི་འཁོར་ལོ་ (jāgdaàgi kɔ̄ɔlo) cog wheel.

ལྕགས་ཐག་མཐུད་མ་ (jāgdaà tǖümə) connected chains, chain link.

ལྕགས་ཐག་ཟམ་ (jāgdaà sam) iron/ chain link bridge.

ལྕགས་ཐག་བཟོ་གྲྭ (jāgdaà sodra) iron chain factory.

ལྕགས་ཐག་ལག་འབྲེལ་ (jəgdaà māŋdrel) sm. ལྕགས་ཐག་ལག་སྦྲེལ་.

ལྕགས་ཐག་ལག་སྦྲེལ་ (jāgdaà lagdree) forming a united front, hand-in-hand like a chain; va.—བྱེད་; to form a united front [Lit. linked holding hands as in a chain].

ལྕགས་ཐབ་ (jāgdəb) iron stove; va.—གཏོང་ to start the fire in an iron stove.

ལྕགས་ཐམ་ (jāgdam) iron seal/ stamp.

ལྕགས་ཐལ་ (jāgtɛɛ) iron dust/ powder.

ལྕགས་ཐུར་ (jāgtur) 1. spoon (metal). 2. a long piece of iron.

ལྕགས་ཐོ་ (jāgdo) iron hammer.

ལྕགས་ཐོ་བ་ (jāgdowa) iron hammer; va.—གཞུ་ to hammer.

ལྕགས་དམ་ (jāgdam) iron/ metal can.

ལྕགས་དུམ་ (jāgdum) pieces of cut iron/ metal/ steel.

ལྕགས་དོམ་ (jāgdom) shung. red tassel holder made from iron.

ལྕགས་དོམ་དཀྲོལ་མ་གསེར་ཚགས་ཅན་ (jāgdom drööma sērdzaàjɛn) shung. red tassel holder made from iron that has been engraved and gilded.

ལྕགས་དྲ་ (jāgdra) wire mesh, wire net, wire fencing; va.—གཏོང་ to put up wire mesh/ net/ fencing.

ལྕགས་དྲིལ་ (jāgdrii) iron bell.

ལྕགས་དྲེག (jāgdreg) 1. sm. ལྕགས་དྲ་. 2. a type of disease of the digestive system in Tibetan medicine.

ལྕགས་གདུང་ (jəgduŋ) iron/ steel beam.

ལྕགས་མདའ་ (jāŋda) 1. any iron (metal) rod, knitting needle, medical probe, iron arrow. 2. shung. a type of summer hat worn by officials of the traditional Tibetan Government of the 4th rank and above.

ལྕགས་མདས་སླ་བ་ (jāŋdɛɛ̀ lāwa) knitting, embroidery.

ལྕགས་མདོང་ (jāŋdoŋ) metal pipe/ pipeline ¶ རྡོ་སྣུམ་འདྲེན་བྱེད་ལྕགས་མདོང་ Oil pipeline.

ལྕགས་དར་མཉམ་ཟད་ (jāàdar ñamsɛɛ̀) two sides facing problems/ hard times because of one trying to help the other, being dependent on (sb.) and causing them financial problems/ hardships, two parties causing each other hardships in lawsuits, etc.). [Lit. whetstone wears out, iron wears out].

ལྕགས་རྡུང་ (jāà duŋ) va. to hammer iron into shape.

ལྕགས་རྡུལ་ (jəgdüü) subatomic particles according to Buddhist philosophy which come together to constitute elements.

ལྕགས་རྡོ་ (jāgdo) iron ore.

ལྕགས་རྡོ་དམར་པོ་ (jāgdo mārbo) hematite.

ལྕགས་རྡོ་སེར་པོ་ (jāgdo sērbo) iron pyrite, fool's gold.

ལྕགས་ལྡེལ་ (jāàdee) lock and key.

ལྕགས་ནག (jāànaà) chromite.

ལྕགས་ནན་ཐར་གསུམ་ (jāà nɛn tārsum) careful, cautious, watchful; va.—བྱེད་ to be very careful/ cautious/ watchful.

ལྕགས་པང་ (jāàbaŋ) sm. ལྕགས་སྤང་.

ལྕགས་པར་ (jāgbar) 1. type for typesetting/ printing. 2. typewriter; va.—རྒྱག to type on a typewriter.

ལྕགས་པར་འཕྲུལ་འཁོར་ (jāgbar trüügɔɔ) 1. typewriter. 2. printing press.

ལྕགས་པོ་རི་ (jāgbori) 1. one of the four famous hills in Lhasa. 2. name of one of the two traditional Tibetan medical schools in Lhasa (that is located on the Cagpori hill).

ལྕགས་པོད་ (jāgböö) sm. ལྕགས་ཕོད་.

ལྕགས་དཔར་ (jāgbar) sm. ལྕགས་པར་.

ལྕགས་སྤང་ (jāgbaŋ) iron or steel board/ plank.

ལྕགས་སྤྲེ་ (jāgdre) iron-monkey year.

ལྕགས་ཕག (jāgpaà) iron-hog year.

ལྕགས་ཕག་ལོའི་གསར་བརྗེ་ (jāgpaà lö sārje) the Chinese revolution of 1911.

ལྕགས་ཕུར་ (jəgpur) iron spike/ stake/ peg; va.—རྒྱག to peg/ stake with an iron stake.

ལྕགས་ཕོ་ (jāgpo) the male iron (year).

ལྕགས་ཕོད་ (jāgböö) 1. belt woven from fibers. 2. belt buckle. 3. a belt with a tassle on the end.

ལྕགས་ཕོར་ (jāgbɔɔ) 1. iron bowl. 2. a permanent job from which one can not be fired [Lit. the iron bowl].

ལྕགས་ཕྱེ་ (jāgje) powdered iron, iron filings, iron dust.

ལྕགས་འཕྲིན་ (jəgdrin) telegram, wire; va.—གཏོང་ to send a telegram/ wire.

ལྕགས་བན་ (jāgbɛn) iron water bucket.

ལྕགས་བྱེ་ (jāgje) iron filings coarser than ལྕགས་ཕྱེ་.

ལྕགས་བྱི་ (jəgji) iron-mouse year.

ལྕགས་བྱ་ (jāgja) iron-bird year.

ལྕགས་འབྲུག (jəgdruù) iron-dragon year.

ལྕགས་སྦར་ (jāgbar) iron rake.

ལྕགས་སྦུག (jəgbuù) iron pipe/ tube.

ལྕགས་སྦྲུལ་ (jəgdrüü) 1. iron-snake year. 2. a type of snake used in preparing traditional eye medicines.

ལྕགས་མིག (jəgmii) iron awl.

ལྕགས་མིན་གྱི་དངོས་པོ་ (jəgmingi ŋööbo) nonmetallic things.

ལྕགས་མོ་ (jāgmo) the female iron year.

ལྕགས་དམར་ (jāgmar) 1. copper. 2. red hot iron.

ལྕགས་དམར་སྐམ་གཙུན་ (jāgmar gāmjün) disciplining, controlling; to strike while the iron is hot [Lit. to shape iron while it is hot].

ལྕགས་དམར་སྐམ་འཆུན་ (jāgmar gāmjün) sm. ལྕགས་དམར་སྐམ་གཙུན་.

ལྕགས་དམར་གཏེར་ཁ་ (jāgmar dērga) copper mine.

ལྕགས་དམར་ཚ་ཐོག་ལ་རྡུང་བ་ (jāgmar tsādɔ̄ɔla duŋwa) sm. ལྕགས་ཚ་ཐོག་ལ་རྡུང་བ.

ལྕགས་རྨིག (jəmig) horseshoe.

ལྕགས་རྨོག (jāàmog) iron helmet.

ལྕགས་སྨྱུག (jəñuù) fountain pen.

ལྕགས་བཙའ་ (jāàdza) rust.

ལྕགས་རྩི་ (jəgdzi) enamel pain/ lacquer used on ironware.

ལྕགས་རྩི་མཚལ་ཁ་ (jəgdzi tsɛ̄ɛga) red enamel/ lacquer paint used on ironware.

ལྕགས་རྩིབས་ (jəgdzib) iron rods/ ribs (used to reinforce concrete).

ལྕགས་རྩིབས་ཅན་གྱི་ཨར་འདམ་ (jəgdzibjɛngi ārdam) reinforced concrete.

ལྕགས་བཙོ་མ་ (jāà dzōma) molten iron.

ལྕགས་ཚ་ཐོག་ལ་རྡུང་ (jāgdza tɔ̄ɔla duŋ) va. to strike while the iron is hot, to do at the appropriate time.

ལྕགས་ཚགས་ (jāgdzaà) iron sieve/ sifter/ strainer.

ལྕགས་མཛོ་ (jāgdzo) tractor (for plowing) [Lit iron dzo].

ལྕགས་ཞྭ་ (jāgsha) sm. ལྕགས་རྨོག.

ལྕགས་ཞིབ (jəgshib) 1. sm. ལྕགས་ཕྱེ་. 2. shung. abbr. of ལྕགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་.

ལྕགས་ཞུ་ (jəgshu) 1. iron lantern. 2. sm. ལྕགས་བཞུ་.

ལྕགས་གཞོག་འཁོར་སྟེགས་ (jāgshɔɔ̀ kōrdeg) milling machine.

ལྕགས་གཞོག་བཟོ་པ་ (jāgshɔɔ̀ soba) milling machine operator.

ལྕགས་གཞོང་ (jāgshoŋ) iron or metal basin/ tub.

ལྕགས་བཞུ་ (jəgshu) metallurgy, iron smelting; va.—གཏོང་ to smelt iron (metals).

ལྕགས་བཞུ་ཐབ་ (jəgshutəb) metal smelting furnace.

ལྕགས་བཞུ་ཐབ་ཀ་ (jəgshu təbga) iron-smelting furnace; blast furnace.

ལྕགས་བཞུ་མཐོ་ཐབ་ (jəgshu tōtəb) blast furnace.

ལྕགས་བཞུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (jəgshu shimjugaŋ) institute of metallurgy.

ལྕགས་བཞུ་བཟོ་གྲྭ་ (jəgshu sodra) blast furnace plant, metallurgical/ smelting factory.

ལྕགས་བཞུ་བཟོ་ལས་པུའུ་ (jəgshu solɛɛ̀bu) tib.ch. Ministry of Metallurgical Industry.

ལྕགས་བཞུ་རིག་པ་ (jəgshu rigbə) metallurgy.

ལྕགས་བཞུའི་སྒྲིག་ཆས་ (jəgshü drigcɛɛ̀) metallurgical/ smelting equipment.

ལྕགས་བཞུའི་ཐབ་ཀ་ (jəgshü təbga) smelting furnace.

ལྕགས་ཟངས་ (jāgsaŋ) 1. iron caldron. 2. abbr. of iron and copper.

ལྕགས་ཟད་དེའུ་ཟད་ (jāgsam) sm. ལྕགས་དར་མཉམ་ཟད་.

ལྕགས་ཟམ་ (jāgsam) iron bridge.

ལྕགས་ཟམ་ཁ་ (jāgsamka) 1. name of a bridge and place in Ganze. 2. by the bank of an iron bridge.

ལྕགས་ཟོག (jāgsɔɔ̀) ironware, merchandise made from iron.

ལྕགས་ཟོམ་ (jāgsom) iron cauldron.

ལྕགས་གཟར་ (jāgsar) iron ladle.

ལྕགས་གཟེར་ (jāgser) iron nail; va.—རྒྱག to nail.

ལྕགས་གཟོང་ (jāgsoŋ) iron peg/ bar (used for splitting rocks).

ལྕགས་བཟོ་ (jāgso) iron smithy; va.—བྱེད་ to do blacksmith work.

ལྕགས་བཟོ་བ་ (jāgsoò) blacksmith.

ལྕགས་ཡོས་ (jāgyöö̀) iron-hare year.

ལྕགས་གཡའ་ (jāgya) iron rust, iron oxide.

ལྕགས་རི་ (jəəri) wall, fence; va.—རྒྱག to build/ put up a fence or wall; va.—སྐོར་ to put up a fence/ wall around sth.

ལྕགས་རི་རིང་པོ་ (jəəri riŋbu) the Great Wall (of China).

ལྕགས་རིས་བསྐོར་ (jəəriì gɔ̄ɔ̀) va. to surround with a fence/ wall.

ལྕགས་རིགས་ (jəəriì) metals, iron items ། ལྕགས་རིགས་རྩེད་ཆས་ Metal toys.

ལྕགས་རིགས་ཀུང་སི་ (jəəriì gūŋsi) metal products/ hardware company.

ལྕགས་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་ (jəəriì kɛɛ̀barjɛn) special metals.

ལྕགས་རིགས་གློག་རྒྱུ་ཀུང་སི་ (jəəriì lɔ̄ɔ̀gyu gūŋsi) hardware and electric factory.

ལྕགས་རིགས་གློག་རྒྱུ་ཚོང་ཁང་ (jəəriì lɔ̄ɔ̀gyu tsōŋgaŋ) hardware and electric/ electronic store.

ལྕགས་རིགས་གློག་རྒྱུ་རྫས་བཟོ་ཚོང་ཁང་ (jəəriì lɔ̄ɔ̀gyu dzɛɛ̀so tsōŋgaŋ) hardware, electric/ electronic and chemical products store.

ལྕགས་རིགས་གཏུབ་གཞོག་འཕྲུལ་སྟེགས་ (jəəriì dūbshɔɔ̀ trüüdeg) metal cutting machine.

ལྕགས་རིགས་གཏེར་རྫས་ (jəəriì dērdzɛɛ̀) metals and minerals.

ལྕགས་རིགས་ཐུག་པའི་སྒྲ་ (jəəriì tügbɛ dra) clanking/ clanging sound of iron or metals banging.

ལྕགས་རིགས་འདྲེས་མ་ (jəəriì dreèma) metal alloy.

ལྕགས་རིགས་སྣ་ལྔ་ (jəəriì nāŋa) the five metals: gold, silver, copper, iron, and tin/ pewter.

ལྕགས་རིགས་ཅི་བྲག་བརྒྱད་ (jəəriì cedraà gyɛɛ̀) sm. ལྕགས་བརྒྱད་.

ལྕགས་རིགས་བཙོ་སྦྱང་བཟོ་གྲྭ་ (jəəriì dzōjaŋ sodra) metal smelting factory.

ལྕགས་རིགས་བཟོ་གྲྭ་ (jəəriì sodra) ironwork/ metal-products factory.

ལྕགས་རིགས་བཟོ་ལས་ (jəəriì solɛɛ̀) metallurgical industry.

ལྕགས་རིགས་ལས་ཚན་ (jəəriì lɛɛ̀dzɛn) metalsmith workshop.

ལྕགས་རིགས་བསྲེས་མ་ (jəəriì drēèma) sm. ལྕགས་རིགས་འདྲེས་མ་.

ལྕགས་རིའི་ཏ་སོ་ (jəərii dāso) parapet.

ལྕགས་རིལ་ (jɛɛ̄ril) iron/ steel ball. 2. shotput ball; va.—དབྱུག to throw the shotput.

ལྕགས་རིལ་ཐག་སྒྲགས་ (jəərii tāgdraà) iron ball with an attached rope that is used as a weapon.

ལྕགས་ལམ་ (jāglam) railway, railroad; va.—སྒྲིག ; —འདིང་ to lay railroad tracks.

ལྕགས་ལམ་རྐྱང་མ་ (jāglam gyāŋma) monorail, single track railroad.

ལྕགས་ལམ་ཀུ་དོག་པོ་ (jāglam kudɔgbo) narrow-gauge railroad.

ལྕགས་ལམ་གྱི་གདན་ཤིང་ (jāglamgi dɛnshiŋ) railroad tie.

ལྕགས་ལམ་སྒྲིག (jāglam drig) see ལྕགས་ལམ་.

ལྕགས་ལམ་གྱི་དྲ་བ་ (jāglamgi trawa) railway network, rail network.

ལྕགས་ལམ་ཆུང་ཆུང་ (jāglam cūŋjuŋ) narrow-gauge railway.

ལྕགས་ལམ་ཉེན་དོག་པ་ (jāglam ñɛndɔgba) railway police.

ལྕགས་ལམ་གཉིས་གཤིབ་ཅན་ (jāglam ñiìshibjɛn) double-track railway.

ལྕགས་ལམ་ཐུའུ་ (jāglam todam jū) tib.ch. railway management bureau.

ལྕགས་ལམ་འདིང་ (jāglam diŋ) see ལྕགས་ལམ་.

ལྕགས་ལམ་པུའུ་ (jāglambu) tib.ch. Ministry of Railways.

ལྕགས་ལམ་མ་ཤིང་ (jāglam məshiŋ) sm. ལྕགས་ལམ་ཤིང་གདན་.

ལྕགས་ལམ་དམག (jāglam maà) railway corps.

ལྕགས་ལམ་ཞེང་ཕྲ་མོ་ (jāglam shen drāmo) sm. ལྕགས་ལམ་ཀུ་དོག་པོ་.

ལྕགས་ལམ་གཞི་རྐང་ (jāglam shigaŋ) sm. ལྕགས་ལམ་གཞུང་ཐིག.

ལྕགས་ལམ་གཞུང་ཐིག (jāglam shuntig) main line, trunk line.

ལྕགས་ལམ་ཟུར་ཐིག (jāglam surdig) branch rail line, arterial line.

ལྕགས་ལམ་ལས་བཟོ་སྨན་ཁང་ (jāglam lɛɛ̀so mēngaŋ) railway worker's hospital.

ལྕགས་ལམ་ཤར་བསྐྱོད་ (jāglam shārgyöö̀) direct rail traffic, through rail traffic.

ལྕགས་ལམ་ཤིང་གདན་ (jāglam shīŋdɛn) a rail tie.

ལྕགས་ལམ་ས་ཚིགས་ (jāglam sātsiì) railway station.

ལྕགས་ལམ་སློབ་གྲྭ་ (jāglam lōbdra) railway school.

ལྕགས་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (jāàlɛɛ̀ sodra) iron-working factory.

ལྕགས་ལུག (jəgluù) iron-sheep year.

ལྕགས་ལུག་རྒྱས་དཔྱད་ (jəgluù gyɛɛ̀jɛɛ̀) shung. a document issued in the iron sheep year concerning taxes.

ལྕགས་ལུང་ (jəgluŋ) iron handle.

ལྕགས་ལེབ་ (jāgleb) 1. iron/ steel plate, sheet iron. 2. discus; va.—དབྱུག to throw the discus.

ལྕགས་ལེབ་བཙིར་འཁོར་ (jāgleb dzīrgɔɔ) iron/ steel plate rolling machine.

ལྕགས་ལོང་ (jāgloŋ) iron rings (connected together).

ལྕགས་ལོང་སྒྲིལ་ཁྲབ་ (jāgloŋ dreedrəb) armor made of iron rings (connected together).

ལྕགས་ཤད་ (jāgshɛɛ̀) carding brush, iron brush; va.—རྒྱག to brush/ comb with such a brush.

ལྕགས་ཤན་ (jāgshɛn) metal or iron band/ hoop used to bind churns and other items; va.—རྒྱག.

ལྕགས་ཤིང་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་ (jəgshiŋla medɔg shār) sth. seldom seen or hardly possible, sth. difficult to achieve/ accomplish [Lit. an iron tree in blossom].

ལྕགས་ཤོག (jāgshɔɔ̀) iron or metal sheet/ plate.

ལྕགས་གཤོལ་ (jaāgshöö̀) iron plow.

ལྕགས་སག (jāgsaà) an iron file.
ལྕགས་སང་ (jāgsaŋ) thin wire mesh/ screen/ net.
ལྕགས་སེག (jāgseg) sm. ལྕགས་སག.
ལྕགས་སོ་ (jāgso) iron rake; va.—རྒྱག to rake.
ལྕགས་སོལ་ (jāgsöö) soot accumulated on a blacksmiths oven (which traditionally was used in medicines).
ལྕགས་སླང་ (jāglaŋ) iron frying pan.
ལྕགས་གསུམ་ཐོང་གཤོལ་ (jāgsum tōŋshöö) three-pronged plow.
ལྕགས་གསོར་ (jāgsɔɔ) iron drill; va.—རྒྱག to drill with an iron drill.
ལྕགས་བསྲེས་མ་ (jāà dre̱ɛ̀ma) alloyed iron.
ལྕགས་ཧྲང་ (jāghraŋ) 1. iron rod/ stick/ pole (usu. used for splitting rocks etc., crowbar. 2. gun barrel.
ལྕགས་ཧྲུག་ཟངས་ཧྲུག (jəghruù sa̱ŋhruù) waste iron and copper.
ལྕགས་ཧྲེང་ (jāghreŋ) crowbar, iron bar.
ལྕགས་ཧྲེང་བདར་ནས་ཁབ་ལ་སྒྱུར་ (jāghreŋ da̱rnɛ kābla gyu̱r) if you work hard you can achieve anything [Lit. shaving an iron bar it becomes a needle].
ལྕང་ཀང་ (jāŋgŋ) a single trunk (of a tree).
ལྕང་སྐྱ་ (jāŋgya) white poplar.
ལྕང་དཀར་ (jāŋgar) white poplar.
ལྕང་གྲི་ (jāŋdri) shung. a type of sword.
ལྕང་གླིང་ (jāŋliŋ) a park.
ལྕང་གཅོད་ (jāŋjöö) cutting down trees; va.—རྒྱག.
ལྕང་ལྕུག (jāŋjuù) sm. ལྕང་ལྕུག་མ་.
ལྕང་ལྕུག་མ་ (jāŋ jūgmə) thin branch/ stalk.
ལྕང་ལྗོང་ (jāŋjoŋ) 1. craggy, steep. 2. uneven ground, bumpy road.
ལྕང་ཆུ་ (jāŋju) irrigating trees; va.—རྒྱག.
ལྕང་སྡོང་ (jāŋdoŋ) 1. tree. 2. willow tree.
ལྕང་ནག (jāŋnaà) a type of willow tree.
ལྕང་བལ་ (jāŋpɛɛ) cotton/ catkin (of willow tree).
ལྕང་མ་ (jāŋma) 1. tree. 2. willow tree.
ལྕང་མ་མེ་ཏོག (jāŋma me̱dog) oleander.
ལྕང་མ་ལོ་གསུམ་སྐྱེས་པར་དགའ་མི་དགོས། སྐྱར་པ་ལོ་གསུམ་སྐམ་པར་སྡུག་མི་དགོས་ (jāŋma me̱dog) don't get happy because of some event too soon, and don't get sad over sth. too soon [Lit. one should not feel happy if the tree grows three years, and one should not feel sad if the poplar dries up for three years].
ལྕང་མའི་སྡོང་ཕྲུག (jāŋmɛ do̱ŋdruù) tree seedling.
ལྕང་སྙུག (jəŋñuù) 1. the thin branches/ twigs of weeping willow; thin willow branch. 2. a thin and flexible switch made from willow branches (used for cannings).

ལྕང་གཞོན་ (jāŋshön) a young tree.
ལྕང་ར་ (jāŋra) 1. an orchard. 2. a park. 3. a grove of willow trees.
ལྕང་ལོ་ (jāŋlo) 1. a leaf. 2. a braid; va.—རྒྱག to braid. 3. abbr. of ལྕང་མའི་ལོ་མ་.
ལྕང་ལོ་འཛིན་ (jāŋlo dzi̱n) va. to look for mistake/ faults (in others), to seize on shortcomings [Lit. to hold a hair braid].
ལྕང་ཤིང་ (jəŋshiŋ) sm. ལྕང་མ་.
ལྕང་ཤུན་ (jāŋshün) bark.
ལྕང་སོན་ (jāŋsön) 1. tree seed. 2. willow seed.
ལྕང་སོལ་ (jāŋsöö) charcoal from a willow tree that was used for making gun powder.
ལྕང་གསར་ (jāŋsar) tree seedlings.
ལྕང་གསེབ་ (jāŋseb) sm. ལྕང་ར་.
ལྕང་བསླས་ཆུ་ཟོམ་ (jāŋlɛ̀ɛ cūsom) water bucket made from braided willow branches.
ལྕམ་ (jām) 1. wife (h.). 2. small beam/ rafter.
ལྕམ་ཁེབས་ (jāmgeb) cloth used as covering for a ceiling.
ལྕམ་སྐུ་ (jāmgu) abbr. of ལྕམ་སྐུ་ཞབས་.
ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ (jām gūshəb) term of address for women of high position (usu. for aristocrats).
ལྕམ་བགྲེས་པ་ (jām dre̱ɛ̀ba) honorific title for a senior/ older wife (usu. for aristocrats).
ལྕམ་འགྲོས་ (jāmdröö) walking in a swaying way like aristocratic ladies; va.—རྒྱག.
ལྕམ་ཆུང་ (jəmjuŋ) honorific title for the wife of an aristocratic of lower rank; the younger wives of aristocrats.
ལྕམ་དྲལ་ (jāmdrɛɛ) rafters and the smaller wooden pieces that go across the rafters. 2. older and younger siblings.
ལྕམ་སྣེ་ (jāmne) the top/ apex of the tree.
ལྕམ་པ་ (jāmba) 1. high mallow (used in Tibetan medicine). 2. hollyhock (Althaea Rosea).
ལྕམ་པ་ཧ་ལོ་ (jāmba hālo) sm. ལྕམ་པ་.
ལྕམ་པོ་ (jāmbo) a kind of person who is not pompous or arrogant.
ལྕམ་སྤང་ (jāmbaŋ) shung. planks used on beams.
ལྕམ་མོ་ (jāmmo) wife and younger sister (h.).
ལྕམ་གཞོན་པ་ (jām sho̱mbə) the younger wife (in a polygynous marriage (usu. for aristocrats).
ལྕམ་ཤིང་ (jəmshiŋ) timber for small rafters used in making roofs/ ceilings (they are laid crossways over beams).
ལྕམ་སྲིང་ (jəmsiŋ) elder and younger sisters.
ལྕི་ (jī) sm. ལྕི་བ་.
ལྕི་ཁང་ (jīgaŋ) a place where dung is stored (for fuel).

ལྕི་འཁྱེང་ (jīgeŋ) frozen dung.
ལྕི་སྐམ་ (jīgam) dung patties.
ལྕི་ཆས་མཚོན་ཆ་ (jīcɛɛ tsönja) heavy (for equipment/ machinery) ¶ ལྕི་ཆས་མཚོན་ཆ་ Heavy weapons.
ལྕི་དངོས་འདེགས་འཁོར་ (jīŋöö de̱gkɔɔ) crane, hoist.
ལྕི་རྙང་ (jīñaŋ) undried dung, loose dung.
ལྕི་ཐང་ (jītaŋ) field where dung is dried.
ལྕི་ཐལ་ (jīdɛɛ) ash from dung.
ལྕི་ཐིབས་ཐིབས་ (jī tībdib) sm. ལྷིད་ཏིག་གེ་བ་.
ལྕི་འཐིབས་ (jī tīb) vi. to be/ get lethargic or sluggish.
ལྕི་འདག (jīdag) dung made into a paste.
ལྕི་འདེགས་ (jīdeg) weight lifting; va.—བྱེད་ to lift weights.
ལྕི་པོ་ (jību) heavy.
ལྕི་ཕག (jībaà) sm. ལྕི་སྐམ་.
ལྕི་ཕད་ (jīpɛɛ) bag in which dung is collected/ carried.
ལྕི་ཕྱེ་ (jīce) powdered or granulated dung.
ལྕི་བ་ (jīwə) 1. dung (of bovines). 2. heavy ¶ བཟོ་ལས་ལྕི་བ་. Heavy industry.
ལྕི་བའི་བཟོ་ལས་དོ་དམ་ཅུས་ (jīwɛ so̱lɛɛ to̱damju) tib.ch. Bureau of Heavy Industry.
ལྕི་བའི་བཟོ་ལས་པུའུ་ (jīwɛ so̱lɛɛbu) tib.ch. Ministry of Heavy Industry.
ལྕི་བའི་བཟོ་ལས་ (jīwɛ so̱lɛɛ) heavy industry.
ལྕི་མོ་ (ji̱mu) sm. ལྷི་པོ་.
ལྕི་ཚད་ (jīdzɛɛ) weight; vi.—འཕར་ to increase in weight.
ལྕི་གཟན་ (jī sɛ̱n) shung. abbr. of ལྕི་བ་ and གཟན་པ་.
ལྕི་ཡང་ (jīyaŋ) 1. abbr. heavy and light. 2. weight.
ལྕི་ཡང་དལ་བྲེལ་ (jīyaŋ tɛ̱ɛdree) in order of importance/ urgency, with regard to or in connection with something's importance/ significance.
ལྕི་ཡང་བསྡུར་ཚད་ (jīyaŋ du̱rtsɛɛ) specific gravity (in physics).
ལྕི་ཡི་རི་ (jī yi̱ri) sm. ལྷིད་ཡོར་ཡོར་.
ལྕི་ར་ (jīrə) sm. ལྕི་ཐང་.
ལྕི་རིགས་ལྕི་ཚད་ (jīrii jīdzɛɛ) all the heavy things.
ལྕི་རློན་ (jīlön) fresh dung.
ལྕི་ལེབ་ (jīleb) flattened dung patties.
ལྕིག་ལྕིག (jīgjiì) completely covered (e.g., with ants).
ལྕིགས་ (jīg) va. to comprehend, to know, to understand.
ལྕིད་ (jīì) sm. ལྷིད་.
ལྕིད་པ་ (jībə) 1. weight. 2. sm. ལྕི་མོ་.
ལྕིད་ཕབ་ (jī pāb) va. to put a burden on someone.

ལྕིབས་ (jīb) potholder ། ཚལ་སྣང་ཆ་པོ་ལྕིབས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་ Holding the hot pan with a potholder. 2. va. to protect.

ལྕིབས་ཤུར་ (jībbur) a small knob/ hinge on which the door rotates.

ལྕིབས་མོ་ (jībmu) thimble.

ལྕུ་ཕལ་ (jūbεε) sm. ལྕི་ཕལ་.

ལྕུ་ཁང་ (jūggaŋ) sm. ལྕིག་ཁང་.

ལྕུག་གུ་ (jūggu) a thin/ slender belt.

ལྕུག་ལྕུག་ (jūgjuù) swaying.

ལྕུག་པ་ (jūgbə) thin, slender.

ལྕུག་ཕྲན་ (jūgdrεn) a twig, a thin branch.

ལྕུག་མ་ (jūgmə) 1. sm. ལྕུག་ཕྲན་. 2. meat cut into thin strips (usu. to be dried).

ལྕུག་མ་ལྷས་མོ་ (jūgmə lhēèma) thin branches or twigs that have been braided.

ལྕུང་ཀ་ (jūŋgə) jackdaw.

ལྕུང་མོ་ (jūŋmu) thimble.

ལྕུམ་ (jūm) rhubarb.

ལྕུམ་སྡོང་ (jūmdoŋ) rhubarb stalk.

ལྕུམ་བུ་ (jūmbu) a type of grass.

ལྕུམ་རྩ་ (jūmdza) rhubarb root (used in Tibetan medicine).

ལྕུམ་ཤོག (jūmshɔ̄ɔ) leaf of rhubarb (mixed with tobacco when smoking a pipe).

ལྕེ་ (jē). tongue; va.—སྐྱོང་ to stick out the tongue. 2. striker of a bell. 3. a type of decorative material with a triangular shaped bottom that hangs from doorways, pillars, etc.

ལྕེ་སྐད་ (jēgεὲ) lisping; va.—རྒྱག.

ལྕེ་སྐྲང་ (jēdraŋ) a disease where the tongue swells.

ལྕེ་སྐྱོང་ (jē gyōŋ) va. to stick out one's tongue to show respect.

ལྕེ་ཁམས་ (jēkam) the sense of taste (of the tongue).

ལྕེ་བརྒྱར་སྤྲུལ་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཚར་ (jēgya trūūgyaŋ jōō mitsar) remarks/ comments that are endless [Lit. even if a hundred tongues magically come forth, the talk cannot be finished].

ལྕེ་སྒྲོག་ཐེབས་ (jēdrɔ̄ɔ tēè) vi. to become unable to speak clearly after drinking alcohol.

ལྕེ་ངོས་ (jēŋöö) surface/ blade of the tongue.

ལྕེ་ཅག་བདེ་པོ་ (jējaà debo) sm. ལྕེ་བདེ་པོ་.

ལྕེ་གཅོད་ (jē jöö) shung. va. to cut out the tongue as a corporal punishment.

ལྕེ་ཆུང་ (jējuŋ) uvula.

ལྕེ་ཆུང་བབ་ (jējuŋ bab) vi. to have the uvula swell.

ལྕེ་གཉིས་ (jēñii) two-faced, deceitful [Lit. two tongued].

ལྕེ་གཉིས་པ་ (jē ñiibə) 1. sb. who is a liar/ deceiver. 2. a parrot. 3. a snake.

ལྕེ་ཐེལ་ (jētεε) printing a letter on an infant's tongue; va.—རྒྱག.

ལྕེ་དིག (jēdig) stuttering, stammering, lisping.

ལྕེ་དིག་པ་ (jē digbə) sb. who stutters/ stammers/ lisps.

ལྕེ་དིག་དིག (jē digdig) sm. ལྕེ་དིག.

ལྕེ་དུབ་མཆུ་སྐམ་ (jēdub cūgar) doing too much talking [Lit. tongue is torn, lips are parched].

ལྕེ་དྲི་ (jēdri) sm. ལྕེ་དིག.

ལྕེ་དྲེག (jēdreg) the coating on the tongue.

ལྕེ་བདེ་སྐད་དྭངས་ (jēde gεὲdaŋ) having clear enunciation and voice.

ལྕེ་བདེ་པོ་ (jē debo) eloquent, verbal.

ལྕེ་མདུད་ཐེབས་ (jēdüü tēb) vi. to be unable to speak (usu. due to fear).

ལྕེ་མདུན་ (jēdün) the tip/ front of the tongue.

ལྕེ་དོག་ལ་ (jēdola) name of a mountain pass in Ganze.

ལྕེ་ལྡག (jēdaà) licking; va.—རྒྱག to lick.

ལྕེ་ལྡིག (jēdig) sm. ལྕེ་དིག.

ལྕེ་ནར་ནར་པོ་ (jēnar narbo) a person who can't keep secrets, sb. who is talkative.

ལྕེ་སྣར་ (jē nār) va. to stick out one's tongue (as a sign of respect) ། ཁ་གདངས་ལྕེ་བསྣར་གྱིས་ Opening (his) mouth and sticking out his tongue.

ལྕེ་གནོན་ཤིང་ལེབ་ (jēnön shīŋleb) tongue depressor.

ལྕེ་ཕྲུག (jētruù) uvula; vi.—རྒྱས་ to get tonsillitis.

ལྕེ་སྦྱང་ (jējaŋ) sm. ཅེ་སྦྱང་.

ལྕེ་བད་ (jē bεὲ) sm. ལྕེ་བྲད་.

ལྕེ་བྲད་ (jē drεὲ) scraping / cleaning one's tongue.

ལྕེ་དབང་ (jēwaŋ) sm. ལྕེ་ཁམས་.

ལྕེ་འབམ་ (jēbam) a type of sore on the tongue.

ལྕེ་འབལ་ (jēbεε) talking too much.

ལྕེ་སྦྱང་ (jējaŋ) phrases with similar sounds that are used to practice diction.

ལྕེ་མང་ (jēmaŋ) talkative.

ལྕེ་ཉང་ཚ་ (jē ñaŋtsa) a type of salt.

ལྕེ་རྩ་ (jēdza) root of the tongue.

ལྕེ་རྩལ་ (jēdzεε) eloquent, skilled in talking, verbal.

ལྕེ་རྩའི་སྒྲ་ (jēdzε dra) velar sound.

ལྕེ་རྩེ་ (jēdze) tip of the tongue.

ལྕེ་རྩེག (jēdzeg) shung. a part of the silk decoration on a girder.

ལྕེ་རྩེར་འཛགས་ (jēdzer jaà) becoming very fluent in speech due to practice.

ལྕེ་ཚ་ (jētsa) buttercup (used in Tibetan medicine).

ལྕེ་ཚད་ (jēdzεὲ) inflammation of the tongue.

ལྕེ་ཚྭ་ཆུ་ (jē tsācu) salted yak's tongue.

ལྕེ་ཚོར་ (jētsɔɔ) the sense of taste.

ལྕེ་འཛར་ (jēdzar) sm. ལྕེ་, 3.

ལྕེ་གཞུང་ (jēshuŋ) middle section of the tongue.

ལྕེ་བཞར་ (jēshaa) an instrument for cleaning/ scraping the tongue.

ལྕེ་འོག་དབང་རྩ་ (jēwɔɔ wāŋdza) hypoglossal nerve.

ལྕེ་རལ་མཆུ་སྐམ་ (jērεε cūgam) sm. ལྕེ་དུབ་མཆུ་སྐམ་.

ལྕེ་ལེབ་ (jēleb) 1. tongue. 2. slang. kissing with the tongue; va.—སྦྱར་ to give a kiss with the tongue. 3. brim (of hat) ། ཞྭ་མོ་ལྕེ་ལེབ་ Brim of a hat.

ལྕེ་ལོ་ (jēlo) stuttering, stammering, lisping.

ལྕེ་ཤེས་ (jēsheè) sense of taste.

ལྕེབ་: p. ལྕེབས་; f. ལྕེབ་; imp. ལྕེབས་ (jēb) va. to commit suicide, to take one's life ། ཁོས་གཙང་པོར་མཆོངས་ནས་ལྕེབས་པ་རེད་ He jumped in the river and took his own life.

ལྕེབ་གྲིར་ཤི་ (jēndrii shī) vi. to die by one's own hand.

ལྕེབ་འདྲི་མ་ (jēndrema) butterfly, moth.

ལྕེབས་ (jēb) p. of ལྕེབ་.

ལྕེའི་དབང་པོ་ (jēe wāŋbo) sm. ལྕེ་ཁམས་.

ལྕེའུ་ཆུང་ (jēwu cūŋ) sm. ལྕེ་ཆུང་.

ལྕེས་ལྡག (jēèdag) sm. ལྕེ་ལྡག.

ལྕོ་ (jō) sm. ལྕི་བ་.

ལྕོ་ལྕི་ (jōce) 1. sm. ཐལ་བ་དུལ་ཕྲག. 2. pulverized dung.

ལྕོག (jōg) 1. turret of house/ castle. 2. a stalk. 3. a smaller edifice on top of larger building. 4. sm. ལྕོགས་.

ལྕོག་ཁང་ (jōggaŋ) a tower house/ turret house (usu. on a wall).

ལྕོག་ཁེབས་ (jōggeb) tablecloth.

ལྕོག་ག (jōgga) lark.

ལྕོག་གུར་ (jōggur) folding tent, traveling tent.

ལྕོག་རྒྱག (jɔ̄ɔ gyaà) va. to gather the harvest and leave it in the field in elliptically-shaped heaps with the ends of the stalks sticking out and the grain part inserted into the pile.

ལྕོག་ལྕོག (jōgjɔɔ) 1. nodding/ shaking one's head in agreement (usu. preceded by མགོ་); va.—བྱེད་ to nod in agreement. 2. an elliptically-shaped mountain or hill.

ལྕོག་ཆུང་ (jōgjuŋ) a small house/ turret/ tower on top of a larger one.

ལྕོག་ཐུར་ (jōgdur) tablespoon.

ལྕོག་བུ་ (jōgbu) sm. ལྕོག.

ལྕོག་ཙེ་ (jōgdze) table.

ལྕོག་ཙེའི་ཁེབས་ (jōgdzee kēb) tablecloth, table covering.

ལྕོག་རི་ (jōgri) sm. ལྕུགས་པོ་རི་.

ལྕོག་རིང་ (jōgriŋ) long table.

ལྕོག་རིང་སྟེགས་བུ་ (jōgriŋ dēgbu) control tower,

watch tower.

ལྗོག་ཤོག་སེར་པོ་ (jōgshɔ̄ɔ̀ sērbo) a type of flower.

ལྗོགས་ (jōg) 1. vi. to be able to cope/ handle ༈ ལས་བྱེད་ལྗོགས་མིན་སྐབས་ Because the officials couldn't handle the (work). 2. vi. to have the time to do ༈ དེ་རིང་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་ཡས་ལྗོགས་པ་མི་འདུག (I) don't have the time to go to the market today.

ལྗོགས་རྒྱ་གོད་པོ་ (jōggya gö̱ȍbo) 1. a person who interferes with other people's affairs. 2. a person who volunteers to do things he doesn't know how to do.

ལྗོགས་རྒྱ་ཚ་པོ་ (jōggya tsābo) sm. ལྗོགས་རྒྱ་གོད་པོ་.

ལྗོགས་པ་ (jōgba) free time ༈ རང་སང་ཉིན་ལྗོགས་པ་ཡོད་པས་ Do you have free time tomorrow?

ལྗོགས་གཟུགས་ (jōgsug) shung. a silk decoration on a girder.

ལྗོང་མོ་ (jōŋmo) tadpole, polliwog.

ཆ

ཆ་ (cā) 1. the letter ཆ་ (used in alphabetical numbering). 2. fraction, part ¶ དུམ་བུ་བཞི་ལ་བགོད་པའི་ཆ་གཅིག One part out of four. ¶ བརྒྱ་ཐམ་པའི་ཆ་ One hundredth. ¶ བཞི་ཆ་གཉིས་ Two fourths. 3. pair, match ¶ ལྷམ་ཆ་གཅིག A pair of shoes. 4. a particle used to change an adjective into its abstract noun form, e.g., དཀར་པོ་ (white) to དཀར་ཆ་ (whiteness). 5. the same ¶ འདི་གཉིས་ཆ་རེད་ These two are the same. 6. together (as a pair) ¶ ཁོ་གཉིས་ཆ་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ They went together. 7. message; va.—སྐུར་ to send a message. 8. loose (for clothing). 9. p. and f. of ཆས་.

ཆ་ཀ་བ་ (cāgawa) sm. ཆ་ག་པ་.

ཆ་དཀར་ (cāgar) a district in Lhoka.

ཆ་རྐྱེན་ (cāgyen) conditions, circumstances, factors, facilities; vi.—འཛོམས་; —ཚང་ to be equipped, to be complete, to have what is needed ¶ དངོས་པོའི་ཆ་རྐྱེན་ Material conditions. ¶ དམག་དོན་དང་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ Military, political, economic, and other conditions. ¶ ཁོ་ཚོར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམ་བར་བསྒྱུར་བཀོད་གང་ཡག་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Until they have the political power that is needed they will not be able to make any changes.

ཆ་རྐྱེན་ཆ་ཚང་ (cāgyen cādzaŋ) complete/ excellent conditions ¶ རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཆ་ཚང་སྒྲུབ་ལེགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ A country that has complete conditions for independence. ¶ བཟོ་ལས་འཛུགས་བསྐྲུན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ Excellent conditions for the development of industry.

ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ (cāgyen pũnsum tsōgba) sm. ཆ་རྐྱེན་ཆ་ཚང་.

ཆ་རྐྱེན་ངོ་མ་ (cāgyen ŋoma) sm. ཆ་རྐྱེན་ཆ་དངོས་.

ཆ་རྐྱེན་དངོས་ (cāgyen ŋö̀ò) specific/ concrete conditions.

ཆ་རྐྱེན་མི་དགོས་པ་ (cāgyen migö̀òba) unconditional ¶ ཆ་རྐྱེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་འཐེན་ Unconditional withdrawal.

ཆ་རྐྱེན་མེད་པའི་མགོ་བཏགས་ (cāgyen meèbɛ gobdaà) unconditional surrender.

ཆ་རྐྱེན་ཅམ་སྨྲ་བ་ (cāgyendzām māwa) conditional theory.

ཆ་རྐྱེན་ཚུར་སྣང་ (cāgyen tsūūnaŋ) conditional reflex.

ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་ (cāgyen dzom) see ཆ་རྐྱེན་.

ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ (cāgyen dzombo) good/ complete conditions, well-equipped, ¶ ལུང་པ་དེར་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་མི་འདུག The conditions in that place are not good.

ཆ་ཁ་ (cāga) sm. ཆོ་.

ཆ་ཁ་ཡ་སྡེབ (cāga yadeb) va. to piece together.

ཆ་ག (cāga) 1. a piece of material sewn as an inside hem on clothes; va.—གཏོང་ to sew such a hem. 2. the epicanthic fold.

ཆ་ག་པ་ (cāgaba) locust, grasshopper.

ཆ་ག་མ་ (cāgama) hemmed clothing.

ཆ་གྲངས་ (cādraŋ) 1. point ¶ ང་ཚོའི་རུ་ཁག་ལ་ཆ་གྲངས་བཅུ་ཡོད་ Our team has ten points. 2. fraction (in math). 3. an even number.

ཆ་གྲངས་ལྟར་སྣང་ (cādraŋ dārnaŋ) improper fraction (in math).

ཆ་གྲུ་ཆབ་སྟོད་ (cədru cābdö̀ò) shung. a shawl/ upper vest with a brocade hem that was worn by monk officials in the Tibetan government.

ཆ་བགོས་ (cāgö̀ò) dividing into parts/ groups/ segments; va.—གཏོང་; —བྱེད་; —རྒྱག ¶ ས་ཞིང་དང་རྒྱུ་ནོར་གང་ཡོད་ཁོ་ཚོ་ཁྱིམ་ཚང་བཞི་ལ་ཆ་བགོས་བྱས་པ་རེད་ (They) divided whatever land or property there was among the four families.

ཆ་བགོས་འཐེན་ཉར་ (cāgö̀ò tēnñar) keeping a part or percent of profit (and giving rest to the state or work unit); va.—བྱེད་.

ཆ་འགྲིག (cā drig) vi. to be a pair, to match ¶ ལྷམ་གོག་འདི་གཉིས་ཆ་འགྲིག་གི་མི་འདུག These shoes are not a pair.

ཆ་འགྲིག་ཉིས་འགྲིག (cədrig ñiìdrig) in pairs.

ཆ་འགྲིག་པ་ (cā drīgbə) sm. ཆ་འགྲིག་པོ་.

ཆ་འགྲིག་པོ་ (cā drigbu) well-matched, well-paired, symmetrical.

ཆ་འགྲོས་ (cāndrö̀ò) shung. the gradual manner (in which the length of the days and nights change); vi.—རྒྱུག ¶ དབྱར་དགུན་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་གི་ཆ་འགྲོས་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུག་པ་ The length of the days and nights in summer and winter changes gradually.

ཆ་རྒྱག (cāgyaà) doubles (in sports); va.—རྒྱག to play doubles.

ཆ་རྒྱུས་ (cəgyüù) knowledge, familiarity ¶ ལུང་པ་འདི་ཡི་ཆ་རྒྱུས་གང་ཡང་མེད་ (I) have no knowledge at all of this place. ¶ ཁོ་ཚོར་གཞུང་གི་ལམ་སྲོལ་ཆ་རྒྱུས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ (They) have good knowledge of (their) system of government.

ཆ་རྒྱུས་མེད་པ་ (cəgyüù meèba) not familiar with, without knowledge of, foreign to, unfamiliar ¶ བོད་མི་དམངས་ཚོར་རང་དམག་ལ་ཆ་རྒྱུས་མེད་སྐབས་ Because the Tibetan people were not familiar with our troops. ¶ ང་ཆ་རྒྱུས་མེད་པའི་ལུང་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་བྱུང་ I have arrived in an unfamiliar place.

ཆ་སྒམ་ (cāgam) a cabinet, a cupboard.

ཆ་སྒམ་མཆོད་གཤོམ་ (cāgam cö̀òshom) a cupboard with an altar on top of it.

ཆ་སྒྲིག (cā drig) 1. va. to pair up, to match ¶ བུ་མོ་དེ་གཉིས་དབུ་ལོག་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་གོན་བཞག These two girls wore matching clothes. 2. va. to conjugate.

ཆ་སྒྲིག་ཡ་སྒྲིག (cədrig yədrig) matching or pairing up a lot of things together.

ཆ་བསྒྲིགས་ (cā drig) p. of ཆ་སྒྲིག.

ཆ་བསྒྲིག (cā drig) f. of ཆ་སྒྲིག.

ཆ་ངག (cāŋaà) message; va.—སྐུར་ to send a message.

ཆ་ངེ་ཆུང་ངེ་ (cāŋe cūŋŋe) small things ¶ ངའི་ནང་ལ་ཅ་ལག་ཆ་ངེ་ཆུང་ངེ་མང་པོ་ཡོད་ I have many small things in my house.

ཆ་ཅན་ (cājɛn) 1. the base to which parts are attached. 2. denominator of a fraction.

ཆ་གཅིག (cājig) one pair.

ཆ་ཆ་ (cāja) in pairs, in two's; va.—བྱེད་ to do/ go in pairs ¶ གཞོན་ནུ་མ་དེ་ཚོ་ཆ་ཆ་བྱས་ནས་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་གི་འདུག Those young girls are going to the market in pairs.

ཆ་ཆ་མཚུངས་ (cā cāgyaŋ) the same, identical ¶ འདི་གཉིས་ཆ་ཆ་མཚུངས་རེད་ These two are identical.

ཆ་ཆག་ཆ་ (cā cāgja) going/ traveling together ¶ ང་ཚོ་ཆ་ཆག་ཆ་ལ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ We came from India together.

ཆ་ཆགས་ (cā cāà) 1. vi. to become paired, to become the same ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་གཉིས་ལོ་ལ་ཧ་བག་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཆ་ཆགས་བཞག Even though there is a difference in the age of the two children, they have become the same in size.

ཆ་ཆོ་ (cājo) crooked, not straight, zig-zag.

ཆ་ཆོ་མེད་པ་ (cājo mɛ̀ɛba) sm. ཆོ་མེད་པ་.

ཆ་འཇོག (cānjɔɔ̀) 1. believability, trustworthiness, credibility; va.—བྱེད་ to believe, to trust ¶ ཁོས་བཤད་པར་ཚང་མས་ཆ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ All the people will believe what he says. ¶ སུས་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཆ་འཇོག་ཡོད་པ་མ་རེད་ No one trusts him. 2. abiding by, honoring, respecting; va.—བྱེད་ ¶ གཞུང་གིས་གྲོས་མཐུན་དེར་ཆ་འཇོག་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་བྱུང་ The government had no choice but to abide by the agreement.

ཆ་འཇོག་འཕེར་བ་ (cānjɔɔ̀ pērwa) honorable,

trustworthy, dependable, respectable ¶ ཆ་འཇོག་འཕྱེར་བའི་ཆིངས་ཡིག An honorable treaty.

ཆ་འཇོག་མི་རུང་བ་ (cānjɔɔ̀ miruŋwə) sm. ཆ་འཇོག་མེད་པ་.

ཆ་འཇོག་མེད་པ་ (cānjɔɔ̀ meèba) unreliable, untrustworthy, dishonorable.

ཆ་ཉམས་ (cā ñam) vi. to decrease in size (with respect to the decrease in the moon from full moon to new moon).

ཆ་ཉིན་ (cāñin) even-numbered days (of the month).

ཆ་གཉིས་དུས་ (cāñı̃ì tüù) a day, a 24 hour period.

ཆ་གཉིས་ལྟན་པའི་དུས་ (cāñı̃ìdɛmbɛ tüù) midnight.

ཆ་མཉམ་ (cāñam) equal in size/ height, symmetrical, proportionate ¶ ལྕོག་ཙེ་དེ་གཉིས་མཐོ་དམན་ཆ་མཉམ་རེད་ The two tables are of equal height.

ཆ་མཉམ་དུ་ལྟ་ (cā ñamdu dā) va. to look/ consider/ place on the same or equal footing ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་མི་སེར་དབུལ་ཕྱུག་ཚང་མ་ཆ་མཉམ་དུ་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ That leader considers the rich and the poor on the same footing.

ཆ་མཉམ་པོ་ (cā ñambo) equal ¶ གཞུང་གི་སྐྱིབ་གསོ་མི་དམངས་ལ་བགོ་བཤའ་ཆ་སྙོམ་པོ་བརྒྱབ་འདུག The government's welfare was divided equally among the people.

ཆ་སྙོམ་ (cā ñōm) sm. ཆ་སྙོམས་.

ཆ་སྙོམས་ (cā ñōm) equal, average; va.—བྱེད་ to equalize, to even out, to average; va.—བགོ་; —བགོ་ད་ to divide equally ¶ ས་ཞིང་རྣམས་ཆ་སྙོམས་གྱིས་བགོས་པ་རེད་ (They) divided the land equally. ¶ ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་མི་རེར་སྒོར་ ༦༠ ཙམ་ཡོད་ The average income per person is about sixty rupees. ¶ ཆ་སྙོམས་བྱས་ན་འཛིན་གྲྭ་འདིའི་སློབ་ཕྲུག་གི་ལོ་གྲངས་ ༡༥ ཡིན་ On average, the age of the students in this class is 15. ¶ ཆ་སྙོམས་རིན་གོང་ Average price.

ཆ་སྙོམས་ཀྱི་གྲངས་ཀ་ (cāñomgi traŋga) average number, mean.

ཆ་སྙོམས་ཀྱི་གཙང་འཕར་ (cāñom dzāŋbar) average net increase.

ཆ་སྙོམས་ཁེ་སྤོགས་ (cāñom kēbɔɔ̀) average profit/ gain.

ཆ་སྙོམས་ཁོ་ནའི་རིང་ལུགས་ (cāñom kōnɛ riŋluù) absolute egalitarianism.

ཆ་སྙོམས་གྲངས་འབོར་ (cāñom traŋbɔr) sm. ཆ་སྙོམས་གྲངས་ཀ་.

ཆ་སྙོམས་བགོད་ (cāñom göò) va. to divide equally.

ཆ་སྙོམས་བགོད་འགྲེམས་ (cāñom göndrem) even/ equal distribution.

ཆ་སྙོམས་བགོས་ (cāñom göò) p. of ཆ་སྙོམས་བགོད་.

ཆ་སྙོམས་དྲོད་གྲང་ (cāñom tröòdraŋ) sm. ཆ་ཉོམས་དྲོད་ཚད་.

ཆ་ཉོམས་དྲོད་ཚད་ (cāñom tröòdzɛɛ̀) average temperature.

ཆ་སྙོམས་ན་ (cāñomna) if one averages, on the average ¶ ངར་ལྕགས་ཐོན་ཚད་ཆ་སྙོམས་ན་ཉིན་རེར་ཀྲོན་ ༥༢༠ རེ་ཡོད་ The production of steel is on the average 520 tons per day.

ཆ་སྙོམས་པོ་ (cā ñōmbo) even, equal, well-balanced.

ཆ་སྙོམས་བྱས་ན་ (cāñom ceèna) sm. ཆ་སྙོམས་ན་.

ཆ་སྙོམས་རིང་ལུགས་ (cāñom riŋluù) egalitarianism.

ཆ་སྙོམས་རིན་གོང་ (cāñom ringoŋ) average price.

ཆ་རྟོགས་ (cā dɔ̄ɔ̀) va. to guess, to estimate ¶ སང་ཉིན་ཆར་པ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཆ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་པས་ Are you able to estimate whether it will rain tomorrow?

ཆ་སྟ་ (cāda) tweezers.

ཆ་སྟེགས་ (cādeg) sm. ཆ་སྣམ་.

ཆ་སྟོན་ (cādön) pointing out, showing; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་དུས་ལམ་ཁ་ཆ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག When I go to the market I need someone to show the way.

ཆ་ཐོར་ཡ་ཐོར་ (cādɔr yadɔr) disintegrated, broken up, scattered, fragmented.

ཆ་མཐུན་ (cātün) 1. well-matched ¶ མི་དེས་དུག་ལོག་ཆ་མཐུན་ཞིག་ཉོས་པ་རེད་ That person bought a well-matched set of clothes. 2. semi ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཆ་མཐུན་ Semi-socialist.

ཆ་མཐུན་པོ་ (cā tũmbu) well-suited, well-matched.

ཆ་དང་(དམག་སྒར་) (cādaŋ (māàgar)) shung. the "ཆ" (artillery) regiment of the traditional Tibetan army.

ཆ་དང་ཡ་ (cā daŋ ya) even and odd [Lit. a pair and single].

ཆ་དུམ་ཡ་དུམ་དུ་འགྱུར་ (cādum yadumdu gyur) vi. to get broken into pieces.

ཆ་མདའ་ (cānda) shung. commander of the ཆ་དང་ regiment.

ཆ་འདྲ་བ་ (cā drawa) sm. ཆ་མཐུན་, 1.

ཆ་འདྲེས་ (cāndreè) mixture, alloy, compound.

ཆ་བསྡུ་ཡ་བསྡུ་ (cədu yədu) collecting things from different sources and places and putting them together to do sth., scraping together bits and pieces from many sources ¶ ཁོ་ཚོས་འཛིན་ཆས་ཆ་བསྡུ་ཡ་བསྡུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཚོར་གནས་སྐབས་སྡོད་ས་བཟོས་པ་རེད་ They did whatever they could to scrape together furniture from many sources for temporary residences for the refugees; va.—བྱེད་.

ཆ་བསྡུར་ (cā dur) shung. va. to compare with others.

ཆ་ལྡན་པ་ (cādɛmba) in pairs.

ཆ་ནས་ (cānɛ) 1. from the point of view/ vantage of ¶ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ If I speak from the viewpoint of the economy. 2. regarding, concerning ¶ དམག་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཁོ་ཚོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Concerning military issues, they have made progress.

ཆ་ནས་བྱས་ན་ (cānɛ ceèna) sm. ཆ་ནས་.

ཆ་ནས་མཚོན་ན་ (cānɛ tsō̃ona) from the point of view/ vantage of ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་མཚོན་ན་ From the point of view of politics.

ཆ་གནས་བྱེད་ (cānɛɛ̀ ceè) va. to live up to an agreement, to keep one's promise/ word.

ཆ་སྣོན་ཡ་སྣོན་ (canön yanön) collecting things from difference sources to supplement sth; va.—བྱེད་ ¶ སྤུན་མཆེད་ཚོས་དངུལ་ཆ་སྣོན་ཡ་སྣོན་བྱས་ནས་ཁོང་གིས་སྨན་རིན་སྤྲད་པ་རེད་ The relatives collected money and he gave it to pay the medical fees.

ཆ་པེ་ཚོ་པེ་ (cābe cōbe) 1. odds and ends, junk, bits and pieces. 2. (for people) disorderly, disorganized. 3. uncertain, unsure ¶ ཁོ་ཆོས་དད་ཀྱི་ཐོག་ཆ་པེ་ཚོ་པེ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ Regarding religion, it is uncertain whether he believes in it or not.

ཆ་དཔང་ (cābaŋ) witness.

ཆ་དཔྱད་ (cājɛɛ̀) medical tools.

ཆ་སྤྱད་ (cājɛɛ̀) 1. utensils. 2. sm. ཆ་དཔྱད་.

ཆ་ཕྲ་བ་ (cā drāwa) small bits and pieces.

ཆ་ཕྲ་མོ་ (cā drāmo) sm. ཆ་ཕྲ་བ་.

ཆ་ཕྲན་ (cādrɛn) a fraction of sth.

ཆ་འཕྲིན་ (cəndrin) a verbal/ oral message; va.—སྐུར་ to give/ send a verbal message; va.—སྐྱེལ་ to deliver a verbal message.

ཆ་བེ་ཚོ་བེ་ (cābe cōbe) sm. ཆ་པེ་ཚོ་པེ་.

ཆ་བུ་ (cəbu) earring (for animals).

ཆ་བྱད་ (cājɛɛ̀) dress, costume; va.—སྤྲས་ to dress in a costume ¶ གཙང་མོའི་ཆ་བྱད་ Dress of women from the Tsang region.

ཆ་བྱེད་ (cā ceè) sm. ཆ་ཆ་བྱེད་.

ཆ་འབྲེལ་(cāndree) sm. ཟུང་འབྲེལ་.

ཆ་སྦྲེལ་ (cāndree) connecting, joining; va.—བྱེད་.

ཆ་མ་ཚོ་ལོག (cāma cōlɔɔ̀) nonsensical talk, contrary/ opposite talk.

ཆ་མ་མཆིས་ (cā ma cı̃ì) 1. vi. to be uncertain, to be unsure, to not know ¶ སང་ཉིན་གང་ཡོང་ཆ་མ་མཆིས་ It is uncertain what will happen tomorrow. 2. unrivaled, unequaled, unmatched. 3. only one of a pair.

ཆ་མ་རྟོགས་ (cā madɔɔ̀) sm. ཆ་མ་མཆིས་.

ཆ་མ་ཚང་ (cā madzaŋ) incomplete, inadequate ¶

སྒྲིག་ཆས་ཆ་མ་ཚང་ Incomplete equipment.

ཆ་མ་བཞག (cā mashaà) p. of ཆ་མི་འཇོག.

ཆ་མི་འཇོག (cā minjɔ̀ɔ) sm. ཆ་འཇོག་མེད་པ་.

ཆ་མི་རྟོགས་པ་ (cā mi dɔ̄gba) sm. ངེས་པ་མེད་པ་.

ཆ་མིན་གོ་ལོག (cāmin golɔ̀ɔ) sm. ཆ་མ་ཆ་ལོག.

ཆ་མིན་ཆ་ལོག (cāmin cālɔ̀ɔ) sm. ཆ་མ་ཆ་ལོག.

ཆ་མི་སྙོམ་པ་ (cā miñomba) unequal, unmatched.

ཆ་མི་འཚལ་ (cā midzɛɛ) sm. ཆ་མ་འཚེས་.

ཆ་མིན་ཡ་འགྲོར་ (cāmin yadɔɔ) a pair where each of the two is different.

ཆ་མེད་ (cāmeè) 1. one of a pair, a singleton ¶ ལྷམ་གོག་ཆ་མེད་མང་པོ་ཞིག་འདུག There are many single shoes (without the other half of the pair). 2. incomparable. 3. uncertain, unsure, unfamiliar ¶ གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང་ Where (he) went is uncertain.

ཆ་མེད་རྒྱུས་མེད་ (cāmeè gyüümeè) unfamiliar, with no knowledge of sth. ¶ ང་ལུང་པ་ཆ་མེད་རྒྱུས་མེད་ཅིག་ལ་སླེབས་བྱུང་ I have arrived at a place about which I have no knowledge.

ཆ་མེད་འདྲིས་མེད་ (cāmeè driimeè) sm. ཆ་མེད་རྒྱུས་མེད་.

ཆ་མེད་ཡ་གྲོར་ (cāmeè yadɔɔ) ཆ་མིན་ཡ་འགྲོར་.

ཆ་ཙམ་ (cādzam) fraction of, part of ¶ ཆ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྙང་ཚང་ཤེས་མ་བྱུང་ I only understood part of it, not the whole thing.

ཆ་ཙམ་མ་ལུས་པ་ (cādzam məlüüba) completely, totally ¶ ཁོ་ཚོའི་ཤེས་རིག་ཆ་ཙམ་མ་ལུས་པ་རྩ་མེད་བཟོ་ཐབས་བྱས་ཡོད་ (They) tried to exterminate their culture completely.

ཆ་ཚང་ (བ་) (cādzaŋ) the whole, the complete ¶ གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཆས་ཆ་ཚང་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They produce complete equipment for a power station. ¶ ང་ལ་མོ་ཊ་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལག་ཆ་ཆ་ཚང་ཡོད་ I have a complete set of tools for making a car.

ཆ་ཚང་གཅིག (cādzaŋjig) the whole, complete ¶ ང་ལ་གློག་བརྙན་དེའི་སྒྲིན་ཤོག་ཆ་ཚང་གཅིག་ཡོད་ I have a complete roll of film of that movie.

ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ (cādzaŋ yööba) complete, whole.

ཆ་ཚད་ (cādzɛɛ̀) size (usu. for clothing).

ཆ་རྫུལ་འཛིན་ (cādzüü dzin) va. to disguise.

ཆ་མཚུངས་ (cā tsüŋ) vi. to be equal or balanced with, to correspond with, to be congruent with, to agree/ tally with, to go well together ¶ ང་ཚོས་གོ་ཡག་དང་ཁོས་ཤོད་ཡག་ཆ་མཚུངས་ཀྱི་མི་འདུག What we heard and what he is saying do not correspond.

ཆ་མཚུངས་པོ་ (cā tsüŋbo) sm. ཆ་མཐུན་པོ་.

ཆ་མཚོན་ (cā tsön) va. to take as an example, to use as a case in point ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ར་ཆ་མཚོན་ནས་བཤད་ན་ If (we) take that situation as an example.

ཆ་མཚོན་ན་ (cā tsönna) if one uses sth. as an example, for example, for instance ¶ ཁོ་ལ་ཆ་མཚོན་ན་བོད་ལ་ཞིང་པ་ཆུང་གྲས་གཅིག་རེད་ If we use him as an example, he would be sb. classified as a small farmer in Tibet.

ཆ་འཇབས་ (cādzəb) width and length (for clothing).

ཆ་འཛིན་ (cəndzin) 1. a partial eclipse. 2. reliable, trustworthy, dependable ¶ མི་དེ་ཆ་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་ He is sb. who is trustworthy. 3. a witness.

ཆ་རྫོགས་ (cā dzɔ̀ɔ) vi. to be full/ complete ¶ ཚེས་པ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཟླ་བ་ཆ་རྫོགས་ཀྱི་རེད་ The moon will be full on the 15th.

ཆ་ཞབས་ (cāshəb) shung. under the control/ jurisdiction ¶ བབས་འཁྱོལ་མེད་པར་ས་ཆ་མི་སེར་སོགས་སྤྲིན་པ་ཐམས་ཅད་སླར་ས་དེ་གཞུང་གི་ཆ་ཞབས་སུ་བཙུག They took back the lands and people that were given to them inappropriately and put them under the control of the government.

ཆ་བཞག (cā shaà) 1. p. of ཆ་འཇོག. 2. if we suppose, if we say hypothetically ¶ རྒྱ་དམར་གྱིས་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པར་ཆ་བཞག་ན་ If we suppose that Red China invaded India.

ཆ་བཞག་ནས་ (cāshaànɛ) 1. sm. ཆ་འཇོག. 2. relying on, based on, trusting ¶ ཁོར་ཆ་བཞག་ནས་ཉོས་པ་ཡིན་ Relying on him, I bought it.

ཆ་ཟུང་ (cāsuŋ) a pair.

ཆ་ཡ་ (cāya) 1. a pair and one half of a pair. 2. one half of a pair.

ཆ་ཡིག (cəyig) auspicious sayings written on the side of a door (a Chinese custom).

ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་ (cā yoŋsu tsaŋwa) complete, whole, in all facets ¶ དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ (We) should develop democracy in all facets.

ཆ་ཡོད་ (cāyöö) sm. ཆ་ཡོད་རྒྱུས་ཡོད་.

ཆ་ཡོད་རྒྱུས་ཡོད་ (cāyöö gyüüyöö) familiar, well-known.

ཆ་ར་ (cāra) Himalayan oak.

ཆ་རན་པོ་ (cā rɛmbo) sm. ཆ་མཐུན་པོ་.

ཆ་རེ་ (cāre) 1. some, few. 2. a pair of sth. (e.g., shoes).

ཆ་རུ་ (cəru) peg-shaped button.

ཆ་རུ་ཆབ་སྟོད་ (cəru cəbdöö) sm. ཆ་གྲུ་ཆབ་སྟོད་.

ཆ་ལ་ (cāla) 1. together. 2. (with སྡོད་) to have sexual intercourse; to live together ¶ ཁོ་གཉིས་ཆ་ལ་སྡོད་པ་རེད་ They lived together.

ཆ་ལག (cālaà) part, portion.

ཆ་ལག་ཆ་ཚང་ (cālaà cādzaŋ) entire, complete in all parts ¶ འཕྲུལ་འཁོར་ཆ་ལག་ཆ་ཚང་རང་རྒྱལ་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (We) are able to manufacture complete machines in our country.

ཆ་ལག་ཚང་བ་ (cālaà tsaŋwa) sm. ཆ་ལག་ཆ་ཚང་.

ཆ་ལང་ (cālaŋ) cymbal.

ཆ་ལམ་ (cālam) roughly, approximately, almost, more or less ¶ གྲ་སྒྲིག་ཆ་ལམ་ཚར་སོང་ The preparations are almost finished.

ཆ་ལུགས་ (cəluù) costume, style/ custom of dressing ¶ མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ The costumes of the nationalities.

ཆ་ལེ་ཆོ་ལེ་ (cāle cōle) sm. ཆ་པེ་ཆོ་པེ་.

ཆ་ཤས་ (cāshɛɛ̀) 1. part, portion, section, unit ¶ ཁང་པ་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཚིག་འདུག A part of the house has been burned. 2. fraction (in math); va.—སྡུད་ to reduce a fraction (in math).

ཆ་ཤས་ཅན་ (cāshɛɛjɛn) sm. ཆ་ཅན་.

ཆ་སྲོལ་ (cāsöö) tradition, custom.

ཆ་གསུམ་ (cāsum) 1. three pairs. 2. one third. 3. name of a kind of ritual offering (torma).

ཆ་གསེད་ (cāseè) sm. ཆ་གསེས་.

ཆ་གསེད་བསྡུ་ལེན་ (cāseè dulen) dividing up and then collecting; va.—བྱེད་.

ཆ་གསེས་ (cāseè) dividing up; va.—བྱེད་; —རྒྱག; —གཏོང་ to divide up ¶ ལས་ཀ་དེ་ལས་ཁུངས་ཁག་བཞི་ལ་ཆ་གསེས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have divided the work between the four offices.

ཆ་གསེས་བགོ་འགྲེམས་ (cāseè gondrem) sm. ཆ་གསེས་.

ཆ་ཧར་ (cāhar) name of a Mongol tribe/ banner.

ཆག (cāà) 1. fodder. 2. vi. to get broken/ damaged ¶ ཁོའི་རྐང་པ་ཆག་པ་རེད་ His leg got broken. 3. vi. to get decreased/ reduced, to go down (in price, number, etc.) ¶ ཟས་གོང་ཐུང་དུ་ཆག་འདུག The price of food has gone down a little. 4. vi. to miss (a routine activity) ¶ ཁ་སང་འཛིན་གྲྭ་ཆག་སོང་ (I) missed class yesterday. 5. abbr. of ཆག་པ་. 6. see ཆག་རྒྱག.

ཆག་ཀྲུམ་ (cəgdrum) sm. ཆག་དཀྲུམས་.

ཆག་དཀྲུམས་ (cəgdrum) broken, damaged ¶ དཀར་ཡོལ་ཆག་དཀྲུམས་ A broken cup.

ཆག་སྐྱོན་ (cəggyön) damage, breakage.

ཆག་ཁུག (cəguù) 1. sm. ཆག་ཤད་. 2. the bend of a river.

ཆག་འཁྱོག (cāngyɔ̀ɔ) broken, damaged [Lit. broken and crooked].

ཆག་འཁྲི་ (cāgdri) shung. the reduction (of a tax) and the payment (of a tax).

ཆག་གང་ (cāggaŋ) a measurement unit equal to the width of four fingers.

ཆག་གས་ (chāàgɛ̀ɛ) cracked.

ཆག་གི་ཆིག་གི་ (cəgi ci̅gi) 1. odds and ends, bits and pieces, good and bad things mixed together. 2. in a mess, disorderly.

ཆག་གི་ཅིག་གི་ (cəgi ci̅gi) sm. ཆག་གི་ཆིག་གི་.

ཆག་གྲུགས་ (cəgdruù) sm. ཆག་དུམ་.

ཆག་གྲུམ་ (cəgdrum) sm. ཆག་དྲུམས་.

ཆག་གྲུམ་མེད་པ་ (cəgdrum me̱èba) complete, whole, unbroken.

ཆག་གྲུམ་གས་འགྲོག (cəgdrum kɛ̱ngyɔɔ̀) broken and cracked.

ཆག་རྒྱག (cāà gya̱à) vi. to be/ get stiff, to have aches and pains (due to work).

ཆག་རྒྱུ་མེད་པ་ (cəgyu mɛ̱èba) 1. unbreakable. 2. (for prices) irreducible.

ཆག་སྒོ་ (cāàgo) 1. calamity, catastrophe, misfortune; vi.—འཕྲད་;—ཐུག;—ཡོངས་;—བྱུང་ to meet with calamity/ catastrophe/ misfortune; va.—སློང་ to cause misfortune/ harm. ¶ མི་ཚང་དེ་ལ་ལོ་ཉེས་ཀྱི་ཆག་སྒོ་བྱུང་བཞག That family experienced the calamity of a bad crop harvest. 2. sm. ཆག་སྒོ་མ་ཆེ་. 3. va. to fine ¶ དེང་སང་དགེ་རྒན་གྱིས་ཆག་སྒོ་གཏོང་ཆོག་གི་མ་རེད་ These days the teachers are not allowed to fine (the students).

ཆག་སྒོ་མ་ཆེ་ (cāàgo ma̱ce) expression of surprise when sth. bad happens.

ཆག་ཆ་ (cāgca) shung. a reduction (usu. for taxes) ¶ གཞུང་གི་ཁྲལ་ཆག་ཆ་གཏོང་དགོས་ The government should reduce taxes.

ཆག་ཆག (cāgcaà) sprinkling water to hold down dust (usu. when sweeping); va.—འདེབས་;—བྱེད་ to sprinkle water to hold down dust.

ཆག་ཆད་ (cāgcɛɛ̀) items that are broken and items that are missing or unaccounted.

ཆག་ཅིག (cəgjig) sm. ཆག་གི་ཅིག་གི་.

ཆག་ཅིངས་ (cəgjiŋ) a cast (on a broken leg/ arm).

ཆག་ཅན་བཞི་ (cāgjen shi̱) shung. four types of reduction of taxes: 1. བཀྲུས་ཆག 2. དམག་ཆག 3. ངོ་ཆག 4. the iron hare year reduction.

ཆག་ཆོད་ (cāg cöö̀) shung. getting a tax reduction/ exemption.

ཆག་མཆན་ (cāgjɛn) shung. a notation/ note that gives approval for a tax reduction/ exemption.

ཆག་གཏམ་ (cāgdam) inauspicious talk, disgraceful talk.

ཆག་རྟ་ཟོས་བཟས་ ཡ་ལ་བོང་བུར་བཀལ་ (cāà dābö̀ö̀ sɛ̱ɛ̀ ya̱la pu̱ŋgur gɛ̱ɛ̀) blaming/ accusing wrongly [Lit. the fodder is eaten by the horse, the blame is put on the donkey].

ཆག་སྡེར་ (cāà dēr) 1. va. to give a handicap (when playing a game of skill). 2. va. to give a concession/ reduction. 3. va. to give fodder.

ཆག་གདོང་ (cāà dōŋ) sm. ཆག་ཡང་གཏོང་.

ཆག་ཐིའུ་ (cāg twu) shung. a seal put on a document approving a reduction of taxes.

ཆག་འདེབས་ (cāà de̱b) sm. ཆག་ཆག་འདེབས་.

ཆག་དུམ་ (cāgdum) broken piece (of sth.) ¶ ཤེལ་སྒོ་ཆག་དུམ་ཞིག A broken piece of glass.

ཆག་དོད་ (cāgdöö̀) shung. a money payment for a tax reduction/ exemption.

ཆག་རྡུང་ཉག་རྡུང་ (cəgduŋ ño̱gduŋ) beating badly/ severely (all over); va.—གཞུ to beat badly/ severely ¶ ཇག་པས་ཁོང་ཆག་རྡུང་ཉག་རྡུང་གཞུས་བཞག The bandits beat him badly all over.

ཆག་པ་ (cāgba) bunch, bouquet ¶ མེ་ཏོག་ཆག་པ་ A bunch of flowers.

ཆག་པོ་ (cāgbo) sm. ཆག་པ་དུམ་.

ཆག་ཕད་ (cāàbɛɛ̀) feed-bag (for horses, mules, etc.).

ཆག་ཕུར་ (cəgcur) animal feed, fodder.

ཆག་བུ་ (cəgbu) a small bunch.

ཆག་མེད་ (cāàmeè) without interruption/ break, without missing sth. ¶ ཁོང་གིས་ཞོགས་ལྟར་ལུས་རྩལ་ཆག་མེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He does exercise every morning without a miss.

ཆག་མོ་ (cāgmo) sm. ཆག་པོ་.

ཆག་བསྐྱལ་ (cāg dzɛ̄ɛ̄) shung. va. to grant a reduction of taxes.

ཆག་ཙག་ཀུ་པ་ (cāgdzaà gūwə) a kind of gourd/ calabash.

ཆག་ཚད་ (cāgdzɛɛ̀) sm. ཆག་ཚེ་.

ཆག་ཚེ་ (cāgdze) a thin/ watery broth or soup (without meat).

ཆག་འཛིང་ཉག་འཛིང་ (cəgdziŋ ño̱gdziŋ) tangled or chaotic warfare/ fighting, chaotic hand-to-hand combat.

ཆག་གཞོང་ (cāgshoŋ) an animal feeding trough.

ཆག་བཞག (cāgshaà) certainly, decidedly.

ཆག་འོས་ (cāgwöö̀) shung. worthy of a reduction of taxes.

ཆག་ཡང་ (cāàyaŋ) concession, reduction; va.—གཏོང་;—གནང་ ¶ སྲིད་འཛིན་གསར་པས་ཁྲལ་མང་པོ་ཆག་ཡང་བཏང་བ་རེད་ The new president gave reductions on many taxes.

ཆག་ཡང་གཉིས་ (cāàyaŋ ñi̅i̅) the "two exemptions" policy of 1959 (exemptions from paying lease fees and high interest loans).

ཆག་རེས་ (cāgreè) stiffness, aches and pains (usu. from work/ exercise); vi.—རྒྱག to be/ get stiff; vi.—བསངས་ to have stiffness go away.

ཆག་རོ་ (cāgro) sm. ཆག་དུམ་.

ཆག་རོ་ལྷུ་འགྲིག (cāgro lhūndrig) putting broken pieces back together.

ཆག་ལམ་བྱུང་ (cāglamjaŋ) shung. a tax reduction that has become a custom.

ཆག་ཤིང་ (cəgshiŋ) flat pieces of wood used to set broken legs, etc., a splint.

ཆགས་ (cāà) vi. 1. to get attached to, to love, to like ¶ ཁོང་པ་ཡུལ་ལ་ཆགས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཐུབ་མེད་པ་རེད་ Because he was attached to his homeland he was unable to go to school abroad. 2. vi. to become ¶ ཁོ་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་པའི་རེ་བ་ཡོད་ (I) have hopes he will become a good person. 3. vi. to be located, situated (in a place) ¶ གྲོང་ཁྱེར་དེ་གཙང་པོའི་བྱང་ངོས་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ The city is situated on the northern bank of the river ¶ འདིར་ཆགས་ཐབས་བྲལ་བ་བཟོས་པ་རེད་ It was made impossible for (him) to stay here.

ཆགས་རྐྱེན་ (cāggyen) origin, source, cause of ¶ ཁོང་གི་ནོར་འཁྲུལ་དེའི་ཆགས་རྐྱེན་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག He doesn't know the cause of his mistake.

ཆགས་འཁྲི་ (cəgdri) sm. ཆག་ཞེན་.

ཆགས་གླ་ (cāgla) shung. a wage for collecting dung.

ཆགས་སྒོ་ (cāàgo) sm. ཆག་སྒོ་.

ཆགས་རྒྱག (cāà gya̱à) 1. sm. ཆགས་འཆག. 2. va. to fold.

ཆགས་ཅན་ (cāgjɛn) lustful, sexual, licentious.

ཆགས་གཅོག (cāgjog) sm. ཆག་ས་རྒྱག, 1.

ཆགས་ཅན་མ་ (cāgjenma) a lustful, sexual woman.

ཆགས་འཆག (cāg cāà) va. to soak woolen cloth/ material in water and walk on it to soften it.

ཆགས་འཇིག (cāgjig) beginning or end, creation or destruction, existing or being destroyed; a dangerous time ¶ རང་གཞུང་ཆགས་འཇིག་གི་འཕྲག་རྩའི་དུས་སུ་ཁོང་གིས་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་པ་རེད་ He served the government at a critically dangerous time (regarding whether it will continue to exist or be destroyed).

ཆགས་འཇོམས་ (cāgjom) epithet of the Buddha.

ཆགས་ཉམས་ (cāgñam) 1. abbr. of. ཆགས་པའི་ཉམས་. 2. the look or mannerism indicating desiring sth.

ཆགས་སྙོལ་ (cāg ñöö̀) shung. va. to accumulate/ amass manure in a corral/ pen ¶ ཆགས་སྙོལ་དགོས་ལུག་ར་བརྗོད་པ་ (They) said (we) must accumulate manure in the sheep pen.

ཆགས་གཏམ་ (cāgdam) ribald/ sexy talk; va.—ཤོད་ to talk ribald/ sexy.

ཆགས་རྟེན་ (cāgden) foundation/ base/ basis for living or earning a livelihood, a person in whom

one places one's trust/ depends on ¶ ཨ་མི་རི་ཀའི་ནང་སྡོད་པར་ཆགས་རྟེན་ཞིག་འཚོལ་དགོས་པ་རེད་ To live in America one has to search for a basis for making a livelihood.

ཆགས་རྟེན་བྲལ་བ་ (cāgden drεεwa) shung. sm. ཆགས་རྟེན་མེད་པ་.

ཆགས་རྟེན་མེད་པ་ (cāgden meèba) destitute, without a basis for making a living.

ཆགས་སྟངས་ (cāgdaŋ) 1. natural situation or characteristic of a place/ area ¶ ལུང་པ་འདིའི་ནང་ཤིང་ནགས་དང་ཆུ་སོགས་ཆགས་སྟངས་ཡག་པོ་འདུག The characteristics of that place are good with regards to forest, water, etc. 2. structure, composition ¶ ས་རྒྱུའི་ཆགས་སྟངས་ The composition of the soil.

ཆགས་ཐབས་བྲལ་བ་ (cāgdəb trεεwa) sm. ཆགས་ཐབས་མེད་པ་.

ཆགས་ཐབས་མེད་པ་ (cāgdəb meèba) impossible to stay/ live/ remain ¶ བུ་ལོན་ཆ་འདེད་བྱས་ཙང་ཆགས་ཐབས་མེད་པ་བཟོས་སོང་ Because (they) forcibly pursued the loan repayment, it was made impossible (for him) to remain (where he was).

ཆགས་ཐོགས་ (cāgdɔɔ̀) 1. mishaps/ accidents/ problems when traveling. 2. (with negative particles) articulate, eloquent ¶ སྐད་ཆ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་ Eloquent speech. 3. (with neg. and "know") knowing clearly ¶ ཚང་མ་ཁོང་གིས་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན་འདུག He knew the complete situation clearly.

ཆགས་ལྡན་མ་ (cāgdεnma) sm. ཆགས་ཆེན་མ་.

ཆགས་སྡང་ (cāgdaŋ) 1. love and hatred ¶ ཁོང་ལ་ཆགས་སྡང་གི་བསམ་བློ་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ He is sb. who knows who to love and who to hate. 2. jealousy; vi.—ལང་ to be/ get jealous.

ཆགས་སྡང་འཐེན་འཁྱེར་ (cāgdaŋ tēngyer) discriminating, showing bias.

ཆགས་སྡང་བྲལ་བ་ (cāgdaŋ trεεwa) sm. ཆགས་སྡང་མེད་པ་.

ཆགས་སྡང་མེད་པ་ (cāgdaŋ meèba) sm. unbiased, without prejudice.

ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ (cāgdaŋ mōŋsum) abbr. love, hatred, ignorance.

ཆགས་གནས་འཇིག་སྟོངས་ (cāgneè jigdoŋ) the origin, the existence, and the end of the world.

ཆགས་པ་ (cāgba) attachment, lust; vi.—ལང་ to have sexual lust; vi.—སྐྱེ་ to be attached to things; va.—སྤྱོད་ to have sexual intercourse.

ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དུས་ (cāgbadaŋ trεεwε tüü) the season when animals are not in heat.

ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ (cāgbε gālba) the eon when the world originally was formed.

ཆགས་པའི་ཉམས་ (cāgbε ñam) lustful look of sexual desire, sexy way of looking/ acting.

ཆགས་པའི་དུས་ (cāgbε tüü) the time of forming/ formation.

ཆགས་པའི་རྩ་ (cāgbε dzā) the beginning of life—the vein that first appears (according to Tibetan medicine).

ཆགས་སྤྱོད་ (cāgjöö) sexual intercourse, sex, love-making.

ཆགས་བབ་ (cāgbəb) physical characteristics/ conditions of a place (e.g., its weather, altitude) ¶ བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ཆགས་བབ་ The physical nature of Tibet's territory.

ཆགས་བྲལ་ (cāgdrεε) 1. free from attachments/ lust. 2. epithet for the Buddha.

ཆགས་སྦྱོར་ (cāgjɔɔ) sm. ཆགས་སྤྱོད་.

ཆགས་དབྱིབས་ (cāgyib) sm. ཆགས་སྟངས་.

ཆགས་མེད་ (cāgmeè) sm. ཆགས་བྲལ་.

ཆགས་མེད་པ་ (cāgmeèba) sm. ཆགས་རྟེན་མེད་པ་.

ཆགས་རྩེད་ (cāgdzeè) sexual intercourse, love-making; va.—བྱེད་.

ཆགས་ཚིག (cāgdzig) lover's talk.

ཆགས་ཚུལ་ (cāgdzüü) 1. the origin or way sth. came into being ¶ གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ཐོག་མའི་ཆགས་ཚུལ་ The origin of the communist party. 2. structure/ condition/ way/ that sth. is existing ¶ ཕྱུགས་ཁྱུའི་ཆགས་ཚུལ་ The structure of the herd of cattle.

ཆགས་འཚོ་ (cāgtso) primary means of livelihood; va.—བསམ་ to consider/ think about someone's livelihood ¶ དགོན་གནས་ཆགས་འཚོར་བསམ་རྩ་རིན་སྤྲོད་ལེན་བྱུང་རྗེས་ཁ་འཛིན་སྔར་འཛགས་བྱེད་ After considering the livelihood of the monastery, as long as they pay for grazing the animals they may keep the pastureland as before.

ཆགས་གཞི་ (cāgshi) cause of sth. ¶ དགོངས་ཚོམ་ཆགས་གཞི་ The cause of their anger.

ཆགས་ཞེན་ (cāgshen) attachment, desire ¶ རྒྱ་ནོར་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེན་པོ་ Great attachment to wealth.

ཆགས་ཡུལ་ (cāgyüü) sm. ཆགས་ས་.

ཆགས་རབས་ (cāgrəb) history ¶ ཆགས་རབས་ཀྱི་གློག་བརྙན་ Historical film.

ཆགས་རིམ་ (cāgrim) structure, composition, layer ¶ སའི་ཆགས་རིམ་ The composition of the soil.

ཆགས་ལར་དགོངས་ (cāglar goŋ) shung. sm. ཆགས་འཚོར་བསམ་.

ཆགས་ལུགས་ (cāgluù) sm. ཆགས་སྟངས་.

ཆགས་ལུད་ (cāglüü) shung. manure accumulated in a sheep pen/ corral.

ཆགས་ས་ (cāgsa) 1. position, site, location ¶ ལུང་པ་འདི་ཆགས་ས་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་ཆགས་འདུག This place is situated in a good location. 2. an object to which one is attached ¶ ངའི་ནང་གི་སེམས་ཆགས་ས་ལྡུམ་ར་དེ་ཡིན་ The garden is the place at home that I am most attached to.

ཆགས་ས་རྟེན་ས་ (cāgdensa) sm. ཆགས་རྟེན་.

ཆགས་སེམས་ (cāgsem) sm. ཆགས་ཞེན་.

ཆགས་སྲེད་ (cāgseè) lustful, licentious, sexual thoughts/ desires. 2. sm. ཆགས་ཞེན་.

ཆགས་སྲེད་ཅན་ (cāgseèjεn) having sexual thoughts/ desires/ attachments.

ཆགས་སྲོལ་ (cāgsöö) system, structure.

ཆང་ (cāŋ) Tibetan traditional beer; va.—བཟོ་; —བཙོ་ to make beer.

ཆང་ཀྱི་ (cāŋgye) drunkard, inebriate, alcoholic.

ཆང་དཀར་ (cāŋgar) 1. porcelain cup for drinking beer/ liquor. 2. white liquor.

ཆང་རྐྱན་ (cāŋgyεn) a kind of ཆང་ container that has a spout.

ཆང་རྐྱལ་ (cāŋgyεε) sm. ཆང་ཀྱི་.

ཆང་སྐད་ (cāŋgεὲ) drunk/ intoxicated talk.

ཆང་སྐལ་ (cāŋgεε) one's share of chang.

ཆང་སྐོར་ (cāŋgɔɔ) a round of serving chang.

ཆང་སྐྱེམས་ (cāŋgyem) sm. ཆང་.

ཆང་སྐྱོགས་ (cāŋgyɔɔ̀) ladle for pouring ཆང་.

ཆང་བསྐོལ་ (cāŋgöö) a broth/ soup made of ཆང་ and tsampa.

ཆང་ཁ་འགོག (cāŋ kā gɔɔ̀) va. to seal a pot of fermented beer for a time in order to make it stronger.

ཆང་ཁང་ (cāŋgaŋ) bar, tavern.

ཆང་ཁང་སྦག་ཁང་ (cāŋgaŋ baàgaŋ) a bar that includes a mahjong parlor.

ཆང་ཁའི་སྦང་མ་ (cāŋgε baŋma) few/ small in quantity [Lit. fermented grain in the chang].

ཆང་ཁོག (cāŋgɔɔ̀) chang pot.

ཆང་ཁྲལ་ (cāŋdrεε) shung. chang tax, tax charged on the sales of ཆང་.

ཆང་གར་མ་ (cāŋ karma) strong chang.

ཆང་གི་ཉིང་ཁུ་ (cāŋgi ñiŋgu) 1. the liquid from fermented beer before the water is added. 2. alcohol.

ཆང་གི་སྦང་མའི་ལུམས་ (cāŋgi baŋmε lum) the fermented barley grain before the water is added.

ཆང་གི་ཨོབ་རྐྱལ་ (cāŋgi ōbgyεε) person who consumes a lot of beer/ alcoholic beverages.

ཆང་གིས་བཟི་ (cāŋgii sii) vi. to be intoxicated/ drunk from beer.

ཆང་གྲོགས་ (cāŋdrɔɔ̀) drinking buddies.

ཆང་གྲོགས་པོའི་ཡིན་དུང་ཕོ་བ་རང་གིས་རེད་ (cāŋ

drogbö yinruŋ pōwa raŋgi reè) drinking too much is bad [Lit. although the chang is one's friend's, the stomach is one's own].

ཆང་འཁགས (cāŋgaà) the left-over fermented chang grain after the water has been drained.

ཆང་རྒན་ (cāŋgɛn) 1. aged chang. 2. person who likes to drink ཆང་ regularly.

ཆང་རྒོད་ (cāŋgöö) the first extraction of ཆང་ from the fermented grain.

ཆང་རྒྱུ་ (cāŋgyu) raw materials (grain) that are used to make ཆང་.

ཆང་ངི་ཅུང་ངི་ (cāŋŋi cūŋŋi) sm. ཆང་ངེ་ཅུང་ངེ་.

ཆང་ངེ་ཅུང་ངེ་ (cāŋŋe cūŋŋe) miscellaneous things, odds-and-ends.

ཆང་བཅུད་ (cāŋjüü) sm. ཆང་གི་ཉིང་ཁུ་.

ཆང་བཅུད་སྒྲོན་མེ་ (cāŋjüü drönme) alcohol lamp.

ཆང་ཅུང་ (cāŋjuŋ) abbr. for ཆང་ངེ་ཅུང་ངེ་.

ཆང་ཅེམས་ (cāŋjem) arc. bar, tavern.

ཆང་ཅེམས་ཅན་ (cāŋjemjɛn) drunk, intoxicated.

ཆང་མཆོད་ (cāŋjöö) 1. ཆང་ offering to deities. 2. va. to drink ཆང་ (h.).

ཆང་གཉིས་པ་ (cāŋ ñiibə) the ཆང་ that results from the second addition of water to the fermented grain.

ཆང་རྙིང་ (cāŋñiŋ) old beer.

ཆང་སྙལ་ལས་ཚན་ (cāŋñɛɛ lɛɛdzɛn) chang-making workshop.

ཆང་སྙིགས་ (cāŋñig) the residue that forms at the bottom of a pot of ཆང་.

ཆང་སྙིགས་སྤང་མ་ (cāŋñig baŋma) the residue of fermented ཆང་ grain after all the liquid ཆང་ has been drained off.

ཆང་སྙོལ་ (cāŋ ñöö) va. to ferment grain (to make ཆང་).

ཆང་བསྙལ་ (cāŋ ñɛɛ) p. of ཆང་སྙོལ་.

ཆང་བསྙལ་ཁང་ (cāŋñɛɛgaŋ) room where ཆང་ is fermented.

ཆང་ཏྲིར་ (cāŋdir) pot in which the grain for making ཆང་ is fermented.

ཆང་སྟོན་ (cāŋdön) cocktail party, reception at which chang/ alcohol is a main item served.

ཆང་ཐབ་ (cāŋdəb) stove for making chang.

ཆང་ཐུབ་ (cāŋdub) arc. sm. གང་ཟག.

ཆང་འཐུང་ (cāŋduŋ) 1. drinking ཆང་; va.—རྒྱག to have two or more people come together to drink ཆང་. 2. va. to drink ཆང་.

ཆང་འཐུང་གྲོགས་མཆེད་ (cāŋduŋ trɔgjeè) friends who come together to drink, drinking buddies.

ཆང་འཐུང་གཏམ་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད་ (cāŋduŋ dāmla yiidön meè) one can't trust the talk of drunkards.

ཆང་དད་ཅན་ (cāŋdɛɛjɛn) an alcoholic, a person who likes to drink ཆང་.

ཆང་དད་ཆེ་བ་ (cāŋdɛɛ cēwa) sm. ཆང་དད་ཅན་.

ཆང་དམ་ (cāŋdam) sm. ཆང་སྣོད་.

ཆང་དོ་ལོག (cāŋ tolɔɔ) the best ཆང་ (the ཆང་ made from taking the ཆང་ produced from the first addition of water and putting that back with the fermented grain and then re-extracting it).

ཆང་དོད་ (cāŋdöö) money given as a substitute for ཆང་ that is supposed to be given.

ཆང་དྲེགས་ (cāŋ treg) va. to be drunk/ intoxicated.

ཆང་འདན་ (cāŋdɛn) sm. ཆང་བསྐོལ་.

ཆང་ནད་ (cāŋnɛɛ) hangover from drinking chang.

ཆང་ནད་ཆང་སེལ་ (cāŋnɛɛ cāŋsel) drinking ཆང་ to cure a ཆང་ hangover.

ཆང་གནས་ (cāŋnɛɛ) sm. ཆང་ཁང་.

ཆང་སྣོད་ (cāŋnöö) a utensil/ vessel for keeping chang.

ཆང་པ་ (cāŋba) a habitual/ regular ཆང་. drinker.

ཆང་སྤགས་ (cāŋbaà) 1. kneaded tsamba made from adding ཆང་ to tsamba. 2. va.—ཟ་ to eat while drinking ཆང་.

ཆང་ཕབས་ (cāŋpəb) the yeast/ fermentation agent for making ཆང་.

ཆང་ཕུད་ (cāŋbüü) the first ཆང་ that is given as an offering to the gods.

ཆང་ཕོར་ (cāŋbɔɔ) a cup for drinking ཆང་.

ཆང་བུམ་ (cāŋbum) ཆང་ vessel/ bottle/ jug.

ཆང་བོགས་ (cāŋbɔɔ) shung. tax on making ཆང་ (for sale).

ཆང་འབྲས་ (cāŋdrɛɛ) ཆང་ made from rice, rice wine.

ཆང་འབྲུ་ (cāŋdru) barley for making ཆང་.

ཆང་མ་ (cāŋma) a woman who sells ཆང་.

ཆང་མའི་འཕྲོལ་འཛིན་ (cāŋmɛ trōōndzin) shung. permission to sell ཆང་ during the Monlam Festival.

ཆང་མལ་ (cāŋmɛɛ) sm. ཆང་ཁང་.

ཆང་རྩི་ (cəŋdzi) sm. ཆང་ཕབས་.

ཆང་བཙོ་ (cāŋ dzō) va. to boil barley in preparation for making ཆང་.

ཆང་ཚགས་ (cāŋdzaà) the filter/ sifter used when pouring liquid ཆང་ from the fermentation pot.

ཆང་ཚང་ (cāŋdzaŋ) sm. ཆང་ཁང་.

ཆང་ཚོང་མ་ (cāŋdzoŋma) sm. ཆང་མ་.

ཆང་འཚག (cāŋ tsāà) va. to filter ཆང་ when the liquid is being poured from the pot holding the fermented grain.

ཆང་འཚག་བཟོ་གྲྭ (cāŋdzāà sodra) brewery, winery, distillery.

ཆང་འཚོང་ (cāŋ dzōŋ) va. to sell chang.

ཆང་ཛ་ (cāŋdza) a clay container/ pot for ཆང་.

ཆང་ཞིམ་ནར་སྨིན་པ་ (cāŋshim narjimbə) aged ཆང་ that is extremely strong.

ཆང་ཞུ་བ་ (cāŋshuwə) someone who serves beer.

ཆང་ཞུ་མ་ (cāŋshumə) sm. འཕྲུངས་ཞུ་མ་.

ཆང་གཞས་ (cāŋshɛɛ) songs sung when drinking ཆང་, drinking songs.

ཆང་ཟས་ (cāŋsɛɛ) food eaten with ཆང་.

ཆང་བཟི་ (cəŋsi) drunk, intoxicated.

ཆང་གཡོག (cəŋyɔɔ) a servant who works making ཆང་.

ཆང་ར་ (cāŋra) sm. ཆང་ཁང་.

ཆང་རག (cāŋraà) sm. ཆང་ཨ་རག.

ཆང་རག་ལང་ཤོར་བ་ནང་ཁུལ་སྤུང་སྡེབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (cāŋraà laŋshɔɔwa nəŋgüü bāŋdəbgi gyɛɛji drigdzuù) sm. Alcoholics Anonymous.

ཆང་རིན་ (cəŋrin) 1. price of ཆང་. 2. tip, gratuity ¶ མི་དེས་གྲོགས་པོའི་གཡོག་པོ་ལ་ཆང་རིན་སྤྲད་པ་རེད་ That man tipped his friend's servant. 3. bribe for a lower level official or worker ¶ འགག་སྒོའི་ལས་བྱེད་པར་ཆང་རིན་སྤྲད་ནས་ཕྱུག་ཚོང་བརྒྱབ་པ་རེད་ He gave the custom officer a bribe and smuggled in the goods.

ཆང་ལངས་ (cāŋ laŋ) vi. to be/ get fermented (for the grain to which yeast has been added) ¶ ཉིན་མ་གཉིས་ནས་ཆང་ལང་གི་རེད་ After two days the grain for ཆང་ will be (correctly) fermented.

ཆང་ལན་གཅིག་མ་ (cāŋlɛn jīgmə) the first/ best ཆང་.

ཆང་ལན་ཆུས་འཇལ་ (cāŋlɛn cūnjɛɛ) a poor way of returning a favor, failing to reciprocate correctly [Lit. giving water in return for ཆང་].

ཆང་ལན་འདེགས་ (cāŋlɛn deg) va. to serve ཆང་ in return (after one is served).

ཆང་ས་ (cāŋsa) marriage, wedding; va.—རྒྱག to marry ¶ ཆང་སའི་རྟེན་འབྲེལ་ Marriage ceremony. ¶ ཁོང་གཉིས་ཆང་ས་རྒྱག་གི་རེད་ The two of them will get married.

ཆང་སའི་ལག་འཁྱེར་ (cāŋsɛ laggyee) marriage certificate.

ཆང་སིང་ (cəŋsiŋ) the third or fourth extraction of ཆང་ (that is very weak).

ཆང་སིངས་ (cəŋsiŋ) sm. ཆང་སིང་.

ཆང་སློང་ (cāŋ lōŋ) va. to unwrap the covered pot of fermenting grain in anticipation of adding water to draw off the ཆང་.

ཆང་ཨ་རག (cāŋ āraà) 1. beer and liquor. 2. alcoholic beverages.

ཆངས་པ་ (cāŋba) a kneaded ball of sth. (usu. tsampa or dough).

ཆངས་བུ་ (cāŋbu) a kneaded ball of sth. like flour/ tsamba.

ཆད་ (cɛ̄ɛ̀) 1. a shortage, deficit ¶ཁང་གླའི་ཆད་ཟླ་བ་རྗེས་མར་སྤྲོད་དགོས་ The rent that is short has to be paid the next month. 2. penalty, fine ¶ཕྱིས་དགས་ན་ཆད་ཡོད་པ་རེད་ If (you) are late there will be a penalty. 3. vi. to be short ¶ཁོ་ལ་སྤྲོད་ཡག་པད་ཤག་ ༢༠ ཆད་སོང་ (I) was short 20 cents (when I was going to pay him). 4. vi. to be cut off, to be broken off ¶ཁོ་ཚོའི་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་ཡུན་རིང་ཕྱིན་པ་རེད་ It has been a long time since their relations were broken off. ¶ཐག་པ་ཆད་ནས་ཁོ་ཟགས་པ་རེད་ The rope broke and he fell. 5. vi. to run out of ¶ཁོ་ཚོ་དམག་རྒྱགས་ཆད་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because they ran out of military supplies they had to retreat. 6. vi. to lose a tradition ¶ཟློས་གར་དེའི་འཁྲིད་རྒྱུན་ཆད་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་པ་རེད་ It has been many years since the tradition of teaching that drama has been lost. 7. (ཁ་+ — + བཟོ་) va. to make an appointment/ rendezvous ¶ང་གཉིས་སང་ཉིན་འཛོམས་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བཟོས་པ་ཡིན་ We made an appointment to meet tomorrow. 8. vi. to be or get tired/ exhausted ¶ལས་ཀའི་ཆུ་ཚོད་མང་དྲགས་ན་མི་ཆད་ཀྱི་རེད་ If one works too many hours, one will get tired.

ཆད་ཀ་ (cɛ̄ɛ̀ga) sm. ཆད་.

ཆད་སྐོང་ (cɛ̄ɛ̀goŋ) sm. ཆད་གྲངས་ཁ་སྐོང་.

ཆད་སྐྱོན་ (cɛ̄ɛ̀gyön) the mistake of missing/ overlooking sth.

ཆད་ཁོངས་ (cɛ̄ɛ̀goŋ) that which has not been paid or is short/ in deficit ¶ཁང་གླ་ཆད་ཁོངས་ལ་དེ་རིང་ངས་སྒོར་ལྔ་བཅུ་སྤྲད་པ་ཡིན་ I gave 50 dollars on the amount I am short on the rent.

ཆད་གྲངས་ (cɛ̄ɛ̀draŋ) 1. deficit, shortage; va.—གསབ་ to make up a deficit/ shortage ¶ཁང་གླའི་ཆད་གྲངས་གསབ་དགོས་ You must make up the rent deficit/ shortage. 2. negative quantity (in math).

ཆད་གྲངས་ཁ་སྐོང་ (cɛ̄ɛ̀draŋ kāgoŋ) making up a deficit/ shortage; va.—བྱེད་.

ཆད་གྲངས་མཉམ་པའི་རིམ་གྲངས་ (cɛ̄ɛ̀draŋ ñambɛ rimdraŋ) a progression (in math).

ཆད་གྲས་ (cɛ̄ɛ̀drɛɛ̀) shung. things in arrears.

ཆད་འགེལ་ (cɛ̄ɛ̀ gee) va. to fine, to give a penalty ¶མོ་ཊ་མགྱོགས་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བཏང་བར་བརྟེན་ཆད་བཀལ་བ་རེད་ They (fined) him for driving over the speed limit.

ཆད་འགེལ་ཉེས་སེལ་ (cɛ̄ɛ̀gɛɛ ñeesel) clearing up a crime/ mistake by paying a fine; va.—བྱེད་.

ཆད་འགྱངས་ལེ་འཁོན་ (cɛ̄ɛ̀gyaŋ legön) having problems paying back a loan and postponing it.

ཆད་བཅད་བསླབ་འདོམས་ (cɛ̄ɛ̀jɛɛ̀ lābdom) punishing/ fining sb. to teach him a lesson.

ཆད་གཅོད་ (cɛ̄ɛ̀jöö) punishment; va.—བྱེད་ to punish. ¶ཇག་མར་ཆད་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ They punished the thief. 2. sm. ཆད་.

ཆད་ཆད་མཐུད་མཐུད་ (cɛ̄ɛ̀jɛɛ̀ tüüdüü) not constant, stopping and starting, not continuous; va.—བྱེད་ [Lit. cutting off and rejoining].

ཆད་ཉམས་ (cɛ̄ɛ̀ñam) 1. tired, down and dejected. 2. abbr. missing/ short and deteriorated.

ཆད་རྟགས་ (cɛ̄ɛ̀daà) 1. dash (the punctuation mark indicating sth. missing).

ཆད་ལྟ་ (cɛ̄ɛ̀da) negative attitude/ viewpoint that doesn't accept the law of karma, nihilistic view.

ཆད་སྟོང་ (cɛ̄ɛ̀doŋ) vacancy.

ཆད་ཐོ་ (cɛ̄ɛ̀do) list/ record of what is missing or short or absent.

ཆད་མཐའ་ (cɛ̄ɛ̀da) a nihilistic viewpoint.

ཆད་མཐུད་ (cɛ̄ɛ̀düü) 1. making up a shortage/ deficit; va.—བྱེད་ ¶ལམ་ཀ་ཆད་མཐུད་བྱས་ཟིན་འདུག They finished rejoining the road. ¶ནང་ནས་དངུལ་འབྱོར་དེ་ངའི་འགྲོ་སོང་ཆད་མཐུད་བྱེད་ཐུབ་སོང་ (I) received money from home and was able to make up a deficit in my expenses. 2. joining sth. that has been cut.

ཆད་མཐུད་ཡོ་བསྲང་ (cɛ̄ɛ̀düü yosaŋ) sm. ཆད་མཐུད་.

ཆད་དུས་ (cɛ̄ɛ̀düü) prison term; va.—གཙང་ to complete one's prison term.

ཆད་དོན་ (cɛ̄ɛ̀dön) 1. promise, agreement; va.—བྱེད་. 2. an appointment.

ཆད་མདོ་ (cɛ̄ɛ̀do) sm. ཆད་དོན་.

ཆད་པ་ (cɛ̄ɛ̀ba) punishment, penalty, sentence, fine; va.—གཅོད་; —གཏོང་ to punish, to fine, to sentence ¶ཁོ་ལོ་ཉི་ཤུ་བཙོན་དུ་སྡོད་དགོས་པའི་ཆད་པ་བཅད་པ་རེད་ (They) gave him a sentence of twenty years in prison.

ཆད་པ་ཆད་ལན་ (cɛ̄ɛ̀ba cɛ̄ɛ̀lɛn) paying back loans or taxes or debts that were short/ in deficit; va.—སྤྲོད་; —འཇལ་ to pay back loans/ taxes/ debts that were in deficit.

ཆད་པའི་ཁྲིམས་ (cɛ̄ɛ̀bɛ trim) criminal code.

ཆད་པའི་གནས་ (cɛ̄ɛ̀bɛ nɛɛ̀) 1. court. 2. criminal, law-breaker.

ཆད་པའི་མྱང་འདས་ (cɛ̄ɛ̀bɛ ñaŋdɛɛ̀) Hinayana school of Buddhism.

ཆད་པོ་ (cɛ̄ɛ̀bo) cut, severed.

ཆད་འཕྲོ་ (cɛ̄ɛ̀ trō) balance left, amount overdue, amount left/ missing (e.g., on a loan).

ཆད་འབབས་ (cɛ̄mbəb) shung. the amount of sth. in arrears ¶སྙད་སོ་སོའི་ཆད་འབབས་རྣམས་ In the future one must pay the amount in arrears.

ཆད་འབུལ་ (cɛ̄ɛ̀mbüü) paying what is owed or short; va.—བྱེད་.

ཆད་འབོར་ (cɛ̄mbɔɔ) a missing amount, an amount that is short or in deficit.

ཆད་མེད་ (cɛ̄ɛ̀meè) without skipping some part of a sequence, without leaving anything missing or in arrears ¶ཉིན་ལྟར་ཆད་མེད་ Everyday without fail.

ཆད་མེད་གཙང་སྒྲིལ་ (cɛ̄ɛ̀meè dzāŋdrii) shung. paid in full without leaving any amount in arrears.

ཆད་མོལ་ཡི་གེ་ (cɛ̄ɛ̀möö yigi) letter of agreement.

ཆད་འཛར་ (cɛ̄ɛ̀dzar) balance, left-over (usu. with regard to loans/ payments).

ཆད་འཛིན་ (cɛ̄ɛ̀dzin) an IOU.

ཆད་ཚབ་རང་སྒྲིག (cɛ̄ɛ̀dzəb rəŋdrig) making up losses/ deficits/ shortages oneself.

ཆད་ཡིག (cɛ̄ɛ̀yig) a written agreement/ contract.

ཆད་ལས་ (cɛ̄ɛ̀lɛɛ̀) punishment, fine; va.—འགེལ་ to impose a fine/ punishment.

ཆད་ལས་ར་བ་ (cɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ rawa) a place where sentences/ judgements are issued, a court.

ཆད་ལུས་ (cɛ̄ɛ̀lüü) an omission; vi.—འགོར་ to inadvertently omit/ leave out ¶ང་གཉིས་པར་གྱི་རྩིས་ལ་ཆད་ལུས་མེད་ We did not have any omissions in our accounts.

ཆད་ལུས་མེད་པ་ (cɛ̄ɛ̀lüü meèba) in full, complete, without omissions.

ཆད་སོ་ (cɛ̄ɛ̀so) sm. ཆད་དོན་.

ཆད་གསབ་ (cɛ̄ɛ̀səb) making up a deficiency, supplementing to make up loss/ omission; va.—རྒྱག; —བྱེད ¶ངས་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཆད་གསབ་བྱས་པ་ཡིན་ I made up two days work.

ཆད་གསབ་སྐྱོན་བཅོས་ (cɛ̄ɛ̀səb gyönjöö) (in editing) adding/ supplementing where things are missing and also correcting where there are mistakes.

ཆད་གསོ་ (cɛ̄ɛ̀so) sm. ཆད་གསབ་.

ཆད་གསོར་ (cɛ̄ɛ̀sor) replacing a person or animal when it is tired; va.—བྱེད་.

ཆད་ལྷག་ (cɛ̄ɛ̀lhaà) shortage and surplus, deficit and surplus, extra or missing, adding or omitting; va.—འཛལ་ ¶ངས་ཕུལ་བའི་དངུལ་དེ་ལ་ཆད་ལྷག་ཡོད་མེད་གཟིགས་རོགས་གནང་ Please see that if there are any shortages or extras in the money I gave you. ¶ཕྲུ་གུ་འདིས་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་མང་པོ་གཏོང་གི་འདུག That child's writing adds and omits many words and letters. 3. sm. ཆད་འཛར་.

ཆད་ལྷག་སྙོམ་སྒྲིག (cɛ̄ɛ̀lhaà ñōmdrig) making sth. even or balancing it by adding or omitting sth.

ཆད་ལྷག་མཉམ་སྦྱར་ (cɛ̄ɛ̀lhaà ñāmjar) sm. ཆད་ལྷག་སྙོམ་སྒྲིག.

ཚད་ལྷག་མེད་པའི་ལོ་ (cɛ̄ɛlhaà me̱èbɛ lo̱) a year with neither extra nor missing months.

ཚན་ (cɛ̄n) 1. mash, pulp ¶འབྲས་ཚན་ Rice mash. 2. ch. qian (1/10 སྲང་).

ཚན་གྲི་ (cɛ̄ndri) knife used in leather work.

ཚན་ཐང་ (cɛ̄ndaŋ) Chientang River.

ཚན་ཐུག (cɛ̄nduù) stew/ broth made from boiling wheat or barley or rice.

ཚན་པ་ (cɛ̄mba) 1. sm. ཚན་གྲི་. 2. a surgical knife.

ཚན་ཝ་ (cɛ̄nwa) ch. kilowatt.

ཚན་ལུང་གོང་མ་ (cɛ̄nluŋ ko̱ŋma) the Qianlong Emperor of China's Qing Dynasty.

ཆབ་ (cəb) 1. water (h.); va.—སྐོལ་ to boil water. 2. abbr. of ཆབ་གསང་.

ཆབ་རྒྱན་ (cəbgyɛn) water jug/ pitcher (h.).

ཆབ་ཁང་ (cəbgaŋ) 1. room/ house for bathing (h.). 2. toilet. 3. a place for boiling water (h.).

ཆབ་ཁུང་ (cəbguŋ) 1. sewer/ drain/ canal for water. 2. urethra.

ཆབ་ཁོལ་ (cəbgöö) boiled water (h.).

ཆབ་ཁྲོ་ (cəbdro) a cast iron pot for boiling water.

ཆབ་འཁོལ་ (cəbgöö) sm. ཆབ་ཁོལ་.

ཆབ་འཁོལ་མ་ (cəbgööma) sm. ཆབ་ཁོལ་.

ཆབ་གྲོས་ (cəbdröö) abbr. of ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་.

ཆབ་འགོ་ (cəbgo) belt buckle.

ཆབ་བཀྱལ་གནང་ (cəbgɛɛ nāŋ) va. to bathe, to take a shower (h.).

ཆབ་རྒྱུན་ (cəbgyün) sm. ཆུ་རྒྱུན་.

ཆབ་སྒོ་ (cəbgo) door (of a house).

ཆབ་སྒོ་བ་ (cəbgowa) sm. སྒོ་སྲུང་བ་.

ཆབ་སྒྲོག (cəbdroò) sm. ཆབ་ཙེ་.

ཆབ་སྒྲོམ་ (cəbdrom) a seat (frame) that goes over a bedpan.

ཆབ་ལྕེ་ (cəbje) sm. ཆབ་འགོ་.

ཆབ་གཅིན་མ་འཁྱིལ་ (cəbjin ma̱kyöö) not able to defecate or urinate on one's own.

ཆབ་བཅུ་གསུམ་ (cəbju sūm) sm. ཆབ་ཆབ་བཅུ་གསུམ་.

ཆབ་ཆབ་ (cəbjəb) mediocre, not very good.

ཆབ་ཆབ་བཅུ་གསུམ་ (cəbjəb cōgsum) person who knows a little about a lot but nothing well, a jack-of-all-trades and master of none.

ཆབ་ཆབ་བཅོ་བརྒྱད་ (cəbjen jōbgɛɛ) sm. ཆབ་ཆབ་བཅུ་གསུམ་.

ཆབ་ཆེན་ (cəbjen) excrement, stool (h.); va.—གནང་ to defecate; vi.—འགགས་ to be constipated.

ཆབ་ཆོབ་ (cəbjob) sm. ཆ་པེ་ཆོ་པེ་.

ཆབ་དོག (cəbdɔɔ̀) bedpan.

ཆབ་གཏོར་ (cəbdɔɔ) torma offered with water.

ཆབ་གཏོར་ (cəb dɔ̄ɔ) va. to sprinkle blessed water (done by lamas).

ཆབ་རྟགས་ (cəbdaà) urine specimen.

ཆབ་སྟན་ (cəbdɛn) diaper.

ཆབ་སྟོད་ (cəbdöö) upper garment of monk officials.

ཆབ་དྲིལ་ (cəbdree) mules that carry water (usu. refers to those that carry water for the Dalai Lama's kitchen).

ཆབ་གདན་ (cəbdɛn) diaper, cloth used for babies as a diaper.

ཆབ་མདོ་ (cāmdo) Chamdo.

ཆབ་མདོ་མངའ་ཁུལ་ (cāmdo ŋəgüü) an area that is part of Chamdo.

ཆབ་མདོ་བ་ (cāmdowa) person from Chamdo.

ཆབ་འདྲེན་གཞོན་ནུ་ (cəmdren sho̱nnu) herbal medicine for dropsy.

ཆབ་གནང་ (cəb nāŋ) 1. va. to bathe, to shower (h.). 2. to drink water (h.).

ཆབ་སྣོད་ (cəbnöö) a water vessel (h.).

ཆབ་པེ་ཆོབ་པེ་ (cəbe cōbe) sm. ཆབ་པེ་ཆབ་པེ་.

ཆབ་བུམ་རིལ་བ་ (cəbbum ri̱iwə) sm. ཆབ་བླུག.

ཆབ་འབངས་ (cəbbaŋ) subjects (political) ¶དབྱིན་ཇིའི་ཆབ་འབངས་ Subjects of the British.

ཆབ་བླུག (cəbluù) stylized (empty) water bottle carried by monk officials.

ཆབ་འབྱིན་སྨན་ (cəbjin mɛ̄n) medicine to enable one to pass urine.

ཆབ་མ་ (cəbma) ornamented belt/ buckle.

ཆབ་མིག (cəbmig) h. of ཆུ་མིག.

ཆབ་བཙོས་ (cəbjöö) h. of ཆུ་བཙོས་.

ཆབ་ཙམ་ (cəbdzam) a bit.

ཆབ་ཙེ་ (cəbdze) belt buckle; va.—རྒྱག to buckle a belt.

ཆབ་ཚོད་བཟོ་གྲྭ་ (cəbdzöö so̱dra) water meter factory.

ཆབ་རྫིང་ (cəbdziŋ) swimming pool/ pond (h.).

ཆབ་ཞབས་ (cəbshəb) shung. citizen.

ཆབ་ཞུགས་ (cəbshuù) 1. shung. week-long picnic (usu. for monks and monk officials) in summer (the 8th Tibetan month). 2. bathing.

ཆབ་ཞོ་ (cəbsho) milk (h.).

ཆབ་ཞོ་གནང་ (cəbsho nāŋ) 1. va. to drink milk. 2. va. to breastfeed (h.).

ཆབ་གཞོང་ (cəbshoŋ) bathtub (h.).

ཆབ་བཞེས་ (cəb she̱e) 1. va. to drink water (h.). 2. va. to get water (h.). 3. va. to take a bath (h.).

ཆབ་གཟན་ (cəbsɛn) shung. a shawl worn by the monk officials of tt. government with brocade or satin lining on the hems.

ཆབ་འོག (cəbwɔɔ̀) under the power/ domain/ sovereignty of, subject or vassal to ¶བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཡུལ་ཚོ་ Places under the power of the Tibetan nation.

ཆབ་འོག་འཁོར་འབངས་ (cəbwɔɔ̀ kɔ̄ɔbaŋ) sm. ཆབ་འབངས་.

ཆབ་འོག་ཏུ་འཇུག (cəbwɔɔ̀du ju̱ù) va. to put someone under one's power/ domain.

ཆབ་འོག་པ་ (cəbwɔɔ̀gba) shung. citizen.

ཆབ་ཡིག (cəbyiì) shung. letters or documents issued by authorities to lower offices or departments.

ཆབ་གཡོག (cəbyɔɔ̀) monks who do menial tasks in monasteries such as working in the kitchen, carrying water.

ཆབ་རིལ་ (cəbrii) 1. water bottle (h.). 2. shung. monastic college official.

ཆབ་རོམ་ (cəbrom) glacial ice.

ཆབ་ལ་རོལ་ (cəblə rö̱ö) va. to go swimming, to take a bath.

ཆབ་ལོང་ (cəbloŋ) belt buckle.

ཆབ་ཤུབས་ (cəbshuù) covering for ཆབ་བླུག.

ཆབ་ཤོག (cəbshɔɔ̀) 1. official letter, notice. 2. toilet paper (h.).

ཆབ་སྲིད་ (cəbsiì) politics, political, rule, governing; va.—སྐྱོང་ to rule, to govern, to administrate (countries/ governments) ¶ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་དབང་ Political rights. ¶ཚོགས་པ་དེས་ཆབ་སྲིད་ལོ་མང་བསྐྱངས་ཡོད་པ་རེད་ That party has ruled for many years.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གློག་གཡོ་ (cəbsiìgi gōgyo) political conspiracy.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གློག་གཤོམ་ (cəbsiìgi gōgshom) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གློག་གཡོ་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་དབང་ (cəbsiìgi kēwaŋ) political rights.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ (cəbsiìgi ko̱dɔɔ̀) political consciousness/ awareness/ understanding.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་ (cəbsiìgi ko̱nɛɛ̀) political position.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ (cəbsiìgi gu̱driì) political leader.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཉུང་ཤས་ (cəbsiìgi gu̱driì ñu̱ŋshɛɛ̀) oligarchy.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ (cəbsiìgi ŋo̱wa) political nature.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་གཡོལ་ (cəbsiìgi ñe̱nyöö) political asylum; va.—བྱེད་ to seek political asylum.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་ཅན་ (cəbsiìgi ñe̱èjɛn) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་ཕོག་མཁན་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་ཕོག་མཁན་ (cəbsiìgi ñe̱èmiŋ pɔ̄ɔ̀gɛn) political offender/ prisoner.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཉའ་གནོན་ (cəbsiìgi ña̱nön) political oppression/ suppression.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ (cəbsiìgi dōgba) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ (cəbsiìgi dāwa) political view/ philosophy.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ (cəbsiìgi dədzüü) political viewpoint.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ (cəbsiìgi dōbshuù) political power/ force.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ (cəbsiìgi tōbdaŋ) political rights.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ (cəbsiìgi təbdzöö) political struggle.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དད་མོས་ (cəbsiìgi tɛ̱ɛ̀möö) political conviction/ belief.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གདོང་རིལ་ (cəbsiìgi do̱ŋrii) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་པ་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་སྙིང་ (cəbsiìgi tö̱nñiŋ) political significance/ meaning.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ (cəbsiìgi nɛ̄ɛ̀dzüü) political situation/ condition/ scene.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ (cəbsiìgi nəmgyur) political attitude.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ (cəbsiìgi nāmba) political affiliation or background.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ (cəbsiìgi jöödzüü) political behavior/ way of acting.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ (cəbsiìgi ca̱wa) political work/ activity/ affairs.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམག་འཐབ་ (cəbsiìgi məgdəb) political battle/ war.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་བ་ (cəbsiìgi dzāwa) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ (cəbsiìgi dzəndzin) political platform/ program.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ (cəbsiìgi tsɔ̄rnaŋ) political sense (ability to perceive the political nature of things).

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ (cəbsiìgi tsōwa) political life.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་རྟགས་ (cəbsiìgi ra̱ŋdaà) political nature/ character.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ (cəbsiìgi rəŋshin) political nature/ sense.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རིག་པ་ (cəbsiìgi ri̱gbə) political science, politics.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རོགས་པ་ (cəbsiìgi ro̱gba) political assistant/ helper.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (cəbsiìgi la̱mjɔɔ̀) political line/ direction/ course.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (cəbsiìgi lə̱mluù) political system.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ (cəbsiìgi lɛ̱ngɛn) political duty/ task/ responsibility.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ (cəbsiìgi lɛ̱ngüü) political campaign/ movement.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ (cəbsiìgi lɛ̱ɛ̀dön) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (cəbsiìgi lɛ̱ɛ̀dön tsɔ̄gjuŋ) political action committee (U.S.A.).

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་པ་ (cəbsiìgi lōbdömba) political instructor (of a Peoples Liberation Army unit).

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ (cəbsiìgi shūggyen) political influence/ effect.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་པ་ (cəbsiìgi sāmba) political thought.

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་བློ་ (cəbsiìgi sāmlo) political thought.

ཆབ་སྲིད་ཀྱིས་དམག་སྤྱི་ (cəbsiìgi məgji) putting politics in command, making politics the commander-in-chief; va.—བྱེད་.

ཆབ་སྲིད་གླིང་ (cəbsiì gyīŋ) see ཆབ་སྲིད་.

ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ (cəbsiì gyōŋ) va. to rule, to govern.

ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ (cəbsiì gyāŋ) p. of ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་.

ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ (cəbsiì kɛ̄ɛ̀jɛn) sm. ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་.

ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་ (cəbsiì kɛ̄ɛ̀ba) political expert, politician.

ཆབ་སྲིད་ཁྲིད་སྟོན་པ་(cəbsiì trīidömba) political instructor (of a People's Liberation Army unit).

ཆབ་སྲིད་གྲོས་མཐུན་ཚོགས་འདུ་ (cəbsiì tro̱ödün tsōŋdu) Political Consultative Congress/ Conference.

ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་ (cəbsiì tro̱ömöö) political discussion/ consultation.

ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cəbsiì tro̱ömöö ūyün lhēngaŋ) Political Consultative Congress/ Conference.

ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ (cəbsiì tro̱ömöö tsōŋdu) Political Consultative Congress/ Conference.

ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ (cəbsiì tro̱ödzɔɔ̀) Political Consultative Congress/ Conference.

ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་ཆུང་ (cəbsiì tro̱ödzɔɔ̀gi lu̱gyüü tsōgjuŋ) history sub-committee of the Political Consultative Conference.

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་ (cəbsiì ñīndɛn) (involving, including, comprising) both religion and politics.

ཆབ་སྲིད་ཅུས་ (cəbsiì jüü) tib.ch. political bureau.

ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁག (cəbsiì dōbshuùgi cɔ̄ɔ̀gaà) political forces/ cliques.

ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ (cəbsiì tɛ̄ɛ̀gi lu̱gyüü) political history.

ཆབ་སྲིད་འཐབ་ཕྱོགས་ (cəbsiì təbjɔɔ̀) political front.

ཆབ་སྲིད་དྭངས་གཙང་ (cəbsiì ta̱ŋdzaŋ) politics without corruption.

ཆབ་སྲིད་པ་ (cəbsiibə) statesman, politician.

ཆབ་སྲིད་པུའུ་ (cəbsiibu) tib.ch. political department.

ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ (cəbsiì bə̱njɔɔ) political economy.

ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིག་པ་ (cəbsiì bə̱njɔɔgi ri̱gbə) study/ field/ science of political economy.

ཆབ་སྲིད་བྱ་བ་ (cəbsiì ca̱wa) political activity/ work/ affairs.

ཆབ་སྲིད་སྦྱོང་བརྡར་ (cəbsiì jo̱ŋdar) political training.

ཆབ་སྲིད་རྩ་འཛིན་ (cəbsiì dzəndzin) political platform.

ཆབ་སྲིད་རྩོད་ཡ་ (cəbsiì dzōöya) political rival/ opponent.

ཆམ་སྲིད་འཚོ་བ་ (cəbsiì tsōwa) sm. ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཚོ་བ་.

ཆབ་སྲིད་རིག་པ་ (cəbsiì ri̱gbə) political science.

ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་ (cəbsiì lɛ̱ngüü) political campaign/ movement.

ཆབ་སྲིད་ལས་འདས་པ་ (cəbsiilɛ dɛ̱ɛ̀ba) beyond politics ¶ ཆབ་སྲིད་ལས་འདས་པའི་གནད་དོན་ An issue that is beyond politics.

ཆབ་སྲིད་ལས་རོགས་པ་ (cəbsiì lɛ̱ɛ̀rogba) political assistant.

ཆབ་སྲིད་སློབ་སྦྱོང་ (cəbsiì lōbjoŋ) 1. political study. 2. the political study sessions held in Tibet in state offices usually one afternoon a week.

ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་ (cəbsiì lu̱gyüü) political history, politics ¶ ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་ཚན་པ་ Department of political history.

ཆབ་སྲིད་བསམ་བློ་ (cəbsiì sāmlo) political thought.

ཆབ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ (cəbsiì ūyöö) tib.ch. political commissar (of a People's Liberation Army unit).

ཆབ་གསང་ (cābsaŋ) urine (h.); va.—གནང་/—བྱེད་ to urinate; va.—ཕེབས་/—འགྲོ་ to go to the toilet, to go to urinate; vi.—ཐོ་ to have an urge to urinate.

ཆབ་གསང་རྒྱུས་འདུས་ (cābsaŋ gyɛ̱ndüü) urine and stool.

ཆབ་གསང་འབབ་བདེ་ (cābsaŋ bə̱bde) diuresis.

ཆབ་གསང་འབབ་སྨན་ (cābsaŋ bə̱bmɛn) diuretic.

ཆབས་ཅིག (cəbjig) together, together with ¶ ང་ཨ་མི་རི་ཀར་ཚོང་དང་ལྟ་སྐོར་ཆབས་ཅིག་ཡོང་བ་ཡིན་ I came to America to do business together with sightseeing. ¶ ཚང་མ་ཆབས་ཅིག་ཡོང་པ་རེད་ They all came together.

ཆབས་སྒྲགས་ (cābdraà) sm. ཆབས་ཅིག.

ཆམ་ (cām) sm. ཅམ་.

ཆམ་འགྲམས་ (cāmdram) a cold that worsened because of eating and drinking beer and meat.

ཆམ་རྒན་ (cāmgɛn) cold/ flu that one has had for a long time.

ཆམ་ངན་ (cāmŋɛn) severe cold.

ཆམ་ཆམ་ (cāmjam) walk, stroll; va.—འགྲོ་ to go for a walk/ stroll ¶ཁོང་ཉིན་ལྟར་ཆམ་ཆམ་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He goes for a stroll everyday.

ཆམ་ནད་ (cāmnɛɛ̀) sm. ཆམ་པ་.

ཆམ་པ་ (cāmba) a cold; vi.—ཐོག; —རྒྱག to catch/ have a cold.

ཆམ་ཕབ་ (cāmbəb) sm. ཆལ་ལ་འབེབས་.

ཆམ་མེ་བ་ (cāmmewa) 1. a feeling of emptiness. 2. sm. ལྷམ་མེ་བ་.

ཆམ་ཚེ་ (cāmdze) cloak.

ཆམ་བཞག (cāmshaà) sm. ཅམ་བཞག.

ཆམ་རིམས་ (cāmrim) flu epidemic.

ཆམ་ལ་ཕབ་ (cāmla pāb) sm. ཆམ་ལ་འབེབས་.

ཆམ་ལ་འབེབས་ (cāmla b̲e̲b) va. to defeat, to destroy, to beat badly.

ཅོ་ཁེ་ལི་ (cōkeli) eng. chocolate.

ཆར་ (cār) 1. abbr. of ཆར་པ་. 2. see དཔྱིད་ཆར་.

ཆར་སྐྱིབས་ (cārgyib) any shelter/ protection from rain or snow.

ཆར་སྐྱོབ་ (cārgyob) 1. umbrella. 2. roof.

ཆར་ཁེབས་ (cārgeb) sm. ཆར་གོས་.

ཆར་གོས་ (cārgöö) raincoat, rainwear.

ཆར་གྱི་ཟེགས་མ་ (cārgi s̲e̲gma) drizzle; vi.—བབ་ to drizzle.

ཆར་རྒྱུན་ (cārgyün) sm. ཆར་ཤོད་.

ཆར་རྒྱུན་ཟིམ་བུ་ (cārgyün s̲i̲mbu) continuous drizzle, vi.—བབ་ to continuously drizzle.

ཆར་ཅན་ (cārjɛn) rainy.

ཆར་ཆས་ (cārjɛɛ̀) rain gear, rainwear.

ཆར་ཆུ་ (cārju) 1. rain water. 2. rainfall, rain ¶ད་ལོ་ཆར་ཆུ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ This year (we) had good rainfall.

ཆར་ཆུ་བརྟག་ཆས་ (cārju dāgjɛɛ̀) rain gauge.

ཆར་ཆེན་ (cārjen) heavy rain.

ཆར་རྗེས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ (cārjeègi n̲a̲mga) sth. becoming clear after some time [Lit. sky after the rain].

ཆར་རྗེས་ཀྱི་ཤ་མོ་ (cārjeègi shāmo) sm. ཆར་རྗེས་སྨྱུག་གསར་.

ཆར་རྗེས་སྨྱུག་གསར་ (cārjeè ñ̲u̲gsar) growing up, springing up [Lit. bamboo shoots that grow after a heavy rainfall].

ཆར་ཉིན་ (cārñin) rain day.

ཆར་གདོགས་ (cār dɔ̄ɔ̀) vi. to belong to, to be a part of ¶ས་གནས་དེ་ཚོ་བོད་དབུས་གཙང་གི་ཆར་གདོགས་ཀྱི་རེད་ Those regions are a part of central Tibet.

ཆར་ལྟས་ (cārdɛɛ̀) a sign of rain.

ཆར་སྟོབས་ (cārdob) degree/ strength of rainfall.

ཆར་བརྟག་ཡོ་ཆས་ (cārdag y̲o̲bjɛɛ̀) equipment to predict rainfall, barometer, meteorological equipment.

ཆར་བརྟག་ཡོ་བྱད་ (cārdag y̲o̲bjɛɛ̀) sm. ཆར་བརྟག་ཡོ་ཆས་.

ཆར་ཐིགས་ (cārdig) a rain drop; vi.—རྒྱག to drizzle.

ཆར་དུ་སྙིལ་ (cārdu ñīī) vi. to fall/ occur like rain (i.e., in abundance).

ཆར་དུས་ (cārdüü) rainy season.

ཆར་དྲག (cārdrag) heavy/ pouring rain, rainstorm.

ཆར་དྲག་རླུང་འཚུབ་ (cārdrag lūŋdzub) rain storm.

ཆར་གདུགས་ (cārduù) umbrella; va.—ཕུབས་ to open an umbrella.

ཆར་དུང་ (cārduŋ) rainstorm, heavy rain, vi.—གཏོང་ to rain heavily, to storm; va. —གཟེད་ to be caught in heavy rain/ rainstorm.

ཆར་དུང་ལྷགས་རྒྱག (cārduŋ lhāggyaà) rain and wind storm; vi.—བྱེད་.

ཆར་དལ་(cārdüü) drizzle.

ཆར་རྡོ་ (cārdo) a stone used in Bon religion to kill an animal as part of a rain making ritual.

ཆར་ལྡན་ (cārdɛn) sm. ཆར་ཅན་.

ཆར་ལྡན་དུས་ (cārdɛndüü) rainy season. monsoon season.

ཆར་སྣོད་བྱིའུ་ (cārdöö c̲i̲wu) swallow (bird).

ཆར་སྣ་ཁྲིད་ (cārna trīī) va. to bring/ cause rain.

ཆར་སྣ་རླུང་འཁྲིད་ (cārna lūŋdriì) sm. ཆར་སྣེ་རླུང་འཁྲིད་.

ཆར་སྣེ་རླུང་འཁྲིད་ (cārne lūŋdriì) bringing in sth. bad [Lit. the wind brings the rain].

ཆར་པ་ (cārba) rain; vi.—འབབ་; —གཏོང་ to rain; vi.—ཆད་ to stop raining.

ཆར་པ་ཆུ་གྲོགས་ (cārba cūdrog) complementing each other, helping one's own kind [Lit. rain (is) the friend of water].

ཆར་པ་བབས་ (cārba bāb) sm. ཆར་པ་འབེབས་.

ཆར་པ་འབབ་ཚད་ (cārba b̲ə̲bdzɛɛ̀) amount of rainfall/ precipitation.

ཆར་པ་འབེབས་ (cārba b̲e̲b) va. to cause rain to fall (part of tantric practice).

ཆར་པ་ཟིམ་ཟིམ་ (cārba s̲i̲msim) light/ soft rain, drizzle.

ཆར་པ་སིབ་སིབ་ (cāba sībsib) sm. ཆར་པ་ཟིམ་ཟིམ་.

ཆར་པ་སིམ་སིམ་ (cāba sīmsim) sm. ཆར་པ་ཟིམ་ཟིམ་.

ཆར་པས་སྦོང་ (cārbɛ b̲o̲ŋ) vi. to be wet/ drenched from rain.

ཆར་སྤྲིན་ (cərdrin) 1. rain cloud. 2. rain and clouds.

ཆར་ཕི་ (cərpi) sm. ཆར་པི་.

ཆར་ཕིབས་(cərpib) sm. ཆར་ལྟི་.

ཆར་ཕྲན་ (cārtrɛn) light rainfall, drizzle.

ཆར་བུ་ (cərbu) light rainfall, drizzle.

ཆར་འབོར་ (cāmbɔr) sm. ཆར་ཚད་.

ཆར་སྦུད་ (cārbüü) sm. ཆར་རླུང་.

ཆར་སྨུན་ (cārmün) 1. darkening of sky just before rain; vi.—འཁྲིབས་. 2. (for people) sullen, downcast.

ཆར་མེད་ (cārmeè) drought, rainless.

ཆར་ཚད་ (cārdzɛɛ̀) quantity/ amount of rainfall.

ཆར་ཚད་དཔྱད་ཆས་ (cārtsɛɛ̀jɛɛ̀jɛɛ̀) rain gauge, rainfall measuring instrument.

ཆར་ཞོད་ (cārshöö) monsoon, torrential rain ¶ཆར་ཞོད་ཆེ་བའི་སྐབས་ During the heavy monsoon period.

ཆར་ཟིམ་ (cārsim) sm. ཆར་པ་ཟིམ་ཟིམ་.

ཆར་ཟིམ་པོ་ (cār s̲i̲mbo) sm. ཆར་ཟིམ་.

ཆར་ཟིམ་བུ་ (cār s̲i̲mbu) sm. ཆར་ཟིམ་.

ཆར་ཟིམ་རླུང་འཇམ་ (cārsim lūŋjam) drizzling with a gentle wind.

ཆར་ཟིལ་ (cārsii) sm. ཆར་ཟིམ་.

ཆར་ཡིབ་ (cəryib) sm. ཆར་གཡོལ་.

ཆར་གཡོགས་ (cāryɔɔ̀) sm. ཆར་ཁེབས་.

ཆར་གཡོལ་ (cār yöö) va. to seek shelter when it is raining.

ཆར་རས་ (cārrɛɛ̀) cloth that is waterproof.

ཆར་རླུང་ (cərluŋ) rainstorm, hurricane ¶ཆར་རླུང་དྲག་པོ་ A heavy storm. [Lit. wind, rain].

ཆར་རླུང་བརྟག་དཔྱད་ (cərluŋ dāgjɛɛ̀) weather investigation, meteorology.

ཆར་ཤ་ (cārsha) sm. ཆར་ཞོད་.

ཆར་ཤོག (cārshɔɔ̀) rainproof plastic.

ཆར་སིམ་ (cərsim) sm. ཆར་ཟིམ་.

ཆར་སིམ་བུ་ (cər sīmbu) sm.* ཆར་ཟིམ་བུ་.

ཆར་སིལ་ (cərsii) light rain, drizzle.

ཆར་ལྷེ་ (cārle) raincoat.

ཆར་ལྷགས་ (cārlhaà) wind and rain, rainstorm; vi.—རྒྱག.

ཆར་ལྷམ་ (cārlham) rain boots, rubber boots, galoshes.

ཆལ་ (cɛ̄ɛ̀) soap.

ཆལ་སྒྲ་ (cɛ̄ɛ̀dra) splashing sound.

ཆལ་ཆལ་ (cɛ̄ɛ̀jɛɛ) sm. ཆལ་སྒྲ་.

ཆལ་ཆིལ་ (cɛ̄ɛ̀jii) wavering, fluctuating, pulsating ¶ཆུ་རླབས་ཆལ་ཆིལ་གཡོ་བའི་གཙང་པོའི་ཐོག On the river with pulsating waves.

ཆལ་ཆོལ་ (cɛ̄ɛ̀jöö) meaningless, aimless, senseless (talk or behavior); va.—སྨྲ་; —ཤོད་ to talk nonsense.

ཆལ་བདབ་ (cɛ̄ɛ̀dəb) sm. ཆལ་ཆིལ་.

ཆལ་མ་ (cɛ̄ɛ̀ma) evenly.

ཆལ་མར་བཀྲམ་ (cɛ̄ɛ̀mar drām) va. to spread/ scatter

evenly ། ཞལ་བའི་སྟེང་དུ་ཚགས་ཤོག་ཅལ་མར་བཀྲམ་འདུག (They) have spread newspapers evenly all over the floor.

ཅལ་མར་བདལ་ (cɛ̄ɛmar dɛɛ) sm. ཅལ་མར་བཀྲམ་.

ཅལ་ལི་ཅིལ་ལི་ (cɛ̄li jīli) sm. ཅལ་ཅིལ་.

ཅལ་ལི་ཅོལ་ལི་ (cɛ̄le jōle) sm. ཅལ་ཅོལ་.

ཆས་ (cɛ̄ɛ) 1. clothes, garments; va.—སྒྲོན་; —གྱོན་ to wear/ put on (clothes) ། བོད་ཆས་སྒྲོན་འདུག (They) have put on Tibetan clothes. 2. va. to go, to leave ། ཐག་རིང་པོར་ཆས་སོང་ (They) went to far away places. 3. va. to come/ arrive ། ཁོ་ཤར་ངོས་ནས་ཆས་ཡོང་བ་རེད་ He came from the east. 4. at the point of ། ཁོ་ཚོ་འགྲོ་བར་ཆས་པ་ན་ ། As they were at the point of leaving/ going. 5. food for animals ། ཕག་པ་ལ་ཆས་སྟད་པ་རེད་ (They) gave food to the pigs.

ཆས་ཀ་ (cēēga) sm. ཆས་.

ཆས་ཁ་ (cɛ̄ɛga) sm. ཆས་ཀ་.

ཆས་ཁོག (cɛ̄ɛgɔ̄ɔ̀) trough.

ཆས་གུར་ (cēēgur) a tent that Tibetan opera performers use as a dressing room.

ཆས་གོས་ (cēēgöö) clothes, garments, costumes.

ཆས་འགྲོ་ (cēndro) "lets go" (Eastern Tibetan dialect).

ཆས་སྒྱུར་ (cɛ̄ɛ gyur) va. to change clothes.

ཆས་དངོས་ (cēēŋöö) shung. clothes and things.

ཆས་སྒྲོན་ (cɛ̄ɛ drɛ̄ɛ) va. to wear/ to put on clothing, to dress up.

ཆས་བོར་ (cēēbɔɔ) wooden container used for feeding animals.

ཆས་བརྫུས་ (cēēdzüü) impersonating, disguising (with respect to clothing); va.—བྱེད་; —སྒྲོན་ ། ཁོས་གྲྭ་པའི་ཆས་བརྫུས་སྒྲོན་ནས་དགོན་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ He disguised himself in a monk's clothes and went to the monastery.

ཆས་ཞུགས་ (cēēshuù) sm. ཆས་སྒྲོན་.

ཆས་གཟབ་ (cēēsəb) dressing up ། དུས་ཆེན་དེ་ར་ཚང་མས་ཆས་གཟབ་སྒྲོན་ཡོད་པ་རེད་ Everyone was dressed up at the festival.

ཆས་སུ་ཞུགས་ (cēēsu shuù) sm. ཆས་སྒྲོན་.

ཆི་ཀང་ (cīgaŋ) ch. cylinder.

ཆི་ག (cīga) wallet.

ཆི་གེ་ (cīge) mare's milk.

ཆི་པི་ཁ་ (cībigə) sm. ཆི་པི་ཁ་.

ཆི་པི་ཁ་ (cībigə) 1. red date. 2. a type of herbal medicine.

ཆི་མན་ (cīmin) ch. yeast; va.—སྦོལ་ to ferment (dough) with yeast ། ཆི་སྐྱ་སྐམ་པོ་ Dry yeast.

ཆི་མན་མོག་མོག (cīmin mɔ̄ɔmɔɔ) ch. steamed dumpling made with yeast flour.

ཆི་མན་སྦོལ་ (cīmin ñöö) va. to ferment yeast.

ཆི་སྨན་སྐམ་པོ་ (cīmin gāmbo) ch.tib. dry yeast.

ཆི་ཙི་ (cīdzi) ch. flat noodles.

ཆི་ཡིའུ་ (cīyü) ch. gasoline, petrol.

ཆི་ཡིའུ་དན་ (yiyüdɛn) ch. gasoline bomb.

ཆི་ལི་ (cīli) Chile.

ཆི་ལི་ལི་ (cī lili) 1. pouring rain. 2. good smelling.

ཆི་ལེན་རི་པོ་ (cīlen riwo) Chilien Mountains.

ཆི་ལེར་ (cīler) covered with sth. such as snow or blood.

ཅིག (cīg) one ། ཅིག་འབུམ་ཅིག་ཁྲི་ཅིག་སྟོང་ 111,000.

ཅིག་རྐྱ་བ་ (cīg gyāwa) sm. ཅིག་རྐྱང་.

ཅིག་རྐྱང་ (cīggyaŋ) single, alone.

ཅིག་སྐྱ་ (cīggya) sm. ཅིག་རྐྱང་.

ཅིག་སྐྱེས་ (cīggyeè) a lone growing tree or plant.

ཅིག་སྐྱེས་དབང་ལག (cīggyeè wāŋlaà) a type of herb.

ཅིག་ཁྲི་ (cīgdri) ten thousand.

ཅིག་རྒྱུ་ཉིས་སྤུན་ (cīggyu ñībün) a type of weaving with one warp and two wefts.

ཅིག་བརྒྱ་ (cīggya) one hundred.

ཅིག་བརྒྱུད་ (cīggyüü) oral teachings passed on from one person to another.

ཅིག་བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་ (cīggyüü dreewa) a single contact (usu. in espionage work).

ཅིག་བརྒྱུད་མ་ (cīggyüümə) linear ancestor.

ཅིག་སྒྲིལ་ (cīgdrii) 1. united in one, unity, solidarity. 2. a roll of one piece of sth.

ཅིག་ཆོད་ (cīgjöö) sm. གཅིག་ཆོད་.

ཅིག་སྟོང་ (cīgdoŋ) one thousand.

ཅིག་ཐུབ་ (cīgdub) able to do (sth.) alone/ on one's own.

ཅིག་དྲིལ་ (cīdrii) rolled/ wrapped/ packed in one bundle.

ཅིག་འབུམ་ (cīgbum) one hundred thousand.

ཅིག་རྫུག (cīgdzuù) sm. རང་རྒྱ་འཐེར་བ་.

ཅིག་ལབ་ (cīgləb) va. to talk to oneself; vi.—རྒྱག.

ཅིག་ཤད་ (cīgshɛɛ̀) a single ཤད་.

ཆིང་ (cīŋ) ch. 1. a unit of area equal to 100 མུའུ་ (16.474 acres). 2. the Qing dynasty in China ། ཆིང་གོང་མ་ The Qing Emperor. 3. ch. hydrogen.

ཆིང་ཀྲིན་ (cīŋdren) ch. Muslim, Islam.

ཆིང་ཁྲ་ (cīŋdra) (Chinese) ch. green tea.

ཆིང་དན་ (cīŋdɛn) ch. H-bomb.

ཆིང་དན་མཚོན་ཆ་ (cīŋdɛn tsōnja) ch.tib. hydrogen/ nuclear weapon.

ཆིང་དུལ་འབར་མདེལ་ (cīŋdüü bardee) sm. ཆིང་དན་མཚོན་ཆ་.

ཆིང་མེ་སུའུ་ (cīŋmesu) ch. penicillin.

ཆིང་དམག (cīŋmaà) ch.tib. Qing army/ troops.

ཆིང་རླུང་ (cīŋluŋ) ch.tib. hydrogen.

ཆིང་སང་ (cīŋsaŋ) ch. prime minister.

ཆིངས་ (cīŋ) 1. intervention, arbitration, mediation, negotiation (usu. regarding a treaty); va.—རྒྱག to intervene, to mediate, to negotiate; va.—འགྲིག to agree on a treaty, to sign an agreement/ treaty ། ཤོག་ཁག་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་རྙོག་མཐུན་འགྲིག་ཆེད་ང་ཚོས་ཆིངས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ We negotiated to settle the dispute between the two groups. ། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དབར་གྲོས་མོལ་བྱས་ནས་ཆིངས་འགྲིགས་བཞག The two countries held talks and agreed on a treaty. 2. a binding, a bandage; va.—རྒྱག to bind, to bandage ། རྐང་པ་ཆག་པ་ཆིངས་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) bound up the broken leg. 3. imp. of འཆིང་. 3. abbr. of ཆིངས་ཡིག.

ཆིངས་འགྲིགས་ (cīŋdrig) negotiating an agreement/ treaty; va.—བྱེད་.

ཆིངས་དངུལ་ (cīŋŋüü) indemnity; va.—སྤྲོད་ to pay an indemnity.

ཆིངས་དོན་ (cīŋdön) contents of a treaty/ agreement.

ཆིངས་དོན་སྐུ་ཚབ་ (cīŋdön gūdzəb) representative at treaty negotiations/ signings.

ཆིངས་དོན་ཡིག་ཁག (cīŋdön yigaà) treaties.

ཆིངས་མ་ (cīŋmə) hoop.

ཆིངས་མོལ་ (cīŋmöö) conference/ negotiations for making a treaty.

ཆིངས་ཡིག (cīŋyii) treaty; va.—འཇོག to sign a treaty ། མཛའ་མཐུན་ཆིངས་ཡིག Friendship treaty.

ཆིན་ཁྲང་ (cīndraŋ) ch. Chinese tea.

ཆིན་ཁྲལ་ (jīndrɛɛ) ch. shung. amban.

ཆིན་དན་ (cīŋdɛn) sm. ཆིང་དན་.

ཆིན་ཙི་ལ་ཕུག (cīŋdzi ləbuù) ch.tib. a small red radish.

ཆིན་ཚལ་ (cīndzɛɛ) ch. type of celery.

ཆིན་ཝང་ (cīnwaŋ) ch. prince, a Chinese title.

ཆིབ་ (cīb) sm. ཆིབས་.

ཆིབས་ (cīb) 1. imp. of འཆིབ་. 2. sm. ཆིབས་པ་. 3. abbr. of ཆིབས་རྟ་.

ཆིབས་ཀྱི་སྒྱུར་ (cībgyi gyūr) h. of རྟ་དཀྲུག.

ཆིབས་བཀྲུག (cībgyaà) a stone used for mounting horses.

ཆིབས་སྐྱིལ་ (cībgyee) sm. ཞབས་སྐྱིལ་.

ཆིབས་བསྐྱོད་ (cībgyöö) going, coming (h.); va.—གནང་; —བསྐྱངས་ to go, to come (h.) ། ཁོང་ལྷ་སར་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་བཞག He went to Lhasa.

ཆིབས་ཁ་ (cībga) horse's mouth (h.); va.—སྒྱུར་ to change direction (when riding a horse).

ཆིབས་ཁ་ཐུབ་པ་ (cībga tūbbə) a child old enough to ride a horse.

ཆིབས་ཁལ་ (cībgɛɛ) abbr. of ཆིབས་རྟ་ and ཁལ་མ་.

ཆིབས་ཁེབས་ (cībgeb) horse blanket (h.).

ཆིབས་གྲལ་ (cībdrɛɛ) h. of རྟ་རགས་.

ཆིབས་གློ་ (cīblo) girth (h.).

ཆིབས་འགྲོས་ (cībdröö̀) trotting gait of horses (h.).

ཆིབས་སྒ་ (cībga) saddle (h.); va.—སྒྲོན་ to saddle (a horse).

ཆིབས་སྒྱུར་ (cībgyur) sm. ཆིབས་བསྒྱུར་.

ཆིབས་བསྒྱུར་ (cībgyur) 1. sm. ཆིབས་བསྒྲོད་. 2. sm. ཆིབས་བསྒྱུར་ཆེན་མོ་, 2.

ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་གོ་ (cībgyur nãŋgɔ) good-bye (said to person leaving) (h.).

ཆིབས་བསྒྱུར་ཆེན་མོ་ (cībgyur cēmbo) shung. the two processions of the Dalai Lama: from the Potala to the Norbulingka in the 1st week of the 4th Tibetan month and from Norbulingka to the Potala in the 10th Tibetan month.

ཆིབས་བསྒྱུར་ཡར་ཕེབས་ (cībgyur y̲arpeè) shung. the Dalai Lama's procession returning from Norbulingka to the Potala palace in the 10th Tibetan month.

ཆིབས་བསྒྱུར་མར་ཕེབས་ (cībgyur m̲arpeè) the Dalai Lama's procession going from the Potala Palace to Norbulingka in the 4th month.

ཆིབས་སྒྲོ་ (cībdro) saddle bag (h.).

ཆིབས་གཙོག (cībjɔ̄ɔ̀) h. of རྟ་གཙོག.

ཆིབས་བཏེགས་ (cīb dēg) sm. ཆིབས་ཐོག་ཐོན་.

ཆིབས་ཐོག་ཐོན་ (cībdɔɔ̀ tȭn) va. to depart on a journey (h.).

ཆིབས་ལྕུག (cībjaà) horse whip (h.).

ཆིབས་ཆག (cībjaà) horse fodder (h.).

ཆིབས་ཆག་ཝུ་ལག (cībjaà wu̱ùlaà) shung. corvee labor as a stable boy.

ཆིབས་ཆས་ (cībjɛɛ̀) horse tack.

ཆིབས་ཆེ་ (cībje) shung. abbr. of ཆིབས་དཔོན་ཆེན་མོ་.

ཆིབས་ཆེན་ (cībjen) riding horse (h.).

ཆིབས་ཏོག (cībdɔg) an ornament put on the head of a lama's horse.

ཆིབས་རྟ་ (cībda) horse (h.); va.—འཆིབ་ to ride, to mount (a horse).

ཆིབས་སྟེགས་ (cībdeg) sm. ཆིབས་བཀུག.

ཆིབས་ཐོན་ (cībdön) departing; va.—གནང་ ¶ཁ་ས་ལྷ་ས་ནས་ཆིབས་ཐོན་གནང་བཞག (He) departed from Lhasa yesterday.

ཆིབས་དར་བ་ (cībdarwa) 1. shung. a person carrying a banner who accompanies the retinue when the Dalai Lama is going from one palace to the other. 2. riders holding banners.

ཆིབས་དྲེལ་ (cībdree) mule (h.).

ཆིབས་གདན་ (cībdɛn) rug placed under the saddle (h.).

ཆིབས་ཏོག་ཐོན་ (cīb d̲ogdön) vi. to leave/ depart from a place (h.).

ཆིབས་འདྲ་ (cībdra) sm. ཆིབས་གསོར་.

ཆིབས་པ་ (cībbə) sm. ཆིབས་རྟ་.

ཆིབས་པ་ལྡུང་གཤོག (cībbə lūŋshɔɔ̀) speedy, fast [Lit. a horse with wings].

ཆིབས་པའི་ཏོག (cībɛ dōg) sm. ཆིབས་ཏོག.

ཆིབས་དཔོན་ (cībbön) manager of a stable (h.).

ཆིབས་དཔོན་ཆེན་མོ་ (cībbön cēmmo) shung. the head of the Dalai Lama's stable.

ཆིབས་བྱམས་ (cībjam) shung. palanquin, sedan chair (h.).

ཆིབས་སྦྱངས་ (cībjaŋ) practicing riding (horses/ mules) (h.).

ཆིབས་སྦྱོང་ (cībjoŋ) shung. a rehearsal of the horse procession held prior to the day the Dalai Lama goes from one palace to the other.

ཆིབས་སྨེད་ (cībmeè) shung. h. of སྨེད་.

ཆིབས་རྩྭ་ (cībdza) fodder, hay (h.).

ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ (cībshɛɛ gyu̱r) see ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་.

ཆིབས་ཞབས་ (cībshəb) entourage, party, retinue, people accompanying high officials on a journey (h.) ¶སྲིད་འཛིན་གྱི་ཆིབས་ཞབས་མི་བརྒྱད་ཡོད་པ་རེད་ There are eight people accompanying the president (on his journey).

ཆིབས་ཞབས་འཁོད་ (cībshəb kȫö̀) va. to arrive (h.) ¶གོང་གནམ་ཐང་དུ་ཆིབས་ཞབས་འཁོད་སྐབས་ When he arrived at the airport.

ཆིབས་ཞབས་པ་ (cībshəbbə) sm. ཆིབས་ཞབས་.

ཆིབས་གཞོལ་ (cībshöö) sm. ཆིབས་བཞོལ་.

ཆིབས་ཟམ་ (cībsam) shung. h. of རྟ་ཟམ་.

ཆིབས་ཡོབ་ (cībyob) stirrup (h.).

ཆིབས་གཡོག (cībyɔɔ̀) groom (h.).

ཆིབས་ར་ (cībrə) stable (h.).

ཆིབས་ར་མདོ་ (cībrə d̲o) shung. the outer section of the Dalai Lama's stable.

ཆིབས་ར་སྦུགས་ (cībrə bu̱ù) shung. the inner section of the Dalai Lama's stable.

ཆིབས་ར་ལས་ཁུངས་ (cībrə lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. office in charge of the Dalai Lama's stable.

ཆིབས་རགས་ (cībraà) shung. a line of people on horseback (e.g., those accompanying the Dalai Lama or Regent) (h.).

ཆིབས་རེས་ (cībreè) shung. a form of tax whereby peasants have to provide horses for government officials.

ཆིབས་ལས་ (cīblɛɛ̀) shung. abbr. of ཆིབས་ར་ལས་ཁུངས་.

ཆིབས་ཤོག (cībshɔɔ̀) sm.

ཆིབས་བཞོལ་ (cībshöö) dismounting/ getting off a horse (h.); va.—གནང་.

ཆིབས་སྲབ་ (cībdrəb) bit and head stall of a horse/ mule bridle (h.).

ཆིབས་གསེབ་ (cībseb) stallion (non-castrated) (h.).

ཆིབས་གསོར་ (cībsɔɔ) shung. spare horses that a rider takes so that he can change when one gets tired.

ཆིབས་བསུ་ (cībsu) shung. 1. a servant bringing an (extra) riderless horse to pick up (sb.), sending a person with a horse to pick up sb.; va.—འགྲོ་ to go bringing an (extra) riderless horse to pick up (sb.), va.—གཏོང་ to send a person with an (extra) riderless horse to pick up sb. 2. going or sending sb. on horseback to welcome/ greet a visitor who is arriving; va.—འགྲོ་ to go on horseback to welcome/ greet a visitor who is arriving; va.—གཏོང་ to send sb. on horseback to welcome/ greet a visitor who is arriving.

ཆིར་ (cīr) imp. of བཆིར་.

ཆིར་གྱིས་ཆིར་ (cīrgu cīr) va. to squash/ squeeze.

ཆིར་ཆིར་ (cīrcir) shining, glittering, sparkling.

ཆིལ་ཆིལ་ (cīljii) bubbling, rushing, splashing, dashing (sound of water).

ཆིལ་མན་ (cīimɛn) see ཆི་མན་.

ཆིལ་མན་མོག་མོག (cīimɛn m̲omo) ch. dumpling made with yeast dough.

ཆིལ་ལི་ (chīile) sm. ཆིལ་ཆིལ་.

ཆིས་ཁྲི་ (cīidre) ch. vehicle, automobile.

ཆིས་ཡིའུ་ (cīiyü) ch. gasoline, petrol.

ཆིའུ་ཅིར་ (cīujil) Churchill.

ཆིའུ་ཞི་ (cīushe) ch. gym shoes, tennis shoes, sneakers.

ཆུ་ (cū) 1. water; va.—གཏོང་ to irrigate; va.—སྐོལ་ to boil water; va.—རྒྱག to water sth. ¶དཔྱིད་ཀ་ཞིང་ག་ར་ཆུ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ One has to irrigate the field in the spring. ¶ཇ་བཟོ་དུས་སྔོན་ལ་ཆུ་བསྐོལ་དགོས་ When making tea, first one has to boil the water. ¶ཁོས་ཞོགས་ལྟར་མེ་ཏོག་ལ་ཆུ་རྒྱག་གི་འདུག He waters the flowers every morning. 2. river ¶དེང་སང་ཆར་པ་མང་པོ་བབས་ཙང་ཆུ་རྒྱས་བཞག Because it has rained a lot these days the river has risen. 3. urine ¶ཁོང་ལ་ན་ཚ་ཕོག་ནས་དེང་སང་ཆུ་བབ་ཀྱི་མི་འདུག He has gotten sick and cannot urinate.

ཆུ་ཀ་ལ་ (cūgala) tib.hind. water tap. 2. water pipe.

ཆུ་ཀྲམ་ (cūdram) sm. ཆུ་སྲམ་.

ཆུ་ཀླུང་ (cūluŋ) river.

ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ (cūluŋ cēmbo) great river, great current ¶རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ In the great current of the great cultural revolution.

ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་ (cūluŋ rəbmeè) a large river that cannot be crossed on foot or horse.

ཆུ་ཀློང་ (cūloŋ) the middle of the river.

ཆུ་དཀྱིལ་ (cūgyii) sm. ཆུ་ཀློང་.

ཆུ་དཀྱིལ་གླིང་ལག (cūgyii lïŋlaà) peninsula.

ཆུ་དཀྲོགས་ནས་མར་མི་ཐོན་ (cūdrɔ̀ɔnɛ mar midön) futile effort, hopeless act [Lit. churning water does not produce butter].

ཆུ་བཀག (cūgaà) damming water, blocking/ stopping water; va.—གཏོང་.

ཆུ་བཀག་གཏོང་གཅུས་ཕུར་ (cūgaà dōŋ jüübur) faucet for turning water on and off.

ཆུ་ཀ་ (cūga) irrigation ditch/ channel; va.—འཐེན་ to draw water from an irrigation ditch/ channel, to irrigate.

ཆུ་ཀ་འགོ་ལ་ཡོད་ན་ཀ་གཤུག་ལ་ཡོད་ (cūg gāgola yōōna gəshuùla yōò) if the top does well, the lower ones will also prosper (e.g., if a business or enterprise makes good profit then workers will profit) [Lit. if there is water at the source of the irrigational canal then there is water at the end].

ཆུ་ཀེད་ (cugyeè) the middle reaches of a river.

ཆུ་སྐྱང་ (cūgyaŋ) plain water.

ཆུ་རྐྱལ་ (cūgyɛɛ) swimming; va.—རྒྱག.

ཆུ་རྐྱལ་ཁང་ (cūgyɛɛgaŋ) sm. ཆུ་རྐྱལ་རྫིང་བུ་.

ཆུ་རྐྱལ་འགྲན་བསྡུར་ (cūgyɛɛ drəndur) swim meet/ competition.

ཆུ་རྐྱལ་རྫིང་བུ་ (cūgyɛɛ dzinbu) swimming pool.

ཆུ་སྐད་ (cūgɛɛ̀) 1. the sound of rushing water. 2. in a monastery—the call announcing that the mangja or traja prayer assembly is starting.

ཆུ་སྐམ་ (cū gām) vi. to get dry. 2. abbr. of water and land ༑ ཆུ་སྐམ་གཉིས་ཐོག Via land and water.

ཆུ་སྐམ་སྐྱེལ་འདྲེན་ (cūgam gyēndren) transportation by land and water.

ཆུ་སྐམ་གྲམ་དོན་ (cūgam dramdön) revealing everything, everything coming to light. [Lit. the river dries and the bank appears].

ཆུ་སྐམ་གྲམ་ཐོན་ (cūgam dramdön) sm. ཆུ་སྐམ་གྲམ་དོན་.

ཆུ་སྐམ་གཉིས་སྤྱོད་ (cūgam ñiijüü) amphibious ༑ ཆུ་སྐམ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐན་ཁི་ Amphibious tank.

ཆུ་སྐམ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཐབ་འཁོར་ (cūgam ñiijüügi təbgɔɔ) amphibious tank/ armored car.

ཆུ་སྐར་ (cūgar) a minute.

ཆུ་སྐར་ཆེན་པོ་ (cūgar cēmbo) the planet Mercury.

ཆུ་སྐེད་ (cūgeè) sm. ཆུ་ཀེད་.

ཆུ་སྐོར་ (cūgɔɔ) water mill; va.—འཐག to mill grain in a water mill.

ཆུ་སྐོར་གཉེར་པ་ (cūgɔɔ ñērba) a person in charge of a water mill.

ཆུ་སྐོལ་ (cū gōò) va. to boil water.

ཆུ་སྐོལ་ཐབ་ཆེན་ (cūgöò təbjen) large hearth for boiling water.

ཆུ་སྐྱར་ (cūgyar) a type of fish eating bird.

ཆུ་སྐྱིལ་ (cū gyīl) vi. to fill up with water.

ཆུ་སྐྱུར་ (cūgyur) 1. rhubarb. 2. water burial; va.—གཏོང་. 3. the sour liquid that is vomited up. 4. a sour drink.

ཆུ་སྐྱུར་ལངས་ (cūgyur laŋ) vi. to get heart burn/ acid reflux.

ཆུ་སྐྱེགས་ (cūgyeg) sm. ཆུ་སྐྱུར་, 3.

ཆུ་སྐྱེས་ (cūgyeè) 1. lotus. 2. things that grow in water. 3. poet. wednesday. 4. poet. friday. 4. moon.

ཆུ་སྐྱེས་ཏ་མིག (cūgyeè dāmig) root of Chinese wild ginger used for headaches and toothaches.

ཆུ་སྐྱེས་པད་མ་ (cūgyeè bɛ̄ɛma) water lily.

ཆུ་སྐྱེས་དབང་ལག (cūgyeè wāŋlaà) anise, star anise.

ཆུ་སྐྱེས་ལོ་ཏོག (cūgyeè lodoò) an aquatic/ hydrophonic crop, a crop grown in water.

ཆུ་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ (cūgyeè sōgjaà) aquatic creatures/ animals.

ཆུ་སྐྱོགས་ (cūgyɔɔ̀) water ladle.

ཆུ་སྐྱོན་ (cūgyön) flood damage ༑ ཆར་ཤོད་ཆེ་དུས་ཆུ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ During the heavy monsoon season (they) have flood damage.

ཆུ་སྐྱོར་ (cūgɔɔ) 1. ridge or raised embankment that holds water in or channels it. 2. the ridge/ railing on a roof that prevents sb. from falling.

ཆུ་སྐྱེས་སྔོ་རིགས་ (cūgyeè ŋōrig) algae/ plants that grow in water.

ཆུ་སྐྲན་ (cūdrɛn) a cancerous liquid in the stomach.

ཆུ་བསྐྱེད་གློག་ཁང་ (cūgyeè lɔ̄ɔgaŋ) hydro-electric plant.

ཆུ་བསྐྱེད་གློག་ཤུགས་ཁང་ (cūgyeè lɔ̄ɔshugaŋ) sm. ཆུ་བསྐྱེད་གློག་ཁང་.

ཆུ་ཁ་ (cūga) 1. bank (river). 2. vagina. 3. on the surface of the water. 4. sm. གྲུ་ཁ་.

ཆུ་ཁ་སྙི་བ་ (cūga ñīwə) a disease where the patient has to urinate often.

ཆུ་ཁ་འཕར་ཚད་ (cūga pārdzɛɛ̀) water level.

ཆུ་ཁ་ལེབ་ (cūgaleb) deerskin cloth used to polish pots.

ཆུ་ཁག (cūgaà) river basin.

ཆུ་ཁང་ (cūgaŋ) 1. bathroom, shower-room, bath house. 2. place where people went to get boiled water.

ཆུ་ཁང་གསང་གཅོད་ (cūgaŋ sānjöö) bathroom (in the American sense of a toilet and place to wash).

ཆུ་ཁད་ (cūgɛɛ̀) bank of river/ lake.

ཆུ་ཁམས་ (cūgam) one of the five astrological elements (water).

ཆུ་ཁའི་མཉན་པ་ ལ་ཁའི་ཇག་པ་ (cūgɛ ñɛ̄mba lagɛ cagba) having power in their own sphere of authority [Lit. boatmen around the river, bandits around the mountain pass].

ཆུ་ཁུག (cūguù) cove, bay, inlet.

ཆུ་ཁུང་ (cūguŋ) sluice, weir.

ཆུ་ཁུར་ (cūgur) clouds.

ཆུ་ཁུར་བརྩེགས་པ་ (cūgur dzēgba) clouds.

ཆུ་ཁུལ་ (cūgüü) a region with rivers and lakes.

ཆུ་ཁེབས་ (cūgeb) rain protection/ covering, raincoat.

ཆུ་ཁོག (cū kɔ̄ɔ) vi. to stop water going through sth., to resist/ repel water ༑ སྟོད་ཐུང་འདིས་ཆུ་ཁོག་གི་རེད་པས་ Is this coat water resistant?

ཆུ་ཁོངས་ (cūgoŋ) sm. ཆུ་ཁུལ་.

ཆུ་ཁོལ་ (cūgöö) water that has been boiled ༑ ཆུ་ཁོལ་ཚ་པོ་ Hot boiled water.

ཆུ་ཁོལ་གྲང་ (cūgöö traŋ) cold water that had been boiled.

ཆུ་ཁོལ་མ་ (cū kōōma) sm. ཆུ་ཁོལ་.

ཆུ་ཁོལ་ལེན་ས་ (cūköö lensa) room where one goes to get boiled water.

ཆུ་ཁྱི་ (cūkyi) water-dog year.

ཆུ་མཁན་ (cūgɛn) sailor, boatman.

ཆུ་མཁྲེགས་ (cūdreg) sm. སེར་བ་.

ཆུ་འཁོར་ (cūgɔɔ) 1. sm. ཆུ་སྐོར་. 2. whirlpool, eddy, vortex.

ཆུ་འཁོར་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūgɔɔ lɔ̄gdön trüügɔɔ̀) hydro/ water turbine generator.

ཆུ་འཁོར་གློག་འདོན་འཕྲུལ་ཆས་ (cūgɔɔ lɔ̄gdön trüüjɛɛ̀) sm. ཆུ་འཁོར་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་.

ཆུ་འཁོར་གཉེར་པ་ (cūgɔɔ ñēēba) person in charge of the water mill.

ཆུ་འཁོལ་ (cūgöö) sm. ཆུ་ཁོལ་.

ཆུ་འཁྱགས་ (cūgyaà) ice.

ཆུ་འཁྱིལ་ (cū kyīl) vi. to form a puddle/ pool of water ༑ ཆར་པ་བཏང་རྗེས་སྒོ་རའི་ནང་ཆུ་འཁྱིལ་བཞག After it rained water puddled in the courtyard.

ཆུ་འཁྱིལ་ལེ་བ་ (cū kyīlewa) 1. puddled or standing water. 2. (with མིག་) eyes full of tears.

ཆུ་གང་ (cūgaŋ) 1. arc. spirit, courage. 2. sm. ལེགས་པ་.

ཆུ་གོས་ (cūgöò) raincoat, raingear.

ཆུ་གྲང་མོ་གཤོ་ (cū traŋmo shō) va. to dampen sb.'s spirits/ enthusiasm [Lit. to pour cold water].

ཆུ་གྲམ་མཉམ་འཇགས་ (cūdram ñamjag) agreeing to settle a dispute/ quarrel by both sides

compromising or giving sth. up [Lit. river and bank recede together].

ཆུ་གྲི་ (cūdri) 1. a sharp knife. 2. a small curved knife.

ཆུ་གྲུབ་བྲག་རྡོ་ (cūdrub tragdo) sedimentary rock.

ཆུ་གྲོག (cūdrog) 1. ravine. 2. arc. foam/ bubbles on water. 3. cold water. 4. tsampa mixed with cold water for medical purposes.

ཆུ་གླ་ (cūla) shung. a fee for carrying water.

ཆུ་གླག (cūlaà) a large bird that preys on fish.

ཆུ་གླང་ (cūlaŋ) water-ox year.

ཆུ་གླིང་ (cūliŋ) island.

ཆུ་གླེ་ (cūle) sm. ཆུ་གླིང་.

ཆུ་གློ་ (cūlo) an animal disease characterized by water in the lungs.

ཆུ་གློག (cūlɔɔ̀) hydroelectric, hydropower.

ཆུ་གློག་སྒྲིག་སྦྱོར་ཀུང་སི་ (cūlɔɔ̀ drigjɔɔ gūŋsi) tib.ch. hydroelectric installation company.

ཆུ་གློག་ཅུའུ་ (cūlɔɔ̀jū) tib.ch. hydroelectric board.

ཆུ་གློག་བབས་ཚུགས་ (cūlɔɔ̀ bəbdzuù) hydro-electric power station.

ཆུ་གློག་བཟོ་གྲྭ (cūlɔɔ̀ sodra) hydroelectric plant.

ཆུ་གློག་ས་ཚིགས་ (cūlɔɔ̀ sədzii̇̀) hydroelectric power station.

ཆུ་གློད་ (cū lö̀ö̀) 1. va. to release/ let out water. 2. va. to let down a friend or associate ༶ ད་རེས་འགག་ཙར་ཐུག་དུས་གྲོགས་པོས་ཆུ་གློད་བྱུང་ This time, when I met with an obstacle, my friend let me down.

ཆུ་མགོ་ (cūngo) 1. source/ head water of a river. 2. up-river, up-stream.

ཆུ་མགོ་གངས་ཐུག (cūngo kaŋduù) 1. the highest authority/ source/ level (usu. conveys taking a dispute/ issue to the highest level or authority) ༶ ཁ་མཆུ་འདི་ཁྲིམས་ཁང་འོག་མས་ཐག་གཅོད་དྲང་པོ་མ་བྱུས་སྐབས་ཆུ་མགོ་གངས་ཐུག་གིས་གོང་རིམ་ལ་ཞུ་རྒྱིན་ཞུས་པ་རེད་ Because this dispute was not settled honestly by the lower court, like a river touching the snow, (they) petitioned to the superior officials [Lit. the river's source is the snow mountain].

ཆུ་མགོ་གྱེན་ལ་ལོག་པ་ (cūŋgo gyenla lɔgba) 1. sth. that is impossible [Lit. the head waters of a river returning uphill]. 2. sm. ཆུ་རྒྱུ་གྱེན་ལྡོག.

ཆུ་མགོ་ནས་རྙོག་ན་དྭངས་དུས་མེད་ (cūŋgonɛ ñɔgna taŋdüü mee̋) if people at the top don't behave, the subordinates won't [Lit. If the source of the river is muddy there won't be time for the river to become clear].

ཆུ་འགག (cūŋgaà) 1. lock, water-gate, sluice gate. 2. vi. to be unable to urinate.

ཆུ་འགུལ་གློག་སྐྱེད་མ་འཁོར་ (cūngüü lɔ̃ɔ̀gyeè magɔɔ) hydro/ water turbine generator.

ཆུ་འགུལ་སྒོ་གཤོག (cūngüü goshɔɔ̀) hydro/ water turbine.

ཆུ་འགུལ་མ་འཁོར་ (cūngüü magɔɔ) sm. ཆུ་འཁོར་སྒོ་གཤོག.

ཆུ་འགོ་ (cūŋgo) sm. ཆུ་མགོ་.

ཆུ་འགོ་གངས་ཐུག (cūŋgo kaŋdug) sm. ཆུ་མགོ་གངས་ཐུག.

ཆུ་འགོག (cūŋgɔɔ̀) water/ flood protection; waterproof ༶ ཆུ་འགོག་ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ Waterproof wrist watch.

ཆུ་འགོག་སྒོ་གླེགས་ (cūŋgɔɔ̀ goleg) a wooden board used to control water.

ཆུ་འགྱེད་སྒོ་བཀག (cūgyeè gogaà) sluice gate.

ཆུ་འགྲམ་ (cūndram) bank, coast, shore.

ཆུ་འགྲམ་བསིལ་ཁང་ (cūdram sĩĩgaŋ) waterside pavilion.

ཆུ་འགྲོ་ (cūndro) drainage system, water drain/ sewer.

ཆུ་འགྲོ་མ་ཡུར་ (cūndro mayur) main water canal.

ཆུ་འགྲོས་ལྟ་བུའི་ལས་སྒྲུབ་ (cūndröö̀ dəbü leèdrub) streamlined production.

ཆུ་འགྲོས་ལྟ་བུའི་ལས་རིམ་ (cūndröö̀ dəbü lɛ̀èrim) streamlined work.

ཆུ་རྒལ་ (cū gɛɛ) 1. va. to cross/ ford a river. 2. va. to bathe. 3. sm.* ཆུ་ཀྲུལ་.

ཆུ་རྒལ་ཁང་ (cūgɛɛgaŋ) bathroom.

ཆུ་རྒལ་ས་ (cū gɛɛsa) place/ beach for swimming or bathing or fording a river.

ཆུ་རྒུན་འབྲུམ་ (cū gündrum) grapes.

ཆུ་རྒོད་ (cūgöö̀) rushing/ roaring river.

ཆུ་རྒྱན་ (cūgyɛn) lotus.

ཆུ་རྒྱབ་པ་ (cūgyəbbə) person in charge of allocating irrigation water to fields.

ཆུ་རྒྱལ་(cūgyɛɛ) sm.* ཆུ་ཀྲུལ་.

ཆུ་རྒྱས་ (cū gyɛ̀è) vi. (of water) to be in spate, to rise ༶ གཙང་པོ་དེའི་ཐོག་དབྱར་དུས་ཆུ་རྒྱས་སྐབས་ཏུན་ཁྲི་ཕྲག་འཁྱོག་པའི་གྲུ་གཟིངས་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ In the summer, when the river rises, ships carrying tens of thousands of tons can sail.

ཆུ་རྒྱུག (cū gyuù) vi. to be flowing (water) ༶ ཆར་པ་མང་པོ་བབ་ནས་ལམ་ཁར་ཆུ་རྒྱུག་གི་འདུག Because it rained heavily water was flowing on the road.

ཆུ་རྒྱུག་རྒྱུག (cū gyuguù) fluent ༶ ཁོས་བོད་སྐད་ཆུ་རྒྱུག་རྒྱུག་རྒྱུག་གི་འདུག He speaks fluent Tibetan.

ཆུ་རྒྱུག་ཚད་ (cū gyuùdzɛɛ̀) rate of flow of water.

ཆུ་རྒྱུག་ཤུལ་ (cū gyuùshüü) trace of running water.

ཆུ་རྒྱུག་ས་ (cū gyuùsə) river bed.

ཆུ་རྒྱུད་ (cūgyüǜ) 1. river bank, the areas beside a river ༶ འབྲི་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་ལ་གྲོང་ཚོ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Along the banks of the Yangtse River there are many villages. 2. water system.

ཆུ་རྒྱུད་དེད་ནས་འགྲོ་ (cūgyüǜ teènɛ dro) va. to go somewhere following the course of a river (upstream or downstream depending on the context).

ཆུ་རྒྱུན་ (cūgyün) 1. river, stream. 2. the flow of rivers, current; vi.—བབ་ to flow (of rivers/ stream) ༶ སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ནང་ཆུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ར་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The stream flows continuously through the garden; va.—གཅོད་ to stop/ cut off the flow of a river ༶ ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ཀྱི་ཆུ་བཀག་གིས་དྲག་ཏུ་རྒྱུག་པའི་གཙང་པོའི་ཆུ་རྒྱུན་བཅད་པ་རེད་ The dam of the hydroelectric station has stopped the flow of the forceful river.

ཆུ་རྒྱུན་གྱེན་ལྡོག (cūgyün gyendɔɔ̀) adverse current, going against the current ༶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཆུ་རྒྱུན་གྱེན་ལྡོག་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་ We must block the adverse current that is opposing socialism.

ཆུ་རྒྱུན་འབབ་ཡུལ་ (cūgyün bəbyüü) river valley/ basin, the place where a river descends to.

ཆུ་རྒྱུན་བཞིན་ (cūgyünshin) uninterrupted, continual [Lit. like the flow of a river].

ཆུ་རྒྱུས་ (cūgyɛɛ̀) vein.

ཆུ་ལྷང་ (cūgaŋ) boil, blister; vi.—སྐྱེ་; —དོན་ to get a boil/ blister.

ཆུ་སྒང་ (cūgaŋ) abbr. of ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག.

ཆུ་སྒམ་ (cūgam) water tank.

ཆུ་སྒུལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūgüü trũũgɔɔ) sm. ཆུ་འགུལ་གློག་སྐྱེད་མ་འཁོར་.

ཆུ་སྒུལ་མ་འཁོར་ (cūgüü magɔɔ) sm. ཆུ་འགུལ་མ་འཁོར་.

ཆུ་སྒོ་ (cūgo) 1. water gate; va.—འབྱེད་ to open the water gate (of a dam). 2. mouth of the urethra, the opening from which males and females urinate.

ཆུ་སྒྲ་ (cūdra) sound of a river/ water.

ཆུ་སྒྲེ་(cū dre) va. to dip sth. in water/ liquids.

ཆུ་སྒྲོལ་ཟམ་བཤིག (cūdröö samshii̇̀) not repaying kindness, being ungrateful [Lit. after crossing the river, destroying the bridge].

ཆུ་བརྒལ་ (cū gɛɛ) 1. p. of ཆུ་རྒལ་. 2. in compounds, sm. ཆུ་རྒལ་.

ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་གཅིག (cūgya samjig) sm. ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་བསྡུས་.

ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་བསྡུས་ (cūgya samdüǜ) 1. the main or essential idea/ concept. 2. putting/ bringing many different groups under one ༶ ཚོགས་པ་འདྲ་མིན་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཚང་མ་གཞུང་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཆུ་

བརྒྱ་ཟམ་བསྡུས་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་ We have to bring all the different groups under one government like "a hundred rivers under one bridge" [Lit. hundred rivers under a bridge].

ཆུ་ང་ (cüŋe) sm. ཆུང་ངུ་.

ཆུ་ངན་ (cüŋɛn) 1. bad/ dirty/ polluted/ contaminated water. 2. flood. 3. fluid secreted in a woman's vagina when sexually aroused.

ཆུ་ངན་ལང་ཤོར་ (cüŋɛn la̱ŋshɔɔ) sm. ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར་.

ཆུ་ངན་ལམ་ཞུགས་ (cüŋɛn la̱ŋshuù) sm. ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར་.

ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར་ (cüŋɛn la̱mshɔɔ) having to do sth. bad ༖ཁྲལ་རིགས་ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར་གྱི་འཁྲི་འཁྲིལ་བྱུང་ (We) had to pay the taxes that were imposed. [Lit. bad water spilled on the road]. 2. becoming spoiled in the sense of continuing a bad behavior/ standard ༖ཁོང་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པར་ཡོང་ཡག་འདི་ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར་རེད་ He has become spoiled and comes to work (only) at 10 (a.m.).

ཆུ་ངོ་ (cüŋo) sm. ཆུ་ཁ་.

ཆུ་ངོགས་ (cüŋɔɔ̀) sm. ཆུ་གྲམ་.

ཆུ་ངོགས་གཏམ་རྒྱུད་ (cüŋɔɔ̀ dāmgyüü) name of famous Chinese novel ("Outlaws of the Marsh").

ཆུ་ངོས་ (cüŋöö) 1. sea level. 2. the surface of water.

ཆུ་ངོས་ཀྱི་ཐིག་ (cüŋöögi ti̱g) the level of water, horizon line.

ཆུ་མངར་མོ་ (cü ŋārmo) soda, pop [Lit. sweet water].

ཆུ་ཇམས་ (cüŋam) depth of water.

ཆུ་ཇམས་པ་ (cüŋamba) poet. a wave.

ཆུ་སྔོ་ (cüŋo) 1. blue water. 2. algae.

ཆུ་སྔོ་ལི་ཙའོ་ (cüŋo li̱dzawo) tib.ch. bladder wart.

ཆུ་ཅུ་གང་ (cü jügaŋ) a type of medicine.

ཆུ་གཅོད་ (cü jöö) 1. va. to stop/ cut off the flow of water. 2. va. to stop animals from drinking water.

ཆུ་གཅོག་ཚད་ (cü jöötsɛɛ̀) ship's displacement.

ཆུ་བཅད་མཚོ་བརྒལ་ (cüjɛɛ̀ tsögɛɛ) traveling a great distance [Lit. cross river and cross lake].

ཆུ་བཅས་བྱེད་ (cüjɛɛ̀ ce̱è) va. to irrigate fields.

ཆུ་བཅུ་ (cü jü) 1. f. of ཆུ་འཆུ་ 2. va. to take water out of a container with a ladle.

ཆུ་བཅུད་ (cüjüü) salt.

ཆུ་བཅུས་ (cüjüü) p. of ཆུ་འཆུ་.

ཆུ་བཅོས་ (cü jöö) water improvement/ purification/ control.

ཆུ་ལྕག་ (cüjaà) a type of herb.

ཆུ་ལྕི་རིགས་ (cü ji̱rig) heavy water.

ཆུ་ཆག་ (cüjaà) 1. kneading rancid pieces of butter in cold water to wash away mold that has formed on it; va.—རྒྱག; —བྱེད་. 2. fodder for livestock consisting of water mixed with ground barley and lentils. 3. vi. (of water) to get lower, to go down, to recede ༖ཆར་ཞིད་ཆད་ན་ཆུ་ཆག་གི་རེད་ The river will go down when the monsoon stops. ༖ཆུ་ཆག་པའི་དུས་ Low water season.

ཆུ་ཆད་ (cü cɛɛ̀) vi. to have water be/ get cut off.

ཆུ་ཆུ་ (cücu) an expression of feeling cold.

ཆུ་ཆུང་ཐབས་ཟམ་པ་མཐོ་ཐབས་ (cü cüŋdəb sa̱mba tōdəb) both sides compromising to reach a settlement; va.—བྱེད་ [Lit. method for making river recede, method for making bridge higher].

ཆུ་ཆུང་བའི་དུས་ (cücuŋwɛ tü̱ü) dry season.

ཆུ་ཆུང་ཟམ་མཐོ་ (cüjuŋ sa̱mto) shung. sm. ཆུ་ཆུང་ཐབས་ཟམ་པ་མཐོ་ཐབས་.

ཆུ་ཆེན་པོ་ (cü cēmbo) 1. high tide. 2. big river.

ཆུ་ཆེན་ཡུར་མ་གཤོངས་ (cüjen yu̱r ma̱shom) shung. flood water which overflows the drain/ canal.

ཆུ་ཆུའུ་ (cü cüwu) sm. ཚོ་ལོ་.

ཆུ་ཆོད་ (cü cöö) 1. vi. to have the flow of water stop ༖ས་ཡོམ་གྱིས་རྐྱེན་པས་གཙང་པོའི་ཆུ་ཆོད་པ་རེད་ Because of the earthquake, the flow of the river got stopped (cut off). 2. vi. to be able to cross/ ford a river ༖ཆུ་རྒྱས་སྐབས་གཙང་པོའི་ཆུ་ཆོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ When the river is high one is unable to cross it.

ཆུ་འཆུ་: p. ཆུ་བཅུས་; f. ཆུ་བཅུ་ (cü cü) va. to ladle out water.

ཆུ་ཇ་ (cüja) a drink made from water, butter and salt.

ཆུ་འཇགས་ (cünjaà) sprinkling water on a floor for sweeping; va.—རྒྱག.

ཆུ་འཇགས་རྡོ་གསལ་ (cünjaà do̱sɛɛ) hidden situation coming to light [Lit. when water subsides the rocks are visible].

ཆུ་རྗེས་ (cüjeè) water mark/ stain.

ཆུ་ཉལ་ (cüñɛɛ) poet. a well.

ཆུ་ཉིན་སྐྱིབ་ (cü ñi̱ndrib) the mountains on two sides of a river.

ཆུ་ཉུང་ (cüñuŋ) swallow (bird).

ཆུ་ཉོག་ (cüñog) muddy/ dirty water.

ཆུ་གཉེར་ (cüñer) 1. ripples on water (often used to convey ceaseless action) ༖དཀའ་ངལ་ཆུ་གཉེར་བཞིན་ཐུག་པའི་སྐབས་ When one comes across ceaseless problems. 2. sm. ཆུ་སྙེར་གཉེར་པ་.

ཆུ་གཉིས་བར་ (cü ñi̱ibar) a place between two rivers.

ཆུ་རྙོག་ (cüñog) 1. sm. ཆུ་ཉོག. 2. va. to stir up trouble.

ཆུ་རྙོག་ཉ་འཛིན་ (cüñog ña̱dzin) making trouble to gain profit/ benefit; va.—བྱེད་ ༖བོད་ཀྱི་སྐུ་དྲག་གིས་ཆུ་རྙོག་ཉ་འཛིན་བྱས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་བསླངས་པ་རེད་ The Tibetan aristocrats incited the people to be angry for their own gain.

ཆུ་རྙོག་མ་ (cüñogma) muddy water.

ཆུ་སྙིགས་ (cüñig) dirty water (e.g., water that has been used to wash/ rinse sth.).

ཆུ་སྙིགས་དངས་བཟོའི་སྒྲིག་ཆས་ (cüñig ta̱ŋsöö drigjə) water purifying equipment.

ཆུ་སྙིང་ (cüñiŋ) salt.

ཆུ་སྙོམས་འཇལ་ཆས་ (cüñam jɛ̱ɛjɛɛ̀) a water leveling instrument (used in irrigation).

ཆུ་སྙོམས་འཇལ་བྱེད་ཁྲི་ཙེ་ (cüñam jɛ̱ɛjeè trēdze) tib.ch. instrument/ ruler for measuring water level.

ཆུ་བསྙལ་ (cüñɛɛ) a beam-like wood structure that a water mill stands on.

ཆུ་གཏིག་ (cü di̱g) va. to allow something to drip (e.g., to drain out water).

ཆུ་གཏིག་སྦུ་བ་ (cüdig bu̱wə) burette.

ཆུ་གཏིང་ (cüdiŋ) underwater.

ཆུ་གཏིང་འགས་མདེལ་ (cüdiŋ ge̱èdee) underwater mine/ explosive.

ཆུ་གཏིང་འབར་མདེལ་ (cüdiŋ ba̱rdee) sm. ཆུ་གཏིང་འགས་མདེལ་.

ཆུ་གཏིང་ཐུང་བ་ (cüdiŋ tūŋwə) shallow water.

ཆུ་གཏིང་ཟབ་པ་ (cüdiŋ sa̱bba) deep water.

ཆུ་གཏིང་རིང་བ་ (cüdiŋ ri̱ŋwə) sm. ཆུ་གཏིང་ཟབ་པ་.

ཆུ་གཏེར་ (cüder) 1. ocean, sea. 2 an ocean mine.

ཆུ་གཏེར་མུ་ཁྱུད་ (cüder mu̱gyüü) outer-walls (used in mandalas).

ཆུ་གཏེར་བཞི་ (cüdershi) the four seas that surround Mount Meru.

ཆུ་གཏེར་ཟུར་ (cüder su̱r) bay, gulf.

ཆུ་གཏོང་ (cü dōŋ) va. to irrigate, to water.

ཆུ་གཏོང་ས་ (cüdoŋsa) place to be watered.

ཆུ་གཏོར་ (cü dɔ̄ɔ) va. to sprinkle/ splash/ scatter water.

ཆུ་གཏོར་གད་རྒྱག་ (cüdɔɔ kɛ̱ɛ̀ gya̱à) va. to sprinkle water on the floor and then sweep.

ཆུ་གཏོར་ཁོག་ཕྱིར་ (cüdɔɔ kōgdir) watering can, sprinkling can.

ཆུ་གཏོར་དམ་པེ་ (cüdɔɔ ta̱mbe) sm. ཆུ་གཏོར་ཁོག་ཕྱིར་.

ཆུ་གཏོར་འཚག་ཁུང་ (cüdɔɔ tsāgguŋ) sprinkler head (with holes).

ཆུ་གཏོར་ཡོ་བྱད་ (cüdɔɔ yo̱cɛɛ̀) watering/ spraying utensils.

ཆུ་གཏོར་མཆུ་ཏོ་ (cüdɔɔ cüdo) spraying nozzle.

ཆུ་གཏོར་རླངས་འཁོར་ (cüdɔɔ lāŋgɔɔ) water sprinkling car/ truck.

ཆུ་རྟ་ (cūda) water-horse year.

ཆུ་རྟ་ཞིབ་གཞུང་ (cūda shibshuŋ) shung. a government edict about land and taxes that was issued in water-horse year.

ཆུ་རྟགས་ (cūdaà) sm. ཆབ་རྟགས་.

ཆུ་སྟག (cūdaà) water-tiger year.

ཆུ་སྟེར་ (cū dēr) va. to give water.

ཆུ་སྟོད་ (cūdöö) upstream, upper reaches of a river.

ཆུ་སྟོད་སྐྱེས་ (cū döögyeè) Tuesday.

ཆུ་སྟོད་ཟླ་བ་ (cūdöö dawa) the month that goes from the 16th day of the 5th month to 15th day of the 6th month.

ཆུ་ཐག (cūdaà) the rope that connects two horses pulling a cart. 2. the rope on a plow.

ཆུ་ཐག་གཙོད་ (cūtaà jöö) va. to rinse clothes that have been washed with water.

ཆུ་ཐིགས་ (cūdig) drop of water, dripping water; vi.—རྒྱག to drip, to leak (water).

ཆུ་ཐིགས་རྡོ་ཕུག (cūdig dobuù) small amounts of diligence/ work over a long period can have a powerful effect [Lit. drops of water can wear through rocks].

ཆུ་ཐིགས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ (cūdig dobuù) sm. ཆུ་ཐིགས་རྡོ་ཕུག [Lit. drops of water can accumulate to make an ocean].

ཆུ་ཐུབ་ལོ་ཏོག་ (cūtub lodɔɔ) water resistant crops.

ཆུ་ཐོག (cūtɔɔ) via sea/ water, on the water, concerning water.

ཆུ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (cūdɔɔ gyēndren) shipping/ transporting by water; va.—བྱེད་.

ཆུ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ཀུང་སི་ (cūdɔɔ gyēndren gūŋsi) tib.ch. water transport company.

ཆུ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ས་ཚིགས་ (cūdɔɔ gyēndren sədzii) water transport station.

ཆུ་ཐོག་ཉེན་འགོག (cūdɔɔ ñengɔɔ) marine insurance.

ཆུ་ཐོག་མི་ཚང་ (cūdɔɔ midzaŋ) boat dwellers/ people.

ཆུ་ཐོག་འགྲིམ་འགྲུལ་ (cūdɔɔ drimdrüü) water/ sea travel.

ཆུ་ཐོག་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ (cūdɔɔ drimdrüügi cawa) ocean navigation.

ཆུ་ཐོག་འགྲོ་ལམ་ (cūdɔɔ drolam) waterway, sea lane.

ཆུ་ཐོག་གནམ་གྲུ་ (cūdɔɔ nāmdru) seaplane.

ཆུ་ཐོག་ལ་འགྲོ་ (cūdɔɔla dro) va. to go by water (river/ sea/ ocean).

ཆུ་ཐོག་ལུས་རྩལ་ (cūtɔɔ lüüdzɛɛ̀) aquatic sports.

ཆུ་ཐོན་ (cūdön) marine, aquatic.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རྫས་ (cūdön ŋöödzɛɛ̀) marine/ aquatic products.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རྫས་ལས་རིགས་ (cūdön ŋöödzɛɛ̀ lɛɛ̀rig) aquatic products industry.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རིགས་ (cūdön ŋöörig) sm. ཆུ་ཐོན་དངོས་རྫས་.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ (cūdön ŋööriggi tōndzɛɛ̀) aquatic resources.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རིགས་གསོ་སྐྱེལ་ (cūdön ŋöörig sōbel) aquaculture.

ཆུ་ཐོན་དངོས་རིགས་གསོ་སྐྱེལ་ར་བ་ (cūdön ŋöörig sōbel rawa) aquafarm.

ཆུ་ཐོན་བྱ་བ་ (cūdön cawa) marine work/ business.

ཆུ་ཐོན་ཟ་ཆས་ (cūdön sajɛɛ̀) seafood.

ཆུ་ཐོན་ཟམ་བརྗེད་ (cūdön samjeè) sm. ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་ [Lit. the water crossed, forget the bridge].

ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་ (cūdön samba) ungrateful, ingratitude [Lit. (forgetting) the bridge after crossing the water].

ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་བོར་ (cūtön samba pɔɔ) sm. ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་.

ཆུ་ཐོན་ཟམ་དཔེ་ (cūtön sambe) sm. ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་.

ཆུ་ཐོན་ཟམ་བོར་ (cūtön sam pɔɔ) sm. ཆུ་ཐོན་ཟམ་པ་བོར་.

ཆུ་ཐོབ་ (cūdob) shung. one's share of irrigation water.

ཆུ་ཐོར་ (cūdɔɔ) chicken-pox.

ཆུ་འཐག (cūdaà) water mill.

ཆུ་འཐབ་ (cūdəb) water warfare, naval fighting/ struggle.

ཆུ་འཐུང་དུས་ཆུ་ཕུགས་དྲན་དགོས་ (cū tüŋdü cū pūù trɛngöö) not forgetting the origin/ source [Lit. when drinking water you have to remember the source of the water].

ཆུ་འཐེན་ (cū tēn) va. to drain water, to pump water.

ཆུ་འཐེན་འཁོར་ལོ་ས་ཚིགས་ (cūden kōōlo sədzii) water pumping station.

ཆུ་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (cūden kōōlo) water pump.

ཆུ་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūden trüügɔɔ) sm. ཆུ་འཐེན་འཁོར་ལོ་.

ཆུ་འཐེན་ས་ཚིགས་ (cūden sədzii) water pumping station.

ཆུ་འཐོར་ (cū tōō) vi. to get scattered/ sprinkled/ splashed (of water).

ཆུ་འཐོར་རྫིང་བུ་ (cūdɔɔ dziŋbu) fountain with shooting water.

ཆུ་དང་མེ་ཕྲད་ (cūdaŋ me trɛɛ̀) irreconcilable, incompatible [Lit. water and fire meeting].

ཆུ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ (cūdaŋ oma dreèba) getting along extremely well, compatible [Lit. water and milk mixed together].

ཆུ་དམ་ (cūdam) hot water bottle.

ཆུ་དར་ (cūdar) prayer flags situated along a river bank.

ཆུ་དིམ་ (cūtim) going underwater, diving; va.—རྒྱག to go underwater, to dive.

ཆུ་དུགས་ (cūdug) a type of Tibetan medical treatment using water.

ཆུ་དོང་ (cūdoŋ) any hole in the ground with water inside, a well, a puddle, a ditch.

ཆུ་དྭངས་ (cūdaŋ) a magical stone that makes water clear.

ཆུ་དྭངས་གྲམ་གསལ་ (cūdaŋ dramsɛɛ) very clear [Lit. water clear, bank clear].

ཆུ་དྭངས་ཉ་གསལ་ (cūdaŋ ñamsɛɛ) very clear [Lit. water clear, fish clear].

ཆུ་དྭངས་ནོར་བུ་ (cūdaŋ nɔɔbu) sm. ཆུ་དྭངས་.

ཆུ་དྭངས་པོ་ (cū taŋbo) clear water.

ཆུ་དྭངས་མ་ (cū taŋma) sm. ཆུ་དྭངས་པོ་.

ཆུ་དྲག (cūdrag) sm. ཆུ་དྲེག.

ཆུ་དྲངས་ (cū traŋ) p. of ཆུ་འདྲེན་.

ཆུ་དྲི་མ་ཞིམ་པོ་ (cū trimə shimbu) perfume, scent.

ཆུ་དྲེག (cūdreg) encrustation, dregs.

ཆུ་དྲོད་འཇམ་ (cū trönjam) lukewarm water.

ཆུ་དྲོད་འཇམ་གྱིས་ཤ་མི་འཚོས་ (cū trönjamgi shā midzöö) loose discipline is not effective [Lit. can't cook meat in lukewarm water].

ཆུ་དྲོན་ (cūdrön) warm water.

ཆུ་དྲོན་སོན་སྦང་ (cūdrön sōnbaŋ) soaking seeds in warm water (for fast germination).

ཆུ་གདན་ (cūdɛn) diaper.

ཆུ་བདེ་ཉ་སྐྱིད་ (cūde ñagyii) a state of being happy and well/ comfortable [Lit. water is well, fish are happy].

ཆུ་མདའ་ (cūnda) hose, water gun.

ཆུ་མདེལ་ (cūndel) torpedo.

ཆུ་མདེལ་འཕེན་བྱེད་དམག་གྲུ་ (cūndel pēnjeè məgdru) torpedo boat.

ཆུ་མདོ་ (cūndo) place where two rivers intersect.

ཆུ་མདོང་ (cūdoŋ) 1. water pipe. 2. water jug/ bucket/ pail.

ཆུ་འདལ་ (cū dɛɛ) 1. vi. to spread water. 2. a calm/ gentle slow running river.

ཆུ་འདུར་ (cūndur) sm. ཆུ་སྣུར་.

ཆུ་འདུས་མདོ་ (cū düü do) sm. ཆུ་མདོ་.

ཆུ་འདོན་ས་ (cū dönsa) source of water.

ཆུ་འདྲེན་ (cūndren) irrigation, watering, drawing in water; va. ཆུ་འདྲེན་; —གཏོང་ ། ཞིང་ལ་ཆུ་འགོ་ནས་ཆུ་དྲངས་ཡོད་པ་རེད་ They have irrigated the field from the headwaters of the stream.

ཆུ་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (cūndren kōōlo) water wheel (irrigation device).

ཆུ་འདྲེན་ལྕགས་མདོང་ (cūndren lāgdoŋ) iron/ metal

pipe for conveying water.

ཆུ་འདྲེན་མདོང་རིང་ (cūndren doŋriŋ) water conduit/ conveying pipe.

ཆུ་འདྲེན་སྦུ་གུ་ (cūndren bugu) sm. ཆུ་འདྲེན་ལྷུགས་མདོང་.

ཆུ་འདྲེན་སྦུག་རིང་ (cūndren bugriŋ) fire hose, hose.

ཆུ་འདྲེན་ཡུར་བུ་ (cūndren yurbu) irrigation canal.

ཆུ་འདྲེན་ཡུར་བཟོ་ (cūdren yurso) bringing in irrigation water from a source and building irrigation canals.

ཆུ་འདྲེན་ས་ཚིགས་ (cūdren sədzii) water/ irrigation pumping station.

ཆུ་འདྲེས་ས་ (cū dreèsa) place where several streams of water meet/ join.

ཆུ་དིའུ་ (cū diwu) small pebbles on a water bed.

ཆུ་དོ་ (cūdo) pebble.

ཆུ་དོལ་ནད་ (cū dööneè) illness characterized by inability to control urination.

ཆུ་ཕྲིང་པད་མ་ (cūdiŋ bɛ̄ɛma) lotus, water lily.

ཆུ་ལྡུམ་ཨོག་དཀར་ (cūdum ɔ̄ggar) veronica javanica blume (used in Tibetan medicine).

ཆུ་ལྡུར་ (cūdur) fodder for horse/ mules (mixture of water and unroasted grains).

ཆུ་སྡོར་ (cūdɔr) ingredients such as meat, butter, and cheese that are put in soups/ stews; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to put such ingredients into soups/ stews.

ཆུ་ནང་ཟླ་བ་འཛུ་བ་ (cūnaŋ dawa juwə) an impractical/ useless/ vain effort [Lit. catch the moon in the water].

ཆུ་ནད་ (cūnɛ̄ɛ) dropsy.

ཆུ་ནུས་ (cūnüü) water power.

ཆུ་གནས་ (cūnɛ̄ɛ) aquatic, living in the water.

ཆུ་གནོན་འཁོར་ལོ་ (cūnön kɔ̄ɔlo) hydraulic press.

ཆུ་རྣག་ (cū nāg) abbr. water/ serum and pus.

ཆུ་སྣ་གར་ཁྲིད་ (cūna kar trii) gullible, led/ influenced easily [Lit. water can be led anywhere].

ཆུ་སྣ་གྱེན་འདྲེན་ (cūna gyendren) impossible to drive back/ repulse [Lit. drawing water up a slope/ hill].

ཆུ་སྣ་འཛོམ་པོ་ (cūna dzombo) abundance of water/ streams.

ཆུ་སྣེ་ (cūne) sm. ཆུ་འགོ་.

ཆུ་སྣོད་ (cūnöö) water pitcher/ jug.

ཆུ་པ་ (cūbə) a person who carries water.

ཆུ་པད་ (cūbɛ̄ɛ) leech.

ཆུ་དཔྱད་ (cū jɛ̄ɛ) 1. investigating/ examining urine (for illness). 2. hydrology.

ཆུ་དཔྱད་ས་ཚིགས་ (cūjɛ̄ɛ sədziii) hydrometric station, hydrographic station.

ཆུ་དཔྱད་ས་གཤིས་ (cūjɛ̄ɛ səshii) hydrogeology.

ཆུ་སྤགས་ (cūbaà) སྤགས་ made from རྩམ་པ་ mixed with water.

ཆུ་སྤྲེ་ (cūbe) shung. railing on a roof.

ཆུ་སྤྱོད་ཚད་དཔྱད་ཆས་ (cū jöödzɛɛ̀ jɛ̄ɛcɛɛ̀) water (use) meter.

ཆུ་སྤྲིན་ (cūdrin) rain clouds.

ཆུ་སྤྲེ་ (cūdre) water-monkey year.

ཆུ་སྤྲེལ་ (cūdrel) sm. ཆུ་སྤྲེ་.

ཆུ་ཕ་གི་ (cū pəgi) the other side of a river.

ཆུ་ཕ་རི་ (cū pəri) sm. ཆུ་ཕ་གི་.

ཆུ་ཕག་ (cūpag) water-pig year.

ཆུ་ཕུགས་ (cūbuù) water spring, fountain.

ཆུ་ཕུད་ (cūbüü) water offering to the gods.

ཆུ་ཕོ་ (cūpo) the male water element (in Tibetan astrology).

ཆུ་ཕྱགས་ (cūjaà) sprinkling/ spraying water (e.g., on clothes to take out wrinkles or on the floor before sweeping); va.—རྒྱག.

ཆུ་ཕྲན་ (cūdrɛn) small river/ stream.

ཆུ་འཕྱོ་ (cū cō) vi. to flood, to overflow.

ཆུ་འཕྲུལ་རྫིང་བུ་ (cūdrüü dziŋbu) mechanized reservoir.

ཆུ་བ་ (cūwa) tendon, sinew, ligament.

ཆུ་བན་ (cūbɛn) jug/ bucket for carrying water on the back.

ཆུ་བལ་ (cūbɛɛ) mud, slime, aquatic weed that looks like wool.

ཆུ་བུག་ (cūbuù) underground water drainage canal; va.—གཙོང་ to clean out an underground drainage canal.

ཆུ་བུམ་ (cūbum) vase for holding water.

ཆུ་བུར་ (cūbur) 1. water bubbles. 2. blister, boil.

ཆུ་བུར་ཅན་ (cūburjɛn) one of the eight different types of cold hell.

ཆུ་བུར་དོལ་ (cūbur döö) one of the eight different types of cold hell.

ཆུ་བེད་ (cūbeè) water works, water conservancy facilities, irrigation works.

ཆུ་བེད་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ (cūbeègi dēnɛɛ̀) a center for water control/ conservation.

ཆུ་བེད་གློག་ཤུགས་ (cūbeè lɔ̄gshuù) hydroelectric power, water resources and electric power.

ཆུ་བེད་གློག་ཤུགས་པུའུ་ (cūbeè lɔ̄gshuùbu) tib.ch. ministry of hydroelectric power, ministry of water resources and electric power.

ཆུ་བེད་གློག་ཤུགས་བབ་ཚུགས་ (cūbeè lɔ̄gshuù bəbdzuù) hydroelectric power station.

ཆུ་བེད་འགག་མདོའི་ལས་ལས་ (cūbeè gagdö ārlɛɛ̀) conservation/ irrigation project.

ཆུ་བེད་ཅུའུ་ (cūbeèju) tib.ch. bureau of water resources/ works.

ཆུ་བེད་ཆུ་འདྲེན་ (cūbeè cūndren) water conservation and irrigation.

ཆུ་བེད་པུའུ་ (cūbeèbu) tib.ch. irrigation board/ department, ministry of water resources.

ཆུ་བེད་བཟོ་སྐྲུན་ (cūbeè sōdrön) sm. ཆུ་བེད་ཨར་ལས་.

ཆུ་བེད་བཟོ་བཀོད་ (cūbeè sogöö) water conservation project.

ཆུ་བེད་ཨར་ལས་ (cūbeè ārlɛɛ̀) water conservancy project, irrigation works.

ཆུ་བེན་ (cūben) sm. ཆུ་བན་.

ཆུ་བོ་ (cūwo) river.

ཆུ་བོ་གྱེན་ལྡོག་ (cūwo gyendɔɔ̀) sm. ཆུ་རྒྱུན་གྱེན་ལྡོག.

ཆུ་བོ་གྱེན་འདེད་ (cūwo gyendeè) sm. ཆུ་བོ་གྱེན་ལྡོག.

ཆུ་བོ་བཞི་ (cūwo shi) 1. the four great rivers of India. 2. the four stages of life: birth, old age, sickness, death.

ཆུ་བོ་རབ་མེད་ (cūwo rəbmeè) an unfordable river.

ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ (cūwo lüŋ) current of a river.

ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་ (cūwö gyünshin) sm. ཆུ་རྒྱུན་བཞིན་.

ཆུ་བོའི་མ་ལག་ (cūwö malaà) river system/ network.

ཆུ་བོའི་སྟོད་ཁུལ་ (cūwö döögüü) upper reaches of a river.

ཆུ་བོའི་སྟོད་རྒྱུད་ (cūwö döögyüù) sm. ཆུ་བོའི་སྟོད་ཁུལ་.

ཆུ་བྱ་ (cūbja) 1. duck, water-fowl. 2. water-bird year.

ཆུ་བྱ་མཐིང་རིལ་ (cūbja tīŋrii) sea gull.

ཆུ་བྱི་ (cūci) water-mouse year.

ཆུ་བྱི་རྒྱ་དམག་ (cūci gyamaà) Tibet-Chinese war of 1912.

ཆུ་བྱིའུ་ (cū ciwu) aquatic bird.

ཆུ་བྱོས་ (cū cöö) va. to pour water.

ཆུ་འབྲུག་ (cūdrug) water-snake year.

ཆུ་སྦྲུན་ (cūdrün) urine and excrement.

ཆུ་སྦྲུབ་ (cūdrub) p. of ཆུ་འབྲུབ་.

ཆུ་སྦྲོག་ (cūdrog) sm. ཆུ་སྦྱར་.

ཆུ་བླུད་ (cū lüü) va. to give water (to an animal).

ཆུ་དབྱང་གཉིས་ཅན་ (cū yāŋ ñiijɛn) hydrogen peroxide solution.

ཆུ་འབི་ (cūmbi) Chubi (valley).

ཆུ་འབུད་ (cū büü) va. to push out/ clear out water, to displace water.

ཆུ་འབུད་གྲུ་གཟིངས་ (cūmbüü truziŋ) ship displacement.

ཆུ་འབུད་འགག་སྒོ་ (cūmbüü gaàgo) canal, spillway.

ཆུ་འབུད་ཆུ་ཀ་ (cūmbüü cūga) sm. ཆུ་འབུད་ཡུར་བུ་.

ཆུ་འབུད་སྦུ་གུ་ (cūmbüü bugu) drainage pipeline, sewer pipe.

ཆུ་འབུར་འབུར་ (cū burbur) bubbling water.

ཆུ་འབུད་ཚད་ (cū büüdzɛɛ̀) amount of displacement of water.

ཆུ་འབུད་ཡུར་བུ་ (cūbüü yurbu) drainage canal, spillway.

ཆུ་འབུར་ (cūmbur) sm.ཆུ་བུར་.

ཆུ་འབེབས་ (cū beb) 1. va. to drain the water from patients with edema. 2. to cause a flood through magic.

ཆུ་འབོམ་ (cūmbom) tib.eng. depth charge, underwater mine.

ཆུ་འབོམ་དམག་གྲུ་ (cūmbom məgdru) tib.eng. mine dispensing warship, antisubmarine attack ship.

ཆུ་འབྲས་ (cūndɛɛ̀) wet rice, irrigated rice.

ཆུ་འབྲས་ཕུར་འདེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūndɛɛ̀ pūndeb trüügɔɔ) rice transplanting machine.

ཆུ་འབྲུག (cūdrug) water-dragon year.

ཆུ་འབྲུབ་ (cū drub) vi. to rise (water/ river).

ཆུ་འབྲུབ་པའི་དུས་སྐབས་ (cū drubɛ tüügəb) high water season, flood season.

ཆུ་འབྲུབ་པའི་ས་ཁུལ་ (cū drubɛ səgüü) flood area.

ཆུ་འབྲུབ་རྩལ་ (cū drubdzüü) flood situation.

ཆུ་འབྲུམ་ (cūndrum) chicken pox.

ཆུ་སྦུབས་ (cūbub) water tubes/ pipes.

ཆུ་སྦུར་ (cūbur) water bug, water beetle.

ཆུ་སྦྱིན་ (cū jìn) 1. va. to give water. 2. sm. ཆུ་གཏོར་.

ཆུ་སྦྱིན་ས་ཚིགས་ (cūjin sədzii) water supply station.

ཆུ་སྦྲུལ་ (cūdrüü) 1. a water snake. 2. the water-snake year.

ཆུ་མ་ (cūmə) 1. areas under irrigation, irrigated fields ༗ ཆུ་བེད་ཀྱི་ལས་ཀའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཞིང་མང་བ་ཆུ་མར་གྱུར་བ་རེད་ Because of the success of the irrigation works most of the land became irrigated fields. 2. water carrier. 3. vagina.

ཆུ་མ་བདེ་ན་ཉ་མི་བདེ་ (cūmə dena ña mide) if the leaders are not well/ good/ fine, the masses will not be happy/ well-off [Lit. if water is not good, the fish are not happy].

ཆུ་མ་ཎི་ (cū mani) talking incessantly, loquaciously.

ཆུ་མ་རྩི་ (cū madzi) polygonium sibiricum laxm (used in Tibetan medicine).

ཆུ་མང་ས་ཁུལ་ (cūmaŋ səgüü) a region of rivers and lakes.

ཆུ་མིག (cūmii) a spring.

ཆུ་མིག་གྲང་མོ་ (cūmii traŋmo) cold spring.

ཆུ་མིག་དགུ་སྒྲིལ་ (cūmii gudrii) type of sling shot with a design that has nine "eyes".

ཆུ་མེད་ཁྲོན་པ་ (cūmeè trōmba) waterless well, dried-up well.

ཆུ་མོ་ (cūmo) river.

ཆུ་མོ་ཁ་ཤེད་ཆེ་ཡང་ གྲུ་ཤན་དྲང་མགོའི་འོག་རེད་ (cūmo kāsheŋ cēyaŋ trushɛn dāngö wɔɔ̀ reè) although sb. is powerful they still have to obey their superior's orders [Lit. although the river is wide, it (flows) under a wooden boat].

ཆུ་མོ་དངས་བཞིན་ཉ་མོ་གསལ་དུ་འགྲོ་ (cūmo daŋshin ñamo sɛldu dro) sm. ཆུ་འཛགས་རྡོ་གསལ་.

ཆུ་དམག (cūmaà) 1. sailor (in the navy). 2. navy.

ཆུ་སྨད་ (cūmɛɛ̀) downstream, lower reaches of a river.

ཆུ་སྨན་ (cūmɛn) liquid medicines.

ཆུ་སྨིག (cū mɔɔ̀) va. to dip sth. in (water, liquids).

ཆུ་སྨྱོན་ (cūñön) flood, vi.—རྒྱག to flood.

ཆུ་སྨྱོན་འགྲིད་སྒོ་ (cūñön gyeègo) sluice gate.

ཆུ་བཙོས་ (cū dzöö) boiling/ cooking in water; va.—གཏོང་; —རྒྱག to boil/ cook in water.

ཆུ་རྩང་ས་ (cūdzaŋ) salamander, newt.

ཆུ་རྩམ་ (cūdzam) a better quality tsamba made from washed barley that is roasted while still wet.

ཆུ་རྩལ་ (cūdzɛɛ) 1. aquatic/ swimming sports. 2. swimming skill.

ཆུ་རྩི་དཀར་པོ་ (cūdzi gāābo) root of white bidentate achyranthes.

ཆུ་རྩི་དམར་པོ་ (cūdzi māābo) root of bidentate achyrauthes.

ཆུ་རྩེད་ (cūdzeè) playing in the water, water sports; va.—རྩེ་ to play water sports.

ཆུ་རྩྭ་ (cūdza) sea weeds, algae.

ཆུ་བཙོན་ (cūdzön) water dungeon.

ཆུ་ཚགས་ (cūdzaà) sieve, strainer, filter; va.—རྒྱག.

ཆུ་ཚད་ (cūdzɛɛ̀) 1. volume of water, level of water. 2. a standard, a level ༗ ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཚད་ཇེ་མཐོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The level of knowledge is going higher and higher.

ཆུ་ཚད་འཇལ་དཔྱད་ས་ཚིགས་ (cūdzɛɛ̀ jɛɛdoò sədzii)water level survey station.

ཆུ་ཚན་ (cūdzɛn) hot spring; va.—རྒྱག to bathe in a hot spring.

ཆུ་ཚན་ཁ་ (cūdzɛnka) a place where there is a hot spring.

ཆུ་ཚན་རིང་བསིལ་ (cūdzɛn riŋsii) shining round stones/ pebbles in a hot spring.

ཆུ་ཚན་རིགས་ལྔ་ (cūdzɛn rigŋa) five types of hot springs.

ཆུ་ཚའི་འཁྱིག་རྒྱལ་ (cūdzɛ gyiggyɛɛ) hot-water bottle.

ཆུ་ཚལ་ (cūdzɛɛ) watercress.

ཆུ་ཚུར་ཁ་ (cū tsüga) this side of the river.

ཆུ་ཚུར་རི་ (cū tsüüri) sm. ཆུ་ཚུར་ཁ་.

ཆུ་རྩལ་གཞུང་ལས་ཁང་ (cūdzüü shuŋlɛɛ̀gaŋ) water regimen office.

ཆུ་ཚེར་རིང་ (cū tsēriŋ) one of the six symbols of longevity.

ཆུ་ཚོད་ (cūdzöö) 1. hour ༗ ཆུ་ཚོད་གཅིག་རིང་ For an hour. 2. clock, watch ༗ ཁོ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་སྤྲད་འདུག (They) gave him a watch.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་སྐར་མ་ (cūdzöögi gārma) a minute.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་སྐར་ཆ་ (cūdzöögi gārja) second.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་གདོང་ (cūdzöögi doŋ) the face of a watch.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཐག་པ་ (cūdzöögi tāgba) a band/ strap of a wrist watch.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་མདའ་ (cūdzöögi da) hands of a watch or clock.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་མདའ་ཁབ་ (cūdzöögi dagəb) sm. ཆུ་ཚོད་ཀྱི་མདའ་.

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་སྐང་ (cūdzöögi sāŋ) second (in time).

ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (cūdzöö kɔɔlo) clock, watch; va.—འདོགས་ to wear a watch.

ཆུ་ཚོད་མགྱོགས་པོ་ (cūdzöö gyogbo) 1. fast (for watch/ clock). 2. for time to pass quickly/ fast ༗ སྐྱིད་པོ་བཏང་ན་ཆུ་ཚོད་མགྱོགས་པོ་འགྲོ་གི་རེད་ If (you) are having fun, time will go by fast.

ཆུ་ཚོད་འགོག་བཀག (cūdzöö goggaà) setting a time for sth.

ཆུ་ཚོད་འགོར་པོ་ (cūdzöö gɔɔbo) slow (for a watch/ clock).

ཆུ་ཚོད་སྒྲིག (cūdzöö drig) 1. va. to adjust/ set the (time) on a watch. 2. va. to arrange/ set a time for sth.

ཆུ་ཚོད་ཉལ་ (cūdzöö ñɛɛ) vi. to have a watch/ clock stop.

ཆུ་ཚོད་ཐིར་སྒྲིག (cūdzöö tirdrig) va. to set a clock alarm.

ཆུ་ཚོད་དང་པོ་ (cūdzöö taŋbo) one o'clock.

ཆུ་ཚོད་དྭངས་ཤེལ་ (cūdzöö taŋshel) watch crystal.

ཆུ་ཚོད་དྲིལ་བུ་ཅན་ (cūdzöö triibujɛn) alarm clock.

ཆུ་ཚོད་བུམ་པ་ (cūdzöö pumbə) hour glass.

ཆུ་ཚོད་གཡོ་ཐོ་ (cūdzöö yōdo) pendulum (clock).

ཆུ་ཚོད་ལུང་ཐག (cūdzöö luŋdaà) wrist watch band/ strap.

ཆུ་ཚོན་ (cūdzön) watercolor (paint), latex paint ༗ ཆུ་ཚོན་རི་མོ་ Watercolor painting.

ཆུ་མཚམས་འབྱེད་རི་ (cūndzam ceèri) watershed (mountain).

ཆུ་འཆོག་པའི་སྐད་ཡོད་ཀྱང་གནམ་འཆོག་པའི་སྐད་མེད་ (cūtsəgbɛ nöö yöögyaŋ dāmtsəgbɛ nöö meè) be careful not to talk about secrets as it will spread

[Lit. although there is a container to hold water, there is no container to hold talk].

ཆུ་མཛོད་ (cūdzöö) 1. reservoir. 2. ocean.

ཆུ་མཛོད་དོ་དམ་ཁང་ (cūdzöö todamgaŋ) reservoir management office.

ཆུ་འཛག (cū dzaà) vi. to leak, to drip.

ཆུ་འཛིན་ (cūndzin) poet. 1. cloud. 2. vagina.

ཆུ་འཛུལ་ (cū dzüü) 1. va. to go into/ enter the water. 2. vi. to have water get into sth.

ཆུ་འཛུལ་དམག་གྲུ་ (cūdzüü mәgdru) submarine ། ཉིང་རྡུལ་ནུས་སྒུལ་ཆུ་འཛུལ་དམག་གྲུ་ Nuclear powered submarine.

ཆུ་འཛོམས་ས་ (cū dzomsa) confluence of two or more rivers.

ཆུ་ཛ་ (cūdza) earthenware water pot/ pitcher.

ཆུ་ཛར་ཛར་ (cū dzardzar) water dripping from sth.

ཆུ་རྫས་ (cūdzεὲ) sm. ཆུ་ཐོན་ཟ་ཆས་.

ཆུ་རྫས་ཁའོ་ (cūdzεὲ kәwo) acquatic products office/ department.

ཆུ་རྫས་མགོ་སྐྱོད་ཀུང་སི་ (cūdzεὲ kōdröö gūŋsi) tib.ch. acquatic products company.

ཆུ་རྫས་ཚོང་ཁང་ (cūdzεὲ tsōŋgaŋ) acquatic products store.

ཆུ་རྫས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (cūdzεὲ shimjuùgaŋ) acquatic products research institute.

ཆུ་རྫས་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (cūdzεὲ lεὲnön sodra) acquatic products processing plant.

ཆུ་རྫས་སློབ་ཚོགས་ (cūdzεὲ lōbso) Society of Fisheries.

ཆུ་རྫིང་ (cūdziŋ) pond, reservoir.

ཆུ་ཝ་ (cūwa) roof drain pipe.

ཆུ་ལྦུ་ (cūbu) water bubbles, foam.

ཆུ་ལྦུར་ (cūbur) sm. ཆུ་ལྦུ་.

ཆུ་ཤག (cūshaà) teary-eyed; vi.—འཁོར་; འཁྱིལ་ to become teary-eyed.

ཆུ་ཞིང་ (cūshiŋ) an irrigated field.

ཆུ་ཞེང་ (cūsheŋ) 1. width of a river ། ཆུ་ཞེང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ The width of the river increased. 2. width and breadth.

ཆུ་ཞེང་གབ་པ་ (cūsheŋ gabba) well-proportioned (person, furniture or clothes, etc.).

ཆུ་གཞུག (cūshug) lower reaches of a river.

ཆུ་གཞུང་ (cūshuŋ) the middle of a stream/ river, main current.

ཆུ་གཞོང་ (cūshoŋ) 1. water basin/ trough. 2. tub for washing/ bathing.

ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག (cūshi gandruù) 1. four rivers and six ranges in eastern Tibet. 2. name of the main Tibetan resistance group in the 1950's and 60's.

ཆུ་ཟངས་ (cūsaŋ) copper cauldron.

ཆུ་ཟབ་གྲུ་ཁ་ (cūsәb druga) deep water port/ harbor.

ཆུ་ཟབ་མཚོ་ཁ་ (cūsәb tsōga) sm. ཆུ་ཟབ་གྲུ་ཁ་.

ཆུ་ཟད་ཁྲོན་པ་ (cūsεὲ trōmba) in a desperate situation, at the end of one's hope [Lit. a well that has gone dry].

ཆུ་ཟིལ་ (cūsil) droplets of water.

ཆུ་ཟུར་ (cūsur) by the edge/ bank of water.

ཆུ་ཟོ་ (cūso) sm. ཆུ་ཟོམ་.

ཆུ་ཟོམ་ (cūsom) wooden barrel for storing or carrying water.

ཆུ་ཟླ་སྙོབ་པ་ (cū da ñobba) sm. ཆུ་ནང་ཟླ་བ་འཛུ་བ་.

ཆུ་ཟླ་སྦར་འཛིན་ (cū da bardzin) sm. ཆུ་ནང་ཟླ་བ་འཛུ་བ་.

ཆུ་གཟར་ (cūsar) water ladle.

ཆུ་བཟང་ (cūsaŋ) high grade/ high quality of water.

ཆུ་འོ་གཅིག་འདྲེས་ (cūwo jiŋdreè) complete unity and harmony, completely mixed/ integrated [Lit. mixture of milk and water].

ཆུ་འོག (cūwɔɔ̀) underwater.

ཆུ་འོག་གི་འདམ་ (cūwɔɔ̀gi dam) river mud.

ཆུ་འོག་བྲག་རྡོ་ (cūwɔɔ̀ dragdo) reef, submerged rocks.

ཆུ་འོག་རྒྱུ་གྲུ་ (cūwɔɔ̀ gyudru) sm. ཆུ་འོག་དམག་གྲུ་.

ཆུ་འོག་འབར་མདེལ་ (cūwɔɔ̀ bandee) depth charge, underwater mine.

ཆུ་འོག་དམག་གྲུ་ (cūwɔɔ̀ mәgdru) submarine.

ཆུ་འོག་དམག་གྲུ་གདོར་གྲུ་ (cūwɔɔ̀ mәgdru dōrdru) submarine chaser, attack submarine.

ཆུ་འོབས་ (cūwob) 1. ditch/ pit/ depression filled with water. 2. moat.

ཆུ་ཡི་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūyi trüügɔɔ) hydrotherapy machine.

ཆུ་ཡི་ལྦུ་བ་ (cūyi buwә) water bubbles.

ཆུ་ཡིས་ཟད་ (cūyiì sεὲ) vi. to be eroded by water ། ཆུ་ཡིས་ཟད་པའི་ལུང་པ་ A water eroded area.

ཆུ་ཡུར་ (cūyur) irrigation ditch/ canal.

ཆུ་ཡུར་མ་ཤོང་ (cūyur mashoŋ) shung. sm. ཆུ་ཆེན་ཡུར་མ་གཤོང་.

ཆུ་ཡོས་ (cūyöö) water-hare year.

ཆུ་གཡེང་ཛ་ (cūyeŋdza) a type of lettuce.

ཆུ་ར་མ་ (cūrәma) 1. clay water pot. 2. sm. ཆུ་ར་.

ཆུ་ར་གསུམ་སྒྲིག (cūrә sūmdrig) shung. water tank.

ཆུ་རྭ་ (cūrә) 1. sm. ཆུ་རགས་. 2. water cauldron.

ཆུ་རགས་ (cūraà) dam, dike, embankment; va.—རྒྱག to build/ make a dam.

ཆུ་རགས་ཀྱི་དགག་སྒོ་ (cūraàgi gaàgo) sluice gate.

ཆུ་རགས་ཁ་ཤོར་ (cūraà kāshɔɔ) vi. to burst/ break (of a dam, dike).

ཆུ་རགས་ཟླ་གམ་ཅན་ (cūraà dagamjεn) a dam with of vaulted walls.

ཆུ་རགས་ཝུ་ལག (cūraà wulaà) corvee labor to build a dam.

ཆུ་རང་འཁོལ་ (cū raŋgöö) shung. sth. done voluntarily, sth. that occurs on its own [Lit. water boiling by itself].

ཆུ་རབ་ (cūrәb) shallow part of the river, part of the river where it can be easily forded; va.—རྒྱག to cross/ ford a river.

ཆུ་རལ་ཉིལ་ཉིལ་ (cūrεε ñiiñii) dripping water/ liquid.

ཆུ་རལ་འཛར་འཛར་ (cūrεε dzardzar) sm. ཆུ་རལ་ཉིལ་ཉིལ་.

ཆུ་རས་ (cūrεὲ) cloth worn when bathing, loin cloth, bathing suit, underpants, undershorts.

ཆུ་རིགས་བདུན་ (cūrig dün) seven types of water: rain water, snow water, river water, spring water, well water, salt water, water from tree roots.

ཆུ་རིས་ (cūriì) 1. ripples in water, waves. 2. water color painting. 3. painting/ drawing of water.

ཆུ་རིས་མ་ (cū riìmә) brocade/ silk with a water pattern (Chinese).

ཆུ་རིས་ཤིག་ཤིག (cūriì shigshiì) rippling water.

ཆུ་རུག་སྦལ་ལག (cūruù bεεlaà) water hyacinth.

ཆུ་རུད་ (cūrüü) sm. ཆུ་ལོག.

ཆུ་རུམ་མ་ (cūrumba) water container.

ཆུ་རླངས་ (cūlaŋ) steam.

ཆུ་རླངས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་ (cūlaŋgi nōnshuù) steam power, steam pressure.

ཆུ་རླབས་ (cūlәb) a wave; vi.—རྡབ་; —རྡེབ་ to have waves beat or pound against sth.

ཆུ་ལ་བཀྱག (cūlә gyaà) vi. to float ། གྲུ་དེ་ཆུ་ལ་བཀྱག་སོང་ The boat floated.

ཆུ་ལ་སྐྲག་པའི་ནད་ (cūlә drāgbε nεὲ) hydrophobia.

ཆུ་ལ་བརྟེན་པའི་གསོ་ཐབས་ (cūlә dēmbε sōdәb) hydrotherapy.

ཆུ་ལ་གདིམ་ (cūlә dim) vi. to drown.

ཆུ་ལ་དིམ་ (cūlә dim) sm. ཆུ་ལ་གདིམ་.

ཆུ་ལ་ནུབ་ (cūlә nub) sm. ཆུ་ལ་གདིམ་.

ཆུ་ལ་སྦོང་ (cūlә boŋ) va. to soak.

ཆུ་ལ་བྱིང་ (cūlә ciŋ) vi. to sink under water.

ཆུ་ལ་ཤོར་ (cūlә shɔɔ) sm. ཆུ་ལ་གདིམ་.

ཆུ་ལ་སུབ་ (cūlә sūb) va. to drown sb. by holding their head under water.

ཆུ་ལ་ལྷུང་ (cūlә lhūŋ) sm. ཆུ་ལ་གདིམ་.

ཆུ་ལག (cūlaà) sm. ཆུ་ཤན་.

ཆུ་ལན་ཆང་འཇལ་ (cūlen cāŋ jεε) repaying bad with good, returning/ repaying generously with more than one received [Lit. repay water with beer].

ཆུ་ལམ་ (cūlam) 1. waterway/ marine/ shipping route. 2. urethra. 3. the way/ path from which

water is supplied or comes.

ཆུ་ལམ་གྱི་རྟགས་ (cūlamgi dāà) beacon, buoy, lighthouse.

ཆུ་ལམ་གྱི་སྣ་ཁྲིད་ (cūlamgi nā trìì) va. to pilot a ship.

ཆུ་ལམ་གྱི་སྣ་ཁྲིད་པ་ (cūlamgi nātrììbə) pilot (of a ship).

ཆུ་ལམ་སྟོན་མཁན་ (cūlam dōngɛn) sm. ཆུ་ལམ་གྱི་སྣ་ཁྲིད་པ་.

ཆུ་ལམ་སྟོན་རྟགས་ (cūlam dōndaà) sm. ཆུ་ལམ་གྱི་རྟགས་.

ཆུ་ལམ་གཙང་བཤང་ (cūlam dzāŋshaŋ) clearing/ cleaning/ dredging a waterway.

ཆུ་ལམ་གཤོང་ (cūlam shōŋ) va. to clean/ clear out/ dredge a waterway.

ཆུ་ལམ་བཤང་བཅོས་ (cūlam shāŋjöö) drainage clearing, dredging, clearing out a waterway.

ཆུ་ལས་ (cūlɛɛ̀) irrigation work.

ཆུ་ལྭ་ (cūla) raincoat, poncho.

ཆུ་ལུག (cūluù) water-sheep year.

ཆུ་ལེན་བུམ་སྟོང་ (cūlen pumdoŋ) an unsuccessful action/ attempt, a failure [Lit. go to get water, (return with) empty vessel/ flask].

ཆུ་ལེན་མ་ (cūlenma) women who carry water.

ཆུ་ལོག་འཁྱིལ་ཁུལ་ (cūlɔɔ̀ kyīīgüü) a flooded area, an area with flood waters.

ཆུ་ལུད་ (cūlüü) irrigation and fertilizing; va.—རྒྱག.

ཆུ་ལུམས་ (cūlum) 1. sm. ཆུ་ཚན་ལུམས་. 2. hydrotherapy.

ཆུ་ལེན་ (cū len) va. to draw/ take water.

ཆུ་ལེན་ས་ (cūlensa) a place to get/ draw water.

ཆུ་ལོ་ (cūlo) a traditional tobacco made from mixing rhubarb and tobacco.

ཆུ་ལོག (cūlɔɔ̀) flood; vi.—ཐོན་ to flood ¶དབྱར་ཁ་ཆུ་ལོག་ཡང་ཡང་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ It floods again and again in the summer.

ཆུ་ལོག་བཀག་སྐྱིལ་ (cūlɔɔ̀ gāàgyii) blocking or stopping a flood/ flooding; va.—བྱེད་.

ཆུ་ལོག་གི་རྩེ་ (cūlɔɔ̀gi dzē) flood crest/ peak.

ཆུ་ལོག་འགོག (cūlɔɔ̀ gaà) sm. ཆུ་ལོག་བཀག་སྐྱིལ་.

ཆུ་ལོག་འགོག་རགས་ (cūlɔɔ̀ gograà) a dam for stopping/ blocking floods, flood control dam.

ཆུ་ལོག་སྔོན་འགོག (cūlɔɔ̀ nōngɔɔ̀) flood control/ prevention, preventing floods in advance ¶ཆུ་ལོག་སྔོན་འགོག་གཞུང་ལས་ཁང་ Flood control office.

ཆུ་ལོག་ཐན་འགོག (cūlɔɔ̀ tēngɔɔ̀) flood and drought prevention ¶ཆུ་ལོག་ཐན་འགོག་བཀོད་འདོམས་ཕུད་ Flood and drought prevention command post.

ཆུ་ལོག་འབབ་ལམ་ (cūlɔɔ̀ bəblam) flood diversion channel/ spillway.

ཆུ་ལོག་འབྱེད་ (cūlɔɔ̀ ceè) va. to channel off flood waters.

ཆུ་ལོག་འབྱེད་སྒོ་ (cūlɔɔ̀ cego) water gate which channels off flood water.

ཆུ་ལོག་འདྲེན་བྱེད་འགག་སྒོ་ (cūlɔɔ̀ drenjeè gaàgo) flood inlet gate.

ཆུ་ལོག་བཤང་སྒོ་ (cūlɔɔ̀ shāŋgo) water lock.

ཆུ་ལོན་ (cūlön) sm. ཆུ་རགས་.

ཆུ་ལོའི་རིགས་ (cūlö rig) yam, sweet potato.

ཆུ་ཤ་ (cūshə) an edible fungus.

ཆུ་ཤད་ (cūshɛɛ̀) sneakers.

ཆུ་ཤིག (cūshig) water louse.

ཆུ་ཤིང་ (cūshiŋ) driftwood.

ཆུ་ཤིང་འོམ་བུ་ (cūshiŋ wombu) tamarisk.

ཆུ་ཤུ་ (cūshu) sm. ཆུ་སྦྲང་.

ཆུ་ཤུགས་ (cūshuù) water power, hydraulic power/ force.

ཆུ་ཤུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་ཤུགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūshuùgi güüshug trüügɔɔ) hydraulic turbine.

ཆུ་ཤུགས་འཁོར་ལོ་ (cūshuù kɔɔ̄lo) sm. ཆུ་ཤུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་ཤུགས་འཕྲུལ་འཁོར་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་སྐྱེད་ (cūshuù lɔ̄ggyeè) sm. ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་སྐྱེད་ཁང་ (cūshuù lɔ̄ggyeègaŋ) sm. ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་སྐྱེད་ས་ཚིགས་ (cūshuù lɔ̄ggyeè sədzii) sm. ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་བསྐྱེད་ (cūshuù lɔ̄ggyeè) sm. ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ (cūshuù lɔ̄gdün) electric power generation.

ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūshuù lɔ̄gdün trüügɔɔ) hydroelectric power generator.

ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་བབས་ཚུགས་ (cūshuù lɔ̄gdün bəbdzüü) sm. ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་.

ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ (cūshuù lɔ̄gdün sədzii) hydroelectric power station.

ཆུ་ཤུགས་གཏུན་བུ་ (cūshuù dūmbu) waterpowered hammer used for husking rice.

ཆུ་ཤུགས་ཐོ་བ་ (cūshuù tōwa) water hammer.

ཆུ་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ (cūshuù tōnguŋ) hydraulic resources, water power resources.

ཆུ་ཤུགས་རིག་པ་ (cūshuù rigbə) hydraulics.

ཆུ་ཤུར་ (cūshur) 1. ravine or channel made by running water. 2. a district in central Tibet located at the confluence of the Lhasa and Tsangpo Rivers.

ཆུ་ཤུལ་ (cūshüü) 1. water spot/ stain/ mark. 2. a small amount of water left in a pot/ pan.

ཆུ་ཤུལ་གདུལ་སྒམ་ (cūshüü düügam) a stone/ crystal sarcophagus.

ཆུ་ཤེལ་ (cūshee) crystal.

ཆུ་ཤེལ་ཕོ་བྲང་ (cūshee podraŋ) the Crystal Palace.

ཆུ་ཤེལ་གཏེར་ཁ་ (cūshee dērga) crystal mine.

ཆུ་ཤེལ་རྡོ་ (cūshee do) crystal rock.

ཆུ་ཤེལ་དབང་པོ་ (cūshee wāŋbo) poet. moon.

ཆུ་ཤོག (cūshɔɔ̀) plastic bag, plastic paper.

ཆུ་ཤོངས་ (cūshoŋ) imp. of ཆུ་གཤང་.

ཆུ་ཤ་ (cūsha) sm. ཆུ་ལོག.

ཆུ་གཤང་: p. ཆུ་བཤངས་; f. ཆུ་བཤང་; imp. ཆུ་ཤོངས་ (cū shāŋ) va. to empty/ drain water ¶ཁྲོམ་ལམ་དུ་འཁྱིལ་བའི་ཆུ་བཤངས་པ་རེད་ They drained the water that was puddled in the streets.

ཆུ་གཤམ་ (cūsham) down river, the lower reaches of a river.

ཆུ་གཤིས་ (cūshii) nature/ type of water, characteristics of a river, lake, etc. (e.g., depth, current), hydrology.

ཆུ་གཤིས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (cūshii shimjugaŋ) institute of hydrology.

ཆུ་གཤེག་ཚད་ (cū shēgdzɛɛ̀) sm. ཆུ་འབུད་ཚད་.

ཆུ་བཤེར་གློག་སྒྲོན་ (cūsher lɔ̄gdrön) searchlight on water.

ཆུ་གཤོ་ (cū shō) va. to throw water (e.g., on a fire).

ཆུ་གཤོའི་ཡུར་བུ་ (cūshö yurbu) drainage canal/ ditch.

ཆུ་གཤོས་ (cū shöö) p. of ཆུ་གཤོ་.

ཆུ་བཤང་ཕྲེད་རགས་ (cūshaŋ trēèraà) spillway dam, water control dam.

ཆུ་བཤང་ཚད་ (cū shāŋdzɛɛ̀) sm. ཆུ་འབུད་ཚད་.

ཆུ་བཤང་ཡུར་བུ་ (cūshaŋ yurbu) a drainage canal, a spillway.

ཆུ་བཤངས་ (cūshaŋ) p. of ཆུ་གཤང་.

ཆུ་བཤལ་ (cūshɛɛ) rinsing out; va.—གཏོང་ to rinse.

ཆུ་བཤོས་རྒྱག (cūshöö gyaà) va. to throw water in a playful manner (usu. as part of the custom of throwing water at passersby to bring rainfall).

ཆུ་ས་ (cūsa) the earth beneath bodies of water.

ཆུ་སིང་ (cūsiŋ) separating stones in grain by submerging the grain in water so that the grain rises to the top, va.—རྒྱག.

ཆུ་སིམ་ (cū sim) vi. seep in, to soak in (water).

ཆུ་སིམ་པོ་རྒྱག (cū simbu gyaà) va. to water so that the plants get well soaked.

ཆུ་སུབ་ (cūsub) drowning sb. (by keeping their head underwater); va.—གཏོང་.

ཆུ་སུབ་དུ་ཤི་ (cūsūbdu shī) vi. to die by drowning.

ཆུ་སུབ་དུ་གསོད་ (cū sūbdu söö) sm. ཆུ་སུབ་གཏོང་.

ཆུ་སུབ་གཏོང་ (cūsub dōŋ) see ཆུ་སུབ་.

ཆུ་སུབ་ཐེབས་ (cūsub tēè) vi. to accidentally drown.

ཆུ་སེར་ (cūsee) 1. lymph. 2. serum.

ཆུ་སེར་དཀར་པོ་ (cūsee gārbo) an impetigo-like skin disease.

ཆུ་སེར་སྐྱ་ཐབ་ (cūsee gyābəb) sm. ཆུ་སེར་ན་ཚ་.

ཆུ་སེར་གདོང་རྩ་ (cūsee doŋdza) a vein near the ankle from which blood is drawn to treat itching in Tibetan medicine.

ཆུ་སེར་ན་ཚ་ (cūsee natsa) impetigo-like skin disease accompanied by itching and postular eruptions.

ཆུ་སེར་ནག་པོ་ (cūsee nagbo) a leprosy-like disease which turns the skin black and causes loss of head and facial hair.

ཆུ་སེར་གཤའ་རིང་ (cūsee shāriŋ) a vein at the back of the arm from which blood is drawn to cure itching.

ཆུ་སོ་ (cūso) 1. the tip of the urethra. 2. the area below the navel.

ཆུ་སྲང་ (cūsaŋ) a minute.

ཆུ་སྲམ་ (cūdram) otter.

ཆུ་སྲི་ (cūsi) illness characterized by having difficulty urinating.

ཆུ་སྲིན་ (cūsin) 1. crocodile, alligator. 2 whale.

ཆུ་སྲིན་སྐར་ཚོམ་ (cūsin gārdzom) capricorn.

ཆུ་སྲིན་ཁྱིམ་ཅན་ (cūsin kyīmjɛn) the 12th month of the Tibetan calendar.

ཆུ་སྲིན་མགོ་ (cūsin go) head of a mythical creature that adorns the corners of the roof of the Tsuglhakang.

ཆུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ (cūsin gyɛɛjɛn) sm. ཆུ་སྲིན་མགོ་.

ཆུ་སྲིན་ཉ་མེད་ (cūsin ñameè) whale.

ཆུ་སྲིན་སྔོན་པོ་ (cūsin ŋōmbo) blue whale.

ཆུ་སྲིབ་ (cūdrib) the shady side of a mountain.

ཆུ་སྲུང་ (cūsaŋ) sm. ཆུ་འགོག.

ཆུ་སྲིལ་ (cūsel) poet. ocean.

ཆུ་སྲོལ་ (cūsöö) sm. ཆུ་གྲམ་.

ཆུ་སླང་ (cūlaŋ) water bucket, water container.

ཆུ་གླེ་ (cūle) small island.

ཆུ་གླེའུ་ (cūlewu) sm. ཆར་གླེ་.

ཆུ་སློང་ཆང་ཐོབ་ (cūloŋ cāŋdob) getting more than one hoped for [Lit. beg for water, get beer].

ཆུ་གསོག (cūsɔɔ̀) 1. storing water; va. ཆུ་གསོག; —གཏོང་ to store water. 2. an illness where the body retains excess water, edema.

ཆུ་གསོག་མཐོ་ལྕོག (cūsɔɔ̀ tōjɔɔ̀) water storage tower.

ཆུ་གསོག་མཐོ་སྟེགས་ (cūsɔɔ̀ tōdeg) sm. ཆུ་གསོག་མཐོ་ལྕོག.

ཆུ་གསོག་ཚད་ (cūsɔɔ̀dzɛɛ̀) water storage capacity.

ཆུ་གསོག་རྫིང་བུ་ (cūsɔɔ̀ dziŋbu) a small water reservoir/ pond.

ཆུ་བསགས་ (cū sāà) p. of ཆུ་གསོག.

ཆུ་བསང་ (cū sāŋ) burning incense on a river bank; va.—གཏོང་.

ཆུ་བསིང་ (cūsiŋ) sm. ཆུ་སིང་.

ཆུ་བསིལ་གཏོང་ (cūsil dōŋ) va. to cool sth. by pouring cold water on it.

ཆུ་ཧུབ་གང་ (cū hūbgaŋ) a sip/ mouthful of water.

ཆུ་ལྷ་ (cūlha) name of a Buddha.

ཆུ་ལྷ་མེ་ཏོག (cūlha medog) narcissus.

ཆུ་ལྷ་མོ་ (cū lhāmo) a name of a star.

ཆུ་ལྷག (cūlhaà) tributary.

ཆུ་ལྷམ་ (cūlham) rain boots, galoshes, rubber boots.

ཆུ་ལྷའི་ཕྱོགས་ (cūlhɛ cɔ̄ɔ̀) the west side/ direction.

ཆུ་ལྷུང་ཁྱི་ངན་ (cūlhuŋ kyīŋɛn) a vanquished enemy [Lit. bad dog fallen in the water].

ཆུ་ལྷོག (cūlhɔɔ̀) a disease characterized by extensive blisters.

ཆུག (cūù) imp. of འཇུག.

ཆུང་ (cūŋ) abbr. of ཆུང་ཆུང་.

ཆུང་གྲས་ (cūŋdrɛɛ̀) 1. smaller class/ kind/ type ¶ གནམ་གྲུ་ཆུང་གྲས་ Smaller type planes. 2. lower, less (important, significant) ¶ ལས་བྱེད་ཆུང་གྲས་ Lower ranking officials. 3. the younger, smaller, junior ¶ སློབ་གྲྭ་བ་ཆུང་གྲས་རྣམས་ལ་གུང་སེང་རག The younger students got a vacation.

ཆུང་གྲོགས་ (cūŋdrɔɔ̀) childhood friend.

ཆུང་གྲོགས་མ་ (cūŋdrɔɔ̀ma) childhood girlfriend/ sweetheart.

ཆུང་བརྒྱུད་ (cūŋgyüù) shung. successors, descendants, offspring.

ཆུང་ངུ་ (cūŋŋu) sm. ཆུང་ཆུང་.

ཆུང་ངམ་ཆེ་བརླག (cūŋŋam cēlaà) sm. ཆུང་ཞེན་ཆེ་བརླག.

ཆུང་བརྡམས་ཆེ་ཤོར་ (cūŋŋam cēshɔɔ) doing sth. counter productive [Lit. scare the small and lose the large].

ཆུང་ཆུང་ (cūŋjuŋ) small, tiny, young ¶ ཁང་པ་ཆུང་ཆུང་ A small house. ¶ ཁོ་ལོ་ཆུང་ཆུང་རེད་ He is young.

ཆུང་ཆུང་ལོས་ཀྱིས་མ་ཐོངས་ ཆེན་པོ་གར་སོང་མི་ཤེས་ (cūŋjuŋ lōògi matōŋ cēmbo karsoŋ misheè) pennywise pound foolish [Lit. not letting go of a small amount, not knowing where the large amount went].

ཆུང་ཆེས་ (cūŋjeè) too small ¶ ཁང་པ་འདི་ཆུང་ཆེས་བཞག The house is too small.

ཆུང་གཉེན་སྒྲིག (cūŋ ñēndrig) childhood marriage; va.—སྒྲིག to arrange a marriage of young children.

ཆུང་བརྙས་ཆེར་སྐྲག (cūŋñɛɛ̀ cēr draà) bullying the weak but fearing the strong.

ཆུང་རྟགས་ (cūŋdaà) the "less than" sign (<).

ཆུང་ཐ་ (cūŋda) the youngest child.

ཆུང་ཐོག་ཆེ་མངོན་ (cūŋdɔɔ̀ cēŋön) small in size but big in significance.

ཆུང་མཐའ་ (cūŋta) sm. ཐ་ཆུང་.

ཆུང་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ (cūŋdoŋ cēsheè) understanding a lot from seeing only a little.

ཆུང་དུ་འགྲོ་ (cūŋdu dro) vi. to become smaller, to decrease ¶ དེང་སང་གཙང་པོའི་ཆུ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་བཞག These days the water in the river has decreased.

ཆུང་དུ་གཏོང་ (cūŋdu dōŋ) va. to make smaller, to decrease, to reduce, to cut down ¶ ཁོས་ཁང་པ་རྒྱག་ལག་གི་འགྲོ་སོང་ཆུང་དུ་བཏང་བ་རེད་ He reduced the expenses for building the house.

ཆུང་དུས་ (cūŋdüù) a youth, young ¶ ང་ཆུང་དུས་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་མྱོང་ I did not go to school when I was young.

ཆུང་དུས་ནས་ (cūŋdüünɛ) from young ¶ ཁོ་ཆུང་དུས་ནས་ལས་ཀ་བྱས་སོང་ He worked from when he was young.

ཆུང་དོར་ཆེ་སྲུང་ (cūŋdɔɔ cēsuŋ) discarding the small to protect the big.

ཆུང་འདྲིས་ (cūŋdrii) 1. a lover (from a young age). 2. spouses who were raised as children in the same household.

ཆུང་འདྲིས་བྱམས་པ་ (cūŋdrii camba) friends from childhood who then become lovers.

ཆུང་འདྲིས་བཟའ་ཚང་ (cūŋdrii sadzaŋ) sm. ཆུང་འདྲིས་.

ཆུང་བ་ (cūŋwa) 1. small ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་སྐྱོ་བ་ A small country and has a poor economy. 2. smaller ¶ ཁོ་ཁང་པ་ཆུང་བ་ཞིག་ལ་སྤོས་པ་རེད་ He moved to a smaller house. ¶ གཞུང་སྒྲོན་ཆུང་བའི་ཆེད་དུ་ For the purpose of making government expenditures smaller. 3. junior.

ཆུང་འབྲིང་ཆེ་ (cūŋ driŋ cē) 1. small, middle/ medium and large.

ཆུང་མ་ (cūŋma) the younger wife in polygamous marriage; va.—ལེན་ to take a younger wife. 2. female head of household.

ཆུང་མིང་ (cūŋmiŋ) pet name for a child.

ཆུང་ཙག (cūŋdzaà) minute, small, small-scale, miscellaneous ¶ བཟོ་ལས་ཆུང་ཙག Small-scale industry.

ཆུང་ཙག་གི་རིགས་ (cūŋdzaàgi rigbə) odds and ends, miscellaneous.

ཆུང་བཙོན་ཆེ་དོར་ (cūŋdzön cēdɔɔ) sm. ཆུང་ཞེན་ཆེ་བརླག.

ཆུང་ཚད་ (cūŋdzɛɛ̀) degree of smallness.

ཆུང་ཚགས་ (cūŋdzaà) sm. ཆུང་ཙག.

ཆུང་ཚུལ་ (cūŋdzüü) seeming/ pretending to be small or little; va.—སྟོན་ ། ཁོང་གིས་ཡོན་ཏན་ཆུང་ཚུལ་སྟོན་གྱི་འདུག He is pretending he has little knowledge.

ཆུང་འཛིན་ (cūŋdzin) a small eclipse.

ཆུང་ཞེན་ཆེ་བརླག (cūŋshen cē lāà) losing a lot by trying to save a little.

ཆུང་ཞེན་ཆེ་ཤོར་ (cūŋshen cēshɔɔ) sm. ཆུང་ཞེན་ཆེ་བརླག.

ཆུང་ཞིལ་ (cūŋshee) arc. low, poor, bad.

ཆུང་བཟོད་ཆེ་གཉེར་ (cūŋsöö cēñer) tolerating sth. minor for the general good.

ཆུང་རབས་ (cūŋrəb) the younger generation.

ཆུང་རབས་གཞོན་པ་ (cūŋrəb shömba) sm. ཆུང་རབས་.

ཆུང་རུ་ (cūŋru) sm. ཆུང་དུ་.

ཆུང་ཤ་ (cūŋsha) meat of smaller animals such as sheep/ goat as opposed to cows, yaks, etc.

ཆུང་ཤོས་ (cūŋshöö) smallest.

ཆུང་སེ་བ་ (cūŋsewa) slightly small, a little small ། སྟོད་ཐུང་འདི་ཆུང་སེ་བ་ཞིག་འདུག This shirt is a little small (for you).

ཆུང་སྲི་ (cūŋsi) an evil spirit/ ghost which causes the death of infants.

ཆུང་སྲིད་ (cūŋsiì) sm. ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་.

ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ (cūŋsiì rimboce) a young incarnate lama.

ཆུང་སྲིད་རྟོག་ཞིབ་ (cūŋsiì dōgshib) shung. searching for an new incarnation of a lama.

ཆུང་གསོས་མནའ་མ་ (cūŋsöö nāma) adoptive child bride (a girl who lives with groom's family since childhood with the plan being for her to later marry the boy of the house).

ཆུད་ (cüü) 1. vi. to get into, to be included in ། ཚིག་གསར་པ་དེ་མིང་མཛོད་འདིའི་ནང་ཆུད་མི་འདུག The new word hasn't been included in the dictionary. 2. vi. to comprehend, to understand ། དོན་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་སོང་ (He) understood the meaning. 3. vi. to be able to fit (sth. into a box, etc.) ། འཕྲུལ་ཆས་ཆེན་པོ་འདི་སྒམ་འདིའི་ནང་ཆུད་ཀྱི་མི་འདུག This big machine doesn't fit into this box.

ཆུད་ཚད་ (cüüdzɛɛ̀) volume, capacity (to hold/ fit sth.).

ཆུད་འཛད་ (cündza) sm. ཆུད་ཟོས་གཏོང་.

ཆུད་འཛད་པའི་མཚན་མ་ (cündzawɛ tsɛ̄nma) sign of death.

ཆུད་ཟ་ (cüü sa) vi. to get wasted, to get spoiled, to wear out ། མགྱོགས་པོ་མ་བཟས་ན་ཆུད་ཟ་གི་རེད་ If you don't eat the meat quickly it will spoil (and get wasted). ། འཕྲུལ་འཁོར་འདི་དུས་ཚོད་རིང་པོའི་རིང་ཆུད་ཟ་གི་མ་རེད་ The machine will not wear out for a long time.

ཆུད་ཟོས་ (cüüsöö) wasting, spoiling; va.—གཏོང་ to waste, to spoil; vi.—འགྲོ་ to be or get wasted/ squandered ། དོན་མེད་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་བཏང་པ་རེད་ (They) wasted a lot of time for no reason. ། དུས་ཚོད་བཟང་པོ་དེ་ཆུད་ཟོས་ཕྱིན་པ་རེད་ The good opportunity was wasted.

ཆུད་ཟོས་ཕོར་བརླག (cüüsöö pɔrlaà) waste and loss.

ཆུད་ཟོས་ལ་ངོ་རྒོལ་ (cüüsöö la ŋogöö) "oppose waste" (one of the "three antis" campaign of 1951-1952).

ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་ (cüüsöösu dōŋ) sm. ཆུད་ཟོས་གཏོང་.

ཆུད་གཟན་ (cüüsɛn) p. of ཆུད་གཟོན་.

ཆུད་གཟོན་ (cüü sön) sm. ཆུད་ཟོས་.

ཆུན་ (cün) 1. vi. control (iso. imposing discipline) ། ཁོང་མི་གཤིས་བཟང་པོ་སོང་ཙང་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཆུན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because he is good natured (he) can not control the children. 2. p. of འཆུན་. 3 imp. of འཛུན་.

ཆུན་པོ་ (cümbu) 1. bunch, bundle, bouquet ། མེ་ཏོག་གི་ཆུན་པོ་ A bouquet of flowers. 2. being able to control/ discipline ། ཁོ་སློབ་ཕྲུག་ཆུན་པོ་འདུག He is able to control the students well.

ཆུན་བུ་ (cümbu) sm. ཆུན་པོ་.

ཆུན་མ་ (cünmə) the younger wife in a polygamous marriage.

ཆུབ་ (cüb) 1. vi. to comprehend/ understand completely (usu. follows ཐུགས་སུ་).

ཆུབ་གསལ་ (cübsɛɛ) shung. as you know, as you are fully aware.

ཆུམ་ (cüm) 1. vi. to shrink/ crouch with fear. 2. imp. of འཛུམ་.

ཆུའི་འཁོར་ལོ་ (cüü kɔ̄ɔlo) water wheel.

ཆུའི་གྲམ་པ་ (cüü dramba) river bed.

ཆུའི་གྱེན་ (cüü gyen) upstream, against the current; va.—ལ་འགྲོ་ to go against the current.

ཆུའི་རྒྱུག་ཤུགས་ (cüü gyünshuù) water power, the power of flowing water.

ཆུའི་འགྱུར་ཚུལ་ (cüü gyurdzüü) hydrology.

ཆུའི་ཆུའི་ (cüüjüü) term used for the excrement of infants.

ཆུའི་གཉེར་མ་ (cüü ñërmə) ripples on water.

ཆུའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚད་ (cüü tōmɛngi tsɛ̄ɛ̀) water level.

ཆུའི་གདན་ (cüüdɛn) diaper.

ཆུའི་དྲ་བ་ (cüü drawa) a network of rivers.

ཆུའི་དྲོད་ཚད་ (cüü trööödzɛɛ̀) water temperature.

ཆུའི་གནས་ལུགས་ (cüü nɛ̄ɛluù) hydrography, hydrology.

ཆུའི་སྙིགས་མ་ (cüü driìmə) a whitish substance that forms on the surface of urine that is tested.

ཆུའི་ཕར་ཁ་ (cüü pārga) the opposite bank.

ཆུའི་བྱུག་པ་བྱུག (cüü cugbə cuù) doing sth. falsely [Lit. using water to massage].

ཆུའི་འབབ་བཙོག་ (cüü bagdzɔ̀ɔ) water pollution.

ཆུའི་འབབ་ཤུགས་ (cüü bəbshuù) force of descending water in a river.

ཆུའི་སྨད་རྒྱུད་ (cüü mɛ̀ɛgyüù) the lower part/ reaches of a river.

ཆུའི་གཞུང་ (cüü shuŋ) in the midst/ middle of a lake or river.

ཆུའི་གཞུང་ལ་འགྲོ་ (cüü shuŋla dro) va. to go along with the current.

ཆུའི་ཟིལ་པ་ (cüü siibə) drops of water.

ཆུར་ (cūr) 1. (— + dat.-loc.) into/ to/ on the water ། ཁོ་ཆུར་མཆོངས་པ་རེད་ He jumped into the water. 2. vi. to fit into ། མི་གནམ་གྲུ་དེའི་ནང་ལ་མི་བརྒྱ་ཆུར་གྱི་རེད་ A hundred people will fit into the plane. 3. imp. of གཙུར་.

ཆུར་བསྐུར་སྒྲོན་མེ་ (cūūgur drönme) small lamps placed in baskets and floated on water as a type of offering.

ཆུར་ཆུར་ (cūūjuu) rhubarb.

ཆུར་ཆུང་ཆུང་ (cūū cūŋjuŋ) small capacity ། སྒམ་འདི་ཆུར་ཆུང་ཆུང་རེད་ This box has a small capacity.

ཆུར་ཆེན་པོ་ (cūū cēmbo) large capacity.

ཆུར་བརྟེན་གསོ་ཐབས་ (cūrden sōdəb) hydrotherapy.

ཆུར་ནུབ་ (cūū nub) vi to sink underwater ། གནམ་གྲུ་ངབ་སྐྱོན་གྱིས་ཆུར་ནུབ་བཞག The airplane crashed and sunk underwater.

ཆུར་ནུབ་ཚད་ (cūū nubdzɛɛ̀) draft (of ships).

ཆུར་གནས་སྲོག་ཆགས་ (cūrnɛɛ̀ sɔ̄gjaà) aquatic animals.

ཆུར་བྱིང་ (cūrjiŋ) sm. ཆུར་ནུབ་.

ཆུར་བྱིང་ནས་ཤི་ (cūrjiŋnɛ shì) vi. to die by drowning.

ཆུར་འཛུལ་ (cūū dzuù) 1. va. to enter the water ། ཆུར་འཛུལ་མ་ཐག་ཞེ་དྲག་འཁྱགས་བྱུང་ As soon as I entered the water I got very cold. 2. going/ diving under water (under water) ། ཆུར་འཛུལ་ནས་ཉ་རིགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད་ They went underwater and did research on fish.

ཆུར་འཛུལ་གྱོན་ཆས་ (cūūdzuu gyönjɛɛ̀) clothes for going underwater, wet suit, diving suit.

ཆུར་འཛུལ་པ་ (cūūdzuuba) diver, frogman.

ཆུར་འཛུལ་དམག་གྲུ་ (cūūdzuu məgdru) submarine.

ཆུར་འཛུལ་ཡོ་བྱད་ (cūūdzuu yobjɛɛ̀) underwater equipment, scuba diving equipment.

ཆུར་ཞུའི་ཁུ་བ་ (cūū shu̱ kūwə) water/ aqueous solution.

ཆུར་བཞུར་འཕྲེད་རྒྱས་ (cūūshur trēèraà) sm. ཆུ་བཤངས་འཕྲེད་རྒྱས་.

ཆུར་རིང་བ་ (cūū ri̱ŋwə) long (in length).

ཆུར་ལྷུང་ནས་ཤི་ (cūū lhūŋnɛ shī) vi. to die by drowning.

ཆུར་ལྷུངས་ཁྱི་རྒན་ (cūūlhuŋ kyīgɛn) a difficult or dangerous situation [Lit. an old dog that has fallen into the water].

ཆུས་ (cūù) 1. by water (— + inst.) ¶ ཁྱི་དེ་ཆུས་ཁྱེར་བ་རེད་ That dog was carried away by the water. 2. ch. an administrative unit just below a county (xian) and above a township (xiang). 3. imp of འཆུ་. 4. sm. ཛུས་.

ཆུས་ཀྲང་ (cūùdraŋ) ch. head of a ཆུས་.

ཆུས་སྐོར་ (cūùgɔɔ) water-powered, turned by water.

ཆུས་སྐོར་བརྡུངས་འཁོར་ (cūùgɔɔ drṳùgɔɔ) water-powered husking machine.

ཆུས་སྐོར་ཆུ་འདྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūùgɔɔ cūndren trṻùgɔɔ) water wheel used for irrigating fields.

ཆུས་སྐོར་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūùgɔɔ trṻùgɔɔ) hydraulic turbine.

ཆུས་བསྐོར་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūùgɔɔ lɔ̄gdön trṻùgɔɔ) hydroturbine generator.

ཆུས་ཁྱེར་རྒྱལ་རྫོམ་ (cūgyer gyɛ̄ɛlom) giving a false impression, acting as if things are going well even though they are not [Lit. pretending (one) is swimming even though (one) is being carried down (the river)].

ཆུས་འཁྱེར་ (cūù kyēr) vi. to be carried/ swept away by water ¶ སྟོན་ཐོག་ཁྱོན་ཆེ་ཆུས་འཁྱེར་བ་རེད་ A considerable amount of the crop was swept away by water.

ཆུས་གྲུབ་བྲག་རྡོ་ (cūùdrub tra̱gdo) sedimentary rock.

ཆུས་འཇིག (cūù ji̱g) vi. to be destroyed water.

ཆུས་གཏོར་ཤང་འཚུགས་ (cūùdɔɔ shāŋdzuù) sm. ཆུས་དོར་ཤང་འགྲིལ་.

ཆུས་དོར་ཤང་འགྲིལ་ (cūùdɔɔ shāŋdrii) the movement in the late 1980's in which ཆུས་ were disbanded and existing ཤང་ were made into larger ཤང་ units.

ཆུས་དྲུས་བྲག་ཁུང་ (cūùdrɛɛ̀ dra̱gguŋ) cave formed by water erosion.

ཆུས་འདེད་ (cūù de̱è) 1. va. to take a pill/ medicine with water ¶ སྨན་ཆུས་འདེད་ནས་གཏོང་དགོས་ You should take the medicine with water. 2. vi. to carried away by water. ¶ ཆུས་འདེད་པའི་ས་ Earth carried away by water.

ཆུས་གནོན་ (cūù nȭn) vi. to be flooded by water ¶ ཞིང་ཁ་ཆུས་གནན་བཞག The field has been flooded.

ཆུས་གནོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (cūùnön trṻùgɔɔ) hydraulic press, waterpress.

ཆུས་མནན་ (cūù nɛ̄n) sm. ཆུས་གནོན་.

ཆུས་སྣུབ་ (cūù nūb) vi. to be flooded/ submerged/ under water.

ཆུས་སྦོང་ (cūù bo̱ŋ) vi. to get wet, to be/ get soaked.

ཆུས་སྲིད་གཞུང་ (cūù sīìshuŋ) the government of a ཆུས་ administrative unit.

ཆུས་ཨུ་ (cūù ū) abbr. ཆུས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

ཆུས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cūù ūyön lhɛ̄ngaŋ) the (party) committee of a ཆུས་ administrative unit.

ཆེ་ (cē) big, large.

ཆེ་བཀུར་ (cēgur) shung. greatly respected, great respect.

ཆེ་སྐྱེད་ (cēgyeè) sm. ཆེ་བསྐྱེད་.

ཆེ་བསྐོས་ (cēgöò) a wide gap left between engraved letters (of a manuscript plate).

ཆེ་བསྐྱེད་ (cēgyeè) 1. with great ¶ འབད་བརྩོན་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have studied with great diligence. ¶ སེམས་ཤུགས་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ With great enthusiasm. 2. making bigger, enlarging; va.—བྱེད་ to enlarge, to make bigger ¶ ཁོས་ཁང་པ་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་པ་རེད་ He enlarged the house.

ཆེ་ཁ་ (cēga) sm. ཆེ་ཁག.

ཆེ་ཁག (cēgaà) sm. ཆེ་གྲས་.

ཆེ་ཁེ་སི་ལ་ཝ་ཁེ་ (cēge sēlawake) Czechoslovakia.

ཆེ་ཁོ་སི་ལོ་ཝ་ཁེ་ (cēgo sīlowake) sm. ཆེ་ཁེ་སི་ལ་ཝ་ཁེ་.

ཆེ་གེ་བ་ (cēgewa) sm. ཆེ་གེ་མོ་.

ཆེ་གེ་མོ་ (cēgemo) so and so ¶ མི་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་སླེབས་བཞག So and so has arrived.

ཆེ་གྲས་ (cēdrɛɛ̀) 1. large type/ kind/ class ¶ ཆུ་གློག་ས་ཚིགས་ཆེ་གྲས་ The large class/ type of hydroelectric power station. 2. high ¶ དཔོན་རིགས་ཆེ་གྲས་ The class of high officials.

ཆེ་གྲོགས་ཆུང་གྲོགས་ (cēdroò cūŋdroò) old and new friends, close and distant friends.

ཆེ་དགུ་ (cēgu) everything that is big/ large/ high ¶ དེ་རིང་ཚོགས་འདུར་དཔོན་རིགས་ཆེ་དགུ་སླེབས་བཞག Today all the high officials have come to the meeting.

ཆེ་བགྲེས་ (cēdreè) senior, elder.

ཆེ་མགོ་ (cēngo) eldest son or daughter.

ཆེ་འགྱིང་ (cēgyiŋ) sm. ཆེ་ཉམས་དོད་པོ་.

ཆེ་འགྲོ་ཆུང་འགྲོ་ (cēdro cūŋdro) 1. putting/ fitting in sth. as much as one can ¶ སྒམ་འདིའི་ནང་ཅ་ལག་ཆེ་འགྲོ་ཆུང་འགྲོ་བྱས་ནས་བླུགས་པ་ཡིན་ I put as many things as possible in this box. 2. bullying; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་ཆེ་འགྲོ་ཆུང་འགྲོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is sb. who bullies the poor.

ཆེ་སྒུ་ (cēgu) sm. ཆེ་དགུ་.

ཆེ་རྒྱུ་གང་ཡོད་ (cēgyu ka̱ŋyöò) very many, a lot of ¶ ཁོང་དེང་སང་སྐྱུངས་ལ་ཆེ་རྒྱུ་གང་ཡོད་རེད་བཞག These days he is experiencing great difficulties.

ཆེ་རྒྱུད་ (cēgyüù) royal lineage, high lineage.

ཆེ་བརྒྱུད་ (cēgyüù) asking for favors through higher rank people.

ཆེ་ཆུང་ (cījuŋ) big and small ¶ རླངས་འཁོར་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་འདུག There were many big and small vehicles. 2. size ¶ གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཆེ་ཆུང་ལྷ་ས་ཙམ་ཡོད་ The size of that city is about that of Lhasa.

ཆེ་ཆུང་འཚམས་པོ་ (cījuŋ tsāmbo) just the right size.

ཆེ་ཆུང་ཤོར་ (cējuŋ shɔ̄ɔ) vi. to be/ become unequal, to be different in size ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་གཉིས་ལོ་ཟླ་ཡིན་ནའང་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཤོར་བཞག Even though the two children are the same age they are different in body (size).

ཆེ་ཆེ་ (cēce) sm. ཆེ་གྲས་.

ཆེ་ཆེར་ (cēcer) bigger and bigger, more and more ¶ དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The economy is improving more and more.

ཆེ་ཆེས་ (cēceè) too big/ large ¶ སྟོད་ཐུང་འདི་ཆེ་ཆེས་བཞག This shirt is too big.

ཆེ་མཆོག (cēcog) the very best.

ཆེ་བརྗོད་ (cējöò) sm. ཆེ་བསྟོད་.

ཆེ་ཉམས་ (cēñam) airs, acting grand; va.—བྱེད་ to put on airs, to act grand ¶ ཁོས་ཕྱི་མིའི་སར་ཆེ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག He puts on airs around foreigners.

ཆེ་ཉམས་དོད་པོ་ (cēñam tö̱òbo) pompous, grand.

ཆེ་གདམ་མཁས་གདམ་ (cēdam kɛ̄ɛ̀dam) talk aimed at showing one's intelligence and superiority.

ཆེ་གཏོར་ཆེ་འཛུགས་ (cēdɔɔ cēndzuù) destroying on a large scale and establishing/ developing on a large scale, breaking and setting up in a big way (a popular slogan during the Cultural Revolution regarding breaking up old customs and thoughts and establishing new ones).

ཆེ་རྟགས་ (cēdaà) 1. an emblem/ insignia indicating status or rank. 2. the sign for "greater than" (>).

ཆེ་བསྟོད་ (cēdöò) 1. praise; va.—བྱེད་ to praise ¶ དཔའ་བོར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་གླུ་དབྱངས་ Song of praise to the heroes. 2. honor ¶ སྲིད་འཛིན་མཆོག་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་ཕུལ་བ་རེད་ (They) gave a banquet in honor of the President.

ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་དཔུང་དམག་རུ་ཁག (cēdöògi būŋmaà ru̱gaà) guard of honor.

ཆེ་བསྟོད་ཆུང་སྨད་ (cēdöò cūŋmɛɛ̀) praising high status and deriding low status.

ཆེ་ཐག་ཆོད་ (cēdaà cȭò) 1. extremely large,

immense. 2. too big.

ཆེ་ཐང་འཛོག (cēdaŋ cɔ̄ɔ̀) va. to hold in high esteem, to value.

ཆེ་ཐབས་ (cēdəb) sm. ཆེ་ཉམས་.

ཆེ་མཐོང་འཛོག (cēdoŋ jɔ̄ɔ̀) sm. ཆེ་ཐང་འཛོག.

ཆེ་འདོད་ (cēndöö) 1. ambitious, wanting to be big/ powerful/ high in rank. 2. sm. a big ego, thinking highly of oneself.

ཆེ་འདོད་ཆུང་ཤོར་ (cēndöö cūŋshɔɔ) wanting the big and losing the small.

ཆེ་འདོད་ཚ་པོ་ (cēndöö tsābo) wanting to attain high rank/ position. 1. a big ego, sb. who thinks a lot of himself.

ཆེ་འདོན་ (cē dö̱n) 1. sm. ཆེ་བསྟོད་. 2. sm. ཁྲི་འདོན་.

ཆེ་འདྲེས་ཆུང་འདྲེས་ (cēdreè cūŋdreè) able to mix with people of higher and lower status; va.—བྱེད་.

ཆེ་ནོར་ (cēnɔɔ) shung. cattle, yaks.

ཆེ་གནོན་ (cēnön) oppression by powerful people.

ཆེ་ཕྱུགས་ (cējuù) cattle, large livestock (excluding sheep and goats).

ཆེ་ཕྲ་ (cēdra) large and small, of various sizes ། གནས་ཚུལ་ཆེ་ཕྲ་ཚང་མ་ All situations large and small.

ཆེ་ཕྲ་བར་གསུམ་ (cēdra pa̱rsum) large, small and middle.

ཆེ་བ་ (cēwa) 1. great, big, large, important ། ཁང་པ་དེ་མཛེས་ལ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག The house is beautiful and big. 2. very ། རྩོག་དྲ་ཆེ་བའི་ལག་རྩལ་ A very complicated technique. 3. (comparative form of ཆེན་པོ་) bigger, greater, larger ། དེ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is nothing bigger than that. 4. highly; va.—བརྗོད་ to speak highly of ། མི་ཚང་མས་བླ་མ་དེའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་རེད་ Everyone spoke highly of that lama.

ཆེ་བ་ཤོར་ (cēwa shɔ̄ɔ) vi. to lose face.

ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ (cēwɛ ŋargyɛɛ) feeling superior to others.

ཆེ་འབུལ་ཆུང་འབུལ་ (cēmbüü cūŋbüü) it is okay to give more or less (as one wishes) ། དགོན་པ་འདི་ལ་ཞལ་འདེབས་ཆེ་འབུལ་ཆུང་འབུལ་རེད་ It is okay to donate as much or little as you like to this monastery.

ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ (cē dri̱ŋ cūŋ) large, middle, small.

ཆེ་མ་ཆུང་ (cēma cūŋ) middle size, neither large or small.

ཆེ་མིན་ཆུང་མིན་ (cēmin cūŋmin) not too big or too small.

ཆེ་མོ་ (cēmo) senior, head ། དགེ་རྒན་ཆེ་མོ་ Headmaster (in a school).

ཆེ་མོ་བ་ལགས་ (cēmɔɔlaà) shung. master (title used for the head of masons, tailors and other traditional craft groups).

ཆེ་ཙམ་ (cēdzam) slightly bigger.

ཆེ་ཙི་ (cēdzi) ch. eggplant.

ཆེ་བཙན་ (cēdzɛn) shung. high status individuals/ institutions in the old society (e.g., monasteries, aristocratic families).

ཆེ་བཙན་ཁ་འཁུར་ (cēdzɛn kāgur) relying on sb.'s power/ authority to oppress others, using the name of sb. in power/ authority to ignore the law.

ཆེ་བཙན་ལྟག་འཁུར་ (cēdzɛn dāggur) sm. ཆེ་བཙན་ཁ་འཁུར་.

ཆེ་བཙན་བདུན་ (cēdzɛn dü̱n) shung. the seven great monasteries: Sera, Ganden, Drepung, Gyuto, Gyume, Namagye Tratsang and Neyjung.

ཆེ་བཙན་ཕྲག་འཁུར་ (cēdzɛn trāggur) sm. ཆེ་བཙན་ཁ་འཁུར་.

ཆེ་རྫུགས་ (cēdzuù) sm. ཆེ་ཉམས་.

ཆེ་འཛིན་ (cēndzin) thinking highly of oneself, holding oneself in high regard.

ཆེ་ཞི་ (cēshi) arc. wife.

ཆེ་ཞེ་ (cēshe) older sister.

ཆེ་གཞི་ (cēshi) sm. ཆེ་བཞི་.

ཆེ་བཞག་ཆུང་རྡུང་ (cēshaà cūŋduŋ) avoiding/ shunning the strong and beating/ hitting the weak.

ཆེ་བཞག་ཆུང་བཤོལ་ (cēshaà cūŋshöö) leaving everything aside ། དེ་རིང་ཚོགས་འདུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་ང་ཆེ་བཞག་ཆུང་བཤོལ་གྱིས་བཅར་པ་ཡིན་ Because the meeting today is important, I left everything aside to attend it [Lit. leaving aside the big tasks and casting aside the minor ones].

ཆེ་བཞི་ (cēshi) witness.

ཆེ་རིགས་ (cērig) high officials/ dignitaries ། རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་རིགས་མཇལ་འཕྲད་གནང་པ་རེད་ (They) will meet the Indian dignitaries.

ཆེ་རིམ་ (cērim) 1. one after another starting from the oldest one. 2. the main point, the crux of a matter.

ཆེ་རུ་གང་འགྲོ་ (cēru ka̱ŋdro) getting larger/ bigger, really increasing.

ཆེ་རུ་འགྲོ་ (cēru dro̱) vi. to get larger/ bigger, to increase.

ཆེ་རུ་གཏོང་ (cēru dōŋ) vi. to enlarge, to make bigger, to increase the size/ capacity/ volume/ extent/ weight ། ཞིང་ཁ་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་ (We) have to increase the area of the fields. ། འཆར་གཞི་དེ་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་རེད་ (They) will make the plan bigger.

ཆེ་རུང་ཆུང་རུང་ (cēruŋ cūŋruŋ) whether big or small ། ཆེ་རུང་ཆུང་རུང་འདི་ར་བཙན་བྱོལ་གཞུང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ Whether big or small, we have established a refugee government.

ཆེ་ཀློམ་ (cēlom) great conceit.

ཆེ་ལོང་ (cēloŋ) sm. ཆེ་ལོང་ཙམ་.

ཆེ་ལོང་ཙམ་ (cēloŋdzam) briefly, roughly ། བོད་ཀྱི་སྐོར་ཆེ་ལོང་ཙམ་བཀོད་པ་ཡིན་ (I) wrote briefly about Tibet.

ཆེ་ལོས་ (cēlöö) how big? ། འདི་ཆེ་ལོས་འདུག་གམ་ How big is this?

ཆེ་ཤ་ (cēsha) meat of larger animals such as ox, yak, etc.

ཆེ་ཤུལ་ཆུང་ཁྲིད་ (cēshüü cūŋdrii) dividing things with respect to their size.

ཆེ་ཤེལ་ (cēshee) magnifying glass, microscope.

ཆེ་ཤོར་ (cēshɔɔ) abbr. of ཆེ་བ་ཤོར་.

ཆེ་ཤོས་ (cēshöö) biggest, largest, greatest.

ཆེ་ས་ (cēsa) 1. high rank/ position/ title. 2. sm. ཆེ་གྲས་.

ཆེ་སང་སང་ (cē sāŋsaŋ) sm. ཆེ་སེ་བ་.

ཆེ་སེ་བ་ (cēsewa) rather big, quite big ། ཁང་པ་འདི་ཆེ་སེ་བ་འདུག That house is rather big.

ཆེད་ (cēè) 1. (vb.+ —) for the purpose of, in order to, for ། ཚོང་རྒྱག་ཆེད་དངུལ་གཡར་པ་རེད་ (They) borrowed money in order to do trading. 2. (— + vb. + བྱེད་) specially doing sth. ། ཁོང་མཇལ་བར་ཆེད་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ (I) went specially to see him.

ཆེད་ཀྱི་དོན་ (cēègo tö̱n) 1. special task/ reason/ purpose. 2. the part of speech in Tibetan grammar that conveys doing sth. "for".

ཆེད་བཀར་ (cēègar) sm. དམིགས་བཀར་.

ཆེད་བཀོལ་ (cēègöö) sm. ཆེད་སྐུལ་.

ཆེད་སྐུལ་ (cēègüü) specially assigned/ ordered; va.—བྱེད་ ། ཁོང་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུ་ཆེད་སྐུལ་བྱས་པ་རེད་ (They) specially ordered him to go to Lhasa.

ཆེད་བསྐུལ་ (cēègüü) sm. ཆེད་སྐུལ་.

ཆེད་བསྐོས་ (cēègöö) special appointment, specially appointing; va.—བྱེད་ ། ད་ལམ་ཆེད་བསྐོས་སེར་སྐྱ་ཁྲིམ་པོ་ས་གནས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་བསྟུན་རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་ When the specially appointed monk and lay officials arrive there you should put forward the matter of the dispute clearly.

ཆེད་བསྐོས་བརྟག་དཔྱད་པ་ (cēègöö dāgjɛɛba) specially appointed researcher/ investigator.

ཆེད་བསྐོས་མི་སྣ་ (cēègöö mi̱nə) specially appointed persons/ envoys.

ཆེད་བསྐོས་ལས་འགན་ (cēègöö lɛngɛn) special duty/ assignment.

ཆེད་བསྐོས་གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་ (cēègöö sə̄ngyur

gö̱öñɛn) special reporter/ correspondent.
ཆེད་བསྒྲུན་ (cēèdrün) specially made/ published.
ཆེད་བསྒྲུན་ཚགས་པར་ (cēèdrün tsāgbar) specially published issue (of a newspaper, magazine).
ཆེད་ཁེ་ (cēège) patent.
ཆེད་ཁེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (cēèkɛ jə̄drim) patent law, copyright law.
ཆེད་ཁེའི་བདག་དབང་ (cēèkɛ da̱àwaŋ) patent, copyright.
ཆེད་མཁས་ (cēèkɛ̀ɛ̀) specialist.
ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ (cēèkɛ̀ɛ̀ mi̱nə) experts, specialists, professionals.
ཆེད་འགན་ (cēngɛn) special responsibility; va.—ལེན་; —འཛིན་ to take a special responsibility.
ཆེད་འགག་ (cēènga) sm. རེས་འགག་.
ཆེད་སྒོ་ (cēègo) sm. ཆེད་ལས་.
ཆེད་བསྒྲགས་ (cēèdrag) special announcement/ notice/ communique.
ཆེད་བསྒྲིགས་ (cēèdrig) special edition/ publication; va.—བྱེད་ to edit/ publish specially.
ཆེད་བསྒྲིགས་དུས་དེབ་ (cēèdrig tü̱üdeb) special issue/ edition/ supplement.
ཆེད་བསྒྲིགས་པར་ངོས་ (cēèdrig bārŋöö̱) a special edition/ publication.
ཆེད་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན་ (cēèdrig le̱dzɛn) special column/ section (of a newspaper).
ཆེད་དངུལ་ (cēèŋüü) special funds; va.—གཏོང་ to spend/ allocate special funds.
ཆེད་དངུལ་ཆེད་སྤྱོད་ (cēèŋüü cēèjöö̱) earmarking a fund for a special purpose.
ཆེད་མངགས་ (cēèŋaà) 1. special ¶ཆེད་མངགས་སྐུ་ཚབ་ Special envoy/ representative. 2. specially, exclusively, just for that purpose ¶ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་ སྤུན་མཆེད་ཐུག་པར་ཆེད་མངགས་ཕྱིན་པ་རེད་ He went to India specially to see his relatives. 3. purposely, intentionally ¶ཁྱོད་ལ་ཐེབས་པ་རེད་མ་ གཏོགས་ཆེད་མངགས་གཞུ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ (I) hit you accidentally. I did not do it purposely.
ཆེད་མངགས་སྐུ་ཚབ་ (cēèŋaà gūdzəb) special envoy/ representative.
ཆེད་མངགས་ངོ་ཚབ་ (cēèŋaà ŋo̱dzəb) sm. ཆེད་མངགས་ སྐུ་ཚབ་.
ཆེད་མངགས་ཀྱིས་ (cēèŋaàgi) sm. ཆེད་མངགས་, 2. and 3.
ཆེད་མངགས་གདན་ཞུ་ (cēèŋaà dɛ̱nshu) special invitation.
ཆེད་མངགས་པོ་ཉ་ (cēèŋaà pōña) special messenger/ envoy.
ཆེད་མངགས་འཕྲིན་སྤེལ་ (cēèŋaà drīnbel) special news dissemination.

ཆེད་མངགས་བཟོ་ (cēèŋaà so̱) va. to make or do sth. specially.
ཆེད་བཅར་གནང་ (cējar nāŋ) va. to specially go/ visit sb.
ཆེད་བརྗོད་ (cēèjöö̱) 1. editorial, commentary ¶ པྲ་ ཝ་དའི་ཆེད་བརྗོད་ནང་ In the Pravda editorial.
ཆེད་གཉེར་ (cēèñer) specialized, professional ¶ཆེད་ གཉེར་གྱི་གསར་རྩོམ་དང་རྩོམ་ཁྲིད་མི་སྣ་ Professional composers and directors. 2. administering/ managing specially; va.—བྱེད་ ¶ཆུ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་ས་ གནས་ལ་མི་ཁ་ཤས་ཆེད་གཉེར་བྱས་ནས་བཏང་པ་རེད་ (They) sent people to specially administer the flooded areas.
ཆེད་གཉེར་ཁྱིམ་ཚང་ (cēèñer kyīmdzaŋ) speciality households.
ཆེད་གཉེར་མཁས་པ་ (cēèñer kɛ̄ɛ̀ba) specialist, professional expert.
ཆེད་གཉེར་རྩོམ་པ་པོ་ (cēèñer dzōmbabo) professional writer.
ཆེད་གཉེར་རུ་ཁག (cēèñer ru̱gaà) specialist unit/ group.
ཆེད་གཉེར་ལས་བགོས་ (cēèñer lɛ̱ɛ̀göö̱) division of labor into specialties.
ཆེད་གདད་ (cēèdɛ̀ɛ̀) sm. ཆེད་མངགས་.
ཆེད་གཏོང་ (cēèdoŋ) specially sent ¶ཆེད་གཏོང་གནམ་ གྲུ་ A specially sent plane.
ཆེད་གཏོང་སྐུ་ཚབ་ (cēèdoŋ gūdzəb) special envoy/ representative.
ཆེད་བདོན་དུས་དེབ་ (cēèdön tü̱üdeb) special issue (of a magazine).
ཆེད་བསྣད་ (cēèdɛ̀ɛ̀) shung. deliberately, purposely ¶རྒྱ་ནག་ཏུ་འཛའ་ས་ཆེད་བསྣད་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་ཞུ་བར་ འགྲོ་ཞིང་ They went to China deliberately to get the title.
ཆེད་ཐོ་འགོད་ (cēèdo gö̱ö̱) va. to register specially.
ཆེད་དུ་ (cēèdu) specially ¶ཁོ་ཆོས་ཆེད་དུ་གདན་འདྲེན་ ཞུས་པ་རེད་ (They) invited him here specially. 2. for the purpose of, in order to, for ¶བུ་ལོན་འཇལ་ ཆེད་དུ་ For the purpose of paying back the debt.
ཆེད་དུ་སྐོ་ (cēèdu gō) va. to appoint purposely.
ཆེད་དུ་མཁས་པ་ (cēèdu kɛ̄ɛ̀ba) specialist.
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ (cēèdu ca̱wa) 1. special task/ work. 2. sm. ཆེད་ཀྱི་དོན་.
ཆེད་དོན་ (cēèdön) shung. 1. term used to indicate the start of the main subject in an edict or letter ¶རྫོང་སྡོད་སེར་སྐྱ་སྤྱིལ་པོ་ལ་ ཆེད་དོན་ To the two district heads jointly, the purpose of the letter follows. 2. special reason/ meaning, special subject, special topic.
ཆེད་དོན་སྙན་ཞུ་ (cēèdön ñɛ̄nshu) special petition/ report.

ཆེད་དོན་ཞུ་ཡིག (cēèdön shu̱yig) sm. ཆེད་དོན་སྙན་ཞུ་.
ཆེད་དོན་གཞུང་ལས་ཁང་ (cēèdön shu̱ŋlɛgaŋ) office for the examination of special cases.
ཆེད་དོན་ལམ་ལུགས་ (cēèdön la̱mluù) special system.
ཆེད་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cēèdön ūyön lhēngaŋ) special committee.
ཆེད་དྲངས་འདུས་མི་ (cēèdraŋ tü̱ümi) specially invited representatives.
ཆེད་འདོན་ (cēè dö̱n) shung. va. to bestow great favor ¶བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་མགོ་གཏོད་བྱས་པ་རྣམས་ ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་ཆེད་འདོན་བྱ་རྒྱུ་ I grant titles and bestow great favors on those who come over to my side.
ཆེད་སྤེལ་ (cēèbel) specially spread/ disseminate; va.—བྱེད་.
ཆེད་སྤྱོད་ (cēèjöö̱) special purpose/ use ¶སྤྱོད་ཀྱི་ འཕྲུལ་སྣེགས་ A special purpose lathe.
ཆེད་སྤྱོད་ཐེབས་རྩ་ (cēèjöö̱ tēbdza) special purpose fund/ endowment.
ཆེད་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ཅན་ (cēèjöö̱ yo̱ndɛnjɛn) specialist.
ཆེད་ཕན་ (cēèbɛn) specially beneficial/ useful.
ཆེད་བྲིས་ (cēèdriì) specially written.
ཆེད་འབུལ་ (cēmbüü) specially given/ sent.
ཆེད་འབོད་ཀྱིས (cēmböögi) specially summoned/ called/ invited.
ཆེད་འབོད་སྐུ་ཚབ་ (cēmböö̱ gūdzəb) a specially invited or summoned ambassador/ envoy/ representative.
ཆེད་འབྲུ་ཆེ་སྤྱོད་ (cēndru cējöö̱) grain used for special purposes.
ཆེད་སྦྱོང་ (cēèjoŋ) specialized study, study in a special field; va.—བྱེད་.
ཆེད་སྦྱོང་ཚན་ཁག (cēèjoŋ tsēngaà) specialized training department or unit, professional training department.
ཆེད་སྦྱོང་ལས་རིགས་ (cēèjoŋ lɛ̱ɛ̀rig) specialized work/ jobs/ professions.
ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ (cēèjoŋ lōbdra) professional school/ college (for law, medicine, art, etc.).
ཆེད་སྦྱོང་སློབ་ཚན་ (cēèjoŋ lōbdzɛn) specialized/ professional course.
ཆེད་མིང་མཚོན་རྟགས་ (cēèmiŋ tsöndaà) an em-dash.
ཆེད་དམིགས་ (cēèmiì) 1. specially set aside, specially dedicated to sth. ¶དགེ་འདུན་པའི་འཚོ་བ་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དམིགས་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་པ་རེད་ I gave alms specially dedicated to improving the livelihood of the monks. 2. special, specially ¶ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ Special skill/ knowledge.
ཆེད་དམིགས་དགོས་དངུལ་ (cēèmiì gö̱öŋüü) funds set

aside for a special purpose.

ཆེད་དམིགས་གླིང་བརྗོད་ (cēèmiì lēŋjöö) monograph on a special subject.

ཆེད་དམིགས་གློག་འཕྲིན་ (cēèmiì lōgdrin) special telegram.

ཆེད་དམིགས་དོན་ཚན་ (cēèmiì töndzɛn) special items (in a treaty/ agreement).

ཆེད་དམིགས་ཐ་སྙད་ (cēèmiì tāñɛɛ̀) technical/ special terms.

ཆེད་དམིགས་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ (cēèmiì miman shibjöògaŋ) special people's procuratorate.

ཆེད་དམིགས་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ (cēèmiì miman trimgaŋ) special people's court.

ཆེད་དམིགས་ལམ་སྲོལ་ (cēèmiì lamsöö) special system.

ཆེད་རྩོམ་ (cēèdzom) thesis, dissertation.

ཆེད་རྩོམ་རྒྱུག་རྫོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cēèdzom gyugdzöö üyün lhēngaŋ) dissertation defense committee.

ཆེད་བཙུགས་ (cēèdzuù) specially created/ started ¶ བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ཆེད་བཙུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) specially established a class for studying Tibetan.

ཆེད་འཚོང་ཀུང་སི་ (cēèdzoŋ gūŋsi) tib.ch. an enterprise that sells specialized items.

ཆེད་འཛུགས་ (cēndzuù) specially created/ started.

ཆེད་རྫོང་ (cēèdzoŋ) specially sent; va.—བྱེད་.

ཆེད་བཟོ་ (cēèso) specially made.

ཆེད་ཞིབ་མཐའ་གསལ་ (cēèshib täsɛl) investigating sth. so that one will understand it thoroughly ¶ ཁྱོད་དོན་འདི་སྐོར་ཆེད་ཞིབ་མཐའ་གསལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ You must specially investigate the case thoroughly so that in the end you will know clearly what happened.

ཆེད་ཞུ་ (cēèshu) telling specially.

ཆེད་ལས་ (cēèlɛɛ̀) special task/ work, professional, speciality, specialized work ¶ ཆེད་ལས་ཀྱི་འཆར་འགོད་ཁང་ Special designing unit. ¶ ཆེད་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་བསླབས་ (They) each studied a specialty.

ཆེད་ལས་ཀྱི་རོལ་མོ་བ་ (cēèlɛɛ̀gi röömowa) professional musician.

ཆེད་ལས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ (cēèlɛɛ̀gi shēèyön) professional knowledge or skill.

ཆེད་ལས་སྒོ་བསྡེན་ཚོང་ཁང་ (cēèlɛɛ̀ goden tsōŋgaŋ) specialized retail store.

ཆེད་ལས་པ་ (cēèlɛɛ̀ba) specialist.

ཆེད་ལས་ཐ་སྙད་ (cēèlɛɛ̀ tāñɛɛ̀) technical terms.

ཆེད་ལས་དུད་ཚང་ (cēèlɛɛ̀ tüüdzaŋ) specialized (production) households.

ཆེད་ལས་མིང་ཚིག་ (cēèlɛɛ̀ mingdzii) technical term.

ཆེད་ལས་ཡོན་ཏན་ (cēèlɛɛ̀ yöndɛn) specialized knowledge/ skill; specialized field of study.

ཆེད་ལས་རུ་ཁག་ (cēlɛɛ̀ rugaà) specialist production unit/ brigade.

ཆེད་ལས་སུ་འགྱུར་ (cēèlɛɛ̀su gyur) vi. to become specialized/ professionalized.

ཆེད་ལས་སུ་བསྒྱུར་ (cēèlɛɛ̀su gyur) va. to specialize/ professionalize.

ཆེད་ལས་སློབ་གྲྭ་ (cēèlɛɛ̀ lōbdra) professional school, vocational school, school in which a specialization is taught.

ཆེད་སོ་ (cēèso) sm. ཆེད་དུ་.

ཆེན་ (cēn) abbr. of ཆེན་པོ་.

ཆེན་ཆུང་ (cēnjuŋ) sm. ཆེན་ཆུན་.

ཆེན་ཆུན་ (cēnjün) senior and junior (wives).

ཆེན་པོ་ (cēmbo) great, big, large ¶ ཁང་པ་ཆེན་པོ་ A big house. ¶ གལ་ཆེན་པོ་ Of great importance.

ཆེན་པོ་ཆུང་སྤྱོད་ (cēmbo cüŋjöö) wasting sb. on a petty job, not doing justice to sb.'s talents.

ཆེན་པོ་དཔོན་རྒྱུད་ (cēmbo bōngyüü) shung. aristocratic lineages.

ཆེན་པོ་ཧོར་ (cēmbo hōr) the great Mongolia/ Mongols.

ཆེན་མ་ (cēmma) senior wife.

ཆེན་མོ་ (cēmmo) sm. ཆེན་པོ་.

ཆེན་མོ་བ་ (cēmmowa) sm. ཆེ་མོ་བ་ལགས་.

ཆེན་མོ་ལགས་ (cēmmolaà) sm. ཆེ་མོ་བ་ལགས་.

ཆེན་ལུང་གནམ་ལོ་ (cēnluŋ nāmlo) shung. a year in the reign of the Emperor Qian Lung.

ཆེམ་ཆེམ་ (cēmjem) glittering ¶ འོད་ཆེམ་ཆེམ་ Glittering light.

ཆེམ་ཆེམ་འཁྱུག་འཁྱུག་ (cēmjem kyüggyug) glittering and shinning/ flashing.

ཆེམ་མེ་ (cēmme) 1. sm. ཆེམ་ཆེམ་. 2. (for sounds) clamor, noisy.

ཆེམས་ (cēm) will, last testament ¶ ཁོའི་ཁ་ཆེམས་ His will.

ཆེམས་ཆེམས་ (cēmjem) sm. ཆེམ་ཆེམ་.

ཆེར་ (cēē) 1. big, great, much ¶ ཁྱད་པར་ཆེར་མི་འདུག There is not a big difference. 2. bigger, greater ¶ ཁོང་གིས་ཁང་པ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་རེད་ He made the house bigger.

ཆེར་བསྐྱེད་ (cēēgyeè) big, large, great, strong ¶ དྲག་བརྩོན་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ (You) have to study with great diligence.

ཆེར་སྒྲོག་གློག་ཁང་ (cēēdrɔg lɔ̄ɔgaŋ) broadcasting station.

ཆེར་གཏོང་སྒྲ་འཁོར་ (cēēdoŋ dragɔɔ) loud-speaker.

ཆེར་སྤེལ་ (cēēbel) enlarging/ widening/ expanding/ spreading; va.—གཏོང་;—བྱེད་ ¶ ལས་འགུལ་དེ་ཆེར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་ (You) have to expand that campaign.

ཆེར་རློམ་ཆུང་གནོན་ (cēēlom cüŋnön) arrogant/ conceited to those above and oppressive to those below.

ཆེས་ (cēè) (— + adj.) very, extremely ¶ ཆེས་མྱུར་ Very fast.

ཆེས་ཆེ་བའི་ཚད་ (cēè cēwɛ tsɛ̄ɛ̀) the maximum or highest (e.g., value/ limit/ degree/ size).

ཆེས་ཆེར་ (cēè cēē) very much, much bigger/ larger/ greater ¶ ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Agricultural output has become much larger.

ཆེས་མགྱོགས་མེ་འཁོར་ (cēègyɔɔ megɔɔ) high speed train, bullet train, express train.

ཆེས་མཐོ་ (cēèto) 1. very high, extremely high ¶ ཆེས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་ Very high officials. 2. supreme.

ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་ (cēètö trimgaŋ) Supreme Court (U.S.A.).

ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ (cēètö miman trimgaŋ) People's Supreme Court (PRC).

ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་རྟོག་ཞིབ་ཁང་ (cēètö miman dōgshibgaŋ) sm. ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་.

ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ (cēètö miman shibjöögaŋ) People's Supreme Procurator's Office (PRC).

ཆེས་མཐོའི་སུའུ་ཝའི་ཨ་ (cēètö sūwɛ ā) tib.ch. Supreme Soviet (USSR).

ཆེས་མཐོའི་སློབ་ཡོན་ཚོགས་ཆུང་ (cēètö lōbyön tsɔ̄gjuŋ) the supreme scholarship committee of the Tibetan government in exile.

ཆེས་མཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ (cēètö lhēndzɔɔ̀) summit conference/ meeting.

ཆེས་མང་ཤོས་ (cēè manshöö) majority, mostly.

ཆེས་མྱུར་ (cēèñur) 1. very fast/ quick. 2. high-speed.

ཆེས་ལོག་སྤྱོད་ (cēè lɔgjöö) completely reactionary.

ཆེས་ལྷག་པ་ (cēè lhāgba) very much/ great ¶ ཆེས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ (They) have developed greatly.

ཆོ་ (cō) 1. sense, meaning, worth ¶ སྐད་ཆ་དེ་ལ་ཆོ་མི་འདུག That talk doesn't make sense. ¶ ཆོ་མེད་པའི་ལས་ཀ་ Useless/ meaningless work. 2. situation, circumstances; va.—ལ་ལྟ་ to look at a situation/ circumstance.

ཆོ་ག་ (cōga) 1. rite, ritual. 2. method or way of doing sth. ¶ སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཆོ་ག A method of treatment.

ཆོ་ངེ་ (cōŋe) wailing, lamenting; va.—འདོན་; —འདེབས་ to wail, to weep, to lament.

ཚོ་ངེ་འོ་དོད་ (cōŋe wodöö) sm. ཚོ་ངེ་.

ཚོ་ཆད་ (cōjɛɛ̀) arc. unsuitable, inappropriate, unfit.

ཚོ་ལྟ་ (cō dā) va. to look at a situation ༼ དང་པོ་འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ཚོ་ལྟ་དགོས་ First one must look at the changes throughout the world.

ཚོ་སྤྱོད་ (cōjeè) sm. ཚོ་བབ་.

ཚོ་འཕྲུལ་ (cōndrüü) miracle, miraculously; va.—སྟོན་ to perform/ manifest a miracle ༼ བླ་མས་ཚོ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་གནམ་ལ་འཕུར་པ་རེད་ The lama performed a miracle and flew.

ཚོ་འཕྲུལ་གྱི་བཅོ་ལྔ་ (cōndrüügi jōŋa) the 15th day of the 1st month in the Tibetan calendar.

ཚོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་ (cōndrüü cōōba) Monlam—the great prayer festival.

ཚོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ (cōndrüü tüüjen) festival of the great miracle held on the 15th of the 1st Tibetan month to commemorate the Buddha's defeat of the heretics at Sravasti.

ཚོ་འཕྲུལ་ཟླ་བ་ (cōndrüü dawa) the first month of the Tibetan calendar—when the Buddha defeated the heretics.

ཚོ་བབ་ (cōbəb) situation, circumstances ༼ ལས་ཀའི་ཚོ་བབ་ལ་བལྟས་ནས་སྡོད་མ་སྡོད་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ (I) will decide to stay or go after looking at the situation of the work.

ཚོ་འབྲང་ (cōndraŋ) sm. ཚོ་རིགས་.

ཚོ་མེད་ (cōmeè) meaningless, aimless, pointless.

ཚོ་མེད་གྲོ་མེད་ (cōmeè dromeè) sm. ཚོ་མེད་.

ཚོ་རིགས་ (cōrig) birth status, descent ༼ ཚོ་རིགས་དམའ་བ་ Low birth or lineage.

ཚོ་རིས་ (cōrii) the eyes of dice.

ཚོ་ལེ་བ་ (cōlewa) whitish (when referring to hair it means salt and pepper).

ཚོ་ལོ་ (cōlo) 1. game of dice; va.—རྩེ་;—འགྱེད་ to play dice. 2. ch. an official position, rank given by the Chinese Emperor. 3. moss.

ཚོ་ལོ་འཇའ་ས་ (cōlo jaasa) shung. an order of the Emperor granting a title.

ཚོ་ལོ་པ་ (cōlowa) dice player.

ཚོ་སྲང་ལྟ་ (cōsaŋ dā) sm. སྤྱི་གསང་བྱེད་.

ཚོག (cɔ̄ɔ) 1. vi. to be allowed, to be permitted ༼ ལག་ཁྱེར་ཡོད་ན་འགྲོ་ཚོག་གི་རེད་ If (you) have a permit you are allowed to go. 2. vi. to be fit for ༼ རས་འདིས་སྟོད་ཐུང་བཟོ་ཚོག་པ་འདུག་གས་ Is this cloth fit for making a shirt? 3. (vb.+ — ཡིན་ or རེད་) ready/ set to do ༼ ང་ཚོ་འགྲོ་ཚོག་ཡིན་ We are ready to go. ༼ ཁ་ལག་ཟས་ཚོག་རེད་ The food is ready to eat. 4. a volunteering promise to do sth. (usu. "I will...") ༼ ངས་དེ་ག་རང་ཞུས་ཚོག I will do that. ༼ མ་བརྗེད་པ་བྱས་ཚོག I will not forget it. ༼ ངས་ཁ་ལག་བཟོས་ཚོག I will make the food. 5. imp. of གཙོག. 6. sm. ཚོག་ག.

ཚོག་ག (cɔ̄ɔga) I wish, I hope ༼ ང་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་ཚོག་ག I wish I will get a good job.

ཚོག་ཚོག (cɔ̄ɔjɔɔ̀) ready, about to ༼ ཁོ་ཡོང་ཚོག་ཚོག་རེད་ He is ready to come. ༼ མི་འདི་ཤི་ཚོག་ཚོག་རེད་ This man is on the verge of death.

ཚོག་མཆན་ (cɔ̄gjɛn) approval, authorization, sanction, endorsement; va.—གནང་; —འགོད་ to give approval, to authorize, to sanction, to endorse; va.—ཞུ་ to ask for approval/ authorization; vi.—ཐོབ་; —ཐོན་ to receive approval/ permission ༼ འཆར་གཞི་དེ་རེ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཚོག་མཆན་བཀོད་པ་རེད་ The committee approved the plan.

ཚོག་མཆན་དབང་ཡིག (cɔ̄gjɛn bāŋyig) permission letter, letter of approval.

ཚོགས་ཐམ་ (cɔ̄gdam) 1. sm. ཚོག་མཆན་ (but conveys a seal was used for the approval).

ཚོག་འཐུས་ (cɔ̄gdüü) shung. 1. permission, approval ༼ རྒྱ་གར་ནང་ལྟ་སྐོར་བྱས་ན་ཚོག་འཐུས་ལག་ཁྱེར་ཐོན་པ་རེད་ (They) got a document permitting them to travel inside India. ༼ བུན་འབབ་ཆད་འཕྲོ་རྣམས་ཟླ་གྲངས་དུས་བཅད་ཀྱིས་རིམ་འབུལ་ཚོག་འཐུས་བཀའ་བཟང་ཕྱི་སྒྲིན་བྱུང་དོན་ They were given permission to pay the loan in monthly payments. 2. vi. to be okay to do sth. ༼ དེ་ལྟར་བྱེད་ཚོག་འཐུས་ It is okay to do that.

ཚོག་འཐུས་དགོངས་འགྲོལ་ (cɔ̄gdüü gondröö) shung. permission, approval.

ཚོག་འཐུས་ལག་ཁྱེར་ (cɔ̄gdüü laggyer) permission letter/ document/ permit.

ཚོག་པ་ (cɔ̄gba) sm. ཚོག.

ཚོག་པ་ཅིག (cɔ̄gbajig) May I be permitted/ allowed (to do sth.) ༼ ང་གུང་སེང་དུ་ཕྱིན་ཚོག་པ་ཅིག May I be permitted to go on vacation.

ཚོག་པའི་ལག་འཁྱེར་ (cɔ̄gbɛ laggyer) license, permit.

ཚོག་པར་བྱེད་ (cɔ̄gbaa ceè) va. to permit, to allow ༼ ངས་ཁོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་ཚོག་པར་བྱས་པ་ཡིན་ I permitted him to go to Lhasa.

ཚོག་རོགས་ (cɔ̄grɔɔ̀) companion for monks when praying.

ཚོག་ཤེས་ (cɔ̄gsheè) contentment (with one's lot); va.—བྱེད་ to be content ༼ རང་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ར་ཚོག་ཤེས་བྱ་དགོས་ One should be content with whatever one has.

ཚོག་ཤེས་སྤྲུལ་པ་ (cɔ̄gsheè trɛɛwa) sm. ཚོག་ཤེས་མེད་པ་.

ཚོག་ཤེས་མེད་པ་ (cɔ̄gsheè meèba) a person who is not content, being discontented/ dissatisfied.

ཚོགས་ (cɔ̄ɔ) imp. of འཚོག.

ཚོངས་ (cōŋ) imp. of འཚང་.

ཚོད་ (cōō) 1. imp. of གཅོད་. 2. vi. to be cut off, to be separated, to be parted ༼ ས་གནས་དེ་གཉིས་གཙང་པོ་ཆེན་པོས་ཚོད་ཡོད་ The two regions are separated by a big river. 3. vi. to come to reach an agreement/ settlement, to be settled/ agreed ༼ ད་དུང་གོང་ཐག་ཚོད་མ་སོང་ (They) still are not able to settle the price. 4. vi. to be able to cover distances (on journeys, etc.) ༼ རྐང་ཐང་ལ་འགྲོ་དུས་ཉིན་རེ་མི་ལི་ ༢༠ ལྷག་ས་ཚོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག (When) (we) travel on foot (we) are not able to cover more than 20 miles per day.

ཚོད་ཁྲ་ (cōōdra) judgement/ verdict; va.—གཏོང་.

ཚོད་གན་ (cōōgɛn) written agreement/ accord/ settlement; va.—འཛུགས to sign an agreement, to enter into an agreement.

ཚོད་གཏམ་ (cōōdam) judgement, conclusion ༼ འཛམ་གླིང་གི་འབྱོར་མེད་པ་རྣམས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར་བ་དེ་མ་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚོད་གཏམ་རེད་ The statement that, "We will be able to liberate the proletariat of the world," is the judgment of Marx-Leninism.

ཚོད་དན་ (cōōdɛn) sm. ཚོད་གན་.

ཚོད་དོན་ (cōōdön) resolution, decision.

ཚོད་སྡོམ་ (cōōdom) sm. ཚོད་འདོམས་.

ཚོད་འདོམས་ (cōndom) conclusion (e.g., in a study/ experiment/ law case).

ཚོད་མ་ (cōōma) a field that has been divided into several parts to make it easier to water.

ཚོད་ཡིག (cōōyii) sm. ཚོད་གན་.

ཚོད་ཡིག་འབབ་ཅན་ (cōōyii bajɛn) sm. ཚོད་གན་.

ཚོད་ཡིག་འབབ་ཅན་ (cōōyii bajɛn) shung. a ཚོད་གན་ on which seals have been affixed.

ཚོད་རིགས་ (cōōrii) shung. things that have been settled/ agreed to (usu. land).

ཚོད་སེམས་ (cōōsem) determination to do sth; va.—སྟོན་ to show/ express determination; va.—འཛུགས་ to make one's mind act in a determined fashion ༼ རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཡག་གི་ཚོད་སེམས་བསྟན་པ་རེད་ (They) expressed (their) determination to support (them).

ཚོད་སེམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ (cōōsemgi yigi) sm. ཚོད་སེམས་ཡིག་ཤོག.

ཚོད་སེམས་ཡིག་ཤོག (cōōsem yigshɔɔ̀) written pledge of determination.

ཚོད་སེམས་གསལ་སྟོན་ (cōōsem sēēdön) showing/ exhibiting/ expressing determination clearly.

ཚོད་བློག (cōōlɔɔ̀) veto; va.—བྱེད་ to veto.

ཚོད་བློག་དབང་ཆ་ (cōōlɔɔ̀ wāŋja) veto power.

ཚོན་ (cōn) 1. hem of clothing. 2. Tibetan tent.

ཚོན་ཆུང་ (cōnjuŋ) a short rope used to erect the yak hair tents of Tibetan nomads.

ཚོན་ཆེན་ (cōnjen) a long rope used to erect the yak hair tents of Tibetan nomads.

ཚོན་ཐག (cōndaà) tent rope.

ཚོན་ཕུར་ (cōnbur) tent peg.

ཚོན་འབྲིང་ (cōndriŋ) the middle size rope used to erect the yak hair tents of Tibetan nomads.

ཚོན་རྩལ་ (cōndzɛɛ) ch.tib. boxing.

ཚབ་ཀྱི་ (cōbgye) 1. sb. who is wild/ undisciplined/ unconventional, sb. who does all kinds of inappropriate acts. 2. a joker, sb. who makes others laugh.

ཚབ་སྐྱལ་ (cōb gǖü) 1. va. to cause laughter. 2. va. to make trouble.

ཚབ་ཚབ་ (cōbjob) 1. sound of blows hitting. 2. sound made when eating/ chewing.

ཚབ་རྩེ་ (cōbdze) sm. ཚབ་སྐྱལ་.

ཚབ་ཚ་པོ་ (cōb tsābo) sm. ཚབ་སྐྱེ་.

ཚམ་ (cōm) 1. imp. of འཛོམས་. 2. thundering sound. 3. vi. to get/ be defeated/ subdued/ conquered.

ཚམ་རྐུན་ (cōmgün) robber, bandit.

ཚམ་སྒྲ་ (cōmdra) thundering sound.

ཚམ་པོ་ (cōmbo) sm. ཚམ་རྐུན་.

ཚམ་པོ་བ་ (cōmbowa) bandits.

ཚོལ་ (cōō) imp. of འཚོལ་.

ཚོལ་ཁ་ (cōōga) province.

ཚོལ་ཁ་གསུམ་ (cōōga sūm) the three traditional provinces of Tibet (དབུས་གཙང་, མདོ་སྟོད་, མདོ་སྨད་).

ཚོལ་ཁའི་ཕྱོགས་འཛིན་ (cōōgɛ cōŋsdzin) being partial towards one's region/ province.

ཚོལ་འགྲིགས་ (cōō drig) vi. to be orderly. 2. vi. to be successful.

ཚོལ་འགྲིགས་པོ་ (cōō drigbo) 1. orderly. 2. successful.

ཚོལ་སྒྲིག (cōō drig) va. to put things in order.

ཚོལ་འདུས་ (cōōdüü) abbr. of ཚོལ་གསུམ་སྤྱི་འདུས་.

ཚོལ་ལེ་བ་ (cōōlewa) just a few, only a little bit.

ཚོལ་ལུགས་ (cōōluù) rules/ customs of the three ཚོལ་ཁ་.

ཚོལ་གསུམ་ (cōōsum) sm. ཚོལ་ཁ་གསུམ་.

ཚོལ་གསུམ་སྤྱི་འདུས་ (cōōsumgi jīdüü) elected representatives of the three provinces of Tibet (in Dharamsala).

ཚོལ་གསུམ་མི་རིགས་ (cōōsum mirii) ethnic groups in the three traditional provinces of Tibet (དབུས་གཙང་, མདོ་སྟོད་, མདོ་སྨད་).

ཆོས་ (cȫö) 1. dharma, religion; va.— འཆད་; —གཏོང་; —གསུང་; —སྨྲ་ to give religious teaching; va.— ཉན་ to hear/ listen to religious teaching; va.— བྱེད་ to practice religion, to live a religious life; va.—ཞུ་ to receive religious instruction, to seek/ ask for religious teaching. 2. imp. of འཆོས་ and འཆའ་.

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ (cȫögi kɔ̄ɔlo) the wheel of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ (cȫögi koŋma) 1. dharmaraja. 2. the Pope.

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (cȫögi drigdrim) shung. religious rules/ regulations.

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ (cȫögi ŋowo) the true nature of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག (cȫögi ŋadaà) one who understands/ possesses the dharma.

ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་ (cȫögi cōōga) the Tibetan regions of དབུས་ and གཙང་.

ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ (cȫögi ñimə) the name of the 9th Panchen Lama.

ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ (cȫögi ñiŋbu) the essence of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་ (cȫögi dāwa) spiritual outlook, religious things.

ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ (cȫögi dōb) 1. name of a Buddha. 2. the power of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་འདུན་ས་ (cȫögi dünsa) shung. the monastery.

ཆོས་ཀྱི་སྣོད་ (cȫögi nȫö) one qualified/ worthy to receive the teachings of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་ (cȫögi bēēdam) conversations regarding the dharma.

ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ (cȫögi shuŋ) the central theme of the dharma.

ཆོས་ཀྱི་ལས་རིགས་པ་ (cȫögi lɛ̀ɛrigbə) religious professionals/ specialists/ workers.

ཆོས་དཀར་པོ་ (cȫö gārbo) good/ virtuous/ meritorious deeds.

ཆོས་དཀྲོལ་ (cȫödrȫö) sm.* ཆོས་འཁྲོལ་.

ཆོས་ཀློག (cȫö lɔ̄ɔ) va. to read scriptures/ prayers.

ཆོས་ཀློང་ཆེན་པོ་ (cȫöloŋ cēmbo) shung. having great knowledge of religion/ dharma.

ཆོས་སྐད་ (cȫögɛɛ̀) classical language, bookish language, religious language.

ཆོས་སྐལ་ཡོད་པ་ (cȫögɛɛ yööba) having the good karmic fortune to have received dharma teaching.

ཆོས་སྐོར་ (cȫögɔɔ) 1. ritual practiced by farmers in which they carry religious texts and statues around the fields so that they will get a good harvest. 2. pilgrimage.

ཆོས་སྐོར་སྐོར་ (cȫö gɔ̄ɔgɔɔ) shung. sm. ཆོས་སྐོར་.

ཆོས་སྐོར་བ་ (cȫögɔɔwa) sb. who does ཆོས་སྐོར་.

ཆོས་སྐྱིད་ (cȫögyii) name of a person.

ཆོས་སྐྱོང་ (cȫögyoŋ) defender of the faith, protective deity.

ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ (cȫögyoŋ sūŋmə) protective deity.

ཆོས་ཁང་ (cȫögaŋ) 1. chapel, temple. 2. church.

ཆོས་ཁྲི་ (cȫödri) throne/ platform from which religious teaching or sermons are given.

ཆོས་ཁྲིམས་ (cȫötrim) religious laws, monastic laws.

ཆོས་ཁྲིམས་ཁང་ (cȫödrimgaŋ) shung. monastic court ༄ དགེ་འདུན་ཆང་འཐུང་མི་བྱུང་ན་ཆོས་ཁྲིམས་ཁང་ནས་འགུག་ར་སྐད་དེ་ཆང་ཉེས་ཊམ་བཞི་རེ་ལེན་རྒྱུ་ If a monk drinks chang he will be summoned by the monastic court and fined 4 trankas.

ཆོས་ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་ (cȫödrim targi düübə) religious law is gentle but strict.

ཆོས་ཁྲིམས་པ་ (cȫödrimba) sm. དགེ་བསྐོས་.

ཆོས་ཁྲིམས་གཙང་མ་ (cȫödrim dzāŋmə) shung. pure religious law/ regulations/ rules.

ཆོས་འཁོར་ (cȫögɔɔ) 1. teaching the dharma/ religion; va.—བསྐོར་ to turn the wheel of the dharma, to teach religion. 2. a vein in the heart. 3. prayer wheels (usu. many in a line).

ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ (cȫögɔɔgyɛɛ̀) shung. a famous holy lake that is consulted for signs is located.

ཆོས་འཁོར་གསུམ་ (cȫögɔɔsum) 1. name of three sacred places: ལྷ་ས་, བསམ་ཡས་, ཁྲ་འབྲུག. 2. the three stages of turning the wheel of the dharma.

ཆོས་འཁྲོལ་ (cȫödröö) permission from one's lord to leave the estate and join a monastery.

ཆོས་གོས་ (cȫögöö) robe of monks, religious dress/ clothes.

ཆོས་གྲྭ (cȫödra) 1. school for religious study/ debate, Nyingma school of advanced religious study/ monastery. 2. ཆོས་ར་.

ཆོས་གྲོགས་ (cȫödrɔɔ̀) monks/ disciples who receive religious teachings from the same lama.

ཆོས་དགེ་ (cȫöge) religious teacher.

ཆོས་དགོན་ (cȫögön) monastery.

ཆོས་མགོ་ཐོན་པ་ (cȫögo tōmbo) sb. who has entered the path of religion.

ཆོས་མགོ་འཁྱོངས་དུས་བླ་མ་མ་བརྗེད་ གཉེན་མགོ་འཁྱོངས་དུས་བར་པ་མ་བརྗེད་ (cȫögo kyōŋdüü lāma majeè ñēngo kyōŋdüü parba majeè) do not forget to show gratitude to those who have helped you [Lit. when one is successful in religion do not forget one's lama; when one is successful in marriage, do not forget the intermediary].

ཆོས་རྒྱགས་ (cōōgyaà) provisions for people engaged in religious activities, e.g., in meditation.

ཆོས་རྒྱལ་ (cōōgyɛɛ) 1. dharmaraja (title given to King's who are protectors of Buddhism). 2. title of the King (Maharaja) of Sikkim.

ཆོས་རྒྱལ་ནོར་བཟང་ (cōōgyɛɛ n̲ɔrsaŋ) name of a king in a Tibetan story.

ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ (cōōgyɛɛ pāgba) religious leader from Sakya who was Imperial Tutor to Kublai Khan during the Yuan dynasty.

ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ (cōōgyɛɛ m̲eèbön nāmsum) the three great "Buddhist" kings of Tibet (སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་, ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་, ཁྲི་རལ་པ་ཅན་).

ཆོས་རྒྱུགས་ (cōōgyuù) reciting scriptures by heart; va.—སྤྲོད་ to take a test involving reciting scriptures from memory; va.—ལེན་ to give a test involving reciting scriptures from memory.

ཆོས་རྒྱུད་ (cōōgyüü) religious tradition.

ཆོས་རྒྱུན་བླ་རབས་ (cōōgyün lārəb) lineage/ line of lamas.

ཆོས་སྒར་ (cōōgar) religious center; va.—ཞུགས་ to enter a monastery or nunnery, to be initiated into religious life.

ཆོས་སྒྲ་ (cōōdra) 1. sound of people praying. 2. sound of monks debating.

ཆོས་སྒྲུང་ (cōōdruŋ) religious story.

ཆོས་སྒྲོག (cōōdrɔɔ̀) reading/ reciting religious scriptures or books.

ཆོས་སྒྲོམ་ (cōōdrom) altar/ cabinet on which statues, etc. are placed.

ཆོས་བརྒྱད་ (cōōgyɛè) abbr. of འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་.

ཆོས་བརྒྱུད་ (cōōgyüù) oral teachings and initiations.

ཆོས་སྒྱུར་ (cōō gyu̲r) 1. va. to translate a religious text. 2. va. to change (one's) religion, to convert.

ཆོས་མངའ་ (cōōŋa) shung. abbr. of ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེ་ and མངའ་ཞབས་.

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ (cōō ŋ̲ōmba dz̲öö) abhidharmakosa.

ཆོས་ཅན་ (cōōjɛn) 1. religious, pious. 2. a place where Buddhism/ religion flourishes.

ཆོས་ཆས་ (cōōjɛɛ̀) religious garments/ clothing.

ཆོས་འཆད་ (cōōjɛɛ̀) see ཆོས་.

ཆོས་འཛུག (cōnjuù) making one a monk; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་ཆོས་འཛུག་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་ Concerning making that man into a monk.

ཆོས་རྗེ་ (cōōje) 1. title for high lamas. 2. title for oracles (mediums).

ཆོས་རྗེ་ཟུར་པ་ (cōōje s̲urbə) ex- or former oracle/ medium.

ཆོས་ཉན་ (cōō ñ̲ɛn) va. to listen to a religious teaching.

ཆོས་ཉིད་ (cōōñii) 1. law ¶ ཚན་རིག་ཆོས་ཉིད་ A scientific law. 2. quality, nature, characteristic, features ¶ རང་བྱུང་ཆོས་ཉིད་ Characteristics of nature.

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ (cōōñiigi r̲əŋshin) characteristics of nature, the nature of things ¶ ཉི་མ་ཤར་ནས་བཞུས་འགྲོ་ཡག་འདི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རེད་ That the sun sets after it rises is a characteristic of nature.

ཆོས་གཏེར་ (cōōder) hidden scriptures.

ཆོས་སྟེགས་ (cōōdeg) a shelf/ stand for placing a religious text.

ཆོས་སྟོན་ (cōōdön) 1. religious festival. 2. monks begging for alms.

ཆོས་སྟོན་པ་ (cōōdömba) a person who teaches dharma.

ཆོས་ཐག (cōōdaà) sm. སྒྲིགས་ཐག.

ཆོས་ཐེབས་ (cōōdeb) trust fund/ endowment for the practice of a religious ritual.

ཆོས་ཐེབས་སློང་ཡིག (cōōdeb lōŋyig) a letter asking for donations for a religious ritual.

ཆོས་ཐོག (cōōdɔɔ̀) 1. a period of studying/ debating in a monastery (like a semester), the period when the dharma grove (ཆོས་ར་) is in session. 2. a practice of some monks moving from place too place over the year to debate and study religion. 3. running away from (home, school, monastery).

ཆོས་ཐོག་རྒྱུན་པ་ (cōōdɔɔ̀ gyü̲mbə) shung. monks who goes for ཆོས་ཐོག.

ཆོས་མཐུན་པ་ (cōōdümba) 1. similar characteristics. 2. the same sect/ doctrine (religion). 3. a true practitioner of the dharma.

ཆོས་དད་ (cōōdɛɛ̀) religious belief/ faith.

ཆོས་དད་པ་ (cōōdɛɛ̀ba) a person who believes in religion.

ཆོས་དད་མང་ཚོགས་ (cōōdɛɛ̀ m̲aŋdzɔɔ̀) religious masses.

ཆོས་དད་རང་དབང་ (cōōdɛɛ̀ r̲aŋwaŋ) sm. ཆོས་དད་རང་མོས་.

ཆོས་དད་རང་མོས་ (cōōdɛɛ̀ r̲aŋmöö) freedom of worship/ religion.

ཆོས་དར་ (cōō t̲ar) 1. vi. to have religion flourish/ spread/ expand. 2. name of a person.

ཆོས་དུང་ (cōōduŋ) conch horn.

ཆོས་དོད་ (cōōdöö) shung. a payment made when a family that has a tax obligation to send to a son to a monastery has no one to send ¶ ཁོ་པར་གྲྭ་པ་ངོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་ཆོས་དོད་སྤྲད་འཐུས་བཏོད་པ་ They were allowed to make a payment when the family did not have a monk to provide.

ཆོས་དོན་ (cōōdön) religious, religious affairs, religious matters ¶ ཆོས་དོན་བཀའ་བློན་ Minister of Religious Affairs (in Tibetan Government).

ཆོས་དོན་ཅུས་ (cōōdön jüü) tib.ch. Religious Affairs Bureau/ Commission.

ཆོས་དོན་གཉེར་མཁན་ (cōōdön ñērñɛn) sb. who pursues religion.

ཆོས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cōōdön ūyön lhēngaŋ) tib.ch. religious affairs commision/ committee.

ཆོས་དྲིན་ (cōōdrin) gratitude for receiving religious teaching.

ཆོས་དྲེད་ (cōōdreè) knowing the dharma but not practicing it; vi.—ཤོར་ to fall into such a state.

ཆོས་བདག (cōōdaà) 1. one who adheres to the dharma. 2. one who protects the dharma. 3. a patron of a monastery.

ཆོས་འདོན་འཁྲོལ་འཛིན་ (cōndön trōndzin) shung. permission to recite scriptures.

ཆོས་ལྡན་ (cōndɛn) sm. ཆོས་ཅན་.

ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ས་ (cōndɛngi shi̲ŋsa) a holy/ religious place.

ཆོས་ལྡན་རྒྱ་སེ་ (cōōdɛn gya̲se) an inferior kind of brocade.

ཆོས་སྡེ་ (cōōde) monastery, religious community.

ཆོས་སྡེ་རང་བཙན་པ་ (cōōde ra̲ŋdzɛnba) shung. an independent religious community (one that is not subordinate to another).

ཆོས་ནག་པོ་ (cōō n̲agbo) sinful/ non-virtuous deeds.

ཆོས་སྣུབ་ (cōōnub) eliminating/ destroying religion; va.—བྱེད་.

ཆོས་པ་ (cōōba) a person who is very religious ¶ ཁོང་མི་ཆོས་པ་ཞིག་རེད་ He is a very religious person.

ཆོས་དཔེ་ (cōōbe) religious text/ book/ scripture.

ཆོས་དཔོན་ (cōōbön) priest.

ཆོས་སྤུན་ (cōōbün) brethren of the same religious order/ sect.

ཆོས་སྤེལ་ (cōōbee) spreading religion; va. ཆོས་སྤེལ་; —བྱེད་.

ཆོས་སྤེལ་མཁན་ (cōōbeeñɛn) missionary.

ཆོས་སྤྱོད་ (cōōjöö) 1. religious rites/ services/ activities (usu. involves monks invited by layman to perform prayers, etc.). 2. the act of reading religious prayers.

ཆོས་སྤྱོད་པ་ (cōōjööba) one who practices the

dharma, a religious person.

ཆོས་ཕོགས་ (cöòbɔɔ̀) monk's salary.

ཆོས་ཕྱི་པ་ (cöòcibə) nonBuddhists.

ཆོས་ཕྱོགས་ (cöòjɔɔ̀) the religious sphere/ side/ point of view ¶ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ Religious activities. ¶ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ Talking from the religious point of view. ¶ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ Religious ceremony.

ཆོས་འཕེལ་ (cöò pēl) vi. to have religion spread. 2. name of a person.

ཆོས་བྱེད་ (cöò ce̱è) va. to practice religion, to live a religious life, to join a monastery ¶ཆོས་བྱེད་པར་རི་ལ་འགྲོ་མི་དགོས་ One does not have to go to the mountains to practice religion. 2. religious ¶ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་ Religious monks.

ཆོས་བྱེད་བགེགས་དབང་ (cöòjeè ge̱gwaŋ) an obstacle for practising the dharma.

ཆོས་བློན་ (cöòlön) 1. a minister of religion/ religious affairs. 2. ministers who are pro-Buddhist.

ཆོས་དབང་ (cöòwaŋ) religious authority; va.—འཛིན་ to have/ hold religious authority.

ཆོས་དབྱངས་པ་ (cöòyaŋba) monks who intone prayers during the Monlam festival.

ཆོས་དབྱིངས་ (cöòyiŋ) emptiness, the void, nothingness.

ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ (cöòyiŋsu tīm) vi. to die (be enlightened) [a term used for the death of incarnations].

ཆོས་འབག (cöòbaà) religious mask/ front, outwardly religious but inwardly not.

ཆོས་འབངས་ (cöòbaŋ) 1. monastic subjects, subjects on a monasteric estate. 2. the disciples of a lama.

ཆོས་འབྱུང་ (cöòjuŋ) 1. book on the history/ origin of religion. 2. triangular shape.

ཆོས་འབྱུང་པདྨ་ (cöòjuŋ pɛ̄ɛ̀ma) 1. vagina. 2. lotus cushion set in a triangle (in iconography).

ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགེ་ (cöò jɔ̱ɔ de̱ge) shung. having dharma, wealth, peace and happiness ¶འགྲོ་ཀུན་ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགེས་རྟག་ཏུ་འཚོ་བ་ May all sentient beings have peace, prosperity, happiness and dharma.

ཆོས་འབྲེལ་ (cöndree) taking teachings from sb. ¶ངས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I have taken teachings from that lama. ¶ང་བླ་མ་དེ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ I have taken teachings with that lama.

ཆོས་སྦེད་ (cöòbeè) concealing religious teachings (from others); va. ཆོས་སྦེད; —བྱེད་.

ཆོས་སྦྱིན་ (cöò jīn) va. to give religious teachings.

ཆོས་སྦྱིན་ཚང་འཛོམས་ (cöòjin tsāŋdzom) the meeting/ gathering of monks and patrons.

ཆོས་མ་ (cöòma) 1. a very religious woman. 2. nun.

ཆོས་མིང་ (cöòmiŋ) new name given to people when they become monks.

ཆོས་སྨན་ (cöòmɛn) pills that have been blessed.

ཆོས་སྨྱོ་ (cöòño) sm. ཆོས་སྨྱོན་.

ཆོས་སྨྱོན་ (cöòñön) a religious person who is/ becomes insane or crazy.

ཆོས་རྩོད་ (cöòdzöò) debating on religious philosophy.

ཆོས་གཙིགས་ (cöòdzii) arc. religious vows/ regulations.

ཆོས་གཙོ་ (cöòdzo) the founder/ head of a religious sect.

ཆོས་བཙུན་ (cöòdzün) nun.

ཆོས་ཚན་ (cöòdzɛn) chapter (in a religious text).

ཆོས་ཚབ་ (cöòdzəbs) a "bad" class designation in monasteries in 1959 [Lit. representative of the religious lords].

ཆོས་ཚིག (cöòdzii) religious term.

ཆོས་ཚིགས་ (cöòtsii) the main places of religion/ dharma.

ཆོས་རྩུགས་ (cöò tsūù) va. to establish or organize a religious teaching.

ཆོས་ཚུལ་ (cöòdzüü) religious precepts.

ཆོས་ཚོགས་ (cöòdzɔɔ̀) religious association/ society/ organization, dharma center ¶འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ Dharma centers throughout the world.

ཆོས་མཚམས་ (cöndzam) 1. the break between prayers at a prayer or debating session of monks. 2. the break between semesters in a monastery.

ཆོས་འཚོ་མ་ཟིན་པ་ (cöò tsō məsimbə) shung. to loose one's celibacy.

ཆོས་འཚོང་བ་ (cöò tsōŋ) va. to preach the dharma for material/ financial gains [Lit. to sell religion].

ཆོས་མཛད་ (cöndzɛɛ̀) 1. title of monks who make a special offering to the monastery and are therefore exempt from having to do the manual labor required of other monks; va.—གཏོང་ to make the special offering to become a ཆོས་མཛད་. 2. h. of ཆོས་བྱེད་.

ཆོས་རྫུ་ཅན་ (cöò dzu̱jɛn) false religious practitioners.

ཆོས་རྫུན་ (cöòdzün) false religious practitioners.

ཆོས་ཞྭ་ (cöòsha) religious cap.

ཆོས་ཞིང་ (cöòshiŋ) shung. estates/ fields owned by a monastery.

ཆོས་ཞུགས་ (cöò shu̱ù) 1. sm. ཆོས་སྒོར་ཞུགས་. 2. the ceremony where monks first take initiation (རབ་བྱུང་).

ཆོས་གཞིས་ (cöòshii) estate of a monastery or labrang.

ཆོས་གཞིས་མི་ཙ་ (cöòshii mi̱dza) serfs belonging to the estates of monasteries and labrangs.

ཆོས་གཞིས་མི་སེར་ (cöòshii mi̱see) sm. ཆོས་གཞིས་མི་ཙ་.

ཆོས་བཞིན་ (cöòshin) in compliance/ accordance with the dharma.

ཆོས་ཟུར་ (cöòsur) abbr. of ཆོས་རྗེ་ཟུར་པ་.

ཆོས་ཟོག (cöòsog) religious teachings given for financial/ material gain.

ཆོས་ཡིག (cöòyii) religious writings/ scriptures.

ཆོས་ཡོན་སྦྱིན་བདག (cöòyön jīndaà) priest and patron.

ཆོས་ཡོན་ཟབ་པ་ (cöòyön sə̱bbə) shung. profound knowledge ¶ཆོས་ཡོན་ཟབ་ཅིང་ཚང་མས་གུས་འདུད་ཞུ་ཡུལ་ (A person) with profound knowledge who enjoys high prestige and commands universal respect.

ཆོས་ར་ (cöòra) the (dharma) grove in monasteries where monks studying theology meet to debate.

ཆོས་ར་འགྲིམ་ (cöòra dri̱m) va. to go through the debating curriculum in a monastery.

ཆོས་རིག (cöòrig) abbr. religion and culture

ཆོས་ལགས་ (cöòlaà) nun.

ཆོས་ལས་ (cöòlɛɛ̀) religious work/ activity.

ཆོས་ལས་བྱང་བ་ (cöòlɛɛ̀ cu̱ŋwə) Bodhisattva.

ཆོས་ལུག (cöòluù) shung. sheep owned by a monastery/ labrang.

ཆོས་ལུགས་ (cüùlug) a religion, a religious system, a religious denomination/ sect ¶འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་ All the religions of the world.

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (cüùluggi tsɛnñii ri̱gbə) the science of religious philosophy/ dialectics.

ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ (cüùlug dru̱bda) religious sect.

ཆོས་ལུགས་སྒྲིག་ལམ་ (cüùlug driglam) religious discipline.

ཆོས་ལུགས་བཅོས་བསྒྱུར་ (cüùlug jöògyur) religious reform.

ཆོས་ལུགས་ཆེ་ཁག་བཞི་ (cüùlug cēgaà shi̱) the four main sects in Tibet (ས་སྐྱ་; དགེ་ལུགས་; བཀའ་བརྒྱུད་; རྙིང་མ་).

ཆོས་ལུགས་དད་པའི་རང་དབང་ (cüùlug te̱ɛ̀bɛ ra̱ŋwaŋ) sm. ཆོས་དད་རང་དབང་.

ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ (cüülug tɛ̱ɛ̀möö) religious belief/ faith ¶ ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་རང་དབང་ Freedom of religion belief.

ཆོས་ལུགས་དོན་གནད་ (cüülug tö̱nnɛɛ̀) religious affairs.

ཆོས་ལུགས་པ་ (cüülugba) religious person.

ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་ (cüülug ce̱ègo) religious rituals/ activities.

ཆོས་ལུགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cüülug tö̱nceè ūyön lhɛ̄ngaŋ) sm. ཆོས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

ཆོས་ལུགས་རྨོངས་དད་ (cüülug mōŋdɛɛ̀) religious superstition, blind faith in religion.

ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་ (cüülug tsōgba) religious party.

ཆོས་ལུགས་སྲིད་ཇུས་ (cüülug sìijüü) religious policy.

ཆོས་ལོག (cüülɔɔ̀) heresy; va.—བྱེད་ to commit heresy.

ཆོས་ལོག་པ་ (cüülɔgba) one who has broken away from the Buddhist faith and embraced another religion, a heretic.

ཆོས་ཤོད་ (cöö shöö) va. to preach, to give a religious sermon/ teaching.

ཆོས་གཤོམ་ (cööshom) altar.

ཆོས་བཤད་ (cöö shɛ̄ɛ) p. of ཆོས་ཤོད་.

ཆོས་སེམས་ (cöösem) piety, religiosity.

ཆོས་སེམས་ཆེན་པོ་ (cöösem cēmbo) particularly religious, highly pious.

ཆོས་སེམས་མེད་པ་ (cöösem me̱èba) atheistic, godless.

ཆོས་སོ་ཅོག (cöö sōjoò) all the religions.

ཆོས་སྲིད་ (cüüsiì) religious and secular ¶ ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ལ་ཡང་ On any kind of religious and secular matter.

ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུང་སྒྱུར་ (cüüsiìgi wāŋluŋ gyu̱r) shung. va. to exercise temporal and spiritual authority.

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་ (cüüsiì ñiidɛn) sm. ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་.

ཆོས་སྲིད་ཐ་དད་ (cüüsiì tādɛɛ̀) separation of church and state.

ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ (cüüsiì su̱ŋdrel) combination of the religious and the secular ¶ བོད་ནི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རེད་ Tibet is a country that is ruled by a system that combines the religious and the secular.

ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ (cüüsiì lu̱gñiì) the religious and secular systems (usu. refers to Tibetan government).

ཆོས་སྲུང་ (cöösuŋ) guardians of the faith/ dharma/ religion.

མཆད་ཀ་ (cɛ̀ɛga) graveyard, cemetery, sky-burial site.

མཆད་སྒམ་ (cɛ̄ɛ̀gam) coffin.

མཆད་གནས་ (cɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) sm. མཆད་ཀ་.

མཆད་པ་ (cɛ̄ɛ̀ba) sm. མཆད་ཀ་.

མཆན་ (cɛ̄n) 1. footnote, note ¶ རྩོམ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ The editor's note. 2. correcting (usu. in editing or proofreading); va.—རྒྱག; —འགོད་ to make corrections, to make criticisms ¶ ངའི་ཟིན་བྲིས་ཐོག་ཁོང་གིས་མཆན་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག He made many corrections on my draft. ¶ ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀའི་ཐོག་ངས་མཆན་རྒྱག་ཡས་གང་ཡང་མེད་ Concerning your work, I have no criticisms at all.

མཆན་དཀྲུག (cɛ̄ndrug) shung. ch.tib. drawing lots ¶ པཎ་ཆེན་ཡང་སྲིད་ངོས་སྒྲུབ་གཏན་འཁེལ་འདྲུས་ཀྱི་མཆན་དཀྲུག་རྒྱུའི་ཚེས་གྲངས་འཕྲལ་དུ་བྱས་ནས་ Please fix a date as soon as possible for the lot-drawing ceremony for the candidates for the incarnation of the Panchen Lama.

མཆན་ཁུང་ (cɛ̄nguŋ) armpit.

མཆན་ཁེབ་ (cɛ̄ngeb) comrade-in-arms.

མཆན་གྱི་མཆིས་བྲང་ (cɛ̄ngi ciìdraŋ) beloved wife.

མཆན་གྱི་བུ་ཕྲུག (cɛ̄ngi pu̱druù) beloved child.

མཆན་འགོད་བཀའ་ལན་ (cɛ̄ngöö gālɛn) shung. a response indicating approval/ disapproval that is written on the request one has submitted.

མཆན་འགྲེལ་ (cɛ̄ndrel) notes, footnotes, annotations; va.—རྒྱག to make footnotes, to annotate.

མཆན་རྒྱག (cɛ̄n gya̱à) see མཆན་.

མཆན་བརྗོད་ (cɛ̄njöö) criticism, corrections; va.—བྱེད་ ¶ གནད་དོན་དེའི་ཐད་ལ་མཆན་བརྗོད་གང་ཡང་མེད་གསུངས་འདུག (He) said that he has no criticism concerning that issue.

མཆན་ཏིག་ (cɛ̄ndig) sm. མཆན་འགྲེལ་.

མཆན་དམ་ (cɛ̄ndam) shung. a seal put on a note in a document.

མཆན་སྤུ་ (cɛ̄mbu) underarm hair.

མཆན་ཕུག (cɛ̄mpuù) armpit.

མཆན་བུ་ (cɛ̄mbu) 1. sm. མཆན་འགྲེལ་. 2. disciple. 3. colleague (with whom one is jointly doing a job).

མཆན་འབེབས་ (cɛ̄n be̱b) shung. to add/ put a note (on a document) ¶ ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་མཆན་འབེབས་ཟིན་གཤིས་ Because they already put notes on two documents.

མཆན་སྦུག (cɛ̄mbug) sm. མཆན་ཁུང་.

མཆན་ཞབས་ (cɛ̄nshub) sm. མཆན་ཁུང་.

མཆན་འོག (cɛ̄nwɔɔ̀) sm. མཆན་ཁུང་.

མཆན་ཡིག (cɛ̄nyiì) sm. མཆན་འགྲེལ་.

མཆི་: p. མཆིས་; f. མཆི་ (cī) sm. འགྲོ་.

མཆི་ཁུག (cīguù) lachrymal sac.

མཆི་གུ་ (cīgu) the upper stone in a stone grinding mill.

མཆི་འབྱིན་འབར་མདེལ་ (cījin ba̱ndee) tear gas bomb/ shell.

མཆི་མ་ (cīmə) tears; vi.—འདོན་; —འཁྲུག; —བསྙིལ་; —ཤོར་; —ལྷུང་ to shed tears.

མཆི་མ་ཀོ་རོར་འགྱུར་ (cīmə gōror gyu̱r) sm. མཆི་མ་འཁོར་.

མཆི་མ་འཁོར་ (cīmə kɔ̄ɔ) vi. to have one's eyes fill with tears.

མཆི་མ་གཏོང་ (cīmə dōŋ) va. to cry.

མཆི་མ་རིལ་རིལ་ (cīmə ri̱irii) teardrops.

མཆི་མ་ལྷུག་ལྷུག (cīmə lhūgluù) (eyes) brimming/ dripping with tears.

མཆི་མའི་སྦུ་གུ་ (cīmɛ bu̱gu) lachrymal duct.

མཆི་མའི་རྫ་སྨེན་ (cīmɛ dzāmen) sm. lachrymal gland.

མཆི་མའི་གཤེར་སྨེན་ (cīmɛ shērmen) lachrymal gland.

མཆི་ཤག་འཁོར་ (cīshaà kɔ̄ɔ) sm. མཆི་མ་འཁོར་.

མཆིག (ciì) 1. millstone, grinding stone. 2. soft shelled turtle.

མཆིག་གུ་ (ciìgu) sm. མཆི་གུ་.

མཆིག་རྡོ་ (cīgdo) grindstone, millstone, stone mill.

མཆིག་མ་ (cīgmə) sm. མཆིག་གུ་.

མཆིང་ (cīŋ) middle, center ¶ མཚོའི་མཆིང་ The middle of the lake.

མཆིང་བུ་ (cīŋbu) a type of precious stone.

མཆིད་ (ciì) 1. talk, discourse; va.—འཛེ་ to talk, to have a conversation. 2. correspondence/ letter.

མཆིད་ཤགས་ (ciìshaà) arguing, disputing, debating face-to-face; va.—རྒྱག.

མཆིན་ (cīn) abbr. of མཆིན་པ་.

མཆིན་ཀ་ (cīnga) sm. མཆིན་ཁ་.

མཆིན་སྐྲན་ (cīndrɛn) cancer of the liver.

མཆིན་སྐྲན་ཟུགས་ཆུ་ (cīndrɛn su̱gju) edema caused by liver cancer.

མཆིན་ཁ་ (cīnga) liver-colored.

མཆིན་ཆུ་ (cīnju) gastric juice.

མཆིན་དྲི་ (cīndri) smell of liver.

མཆིན་དྲིའི་གསང་ (cīndrii sāŋ) area on the back where moxabustion is performed to cure liver diseases.

མཆིན་མདོག (cīndɔɔ̀) dark purple.

མཆིན་ནད་ (cīnnɛɛ̀) diseases of the liver.

མཆིན་པ་ (cīmbə) the liver.

མཆིན་པ་སྐྱ་རབ་ (cīmbə gyābəb) a disease that causes pain in the liver.

མཆིན་པ་ཞོ་ཤ་ (cīmbə sho̱sha) a type of liver

medicine.
མཆིན་འབྲས་ (ci̋ndrεὲ) cancer of the liver.
མཆིན་རྩ་ (ci̋ndza) veins in the liver.
མཆིན་ཚད་ (ci̋ndzεὲ) hepatitis.
མཆིན་རླུང་ (ci̋nluŋ) a type of "wind" sickness in Tibetan medicine.
མཆིན་གསང་ (ci̋nsaŋ) sm. མཆིན་དྲིའི་གསང་.
མཆིམས་ (ci̋m) a lineage in ancient Tibet.
མཆིལ་ཁྲ་ (ci̋idra) sparrow hawk.
མཆིལ་པ་ (ci̋ibə) 1. sparrow. 2. iron hook.
མཆིལ་པའི་ཤ་ (ci̋ibε shā) meat of a sparrow (used in Tibetan medicine).
མཆིལ་བ་ (ci̋iwə) sparrow.
མཆིལ་མ་ (ci̋imə) 1. spit, spittle; va.—རྒྱག; vi.—གཏོར་; vi.—འདོར་ to spit (to make sth. wet); vi.—ཐོར་; vi.—འཛར་ to drool/ dribble.
མཆིལ་མ་གནམ་འཕངས་རང་ངོ་ (ci̋imə nāmbaŋ ra̲ŋŋo) bringing on one's own downfall/ misfortune [Lit. if you spit at the sky it will land on yourself].
མཆིལ་མ་དབྱུག (ci̋imə yūù) va. to spit.
མཆིལ་ཞགས་འཕེན་ (ci̋ishaà pēn) va. to spit.
མཆིལ་ལུད་ (ci̋i lṳ̄ù) abbr. spit and sputum.
མཆིལ་ལྷམ་ (ci̋ilham) 1. boot, shoe. 2. shoes worn by monks which act as a protection against snakes.
མཆིས་ (ci̋i) 1. existential verb that is equivalent to ཡོད་པ་རེད་ ¶ ང་བདེ་བར་མཆིས་ I am well. ¶ མཚུངས་ཟླ་མ་མཆིས་པ་ Without equal/ rival. ¶ འདི་ཕྱོགས་ནས་ཞབས་འགྱུར་ཞུ་འོས་མཆིས་ཚེ་ནང་མའི་བཀའ་མཆིད་ལྷུག་རྩོལ་ཡོད་པ་ Please write to me without any hesitation, if there is anything I can do for you from here. 2. p. of མཆི་.
མཆིས་བྲང་ (ci̋idraŋ) 1. wife. 2. residence, home, abode.
མཆིས་བྲང་མ་ (ci̋idraŋmə) the lady of the house.
མཆིས་འབྲང་ (ci̋ndraŋ) sm. མཆིས་བྲང་.
མཆིས་མལ་ (ci̋imεε) sm. མཆིས་བྲང་, 2.
མཆིས་མིན་ (ci̋imin) whether or not ¶ བསྐོ་འོས་མཆིས་མིན་ Whether or not (he) is worthy of appointing.
མཆིས་སོ་ཅོག (ci̋isojoò) every, all, everything, everyone ¶ བོད་རིགས་མཆིས་སོ་ཅོག All Tibetans.
མཆུ་ (cū) 1. lip. 2. beak.
མཆུ་སློས་ (cūdröò) sm. མཆུ་.
མཆུ་ཅན་ (cūjεn) 1. a utensil that has a mouth or spout. 2. beings that have pointed face or beaks.
མཆུ་སྙུང་ (cūñuŋ) a swallow.
མཆུ་གཉིས་ཟུམ་པའི་སྒྲ་ (cūñii̋ sa̲mbε dra̲) bilabial sound.
མཆུ་དོ་ (cūdo) beak.
མཆུ་དོ་པད་མ་ (cūdo bε̄εma) sm. མཆུའི་གཤོང་.
མཆུ་ཐོ་ (cūdo) sm. མཆུ་དོ་.
མཆུ་ཐོ་ཐོ་བྱེད་ (cū tōdo ce̲è) va. to show a direction or point to sth. by protruding one's lips.
མཆུ་འཐོག (cūdɔ̀ɔ) pecking with a beak; va.—རྒྱག.
མཆུ་འདབ་ (cūndəb) sm. མཆུ་དོ་.
མཆུ་བརྡ་ (cūda) a signal made with one's lips; va.—གཏོང་.
མཆུ་བདར་ (cū da̲r) 1. va. to gossip, to talk a lot. 2. va. to sharpen one's beak.
མཆུ་རྣོ་ (cūno) sm. མཆུ་རྣོན་.
མཆུ་རྣོན་ (cūnön) birds with sharp beaks.
མཆུ་འཕྱང་ (cūjaŋ) 1. spout of a utensil/ vessel that is pointed downward. 2. lower lip drooping downward. 3. poet. camel.
མཆུ་ཕྱུག (cūjuù) lipstick ¶ མཆུ་ཕྱུག་དམར་པོ་ Red lipstick.
མཆུ་ཕྱུག་དམར་པོ་ (cūjuù mārbo) red lipstick.
མཆུ་སྦྲང་ (cūdraŋ) flute.
མཆུ་དབྱིབས་ (cūyib) lip-rounding (linguistics).
མཆུ་མེད་ཞྭ་སྒོར་ (cūmeè sha̲gɔɔ) skull cap [Lit. hat without lips (brim)].
མཆུ་དམར་ (cūmar) 1. red beak. 2. red lips.
མཆུ་ཟུམ་པའི་དབྱངས་ (cūsumbε yāŋ) labialized vowel (linguistics).
མཆུ་ཟླ་ (cūnda) period from the 16th of the 12th month to the 15th of the 1st month in Tibetan calendar.
མཆུ་འོག (cūwɔ̀ɔ) an area on the lower lip where moxibution is applied.
མཆུ་རལ་ (cūrεε) sm. མཆུ་ཤོ་.
མཆུ་ཤ་ (cūsha) sm. མཆུ་ཤོ་.
མཆུ་ཤུབས་ (cūshub) halter.
མཆུ་ཤོ་ (cūsho) hare lip.
མཆུ་གཤོང་ (cūshoŋ) the grove on the middle of the upper lip (philtrum).
མཆུ་སོ་ (cū sō) abbr. lip and teeth.
མཆུ་སོ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ (cūsojεngi dra̲) labiodental sound (linguistics).
མཆུ་སོ་བརྟེན་རེས་ (cūso dēnreè) inseparable, attached, joined ¶ རྒྱ་གར་དང་བོད་གཉིས་མཆུ་སོ་བརྟེན་རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ Tibet and India have an inseparable relationship.
མཆུ་སོར་སྡོམ་པ་ (cūsor do̲mba) a small tool/ tweezer used in Tibetan surgery.
མཆུའི་གཤོང་ (cūshoŋ) sm. མཆུ་གཤོང་.
མཆེ་ (cē) abbr. of མཆེ་བ་.
མཆེ་གུག (cēguù) curved canine teeth.
མཆེ་སྡེར་ (cēder) fangs and claws.
མཆེ་གཙིགས་ (cēdzii̋) va. to bare one's fangs, to threaten.
མཆེ་གཙིགས་སྡེར་བགྲད་ (cēdzii̋ de̲rdrεὲ) threatening, saber rattling; va.—བྱེད་ [Lit. baring one's fangs and scratching one's claws].
མཆེ་བ་ (cēwa) 1. canine teeth, fangs, tusks; vi.—སྐྱེ་ to grow fangs/ tusks; vi. —གཙིགས་ to bare one's fangs/ teeth. 2. the first shoot of a flower/ plant; vi.—གདོང་; —འདོན་ to have the first shoot geminate/ sprout.
མཆེད་ (cēè) 1. vi. to spread, to sweep over, to become widespread ¶ དེ་ནས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཁང་པ་དེར་མེ་མཆེད་སོང་ After that, the fire spread to the house near it. ¶ གཏམ་དེ་གྲོང་སྡེ་ཁྲོན་ལ་མཆེད་འདུག The word spread all over the town. 2. relatives.
མཆེད་གྲོགས་ (cēèdrog) 1. monks who have studied with the same teacher/ lama. 2. abbr. relative and friend.
མཆེད་ལྕམ་ (cēèjam) brother and sister.
མཆེད་དོན་ (cēèdön) extended meaning.
མཆེད་པོ་ (cēèbo) brother.
མཆེད་མོ་ (cēèmo) sister.
མཆེད་ཟུང་ (cēèsuŋ) shung. the two brothers.
མཆེད་ཟླ་ (cēnda) relatives.
མཆེད་ཡ་ (cēèya) sm. ཆེད་ཟླ་.
མཆེར་ (cēr) abbr. of མཆེར་པ་.
མཆེར་སྐྲན་ཟགས་རྒྱུ་ (cērdrεn sa̲gju) cancer of the spleen.
མཆེར་ནད་ (cērnεὲ) disease of the spleen.
མཆེར་པ་ (cērbə) spleen.
མཆེར་པ་རྒྱ་ཐབ་ (cērbə gyābəb) a disease of the spleen.
མཆེར་འབྲས་ (cērdrεὲ) cancer of the spleen.
མཆེར་རྩ་ (cērdza) a vein connected to the spleen.
མཆེར་རྩ་ཆད་རྟགས་ (cērdza cēèdaà) a sign of death (told by taking pulse).
མཆེར་གསང་ (cērsaŋ) a spot near the spleen where acupuncture is done.
མཆོག (cɔ̄ɔ) 1. the best, the most excellent or outstanding ¶ སྐྱེས་བུ་མཆོག The best human beings. 2. honorific term (used after proper names and titles) ¶ སྲིད་འཛིན་མཆོག The President. ¶ བཀའ་བློན་རྡོ་རྗེ་མཆོག The Minister Dorje.
མཆོག་དཀར་ (cɔ̄ɔgar) a bow (for shooting).
མཆོག་གི་རྒྱལ་མཚན་ (cɔ̄ɔgi gye̲ndzεn) one of the 8 auspicious signs.
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ (cɔ̄ɔgi ŋȫödrub) the complete attainment of Buddhahood.
མཆོག་གི་མཆོག (cɔ̄ɔgi cɔ̄ɔ) creme de la creme, the best of the best.

མཆོག་གི་མཐར་ཐུག (cɔ̄ɔ̀gi tādur) sm. མཆོག་གི་མཆོག.
མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ (cɔ̄ɔ̀gi drüügu) sm. མཆོག་སྤྲུལ་.
མཆོག་གི་བསམ་པ་ (cɔ̄ɔ̀gi sāmba) extremely generous.
མཆོག་དགའ་ (cɔ̄ɔ̀ga) immeasurable pleasure.
མཆོག་འགྱུར་ (cɔ̄ɔ̀gyur) the best, outstanding ¶ཁོང་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་མཆོག་འགྱུར་ཞིག་རེད་ He is an outstanding people's leader. ¶མཆོག་འགྱུར་གྱི་མཛེས་སྡུག The most beautiful.
མཆོག་ཉིད་ (cɔ̄ɔ̀ñii) you (h.) ¶ངས་མཆོག་ཉིད་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་ཁྲུབ་ཁང་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་གི་ཡིན་ (I) wish you and the State Council greetings.
མཆོག་གཉིས་ (cɔ̄ɔ̀ñii) the two great Buddhist masters Nagarjuna and Asanga.
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ (cɔ̄gdu gyu̲r) vi. to become/ be the best ¶ཚན་རིག་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞིག་རེད་ Science is the best knowledge.
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མནའ་མཐུན་ (cɔ̄gdu gyu̲rwɛ nāmtün) the Holy Alliance (1815-1830).
མཆོག་ཏུ་འཛིན་ (cɔ̄gdu dzi̲n) va. to hold in esteem, to regard great/ outstanding.
མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་ (cɔ̄gdün ŋȫȍdrub) abbr. of མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ and ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་.
མཆོག་དམ་པ་ (cɔ̄gdamba) the best of the best.
མཆོག་ནོར་ (cɔ̄gnɔɔ) treasure, wealth.
མཆོག་གནས་ (cɔ̄gnɛɛ̀) king of the gods; Brahma.
མཆོག་པ་ (cɔ̄gba) 1. best. 2. name of a person.
མཆོག་སྤྲུལ་ (cɔ̄gdrüü) an incarnate lama, a reinacarnation.
མཆོག་སྤྲུལ་ཡང་སྲིད་ (cɔ̄gdrüü ya̲ŋsiì) sm. མཆོག་སྤྲུལ་.
མཆོག་སྦྱིན་ (cɔ̄gjin) sm. དངོས་གྲུབ་.
མཆོག་མ་ (cɔ̄gma) 1. the tip/ apex/ peak. 2. the two ends of a bow.
མཆོག་དམན་ (cɔ̄gmɛn) good and bad, superior and inferior, high and low special and ordinary ¶ཁོང་ལ་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ All the people, high and low, like him a lot.
མཆོག་མཛེས་ (cɔ̄gdzeè) extremely beautiful.
མཆོག་མཛེས་མ་ (cɔ̄gdzeèma) an extremely beautiful woman.
མཆོག་འཛིན་ (cɔ̄ŋdzin) sm. མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་.
མཆོག་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ (cɔ̄ŋdzingi du̲sheè) idea/ concept that sth. is superior or the best.
མཆོག་བཞི་ (cɔ̄gshi) the four "bests," the four supreme qualities.
མཆོག་རབ་ (cɔ̄grəb) the best, the greatest, the highest.
མཆོག་ཤེས་ (cɔ̄gsheè) wisdom, great knowledge/ understanding.
མཆོག་གསུམ་ (cɔ̄gsum) sm. དཀོན་མཆོག་གསུམ་.
མཆོག་གསུམ་དཔང་འཛུགས་ (cɔ̄gsum bāŋber) vow/ promise/ oath taken in the name of the three treasures: the Buddha, doctrine and the monks.
མཆོག་གསུམ་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ (cɔ̄gsum ri̲ncen nāmsum) sm. དཀོན་མཆོག་གསུམ་.
མཆོང་: p. **མཆོངས་**; f. **མཆོང་**; imp. **མཆོངས་** (cōŋ) 1. va. to jump ¶ཁོས་ཐོག་ཁ་ནས་མཆོངས་པ་རེད་ He jumped off the roof. 2. a type of agate.
མཆོང་སྐྱོད་ (cōŋgyöȍ) sm. མཆོང་བསྐྱོད་.
མཆོང་བསྐྱོད་ (cōŋgyöȍ) leaping/ charging forward, advancing; va.—བྱེད་ ¶ན་ནིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ བར་མཆོང་བསྐྱོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) advanced production 50% from last year.
མཆོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ (cōŋgyöȍ cēmbo) the great leap forward (a political campaign).
མཆོང་ག་གྱེན་ལ་རྒྱག (cōŋga gye̲nla gya̲à) shung. va. to confront (a superior) [Lit. to jump uphill].
མཆོང་འགྲིགས་མིག་མངས་ (cōŋdrig mi̲gmaŋ) Chinese checkers (a board game).
མཆོང་འགྲོ་ (cōŋdro) va. to jump/ leap forward, to advance, to dash into ¶ཁོང་ཚོས་དགྲ་བོའི་སྒར་དཀྱིལ་ལ་མཆོང་ཕྱིན་པ་རེད་ They leapt into the enemy camp.
མཆོང་སྐལ་ (cōŋgɛɛ) sm. མཆོང་བསྐྱོད་.
མཆོང་རྒྱག (cōŋgyaà) jumping; va.—རྒྱག to jump, to contest/ compete in jumping events ¶མཆོང་རྒྱག་འགྲན་བསྡུར་ Jumping competition.
མཆོང་རྒྱུག (cōŋgyuù) 1. running and jumping (usu. refers to sports events); va.—བྱེད་. 2. the hurdles (in track sports).
མཆོང་རྒྱུག་འཕེན་གསུམ་གྱི་རྩལ་ (cōŋgyuù pēnsumgi dzɛ̄ɛ) track and field sports (jumping, running and throwing); va.—འགྲན་ to compete in track and field sports.
མཆོང་སྒམ་ (coŋgam) the pommel horse (in gymnastics).
མཆོང་སྒྲིག་མིག་མངས་ (cōŋdrig mi̲ŋmaŋ) sm. མཆོང་འགྲིགས་མིང་མངས་.
མཆོང་སྟེགས་ (cōŋdeg) platform for jumping, diving board, ski jump.
མཆོང་གདུགས་ (cōŋdug) parachute.
མཆོང་གདུགས་དམག (cōŋdug māà) airborne (paratrooper) troops.
མཆོང་འཕེན་གྱི་རྩལ་འགྲན་ (cōŋben dre̲nduu) track and field sports.
མཆོང་ལྡིང་ (cōŋdiŋ) jumping, hopping; va.—བྱེད་.
མཆོང་འཕེན་འགྲན་བསྡུར་ (cōŋpen dre̲ndur) track and field events (in sports competition).
མཆོང་འབུ་ (cōŋbu) grasshoppers and other insects that jump.
མཆོང་མ་རྒྱུག (cōŋ ma̲ gyu̲ù) going along, hopping and skipping (usu. kids), going along neither running nor jumping (but something in between these); va.—བྱེད་.
མཆོང་མ་བགྲོད་ (cōŋmadröȍ) sm. མཆོང་མ་རྒྱུག.
མཆོང་རྩལ་ (cōŋdzɛɛ) jumping sports ¶མཆོང་རྩལ་གྱི་འགྲན་བསྡུར་ Jumping competition.
མཆོང་འཛིང་ (cōŋdziŋ) assaulting, storming; va.—བྱེད་ to assault, to storm, to rush (militarily).
མཆོང་འཛིང་སྦག་སྦག (cōŋdziŋ ba̲gbaà) light machine gun.
མཆོང་ཟམ་ (cōŋsam) spring board, diving board.
མཆོང་ར་ (cōŋra) field for jumping events.
མཆོངས་ (cōŋ) p. of མཆོང་.
མཆོངས་རྒྱག་རྒྱག (cōŋgyaà gya̲à) sm. མཆོང་.
མཆོངས་རྒྱུག་ལུས་རྩེད་ (cōŋgyuù lü̲üdzeè) sm. མཆོང་རྒྱུགས་འཕེན་གསུམ་གྱི་རྩལ་.
མཆོངས་རྒྱུགས་ལུས་རྩལ་ (cōŋgyuù lü̲üdzɛɛ) sm. མཆོང་རྒྱུགས་འཕེན་གསུམ་གྱི་རྩལ་.
མཆོངས་གཏོར་ (cōŋdɔɔ) sm. གདོང་མཆོངས་དཔུང་གཏོར་.
མཆོངས་འགྲོས་ (cōŋdröȍ) sm. མཆོང་མ་རྒྱུར་.
མཆོངས་སྟེགས་ (cōŋdeg) sm. མཆོང་སྟེགས་.
མཆོངས་ལྡིང་ (cōŋdiŋ) sm. མཆོང་ལྡིང་.
མཆོངས་རྩལ་ (cōŋdzɛɛ) sm. མཆོང་རྩལ་.
མཆོད་ (cȫȍ) 1. va. to give/ make offerings ¶སྤོས་དང་མར་མེ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་རེད་ (He) made an offering of such things as incense and butter lamps to the deities. ¶ལྷ་མཆོད་པའི་བྱ་བ་ Rituals of giving offerings to gods/ deities. 2. va. to eat/ drink (h.) ¶ཁོང་གིས་ཤ་མཆོད་ཀྱི་མ་རེད་ He will not eat meat.
མཆོད་ཀོང་ (cȫȍgoŋ) cup used for butter lamp offerings.
མཆོད་བསྐུལ་ (cȫȍgüü) shung. making offerings.
མཆོད་ཁང་ (cȫȍgaŋ) temple, chapel ¶ལྷ་སའི་ནང་དུ་མཆོད་ཁང་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་འདུག There are many different temples in Lhasa.
མཆོད་ཁྲི་ (cȫȍdri) the altar where religious offerings are put.
མཆོད་གར་ (cȫȍgar) shung. a religious dance/ offering performed at the New Year's festival in the Potala.
མཆོད་གྲྭ་ (cȫȍdra) shung. monks who perform pujas.
མཆོད་རྒྱུན་ (cȫȍgyün) the continuity of giving alms/ offerings (for religion) ¶འབྲུ་རིགས་འདི་ཚོ་དགོན་པའི་མཆོད་རྒྱུན་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ This grain is going to facilitate the continuity of the monastery's making of offerings.
མཆོད་སྒྲོམ་ (cȫȍdrom) altar.

མཆོད་ང་ (cōōŋa) drum used when doing religious rites.
མཆོད་ཅན་ (cōōjɛn) offering bowl.
མཆོད་ལྕོག (cōōjɔg) 1. table for performing religious rites. 2. sm. མཆོད་སྟེགས་.
མཆོད་ཆང་ (cōōjaŋ) h. of ཆང་.
མཆོད་ཆས་ (cōōjɛɛ̀) utensils used in religious/ rituals offerings.
མཆོད་མཇལ་ (cōnjɛɛ) religious visit to a monastery or temple; va.—ཞུ་; —ལ་འགྲོ་; —ལ་ཐེབས་ to visit a place of worship (temple, monastery, etc.).
མཆོད་མཇལ་ཚོགས་པ་ (cōnjɛɛ tsɔ̄gba) a group of pilgrims going on a religious visit.
མཆོད་བརྗོད་ (cōōjöö) four line poem of religious praise that appear at the start of a religious book or teaching or commentary.
མཆོད་ཏིང་ (cōōdiŋ) bowls for water offerings.
མཆོད་གཏོར་ (cōōdɔɔ) torma offering.
མཆོད་སྟེགས་ (cōōdeg) altar.
མཆོད་སྟོན་ (cōōdön) gathering of people for a religious ceremony/ offering.
མཆོད་སྟོར་ (cōdɔɔ) sm. ཕུད་གཏོར་.
མཆོད་བསྟོད་ (cōndöö) a religious offering and prayers of praise.
མཆོད་ཐིགས་ (cōndig) 1. adding extra butter to a butter lamp by drips of melted butter from one's own butter lamp (when visiting a temple or monastery where there are many butter lamps). 2. sm. དཀར་ཐིགས་.
མཆོད་ཐེབས་ (cōōdeb) an endowment/ trust fund for making religious offerings.
མཆོད་ཐེབས་དམིགས་ཞིང་ (cōōdeb mīgshiŋ) shung. land given for setting up a trust fund for making religious offerings.
མཆོད་ཐོབ་ (cōōdob) the materials (e.g., butter, tsamba) needed to perform a certain religious offering.
མཆོད་ཐོབ་ལག་འཛིན་ (cōōdob laŋdzin) shung. certificate allowing one to collect things for making a religious offerings.
མཆོད་སྡོང་ (cōndoŋ) a stupa/ tomb that contains the mummified remains of a religious person. 2. the wick of a butter lamp.
མཆོད་ནས་ (cōnnɛɛ̀) sm. མཆོད་འབྲུ་.
མཆོད་གནས་ (cōnnɛɛ̀) 1. sm. སྦྱིན་གནས་. 2. sm. སྐྱབས་གནས. 3. a monk who recites scriptures in laymen's houses.
མཆོད་གནས་ཡོན་བདག (cōnnɛɛ̀ yöndaà) patron and priest.
མཆོད་པ་ (cōōba) religious offering; va.—འབུལ་ to make a religious offering.
མཆོད་པ་ཁང་ (cōōbagaŋ) room where religious offerings such as torma are made.
མཆོད་པ་བརྒྱད་ (cōōba gyɛɛ̀) eight kinds of religious offerings.
མཆོད་པ་དོ་དམ་པ་ (cōōba todamba) shung. person in charge of making torma offerings.
མཆོད་པ་པོ་ (cōōbabo) sb. who gives a religious offering.
མཆོད་པའི་རྫས་ (cōōbɛ dzɛɛ̀) the things/ items offered to deities in religious offerings/ rites.
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ (cōōbɛ yobjɛɛ̀) things that are used for making religious offering.
མཆོད་པར་བྱེད་ (cōōbar ceè) va. to make an offerings ༑ལྷ་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་གིས་མཆོད་པར་བྱས་སོང་ (He) made an offering of flowers to the gods.
མཆོད་དཔོན་ (cōōbön) person (monk) responsible for religious offerings and mandalas.
མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་ (cōōbön kɛ̄mbo) shung. monk official in charge of the religious utensils/ offerings of the Dalai Lama.
མཆོད་སྤྱད་ (cōōjɛɛ̀) bowl.
མཆོད་སྤྲིན་ (cōōdrin) a metaphor conveying that an offering was as much as the clouds in the sky.
མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ (cōōjirtɔɔ̀) a string criss-crossing from one shoulder to the arm pit of the other shoulder (used by people who meditate).
མཆོད་བྱ་ (cōōja) object of worship/ offering.
མཆོད་བྱེད་ (cōōceè) sm. མཆོད་པར་བྱེད་.
མཆོད་འབར་ (cōōmbar) butter lamp.
མཆོད་འབུལ་ (cōmbüü) sm. མཆོད་པ་འབུལ་.
མཆོད་འབྲུ་ (cōndru) barley tossed towards the altar or put in front of the altar in a bowl (as an offering to the gods).
མཆོད་སྦྱིན་ (cōōjin) 1. offerings to deities and charity/ alms to beggars. 2. Brahman caste.
མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པ་ (cōōjin gyaba) sm. བརྒྱ་བྱིན་.
མཆོད་སྦྱིན་གནས་ (cōōjin nɛɛ̀) the place where an offering or charity was/is done.
མཆོད་མར་ (cōōmaa) butter used for religious offerings.
མཆོད་མེ་ (cōōme) butter lamp (for offerings).
མཆོད་རྫས་ (cōōdzɛɛ̀) objects/ things used in making offerings to deities.
མཆོད་རྫས་དོ་དམ་པ་ (cōōdzɛɛ̀ todamba) shung. person in charge of objects/ things used in offerings.
མཆོད་ཞལ་ (cōōshɛɛ) wooden bowl/ cup (h.).
མཆོད་གཞིས་ (cōōshii) monastic/ religious estates.
མཆོད་བཞེངས་པ་ (cōōsheŋba) the person who makes torma.
མཆོད་གཟིགས་ (cōōsii) h. of མཆོད་མཇལ་.
མཆོད་བཟོ་ (cōōso) the art of making torma.
མཆོད་ཡོན་ (cōōyön) patron and priest (the object worthy of being given alms, and the giver of the alms).
མཆོད་ཡོན་དམ་གཙང་ (cōōyön damdzaŋ) a close relationship between patron and priest.
མཆོད་གཡོག (cōōyɔɔ̀) an attendant who helps in the performance of religious offerings.
མཆོད་རོ་ (cōōro) the leftover materials/ foods from religious offerings.
མཆོད་ཤད་ (cōōsheè) appetite.
མཆོད་ཤིང་ (cōōshiŋ) memorial tablet (used in Chinese ancestral worship).
མཆོད་ཤོག (cōōshɔɔ̀) a type of paper offering for burning; va.—བྱེད་ to burn paper as an offering.
མཆོད་གཤོམ་ (cōōshom) altar.
མཆོད་བཤམས་ (cōōsham) sm. མཆོད་གཤོམ་.
མཚར་སྒེག (cɔ̄rgeg) beauty, charm and grace.
མཚར་སྒེག་ཅན་ (cɔ̄rgegjɛn) beautiful, charming and graceful.
མཚར་ཆས་ (cɔ̄rjɛɛ̀) beautiful/ fine things.
མཚར་ཉམས་ (cɔ̄rñam) sb. who is proud of his or her looks.
མཚར་པོ་ (cɔ̄rbo) rich, expensive, elegant (in dress and ornaments), luxurious; extravagant.
མཚར་མོ་ (cɔ̄rmo) a richly dressed/ attired woman.
མཚར་མཛེས་ (cɔ̄rdzeè) well dressed and beautiful, beautiful and elaborately dressed.
མཚར་མཛེས་སྒེག་ཉམས་ (cɔ̄rdzeè gegñam) well-dressed and beautiful.
མཚར་སོ་ (cɔ̄rso) the four upper and lower front teeth.
འཆག: p. བཅགས་; f. གཅག; imp. ཆོགས་ (cāà) 1. va. to step on, to walk on, to visit (usu. follows ཞབས་) (h.) ༑ས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་རེད་ The Buddha walked on this earth. 2. va. to walk/ exercise a (horse). 3. va. to go for a walk. 4. va. to pat (sth. gently).
འཆག་སྐོར་ (cāggɔɔ) sm. ཕྱགས་འཆག་སྐོར་.
འཆག་འགྲེང་འདུག་ཉལ་ (cāg dreŋ dug ñɛɛ) abbr. going for a walk, standing erect, sitting and lying down.
འཆག་ས་(cāgsa) path, lane, place where one goes for walk/ stroll.
འཆགས: p. བཤགས་; f. བཤག་; imp. བཤོགས་ (cāà) va. to confess (sins, etc.).
འཆང་: p. བཅངས་; f. བཅང་; imp. ཆོངས་ (cāŋ) 1. va. to hold, to keep ༑མཐར་ཡུལ་དེ་ཚོ་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་དུ་

འགྱུར་རྒྱུའི་རེ་ངན་བཅང་ཡོད་པ་རེད་ (They) have held on to the evil hope of eventually colonizing those countries. ¶ཁོའི་ལག་པར་མདུང་ཞིག་བཅངས་འདུག (He) is holding a spear in his hand. 2. va. to touch, to handle (usu. used after ལག་པ་) ¶དེ་ལ་ལག་པ་མ་འཆང་ Don't touch that. 3. va. to bark ¶ དགོང་དག་ཁྱིས་འཆང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Dogs bark at night.

འཆང་བ་ (cāŋwa) handle.

འཆང་གཟུང་ (cāŋsuŋ) sm. འཆང་བ་.

འཆང་བཟུང་ (cāŋsuŋ) sm. འཆང་བ་.

འཆང་བཟུང་ཤ་གོད་ (cāŋsuŋ shāgöö̀) fleshy part of the hand between the thumb and the first finger.

འཆང་ས་ (cāŋsa) evidence (sth. to take hold of) ¶མི་གསོད་གྱོད་དོན་དེའི་སྐོར་ལག་པ་འཆང་ས་མེད་པ་བཟོས་བཞག Regarding the murder case they eliminated the evidence.

འཆང་ས་འཛུ་ས་ (cāŋsə ju̱sə) sm. འཆང་ས་.

འཆད་: p. **ཆད་**; f. **འཆད་** (cɛ̄ɛ̀) vi. to be cut off, to be broken off/ severed ¶ཁོ་ཚོའི་དབར་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་རེད་ The relationship between them has broken off. ¶ཐག་པ་འཆད་ཀྱི་རེད་ The rope will break. 2. va. to die (usu. after སྲོག) ¶འཇིགས་སྐྲག་གིས་སྲོག་ཆད་པ་རེད་ (They) died out of fright.

འཆད་: p. **བཤད་**; f. **བཤད་**; imp. **ཤོད་** (cɛ̄ɛ̀) to say/ speak/ teach ¶བླ་མ་ཆོས་འཆད་དུ་བཅུག་པ་རེད་ (They) made the lama teach religion.

འཆད་འགྲེལ་ (cēndrel) explanation, interpretation.

འཆད་ཉན་ (cɛ̄ɛ̀ñɛn) teaching/ preaching and learning; va.—བྱེད་.

འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ་ (cɛ̄ɛ̀ñɛn go̱mdrub) to teach/ learn/ meditate and put into practice.

འཆད་སྟེགས་ (cɛ̄ɛ̀deg) rostrum, platform.

འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ (cɛ̄ɛ̀dzöö̀ dzōmsum) the three: teaching, debating and writing.

འཆབ་: p. **བཅབས་**; f. **བཅབ་**; imp. **འཆོབས་** (cə̄b) va. to hide, to conceal, to keep secret ¶རང་སྐྱོན་འཆབ་ནས་གཞན་སྐྱོན་སྟོན་པ་ཞིག་རེད་ He is sb. who conceals his own faults and exposes other's.

འཆབ་སེམས་ (cə̄bsem) thought of hiding/ concealing.

འཆམ་: p. **འཆམས་**; f. **འཆམ་**; imp. **འཆོམས་** (cām) 1. va. to dance ¶ཁོ་ཚོ་བྲོ་འཆམ་གྱི་འདུག They are dancing. 2. va. to get along with, to agree with, to come to an agreement ¶ཁོ་གཉིས་རྩ་བ་ནས་འཆམ་གྱི་མ་རེད་ The two of them will never get along. ¶གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ཁོ་ཚོ་གྲོས་འཆམ་པ་རེད་ They came to an agreement on that issue. 3. a religious ceremonial dance; va.—རྒྱག.

འཆམ་གོས་ (cāmgöö̀) costumes used in the འཆམ་ dance.

འཆམ་སྒྲ་ (cāmdra) sound of dance steps.

འཆམ་སྒྲིལ་ (cāmdrii) joining two families together; va.—བྱེད་.

འཆམ་འཆམ་ (cāmjan) a stroll, a walk, an outing; va.—བྱེད་.

འཆམ་འཆམ་ལ་འགྲོ་ (cāmjanla dro̱) va. to go for a walk/ stroll.

འཆམ་འཇོམས་དཔའ་བོ་བཅུ་བཞི་ (cāmjom bāwo jūbshi) name of a of medicine for curing colds.

འཆམ་མཐུན་ (cāmdün) friendship, friendly relationship ¶འཆམ་མཐུན་མཉམ་གནས་ Friendly coexistence.

འཆམ་པོ་ (cāmbo) harmonious, friendly; va.—བྱེད་ to be friends, to get along ¶ཁོ་གཉིས་འཆམ་པོ་འདུག Those two are friendly.

འཆམ་དཔོན་ (cāmbön) leader/ head in འཆམ་.

འཆམ་འབག (cāmbaà) masks used in འཆམ་.

འཆམ་མིན་ (cāmmin) unfriendly.

འཆམ་ཡིག (cāmyig) dancing manual for འཆམ་.

འཆམ་ར་ (cāmra) courtyard where the monks perform འཆམ་.

འཆམས་ (cām) p. of འཆམ་.

འཆའ་: p. **བཅས་**; f. **བཅའ་**; imp. **འཆོམ་** (cā) va. 1. to create, to establish ¶ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་འཆའ་དགོས་ We must create discipline in the office. 2. va. to make a promise/ vow. ¶རང་ཉིད་ཀྱིས་དམ་བཅས་པའི་ལས་ཀ་དེ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ One should fulfill one's vows. 3. vi. to settle down ¶ཁོང་ཚོར་གནས་འཆའ་ས་ཡག་པོ་ཞིག་རྙེད་མི་འདུག They didn't find place to settle down.

འཆའ་: p. **འཆོས་**; f. **འཆའ་**; imp. **འཆོས་** (cā) va. to bite, to chew ¶སོ་ཡག་པོ་མེད་སྟབས་ཤ་འཆའ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because (he) doesn't have good teeth he is unable to chew the meat.

འཆའ་ལྷོམ་ཟ་ལྷོམ་ (cālom sa̱lom) greedy, avaricious.

འཆར་ (cār) 1. vi. to rise, to emerge, to appear (in sight/ mind) ¶ཉི་མ་འཆར་བའི་སྐབས་ When the sun is rising. ¶ཡུལ་ལྗོངས་དེ་ཁོའི་མིག་ལམ་དུ་འཆར་བ་རེད་ The scenery appeared before his eyes. 2. (vb.+ —) used to express the idea of a plan/ intention ¶ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་འཆར་ཡོད་ (We) have a plan to start a handicraft workshop.

འཆར་ཀ་ (cārga) just about to happen.

འཆར་བཀོད་ (cārgöö̀) sm. འཆར་འགོད་.

འཆར་འགོད་ (cārgöö̀) plan, planning, designing, mapping out; va.—བྱེད་; —སྤེལ་ to plan, to design ¶བཟོ་གྲྭ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཆར་འགོད་བྱས་པ་རེད་ They made a plan for expanding the factory.

འཆར་འགོད་ཁང་ (cārgöö̀gaŋ) designing or planning bureau/ unit/ section/ council/ office.

འཆར་འགོད་ཁྲུའུ་ (cārgöö̀dru) planning office.

འཆར་འགོད་བུ་སྐྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cārgöö̀ pu̱gyeè ūyün lhɛ̄ngaŋ) family planning committee.

འཆར་འགོད་ཚོགས་པ་ (cārgöö̀ tsɔ̄gba) planning committee.

འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་ (cārgöö̀ lɛ̱ɛ̀guŋ) sm. འཆར་འགོད་ཁང་.

འཆར་འགོད་ལས་བྱེད་པ་ (cārgöö̀ lɛ̱ɛ̀jeba) a planner, an official responsible for planning.

འཆར་འགོད་ལྷན་ཁང་ (cārgöö̀ lhɛ̄ngaŋ) sm. sm. འཆར་འགོད་ཁང་.

འཆར་འགོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cārgöö̀ ūyün lhɛ̄ngaŋ) planning committee.

འཆར་སྒོ་ (cārgo) thought, idea, conception.

འཆར་ཅན་ (cārjɛn) usually, routinely ¶འཆར་ཅན་ཁོ་ཚོ་སློབ་གྲྭར་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པར་འགྲོ་བ་རེད་ Usually they go to school at 8 o'clock. ¶འདི་འཆར་ཅན་རེད་ This is usual.

འཆར་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་ (cārjɛngi lɛ̱ɛ̀ga) normal/ everyday work.

འཆར་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ (cārjɛngi shu̱ŋdön) routine business, daily office work.

འཆར་ཅན་གུང་གསེང་ (cārjɛn ku̱ŋsaŋ) regular/ statutory holidays.

འཆར་ཅན་གྱོན་ཆས་ (cārjɛn kö̱ncɛɛ̀) everyday clothes.

འཆར་ཅན་གནས་ཚུལ་ (cārjɛn nɛ̄ɛ̄dzüü) everyday news/ occurrences.

འཆར་ཇུས་ (cār jü̱ǜ) planing and strategizing ¶འཆར་ཇུས་གང་ཡང་མེད་པའི་ལས་ཀ་ Completely unplanned work.

འཆར་ཉེར་ (cārñer) near, close.

འཆར་སྙན་ (cārñɛn) a proposal/ plan being submitted.

འཆར་བཏོན་ (cārdön) p. of འཆར་འདོན་.

འཆར་ཐོ་ (cārdo) reading notes, notes of ideas.

འཆར་དོན་ (cārdön) contents of a plan.

འཆར་མདངས་ (cārdaŋ) impression of a situation.

འཆར་འདོན་ (cār dö̱n) va. put forth a plan.

འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ (cāndɛn pu̱dzə) sm. འཆར་ལྡན་བུ་བཙའ་.

འཆར་ལྡན་བུ་བཙའ་ (cāndɛn pu̱dzə) family planning.

འཆར་བསྡུ་ (cārdu) shung. collecting something regularly (e.g., taxes).

འཆར་སྣང་ (cārnaŋ) image, mental vision, impression, opinion, idea ¶དེབ་དེ་ཆ་ཚང་བཀླགས་མེད་སྟབས་ང་ལ་འཆར་སྣང་གསལ་པོ་མི་འདུག Because I haven't read the book completely I don't have a

clear impression (about it).

འཆར་ཕུལ་ (cārbüü) presentation of proposal, submission of a plan (usu. for approval); va.—བྱེད་; —ཞུས་ ¶ བཀའ་ཤག་ལ་འཆར་ཕུལ་ཞུས་པ་རེད་ (They) presented the proposal to the Kashag.

འཆར་ཕུལ་ཕྱག་རྟགས་དགོངས་དོན་ (cārbüü cāgdaà goŋdön) shung. this is a standard phrase used to indicate that a proposal has been presented to a higher authority and approved by it ¶ སྲིད་འཛིན་མཆོག་ལ་འཆར་ཕུལ་ཕྱག་རྟགས་དགོངས་དོན་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ཚོགས་རྒྱུ་ As per the proposal approved by the President, the general meeting will be held on March 10th.

འཆར་འཕར་ (cārbar) 1. regular and additional/ extra/ special ¶ འཆར་འཕར་ཚོགས་འདུ་ཁག་ལ་ At the regular and the additional meetings. 2. abbr. of འཆར་ཅན་ and འཕར་མ་.

འཆར་འཕར་ཁྲལ་འབྲི་ (cārbar kūrdri) the reguar and additional taxes.

འཆར་བའི་ལོ་ཟླ་ (cārwɛ loda) the coming months and years.

འཆར་འབུལ་ (cārbüü) sm. འཆར་ཕུལ་.

འཆར་དམིགས་ (cārmii) shung. regular and special.

འཆར་ཚུལ་ (cārdzüü) feelings, sensations, impressions.

འཆར་གཞི་ (cāāshi) plan; va.—འགོད་; —འདིང་ས་; —བཟོ་ to plan, to work out, to design ¶ ཟམ་པ་གསར་པ་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཀོད་པ་རེད་ (They) made a plan to build a new bridge.

འཆར་གཞི་སྔོན་བཀོད་ (cāāshi ŋöngöö) preplanned, planned in advance ¶ འཆར་གཞི་སྔོན་བཀོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ Planned economy.

འཆར་གཞི་ཅན་ (cāāshijɛn) planned.

འཆར་གཞི་སྤྱིལ་པོ་ (cāāshi hriibu) general plan or strategy, complete plan.

འཆར་གཞིའི་དམིགས་ཚད་ (cāāshi migdzɛɛ) goal of a plan.

འཆར་གཞིའི་རང་བཞིན་ (cāāshii raŋshin) sm. འཆར་གཞི་ཅན་.

འཆར་ཟིན་ (cārsin) draft of plan; va.—འགོད་ to draft/ to draw up (a plan) ¶ བཅོས་ཟིན་པའི་འཆར་ཟིན་ A corrected draft plan.

འཆར་ཟླ་ (cārda) next month.

འཆར་ཡན་ (cāryɛn) romantic.

འཆར་ཡན་ཅན་ (cāryɛnjɛn) sm. འཆར་ཡན་.

འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ (cāryɛn riŋluù) romanticism.

འཆར་ཡོད་བུ་བཙའ་ (cāryöö pudza) sm. འཆར་ལྡན་བུ་བཙའ་.

འཆར་ལན་མྱུར་བ་ (cārlɛn ñurwa) quick reaction.

འཆར་ལོ་ (cārlo) next year, the coming year.

འཆར་ལྡན་ (cārlhɛn) abbr. of འཆར་འགོད་ལྡན་ཁང་.

འཆལ་ (cɛɛ) 1. vi. to be/ get degenerate, to deteriorate or break down with regard to morals/ ethics; vi.—འཆལ་ ¶ དེང་སང་དགོན་པའི་ཁྲིམ་ལམ་འཆལ་བཞག These days monastic discipline has broken down. 2. crooked.

འཆལ་གླུ་ (cɛɛlu) decadent music.

འཆལ་སྒྲུང་ (cɛɛdruŋ) pornographic/ sexual story.

འཆལ་གཏམ་ (cɛɛdam) 1. rumors, gossip; va.—སྤེལ་ to spread rumors; va.—བཟོ་ to fabricate rumors. 2. sexual/ dirty talk.

འཆལ་གཏམ་སྨྲ་བཤད་ (cɛɛdam ñoshɛɛ) talking crazy.

འཆལ་པོ་ (cɛɛbo) a womanizer, a playboy, a promiscuous man; va.—བྱེད་; —རྒྱག to run around (after women).

འཆལ་པོ་རྐྱལ་ཀྱུག (cɛɛbo) sm. འཆལ་པོ་.

འཆལ་པོ་རྒས་པོ་ (cɛɛbo gɛɛbo) a womanizer who is old, an older man who chases after women.

འཆལ་པོ་འཆལ་ནག (cɛɛbo cɛɛnag) sm. འཆར་པོ་རྐྱལ་ཀྱུག.

འཆལ་སྤྱོད་ (cɛɛjöö) sexual behavior or acts.

འཆལ་ཕྲུག (cɛɛdruù) the offspring of a sexually inappropriate relationship, illegitimate child.

འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ (cɛɛwɛ tsüüdrim) losing the vow of celibacy.

འཆལ་མོ་ (cɛɛmo) promiscuous (for women), a loose woman; va.—རྒྱག to behave loosely/ promiscuously.

འཆལ་རྩེད་འདུས་གནས་ (cɛɛdzeè düünɛɛ) a place of prostitution and gambling.

འཆལ་ཚིག (cɛɛdzig) 1. talk that is rubbish. 2. sexual/ dirty talk.

འཆལ་ལེ་འཆོལ་ལེ་ (cɛɛle cööle) sm. ཆ་པེ་ཆོ་པེ་.

འཆལ་ལབ་ (cɛɛləb) 1. talking nonsense; va.—རྒྱག. 2. talking sexual/ dirty; va.—རྒྱག.

འཆི་: p. ཤི་; f. འཆི་ (cī) vi. to die ¶ ཁོ་ཤི་ནས་ལོ་མང་ཕྱིན་པ་རེད་ It has been many years since he died.

འཆི་ཀ་ (cīgə) sm. འཆི་ཁ་.

འཆི་ཀའི་སེམས་ཐ་མ་ (cīgɛ sēm tāma) the final consciousness just before a person dies.

འཆི་སྐྱོན་ (cīgyön) death ¶ ཁོང་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་བཞག He died.

འཆི་ཁ་ (cīka) the point of death.

འཆི་ཁ་མ་ (cī kāma) sm. འཆི་ཁ་.

འཆི་ཁའི་འཕག་འཆམ (cīgɛ pāgdzaà) last-ditch struggle, death-bed struggle; va.—རྒྱག.

འཆི་ཁར་ཐུག (cīkaa tūù) vi. to reach the point of death.

འཆི་མཁན་ (cīñɛn) the dead, sb. who died.

འཆི་གུ་ (cīgu) slingshot.

འཆི་གོད་ (cīgöö) death from a disaster/ accident/ calamity ¶ ར་ལུག་འཆི་གོད་བྱུང་སོང་ Many goats and sheep died.

འཆི་ཉེ་ (cīñe) sm. འཆི་ཁ་.

འཆི་ཉེན་ (cīñen) danger of dying ¶ ནད་རིམས་ཀྱིས་མི་མང་པོ་འཆི་ཉེན་བྱུང་བའི་སྐབས་ At the time when there was a danger of many people dying from the epidemic.

འཆི་མཉམ་གསོན་མཉམ་ (cīñam sönñam) living and dying together; va.—བྱེད་.

འཆི་རྟགས་ (cīdaà) sm. འཆི་ལྟས་.

འཆི་ལྟས་ (cīdɛɛ) sign of death.

འཆི་འཐབ་ (cītəb) fighting to the death; va.—བྱེད་.

འཆི་དུས་ (cīdüü) at the time of death.

འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ (cīdüügi wöösɛl) the bright light a dying person sees just before he dies.

འཆི་བདག་ (cīda) sm. འཆི་ལྟས་.

འཆི་བདག (cīdaà) sm. འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་.

འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་ (cīdaà shīnje) the lord of hell.

འཆི་འདས་ (cī dɛɛ) vi. to die.

འཆི་ནད་ (cīnɛɛ) fatal disease/ illness.

འཆི་འཕོ་ (cī pō) vi. to die.

འཆི་འཕོའི་སྡུག་བསྔལ་ (cībö duŋŋɛɛ) sadness/ anguish of impending death.

འཆི་འཕྲུས་ (cīndrɛɛ) the twitching of the body just before dying; vi.—རྒྱག.

འཆི་བ་ (cīwə) death, dying ¶ འཆི་བར་འཇིགས་ནས་ Fear of death.

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ (cīwə midagba) uncertainty of death.

འཆི་བླུ་ (cīlu) paying money to save the life of an animal that is scheduled to be slaughtered; va.—གཏོང་.

འཆི་བློ་བདེ་ (cīlode) feeling at ease just before death.

འཆི་དབུགས་སྲིང་ཙམ་ (cīuù sīndzam) delaying (a person) from dying for a brief moment; va.—བྱེད་.

འཆི་མིག་དགུ་བསྒྲིགས་ (cīmii gudrii) the nine-eyed slingshot (a sling with nine eye-like design woven into it).

འཆི་མེད་ (cīmeè) 1. immortal, not dying. 2. person's name.

འཆི་མེད་བདུད་རྩི་རིལ་བུ་ (cīmeè düüdzi riibu) a magical pill that prevents death (in tales).

འཆི་མེད་རྩིས་འཁྲིའི་སྐུ་ཐར་ (cīmeè dzīidrii gūdar) shung. animals whose lives have been spared and given to the nomads as a lease wherein the leasee pays a fixed amount of butter to the leaser annually whether the number of animals

increases or decreases.

འཆི་མེད་རིལ་བུ་ (cīmeè ri̱ibu) sm. འཆི་མེད་བདུད་རྩི་རིལ་བུ་.

འཆི་མེད་ཤི་མར་ (cīmeè shīmaa) shung. nomad lease arrangement where the leasee pays a fixed amount of butter to the leaser annually regardless of whether the original number of animal increases or decreases.

འཆི་རྨས་ (cīmɛɛ̀) casualties, dead and wounded ¶ ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་འཆི་རྨས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག Both sides suffered great casualties.

འཆི་རྩ་ (cīdza) the type of pulse that signals impending death.

འཆི་ཚད་ (cīdzɛɛ̀) death rate.

འཆི་ཚད་པ་ (cīdzɛɛ̀ba) sm. འཆི་ལ་ཁད་.

འཆི་ལ་ངང་པ་པད་མཚོར་འཇུག་པ་བཞིན་ (cīlə ŋa̱ŋba bɛ̀ɛ̀dzɔr ju̱gba shi̱n) very brave, courageous [Lit. (considering) death as ducks enter a lotus pond].

འཆི་ལ་ངང་པ་པད་མཚོར་ཞུགས་པ་ (cīlə ŋa̱ŋba bɛ̀ɛ̀dzɔr shu̱gba) sm. འཆི་ལ་ངང་པ་པད་མཚོར་འཇུག་པ་བཞིན་པ་.

འཆི་ལ་ཁད་ (cīlə kɛ̀ɛ̀) vi. to be on the verge of death ¶ཁོ་ཚོས་ཆུ་བྱ་འཆི་ལ་ཁད་དེ་སྲོག་སྐྱབ་བྱས་པ་རེད་ They saved the water bird that was on the verge of death.

འཆི་ལམ་ (cīlam) the road to death.

འཆི་སེམས་ (cīsem) the thought of death.

འཆི་གསོན་ (cīsön) life and death, living and dead.

འཆིང་: p. བཅིངས་; f. བཅིང་; imp. ཆིངས་ (cīŋ) va. 1. to bind, to tie ¶ཁོས་རྨ་དེ་རས་ཆས་བཅིངས་པ་རེད་ He bound the wound with a piece of cloth. ¶ཞིང་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཆིང་ཐག་གིས་བཅིངས་པའི་མི་སེར་ Serfs bound by the fetters of serfdom. 2. va. to tie wear (sth. like a belt) ¶ཀོ་བའི་སྐེ་རགས་འཆིང་གི་འདུག (They) wear leather belts.

འཆིང་འགྲོལ་ (cīŋdröö) liberation, liberating; va.—གཏོང་ to liberate.

འཆིང་འགྲོལ་དམག (cīŋdröö mā̀à) liberation army.

འཆིང་འགྲོལ་དམག་མི་ (cīŋdröö māəmi) liberation army, liberation army soldier.

འཆིང་རྒྱ་ (cīŋgya) 1. net, trap; va.—སྡེམ་ to trap, to net. 2. fetters, binds; va.—གཏོར་ to break fetters/ binds.

འཆིང་རྒྱག (cīŋ gya̱à) va. to bandage, to wrap.

འཆིང་སྒྲོག (cīŋdrɔɔ̀) sm. འཆིང་ཐག.

འཆིང་ཐག (cīŋdaà) rope for binding or tying sth., fetters, binds, shackles ¶བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཆིང་ཐག་ལས་གྲོལ་སོང་ (They) were freed from the shackles of imperialism.

འཆིང་སྡོམ་འཁེལ་ (cīŋdom kēē) vi. to be bound/ restrained, to be limited/ confined ¶མི་དམངས་ལ་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་འཆིང་སྡོམ་འཁེལ་སྟབས་རང་དབང་གིས་སྐད་ཆ་ཤོད་ནུས་ཀྱི་མེད་ Because of the policy of confining people (they) don't dare talk freely.

འཆིང་གནས་ (cīŋnɛɛ̀) prison, jail.

འཆིང་ཞགས་ (cīŋshaà) sm. འཆིང་ཐག.

འཆིབ་: p. བཅིབས་; f. བཅིབ་; imp. ཆིབས་ (cīb) va. to ride (h.) ¶ཁོང་ཆིབས་པ་འཆིབ་ཀྱི་འདུག He is riding a horse. ¶མོ་ཊ་བཅིབས་ནས་ཕེབས་པ་རེད་ They came in a car.

འཆིར་: p. and f. བཅིར་; imp. ཆིར་ (cīr) va. to squeeze, to press out ¶ཤིང་ཏོག་འཆིར་གི་འདུག (They) are squeezing (the juice out of) the fruit.

འཆུ་: p. བཅུས་; f. བཅུ་; imp. ཆུས་ (cū) va. to take/ bring/ ladle water (from a well or stream) ¶སྔ་དགོང་བུད་མེད་ཚོ་གཙང་པོ་ནས་ཆུ་བཅུ་བར་འགྲོ་དུས་ In the morning and evening when women go to bring water from the river.

འཆུ་ (cū) administrative district in between a xiang and xian in size.

འཆུག (cūg) vi. to err, to make a mistake ¶ལས་ཀ་འདི་ཁོས་འཆུག་པ་རེད་ He made a mistake in this work.

འཆུག་མེད་ (cūgmeè) without error.

འཆུགས་འཆབ་ཆེ་ (cūg dzəbje) a great error/ mistake.

འཆུན་: p. ཆུན་; f. འཆུན་ (cūn) vi. to discipline, to control ¶མི་གཤིས་བཟང་བས་ཁོ་ཚོ་འཆུན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because (he) is good-natured, it is not possible for them to get disciplined.

འཆུན་འདོམས་ (cūndom) controlling, imposing discipline; va.—བྱེད་ ¶ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་ཁྲིམ་ལམ་འཆུན་འདོམས་ནན་ཏན་དགོས་རྒྱུ་ The monasteries should be well disciplined.

འཆུན་པོ་ (cūmbo) sb. who is strict/ imposes discipline.

འཆུམ་: p. འཆུམས་; f. འཆུམ་ (cūm) 1. vi. to get/ be attached to, to love, to like. 2. sm. འཁུམས་. 3. vi. to close, to get closed ¶ཉི་མ་ཚ་དྲག་ནས་མེ་ཏོག་གི་འདབ་མ་འཆུམས་འདུག The sun was too hot and the leaves of the flowers closed.

འཆུར་ (cūr) 1. sm. གཅུར་. 2. arc. to arrive, to come.

འཆུས་ (cüü) vi. to get twisted, to get sprained ¶ཁོའི་ལག་པ་འཆུས་འདུག His hand got sprained (twisted).

འཆུས་ཀྱོག (cüügyɔɔ̀) crooked, zigzag.

འཆུས་པོ་ (cüübo) twisted, crooked.

འཆེ་: p. འཆེས་; f. འཆེ་; imp. འཆེས་ (cē) va. to agree, to accept.

འཆེག: p. བཤགས་; f. བཤག; (cēg) va. to split (wood, etc.).

འཆེས་ (cēè) p. and imp. of འཆེ་.

འཆོབ་ཡོད་ (cōbyöö) shung. having a tassel.

འཆོབས་ (cōm) imp. of འཆབ་.

འཆོམས་ (cōm) imp. of འཆམས་.

འཆོར་: p. ཤོར་; f. འཆོར་ (cɔ̄r) sm. ཤོར་.

འཆོལ་: p. བཅོལ་; f. འཆོལ་; imp. ཆོལ་ (cɔ̄ɔ̄) 1. va. to entrust with, to deposit, to leave in someone's charge ¶སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ལས་ཀ་དེ་ཁོ་ལ་བཅོལ་པ་རེད་ (They) entrusted the transportation work to him. ¶ངའི་སྒམ་དེ་མོ་ལ་བཅོལ་ཡོད་ I have left my box in her care. 2. va. to seek shelter/ protection, to place one's hope (in sb.) ¶སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་སུ་ལ་ཡང་སྐྱབས་བཅོལ་མི་དགོས་ (They) do not have to seek protection from any powerful nation. ¶ཁོས་ཁྱེད་རང་ལ་རེ་བ་བཅོལ་གྱི་འདུག He places his hope in you.

འཆོལ་ (cɔɔ̄) 1. vi. to err, to make a mistake ¶དེ་འཆོལ་འདུག That is a mistake. ¶འཆོལ་མེད་ Without error. 2. vi. to have delusions.

འཆོལ་གཏམ་ (cɔ̄ɔ̄dam) delusionary talk.

འཆོལ་མ་ (cɔ̄ɔ̄ma) 1. a mentally disturbed woman. 2. immoral woman.

འཆོས་: p. བཅོས་; f. བཅོས་; imp. ཆོས་ (cɔ̄ɔ̄) 1. va. to make, create ¶ཁོ་ཚོས་ཤོག་བུའི་སྟག་གཅིག་བཅོས་འདུག They made a paper tiger. 2. va. to correct, to renovate, to repair, to revise, to reform, to treat (illness) ¶རི་སྟོད་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད་ They have begun to renovate even the bare mountains.

འཆོས་ཐབས་ (cɔ̄ɔ̄dəb) method of reforming/ correcting.

ཇ

ཇ་ (ja) 1. the letter ཇ་ (used in alphabetical ordering). 2. tea; va.—རྒྱག to put tea leaves in water for brewing ¶ བོད་ཇ་ Tibetan tea.

ཇ་ཀོ་ (cago) sm. ཇ་ཀོག.

ཇ་ཀོག (cagɔɔ̀) a leather/ hide bag used to transport tea.

ཇ་དཀར་ (cagar) porcelain tea cup.

ཇ་དཀྲུག (cadrug) a stick used to mix/ churn Tibetan tea; va.—རྒྱག to mix/ churn tea by twirling a stick.

ཇ་དཀྲུགས་མ་ (ca drügma) sm. ཇ་བསྲུབས་མ་.

ཇ་དཀྲོགས་མ་ (ca drögma) sm. ཇ་བསྲུབས་མ་.

ཇ་སྐྱེམས་ (cagyem) drinking tea.

ཇ་ཁ་ (caga) the color of tea, brownish red.

ཇ་ཁ་ཡ་ (caga ya) half a load of tea (= 8 བག་ཆུང་).

ཇ་ཁང་ (cagaŋ) 1. tea house, tea stall, tea parlor. 2. place where one churns/ makes tea (usu. in monasteries).

ཇ་ཁབ་ (cāgəb) needle for stitching loads of tea.

ཇ་ཁུ་ (cəgu) tea extract (the strong liquid tea resulting from boiling tea leaves); va.—རྒྱག va. to make tea extract.

ཇ་ཁུ་དང་པོ་ (cəgu taŋbo) the tea extract resulting from the first boiling of the tea leaves.

ཇ་ཁུ་གཉིས་པ་ (cəgu ñiibə) the tea extract resulting from the second boiling of the tea leaves.

ཇ་ཁུ་མདོག (cəgu dɔɔ̀) brown, the color of tea extract.

ཇ་ཁུ་སྡིར་ (cəgu dir) va. to brew tea extract.

ཇ་ཁུ་དམར་ (cagu mār) an inferior type of reddish tea extract.

ཇ་ཁུག (caguù) tea bag.

ཇ་ཁོ་ཁོ་ (ca kōgo) tib.eng. cocoa.

ཇ་ཁོག (cagɔɔ̀) tea pot.

ཇ་ཁྲ་ (cadra) a type of tea pot used in monasteries.

ཇ་འཁོར་དྲུག (cagɔɔ truù) a bamboo basket which contains 16 བག་ཆུང་.

ཇ་གད་ (cagɛɛ̀) breaking small pieces of tea from the slab of brick tea to boil; va.—བྱེད་.

ཇ་གར་པོ་ (ca karbo) strong tea.

ཇ་གི་ཇི་གི་ (cəgi cigi) blurry.

ཇ་གོང་ (cagoŋ) price of tea.

ཇ་རྒོད་ (cagöö) 1. tea brewed without baking soda. 2. plain tea (without butter).

ཇ་རྒྱ་ཇ་ (ca gyaja) tea from China.

ཇ་རྒྱག (ca gyaà) see ཇ་.

ཇ་རྒྱབ་ (cagyəb) a load of tea (two boxes, one on each side of a carrying animal).

ཇ་རྒྱབ་པ་ (ca gyəbbə) shung. person in charge of loading/ transporting tea.

ཇ་རྒྱུགས་ (cəgyuù) one's share/ portion of tea (e.g., that is served in monastery prayer assemblies).

ཇ་སྒམ་ (cagam) box of tea.

ཇ་ངོམས་ཟས་ཚིམས་ (caŋom sɛ̀ɛ̀dzim) eating and drinking until one is full.

ཇ་མངར་མོ་ (ca ŋāāmo) English-style tea (with milk and sugar).

ཇ་མངར་ཁང་ (caŋaagaŋ) a tea house that serves English-style sweet tea.

ཇ་བརྔོས་ (caŋöö) tea boiled till all the water is absorbed by the tea leaves and then left to dry for use when traveling.

ཇ་ཆང་སྣེ་མོ་ (cajaŋ nēmo) shung. small fee paid to the person who helps one to present one's side in a law case/ dispute.

ཇ་ཆང་མཚར་གླུ་ (cajaŋ tsārlu) songs sung when having a good time drinking ཆང་ or tea.

ཇ་ཆུ་སྦྲིག (caju drig) va. to mix boiled water and brewed tea extract so that it is ready to add butter and churn.

ཇ་མཆོད་ (cajöö) an offering of tea; va.—འབུལ་ to make a tea offering to a deity.

ཇ་ཇ་མར་སྐོལ་ (caja maagöö) a child's game in which the children play at making tea.

ཇ་ལྗང་ (cajaŋ) green tea.

ཇ་གཉེར་ (cañer) abbr. of ཇ་མ་ and གཉེར་པ་.

ཇ་སྙིགས་ (jañig) 1. leftover tea 2. sm. ཇ་རོ་.

ཇ་ཏིར་ (cadir) teapot.

ཇ་སྟོན་ (cadön) a social gathering/ party where tea and snacks (but no liquor) is served, tea party/ reception.

ཇ་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ (cadön tsɔŋdu) a meeting at which tea is served.

ཇ་ཐང་ (cadaŋ) black tea (i.e., tea without milk or butter).

ཇ་ཐང་པགས་ལོག (cadaŋ bāglɔɔ̀) a type of winter fur hat worn by males.

ཇ་ཐུག (cādug) abbr. tea and broth/ soup/ stew.

ཇ་ཐུད་མར་གསུམ་ (ca tüü maa sūm) the three: tea, cheese and butter.

ཇ་ཐུན་གཅིག (ca tünjig) sm. ཇ་ལུན་གཅིག.

ཇ་ཐེབས་ (cateb) shung. endowment fund where the interest is used to give tea to monks.

ཇ་འཐག (cadaà) tea grinder.

ཇ་དམ་ (cadam) thermos bottle, thermos, flask.

ཇ་དང་དགེ་རྒན་ཚ་ན་དགའ་ (cadaŋ gegɛn tsāna ga) a strict teacher is good [Lit. if tea and the teacher are hot that is good].

ཇ་དྭངས་ (cadaŋ) sm. ཇ་ཐང་.

ཇ་དྭངས་མདོག (cadaŋ dɔɔ̀) dark brown, the color of tea.

ཇ་དོ་ (cado) abbr. a load of tea.

ཇ་དོས་ (cādöö) a load of tea.

ཇ་བདག (cadaà) owner of a tea garden/ tea company.

ཇ་མདོང་ (cadoŋ) tea churn.

ཇ་འདན་ (cadɛn) soup/ stew made from tsampa, butter, salt and liquid tea.

ཇ་འདྲེན་ (ca dren) va. to serve tea.

ཇ་འདྲེན་ཆང་འདྲེན་ (cadren cāŋdren) good/ warm hospitality [Lit. serving tea and serving chang].

ཇ་ལྡུར་ (cadur) food made by mixing tsamba and tea (in a mushy consistency).

ཇ་སྡོང་ (cadoŋ) sm. ཇ་ཤིང་.

ཇ་སྡོར་ (cadɔɔ) butter to be used in tea.

ཇ་ནག (canaà) sm. ཇ་ཐང་.

ཇ་ནད་ (canɛɛ̀) illness caused by drinking tea.

ཇ་གནང་ཞུ་ (canaŋ shu) shung. va. to ask permission to serve tea.

ཇ་སྣོད་ (canöö) teapot.

ཇ་པ་ཏི་ (ca bādi) tib.hind. Indian tea (loose).

ཇ་པྲ་ (cadra) a kind of teapot used in monasteries.

ཇ་དཔོན་ (cabön) monk/ person in charge of making tea.

ཇ་སྤ་ཏི་ (ca bədi) sm. ཇ་པ་ཏི་

ཇ་སྤྱན་ཤེལ་ (ca jɛ̄nshee) slightly inferior tea made from the second picking.

ཇ་ཕུད་ (ca püü) first offering of tea to a deity.

ཇ་ཕོགས་ (cabɔɔ̀) payment/ salary/ wage in tea.

ཇ་ཕོར་ (capɔɔ) tea cup (wooden).

ཇ་ཕྱེ་ (caje) powdered tea.

ཇ་བག (cabaà) sm. ཇ་སྒྲག.

ཇ་བག་ག (ca paaga) sm. ཇ་སྒྲག.

ཇ་འབིང་ (canbiŋ) a type of tea pot.

ཇ་འབྲུ་ (candru) tea tree's flower.

ཇ་འབྲུ་གཉིས་ (candru ñīì) tea from the second (and subsequent) picking.

ཇ་འབྲུ་གཉིས་མ་ (candru ñīìmə) sm. ཇ་འབྲུ་གཉིས་.

ཇ་འབྲུ་དང་ (candru taŋ) the best tea, tea from the first picking (considered to be the best since it includes tea tips).

ཇ་ལྡུག (ca lūù) va. to serve/ pour tea.
ཇ་སྦག (cabaà) brick tea; a brick of tea.
ཇ་སྦག་ཆུང་ (ca bəgjuŋ) the smaller size bricks of tea.
ཇ་སྦག་ཆེན་ (ca bagjen) the larger size bricks of tea.
ཇ་སྦང་ (ca baŋ) va. to soak tea (before brewing).
ཇ་སྦོང་ (ca boŋ) sm. ཇ་སྦང་.
ཇ་སྦྱོར་གཅིག (cajɔɔjig) the time it takes to make and drink a cup of (Tibetan) tea.
ཇ་མ་ (cama) 1. cook. 2. person who makes tea.
ཇ་མན་ (camɛn) an inferior tea from southeastern Tibet (Lhopra).
ཇ་མའོ་ཅན་ (ca māwojen) tib.ch. a high quality tea.
ཇ་མར་ (camar) 1. butter for tea. 2. tea and butter.
ཇ་མར་ཚྭ་གསུམ་ (camar tsāsum) the three: tea, butter and salt.
ཇ་རྩམ་ (cadzam) tea and tsamba.
ཇ་ཚགས་ (cadzaà) tea strainer.
ཇ་ཚོགས་གྲོས་མོལ་ (cadzaà tröömöö) tea party.
ཇ་ཚོང་ (cadzoŋ) tea trade, trading in tea.
ཇ་ཚོང་མཁན་ (cadzoŋñɛn) tea trader.
ཇ་ཚྭ་ལས་ཁངས་ (cadza lɛ̀ɛ̀guŋ) shung. an office in tt. in charge of the collection of taxes on tea, salt and skins.
ཇ་ཞག (cashaà) the upper layer of coagulated butter in Tibetan tea that has been left standing.
ཇ་ཞིང་ (cashiŋ) tea garden, tea plantation.
ཇ་ཞིབ་ཞིབ་ (ca shibshiì) ground tea, powdered tea.
ཇ་ཞིམ་པོ་མར་གྱི་བཀའ་དྲིན་ (ca shimbu margi gādrin) sth. that is good due to another's action/ kindness [Lit. tasty tea owes gratitude to butter].
ཇ་ཞིམ་པོ་མར་གྱི་དྲིན་ (ca shimbu margi trin) sm. ཇ་ཞིམ་པོ་མར་གྱི་བཀའ་དྲིན་.
ཇ་ཞུ་ (ca shu) va. to serve tea.
ཇ་ཞུ་བ་ (ca shuwə) tea server.
ཇ་ཞོར་ཆང་ཞོར་གྱི་དྲོས་གཏམ་ (cashɔɔ cāŋshɔɔgi trö̀ödam) talk/ conversation while drinking tea or chang.
ཇ་ཟོག (casɔɔ̀) shung. tea.
ཇ་བཟོ་ (ca so) va. to make tea.
ཇ་ཡུན་གཅིག (cayönjig) the time it takes to drink a cup of tea (for a cup of tea to be cool enough to drink).
ཇ་གཡོག (cayɔɔ̀) monks who serve tea in the monastery.
ཇ་རིན་ (carin) price of tea.
ཇ་རིལ་ (carii) 1. Tibetan brick tea that is round in shape. 2. skull.
ཇ་རོ་ (caro) used tea leaves, tea leaves that have been boiled to make tea.
ཇ་ལག་གཉིས་ (calaà ñiì) abbr. tea maker and tea server.
ཇ་ལན་གཅིན་འཇལ་ (calɛn jīnjɛɛ) ungrateful, inappreciative [Lit. repay tea with urine].
ཇ་ལན་གཅིན་ལྡུད་ (calɛn jīnjɛɛ) sm. ཇ་ལན་གཅིན་འཇལ་.
ཇ་ལན་ཆུ་འཇལ་ (calɛn cūnjɛɛ) ungrateful, inappreciative [Lit. repay tea with water].
ཇ་ལས་པ་ (calɛ̀ɛ̀ba) people who work in tea shops or tea factories.
ཇ་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (calɛɛ̀ sodra) tea factory.
ཇ་ལུང་ (caluŋ) leather strap for tying boxes of tea.
ཇ་ལོ་ (calo) tea leaves; va.—འཐོག to pick tea leaves.
ཇ་ལོག (cālɔɔ̀) ball of dried tea.
ཇ་ཤིང་ (cashiŋ) tea tree/ bush.
ཇ་ཤོ་ (casho) shung. tea tax/ duty.
ཇ་ཤོག (cashoò) the paper in which bricks of tea are wrapped.
ཇ་ཤོག་སེར་པོ་ (casho sērbo) a yellow paper in which Tibetan brick tea is wrapped.
ཇ་སིག (ca siì) a brick of tea.
ཇ་སིལ་མ་ (ca siìmə) loose tea.
ཇ་སུན་རེ་ (ca sūnre) a small amount/ cup of tea for each (person).
ཇ་སོབ་ (casob) a type of low quality tea from Tibet.
ཇ་སྲུབ་ (ca sūb) va. to churn tea, to mix tea.
ཇ་སྲུབ་འཕྲུལ་ཆས་ (casub trǖǖjɛɛ̀) a machine for churning butter tea.
ཇ་སྲུབ་མ་ (ca sūbmə) Tibetan-style churned butter tea.
ཇ་སྲུས་མ་ (ca sǖǖmə) sm. ཇ་སྲུབ་མ་.
ཇ་གསུར་ (casur) burning tea leaves (usu. when someone dies).
ཇ་བསྲུབས་ (ca sūb) p. of ཇ་སྲུབ་.
ཇ་ཧོང་ (cahoŋ) orange color.
ཇ་ཧྲིལ་ (cahrii) sm. ཇ་རིལ་.
ཇ་ལྷབ་སུས་ (ca lhābsǖǖ) Tibetan tea that has not been brewed for a long time.
ཇག (cag) abbr. of ཇག་པ་.
ཇག་དཀུས་ (caàgüü) common bandits.
ཇག་ཀུན་ (caàgün) bandit, brigand.
ཇག་རྒྱུ་ (caggyu) gang of bandits.
ཇག་འཁྱམས་ (cagkyam) sm. ཇག་ཀུན་.
ཇག་འགོ་ (caŋgo) bandit leader.
ཇག་བརྒྱབ་རྒྱུ་ནོར་ (cāggyəb gyunɔɔ) stolen goods, booty.
ཇག་ངན་ (cagŋɛn) sm. ཇག་ཀུན་.
ཇག་ཉུལ་ (cəgñul) sm. ཇག་སྒྱུལ་.
ཇག་རྟ་ (cagda) horse belonging to bandits.
ཇག་འདུལ་ (cagdüü) defeating/ conquering bandits; va.—བྱེད་.
ཇག་ནག (cagnag) sm. ཇག་ཀུན་.
ཇག་ནོམ་ (cagnom) things obtained by banditry.
ཇག་པ་ (cagba) brigand, bandit; va.—རྒྱག to rob (as a bandit).
ཇག་པ་འཇོམས་ (cagba jom) sm. ཇག་འདུལ་.
ཇག་པ་ལང་ཤོར་ (cagba laŋshɔɔ) a bandit with a long record, a hardened bandit.
ཇག་དཔུང་ (cagbuŋ) sm. ཇག་ཚོགས་.
ཇག་དཔོན་ (cagbön) boss/ ringleader of a group of bandits.
ཇག་མ་ (caàma) shovel, spade.
ཇག་མོ་ (cagmo) female bandit.
ཇག་སྒྱུལ་ (cəgñul) 1. spy, special agent. 2. bandit and spy.
ཇག་དམག (cagmaà) bandit army (used by the communists to refer to the Kuomintang army).
ཇག་རྨོངས་ (cagmoŋ) a derogatory term of abuse used for bandits.
ཇག་གཙོ་ (cagdzo) sm. ཇག་འགོ་.
ཇག་ཚང་ (cagdzaŋ) bandit's den/ hideaway.
ཇག་ཚོགས་ (cagdzɔɔ̀) bandit gang.
ཇག་འཛིན་པ་ (cagdzimbə) sb. who goes to arrest bandits.
ཇག་ཟིང་ (cagsiŋ) unrest caused by bandits.
ཇག་ཤོག (cagshɔɔ̀) sm. ཇག་ཚོགས་.
ཇང་ད་ལིང་ད་ (jaŋda liŋdə) swinging.
ཇང་དཔོན་ཆུང་བ་ (caŋbön cūŋwa) ch.tib. major general.
ཇང་དཔོན་ཆེ་བ་ (caŋbön cēwa) ch.tib. colonel general.
ཇང་དཔོན་འབྲིང་བ་ (caŋbön driŋwə) ch.tib. lieutenant general.
ཇང་ཡུའུ་ (caŋyu) ch. soy sauce.
ཇན་ཅང་ (cɛnjaŋ) ch. athletic hero (master of sports).
ཇན་པུའུ་ཀྲའི་ (cɛnbudre) ch. Cambodia.
ཇབ་ཇོབ་ (cəbjob) abbr. of ཇབ་བེ་ཇོབ་བེ་.
ཇབ་བེ་ཇོབ་བེ་ (cabbe jobbe) all mixed together in a bad way, odds and ends.
ཇམ་མུ་ (jammu) Jammu (Kashmir).
ཇར་ཇེར་དུ་འགྱུར་ (carjerdu gyur) vi. to get smashed/ crushed.
ཇར་མན་ (carmɛn) Germany, German.
ཇའི་སང་ (cɛsaŋ) shung. treasurer.
ཇི་ (ji) 1. interrogative particle: what, which ༖ དེ་ལ་གོང་ཇི་ཡིན་ནམ་ What is the price of that? 2. whatever, whichever ༖ དཔུང་དམག་ཇི་དགོས་ Whatever troops are/ were needed. ༖ སེམས་ལ་ཇི་བསམ་ཕོད་ཀྱི་འདུག (He) says whatever comes into

(his) mind ༑ དངུལ་ཇི་ཡོད་ཁོ་ལ་སྤྲད་པ་རེད་ Whatever money (they) had (they) gave him. 3. how much, however much/ many ༑ མི་རེ་རར་ད་ལྟ་ས་ཞིང་ཇི་ཡོད་ How much land does each person have now?

ཇི་སྐད་ (jigɛɛ̀) 1. what/ whatever was said or written ༑ ཁོས་ཇི་སྐད་ཟེར་བ་བཞིན་ According to what he says. ༑ ཇི་སྐད་བཤད་ཀྱང་ Whatever I told him. 2. whatever was quoted from somewhere.

ཇི་ག (jigə) 1. sm. ཇི་འདྲ་. 2. never, not under any condition ༑ ཇི་གར་མི་བརྗེད་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ (I) will never forget it.

ཇི་དགར་ (jigar) sm. ཅི་དགར་.

ཇི་དགུ་ (jigu) many things, all kinds of things ༑ གནས་ཚུལ་ཇི་དགུ་གོ་རྒྱུ་འདུག་ཀྱང་བདེན་མིན་ངས་མི་ཤེས་ One hears all kinds of things but I don't know if they are true.

ཇི་དགེ་ (jige) sm. ཇི་འགབ་.

ཇི་འགབ་ (jigəb) what is best, what is better (to do) ༑ གནས་ཚུལ་འདིའི་སྐོར་ཇི་འགབ་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ཞུ་ Regarding this matter, please give me your advice on whatever is better.

ཇི་ཆེད་ (jijeè) for what purpose, why.

ཇི་སྙམ་ (jiñam) whatever comes to mind, whatever one thinks.

ཇི་སྙེད་ (jiñeè) however much there is, whatever there is ༑ ད་ཕན་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞིགས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཕྱིན་ཡོད་ Up to now, (We) have progressed whatever was possible given our experience.

ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་ (jiñii jigjii) shung. many ༑ སྐབས་ཤིག་རིང་དགོན་པའི་ནང་སྒྲིག་ལམ་འཆལ་བཤད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་པ་ For a time now there have been many incidents of undisciplined behavior in the monastery.

ཇི་སྙེད་དེ་སྙེད་ (jiñeè teñeè) whatever one has/ can, that much ..., however much there is, that much... ༑ རང་གིས་ཇི་སྙེད་ཤེས་པ་དེ་སྙེད་གཞན་ལ་བསླབ་དགོས་ Whatever knowledge one has, that much one should teach others.

ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ (jiñeè yööba) sm. ཇི་སྙེད་.

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ (jida jidar) sm. ཇི་ལྟར་

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུ་ (jida jidəbu) sm. ཇི་ལྟར་

ཇི་ལྟ་བ་ (ji dāwa) 1. sm. ཇི་ལྟ་བུ་. 2. authentic.

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ (ji dāwashin) 1. just as, exactly, same as ༑ ཁོ་ཚོས་བོད་ལ་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They did it just as when they were in Tibet. ༑ ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ Just like what he said. 2. whatever ༑ སྲོག་ཆགས་བཞི་པོ་རང་ལ་དགོས་མཁོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྡོང་ཤིང་དེས་སྦྱིན་ The tree gave whatever was needed to each of the four animals.

ཇི་ལྟ་བུ་ (ji dəbu) sm. ཇི་ལྟར་, 1.

ཇི་ལྟ་ཡང་ (jidayaŋ) sm. གང་ལྟར་.

ཇི་ལྟར་ (jidar) 1. how, in what way, like what ༑ འདི་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་རེད་ How should (one) do this? ༑ ཁོས་ཇི་ལྟར་ཟེར་བ་བཞིན་བྱོས་ཤིག Do as he tells (you)! 2. however, in any case, whatever, anyway ༑ ཇི་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་ཁ་ང་ཚོར་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ Anyway, we will win a victory. ༑ ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་རེད་ Whatever (you) do it will not help. 3. accordingly, in that manner, similar to ༑ སོག་པོའི་དམག་ལུགས་དང་སྒྲིག་བཀོད་ཇི་བཞིན་བཟོས་ (They) made (it) in accordance with Mongol military customs and rules.

ཇི་ལྟར་དྲང་ (jidar traŋ) how to comprehend or interpret ༑ རྩོམ་ཡིག་དེའི་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཇི་ལྟར་དྲང་ Based on the words of the article, how do we comprehend the meaning?

ཇི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་ (jidar cegyu) what should be done, what should we do.

ཇི་སྟེ་ (jide) if.

ཇི་འདྲ་བ་ (ji drawə) sm. གང་འདྲ་.

ཇི་འདྲ་ཞིག (ji drashig) like what, what kind ༑ ཁོ་མི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ What is he like as a person? ༑ མོ་ལ་ཁང་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་འདུག What kind of a house does she have?

ཇི་ནུས་ (ji nüü) as much as possible, to the utmost ༑ ཁོང་གིས་རོགས་རམ་ཇི་ནུས་བྱས་ནས་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ We got as much benefit/ assistance as possible.

ཇི་བྱེད་ (jiceè) whatever is done ༑ ངས་ལས་ཀ་ཇི་བྱེད་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་སོང་ (They) criticized whatever work I did.

ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ (jimə jishin) exact, exactly the same, just like ༑ ཕྲུ་གུ་དེ་ཕ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཞིག་འདུག The child is just like his father. 2. in (real) detail. 3. whatever is.

ཇི་ཕྱིར་ (jicir) sm. ཇི་ཆེད་.

ཇི་མི་སྙམ་པར་ (jimi ñāmbar) unconcerned, indifferent, without thought of consequences, having no cares; va.—སྡོད་; —གནས་ ༑ དཀའ་ངལ་གྱི་མདུན་དུ་ཁོང་ཇི་མི་སྙམ་པར་གནས་པ་རེད་ He remained unconcerned when facing difficulties.

ཇི་ཙམ་ (jidzam) how much, how many, however much/ many ༑ ཁོ་ལ་ས་ཞིང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ How much land does he have? ༑ ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱག་དེབ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ How many books do you have? ༑ ཁོ་ལ་མ་རྩ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ཤོར་པ་རེད་ He lost however much (whatever) capital he had. 2. (— + vb. + པ་/ བ་ + དེ་ཙམ་) however much ... that much ༑ དཔེ་ཆ་ཇི་ཙམ་ཀློག་པ་དེ་ཙམ་ཤེས་ཀྱི་རེད་ However much (you) read, that much (you) will learn.

ཇི་ཙུག (jidzug) sm. གང་འདྲ་.

ཇི་ཞིག (jishig) how is it.

ཇི་བཞིན་ (jishin) sm. ཇི་ལྟར་.

ཇི་བཞིན་དུ་ (jishindu) as it is, identical ༑ ཁོང་གིས་སྟག་གི་གཟུགས་བརྙན་ཇི་བཞིན་དུ་བྲིས་འདུག He drew the image of the tiger identically.

ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ (jishin məjuŋwə) not exactly like something is/ was supposed to be.

ཇི་འོས་ (jiwöö) whatever is appropriate/ fitting, whatever is right/ best ༑ དེ་སྐོར་ཇི་འོས་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡིན་ I shall think about whatever is appropriate for that.

ཇི་ཡང་རུང་ (jiyaŋ ruŋ) anything will be okay.

ཇི་ཡོད་ (jiyöö) all, whatever there is.

ཇི་རིགས་པ་ (jirigbə) sm. ཅི་རིགས་པ་.

ཇི་རོབ་ (jirob) arc. sm. ཇི་ཆེད་.

ཇི་ལེགས་ (jileg) as good as possible.

ཇི་སོང་གཞུང་གཏོང་ (jisoŋ shuŋdoŋ) being reimbursed by the government for what was spent.

ཇི་སོང་རྩིས་དག་ཞུ་བ་ (jisoŋ dzīidag shuwə) reimbursing for what was spent.

ཇི་སྲིད་ (jisii) as long as, however long ༑ ཇི་སྲིད་ཁྱེད་བཞུགས་པའི་བར་ As long as you live. ༑ ཇི་སྲིད་ལས་ཀ་མ་ཆར་བར་དུ་དེ་སྲིད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་མ་རེད་ So long as the work is not finished there will be no development.

ཇི་སྲིད་ཉི་ཟླའི་བགྲོད་པ་མ་ནུབ་བར་ (jisii ñindɛ drööba manubbar) shung. forever ༑ ཇི་སྲིད་ཉི་ཟླའི་བགྲོད་པ་མ་ནུབ་བར་ཁྲ་དོན་འདི་རང་ལ་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་དགོས་རྒྱུ་ You all must abide by this verdict forever. [Lit. until the motion of the sun and moon stops].

ཇི་སྲིད་དེ་སྲིད་ (jisii tesii) doing sth. until it is done/ finished/ completed ༑ ཇི་སྲིད་རྒྱལ་ཁ་མ་འཐོབ་བར་དུ་དེ་སྲིད་འཐབ་འཛིང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ We will fight until we are victorious.

ཇི་སྲིད་བདེ་འཁོད་ཡོང་བ་ (jisii degöö yoŋwa) to be peaceful and calm forever.

ཇི་སྲིད་གནམ་གནས་བར་ (jisii namnɛɛ̀bar) shung. forever, however long ༑ ཇི་སྲིད་གནམ་གནས་བར་དཔའ་བོའི་མཚན་སྙན་རྒྱུན་འཇགས་སུ་གནས་རྒྱུ་ The reputation of the hero will last forever.

ཇི་སྲིད་པར་དུ་ (jisii pardu) however long ༑ སྐྱོན་མེད་གྲོགས་པོ་ནི་ཇི་སྲིད་པར་དུ་རྙེད་མི་སྲིད་ It is not possible to find a friend who has no faults however long (you look).

ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་ (jisii tsöwɛ par) from birth to death.

ཇིང་གི་ར་ཀན་ (jiŋgee kan) Genghis Khan.

ཇིང་གི་ར་རྒྱལ་པོ་ (jiŋgee gyɛɛbo) Genghis Khan.

ཇིན་ཚལ་ (jindzɛɛ) ch. celery.

ཇའི་ལུད་ (jɛlüü) potash fertilizer.

ཇུ་ཏིག (judig) a type of divination done by Bon practitioners.

ཇུ་ཐིག (judig) sm. ཇུ་ཏིག.

ཇུ་བོ་ (juwo) 1. a mortar made from stone. 2. a stone, rock.

ཇུན་གར་ (juŋgar) Dzungar Mongols.

ཇུན་གར་དུས་ཟིང་ (juŋgar tüüsiŋ) shung. the Dzungar Disturbance (of 1717-18).

ཇུན་ཝང་ (junwaŋ) ch. head of a district/ area, king.

ཇུས་ (jüü) 1. strategy, policy, scheme, va.—གཏོང་; —འདིང་; —འདོན་ to plan, to lay out or come up with a strategy/ plan. 2. (vb.+ — + བྱེད་) to plan/ intend to do the verbal action ༄ སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་ལ་གཏོང་ཇུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) plan to make only misery. 3. a type of brocade made with gold thread.

ཇུས་འཁྲི་ (jüüdri) poking one's nose into other people's affairs, meddling in other's business, not minding one's own business; va.—བྱེད་.

ཇུས་བཀོད་ (jüügöö) p. of ཇུས་འགོད་.

ཇུས་བཀོད་པ་ (jüügööba) sm. ཇུས་འགོད་པ་.

ཇུས་སྐྱལ་ (jüügüü) sm. ཇུས་གཏོང་.

ཇུས་མཁས་པོ་ (jüü kɛ̄ɛbo) crafty, ingenious, clever (with regard to planning/ strategizing).

ཇུས་མཁས་སྤྱོད་གཙང་ (jüükɛɛ jöödzaŋ) good at strategy and honest/upright in behavior.

ཇུས་རྒོལ་ (jüügöö) strategic attack; va.—བྱེད་.

ཇུས་འགོད་ (jüügöö) planning, making/ designing/ laying out strategies; va.—བྱེད་ to plan, to design/ laying out strategies/ policies ༄ དམག་འཁྲུག་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཇུས་འགོད་ Planning for expanding the war. ༄ མི་མང་གི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཇུས་འགོད་བྱས་པ་རེད་ (They) designed it according to the people's suggestions.

ཇུས་འགོད་ཀྱི་དཔེ་རིས་ (jüügöögi bērii) model design/ drawing.

ཇུས་འགོད་ཁང་ (jüügöögi) a planning/ designing office.

ཇུས་འགོད་སྡེ་ཁག (jüügöö degaà) planning/ designing unit.

ཇུས་འགོད་པ་ (jüügööba) strategist, idea man, planner.

ཇུས་འགོད་བྱེད་སྟངས་ (jüügöö cedaŋ) designing stages, planning process.

ཇུས་འགོད་བློ་འདོན་ (jüügöö lōndön) making strategy/ plans and giving expert advice.

ཇུས་འགོད་ཡོན་ (jüügöö yoan) tib.ch. 1. planning bureau/ ministry. 2. sm. ཇུས་འགོད་ཁང་.

ཇུས་འགོད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (jüügöö shimjuùgaŋ) institute of design.

ཇུས་འགོད་རིག་པ་ (jüügöö rigbə) operational studies/ science, planning studies/ research.

ཇུས་འགྲོ་ (jündro) successful (for strategies, plans, etc.).

ཇུས་ངན་ (jüüŋɛn) bad or evil plan/ scheme/ plot; va.—བྱེད་.

ཇུས་ངན་ལམ་ལྷོངས་ (jüüŋɛn lāmlhoŋ) successful in carrying out an evil plan/ plot.

ཇུས་ཆ་ (jüüja) sm. ཇུས་.

ཇུས་ཆེན་ (jüüjen) great scheme, big strategy, important plan.

ཇུས་ཉེས་ (jüüñeè) 1. an unfortunate/ unlucky event, a tragedy, a mishap; vi.—ཐོགས་ ༄ སྐབས་དེ་རུ་སྐུ་བཙན་ཕུབ་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པར་ལམ་སེང་ཇུས་ཉེས་ཐོག་པ་རེད་ At that time the followers of Kunpela immediately came to misfortune. 2. a mistaken/ wrong/ bad strategy.

ཇུས་གཏོགས་ (jüüdɔɔ) intervention, meddling; interference; va.—བྱེད་.

ཇུས་གཏོང་ (jüü dōŋ) see ཇུས་.

ཇུས་མཐ་ (jüüda) final plan.

ཇུས་མཐ་མ་ (jüü tāma) sm. ཇུས་མཐ་.

ཇུས་བདེ་ (jüüde) simple method/ plan/ scheme.

ཇུས་འདིང་ (jüü diŋ) va. to make plans.

ཇུས་འདིང་གླིང་གི་ཐོག་ཁར་སླེབས་ (jüüdiŋliŋgi tɔ̄ɔgaa lēè) vi. to come to a crisis/ dilemma and not know what to do [Lit. to arrive on the roof of the building called Chudingling].

ཇུས་འདོན་མཁན་ (jüü döŋgɛn) person who does planning.

ཇུས་འདོན་པ་ (jüü dömba) sm. ཇུས་འདོན་མཁན་.

ཇུས་འདྲི་ (jüündri) consulting; va.—བྱེད་ ༄ ཇུས་འདྲི་ཀུང་སི་ A consulting firm.

ཇུས་ནོར་ (jüünɔɔ) a mistaken or wrong strategy.

ཇུས་པ་ (jüübə) sm. ཇུས་འདོན་པ་

ཇུས་དཔོན་ (jüübön) the main planner, the head strategist.

ཇུས་མང་བཀོད་ཟབ་ (jüümaŋ gōōsəb) a careful plan with many strategies.

ཇུས་མེད་ཇུས་འཁྲི་ (jüümeè jüüdri) uncalled for interference/ intervention, not minding one's own business, meddling into other's affairs; va.—བྱེད་ ༄ རྒྱ་དམར་གྲིས་ང་ཚོའི་ནང་སྲིད་ལ་ཇུས་མེད་ཇུས་འཁྲི་བྱེད་ཀྱི་འདུག (The) Chinese communists are meddling in our internal affairs.

ཇུས་མེད་ཇུས་གཏོགས་ (jüümeè jüüdɔɔ) sm. ཇུས་མེད་ཇུས་འཁྲི་.

ཇུས་རྩ་ (jüüdza) shung. main root ༄ གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ཇུས་རྩ་བཞིལ་ལྡན་གླིང་དགའི་ཡ་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་འདིར་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་ Since the main root of Ganden Photrang (the Tibetan government) was established in Tibet.

ཇུས་ཚོད་ (jüüdzöö) controlling a plan/ scheme/ strategy.

ཇུས་འཚོལ་ (jüü tsöö) va. to look or search for a plan/ strategy.

ཇུས་གཞི་ (jüüshi) plan, device, method; va.—འདོན་; —འདིང་; —སྒྲོར་ to plan, to make a plan/ strategy.

ཇུས་གཞི་མཉམ་འགོད་ (jüüshi ñamgöö) joint planning/ strategizing.

ཇུས་གཞི་ཧྲིལ་པོ་ (jüüshi hriību) complete plan or strategy.

ཇུས་ཟད་ཤུགས་རྫོགས་ (jüüsɛɛ̀ shūgdzɔɔ̀) at the end of one's wits/ resources [Lit. strategies worn out, strength exhausted].

ཇུས་བཟང་ (jüüsaŋ) well planned, a good plan/ strategy.

ཇུས་བཟང་གཡུལ་རྒྱལ་ (jüüsaŋ yüügyɛɛ) defeating one's opponent by a good strategy.

ཇུས་རབ་ (jüürəb) the best plan/ strategy.

ཇུས་ལ་ཇུས་ལན་ (jüüla jüülɛn) a counter attack or counter response to sb.'s plot.

ཇུས་ལན་ཇུས་ཀྱིས་ལྡོག (jüülen jüügi lɔ̄ɔ) va. to counter an opponent's strategy with one's own strategy.

ཇུས་ལེགས་ (jüüleg) a good strategy/ plan.

ཇུས་སློབ་ (jüü lōb) va. to teach to plan/ strategize.

ཇེ་ (je) 1. more: augmentive particle used in comparative constructions (usu. — + adj.) ༄ ཐོན་ཚད་ཇེ་མཐོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The level of production is going higher (increasing). ༄ ཉིན་རེ་བཞིན་གནད་དོན་དེ་ཇེ་གསལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Each day the matter became clearer. ༄ ཁོ་ཚོས་ཐོན་ཚད་སྔར་ལས་ཇེ་མཐོར་བཏང་པ་རེད་ They increased the production level so that it was higher than before. 2. (— + adj. + — + adj.) a. with འགྲོ་ and verbs of motion: expresses the idea of becoming more and more ༄ གནམ་གྲུ་དེ་ཇེ་མཐོ་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན་པ་རེད་ The plane went higher and higher. b. with གཏོང་: to make more and more ༄ ཁོ་ཚོས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྤུས་ཚད་ཇེ་ཞན་ཇེ་སྡུག་ཏུ་བཏང་པ་རེད་ They worsened the quality of the product more and more. 3. (— + vb. + — + adj.) the more the verbal action was

done, the more ... it became ། ཁོ་ཚོའི་ངན་ཇུས་དེ་ཇེ་བཀབ་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Their evil intention is becoming more evident the more they conceal it.

ཇེ་བཀབ་ཇེ་གསལ་ (jegəb jesεl) making more conspicuous/ apparent by trying to hiding or conceal.

ཇེ་ངན་ཇེ་སྡུག (jeŋen jeduù) becoming worse and worse.

ཇེ་ཉེ་ (jeñe) closer and closer ། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇེ་ཉེར་ཕྱིན་པ་རེད་ The relations between the two countries became closer and closer.

ཇེ་ཆེར་ (jecer) bigger, greater; va.—གཏོང་ to make bigger/ greater; vi.—འགྲོ་ to get or become bigger/ greater ། སྟོབས་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are becoming more powerful.

ཇེ་ཉམས་ (jeñam) shung. declining gradually ། དགེ་འདུན་བསྙེན་བཀུར་མཆོད་རྒྱུན་ཇེ་ཉམས་བྱུང་བ་ The continuation of offerings for the monks declined gradually (more and more).

ཇེ་མཐུ་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་ (jedu jemaŋdu dro) vi. to become more and more serious and widespread (e.g., a rumor).

ཇེ་མཐོར་ (jedɔr) higher, greater, more ། འགྲོ་སོང་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན་སོང་ Expenses went higher.

ཇེ་སྡུག་ཇེ་ཞན་ (jedug jeshεn) worse and worse; vi.—འགྱུར་ to become worse and worse.

ཇེ་ནི་རལ་ (jenirel) eng. military general.

ཇེ་ཞན་ཇེ་སྡུག (jeshεn jedug) getting worse and worse.

ཇེ་ཤིག (jeshig) sm. རེ་ཤིག.

ཇེ་བཟང་ཇེ་ལེགས་ (jeleg) better and better.

ཇེ་རིང་ཇེ་རིང་ (jeriŋ jeriŋ) longer and longer, farther and farther.

ཇེ་ལེགས་ (jeleg) getting better.

ཇེ་ལོད་དུ་འགྲོ་ (jelöödu dro) getting worse and worse ། བར་ལམ་གསུས་པའི་ནད་གཞི་ཇེ་ལོད་དུ་སོང་བས་ལས་བཅར་ཞུ་མ་ཐུབ་པ་ Recently, because my sickness got worse, I could not go to work.

ཇེམ་ཙེ་ (jemdze) scissors; va.—རྒྱག to cut with scissors.

ཇོ་ཇོ་ (cojo) 1. elder brother. 2. a term used to address a man slightly older than oneself.

ཇོ་ཁང་ (cogaŋ) 1. the Tsuglagang temple in Lhasa. 2. the chapel of the Jo statue in the Tsuglagang temple in Lhasa.

ཇོ་བོ་ (cowo) 1. nobleman, man of high rank 2. elder brother, elder male relative of the same generation. 3. the Buddha.

ཇོ་བོ་མཆེད་གཉིས་ (cowo cēēñii) the two famous statues of the Buddha —ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ in the Tsulhakang and ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ in the Ramoche.

ཇོ་བོ་རྗེ་ (cowo je) Atisha.

ཇོ་བོ་དབུ་སྐྲ་ (cowo ūdra) the willow tree just outside the Tsuglagang (that is said to have been planted by Queen Wenchen).

ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ (cowo migyöö dɔrje) the statue in the Ramoche temple of the Buddha brought to Tibet by Songtsen Gampo's Nepalese wife.

ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ (cowo rimboce) the ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ Buddha in the Jokang.

ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ (cowo shāgya muni) the Shakyamuni Buddha.

ཇོ་བོའི་དབུ་སྐྲ་ (cowö ūdra) sm. ཇོ་བོ་དབུ་སྐྲ་.

ཇོ་དྲེགས་ (codreg) two year old mule.

ཇོ་མོ་ (como) 1. noblewoman, woman of high rank. 2. goddess. 3. nun. 4. queen. 5. the consort of a lama.

ཇོ་མོ་མཁན་པོ་ (como kēmbo) abbess.

ཇོ་མོ་གངས་དཀར་རི་ (como kāŋgarri) Mt. Everest.

ཇོ་མོ་གངས་ཅན་རི་ (como ganjεnri) sm. ཇོ་མོ་གངས་དཀར་རི་.

ཇོ་མོ་གླང་མ་ (como lāŋma) Mt. Everest.

ཇོ་མོ་ལྷ་རི་ (como lhāri) Mt. Chomolhari (near Phari).

ཇོ་ཙི་ (codzi) varnish, lacquer.

ཇོ་ཙི་གསེར་ཤོག (codzi sērshɔɔ̀) varnish and golden foil.

ཇོ་ཞྭ་ (cosha) hat worn by nuns.

ཇོ་བཟང་ (josaŋ) kind, considerate (with a slightly negative connotation of being naive/ simple and unable to distinguish what is good and what is bad).

ཇོ་ལགས་ (colaà) 1. elder brother, elder male relative of the same generation. 2. shung. a term used for lower ranking clerks in the traditional Tibetan Government (a category lower than full lay government officials).

ཇོ་ལོས་པོ་ (co lööbo) sm. ཇོ་བཟང་.

ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གཉིས་ (cosha nāmñii) sm. ཇོ་བོ་མཆེད་གཉིས་.

ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གསུམ་ (cosha nāmsum) 1. the two main statues of the Buddha in the Ramoche and Tsuklhakhang temples (ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ and ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་) and the statue of Avaloketisvara in the Potala. 2. the three statues of the Buddha in the Ramoche and Tsuklhakhang temples (ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་, ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ and འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་).

ཇོ་ཤཱཀ (coshaà) abbr. of ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་.

ཇོར་ཌན་ (jɔrdεn) Jordan.

མཇལ་: p. **མཇལ་**; f. **མཇལ་**; imp. **མཇོལ་** (jεε) va. to meet, to see, to call on (h.) ། སང་ཉིན་མཇལ་གྱི་ཡིན་ (I) will meet (you) tomorrow. ། ཁོ་གཉིས་སྔོན་དུ་མཇལ་ཡོད་མ་རེད་ Those (two) haven't met before.

མཇལ་སྐལ་ (jεεgεε) the karma to meet sb.

མཇལ་སྐོར་ (jεεgɔɔ) going around to visit monasteries/ temples, going to visit religious sites and do circumambulation.

མཇལ་ཁ་ (jεεga) an audience (h.); va.—གཏོང་; —གནང་ to grant an audience, to give an audience; va.—ཞུ་ to seek/ have an audience; va.—བཅར་ to go to have an audience ། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཡོང་བའི་མི་ཚོགས་ཤིག་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་བ་རེད་ (He) gave an audience to a group of people from abroad. ། བླ་མའི་མཇལ་ཁ་ཞུས་པ་ཡིན་ (We) had an audience with the lama.

མཇལ་ཁ་ཞུས་པ་གནང་ (jεεga süübə nāŋ) va. to seek an audience (h.).

མཇལ་ཁར་འབོད་ (jεεgar böö) va. to summon for an audience.

མཇལ་སྒྲིག (jεεdrig) arranging a line of audience seekers filing by a lama; va.—བྱེད་.

མཇལ་བཅར་ (jεεjaa) audience, visit to a superior (h.); va.—གནང་; —ཞུ་ to go for an audience, to pay a visit to a superior.

མཇལ་རྟེན་ (jεεden) present or gift presented when seeing/ meeting/ visiting a person (h.); va.—འབུལ་ to present or give a gift on seeing/ meeting/ visiting a person.

མཇལ་དར་ (jεεdar) Tibetan ceremonial scarf (h.); va.—སྤྲོད་; —འབུལ་ to present/ give a ceremonial scarf.

མཇལ་དར་སྣེ་སྤྲོད་ (jεεdar nēdröö) offering ceremonial scarves when people first meet one another.

མཇལ་དར་ལ་གཙོར་ (jεεdarla jɔ̄ɔ) sm. མཇལ་དར་ལ་བཅར་.

མཇལ་དར་ལ་བཅར་ (jεεdarla jāā) va. to go to give a ceremonial scarf.

མཇལ་དུམ་ (jεεdum) sm. མཇལ་འདུམ་.

མཇལ་གདན་ (jεεdεn) cushion put down for people seeking audiences.

མཇལ་གནང་ (jεεnaŋ) va. to meet (h.).

མཇལ་འདུམ་ (jεndum) face-to-face negotiating/ mediating; va.—བྱེད.

མཇལ་སྣ་ (jεεna) a go-between.

མཇལ་སྤྲོ་པོ་ (jεε drōbo) pleasant to the eyes.

མཇལ་ཕྱག (jɛɛjaà) prostrating when getting an audience with a lama or ruler; va.—འཕུལ་.

མཇལ་འཕྲད་ (jɛɛdrɛɛ) meeting (h.); va.— གནང་; —ཞུ་ to meet, to visit ། སྲིད་འཛིན་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་པ་རེད་ (They) met the president.

མཇལ་འཕྲད་ཁང་ (jɛɛdrɛɛgaŋ) meeting room, reception room.

མཇལ་བག་སྒྲོ་པོ་ (jɛɛbaà drōbo) 1. sm. མཇལ་སྒྲོ་པོ་. 2. term used with reference to females who are plump and personable—has the slightly negative connotation of being not very pretty.

མཇལ་བར་ཞུ་ (jɛɛwar shu) va. to request an audience (h.).

མཇལ་མང་ (jɛɛmaŋ) an audience for a large group/ crowd, public audience.

མཇལ་མོལ་ (jɛɛmöö) meeting and discussing.

མཇལ་དམངས་ (jɛɛmaŋ) sm. མཇལ་མང་.

མཇལ་ཞུ་ (jɛɛshu) 1. calling on sb. of higher status to pay respects (h.); va.—ཞུ་ to call on to pay respects. 2. sm. མཇལ་རྟེན་.

མཇལ་ཡིག་མཛོད་གསུམ་ (jɛɛyiì dzöösum) shung. abbr. the three: steward (མགྲོན་གཉེར་), secretary (དྲུང་ཡིག་), manager (ཕྱག་མཛོད་) of labrang and aristocratic families.

མཇལ་ལན་ (jɛɛlɛn) return visit or call; va.—བྱེད་; —གནང་; —ཞུ་.

མཇལ་སློག (jɛɛlɔɔ) a superior returning a gift brought by someone who has come for an audience; va.—བྱེད་; —གནང་; —ཞུ་.

མཇིང་ (jiŋ) sm. འཇིངས་.

མཇིང་གོང་ (jiŋgoŋ) a small indentation at the back of the neck.

མཇིང་བསྒོར་གདོང་ (jiŋgɔɔ dōŋ) va. to go with one's arm around the shoulder of another.

མཇིང་ཉག (jiŋñag) back of the neck.

མཇིང་པ་ (jiŋbə) neck; vi.—མཁྲང་ to be spoiled/ willful/ obstinate/ defiant.

མཇིང་པ་མཁྲང་པོ་ (jiŋbə trāŋbo) sm. མཇིང་པ་སྦོམ་པོ་.

མཇིང་པ་མཁྲེགས་པོ་ (jiŋbə trāgbo) sm. མཇིང་པ་སྦོམ་པོ་.

མཇིང་པ་སློད་ (jiŋbə lȫȫ) vi. to hang one's head down.

མཇིང་པ་སྒྲེང་ (jiŋbə dreŋ) va. to straighten one's neck.

མཇིང་པ་འཆུ་ (jiŋbə cū) vi. to sprain the neck.

མཇིང་པ་བསྟན་ (jiŋbə dɛ̄n) va. to be hardheaded/ stubborn ། ཁྲལ་བསྡུ་དུས་མཇིང་པ་བསྟན་ཙང་གང་ཡང་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་མ་སོང་ When taxes were being collected, because he was hardheaded he did not have to pay anything.

མཇིང་པ་བསྣར་ (jiŋbə nār) va. to work hard [Lit. to stretch one's neck].

མཇིང་པ་སྦོམ་པོ་ (jiŋbə bombo) rude, impolite, defiant, insolent, willful, obstinate.

མཇིང་པའི་རྩ་ལེབ་ (jiŋbɛ cūleb) muscle at the back of the neck.

མཇིང་པར་བཞོན་ (jiŋbar shön) va. to boss, to take advantage of (someone's inability/ weakness), to ride roughshod over [Lit. to ride on someone's neck].

མཇིང་སྦྲེལ་ (jiŋdree) putting/ fixing two (animals) together for plowing; va.—བྱེད་; —གཏོང་

མཇིང་ཚིགས་ (jiŋdzig) cervical vertebra; vi.—འཆུས་ to get a stiff neck, to twist one's neck.

མཇིང་ཡོན་ (jiŋyön) crooked/ bent neck.

མཇུག (juù) the end, the last ། ཟླ་བ་འདིའི་མཇུག་ལ་ At the end of this month. ། ལོ་མཇུག The end of the year.

མཇུག་སྐྱེལ་ (jug gyēē) va. to complete/ finish.

མཇུག་སྐྱོང་ (juggyoŋ) 1. looking after a person (until death), seeing a responsibility/ job through until it is finished, completing a task/ job; va.—བྱེད་ ། ཁོས་ཨ་མར་མཇུག་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱས་སོང་ He looked after his mother well (until her death). ། ལས་འགན་འདིའི་སྐོར་མཇུག་སྐྱོང་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུ་ལྷ་སར་རང་ལ་བྱེད་དགོས་ Concerning this job, we have to bring it to completion by having continuing talks in Lhasa itself. 2. sm. མཇུག་འགྲིལ་.

མཇུག་བསྐྱངས་ (jug gyāŋ) p. of མཇུག་སྐྱོང་.

མཇུག་ཁྲུན་ཆོད་ (jugdrün cȫȫ) vi. to get wrapped up/ completed.

མཇུག་འཁྱོངས་ (juggyoŋ) completing, finishing; va.—བྱེད་.

མཇུག་གུ་ (juggu) end, last, final; va.—སྐྱེལ་ to finish, to see to the end/ completion.

མཇུག་གྲངས་ (judraŋ) the last number.

མཇུག་འགྲིལ་ (jug drii) vi. to be able to wind up/ end/ conclude/ complete (work, meetings, etc.) ། ཚོགས་འདུ་འདི་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ནས་མཇུག་འགྲིལ་བ་རེད་ The meeting ended victoriously. ། ཛ་དྲག་གི་རོགས་རམ་མཇུག་འགྲིལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are winding up the emergency aid program. ། ངས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་དུ་དང་མཇུག་འགྲིལ་མ་སོང་ I am not able to conclude my research even now. 2. the end.

མཇུག་འགྲིལ་མེད་པ་ (jugdrii meèba) unfinished, incomplete.

མཇུག་སྒྲིག (jugdrig) concluding compiling sth; va.—བྱེད་ ། ཁོང་གིས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་སྒྲིག་གནང་པ་རེད་ ། He finished compiling the history.

མཇུག་སྒྲིལ་ (jug drii) va. to conclude, to complete.

མཇུག་སྒྲོ་ (jugdro) tail feathers.

མཇུག་སྒྲོལ་ (jugdröö) completion, graduation, termination.

མཇུག་གཅོད་ (jug jȫȫ) va. to discontinue/ stop, to adjourn.

མཇུག་ཆ་ (jugja) sm. མཇུག་བརྗོད་.

མཇུག་བརྗོད་ (jugjöö) epilogue.

མཇུག་མཇུག (jugjuù) the last, the final one.

མཇུག་བསྙེགས་ (jug ñēg) va. to go after, to chase.

མཇུག་ཏུ་ (jugdu) at the end, behind, after.

མཇུག་ཏོ་ (jugdo) tail.

མཇུག་གཏོང་རླངས་འཁོར་ (jugdoŋ lāŋgɔɔ) last bus (of the day).

མཇུག་བདུལ་ (jug dǖǖ) sm. མཇུག་སྒྲིལ་.

མཇུག་ཐོགས་ (jugdɔɔ) as soon as, immediately.

མཇུག་ཐོན་ (jug tȫn) vi. to have/ be completed/ finished.

མཇུག་མཐུད་ (jug tǖǖ) va. to join the ends of two things.

མཇུག་དུམ་ (jugdum) 1. short tail. 2. a short period.

མཇུག་དེད་ (jugdeè) pursuing, following; va.—བྱེད་.

མཇུག་གདངས་ (jugdaŋ) (in music) conclusion, end, finale.

མཇུག་གདན་ (jugdɛn) cushion.

མཇུག་རྡུམ་ (jugdum) changeable, fickle [Lit. short tail].

མཇུག་སྡུད་ (jūgdǖǖ) finishing, concluding; va.—བྱེད་.

མཇུག་སྡོམ་ (jugdom) concluding, conclusion, closing (usu. of a speech or meeting); va.—རྒྱག; —བྱེད་ to conclude, to close ། ཚོགས་མི་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་དང་བཅས་ཚོགས་འདུ་འདི་མཇུག་སྡོམ་བྱས་པ་རེད་ They concluded the meeting with a note of thanks to the delegates.

མཇུག་སྡོམ་སྙན་ཞུ་ (jugdom ñēnshu) final report, year-end report.

མཇུག་བསྡུ་ (jugdu) concluding, completing, finishing, closing; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to conclude, to close ། མཇུག་བསྡུའི་གཏམ་ Closing speech. ། མཇུག་བསྡུའི་མཛད་སྒོ་ Closing ceremony. ། ངས་ལས་ཀའི་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན་ I concluded my work.

མཇུག་བསྡུས་ (jugdüü) p. of མཇུག་བསྡུ་.

མཇུག་བསྡོགས་ (jugdoò) sm. མཇུག་སྒྲིལ་

མཇུག་བསྡོམས་ (jugdom) p. of མཇུག་སྡོམ་.

མཇུག་ནག (jugnag) black tail.

མཇུག་གནས་ (jugnɛɛ) terminal point/ destination, the last ། མཇུག་གནས་གྲངས་ཀ་ The last of a series of numbers.

མཇུག་གནོན་ (jugnön) keeping going, continuing; va.—བྱེད་ to continue, to keep going.

མཇུག་གནོན་རྒྱབ་གཉེར་ (jugnön gyəbñer) helping/ supporting/ assisting to continue (to function/

operate).

མཇུག་གནོན་དོ་དམ་ (jugnön todam) shung. continuing to take care of/ look after sth. ¶ སྔོན་གཏན་འཁེལ་བའི་ལས་གཞིའི་མཇུག་གནོན་དོ་དམ་སྐྱོང་མེད་དགོས་ཀྱི་ One should continue to take care of the project that has been decided on earlier.

མཇུག་སྣེ་ (jugne) the tail end, the end of sth. or someplace ¶ སྐུད་པའི་མཇུག་སྣེ་ The end of the thread. ¶ མཇུག་སྣེའི་དབང་རྩ་ Nerve ending.

མཇུག་སྔོན་ (jugnön) sm. མཇུག་གནོན་.

མཇུག་པོང་ཅན་ (jug pöŋjɛn) comet.

མཇུག་སྤོད་ (jugböö) the tail hair of livestock.

མཇུག་འཕྲོ་ (jundro) sth. unfinished, leftover; va.—སྒྲིལ་ to finish or conclude sth. that is unfinished/ leftover/ remaining ¶ ལས་ཀའི་མཇུག་འཕྲོ་ Unfinished work.

མཇུག་བྱང་ (jugjaŋ) final/ concluding section of a book, postscript.

མཇུག་དབྱངས་ (jugyaŋ) sm. མཇུག་གདངས་.

མཇུག་འབྲས་ (jundrɛ̀ɛ) final result, final outcome ¶ མཇུག་འབྲས་མི་བཟང་ A bad final result.

མཇུག་མ་ (jugmə) 1. a tail. 2. the last part of sth., the final/ end part ¶ གློག་བརྙན་དེའི་མཇུག་མ་མཐོང་མ་བྱུང་ (We) did not see the last part of the movie. 3. the one at the end, the last one ¶ ཁོ་གྲལ་གྱི་མཇུག་མ་དེ་རེད་ He is the one at the end of the row.

མཇུག་མ་བཀྱག (jugmə gyàà) va. to lift one's tail.

མཇུག་མ་སྒྲིལ་ (jug ma drii) va. to not finish.

མཇུག་མ་གཅོད་ (jugmə jöö) 1. va. to cut off a tail. 2. va. to decide sth. without looking carefully at the real situation.

མཇུག་མ་ནར་ (jugmə nar) vi. to be delayed.

མཇུག་མ་སྣར་ (jugmə nār) va. to delay.

མཇུག་མའི་རིང་ལུགས་ (jugmɛ riŋluù) backwardism; having no desire to advance, wanting to remain backward.

མཇུག་རྩིས་ (jugdzii) final accounting, final balance sheet; va.—རྒྱག.

མཇུག་རྩེ་ (jugdze) the end of a tail (of an animal).

མཇུག་ཚགས་ (jugdzaà) shung. concluding; va.—བྱེད་.

མཇུག་ཚན་ (jugdzɛn) final stage, end, last item.

མཇུག་མཚམས་ (jundzam) the end of ¶ ཟླ་ ༣ མཇུག་མཚམས་སུ་ At the end of the third month.

མཇུག་རྫོགས་ (jug dzɔ̀ɔ) vi. to end, to finish, to be over ¶ གློག་བརྙན་མཇུག་རྫོགས་སྐབས་ When the movie was over.

མཇུག་རྫོགས་ས་ (jug dzɔ̀ɔsa) sm. མཇུག་གནས་.

མཇུག་འཛིན་ (jundzin) eclipse of the moon.

མཇུག་གཞུང་ (jugshuŋ) postscript.

མཇུག་ཟིན་ (jug sin) va. to catch up to.

མཇུག་ཟིམ་ (jug sim) sm. མཇུག་ཟིན་.

མཇུག་གཟེང་ (jugseŋ) the tail of an animal in an upright position and shaking.

མཇུག་རིང་ (jugriŋ) 1. comet. 2. long tail.

མཇུག་རུས་ (jugrüü) tail bone.

མཇུག་ཤོས་ (jugshöö) the very last/ end, the last of all.

མཇུག་སུག (jugsug) 1. hem (of a dress). 2. way/ style of dressing.

མཇུག་སྲིན་ (jugsin) hemorrhoids.

མཇེ་ (je) penis (h.); vi.—ལང་ to have an erection.

མཇེ་སྒྲིག (jelig) penis and scrotum.

མཇེ་ཤུབས་ (jeshub) prophylactic, contraceptive, rubber.

མཇེད་ (jeè) bothering, annoying.

མཇོར་ (jɔr) sm. འཇོར་.

མཇོར་བུ་ (jɔrbu) sm. འཇོར་བུ་.

མཇོལ་ (jöö) imp. of མཇལ་.

འཇག (jag) abbr. of འཇག་མ་.

འཇག་རྒྱ་ (jaggya) sm. འཇག་མ་.

འཇག་རྒྱ་འཕྱུར་བ་བཞིན་ (jaggya) completely destroyed [Lit. like cogon grass floating up (after being trampled)].

འཇག་ཁང་ (jaggaŋ) thatch hut.

འཇག་གི་འཇིག་གི་ (jəgi jigi) unclear/ muddy (usu. for liquids).

འཇག་རྒོད་ (jaggöö) hard/ stiff cogon grass.

འཇག་འཇིག (jəgjig) abbr. of འཇག་གི་འཇིག་གི.

འཇག་འདན་ (jagdɛn) cogon grass cushion/ mat.

འཇག་སྒྲིལ་ (jagjil) thatch hut.

འཇག་སྤོན་ (jagbön) pile of cogon grass.

འཇག་ཕྱགས་ (jagjaà) broom made of cogon grass.

འཇག་མ་ (jaàma) 1. a thin grass (cogon— (imperata cylindrica) used to make brooms and thatching. 2. shovel, spade; va.—རྒྱག to shovel.

འཇག་ཞྭ་ཉི་ཁེབས་ (jagsha ñigeb) a large straw hat (made from cogon grass) used for protection against the sun.

འཇགས་ (jaà) 1. vi. to be/ get calmed down, to be quelled, to settle down, to become quite/ peaceful/ tranquil ¶ ཞིང་འཁྲུག་རིམ་པས་འཇགས་རེ་ཡོད་ (We) hope the unrest will gradually settle down. 2. vi. to remain (in the mind), to remember, to stay with ¶ ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་ངའི་སེམས་ལ་འཇགས་མ་སོང་ I don't remember what you said. ¶ སོ་སོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་འཇགས་ཀྱི་རེད་ If you study knowledge will remain with you. 3. honorific particle ¶ བཞུགས་གདན་འཇགས་ Please sit down (h.). 4. vi. to remain unchanged.

འཇགས་ཁ་ལེན་པོ་ (jagga lembo) doing sth. in a calm and orderly way.

འཇགས་ཆེ་ (jagje) shung. calm, calming down ¶ ད་ལྟ་འཐབ་གཉིས་ཀར་འཇགས་ཆེ་བྱེད་དགོས་ At present, both sides should calm down.

འཇགས་ཉལ་ (jagñɛɛ) peaceful, calm, tranquil.

འཇགས་འཇགས་ (jagjaà) 1. patting on the shoulder to convey being friendly; va.—གཏོང་ ¶ ཁོང་གིས་ངའི་དཔུང་པར་འཇགས་འཇགས་བཏང་ནས་སློབ་གསོ་བཏང་བྱུང་ He patted me on my shoulder when he gave me advice (conveys advice from high to low, old to young). 2. straightening hair that has become disheveled; va.—གཏོང་ ¶ རང་སྐྲ་ཟིངས་འདུག་པས་མགོ་འཇགས་འཇགས་གཏོང་དགོས་ Because your hair is disheveled you should straighten it out. 3. scolding/ yelling at one's employees, kids, etc.; va.—གཏོང་ ¶ དོག་ཙམ་འཇགས་འཇགས་མ་བཏང་ན་ནང་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རེད་ If (I) don't scold a little there will be disorder internally.

འཇགས་པོ་ (jagbo) pressed/ smoothed down.

འཇང་ (jaŋ) area in eastern Tibet (in Yunnan Province).

འཇང་ (jaŋ) 1. vi. to have diarrhea. 2. f. of འཇོང་. 3. va. to eat, to drink.

འཇང་དགུན་ཆོས་ (jaŋ günjöö) a place southwest of Lhasa where monks gather to debate on religious philosophy during the winter.

འཇང་ངེ་འཇོང་ངེ་ (jaŋŋe jɔŋŋe) oblong.

འཇང་འཇོང་ (jaŋjoŋ) abbr. of འཇང་ངེ་འཇོང་ངེ་.

འཇང་པ་ (jaŋba) a person from འཇང་.

འཇང་ཡུལ་ (jaŋyüü) the region of འཇང་.

འཇངས་ (jaŋ) p. of འཇོང་.

འཇད་པ་སྡེ་པ་ (jɛ̀ɛba deba) shung. title of the head of the Thongmonling estate of the Panchen Lama in tt.

འཇབ་: p. འཇབས་; f. འཇབ་; imp. འཇོབས་ (jəb) va. to hide, to lie in wait/ ambush, to go to do sth. stealthily ¶ ཁོ་ཚོས་ས་འོག་ཏུ་འཇབས་པ་རེད་ They hid underground.

འཇབ་དཀྲུགས་ (jəbdruù) infiltrating and causing trouble/ disturbances.

འཇབ་ཀུན་ (jəbgün) thief.

འཇབ་ཁང་ (jəbguŋ) trench, tunnel, hideout (in warfare or crime).

འཇབ་ཁྱི་ (jəbgyi) a dog that bites from behind; va.—རྒྱག to bite from behind (for dogs).

འཇབ་རྒོལ་ (jəbgöö) ambush, surprise attack, guerrilla attack; va.—བྱེད་.

འཇབ་སྒུག (jəbguù) waiting/ hiding in ambush; va.—བྱེད་.

འཇབ་སྒུག་དམག (jəbguù māg) guerrilla soldiers, guerrilla army.

འཇབ་སྒུག་དམག་འཐབ་ (jəbguù māgdəb) guerrilla warfare.

འཇབ་ལྦྱེ་ (jəbje) sm. འཇབ་རྩེ་.

འཇབ་ཉན་ (jəbñɛn) listening surreptitiously/ secretly, bugging; va.—བྱེད་.

འཇབ་ལྟ་ (jəbda) peeping, spying; secretly looking at/ observing; va.—བྱེད་.

འཇབ་མདའ་ (jəmda) sniper-fire; va.—རྒྱག་; —འཕང་ to snipe at (with a gun).

འཇབ་རྡུང་ (jəbduŋ) sm. འཇབ་གཏོལ་.

འཇབ་བུ་ (jəbbu) sm. ཀུན་མ་.

འཇབ་བུ་བ་ (jəbbuwa) sm. ཀུན་མ་.

འཇབ་སྙུལ་ (jəbñul) spying, intelligence gathering; va.—བྱེད་.

འཇབ་སྙུལ་བ་ (jəbñulwa) spy, intelligence agent.

འཇབ་དམག (jəbmaà) 1. guerrilla warfare; va.—རྒྱག to engage in guerrilla warfare. 2. a guerrilla.

འཇབ་དམག་གི་འཐབ་འཁྲུག (jəbmaàgi təbdruù) guerrilla war, guerrilla warfare.

འཇབ་རྩེ་ (jəbdzi) tweezers.

འཇབ་རྩེ་ཁ་ (jəbdzeka) thin-lipped person.

འཇབ་ཚེ་ (jəbdzi) sm. འཇབ་རྩེ་.

འཇབ་འཛུལ་ (jəbdzüü) secret/ surreptitious infiltration; va.—བྱེད་.

འཇབ་གཡོལ་ (jəbyüü) hiding to avoid sth. or sb.

འཇབ་ལེན་ (jəblen) sm. འཇབ་ཀུན་.

འཇབས་ (jəb) p. of འཇབ་.

འཇམ་ (jam) 1. abbr. of འཇམ་པོ་. 2. soup, stew.

འཇམ་བཀག (jamgaà) house arrest, house detention.

འཇམ་བརྐོས་ (jamgöö) engraving, sculpturing.

འཇམ་སྐྱུགས་ (jamgyuù) a liquid Tibetan medicine that induces vomiting.

འཇམ་ཁྲིག་གེ་ (jam triige) staying silently/ quietly/ calmly.

འཇམ་ཁྲིད་ (jam trii) taking or leading or bringing by gentle means such as coaxing/ cajoling/ persuading; va.—བྱེད་ to take/ bring sb. by noncoercive means such as coaxing/ cajoling/ persuading.

འཇམ་མཁས་ (jamgɛɛ̀) gentle/ mild and tactful.

འཇམ་མཁས་བསླུ་འདྲིད་ (jamgɛɛ̀ lūdrii) tricking by cajoling and flattery.

འཇམ་གོས་ (jamgöö) 1. silk and other soft materials/ clothing. 2. plain, designless cloth/ clothing.

འཇམ་ཁྲི་ (jəmdri) sm. ཁྲི་འཇམ་པོ་.

འཇམ་སྒྱུར་ (jamgyur) changing/ reforming by gentle methods.

འཇམ་ཅག་གེ་བ་ (jam jäggewa) sm. འཇམ་ཆག་གེ་བ་.

འཇམ་ཆག་གེ་བ་ (jam cāgewa) sm. འཇམ་ཐིང་ཐིང་.

འཇམ་ཆར་ (jamjar) drizzle, light rain.

འཇམ་འཆགས་ (jamjaà) peaceful, calm, stable.

འཇམ་ཇུས་ (jamjüü) gentle/ peaceful/ mild tactics or plans or strategies.

འཇམ་འཇམ་ (jamjam) sm. འཇམ་པོ་.

འཇམ་ཉམས་ (jamñam) 1. a peaceful look/ countenance. 2. pretending to be generous/ good/ kind.

འཇམ་མཉེན་ (jamñen) smooth and flexible, soft and smooth.

འཇམ་མཉེན་འོད་ལྡན་ (jamñen wöndɛn) smooth and shiny.

འཇམ་བདགས་ (jamdaà) sm. འཇམ་དར་.

འཇམ་ཐབས་ (jamtəb) peaceful/ gentle/ noncoercive means; va.—བྱེད་.

འཇམ་ཐིང་ (jamdiŋ) sm. འཇམ་ཐིང་ཐིང་.

འཇམ་ཐིང་ངེ་བ་ (jam tiŋŋewa) sm. འཇམ་ཐིང་ཐིང་.

འཇམ་ཐིང་ངེར་ (jam tiŋŋe) sm. འཇམ་ཐིང་ཐིང་.

འཇམ་ཐིང་ཐིང་ (jam tiŋdiŋ) 1. extremely silent or quiet. 2. highly calm/ peaceful/ tranquil.

འཇམ་ཐུག (jəmduù) soup made from tsampa.

འཇམ་འཐབ་ (jamdəb) 1. peaceful struggle. 2. the Cold War.

འཇམ་དར་ (jamdar) 1. soft silk. 2. a type of white ceremonial scarf.

འཇམ་དལ་ (jamdɛɛ) calm and slow.

འཇམ་དུ་འགྲོ་ (jamdu dro) vi. to subside, to become more gentle in nature, to become soft (in texture) ¶ མི་རྒོལ་འཐབ་རྩོད་དེ་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡང་བསྐྱར་འཇམ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ For the time being, the anti-U.S. struggle has again subsided.

འཇམ་དོད་ (jamdöö) shung. land given for setting up a trust to serve stew in the monastery ¶ སྔོན་ཁལ་ ༢༠ འགྲོ་བའི་ས་འཇམ་དོད་དུ་ཕུལ་ཚུལ་ It was said land that takes 20 ke of seed was offered for serving stew (to the monks).

འཇམ་གདན་ (jamdɛn) soft mattress.

འཇམ་འདུལ་ (jamdüü) overpowering/ vanquishing by gentle means; va.—བྱེད་.

འཇམ་དྲི་ (jamdri) questioning/ interrogating in a gentle manner; va.—བྱེད་.

འཇམ་འདྲེད་ (jamdreè) 1. smooth and slippery. 2. lubricated.

འཇམ་འདྲེད་སྣུམ་རྩི་ (jamdreè nūmdzi) skin lotion ¶ གདོང་ལ་བྱུག་བྱེད་འཇམ་འདྲེད་སྣུམ་རྩི་ Skin lotion to put on the face.

འཇམ་འདྲེད་བྱེད་རྫས་ (jamdreè ceèdzɛɛ̀) lubricating materials.

འཇམ་འདྲེད་བཟོ་བྱེད་སྣུམ་ (jamdreè sojeè nūm) lubricating oil.

འཇམ་འདྲེད་ཤ་སྐྲིམ་ (jamdreè shādrim) smooth muscle.

འཇམ་འདྲོང་བབ་གསེད་ (jamdroŋ bəbseè) clarifying/ clearing up sth. in a gentle or peaceful manner.

འཇམ་སྡོད་ (jamdöö) sitting quietly; va.—བྱེད་.

འཇམ་སྡོད་ངམ་སྟོན་ (jamdöö ŋāmdön) a "sit-down" or "sit-in" demonstration.

འཇམ་རྡར་ (jamdar) smooth whetstone; va.—རྒྱག to sharpen a knife on a whetstone.

འཇམ་ནད་ (jamnɛɛ̀) hoof and mouth disease.

འཇམ་སྣུམ་ (jamnum) lubricating oil.

འཇམ་པོ་ (jambo) 1. soft, smooth. 2. gentle, mild.

འཇམ་པོ་བྱེད་ (jambo ceè) va. to do or treat smoothly/ gently/ mildly.

འཇམ་པོས་མགོ་སྐོར་ (jamböö gogɔɔ) duping/ tricking/ deceiving/ conning by gentle or mild or smooth means.

འཇམ་པོས་རྩུབ་པོ་ཐུབ་ (jamböö dzūbu tūb) gentleness overcomes aggression.

འཇམ་དཔལ་ (jambɛɛ) 1. name of a person. 2. Manjushri.

འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ (jambɛɛ gyadzo) the name of the 8th Dalai Lama (1758—1804).

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ (jambɛɛyaŋ) Manjushri.

འཇམ་དཔྱད་ (jamjɛɛ̀) gentle methods of Tibetan medical treatment, e.g., rubbing medicines on the body.

འཇམ་དཔྱད་རྩུབ་དཔྱད་ (jamjɛɛ̀ dzūbjɛɛ̀) gentle and harsh methods of Tibetan medical treatment.

འཇམ་ཕྲུག (jamdruù) a type of good quality Tibetan wool serge.

འཇམ་ཕྲུག་ཁྲེས་ (jamdruù treè) shung. a load of Tibetan wooden serge.

འཇམ་བྱེད་ (jam jeè) sm. འཇམ་པོ་བྱེད་.

འཇམ་དབྱངས་ (jamyaŋ) abbr. of འཇམ་དཔལ་དབྱངས་.

འཇམ་དབུར་མདངས་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (jambur daŋdön trüügɔɔ) polishing machine.

འཇམ་འབྲས་ (jamdrɛɛ̀) gorgon fruit.

འཇམ་མོ་ (jammo) sm. འཇམ་པོ་.

འཇམ་རྩུབ་ (jamdzub) 1. soft/ smooth and coarse/ rough. 2. texture. 3. gentle and harsh.

འཇམ་རྩུབ་མགོ་སྒྲིལ་ (jamdzub gondree) sm. འཇམ་རྩུབ་སྦྲེལ་སྤྱོད་.

འཇམ་རྩུབ་མཉམ་སྤྱོད་ (jamdzub ñāmjöö) sm. འཇམ་རྩུབ་སྦྲེལ་སྤྱོད་.

འཇམ་རྩུབ་སྦྲེལ་སྤྱོད་ (jamdzub bëljöö) using both harsh and gentle methods.

འཇམ་རྩུབ་སྲུང་འཛུག (jamdzub suŋjuù) sm. འཇམ་རྩུབ་

ཕྱིལ་སྦྱོད་.

འཇམ་ཚག (jamdzaà) engraving; va.—རྒྱག.

འཇམ་མཛེས་ (jamdzeè) soft and beautiful.

འཇམ་ཞལ་ (jamshεε) shining/ polishing/ smoothing plaster; va.—རྒྱག་; —གཏོང་.

འཇམ་ཞུམ་མེ་ (jamzhume) sm. འཇམ་ཐིང་ངེ་.

འཇམ་འོད་ (jamwöö) 1. soft/ subdued light. 2. shine; va.—འདོན་ to polish/ shine.

འཇམ་འོད་འདོན་འཁོར་ (jamwöö döngɔɔ) a machine that polishes/ shines.

འཇམ་ཡུག (jamyug) abbr. of འཇམ་དར་ཡུག་ཅིག.

འཇམ་རོལ་ (jamröö) slow tempo tunes/ music.

འཇམ་རླུང་ (jamluŋ) soft/ gentle wind.

འཇམ་ལ་འདོམས་ (jamla dom) shung. gentle but strict, soft but tight ༑ངན་པ་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ལུས་པར་ཆོས་ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་འཇམ་ལ་འདོམས་པའི་དཔེ་ལྟར་བཀོད་འདོམས་མཐར་ཕྱིན་དགོས་རྒྱུ་ One should not let evil people evade punishment. They should be controlled under the religious law which, like the saying, is like a silk knot, gentle but strict.

འཇམ་ཤ་དོད་པོ་ (jamsha tööbo) soft, smooth.

འཇམ་ཤིག་ཤིག (jam shīgshiì) soft, smooth.

འཇམ་ཤུགས་ཤུགས་ (jam shūgshuù) quietly.

འཇམ་ཤུར་གློད་ (jam shur lõõ) vi. to slip on a smooth surface.

འཇམ་ཤོག (jamshoò) tissue paper.

འཇམ་གཤེར་འདྲེད་རྫས་ (jamsher dreèdzεὲ) lubricating materials, lubricants.

འཇམ་བཤད་ (jamshεὲ) talking gently/ smoothly/ softly; va.—བྱེད་.

འཇམ་བཤད་བློ་འགུགས་ (jamshεὲ lõnguù) inducement, persuasion; va.—བྱེད་ to induce/ persuade.

འཇམ་བཤལ་ (jam shε̄ε) a gentle enema.

འཇམ་སེ་བ་ (jamsewa) in a gentle tone of voice.

འཇམ་གསང་ (jamsaŋ) plain, bland, without designs ༑ཆ་སྒམ་སྨོ་སྐྱིང་གཉིས་ཚོན་མདངས་རྒྱ་སྨུག་འཇམ་གསང་རྩི་ལྡན་ A cupboard painted plain brown and varnished.

འཇམ་བསངས་ (jamsaŋ) sm. འཇམ་གསང་.

འཇམ་བསླུས་ (jamjüü) gentle deceiving or tricking, duping without using rough or harsh methods.

འཇའ་: p. འཇས་; f. འཇའ་ (ja) vi. to be lame.

འཇའ་ (ja) rainbow.

འཇའ་སྐེད་ (jageè) a rainbow colored belt that is worn with the རྒྱ་ལུ་ཆེ་ costume.

འཇའ་ཁ་དོག་མཚར་ཀྱང་སྙིང་པོ་མེད་ (ja kādɔgtsargyaŋ ñīŋbu meè) sth. looks good from the outside but has no substance [Lit. although the rainbow with its multicolor is beautiful, it has no core].

འཇའ་གློག (jalɔɔ̀) neon lights.

འཇའ་སྒྲིག (jadrig) matching colors; va.—གཏོང་.

འཇའ་ཆུང་ (jajuŋ) a small འཇའ་མོ་.

འཇའ་ཆེན་ (jajen) 1. shung. a type of boot with a rainbow design that is worn by officials of the traditional Tibetan government. 2. a large འཇའ་མོ་.

འཇའ་ཆེན་རྒྱ་སྨུག (jajen gyəmuù) shung. a maroon-colored boot worn by lay officials below the 5th rank in the traditional Tibetan Government.

འཇའ་ཆེན་སྔོན་པོ་ (jacen ŋõmbo) shung. a blue boot with rainbow designs that was worn by government officials of the traditional Tibetan government.

འཇའ་ཆེན་སྣ་ཀེར་ (jacen nāger) shung. a boot with rainbow design and curled up toes that was worn by high ranking monk officials of the traditional Tibetan Government.

འཇའ་འདེགས་ (ja deg) jacking up the roof of houses when rebuilding the walls.

འཇའ་དེག (ja deg) sm. འཇའ་འདེགས་.

འཇའ་པན་ (jabεn) Japan.

འཇའ་སྤྲིན་ (jadrin) rainbow and clouds.

འཇའ་པོ་ (jawo) lame.

འཇའ་དབྱིབས་ (jəyib) an arched (rainbow-like) structure/ shape.

འཇའ་དབྱིབས་ཀྱི་ཐིག (jəyibgi tīg) parabola.

འཇའ་མ་ (jama) apparel that has rainbow-like color patterns.

འཇའ་མོ་ (jamo) 1. shung. corvee labor tax that involved delivering letters and messages. 2. station (in th tt. transportation system).

འཇའ་མོ་དྷ་རྒྱུག (jamo dāgyuù) shung. delivering messages as a corvee tax with special haste.

འཇའ་ཚོན་ (jadzön) rainbow.

འཇའ་ཚོན་གློག་སྒྲོན་ (jadzön lõgdrön) neon lights.

འཇའ་ཟུག (ja suù) vi. to have a rainbow appear.

འཇའ་གཟུགས་ (jasug) sm. འཇའ་དབྱིབས་.

འཇའ་འོད་ (jawöö) the rays of a rainbow.

འཇའ་ཡལ་ (ja yεε) 1. vi. to have a rainbow disappear/ fade away. 2. vi. to lose an opportunity.

འཇའ་ཡིག (jəyig) sm. འཇའ་ས་.

འཇའ་རིས་ (jərii) rainbow design.

འཇའ་ལུས་ (jəlüü) the disappearance of the earthly body (usu. happens to very holy people according to Tibetan Buddhism).

འཇའ་ཤར་ (ja shāā) vi. to have a rainbow appear.

འཇའ་ཤོག (jashoò) sm. འཇའ་ས་.

འཇའ་ས་ (jaasa) shung. royal proclamation, imperial edict.

འཇའ་ས་མུ་ཏིག་མ་ (jaasa mudigmə) shung. a title given to Phagpa by the Yuan Dynasty.

འཇར་ (jar) 1. va. to hide ༑གཟུགས་པོ་སར་འཇར་ནས་བསྡད་པ་རེད་ (They) stayed with (their) bodies hidden on the ground. 2. va. to go near to. 3. sm. འབྱར་.

འཇར་ཀི་ཊྲི (jargidri) eng. jacket.

འཇར་འཇར་ (jarjar) friendly, close; va.—བྱེད་.

འཇར་མ་ (jaama) sm.* སྦྲག་མ་.

འཇར་མན་ (jaamεn) Germany; German ༑འཇར་མན་རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ German Federal Republic. ༑འཇར་མན་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ German Democratic Republic.

འཇལ་: p. བཅལ་; f. གཞལ་; imp. འཇོལ་ (jεε) 1. va. to measure, to weigh ༑ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་གྱི་འདུག They are measuring the area of the land. 2. va. to repay, to pay back/ return ༑ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་དྲིན་འཇལ་གྱི་ཡིན་ (I) will repay your kindness. ༑བུ་ལོན་འཇལ་མ་ཐུབ་པས་ Because (they) could not pay back the loan. 3. va. to pay (taxes, leases, etc.) ༑ཁྲལ་ལྗི་པོ་འཇལ་དགོས་རེད་ (They) have to pay heavy taxes. 4. va. to appraise, to assess, to evaluate. 5. va. to respond/ reciprocate.

འཇལ་ཁ་ (jεεga) measuring, weighing; va.—བྱེད་; —རྒྱག to measure/ weigh.

འཇལ་བགྲང་ (jεεdraŋ) counting and measuring.

འཇལ་འགྱངས་ (jεεgyaŋ) delaying paying/ repaying.

འཇལ་ཆས་ (jεεjεὲ) measuring tool/ instrument/ equipment, a gauge for measuring ༑དྲོད་ཚད་འཇལ་ཆས་ An instrument for measuring heat. ༑སྟབ་མཐུག་འཇལ་ཆས་ A gauge for measuring thickness.

འཇལ་འཇོལ་ (jεεjöö) abbr. of འཇལ་ལེ་འཇོལ་ལེ་.

འཇལ་ཐོབ་ (jεεdob) the amount to be paid/ repaid.

འཇལ་མདོང་ (jεεdoŋ) graduated measuring cylinder/ flask/ tube.

འཇལ་ནུས་འགན་ལེན་ (jεnüü gεnlen) guaranteeing (payment/ repayment).

འཇལ་སྤྱད་ (jεεjεὲ) 1. weight, capacity. 2. sm. འཇལ་ཆས་.

འཇལ་སྤྲོད་ (jεεdröö) repayment, repaying; va.—བྱེད་.

འཇལ་ཕོར་ (jεεbɔɔ) measuring cup/ glass/ beaker.

འཇལ་འཕྲོ་ (jεndro) amount left to be paid, balance owed, balance due.

འཇལ་བྱེད་ (jεεjeè) 1. a month. 2. measuring, weighing.

འཇལ་བྱེད་པི་ཙི་ (jεεceè bīdzi) sm. འཇལ་མདོང་.

འཇལ་བྱེད་སྦུ་གུ་ (jεεceè bugu) sm. འཇལ་མདོང་.

འཇལ་བྱེད་ཡོ་ཆས་ (jɛɛceè yobjɛɛ̀) sm. འཇལ་ཆས་.

འཇལ་བྱེད་སྲང་ (jɛɛceè sāŋ) scales.

འཇལ་བྱེད་སྲོལ་ལུགས་ (jɛɛceè sōōluù) system of weights and measures.

འཇལ་སྦུག (jɛɛbuù) sm. འཇལ་མདོང་.

འཇལ་ཚད་ (jɛɛdzɛɛ̀) units of measurement.

འཇལ་ལེ་འཇོལ་ལེ་ (jɛɛle jööle) a Tibetan dress that's a bit long.

འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་ (jɛɛ shōō degsumgi tsɛ̄ɛ̀) weighing and measuring.

འཇས་ (jɛ̀ɛ) p. of འཇལ་.

འཇི་ (ji) 1. flea. 2. sm. འཇིམ་.

འཇི་ནི་བ་ (jiniwa) Geneva.

འཇི་བ་ (jiwə) flea.

འཇི་ཨེམ་མོ་ཊ་བཟོ་ལས་ཁང་ (jiem modra solɛɛ̀gaŋ) General Motors (GM).

འཇིག: p. བཤིག་; f. བཤིག་; imp. ཤིག (jig) 1. va. to destroy, to exterminate, to extinguish, to demolish ། ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་མེས་འཇིག་པ་མཐོང་བྱུང་ (We) saw the houses destroyed by the fire. ། ཞིང་རྣམས་ཆུས་འཇིག་པ་རེད་ Water demolished the fields.

འཇིག: p. ཞིག་; f. འཇིག (jig) vi. to come to ruin, to fall to pieces, to decay, to perish ། ཀ་བ་ཞིག་ནས་ཐོག་ཁ་རྡིབ་པ་རེད་ After the pillars fell to pieces, the roof collapsed.

འཇིག་སྐྱོབ་ (jiggyob) saving/ protecting from disaster/ ruin/ destruction.

འཇིག་སྐྲག (jigdraà) sm.* འཇིགས་སྐྲག.

འཇིག་ཁ་ (jiggə) at the verge/ point of destruction.

འཇིག་ཉེན་ (jigñɛn) danger of destruction/ ruin.

འཇིག་ཉེན་ལས་སྐྱོབ་ (jigñɛnlɛ gyōb) va. to come to the rescue, to save from destruction.

འཇིག་རྟེན་ (jigden) the external/ physical world, samsara.

འཇིག་རྟེན་ཁམས་ (jigden kām) sm. འཇིག་རྟེན་.

འཇིག་རྟེན་མཁན་པོ་ (jigden kēmbo) a monk or lama who is heavily involved in politics and secular life.

འཇིག་རྟེན་མཁའ་སྐྱོད་པ་ (jigden kāgyööba) cosmonaut, astronaut.

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་ (jigden kyēmba) epithet of the Buddha.

འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་ (jigden kōōwa) samsara.

འཇིག་རྟེན་འཁྲུགས་ཆེན་ (jigden trügjen) world war.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ (jigdengi kɛ̄ɛ̀jöö) the character/ nature of the world (in contrast to higher states that transcend this world).

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ (jigdengi trīm) law of the land.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ (jigdengi cöö) 1. the behavior of secular persons. 2. sexual intercourse.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་སྣང་ (jigdengi dānaŋ) sm. འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་.

འཇིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་ (jigdengi dām) proverbs.

འཇིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ (jigdengi dəmgyüù) legends, stories of the past, folklore.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ (jigdengi tāñɛɛ̀) proverbs and sayings.

འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ (jigdengi jööba) behavior/ nature/ character of the secular world.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ (jigdengi tsüülüù) the nature/ character the secular world.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་ (jīgdengi lhā) the gods/ spirits of this world.

འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ (jigden tragba) well known/ famous throughout the world.

འཇིག་རྟེན་འགྲོ་ལུགས་ (jigden droluù) 1. the way of sentient beings; conventional ways of the world. 2. secular customs.

འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ (jigden ŋāma) previous existence/ life.

འཇིག་རྟེན་བཅོས་ (jigden jöö) va. to rebuild/ redo/ remake the world.

འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ (jigden cəgdzüü) the manner the world came into being.

འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ (jigden cöögyɛɛ̀) the eight worldly concerns: to profit and to lose, to hear pleasant and unpleasant things, to be flattered and be ridiculed, to be happy and unhappy.

འཇིག་རྟེན་རྙིང་པ་ (jigden ñiŋbə) the old world.

འཇིག་རྟེན་ལྟ་བ་ (jigden dāwa) sm. འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་.

འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ (jigden dədzüü) world outlook, world ideology ། འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ The bourgeoise world outlook.

འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག (jigden tünjuù) sm. འཇིག་རྟེན་མཐུན་སྦྱོར་.

འཇིག་རྟེན་མཐུན་སྦྱོར་ (jigden tünjɔɔ) marriage.

འཇིག་རྟེན་མཐོང་ཚུལ་ (jigden tōŋdzüü) sm. འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་.

འཇིག་རྟེན་འདོད་མ་ (jigden dööma) a beautiful female.

འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་ (jigden nāmñii) 1. the present and the next life. 2. the world and the sentient beings in it.

འཇིག་རྟེན་པ་ (jigdemba) worldly person, layman.

འཇིག་རྟེན་པའི་མི་དགེ་བ་ (jigdenbɛ mi gewa) the ten nonvirtuous deeds.

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ (jigdenbɛ yaŋdagbɛ dāwa) a belief in the law of cause and effect, a belief in karma.

འཇིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་ (jigdenbɛ rignɛɛ̀) secular culture.

འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ (jigdenbɛ lhā) sm. འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་.

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ (jigden pārol) future existence/ life.

འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་གཟིགས་མོར་ཕེབས་ (jigden cīmɛ sīimɔɔ pēè) vi. to die.

འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ (jigden cīmə) sm. འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་.

འཇིག་རྟེན་འཕུར་སྐྱོད་ (jigden pūrgyöö) space travel.

འཇིག་རྟེན་འཕུར་སྐྱོད་པ་ (jigden pūrgyööba) astronaut.

འཇིག་རྟེན་འཕུར་སྐྱོད་ཀྱི་གྱོན་ཆས་ (jigden pūrgyöögi kyönjɛɛ̀) spacesuit.

འཇིག་རྟེན་འཕུར་གྲུ་ (jigden pūrdru) space ship.

འཇིག་རྟེན་འཕྲོ་འོད་ (jigden trōwöö) cosmic rays.

འཇིག་རྟེན་འཕྲོ་ཐིག (jigden trōdig) sm. འཇིག་རྟེན་འཕྲོ་འོད་.

འཇིག་རྟེན་བར་སྟོང་ (jigden bārdoŋ) sm. འཇིག་རྟེན་བར་སྣང་.

འཇིག་རྟེན་བར་སྣང་ (jigden parnaŋ) space, universe, cosmos.

འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་ (jigden ceèbo) the Creator, Brahma.

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག (jigden wāŋjug) 1. Avalokitesvara. 2. epithet for the Dalai Lama.

འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་ (jigden miyüü) the world of humans.

འཇིག་རྟེན་མི་རྫས་ (jigden mijüü) marriage affairs.

འཇིག་རྟེན་མིག (jigden mii) great translators (of Buddhist texts).

འཇིག་རྟེན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (jigden meshuù pūnda) space ship/ rocket.

འཇིག་རྟེན་མེས་པོ་ (jigden meèbo) sm. འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་.

འཇིག་རྟེན་གཞན་ (jigden shɛn) sm. འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་.

འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟ་ཚུལ་ (jigdenla dədzüü) sm. འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་.

འཇིག་རྟེན་ལ་སུན་སྣང་ (jigdenla sünnaŋ) fed up with the world, pessimistic, cynical.

འཇིག་རྟེན་ལས་འདའ་ (jigdenlɛ da) sm. འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་.

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ (jigdenlɛ dɛɛ̀) passing from or beyond the world, transcendental, supra mundane.

འཇིག་རྟེན་ས་གཞི་ (jigden səshi) the earth.

འཇིག་རྟེན་སུན་སྣང་རིང་ལུགས་ (jigden sünnaŋ riŋluù) pessimism, cynicism.

འཇིག་རྟེན་གསར་པ་ (jigden sāāba) the new world.

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ (jigden sūm) the three worlds of the gods, humans and the underworld of nagas.

འཇིག་སྣུབ་ (jignub) getting destroyed/ demolished.

འཇིག་པ་རྣམ་གསུམ་ (jigba nāmsum) the three kinds of disasters: through weapon and war, through disease and epidemics and through famine and natural calamities.

འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་ (jigbɛ gɛ̄ɛ̄wa) eons during which destruction occurs.

འཇིག་པའི་ཆོས་ (jigbɛ cöö) impermanence, perpetual change.

འཇིག་བྱེད་རྐྱེན་གསུམ་ (jigceè gyēnsum) the three causes of the dissolution of the universe: fire, water and wind.

འཇིག་བྲལ་ (jigdrɛɛ) indestructible.

འཇིག་མེད་ (jigmeè) 1. sm. འཇིག་བྲལ་. 2. a male's name.

འཇིག་མེད་བརྟན་པོ་ (jigmeè dēmbo) indestructible and unchanging/ constant.

འཇིགས་ (jig) vi. to be afraid, to fear, to be terrorized, to be scared ¶ ཚང་མ་འཇིགས་ནས་བྲོས་སོང་ Everybody got scared and ran away.

འཇིགས་སྐུལ་ (jiggüü) intimidating, threatening, frightening; va.—བྱེད་.

འཇིགས་སྐུལ་འཕྲིན་ཡིག (jiggüü trinyii) threatening letter.

འཇིགས་སྐུལ་སྡིགས་མོ་ (jiggüü digmo) threatening, intimidating.

འཇིགས་སྐྱོབ་ (jiggyob) saving/ protecting from fear.

འཇིགས་སྐྲག (jigdraà) terror, dread, fear; va.—སྐུལ་; —སློང་ to terrorize, to frighten/ scare; vi.—སྐྱེད་; —ལང་ to be or get terrorized/ scared/ frightened.

འཇིགས་སྐྲག་གི་བསམ་ཚུལ་ (jigdraàgi sāmdzüü) atmosphere of fear/ terror.

འཇིགས་སྒྲོལ་ (jigdröö) sm. འཇིགས་སྐྱོབ་.

འཇིགས་ངོམ་བྱེད་ (jignom cɛè) va. to demonstrate (against sth.).

འཇིགས་དངངས་ (jignaŋ) sm. འཇིགས་སྐྲག.

འཇིགས་རྔམ་ཚ་པོ་ (jignam tsābo) very frightening/ scary/ fierce-looking.

འཇིགས་སྔངས་ (jignaŋ) sm. འཇིགས་སྐྲག.

འཇིགས་རྩུམ་ (jigjum) being scared out of one's wits.

འཇིགས་འཇིགས་ (jigjig) frightened, scared; va.—སྐུལ་; —གཏོང་ to frighten/ scare/ intimidate.

འཇིགས་བསྙེངས་ (jigñeŋ) sm. འཇིགས་སྐྲག.

འཇིགས་སྟངས་ (jigdaŋ) 1. manner of scaring/ frightening/ intimidating. 2. a look/ expression/ appearance of fright.

འཇིགས་སྟེར་ (jigder) making sb. frightened/ scared; va.—བྱེད་.

འཇིགས་འཐོམ་ (jigdom) scared out of one's wits, frightened and stunned/ shocked; va.—སྐྱེ་ to be or get scared and stunned.

འཇིགས་འཐོམས་ (jigdom) sm. འཇིགས་འཐོམ་.

འཇིགས་དོགས་ (jigdɔɔ̀) fear and suspicion/ doubt.

འཇིགས་སྣང་ (jignaŋ) fear, fright; vi.—སྐྱེད་ to fear, to be or get afraid/ scared; va.—སྐུལ; —སློང་ to frighten, to intimidate/ threaten, to scare ¶ ང་འཇིགས་སྣང་སྐྱེད་བྱུང་ I got scared. ¶ མོས་མཐུན་མ་གནང་ཚེ་དཔུང་དམག་བོད་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་འཇིགས་སྣང་བསྐུལ་ If (you/ they) don't agree, (they) threatened to send troops into Tibet.

འཇིགས་སྣང་ཆེན་པོ་ (jignaŋ cēmbo) sm. འཇིགས་སྣང་ཚ་པོ་.

འཇིགས་སྣང་ཚ་པོ་ (jignaŋ tsābo) frightening, terrifying, scary.

འཇིགས་གནས་ (jignɛɛ̀) a frightening place or object.

འཇིགས་པ་བྱེད་ (jigbə ceè) va. to make/ instill/ create fear, to frighten.

འཇིགས་པ་མེད་པ་ (jigbə meèba) fearless, unafraid.

འཇིགས་པ་བཞི་ (jigbə shi) the four fears: fear of sickness, old age, death, and deterioration.

འཇིགས་བྱེད་ (jigjeè) 1. the protective deity Yamantaka. 2. frightening, terrifying. 3. Vajra Yogini.

འཇིགས་བྲལ་ (jigtdrɛɛ) sm. འཇིགས་མེད་.

འཇིགས་མེད་ (jigmeè) 1. fearless, unafraid, brave. 2. person's name.

འཇིགས་འཛེར་ (jigdzer) 1. sm. འཛེར་. 2. afraid and shy.

འཇིགས་ཞུམ་ (jigshum) fright, fear; vi.—བྱེད་ to be afraid, to fear.

འཇིགས་ཞུམ་མེད་པ་ (jigshum meèba) sm. འཇིགས་མེད་.

འཇིགས་ཟི་ལ་ (jigsilə) frightening in a majestic sense.

འཇིགས་ཡེ་རེ་ (jigyere) in a state of fright/ fear.

འཇིགས་ཡོ་རེ་ (jigyore) sm. འཇིགས་ཡེ་རེ་.

འཇིགས་རུང་ (jigruŋ) abbr. འཇིགས་སུ་རུང་བ་.

འཇིགས་རེད་མ་ (jigreè mā) a sore that is said to be caused by fright.

འཇིགས་ཤུམ་ཤུམ་ (jig shūmshum) sm. འཇིགས་ཞུམ་.

འཇིགས་ས་ (jigsa) a terrifying/ frightful place.

འཇིགས་སུ་རུང་བ་ (jigsu ruŋbə) scary, frightening, terrifying, petrifying.

འཇིགས་སེལ་ཟླ་བོ་ (jigsel dawo) a companion/ friend to help one not get scared.

འཇིང་ (jiŋ) 1. abbr. of འཇིང་པ་. 2. sm. དབུས་.

འཇིང་པ་ (jiŋbə) sm. མཇིང་པ་.

འཇིང་པ་སྦོམ་པོ་ (jiŋbə bombo) sm. མཇིང་པ་སྦོམ་པོ་.

འཇིང་ཟབ་ (jiŋsəb) deep.

འཇིངས་ (jiŋ) sm. འཇིང་.

འཇིན་ (jin) va. to be caught up in, to be enmeshed in.

འཇིབ་: p. འཇིབས་ or གཞིབས་; f. གཞིབ་; imp. འཇིབས་ (jib) va. to suck (sth. out of sth. else), to suckle ¶ ཨ་མའི་ནུ་མ་འཇིབས་ནས་ Having sucked (his) mother's breast.

འཇིབ་འཁོར་ (jibgɔɔ) eng.tib. automobile.

འཇིབ་སྒོང་ (jibgoŋ) mud ball.

འཇིབ་རྒྱག (jib gyaà) va. to treat by sucking the disease out of a patient's body.

འཇིབ་ཆས་ (jibjɛɛ̀) things used for sucking rites.

འཇིབ་འཐེན་ (jibtden) sucking out, suction.

འཇིབ་འཐུང་ (jibduŋ) sucking to drink (as with a straw).

འཇིབ་བི་ (jibi) willow flower.

འཇིབ་བུ་ (jibbu) a shoot that people suck on it because of its sweetness.

འཇིབ་རྫི་ (jibdzi) saivia prattili Hemsl (used in Tibetan medicine).

འཇིབ་ར་ (jibrə) pacifier (for babies).

འཇིབ་རུ་ (jibru) baby feeder (traditionally a horn from which milk can be sucked), baby bottle.

འཇིབ་ཤིང་ (jibshiŋ) the wooden straw used to drink millet beer.

འཇིབ་ཤུགས་ (jibshug) sucking.

འཇིབས་ (jib) imp. of འཇིབ་.

འཇིམ་ (jim) clay, mud.

འཇིམ་ཀོང་ (jīmgoŋ) clay butter lamp offering bowl with a long stand.

འཇིམ་སྐུ་ (jimgu) sm. འཇིམ་བརྙན་.

འཇིམ་སྒོང་ (jimgoŋ) sm. འཇིབ་སྒོང་.

འཇིམ་གླང་རྒྱ་མཚོར་འཛུལ་བ་ (jimlaŋ gyadzɔr dzüüwə) 1. not hearing from, not finding. 2. wasted effort, throwing away with no hope of return [Lit. a mud oxen entering the ocean].

འཇིམ་བརྙན་ (jimñɛn) clay/ mud image or statue.

འཇིམ་བརྙན་སྒྱུ་རྩལ་ (jimñɛn gyudzɛɛ) art of pottery, art of making clay images.

འཇིམ་རྡོག (jimdog) a lump of clay.

འཇིམ་པ་ (jimbə) clay, mud.

འཇིམ་མི་ (jimmi) clay statue of a person.

འཇིམ་རྫབ་ (jimdzəb) sm. འཇིམ་པ་.

འཇིམ་ཞལ་ (jimshɛɛ) mud plaster (for walls and floor).

འཇིམ་གཟུགས་ (jimsug) sm. འཇིམ་བརྙན་.

འཇིམ་བཟོ་ (jimso) sculpture (clay), the work of making statues from clay; va.—བྱེད་ to sculpt with clay.

འཇིམ་བཟོ་བ་ (jimsowa) sculptor who makes clay statues.

འཛིམ་ལས་པ་ (jimlɛɛbə) sm. འཛིམ་བཟོ་བ་.

འཛིལ་: p. བཙིལ་; f. གཞིལ་; imp. ཚིལ་ (jii) 1. va. to expel/ remove/ banish. 2. va. to deteriorate/ decline/ break.

འཇུ་: p. འཇུས་; f. འཇུ་; imp. འཇུས་ (ju) 1. va. to hold onto, to catch ¶ ཁོའི་ལག་པ་ནས་འཇུས་སོང་ (They) held him by the hand.

འཇུ་: p. ཞུ་; f. འཇུ་ (ju) vi. to digest (food) ¶ ཟ་ཆས་འཇུ་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ལས་ Difficulty in digesting food.

འཇུ་སྐམ་ (jugam) pliers.

འཇུ་སྐེམ་ (jugem) a type of disease in Tibetan medicine characterized by a loss of weight with a distended stomach and an insatiable appetite.

འཇུ་ཁག་པོ་ (ju kāgbo) hard to digest.

འཇུ་ཏ་ (jurda) hind. shoes.

འཇུ་སྟོབས་ (judob) digestive power/ strength ¶ འཇུ་སྟོབས་ཆུང་ཆུང་ Weak digestive power.

འཇུ་ཐག (judaà) a string/ strap handle.

འཇུ་བདེ་པོ་ (ju debo) easy to digest; easy to hold onto.

འཇུ་ནུས་ (junüü) capacity to digest.

འཇུ་བ་ (juwə) flea.

འཇུ་བྱེད་མཁྲིས་པ་ (jujeè triìbə) gallbladder.

འཇུ་བྱེད་རྒྱུད་རིམ་ (jujeè gyüürim) digestion system/ process.

འཇུ་བྱེད་ནད་ (jujeè nɛɛ̀) digestive illnesses.

འཇུ་བྱེད་དབང་པོ་ (jujeè wāŋbo) digestive organs.

འཇུ་སྨན་ (jumɛn) medicine for digestion.

འཇུ་ཚོད་ཀྱི་ཟས། ཐེག་ཚོད་ཀྱི་ལས་ (judzöögi sɛɛ̀ tēgdzöögi lɛɛ̀) one should not overdo things [Lit. food according to digestion, work according weight].

འཇུ་གཟུང་ (jusuŋ) sm. འཇུ་བཟུང་.

འཇུ་བཟུང་ (jusuŋ) arresting, capturing, seizing; va.—བྱེད་.

འཇུ་བཟུང་བཀའ་རྒྱ་ (jusuŋ kgāgya) arrest order, wanted circular/ poster.

འཇུ་རེས་ (jureè) wrestling.

འཇུ་ལུང་ (juluŋ) a handle.

འཇུ་ལུང་འཆང་བཟུང་ (juluŋ cāŋsuŋ) reliable (person, information) [Lit. sth. that has a handle and one can get a hold of it].

འཇུ་སླའི་དངོས་པོ་ (julɛ ŋööbo) foodstuffs that are easy to digest.

འཇུ་ས་ (jusə) 1. sth. to take hold of, anything to hold on to, a handle. 2. proof, evidence.

འཇུ་སའི་ལུང་དང་འཆང་པའི་ཡུ་བ་ (jusɛluŋ daŋ cāŋbɛ yöö) sm. འཇུ་ལུང་འཆང་བཟུང་.

འཇུག: p. ཞུགས་; f. འཇུག; imp. ཞུགས་ (juù) 1. va. to go into, to enter, to participate ¶ ཁོ་ཚོས་དེ་ལོ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་པ་རེད་ They entered college that year. ¶ འཛམ་གླིང་རྩེད་མོའི་འགྲན་བསྡུར་ལ་འཇུག་རྒྱུར་གྲབས་གཤོམ་བྱས་པ་རེད་ They prepared (themselves) to participate in the world sports contest. 2. va. to follow (a path, doctirne) ¶ ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་བོ་ A person who follows Buddhism.

འཇུག: p. བཙུག; f. གཞུག; imp. ཆུག (juù) 1. va. to put into, to insert, to enroll in ¶ ཁོས་སྣོད་དེ་ནང་ལག་པ་བཙུག་པ་རེད་ He put (his) hand into the pot. ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་གྲྭར་འཇུག་གི་རེད་ (They) are going to put the child into school. 2. va. to let, to allow, to permit ¶ ལག་ཁྱེར་མེད་ནའང་ཁོ་ཚོ་བོད་ལ་འགྲོ་བཅུག་པ་རེད་ Even though (they) didn't have a passport (he) let them go to Tibet. ¶ འདི་ལྟ་རུ་མ་བཅུག་ན་ངས་རྙོག་དྲ་བཟོ་ཡོང་ If you don't allow me to look at this I will cause trouble. 3. va. to make/ force sb. to do sth. ¶ ཁོ་ཚོའི་བློ་འདོད་ལ་མེད་པར་འགྲོ་བཅུག་པ་རེད་ They made them go against their will. 4. va. to put under/ bring under (power, control) ¶ རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཁོ་ཚོའི་མངའ་འོག་ལ་བཅུག་པ་རེད་ (They) brought many nations under their control.

འཇུག་ཁྲ་ (jugdra) a list of things stored in a box or room.

འཇུག་སྒོ་ (juggo) 1. entrance, way to enter. 2. method, system, way. 3. beginning, initial stage ¶ ཐོག་མ་ནས་ལས་དོན་གྱི་འཇུག་སྒོ་མ་འཆོལ་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ It is important that there should be no mistakes made at the initial stage of the work.

འཇུག་སྒོའི་སློབ་ཚན་ (juggö lōbdzɛn) beginning or introductory lesson.

འཇུག་ངོགས་ (jugŋɔɔ̀) sm. འཇུག་སྒོ་.

འཇུག་ལྡོག (juŋdɔɔ̀) 1. going away and returning, going and coming. 2. the appropriate and inappropriate, what ought to be done and what ought not to be done ¶ ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའི་འཇུག་ལྡོག་མ་འཆོལ་བ་དགོས་རྒྱུ་ Regarding temporal and political matters, one should not make errors on choosing what one ought to do and what ought not to do.

འཇུག་བདེ་པོ་ (jug debo) sm. བཙུག་བདེ་པོ་.

འཇུག་སྣོད་ (jugnöö) container.

འཇུག་པ་གཅིག་པ་ (jugbə jīgbə) in unison, in harmony/ agreement.

འཇུག་པོ་ (jugbo) efficient, fitting.

འཇུག་ཡུལ་ (jugyüü) 1. place where sth. is put/ left, place where one enters/ participates. 2. the object of sth. (nose to smell, tongue to taste, etc.) 3. prefixes and suffixes in Tibetan grammar.

འཇུང་པ་ (juŋba) sm. འཇུང་སེམས་.

འཇུང་སེམས་ (juŋsem) avarice, stinginess.

འཇུངས་པ་ (juŋba) sm. འཇུང་པ་.

འཇུངས་པ་ཅན་ (juŋbajɛn) avaricious.

འཇུད་ (jüü) va. to put inside.

འཇུད་མཐུན་མ་ (jüüdümbə) prostitute.

འཇུན་: p. བཙུན་; f. གཙུན་; imp. ཚུན་ (jün) va. to subdue, to tame, to train/ discipline.

འཇུམ་: p. བཙུམ་; f. གཞུམ་ (jüm) 1. vi. to contract/ shrink/ diminish ¶ ཀོ་རློན་སྐམ་ནས་མཐའ་ནས་ཚུར་བཙུམ་ When the wet leather dried it contracted from the ends. 2. vi. to shudder, to tremble.

འཇུམ་རྒྱག (jum gyaà) va. to tie horses or mules in the middle of four poles (to immobilize them for shoeing or medical treatment).

འཇུར་: p. བཙུར་; f. གཙུར་; imp. ཚུར་ (jur) 1. va. to interrogate. 2. va. to vanquish/ overcome/ subdue/ tame. 3. va. to corral animals separately.

འཇུར་: p. བཙུར་; f. གཙུར་ (jur) vi. to be/ get tangled into a knot because of too much twisting/ spinning ¶ སྐུད་པ་འདི་འཇུར་འདུག This thread is knotted up.

འཇུར་གེགས་ (jurgeg) impeding/ hindering sb.'s charitable act.

འཇུར་གྲིས་ (jurgi) sm. འཇུར་ཏེ་.

འཇུར་སྒྲོག (jurdrɔɔ̀) shoelace, va.—རྒྱག to tie shoelaces.

འཇུར་ཏ་ (jurdə) hind. shoe; va.—ཕྱུག to shine shoes.

འཇུར་ཏ་ཆུང་ཆུང་ (jurda cūŋjuŋ) keeping tight control on sb. subtly/ indirectly (by indirectly warning them); va.—གཡོག [Lit. (putting on) small shoes].

འཇུར་ཏ་རྟིང་ཀ་ཙོག་ཙོག (jurda dīŋgə dzōgdzog) high-heel shoes.

འཇུར་ཏ་རྟིང་ཀ་རིང་པོ་ (jurda dīŋgə riŋgu) sm. འཇུར་ཏ་རྟིང་ཀ་ཙོག་ཙོག.

འཇུར་ཏ་ཡུ་རིང་ (jurda yuriŋ) Western-style riding long boots.

འཇུར་ཏེ་ (jurde) suddenly, all at once.

འཇུར་ད་ (jurda) sm. འཇུར་ཏ་.

འཇུར་ད་རྟིང་ཙོག (jurda dīŋdzog) high-heel shoes.

འཇུར་ད་ཡུ་རིང་ (jurda yuriŋ) sm. འཇུར་ཏ་ཡུ་རིང་.

འཇུར་འཐུག (jurduù) wrinkled.

འཇུར་མདུད་ (jurdüü) knotted up because of too much spinning/ twisting.

འཇུར་བུ་ (jurbu) sm. མཇུར་མདུད་.

འཇུར་མ་ (jurma) sm. མཇུར་མདུད་.

འཇུར་མིག (jurmiì) a piece of iron with a hole that is used by blacksmiths to draw red hot iron through it to make wire. 2. harsh punishments meted out to criminals.

འཇུར་མེད་ (jurmeè) not knotted, untangled, simple, easy.

འཇུར་རྫི་ (jurdzi) shoe polish.

འཇུས་ (jüü) of འཇུ་.

འཇུས་འཁོར་ (jüügɔɔ) shung. captive ། འདི་གའི་སྐྱབས་བྲན་དང་འཇུས་འཁོར་དུ་མ་ཁྲིར་ These (people) are not to be owned as slaves and captives.

འཇེན་པ་ (jemba) things that one likes.

འཇེབས་ (jeb) vi. to like, to find attractive/ pleasing.

འཇེབས་པོ་ (jebbo) pleasant, attractive.

འཇེམ་ཐང་ (jemdaŋ) sm. འཇོན་ཐང་.

འཇེམ་པ་ (jemba) sm. འཇེམ་པོ་.

འཇེམ་པོ་ (jembo) able, skilled, capable.

འཇེམས་པོ་ (jembo) sm. འཇེམ་པོ་.

འཇོ་: p. བཞོས་; f. བཞོ་; imp. འཇོས་ (jo) 1. va. to milk ། མོ་བ་འཇོ་གི་འདུག She is milking a cow. 2. va. to satisfy (sb.'s needs), to yield (to sb.'s desire). 3. vi. to be infatuated.

འཇོ་གྲུབ་ (jodrub) a milking unit in a commune.

འཇོ་སྒེག (jogeg) beauty, charm.

འཇོ་སྒེག་མཛེས་ཉམས་ལྡན་པ་ (jogeg dzeèñam demba) elegant, beautiful, graceful (for women).

འཇོ་སྒེག་གཡེར་བག་ཅན་ (jogeg yerbagjɛn) beautiful, elegant, charming.

འཇོ་སྟེགས་ (jodeg) a small stool used when milking.

འཇོ་བ་མོ་ (joomo) milkmaid.

འཇོ་བག་ཅན་ (jobagjɛn) beautiful, elegant, charming.

འཇོ་བག་འཚོས་ (jobagjöö) sm. སྒེག་ཉམས་སྟོན་.

འཇོ་མ་ (joma) 1. milch cow. 2. sm. འཇོ་བ་མོ་.

འཇོ་ཧལ་ལ་ནེ་རུ་ (johalla neru) Jawaharlal Nehru.

འཇོག་: p. བཞག་; f. གཞག་; imp. ཞོག (jɔɔ̀) 1. va. to leave, to put, to place, to put down ། ཁོས་དེབ་དེ་ལྕོག་ཙེའི་སྟེང་དུ་བཞག་འདུག He has left the book on the table. ། དེ་ལྟར་འཇོག་གི་མ་རེད་ (We) are not going to leave it like that. 2. va. to keep (in mind) ། ངས་གང་བཤད་སེམས་ལ་བཞག་མི་འདུག (You) haven't kept in mind what I said. 3. va. to sign (an agreement/ treaty) ། མེ་འཁེན་མཚམས་འཇོག་གི་ཆིངས་ཡིག་ཞིག་འཇོག་གི་རེད་ (They) will sign a ceasefire agreement. 4. va. to put an end to, to cease, to stop, to halt ། ལས་ཀ་བྱེད་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ (They) stopped working. 5. va. to lick ། ཕོར་པ་འཇོག Lick the bowl.

འཇོག་: p. བཞོགས་; f. གཞོག་; imp. ཞོགས་ (jɔɔ̀) va. to carve, to plane.

འཇོག་སྒྲིག (jɔgdrig) assembling, installing; va.—བྱེད་.

འཇོག་དངུལ་ (jɔgŋüü) deposited money (in a bank).

འཇོག་རྟགས་ (jɔgdaà) a punctuation mark separating syllables/ clauses/ sentences.

འཇོག་གནས་བརྗེད་ (jɔgnɛɛ jeè) vi. to forget where sth. was put/ left.

འཇོག་ཚད་ (jɔgdzɛɛ̀) investment, deposit.

འཇོག་ཚད་མ་དངུལ་ (jɔgdzɛɛ mɔŋüü) capital investment.

འཇོག་མཚམས་ (jɔgdzam) ceasing, stopping, discontinuing, suspending; va.—བྱེད་.

འཇོག་ཞབས་འཆང་ལུང་ (jɔgshəb cāŋluŋ) sm. འཇུ་ལུང་འཆང་བཟུང་.

འཇོག་བཟོ་སྟོན་ (jɔgso tõn) vi. to reach a result/ decision/ conclusion.

འཇོག་ས་ (jɔgsa) a place for leaving/ storing.

འཇོང་ (jɔŋ) 1. hoe, pickax. 2. sm. འཇོང་པོ་.

འཇོང་: p. འཐུངས; f. འཐུང་; imp. འཇོངས་ (jɔŋ) va. to drink, to swallow.

འཇོང་འཇོང་ (jɔŋjɔŋ) sm. འཇོང་པོ་.

འཇོང་ཉམས་ཅན་ (jɔŋñamjɛn) sm. འཇོང་འཇོང་.

འཇོང་པོ་ (jɔŋbo) oblong, oval, elliptical.

འཇོང་དབྱིབས་ (jɔŋyib) sm. འཇོང་འཇོང་.

འཇོང་མོ་ (jɔŋmo) sm. འཇོང་པོ་.

འཇོང་གཟུགས་ (jɔŋsug) sm. འཇོང་པོ་.

འཇོང་རོ་ (jɔŋro) a tall idiot.

འཇོངས་ (jɔŋ) imp. of འཇོང་.

འཇོད་ཙེ་ (jöödze) ch. table.

འཇོན་ (jön) copper.

འཇོན་ཁྲང་ (jöndraŋ) a water container with a long lip.

འཇོན་ཆེ་སྤྱོད་ཆུང་ (jönce jööjuŋ) talented person made to do menial work.

འཇོན་ཐང་ (jöndaŋ) capability, ability.

འཇོན་ཐང་ཅན་ (jöndaŋjɛn) capable, able.

འཇོན་ཐང་ཆེན་པོ་ (jöndaŋ cēmbo) highly capable/ able.

འཇོན་ཐང་ལྡན་པ་ (jöndaŋ dɛmba) capable, able.

འཇོན་ཐང་ཡོད་པ་ (jöntaŋ yööba) capable, able.

འཇོན་པོ་ (jömbo) sm. འཇོན་ཐང་.

འཇོན་དམར་ (jömmar) copper.

འཇོན་ཚོད་དཔག་ཚོད་ (jöndzöö bāgdzöö) doing according to one's ability.

འཇོན་བཟོ་ཆེན་པོ་ (jönso cēmbo) appearing able/ capable.

འཇོབ་རྩ་ (jobdza) a kind of fodder.

འཇོབས་ (job) imp. of འཇབ་.

འཇོམས་: p. བཅོམ་; f. གཞོམ་; imp. ཆོམ་ (jom) 1. va. to subdue, to quell, to conquer, to defeat ། དམག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཟིང་འཁྲུག་འཇོམས་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ They tried to quell the agitation by military force. 2. vi. to go down, to quiet down ། ན་ཚ་དེ་ཕྲན་བུ་བཅོམ་འདུག The pain has gone down a little.

འཇོར་ (jɔɔ) hoe, pickax.

འཇོར་བུ་ (jɔɔbu) sm. འཇོར་.

འཇོར་རྩེ་གསུམ་ཅན་ (jɔɔdze sūmjɛn) three-pronged hoe.

འཇོལ་ (jöö) 1. imp. of འཇལ་. 2. vi. (for dresses/ clothing) to drag on the floor, to hang down too long.

འཇོལ་འཇོལ་ (jööjöö) low/ dragging (in length of dress, etc.), hanging too long.

འཇོལ་ཉོག (jööñog) 1. unquenchable, insatiable. 2. without hesitation/ doubt. 3. troublesome, rowdy.

འཇོལ་ཐབས་ (jöödəb) sm. འཇོལ་འཇོལ་.

འཇོལ་དུ་གླུབ་ (jöödu lūb) va. to wear one's dress low/ dragging.

འཇོལ་པོ་ (jööbo) sm. འཇོལ་འཇོལ་.

འཇོལ་བེར་ (jööber) 1. a long gown/ cloak. 2. a sleeveless dress.

འཇོལ་མོ་ (jöömo) nightingale.

འཇོལ་ལེ་བ་ (jöölewa) hanging down.

འཇོས་ (jöö) imp. of འཇོ་.

རྗང་ (jaŋ) sm. རྗང་མ་.

རྗང་བུ་ (jaŋbu) partition in a grain storage room.

རྗང་མ་ (jaŋma) grain storeroom, grain bin.

རྗང་ཡིའུ་ (jaŋyü) ch. soy sauce.

རྗིད་པ་ (jiìbə) thin, lean.

རྗིབ་ལས་ (jiblɛɛ̀) corvee labor.

རྗུད་ (jüü) vi. to be/ get skinny/ thin.

རྗུད་དོ་ (jüüdo) frail, skinny, bony.

རྗེ་ (je) master, lord, king, chief.

རྗེ་: p. བརྗེས་; f. བརྗེ་; imp. རྗེས་ (je) va. to change, to exchange ། ཁོས་གོས་ལོག་བརྗེས་འདུག He has changed his clothes. ། བཟོ་གྲྭ་དེའི་སྒྲིག་ཆས་གསར་དུ་བརྗེ་གི་རེད་ The equipment of the factory will be changed.

རྗེ་ཁང་ལོག (jegaŋ lɔɔ̀) sm. འབངས་གྱེན་ལོག.

རྗེ་འཁོལ་ (jegöö) lord/ king and his subjects.

རྗེ་གོང་མ་ (je koŋma) deceased lord or lama.

རྗེ་ངན་ (jeŋɛn) autocratic chief/ lord/ ruler.

རྗེ་དྲུང་ (jedruŋ) 1. shung. title of monk officials from aristocratic families ། ཞོལ་ཁང་རྗེ་དྲུང་ལགས་ Sholkhang Jedrung. 2. attendant of a lama.

རྗེ་དཔོན་ (jebön) lord, chief, master, ruler, king.

རྗེ་ཕྲན་ (jedrɛn) lower ranking lords/ chiefs.

རྗེ་བོ་ (jewo) sm. རྗེ་དཔོན་.

རྗེ་བྲན་ (jedrɛn) sm. རྗེ་འབངས་.

རྗེ་བླ་མ་ (je lāma) root guru, great lama.

རྗེ་བློན་ (jelön) lord/ chief/ king and his ministers.

རྗེ་བློན་འབངས་བཅས་ (jelön banjɛɛ̀) abbr. king, ministers and subjects.

རྗེ་འབངས་ (jebaŋ) lord/ king and his subjects.

རྗེ་འབངས་གཉིས་ལོ་ (jebaŋ ñiilo) shung. the master and subjects both being satisfied.

རྗེ་འབུམ་ཁང་ (jebumgaŋ) a temple in Lhasa where one hundred thousand clay images of Tsongkaba are housed.

རྗེ་མོ་ (jemo) 1. female chief/ lord/ ruler. 2. wife of a lord/ chief/ king; female from the noble/ aristocratic class.

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ (je dzōŋgaba) see རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་.

རྗེ་བཙན་ (jedzɛn) king, ruler.

རྗེ་བཙུན་ (jedzün) 1. honorific title for great religious teachers (sth. like "The venerable"). 2. honorific terms for nuns of high birth).

རྗེ་བཙུན་སྐུ་ཞབས་ (jedzün gūshəb) title for a nun (usu. used for nuns of high birth).

རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ (jedzün drōma) Tara.

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ (jedzün tamba) 1. the name of the head incarnation in Mongolia. 2. a honorific title for great religious teachers (sth. like "The venerable").

རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ (jedzün lāma) sm. རྗེ་བཙུན་དམ་པ་.

རྗེ་བཙུན་མ་ (jedzünma) 1. nun (h.). 2. a term used for women of high ranking/ aristocratic families.

རྗེ་ཞབས་ (jeshəb) master and his servants.

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ (je yəbsɛɛ̀ sūm) the three—the founder of the yellow hat sect and his two disciples: ཙོང་ཁ་པ་, མཁས་གྲུབ་རྗེ་ and རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་.

རྗེ་རིགས་ (jerig) nobility, aristocracy.

རྗེ་རིགས་མ་ (jerigma) sm. རྗེ་མོ་.

རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ (je rimboce) 1. title for ཙོང་ཁ་པ་, the founder of the Gelugpa sect. 2. title used for high lamas.

རྗེ་ས་ (jesa) sm. ཞེ་ས་.

རྗེད་ (jeè) 1. va. to respect, to honor, to revere. 2. sm.* བརྗེད་.

རྗེད་པའི་འོས་ (jeèbɛ wōō) worthy of respect, revered.

རྗེད་ཐོ་ (jeèdo) sm.* བརྗེད་ཐོ་.

རྗེན་ (jen) 1. abbr. of རྗེན་པ་. 2. ground unroasted barley.

རྗེན་གཅེར་ (jenjer) sm. རྗེན་ཅེར་.

རྗེན་ཆེ་ (jenje) sm. རྗེན་བདགས་.

རྗེན་ཅེར་ (jencer) 1. really, actually (usu. for visual things) ༑ དེ་རྗེ་ཅེར་མཐོང་བྱུང་ I actually saw it. 2. naked, bare.

རྗེན་བདགས་ (jendaà) unroasted grain that has been ground (usu. used as animal fodder).

རྗེན་ཕྲལ་ (jendɛɛ) sm. རྗེན་བདགས་.

རྗེན་དྲི་ (jendri) stale smell; vi.—ཁ་ to smell stale.

རྗེན་ནེ་བ་ (jennewa) 1. completely naked. 2. clear.

རྗེན་པ་ (jemba) 1. raw, unprocessed, crude ༑ ཤ་རྗེན་པ་ Raw meat. ༑ རྡོ་སྣུམ་རྗེན་པ་ Crude oil. 2. naked, anything in its real/ original form ༑ གནད་དོན་རྗེན་པ་མཐོང་བ་རེད་ (They) saw the naked truth (of the matter).

རྗེན་པར་འདོན་ (jembar tön) va. to expose the (naked) truth.

རྗེན་བཙོས་ (jendzöö) abbr. raw and cooked.

རྗེན་ཚལ་ (jendzɛɛ) raw vegetables.

རྗེན་བཞོན་ (jenshön) riding an animal bareback; va.—རྒྱག.

རྗེན་ཟས་ (jensɛɛ̀) uncooked/ raw food; va.—རྒྱག to eat raw foods.

རྗེན་རིགས་ (jenrig) sm. རྗེན་ཟས་.

རྗེན་ལ་འབུད་ (jenla büü) va. to strip (naked).

རྗེན་ལོག (jenlɔɔ) semicooked, half cooked.

རྗེན་ཤ་བཙོས་ལོག (jensha dzöölɔɔ) shung. not abiding by the verdict [Lit. cooked meat becoming raw again].

རྗེའུ་ (jewu) petty official, leader of a small principality or tribe.

རྗེའུ་རིགས་ (jewurig) one of the four races in ancient India.

རྗེས་ (jeè) 1. (vb. + —) after, later ༑ ང་ཚོ་ཕྱིན་རྗེས་ཁོ་ཚོ་སླེབས་པ་རེད་ They came after we left. 2. imprint, mark, track, race ༑ ལག་རྗེས་ Handprint. ༑ རྐང་རྗེས་ Footprint.

རྗེས་སྐྱེས་ (jeègyeè) youth.

རྗེས་སྐྱེས་ཕུལ་བྱུང་ (jeègyeè pǖūjuŋ) an outstanding young person.

རྗེས་ཁྲལ་ (jeèdrɛɛ) shung. taxes that are attached/ associated with sth. ༑ ས་ཁང་རྗེས་ཁྲལ་ The taxes attached to the house and land.

རྗེས་མཁོ་ (jeèko) necessary in the future.

རྗེས་འཁྲི་ (jeèdri) shung. (taxes and rent) that are attached/ associated with sth. ༑ ས་ཁང་རྗེས་འཁྲིའི་ཁྲལ་སྒྲུབ་འཛལ་བྱེད་དགོས་ One must pay the taxes attached to the land and the house.

རྗེས་འཁྲིལ་ (jeèdrii) hanging on/ clinging to sb.; va.—རྒྱག ༑ ཕྲུ་གུས་ཨ་མའི་རྗེས་འཁྲིལ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The child is clinging to its mother.

རྗེས་གྲབས་ (jeèdrəb) reserve/ future preparations.

རྗེས་གྲབས་དཔུང་སྡེ་ (jeèdrəb būŋde) reserve unit/ force.

རྗེས་གྲབས་མ་དངུལ་ (jeèdrəb mə ŋüü) reserve fund/ capital.

རྗེས་གྲབས་དམག་དཔུང་ (jeèdrəb māgbuŋ) reserve force/ troops/ army.

རྗེས་གྲབས་དམག་མི་ (jeèdrəb māāmi) reserve soldier.

རྗེས་གྲུབ་ (jeèdrub) word derivation (the process of forming new words or phrases by combining existing words/ syllables).

རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ (jeèdrubgi miŋ) sm. ངེས་པའི་ཚིག.

རྗེས་འགོད་ (jengöö) recording/ writing afterwards; va.—བྱེད་.

རྗེས་འགྲོ་ (jendro) 1. followers. 2. similar, alike.

རྗེས་རྒོལ་གཞན་འདུལ་ (jeègɛɛ shendüü) defeating/ vanquishing/ overcoming others but not striking the first blow.

རྗེས་རྒྱུགས་ (jeègyuù) sm. རྗེས་འབྲངས་.

རྗེས་སྔོ་ (jeèŋo) sm. མཇུག་བསྔོ་.

རྗེས་གཅོད་ (jeèjöö) 1. tracing, tracking, searching; va.—བྱེད་ ༑ ཀུན་མ་བྲོས་ན་ཡང་རྗེས་གཅོད་བྱས་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ Even though the thief ran away (we) tracked him down and arrested him. 2. va. to eradicate/ annihilate.

རྗེས་བཅོས་ (jeèjöö) correcting, editing, proofing; va.—བྱེད་.

རྗེས་ཆགས་ (jeèjaà) 1. love and compassion. 2. desire, attachment.

རྗེས་ཆོད་ (jeè cöö) 1. vi. to be located/ found. 2. sm. རྗེས་ཟིན་.

རྗེས་འཇུག (jinjuù) 1. followers, adherents, disciples, devotees. 2. name for the ten consonants that can occur in the final (suffix) slot of a syllable.

རྗེས་འཇུག་ཕོ་ཡིག (jinjuù pōyii) the four masculine suffixed consonants (ག, ད, བ, ས).

རྗེས་འཇུག་བུ་སློབ་ (jinjuù pulob) disciples, followers, adherents.

རྗེས་འཇུག་མ་ནིང་ (jinjuù məniŋ) the three hermaphrodite suffixed consonants (ན, ར, ལ).

རྗེས་འཇུག་མོ་ཡིག (jinjuù moyig) the three feminine suffixed consonants (ང, མ, འ).

རྗེས་རྗེས་ང་ང་ (jeèjeè ŋāŋa) chasing/ following sb. continuously; va.—བྱེད་.

རྗེས་བརྗོད་ (jeèjöö) postscript, sth. written/ spoken after the main item.

རྗེས་ཉུལ་ (jeè ñul) va. to follow/ chase, to pursue through investigation.

རྗེས་སྙེག (jeèñeg) chasing, pursuing, following; va.—བྱེད་; —གཏོང་ chase, to pursue, to follow, to chase after.

རྗེས་སྙེགས་དུང་དེག (jeèñeg dundeg) pursuing and destroying; va.—གཏོང་.

རྗེས་བསྐྱིགས་ (jeèñeg) sm. རྗེས་སྙིག.

རྗེས་གདུགས་ (jeèdug) sm. རྗེས་སྙིག.

རྗེས་སྟོན་ཡོན་ཙི་ (jeèdön yondzi) tib.ch. tracer atom.

རྗེས་ཐོགས་ (jeèdɔɔ̀) as soon as.

རྗེས་ཐོན་ (jeèdön) 1. newly/ lately developed; va.—ཡོང་ to get developed, to move forward, to advance. 2. departing late.

རྗེས་མཐུན་ (jeèdün) same, identical.

རྗེས་དྲན་ (jeèdrɛn) commemoration, remembrance, anniversary; va.—བྱེད་;—ཞུ་ to commemorate, to have a remembrance ceremony ¶ རང་དབང་སྒེར་ལང་ཐེངས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྗེས་དྲན་ The 11th commemoration of the uprising for freedom.

རྗེས་དྲན་ཁང་ (jeèdrɛngaŋ) monument, memorial hall, memorial place.

རྗེས་དྲན་གྱི་རྟགས་མ་ (jeèdrɛngi dāŋma) memorial medal.

རྗེས་དྲན་དྲུག (jedrɛn truù) the six things to remember: one's guru (lama), the Buddha, the dharma, others, vows and charity.

རྗེས་དྲན་རྡོ་རིང་ (jeèdrɛn doriŋ) commemorative pillar.

རྗེས་དྲན་ཚོགས་འདུ་ (jeèdrɛn tsōndu) commemoration meeting/ ceremony/ celebration.

རྗེས་འདེད་ (jendeè) sm. རྗེས་སྙིག.

རྗེས་འདེད་མཁན་ (jendeèñɛn) sm. རྗེས་འབྲང་བ་.

རྗེས་འདེད་དམག་གྲུ་ (jendeè məgdruù) jendeè məgdru) destroyer (ship), pursuit frigate.

རྗེས་འདེད་ལ་འགྲོ་ (jendeèla dro) va. to follow, to pursue.

རྗེས་སྡོད་ (jeèdöö) leaving behind; va.—བྱེད་ to leave behind (a person).

རྗེས་གནང་ (jeènaŋ) permission, consent; empowerment.

རྗེས་གནོད་ (jeènöö) future problems, future harm/ damage.

རྗེས་གནོན་གཏོང་ (jeènön dōŋ) shung. va. to conduct a severe investigation and punishment ¶ ཡུལ་ཁྲིམས་རྡོག་རོལ་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་ངན་འདི་རིགས་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་སོང་བའི་རྗེས་གནོན་གཏོང་ངེས་ (We) will not let persons who violate the law evade punishment but will definitely conduct a severe investigation on them and put them under law.

རྗེས་གནོན་རྒྱབ་རོགས་ (jeènön gyəbrɔɔ̀) supporting/ aiding in order to complete or finish sth. that has been started.

རྗེས་གནོན་མཐར་སྐྱེལ་ (jeènön tārgyee) completing/ finishing (sth.) that has already been started; va.—བྱེད་.

རྗེས་གནོན་བཙན་འདེད་ (jeènön dandeè) shung. to investigate and impose severe punishment.

རྗེས་གནོན་ཚ་ནན་ (jeènön tsānɛn) imposing a severe punishment; va.—བྱེད་.

རྗེས་སྣོན་ (jeènön) alternate, reserve.

རྗེས་སྣོན་ཁོངས་མི་ (jeènön kōŋmi) sm. རྗེས་སྣོན་ཨུ་ཡོན་.

རྗེས་སྣོན་ཨུ་ཡོན་ (jeènön üyün) tib.ch. alternate member of a committee.

རྗེས་དཔག (jeèbaà) reasoning, inference, rationality.

རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རྟོགས་ (jeèbaàgi sheèdɔɔ̀) sm. རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་ཡོན་.

རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་ཡོན་ (jeèbaàgi shēèyön) rational knowledge/ understanding.

རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་པ་ (jeèbaàgi shēèba) sm. རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་ཡོན་.

རྗེས་དཔག་ཙམ་སྨྲ་བ་ (jeèbaàdzam māwa) rationalism.

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ (jeèbaà tsɛ̄ɛma) inferential understanding, rational/ logical comprehension.

རྗེས་སྤྲོད་ (jeèdröö) giving/ paying later; va.—བྱེད་.

རྗེས་འབབ་སྔོན་སྤྱོད་ (jeèbəb ŋöndön) spending one's income in advance of receiving it.

རྗེས་འབྱོར་ (jenjɔɔ) ones who arrived later, newly arrived ¶ རྒྱ་ནག་ནས་རྗེས་འབྱོར་བོད་རིགས་སློབ་ཕྲུག Tibetan students who arrived later from China (i.e., went into exile in India after liberalization in China in the 1980s and 1990s).

རྗེས་འབྲང་ (jeèdraŋ) sm. རྗེས་འབྲང་ས་.

རྗེས་འབྲངས་ (jeèdraŋ) following after, adhering to; va.—བྱེད་ to follow after, to adhere to ¶ མའོའི་རྗེས་འབྲངས་ Follower's of Mao.

རྗེས་འབྲངས་རྒྱལ་ཁབ་ (jeèdraŋ gyɛ̄ɛgəb) satellite country.

རྗེས་འབྲངས་ངན་རེངས་པ་ (jeèdraŋ ŋɛnreŋba) diehard follower.

རྗེས་འབྲངས་ཉེས་ཅན་ (jeèdraŋ ñeèjɛn) accessory (to a criminal act).

རྗེས་འབྲངས་པ་ (jeèdraŋba) follower, adherent.

རྗེས་འབྲས་ (jendɛɛ̀) result, accomplishment, achievement.

རྗེས་འབྲེལ་ (jendrel) having to do with the past, related to the past.

རྗེས་མ་ (jeèma) 1. last, final. 2. later, afterwards.

རྗེས་མ་ཟིན་ (jeè ma sin) vi. to be too late, to miss (in a time sense), to be unable to catch up ¶ འཛིན་གྲྭ་རྗེས་མ་ཟིན་པ་རེད་ They missed the class. ¶ སློབ་ཕྲུག་གཞན་དག་གི་རྗེས་མ་ཟིན་པ་རེད་ (He) could not catch up with the other students.

རྗེས་མའི་རྗེས་མ་ (jeèmɛ jeèma) the very last, in the very end.

རྗེས་མར་ (jeèmaa) afterwards, later ¶ རྗེས་མར་ང་ཚོ་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ Later when we arrived in Lhasa. ¶ རྗེས་མར་མཇལ་ཡོང་ I'll meet you later.

རྗེས་མར་མཇལ་ཡོང་ (jeèma jɛɛyoŋ) common phrase said when departing: "meet you again".

རྗེས་མར་ལུས་ (jeèma lüü) vi. to be left behind, to fall behind.

རྗེས་མེད་ (jeèmeè) without a track/ trace/ imprint; va.—འཇིག to annihilate, to destroy completely.

རྗེས་མེད་ཤུལ་མེད་ (jeèmeè shüümeè) completely gone without a trace.

རྗེས་མྱོང་ (jeèñoŋ) firsthand experience.

རྗེས་བཙད་ (jeèdzɛɛ̀) va. to search for sb. through their tracks.

རྗེས་ཚབ་ (jeèdzəb) relief (usu. for troops).

རྗེས་འཚོལ་ (jeèdzöö) va. to follow a trail/ track in search of sth. or sb., to trace/ look/ search for.

རྗེས་འཛིན་ (jeèdzin) 1. followers, adherents, believers; va.—བྱེད་ to follow, to adhere, to believe in ¶ ཁོ་ལ་རྗེས་འཛིན་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད་ He didn't get any disciples. 2. following in sb.'s footsteps.

རྗེས་ཞིབ་ (jeèshib) retaining/ filing for later reference or examination, keeping as evidence; va.—བྱེད་.

རྗེས་ཞུ་ (jeèshu) a follow-up report.

རྗེས་བཞིན་ (jeèshin) following after; va.—འབྲང་; —འགྲོ་ to follow after.

རྗེས་ཟིན་ (jeè sim) 1. vi. to catch up with ¶ རུས་སྦལ་གཅིག་གིས་ངའི་རྗེས་ཟིན་གྱི་མ་རེད་བསམས་པ་རེད་ (He) thought that a turtle will not catch up with me. 2. vi. to do sth. in time.(usu. དུས་ཚོད་ + —).

རྗེས་ཟློས་ (jendöö) imitating, repeating after sb.; va.—བྱེད་ to imitate, to repeat ¶ རོལ་དབྱངས་དགེ་རྒན་གྱི་རྗེས་ཟློས་བྱས་པ་རེད་ (They) repeated after the music teacher.

རྗེས་ཟློས་རང་ལེན་ (jendöö taŋlen) voluntarily imitating.

རྗེས་བཟུང་ (jeèsuŋ) sm. རྗེས་འཛིན་.

རྗེས་ཡི་རང་ (jeèyiraŋ) abbr. of རྗེས་སུ་ཡི་རང་.

རྗེས་ཡོང་སྔོན་དྲན་ (jeèyoŋ ŋöndrɛn) foreseeing, predicting, forecasting; va.—བྱེད་.

རྗེས་ཡོང་སྔོན་ཤེས་ (jeèyoŋ ŋönsheè) sm. རྗེས་ཡོང་སྔོན་དྲན་.

རྗེས་ཡོང་སྔོན་སླེབས་ (jeèyoŋ ŋönleb) come late but arrive first (conveys that although China was late in developing, it will become the best).

རྗེས་རབས་ (jeèrəb) the younger generation.

རྗེས་ལ་ (jeèla) sm. རྗེས་སུ་.

རྗེས་ལམ་ (jeèlam) the future, the future path.

རྗེས་ལུགས་ (jeèluù) old style.

རྗེས་ལུས་ (jeèlüü) backward, underdeveloped; vi.—ཐེབས་ to fall/ lag behind, to be left behind; to be late ¶ རྗེས་ལུས་ལུང་པ་ An underdeveloped country.

རྗེས་ལུས་ཅན་ (jeèlüüjɛn) backward, underdeveloped, laggard.

རྗེས་ལོ་ (jeèlo) next year.

རྗེས་ཤུལ་ (jeèshüü) (ancient) traces, remains, ruins; va.—སྙེག་; —འདེད་ to follow a trail/ track, to trace, to track down; va.—འཛིན་ to succeed, to inherit ¶ སྔར་གྱི་མཁར་རྫོང་གི་རྗེས་ཤུལ་ Ruins of an ancient fortress.

རྗེས་ཤུལ་འཛིན་མཁན་ (jeèshüü dzingɛn) successor, inheritor.

རྗེས་སུ་ (jeèsu) later, after, afterward ¶ རྗེས་སུ་ཇི་ཡོང་ཤེས་དཀའ་ཡང་ Even though it is hard to know what will happen later. ¶ རྗེས་སུ་ཁོས་ང་ལ་ཟེར་གྱི་འདུག He told me (that) afterwards.

རྗེས་སུ་འགྱོད་ (jeèsu gyöö) va. to regret/ lament/ bemoan.

རྗེས་སུ་འགྲོ་ (jeèsu dro) 1. va. to go after, to follow, to imitate. 2. sm. རྗེས་འགྲོ་.

རྗེས་སུ་རྒྱུག (jeèsu gyuù) sm. རྗེས་སུ་སྙེག.

རྗེས་སུ་གཅགས་ (jeèsu jaà) va. to regret, lament, bemoan.

རྗེས་སུ་ཆགས་ (jeèsu caà) vi. to get attached to.

རྗེས་སུ་སྙེག (jeèsu ñeg) 1. va. to follow sb. or sth. ¶ མོའི་སེམས་ལ་ང་ནང་ལ་ལོག་ན་ཁོ་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ནས་ནང་དུ་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་ She thought, if I go inside he will follow me inside. ¶ དབྱིན་ཇིའི་བརྗོད་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ (They) were following what the British said. 2. va. to pursue, to chase.

རྗེས་སུ་སྟོན་ (jeèsu dön) va. to open a person's eyes to sth.

རྗེས་སུ་མཐུན་ (jeèsu tün) sm. རྗེས་མཐུན་.

རྗེས་སུ་དྲན་ (jeèsu tren) vi. to remember, to commemorate.

རྗེས་སུ་འདེད་ (jeèsu teè) va. to chase/ pursue, to go after.

རྗེས་སུ་གནང་བ་ (jeèsu nāŋwa) sm. རྗེས་གནང་.

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ (jeèsu bāgba) sm. རྗེས་དཔག.

རྗེས་སུ་བྱེད་ (jeèsu ceè) 1. va. to do later/ afterwards. 2. va. to follow/ imitate.

རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་ (jeèsu ceèbɛ dra) a word or phrase used twice to make a certain point or to emphasize sth. (e.g., མ་རེད་མ་རེད་).

རྗེས་སུ་འབྲང་ (jeèsu draŋ) sm. རྗེས་སུ་སྙེག.

རྗེས་སུ་འབྲངས་ (jeèsu draŋ) p. of རྗེས་སུ་འབྲང་.

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ (jeèsu drel) sm. རྗེས་འབྲེལ་.

རྗེས་སུ་མྱོང་བ་ (jeèsu ñoŋ) vi. to experience firsthand.

རྗེས་སུ་བརྩེ་ (jeèsu dzē) va. to feel sorry, to have sympathy for.

རྗེས་སུ་འཚོལ་ (jeèsu tsöö) sm. རྗེས་འཚོལ་.

རྗེས་སུ་འཛིན་ (jeèsu dzin) va. to follow, to adhere to, to believe in.

རྗེས་སུ་བཟུང་ (jeèsu suŋ) p. of རྗེས་སུ་འཛིན་.

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ (jeèsu yiraŋ) vi. to feel glad/ happy, to rejoice.

རྗེས་སུ་ཤེས་ (jeèsu shēè) to know/ understand/ comprehend.

རྗེས་སུ་ཤོད་ (jeèsu shöö) va. to tell/ say later.

རྗེས་སུ་ལུས་ (jeèsu lüü) vi. to lag behind, to be late (schedule), to fall behind, to be backward/ underdeveloped.

རྗེས་སུ་སློབ་ (jeèsu lōb) sm. རྗེས་སུ་སྙེག.

རྗེས་སོར་ (jeèsɔr) later, in the future, afterwards.

རྗེས་སློབ་ (jeèlob) disciple, adherent, follower.

རྗུད་དོ་ (jüüdo) dried and withered.

རྗོད་: p. བརྗོད་; f. བརྗོད་; imp. རྗོད་ (jöö) va. to say, to express ¶ ང་ཚོ་འགྲོ་གི་མིན་ཞེས་རྗོད་ཀྱི་འདུག (They) say we are not going. ¶ གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ According to what was said earlier.

རྗོད་བཀོད་བྱེད་ (jöögöö ceè) va. to give verbal orders to subordinates.

རྗོད་དོན་ (jöödön) content/ meaning (of what was said).

རྗོད་བྱེད་ (jööceè) sm. རྗོད་དོན་.

རྗོད་ཚིག (jöödzii) 1. talk ¶ རྗོད་ཚིག་སྐམ་པོ་བྲོ་མེད་ talk that is meaningless [Lit. talk that is dry and tasteless]. 2. the predicate (in grammar).

རྗོད་རྩལ་ (jöödzüü) sm. རྗོད་དོན་.

རྗོད་གཞི་ (jööshi) topic of talk.

རྗོད་ལུགས་ (jööluù) the manner of saying.

ལྗགས་ (jaà) 1. tongue (h.). 2. term used to make nonhonorific words honorific.

ལྗགས་ཀློག (jaàlɔɔ̀) h. of ཀློག.

ལྗགས་ཀློག་གནང་ (jaàlɔɔ̀naŋ) h. of ཀློག.

ལྗགས་བཀོད་ (jaàgöö) instructions, directions (h.); va.—གནང་ to give directions, to instruct.

ལྗགས་སྐྱེད་ (jaàgyeè) interest (on a loan).

ལྗགས་སྐྱེམས་ (jaàgyem) sm. གསེར་སྐྱེམས་.

ལྗགས་ཁྲིད་ (jədrii) teaching (h.); va.—གནང་ to teach; va.—ཞུ་ to request teaching.

ལྗགས་གོང་ (jaàgoŋ) price (h.).

ལྗགས་གྲངས་ (jaàdraŋ) h. of གྲངས་ཀ་.

ལྗགས་གླིང་ (jəliŋ) a type of flute with seven fingerholes.

ལྗགས་བསྔོ་ (jaàŋo) h. of བསྔོ་བ་.

ལྗགས་ཆབ་ (jaàjəb) h. of མཆིལ་མ་.

ལྗགས་མདུད་ (jandüü) a thin scarf that lamas or oracles give to people for protection from evil spirits.

ལྗགས་འདྲིལ་ (jaà dril) va. to coil the tongue (usu. as depicted in images of Buddhist deities).

ལྗགས་ནར་ (jaànar) sticking out (one's) tongue (h.); va.—གནང་; —མཛད་.

ལྗགས་པན་ (jaàbɛn) h. of སོ་པན་.

ལྗགས་ཕུ་ (jəbu) h. of ཕུ་.

ལྗགས་བྲོ་ (jaàdro) taste, tasting (h.); va.—གཟིགས་ to taste.

ལྗགས་དབུགས་ (jaàwuù) breathing, breath (h.); va.—བཏང་གནང་; to breathe; va.—འཐེན་གནང་ to inhale.

ལྗགས་མར་ (jaàmar) butter that has been blessed/ sanctified by a mantra.

ལྗགས་སྨིན་ (jaàmin) h. of ལྷོ་ཆས་.

ལྗགས་རྫས་ (jədzii) h. of རྫས་.

ལྗགས་རྫོམ་ (jaàdzom) h. of རྫོམ་.

ལྗགས་ཚྭ་ (jaàdza) h. of ཚྭ་.

ལྗགས་ཞིབ་ (jaàshib) h. of སྲུགས་.

ལྗགས་ལན་ (jaàlɛn) h. of ལན་.

ལྗགས་ལུང་ (jəluŋ) h. of ལུང་.

ལྗགས་བཤད་ (jaàshɛɛ̀) commentary/ explanation on a text (h.); va.—གནང་; —མཛད་.

ལྗགས་ཤེར་ (jaàshee) h. of ཅེ་ནེ་.

ལྗགས་སི་ (jaàsi) h. of སི་པན་.

ལྗགས་སི་དམར་འདུར་ (jaàsi mərduu) paste made from ground hot pepper (h.).

ལྗགས་སིལ་ (jaàsii) sm. ལྗགས་སི་.

ལྗང་ (jaŋ) 1. abbr. of ལྗང་ཁུ་. 2. abbr. of ལྗང་བུ་.

ལྗང་ཀང་ (jaŋgaŋ) seedlings.

ལྗང་དཀར་ (jaŋgaa) light green color.

ལྗང་སྐྱ་ (jaŋgya) sm. ལྗང་དཀར་.

ལྗང་ཁུ་ (jəŋgu) green.

ལྗང་ཁུ་ཚོགས་པ་ (jəŋgu tsōgba) Green Party.

ལྗང་ཁྲ་ (jaŋdra) green pot.

ལྗང་གུ་ (jəŋgu) sm. ལྗང་ཁུ་.

ལྗང་དཀུན་ཆོས་ (jaŋ günjöö) sm. འཇང་དཀུན་ཆོས་.

ལྗང་འགྱུར་ (jaŋ gyur) vi. to become green by planting trees, flowers, etc.

ལྗང་སྔོན་ (jaŋŋön) bluish green.

ལྗང་ཇ་ (jaŋca) 1. green tea. 2. tea from ལྗང་.

ལྗང་ཐིག (jəŋdig) a type of material with a green base color and pluses (+) of different colors.

ལྗང་ཐིང་ (jaŋdiŋ) completely green.

ལྗང་ཐིང་ངེ་ (jaŋ tiŋŋe) sm. ལྗང་ཐིང་.

ལྗང་ཐིང་ཐིང་ (jaŋ tiŋdiŋ) sm. ལྗང་ཐིང་.

ལྗང་འདེམས་ (jaŋdem) selecting seedlings (for

transplanting); va.—བྱེད་.

ལྗང་ད་ལིང་ད་ (jaŋda liŋda) 1. a swing. 2. dangling, swinging back and forth.

ལྗང་དུང་ (jaŋduŋ) pure, unadulterated.

ལྗང་དུང་མ་ (jaŋ duŋmə) pure, unadulterated ¶ སྐུ་བརྙན་འདི་གསེར་ལྗང་དུང་མ་རེད་ This statue is pure gold.

ལྗང་སྡོང་ (jaŋdoŋ) stalk, stem.

ལྗང་ནག (jaŋnaà) dark green.

ལྗང་པ་ (jaŋba) sm. ལྗང་བུ་.

ལྗང་སྤྲིན་ (jaŋdrin) greenish colored clouds (in Tibetan painting).

ལྗང་ཕུད་ (jaŋbüü) (villagers) giving newly cut grass to travelers for their horses (and begging for money).

ལྗང་ཕོན་ (jaŋbön) a bunch/ stack of stalks or stems.

ལྗང་བུ་ (jəŋbu) a seedling, shoot, sprout; va.—འཛུགས་ to plant/ transplant seedlings.

ལྗང་བུ་སྐམ་ནད་ (jəŋbu gāmnɛè) a plant disease that causes shriveling/ withering of new shoots and seedlings.

ལྗང་བུ་སྐྱེས་བཟང་པོ་ (jəŋbu gyēè saŋbo) flourishing young seedlings/ plants.

ལྗང་བུ་ཉིད་ནད་ (jəŋbu ñiinɛè) sm. ལྗང་བུ་སྐམ་ནད་.

ལྗང་བུ་འཐུག་སེལ་ (jəŋbu tūgsel) thinning of sprouts/ seedlings.

ལྗང་བུ་ལག་འཐེན་གྱི་སྐྱེས་རོགས་ (jəŋbu lagdengi gyēèroò) wrong kind of help, a stupid way to help [Lit. helping seedlings grow by pulling them with the hand].

ལྗང་བུ་གསོ་ (jəŋbu sō) va. to raise/ grow seedlings.

ལྗང་བུ་གསོ་ས་ (jəŋbu sōsa) a place where seedlings are raised, seedling farm.

ལྗང་མ་ (jaŋma) sm. ལྗང་བུ་.

ལྗང་སྨྱུག (jaŋñuù) sm. ལྗང་བུ་.

ལྗང་དམར་ (jaŋmar) dark green with a reddish hue.

ལྗང་སྨུག (jəŋmuù) sm. ལྗང་ནག.

ལྗང་འཛུགས་ (jəŋdzuù) transplanting seedlings; va.—རྒྱག.

ལྗང་འཛུགས་འཕྲུལ་ཆས་ (jəŋdzuù trüüjɛè) seedling transplanting machine.

ལྗང་གཞས་ (jaŋshɛè) work song sung when transplanting rice seedlings.

ལྗང་ལོ་ (jaŋlo) green leaves.

ལྗང་གཤར་ (jaŋshaa) greenish trimming on boots leggings.

ལྗང་སེར་ (jaŋser) yellowish green, apple green.

ལྗན་ལྗིན་ (jɛnjin) dirty, filthy.

ལྗབ་ལྗབ་ (jəbjəb) sm. ལྗབ་ལྗབ་པོ་.

ལྗབ་ལྗབ་པོ་ (jəb jəbbo) clasping one's two hands together in a hollowish shape.

ལྗར་གྱིས་ (jargi) (pressing) forcefully/ with force ¶ ལྗར་གྱིས་གནན་པ་རེད་ (They) pressed down forcefully.

ལྗར་གྱིས་གསོད་ (jargi sööò) va. to kill by pressing down/ squeezing.

ལྗར་མནན་ (jarnɛn) pressing down/ squeezing forcefully.

ལྗི་པ་ (jibə) 1. flea. 2. heavy.

ལྗི་བ་ (jiwə) flea.

ལྗི་མོ་ (jimu) heavy.

ལྗིད་ (jiì) 1. heavy, heaviness ¶ དེ་ལྗིད་ག་ཚོད་འདུག How heavy is it? 2. abbr. of ལྗིད་པོ་.

ལྗིད་སྐྱལ་ (jiìgüü) forcing sb. to do heavy labor.

ལྗིད་ཁུར་ (jiìgur) heavy load, heavy burden.

ལྗིད་གོག (jiìgɔɔ̀) heavy.

ལྗིད་གོག་ཚ་པོ་ (jiìgɔɔ̀ tsābo) very heavy.

ལྗིད་གྲས་ (jiìdrɛè) heavy class/ type ¶ དམག་གྲུ་ལྗིད་གྲས་ Heavy cruiser (warship).

ལྗིད་བསྐྱལ་ཆིང་རླུང་ (jiìgɛɛ ciŋluŋ) tritium.

ལྗིད་བསྐྱལ་མ་རྒྱུ་ (jiìgɛɛ məgyu) heavy elements (in physics).

ལྗིད་འགན་ (jingɛn) heavy responsibility.

ལྗིད་ཅན་ (jiìjɛn) sm. ལྗིད་ལྡན་.

ལྗིད་ཆས་ (jiìjɛè) heavy implements/ articles/ goods/ things ¶ ལྗིད་ཆས་བཟོ་ལས་ Heavy industry.

ལྗིད་ཆེ་བ་ (jiìcewa) very heavy.

ལྗིད་མཉམ་པ་ (jiì ñamba) equal weight/ heaviness.

ལྗིད་དིག་གེ་བ་ (ji diggewa) sm. ལྗིད་དིག་དིག.

ལྗིད་དིག་དིག (ji digdig) heavy (usu. for feelings).

ལྗིད་ཐིབས་ཐིབས་ (jiì tibdib) dizzy.

ལྗིད་ཐེག (jiìdeg) capable of carrying a heavy weight/ load.

ལྗིད་ཐེག་གྲངས་ཚད་ (jiìdeg traŋdzɛè) loading capacity, amount of weight that can be carried, tonnage (for ships).

ལྗིད་ཐེག་རླང་འཁོར་ (jiìdeg lāŋgɔɔ) heavy capacity truck/ vehicle.

ལྗིད་ཐེག་ཆེའི་ཁྲི་ (jiìdeg cidre) tib.ch. sm. ལྗིད་ཐེག་རླངས་འཁོར་.

ལྗིད་དུ་གཏོང་ (jiìdu dōŋ) va. to add weight, to make heavier ¶ ཁོའི་ལས་འགན་ལྗིད་དུ་བཏང་བ་རེད་ (They) made his responsibility heavier.

ལྗིད་འདེགས་ (jiìdeg) lifting heavy objects, weight lifting (the sport).

ལྗིད་འདེགས་ཀྱི་ཤུགས་ (jiìdeggi shūg) lifting capacity.

ལྗིད་འདེགས་གྲུ་གཟིངས་ (jiìdeg truziŋ) crane ship.

ལྗིད་འདེགས་དཔྱང་འཁོར་ (jiìdeg jāŋgɔɔ) crane, hoist, forklift.

ལྗིད་འདེགས་སྦྱོད་ཆས་ (jiìdeg jööjɛè) barbell, weight-lifting equipment.

ལྗིད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (jiìdeg trüügɔɔ) crane, hoist, forklift.

ལྗིད་ལྡན་ (jindɛn) heavy.

ལྗིད་ལྡན་དབྱུག་པ་ (jiìdɛn yūgbə) 1. heavy stick. 2. effectiveness.

ལྗིད་ནོད་ཚད་ (jiì nöödzɛè) load-bearing capacity.

ལྗིད་གནོན་ (jiìnön) 1. oppressive. 2. heavy pressure ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྗིད་གནོན་ཆེ་བས་སྐྱག་རྫུན་མ་ཤོད་ཀ་མེད་བྱུང་ (He) had no choice but to tell a lie due to the heavy political pressure.

ལྗིད་པ་ (jiìbə) weight, heaviness ¶ ལྗིད་པ་དེ་ཙམ་འདེགས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ (One) cannot lift so much weight.

ལྗིད་པོ་ (jiìbu) heavy ¶ དེབ་འདི་ལྗིད་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག This book is very heavy.

ལྗིད་བ་ (jiìwə) sm. ལྗིད་པ་.

ལྗིད་བའི་བཟོ་ལས་ (jiìwe solɛè) heavy industry.

ལྗིད་དབྱང་ (jiìyaŋ) heavy oxygen.

ལྗིད་མེད་ (jiìmeè) light.

ལྗིད་ཚད་ (jiìdzɛè) weight; va.—འདེགས་ to lift something heavy.

ལྗིད་ཚད་བསྐྱལ་བའི་མ་རྒྱུ་ (jiìdzɛè gɛɛwɛ məgyu) sm. ལྗིད་བསྐྱལ་མ་རྒྱུ་.

ལྗིད་ཚད་རྩིས་གཞི་ (jiìdzɛè dziìshi) weight unit.

ལྗིད་ཚད་ཤོར་ (jidzɛè shɔɔ) vi. to be of unequal weight.

ལྗིད་རྫོབ་ཆེ་བ་ (jiìdzob cēwa) 1. heavy and big, ponderous. 2. awkward, slow.

ལྗིད་ཡང་ (jiìyaŋ) heavy and light, weight.

ལྗིད་ཡང་གོ་ལྡོག (jiìyaŋ kodɔɔ̀) putting the trivial above the important [Lit. inverting heavy and light].

ལྗིད་ཡོར་ཡོར་ (jiì yəryər) heavy.

ལྗིད་གཡོལ་ཡང་ལེན་ (jiìyöö yaŋlen) taking the easy way, choosing a light task.

ལྗིད་རིགས་ (jiìrig) heavy class/ type ¶ བཟོ་ལས་ལྗིད་རིགས་ Heavy industry.

ལྗིད་ལོས་ (jiìlöö) how heavy?

ལྗིད་ལོས་སྙོམས་པོ་ (jiìlöö ñömbo) even/ balanced in weight.

ལྗིད་ཤོར་ (jiìshɔɔ) 1. weightlessness. 2. zero gravity.

ལྗིད་སོན་ (jiìsön) seeds that take a long time to sprout.

ལྗེན་ (jen) va. to penetrate, to enter.

ལྗོངས་ (joŋ) 1. country, province, region, area ¶ ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ A snowy country. 2. scenery. 3. abbr. རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (autonomous region) ¶ ལྗོངས་ཏང་ The communist party of the autonomous

region.

ལྗོངས་བཀོད་ (jongöö) scenery, landscape.

ལྗོངས་རྒྱུ་ (jongyu) going to a far away place, traveling; va.—བྱེད་.

ལྗོངས་རྒྱུ་མཁན་ (jon gyuñɛn) traveler, tourist.

ལྗོངས་མཐོ་ (jonto) highland area, high altitude place.

ལྗོངས་མི་ (jonmi) indigenous/ local people.

ལྗོན་ (jön) abbr. of ལྗོན་པ་.

ལྗོན་གྲོང་ (jöndraŋ) shung. sm. འཇོན་གྲོང་.

ལྗོན་གྲིབ་ (jöndrib) the shade of a tree.

ལྗོན་གྲིབ་འགྲོ་ལམ་ (jöndrib drolam) tree-lined avenue/ boulevard.

ལྗོན་འདབ་ (jöndəb) leaf of tree.

ལྗོན་པ་ (jömba) woods, forest, trees ¶ ལྗོན་པའི་གྲིབ་བསིལ་ལྡན་པའི་རྒྱ་ལམ་ An avenue shaded with trees.

ལྗོན་པའི་དབང་པོ་ (jömbɛ wāŋbo) a famous book on Tibetan grammar.

ལྗོན་རྩ་ (jömdza) tree roots.

ལྗོན་ཤིང་ (jönshiŋ) sm. ལྗོན་པ་.

ལྗོན་ཤིང་སྐམ་པོར་འབྲས་བུའི་རེ་བ་མེད་པ་ (jönshiŋ gāmbɔɔ drɛ̀ɛbü rewa meèba) sth. that is absolutely hopeless [Lit. hoping for fruit from a dry (dead) tree].

ལྗོན་ཤིང་གོག་པོ་ (jönshiŋ gɔgbo) a tree with its inside rotten.

ལྗོན་ཤིང་ལྡུམ་ར་ (jönshiŋ dumra) park, garden, grove.

ལྗོབ་པོ་ (jɔbbo) a faded/ muddled color.

བརྗིད་ (jiì) brightness, luster, splendor.

བརྗིད་རྔམས་ (jiŋam) majestic/ grand/ glorious and awesome.

བརྗིད་རྔམས་ལྡན་པ་ (jiìŋam dɛmba) sm. བརྗིད་རྔམས་.

བརྗིད་ཆགས་ (པ་) (jiìjaà) grand, magnificent, glorious, splendid, majestic, imposing.

བརྗིད་ཆགས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་རྙིང་པ་ (jiìcaàjɛngi tsögba ñiŋbə) GOP (Republican Party, in U.S.A.) [Lit. Grand Old Party].

བརྗིད་ཆགས་ཡོད་འོང་ (jiìjaà yiìoŋ) majestic, magnificent, grand, glorious.

བརྗིད་ཆེ་ (jiìje) grand, huge, majestic.

བརྗིད་ཉམས་ (jiìñam) sm. བརྗིད་ཆགས་.

བརྗིད་ཉམས་དོད་པོ་ (jiìñam tööbo) sm. བརྗིད་ཆགས་.

བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པ་ (jiìñam dɛmba) sm. བརྗིད་ཆགས་.

བརྗིད་པ་ (jiìbə) sm. བརྗིད་ཆགས་.

བརྗིད་པོ་ (jiìbo) sm. བརྗིད་ཆགས་.

བརྗིད་བག་ (jiìbaà) an attractive/ pleasing looking person.

བརྗེ་ (je) f. of རྗེ་.

བརྗེ་གྱོན་ (jegyön) changing clothing.

བརྗེ་འགྱུར་ (jegyur) sm. བརྗེ་ལེན་.

བརྗེ་འགྲུལ་ (jedrüü) changing, substituting, replacing; va.—རྒྱག་; —བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་མང་པོ་བརྗེ་འགྲུལ་བྱས་པ་རེད་ They replaced many officials.

བརྗེ་སྒྲིག་ (jedrii) transhipping, transshipment.

བརྗེ་འཐེན་ (jeden) removing/ dismissing and replacing or transferring; va.—བྱེད་.

བརྗེ་འདྲེན་ (jendren) exchange, exchanging; va.—བྱེད་ ¶ རིག་གནས་སྤེལ་གྱི་བརྗེ་འདྲེན་ Cultural exchange.

བརྗེ་གནས་ (jenɛɛ) shop, store.

བརྗེ་པོ་ (jebo) changing, exchanging; va.—རྒྱག་ to change/ exchange; —སློག་ to return, to exchange, to change.

བརྗེ་པོ་ལག་སྤྲོད་ (jebo lagdröö) exchanging goods right away (in contrast to giving an exchange at a later time).

བརྗེ་སྤོ་ (jeèbo) changing sth. alternatively.

བརྗེ་སྤྲོད་ (jedröö) sm. བརྗེ་འདྲེན་.

བརྗེ་འཕྲུལ་ (jedrüü) mistakenly exchange; vi.—ཤོར་བས་; —ཤོར་ to mistakenly exchange.

བརྗེ་བོ་ (jebo) sm. བརྗེ་པོ་.

བརྗེ་ཚོང་ (jedzoŋ) exchanging in kind, bartering; va.—རྒྱག.

བརྗེ་ཚོང་ཁང་ (jedzoŋgaŋ) a store where items are bartered/ exchanged.

བརྗེ་རེས་ (jereè) rotating, taking turns; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ དགོང་མོའི་སྲུང་ཆ་ཆུ་ཚོད་གཉིས་གཉིས་ནས་བརྗེ་རེས་བྱས་པ་རེད་ They took turns of two hours each on the night watch.

བརྗེ་རེས་བྱེད་ས་ (jereè ceèsa) exchange place/ area.

བརྗེ་ལེན་ (jelen) exchanging, substituting, replacing, interchanging; va.—བྱེད་ ¶ ཆུ་ཚོད་ ༢༤ ནང་འཁྲུལ་འཁོར་གཏོང་མཁན་ཐེངས་གསུམ་བརྗེ་ལེན་བྱས་པ་རེད་ Each 24 hours they changed the machine operator three times. ¶ ལས་བྱེད་རྙིང་པ་མང་ཆེ་བ་བརྗེ་ལེན་བྱས་པ་རེད་ Most of the old staff members were replaced.

བརྗེ་ལེན་རིན་ཐང་ (jelen rindaŋ) exchange rate/ value.

བརྗེ་སོར་ (jesɔɔ) sm. བརྗེ་ལེན་.

བརྗེད་ (jeè) va. to forget ¶ ལན་བཞག་རྒྱུ་བརྗེད་འདུག (I) forgot to leave a message.

བརྗེད་སླུག (jeèguù) not returning things that had been borrowed, delaying returning things; va.—རྒྱག.

བརྗེད་ངད་ (jeèŋɛɛ) sm. བརྗེད་ངས་.

བརྗེད་ངས་ (jeèŋɛɛ) forgetfulness, absentmindedness.

བརྗེད་ངས་ཅན་ (jeèŋɛɛjɛn) forgetful, absentminded.

བརྗེད་ངས་བརྗེད་ཆུ་ (jeèŋɛɛ jeècu) a magic water that causes people to forget everything.

བརྗེད་ཆུ་ (jeècu) a magic water that causes people to forget everything.

བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་ (jeèŋɛɛ cēwa) forgetful, absentminded.

བརྗེད་ངས་ཆེན་པོ་ (jeèŋɛɛ cēmbo) sm. བརྗེད་ངས་ཅན་.

བརྗེད་ངས་ཚ་པོ་ (jeèŋɛɛ tsābo) sm. བརྗེད་ངས་ཅན་.

བརྗེད་སྟོར་ (jeèdɔɔ) losing/ destroying sth. because of forgetfulness.

བརྗེད་ཐོ་ (jeèto) notes (so one won't forget); va.—རྒྱག་; —བཀོད་; —འབྲི་ to keep notes/ minutes, to write down notes ¶ ང་བྱང་ལ་སྡོད་དུས་གནས་ཚུལ་ཆེ་ཆུང་མ་བརྗེད་ཐོ་བྲིས་ཡོད་ When I stayed in Northern Tibet I took notes on all the important events. ¶ ཁོས་གཏམ་བཤད་བྱེད་དུས་བརྗེད་ཐོའི་ནང་ལ་ལྟ་གི་ལྟ་གི་བཤད་པ་རེད་ When he gave his lecture, he gave it repeatedly looking at his notes.

བརྗེད་དེབ་ (jeèdeb) book for writing memo, notebook.

བརྗེད་བྱང་ (jeèjaŋ) message/ note board.

བརྗེད་བྱངས་ཚིག་གཞི་ (jeèjaŋ tsīgshi) shung. memorandum, aide-mémoire.

བརྗེད་བྱེད་ (jeèjeè) alzheimer's disease.

བརྗེད་ཟན་ (jeèsɛn) magic food that causes forgetfulness.

བརྗེད་གསོ་ (jeèso) reminding; va.—གཏོང་; va.—བྱེད་.

བརྗེས་ (jeè) p. of རྗེ་.

བརྗེས་ཚབ་ (jeèdzəb) a replacement.

བརྗོད་ (jöö) p. of རྗོད་.

བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བ་ (jöö milaŋwa) having nothing to say.

བརྗོད་བཀོད་ (jöö göö) shung. to write down what is said, to record/ write the wording.

བརྗོད་གླེང་ (jööleŋ) writings, that which was written/ said ¶ བརྗོད་གླེང་ནང་ལ་ In the writings.

བརྗོད་སྙིང་ (jööñiŋ) the essence or main point of a conversation or speech.

བརྗོད་གཏམ་ (jöödam) speech, talk.

བརྗོད་དུ་མེད་པ་ (jöödu meèba) sm. བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བ་.

བརྗོད་དོན་ (jöödön) 1. used to introduce a quotation/ statement: "as was said" ¶ གསར་འགོད་པས་བརྗོད་དོན་ What the newspaper reporter said (follows immediately). 2. meaning (of what was written/ said) ¶ གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་བརྗོད་དོན་འགའ་ཤས་ Several of the meanings of the Monastic College's documents.

བརྗོད་དོན་གོང་ལྷར་ཞུ་ཞུས་ (jöödön koŋgdar shushüü) shung. sm. འབབ་བརྗོད་གོང་ཞུར་.

བརྗོད་དོན་རྒྱང་དུ་འདོར་ (jö̱ödön gya̱ŋdu dɔ̱ɔ) vi. to digress/ deviate from the subject.

བརྗོད་དོན་རྒྱབ་སྒྱུར་ (jö̱ödön gyə̱bgyur) sm. བརྗོད་དོན་རྒྱང་དུ་འདོར་.

བརྗོད་བདེ་གོ་བླ་ (jö̱öde ko̱la) easy to say/ pronounce/ articulate and easy to understand.

བརྗོད་བདེ་སྙན་འཇེབས་ (jö̱öde ñɛ̄njeb) fluent.

བརྗོད་བདེ་པོ་ (jö̱ö de̱bo) easy to say/ articulate/ pronounce.

བརྗོད་ནན་ཆེ་བ་ (jö̱önɛn cēwa) insisting strongly in speech.

བརྗོད་པ་མེད་པ་ (jö̱öba me̱èba) having nothing to say.

བརྗོད་པ་ཡོད་པ་ (jö̱öba yö̱öba) having something to say.

བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་ (jö̱öbɛ ñe̱èba) saying wrongful/ harmful things.

བརྗོད་པར་བྱེད་ (jö̱öbar ce̱è) va. to comment on, to say sth.

བརྗོད་ཕྱོགས་སྒྱུར་ (jö̱öcɔɔ̀ gyu̱r) va. to change the topic/ subject.

བརྗོད་བབ་ (jö̱öbəb) shung. manner of talking ¶ སྔ་ཕྱི་མི་མཚུངས་པའི་བརྗོད་བབ་ལ་བརྟེན་ Because of the contradictory manner of what was said earlier and later.

བརྗོད་བྱ་ (jö̱öja) writing style/ form.

བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ (jö̱öja dzōwo) theme, thesis, chief subject.

བརྗོད་བྱེད་ (jö̱öjeè) sm. རྗོད་བྱེད་.

བརྗོད་མི་ལང་བ་ (jö̱ö mi̱laŋwa) sm. བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བ་.

བརྗོད་མེད་ (jö̱ömeè) sm. བརྗོད་དུ་མེད་པ་.

བརྗོད་གཙང་ (jö̱ödzaŋ) shung. clearly mentioned ¶ དགོན་ལག་འཛིན་དབང་བཅས་ཇི་སྲིད་བར་འཇགས་གནས་གསོལ་རས་གཙང་མར་གནང་ཞིས་བརྗོད་གཙང་མ་ཟད་ Not only was it clearly mentioned that the possessions of the monastery were granted forever.

བརྗོད་ཚིག (jö̱ödzii) slogan, message ¶ འབྱར་ཡིག་ཚོའི་བརྗོད་ཚིག་ཏུ་དམག་མི་ད་ལྟ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་སོགས་འཀོད་འདུག The message written on the wall poster is that (they) should withdraw the troops now.

བརྗོད་ཚིག་འཕེལ་པོ་ (jö̱ödzig be̱ebo) wordy.

བརྗོད་རྩལ་ (jö̱ödzüü) manner of speaking/ talking.

བརྗོད་གཞི་ (jö̱öshi) 1. proposition (in logic), subject/ topic (one is writing about).

བརྗོད་གཞིའི་ནང་དོན་ (jö̱öshi na̱ŋdön) meaning of the subject/ topic.

བརྗོད་གཞིའི་གཙོ་དོན་ (jö̱öshi dzōdön) the main subject.

བརྗོད་ལས་འདས་པ་ (jö̱ölɛ dɛ̱èba) beyond words/ speech, exceptional.

བརྗོད་སྲོལ་ (jö̱ösöö) line of argument/ reasoning.

བརྗོད་གསལ་ (jö̱ösɛɛ) sm. བརྗོད་དོན་.

བརྗོད་གསལ་ལྷར་ན་ (jö̱ösɛɛ dārna) sm. བརྗོད་དོན་.

ཉ

ཉ་ (ña) 1. the letter ཉ་ (used in alphabetical numbering). 2. fish; va.—འཛིན་; —ཟིན་ to fish. 3. abbr. of ཉ་གང་. 4. vi. to be full moon ༡ཟླ་བ་ཉ་བའི་སྐབས་ At the time of the full moon. 5. slang. broke ༡ང་ཉ་ཡིན་ I am broke.

ཉ་ཀྱུ་ (ñəgyu) fish hook.

ཉ་ཀང་བརྒྱད་ཅན་ (ñagaŋ gyɛ̱ɛ̀jɛn) octopus.

ཉ་རྐྱལ་ (ñagyɛɛ) fish bladder.

ཉ་ཀྲིན་ (ñadrin) canned fish.

ཉ་སྐམ་པོ་ (ña gãmbo) dried fish.

ཉ་སྐྱིབས་ (ñagyib) sm. ཉ་རྒྱབ་.

ཉ་སྐྱོགས་ (ñagyɔɔ̀) 1. gills. 2. sm. ཉ་སྐྱོབ་.

ཉ་སྐྱོབ་ (ñagyob) oyster.

ཉ་ཁ་ལེབ་ (ña kāleb) flatfish.

ཉ་ཁབ་ (ñagəb) fish hook.

ཉ་ཁྱུ་ (ñəgyu) school of fish.

ཉ་ཁྱུ་ཤར་དུས་ (ñəgyu shārdüü) the time when fish are schooling (i.e., the fishing season).

ཉ་ཁྱིའུ་ (ña kyı̄u) salamander.

ཉ་ཁྲ་ (ñadra) a type of fish-eating hawk/ falcon.

ཉ་ཁྲབ་ (ñyadrəb) fish scales.

ཉ་ཁྲབ་ཅན་ (ñyatdrəbjɛn) carp [Lit. having scales].

ཉ་ཁྲལ་ (ñadrɛɛ) fishing tax.

ཉ་ཁྲིག་ཤིང་ (ñadrigshiŋ) cherry tree.

ཉ་ཁྲོམ་ (ñadrom) fish market.

ཉ་མཁྲིས་ (ñadrı̀ı̀) fish bile gland.

ཉ་འཁྱུག (ñagyug) darting/ dashing fish.

ཉ་ག (ñaga) a hand-held weighing scale, a steelyard; va.—བཀུག to weigh on a steelyard.

ཉ་ག་གང་ (ñaga kaŋ) a unit of measurement (weight) on a ཉ་ག.

ཉ་གང་ (ñagaŋ) the 15th of a lunar month, the full moon.

ཉ་གང་བ་ (ñagaŋwa) sm. ཉ་གང་.

ཉ་གང་ཟླ་བ་ (ñagaŋ dawa) sm. ཉ་གང་.

ཉ་གེ་ཉོ་གེ (ñage ñoge) sm. ཉག་ཉོག.

ཉ་མགོ (ñaŋgo) 1. head of a fish. 2. wooden carved fish-head design.

ཉ་མགོ་གྲུ་ཁ་ (ñaŋgo trugə) name of a ferry/ boat crossing in སྙེ་གདོང་.

ཉ་གྲུ་ (ñadru) fishing boat.

ཉ་རྒྱ་ (ñagya) fishing net.

ཉ་རྒྱབ་ (ñagyəb) the low wall along the edge of a roof.

ཉ་རྒྱས་ (ñagyɛɛ̀) sm. ཉ་གང་.

ཉ་སྒོང་ (ñagoŋ) spawn, fish egg; va.—གཏོང་ to spawn.

ཉ་རྔ་ (ñaŋa) 1. fishtail. 2. rifle butt.

ཉ་ལྕིབས་ (ñajib) 1. gills. 2. oyster. 3. sm. ཉ་ཕྱིས་.

ཉ་ཆུང་ (ñajuŋ) term for fish in Tibetan songs [Lit. small fish].

ཉ་ཆེན་ཧྲ་ཡུས་ (ñacen hrəyüù) tib.ch. shark.

ཉ་མཆིན་གྱི་སྣུམ་ (ñacingi nūm) cod-liver oil.

ཉ་མཆིན་སྣུམ་སྨན་ (ñacingi nūmmɛn) cod-liver oil.

ཉ་མཆིལ་ (ñajii) sm. ཉ་ཁབ་.

ཉ་མཆོངས་ (ñajoŋ) fish jumping; va.—རྒྱག to jump out of the water (for fish).

ཉ་རྗེན་ (ñajen) 1. raw fish. 2. a kind of dish consisting of pounded raw fish mixed with hot pepper.

ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྲེ་ (ñañuŋ ñamdre) 1. incompatible things mixed together. 2. embezzlement, mixing the funds of one's employer with one's own [Lit. fish and turnips mixed together].

ཉ་ཉོག (ñañog) children.

ཉ་ཉ་རྐྱང་ (ña ñagyaŋ) slang. completely poor/ penniless ༡ང་ཉ་ཉ་རྐྱང་ཡིན་ I am completely penniless.

ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྲེས་ (ñañuŋ ñamseè) 1. mixing incongruous/ inappropriate things [Lit. mixing fish and turnips together]. 2. embezzlement in the sense of mixing one's money and the person you're working for.

ཉ་ཉོར་ (ñañɔr) abbr. of ཉ་རེ་ཉོ་རེ་.

ཉ་གཉིས་ (ñañı̀ı̀) on the other hand; secondly ༡ཁོས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཚོང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང་ ཉ་གཉིས་ནས་དངུལ་བུན་ཡོན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ On the one hand he does trading, and on the other hand, he lends money.

ཉ་ལྟོ་པ་ (ñadoba) fisherman.

ཉ་སྟོང་ (ñadoŋ) the 15th and 30th of the month (auspicious days in the Tibetan calendar).

ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ (ñadoŋ gyɛ̱ɛ̀sum) the 15th, 30th, and 8th of the month (three auspicious days in the Tibetan calendar).

ཉ་སྟོན་ (ñadön) party given on the 15th of the month.

ཉ་ཐང་ (ñadaŋ) fish soup.

ཉ་དང་ (ñadaŋ) shung. the ཉ་དང་ regiment in the tt. army.

ཉ་དུག་པ་ (ñādugba) vetch.

ཉ་དུང་ (ñaduŋ) conch.

ཉ་དོལ་ (ñadöö) sm. ཉ་རྒྱ་.

ཉ་དོལ་པ་ (ñadööba) sm. ཉ་པ་.

ཉ་དྲ་ (ñadra) fish net.

ཉ་དྲི་ (ñədri) smell of fish.

ཉ་དྲི་གྲོ་བའི་སྔོ་ (ñadri trowɛ ŋō) a Tibetan medicine.

ཉ་མདའ་ (ñanda) shung. general/ commander of the ཉ་དང་ regiment in the tt. army.

ཉ་འདྲིད་ཁ་ཟས་ (ñadrı̀ı̀ kāsɛɛ̀) fish bait.

ཉ་རྡོ་ཟན་ (ña dosɛn) shark.

ཉ་སྡིང་ (ñadiŋ) sm. ཉ་མཆོངས་.

ཉ་སྡིག་སྲིན་ (ña digsin) crab, lobster.

ཉ་ནག (ñanag) octopus, squid; black carp.

ཉ་ནད་ (ñanɛɛ̀) a disease that affects large livestock.

ཉ་སྣབས་ (ñanəb) weeds in water.

ཉ་སྣུམ་ (ñanum) fish oil.

ཉ་པ་ (ñaba) fisherman.

ཉ་པ་ཁ་ལེབ་ (ñaba kāleb) catfish.

ཉ་པེ་ཉོ་པེ་ (ñabe ñobe) lazy, inactive, lethargic.

ཉ་དཔོན་ (ñabön) head/ chief of fishermen.

ཉ་ལྤགས་ (ñabaà) fish skin.

ཉ་སྤུ་ཅན་ (ñabujɛn) a type of otter.

ཉ་སྤུ་མེད་ལ་རལ་པའི་ཁྲལ་ (ña bümeèla rɛ̱ɛ̱bɛ trɛ̄ɛ̄) demanding things unjustly unfairly, inappropriate expectations [Lit. to a hairless fish, a tax on hair].

ཉ་སྤྱིན་ (ñajin) glue made from fish.

ཉ་ཕག་སྒོང་གསུམ་ (ña pāà goŋ sūm) abbr. the three: fish, pork and eggs.

ཉ་ཕྱིས་ (ñəjı̀ı̀) pearl.

ཉ་ཕྱིས་དུང་ (ñəciì duŋ) a pearl shaped like a conch shell or horn.

ཉ་ཕྱིས་སྣོད་ཁེབས་ (ñəciì nöökeb) lids that are made from pearl.

ཉ་ཕྱིས་སིལ་མ་ (ñəciì sı̄ımə) small pieces of pearl.

ཉ་ཕྱེ་ (ñəce) powdered fish.

ཉ་ཕྲུག (ñədruù) sm. ཉ་སོན་.

ཉ་འཕྱོ་ (ñaco) sm. ཉ་མཆོངས་.

ཉ་བའི་ཡར་ཚེས་ (ñawɛ yardze) shung. first part of the month.

ཉ་བྱབ་སླུག་དྲ་ (ñajəb ñūgdra) a type of bamboo net for holding fish.

ཉ་བྱེ་རིལ་ (ña cirii) a fish-shaped sweet/ candy.

ཉ་འབྲིད་ལྕགས་ཀྱུའི་ཟས་ (ñadriì jəggyü sɛ̱ɛ̀) tricking, deceiving, duping [Lit. inducing the fish to take the bait on the hook].

ཉ་འབྲུ་ (ñadru) shung. grain given by the tt. government to fishermen as compensation for their stopping fishing.

ཉ་འབྲུག་མཉམ་འདྲེས་ (ña drug ñamdreè) good and

bad mixed together, incompatible things mixed together [Lit. fish and dragon mixed together].

ཉ་མ་ (ñama) female disciple/ adherent.

ཉ་མན་ལི་ (ña mɛnli) eel.

ཉ་མིག (ñamii) a type of chisel.

ཉ་མིག་མ་ (ña migmə) a type of brocade.

ཉ་མིད་ (ñamii) whale.

ཉ་མོ་ (ñamo) fish.

ཉ་མོ་ཁྲོ་ནང་རྒྱུ་བ་ལྟར་ (ñamo trōnaŋ gyuwa dār) in imminent danger/ peril, no way to escape [Lit. like fish swimming in a cauldron].

ཉ་མོ་ཉིན་གསུམ་འཛིན་ དྲ་བ་ཉིན་གཉིས་སྐམ་ (ñamo ñinsum dzin trawa ñinsum gām) working by fits and starts, lacking perseverance/ diligence, doing lazily [Lit. three days catching fish and two days drying the net].

ཉ་མོ་ཉུང་མས་མི་ཚོད་ (ñamo ñuŋmɛ mijöö) sth. cannot be substituted for another [Lit. a turnip can't substitute for a fish].

ཉ་མོ་མ་ཟིན་པ་མ་གཏོགས་ མཚོ་མཐའ་མ་སྐོར་བ་མེད་ (ñamo simbə məndoò tsōtaa magɔɔwa meè) trying one's best but not achieving success [Lit. going all around the ocean but not catching fish].

ཉ་མོ་རུས་མཉེན་ (ñamo rüüñen) cartilaginous fish.

ཉ་མོའི་རྣ་གཤོག (ñamö nāshog) gills.

ཉ་མོའི་དབུགས་ལམ་རྣ་གཤོག (ñamö ūglam nāshog) gill pouch.

ཉ་དམའ་པོ་ (ña mābo) embarrassed, humiliated, feeling small, feeling inferior ¶ བུ་ལོན་སྤྲོད་ཡ་མེད་ཙང་ཉ་དམའ་པོ་བྱུང་བ་རེད་ (He) felt small because he was unable to pay the loan.

ཉ་དམའ་བ་ (ña māwa) catfish.

ཉ་ཚང་ (ñadzaŋ) 1. fish nest. 2. a type of seaweed.

ཉ་ཚིལ་ (nadzii) fish fat.

ཉ་ཚེར་ (ñatser) small fish bones.

ཉ་ཚེས་ (ñadzeè) 15th day of the month in the Tibetan calendar.

ཉ་ཚོགས་ (ñadzɔɔ) sm. ཉ་ཁྲུ་.

ཉ་ཚོང་ (ñadzoŋ) fish selling/ trading; va.—རྒྱག.

ཉ་ཚོང་པ་ (ñadzoŋba) fishmonger, fish seller.

ཉ་འཛིན་ (ñandzin) 1. see ཉ་. 2. fisherman. 3. fishnet.

ཉ་འཛིན་གྲུ་གཟིངས་ (ñandzin trusiŋ) fishing boat/ trawler.

ཉ་འཛིན་ལྕགས་ཀྱུ་ (ñandzin jāggyu) fishing hook.

ཉ་འཛིན་འཕྲུལ་གྲུ་ (ñandzin trüüdru) fishing boat (engine driven).

ཉ་འཛིན་དབྱུག་པ་ (ñadzin yūgbə) fishing pole/ rod.

ཉ་འཛིན་དབྱུག་གུ་ (ñadzin yūggu) sm. ཉ་འཛིན་དབྱུག་པ་

ཉ་འཛིན་ཡོ་བྱད་ (ñandzin yobcɛɛ̀) fishing equipment/ tackle.

ཉ་འཛིན་རུ་ཁག (ñandzin rugaà) fishing brigade/ team.

ཉ་འཛིན་སའི་མཚོ་ཁུག (ña dzinsɛ tsōguù) fishing port.

ཉ་རྫིང་ (ñadziŋ) fish pond.

ཉ་གཞིབ་གཞིབ་ (ña shibshib) one beside the other [Lit fish side by side].

ཉ་གཞུག (ñashuù) fish tail.

ཉ་ཟན་ (ñasɛn) 1. fisherman. 2. a type of bird that eats fish.

ཉ་ཟིན་ (ña sin) see ཉ་.

ཉ་ཟིན་ས་ (ña sinsə) fishing grounds.

ཉ་ཟུང་སྐར་ཚོམ་ (ñasuŋ gōōjom) the constellation Pisces.

ཉ་ཟླ་ (ñanda) sm. ཉ་གང་.

ཉ་གཟེབ་ (ñaseb) bamboo basket for fish.

ཉ་ར་ (ñara) 1. fishing grounds. 2. fishery. 3. keeping sth. for sb., looking after/ taking care of sth.; va.—བྱེད་.

ཉ་རས་ (ñarɛɛ̀) fish net.

ཉ་རེ་ཉི་རེས་ (ñare ñirii) dilly dallying; va.—བྱེད་.

ཉ་རིགས་ (ñarig) types/ kinds of fish.

ཉ་རིགས་གསོ་སྐྱེལ་ (ñarig sōbel) fishery.

ཉ་རིད་ (ñarii) a type of tree.

ཉ་རིས་ (ñarii) fish scales.

ཉ་རུས་ (ñarüü) 1. fish bone. 2. sm. ཏ་ཇོ་ཙམ་.

ཉ་རེ་ཉོ་རེ་ (ñare ñore) 1. lazy, sluggish, lethargic. 2. rubbery, spongy, formless.

ཉ་ལས་ (ñalɛɛ̀) fishing industry, fishing as an occupation.

ཉ་ལས་ཀུང་སི་ (ñalɛɛ̀ gūŋsi) fishery company.

ཉ་ལས་གྲུ་ཁ་ (ñalɛɛ̀ druga) fishing port.

ཉ་ལས་མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲྭ་ (ñalɛɛ̀ ñamdree sodra) fishing cooperative factory.

ཉ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ (ñalɛɛ̀ tōngyeè ñamlɛɛ̀gaŋ) fishing production cooperative.

ཉ་ལས་ཐོན་རྫས་ (ñalɛɛ̀ tōndzɛɛ̀) fishing products.

ཉ་ལས་དཔྱ་ཁྲལ་ (ñalɛɛ̀ jādrɛɛ) fishing tax.

ཉ་ལས་ས་ཁུལ་ (ñalɛɛ̀ sɔgüü) fishing area/ zone.

ཉ་ལི་ཡུས་ (ña liyü) tib.ch. carp.

ཉ་ལུ་ (ñalu) illegitimate child.

ཉ་ལེ་ཉི་ལེ་ (ñale ñile) sm. ཉ་རེ་ཉོ་རེ་.

ཉ་ཤ་ (ñasha) fish flesh/ meat.

ཉ་ཤ་སྐམ་པོ་ (ñasha gāmbo) dried fish meat.

ཉ་ཤ་འཁྱགས་བག (ñasha kyāgbaà) frozen fish.

ཉ་ཤ་ཚ་ཁུ་ (ñasha tsəgu) salted fish.

ཉ་ཤི་ (ñashi) 15th and 30th of the Tibetan month.

ཉ་གཤོག (ñashog) 1. fish fin. 2. shark's fin.

ཉ་བཤོར་ (ña shɔ̄ɔ) va. to catch fish.

ཉ་སོག (ñasɔɔ̀) 1. dorsal fin. 2. a round ornament made from pearl.

ཉ་སོན་ (ñasön) baby fish, fry.

ཉ་སྲམ་ (ñadram) abbr. fish and otter.

ཉ་གསེར་ཉ་ (ña sērña) goldfish coy.

ཉ་གསེར་མིག (ña sērmig) a species of goldfish with prominent eyes and a large tail.

ཉ་གསོ་ (ñaso) fish raising/ rearing.

ཉ་གསོ་ཁང་ (ñasogaŋ) fish nursery, fishery.

ཉ་གསོ་ར་བ་ (ñaso rawa) sm. ཉ་གསོ་ཁང་.

ཉ་བསད་ཁྱི་སྦྱིར་ (ñasɛɛ̀ kyīder) helping one person by harming another [Lit. to kill a fish and give it to the dogs].

ཉ་བསད་ནས་ཁྱི་ལ་སྦྱིར་ (ñasɛɛ̀ kyīder) sm. ཉ་བསད་ཁྱི་སྦྱིར་.

ཉ་ཧྲ་དིང་ (ña hrādiŋ) sardine.

ཉ་ལྷག (ñalhaà) month with a an extra 15th day.

ཉག (ñag) 1. abbr. of ཉ་ག. 2. concave, indented.

ཉག་རྒྱང་ (ñaggyaŋ) sm. ཉག་ཅིག.

ཉག་འཁེལ་ (ñag kēl) vi. to do sth. exactly on time ¶ ངའི་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་ཉག་འཁེལ་སོང་ (I) did my work exactly on time.

ཉག་ཁྱད་ (ñaggyɛɛ̀) differences in the weights of different (ཉ་ག) scales.

ཉག་ཁྲམ་ (ñagdram) the series of notches (measurements) on a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་ག (ñagga) 1. indentations cut into wood (e.g., on a pole so that people can climb); va.—གཏོད་. 2. the saddle-shaped indentations/ dips/ depressions along the top of mountain ranges.

ཉག་གེ་ཉོག་གེ་ (ñagge ñogge) 1. complaining, fussing about. 2. muddy, unclear ¶ ཆུ་ཉག་གེ་ཉོག་གེ་དེ་མ་འཐུང་ས་ Don't drink that muddy water.

ཉག་གྲངས་ (ñagdraŋ) measuring units on a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་ཅིག (ñagjig) sm. ཉག་གཅིག.

ཉག་གཅིག (ñagjig) 1. certainly, surely, without question, inevitably ¶ དེ་ནི་དམག་དཔུང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཉག་གཅིག་དེ་རེད་ That is certainly the objective of the troops. ¶ མི་ཚེའི་མཐའ་མར་ཤི་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་རེད་ At the end of life (one) must inevitably die. 2. insistently and repeatedly ¶ གཏན་འཁེལ་དགོས་ཉག་གཅིག་བརྗོད་ (They) said insistently that (we) had to finalize (that). 3. one piece/ unit.

ཉག་ཆུ་ (ñagcu) the Nyagchu River (in western Sichuan).

ཉག་ཆུ་ཁ་ (ñagcuga) a district/ xian in Ganze Prefecture.

ཉག་ཉག (ñagñaà) bent, indented, depressed; va.—བཟོ་ i. to make an indentation/ depression. ii. to cause sb. to spend a lot of money. iii. to cause a large loss.

ཉག་ཉིག (ñagñii) dirty, filthy.

ཉག་ཉུག (ñagñuù) all sorts/ kinds, various types.

ཉག་ཉོག (ñagñog) abbr. of ཉ་གི་ཉོག་གི་.

ཉག་ཉོག་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (ñagñoggi tsɛnñii rigbə) scholasticism.

ཉག་ཐག (ñagdaà) the rope (handle) of a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་མཐིལ་ (ñagdii) the plate/ pan on which things are put on a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་མདའ་ (ñaŋda) the arm or wooden rod of a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་རྡོ་ (ñagdo) the sliding weight of a steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉག་པ་ (ñagba) sm. ཉག་པོ་.

ཉག་པོ་ (ñagbo) indentation, concave shape.

ཉག་ཕྲ་ (ñagdra) 1. difficult/ bad times ¶ བསྟན་སྲིད་ཉག་ཕྲའི་དུས་སྐབས་ལ་ At the time of bad times for the system of joint religious and secular rule. 2. sm. ཉག་ཕྲ་བ་. 3. thin.

ཉག་ཕྲ་ཐ་ཞན་ (ñagdra tāshɛn) shung. extremely poor, penniless, destitute ¶ མི་སེར་ཉག་ཕྲ་ཐ་ཞན་ཞི་ཅིག་ལ་བརྟེན་བུན་རྙིང་སྤྲུབ་འཇལ་ཐུབ་རེ་བྲལ་བས་ Because the subjects are extremely poor they have no means to pay the old debts.

ཉག་ཕྲ་བ་ (ñagdrawa) 1. very thin. 2. poor, destitute.

ཉག་ཕྲ་ཡང་དུང་སྒྲུད་གསུམ་སྦྲིལ་ཡིན་ (ñagdrayaŋ dūŋgüù sūmdree yin) even though sth. is poor/ weak it is unified [Lit. even though thin, it has three strands/ ply of silk thread].

ཉག་ཕྲན་ (ñagdrɛn) arrow.

ཉག་མ་ (ñagma) sm. ཉག་རེ་.

ཉག་ཙམ་ (ñagdzam) sm. ཉག་རེ་.

ཉག་ཚགས་ཁང་ (ñagdzaàgaŋ) storeroom.

ཉག་ཚད་ཀྱི་ཁལ་ (ñagdzɛɛ̀gi kɛ̄ɛ) shung. the weight of one ཁལ་.

ཉག་རེ་ (ñagre) a piece, a drop, a small amount, a single (strand/ blade) ¶ གད་སྙིགས་ཉག་རེ་ཙམ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་རེད་ (One) couldn't see even a single piece of garbage.

ཉག་རོང་ (ñaàroŋ) Nyaong, a district/ xian in Ganze prefecture.

ཉག་ལ་བཀག་པ་ (ñagla gāgba) pressing hard on a key point (usu. in an interrogation) ¶ ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་ཁོར་ཉག་ལ་བཀག་ཀྱང་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པ་རེད་ Even though the judge pressed him, he didn't confess.

ཉག་ལུང་ (ñagluŋ) sm. ཉག་ཐག.

ཉག་ཤིང་ (ñagshiŋ) beam of a ཉ་ག.

ཉག་ཤུར་ (ñagshur) a concave indentation in a piece of wood; va.—འདོན་ to gouge/ carve/ dig out such an indentation.

ཉག་སྲང་ (ñagsaŋ) hand-held steelyard (ཉ་ག) scale.

ཉང་ (ñaŋ) an area in Tsang.

ཉང་ཁྲི་ (ñaŋ) sm. ཉིང་ཁྲི་.

ཉང་ངེ་ཉུང་ངེ་ (ñaŋŋe ñuŋŋe) odds and ends, small items.

ཉང་ཉུང་ (ñaŋñuŋ) abbr. of ཉང་ངེ་ཉུང་ངེ་.

ཉང་ཆུ་ (ñaŋcu) a river that runs through Shigatse.

ཉང་ནོན་ (ñaŋnön) sm. ཉང་གནོན་.

ཉང་ནོན་རྟོག་ཞིབ་ (ñaŋnön dōgshib) sm. ཉང་གནོན་རྟོག་ཞིབ་.

ཉང་ནོན་པ་ (ñaŋnönba) a spy.

ཉང་གནོན་ (ñaŋnön) shung. monitoring, reconnoitering, observing clandestinely; va.—གཏོང་ ¶ གྲྭ་གཟུགས་མི་བདུན་རི་ཕྱིབས་སུ་འགྲོར་མཐོང་ལ་ཉང་གནོན་བཏང་བར་ They sent someone to reconnoiter after they saw seven people climbing the mountain who looked like monks. ཉང་གནོན་རྟོག་ཞིབ་ (ñaŋnön dōgshib) investigating thoroughly; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲོད་དོན་དེ་སྐོར་ས་གནས་སུ་ཉང་གནོན་རྟོག་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྙན་ཞུ་འཕྲུལ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་ (You) must investigate this law case thoroughly and report to the government.

ཉང་ཞིབ་ (ñaŋshib) abbr. of ཉང་ནོན་རྟོག་ཞིབ་.

ཉང་ཞིབ་ན་མར་ (ñaŋshib namar) shung. keeping up with, monitoring ¶ དགྲ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཉང་ཞིབ་ན་མར་བགྱིས་དགོས་ We must keep up with the enemy's situation.

ཉད་ཉོད་ (ñɛɛ̀ñöö̀) 1. the stretching that accompanies yawning; va.—བྱེད་. 2. secretly looking/ peeping; va.—བྱེད་.

ཉན་ (ñɛn) 1. va. to listen to ¶ ངས་ཁོའི་གཏམ་བཤད་ཉན་པ་ཡིན་ I listened to his speech. 2. vi. (vb. + —) to be fit for ¶ འདི་ཟ་ཉན་གྱི་རེད་པས་ Is this fit to eat?

ཉན་ཁ་ཡང་བ་ (ñɛnga yaŋwa) gullible.

ཉན་མཁན་ (ñɛnñɛn) audience, listener.

ཉན་ཆས་ (ñɛnjɛɛ̀) (telephone) receiver.

ཉན་འཇོག (ñɛnjoò) 1. obeying, heeding; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་འཇོག་བྱས་པ་རེད་ (They) obeyed his orders. 2. listening to; va.—བྱེད་ ¶ སྐབས་དེར་ངས་མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་བཀའ་མོལ་ཉན་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན་ That time I listened to Chairman Mao speak.

ཉན་སྙིང་འདོད་པོ་ (ñɛnñiŋ tö̀öbo) 1. good to listen to. 2. desiring/ wishing to listen to sth.

ཉན་སྙིང་སྤྲོད་པོ་ (ñɛnñiŋ tröö̀bo) sm. ཉན་སྙིང་འདོད་པོ་.

ཉན་བརྡག (ñɛndaà) sm. ཉན་བརྡག་ཡོ་བྱད་.

ཉན་བརྡག་ཡོ་བྱད་ (ñɛndaà yobjɛɛ̀) stethoscope.

ཉན་ཐོས་ (ñɛndöö̀) 1. listening, hearing. 2. a disciple (originally used for those disciples of the Buddha who actually listened to his teachings).

ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་ (ñɛndöö̀ cōgsuŋ) two disciples of the Buddha.

ཉན་དུང་ (ñɛnduŋ) instrument to listen with, receiver (telephone), earphone.

ཉན་ན་ (ñɛnna) listening in secretly, eavesdropping; va.—བྱེད་.

ཉན་ན་བ་ (ñɛnnawa) eavesdropper.

ཉན་ན་སྦི་གསང་ (ñɛnna bisaŋ) in an alert fashion; va.—བྱེད་.

ཉན་པ་རྒྱག (ñɛmba gyaà) va. to spy, to eavesdrop, to listen secretly.

ཉན་པར་སྤྲོ་ (ñɛmbar drō) pleasant to listen to.

ཉན་པོ་ (ñɛmbo) obedient.

ཉན་ཕན་ཡོ་བྱད་ (ñɛnbɛn yobjɛɛ̀) hearing aid.

ཉན་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (ñɛnjeè trüüjɛɛ̀) earphone, hearing/ listening apparatus.

ཉན་བྱེད་དབང་པོ་ (ñɛnjeè wāŋbo) sense of hearing.

ཉན་ཡིག (ñɛnyiì) shung. a letter given to the potential mediator of a dispute by both parties assuring that they will follow his advice if he does the mediation.

ཉན་ལེན་ (ñɛnlen) listening, accepting; va.—བྱེད་ ¶ བསམ་འཆར་ཉན་ལེན་བྱས་གང་ཐུབ་བྱེད་སོང་ (He) did everything possible to listen and accept the suggestions.

ཉན་ཤེས་ (ñɛnsheè) listening and understanding; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོས་ག་རེ་ལབ་ཀྱང་ཁོས་ཉན་ཤེས་ཙ་བ་ནས་བྱས་མ་སོང་ He didn't listen to anything we said.

ཉན་ཤེས་གོ་ཤེས་ (ñɛnsheè kosheè) listening and understanding well.

ཉན་བཤད་ (ñɛnshɛɛ̀) listening and talking; va.—བྱེད་.

ཉབ་ (ñəb) 1. vi. to reach (to) ¶ ངའི་ལག་པས་ཉབ་ཀྱི་མི་འདུག My hand doesn't reach (it). 2. va. to collect things together.

ཉབ་ཉོབ་ (ñəbñob) abbr. ཉབ་པ་ཉོབ་པེ་.

ཉབ་པ་ཉོབ་པེ་ (ñaba ñobe) sm. ཉ་པེ་ཉོ་པེ་.

ཉབ་པེ་ཉོབ་པེ་ (ñabe ñobe) 1. lazy, listless. 2. at ease, loose, relaxed.

ཉབ་ཤག (ñəbshaà) a type of cookie.

ཉབས་ (ñəb) sm. ཉབ་.

ཉམ་ (ñam) strength, power, energy.

ཉམ་ང་ (ñamŋa) 1. sm. ཉམ་ཐག. 2. fear ¶ དཀའ་ཚེགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཐུག་ཀྱང་ཉམ་ང་སྐྱ་ཙམ་མེད་ No matter how much hardship (I) face (I) have no fear.

ཉམ་ང་བ་ (ñamŋawa) sm. ཉམ་ང་.

ཉམ་ང་བ་ཉུང་བ་ (ñamŋawa ñuŋwa) sm. ཉམ་ང་བ་ཆུང་བ་.

ཉམ་ང་བ་ཆུང་བ་ (ñamŋa cūŋwa) physical well-being, good health.

ཉམ་ང་བག་ཚ་མེད་པ་ (ñamŋa pagdza meèba) brave, courageous, fearless.

ཉམ་ཆག (ñamjaà) injury, harm; vi.—ཕོག་ to be/ get injured/ harmed/ damaged.

ཉམ་ཆུང་ (ñəmjuŋ) humble, weak, poor, lowly.

ཉམ་ཆུང་སྤྱོད་མཁས་ (ñəmjuŋ dööksɛè) shung. to be modest and careful ¶ རྩོལ་མཐུན་ཉམས་ཆུང་སྤྱོད་མཁས་དགོས་རྒྱུ་ One should be modest and careful.

ཉམ་ཆུང་ཚུལ་ལྡན་ (ñəmjuŋ tsündɛn) simple and upright/ honest/ moral.

ཉམ་ཉེས་ (ñamñeè) 1. suffering, damage, loss; va.—གཏོང་ to inflict damage/ suffering ¶ ཁོ་ཚོས་དམག་མིར་ཉམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཏང་བ་རེད་ They inflicted great damage on the soldiers. 2. vi. to lessen/ diminish,/ deteriorate/ degenerate.

ཉམ་ཐག (ñamdaà) falling on bad times, leading a life of poverty/ misery.

ཉམ་ཐག་མཐར་ལྷུང་ (ñamdaà tārlhuŋ) shung. poverty stricken, poor and desperate ¶ ཞི་དྲག་ཁྲལ་རིགས་སྣ་མང་བཙན་མནར་ཆེ་བས་ཆབ་འབངས་ཉམ་ཐག་མཐའ་ལྷུངས་སུ་གྱུར་པ་ Because of the oppression of many taxes the people were reduced to poverty.

ཉམ་ཐག་པ་ (ñamdagba) misery, misfortune, poverty, suffering ¶ དབུལ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ (They) had to live a life of misery and poverty.

ཉམ་ཐག་མི་འཁྱར་ (ñamtaà migyar) homeless and poor.

ཉམ་ཐག་འུ་ཐུག (ñamdaà wuduù) poor and desperate, desperately poor.

ཉམ་དམན་པ་ (ñam mɛ̄mba) sm. ཉམ་ཆུང་.

ཉམ་དམའ་པོ་ (ñam māābo) feeling small, feeling inferior ¶ ངས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་མི་ཤེས་པ་དེས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཚོགས་སར་ཉམ་དམའ་པོ་བྱུང་ I felt small at the gathering of many foreigners because I did not speak English.

ཉམ་དམས་ (ñammɛɛ̀) 1. week, feeble; va.—གཏོང་ to make weak/ feeble ¶ འཛབ་དམག་མང་པོ་བརྒྱབ་ནས་དགྲ་བོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་བ་རེད་ They conducted much guerrilla warfare and weakened the strength of the enemy. 2. vi. to become dilapidated/ deteriorated ¶ ཁང་པ་འདི་ཉམ་དམས་པ་ཞག The house became dilapidated.

ཉམ་ཞན་ (ñamshɛn) sm. ཉམ་ཆུང་.

ཉམས་ (ñam) 1. vi. to deteriorate/ decline/ degenerate ¶ ལོ་ཤས་རིང་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་པ་ཞག The economy has declined over the past few years. 2. grandness, elegance, charm, dignity; va.—བྱེད་ (can have a negative or positive connotation depending on context); va.—གཏོང་ to make a name for oneself, to distinguish oneself ¶ དཔོན་པོ་དེ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The official is acting very grand. ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གདམ་བཤད་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱས་ནས་ཉམས་བཏང་སོང་ He gave an excellent speech at the meeting and made a name for himself. 3. (adj. or vb. + — + བྱེད་) va. to show/ manifest/ exhibit a sensation or feeling ¶ ཁོང་གིས་དབའ་ལོག་མཐུག་པོ་གོན་ན་ཡང་འཁྱགས་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he is wearing thick clothes, he gives the appearance that he is cold. ¶ གྲང་རླུང་བཏང་ནའང་ཁོང་གིས་ཚ་དྲབ་འཚིག་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though the air condition is on, he is showing he is hot (behaving in a way that shows he is hot). 4. va. to pretend sth, to act as if ¶ ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he is not knowledgeable, he acts as if he is. 5. sm. ཉམས་ལོན་. 6. mind ¶ ལུང་པ་འདི་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་འདུག This place is one that is pleasing to the mind.

ཉམས་ཀྱི་ (ñamgye) grand, magnificent.

ཉམས་ཁྲིད་ (ñamdrii) teaching others through one's experience; va.—བྱེད་.

ཉམས་གུད་ (ñamgüü) sm. ཉམས་རྒུད་.

ཉམས་གོག (ñamgɔg) dilapidated ¶ ལྷ་ཁང་དེ་ཚོ་ཉམས་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག Those temples became dilapidated.

ཉམས་གླུ་ (ñamlu) sm. མགུར་གླུ་.

ཉམས་དགའ་བ་ (ñam gawa) happy, joyous.

ཉམས་དགའ་བག་དྲོ་ (ñamga pagdro) sm. ཉམས་དགའ་བ་.

ཉམས་དགའ་བློ་བདེ་ (ñam lōde) being in a happy mood and having no worries.

ཉམས་དགའ་རིང་ལུགས་ (ñamga riŋluù) optimism.

ཉམས་འགྱིང་ (ñamgyiŋ) elegant, grand, imposing, dignified; va.—བྱེད་.

ཉམས་འགྱུར་ (ñamgyur) 1. expression, appearance, posture, acting, style (in arts) ¶ འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ Style in acting. 2. deterioration, disintegration, disintegration ¶ ལུང་པ་དེ་རིར་རིག་གཞུང་ཉམས་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is much news regarding cultural deterioration in that place.

ཉམས་རྒུད་ (ñəmgüü) deterioration, decline, decay; recession, depression, slump (in business); vi.—དུ་འགྲོ་; —འགྱུར་ to decline/ decay/ deteriorate; to have a recession/ depression/ slump; va.—དུ་གཏོང་ to deteriorate, to undermine, to destroy ¶ ལུང་པ་དེའི་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྱུར་བ་རེད་ In that place the economy has declined a great deal.

ཉམས་རྒུད་ཁ་ཐོར་ (ñəmgüü kādɔr) scattering and declining/ decaying/ deteriorating.

ཉམས་རྒྱུས་ (ñəmgyüü) personal experience/ familiarity/ knowledge ¶ བོད་སྐོར་ཉམས་རྒྱུས་ཡོད་པའི་མི་ A person with experience about Tibet.

ཉམས་རྒྱུད་ (ñəmgyüü) deteriorating, declining/ decaying/ degenerating/ worsening.

ཉམས་སྒྲོབ་ (ñamdrob) arrogant, grandiose (in a negative sense); va.—བྱེད་.

ཉམས་ང་བ་ (ñamŋawa) sm. ཉམ་ང་བ་.

ཉམས་དུས་ (ñamdüü) a period/ era of decline or deterioration.

ཉམས་དངོས་མཚོན་པ་ (ñamŋöö tsōmba) realistic, life-like ¶ ཁོང་གི་དེབ་འདི་ཉམས་དངོས་མཚོན་པོ་ཞིག་བྲིས་འདུག He wrote a realistic book.

ཉམས་བཅོས་ (ñamjöö) sm. ཉམས་སྒྲོབ་.

ཉམས་ཆག (ñamjaà) sm. ཉམས་རྒུད་.

ཉམས་ཆུང་ (ñəmjuŋ) sm. ཉམ་ཆུང་.

ཉམས་ཆུང་ཆུང་ (ñam cūŋjuŋ) sm. ཉམ་ཆུང་ཆུང་.

ཉམས་ཆུང་བྱེད་ (ñəmjuŋ ceè) va. to act modest/ not pompous/ humble.

ཉམས་ཆེན་པོ་ (ñam cēmbo) dignified, elegant, grand (can convey either a positive or negative connotation).

ཉམས་ཚོད་ (ñam cöö) vi. to be able to differentiate/ distinguish/ recognize what is good and bad ¶ ཙ་ལག་རྙིང་མའི་རིགས་ཉམས་ཚོད་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ It is difficult to differentiate antiques.

ཉམས་ཚོད་པོ་ (ñam cööbo) a person who can differentiate/ distinguish/ recognize good from bad.

ཉམས་འཆལ་ངན་སྤྱོད་ (ñam jɛɛ ŋɛnjöö) shung. undisciplined/ unruly and bad behavior (breakdown of discipline/ law and order) ¶ འགོ་ཁྲིད་དོ་ནན་ཞིག་མེད་སྐབས་གཤམ་རིམ་གྱི་ནང་ནས་ཉམས་འཆལ་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཐོན་འདུག Lacking a conscientious leader, there have been many instances of unruly and bad action by the subordinates.

ཉམས་བརྗིད་ (ñamjii) sm. ཉམས་ཆེན་པོ་.

ཉམས་ཉེན་ (ñamñen) crisis ¶ དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཉེན་

Economic crisis.

ཉམས་ཉེས་ (ñamñeè) sm. ཉམ་ཉེས་.

ཉམས་གདོང་ (ñamdoŋ) see ཉམས་, 2.

ཉམས་རྟོགས་ (ñamdog) understanding or knowledge gained through investigation/ experience.

ཉམས་སྟབས་ (ñamdəb) sm. ཉམས་འགྱུར་.

ཉམས་སྟོན་ (ñamdön) sm. རྣམ་འགྱུར་སྟོན་.

ཉམས་སྟོབས་ (ñamdob) strength, power.

ཉམས་བརྟས་ (ñamdɛɛ̀) 1. strength, power. 2. health.

ཉམས་ཐག (ñamdag) sm.* ཉམ་ཐག.

ཉམས་འཐོར་ (ñamdɔɔ) shung. a breakdown/ decline ¶ མཆོད་རྒྱུན་སྤྱི་སྒྲུབ་ཉམས་འཐོར་འགྲོ་རིགས་བགྱིས་ན་མི་འཐུས་ One must not do anything that causes the breakdown of supplies for religious offerings.

ཉམས་དང་པ་ (ñam taŋba) a clear mind.

ཉམས་དོད་པོ་ (ñam tööbo) elegant, dignified, stylish.

ཉམས་དྲོད་ (ñamdröö) sm. ཉམས་རྒྱུས་.

ཉམས་ལྡན་ (ñamdɛn) sm. ཉམས་དོད་པོ་.

ཉམས་བདེ་པོ་ (ñam debo) at peace, happy, calm.

ཉམས་སྣང་ (ñamnaŋ) sm. ཉམས་རྟོགས་.

ཉམས་སྣང་བན་བུན་ (ñamnaŋ bɛnbün) sth. unclear that is seen (as in a vision/ dream).

ཉམས་པ་ཀུན་གསོ་ (ñamba gũnso) rebuilding/ restoring at once or all together.

ཉམས་པ་མེད་པ་ (ñamba meèba) sm. ཉམས་མེད་.

ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ (ñamba sɔ̃rjüü) rebuilding, restoring, reinstituting.

ཉམས་པའི་རྒྱུ་ཆ་ (ñambaɛ gyubja) waste/ scrap materials.

ཉམས་པའི་མ་ནིང་ (ñambɛ maniŋ) castrated person.

ཉམས་དཔྱད་ (ñamjɛɛ̀) sm. ཉམས་ཞིབ་.

ཉམས་དཔྱོད་ (ñamjöö) sm. ཉམས་ཞིབ་.

ཉམས་བྱེད་ (ñamjee) sm. ཉམས་བྱེད་, 2.

ཉམས་འབྲུ་ (ñamdru) sm. ཉམས་དྲོད་.

ཉམས་མེད་ (ñammeè) 1. undeteriorated, without decline/ degeneration/ damage. 2. sm. ཉམས་ཆུང་.

ཉམས་མྱོང་ (ñamñoŋ) experience ¶ ཁང་པ་རྒྱག་ལག་གི་ཉམས་མྱོང་ཞེ་དྲག་ཡོད་ (I) have a lot of experience building houses.

ཉམས་མྱོང་དངོས་ (ñamñoŋ ŋöö) personal/ actual experience, practical experience/ real experience.

ཉམས་མྱོང་བརྗེ་རེས་ (ñamñoŋ jereè) exchanging experiences; va.—བྱེད་.

ཉམས་མྱོང་དང་བསླབ་བྱ་ (ñamñoŋ daŋ lābja) experience and teaching.

ཉམས་མྱོང་སྤེལ་རེས་ (ñamñoŋ bēēreè) sm. ད་ཉམས་མྱོང་རྗེས་རེས་.

ཉམས་མྱོང་ཙམ་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་ (ñamñoŋdzam dzimbɛ riŋluù) sm. ཉམས་མྱོང་རིང་ལུགས་.

ཉམས་མྱོང་རིང་ལུགས་ (ñamñoŋ riŋluù) empiricism.

ཉམས་མྱོང་ལེན་ (ñamñoŋ len) va. to learn/ draw from experience.

ཉམས་མྱོང་ཤོད་ (ñamñoŋ shöö) va. to talk from experience.

ཉམས་མྱོང་གསོག (ñamñoŋ sõg) va. to collect/ accumulate experiences.

ཉམས་དམན་ (ñammɛn) weak, feeble; va.—དུ་གཏོང་ to weaken, to make feeble.

ཉམས་དམའ་པོ་ (ñam māābo) sm. ཉམ་དམའ་པོ་.

ཉམས་དམས་ (ñammɛɛ̀) weak, feeble; va.—སུ་གཏོང་ to make weak/ feeble.

ཉམས་དམས་ཐོར་ཞིག (ñammɛɛ̀ tõrshiì) declining and falling apart.

ཉམས་སྨད་ (ñammɛɛ̀) sm. ཉམ་དམས་.

ཉམས་སྨོད་ (ñammöö) sm. ཉམ་དམས་.

ཉམས་རྩལ་ (ñamdzɛɛ) skill learned from practice/ practical experience.

ཉམས་ཚོད་ (ñamdzöö) experimenting, testing, trying/ feeling out; va.—ལེན་; —ལྟ་; —བྱེད་; vi.—ལོན་ ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ཁོང་གིས་ཤེས་ཡོད་མེད་ཉམས་ཚོད་བླངས་པ་ཡིན་ I tested to see whether he knew the news or not.

ཉམས་མཚར་བ་ (ñam tsārwa) extraordinary, amazing.

ཉམས་ཞན་ (ñamshɛn) sm. ཉམས་དམན་.

ཉམས་ཞིབ་ (ñəmshib) investigating, examining, testing; va.—བྱེད་; —དཔྱོད་ to investigate, to examine, to research ¶ གྲོང་གསེབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་མི་གཅིག་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པར་བཏང་བ་རེད་ (They) sent one person to investigate the village economy.

ཉམས་ཞིབ་ཁང་ (ñəmshibgaŋ) research center/ institute.

ཉམས་ཞིབ་རྩུག་པོ་ (ñəmshib cũgbo) sm. ཉམས་ཚོད་པོ་.

ཉམས་ཞིབ་བརྟག་དཔྱད་རུ་ཁག (ñəmshib dāgjɛɛ̀ rugaà) research investigation team, prospecting team.

ཉམས་ཞིབ་པ་ (ñəmshibbə) researcher.

ཉམས་གཞིགས་ (ñəmshig) sm. ཉམས་ཞིབ་.

ཉམས་འུར་ (ñamwur) vi. to laugh or cry as a result of seeing another laugh.

ཉམས་འོག་ཚུད་ (ñamwɔɔ̀ tsüü) vi. to understand/ comprehend/ know.

ཉམས་རུལ་ (ñamrüü) corrupt, rotten, degenerate.

ཉམས་ལེན་ (ñāmlen) 1. practice (as opposed to theory), application; va.—བྱེད་ to practice, to apply ¶ ཁོང་གི་བསླབ་བྱ་ང་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད་ We will put his advice into practice. 2. experience; va.—བྱེད་ to experience ¶ འཚོ་བ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ Having experienced life.

ཉམས་ལེན་པ་ (ñamlemba) one who practices/ applies sth. ¶ ཁོང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་རེད་ He is sb. who practices religion.

ཉམས་ལེན་བྱེད་སྒོ་ (ñamlen ceègo) sm. ཉམས་ལེན་ཞུ་སྒོ་.

ཉམས་ལེན་ཞུ་སྒོ་ (ñamlem shugo) shung. things to be put into practice/ applied/ implemented ¶ ཞིབ་ཕྲའི་ཉམས་ལེན་ཞུ་སྒོའི་བཀའ་རྒྱ་ཟུར་བསྒྲིགས་ལྟར་ In accordance with the detailed specifications about the implementation of the edict that has been sent separately.

ཉམས་ལོང་ཁོག་བཙུག (ñamloŋ kõgjuù) shung. sizing up/ weighing sb.'s character or ability ¶ རང་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོར་ཉམས་ལོང་ཁོག་བཙུག་གིས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་གཏོང་བྱས་པ་ Having sized up our lord the Panchen's Lama, the people rebelled against him.

ཉམས་ལོན་ (ñam lön) va. to size up/ measure a situation (then act in accordance with that) ¶ ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཉམས་ལོན་ནས་ལས་ཀར་དུས་ཐོག་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད་ The cadres sized up the boss (that he won't criticize/ punish them) and do not come to work on time.

ཉམས་ཤར་ (ñam shār) vi. to have the visualization of sth. appear.

ཉམས་ཤོར་ (ñam shɔ̃ɔ) 1. vi. to have one's face get thin and drawn out due to sickness or worry. 2. vi. to lose one's grandure/ grandness.

ཉམས་སད་ (ñamsɛɛ̀) sm. ཉམས་ཚོད་.

ཉམས་སུ་འགྱུར་ (ñamsu gyur) vi. to deteriorate/ decline.

ཉམས་སུ་སྒྱུར་ (ñamsu gyur) sm. ཉམས་སུ་འཇུག.

ཉམས་སུ་འཇུག (ñamsu juù) va. to harm, to cause to deteriorate/ decline, to undermine, to enfeeble ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེས་ཆོས་ལུགས་ཉམས་སུ་འཇུག་སྐབས་ At the time the new policy caused religion to deteriorate.

ཉམས་སུ་མྱོང་ (ñamsu ñoŋ) vi. to experience.

ཉམས་སུ་ལེན་ (ñamsu len) sm. ཉམས་ལེན་.

ཉམས་གསོ་ (ñamso) restorating, repairing, renovating; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོས་མགྱོགས་མྱུར་དུ་ཐོན་སྐྱེད་ཉམས་གསོ་བྱས་པ་རེད་ They quickly restored production.

ཉམས་གསོ་སྐྱོན་བསངས་ (ñamso gyõnsaŋ) sm. ཉམས་གསོ་.

ཉམས་གསོ་ལྷུ་སྒྲིག (ñamso lhūdrig) repairing and assembling, putting the parts of sth. together; va.—བྱེད་.

ཉམས་གསོག (ñamsoò) gaining/ acquiring/ accumulating experience; va.—བྱེད་.

ཉམས་གསོའི་ལག་རྩལ་ (ñamsö lagdzɛɛ) restoring/ repairing/ renovating skill.

ཉའི་སྒོང་ (ñɛ goŋa) fish eggs.

ཉའི་བྲང་གཤོག (ñɛ draŋshog) pectoral fin.

ཉའི་ཟེ་བ་ (ñɛ sewa) dorsal fin.

ཉའི་གཤོག་པ་ (ñɛ shōgba) 1. fish fin. 2. shark's fin.

ཉར་: p. ཉར་; f. ཉར་; imp. ཉོར་ (ñaa) va. to keep ¶ ཁོས་ཁྱི་གཅིག་ཉར་བཞག He keeps a dog ¶ ངའི་ཁྱི་ཉར་རོགས་གནང་ Please keep my dog for me.

ཉར་ཁང་ (ñaagaŋ) storeroom.

ཉར་ཉོར་ (ñaañɔr) see ཉ་རེ་ཉོ་རེ་.

ཉར་བསྙེན་ (ñaa dēn) shung. va. to keep ¶ དགོན་ནང་དུ་རྟ་བོང་ཁྱོན་ཆེ་ཉར་བསྙེན་དང་ (They) kept many donkeys and horses in the monastery.

ཉར་སྤྱོད་ (ñaajöö) keeping and using; va.—བྱེད་.

ཉར་ཚགས་ (ñaadzaà) 1. keeping, taking care of; va.—བྱེད་ ¶ ལུག་དང་ཞི་མ་བཅས་ཉར་ཚགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He keeps (takes care of) goats, sheep, and cows. ¶ ཡིག་ཆ་འདི་ཁྱིམ་ནང་ལ་ཉར་ཚགས་བྱེད་མུས་རེད་ (He) is keeping the document in (his) house. 2. conservation, preservation; va.—བྱེད་ to conserve, to preserve ¶ དམག་རྒྱག་དུས་སྟོབས་ཤུགས་ཉར་ཚགས་བྱེད་དགོས་ (One) must conserve (one's) strength in war. 3. storing up, hoarding; va.—བྱེད་ ¶ དགུན་ཟས་ཉར་ཚགས་བྱེད་ཀྱི་རེད་ (He) will store up winter food.

ཉར་འཛིན་ (ñandzin) receipt, carbon copy.

ཉར་ཡིག (ñəryig) a copy for the file, the copy one keeps; va.—སྒྲིག to file a copy.

ཉར་བློས་བཟོད་ (ñarlöö söö) va. to take a risk/ responsibility by keeping sth. ¶ ཡིག་ཆ་འདི་ང་ཉར་བློས་བཟོད་པ་མི་འདུག I am unable to take the risk of keeping this document.

ཉར་གསོ་ (ñarso) adopting (child); va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ཉར་གསོ་བྱས་པ་རེད་ He adopted a child.

ཉལ་ (ñɛɛ) va. to lie down, to go to sleep ¶ ཁོས་ཉལ་ཁྲིའི་སྟེང་ལ་ཉལ་བ་རེད་ He laid down on the bed.

ཉལ་ཁང་ (ñɛɛgaŋ) 1. bedroom. 2. dormitory room (as in a school or a hostel).

ཉལ་ཁེབས་ (ñɛɛgeb) blanket.

ཉལ་ཁྲི་ (ñɛɛdri) bed.

ཉལ་འཁོར་ (ñɛngɔɔ) sleeping compartment on a train.

ཉལ་གུར་ (ñɛɛgur) mosquito net (for a bed).

ཉལ་གོས་ (ñɛɛgöö) 1. bed clothes. 2. bedding.

ཉལ་སྒྲོམ་ (ñɛɛdrom) wooden frame for a bed.

ཉལ་གཅིན་ (ñɛɛjin) bed wetting; vi.—གཏོང་; —ཤོར་ to wet one's bed.

ཉལ་ཆང་ (ñɛɛjaŋ) ཆང་ drunk at bedtime, a nightcap.

ཉལ་ཆས་ (ñɛɛjɛɛ) bedding.

ཉལ་ཆས་ཁེབས་ (ñɛɛjɛɛ kēb) bed cover.

ཉལ་ཆས་སྒྲིལ་ (ñɛɛjɛɛ drii) va. to roll up one's bedding/ bedroll.

ཉལ་ཆས་སྒྲིལ་མ་ (ñɛɛjɛɛ driimə) bedroll, bedding.

ཉལ་འཇོ་ (ñɛnjo) a case/ sheath in which to carry bedding, a bed roll case filled with bedding.

ཉལ་འཇོག (ñɛnjɔɔ) sm. ཉལ་འཇོ་.

ཉལ་ཉལ་ཤིག་ཤིག (ñɛɛñɛɛ shīshig) crumbling down (like a sand pile).

ཉལ་ཉིལ་ (ñɛɛñii) litter, debris, waste, rubbish, garbage.

ཉལ་ཉོལ་ (ñɛɛñöö) abbr. of ཉལ་ལི་ཉོལ་ལི་.

ཉལ་སྟན་ (ñɛɛdɛn) sleeping mattress/ bed.

ཉལ་ཐ་ (ñɛɛda) opium; va.—འཐེན་ to smoke opium.

ཉལ་ཐག (ñɛɛdaà) sm. ཉལ་ཐ་.

ཉལ་ཐའི་དམག་འཁྲུག (ñɛɛdɛ māgdruù) sm. ཉལ་ཐའི་འཐབ་འཁྲུག.

ཉལ་ཐའི་འཐབ་འཁྲུག (ñɛɛdɛ tābdruù) the Opium War of 1840-1842.

ཉལ་ཐའི་ཡོ་བྱད་ (ñɛɛdɛ yobjɛɛ̀) opium smoking paraphernalia/ equipment.

ཉལ་ཐུལ་ (ñɛɛdüü) sm. ཉལ་ཆས་.

ཉལ་དུང་ (ñɛɛduŋ) a bugle call signaling the time for bed; va.—གཏོང་.

ཉལ་དུད་ (ñɛɛdüü) sm. ཉལ་ཐ་.

ཉལ་དུད་ཀྱི་གཡུལ་འགྱེད་ (ñɛɛdüügi yüügyeè) sm. ཉལ་ཐའི་འཐབ་འཁྲུག.

ཉལ་དོར་ (ñɛɛdɔɔ) pajamas.

ཉལ་དྲི་ (ñɛɛdri) the odor of a bed; vi.—ཁ་.

ཉལ་གདན་ (ñɛɛdɛn) sleeping mattress; va.—འདིང་ to put/ lay down a sleeping mattress.

ཉལ་འདོན་ (ñɛndön) reciting prayers while lying down.

ཉལ་བརྡ་ (ñɛɛda) a signal/ sound indicating it is time for bed; va.—གཏོང་.

ཉལ་སྡོད་ས་ (ñɛɛdöösa) sm. ཉལ་ཁང་.

ཉལ་པང་ (ñɛɛbaŋ) the planks/ boards of a bed.

ཉལ་པོ་ (ñɛɛbo) copulation, intercourse; va.—བྱེད་.

ཉལ་ཕུབ་ལུས་ (ñɛɛbub lüü) sm. ཉལ་སར་ལུས་.

ཉལ་བྱ་ (ñɛɛja) people on duty who sleep in their office/ post.

ཉལ་མལ་ (ñɛɛmɛɛ) sm. ཉལ་ཆས་.

ཉལ་ཚལ་ (ñɛɛdzɛɛ) worn out quilt/ bedding.

ཉལ་གཞུག (ñɛɛshug) the end of the bed.

ཉལ་གཟན་ (ñɛɛsɛn) blanket.

ཉལ་རོགས་ (ñɛɛrɔɔ) 1. sleeping companion. 2. spouse.

ཉལ་ལངས་ (ñɛɛlaŋ) sleeping and getting up; va.—བྱེད་ ¶ ང་སྔ་དགོང་ཉལ་ལངས་དུས་ཐོག་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I go to sleep and get up in the morning on time.

ཉལ་ལི་ཉི་ལི་ (ñɛɛli ñili) slumped over, collapsed (usu. pertains to crops as a result of hail and rain).

ཉལ་གཞོམ་ (ñɛɛ shōm) va. to have sexual intercourse.

ཉལ་ས་ (ñɛɛsa) bedroom, place to sleep; va.—བཟོ་ to make one's bed/ sleeping place.

ཉལ་ས་གཅིག་ལ་རྨི་ལམ་སོ་སོ་ (ñɛɛsa jīglə ñīlam sōso) being together in some unit or group but having different views/ opinions [Lit. sleeping in one bedroom, each having different dreams].

ཉལ་ས་བྱུང་ན་རྐྱོང་ས་དྲན་ (ñɛɛsa cuŋnə gōŋsa trɛn) not satisfied/ content, greedy [Lit. after one has a place to sleep, one thinks of stretching one's legs].

ཉལ་སར་ལུས་ (ñɛɛsar lüü) bedridden.

ཉི་ (ñi) 1. two ¶ ཉི་བརྒྱ་ Two hundred.

ཉི་དཀྱིལ་ (ñigyii) midday, noon.

ཉི་སྐམ་ (ñigam) drying in the sun; va.—གཏོང་.

ཉི་སྐམ་ཆར་སྦང་ (ñigam cārbaŋ) things going to waste, getting ruined [Lit. dry in sun, soak in rain].

ཉི་སྐར་ (ñigar) 1. comet. 2. abbr. sun and stars.

ཉི་སྐེམ་ (ñigem) sm. ཉི་སྐམ་.

ཉི་བསྐམས་མཛོད་འཇུག (ñigam dzöojug) drying and storing away.

ཉི་ཀ་ར་ཀ་ (ñigaraga) Nicaragua.

ཉི་ཁྱིམ་ (ñigyim) solar corona, solar halo, aureole; vi.—ཤེབས་.

ཉི་ཁྲི་ (ñitri) twenty thousand.

ཉི་འཁོར་ (ñigɔɔ) going somewhere and returning in one day; va.—གཏོང་.

ཉི་འཁོར་མེ་ཏོག (ñigɔɔ medɔg) sm. ཉི་མ་མེ་ཏོག.

ཉི་འཁྱིམས་ (ñigyim) sm. ཉི་ཁྱིམ་.

ཉི་གུང་ (ñiguŋ) sm. ཉིན་གུང་.

ཉི་གུར་ (ñigur) sm. ཉི་ཁྱིམ་.

ཉི་གྲིབ་ (ñidrib) shade ¶ ཉི་གྲིབ་ལ་བསྡད་ན་ཡག་གི་རེད་ It's better if (you) sit in the shade.

ཉི་གྲིབ་མཚམས་ཀྱི་མི་ (ñidrib tsāmgi mi) fence-sitter (in the political sense).

ཉི་དགའ་ (ñiga) 1. sm. ཉི་དགའ་མེ་ཏོག. 2. a sun lover.

ཉི་དགའ་མེ་ཏོག (ñiga medɔg) sunflower.

ཉི་དགའི་འབྲས་བུ་ (ñigɛ drɛ̀bu) sunflower seeds.

ཉི་རྒས་ (ñigɛɛ̀) sunset.

ཉི་རྒས་ཐུན་མཚམས་ (ñigɛɛ̀ tündzam) at the point that the sun sets.

ཉི་རྒས་མཚམས་ (ñigɛɛ̀dzam) sm. ཉི་རྒས་ཐུན་མཚམས་.

ཉི་གྲིབ་ (ñidrib) shade.

ཉི་ངོས་འབར་ཐིག (ñiŋöö bardig) solar flare.

ཉི་ཚ་ (ñija) 1. the sunny side. 2. day time, during the day.

ཉི་ཆད་ (ñijɛɛ̀) an agreement made to work a certain number of days; va.—བཟོ་.

ཉི་འཆར་ (ñi cār) at the point of first sunrise.

ཉི་བརྙན་ (ñiñɛn) the reflection of the sun in the water; vi.—འཆར་.

ཉི་གདད་ (ñidɛɛ̀) facing the sun.

ཉི་ལྟེ་སྨྲ་བ་ (ñide māwa) heliocentric theory.

ཉི་ཐིག (ñidig) sm. ཉི་མའི་ནག་ཐིག.

ཉི་དྲོད་ (ñidröö) 1. the warmth of the sun. 2. a traditional time category (about 10 a.m. in the morning when the sun begins to emit heat).

ཉི་དྲོད་ལྗང་བུ་གསོས་ (ñidröö jāŋbu sōsa) greenhouse.

ཉི་དྲོད་ཐབ་ཀ་ (ñidröö tābga) sm. ཉི་འོད་ཐབ་ཀ་.

ཉི་དྲོས་ (ñidröö) sm. ཉི་དྲོད་.

ཉི་གདན་ (ñidɛn) sun-cushion/ mattress (in. a Buddhist iconography).

ཉི་གདུགས་ (ñiduù) umbrella, parasol.

ཉི་གདུགས་ཀྱི་རྩིབས་མ་ (ñiduùgi dzībmə) the ribs of an umbrella.

ཉི་མདངས་ (ñidaŋ) sunlight.

ཉི་དུལ་ (ñidüü) abbr. of ཉི་ཟེར་གྱི་དུལ་.

ཉི་ལྡོག (ñindɔɔ̀) solstice ¶ དགུན་ཉི་ལྡོག Winter solstice.

ཉི་ནུབ་ (ñinub) sunset.

ཉི་ནུབ་ལམ་ཟད་ (ñinub lamsɛɛ̀) difficult or hopeless situation [Lit. sun set, road wiped out].

ཉི་ནུས་ (ñinüù) abbr. of ཉི་མའི་ནུས་པ་.

ཉི་ནུས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས (ñinüù lɔ̄gdön sədzii) solar energy electric generating power station.

ཉི་ཕྱུག་ལྡན་པ་ (ñijug dɛmba) a room or place that is sunny.

ཉི་ཕྱེད་ (ñiceè) 1. half a day. 2. midday, noon.

ཉི་འཕྱར་ལྷག་འཕྱར་ (ñijar lhāgjar) sth. that is spoiled by sunshine and wind.

ཉི་འབུད་ (ñimbüù) sm. ཉི་མ་གང་འགྱོལ་.

ཉི་མ་ (ñimə) 1. sun; vi.—ཤར་ to rise (sun); vi.—འགྲིབ་ to be overcast, cloudy; vi.—ནུབ་, —བཞུད་ to set (sun); va.—སྐྱེལ་ to kill time, to while away time. 2. a day ¶ ཉི་མ་ཁ་ཤས་ A few days. 3. Sunday.

ཉི་མ་ཀྲོ་ (ñimə drō) va. to sunbathe, to bask in the sun.

ཉི་མ་སྐྱེལ་ (ñimə gyēē) see ཉི་མ་, 1.

ཉི་མ་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ (ñimə kāgar ŋogar) broad daylight.

ཉི་མ་ཁ་རྒྱུ་ (ñimə kāju) mica.

ཉི་མ་འགྱོལ་ (ñimə kyöö) 1. vi. to pass/ while away time ¶ ལས་ཀ་མེད་པར་ཉིན་སྐར་ང་ཉི་མ་འགྱོལ་ཁག་པོ་འདུག It is difficult to pass away the time everyday when I am without work. ¶ སློབ་སྦྱོང་ཁོ་ནའི་ངང་ཉི་མ་འགྱོལ་གྱི་འདུག (I) passed the time studying. 2. vi. to see things to completion, to continue ¶ གོ་མིན་ཏང་སྲིད་དབང་ཉི་མ་འགྱོལ་དཀའ་བའི་སྐབས་ At the time when it was difficult for the Kuomintang Party to continue.

ཉི་མ་འགྱོལ་པོ་ (ñimə kyööbo) easy to pass the time ¶ སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཙང་ཉི་མ་འགྱོལ་པོ་འདུག Because I have many things to study time passes easily.

ཉི་མ་གང་ (ñimə gaŋ) the whole day.

ཉི་མ་གང་འགྱོལ་ (ñimə gaŋgyöö) 1. passing the time of day, whiling away time. 2. working perfunctorily, killing time at work rather than working diligently.

ཉི་མ་གང་ཤར་ (ñimə gaŋshar) sm. ཉི་མ་ནམ་ཤར་.

ཉི་མ་དགེ་བ་ (ñimə gewa) an auspicious day.

ཉི་མ་དགོང་ཕྱོགས་ (ñimə goŋjɔɔ̀) late afternoon.

ཉི་མ་འགྲིབ་ (ñimə trib) see ཉི་མ་ 1.

ཉི་མ་རྒས་ (ñimə gɛɛ̀) vi. to set (the sun). to be sunset.

ཉི་མ་རྒྱག (ñimə gyaà) vi. to shine (sun), to have sunshine (in a location) ¶ ཁང་པ་དེ་ལ་ཉི་མ་རྒྱག་གི་མི་འདུག The sun doesn't shine on that house.

ཉི་མ་སྒྲིབ་ (ñimə drib) va. to block the sun (creating a shadow on sb. or sth.).

ཉི་མ་ངན་པ་ (ñimə ŋɛmba) an inauspicious day.

ཉི་མ་སྔ་དྲོ་ (ñimə ŋādro) early morning.

ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ནས་ (ñimə jīgñii shīgnɛ) after one or two days.

ཉི་མ་ཆ་འཛིན་ (ñimə cāndzin) partial eclipse of the sun.

ཉི་མ་རྗེས་མ་ (ñimə jeèma) the following day, the next day.

ཉི་མ་ཉིན་གང་ (ñimə ñingaŋ) all day.

ཉི་མ་ཉིན་མཚན་ (ñimə ñindzɛn) sm. ཉི་མ་ཉིན་གང་.

ཉི་མ་རྟག་པར་རེ་བཞིན་ (ñimə dāgbar reshin) all the time, every day.

ཉི་མ་ཏིང་མ་ (ñimə dīŋmə) sm. ཉི་མ་རྗེས་མ་.

ཉི་མ་སྟོན་ (ñimə dön) sm. ཉི་མ་རྒྱག.

ཉི་མ་དྭངས་པོ་ (ñimə taŋbo) sunny day.

ཉི་མ་གདུབ་འཛིན་ (ñimə duŋdzin) solar eclipse.

ཉི་མ་ལྡེ་ (ñimə de) va. to warm oneself in the sun, to sunbathe.

ཉི་མ་ལྡོག (ñimə dɔɔ̀) vi. to have/ be a solstice.

ཉི་མ་ལྡོག་ཐིག་བྱང་མ་ (ñimə dɔgdig caŋmə) Tropic of Cancer.

ཉི་མ་ལྡོག་ཐིག་ལྷོ་མ་ (ñimə dɔgdig lhōma) Tropic of Capricorn.

ཉི་མ་ནམ་ཤར་ (ñimə namshar) everyday ¶ ང་སློབ་གྲྭར་ཉི་མ་ནམ་ཤར་འགྲོ་གི་ཡོད་ I go to school everyday.

ཉི་མ་ནུབ་ (ñimə nub) vi. to set (sun).

ཉི་མ་ནུབ་ཁ་ (ñimə nubga) dusk.

ཉི་མ་ནུབ་ནས་ཤར་ (ñimə nubnɛ shār) sth. that is impossible [Lit. the sun rises from the west].

ཉི་མ་ནུབ་ཕྱོགས་ (ñimə nubjɔɔ̀) shung. the west [Lit. the direction where the sun sets].

ཉི་མ་སྤྲིན་བྲལ་ (ñimə drīndrɛɛ) losing one's anger ¶ གྱོད་ཁྲུན་གཙང་ཆོད་ཟིན་རྗེས་ཕྱིན་ཆད་བཀླས་ཡ་གཉིས་པོ་འཁོན་མེད་ཉི་མ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི་ Once the case is over both the plaintiff and the defendant should hold no grudges and should not be angry (their mind should be just as clear as the sun after the clouds pass). [Lit. the sun (shines) as the clouds part].

ཉི་མ་ཕྱེ་ (ñimə cē) midday, noon.

ཉི་མ་ཕྱི་དྲོ་ (ñimə cīdro) afternoon.

ཉི་མ་ཕྱེད་ (ñimə ceè) sm. ཉི་ཕྱེད་.

ཉི་མ་ཕྱེད་གཉིས་ (ñimə ceèñii) a day and a half.

ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ (ñimə ceèyöö) afternoon.

ཉི་མ་འཕུལ་ (ñimə püü) sm. ཉི་མ་གང་འགྱོལ་.

ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་ (ñimə caŋdröö) summer solstice.

ཉི་མ་བྱོན་ (ñimə cön) vi. to set (the sun), to be sunset.

ཉི་མ་མེ་གྲོགས་ ཆར་པ་ཆུ་གྲོགས་ (ñimə medroò cārba cūdroò) helping, aiding [Lit. sun friend of fire, rain friend of water].

ཉི་མ་མེ་ཏོག (ñimə medog) sunflower.

ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་ (ñimə mārdag cöö) vi. the red glow in the sky after the sun sets.

ཉི་མ་འཛུམ་ཞལ་ངོམས་ (ñimə dzumshɛɛ ŋom) vi. to rise (sun) [Lit. the sun shines brightly (in the sky)].

ཉི་མ་བཞུད་ (ñimə shüù) vi. to set (sun).

ཉི་མ་བཞུད་ལ་ཁ་ (ñimə shüùla kā) just before sunset, at the point of sunset.

ཉི་མ་བཞུད་ལ་ཁད་ (ñimə shüù lakɛɛ̀) sm. ཉི་མ་ལ་ཁར་སླེབས་པ་.

ཉི་མ་ཟླ་བ་ཡང་དག་འགྲོགས་ (ñimə dawa yaŋdaà drɔɔ̀) the 30th day of the month in the Tibetan calendar.

ཉི་མ་གཟའ་འཛིན་ (ñimə səndzin) solar eclipse.

ཉི་མ་བཟང་པོ་ (ñimə saŋbo) an auspicious day.

ཉི་མ་རིང་པོ་ (ñimə riŋbu) 1. a long day (iso. having nothing to do to pass the time). 2. tolerant person.

ཉི་མ་རིལ་འཛིན་ (ñimə rindzin) full solar eclipse.
ཉི་མ་རེ་གཉིས་ (ñimə renii) one or two days.
ཉི་མ་རེ་རེ་ (ñimə rere) each day, every day.
ཉི་མ་ལ་ (ñimə la) vi. to set (the sun), to be sunset.
ཉི་མ་ལ་ཁར་སླེབས་པ་ (ñimə lakar lēēba) on the decline, at the end of one's rope, on the brink of death/ extinction [Lit. the sun reaching the mountain pass] ༑ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཉི་མ་ལ་ཁར་སླེབས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ The power of the imperialists is on the brink of extinction (it's like the sun reaching the mountain pass—i.e., about to vanish).
ཉི་མ་ལར་བཞུད་ཉེ་ (ñimə lar shüüñe) sm. ཉི་མ་ལ་ཁར་སླེབས་པ་.
ཉི་མ་ལ་སྒྲོན་མེ་ (ñimәla drönme) 1. showing off in the presence of an expert, giving advice to an expert [Lit. a lamp in the sun]. 2. a phrase used to precede a comment to show one's humility by saying my comment is like a lamp to the sun].
ཉི་མ་ལ་ལ་ཐད་ (ñimə lala tɛ̄ɛ̀) sm. ཉི་མ་ལ་ཁར་སླེབས་པ་.
ཉི་མ་ལོག (ñimə lɔ̀ɔ̀) sm. ཉི་མ་ལྡོག.
ཉི་མ་ཤར་ (ñimə shār) see ཉི་མ་, 1.
ཉི་མ་ཤར་བ་སྤར་རས་མི་ཁེབས་ (ñimə shārwa barɛ migeb) an irresistible force/ power [the hand cannot cover the rising sun].
ཉི་མ་སྒྲོ་ (ñimə drō) sm. ཉི་མ་གྲུ་.
ཉི་མ་ཧྲིལ་འཛིན་ (ñimə hrīndzin) full solar eclipse.
ཉི་མ་ལྷོ་བགྲོད་ (ñimə lhōdröö) winter solstice.
ཉི་མའི་དཀྱིལ་ (ñimɛgyīī) during the day.
ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ (ñimɛ gyīngɔɔ) the sun.
ཉི་མའི་སྐར་མ་ (ñimɛ gārma) sth. that is impossible to see [Lit. stars during the day].
ཉི་མའི་ཁྱབ་འགྱེད་ནུས་པ་ (ñimɛ kyābgyeè nüübə) solar radiation energy.
ཉི་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ (ñimɛ kyīmgyüü) the solar system.
ཉི་མའི་འཁོར་ལམ་ (ñimɛ kɔ̄ɔlam) sun's orbit.
ཉི་མའི་གུང་ (ñimɛguŋ) noon.
ཉི་མའི་གུར་ཁང་ (ñimɛ kurgaŋ) sm. ཉི་ཁྱིམ་.
ཉི་མའི་དགུང་ལ་ (ñimɛ konla) during the day.
ཉི་མའི་རྒྱུད་རིམ་ (ñimɛ gyüürim) sm. ཉི་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་.
ཉི་མའི་དུས་ཚོད་ (ñimɛ tüüdzöö) daytime.
ཉི་མའི་ནག་ཐིག (ñimɛ nəgdig) sun spot.
ཉི་མའི་ནུས་པ་ (ñimɛ nüübə) solar energy/ power.
ཉི་མའི་ཟེར་ (ñimɛ see) sm. ཉི་ཟེར་.
ཉི་མའི་འོད་ཀོར་ (ñimɛ wöögar) sm. ཉི་མའི་གུར་ཁང་.
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ (ñimɛ wöösee) the sun's rays.
ཉི་མའི་འོད་རིམ་ (ñimɛ wöörim) solar spectrum.
ཉི་མའི་རིགས་ (ñimɛ rig) sm. ཉི་མའི་གཉེན་.
ཉི་མར་སྡོན་ (ñimar dōn) sm. ཉི་མ་སྒྲོ་.
ཉི་མས་སྐེམ་ (ñimɛ gēm) vi. to dry in the sun.
ཉི་སྣུར་ (ñiñur) just before sunset.
ཉི་རྩེ་ཤར་ (ñidze shār) vi. to be sunrise.
ཉི་ཚེ་བ་ (ñitsawa) 1. insects that have a life span of one day. 2. the poorest category of traders. 3. odd, fragmentary, miscellaneous.
ཉི་ཚེ་བའི་ཐེག་པ་ (ñitsewɛ tēgba) Hinayana (Buddhism).
ཉི་ཚོད་ (ñidzöö) sun dial.
ཉི་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (ñidzöö kɔ̄ɔlo) sun dial.
ཉི་འཛིན་ (ñindzin) solar eclipse.
ཉི་འཛིན་འོད་ཀོར་ (ñindzin wöögɔɔ) solar corona during an eclipse.
ཉི་གཞོན་ (ñishön) morning sun, sunrise.
ཉི་གཞོན་མཚམས་སྤྲིན་ (ñishön tsāmdrin) the red clouds of sunrise.
ཉི་བཞུད་ལམ་ཟད་ (ñishüü lamsɛ̀ɛ̀) sm. ཉི་ནུབ་ལམ་ཟད་.
ཉི་ཟེར་ (ñiser) sun's rays; vi.—ཕོག to have the sun shine on sth. or sb.
ཉི་ཟེར་གྱི་དུག (ñisergi tuù) ultraviolet radiation.
ཉི་ཟླ་ (ñinda) sun and moon.
ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ (ñinda gārsum) the three: the sun, moon and the stars.
ཉི་ཟླ་འཁོར་སྐྱོད་ (ñinda kɔ̄ɔgyöö) movement of the sun and moon.
ཉི་ཟླ་འཁྱིམས་ (ñinda kyīm) vi. to have a solar corona.
ཉི་ཟླ་ནར་འགྱངས་ (ñinda nargyaŋ) delaying; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to delay.
ཉི་ཟླ་ཟུང་འབྲེལ་ (ñinda sundree) relationship/ friendship formed between two powerful entities (countries, people, etc.) [Lit. relationship between sun and moon].
ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་ (ñinda səndzin) solar and lunar eclipses.
ཉི་ཟླ་ལ་སྒྲོན་མེའི་གསལ་སྐྱོར་ (ñindala drönmee sɛ̄ɛ gyōr) unnecessary explanation/ clarification [Lit. making the sun and moon brighter with a lamp].
ཉི་ཟླ་སྲིན་འབུའི་འོད་ཀྱིས་འགྲན་པ་འདྲ་ (ñinda sīmbü wöögi drɛmbadra) shung. trying to do the impossible, a hopeless endeavor [Lit. the fire fly trying to compete with sun and moon].
ཉི་ཟླའི་འགྲོས་ (ñindɛ dröö) shung. the rotation of the sun and moon.
ཉི་གཟེར་ (ñiser) sm. ཉི་ཟེར་.
ཉི་བཟློག་ཞབས་སྒྲུབ་ (ñidɔɔ shəbdrub) shung. the religious rite performed during the solstices.
ཉི་འོག (ñiwɔɔ) under the sun.
ཉི་འོག་གི་བསྟན་སྲིད་སྤྱིའི་བདག་པོ་ (ñiwɔɔgi dɛ̄nsii jīī dəgbo) shung. the Dalai Lama [Lit. the spiritual and temporal leader of all those that are under the sun and the moon].
ཉི་འོག་ཏུ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་རྒུ་ (ñiwɔgdu kōōwɛ gyēgu) shung. phrase used at the start of orders/ edicts from the traditional government [Lit. all people existing under the sun].
ཉི་འོད་ (ñiwöö) sunshine, sunlight; vi.—འཚེར་ to shine (sun), to be sunshine.
ཉི་འོད་ཀྱི་གློག་བཞུ་ (ñiwöögi lōgshu) solar lamp.
ཉི་འོད་ཀྱི་ཐབ་ (ñiwöögi tāb) solar furnace.
ཉི་འོད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྒྲོན་མེ་བརྟགས་ (ñiwöögi truŋdu drönme dēg) shung. pointless activity ༑ ཉི་འོད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྒྲོན་མེ་བརྟགས་པ་ལྟར་སླར་ཡང་བརྡར་ཤ་གཅོད་དགོས་པའི་གནས་གང་ཡང་མ་མཆིས་པ་ Like raising a lantern under the sunshine, there is no need to investigate again [Lit. raising a lantern in sunlight].
ཉི་འོད་ཀྱིས་གསོ་ (ñiwöögi sō) va. to sunbathe.
ཉི་འོད་བཀྲ་བ་ (ñiwöö drāwa) the glare of the sun.
ཉི་འོད་གྲོང་ཁྱེར་ (ñiwöö trɔngyer) Lhasa.
ཉི་འོད་གློག་སྒྲོན་ (ñiwöö lōgdrön) 1. solar lamp. 2. fluorescent lamp/ light.
ཉི་འོད་གློག་སྨན་ (ñiwöö lōgmɛn) solar battery.
ཉི་འོད་གློག་བཞུ་ (ñiwöö lōgshu) sm. ཉི་འོད་གློག་སྒྲོན་.
ཉི་འོད་གློག་ཞུའི་སྦུ་གུ་ (ñiwöö lōgshü bugu) fluorescent light tube.
ཉི་འོད་གློག་ཤེལ་ (ñiwöö lōgshee) sm. ཉི་འོད་གློག་ཞུའི་སྦུ་གུ.
ཉི་འོད་ཐབ་ཀ་ (ñiwöö tābga) solar stove.
ཉི་འོད་དྲོད་ཁང་ (ñiwöö dröögaŋ) solar greenhouse.
ཉི་འོད་ནུས་པ་ (ñiwöö nüübə) solar energy/ power ༑ ཉི་འོད་ནུས་པའི་དྲོད་ཁང་ Solar heated greenhouse.
ཉི་འོད་ནུས་ཤུགས་ (ñiwöö nüüshuù) sm. ཉི་འོད་ནུས་པ་.
ཉི་འོད་ནུས་ཤུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (ñiwöö nüüshuù shimjuùgaŋ) institute for solar energy.
ཉི་འོད་ཕོག་ཚད་ (ñiwöö pɔ̄ɔdzɛ̀ɛ̀) amount/ rate of sunshine.
ཉི་ཡོལ་ (ñiyöö) 1. screen, awning, curtain (to keep the sun off sth.). 2. umbrella.
ཉི་གཡབ་ (ñiyəb) overhanging roof, awning.
ཉི་གཡོད་ (ñiyöö) New York.
ཉི་ར་ (ñirə) veranda.
ཉི་རི་ལི་ཡ་ (ñiriliya) Nigeria.
ཉི་ལུང་ (ñiluŋ) eng. nylon.
ཉི་ཤར་ (ñishar) sunrise.
ཉི་ཤར་ནེའུ་དྲོད་ (ñishar newudröö) a little after sunrise.
ཉི་ཤུ་ (ñishu) twenty ༑ ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག Twenty one.
ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག (ñīshu dzəjii) twenty one.
ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ (ñīshu dzəñii) twenty two.

ཉི་ཤུའི་ཟུར་ (ñishü ser) one twentieth.

ཉི་གསར་ (ñisar) new sun, rising sun.

ཉི་སྲེག (ñiseg) sm. ཉི་བསྲེགས་.

ཉི་སྲེག་ཆར་རྡུང་ (ñiseg cārduŋ) suffering, hardship [Lit. sun burn, rain beat].

ཉི་སྲེག་ཆར་སྦང་ (ñiseg cārbaŋ) sm. ཉི་སྲེག་ཆར་རྡུང་ [Lit. sun burn, rain soak].

ཉི་གསར་ཐུན་མཚམས་ (ñisar tündzam) sunrise.

ཉི་སྲོ་ (ñi sō) sm. ཉི་བསྲེགས་.

ཉི་བསྲེགས་ (ñiseg) 1. sunbathing; va.—གཏོང་ to sun bathe; vi.—ཐེབས་ to get sun burned. 2. drying in sun.

ཉི་བསྲོས་ (ñi sȫö) p. of ཉི་སྲོ་.

ཉི་ཧུང་ཏིང་ (ñihuŋdiŋ) ch. neon sign.

ཉི་ཧོང་ (ñihoŋ) Japan.

ཉིག་ཉིག (ñigñig) sm. ཉིགས་.

ཉིགས་ (ñig) dregs, slags, residue.

ཉིང་ (ñiŋ) 1. onself. 2. on top of that, moreover, furthermore.

ཉིང་སྒྱུར་སྤྲི་དཀར་འདྲེས་མ་ (ñiŋgyur drīgar dreèma) nucleoprotein.

ཉིང་ཁུ་ (ñiŋgu) essence, extract, juice.

ཉིང་འཁྲུལ་ (ñiŋ trüü) vi. to be confused.

ཉིང་ཁྲི་ (ñiŋdri) a xian/ district in S.E. Tibet (in Kongpo).

ཉིང་དགོས་ (ñiŋgöö) vital, essential; essential needs and wants.

ཉིང་མངར་ (ñiŋŋar) ribose.

ཉིང་མངར་ཉིང་སྒྱུར་ (ñiŋŋar ñiŋgyur) ribonucleic acid.

ཉིང་རྡོར་ (ñiŋdɔɔ) sm. ངེས་པར་.

ཉིང་རྡུལ་ (ñiŋdüü) nucleous (of an atom), nuclear ¶ ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ Nuclear weapon.

ཉིང་རྡུལ་གས་འགྱུར་ (ñiŋdüü kɛ̀ɛgyur) nuclear reaction.

ཉིང་རྡུལ་གས་འགྱུར་སྒྲིག་ཆས་ (ñiŋdüü kɛ̀ɛgyur drigjɛ̀ɛ) nuclear reactor.

ཉིང་རྡུལ་གློག་ཁང་ (ñiŋdüü lɔ̄ɔgaŋ) nuclear power station.

ཉིང་རྡུལ་སྒུལ་ཤུགས་ (ñiŋdüü güüshug) nuclear power.

ཉིང་རྡུལ་དངོས་ལུགས་ཚོད་ལྟ་ (ñiŋdüü ŋȫölug tsȫöda) nuclear test.

ཉིང་རྡུལ་འདུས་འགྱུར་ (ñiŋdüü düügyur) nuclear fission.

ཉིང་རྡུལ་འདུས་འགྱུར་གྱི་ནུས་པ་ (ñiŋdüü düügyurgi nüübə) nuclear energy.

ཉིང་རྡུལ་ནུས་སྤྱོད་ (ñiŋdüü nüüjöö) nuclear powered ¶ ཉིང་རྡུལ་ནུས་སྤྱོད་ཆུ་འཛུལ་དམག་གྲུ་ Nuclear powered submarine.

ཉིང་རྡུལ་ཕྱེ་རབ་ (ñiŋdüü trārəb) nuclear fallout.

ཉིང་རྡུལ་འཕུར་མདེལ་ (ñiŋdüü pūndel) nuclear missile.

ཉིང་རྡུལ་འཕྲོ་ཐིག་ཁྱབ་འགྱེད་ (ñiŋdüü trōdig kyəbgyeè) nuclear radiation.

ཉིང་རྡུལ་འཕྲོ་ཐིག་ཁྱབ་མཆེད་ (ñiŋdüü trōdig kyəbjeè) sm. ཉིང་རྡུལ་འཕྲོ་ཐིག་ཁྱབ་འགྱེད་.

ཉིང་རྡུལ་འབར་མདེལ་ (ñiŋdüü bardee) nuclear warhead/ bomb/ shell.

ཉིང་རྡུལ་འབར་རྫས་ (ñiŋdüü bardɛɛ̀) nuclear fuel.

ཉིང་རྡུལ་དམག་ཆེན་ (ñiŋdüü māgjen) sm. ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆའི་དམག་ཆེན་.

ཉིང་རྡུལ་དམག་གྲབས་ (ñiŋdüü məgdrəb) preparation for nuclear war; va.—བྱེད་.

ཉིང་རྡུལ་ཚ་བ་ (ñiŋdüü tsāwa) thermonuclear ¶ ཉིང་རྡུལ་ཚ་བའི་མཚོན་ཆ་ Thermonuclear weapon.

ཉིང་རྡུལ་ཚ་བའི་ཚོད་ལྟ་ (ñiŋdüü tsāwɛ tsȫöda) thermonuclear experiment.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ (ñiŋdüü tsōnja) nuclear weapon.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་འགོག་སྲུང་ (ñiŋdüü tsōnja gɔgsuŋ) nuclear bomb shelter.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེམས་ (ñiŋdüü tsōnja gyacer drem) vi. to have/ get nuclear arms proliferation.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ཉུང་འདྲི་ (ñiŋdüü tsōnja ñuŋdri) nuclear arms reduction; va.—བྱེད་.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ཚོད་ལྟ་ (ñiŋdüü tsōnja tsȫöda) nuclear arms test; va.—བྱེད་.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ཤུགས་ཆུང་དུ་གཏོང་ (ñiŋdüü tsōnja shūgjuŋdu dōŋ) va. to reduce nuclear arms.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆའི་རྟེན་གཞི་ (ñiŋdüü tsōnjɛ dēnshi) nuclear arms base.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆའི་དམག་འཁྲུག (ñiŋdüü tsōnjɛ māgdruù) nuclear war.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆའི་སྲུང་གདུག (ñiŋdüü tsōnjɛ sūŋdug) nuclear (defence) umbrella.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆས་སྡིགས་མོ་ (ñiŋdüü tsōnjɛɛ̀ digmu) nuclear blackmail, nuclear threatening/ intimidation; va.—བྱེད་.

ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ (ñiŋdüü tsōnshug cēwɛ gyɛɛgəb) countries with nuclear weapons.

ཉིང་སྤྲུལ་ (ñiŋdrüü) incarnation of an incarnate lama.

ཉིང་བྲན་ (ñiŋdrɛn) a servant/ serf of a servant/ serf.

ཉིང་འབངས་ (ñiŋbaŋ) subjects of subjects, serfs of serfs.

ཉིང་མེད་ (ñiŋmeŋ) sm. ཉིང་མོང་.

ཉིང་མོང་ (ñiŋmoŋ) ch. lemon.

ཉིང་ཚ་ (ñiŋdza) great grandson.

ཉིང་མཚམས་ (ñiŋdzam) the joint/ point/ connection between (two things).

ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ (ñiŋdzam jɔɔ) vi. to have consciousness (or the life force) attach itself to a womb.

ཉིང་ཞ་ (ñiŋshə) Ningxia (Hui Autonomous Region).

ཉིང་ཞ་ཧུའི་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (ñiŋshə hwērig raŋgyoŋjoŋ) Ningxia Hui Autonomous Region.

ཉིང་གཡོག (ñiŋyɔɔ) sm. ཉིང་བྲན་.

ཉིང་ལག (ñiŋlaà) 1. subbranch, subdivision ¶ སྔོན་འགྲོའི་ཉིང་ལག་དམག་དཔུང་ The advance subbranch military force (of the large army that went to Lhasa in 1951). ¶ ཉིང་ལག་ཚོང་ཁང་ Subbranch store. 2. parts of the body (such as finger, nose).

ཉིང་ལག་རུ་ཁག (ñiŋlaà rugaà) a group or unit that is a subdivision/ branch of a larger group.

ཉིང་ལག་ཅུས་ (ñiŋlaà jüü) tib.ch. subdivision of a branch of a main office.

ཉིང་ལག་སོར་མོ་ལྔ་ (ñiŋlaà sōrmo ŋā) the five fingers.

ཉིང་ཤ་ (ñiŋsha) 1. one's own flesh. 2. meat of an animal killed that day.

ཉིང་ཤའ་ (ñiŋsha) sm. ཉིང་ཞ་.

ཉིང་སློབ་ (ñiŋlob) a disciple of a disciple.

ཉིད་ (ñii) 1. self, oneself, itself ¶ གཅེན་པོ་ཉིད་འདིར་ཕེབས་སྐབས་ When (my) brother himself came here. ¶ ལས་ཀ་དེ་ཉིད་བྱེད་དགོས་རེད་ (We) have to do that work itself. ¶ ཁྱེད་ཉིད་ You (yourself). 2. as soon as (vb.+ —) ¶ འཐུས་མི་འབྱོར་ཉིད་ As soon as the representative arrives.

ཉིད་ཅག (ñiijaà) you (plural).

ཉིད་རང་ (ñiiraŋ) you.

ཉིན་ (ñin) 1. day ¶ ཉི་མ་གསུམ་ནས་ཡོང་གི་ཡིན་ (I'll) come after three days. 2. (vb.+ —) day of the verbal action ¶ ཚོགས་འདུ་དང་པོ་ཚོགས་ཉིན་ནས་ From the day the first meeting was held.

ཉིན་ཀ་ (ñinga) that day, the day ¶ ཁ་ཉིན་ཀ་ The day before yesterday. ¶ གནང་ཉིན་ཀ་ The day after tomorrow.

ཉིན་དཀར་ (ñingar) daytime.

ཉིན་དཀར་ལྷ་མོར་ལྷ་ལས་རོགས་ མཚན་མོ་འདྲེ་མོར་ཐགས་འཐག་རོགས་ (ñingar lhāmor lhālɛɛ̀ rɔ̀ɔ tsēnmo dremor tāg tāà rɔɔ̀) openly helping good people but secretly helping evil people [Lit. in the daytime helping gods build statues, in the nighttime helping witches weave].

ཉིན་ཀུན་ (ñingün) thief who robs during the day; va.—བྱེད་.

ཉིན་སྐར་ (ñingar) 1. stars that are visible during

daytime. 2. not plentiful, rare [Lit. stars during the day].

ཉིན་སྐུང་མཚན་སྐྱོད་ (ñinguŋ tsɛ̄ngyöö) hiding during the day and traveling at night (method of fleeing).

ཉིན་སྐོར་ (ñingɔɔ) sm. ཉིན་བསྐོར་.

ཉིན་བསྐོར་ (ñingɔɔ) the roundtrip distance that can be completed in one day.

ཉིན་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ (ñin kāgar ŋogar) in broad daylight ¶ ཁོས་ཉིན་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ལ་ཀུན་མ་བརྒྱབས་པ་རེད་ He stole in broad daylight.

ཉིན་ཁུག་གཏོང་ (ñinguù dōŋ) va. to start a journey in the morning and return that same evening.

ཉིན་མགོ་ (ñingo) daily/ everyday needs or necessities.

ཉིན་མགོའི་དངོས་རྫས་ (ñingö ŋöödzɛɛ̀) things needed daily, articles/ items of daily use.

ཉིན་མགོའི་ཡོ་བྱད་ (ñingö yobjɛɛ̀) articles/ items of daily use.

ཉིན་འཁལ་ཉིན་འཐག (ñingɛɛ ñindaà) starting and finishing on the same day, doing promptly [Lit. the day you spin the yarn, weave it].

ཉིན་འཁོར་ (ñingɔɔ) sm. ཉིན་བསྐོར་.

ཉིན་འཁྱོངས་ (ñingyoŋ) all day, the whole day ¶ ཁོང་གིས་ཁ་ལག་ཉིན་འཁྱོངས་བཏང་བ་རེད་ He gave an all day party.

ཉིན་གང་ (ñingaŋ) the whole day, all day long ¶ ཉིན་གང་ནང་ལ་བསྡད་བསྡད་པ་ཡིན་ (I) stayed home all day.

ཉིན་གང་པོ་ (ñin gaŋbo) sm. ཉིན་གང་.

ཉིན་གབ་ (ñingəb) hiding during the day.

ཉིན་གབ་མཚན་ཐོན་ (ñingəb tsɛ̄ndön) hiding during the day and coming out at night.

ཉིན་གུང་ (ñinguŋ) noon, midday ¶ ཉིན་གུང་ཁ་ལག་ཟ་སྐབས་ When eating lunch.

ཉིན་གུང་ཁ་ལག (ñinguŋ kālaà) lunch.

ཉིན་གུང་གི་གཉིད་ (ñinguŋgi ñii) siesta, midday nap, afternoon nap.

ཉིན་གུང་བདེ་ལེགས་ (ñinguŋ deleè) good afternoon (a recent term of greeting).

ཉིན་གུང་ཕྱེད་ཡོལ་ (ñinguŋ cēeyöö) past midday, afternoon.

ཉིན་གྲངས་ (ñindraŋ) number of days ¶ ཉིན་གྲངས་གསུམ་ Three days.

ཉིན་བགྲོད་མཚན་སྡོད་ (ñindröö tsɛ̄ndöö) traveling during the day and stopping at night.

ཉིན་གླ་ (ñinla) daily wage, day's wages; va.—རྒྱུགས་ to work for daily wages; —རྒྱག to pay for work on a daily wage basis.

ཉིན་གླ་པ་ (ñinlabə) daily wage laborer, person hired on day-to-day basis.

ཉིན་དགུང་ཡོལ་ (ñinguŋ yöö) sm. ཉིན་དགུང་ཕྱེད་ཡོལ་.

ཉིན་འགྱངས་ཞག་ཤུད་ (ñingyaŋ shaàbüü) sm. ཉིན་འགྱངས་ཞག་འབུད་.

ཉིན་འགྱངས་ཞག་འབུད་ (ñingyaŋ shaàbüü) delaying, procrastinating ¶ ཉིན་འགྱངས་ཞག་འབུད་སོང་ན་མི་ལེགས་ If you delay it is not all right.

ཉིན་སྐང་ (ñingaŋ) sm. ཉིན་གང་.

ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་ (ñingya tüüjiglə) shung. all at once, right away ¶ མི་དམངས་རྣམས་ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་དམར་གསོད་བཏང་སོང་ They killed the people all at once. [Lit. one hundred days in one day].

ཉིན་བརྒྱའི་གློ་ནད་ (ñingyɛ lōnɛɛ̀) whooping cough.

ཉིན་གཅིག (ñinjig) one day, once.

ཉིན་གཅིག་གི་སྡོམ་པ་ (ñinjiggi domba) a vow taken for one day only.

ཉིན་གཅིག་གི་མི་ལྟར་ (ñinjiggi midar) sm. ཉིན་གཅིག་ནང་བཞིན་.

ཉིན་གཅིག་ཐོག་ཐག (ñinjig tōgdaà) from dawn to dusk.

ཉིན་གཅིག་ནང་བཞིན་ (ñinjig naŋshin) constant, unchanging, (for people) steady, stable, reliable [Lit. doing sth. in the same manner every day].

ཉིན་གཅིག་ཟས་གཅིག (ñinjig sɛ̀ɛjig) one meal per day.

ཉིན་གཅིག་ལོ་སྐྱོལ་གྱི་སྣང་བ་ (ñinjig logyeegi nāŋwa) an expression conveying boredom [Lit. a feeling where a day seems longer than a year].

ཉིན་བཅོལ་ (ñinjöö) leaving sb. or sth. on a daily basis; va.—བྱེད་.

ཉིན་ཆས་ (ñinjɛɛ̀) sm. ཉིན་མགོ་.

ཉིན་ཆད་ (ñinjɛɛ̀) sm. ཉི་ཆད་.

ཉིན་རྗེས་མ་ (ñin jeèma) the next day.

ཉིན་གཉིས་པ་ (ñin ñiibə) the second day ¶ ཚོགས་འདུ་ཉིན་གཉིས་པ་ The second day of the meeting.

ཉིན་ལྟར་ (ñindar) every day, daily.

ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་ (ñindar reshin) sm. ཉིན་ལྟར་.

ཉིན་བསྟུད་ (ñindüü) (on) successive days, day after day, continuously ¶ ང་ཚོ་ཉིན་བསྟུད་ནས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ We worked continuously (day after day).

ཉིན་ཐུང་སྐབས་ (ñintuŋgəb) period of the year when the days are short (i.e., winter).

ཉིན་ཐོ་ (ñindo) diary, daily account/ record; va.—རྒྱག to keep a diary, to keep daily accounts/ records.

ཉིན་ཐོ་འགོད་དེབ་ (ñindo göödeb) diary (book).

ཉིན་ཐོག་ཏུ་སླེབས་ (ñindɔgdu lēb) vi. to arrive at the day to do sth. ¶ དགོན་པ་བཞེངས་པའི་ཉིན་ཐོག་ཏུ་སླེབས་པ་རེད་ The day for building the monastery has arrived.

ཉིན་དེ་ཉིད་ (ñin teñii) that very day, the same day ¶ ང་ཡོང་བའི་ཉིན་དེ་ཉིད་ལ་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ On the very day I arrived I got married.

ཉིན་དེབ་ (ñindeb) diary, daily log book.

ཉིན་བདེ་མ་ (ñin dema) shung. a type of ceremonial scarf of the best quality.

ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད་ (ñinnɛ ñindüü) day after day continuously.

ཉིན་པར་ (ñinbar) 1. everyday, daily ¶ ཁོ་ཉིན་པར་ཆང་ཁང་ལ་འགྲོ་བ་རེད་ He goes to the bar everyday. 2. that day ¶ དེའི་ཉིན་པར་ On that day.

ཉིན་པོ་ (ñinbo) Ningpo.

ཉིན་ཕུད་ (ñinbüü) abbr. of ཉི་མ་འཕུལ་.

ཉིན་ཕྱེ་མཚན་ཟུམ་ (ñinje tsɛ̄nsum) a flower that opens its petals during the day and closes them at night.

ཉིན་ཕྱེད་ (ñinjeè) 1. half a day. 2. noon.

ཉིན་ཕྱེད་ཡོལ་ (ñinceè yöö) afternoon.

ཉིན་ཕྱོགས་ (ñinjɔɔ̀) the sunny part of a place/ area/ location.

ཉིན་འཕུལ་ (ñinbüü) abbr. of ཉི་མ་འཕུལ་.

ཉིན་སྦྲེལ་ (ñindrel) for days on end, day after day.

ཉིན་མ་ (ñinmə) 1. a day. 2. daytime.

ཉིན་མ་གང་འཁྱོལ་ (ñinmə kaŋgyöö) sm. ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་.

ཉིན་མེད་མཚན་མེད་ (ñinmeè tsɛ̄nmeè) sm. ཉི་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མོ་ (ñinmo) 1. a day. 2. daytime.

ཉིན་མོ་ཀུ་མ་མ་ཀུ་ རི་མགོ་ཐམས་ཅད་མིག་ཡིན་ མཚན་མོ་གསང་གཏམ་མ་ཤོད་ རྩིག་ཟུར་ཐམས་ཅད་རྣ་ཡིན་ (ñinmo gūmə magu ringo tāmjɛɛ̀ mig yin tsɛ̄nmo sāŋdam mashöö dzīgsur tamjɛɛ̀ nā yin) one can't keep things secret from others [Lit. Don't steal during the day as all the mountain tops are eyes; don't tell secrets at night as all the edges of walls are ears].

ཉིན་མོ་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ (ñinmo kāgar ŋogar) sm. ཉི་མ་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་.

ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ (ñinmo deleè) a type of high quality ceremonial scarf.

ཉིན་མོ་ཕར་བསྐྱལ་མཚན་མོ་ཚུར་བསུས་ (ñinmo pāāgyɛɛ tsɛ̄nmo tsūū sūū) (working/ doing sth.) day and night continuously.

ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ (ñinmö gārma) sm. ཉིན་སྐར་.

ཉིན་མོའི་གཉིད་ལམ་ (ñinmö ñiiləm) inconceivable, impossible.

ཉིན་མོའི་མི་དང་ མཚན་མོའི་ཁྱི་ (ñinmö midaŋ tsɛ̄nmö kyī) a lot of work/ hardships [Lit. a person in the daytime, dog at night].

ཉིན་མོའི་ཟས་བཅག་ མཚན་མོའི་གཉིད་བཅག (ñinmö sɛ̄ɛ̀jaà tsēnmö ñiijaà) sorrow, sadness [Lit. unable to eat during the day and sleep at night].

ཉིན་མོའི་སློབ་གྲྭ (ñinmö lōbdra) day school.

ཉིན་མོར་ (ñinmɔɔ) in the daytime.

ཉིན་ཚད་ (ñindzɛɛ̀) the length of day.

ཉིན་ཚུགས་ (ñindzug) the distance one can go and return on the same day.

ཉིན་ཚེ་ཉིན་འགོར་ (ñintse ñingɔɔ) shung. living from hand-to-mouth.

ཉིན་མཚན་ (ñindzɛn) day and night.

ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ (ñindzɛn gūndu) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག (ñindzɛn kōryug) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་གོ་ལོག (ñindzɛn kodɔɔ̀) doing things upside down, doing things backwards [Lit. regarding day as night].

ཉིན་མཚན་མགོ་སྒྲིལ་ (ñindzɛn godrel) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་གཅིག (ñindzɛn jīg) one day and one night.

ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ (ñindzɛn ñamba) equinox.

ཉིན་མཚན་ཐུན་དྲུག (ñindzɛn tündruù) sm. ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག.

ཉིན་མཚན་བསྡུད་མ་ (ñindzɛn düümə) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་ལྡོས་མེད་ (ñindzɛn dōōmeè) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་བལྟོས་མེད་ (ñindzɛn dōōmeè) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག (ñindzɛn düü trug) 1. the six parts of a 24 hour day. 2. always, all the time.

ཉིན་མཚན་ཕྱེད་པ་ (ñindzɛn cɛ̄ɛ̀ma) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་སྦྲེལ་མཐུད་ (ñindzɛn dredüü) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་སྦྲེལ་བ་ (ñindzɛn delwa) sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་མཚན་མེད་པ་ (ñindzɛn meèba) (without distinguishing) day and night, continuously, all the time ༑ཁོ་ཚོ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག They had to work day and night.

ཉིན་མཚན་ལན་དྲུག (ñindzɛn lɛndruù) sm. ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག.

ཉིན་ཞག (ñinshaà) one 24 hour day (i.e., day with night included). 2. day and night.

ཉིན་ཞག་དག་ལོངས་ (ñinshaà dāgloŋ) sm. ཉིན་ཞག.

ཉིན་ཞག་དུས་གཉིས་ (ñinshaà tüüñii) the two: daytime and nighttime.

ཉིན་ཞག་དུས་གསུམ་ (ñinshaà tüüsum) 1. the six parts of a 24 hour day (3 during the day and 3 at night). 2. sm. ཉིན་མཚན་མེད་པ་.

ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་གཅིག (ñinshaà trūgjig) one day and one night, one 24 hour day, one whole day.

ཉིན་ཞག་ཚོགས་པ་ (ñinshaà tsōgba) a month.

ཉིན་བཞིན་ (ñinshin) every day, daily ༑ཉིན་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (It) is increasing in size daily.

ཉིན་བཞིན་གོང་འཕེལ་ (ñinshin koŋbel) increasing/ advancing day by day.

ཉིན་ཟླ་ (ñinda) day and month.

ཉིན་ཡོལ་ (ñinyöö) end of the day, evening.

ཉིན་རང་པོ་ (ñin raŋbo) sm. ཉིན་རངས་པ་.

ཉིན་རངས་པ་ (ñinraŋba) all day.

ཉིན་རི་ (ñinri) hills or mountain where the sun hits.

ཉིན་རིང་སྐབས་ (ñinriŋ gɔ̄b) time when the days are long (i.e., summertime).

ཉིན་རིམ་ (ñinrim) daily agenda/ schedule.

ཉིན་རེ་ (ñimre) each day, every day, daily, day by day.

ཉིན་རེ་ཉིན་འཚོལ་ (ñinre ñindzöö) not having permanent job, living/ working from day to day [Lit. searching daily].

ཉིན་རེ་ཞག་རེ་ཙམ་ (ñinre shaàredzam) for few days.

ཉིན་རེ་བཞིན་ (ñinreshin) sm. ཉིན་རེ་.

ཉིན་རེ་བཞིན་གོང་འཕེལ་ (ñinreshin koŋbel) sm. ཉིན་བཞིན་གོང་འཕེལ་.

ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་ (ñinrelɛ ñinre) day by day, from day to day ༑སྟོབས་ཤུགས་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་ཆེར་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (Their) strength was increasing day by day.

ཉིན་རེའི་གྲོས་རིམ་ (ñinree trōōrim) sm. ཉིན་རིམ་.

ཉིན་རེའི་ཐོན་ཚད་ (ñinree tōndzeè) a day's production.

ཉིན་རེའི་གནས་ལ་མ་བསྡད་པ་ (ñinree nɛ̄ɛla madɛɛ̀ba) daily flux or change ༑ཉིན་རེའི་གནས་ལ་མ་བསྡད་པའི་གནས་ཚུལ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ A situation that is worsening every day.

ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ (ñinree tsāgbar) daily newspaper.

ཉིན་རེའི་ལས་ཡུན་ (ñinree lɛɛ̀yün) workday, the amount of hours in a working day.

ཉིན་རེའི་ལས་རེས་ (ñinree lɛɛ̀reè) duty/ assignment for a day.

ཉིན་རེའི་གསར་འགྱུར་ (ñinree sōngyur) sm. ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་.

ཉིན་རེར་ལི་དཔར་སྟོང་ཕྲག (ñinree lewar dōŋdraà) a tremendous pace [Lit. a thousand li a day].

ཉིན་ལམ་ (ñinlam) a day's journey/ march.

ཉིན་ལས་ (ñinlɛɛ̀) day shift, day work.

ཉིན་ལུང་ (ñinluŋ) a place where there is plenty of sunshine.

ཉིན་ལོ་ (ñinlo) year.

ཉིན་ལོང་གཙང་པོ་ (ñinloŋ dzāŋbo) Nile River.

ཉིན་ཤ་ (ñinsha) meat of an animal killed that very day.

ཉིན་ཤས་ (ñinshɛɛ̀) a few days.

ཉིན་ཤད་མཚན་ཤད་ (ñinshɛɛ tsēēnshɛɛ̀) traveling day and night.

ཉིན་སོ་བ་ (ñinsowa) daytime sentry/ guard.

ཉིན་སྲིབ་ (ñinsib) shady side of hills or mountains.

ཉིན་སྲིབས་ (ñinsib) sm. ཉིན་སྲིབ་.

ཉིན་སློབ་ (ñinlob) day school.

ཉིན་གསར་ཟླ་འགྱུར་ (ñinsar dangyur) changing with each passing day and month ༑ཉིན་གསར་ཟླ་འགྱུར་གྱིས་ལུང་པ་འདི་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་འདུག This place is improving with each passing day and month.

ཉིན་གསོག་ཟླ་འཇོག (ñinsɔɔ̀ danjɔɔ̀) accumulating/ storing up gradually (by days and months).

ཉིའུ་ཡུའི་ (ñiuyu) New York.

ཉིའུ་གཡོད་ (ñiuyöö) sm. ཉིའུ་ཡུའི་.

ཉིལ་ (ñii) vi. to erode, to landslide ༑རི་ཉིལ་ནས་ལམ་ཁ་འགག་བཞག The mountain had a landslide and the road has been blocked.

ཉིལ་ཉིལ་ (ñiiñii) sm. ཉིལ་.

ཉིས་ (ñii) two ༑ཉིས་སྟོང་ Two thousand.

ཉིས་སྐས་ (ñiigɛɛ̀) steps/ staircases with two sections or sides.

ཉིས་སྐལ་ (ñiigɛɛ) 1. two shares/ portions. 2. the double share of salary and alms received by higher ranking monks in monasteries.

ཉིས་སྐྱལ་རྒྱག (ñiigüü gyaà) va. to levy corvee taxes twice.

ཉིས་སྐྲ་ (ñiidra) two braids.

ཉིས་ཁྲི་ (ñiidri) twenty thousand.

ཉིས་འཁོར་ (ñiigɔɔ) shung. repeating, duplicating ༑ཐོར་བརླག་སོང་ལུགས་ཞུ་བཞིན་ཉིས་འཁོར་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ As it was reported that the (object) was lost, it should not be repeated (the losing).

ཉིས་འགྱུར་ (ñiigyur) double, twice as much ༑ཐོན་སྐྱེད་ཉིས་འགྱུར་འཕར་བཞག Production has doubled.

ཉིས་རྒྱུ་ཅིག་སྤུན་ (ñiigyu cīgbün) type of weaving where the string is doubled on the warp and single on the weft.

ཉིས་བརྒྱ་ (ñiigya) two hundred.

ཉིས་སྒྲིམ་ (ñiidrim) double thread, two-ply.

ཉིས་ཅ་ལ་ག (ñiijalaga) Nicaragua.

ཉིས་སྟོང་ (ñiidoŋ) two thousand.

ཉིས་ཐོག (ñiidɔɔ) 1. two story. 2. second floor.

ཉིས་ལྡབ་ (ñiidəb) double, two times; va.—རྒྱག to fold into two layers.

ཉིས་སྣའི་འདོན་ (ñiinε dön) shung. a tax unit of land equal to two ཀང་.

ཉིས་འབུམ་ (ñiibum) two hundred thousand.

ཉིས་འབྲིལ་ཤོག་ལྷེ་ (ñiidree shɔ̄ɔle) two pieces of paper with carbon paper in the middle.

ཉིས་སྦྱོར་ (ñiijɔɔ) in pairs.

ཉིས་སྦྲགས་ (ñiidraà) two things put/ joined together.

ཉིས་སྦྲེལ་ (ñiidrel) sm. ཉིས་སྦྲགས་.

ཉིས་རྨོས་ (ñiimöö) tandem plowing; va.—རྒྱག.

ཉིས་བརྩེགས་ (ñiidzeg) one piled on top of another ¶ ཁང་པ་ཐོག་ས་ཉིས་བརྩེགས་ A two story house.

ཉིས་བཞོན་ (ñiishön) riding double; va.—རྒྱག.

ཉིས་ཟློས་ (ñindöö) repeating, duplicating; va.—རྒྱག to duplicate; vi.—ཐེབས་ to get duplicated ¶ འདི་ཉིས་ཟློས་རེད་ This is a duplicate.

ཉིས་བཟོ་ (ñiiso) sm. ཉི་བཟོ་ཁ་.

ཉིས་བཟོ་ཁ་ (ñiisoga) not certain, unsure, doubtful ¶ ཁོང་ཡོང་དང་མ་ཡོང་ཉིས་བཟོ་ཁ་རེད་ It is not certain whether he is coming or not.

ཉིས་བཟོ་ཁ་གྱོག (ñiiso kāgyɔɔ) sm. ཉིས་བཟོ་ཁ་.

ཉིས་བཟོ་ཤོད་ (ñiiso shöö) va. to say hesitatingly/ doubtfully.

ཉིས་ཡུར་ (ñiiyur) the second weeding.

ཉིས་རིམ་ (ñiirim) 1. two story (house). 2. having two stages (in a play, plan, etc.).

ཉིས་ལས་ (ñiilεὲ) having to do work twice/ a second time (i.e., not doing sth. correct the first time and so having to do it again).

ཉིས་ལུང་ (ñiiluŋ) eng. nylon.

ཉིས་ལེན་ (ñiilen) 1. taking sth. twice, taking sth. a second time (e.g., a donation, etc.); va.—རྒྱག. 2. a traditional treatment involving the draining of blood.

ཉིས་ལོག (ñiilɔɔ) double.

ཉིས་ཤད་ (ñiishεὲ) punctuation consisting of two lines that indicates the end of a paragraph or a line of verse.

ཉིས་གཤིབ་ (ñiishib) dual, double (one beside the other) ¶ ལྕགས་ལམ་ཉིས་གཤིབ་ Double track.

ཉིས་གཤིབ་ལམ་ལུགས་ (ñiishib ləmluù) the system of double track (rail).

ཉུག: p. ཉུགས་; f. ཉུག; imp. ཉུགས་ (ñuù) 1. sm. ཉུག. 2. va. to grope around ¶ གློག་ཤི་ཙང་དངོས་པོར་ལག་པས་མ་ཉུགས་ཀ་མེད་བྱུང་བ་རེད་ Because the electricity went out, (we) had to grope around (in the dark) for the things.

ཉུག་ཉུག (ñugñuù) sm. ཉུག་ཉུག.

ཉུག་རུམ་ (ñugrum) castration; va.—བཟོ་ to castrate.

ཉུག་རུམ་པ་ (ñugrumbə) sb. who is castratesm, a eunuch.

ཉུགས་ (ñug) p. and imp. of ཉུག.

ཉུང་ (ñuŋ) abbr. of ཉུང་ཉུང་.

ཉུང་དཀར་ (ñuŋgar) sm. ཡུངས་དཀར་.

ཉུང་སྐྱེ་ལེགས་བཙའ་ (ñuŋgye legdza) lower population growth and give birth to healthy children (political slogan).

ཉུང་སྐྱོན་ (ñuŋgyön) shortage, deficit.

ཉུང་ངུ་ (ñuŋŋu) sm. ཉུང་ཉུང་.

ཉུང་ཉུང་ (ñuŋñuŋ) small amount, few; va.—གཏོང་ to diminish, to make smaller ¶ ཐོན་ཚད་ཉུང་ཉུང་རེད་ Production was small ¶ ང་ཚོ་འགྲོ་སོང་ཉུང་ཉུང་གཏོང་དགོས་ We have to expend a little in expenses.

ཉུང་ཐར་ (ñuŋdar) sm. ཉུང་མཐར་.

ཉུང་མཐའ་ (ñuŋdaa) the minimum, least (qualification, price, number, etc.) ¶ ལས་ཁུངས་ནང་ལས་བྱེད་པ་ལྔ་དགོས་པ་དེ་གྲངས་ཀ་ཉུང་མཐའ་ཞིག་རེད་ The need for five officials in this office is the least number.

ཉུང་མཐའ་ལ་ (ñuŋdaala) sm. ཉུང་མཐར་.

ཉུང་མཐར་ (ñuŋdaa) minimum, least (qualification, price, number, etc.) ¶ གྲོང་ཁྱེར་འདིར་ཉུང་མཐར་མི་འབོར་ཁྲི་བཞི་ཙམ་ཡོད་ This city has at least a population of forty thousand.

ཉུང་དུ་འགྲོ་ (ñuŋdu dro) vi. to become smaller, to get reduced/ to get small/ lesser.

ཉུང་དུ་གཏོང་ (ñuŋdu dōŋ) va. to make smaller, to reduce, to lessen, to decrease.

ཉུང་འདུ་ (ñuŋdu) a small gathering of people.

ཉུང་བསྡུས་ (ñuŋdüü) an abbreviated number, a few ¶ དེ་རིང་ང་མགྲོན་ཉུང་བསྡུས་ཤིག་ལས་གདན་འདྲེན་ཞུས་མེད་ Today I have invited only just a few guests.

ཉུང་ཕྱོགས་ (ñuŋjɔɔ) the minority.

ཉུང་འཕྲི་ (ñuŋ) reducing, diminishing; va.—བྱེད་ to reduce, to cut down, to diminish, to lessen.

ཉུང་བ་ (ñuŋwə) smaller, fewer, less ¶ ང་ཚོ་ཁ་ལག་ཉུང་བ་ཟ་དགོས་ We have to eat less food.

ཉུང་མ་ (ñuŋmə) turnip.

ཉུང་མིན་ (ñuŋmin) many, not few.

ཉུང་ཙམ་ (ñuŋdzam) a little less, a little ¶ ཁང་གླ་ཉུང་ཙམ་ལས་མི་ལེན་པ་རེད་ (He) took only a little rent. ¶ དུས་ཚོད་དེ་ལས་ཉུང་ཙམ་ནང་ཚར་བ་རེད་ (They) finished in a little less time than that.

ཉུང་ཚོགས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (ñuŋdzɔɔjendu gyur) vi. to become smaller, to get decreased.

ཉུང་ཟད་ (ñuŋseè) sm. ཉུང་ཙམ་.

ཉུང་རུ་ (ñuŋru) sm. ཉུང་དུ་.

ཉུང་ལས་མང་ཐོབ་ (ñuŋlεὲ maŋdob) working less and earning more.

ཉུང་ཤས་ (ñuŋshεὲ) just a few, only a little bit ¶ མི་ཉུང་ཤས་ཅིག་གིས་ By just a few people.

ཉུང་ཤོས་ (ñuŋshöö) the least, the fewest.

ཉུང་སྲེག (ñuŋseg) roasted turnips.

ཉུངས་དཀར་ (ñuŋgar) white mustard (seed).

ཉུངས་ (ñuŋ) vi. to be insufficient, to be not enough ¶ ཇ་འདིར་བྱེ་མ་ཀ་ར་ཉུངས་བཞག There is not enough sugar in the tea.

ཉུངས་མ་ (ñuŋmə) sm. ཉུང་མ་.

ཉུངས་མ་པོ་ཤ་ (ñuŋmə pōsha) boiled turnip stew.

ཉུངས་མར་ (ñuŋmar) mustard seed oil.

ཉུངས་གཤེར་ (ñuŋsher) fresh turnip.

ཉུལ་ (ñüü) 1. va. to wander around without a fixed residence ¶ མི་སེར་སྐྱོ་པོ་དེ་ཚོ་ས་ཆ་གང་སར་ཉུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The poor subjects are wandering around all over the place. 2. va. to grope. 3. sm. གཉུལ་.

ཉུལ་ཉུལ་ (ñüüñüü) sm. ཉུལ་.

ཉུལ་པོ་ (ñüübo) wanderer, vagabond.

ཉུལ་མ་ (ñüümə) spy.

ཉུལ་མི་ (ñüümi) sm. ཉུལ་མ་.

ཉུལ་ཞིབ་ (ñüüshib) reconnaissance, espionage, spying; va.—བྱེད་ ¶ དམག་མི་གར་ཡོད་ཉུལ་ཞིབ་བྱས་པ་རེད་ (They) reconnoitered (to determine) where the soldiers were.

ཉེ་ (ñe) 1. abbr. of ཉེ་པོ་. 2. (vb.+ — + dat.-loc.) about to/ near to ¶ ང་རྒྱ་གར་ནས་ཐོན་ཉེ་ལ་གསར་འགྱུར་དེ་གོ་བྱུང་ When I was about to leave India I heard the news.

ཉེ་སྐྱལ་རིང་བརྒྱུད་ (ñegüü riŋgyüü) asking for sb.'s help/ favor through their close friends.

ཉེ་སྐོར་ (ñegɔɔ) 1. close by, near. 2. neighborhood, vicinity.

ཉེ་སྐྱོང་ཕྱོགས་ལྷུང་ (ñegyoŋ cɔ̄ɔlhuŋ) shung. prejudicial, biased, discriminating against ¶ གོང་ཐེབས་བཞིན་ཉེ་སྐྱོང་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ As it was ordered by the superiors, you must not be biased and discriminate.

ཉེ་སྐྱོར་ (ñegyɔr) supporting/ backing those who are close.

ཉེ་སྐྱོར་ཕྱོགས་ལྷུང་ (ñegyɔr cɔ̄ɔlhuŋ) prejudicial, biased, discriminating, partial.

ཉེ་ཁུལ་ (ñegüü) a nearby/ neighboring area.

ཉེ་ཁུལ་བྱེད་ (ñegüü cee) va. to pretend/ act close to sb. ¶ ཁོས་སྤུན་མཆེད་ཕྱུག་པོ་དེར་ཉེ་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is acting close with his rich relatives.

ཉེ་མཁོ་ (ñeko) immediate needs.

ཉེ་མཁོའི་དངོས་རིགས་ (ñekö ŋöörii) immediately necessary things, necessities.

ཉེ་འགོན་ (ñegön) sm. ཉེ་རིང་.

ཉེ་འཁོར་ (ñegɔɔ) 1. sm. ཉེ་སྐོར་. 2. retinue, attendants.

ཉེ་འཁྲིས་ (ñedrii) near ¶ཁོང་ངའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He lives near me.

ཉེ་སྒྲིབ་མིག (ñe dribmii) sm. ཉེ་སྒྲིབ་.

ཉེ་གྲོགས་ (ñedrɔɔ̀) a close friend.

ཉེ་གློ་ (ñelo) beside, near to.

ཉེ་དགའ་ (ñega) close friends and relatives.

ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་ (ñega cōglhuŋ) sm. ཉེ་སྐྱོར་ཕྱོགས་ལྷུང་.

ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་ (ñega cōgshen) sm. ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་.

ཉེ་མགོན་ (ñegön) helping/ assisting/ supporting with love; va.—བྱེད་.

ཉེ་འགྱངས་ (ñegyaŋ) distance ¶ས་འདི་ནས་འདི་བར་གྱི་ཉེ་འགྱངས་ (The) distance from this place to that.

ཉེ་འགྲམ་ (ñendram) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་རྒྱུད་ (ñegyüü) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་སྒྲིག (ñedrig) marrying; va.—བྱེད་ to get married.

ཉེ་སྒྲིབ་ (ñedrib) farsighted (eyes).

ཉེ་རྒྱང་ (ñegyaŋ) sm. ཉེ་འགྱངས་.

ཉེ་བརྒྱུད་ (ñegyüü) sm. ཉེ་རྒྱུད་.

ཉེ་བརྒྱུད་རིང་བརྒྱུད་ (ñegyüü riŋgyüü) 1. seeking assistance from close friends and relatives as well as people not well known to you. 2. close and distant relatives.

ཉེ་སྔོན་ (ñeŋön) a short time ago (less than a month), in the recent past, lately.

ཉེ་བཅར་ (ñejar) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་ཆར་ (ñecar) recently, lately.

ཉེ་གཉེན་ (ñeñen) relatives.

ཉེ་སྙོམ་ཚུལ་མཐུན་ (ñeñom tsüüdün) shung. unbiased and ethical/ moral ¶ཕོ་མོ་རྒན་གཞོན་ཚང་མར་བྱམས་སྡང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ཉེ་སྙོམ་ཚུལ་མཐུན་ཞུ་རྒྱུ་ We will be unbiased and ethical to all people regardless of sex and age.

ཉེ་ལྟོས་ (ñedöö) relatives and friends.

ཉེ་སྙོམས་ (ñeñom) equally, unbiasedly, fairly.

ཉེ་ཐག (ñedaà) sm. ཉེ་གཉེན་.

ཉེ་མཐའ་ (ñeda) vicinity, nearby.

ཉེ་མཐོང་ (ñedoŋ) 1. nearsighted (vision). 2. respect for one's relatives.

ཉེ་དག (ñedaà) sm. ཉེ་དུ་.

ཉེ་དུ་ (ñedu) relatives, kinsmen; close associates.

ཉེ་དུ་ཛ་ལག (ñedu dzālaà) the whole expanse of one's relatives.

ཉེ་དུ་མཛའ་གྲོགས་ (ñedu dzadroò) sm. ཉེ་དུ་མཛའ་བཤེས་.

ཉེ་དུ་མཛའ་བཤེས་ (ñedu dzasheè) relatives and friends.

ཉེ་དུས་ (ñedüü) sm. ཉེ་ཆར་.

ཉེ་དོར་རིང་འཚོལ་ (ñedɔɔ riŋdzöö) sm. ཉེ་དོར་རིང་ལེན་.

ཉེ་དོར་རིང་ལེན་ (ñedɔɔ riŋlen) trying to do the impossible rather than what can be done [Lit. cast out the near, take the far].

ཉེ་དྲུང་ (ñedruŋ) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་འདབས་ (ñedəb) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་འདྲིས་ (ñendrii) close and friendly, close friends.

ཉེ་སྡེབ་ (ñedeb) a gathering of close friends and relatives.

ཉེ་གནས་ (ñenεὲ) 1. a disciple, follower. 2. a personal attendant/ servant. 3. residing near by, local ¶ཉེ་གནས་སྨན་པ་ A local doctor.

ཉེ་པོ་ (ñebo) close, near; va.—བྱེད་ to have a close (relationship) ¶ཁོ་གཉིས་ཉེ་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག Those two are very close (relationshipwise). ¶གྲོང་གསེབ་འདི་གཉིས་ཉེ་པོ་རེད་ These two villages are close (in proximity to each other).

ཉེ་པོ་དགའ་པོ་ (ñebo gabo) relatives and friends.

ཉེ་པོ་ཡིན་པ་མིན་པ་ (ñebo yimbə mimbə) not too close, not too distant.

ཉེ་སྤུན་ (ñebün) close relatives.

ཉེ་ཕྱོགས་ (ñejɔɔ̀) one's side, one's close associates/ friends; va.—བྱེད་ to side with one's friends/ associates.

ཉེ་ཕྱོགས་ཛ་ཕྱོགས་ (ñecɔɔ̀ dzājɔɔ̀) sm. ཉེ་ཕྱོགས་.

ཉེ་བ་ (ñewa) nearly, close, nearer ¶ཁྲི་ཕྲག་ཉི་ཤུར་ཉེ་བ་ཞིག་གི་བར་འཕར་སྣོན་བྱུས་པ་རེད་ (They) increased up to nearly two hundred thousand. ¶དེ་ལས་འདི་ཉེ་བ་ཡོད་པ་རེད་ This is nearer than that.

ཉེ་བ་ཉེ་རིགས་ (ñewa ñerii) relatives.

ཉེ་བ་གཉེན་འབྲེལ་ (ñewa ñēndrel) shung. relative, kinsman ¶ཕ་སྤུན་རྒྱུད་ཁྲངས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཉེ་བ་གཉེན་འབྲེལ་གཅིག་ཕན་གཅིག་ཐོགས་དགོས་པ་ Because of being paternal relatives, you should help each other.

ཉེ་བ་གཉེན་ཚན་ (ñewa ñendzεn) sm. ཉེ་བ་ཉེ་རིགས་.

ཉེ་བའི་སྐབས་ (ñewε gōb) near/ just before ¶བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་ Just before liberation.

ཉེ་བའི་རྐྱེན་ (ñewε gyēn) proximate cause.

ཉེ་བའི་རྒྱུ་ (ñewε gyu) basic/ fundamental cause.

ཉེ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ (ñewε gyugyen) proximate and basic cause.

ཉེ་བའི་ཆར་ (ñewε cār) sm. ཉེ་ཆར་.

ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ (ñewε cīdεὲ) a sign of dying soon.

ཉེ་བའི་འཇིག་ལྟས་ (ñewε jigdεὲ) physical signs of imminent death.

ཉེ་བའི་དུས་རབས་ (ñewε düürəb) modern times, modern era.

ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ (ñewε loshεὲ) the past few years.

ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ (ñewε sεὲcen gyεὲ) the eight close disciples of the Buddha.

ཉེ་བར་ (ñewar) 1. close to, near by. 2. very, extremely.

ཉེ་བར་མཁོ་བ་ (ñewar kōwa) things that are used everyday, necessities.

ཉེ་བར་སྒྲུབ་ (ñewar drub) va. to carry out, to put into practice promptly.

ཉེ་བར་འཇོག (ñewar jɔ̀ɔ) 1. va. to show one's respect by bowing, saluting, etc. 2. va. to place (sth.) nearby.

ཉེ་བར་དྲངས་ (ñewar traŋ) shung. to quote/ cite from sth. or someone.

ཉེ་བར་གནས་ (ñewar nεὲ) va. to live/ exist close to or near.

ཉེ་བར་སྤྱོད་ (ñewar jöö) va. to make use of, to utilize.

ཉེ་བར་བྱེད་ (ñewar ceè) va. to be close to/ friendly with sb.

ཉེ་བར་མྱུར་བ་ (ñewar ñurwa) extremely fast.

ཉེ་བར་མཚན་པ་ (ñewar tsēmba) well-dressed.

ཉེ་བར་མཚོན་ (ñewar tsön) va. to use as an example.

ཉེ་བར་ཞི་བ་ (ñewar shiwa) calm, peaceful, tranquil.

ཉེ་བར་ལེན་པ་ (ñewar lemba) sm. ཉེར་ལེན་.

ཉེ་དབང་ (ñewaŋ) shung. Vishnu.

ཉེ་འབྱེད་ (ñenjeè) causing or instigating a quarrel; va.—བྱེད་.

ཉེ་འབྲེལ་ (ñendree) 1. close relatives, one's close associates/ friends; va.—བྱེད་ to be/ make close relations/ relationships. 2. neighboring ¶ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ A neighboring country.

ཉེ་འབྲེལ་བརྒྱུད་ (ñedree gyüü) va. to go through one's close relationship with sb. to get sth.

ཉེ་འབྲེལ་འཛུགས་ (ñedree dzuù) va. to establish a close relationship with sb.

ཉེ་མིན་ (ñemin) not close.

ཉེ་མིན་རྒྱང་མིན་ (ñemin gyaŋmin) middle course (neither close nor distant); neither friendly nor enemies, a lukewarm relationship.

ཉེ་མིན་རིང་མིན་ (ñemin riŋmin) sm. ཉེ་མིན་རྒྱང་མིན་.

ཉེ་ཛ་ལག (ñe dzālaà) sm. ཉེ་ཚན་.

ཉེ་ཚད་ (ñedzεὲ) nearness, distance.

ཉེ་ཚན་ (ñedzεn) relatives.

ཉེ་ཚིག (ñedzig) pronoun; adjective.

ཉེ་མཚམས་ (ñedzam) near, nearby.

ཉེ་ཞོ་ (ñesho) 1. accident, mishap, disaster. 2. lack, shortage.

ཉེ་ཞོ་མེད་པ་ (ñesho meèba) 1. fine, in good shape, safe, without encountering an accident/ mishap ¶

ལམ་བར་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་ནང་དུ་འཁྱུར་སོང་ I arrived from the trip without encountering any mishap. 2. without shortage/ lack.

ཉེ་ཞོར་དབེན་ (ñeshööwen) sm. ཉེ་ཞོ་མེད་པ་.

ཉེ་གཞི་ཚ་རག (ñeshi dzālaà) sm. སྔུན་གཉིན་.

ཉེ་ཟུངས་ (ñesuŋ) sm. འཁྲིགས་.

ཉེ་ཟུར་ (ñesur) adjacent angles.

ཉེ་བཟུང་མ་ (ñesuŋma) wife, female household head.

ཉེ་གཡོག (ñeyɔɔ̀) close personal servant, house-servant.

ཉེ་རབས་ (ñerəb) modern times/ era, contemporary period.

ཉེ་རབས་ཅན་ (ñerəbjɛn) modern, contemporary ¶ ཉེ་རབས་ཅན་གྱི་གོ་མཚོན་ Modern weapons.

ཉེ་རིགས་ (ñerig) friends and relatives.

ཉེ་རིང་ (ñeriŋ) 1. distance [Lit. near and far]. 2. bias, partiality, discriminating in favor of friends and relative and against enemies; va.—བྱེད་; —འཛིན་ to act biased/ partial/ discriminatory.

ཉེ་རིང་མཆོག་དམན་ (ñeriŋ cɔ̄ɔ̀mɛn) treating people according to their status/ rank and their closeness to oneself (nepotism) ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཉེ་རིང་ཕྱོགས་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ Leaders shouldn't differentiate people according to their status and nepotism.

ཉེ་རིང་དྲག་ཞན་ (ñeriŋ tragshɛn) sm. ཉེ་རིང་མཆོག་དམན་.

ཉེ་རིང་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་ (ñeriŋ lhūŋmeèba) sm. ཉེ་རིང་མེད་པ་.

ཉེ་རིང་མི་འཛིན་ (ñeriŋ midzin) va. to be unbiased/ unprejudiced.

ཉེ་རིང་མེད་པ་ (ñeriŋ meèba) impartial, unbiased, nondiscriminatory, just, equal, fair; va.—བྱེད་ ¶ བླ་མ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཉེ་རིང་མེད་པ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The lama treats all sentient beings impartially with kindness.

ཉེ་རིང་ཚ་གསུམ་ (ñeriŋ dzāsum) relatives, close friends and ordinary friends.

ཉེ་རུ་གང་འགྲོ་ (ñeru kaŋdro) getting as close as possible to sb.; va.—བྱེད་.

ཉེ་རུ་ཉེ་རུ་ (ñeru ñeru) closer and closer.

ཉེ་རེ་ཁ་ལ་ (ñere kāla) sm. ཉེ་རེ་རེ་.

ཉེ་རེ་རེད་ (ñerereè) hanging, bulging out ¶ མི་རྒྱགས་པ་དེའི་གྲོད་ཁོག་ཉེ་རེ་རེད་བསྡད་འདུག The stomach of that fat person is bulging out.

ཉེ་ལམ་ (ñelam) sm. ཉེ་ཚར་. 2. a short cut.

ཉེ་ལོགས་ (ñelɔɔ̀) sm. ཉེ་སྐོར་.

ཉེ་ལོགས་གྲོང་ཁྱེར་ (ñelɔɔ̀ troŋgyer) sister city.

ཉེ་ཤར་ (ñeshar) the Near East.

ཉེ་ཤིང་ (ñeshiŋ) asparagus (filicinus).

ཉེ་ས་ (ñesa) a place that is near.

ཉེ་སྲས་བརྒྱད་ (ñesɛɛ̀ gyɛɛ̀) sm. ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་.

ཉེག (ñeg) sm. ཉ་ག.

ཉེད་ (ñeè) va. to rub, to massage.

ཉེད་ཉེད་ (ñeèñeè) sm. ཉེད་.

ཉེན་ (ñen) 1. danger, risk. 2. (vb.+ —) danger/ risk of the verbal action ¶ ས་མཚམས་སུ་དམག་འཁྲུག་ལང་ཉེན་བྱུང་བ་རེད་ There was a danger of war breaking out on the border. ¶ ཁང་པ་འདི་ལོག་ཉེན་མི་འདུག There is no danger that this house will collapse. 3. vi. to suffer from (cold, hunger, etc.). ¶ མི་དམངས་བཀྲེས་ལྟོགས་ཀྱིས་ཉེན་ནས་ཡུལ་གྱུར་དགོས་བྱུང་འདུག The people suffered from hunger and had to wander off to other places.

ཉེན་ཀ་ (ñenga) 1. extra pillar (to support a beam that is unsteady). 2. sm. ཉེན་ཁ་.

ཉེན་ཀོར་ (ñengɔɔ) nearby, close to.

ཉེན་སྐྱོབ་བགེགས་གྲོལ་ (ñengyob gegdröö) saving from danger and overcoming disasters.

ཉེན་སྐྱོབ་གནས་སྲབས་ (ñengyob nɛɛ̀dəb) save from danger and ensure (its) survival.

ཉེན་སྐྱོབ་དབུལ་སྐྱོང་ (ñengyob üügyoŋ) saving from danger and helping the poor.

ཉེན་སྐྱོབ་ལྡང་ས་འཁོར་ (ñengyob lāŋgɔɔ) ambulance.

ཉེན་ཁ་ (ñenga) danger, risk; vi.—ལས་འགྲོལ་ to be out of danger ¶ འདིར་དམག་རྒྱལ་ཡག་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད་ There is a danger of there being war here.

ཉེན་ཁ་ཅན་ (ñengajɛn) dangerous, hazardous, risky.

ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ (ñenga cēmbo) very dangerous/ hazardous, a great danger/ risk.

ཉེན་ཁ་མི་མཐོང་བའི་རིང་ལུགས་ (ñenga mitoŋwɛ riŋluù) sm. ཉེན་ཁར་མི་འཛེམ་པའི་རིང་ལུགས་.

ཉེན་ཁ་མེད་པ་ (ñenga meèba) safe, secure, without danger.

ཉེན་ཁ་ཚབས་ཆེན་ (ñenga tsābjɛn) severe/ serious danger, emergency.

ཉེན་ཁ་འཛེམས་མེད་ (ñenga dzemmeè) adventurous, fearless, not shying away from danger.

ཉེན་ཁ་འཛེམས་མེད་རིང་ལུགས་ (ñenga dzemmeè riŋluù) sm. ཉེན་ཁར་མི་འཛེམ་པའི་རིང་ལུགས་.

ཉེན་ཁ་ལ་ཁྱད་གསོད་ (ñengala kyɛ̄ɛ̀söö) sm. ཉེན་ཁར་མི་འཛེམས་པ་.

ཉེན་ཁར་མི་འཛེམ་མཁན་ (ñengar midzemñɛn) adventurist.

ཉེན་ཁར་མི་འཛེམས་པ་ (ñengar midzemba) adventurous, fearless, not shying away from danger.

ཉེན་ཁར་མི་འཛེམ་པའི་རིང་ལུགས་ (ñengar midzembɛ riŋluù) adventurism.

ཉེན་ཁར་གཡོལ་ (ñenga yöö) va. to avoid danger.

ཉེན་འགག (ñengaà) extremely dangerous juncture/ place ¶ ས་ཆ་ཉེན་འགག་ཆེ་བ་ An extremely dangerous place.

ཉེན་འགན་ (ñengɛn) danger; va.—འཁུར་ to take a risk.

ཉེན་འགན་ཅན་ (ñengɛnjɛn) dangerous ¶ གནས་སྟངས་ཉེན་འགན་ཅན་ A dangerous situation.

ཉེན་འགོག (ñengɔɔ̀) 1. stopping/ preventing danger; va.—བྱེད་ ¶ ཟིང་ཆ་མི་ཡོང་བའི་ཉེན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are preventing the danger of disturbances occurring. 2. security.

ཉེན་འགོག་འགན་ལེན་ (ñengɔɔ̀ kɛnlen) insurance.

ཉེན་འགོག་འགེབ་ཆས་ (ñengɔɔ̀ gebjɛɛ̀) safety covers.

ཉེན་འགོག་སྒྲིག་ཆས་ (ñengɔɔ̀ drigjɛɛ̀) safety devices.

ཉེན་འགོག་སྒྲོན་མེ་ (ñengɔɔ̀ drönme) safety light/ lamp.

ཉེན་འགོག་དྲ་བ་ (ñengɔɔ̀ trawa) safety net.

ཉེན་འགོག་གཅུས་ཕུར་ (ñengɔɔ̀ jüübur) safety valve bolt.

ཉེན་འགོག་ལྕགས་སྒམ་ (ñengɔɔ̀ jāàgam) a safe.

ཉེན་འགོག་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ས་ (ñengɔɔ̀ shibsher cɛ̄èsa) security check post.

ཉེན་འགོག་ཞྭ་མོ་ (ñengɔɔ̀ shamo) safety helmet.

ཉེན་འགོག་ཡོ་བྱད་ (ñengɔɔ̀ yobjɛɛ̀) safety equipment/ utensils.

ཉེན་ཅན་ (ñenjɛn) sm. ཉེན་ཁ་ཅན་.

ཉེན་ཆེ་ (ñence) dangerous ¶ ཉེན་ཆེའི་ཨར་ལས་ Dangerous construction work.

ཉེན་ཆེན་པོ་ (ñen cēmbo) (vb. + —) a great danger that the preceeding verbal action will occur ¶ ཁང་པ་རྙིང་པ་དེ་ལོག་ཉེན་ཆེན་པོ་འདུག There is a great danger that old house will collapse.

ཉེན་མཚོང་ (ñenjoŋ) not fearing danger or taking risks; va.—བྱེད་.

ཉེན་མཚོང་རིང་ལུགས་ (ñenjoŋ riŋluù) adventurism.

ཉེན་རྟོག (ñendog) spying/ checking/ conducting surveillance for danger; va.—བྱེད་.

ཉེན་རྟོག་ཁང་ (ñendɔggaŋ) police station.

ཉེན་རྟོག་བདེ་སྲུང་ (ñendɔg desuŋ) policing, doing security, guarding; va.—བྱེད་ to police, to patrol, to guard, to stand watch.

ཉེན་རྟོག་བདེ་སྲུང་གྲུ་གཟིངས་ (ñendɔg desuŋ trusiŋ) police boat.

ཉེན་རྟོག་པ་ (ñendɔgba) policeman.

ཉེན་རྟོག་དྲག་དཔུང་ (ñendɔg dragbuŋ) armed police.

ཉེན་རྟོག་དམག་མི་ (ñendɔg māāmi) sm. ཉེན་རྟོག་པ་.

ཉེན་རྟོག་སྲུང་སྐྱོབ་ (ñendɔg sūŋgyob) sm. ཉེན་རྟོག་བདེ་སྲུང་.

ཉེན་རྟོག་སྲུང་དམག (ñendɔg sūŋmaà) sm. ཉེན་རྟོག་པ་.

ཉེན་བརྟག་པ་ (ñendagba) adventurer, explorer.

ཉེན་དོགས་ (ñendɔɔ̀) suspecting/ fearing there is danger.

ཉེན་དོགས་དམ་བསྒྲགས་ (ñendɔɔ̀ tamdraà) being strict because one suspects impending danger (e.g., by imposing a curfew or martial law).

ཉེན་བརྡ་ (ñenda) danger alarm, warning signal; va.—རྒྱག; —སྤྲོད་; —གཏོང་ to give an alarm/ warning signal.

ཉེན་བརྡ་གཏོང་བྱེད་ས་ཚིགས་ (ñenda dōŋjeè sədzig) alarm/ warning station.

ཉེན་སྣར་སྐྱོད་ (ñennar gyöö) va. to go where the danger is, to go to face danger.

ཉེན་འཕྲང་ (ñendraŋ) danger, dangerous ¶ དུས་ཚོད་ཉེན་འཕྲང་ཅན་ A dangerous time.

ཉེན་འཕྲུད་རྒྱུ་འཁྲོག (ñendrɛɛ̀ gyudrɔɔ̀) stirring up trouble for one's own advantage.

ཉེན་མང་བདེ་ཉུང་ (ñenmaŋ deñuŋ) many dangers, few good things.

ཉེན་མེད་ (ñenmeè) no danger.

ཉེན་མེད་འབྲིམ་སྒོ་ (ñenmeè drimgo) escape door, emergency exit.

ཉེན་མེད་བཀོལ་སྤྱོད་ (ñenmeè gōōjöö) utilizing things safely.

ཉེན་མེད་ཁ་སྤུ་བཞར་གྲི་ (ñenmeè kəbu shaadri) safety razor.

ཉེན་ཚབས་ (ñendzəb) sm. ཉེན་ཁ་.

ཉེན་ཚོར་ས་ཚིགས་ (ñendzɔɔ sədzii) radar station.

ཉེན་འཚེ་ (ñendzə) danger and harm.

ཉེན་ཟོན་ (ñensön) 1. precautionary measures, va.—བྱེད་ to take precautions. 2. martial law.

ཉེན་ཟོན་སྐོར་གཡེང་ (ñensön gōryeŋ) guard/ sentry patrolling.

ཉེན་ཟོན་གྱི་བཀའ་ (ñensöngi gā) martial law.

ཉེན་ཟོན་ལྕགས་ཐག (ñensön jāgdaà) safety chain.

ཉེན་ཟོན་དོ་དམ་ (ñensön todam) sm. ཉེན་ཟོན་གྱི་བཀའ་.

ཉེན་ཟོན་དྲིལ་བརྡ་ (ñensön treeda) alarm bell.

ཉེན་གཡོལ་ (ñenyöö) refuge, shelter, sanctuary; va.—བྱེད་ top seek refuge/ shelter/ sanctuary (to avoid danger) ¶ ཁོང་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས་པ་རེད་ (He) went to seek refuge.

ཉེན་གཡོལ་དབང་ཆ་ (ñenyöö wāŋja) right of asylum/ sanctuary.

ཉེན་གཡོལ་གནས་སྤོ་ (ñenyöö nɛ̀ɛbo) moving one's residence to avoid danger and gain sanctuary; va.—བྱེད་.

ཉེན་སྲུང་ (ñensuŋ) 1. insurance. 2. security.

ཉེན་སྲུང་སྒྲི་རགས་ (ñensuŋ gēraà) seat belt; va.—སྒྲིམ་ to fasten the seat belt.

ཉེན་སྲུང་སྒྲོག་ཐག (ñensuŋ drɔgdaà) sm. ཉེན་སྲུང་སྒྲི་རགས་.

ཉེན་སྲུང་འགྲོ་སྒྲོན་ (ñensuŋ drodrön) insurance premium.

ཉེན་སྲུང་སྒྲིག་ཆས་ (ñensuŋ drigjɛɛ̀) safety/ security equipment or devices.

ཉེན་སྲུང་སྒྲོན་མེ་ (ñensuŋ drönme) safety lamp.

ཉེན་སྲུང་ལྕགས་སྐུད་ (ñensuŋ jəggüù) a fuse (for electrical circuits).

ཉེན་སྲུང་ལྕགས་སྒམ་ (ñensuŋ jāàgam) a safe.

ཉེན་སྲུང་ཡན་ལག་རུ་ཁག (ñensuŋ yenlaà rugaà) branch security unit.

ཉེའི་སྐབས་ (ñeegəb) sm. ཉེ་, 2.

ཉེའི་མཚམས་ (ñendzam) sm. ཉེ་, 2.

ཉེའུ་ (ñewu) 1. small fish. 2. criminal.

ཉེའུ་ཆུང་ (ñewujūŋ) sm. ཉེའུ་.

ཉེའུ་འདོན་ (ñewu dön) 1. va. to release convicts. 2. va. to release fish and animals about to be slaughtered as an act of benevolence.

ཉེར་ (ñer) 1. near, close to. 2. twenty ¶ ཉེར་གཅིག Twenty one. 3. (vb.+ —) about/ near to a verbal action ¶ ཁོ་འགྲོ་ཉེར་སླེབས་སྐབས་ When he was about to go. 4. va. to tan (leather).

ཉེར་མཁོ་ (ñergo) daily needs/ supplies/ necessities.

ཉེར་མཁོ་དང་གཏོང་སྒོ་ (ñergodaŋ dōŋgo) supply and demand.

ཉེར་བརྒྱད་ (ñergyɛɛ̀) twenty eight.

ཉེར་དགུ་ (ñergu) twenty nine.

ཉེར་ངན་ (ñerŋɛn) shung. making offerings, offering sacrifices.

ཉེར་ལྔ་ (ñerŋa) twenty five.

ཉེར་ལྔ་ཚེས་བཅུ་ (ñerŋa tsēèju) the 10th and 25th of the month (these are two auspicious days for religious activities).

ཉེར་བསྔོགས་ (ñerŋɔɔ̀) preparing, getting ready; va.—བྱེད་.

ཉེར་ཉེར་ (ñerñer) 1. snarling; va.—བྱེད་. 2. sm. ཉེ་རེ་རེ་.

ཉེར་ཐོབ་ (ñerdob) the darkness that occurs just before death in Tibetan beliefs.

ཉེར་དྲུག (ñerdruù) twenty six.

ཉེར་བདུན་ (ñerdün) twenty seven.

ཉེར་སྤྱད་ (ñerjɛɛ̀) daily/ necessary things.

ཉེར་སྤྱོད་ (ñerjöö) 1. shung. daily necessary things. 2. practical, applied.

ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་ (ñerjöö ŋā) the five daily offerings: flower, incense, butter lamp, water and torma.

ཉེར་སྤྱོད་སྒྲ་རིག་པ་ (ñerjöö drarigbə) applied linguistics.

ཉེར་སྤྱོད་ཚན་རིག (ñerjöö tsɛ̄nriì) applied science.

ཉེར་སྤྱོད་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ (ñerjöö dēndzig rigbə) practical logic.

ཉེར་ཕྱོགས་གཡོ་ཟོལ་ (ñerjöö yōsöö) favoritism.

ཉེར་འབྲས་ (ñendrɛɛ̀) result.

ཉེར་བརྩེ་ (ñerdze) shung. extremely compassionate ¶ ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཀུན་ནས་གཟིགས་ཤིང་ཉེར་བརྩེའི་སྙིང་སྟོབས་དཔག་དཀའི་ཐུགས་ An all knowing, extremely compassionate mind and immeasurable spirit.

ཉེར་འཚེ་ (ñentse) harm, disaster ¶ ཆུའི་ཉེར་འཚེ་ ¶ A water disaster (e.g., a flood).

ཉེར་ལེན་ (ñerlen) the original cause of sth.

ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ (ñerlengi gyu) the substance that is the basic/ foundational cause.

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ (ñerlengi pūŋbə) shung. form/ body acquired due to the karma of one's previous life.

ཉེར་ལེན་གྱིས་ (ñerlengi) because of, as a result of ¶ གསུང་གླེང་བྱུང་འདུག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ Because of the speech.

ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ (ñerlenla dēn) sm. ཉེར་ལེན་གྱིས་.

ཉེས་ (ñeè) 1. va. to beat ¶ ཁོས་ཁྱི་ཉེས་པ་རེད་ He beat the dog. 2. abbr. of ཉེས་པ་. 3. (vb. + —) to be mistaken/ in error ¶ ངས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཉེས་ཤོར་སོང་ I spoke in error (misspoke).

ཉེས་བཀོད་ (ñeègöö) punishment, sentence; va.—གཏོང་ to punish, to sentence.

ཉེས་སྐྱེན་རང་སློང་ (ñegyen raŋloŋ) creating one's own problems; va.—བྱེད་.

ཉེས་སྐྱོན་ (ñegyön) 1. fault, crime, offense; va.—འདོན་ to accuse, to charge ¶ ལས་ཁུངས་ལ་མེ་ཤོར་བ་དེ་ཁོང་གི་ཉེས་སྐྱོན་རེད་མ་འདུག The fire in the office was not his fault. 2. disaster, catastrophe, calamity ¶ ཁོ་ལ་ལམ་ཁར་ཉེས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག He had a disaster on the road.

ཉེས་སྐྱོན་སྒྲིག་འགེབ་ (ñegyön gɔ̄ŋgeb) hushing up, covering up (faults, crimes, etc.); va.—བྱེད་.

ཉེས་སྐྱོན་བྱུང་ཚུལ་ (ñegyön cuŋdzüü) a disastrous/ wretched situation or condition.

ཉེས་སྐྱོན་འདོན་ (ñegyön dön) see ཉེས་སྐྱོན་, 1.

ཉེས་ཁག (ñegaà) blaming, accusing; va.—འགེལ་ to blame/ accuse.

ཉེས་ཁྲིམས་ (ñeèdrim) criminal code or law; va.—གཏོང་ to punish (by the law); vi.—ཐོག to be punished by the law ¶ ཀུན་མ་དེ་ར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཉེས་ཁྲིམས་བཏང་བ་རེད་ The court punished that thief.

ཉེས་འབྲིའི་ཚིག་ལོ་ (ñendrii tsīilo) shung. unnecessary wording that may cause trouble ¶ ཉེ་འབྲིའི་ཚིག་ལོ་རྣམས་དོར་ནས་དོན་སྙིང་པོ་ཐོག་ཏུ་སྒྲིལ་དགོས་ One should erase those unnecessary

wordings that may cause trouble and come to the point.

ཉེས་སྐྱོད་ (ñeègyöö) a criminal case.

ཉེས་སྒྲོལ་ (ñeèdröö) sm. བཙོན་སྒྲོལ་.

ཉེས་འགན་ (ñeègɛn) responsibility for misdeeds, mistakes, crimes; va.—གཡོལ་ to avoid or shirk responsibility for a crime; va.—འཁུར་ to take responsibility for one's mistakes/ crimes ༈ རང་ཉིད་ཀྱི་མ་བསགས་པའི་ཉེས་འགན་འཁུར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ I can't take responsibility for sth. I did not do.

ཉེས་འགལ་ (ñeègɛɛ) violation, crime.

ཉེས་འགལ་བ (ñeè gɛɛwa) violator, criminal.

ཉེས་འགེབས་མཛེས་བཅོས་ (ñeègeb dzeèjöö) disguising criminal acts with a beautiful facade.

ཉེས་འགེལ་ (ñeègee) 1. blaming/ accusing of crimes of misdeeds; va.—བྱེད་. 2. imposing/ executing/ carrying out a sentence or punishment; va.—བྱེད་.

ཉེས་འགོག (ñengɔɔ) blocking/ preventing/ stopping crimes or violations; va.—བྱེད་ ༈ ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་བྱེད་དགོས་རེད་ (We) must increase doing good deeds and stop doing bad deeds.

ཉེས་འགོག་ལེགས་སྤེལ་ (ñengɔɔ legbel) stopping bad deeds/ violations/ crimes and promoting good deeds.

ཉེས་བརྒྱའི་ཆུ་འཛིན་ (ñeègyɛ cündzin) shung. calamity, disaster.

ཉེས་བརྒྱུས་གཙེས་པ་ (ñeègyɛɛ dzeèba) having had many sicknesses ༈ ཉེས་བརྒྱུས་གཙེས་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཁྲ་ཁྲོར་གྱི་ངང་དུ་གནས་ལུགས་ My body, which has undergone many sicknesses, is a wreck.

ཉེས་དངུལ་ (ñeèŋüü) fine (in money).

ཉེས་ཅན་ (ñeèjɛn) criminal.

ཉེས་ཅན་གཏེ་པོ་ (ñeèjɛn dēbo) ringleader, criminal boss.

ཉེས་ཅན་ལྟ་སྲུང་ཁང་ (ñeèjɛn dɘsuŋgaŋ) jail, detention center (for criminals who have not yet been sentenced).

ཉེས་ཅན་ཏོ་དམ་ཁང་ (ñeèjɛn todamgaŋ) sm. ཉེས་ཅན་ལྟ་སྲུང་ཁང་.

ཉེས་ཅན་ཞེམ་ (ñeèjɛn sim) sm.* ཉེས་ཅན་ཞེན་.

ཉེས་ཅན་ཞེན་ (ñeèjɛn sin) va. to arrest a criminal.

ཉེས་ཅན་ལག་ཞེན་ (ñeèjɛn lagsin) sm. ཉེས་ཅན་ཞེན་.

ཉེས་ཅན་ལངས་ཤོར་ (ñeèjɛn laŋshɔɔ) incorrigible criminal.

ཉེས་ཅན་ལོ་ཆུང་ (ñeèjɛn lojuŋ) juvenile delinquent.

ཉེས་གཅོད་ (ñeèjöö) punishment for a crime; va.—བྱེད་.

ཉེས་ཆ་ (ñeèja) negative trait, shortcoming.

ཉེས་ཆད་ (ñeèjɛɛ) punishment, sentence, penalty; va.—གཏོང་; —གཅོད་; —འགེལ་ to punish; va.—སྒྲོག to read out a sentence/ decision/ judgement; vi.—སྒྲུབ་ to serve a punishment; va.—ཞུ་ to confess addition to a crime; vi.—ཕོག; —རག to receive a punishment/ sentence ༈ གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་འཁྲུག་ཉེས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་རེད་ (They) punished the Komingtang war criminals.

ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ (ñeèjɛɛgi yündzɛɛ) term of punishment/ sentence.

ཉེས་ཆད་ཇེ་ཡང་དུ་གཏོང་ (ñeèjɛɛ jeyaŋdu dōŋ) va. to reduce/ commute a sentence.

ཉེས་ཆད་མཉམ་འགེལ་ (ñeèjɛɛ ñamgee) punishing/ sentencing sb. along with another.

ཉེས་ཆད་གཏོང་ (ñeèjɛɛ dōŋ) see ཉེས་ཆད་.

ཉེས་ཆད་དུས་ཐིམ་ (ñeèjɛɛ tüütim) 1. vi. to finish serving a sentence. 2. finishing/ completing a sentence; va.— བྱེད་.

ཉེས་ཆད་དུས་བསྲིང་ (ñeèjɛɛ tüüsiŋ) postponing a sentence/ punishment; va.—བྱེད་.

ཉེས་ཆད་ནར་འཐེན་ (ñeèjɛɛ narten) sm. ཉེས་ཆད་དུས་བསྲིང་.

ཉེས་ཆད་ཡང་ (ñeèjɛɛ yaŋ) a light sentence/ penalty; va.—གཏོང་.

ཉེས་འཆར་ (ñeèjar) shung. proposal/ plan for a punishment ༈ ཁོ་པར་ཉེས་འཆར་གསེར་སྲང་དོ་བཀོད་པ་ A fine of two སྲང་ of gold is proposed for the punishment ༈ ད་ལམ་གྱོད་དོན་དེ་སྐོར་དཔང་རྟགས་ཁུངས་བཙན་བྱུང་ཟིན་པར་བརྟེན་ཉེས་འཆར་འགོད་གནང་ཡོད་པ་ Since there is sufficient and reliable proof concerning this law case, you can make a plan for punishment.

ཉེས་གདོང་ཕྱི་འགྱངས་ (ñeèdoŋ cīgyaŋ) delaying sentencing; va.—བྱེད་.

ཉེས་རྟགས་ (ñeèdaà) evidence (usu. in a crime).

ཉེས་རྟགས་ཁུངས་བཙན་ (ñeèdaà kūŋdzɛn) proof of guilt.

ཉེས་ལྷུང་ (ñeèlhuŋ) 1. committing a violation/ crime, sinning. 2. breaking one's monastic vows.

ཉེས་ལྷུང་བཤགས་སྡོམ་ (ñerlhuŋ shāgdom) repenting for breaking one's vows and promising to abide by one's vows in the future.

ཉེས་སྟོན་ (ñeèdön) stating/ listing one's crimes; va.—བྱེད་.

ཉེས་འཐག (ñeèdaà) sm. ཉེས་དག.

ཉེས་དག (ñeèdaà) beating, thrashing; va.—གཏོང་ to beat/ thrash; vi.—གཟེད་ to get beaten/ thrashed.

ཉེས་དུས (ñeèdüü) term of sentence; vi.—ཐིམ་; —གཙང་ to have a sentence/ term be finished or expire.

ཉེས་དོན་ (ñeèdön) nonpolitical criminal affairs (contrasts with political crimes but includes what in the U.S. we call civil and criminal cases).

ཉེས་དོན་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ (ñeèdön gɔ̄ɔgi trimluù) criminal code/ law.

ཉེས་དོན་ཁྲིམས་གཞུང་ (ñeèdön trimshuŋ) sm. ཉེས་དོན་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་.

ཉེས་དོན་གྱི་སྐྱོད་གཞི་ (ñeèdöngi gyööshib) criminal case.

ཉེས་དོན་གྱི་འགན་འཁྲི་ (ñeèdöngi gɛndri) criminal responsibility.

ཉེས་དོན་གྱི་ཆད་གཅོད་ (ñeèdöngi cɛɛjöö) criminal punishment.

ཉེས་དོན་འགོད་བྱང་ (ñeèdön gööjaŋ) a board on which a person's crimes were written and hung on the prisoner's neck before execution.

ཉེས་དོན་ཅན་ (ñeèdönjɛn) criminal (in nonpolitical sense).

ཉེས་དོན་ཉེས་ཅན་ (ñeèdön ñeèjɛn) sm. ཉེས་དོན་ཅན་.

ཉེས་དོན་གདུག་བཤེར་ (ñeèdön dūgsher) hearing/ trying a criminal action or case.

ཉེས་དོན་འདྲི་གཅོད་ཐིང་ (ñeèdön drijöö tiŋ) criminal judicial department.

ཉེས་དོན་བྱང་བུ་ (ñeèdön caŋbu) a board on which the crimes of prisoners are written.

ཉེས་འདོགས (ñeè dɔɔ) va. to accuse sb. of a crime/ wrongdoing.

ཉེས་འདོན་ (ñeèdön) exposing crimes; va.—བྱེད་.

ཉེས་འདོན་ཡི་གེ་ (ñeèdön yige) a letter exposing or accusing sb. of a crime/ wrongdoing.

ཉེས་འདོན་ལས་འགུལ་ (ñeèdön lɛngüü) a campaign to expose crimes/ wrongdoings.

ཉེས་འདོམས (ñendom) abbr. of ཉེས་པ་སྨད་འདོམས་.

ཉེས་འདྲི་ཚོགས་ཆེན་ (ñendri tsōgjen) public/show trial.

ཉེས་དུང་ (ñeèduŋ) physical beating; va.—གཏོང་ to beat (physically); vi.—གཟེད་ to get a beating.

ཉེས་བརྡུང་ (ñeèduŋ) sm. ཉེས་དུང་.

ཉེས་སྣོན་ (ñeènön) additional punishment/ fine.

ཉེས་པ་ (ñeèba) 1. punishment; va.—གཏོང་ to punish; vi.—གཟེར་; —ཕོག་; —རག to receive a punishment/ sentence ༈ ཁྲིམས་ཁང་གིས་སོ་པ་དེར་ཉེས་པ་དྲག་པོ་བཏང་སོང་ The court punished the spy severely. 2. a mistake; a crime; va.—བྱེད་; —གསོག to commit a mistake; to commit a crime.

ཉེས་པ་ཁས་ལེན་ (ñeèba kɛɛlen) confessing a crime, acknowledging guilt; va.— བྱེད་.

ཉེས་པ་སྒྲུབ་ (ñeèba drub) 1. va. to pay a fine. 2. va. to serve one's sentence.

ཉེས་པ་ངོས་ལེན་ (ñeèba ŋöölen) sm. ཉེས་པ་ཁས་ལེན་.

ཉེས་པ་ཧམས་པོ་ཆེ་ (ñeèba ŋāmboce) 1. heinous/

bold/ audacious crimes. 2. a severe punishment.

ཉེས་པ་ཅན་ (ñeèbajɛn) a criminal, an offender.

ཉེས་པ་ཆག་ཡང་ (ñeèba cāàyaŋ) lightening/ reducing the punishment, penalty or sentence; va.—གཏོང་.

ཉེས་པ་སྙོམས་པ་ (ñeèba ñōmba) well-being, good health.

ཉེས་པ་དག (ñeèba tag) vi. to have paid for one's crime (e.g., served one's sentence in prison).

ཉེས་པ་དག་འབུད་ (ñeèba tagbüü) clearing up/ vindicating an unjust accusation; va.—བྱེད་.

ཉེས་པ་འདྲི་གཅོད་ (ñeèba drijöö) criminal hearing.

ཉེས་པ་བླུ་ (ñeèba lū) va. to atone for a crime.

ཉེས་པ་བབས་ཕྱི་ (ñeèba bəbji) shung. a heavy punishment/ sentence ¶ བྱེད་འཛོལ་ལ་གཞིགས་ན་ཉེས་པ་བབས་ཕྱི་ཐོབ་རྒྱུ་ཡང་བཟོད་སོང་བ་ Even though the (defendent) deserves severe punishment in accordane with the crime, (he) shall be absolved (from punishment).

ཉེས་པ་སྦོམ་པོ་ (ñeèba bombo) sm. ཉེས་པ་བབ་ཕྱི་.

ཉེས་པ་མེད་པ་ (ñeèba meèba) sm. ཉེས་མེད་.

ཉེས་པ་ཤེས་ (ñeèba sheè) va. to recognize/ know one's misdoings/ crimes.

ཉེས་པ་བཤགས་ (ñeèba shāà) va. to repent one's crimes.

ཉེས་པ་སླད་འདོམས་ (ñeèba lēndom) shung. imposing a severe sentence as a deterrent to prevent future crimes; va.—གཅོད་ to impose a severe sentence as a deterrent to prevent future crimes ¶ སླར་ཡང་ཉེས་པ་བསགས་ན་ཉེས་པ་སླད་འདོམས་གཅོད་ངེས་ If you commit a crime again you will definitely be severely punished which will set an example for the future.

ཉེས་པ་ལེན་ (ñeèba len) shung. va. to accuse sb. of a crime ¶ ཉེས་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཉེས་པ་ལེན་པ་ To accuse an innocent person of being guilty of a crime.

ཉེས་པ་གསོག (ñeèba sɔ̄ɔ̀) va. to commit a crime.

ཉེས་པས་ནོངས་ (ñeèbɛ noŋ) va. to be guilty of a crime.

ཉེས་པོ་ (ñeèbo) ugly.

ཉེས་དཔང་ (ñeèbaŋ) evidence, proof (with regard to guilt/ crimes).

ཉེས་དཔང་ཁུངས་འཕེར་ (ñeèbaŋ kūŋber) sm. ཉེས་རྟགས་ཁུངས་བཙན་.

ཉེས་དཔང་ཁུངས་བཙན་ (ñeèbaŋ kūŋdzɛn) sm. ཉེས་རྟགས་ཁུངས་བཙན་.

ཉེས་སྤངས་དགེ་སྒྲུབ་ (ñeèbaŋ gedrub) renouncing crime, performing virtue/ good deeds.

ཉེས་སྤྱོད་ (ñeèjöö) sinful/ bad behavior, crimes; va.—བྱེད་.

ཉེས་སྤྱོད་ར་སྤྲོད་ (ñeèjöö radröö) 1. accusing sb. of a crime/ misdeed in face-to-face confrontation; va.—གཏོང་; —བྱེད་. 2. evidence/ proof of a crime.

ཉེས་བྱེད་ (ñeèjeè) sm. ཉེས་བྱས་.

ཉེས་བྱས་ (ñeèjɛɛ̀) a crime/ violation.

ཉེས་བབས་ཕྱི་བ་ (ñeèbəb jīwə) a serious crime.

ཉེས་འབྱིན་ (ñeèjin) sm. ཉེས་འདོན་.

ཉེས་མིང་ (ñeèmiŋ) name of a crime/ charge; va.—འདོགས་ to falsely accuse of a crime.

ཉེས་མེད་ (ñeèmeè) innocent, guiltless ¶ ཉེས་མེད་བོད་མི་ Innocent Tibetans.

ཉེས་མེད་ཁ་གཡོག (ñeèmeè kāyɔ̄ɔ̀) blaming the innocent; va.—བྱེད་.

ཉེས་མེད་ཁག་འགེལ་ (ñeèmeè kāàgee) blaming the innocent; va.—བྱེད་.

ཉེས་མེད་ཉེས་འགེལ་ (ñeèmeè ñeègee) sm. ཉེས་མེད་ཁག་འགེལ་.

ཉེས་མེད་ཉེས་འདོགས་ (ñeèmeè ñendɔ̀ɔ̀) sm. ཉེས་མེད་ཁག་འགེལ་.

ཉེས་མེད་ཉེས་བཟོ་ (ñeèmeè ñeèso) sm. ཉེས་མེད་ཁག་འགེལ་.

ཉེས་མེད་དུ་གཏོང་ (ñeèmeèdu dōŋ) va. to pardon a crime, to absolve of a crime.

ཉེས་མེད་ནག་གཡོགས་ (ñeèmeè nagyɔ̀ɔ̀) sm. ཉེས་མེད་ཁག་འགེལ་.

ཉེས་མེད་ཞོར་འདྲུད་ (ñeèmeè shɔndrüü) innocent people being implicated/ involved/ dragged into a crime; vi.—ཐེབས་ ¶ ཁང་པ་དེའི་ནང་ལྐོག་འཚོང་རྒྱག་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཙང་ཁྱིམ་མཚེས་པ་ཚོ་ཡང་ཉེས་མེད་ཞོར་འདྲུད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Because there was a smuggler in the house, his innocent neighbors were implicated in the crime.

ཉེས་དམིགས་ (ñeèmig) wrongs, misdeeds, violations, crimes; va.—གསོག to commit a wrong/ misdeed/ crime, to sin.

ཉེས་སྨྲས་བྱེད་ (ñeèmɛɛ̀ ceè) va. to accuse, to condemn.

ཉེས་རྩད་ (ñeèdzɛɛ̀) criminal investigation; va.—གཅོད་ to investigate a crime.

ཉེས་ཚབས་ཆེ་ཆུང་ (ñeètsəb cījuŋ) the degree of seriousness of a crime.

ཉེས་མཚང་འབྱིན་ (ñeèdzaŋ jin) va. to expose/ reveal/ disclose a crime.

ཉེས་འཛུགས་ (ñeè dzuù) accusing; va.—བྱེད་.

ཉེས་འཛོལ་ (ñeèjöö) mistakes, wrong doing, crimes ¶ དམག་ཐོག་ཉེས་འཛོལ་རིགས་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ The crimes committed in the war were punished.

ཉེས་ཞུ་ (ñeèshu) 1. accusing, charging; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གི་ལས་ཀའི་སྐོར་མི་གཞན་གྱིས་ཉེས་ཞུ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ Other people have accused him of crimes involving his work. 2. confessing one's crime; va.—བྱེད་ ¶ ཉེས་ཅན་དེས་རང་འགུལ་གྱིས་ཉེས་ཞུ་བྱས་པ་རེད་ That criminal voluntarily confessed.

ཉེས་ཡིག (ñeèyii) a letter exposing or accusing sb. of a crime/ wrongdoing.

ཉེས་གཡོལ་ (ñeè yöö) va. to avoid punishment for a crime.

ཉེས་ར་དངོས་འཕྲོད་ (ñeèra ŋöödröö) solving/ proving/ clearing a criminal case.

ཉེས་ར་འཕྲོད་དངོས་ (ñeèra dröŏŋöö) evidence/ proof used to solve a crime.

ཉེས་ལན་ (ñeèlɛn) paying back a harm, revenging, avenging; va.—སྤྲོད་ to revenge/ avenge/ pay back (a harm).

ཉེས་ལན་ཉེས་གཅོད་ (ñeèlɛn ñeèjöö) sm. ཉེས་ལན་.

ཉེས་ལས་ (ñeèlɛɛ̀) crimes, violations, bad deeds.

ཉེས་ཤོར་ (ñeè shɔ̄ɔ̄) (vb. + —) vi. to do the verbal action by mistake ¶ ཁ་ལག་བཟའ་ཉེས་ཤོར་ཙང་ན་པ་རེད་ He ate the food by mistake and got sick.

ཉེས་བཤད་ (ñeèshɛɛ̀) mistaken/ erroneous talk.

ཉེས་ལྷུང་ (ñeèlhuŋ) wrongly coming into one's hands/ possession ¶ གསང་བའི་ཡི་གེ་དེ་ཁོ་པའི་ལག་དུ་ཉེས་ལྷུང་བྱུང་བ་རེད་ The secret letter wrongly came into his hands (was delivered to him).

ཉོ་: p. ཉོས་; p. ཉོ་; imp. ཉོས་ (ño) va. to buy ¶ ཁོས་ཤ་ཉོས་པ་རེད་ He bought meat.

ཉོ་མཁན་ (ñoñɛn) customer, shopper.

ཉོ་རྒྱུ་མངག (ñugyu ŋāà) va. to ask sb. to buy sth. ¶ ཁོང་ལ་ངས་དེབ་ཅིག་ཉོ་རྒྱུ་མངགས་པ་ཡིན་ I asked him to buy a book for me.

ཉོ་སྒྲུབ་ (ñodrub) buying, purchasing; va.—བྱེད་.

ཉོ་སྒྲུབ་ཁང་ (ñodrub kāwo) tib.ch. purchasing department/ section.

ཉོ་སྒྲུབ་གཅིག་བསྡུས་ (ñodrub jīgdüü) buying/ purchasing in bulk.

ཉོ་སྒྲུབ་སྟོབས་ཤུགས་ (ñodrub dōbshuù) sm. ཉོ་སྒྲུབ་ནུས་ཤུགས་.

ཉོ་སྒྲུབ་ནུས་ཤུགས་ (ñodrub nüùshug) purchasing power.

ཉོ་སྒྲུབ་ཚན་སྒོར་ (ñodrub tsɛngɔɔ) purchasing group.

ཉོ་སྒྲུབ་ལས་ཁུངས་ (ñodrub lɛɛ̀guŋ) purchasing office.

ཉོ་སྒྲུབ་ས་ཚིགས་ (ñodrub sādzii) purchasing station ¶ ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་ཉོ་སྒྲུབ་ས་ཚིགས་ Agricultural products purchasing station.

ཉོ་འགོད་ (ñogöö) subscribing (e.g., for a newspaper); va.—བྱེད་ to subscribe.

ཉོ་བསྒྲུབ་ (ñodrub) sm. ཉོ་སྒྲུབ་.

ཉོ་ཆ་ (ñobja) shopping; va.—རྒྱག.

ཉོ་ཆ་དཀོན་པོ་ (ñobja gõmbo) a shortage of goods to buy.

ཉོ་ཆ་རྒྱུག་མཁན་ (ñobja gyaàñɛn) buyers, shoppers.

ཉོ་ཆ་འབབ་པོ་ (ñobja bɛɛbo) lots of goods available for purchase.

ཉོ་ཆ་གཟེད་ (ñobja seè) slang. to get a beating ¶ཁྱོད་ཉོ་ཆ་གཟེད་སྙིང་འདོད་ཀྱི་འདུག་གས་ Are you looking for beating?

ཉོ་ཆ་གཟེད་མཁན་ (ñobja seèñɛn) 1. sb. asking for a beating or trouble. 2. sb. who has been beaten.

ཉོ་ཆས་ (ñojɛɛ̀) goods, merchandise.

ཉོ་སྟོབས་ (ñodob) purchasing power.

ཉོ་ཐང་ (ñodaŋ) market price/ rate.

ཉོ་ཐང་གུན་གསལ་ (ñodaŋ günsəb) sm. ཟུར་ཡོགས་, 2.

ཉོ་ཐོ་ (ñodo) shopping list.

ཉོ་ཐོ་འགོད་ས་ (ñodo göösa) place where orders for purchasing are placed.

ཉོ་སྡུད་ (ñodüü) buying, purchasing; va.—བྱེད་.

ཉོ་སྡུད་ས་ཚིགས་ (ñodüü sədzii) purchasing station.

ཉོ་པ་ (ñoba) sm. ཉོ་མཁན་.

ཉོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོང་ར་ (ñojɔ̀ɔgi tsõŋra) market for buyers.

ཉོ་ཚད་ (ñodzɛɛ̀) a budget/ allocation/ limit for buying; vi.—བརྒལ་ to exceed a budget/ allocation/ limit for buying.

ཉོ་ཚོང་ (ñodzoŋ) business, trade, commerce; va.—བྱེད་ to do business, to do trading/ commerce; to buy and sell ¶དཔལ་འབྱོར་དང་ཉོ་ཚོང་འགྲེམས་སྟོན་འདུ་ཚོགས་ An economic and trade/ commerce exhibition.

ཉོ་ཚོང་ཁང་ (ñodzoŋgaŋ) 1. sm. ཉོ་ཚོང་མཉམ་ལས་ཁང་. 2. commerce/ trade bureau.

ཉོ་ཚོང་ཁྲོམ་ར་ (ñodzoŋ trõmra) 1. market, place where things are bought and sold. 2. trading pit (as in a stock exchanges).

ཉོ་ཚོང་གྲུ་ཁ་ (ñodzoŋ trugə) trade/ commerce port.

ཉོ་ཚོང་མགོ་སྙོམས་ (ñodzoŋ goñom) trade balance.

ཉོ་ཚོང་འགུག་ཐབས་ (ñodzoŋ gugdəb) methods of securing orders/ business/ customers.

ཉོ་ཚོང་འགོ་སྙོམས་ (ñodzoŋ goñom) sm. ཉོ་ཚོང་མགོ་སྙོམས་.

ཉོ་ཚོང་གཉེན་སྒྲིག་ (ñodzoŋ ñẽndrig) marriage of convenience, marriage based on money.

ཉོ་ཚོང་མཉམ་ལས་ཁང་ (ñodzoŋ ñamlɛgaŋ) commercial/ trading cooperative.

ཉོ་ཚོང་དོས་ཁང་ (ñodzoŋ töögaŋ) trading warehouse.

ཉོ་ཚོང་དོས་ར་ (ñodzoŋ tööra) sm. ཉོ་ཚོང་དོས་ཁང་.

ཉོ་ཚོང་དྲང་སྙོམས་ (ñodzoŋ traŋñom) fair trade.

ཉོ་ཚོང་དྲང་བཞག་ (ñodzoŋ traŋshaà) sm. ཉོ་ཚོང་དྲང་སྙོམས་.

ཉོ་ཚོང་པུའུ་ (ñodzoŋ bü) tib.ch. Ministry of Commerce/ Trade.

ཉོ་ཚོང་སྤྱི་གཉེར་ཁང་ (ñodzoŋ jiñergaŋ) department store.

ཉོ་ཚོང་བར་སྒྲིག་ (ñodzoŋ pardrig) arranging selling and buying.

ཉོ་ཚོང་བར་མི་ (ñodzoŋ pərmi) middleman (in trade/ business).

ཉོ་ཚོང་ས་ཚིགས་ (ñodzoŋ sədzig) marketing/ trading station.

ཉོ་རོགས་ (ñoroò) buying for sb. else, helping sb. buy sth.; va.—བྱེད་.

ཉོ་ཤུགས་ (ñoshug) sm. ཉོ་སྟོབས་.

ཉོ་ས་ (ñosa) place to buy.

ཉོག (ñog) 1. a kind of stew/ soup. 2. abbr. of ཉོག་པ་.

ཉོག་ཅན་ (ñogjɛn) muddy, unclear, unclean.

ཉོག་ཆུ་ (ñogju) muddy water.

ཉོག་དོ་ (ñogdo) muddy (applies mainly to water).

ཉོག་པ་ (ñogba) muddy, dirty, unclean.

ཉོག་པོ་ (ñogbo) sm. ཉོག་དོ་.

ཉོག་བྱིང་ (ñogjiŋ) unclear/ muddled thinking.

ཉོག་མ་ (ñogma) sm. ཉོག་པ་.

ཉོག་རྫོབ་ཆེ་བ་ (ñogdzob cẽwa) complicated, muddled (usu. regarding work).

ཉོག་སེ་བ་ (ñogsewa) 1. not sharp or alert (mentally) ¶མདང་དགོང་གཉིད་ཡག་པོ་ཁུག་མ་བྱུང་བས་དེ་རིང་ཁམས་ཉོག་སེ་བ་ཞིག་འདུག Because I didn't sleep last night, today I am not alert. 2. slightly muddled. 3. sm. ཉོབ་པོ་.

ཉོད་པ་ (ñööba) arc. food.

ཉོན་ (ñön) imp. of ཉན་.

ཉོན་མོངས་ (ñön moŋ) ignorance, mental defect, delusional.

ཉོབ་ (ñob) vi. to feel lazy/ lethargic, to be bored.

ཉོབ་ཀྱི་ (ñobgye) lazy, slow moving, lethargic.

ཉོབ་ཉོབ་ (ñobñob) sm. ཉོབ་ཐིང་ཐིང་.

ཉོབ་དེ་ (ñobdo) sm. ཉོབ་ཀྱི་.

ཉོབ་ཐིང་ཐིང་ (ñob tĩŋdiŋ) 1. lazy, slow moving, lethargic. 2. dull, languid, not alert.

ཉོབ་ཐིབས་སེ་བ་ (ñob tĩbsewa) sm. ཉོབ་ཐིང་ཐིང་.

ཉོབ་འཐིབ་ (ñobtib) sm. ཉོབ་ཐིང་ཐིང་.

ཉོབ་དོ་ (ñobdo) sm. ཉོབ་ཀྱི་.

ཉོབ་མདངས་ (ñobdaŋ) 1. discouraged, sad, disheartened, low in spirits; vi.—ཐོན་; —སྟོན་ to show signs of being discouraged/ sad/ disheartened/ low in spirits. 2. sm. ཉོབ་ཀྱི་.

ཉོབ་སྤྱོད་ (ñobjöö) lethargic, lazy, dull/ languid behavior.

ཉོབ་སངས་ (ñobsaŋ) vi. to get over the feeling of laziness/ lethargy.

ཉོབས་ (ñob) imp. of ཉབ་.

ཉོར་ (ñər) 1. vi. to collapse ¶ལྕགས་རི་ཉར་བཞག The wall collapsed. 2. imp. of ཉར་.

ཉོར་འགྲོས་ (ñərdröö) staggering (when walking).

ཉོལ་ (ñöö) imp. of ཉལ་.

ཉོས་ (ñöö) p. and imp. of ཉོ་.

ཉོས་མི་ (ñöömi) a slave, a person who has been bought.

ཉྭ་ (ña) calf (of foot).

ཉྭ་དཀྲིས་ (ñadrii) leggings/ wrapping worn by Chinese soldiers on their calf.

ཉྭ་ཁུག (ñəguù) shung. the back of the knee, the hollow of the knee; va.—འབྲེས་ to cut the tendons behind the knee (as punishment).

ཉྭ་གྲི་ (ñadri) knife tied/ fastened on the calf.

ཉྭ་འགྱུར་ (ña gyur) vi. to have/ get a cramp in the calf.

ཉྭ་རྒྱབ་ (ñagyəb) sm. ཉྭ་.

ཉྭ་རྒྱུས་ (ñəgyüü) shung. tendons of the calf; va.—གཅོད་ to cut the Achilles tendon (as punishment).

ཉྭ་སྒོར་ (ñagɔɔ) bowlegged.

ཉྭ་འཆུས་ (ña cöö) sm. ཉྭ་འགྱུར་.

ཉྭ་སྡི་ (ñadi) ankle bone.

ཉྭ་གདོང་ (ñadoŋ) shin bone.

ཉྭ་མདུན་ (ñadün) front part of the shin.

ཉྭ་འདོན་ (ña dön) sm. ཉྭ་རྒྱུས་གཅོད་.

ཉྭ་འདྲིལ་གདོང་ (ñadrii dõŋ) shung. a form of corporal punishment involving rolling a piece of wood behind the knee to destroy the use of the leg.

ཉྭ་སྦྲིད་ (ña drii) vi. to have one's calf become numb.

ཉྭ་རིལ་ (ñərii) 1. forearm. 2. calf.

ཉྭ་ལུག (ña luù) sm. ཉྭ་འགྱུར་.

ཉྭ་ལོག (ña lɔ̀ɔ) sm. ཉྭ་འཆུས་.

ཉྭ་ཤ་ (ñasha) flesh on calf/ forearm.

ཉྭ་སུས་ (ñasüü) flesh on the calf.

ཉྭ་ཧྲིལ་ (ñəhrii) sm. ཉྭ་རིལ་.

གཉག (ñaà) f. of གཉོག.

གཉགས་ (ñaà) p. of གཉོག.

གཉང་མ་ (ñaŋma) sm. རྙང་མ་.

གཉན་ (ñɛn) 1. argali (a type of wild sheep). 2. an ancient lineage. 3. a kind of supernatural spirit/ demon.

གཉན་ཁ་ (ñɛ̃nga) inflammation; va.—གཅོག་ to decrease an inflammation; vi.—འཛེམས་ to have an inflammation decrease; vi.—བྱེད་; —རྒྱས་ to get an inflammation.

གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་ (ñẽnjen tãŋla) a mountain. range in south Tibet.

གཉན་ཐུབ་པ་ (ñɛ̄ntubbə) sedum bulbiferum Makino (used in Tibetan medicine).

གཉན་དུག (ñɛ̄ndug) 1. a type of disease. 2. a type of poisonous plant.

གཉན་འདུལ་བ་ (ñɛ̄ndüwə) phyllophyton complanatuma (used in Tibetan medicine).

གཉན་ནད་ (ñɛ̄nnɛɛ̀) a type of illness caused by གཉན་ (demons/ spirits).

གཉན་ནད་འཁྲུམ་པོ་ (ñɛ̄nnɛɛ̀ kyāmbo) a type of disease which causes the neck and chin to swell.

གཉན་པ་ (ñɛ̄mba) sm. གཉན་པོ་.

གཉན་པའི་གནད་ (ñɛ̄mbɛ nɛ̄ɛ̀) sm. གཉན་འཕྲང་.

གཉན་པོ་ (ñɛ̄mbo) stern, severe, fierce, strict, cruel.

གཉན་ཕོ་ (ñɛ̄n pō) male argali.

གཉན་ཕྲན་ (ñɛ̄ndrɛn) a small demon/ spirit.

གཉན་འཕྲང་ (ñɛ̄ndraŋ) critical, dangerous ¶ གཉན་འཕྲང་དུས་སྐབས་ A critical period. ¶ གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་གཉན་འཕྲང་ལ་ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རོགས་རམ་ཐོབ་པ་རེད་ During the critical period in the government's political life they received foreign assistance.

གཉན་བུ་ (ñɛ̄mbu) sm. གཉན་འབུར་.

གཉན་འབུར་ (ñɛ̄mbuu) boil, abscess; vi.—སྐྱེས་ to get a boil/ abscess.

གཉན་འབྲས་ (ñɛ̄ndrɛɛ̀) cancerous lymph node/ tumor/ abscess.

གཉན་ཚད་ (ñɛ̄ndzɛɛ̀) sm. གཉན་ཁ་.

གཉན་ཤན་ (ñɛ̄nshɛn) sm. དག་ཤན་.

གཉན་རིམས་ (ñɛ̄nrim) a type of epidemic characterized by boils and abscesses.

གཉན་རུ་ (ñɛ̄nra) horns of an argali sheep.

གཉན་ས་ (ñɛ̄nsa) 1. rugged/ rough terrain. 2. a barren, empty place.

གཉན་གསོད་ (ñɛ̄nsöö) a medicine for boils and abscesses.

གཉའ་ (ñā) back of the neck.

གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ (ñātri dzēmbo) the first King of Tibet.

གཉའ་གོང་ (ñagoŋ) back of the neck, behind the neck.

གཉའ་གན་ (ñagɛn) rich; vi.—ཆགས་ to get rich/ wealthy.

གཉའ་སྒ་ (ñāga) yoke.

གཉའ་སྒུར་ (ñā gu̱r) va. to bow one's head down, to surrender.

གཉའ་གཅོག (ñā jɔ̄ɔ̀) va. to subdue, to put under control, to break a person (into submission).

གཉའ་ཕྱིབས་ (ñājib) the cloth wrapped around the yoke to keep the wood from rubbing against the animal's neck.

གཉའ་ཆག (ñā cāà) vi. to be down (in spirits), to be crestfallen, to feel dejected, to lose one's composure.

གཉའ་ཆག་སྐྱིད་བཀུག (ñājaà gyi̱iguù) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་ཆག་ཉམས་ཤོར་ (ñājaà ña̱mshɔɔ) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་ཆག་པོ་ (ñā cāgbo) dejected, down in spirits, crestfallen.

གཉའ་ལྟག (ñādaà) sm. གཉའ་གོང་.

གཉའ་ལྟག་གཅོག (ñā dāgjɔ̄ɔ̀) sm. གཉའ་གཅོག.

གཉའ་གདན་ (ñādɛn) sm. གཉའ་ཕྱིབས་.

གཉའ་ནང་ཤོ་པ་ (ñānaŋ shōba) shung. the official in charge of tax collection in Nyalam in tt.

གཉའ་ནང་ཤོག་བུ་ (ñānaŋ shɔ̄gbu) paper from Nyalam.

གཉའ་ནས་གནོན་ (ñānɛ nōn) va. to ride roughshod over, to suppress/ oppress.

གཉའ་གནན་སྨ་འབེབས་ (ñānɛn māmbeb) oppressing/ suppressing and humiliating.

གཉའ་གནོན་ (ñānön) oppression, coercion, suppression; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —དུ་མནར་ to oppress, to suppress; vi.—མྱོང་ to experience oppression/ suppression.

གཉའ་གནོན་མྱོང་མཁན་མི་དམངས་ (ñānön ño̱ŋgɛn mi̱maŋ) the oppressed people.

གཉའ་གནོན་བཤུ་གཞོག (ñānön shōshoò) oppression and exploitation.

གཉའ་ཕབ་ (ñābəb) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་ཕབ་སྐྱིད་བཀུག (ñābəb gyīiguù) 1. sm. གཉའ་ཆག་སྐྱིད་བཀུག. 2. cringing, servile.

གཉའ་བ་ (ñāwa) sm. གཉའ་.

གཉའ་བ་ཧྲངས་ (ñāwa hrāŋ) vi. to be undisciplined/ incorrigible/ uncontrollable/ wild (in behavior).

གཉའ་བོ་ (ñāwo) 1. witness, guarantor; va.—བྱེད་ to act as a witness/ guarantor. 2. the person who welcomes/ receives the bride and groom at the time of marriage.

གཉའ་བྱེད་པོ་ (ñāceèbo) supporter, helper.

གཉའ་འབྲས་ (ñādrɛɛ̀) rice from Nyalam.

གཉའ་མ་ (ñāma) vagina.

གཉའ་དམའ་པོ་ (ñā māābo) sm. ཉ་དམའ་པོ་.

གཉའ་དམས་ (ñā mɛɛ̀) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་ཙོག (ñādzog) red decorations decorating the neck of plowing yak/ oxen.

གཉའ་ཚིགས་ (ñādzii) neck joint.

གཉའ་ཤ་ཤ་ སྐྱིད་ལྷེམ་ལྷེམ་ (ñā sha̱sha gyi̱i lhēmlhem) cringing with head bent and shaking (with fear).

གཉའ་ཞུམ་ (ñāshum) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་རུས་ (ñərüù) neck bone.

གཉའ་རུས་ཞུམ་ (ñərüù shu̱m) sm. གཉའ་ཆག.

གཉའ་རེངས་ (ñāreŋ) sm. གཉའ་བ་རྡངས་.

གཉའ་རེངས་པ་ (ñā re̱ŋba) sb. who is stubborn/ obstinate/ wild/ uncontrollable.

གཉའ་ལག་བཀྱག (ñālag gūù) va. to tie an animal from its neck to its legs to keep it still while working on it (e.g., cutting its hair).

གཉའ་ལམ་ (ñālam) district/ xian near the Nepalese border.

གཉའ་ཤ་ (ñāsha) the flesh around the neck.

གཉའ་ཤིང་ (ñāshiŋ) wooden yoke.

གཉའ་གཤོལ་ (ñāshöö) sm. གཉའ་ཤིང་.

གཉལ་ (ñɛ̄ɛ̀) name of a place in Southern Tibet (in Lhoga).

གཉི་ག (ñīgə) arc. sm. གཉིས་ཀ་.

གཉི་མ་ (ñīmə) arc. sm. ཉི་མ་.

གཉི་གཟེར་ (ñīser) arc. sm. ཉི་ཟེར་.

གཉིག (ñīg) arc. sm. གཅིག.

གཉིད་ (ñīì) sleep, sleeping ¶ གཉིད་ལས་སད་ནས་ Having awakened from sleep.

གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་ (ñīìgi ñōmba) arc. sb. who likes to sleep, sb. who is lazy.

གཉིད་ཀྱིས་ཐེབ་ (ñīìgi tib) vi. to be overcome with sleepiness.

གཉིད་ཀྱིས་འཚོས་ (ñīìgi tsöö) sm. གཉིད་ཀྱིས་ཐེབ་.

གཉིད་དཀྲོག (ñīì drɔ̄ɔ̀) sm. གཉིད་འདྲོག.

གཉིད་སྐོར་ (ñīìgɔɔ) sm. གཉིད་.

གཉིད་སྐྱིད་པོ་ (nīì gyību) a good sleep; vi.—ཁུག to get a good sleep.

གཉིད་སྐྱིད་ལོས་ (ñīìgyilüù) good morning (a common greeting among nomads) [Lit. how was your sleep].

གཉིད་ཁུག (ñīì kūù) vi. to fall asleep.

གཉིད་སྒྲ་ (ñīìdra) snoring; vi.—རྒྱག.

གཉིད་སྔུར་ (ñīìŋur) sm. གཉིད་སྒྲ་.

གཉིད་ཅན་ (ñīìjɛn) sleepy.

གཉིད་ཅོག (ñīìjɔ̀ɔ) dozing; va.—རྒྱག to doze, to fall asleep.

གཉིད་གཅོག (ñīì jɔ̄ɔ̀) va. to reduce the amount one sleeps.

གཉིད་བཅག (ñīìjaà) p. of གཉིད་གཅོག.

གཉིད་བཅག་ཟས་བརྗེད་ (ñīìjaà sɛ̱ɛ̀jeè) lost in one's work/ thoughts/ etc. [Lit. reduce sleep, forget food].

གཉིད་ཕྱི་པོ་ (ñīì ji̱bu) deep/ heavy sleep; vi.—ཁུག to sleep deeply.

གཉིད་ཆག (ñīì cāà) vi. to be unable to sleep.

གཉིད་ཆེ་བ་ (ñīìjewa) sm. གཉིད་ཕྱི་པོ་.

གཉིད་འཆོལ་ (ñīìjöö) sm. གཉིད་གཏམ་.

གཉིད་འཆོལ་འཁྱམས་སྨྱུལ་ (ñīìjöö kyāmñul) sleepwalking and talking in one's sleep.

གཉིད་ལྷི་པོ་ (ñii jibu) sm. གཉིད་ལྷི་པོ་.
གཉིད་ལྷིད་པོ་ (ñii jibu) sm. གཉིད་ལྷི་པོ་.
གཉིད་ཉལ་ (ñii ñεε) va. to go to sleep ། ཁོ་དཀའ་ལས་ཁག་ནས་གཉིད་ཉལ་སོང་ He got tired and went to sleep.
གཉིད་གདམ་ (ñiidam) talking in one's sleep; va.—ཤོར་ to sleep talk.
གཉིད་སྡུག་པོ་ (ñii dügbu) sm. གཉིད་ལྷིད་པོ་.
གཉིད་ཐལ་ཤོར་ (ñiitəə shöö) vi. to oversleep.
གཉིད་ཐིབ་ (ñii tib) vi. to be sleepy, to be overcome with sleepiness.
གཉིད་ཐིབས་ཐིབས་ (ñii tibdib) very sleepy; vi.—བྱེད་.
གཉིད་ཐེབས་གཙག (ñii tebjɔɔ̀) va. to wake up ། ངའི་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱིས་སྒྲ་སྒྲུད་འཁོར་ལོ་བཏང་ཙང་ང་གཉིད་ཐེབས་བཅག་བྱུང་ Because my neighbor played his radio last night I was woken from sleep.
གཉིད་འཐིབས་ (ñii tib) sm. གཉིད་ཐིབ་.
གཉིད་འཐུག་པོ་ (ñii tügbu) sm. གཉིད་ལྷི་པོ་.
གཉིད་དུ་འགྲོ་ (ñiidu dro) sm. གཉིད་ཁུག.
གཉིད་དུས་ (ñiidüü) 1. night time. 2. while asleep.
གཉིད་དྭངས་ (ñii taŋ) vi. to wake up.
གཉིད་འདོར་ཟས་བརྗེད་ (ñiidɔɔ sεεjeè) lost in one's thought/ work/ etc. [Lit. give up sleep, forget to eat].
གཉིད་འདྲོག (ñii drɔɔ̀) vi. to be startled out of sleep, to be suddenly woken by a disturbance.
གཉིད་སྡིངས་མ་ཁུག (ñii diŋma kūù) vi. to fall deeply asleep.
གཉིད་ཕབ་ (ñii pəb) va. to put sb. to sleep.
གཉིད་བྲོ་ (ñii tro) vi. to feel sleepy.
གཉིད་མ་ཉལ་ (ñii mañεε) half asleep.
གཉིད་རྨུགས་ (ñiimug) unclear, dazed.
གཉིད་སྨན་ (ñiimεn) sleeping pills, sleeping medicine.
གཉིད་ཛུ་འདེབས་ (ñiidzü deb) va. to pretend to fall asleep.
གཉིད་བཟི་ལངས་བརྒྱབ་ནད་ (ñii silaŋ gyəbneè) sm. གཉིད་བཟིའི་འཁྱམས་རྒྱུག.
གཉིད་བཟིའི་འཁྱམས་རྒྱུག (ñii sii kyāmgyuù) sleepwalking; vi.—བྱེད་.
གཉིད་བཟོད་བདེ་པོ་ (ñiisöö debo) sleeping soundly.
གཉིད་ཡར་ (ñii yar) sm. གཉིད་ཡེར་.
གཉིད་ཡལ་ (ñii yεε) sm. གཉིད་ཡེར་.
གཉིད་ཡུར་ (ñii yur) vi. to fall asleep.
གཉིད་ཡེར་ (ñii yer) vi. to lose one's sleepiness (to no longer be sleepy after first being sleepy).
གཉིད་ར་དྭངས་ (ñiirə taŋ) vi. to be wide awake/ refreshed (after having a good sleep).
གཉིད་ར་སངས་ (ñiirə sāŋ) sm. གཉིད་ར་དྭངས་.
གཉིད་ལ་ཤོར་ (ñiila shöö) vi. to fall asleep.
གཉིད་ལབ་ (ñiiləb) talking in one's sleep; vi.—རྒྱག to talk in one's sleep.
གཉིད་ལམ་ (ñiiləm) dream; vi.—གཏོང་ to dream.
གཉིད་ལམ་འཇམ་པོ་ (ñiiləm jambo) pleasant dream.
གཉིད་ལམ་སྡུག་ཅག (ñiiləm dugja) bad dream.
གཉིད་ལམ་རྫུབ་པོ་ (ñiiləm dzūbu) sm. གཉིད་ལམ་སྡུག་ཅག.
གཉིད་ལམ་འཚུབ་པོ་ (ñiiləm tsūbu) sm. གཉིད་ལམ་སྡུག་ཅག.
གཉིད་ལམ་ཡག་པོ་ (ñiiləm yagbo) good dream.
གཉིད་ལམ་སད་ (ñiiləm sεὲ) sm. གཉིད་སད་.
གཉིད་ལས་འཕགས་སྡེ་ལང་ (ñiilεὲ pāgde laŋ) vi. to wake up suddenly.
གཉིད་ལས་སློང་ (ñiilεὲ lōŋ) va. to wake sb. up.
གཉིད་ལོག (ñii lɔɔ̀) sm. གཉིད་ཁུག.
གཉིད་ཤོར་ (ñii shöö) sm. གཉིད་ལ་ཤོར་.
གཉིད་ས་ (ñiisə) bed.
གཉིད་སངས་ (ñiisaŋ) sm. གཉིད་ར་སངས་.
གཉིད་སད་ (ñii sεὲ) vi. to wake up ། ང་གཉིད་སྔ་པོ་སད་བྱུང་ I woke up early.
གཉིད་སྲབ་པོ་ (ñii drəbu) light sleeper, light sleep.
གཉིད་སྲུང་ (ñii sūŋ) guarding against a sick person falling asleep (a traditional Tibetan medical practice).
གཉིད་སྲེད་ (ñiiseè) sb. who likes to sleep a lot.
གཉིད་སླེབས་ (ñii leè) vi. to feel sleepy [Lit. sleep arrived].
གཉིད་གསོད་ (ñii söö) va. to wake sb. up ། ཁོས་ང་གཉིད་བསད་བྱུང་ He woke me up.
གཉིད་ཧབ་སད་རྒྱག (ñii həbsεὲ gyaà) vi. to wake up suddenly (due to a noise, etc.).
གཉིད་ཧོབ་ལངས་རྒྱག (ñii həblaŋ gyaà) sm. གཉིད་ཧབ་སད་རྒྱག.
གཉིས་ (ñii) two.
གཉིས་ཀ་ (ñiigə) both, the two together ། ཁོ་གཉིས་གཉིས་ཀར་ལས་ཀ་རག་པ་རེད་ They both got work.
གཉིས་ཀར་ལོགས་ (ñiigalɔɔ̀) both, the two of them.
གཉིས་རྒོལ་ལས་འགུལ་ (ñii göö lεngüü) the two-antis movement: the campaign to oppose waste and conservatism (launched in the latter part of 1958 as part of the national rectification movement).
གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྦྲད་ (ñiigi ñiidrεὲ) sexual intercourse.
གཉིས་གུན་མེད་པ་ (ñiigün meèba) shung. incurring no loss for both sides ། ཡུལ་སྲོལ་ལྟར་གླ་གཉིས་གུན་མེད་པ་སྤྲོད་དགོས་ Cost for renting horses should be paid according to the custom of the area so that neither side losses anything.
གཉིས་སྒྲིག་བྱེད་ (ñiidrig ceè) sm. ཉིས་གཤིབ་.
གཉིས་ཅ་ (ñiija) sm. གཉིས་ཀ་.
གཉིས་ཅལ་ (ñiijεε) shung. sm. གཉིས་ཀ་.
གཉིས་ཅར་ (ñiijaa) sm. གཉིས་ཀ་.
གཉིས་ཅར་ལོགས་ (ñiijalɔɔ̀) sm. གཉིས་ཀར་ལོགས་.
གཉིས་ཆ་ (ñiija) sm. གཉིས་ཀ་.
གཉིས་མཇུག་གསུམ་མཐུད་ (ñiijug sūmdüü) continuously, one after another.
གཉིས་འཇགས་བསམ་ཆེ་ (ñiijaà sāmje) shung. considering the harmony of both sides ། གཉིས་འཇགས་བསམ་ཆེའི་སོན་འགྲོ་གསུམ་སྐོར་བརྩིས་པའི་འབྲུ་འབབ་ཕྱིར་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ Considering the harmony of both sides, (you) should return an amount of grain that is three times that used as seed.
གཉིས་ཉལ་མལ་ཁྲི་ (ñiiñεε mεεdri) double bed (bed for two persons).
གཉིས་གཉིས་ (ñiiñii) in pairs, by two's ། ཁོ་ཚོས་དེབ་གཉིས་གཉིས་སྤྲད་པ་རེད་ They gave two books (each).
གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་ (ñiiñii kyüü) va. to embrace/ hug.
གཉིས་ཐད་ནས་ (ñiitεὲnε) secondly.
གཉིས་མཐུན་ཙ་དགའ་ (ñiidün dzāga) sexual intercourse.
གཉིས་འདོམས་ (ñiindom) the two together, both ། ཁོང་ཁྲོ་དང་བློ་ཕམ་གཉིས་འདོམས་ངང་སྨྲས་པར་ Saying it with both anger and sadness.
གཉིས་ལྡན་ (ñiidεn) having two things together ། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་ Both political and religious.
གཉིས་ལྡབ་ (ñiidəb) double, two times ། ཁོ་ཚོར་ཁེ་བཟང་གཉིས་ལྡབ་བྱུང་པ་རེད་ They got double the profit (profit two times the capital).
གཉིས་བསྡོམས་ (ñiidom) two together.
གཉིས་ནས་ (ñiinε) 1. from/ by two. 2. secondly.
གཉིས་པ་ (ñiibə) 1. the second ། དེབ་གཉིས་པ་ The second book. 2. (with མགོ་) deceitful, two-faced.
གཉིས་པོ་ (ñiibo) the two (together), both ། བློན་པོ་གཉིས་པོ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་པ་རེད་ Both ministers went to India. ། ཀྲུང་སུའུ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པོའི་ཆབས་པོ་ཆེའི་མཐུན་འབྲེལ་ནི་ As for the great alliance of the two countries Russia and China.
གཉིས་ཕན་ (ñiibεn) mutually beneficial/ advantageous.
གཉིས་ཕྱོགས་ (ñiijɔɔ̀) both sides, two sides.
གཉིས་འབུང་ (ñiibuŋ) sm. རང་གཞན་གཉིས་འབུང་.
གཉིས་དབར་ (ñiiwar) between the two.
གཉིས་མ་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ (ñii majeèbε siijüü) the 1959-60 policy in nomad areas of not doing the "two", i.e. not separating the population into classes and not confiscating households' animals/ possessions.
གཉིས་མེད་ (ñiimeè) nondualistic, without duality; va.—སྒྲུབ་ to achieve nonduality.

གཉིས་མེད་མཉམ་ཕུང་ (ñīimeè ñambuŋ) both sides suffering/ losing; vi.—བྱེད་.

གཉིས་སྨིན་འབྲས་ (ñīimin drɛ̄ɛ̀) rice which can be planted twice in a year.

གཉིས་མོས་འདོད་རྫོགས་ (ñīimöö döödzɔɔ̀) shung. both sides being satisfied ¶ བཀའ་ཁྲིའི་དགོངས་དོན་ལ་ཕྱིན་དོ་བདག་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་འདོད་རྫོགས་བྱུང་སོང་ Both sides were satisfied with the verdict.

གཉིས་འཛིན་ (ñīndzin) holding more than one position/ view, dualistic perception.

གཉིས་འཛོམས་ (ñīndzom) in both ways, having two/ both things together ¶ བུ་མོ་འདི་གཤིས་སྤྱོད་གཉིས་འཛོམས་འདུག This girl has both (good) character and behavior.

གཉིས་ཞུགས་ གཅིག་བཅོས་ གསུམ་སྒྲིལ་འབྲེལ་ (ñīishuù jīgjöö sūm sundree) two participations, one reform, three unities (this political slogan conveys: the two participants are workers participating in planning and management and cadres participating in labor; the one reform is reforming unreasonable rules and regulations; the three unities are the unity of the cadre leaders, the masses of workers and the technicians).

གཉིས་ལོ་དྲང་བཞག (ñīilo traŋshaà) shung. an impartial decision that is acceptable to both parties/ sides; va.—བྱེད་; —དཔྱོད་ ¶ གཉིས་ལོ་དྲང་བཞག་གི་དཔྱད་མཚམས་འདིས་དཔྱད་རྗེས་ After issuing this verdict which is an impartial decision that is acceptable to both parties.

གཉིས་སུ་ (ñīisu) in/ into two; va.—དབྱེ་ to divide/ differentiate into two.

གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ (ñīisu jarmeè) inseparable, indivisible.

གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ (ñīisu macii) sm. གཉིས་སུ་མེད་པ་.

གཉིས་སུ་མེད་པ་ (ñīisu meèba) 1. the same, just like ¶ ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱག་བྲིས་འབྱོར་བས་དངོས་མཇལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་ Receiving your letter made me just as happy as seeing you in person. 2. without duality.

གཉིས་སུ་སྣང་བ་ (ñīisu māwa) dualism.

གཉུག་མ་ (ñūgma) 1. real, natural, innate. 2. primitive, primeval, primordial, originating in a place. 3. permanent, nontemporary.

གཉུག་མའི་གཤིས་ (ñūgmɛ shīi) innate character.

གཉུག་མར་གནས་ (ñūgmar nɛ̄ɛ̀) vi. to live permanently, to be a permanent residence.

གཉུག་དམག (ñūgmaà) a soldier posted someplace permanently.

གཉུལ་ (ñüü) va. to reconnoiter, to spy.

གཉེ་པོ་ (ñēbo) arc. messenger.

གཉེ་མ་ (ñēma) pancreas.

གཉེན་ (ñēn) 1. relative, kinsmen. ¶ ཕ་གཉེན་ Paternal relatives. 2. marriage.

གཉེན་ཀ་ (ñēnga) sm. གཉེན་ཁ་.

གཉེན་དཀར་ (ñēngɔr) shung. relative, kinsman.

གཉེན་སྐོར་ (ñēngɔr) relative, kinsman.

གཉེན་སྐྱར་སྒྲིག (ñēn gyärdrig) remarrying; va.—བྱེད་.

གཉེན་རྐྱེན་ (ñēngyen) fated to be married.

གཉེན་ཁ་ (ñēnga) husband and wife, couple.

གཉེན་ཁ་བྲལ་ (ñēnga trɛɛ) 1. vi. to get divorced. 2. vi. to have friendship/ harmony get destroyed.

གཉེན་ཁར་སླེབས་ (ñēnga lēb) va. to arrive/ come as a bride or a groom.

གཉེན་ཁྲིམས་ (ñēndrim) marriage law.

གཉེན་འཁོར་ (ñēngɔɔ) sm. གཉེན་སྐོར་.

གཉེན་འཁོར་ཟླས་བཅས་ (ñēn gɔ̄ɔ dȫö jɛ̄ɛ) relatives, associates and friends.

གཉེན་གན་ (ñēngɛn) nuptial letter signed by both families at the engagement ceremony, marriage contract/ agreement.

གཉེན་གྲོགས་ (ñēndrɔɔ̀) friend; va.—བཟོ་ to make friends.

གཉེན་འགྲིག (ñēn drig) 1. vi. to have friendly relationship, to become friends. 2. vi. to be/ get married.

གཉེན་རྒྱུད་ (ñēngyüù) lineage, clan, descent line of kinsman.

གཉེན་སྒྲིག (ñēndrig) marriage; va.—བྱེད་.

གཉེན་སྒྲིག་ཉེ་ཚན་ (ñēndrig ñedzɛn) in-laws, relatives through marriage.

གཉེན་སྒྲིག་རྟེན་འབྲེལ་ (ñēndrig dēmdree) wedding/ marriage ceremony.

གཉེན་སྒྲིག་མཐུན་སྦྱོར་ (ñēndrig tūnjɔɔ) marriage; va.—བྱེད་.

གཉེན་སྒྲིག་བཅའ་ཁྲིམས་ (ñēndrig jātrim) marriage law.

གཉེན་སྒྲིག་བར་མ་ (ñēndrig parma) matchmaker (for marriage).

གཉེན་སྒྲིག་སྤྲོན་བདེ་ (ñēndrig drönda) wedding invitation.

གཉེན་སྒྲིག་མཚམས་སྦྱོར་ལས་ཁུངས་ (ñēndrig tsāmjɔɔ lɛ̄ɛguŋ) marriage bureau.

གཉེན་སྒྲིག་མཛད་སྒོ་ (ñēndrig dzɛ̄ɛgo) wedding/ marriage ceremony.

གཉེན་སྒྲིག་རང་མོས་ (ñēndrig raŋmöö) freedom to marry whomever one wants (as opposed to arranged marriage).

གཉེན་སྒྲིག་ལག་འཁྱེར་ (ñēndrig laggyer) marriage certificate.

གཉེན་སྒྲིག་ལམ་ལུགས་ (ñēndrig lamluù) marriage system.

གཉེན་ཆང་ (ñēnjaŋ) wedding beer.

གཉེན་ཇ་ (ñēnja) wedding tea.

གཉེན་ཉེ་ (ñēnñe) 1. kinsmen. 2. sm. གཉེན་ཉེ་དུ་.

གཉེན་ཉེ་འཁོར་ གྲོགས་དགའ་བཤེས་ (ñēn ñegɔɔ trog gasheè) relatives and friends.

གཉེན་ཉེ་དུ་ (ñēn ñedu) friends and relatives.

གཉེན་ཉེ་བ་ (ñēn ñewa) sm. གཉེན་ཉེ་དུ་.

གཉེན་ཉེ་འབྲེལ་ (ñēn ñendree) sm. གཉེན་ཉེ་.

གཉེན་ཉེ་མཛའ་གྲོགས་ (ñēnñe dzadrɔɔ̀) relatives and friends.

གཉེན་ཉེ་རིགས་ (ñēn ñerig) sm. གཉེན་ཉེ་.

གཉེན་གཏམ་ (ñēndam) wedding talks/ discussions.

གཉེན་རྟེན་ (ñēnden) wedding dowry, money or gifts given to parents of incoming bride or bridegroom; va.—འབུལ་.

གཉེན་སྟོན་ (ñēndön) wedding party.

གཉེན་ཐོ་ (ñēndo) sm. གཉེན་གན་.

གཉེན་ཐོག་གཉེན་བརྩེགས་ (ñēndog ñēndzeg) two families having marriages one after another.

གཉེན་དུ་མཐུན་སྡེབས་ (ñēndu tūndeb) shung. va. to get married.

གཉེན་དོན་ (ñēndön) marriage/ marital affairs; va.—སྒྲུབ་ to make a marriage arrangement.

གཉེན་དོན་བཙན་སྒྲིག (ñēndön dzɛ̄ndrig) forced marriage.

གཉེན་འདབ་ (ñēndəb) friends and relatives.

གཉེན་འདུན་ (ñēndün) sm. གཉེན་དུ་.

གཉེན་སྡེ་ (ñēnde) sm. གཉེན་ཕྱོགས་.

གཉེན་སྡེབ་ (ñēn deb) va. to marry.

གཉེན་པོ་ (ñēmbo) remedy, antidote, cure ¶ གནོད་འབུ་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་སྐོར་ལ་འང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་རེད་ They did research on the remedies for various harmful bugs.

གཉེན་དཔང་ (ñēnbaŋ) shung. witness at a marriage contract, a guarantor for a matrimonial contract; va.—བྱེད་.

གཉེན་དཔོན་ (ñēnbön) person who leads/ heads the marriage ceremony.

གཉེན་ཕྱོགས་ (ñēnjɔɔ̀) relatives, kinsmen.

གཉེན་འཕྲད་ (ñēndrɛɛ̀) visiting relatives; va.—ལ་འགྲོ་ to go to visit relatives.

གཉེན་བྱེད་ (ñēn cee) va. to marry, to wed.

གཉེན་འབྲེལ་ (ñēndree) 1. relatives, kinsmen. 2. married couple. 3. marriage arrangement; va.—གཏོང་ to match make (a marriage).

གཉེན་འབྲེལ་གཏོང་མཁན་ (ñēndree dōŋgɛn) matchmaker (for marriages).

གཉེན་སྒྲོར་བྱེད་མཁན་ (ñēndree ceēñen) sm. གཉེན་འབྲེལ་གཏོང་མཁན་.

གཉེན་མི་ (ñēndzen) sm. གཉེན་ཉེ་.

གཉེན་ཚན་ (ñēndzen) relatives, kinsmen.

གཉེན་མཚམས་གཅོད་ (ñēndzam jöö) va. to divorce.

གཉེན་འཚོལ་གྲོགས་རྟེན་ (ñēndzöö trogden) seeking a friend to help/ sponsor/ advocate.

གཉེན་འཛིན་པའི་བར་བ་ (ñēndzimbe barwa) sm. གཉེན་དཔང་.

གཉེན་ཟླ་ (ñēnda) relatives, kinsmen.

གཉེན་ཡ་ (ñēnya) one's counterpart in a marriage.

གཉེན་ཡིག (ñēnyig) sm. གཉེན་གན་.

གཉེན་རིང་ (ñēnriŋ) a distant relative/ kinsman.

གཉེན་ལམ་འཛུགས་ (ñēnlam dzuù) va. to establish marriage relations.

གཉེན་ལས་གཉེན་འཁོར་ (ñēnle ñēngoo) several families that are connected as kinsmen.

གཉེན་ལོག (ñēnlöö) the marrying-in bride or groom visiting their natal family for the first time after getting married; va.—གཏོང་; —འགྲོ་.

གཉེན་ཤ་ (ñēnsha) marriage meat.

གཉེན་གཤིན་ (ñēnshin) sm. གཉེན་བཤེས་.

གཉེན་བཤེས་ (ñēnsheè) relatives, kinsmen.

གཉེན་སྲིད་ (ñēnseè) loyalty to one's kinsmen/ relatives; va.—བྱེད་.

གཉེན་སློག (ñēnlöö) divorcing.

གཉེན་སློང་ (ñēnloŋ) asking for the hand in marriage of a bride (or groom).

གཉེན་བསྲེས་ (ñēnseè) sm. གཉེན་འབྲེལ་.

གཉེར་ (ñēr) 1. va. to manage, to operate/ run ¶ཁོས་ཟ་ཁང་འདི་གཉེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He manages the restaurant. 2. va. to work/ strive for, to pursue an aim ¶སྙན་གྲགས་མི་གཉེར་བ་ Not working for fame. 3. scowling (facially).

གཉེར་ཀ་ (ñērga) managing, supervising, running (a business); va.—གཏོད་ to commit sth. to sb.'s management, to entrust; va.—བྱེད་ to take care of, to manage.

གཉེར་སྐྱོང་ (ñērgyoŋ) sm. གཉེར་ཀ་.

གཉེར་ཁ་ (ñērga) sm. གཉེར་ཀ་.

གཉེར་ཆུང་ (ñērjuŋ) shung. a lesser official in the ཞིབ་པ་ལས་ཁངས་.

གཉེར་གཉེར་ (ñērñēr) scowling, a threatening facial demeanor.

གཉེར་དུ་གཏད་ (ñērdu dēè) va. to entrust to take care of/ look after/ protect/ guard ¶མི་དེ་ལ་མཛོད་ཁང་གཉེར་དུ་གཏད་པ་རེད་ That man was entrusted to take care of the storage house.

གཉེར་གདམས་ (ñērdam) instructing sb. to do or look after sth.; va.—བྱེད་ ¶འགོ་ཁྲིད་གུང་སེང་དུ་འགྲོ་སྐབས་ལས་རོགས་ལ་ལས་ཁང་གི་ལས་ཀ་གཉེར་གདམས་བྱས་པ་རེད་ When the boss went on vacation he instructed his assistant to look after the work in the office.

གཉེར་སྡོད་ (ñērdöö) shung. sm. གཞིས་སྡོད་.

གཉེར་པ་ (ñērba) steward, manager.

གཉེར་ཕྱག (ñēr cāà) abbr. of གཉེར་པ་ and ཕྱག་མཛོད་.

གཉེར་ཕྱག་མཛོད་ (ñēr cāndzöö) abbr. of གཉེར་པ་ and ཕྱག་མཛོད་.

གཉེར་བྱང་གཏད་ (ñērjaŋ dēè) va. to entrust to look after/ take care of/ protect/ guard.

གཉེར་བྱང་འཛིན་ (ñērjaŋ dzin) va. to take responsibility for taking care/ looking after sth.

གཉེར་མ་ (ñērma) 1. wrinkles; vi.—འཁོར་ to get wrinkles; vi.—འཁུམ་ to get wrinkled (for clothes/ cloth). 2. ripples on water.

གཉེར་མ་ཅན་ (ñērmajen) wrinkled.

གཉེར་མེད་ (ñērmeè) not looked after/ cared for/ managed.

གཉེར་ཚང་ (ñērdzaŋ) storehouse.

གཉེར་ཚང་པ་ (ñērdzaŋba) storehouse-keeper.

གཉེར་ཚང་ལས་ཁངས་ (ñērdzaŋ leèguŋ) a treasury/ office in the tt. government.

གཉེར་འཛིན་ (ñēndzin) shung. sm. གཉེར་པ་.

གཉེར་ཞིབ་ (ñērshib) small wrinkles.

གཉེར་གཟུགས་ བྲག་རྡོ་ (ñērsug tragdo) rhyolite.

གཉོག: p. **གཉགས་**; f. **གཉག**; imp. **གཉོགས་** (ñōg) 1. va. to chew. 2. va. to beat up/ thrash.

གཉོད་ (ñöö) arc. value, worth.

གཉོད་ཀ་ (ñööga) 1. strong. 2. sm. འཁོས་ཀ་.

གཉོད་ཀ་ཆུང་བ་ (ñööga cūŋwa) weak, feeble.

གཉོད་ཆུང་ (ñööjuŋ) sm. གཉོད་ཀ་ཆུང་བ་.

གཉོད་ཆུང་བ་ (ñööjuŋwa) sm. གཉོད་ཀ་ཆུང་བ་.

གཉོད་ཆུང་སྟོབས་ཞན་ (ñööjuŋ dōbshen) sm. གཉོད་ཆུང་.

གཉོད་ཆུང་ནུས་མེད་ (ñööjuŋ nüümeè) sm. གཉོད་ཆུང་.

གཉོད་མེད་ (ñöömeè) sm. གཉོད་ཆུང་.

གཉོམ་ཆུང་ (ñōmjuŋ) 1. humble, modest ¶གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་གཉོམ་ཆུང་གི་ཐོག་ནས་ཞུས་ (He) told the above story in a humble manner. 2. weak, not strong, not powerful.

མཉན་ཉེས་ (ñēnñeè) mishearing; vi.—ཤོར་ to mishear.

མཉན་པ་ (ñēmba) 1. boatman, ferryman 2. sometimes used as p. and f. ཉན་.

མཉན་དཔོན་ (ñēmbön) sm. མཉན་པ་.

མཉན་ཡོད་ (ñēnyöö) shung. Sravasti (a holy place in India).

མཉམ་ (ñām) 1. together (with), jointly ¶ལྷ་ས་བར་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went together with him to Lhasa. 2. like, similar, same ¶ཁོ་དུས་མཉམ་དུ་སློབ་གྲྭར་ཡོང་པ་རེད་ He came to school at the same time. 3. (vb.1. + — + vb.2. + —) doing two verbal acts together ¶ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀ་རྩོམས་མཉམ་ཚར་མཉམ་བྱས་པ་རེད་ Those two started and finished the work together. 3. (— + vb.) a verbal act occurring together ¶ལྷ་ས་ནས་མཉམ་ཐོན་བྱས་པ་ཡིན་ (We) departed together from Lhasa.

མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡུག (ñāmgyiì ñāmduù) sharing good and bad times.

མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡོད་ (ñāmgyiì ñāmdöö) sm. མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡུག.

མཉམ་སྐྱེས་མཚེ་མ་ (ñāmgyeè tsēma) twins.

མཉམ་དཀྲོལ་ (ñāmdröö) musical instruments played in unison; symphony orchestra.

མཉམ་འཁུར་ (ñāmgur) bearing together, carrying together/ jointly; va.—བྱེད་ ¶ང་གཉིས་དཀའ་ངལ་མཉམ་འཁུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ We two are bearing hardship together. ¶ང་གཉིས་ལས་འགན་མཉམ་འཁུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ We are taking responsibility (for the work) jointly.

མཉམ་འཁེལ་ (ñāmgee) coincidentally occurring at the same time.

མཉམ་འགྲིལ་ (ñāmgyii) vi. to get brought/ collected/ accumulated together.

མཉམ་འཁྱེར་ (ñāmgyer) taking/ carrying together (with oneself) ¶སྲིད་དམ་རྒྱ་ཚིག་མཉམ་འཁྱེར་གྱིས་ Taking the order with the regents seal. ¶ཁོང་བོད་དུ་ཡོང་སྐབས་སྐད་མེད་གློག་འཕྲིན་བརྒྱ་མཉམ་འཁྱེར་པ་རེད་ When he came to Tibet he took 100 watt wireless transmitters with him.

མཉམ་གྲགས་ (ñāmdrag) 1. with one voice/ opinion, being of the same viewpoint ¶གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ཁོ་ཚོ་ཁ་མཉམ་གྲགས་རེད་བཞག They have the same viewpoint on that issue. 2. a resonator.

མཉམ་གྲོས་ (ñāmdröö) joint discussion; va.—བྱེད་ to talk/ discuss together.

མཉམ་དགའ་མཉམ་སྡུག (ñāmga ñāmduù) sm. མཉམ་སྐྱིད་མཉམ་སྡུག.

མཉམ་བགོ་ (ñamgo) dividing/ distributing equally; va.—བྱེད་.

མཉམ་བགོས་ (ñāmgöö) sm. མཉམ་བགོ་.

མཉམ་འགུལ་ (ñāmgüü) moving together; va.—བྱེད་ to move together.

མཉམ་འགྲན་ (ñāmdren) competing together; va.—བྱེད་.

མཉམ་འགྲོ་ (ñāmdro) going together; va.—བྱེད་.

མཉམ་འགྲོགས་ (ñāmdroo) associating together; va.—བྱེད་.

མཉམ་རྒྱག (ñāmgyaà) playing doubles/ in pairs (e.g., tennis); va.—བྱེད་.

མཉམ་སྒྲིག (ñāmdrig) arranged/ prepared together or jointly; va.—བྱེད་ ¶ མཉམ་སྒྲིག་གིས་འཕུར་སྐྱོད་ Flying in formation.
མཉམ་སྒྲིལ་ (ñəmdrii) sm. མཉམ་བསྒྲིལ་.
མཉམ་སྒྲུབ་ (ñəmdrub) cooperating to achieve sth; va.—བྱེད་.
མཉམ་སྒྲུབ་ཁང་ (ñəmdrubgaŋ) co-op, cooperative store or business.
མཉམ་སྒྲུབ་ཅན་ (ñəmdrubjɛn) cooperative.
མཉམ་སྒྲུབ་ཅན་དུ་འགྱུར་ (ñəmdrubjɛndu gyu̱r) va. to cooperativize.
མཉམ་སྒྲོག (ñām drɔ̄ɔ̀) 1. many sounds together; va.—བྱེད་.
མཉམ་སྒྲོག་རོལ་ཆ་ (ñām drɔ̄ɔ̀ ro̱o̱ja) sm. མཉམ་སྒྲོག་རོལ་དབྱངས་.
མཉམ་སྒྲོག་རོལ་དབྱངས་ (ñām drɔ̄ɔ̀ ro̱o̱yaŋ) orchestra.
མཉམ་སྒྲོག་རོལ་མོ་ (ñām drɔ̄ɔ̀ ro̱o̱mo) sm. མཉམ་སྒྲོག་རོལ་དབྱངས་.
མཉམ་སྒྲོག་རོལ་མོ་ཚོགས་པ་ (ñām drɔ̄ɔ̀ ro̱o̱mo tsōgba) orchestra.
མཉམ་སྒྲོས་ (ñāmdröö) sm. མཉམ་གྲོས་.
མཉམ་བསྒྲགས་ (ñāmdraà) sm. མཉམ་གཏོང་.
མཉམ་བསྒྲགས་ལེ་ཚན་ (ñāmdraà le̱dzɛn) མཉམ་གཏོང་ལེ་ཚན་.
མཉམ་བསྒྲིལ་ (ñāmdrii) intertwined, combined, joined, merged; va.—བྱེད་; —གཏོང་.
མཉམ་གཅིག་འགྲོ་སྡོད་ (ñāmjig dro̱döö) shung. staying and going together, living together ¶ དོགས་ཅན་བུད་མེད་དང་མཉམ་གཅིག་འགྲོ་སྡོད་སོགས་ He was staying and going together with a suspicious woman.
མཉམ་ལྕོགས་ (ñāmjɔ̄ɔ̀) doing two things at the same time/ simultaneously/ together ¶ ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་ཁྲིད་མཉམ་ལྕོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He does research and teaching at the same time.
མཉམ་འཇོག (ñāmjɔ̄ɔ̀) 1. leaving sth. together ¶ བཀྲིས་དང་ཉི་མ་གཉིས་ལས་ཀ་མཉམ་འཇོག་བྱས་བཞག Tashi and Nyima left their work together. ¶ སློབ་གྲྭ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་ལག་སྒམ་གཅིག་ནང་མཉམ་འཇོག་བྱས་པ་རེད་ The two students left their things together in one box. 2. signing jointly ¶ ཆིངས་ཡིག་མཉམ་འཇོག་བྱེད་མཁན་ The one who jointly signed the treaty (with us).
མཉམ་གཉེར་ (ñāmñer) joint stock, cooperatively/ collectively/ jointly managing; va.—བྱེད་ ¶ མི་ཚང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོ་གྲྭ་མཉམ་གཉེར་བྱས་པ་རེད་ The two families jointly managed the factory.
མཉམ་གཏོང་ (ñāmdoŋ) sth. sent or done together/ jointly.
མཉམ་གཏོང་སྒྲོ་སྐྱིད་ (ñāmdoŋ drōgyii) picnicking/ partying/ having fun together; va.—གཏོང་.
མཉམ་གཏོང་རོལ་དབྱངས་ (ñāmdoŋ ro̱o̱yaŋ) sm. མཉམ་གཏོང་རོལ་མོ་.
མཉམ་གཏོང་རོལ་མོ་ (ñāmdoŋ ro̱o̱mo) symphony ¶ མཉམ་གཏོང་རོལ་མོ་དགུ་པ་ The 9th symphony.
མཉམ་གཏོང་ལེ་ཚན་ (ñāmdoŋ le̱dzɛn) an (symphony) orchestra.
མཉམ་མཐུན་ (ñāmdün) mutual agreement, unanimity.
མཉམ་འཐབ་ (ñāmdəb) joint struggle, joint fight; va.—བྱེད་.
མཉམ་དུ་ (ñəmdu) together ¶ ཁོ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Those two went together.
མཉམ་དུ་སྒྲིག (ñəmdu dri̱g) va. to arrange/ list/ place side by side (together).
མཉམ་དུ་སྒྲིལ་ (ñəmdu dri̱i̱) va. to combine/ connect/ join/ unite together.
མཉམ་དུ་སྡོད་ (ñəmdu do̱ö̱) 1. va. to live/ stay together. 2. va. to have intercourse.
མཉམ་དུ་སྤེལ་ (ñəmdu bēl) va. to promote/ develop/ spread together.
མཉམ་དུ་ཡར་འགྲོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིར་བཤོལ་ (ñəmdu ya̱rdro da̱ŋ ñāmdu cīīshöö) having the same viewpoint/ attitude/ position [Lit. going forward together, withdrawing together].
མཉམ་དུ་གཤིབ་ (ñəmdu shīb) sm. མཉམ་འགྲོགས་.
མཉམ་བདག (ñāmdaà) shung. 1. jointly owning/ possessing ¶ ས་ཁང་མཉམ་བདག་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་གན་རྒྱར་ཞལ་གསལ་འཁོད་པ་ Regarding the joint possession of land and house, it was clearly mentioned in the contract. 2. public/ collective ownership.
མཉམ་འདུར་ (ña̱mdur) shung. without exemption ¶ ལམ་ཐོག་ས་ཚིགས་ལ་གཞུང་སྐྱེར་ཆོས་གསུམ་ཁྲལ་རྒྱུད་མཉམ་འདུར་དང་ Corvee transportation at station posts must be performed without exemption by taxpayers, aristocrats, and monasteries.
མཉམ་འདུས་ (ñāmdüü) compound, composite, complex ¶ མཉམ་འདུས་དབྱངས་ཡིག Compound vowel ¶ མཉམ་འདུས་རྒྱུ་ཆས་ Composite material.
མཉམ་དོར་ (ña̱mdɔɔ) va. to abandon together.
མཉམ་འདྲེས་ (ñāmdreè) mixing together, incorporating, merging; va.—བྱེད་ ¶ རྩམ་པ་འདི་ནས་མ་དང་འབྲུ་མཉམ་འདྲེས་རེད་ This རྩམ་པ་ is a mixture of barley and lentil.
མཉམ་སྡེབ་ (ñāmdeb) 1. collectivization, cooperation. ¶ མཉམ་སྡེབ་གཞིས་ཀ་ Collective farm. 2. merger.
མཉམ་སྡེབ་ཀྱིས་ (ñāmdebgi) collectively, jointly.
མཉམ་སྡེབ་ཁེ་ལས་ (ñāmdeb kēlɛɛ̀) cooperative enterprise.
མཉམ་སྡེབ་རིང་ལུགས་ (ñāmdeb ri̱ŋluù) collectivism.
མཉམ་སྡེབ་ལ་དབང་བ་ (ñāmdebla wāŋwa) collectively owned/ possessed.
མཉམ་བསྡུར་ (ñāmdur) comparing side by side; va.—བྱེད་.
མཉམ་བསྡུར་མདངས་ཉམས་ (ñəmdur da̱ŋñam) sm. མཉམ་བསྡུར་ཞན་མཚོན་.
མཉམ་བསྡུར་ཞན་མཚོན་ (ñəmdur she̱nŋön) showing/ finding which one of sth. is bad by comparing (two or more things) together.
མཉམ་བསྡུས་སྦྱོང་བརྡར་ (ñāmdüü jo̱ŋdar) collective training.
མཉམ་བསྡོམས་ (ñāmdom) combined, composite.
མཉམ་གནས་ (ñāmnɛɛ̀) coexistence; va.—བྱེད་ ¶ ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ Peaceful coexistence.
མཉམ་གནས་མཉམ་འཛིག (ñāmnɛɛ̀ ñāmjig) living and dying together.
མཉམ་པ་ (ñāmba) 1. equal, equivalent, same ¶ ཁོང་ལ་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་ཕྲུ་གུ་གཉིས་འདུག He has two children of the same height. 2. sm. སྙོམ་པ་. 3. appropriate, fitting.
མཉམ་པ་ཆ་སྒྲིག (ñāmba cādrig) well-matched.
མཉམ་པ་ཉིད་ (ñāmbañii) sm. མཉམ་ཉིད་.
མཉམ་པོར་ (ñāmbor) together ¶ ང་གཉིས་མཉམ་པོར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ We went together.
མཉམ་སྒྲོ་ (ñāmdro) enjoying or having fun together; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to get together (for enjoyment/ fun), to gather for amusement.
མཉམ་སྒྲོ་ཁང་ (ñāmdrogaŋ) club for parties, etc.
མཉམ་སྒྲོ་དགོང་ཚོགས་ (ñāmdro go̱ŋdzɔɔ̀) evening party.
མཉམ་སྒྲོ་ཚོགས་འདུ་ (ñāmdro tsōndu) sm. མཉམ་གཏོང་སྒྲོ་སྐྱིད་.
མཉམ་སྒྲོའི་བྱེད་སྒོ་ (ñāmdrö ce̱ègo) festive activities, activities involved with getting together for enjoyment.
མཉམ་སྒྲོའི་ཚོགས་འཛོམས་ (ñāmdrö tsōŋdzom) sm. མཉམ་གཏོང་སྒྲོ་སྐྱིད་.
མཉམ་བྱེད་ (ñām ce̱è) doing sth. at the same time, using/ doing together ¶ ང་གཉིས་རྒྱ་གར་ལ་མཉམ་འགྲོ་བྱས་པ་ཡིན་ We went at the same time.
མཉམ་བྱུང་ནད་རིགས་ (ñāmjuŋ ne̱ɛ̀rig) a minor sickness that follows a major illness.
མཉམ་བྲལ་ (ñāmdrɛɛ) sm. མཉམ་མེད་.
མཉམ་འབྲེལ་ (ñāmdree) 1. united, joint, combined, allied; va.—བྱེད་ to do jointly/ allied/ combined ¶ དབྱིན་ཇི་རི་པིན་པ་ཧྥ་རན་སི་སོགས་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པ་རེད་ Imperialists such as England, Japan and France acted jointly. 2. abbr. of མཉམ་འབྲེལ་ཤོག་ཁ་.

མཉམ་འབྲེལ་ཁེ་ལས་ (ñāmdree kēlɛɛ̀) joint enterprise.

མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ (ñāmdreegi) jointly ¶ མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མིང་ཐོ་བཏོན་པ་རེད་ (They) made nominations jointly.

མཉམ་འབྲེལ་གྱེན་ལོག (ñāmdree gyēnlɔ̀ɔ) the name of the two Red Guard groups in Tibet during the Cultural Revolution (the Grand Alliance and the Rebels).

མཉམ་འབྲེལ་གྲོགས་རམ་ (ñāmdree drɔgram) cooperative assistance/ help, joint help; va.—བྱེད་.

མཉམ་འབྲེལ་གྲོས་ཚོགས་ (ñāmdree trööd̀zoò) joint conference/ meeting; va.—བྱེད་.

མཉམ་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་ (ñāmdree gadön) joint celebration/ banquet; va.—བྱེད་.

མཉམ་འབྲེལ་འགོག་སྲུང་ (ñāmdree gɔgsuŋ) joint defense; va.—བྱེད་.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱང་བསྒྲགས་ (ñāmdree gyaŋsuŋ) broadcasting (over a radio/ T.V.) network.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ (ñāmdree gyɛɛtsoò) the United Nations.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ལས་དོན་ཁང་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi gyābjüüwɛ lɛɛ̀döngaŋ) United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR).

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་ཆུང་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi drowɛ mii tōbdaŋ tsōgjuŋ) United Nations Subcommittee on Human Rights.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi denjaà lɛndzin lhēndzoò) Security Council of the United Nations.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བྱིས་པའི་ཐེབས་རྩ་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi cibɛ tēbdza) United Nations Children's Fund (UNICEF).

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi dzādrim) the Charter of the United Nations.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་རིག་གཞུང་ཚན་རིག་སྡེ་ཚན་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi shēèriidaŋ rigshuŋ tsēnrii dedzɛn) sm. མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་འཛུགས་.

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་འཛུགས་ (ñāmdree gyɛɛtsoògi lōbso cēnrig riignɛɛ̀gi dzēndzuù) United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

མཉམ་འབྲེལ་བསྒྲགས་གཏམ་ (ñāmdree dragdam) joint declaration.

མཉམ་འབྲེལ་ཐོ་བསྡུ་འཁོར་ལོ་ (ñāmdree ŋādu kɔ̄ɔlo) combine harvesting machine.

མཉམ་འབྲེལ་དཔལ་འབྱོར་ (ñāmdree bɛ̄njɔɔ) cooperative economy.

མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་བསྒྲགས་ (ñāmdree jīdraà) joint communique.

མཉམ་འབྲེལ་ཕུང་པོ་ (ñāmdree pūŋbo) a united whole/ mass/ association.

མཉམ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་ (ñāmdree mɔ̄gbuŋ) allied or combined forces/ troops; united/ allied army.

མཉམ་འབྲེལ་སྨན་བཅོས་ཁང་ (ñāmdree mɛ̄njöögaŋ) joint clinic.

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (ñāmdree tsōgba) 1. federation, congress ¶ རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་གཙོའི་བུད་མེད་མཉམ་འབྲེལ་ All-China Federation of Democratic Women. 2. a collective/ cooperative organization.

མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ཁང་ (ñāmdree tsōŋgaŋ) a cooperative store.

མཉམ་འབྲེལ་གཞུང་ (ñāmdree shuŋ) sm. མཉམ་འབྲེལ་སྲིད་གཞུང་.

མཉམ་འབྲེལ་རུ་ཁག (ñāmdree rugaà) combined team/ unit/ brigade; wing (of an air force).

མཉམ་འབྲེལ་རོགས་རམ་ (ñāmdree rɔ̄ɔram) sm. མཉམ་འབྲེལ་གྲོགས་རམ་.

མཉམ་འབྲེལ་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ (ñāmdree lɛɛ̀nön sodra) combined processing factory.

མཉམ་འབྲེལ་ཤོག་ཁ (ñāmdree shɔ̄ɔga) The Alliance (the name of one of the Red Guard Groups in Tibet during the Cultural Revolution).

མཉམ་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་ (ñāmdree sēēdraà) joint statement/ communique.

མཉམ་འབྲེལ་སྲིད་གཞུང་ (ñāmdree sīishuŋ) coalition government.

མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (ñāmdree lhēndzoò) sm. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་.

མཉམ་སྦྲེལ་ (ñāmdree) sm. མཉམ་འབྲེལ་.

མཉམ་སྦྲེལ་གྲོས་ཚོགས་ (ñāmdree trööd̀zoò) joint meeting.

མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ (ñāmdree gyɛɛ̀dzoò) sm. མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་.

མཉམ་མེད་ (ñāmmeè) unequaled, exceptional, matchless, incomparable.

མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་གཙང་གི་སྲས་པོ་ (ñāmmeè sɛɛ̀dzaŋgi sɛɛ̀bo) the Buddha.

མཉམ་མོལ་ (ñāmmöö) shung. va. to discuss together ¶ ད་ཆ་འབྱུང་རྐྱེན་ཇི་ལྟར་མཉམ་མོལ་གྱི་རྒྱུ་གཙོད་བྱ་རྒྱུ་ Now we should discuss this together and try to find out what was the cause (of that event).

མཉམ་ཚོགས་ (ñāmdzoò) sm. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་.

མཉམ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁང་ (ñāmdzoògi jīgaŋ) shung. public place for gathering.

མཉམ་ཚོང་ (ñāmdzoŋ) 1. cooperative commerce. 2. cooperative store.

མཉམ་ཚོང་ཁང་ (ñāmdzoŋgaŋ) sm. མཉམ་ཚོང་, 2.

མཉམ་འཚོ་བྱེད་ (ñāmdzo ceè) va. to live together as a couple.

མཉམ་འཛོམས་ (ñāmdzom) congregating, gathering, meeting together; va.—བྱེད་ ¶ གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་འདུས་མཉམ་འཛོམས་བྱས་འདུག The abbots and representatives of the three Monastic Seats have met together.

མཉམ་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་ (ñāmdzom tsōndu) conference, general meeting, congress.

མཉམ་ཞུགས་ (ñāmshuù) joint participation; va.—བྱེད་.

མཉམ་གཞས་ (ñāmshɛɛ̀) chorus, many people singing together; va.—གཏོང་.

མཉམ་བཞད་ཆེན་པོ་ (ñāmshɛɛ̀ cēmbo) many (flowers) blooming together (conveys many views being expressed).

མཉམ་བཞེས་ (ñāmshɛɛ̀) sm. མཉམ་ལེན་.

མཉམ་ཟ་ (ñāmsa) eating together; va.—བྱེད་.

མཉམ་ཟ་མཉམ་འཐུང་ (ñāmsa) sm. མཉམ་ཟ་ [Lit. eating together and drinking together].

མཉམ་རུབ་ (ñāmrub) 1. working together, united effort, cooperating together; va.—བྱེད་ ¶ མཉམ་རུབ་མེད་ཙང་ Because there was no unity. 2. ganging up on sb; va.—རྒྱག.

མཉམ་རོགས་ (ñāmrɔɔ̀) sm. མཉམ་འབྲེལ་རོགས་རམ་.

མཉམ་ལས་ (ñāmlɛɛ̀) cooperation (in work); va.—བྱེད་ to cooperate ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པོས་མཉམ་ལས་དམ་ཟབ་བྱས་པ་རེད་ The two countries cooperated closely.

མཉམ་ལས་ཁང་ (ñāmlɛɛ̀gaŋ) a co-op, cooperative ¶ ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ Agricultural producer's co-op.

མཉམ་ལས་ཅན་ (ñāmlɛɛ̀jɛn) cooperative; vi.—དུ་འགྱུར་ to become cooperativized, to become a co-op; va.—དུ་སྒྱུར་ to cooperativize.

མཉམ་ལས་བདག་གཉེར་ (ñāmlɛɛ̀ daŋñer) jointly operated, cooperative management.

མཉམ་ལས་དཔལ་འབྱོར་ (ñāmlɛɛ̀ bɛ̄njɔɔ) collective economy.

མཉམ་ལས་སྨན་བཅོས་ (ñāmlɛɛ̀ mɛ̄njöö) cooperative medical services.

མཉམ་ལས་ཚོགས་པ་ (ñāmlɛɛ̀ tsōgba) cooperative group/ society.

མཉམ་ལས་ཚོང་ཁང་ (ñāmlɛɛ̀ tsōŋgaŋ) cooperative

store, co-op store.
མཉམ་ཤི་མཉམ་གསོན་ (ñāmshi ñāmsön) shaaring good and bad together until one dies [Lit. die together, live together].
མཉམ་གཤིབ་ (ñāmshib) 1. side by side ¶ དེ་གཉིས་མཉམ་གཤིབ་ཏུ་བཞག་པ་རེད་ (They) put the two side by side. 2. living together, being closely associated with sb.; va.—བྱེད་ to live together, to closely associate with ¶ ཁོ་དང་མཉམ་གཤིབ་བྱེད་མ་མྱོང་ (I) have never associated with him closely.
མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་ (ñāmshibgi) sm. དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་.
མཉམ་གཤིབ་མཉམ་རྒྱུད་ (ñāmshib ñāmgyöö) running neck and neck, equally matched.
མཉམ་གཤིབ་ཐིག (ñāmshib tig) parallel lines.
མཉམ་གཤིབ་མཐའ་བཞི་མ་ (ñāmshib tāshimə) parallelogram.
མཉམ་གཤིབ་ལས་སྒྲུབ་ (ñāmshib lɛ̄ɛ̀drub) parallel operation.
མཉམ་གཤིབས་ (ñāmshib) sm. མཉམ་གཤིབ་.
མཉམ་གསུམ་ (ñāmsum) "the three togethers" (this political slogan conveys that cadres who go to the villages must do three things together with the peasants: live together, eat together, work together).
མཉམ་གསོན་མཉམ་ཤི་ (ñāmsön ñāmshi) sm. མཉམ་ཤི་མཉམ་གསོན་.
མཉམ་སྲུང་ (ñāmsuŋ) joint defense.
མཉམ་བསྲེ་ (ñāmse) sm. མཉམ་བསྲེས་.
མཉམ་བསྲེས་ (ñāmseè) mixing, compounding, alloying; va.—བྱེད་.
མཉམ་བསྲེས་ངར་ལྕགས་ (ñāmseè ŋarjaà) alloyed steel.
མཉམ་བསྲེས་ལྕགས་རིགས་ (ñāmseè jōgrig) metal alloys, alloyed metals.
མཉམ་བསྲེས་གཟན་ཆས་ (ñāmseè sɛnjɛɛ̀) mixed feed/ fodder.
མཉམ་བསྲེས་ལུད་རྫས་ (ñāmsɛɛ̀ lüüdzɛɛ̀) mixed fertilizers.
མཉམ་ཚོང་ (ñāmdzoŋ) co-operative store.
མཉམ་འཛོམས་ (ñāmdzom) joint, jointly ¶ མཉམ་འཛོམས་འདྲི་གཅོད་ Joint investigation.
མཉམ་འཛོམས་འཁྲབ་སྟོན་ (ñāmdzom trābdön) joint festival/ celebration.
མཉམ་འཛོམས་གྲོས་མོལ་ (ñāmdzom trōòmöö) joint conversation.
མཉམ་འཛོམས་འདྲི་གཅོད་ (ñāmdzom drijöö) joint investigation.
མཉའ་སེ་ཀོ་སེ་ (ñāse gōse) 1. being a nuisance, being bothersome; va.—བྱེད་. 2. fussy.

མཉལ་ (ñɛ̄ɛ) sm.* མནལ་.
མཉེ་ (ñē) f. of མཉེད་.
མཉེད་: p. མཉེས་; f. མཉེ་; imp. མཉེས་ (ñēè) va. to tan, to soften by rubbing, to knead.
མཉེད་གྲི་ (ñēèdri) tanning knife; knife used in tanning skins.
མཉེད་འཕུར་ (ñēèbur) 1. massaging; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to massage. 2. bothering one's parents (usu. refers to kids).
མཉེན་ལྕུག (ñēnjuù) sm. མཉེན་པ་.
མཉེན་ཆ་དོད་པོ་ (ñēnja töòbo) flexible.
མཉེན་ལྡེམ་ (ñēndem) flexible/ pliable and swaying.
མཉེན་པ་ (ñēmba) pliable, flexible, supple, soft.
མཉེན་པའི་ཆུ་ (ñēmbɛ cū) soft water.
མཉེན་པོ་ (ñēmbo) 1. pliable, flexible, supple, soft. (for skins, leather). 2. tender (for meat).
མཉེན་འབོལ་ (ñēmböö) a cushion.
མཉེན་རྩལ་ལུས་སྦྱོང་ (ñēndzɛɛ lüüjoŋ) calisthenics, gymnastic exercises.
མཉེན་ལུས་སྲོག་ཆགས་ (ñēnlüü sōgjaà) mollusks.
མཉེན་ཤིང་ (ñēnshiŋ) 1. soft wood. 2. cork.
མཉེལ་ (ñēē) vi. to be or get tired/ fatigued (h.) ¶ ཁོང་སྐུ་མཉེལ་བཞག He got tired.
མཉེས་ (ñēè) 1. p. of མཉེད་ 2. vi. to be pleased, happy, glad; to like ¶ ཁོང་ཐུགས་རབ་ཏུ་མཉེས་ཏེ་གསུང་གཞས་གནང་གི་འདུག He is extremely happy and is singing a song. ¶ ཁོང་བཞེས་རག་ལ་མཉེས་ཀྱི་མ་རེད་ He doesn't like liquor.
མཉེས་དག (ñēèdaà) "bottoms up" (used as a toast) (h.); va.—གནང་; va.—ཞུ་.
མཉེས་སྣང་ (ñēènaŋ) an expression/ appearance of being pleased or glad or liking.
མཉེས་པོ་ (ñēèbo) 1. liking, being fond of (h.) ¶ བླ་མ་བ་འདི་སྤྱན་གཟིགས་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The lama is fond of pets. 2. glad, joyful, happy, merry ¶ ལས་འགན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཙང་གོང་རིམ་ཚང་མ་མཉེས་པོ་བྱུང་སོང་ Because of the good work that was accomplished, all the people in authority were happy.
མཉེས་པོ་གནང་ (ñēèbo nāŋ) 1. vi. to be pleased, to like (h.). ¶ ཁོང་སྐུ་རྩེད་ལ་མཉེས་པོ་གནང་གི་འདུག He likes games. 2. idiom. to enjoy ¶ ཞལ་ལག་མཉེས་པོ་གནང་རོགས་གནང་ Enjoy the food (this phrase is said by the host to the guest).
མཉེས་ཚོར་ (ñēèdzɔr) joy, pleasure ¶ མཉེས་ཚོར་ཆེན་པོས་དགའ་བསུ་ཞུས་གནང་བ་རེད་ (They) welcomed (them) with great happiness.
མཉེས་ལོག (ñēè lɔ̄ɔ̀) vi. to be tired of sth., to be bored.
མཉེས་གཤིན་ (ñēèshin) a calm/ peaceful/ kind person.

རྙ་: p. བརྙས་; f. བརྙ་; imp. རྙོས་ (ñā) 1. to bully. 2. va. to lend, to borrow.
རྙ་ལོ་ (ñālo) sm. སྔ་ལོ་.
རྙང་ (ñāŋ) vi. to have diarrhea.
རྙང་རྙང་ (ñāŋ ñāŋ) vi. to have diarrhea.
རྙང་རྙིང་ (ñāŋñīŋ) old, tattered, decrepit things (clothes, etc.).
རྙང་ནད་ (ñāŋnɛɛ̀) a disease characterized by diarrhea.
རྙང་མ་ (ñāŋma) very loose diarrhea-like excrement; vi.—གཏོང་ to pass very loose stool; vi.—ཤོར་ to involuntarily pass very loose stool.
རྙད་ (ñɛ̄ɛ̀) va. use as pretext/ excuse for.
རྙན་ (ñēn) va. to lend.
རྙབ་ (ñāb) vi. to reach (e.g., with an extended hand).
རྙབ་རྙབ་ (ñāññāb) sm. རྙབ་.
རྙབ་རྙིབ་ (ñābñīb) abbr. of རྙབ་པོ་རྙིབ་པོ་.
རྙབ་པོ་རྙིབ་པོ་ (ñābi ñībi) 1. withered, decayed (flowers and fruits). 2. weak and feeble (for people).
རྙི་ (ñī) a trap/ snare; va.—འཛུགས་ to set a trap/ snare; va.—རྒྱག to trap, to snare; va.—འགྲེམ་; —སྐོང་ to set out a series of traps; vi.—ཐེབས་ to fall/ get caught in a trap.
རྙི་རྒྱ་ (ñīgya) sm. རྙི་རྭ་.
རྙི་ཐག (ñīdaà) string or rope used in a trap/ snare.
རྙི་ཐིག (ñīdig) sm. རྙི་ཐག.
རྙི་དོང་ (ñīdoŋ) a trap, snare (dug into the ground).
རྙི་མདེལ་ (ñīndee) the part of a trap/ snare that is a stick.
རྙི་ཞགས་ (ñīshaà) a snare/ trap made of rope.
རྙི་རྭ་ (ñīrə) trap made from the horns of animals.
རྙི་ཤིང་ (ñīshiŋ) sm. རྙི་མདེལ་.
རྙིང་ (ñīŋ) abbr. of རྙིང་པ་ ¶ ལུགས་སྲོལ་གསར་རྙིང་ Old and new customs.
རྙིང་ཁུངས་ (ñīŋguŋ) those whose origin is old, the older ones ¶ དམག་སྒར་རྙིང་ཁུངས་ཁག The older regiments.
རྙིང་གྲས་ (ñīŋdrɛɛ̀) older ones, old types.
རྙིང་དགོན་སྐྱ་འགྱུར་ (ñīŋgön gyāgyur) shung. Nyingma monasteries that had been converted into Sakya monasteries ¶ གཏན་ཚིགས་སུ་ཕུ་དཀར་དགོན་ཟེར་བ་རྙིང་དགོན་སྐྱ་འགྱུར་བྱས་ཀྱི་དགོན་ནོར་ས་ཡུལ་ཆོས་སྡེར་གནང་བ In the land tenure document the Nyingma Pukar Monastery was converted to a Sakya Monastery and possession of it was granted to Chode Monastery.
རྙིང་འགྱུར་ཚབ་དངུལ་ (ñīŋgyur tsābŋüü) depreciation

funds.

རྙིང་ཅིང་རུལ་བ་ (ñīŋjiŋ rüüwa) old and rotten.

རྙིང་ཆེ་དཀའ་གསུམ་ (ñīŋ cē gā sūm) old, big and difficult (problems that have existed for a long time, that have a major impact and that cannot be solved easily).

རྙིང་རྗེ་ (ñīŋje) compassion ¶ རྙིང་ཆེ་ཚད་མེད་ Boundless/ immeasurable compassion.

རྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ (ñīŋje tsɛ̄ɛmeè) immeasurable/ boundless compassion.

རྙིང་ཆོས་ (ñīŋjöö) the Nyingma sect of Tibetan Buddhism.

རྙིང་གཏོར་གསར་འཛུགས་ (ñīŋdɔɔ sār dzuù) destroy the old and establish the new (a political slogan during the Cultural Revolution).

རྙིང་དོར་གསར་འཛུགས་ (ñīŋdɔɔ sār dzuù) sm. རྙིང་གཏོར་གསར་འཛུགས་.

རྙིང་དོར་གསར་ལེན་ (ñīŋdɔɔ sār len) throw out the old and accept the new (a political slogan during the Cultural Revolution).

རྙིང་དྲན་ (ñiŋdrɛn) vi. to recall/ recollect/ remember past times or old acquaintances.

རྙིང་དྲི་ (ñīŋdri) smell of sth. old/ rotten/ putrid; vi.—ཁ་ to smell the smell of sth. old/ rotten/ putrid.

རྙིང་བསྟུན་བེད་སྤྱོད་ (ñīŋdün peèjöö) doing things the old way.

རྙིང་པ་ (ñīŋbə) old ¶ ཁང་པ་རྙིང་པ་ An old house.

རྙིང་པ་རྙིང་རྒྱང་ (ñīŋbə ñīŋgyaŋ) very old.

རྙིང་པ་རྙིང་ནག (ñīŋbə ñīŋnaà) very old.

རྙིང་པ་བཞི་ (ñīŋbə shi) the four "olds": old thoughts, old customs, old culture, old habits (a slogan during the Cultural Revolution).

རྙིང་ཕུད་གསར་སྐྲུན་ (ñīŋbüü sārdrün) weed through the old and bring forth the new (a political slogan).

རྙིང་ཕུད་གསར་འདོན་ (ñīŋbüü sārdön) throw out old and bring forth the new (a political slogan).

རྙིང་ཕུད་གསར་འབྱུང་ (ñīŋbüü sārjuŋ) sm. རྙིང་ཕུད་གསར་འདོན་.

རྙིང་འབུད་གསར་སྡུད་ (ñīŋbüü sārdüü) throw out the old and collect the new (a political slogan that in Chinese originally said: exhale the old and inhale the new).

རྙིང་དབྱུག་གསར་ལེན་ (ñīŋyuù sārlen) sm. རྙིང་གཏོར་གསར་འཛུགས་.

རྙིང་མ་ (ñīŋmə) 1. ancient, old. 2. name of the "old" sect in Tibetan Buddhism. 3. antique.

རྙིང་མ་པ་ (ñīŋməbə) a follower of the རྙིང་མ་ sect.

རྙིང་ཚབ་གསར་མཐུད་ (ñīŋdzəb sērdüü) the new replacing the old.

རྙིང་ཚད་ (ñīŋdzɛ̄ɛ) an old infection/ disease.

རྙིང་ཞེན་ (ñīŋshɛn) conservatism; va.—བྱེད་ to be conservative, to like the old ways. ¶ རྙིང་ཞེན་བསམ་པ་ Conservative views.

རྙིང་ཞེན་ཆེན་པོ་ (ñīŋshɛn cēmbo) very conservative, liking the old ways deeply.

རྙིང་ཞེན་པ་ (ñīŋshɛnbə) a conservative person, a person who likes the old ways.

རྙིང་ཞེན་བག་ཁུམ་ (ñīŋshɛn paggum) sm. རྙིང་ཞེན་.

རྙིང་ཞེན་ཚ་པོ་ (ñīŋshɛn tsābo) sm. རྙིང་ཞེན་ཆེན་པོ་.

རྙིང་ཞེན་རིང་ལུགས་ (ñīŋshɛn riŋluù) conservatism.

རྙིང་རིགས་ (ñīŋrii) antiques, old things.

རྙིང་རིགས་བདག་གཉེར་ཁང་ (ñīŋriì dagñergaŋ) museum.

རྙིང་རུལ་ (ñīŋrüü) old and rotten/ decayed.

རྙིང་ལ་གོག་པ་ (ñīŋlə gɔgba) old and decrepit/ shabby.

རྙིང་ལུགས་ (ñīŋluù) 1. old-fashioned, old style, obsolete. 2. the Nyingma tradition.

རྙིང་ཤུལ་ (ñīŋshüü) relics.

རྙིང་སྲུང་ (ñīŋsuŋ) defending the old, conservative; va.—བྱེད་.

རྙིང་སྲུང་རིང་ལུགས་ (ñīŋsuŋ riŋluù) sm. རྙིང་ཞེན་རིང་ལུགས་.

རྙིང་སྲོལ་ (ñīŋsöö) old ways/ customs, conservative.

རྙིང་སྲོལ་དགའ་ཞེན་ (ñīŋsöö gashɛn) being partial to old ways/ customs, being conservative.

རྙིང་གསོའི་རིང་ལུགས་ (ñīŋsö riŋluù) the doctrine or principle of reintroducing/ restoring old customs and habits.

རྙིང་ཧྲུལ་ (ñīŋhrüü) old and tattered/ broken/ dilapidated, old and shabby.

རྙིངས་པ་ (ñīŋbə) old, worn out.

རྙིངས་ཚད་ (ñīŋdzɛɛ) sm. རྙིང་ཚད་.

རྙིད་ (ñīi) vi. to wither, to shrivel ¶ མེ་ཏོག་འདི་བརྙིད་འདུག The flower has withered.

རྙིད་སྐམ་ (ñīigam) withering, shriveling; vi.—འགྲོ་ to wither, to shrivel.

རྙིད་དོ་ (ñīido) withered, crumbled, worn out; vi.—ཆགས་ to become withered/ crumbled/ worn out; va.—བཟོ་ to make withered/ crumbled/ worn out.

རྙིད་ནད་ (ñīinɛɛ̀) a disease that causes shriveling/ withering (in plants).

རྙིལ་ (ñīi) gums ¶ རྙིལ་ནད་ Diseases of the gums.

རྙིལ་སྐྲན་ (ñīidrɛn) cancer/ tumor of the gums.

རྙེད་ (ñēè) 1. vi. to find, to discover, to get ¶ ཁོ་ལ་དངུལ་རྙེད་པ་རེད་ He found (some) money.

རྙེད་བཀུར་ (ñēègur) bestowing gifts to show one's respect; va.—ཞུ་.

རྙེད་དཀའ་ (ñēèga) hard to come by, difficult to find.

རྙེད་རྟོགས་ (ñēèdɔg) finding out and knowing; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་རྣམས་རྙེད་རྟོགས་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་ It was not difficult for them to find out what they needed to know.

རྙེད་དངོས་ (ñēèŋöö) goods/ things that have been found.

རྙེད་བརྡ་ (ñēèda) advertisement for things found (lost and found); va.—གཏོང་.

རྙེད་རློམ་ (ñēèlom) ostentatious, conceited (because of one's wealth).

རྙེད་སོན་ (ñēèsön) sm. རྙེད་.

རྙོག: p. བརྙོགས་; f. བརྙོག; imp. རྙོགས་ (ñōg) va. to stir up, to agitate, to cause trouble ¶ ཁོས་ཆུ་བརྙོགས་པ་རེད་ He stirred up the water. ¶ ཁོས་ལས་ཀའི་གོ་རིམ་ཚང་མ་བརྙོགས་བཞག He has caused trouble in doing the work.

རྙོག་ཁྲ་ལུང་པ་གང་ (ñōgdra luŋbagaŋ) many disputes, full of disputes.

རྙོག་འཛིང (ñōgdrug) confusion, trouble, disturbances.

རྙོག་གྲ་ (ñōgdra) sm. རྙོག་དྲ་.

རྙོག་གླེང་ (ñōgleŋ) argument, dispute.

རྙོག་འཁྲུག་ (ñōŋgɛɛ) angry, agitated.

རྙོག་འཁྲུག་འཚོམས་འཁྲུགས་ (ñōŋgɛɛ tsōmdruù) shung. agitated, angry ¶ ནམ་མཁྱེན་རྙོག་འཁྲུག་འཚོམས་འཁྲུག་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་བཞེས་པ་ Please do not hold the slightest anger even for an instant.

རྙོག་ཆེ་བ་ (ñōgcewa) sm. རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་.

རྙོག་དྲ་ (ñōgdra) complication, trouble, problem, confusion, entanglement; va.—སློང་; —བཟོ་ to make trouble/ complications; va.—སེལ་; —སྒྲོང་ to clarify/ straighten out complications or troubles ¶ གནས་ཚུལ་འདིས་རྙོག་དྲ་ཆེན་པོ་བཟོས་པ་རེད་ The news caused a lot of trouble (confusion).

རྙོག་དྲ་ཅན་ (ñōgdrajɛn) sm. རྙོག་དྲ་.

རྙོག་དྲ་ཆེ་བ་ (ñōgdra cēwa) sm. རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་.

རྙོག་དྲ་མེད་པ་ (ñōgdra meèba) simple, uncomplicated, without troubles/ problems.

རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་ (ñōgdra tsābo) complicated, complex, troublesome, entangled, confused ¶ ལས་ཀ་འདི་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་ཞིག་དགས་འདུག This work is very complicated.

རྙོག་དྲ་འཚོང་ (ñōgdra tsōŋ) sm. རྙོག་དྲ་ཤོད་.

རྙོག་དྲ་ལང་ (ñōgdra laŋ) vi. to have trouble/ problems/ confusion arise.

རྙོག་དྲ་ཤོད་ (ñōgdra shöö) va. to cause trouble verbally ¶ ཁོས་ལས་ཁུངས་ལ་བླ་ཡོགས་སྐོར་རྙོག་དྲ་ཤོད་ཀྱི་

འདུག He is causing trouble in the office (verbally) about his salary (conveys he is complaining, etc.).

རྙོག་དྲ་སེལ་ (ñōgdra sēl) see རྙོག་དྲ་.

རྙོག་དྲ་སྲོང་ (ñōgdra sōŋ) see རྙོག་དྲ་.

རྙོག་དྲ་སློང་ (ñōgdra lōŋ) see རྙོག་དྲ་.

རྙོག་དྲུལ་ (ñōgdüü) rubbish, garbage; sludge.

རྙོག་པ་ (ñōgba) 1. a dispute, quarrel. 2. anger. 2. sm. རྙོག་པོ་.

རྙོག་པའི་སེམས་ (ñōgbɛ sēm) disturbed/ agitated/ angry mind, a mind that isn't calm.

རྙོག་པོ་ (ñōgbo) 1. muddy; va.—བཟོ་ to make muddy. 2. for beer: cloudy.

རྙོག་མ་ (ñōgma) 1. unclear, dirty, muddy ¶ ཆུ་རྙོག་མ་ Dirty water. 2. sludge.

རྙོག་མ་གཏིང་སློང་ (ñōgma dīŋloŋ) shung. digging up an old issue/ case again; va.—བྱེད་ ¶ ཞུར་ནས་ཁྲིམས་ཆོད་གཙང་མ་ཐེབ་པའི་གྲོད་གཞི་རྙོག་མ་ཏིང་སློང་བྱེད་མི་ཆོག Once the law case is completely settled you are not allow to dig it up again.

རྙོག་མེད་རྙོག་བཟོ་ (ñōgmeè ñōgso) making unneccessary trouble/ problems, making trouble where there is no trouble; va.—བྱེད་.

རྙོག་ཚེགས་ (ñōgdzeg) sm. རྙོག་འཛིང་.

རྙོག་འཛིང་ (ñōgdziŋ) 1. trouble, turmoil, disturbance; va.—བཟོ་. to cause or make trouble/ turmoil/ disturbances; va.—སེལ་ to clear up trouble/ disturbance/ turmoil; vi.—ལངས་ to have trouble/ turmoil/ disturbances arise; va.—འཕྲད་; —ཐུག to meet with trouble. 2. intricate, complicated.

རྙོག་འཛིངས་ (ñōgdziŋ) sm. རྙོག་འཛིང་.

རྙོག་ཛོབ་ (ñōgdzob) sm. རྙོག་འཛིང་.

རྙོག་གཞི་ (ñōgshi) cause of trouble/ disturbances.

རྙོག་ཟིང་ (ñōgsiŋ) sm. རྙོག་འཛིང་.

རྙོག་བཟོ་ལག་གཞི་ (ñōgso lәbshi) sm. རྙོག་གཞི་.

རྙོག་ཤེལ་ (ñōgshel) frosted glass.

རྙོག་སེ་བ་ (ñōgsewa) 1. slightly complicated. 2. slightly muddy, clouded.

རྙོགས་ (ñōg) 1. imp. of རྙོག. 2. sm. རྙོག.

རྙོགས་ཛོབ་ (ñōgdzob) sm. རྙོག་ཛོབ་.

རྙོང་: p. བརྙངས་; f. བརྙང་; imp. རྙོངས་ 1. va. to stretch out hands/ legs. 2. va. to set out traps. 3. va. to polish walls and floors.

རྙོངས་ (ñōŋ) imp. of རྙོང་.

རྙོངས་པ་ (ñōŋba) sm. གོང་གོང་.

རྙོན་ (ñōn) imp. of རྙན་.

རྙོབ་ (ñōb) vi. to be able to reach ¶ ཡལ་ག་འདི་ངས་རྙོབ་ཀྱི་མི་འདུག I can't reach that branch.

རྙོས་ (ñöö) imp. of རྙ་.

སྙ་ལོ་ (ñālo) a herbal medicine.

སྙ་གེ་སྙོག་གེ་ (ñāge ñōgge) 1. རྙོག་དྲ་. 2. unclear speech.

སྙ་གེ་སྙིགས་གེ་ (ñāge ñīgge) sm. སྙིགས་མ་.

སྙག་སེ་གོ་སེ་ (ñāse gose) complaining, saying things in a fussy or difficult manner, raising a lot of objections to sth., making lots of excuses; va.—ཤོད་.

སྙག་སེ་གོ་སེ་ཚ་པོ་ (ñāse gose tsābo) a person who engages in a lot of སྙག་སེ་གོ་སེ་.

སྙག་ས་སྙིགས་ (ñāgsa ñīg) sm. སྙིགས་མ་.

སྙད་ (ñɛ̄ɛ̀) 1. a pretext/ excuse ¶ ཁོས་ན་ཚ་ཡོད་པར་སྙད་ནས་ལས་ཁུངས་ལ་མ་ཡོང་བ་རེད་ He used being sick as a pretext and didn't come to the office (to work). 2. blaming/ accusing; va.—འཛུགས་; —འདོགས་ to blame, to accuse (falsely); to use (sth.) as a pretext/ excuse. ¶ ཀུན་མ་བརྐུས་པར་སྙད་བཏགས་པ་རེད་ (They) falsely accused him of stealing.

སྙད་ཀ་ (ñɛ̄ɛ̀ga) sm. སྙད་.

སྙད་བཀོ་ (ñɛ̄ɛ̀ gō) 1. va. to tease. 2. va. to instigate/ cause/ provoke a dispute or fight.

སྙད་བརྗོད་ (ñɛ̄ɛ̀jöö) sm. སྙད་གཏམ་.

སྙད་སྙོད་ (ñɛ̄ɛ̀ñöö) sm. སྙད་སེ་སྙོད་སེ་.

སྙད་གཏམ་ (ñɛ̄ɛ̀dam) 1. teasing; va.—ཤོད་. 2. talk that causes quarrels; va.—ཤོད་. 3. talk that blames/ accuses; va.—ཤོད་.

སྙད་བཏགས་རྒྱུ་འཕྲོག (ñɛ̄ɛ̀dag gyundrɔɔ̀) extorting under false pretext, blackmailing; va.—བྱེད་ [Lit. accusing falsely to steal wealth/ money].

སྙད་འདོགས་ (ñɛ̄ɛ̀ dɔg) va. to blame/ accuse falsely.

སྙད་མེད་སྙད་དཀྲི་ (ñɛ̄ɛ̀meè ñɛ̄ɛ̀dri) blaming/ accusing falsely; va.—བྱེད་; va.—ཤོད་.

སྙད་མེད་སྙད་འདོགས་ (ñɛ̄ɛ̀meè ñɛ̄ndɔɔ̀) sm. སྙད་མེད་སྙད་དཀྲི་.

སྙད་གཙེས་ (ñɛ̄ɛ̀dzeè) sm. སྙད་མེད་སྙད་དཀྲི་.

སྙད་འཚོལ་ (ñɛ̄ɛ̀ tsöö) va. to try to find faults (to accuse/ blame).

སྙད་སེ་སྙོད་སེ་ (ñɛ̄ɛ̀se ñöòse) sm. སྙད་སེ་གོ་སེ་.

སྙན་ (ñɛ̄n) 1. ear (h.). 2. abbr. of སྙན་ཅོག, སྙན་པོ་ and སྙན་ཞུ་.

སྙན་སྐད་ (ñɛ̄ngɛɛ̀) pleasant/ interesting talk.

སྙན་སྐོར་ (ñɛ̄ngɔɔ) a type of large gold earring with turquoise inlay.

སྙན་བསྐུལ་ (ñɛ̄ngüü) reminding (h.); va.—ཞུ་ to remind ¶ ང་བར་བླ་དཔོན་གོང་མར་སྙན་བསྐུལ་རིམ་པ་ཞུས་ཀྱང་བཀའ་གསལ་ཐེབས་རིགས་མ་བྱུང་བ་ We have been reminding our superior many times but until now we did not get any answer.

སྙན་བསྐུལ་གསོལ་འདེབས་ (ñɛ̄ngüü sōndeb) reminding a lama about sth. one has asked or requested (h.).

སྙན་ཁུང་སླབ་པ་ (ñɛ̄nguŋ drābbә) sb. who believes what anyone says, a gullible/ impressionable person.

སྙན་ཁུང་དུ་བརྒྱུད་ (ñɛ̄nguŋdu gyüù) vi. to pass on/ transmit teachings.

སྙན་ཁོངས་ (ñɛ̄ngoŋ) included in a report ¶ བདོན་ཁྲ་བུ་དེབ་སྙན་ཁོངས་ཟུར་ཕུལ་ཞུས་པ་ A list of items taken out (from storage) was included in the report.

སྙན་ཁྲ་ (ñɛ̄ndra) sm. སྙན་སེང་.

སྙན་གྱུར་ (ñɛ̄ngyar) shung. abbr. of སྙན་ཞུར་གྱུར་བ་.

སྙན་གྱི་གོང་རྒྱན་ (ñɛ̄ngi koŋgyɛn) earring, ear-ornament.

སྙན་གྱི་དབང་པོ་ (ñɛ̄ngi wāŋbo) ear.

སྙན་གྲགས་ (ñɛ̄ndraà) reputation, prestige, fame (h.) ¶ ཁོང་ལ་སྙན་གྲགས་བྱུང་བ་རེད་ He became famous.

སྙན་གྲགས་བསྐལ་བརྒྱར་གནས་པ་ (ñɛ̄ndraà gɛ̄ɛ gya nɛ̄ɛ̀ba) extremely famous [Lit. fame that will live for 100 eons].

སྙན་གྲགས་ཅན་ (ñɛ̄ndraàjɛn) famous, renowned (h.).

སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ (ñɛ̄ndraà cēmbo) very famous/ renowned (h.).

སྙན་གྲགས་བརྩོན་རྐྱང་ (ñɛ̄ndraà dzōngyaŋ) striving only for fame.

སྙན་གྲགས་ཧམ་ལེན་ (ñɛ̄ndraà hāmlen) claiming credit/ fame that is due to another; va.—བྱེད་.

སྙན་རྒྱབ་བསེར་བུ་ (ñɛ̄ngyәb sērbu) going in one ear and out of the other, not paying attention; va.—གཏོང་.

སྙན་རྒྱུད་ (ñɛ̄n gyoŋ) va. to make a report that instigates trouble for sb.

སྙན་སྒོར་ (ñɛ̄ngɔr) h. of ས་ཀོར་.

སྙན་སྒྲ་སྒྲོག (ñɛ̄ndra drɔɔ̀) va. to shout out sth. good.

སྙན་སྒྲོན་ (ñɛ̄ndrön) 1. report, message, notice (h.); va.—ཞུ་; to report, to apprise, to inform. 2. lecture, speech; va.—གནང་ to give a lecture/ speech.

སྙན་སྒྲོན་པ་ (ñɛ̄ndrönba) shung. a person who is responsible for making reports or keeping senior officials informed.

སྙན་སྒྲོན་ཡིག་ཆ་ (ñɛ̄ndrön yigjә) written report.

སྙན་བརྒྱུད་ (ñɛ̄ngyüù) transmitting/ passing on orally.

སྙན་ངག (ñɛ̄nŋaà) poetry, verse.

སྙན་ངག་མཁན་ (ñɛ̄nŋaàgɛn) sm. སྙན་ངག་པ་.

སྙན་ངག་མཁན་པོ་ (ñɛ̄nŋaà kɛ̄mbo) sm. སྙན་ངག་པ་.

སྙན་ངག་མཁས་དབང་ (ñɛ̄nŋaà kɛ̄ɛ̀waŋ) sm. སྙན་ངག་པ་.

སྙན་ངག་གི་སྒྲ་རྒྱན་ (ñɛ̄nŋaàgi dragyɛn) rhyme in

poetry.

སྙན་ངག་གི་གཞུང་ (ñɛ̄nŋaàgi shu̱ŋ) book of poems.

སྙན་ངག་གློག་བྲྙན་ (ñɛ̄nŋaà drɔ̱gjaŋ) poetry recitation.

སྙན་ངག་བདུན་ཚིག་རྐང་བརྒྱད་མ་ (ñɛ̄nŋaà dü̱ndzig gāŋ gyɛ̱ɛ̀ba) an eight-line poem with seven characters/ syllables per line.

སྙན་ངག་པ་ (ñɛ̄nŋagba) a poet.

སྙན་ངག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ (ñɛ̄nŋaà cɔ̄ɔ̀drig) collection/ anthology of poems.

སྙན་ངག་མེ་ལོང་ (ñɛ̄nŋaà me̱loŋ) title of a book on poetics (translated from Sanskrit).

སྙན་ངག་རིག་པ་ (ñɛ̄nŋaà ri̱gbə) poetry, poetics.

སྙན་ཅོག (ñɛ̄njɔɔ̀) 1. ear (h.). 2. hearing (h.); vi.—གསན་ to hear; va.—གསན་ to listen ¶ཁ་སའི་གསར་འགྱུར་དེ་སྙན་ཅོག་གསན་བྱུང་ངམ་ Did you hear that news yesterday? ¶ཁོང་གི་གཏམ་བཤད་དེ་སྙན་ཅོག་གསན་རོགས་གནང་ Please listen to his speech.

སྙན་ཅོག་སྦྲ་བོ་ (ñɛ̄njɔɔ̀ drābu) sm. སྙན་ཁང་སྦྲ་བ་.

སྙན་ལྕག (ñe̱njaà) reminding (h.).

སྙན་ཆ་དོད་པོ་ (ñe̱nja tö̱öbo) pleasing to the ear.

སྙན་འཇམ་རོལ་མོ་ (ñe̱njam rö̱ömo) light/ soft music (h.).

སྙན་འཇེབས་ (ñɛ̄njeb) sm. སྙན་པོ་.

སྙན་འཇེབས་སྒྲ་གདངས་ (ñɛ̄njeb dra̱daŋ) pleasant tune/ melody.

སྙན་འཇེབས་ངག (ñɛ̄njeb ŋaà) pleasant talk.

སྙན་འཇེབས་ཡིད་དབང་འཕྲོག (ñɛ̄njeb yi̱iwaŋ trɔ̄ɔ̀) melodious, attractive sounding.

སྙན་བརྗོད་ (ñɛ̄njöö̀) sm. སྙན་གཏམ་.

སྙན་སྙན་ལེགས་ལེགས་ (ñɛ̄nñɛn le̱gleg) pleasant to the eyes and ears.

སྙན་སྣང་ (ñɛ̄nñuŋ) shung. to interrupt/ bother.

སྙན་ཏར་ (ñɛ̄ndar) telegram that makes a report; va.—འབུལ་.

སྙན་གཏམ་ (ñɛ̄ndam) 1. pleasing/ pleasant talk. 2. talk that is interesting.

སྙན་གདོད་ (ñɛ̄ndöö̀) listening to sth.

སྙན་ཐོ་ (ñɛ̄ndo) file, document, record; va.—འགོད་ to record, to note in a file/ document.

སྙན་ཐོའི་རེའུ་མིག (ñɛ̄ndö ri̱umig) table, schedule for making notes.

སྙན་དར་ (ñɛ̄ndar) shung. ceremonial scarf accompanying a petition, ceremonial scarf put on statues (h.); va.—སྒྲོན་ to give or put on such a ceremonial scarf.

སྙན་དུ་སྒྲོན་ (ñɛ̄ndu drö̱n) sm. སྙན་དུ་གསོལ་.

སྙན་དུ་གསོལ་ (ñɛ̄ndu sṑö) va. to tell/ report/ inform ¶དམག་འཁྲུགས་སྐོར་དམག་སྤྱི་ཆེ་མོའི་སྙན་དུ་གསོལ་རྒྱུ་ཡིན་ I will inform the commander in chief of the battle.

སྙན་དུ་ལྷོང་ (ñɛ̄ndu lhōŋ) vi. to get a full account/ report ¶ངའི་ཁ་མཆུ་དེའི་སྐོར་གོང་རིམ་གྱི་སྙན་དུ་ལྷོངས་བཞག Concerning my dispute, it has been fully reported to the higher authorities.

སྙན་དུ་ལྷོང་པོ་ (ñɛ̄ndu lhōŋbo) fully reported/ accounted for.

སྙན་བདར་ (ñɛ̄nda) a message/ report to a superior.

སྙན་མནན་ (ñɛ̄n nɛ̄n) sm. སྙན་དུ་གསོལ་.

སྙན་པ་ (ñɛ̄mba) 1. sm. སྙན་གྲགས་. 2. pleasant, interesting (to hear) ¶སྙན་པའི་སྒྲ་ Sounds that are pleasing to hear.

སྙན་པད་ (ñɛ̄nbɛɛ̀) shung. ear ornament worn by officials in tt. (with རྒྱ་ལུ་ཆས་ costumes).

སྙན་པའི་པ་དན་ (ñɛ̄nbɛɛ̀ pa̱dɛn) simile, metaphor.

སྙན་པའི་བསེར་བུ་ (ñɛ̄nbɛɛ̀ sērbu) fame spreading like wild fire.

སྙན་པར་སྨྲ་ (ñɛ̄nbɛ mā) va. to talk in soft/ gentle/ pleasant manner.

སྙན་པོ་ (ñɛ̱mbo) pleasant, interesting ¶ཁོའི་སྐད་ཆ་སྙན་པོ་ཞི་དྲག་འདུག His talk is very interesting.

སྙན་ཕྲ་ (ñɛ̄ndra) shung. a report to authorities saying sth. bad about another, va.—ཞུ་; —ཕུལ་.

སྙན་ཕྲ་ཞུ་ལུགས (ñɛ̄ndra shu̱lɔɔ̀) shung. a report to authorities saying sth. bad things about another ¶ཁོ་པས་བླ་དཔོན་ཚན་པོར་སྙན་ཕྲ་ཞུ་ལོག་ཕུལ་བ་རེད་ He made a report to the superiors of bad things regarding another person.

སྙན་ཕྲིན་ (ñɛ̄ndrin) 1. a letter written in verse. 2. pleasant/ interesting talk.

སྙན་བྲིལ་ (ñɛ̱njil) shung. the long earring worn by tt. government officials.

སྙན་དབང་ (ñɛ̄nwaŋ) abbr. སྙན་གྱི་དབང་པོ་.

སྙན་དབང་འཕྲོག (ñɛ̄nwaŋ trɔ̄ɔ̀) vi. to be attracted by pleasant songs/ talk/ etc.

སྙན་འབུལ་ (ñɛ̄mbüü) request, petition, report, appeal (h.); va.—ཞུ་; —གནང་ ¶བོད་གཞུང་གིས་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་སྙན་འབུལ་ཞུས་པ་རེད་ The Tibetan government appealed to the UN.

སྙན་འབུལ་བརྩེ་གཟིགས་ (ñɛ̄mbüü dzēsii) shung. standard phrase used on petitions requesting that it be brought before a superior to read ¶ངའི་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་གོང་རིམ་ནས་སྙན་འབུལ་བརྩེ་གཟིགས་ཡོད་པ་ཞུ་ Concerning my situation, please look at my petition kindly.

སྙན་འབུལ་ཞུ་ཡིག (ñɛ̄mbüü shu̱yig) a written request/ appeal/ petition/ report.

སྙན་མོ་ (ñɛ̄nmo) sm. སྙན་པོ་.

སྙན་རྩོམ་ (ñɛ̄ndzom) poetry, poem.

སྙན་གཙེར་ (ñɛ̄ndzer) troublesome, annoying, bothersome (to the ear) ¶ད་རེས་ངས་ཁྱེད་ལ་སྙན་གཙེར་མི་ཞུ་མཐུ་མེད་བྱུང་སོང་ This time I have no choice but to bother you.

སྙན་ཚིག (ñɛ̄ndzig) 1. pleasant sounding words ¶གཡོ་སྒྱུའི་སྙན་ཚིག Pleasant words that are deceitful. 2. poetic language, poems.

སྙན་ཚིག་གླུ་གཞས་ (ñɛ̄ndzig lūshɛɛ̀) poems and songs.

སྙན་ཚིག་སྦྲིང་ཡིག (ñɛ̄ndzig dri̱ŋyig) sm. སྙན་འཕྲིན་.

སྙན་ཚིག་དབྱངས་ཏ་ (ñɛ̄ndzig yāŋda) reading a verse/ poem in the form of a song.

སྙན་ཚིག་ཟློས་གར་ (ñɛ̄ndzig dö̱ögar) a drama in verse.

སྙན་ཚིག་ལོ་རྒྱུས་ (ñɛ̄ndzig lu̱gyüü) 1. history of verse/ poems. 2. history written in verse.

སྙན་ཞུ་ (ñɛ̄nshu) report, account; petition, appeal, request (h.); va.—ཞུ་; —གཏོང་; —འབུལ་ to report, to give an account, to petition, to appeal, to request ¶ཁྱེད་རང་གི་གྱོད་གཞི་འདིའི་སྐོར་ལྷ་སར་སྙན་ཞུ་བཀའ་སྐོར་མ་ཞུས་པར་ངས་ཐག་ཆོད་ཀྱི་མ་རེད་ Concerning your case, I cannot decide without reporting to Lhasa for further instructions.

སྙན་ཞུ་བཀའ་སྐོར་ (ñɛ̄nshu gāgɔɔ) reporting and asking for further instructions.

སྙན་ཞུ་གསལ་རྗེན་ (ñɛ̄nshu sɛɛ̄jen) shung. reporting clearly to one's superior.

སྙན་ཞུར་བསྒྱུར་ (ñɛ̄nshu gya̱r) shung. to file a lawsuit ¶སྙན་ཞུར་བསྒྱུར་བ་བཀའ་ཁྲིམས་ཚོད་ལོང་ཡིན་པ་ (His) filing a lawsuit is because of his taking the measure of the court (and thinking he can win).

སྙན་ཞུས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་ (ñɛ̄nshügi shi̱bbar) shung. investigating after reporting the matter ¶གོང་རིམ་ལ་སྙན་ཞུས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བྱས་དོན་དེ་སྐོར་ཉེ་སྐྱེར་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ཐག་གཅོད་བྱུང་འདུག་དོན་ After bringing the matter before the superiors and investigating, we came to the conclusion that this matter was settled in a biased manner.

སྙན་ཟིན་ (ñɛ̄nsin) draft petition.

སྙན་གཡུ་ (ñɛ̄nyu) turquoise earring.

སྙན་ལ་འཁྱོལ་ (ñɛ̄nla kyȫö) vi. to reach sb.'s ears ¶གནས་ཚུལ་དེ་གོང་རིམ་གྱི་སྙན་ལ་འཁྱོལ་བཞག This news reached the ears of the higher authorities.

སྙན་ཤལ་ (ñɛ̄nshɛɛ) 1. white ceremonial scarf. 2. earlobe. 3. earring, ear-ornament.

སྙན་ཤས་ (ñɛ̄nshɛɛ̀) sm. སྙན་གཙེར་.

སྙན་ཤོག (ñɛ̄nshɔɔ̀) sm. སྙན་ཞུ་.

སྙན་གཤོག (ñɛ̄nshɔɔ̀) auricle (of ear).

སྙན་སུམ་ (ñɛ̄nsum) abbr. of Tibetan poetics and grammar.

སྙན་སེང་ (ñɛ̄nseŋ) a report, account; va.—ཞུ་; —བྱེད་ to report, to make an account.

སྙན་གསང་ (ñɛnsaŋ) sm. སྙན་སེང་.

སྙན་གསང་པོ་ (ñɛn sāŋbo) 1. a keen sense of hearing. 2. sb. who has many channels for hearing things. 3. reporting clearly/ succinctly to a superior.

སྙན་གསན་ (ñɛnsɛn) sm. སྙན་ཞུ་.

སྙན་གསན་གདོང་ (ñɛnsɛn dōŋ) shung. va. to announce the coming of the Dalai Lama's procession on the road by playing the Tibetan clarinet.

སྙན་གསན་འབེབས་ (ñɛnsɛn beb) va. to send a message/ report/ appeal/ petition to superior ¶ སང་ཉིན་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་དགོས་པའི་སྙན་གསན་འབེབས་དགོས་ You should send a message to come to the meeting tomorrow.

སྙན་གསལ་ (ñɛnsɛɛ) shung. as was written in the report/ petition ¶ ཁང་རྙིང་རྩ་བཤིག་གིས་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་སྙན་གསལ་ཁང་དེབ་གསར་བཀོད་བྱས་པ་ We demolished the old house and built a new one as was written in the report.

སྙན་གསེང་ (ñɛnsɛŋ) sm. སྙན་སེང་.

སྙན་གསོལ་ (ñɛnsöö) sm. སྙན་དུ་གསོལ་.

སྙན་བསྙུན་ (ñɛnsün) sm. སྙན་གཙེར་.

སྙན་སྦྱབ་ (ñɛndrəb) abbr. of སྙན་ཚིག་སྦྱབ་པོ་.

སྙན་ལྷན་ནེར་གསན་ (ñɛnlhɛn nɛrsɛn) listening very carefully, paying careful attention ¶ ངས་ཞུས་པ་དེར་རྒན་ལགས་ཀྱི་སྙན་ལྷན་ནེར་གསན་སོང་ What I said was listened to carefully by my teacher.

སྙན་ལྷོང་ས་ཞུ་ (ñɛnlhoŋ shu) va. to report sth. in detail.

སྙབ་སྙབ་ (ñəbñəb) sm. ཉབ་ཉབ་.

སྙམ་ (ñām) 1. vi. to think, to wonder, to imagine (h.) ¶ ཚལ་ཞིང་ནང་དུ་ནས་ནོག་ཙམ་བཏབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ་བྱུང་ I thought why did (they) plant a little barley in a vegetable garden. 2. (vb. "to be" + — པའི་) as if ¶ ཕྱི་རྒྱལ་བ་དེ་བོད་པ་རེད་སྙམ་པའི་བོད་སྐད་ཡག་པོ་རྒྱག་གི་འདུག That Westerner speaks good Tibetan as if he were a Tibetan. ¶ ང་ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་རེད་སྙམ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་རེད་ We believed he would help us.

སྙམ་དུ་འཛིན་ (ñāmdu dzin) sm. སྙམ་.

སྙམ་དུ་བསམ་ (ñāmdu sām) sm. སྙམ་.

སྙམ་དུ་སེམས་ (ñāmdu sēm) sm. སྙམ་.

སྙམ་མེ་སྙོམ་མེ་ (ñāmme ñōme) empty/ idle talk.

སྙལ་ཚོད་ (ñɛɛdzöö) sm. བསྙལ་ཚལ་.

སྙལ་བཟོ་ལས་ཚན་ (ñɛɛso lɛɛdzɛn) sm. བསྙལ་བཟོ་ལས་ཚན་.

སྙི་ (ñī) 1. name of a lineage in Dakpo. 2. sm. སྙི་. 3. abbr. of སྙི་པོ་.

སྙི་མཁྲེགས་ (ñīdreg) abbr. tender and hard.

སྙི་ནད་ (ñīnɛɛ̀) osteomalacia.

སྙི་པོ་ (ñību) soft, flexible, pliable.

སྙི་བ་ (ñīwə) 1. fresh wet dung. 2. the bulb of fritillary. 3. soft, pliable, flexible.

སྙི་བོ་ (ñību) sm. སྙི་པོ་.

སྙི་མ་ (ñīmə) sm. སྙི་མ་.

སྙི་མོ་ (ñīmu) sm. སྙི་བ་.

སྙི་ཤིང་ (ñīshiŋ) sm. མཉེན་ཤིང་.

སྙི་ཤུན་ (ñīshün) thin/ flexible/ pliant skin.

སྙི་སའི་གྲོ་མ་ (ñīsɛ troma) a bully [Lit. sweet potatoes from soft earth].

སྙི་སྲ་ (ñīdrəb) soft and hard.

སྙིག: p. བསྙིགས་; f. བསྙིག; imp. སྙིགས་ (ñīī) va. to throw away the useless parts ¶ འབྲུའི་ནང་གི་ས་རྡོ་བསྙིགས་པ་རེད་ (They) threw away (picked out or sifted) the earth and stones in the grain.

སྙིག་དུལ་ (ñīgdüü) garbage, refuse.

སྙིགས་ (ñīg) 1. vi. to fall/ sink to the bottom. 2. imp. of སྙིག. 3. va. to be left behind ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ན་ཚང་སློབ་སྦྱོང་ཕོག་རྗེས་སུ་སྙིགས་སོང་ Because the child got ill he got left behind in his studies. 4. abbr. of སྙིགས་མ་.

སྙིགས་སྒམ་ (ñīggam) garbage can.

སྙིགས་སྒྲོམ་ (ñīgdrom) garbage can/ basket.

སྙིགས་གདོར་བཅུད་ལེན་ (ñīgdɔɔ jüülen) sm. སྙིགས་འདོར་བཅུད་ལེན་.

སྙིགས་དུས་ (ñīgdüü) era/ time/ period of degeneration.

སྙིགས་འདོར་བཅུད་ལེན་ (ñīŋdɔɔ jüülen) keep the good and discard the bad ¶ ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུས་སྙིགས་དོར་བཅུད་ལེན་བྱེད་དགོས་ When you study abroad you should discard what is bad and keep what is good [Lit. discard the dregs and take in that which is nutritious].

སྙིགས་མ་ (ñīgmə) 1. sediment, refuse, siftings, dregs, scum. 2. degenerate ¶ སྙིགས་མའི་དུས་ A degenerate era. 3. leftover (in negative sense) ¶ ཚོང་ཟོག་སྙིགས་མ་ Leftover merchandise (goods not sold).

སྙིགས་མ་འདྲུལ་འཛིན་ (ñīgmə dündzin) archaeology.

སྙིགས་མ་འདྲུལ་འཛིན་གྱི་སྔོག་འཚོལ་ (ñīgmə dündzingi ŋɔ̄gdzöö) archaeological excavation.

སྙིགས་མའི་རྒྱུད་མདངས་ (ñīgmɛ güüdaŋ) shung. the manner of degeneration.

སྙིགས་མའི་དུས་ (ñīgmɛ tüü) sm. སྙིགས་དུས་.

སྙིགས་རོ་ (ñīgro) sm. སྙིགས་མ་.

སྙིགས་རོ་གཙང་འདུད་ (ñīgro dzāŋbüü) discarding or throwing away the dregs/ garbage.

སྙིགས་རོ་གསུམ་གྱི་འབག་བཙོག (ñīgro sūmgi bagdzön) pollution from the three industrial wastes (gas, liquids, residues).

སྙིགས་སེལ་བཟོ་ཁང་ (ñīgsel sogaŋ) refinery.

སྙིགས་བསགས་ (ñīg sāà) va. to precipitate sth. out.

སྙིང་ (ñīŋ) 1. heart. 2. mind, consciousness.

སྙིང་དཀར་ (ñīŋgar) 1. kind/ good/ generous heart. 2. white chest (usu. dogs and bears) [Lit. white heart].

སྙིང་ཀུ་མཁན་ (ñīŋ gūñɛn) sb. who has illicit sexual relations with a married man or woman.

སྙིང་སྐྱ་བབ་ (ñīŋ gyābəb) a type of heart disease.

སྙིང་ཁ་ (ñīŋgə) heart ¶ སྙིང་ཁ་འཕར་ཤུགས་ Heartbeat.

སྙིང་ཁ་ནས་དོན་སྒྲབས་ (ñīŋ kānɛ töndrəb) being extremely frightened [Lit. one's heart about to come out of the mouth].

སྙིང་ཁ་འཕར་གྲངས་ (ñīŋgə pārdraŋ) heart rate.

སྙིང་ཁ་འབྱེད་པའི་ཁྲག་ཤེད་ (ñīŋgə cɛ̄ɛ̀bɛ trāgsheè) diastolic blood pressure.

སྙིང་ཁང་ (ñīŋgaŋ) atrium (of heart), ventricle.

སྙིང་ཁམས་ (ñīŋgam) 1. the heart. 2. state of mind. 3. courage, bravery.

སྙིང་ཁམས་ཀྱི་ནད་ (ñīŋgamgi nɛ̀ɛ̀) heart disease; vi.—ལང་ས་ to have a heart attack, to get heart disease.

སྙིང་ཁམས་ཁྲག་རྩའི་མ་ལག (ñīŋgam trāgdzɛ malaà) cardiovascular system.

སྙིང་ཁོག (ñīŋgɔɔ̀) sm. སྙིང་ཁང་.

སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ (ñīŋgoŋ rüübɛ dīŋ) from the bottom/ depth of (my) heart.

སྙིང་ཁྲག (ñīŋdraà) the blood in the heart; vi.—རྒྱས་ to suddenly get angry.

སྙིང་ག (ñīŋgə) sm. སྙིང་ཁ་.

སྙིང་གར་ཚེར་མདའ་ཕོག (ñīŋgar tsēnda pɔ̄ɔ̀) vi. to get hurt deeply (emotionally) [Lit. a thorn arrow hits the heart].

སྙིང་གས་མཁྲིས་ཐོར་ (ñīŋgɛ triidɔɔ) sm. སྙིང་མགོ་གཞུག་ལོག.

སྙིང་གས་བླ་ཐོར་ (ñīŋgɛ lādɔɔ) sm. སྙིང་གས་བླ་འདར་.

སྙིང་གས་བླ་འདར་ (ñīŋgɛ lādar) being frightened out of one's wits, terror-stricken.

སྙིང་གི་ཆུང་ལོ་ (ñīŋgi cūŋlo) sweetheart.

སྙིང་གི་ན་ཚ་ (ñīŋgi nadza) 1. heart illness. 2. deep-seated hatred/ grudge.

སྙིང་གི་ནོར་བུ་ (ñīŋgi norbu) beloved, sweetheart.

སྙིང་གི་སྙུན་མནར་ (ñīŋgi ñünnar) heart attack, heart disease/ illness.

སྙིང་གི་འཕར་སྟངས་ (ñīŋgi pārdaŋ) rhythm of the heartbeat.

སྙིང་གི་འཕར་སྟངས་མ་སྙོམས་པ་ (ñīŋgi pārdaŋ mañomba) arrhythmia.

སྙིང་གི་འཕར་ཚད་ (ñīŋgi pārdzɛɛ̀) heart rate.

སྙིང་གི་རྩ་ (ñīŋgi dzā) valves of the heart.

སྙིང་གི་གཟུངས་སུ་བཀོད་ (ñiŋgi suŋsu göö) va. to take to heart.

སྙིང་གི་ཤ་གནད་ (ñiŋgi shānɛɛ̀) sm. སྙིང་ཤ་.

སྙིང་གྲང་སྡོང་སྡེ་ (ñiŋdraŋ dōŋde) feeling of sadness.

སྙིང་གྲོགས་ (ñiŋdrɔɔ̀) sweetheart, boyfriend, girlfriend.

སྙིང་གློ་གྲི་གསུམ་ (ñiŋlo dresum) the three: heart, lungs and throat.

སྙིང་མགོ་དིང་ལོག (ñiŋgo diŋlɔɔ̀) sm. སྙིང་མགོ་གཞུག་ལོག.

སྙིང་མགོ་གཞུག་ལོག (ñiŋgo shuglɔɔ̀) vi. to be frightened out of one's wits.

སྙིང་འགུལ་ (ñiŋgüü) sm. སྙིང་འཕར་.

སྙིང་འགུལ་ལྡ་འདར་ (ñiŋgüü lādar) sm. སྙིང་མགོ་གཞུག་ལོག.

སྙིང་སྒྲ་ (ñiŋdra) sound of the heart beating.

སྙིང་ཅན་ (ñiŋjɛn) courage, bravery ¶ མི་སྙིང་ཅན་ A brave person.

སྙིང་གཅེས་གཅེས་ (ñiŋ jèèjeè) lovingly; va.—བྱེད་ to love, to cherish.

སྙིང་གཅུས་ (ñiŋjüü) untruthful, dishonest.

སྙིང་བཅང་ (ñiŋjaŋ) holding in one's heart (remembering); va.—བྱེད་ ¶ ཁེ་ཁོན་སྙིང་བཅང་བྱས་ནས་ང་ལ་ཁོན་ལན་སློག་རྩིས་བྱེད་ཀྱི་འདུག (He) holds hatred in his heart so he is planning revenge against me.

སྙིང་བཅངས་ (ñiŋjaŋ) sm. སྙིང་བཅང་.

སྙིང་བཅུད་ (ñiŋjüü) 1. crystallization. 2. the essence.

སྙིང་ཆུ་ (ñiŋju) dropsy of the heart.

སྙིང་ཆུང་ (ñiŋjuŋ) sm. སྙིང་ཆུང་ཆུང་.

སྙིང་ཆུང་ཆུང་ (ñiŋ cūŋjuŋ) timid, meek, cowardly.

སྙིང་ཆེན་ (ñiŋjen) sm. སྙིང་ཆེན་པོ་.

སྙིང་ཆེན་པོ་ (ñiŋ cēmbo) brave, courageous.

སྙིང་འཆུ་ (ñiŋ cū) sm. ཡིད་འཕྲོག.

སྙིང་རྗེ་ (ñiŋje) 1. compassion, mercy, kindness; va.—བྱེད་; —ལྟ་ to act/ treat with compassion; vi.—སྐྱེ་ to get the feeling of compassion. 2. an expression of sympathy (sth. like "poor thing" or "what a pity").

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ (ñiŋje cēmbo) compassionate, merciful, kind.

སྙིང་རྗེ་སྙོམས་པ་ (ñiŋje ñōmba) to be compassionate equally to all.

སྙིང་རྗེ་པོ་ (ñiŋ jebo) beautiful, pretty; va.—བཟོ་ to make pretty, to dress up.

སྙིང་རྗེ་སྦར་ཚོད་བསྒྱུས་པ་ (ñiŋje bardzöö giibə) shung. pretending to be generous but actually short changing the people by giving them less than what they are entitled.

སྙིང་རྗེ་བྲལ་བ་ (ñiŋje trɛɛwa) sm. སྙིང་རྗེ་མེད་པ་.

སྙིང་རྗེ་མི་འདོར་བ་ (ñiŋje midɔɔba) sm. སྙིང་རྗེ་མི་ལྷོད་པ་.

སྙིང་རྗེ་མི་ལྷོད་པ་ (ñiŋje milhööba) continuously acting with compassion.

སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ (ñiŋje meèba) without compassion, inhuman, barbarous, heartless.

སྙིང་རྗེ་མོ་ (ñiŋjemo) sm. སྙིང་རྗེ་པོ་.

སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་ (ñiŋjee migbə) the object of one's compassion.

སྙིང་རྗེའི་གློང་དུ་ཚུད་ (ñiŋje lōŋdu tsüü) va. to have great compassion.

སྙིང་རྗེའི་ལྷ་ (ñiŋjee lhā) the compassionate Buddha (Avaloketishvara).

སྙིང་རྗེས་མི་བཟོལ་བ་ (ñiŋjeè mishööwa) va. to not abandon being compassionate.

སྙིང་ཉེ་ (ñiŋñe) close, dear, loved ¶ ང་སྙིང་ཉེ་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ I have a close friend.

སྙིང་ཉེ་བ་ (ñiŋñewa) sm. སྙིང་ཉེ་.

སྙིང་ཉེ་བའི་སྐད་ཆ་ (ñiŋñewɛ gɛɛ̀ja) expressing one's innermost feelings/ thoughts in speech.

སྙིང་ཉེ་བའི་ཁྲག་རྩ་མཉམ་འཁོར་ (ñiŋñewɛ trāgdza ñamgɔɔ) very close friends [Lit. close friends whose blood circulates together].

སྙིང་ཉེ་ལགས་ (ñiŋñelaà) term of address for the wives of middle class people such as merchants.

སྙིང་ཉེའི་གྲོགས་པོ་ (ñiŋjee trogbo) bosom friend.

སྙིང་སྙིང་ (ñiŋñiŋ) term of address for girls of middle strata.

སྙིང་ཏིག (ñiŋdig) sm. སྙིང་ཐིག.

སྙིང་གཏད་ (ñiŋ dɛɛ̀) va. to trust, to reveal one's innermost thoughts and feelings to sb. ¶ ངས་ཁོ་ལ་སྙིང་གཏད་ནའང་ཁོས་ང་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མ་བྱུང་ Even though I trusted him he didn't do well by me.

སྙིང་གཏམ་ (ñiŋdam) one's innermost feelings or thoughts; va.—ཤོད་ to tell a secret, to express/ reveal one's innermost feeling/ thoughts.

སྙིང་རྟོགས་ཐིག་རིས་ཁང་ (ñiŋdog tigriìgaŋ) electrocardiograph room.

སྙིང་སྟོན་ (ñiŋdön) sm. སྙིང་གཏད་.

སྙིང་སྟོན་པའི་སྐད་ཆ་ (ñiŋdönbɛ gɛɛ̀ja) sm. སྙིང་གཏམ་.

སྙིང་སྟོབས་ (ñiŋdob) enthusiasm; spirit; va.—སྤེལ་ to do things to encourage/ increase/ spread/ instill enthusiasm; vi.—སྐྱེ་ to have enthusiasm/ spirit grow/ arise ¶ གྲྭ་པ་ཚོར་གསར་བརྗེའི་སྙིང་སྟོབས་སྤེལ་ནའང་ཁོང་ཚོས་ལག་ལེན་བསྟར་མེད་པ་རེད་ Even though they did things to increase the monk's revolutionary spirit, they (the monks) did not put it to practice.

སྙིང་སྟོབས་གྱེན་འཕྱུར་ (ñiŋdob gyenjur) full of enthusiasm.

སྙིང་སྟོབས་ཅན་ (ñiŋdobjɛn) enthusiastic, spirited.

སྙིང་སྟོབས་ཆུང་ཆུང་ (ñiŋdob cūŋjuŋ) 1. not enthusiastic. 2. not brave.

སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ (ñiŋdob cēmbo) 1. enthusiastic. 2. brave, courageous, spirited.

སྙིང་སྟོབས་དྲག་པོ་ (ñiŋdob tragbo) courageous and powerful.

སྙིང་སྟོབས་ཞན་པ་ (ñiŋdob shɛmba) sm. སྙིང་སྟོབས་ཆུང་ཆུང་.

སྙིང་བསྟན་ (ñiŋ dɛn) p. of སྙིང་སྟོན་.

སྙིང་ཐག་པ་ (ñiŋ tāgba) sincere, genuine, earnest.

སྙིང་ཐག་པ་ནས་ (ñiŋ tāgbanɛ) from the bottom of the heart, sincerely, genuinely, earnestly ¶ ཁོས་མི་དམངས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He spoke sincerely to the people.

སྙིང་ཐག་རིང་བ་ (ñiŋtaà riŋwa) not close (in relationships).

སྙིང་ཐིག (ñiŋtig) sm. སྙིང་བཅུད་.

སྙིང་ཐུམ་ (ñiŋdum) pericardium.

སྙིང་འཐིབས་ (ñiŋ tib) vi. to be or feel lethargic/ tired/ dull.

སྙིང་དུ་སྡུག་པ་ (ñiŋdu dugba) attractive, captivating, pretty, beautiful.

སྙིང་དུ་འབབ་པ་ (ñiŋdu babba) sm. སྙིང་དུ་སྡུག་པ་.

སྙིང་དོན་ (ñiŋdön) essential or main meaning/ significance, heart/ crux of the matter ¶ རྩོམ་ཡིག་འདིའི་སྙིང་དོན་ག་རེ་རེད་ What is the main meaning of this article.

སྙིང་དོན་ལྡེ་བ་ (ñiŋdön dēwa) sm. སྙིང་དོན་.

སྙིང་དོམ་ (ñiŋdom) a red tassle that hangs around a horse's chest.

སྙིང་གདོས་ (ñiŋdöö) courage, bravery.

སྙིང་འདར་ (ñiŋ dar) vi. to tremble with fear.

སྙིང་འདོད་ (ñiŋdöö) 1. desire, wish, craving. 2. (vb + —) to want to do the verbal action. ¶ ང་ཁ་ལག་ཟ་སྙིང་འདོད་གིས་ I want to eat food.

སྙིང་འདོད་པོ་ (ñiŋ dööbo) sm. སྙིང་འདོད་.

སྙིང་ལྡིང་ (ñiŋdiŋ) sm. སྙིང་འཕྱོ་.

སྙིང་སྡུག (ñiŋduù) sweetheart, girlfriend, lover.

སྙིང་བདར་བའི་སྒྲ་ (ñiŋdarwɛ dra) heart murmur.

སྙིང་བསྡུས་ (ñiŋdüü) summary, outline.

སྙིང་ན་ (ñiŋ na) 1. vi. to be very painful/ hurtful ¶ ཁོས་ང་ལ་སྙིང་ན་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་བྱུང་ He said sth. that was very painful to me (said sth. that made my heart hurt). 2. abbr. of སྙིང་གི་ན་ཚ་.

སྙིང་ནད་ (ñiŋnɛɛ̀) 1. hatred, enmity, grudge; va.—བསང་ས་ to eliminate/ overcome hatred; va.—རྩོད་ to express one's hatred. 2. heart/ coronary

disease ༑ སྙིང་ནད་སྡེ་ཚན་ Coronary disease department.

སྙིང་ནད་ཁ་ལེ་ནག་པོ་ (ñīŋnεὲ kāle nagbo) one of seven types of heart disease in tt. medicine.

སྙིང་ནས་ (ñīŋnεὲ) from the heart, really, truly ༑ སྙིང་ནས་དགའ་པོ་བྱུང་ I really liked it.

སྙིང་ནུས་ (ñīŋnüù) strength of the heart.

སྙིང་ནོར་ (ñīŋnɔɔ) the most precious ༑ ཅ་ལག་དེ་ངའི་སྙིང་ནོར་རེད་ That thing is my most precious (possession).

སྙིང་གནོན་ (ñīŋ nön) 1. va. to suppress anger. 2. a fine, punishment.

སྙིང་ན་ (ñīŋna) auricle.

སྙིང་པར་ (ñīŋbar) electrocardiogram, electrocardiograph.

སྙིང་པོ་ (ñīŋbu) sm. སྙིང་དོན་.

སྙིང་པོ་ལྔ་ (ñīŋbu ŋā) the five essentials: brown sugar, melted butter, honey, seasame oil and salt.

སྙིང་པོ་ཆེ་ (ñīŋbuje) brave, courageous.

སྙིང་པོ་ཟིན་འགོད་ (ñīŋbu tō gö̤ö̤) va. to take notes of the main points.

སྙིང་པོ་བསྡུས་ (ñīŋbu dṳ̈ṳ̈) va. to collect/ condense/ the main points (of sth).

སྙིང་པོ་མེད་པ་ (ñīŋbu meèba) meaningless, pointless, nonsensical.

སྙིང་པོར་འཛིན་ (ñīŋbor dzin) to consider sth. as the essence/ central point/ main significance or task ༑ དེང་སང་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་ལས་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ These days (they) consider development as the main task.

སྙིང་པོར་དབེན་པ་ (ñīŋbor wēnba) sm. སྙིང་པོ་མེད་པ་.

སྙིང་པོས་དབེན་པ་ (ñīŋbö̤ö̤ wēnba) sm. ནང་དོན་མེད་པ་.

སྙིང་སྤོ་ (ñīŋ bō) va. to transplant a heart.

སྙིང་ཕུར་ཐེབས་ (ñīŋbur tēb) vi. to leave an indelible mark, to be unforgettable.

སྙིང་ཕུར་འདེབས་ (ñīŋbur deb) va. to encourage sb. by giving them advice.

སྙིང་འཕག (ñīŋ pāà) 1. vi. to have one's heart beat. 2. sm. རྡེང་གཡུག.

སྙིང་འཕག་མཚམས་ཆད་ (ñīŋ pāà tsāmjεὲ) vi. to die [Lit. to have one's heart stop beating].

སྙིང་འཕར་ (ñīŋbar) sm. རྡེང་འཕག.

སྙིང་འཕར་རླབས་རིས་ (ñīŋbar lābrii) sm. རྡེང་པར་.

སྙིང་འཕྱོ་ (ñīŋjo) vi. to have one's heart pound with happiness/ excitement.

སྙིང་འཕྱོ་ལྡིང་བྱེད་ (ñīŋjo diŋjeè) sm. སྙིང་འཕྱོ་.

སྙིང་འཕྱོས་ (ñīŋjö̤ö̤) one of the seven heart diseases in Tibetan medicine.

སྙིང་དབང་ (ñīŋwaŋ) the heart.

སྙིང་འདྲོ་བ་ (ñīŋdrowa) (vb.+ —) to want to do the verbal action ༑ ལས་མེད་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་སྙིང་འདྲོ་བས་ Because he wanted to stay at home without working.

སྙིང་དབུས་ (ñīŋwüù) center/ middle of the heart; va.—སུ་བཅང་ to keep in mind/ heart ༑ བླ་མའི་བཀའ་སློབ་སྙིང་དབུས་སུ་བཅངས་པ་རེད་ We kept the lama's advice in our heart/ mind.

སྙིང་དབུས་སུ་བཅང་ (ñīŋwüüsu jāŋ) va. to keep in mind/ heart ༑ བླ་མའི་བཀའ་སློབ་སྙིང་དབུས་སུ་བཅངས་པ་རེད་ We kept the lama's advice in our heart/ mind.

སྙིང་འབྲས་ (ñīŋdεὲ) cancer of the heart.

སྙིང་མ་རྗེ་ (ñīŋməje) an exclamation of compassion: "what a pity/ shame."

སྙིང་མེ་ (ñīŋme) a traditional Tibetan illness characterized by symptoms such as anger/ uneasiness, rapid heart beat.

སྙིང་མེད་ (ñīŋmeè) gutless, cowardly, not brave.

སྙིང་མེད་ཁོག་སྟོང་ (ñīŋmeè kōgdoŋ) having no substance; shallow.

སྙིང་རྩ་ (ñīŋdza) a pulse used to check the heart in Tibetan medicine.

སྙིང་རྩ་འཁྲུགས་ (ñīŋdza trüù) vi. to be extremely angry.

སྙིང་རྩ་འགགས་ (ñīŋdz gaà) vi. to have a myocardial infarction.

སྙིང་རྩ་ནས་ (ñīŋdzanε) sm. སྙིང་ཐག་པ་ནས་.

སྙིང་རྩ་འཕག་གྲངས་འཇལ་འཁོར་ (ñīŋdza pāgdraŋ trüügɔɔ) electrocardiograph machine.

སྙིང་རྩ་འཕག་གྲངས་འབྲི་ཤོག (ñīŋdza pāgdraŋ trishoò) electrocardiograph machine paper.

སྙིང་རྩ་འཕར་ (ñīŋdza pār) vi. to be beating/ pulsating (heart).

སྙིང་རྩའི་ནད་རིགས་ (ñīŋdzε nεèrig) cardiovascular diseases.

སྙིང་རྩེ་ (ñīŋdze) the apex of the heart, apex cordis.

སྙིང་བརྩེ་བ་ (ñīŋ dzēwa) beloved.

སྙིང་བརྩེ་བའི་ཞིང་ (ñīŋ dzēwε shiŋ) the object of one's love.

སྙིང་ཚ་སྐྱུ་རུ་རུ་ (ñīŋdza gyūruru) sm. སྙིང་ཚ་ལོང་ལོང་.

སྙིང་ཚ་བ་ (ñīŋ tsāwa) feeling disappointed/ dismayed/ troubled.

སྙིང་ཚ་ལོང་ལོང་ (ñīŋtsa loŋloŋ) extremely frightened/ scared/ afraid; vi.—བྱེད་.

སྙིང་ཚད་ (ñīŋdzεὲ) one of the seven heart diseases in tt. medicine.

སྙིང་ཚིམ་ (ñīŋ tsīm) 1. vi. to have one's wishes satisfied/ fulfilled. 2. vi. to be happy at the misfortune of one's enemy.

སྙིང་ཚིམ་དཀྲུགས་ (ñīŋdzim drūù) sm. སྙིང་ཚིམ་བགྲང་.

སྙིང་ཚིམ་བགྲང་ (ñīŋdzim draŋ) va. to say sth. to sb. one dislikes like "serves you right" when sth. bad happens to them ༑ ང་ཡིག་ཚད་མ་ལོན་ཙང་ཁོས་ང་ལ་ཕན་པོ་བྱུང་ཞེར་ནས་སྙིང་ཚིམ་བགྲང་བྱུང་ Because I did not pass the exam, he was happy at my misfortune and said "serves you right".

སྙིང་ཚིམ་བདར་ (ñīŋdzim dar) sm. སྙིང་ཚིམ་བགྲང་.

སྙིང་ཚིམ་འདེབས་ (ñīŋdzim deb) sm. སྙིང་ཚིམ་བགྲང་.

སྙིང་ཚིམ་པོ་ (ñīŋ dzīmbu) 1. satisfied, content. 2. happy at an enemy's misfortune.

སྙིང་ཚིལ་ (ñīŋdzil) fat around the heart; va.—དཀྲུག to make sb. very angry (on purpose).

སྙིང་འཚུབ་ (ñīŋdzub) nervous; excitable, apprehensive; vi.—ལང་ to get nervous/ excited/ apprehensive.

སྙིང་ཞི་ (ñīŋshi) vi. to have one's mind calm down/ cool down/ subdue.

སྙིང་ཞོ་ཤ་ (ñīŋshosha) the kernel of wild jujube.

སྙིང་བཞེས་ (ñīŋ shö̤ö̤) 1. sm. སེམས་གསོ་གཏོང་. 2. va. to tell/ reveal a secret.

སྙིང་གཟེར་ (ñīŋser) pain in the heart, angina pectoris; vi.—རྒྱག; —ལང་ to have pain in the heart.

སྙིང་གཡས་ཁོག་ཆུང་ (ñīŋyεὲ kōgjuŋ) right ventricle.

སྙིང་གཡུག (ñīŋ yüù) 1. vi. to have one's heart pound (as an illness), to have the heart palpitate ༑ ཁོང་སྙིང་ཞི་དྲག་གཡུགས་ཙང་སྨན་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ He went to the hospital when his heart started palpitating quickly.

སྙིང་གཡོན་ཁོག་ཆུང་ (ñīŋyön kōgjuŋ) left ventricle.

སྙིང་རིང་བ་ (ñīŋ riŋwə) no love/ affection.

སྙིང་རེ་རྗེ་ (ñīŋreje) sm. སྙིང་རྗེ་.

སྙིང་རེ་ཚིམ་ (ñīŋredzim) sm. སྙིང་ཚིམ་.

སྙིང་རུས་ (ñīŋrüù) diligence, fortitude, persistence, will power; va.—བྱེད་.

སྙིང་རུས་ཆེན་པོ་ (ñīŋrüù cēmbo) diligent, hard working, persevering, persistence, strong willed ༑ ཁོང་སྙིང་རུས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་མགྱོགས་པོ་བྱུང་སོང་ Because he is very diligent he improved quickly in his studies.

སྙིང་རླུང་ (ñīŋluŋ) 1. a kind of illness characterized by being sad/ depressed; vi.—ཞུགས་; —ལང་; —སྐྱང་ to be sad/ depressed; va.—སངས་ to get over depression/ sadness ༑ མོ་སྙིང་རླུང་ཞུགས་ནས་ཚེ་ལས་འདས་པ་རེད་ She became depressed and died. 2. anger, angry; vi.—ལང་ to get angry; va.—དཀྲུགས་ to make sb. angry ༑ ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ཙང་འགོ་ཁྲིད་སྙིང་རླུང་ལངས་བཞག Because the cadre didn't work well the boss got angry. 3. jealous; vi.—ལང་ to get jealous; vi.—

སློང་ to make sb. jealous ¶ ཕོ་བརྒྱ་སེམས་ཤོར་དགོས་པ་དང་མོ་བརྒྱ་སྙིང་ལྷུང་ལངས་དགོས་པ་ Making 100 males fall in love and 100 women jealous.

སྙིང་ལྷུང་སྡོད་འཚངས་ (ñīŋluŋ dōōdzaŋ) a serious case of སྙིང་ལུང་.

སྙིང་བརླགས་ (ñīŋ lāà) va. to make (sb.) unconscious.

སྙིང་ལ་བཀོད་ (ñīŋlə gōō) sm. སྙིང་དབུས་སུ་བཅང་.

སྙིང་ལ་བཅངས་ (ñīŋlə jāŋ) p. of སྙིང་ལ་འཆང.

སྙིང་ལ་བཅང་ (ñīŋlə cāŋ) va. to keep in mind, to hold in your heart ¶ ཁོང་གི་བཀའ་སློབ་སྙིང་ལ་འཆང་རོགས་ Keep his advice in mind.

སྙིང་ལ་བཞག (ñīŋla nāà) sm. སྙིང་ལ་འཆང་.

སྙིང་ལ་འབབ་ (ñīŋlə bəb) sm. སྙིང་དུ་འབབ་.

སྙིང་ལ་ཚེར་མ་འཛུགས་ (ñīŋlə tseēma dzu̱ù) va. to do sth. very hurtful ¶ ངའི་སྐད་ཆ་དེས་ཁོང་གི་སྙིང་ལ་ཚེར་མ་བཙུགས་པ་ལྟར་ཕོག་ཐུག་བྱུང་སོང་ What I said to him hurt him just like a thorn stuck in his heart. [Lit. stick a thorn in the heart].

སྙིང་ལ་གཟེར་རྒྱག (ñīŋlə se̱rgyaà) sm. སེམས་ལ་རྒྱག.

སྙིང་ལགས་ (ñīŋlaà) abbr. of སྙིང་རྗེ་ལགས་.

སྙིང་ལས་ (ñīŋlɛ̄ɛ̀) sm. སེམས་ཁྲལ་.

སྙིང་ཤ་ (ñīŋsha) cardiac muscle; myocardium.

སྙིང་ཤག (ñīŋshaà) ventricle.

སྙིང་ཤུན་ (ñīŋshün) sm. སྙིང་ཤུན་.

སྙིང་ཤུན་གཉན་ཚད་ (ñīŋshün ñēndzɛɛ̀) pericarditis.

སྙིང་ཤུབས་ (ñīŋshub) pericardium.

སྙིང་སོ་ལྷུར་བརྩེ་བ་ (ñīŋsodar dzēwa) extremely loving/ endearing.

སྙིང་སྲིན་ (ñīŋsin) one of the seven heart diseases in tt. Tibetan medicine.

སྙིང་སྨུག (ñīŋsɔɔ̀) abbr. སྙིང་དང་སྨུག་རྩ་.

སྙིང་གསང་ (ñīŋsaŋ) sm. སྙིང་ཁང་.

སྙིང་ཧད་ (ñīŋ hɛ̄ɛ̀) vi. to become unconscious, to lose consciousness.

སྙིད་པོ་ (ñīibu) 1. younger brother of one's father. 2. brother-in-law.

སྙིད་མོ་ (ñīimu) 1. father's sister. 2. sister-in-law.

སྙིམ་གང་ (ñīmgaŋ) sm. སྙིམ་པ་གང་.

སྙིམ་པ་ (ñīmbə) cupped hands (two hands), handful (two hands).

སྙིམ་པ་གང་ (ñīmbəgaŋ) one handful (made by two hands held together).

སྙིམ་པ་འདེགས་ (ñi̱mbə de̱g) va. to cup one's hands (to receive food, water or money).

སྙིམ་བུ་ (ñi̱mbu) the small cupped hands of a child.

སྙིམ་བུ་གང་ (ñīmbugaŋ) a small handful.

སྙིལ་: p. and f. **བསྙིལ་**; imp. **སྙིལ་** (ñīī) 1. va. to pull/ break down (e.g., a wall). 2. va. to expel, to throw out ¶ དགྲ་བོ་རང་ཡུལ་ནས་བསྙིལ་པ་རེད་ (They) expelled the enemies out of our land.

སྨྱུ་ཁ་ (ñūga) point of a pen, nib.

སྨྱུ་གུ (ñūgu) sm. སྨྱུ་གུ་.

སྨྱུག: p. **བསྨྱུགས་**; f. **བསྨྱུག**; imp. **སྨྱུགས་** (ñūù) 1. va. to put on makeup. 2. vi. to throw up/ to vomit. 3. va. to throw (sth.) in the water. 4. sm. སྨྱུ་གུ་.

སྨྱུག་ཁྲིག (ñūgdrɔɔ̀) pen holder worn by officials of the tt. government.

སྨྱུག་གུ་ (ñūgu) bamboo/ reed pen.

སྨྱུག་ཅུ་གང་ (ñūgjugaŋ) sm. སྨྱུག་ཅུ་གང་.

སྨྱུག་ལྕག (ñūjaà) flat bamboo cane used to hit the cheeks of boys and the hands of girls in tt. schools.

སྨྱུག་ལྗང་ (ñūgjaŋ) bamboo green (color).

སྨྱུག་སྡོང་ (ñūgdoŋ) bamboo tree.

སྨྱུག་བྱ་ (ñūgja) sm. སྨྱུག་བྱ་.

སྨྱུག་སྦུབས་ (ñūgbub) the hollow part of a piece of bamboo.

སྨྱུག་མ་ (ñūŋmə) bamboo.

སྨྱུག་མ་མཁན་ (ñūŋməgɛn) 1. people who work with bamboo. 2. people who make bows and arrows.

སྨྱུག་མ་གཞོན་ནུ་ (ñūŋmə sho̱nnu) new bamboo shoots/ stalk.

སྨྱུག་མའི་ཝ་ཤུ་ (ñūgmɛ wəshu) bamboo drains on roofs.

སྨྱུག་རྩ་ (ñūgdza) bamboo shoot.

སྨྱུག་འཛིན་དབང་པོ་ (ñūŋdzin wāŋbo) calligrapher.

སྨྱུག་གཞོན་ (ñūgshön) sm. སྨྱུག་མ་གཞོན་ནུ་.

སྨྱུག་ཡོལ་ (ñūyüü) bamboo curtain.

སྨྱུག་ཤིང་ (ñūgshiŋ) sm. སྨྱུག་སྡོང་.

སྨྱུག་ཤུན་ (ñūshün) bamboo bark.

སྨྱུག་སོ་ (ñūso) sm. སྨྱུག་སེར་.

སྨྱུག་སེར་ (ñūgser) color of bamboo, darkish yellow.

སྣུགས་ (ñūù) 1. imp. of སྣུག. 2. duration, time ¶ དུས་ཚོད་སྣུགས་རིང་དུ་ For a long time.

སྣུགས་ཐག་རིང་པོ་ (ñūgdaà ri̱ŋbu) 1. far, distant. 2. sb. who can endure/ tolerate a lot.

སྣུགས་ཐེད་ (ñūgbii) va. to endure/ tolerate a lot or for a long time.

སྣུགས་འབུད་ (ñūgbüü) sm. སྣུགས་ཐེད་.

སྣུགས་རིང་པོ་ (ñūg ri̱ŋbu) sm. སྣུགས་ཐག་རིང་པོ་.

སྣུགས་རུས་ཆེན་པོ་ (ñūrüü cēmbo) sm. སྣུགས་རུས་ཆེན་པོ་.

སྣུགས་རུས་ཚ་པོ་ (ñūrüü tsābo) diligent, energetic in work.

སྣུགས་སྲིང་ (ñūg si̱ŋ) sm. སྣུགས་བསྲིངས་.

སྣུགས་བསྲིངས་ (ñūg si̱ŋ) va. to make longer (in time), to prolong.

སྙུང་: p. **བསྙུངས་**; f. **བསྙུང་**; imp. **སྙུངས་** (ñūŋ) 1. vi. to be sick/ ill (h.) ¶ ཁོང་ཤ་འདི་མཆོད་ནས་བསྙུངས་སོང་ He got sick after eating this meat. 2. va. to reduce/ diminish. ¶ མི་འབོར་མང་དྲགས་པས་བསྙུང་དགོས་པ་འདུག The population is too much so we must reduce it.

སྙུང་མཁན་ (ñūŋgɛn) a patient.

སྙུང་སྙུང་ཚ་ཚ་ (ñūŋñuŋ tsādza) sb. who is frequently ill/ often sick.

སྙུང་འདས་ (ñūŋdɛɛ̀) getting sick and dying; vi.—འགྱུར་ ¶ ཁོང་དུས་ཐུང་ནང་པེ་ཅིང་ལ་སྙུང་འདས་གྱུར་པ་རེད་ After being in Beijing for a short time he got sick and died.

སྙུང་གནས་ (ñūŋnɛɛ̀) fasting; va.—ཀྱང་; —སྲུང་ to fast.

སྙུང་བུ་ (ñūŋbu) awl; va.—འཛུགས་ to make a hole with an awl.

སྙུང་བུ་ཟུར་གསུམ་མ་ (ñūŋbu su̱rsummə) triangular edged awl.

སྙུང་བྲལ་ (ñūŋdrɛɛ) well, healthy.

སྙུང་དབྱིབས་ (ñūŋyib) cone, conical shape.

སྙུང་མེད་ (ñūŋmeè) sm. སྙུང་བྲལ་.

སྙུང་གཞི་ (ñūŋshi) sickness, illness, pain (h.); vi.—གནོད་ to be ill/ in pain; vi.—དྭངས་ to be cured/ recovered.

སྙུང་ཟུག (ñūŋsug) pain, ache (h.); vi.—གྲོན་ to pain/ hurt.

སྙུང་རིལ་ (ñūŋrii) a round awl.

སྙུང་ལོག་སྒྲོན་ (ñūŋlɔɔ̀ gyōn) vi. to have a relapse of an illness.

སྙུངས་ (ñūŋ) imp. of སྙུང་.

སྙུན་: p. **བསྙུན་**; f. **བསྙུན་** (ñūn) sm. སྙུང་.

སྙུན་གྱི་ཟིན་ (ñūngi si̱n) sm. སྙུན་མནར་.

སྙུན་བཅོས་ (ñūnjöö) medical treatment; va.—བྱེད་.

སྙུན་སྙུན་ཚ་ཚ་ (ñūnñun tsādza) h. of ན་ན་ཚ་ཚ་.

སྙུན་དྭངས་ (ñūn ta̱ŋ) vi. to be cured, to recover from an illness.

སྙུན་གདངས་ (ñūn da̱ŋ) vi. to be cured.

སྙུན་འདས་ (ñūndɛɛ̀) sm. སྙུང་འདས་.

སྙུན་དྲག་པོ་ (ñūn tra̱gbo) severe illness.

སྙུན་འདྲི་ (ñūndri) inquiring about an illness.

སྙུན་མནར་ (ñūnnar) vi. to be sick (h.).

སྙུན་བྲལ་ (ñūndrɛɛ) sm. སྙུང་བྲལ་.

སྙུན་མེད་ (ñūnmeè) sm. སྙུང་བྲལ་.

སྙུན་མཛེ་ (ñūndze) leprosy (h.).

སྙུན་གཞི་ (ñūnshi) sm. སྙུང་གཞི་.

སྙུན་གསོལ་ (ñūnsöö) sm. སྙུན་འདྲི་.

སྙེ་ (ñē) abbr. of སྙེ་མ་.

སྙེ་: p. **བསྙེས་**; f. **བསྙེ་**; imp. **སྙེས་** (ñē) 1. va. to lean against, to rest against ¶ ངས་སྒལ་པ་རྩིག་པར་བསྙེས་པ་ཡིན་ I leaned my back against the wall. 2. va.

to depend on ༈ ཕྲུ་གུས་ཕ་མར་བསྙེས་ནས་མ་བསྡད་པར་ལས་ཀ་འཚོལ་དགོས་ The child should go to find a job rather than stay depending on his parents.
སྙེ་དཀར་ (ñēgar) an ear of grain without any grain kernels on it.
སྙེ་ཁ་འབྲིག (ñēga drig) vi. to have the ears of grain bloom.
སྙེ་མགོ་ (ñēngo) the head of an ear (of grain).
སྙེ་སྡོ་ (ñēdo) scarecrow.
སྙེ་ནག (ñēnaà) smut, blight (for crops).
སྙེ་ཕུང་ (ñēbuŋ) a pile of cut grain.
སྙེ་ཕྲུག (ñēdruù) shung. boys from སྙེ་མོ་ who come to Lhasa as a corvee tax to learn copying for the government.
སྙེ་པོ་ (ñewo) marriage guarantor/ witness.
སྙེ་འབོལ་ (ñēmböö) pillow.
སྙེ་འབྲུ་ (ñēndru) ear of barley.
སྙེ་མ་ (ñēma) ear of a stalk of grain; va.—རྡུང་ to thresh grain; vi.—གཏོང་; —ཐོན་; —འདོགས་; —ཤར་ to have the ears of grain appear (on a crop).
སྙེ་མ་ཕོན་གཅིག (ñēma põnjig) sharing the good and the hard times together [Lit. a bunch of ears (of grain)].
སྙེ་མ་མིག་ལྷུགས་ (ñēmə migluù) a full grown spike of grain.
སྙེ་མ་ལོང་བ་ (ñēma loŋwa) an empty ear of grain.
སྙེ་མ་ཅན་གྱི་ལོ་ཏོག (ñēmajɛngi lodoò) crops with ears of grain.
སྙེ་མ་སྟོང་པ་ (ñēma dōŋba) sm. སྙེ་མ་ལོང་བ་.
སྙེ་མའི་གྲ་ (ñēmɛ dra) tassel on an ear of grain.
སྙེ་མོ་ (ñēmo) a district in Central Tibet.
སྙེ་ཤད་ (ñēshɛɛ̀) sm. སྙེ་མ་.
སྙེ་ཤོག (ñēshoò) paper made in སྙེ་མོ་.
སྙེག: p. བསྙེགས་; f. བསྙེགས་; imp. བསྙེགས་ (ñēg) 1. va. catch up with ༈ མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྙེག་དགོས་ (We) have to catch up with capitalism. ༈ ཁ་སང་ཐོན་པའི་དམག་མིའི་རྗེས་སུ་སྙེགས་དགོས་ (We) have to catch up with the soldiers who left yesterday. 2. sm. རྗེས་སྙེག. 3. pursuing/ chasing/ seeking a higher position/ status ༈ ཁོས་གོ་གནས་མཐོན་པོར་སྙེག་གི་ཡོད་པ་རེད་ ༈ He is pursuing a higher position.
སྙེག་གཏོར་ (ñēgdɔɔ) pursuing and destroying, chasing and annihilating; va.—གཏོང་.
སྙེག་རྡུང་ (ñēgduŋ) pursuing and destroying; va.—གཏོང་, —བྱེད་.
སྙེག་རྡེག (ñēgdeg) sm. སྙེག་རྡུང་.
སྙེང་: p. བསྙེངས་; f. བསྙེང་; imp. སྙེངས་ (ñēŋ) 1. va. to stretch, to lean ༈ སྒེ་ཁུང་ནང་ནས་ཁོས་མགོ་བསྙེངས་སོང་ He stretched his head out of the window. 2. vi. to be afraid, to fear ༈ དཀའ་ངལ་ལ་བསྙེངས་ཙང་དམག་མིར་མ་ཞུགས་པ་རེད་ Because he feared hardship, he didn't join the army.
སྙེད་ (ñēè) see ཇེ་སྙེད་.
སྙེན་: p.བསྙེན་; f. བསྙེན་; imp. བསྙེན་ (ñēn) 1. sm. སྙེན་. 2. va. to recite prayers.
སྙེན་སྲིང་ (ñēnsiŋ) sm. ཉེ་རིང་, 2.
སྙེམས་ (ñēm) vi. to be proud/ arrogant.
སྙེམས་ཆུང་ (ñēmjuŋ) humble, meek.
སྙེམས་པ་ (ñēmba) pride, arrogance.
སྙེམས་བྲལ་ (ñēmdrɛɛ) unpretentious, unassuming.
སྙེའུ་སྒའུ་ (ñēugau) a type of garlic.
སྙེར་སྙེར་པོ་ (ñēr nērbu) appearance of an animal when it is growling/ snarling.
སྙེས་ (ñēè) p. of སྙེ་.
སྙེས་འབོལ་ (ñēmböö) sm. སྙེ་འབོལ་.
སྙེས་མ་ཙོག (ñēma dzōg) partially leaning against sth.
སྙོག: p. བསྙོགས་; f. བསྙོག; imp. སྙོགས་ (ñōò) 1. va. to agitate/ stir up (e.g., water) ༈ ཁོས་ཁྲོན་པའི་ཆུ་བརྙོགས་བཞག He has stirred up the water in the well. ༈ ཁོས་མི་དམངས་ཀྱི་སེམས་བསྙོགས་པ་རེད་ He stirred up anger among the people. 2. va. to pursue collecting a loan.
སྙོག་མ་ (ñōgma) slime and sludge in murky water.
སྙོགས་ (ñōg) imp. of སྙོག.
སྙོད་: p. བསྙོད་; f. བསྙོད་; imp. སྙོད་ (ñöò) 1. va. to prechew food in order to give to an infant and then give it directly from one's mouth to the infant ༈ ཨ་མས་ཕྲུ་གུར་ལྟོ་ཆས་སྙོད་ནས་སྟེར་གྱི་འདུག The mother prechewed the food and gave it [directly from her mouth] to the child. 2. va. to even the thickness of a piece of yarn.
སྙོད་: p. བསྙོད་; f. བསྙོད་; imp. སྙོད་ (ñöò) va. to say/ tell.
སྙོན་དོར་ (ñōn dɔɔ) sm. སྙོན་འཛུགས་.
སྙོན་འཛུགས་ (ñōn dzuù) va. to implicate/ blame falsely, to make a false accusation; va.—བྱེད་.
སྙོན་མེད་ (ñōnmeè) sm. བསྙོན་མེད་.
སྙོབ་: p. བསྙོབས་; f. བསྙོབས་; imp. བསྙོབས་ (ñōb) va. to reach for, to stretch out ༈ ཁམ་སྡོང་མཐོ་རང་དྲགས་ནས་འབྲས་བུ་སྙོབ་ཀྱི་མེད་ Because the peach tree is so tall, one can't reach the fruit.
སྙོབས་ (ñōb) imp. of སྙོབ་.
སྙོམ་: p. བསྙམས་; f. བསྙམ་; imp. སྙོམས་ (ñōm) va. to make even, to level, to divide evenly.
སྙོམ་ (ñōm) abbr. of སྙམས་པོ་.
སྙོམ་བགོ་ (ñōmgo) dividing equally; va.—བྱེད་.
སྙོམ་སྒྲིག (ñōmdrig) adjusting to make even, evening up; va.—བྱེད་ ༈ རྫོང་ཚང་མར་འབྲུ་རིགས་འཕེལ་དཀོན་སྙོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ They adjusted the amount of grain (the abundance and scarcity) in each district to make it even.
སྙོམ་སྒྲིག་ཁ་གསབ་ (ñōmdrig kəsəb) sm. སྙོམ་སྒྲིག.
སྙོམ་སྒྲིག་དཔྱ་ཁྲལ་ (ñōmdrig jādrɛɛ) balanced/ even taxes.
སྙོམ་ཆུང་ (ñōmjuŋ) meek, humble.
སྙོམ་ཆུང་ཆུང་ (ñōm cūŋjuŋ) sm. སྙོམ་ཆུང་ཆུང་.
སྙོམ་ཆུང་བ་ (ñōmjuŋə) 1. a person who is meek. 2. a person/ household who is economically modest.
སྙོམ་ཆུང་སེམས་ཆུང་ (ñōmjuŋ sēmjuŋ) sm. སྙེམས་ཆུང་.
སྙོམ་པོ་ (ñōmbo) sm. སྙོམས་པོ་.
སྙོམ་མེད་ (ñōmmeè) diligent.
སྙོམ་ལས་ (ñōmlɛɛ̀) lazy, indifferent, indolent, careless; va.—བྱེད་ to be lazy/ indifferent/ indolent/ careless.
སྙོམས་ (ñōm) abbr. of. of སྙོམས་པོ་.
སྙོམས་སྒྲིག (ñōmdrig) sm. སྙོམ་སྒྲིག.
སྙོམས་ཆུང་ཚུལ་ལྡན་ (ñōmjuŋ tsũndɛn) humble and decent/ law abiding.
སྙོམས་འཐེན་ (ñōmden) drawing/ pulling/ withdrawing to make even; va.—བྱེད་.
སྙོམས་པར་འཇུག (ñōmbar juù) va. to mediate. 2. va. to fornicate.
སྙོམས་པར་ཞུགས་ (ñōmbar shuù) sm. སྙོམས་པར་འཇུག.
སྙོམས་པོ་ (ñōmbo) equal, even; va.—བཟོ་ to make even, to equalize; va.—བྱེད་ to do sth. evenly/ equally ༈ ལས་ཁུངས་ནང་གི་ལས་བྱེད་པའི་གླ་ཕོགས་སྙོམས་པོ་བཟོས་བཞག (They) made the salary of the office workers even.
སྙོམས་པོར་རྫི་ (ñōmbor dzi) va. to knead evenly.
སྙོམས་མེད་ (ñōmmeè) unequal, uneven.
སྙོམས་ཟུར་ (ñōmsur) straight angle.
སྙོམས་ལས་ (ñōmlɛɛ̀) sm. སྙོམ་ལས་.
སྙོམས་སེམས་ (ñōmsem) equanimity.
སྙོམས་བསེད་བདེ་མིན་ (ñōmseè demin) shung. difficult to equalize ༈ ས་རྙིང་མོས་སྙོམས་ཀྱི་ལྷན་བུའི་ཆད་ལྷག་སྙོམས་བསེད་བདེ་མིན་རེགས་ When we equalized the land, it was difficult to equalize small leftover pieces of land.
སྙོར་: p. and f. བསྙོར་; imp. སྙོར་ (ñɔ̄r) 1. va. to hit, to beat. 2. va. to stamp on, to squash. 3. sm. སྙོར་སྐྱོང་.
སྙོར་སྐྱོང་ (ñɔ̄rgyoŋ) looking after, taking care of (patients, etc.); va.—བྱེད་.
སྙོར་གསོ་ཁང་ (ñɔ̄rsogaŋ) nursery (for children).
སྙོལ་དང་ (ñöödaŋ) sm. སྙོ་ཛ་.
སྙོལ་: p. and f. བསྙལ་; imp. སྙོལ་ (ñöö) 1. va. to put to sleep, to lay down ༈ མོས་ཕྲུ་གུ་འདི་བསྙལ་སོང་ She put the child to sleep. 2. va. to ferment ༈

ཆང་བསྙལ་བ་རེད་ (They) fermented the beer. 3. va. to hatch (eggs) ¶ བྱ་དེས་སྒོང་ང་བསྙལ་བ་རེད་ The hen hatched the egg. 4. sm. དབྱིལ་.

སྙོལ་དོང་ (ñöödoŋ) silo.

སྙོལ་རྫ་ (ñöödza) pot for fermenting ཆང་.

སྙོལ་བཟོ་ (ñööso) fermenting.

བརྙ་: p. བརྙས་; f. བརྙ་ (ñā) to borrow.

བརྙ་སྐྱི་ (ñāgyi) lending and borrowing; va.—བྱེད་.

བརྙ་བསྐྱི་ (ñāgyi) sm. བརྙ་སྐྱི་.

བརྙང་ (ñāŋ) f. of སྙོང་.

བརྙངས་ (ñāŋ) p. of སྙོང་.

བརྙན་ (ñɛn) 1. p. and f. of སྙན་. 2. image, replica.

བརྙན་སྐྱེལ་ (ñɛngyee) 1. television broadcasting; va.—བྱེད་. 2. faxing; va.—བྱེད་.

བརྙན་སྐྱེལ་ཁང་ (ñɛngyeegaŋ) fax room.

བརྙན་སྐྱེལ་གློག་འཕྲིན་ (ñɛngyee lɔ̃gdrin) fax.

བརྙན་སྐྱེལ་འདྲ་པར་ (ñɛngyee drabar) a fax.

བརྙན་སྐྱེལ་བྱེད་ (ñɛngyee ceè) va. to send a fax, to broadcast television.

བརྙན་སྣྲུན་ཁང་ (ñɛndrüngaŋ) radiography room.

བརྙན་ངོས་ (ñɛnŋöö) 1. the general appearance of a picture. 2. a frame.

བརྙན་མངོན་འཕྲུལ་ཆས་ (ñɛnŋön trüüjɛɛ) film developing machine.

བརྙན་མངོན་སྨན་ཆུ་ (ñɛnŋön mɛnju) chemicals used for developing photographic film.

བརྙན་མངོན་སྨན་ཇེ་ (ñɛnŋön mɛnje) sm. བརྙན་མངོན་སྨན་ཆུ་.

བརྙན་དེབ་ (ñɛndeb) magazine (with photos).

བརྙན་བརྡའི་འགུལ་ཚད་ (ñɛndɛ güüdzɛɛ) television frequency.

བརྙན་པར་ (ñɛmbar) pictorial/ illustrated magazine ¶ བརྙན་པར་ལྟ་ Look at the magazine.

བརྙན་པར་སྒྲིན་ཤོག (ñɛmbar jĩnshoò) sm. གློག་བརྙན་གྱི་པར་ཤོག.

བརྙན་པོ་ (ñɛmbo) 1. substitute, replacement. 2. image. 3. a borrowed item.

བརྙན་དཔར་ (ñɛmbar) sm. བརྙན་པར་.

བརྙན་ཕབ་ (ñɛmbəb) video; va.—ལྟ་ to watch video; va.—བསྟན་ to show a video.

བརྙན་ཕབ་ཁང་ (ñɛmbəbgaŋ) video theater.

བརྙན་ཕབ་ལྟ་བསྟན་ (ñɛmbəb dādɛn) va. to watch a video show with friends.

བརྙན་ཕབ་སྟོན་ཁང་ (ñɛmbəb dõngaŋ) sm. བརྙན་ཕབ་ཁང་.

བརྙན་ཕབ་སྒྲིན་ཤོག (ñɛmbəb jĩnshoò) video recording tape.

བརྙན་ཕབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (ñɛmbəb trüügɔɔ) video playing machine.

བརྙན་འཕྲིན་ (ñɛndrin) television ¶ བརྙན་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ Television station.

བརྙན་འཕྲིན་ཁ་པར་ (ñɛndrin kābaa) phone with picture.

བརྙན་འཕྲིན་འཁོར་ལོ་ (ñɛndrin kɔ̃ɔlo) television mobile van.

བརྙན་འཕྲིན་རྒྱང་གྲགས་ (ñɛndrin gyaŋdraà) television set.

བརྙན་འཕྲིན་སྒྲིག་ཆས་ (ñɛndrin drigjɛɛ) television equipment.

བརྙན་འཕྲིན་བརྒྱུད་གཏོང་ཁང་ (ñɛndrin gyüüdoŋgaŋ) television relay station/ center.

བརྙན་འཕྲིན་བརྒྱུད་གཏོང་ལྡངས་འཁོར་ (ñɛndrin gyüüdoŋ lāŋgɔɔ) mobile television broadcast van.

བརྙན་འཕྲིན་སྟོན་ཤེལ་ (ñɛndrin dõnshee) sm. བརྙན་ཤེལ་.

བརྙན་འཕྲིན་ཕབ་བཅུག (ñɛndrin pəbjuù) recording from television to video.

བརྙན་འཕྲིན་འཕྲུལ་ཆས་ (ñɛndrin trüüjɛɛ) television equipment.

བརྙན་འཕྲིན་ལས་ཁང་ (ñɛndrin lɛ̀ɛgaŋ) television broadcasting station.

བརྙན་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ (ñɛndrin lɛ̀ɛguŋ) television station.

བརྙན་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ལེ་ཚན་ཚན་སྐོར་ (ñɛndrin lɛ̀ɛguŋ ledzɛn tsɛngɔɔ) television production team/ unit.

བརྙན་འཕྲིན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (ñɛndrin lõbdra cēmmo) television university (courses aired on television).

བརྙན་འབེབས་ (ñɛn beb) va. to record (on video tape).

བརྙན་འབེབས་སྒྲིན་ཐག (ñɛnbeb jĩndaà) video recording tape.

བརྙན་འབེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (ñɛnbeb trüügɔɔ) video tape recorder.

བརྙན་རིས་ (ñɛnrii) images.

བརྙན་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་ (ñɛnlen trüüjɛɛ video camera.

བརྙན་ཤེལ་ (ñɛnshel) television screen.

བརྙབ་ (ñəb) f. of རྙོབ་.

བརྙབས་ (ñəb) p. of རྙོབ་.

བརྙས་ (ñɛɛ) p. of བརྙ་.

བརྙས་དཀྲི་ (ñɛɛdri) shung. va. to blame.

བརྙས་ཀོ་ (ñɛɛgo) 1. teasing; va. བརྙས་ཀོ་; —བྱེད་ ¶ ཁོས་བུ་མོ་ལ་བརྙས་བཀོས་བཞག He teased the girls. 2. va. to do sth. to start a fight or make sb. angry ¶ ངས་རྫུན་ཞུས་བཤད་པ་རེད་ཟེར་ཁོས་ང་ལ་བརྙས་བཀོས་བྱུང་ He said, "I lied" to start a fight. 3. va. to bother/ annoy ¶ ཕྲུ་གུས་ཕ་མར་དངུལ་དགོས་ཡོད་ཟེར་རྟག་པར་བརྙས་ཀོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The child bothered his parents all the time saying he needs money.

བརྙས་ཀོ་འཁྲུག་སློང་ (ñɛɛgo trüglɔŋ) instigating/ starting a fight.

བརྙས་འཁུར་ (ñɛɛgur) sm. བརྙས་བཅོས་འཁུར་.

བརྙས་འཁུར་འགན་སྒྲུབ་ (ñɛɛgur gɛndrub) putting up with abuse to fulfill an obligation/ duty/ responsibility.

བརྙས་འཁྲུག་སློང་ (ñɛɛtrüg lɔ̃ŋ) sm. བརྙས་ཀོ་འཁྲུག་སློང་.

བརྙས་བཅོས་ (ñɛɛjöö) abusing, bullying, mistreating; va.—བཏང་; —གཏོང་; —བྱེད་ to abuse, to mistreat, to bully; va.—འཁུར་ to bear abuse/ mistreatment, bullying.

བརྙས་གཏམ་ (ñɛɛdam) bullying/ abusing words; va.—ཤོད་.

བརྙས་བཏགས་ (ñɛɛdaà) p. of བརྙས་འདོགས་.

བརྙས་སྡབས་ (ñɛɛdəb) sm. བརྙས་བཅོས་.

བརྙས་ཐབས་ (ñɛɛdəb) sm. བརྙས་བཅོས་.

བརྙས་འདོགས་ (ñɛɛ dɔ̀ɔ) sm.* སྐྱད་འདོགས་.

བརྙས་འཕྲོག (ñɛndrɔɔ̀) stealing by bullying/ abusing; va.—བྱེད་.

བརྙས་འཕྲོག་བྱེད་མཁན་ (ñɛndrɔɔ̀ ceèñɛn) bully, aggressor.

བརྙས་སྨོད་ (ñɛɛmöö) humiliating, disgracing, abusing verbally, shaming; va.—བྱེད་ to humiliate, to disgrace, to abuse, to shame.

བརྙས་གཙེར་ (ñɛɛdzer) shung. insulting, oppressing ¶ ཆབ་འབངས་མི་སེར་ཐོག་བརྙས་གཙེར་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་འདུག There were many events of insulting and oppressing the subjects.

བརྙས་རྩེད་རྩེ་ (ñɛɛdzeè dzē) va. to tease, to make fun of.

བརྙས་ཚིག (ñɛɛdzii) sm. བརྙས་གཏམ་.

བརྙས་འཚོལ་ (ñɛɛdzöö) looking for an opportunity to abuse/ bully.

བརྙས་བཞག (ñɛɛ shaà) va. to insult ¶ ཁོ་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་བརྙས་བཞག བོད་མི་དམངས་རྣམས་ལ་བདབ་གསིག་མནར་གཙེར་ He insulted the Dalai Lama and oppressed the people.

བརྙས་སེ་ཀོ་སེ་ (ñɛɛse kose) sm. སྐྱ་སེ་ཀོ་སེ་.

བརྙས་སེམས་ (ñɛɛsem) thoughts of bullying/ abusing humiliating; va.—འཆང་.

བརྙིངས་ (ñĩŋ) sm. རྙིང་.

བརྙིས་ (ñĩi) p. of རྙེད་.

བརྙེད་ (ñeè) p. of རྙེད་.

བརྙེས་ (ñeè) 1. vi. to obtain/ acquire/ get. 2. vi. to begin, to start.

བརྙོག: p. བརྙོགས་; f. བརྙོག (ñōg) vi. (with ཁ་) to like the experience of sth. and want to do it again, to get hooked on sth. ¶ ཁོང་ཟ་ཁང་འདིའི་ཁ་ལག་ལ་ཁ་བརྙོག་ནས་ཡང་སྐྱར་ཟ་ཁང་དེ་ཕྱིན་སོང་ He liked the

food of that restaurant and went to it again.

བརྙོགས་ (ñɔ̃ɔ̀) p. of རྙོག.

བརྙོངས་ (ñõŋ) p. of རྙོང་.

བསྙད་ (ñɛ̃ɛ̀) 1. p. of སྙོད་. 2. va. to blame, to accuse, to use as a reason for doing sth. ¶ གོམས་སྲོལ་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་རྫོགས་རྙིང་ལུགས་ལ་བསྙད་དེ་གཏོར་བ་རེད་ (They) destroyed all their traditions and customs accusing them of being old-fashioned. 3. va. to use as pretext, to pretend ¶ ཁོས་ན་ཚ་ཡོད་པར་བསྙད་ནས་ལས་ཀར་མ་ཡོང་བ་རེད་ He pretended to be sick and didn't go to work.

བསྙད་བཀོ་ (ñɛ̃ɛ̀go) sm. བརྙས་ཀོ་.

བསྙད་བཏགས་ (ñɛ̃ɛ̀daà) p. སྙད་འདོགས་.

བསྙད་བཏགས་དགོངས་ཞུ་ (ñɛ̃ɛ̀daà goŋshu) va. to make excuses for doing sth., to shirk (work).

བསྙད་འདོགས་ (ñɛ̃ɛ̀ dɔ̃ɔ̀) 1. va. to blame/ accuse. 2. va. to use as a pretext/ excuse.

བསྙད་འདོགས་རྒྱུ་ཟ་ (ñɛ̃ɛ̀dɔ̃ɔ̀ gyusa) va. to blackmail.

བསྙད་འདོགས་བཙན་འཕྲོག (ñɛ̃ɛ̀dɔ̃ɔ̀ dzɛ̃ndrɔ̃ɔ̀) extorting; va.—བྱེད་ to extort.

བསྙད་མེད་བསྙད་འདོགས་ (ñɛ̃ɛ̀meè ñɛ̃ɛ̀dɔ̃ɔ̀) unjustly or falsely accusing, framing.

བསྙད་འཚོལ་ (ñɛ̃ɛ̀ tsöö) sm. སྙད་འཚོལ་.

བསྙད་གཞི་ (ñɛ̃ɛ̀shi) 1. preface (of book). 2. a basis or reason for using as an excuse/ pretext.

བསྙད་བསྙུན་བཟོད་མ་བདེ་ (ñɛ̃ɛ̀sün sȫȫmade) shung. to trouble, to be troublesome.

བསྙབ་ (ñəb) f. of སྙོབ་.

བསྙབ་པ་ལག་པ་སུ་རིང་ (ñəbba lagba sū riŋ) taking whatever one can get one's hands on [Lit. whoever's hand is longer reaches].

བསྙབས་ (ñēb) p. of སྙོབ་.

བསྙམ་ (ñam) 1. f. of སྙོམ་. 2. p. of སྙོམས་.

བསྙམས་ (ñām) f. of སྙོམ་.

བསྙལ་ (ñɛ̃ɛ̀) p. and f. of སྙོལ་.

བསྙལ་ཁང་ (ñɛ̃ɛ̄gaŋ) fermenting/ distilling workshop/ room.

བསྙལ་ཁུ་ (ñɛ̃ɛ̄gu) liquid from marinated/ pickled vegetables, the liquid from sth. that has been fermented.

བསྙལ་སྒོང་ (ñɛ̃ɛ̄goŋ) pickled egg.

བསྙལ་ཐབས་ (ñɛ̃ɛ̄dəb) a piece of string used to tie the arm (to find the vein) when drawing blood.

བསྙལ་མ་ (ñɛ̃ɛ̄ma) marinated or pickled food ¶ ཚལ་བསྙལ་མ་ Pickled vegetables.

བསྙལ་ཚལ་ (ñɛ̃ɛ̄dzɛɛ) pickled vegetables.

བསྙལ་ཚོད་ (ñɛ̃ɛ̄dzöö) sm. བསྙལ་ཚལ་.

བསྙལ་ཟུར་ (ñɛ̃ɛ̄sur) obtuse angle.

བསྙལ་བཟོས་ཟས་རིགས་ (ñɛ̃ɛ̄söö sɛɛrig) marinated/ pickled foods.

བསྙལ་བཟོ་ལས་ཚན་ (ñɛ̃ɛ̄so lɛɛdzɛn) a workshop where marinating or fermenting takes place.

བསྙིག (ñīg) f. of སྙིག.

བསྙིགས་ (ñīg) p. of སྙིག.

བསྙིལ་ (ñīī) f. of སྙིལ་.

བསྙུགས་ (ñūg) p. of སྙུག.

བསྙུང་ (ñūŋ) see སྙུང་.

བསྙུང་གནས་ (ñūŋnɛɛ̀) a religious fast/ retreat.

བསྙུང་གཞི་ (ñūŋshi) sm. སྙུང་གཞི་.

བསྙུངས་ (ñūŋ) see སྙུང་.

བསྙུན་ (ñūn) p. and f. of སྙུན་.

བསྙུན་འདས་ (ñūndɛɛ̀) sm. སྙུང་འདས་.

བསྙུན་གཞི་ (ñūnshi) sm. སྙུང་གཞི་.

བསྙུན་གཤེགས་ (ñūnsheg) sm. སྙུང་འདས་.

བསྙེ་ (ñē) f. of སྙེ་.

བསྙེག (ñēg) p. and f. of སྙེག.

བསྙེགས་ (ñēg) p. of སྙེག.

བསྙེང་ (ñēŋ) f. of སྙེང་.

བསྙེངས་ (ñēŋ) p. of སྙེང་.

བསྙེངས་བྲལ་ (ñēŋdrɛɛ) 1. fearless, brave, courageous. 2. poet. hero.

བསྙེན་ (ñēn) p. and f. of སྙེན་.

བསྙེན་བཀུར་ (ñēngur) a present/ offering (such as food) given out of respect or reverence, serving sb. out of respect; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to give presents/ offerings out of respect or reverence, to support ¶ དགེ་འདུན་པར་བསྙེན་བཀུར་ཏེ་ Giving presents/ offerings to the monks.

བསྙེན་བཀུར་མཇལ་ཕྱག (ñēngur jɛɛjaà) shung. making offerings/ prostrating while having an audience.

བསྙེན་བཀུར་ཞིང་མཆོག (ñēngur shiŋjɔ̃ɔ̀) the object of one's respect and reverence (e.g., monks, elders).

བསྙེན་སྒྲུབ་ (ñēndrub) sm. བསྙེན་པ་.

བསྙེན་ཆེན་ (ñēnjen) 1. great respect/ reverence/ esteem. 2. a large བསྙེན་པ་.

བསྙེན་གནས་ (ñēnnɛɛ̀) a one day སྙུང་གནས་.

བསྙེན་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ (ñēnnɛɛ̀ tsūūdrim) the one day vow of སྙུང་གནས་.

བསྙེན་གནས་ལ་གནས་ (ñēnnɛɛ̀la nɛɛ̀) va. to be in the state of fasting.

བསྙེན་པ་ (ñēmba) the performance of a large number of mantra prayers; va.—སྐྱེལ་; —གཏོང་.

བསྙེན་པར་རྫོགས་ (ñēmbar dzɔ̃ɔ̀) va. to take the vow of a gelong.

བསྙེན་མཚམས་ (ñēndzam) staying in retreat reciting the mantra of one's personal deity; va.—བྱེད་.

བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་པ་ (ñēndzɔ̃ɔ̀ domba) vow of a gelong.

བསྙེན་བསྙེང་ (ñēnsiŋ) sm. ཉེ་རིང་.

བསྙེམ་ (ñēm) f. of སྙེམ་.

བསྙེམས་ (ñēm) p. of སྙེམ་.

བསྙེར་ (ñēr) p. and f. of སྙེར་.

བསྙེལ་ (ñēē) h. of བརྗེད་.

བསྙེལ་ངས་ (ñēēŋɛɛ̀) sm. བརྗེད་ངས་.

བསྙེལ་ཐོ་ (ñēēdo) a note; va.—འགོད་ to make a note, to take notes.

བསྙེལ་བྱང་ (ñēējaŋ) notebook.

བསྙེལ་གསོ་ (ñēēso) h. of དྲན་གསོ་.

བསྙེས་ (ñēè) p. of སྙེ་.

བསྙེས་བཅས་ (ñēèjɛɛ̀) va. to lean against sth.

བསྙོག (ñōò) f. of སྙོག.

བསྙོགས་ (ñōò) p. of སྙོག.

བསྙོད་ (ñōò) p. and f. of སྙོད་.

བསྙོན་ (ñōn) p. and f. of སྙོན་.

བསྙོན་དཀྲི་ (ñōndri) using sth. as an excuse/ pretext; va.—བྱེད་ ¶ དགོན་པ་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་བསྙོན་དཀྲི་བྱས་ཏེ་དགོན་པ་ནས་འབྲུ་རིགས་མང་པོ་བླངས་འདུག Using the repair of the monastery as a pretext, (he) took much grain from the monastery.

བསྙོན་དཀྲི་བཙན་ལེན་ (ñōndri dzɛ̃nlen) taking sth. by force through use of a pretext.

བསྙོན་དཀྲི་ཚ་པོ་ (ñōndri tsābo) sb. who uses excuses/ pretexts to get things from people.

བསྙོན་དོལ་ (ñōndöö) sm. བསྙོན་དཀྲི་.

བསྙོན་འདིང་ (ñōndiŋ) sm. བསྙོན་དོལ་.

བསྙོན་པས་ཐོབ་ (ñōmbɛ tōb) vi. to obtain things by using a pretext.

བསྙོན་མེད་ (ñōnmeè) without a doubt, true, not false, really, truly, unquestionably ¶ རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བསྙོན་མེད་མང་པོ་བཟུང་བ་རེད་ (They) seized many unquestionably independent countries.

བསྙོན་འཛུགས་ (ñōndzuù) falsely accusing/ blaming; va.—བྱེད་.

བསྙོན་འཛུགས་ཉེས་འགེལ་ (ñōndzuù ñengee) sm. བསྙོན་འཛུགས་.

བསྙོན་ཧམ་ (ñōnham) sm. བསྙོན་དཀྲི་.

བསྙོན་ཧམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ་ (ñōnham nādaggi shɛɛje) one of sixteen ways of executing the law in the tt. judicial system whereby the accused is made to swear innocence in front of guardian deities.

བསྙོབས་ (ñōb) p. of སྙོབ་.

བསྙོར་ (ñɔ̃ɔ̀) p. and f. of སྙོར་.

བསྙོལ་ (ñōō) sm. འཇེགས་.

ཏ

ཏ་ (dā) the letter ta (used in alphabetical numbering).

ཏ་ཀྲའི་ (dādrɛ) ch. Dazhai (name of a Chinese village that was used as a model village in state propaganda).

ཏ་ཁར་ཏ་ (dākarda) Jakarta.

ཏ་གེ་ཏོག་གེ (dāge dōgge) small (usu. for houses).

ཏ་སྒུར་ (dəgur) name for the letter ཏ་ (in some areas of Kham).

ཏ་སྒོར་ (dəgor) sm. ཏཱ་སྒོར་.

ཏ་ཅང་ (dājaŋ) ch. colonel general.

ཏ་ཆིང་ (dājiŋ) Daqing.

ཏ་ཆིང་སྣུམ་གཏེར་ (dājiŋ nūmder) ch.tib. Daqing Oilfield.

ཏ་ཏ་ཀ་ཏ་འཛིང་ (dāda gāda dzi̱ŋ) va. to argue/ dispute loudly (usu. a subordinate arguing with his superior officer).

ཏ་ཐ་ག་ཐ་ (dāda ga̱da) immediately ¶ གོང་རིམ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པར་ཁོས་ལན་ཏ་ཐ་ག་ཐ་བསློགས་སོང་ He immediately responded to the criticism of the authorities.

ཏ་དང་དམག་སྒར་ (dādaŋ māàgar) shung. the Tadang Regiment (in the tt. army).

ཏ་སྡེ་ (dāde) the third category of four letters in the Tibetan alphabet (i.e., ཏ་ཐ་ད་ན་).

ཏ་པ་ན་ (dābana) Osaka.

ཏ་པག (dābaà) plate.

ཏ་དབེན་ (dāwen) sm. ཏཱ་དབེན་.

ཏ་དབྱི་ (dəji) ch. overcoat.

ཏ་མ་སི་ཀི་ (dāmasiki) Damascus.

ཏ་མིང་ (dāmiŋ) ch. the Ming Dynasty.

ཏ་ཙི་ཅིས་ (dādzi jii̇) ch. typewriter.

ཏ་ཙ་ (dādza) 1. coriander. 2. gold nuggets.

ཏ་ཤའོ་ (dāshao) ch. senior colonel.

ཏ་ཞི་དབྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (dā shi̱yan gya̱tso cēmbo) ch.tib. Atlantic Ocean.

ཏ་ཞིས་དབྱང་ (tā shi̱yaŋ) sm. ཏ་ཞི་དབྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་.

ཏ་ཟིག (dəsii̇) Persia.

ཏ་ཝེ་ (dāwe) ch. senior captain.

ཏ་ར་ (dāra) Tara (the female goddess).

ཏ་ར་ཙེ་ (dāradze) ch. a small (weighing) scale, a small steelyard.

ཏ་རེ་ཏོ་རེ་ (dāre dōre) sm. ཏོ་རོ་མོ་རོ་.

ཏ་རིག (dərig) hind. date.

ཏ་ལ་ (dāla) palmyra (tree).

ཏ་ལ་ལ་ (dālala) arc. sm. མར་མེ་.

ཏ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ (dālɛ gyɛ̱ɛ̱bo) coconut tree.

ཏ་ལའི་བླ་མ་ (dālɛ lāma) Dalai Lama.

ཏ་ལའི་ལོ་མའི་ཡི་གེ་ (dālɛ lo̱mɛ yi̱gi) history/ scripture recorded on palm leaves.

ཏ་ལའི་ཤིང་ (dālɛ sīŋ) palmyra tree.

ཏ་ལི་ (dāli) profit.

ཏ་ལེ་ (dāle) 1. beauty. 2. clearly ¶ སྔོན་མའི་གནས་ཚུལ་ཡིད་ལ་ཏ་ལེར་ཤར་བྱུང་ The past events appeared clearly in my mind.

ཏ་ལེ་སི་ (dālesi) Dallas.

ཏ་ཧུང་ (dāhuŋ) ch. red brocade.

ཏ་ཧུའོ་ཅི་ (dā hūwoji) ch. lighter.

ཏ་ཧྲི་ (dāhri) ch. consul general.

ཏ་ཧྲི་ལས་ཁུངས་ (dāhri) ch.tib. consulate.

ཏཱ་ (dā) ch. big, great.

ཏཱ་ཀོའུ་ཙི་ (dākodzi) ch. shung. long unlined Chinese gown worn in Tibet by officials of the ཏཱ་བླ་མ་ rank.

ཏཱ་སྒོར་ (dāgɔɔ) ch.tib. silver yuan (dayan).

ཏཱ་ཅང་ (dājaŋ) sm. ཏ་ཅང་.

ཏཱ་བླ་མ་ (dā lāma) ch.tib. shung. a monk official's rank in the traditional Tibetan government.

ཏཱ་དབེན་ (dāben) 1. ch. red silk 2. the Yuan Dynasty.

ཏཱ་དབེན་ཏི་ཤྲི་ (dāben dīhri) ch. the head priest/ lama of the Yuan Dynasty.

ཏཱ་མིང་ (dāmiŋ) ch. sm. ཏ་མིང་.

ཏཱ་ཡང་ (dāyaŋ) ch. sm. ཏཱ་སྒོར་.

ཏཱ་ལ་ (dāla) sm. ཏ་ལ་.

ཏཱ་ལའི་ (dālɛ) 1. mong. ocean. 2. abbr. of ཏཱ་ལའི་བླ་མ་.

ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ (dālɛ lāma) sm. ཏ་ལའི་བླ་མ་.

ཏཱ་ལའི་བླ་མར་འབོད་པའི་གདམ་ (dālɛ lāmaa bo̱òbɛ dām) shung. an order given by (the one who is called the) Dalai Lama.

ཏཱ་སེ་ (dāse) playing cards; va.—རྒྱག to play cards.

ཏག (dāà) a weaving tool used on a loom.

ཏག་གི་ཏིག་གི་ (dāàgi dīigi) small load/ package.

ཏག་གེ་ཏིག་གི་ (dāàge dīige) sm. ཏག་གི་ཏིག་གི་.

ཏག་སྒྲ་ (dāgdra) the sound of knocking.

ཏག་ཏག (dāgdaà) 1. exactly, definitely ¶ འདི་མང་ཉུང་ཏག་ཏག་རེད་ This is exactly the right amount. 2. the sound of knocking; va.—གཏོང་ to knock (e.g., on a door). 3. va. to do in, to kill; va.—བཟོ ¶ ཇག་པ་དེ་ཏག་ཏག་མ་བཟོས་ན་མི་དམངས་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེལ་གྱི་རེད་ If we don't kill the bandits it will cause great harm to the people.

ཏག་ཏག་འཁེལ་ (dāgdaà kēē) sm. ཏག་ཏག་འགྲིག.

ཏག་ཏག་འགྲིག (dāgdaà dri̱g) vi. to happen/ occur coincidentally or at the same time ¶ ང་བོད་ལ་ཕྱིན་པ་དང་རྡོ་རྗེ་སླེབས་པ་དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་འགྲིག་སོང་ When I went to Tibet Dorje arrived (coincidentally) at the same time.

ཏག་ཏག་ཏིག་ཏིག (dāgdaà dīgdii̇) exactly, definitely ¶ འདི་མང་ཉུང་ཏག་ཏག་ཏིག་ཏིག་རེད་ This is exactly the right amount.

ཏག་ཏིག (dəddig) abbr. of ཏག་གི་ཏིག་གི་.

ཏག་སེ་ (dāgse) playing cards; va.—རྒྱག to play cards.

ཏང་ (dāŋ) ch. party (political).

ཏང་ཀུ་ (dāŋgün) ch. sm. ཏང་ཀུན་.

ཏང་ཀུན་ (dāŋgün) ch. Chinese Angelica.

ཏང་ཀྲི་པུའུ་ (dāŋ drību) ch. party branch.

ཏང་ཀྲི་པུའུ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dāŋ drību ūyön lhɛ̱ngaŋ) ch. party branch committee.

ཏང་ཀྲི་ཧྲུའུ་ (dāŋ drīhru) ch. secretary of a party branch.

ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ (dāŋ drūŋyaŋ) ch. central committee of the party.

ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ (dāŋ drūŋyaŋ cəbsii̇ jūù) ch. political bureau of the central committee of the party.

ཏང་གི་སྐུ་ཚབ་ (dāŋgi gūdzəb) ch.tib. representative/ delegate of the party.

ཏང་གི་སྐྱིད་སྡུག (dāŋgi gīiduù) ch.tib. party register, party membership roll.

ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (dāŋgi dri̱gdrim) ch.tib. party regulations.

ཏང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ (dāŋgi dri̱gdzuù) ch.tib. party organization.

ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག (dāŋgi dri̱gyii̇) ch.tib. party constitution/ regulations.

ཏང་གི་གྲལ་རིམ་གྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (dāŋgi trɛ̱ɛ̱rimgi la̱mjɔɔ̀) ch.tib. class line of the party.

ཏང་གི་གྲོན་དངུལ་ (dāŋgi drö̱nŋüü) party expenses.

ཏང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ (dāŋgi jādrim) ch.tib. sm. ཏང་གི་སྒྲིག་ཡིག.

ཏང་གི་དར་ཆ་ (dāŋgi ta̱rja) ch.tib. party flag.

ཏང་གི་དམིགས་ཡུལ་ (dāŋgi mīgyüù) ch.tib. party program.

ཏང་གི་འཐུས་མི་ (dāŋgi tüùmi) ch.tib. sm. ཏང་གི་སྐུ་ཚབ་.

ཏང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྲི་པུའུ་ (dāŋgi jīgyəb drību) ch.tib. general party branch.

ཏང་གི་བྱེད་སྒོའི་ཉི་མ་ (dāŋgi cɛ̱ègö ñi̱mə) ch.tib. party

day.

དང་གི་རྩ་འཛིན་ (dāŋgi dzāndzin) ch.tib. party platform/ principle/ program.

དང་གི་རྫོམ་སྐད་སྒམ་པོ་ (dāŋgi dzōmdaŋ gambo) ch.tib. party jargon, stereotyped political terminology/ writing.

དང་གི་ཚན་སྐོར་ (dāŋgi tsēŋgɔɔ) leading party group (in a state organ or people's organization).

དང་གི་ཚགས་པར་ (dāŋgi tsāgbar) ch.tib. party newspaper.

དང་གི་མཚན་ཉིད་ (dāŋgi tsēnñii) ch.tib. party nature/ character.

དང་གི་ཡན་ལག་པུའུ་ (dāŋgi yenlaà bū) ch.tib.ch. sm. དང་གྱི་པུའུ་.

དང་གི་ལས་དོན་ (dāŋgi lɛ̀ɛdön) ch.tib. sm. དང་དོན་.

དང་གི་ལོ་རྒྱུས་ (dāŋgi lugyur) ch.tib. party history.

དང་གི་ཤེས་བྱ་སློབ་ཁྲིད་ (dāŋgi shēèja lōndrii) ch.tib. party lecture, party class/ school.

དང་གི་སློབ་གྲྭ་ (dāŋgi lōbdra) ch.tib. party school.

དང་གི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dāŋgi ūyön lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. party committee.

དང་གོལ་ (dāŋgöö) ch.tib. antiparty ༑ དང་གོལ་མཐུན་འབྲེལ་ Antiparty alliance.

དང་གོལ་ཚོགས་ཁག་ (dāŋgöö tsɔ̄ɔgaà) ch.tib. antiparty group/ faction.

དང་ཁྲིག་ (dāŋdrig) abbr. of དང་གི་ཁྲིག་ཁྲིམས་.

དང་དངུལ་ (dāŋŋüü) ch.tib. party membership fee.

དང་གཉིས་ལམ་ལུགས་ (dāŋñii lamluù) ch.tib. two-party system.

དང་དོང་ (dāŋdoŋ) sound of large bells clanging (usu. on yaks, donkeys, etc.).

དང་དག་ཐེར་ (dāŋ tagder) ch.tib. abbr. of དང་ནང་དག་ཐེར་.

དང་དོན་ (dāŋdön) ch.tib. party works, party affairs.

དང་ནང་གི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་རྫོམ་རྩལ་ (dāŋdöngi yenlaà gyɛɛ̀bɛ dzōmdzüü) ch.tib. sm. དང་གི་རྫོམ་སྐད་སྒམ་པོ་.

དང་ནང་གི་མར་འགྲོ་བ་ (dāŋnaŋgi mardrowa) a party official who is taking the capitalist road.

དང་ནང་དག་ཐེར་ (dāŋnaŋ tagder) ch.tib. party rectification.

དང་ནང་ཞུགས་ (dāŋnaŋ shuù) ch.tib. va. to join the party.

དང་ནང་ཞུགས་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཞུ་ཡིག་ (dāŋnaŋ shuùgyü redün shuyig) ch.tib. application for party membership.

དང་ནང་གཙང་བཤེར་ (dāŋnaŋ dzāŋsher) ch.tib. purifying the party, rectification of the party.

དང་པའི་ (dāŋbɛ) ch. party, clique, faction ༑ དམངས་གཙོའི་དང་པའི་ Democratic party.

དང་ཕྱིའི་ (dāŋcii) outside of the party ༑ དང་ཕྱིའི་མི་སྣ་ Non party members.

དང་མི་ (dāŋmi) ch.tib. party member.

དང་མི་ངོ་མ་ (dāŋmi ŋomə) ch.tib. full party member.

དང་ཙུང་ཀྲི་ (dāŋ dzūŋdri) ch. general party branch.

དང་ཙུང་ཀྲི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dāŋ dzūŋdri ūyön lhɛ̄ngaŋ) ch.tib. general party branch committee.

དང་ཙུའུ་ (dāŋdzuu) ch. the leading party members, the leading group in a state organ.

དང་འཛུགས་ (dāŋ dzuù) ch.tib. va. to set up/ to establish a party.

དང་ཡོངས་ (dāŋyoŋ) ch.tib. the whole party, partywide.

དང་ཡོན་ (dāŋyön) ch.tib. sm. དང་མི་.

དང་ཡོན་གྱི་ལག་འཁྱེར་ (dāŋyöngo laggyer) ch.tib. party membership certificate.

དང་ཡོན་བགྲེས་སོང་ (dāŋyön drɛ̀ɛsoŋ) ch.tib. veteran/ older party members.

དང་ཡོན་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ (dāŋyön joŋdar dzindra) ch.tib. party members. training class/ course.

དང་ལ་ངོ་གོལ་ (dāŋla ŋogöö) ch.tib. sm. དང་གོལ་.

དང་ལུགས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ (dāŋluù gyɛɛdrim) ch.tib. party discipline/ system and law of the land.

དང་ལོ་ (dāŋlo) ch.tib. party membership age.

དང་ཤེད་ (dāŋsheè) ch.tib. a despotic political party leader, party tyrant.

དང་ཤེད་ཅན་ (dāŋsheèjɛn) ch.tib. a despotic party boss, party tyrant.

དང་ཤོག་ (dāŋshoò) ch.tib. a faction in the party.

དང་གཤིས་ (dāŋshii) ch.tib. party spirit/ character.

དང་སྲིད་ (dāŋ sii) ch.tib. party and government.

དང་སྲིད་དམག་ (dāŋ sii mää) ch.tib. party, government, army ༑ དང་སྲིད་དམག་གི་འགོ་ཁྲིད་ The leaders of the party, the government and the army.

དང་སྲིད་ལས་ཁངས་ (dāŋsii lɛ̀ɛluù) ch.tib. party and government offices.

དང་སྟོལ་ (dāŋsöö) ch.tib. party's work style, party members' conduct.

དང་ཨུ་ (dāŋ ū) ch.tib. party committee.

དང་ཨུད་ (dāŋ üü) ch.tib. sm. དང་ཨུ་.

དང་ཨུའི་ལམ་ལུགས་ (dāŋüü lamluù) ch.tib. party committee system.

དྭང་ཀུས་ (dāŋgüü) shung. king of China.

དན་ (dēn) ch. 1. a picul (133.33 pounds). 2. nitrogen. 3. 100 liters.

དན་ཁ་ (dēnga) eng. tank.

དན་ཁེ་ (dēnge) sm. དན་ཁ་.

དན་ཉིང་སྒྱུར་ (dēn ñiŋgyur) ch.tib. tannic acid.

དན་དན་ (dēndɛn) definite, certain ༑ འདི་དན་དན་རེད་ This is certain. ༑ འདི་སྡུག་དུ་དན་དན་འགྲོ་གི་རེད་ This will definitely get worse.

དན་དན་ཨས་ (dēndɛn ɛ̄ɛ) are you sure?

དན་དན་ཏིག་ཏིག (dēndɛn dīgdii) definite, certain, positive, indisputable.

དན་ཏིག (dēndig) sm. དན་དན་ཏིག་ཏིག.

དན་མེ་ (dēnme) Denmark.

དན་ཙེ་ (dēndze) ch. electron.

དན་ཙེ་རོལ་རྩེད་ (dēndze röödzeè) computer/ video game.

དན་ཞིམ་ (dēnshim) ch.tib. biscuit, cake.

དན་ཞིམ་བག་ཟུག (dēnshim bagduù) ch.tib. a type of small biscuit that looks like བག་ཟུག.

དན་ལུད་ (dēnlüü) ch. nitrogenous manure, nitrate fertilizer.

དན་ཤིན་ (dēnshin) ch. sm. དན་ཞིམ་.

དམ་ (dām) the interrogative and "or" marker for words ending in final ན་ར་ལ་ and post final ད་.

དམ་བུ་ལ་ (dāmbula) a type of torma offered to the fire god.

དའན་ (dēn) sm. དན་.

དའི་ (dɛ̄) sm. ཀྲང་.

དའི་ཅི་པུར་ (dējibur) Tezpur.

དའི་ཡུས་ (dēyüü) ch. ribbon fish.

དའི་སི་དུ་ (dē sīdu) shung. a title given to high ranking Lamas.

དའི་པེའོ་ (dēbeo) ch. representative ༑ ཀྲང་དའི་པེའོ་ Representative Zhang.

དའོ་ཅའོ་ཆོས་ལུགས་ (dāwo jō cōòluù) ch.tib. Taoist religion.

དའོ་ཅའོ་ཆོས་པ་ (dāwo jō cōòba) ch.tib. a believer in Taoism.

དའོ་དན་ (dāwodɛn) ch. guided missile ༑ དའོ་དན་རྟེན་གཞི་ Missile base/ site.

དར་ (dār) hind. cable, telegram; va.—གཏོང་ to send a cable/ telegram.

དར་ཁང་ (dārkaŋ) hind.tib. telegraph office.

དར་གླ་ (dārla) hind.tib. telegram fee.

དར་གཏོང་འཕྲུལ་འཁོར་ (dārdoŋ trüügɔɔ) hind.tib. machine/ equipment for sending telegrams.

དར་དོག (dārdog) hind.tib. radio tube.

དར་འཕྲིན་ (dārdrin) hind.tib. telegram, cable; va.—གཏོང་.

དར་འབུལ་ཟིན་ (dār büüsin) shung. copy of a telegram.

དར་ཡིག (dāryii) hind.tib. sm. དར་.

དར་ཡིག་ཁའོ་ (dāryii kāwo) hind.tib.ch. telegraph section.

དར་ལན་ (dārlɛn) hind.tib. reply to a telegram, a

reply telegram; va.—རྒྱག; —སྐྲོག;—སྐྱོད་.
དལ་རྒྱུགས་ (dεεgyuù) directly, straight ། ཕྲུ་གུ་དེ་ཟམ་པ་ཕྲ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་དལ་རྒྱུགས་ཕྱིན་པ་རེད་ The child walked straight on the narrow bridge.
དལ་གདུང་ (dεεduŋ) a long beam used in houses that do not have pillars.
དལ་པར་ (dεεbar) sm. དལ་རྒྱུགས་.
དལ་པོ་ (dεεbo) a patty of fresh dung that has been stuck on a wall to dry; va.—རྒྱག.
དལ་འཕིག་དུ་གཏོང་ (dεε pīgdu dōŋ) va. to poke through sth. ། མདའ་དེ་གཟུགས་པོ་དལ་འཕིག་དུ་བཏང་འདུག The arrow poked through the body.
དལ་མར་ (dεεmar) sm. དལ་རྒྱུགས་.
དལ་ཙམ་ (dεεdzam) a little ། དངུལ་དལ་ཙམ་གཡར་རོགས་གནང་ Please lend me a little money.
དས་ཙམ་ (dεὲdzam) sm. དལ་ཙམ་.
དི་ཀ་ (dīgə) sm. སྡིག.
དི་ཀྲུང་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ (dīdruŋhe gyatso) ch.tib. Mediterranean Sea.
དི་སྐྱ་ (dīgya) silver pheasant.
དི་དི་ཏི་ (dīdi tī) eng. DDT (the insecticide).
དི་དི་རེ་ (dīdire) hind. partridge.
དི་དོ་ (dīdo) sm. དི་ལོ་.
དི་ནག (dēnag) heathcock.
དི་པི་ཅག (dībijaà) sm. དིམ་པི་ཅ་.
དི་མི་སུའུ་ (dīmisu) ch. geomycin.
དི་མུ་ས་ (dīmusa) a herbal medicine.
དི་ཙ་ (dīdza) anvil.
དི་ཚ་ (dīdza) 1. tin, stannum. 2. a type of medicine made with minerals.
དི་ཚའི་གཏེར་ཁ་ (dīdzε dērga) tin mine.
དི་ལ་ (dīlə) hind. sesame.
དི་ལ་ན་ (dīlεnna) Tehran.
དི་ལོ་ (dīlo) a type of sesame.
དི་ཤྲི་ (dīshri) shung. imperial tutor ། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཏི་ཤྲི་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀུན་དགའ་ལ་བསྐུལ་བའི་བཀའ་ཡིག The decree of the Imperial Tutor Kunga Gyaltsen Palzangpo given for the illumination and welfare of all.
དི་ས་ (dīsə) sm. དི་སེ་.
དི་སེ་ (dīse) 1. skt. snow mountain. 2. Mt. Kailash.
དིག (dīg) the essence.
དིག་གུ་ (dīggu) wine container.
དིག་ད་ (dīgdə) a type of Tibetan medicine.
དིག་དིག (dīgdig) 1. sound of dripping. 2. certain, definite.
དིག་པོ་ (dīgbu) 1. sm. དིག་དིག. 2. precise, to the point, appropriate.
དིག་མེད་ (dīgmeè) 1. uncertain, unsure. 2. not to the point, imprecise.
དིག་ཙམ་ (dīgdzam) sm. དོག་ཙམ་.
དིག་ཙྭ་ (dīgdzə) borax, sodium borate.
དིག་ཧྲུག (dīghruù) a minced meat broth.
དིང་ (dīŋ) 1. small water bowl used for offerings. 2. the sound of metal.
དིང་གོར་མ་ (dīŋ gōrma) sm. དིང་པར་མ་.
དིང་ཁྲི་ (dīŋdri) altar.
དིང་ཁྲོལ་ (dīŋdröö) sound made when metal is hit.
དིང་ངེ་འཛིན་ (dīŋ ŋedzin) meditative concentration, meditative trance; va.—ལ་བཞུགས་ to meditate.
དིང་དིང་ (dīŋdiŋ) 1. a particle that intensifies adjectives ། སྔོ་དིང་དིང་ Completely blue. 2. a bell; va.—དུང་ to ring a bell ། རྟའི་དིང་དིང་གི་སྐད་སྒྲ་ The sound of a horse bell tingling.
དིང་དིང་ཅག (dīŋdiŋjaà) sm. དིང་ཤགས་, 1.
དིང་དིང་མ་ (dīŋdiŋmə) a small water bird.
དིང་དིང་ཤགས་ (dīŋdiŋshaà) 1. sm. དིང་ཤགས་. 2. wind bell.
དིང་པར་ (dīŋbar) sm. དིང་པར་མ་.
དིང་པར་མ་ (dīŋ bārma) brown sugar made in the shape of a water offering bowl.
དིང་ཕོར་ (dīŋbɔr) a bowl used for making water offerings.
དིང་བཟོ་མགོ་སྒྲོན་ (dīŋso gogön) a tool used by smiths (that is shaped sth. like a water bowl).
དིང་ལོ་ (dīŋlo) bowl made from tsampa dough to burn butter.
དིང་ཤགས་ (dīŋshaà) 1. a hand cymbal that comes in pairs, one for each hand (used by monks); va.—དུང་ to beat/ strike such cymbals. 2. idiom. va. དིང་ཤགས་དུང་ homosexual act wherein each partner take turns in being the passive and the active (male and the female roles).
དིན་དུ་ཀ་ (dīndugə) black walnut found in India.
དིབ་རིལ་ (dībrii) teapot.
དིམ་པི་ (dīmbi) thin leather hide (used as strings for string instrument as well as to decorate boots).
དིམ་པི་ཅ་ (dīmbijə) Western (nonTibetan) horses.
དིའུ་ (dīwu) lover, sweetheart; va.—གཏོང་ to be sweethearts/ in love ། ཁོ་གཉིས་དིའུ་གཏོང་གི་འདུག Those two are in love.
དིའི་ཅི་ (dīīdzi) ch. basis, foundation.
དིར་ (dīr) the sound of an alarm/ buzzer.
དིར་སྒྲ་ (dīrdra) the sound of an alarm clock.
དིར་པ་ (dīrbaa) canvas.
དིར་རི་ལྦོབ་ཆས་ (dīīri dōbjεè) a type of edible water plant.
དིལ་ (dīl) sesame; va.—འཚིར་ to extract sesame oil from sesame seeds.
དིལ་དཀར་ (dīlgar) white sesame.
དིལ་སྐྱོ་ (dīlgyo) sesame paste.
དིལ་གྱི་སྐྱོ་མ་ (dīlgi gyōma) sm. དིལ་སྐྱོ་.
དིལ་ཛང་ (dīljaŋ) compartment in a room for storing sesame seeds.
དིལ་དུང་ (dīl duŋ) 1. va. to pound sesame seeds to extract oil. 2. person who extracts oil from sesame seed.
དིལ་ནག (dīlnaà) black sesame.
དིལ་སྣུམ་ (dīlnum) sesame oil.
དིལ་བག་ལེབ་ (dīl paàleb) sesame cake.
དིལ་འབྲུ་ (dīndru) 1. a grain of sesame. 2. an extemely tiny amount ། ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་མོལ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་དིལ་འབྲུ་ཙམ་མི་འདུག Your conversation has no mistakes. [no mistakes the size of even a grain of sesame].
དིལ་འབྲུ་ཙམ་ (dīmdrudzam) even a tiny amount, not at all (+ neg.) ། དེ་ལ་ཤ་དིལ་འབྲུ་ཙམ་མ་འདྲེས་པ་བྱེད་དགོས་ (You) must not mix any meat at all in that. [Lit. as much as a grain of sesame seed].
དིལ་སྦྱང་ (dīljaŋ) sm. དིལ་ཛང་.
དིལ་མར་ (dīlmar) sesame oil.
དིལ་འཚིར་ (dīl tsïr) va. to press/ extract oil from sesame seeds.
དིལ་ཞོ་ (dīlsho) sesame paste.
དིལ་གཡིའུ་ (dīlyiwu) tib.ch. sm. དིལ་མར་.
དིལ་ཤུན་ཙམ་ (dīl shūndzam) shung. even a little, the slightest ། ཁྲ་དོན་རས་སུ་ཕོར་བའི་རིགས་གཉིས་ཕྱད་ནས་དིལ་ཤུན་ཙམ་འགྱུར་སྲིད་ན་ If there is the slightest violation against the verdict by either of the two parties... [Lit. as much as the skin of a mustard seed].
དིལ་ཤུན་ཙམ་མེད་པ་ (dīl sūndzam meèba) a very tiny/ small amount ། ཁོང་གི་རྩོམ་ཡིག་དེ་ར་སྐྱོན་ཆ་དིལ་འབྲུ་ཙམ་མི་འདུག His article has no mistakes at all [Lit. not a mistake that is even the size of the husk of a sesame seed].
དིས་ལུན་ (dīilün) ch. polyester, dacron.
དུ་ (dū) dative-locative particle used after final ག་, ད་, and བ་.
དུ་ནི་ཤི་ཡ་ (dūnishiyə) Tunisia.
དུ་ཙ་ (dūdza) sm. དི་ཙ་.
དུ་རུ་ཀ་ (dūruga) a type of incense.
དུ་རུ་གུ་ (dūrugu) Turks.
དུག་རྫུམ་ (dūgjum) sound of sth. heavy hitting the ground.
དུག་དུག (dūddug) a kind of low and indistinct sound.
དུག་རིང་ (dūgriŋ) a indistinct sound that lasts for a while.
དུག་རིད་ (dūgrii) 1. sm. དུག་དུག. 2. sound of hoof

beats.

དུང་ (dūŋ) ch. 1. east. 2. a metal composed of copper and nickel.

དུང་ཀ་ (dūŋgə) ch. squash.

དུང་ཅིན་ (dūŋjin) Tokyo.

དུང་ནན་ཡ་ (dūŋ nenya) ch. Southeast Asia.

དུང་པའི་ཁུལ་ (dūŋbɛ kūū) ch.tib. the northeast area.

དུང་པེ་ (dūŋbe) ch. sm. དུང་པའི་ཁུལ.

དུང་ཅིང་དཔན་མཚོ་ཁུག (dūŋ dzīŋwɛn tsōgaà) ch.tib. Gulf of Tonkin.

དུང་ཚག (dūŋdzaà) ch.tib. དུང་ metal that has been carved/ engraved.

དུང་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ (dūŋhe gyatso) ch.tib. the East China Sea.

དུང་ཧྲེ་ (dūŋhre) ch. manager, director, trustee.

དུང་ཧྥེ་ (dūŋfe) ch. East Africa.

དུན་ (dūn) eng. ton.

དུན་སྤྱི་ལི་ (dūn jīle) eng.ch. ton and kilometer.

དུན་ཚད་ (dūndzɛɛ̀) tonnage, limit/ standard of tons.

དུན་ཧྭང་ (dūnhuaŋ) sm. དུན་ཧོང་.

དུན་ཧོང་ (dūnhoŋ) Tunhuang.

དུན་ཧོང་ཡིག་རིགས་ (dūnhoŋ) Tunhuang documents.

དུམ་དུམ་ (dūndum) a kind of small drum.

དུའུ་ (dū) ch. a degree ¶ གྲང་ཀོར་འོག་གི་དུའུ་བཞི་བཅུ་ 40 degrees below zero (centigrade).

དུའུ་གྲངས་ (dūdraŋ) the number of degrees (centigrade).

དུའུ་ཆི་དན་ (dū cīdɛn) ch. tear gas bomb.

དུའི་ (dūwe) ch. group, team, brigade.

དུའི་ཀྲང་ (dūwedraŋ) ch. leader/ head of a དུའི་.

དུའི་སྨི་ཉ་ཅ་ (dūwe mī ña jā) Dominican Republic.

དུར་ཀི་ (dūrgi) Turkey.

དུར་དུར་ (dūrdur) 1. clear, sharp, brilliant. 2. almost finishing (doing sth.).

དུར་དུར་པོ་ (dūr dūrbo) sm. དུར་དུར་.

དུར་རེ་ (dūrre) sm. དུར་དུར་.

དེ་ (dē) sm. སྟེ་ (this particle is used after final ན་, ར་, ལ་, ས་).

དེ་གོ་ (dēgo) ch. Germany.

དེ་དེ་ (dēde) a small drum.

དེ་དེ་ལན་ (dēdelɛn) Teheran.

དེ་པ་ (dēba) a wire making tool.

དེ་པོར་ (dēbor) 1. arc. very, extremely. 2. good. 3. hard.

དེ་ཡི་ཀྲི་ (dēyidre) Germany ¶ དེ་ཡི་ཀྲི་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ German Democratic Republic.

དེ་ལོ་ (dēlo) ch. skunk.

དེ་ལོ་པ་ (dēlopa) Tilopa: 10th century Indian tantric teacher of Naropa.

དེ་སེ་ (dēse) sm. དེ་སེ་.

དེང་ཞའོ་ཕིང་ (dēŋ shaobiŋ) Deng Xiaoping.

དེན་ (dēn) sm. དེན་རྡོ་.

དེན་རྡོ་ (dēndo) ch.tib. iodine.

དེན་མི་འདང་བའི་གནོད་འཚེ་ (dēn midaŋwɛ nōōdze) iodine deficiency sickness.

དེན་མེ་ (dēnme) Denmark.

དེན་ཙི་ (dēndzi) ch. electron. ¶ མོ་གློག་ཅན་གྱི་དེན་ཙི་ Negative electron.

དེན་ཙི་ཕོ་ (dēndzi pō) ch.tib. positive electron.

དེན་ཙི་མོ་ (dēndzi mo) ch.tib. negative electron.

དེན་ཙིའི་སྦུ་གུ་ (dēndzii bugu) ch.tib. electron tube.

དེན་ཙིའི་རྩིས་འཁོར་ (dēndzii tsīigɔɔ) ch.tib. electronic computing/ calculating machine.

དེན་ཙིའི་ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ (dēndzii trātoŋ cēshee) ch.tib. electron microscope.

དེན་ཙིའུ་ (dēndziwu) ch. tincture of iodine.

དེན་ཚྭ་ (dēndza) ch.tib. iodized salt.

དེད་ཧྥང་ (dēēfaŋ) ch. iodoform.

དེད་ཧྥུན་ (dēēfün) ch. starch.

དེབ་ཙག (dēbdzaà) adze (a carpenter's tool).

དེབ་ཙེ་ (dēbdze) ch. plate.

དེའུ་ཤིང་ (dēwushiŋ) ch. a small throne/ chair.

དེའུ་ཤིང་ཁྲི་ (dēwu shīndri) sm. དེའུ་ཤིང་.

དེབ་ལན་སློག (dēblɛn lɔ̄ɔ̀) va. to take revenge.

དེལ་པ་ (dēlba) branding iron.

དོ་ (dō) sentence final.

དོ་ཀེའོ་ (dōkewo) Tokyo.

དོ་རོ་མོ་རོ་ (dōro moro) sb. whose behavior is rash and thoughtless, disorderly, chaotic.

དོ་ལ་ (dōla) hind. a unit of weight (tola).

དོག (dōg) 1. the top/ tip of sth., the button on top of hats ¶ ཞྭ་མོའི་དོག The button (top) of a hat. 2. see དོག་ཙམ་. 3. sm. སྙིང་པོ་.

དོག་གེ་ (dōgge) a traditional measuring unit.

དོག་གྲ་ (dōgdra) cracking/ snapping sound.

དོག་སྡེ་ (dōgde) suddenly ¶ ཁོ་དོག་སྡེ་ལངས་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ He got up suddenly and went.

དོག་གནས་ (dōgnɛɛ̀) shung. a title/ position in the tt. government.

དོག་ཕུད་ (dōgpüü) the best ¶ ཁོ་ནི་སློབ་ཕྲུག་ནང་གི་དོག་ཕུད་དེ་རེད་ He is the best of the students.

དོག་མ་ (dōgma) a type of stick used for hitting.

དོག་ཙ་ (dōgdza) sm. དོག་ཙམ་.

དོག་ཙམ་ (dōgdzam) a little, some ¶ ཁོ་ཚོས་དོག་ཙམ་ཟས་པ་རེད་ They ate a little.

དོག་ཙམ་མ་གཏོགས་ (dōgdzam mandoò) nearly, just, almost ¶ ད་རེས་ན་ཚ་འདིས་ང་དོག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཤི་གྲབས་བྱས་བྱུང་ This time I nearly died from this illness. [Lit. except for a little].

དོག་ཙམ་མ་གཞི་ (dōgdzam mashi) sm. དོག་ཙམ་མ་གཏོགས་.

དོག་ཙམ་རིང་ (dōgdzam riŋ) for a while, for a little while ¶ དོག་ཙམ་སྒུ་རོགས་གནང་ Please wait for awhile.

དོག་རྩི་ (dōgdzi) needle for drawing blood.

དོག་རྩེ་ (dōgdze) sm. སལ་འཛེར་.

དོག་བཙུགས་ཁྱེམ་བཙུགས་ (dōgdzug kyēmdzug) doing things haphazardly/ disorderly/ in the wrong sequence [Lit. use the shovel, use the hoe].

དོག་འཛེར་ (dōgdzar) the tassle on the button of a hat.

དོག་ཞྭ་ (dōgsha) 1. a hat/ cap with a small button in the middle of the top. 2. shung. hats worn by officials of different ranks.

དོག་ཡུ་ (dōgyu) pick/ hoe handle.

དོག་རིལ་ (dōgrii) sm. མགོ་རིལ་.

དོང་དོང་ (dōŋdoŋ) large bell tied around the neck of mules and donkeys.

དོབ་ཀྱོག་སློག (dōbgyɔ̀ɔ lɔ̄ɔ̀) va. to knock over things.

དོབ་ཅོག་སློག (dōbjɔ̀ɔ lɔ̄ɔ̀) sm. དོབ་ཀྱོག་སློག.

དོབ་དོབ་ (dōbdob) sm. དབ་དོབ་.

དོབ་དོབ་སྨྲ་ (dōbdob mā) va. to talk without thinking, to talk rubbish.

དོམ་ (dōm) deep, depth ¶ ཆུ་དོམ་རིང་པོ་འདུག The water is deep.

དོམ་དོམ་ (dōmdom) sm. དོང་དོང་.

དོམ་ནག (dōmnaà) a lot, a great many, so much/ many ¶ ཚོགས་འདུར་མི་དོམ་ནག་འདི་འདྲ་སླེབས་བཞག A great many people came to the meeting.

དོམ་ནག་འདི་གྱུད་ (dōmnaà digyɛɛ̀) a lot, a great many, much ¶ བུ་ལོན་དོམ་ནག་འདི་གྱུད་སྤྲོད་དགོས་ཙང་ཁོང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འདུག Because (he) has to repay a great many loans, (he) is having a hard time.

དོའུ་ (dōwu) ch. ten liters.

དོའུ་ལོ་ (dōwulo) ch. polecat.

དོའུ་ཧྥུ་ (dōwu fū) ch. beancurd, tofu.

དོའུ་ཧྥུ་སླ་པོ་ (dōwu fū lābo) ch.tib. soft beancurd.

དོར་པང་ (dōrbaŋ) tool used to enlarge a hole.

དོལ་ (dōō) suddenly ¶ ཁོ་དོལ་གྱིས་ཕྱིན་སོང་ He went suddenly.

དོལ་ཤེས་ (dōōsheè) va. to know/ comprehend/ understand with ease.

ཏམ་ཀ་ (drāŋga) a unit in Tibetan currency, see དངུལ་.

ཏམ་ཀ་དཀར་པོ་ (drāŋga gārbo) a silver ཏམ་ཀ་.

ཏམ་དཀར་ (dāŋgar) shung. abbr. of ཏམ་ཀ་དཀར་པོ་.

ཏམ་ཁབ་ (drāāgəb) a sewing needle worth one ཏམ་ཁ་ in traditional Tibetan society.

ཏམ་འཁོར་ (drāŋgɔɔ) shung. སྲིད་རགས་ཏམ་འཁོར་.

ཏམ་རྒྱན་ (drāmgyɛn) the coin design found on brocades/ silks.

ཏམ་རྒྱན་མ་ (drāmgyɛnma) sm. ཏམ་རྒྱན་.

ཏམ་ཕྱིར་ (drāŋdir) a pot of ཚང་ that costs one ཏམ་ཀ་.

ཏམ་རྡོ་ (drāŋdo) sm. རྡོ་ཚད་, see དངུལ་.

ཏམ་པན་ (drāŋbɛn) a kind of ཚང་ vessel that is used on ceremonial occasions such as weddings.

ཏིའུ་གུང་གི་རྩིས་ (dīwu guŋgi dzīì) a system of astrological calculation that is used to determine whether certain days are auspicious or not for important events such as the burial of the dead, etc.

ཏྲི་ཤུལ་ (drīshüü) a trident.

ཏྲེ་བོ་ (drēwo) county/ xian in Ganze Prefecture in Sihuan.

ཏྲེ་མ་ (drēma) weasel.

ཏྲེ་ཧོར་ (drēhor) sm. ཏྲེ་བོ་.

ཏྲེ་ལྷམ་ (drēlham) a boot with a pointed toe (worn by Tibetans from Kham).

ཏྲེམ་ (drēm) a type of arthritis in Tibetan medicine.

ཏྲེམ་དཀར་ (drēmgar) a type of arthritis in Tibetan medicine.

ཏྲེམ་ནག (drēmnaà) a type of arthritis in Tibetan medicine.

ཏྲེས་སམ་ (drēèsam) an herbal medicine.

གདང་ (dāŋ) f. of གདོང་.

གདང་ཡིག (dāŋyiì) letter, correspondence; va.—གཏོང་ to send correspondence.

གདང་རག (dāŋraà) a religious practice that involves giving thanks to lamas/ deities.

གདད་ (dɛ̄ɛ̀) 1. p. and f. of གདོད་. 2. va. to point ¶ མེ་མདའི་ཁ་ཁོང་ལ་གདད་དུས་ When he pointed the gun at him. 3. (with བྱ་དཀའ་བྱེད་ —) difficult to do ¶ དེ་རིང་ངས་གནད་དོན་འདི་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་བྱ་དཀའ་བྱེད་གདད་ཆེན་པོ་བྱུང་ Today I had a difficult time deciding about the issue. 4. a sorcery curse (usu. hiding sth. to magically harm sb.); va.—རྒྱག; —འཛུག to curse sb. ¶ རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཞབས་ལྷམ་ནང་གདད་བཙུགས་པ་རེད་ (He) put a sorcery curse in the 13th Dalai Lama's shoe.

གདད་དྲུས་གཞུང་ལུགས་ (dɛ̄ɛ̀jüù shuŋluù) game theory.

གདད་གཉེར་ (dɛ̄ɛ̀ñer) giving responsibility, entrusting sb.; va.—བྱེད་.

གདད་ཕྱོགས་ (dɛ̄ɛ̀jɔ̀ɔ̀) inclination ¶ མི་སེར་མང་ཆེ་བའི་བློ་ཁ་གདད་ཕྱོགས་གསར་བརྗེ་རེད་ The inclination of most people's minds is revolution.

གདད་ཕྲུག (dɛ̄ɛ̀druù) 1. wild, undisciplined (usu. for youths and children). 2. slang term said when angry that is something like "You bastard."

གདད་མེད་ (dɛ̄ɛ̀meè) 1. unreliable, undependable. 2. unsteady, unfirm.

གདད་རབས་ (dɛ̄ɛ̀rəb) things that have been handed down.

གདད་རུལ་ (dɛ̄ɛ̀rüü) the point when the black magic of a sorcery item that has been hidden begins to work.

གདད་ལེན་ (dɛ̄ɛ̀len) sm. སྤྲོད་ལེན་.

གདད་ས་ (dɛ̄ɛ̀sa) 1. a person in whom one trusts/ believes completely ¶ ངའི་གདད་ས་ཉི་མ་ལགས་རེད་ Nyimala is the person I trust. 2. target ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མདུང་རྩེ་གདད་ས་དེ་མ་རྩ་རིང་ལུགས་རེད་ Socialism's target of attack is capitalism. 3. the person to whom sth. is given.

གདད་སོ་ (dɛ̄ɛ̀so) sm. གདད་ས་, 1.

གདན་ (dɛ̄n) 1. permanent. 2. (— + neg.) not at all, never ¶ ཁྱེད་འདི་འདྲ་གདན་ནས་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ You should never do that.

གདན་ཁེལ་ (dɛ̄ngee) sm. གདན་འཁེལ་.

གདན་ཁྲ་ (dɛ̄ndra) shung. abbr. of གདན་ཚིགས་ཁྲ་མ་.

གདན་ཁྲ་དོག་བརྫིས་ (dɛ̄ndra dəgdzii) shung. to violate a verdict in an agreement document ¶ ད་ལམ་རང་མཚམས་གདན་ཁྲ་དོག་བརྫིས་ཀྱིས་ཚོང་པ་འཕར་འཛུགས་བསྐྱིས་སོང་བ་དང་ This time (they) violated the verdict included in the document and established additional traders.

གདན་ཁྲ་ཡིག་རིགས་ (dɛ̄ndra yigrii) shung. sm. གདན་ཚིགས་ཁྲ་མ་.

གདན་ཁྲིམས་ (dɛ̄ndrim) 1. a lifelong vow. 2. a law that has been firmly/ permanently established.

གདན་ཁེལ་གླེང་མེད་ (dɛ̄ngee lēŋmeè) definite, certain (no need for further confirmation/ discussion).

གདན་འཁེལ་ (dɛ̄ngee) settling, determining, deciding, fixing; va.—བྱེད་.

གདན་འཁེལ་ (dɛ̄n kēē) va. to settle, to determine, to decide, to fix (a rate, level) ¶ ཁོ་ཚོ་འགྲོ་ཡག་གདན་འཁེལ་བ་རེད་ It was settled that they will go. ¶ ཐོན་ཚད་གདན་འཁེལ་ནས་ After fixing the production quota.

གདན་འཁེལ་བའི་ཚད་ (dɛ̄ngeewɛ tsɛ̄ɛ̀) a fixed norm/ quota.

གདན་འཁྱོལ་ (dɛ̄n kyȫȫ) va. to see through to the end, to complete/ finish ¶ ཁོང་གི་ལས་གཞི་དེ་གདན་འཁྱོལ་ཁག་པོ་རེད་ His project is difficult to finish.

གདན་ཁྱོ་ (dɛ̄nkyo) husband.

གདན་གྱི་དོན་ (dɛ̄ngi tön) future meaning/ impact ¶ རོགས་རམ་གྱི་འཆར་གཞི་དེ་གདན་གྱི་དོན་ག་རེ་ཡིན་མིན་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ (One) must think about what the future impact is of that aid plan.

གདན་གྱི་འདུན་མ་ (dɛ̄ngi dümmə) the final/ ultimate goal ¶ ཁོང་ཚོའི་གདན་གྱི་འདུན་མ་དེ་རང་བཙན་རེད་ Their ultimate goal is independence.

གདན་གྲོགས་ (dɛ̄ndrɔ̀ɔ̀) spouse; va.—བྱེད་ ¶ ཚེ་གང་གདན་གྲོགས་ Lifelong spouse.

གདན་བགོ་ (dɛ̄ngo) permanent/ distribution; va.—རྒྱག.

གདན་འགག (dɛ̄ngaà) sm. གདན་འགོག.

གདན་འགོག (dɛ̄ngɔ̀ɔ̀) permanent ban or prohibition; va.—བྱེད་ to ban/ prohibit permanently.

གདན་རྒྱུག་ཨུ་ལག (dɛ̄ngyuù wulaà) shung. a corvee laborer who has to come to work daily (regularly).

གདན་བཅར་ (dɛ̄njaa) shung. sb. always in the presence of high personage, e.g., a favorite or a bodyguard or advisor.

གདན་ཆགས་ (dɛ̄njaà) sm. གདན་འཇགས་.

གདན་འཇགས་ (dɛ̄njaà) permanent, fixed, established, stable; va.—བྱེད་ ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ལས་ཀ་གདན་འཇགས་ཡོད་པས་ Do you have a permanent job?

གདན་འཇགས་གླ་པ་ (dɛ̄njaà lāba) permanent employee/ worker.

གདན་འཇགས་རྒྱུ་ནོར་ (dɛ̄njaà gyunɔɔ) fixed assets.

གདན་འཇགས་སྡོད་མཁན་ (dɛ̄njaà dōōñɛn) permanent resident.

གདན་འཇགས་མ་རྩ་ (dɛ̄njaà madza) fixed capital.

གདན་འཇགས་མི་གླ་ (dɛ̄njaà mila) sb. hired permanently.

གདན་འཇགས་ལམ་ཡིག (dɛ̄njaà ləmyiì) shung. a permanent permit issued by the Kashag allowing sb. to requisition corvee carrying animals.

གདན་འཇགས་སློབ་གྲྭ་ (dɛ̄njaà lōbdra) boarding school.

གདན་འཇགས་ཨར་པོའི་ལས་ཁུངས་ (dɛ̄njaà ārbö lɛ̀ɛ̀guŋ) shung. (permanent) office of building and construction (in tt. government).

གདན་ཉར་ (dɛ̄nñar) keeping/ maintaining permanently ¶ དམག་གྲངས་ ༡༠༠༠ བཟོས་ཏེ་གདན་ཉར་བྱས་པ་རེད་ They created 1,000 soldiers and kept them permanently.

གདན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ (dɛ̄nñim lōbdra) abbr. boarding school and day school.

གདན་གདན་ (dɛ̄ndɛn) certain, sure; va.—བྱེད་ to be certain/ sure of what you do, to be careful/ cautious in doing sth. ¶ འདི་གདན་གདན་རེད་ This is certain (true). ¶ གདན་གདན་མ་བྱས་ན་བཙོན་ཁང་ལ་སླེབས་ཡོང་ If (you) are not careful (you) will end up in prison.

གདན་གདན་ཏིག་ཏིག (dɛ̄ndɛn dīgdiì) sm. གདན་གདན་.

གདན་གདན་མེད་པ་ (dɛ̄ndɛn meèba) unsure,

uncertain.

གདན་གདན་ཡོད་པ་ (dēndɛn yö̲öba) certain, sure, definite ¶ ཅ་ལག་ཚང་མ་འཇོག་ས་གདན་གདན་ཡོད་པ་དགོས་ You need to have a definite place to keep all your things.

གདན་དུ་ (dēndu) permanently, always ¶ ཁོ་གདན་དུ་ལྷ་སར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He always stays in Lhasa.

གདན་དུ་གནས་ (dēndu nɛ̄ɛ̀) va. to exist constantly/ everlastingly/ permanently, enduringly ¶ གདན་དུ་གནས་པའི་མཛའ་མཐུན་ Everlasting friendship.

གདན་དུ་བ་ (dēnduwa) permanent, everlasting.

གདན་སྡོད་ (dēndöö) residing/ living permanently; va.—བྱེད་ ¶ ད་ས་བཞུགས་སྒར་དུ་གདན་སྡོད་འདི་གའི་གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱིས་ By this reporter who resides permanently in Dharamsala. ¶ ལོ་ཆིག་སྟོང་གི་སྔོན་ནས་ཁོ་ཚོ་འདིར་གདན་སྡོད་བྱས་ཡོད་རེད་ They have lived here from one thousand years ago.

གདན་སྡོད་སྒོ་འཚོ་ (dēndöö bödzo) (nomads) with permanent living quarters and (nomads) who move.

གདན་སྡོད་ཕྱི་མི་ (dēndöö ci̊mi) permanent alien residents, a national of a particular country residing in another country.

གདན་སྡོད་དམག་ (dēndöö mɑ̄à) permanently billeted troops/ garrison.

གདན་སྡོད་ཟློས་གར་ (dēndöö dö̲ögar) permanent theater, repertory theater.

གདན་ནས་ (dēnnɛɛ̀) (— + neg.) never, not at all ¶ སྔོན་མ་ཉ་གདན་ནས་གསོ་མ་སྐྱོང་བ་རེད་ Previously, fish were never raised (domestically).

གདན་གནས་ (dēnnɛɛ̀) 1. permanent, eternal. 2. fixed point ¶ གདན་གནས་རྩིས་འཁོར་ Fixed point computer (in contrast to a floating point computer).

གདན་གནས་ངེས་སྲོལ་ (dēnnɛɛ̀ ŋɛ̀ɛ̀söö) law of conservation (in physics).

གདན་གནས་མ་རྩ་ (dēnnɛɛ̀ ma̲dza) fixed assets.

གདན་གནས་མི་ནུབ་ (dēnnɛɛ̀ mi̲nub) immortal, everlasting.

གདན་པ་ (dēmba) lock, bolt (for a door, window).

གདན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ (dēmba me̲èbɛ cö̊öjin) offerings and donations not given all the time.

གདན་པ་སྲི་བ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ (dēmba sēwa me̲èbɛ cö̊öjin) making offerings and donations without expecting anything in return.

གདན་དཔྱལ་ (dēnjɛɛ) husband and wife, couple.

གདན་ཕེབས་ (dēn pēè) sm. གདན་ལ་ཕེབས་.

གདན་བུ་ (dēmbu) sm. གདན་ཤིང་.

གདན་བོགས་ (dēmbɔ̀ɔ̀) permanent lease.

གདན་བྲལ་ (dēndrɛɛ) 1. completely/ permanently severed or cut off, completely without; va.—བྱེད་; to separate/ part for good ¶ ང་གཉིས་བཟའ་ཚང་གདན་བྲལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སོང་ The two of us had to separate (as a couple) for good. 2. (vb. + ཐབས་ + —) no way to do the verbal action ¶ འདི་འཐུང་ཐབས་གདན་བྲལ་རེད་ There is no way one can drink (it). 3. impermanent, transitory.

གདན་འབེབས་ (dēn be̲b) settled, decided, fixed; va. གདན་འབེབས་; va.—བྱེད་ to settle, to decide, to come to a decision ¶ གདན་འབེབས་རིན་ཐང་ Fixed value. ¶ གདན་འབེབས་གྲངས་ཚད་ Fixed amount. ¶ ཁྲིམས་ཡིག་གདན་འབེབས་བྱས་པ་རེད་ The law was decided.

གདན་འབེབས་འགྱུར་མེད་ (dēmbeb gyu̲rmeè) decided on and unchangeable, fixed/ settled and unalterable.

གདན་འབེབས་དངུལ་བཅོལ་ (dēnbeb ŋǖǖjöö) fixed/ term savings.

གདན་མ་ (dēnma) long run, long term, future ¶ གདན་མའི་འཚོ་ཐབས་ A livelihood strategy for the long run.

གདན་མི་ཆགས་པ་ (dēn mi̲ cāgba) shung. uncertain ¶ མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་འགྱུར་ཁྱད་གདན་མི་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོང་གཤིས་ Because it is uncertain whether people will change their minds.

གདན་མེད་ (dēnmeè) sm. གདན་བྲལ་.

གདན་ཚིགས་ (dēndzii̊) 1. proof, conclusion, deduction. 2. shung. land tenure document.

གདན་ཚིགས་ཁྲ་མ་ (dēndzii̊ trāma) shung. a verdict included in a land tenure document.

གདན་ཚིགས་མཁར་རུ་ (dēndzii̊ kāru) shung. a standard volume measure equal to one ཁལ་.

གདན་ཚིགས་མེད་པ་ (dēndzii̊ me̲èba) illogical, irrational.

གདན་ཚིགས་ཡིག་རིགས་ (dēndzii̊ yi̲grii̊) shung. land tenure document.

གདན་ཚིགས་རིག་པ་ (dēndzii̊ ri̲gbə) the science of logic.

གདན་ཚིགས་རིག་པའི་རང་བཞིན་ (dēndzii̊ ri̲gbɛ rə̲ŋshin) the nature of logic.

གདན་ཚིགས་ས་བོན་ (dēndzii̊ sābön) shung. draft of a land tenure document.

གདན་རྫས་ (dēndzɛɛ̀) immovable/ fixed assets.

གདན་ཞལ་ (dēnshɛɛ) husband and wife, couple ¶ རྡོ་རྗེ་གདན་ཞལ་རྣམ་གཉིས་ Mr. and Mrs. Dorje.

གདན་ཞལ་ལྡན་གཉིས་ (dēnshɛɛ de̲ñīi̊) husband and wife, couple.

གདན་བཞུགས་ (dēnshuù) h. of གདན་སྡོད་.

གདན་ཡོད་ (dēnyöö) abbr. of གདན་གདན་ཡོད་པ་.

གདན་གཡོག (dēnyɔ̀ɔ̀) permanent servant.

གདན་བརླག (dēnlaà) overthrowing/ deposing permanently; va.—བྱེད་.

གདན་ལ་ཕབ་ (dēnla pāb) p. of གདན་ལ་འབེབས་.

གདན་ལ་ཕེབས་ (dēnla pēb) va. to get decided/ settled.

གདན་ལ་འབེབས་ (dēnla be̲b) sm. གདན་འབེབས་.

གདན་ལེགས་ (dēnleg) always good, always benevolent.

གདན་ཤིང་ (dēnshiŋ) door bar/ bolt.

གདན་སོ་ (dēnso) permanent tooth.

གདན་སྲོལ་ (dēnsöö) theorem.

གདམ་ (dām) 1. speech, talk; va.—ཤོད་; —གཏོང་; —སྨྲ་ to talk. 2. news ¶ གདམ་བཟང་ Good news.

གདམ་སྐྱེལ་ (dām gyēē) 1. va. to deliver a message. 2. va. to tell internal matters to those on the outside ¶ ཁོས་ང་ཚོའི་ནང་དོན་གྱི་གདམ་བསྐྱལ་བཞག He revealed our internal discussions (to others).

གདམ་: p. བདམས་; f. བདམ་; imp. གདོམས་ (dām) va. to say, to speak.

གདམ་སྐྱེལ་བ་ (dāmgyeewa) messenger.

གདམ་སྐྱེལ་པོ་ (dām gyēēbo) messenger.

གདམ་ཁ་ཁུག (dām kā kūg) va. to get sb. to talk/ speak.

གདམ་ཁ་ལེན་ (dām kā le̲n) va. to give an answer to sb.

གདམ་ཁུངས་མ་ (dāmguŋ) reliable/ dependable talk.

གདམ་ཁུངས་མེད་པ་ (dāmguŋ me̲èba) unreliable/ undependable/ untrustworthy talk.

གདམ་འཁྱར་ (dāmgyar) unfounded story, rumor, gossip; vi. གདམ་འཁྱར་ to have a rumor/ story going around; va.—ཤོད to tell rumors/ stories.

གདམ་གྱི་གླེང་གཞི་ (dāmgi lēŋshi) topic of a conversation/ speech.

གདམ་གྱི་དངོས་པོ་ (dāmgi ŋö̊öbo) sm. གདམ་གྱི་དོན་, 1.

གདམ་གྱི་ཉེས་པ་ (dāmgi ñēèba) the errors contained in a speech/ talk.

གདམ་གྱི་དོན་ (dāmgi tö̲n) the main meaning of a speech/ talk.

གདམ་གྱི་བདུད་རྩི་ (dāmgi dü̲üdzi) shung. interesting/ entrancing/ fascinating/ engaging speech or conversation [Lit. talk that is like ambrosia].

གདམ་གྱི་ཟློས་གར་ (dāmgi dö̲ögar) theatrical play, drama.

གདམ་གྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ (dāmgi dö̲ögar tsōgba) drama troupe, theater organization.

གདམ་རྒྱོང་པོ་ (dām gyo̲ŋbo) strong/ aggressive/ tough/ belligerent in speech; va.—ཤོད་.

གདམ་གླུ་སྤེལ་མ་ (dāmlu bēlma) storytelling that includes the singing of songs as a part of the story.

གཏམ་གླེང་ (dāmleŋ) discussion, conversation; va.—བྱེད་.

གཏམ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ (dāmleŋ tsōndu) conference, congress.

གཏམ་མགྱོགས་པོ་ (dām gyogbo) a person who talks fast.

གཏམ་འགལ་ (dāmgεε) a contradiction in speech, a contradictory statement.

གཏམ་འགོ་ལས་མཇུག (dāmgo lεnjug) (one) should complete what (one) says one will do [Lit. starting talk, finishing work].

གཏམ་འགྲིག (dām drig) vi. to come to an agreeable decision after discussion/ mediation.

གཏམ་རྒྱག (dām gyaà) sm. རྒྱག་གཏམ་.

གཏམ་རྒྱལ་ (dām gyεε) vi. to win an argument/ debate.

གཏམ་རྒྱུད་ (dəmgyüü) legend, fable, tale.

གཏམ་རྒྱུན་ (dəmgyün) saying, maxim, proverb, adage.

གཏམ་སྒོ་ (dāmgo) topic of talk/ conversation.

གཏམ་སྒྲོག (dām drɔɔ̀) 1. va. to speak. 2. va. to read aloud to others. 3. to make known or publicize verbally.

གཏམ་བརྒྱ་བཤད་ཀྱི་སྙིང་པོ་དོན་ (dām gya shεεgi ñiŋbu tön) the main point/ meaning [Lit. the main essence of one hundred talks].

གཏམ་བསྒྲགས་ (dām draà) p.of གཏམ་སྒྲོག.

གཏམ་ངན་ (dāmŋεn) 1. bad tidings/ news/ talk. 2. unlucky talk. 3. bad reputation.

གཏམ་ངན་བསྐལ་བརྒྱར་ལུས་ (dāmŋεn gεε gyar lüü) a bad reputation will live on for a very long time [Lit. bad reputation will live for 100 eons].

གཏམ་ངན་ཕྱི་བཞག (dāmŋεn cīshaà) sm. གཏམ་ངན་བསྐལ་བརྒྱར་ལུས་.

གཏམ་ངན་མི་ཁ་ (dāmŋεn miga) bad reputation; vi.—ཐོབ་ to get a bad reputation.

གཏམ་ངོ་བསྟོད་ཅན་ (dāmŋo gōgjεn) saying nice things to sb.'s face and the opposite behind his back; va.—བྱེད་.

གཏམ་ངོས་ལ་ཤོད་སྐྲ་ལོ་རྒྱབ་ཏུ་དབྱུག (dāmŋööla shöö drālo gyəbla yüù) one should not talk behind people's back [Lit. one should talk in front of people and throw one's braid behind one's back].

གཏམ་ཇ་ (dāmŋa) sm. གཏམ་མཇུག.

གཏམ་སྔ་ཚིག་ཕྱིས་ཕྱི་ཚིག་མི་འདྲ་ (dām ŋədziggi cīdzig minön) things said that contradict things previously said.

གཏམ་ཅི་ཐོས (dām jīdraà) all/ everything that one has heard, whatever one has heard.

གཏམ་ཅོལ་ (dāmjöö) nonsensical/ meaningless talk.

གཏམ་ཆེབས་ (dāmjeb) interrupting/ interfering with a conversation; va.—བྱེད་.

གཏམ་ཆ་པེ་ཆོ་པེ་ (dām cābe cōbe) nonsensical talk, senseless chatter.

གཏམ་ཆད་ (dām cεε) 1. vi. to not get finished or concluded (a talk/ speech). 2. sm. ཁ་དན་.

གཏམ་ཆེན་ (dāmjen) talking in belligerent manner; va.—གཏོང་ ༼ཁོས་པ་རོལ་ཞེལ་གྱིས་གནོན་དགོས་བསམས་ཏེ་གཏམ་ཆེན་བཏང་པ་རེད་ He talked in a belligerent manner thinking that it would subdue his opponent.

གཏམ་འཆལ་ (dāmjεε) 1. rumor ༼ཟླ་ ༡༠ ནས་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འཁན་དགོངས་ཞུ་གནང་གི་ཡོད་རྒྱལ་གཏམ་འཆལ་ཞིག་ལྷང་ལྷང་ཐོན་ After the 10th month a rumor clearly surfaced that Reting Regent was going to resign the Regency. 2. fabricated/ nonsensical talk; va.—ཤོད་; —བཟོ་ to spread rumors/ lies; to talk nonsensically.

གཏམ་མཇུག་སྒྲིལ་ (dāmjug dril) sm. གཏམ་མཇུག་གཅོད་.

གཏམ་མཇུག་གཅོད་ (dāmjug jöö) 1. va. to end a conversation/ talk abruptly. 2. sm. གཏམ་ཆེབས་.

གཏམ་བརྗོད་ (dāmjöö) speech, talk; va.—འཁྲབ་ to put on a play.

གཏམ་བརྗོད་ཟློས་གར་ (dāmjöö döögar) sm. གཏམ་གྱི་ཟློས་གར་.

གཏམ་བརྗོད་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ (dāmjöö döögar tsōgba) modern drama theater group/ troup/ ensemble.

གཏམ་བརྗོད་རང་དབང་ (dāmjöö raŋwaŋ) freedom of speech.

གཏམ་ཉོག (dāmñog) sm. གཏམ་རྙོག.

གཏམ་རྙིང་ (dāmñiŋ) 1. old talk/ conversation. 2. old sayings.

གཏམ་རྙིང་སྐྱར་གླེང་ (dāmñiŋ gyärleŋ) sm. གཏམ་རྙིང་སྐྱར་བཤད་བྱེད་.

གཏམ་རྙིང་སྐྱར་བཤད་ (dāmñiŋ gyārshεὲ) saying the same thing over and over again; va.—བྱེད་ [Lit. telling the old story again].

གཏམ་རྙོག (dāmñog) 1. meaningless talk ༼གཏམ་རྙོག་བསྐྱུར་ནས་དོན་དོན་བཤད་སོང་ (He) didn't talk nonsense, he said the essential things. 2. talk that causes trouble/ dissension.

གཏམ་སྙན་ (dāmñεn) 1. pleasant talk/ conversation. 2. good news/ tidings; va.—སྐྱེལ་ to deliver good news.

གཏམ་སྙན་པོ་ (dām ñεmbo) interesting/ pleasant talk. 2. good news.

གཏམ་སྟོང་ (dāmdoŋ) empty words, meaningless talk/ conversation.

གཏམ་གཏོང་ (dām dōŋ) va. to speak/ talk. 2. va. to talk in an exaggerated and boastful manner.

གཏམ་ཐོན་ (dām tön) vi. to have a slip of the tongue, to let sth. slip out in one's speech.

གཏམ་ཐོས་ (dām töö) vi. to hear some talk/ news.

གཏམ་དང་རལ་གྲི་ཡུ་ནས་འཆང་ (dāmdaŋ rεεdri yunε cāŋ) there must be a point or reason for what one says [Lit. speech and sword should be held by the handle].

གཏམ་དང་བྱ་སྤྱོད་ (dāmdaŋ cajöö) words and deeds.

གཏམ་དང་མཆིལ་མ་གཉིས་ལ་ལེན་རྒྱུ་མེད་ (dāmdaŋ cīīmə ñīīlə lengyu meè) one should be careful about what one says since one can't take back one's words [Lit. speech and spit can't be taken back].

གཏམ་དོན་ (dāmdön) 1. prestige/ reputation and benefit or wealth ༼ཁོང་ལ་གཏམ་དོན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་རག་བཞག He obtained a job that combined both prestige and wealth. 2. subject of conversation/ speech/ discussion.

གཏམ་དོན་གཉིས་མེད་ (dāmdön ñīīmeè) without prestige or wealth.

གཏམ་དོན་འདྲིལ་ (dāmdön drii) vi. to have a discussion come to a conclusion.

གཏམ་དོན་ཧམ་གཉེར་ (dāmdön hāmñer) seeking fame and fortune in a greedy/ unprincipled manner; va.—བྱེད་.

གཏམ་དྲངས་ (dām draŋ) p. of གཏམ་འདྲེན་.

གཏམ་དྲི་ (dām tri) sm. གཏམ་འདྲི་.

གཏམ་འདོད་ (dāmdöö) vanity, ostentation; va.—བྱེད་ to act vainly ༼ཁྱེད་རང་གཏམ་འདོད་མ་བྱས་པར་སྤྱི་གསོ་བླངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Don't be vain. It will be good if you take the welfare.

གཏམ་འདོད་ཚ་པོ་ (dāmdöö tsābo) vain, ostentatious; va.—བྱེད་ to act in an vain/ ostentatious way.

གཏམ་འདོད་ཅན་ (dāmdööjεn) sm. གཏམ་འདོད་ཚ་པོ་.

གཏམ་འདོད་བོང་བུར་བཞོན་ནས་ རྐང་ཆུང་ས་ལ་རེག་སོང་ (dāmdöö boŋbur shönnε gāŋjuŋ sāla regsoŋ) trying to show off or act as if you are sb. and making a fool of yourself in the process [Lit. vanity caused (him) to ride a donkey and his feet were touching the ground].

གཏམ་འདྲི་ (dām dri) va. to question, to ask.

གཏམ་འདྲེན་ (dām dren) va. to tell a proverb or story to illustrate a point.

གཏམ་འདྲེས་ (dām dreè) talk with different topics mixed together.

གཏམ་རྡུགས་ (dām duù) vi. to run out of what to say, to have nothing to say.

གཏམ་ལྡིབ་ (dāmdib) stuttering talk.

གདམ་ནག (dāmnag) malicious/ vicious talk.
གདམ་ཇ་ལམ་མི་འགྲོ་ (dām nālam mindro) sm. ཇ་བར་མི་འགྲོ་, 2.
གདམ་དཔེ་ (dāmbe) proverb, saying, maxim.
གདམ་སྤྱོད་ (dāmjöö) 1. speech (all verbal activities) ¶ གདམ་སྤྱོད་རང་དབང་ Freedom of speech. 2. speech and action/ behavior.
གདམ་འཕྱུར་རྒྱག་གདིང་གསུམ་ (dāmjar gyagdeŋ sūm) talk in accordance with the situation (i.e., gentle when needed, harsh if necessary).
གདམ་བུད་ (dāmbüü) sm. གདམ་བཤད་བྱེད་.
གདམ་འགྲེལ་ཆགས་པ་ (dāmdree cāgba) speech that doesn't contradict sth. previously said.
གདམ་མི་ཁ་བརྒྱུད་ན་ཇེ་མང་ ཟས་མི་ལག་བརྒྱུད་ན་ཇེ་ཉུང་ (dāmmi kəgyüüna je̱maŋ sɛ̱ɛ̀mi kāgyüüna je̱ñuŋ) rumors have a tendency to become elaborated/ exaggerated as they are spread [Lit. talk/ rumors become more after going through people, food becomes less after going through people].
གདམ་མེད་ཁས་ལེན་ (dāmmeè kɛ̄ɛlen) tacit consent/ acceptance; va.—བྱེད་.
གདམ་མེད་ཟློས་གར་ (dāmmeè dö̱ögar) pantomime.
གདམ་སྨྱུར་བ་ (dāmñurwa) speaking fluently, speaking quickly.
གདམ་སྨ་ (dāmma) sm. གདམ་.
གདམ་འཕྲོས་ (dāmdröö) the remaining part of a speech/ talk.
གདམ་བཙོག (dāmdzɔg) dirty talk.
གདམ་རྩུབ་ (dāmdzub) rough/ crude language.
གདམ་ཚིག (dəmdzig) words, expressions, remarks, comments.
གདམ་ཚིག་གསར་སྐྱེས་ (dəmdzig sārgyeè) shung. new remarks/ comments/ assertions ¶ ཁྲ་མ་འདྲེས་དཔྱད་རྗེས་གདམ་ཚིག་གསར་སྐྱེས་མི་ཆོག After the verdict has been decided no new remarks are permitted.
གདམ་ཚོགས་ (dāmdzɔɔ̀) a collection of articles/ writings/ tales. 2. name of a magazine published in India.
གདམ་གཞི་ (dāmshi) topic of a talk/ conversation.
གདམ་གཞན་འཕྲོས་ (dām she̱n trō) vi. to have the topic of a conversation shift/ change while talking.
གདམ་ཟད་ (dām sɛ̱ɛ̀) vi. to run out of reasons/ arguments/ points.
གདམ་བཟང་ (dāmsaŋ) good news/ tidings.
གདམ་ཡིག་རྩིས་ (dām yig dzīī) the three skills: speech, writing and calculation.
གདམ་རིང་ (dāmriŋ) full-length (novel, article, etc.).
གདམ་ལ་མཚོན་ཆ་མེད་ཀྱང་ མི་སྙིང་དུམ་བུར་གཅོད་ (dāmla tsōnja me̱ègyaŋ miñiŋ du̱mbur jöö) the power of speech is great [Lit. although words do not contain weapons, they nevertheless can cut the heart of a person into pieces].
གདམ་ལན་ (dāmlɛn) reply, answer; va.—སློག to answer/ reply.
གདམ་ལན་པོ་མེད་ན་གླུགས་པ་རེད་ དགྲ་ལན་པོ་མེད་ན་སྟར་མ་རེད་ (dāmlɛmbo me̱èna gūgbə re̱è dra̱lɛnbo me̱èna ta̱rma re̱è) if one doesn't respond to a comment/ question one is stupid, if one doesn't take revenge one is a coward.
གདམ་རླུང་ལ་སྐུར་ (dāmluŋla gūr) va. to spread the word about sth. with the intention that it will eventually get to the intended person [Lit. to send talk on the wind].
གདམ་བཤད་ (dāmshɛɛ̀) speech, lecture; va.—བྱེད་.
གདམ་བཤད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (dāmshɛɛ̀gi wāŋja) sm. གདམ་བཤད་དབང་ཆ་.
གདམ་བཤད་སྟེགས་བུ་ (dāmshɛɛ̀ dēgbu) platform, dais, rostrum.
གདམ་བཤད་པ་ (dāmshɛɛ̀ba) spokesman, lecturer.
གདམ་བཤད་དབང་ཆ་ (dāmshɛɛ̀ wāŋja) freedom of speech.
གདམ་བཤེར་ (dāmsher) analyzing speech; va.—བྱེད་.
གདམ་གསུམ་སྐད་ཀྱིས་ཆོད་ (dāmsum gɛ̄ɛ̀gi cöö) vi. to become extremely famous.
གདམ་ལྷུ་འགྲིག་པོ་ (dāmlhu drigbu) sm. གདམ་འགྲེལ་ཆགས་པ་.
གདམ་ཨ་ཕས་ཤོད་ཀྱུ་ཨ་མས་ ཁྱི་བདག་པོས་བཀག་ཀྱུ་མགྲོན་པོས་ (dām ābɛɛ̀ shöögyu āmɛɛ̀ kyī dagböö gāàgyu drönböö) doing sth. inappropriately [Lit. the wife talks instead of the husband, dogs are stopped/ controlled by the guests instead of the owner].
གདམས་: p. གདམས་; f. གདམས་; imp. གདོམས་ (dām) 1.va. to fill up. 2. va. to entrust (with work/ responsibility). 3. p. of གདམ་.
གདའ་ (dā) 1. abbr. of གདའ་མ་. 2. arc. va. to beat.
གདའ་དངུལ་ (dɛ̄ŋüü) deposit, pledge, pawn, bail.
གདའ་འཇོག (dā jɔ̀ɔ) va. to leave as pawn/ pledge.
གདའ་འཇོག་འཛིན་ཡིག (dɛ̄njɔɔ̀ dzinyig) receipt for sth. pawned.
གདའ་ཉིས་རི་བ་ (dēñiì riwə) to leave twice the amount of a loan as a surety/ bail.
གདའ་གཏོར་ (dādɔɔ) a type of torma.
གདའ་མ་ (dēma) pawn, pledge, security; va.—འཇོག to leave as pawn/ pledge; va.—བླུ་ to redeem a pawn; va.—ཕྱིར་སློད་ to return or give back sb.'s pawn/ pledge/ security.
གདའ་མ་དངུལ་སྒྱུར་ (dēma ŋüügyur) taking over an item left on pawn when repayment isn't made; va.—བྱེད་.
གདའ་མ་འཇོག་ལེན་ (dēma jo̱glen) taking and keeping pawn/ security/ pledges for sth.
གདའ་མ་ལྡབ་ལོག (dēma dəblɔɔ̀) sm. གདའ་མ་ཉིས་རི་བ་.
གདའ་མ་འདས་ (dēma dɛ̱ɛ̀) vi. to be unable to redeem one's pawn/ security/ pledge, to have one's pawn become the property of the lender.
གདའ་མ་ཕྱིར་སློད་ (dēma cīdröö) to return or give back sb.'s pawn/ pledge/ security.
གདའ་མ་བཞག (dēma sha̱à) p. of གདའ་མ་འཇོག.
གདའ་མ་བཞག་ས་ (dēma sha̱àsa) pawn shop.
གདའ་མར་བཞག (dēmaa sha̱à) sm. གདའ་མ་འཇོག.
གདའ་འཛིན་ (dēndzin) a receipt/ agreement paper for sth. that had been pawned.
གདར་: p. གདར་; f. གདར་; imp. གདོར་ (dār) va. to bleed, to draw blood (as a medical treatment).
གདར་ཁ་ (dārga) drawing blood; va.—རྒྱག.
གདར་ཁྲག (dārdraà) blood that has been drawn.
གདར་ག (dārga) sm. གདར་ཁ་.
གདར་བཅོས་ (dārjöö) blood letting as a medical treatment.
གདར་དམིགས་ (dərmiì) points from which blood is drawn.
གདར་རྫ་ (dārdza) sm. གདར་དམིགས་.
གདར་བསྲེག (dār sēg) drawing blood and doing moxibustion.
གདལ་པོ་ (dɛ̄ɛbu) flat dung patties; va.—རྒྱག to make flat dung patties to set them out to dry.
གདི་ཐུག (dīduù) 1. narrow minded, shortsighted ¶ བློ་ཚད་གདི་ཐུག་གིས་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Sb. who is narrow minded can't do any kind of work. 2. stubborn, insistent. 3. stingy.
གདི་ཐུག་ཚ་པོ་ (dīduù tsābo) sm. གདི་ཐུག.
གདི་མུག (dīmuù) ignorance, stupidity.
གདི་མུག་ཅན་ (dīmujɛn) ignorant, stupid.
གདི་མུག་རོ་ཉལ་ (dīmuù ro̱ñɛɛ) stupid, idiotic, brainless.
གདི་མུག་ཟླ་བ་ (dīmuù da̱wa) the 1st. month in the Tibetan calendar.
གདི་ལུམ་པ་ (dīlumbə) great/ powerful desires.
གདིག: p. བདིགས་; f. བདིག; imp. གདིགས་ (dīī) va. to make sth. drip.
གདིག་འཁྱིལ་ (dīggee) titration (in chemistry).
གདིག་འཁྱིལ་བྱེད་རྫས་ (dīggee ce̱èdzɛɛ̀) titrant (in chemistry).
གདིག་སྦུག (dīgbug) burette (in chemistry).
གདིགས་ (dīg) imp. of གདིག.
གདིགས་པ་ (dīgbə) a drop; vi.—རྒྱག to drip, to trickle.

གཏིང་ (dīŋ) 1. bottom, depths ¶ རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ The bottom/ depths of the ocean. 2. deep down ¶ ཁོང་སེམས་གཏིང་ནས་རྙིང་མ་ལ་དགའ་བས་ན་ Because deep down he liked the Nyingma sect.

གཏིང་ཀློ་ (dīŋlo) a primitive tribe in S.E. Tibet.

གཏིང་སྐུལ་ (dīŋgüü) reminding; va.—གཏོང་.

གཏིང་སྐྱེས་རྫོང་ (dīŋgyeè dzoŋ) a district in W. Tibet.

གཏིང་རྒྱོང་ཁ་འཇམ་ (dīŋgyoŋ kānjam) soft spoken but tough on the inside.

གཏིང་ཅན་ (dīŋjɛn) 1. deep. 2. sb. who keeps things inside and doesn't speak frivolously or casually.

གཏིང་ཚོད་ (dīŋ cöö) vi. to be able to estimate the essence of sth., to get to the bottom of sth. ¶ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཚོད་དཔག་བྱས་ཀྱང་གཏིང་ཚོད་མ་སོང་ Concerning this issue, even though we tried to estimate, we were not able to do so.

གཏིང་ཕྱིད་པོ་ (dīŋ jiibu) sm. གཏིང་ཆེན་པོ་.

གཏིང་བརྗེད་འགྲོ་ (dīŋjeè dro) vi. to forget completely.

གཏིང་ཉེ་ (dīŋñe) sm. གཏིང་ཐུང་.

གཏིང་ཉེ་བ་ (dīŋ ñewa) 1. shallow, not deep. 2. a person with whom one gets along, sb. with the same views.

གཏིང་རྟོགས་ (dīŋ dɔ̄ɔ) va. to understand sth. deeply/ thoroughly, to get to the bottom of a matter.

གཏིང་ཐག་ (dīŋdaà) anchor line; va.—སློག to weigh anchor.

གཏིང་ཐུང་ (dīŋduŋ) shallow, superficial.

གཏིང་ཐུང་ཐུང་ (dīŋ tüŋduŋ) sm. གཏིང་ཐུང་.

གཏིང་ཐུང་ས་ཡོམ་ (dīŋtuŋ sāyom) surface earthquake.

གཏིང་མཐའ་ (dīŋta) depth and expanse/ distance.

གཏིང་མཐའ་བྲལ་བ་ (dīŋta treewa) sm. གཏིང་མཐའ་མེད་པ་.

གཏིང་མཐའ་མེད་པ་ (dīŋta meèba) infinite, endless, deep, having no bottom/ edge.

གཏིང་དུག་ཁ་འཚེར་ (dīŋduù kādzer) having evil intentions behind a smiling face.

གཏིང་དུ་ (dīŋdu) deep, deeply; vi.—ཟུག to penetrate deeply; va.—ནུབ་; —སིམ་; — བྱིང་; —དིམ་ to sink to the bottom, to permeate deeply ¶ ཁོང་གི་བཀའ་སློབ་འདི་ངའི་སེམས་ཀྱི་གཏིང་དུ་ཟུག་བྱུང་ His advise has affected me deeply. ¶ ཁ་སང་གི་ཆུ་དེ་ཞིང་ཁའི་གཏིང་དུ་སིམ་བཞག Yesterday's water has soaked into the field. ¶ རྡོ་ཆུའི་གཏིང་དུ་ནུབ་བཞག The rock has sunk to the bottom of the water.

གཏིང་དོན་ (dīŋdön) inner meaning.

གཏིང་དོན་ལེན་ (dīŋdön len) sm. གཏིང་རྟོགས་.

གཏིང་འདོན་ (dīŋdön) eliminating, cleaning up, mopping up; va.—བྱེད་.

གཏིང་འདྲི་ (dīŋ dri) va. to interrogate in detail/ thoroughly.

གཏིང་དིབ་ (dīŋdib) a hollow, a depression.

གཏིང་རྡོ་ (dīŋdo) anchor; va.—འཕེན་; —སློག to weigh anchor; va.—དབྱུག to drop/ cast anchor; va.—སྒྲིགས་ to tie a stone to the body of a person who is going to be thrown into the river.

གཏིང་གནག་ཁ་ཚ་ (dīŋnaà kādza) one who speaks harshly and is also mean/ malicious/ cruel.

གཏིང་གནག་པོ་ (dīŋ nāgbo) malicious, hateful, mean, cruel, vindictive.

གཏིང་ནད་ (dīŋnɛɛ̀) deep grudge/ enmity/ hatred; va.—བྱེད་; —ཟིན་ to hold a grudge.

གཏིང་ནས་ (dīŋnɛɛ̀) from deep, deeply ¶ གཏིང་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ To believe deeply.

གཏིང་སྣ་གསུམ་ (dīŋnasum) three dimensions ¶ གཏིང་སྣ་གསུམ་མཐོང་བའི་རི་མོ་ A three-dimensional painting.

གཏིང་དཔག་ (dīŋbaà) p. of གཏིང་དཔོག.

གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ (dīŋbaà gāwa) unfathomable, difficult to get to the bottom of.

གཏིང་དཔོག་ (dīŋböö) va. to estimate the depth of sth.

གཏིང་ཕིགས་ (dīŋ pii) sm. གཏིང་རྟོགས་.

གཏིང་ཕུག་རིང་པོ་ (dīŋpuù riŋbu) 1. deep tunnel. 2. meaning that is difficult to understand.

གཏིང་ཕྱིན་པ་ (dīŋ cimbə) sm. ཕར་ཕྱིན་.

གཏིང་བྱིང་ (dīŋjiŋ) sinking.

གཏིང་མི་དཔོག་པ་ (dīŋ mibɔɔba) sm. གཏིང་ཚད་དཔག་མེད་.

གཏིང་མི་ཟབ་པ་ (dīŋ misəbbə) sm. གཏིང་ཐུང་.

གཏིང་མེད་ (dīŋmeè) sm. གཏིང་ཐུང་.

གཏིང་རྨོ་ (dīŋmo) deep plowing; va.—རྒྱག.

གཏིང་རྨོ་ཞིབ་ལས་ (dīŋmo shiblɛɛ̀) deep plowing and intensive cultivation.

གཏིང་རྨོད་ (dīŋmöö) sm. གཏིང་རྨོ་.

གཏིང་རྩ་ (dīŋdza) base, foundation.

གཏིང་ཚད་ (dīŋdzɛɛ̀) depth ¶ གཏིང་ཚད་མིས་ ༦༠༠ A depth of six hundred meters.

གཏིང་ཚད་དཔག་མེད་ (dīŋdzɛɛ̀ bāgmeè) inestimable depth, bottomless, unfathomable.

གཏིང་ཚུགས་ (dīŋ tsüù) vi. to have the foundation for sth. get laid ¶ དམག་འཁྲུག་རྒྱག་རྒྱུའི་རྨང་གཞི་གཏིང་ཚུགས་བཞག The foundation for a war has been laid.

གཏིང་ཚུགས་བརྟག་དཔྱད་ (dīŋdzuù dāgjɛɛ̀) comprehensive/ deep/ exhaustive research or study.

གཏིང་ཚོད་ (dīŋdzöö) guessing, estimating; va.—ལེན་ to guess, to estimate ¶ འདི་ལོ་ཡོང་འབབ་ག་འདྲ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ང་ཚོས་སྔོན་ནས་གཏིང་ཚོད་ལེན་དགོས་ (We) must estimate first how much yield will be gotten this year.

གཏིང་འཚོལ་ (dīŋ tsöö) sm. གཏིང་ཚོད་.

གཏིང་གཞལ་ (dīŋshɛɛ) sm. གཏིང་དཔོག.

གཏིང་ཟབ་ (dīŋsəb) deep, profound, intense; vi.—དུ་འགྲོ་ to become deeper, to become more profound; va.—བྱེད་ to deepen, to make deeper.

གཏིང་ཟབ་པོ་ (dīŋ səbbu) sm. གཏིང་ཟབ་.

གཏིང་ཟབ་མོ་ (dīŋ səbmu) sm. གཏིང་ཟབ་.

གཏིང་ཟབ་མོ་བ་ (dīŋ səbmuwa) sb. who is deep and profound.

གཏིང་རིང་ (dīŋriŋ) sm. གཏིང་རིང་པོ་.

གཏིང་རིང་ཐུང་ (dīŋ riŋduŋ) sm. གཏིང་ཚད་.

གཏིང་རིང་པོ་ (dīŋ riŋbu) deep ¶ མཚོ་འདི་གཏིང་རིང་པོ་འདུག This lake is deep.

གཏིང་རིང་ལོས་ (dīŋ riŋlöö) sm. གཏིང་ཚད་.

གཏིང་ལ་དིམ་ (dīŋlə dim) vi. to sink to the bottom ¶ རྡོ་ཆུའི་གཏིང་དུ་དིམ་བཞག The rock has sunk to the bottom of the water.

གཏིང་ལུད་ (dīŋlüü) deep fertilizer (as opposed to surface fertilizer); va.—རྒྱག to spread/ apply deep fertilizer.

གཏིང་ལོན་ (dīŋlön) sm. གཏིང་ཚོད་ལོན་.

གཏིང་སློག (dīŋlɔɔ) deep plowing; va.—རྒྱག.

གཏིབ་: p. **གཏིབས་**; f. **གཏིབ་**; imp. **གཏིབས་** (dīb) vi. to make overcast with clouds/ fog.

གཏིར་མིག (dīrmii) a flat tool with different size holes that was used for making nails.

གཏུ་ལུམ་ (dūlum) intoxication; vi.—ཆགས་ to become intoxicated/ drunk ¶ གཏུ་ལུམ་པ་ A drunk.

གཏུག: p. **གཏུགས་**; f. **གཏུག**; imp. **གཏུགས་** (dūg) 1. va. to reach, to touch, to come into contact with ¶ མཆུ་དོར་ཁ་གཏུགས་ནས་དབུགས་འབྱིན་རྫུབ་བྱས་པ་རེད་ (He) performed mouth-to-mouth resuscitation. 2. va. to compete with, to vie ¶ ཕོ་གསར་དེ་གཉིས་ཨབ་དང་གཏུག་གི་འདུག The two youths are competing in wrestling. 3. va. to bring before the (law) ¶ གྲོད་གཞི་དེའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ལ་བཏུགས་བཞག ¶ This case has been brought to court. 4. va. to see a doctor/ teacher ¶ ང་ཁ་སང་སྨན་ཁང་ལ་ཨེམ་རྗེ་བཏུག་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to see a doctor at the hospital yesterday.

གཏུག་འབྲེལ་ (dūŋdrel) contact, relations; va.—བྱེད་ to have contact/ relations ¶ རྒྱལ་ཁབ་འདི་གཉིས་གཏུག་འབྲེལ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The two countries have good relations.

གཏུག་སྦྱངས་ (dūg jaŋ) va. to be tried before the law.

གཏུག་མི་ (dūgmi) a person who files a lawsuit.

གཏུག་རྩོད་ (dūgdzöö) prosecuting and arguing.

གདུག་བཤེར་ (dūgsher) lawsuit, litigation, law case; va.— གཏོང་; —རྒྱག to sue, to prosecute, to bring a law case.

གདུགས་ (dūg) p. and imp. of གདུག.

གདུན་ (dǖn) pestle and mortar; va.—བྱིས་རྡུང་ to grind/ pulverize with a mortar and pestle.

གདུན་ཁ་ (dǖnga) the mouth/ opening of a grinding stone through which the grain is poured for grinding.

གདུན་ཁུང་ (dǖnguŋ) a mortar (for grinding).

གདུན་བུ་ (dǖnbu) sm. གདུན་ཁུང་.

གདུན་རྡོ་ (dǖndo) pestle.

གདུན་ཤིང་ (dǖnshiŋ) wooden pestle.

གདུབ་ p. གདུབས་; f. གདུབ་; imp. གདུབས་ (dūb) 1. va. to cut into small pieces/ bits, to chop up, to dice ༑ཤ་གདུབས་པ་རེད་ (He) cut up the meat into small pieces. 2. vi. to be able ༑འགྲོ་མི་གདུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ What is the reason for not being able to go?

གདུབ་གྲི་ (dūbdri) knife for chopping.

གདུབ་སྡེགས་ (dūbdeg) cutting machine.

གདུབ་སྤྱད་ (dūmjɛɛ̀) meat cutter.

གདུབ་མིན་ (dūbmin) shung. to be against sth. ༑རང་སྣང་གང་དྲན་གྱིས་འགོ་ཉག་ཆེ་ཆུང་ངེས་མེད་འདི་ཆར་དམིགས་ཚད་ཚེག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲིམས་འགྲུས་ལ་གདུབ་མིན་མཁྱེན་ཆོད་ལགས་ན་ As you are fully aware, making measures and scales according to one's own wish (size) is against the law.

གདུབ་གཞོག (dūbshɔ̀ɔ) cutting; va.—བྱེད་ to cut.

གདུབ་གཞོག་འཁོར་སྡེགས་ (dūbshɔ̀ɔ kɔ̄ɔdeg) cutting machine/ tool ༑ལྕགས་རིགས་གདུབ་གཞོག་འཁོར་སྡེགས་ Metal cutting machine tool.

གདུབ་གཞོག་འཕྲུལ་འཁོར་ (dūbshɔ̀ɔ trǖūgɔɔ) cutting machine.

གདུབ་ལེབ་ (dūbleb) slice.

གདུབ་ལྷེབ་ (dūblheb) sm. གདུབ་ལེབ་.

གདུབས་ (dūb) imp. and p. of གདུབ་.

གདུབས་ཚལ་ (dūbtsɛɛ) rags, tattered clothes.

གདུབས་ཤ་ (dūbsha) meat that has been cut into small pieces/ diced.

གདུམ་: p. གདུམས་; f. གདུམ་; imp. ཐུམས་ (dūm) va. to wrap. 2. va. to be fierce, harsh, stern.

གདུམ་ (dūm) abbr. of གདུམ་པོ་.

གདུམ་གད་ (dūmgɛɛ̀) laughing in an angry/ sarcastic manner; va.—བགད་.

གདུམ་རྒྱག (dūm gyaà) sm. གདུམ་.

གདུམ་ངམ་ (dūmŋam) stern/ intimidating looking, scary looking.

གདུམ་ཉམས་ཆེ་བ་ (dūmñam cēwa) intimidating looking, stern/ harsh looking.

གདུམ་དྲག (dūmdraà) stern, fierce.

གདུམ་པོ་ (dūmbo) intimidating, fierce, stern, harsh ༑དགེ་རྒན་དེ་གདུམ་པོ་ཡིན་ཙང་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཞེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because the teacher is stern the students are afraid of him.

གདུམ་པོ་གདུམ་ནག (dūmbo dūmnaà) extremely གདུམ་པོ་.

གདུམ་སྤྱོད་ (dūmjöö̀) stern/ harsh/ fierce/ intimidating in behavior or action.

གདུམ་བྱ་ (dūmja) bird of prey.

གདུམ་བྱེད་སྣོད་ཆས་ (dūmjee nöö̀cɛɛ̀) a machine that binds bales and packages with metal strips/ bands.

གདུམ་མོ་ (dūmmo) 1. a type of tantric practice (of inner heat). 2. a fierce woman.

གདུམ་བཙན་ (dūmdzɛn) sm. གདུམ་ངམ་.

གདུམ་ཤོག (dūmshoò) wrapping paper.

གདུམས་ (dūm) p. of གདུམ་.

གདུར་བུ་ (dūrbu) a net bag.

གདུལ་ (dǖǖ) va. to make smoke (usu. by burning incense).

གདེ་ (dē) 1. (vb. + —) ringleader ༑རྡོ་ལོག་ཇག་པའི་བྱེད་གདེ་རྡོ་རྗེ་ Dorje, the ringleader of the bandits. 2. short (in height).

གདེང་པ་ (dēba) sm. གདེ་མ་.

གདེ་པོ་ (dēbo) 1. ringleader, principal criminal, chief conspirator/ schemer. 2. a short person, a shrimp.

གདེ་པོའི་དཀྱིལ་གྱི་གཟུགས་བཟང་ (dēbö gyīīgi sugsaŋ) good but only among the not so good [Lit. a good body among short people].

གདེ་དཔོན་ (dēbön) sm. གདེ་པོ་.

གདེ་བོ་ (dēbo) sm. གདེ་པོ་.

གདེ་འབབ་ (dēbəb) sm. གདེ་མ་.

གདེ་མ་ (dēma) sm. གདའ་མ་.

གདེ་མའི་མཛོད་ (dēmɛ dzöö̀) shung. pawnshop.

གདེ་མོ་ (dēmo) a short female.

གདེ་ལེབ་པ་ (dēlebba) short person.

གཏེར་ (dēr) 1. treasure. 2. a mine.

གཏེར་ཀ་ (dērka) a support pillar in a mine.

གཏེར་ཁ་ (dērga) a mine; va.—འདོན་ to mine minerals; va.—འཚོལ་ to search for mineral deposits/ mines ༑རྡོ་སོལ་གྱི་གཏེར་ཁ་ A coal mine.

གཏེར་ཁ་སྔོགས་འདོན་པའི་མཉམ་འབྲེལ་ (dērga ŋɔ̄gdönbɛ ñamdree) sm. གཏེར་ཁ་སྔོགས་འདོན་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་.

གཏེར་ཁ་སྔོགས་འདོན་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་ (dērga ŋɔ̄gdönbɛ ñamdree) United Mine Workers (in the U.S.A.).

གཏེར་ཁ་འཚོལ་ཞིབ་ (dērga tsöö̀shib) prospecting/ surveying for minerals.

གཏེར་ཁའི་ཁྲབ་རྒྱུད་ (dērgɛ kyəbgyüü) mineral vein/ lode.

གཏེར་ཁའི་སྒྲིག་ཆས་ (dērgɛ drigjɛɛ̀) mine facilities/ equipment.

གཏེར་ཁའི་ཆགས་རིམ་ (dērgɛ cəgrim) mineral layers, layers of a mine, ore seam.

གཏེར་ཁའི་ཐོན་ཁུངས་ (dērgɛ tönguŋ) mineral resources.

གཏེར་ཁའི་ཐོན་རྫས་ (dērgɛ töndzɛɛ̀) mineral products.

གཏེར་ཁའི་སྣེ་ (dērgɛ nē) sm. གཏེར་ལྷག.

གཏེར་ཁའི་འཕྲུལ་ཆས་ (dērgɛ trüüjɛɛ̀) mining equipment/ machinery.

གཏེར་ཁའི་བཟོ་པ་ (dērgɛ soba) miner, mine worker.

གཏེར་ཁུང་ (dērguŋ) mineral/ ore deposit.

གཏེར་ཁུངས་ (dērguŋ) sm. གཏེར་ཁུང་.

གཏེར་ཁུལ་ (dērgüü) mine/ mining district.

གཏེར་ཁུལ་འགོ་པ་ (dērgüü goba) mine foreman/ chief/ head.

གཏེར་ཁྲོན་ (dērdrün) mine shaft, mine, mine pit.

གཏེར་ཁྲོན་ཀ་བ་ (dērdrün gāā) sm. གཏེར་ཀ་.

གཏེར་ཁྲོན་གློག་ཤུ་ (dērdrün lōgshu) miner's lamp, lantern for use in mines.

གཏེར་གྱི་ཐོན་རྫས་ (dērgi töndzɛɛ̀) mineral products, minerals.

གཏེར་རྒྱུ་ (dērgyu) minerals.

གཏེར་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཆུ་མིག (dērgyü dɛmbɛ cūmig) sm. གཏེར་རྒྱུ་ཆུ་མིག.

གཏེར་རྒྱུའི་ཆུ་མིག (dērgyü cūmig) mineral spring.

གཏེར་རྒྱུའི་ལུད་རྫས་ (dērgyü lüüdzɛɛ̀) mineral fertilizer.

གཏེར་སྒྲོན་ (dērdrön) sm. གཏེར་ཁྲོན་གློག་ཤུ་.

གཏེར་དངོས་ (dērŋöö̀) minerals.

གཏེར་དངོས་ཀྱི་སྣུམ་ (dērŋöögi nūm) mineral oil.

གཏེར་དངོས་གྲུབ་ཆ་ (dērŋöö̀ drubja) mineral composition.

གཏེར་དངོས་རྡོག་པོ་ (dērŋöö̀ dogbo) lumps of minerals.

གཏེར་དངོས་ཚིལ་སྣ་ (dērŋöö̀ tsīnə) mineral fiber.

གཏེར་ཆེན་ (dērcen) great lamas who are able to find religious treasures that have been hidden in the past through their magical powers. 2. a large mine.

གཏེར་ཆུ་ (dērcu) mineral water.

གཏེར་ཆོས་ (dērjöö̀) hidden scriptures found by the magical power of a lama.

གཏེར་འཚོལ་ (dērjöö) hiding religious objects as "treasure" ༑ས་ཞིང་འདུ་ཆེ་ངོས་འགབ་དུ་སྦ་འཛུག་ཐོག་གཏེར་འཚོལ་བྱ་རྒྱུ་ (The religious objects) must be hidden as a treasure (for subsequent generations)

in an appropriate place where many fields join together.

གཏེར་སྙིགས་ (dērñig) slag, the waste product of mines.

གཏེར་སྙིགས་སོ་ཕག (dērñig sōbaà) slag brick.

གཏེར་སྟོན་ (dērdön) lama who locates religious treasures hidden in the past through magical powers.

གཏེར་དོང་ (dērdoŋ) 1. mine pit. 2. mineral cave.

གཏེར་བདག (dērdaà) 1. protective/ guardian deity of a hidden religious treasure. 2. mine owner.

གཏེར་འདོན་ (dērdön) mining; va.—བྱེད་ to mine.

གཏེར་འདོན་སྒྲིག་ཆས་ (dērdön drigjɛ̀ɛ̀) mining equipment.

གཏེར་འདོན་འཕྲུལ་ཆས་ (dērdön trüüjɛ̀ɛ̀) mining machinery.

གཏེར་འདོན་བཙོ་སྦྱང་ (dērdön dzōjaŋ) excavating and smelting (ore).

གཏེར་འདོན་བཟོ་པ་ (dērdön soba) miner.

གཏེར་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (dērdren kōōlo) mine car/ tram (for conveying ore).

གཏེར་རྡུལ་ (dērdüü) mine dust.

གཏེར་རྡོ་ (dērdo) ore.

གཏེར་རྡོ་ཁ་གཤོག (dērdo kāshɔ̀ɔ̀) strip mining.

གཏེར་རྡོ་སྙིགས་མ་ (dērdo ñīmə) slag ore.

གཏེར་རྡོ་འདོན་བྱེད་སྒྲིག་ཆས་ (dērdo dönjeè drigjɛ̀ɛ̀) sm. གཏེར་འདོན་སྒྲིག་ཆས་.

གཏེར་རྡོ་ཞུ་ཐབ་ (dērdo shudəb) ore smelting furnace.

གཏེར་རྡོའི་སྒྲ་སྣྲུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (dērdö drədüü trüügɔɔ) crystal receiver/ set.

གཏེར་ལྡན་ཆུ་མིག (dērdɛn cūmig) mineral spring.

གཏེར་ལྡན་ཆུ་མིག་གི་ཆུ་ (dērdɛn cūmiggi cū) sm. གཏེར་ཆུ་.

གཏེར་སྣེ་ (dērne) outcropping, outcrop (of ore).

གཏེར་གནས་ (dērnɛ̀ɛ̀) 1. place where there are minerals. 2. storage room, warehouse treasure room.

གཏེར་དཔེ་ (dērbe) scriptures magically hidden by lamas.

གཏེར་དཔྱད་ (dērjɛ̀ɛ̀) sm. གཏེར་འཚོལ་.

གཏེར་བལ་ (dērbɛɛ) mineral wool.

གཏེར་དཔོན་ (dērwön) shung. a གཏེར་སྟོན་ lama and his nephews and descendants ། གཏེར་དཔོན་བརྒྱུད་བཅས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་འཛིན་འཛམ་གནས་སུ་བསྐུལ་བ་ The responsibility of taking care of the cathedral was permanently granted to the གཏེར་སྟོན་ lama and his nephews and descendants.

གཏེར་བྱེ་ (dērjeè) sm. གཏེར་རྡོ་.

གཏེར་འབབ་ (dērbəb) income from loan interest.

གཏེར་མ་ (dērma) hidden scriptures or relics (found by lamas through magical power).

གཏེར་སྙུག (dērñug) outcrop of mineral ore.

གཏེར་འཚོལ་ (dērdzöö) prospecting/ searching for minerals or potential mines; va.—བྱེད་.

གཏེར་འཚོལ་སྒྲིག་ཆས་ (dērdzöö drigjɛ̀ɛ̀) prospecting equipment.

གཏེར་འཚོལ་ཉེར་སྤྱད་ (dērdzöö ñerjɛ̀ɛ̀) sm. གཏེར་འཚོལ་སྒྲིག་ཆས་.

གཏེར་འཚོལ་འཕྲུལ་ཆས་ (dērdzöö trüüjɛ̀ɛ̀) prospecting instruments/ machines.

གཏེར་འཚོལ་རུ་ཁག (dērdzöö rugaà) prospecting team/ unit.

གཏེར་མཛོད་ (dērdzöö) treasury.

གཏེར་རྫས་ (dērdzɛ̀ɛ̀) 1. minerals, mineral products, mineral wealth. 2. things that are dear to sb.

གཏེར་རྫས་ཆགས་གཞི་ (dērdzɛ̀ɛ̀ cāgshi) mineral deposit.

གཏེར་རྫས་ཐོན་ཁུངས་ (dērdzɛ̀ɛ̀ tönguŋ) mineral resources.

གཏེར་རྫས་ཐོན་ཡུལ་ (dērdzɛ̀ɛ̀ tönyüü) a place where minerals are found.

གཏེར་བཟོ་ (dērso) 1. mining. 2. mine worker.

གཏེར་རི་ (dērri) a mountain containing minerals.

གཏེར་རི་རྔོག་འདོན་ (dērri ŋɔ̄gdön) excavating, mining; va.—བྱེད་.

གཏེར་རི་འཕྲུལ་འཁོར་ (dērri trüügɔɔ) mining machinery.

གཏེར་རིགས་ (dērrig) all kinds of minerals.

གཏེར་རིགས་ལུས་རྫས་ (dērrig lüüdzɛ̀ɛ̀) mineral fertilizer.

གཏེར་རིའི་ས་ཤུན་བཤུ་ (dērrii səshün shū) va. to surface/ strip mine.

གཏེར་ལས་ (dērlɛ̀ɛ̀) mining industry ། རྡོ་སོལ་གཏེར་ལས་ Coal mining industry.

གཏེར་ལས་བཟོ་པ་ (dērlɛ̀ɛ̀ soba) miner, mine worker.

གཏེར་སའི་དོང་ལམ་ (dērsɛ toŋlam) mine shaft, mine tunnel.

གཏེར་སྲུང་ (dērsuŋ) sm. གཏེར་བདག.

གཏོ་བཅོས་ (dōjöö) rituals to bring good luck or to avert misfortune/ disaster; va.—བྱེད་ ། གཏོ་བཅོས་བྱས་ཙང་ནད་གཞི་ལས་ཐར་ The sickness was cured by doing a གཏོ་བཅོས་.

གཏོ་བཅོས་ཚ་པོ་ (dōjöö tsābo) clever, inventive, ingenious.

གཏོག: p. གཏོགས་; f. གཏོག; imp. གཏོགས་ (dōg) va. to pick, to pluck ། ཁོས་མེ་ཏོག་མང་པོ་བཏོགས་པ་རེད་ He plucked many flowers.

གཏོགས་ (dɔ̄ɔ) p. of གཏོག.

གཏོགས་པ་ (dōgba) belonging to, part of ། མི་རིགས་ ༢༥ ལ་གཏོགས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཡོད་པ་རེད་ There are minority teachers belonging to twenty five nationalities. ། བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་མང་ People belonging to the Tibetan nationality. ། དབྱིན་གཏོགས་ Belonging to England.

གཏོང་: p. བཏང་; f. གཏང་; imp. ཐོང་ (dōŋ) 1. va. to send, to give, to dispatch ། ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་དངུལ་གཏོང་དགོས་ We must send them money. 2. va. to let go, to dismiss ། ད་རེས་ང་ནང་ལ་བཏང་རོགས་གནང་ (Please) let me go home today. 3. verbalizing verb ། ཁ་པར་གཏོང་ To phone. [Lit. to send a phone] ། གླུ་གཏོང་ To sing a song. [Lit. to send a song]. 4. intensifier of adjectives ། ཉུང་དུ་གཏོང་ To make fewer. ། མགྱོགས་སུ་གཏོང་ To speed up (make quicker). 5. (with རྟ་) va. to gallop. 6. va. to fly/ drive ། གནམ་གྲུ་གཏོང་ To fly a plane.

གཏོང་འགུག (dōŋguù) sending out and calling in/ summoning; va.—བྱེད་.

གཏོང་འགྲོ་བཞག་སྡོད་ (dōŋdro shagdöö) shung. sm. བཏང་འགྲོ་བཞག་སྡོད་.

གཏོང་སྒོ་ (dōŋgo) the expenses/ expenditures for a monastic rite or ritual; va.—གཏོང་.

གཏོང་སྒོའི་ལས་ཁུངས་ (dōŋgö lɛ̀ɛ̀guŋ) shung. office in tt. government that was in charge of expenses and providing supplies for religious rites.

གཏོང་ཆོད་ (dōŋjöö) shung. approval.

གཏོང་ཉར་ (dōŋñar) sending and keeping.

གཏོང་ཉུང་ཡོང་མང་ (dōŋñuŋ yoŋmaŋ) adverse trade balance, trade deficit, unfavorable balance of trade, import surplus [Lit. send out few, come in many].

གཏོང་ཐེབས་ (dōŋteb) a fund of money or things that has been set aside to be used for specific expenditures.

གཏོང་ཐེབས་ཤས་ཞིང་ (dōŋteb shɛ̃ɛ̀shiŋ) shung. land set up as a trust by leasing the land out with half the income stipulated to be used for a monastery ། སྒེར་པ་ཁག་ནས་ཕུལ་བའི་གཏོང་ཐེབས་ཤས་ཞིང་ཁག་འདེབས་སྐྱོང་ལྷོད་མེད་དགོས་རྒྱུ་ (You) must plant and take good care of the land offered for lease by the aristocrats since this is a trust wherein half of the income will go to a monastery.

གཏོང་འཛིན་ (dōŋden) controlling, manipulating; va.—བྱེད་.

གཏོང་དེབ་ (dōŋdeb) expense account/ ledger book in which items expended are listed.

གཏོང་མདོ་ཤོར་མདོ་འཕེར་བ་ (dōŋdo shōrdo pērwa) able to do all kinds of work ། ཁོང་གཏོང་མདོ་ཤོར་མདོ་འཕེར་བ་གཅིག་ཡོད་པ་རེད་ He is someone who

can do all sorts of work.
གཏོང་གནང་ (dōŋnaŋ) h. of གཏོང་.
གཏོང་བསྡོན་ (dōŋnön) shung. extra provisions ¶ ཚེ་གླིང་དོ་དམ་ཁང་གི་གཏོང་བསྡོན་དུ་སྣ་རྩེ་ཁུལ་བཅུ་བརྒྱད་བཀར་སྡིང་ནས་འབྲུ་ཁལ་ ༡༠༠ འདོན་རྒྱུ་ (You) should take out 100 ཁལ་ of grain from the eighteen Nangkartse grain storehouses for extra provisions for Tsechokling Monastery.
གཏོང་སྤེལ་ (dōŋbel) shung. sending and distributing ¶ ལས་འཛིན་ནས་རྩིས་ལེན་གཏོང་སྤེལ་གླེང་མེད་དགོས་རྒྱུ་ The manager should take possession (of it) and distribute (it) without discussion/ error.
གཏོང་ཕོད་ (dōŋböö) generosity.
གཏོང་ཕོད་ཅན་ (dōŋbööjɛn) generous, philanthropic ¶ ཁོང་གཏོང་ཕོད་ཅན་ཡིན་ཙང་རྟག་པར་སྤྲང་པོར་དངུལ་སྤྲོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because he is generous he always gives to the beggers.
གཏོང་ཕོད་ཆུང་ (dōŋ pööjuŋ) stingy, miserly, tightfisted.
གཏོང་ཕོད་ཆེན་པོ་ (dōŋböö cēmbo) generous.
གཏོང་ཕྱུགས་ (dōŋcuù) livestock sent to pasture.
གཏོང་བ་གནང་ (dōŋwa nāŋ) sm. གཏོང་གནང་.
གཏོང་ཀློས་མ་འཁྱུད་ (dōŋlöö magyöö) shung. sm. གཏོང་ཀློས་མ་བཟོད་.
གཏོང་ཀློས་བཟོད་ (dōŋ lööö söö) va. to dare to send a person or thing (used with negatives) ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ལོ་ཆུང་དྲགས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་གཏོང་ཀློས་བཟོད་མ་བྱུང་ Because the child is too young, I didn't dare to send him to India.
གཏོང་དབྱངས་རིང་བ་ (dōŋyaŋ riŋwə) long tone (in a song/ aria).
གཏོང་འབྱོར་ (dōŋjɔɔ) sending and receiving/ arriving ¶ ལྷ་ས་ནས་བཏང་བང་ཆེན་འབྱོར་བྱུང་ The messenger sent from Lhasa has arrived.
གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་ (dōŋmaŋ yoŋñuŋ) 1. export surplus, favorable trade balance. 2. expenses exceeding income.
གཏོང་མི་ (dōŋmi) person who sent sth. ¶ དེབ་འདི་གཏོང་མི་སུ་རེད་ Who is the person who sent the book?
གཏོང་རྫ་ (dōŋdza) shung. a trust/ endowment set up in order to provide supplies for a monastery or a ritual ¶ སྔོན་དུ་འབྱོར་འབུལ་ཞུས་པའི་མཆོད་རྒྱུན་གཏོང་རྫ་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་ (You) should keep up (not let decline) and increase the religious trusts that were set up earlier for ritual offerings.
གཏོང་ཡིག (dōŋyii) a correspondence, letter.
གཏོང་ཡུལ་ (dōŋyüü) the place where (a thing) is sent.

གཏོང་ཡོང་ (dōŋyoŋ) income and expenses, revenue and expenditures.
གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ་ (dōŋyoŋ kādəb) income and expenditure balancing out ¶ ལོ་འདིའི་ནང་ང་ཚོའི་གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ་བྱུང་སོང་ This year our income and expenditure balanced.
གཏོང་ཡོང་འཕྲོལ་འཁྱིལ་ (dōŋyoŋ trõngyil) an excess in income over expenditures (taking in more than expending).
གཏོང་ཡོང་ག་མི་འདུམ་ (dōŋyoŋ ka mindum) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.
གཏོང་ཡོང་ག་མི་མཚུངས་ (dōŋyoŋ ka midzuŋ) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.
གཏོང་ཡོང་ག་འཛོལ་ (dōŋyoŋ kadzöö) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.
གཏོང་ཡོང་མགོ་སྙོམས་ (dōŋyoŋ goñom) sm. གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ་.
གཏོང་ཡོང་མགོ་ཐུག (dōŋyoŋ godug) sm. གཏོང་ཡོང་མགོ་སྙོམས་.
གཏོང་ཡོང་མགོ་མཚུངས་ (dōŋyoŋ godzuŋ) sm. གཏོང་ཡོང་མགོ་སྙོམས་.
གཏོང་ཡོང་འགལ་འཛོལ་ (dōŋyoŋ gɛndzöö) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.
གཏོང་ཡོང་རྩིས་ཐོ་ (dōŋyoŋ dziido) account book/ ledger, income and expenditure book.
གཏོང་ཡོང་ཞིབ་རྩིས་ (dōŋyoŋ shibdzii) auditing/ accounting of income and expenditures; va.—བྱེད་.
གཏོང་རེས་ (dōŋreè) 1. exchanging, sending back and forth; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་གཉིས་ཡི་གེ་གཏོང་རེས་བྱས་པ་རེད་ Those two exchanged letters. 2. slang. to fight (back and forth).
གཏོང་རེས་གཏོང་ (dōŋreè dōŋ) sm. གཏོང་རེས་, 2.
གཏོང་རེས་བྱེད་ (dōŋreè ceè) see གཏོང་རེས་.
གཏོང་ལེན་ (dōŋlen) 1. receiving and sending/ transmitting. 2. in religion or meditation: to give happiness to others and to receive suffering.
གཏོང་ལེན་གློག (dōŋlen lɔ̄ɔ) alternating current.
གཏོང་ལེན་གློག་སྐྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (dōŋlen lɔ̄ɔgyeè trüügɔɔ) alternating current generator.
གཏོང་ལེན་སྡེ་ཚན་ (dōŋlen dedzɛn) transport service.
གཏོང་སེམས་ (dōŋsem) having charitable thoughts.
གཏོད་: p. and f. གཏད་; imp. གཏོད་ (dȫö) va. 1. to hand over, to give ¶ ཁོས་ང་ལ་དངུལ་གཏད་བྱུང་ He gave me money. 2. va. to aim at, to direct towards, to face towards ¶ ཁ་ལྷོ་ལ་གཏད་ Face towards the south. 3. sm. བཙས་.
གཏོད་: p. བཏོད་; f. གཏོད་; imp. གཏོད་ (dȫö) va. to start, to begin ¶ ཁོ་ཚོས་ལུགས་སྲོལ་གསར་པ་ཞིག་བཏོད་པ་རེད་ They began a new system.

གཏོར་ (dɔ̄ɔ) 1. va. to destroy, to demolish, to crush, to annihilate ¶ ང་ཚོའི་དམག་མིས་དགྲ་བོའི་དམག་སྒར་གཏོར་བཞག Our soldiers have destroyed the enemy's regiment. 2. va. to scatter, to disperse ¶ ལྷག་པ་ཆེན་པོ་དེས་ར་ལུག་ཚང་མ་ཁ་གཏོར་བཞག The powerful wind scattered all the goats and sheep. 3. va. to scatter/ sprinkle ¶ མེ་ཏོག་ལ་ཆུ་གཏོར་གྱི་འདུག (He) is sprinkling water on the flowers. 4. abbr. of གཏོར་མ་.
གཏོར་རྒྱན་གཏོང་ (dɔ̄ɔgyen dōŋ) va. to squander/ waste money, to be extravagant in spending money ¶ ཁོས་མ་ཇོང་བརྒྱབ་སྟེ་དངུལ་མང་པོ་གཏོར་རྒྱན་བཏང་བཞག He squandered a lot of money playing mahjong.
གཏོར་སྐྱོན་ (dɔ̄ɔgyön) damage, destruction; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to damage, to ruin, to destroy ¶ དགྲ་བོས་ཉ་གྲུ་གསུམ་གཏོར་སྐྱོན་བཏང་བ་རེད་ The enemy damaged three fishing boats.
གཏོར་ཁུང་ (dɔ̄ɔguŋ) sewage drain.
གཏོར་འགོག (dɔ̄ɔgɔɔ) destroying and obstructing/ blocking.
གཏོར་མགྲོན་ (dɔ̄rdrön) the object to which torma is offered.
གཏོར་འཐྲིམས་ (dɔ̄rdrem) spraying, sprinkling.(water); va.—བྱེད་.
གཏོར་རྡོལ་ (dɔ̄ɔgöö) attacking and destroying (in war); annihilating; va.—གཏོང་ ¶ ང་ཚོའི་དམག་མིས་དགྲ་བོར་གཏོར་རྡོལ་བྱས་སོང་ Our soldiers annihilated the enemy.
གཏོར་རྡོལ་དམག་འཐབ་ (dɔ̄ɔgöö māgdəb) war of annihilation.
གཏོར་རྒྱག (dɔ̄ɔ gyaà) ritual where offerings are burnt to ward/ drive away evil spirits; va.—རྒྱག.
གཏོར་རྒྱན་ (dɔ̄rgyɛn) sm. དཀར་རྒྱན.
གཏོར་སྒམ་ (dɔ̄ɔgam) a box for putting torma.
གཏོར་བསྒྲིལ་ (dɔ̄ɔgyee) overthrowing; va.—གཏོང་ ¶ མི་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་རྙིང་པ་གཏོར་བསྒྲིལ་བཏང་བ་རེད་ The people overthrew the old government.
གཏོར་བཅོམ་ (dɔ̄ɔjom) destroying and looting/ vandalizing; va.—བྱེད་.
གཏོར་ཆས་ (dɔ̄ɔjɛɛ̀) things/ equipment for making torma.
གཏོར་སྟེགས་ (dɔ̄ɔdeg) the altar on which torma is placed.
གཏོར་དར་ (dɔ̄ɔdar) banner/ flag placed on a torma.
གཏོར་གདན་ (dɔ̄ɔdɛn) a mat on which torma is placed.
གཏོར་གདུགས་ (dɔ̄ɔdug) small umbrella placed over torma.
གཏོར་འདེབས་ (dɔ̄ndeb) the broadcast method of

sowing seed; va.—བྱེད་.
གཏོར་སྐྲོགས་ (dōōjuù) destroying and expelling.
གཏོར་ཕམ་ (dōōpam) destroying and defeating; va.—གཏོང་.
གཏོར་ཕུད་ (dōōbüù) the initial ritual offering of torma.
གཏོར་འབེན་ (dōōben) abbr. of གཏོར་མ་འབེན་.
གཏོར་བུ་ (dōōbu) the container in which torma-offering utensils are kept.
གཏོར་བྱེད་མཚུ་ཏོ་ (dōōjeè cūdo) nozzle of a hose/ faucet/ sprayer.
གཏོར་མ་ (dōōma) a cone shaped ritual offering made from tsamba; va.—འབུལ་ to make a torma offering.
གཏོར་མ་ཆུ་ལ་དབྱུག་ན་བྱ་ཁྱི་གཉིས་སྤག་ཆོད་ (dōōma cūlə yūùnə cəkyi kōdaà cōō) if sth. is destroyed or given to a third party, others who seek it will have no hope of getting it [Lit. if the torma is thrown into the river, the bird and dog will lose all hope].
གཏོར་མ་གཏོང་ (dōōma dōŋ) to offer a type of torma.
གཏོར་མ་བཞེངས་ (dōōma sheŋ) va. to make torma.
གཏོར་རྨས་ (dōōmɛɛ̀) damaging and injuring.
གཏོར་ཟམ་ (dōōdzam) tsamba used for making torma.
གཏོར་ཟམ་རྗེན་ཐག (dōōdzam jendaà) shung. tsamba ground from unroasted barley that is used for making torma.
གཏོར་རྫས་ (dōōdzɛɛ̀) dynamite, explosives.
གཏོར་གཞོང་ (dōōshoŋ) basin in which torma offerings are placed.
གཏོར་ཟན་ (dōōsɛn) the dough that a torma is made of.
གཏོར་ཟོར་ (dōōsor) sm. གཏོར་རྒྱག.
གཏོར་གཟུགས་ (dōōsug) having the triangular shape of a གཏོར་མ་.
གཏོར་གཡོག (dōōyog) person who serves/ assists a lama or monk when offering torma.
གཏོར་ར་ (dōōra) place where a གཏོར་རྒྱག ritual takes place.
གཏོར་རིལ་ (dōōri) torma offered to ཡི་དྭགས་.
གཏོར་བརླག (dōrlaà) destroying, ruining, annihilating; va.—གཏོང་ to destroy, to ruin, to annihilate ¶ དམག་མིས་ཁང་པ་མང་པོ་གཏོར་བརླག་བཏང་སོང་ The soldiers destroyed many houses.
གཏོར་ལས་པ་ (dōōlɛɛ̀ba) shung. person who makes torma.
གཏོར་ཤུལ་ (dōōshüü) the aftermath/ trace/ remains of sth. destroyed.
གཏོར་བཤིག (dōōshiì) sm. གཏོར་བརླག.
གཏོར་བཤིག་པ་ (dōōshigba) saboteur.
གཏོར་བཤིགས་ (dōōshiì) sm.* གཏོར་བཤིག.
གཏོར་བཤོས་ (dōōshōō) 1. spraying or throwing (liquids), watering; va.—བྱེད་. 2. sm. གཏོར་མ་.
གཏོར་གསུམ་ (dōōsum) the red triangular patch on the heel of Tibetan boots.
གཏོར་གསོས་ (dōōsōō) an additonal གཏོར་མ་ offering.
གཏོར་ལྷུང་ (dōōlhuŋ) shooting down (an airplane); va.—གཏོང་ ¶ མེ་སྒྱོགས་བརྒྱབ་ནས་གནམ་གྲུ་མང་པོ་གཏོར་ལྷུང་བཏང་བ་རེད་ (They) shot down many airplanes by firing artillery.
གཏོལ་ (dōō) 1. familiarity. 2. certainty, definiteness. 3. va. to expose mistakes/ errors. 4. va. to make holes.
གཏོལ་བྲལ་ (dōōdrɛɛ) sm. གཏོལ་མེད་.
གཏོལ་མེད་ (dōōmeè) 1. not knowing ¶ གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ནང་གར་འགྲོ་མགོ་འཐོམས་ནས་གཏོལ་མེད་བྱུར་སོང་ He got dazed in the big city and did not know where he was going.
གཏོས་ (dōō) size ¶ གཏོས་ཆེ་ཡང་ཆུང་ Large in size but light in weight.
གཏོས་ཆུང་ (dōōjuŋ) small size, miniature, compact in size.
གཏོས་ཚད་ (dōōdzeè) size.
བདག (dāà) 1. f. of འདག. 2. tool used to tighten weaving.
བདག་གི་སོ་ (dāàgi sō) the teeth on a བདག.
བདགས་ (dāā) 1. p. of འདག. 2. p. of འདོགས་.
བདགས་མ་ (dāgma) 1. a tool used to tighten weaving. 2. woven materials.
བདགས་མིང་ (dāàmiŋ) a name constructed by combining two words to form a new word (e.g., "sky + boat"= airplane).
བདགས་རྫས་ (dāgdzɛɛ̀) woven materials, textiles.
བདང་ (dāŋ) p. of གཏོང་.
བདང་སྐྱིལ་ (dāŋgyii) sm. བདང་འཛིན་.
བདང་འགྲོ་བཞག་སྡོད་ (dāŋdro shagdōō) shung. able/ capable/ efficient in work, able to do whatever is asked; vi.—འཕེར་ to be efficient/ capable, to be able to do whatever is asked [Lit. (if) sent goes, if left stays].
བདང་སྙོམས་ (dāŋñom) 1. without extremes/ excess, in moderation/ balance, equally, impartially, evenhandedly; va.—འཇོག to leave sth. alone, to take a neutral/ balanced/ evenhanded stance ¶ རང་ཉིད་ལ་ཆོས་དད་མེད་ནའང་ཆོས་ལ་དམའ་འབེབས་མ་བྱས་པར་བདང་སྙོམ་བཞག་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Even though one is irreligious it is good if you don't disparage religion and treat it in a balanced fashion. 2. va. to leave a game a tie.
བདང་སྙོམས་རིང་ལུགས་ (dāŋñom riŋluù) neutralism.
བདང་སྙོམས་པ་ (dāŋñomba) mediator.
བདང་སྙོམས་ལ་འཇོག (dāŋñomla jɔ̄ɔ̀) va. to leave sth. alone, to take a neutral stance.
བདང་བདང་བྱུག་བྱུག (dāŋdaŋ cugjug) sm. བདང་བདང་བྱུང་བྱུང་.
བདང་བདང་བྱུང་བྱུང་ (dāŋdaŋ cuŋjuŋ) boasting.
བདང་སྡུང་ (dāŋduŋ) sb. who does miscellaneous work, sb. sent here and there to do odd jobs; va.—རྒྱུགས་.
བདང་ཐོ་ (dāŋdo) list of things sent.
བདང་ན་མདའ་བཀུག་ན་གཞུ་ (dāŋna daguùna shu) sb. who is versatile/ multipurpose/ flexible.
བདང་བྱུང་ཚ་པོ་ (dāŋjuŋ tsābo) person who shows off/ brags a lot.
བདང་འབྱོར་ (dāŋjɔɔ) sent and received, dispatched and arrived ¶ ལྷ་ས་ནས་བལ་ཡུལ་ལ་བང་ཆེན་བདང་འབྱོར་བྱུང་ཡོད་དམ་ Has the messenger who was sent from Lhasa to Nepal arrived?
བདང་འཛིན་ (dāŋdzin) sm. སྣངས་འཛིན་.
བདང་བཟུང་ (dāŋsuŋ) sm. ཐང་དོར་.
བདང་ཡིག (dāŋyig) correspondence, letter; va.—གཏོང་ to send correspondence, to communicate by letter.
བདང་ཤོར་ (dāŋshɔɔ) shung. 1. vi. to let escape ¶ ཀུན་མ་དེ་ས་གནས་རྫོང་ལ་བཙན་འཛུག་གིས་བདང་ཤོར་མེད་པ་བྱེད་དགོས་ That thief should be imprisoned in the district in a way so that he does not escape. 2. letting sb. intentionally go, letting escape.
བདང་ཤོར་བཟུང་ཤོར་ (dāŋshɔɔ suŋshɔɔ) intentionally and unintentionally farting.
བདང་ཤོར་མེད་པ་ (dāŋshɔɔ meèba) not escaping; not letting escape.
བདད་ (dɛɛ̀) p. of གཏོད་.
བདབ་ (dāb) p. of འདེབས་.
བདབ་སར་སྨིན་ (dābsaa miǹ) va. to do well wherever sb. is sent [Lit. to ripen wherever planted].
བདམ་ (dām) f. of གདམ་.
བདམས་ (dām) p. of གདམ་.
བདིག (dīg) f. of གདིག.
བདིགས་ (dīg) p. of གདིག.
བདིང་ (dīŋ) p. of འདིང་.
བདིངས་ (dīŋ) sm. བདིང་.
བདུ་ (dū) f. of འདུ་.
བདུང་ (dūŋ) f. of འདུང་.
བཏུང་ཆུ་ (dūŋju) drinking water.
བཏུང་སྣོད་ (dūŋnoō) drinking cup/ bowl.
བཏུང་བ་ (dūŋwə) beverages; va.—བྱེད་ to use as a

beverage.

བཏུང་བ་འཇམ་པོ་ (dūŋwə ja̱mbo) soft drinks.

བཏུང་བྱ་ (dūŋja) poet. water.

བཏུངས་ (dūŋ) p. of འཐུང་.

བཏུངས་ལྷག (dūŋlhaà) leftover drinks.

བཏུད་ (dūü) p. of འདུད་.

བཏུམས་ (dūm) p. of གཏུམ་.

བཏུམས་རྒྱ་ (dūmgya) wrapped, covered.

བཏུལ་ (dūü) p. of འདུལ་.

བཏུལ་བཅིལ་ (dūüjii) smelting metals; va.—བྱེད་.

བཏུལ་མ་ (dūümə) metals that have been smelted.

བཏུས་ (dūü) p. of འཐུ་.

བཏེག (dēg) p. of འདེགས་.

བཏེགས་ (dēg) sm. བཏེག.

བཏེགས་ཟུར་ (dēgsur) angle of elevation.

བཏོག (dōg) f. of འཐོག.

བཏོག་དེབ་ (dōgdeb) receipt book.

བཏོགས་ (dɔ̄ɔ) p. of འཐོག.

བཏོད་ (dōō) p. of གཏོད་.

བཏོན་ (dōn) p. of འདོན་.

བཏོན་ཁྲ་ (dōndra) shung. list of items that were taken out of storage.

བཏོན་ཁྲ་པུ་དེབ་ (dōndeb pu̱deb) shung. copy book of the list of items that is taken out from storage ་ བཏོན་ཁྲ་པུ་དེབ་སྣོན་ཁོངས་ཟུར་ཕུལ་ཞུས་པ་ We attached a copy of the list of items that were taken out of storage with the petition.

བཏོན་རྒྱ་ (dōngya) an order for taking grain out of a government storehouse ་ བཏོན་རྒྱ་གཞིར་བཟུང་བཀར་ཁང་ཁག་ནས་འདོན་རྒྱུ་ (You) shall take out grain from the storage room in accordance with the order for taking out grain.

བཏོན་ཚོག་བཀའ་རྒྱ་ (dōnjɔ̄ɔ gāgya) shung. sm. བཏོན་རྒྱ་.

བཏོན་ཚོག་བཀའ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་ (dōncɔ̄ɔ gāgya ri̱mpochee go̱ŋ) shung. sm. བཏོན་རྒྱ་.

བཏོན་ཚོག་བཀའ་འཛིན་ (dōnjɔ̄ɔ gāndzin) shung. sm. བཏོན་རྒྱ་.

བཏོན་གཏོང་ (dōndoŋ) deporting, expelling; va.—བྱེད་.

རྟ་ (dā) horse.

རྟ་ཀོས་ཕུང་བཏུམས་ (dāgöö pūŋdum) dying on the battlefield [Lit. corpse wrapped in a horse's hide].

རྟ་ཀྲབ་ (dādrəb) sm.* རྟ་ཁྲབ.

རྟ་གླད་ (dālɛ̀ɛ̀) agate.

རྟ་དཀར་མི་དཀར་ (dāgar mi̱gar) rider in white on a white horse (usu. refers to the persons sent to await the bride as a sign of good fortune).

རྟ་དཀར་ལ་གདོང་ནག་དང་མི་དཀར་ལ་ཞྭ་ནག (dāgar mi̱gar) sm. མི་དཀར་ཞྭ་ནག.

རྟ་དཀྲོགས་ (dā drɔ̄ɔ) va. to frighten / spook horses.

རྟ་རྐང་ (dāgaŋ) 1. horse hoof. 2. a trumpet made from a horse femur bone.

རྟ་རྐྱང་ (dāgyaŋ) a lone rider on a horse ་ ང་རྟ་རྐྱང་བྱས་ཡོང་པ་ཡིན་ I came riding alone.

རྟ་རྐྱང་མདུང་རྐྱང་ (dāgyaŋ du̱ŋgyaŋ) a weak force [Lit. a lone rider with only a spear].

རྟ་རྐྱང་མི་རྐྱང་ (dāgyaŋ mi̱gyaŋ) without any help [Lit. a lone horse, a lone person].

རྟ་རྒྱང་ནག (dā gya̱ŋnaà) chestnut colored horse.

རྟ་སྐྱ་ (dā gyā) 1. va. to mount (a horse). 2. va. to ride on a horse.

རྟ་རྐྱང་པོ་ (dā gyāŋbo) purplish-red colored horse.

རྟ་རྐྱང་དམར་ (dā gyāŋmar) sm. རྟ་རྐྱང་པོ་.

རྟ་སྐད་ (dāgɛ̀ɛ̀) 1. neighing; va.—རྒྱག; —འཚེར་ to neigh. 2. shung. the report yelled by the four རྩིས་ཕྱག་པ་ saying that the Monlam procession of riders armed with ancient weapons is complete and correct; va.—རྒྱག.

རྟ་བཀྱག (dāgyaà) a stone used for mounting a horse.

རྟ་ཁ་རྒོད་པོ་ (dā kā gö̱öbo) a headstrong horse.

རྟ་ཁ་བསྒྱུར་ (dā kā gyu̱r) va. to turn a horse (while riding); to control a horse while riding.

རྟ་ཁ་གནོན་ (dā kā nōn) va. to hold the bit/ bridle of a horse while sb. mounts the horse.

རྟ་ཁ་གཡང་འཐེན་ (dā kā yāŋden) avoiding disaster in the nick of time [Lit. pull the horse from the abyss/ precipice].

རྟ་ཁ་ལམ་པ་བྱེད་ (dā kā la̱mba ce̱e) va. to take hold of the halter/ reins of a horse when receiving a visitor coming on horseback and lead them to the dwelling.

རྟ་ཁ་ལེན་ (dā kā le̱n) va. to receive sb. by holding their horse halter/ reins as you walk them to the dwelling.

རྟ་ཁ་ལོ་བདེ་པོ་ (dā kālo de̱bo) a gentle/ easy to control horse.

རྟ་ཁ་ཤོར་ (dā kā shɔ̄ɔ) vi. to have a horse get out of control while riding.

རྟ་ཁ་སྟབ་ལེན་བྱེད་ (dā kā trāblen ce̱e) va. to take hold of the halter/ reins of a horse when receiving a visitor coming on horseback.

རྟ་ཁང་ (dāgaŋ) stable.

རྟ་ཁམ་པ་ (dā kāmba) a tan (colored) horse, a yellowish brown horse.

རྟ་ཁལ་ (dā kɛ̄ɛ) shung. riding horses and transport/ carrying animals.

རྟ་ཁལ་ཁྲལ་འུལ་ (dāgɛɛ trɛ̄ɛwuu) shung. corvee tax consisting of providing riding horses and carrying animals.

རྟ་ཁལ་འགོ་པ་ (dāgɛɛ go̱ba) shung. the person in charge of the system corvee taxes in riding and transport animals in an area (the person in charge of giving notice of the need for animals and people).

རྟ་ཁལ་སྤྱི་ཁྱབ་ (dāgɛɛ jīgyəb) shung. chief official in charge of the corvee riding and transport animals.

རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་གྱི་ཁྲལ་ (dāgɛɛ mi̱sumgo trɛ̄ɛ) shung. the three human corvee labor tasks involved with fulfilling the corvee animal tax—people for riding, loading, and portering.

རྟ་ཁལ་མི་ཧྲེང་ (dāgɛɛ mi̱hreŋ) shung. the people who have to assist the provision of corvee animal taxes, e.g., for loading and accompanying the animals.

རྟ་ཁལ་ལུག་དཀྲི་ (dākɛɛ lu̱gdri) giving people work beyond their capability or capacity [Lit. making a sheep responsible for a horse's load].

རྟ་ཁེབས་ (dākeb) horse blanket; va.—གཡོགས་ to put blanket on a horse.

རྟ་ཁྱུ་ (dā kyū) a herd of horses.

རྟ་ཁྱེར་ (dā kyēr) sm. རྟ་བཞོན་.

རྟ་ཁྲ་ (dādra) 1. piebald horse. 2. zebra.

རྟ་ཁྲ་ཐིག (dā drādig) pinto colored horse.

རྟ་ཁྲབ་ (dādrəb) shung. horse armor.

རྟ་ཁྲལ་ (dādrɛɛ) sm. རྟ་འུལ་.

རྟ་ཁྲོམ་ (dādrom) horse market.

རྟ་འཁོར་ (dāgɔɔ) horse drawn cart.

རྟ་གད་ (dāgɛ̀ɛ̀) a kind of horse neigh that sounds like a laugh.

རྟ་གྭ་པ་ (dā ga̱ba) a horse with a white face.

རྟ་གར་ཚོགས་པ་ (dāgar tsōgba) circus troupe.

རྟ་སྒལ་ (dāgɛɛ) saddlebag.

རྟ་གོ་ (dāgo) horse armor.

རྟ་གྲོ་དཀར་ (dā dro̱gar) pinto colored horse.

རྟ་གྱོང་པོ་ (dā gyo̱ŋbo) a headstrong horse.

རྟ་གྲལ་ (dā tre̱e) a line of horsemen/ riders.

རྟ་གྲོ་དམར་ (dā tro̱mar) red spotted horse.

རྟ་གླ་ (dāla) price to rent a horse; va.—གཏོང་; —གླ་ to rent out horses.

རྟ་གློ་ (dālo) horse cinch.

རྟ་གློད་ (də lö̀ö) sm. རྟ་རྒྱུག་གློད་.

རྟ་མགོ་ (dāŋgo) 1. horse head. 2. a horse head shaped nail.

རྟ་མགོ་ལུག་གཞུག (dāgo lu̱gshuù) incongruous, unmatched (usu. clothes) [Lit. horse head, sheep tail].

རྟ་མགོ་གཟུགས་ (dāgosug) Tibetan style of placing mattresses in a room in an L shape.

རྟ་མགྱོགས་པོའི་ཐོག་ལ་ལྕག (dā gyogbö tōola jāà) top/ high speed, with the greatest urgency [Lit. while the horse is going fast, whipping it].

རྟ་མགྲིན་ (dāmdrin) 1. name of a diety (that has a horse's head). 2. person's name.

རྟ་འགྲིལ་མི་འགྲིལ་ (dāgyee migyee) having all kinds of problems and setbacks [Lit. horse fall, person fall].

རྟ་འགྲོས་མ་ (dā dröòma) type of horse that trots well, a trotter.

རྟ་རྒན་ (dāgɛn) old horse.

རྟ་རྒན་གྱིས་ལམ་ཤེས་ (dāgɛngi lamsheè) experience is very important, old people are useful because of their great experience [Lit. the old horse knows the road].

རྟ་རྒན་རྨ་བཅོས་བྱས་ན་རྡུག་ལ་མཐོང་ (dāgɛn gɛɛjöò cɛ̀ɛna dugla ŋön) even though one tries to help sb. they see it as trying to harm them [Lit. treating the sores on an old horse makes the horse think people are torturing it].

རྟ་རྒན་ལམ་རྒྱུས་ (dāgɛn lamgyüù) a person with good experience [Lit. an old horse knows the way].

རྟ་རྒན་ལམ་མངའ་ (dāgɛn lamŋa) sm. རྟ་རྒན་ལམ་རྒྱུས་.

རྟ་རྒོད་ (dā göò) sm. རྟ་རྒོད་པོ་.

རྟ་རྒོད་པོ་ (dā göòbo) a wild or untrained horse.

རྟ་རྒོད་མ་ (dā göòma) mare.

རྟ་རྒོད་རི་ཤོར་ (dāgöò rishɔɔ) an undisciplined/ wild person [Lit. an untamed/ undisciplined horse that ran away to the mountains].

རྟ་རྒྱབ་ (dāgyəb) 1. the back of a horse. 2. a load that a horse carries. 3. two riders on a horse; va.—བཞོན་; —རྒྱག to ride on the back of a horse behind the main rider, to put (a child) on the back of the horse (behind the main rider).

རྟ་རྒྱུག (dəgyuù) horse racing; va.—གཏོང་; —སློད་ to race horses.

རྟ་རྒྱུག་མཁན་ (dəgyuùñɛn) jockey.

རྟ་རྒྱུག་འགྲན་བསྡུར་ (dəgyu trɛnduu) horse race; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

རྟ་རྒྱུག་རྒྱུག་ས་ (dəguù gyuùsə) sm. རྟ་རྒྱུག་ཐང་.

རྟ་རྒྱུག་སློད་ (dəguù lö̀ò) va. to have a horse race, to race horses.

རྟ་རྒྱུག་ཐང་ (dəgyuùdaŋ) race track/ course (for horses).

རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་ (dəgyuù damben) shung. horse race that involves riders shooting arrows from the saddle.

རྟ་རྒྱུག་ན་རྒྱུག་མཉམ་དང་མགུར་བརྒྱབ་ན་ཁ་སྒྲོད་ཡིན་ (dəgyuùna gyuùñamdaŋ kur gyəbna kābdröò yin) people competing head-to-head [Lit. horses in the same race, tents face-to-face].

རྟ་རྒྱུག་མི་རྒྱུག (dəgyuù migyuù) shung. a series of races that takes place after the Monlam festival (on the 25th of the 1st Tibetan month) where people and horses race.

རྟ་རྒྱུག་ཚོགས་འདུ་ (dəgyuù tsōndu) meeting pertaining to horse racing.

རྟ་རྒྱུག་ཞར་འཕེན་ (dəgyuù shamben) shung. a sport involving riding a horse at full gallop and then firing a rifle at a target and then an arrow at the next target and then a gesture of spearing at a third target.

རྟ་རྒྱུག་ར་བ་ (dəgyuù rawa) sm. རྟ་རྒྱུག་ཐང་.

རྟ་རྒྱུག་ས་ (dā gyuùsə) sm. རྟ་རྒྱུག་ཐང་.

རྟ་རྒྱུད་ (dāgyüù) 1. the character of a horse. 2. the breed of a horse.

རྟ་སྒ་ (dāga) horse saddle; va.—རྒྱག to saddle a horse; va.—ཕུ་ to unsaddle a horse.

རྟ་སྒ་སྒ་འཁོར་ (dāga gagɔɔ) sm. རྟ་ཆས་.

རྟ་སྒ་འབྱར་ (dā gajar) a saddled horse.

རྟ་སྒ་རིལ་ (dā garii) horse cart/ carriage, stagecoach.

རྟ་སྒྲོ་ (dādro) saddle bag; va.—རྒྱག to put a saddle bag on a horse.

རྟ་སྒྲོག (dādrɔɔ̀) rope or leather strap used to tie horses feet together so that they can't go far when left out to graze.

རྟ་ངང་པ་ (dā ŋaŋba) a yellowish horse.

རྟ་ངར་པོ་ (dā ŋarbo) a horse that is difficult to control, a headstrong horse.

རྟ་རྔ་ (dāŋa) horse tail.

རྟ་རྔ་ཙམ་ (dā ŋādam) a little bit, a tiny amount ¶ ཁོང་གི་བཀའ་མོལ་དེར་སྐྱོན་རྟ་རྔ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག His comments do not contain even a tiny mistake.

རྟ་རྔ་བརྒྱ་གཤག (dāŋa gyashaà) overly cautious, extremely fastidious/ careful [Lit. splitting a horses tail into one hundred strands].

རྟ་རྔོག (dāŋɔɔ̀) sm. རྟའི་ཟེ་.

རྟ་ཅང་ (dājaŋ) a fine horse.

རྟ་ཅང་ཤེས་ (dā jāŋsheè) a clever horse.

རྟ་གཅིག་སྒ་གཉིས་ (dājig gañii) having multiple responsibilities/ jobs (usu. conveys too many responsibilities or obligations) [Lit. one horse, two saddles].

རྟ་གཅོག (dā jōg) 1. va. to break in a horse. 2. va. to warm up a horse.

རྟ་བཅག (dā jāà) p. of རྟ་གཅོག.

རྟ་བཅོས་ (dājöò) treating horse illnesses; va.—བྱེད་.

རྟ་བཅོས་པ་ (dā jöòba) veterinary doctor.

རྟ་ལྕག (dɛ̄jaà) horse whip; va.—གཞུ་; —གཏོང་ to whip.

རྟ་ལྕགས་ (dājaà) horse shoe.

རྟ་ཆག (dācaà) horse fodder.

རྟ་ཆད་ (dā cɛ̀ɛ) vi. to be or get exhausted/ tired/ worn out (for horses) ¶ ལམ་བར་དུ་རྟ་ཆད་ནས་ང་ཚོ་གོམ་པ་རྒྱག་དགོས་བྱུང་ The horse got exhausted on the trail and we had to walk.

རྟ་ཆད་རྐལ་རལ་ (dācɛɛ̀ gɛɛrɛɛ) conveys working too hard, working like horses ¶ ཁྲལ་པ་རྣམས་ཁྲལ་རིགས་བདབ་གསེག་ཆེ་བས་རྟ་ཆད་རྐལ་རལ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པ་རེད་ Because of heavy oppressive taxes, the taxpayer peasants were worked to exhaustion like horses (became like exhausted horses with sores on their backs). [Lit. exhausted horse with sores on its back].

རྟ་ཆས་ (dācɛɛ̀) riding equipment, saddlery, tack.

རྟ་ཆུ་སྟེར་ (dā cū dēr) va. to give water to a horse.

རྟ་ཆུང་ལ་བཞོན་བདེ་དང་ མི་ཆུང་ལ་བསྐུལ་བདེ་ (dā cūŋlə shönde daŋ mi cūŋlə gūùde) conveys a bad leader/ chief/ lord who takes advantage of people who are easy to boss around rather than be fair [Lit. easy to ride a small horse and easy to order a humble, ordinary person].

རྟ་མཆོག (dājɔɔ̀) a good horse.

རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ (dājɔɔ̀ kāmbəb) one of the four rivers that flows from Mount Kailash (it becomes the Karnali River in Nepal).

རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ (dājɔɔ̀ jāŋsheè) a good/ fine horse.

རྟ་མཆོག་ལྕག་གིས་བསྐུལ་བ་ (dājɔɔ̀ jāàgi gūùwa) sm. རྟ་མགྱོགས་པའི་ཐོག་ལ་ལྕག.

རྟ་མཆོག་གཙང་པོ་ (dājɔɔ̀ dzāŋbo) sm. རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་.

རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ (dājɔɔ̀ rimboce) one of the seven royal Tibetan symbols.

རྟ་འཆག (dā cāà) sm. རྟ་གཅོག.

རྟ་འཇམ་སྒ་བཟོ་ (dājam gaso) sm. རྟ་བཟོ་སྒ་འཇམ་.

རྟ་ཉམས་ཚོད་པོ་ (dāñam cöòbo) a person who is expert in assessing the quality of horses.

རྟ་མཉམ་རྒྱུག (dāñam gyuù) va. to run neck and neck (horses).

རྟ་དུར་ (dādur) money collected after every round of mahjong that is used to pay for the food and drink served; va.—གསོག.

རྟ་དོག (dādɔɔ̀) a gilded ornament worn on top of the head of high lama's horses.

རྟ་གདུམ་པོ་ (dā dūmmo) sm. རྟ་གྲོང་པོ་.

རྟ་གཏོང་ (dā dōŋ) va. to ride a horse fast, to gallop.

རྟ་གཏོང་པ་ (dā dōŋwa) sm. རྟ་ཁལ་འགོ་པ་.

རྟ་སྟན་ (dādɛn) rug used under a saddle.

རྟ་ཐབ་ (dādəb) shung. abbr. of རྟ་ཐབ་གཡོག.

རྟ་ཐབ་གཡོག (dā təbyɔ̈ɔ) shung. peasants who as a corvee tax have to care for individuals traveling with a government travel permit when they stay overnight (this involves looking after the traveler's animals, cooking, etc.).

རྟ་ཐུག (dāduù) sm. རྟ་གསེབ་.

རྟ་ཐོ་ (dādo) shung. sm. རྟ་གཞུང་.

རྟ་ཐོ་ལོག (dā tōlɔ̈ɔ) a small horse, a pony.

རྟ་ཐོག་གྲུ་གུ་ (dātɔ̈ɔ drugu) sm. རྟ་ཐོག་སྤོ་ལོ་.

རྟ་ཐོག་གྲོག་གཟིགས་ (dātɔ̈ɔ drogsiì) shung. people in high position taking an interest in the common people [Lit. to see ants while on horseback].

རྟ་ཐོག་སྤོ་ལོ་ (dādɔ̈ɔ bōlo) polo; va.—རྒྱག to play polo.

རྟ་ཐོག་པོ་ལོང་ (dādɔ̈ɔ pōloŋ) sm. རྟ་ཐོག་སྤོ་ལོ་.

རྟ་ཐོག་ལུས་རྩལ་ (dādɔ̈ɔ lüüdzɛɛ) equestrian sports.

རྟ་མཐུར་ (dādur) a halter (for a horse's head).

རྟ་འཐེང་ (dādeŋ) a horse with a crippled leg.

རྟ་འཐེན་ (dāden) horse drawn ¶ རྟ་འཐེན་ང་བསྡུ་འཕྲུལ་འཁོར་ A horse drawn harvester.

རྟ་དར་ (dātar) shung. a horseman carrying a banner who rides before a king or high lama.

རྟ་དྲེལ་ (dādree) 1. horse and mule. 2. transport animals.

རྟ་དྲེལ་འཁྲོལ་འཛིན་ (dādree trōndzin) shung. a permit allowing individual households to keep horses and mules in Lhasa during Monlam.

རྟ་དྲེལ་སྒ་འབྱར་ (dādree ganjar) horses and mules that are saddled (so are ready to go).

རྟ་དྲེལ་གྱི་གཟན་ཆག (dādreegi sɛnjaà) fodder for horses and mules.

རྟ་གདན་ (dādɛn) rug used under a saddle; va.—རྒྱག.

རྟ་བདུན་པ་ (dā dümbə) poet. sun.

རྟ་བདུན་དབང་པོ་ (dādün wāŋbo) sm. རྟ་བདུན་པ་.

རྟ་མདའ་འཕེན་ (dā da pēn) va. to shoot an arrow while galloping (on a horse).

རྟ་མདུང་ (dāduŋ) a type of short spear used on horseback.

རྟ་མདོངས་ཅན་ (dā doŋjɛn) horse with a white spot on its forehead.

རྟ་མདོངས་པ་ (dā doŋba) sm. རྟ་མདོངས་ཅན་.

རྟ་འདུར་ (dādur) slow gait (of a horse).

རྟ་འདོགས་ས་ (dā dɔgsa) a place where horses are tied.

རྟ་འདྲ་པོ་ (dā drabo) 1. like a horse. 2. slang. handsome ¶ མི་དེ་རྟ་འདྲ་པོ་ཅིག་འདུག That man is handsome.

རྟ་འདྲོགས་ (dā drɔ̈ɔ) vi. to get startled/ spooked (for horses).

རྟ་སྡུར་ (dādur) horse racing; va.—རྒྱག.

རྟ་དང་ (dādaŋ) a strung out or pegged out rope that is used for tying horses.

རྟ་བསྡུར་ (dādur) sm. རྟ་སྡུར་.

རྟ་ནོར་ (dānɔɔ) abbr. horse and yak.

རྟ་ནོར་ལུག་གསུམ་ (dā nɔɔ lug sūm) the three: horse, yak and sheep.

རྟ་གནས་ (dā nɛ̀ɛ) sm. རྟ་ཁང་.

རྟ་སྣ་ (dāna) shung. a mounted competition with bow, spear and gun that is held in front of government officials of the 4th rank and above during the དྲང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུགས་ ceremony.

རྟ་པ་ (dāba) a rider, a horseman.

རྟ་པང་ (dābaŋ) holding sb. (usu. an infant) on one's lap when riding; va.—ལ་རྒྱག.

རྟ་པའི་གོས་ཐུང་ (dābɛ gö̱ödun) special pants worn by a jockey.

རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་ (dābɛ ñinlam) the number of days spent traveling on horseback ¶ རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་གཉིས་གསུམ་ A trip that takes two or three days by horse.

རྟ་པའི་དོར་མ་ (dābɛ dɔrma) sm. རྟ་པའི་གོས་ཐུང་.

རྟ་དཔྱ་ (dāja) shung. a government horse tax.

རྟ་དཔྱད་ (dā jɛ̀ɛ) checking a horse for its physical attributes; va.—བྱེད་.

རྟ་ལྤགས་ (dābaà) horse skin.

རྟ་ལྤགས་པ་ (dā bāgba) a type of Tibetan medicine.

རྟ་སྤྱི་ (dəji) shung. an official in charge of animal corvee transportation taxes.

རྟ་ཕུར་ (dābur) a stake/ peg for tying up horses; va.—རྒྱག to tie a horse to a stake/ peg.

རྟ་ཕོ་ (dābo) male horse.

རྟ་ཕོ་ལ་རྒྱུགས་ཤེད་ཡོད་ན་བྱང་ཐང་སྟོང་པ་རེད་ (dābola gyugsheè yöona caŋdaŋ dōŋba reè) if one has the ability, the opportunity is there [Lit. if the horse has the strength to run, the northern plain is empty].

རྟ་ཕོ་ཆེན་ (dā pōcen) 1. a strong male horse. 2. a castrated male horse.

རྟ་ཕོ་དྲུག་སྒྲོམ་ (dāpo drugdrom) a spotted dark gray horse.

རྟ་ཕྱིང་ (dāciŋ) a high quality robe worn by lamas on special occasions.

རྟ་ཕྱུགས་ (dā cüù) horse and cattle/ livestock.

རྟ་འཕྱུགས་ (dā cāà) shung. a summoning (as a tax) by the government of horses for a special occasion; va.—རྒྱག. ¶ དམག་འཁྲུག་སྐབས་གཞུང་གིས་མི་ཚང་ཀུན་ལ་རྟ་འཕྱུགས་བཀུག་པ་རེད་ At the time of war, the government issued an order to all households summoning horses from them (as a tax).

རྟ་ཕྲུག (dədrug) colt, foal.

རྟ་བབས་ (dā pəb) va. to dismount (from a horse).

རྟ་བབས་ཀྱི་སྣམ་བུ་ (dābəbgi nəmbu) a woollen material used to decorate the doors of Tibetan homes.

རྟ་བབས་བོང་ཞོན་ (dābəb puŋshön) giving up a higher position/ status for a lower one [dismouting a horse and riding a donkey].

རྟ་བོ་ཆེ་ (dāwoje) a big horse.

རྟ་བོང་རིས་མེད་ (dā boŋ riimeè) very old [Lit. horse and donkey with no lines on their teeth].

རྟ་བོན་ (dābön) the hard part of a horse's hoof (fetock).

རྟ་བྱ་ (dāja) gold ore.

རྟ་བྱང་མ་ (dā caŋma) a horse that has not been fed before racing to enhance its performance.

རྟ་བྲ་བོ་ (dā drowa) a black horse with a white mouth and white tip of its nostrils.

རྟ་བྲན་ (dādren) riding horses.

རྟ་བྲེས་ (dādreè) trough (for horses).

རྟ་བླ་ (dāla) centipede.

རྟ་དབང་ (dāwaŋ) Tawang: town and monastery in what had been southeast Tibet but is now a part of India's Arunachal Pradesh.

རྟ་དབུགས་འཆག་བྱེད་ (dā wūgjaà ceè) va. to walk a horse (to cool it down or to rest it).

རྟ་དབྱངས་ (dāyaŋ) a kind of prayer chanting with long tones.

རྟ་འབབས་འཛེག (dā bəbdzii) mounting and dismounting a horse.

རྟ་འབོག (dāmbog) 1. large saddlebag. 2. a rug that covers large saddlebags/ bedrolls.

རྟ་སྦངས་ (dēbaŋ) dung (of horses).

རྟ་མ་ཆད་གོང་ལ་ཁྲིད་ན་བཟང་ (dā macɛɛgoŋla triinə saŋ) prevention is better than cure [Lit. before the horse gets exhausted it is better to lead it (on foot)].

རྟ་མ་ཆད་ཙམ་ (dā macɛɛdzam) just barely enough ¶ ང་ཚོའི་འཚོ་བ་རྟ་མ་ཆད་ཙམ་ཞིག་རེད་ Our livelihood is just barely enough. [Lit. just enough so a horse doesn't get exhausted].

རྟ་མེད་གོས་ཐུང་ (dāmeè kö̱ödun) pants that have do not have a split in the crotch to facilitate urination and defecation.

རྟ་མེད་དོར་མ་ (dāmeè dɔrma) sm. རྟ་མེད་གོས་ཐུང་.

རྟ་དམག (dāmaà) mounted troops, cavalry.

རྟ་དམག་དཔུང་ཁག (dāmaà būŋgaà) cavalry unit/ force.

རྟ་དམག་དྲག་པོ་ (dāmaà hrāgbo) strong/ powerful

cavalry.

རྟ་དམུ་རྒོད་ (dā mūgöò) sm. རྟ་རྒྱུང་པོ་.

རྟ་རྨིག་མ་ (dā mīgmə) hoof shaped silver or gold ingot.

རྟ་རྩལ་ (dādzεε) horsemanship, equestrian sports.

རྟ་རྩལ་གྱི་འགོག་རྒལ་ (dādzεεgi gɔggεε) equestrian obstacle/ jumping event.

རྟ་རྩལ་ཚོགས་པ་ (dādzεε tsɔ̄gba) sm. རྟ་རྩལ་རུ་ཁག.

རྟ་རྩལ་པ་ (dādzεεba) an equestrian (sportsman).

རྟ་རྩལ་རུ་ཁག (dādzεε rugaà) equestrian sports unit.

རྟ་རྩེད་ (dādzeè) 1. equestrian sports; va.—རྩེ་. 2. circus show with horses.

རྟ་ཚག (dādzaà) Kundeling Rinpoche.

རྟ་ཚག་མངགས་བཏགས་ (dādzaà ŋāàdaà) a famous type of brocade first ordered in the 18th century by the then regent, Kundeling.

རྟ་མཚའ་ལུ་ (dā tsəlu) a purplish-red horse with white heels.

རྟ་ཚུགས་ (dədzug) shung. 1. postal station. 2. a measure of distance equal to the distance between two postal stations ¶ དེ་ནས་འདི་བར་རྟ་ཚུགས་གཉིས་འདུག The distance between there and here is two postal stations (roughly two days on horse).

རྟ་ཚུགས་པོ་ (dā tsūgbu) a horse that trots at a steady pace.

རྟ་འཚེར་ (dā tsēr) va. to neigh (horses).

རྟ་འཚུབ་པོ་ (dā tsūbu) mischievous/ unruly horse.

རྟ་རྫི་ (dədzi) herder of horses, person who looks after horses.

རྟ་ཞྭ་ (dāsha) shung. a type of winter hat worn by monk officials and lamas when riding.

རྟ་ཞགས་ (dāshaà) a lasso, lassoing a horse; va.—རྒྱག to lasso a horse.

རྟ་གཞུང་ (dāshuŋ) the list of ancient cavalry displayed after their procession in the Monlam Festival.

རྟ་གཞོང་ (dāshoŋ) a water trough for horses.

རྟ་བཞོན་ (dā shön) va. to mount a horse. 2. va. to ride on a horse.

རྟ་ཟམ་ (dāsam) 1. sm. རྟ་ཚུགས་. 2. postal station/ pony express system. ¶ ངས་སྙན་ཞུ་རྟ་ཟམ་བརྒྱུད་ནས་བཏང་བ་རེད་ I sent the petition through the postal station (system).

རྟ་ཟམ་པ་ (dāsamba) shung. a pony express messenger who takes government documents or communications.

རྟ་ཟིན་སྒ་ཟིན་ (dāsin gasin) touching/ holding the horse and saddle when receiving or welcoming a rider.

རྟ་ཟེག་པ་ (dā segba) reddish horse.

རྟ་ཟོག (dāsog) sm. རྟ་ཟོག་སེམས་ཅན་.

རྟ་ཟོག་སེམས་ཅན་ (dāsog sēmjen) livestock.

རྟ་གཟུགས་འཁོར་སྔགས་ (dāsug kɔ̄ɔŋaà) a mantra that when put on the foot makes one go very fast.

རྟ་བཟོ་སྒ་འཇམ་ (dāso gajam) satisfying both sides, satisfying rival claims, making both sides happy [Lit. careful with horse, saddle soft].

རྟ་ཟླ་ (dānda) the first month of the Tibetan calendar.

རྟ་འུལ་ (dəwuu) shung. horse corvee tax; va.—གཏོང་; —རྒྱུགས་ to pay/ perform the horse corvee tax.

རྟ་འོ་ལ་ (dā wola) a black horse.

རྟ་འོལ་བ་ (dā wööwa) sm. རྟ་འོ་ལ་.

རྟ་ཡན་སྲབ་མེད་ (dāyön drəbmeè) a horse without reins running where it wants; va.—གཏོང་.

རྟ་ཡོད་དོར་མ་ (dāyöò tɔrma) pants that have a split in the crotch to facilitate urination and defecation.

རྟ་གཡག་མགོ་སྤྲེལ་ (dā yāà godrel) conveys incompatibility (since yak will fight with horse), putting two irreconcilable persons together [Lit. putting horse and yak head to head].

རྟ་གཡུང་མོ་ (dā yūŋmu) a gentle horse.

རྟ་གཡོག (dāyɔɔ̀) stable boy, groom; va.—རྒྱག to serve as a stable boy/ groom.

རྟ་གཡོག་ཐབ་གཡོག (dāyɔɔ̀ təbyɔɔ̀) shung. sm. རྟ་ཐབ་གཡོག.

རྟ་ར་གྲུ་བཞི་ (dāra drubshi) stable.

རྟ་རག་པ་ (dā ragba) a pale yellowish horse.

རྟ་རགས་ (dāraà) a band of horsemen, a line of horses with riders.

རྟ་རིང་ (dāriŋ) a long opera aria in the traditional Tibetan opera.

རྟ་ལ་སྐྱོན་ (dāla gyōn) va. to put sb. on a horse.

རྟ་ལ་འགྲོས་དང་ སྤྲེའུར་རྩལ་ (dāla dröò daŋ drēwu dzεε) everyone has his own specialty [Lit. horse has gait and monkey has acrobatic skills].

རྟ་ལ་རྒལ་རྨ་མི་བཟོ་ན་སྒ་ལ་སྐལ་རྨ་ (dāla gεεma misöna gala gεε mā) shung. its no skin off my back ¶ གལ་ཏེ་ཁྲ་མ་འདིར་དན་ཞེ་མེད་ཚེ་རྟ་ལ་རྒལ་རྨ་མི་བཟོ་ན་ སྒ་ལ་སྐལ་རྨའི་དཔེ་ལྟར་ཁྲ་ཐུང་ཕྱིར་ལེན་ཐོག་ནས་བླ་དཔོན་གོང་མར་སྙན་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལས་འོས་མེད་ If you do not agree with the verdict, its like the saying it makes no difference to the horse if the saddle gets a sore on its back, and we have no choice but to take back the verdict and send you to the highest authority. [Lit. if the horse does not get a sore on its back, (it makes no difference to the horse) if the saddle gets a sore on its back].

རྟ་ལ་རྒྱུག་ཤེད་ཡོད་ན་བྱང་ཐང་སྟོང་པ་རེད་ (dāla gyugsheè yööna caŋdaŋla dōŋba reè) sm. རྟ་ཕོ་ལ་རྒྱུགས་ཤེད་ཡོད་ན་བྱང་ཐང་སྟོང་པ་རེད་.

རྟ་ལ་གཡག་འཛེམ་ (dāla yāà dzem) cautious, hesitating [Lit. the yak is shy with regards to the horse].

རྟ་ལམ་ (dālam) the path that is used by a rider/ horse, a horse trail/ path.

རྟ་ལམ་གྲོག་མས་བཀག (dālam trogmεὲ gāà) sm. རྟ་ལམ་གྲོག་མས་འགོག.

རྟ་ལམ་གྲོག་མས་འགོག (dālam trogmεὲ gɔɔ̀) overly optimistic, not able to realistically assess one's own strength [Lit. an ant blocking the path of a horse].

རྟ་ལམ་སྐོར་མོ་ (dālam gɔrmo) shung. the horse path behind the Potala Palace.

རྟ་ལམ་བོང་བུས་འགོག (dālam buŋbüù gɔɔ̀) an incapable person blocking/ impeding a capable one [Lit. a donkey blocking the path of a horse].

རྟ་ལམ་བོང་བུས་བྱེད་ (dālam buŋbüù ceè) sm. རྟ་ལམ་བོང་བུས་འགོག.

རྟ་ལས་བཤོལ་ (dālε söò) sm. རྟ་བབ་.

རྟ་ལུད་ (dālüù) horse dung.

རྟ་ལོ་པ་ (dāloba) a person born in the year of the horse.

རྟ་ཤ་ (dāsha) 1. horse meat, horse flesh. 2. buttocks.

རྟ་ཤ་ལ་སྒྲོག (dāshala drɔɔ̀) va. to tie sth. on the side of the saddle, to affix saddlebags.

རྟ་ཤད་ (dāsheè) 1. curry comb. 2. messenger, pony express; va.—གཏོང་.

རྟ་ཤར་ (dāshaa) a lone rider.

རྟ་ཤས་ (dāshεὲ) a horse shared/ owned by two (or more) owners.

རྟ་ཤུ་ (dəshu) saddle sore; vi.—སྐྱེ་ to get a saddle sore.

རྟ་ཤུགས་ (dāshuù) horsepower.

རྟ་ཤེད་ (dāsheè) sm. རྟ་ཤུགས་.

རྟ་ཤོར་ན་ཟིན་ལ་ ཚིག་ཤོར་ན་མ་ཟིན་ (dā shɔ̄ɔna simba tsīì shɔ̄ɔna masin) be careful when you speak [Lit. you can catch a horse if it gets loose, you can't catch a spoken word once it is said].

རྟ་ཤོར་ལུག་ཐོབ་ (dāshɔɔ lugtob) a bad deal [Lit. lose a horse and get a sheep].

རྟ་གཤན་ (dā shēn) va. to let a horse cross a river.

རྟ་བཤར་ (dā shār) va. to ride horses quickly.

རྟ་སུ་བསྒྱུགས་དང་ནམ་སུ་རིང་བལྟ་ཆོག (dā sū gyɔɔ̀ daŋ nām sū riŋ dā cɔ̄ɔ̀) we can compete/ contest/ vie/ challenge [Lit. whose horse is faster and whose

night is longer we can examine].

ཏ་སོ་ (dāso) 1. horse tooth. 2. a wall built in a zigzag shape on a hill (e.g., the wall on the Potala hill).

ཏ་སོ་མ་ (dāsoma) rock candy.

ཏ་སྲབ་ (dādrəb) bit (for horse's mouth); va.—གཡོག to put the bit in a horse's mouth.

ཏ་སློག (dālɔɔ̀) shung. the person who goes with a transport corvee horse from one station to the next and then brings it back to the originating corvee station.

ཏ་གསར་ (dāsar) a colt/ young horse that has not been broken in for riding or carrying.

ཏ་གསེར་པོ་ (dā sīrbu) sm. ཏ་གསོར་པོ་.

ཏ་གསེབ་ (dāseb) a stallion; va.—གཏོང་ to breed a stallion with mares.

ཏ་གསོར་པོ་ (dā sōrbo) a horse that runs fast without prodding.

ཏ་གསོ་ (dā sō) va. to look after/ care for horses.

ཏ་གསོ་གླིང་སྐྱོན་ (dāso lïŋdrɛn) a riding ring for equestrian events.

ཏ་གསོ་མཚོན་བརྡར་ (dāso tsōndar) making active preparations for war [Lit. feed the horses and sharpen the weapons].

ཏ་བསུ་སྐྱེལ་མི་ (dā sūgyēē mi) receiving and seeing off.

ཏ་བསུ་མཛུབ་སྐྱེལ་ (dāsu dzubgyee) acting nice to sb. when you need sth. but dropping them when you are finished [Lit. to send a horse to call sb. and send the person back by pointing with one's finger where to go].

ཏ་ཧྲག (dāhrag) a good horse.

ཏ་ཧྲག་དམག་ཧྲག (dāhrag māàhrag) good quality horses and soldiers.

ཏ་ཧྲག་མི་ཧྲག (dāhrag mihrag) good quality horses and men.

ཏ་ཧྲེང་མི་ཧྲེང་ (dāhreŋ mihreŋ) a single rider.

ཏ་ཧྲེངས་ (dāhreŋ) an untamed/ wild horse.

ཏ་ལྷིང་པོ་ (dā lhïŋbu) a gentle horse.

རྟག (dāà) 1. abbr. རྟག་པར་. 2. (— + vb. + བྱེད་) to always do sth. ། ཁོང་ལས་ཀར་རྟག་འགྲོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག He always comes to work.

རྟག་འཁྱོངས་ (dāggyoŋ) shung. always, constantly, consistently ། སློབ་ཕྲུག་དེ་སློབ་སྦྱོང་རྟག་འཁྱོངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The student studies consistently (without break).

རྟག་འགྲུས་ (dəgdrüù) shung. being consistently diligent ། ཐོས་བསམ་ལ་རྟག་འགྲུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་སྲིད་སྤྲོད་མཐའ་དག་ལས་མི་འགལ་བ་དགོས་རྒྱུ་ One must be consistently diligent in listening (studying) and thinking, and must not go against the regulations.

རྟག་ཆད་ (dāgjɛɛ̀) the points of view of eternalism and nihilism (the religious viewpoints that respectively assert the true existence and total nonexistence of phenomenon).

རྟག་སྙོམས་ (dāgñom) homogeneous, uniform, equal.

རྟག་ཏུ་ (dāgdu) sm. རྟག་པར་.

རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ (dāgdu gyün mijɛɛ̀ba) continuously, constantly, without break.

རྟག་གདུག་བྱེད་ (dəgduù cee̱) va. to be in touch/ contact/ communication a lot ། ཁྱེད་རང་ཚོ་སྤུན་མཆེད་དབར་རྟག་གདུག་བྱེད་གི་ཡོད་པས་ Are you keeping in touch with your relatives a lot?

རྟག་གཏོར་ (dāgdɔɔ) a torma that is offered every day.

རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་པོ་བྲང་ (dāgdɛn mingyur pōdraŋ) the new palace of the 14th Dalai Lama in Norbulinga.

རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་ (dāgdɛn yüŋdruŋ) a swastika symbol conveying steadfastness/ unchangeablity/ permanence.

རྟག་ལྟ་ (dāgda) philosophical view of eternalism.

རྟག་ཐུབ་པ་ (dāgdubbə) unchanging, constant.

རྟག་མཐོང་མི་མཚར་ (dāgdoŋ midzar) a common sight, sth. seen everyday.

རྟག་སྡོད་ (dāgdöò) sm. གདན་སྡོད་.

རྟག་པ་ (dāgba) permanent, unchanging.

རྟག་པར་ (dāgbar) always, all the time ། ཁོ་ཚོས་རྟག་པར་རོགས་རམ་བྱེད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) always come to help.

རྟག་པར་རེ་བཞིན་ (dāgbar reshin) sm. རྟག་པར་.

རྟག་པོ་ (dāgbo) always, all the time ། ཁོང་ལས་ཀར་རྟག་པོར་ཡོང་གི་འདུག He always comes to work.

རྟག་སྲུས་ (dāgñöò) one of four guardian kings.

རྟག་ཚུགས་ (dəgdzug) 1. permanently established, permanently convening/. meeting; va.—བྱེད་. 2. sm. རྟག་པར་.

རྟགས་ (dāà) 1. mark, sign, symbol, signal; va.—རྒྱག་; —འཛུགས་ to make a mark/ sign, to signal ། དད་པའི་རྟགས་ A symbol of faith. ། དོ་པོ་འདི་ཚོའི་ཐོག་རྟགས་གང་ཡང་བརྒྱབ་མི་འདུག There are no marks (signs) on these loads. 2. proof, evidence (in logic). 3. seal. 4. genitals ། ཕོ་རྟགས་ Male genitals.

རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ (dāàgi jugbə) gender in grammar.

རྟགས་ཁྲངས་ (dāgguŋ) shung. putting/ affixing a seal on a (pledge) ། མི་ངོ་རྒན་གཞོན་ཚང་མའི་རྟགས་ཁྲངས་གནང་འབུལ་ཞུས་པར་ All the elderly and younger members (of the family) put their seals on the pledge.

རྟགས་གྲགས་ཅན་ (dāàdraàjɛn) well known brands.

རྟགས་བརྒྱད་ (dāàgyɛɛ̀) the eight auspicious symbols.

རྟགས་བརྒྱད་སྤྲིན་རིས་ (dāàgyɛɛ̀ drïnrìì) designs with eight auspicious signs and clouds.

རྟགས་བརྒྱད་བུམ་གཟུགས་ (dāàgyɛɛ̀ pumsuù) designs with eight auspicious signs in the shape of a vase.

རྟགས་བརྒྱད་མ་ (dāàgyɛɛ̀ma) shung. abbr. of རྟགས་བརྒྱད་རི་མོའི་ཁ་བཏགས་.

རྟགས་བརྒྱད་རི་མོའི་ཁ་བཏགས་ (dāàgyɛɛ̀ rimü kādaà) a ceremonial scarf that has the eight auspicious signs.

རྟགས་ཅན་ (dāgjɛn) named, called ། གནམ་གྲུ་ B ༥༢ རྟགས་ཅན་ The plane called B-52.

རྟགས་ཅན་གྱི་གན་རྒྱ་ (dāgjɛngi kɛngya) shung. a pledge/ contract/ agreement onto which seals have been affixed.

རྟགས་ཅན་མ་ (dāgjɛnma) prostitute.

རྟགས་འཇུག (dāŋjug) an affix (in linguistics).

རྟགས་ལྟས་མཚན་བཟང་ཅན་གྱི་ཁྱིའུ་ (dāgdɛɛ̀ tsɛ̄nsaŋjɛngi kyïwu) shung. a child who has auspicious signs and omens.

རྟགས་ཐམ་ (dāgdam) imprint, brand; va.—རྒྱག to brand, to make an imprint; vi.—ཐེབས་; —ཤོག to leave a brand/ imprint ། ཁོང་གི་བསམ་བློར་འགྱུར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་རྟགས་ཐམ་ཤོག་ཡོད་པ་རེད་ His thinking bears the brand of the bourgeois class.

རྟགས་ཐེལ་ (dāgdel) a seal/ stamp.

རྟགས་ཐོན་པ་ (dāg tömba) the result/ sign from a ritual.

རྟགས་དམ་ (dāgdam) sm. རྟགས་ཐེལ་.

རྟགས་དར་ (dāgdar) a flag for sending signals.

རྟགས་འབྱར་ (dāŋjar) sealed with a seal ། ཡི་གེ་རྟགས་འབྱར་གཅིག་འབྱར་བྱུང་ I received a letter sealed with a seal.

རྟགས་མ་ (dāŋma) medal, badge, insignia, emblem; va.—འདོགས་ to wear the medal/ badge/ insignia/ emblem.

རྟགས་མེད་ (dāgmeè) sexless, neuter.

རྟགས་མཚན་ (dāgdzɛn) sign; vi.—ཐོན་ to have a sign be manifested/ displayed/ appear; va.—སྟོན་ to manifest/ send/ show/ display a sign ། སྲིད་གཞུང་གཉིས་དབར་མཐུན་ལམ་ཡོང་རྒྱུའི་རྟགས་མཚན་བསྟན་པ་རེད་ The two governments sent signs of (future) friendly relations coming about.

རྟགས་རྫུས་བརྒྱབ་པའི་ཚོང་ཟོག (dāgdzüù gyəbbɛ tsōŋsoò) a fake/ counterfeit/ imitation of a brand name product.

རྟགས་རྫུས་མ་ (dāgdzüümə) a counterfeit/ fake brand.
རྟགས་ཡིག (dāgyig) label, logo.
རྟགས་རིམ་འབྲུལ་ཞུས་པ་ (dāgrim büü shüübə) shung. putting seals in sequence or in order on a pledge/ contract/ agreement.
རྟགས་གསལ་ (dāgsɛl) debating (in traditional monks' style); va.—གཏོང་.
རྟབ་: p. བརྟབས་; f. བརྟབ་ (dāb) vi. to be frightened/ scared. 2. sm. རྟབ་རྟོབ་པོ་.
རྟབ་རྟོབ་དུ་ (dāb dābdu) 1. hurriedly, quickly ¶ ངས་རྟབ་རྟོབ་དུ་ཡོང་པ་ཡིན་ I came hurriedly.
རྟབ་རྟོབ་པོ་ (dāb dābbo) 1. hurriedly, quickly ¶ ངས་རྟབ་རྟོབ་པོ་ཡོང་པ་ཡིན་ I came hurriedly. 2. frightened, scared.
རྟབ་པེ་རྟོབ་པོ་ (dābbe dōbe) sm. རྟབ་རྟོབ་པོ་.
རྟབ་ལ་རྒྱག (dābla gyaà) va. to carry heavy things on several people's shoulders.
རྟའི་ཀོ་བ་ (dēgɔɔ) horse hide, skin of a horse.
རྟའི་གི་ཝང་ (dē giwaŋ) bezoar of a horse.
རྟའི་སྒ་ (dēga) see རྟ་སྒ་.
རྟའི་ཁ་ར་ (dē kāra) horse stable.
རྟའི་རྔོག་མ་ (dē ŋōgma) sm. རྟའི་ཟེ་.
རྟའི་ཚོལ་ཁ་ (dē cōōga) shung. the ཚོལ་ཁ་ of the horse, i.e., མདོ་སྨད་.
རྟའི་ཉིན་ལམ་ (dē ñinlam) sm. རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་.
རྟའི་མཐུར་ (dēdur) horse halter.
རྟའི་ཟེ་ (dēse) horse's mane.
རྟའི་ཟེ་རྔོག (dē seŋɔɔ) sm. རྟའི་ཟེ་.
རྟའི་འོག་ཤ་ (dē wɔgsha) horse's tendon.
རྟའི་ཤིང་རྟ་ (dē shiŋda) horse drawn cart/ chariot.
རྟའི་ཨོལ་ཆམ་ (dē ōōjam) glanders.
རྟའུ་ (dāwu) 1. colt. 2. shung. a horse corvee tax (involving providing riding horses for travelers with permits); va.—རྒྱུགས་; —གཏོང་ to do/ perform the horse corvee tax.
རྟའུ་སྐུལ་ (dāwu gūū) va. to levy/ impose a corvee horse tax.
རྟའུ་ཁལ་མ་ (dāwu kēēma) shung. the corvee animal transport tax (involving provision of riding horses and transport/ carrying animals).
རྟའུ་ལ་ (dāwula) sm. རྟའུ་.
རྟས་ (dēè) sm. བརྟས་.
རྟས་འཐེན་ཞིང་ཆས་ (dēèden shiŋjeè) horse drawn farm implements.
རྟས་དབྱུགས་ (dēèyuù) va. to be thrown from a horse.
རྟས་བསྒུ་མཛུབ་སྐྱིལ་ (dēèsu dzubgyee) sm. རྟ་བསྒུ་མཛུབ་སྐྱིལ་.
རྟས་འཕྱ་ (dēèdra) being kicked by a horse; vi.—རྒྱག.
རྟེ་གི་ (dīgi) colt.
རྟེ་གི་ཅག་ (dīgijaà) a breed of horse in Tibet that is bigger than the average horse.
རྟིང་ (dīŋ) abbr. of རྟིང་མ་.
རྟིང་ཀ་ (dīŋgə) heel; va.—རྡུང་ to say bad things about sb. behind his/ her back or about sb. who is dead ¶ བསམ་འཆར་ཡོད་ན་མདུན་ལ་ཤོད་དགོས་པ་ལས་མི་གཞན་གྱི་རྟིང་ཀ་རྡུང་རྒྱུ་མེད་ If you have criticisms, you should say them in front of a person not behind his back.
རྟིང་དཀར་ (dīŋgar) animal that has white hair on the fetlock.
རྟིང་སྐུལ་ (dīŋgüü) checking up on work to ensure it is done correctly and on time; va.—གཏོང་.
རྟིང་ཁ་རྒྱག (dīŋgə gyaà) va. to tiptoe, to stand on one's toes.
རྟིང་པ་ (dīŋbə) sm. རྟིང་ཀ་.
རྟིང་ལྕགས་ (dīŋjaà) 1. horse shoe; va.—རྒྱག to shoe a horse. 2. cleats (on the heel of a boot /shoe); va.—རྒྱག.
རྟིང་རྒྱུ་ (dīŋju) a tendon on the heel.
རྟིང་ཐག་གཅོད་ (dīŋdaà jōō) va. to make a final decision.
རྟིང་དོག (dīŋdɔɔ) an inferior type of wool.
རྟིང་རྡོག (dīŋdɔɔ) heel of a shoe; va.—རྒྱག.
རྟིང་དུ་ (dīŋdu) afterwards, later, in the future ¶ ཁོ་རྟིང་དུ་སླེབས་སོང་ He arrived later.
རྟིང་གནོན་ (dīŋnön) a support for the heel of a shoe; vi.—གཏོང་ to have a heel wear unevenly.
རྟིང་པ་ (dīŋbə) heel (of the foot); va.—ཚུགས་ to stand firmly.
རྟིང་པ་རྩད་ (dīŋbə dzēè) va. to search/ investigate thoroughly.
རྟིང་པོ་ (dīŋbu) afterwards, later, future ¶ ང་རྟིང་པོ་སླེབས་ཡོང་ I will come later.
རྟིང་མ་ (dīŋmə) 1. afterwards, later, in the future ¶ ཟླ་བ་རྟིང་མ་ Next month. ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་རྟིང་མ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you do that it will not be good in the future. 2. final, last ¶ རྟིང་མའི་རྒྱལ་ཁ་ The final victory. 3. va.—ལེན་ to obtain victory in a war.
རྟིང་ཙ་ (dīŋdzə) achilles tendon; va.—གཅོད་ to cut the achilles tendon (a punishment in tt.).
རྟིང་འཚག་རྒྱག (dīŋdzaà gyaà) va. to kick with the hind legs.
རྟིང་རིལ་ (dīŋrii) sm. རྡིད་མོང་.
རྟིང་བརླག་པར་བྱེད་ (dīŋ lāàbar ceè) shung. causing destruction/ harm in the future ¶ མི་ངན་འདི་ཚོས་ངོ་བལྟས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་མིང་ཙམ་ལས་རྟིང་བརླག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག These evil persons said that they had surrendered but that was just in name and in the future they will cause destruction/ harm.
རྟིང་ལ་ (dīŋlə) sm. རྟིང་དུ་.
རྟིང་ལོ་ (dīŋlo) next year.
རྟིང་ཤིང་ (dīŋsiŋ) 1. a wooden foot pedal on a lathe. 2. a shoe tree.
རྟིང་སོ་ (dīŋso) sm. རྟིང་མ་.
རྟིང་ལྷམ་ (dīŋlham) slipper.
རྟིང་ལྷན་ (dīŋlɛn) a patch behind the heel of shoe/ boot; va.—རྒྱག.
རྟིང་གཟོང་གསེག་ཁ་ (dīŋsoŋ sēgga) a type of chisel.
རྟུག (dūg) abbr. of རྟུག་པ་.
རྟུག་སྐམ་ (dūggam) dried excrement.
རྟུག་གཅིན་ (dūgjin) excrement and urine.
རྟུག་འགགས་ (dūg gaà) vi. to be constipated.
རྟུག་པ་ (dūgbə) excrement.
རྟུག་པོ་ (dūgbo) sm. རྟུག་པ་.
རྟུག་དྲི་ (dūgdri) flatus, fart; va.—གཏོང་; vi.—ཤོར་.
རྟུན་ཅན་ (dūnjɛn) diligent.
རྟུན་པ་ (dūmbə) sm. རྟུན་ཅན་.
རྟུན་བུ་ (dūmbu) arc. stone.
རྟུལ་: p. and f. བརྟུལ་; imp. རྟུལ་ (dūū) 1.va. to put together/ assemble. 2. va. to break/ tame a horse or other animal. 3. arc. diligent. 4. not smart. 5. blunt, dull.
རྟུལ་པོ་ (dūūbu) dull, blunt ¶ གྲི་རྟུལ་པོ་ A dull/ blunt knife.
རྟུལ་ཕོད་ (dūūbüü) courage, bravery, heroism.
རྟུལ་ཕོད་ཆེ་བ་ (dūūbüü cēwa) very courageous, brave, heroic.
རྟུལ་ཕོད་ཅན་ (dūūbüüjɛn) brave, courageous, heroic person ¶ ཁོང་མི་རྟུལ་ཕོད་ཅན་ཞིག་རེད་ He is a brave man.
རྟུལ་ཟུར་ (dūūsur) obtuse angle.
རྟེན་: p.and f. བརྟེན་; imp. རྟེན་ (dēn) 1. va. to depend/ rely on ¶ ཁོ་ཚོའི་རོགས་དངུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ Relying on their relief aid. 2. vi. to support/ prop up ¶ གདུང་མ་ཀ་བར་རྟེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The pillar is supporting the beam. 3. shung. basis for an obligation ¶ ཁྲལ་རྟེན་ The basis for paying taxes. 4. a gift/ present when going to meet sb. 5. religious object.
རྟེན་སྐལ་ (dēngɛɛ) religious objects such as statues brought along by the bride as a part of her dowry.
རྟེན་ཁེབས་ (dēngeb) a cover for religious artifacts/ items.
རྟེན་ཁྲི་ (dēndri) altar.
རྟེན་མཁར་ (dēngar) 1. chapel in a house. 2. a small

house for a protective deity (usu. on a roof top or hill).

རྟེན་འཁོར་བྱེད་ (dēngɔɔ ceè) va. to harbor/ keep a bad person in one's house (conveys one is working in cahoots with them).

རྟེན་གྱི་གང་ཟག (dēngi gaŋsaà) shung. human form.

རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ (dēngi ŋöòbo) sm. རྟེན་དངོས་.

རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ (dēngi dzōwo) the main/ central/ most prominent figure in a thanka or among a series of statues.

རྟེན་འགངས་ཅན་ (dēn gaŋjɛn) extremely holy/ sacred.

རྟེན་འགངས་ཅན་ (dēn guù lōŋ) a derogatory comment on poor people in the late 1990's [Lit. (they) depend, wait, beg].

རྟེན་རྒྱ་ (dēngya) a letter with a gift enclosed.

རྟེན་དངོས་ (dēnŋöò) religious objects/ things.

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་ (dēnjiŋ drewa cuŋ) vi. to be the result of cause and effect ¶ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ As for seedlings coming out of seeds, that is the result of cause and effect.

རྟེན་བཅས་ (dēnjɛɛ̀) gift, present ¶ཡི་གེ་རྟེན་བཅས་ Letter and gift.

རྟེན་ཆས་ (dēnjɛɛ̀) 1. gift, present. 2. things, belongings ¶བོད་གཞུང་རྟེན་ཆས་གོས་ཆེན་ཐང་ཀ་ An applique thanka that was a gift of the Tibetan government. 3. religious figures statues/ items/ paraphernalia for making offerings.

རྟེན་མཆོད་ (dēn cōò) sm. རྟེན་ཆས་, 3.

རྟེན་མཆོད་ཆས་ (dēn cōòjɛɛ̀) sm. རྟེན་ཆས་, 3.

རྟེན་མཇལ་ (dēn jɛɛ) going on a pilgrimage, visiting holy places; va.—ལ་འགྲོ་; —ལ་ཕེབས་ to go on pilgrimage to a holy place.

རྟེན་མཇལ་ཕྱག་མཆོད་ (dēnjɛɛ cāàjöò) abbr. visiting holy places and doing prostrations and offerings once there.

རྟེན་བརྗེས་ (dēn jeè) 1. vi. to give up one's physical body after one dies ¶མིའི་ལུས་རྟེན་བརྗེས་ནས་ཁྱིའི་ལུས་རྟེན་བླངས་པ་རེད་ Giving up one's human body (after dying) he took the body of a dog. 2. wearing different costumes.

རྟེན་གཉིས་ (dēnñii) the two statues of the Buddha brought by the Nepalese and Chinese wives of King Srongtsen Gambo.

རྟེན་རྙིང་པ་ལ་རྟེན་བཤད་གསར་པ་ (dēnñiŋbala dēnshɛɛ̀ sārba) giving a new definition to sth. old [Lit. giving a new definition to an old statue].

རྟེན་གདན་ (dēndɛn) a gift given to an icon maker before he begins his work.

རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ (dēndaŋ dēmba) the chapel/ temple and the religious statues/ artifacts within it.

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་སྒྲ་ (dēndaŋ dēmbɛ drɛɛdra) the function of the genitive particle that conveys sth. existing as part of sth. else.

རྟེན་མདུང་ (dēnduŋ) the spear that protective deities carry.

རྟེནྲྀལ་ (dēndree) shung. abbr. of རྟེན་འབྲེལ་.

རྟེན་གནས་ (dēnnɛɛ̀) one of the eight parts of speech in Tibetan grammar — conveys the place where sth. exists (in/ at).

རྟེན་འབུལ་ (dēmbüü) 1. a formal presentation/ offering/ gift; va.—ཞུ་ to make a presentation, to offer/ give a gift ¶རྟེན་འབུལ་ཚོགས་པ་ A presentation group (a delegation going to make a presentation/ offering/ gift). 2. tribute (given to the Emperor).

རྟེན་འབྱུང་ (dēnjuŋ) abbr. of རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་.

རྟེན་འབྱུང་བསྒྲར་ (dēnjuŋ dār) shung. va. to celebrate/ honor ¶ཕྱག་མཛོད་ལ་འདང་གདན་འཕར་དང་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྱུང་བསྒྲར་བ་ (They) honored the steward by putting out an additional cushion for him.

རྟེན་འབྲེལ་ (dēmdree) 1. ceremony, celebration, occasion ¶འཁྲུངས་སྐར་རྟེན་འབྲེལ་ Birthday celebration. 2. omen, portent ¶རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་ A good omen. 3. congratulations, congratulatory ¶རྟེན་འབྲེལ་གློག་འཕྲིན་ A congratulatory telegraph. 4. auspicious, good.

རྟེན་འབྲེལ་བྲིས་ (dēmdree drig) va. to make/ draw auspicious symbols.

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྨོན་འདུན་ཞུ་ (dēmdreegi mōndün shu) a prayer said at ceremonies conveying "may good things occur."

རྟེན་འབྲེལ་འཕྲིན་ཡིག (dēmdree driñyig) congratulatory letter.

རྟེན་འབྲེལ་འཕྱུགས་ (dēmdree cūù) shung. to be an inauspicious sign ¶དགོན་སྡེས་ལོ་འབུལ་མ་ཕུལ་བ་རྟེན་འབྲེལ་འཕྱུགས་ལུགས་དང་ It was an inauspicious sign that the monastery did not make the yearly tribute.

རྟེན་འབྲེལ་མ་འཛོམས་ (dēndree mandzom) cause and condition not being appropriate ¶རྟེན་འབྲེལ་མ་འཛོམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལས་ཀ་དེ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་རེད་ Because the conditions weren't appropriate, the work didn't go well.

རྟེན་འབྲེལ་མེ་སྒྲོགས་ (dēmdree mergyoò) a salute or greeting made by firing a salvo from a cannon or rifles.

རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་ཆེན་ (dēmdree tsōgjen) celebration rally/ meeting.

རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ (dēmdree dzɛɛ̀go) ceremony of celebration.

རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ (dēmdree shu) va. to convey/ give congratulations ¶ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་ཚོས་སྲིད་འཛིན་གསར་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས་པ་རེད་ The foreign representatives gave their congratulations to the president.

རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ཚིག (dēmdree shudzii) congratulatory message/ speech.

རྟེན་འབྲེལ་ལ་མི་གནོད་པ་ (dēmdreela midub) shung. sm. རྟེན་འབྲེལ་འཕྱུགས་.

རྟེན་འབྲེལ་ལོག (dēmdree lɔɔ̀) vi. to have a bad sign/ omen occur on an auspicious day or celebration.

རྟེན་འབྲེལ་གསུང་བཤད་ (dēmdree sūŋshɛɛ̀) congratulatory speech.

རྟེན་སྒྲགས་ (dēndraà) a letter with a gift enclosed.

རྟེན་མ་ (dēnma) prop, support.

རྟེན་དམན་པ་ (dēn mēmba) the lower rebirths.

རྟེན་མེད་ (dēnmeè) homeless.

རྟེན་མེད་ཡུལ་ཉུལ་ (dēnmeè yüüñüü) wandering around in a state of homelessness.

རྟེན་གཙོ་ (dēndzo) shung. main statue in a temple/ shrine.

རྟེན་རྫ་ (dēndza) sm. ཐེབས་རྫ་.

རྟེན་གཞི་ (dēnshi) 1. basis, foundation ¶ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་ངོ་མ་ཞིང་ལས་ཡིན་ The main basis of our livelihood is farming. ¶གནམ་གྲུ་རྟེན་གཞི་ Air base/ installation.

རྟེན་བཟང་ (dēnsaŋ) shung. the higher/ more fortunate rebirths.

རྟེན་ཡོད་ (dēnyoò) shung. having a basis (in land) from which one pays taxes.

རྟེན་ཡོད་དམག་མི་ (dēnyöò mɔɔ̄mi) shung. people who serve as soldiers because they hold land as a basis for the corvee tax obligation.

རྟེན་ལན་ (dēnlɛn) return gift ¶ངའི་གྲོགས་པོར་རྟེན་ལན་ཞིག་སྤྲོད་དགོས་ཡོད་ I have to give a return gift to my friend.

རྟེན་ལེན་ (dēn len) vi. to take a new physical form/ body after one dies.

རྟེན་ས་ (dēnsa) shelter, refuge, place or person in whom one depends ¶ཕྲུ་གུའི་རྟེན་ས་ཕ་མ་རེད་ The persons on whom children depend are their parents.

རྟེན་གསུམ་ (dēnsum) the three things that symbolize the Buddha's body, speech and mind: i.e., a statue, scriptures and a stupa.

རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་ (dēnsum cōòjɛɛ̀) shung. sm. རྟེན་ཆས་.

རྟེམ་ཤུར་ (dēmshur) a type of carpenter's plane.
རྟེའུ་ (dēwu) colt, foal.
རྟེའུ་ལོ་ (dēwulo) sm. རྟེ་ལོ་.
རྟོག: p. བརྟགས་; f. བརྟག; imp. རྟོགས་ (dɔ̄ɔ) 1. va. to reflect on, to think over, to consider/ weigh/ deliberate. 2. va. to understand/ comprehend/ perceive/ know ¶ གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ (They) will be able to understand clearly. ¶ ཚོགས་འདུས་ནས་རྟོགས་ཏེ་ The assembly delegates came to know (that sth. happened).
རྟོག་གེ་ (dɔ̄gge) sophistry.
རྟོག་གེ་སྨྲ་བ་ (dɔ̄gge māwa) theory of sophistry.
རྟོག་ཆེན་པ་ (dɔ̄gjēmba) watchman, lookout, sentry.
རྟོག་འཇུག (dɔ̄ŋjuù) sm. རྟོགས་ཞིབ་.
རྟོག་པ་ (dɔ̄gba) awareness coming from meditation.
རྟོག་པ་མཐོ་པོ་ (dɔ̄gba tōbo) person who has reached a high state of religious realization (of the truth).
རྟོག་པ་འོག་འགྱུ་ (dɔ̄gba wɔ̲ggyu) distracting thoughts in meditation, impure thoughts.
རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ (dɔ̄gwa lɔ̲gsheè) wrong conceptual awareness.
རྟོག་པ་ལྷ་དང་མཉམ་ཡང་སྤྱོད་པ་མི་དང་མཐུན་དགོས (dɔ̄gba lhādaŋ ñāmyaŋ jȫōba mi̲daŋ tūngɔɔ) sm. རྟོག་པ་ལྷ་ལས་མཐོ་ཡང་སྤྱོད་པ་མི་དང་བསྟུན་དགོས་.
རྟོག་པ་ལྷ་ལས་མཐོ་ཡང་སྤྱོད་པ་མི་དང་བསྟུན་དགོས (dɔ̄gba lhālɛɛ̀ tōyaŋ jȫōba mi̲daŋ dūngȫō) even though one is very knowledgeable, one's behavior should be appropriate for ordinary people (should act in accordance with the norms for ordinary people).
རྟོག་པས་བཟོས་པ་ (dɔ̄gbɛ sȫōba) sm. རྟོག་བཟོ་.
རྟོག་དཔྱོད་ (dɔ̄gjȫō) sm. རྟོག་ཞིབ་.
རྟོག་བྲལ་ (dɔ̄gdrɛɛ) 1. without thinking/ cognition, free from thought. 2. having insight on the true nature of reality through meditation.
རྟོག་གློ་ (dɔ̄glo) sm. རྣམ་རྟོག.
རྟོག་མེད་ (dɔ̄gmɛè) sm. རྟོག་བྲལ་.
རྟོག་ཞིབ་ (dɔ̄gshib) investigation, examination, survey, inspection; va.—བྱེད་ ¶ ཞིང་པའི་ལས་འགུལ་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་རེད་ (They) investigated the peasant movement.
རྟོག་ཞིབ་སྐོར་གཡེང་ (dɔ̄gshib gɔ̄ɔyeŋ) investigating by making rounds or going from place to place ¶ ཟིང་ཆ་ལངས་ཙང་ཉེན་རྟོག་པས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་རྟོག་ཞིབ་སྐོར་གཡེང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because there was a disturbance, the police are traveling around the city investigating it.
རྟོག་ཞིབ་འཆུག་མེད་ (dɔ̄gshib cūgmeè) shung. investigating thoroughly ¶ ས་གནས་སུ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཇི་བྱུང་རྟོག་ཞིབ་འཆུག་མེད་དགོས་རྒྱུ་ You must investigate thoroughly what actually happened at the actual spot.
རྟོག་ཞིབ་ལྟ་སྐོར་ (dɔ̄gshib dāgɔɔ) inspection tour; va.—བྱེད་.
རྟོག་ཞིབ་ཐིག་ལེན་རུ་ཁག (dɔ̄gshib ti̲glen ru̲gaà) surveying/ prospecting team.
རྟོག་ཞིབ་གནམ་གྲུ་ (dɔ̄gshib nāmdru) reconnaissance/ spy plane.
རྟོག་ཞིབ་སློབ་ཚོགས་ (dɔ̄gshib lōbdzɔɔ̀) research society/ association.
རྟོག་བཟོ་ (dɔ̄gso) created by imagination/ superstition ¶ མི་ཤི་གྲོང་བའི་ཁང་པའི་ནང་སྡོད་མི་རུང་ཟེར་བ་དེ་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་རང་རེད་ The belief that one should not live in a house in which a person has died is superstition.
རྟོགས་ (dɔ̄ɔ̀) 1. vi. to understand, to comprehend. 2. imp. of རྟོག.
རྟོགས་བརྗོད་ (dɔ̄gjȫō) biography.
རྟོགས་ལྡན་ (dɔ̄ŋdɛn) 1. one who has obtained realization (of the truth). 2. epithet for the Buddha.
རྟོགས་པ་ (dɔ̄gba) understanding, comprehension; va.—བྱེད་ to understand, to comprehend ¶ ཐག་མ་བཅད་གོང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས་ Before making a decision, a person should understand the situation clearly.
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ (dɔ̄gba jȫ̲ōba) sm. རྟོགས་བརྗོད་.
རྟོགས་པ་མཐོ་པོ་ (dɔ̄gba tōbo) sb. with good understanding/ comprehension.
རྟོགས་པའི་སྟོབས་ (dɔ̄gbɛ dōb) the power of understanding.
རྟོགས་མ་ཐུབ་པ་སྨྲ་བ་ (dɔ̄g ma̲tubba māwa) agnosticism.
རྟོགས་དམན་ (dɔ̄gmɛn) poor understanding/ comprehension.
རྟོགས་སླ་པོ་ (dɔ̄g lābo) easy to comprehend/ know/ understand.
རྟོགས་ཞིབ་ (dɔ̄gshib) sm. རྟོག་ཞིབ་.
རྟོད་: p. and f. བརྟོད་; imp. རྟོད་ (dȫō) va. to tie/ stake/ fasten/ tether.
རྟོད་ཁ་ (dȫōga) an area in which an animal tied on a stake with a leg tether can graze; va.—སྤོ་ to move the area where a horse is tethered to graze.
རྟོད་ཐག (dȫōdaà) the rope/ tether tied to a stake to limit an animal's range of grazing.
རྟོད་པ་ (dȫōba) sm. རྟོད་ཕུར་.
རྟོད་ཕུར་ (dȫōbur) a stake (for tying), a peg; va.—རྒྱག to tie an animal to a stake with a long tether to allow it to graze but not move beyond the length of the rope.
རྟོན་: p. and f. བརྟན་; imp. རྟོན་ (dȫn) vi. to rely on, to depend on, to trust.
རྟོལ་: p. and f. བརྟོལ་; imp. རྟོལ་ (dȫō) 1. va. to bore holes, to pierce, to puncture ¶ ཨེ་ཁུང་བརྟོལ་ནས་ Having made a hole. 2. hybrid offspring of dzomo and yak or dzomo and bull.
རྟོལ་གོག (dȫōgɔɔ̀) sm. རྟོལ་, 2.
རྟོལ་དྭ་ (dȫōda) the orphan calf of a རྟོལ་མོ་.
རྟོལ་པོ་ (dȫōpo) male hybrid offspring of dzomo and yak or dzomo and bull.
རྟོལ་མེད་ (dȫōmeè) 1. sm. སྣང་མེད་. 2. uncertain, unsure. 3. having no solution, having no way out.
རྟོལ་མོ་ (dȫōmo) female hybrid offspring of dzomo and yak or dzomo and bull.
རྟོལ་མཛོ་ (dȫōdzo) sm. རྟོལ་པོ་.
རྟོལ་མཛོ་མ་ (dȫō dzo̲ma) sm. རྟོལ་མོ་.
རྟོལ་ཟིང་ (dȫōsoŋ) sm.* རྟོལ་གཟིང་.
རྟོལ་གཡག (dȫōyaà) hybrid offspring of dzomo and yak.
རྟོལ་ལེ་ (dȫōle) sm. རྟོལ་, 2.
རྟོལ་ཤ་ (dȫōsha) meat of hybrid offspring of dzomo and yak or dzomo and bull.
ལྟ་: p. བལྟས་; f. བལྟ་; imp. ལྟོས་ (dā) 1. to look at/ watch ¶ ཕོ་ཚོས་པར་ལ་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are looking at photos. ¶ ཕོ་དེར་འདུག་མི་འདུག་ལྟོས་ཤོག Look and see whether he is there (home) or not. 2. abbr. of ལྟ་བ་.
ལྟ་ཀློག (dālɔɔ̀) reading; va.—བྱེད་ to read.
ལྟ་སྐུལ་ (dəgüü) keeping watch on, making surveillance, reconnoitering; va.—འཁུར་ to take responsibility for keeping watch on sth. or sb.; va.—བྱེད་ to keep watch on, to make surveillance on ¶ ལས་འགན་ཁག་དོན་འཁྱོལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་དགོས་ They have to keep watch over the decision to implement the work.
ལྟ་སྐུལ་པ་ (dəgüübə) 1. sb. who keeps watch on sb. or sth., surveillance officer/ worker. 2. people who look after and encourage others in work (e.g., those chosen by government to wear red arm bands).
ལྟ་སྐུལ་མི་སྣ་ (dəgüü mi̲na) sm. ལྟ་སྐུལ་པ་.
ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་ (dəgüü shi̲bsher) investigating, examining, surveying; va.—བྱེད་.
ལྟ་སྐོར་ (dāgɔɔ) tour, inspection, sightseeing visit ¶ ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་ལྟ་སྐོར་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ They went on a tour to Lhasa.
ལྟ་སྐོར་གྲོས་ཚོགས་ (dāgɔɔ trȫ̲ōtsɔɔ̀) sm. ལྟ་སྐོར་ཚོགས་པ་.
ལྟ་སྐོར་སྣེ་ཤན་ (dāgɔɔ nēshɛn) tourist guide.

ལྟ་སྐོར་ཚོགས་པ་ (dāgɔɔ tsōgba) visiting/ touring group or delegation.

ལྟ་སྐོར་འཚམས་འདྲི་ (dāgɔɔ tsāmdri) sm. ལྟ་སྐོར་ཚོགས་པ་.

ལྟ་སྐོར་ལ་འགྲོ་ (dāgɔɔla dro) va. to go on an excursion/ tour/ trip/ visit ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོ་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་ལ་ལྟ་སྐོར་འགྲོ་གི་རེད་ The students will go on a tour to a factory.

ལྟ་བསྐོར་ (dāgɔɔ) sm. ལྟ་སྐོར་.

ལྟ་སྐྱོང་ (dāgyoŋ) taking care of, looking after; va.—བྱེད་ to take care of, to look after, to act as guardian ¶ ཁོང་གིས་དྭ་ཕྲུག་ལ་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is taking care of the orphans.

ལྟ་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ (dāgyoŋ cēmbo) sb. who looks after/ takes care of people well.

ལྟ་སྐྱོང་པ་ (dāgyoŋba) guardian, trustee.

ལྟ་བསྐྱོད་ (dāgyöö) going to see/ watch/ look at sth.; va.—བྱེད་.

ལྟ་མཁན་ (dāñen) sb. who watches or looks, a supervisor, an overseer.

ལྟ་གར་ལ་འགྱུར་ (dāgarla gyur) how can sth. occur (its impossible) ¶ ལས་ཀ་མ་བྱས་པར་གླ་ཆ་ཐོབ་པ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ How can one get a high salary without working?

ལྟ་གིན་ལྟ་གིན་ (dəgin dāgin) looking/ observing all around ¶ ཁོ་ཚོ་ཁྲོམ་ས་ལ་ལྟ་གིན་ལྟ་གིན་ཕྱིན་པ་རེད་ (They) went around the market looking here and there.

ལྟ་གིའི་ལྟ་གིའི་ (dəgii dāgii) sm. ལྟ་གིན་ལྟ་གིན་.

ལྟ་མགུར་ (dāgur) psalms, religious songs.

ལྟ་གྲུབ་ (dədrub) abbr. ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་.

ལྟ་རྒྱ་མཐོང་རྒྱ་ (dāgya tōŋgya) sm. མཐོང་རྒྱ་.

ལྟ་ངན་ (dāŋɛn) wrong view.

ལྟ་ངོ་ (dāŋo) sm. མིག་སྣང་.

ལྟ་ཅི་ (dəji) let alone, leave alone ¶ ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་ལྟ་ཅི་འཚོ་བ་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Let alone getting improved, (our) livelihood has worsened.

ལྟ་ཅི་སྨོས་ (dəjimöö) no doubt, without a question ¶ སྦག་སྦག་བཞོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ན་རྐང་སྐྱ་རིལ་བཞོན་ཤེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ If one can ride a motorcycle, there is no question that one can ride a bicycle.

ལྟ་ཉན་འདྲི་བརྟག་བཞི་ (dāñɛn dridaà shi) the four aspects of Tibetan medical examinations: sight, hearing, questioning, examining.

ལྟ་ཉན་ (dāñɛn) (— + neg.) very/ extremely (amazing, terrific, extraordinary; terrible, awful) ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ལ་ལྟ་ཉན་མི་འདུག་ This student is amazingly good in his studies. ¶ ནད་པ་དེ་ན་ཚ་སྡུག་པོ་ལ་ལྟ་ཉན་མི་འདུག་ The patient is terribly ill. ¶ ངོ་གདོང་མེས་འཚིགས་ནས་ལྟ་ཉན་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད་ He looks horrible after his face was burned.

ལྟ་ཉུལ་ (dāñüü) spying, scouting, reconnoitering; va.—བྱེད་ to spy, to reconnoiter, to scout.

ལྟ་ཉུལ་པ་ (dāñüübə) spy, scout.

ལྟ་མཉམ་ (dāñam) 1. looking together. 2. looking at (sth.) simultaneously.

ལྟ་རྟོག་ (dādɔɔ) 1. inspecting, investigating, overseeing; va.—བྱེད་ to inspect, to oversee ¶ ང་ཚོས་ཞིང་ལས་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་དགོས་ We have to supervise agriculture. 2. supervising, looking after; va.—བྱེད་. 3. dealing with, treating; va.—བྱེད་ to treat, to deal with ¶ ལོག་སྤྱོད་པར་གུ་ཡངས་ཀྱི་ལྟ་རྟོག་བྱས་པ་རེད་ (They) treated the reactionaries with leniency.

ལྟ་རྟོག་ཉན་ནེ་ (dādɔɔ ñɛnna cèè) shung. investigating, doing surveillance; va.—བྱེད་ ¶ ས་གནས་སུ་ལྟ་རྟོག་ཉན་ནེ་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་དགྲ་བོའི་གཡོ་ཐབས་ཁག་ཅིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ After investigating, we came to know some of the plots of the enemy.

ལྟ་རྟོགས་ (dādɔɔ) sm. ལྟ་རྟོག.

ལྟ་སྟངས་ (dādaŋ) opinion, view, way of looking ¶ ཞིང་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་པ་དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག From the farmers viewpoint, the new law isn't good.

ལྟ་སྟངས་རྙིང་པ་ (dādaŋ ñiŋbə) conservative view/ idea; va.—འཁྱེར་ to hold conservative views/ ideas.

ལྟ་ཐུག་ (dāduù) relations; va.—བྱེད་ to have relations with, to be in touch with ¶ ང་སྤུན་དང་ལྟ་ཐུག་མེད་ I have no relations with (my) relatives.

ལྟ་དེབ་ (dādeb) magazine (with pictures), pictorial book/ magazine.

ལྟ་སྡུར་ (dādur) watching and comparing; va.—བྱེད་.

ལྟ་ན་འདོད་པ་ (dāna dööba) sm. ལྟ་ན་སྡུག་པ་.

ལྟ་ན་སྡུག་པ་ (dāna dugbə) beautiful, lovely.

ལྟ་སྣང་ (dānaŋ) impression, opinion ¶ ངའི་ལྟ་སྣང་ལ་མི་འདི་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག In my opinion he is a good person.

ལྟ་སྣང་མཐོང་ཕྱོགས་ (dānaŋ tōŋjɔɔ) from one's perspective, according to one's taste ¶ བུ་མོའི་རྣམ་པ་ཡག་ཉེས་མི་སོ་སོའི་ལྟ་སྣང་མཐོང་ཕྱོགས་རེད་ Beauty in women (varies) according to each person's taste.

ལྟ་སྣང་མཛེས་པོ་ (dānaŋ dzèèbo) attractive, pretty.

ལྟ་དཔྱོད་ (dājöö) sm. རྟོག་ཞིབ་.

ལྟ་སྤྱོད་ (dājöö) ideology, viewpoint, attitude, position ¶ རྒྱ་ནག་གི་ལྟ་སྤྱོད་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ The attitude of China changed greatly.

ལྟ་ཕྱོགས་ (dājɔɔ) sm. ལྟ་རྒྱུལ་.

ལྟ་བ་ (dāwa) 1. philosophy, doctrine, ideology ¶ ནང་པའི་ལྟ་བ་ Buddhist ideology. ¶ གུང་ཁྲན་གྱི་ལྟ་བ་ Communist ideology. 2. pride, proud ¶ ལྟ་བ་མཐོ་པོ་བྱས་ན་མི་དམངས་ཀྱི་དགའ་གི་མ་རེད་ If one acts proud the masses will not like it.

ལྟ་བ་སྒྱུར་ (dāwa gūr) va. to surrender/ give up, to give in to others ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ནའང་རྒྱག་རེས་རྒྱག་དུས་མི་གཞན་ལ་ལྟ་བ་སྒྱུར་གྱི་མེད་པ་རེད་ Even though the child is small, when he fights he never gives in to others.

ལྟ་བ་གཅོག (dāwa jōg) va. to break down the pride/ arrogance of sb., to put down sb. ¶ མི་ལྟ་བ་མཐོ་པོ་དེར་ཚོགས་འདུ་ཐོག་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ནས་ལྟ་བ་བཅག་པ་རེད་ At the meeting, the pompous person was put down through criticism.

ལྟ་བ་ཆག (dāwa caà) vi. to have pride/ arrogance be or get broken down.

ལྟ་བ་མཐོ་པོ་ (dāwa tōbo) pompous, arrogant ¶ ཁོ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ལྟ་བ་མཐོ་པོ་འདུག Although he is a good student he is pompous.

ལྟ་བ་གནད་ཁེལ་ (dāwa nɛ̄ɛgel) an accurate/ correct viewpoint or position.

ལྟ་བ་རྣོ་པོ་བཟོ་ (dāwa nōbo söö) va. to make sharp criticism regarding a point of view/ ideology.

ལྟ་བ་མིག་གིས་མི་ཁོམ་པ་ (dāwa miggi kōmba) very interesting visually [Lit. the eyes cannot take it all in].

ལྟ་བ་དམན་པ་ (dāwa mɛ̄mba) bad view/ idea/ ideology.

ལྟ་བ་རང་ཁྱེར་ (dāwa rangyer) sm. རང་ཉིད་ཆེ་པོ་.

ལྟ་བ་ལོག (dāwa lɔɔ) a turncoat/ renegade/ heretic.

ལྟ་བ་གསལ་སྟོན་ (dāwa sɛ̄ɛdön) expressing one's view clearly, making a clear-cut stand; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གསལ་སྟོན་བྱས་སོང་ At the meeting, he expressed his views clearly.

ལྟ་བས་ངོམ་པ་མེད་པ་ (dāwɛɛ ŋomba meèba) sm. ལྟ་བས་མི་ངོམ་པ་.

ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་ (dāwɛɛ cōg misheè) extremely beautiful [Lit. looking, one is not content].

ལྟ་བས་མི་ངོམ་པ་ (dāwɛɛ miŋomba) sm. ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་.

ལྟ་བས་མི་བཟོད་ (dāwɛɛ misöö) a dreadful/ frightening sight (sth. that is unbearable to look at).

ལྟ་བུ་ (dəbu) similar, like ¶ ཡར་རྒྱས་འདི་ལྟ་བུ་སྔོན་མ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད་ There hasn't been progress like this before. 2. like, such as ¶ དབང་ཤུགས་འཐྲུན་རྩོད་ལྟ་བུས་ By ones as like those competing for

power.

ལྟ་བྱེད་དབང་རྩ་ (dājeè wāŋdza) optic nerve.

ལྟ་སྦྱོང་ (dājoŋ) viewing and emulating/ learning; va.—བྱེད་ [Lit. look and study].

ལྟ་སྦྱོང་འཁྲབ་སྟོན་ (dājoŋ trābdön) performance (in art) for the purpose of viewing and learning.

ལྟ་སྙུལ་ (dāñul) sm. ལྟ་ཉུལ་.

ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ (dāmöögyaŋ jīgöö) sm. ལྟ་ཅི་སྨོས་.

ལྟ་སྨོས་ཅི་འཚལ་ (dāmöö jīdzεε) sm. ལྟ་ཅི་སྨོས་.

ལྟ་ཙམ་ལྟ་ཙམ་ (dādzam dādzam) looking/ glancing at quickly or discretely; va.—བྱེད་ ༑ མོའི་གདོང་ལ་ལྟ་ཙམ་ལྟ་ཙམ་བྱས་པ་རེད་ (He) glanced at her face repeatedly.

ལྟ་རྩུལ་ (dədzüü) viewpoint, standpoint ༑ དམག་དོན་ཁོ་ནའི་ལྟ་རྩུལ་ Purely military viewpoint.

ལྟ་ཚོད་ (dādzöö) experimenting, testing, surveying; va.—བྱེད་; —ལྟ་ to experiment/ test/ survey ༑ ལུང་པ་འདི་སྐྱིད་པོ་ཡོད་མེད་ལྟ་ཚོད་བལྟས་པ་རེད་ (They) did a trial/ test to see if the place is pleasant. ༑ ང་ཚོས་ཟ་ཁང་འདི་ལྟ་ཚོད་ལྟ་གི་ཡིན་ We are going to test this restaurant.

ལྟ་ཚོད་འདི་ཚོད་མེད་པ་ (dādzöö didzöö meèba) sm. ལྟ་བ་མིག་གིས་མི་ཁེམ་.

ལྟ་ཞིབ་ (dəshib) sm. རྟོག་ཞིབ་.

ལྟ་ཞིབ་ཁང་ (dəshibgaŋ) observation ward.

ལྟ་ཞོག་ (dāshog) sm. ལྟ་ཅི་.

ལྟ་བཞག་ (dā shaà) (vb. + —) leave alone, let alone ༑ ཁོང་ཚོས་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ལ་གནོད་པ་བཤིག་གཏོང་རྒྱུ་ལྟ་བཞག་ལམ་ལུགས་དེ་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་སོང་ Let alone destroying serfdom, they defended it.

ལྟ་བཟོ་ (dāso) 1. good looking, handsome, beautiful, attractive. 2. (with negatives) in very bad condition ༑ བཟོ་གྲྭ་དེ་ལ་ལྟ་བཟོ་མི་འདུག་ That factory is in very bad condition.

ལྟ་བཟོ་དོད་པོ་ (dāso töōbo) sm. ལྟ་བཟོ་.

ལྟ་ཡག་ཅིག་བྱེད་ (dāyajig ceè) va. to look at sb. or sth. very carefully.

ལྟ་ཡུལ་ (dəyüü) object of one's sight.

ལྟ་རུག་ (dəruù) sm. ལྟ་རུབ་.

ལྟ་རུབ་ (dərub) crowding around and looking; va.—རྒྱག.

ལྟ་རེག་ (dəreg) looking and touching ༑ ཤུང་པོ་ར་ལྟ་རེག་མི་ཆོག་ One is not allowed to look at and touch the corpse.

ལྟ་རོགས་ (dārɔɔ̀) an onlooker, a spectator.

ལྟ་ལུགས་ (dəluù) manner/ way of looking.

ལྟ་ལོག་ (dālɔɔ̀) abbr. of ལྟ་བ་ལོག་པ་.

ལྟ་ཤུགས་ (dəshug) power of one's vision.

ལྟ་ཤེད་ཆེན་པོ་ (dāsheè cēmbo) person whose looks improves with time.

ལྟ་ཤེད་མེད་པ་ (dāsheè meèba) person whose looks get worse with time.

ལྟ་བཤེར་ (dāsher) searching for sth. illegal.

ལྟ་སྲུང་ (dəsuŋ) 1. surveillance, supervising, overseeing, guarding against ༑ ཤིང་ནགས་ལྟ་སྲུང་བ་ One who guards the forests. 2. taking into custody, detaining, placing under house arrest; va.—བྱེད་.

ལྟག་ (dāg) 1. behind, in back. 2. sm. ལྟག་ཁུང་.

ལྟག་ཀ་ (dāgdra) sm. ལྟག.

ལྟག་སྐྲ་ (dāgdra) hair behind the back of the neck.

ལྟག་སྐོར་ (dāggɔɔ) an attack coming from the back/ rear side; va.—རྒྱག. 2. getting sb. to do sth. by going above him to his supervisor. 3. a type of stitching.

ལྟག་ཁུང་ (dəgguŋ) back of the head/ neck.

ལྟག་ཁུར་ (dəggur) making known that one has support/ backing.

ལྟག་འཁུར་ (dāggur) sm. ལྟག་རྩ་ངོམ་.

ལྟག་འཁོར་དམག་འཐབ་ (dāggɔɔ məgdəb) roundabout warfare, attacking from the back.

ལྟག་དགྱེ་ལོག (dāg gyee lɔɔ̀) vi. to fall backwards.

ལྟག་རྒྱབ་ (dəggyəb) 1. the back of the head/ neck. 2. the back/ behind of anything.

ལྟག་རྒྱབ་ལ་དབྱུག (dāggyəbla yūù) va. to put aside, to forget/ discard ༑ འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་རྩུལ་ལྟག་རྒྱབ་ལ་དབྱུག་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are forgetting the proletarian world view.

ལྟག་སྐྲི་ (dəgdre) baldness on top of the head.

ལྟག་སྒོ་ (dāàgo) back door, side door 2. slang. back door (to get sth. done); va.—བརྒྱུད་ to go through the back door to do or get sth. ༑ ཁོས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤུན་མཆེད་ལ་ལྟག་སྒོ་བརྒྱུད་ནས་ལས་ཀ་རག་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ He used the back door to get the job via a relative of the official.

ལྟག་སྒྲོག་མ་ (dāgdrɔɔma) a yellow hat worn by monks.

ལྟག་སྐྱེ་ (dāggye) sm. ལྟག་དགྱེ་.

ལྟག་ངོམ་ (dāgŋom) sm. ལྟག་རྩ་ངོམ་.

ལྟག་ངོམས་ (dāgŋom) sm. ལྟག་རྩ་ངོམ་.

ལྟག་ཆུ་ (dəgju) water flowing from a reservoir.

ལྟག་ཆུ་ཆད་པའི་རྫིང་བུ་ (dəgcu cεεbε dziŋbu) cutting sth. off [Lit. a reservoir in which the flow of the water has been cut off].

ལྟག་ཇོད་ (dāgjöö) a contradictory/ opposite reply or answer.

ལྟག་ཉལ་ (dāgñεε) 1. va. to lie on one's back. 2. a small knife for drawing blood.

ལྟག་ཐེར་ (dāgder) sm. ལྟག་སྐྲི་.

ལྟག་འཐེན་ (dāgden) cocking the hammer on a gun; va.—རྒྱག.

ལྟག་མདུད་ (dəgdüü) abbr. ལྟག་པའི་མདུད་སྒོ་.

ལྟག་སྣུར་གཏོང་ (dāgnur dōŋ) va. to press down with the back of a ladle when cooking rice.

ལྟག་པ་ (dāgba) 1. back of the head/ neck. 2. behind. 3. protector, patron, backer, supporter.

ལྟག་པ་ཀེར་ཀེར་ (dāgba gērger) not hunched over, shoulders thrown back.

ལྟག་པ་ཆག (dāgba cāà) vi. to lose one's backer/ supporter.

ལྟག་པ་མཐོ་པོ་ (dāgba tōbo) person who has a strong backer/ supporter.

ལྟག་པའི་མདུད་སྒོ་ (dāgbε düùgo) the midpoint of the back of the head when a line is drawn from the tip of one ear to the other ear (a moxibustion point).

ལྟག་སྡོད་ (dāgdröö) back to back ༑ ཁོ་གཉིས་ལྟག་སྡོད་བྱས་བསྡད་པ་རེད་ Those two sat back to back.

ལྟག་འབིགས་ (dəgbig) chisel; va.—གཏོང་ to chisel.

ལྟག་མ་ (dāgma) upper part, above.

ལྟག་རྩ་ (dāgdza) 1. vein on the back of the head. 2. a backer or supporter in a position of power.

ལྟག་རྩ་ངོམ་ (dāgdza ŋom) va. to use the power and position and influence of sb. to get sth.

ལྟག་རྩ་བཟང་པོ་ (dāgdza saŋbo) having a strong backer in a position of authority.

ལྟག་རྩུགས་ (dāgdzuù) a way of stitching.

ལྟག་མཚར་ (dāgdzar) an ornament hung behind the head of nomad women.

ལྟག་འཛར་ (dāgdzar) sm. ལྟག་མཚར་.

ལྟག་འོག་ (dāg wɔɔ̀) up and down, upper and lower; va.—དང་བསྟུན་ to take into account the context (e.g., when translating) ༑ ང་གྲོང་ཁྱེར་ལྟག་འོག་གཉིས་ཀར་འགྲོ་མྱོང་ I have gone to both the upper and lower part of town.

ལྟག་ཡན་ (dāgyεn) stitching on the hem of clothes; va.—རྒྱག.

ལྟག་རལ་ (dāgrεε) a vein on the back of the head from which blood is drawn to cure headaches, earaches, etc.

ལྟག་རུས་ (dəgrüü) occipital bone.

ལྟག་ལམ་ (dāglam) a way/ road for retreat; a way out; va.—འཇོག་ to leave a way open for retreat.

ལྟག་ལོག་ (dāglɔɔ̀) 1. retreating, going/ turning back (to where one came); va.—རྒྱག ༑ ཁོ་ཚོ་ལྟག་ལོག་བརྒྱབ་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིན་པ་རེད་ They turned back and went to Lhasa. 2. a kind of double stitching wherein each stitch has a second stitch sewn behind it; va.—རྒྱག.

ལྟག་ཤ་ (dāgsha) occipital muscle.

ལྟག་ཤེད་ (dāgsheè) sm. ལྟག་ཁར་.

ལྟང་ (dāŋ) a leather container used for loads on transport animals (traditionally for butter and rice) ¶ མར་ལྟང་གཅིག One load (leather container) of butter.

ལྟང་རྫེ་ (dāŋdze) a leather pouch.

ལྟང་ཙེའི་དེབ་ (dāŋdzee teb) shung. chi.tib. a record book ¶ འཕར་མ་འཛོག་རྒྱུའི་བཀའ་བློན་མདའ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་ལྟང་ཙེའི་དེབ་ལ་བཀོད་པ The names of the additional Kalons and Depons were written in the record book.

ལྟད་མོ་ (dɛ̄ɛ̀mo) 1. show, performance, spectacle; va.—ལྟ་ to watch a show/ performance; va.—སྟོན་ to perform, to put on a show. 2. interesting (for shows/ movies/ etc.) ¶ གློག་བརྙན་འདི་ལྟད་མོ་མི་འདུག This movie is not interesting.

ལྟད་མོ་ཁང་ (dɛ̄ɛ̀mogaŋ) theater.

ལྟད་མོ་སྟོན་མཁན་ (dɛ̄ɛ̀mo dōnñɛn) performer, actor.

ལྟད་མོ་ལྟ་མཁན་ (dɛ̄ɛ̀mo dāñɛn) spectators, audience.

ལྟད་མོ་ལྟོས་ (dɛ̄ɛ̀mo dōò) slang. a direct verbal threat or warning to sb. conveying that if he isn't careful "he will get it."

ལྟད་མོ་བ་ (dɛ̄ɛ̀mowa) sm. ལྟད་མོ་ལྟ་མཁན་.

ལྟད་མོའི་རྣམ་གྲངས་ (dɛ̄ɛ̀mö nāmdraŋ) program (of a show).

ལྟབ་ (dəb) sm. ལྟེབ་.

ལྟབ་གུག (dəbguù) sm. ལྟབ་མ་.

ལྟབ་གྲི་ (dəbdri) penknife.

ལྟབ་སྒྲིལ་ (dəbdrii) sm. ལྟབ་རིལ་.

ལྟབ་རྙིས་ (dəbñee) creases caused by folding; vi.—ཐེབས་; —ཤོར་ to get creased; va.—རྒྱག to make a crease.

ལྟབ་གཉེར་ (dəbñer) sm. ལྟབ་རྙིས་.

ལྟབ་དྲིལ་ (dəbdrii) sm. ལྟབ་རིལ་.

ལྟབ་མ་ (dəbma) a fold, plait.

ལྟབ་རྩིག (dəbdzii) folding; va.—རྒྱག to fold ¶ ཉལ་ཁྲི་ལྟབ་རྩིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ Having a folding bed.

ལྟབ་རིལ་ (dəbrii) a roll of cloth/ fabric.

ལྟབ་ལག (dəblaà) centipede.

ལྟམ་ (dām) sm. བལྟམས་.

ལྟམ་མེ་ལྟེམ་མེ་ (dāme dēmme) 1. filled to the top, completely full (for liquids). 2. frail, fragile, weak and sick looking.

ལྟམ་ལྟེམ་ (dāmdem) abbr. of ལྟམ་མེ་ལྟེམ་མེ་.

ལྟར་ (dār) 1. like ¶ དེ་ལྟར་ Like that. ¶ འཕུར་བ་ལྟར་ Like flying. 2. every ¶ ལོ་ལྟར་ Every year. 3. according to, as, in accordance with ¶ གསར་ཤོག་ནང་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ According to what was written in the newspaper.

ལྟར་ལྟར་པོ་ (dār dārbo) 1. elongated shape. 2. a fetal stage three weeks after conception.

ལྟར་ན་ (dārna) according to, in accordance with, as ¶ གསར་ཤོག་ནང་བཀོད་གསལ་ལྟར་ན་ According to what was written in the newspaper.

ལྟར་སྣང་ (dārnaŋ) 1. appearance, surface looks ¶ བུ་མོ་དེ་ལྟ་སྣང་ལ་མཛེས་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཤིས་ཀ་ཡག་པོ་མེད་པ་རེད་ Even though that woman is beautiful in appearance, her character is not good. 2. supposition. 3. false.

ལྟར་བྱས་ན་ (dār ceēna) sm. ལྟར་ན་.

ལྟར་བཞག (dārshaà) (vb. + —) leave alone, let alone ¶ ཁང་པ་ཉོ་རྒྱུ་ལྟར་བཞག་ད་ལྟ་ཁང་གླ་སྤྲོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Leave alone buying a house, (he) cannot pay (his) rent now.

ལྟས་ (dɛ̄ɛ̀) omen, sign.

ལྟས་སྐྱེས་ (dɛ̄ɛ̀gyeè) slang. a derogatory term usu. used for children conveying, "rascal."

ལྟས་མཁན་ (dɛ̄ɛ̀ñɛn) person who interprets omens and signs (by divination and astrology).

ལྟས་ངན་ (dɛ̄ɛ̀ŋɛn) 1. bad omen, sign; vi.—ཤར་; —བྱུང་ to have a bad omen/ sign occur; vi.—མཐོང་ to see a bad omen/ sign. 2. sm. ལྟས་ངན་ལ་.

ལྟས་ངན་ཉེར་གཅིག་མཐོང་བ་ (dɛ̄ɛ̀ŋɛn ñerjig tōŋwa) sm. མི་མཐོང་རྒྱ་མཐོང་.

ལྟས་ངན་དགྲ་ལ་འགྱུར་ (dɛ̄ɛ̀ŋɛn drala gyur) sm. ལྟས་ངན་ལ་.

ལྟས་ངན་ལ་ (dɛ̄ɛ̀ŋɛnla) slang. term expressing negative surprise at sth. out of the realm of expected/ appropriate behavior ¶ ལྟས་ངན་ལ་ བུ་མོ་དེ་ཁྲོམ་གྱི་དཀྱིལ་ལ་དམར་རྡིང་ལ་འགྲོ་གི་འདུག What the hell! The girl is going around naked in the market.

ལྟས་གནམ་ (dɛ̄ɛ̀nam) a derogatory term for bad weather.

ལྟས་པ་ (dɛ̄ɛ̀ba) sm. ལྟས་མཁན་.

ལྟས་ཕྲུག (dɛ̄ɛ̀druù) a derogatory term used to scold children.

ལྟས་བཟང་ (dɛ̄ɛ̀saŋ) good omen/ sign.

ལྟས་རིག་པ་ (dɛ̄ɛ̀ rigbə) the art of interpreting omens and signs.

ལྟས་སུ་བལྟ་བའི་བཟོ་ (dɛ̄ɛ̀su dāwɛ so) sm. ལྟས་རིག་པ་.

ལྟི་རི་ (dīri) a small earthenware pot (ususally for tea).

ལྟིར་ (dīr) pot for tea or beer.

ལྟིར་རིལ་དགུ་རིལ་ (dīrii gurii) stuffed, bloated ¶ ཁ་ལག་བཟས་ནས་གྲོད་ཁོག་ལྟིར་རིལ་དགུ་རིལ་ཆགས་པ་རེད་ (His) stomach was stuffed after eating the meal.

ལྟུང་: p. ལྟུངས་; f. ལྟུང་; imp. ལྟུང་ (dūŋ) 1. vi. to fall. 2. vi. to violate or break vows/ laws/ rules.

ལྟུང་བ་བཤགས་ (dūŋwə shāà) va. to confess/ repent one's crime, to be penitent.

ལྟུང་བཤགས་ (dūŋshaà) va. to confess/ repent one's crime; to be penitent.

ལྟུའི་ (dəbü) shung. abbr. of ལྟ་བུའི་.

ལྟེ་ཀ་ (dēga) sm. ལྟེ་བ.

ལྟེ་ཁུང་ (dēguŋ) navel.

ལྟེ་མཁྲང་ (dēdraŋ) an illness characterized by a swelling of the navel.

ལྟེ་མཁྲེགས་ (dēdreg) an illness characterized by a hardening of the navel.

ལྟེ་འཁོར་ (dēgɔɔ) a disease of the navel usu. occurring in childhood.

སྟེ་ག (dēga) axle center, axis.

ལྟེ་གཅོད་ (dējöò) cutting the umbilical cord; va.—བྱེད་.

ལྟེ་འཆལ་དེ་འཆལ་ (dējɛɛ bējɛɛ) careless, casual, jumping from one thing to another without finishing any; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་ས་ལྟེ་འཆལ་དེ་འཆལ་ཞོ་ན་བྱས་ནས་ལས་ཀ་ནན་ཏན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག That person is careless and doesn't work carefully.

ལྟེ་ཐག (dēdaà) umbilical cord; va.—གཅོད་ to cut the umbilical cord.

ལྟེ་གནད་ (dēnɛɛ̀) the main/ key/ essential/ central point or issue ¶ ལྟེ་གནད་ནི་སྲིད་དབང་རེད་ The central issue is political power.

ལྟེ་གནས་ (dēnɛɛ̀) 1. the main city/ place/ location. 2. a center (for learning/ study/ research) ¶ ཞིབ་འཇུག་གི་ལྟེ་གནས་ Research center.

ལྟེ་གནས་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (dēnɛɛ̀ tsöòdagaŋ) central laboratory.

ལྟེ་རྣག (dēnag) an infection on the navel (usu. infants).

ལྟེ་བ་ (dēwa) 1. middle, center, core, main, central, chief, hub; va.—བྱེད་ to act as the center/ core/ hub ¶ འཆར་གཞི་ལྟེ་བ་ The main plan. ¶ ཀྲུང་གོ་ལྟེ་བ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ To the socialist countries, of which China is the main one. 2. sm. ལྟེ་ཁུང་.

ལྟེ་བ་ལྟེ་བ་ (dēwa dēwa) sm. ལྟེ་གནད་.

ལྟེ་བ་བརླག (dēwa lāà) vi. to lose sight of the main issue.

ལྟེ་བ་ལས་བྲལ་བའི་ཤུགས་ (dēwalɛ trɛɛwɛ shūg) centrifugal force.

ལྟེ་བའི་མཁོ་སྒྲུབ་ས་ཚིགས་ (dēwɛ kōdröò sədzii) central supply station..

ལྟེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ (dēwɛ troŋgyee) main city (provincial capital).

ལྟེ་བའི་སྨན་ཁང་ (dēwɛ mēngaŋ) central hospital.

ལྟེ་བར་ཕྱོགས་པའི་ཤུགས་ (dēwar cōgbɛ shūg)

centripetal force.

ལྟེ་བྲལ་ (dēdrɛɛ) centrifugalness.

ལྟེ་བྲལ་སྐམ་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (dēdrɛɛ gāmjeè trüüjɛɛ̀) centrifugal dessicator.

ལྟེ་བྲལ་ཆུ་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (dēdrɛɛ cūden trüügɔɔ) centrifugal pump.

ལྟེ་བྲལ་ནུས་ཤུགས་ (dēdrɛɛ nṳ̈ṳshug) centrifugal force.

ལྟེ་འབུར་ (dēmbur) a swelling of the navel.

ལྟེ་འོག (dēwɔɔ̀) 1. anus. 2. bladder.

ལྟེང་ཀ་ (dēŋga) 1. a pool of rain water. 2. spring.

ལྟེང་ཁ་ (dēŋga) sm. ལྟེང་ཀ་.

ལྟེངས་ཀ་ (dēŋga) sm. ལྟེང་ཀ་.

ལྟེབ་; p. བལྟབས་; f. བལྟབ་; imp. ལྟོབས་ (dēb) va. to fold ། རས་འདི་བལྟབས་ནས་སྒམ་ནང་ལ་བཅུག་པ་རེད་ (He) folded the cloth and put it in a box.

ལྟེབ་འགོ་ (dēbgo) shung. a bunch of papers bound together ། ལྟེབ་འགོ་ལྔ་ཡོད་པའི་དེབ་ A bound book with five folded pages.

ལྟེབ་གྲི་ (dēbdri) sm. ལྟབ་གྲི་.

ལྟེབ་སྒྲིལ་ (dēbdrii) sm. ལྟབ་རིལ་.

ལྟེབ་སྒྲིན་ (dēbdrin) va. to fold (h.).

ལྟེབ་ཆགས་ (dēbjaà) sm. ལྟེབ་རྩེག.

ལྟེབ་པའི་ཁྲི་རྩེ་ (dēbbɛ trīdzi) folding ruler.

ལྟེབ་མ་ (dēbma) folded.

ལྟེབ་བརྩེག (dēbdzeè) folding; va.—རྒྱག ། ཚོང་ཁང་འདིར་ཉལ་ཁྲི་ལྟེབ་བརྩེག་རྒྱག་རྒྱུ་འདུག་གས་ Does this store have folding beds?

ལྟེབ་ཚོགས་ (dēbdzii) sm. ལྟབ་རྩེག.

ལྟེབ་རིས་ (dēbrii) a pleat, a crease.

ལྟེབ་བཤིག (dēb shii) va. to unfold sth.

ལྟེབས་ (dēb) imp. of ལྟེབ་.

ལྟེམ་ (dēm) vi. to be sick/ ill (h.) ། ཁོང་དེང་སང་སྐུ་ལྟེམ་བཞུགས These days he is sick.

ལྟེམ་རྒྱང་མེད་པ་ (dēmgyaŋ me̱èba) not in extremes, in moderation (not too much or too little).

ལྟེམ་གྱིས་གང་བ་ (dēmgi ka̱ŋwa) full with ། ཆུ་རྫིང་གི་ནང་དུ་ཆུ་ལྟེམ་གྱིས་གང་འདུག The reservoir is full with water.

ལྟེམ་ལྟེམ་ (dēmdem) sm. ལྟེམ་གྱིས་གང་བ་.

ལྟེམ་མེར་ (dērmer) sm. ལྟེམ་ལྟེམ་.

ལྟོ་ (dō) 1. food ། མོ་ལྟོ་སློང་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ She went begging for food. ། ཁྱི་ལྟོ་ Dog food. 2. abbr. of ལྟོ་བ་.

ལྟོ་ཀྱོག་སློག (dōgyɔɔ̀ lɔ̄ɔ̀) va. to cause to turn upside down.

ལྟོ་དཀྲིས་ (dōdrii) woolen or cotton cloth wrapped around the waist (to keep the waist warm).

ལྟོ་བཀག (dōgaà) sm. ལྟོགས་བཀག.

ལྟོ་སྐལ་ (dōgɛɛ) shung. an inheritance share, a share (from which one subsists) ། ཞིང་ཡོད་ལག་འདེབས་གང་ཡོད་ལྟོ་སྐལ་དུ་དག་འཛུགས་ All those fields that you are working on shall henceforth be your share for subsisting.

ལྟོ་སྐོལ་ (dō göö) va. to cook ། ང་ལ་ལྟོ་སྐོལ་ཡས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་མེད་ I have no utensils for cooking.

ལྟོ་བརྗེད་ (dō gyüü) vi. to forget about eating (due to working or studying hard).

ལྟོ་ཁ་གཅོག (dōga jōò) va. to reduce the amount of food eaten.

ལྟོ་ཁ་སྤོར་ (dōga pɔ̄r) va. to increase the amount of food eaten.

ལྟོ་མཁན་ (dōñɛn) cook.

ལྟོ་ཁྱིའི་ལྟོ་ལས་བོང་བུའི་ལས་ (dō kyīdo lɛ̱ɛ̀ bo̱ŋbü lɛ̱ɛ̀) being fed like a dog and made to work like a donkey).

ལྟོ་གོས་ (dōgöö̀) 1. food and clothes. 2. livelihood; va.—འཚོལ་ to look for work/ livelihood, to find ways to make a livelihood ། གསར་འགྱུར་པ་རྣམས་སླེབས་མ་ཐག་ཏུ་ལྟོ་གོས་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ As soon as the newcomers arrive they have to look for work. ། ལུང་པ་འདིར་ལྟོ་གོས་འཚོལ་བདེ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Its easy to find ways to subsist (to make one's livelihood) in this place.

ལྟོ་གོས་འགྲོ་སོང་ (dōgöö̀ dro̱soŋ) living expenses, cost of living.

ལྟོ་གོས་ངན་ངོན་ (dōgöö̀ ŋɛnŋön) poor food and clothing, poor living conditions.

ལྟོ་གོས་གདམ་གསུམ་ (dōgöö̀ dāmsum) food, clothing and reputation.

ལྟོ་གོས་མཉམ་དུ་ (dōgöö̀ ñ̄amdu) eating from the same hearth, sharing a livelihood/ household.

ལྟོ་གོས་ཕྱེད་ (dōgöö̀ cīi) vi. to be able to support oneself ། གླ་ཆ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཙང་ལྟོ་གོས་ཕྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Because his wage is low, he is unable to support himself.

ལྟོ་གོས་འཛོམས་པོ་ (dōgöö̀ dzo̱mbo) well-off economically, abundant in livelihood.

ལྟོ་གོས་ལོག་བཀར་ dōgöö̀ lɔggar) separate livelihood/ household.

ལྟོ་གླ་ (dōla) fee for a meal/ food.

ལྟོ་བསྒྲོད་སྲོག་ཆགས་ (dōdröö̀ sɔ̄gjaà) sm. ལྟོ་འགྲོའི་སྲོག་ཆགས་.

ལྟོ་འགེངས་ (dō ge̱ŋ) vi. to be full, to have one's hunger satisfied.

ལྟོ་འགྲངས་ (dō dra̱ŋ) sm. ལྟོ་འགེངས་.

ལྟོ་འགྲངས་གོས་དྲོས་ (dōdraŋ kö̱ö̀dröö̀) vi. to be satisfied/ content [Lit. full with food, warm with clothing].

ལྟོ་འགྲོ་ (dōndro) reptile, snake, crawling animals.

ལྟོ་འགྲོའི་སྲོག་ཆགས་ (dōdrö sɔ̄gjaà) species that crawl.

ལྟོ་རྒྱགས་ (dōgyaà) shung. food provisions (for a journey/ work site).

ལྟོ་རྒྱགས་རང་ཁུར་ (dōgyaà ra̱ŋgur) shung. to bring one's own food ། ཉམས་གསོ་ཆེ་ཤོས་མི་སེར་ནས་ལྟོ་རྒྱགས་རང་ཁུར་གྱིས་ཞུ་དགོས་བྱུང་བ་ The main renovations were done by subjects who brought their own food (to the workplace).

ལྟོ་རྒྱབ་ (dōgyəb) food and clothes.

ལྟོ་རྒྱུས་ཡོད་ལས་རྒྱུས་ཡོད་ (dō gyṳ̈ṳ yö̱ö̀ lɛ̱ɛ̀ gyṳ̈ṳ yö̱ö̀) familiar with a situation or place [Lit. familiar with the food and work].

ལྟོ་སྒོར་རྒྱག (dōgɔɔ gya̱à) va. to be seated in a circle when eating.

ལྟོ་སྐྱེ་ (dōgye) sm. ལྟོ་ཕད་.

ལྟོ་ཆག་ཤོར་ (dōjaà shɔ̄ɔ) vi. to get undernourished, to not get enough food ། ཕ་མ་མ་བསྡད་པའི་སྐབས་ལ་ཕྲུ་གུ་དེ་ལྟོ་ཆག་ཤོར་ནས་ཤ་བསྐམས་འདུག While the parents were absent the child didn't get enough to eat and lost weight.

ལྟོ་ཆས་ (dōbjɛɛ̀) 1. food, provisions; va.—བཟོ་ to prepare/ cook food; va.—སློང་ to beg for food.

ལྟོ་ཆས་འཇུ་བདེ་པོ་ (dōbjɛɛ̀ ju̱ de̱bo) food that is easy to digest.

ལྟོ་ཆས་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (dōbjɛɛ̀ lɛ̱ɛ̀nön so̱dra) food processing plant.

ལྟོ་ཆས་སླ་པོ་ (dōbjɛɛ̀ lābo) food that is not solid (e.g., porridge-type consistency).

ལྟོ་འཇུ་ (dō ju̱) vi. to digest food ། ཕོ་བ་ན་བ་ཡིན་ཙང་ལྟོ་ཡག་པོ་འཇུ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because I have a stomach illness, I can't digest food well.

ལྟོ་ཉལ་ (dōñɛɛ) sleeping/ napping after a meal; va.—བྱེད་.

ལྟོ་དོད་ (dōdöö) money given in lieu of food (usu. to workers).

ལྟོ་དུས་ (dōdüü) mealtime, the normal time to eat a meal ། ཁ་ལག་ལྟོ་དུས་ལ་བཟས་ན་ཡག་པོ་ཡོ་རེད་ It is good to eat at mealtime.

ལྟོ་དུས་གསུམ་ (dōdüü sūm) the three mealtimes a day (breakfast, lunch, dinner).

ལྟོ་ལྡིར་ (dōdir) protruding/ bulging stomach, potbelly ། བུད་མེད་སྦྲུམ་མ་དེ་ལྟོ་ལྡིར་ནས་སྨན་ཁང་དུ་ཕྱིན་སོང་ When the pregnant woman's stomach became protruding, she went to the hospital.

ལྟོ་སྣོད་ (dōnöö) a food container/ vessel.

ལྟོ་སྣུམ་པ་ (dō nūmba) nourishing/ nutritious foods (traditionally in Tibet this referred to meat and oily foods).

ལྟོ་སྣུམ་པོ་ (dō nūmbo) sm. ལྟོ་སྣུམ་པ་.

ལྟོ་སྐྱིད་ (dōjɛ̀ɛ̀) food and other necessities.

ལྟོ་ཕད་ (dōpɛɛ̀) knapsack, pack.

ལྟོ་ཕོགས་ (dōpɔ̀ɔ̀) salary, wage.

ལྟོ་ཕོར་ (dōbɔɔ) 1. a bowl for eating. 2. slang. a job; vi.—ཤོར་ to lose one's job.

ལྟོ་ཕྱིད་ (dōciì) vi. to have enough food to eat.

ལྟོ་འཕྱེ་ (dōceè) 1. earth spirits, nāga. 2. sm. ལྟོ་འཕྱེ་སྲོག་ཆགས་.

ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་ (dōceè cēmbo) a kind of earth spirit.

ལྟོ་འཕྱེ་སྲོག་ཆགས་ (dōceè sōgjaà) animals that crawl on their stomachs, reptiles.

ལྟོ་བ་ (dōwa) 1. stomach; vi.—ཁེངས་ to be full. 2. food.

ལྟོ་བས་འགྲོ་ (dōwɛ dro̱) va. to crawl (on one's stomach).

ལྟོ་བུན་ (dōbün) shung. abbr. food/ livelihood and loans.

ལྟོ་བོར་བ་ (dōbɔrwa) arc. a son born in the year his father died.

ལྟོ་སྦོས་ (dō bö̱ö̱) vi. to have/ get a bloated stomach.

ལྟོ་མ་འཇུ་ (dō ma̱ju) sm. ལྟོ་མི་ཞུ་.

ལྟོ་མ་འཇུ་བའི་ནད་ (dō ma̱jubɛ nɛ̱ɛ̀) dyspepsia.

ལྟོ་མི་འཇུ་ (dō mi̱ju) sm. ལྟོ་མི་ཞུ་.

ལྟོ་མི་ཞུ་ (dō mi̱shu) vi. to have indigestion, to not digest food.

ལྟོ་ཙ་ཕྱིད་ (dōdza ciì) sm. ལྟོ་གོས་ཕྱིད་.

ལྟོ་ཚང་ (dōbdzaŋ) 1. communal eating, eating and sharing costs together; va.—བྱེད་ to engage in communal eating (cooking) ¶ ལས་མི་རྣམས་ལྟོ་ཚང་བྱས་ནས་ཁ་ལག་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The workers were sharing costs and eating together.

ལྟོ་ཚད་ (dōdzɛɛ̀) 1. appetite (amount of food eaten). 2. a fixed amount of food.

ལྟོ་ཚབ་ཕྱེ་མ་ (dōdzəb cēma) a flour-like food substitute.

ལྟོ་ཚེ་ཕྱིད་ (dōdze ciì) sm. ལྟོ་གོས་ཕྱིད་.

ལྟོ་ཚོད་ (dōdzöö̀) controlling how much food is eaten; va.—བྱེད་ ¶ ཕྲུ་གུའི་ལྟོ་ཚད་རྒན་པས་མ་བྱས་ན་ལྟོ་ལོག་ཐེབས་ཀྱི་རེད་ If adults don't control the amount of food children (eat), they will die of overeating.

ལྟོ་ཞུ་ (dō shu̱) vi. to digest food.

ལྟོ་ཟ་ (dō sa̱) va. to eat food.

ལྟོ་ཟས་ (dōsɛɛ̀) food; va.—བཟོ་ to make food.

ལྟོ་གཡོག་ (dōyɔɔ̀) sb. who helps in cooking; va.—བྱེད་.

ལྟོ་རན་ (dōren) 1. eating moderately. 2. vi. to be the time to eat.

ལྟོ་རས་ (dārɛɛ̀) napkin.

ལྟོ་ལ་བྱེད་ (dōla ce̱è) va. to give a sign one wants to eat (derogatory connotation) ¶ ཁྱི་དེ་ཁ་ལག་མ་བྱུང་ཙང་ལྟོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because the dog didn't get food it is giving signs it wants to eat.

ལྟོ་ལད་ (dō lɛ̱ɛ̀) 1. va. to eat food that has turned bad. 2. vi. to get into a bad food habit.

ལྟོ་ལོག་ཐེབས་ (dōlɔɔ̀ teè) vi. to die of overeating.

ལྟོ་ལོང་ (dōlɔŋ) sm. ལོང་, 2.

ལྟོ་སྲིན་ (dōsin) stomach parasite/ worm.

ལྟོ་སློང་ (dō lōŋ) va. to beg for food ¶ ཁོའི་ནང་ལ་སླང་པོ་ལྟོ་སློང་མཁན་ཞིག་ཡོང་བ་རེད་ A beggar came to his house begging for food.

ལྟོ་སྣུད་ (dōsüǜ) a snack.

ལྟོ་སོན་ (dōsün) provisions or food and seed.

ལྟོ་ལྷག (dōlhaà) leftover food.

ལྟོགས་ (dɔ̄ɔ̀) vi. to be hungry ¶ ངོད་ཁོག་ལྟོགས་ཀྱི་འདུག (I'm) hungry.

ལྟོགས་ཀྱི་ (dɔ̄ɔ̀gye) sm. ལྟོགས་ངམ་ཚ་པོ་.

ལྟོགས་བཀག (dɔ̄ɔ̀gaà) starvation, starving; va.—གཏོང་ to starve sb.; vi.—ཐེབས་ to get starved ¶ ཁོ་ཚོས་ལྟོགས་བཀག་བཏང་ནས་བཙོན་པ་མང་པོ་ཤི་བ་རེད་ They starved (them) so many prisoners died.

ལྟོགས་བཀྲེས་ (dɔ̄gdreè) hunger.

ལྟོགས་སྐད་ (dɔ̄ɔ̀gɛɛ̀) sound of stomach growling from hunger; vi.—འབྱིན་.

ལྟོགས་སྐོམ་ (dɔ̄ɔ̀gom) hunger and thirst; va.—སེལ་ to satisfy one's hunger and thirst.

ལྟོགས་ཀྱིས་མནར་ (dɔ̄ɔ̀gi nār) vi. to suffer from hunger.

ལྟོགས་ཁ་ (dɔ̄ɔ̀ga) appetite; vi.—འཕྱིད་ to have one's appetite increase; vi.—འགོར་ to have one's appetite decrease/ decline ¶ ནད་པ་དེ་སྨན་བཅོས་བྱས་རྗེས་ལྟོགས་ཁ་ཕྱེ་བཞག After the patient got treated (his) appetite increased.

ལྟོགས་འཁྱོམས་ (dɔ̄ɔ̀ kyōm) vi. to stagger from hunger.

ལྟོགས་གྲི་ (dɔ̄ɔ̀dri) starvation, starving; vi.—རོ་ཤི་ to die from starvation, to starve to death.

ལྟོགས་འགག (dɔ̄ɔ̀gaà) sm. ལྟོ་བཀག.

ལྟོགས་འགོག (dɔ̄ɔ̀gɔɔ̀) sm. ལྟོ་བཀག.

ལྟོགས་འགོང་ (dɔ̄ɔ̀goŋ) hungry ghost/ spirit (the term is used as a kind of metaphorical criticism for people who eat too much) ¶ ཨ་མས་ཕྲུ་གུར་ལྟོགས་འགོང་ཞུགས་པ་ནང་བཞིན་མ་བྱེད། ཁ་ལག་ཚར་གྲབས་ཡོད་ཟེར་ལབ་པ་རེད་ The mother said to the child, "Don't act like you have been possessed by a hungry ghost. The food is almost ready."

ལྟོགས་རྒྱལ་ (dɔ̄ɔ̀gyɛɛ) sm. ལྟོགས་ངམ་ཚ་པོ་.

ལྟོགས་སྒོམ་ (dɔ̄ɔ̀gom) enduring/ tolerating/ putting up with hunger; vi.—རྒྱག to endure hunger ¶ དམག་མི་ཚོར་ལྟོ་རྒྱགས་མ་འབྱོར་ཙང་ཉིན་གསུམ་རིང་ལྟོགས་སྒོམ་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because the soldiers didn't receive provisions, they had to tolerate hunger for three days.

ལྟོགས་ངལ་ (dɔ̄ɔ̀ŋɛɛ) hungry and tired.

ལྟོགས་ངམ་ཚ་པོ་ (dɔ̄ɔ̀ŋam tsābo) 1. a derogatory term for sb. who is ravenous/ gluttonous/ extremely desirous of food ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ལྟོགས་ཀྱི་ཞེ་པོ་ཅིག་འདུག This child is someone who always wants food. 2. greedy, avaricious ¶ རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུག་ཡིན་ན་ཡང་ལྟོགས་ངམ་ཚ་པོ་འདུག Even though (he) is rich, (he) is greedy.

ལྟོགས་ཅོར་ (dɔ̄ɔ̀jɔr) crying out from hunger, the cries of sb. who is hungry.

ལྟོགས་ཆད་ (dɔ̄gjɛɛ̀) tired due to lack of food; vi.—ཐེབས་ to get tired from hunger.

ལྟོགས་ཉལ་ (dɔ̄ɔ̀ñɛɛ) lying down because of hunger; va.—རྒྱག.

ལྟོགས་གཉིད་ཁུག (dɔ̄ɔ̀ ñiì kūù) vi. to sleep because of hunger.

ལྟོགས་ཐག་ཆོད་ (dɔ̄ɔ̀daà cȫö̀) vi. to be very hungry/ starving.

ལྟོགས་འདྲེ་ (dɔ̄ŋdre) sm. ལྟོགས་འགོང་.

ལྟོགས་ནད་ (dɔ̄gnɛɛ̀) illness due to hunger.

ལྟོགས་པ་ (dɔ̄gba) hunger; va.—སེལ་ to relieve one's hunger.

ལྟོགས་པར་སྡོད་ (dɔ̄gbar dö̱ö̀) 1. va. to fast. 2. va. to be on a hunger strike.

ལྟོགས་པར་ལུས་ (dɔ̄gbar le̱è) vi. to be left or remain hungry.

ལྟོགས་སྤྲང་ (dɔ̄ɔ̀baŋ) a begger who is never satisfied.

ལྟོགས་ཕྱུག (dɔ̄ɔ̀juù) hungry and rich, poverty and wealth, poor and rich.

ལྟོགས་འབྱོར་པ་ (dɔ̄gjɔɔba) a derogatory term for a yoga practioner.

ལྟོགས་སྦྲེབས་ (dɔ̄gdreb) sm. ལྟོགས་བཀྲེས་.

ལྟོགས་མུག (dɔ̄ɔ̀mug) hunger, famine.

ལྟོགས་ཚིག (dɔ̄gdziì) anger caused by hunger; va.—ཟ་ to get angry at sth. because one is hungry.

ལྟོགས་ཚུབ་ (dɔ̄gdzub) sm. ལྟོགས་ངམ་.

ལྟོགས་ཚོད་ (dɔ̄gdzöö̀) sm. ལྟོགས་.

ལྟོགས་གཟན་ (dɔ̄gsɛn) food/ provisions taken to the workplace.

ལྟོགས་གཟའ་ (dɔ̄gsa) a disease characterized by an insatiable appetite for food. 2. a derogatory term for sb. who is gluttonous.

ལྟོགས་གཟེར་ (dɔ̄gser) pain caused by hunger.

ལྟོགས་རིད་ (dɔ̄griì) sm. ལྟོགས་གྲི་.

ལྟོགས་ལ་ (dɔ̄ɔ̀la) sm.* ལྟོགས་སྣ་.

ལྟོགས་ཤི་ (dɔ̄gshi) dying by starvation; va.—གཏོང་ to starve (sb.) to death; vi.—ཐེབས་ to die of

starvation.

ལྟོགས་ཤེད་ (dɔ̄gsheè) 1. sm. ལྟོགས་ཧྲམ་. 2. physically weak from hungry.

ལྟོགས་ཤེད་ཤོར་ (dɔ̄gsheè shɔ̄ɔ) vi. to become weak because of hunger.

ལྟོགས་ཤེས་པ་ (dɔ̄gsheèba) an newborn infant who is able to show that it's hungry.

ལྟོགས་སླ་ (dɔ̄gla) 1. a hungry person desiring/ wishing food; va.—བྱེད་. 2. very greedy, very desirous. 3. vi.—ཁ་ to feel hungry (to want to eat) when sb. else is eating, to have one's mouth water when sb. else is eating.

ལྟོགས་སླ་ཚ་པོ་ (dɔ̄gla tsābo) one who is very greedy, sb. who expects/ hopes to get things from others; va.—བྱེད་ ། མི་འདི་ལྟོགས་སླ་ཚ་པོ་ཞི་དྲག་ཡོད་ཙང་འདོད་པ་ནམ་ཡང་ཁེང་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ Because the man is very greedy he will never be satisfied.

ལྟོགས་སླའི་ལོ་གསར་ (dɔ̄ɔlɛ losar) sm. སོ་ནམ་ལོ་གསར་.

ལྟོགས་གསོས་ (dɔ̄ɔsöö) a snack before a meal (to ease hunger).

ལྟོགས་བསྲན་ཆེན་པོ་ (dɔ̄gsɛn cēmbo) a person who can bear hunger for a long period of time.

ལྟོགས་རྐལ་ཀུན་བྱེད་ (dɔ̄ghrɛɛ gũnjeè) stealing because of hunger; va.— བྱེད་.

ལྟོགས་ལྷང་ལྷང་ (dɔ̄ɔ lhāŋlaŋ) the feeling of hunger.

ལྟོང་ཀ་ (dōŋga) the notch on the arrow where the string of the bow is placed.

ལྟོང་ག (dōŋga) sm. ལྟོང་ཀ་.

ལྟོང་གཉིས་མ་ (dōŋ ñiimə) a double notched arrow.

ལྟོང་སྦྱར་ (dōŋjar) va. to place the notch of an arrow on the bow string (to be ready to shoot).

ལྟོངས་ (dōŋ) on the surface of sth. like a wall, etc.

ལྟོར་བྱུང་ (dōr juŋ) vi. to get/ be pregnant.

ལྟོབས་ (dōb) imp. ལྟིབ་.

ལྟོས་ (dōō) sm. བལྟོས་.

ལྟོས་བཅས་ (dōōjɛɛ) sm. བལྟོས་བཅས་.

ལྟོས་བཅས་མཇིང་སྒྲིལ་ (dōōjɛɛ jiŋdril) shung. oligarchic rule (rule through a small group of followers).

ལྟོས་ཆོས་ (dōōjöö) sm. བལྟོས་ཆོས་.

ལྟོས་གནས་ (dōōnɛɛ) sm. བལྟོས་ས་.

ལྟོས་པའི་རྒྱུ་ (dōōbɛ gyu) the basis/ cause of a result.

ལྟོས་ཕྱོགས་ (dōōjɔɔ) sm. བལྟོས་ཕྱོགས་.

ལྟོས་མེད་ (dōōmeè) sm. བལྟོས་མེད་.

ལྟོས་མེད་རྒྱབ་བསྐྱུར་ (dōōmeè gyəbgyur) sm. བལྟོས་མེད་རྒྱབ་བསྐྱུར་.

ལྟོས་མེད་དོག་རོལ་ (dōōmeè dogröö) sm. ལྟོས་མེད་རྒྱབ་བསྐྱུར་.

ལྟོས་ས་ (dōōsa) sm. བལྟོས་ས་.

ལྟོས་ས་ལྟོས་ཆོས་ (dōōsa dōōjɔɔ) sm. བལྟོས་ས་བལྟོས་ཆོས་.

ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག (dōōsa dōōjɔɔ) sm. བལྟོས་ས་བལྟོས་ཆོས་.

སྟ་གོན་ (dāgön) preparations, arrangements; va.—བྱེད་.

སྟ་གོན་འཁྲབ་སྟོན་ (dāgön trəbdön) preview of a show/ performance; va.—བྱེད་.

སྟ་གོན་འགྲན་བསྡུར་ (dāgön drɛndur) preliminary contest/ heat.

སྟ་གོན་འགྲེམས་སྟོན་ (dāgön drɛmdön) preliminary exhibition, preview.

སྟ་གོན་ཆོ་ག (dāgön cōga) shung. preparations, preparing.

སྟ་གོན་དང་མི་ (dāgön dəŋmi) candidate for membership in the communist party.

སྟ་གོན་འདྲི་གཅོད་ (dāgön drijöö) preliminary investigation/ hearing.

སྟ་གོན་འཛིན་གྲྭ་ (dāgön dzindra) introductory class.

སྟ་གྲི་ (dādri) axe, hatchet; va.—གཞུ་ to hit with an axe.

སྟ་དངོ་ (dāŋo) the blade of an axe.

སྟ་མ་སྟེའུ་ (dāma dīu) pick axe; va.—རྒྱག.

སྟ་ཟུར་ (dāsur) hip.

སྟ་རེ་ (dāre) sm. སྟ་གྲི་.

སྟ་རེ་ཁ་ (dārega) a small, sharp blade used for draining blood.

སྟ་རེ་རྡོ་ལ་གཞུས་ཀྱང་སྐྱུ་སྐྱོང་ལྕགས་ལ་ཕོག་ཡོང་ (dāre dola shüügyaŋ gūgyoŋ jāàla pɔ̄ɔyoŋ) if one takes on too tough an opponent one will lose [Lit. hitting an axe on a stone the iron (axe head) will lose].

སྟ་རེ་ལེབ་ཆེན་ (dāre lēbjen) a large axe.

སྟ་རེ་སོ་གཉིས་མ་ (dāre sōñiimə) double-edged axe.

སྟ་སོ་ (dāso) edge of an axe blade.

སྟག (dāà) tiger.

སྟག་ཁྱི་ (dāàgyi) fierce dog.

སྟག་གི་རྐུབ་ལ་ཐུག་པ་ (dāàgi gūblə tügbə) daring to offend a powerful person, doing sth. dangerous/ risky [Lit. touch the tiger's ass].

སྟག་གི་རྐུབ་ལ་རེག་མི་ཉན་ (dāàgi gūblə reg miñɛn) not doing sth. for fear of revenge/ retribution [Lit. not daring to touch a tiger's ass].

སྟག་གི་རི་མོ་ཕྱི་དང་མིའི་རི་མོ་ནང་ (dāàgi remo cīdan mii remo naŋ) unable to tell what a person is like from external appearance [Lit. tiger's stripes are on the outside, human's stripes are on the inside].

སྟག་གྲུ་ཁ་ (dəgdruka) a major ferry site between Lhasa and Shigatse.

སྟག་མགོ་སྤྲུལ་མཇུག (dāàgo drünjuù) a strong start but weak finish [Lit. head of a tiger and tail of a snake].

སྟག་མགོ་མེ་འབར་ (dāàgo membar) the southern star.

སྟག་མགོ་ར་གཞུག (dāàgo rashuù) sm. སྟག་མགོ་སྤྲུལ་མཇུག [Lit. head of a tiger and tail of a goat].

སྟག་ལྕུག་ཧང་འཁྲོལ་ (dāgjɔɔ hāŋdröö) shung. carved table made from birch wood.

སྟག་ཆུང་ (dəgjuŋ) a traditional Tibetan medicine.

སྟག་ཐོག་ནས་འབབ་དཀའ་ (dāàtɔɔnɛ bəbgaa) a position from which it is difficult to get out of [Lit. it's difficult to dismount from a tiger's back].

སྟག་སྟོད་ (dāgdöö) upper garment made from tiger skin.

སྟག་གདན་ (dāgdɛn) tiger skin mat/ rug.

སྟག་སྟན་ (dāgdɛn) sm. སྟག་གདན་.

སྟག་ཐུལ་ (dāgdüü) a cloak made from a tiger skin.

སྟག་དང་འགྲོགས་ན་དམར་མི་ཆད་ ཁྱི་རྗེས་ལ་འབྲངས་ན་རྡོ་ལོག་ཕོག (dāgdaŋ drɔ̄na mār micöö kyījeèla draŋna dolo pɔ̄ɔ) hanging around with good people will lead to profitable things, following evil people will lead to misfortune [Lit. being friends with a tiger you will get a lot of meat to eat, following dogs you will get hit by a lot of stones].

སྟག་དོང་ (dāgdoŋ) arrow quiver made from a tiger skin.

སྟག་འདྲ་གཟིག་འདྲ་ (dāgdra sigdra) brave, courageous [Lit. like a tiger, like a leopard].

སྟག་སྙིད་ (dāgneè) a hunched back.

སྟག་པ་ (dāgba) birch tree.

སྟག་པ་ཤིང་ (dāgba) birch tree.

སྟག་པའི་ཐོང་གུག (dāgbɛ tōŋguù) shung. plow made from birch wood.

སྟག་པགས་ (dāgbaà) 1. tiger skin. 2. birch bark.

སྟག་སྐྱང་གི་ཧམ་ཟ་ (dāgjaŋgi hāmsa) va. to wolf down food, to gobble/ devour food ravenously.

སྟག་ཕྲུག (dəgdruù) tiger cub.

སྟག་བྲག (dāgdraà) Taktra: name of the incarnate lama and Regent of Tibet from 1941—50.

སྟག་འབྲུག་དམར་འཛིང་ (dəgdruù māndziŋ) struggle between two evenly matched opponents; va.—བྱེད་ [Lit. bloody fight between tiger and dragon].

སྟག་མ་ (dāgma) azalea plant.

སྟག་མ་མེ་ཏོག (dāgma medog) azalea flower.

སྟག་མ་ཤིང་ (dāgma shiŋ) azalea tree.

སྟག་མའི་མེ་ཏོག་རྒྱང་གྲགས་ཆེ། འཁྲིས་ལ་བཙར་ན་དུག་ལོ་རེད་ (dāgmɛ medog gyaŋdraà cē triilə jāāna tuglo ree) some people look very good from a

distance but are bad when you know them well [Lit. the azalea flower looks good from a distance but is poisonous when you get close to it].

སྟག་མོ་ (dāàmo) tigress.

སྟག་སྨད་ (dāgmɛɛ̀) a lower garment made of tiger skin.

སྟག་རྩེ་རྫོང་ (dāgdze dzo̱ŋ) a county/ xian just north Lhasa.

སྟག་ཚང་ (dāgdzaŋ) tiger's den.

སྟག་ཚང་འབྲུག་མལ་ (dāgdzaŋ dru̱gmɛɛ) an extremely dangerous place [Lit. tiger's den, dragon's sleeping place].

སྟག་ཚེར་ (dāgdzer) type of traditional medicine.

སྟག་འཚེར་ (dāgdzee) name of the place in Amdo where the 14th Dalai Lama was born.

སྟག་རྫབ་ (dāgdzəb) burl on a birch tree.

སྟག་ཞུམ་ (dəgshum) a person who is aggressive and arrogant at home but meek outside.

སྟག་གཟིག (dəgsiì) 1. Iran (Persia). 2. abbr. of tiger and leopard.

སྟག་གཟིག་ཁ་སྤྲོད་ (dəgsiì kābdröö) two powerful forces (entities) meeting face-to-face or matched in some contest [Lit. tiger and leopard face-to-face].

སྟག་གཟིག་ག་བུར་ (dəgsiì k̲əbuu) a type of mothball.

སྟག་གཟིག་མེ་ཏོག (dəgsiì me̱dog) lily.

སྟག་ཟླ་ (dāŋda) the 1st Tibetan month.

སྟག་རལ་ (dāgrɛɛ) sm. སྟག་དོང་.

སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ (dəgri ñɛnsiì) the 31st king of Tibet.

སྟག་རིས་ (dəgriì) tiger stripes.

སྟག་རུའི་ཁལ་ (dəgrü kɛ̄ɛ) shung. a type of volume measure in tt.

སྟག་རུས་ (dəgrüù) tiger's bone.

སྟག་རོ་ (dāgro) carcass of a dead tiger.

སྟག་ལོ་ (dāglo) 1. year of the tiger. 2. abbr. of the famous translator སྟག་ཚང་ལོ་ཙ་བ་.

སྟག་ལུང་ (dəgluŋ) district/ xian in Tibet.

སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ (dəluŋ gəgyüù) a branch of the བཀའ་བརྒྱུད་ sect.

སྟག་ལོ་པ་ (dāgloba) sb. born in the year of the tiger (for males).

སྟག་ལོ་མ་ (dāgloma) sb. born in the year of the tiger (for females).

སྟག་ཤར་ (dāgshar) sm. སྟག་ཤར་གཞོན་པ་.

སྟག་ཤར་གཞོན་པ་ (dāgshar sho̱nba) a young man (full of energy and vigor).

སྟག་ཤམ་ (dāgsham) a lower garment made of tiger skin.

སྟག་ཤུན་ (dəgsün) a brocade having dragon and cloud designs.

སྟག་སེང་ཁ་སྤྲོད་ (dāgseŋ kābdröö) sm. སྟག་གཟིག་ཁ་སྤྲོད་ [lit. tiger and snow lion face-to-face].

སྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག (dāg sēŋ kyūŋ dru̱g) tiger, lion, garuda and dragon.

སྟག་སེང་ང་རར་འཐབ་ (dāgseŋ ŋ̲ardəb) sm. སྟག་འབྲུག་དམར་འཛིང་.

སྟག་སེང་ང་རར་འཛིང་ (dāgseŋ ŋ̲ardziŋ) sm. སྟག་འབྲུག་དམར་འཛིང་.

སྟག་སོམ་ཕྱེད་ཁྱེར་ (dāgsom cēègyer) shung. a unit equal to half of a སྟག་རུའི་ཁལ་ and half of a སོམ་རུའི་ཁལ་.

སྟག་སློག (dāglɔɔ̀) a dress made of tiger skin (awarded for bravery in ancient Tibet). 2. a type of གཟི་ bead.

སྟག་གསོད་ས་མདའ་ (dāgsöò sānda̱) a booby trap made from a bow and arrow that is used to kill tigers.

སྟང་: p. བསྟངས་; f. བསྟང་; imp. སྟོང་ (dāŋ) va. to benefit/ help.

སྟང་ཙ་ (dāŋdza) sm. སྟེང་རྟེག་རྒྱག.

སྟང་ཚག (dāŋdzaà) sleeveless dress worn on top of the main dress by Tibetan women.

སྟང་ཟིལ་ (dāŋsil) silver ore.

སྟངས་ (dāŋ) 1.(vb.+ —) manner/ way of doing a verbal action ¶ གྲུ་གཏོང་སྟངས་ The way to sail a boat ¶ བྱེད་སྟངས་འདི་ཡག་པོ་མི་འདུག This way of doing things is not good. 2. (vb. (pres.) — + — vb. (pres.) + ལུགས་) the manner of ¶ མེ་མདའ་རྒྱག་སྟངས་རྒྱག་ལུགས་ The manner of firing a gun.

སྟངས་ཀ་ (dāŋga) sm. སྟངས་.

སྟངས་སྟབས་ (dāŋdəb) physical appearance.

སྟངས་དཔྱལ་ (dāŋjɛɛ) a married couple.

སྟངས་འཛིན་ (dəŋdzin) controlling/ managing/ administering sth.; va.—བྱེད་ ¶ མི་ཚང་གི་འགྲོ་སོང་གཏོང་ཡས་ཕ་མས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The parents control the livelihood of the household.

སྟངས་འཛིན་རན་པ་ (dəŋdzin rɛ̲mba) skillful in managing/ controlling/ administering.

སྟན་ (dɛ̄n) sm. གདན་.

སྟན་གཅིག (dɛ̄njig) a system where monks have only one meal a day.

སྟན་གཅིག་མ་ (dɛ̄njigmə) sm. སྟན་ཅིག.

སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་ (dɛ̄nnaŋ tsāŋjɛn) stuffed or filled cushion/ matress.

སྟན་འབོལ་ (dɛ̄mböö) sm. འབོལ་གདན་.

སྟན་ཀླུམ་ (dɛ̄ndum) a small round cushion/ mat.

སྟབ་སེང་ (dəbseŋ) a herbal medicine (the bark of eucommia).

སྟབས་ (dəb) 1. because, since ¶ འདི་ར་དགུན་ཁ་ཤིན་ཏུ་གྲང་སྟབས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Because it is very cold here in the winter, (they) go south. ¶ འགྲོ་གྲོན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་གཏོང་མི་ཐུབ་སྟབས་ Because (they) will not be able to pay such large expenses. 2. coincidence, circumstance (used only in compounds) ¶ སྟབས་ལེགས་ A good/ fortunate/ lucky coincidence or circumstance. 3. (vb. + —) manner ¶ དམག་མི་རྣམས་ཀྱི་གོམ་སྟབས་འགྲིགས་པོ་མི་འདུག The soldierùs manner of (marching) was not good (orderly).

སྟབས་ཀ་ (dəbga) 1. sm. སྟབས་, 3. 2. opportunity, chance ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་སྟབས་ཀ་ཐོབ་མ་བྱུང་ At the meeting I didn't get an opportunity to speak.

སྟབས་འཁེལ་ (dəb kēe) vi. to coincide (with) ¶ ང་འབྲས་ལྗོངས་ལ་འགྲོ་དུས་པད་མ་ལགས་ཕེབས་པ་དང་སྟབས་འཁེལ་འདུག When I went to Sikkim it coincided with Pemala's coming.

སྟབས་འགྲིག(ས་) (dəbdrig) 1. coincidence ¶ ལྷ་སར་ཡོད་སྐབས་ལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་དང་སྟབས་འགྲིག་ཏེ་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་ཡིན་ The meeting coincided with my being in Lhasa and I attended it. 2. slang. if it is okay/ convenient ¶ སང་ཉིན་ཁྱེད་རང་ལ་སྟབས་འགྲིགས་ན་ངའི་སར་ཕེབས་རོགས་གནང་ If it is convenient come visit me tomorrow.

སྟབས་ངན་(པ་) (dəb ŋ̲əmba) unfortunate, unlucky ¶ སྟབས་ངན་ཞིག་ལ་ཁོའི་རྐང་པར་རྨས་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད་ Unfortunately, his foot got injured.

སྟབས་ཅིག (dəbjig) sm. ཆབས་ཅིག.

སྟབས་གཅིག་དོན་གཉིས་ (dəbjig tö̱nñiì) doing two things at one time, accomplishing two things at one time.

སྟབས་ཇ་ (dəbja) simple/ fast Tibetan butter tea (tea that is made of tea leaves that are only boiled for a few minutes, i.e., not brewed).

སྟབས་བསྟུན་ (dədün) 1. in accordance with ¶ འཆར་གཞི་དང་སྟབས་བསྟུན་ལས་ཀ་འགོ་འཛུགས་རྒྱུ་ཡིན་ (We) will start the work in accordance with the plan. 2. flexible, suited to particular circumstances ¶ སྟབས་བསྟུན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ A flexible policy.

སྟབས་བསྟུན་གྱི་རང་བཞིན་ (dədüngi rə̲ŋshin) flexibility.

སྟབས་དང་བསྟུན་ (dəbdaŋ dün) sm. སྟབས་བསྟུན་.

སྟབས་དོན་ (dəbdön) in brief.

སྟབས་བདེ་ (dəbde) 1. simple, convenient, easy, in brief; va.—བྱེད་ to do simply/ without elaboration; va.—བཟོ་; —གཏོང་ to simplify, to make simple ¶ སྟབས་བདེ་ས་ཁང་ Simple mud houses. ¶ ལྷ་སའི་འཁྱིམ་འགྱུལ་སྣར་ལས་སྟབས་བདེ་བྱུང་

Communications in Lhasa have become more convenient than before. ¶ བཟོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེབ་གཡར་བར་སྟབས་བདེ་ཡོང་ཆེད་ For the purpose of making it easy for workers to borrow books. 2. (with negatives) feeling uneasy / uncomfortable ¶ མི་མང་པོ་ཡོད་སར་ལྟོ་ཆས་ཟ་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་མ་བྱུང་བ་རེད་ He felt uneasy eating in front of all those people.

སྟབས་བདེ་ཐབས་ཆག (dəbde təbjaà) (for goods) inferior, mediocre.

སྟབས་བདེ་པོ་ (dəb debo) easy, simple, convenient ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་རྒྱ་མི་འགའ་ཤས་ཐེབས་ཡོད་ཙང་བོད་དོན་སྐོར་ཤོད་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་པོ་མ་བྱུང་བ་རེད་ Because several Chinese came to the meeting it was not convenient to talk about the Tibetan question.

སྟབས་བདེ་ལྷ་བཙོས་ (dəbde lājöö) doing sth. in a careless manner.

སྟབས་བདེའི་ཀལ་འཛུགས་ (dəbdee kendzuù) simple hypothesis.

སྟབས་བདེའི་རྒྱ་ཐུག (dəbdee gyəduù) instant noodles.

སྟབས་བདེའི་ངོས་མང་གཟུགས་ (dəbdee ŋöòmaŋ sug) simple polyhedron.

སྟབས་བདེའི་ཆ་གྲངས་ (dəbdee cādraŋ) simple fraction (in math).

སྟབས་བདེའི་མཐའ་མང་དབྱིབས་ (dəbdee tāmaŋ yīb) simple polygon.

སྟབས་བདེའི་བཟའ་བཅའ་ (dəbde sabja) a snack, fast food.

སྟབས་བདེའི་ཡིག་གཟུགས་ (dəbdee yigsuù) simplified characters (used in the PRC).

སྟབས་བདེའི་རི་མོ་ (dəbdee cādraŋ) simple graph.

སྟབས་བདེའི་ལམ་ (dəbdee lam) a shortcut (road).

སྟབས་བདེར་གཏོང་ (dəbdee dōŋ) see སྟབས་བདེ་.

སྟབས་བདེར་བཟོ་ (dəbdee so) see སྟབས་བདེ་.

སྟབས་སྦྱིལ་ (dəbbel) sm. སྟབས་འབྲུལ་.

སྟབས་འབྲུལ་ (dəbbüü) saying/ writing in brief (this is a phrase often used in letter headings).

སྟབས་མ་འགྲིག (dəb madrig) inconvenient, not okay.

སྟབས་མ་ལྡན་ (dəb mandɛn) sm. སྟབས་མ་འགྲིག.

སྟབས་མ་ལེགས་པ་ (dəb malegba) sm. སྟབས་མ་ལེགས་པར་.

སྟབས་མ་ལེགས་པར་ (dəb malegbar) unfortunately ¶ སྟབས་མ་ལེགས་པར་ཁོང་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས་འདུག Unfortunately, (he) died in Lhasa.

སྟབས་མི་བདེ་བ་ (dəb midewə) inconvenient, difficult.

སྟབས་མི་ལེགས་པ་ (dəb milegba) sm. སྟབས་མ་ལེགས་པར་.

སྟབས་མཚུངས་སུ་ (dəb tsūŋsu) at the same time, simultaneously ¶ དེ་དང་སྟབས་མཚུངས་སུ་ At the same time as that.

སྟབས་ཞུ་ (dəbshu) sm. སྟབས་འབྲུལ་.

སྟབས་ཡག (dəbyaà) thank goodness, fortunately, luckily.

སྟབས་ཡག་ནས་ (dəbyaànɛ) sm. སྟབས་ཡག.

སྟབས་ཡག་པོ་ (dəb yagbo) sm. སྟབས་ལེགས་.

སྟབས་རེ་ཤུ་རེ་ (dəbre shūre) suddenly, unexpectedly.

སྟབས་ལ་རྒྱག (dəbla gyaà) va. to carry sth. suspended on a pole over two shoulders ¶ འཕྲུལ་འཁོར་དེ་མི་བཞིས་སྟབས་ལ་བརྒྱབ་ནས་དབོར་འདུག Four people carried the machine on (two) poles over their shoulders and moved it.

སྟབས་ལེགས་ (dəbleg) fortunately, luckily; vi.—འཁེལ་ to get good fortune/ luck ¶ སྟབས་ལེགས་ཤིག་ལ་འགྲམ་ལ་ཨེམ་ཆི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ Fortunately, there was a doctor nearby.

སྟབས་ལེགས་སྐབས་འཁེལ་ (dəbleg gəbgee) a fortunate/ lucky coincidence.

སྟབས་ལེགས་འཁེལ་ (dəbleg keē) see སྟབས་ལེགས་.

སྟབས་ལེགས་བྱུང་བ་ (dəbleg cuŋwa) sm. སྟབས་ལེགས་.

སྟབས་ལེགས་རིང་ལུགས་ (dəbleg riŋluù) opportunism.

སྟབས་ཤུར་ (dəbshur) abbr. of སྟབས་རེ་ཤུ་རེ་.

སྟབས་གསོལ་ (dəbsöö) sm. སྟབས་འབྲུལ་.

སྟར་: p. and f. **བསྟར་**; imp. **སྟོར་** (dār) 1. va. to arrange in a series or line. 2. va. (ལག་ལེན་ + —) to put into practice, to apply ¶ ཕྱི་ཚེས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེང་སང་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are putting socialist ideology into practice these days.

སྟར་ཀ་ (dārga) sm. སྟར་ཁ་.

སྟར་ཀ་ཤིང་ (dārga shīŋ) walnut tree.

སྟར་ཀའི་སྡོང་པོ་ (dārgɛ doŋbo) sm. སྟར་ཀ་ཤིང་.

སྟར་ཀའི་ནང་ཚིག (dārgɛ nəŋdzii) meat of a walnut.

སྟར་སྐོགས་ (dārgɔɔ) walnut shell.

སྟར་ཁ་ (dārga) walnut.

སྟར་ཁ་ཁ་བཤག (dārga kāshaà) breaking a walnut; va.—གཏོང་. 2. dividing in half/ equally; va.—གཏོང་ ¶ ཟ་ཚང་དེ་ཁག་ཁག་བྱས་ནས་རྒྱུ་ནོར་རྣམས་སྟར་ཁ་ཁ་བཤག་བཏང་འདུག When that couple divorced, they divided all their wealth in half.

སྟར་ཁ་སྦུག་བཤག (dārga bagshaà) sm. སྟར་ཁ་ཁ་བཤག.

སྟར་ཁའི་ཟ་ (dārgɛ sa) sm. སྟར་ཀའི་ནང་ཚིག.

སྟར་ག (dārga) sm. སྟར་ཁ་.

སྟར་འགྲིག་པོ་ (dār drigbi) 1. in a line, lined up. 2. orderly, neat, tidy.

སྟར་རྒྱུད་ (dārgyüü) sm. སྟར་ལ་རྒྱུད་.

སྟར་སྒྲིག (dār drii) va. to arrange in a line/ formation.

སྟར་གཅིག (dārjig) a string (of beads), a single line.

སྟར་གཅིག་ལ་རྒྱུད་ (dārjiglə gyüü) va. to string sth. in a single strand.

སྟར་ཆགས་ (dārjaà) one after another, continuously ¶ ལས་ཀའི་གོ་རིམ་སྟར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་འདུག They arranged the work by stages one after another.

སྟར་ལྟག (dārdaà) the blunt side of an axe.

སྟར་སྡོང་ (dārdoŋ) walnut tree.

སྟར་ལྡོང་ (dārdoŋ) sm.* སྟར་སྡོང་.

སྟར་པ་ (dārba) a row/ line ¶ ནགས་ཚལ་སྟར་པ་བཙུགས་པ་རེད་ (They) planted the forest in rows.

སྟར་པ་གཅིག (dārba jīg) one line, one row, a queue.

སྟར་པ་གཅིག་ལ་རྒྱུད་ (dārba jīglə gyüü) sm. སྟར་གཅིག་ལ་རྒྱུད་.

སྟར་པང་ (dārbaŋ) walnut wood planks.

སྟར་ཕགས་ (dārbaà) walnut shell.

སྟར་བ་ (dārwa) sm. སྟར་.

སྟར་བུ་ (dārbu) a fruit of a tree used in Tibetan medicine.

སྟར་མོ་ (dārmo) a large axe.

སྟར་ཞུན་ (dārshün) tree sap applied on the face for medicinal purposes.

སྟར་ཡུ་ (dāryu) axe handle.

སྟར་ལ་རྒྱུད་ (dārla gyüü) va. to string.

སྟར་ལ་བརྒྱུས་ (dārla gyüü) va. to string ¶ མུ་ཏིག་སྟར་ལ་བརྒྱུས་ནས་རྒྱན་ཆ་བཟོས་བཞག (They) strung the pearls to make a piece of jewelry.

སྟར་ཤིང་ (dārshiŋ) walnut tree.

སྟར་སྦུབ་ (dārsub) the space in between lines or rows.

སྟར་སོ་ (dārso) axe edge.

སྟར་སོན་ (dārsön) walnut seed.

སྟི་: p. **བསྟིས་**; f. **བསྟི་**; imp. **སྟིས་** (dī) va. to stay somewhere in order to rest/ relax ¶ ལས་ཀ་ཉིན་ཤས་བྱས་རྗེས་སྐབས་ཤིག་རིང་སྡོད་པོར་བསྟིས་པ་རེད་ After doing working for a few days, (he) stayed resting for awhile.

སྟི་ཀ་ (dīgə) sm. སྟི་ག.

སྟི་ག (dīgə) meat cut into small pieces, diced meat.

སྟི་སྟང་ (dīdaŋ) respect, reverence, honor; va.—བྱེད་ to respect, to show reverence, to honor.

སྟི་སྟང་ཅན་ (dīdaŋjɛn) respected, revered, honored.

སྟི་གནས་ (dīnɛɛ̀) 1. a place to stay, a home/ dwelling. 2. a central place, hub, base.

སྟིང་: p. **བསྟིངས་**; f. **བསྟིང་**; imp. **སྟིངས་** (dīŋ) 1. va. to scold, to rebuke. 2. va. to be satirical/ sarcastic.

སྟིངས་ (dīŋ) imp. of བསྟིང་.

སྟིམ་: p. **བསྟིམས་**; f. **བསྟིམ་**; imp. **སྟིམས་** (dīm) 1. va. to make (mix) two substances into one ¶ འོ་མ་ཆུ་ནང་ལ་བསྟིམས་ནས་ (He) mixed the milk into water. 2. vi. to be absorbed into sth. ¶ ཤ་ཁུ་ཤ་ལ་བསྟིམས་པ་རེད་ The meat gravy was absorbed into

the meat. 3. bas-relief carving ¶ དངུལ་བསྟིམས་ཚག་མའི་བུམ་པ་ A vase with silver bas-relief carving. 4. va. to symbolically enter into a protective diety during meditation.

སྟིམས་ (dīm) p.of སྟིམ་.

སྟིས་ (dīi) imp. of སྟི་.

སྟུ་ (dū) vagina.

སྟུ་གསར་ (dūsar) sm. མོ་གསར་.

སྟུག་གེ་བ་ (dūggewa) thick, dense.

སྟུག་པོ་ (dūgbu) thick, close, dense ¶ ཤིང་ནགས་སྟུག་པོའི་ནང་ལ་ In a dense forest.

སྟུག་ཚད་ (dūgdzɛɛ̀) density.

སྟུག་ཚོད་ (dūgdzöö) density.

སྟུང་: p. བསྟུངས་; f. བསྟུང་; imp. སྟུངས་ (dūŋ) va. to make shorter.

སྟུངས་ (dūŋ) p. of སྟུང་.

སྟུད་: p. and f. བསྟུད་; imp. སྟུད་ (dǖǜ) va. to do continously, to do in succession ¶ ལོ་སྔོན་མའི་ལས་ཀའི་འཕྲོ་སྟུད་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་ We have to act so as to be able to continue last year's work.

སྟུད་མར་ (dǖümar) successively, in succession, one after another ¶ ན་ནིང་སྟུད་མར་དུས་ཚིགས་གསུམ་ལ་ཐོན་སྐྱེད་སྔོན་སྐྱོད་པར་བདམས་པ་རེད་ (He) was elected an outstanding worker last year for the third successive season. ¶ ཁ་ཚིག་སྟུད་མར་བསྒྲགས་ཀྱང་ Even though they warned (them) successively.

སྟུད་མར་འགོད་ (dǖümar gö̱ö̱) va. to serialize (a story).

སྟུན་ (dǖn) sm. བསྟུན་.

སྟུན་མཁས་ (dǖnkɛɛ) accomodating oneself to the needs of sb.; va.—བྱེད་.

སྟུན་ཐབས་ (dǖndəb) sm. སྟུན་མཁས་.

སྟུབས་ (dūb) sm. གདུབ་.

སྟེ་ (dē) a. the gerundive connective particle that is used after words ending in ག, ང, བ, མ and vowels and which generally forms relationships of the type usually glossed in English as "having" done one action another is done ¶ ཁོས་ཡི་གེ་འདི་ཚོ་བཏང་སྟེ་ནང་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ After he mailed the letters he went home. (Having mailed the letters, he went home.) ¶ ཁོ་ཚོས་སོན་ཚང་མ་བཏབ་སྟེ་ཁང་པ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ Having planted all the crops (seeds) they are (now) fixing the house. b. linking two clauses so that the former explains the manner in which (or how) the latter occurs (the action of the two clauses is simultaneous) ¶ འཐུས་མི་ཚོ་ཚོགས་འདུ་ནས་གཞས་བཏང་སྟེ་ལོག་ཡོང་བ་རེད་ The delegates came back from the meeting singing. (How did they come back from the meeting? Singing they came back). ¶ ཁོས་སྐད་བརྒྱབ་སྟེ་ལན་བསྐྱལ་བ་རེད་ He delivered the message (by) shouting. (How did he deliver the message? In the manner of shouting he delivered the message). c. linking two clauses so that the latter defines, elaborates or tells sth. about the former; it is used both with linking and existential verbs and in place of them, and is sometimes also used with nominalized verb stems) ¶ སྟག་འཚེར་ནི་སོ་ནམ་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་སྟེ་ཟ་ཆས་གཙོ་བོ་གྲོ་དང་ཤ་རེད་ Taktser is an agricultural area. Wheat and meat are its main foodstuffs.

སྟེ་ཁ་ (dēga) 1. sharp end of an adze. 2. a Tibetan medieval tool for surgery on the head.

སྟེ་ཁ་སོ་གཉིས་ (dēga sōñīi) double-edged medical tool for operating on the head (in Tibetan medicine).

སྟེ་པོ་ (dēbo) sm.* སྟེའུ་.

སྟེ་ལྟག (dēdaà) the blunt side of an axe.

སྟེ་གཙག (dēdzaà) a small adze.

སྟེ་གཞོག་རྒྱག (dēshoò gya̱à) va. to pare down the side of a piece of wood with an adze.

སྟེ་ཡུ་ (dēyu) axe handle.

སྟེགས་ (dēg) sm. སྟེགས་བུ་.

སྟེགས་ཀ་ (dēgga) a device that allows the millstone in a grinding mill to raise or lower depending on how fine the grain should be ground.

སྟེགས་ཁེབས་ (dēggeb) the stand and cover (set) for a drinking cup.

སྟེགས་ཁྲི་ (dēgdri) scaffolding.

སྟེགས་རྒྱ་ (dēggya) a kind of scale.

སྟེགས་རྒྱུག (dēggyuù) a part of a water mill.

སྟེགས་ཅན་འཕྲུལ་འཁོར་ (dēgjɛn trǖǖgɔɔ) machine tools, machines for lathing [Lit. machines on platform bases].

སྟེགས་བུ་ (dēgbu) support, stand, rest, shelf, platform; va.—བཤིག to undercut sb. ¶ ཁོས་སྟེགས་བུའི་སྟེང་དུ་འཛེགས་ནས་ཁང་པར་ཚོན་གཏོང་གི་འདུག He climbed up on a stand and painted the house.

སྟེགས་ཟམ་ (dēgsam) horizontal planks on scaffolding.

སྟེང་ (dēŋ) 1. on, on top of ¶ དེབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེ་མདའ་གཅིག་འདུག There is a gun on top of the book. 2. upper part ¶ ས་ཆ་སྟེང་འོག The upper and lower part of the land. 3. on (a day/ date/ time) ¶ ཁོ་དུས་ཚོད་དག་དག་གི་སྟེང་དུ་སླེབས་བྱུང་ He came exactly on time.

སྟེང་ཀ་ (dēŋga) sm. ཁྲིན་པ་.

སྟེང་སྐས་ (dēŋgɛɛ̀) stairs on upper floors, the upper section of stairs/ ladder.

སྟེང་ཁང་ (dēŋgaŋ) the upper story.

སྟེང་གི་བཀོད་པ་ (dēŋgi gö̀öba) superstructure.

སྟེང་གི་བར་སྣང་ (dēŋgi pa̱rnaŋ) the sky.

སྟེང་གོས་ (dēŋgöö) outer layer clothing.

སྟེང་གྲིབ་ (dēŋdrib) a stroke; vi.—ཕོག to get a stroke.

སྟེང་ངོས་ (dēŋŋöö) on top of.

སྟེང་གཅལ་ (dēŋjɛɛ) sm. སྟེང་ཞལ་.

སྟེང་ཆས་ (dēŋjɛɛ̀) the upper part of a Tibetan woolen boot.

སྟེང་ཆས་ཀྱི་མེ་ཏོག (dēŋjɛɛ̀gi me̱dog) the flower design on a Tibetan woolen boot.

སྟེང་ཐོག (dēŋdɔɔ̀) the upper floor/ level, upstairs.

སྟེང་དུ་ (dēŋdu) 1. on, on top of ¶ ཁང་པའི་སྟེང་དུ་ On top of the house. 2. to, with ¶ སྲིད་ཚབ་ལྷན་རྒྱས་སྟེང་དུ་དགོངས་སྒྲོར་ཞུས་སོང་ They consulted with the Acting Prime Minister. 3. while doing the verbal action ¶ སྡོད་པའི་སྟེང་དུ་ While staying there.

སྟེང་རྡིབ་འོག་རྡིབ་ (dēŋdib wɔ̱ɔ̀dib) collapsing from top to bottom.

སྟེང་རྡོ་ཡང་ན་འོག་རྡོ་འཕར་ (dēŋ do̱yaŋna wɔ̱ɔ̀ do̱ pār) if the people at the top are not strict then the people below them will be undisciplined [Lit. if the stones on top are not heavy then the bottom stones will rise].

སྟེང་རྡོས་མ་ནོན་ན་འོག་རྡོ་འཕར་ (dēŋ dö̱ö̀ manönna wɔ̱ɔ̀ do̱ pār) sm. སྟེང་རྡོ་ཡང་ན་འོག་རྡོ་འཕར་.

སྟེང་ན་ (dēŋna) sm. སྟེང་དུ་, 1.

སྟེང་ནས་ (dēŋnɛɛ̀) 1. from, from on top of. 2. by (indicates the actor in transitive constructions) ¶ སྲིད་ཚབ་ལྷན་སྟེང་ནས་བཀའ་གནང་བ་རེད་ The Acting Prime Minister gave an order.

སྟེང་ཕྱོགས་ (dēŋjɔɔ̀) sm. སྟེང་ངོས་.

སྟེང་མ་ (dēŋma) the above one, the one on top.

སྟེང་ཕྱོགས་ལྷ་ (dēŋjɔɔ̀ lhā) a kind of lesser diety that dwells in this world.

སྟེང་ཙ་ (dēŋdza) sm. སྣང་ཙ་.

སྟེང་རྩིག (dēŋdzeè) putting extra small bags/ cases on an animal load; va.—རྒྱག.

སྟེང་བརྩེགས་ (dēŋdzeg) sleeveless woman's dress worn over the basic dress.

སྟེང་འཛུགས་འོག་གཞུ་ (dēŋdzuù wɔ̱ɔ̀shu) stabbing from the top, hitting from the bottom (a martial arts spear maneuver).

སྟེང་ཞལ་ (dēŋshɛɛ) husband and wife, couple.

སྟེང་གཟའ་ (dēŋsa) sm. སྟེང་གྲིབ་.

སྟེང་འོག (dēŋwɔɔ̀) above and below, upstairs and downstairs, upper and lower, everywhere, all over ¶ ཁང་པའི་སྟེང་འོག་གང་སར་བལྟས་པ་ཡིན་ I looked all over the house. ¶ སྟེང་འོག་མེད་པར་

Everywhere.

སྟེང་འོག་འགྱུར་ (dēŋwɔ̄ɔ̀ gyur) vi. to be/ get turned topsy turvy, to be overthrown.

སྟེང་འོག་བསྒྱུར་ (dēŋwɔ̄ɔ̀ gyur) va. to turn topsy turvy, to turn upside down, to overthrow.

སྟེང་འོག་བར་གསུམ་ (dēŋwɔ̄ɔ̀ parsum) the three: upper, bottom, and middle (usually conveys everywhere).

སྟེང་གཡོགས་ (dēŋyɔ̄ɔ̀) cover for putting on top of sth.

སྟེང་ལུད་ (dēŋlüü) top dressing (fertilizer); va.—རྒྱག to fertilized with top dressing fertilizer.

སྟེང་ཤོད་ (dēŋshöö) sm. སྟེང་འོག.

སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་ (dēŋshöö parsum) the three: top, middle and bottom (usually conveys everywhere).

སྟེང་སོ་ (dēŋso) the upper teeth.

སྟེན་: p. and f. བསྟེན་; imp. སྟེན་ (dēn) 1. va. to study with a teacher ། དགེ་རྒན་མང་པོ་བསྟེན་སྟབས་གྲུབ་འབྲས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་ Because I studied with many teachers I got an excellent result. 2. va. to consult, to seek help/ advice ། ངས་ཁ་ས་ཨེམ་ཆི་བསྟེན་ཙང་ན་ཚ་ཏོག་ཙམ་དྲག་བཞག Because I went to see a doctor yesterday, I have gotten a little better. ། ངས་ཚོང་རྒྱག་རྒྱུར་རོགས་པ་མི་གཅིག་བསྟེན་པ་ཡིན་ I sought help from a friend about doing business. ། བླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་དགོས་རེད་ You should seek refuge in a lama. 3. va. to keep/ raise/ rear ། ང་ཚོས་ད་ལོ་ནས་བཟྭ་ར་ལུག་བསྟེན་པ་ཡིན་ We kept/ raise sheep and goats since this year.

སྟེམ་ (dēm) arc. va. to squeeze, pinch.

སྟེམས་ (dēm) va. to harm by a curse.

སྟེའུ་ (dīwu) 1. a small axe. 2. adze.

སྟེའུ་ཙག (dīwudzag) sm. སྟེ་གཙག.

སྟེར་ (dēr) va. to give ། ཁོ་ཚོར་དངུལ་སྟེར་པ་རེད་ (They) gave them money.

སྟེར་སྒོ་ (dērgo) dowry ། བུ་མོ་གཉའ་མར་གཏོང་རྒྱུའི་སྟེར་སྒོ་ཚང་མ་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཚར་ All the preparations have been made for the dowry when the daughter will be sent as a bride.

སྟེར་ཆ་ (dērja) things to be given (usu. as a gift/ donation).

སྟེར་ཆད་ (dērjɛɛ̀) a verbal agreement to give sth.

སྟེར་སྟེར་འཕྲོག་འཕྲོག (dērder trɔ̄ɔ̀drɔɔ̀) giving and then taking back, va.—བྱེད་ [Lit. giving giving, stealing stealing].

སྟེར་གནང་ (dērnaŋ) h. of སྟེར་.

སྟེར་སྦྱིན་རྗེས་འབྲང་ (dērjin jeèdraŋ) doing sth. as a result of being bribed or having received a gift; va.—བྱེད་.

སྟེར་ཚོང་ (dērdzoŋ) getting rid of, disposing of; va.—རྒྱག [Lit. to give and sell].

སྟེར་རེས་ (dērreè) taking turns giving ། སྤྲང་པོར་དངུལ་སྟེར་རེས་བྱས་པ་རེད་ (They) took turns giving money to the beggers.

སྟེར་ལེན་སློག (dērlɛn lɔ̄ɔ̀) 1. va. to reciprocate (sth. that was given to one). 2. va. to take revenge.

སྟེར་སློང་ (dērloŋ) giving and asking/ requesting; va.—བྱེད་ ། བོད་ཀྱི་བག་མ་སྟེར་སློང་གི་ལུགས་སྲོལ་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ་ What is the Tibetan custom for giving and requesting brides?

སྟེས་ (deè) sm. སྐབས་.

སྟེས་དབང་ (deèwaŋ) spontaneous, natural, accidental ། ད་ལམ་གྱི་ཟིང་ཆ་དེ་སྟེས་དབང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད་ This current disturbance was not spontaneous (i.e., it was organized).

སྟེས་དབང་སྐབས་ལེགས་ (deèwaŋ dābleg) spontaneous, natural or accidental good luck ། ད་རེས་ང་ལ་ཚོང་ཡག་པོ་བྱུང་བ་དེ་སྟེས་དབང་སྐབས་ལེགས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད་ ངས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་བྱུང་བ་རེད་ My good fortune in business this time was not an accident. I worked hard for it.

སྟེས་དབང་ལམ་ལྷོང་ (deèwaŋ lamlhoŋ) sm. སྟེས་དབང་སྐབས་ལེགས་.

སྟོ་ (dō) (with neg.) vi. to not matter ། ཆེད་མངགས་བྱས་པ་མིན་ན་ནོར་འཁྲུལ་ཏོག་ཙམ་བྱུང་ཡང་སྟོ་མི་ཡོང་ Even if there are a few errors it does not matter so long as you didn't make them purposely.

སྟོ་ག་ (dōga) arc. a little.

སྟོང་ (dōŋ) 1. a thousand ། ཉིས་སྟོང་ Two thousand. 2. empty ། ཁང་སྟོང་ An empty house. 3. vi. to be or become empty/ finished/ exhausted ། མ་རྩ་སྟོང་ཟིན་ནས་ After (his) capital was finished. 4. sm. གཤིན་སྟོང་. 5. indemnity payment for murder of injury.

སྟོང་རྐྱང་ (dōŋgyaŋ) sm. སྟོང་སངས་.

སྟོང་རྐྱལ་ (dōŋgyɛɛ) swimming without a float or aid; va.—རྒྱག.

སྟོང་སྐུད་ (dōŋgüü) silk thread.

སྟོང་སྐུད་ཆབ་ཆབ་ (dōŋgüü cābjəb) silk tassel.

སྟོང་སྐོར་ (dōŋgɔɔ) 1. shung. a chiliarchy. 2. turning around/ spinning without moving; vi.—རྒྱག.

སྟོང་སྐྱུག (dōŋgyuù) vomiting without throwing up anything; vi.—བྱེད་.

སྟོང་བསྐལ་ (dōŋgɛl) the end of the world/ eon.

སྟོང་ཁ་ (dōŋda) kilocalorie (kcal.).

སྟོང་ཁེ་ (dōŋge) kilogram (kg.).

སྟོང་ཁྲན་རྒྱལ་པོ་ (dōŋgün gyɛɛbo) ch.tib. the emperor of China.

སྟོང་ཁོག (dōŋgɔɔ̀) a remote/ empty place.

སྟོང་འཁོར་ (dōŋgɔɔ) sm. སྟོང་སྐོར་, 2.

སྟོང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ (dōŋ kɔ̄ɔlö gyurwɛ gyɛɛbo) a universal monarch [Lit. a king who rules a thousand (realms)].

སྟོང་འཁྲུགས་ (dōndruù) a type of རླུང་ disease.

སྟོང་གྱོང་ (dōŋgyoŋ) a loss; vi.—ཐོག; —རག to get/ experience/ take a loss ། ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་ཡོད་ལུགས་བཤད་ཙང་ངས་དེར་ཕྱིན་ཀྱང་ལས་ཀ་དེ་མི་འདུག་པས་ལམ་གྲོན་སྟོང་གྱོང་རག་བྱུང་ Because it was said there was a new job, I went there but there was no work so I took a loss for the travel expenses.

སྟོང་གྲངས་ (dōŋdraŋ) imaginary number (in math).

སྟོང་གླ་ (dōŋla) fare paid for an unloaded cart or sth. empty (e.g., the return trip of a taxi).

སྟོང་རྒྱུག (dōŋgyuù) doing sth. without getting any results, a fruitless act, a waste of time/ effort; vi.—བྱེད་ ། དེ་རིང་ཚོང་ཁང་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་སྒོ་བརྒྱབ་པ་དང་སྐབས་འཁེལ་བས་སྟོང་རྒྱུག་བྱས་སོང་ Today I went to the store but it was closed so my going there was a waste of time. 2. running riderless (for horses/ riding mules); vi.—གཏོང་ ། རྟ་ཐང་སྟེང་དུ་རྟས་སྟོང་རྒྱུག་གཏོང་གི་འདུག The horses are running riderless on the plain.

སྟོང་སྒྲུབ་ (dōŋ drub) 1. va. to pay an indemnity (for murder). 2. va. to pay a tax without having any tax base.

སྟོང་ཆ་ (dōŋja) 1. one thousandth. 2. blank/ empty space between sth. (e.g., words, lines).

སྟོང་ཆ་འདྲི་སྐོང་ (dōŋja trigoŋ) filling in the blank spaces (e.g., on an exam paper); va.—བྱེད་.

སྟོང་ཆམ་མེ་ (dōŋ cāmme) sm. སྟོང་སང་ངེ་.

སྟོང་མཆོད་ (dōŋjöö) a kind of offering that consists of a thousand of each of five items: flowers, incense, butter lamps, water offerings and torma.

སྟོང་མཆོད་དོ་དམ་པ་ (dōŋjöö todamba) shung. person in charge of the སྟོང་མཆོད་ offering.

སྟོང་མཇུག་མེད་པ་ (dōŋjuù meeba) sm. འགོ་མཇུག་མེད་པ་.

སྟོང་འཇལ་ (dōŋjɛɛ) shung. compensating sb. for murder; va. སྟོང་འཇལ་; —བྱེད་.

སྟོང་ཉིད་ (dōŋñii) abbr. of སྟོང་པ་ཉིད་.

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ (dōŋñii dōgbɛ shēèrəb) the knowledge /wisdom of understanding emptiness or the void.

སྟོང་ཉོ་སྟོང་འཚོང་ (dōŋño dōŋdzoŋ) speculating (in business); va.—རྒྱག.

སྟོང་སྙེག (dōŋñeg) 1. va. to chase sb. in vain. 2. shung. va. to go after sb. to obtain compensation for a killing.

སྟོང་གདམ་ (dōŋdam) empty/ meaningless talk.

སྟོང་སྟོང་ (dōŋdoŋ) a bell hung around the neck of a donkey.

སྟོང་ཐང་ (dōŋtaŋ) shung. the amount/ rate of the compensation for killing a person.

སྟོང་ཐུན་ (dōŋdün) the main points.

སྟོང་ཐོབ་ (dōŋdob) sm. སྟོང་ཐང་.

སྟོང་མཐའ་ (dōŋda) the 30th day of the Tibetan month.

སྟོང་དོན་ (dōŋdön) an ideological or abstract issue/ dimension (in opposition to a practical/ concrete/ real one).

སྟོང་སྡེ་ (dōŋde) shung. a village or a unit with a thousand households.

སྟོང་མདའ་ (dōŋda) shooting to scare off an enemy (firing at them but above their heads or into the air; va.—རྒྱག.

སྟོང་པ་ (dōŋba) empty, blank, vacant; va.—བཟོ་ to make empty/ vacant ༶ཁང་པ་སྟོང་པའི་ནང་ལ་ In an empty house.

སྟོང་པ་ཉིད་ (dōŋbəñii) the void.

སྟོང་པ་མིན་ཙམ་ཞིག (dōŋba mindzamshig) sm. སྟོང་མིན་མཚོན་བྱེད་.

སྟོང་དཔོན་ (dōŋbön) shung. commander of a thousand (soldiers, households, etc.).

སྟོང་ཕྲག (dōŋdraà) a thousand ༶སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ Two thousand.

སྟོང་ཕྲག་ཁྲི་ཕྲག (dōŋdraà trīdraà) sm. སྟོང་ཚོ་ཁྲི་ཚོ་.

སྟོང་འཕེན་ (dōŋben) a spear/ arrow that did not hit the target (or person).

སྟོང་བུ་ཆུང་ (dōŋbujuŋ) arc. a commander of less than one thousand troops/ households.

སྟོང་འབྲེལ་ (dōŋdree) empty/ meaningless relations or connections.

སྟོང་འབབ་ (dōŋbəb) the amount of money or goods paid in compensation.

སྟོང་མིན་མཚོན་བྱེད་ (dōŋmin tsönjeè) a phrase conveying: so as not have come empty handed (I'm giving a small gift) ༶ད་ལམ་སྟོང་མིན་མཚོན་བྱེད་ངས་ཁྱེད་ལ་མེ་ཏོག་སོས་པ་ཞིག་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་ Today, so as not to be empty handed, I'm giving you a bunch of fresh flowers.

སྟོང་སྨི་ (dōŋmi) tib.ch. kilometer.

སྟོང་ཚོ་ (dōŋtso) a thousand of sth. (e.g., households, villages).

སྟོང་ཚོ་ཁྲི་ཚོ་ (dōŋtso trītso) thousands and thousands, innumerable.

སྟོང་ཚོགས་ (dōŋtsɔɔ̀) a thousand religious offerings offered at one time.

སྟོང་ཚེ་རོག་པོ་ (dōŋdze rɔgbo) sm. སྟོང་ཟེལ་.

སྟོང་འཚོལ་ (dōŋtsöö) fruitless search; va.—བྱེད་.

སྟོང་ཝ་ (dōŋwa) kilowatt.

སྟོང་ཟད་ (dōŋsɛɛ̀) depletion, waste, squandering; va.—གཏོང་ to deplete/ waste/ squander; vi.—འགྲོ་; —འགྱུར་ to be depleted/ wasted/ finished/ exhausted ༶མཐར་རང་བཙན་གྱི་རེ་བ་སྟོང་ཟད་དུ་གྱུར་པ་རེད་ In the end, the hope of independence were finished. ༶དེ་རིང་ཉིན་གང་གྲོགས་པོ་དང་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་སྟོང་ཟད་བྱས་སོང་ Today I wasted the entire day talking to my friend. ༶དགེ་རྒན་གསར་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དག་ལ་སྤྱི་དངུལ་འབོར་ཆེན་སྟོང་ཟད་དུ་བཏང་བ་རེད་ The new teacher squandered a large amount of communal money on himself.

སྟོང་ཟུར་ (dōŋsur) one-thousandth.

སྟོང་འུད་ (dōŋwüù) boasting or showing off but not having any substance for doing so; va.—བྱེད་.

སྟོང་འུར་ (dōŋwur) sm. སྟོང་འུད་.

སྟོང་ར་ཅན་ (dōŋrajɛn) sm. སྟོང་ཚོ་.

སྟོང་རི་ཟིལ་པ་ (dōŋri siibə) corydalis.

སྟོང་ལས་ (dōŋlɛɛ̀) work that has no result; va.—བྱེད་.

སྟོང་ལུས་ས་ཆ་ (dōŋlüù sāja) open/ unused/ empty ground.

སྟོང་ལོག (dōŋlɔɔ̀) returning empty-handed after not having accomplished (anything); va. སྟོང་ལོག; —བྱེད་.

སྟོང་བཤད་ (dōŋshɛɛ̀) sm. སྟོང་གདམ་.

སྟོང་ཤོབ་ (dōŋshob) sm. སྟོང་འུད་.

སྟོང་སང་ (dōŋsaŋ) completely empty.

སྟོང་སང་ངེ་ (dōŋsaŋŋe) sm. སྟོང་སང་.

སྟོང་སང་སང་ (dōŋ sāŋsaŋ) sm. སྟོང་སང་.

སྟོང་སངས་ (dōŋsaŋ) sm. སྟོང་སང་.

སྟོང་སེང་སེང་ (dōŋseŋseŋ) sm. སྟོང་སང་.

སྟོང་སོབ་ (dōŋsob) porous things that have no substance (like foam).

སྟོང་གསལ་ (dōŋsɛɛ) transparent.

སྟོང་བསམ་ (dōŋsam) 1. empty thought, pipe dream, wishful thinking; va.—འཆང་ to hold empty thoughts/ pipe dreams ༶ངོ་ལོག་པས་གཞུང་མགོ་རྗེང་ཟློག་རྒྱུའི་སྟོང་བསམ་འཆང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The rebels held the empty thought of (being able to) overthrow the government. 2. utopian thought.

སྟོང་བསམ་གྱི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ (dōŋsamgi kuŋdrɛn riŋluù) utopian communism.

སྟོང་བསམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ (dōŋsamgi jīdzoò riŋluù) utopian socialism.

སྟོང་བསམ་རིང་ལུགས་ (dōŋsam riŋluù) utopianism.

སྟོང་ལྷང་ལྷང་ (dōŋ lhālhaŋ) sm. སྟོང་སང་ངེ་.

སྟོངས་ (dōŋ) p. of སྟོང་.

སྟོངས་བསྐལ་ (dōŋgɛɛ) a period/ eon in which there is no Buddha.

སྟོངས་གྲོགས་ (dōŋdrɔɔ̀) sm. རོགས་པ་.

སྟོངས་གཅོད་ (dōŋjöö) sm. སྟོང་གཅོད་.

སྟོངས་གདབ་ (dōŋdəb) sm. རོགས་པ་.

སྟོངས་འདོགས་པ་ (dōŋdɔgba) sm. རོགས་པ་.

སྟོངས་པོ་ (dōŋbo) sm. བུད་སྟོངས་.

སྟོངས་མོ་ (dōŋmo) sm. རོགས་པ་.

སྟོད་ (dōò) 1. the upper/ higher part ༶གཟུགས་པོའི་སྟོད་ The upper part of the body. 2. Western Tibet.

སྟོད་: p. and f. བསྟད་; imp. སྟོད་ (dōò) 1. va. to put on, to lay on ༶རྟ་ལ་སྒ་བསྟད་ནས་ Having put a saddle on the horse. 2. sm. གདད་.

སྟོད་ཀོར་ (dōògɔɔ) jacket.

སྟོད་ཀྱི་སྡིང་གཉིས་ (dōògi dēŋñii) the two ancient kings of Tibet: གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ and སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་.

སྟོད་སྐོར་ (dōògɔɔ) 1. upper part of a (valley). 2. the first part of a book, the first volume of a book.

སྟོད་སྐྱོབ་ (dōògyob) shirt.

སྟོད་ཁུལ་ (dōògüü) upper/ higher area or region ༶ཞིང་ཆེན་ཨ་སམ་གྱི་སྟོད་ཁུལ་ The upper part of Assam province.

སྟོད་ཁེབས་ (dōògeb) a short jacket.

སྟོད་ཁོག (dōògɔɔ̀) upper half of a carcass, upper part of the body.

སྟོད་ཁོག་མ་ལོང་གོང་ནས་སྨད་ཁོག་ལོང་ (dōògɔɔ̀ maloŋgoŋnɛ mɛ̄ɛ̀gɔɔ̀ loŋ) children having sexual desires too early [Lit. before the upper body is grown up, the lower body has grown].

སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ (dōò gaŋ rimboce) Mount Kailash.

སྟོད་གུག་གུག (dōò guùguù) being hunchbacked, being hunched over.

སྟོད་གུག་ར་ (dōòguùrə) hunchbacked person, a person who is hunched over.

སྟོད་གོས་ (dōògöö) 1. any top/ upper garment such as a shirt, vest or jacket. 2. sm. སྟོད་འགག.

སྟོད་གོས་ཕུ་མེད་ (dōògöö pūmeè) any sleeveless upper garment such as a shirt/ blouse/ vest.

སྟོད་རྒྱུད་ (dōògyüù) 1. upper reaches (of river). 2. sm. རྒྱུད་སྟོད་.

སྟོད་སྒག (dōògaà) sm. སྟོད་འགག.

སྟོད་འགག (dōŋgaà) monk's upper vest.

སྟོད་དགུར་ (dōògur) sm.* སྟོད་གུག, 2.

སྟོད་སྒལ་ (dōògɛɛ) the back (of humans and animals) ༶དེ་རིང་ངའི་སྟོད་སྒལ་ན་གི་འདུག Today, my back hurts.

སྟོད་སྒུར་ (dōògur) sm. སྟོད་གུག, 2.

སྟོད་སྒུར་པོ་ (dōò gurbu) hunchbacked, hunched over.

སྟོད་མངའ་རིས་ (dōò ŋərii) Western Tibet.

སྟོད་ཆ་ (dȫja) 1. introductory material/ forward (in a book, movie) 2. the upper part of sth. 3. the early part of a life ༑ ངའི་མི་ཚེའི་སྟོད་ཆར་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ལོང་མ་བྱུང་ In the early part of my life I didn't have time to go to school.

སྟོད་ཆར་ (dȫja) sm. སྟོད་ཆ་.

སྟོད་ཇ་ (dȫja) a brownish facial cosmetic made from whey that is used by women as a facial decoration/ skin protection; va.—འབྱུག to put on སྟོད་ཇ་.

སྟོད་ཇ་དཀར་པོ་ (dȫja kārbo) a white facial makeup worn by Tibetan women.

སྟོད་ཇ་དམར་པོ་ (dȫja mārbo) a red facial makeup worn by Tibetan women.

སྟོད་ཐུང་ (dȫduŋ) blouse, shirt.

སྟོད་ཐུང་ཧབ་ (dȫduŋ həb) tib.eng. short-sleeved shirt/ blouse.

སྟོད་ད་ (dȫda) sm. སྟོད་ཐབ་.

སྟོད་ནད་ (dȫnɛɛ̀) diseases of the upper part of the body.

སྟོད་པ་ (dȫba) a person from Western Tibet.

སྟོད་པ་བ་ (dȫbawa) a person from Western Tibet.

སྟོད་ཕོར་ (dȫbɔɔ) a wooden bowl made in Western Tibet.

སྟོད་ཕྱོགས་ (dȫjɔɔ̀) 1. the upper part of a (valley). 2. the direction of Western Tibet.

སྟོད་འབྲས་ (dȫndrɛɛ̀) rice that comes from Western Tibet.

སྟོད་སྨད་ (dȫmɛɛ̀) upper and lower ༑ ཀུན་མ་ལུང་པའི་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀར་སླེབས་པ་རེད་ The thieves arrived in both the upper and lower part of the valley.

སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ (dȫ mɛ̄ɛ parsum) the three: upper, lower and middle (usually conveys all, everything).

སྟོད་ཚ་འཚངས་པ་ (dȫtsa tsāŋwa) an illness characterized by fever in the upper part of the body.

སྟོད་ཚག (dȫdzaà) sm. སྟོད་སློག.

སྟོད་གཞས་ (dȫshɛɛ̀) songs from the སྟོད་ region.

སྟོད་ཟངས་ (dȫsaŋ) a type of copper pot made in སྟོད་.

སྟོད་ཟོག (dȫsoò) goods produced in Western Tibet.

སྟོད་གཟུགས་ (dȫsug) the upper half of a carcass.

སྟོད་གཟེར་ (dȫser) pain in the back.

སྟོད་གཡོག (dȫyɔɔ̀) a garment put on the upper body of a statue.

སྟོད་ལང་ (dȫlaŋ) sitting up (in bed) so that the upper half is sitting and the lower half (from waist down) is prone/ horizontal; va.—རྒྱག.

སྟོད་ལུང་ (dȫluŋ) district near Lhasa.

སྟོད་ལེ་ (dȫle) blouse, shirt.

སྟོད་སློག (dȫlɔɔ̀) a upper garment made of sheep/ goat skin worn with the fleece on the inside.

སྟོད་གསང་ (dȫsaŋ) Tibetan medical term for spaces inside the upper body where there are no vital organs.

སྟོད་གསང་ཕྱལ་མོ་ (dȫsaŋ cɛ̄ɛmo) sm. སྟོད་གསང་.

སྟོད་གསེར་ (dȫser) gold from the region of སྟོད་.

སྟོད་ཧོར་ (dȫhɔɔ) Mongolians from the region of སྟོད་.

སྟོད་ཧྲང་ (dȫhraŋ) the upper part of the body naked; va.—ཕེད to take off one's upper garments (so that the upper part of the body is naked).

སྟོད་ཧྲང་པ་ (dȫhraŋwa) person with no clothes on the upper part of the body.

སྟོད་ཧྲེང་ (dȫhreŋ) sm. སྟོད་ཧྲང་.

སྟོད་ཧྲེང་མ་ (dȫhreŋma) sm. སྟོད་ཧྲང་པ་.

སྟོད་ལྷེ་ (dȫlhe) sm. སྟོད་གཡོག.

སྟོད་ལྷོད་ཤིག་ཤིག (dȫlhoò shīgshiì) peaceful, relaxed.

སྟོན་: p. and f. བསྟན་; imp. སྟོན་ (dōn) va. to show/ point out; to teach ༑ དེབ་འདིས་གསར་བརྗེའི་ཁ་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ This book points out the correct revolutionary direction. ༑ འགྲོ་ལམ་བསྟན་པའི་དཔོན་པོ་འདི་ The leader who showed the way.

སྟོན་ (dōn) 1. autumn ༑ སྟོན་དཔྱིད་ Autumn and spring. 2. banquet, feast, party ༑ བག་སྟོན་ Wedding banquet.

སྟོན་ཀ་ (dōnga) autumn, fall ༑ སྟོན་ཀའི་བང་བསྡུ་ Autumn harvest.

སྟོན་ཀའི་མེ་ཏོག (dōngɛ me̱dog) 1. lily. 2. things that don't last long [Lit. fall flower].

སྟོན་ཀའི་ཚ་གདུག (dōngɛ tsəduù) sm. སྟོན་ཚད་.

སྟོན་ཀའི་མཚེར་ས་ (dōngɛ tsērsa) sm. སྟོན་མཚེར་.

སྟོན་ཁ་ (dōnga) sm. སྟོན་ཀ་.

སྟོན་ཁ་འབྲས་བུའི་མེ་ཏོག (dōnga drɛ̱ɛbü me̱dog) a kind of floral design on brocade.

སྟོན་ཁའི་འབྲུབ་ཆུ་ (dōngɛ dru̱bju) autumn floods.

སྟོན་འཁོར་ (dōngɔɔ) shung. 1. the teacher/ lama and his retinue or servant. 2. the main person and his retinue/ servant.

སྟོན་གླུ་ (dōnlu) songs sung during parties.

སྟོན་དགུན་མཚམས་ (dōngün tsām) the transition period between fall and winter.

སྟོན་རྒྱབ་ (dōngyəb) the end/ latter part of autumn.

སྟོན་རྒྱབ་པ་ (dōngyəbba) shung. person who oversees autumn harvest work.

སྟོན་ཆེན་ (dōnjen) shung. a heaped pile of meat and cookies set out by the tt. government at special ceremonies at which the people are allowed to rush and grab as much as they can; va.—གཤོམ་ to lay out the display of meats and cookies.

སྟོན་མཆོད་ (dōnjö̀ö) autumn religious festival where offerings are made to dieties.

སྟོན་མཇུག (dōnjuù) the latter part of autumn.

སྟོན་མཇུག་ལོ་ཏོག (dōnjuù lo̱doò) late autumn harvest/ crops (a crop that is harvested in late autumn).

སྟོན་ཉིན་མཚན་མཉམ་ (dōnñin tsɛnñam) sm. སྟོན་མཉམ་.

སྟོན་མཉམ་ (dōnñam) autumn equinox (occurring during 8th month of the Tibetan calendar).

སྟོན་ཏོག (dōndoò) sm. སྟོན་ཐོག.

སྟོན་ཐ་མ་ (dōn tāma) the 9th month of the Tibetan calendar, the third month of autumn.

སྟོན་ཐེང་ནས་ (dōndeŋnɛ) shung. from the harvest ༑ ཕྱི་ལོ་སྟོན་ཐེང་ནས་ངོ་སྐྱེད་གྲངས་ཚང་འབུལ་རྒྱུ་ We will pay the principal and the interest of the loan from next year's harvest.

སྟོན་ཐོག (dōndɔɔ̀) crops, harvest; va.—སྡུད་ to harvest ༑ སྟོན་ཐོག་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ (They) had a good crop.

སྟོན་ཐོག་བང་བསྡུ་མཉམ་འབྲེལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (dōndɔɔ̀ ŋədu ñāmdree trǖügɔɔ) combine harvester.

སྟོན་ཐོག་སྔ་མ་ (dōndɔɔ̀ ŋāma) the first harvest (if there are two in a year).

སྟོན་ཐོག་ཕྱི་མ་ (dōndɔɔ̀ cīmə) the second harvest (if there are two in a year).

སྟོན་ཐའི་སྐང་ཚད་ (dōndɛ ga̱ndzɛɛ̀) middle of the 9th Tibetan month.

སྟོན་ཐའི་དབུགས་ཐོབ་ (dōtɛ ūgdob) the beginning of the 9th Tibetan month.

སྟོན་དུས་ (dōndüü) autumn, fall.

སྟོན་འདེབས་ (dōndeb) autumn planting; va.—བྱེད་.

སྟོན་དོད་ (dōndö̀ö) money given in lieu of the actual provisions for a party/ feast/ banquet.

སྟོན་སྡུད་ (dōndüü) autumn harvesting; va.—བྱེད་.

སྟོན་སྡུད་འོས་ལངས་ (dōndüü ö̱ölaŋ) sm. སྟོན་བསྡུའི་འོས་ལངས་.

སྟོན་བསྡུ་ (dōndu) va. to harvest.

སྟོན་བསྡུའི་འོས་ལངས་ (dōndü ö̱ölaŋ) the Autumn Harvest Uprising (an armed uprising led by Mao Zedong in 1927 in Hunan-Jiangxi Provinces).

སྟོན་བསྡུས་ (dōndüü) p. of སྟོན་བསྡུ་.

སྟོན་ནམ་ (dōnnam) 1. autumn night. 2. sm. སྟོན་གནམ་.

སྟོན་ནས་ (dōnnɛ) autumn barley.

སྟོན་གནམ་ (dōnnam) 1. the autumn sky. 2. the

autumn climate/ weather.

སྟོན་པ་ (dõmba) 1. the Buddha. 2. a religious teacher/ prophet.

སྟོན་པ་པོ་ (dõmbabo) 1. teacher of religion. 2. guide, scout.

སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ (dõmba shẽnrəb) the name of the founder of the Bon religion.

སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ (dõmba shãggya tũbbə) Shakyamuni Buddha.

སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་ (dõmba yeshu) Jesus.

སྟོན་པ་ཡེ་ཤུའི་འཁྲུངས་སྐར་ (dõmba yeshü trũŋgar) Christmas [Lit. the birthday of Jesus].

སྟོན་པའི་ཆོས་ལུགས་ (dõmbɛ cõõluù) Buddhism, the Buddhist religion.

སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ (dõmbɛ dɛ̃mba) the doctrine of the Buddha, Buddhism.

སྟོན་པའི་དབུ་ལ་བྱིས་པའི་ལག་རྩེད་ (dõmbɛ ũla cĩibɛ lagdzeè) ordinary people insulting/ demeaning high ranking people [Lit. children playing with the Buddha's head].

སྟོན་པའི་མཛད་པ་དུས་ཆེན་བཞི་ (dõmbɛ dzɛ̃ɛ̀ba tü̃jẽnshi) four main religious festivals commemorating: the Buddha's coming down from realms of gods, his first teaching of the doctrine, his performing of miracles, and his obtaining enlightenment.

སྟོན་དཔྱིད་ (dõnjiì) autumn and spring.

སྟོན་དཔྱིད་ནི་བསྐྱལ་ (dõnjiì ni gyɛ̃ɛ) having enough food to last from autumn through spring.

སྟོན་སྤྲིན་ (dõndrin) autumn clouds.

སྟོན་བལ་ (dõmpɛɛ) wool that is sheared during autumn.

སྟོན་བྱུང་ (dõnjuŋ) shung. the yield from the harvest ¶ ཆུ་སྤྲེ་ལོའི་སྟོན་བྱུང་རྩྭ་འབྲུ་རྣམས་བསྡུ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ The yield in grain and hay of the Water Monkey Year shall be stored.

སྟོན་འབབ་ (dõmbəb) the yield from the harvest ¶ ད་ལོ་སྟོན་འབབ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ This year we had a great harvest yield.

སྟོན་འབྲས་ (dõndrɛɛ̀) sm. སྟོན་ཐོག.

སྟོན་འབྲས་གཏད་འཇོག (dõndrɛɛ̀ dã jɔɔ̀) shung. an autumn harvest that has been pledged as security/ pawn for repayment of a loan that was received.

སྟོན་འབྲས་བསྡུས་མཚམས་ (dõndrɛɛ̀ dü̃ndzam) shung. sm. སྟོན་སྨིང་ནས་.

སྟོན་འབྲས་ཚར་མ་ (dõndrɛɛ̀ tsãrma) harvested grain with the grain still attached to the stalks.

སྟོན་འབྲིང་ (dõndriŋ) the 8th Tibetan month, the middle month of Autumn.

སྟོན་འབྲིང་དབུགས་ཐོབ་ (dõndriŋ ũùdob) beginning of the 8th (the middle) month of the Tibetan calendar.

སྟོན་མ་དབྱར་ (dõnmayar) the transition period between summer and fall.

སྟོན་མིན་ (dõnmin) the Chinese monk Mahayana who taught Buddhism in Tibet during the reign of Trisong Detsen.

སྟོན་མོ་ (dõnmo) 1. banquet, feast; va.—འདྲེན་; —གཉེར་; —འགྱེད་; —གཏོང་ to give a banquet. 2. a show, a performance (usu. with food); va.—འགྱེད་; —གཏོང་ to give a show/ performance (usu. with food).

སྟོན་རྨོ་ (dõnmo) sm. སྟོན་རྨོས་.

སྟོན་རྨོད་ (dõnmöö) sm. སྟོན་རྨོས་.

སྟོན་རྨོས་ (dõnmöö) autumn plowing; va.—རྒྱག.

སྟོན་སྨད་ (dõnmɛɛ̀) sm. སྟོན་མཇུག.

སྟོན་སྨིན་ལོ་ཏོག (dõnmin lodoò) crops that ripen in autumn.

སྟོན་རྩེན་རྩོད་པ་ (dõndzen dzõõba) the great religious debate that took place during the time of Trisong Detsen between the Chinese and Indian forms of Buddhism.

སྟོན་ཚད་ (dõndzɛɛ̀) autumn heat, the heat characteristics of autumn.

སྟོན་ཚིག (dõndziì) predicate.

སྟོན་ཚུགས་ (dõndzuù) the beginning of autumn.

སྟོན་མཚམས་ (dõndzam) shung. sm. སྟོན་སྨིང་ནས་.

སྟོན་མཚེར་ (dõndzer) autumn camp/ dwelling.

སྟོན་ཞོད་ (dõnshöö) autumn rainfall.

སྟོན་གཞུག (dõnshuù) sm. སྟོན་མཇུག.

སྟོན་ཟས་ཁ་སྦེ་དུས་སྦལ་ཁ་འགྲིག (dõnsɛɛ̀ kãcedüü bɛɛ kãdrig) to be not ready to make use of an opportunity [Lit. when there is lots of autumn food, the frog's mouth is stuck closed].

སྟོན་ཟུག (dõnsug) the beginning of autumn.

སྟོན་ཟླ་ (dõnda) an autumn month (the Tibetan 7th, 8th and 9th months).

སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ (dõnda tãjuŋ) the last month of autumn, the 9th Tibetan month.

སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པ་ (dõnda driŋjuŋ) the middle month of autumn, the 8th Tibetan month.

སྟོན་ཟླ་ར་བ་ (dõnda rawa) the first month of autumn, the 7th Tibetan month.

སྟོན་ཡུར་ (dõnyur) irrigation done in autumn.

སྟོན་གཡོག (dõnyɔɔ̀) workers hired for the period of fall harvest.

སྟོན་ར་བ་ (dõn rawa) sm. སྟོན་ཟླ་ར་བ་.

སྟོན་རའི་སྐང་ཚད་ (dõnrɛ gaŋdzɛɛ̀) the middle of the 7th Tibetan month.

སྟོན་རའི་དབུགས་ཐོབ་ (dõnrɛ ũùdob) the beginning of the 7th month of the Tibetan calendar.

སྟོན་ལས་ (dõnlɛɛ̀) work done during autumn.

སྟོན་ལྷུང་ (dõnluŋ) sm. སྟོན་ལྷགས་.

སྟོན་ལོག (dõnlɔɔ̀) turning over the soil in autumn; va.—རྒྱག.

སྟོན་ཤེད་ (dõnsheè) the sheen of livestock in autumn, the fatty state of animals in autumn.

སྟོན་གཤོལ་ (dõnshöö) plow used in autumn.

སྟོན་བསིལ་ (dõnsii) a cool autumn day.

སྟོན་ལྷགས་ (dõnlhaà) autumn winds.

སྟོབ་ p. བསྟབས་; f. བསྟབ་; imp. སྟོབས་ (dõb) va. to give/ offer sth. ¶ སྐུ་མགྲོན་ཚོར་གསོལ་ཚིགས་བསྟབས་པ་རེད་ (They) gave food to the guests.

སྟོབས་ (dõb) strength, force, power ¶ སྟོབས་ཆེ་ Great strength. 2. imp. of སྟོབ་.

སྟོབས་ཀྱིས་ (dõbgi) with or by strength/ force/ power, because ¶ སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་བོ་རྣམས་མནན་པ་རེད་ By force (they) subdued the enemy. ¶ རིག་པ་རྩེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་ཁོང་དུ་འཆུད་བདེ་བ་ Because (by the power) of being intelligent it is easy for (him) to study.

སྟོབས་སྐྱེད་ (dõb gyẽè) vi. to increase physical strength or weight or power.

སྟོབས་བསྐྱེད་སྨན་ (dõbgyeèmɛn) vitamin.

སྟོབས་རྒྱས་ (dõbgyɛɛ̀) 1. sm. སྟོབས་སྐྱེད་. 2. man's name.

སྟོབས་རྒྱུ་ (dõbgyu) a type of nāga.

སྟོབས་འགྱེད་ (dõngyeè) test/ contest of strength.

སྟོབས་ངན་ (dõnŋɛn) weak, frail.

སྟོབས་ཅན་ (dõnjɛn) sm. སྟོབས་ལྡན་.

སྟོབས་ཆུང་ (dõbjuŋ) weak, powerless.

སྟོབས་ཆེ་ (dõbce) great strength/ power/ might ¶ སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ A powerful country.

སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ (dõn cĩjuŋ) 1. degree or level or amount of strength/ power ¶ དམག་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ག་འདྲ་ཡོད་དམ་ Militarily, how powerful is India? 2. size of a person ¶ བུ་སྤུན་དེ་གཉིས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཙང་ཕྱུ་པ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག Because the two brothers are different in size, different size clothing needs to be made. 3. wealth ¶ མི་ཚང་དེ་གཉིས་དབར་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཞེ་དྲག་ཤོར་བཞག There is a big difference in the size (wealth) of these two families.

སྟོབས་ཆེན་ (dõbjen) sm. སྟོབས་ཆེ་.

སྟོབས་ཆེན་ཁྱུང་དཀར་ (dõbcen kyũŋgar) unrivaled power/ strength.

སྟོབས་ཆེན་པོ་ (dõb cẽmbo) 1. sm. སྟོབས་ཆེ་. 2. stout, well built.

སྟོབས་ཆེར་གཏོང་ (dõbcer dõŋ) va. to strengthen, to

increase power/ strength/ force.

སྟོབས་ཉམས་ (dōb ñam) vi. to get dissipated in strength.

སྟོབས་མཉམ་ (dōbñam) equal in strength.

སྟོབས་ལྡན་ (dōbdɛn) powerful, strong ¶ སྟོབས་ལྡན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ Powerful socialist states.

སྟོབས་ལྡན་པོངས་ཆུང་ (dōbdɛn poŋjuŋ) short but strong/ powerful.

སྟོབས་ལྡན་ཟིལ་ཤུགས་ (dōbdɛn siishuù) powerful and fierce.

སྟོབས་ནག (dōbnaà) sm. ལས་ནག.

སྟོབས་ནུས་ (dōbnüü) strength, power, energy.

སྟོབས་སྣོན་དཔུང་གསར་ (dōbnön būŋsar) fresh troops, reinforcements.

སྟོབས་པོ་ཆེ་ (dōbboce) 1. sm. སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་. 2. a wrathful deity. 3. name of a sutra.

སྟོབས་བྲི་ (dōbdri) sm. སྟོབས་ཉམས་.

སྟོབས་འབྱོར་ (dōmjɔɔ) 1. power and wealth/ prosperity. 2. a man's name.

སྟོབས་འབྱོར་དར་རྒྱས་ (dōmjɔɔ targyɛɛ) strong/ powerful and developed.

སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པ་ (dōmjɔɔ dɛmba) sm. སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་བ་.

སྟོབས་མེད་ (dōbmeè) sm. སྟོབས་ཆུང་.

སྟོབས་མེད་འབྱོར་བྲལ་ (dōbmeè jɔɔdrɛɛ) physically and materially weak/ poor.

སྟོབས་རྩལ་ (dōbdzɛɛ) sports that test power and strength; va.—འགྲན་ to compete in power and strength.

སྟོབས་རྩལ་ཆེན་པོ་ (dōbdzɛɛ cēmbo) one who is skilled in sports/ martial arts/ riding/ etc.

སྟོབས་རྩལ་བ་ (dōbdzɛɛwa) sm. སྟོབས་རྩལ་ཆེན་པོ་.

སྟོབས་ཚད་ (dōbdzɛ̀ɛ) the degree/ amount of strength.

སྟོབས་མཚུངས་པ་ (dōb tsūŋbə) a balance of power/ strength.

སྟོབས་ཞན་ (dōbshɛn) sm. སྟོབས་ཆུང་.

སྟོབས་ཞན་ཤུགས་མེད་ (dōbshɛn shūgmeè) weak, feeble.

སྟོབས་ཟད་ (dōbsɛ̀ɛ) sm. སྟོབས་ཉམས་.

སྟོབས་བཟང་ (dōbsaŋ) sm. སྟོབས་ཆེན་.

སྟོབས་རལ་ཆེན་པོ་ (dōbrɛɛ cēmbo) sm. སྟོབས་རྩལ་ཆེན་པོ་.

སྟོབས་ཤུགས་ (dōbshuù) strength, force, power; va.—སྤེལ་ to develop/ increase strength or power; vi.—འཕེལ་ to have strength/ power get developed; vi.—གུད་; —ཉམས་; —ཆག to have power/ strength decline; vi.—ཟད་ to have one's strength/ power fade/ wear out; vi.—རྫོགས་ to have one's power/ strength be used up/ exhausted ¶ འཐབ་འཛིང་གི་སྟོབས་ཤུགས་ Fighting strength. ¶ དམག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བ་རེད་ (They) developed into a powerful military force.

སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྤེལ་ཡུལ་ (dōbshuùgi bēlyüü) sm. སྟོབས་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་.

སྟོབས་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་ (dōbshuù kyəbgoŋ) sphere of influence.

སྟོབས་ཤུགས་གུད་ (dōbshuù güü) vi. to decline in strength/ force/ power.

སྟོབས་ཤུགས་གསོ་སྐྱོང་ (dōbshuù sōgyoŋ) nurturing or conserving strength/ power; va.—བྱེད་.

སྟོབས་ཤེད་ (dōbsheè) sm. སྟོབས་ཤུགས་.

སྟོབས་གསར་དཔུང་སྡེ་ (dōbsar būŋde) sm. སྟོབས་གསར་དམག་དཔུང་.

སྟོབས་གསར་དམག་དཔུང་ (dōbsar māgbuŋ) reinforcements, fresh troops.

སྟོར་ (dɔ̄ɔ) sm. གཏོར་.

སྟོར་རྐྱེན་ (dɔ̄ɔgyen) sm. གཏོར་རྐྱེན་.

སྟོར་ཁང་ (dɔ̄ɔguŋ) sm. གཏོར་ཁང་.

སྟོར་བརླག (dɔ̄ɔlaà) sm. གཏོར་བརླག.

བརྟ་: p. **བརྟས་** or **རྟས་**; f. **བརྟ་** (dā) 1. vi. to grow (in strength/ power/ size) ¶ ཁོའི་ལུས་སྟོབས་བརྟས་བཞག His physical strength/ stature has grown. 2. vi. to be/ get happy ¶ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་འབྱོར་བ་ཡོད་སྤྲོ་བརྟས་ I am happy tthat your letter arrived.

བརྟག (dāà) 1. f. of རྟོག. 2. va. to examine, to study, to research ¶ གནད་དོན་ཐག་མ་བཅད་གོང་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་པ་རེད་ (One) must investigate the matter well before deciding.

བརྟག་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ (dāgdəbgi nāmshɛɛ) sm. བརྟག་ཐབས་སྨྲ་བ་.

བརྟག་ཐབས་སྨྲ་བ་ (dāgdəb māwa) 1. way of examining/ studying. 2. methodology ¶ འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་བརྟག་ཐབས་སྨྲ་བ་ A bourgeoise methodology.

བརྟག་ཐབས་རིག་པ་ (dāgdəb rigbə) 1. the science of diagnosing. 2. the science of methodology.

བརྟག་པ་ (dāgba) divination; va.—གནང་; —ཞུ་ to ask for divination (usu. from a lama).

བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་ (dāgba tārsuŋ) suppositional/ conjectural clause.

བརྟག་དཔྱད་ (dāgjɛ̀ɛ) study, research, examination; va.—བྱེད་ ¶ མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་ One should study the theories of Mao Zedong.

བརྟག་དཔྱད་ཐིག་ལེན་ (dāgjɛ̀ɛ tīglen) surveying; va.—བྱེད་.

བརྟག་དཔྱད་ཐིག་ལེན་པ་ (dāgjɛ̀ɛ tīglenba) surveyor.

བརྟག་དཔྱད་སྡེ་ཚན་ (dāgjɛ̀ɛ dedzɛn) research unit/ department.

བརྟག་དཔྱད་པ་ (dāgjɛ̀ɛba) analyst, researcher ¶ རྫས་འགྱུར་བརྟག་དཔྱད་པ་ Chemical analyst.

བརྟག་དཔྱད་ཚད་ལེན་ (dāgjɛ̀ɛ tsɛ̄ɛlen) sm. བརྟག་དཔྱད་ཐིག་ལེན་.

བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག (dāgjɛ̀ɛ shimjuù) sm. བརྟག་དཔྱད་.

བརྟག་དཔྱད་ལས་ཁུངས་ (dāgjɛ̀ɛ lɛ̀ɛguŋ) research institute/ office.

བརྟག་དཔྱད་ལས་རོགས་པ་ (dāgjɛ̀ɛ lɛ̀ɛrɔgba) research assistant.

བརྟག་དཔྱད་སློབ་གྲྭ་ (dāgjɛ̀ɛ lōbdra) research institute/ school.

བརྟག་དཔྱད་ལྷན་ཚོགས་ (dāgjɛ̀ɛ lhēndzoò) research seminar/ meeting.

བརྟག་དཔྱོད་ (dāgjöö) sm. བརྟག་དཔྱད་.

བརྟག་བྱེད་ཡོ་བྱད་ (dāgjɛ̀ɛ yobjɛ̀ɛ) research instrument/ apparatus.

བརྟག་གཞི་ (dəgshi) the study of research.

བརྟག་གཞིག (dəgshii) sm. བརྟག་དཔྱད་.

བརྟག་ཞིབ་ (dəgshib) sm. བརྟག་དཔྱད་.

བརྟག་ཞིབ་མཁས་པ་ (dəgshib kɛ̄ɛba) expert (in research/ investigation) ¶ དམག་པོའི་བརྟག་ཞིབ་མཁས་པ་ Military intelligence expert.

བརྟག་ཞིབ་ཐིག་ལེན་ (dəgshib tīglen) sm. བརྟག་དཔྱད་ཐིག་ལེན་.

བརྟག་ཤོ་ (dāgsho) dice used for divining; va.—རྒྱག.

བརྟགས་ (dāà) p. of རྟོག.

བརྟགས་ཤིང་རྟགས་པ་ (dāgshiŋ dāgba) looking into or investigating thoroughly.

བརྟད་ (dɛ̄ɛ) arc. suddenly.

བརྟད་སྐྱེན་ (dɛ̄ɛgyen) arc. fast, quick.

བརྟན་ (dēn) 1. abbr. of བརྟན་པོ་. 2. p. of རྟེན་.

བརྟནར་ (dēnbar) shung. abbr. of བརྟན་པར་.

བརྟན་སྐར་ (dēngar) fixed stars (in Tibetan astrology).

བརྟན་སྐྱོད་ (dēngyöö) sm. བརྟན་འགྲོ་.

བརྟན་གྲངས་ (dēndraŋ) a constant (in math).

བརྟན་འགྲོ་ (dēndro) proceeding step-by-step, going or advancing steadily/ stably; va.—བྱེད་ ¶ ལས་དོན་མཐའ་དག་རིམ་པར་དུ་བརྟན་འགྲོ་བྱེད་དགོས་ (You) must do all the work step-by-step.

བརྟན་ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ (dēnjiŋ gyurwə meèba) firm and unchanging, steadfast and invariable/ unswerving.

བརྟན་འཇགས་ (dēnjaà) sm. གཏན་འཇགས་.

བརྟན་བརྟན་ (dēndɛn) sm. བརྟན་པོ་.

བརྟན་བརྟན་ཏིག་ཏིག (dēndɛn dīgdii) sm. ཏན་ཏན་ཏིག་ཏིག.

བརྟན་ལྡན་ (dɛ̄ndɛn) sm. བརྟན་པོ་.

བརྟན་གནས་ (dɛ̄nnɛ̀ɛ̀) sm. བརྟན་ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་.

བརྟན་གནས་ཡར་རྒྱས་ (dɛ̄nnɛ̀ɛ̀ yargyɛ̀ɛ̀) stable development.

བརྟན་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (dɛ̄nba nȫȫgi jigden) the physical world.

བརྟན་པོ་ (dɛ̄mbo) firm, steady, stable; va.—བཟོ་ to make sth. steady/ firm ¶ ཀུབ་སྟེགས་འདི་བརྟན་པོ་མི་འདུག This chair isn't steady.

བརྟན་པོ་མེད་པ་ (dɛ̄mbo me̱èba) unstable.

བརྟན་པོར་གནས་ (dɛ̄mbor nɛ̀ɛ̀) vi. to be firm/ steady/ stable, to exist stably/ firmly ¶ བརྟན་པོར་གནས་པའི་གཞུང་ A stable government.

བརྟན་པོར་ལངས་ (dɛ̄mbor la̱ŋ) vi. to maintain a firm stand, to stand firmly ¶ ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་པའི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་བརྟན་པོར་ལངས་ཡོད་པ་རེད་ He stands firmly regarding the position of his party.

བརྟན་མ་ (dɛ̄nma) 1. female protector deity ¶ བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ The twelve female protector deities. 2. sm. ཀ་གདན་.

བརྟན་འཛིན་ (dɛ̄ndzin) sm. བརྟན་བཟུང་.

བརྟན་ཞིང་བརླིང་བ་ (dɛ̄nshiŋ lı̄ŋwə) sm. བརྟན་བརླིང་.

བརྟན་བཞུགས་ (dɛ̄nshuù) long life; va.—བཀུག; —འབུལ་ to do a ritual for sb's long life ¶ མི་དམངས་ཚོས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་བ་རེད་ The people did a ritual for the long life of the Dalai Lama.

བརྟན་བཟུང་ (dɛ̄nsuŋ) holding firmly, adhering to; va.—བྱེད་ to hold firmly, to adhere to ¶ ས་ཆ་དེ་དགྲ་བོས་བརྟན་བཟུང་བྱས་འདུག That place is being held firmly by the enemy.

བརྟན་གཡོ་ (dɛ̄nyo) the physical world and the sentient beings in it.

བརྟན་བརླིང་ (dɛ̄nliŋ) stable, secure, calm, peaceful (for places); reliable, steady/ steadfast (for people) ¶ དེང་སང་ཡུལ་དེའི་ནང་བརྟན་བརླིང་གི་རྣམ་པ་ཐོན་འདུག These days there is an appearance of peacefulness in that area.

བརྟན་བརླིང་དཔའ་མཛངས་ (dɛ̄nliŋ bādzaŋ) steadfast and brave.

བརྟན་བཤིག (dɛ̄nshiì) sm. བསྟན་བཤིག.

བརྟན་སྲུང་ (dɛ̄nsuŋ) security, defence, guarding ¶ རྒྱལ་ཁབ་བརྟན་སྲུང་ National security.

བརྟན་ལྷིང་ (dɛ̄nlhiŋ) calm, peaceful.

བརྟན་ལྷིང་མཐུན་སྒྲིལ་ (dɛ̄nlhiŋ tǖndrii) peace and harmony.

བརྟབ་ (dəb) f. of རྟབ་.

བརྟབས་ (dəb) p. of རྟབ་.

བརྟས་ (dɛ̀ɛ̀) p. of བརྟ་.

བརྟབས་བརྟབས་བུ་ (dəbdəbsu) sm. རྟབ་རྟོབ་པོ་.

བརྟུན་པ་ (dūmbə) diligent, industrious, hardworking; va.—སྐྱེད་ to be diligent/ industrious/ hardworking.

བརྟུལ་ཕོད་ (dǖübȫȫ) sm. རྟུལ་ཕོད་.

བརྟུལ་ཕོད་ཅན་ (dǖübȫȫjɛn) sm. རྟུལ་ཕོད་ཅན་.

བརྟུལ་ (dǖǖ) 1. p. and f. of རྟུལ་. 2. smooth, soft. 3. shung. a traditional volume measure that is less than a དན་.

བརྟུལ་བ་བརྟན་པ་ (dǖǖwə dɛ̄mba) unchangeable zeal.

བརྟུལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ (dǖǖwɛ ŋa̱ŋdzǖüjɛn) gentle, humble.

བརྟུལ་ཞུགས་ (dǖǖshuù) 1. ascetic practices. 2. pretending to be sth. ¶ ཁོང་མཁས་པ་ཡིན་ཀྱང་གླེན་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ Even though he is an expert, he is sb. who pretends that he is a fool.

བརྟུལ་ཞུགས་མ་ (dǖǖshugmə) woman/ lady of the house.

བརྟུལ་ཟུར་ (dǖǖsur) obtuse angle (in math).

བརྟེན་ (tēn) 1. p. of རྟེན་. 2. (dat.-loc. + —) due to, because of, on account of ¶ ཁོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ Because he went to Lhasa ¶ བདུན་རེའི་གསར་ཤོག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད་ The people's knowledge has improved because of the weekly newspaper. 3. (dat.-loc. + —) depending on, based on ¶ ཐོག་མར་ཚང་མས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྙམ་པ་རེད་ At first everyone thought that if (they) depend on machines (they) will be able to catch up (in development).

བརྟེན་བསྐོར་ (dēŋgɔɔ) sm. རྟེན་འཁོར་.

བརྟེན་གནས་ (dēnnɛ̀ɛ̀) basis, foundation.

བརྟེན་པས་ (dēmbɛ̀ɛ̀) 1. sm. བརྟན་. 2. as per, as for (used with lists) ¶ སློབ་སྤྱིར་བརྟེན་པས་ཁང་པའི་ཐོག་ཟླ་རེར་ཕོགས་སྒོར་ ༥༠༠ སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ On top of providing the school principal a house, (they) give him 500 dollars a month.

བརྟེན་ཡུལ་ (dēnyüü) 1. sm. བརྟེན་གནས་. 2. permanent home ¶ བརྟེན་ཡུལ་མེད་པ་ Homeless.

བརྟེན་ས་ (dēnsa) sm. བརྟེན་ཡུལ་.

བརྟོད་ (dȫȫ) p. and f. of རྟོད་.

བརྟོལ་ (dȫȫ) p. and of རྟོལ་.

བལྟ་ (dā) f. of ལྟ་.

བལྟ་བསྐོར་ (dāgɔɔ) sm. ལྟ་སྐོར་.

བལྟ་སྐྱོང་ (dāgyoŋ) sm. ལྟ་སྐྱོང་.

བལྟ་བསྐྱོད་ (dāgyöö) sm. ལྟ་བསྐྱོད་.

བལྟ་མཉམ་ (dāñam) sm. ལྟ་མཉམ་.

བལྟ་རྟོགས་ (dādɔɔ) sm. ལྟ་རྟོགས་.

བལྟ་བསྡུར་ (dādur) looking and comparing; va.—བྱེད་.

བལྟ་དཔེ་ (dābe) book sample.

བལྟ་ཕྱོགས་ (dājɔ̀ɔ̀) sm. ལྟ་ཚུལ་.

བལྟ་བས་ཁོང་ཁྲོ་བ་ (dāwɛ kōŋdrowa) vi. to become angry the moment (one) lays eyes on sth.

བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་ (dāwɛ cōg mi̱ shēè) even though one looks at sth., one is not content/ satisfied ¶ བུད་མེད་དེ་བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་འདུག No matter (how much) one looks at that woman, one is never tired of looking (i.e., she is very beautiful).

བལྟ་བྱ་ (dāja) sth. to be looked at ¶ ཕྲུ་གུ་ཚོར་གློག་བརྙན་བལྟ་བྱ་ཡག་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ The children need a good movie to see.

བལྟ་རྩ་ (dādza) a vein on the wrist (where Tibetan doctors feel the pulse).

བལྟ་ཚོད་ (dādzoò) sm. ལྟ་ཚོད་.

བལྟ་ཞིབ་ (dəshib) sm. ལྟ་ཞིབ་.

བལྟ་ཤེད་ (dāsheè) sm. ལྟ་ཤེད་.

བལྟ་བཤེར་ (dāsher) sm. ལྟ་བཤེར་.

བལྟབ་ (dəb) f. of ལྟབ་.

བལྟབས་ (dəb) p. of ལྟབ་.

བལྟབས་གཉེར་ (dəbñer) sm. ལྟབ་གཉེར་.

བལྟབས་དྲིལ་ (dəbdrii) a bundle/ roll (of sth.).

བལྟབས་མཛེས་ (dəbdzeè) creases (made on garments).

བལྟབས་རིལ་ (dəbrii) 1. a roller used in making woodblock prints (of Tibetan manuscripts). 2. sm. བལྟབས་དྲིལ་.

བལྟམས་ (dām) vi. to be born (h.).

བལྟས་ (dɛ̄ɛ̀) 1. p. of བལྟ་. 2. imp. of ལྟ་. 3. (མ་ + — + པར་) disregarding, regardless of, irrespective ¶ ཨུ་རུ་སུའི་བསམ་ཚུལ་ལེགས་ཉེས་ལ་མ་བལྟོས་པར་ Disregarding the opinion of Russia. ¶ དཀའ་ངལ་ཆེན་པོར་མ་བལྟོས་པར་ཁོང་གིས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Regardless of the difficulties, he is working. 4. depending/ basing on sth. ¶ བཟོ་གྲྭ་རྙིང་པ་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཟོ་གྲྭ་གསར་པ་དེ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད་ By basing things on the old factory, the new factory improved.

བལྟས་བལྟས་རིག་རིག (dɛ̀ɛ̀dɛ̀ɛ̀ ri̱grig) looking all around.

བལྟས་སྡོད་ (dɛ̀ɛ̀döö) va. to sit/ stay watching or looking at sth.

བལྟས་ན་ (dɛ̀ɛ̀na) sm. ངས་བལྟས་ན་.

བལྟེབས་ (dēb) p. of ལྟེབ་.

བལྟོས་ (dȫȫ) sm. ལྟོས་.

བལྟོས་གྲུབ་ (dȫȫdrub) relativity.

བལྟོས་བཅས་ (dȫȫjɛ̀ɛ̀) 1. sm. བལྟོས་གྲུབ་. 2. supporters, followers. 3. sb. or sth. upon which

one depends.

བལྟོས་བཅས་ཀྱི་བདེན་དོན་ (dōōjɛɛ̀gi dḛndön) relative truth.

བལྟོས་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (dōōjɛɛ̀gi rḁŋshin) relativity, relativism.

བལྟོས་བཅས་ཀྱི་དབུལ་པོ་ (dōōjɛɛ̀gi ǖūbu) relative poverty.

བལྟོས་བཅས་སྨྲ་བ་ (dōōjɛɛ̀ māwa) theory of relativity.

བལྟོས་ཆོས་ (dōōcöö) a dependent, a person who depends on sb.

བལྟོས་འཇོག་ (dɛɛ̀jɔɔ̀) sm. བལྟས་གྲུབ་.

བལྟོས་ཕྱོགས་ (dōōjɔɔ̀) a group that is partial, supporters ¶ ར་སྒྲེང་གི་ལྟོས་ཕྱོགས་ Reting's supporters (the group that was partial to Reting).

བལྟོས་མེད་ (dōōmeè) 1. disregarding, irrespective, regardless ¶ ཡག་ཉེས་ལྟོས་མེད་ Regardless of whether its good or bad. 2. absolute ¶ བལྟོས་མེད་བདེན་དོན་ Absolute truth. 3. sm. བལྟོས་མེད་རྒྱབ་བསྒྱུར་.

བལྟོས་མེད་རྒྱབ་བསྒྱུར་ (dōōmeè gyḁbgyur) shung. having no regard/ respect for sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲིམས་གཞུང་ལ་བལྟོས་མེད་བྱས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བྲོས་པ་རེད་ Showing no respect for the government, he fled abroad.

བལྟོས་མེད་རང་བཞིན་ (dōōmeè rḁŋshin) absoluteness.

བལྟོས་ས་ (dōōsa) person on whom sb. depends.

བལྟོས་ས་བལྟོས་ཆོས་ (dōōsa dōōjöö) depending on and being depended on ¶ ཕ་དང་བུའི་འབྲེལ་བ་ནི་བལྟོས་ས་བལྟོས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ As for the relationship between the father and the son, it is one of dependence and being depended upon.

བསྟང་ (dāŋ) 1. f. of སྟང་. 2. friends, supporters. 3. the essence of sth.

བསྟངས་ (dāŋ) p. of སྟང་.

བསྟོད་ (dɛɛ̀) p. and f. of སྟོད་. 2. abbr. of བསྟན་པ་.

བསྟན་ (dɛ̄n) 1. p. of སྟོན་.

བསྟན་སྐྱོང་ (dɛ̄ngyoŋ) defending the faith/ religion.

བསྟན་དགྲ་ (dɛ̄ndra) one who opposes the dharma, an enemy of the Buddha's teaching.

བསྟན་འགྱུར་ (dɛ̄ngyur) the Tanjur (the collection of 225 volumes of commentary on the Buddha's teachings).

བསྟན་འགྲོ་ (dɛ̄ndro) abbr. Buddhism/ religion/ dharma and sentient beings ¶ བོད་ཁམས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་ To all the sentient beings and the Buddhist religion of Tibet.

བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་མཛད་པ་ (dɛ̄ndro mɛ̄mbɛ dzɛ̱ɛ̀la) shung. deeds that benefit the dharma and sentient beings ¶ བླ་ཕྲེང་གོང་རིམ་ནས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་མཛད་པ་ལར་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་བཟོས་དང་ For the deeds of the previous Lamas that had been beneficial for the dharma and sentient beings, a title of Hotoktu was given as an award.

བསྟན་འགྲོའི་གསོས་ཕན་ (dɛ̄ndrö sōōmɛn) shung. promotion of Buddhism and the benefit of all living beings ¶ བསྟན་འགྲོའི་གསོས་ཕན་དུ་འགྱུར་བའི་བཀའི་ལུང་བཟང་པོ་བསྩལ་བ་སྙི་བོར་ཐེབས་པས་ I learned that (Your Majesty) has issued an order for the promotion of Buddhism and benefit of all living beings.

བསྟན་རྒྱས་གླིང་ (dɛ̄ngyɛɛ̀liŋ) name of an incarnate lama and monastery.

བསྟན་རྒྱུན་ (dɛ̄ngyün) shung. the tradition of teaching the dharma ¶ རང་ལུགས་བསྟན་རྒྱུན་གཙང་མའི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཅི་ཉམས་པ་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ One must keep up with the traditions of performing rituals according to the teaching of the dharma.

བསྟན་འགྲོའི་ (dɛ̄ndro) shung. abbr. of བསྟན་འགྲོའི་.

བསྟན་བཅོས་ (dɛ̄njöö) religious commentary.

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ (dɛ̄njöögi cōōshi) the four types of religious commentary.

བསྟན་བཅོས་འགོ་རྩོམ་ (dɛ̄njöö go̱dzom) the preface of a religious commentary.

བསྟན་བཅོས་ཉེ་སྦྱོར་ (dɛ̄njöö ñe̱jɔɔ) new religious commentary.

བསྟན་ཆོས་ (dɛ̄njöö) sm. བསྟན་བཅོས་.

བསྟན་དོན་མཛད་སྒོ་ (dɛ̄ndön dzɛ̱ɛ̀go) activitie on behalf of religion.

བསྟན་པ་ (dɛ̄mba) religious teachings, the Buddhist dharma; vi.—འཇིག་ to have religious teachings destroyed; va.—བཤིག་ to destroy religion/ Buddhism. ¶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ The teachings of the Buddha.

བསྟན་པ་སྔ་དར་ (dɛ̄mba ŋādar) the first spreading of Buddhism in Tibet (during the time of early kings).

བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ (dɛ̄mba da̱rgyɛɛ̀) the spread of Buddhism.

བསྟན་པ་གནས་པའི་ཞིང་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ (dɛ̄mba nɛ̄ɛ̀bɛ shi̱ŋjɔɔ̀ kyɛ̄ɛ̀barjɛn) shung. a sacred sanctuary where the dharma flourishes.

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ (dɛ̄mba cī̱dar) the latter spread of Buddhism in Tibet.

བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་ (dɛ̄mba dzi̱njeè) shung. holding on to/ adhering to Buddhism.

བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ (dɛ̄mbɛ drö̱nme) great lamas [Lit. the light of Buddhism].

བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ (dɛ̄mbɛ ŋa̱daà) 1. the Buddha. 2. high lamas.

བསྟན་པའི་སྤྱི་རིམ་ (dɛ̄nbɛ jī̱rim) shung. a religious ritual performed for the benefit of Buddhism in general.

བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ (dɛ̄mbɛ nɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀) a calculation which gives Buddhism 5104 years to exist before it dies out.

བསྟན་པའི་རབས་ (dɛ̄mbɛ rḁb) the history of Buddhism.

བསྟན་པའི་གཞི་ (dɛ̄mbɛshi̱) 1. the content of sth. written ¶ རྩོམ་ཡིག་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚན་རིག་རེད་ The main content of the article is science research. 2. the foundation/ root of the dharma.

བསྟན་པར་དམའ་འབེབ་ (dɛ̄nbar mānjin) shung. insulting the dharma ¶ དགོན་ནང་ཆང་ལས་བྱེད་པ་སོགས་བསྟན་པར་དམའ་འབེབ་ཀྱི་བྱ་ངན་ཡིན་པ་ Making ཆང་ in the monastery is a evil deed that insults the dharma.

བསྟན་སྤྱི་ (dɛ̄nji) shung. abbr. of བསྟན་པའི་སྤྱི་རིམ་.

བསྟན་བྱའི་མི་གཙོ་བོ་ (dɛ̄nje mi̱dzowa) main character, leading character, title role.

བསྟན་མ་ (dɛ̄nma) sm. བརྟན་མ་.

བསྟན་མེད་ (dɛ̄nmeè) nothing to show; vi.—དུ་འགྱུར་ to end up having nothing to show for sth.

བསྟན་རྩིས་ (dɛ̄ndzii) astrological calculation for when a high lama or learned scholar will be born.

བསྟན་འཛིན་ (dɛ̄ndzin) holder of the faith/ dharma.

བསྟན་འཛིན་མཁར་རུ་ (dɛ̄ndzin kāru) a standard government volume measure for grains (in ཁལ་) that equaled about 27-33 lbs. for barley.

བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ (dɛ̄ndzin cōōgi gyɛ̱ɛbo) shung. sm. གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་.

བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་ (dɛ̄ndzin gyēēbu) sm. བསྟན་འཛིན་.

བསྟན་ཡོད་ (dɛ̄nyöö) having sth. to show.

བསྟན་རབས་ (dɛ̄nrəb) sm. བསྟན་པའི་རབས་.

བསྟན་ལ་ (dɛ̄nla) shung. abbr. of བསྟན་སྲིད་ལ་རྒྱུ་.

བསྟན་ཤིན་ (dɛ̄nshin) ch. cake, cookie.

བསྟན་བཤིག་ (dɛ̄nshiì) 1. destroyer of the faith/ dharma. 2. a joke, sth. funny; va.—སྐྱོང་ to make a joke, to make people laugh.

བསྟན་བཤིག་འཁྲབ་མཁན་ (dɛ̄nshiì trəbñɛn) clown, comedian.

བསྟན་བཤིག་ལམ་ངན་བྱེད་པོ་ (dɛ̄nshiì la̱mŋɛn cēēbo) shung. person who breaks the rules and sets bad examples ¶ དགེ་བསྐོས་བསྟན་བཤིག་ལམ་ངན་བྱེད་པོ་ཐོར་འདོན་ཁྲིམས་ཉེས་པ་དགོས་གནས་ It seems appropriate that the disciplinary official who himself broke the rules and set a bad example should be exposed and punished.

བསྟན་བཞིག་སློང་མཁན་ (dēnshiì lōŋñɛn) sm. བསྟན་བཞིག་འཁྲབ་མཁན་.
བསྟན་བཞིག་ཚ་པོ་ (dēnshiì tsābo) funny, humorous.
བསྟན་བཞིག་ཟློས་གར་ (dēnshiì dö̱ögar) comedy play/ show.
བསྟན་གཤེད་ (dēnsheè) butcher of religion.
བསྟན་སྲིད་ (dēnsiì) religion and politics (used to express the Tibetan government as a combination of the religious and secular).
བསྟན་སྲིད་བདེ་རིམ་ (dēnsiì de̱rim) shung. religious rituals performed for the benefit of dharma and politics (the government) ¶ བསྟན་སྲིད་བདེ་རིམ་འཕར་མ་རྒྱུན་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་ (You) must perform additional religious rituals for the dharma and government.
བསྟན་སྲིད་སྤྱི་དོན་ (dēnsiì jīdön) religious and secular affairs.
བསྟན་སྲིད་ལ་རྒྱ་ (dēnsiì la̱gya) shung. loyalty to government and religion, loyalty to the Tibetan system of government ¶ ཨམ་བན་གྱིས་གཞུང་དཔོན་འབངས་ཚང་མའི་བསྟན་སྲིད་ལ་རྒྱར་དགོངས་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲིལ་ལྟར་བྱ་གནང་བ་ In consideration with the government leaders and the people's loyalty towards Buddhism and government, the Amban issued the edict in accordance with the Emperor's order.
བསྟན་སྲུང་ (dēnsuŋ) guardian of doctrine/ faith/ religion.
བསྟན་སྲུང་དམག་སྒར་ (dēnsuŋ māàgar) name of the antiChinese-Tibetan rebel organization that began in 1957-58.
བསྟབ་ (dəb) f. of སྟོབ་.
བསྟབ་བསྟབས་ (dəb dəb) va. to give charity.
བསྟབས་ (dəb) p. of སྟོབ་.
བསྟར་ (dār) p. of སྟར་.
བསྟར་སྒྲིག (dārdrig) va. to line up, to place in order, to rank, to arrange in series/ line ¶ སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་སྟར་བསྒྲིགས་ནས་ལངས་བསྡད་འདུག The students have been lined up in accordance with their height.
བསྟར་བསྒྲིགས་ (dār dri̱g) p. of བསྟར་སྒྲིག.
བསྟར་ཆགས་སུ་ (dārjagsu) one after another, continously ¶ ལས་ཀ་འདི་བསྟར་ཆགས་སུ་བྱེད་དགོས་རེད་ (We) have to do this work continously.
བསྟར་པ་ (dārba) row, line (e.g., of houses); va.—སྒྲིག to line up/ order/ arrange in a line/ series ¶ ཁང་པ་བསྟར་པ་དང་པོ་ The first row of houses.
བསྟར་པ་སྒྲིག (dārdrig) sm. བསྟར་སྒྲིག.
བསྟར་པ་ཤིག་ཤིག (dārba shīshii) lined up in a row/ queue/ line; va.—བྱེད་.

བསྟར་ཕྲེང་ (dārdreŋ) line, series, row ¶ ཐང་ཆེན་དུ་སློབ་གྲྭ་བའི་རུ་སྒྲིག་གི་བསྟར་ཕྲེང་མང་པོ་འདུག On a large field there were many rows of students lined up.
བསྟར་འབུལ་ (dār bü̱ü) sm. གཟིགས་འབུལ་བསྟར་.
བསྟར་ལ་བརྒྱུད་ (dārla gyü̱ü) va. to string out in a line/ row, to lay out one after another ¶ མུ་ཏིག་བསྟར་ལ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱན་ཆ་བཟོས་པ་རེད་ (They) strung the pearls and made a necklace.
བསྟར་ཤོག་སྒྲིག (dārshoò dri̱g) sm. བསྟར་སྒྲིག.
བསྟི་ (dī) f. of སྟི་.
བསྟི་ཁང་ (dīgaŋ) home, residence.
བསྟི་ག (dīga) sm. སྟི་ག.
བསྟི་སྟང་ (dīdaŋ) sm. སྟི་སྟང་.
བསྟི་སྟུག་ཚ་པོ་ (dīduù tsābo) fastidious, fussy, stuffy.
བསྟི་གནས་ (dīnɛɛ̀) sm. སྟི་གནས་.
བསྟིང་ (dīŋ) 1. f. of སྟིང་. 2. va. to satirize, to make fun of.
བསྟིང་ཚིག (dīŋtsig) satirical/ sarcastic talk or speech.
བསྟིང་གླེང་ (dīŋlɛɛ̀) sm. བསྟིང་ཚིག.
བསྟིངས་ (dīŋ) p. of སྟིང་.
བསྟིམ་ (dīm) f. of སྟིམ་.
བསྟིམས་ (dīm) p. of སྟིམ་.
བསྟིར་ (dīr) 1. to suffer. 2. sm. བར་མཚམས་.
བསྟིར་མེད་ (dīrmeè) arc. without rest, ceaseless.
བསྟིས་ (dīì) p. of སྟི་.
བསྟུང་ (dūŋ) f. of སྟུང་.
བསྟུངས་ (dūŋ) p. of སྟུང་.
བསྟུད་ (dūù) p. of སྟུད་.
བསྟུད་འཐབ་བསྟུད་རྒྱལ་ (dūùtəb dūùgyɛɛ) successively/ continuously victorious in battle.
བསྟུད་འདེབས་ (dūùdeb) successive sowing/ planting.
བསྟུད་བསྟུད་པར་ (dūù dūùbar) continuously, one after another ¶ ཁོང་ངའི་ནང་དུ་བསྟུད་བསྟུད་པར་སླེབས་བྱུང་ He came to my house continuously.
བསྟུད་བསྟུད་བསྟུད་པར་ (dūù dūù dūùbar) sm. བསྟུད་བསྟུད་པར་.
བསྟུད་པར་ (dūùbar) sm. སྟུད་མར་.
བསྟུད་འཕེན་ (dūù pēn) shooting/ firing continuously.
བསྟུད་མར་ (dūùmar) sm. སྟུད་མར་.
བསྟུད་ལུགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (dūùluù trūūgɔɔ) a continuous molding machine.
བསྟུན་ (dūn) 1. va. to be or act in accordance with ¶ མེ་གོ་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་བསྟུན་ཏེ་ Acting in accordance with the needs of American imperialism. ¶ འགོ་ཁྲིད་དང་བསྟུན་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་རེད་ (You) have to work in accordance with the leaders (views/ orders).

བསྟུན་མཁས་པོ་ (dūn kɛ̄ɛ̀bo) ability to deal and get along with people.
བསྟུན་མཁས་བྱེད་ (dūnkeè ce̱è) va. to deal with people in a cordial and amiable manner.
བསྟུན་ དྲི་ (dūn tri̱) va. to ask someone in a friendly/ cordial manner.
བསྟུན་བསྟུན་བྱེད་ (dūndün ce̱è) sm. བསྟུན་མཁས་བྱེད་.
བསྟེན་ (dēn) 1. va. to study with a teacher ¶ དགེ་རྒན་མང་པོ་བསྟེན་སྟབས་སྦྱང་འབྲས་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་ Because I studied with many teachers I got an excellent result. 2. va. to see a doctor for medical help ¶ ངས་ཁ་ས་ཨེམ་ཆི་བསྟེན་ཙང་ན་ཚ་ཏོག་ཙམ་དྲག་བཞག Because I went to see a doctor yesterday I have gotten a little better. 3. va. to consult, to seek help ¶ ངས་ཚོང་རྒྱག་རྒྱུར་རོགས་པ་མི་གཅིག་བསྟེན་པ་ཡིན་ I sought help from a friend about doing business. 4. va. to seek ¶ བླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་དགོས་རེད་ You should seek refuge in a lama. 5. va. to keep/ raise/ rear ¶ ང་ཚོས་ད་ལོ་ནས་བཟུང་ར་ལུག་བསྟེན་པ་ཡིན་ We raised sheep and goats since this year.
བསྟེན་བཀུར་ (dēngur) va. to consult and respect.
བསྟེན་སྐྱིལ་ (dēngyii) sm. བསྟེན་ཉར་.
བསྟེན་བསྐྱིལ་ (dēngyii) sm. བསྟེན་ཉར་.
བསྟེན་འགོར་ (dēngɔɔ) shung. sm. བསྟེན་ཉར་.
བསྟེན་རྒྱུན་ (dēngyün) shung. tradition of consulting/ worshipping ¶ དེ་སྔ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་སྲུང་མ་དེ་བསྟེན་རྒྱུན་མེད་པ་ Traditionally the government did not consult that protective deity.
བསྟེན་ཉར་ (dēnñar) keeping, raising; va. བསྟེན་ཉར་; —བྱེད་ ¶ མཆོད་ཁང་སོགས་ལ་གཡོག་མོ་བསྟེན་ཉར་མི་ཆོག་པ་ They are not allowed to keep maid servants in places such as in religious temples.
བསྟེར་ (dēr) p. of སྟེར་.
བསྟོངས་ (dōŋ) arc. 1. va. to help. 2. va. to go/ do together.
བསྟོད་ (dȫò) va. to praise, to compliment.
བསྟོད་བཀུར་ (dȫògur) va. to respect and praise.
བསྟོད་གླུ་ (dȫòlu) praise/ compliments/ glorification in song, singing the praises of, celebrating in song; va.—གཏོང་; —ལེན་.
བསྟོད་བསྔགས་ (dȫòŋaà) praising, complimenting; va.—བྱེད་; —ཞུ་.
བསྟོད་གཏམ་ (dȫòdam) words of praise.
བསྟོད་པ་ (dȫòba) sm. བསྟོད་བསྔགས་.
བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྨད་པ་ (dȫòbɛ cālɛɛ̀ mɛ̄ɛ̀ba) style of poem in which there is praise on the surface but which contains hidden meaning that is derogatory.
བསྟོད་ཕྱག (dȫò cāà) praising and prostrating; va.—

འབུལ་.

བསྟོད་དབྱངས་ (dōo̖yaŋ) sm. བསྟོད་གླུ་.

བསྟོད་འབུལ་ (dōmbüü) praising.

བསྟོད་སྨད་ (dōo̖ mɛ̄ɛ̖) praise and denunciation; va.—བྱེད་.

བསྟོད་ཚིག (dōo̖dzii̖) words of praise.

བསྟོད་ཚོགས་ (dōo̖dzɔɔ̖) a book that contains praise to the Buddha or Boddhisatvas.

བསྟོད་འོས་ (dōo̖wöö̖) laudable, commendable, praiseworthy.

བསྟོད་ཡིག (dōo̖yig) testimonial letter, certification of merit.

བསྟོད་བཤད་སྨད་བཤད་ (dōo̖shɛɛ̖ mɛ̄ɛ̖shɛɛ̖) praising people and saying derogatory things about people.

བསྟོད་ར་ (dōo̖ra) sm. བསྟོད་བསྔགས་.

བསྟོད་རེས་ (dōo̖reè) praising one another; va.—བྱེད་.

བསྟོར་འཛིག (dɔ̄njii̖) sm. གཏོར་བཤིག.

ཐ

ཐ་ (tā) 1. the letter ཐ་ (used in alphabetical ordering). 2. abbr. of ཐ་མ་.
ཐ་སྐར་ཟླ་བ་ (tāgar dawa) the 9th month of the Tibetan calendar.
ཐ་སྐྱོ་ (tāgyo) poor.
ཐ་སྐྱོ་པོ་ (tā gyōbo) sm. ཐ་སྐྱོ་.
ཐ་ཁུག (tāguù) tobacco pouch/ bag.
ཐ་ཁེབས་ (tāgeb) tea cozy.
ཐ་ཁེལ་མ་ཀན་ (tā kē ma gēn) Taklamakan Desert.
ཐ་ག་པ་ (tāgaba) weaver.
ཐ་གི་ (tɔ̄gi) 1. arc. peace. 2. arc. a little. 3. arc. essence. 4. arc. distant.
ཐ་གུ་ (tɔ̄gu) small/ thin rope or string.
ཐ་གེ་ (tāge) a little bit, a small amount.
ཐ་གོག (tāgɔɔ̀) barren; va.—འཇོག to leave barren/ uncultivated ¶ ས་ཆ་ཐ་གོག Barren land.
ཐ་གོད་ (tāgöö̀) 1. sm. ཐ་གོག. 2. an unprincipled/ unethical person.
ཐ་གྲས་ (tādrɛɛ̀) 1. the lowest class/ level/ grade ¶ ཞིང་ཁ་ཐ་གྲས་ The lowest (poorest) grade of field. 2. a bad and dishonest/ unreliable person.
ཐ་གྲུ་ (tādru) 1. area, place, country. 2. breadth, width, extension, size ¶ རྒྱ་གར་གྱི་ཐ་གྲུ་ཀུན་ལ་ All over the breadth of India.
ཐ་གཅུང་ (tājuŋ) sm. ཐ་ཆུང་.
ཐ་ཆ་ (tāja) sm. ཐ་ཆད་.
ཐ་ཆད་ (tājɛɛ̀) worst, lowest ¶ རིགས་ངན་ཐ་ཆད་ The lowest of the unclean castes (i.e., harijans). 2. an unprincipled/ unethical person.
ཐ་ཆུང་ (tɔ̄juŋ) 1. the youngest sibling. 2. the last ¶ སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ The last month of fall. 3. pinkie (finger).
ཐ་ཇི་ཁེ་སི་ཏན་ (tā ji kē sī dēn) Tadjikstan.
ཐ་སྙད་ (tāñɛɛ̀) 1. name ¶ ཉི་མ་ལ་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many names for the sun. 2. term, jargon, terminology, concept ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ Political terms.
ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག (tāñɛɛ̀gi dzūglaà) the five sciences in tradition Tibet.
ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་ (tāñɛɛ̀gi shi) the referent meaning of a name/ word.
ཐ་སྙད་མཁན་པོ་ (tāñɛɛ̀ kɛ̄ɛ̀bo) 1. one who indulges in idle/ meaningless talk. 2. a person who first named sth.
ཐ་སྙད་སྟོན་བྱེད་ (tāñɛɛ̀ dõnjeè) 1. a letter. 2. word.
ཐ་སྙད་པ་ (tāñɛɛ̀ba) 1. an ordinary layman (as opposed to a lama, monk). 2. name.
ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཡུལ་ (tāñɛɛ̀ jö̀öyüü) people or things that are named.
ཐ་སྙད་ཙམ་ (tāñɛɛ̀dzam) sm. མིང་ཙམ་.
ཐ་སྙད་གསར་པ་ (tāñɛɛ̀ sārba) new term.
ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་ (tāñɛɛ̀ sārsöö̀) coining new terms; va.—བྱེད་.
ཐ་བརྙས་ (tāñɛɛ̀) sm. བརྙས་བཅོས་.
ཐ་ཐ་ཤི་ (tā tāshi) a kind of rice broth with meat.
ཐ་ཐར་ (tādar) Tatar.
ཐ་ཐལ་ (tātɛɛ) sm. ཐ་མལ་བ་.
ཐ་ཐོར་ (tādɔɔ) 1. a few of sth. scattered around ¶ ལུང་པ་འདིའི་ནང་བོད་མི་ཐ་ཐོར་འདུག There are a few scattered Tibetans in this country. 2. a little bit, not much ¶ ཁོས་དབྱིན་སྐད་ཐ་ཐོར་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག He speaks a little bit of English. 3. shung. a type of food container.
ཐ་དང་ (tādaŋ) the Tha regiment in the traditional Tibetan army.
ཐ་དད་ (tādɛɛ̀) separate, different; vi.—དུ་འགྱུར་ to become separate/ different; va.—བྱེད་ to separate, to divorce; —དུ་གཏོང་ to make sth. separate ¶ མི་མང་དང་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་རེད་ (He) became separated (in his views) from the people. ¶ ཁོ་གཉིས་ཟ་ཚང་ཐ་དད་དུ་སོང་བཞག The couple got divorced. ¶ ཕ་མ་གཉིས་མནའ་མར་དགའ་པོ་མེད་ཙང་བུ་དང་མནའ་མ་ཐ་དད་དུ་བཏང་བཞག Because the parents didn't like the bride (of their son) they have made it so that the son and the bride separated (divorced).
ཐ་དད་པ་ (tādɛɛ̀ba) an active/ transitive verb.
ཐ་དམ་ཚིག (tā tamdzig) oath, pledge, promise.
ཐ་མདའ་ (tānda) the commander/ general of the ཐ་དང་ regiment.
ཐ་ན་ (tāna) 1. even, even so far as, as far as ¶ མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཐ་ན་ཟ་གྱོན་ལ་ཡང་ཁྱད་ཆེན་པོ་འདུག Even so as far as food and clothes are concerned, there was a big difference between the two races. ¶ སྨན་ཁང་ནང་ལ་ཐ་ན་སྨན་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཀྱང་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡོད་ In the hospital, even common medicines are very scarce. 2. roll of cotton cloth. 3. even in the least, in the minimum, in the worst.
ཐ་ཕག (tābaà) plate, dish.
ཐ་སྦྲིན་ (tɔ̄drin) a type of herb.
ཐ་བ་ (tāwa) 1. land (kept) out of cultivation ¶ ས་ཞིང་རྣམས་ལོ་མང་ཐ་བར་ལུས་པ་རེད་ The fields were kept out of cultivation for many years. 2. jealousy, anger.
ཐ་བ་སྐྲ་ཆགས་ (tāwa gyājaà) sm. ཐ་བ་, 1.
ཐ་བ་སྤངས་ (tāwa bāŋ) 1. va. to rid (oneself) of anger. 2. name of a Buddha.
ཐ་བི་འཐིབ་བི་ (tɔ̄bi tībbi) gloomy, overcast (weather).
ཐ་བེ་འཐིབ་བེ་ (tɔ̄bi tībbi) sm. ཐ་བི་འཐིབ་བི་.
ཐ་མ་ (tāma) 1. last, final, end ¶ དེ་རིང་ཚོགས་འདུའི་ཉི་མ་ཐ་མ་རེད་ Today is the final day of the meeting. 2. the worst ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་འཛིན་གྲྭའི་ནང་གི་ཐ་མ་རེད་ The student is the worst in the class.
ཐ་མ་ཁ་ (tāmaka) sm. ཐ་མག.
ཐ་མག (tāmaà) cigarettes, tobacco; va.—འཐེན་ to smoke cigarettes; va.—གཅོད་ to quit smoking.
ཐ་མག་སྒམ་ཆུང་ (tāmaà gɔmjuŋ) a pack of cigarettes.
ཐ་མག་དང་ཆང་རག་མེ་མདའ་བཅས་ཉོ་བེད་བཀག་སྡོམ་ལས་ཁུངས་ (tāmaà daŋ cāŋraà menda jɛ̄ɛ̀ ñobeè gāgdom lɛɛ̀guŋ) Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms (U.S.A.).
ཐ་མག་ཕྲུག་ལྷག (tāmaà drūglhaà) cigarette butt.
ཐ་མག་ཧ་བ་ས་ (tāmaà dɔbsa) ashtray.
ཐ་མག་ནག་པོ་ (tāmaà nagbo) opium.
ཐ་མག་ཞུའི་ཅ་ (tāmaà shueja) tib.ch. cigar.
ཐ་མག་རོ་དོ་ (tāmaà rodo) sm. ཐ་མག་ཕྲུག་ལྷག.
ཐ་མག་རོ་དོ་སླུག་ས་ (tāmaà rodo lūùsɔ) sm. ཐ་མག་ཧ་བ་ས་.
ཐ་མག་ཧྲུའི་ཡོན་ (tāmaà hrūeyön) tib.ch. water pipe (for smoking).
ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ (tāmɛɛgi shemba) attached to worldly things.
ཐ་མལ་སྣང་བ་ (tāmɛɛ nāŋwa) worldly sensations/ feelings.
ཐ་མལ་བ་ (tāmɛɛwa) ordinary, common ¶ ང་མི་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ཡིན་ I am an ordinary person (I have no degrees, titles, etc.). ¶ ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་ཅ་ལག་ཚང་མ་སྤུས་ཀ་ཐ་མལ་བ་རེད་འདུག All of the things in this store are ordinary quality.
ཐ་མལ་བའི་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (tāmɛɛwɛ ŋö̀ödzö riŋluù) vulgar materialism.
ཐ་མལ་བའི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་ (tāmɛɛwɛ cɔ̄bsiì bēnjɔɔ rigbɔ) vulgar political economy.
ཐ་མལ་བའི་ཕྱོགས་ (tāmɛɛwɛ cɔ̄ɔ̀) vulgar, mediocre, ordinary, common.
ཐ་མལ་བའི་འཕེལ་འགྱུར་སྨྲ་བ་ (tāmɛɛwɛ pērgyur māwa) vulgar evolutionism.
ཐ་མི་ཁ་ (tāmigɔ) cigarette; va.—འཐེན་ to smoke.
ཐ་མི་དད་པ་ (tā midɛɛ̀ba) involuntary/ intransitive

verb.

ཐ་དམན་ (tāmɛn) base in quality, lowest quality.

ཐ་ཞིང་ (tədzi) shung. inferior land ༈ ཆུ་འགྲོ་ཡུལ་མེད་པ་ཐ་ཞིང་ནམས་ལ་སོན་ཁལ་ ༥ The inferior fields which can not be watered take 5 khal of seed.

ཐ་ཚིག (tādzii) 1. warning; va.—སྒྲོག; —བྱེད་ to give/ issue/ say/ shout a warning ༈ ཁོ་ཚོར་ཐ་ཚིག་ནན་པོ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ (We) issued a firm warning to them. 2. the conclusion/ decision/ agreement of a discussion ༈ ཁོ་ཚོས་གྲོས་མོལ་བྱས་པའི་ཐ་ཚིག The conclusion of their discussion.

ཐ་ཚིག་རྫིང་མ་ (tādzig dīŋmə) ultimatum.

ཐ་ཚིག་ཡི་གེ་ (tādzig yigi) a written warning.

ཐ་ཞིང་ (tāshiŋ) 1. field where the yield is poor. 2. field that can be used only in alternate years.

ཐ་ཞན་པོ་ (tā shembo) poor, inferior ༈ ཁོ་ཚོའི་ཚོ་བ་ཐ་ཞན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Their livelihood is poor.

ཐ་ར་ར་ (tā rara) 1. sound made by many pebbles/ marbles falling on hard surface. 2. sound of footsteps.

ཐ་ར་ཐོ་རེ་ (tāra tōre) sm. ཐ་རེ་ཐོ་རེ་.

ཐ་རམ་ (tāram) 1. cocongrass. 2. undisciplined/ bad behavior.

ཐ་རིམ་ (tārim) Tarim (Basin).

ཐ་རེ་ཐོ་རེ་ (tāre tōre) scattered, dispersed ༈ ཁང་པ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ་བྱས་ནས་བརྒྱབ་འདུག (They) have built the houses scattered about (not close together).

ཐ་རེ་ཐོར་རེ་ (tāre tōre) sm. ཐ་རེ་ཐོ་རེ་.

ཐ་ལ་ (tāla) sm. ཐལ་བ་.

ཐ་ལི་མཐའ་བཞི་ (tāli tāshi) ash-colored horses/ mules that are four years old.

ཐ་ལེ་ཟུག (tālesug) shung. an outer garment worn by Tibetan government officials during special occasions (over a Mongolian dress).

ཐ་ཤལ་ (tāshɛɛ) 1. bad, inferior, base, low in quality, poor. 2. evil.

ཐ་ཤལ་ཉམ་ཐག (tāshɛɛ ñamdaà) poor ༈ དཔོན་འདིའི་འོག་མི་སེར་ཐ་ཤལ་ཉམ་ཐག་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many poor peasants under this lord.

ཐ་ཤལ་པ་ (tā sheēwa) an inferior (person) ༈ ལོག་སྤྱོད་དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་ཁོ་ཚོ་ཐ་ཤལ་བར་བརྩིས་པ་རེད་ The reactionary ruling class considered them as inferior people.

ཐ་སོན་ (tāsön) shung. lower quality seed used on inferior fields ༈ ཆུ་འགྲོ་ཡུལ་མེད་པ་ཐ་ཞིང་ནམས་ལ་ཐ་སོན་ཁལ་ ༥ ༈ The inferior fields that can not be watered take 5 ཁལ་ of seed.

ཐ་སི་གསར་འགྱུར་ཁང་ (tāsi sōngyugaŋ) TASS news agency.

ཐ་ཧྲི་ཁེན་ (tāhigen) Tashkent.

ཐག (tāà) 1. distance ༈ ཐག་རིང་པོ་ Far. 2. (vb.+ ma. + —) as soon as ༈ ནང་ལ་སླེབས་མ་ཐག As soon as (he) arrived at home. 3. abbr. of ཐག་པ་.

ཐག་དཀར་ (tāggar) shung. rope made from grass/ reed/ hemp.

ཐག་སྐས་ (tāggɛɛ̀) a rope ladder.

ཐག་སྐྱལ་འདྲ་གཟུགས་ (təgüü drəsug) sm.* ཐག་སྐྱལ་འདྲ་གཟུགས་.

ཐག་ཁྱིལ་ལིར་ (tāggyiler) the sound of shooting a slingshot.

ཐག་འཁྱུད་སྔོན་པོ་ (təgyüü ŋōmbo) blue morning glory.

ཐག་འཁྱུད་མེ་ཏོག (təgyüü medoò) morning glory plant, morning glory flower.

ཐག་ཁྲ་ (tāàdra) colored rope, rope woven to have stripes.

ཐག་ཁྲ་སྦྲུལ་མཐོང་ (tāàdra drüüdoŋ) 1. mistaking sth. one sees. 2. beset with imaginary fears [Lit. mistaking a colored/ striped rope for a snake].

ཐག་ཁྲི་ (tāàdri) loom for weaving.

ཐག་གི་ཐུག་གི་ (tāgi tūgi) being a nuisance by touching things (this term is especially used for children); va.—བྱེད་.

ཐག་གིས་ཆོད་ (tāàgi cōò) vi. to be certain/ sure ༈ ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་པ་ཐག་གིས་ཆོད་ (I'm) sure they went to Lhasa.

ཐག་གུ (təgu) a short rope. a thin rope; va.—མཆོང་ to skip/jump rope.

ཐག་གྲུ་ (təgdru) sm. ཐ་གྲུ་.

ཐག་འགྱངས་ (tāàgyaŋ) far, distant.

ཐག་འགྱངས་པོ་ (tāà gyaŋbo) sm. ཐག་འགྱངས་.

ཐག་རྒྱ་ (tāàgya) a rope barricade; va.—འགྲེམ་; —གཏོང་ to set up a rope barrier, to cordon off an area with rope; va.—སྒྲོད་ to take away a rope barrier/ cordon.

ཐག་རྒྱང་ (tāàgyaŋ) a measurement roughly equal to 4 arm lengths.

ཐག་སྐྱལ་འདྲ་གཟུགས་ (təgüü drasug) puppet ༈ ཐག་སྐྱལ་འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ A puppet government.

ཐག་སྒྲ་ (tāgdra) the sound of sth. banging ("tak").

ཐག་གཅོད་ (tāàjöò) a decision; va. ཐག་གཅོད་; —བྱེད་ to decide, to settle ༈ ཁོ་ཚོ་ག་པར་འགྲོ་མིན་ཐག་བཅད་སོང་ They decided where they would go.

ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ (tāàjöò tūbɛ rəŋshin) decisiveness.

ཐག་གཅོད་དམག་འཐབ་ (tāàjöò məgdəb) decisive battle.

ཐག་བཅད་ (tāà jɛ̄ɛ̀) p. of ཐག་གཅོད་.

ཐག་ཁྱིབས་ (tāàjib) a thimble used for sewing ropes.

ཐག་ཆོད་ (tāà cōò) 1. vi. to be decided/ settled/ resolved ༈ སང་ཉིན་ང་ཚོ་འགྲོ་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་པ་རེད་ It's been decided we should go tomorrow. 2. (adj. + —) intensifies adjectival meaning: extremely/ a lot/ the best of the adjective (can also convey "too" ༈ མང་ཐག་ཆོད་ Very many. ༈ ཡག་ཐག་ཆོད་ Extremely good. ༈ གསལ་ཐག་ཆོད་ Extremely clear. ༈ གྲུ་ཉུང་ཐག་ཆོད་སྐབས་ Because there were extremely few boats. ༈ ཕར་རྒོལ་བྱེད་རྒྱུར་དམག་མི་ཉུང་ཐག་ཆོད་བཞག There were too few soldiers to go on the offense. 3. certainly/ definitely ༈ ཁོའི་ནང་ལ་མེ་མདའ་ཡོད་ཐག་ཆོད་རེད་ He definitely has a gun at home. ༈ ཁོ་སོ་པ་ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད་ He is definitely a spy. ༈ ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་ཐག་ཆོད་རེད་ They definitely went to Lhasa.

ཐག་ཆོད་པོ་ (tāà cōòbo) sb. who makes decisions quickly/ decisively.

ཐག་ཆོད་ལྷིང་པོ་ (tāàjöò lhīŋbu) a stable/ secure/ firm decision.

ཐག་མཆོང་ (tāgjoŋ) rope skipping / jumping; va.—རྒྱག to skip/ jump rope.

ཐག་ཉེ་ (tāàñe) near.

ཐག་ཉེ་གོམ་གསུམ་ (tāàñe komsum) extremely close [Lit. near (by) three steps].

ཐག་ཉེ་པོ་ (tāà ñebo) near, close by ༈ ལྷ་ས་འདི་ནས་ཐག་ཉེ་པོ་འདུག Lhasa is close to here.

ཐག་ཉེ་འགྲིམ་མཚུངས་ (tāàñe dreedzuŋ) near, close, convenient ༈ ངའི་སྡོད་ས་དེ་ལས་ཁུངས་དང་ཐག་ཉེ་འགྲིམ་མཚུངས་རེད་ My residence is conveniently near my office.

ཐག་ཉེ་རིང་ཀུན་དུ་ (tāàneriŋ gündu) everywhere [Lit. all over near and far].

ཐག་ཉེ་རུ་ (tāà ñeru) closer, nearer; vi.—འགྲོ་ to go or come closer/ nearer ༈ དམག་འཁྲབ་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The threat of war is coming closer.

ཐག་ཉེ་ས་ (tāà ñesa) a place near by.

ཐག་བསྡུང་ (tāà dūŋ) va. to shorten (e.g., rope, time, travel) ༈ འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་བསྡུང་པ་རེད་ (They) shortened the time of travel.

ཐག་ཐག (tāgdaà) 1. knocking/ tapping on a door, etc.; va.—གཏོང་. 2. a piece of wooden rod used on a grinding stone that controls the flow of grain. 3. sm. ཐག་ཐག་ཐིག་ཐིག.

ཐག་ཐག་ཐིག་ཐིག (tāgdaà dīgdii) exactly right, quickly and on time/ efficiently ༈ མི་འདི་ལས་ཀ་གང་ཡིན་ནའང་ཐག་ཐག་ཐིག་ཐིག་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ Whatever the work, that person is sb. who does things exactly right.

ཐག་ཐིག་འཐེན་ (tāgdig tēn) va. to pull or snap a taut rope/ string (e.g., to make a guideline on the

ground when building a wall).

ཐག་ཐུག (tāgduù) abbr. of ཐག་གི་ཐུག་གི་.

ཐག་ཐུང་ཐུང་ (tāà tūŋduŋ) close, near.

ཐག་མཐུད་ (tāgdüù) joining two pieces of rope together; va.—རྒྱག.

ཐག་འཐེན་ལུས་རྩལ་ (tāgden lüüdzee) tug of war; va.—འགྲན་ to compete in a tug of war.

ཐག་གདང་ (tāgdaŋ) 1. long rope tied from one peg to another that is used to tie up animals. 2. clothes line (made of rope).

ཐག་མདུང་ (tāgduŋ) a rope that is attached to a short spear.

ཐག་སྡོག་རྒྱག (tāgdɔɔ̀ gyaà) sm. ཐག་བསྡོགས་རྒྱག.

ཐག་བསྡོགས་ (tāgdɔɔ̀) coiling a rope into a bundle or ball; va.—རྒྱག.

ཐག་སྣེ་ (tāgne) the end of a rope.

ཐག་པ་ (tāgba) rope, string; va.—རྒྱག; —འཆིང་; —འདོགས་ to tie, to bind (with a rope); va.—གཏོང་ to set up a rope barrier/ cordon; to throw a rope to sb. ༑ཀུན་མ་དེ་ཐག་པ་བརྒྱབ་ནས་ཁྲིད་ཡོང་གི་འདུག (They) tied up the thief and are bringing him here. ༑ལས་ར་པོ་རྒྱག་པའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཐག་པ་བཏང་བཞག (They) have set up a rope barrier all along the construction site.

ཐག་པ་ཆད་ (tāgba cɛ̀ɛ̀) 1. vi. to have a rope snap/ break. 2. vi. to run out of sth. (money, food, etc.) ༑དེང་སང་སྒྲ་མགྲོན་མང་པོ་ཕེབས་ཙང་ཁ་ལག་ཐག་པ་ཆད་སོང་ These days because many guests have come I have run out of food. 3. vi. to be out of touch.

ཐག་པ་འཐེན་ (tāgba tēn) va. to pull a rope.

ཐག་པ་འཐེན་མཁན་ (tāgba tēnñɛn) 1. a pimp. 2. sb. who acts as a go-between in an illicit affair. 3. sb. who is competing in a tug-of-war.

ཐག་པ་འཐེན་པ་ (tāgba tēmba) sm. ཐག་པ་འཐེན་མཁན་.

ཐག་པ་འཐེན་ཤར་རྒྱག (tāgba tēnshar gyaà) va. to engage in a tug-of-war.

ཐག་པ་སྡོག (tāgba dɔɔ̀) va. to pull in/ roll up a rope.

ཐག་པ་བཞི་བསླས་ (tāgba shilɛɛ̀) a rope made of four strands, a 4-ply rope.

ཐག་པས་འདོགས་ (tāgbɛɛ̀ dɔɔ̀) va. to tie with a rope.

ཐག་དཔྱང་ (tāgjoŋ) a rappelling rope; va.— གཏོང་ to let sb. down on a rappelling rope.

ཐག་སྤན་ (tāgbɛn) sm. ཐག་ཕྲན་.

ཐག་སྤྲེལ་གཏོང་ (tāgdree dōŋ) va. to tie several people together with one rope.

ཐག་ཚད་ (tāgdzɛɛ̀) 1. measuring tape/ ruler. 2. length or distance of a rope. 3. sm. ཐག་རྒྱང་.

ཐག་ཞོར་ (tāgshɔɔ) sth. incidental to a main act.

ཐག་ཞོར་རྒྱུན་འདྲུད་ (tāgshɔɔ gyündrüù) sm. ཐག་ཞོར་འབྲེང་འདྲུད་.

ཐག་ཞོར་འབྲེང་འདྲུད་ (tāgshɔɔ dreŋdrüù) associates/ friends/ relatives of sb. getting harmed because of that person; vi.—ཐེབས་; —བྱུང་ to get punished because of one's relations with another ༑ཁོ་སོ་པ་ཡིན་ཙང་བཙོན་ཁང་ལ་ཚུད་པ་མ་ཟད་ ཐག་ཞོར་འབྲེང་འདྲུད་བྱས་ནས་ཉེན་མཚེད་ཡང་བཙོན་ཁང་ལ་ཚུད་པ་རེད་ Because he was a spy not only was he put in prison, but his relatives, because of their relationship with him, were put into prison.

ཐག་ཟམ་ (tāgsam) rope bridge.

ཐག་རིང་ (tāàriŋ) distant, far.

ཐག་རིང་ཁ་པར་ (tāàriŋ kābar) long distance telephone.

ཐག་རིང་གི་འཆར་གཞི་ (tāàriŋgi cāāshi) long term plan.

ཐག་རིང་འགྲོན་པོ་ (tāàriŋ drömbo) a guest/ visitor from a distant place.

ཐག་རིང་ཐུང་ (tāà riŋduŋ) distance ༑ལྷ་ས་བར་དུ་ཐག་རིང་ཐུང་ག་ཚོད་དམ་ How far is it to Lhasa?

ཐག་རིང་ནས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ (tāàriŋnɛ kālo gyur) va. to control remotely or from a distance.

ཐག་རིང་དཔུང་འཇུག (tāàriŋ būŋjuù) expedition (army).

ཐག་རིང་པོ་ (tāà riŋbu) far away, distant ༑ཟ་ཁང་དེ་ཐག་རིང་པོ་འདུག That restaurant is far away.

ཐག་རིང་མོ་ (tāà riŋmu) sm. ཐག་རིང་པོ་.

ཐག་རིང་ཚོད་འཛིན་ (tāàriŋ tsöndzin) sm. ཐག་རིང་ནས་ཁ་ལོ་སྒྱུར་.

ཐག་རིང་ས་ (tāà riŋsə) a place that is far away.

ཐག་ལུང་ (tɔgluŋ) a round wooden buckle/ ring at the end of a rope that is used to tighten the rope.

ཐག་ཤུར་སློད་ (tāgshur lö̃ö) va. to slide down a rope.

ཐགས་ (tāà) 1. weaving; va.—འཐག to weave.

ཐགས་ཀྱི་རྒྱུ་ (tāàgi gyu) warp.

ཐགས་ཀྱི་སྤུན་ (tāàgi bün) woof.

ཐགས་ཀང་ (tāàgaŋ) weaving that is tight.

ཐགས་ཁྲི་ (tɔgdri) loom (for weaving).

ཐགས་མཁན་ (tāàñɛn) weaver.

ཐགས་མཁན་འབུ་ (tāàñɛnbu) spider.

ཐགས་འཁྲུགས་ (tāà drüù) vi. to get tangled up in sth.

ཐགས་གྲུ་གུ་ (tāà drubu) a ball of yarn.

ཐགས་རྒྱུད་ (tɔgyüù) warp.

ཐགས་ཆས་ (tāgjɛɛ̀) weaving implements.

ཐགས་བཏགས་ (tāg dāà) p. of ཐགས་འཐག.

ཐགས་སྒྲིགས་ (tāgdeg) sm. ཐགས་ཁྲི་.

ཐགས་ཐོགས་ (tāgdɔɔ̀) obstacle, hindrance, impediment, obstruction ༑ལམ་ཁག་ལ་ཐགས་ཐོགས་མང་པོ་བྱུང་ (We) encountered many obstacles on the trip (road). ༑ཁོས་ལན་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) answered without any hindrances (fluently).

ཐགས་འཐག (tāà tāà) see ཐགས་.

ཐགས་འཐག་མཁན་ (tāà tāàñɛn) sm. ཐགས་མཁན་.

ཐགས་དམ་ལ་ཞིབ་ཚགས་པ་ (tāgdamla shibdzagba) tightly woven.

ཐགས་དྲུབས་མ་ (tāg drubmə) a woven thanka.

ཐགས་གནས་ (tāgnɛɛ̀) sm. ཐགས་ར་.

ཐགས་སྐལ་མ་ (tāg nɛ̃ɛma) thread, yarn.

ཐགས་བབ་ (tāgbəb) sm. ཁ་བབ་ཙམ་.

ཐགས་ཕྲན་ (tāgdrɛn) va. to arrange the warp (threads) for weaving.

ཐགས་སྤན་ (tāgbɛn) sm. ཐགས་ཕྲན་.

ཐགས་མ་ (tāgma) female weaver.

ཐགས་བཟང་ (tāgsaŋ) well-arranged, well-set-up or laid out.

ཐགས་བཟང་རིས་ (tāg saŋrii) king of the demigods.

ཐགས་ར་ (tɔgri) weaver's workshop, place where weaving is done.

ཐགས་རན་ (tāgrɛn) the lines in woven cloth (from the weaving).

ཐགས་ལ་བབ་ (tāgla bəb) sm. ཁ་བབ་ཙམ་.

ཐགས་ལྷོད་པ་ (tāà lhö̃öba) a loose/ soft weave.

ཐང་ (tāŋ) 1. plain, steppe ༑ཐང་འདིའི་སྟེང་ལ་འབྲོག་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many nomads on this plain. 2. soup ༑མོ་ཐང་འཐུང་གི་འདུག She is drinking soup. 3. liquid medicine that has been brewed. 4. T'ang Dynasty. 5. lightness ༑ནམ་ལངས་ཐང་དཀར་པོ་ཆགས་བཞག The dawn rose and it has become light. 6. vi. to become clear (weather) ༑ཆར་པ་བབས་རྗེས་གནམ་ཐང་བཞག After the rain the sky cleared. 7. sm. ཐེངས་. 8. abbr. of ཐང་ཤིང་.

ཐང་ཀ་ (tāŋga) Tibetan scroll painting (thanka).

ཐང་དཀར་ (tāŋgar) 1. Tibetan white vulture. 2. white pine (a species of pine tree).

ཐང་དཀར་རྒོད་པོ་ (tāŋgar gö̃öbo) sm. ཐང་དཀར་, 1.

ཐང་དཀར་པོ་ (tāŋ gārbo) light, clear, bright.

ཐང་རྒྱལ་ (tāŋgyɛɛ) sm. ཐང་ཁུག.

ཐང་སྐུ་ (tāŋgu) thanka.

ཐང་སྐུ་རྙིང་པ་གྱལ་གཤམ་ (tāŋgu gɛ̃ɛba trɛɛsham) old people are shunted aside [Lit. the old thanka is put at the back of the row].

ཐང་ཁ་ (tāŋga) sm. ཐང་ཀ་.

ཐང་ཁུག (tɔŋgu) skin bag in which Tibetan tsamba is mixed with tea and kneaded for eating; va.—གཡོག a) to mix tsamba in such a bag; b) to dupe/ trick/ deceive sb.; c) to cuckold sb.; vi.—གོན་ to be duped/ tricked/ deceived; vi. to be/ get cuckolded.

ཐང་ཁུལ་ (tāŋgüü) a flat area, a plain/ steppe area.
ཐང་ཁྲག (tāŋdraà) sap from a pine tree.
ཐང་ག (tāŋga) sm. ཐང་ཀ་.
ཐང་གལ་ (tāŋgɛɛ) eng. sm. ཐན་ཁེ་.
ཐང་གི་སྦྱོར་བ་ (tāŋgi jɔ̲ɔwa) process of brewing Tibetan liquid medicines.
ཐང་འགོ་ (tāŋgo) 1. the upper part of a thanka. 2. the upper part of a plain/ steppe.
ཐང་འགའ་ (tāŋga) a few times, several times ¶ ང་ལྷ་ས་ར་ཐང་འགའ་འགྲོ་མྱོང་ I have gone to Lhasa several times.
ཐང་འགོ་ལ་ (tāŋgola) Thangola pass (in N. Tibet).
ཐང་རྒོད་ (tāŋgöö) a flat wasteland.
ཐང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (tāŋ gya̲cembo) vast field/ plain/ steppe.
ཐང་རྒྱལ་རབས་ (tāŋ gyɛ̲ɛrəb) the Tang Dynasty.
ཐང་སྒྲོན་ (tāŋdrön) pine lantern (made from pine wood which stays lit because of its sap).
ཐང་ངེ་ཐུང་ངེ་ (tōŋŋi tüŋŋi) short.
ཐང་ངེ་ཐིང་ངེ་ (tāŋŋe tiŋŋe) hesitating; va.—བྱེད་ to hesitate ¶ ཟིང་ཆ་ལངས་ཙང་ཁོ་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཐང་ངེ་ཐིང་ངེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because there was a disturbance he is hesitating about going to Tibet.
ཐང་ཅིག (tāŋjig) sm. ཐང་གཅིག.
ཐང་གཅིག (tāŋjig) one time, once ¶ ང་ཐང་གཅིག་འགྲོ་མྱོང་ I have experienced going once.
ཐང་གཅོད་ (tāŋ jöö) abbr. of ཐང་ཤ་གཅོད་.
ཐང་ཆད་ (tāŋ cɛ̀ɛ) vi. to be or get tired/ fatigued/ worn out ¶ ལས་ཀ་ཉིན་གང་བྱས་ཙང་ཐང་ཆད་བྱུང་ Because I worked all day, I got tired.
ཐང་ཆད་དེ་བ་ (tāŋ cɛ̀ɛdewa) tired, fatigued, worn out ¶ ལས་ཀ་ཉིན་གང་བྱས་ཙང་ཐང་ཆད་དེ་བ་བྱུང་ Because I worked all day, I got tired.
ཐང་ཆུ་ (tōŋju) resin, gum, sap (of pine trees).
ཐང་ཆུ་དྭངས་མ་ (tōŋju ta̲ŋma) turpentine.
ཐང་ཆོད་ (tāŋ cöö) vi. to get stretched out.
ཐང་ཆེན་ (tāŋjen) 1. a large plain/ steppe. 2. a square, a plaza.
ཐང་ཆེན་བང་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་ (tāŋjen pa̲ŋdzɛɛ drɛ̲ndur) cross-country race.
ཐང་ཆེན་གཡུལ་འགྱེད་དམག (tāŋjen yüügyeè māà) field army.
ཐང་འཇུག (tāŋjuù) the end/ edge of an open space or plain.
ཐང་སྟོང་ (tāŋdoŋ) wilderness, desert.
ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ (tāŋdoŋ gyɛ̲ɛbo) name of a famous Tibetan lama.
ཐང་སྟོང་སོལ་ར་ (tāŋdoŋ sööra) opencut coal mine.
ཐང་ཐང་ (tāŋdaŋ) 1. sm. ཐང་པོ་. 2. stretched out; va.—བཟོ་ to stretch sth. (usu. leather) ¶ ཀོ་བ་ཐང་ཐང་བཟོས་བཞག (He) stretched out the leather.
ཐང་ཐུང་ (tāŋduŋ) abbr. of ཐང་ངེ་ཐུང་ངེ་.
ཐང་ཐེར་ (tāŋder) 1. virgin land, previously untouched/ uncultivated land. 2. open space. 3. a square, a plaza.
ཐང་འཐབ་དམག (tāŋdəb māg) sm. ཐང་འཐབ་དམག་སྡེ་.
ཐང་འཐབ་དམག་སྡེ་ (tāŋdəb māgde) field army ¶ ཐང་འཐབ་དམག་སྡེ་གཉིས་པ་ The 2nd Field Army.
ཐང་འཐེན་ (tāŋden) sm. ཐང་ངེ་ཐིང་ངེ.
ཐང་འཐོར་ (tāŋdɔɔ) shung. scattered on the floor/ ground ¶ ལུས་སྟེང་དུ་རྒྱུགས་པ་གྲངས་མེད་བཏང་བས་ཤ་ཁྲག་ཐང་འཐོར་མཆིས་ He was whipped innumerable times so his flesh and blood were scattered on the floor.
ཐང་དེབ་ (tāŋdeb) historical annals/ records of the Tang Dynasty.
ཐང་བདེ་མོ་ (tāŋ de̲mo) an even or level plain/ open space.
ཐང་བདེ་མོའི་ཐོག་པོ་དང་པོ་འཛིང་རྒྱུ་ (tāŋ de̲mö tɔ̄ɔ pōdaŋ pō dzi̲ŋgyu) two people/ forces competing with equal strength [Lit. two men fighting on a level open space].
ཐང་སྡེ་ (tāŋde) sm. ཐང་ཐེར་.
ཐང་སྡེར་ (tāŋder) sm. ཐང་ཐེར་.
ཐང་ནག (tāŋnag) black pine (a species of pine tree).
ཐང་སྣུམ་ (tāŋnum) sm. ཐང་ཆུ་.
ཐང་པོ་ (tāŋbo) 1. healthy, well, fit ¶ ཁོའི་གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་འདུག He is healthy. 2. taut, tight, tense ¶ རྒྱུད་པ་དེ་ཐང་པོ་འཐེན་དགོས་ You have to pull the string taut.
ཐང་སྤུངས་རྒྱག (tāŋbuŋ gya̲à) va. to pile sth. on the open ground.
ཐང་ཁྲོམ་དཀར་པོ་ (tāŋdrom gārbo) white henbane.
ཐང་ཁྲོམ་ནག་པོ་ (tāŋdrom na̲gbo) black henbane.
ཐང་བུ་ (tāŋbu) sm. བྱི་ཤྲུག.
ཐང་བྲང་ (tāŋdraŋ) an encampment on the steppes/ plains (where there are no people); va.—འདེབས་ to erect such an encampment.
ཐང་དབྱེ་ (tāŋye) a remote field/ plain.
ཐང་སྦྱོར་སྡེ་ཚན་ (tāŋjɔɔ de̲dzɛn) sm. ཐང་གི་སྦྱོར་བ་.
ཐང་མ་ (tāŋma) 1. healthy, well. 2. even, equal (usually pertains to grain) ¶ ས་སྟེང་འབྲུ་རིགས་ཐང་མ་ར་བརྡལ་འདུག The grain is spread evenly on the ground.
ཐང་དམག (tāŋmaà) soldiers of the Tang dynasty.
ཐང་དམར་ (tāŋmar) red pine (a species of pine tree).
ཐང་མེད་ (tāŋmeè) unhealthy, unwell.
ཐང་སྨྱུལ་ (tāŋñüü) letting animals wander freely (untethered) to graze; va.—གཏོང་.
ཐང་སྨན་ (tāŋmɛn) liquid medicine.
ཐང་སྨུག (tāŋmug) 1. a kind of dark purple/ blackish vulture. 2. a type of pine tree.
ཐང་ཙམ་ནས་ (tāŋdzamnɛ) in a little while, soon ¶ ཐང་ཙམ་ནས་ང་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ I will go to the market in a little while.
ཐང་ཙམ་གནང་ (tāŋdzam nāŋ) wait for awhile/ for a moment ¶ བོད་ལ་ཟིང་ཡོད་ཙང་བོད་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་ཐང་ཙམ་གནང་ན་ཡག་གི་རེད་ Because there are disturbances in Tibet, it will be better if you wait for awhile.
ཐང་ཙམ་སོང་ནས་ (tāŋdzam sōŋnɛ) sm. ཐང་ཙམ་ནས་.
ཐང་ཚི་ (tōŋdzi) pine tar/ sap/ resin.
ཐང་ཞུ་ (tōŋshu) a hat worn by monks in the traditional Tibetan government.
ཐང་ཞིང་ (tōŋshiŋ) cultivated land on a plain or on flat/ level area.
ཐང་གཞལ་ (tāŋ shɛ̲ɛ) va. to set a price/ value.
ཐང་གཞི་ (tōŋshi) market rate/ price ¶ འབྲུ་ཁལ་གཅིག་ལ་དེ་དུས་ཐང་གཞི་ག་ཚོད་རེད་ What was the market price of one ཁལ་ of grain at that time?
ཐང་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ (tōŋshi nɛ̀ɛdzüü) market condition/ situation, market rate/ price.
ཐང་གཞུང་ (tāŋshuŋ) steppe, plain, flat area.
ཐང་ཡངས་པོ་ (tāŋ ya̲ŋbo) sm. ཐང་ཆེན་.
ཐང་ཡིག (tōŋyiì) 1. biography. 2. will, last testament. 3. history.
ཐང་ཡིག་སྡེ་ལྔ་ (tōŋyig de̲ŋa) name of a historical text.
ཐང་གཡེར་ (tāŋyer) sm. ཐང་ཆེན་.
ཐང་རག (tāŋraà) cedar.
ཐང་རབས་ (tāŋrəb) Tang Dynasty.
ཐང་རིན་ (tāŋrin) sm. ཐང་གཞི་.
ཐང་ལི་ (tōŋli) squirrel.
ཐང་ཤ་གཅོད་ (tāŋsha jöö) va. to stretch leather.
ཐང་ཤ་དོད་པོ་ (tāŋsha to̲öbo) strong, healthy (in appearance).
ཐང་ཤིང་ (tōŋshin) pine tree.
ཐང་ཤིང་སྣུམ་ (tōŋshiŋ nüm) turpentine.
ཐང་ཤིང་ལོ་མ་ (tōŋshiŋ lo̲ma) pine needles.
ཐང་གསོང་ (tāŋshoŋ) sm. ཐང་ཆེན་.
ཐང་གསོངས་ (tāŋshoŋ) sm. ཐང་ཆེན་.
ཐང་ལྷ་ (tāŋlha) Tangla Mts.
ཐང་ལྷོད་ (tāŋlhöö) 1. tight and loose ¶ ཐང་རོལ་ཆའི་ལྒུགས་སྐུད་ཐང་ལྷོད་སྙོམ་པོ་ཞིག་སྒྲིག་དགོས་ One must twist the strings of the musical instrument so that they are evenly tight and loose. 2. (for work) hastily and slowly.
ཐད་ (tɛ̀ɛ) 1. (gen. + —) concerning, about ¶ གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐད་ལ་ཁོས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད་ He hasn't made any comments about this news.

2. straight, direct ། ཁོང་གི་ཐད་དུ་གདང་ནས་ Facing directly towards him. 3. va. to go (h.). ། ཁོང་ལྷ་ས་ར་ཐད་སོང་ He went to Lhasa.

ཐད་ཀ་ (tɛ̃ɛ̀ga) straight, direct.

ཐད་ཀར་ (tɛ̃ɛ̀gar) straight, directly ། ཁོ་ལྷ་ས་ར་ཐད་ཀར་ཕྱིན་པ་རེད་ He went straight to Lhasa.

ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་ (tɛ̃ɛ̀gar de̱mgo) direct election.

ཐད་ཀའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ (tɛ̃ɛ̀gɛ gyu̱gyen) direct cause.

ཐད་ཀའི་ཉམས་མྱོང་ (tɛ̃ɛ̀gɛ ñəmñuŋ) direct experience, firsthand experience.

ཐད་ཀའི་རི་བོ་ (tɛ̃ɛ̀gɛ ri̱wo) 1. the surrounding hills/ mountains. 2. hills and mountains in the front (rather than distant).

ཐད་ཀའི་འདེམས་བསྐོ་ (tɛ̃ɛ̀gɛ de̱mgo) sm. ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོ་.

ཐད་སྐྱོང་ (tɛ̃ɛ̀gyoŋ) under direct jurisdiction ། གུང་དབྱང་གི་ཐད་སྐྱོང་གྲོང་ཁྱེར་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་རེད་ There are several cities under the direct jurisdiction of the central government.

ཐད་བསྐོས་ (tɛ̃ɛ̀göö) appointed directly by the ruler/ chief/ head.

ཐད་ཁར་ (tɛ̃ɛ̀gar) h. of འགྲོ་ཁར་.

ཐད་མཁན་ (tɛ̃ɛ̀ñɛn) h. of འགྲོ་མཁན་.

ཐད་ཁྲོན་ (tɛ̃ɛ̀drön) deep well, vertical shaft (in mine or well).

ཐད་འགྱེད་ (tɛ̃ɛ̀gyeè) direct beaming (of rays).

ཐད་རྒྱ་གོད་པོ་ (tɛ̃ɛ̀gya gö̱bo) h. of འགྲོ་རྒྱ་གོད་པོ་.

ཐད་རྒྱུག་གློག་རྒྱུན་ (tɛ̃ɛ̀gyuù lɔ̃ggyün) direct current (DC).

ཐད་རྒྱུག་གློག་འདྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (tɛ̃ɛ̀gyuù lɔ̃gdren trüügɔɔ) direct current generator.

ཐད་རྒྱུག་གློག་ལམ་ (tɛ̃ɛ̀gyuù lɔ̃glam) direct current line.

ཐད་སྒྱུར་ (tɛ̃ɛ̀gyur) literal translation, word-for-word translation; va.—བྱེད་.

ཐད་བརྗོད་ཚིག་གྲུབ་ (tɛ̃ɛ̀jöö tsĩgdrub) narrative sentence.

ཐད་གཏོགས་ (tɛ̃ɛ̀dɔɔ̀) belonging to, affiliated with, part of ། རུ་ཁག་དང་པོའི་ཐད་གཏོགས་ Belonging to the first brigade.

ཐད་གཏོགས་གྲོང་ཁྱེར་ (tɛ̃ɛ̀dɔɔ̀ tro̱ŋgyee) sm. དངོས་སྐྱོང་གྲོང་ཁྱེར་.

ཐད་གཏོང་ཁ་པར་ (tɛ̃ɛ̀doŋ kābar) direct dial telephone.

ཐད་སྟངས་ (tɛ̃ɛ̀daŋ) h. of འགྲོ་སྟངས་.

ཐད་ཐད་སོ་སོ་ (tɛ̃ɛ̀dɛɛ̀ sōso) shung. sm. ཁག་ཁག་སོ་སོ་.

ཐད་མཐོང་ (tɛ̃ɛ̀doŋ) 1. audio visual. 2. directly perceived through the senses.

ཐད་དང་བརྒྱུད་ (tɛ̃ɛ̀ da̱ŋ gyü̱ü) directly and indirectly ། གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ངས་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཐད་དང་བརྒྱུད་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ Concerning this issue, I asked the boss directly and (via) indirect (channels).

ཐད་དུ་ (tɛ̃ɛ̀du) sm. ཐད་.

ཐད་དུས་ (tɛ̃ɛ̀düü) h. of འགྲོ་དུས་.

ཐད་དོན་ (tɛ̃ɛ̀dön) h. of འགྲོ་དོན་.

ཐད་དྲང་ (tɛ̃ɛ̀draŋ) straight, straight line ། གཞུང་ལམ་དེ་ཁྲོམ་གཞུང་ནས་ཐད་དྲང་དེ་བཟོས་བཞག (They) built that highway in a straight line from the market. ། སྒོ་ཁང་གི་མདུན་ནས་ཐད་དྲང་དེ་ལམ་ཁ་བཟོས་པ་ They built the road right in front of the house.

ཐད་དྲངས་ (tɛ̃ɛ̀draŋ) sm. ཐད་དྲང་.

ཐད་ནས་ (tɛ̃ɛ̀nɛ) sm. ཐད་, 1.

ཐད་དཔྱངས་ (tɛ̃ɛ̀jaŋ) hanging vertically (usu. rope, thread).

ཐད་འཕུར་གནམ་གྲུ་ (tɛ̃ɛ̀bur nəmdru) helicopter.

ཐད་སྦུས་གཏེར་ཁྲོན་ (tɛ̃ɛ̀drüü dērdrön) vertical shaft (in a mine).

ཐད་འབིགས་གཏེར་ཁྲོན་ (tɛ̃ɛ̀big dērdrön) sm. ཐད་སྦུས་གཏེར་ཁྲོན་.

ཐད་མཚམས་ (tɛ̃ndzam) at the time/ moment of ། ལས་འགན་རང་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་ཐད་མཚམས་ལ་འགན་ལག་པོ་སྒྲུབ་དགོས་ At the time when the responsibility of a task falls on oneself, one must do it well.

ཐད་ཚོར་ (tɛ̃ɛ̀tsɔɔ) seeing and feeling directly, perceiving directly.

ཐད་གཞུང་ (tɛ̃ɛ̀shuŋ) vertical, lengthwise.

ཐད་ཟུར་ (tɛ̃ɛ̀sur) at right angles.

ཐད་བཤད་ཐད་འབྲི་ (tɛ̃ɛ̀shɛɛ̀ tɛ̃ɛ̀ dri̱) va. to say and write right away.

ཐད་བཤར་ (tɛ̃ɛ̀shar) straight, directly.

ཐད་ལ་ (tɛ̃ɛ̀la) sm. ཐད་.

ཐད་སོ་ (tɛ̃ɛ̀so) sm. ཐད་ཀ་.

ཐན་ (tɛ̃n) 1. abbr. of ཐན་པ་. 2. a disaster, sth. bad.

ཐན་གོར་ (tɛ̃ngɔɔ) near by, adjacent to, surrounding.

ཐན་སྐད་ (tɛ̃ngɛɛ̀) sounds that are considered bad omens.

ཐན་སྐོར་ (tɛ̃ngɔɔ) sm. ཐན་གོར་.

ཐན་སྐྱོན་ (tɛ̃ngyön) 1. drought. 2. drought damage.

ཐན་ཁེ་ (tɛ̃nge) eng. tank.

ཐན་ཁེ་འཁོར་ལོ་ (tɛ̃nge kɔ̃ɔlo) eng.tib. sm. ཐན་ཁེ་.

ཐན་འགྱུར་དངོས་པོ་ (tɛ̃ngyüü ŋö̀ɔbo) carbonized material, carbide.

ཐན་འགྱེད་ (tɛ̃n gye̱è) va. to send bad news.

ཐན་འགོག (tɛ̃ngɔɔ̀) drought prevention; va.—བྱེད་.

ཐན་འགོག་ཞོད་འགོག (tɛ̃ngɔɔ̀ shö̱ngɔɔ̀) preventing drought and flood; va.— བྱེད་.

ཐན་ཆེན་ (tɛ̃njen) a great drought.

ཐན་ལྟས་ (tɛ̃ndɛɛ̀) a bad/ ill omen.

ཐན་ཐུབ་ (tɛ̃ndub) drought resistant ། ཐན་ཐུབ་ལོ་ཏོག Drought resistant crops.

ཐན་ཐུན་ (tɛ̃ndün) a few, a little.

ཐན་འདྲེ་ (tɛ̃ndre) 1. demons and spirits that convey bad omens. 2. demons that cause drought.

ཐན་ལྡན་འགྱུར་རྫས་ (tɛ̃ndɛn gyu̱rdzɛɛ̀) sm. ཐན་འགྱུར་དངོས་པོ་.

ཐན་ནེ་ཐུན་ནེ་ (tɛ̃nne tũnne) small pieces.

ཐན་པ་ (tɛ̃mba) 1. drought; vi.—གཏོང་; —བསྐྱོན་ to be/ get drought ། ད་ལོ་ཐན་པ་ཞེ་དྲག་བཏང་སོང་ There was a lot of drought this year. 2. bad omen/ sign.

ཐན་པ་ཆེ་དུས་ཆར་པ་རྒྱ་བསམ་ (tɛ̃mba cēdüü cārba cūsam) sm. སྐོམ་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་.

ཐན་པ་ཐེག་ཐུབ་པ་ (tɛ̃mba tēgdubbə) sm. ཐན་ཐུབ་.

ཐན་པ་ཚ་པོ་ (tɛ̃mba tsābo) a severe drought.

ཐན་པའི་ས་ཁུལ་ (tɛ̃mbɛ sə̄güü) drought prone region.

ཐན་སྤྲིན་ (tɛ̃ndrin) clouds that bare bad omens, clouds that indicate drought.

ཐན་ཕྱེ་ནག་པོ་ (tɛ̃nje na̱gbo) carbon black.

ཐན་བྱ་ (tɛ̃nca) owl [Lit. a bird that portends bad omen].

ཐན་བྱུང་ (tɛ̃njuŋ) sm. ཐན་པ་བྱུང་.

ཐན་བྱུར་ (tɛ̃njur) drought disaster.

ཐན་རླུང་ (tɛ̃nluŋ) a dry wind that is a sign of drought.

ཐན་སོན་རླུང་ (tɛ̃nsönluŋ) ch.tib. carbonic acid gas.

ཐན་སྲོལ་ (tɛ̃nsöö) bad customs.

ཐན་ཧེ་ (tɛ̃nhe) ch. carbon black.

ཐབ་ (tɔ̄b) stove, fireplace ། མདང་དགོང་གི་ཐུག་ལྷག་དེ་ཐབ་ལ་བཀལ་ (She) put last night's broth on the stove.

ཐབ་ཀ་ (tɔ̄bga) sm. ཐབ་.

ཐབ་ཀ་པ་ (tɔ̄bgəwə) cook.

ཐབ་ཀྱི་ས་ཚིག (tɔ̄bgi sə̄dzii) the earth from the middle opening of a stove (used in Tibetan medicine).

ཐབ་སྐམ་ (tɔ̄bgam) a type of pincer used to pick things out of the stove.

ཐབ་སྐྱེལ་ (tɔ̄bgyee) shung. seeing off people on a journey by accompanying them about a mile and then putting up a tent and cooking a meal.

ཐབ་སྐྱོར་ (tɔ̄bgyɔr) the area around a stove where ashes are kept.

ཐབ་ཁ་ (tɔ̄bga) sm. ཐབ་ཀ་.

ཐབ་ཁག (tɔ̄bgaà) a small group of people who cook together (usu. on a journey) ། ཚོང་པ་ཐབ་ཁག་ལྔ་ལྷ་ས་ར་སླེབས་བཞག A group of traders who were divided into five groups who cook together, arrived in Lhasa.

ཐབ་ཁང་ (tābgaŋ) kitchen.
ཐབ་ཁུང་ (tābguŋ) hole on the side of the stove used for adding fuel (wood, etc.).
ཐབ་ཁེབ་ (tābgeb) tea cozy.
ཐབ་ཁོངས་ (tābgoŋ) people who eat together from the same kitchen/ canteen ། ཁོ་ཚོ་ཐབ་ཁོངས་གཅིག་པ་རེད་ They eat together.
ཐབ་ཁྲོ་ (tābdro) iron pots and cauldrons.
ཐབ་གུར་ (tābgur) a tent which is used as a kitchen, cook tent.
ཐབ་གླ་ (tābla) shung. fee for using a stove ། བཀའ་འགྱུར་གསུང་སྒྲོག་གིས་མཚོན་སྐྱབ་མཆོད་ཁག་གི་ཐབ་གླ་དང་ཆུ་གླ་མི་སེར་ནས་བསྡུ་མི་ཆོག (You) are not allowed to collect from the subjects stove and water fees when performing religious rites such as reading the Kangyur.
ཐབ་མགོ་ (tābgo) the side opening in a stove where the wood/ fuel is inserted.
ཐབ་འགྲམ་ (tābdram) around the stove.
ཐབ་རྒྱག (tāb gyaà) va. to build/ make a stove from stones or bricks.
ཐབ་སྒྱེད་ (tābgyeè) the raised part of a stove where the pots are placed.
ཐབ་སྒོ་ (tābgo) sm. ཐབ་མགོ་.
ཐབ་སྒྲོམ་ (tābdrom) 1. stove. 2. cupboard for keeping pots and pans.
ཐབ་ཆ་ (tābja) sm. ཐབ་ཆས་.
ཐབ་ཆ་སྒྲིག (tābja drig) va. to prepare/ arrange a stove at night for lighting the next morning.
ཐབ་ཆང་ (tābjaŋ) ཆང་ given to a family when they build a new stove.
ཐབ་ཆས་ (tābjɛɛ̀) cooking/ kitchen utensils.
ཐབ་ཆི་ (tābji) button; vi.—གྲོལ་ to come unbuttoned; va.—འགྲོལ་ to unbutton; va.—རྒྱག to button ། ཁོས་སྟོད་དུང་གི་ཐབ་ཆི་རྒྱག་གི་འདུག He is buttoning his shirt.
ཐབ་ཆུང་ (tābjuŋ) small mess/ canteen for high officials.
ཐབ་ཆུང་ཆུང་མེ་ཚ་པོ་ (tāb cūŋjuŋ me tsābo) small but effective/ good, a few working but having a large effect [Lit. small stove, hot fire].
ཐབ་ཆུང་མེ་ཚ་ (tābjuŋ medza) small but effective/ good, few working but having a large effect [Lit. small stove, hot fire].
ཐབ་ཆེན་ (tābjen) 1. great/ large furnace. 2. large mess/ canteen for common officials/ workers.
ཐབ་གཉེར་ (tābñer) shung. 1. steward/ manager of a kitchen. 2. person in charge of a furnace, furnace operator.
ཐབ་རྟེན་ (tābden) shung. salary estate (an estate held by a government official as a source of income).
ཐབ་སྟེགས་ (tābdeg) stand/ base for a stove.
ཐབ་ཐིབ (tābdib) 1. abbr. of ཐབ་པི་ཐིབ་པི་.
ཐབ་གདན་ཆ་ (tāb denja) cooking/ kitchen utensils and rugs.
ཐབ་འདྲེན་ (tābdren) arc. chief of cooks.
ཐབ་རྡོ་ (tābdo) 1. a stove made from placing three (or four) stones around an open center (the pot is placed on top of the stones and the fire is lit between them and under the pot). 2. a stone for making a stone stove.
ཐབ་རྡོ་སུམ་ཚོམ་ (tābdo sūmdzom) sm. ཐབ་རྡོ་.
ཐབ་ནག (tābnaà) soot from a stove.
ཐབ་ནག་གི་མདུད་པ་འགྲོལ་ (tābnaàgi dǖuba drȫö) differentiating what is right from wrong or good from bad [Lit. untying a sooty knot].
ཐབ་སྣོད་ (tābnöö) cooking pots and pans, cooking vessels.
ཐབ་ཕྱིས་ (tābcii) dustcloth, dust rug for cleaning/ wiping.
ཐབ་པི་ཐིབ་པི་ (tābbi tibbi) 1. cloudy (weather). 2. dull, not sharp (mentally). 3. dizzy (for people).
ཐབ་སྦྱོར་ (tāb jɔr) sm. ཐབ་རྒྱག.
ཐབ་མིག (tābmii) stove holes.
ཐབ་རྩ་ (tābdza) near the stove.
ཐབ་ཚགས་ (tābdzaà) ash sifter in a stove.
ཐབ་ཚང་ (tābdzaŋ) kitchen.
ཐབ་ཚུགས་ (tābdzuù) livelihood.
ཐབ་འཛིན་ (tāb dzin) va. to maintain/ keep a household ། ངའི་ཕྲུ་གུ་འདི་ཚོ་ད་ལྟ་ཐབ་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག These children of mine are unable to keep (their own) a household now. ། ཆབ་འབངས་མེད་པའི་དངུལ་རྐྱང་ཕྲན་བུས་བླ་བྲང་ཐབ་འཛིན་ཐུབ་མིན་ལ་ It is difficult to maintain the Labrang without subjects and with not much money.
ཐབ་གཞོབ་ (tābshob) sth. that has fallen into the fire and is causing a foul smell.
ཐབ་ཟངས་ (tābsaŋ) copper pot for use on a stove.
ཐབ་ཟིན་ (tābsin) sm. ཐབ་འཛིན་.
ཐབ་ཟུར་ (tābsur) corner of a stove.
ཐབ་ཟུར་དུ་སྒྲོལ་ (tābsur tudröö) moving an official to a position with no power [Lit. moving to the corner of the stove].
ཐབ་བཟོའི་ས་ (tābsö sā) earth for building a stove.
ཐབ་གཡོག (tābyɔɔ̀) 1. kitchen helper/ assistant. 2. lower level position in a monastery. 3. shung. person who cooks food for travelers as a corvee tax.
ཐབ་རུང་ (tābruŋ) monastic kitchen.
ཐབ་ལས་ (tāblɛɛ̀) kitchen work; va.—བྱེད་.
ཐབ་ལུང་ (tābluŋ) button hole.
ཐབ་ཤིང་ (tābshiŋ) firewood (for cooking).
ཐབ་ཤོར་ (tābshɔɔ) 1. vi. to have a family cease to exist/ become extinct. 2. sm. ཐབ་གཞིབ་.
ཐབ་གསར་འཛུགས་ (tābsaa dzuù) va. to start a new household.
ཐབ་བསངས་ཐབ་ཁྲུས་ (tābsaŋ tābdrüü) cleaning a stove by burning incense to rid it of anything that is unclean.
ཐབ་བསུ་ (tābsu) shung. reception with food when sb. arrives for a visit (the traveler is received with a meal about a mile from the home).
ཐབ་བསུ་སྐྱེལ་ (tābsu gyēē) abbr. of ཐབ་སྐྱེལ་ and ཐབ་བསུ་.
ཐབ་གསུར་ (tābsur) sm. ཐབ་གཞིབ་.
ཐབ་གསོལ་ (tābsöö) sm. ཐབ་ཚང་.
ཐབ་ལྷ་ (tāblha) hearth deity.
ཐབས་ (tāb) 1. means, method, way. 2. (vb. + —) means of doing the verbal action ། ལྕགས་བཟོ་ཐབས་གསར་པ་ A new means of making steel. ། དེ་ལ་ཁས་ལེན་ནམ་ཡང་ཞུ་ཐབས་མེད་ There is no way at all (we) can recognize/ accept that. 3. (vb. + — བྱེད་) va. to try to do ། ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are trying to go to Lhasa. 4. no choice but to do ། ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་མ་འགྲོ་ཐབས་མེད་རེད་ They had no choice but to go to Lhasa.
ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ (tābgi go) a way/ method/ means of doing ། ན་ཚ་འདི་བཅོས་པའི་ཐབས་གང་ཡོད་དམ་ What methods are there for curing this illness? ། ལས་ཀ་འདི་བསྒྲུབ་པར་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་མང་པོ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ We must think of the many ways of doing things in order to complete this task.
ཐབས་ཀྱིས་བདུལ་ (tābgi dǖǖ) va. to conquer or subdue through techniques/ methods/ schemes rather than overt conflict.
ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ (tābgi cɔ̄ɔ) 1. sm. ཐབས་ཀྱི་སྒོ་. 2. period from the 1st to the 15th day of the month.
ཐབས་བཀོད་ (tābgöö) orders regarding methods of doing sth.
ཐབས་བཀོད་འཐེན་ (tābgöö tēn) sm. ཐབས་ཤེས་བྱེད་.
ཐབས་སྐྱོ་པོ་ (tāb gyōbo) pitiful ། ཐབས་སྐྱོ་པོའི་གནས་སྟངས་ A pitiful condition.
ཐབས་མཁས་ (tābkɛɛ̀) skillful, ingenious, resourceful, clever ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ Skillful leadership. ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ངང་ནས་དགྲ་བོས་མཐའ་བསྐོར་བའི་ནང་ནས་བྲོས་ཡོང་བ་རེད་ (They) cleverly escaped the enemy that surrounded them.
ཐབས་མཁས་པོ་ (tāb kɛ̄ɛbo) skillful, clever,

ingenious.

ཐབས་གྲོས་ (tābdröö) a discussion about how to do sth; va.—བྱེད་ ༑ ཇི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་པའི་ཐབས་གྲོས་བྱས་སོང་ (They) had a discussion about what would be the best method to use.

ཐབས་སྒྲུབ་ (tābdrub) working ingeniously/ in a clever way; va.—བྱེད་.

ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་ (tābgya jüüdoŋ) having many methods/ means/ ways [Lit. 100 methods and 1000 plans].

ཐབས་ངན་ (tābŋɛn) devious/ evil means.

ཐབས་ཅན་ (tābjɛn) sm. ཐབས་མཁས་པོ་.

ཐབས་ཅིག་ཏུ་ (tāb jīgdu) together.

ཐབས་ཆག (tābjaà) 1. mediocre, crude, poor in quality. 2. vi. to run out of means/ ways/ methods (to do sth.). 3. pitiful, pathetic.

ཐབས་མཆོག (tābjɔ̀ɔ) the best means/ method/ way.

ཐབས་གཅིག་ཏུ་ (tābjigdu) sm. ཐབས་གཅིག་ཏུ་.

ཐབས་ཇུས་ (tābjüü) strategy, tactics, plans, policy; va.—འགོད་; —གཏོང་; —འདོན་; —འདིང་ to make plans/ strategy/ tactics ༑ ཟམ་པ་གསར་པ་རྒྱག་རྒྱུའི་ཐབས་ཇུས་ལེགས་པོ་ཞིག་བཏིངས་པ་རེད་ (They) made a good plan to build a new bridge.

ཐབས་ཇུས་ཀྱི་གནས་བབ་ (tābjüügi nɛ̄ɛbəb) strategic position.

ཐབས་ཇུས་མཁས་པོ་ (tābjüü kɛ̄ɛbo) skilled at strategy, tactics and planning.

ཐབས་ཇུས་སྔོན་འགོད་ (tābjüü ŋōngöö) preplanning, planning in advance.

ཐབས་ཇུས་གཏན་འབེབས་ (tābjüü dēmbeb) deciding/ settling on a plan or strategy; va.—བྱེད་.

ཐབས་ཇུས་འདྲི་ཡུལ་ (tābjüü driyüü) adviser.

ཐབས་ཇུས་འཛོལ་ (tābjüü dzöö) vi. to miscalculate a plan/ strategy, to err in strategy, to use a wrong strategy ༑ ཐབས་ཇུས་འཛོལ་ནས་ཚོང་ལ་གྱོང་ཆེན་པོ་རག་པ་རེད་ (They) erred in the strategy and took a large loss in the business.

ཐབས་ཇུས་གང་གཟབ་ (tābjüü kaŋsəb) the best possible means/ method.

ཐབས་ཇུས་ཟབ་པོ་ (tābjüü səbbo) 1. sm. ཐབས་ཇུས་ཡག་པོ་. 2. sb. who has a lot of ways of getting things done.

ཐབས་ཇུས་ཡག་པོ་ (tābjüü yaggo) good plan/ strategy.

ཐབས་གཉིས་མཉམ་སྦྱོར་ (tābñii ñāmjöö) using two strategies at once.

ཐབས་རྙིང་ (tābñiŋ) old methods/ means/ ways.

ཐབས་གདོ་ (tābdo) shung. clever, ingenious means/ methods.

ཐབས་དང་བྲལ་ (tābdaŋ trɛɛ) sm. ཐབས་བྲལ་.

ཐབས་འདོན་ཇུས་འགོད་ (tābdün jüügöö) sm. ཐབས་འདོན་ཇུས་འདོན་.

ཐབས་འདོན་ཇུས་འདོན་ (tābdün jüüdön) coming forth with means/ methods/ strategies for doing sth.; va.—བྱེད་.

ཐབས་འདོན་ཇུས་འབུལ་ (tābdön jümbüü) sm. ཐབས་འདོན་ཇུས་འདོན་.

ཐབས་དུགས་ (tābduù) sm. ཐབས་ཆག.

ཐབས་སྡུག (tābduù) 1. terrible, bad ༑ རྒྱལ་ཁབ་འཚོང་བའི་བུ་ངན་དེ་དངོས་འབྲེལ་ཐབས་སྡུག་རེད་ Those people who are traitors to their country are terrible. 2. pitiful, pathetic ༑ ཐབས་སྡུག་གནས་ཚུལ་ A pathetic situation.

ཐབས་འཕྲུལ་ (tābdrüü) methods/ means to trick or deceive ༑ དགྲ་བོས་ཐབས་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོར་མགོ་སྐོར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The enemy was using many methods to trick and deceive us.

ཐབས་བྱུས་ (tābjüü) see ཐབས་ཇུས་.

ཐབས་བྱེད་ (tāb ceè) vi. to find sth., to look for sth. ༑ ངས་ཁང་པ་ཞིག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am looking for a house.

ཐབས་བྲལ་ (tābdrɛɛ) 1. (vb. + —) no way to do the verbal action ༑ ཁོ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ནང་འབྱོར་ཐབས་བྲལ་བ་རེད་ There is no way for him to arrive in one hour. 2. (neg. + vb. + —) no choice but to do the verbal action ༑ ཁོ་འདིར་མ་ཡོང་ཐབས་བྲལ་རེད་ He has no choice but to come here.

ཐབས་བློ་ཞི་བསྐྱེད་ (tāblo shēgyeè) trying by every means/ ways/ methods ༑ ཁྱེད་ནས་ཐབས་བློ་ཞི་སྐྱེད་ཀྱིས་ལས་འགན་སྒྲུབ་དགོས་ You must complete your responsibility (work) using every means.

ཐབས་མེད་ (tābmeè) sm. ཐབས་བྲལ་, 2.

ཐབས་མེད་ཇུས་ཟད་ (tābmeè jüüsɛɛ) sm. ཐབས་བྲལ་, 2.

ཐབས་བཙན་པོ་ (tāb dzɛ̄mbo) 1. reliable means/ methods/ plans. 2. forcible/ forceful means or methods.

ཐབས་རྩལ་ (tābdzɛɛ) a skill, method.

ཐབས་བརྩོན་ (tābdzön) working hard for, striving for; va.—བྱེད་ ༑ ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ལ་ཐབས་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are striving to improve (their) country's economy.

ཐབས་ཚུལ་ (tābdzüü) means, method, manner ༑ རྩ་མེད་གཏོང་ཡས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གཙོ་བོ་ The chief means for destroying.

ཐབས་ཚུལ་འདོར་མེད་ (tābdzüü dɔɔmeè) shung. a method that should not be discarded.

ཐབས་འཚོལ་ (tābdzöö) sm. ཐབས་བྱེད་.

ཐབས་གཞི་ (tābshi) plan, strategy, program.

ཐབས་ཟད་ (tābsɛɛ) vi. to have exhausted the means, to be helpless ༑ མོ་རང་ཐབས་ཟད་ནས་དུག་བཏུངས་པ་རེད་ Having exhausted all (other) means (to get out of difficulty), she drank poison.

ཐབས་ཟད་ཀ་མེད་ (tābsɛɛ gāmeè) having no choice but to do sth. because one has exhausted all other means/ options/ alternatives.

ཐབས་ཟད་ཉེན་མཆོང་ (tābsɛɛ ñencoŋ) taking risk or exposing oneself to danger out of desperation.

ཐབས་ཟད་ནུས་ཟད་ (tābsɛɛ nüüsɛɛ) at the end of one's strength, having exhausted all one's means and power, helpless, having no alternatives/ options.

ཐབས་ཟད་འུ་ཐུག (tābsɛɛ wuduù) being desperate due to having exhausted all means, at the end of one's rope, desperate.

ཐབས་ཟབ་ (tābsɛɛ) sm. ཐབས་ཇུས་ཟབ་པོ་.

ཐབས་ཟབ་མོ་ (tāb səbmo) sm. ཐབས་ཇུས་ཟབ་པོ་.

ཐབས་བཟང་ཇུས་ལེགས་ (tābsaŋ jüüleg) good methods and good strategy.

ཐབས་གཟིགས་ (tābsii) h. of ཐབས་ཤེས་ལྟ་.

ཐབས་ཟླ་ (tāmda) wife.

ཐབས་གཡོ་ (tābyo) sm. ཐབས་འཕྲུལ.

ཐབས་ལམ་ (tāblam) sm. ཐབས་ཤེས་.

ཐབས་ཤེས་ (tābsheè) means, method, way, strategy; va.—བྱེད་ to do sth. (take measures/ means) so sth. can happen; va.—འདོན་; —སྤྱོད་; —ལྟ་; —འཚོལ་ to look for/ think of/ come up with a way or means or method; va.—རྒྱུད་བསྐུལ་བྱེད་ to encourage/ entreat/ appeal/ urge to make the means for doing sth. ༑ ངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am taking measures in order to go to college. ༑ ལྷ་སར་འགྲོ་ཡས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no way to go to Lhasa. ༑ ངས་ཁྱེད་རང་ལ་ལས་ཀ་རག་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་བལྟས་ཆོག I will look for a way to find you a job. ༑ འཐུས་མི་གཏོང་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་བསྐུལ་བྱས་པ་རེད་ (He) urged them to find a way to send delegates.

ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ (tābsheègi) doing sth. taking measures/ means (so sth. else can happen), using ways to do sth. ༑ ངས་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་གནས་སྐོར་ལ་འགྲོ་རྩིས་ཡོད་ I plan to take measures to go to India to make a pilgrimage.

ཐབས་ཤེས་གཉིས་ (tābsheè ñii) 1. the two: wisdom and means/ methods. 2. a couple, husband and wife.

ཐབས་ཤེས་ཐུགས་འདུན་ (tābsheè tūgdün) bride.

ཐབས་ཤེས་འཕྲོད་པ་ (tābsheè trööba) correct procedure/ means.

ཐབས་ཤེས་འབད་བརྩོན་ (tābsheè bɛɛdzön) striving to find ways to do sth.

ཐབས་ཤེས་བཟང་པོ་ (tābsheè sa̲ŋbo) a resourceful person.

ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་ (tābsheè su̲ŋdree) the combination/ union of method and wisdom.

ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་རྩལ་སྒྲུགས་ (tābsheè yo̲ōgu dzɛ̄ɛ̄druù) searching for all kinds of ways to do sth., sparing no effort to find means/ methods.

ཐབས་གཞོམ་ (tābshom) preparing to do sth.; va.—བྱེད་ ། བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་འགོག་རྒྱུའི་ཐབས་གཞོམ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ (They) are preparing to block the invasion.

ཐབས་གསར་ (tābsar) new method/ way/ means.

ཐམ་ཀ་ (tāmga) sm. ཐམ་ག.

ཐམ་ཁེབས་ (tāmgeb) shung. a piece of silk that covers a seal.

ཐམ་ག (tāmga) 1. a seal; va.—རྒྱག to affix a seal. 2. credentials.

ཐམ་ག་འཛིན་པ་ (tāmga dzi̲nba) one who holds a seal.

ཐམ་གའི་ཁ་ཡིག (tāmgɛ kāyig) the writing on a seal.

ཐམ་གའི་ཁ་རིས་ (tāmgɛ kārii) sm. ཐམ་གའི་ཁ་ཡིག.

ཐམ་གའི་སྣུམ་གཞོང་ (tāmgɛ nūmshoŋ) ink pad, stamp pad (for a seal).

ཐམ་སྒམ་ (tāmgam) a box in which seals are kept.

ཐམ་ཐག (tāmdaà) string handle on a seal.

ཐམ་ཐམ་ (tāmdam) 1. biting one's lower lip with the upper teeth to express anger and threat; va.—བྱེད་. 2. teeth chattering from cold; va.—བྱེད་.

ཐམ་ཐོམ་ (tāmdom) abbr. of ཐམ་མེ་ཐོམ་མེ་.

ཐམ་པ་ (tāmba) particle used with numbers that are multiples of ten ། བཅུ་ཐམ་པ་ Ten. ། བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ Eighty.

ཐམ་སྣུམ་ (tāmnum) sm. ཐམ་གའི་སྣུམ་གཞོང་.

ཐམ་འབྱར་མ་ (tāmjarma) a letter or document affixed with a seal.

ཐམ་མེ་ཐོམ་མེ་ (tāmme tōmme) muddled, confused.

ཐམ་རྫི་ (tāmdzi) sm. ཐམ་གའི་སྣུམ་གཞོང་.

ཐམ་ཚོན་ (tāmdzön) ink for a stamp pad/ seal.

ཐམ་མཚལ་ (tāmdzɛɛ) the red ink/wax used with seals.

ཐམ་ཞུ་ (tām shu̲) va. to place a seal on a document.

ཐམ་ཡུ་ (tāmyu) handle of a seal.

ཐམ་གཡོག (tāmyoò) a secondary or duplicate seal attached to the main seal.

ཐམ་རིས་ (tāmrii) the designs on a seal.

ཐམ་ལག (tāmlaà) sm. ཐམ་ཐག.

ཐམས་ཅད་ (tāmjɛ̀ɛ̀) all, entire.

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ (tāmjɛ̀ɛ̀gi tāmjɛ̀ɛ̀) completely all.

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་ (tāmjɛ̀ɛ̀gi tāma) 1. the worst of all. 2. the last of all/ the lot.

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ (tāmjɛ̀ɛ̀gi ta̲ŋbo) the first/ best of all/ the lot.

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ (tāmjɛ̀ɛ̀ kyēmba) all-knowing, omniscient (a title for high lamas and an epithet of the Buddha).

ཐམས་ཅད་འདུལ་ (tāmjɛ̀ɛ̀ du̲ü̲ü̲) shung. 1. the fire pig year. 2. Buddha.

ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ན་ (tāmjɛ̀ɛ̀ do̲mba) altogether.

ཐམས་ཅད་གཟིགས་ (tāmjɛ̀ɛ̀ si̲i) Buddha.

ཐའ་སི་གསར་འགྱུར་ཁང་ (tāsi sāngyurgaŋ) TASS News Agency.

ཐའི་ཡུལ་ (tɛ̄yüü) Thailand.

ཐའི་ཀྲའོ་ (tɛ̄drao) ch. Giamda (town in Kongbo).

ཐའི་ཅི་ཆོན་ (tɛ̄ji cün) ch. Taichi: a system of Chinese physical exercise that emphasizes balance, coordination and effortlessness in movement.

ཐའི་ཇི་ (tɛ̄ji) mong. a third rank official in the tt. government.

ཐའི་དབན་ (tɛ̄wan) Taiwan.

ཐའི་ཝན་ (tɛ̄wan) Taiwan.

ཐའི་ཝན་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་ (tɛ̄wan) Taiwan Democratic People's Party (DPP).

ཐའི་ལན་ཏ་ (tɛ̄lɛnda) Thailand.

ཐའི་གོ་ (tɛ̄go) Thailand.

ཐའི་ཆིའུ་ (tɛ̄ciwu) ch. 1. table tennis, ping pong. 2. billiards, pool.

ཐའི་ཆིའུ་སྤོ་ལོ་ (tɛ̄ci bōlo) ch.tib. sm. ཐའི་ཆིའུ་.

ཐའི་ཏིང་ (tɛ̄diŋ) ch. table lamp.

ཐའི་པེ་ (tāibe) Taipei.

ཐའི་ཕིང་ཐེན་གོ་ (tɛ̄piŋ tēngo) ch. T'aiping Rebellion (1851-1864).

ཐའི་ཝན་ (tɛ̄wan) Taiwan.

ཐའི་ཝན་མཚོ་འགག (tɛ̄wan tsōgaà) ch.tib. Taiwan Straits.

ཐར་ (tār) vi. to escape from, to get free of, to get out of ། རྙི་ལས་ཐར་པ་རེད་ (It) escaped from the trap.

ཐར་སྐང་ (tārgaŋ) not too old and not too young, just right.

ཐར་ཆགས་ (tārjaà) in order/ sequence.

ཐར་ཐར་ (tārdar) 1. sound made by sth. rolling on a hard surface. 2. inferior quality.

ཐར་ཐོ་ (tārdo) a square-headed hammer.

ཐར་ཐོར་ (tārdɔɔ) scattered, dispersed, in small numbers; va.—གཏོང་ to scatter/ disperse; vi.—དུ་ལྷུང་; vi.—དུ་ཆགས་ to get dispersed/ scattered ། ལུང་པ་འདིའི་ནང་བོད་པ་ཐར་ཐོར་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད་ In this place Tibetans are only (found) scattered in small numbers.

ཐར་ཐོར་ཆུང་རྩག (tārdɔr cūŋdzaà) sm. ཐར་ཐོར་.

ཐར་ནད་ (tārnɛ̀ɛ̀) a disease from which one gets immunity after surviving the illness.

ཐར་པ་ (tārba) liberation, salvation, nirvana, breaking out of the wheel of life; vi.—ཐོབ་ to obtain nirvana.

ཐར་པར་གཏོང་ (tārba dōŋ) va. to let sb. go, to let sb. escape (punishment) ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྐྱར་སྒྲིག་ལམ་དང་འགལ་ན་ཐར་པར་གཏོང་གི་མིན་ If you breech discipline again, I will not let you escape (without being punished).

ཐར་པ་དོན་གཉེར་ (tārba to̲nñer) pursuing nirvana.

ཐར་པོ་ (tārbo) old, worn out, tattered.

ཐར་དཔག (tāābaà) plate.

ཐར་མ་ (tārma) immunity from a disease (as a consequence of surviving the disease) ། ལྷ་འབྲུམ་ཐར་མ་ Immunity from smallpox.

ཐར་ཞུན་སྒོལ་ (tārshün gōō) sm. ཞུན་ཐར་སྒོལ་.

ཐར་བཞུན་སྒོལ་ (tārshün gōō) sm. ཞུན་ཐར་སྒོལ་.

ཐར་གཟེང་ (tārsoŋ) a tool used by silversmiths.

ཐར་རེ་ཐོར་རེ་ (tāre tōre) sm. ཐར་ཐོར་.

ཐར་ལམ་ (tārlam) 1. path to liberation/ salvation (from the of the wheel of life). 2. escape route.

ཐར་ས་ (tārsa) sm. ཐར་ལམ་.

ཐར་ས་མེད་པའི་ལམ་ (tārsa me̲ēbɛ la̲m) blind alley, dead end.

ཐལ་ (tɛ̄ɛ̄) 1. vi. to be excessive/ carried away, to overdo ། ཁས་སྐད་ཆ་བོད་ཐལ་བ་རེད་ He talked excessively (implies let things slip that he should not have). ། འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་མ་མངགས་པའི་ལས་ཀ་ཁས་བྱེད་ཐལ་བྱུང་བཞག He made a mistake by getting carried away and doing sth. that the boss didn't instruct him to do. ། ཐུགས་སྒྲོའི་ཁ་ལག་མང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཐལ་བྱུང་བཞག (They) made too much food for the party. 3. va. to go ། སོ་པ་དེ་གར་ཐལ་ཆ་མེད་དུ་སྒྱུར་པ་རེད་ Where the spy went nobody knows. 4. sm. བཟང་ ཐལ་. 5. ash.

ཐལ་ཀར་ (tɛ̄ɛ̄gar) sm. ཐལ་དཀར་.

ཐལ་དཀར་ (tɛ̄ɛ̄gar) ash-colored, pale (usu. due to illness) [Lit. whitish ash color].

ཐལ་སྐད་ (tɛ̄ɛ̄gɛ̀ɛ̀) the first word uttered during debating.

ཐལ་སྐྱ་ (tɛ̄ɛ̄gya) sm. ཐལ་དཀར་.

ཐལ་སྐྱོད་ (tɛ̄ɛ̄gyöö) extremism; va.—བྱེད་.

ཐལ་སྐྱོར་ (tɛ̄ɛ̄gyɔr) a place where ashes are kept.

ཐལ་བསྐྱོད་ (tɛ̄ɛ̄gyöö) sm. ཐལ་སྐྱོད་.

ཐལ་སྐྱོད་པ་ (tɛ̄ɛ̄gyööba) extremist, radical.

ཐལ་སྐྱོན་ (tɛ̄ɛ̄gyön) the error/ mistake of doing things excessively ། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁོང་གིས་བཤད་

པའི་སྐད་ཆ་དེ་ཐལ་སློན་བྱུང་བཞག He said too much at the meeting.

ཐལ་འཁྲམས་ (tɛ̃ɛ̃gum) sm. ཐལ་ལུས་.

ཐལ་གོང་ (tɛ̃ɛ̃goŋ) part of the body from the tip of the shoulder to the neck joint.

ཐལ་གོག (tɛ̃ɛ̃gɔɔ̀) abbr. of ཐལ་བ་གོག་གོག.

ཐལ་གྱིས་ (tɛ̃ɛ̃gyii) (vb. + —) because of doing too much ༑ སྐྱོན་ཆ་འདི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཐལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ The error was caused by talking too much.

ཐལ་རྒྱུགས་ (tɛ̃ɛ̃gyuù) 1. dashing/ darting around quickly (e.g., the movement of fish in the water). 2. doing sth. rashly without investigating it carefully; va.—བྱེད་.

ཐལ་སྒྲ་ (tɛ̃ɛ̃dra) applause, clapping; va.—རྡེབ་ to applaud, to clap.

ཐལ་ལྕག་གཞུ་ (tɛ̃ɛ̃jaà shu) va. to hit/ slap with the palm.

ཐལ་ཆ་ (tɛ̃ɛ̃ja) (usu. vb. + —) excessive, extreme, too much; va.—གཏོང་ to do to excess; vi.—ཤོར་ to have sth. inadvertently be done to excess ༑ རྒྱ་ནག་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་འཕོ་འགྱུར་ཐལ་ཆ་དེ་ཙམ་ཕྱིན་རུང་ Although China has undergone excessive changes in the past twenty years. ༑ ཕྲུ་གུ་དེ་གཉིས་རྒྱག་འདྲི་རྒྱག་སྐབས་ཕྲུ་གུ་གཅིག་ལ་སྐྱོག་སློན་ཐལ་ཆ་ཤོར་བཞག When the two children were fighting it inadvertently became excessive and one died.

ཐལ་ཆ་ཟིང་ཞིག (tɛ̃ɛ̃ja siŋshig) shung. excessive disturbance ༑ སྔར་ཇུན་གར་གྱི་རྒྱུན་ལས་བོད་ཡུལ་ཐལ་ཆ་ཟིང་ཞིག་ཏུ་བཏང་ནས་བླ་སློབ་ཚམས་བསྒྲང་ཞིང་གཏོར་བའི་འཁྲུགས་ལོང་ལ་ Formerly, when the Dzungars caused excessive disturbanceas inTibet they murdered and dispersed the lamas.

ཐལ་ཆུ་ (tɛ̃ɛ̃ju) mixture of dust and water.

ཐལ་ཆེ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག (tɛ̃ɛ̃cena cĩnjilɔɔ̀) if you do sth. too much it will come back and harm you.

ཐལ་ཆེ་བ་ (tɛ̃ɛ̃jewa) ultra, extreme ༑ ཐལ་ཆེ་བ་དམངས་གཙོ་ Ultrademocracy.

ཐལ་ཆེན་ (tɛ̃ɛ̃jen) human ashes (from a cremation).

ཐལ་ཉོར་ (tɛ̃ɛ̃ñɔr) accumulated dust (e.g., in the corner of a room).

ཐལ་སྙིགས་ (tɛ̃ɛ̃ñig) abbr. of ཐལ་བ་ and ་གད་སྙིགས་.

ཐལ་དུ་འགྱུར་ (tɛ̃ɛ̃du gyu̱r) vi. to die [Lit. to turn into dust].

ཐལ་དུ་སྒྱུར་ (tɛ̃ɛ̃du gyu̱r) va. to kill [Lit. to make into ash].

ཐལ་དོང་ (tɛ̃ɛ̃doŋ) a pit/ hole into which dust is thrown.

ཐལ་དྲགས་ (tɛ̃ɛ̃draà) (vb. + —) doing in excess of a limit/ standard ༑ སྐད་ཆ་ཤོད་ཐལ་དྲགས་བཞག (He) spoke excessively (said things he shouldn't have said). ༑ ལས་ཀ་བྱེད་ཐལ་དྲགས་ཙང་ན་པ་རེད་ Because (he) worked excessively he got sick.

ཐལ་དྲེག (tɛ̃ɛ̃dreg) dust and dirt.

ཐལ་མདོག (tɛ̃ndɔɔ̀) ash color.

ཐལ་མདོག་ཐོན་ (tɛ̃ɛ̃dɔɔ̀ tõn) vi. to look pale/ ashen/ unhealthy.

ཐལ་དུལ་ (tɛ̃ɛ̃düü) dust.

ཐལ་དུལ་ཚུབ་ཚུབ་ (tɛ̃ɛ̃düü tsũndzub) dusty.

ཐལ་དུལ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གློག་ཆས་ (tɛ̃ɛ̃düü sẽljeègi lõgjɛɛ̀) vacuum cleaner.

ཐལ་བདབ་ (tɛ̃ɛ̃ da̱b) va. to clap, to applaud.

ཐལ་ཕྱགས་ (tɛ̃ɛ̃jaà) duster; va.—རྒྱག to dust.

ཐལ་ཕྱེ་ (tɛ̃ɛ̃je) sm. ཐལ་བ་.

ཐལ་འཕྱག་འཕྱུལ་ཆས་ (tɛ̃ɛ̃jaà trũũjɛɛ̀) vacuum cleaner.

ཐལ་བ་ (tɛ̃ɛ̃la) 1. dust; va.—རྡེབ་ to brush off dust; vi.—ལང་ to become/ get dusty. 2. error, fault, mistake; va.—འཛིན་ to blame sb. for making an error/ mistake.

ཐལ་བ་སྐྱ་ཆགས་ (tɛ̃ɛ̃la gyã cãà) 1. vi. to be white with dust.

ཐལ་བ་འཁོར་ (tɛ̃ɛ̃la kɔ̃ɔ̃) vi. to have dust accumulate.

ཐལ་བ་གོག་གོག (tɛ̃ɛ̃la gɔ̱ɔ̀gɔɔ̀) sm. ཐལ་བ་ཅིལ་ཅིལ་.

ཐལ་བ་ཅིལ་ཅིལ་ (tɛ̃ɛ̃la cĩĩjii) dusty.

ཐལ་བ་མདོག (tɛ̃ɛ̃la dɔɔ̀) gray, ash color.

ཐལ་བ་པ་ (tɛ̃ɛ̃waba) follower of a sect in India the cover themselves with dust.

ཐལ་བ་རྡེབ་ (tɛ̃ɛ̃la da̱b) va. to brush off dust.

ཐལ་བ་སྤར་གང་གནམ་ལ་བཏོས་ན་ ཕྱེད་ཀ་རང་དང་ཕྱེད་ཀ་མི་ (tɛ̃ɛ̃la ba̱rgaŋ nãmla shõõna cẽẽga ra̱ŋ da̱ŋ cẽẽga mi̱) wrongful deeds/ actions will not only effect others but also oneself [Lit. if one throws a handful of dust in the air half will fall on you and half on other people].

ཐལ་བ་ཕུན་ཕུན་ (tɛ̃ɛ̃la pü̱nbün) sm. ཐལ་བ་ཅིལ་ཅིལ་.

ཐལ་བ་འཚུབ་འཚུབ་ (tɛ̃ɛ̃la tsũbdzub) sm. ཐལ་བ་ཅིལ་ཅིལ་.

ཐལ་བ་ལང་ (tɛ̃ɛ̃la lãŋ) vi. to become/ get dusty.

ཐལ་བ་རླུང་བསྐུར་ (tɛ̃ɛ̃la lũŋgur). annihilate/ eradicate/ destroy completely [Lit. to throw dust into the wind].

ཐལ་བའི་རྡུལ་དུ་རློག (tɛ̃ɛ̃lɛ dü̱ü̱du lɔ̃ɔ̃) va. to destroy completely, to smash to dust.

ཐལ་བར་འགྱུར་ (tɛ̃ɛ̃lar gyu̱r) 1. vi. to become dust. 2. vi. to be at fault/ wrong.

ཐལ་བར་རློག (tɛ̃ɛ̃lar lɔ̃ɔ̃) va. to smash to bits, to crush/ pulverize.

ཐལ་བར་བརླགས་ (tɛ̃ɛ̃lar lãà) p. of ཐལ་བར་རློག.

ཐལ་བས་འགེངས་ (tɛ̃ɛ̃lɛɛ̀ ge̱ŋ) vi. to be filled with dust.

ཐལ་བྱུང་ (tɛ̃ɛ̃juŋ) going right through sth., piercing sth. right through, doing sth. without thinking or without hesitation ༑ དཔའ་བོ་དེའི་མདའ་ཡིས་ལྭགས་སྣང་ཐལ་བྱུང་དུ་འཕིག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ The hero's arrow can go right through the basin.

ཐལ་བྱུང་འགྲོ་ (tɛ̃ɛ̃juŋ dro̱) va. to go right ahead without hesitation.

ཐལ་སྦྱར་ (tɛ̃ɛ̃jar) va. to clasp the palms of the hands together as a sign of greeting or as a sign of respect for high lamas (or when praying).

ཐལ་མ་ (tɛ̃ɛ̃ma) sm. ཐད་ཀ་.

ཐལ་མོ་ (tɛ̃ɛ̃mo) palm (of hand), va.—བརྡབ་; —རྡེབ་ to clap, to applaud; va.—སྦྱར་ to clasp the palms of the hand together as a sign of greeting.

ཐལ་མོ་རྡེབ་སྒྲ་ (tɛ̃ɛ̃mo de̱bdra) sm. ཐལ་མོའི་རྡེབ་སྒྲ་.

ཐལ་མོ་སྤྱི་བོར་བཀོད་ (tɛ̃ɛ̃mo jĩwor gõõ) va. to clasp the palms of the hand together on top of the head in a gesture of respect to deities.

ཐལ་མོ་རྡེབ་ (tɛ̃ɛ̃mo de̱b) va. to applause, to clap.

ཐལ་མོ་སྦྱོར་ (tɛ̃ɛ̃mo jɔ̃r) va. to clasp the palms of two hands together as a greeting or when paying as a sign of respect for high lamas or when praying.

ཐལ་མོའི་རྡེབ་སྒྲ་ (tɛ̃ɛ̃mö de̱bdra) sound of clapping/ applause.

ཐལ་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་ (tɛ̃ɛ̃mö cãàgya) a mudra where the palms of the hands are placed together (usu. when paying respect to high lamas or praying).

ཐལ་སྨན་ (tɛ̃ɛ̃mɛn) medicine made from the ash of substances.

ཐལ་རྩེད་རྩེ་ (tɛ̃ɛ̃dze dzẽ) va. to play in the dust.

ཐལ་ཚང་ (tɛ̃ɛ̃dzaŋ) dust bin, place for throwing dust.

ཐལ་ཚལ་བད་ཚལ་ (tɛ̃ɛ̃dzɛɛ be̱ɛ̀dzɛɛ) tearing/ ripping into shreds; va.—གཏོང་ ༑ མའོ་ཡི་པར་ཐལ་ཚལ་བད་ཚལ་བཏང་བཞག (They) tore the picture of Mao into shreds.

ཐལ་ཚན་ (tɛ̃ɛ̃dzɛn) hot ashes.

ཐལ་འཚུབ་ (tɛ̃ɛ̃ dzũb) vi. to get dusty.

ཐལ་ཞག (tɛ̃ɛ̃shaà) dusty; vi.—འཁོར་ to be dusty (air).

ཐལ་ཟིང་ཆེན་པོ་ (tɛ̃ɛ̃siŋ cẽmbo) a great disturbance/ uprising.

ཐལ་རལ་འཛར་འཛར་ (tɛ̃ɛ̃rɛɛ dza̱rdzar) dusty (usu. for clothes).

ཐལ་རལ་ཡོག་ཡོག (tɛ̃ɛ̃rɛɛ yɔ̱ɔ̀yɔɔ̀) sm. ཐལ་རལ་འཛར་འཛར་.

ཐལ་ལྷུང་ (tɛ̃ɛ̃luŋ) dust storm; vi.—རྒྱག to have a dust storm; vi.—འཛགས་ to have a dust storm

subside.

ཐལ་རླུང་འཚུབ་འཚུབ་ (tɛ̄ɛluŋ tsūbdzub) highly dusty (from a dust storm).; vi.—བྱེད་.

ཐལ་ལ་ (tɛ̄ɛla) dust.

ཐལ་ལུས་ (tɛ̄ɛlüü) 1. too much and too little ¶ ཐལ་ལུས་མེད་པ་ Neither too much nor too little. 2. in error.

ཐལ་ལུས་ཧེ་བག་རིགས་མེད་པ་ (tɛ̄ɛlüü hēbaà rigmɛɛba) shung. neither overstated nor understated ¶ གཏོང་ཡོང་རྩིས་ཁྲ་འདིར་ཐལ་ལུས་ཧེ་བག་རིགས་མེད་ངེས་ This income and expenditure account is neither overstated nor understated.

ཐལ་ལེ་བ་ (tɛ̄ɛlewa) 1. nothing to block one's view, straight (e.g., road, highway). 2. whitish in color.

ཐལ་ཤེལ་ (tɛ̄ɛshel) goggles/ glasses for use in dust storms.

ཐལ་ཤོག (tɛ̄ɛshɔ̄ɔ) an inferior Tibetan paper produced in སྣེ་མོ་.

ཐལ་ཤོར་ (tɛ̄ɛ shɔ̄ɔ) vi. to be/ get overdone ¶ གཉིད་ཐལ་ཤོར་བཞག (He) overslept.

ཐལ་བསྲུབ་ལ་གཏོང་ (tɛ̄ɛsubla dōŋ) sm. ཐལ་བའི་རྡུལ་དུ་སློག.

ཐི་གུ་ (tīgu) a kind of thin rope.

ཐི་གུ་ཁྲ་ཇུང་ (tīgu trājuŋ) a thin multicolored rope.

ཐི་ཆིན་ (tīcin) ch. violin.

ཐི་བ་ (tīwə) 1. pigeon. 2. swallow.

ཐི་བའི་མདོག (tīwɛ dɔ̄ɔ) pigeon colored.

ཐི་ར་ (tīra) 1. market, bazaar. 2. a place where people get together/ assemble/ gather.

ཐི་རི་པོ་ལི་ (tīri pōli) Tripoli.

ཐི་ཤོ་ལེགས་ (tīsholeg) the 12th in the line of ancient Tibetan kings.

ཐིག (tīg) 1. a line; va.—རྒྱག to line, to make/ draw lines ¶ ཤོག་བུའི་སྟེང་དུ་ཐིག་བརྒྱབ་འདུག (They) drew lines on the paper. 2. abbr. of ཐིག་པ་. 3. abbr. of ཐིག་སྐོར་. 4. a thin thread or rope ¶ བལ་ཐིག A woolen thread. 5. va. to estimate/ guess ¶ ཁོང་གིས་ཆར་པ་གཏོང་གི་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཐིག་བརྒྱབ་སོང་ He guessed that it will rain. 6. vi. to be correct in one's divination.

ཐིག་ཀོར་ (tīggɔɔ) sm. ཐིག་སྐོར་.

ཐིག་ཀྲབ་ (tīgdrəb) sm. ཐིག་རལ་.

ཐིག་རྒྱལ་ (tīggyɛɛ) chalk pouch (usu. used by students to line their writing boards).

ཐིག་སྐུད་ (tīggüü) plumb line, carpenter's marking string, a string used for making lines (e.g., the string that children use to draw lines on their wooden writing boards).

ཐིག་སྐོར་ (tīggɔɔ) zero ¶ ཐིག་སྐོར་འོག་གི་དྲོད་ཚད་བཅུ་ཕྲག་ཡོད་ In the tens below zero (temperature). ¶ ཐིག་སྐོར་ཡན་གྱི་དྲོད་ཚད་ Above zero (temperature).

ཐིག་གི་མགྱོགས་ཚད་ (tīggi gyogdzɛɛ) linear velocity.

ཐིག་འགོད་ཇུའུ་ (tīggöö jū) tib.ch. surveying and mapping bureau.

ཐིག་རྒྱག (tīg gyaà) 1. va. to draw a line. 2. sm. ཐིག, 5.

ཐིག་སྐྱེ་ (tīggye) sm. ཐིག་རྒྱལ་.

ཐིག་སྒྲོམ་ (tīgdrom) square boxes on paper used for writing Chinese characters.

ཐིག་ལྔའི་ཕུའུ་ཙི་ (tīgŋɛ pūdzi) tib.ch. the five lined staff in music notation.

ཐིག་བཅད་ (tīgjɛɛ) demarcation, demarcating ¶ ས་མཚམས་ཐིག་བཅད་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ Border demarcation commission.

ཐིག་མཉམ་གཤིབ་ཅན་ (tīg ñəmshibjɛn) parallel lines.

ཐིག་ཐིག (tīgdiì) spots, dots.

ཐིག་གདབ་ (tīg dəb) f. of ཐིག་འདེབས་.

ཐིག་འདེབས་ (tīgdeb) measuring by means of a string/ plumb line/ ruler/ yardstick; va. ཐིག་འདེབས་; —བྱེད་.

ཐིག་དུམ་ (tīgdum) line segment.

ཐིག་ནག (tīgnaà) one of the realms in hell according to Tibetan Buddhism where bodies are marked with black lines and sawed with a burning saw.

ཐིག་སྣག (tīgnaà) a black ink used by carpenters for marking lines by plucking a string on the wood that is to be cut.

ཐིག་པོ་ (tīgbu) accurate, right on the mark, correct ¶ ངས་མོ་རྒྱག་པར་ཕྱིན་ནས་ཐིག་པོ་བྱུང་སོང་ I went for divination and it was accurate.

ཐིག་སྦྱད་ (tīgjɛɛ) utensils for marking things.

ཐིག་ཕོར་ (tīgbɔr) wooden ink bowl used by Tibetan carpenters to make lines.

ཐིག་བུམ་ (tīgbum) a marker used by carpenters.

ཐིག་དབྱིབས་ (tīgyib) linear shape.

ཐིག་མ་ (tīgmə) the pattern of crosses (used commonly on woolen materials).

ཐིག་དམར་ (tīgmar) the equator.

ཐིག་དམར་ས་ཁུལ་ (tīgmar səküü) equatorial region.

ཐིག་རྩ་ (tīgdza) drawing manual for making thankas.

ཐིག་རྩམ་ (tīgdzam) a white powder used for drawing lines.

ཐིག་རྩིས་ (tīgdzii) geometry.

ཐིག་ཚད་ (tīgdzɛɛ) sm. ཐིག་ལེན་.

ཐིག་ཚོན་ (tīgdzön) 1. colored powder for drawing lines. 2. abbr. of line and color.

ཐིག་རལ་ (tīgrɛɛ) a dangling rope skirt worn in the traditional Tibetan opera.

ཐིག་རིས་ (tīgrii) 1. the traditional Tibetan cross pattern used on woolen materials. 2. linear.

ཐིག་རིས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་ (tīgriigi cəgdzüü) linear structure.

ཐིག་རིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (tīgriigi dreewa) linear relationship.

ཐིག་རིས་ཀྱི་རྩིས་ (tīgriigi dzii) geometry.

ཐིག་རིས་ཇུས་ (tīgrii jüü) tib.ch. mapping and survey office.

ཐིག་རིས་འབྲི་ (tīgrii drii) va. to map sth.

ཐིག་ལེ་ (tīgle) 1. sperm; va.—འཐེན་ to fertilize/ impregnate (with sperm); —འབྱིན་ to masturbate; vi.—ཐོན་ to ejaculate. 2. zero. 3. the essence.

ཐིག་ལེ་ལྔ་ཚོམ་ (tīgle ŋādzom) a type of dotted design characterized by a dot in middle surrounded by a dot in each corner.

ཐིག་ལེ་ཅན་ (tīglejɛn) one of the seven horses that pulls the sun according to Tibetan mythology.

ཐིག་ལེ་མདོག (tīgle dɔ̄ɔ) spots, dots (e.g., of a leopard).

ཐིག་ལེ་སྡེབ་སྦྱོར་ཁང་ (tīgle debjɔɔgaŋ) artificial insemination room.

ཐིག་ལེན་ (tīglen) surveying; va.—བྱེད་ to survey (land).

ཐིག་ལེན་ཇུས་འགོད་ (tīglen jüügöö) surveying; va.—བྱེད་.

ཐིག་ལེན་རུ་ཁག (tīglen rugaà) survey team.

ཐིག་ལེའི་མན་ (tīglɛ men) below zero degrees (temperature).

ཐིག་ལེའི་ཡན་ (tīglɛ yen) above zero degrees (temperature).

ཐིག་ཤར་ (tīgsshar) a line of letters.

ཐིག་ཤིང་ (tīgshiŋ) ruler, yardstick.

ཐིག་ཤོག (tīgshɔ̄ɔ) paper with lines, ruled paper.

ཐིག་ཤུབས་ (tīgshub) a pouch/ sack for wooden bowls that was carried by officials of the tt. government when the རྒྱ་ལུ་ཆས་ costume was worn.

ཐིག་གཤིས་ (tīgshii) linear.

ཐིག་གཤིས་ཚབ་རྩིས་ (tīgshii tsəbdzii) linear algebra.

ཐིག་གཤིས་མཉམ་བྱ་ (tīgshii ñamca) linear equation (in math).

ཐིག་གཤིས་ཕྱིར་ལྡོག (tīgshii cirdɔ̄ɔ) linear regression (in math).

ཐིག་ས་ (tīgsə) earth put on a roof to prevent leaking/ dripping.

ཐིགས་ (tīì) sm. ཐིག.

ཐིགས་གུ་ (tīigu) sm. ཐིག་པོ་.

ཐིགས་རྒྱུན་ (tīggyün) continuous drops/ dripping.

ཐིགས་ཆང་ (tīgjaŋ) a cup of ཆང་ served as a penalty when a drop of ཆང་ is left in the cup.

ཐིགས་པ་ (tīgbə) a drop; vi.—རྒྱག to drip ¶ཆུ་ཐིགས་པ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ་ When the water was dripping.

ཐིགས་པ་བསགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ (tīgbə sāànɛ gya̲dzo) saving/ collecting a little at a time leads to sth. big [Lit. saving drops of water makes an ocean].

ཐིགས་པོ་ (tīgbo) sm. ཐིག་པོ་.

ཐིགས་ཕྲེང་ (tīgdreŋ) a continuous dripping, a stream of drops.

ཐིགས་ཙམ་ (tīgdzam) a little ¶ང་ལ་ཆུ་ཐིག་ཙམ་སྤྲེར་རོགས་གནང་ Please give me a little water.

ཐིགས་ཚགས་ (tīgdzaà) sm. ཐིག་ས་.

ཐིགས་བཟེད་ (tīgseè) a container that is put under sth. leaking (roof, pipe, etc.).

ཐིགས་རལ་འཕྲུག་འཕྲུག (tīgrɛɛ trūŋdrug) sm. ཐིགས་རལ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་.

ཐིགས་རལ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ (tīgrɛɛ trūndrüü) torn, tattered (for clothes).

ཐིགས་ལིན་ (tīglin) sm. ཐིག་ལིན་.

ཐིགས་ས་ (tīgsə) sm. ཐིག་ས་.

ཐིགས་ས་ (tīgsə) earth used to patch a roof where there is a leak; va.—རྒྱག.

ཐིགས་ཧྲུལ་ (tīghrüü) extremely worn out/ torn/ tattered.

ཐིང་: p. ཐིངས་; f.; ཐིང་ (tīŋ) vi. to get/ obtain.

ཐིང་ (tīŋ) ch. 1. department, office 2. hall, room.

ཐིང་ཀྲང་ (tīŋdraŋ) ch. head of a ཐིང་.

ཐིང་སྒྲ་ (tīŋdra) the 'ting' sound of glass breaking/ banging.

ཐིང་ངེར་ (tīŋŋee) sm. ཐིང་ཐིང་.

ཐིང་ཐིང་ (tīŋdiŋ) an expression which adds the idea of "very" ¶གསལ་ཐིང་ཐིང་ Very clear. ¶ནག་ཐིང་ཐིང་ Very black.

ཐིང་ཤོག (tīŋshɔɔ) carbon paper.

ཐིང་རིལ་ (tīŋrii) sea gull.

ཐིང་རིལ་རྒྱ་མོ་ (tīŋrii gyāmo) ཐིང་རིལ་.

ཐིངས་ (tīŋ) 1. f. of འདིངས་. 2. p. of ཐིང་.

ཐིན་ (tīn) ch. 1. a government department at the provincial level. 2. an office.

ཐིན་ཅིན་ (tīnjin) Tianjin.

ཐིབ་ (tīb) vi. to be overcast/ cloudy.

ཐིབ་ཅུ་ (tībju) button; va.—རྒྱག to button a button.

ཐིབ་ཐིབ་ (tībdib) 1. dense, dark, thick (e.g., clouds, fog). 2. drowsy, sleepy ¶གཉིད་ཐིབ་ཐིབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Today I am sleepy.

ཐིབ་པོ་ (tībbu) sm. ཐིབ་ཐིབ་.

ཐིབས་ (tīb) p. of འཐིབས་.

ཐིབས་པོ་ (tībbu) 1. sm. ཐིབ་ཐིབ་. 2. overcast, cloudy.

ཐིབས་སེ་ (tībse) sm. ཐིབས་པོ་.

ཐིམ་ (tīm) 1. vi. to get absorbed (for liquids), to evaporate, to drain ¶འདམ་རྫབ་ཐིམ་ཐབས་ Means for having the muddy swamp get drained. ¶ཞིང་ཁའི་ཆུ་མགྱོགས་པོ་ཐིམ་བཞག The water on the field was absorbed quickly. 2. vi. to have one's money be/ get tied up (in business) ¶ངའི་དངུལ་ཚང་མ་ཚོང་ཟོག་ལ་ཐིམ་བསྡད་ཡོད་ All my money is tied up in commodities.

ཐིམ་ཁུང་ (tīmguŋ) sm. ཐིམ་བུ་.

ཐིམ་ཕུག (tīmbuù) Thimphu (capital of Bhutan).

ཐིམ་བུ་ (tīmbu) a hole in a container through which liquid ཆང་ is drained off; va.—ཕྱིད་ to drain off liquid ཆང་ from a fermenting pot.

ཐིམ་རྫུལ་བསྟན་ (tīmdzüü dēn) vi. to die (with དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་).

ཐིམ་འཚང་ (tīmdzaŋ) cork (paper or flax) that is used to block the hole of a ཆང་ fermenting pot.

ཐིམ་རིམ་ (tīmrim) the five different stages of decomposition as a person dies.

ཐིའ་ན་ཅིན་ (tīnajin) sm. ཐིན་ཅིན་.

ཐིའུ་ (tīwu) 1. a flower bud; vi.—གཏོང་ to bud out, to flower.

ཐིའུ་རྒྱ་སྨུག (tīwu gya̲muù) a type of brocade with purplish red flower designs.

ཐིར་ (tīr) alarm; va.—སྒྲིག to set an alarm (on watch or clock); va.—གཏོང་ to ring a door bell, bicycle bell, school bell, etc.

ཐིར་ལྡན་ཆུ་ཚོད་ (tīrdɛn cūdzöö) sm. ཐིར་བརྡའི་ཆུ་ཚོད་.

ཐིར་བརྡའི་ཆུ་ཚོད་ (tīrdɛ cūdzöö) alarm clock/ watch.

ཐིར་པི་ལི་ (tīrbili) shung. a Mongolian hat worn by officials of the tt. government during certain ceremonies.

ཐུ་ཉི་སི་ (tūñisi) Tunisia.

ཐུ་སྣེ་ (tūne) the edge of a Tibetan dress/ gown.

ཐུ་པི་ལི་ (tūbili) shung. a type of hat worn by lay officials of the tt. government.

ཐུ་པོ་ (tūbo) sm. ཐུ་མོ་.

ཐུ་བ་ (tūwə) 1. front part of a dress (the inner and outer flaps of a Tibetan dress). 2. sm. ཐུ་མོ་.

ཐུ་བ་སྒང་མ་ (tūwə ga̲ŋma) the top/ outer part (flap) of a Tibetan dress.

ཐུ་བ་ཐོག་མ་ (tūwə tōgma) sm. ཐུ་བ་སྒང་མ་.

ཐུ་བ་ནང་མ་ (tūwə na̲ŋma) the inside (flap) of a Tibetan dress.

ཐུ་བ་ཕྱི་མ་ (tūwə cīmə) sm. ཐུ་བ་སྒང་མ་.

ཐུ་བ་འོག་མ་ (tūwə w̲ɔgma) sm. ཐུ་བ་ནང་མ་.

ཐུ་བོ་ (tūwo) 1. older brother. 2. the main one.

ཐུ་བོད་ (tūböö) ch. the Chinese name for the ancient Tibetan royal dynasty.

ཐུ་མི་ (tūmi) abbr. of ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་.

ཐུ་མེད་ (tūmeè) (vb. + —) no choice but to do the verbal action ¶ངས་ལས་ཀ་འདི་མ་བྱེད་ཐུ་མེད་བྱུང་ I had no choice but to do the work.

ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ (tūmisambhoda) the minister sent to India in the 7th century A.D. who created the Tibetan written alphabet.

ཐུ་མོ་ (tūmo) fierce, ferocious, mean ¶ཁྱི་ཐུ་མོ་ A ferocious dog.

ཐུ་རུ་ (tūru) 1. wooden spoon. 2. a small weighing scale.

ཐུ་རེ་ (tūre) always, continuously.

ཐུ་ལ་ (tūla) sm. ཐུ་བ་.

ཐུ་ལུ་ (tūlu) sm. ཐུ་ལུད་.

ཐུ་ལུ་ལུ་ (tū lu̲lu) a term used to describe the falling of snow or the rushing of water.

ཐུ་ལུད་ (tūlüü) spit; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to spit.

ཐུ་ལུམ་ (tūlum) 1. hammer. 2. round.

ཐུ་ལེ་ (tūle) sm. ཐུ་བ་.

ཐུ་ཧྲུ་ (tūshu) ch. pension; va.—བྱེད་ to retire ¶ཐུ་ཧྲུ་ཁང་པ་ Retirement house (usu. a house built to live in when one retires).

ཐུ་གཤམ་ (tūsham) the hem.

ཐུ་སི་ (dūsi) shung. ch. a title given by the Emperors of China to local chiefs.

ཐུག (tūù) 1. va. to meet ¶ཁོ་ཐུག་ནས་འདིར་ཡོང་པ་ཡིན་ I came here after I met him. 2. (dat.-loc. + —) to rest on, to depend on ¶རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་ཀྲུང་གོའི་དམངས་ཚོགས་ཟ་འཛུགས་བྱས་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད་ The main cause rests on the fact that the Chinese masses are not organized. 3. va. to touch, to reach ¶ཁོས་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་ལག་པས་ཐུག་པ་རེད་ He touched the king's foot with his hand. ¶མི་དམངས་ཀྱི་སྙིང་ལ་ཐུག་པའི་གསར་བརྗེ་ A revolution that touches people's hearts. 4. vi. to get into (a fight/ clash) ¶འཁྲུག་འཛིང་ཤུགས་ཆེ་ཐུག་སྟེ་ Having gotten into a big fight. 5. up to, until ¶ཟླ་ ༢ ནས་ཟླ་ ༣ ཐུག་བསྡད་པ་རེད་ (He) stayed there from the second to the third month. 6. abbr. of ཐུག་པ་. 7. circular banner made from yak hair that is hung on the roof of large monasteries. 8. stud sheep or goat ¶ར་ཐུག A stud ram.

ཐུག་སྐྱ་བ་ (tūù gyāwa) ladle for broth/ soup/ noodles.

ཐུག་སྐལ་ (tūggɛɛ) fate, fortune (of a meeting).

ཐུག་སྐྱོན་ (tūggyön) accident (caused by banging into sth./ sb.) ¶མོ་ཊ་ཐུག་སྐྱོན་བྱུང་བཞག The cars crashed (had an accident).

ཐུག་ཁོག (tūùgɔɔ) pot for serving noodles/ soup/ stew/ porridge.

ཐུག་རྒྱུགས་ (tūggyuù) (in monasteries) share of porridge/ stew.

ཐུག་སྒྲ་ (tūgdra) 1. sound of sth. banging against another thing. 2. slurping sound made when eating noodles.

ཐུག་ང་ (tūgŋa) black banner made of yak hair that stands on the roof of monasteries.

ཐུག་ཆོམ་ (tūgjom) splashing sound of sth. hitting water.

ཐུག་མཆོད་ (tūgjöò) a prayer said before eating porridge/ soup/ stew.

ཐུག་ལྗང་ (tūgjaŋ) a green banner (that stands on the roof of monasteries).

ཐུག་བསྙལ་དུ་འཇོག (tūg ñēēdu jɔ̀ɔ) va. to set a pot of boiled soup/ stew aside on hot embers to simmer.

ཐུག་ཐལ་ (tūgtεε) tsampa or flour that is used in soup/ stew.

ཐུག་ཐུག་གཏོང་ (tūgduù dōŋ) va. to poke/ pull/ tug at sb. or sth., to touch sb. or sth. ¶ འཕྲུལ་འཁོར་དེར་ཐུག་ཐུག་མ་གཏོང་ Don't touch the machine.

ཐུག་དར་ (tūgdar) abbr. of ཐུག and དར་ལྕོག.

ཐུག་དལ་ (tūgdεε) sm. ཐུག་ཐལ་.

ཐུག་དོར་ (tūgdɔɔ) the meat and bones that go into a stew/ soup.

ཐུག་ནག (tūgnaà) black banner made of yak hair that stands on the roof of monasteries.

ཐུག་པ་ (tūgbə) 1. soup, broth, stew, gruel. 2. noodle dishes.

ཐུག་པ་འཐུང་བར་ཚྭ་ལག་ཐོགས་ (tūgbə tūŋwar tsεὲ lagdɔɔ̀) sth. badly needed [Lit. salt is needed to eat soup].

ཐུག་པ་མན་ཚིལ་ (tūgbə mendzi) tib.ch. flat noodle soup.

ཐུག་པ་བག་ཐུག (tūgbə bəduù) a soup with small dough dumplings.

ཐུག་པ་མིང་བདགས་ (tūgbə miŋdaà) a thick rice broth made with meat, fruit and butter.

ཐུག་པ་ར་བཟི་ (tūgbə rasi) sb. who is bizarre and doesn't know right from wrong or how to do things.

ཐུག་པ་ལྷེབ་གདུབ་ (tūgbə lhēmdub) a type of soup containing flat pieces of dough.

ཐུག་ཕུད་ (tūgbüù) sm. ཐུག་མཆོད་.

ཐུག་ཕྲུ་ (tūgdru) an earthenware pot for cooking broth/ soup/ stew.

ཐུག་འཕྲད་ (tūgdεὲ) meeting, visiting; va.—བྱེད་ to visit/ meet ¶ ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་ Coming to meet.

ཐུག་འཕྲད་ཁང་ (tūgdrεὲgaŋ) reception room, guest meeting room.

ཐུག་འཕྲད་ཚོགས་འདུ་ (tūgdrεὲ tsōŋdu) a meeting to meet people, a mixer.

ཐུག་འབྲས་ (tūŋdrεὲ) the scrotum / testicle of a castrated goat or sheep (used in Tibetan medicine).

ཐུག་སྦོད་ (tūgböö) a yak hair tassel used on banners erected on the roof of monasteries.

ཐུག་མེད་ (tūgmeè) 1. sm. ཐུག་ཡས་.

ཐུག་ཙམ་ཐུག་ཙམ་ (tūgdzam tūgdzam) 1. pulling, tugging, touching. 2. meeting occasionally.

ཐུག་ཛམ་ (tūgdzam) sm. ཐུག་ཐལ་.

ཐུག་མཚམས་ (tūgdzam) 1. at the time of our meeting. 2. the point where two lines meet.

ཐུག་གཟར་ (tūgsar) wooden ladle.

ཐུག་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་ (tūgso trūūgɔɔ) noodle making machine.

ཐུག་བཟོའི་འཁོར་ལོ་ (tūgsö kɔ̄ɔlo) sm. ཐུག་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་.

ཐུག་ཡས་ (tūgyεὲ) endless.

ཐུག་རལ་ (tūgrεε) shung. ཐུག་སྦོད་.

ཐུག་རེས་ (tūgreè) 1. meeting each other; va.—བྱེད་. 2. the regular day scheduled for a meeting.

ཐུག་ཤན་ (tūgshεn) shung. the metal bands used on the banners erected on the roof of monasteries.

ཐུགས་ (tūù) 1. h. of སེམས་ and སྙིང་. 2. a word that makes nonhonorific nouns honorific, e.g., the honorific of སེམས་ཁྲལ་ is ཐུགས་ཁྲལ་.

ཐུགས་ཀ་ (tūùga) h. of སྙིང་ག.

ཐུགས་དཀར་ (tūùgar) abbr. of ཐུགས་སྣང་དཀར་པོ་.

ཐུགས་དཀར་མི་མཉམ་ (tūùgar meñam) bile of bears (used in Tibetan medicine).

ཐུགས་ཀྱི་གེ་སར་ (tūùgi kesar) h. of ཡིད་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲུ་.

ཐུགས་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲུ་ (tūùgi sēwudru) sm. ཐུགས་ཀྱི་གེ་སར་.

ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ (tūùgi sεὲ) sm. ཐུགས་སྲས་.

ཐུགས་དཀྱིལ་ (tūùgyee) farsighted, having wide/ broad views.

ཐུགས་དཀྲུགས་ (tūgdruù) h. of བསམ་དཀྲུག.

ཐུགས་སྐྱིད་ (tūggyeè) sm. ཐུགས་བསྐྱེད་.

ཐུགས་སྐྱོ་ (tūggyo) h. of སེམས་སྐྱོ་.

ཐུགས་སྐྱོང་ (tūggyoŋ) sm. གཟིགས་སྐྱོང་.

ཐུགས་བསྐང་ (tūggaŋ) sm. དགོངས་ཚོམ་.

ཐུགས་བསྐྱེད་ (tūggyeè) kindness, concern (h.). ¶ གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བླ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ Based on the exceptional kindness of the Dalai Lama.

ཐུགས་ཁ་འགྱུར་ (tūù kā gyur) h. of ཡིད་ཆུས་.

ཐུགས་ཁ་འཆུས་ (tūù kā jüù) sm. ཐུགས་ཁ་འགྱུར་.

ཐུགས་ཁ་མ་མཐུན་ (tūù kā madün) vi. to be unfriendly.

ཐུགས་ཁག (tūùgaà) h. of ཁག.

ཐུགས་ཁག་མེད་ (tūùgaà meè) h. of ཁག་མེད་.

ཐུགས་ཁབ་གསང་ (tūù kəb sāŋ) a space/ gap in the chest area where acupuncture is applied.

ཐུགས་ཁུར་ (tūùgur) concern, care, dedication, interest (h.); va.—གནང་; —བཞེས་ to be concerned ¶ གོང་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཐུགས་ཁུར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is concerned about the livelihood of the people.

ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་ (tūùgur cēgyeè) with great concern/ care/ dedication.

ཐུགས་ཁུར་སྣོམ་ (tūùgur nōm) h. of ཁུར་ལེན་.

ཐུགས་ཁུར་གཙོར་བཞེས་ (tūùgur dzōō sheè) taking the main responsibility; va.—གནང་ ¶ གོང་གིས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་གཙོར་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is taking the main responsibility in the office.

ཐུགས་ཁུར་ཟབ་བཞེས་ (tūùgur səbsheè) deep/ profound concern.

ཐུགས་ཁོག (tūùgɔɔ̀) tolerant, magnanimous (h.); va.—གནང་ to be tolerant/ magnanimous.

ཐུགས་ཁོག་མེད་པ་ (tūùgɔɔ̀ meèba) h. of མཁོམ་པ་.

ཐུགས་འཁོམ་ (tūùgom) necessities (h.).

ཐུགས་འཁུར་ (tūùgur) sm. ཐུགས་ཁུར་.

ཐུགས་ཁྱད་ (tūùgyεὲ) h. of ཁྱད་པར་.

ཐུགས་མཁྱེན་ (tūùgyen) h. of མངོན་ཤེས་.

ཐུགས་ཁྲལ་ (tūùdrεε) h. of སེམས་ཁྲལ་.

ཐུགས་ཁྲིལ་ (tūùdree) sm. ཐུགས་ཁྲིལ་.

ཐུགས་ཁྲོ་ (tūùdro) h. of ཁོང་ཁྲོ་.

ཐུགས་འཁྲུགས་ (tūùdruù) 1. vi. to be angry/ agitated/ annoyed (h.). 2. vi. to be distressed/ disturbed (h.).

ཐུགས་གྲ་ (tūgdra) h. of གྲ་སྒྲིག.

ཐུགས་དགེ་ (tūùge) 1. h. of དགེ་བ་. 2. supporter, ally, friend (h.) ¶ ར་སྒྲེང་གི་ཐུགས་དགེ་ Supporters of Reting.

ཐུགས་དགོངས་ (tūùgoŋ) 1. h. of བསམ་བློ་. 2. wish/ desire/ hope (h.).

ཐུགས་འགན་ (tūùgεn) h. of འགན་འཁུར་.

ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་གནང་ (tūùgεn gyēēsheè nāŋ) shung. va. to take responsibility ¶ གོང་ས་མཆོག་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ལུགས་གཉིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་གནང་བ་ H.H. the Dalai Lama took the temporal and political responsibility of the government when he was young.

ཐུགས་འགན་བཤོལ་ (tūùgεn shöö) va. to resign, to give up a responsibility/ duty.

ཐུགས་འགན་ལྷུར་བཞེས་ (tūùgεn lhūrsheè) shung. va. to take full responsibility ¶ ལས་དོན་འདིའི་སྐོར་རིམ་པ་གོང་ནས་ཐུགས་འགན་ལྷུར་བཞེས་མཛད་པས་གཤམ་རིམ་རྣམས་བྱེད་བདེ་བྱུང་བ་ Regarding this matter, the superiors took full responsibility and made it

easy for the subordinates to work.

ཐུགས་དགྱེས་པོ་ (tüù gyeèbo) vi. liking sth., being glad; va.—གནང་ to like sth. ༑ངས་ཁོང་ལ་ཕྱག་རྟགས་ཤིག་ཕུལ་བས་ཐུགས་དགྱེས་པོ་གནང་སོང་ I gave him a gift and he liked it.

ཐུགས་འགོར་ (tüùgɔɔ) h. of འགོར་འགྱངས་.

ཐུགས་འགོར་མེད་པ་ (tüùgɔɔ meèba) shung. without delaying ༑ཕེབས་ལམ་དུ་ཐུགས་འགོར་མེད་པ་མགྱོགས་ཞབས་སོར་འགོད་པ་ They arrived without any delays on the way.

ཐུགས་འགྱུར་ (tüùgyur) sm. བློ་འགྱུར་.

ཐུགས་འགྱོད་ (tüùgyöö) h. of འགྱོད་པ་.

ཐུགས་འཁྲུ་བ་ (tüù druwɔ) h. of བློ་ཁྲུ་བ་.

ཐུགས་རྒྱལ་ (tüggyɛɛ) 1. h. of ང་རྒྱལ་. 2. h. of ཁོང་ཁྲོ་.

ཐུགས་རྒྱུ་ (tüggyu) h. of རྒྱུ་དག.

ཐུགས་རྒྱུ་རིང་པོ་ (tügyu riŋbu) tolerant (h.).

ཐུགས་རྒྱུད་ (tüggyüü) character, temperament, nature, personality (h.).

ཐུགས་རྒྱུད་ཁྲིད་ (tüggyüü trĩĩ) h. of རྒྱུད་ཁྲིད་.

ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱོང་པོ་ (tüggyüü kyoŋbo) h. of གཤིས་ཀ་སྐྱོང་པོ་.

ཐུགས་རྒྱུད་གདུམ་པོ་ (tüggyüü dümbu) sb. who is quick tempered and volatile (h.).

ཐུགས་རྒྱུས་ (tüggyüü) h. of རྒྱུས་.

ཐུགས་སྒམ་པོ་ (tüù gambo) reserved, not open/ outgoing (h.).

ཐུགས་ངན་ (tüùŋɛn) grief, sorrow (h.).

ཐུགས་ངལ་ (tüùŋɛɛ) 1. discouraged, dissapointed, fed up; va.—གནང་. 2. being sad at sb.'s death, mourning/ grieving over sb.'s death (h.); va.—གནང་.

ཐུགས་ངོ་མཁྱེན་ (tüùŋo kyēn) va. to know sb. (h.).

ཐུགས་ངོ་ཆོད་ (tüùŋo cöö) h. of ངོ་དག་ཆོད་.

ཐུགས་མངའ་ལྟར་ (tüùŋadar) as (you) all know (h.).

ཐུགས་ཅ་ཟིང་པོ་ (tüùja siibu) a polite phrase used when asking for sth. that adds that your asking has inconvenienced/ troubled/ bothered/ annoyed the person asked; va.—བྱེད་; —བཟོ་ ༑ངས་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་རམ་གནང་རོགས་གནང་ཞུས་པས་ཐུགས་ཅ་ཟིང་པོ་བཟོས་སོང་ My asking for help has caused you a lot of trouble.

ཐུགས་ཅག (tüùjaà) h. of ཅག་ག.

ཐུགས་ཅག་ཁྲོན་པོ་ (tüùjaà kyõmbo) sm. ཅག་ག་དག་པོ་ (h.).

ཐུགས་བཅད་ (tüùjɛɛ̀) 1. whatever you want or decide (h.) ༑ཁོ་ལ་རྟེན་པ་ཁྱེད་རང་གིས་ཐུགས་བཅད་པ་ཞིག་གནང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ You can give him whatever gift you want. 2. va. to annoy/ agitate/ anger.

ཐུགས་ལྕོགས་རྒྱ་གོད་པོ་ (tüùjoò gya gööbo) shung. a meddler, snooper (h.).

ཐུགས་ཆུང་ཆུང་ (tüù cũŋjuŋ) h. of སེམས་ཆུང་ཆུང་.

ཐུགས་ཆུང་ཆུང་ཐུགས་གཡེང་མ་གནང་ཞིག རྡོ་ཆུང་ཆུང་ལྷགས་པས་ཁྱེར་དོགས་མེད་ (tüù cũŋjuŋ tüùyeŋ manãŋshi do cũŋjuŋ lhãgbɛ kyērdɔɔ̀meè) there is nothing to worry about [Lit. don't worry you timid person, there is no fear that small stones will be blown away by the wind].

ཐུགས་ཆུད་ (tüù cũũ) vi. to have kept in mind, to have memorized.

ཐུགས་ཆེ་ (tõje) thank you.

ཐུགས་ཆེས་ (tüù cēè) h. of ཡིད་ཆེས་.

ཐུགས་ཆོད་པོ་ (tüù cöö̀bo) sb. who is able to make up his mind quickly, sb. who can come to a decision quickly (h.).

ཐུགས་འཆམ་པོ་ (tüù cāmbo) h. of འཆམ་པོ་.

ཐུགས་རྗེ་ (tõje) 1. thanks; va.—ཞུ་ to thank. 2. compassion, mercy (h.).

ཐུགས་རྗེ་བསྐུལ་ (tüùje güü) shung. va. to make a request ༑དེ་བཞིན་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ནས་ཐུགས་རྗེ་བསྐུལ་བ་ལྟར་ བོད་ལྗོངས་འཚོ་ཆོས་བདེ་ཐབས་སུ་གསོལ་རས་བསྩལ་བ་ In accordance with the Amban's request, (the Emperor) granted (the land) for the welfare of the Tibetan people.

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ (tüùje cē) sm. ཐུགས་རྗེ་.

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་གནང་ (tüùje cē nāŋ) thank you very much.

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ (tüùje cēmbo) 1. compassionate. 2. a name for Avaloketisvara.

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ (tüùje cēmbo jũgjiì shɛɛ) a representation of Avaloketisvara with eleven heads (in statues or paintings).

ཐུགས་རྗེས་བྱམས་སྐྱོང་ (tuùje camgyoŋ) sm. ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པས་འཛིན་པ་.

ཐུགས་རྗེ་མེད་པ་ (tüùje meèba) unmerciful, uncompassionate (h.).

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་སྐྱེས་ (tüùje leggyeè) a 'thank you' gift; va.—ཞུ་ to reciprocate with a 'thank you' gift.

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་ (tüùje lēŋbüü) sm. ཐུགས་རྗེ་ལེགས་སྐྱེས་.

ཐུགས་རྗེ་ལྷག་པར་སྐྱོང་ (tüùje lhāgbar gyōŋ) shung. sm. ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པས་འཛིན་.

ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དཔུང་བཙན་པོ་ (tüùjee tũbuŋ dzēmbo) by the power and grace of ༑བླ་མའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དཔུང་བཙན་པོས་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད་ By the power and grace of the lama, the area improved.

ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ (tüùjee dagñii) sb. who is very compassionate.

ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པས་འཛིན་ (tüùjee siibɛ dzin) shung. to treat with kindness (h.) ༑ཆབ་འབངས་ངན་དྲལ་གྱི་བདེ་ཕྱར་དགོངས་ནས་ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པས་འཛིན་ Considering the welfare of the poor subjects, (they) treated them with kindness.

ཐུགས་རྗེས་འཛིན་ (tüùjee dzin) sm. ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་.

ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ (tüùjee sii) please.

ཐུགས་རྗེས་བྱམས་སྐྱོངས་ (tüùjee camgyoŋ) shung. sm. ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པས་འཛིན་པ་.

ཐུགས་རྗེས་བཟུང་བ་ (tüùjee suŋwa) by the grace of ༑བླ་མའི་ཐུགས་རྗེས་བཟུང་ནས་ང་ལ་བུ་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་ By the grace of the lama, a good son was born to me.

ཐུགས་ལྗགས་སྤྱན་གསུམ་ (tüùjee jēnsum) heart, tongue and eyeballs.

ཐུགས་ཉམས་ཆོད་པོ་ (tüùñam cöö̀bo) h. of ཉམས་ཆོད་པོ་.

ཐུགས་ཉར་གནང་ (tüùñar nāŋ) h. of ཉར་.

ཐུགས་ཉར་མཛད་ (tüùñar dzɛɛ̀) shung. h. of ཉར་.

ཐུགས་གཉེར་ (tüùñer) wish, aspiration, desire, hope (h.).

ཐུགས་མཉེས་ (tüùñeè) h. of མཉེས་པོ་.

ཐུགས་སྙིང་ (tüùñiŋ) h. of སྙིང་.

ཐུགས་བསྙེལ་ (tüùñee) h. of ང་བརྗེད་.

ཐུགས་གདན་འཁེལ་ (tüù dēngee) h. of གདན་འཁེལ་.

ཐུགས་རྟེན་ (tügden) shung. stupa.

ཐུགས་བརྟག་ཞུ་ (tüùgaà shu) va. to request divination (usu. from a lama).

ཐུགས་ཐག་གཅོད་ (tüùdaà jöö) h. of ཐག་གཅོད་.

ཐུགས་ཐག་ཆོད་པོ་ (tüùdaà cöö̀bo) decisive (h.).

ཐུགས་ཐུབ་ཏུ་སྤྱོད་ (tüùtubdu jɛɛ̀) va. to use sth. freely as one wishes, to utilize as one desires (h.).

ཐུགས་མཐུན་ (tüùdün) h. of མོས་མཐུན་.

ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་ཅན་ (tügdün trĩmjaŋ) thinking alike and adhering to the law, being harmonious and adhering to the law.

ཐུགས་མཐུན་པོ་ (tüù tũmbo) sm. ཐུགས་འཆམ་པོ་.

ཐུགས་མཐུན་ཞལ་འཆམ་ (tügdün shɛɛnjam) of the same opinion/ attitude, thinking alike and getting along/ agreeing.

ཐུགས་མཐུན་འཐད་ (tügdün tɛɛ̀) h. of ཡིད་འོང་.

ཐུགས་དག (tüùdaà) h. of བསམ་པ་རྣམ་དག.

ཐུགས་དམ་ (tüùdam) 1. divination (h.); va.—ཞུ་ to seek/ request divination; va.—གནང་ to do divination; vi.—ལ་ཕེབས་ to receive the answer from doing divination ༑རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་ཡས་ཐུགས་དམ་བཟང་ཕེབས་བྱུང་ I received a favorable divination concerning going to India. 2. meditation; va.—འཕེལ་ to meditate. 3. va.—ལ་བཞུགས་ a term used for high lamas whose body lies in state without decomposing. 4. oath,

promise. 5. tutelery deity.
ཐུགས་དམ་སྐོང་ (tūùdam gōŋ) va. to summon a tutelery deity.
ཐུགས་དམ་གོང་འཕེལ་ (tūùdam koŋbel) vi. to improve/ increase one's meditation.
ཐུགས་དམ་ཞུ་སོན་ (tūùdam shusön) sm. ཐུགས་དམ་ས་བོན་.
ཐུགས་དམ་ས་བོན་ (tūùdam sābön) the questions to be asked when asking a lama to do divination.
ཐུགས་དཔལ་ (tūù tɛ̄ɛ) h. of ཡིད་དཔལ་.
ཐུགས་དོགས་འཁྲུངས་ (tūùdɔɔ trūŋ) h. of དོགས་པ་ཟ་.
ཐུགས་དོགས་གནང་ (tūùdɔɔ nāŋ) h. of དོགས་པ་ཟ་.
ཐུགས་དོགས་ཟ་པ་གནང་ (tūùdɔɔ saba nāŋ) sm. ཐུགས་དོགས་འཁྲུངས་.
ཐུགས་དོགས་ (tūùdɔɔ) sm. ཐུགས་དོགས་.
ཐུགས་དྲན་ (tūùtrɛn) h. of དྲན་གསོ་.
ཐུགས་དྲན་སྐྱིད་པོ་ (tūùtrɛn gyēmbo) h. of དྲན་སྐྱིད་པོ་.
ཐུགས་དྲན་པ་གནང་ (tūù trɛmba nāŋ) shung. h. of དྲན་གསོས་.
ཐུགས་གདེངས་འཁེལ་ (tūùdeŋ kēē) shung. h. of གདེངས་འཁེལ་.
ཐུགས་བདེ་ (tūùde) h. of བློ་བདེ་.
ཐུགས་བདེན་ (tūùden) h. of དགོངས་དག.
ཐུགས་འདུན་ (tūndün) 1. h. of རེ་འདུན་. 2. h. of བསམ་འདུན་.
ཐུགས་འདུན་སྲུས་མོ་ (tūndün sɛ̄ɛmo) shung. bride.
ཐུགས་འདོགས་ (tūùdɔɔ) shung. h. of སེམས་ཁུར་.
ཐུགས་འདོགས་ཆེ་བ་ (tūùdɔɔ cēwa) sm. བརྩེ་མཐོང་ཆེ་བ་.
ཐུགས་འདོད་ (tūndöö) h. of འདོད་པ་.
ཐུགས་འདོད་ཆེན་པོ་ (tūndöö cēmbo) shung. h. of འདོད་པ་ཆེན་པོ་.
ཐུགས་འདྲིས་ (tūndrii) h. of འདྲིས་པོ་.
ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ (tūù dorje) the mind of Buddha.
ཐུགས་ནང་གཙང་མ་ (tūùnaŋ dzāŋmə) shung. close friend ། ཞབས་དྲུང་གོང་མ་རྣམས་ནས་བཟུང་ངེད་རང་སྤུ་ཕྱིར་ཐུགས་ནང་གཙང་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ From previous generations we were close friends.
ཐུགས་ནང་ཚགས་ (tūùnaŋ tsāà) h. of ནང་ཚགས་.
ཐུགས་ནད་འཁྱུག (tūùnɛɛ kyɔ̄ɔ) h. of ནད་འཁྱུག.
ཐུགས་ནུས་ (tūùnüü) the power of thinking, thinking energy/ power/ ability; va.—འདོན་ to think hard ། མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཐུགས་ནུས་ཡོད་རྒྱ་བཏོན་གནང་བཞག (He) thought hard in all ways for the benefit of the people.
ཐུགས་གནག (tūùnaà) h. of སེམས་གནག.
ཐུགས་གནོང་ (tūùnoŋ) h. of གནོང་.
ཐུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ (tūù nāmbar tagba) clear and generous mind.
ཐུགས་སྣང་ (tūùnaŋ) h. of དོ་སྣང་.
ཐུགས་སྣང་དཀར་པོ་ (tūùnaŋ gārbo) close relationship/ friendship, friendly.
ཐུགས་སྣང་དཀར་ཡུལ་ (tūùnaŋ gāryüü) sm. ཐུགས་དགེ་.
ཐུགས་སྣང་གང་དྲན་གནང་ (tūùnaŋ gaŋdrɛn nāŋ) shung. va. to do whatever comes to mind (h.) ། ཡབ་ཆེན་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་སྲས་སྐུས་ཐུགས་སྣང་གང་དྲན་གནང་ During the absence of his father, the son did whatever came to his mind (whatever he wanted).
ཐུགས་སྣང་དགེ་ཡུལ་ (tūùnaŋ geyüü) sm. ཐུགས་དགེ་.
ཐུགས་སྣང་གཤིན་པོ་ (tūùnaŋ shīmbu) very friendly (h.).
ཐུགས་སྤྱང་པོ་ (tūù jāŋbo) smart.
ཐུགས་སྤྲོ་ (tɔ̄ɔdro) 1. party; va.—གཏོང་ to give a party (h.). 2. vi. to be happy/ elated.
ཐུགས་སྤྲོ་ཉིན་སྐྱོང་ (tɔ̄ɔdro ñingyoŋ) an all day party.
ཐུགས་ཕང་པོ་ (tūù pāŋbo) h. of ཕང་པོ་.
ཐུགས་ཕན་ (tūùbɛn) h. of ཕན་ཐོགས་.
ཐུགས་ཕན་གསོས་ (tūùbɛn söö) vi. to be useful/ beneficial.
ཐུགས་ཕན་གསོས་པོ་ (tūùbɛn sööbo) useful, beneficial ། སྨན་དེ་ཐུགས་ཕན་གསོས་པོ་འདུག་གས་ Is this medicine beneficial?
ཐུགས་ཕམ་ (tūùbam) h. of བློ་ཕམ་.
ཐུགས་འཕྱང་ལ་འཁྱུག (tūùjaŋla kyɔ̄ɔ) h. of འཕྱང་མོ་ཉུག.
ཐུགས་འཕྲེང་ (tūùdreŋ) vi. to miss sb. (h.).
ཐུགས་འཕྲོག་པ་ (tūùdrɔɔ) h. of ཡིད་འཕྲོག.
ཐུགས་བག་ཕེབས་པོ་ (tūùbaà pēēbo) h. of བག་ཕེབས་པོ་.
ཐུགས་བག་ཡངས་པོ་ (tūùbaà yaŋbo) sm. ཐུགས་བག་ཕེབས་པོ་.
ཐུགས་བད་དྭངས་ (tūùbɛɛ taŋ) h. of བློ་བད་དྭངས་.
ཐུགས་བབ་ (tūùbəb) sm. ཐུགས་ལ་འབབ་.
ཐུགས་བྲེལ་ (tūgdree) h. of བྲེལ་བ་.
ཐུགས་བློ་ (tūùlo) h of བློ་.
ཐུགས་བློ་གཏད་ (tūùlo dɛɛ) h. of བློ་གཏད་.
ཐུགས་བློ་འཁུག (tūùlo guù) h. of བློ་འཁུག.
ཐུགས་བློས་ཁེལ་པོ་ (tūùlöö kēēbo) h. of བློས་འཁེལ་པོ་.
ཐུགས་བློས་གང་ལྕོགས་ (tūùlöö ganjɔɔ) sm. ཐུགས་བློས་གང་ཆོད་.
ཐུགས་བློས་གང་ཆོད་ (tūùlöö ganjöö) as much as one can ། ཞལ་འདེབས་ཐུགས་བློས་གང་ཆོད་དེ་གནང་རོགས་གནང་ Please give as much as you can as a donation.
ཐུགས་བློས་བྱིངས་འགེལ་ (tūùlöö ciŋgee) h. of བློས་བྱིངས་འགེལ་.
ཐུགས་བློས་གཏོང་ (tūùlöö dōŋ) h. of བློས་གཏོང་.
ཐུགས་བློས་བཟོད་ (tūùlöö söö) h. of བློས་བཟོད་.
ཐུགས་མ་རང་ (tūù maraŋ) h. of ཡིད་མ་རང་.
ཐུགས་མད་ (tūùmɛɛ) sm. ཐུགས་བདེན་.
ཐུགས་སྨུག (tūùmug) h. of ཡིད་སྨུག.
ཐུགས་མོས་ (tūùmöö) 1. h. of མོས་མཐུན་. 2. wish, desire (h.).
ཐུགས་སྨོན་ (tūùmön) h. of སྨོན་ལམ་.
ཐུགས་སྨོན་བདེན་བདར་ (tūùmön dendar) shung. prayer for one's hopes coming to pass ། རྟེན་མཆོག་སྤྱན་སྔར་ཐུགས་སྨོན་བདེན་བདར་དང་འབྲེལ་ In front of the sacred religious objects, (he) prayed that his hopes will come to pass.
ཐུགས་གཙིགས་ (tūù) h. of གཙིགས་.
ཐུགས་རྩིས་ (tūùdzii) h. of བརྩི་མཐོང་.
ཐུགས་རྩོལ་ (tūùdzöö) h. of རྩོལ་པོ་.
ཐུགས་རྩོམ་ (tūùdzom) h. of རྩོམ་.
ཐུགས་བརྩེ་ (tūùdze) h. of བརྩེ་གདུང་.
ཐུགས་བརྩོན་ (tūgdzön) h. of བརྩོན་འགྲུས་.
ཐུགས་ཚ་ (tūù tsā) h. of ངོ་ཚ་.
ཐུགས་ཚ་སྣང་གནང་ (tūù tsānaŋ nāŋ) shung. sm. ཐུགས་འཚེར་སྣང་གནང་.
ཐུགས་ཚ་པོ་ (tūù tsābo) h. of ངོ་ཚ་པོ་.
ཐུགས་ཚ་སྨིན་པོ་ (tūùdza mīmbo) h. of ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་.
ཐུགས་ཚབས་ (tūùdzəb) h. of སེམས་ཚབས་.
ཐུགས་ཚོད་མེད་པ་ (tūùdza meēba) having no idea of how things stand, having no plan.
ཐུགས་མཚར་པོ་ (tūù tsārbo) h. of མཚར་པོ་.
ཐུགས་འཚབས་ (tūùdzəb) h. of འཚབས་.
ཐུགས་འཚེར་ (tōŋdzer) h. of འཚེར་.
ཐུགས་འཚེར་སྣང་ (tūù tsērnaŋ) sm. ཐུགས་འཚེར་.
ཐུགས་འཚེར་མ་གནང་ (tōŋdzeè manaŋ) idiom. Don't be shy.
ཐུགས་མཛངས་ (tūùdzaŋ) sm. ཐུགས་འཚེར་.
ཐུགས་འཛིན་ (tūndzin) h. of བློ་འཛིན་.
ཐུགས་རྫོགས་ (tūùdzɔɔ) shung. h. of བསྒྲིན་རྫོགས་.
ཐུགས་ཞིབ་གནང་ (tūùshib nāŋ) 1. va. to look (at) (h.). ། ཁོང་མེ་ཏོག་ལ་ཐུགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་འདུག He has come to look at the flowers. 2. va. to buy ། ཅ་ལག་འདི་ཚོང་ཁང་ག་ནས་ཐུགས་ཞིབ་གནང་པ་ From which store did you buy this thing?
ཐུགས་ཞིབ་རྒྱུབ་པོ་ (tūùshib cūbbo) h. of ཞིབ་རྒྱུབ་པོ་.
ཐུགས་ཞུམ་ (tūùshum) h. of སེམས་ཞུམ་.
ཐུགས་ཞེན་ (tūùshen) h. of ཞེན་.
ཐུགས་བཞེད་ (tūùsheè) 1. thought, thinking (h.). 2. wanting, desiring (h.).
ཐུགས་ཟིན་ (tūùsön) h. of དོགས་ཟིན་.
ཐུགས་གཞོལ་ (tūù shöö) va. to concentrate. (h.).
ཐུགས་ཡི་རང་བ་ (tūù yi raŋwa) h. of ཡི་རང་བ་.
ཐུགས་ཡིད་ (tūùyii) mind, thinking (h.).
ཐུགས་ཡིད་གཅིག་འདྲིས་ (tūùyii jīgdrii) two persons who are so close that they think as one (h.).
ཐུགས་ཡིད་ཐང་ཆེད་ (tūùyii tāŋ cɛ̄ɛ) h. of ཡིད་ཐང་ཆེད་.
ཐུགས་ཡིད་ཆེས་ (tūùyii cēè) h. of ཡིད་ཆེས་.
ཐུགས་ཡེང་ (tūùyeŋ) sm. ཐུགས་གཡེང་.
ཐུགས་ཡིངས་པོ་ (tūù yiŋbo) h. of བག་ཡངས་པོ་.

ཐུགས་གཡེང་ (tūùyeŋ) h. of གཡེང་.
ཐུགས་གཡེལ་ (tūùyee) sm. ཐུགས་གཡེང་.
ཐུགས་རབ་ (tūùrəb) h. of ཤེས་རབ་.
ཐུགས་རབ་གཞུངས་པ་ (tūùrəb shuŋba) a great scholar.
ཐུགས་རིག (tūùrii) h. of རིག་པ་.
ཐུགས་རིག་ནོ་པོ་ (tūùrii nōbo) sm. ཐུགས་རིག་ཡག་པོ་.
ཐུགས་རིག་ཡག་པོ་ (tūùrii yagbo) brainy, intelligent.
ཐུགས་རུ་ངར་པོ་ (tūùru ŋarbo) 1. meticulous, fastidious in work (h.). 2. short-tempered, easy to anger (h.).
ཐུགས་རུ་གདུམ་པོ་ (tūùru dūmbu) short-tempered, easy to anger (h.).
ཐུགས་རུས་ (tūgrüù) sm. ཐུགས་བརྩོན་.
ཐུགས་རེ་ (tūùre) h. of རེ་བ་.
ཐུགས་ལ་མངའ་ (tūùlə ŋā) h. of སེམས་ལ་ངེས་.
ཐུགས་ལ་འཛོག (tūùlə jɔ̄ɔ̀) h. of སེམས་ལ་འཛོག.
ཐུགས་ལ་འདོགས་ (tūùlə dɔ̄ɔ̀) h. of སེམས་ལ་འཛོག.
ཐུགས་ལ་ཕོག (tūùlə pɔ̄ɔ̀) h. of སེམས་ལོག.
ཐུགས་ལ་འབབ་ (tūùlə bəb) sm. བློ་ལ་འབབ་.
ཐུགས་ལ་ཞུགས་ (tūùlə shuù) h. of ཁོང་དུ་ཆུད་.
ཐུགས་ལས་ (tūùlɛɛ̀) virtue, virtuous acts. 2. worry, anxiety, distress, concern (h.).
ཐུགས་ལས་སླ་པོ་ (tūùlɛɛ̀ lābo) h. of ལས་སླ་པོ་.
ཐུགས་ལོག (tūùlɔɔ̀) h. of སེམས་ལོག.
ཐུགས་ལོན་ (tūùlön) h. of བློ་ཆོད་ལོན་.
ཐུགས་ཤོར་ (tūùshɔɔ) h. of སེམས་པ་ཤོར་.
ཐུགས་གཤིས་ (tūùshii) h. of གཤིས་ཀ་.
ཐུགས་སང་ (tūùsaŋ) leisure time, free time.
ཐུགས་སར་ཆེན་པོ་ (tūùsar cēmbo) sb. who either gets up early in the morning or comes to work/ meetings/ etc. very early.
ཐུགས་སར་ཚ་པོ་ (tūùsar tsābo) sm. ཐུགས་ས་ཆེན་པོ་.
ཐུགས་སུ་ཕེབས་ (tūùsu pēè) h. of ཡིད་དུ་འོང་.
ཐུགས་སུ་ཆུད་ (tūùsu cüü) h. vi. to comprehend/ understand/ grasp (h.).
ཐུགས་སུ་འཐད་ (tūùsu tɛ̄ɛ̀) h. of བློ་ལ་འབབ་.
ཐུགས་སུ་བྱོན་ (tūùsu jön) sm. བློ་ལ་འབབ་.
ཐུགས་སུ་ཚུད་ (tūùsu tsüü) sm. ཐུགས་སུ་མངའ་.
ཐུགས་སུན་ (tūùsün) 1. bothering, annoying; va.—བཟོ་; —གནང་ ¶ ང་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་དོན་མེད་ཐུགས་བསུན་བཟོས་སོང་ We two have bothered you without reason. 2. introverted, not outgoing.
ཐུགས་སེམས་ (tūùsem) h. of སེམས་.
ཐུགས་སེམས་དཀའ་པོ་ (tūùsem gābo) h. of སེམས་བཟང་པོ་.
ཐུགས་སེམས་སྐྱོ་སྣང་གནང་ (ūùsem gyōnaŋ nāā) h. of སེམས་སྐྱོ་.
ཐུགས་སེམས་བསྒྲུང་ (tūùsem druŋ) va. to pay attention (h.).
ཐུགས་སེམས་འགྱུར་ (tūùsem gyur) va. to change one's mind (h.).
ཐུགས་སེམས་ཆགས་ (tūùsem cāà) h. of སེམས་ཆགས་.
ཐུགས་སེམས་ཆུང་ཆུང་ (tūùsem cūŋjuŋ) modest.
ཐུགས་སེམས་འཕྲོག (tūùsem drɔ̄ɔ) h. of ཡིད་འཕྲོག.
ཐུགས་སེམས་འཚབ་ (tūùsem tsəb) vi. to be nervous (h.).
ཐུགས་སེམས་བཟང་པོ་ (tūùsem saŋbo) generous, kind, unstinting (h.).
ཐུགས་སེམས་ལ་ངེས་ (tūùsemla ŋeè) va. to remember/ memorize (h.).
ཐུགས་སེམས་ཤི་ (tūùsem shī) h. of སེམས་ཤི་.
ཐུགས་སེམས་ཤོར་ (tūùsem shɔ̄ɔ) h. of སེམས་ཤོར་.
ཐུགས་སེམས་གསོ་ (tūùsem sō) h. of སེམས་གསོ་.
ཐུགས་སེར་སྣ་ཚ་པོ་ (tūù sērna tsābo) h. of སེར་སྣ་ཚ་པོ་.
ཐུགས་སྲས་ (tūùsɛɛ) a close disciple.
ཐུགས་སྲོང་ (tūùsoŋ) h. of དྲང་པོ་.
ཐུགས་གསལ་མེ་ལོང་ (tūùsɛɛ meloŋ) metal breast plate worn by oracles (h.).
ཐུགས་གསེང་ (tūùseŋ) sm. ཐུག་ལང་.
ཐུགས་གསོ་ (tūùso) h. of སེམས་གསོ་.
ཐུགས་གསོའི་མཇལ་དར་ (tūùsö jɛɛdar) h. of སེམས་གསོ་ཁ་བཏགས་.
ཐུགས་གསོས་ (tūùsöö) a condolence gift when sb. dies; va.—འབུལ་ to give such a gift.
ཐུགས་བསམ་ (tūùsam) h. of བསམ་བློ་.
ཐུགས་བསམ་བཞེད་ (tūùsam shee) h. of བསམ་བློ་གཏོང་.
ཐུགས་བསུན་ (tūùsün) sm. ཐུགས་སུན་.
ཐུགས་ལྷན་ནེ་ (tūù lhēnne) a clear mind.
ཐུགས་ལྷོད་པོ་ (tūù lhōōbo) relaxed, free from worry/ anxiety (h.) ¶ ཐུགས་ལྷོད་པོར་བཞུགས་རོགས་གནང་ Please relax (be at ease) (said to a guest).
ཐུགས་ལྷོད་ལྷོད་ (tūù lhōōlöö) sm. ཐུགས་ལྷོད་པོ་.
ཐུང་ (tūŋ) 1. sm. འཐུང་. 2. abbr. of ཐུང་ཐུང་.
ཐུང་སྐྱེལ་ (tūŋgyee) shung. 1. a corvee carrying tax that takes a day back and forth (so that one can return home the same day). 2. going a short distance to see a person off.
ཐུང་རྒྱུག (tūŋgyuù) sm. ཐུང་སྐྱེལ་.
ཐུང་ངུ་ (tūŋŋu) sm. ཐུང་ཐུང་.
ཐུང་རྟོད་བྱེད་ (tūŋdöö ceè) sm. རྟོད་ཐག་རྒྱུག.
ཐུང་ཐུང་ (tūŋduŋ) short ¶ ཐག་པ་འདི་ཐུང་ཐུང་རེད་ This rope is short.
ཐུང་དུ་ (tūŋdu) sm. ཐུང་རུ་.
ཐུང་མདའ་ (tūŋda) pistol, revolver.
ཐུང་མདའ་དཔལ་རྒྱུག (tūŋda tɛɛgyaà) free pistol shooting (a marksmanship event).
ཐུང་བ་ (tūŋwa) short.
ཐུང་ཝེ་སུའུ་ (tūŋwesu) ch. isotope.
ཐུང་རུ་ (tūŋru) shorten; va.—གཏོང་ to shorten; vi.—འགྲོ་ to get shorter.
ཐུང་ཤོས་ (tūŋsöö) shortest.
ཐུང་སི་ (tūŋsi) ch. interpreter.
ཐུད་ (tūù) 1. a food made from cheese, tsamba and butter. 2. imp. of འདུད་.
ཐུད་སྒྲོམ་ (tūùdrom) a square frame/ hollow in which the food ཐུད་ is molded.
ཐུད་སྟེར་ (tūù dēr) sm. ཐུད་རུལ་སྟེར་.
ཐུད་གདར་མ་ (tūù darma) a square shaped ཐུད་.
ཐུད་ཕོར་ (tūùbɔɔ) wooden bowl used to keep ཐུད་.
ཐུད་སྦུ་ (tūù bu) va. to knead the ingredients in the process of making ཐུད་.
ཐུད་ཚོ་པོ་ (tūù tsōbo) ཐུད་ that has a lot of butter and sugar.
ཐུད་འཚོ་བ་མར་གྱི་དྲིན་ (tūù tsōwa margi drin) sm. ཇ་ཞིམ་པོ་མར་གྱི་དྲིན་.
ཐུད་རུལ་སྟེར་ (tūùrüü dēr) va. to not pay back sth. that is owed ¶ ཁོས་ཐོག་མར་ཁ་མཁས་པོའི་ངང་ནས་དངུལ་གཡར་དེ་རྗེས་སུ་ཐུད་རུལ་སྟེར་བྱུང་ At first he asked me for a loan using sweet talk and then he didn't pay me back. [Lit. giving rotten ཐུད་].
ཐུད་ལུད་ (tūùlüü) spittle; va.—རྒྱག to spit (at someone).
ཐུན་ (tūn) 1. dosage, portion ¶ སྨན་ཐུན་རེ་རར་རིལ་བུ་བཞི་བཞི་ Each dose of medicine consists of four pills. 2. a short retreat when one refrains from talking, va.—གཏོང་. 3. hour, time unit ¶ ནུབ་ཀྱི་ཐུན་གསུམ་ The third hour of nighttime. 4. grain seeds that have been blessed through the recitation of mantras.
ཐུན་གྲོལ་ (tūndröö) va. to finish a period of ཐུན་ retreat.
ཐུན་དངོས་གཞི་ (tūnŋööshi) (the time of) actual retreat.
ཐུན་བཅད་ (tūnjɛɛ̀) a short retreat during which time one refrains from talking and meeting others.
ཐུན་ཐི་ (tūndi) a kind of brocade.
ཐུན་ཐུན་ (tūndün) in groups, in sections.
ཐུན་དོང་ (tūndoŋ) a hole made in the ground when casting a spell.
ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་ (tūndruù nēnjɔɔ) yoga practitioner who makes short retreats during the six periods of the day (four times during the day and twice at night).
ཐུན་བརྡ་གཏོང་ (tūnda dōŋ) va. to use a gong or a bell to signal the start of a period of prayer.
ཐུན་པ་ (tūmbə) 1. a timekeeper (sb. who keeps track of time periods). 2. people who make short retreats during which they refrain from speaking. 3. a group of people.
ཐུན་ཕྱེད་ (tūnceè) half a dose/ portion (of medicine).

2. half of a ཐུན་ time period.

ཐུན་བར་ (tũmbar) the time in between a ཐུན་ time period.

ཐུན་འདྲུ་ (tũndru) ears of grain that are leftover after harvesting.

ཐུན་སྐྱོར་ (tũnjɔɔ) night.

ཐུན་མ་ (tũnmə) sm. ཐུན་སྐྱོར་.

ཐུན་མོང་ (tũnmoŋ) common, communal, collective, joint, public.

ཐུན་མོང་སྐད་ལུགས་ (tũnmoŋ gɛ̃ɛluù) common language.

ཐུན་མོང་གན་རྒྱ་ (tũnmoŋ kɛngya) collective agreement.

ཐུན་མོང་གི་ཁེ་ཕན་ (tũnmoŋgi kēbɛn) common interest/ welfare.

ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་ (tũnmoŋgi tēgba) the common path for all the Yanas. (Mahayana, Hinayana, Vajrayana).

ཐུན་མོང་གི་དགྲ་བོ་ (tũnmoŋgi drawo) common enemy.

ཐུན་མོང་གི་འགོ་ཁྲིད་ (tũnmoŋgi gudri) collective leadership.

ཐུན་མོང་གི་འཐབ་རྩོད་ (tũnmoŋgi tə̄bdzöö) common struggle.

ཐུན་མོང་གི་འཕྲོད་སྐྱོར་ (tũnmoŋgi drööjɔɔ) public health.

ཐུན་མོང་གི་འཚོ་བ་ (tũnmoŋgi tsōwa) collective life.

ཐུན་མོང་གི་ཞིང་གྲོང་ (tũnmoŋgi shiŋgə) collective farm.

ཐུན་མོང་གི་ཞིང་པ་ (tũnmoŋgi shiŋbə) collective farmer.

ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་ (tũnmoŋgi rəŋshin) common/ collective nature.

ཐུན་མོང་གི་རེ་འདུན་ (tũnmoŋgi rendün) common hope/ desire.

ཐུན་མོང་གི་ལས་ (tũnmoŋgi lɛ̀ɛ) work that benefits this world in common.

ཐུན་མོང་གི་བསམ་ཚུལ་ (tũnmoŋgi sə̄mdzüü) common ideas/ attitudes/ views.

ཐུན་མོང་གིས་ (tũnmoŋgi) together, collectively, jointly ¶ ཚོང་ཁང་དེ་ཐུན་མོང་གིས་བདག་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are collectively managing the store.

ཐུན་མོང་འགོག་སྲུང་ (tũnmoŋ gəgsuŋ) joint/ common defense.

ཐུན་མོང་མཉམ་སྒྲུབ་ (tũnmoŋ ñə̃mdrub) achieving (sth.) together.

ཐུན་མོང་ཅན་དུ་འགྱུར་ (tũnmoŋjɛndu gyur) vi. to become collectivized.

ཐུན་མོང་ལྟ་ཚུལ་ (tũnmoŋ dədzüü) common/ collective point of view.

ཐུན་མོང་ཐོག་ནས་ (tũnmoŋ tɔ̃ɔnɛ) sm. ཐུན་མོང་གིས་.

ཐུན་མོང་དུ་ (tũnmoŋdu) together, collectively, jointly, in common ¶ ཐུན་མོང་དུ་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་ To lead collectively. ¶ ཐུན་མོང་དུ་ངལ་རྩོལ་བྱེད་ To labor collectively.

ཐུན་མོང་དུ་བསྒྱུར་ (tũnmoŋdu gyur) va. to collectivize.

ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་ (tũnmoŋdu jöö) va. to be in use commonly/ everywhere.

ཐུན་མོང་སྡེ་ཁག (tũnmoŋ degaà) a collective unit.

ཐུན་མོང་ནས་ (tũnmoŋnɛ) sm. ཐུན་མོང་གིས་.

ཐུན་མོང་སྣང་ངོར་ (tũnmoŋ nãŋŋɔr) general/ common appearance ¶ ཐུན་མོང་སྣང་ངོར་མི་དཀྱུས་མ་ཞིག་ལས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་མིན་ In general appearance he is like any ordinary person but in reality he is not.

ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ (tũnmoŋ bɛ̃njɔɔ) collectivized economy.

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ (tũnmoŋ məyimbə) unique, extraordinary, uncommon ¶ བོད་པའི་གཞས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད་ This Tibetan song is unique.

ཐུན་མོང་མིན་པ་ (tũnmoŋ mimbə) sm. ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་.

ཐུན་མོང་རྩ་ཚིག (tũnmoŋ dzədzii) the "common programme" of the People's Political Consultative Conference (promulgated in1949).

ཐུན་མོང་རྩ་འཛིན་ (tũnmoŋ dzəndzin) sm. ཐུན་མོང་རྩ་ཚིག.

ཐུན་མོང་ཚོང་ར་ (tũnmoŋ tsõŋra) the Common Market.

ཐུན་མོང་ཞིང་ར་ (tũnmoŋ shiŋrə) collective farm, kolkhoz.

ཐུན་མོང་རིང་ལུགས་ (tũnmoŋ riŋluù) collectivism.

ཐུན་མོང་རེ་སྨོན་ (tũnmoŋ remön) a wish/ desire/ want that is common to everyone.

ཐུན་མོང་ལ་དབང་བ་ (tũnmoŋla wãŋwa) collective ownership ¶ ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ System of collective ownership.

ཐུན་མོང་ལས་དོན་ (tũnmoŋ lɛ̀ɛdön) common task/ work/ job.

ཐུན་མོང་ས་ (tũnmoŋsa) a commons area, a park.

ཐུན་ཚོད་ (tũndzöö) one of the six periods in which a day is divided.

ཐུན་མཚམས་ (tũndzam) 1. sm. དུས་མཚམས་. 2. night. 3. sm. ཐུན་བར་.

ཐུན་རྫས་ (tũndzɛɛ̀) shung. objects that have been blessed by mantras.

ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ (tũnshii nẽnjɔɔ) yoga practioner who does four ཐུན་ a day: at dawn, morning, midday and late evening.

ཐུན་ཟོར་ (tũnsɔɔ) blessed grain that is put on torma.

ཐུན་བཟུང་ (tũn suŋ) va. to engage in a ཐུན་ retreat.

ཐུན་ཨན་མོན་ (tũnanmön) Tiananmen Square.

ཐུན་ཨན་མོན་ཐང་ཆེན་ (tũnanmön tãŋcen) ch.tib. sm. ཐུན་ཨན་མོན་.

ཐུན་རྭ་ (tũnra) a horn in which blessed ཐུན་རྫས་ are kept.

ཐུབ་ (tũb) vi. to be able (to) ¶ ང་ལྷ་སར་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ I am able to go to Lhasa. ¶ ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ If (you) are unable to do good work.

ཐུབ་ཅི་ (tũbji) sm. ཐུབ་ཅུ་.

ཐུབ་ཅུ་ (tũbju) button; va.—རྒྱག to button.

ཐུབ་ཆེན་ (tũbjen) abbr. for ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་.

ཐུབ་ཆེན་པོ་ (tũb cēmbo) durable, firm, enduring ¶ རས་འདི་ཐུབ་ཆེན་པོ་འདུག This cloth is durable.

ཐུབ་བསྟན་ (tũbdɛn) 1. Buddhist doctrine/ teachings. 2. person's name.

ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ (tũbdɛn gyatso) name of the 13th Dalai Lama.

ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་ (tũbdəb meèba) unable to do/ accomplish ¶ ལས་ཀ་འདི་ཁྱེད་རང་གི་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་ You will be unable to do this work.

ཐུབ་པ་ (tũbbə) 1. the Buddha. 2. resistant to sth. ¶ ཆུ་ཐུབ་པ་ Water resistant.

ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ (tũbə cēmbo) the Buddha.

ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ (tũbbə sãŋgyɛɛ̀) the Buddha.

ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ (tũbɛ wãŋbo) sm. ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་.

ཐུབ་པའི་ཞལ་སྐྱིན་ (tũbbɛ shɛɛgyin) an image or statue of the Buddha.

ཐུབ་སྤྱད་ (tũbjɛɛ̀) sth. that can defeat/ subdue sb.

ཐུབ་དབང་ (tũbwaŋ) sm. ཐུབ་པའི་དབང་པོ་.

ཐུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ (tũwaŋ dõjecaŋ) Vajradhara.

ཐུབ་དབང་གསུང་སྐྱེས་ (tũbwaŋ sũŋgyeè) the disciples/ followers of the Buddha.

ཐུབ་མེད་པ་ (tũb meèba) nondurable.

ཐུབ་ཙམ་ (tũbdzam) merely, just able ¶ བོད་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་སོང་ I was just able to go to Tibet (i.e., with difficulty).

ཐུབ་ཚད་ (tũbdzɛɛ̀) (vb. + —) capacity of the verbal action ¶ དྲེལ་གྱིས་ཁལ་འཁྱེར་ཐུབ་ཚད་རྟ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་ The carrying capacity of a mule is greater than that of a horse.

ཐུབ་ཚོད་ (tũbdzöö) 1. bullying; va.—གཏོང་ to bully. 2. according to one's ability/ strength.

ཐུབ་ཚོད་ནུས་ཚོད་ (tũbdzöö nüüdzöö) sm. ཐུབ་ཚོད་, 2.

ཐུབ་ཚོད་ཚ་པོ་ (tũbdzöö tsābo) sb. who bullies a lot.

ཐུབ་བཟོད་ (tũbsöö) durable.

ཐུབ་ལུང་ (tũbluŋ) buttonhole.

ཐུམ་ (tūm) 1. case, sheath, wrapping; va.—རྒྱག to encase, to wrap. 2. package, parcel.

ཐུམ་ཀློག (tūm lɔ̄ɔ) va. to read a religious text not in order from the start of the text but by many monks each reading a part of the text at the same time (to save time).

ཐུམ་ཁྲིས་ (tūmdreè) a largish package/ bundle; va.—རྒྱག.

ཐུམ་རྒྱ་ཤོག་བུ་ (tūmgya shōgbu) wrapping paper.

ཐུམ་རྒྱག (tūmgya) a parcel/ package sealed with a seal.

ཐུམ་བཀྲིལ་ (tūmdrii) sm. ཐུམ་ཁྲིས་.

ཐུམ་ཅན་ (tūmjɛn) wrapped up, encased.

ཐུམ་ཆུང་ (tūmjuŋ) a small package/ bundle; va.—རྒྱག.

ཐུམ་ཐུམ་ (tūmdum) sm. ཐུམ་ཆུང་.

ཐུམ་པ་ (tūmbə) momentarily, briefly, a short time.

ཐུམ་པོ་ (tūmbo) sm. ཐུམ་ཆུང་.

ཐུམ་བུ་ (tūmbu) sm. ཐུམ་ཆུང་.

ཐུམ་སྦྱོར་ (tūmjɔɔ) packing, packaging.

ཐུམ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཆ་ཀུང་སི་ (tūmjɔɔ gyu̱ja gūŋsi) packing material company.

ཐུམ་སྦྱོར་རྒྱན་སྤྲས་ (tūmjɔɔ gyɛ̱ndrɛɛ̀) packing/ packaging and decorations ¶ ཐུམ་སྦྱོར་རྒྱན་སྤྲས་ཀུང་སི་ A packaging and decorations company.

ཐུམ་སྦྱོར་འདྲེན་གཏོང་ཀུང་སི་ (tūmjɔɔ dre̱ndoŋ gūŋsi) a packing import and export company.

ཐུམ་སྦྱོར་འཕྲུལ་ཆས་ (tūmjɔɔ trǖüjɛɛ̀) packing/ packaging machinery.

ཐུམ་སྦྱོར་ལས་ཚན་ (tūmjɔɔ lɛ̱ɛ̀dzɛn) packing department.

ཐུམ་ལ་ (tūmla) together ¶ ཁོ་གཉིས་ཐུམ་ལ་ཤི་འདུག The two of them died together.

ཐུམས་ (tūm) sm. ཐུམ་.

ཐུའུ་མེ་སུའུ་ (tūmesu) ch. terramycin.

ཐུའུ་སི་ (tūüsi) ch. title given to native chief/ headman by the Emperors of China.

ཐུའོ་ལྷའ་ཅིའི་ (tūolaji) ch. sm. ཐུའོ་ལ་ཅི་.

ཐུའོ་ལ་ཅི་ (tūolaji) ch. tractor.

ཐུའོ་ལ་སི་ (tūolasi) ch. trust (company).

ཐུའོ་ལུའོ་ཚི་ (tūo lu̱o tsǐ) Trotsky.

ཐུར་ (tūr) 1. down, downhill ¶ ཆུ་ཐུར་ལ་རྒྱུགས་འགྲོ་སྐབས་ When the water runs downhill. 2. spoon.

ཐུར་གྱེན་ (tūrgyen) downhill and uphill, the slope ¶ ལམ་ཁ་འདིར་ཐུར་གྱེན་མང་པོ་འདུག There are many uphill and downhill sections on this road.

ཐུར་གྲིབ་ (tūrdrib) divination done by means of a stick with seven notches (the calculation is done in relation to where the shadow falls on the notches on the stick).

ཐུར་མགོ་ (tūŋgo) spoon.

ཐུར་ངོས་ (tūrŋöö) down, downhill.

ཐུར་ཅི་ (tūji) Turkey.

ཐུར་ལྟ་ (tūr dā) looking downward; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་མིག་ཐུར་ལྟ་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་སོང་ He spoke with his eyes looking down.

ཐུར་ལྟའི་དཔེ་རིས་ (tūrdɛ bēriì) sm. ཐུར་བལྟས་རི་མོ་.

ཐུར་བལྟས་རི་མོ་ (tūrdɛɛ̀ ri̱mu) vertical view.

ཐུར་ཐག (tūrdaà) sm. ཐུར་མགོ་.

ཐུར་ཐུར་ (tūrdur) sm. ཐུར་དུ་.

ཐུར་དུ་ (tūrdu) downhill, down.

ཐུར་དུ་དཔྱང་ (tūrdu jāŋ) vi. to be hanging/ dangling down.

ཐུར་དུ་འཕྱང་ (tūrdu jāŋ) sm. ཐུར་དུ་དཔྱང་.

ཐུར་དུ་བསྣར་ (tūrdu nār) sm. ཐུར་དུ་དཔྱང་.

ཐུར་མདའ་ (tūnda) the stick on the steelyard hand scale that has the measure units.

ཐུར་རྡོ་ (tūrdo) the weight on the steelyard hand scale.

ཐུར་ནས་ཐུར་དུ་ (tūrnɛ tūrdu) down and down.

ཐུར་སྣོད་ (tūrnöö) a container for a spoon.

ཐུར་འཕྱར་ (tūrjar) vi. to dangle, to hang down.

ཐུར་འབབ་ (tūr bə̱b) va. to go down ¶ ང་ཐུར་བབས་ཡོང་དུས་ཀང་པ་ཐེམས་བྱུང་ When I was going downhill I injured my foot.

ཐུར་མ་ (tūrmə) 1. spoon. 2. sm. ཐུར་གྲིབ་. 3. general term for traditional Tibetan surgical tools.

ཐུར་མའི་རང་གྲིབ་བདུན་ (tūrmɛ ra̱ŋdrib dü̱n) the seven notches on a divination stick.

ཐུར་ཚད་ (tūrdzɛɛ̀) gradient, degree of a slope ¶ རི་འདི་ཐུར་ཚད་གཟར་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This hill is steep (has a steep slope).

ཐུར་ཤོ་ (tūrsho) the units of measurement on a steelyard hand scale.

ཐུར་གཟར་ (tūrsar) a steep slope.

ཐུར་གཟར་པོ་ (tūrsar sa̱rbo) a steep slope.

ཐུར་རེ་ (tūrre) arc. at once, right now.

ཐུར་ལམ་ (tūrlam) 1. a downhill road/ trail. 2. poet. anus.

ཐུར་ཤིང་ (tūrshiŋ) 1. wooden. spoon. 2. chopstick. 3. sm. ཐུར་མདའ་.

ཐུར་སེལ་རླུང་ (tūrsee lūŋ) one of the five main རླུང་ (of the body).

ཐུར་སོང་ (tūrsoŋ) shung. to become/ get worse ¶ ཕྱིར་ཞིང་བུ་བ་ངན་པས་ཁོ་རང་གི་ཇོ་ཇོ་བསད་ སླར་ཡང་ལྷག་པར་ཐུར་སོང་སྡིག་བསམ་པ་ངན་པ་འཆང་ Again he did evil and killed his brother, and furthermore, getting worst, he had additional evil thoughts.

ཐུར་སྲང་ (tūrsaŋ) a small scale/ steelyard.

ཐུར་གསེག (tūrseg) zigzag (on a steep hill) ¶ རིའི་སྟེང་གི་མོ་ཏའི་ལམ་ཐུར་གསེག་ཏུ་བཟོས་བཞག (They) made a zigzag road on the slope of the mountain.

ཐུལ་ (tǖü) 1. imp. of འདུལ་. 2. arc. flock, herd.

ཐུལ་གྱིས་ (tǖügi) suddenly.

ཐུལ་ཆེན་པོ་ (tǖü cēmbo) 1. big, large, vast. 2. loose (in reference to clothes).

ཐུལ་པ་ (tǖüba) a kind of fleece cloak/ dress.

ཐུལ་པོ་ (tǖübo) sm. ཐོད་པོ་.

ཐུལ་རྩིས་ (tǖüdzi) counting sheep and goats according to the amount needed to make a dress from their skins.

ཐུལ་ལེ་ (tǖüle) a term used to describe sth. rising or drifting upwards (e.g., smoke).

ཐུས་ (tǖü) imp. of འཐུ་.

ཐུས་ཉི་སི་ (tūñisi) Tunisia.

ཐེ་: p. ཐེ་ or ཐེས་; f. ཐེ་ (tē) vi. to be included, to belong to ¶ ཕྲུ་གུ་ཐེ་བས་མི་བཞི་འདུག Including the children, there are four people.

ཐེ་ཁོངས་ (tēgoŋ) part of, belonging to.

ཐེ་མཁན་ (tēñɛn) a person who does not mind his own business, sb. who interferes with others.

ཐེ་གི་ (tēgi) sm. ཐེ་གེ་.

ཐེ་གེ་ (tēge) sm. ཨ་ཙུག.

ཐེ་སྒྲུབ་ (tēdrub) fulfilling or providing a tax/ obligation; va.—བྱེད་ ¶ ཁྲལ་རིགས་དྲུག་ཟུར་རེ་ཐེ་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སོང་ They had to provide 1/6th of the taxes.

ཐེ་ཛུས་ (tējüü) sm. ཐེ་གཏོགས་.

ཐེ་གཏོགས་ (tēdɔɔ̀) intervention, interference; va.—བྱེད་ to interfere, to intervene ¶ ང་ཚོའི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱས་པ་རེད་ (They) interfered in our internal affairs.

ཐེ་གཏོགས་ཆ་པོ་ (tēdɔɔ̀ tsābo) sb. who interferes or intervenes a lot in other's affairs.

ཐེ་གཏོར་ཐ་གཏོར་ (tēdɔɔ̀ ba̱dɔɔ̀) completely destroyed; va.—གཏོང་ ¶ འབོམ་འབུགས་ནས་ཁང་པ་ཐེ་གཏོར་ཐ་གཏོར་བཏང་བཞག (They) threw the bomb and completely destroyed the house.

ཐེ་ཐོར་ཐ་ཐོར་ (tēdɔɔ̀ ba̱dɔɔ̀) sm. ཐེ་གཏོར་ཐ་གཏོར་.

ཐེ་པད་ (tēbɛɛ̀) a shuttlecock-like object (a feather that has a weight at the bottom) that is used in a game in which participants kick the shuttlecock into the air and see how long they can do so without it falling on the ground; va.—རྒྱག.

ཐེ་པེད་ (tēbeè) sm. ཐེ་པད་.

ཐེ་ཕིང་ཡང་ (tēpiŋyaŋ) ch. Pacific Ocean.

ཐེ་བ་ (tēwa) see ཐེ་.

ཐེ་བས་ (tēwɛ) including ¶ མཚོ་དམག་ཐེ་བས་དམག་མི་ཁྲི་གཅིག་ཡོད་པ་རེད་ Including the navy, there are

ten thousand soldiers.

ཐེ་བན་ (tēbɛn) ch. the inside lining on the edge of clothing.

ཐེ་བེ་ (tēbe) sm. ཐེ་པད་.

ཐེ་བོང་ (tēboŋ) sm. མཐེ་བོང་.

ཐེ་ཇུས་ (tējüù) sm. ཐེ་གཏོགས་.

ཐེ་བྲང་ (tēdraŋ) a type of hungry ghost.

ཐེ་མི་ཐེ་ (tē mide) not certain whether sb. or sth. has been included or not ། ཚོགས་འདུའི་མཐུས་མིའི་ནང་བོད་པ་ཐེ་མི་ཐེ་ཏན་ཏན་མི་འདུག It isn't certain whether Tibetans have been included as delegates to the party.

ཐེ་མི་ཚོམ་ (tē mijom) without hesitation, with certainty.

ཐེ་བཙུགས་ (tēdzuù) p. of ཐེ་འཛུགས་.

ཐེ་ཙེ་ (tēdze) sm. ཐེལ་ཙེ་.

ཐེ་ཚོགས་ (tēdzɔɔ̀) sm. ཐེ་གཏོགས་.

ཐེ་ཚོགས་གླེང་མང་ (tēdzɔɔ̀ lēŋmaŋ) shung. talking too much and getting involved unnecessarily in sb. else's business; va.—བྱེད་ ། ཐེ་ཚོགས་གླེང་མང་བྱེད་པབས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྲང་༡ སོང་བ་སླབས་ Having talked too much and gotten involved unnecessarily, you are therefore fined one སྲང་.

ཐེ་ཚོམ་ (tēdzom) suspicion, doubt, hesitation; vi.—ཟ་; —སྐྱེ་ to have doubts/ suspicions/ apprehensions; va.—བྱེད་ ། ལས་ཀ་དེ་བྱ་རྒྱུ་ཁོང་གིས་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He was hesitant whether to do that work. ། མི་འདི་སོ་པ་ཡིན་མིན་ང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་གི་འདུག I have doubts about whether or not he is a spy.

ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་ (tēdzom trawa) a web of doubt/ hesitation.

ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ (tēdzom meèba) without doubt/ suspicion/ apprehension/ hesitation ། ངས་དམག་རྒྱག་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to battle without hesitation.

ཐེ་ཚོམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ (tēdzomla jugbɛ dra) grammatical particles that indicate "or."

ཐེ་ཚོམ་ལ་འཇུག་པའི་ན་ (tēdzomla jugbɛ na) grammatical particle indicating "if."

ཐེ་ཚོམ་ལོག་གེ་ (tēdzom lɔgge) hesitant, undecided ། ང་བོད་ལ་འགྲོ་མ་འགྲོ་ཐེ་ཚོམ་ལོག་གེ་བསྡད་ཡོད་ I am hesitant about whether I should go to Tibet or not.

ཐེ་ཚོམ་སོམ་ཉི་ (tēdzom sōmñi) doubt, suspicion, hesitation.

ཐེ་འཛུགས་ (tē dzuù) va. to give one's word, to promise.

ཐེ་ཞུགས་ (tēshuù) sm. ཐེ་གཏོགས་.

ཐེ་ཝན་ (tēwan) Taiwan.

ཐེ་རེ་ (tēre) smooth, unwrinkled.

ཐེ་ཧེ་རན་ (tēherɛn) Teheran.

ཐེ་ཧྲུག་དགུ་ཧྲུག་ (tēhruù guhruù) broken into small pieces.

ཐེ་ཨུ་ (tē ū) ch. special committee.

ཐེག་ (tēg) 1. vi. to be able to carry a load ། དོ་པོ་འདི་ངས་ཐེག་པ་མི་འདུག I can't carry this load. ། ཁྱེད་རང་གིས་འདི་ཐེག་གི་མ་རེད་ You will not be able to carry this. 2. imp. of འདེགས་. 3. sm. ཐེགས་. 4. vi. to tolerate, to bear, to block the impact of sth. ། འགུལ་སྒྲུགས་ཐེག་པའི་ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ A shock-proof wrist watch.

ཐེག་ཁུར་ (tēggur) abbr. of ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་.

ཐེག་ཆུང་ (tēgjuŋ) sm. ཐེག་དམན་.

ཐེག་ཆུང་སྐྱེས་བུ་ (tēgjuŋ gyēèbu) sm. ཐེག་དམན་.

ཐེག་ཆེན་ (tēgjen) the Mahayana school of Buddhism (the Greater Vehicle).

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ (tēgjengi lam) the path of Mahayana (the Greater Vehicle).

ཐེག་ཆེན་པ་ (tēgjemba) followers of the Mahayana school of Buddhism.

ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་ (tēgjen sōgyoŋ) a one day Boddhisattva vow taken both by monks and lay persons to increase their merit and repent their misdeeds/ sins.

ཐེག་ཐུབ་ (tēgdub) vi. to be able to carry, to be able to tolerate.

ཐེག་པ་ (tēgba) 1. vehicle (in a religious sense) ། ཐེག་པ་གསུམ་ The three vehicles (Mahayana, Hinayana, Vajrayana). 2. a transportation vehicle. 3. tolerant.

ཐེག་པ་ཁུར་ (tēgba kūr) vi. to carry sth. ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཐེག་པ་ཁུར་ནས་འགྲོ་ཆོག You are permitted to go carrying as much as one can.

ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་ (tēgba kūrlen) 1. abiding by, adhering to; va.—བྱེད་ ། མི་དམངས་རྣམས་ནས་རང་ཁྲིམས་ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་བྱེད་དགོས་ The people should abide by their laws. 2. taking responsibility; va.—བྱེད་ ། རང་ཉིད་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་བྱེད་དགོས་ One should take responsibility for one's duties.

ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ (tēgba cūŋŋu) sm. ཐེག་དམན་.

ཐེག་པ་ཆེ་ན་དགྲ་ཟླ་ཉུང་ (tēgba cēna drɛnda ñuŋ) one who is tolerant makes fewer enemies.

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ (tēgba cēmbo) 1. sm. ཐེག་ཆེན་. 2. tolerant.

ཐེག་པ་གཉིས་ (tēgba ñīì) Mahayana and Hinayana (the two vehicles).

ཐེག་པ་གསུམ་ (tēgba sūm) the three vehicles: Mahayana, Hinayana, Vajrayana.

ཐེག་དམན་ (tēgmɛn) the Hinayana school of Buddhism, the lessor vehicle.

ཐེག་དམན་པ་ (tēgmɛmba) followers of the Hinayana school of Buddhism.

ཐེག་ཙམ་ (tēgdzam) just able to carry ། དོ་པོ་དེ་ངས་ཐེག་ཙམ་བྱུང་སོང་ I was just barely able to carry that load.

ཐེག་ཚད་ (tēgdzɛɛ̀) load capacity/ weight; va.—བཀང་ to load fully, to load to capacity ། གྲུ་གཟིངས་དེ་ཐེག་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་ The ship has exceeded its carrying capacity.

ཐེག་ཤུབས་ (tēgshub) shung. a small pouch for storing/ holding cups.

ཐེགས་ (tēè) va. to go (h.) ། ལྷ་སར་ཐེགས་སྐབས་ When (he) went to Lhasa.

ཐེང་: p. ཐེངས་; f. ཐེང་ (tēŋ) vi. to reach a limit/ standard/ time ། སློབ་ཕྲུག་གི་གྲངས་ཚད་ཐེངས་བཞག (They) have reached the standard set for the number of students (in that school).

ཐེང་པོ་ (tēŋbo) a lung disease in Tibetan medicine.

ཐེང་བུ་ (tēŋbu) sm. ཐེང་པོ་.

ཐེངས་ (tēŋ) times, occurrences ། ད་རེས་ང་ཨ་མེ་རི་ཀར་ཡོང་ཐེངས་གསུམ་པ་དེ་རེད་ This is the third time I've come to America. ། ཐེངས་འདིར་ On this occasion/ time.

ཐེངས་གྲངས་ (tēŋdraŋ) number of times.

ཐེངས་འགའ་ (tēŋga) several times.

ཐེངས་གཅིག (tēŋjig) one time.

ཐེངས་གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་ (tēŋ jīgmin ñīìmin) many times, repeatedly ། མི་དེ་ལ་ངས་ཐེངས་གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁོས་ཉན་མ་བྱུང་ Even though I told him repeatedly, he didn't listen.

ཐེངས་གཅིག་སྨིན་འབྲས་ (tēŋjig mīndrɛɛ̀) rice that gets only one crop per year, single cropped rice.

ཐེངས་གཉིས་སྨིན་འབྲས་ (tēŋñīì mīndrɛɛ̀) rice that gets two crops per year, double cropped rice.

ཐེངས་དང་པོ་ (tēŋ taŋbo) first time.

ཐེངས་མ་ (tēŋma) sm. ཐེངས་.

ཐེངས་མང་ (tēŋmaŋ) many times.

ཐེད་ (tēè) the leftover carcass of prey after being eaten by a carnivore/ scavenger.

ཐེད་པོ་ (tēèbo) old and tattered.

ཐེད་བོར་ (tēè bɔr) 1. va. to look down on. 2. va. to throw away leftovers.

ཐེད་ལ་བསྒྱུར་ (tēèla gyūr) sm. ཐེད་བོར་.

ཐེན་ (tēn) sm. འཐེན་.

ཐེན་ཀའོ་ (tēngao) ch. a copper lid for covering the pot in which grain is distilled into alcohol.

ཐེན་ཅིན་ (tēndzin) Tianjin.

ཐེན་ཅིར་ (tēnjir) arc. permanently.

ཐེན་ཆེར་ (tēnjer) sm. ཐེན་ཅེར་.

ཐེན་པིང་ (tēnbiŋ) ch. scales.

ཐེན་ཧྲན་རི་བོ་ (tēnhrɛn riwo) T'ienshan Mountains.

ཐེན་ཨན་མུན་ (tēnanmün) ch. Tiananmen Square.

ཐེན་ཨན་མུན་ཐང་ཆེན་ (tēnanmün tāŋcen) ch.tib. sm. ཐེན་ཨན་མུན་.

ཐེན་ཨན་མོན་ (tēnanmün) ch. sm. ཐེན་ཨན་མུན་.

ཐེབ་ (tēb) sm. ཐེབས་.

ཐེབ་ཙེ་ (tēbdze) plate.

ཐེབ་རང་ (tēbraŋ) sm. ཐེའུ་རངས་.

ཐེབས་ (tēb) 1. vi. to undergo, to get/ fall into sth. (involuntarily), to get hit/ struck by, to reach/ arrive, to suffer ¶ ངར་མེ་མདའ་ཐེབས་བྱུང་ I was shot by a gun (hit by a bullet). ¶ ཁོ་ཚོ་ཇག་པའི་ལག་པར་ཐེབས་པ་རེད་ They fell into the hands of the bandits. ¶ ཁོ་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་བཞག He died of starvation. 2. abbr. of ཐེབས་རྩ་.

ཐེབས་རྒྱ་ (tēbgya) (with ཤུགས་རྐྱེན་) the area of influence ¶ ལུང་པ་འདིའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ In this place the area where there has been religious influence is large.

ཐེབས་གཅག (tēbjaà) f. of ཐེབས་གཅོག.

ཐེབས་གཅོག (tēbjoò) (vb. + —) vi. to have a negative effect (a loss, harm, damage), to get disturbed by sth. ¶ ལག་ཆ་དུས་ཐོག་མ་འབྱོར་ཙང་ཞིང་ལས་ལ་ཐེབས་བཅག་སོང་ The tools didn't come on time so the farm work was harmed. ¶ ཉི་མ་ལགས་ཀྱིས་ང་ར་དངུལ་མ་སྤྲད་ཙང་ཚོང་གི་ཐེབས་བཅག་བྱུང་ My business got harmed because Nyimala didn't give me the money (on time). ¶ གནས་ཚུལ་ངན་པ་དེ་གོ་ནས་ང་གཉིད་ཐེབས་བཅག་སོང་ Having heard the bad news, my sleep got disturbed. ¶ ངའི་སྨྱུ་གུ་ཡག་པོ་དེ་བརླགས་ནས་ཐེབས་བཅག་བྱུང་ I lost my good pen and it disturbed me.

ཐེབས་བཅག (tēnjaà) p. of ཐེབས་གཅོག.

ཐེབས་ཆག (tēbjaà) sm. ཐབས་ཆགས་, 1.

ཐེབས་ཆི་ (tēbji) button.

ཐེབས་ཇ་ (tēbja) tea given to workers after completion of planting seeds.

ཐེབས་པད་ (tēbbɛɛ̀) sm. ཐེ་པད་.

ཐེབས་སྦྱར་ (tēbjaa) 1. leaving a trust fund. 2. sm. ཐེབས་རྩ་.

ཐེབས་སྦྱར་ལས་ཁངས་ (tēbjaa lɛ̀ɛ̀guŋ) shung. the office in the traditional Tibetan government that managed endowments used for Monlam.

ཐེབས་རྩ་ (tēbdza) fund, trust, endowment; va.—འཛུག; —སྦྱར་ to give/ create an endowment ¶ ཚོང་པས་དགོན་པར་དངུལ་མང་པོ་ཐེབས་རྩ་བཞག་འདུག The trader left the monasteries a lot of money as an endowment fund.

ཐེབས་རྩ་ཚོགས་པ་ (tēbdza tsōgba) a foundation, a trust fund.

ཐེབས་རྩ་ལས་ཁངས་ (tēbdza lɛ̀ɛ̀guŋ) shung. sm. ཐེབས་སྦྱར་ལས་ཁངས་.

ཐེབས་རྩའི་མ་རྐང་ (tēbdzɛ magaŋ) the capital/ principal of a trust.

ཐེབས་རྫིས་ལ་འགྲོ་ (tēbdziìla dro) vi. to go bankrupt and have one's possessions go to the creditors.

ཐེབས་ཡུལ་ (tēbyüü) sm. ཐེབས་རྒྱ་.

ཐེབས་རེ་ (tēbre) 1. once, sometimes, occasionally. 2. few, a little.

ཐེབས་ལུང་ (tēbluŋ) buttonhole.

ཐེབས་ལེ་ (tēble) sm. ཐེ་པད་.

ཐེམ་ (tēm) abbr. of ཐེམ་པ་.

ཐེམ་སྐས་ (tēmgɛɛ̀) 1. steps, stairs, rungs (of a ladder). 2. sm. ཐེམ་པ་.

ཐེམ་སྐས་རིམ་པ་ (tēmgɛɛ̀ rimbə) rungs of a ladder, steps on a staircase.

ཐེམ་ཁ་ (tēmga) top of a threshold.

ཐེམ་གྲངས་ (tēmdraŋ) the number of households ¶ ལུང་པ་དེ་ལ་ཐེམ་གྲངས་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་ How many households are there in that area?

ཐེམ་ཐོ་ (tēmdo) permanent residence (card) (used in PRC for the locality where one is officially registered as a resident) ¶ དགོན་པ་པར་སྡོད་པའི་གྲྭ་པ་མང་པོའི་ཐེམ་ཐོ་གྲོང་གསེབ་ལ་ཡོད་པ་རེད་ Many monks in the monastery have their permanent residency card in villages (rather than the monastery).

ཐེམ་ཐོ་མིང་འགོད་ (tēmdo miŋ göö) va. to register one's name on the permanent residence card.

ཐེམ་དུད་ (tēmdüü) sm. ཐེམ་པ་, 2.

ཐེམ་དེབ་ (tēmdeb) 1. the ཐེམ་ཐོ་ document each household keeps. 2. sm. ཐེམ་ཐོ་.

ཐེམ་པ་ (tēmba) 1. threshold, door sill. 2. a household; va.—བཤེར་ to check on households (usu. the number and status).

ཐེམ་པ་སྐོར་ (tēmba gɔ̄ɔ) shung. va. to go on rounds of households.

ཐེམ་པ་སྔ་བརྒལ་ (tēmba ŋāgɛɛ) the early bird gets the worm [Lit. cross the threshold early].

ཐེམ་པ་མཐོ་པོ་ (tēmba tōbo) a stingy, ungenerous person who does not readily welcome others into his house [Lit. a high threshold].

ཐེམ་པ་དམའ་པོ་ (tēmba māābo) a generous person who is friendly with strangers and readily welcomes them into his house [Lit. a low threshold].

ཐེམ་པའི་སྒང་གི་བྱིའུ་ (tēmbɛ gaŋgi ciwu) a precarious situation, being in danger, being uncertain/ doubting/ suspicious [Lit. a bird on a threshold].

ཐེམ་པའི་སྒང་གི་རིལ་མ་ (tēmbɛ gaŋgi riimə) sm. ཐེམ་པའི་སྒང་གི་བྱིའུ་ [Lit. sheep/ goat's dung on the threshold].

ཐེམ་སྦང་ (tēmbaŋ) 1. precious items that a household doesn't let others see or use/ borrow. 2. secret teachings.

ཐེམ་ཕུག (tēmbuù) Thimphu (capital of Bhutan).

ཐེམ་བུ་ (tēmbu) 1. rung/ steps on a ladder. 2. sm. ཐེམ་པ་.

ཐེམ་བུ་ཁ་ (tēmbuka) a slender spoon used for putting medicine down the throat.

ཐེམ་བྱང་ (tēmjaŋ) a sign by a door with a name or house number.

ཐེམ་འབེན་ (tēmben) carpenter's plane.

ཐེམ་རྨང་ (tēmmaŋ) base/ foundation of a threshold.

ཐེམ་རྩ་ (tēmdza) sm. ཐེམ་རྨང་.

ཐེམ་ཚང་ (tēmdzaŋ) shung. family, household.

ཐེམ་ཞིང་ (tēmshiŋ) terraced field.

ཐེམ་ཡིག (tēmyiì) sm. ཐེམ་བྱང་.

ཐེམ་རིམ་ (tēmrim) rungs of a ladder.

ཐེམ་བཤེར་ (tēmsher) shung. checking/ surveying on households (usu. the number and status); va.—གཏོང་.

ཐེམ་བཤེར་བཏང་གཞུང་ (tēmsher dāŋshuŋ) shung. the list of households that results from a survey.

ཐེའུ་ (tēwu) 1. sm. ཐེབ་ཙེ་. 2. sm. ཐེའུ་. 3. a small hammer used by stone mason.

ཐེའུ་རངས་ (tēwuraŋ) a type of hungry ghost.

ཐེའུ་རངས་ལ་དབང་བྱུང་ན་གོ་ཁ་ཐལ་འཚུབ་ཀྱིས་རྒྱོང་ (tēwuraŋla wāŋcuŋnə koga tɛ̄ɛ̄dzubgi gyoŋ) if an evil person gets power he will cause lots of trouble [Lit. if a hungry ghost gets power there will be lots of dust around the stove].

ཐེའུ་རངས་ལག་པ་ (tēwuraŋ lagba) a type of traditional Tibetan medicine.

ཐེར་ཀ་ (tērga) sm. ཐེར་གེ་.

ཐེར་སྐུད་ (tērgüü) thin woolen thread.

ཐེར་གེ་ (tērge) two wheeled cart (usu. pulled by horse or mule); va.—གཏོང་.

ཐེར་གེ་བ་ (tērgewa) the driver of a ཐེར་གེ་.

ཐེར་སྒ་ (tērga) sm. ཐེར་གེ་.

ཐེར་ཆས་ (tērjɛɛ̀) things needed for a two wheeled cart.

ཐེར་ཆུང་ (tērjuŋ) a small ཐེར་གེ་.

ཐེར་བདོད་ (tērdöö) sm. ཐེར་འདོན་.

ཐེར་ཐག (tērdaà) rope used with a ཐེར་གེ.

ཐེར་ཐེར་ (tērder) flat, flattening; va.—བཟོ་; —བྱེད་ to make flat, to flatten.

ཐེར་འདོན་ (tērdön) exposing sth. or sb.; va.—བྱེད་ ¶ མི་གོའི་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ཐེར་འདོན་བྱས་པ

རེད་ They criticized and exposed the U.S. policy.

ཐེར་འདོན་སྒམ་ (tērdön gam) suggestion box, box for anonymous comments.

ཐེར་པོ་ (tērbo) 1. wide/ openmouthed bowls and vases. 2. sm. སྦྱི་ཐེར་.

ཐེར་ཕྲུག་འཇམ་གོས་ (tērdruù jamgöö) high quality Tibetan woolen serge.

ཐེར་བག (tērbaà) plate.

ཐེར་འབུམ་ (tērbum) one billion.

ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་ (tērbum cēmbo) ten billion.

ཐེར་མ་ (tērma) wool cloth, serge.

ཐེར་མ་ཐ་ན་ (tērma tāna) bale of serge.

ཐེར་ཚལ་བར་ཚལ་ (tēēdzεε baadzεε) sm. ཐེར་ཚལ་ སྦར་ཚལ་.

ཐེར་ཚལ་སྦར་ཚལ་ (tēēdzεε baadzεε) broken into pieces, completely destroyed/ smashed/ ripped to pieces; va.—བཟོ་; —གཏོང་ ༖ལོ་ཏོག་ལེགས་པོ་དེ་ཚོ་སྤྲེའུ་ ཡིས་ ཐེར་ཚལ་སྦར་ཚལ་བཟོས་སོང་ The good harvest was completely ripped to pieces by the monkey.

ཐེར་རྫུན་ (tērdzün) fake/ artificial serge.

ཐེར་རྫོང་རྒྱག (tērdzoŋ gyaà) va. to load a cart.

ཐེར་ཟུག (tērsuù) unchanging, permanent, enduring.

ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག (tērsuù tērsuù) sm. ཐེར་ཟུག.

ཐེར་གཟན་ (tēr) serge shawl.

ཐེར་སླབ་ (tērdrəb) thin/ light serge.

ཐེར་ཧྲུག་དཀྲུག་ཧྲུག (tērhruù guhruù) breaking/ broken into small pieces.

ཐེལ་ (tēē) seal; va.—རྒྱག to affix/ put a seal (on sth).

ཐེལ་ཁ་ (tēēga) a spot/ point on the waist where acupuncture is done.

ཐེལ་གཏོང་ལུང་སྒྱུར་ (tēēdoŋ luŋgyur) shung. sealing an order and distributing (issuing) it; va.—བྱེད་.

ཐེལ་སྣོན་ (tēēnön) affixing/ putting on a seal; va.—རྒྱག.

ཐེལ་འབྱར་ (tēējar) shung. (sth.) sealed (with a seal).

ཐེལ་ཙེ་ (tēēdze) 1. seal, stamp; va.—རྒྱག; —མནན་ to affix a seal/ stamp; va.—འགོག; —བཤིག to break a seal (e.g., on a letter to open it).

ཐེལ་རྩེ་ལག་སྐོར་ (tēedze laggɔɔ) shung. a group of people agreeing to a written petition/ document and each affixing his seal to it; va.—བྱེད་.

ཐེལ་ཚེ་ (tēedze) sm. ཐེལ་ཙེ་.

ཐེལ་སེ་ (tēēse) sm.* ཐེལ་ཙེ་.

ཐེས་ (tēè) p. of ཐེ་.

ཐོ་ (tō) 1. list, note, register, record; va.—རྒྱག་; —འགོད་; —ལེན་; —འབྲི་ to make a list, to take notes, to register, to enroll ༖ཚོགས་འདུར་མི་སུ་ ཐེབས་ཡོད་མེད་ཐོ་རྒྱག་གི་འདུག (They) are taking notes of who is at the meeting. 2. abbr. ཐོ་བ་.

ཐོ་ཀོར་ (tōgɔɔ) near, nearby.

ཐོ་བཀོད་ (tōgöö) registered, noted ༖ཐོ་བཀོད་ཏན་ གྲངས་ Registered tonnage.

ཐོ་བཀོད་མེད་པའི་མཛད་པ་ (tōgöö meèbε dzεèba) unrecorded (not kept in a diary) reminiscences of sb.'s life.

ཐོ་འཁོར་ (tōgɔɔ) sm. ཐོ་ཀོར་.

ཐོ་ཁྲངས་ (tōguŋ) account (in a bank); va.—འཛུགས་ to open a bank account.

ཐོ་ཁྲངས་དངུལ་ཁང་ (tōguŋ ŋüügaŋ) savings bank.

ཐོ་འགོད་ (tōgöö) sm. ཐོ་བཀོད་.

ཐོ་འགོད་ཁང་ (tōgöögaŋ) registration office (e.g., of a hotel).

ཐོ་འགོད་སྙན་སེང་ (tōgöö ñεnseŋ) registration application.

ཐོ་འགོད་བཏང་ཡིག (tōgöö tεŋyii) registered letter.

ཐོ་འགོད་རེའུ་མིག (tōgöö riumig) a form.

ཐོ་འགོད་ཨང་གྲངས་ (tōgöö āŋdraŋ) a place on an ordered list ༖སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་དུས་ཐོ་འགོད་ཨང་གྲངས་ གཞིར་བཟུང་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ When going to the hospital, they see you in accordance with your (place) in the list (of people waiting to be seen).

ཐོ་རྒྱག (tō gyaà) see ཐོ་.

ཐོ་སྒྲིགས་ (tō drig) shung. to arrange/ put together a list.

ཐོ་ཅོ་ (tōjo) nonsense, foolish talk; va.—བྱེད་ to talk nonsense/ foolishly.

ཐོ་ཆེན་ (tōjen) a big hammer (usu. used for breaking rocks).

ཐོ་ཚོ་ (tōjo) sm. ཐོ་ཅོ་.

ཐོ་ཐུག (tō tūù) 1. vi. to be in balance, to be correlated, to match/ coincide ༖ངས་གོ་པ་དང་ཁོས་ བཤད་པ་གཉིས་ཐོ་ཐུག་མ་སོང་ What I heard and what he said don't coincide ༖རྩིས་ཁྲའི་ནང་གི་བྱུང་སོང་ཐོ་ ཐུག་གི་མི་འདུག The expenses and income on the account don't correlate. 2. vi. to meet suddenly/ unexpectedly.

ཐོ་ཐོ་ (tōdo) touching sth.; va.—གཏོང་ to touch ༖ འདིར་ཐོ་ཐོ་མ་གཏོང་ Don't touch this.

ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ (tōdori ñεndzεn) the 28th king of Tibet.

ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་ (tōdori ñεnshεε) sm. ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་ བཙན་.

ཐོ་ཐོ་རེག་རེག (tōdo regreg) touching.

ཐོ་ཐོ་རེག་རེག་མེད་པ་ (tōdo regreg meèba) untouched, not touching.

ཐོ་དམ་པོ་ (tō tambo) strict.

ཐོ་དེབ་ (tōdeb) any book containing a list/ register/ accounts; va.—རྒྱག.

ཐོ་དོན་ (tōdön) shung. a phrase that appears at the beginning of an edict that coveys that the meaning/ content of the edict follows.

ཐོ་གདན་ (tōdεn) anvil.

ཐོ་རྡུང་ (tō duŋ) va. to hammer.

ཐོ་རྡོ་ (tōdo) sm. ཐོ་པོ་.

ཐོ་པོ་ (tōbo) stones piled one on top of the other (as a demarcation/ boundary line); va.—རྒྱག.

ཐོ་ཕུ་ཁོངས་ (tōbu kōŋ) topological field.

ཐོ་ཕུ་ཐར་སྣང་ (tōbu tārnaŋ) topological space.

ཐོ་ཕུ་ཕོག་འཕྲོ་ (tōpu pōŋdro) topological mapping.

ཐོ་ཕུ་རང་བཞིན་ (tōpu raŋshin) topological nature/ property.

ཐོ་ཕུ་རིག་པ་ (tōpu rigbə) topology.

ཐོ་ཕྱི་ (tōji) nearby, adjacent.

ཐོ་ཕྲུག (tōdruù) 1. a type of small hammer. 2. a type of small tractor.

ཐོ་འཕག (tōbaà) a type of hammer.

ཐོ་བ་ (tɔɔ) hammer; va.—བཞུ་; —རྡུང་ to hammer.

ཐོ་བ་ར་མགོ་ (tɔɔ rango) a hammer with one side having claws to pull out nails.

ཐོ་བས་རྡུང་ (tōwε duŋ) va. to strike/ hit with a hammer, to hammer.

ཐོ་བོ་ (tōwo) sm. ཐོ་བ་.

ཐོ་བྱང་ (tōjaŋ) a list ༖ས་མིང་ཐོ་བྱང་ List of place names.

ཐོ་འབོག (tōmbɔɔ) a load.

ཐོ་མ་གོ་ (tō ma ko) vi. to not understand.

ཐོ་བཙམས་ (tōdzam) sm. མཐོ་འཚམ་.

ཐོ་འཚམ་ (tōdzam) sm. མཐོ་འཚམ་.

ཐོ་གཞུང་ (tōshuŋ) shung. a master/ main list of accounts, names, etc.

ཐོ་ཡིག (tōyii) list, catalogue, register.

ཐོ་ཡོར་ (tōyɔr) sm. ཐོ་པོ་.

ཐོ་རངས་ (tōraŋ) dawn, daybreak; vi.—ལངས་ to become dawn/ daybreak.

ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་ (tōraŋ gārjen) Venus, the morning star.

ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་ (tōri ñεnshεε) sm. ཐོ་ཐོ་སྙན་ཤལ་.

ཐོ་རིལ་ (tōrii) hammer with one side being a round knob.

ཐོ་རུ་ (tōru) a two year old horse.

ཐོ་རེ་བ་ (tōrewa) a scattered few.

ཐོ་རེ་ལོང་ངེ་བ་ (tōre loŋŋewa) unclear, obscure (usu. about a past event).

ཐོ་རེངས་ (tōreŋ) sm. ཐོ་རངས་.

ཐོ་རེངས་སྐར་ཆེན་ (tōreŋ gārjen) sm. ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་.

ཐོ་ལ་ (tōla) ch. abbr. of ཐོ་ལ་ཅི་.

ཐོ་ལ་ཅི་ (tōlaji) ch. tractor.

ཐོ་ལ་ཐོ་ལ་ (tōlo tōla) sm. ཐོ་ལེ་.

ཐོ་ལུམ་ (tōlim) sm. ཐུ་ལུམ་.
ཐོ་ལེ་ (tōle) suddenly, quite unexpectedly.
ཐོ་ལེ་ཀོར་ (tōlegɔr) talc.
ཐོ་ལོག (tōlɔɔ̀) a small mule that is a cross between a donkey and a horse.
ཐོ་ལོག་ཀོ་ལོག (tōlo kolo) having a large stomach due to pregnancy.
ཐོ་ལོང་མོ་ལོང་ (tōloŋ moloŋ) sm. ཏ་རེ་ཏུ་རེ་.
ཐོ་ཤོབ་མོ་ཤོབ་ (tōshob moshob) (for speech) not clear, indistinct; va.—ཤོད་. 2. whispering, talking secretly; va.—ཤོད་.
ཐོ་བཤེར་ (tō shēr) going over a list, checking a list; va.—གཏོང་; —བྱེད་.
ཐོ་སུབ་ (tō sūb) va. to erase, to write off, to delete (from a list).
ཐོ་སོ་ (tōso) mong. butter.
ཐོ་ཨང་ (tō āŋ) account number.
ཐོག (tɔ̄ɔ̀) 1. on, on top of ¶ ཆུ་ཐོག་ཏུ་སྡོད་པའི་མི་རྣམས་ People who live on the water (i.e., on houseboats). 2. via., through, by, by means of ¶ མོས་གནམ་ཐོག་ལ་ཡི་གེ་བཏང་བ་རེད་ She sent a letter by air. ¶ དེ་ནི་དངོས་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ར་སྤྲོད་བྱུང་བ་རེད་ It was proved by (means of) facts. 3. in, inside of ¶ གནམ་གྲུ་ཐང་གི་བསམ་ཚུལ་འབྲི་དེབ་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བསམ་འཆར་བྲིས་པ་རེད་ He wrote suggestions in the airport's suggestion book. 4. in addition to, on top of ¶ སྔོན་དུ་སྤྲད་པའི་དངུལ་ཐོག་སྒོར་ཁྲི་གཉིས་བསྐྱར་དུ་སྤྲད་པ་རེད་ On top of the money that was given previously, (they) again gave 20,000 dollars. 5. during, at the time of ¶ ཆུ་ཚོད་བཅུ་པའི་ཐོག At 10 o'clock. 6. concerning, with regard to, about ¶ འཆར་གཞི་འདིའི་ཐོག་གཞུང་གིས་བཀའ་བསྡུར་གནང་བ་རེད The government held discussions about this plan. ¶ ཁོ་ཚོའི་ཐོག་ལ་རྩད་གཅོད་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ At the time of conducting an investigation about them. 7. roof ¶ ཁང་པའི་ཐོག་ལ་བྱིའུ་བབ་བཞག A bird has landed on the roof of the house. 8. lightning; vi.—རྒྱག to have lightning flash/ strike.
ཐོག་དཀར་ (tɔ̄ɔ̀gar) sm. ཐོག་ཁུང་.
ཐོག་སྐོར་ (tɔ̄ɔ̀gɔɔ) going around the roof of a house; va.—བྱེད་; —ལ་འགྲོ་.
ཐོག་སྐྱིན་ (tɔ̄ɔ̀gyin) shung. compensation for damaging crops; va.—སྤྲོད་ ¶ ཐོག་སྐྱིན་བབས་མཚུངས་ཟླ་གཅིག་ཁོངས་སུ་སྤྲོད་རྒྱུ་ (You) must pay compensation for the damaged crops within one month.
ཐོག་ཁ་ (tɔ̄ɔ̀ga) 1. upstairs. 2. roof.
ཐོག་ཁང་ (tɔ̄ɔ̀gaŋ) a multistoried house or building, a building (with two or more floors).
ཐོག་ཁའི་དར་ལྕོག (tɔ̄ɔ̀gɛ tarjɔɔ̀) an unreliable/ undependable person [Lit. a prayer flag (that flutters) on the roof].
ཐོག་ཁུང་ (tɔ̄ɔ̀guŋ) 1. smoke hole, chimney. 2. skylight.
ཐོག་ཁེབས་ (tɔ̄ɔ̀geb) 1. roof. 2. cloth that covers the ceiling of a room.
ཐོག་གུ་ (tɔ̄ɔ̀gu) 1. arc. fruit. 2. point, tip, edge.
ཐོག་འགེལ་ (tɔ̄ɔ̀gee) sm. ཐོག་འདུབས་.
ཐོག་འགོག་ལྕག་མདའ་ (tɔ̄ŋgɔɔ̀ jāŋdaa) sm. ཐོག་འགོག་ཟངས་མདའ་.
ཐོག་འགོག་ཟངས་མདའ་ (tɔ̄ŋgɔɔ̀ saŋda) lightning rod.
ཐོག་རྒོད་ (tɔ̄ɔ̀göö) powerful lightning.
ཐོག་རྒྱག (tɔ̄ɔ̀ gyaà) 1. see ཐོག, 8. 2. suddenly, unexpectedly.
ཐོག་རྒྱན་ (tɔ̄ɔ̀gyɛn) a roof ornament.
ཐོག་རྒྱུག (tɔ̄ɔ̀gyuù) 1. beam, rafter. 2. va. to run quickly/ swiftly/ fast.
ཐོག་སྒྲ་ (tɔ̄ɔ̀dra) 1. sound of lightning. 2. a noise upstairs/ above.
ཐོག་ཅག (tɔ̄ɔ̀jaà) a large verandah.
ཐོག་གཅིག་མ་ (tɔ̄ɔ̀ jīgmə) single-story house/ building.
ཐོག་ལྕགས་ (tɔ̄ɔ̀jaà) sm. གནམ་ལྕགས་.
ཐོག་ལྕོག (tɔ̄ɔ̀jɔɔ̀) sm. ལྕོག.
ཐོག་ཆས་ (tɔ̄ɔ̀jɛɛ̀) things/ items from meteors.
ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན་ (tɔ̄gje tɔ̄gdzɛn) the 27th king of Tibet.
ཐོག་ཏུ་ (tɔ̄gdu) sm. ཐོག.
ཐོག་ཏུ་འཁེལ་ (tɔ̄gdu kēē) 1. vi. to come about exactly, to be done exactly on time, to be timely, to say or do sth. right on target ¶ ལྷའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་བ་རེད་ The god's prophecy came about exactly. ¶ ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀ་དེ་དུས་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་སོང་ Your work was done exactly on time. 2. vi. to have sth. occur suddenly/ unintentionally.
ཐོག་ཏུ་བབ་ (tɔ̄gdu bəb) 1. vi. to come about exactly, to be done exactly on time, to be timely ¶ རྣམས་པར་སྨིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་ To have the merits of one's karma bear fruit at the right time. 2. vi. to have sth. occur suddenly/ unintentionally.
ཐོག་ལྷར་དྲག་ལ་རླུང་ལྷར་མྱུར་བ་ (tɔ̄ɔ̀dar traàla lūŋdar ñurwə) speedily and vigorously [Lit. power of the lightning and the speed of the wind].
ཐོག་ཐག (tɔ̄gdaà) sm. ཐོག་མཐའ་.
ཐོག་ཐོག (tɔ̄gdɔg) sound of sth. like a hammer hitting against a hard object.
ཐོག་ཐོག་ན་ (tɔ̄ɔ̀ tɔ̄ɔ̀na) in the very beginning.
ཐོག་མཐའ་ (tɔ̄ɔ̀ tā) sm. ཐོག་མཐའ་གཉིས་.
ཐོག་མཐའ་གཉིས་ (tɔ̄ɔ̀ta ñīī) at the beginning and the end ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་ཚོགས་ཆེན་ཡོད་པ་རེད་ There was a plenary session at the beginning and the end of the meeting. ¶ ལས་ཀའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀར་སྐྱོན་བྱུང་མ་སོང་ There were no mistakes at the beginning and the end of the work.
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ (tɔ̄ɔ̀ tā parsum) at all times, from beginning to end, from first to last ¶ ཁོང་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལས་ཀ་ཧུར་ཐག་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ He worked enthusiastically all the time.
ཐོག་དང་དྲག་ཆར་ (tɔ̄ɔ̀daŋ tragjar) lightning and rainstorm.
ཐོག་དྲངས་ (པ་) (tɔ̄ɔ̀draŋ) 1. p. of ཐོག་འདྲེན་. 2. the main/ chief, the leading, led by ¶ བོད་པ་ཐོག་དྲངས་པའི་འཐུས་མི་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་འདུག Many delegates came led by the Tibetans.
ཐོག་དྲུང་ (tɔ̄ɔ̀druŋ) recent times and long ago.
ཐོག་འདྲེན་ (tɔ̄ɔ̀ drēn) va. to lead, to direct, to govern.
ཐོག་མདའ་ (tɔ̄nda) 1. lightning. 2. shung. an archery competition on the 3rd day of the 1st Tibetan month.
ཐོག་མདེལ་ (tɔ̄ɔ̀del) sm. ཐོག་ལྕགས་.
ཐོག་འདག (tɔ̄ndaà) mud or cement used to cover a roof; va.—རྒྱག.
ཐོག་འདམ་ (tɔ̄ɔ̀dam) sm. ཐོག་འདག.
ཐོག་རྡིབ་ (tɔ̄ɔ̀ dib) vi. to have a roof collapse.
ཐོག་རྡོ་ (tɔ̄ɔ̀do) 1. meteorite stone. 2. stones placed on roofs.
ཐོག་གནོན་ (tɔ̄ɔ̀ nōn) va. to pressure from above.
ཐོག་ནས་ (tɔ̄ɔ̀nɛ) see ཐོག.
ཐོག་པང་ (tɔ̄ɔ̀baŋ) planks that make up a ceiling.
ཐོག་དཔངས་ (tɔ̄ɔ̀baŋ) the height of a room.
ཐོག་སྤང་ (tɔ̄ɔ̀baŋ) sm. ཐོག་པང་.
ཐོག་ཕིབས་ (tɔ̄ɔ̀bib) roof.
ཐོག་ཕུད་ (tɔ̄ɔ̀büü) shung. first offering of a crop ¶ ཤེལ་ཆོས་སུ་ཐོག་ཕུད་ཅེས་འབྲུ་ཁལ་༣ རེ་སྤྲོད་སྤྲོལ་ཡོད་ They had to pay the Shecho Monastery 3 ཁལ་ of grain as a first offering of the crop.
ཐོག་ཕེབས་ (tɔ̄ɔ̀peè) sm. ཐོགས་འཕེབས་.
ཐོག་བོག་གནོད་སྐྱོན་ (tɔ̄ɔ̀bɔɔ̀ nöögyön) a bad effect/ change.
ཐོག་འབབ་ (tɔ̄ɔ̀ bəb) vi. to be struck by lightning.
ཐོག་འདུབས་ (tɔ̄ɔ̀ bub) va. to put on roof.
ཐོག་མ་ (tɔ̄ɔ̀ma) first, beginning.
ཐོག་མ་ཉིད་ (tɔ̄ɔ̀mañīī) sm. ཐོག་མ་.
ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ (tɔ̄ɔ̀mañīinɛ) from the very beginning, from the very first.
ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བཟུང་ (tɔ̄ɔ̀ma ñīinɛsuŋ) sm. ཐོག་མ་ཉིད་

ནས་.

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་ (tɔ̄ɔma da̱ŋ tāma me̱èba) having no beginning and no end.

ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་ (tɔ̄ɔma da̱ŋ tāmeèba) having no beginning and no end.

ཐོག་མ་ནས་ (tɔ̄ɔmanɛ) sm. ཐོག་མ་ཉིད་ནས་.

ཐོག་མ་མེད་པ་ (tɔ̄ɔma me̱èba) having no beginning.

ཐོག་མའི་སྐབས་ (tɔ̄ɔmɛ gāb) in the beginning, at first.

ཐོག་མའི་སྐར་མ་ (tɔ̄ɔmɛ gārma) the day a job or project is started.

ཐོག་མའི་གྲུབ་འབྲས་ (tɔ̄ɔmɛ dru̱mdrɛ̀ɛ) first result/ achievement.

ཐོག་མའི་རྒྱུ་ཆ་ (tɔ̄ɔmɛ gyu̱ja) raw materials.

ཐོག་མའི་ཚོར་ (tɔ̄ɔmɛ cɔ̄r) initially, at the beginning, at first.

ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པ་ (tɔ̄ɔmeè tā me̱èba) a long long time ago.

ཐོག་མའི་དུས་ (tɔ̄ɔmɛ dṳ̀ṳ) sm. ཐོག་མའི་སྐབས་.

ཐོག་མའི་དུས་རིམ་ (tɔ̄ɔmɛ dṳ̀ṳrim) first stage, beginning stage.

ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ (tɔ̄ɔmɛ nāmba) the first/ beginning situation.

ཐོག་མའི་པར་མ་ (tɔ̄ɔmɛ bārma) first edition.

ཐོག་མའི་མ་ཟིན་ (tɔ̄ɔmɛ məsin) original record/ note.

ཐོག་མའི་མ་ཡིག (tɔ̄ɔmɛ məyiì) first draft.

ཐོག་མའི་སྨན་བཅོས་ (tɔ̄ɔmɛ mɛ̄njöö) first (medical) examination.

ཐོག་མའི་རྩོམ་ (tɔ̄ɔmɛ dzōm) one's first literary work.

ཐོག་མའི་ཟིན་ཐོ་ (tɔ̄ɔmɛ si̱ndo) original record/ note.

ཐོག་མའི་ལོ་མ་ (tɔ̄ɔmɛ lōma) first/ new leaves.

ཐོག་མར་ (tɔ̄ɔmaa) at first, in the beginning ¶ ང་ལྷ་སར་ཐོག་མར་འགྲོ་དུས་ཁོང་མཇལ་བྱུང་ When I first went to Lhasa I met him.

ཐོག་མེད་ (tɔ̄ɔmeè) roofless, open-air ¶ ཐོག་མེད་ཟློས་གར་ཁང་ Open-air theater.

ཐོག་མེད་གློག་བརྙན་སྟོན་ས་ (tɔ̄ɔmeè lɔ̄ɔñɛn dōnsa) drive-in movie theater.

ཐོག་མེད་དུས་ (tɔ̄ɔmeèdṳ̀ṳ) sm. ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པ་.

ཐོག་མེད་ཟློས་གར་འཁྲབ་ར་ (tɔ̄ɔmeè dö̱ögar trābrə) open-air stage.

ཐོག་རྩེ་ (tɔ̄gdze) roof.

ཐོག་བརྩེགས་ (tɔ̄gdzeè) a story (for buildings) ¶ ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཅན་གྱི་ཁང་པ་ A three story house.

ཐོག་བརྩེགས་ཁང་ཆེན་ (tɔ̄gdzeè kāŋjen) multistoried building.

ཐོག་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཁང་པ་ (tɔ̄gdzeèjɛngi kāŋba) multistoried building.

ཐོག་ཚད་ (tɔ̄ɔdzɛ̀ɛ) sm. ཐོག་ས་.

ཐོག་ཚད་མ་ (tɔ̄ɔdzɛ̀ɛma) a one story house.

ཐོག་བཙི་ (tɔ̄ɔdzi) 1. bullying; va.—བྱེད་. 2. doing sth. in a rash manner; va.—བྱེད་.

ཐོག་བཞུ་ (tɔ̄ɔshu) lamp hung from a ceiling.

ཐོག་རྡོག (tɔ̄ɔdɔɔ̀) lightning rod.

ཐོག་ཡངས་ (tɔ̄ɔyaŋ) an opening on top of a Tibetan house.

ཐོག་ཡོལ་ (tɔ̄ɔyöö) cloth that covers a ceiling.

ཐོག་གཡབ་ (tɔ̄ɔyəb) verandah.

ཐོག་གཡོགས་ (tɔ̄ɔyɔɔ̀) roof.

ཐོག་རས་ (tɔ̄ɔrɛ̀ɛ) sm. ཐོག་ཡོལ་.

ཐོག་རིམ་ (tɔ̄ɔrim) stories (of a building/ house).

ཐོག་རུས་ (tɔ̄ɔrṳ̀ṳ) bones of dead animals killed by lightning.

ཐོག་རླུང་ (tɔ̄ɔluŋ) lightning and wind.

ཐོག་ལ་ (tɔ̄ɔla) sm. ཐོག་ཏུ་.

ཐོག་ཤོག (tɔ̄ɔshɔɔ̀) paper that covers a ceiling.

ཐོག་ཤས་ (tɔ̄ɔshɛ̀ɛ) shung. a system of leasing wherein the lessee pays the lessor 1/2 of the yield.

ཐོག་བཤུས་ (tɔ̄ɔshṳ̀ṳ) pulling down the roof of the house; va.—རྒྱག.

ཐོག་སེར་སྒོད་ (tɔ̄ɔ sērgöö) a storm. with hail and lightning.

ཐོག་ས་ (tɔ̄ɔsa) floor/ story of house or building ¶ ཐོག་ས་ཉིས་ཐོག The second floor/ story.

ཐོག་ས་ཉིས་རྩེག (tɔ̄ɔsa ñììdzeg) two floors, two stories.

ཐོག་ས་ཉིས་ (tɔ̄ɔsa ñìì) sm. ཐོག་ས་ཉིས་རྩེག.

ཐོག་གསོལ་ (tɔ̄ɔsöö) ceremony held on a terrace/ roof to worship a ཐོག་ལྷ་.

ཐོག་ལྷ་ (tɔ̄ɔlha) roof diety; va.—གསོལ་ to hold a ritual to propitiate a ཐོག་ལྷ་.

ཐོགས་ (tɔ̄ɔ) 1. vi. to take time, to elapse (of time) ¶ དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཐོགས་ཀྱི་མ་རེད་ It will not take a long time. 2. vi. to be delayed ¶ ང་ལམ་ཁར་ཞེ་དྲག་ཐོགས་སོང་ I was delayed a lot on the road. 3. imp. of འདོགས་. 4. vi. to get stuck/ held up/ caught on sth. ¶ ང་རྐང་པ་རྡོ་ལ་ཐོག་ནས་རིལ་བྱུང་ I stubbed my foot on a stone and fell. 5. va. to take/ carry ¶ ཁོས་ལག་པར་གྲི་ཐོགས་ནས་རྒྱུགས་ཡོང་གི་འདུག He is running carrying a sword in his hand. 6. vi. to grow.

ཐོགས་འགག (tɔ̄ŋgaà) an obstacle/ barrier/ hindrance that causes a delay.

ཐོགས་ཐུག་མེད་པ་ (tɔ̄gduù me̱èba) 1. without hindrance/ obstruction/ difficulty. 2. continuously, perpetually.

ཐོགས་པ་ (tɔ̄gbə) sm. ཐོགས་འགག.

ཐོགས་པ་མེད་པ་ (tɔ̄gba me̱èba) 1. without hindrance/ obstruction/ difficulty. 2. continuously, perpetually.

ཐོགས་འབེབས་ (tɔ̄mbeb) 1. coming into trance spontaneously without a formal invocation of the deity; va.—རྒྱག. 2. all of a sudden.

ཐོགས་མེད་ (tɔ̄ɔmeè) 1. sm. ཐོགས་ཐུག་མེད་པ་. 2. Asanga.

ཐོགས་རྨས་ (tɔ̄ɔmɛ̀ɛ) injury caused by stubbing or scratching oneself.

ཐོང་ (tɔ̄ŋ) 1. sm. ཐོང་གཤོལ་. 2. imp. of གཏོང་. 3. vi. of གཏོང་.

ཐོང་ཀ་ (tɔ̄ŋga) sm. ཐོང་ག.

ཐོང་སྐལ་ (tɔ̄ŋgɛɛ) lease fee for land.

ཐོང་མཁན་ (tɔ̄ŋgɛn) plowman.

ཐོང་ག (tɔ̄ŋga) 1. chest. 2. lease.

ཐོང་གུག (tɔ̄ŋguù) a part of a plow.

ཐོང་ལྕགས་ (tɔ̄ŋjaà) iron plow tip, iron plowshare.

ཐོང་མཆན་ (tɔ̄ŋjɛn) visa.

ཐོང་ཐོང་ (tɔ̄ŋdoŋ) a person at the prime of youth.

ཐོང་པ་ (tɔ̄ŋba) sm. ཐོང་མཁན་.

ཐོང་རྩ་ (tɔ̄ŋdza) a vein in the neck where blood is drawn for medical treatment in Tibetan medicine.

ཐོང་རྩེ་ (tɔ̄ŋdza) upper part of the chest where the two clavicle bones meet.

ཐོང་ཚེར་ (tɔ̄ŋdzer) three year old sheep or goat.

ཐོང་འཛིན་ (tɔ̄ŋdzin) 1. plowman. 2. shung. a certificate of authorization for levying a corvee tax on animals.

ཐོང་ཝོག (tɔ̄ŋwɔɔ̀) pit of the stomach.

ཐོང་གཤོལ་ (tɔ̄ŋshöö) a plow.

ཐོང་གཤོལ་ལྕགས་གཉིས་འཁོར་གཉིས་མ་ (tɔ̄ŋshöö jāàñiì kɔ̄ɔñiìbə) a two-wheeled two-bladed plowshare.

ཐོང་གཤོལ་ལྕགས་གཉིས་མ་ (tɔ̄ŋshöö jāàñiìbə) two-bladed plowshare.

ཐོང་སོ་ (tɔ̄ŋso) sm. ཐོང་ལྕགས་.

ཐོངས་མཆན་ (tɔ̄ŋjɛn) sm. ཐོང་མཆན་.

ཐོད་ (tȫö) above, over ¶ དེའི་ཐོད་དུ་སྤང་རི་གཅིག་འདུག There is a meadow above that.

ཐོད་ཀོར་ (tȫögɔɔ) 1. the circle used above certain letters to indicate nasal sounds. 2. a hat worn in Tibetan opera.

ཐོད་དཀར་ར་ (tȫögarra) 1. unlucky person. 2. stupid/ dull person.

ཐོད་དཀྲིས་ (tȫödriì) turban, scarf wrapped around the head.

ཐོད་སྐམ་ (tȫögam) human skull.

ཐོད་སྐམ་པ་ (tȫö gāmba) sm. ཐོད་དཀར་ར་.

ཐོད་སྐམ་རིགས་རྒྱན་ (tȫögam riggyɛn) the five skulls adorning the headdresses of wrathful deities.

ཐོད་སྒོམ་ (tõ̀gom) sm. ཐོད་སྒམ་.

ཐོད་ཁྱིམ་ (tõ̀gyim) hairline.

ཐོད་ཁྲག (tõ̀draà) human skull-bowl with blood in it.

ཐོད་འཁུར་ (tõ̀gur) va. to accept with utmost respect.

ཐོད་གལ་ (tõ̀ gɛɛ) va. to be promoted suddenly ¶ ལས་ཁངས་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་དེ་ཐོད་གལ་བྱས་འགོ་ཁྲིད་ལ་གནས་སྤར་བྱས་སོང་ The secretary was suddenly promoted to be head of the office.

ཐོད་རྒྱན་ (tõ̀gyɛn) 1. head ornament. 2. cloth covering the ceiling of a room.

ཐོད་སྐོར་ (tõ̀gɔɔ) head decoration made of stringed pearls that is worn by the wives of high ranking Tibetan government officials.

ཐོད་ང་ (tõ̀ŋa) a small drum made from a human skull.

ཐོད་བཅིངས་ (tõ̀jiŋ) 1. turban. 2. sm. ཐོད་འཁྱུར་.

ཐོད་ཆ་ (tõ̀ja) upper part/ level.

ཐོད་ཆིངས་ (tõ̀jiŋ) sm. ཐོད་དཀྲིས་.

ཐོད་མཆོངས་ (tõ̀joŋ) jumping /leaping over; va.—རྒྱག.

ཐོད་གཏུགས་ (tõ̀duù) 1. va. to meet face-to-face ¶ ང་གཉིས་ཐོད་གཏུགས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ We met face-to-face and spoke. 2. counterbalanced, evened out, balanced ¶ རྩིས་ཁྲའི་ནང་ལ་གཏོང་ཡོང་ཐོད་གཏུགས་བྱུང་སོང་ Expenditure and income in the account listing balanced out.

ཐོད་སྟེང་ (tõ̀deŋ) upper part of the forehead.

ཐོད་ཐུག (tõ̀ tüù) vi. to meet face-to-face.

ཐོད་མདའ་རྒྱོད་ (tõnda drõ̀) va. to shoot an arrow in sb.'s forehead.

ཐོད་སྡེམ་ (tõ̀dem) a bandanna/ ribbon tied on the forehead.

ཐོད་པ་ (tõ̀ba) 1. skull. 2. merit, good karma, virtuous acts.

ཐོད་པ་དཀར་པོ་ (tõ̀ba gãrbo) bad karma.

ཐོད་པ་དོ་ཐུག (tõ̀ba doduù) sm. ནུ་ཁུག་དབ་.

ཐོད་པ་རློན་པ་ (tõ̀ba lõmba) a head that has just been cut off.

ཐོད་པང་ (tõ̀baŋ) the surface boards of a table, box, etc.

ཐོད་པས་མ་འཆུན་ (tõ̀bɛ majün) ill-fated, unlucky (due to past karma) ¶ ང་རང་གི་ཐོད་པས་མ་འཆུན་པར་ཕྲུ་གུ་གྲོངས་སོང་ Because of my unfortunate past karma my child died.

ཐོད་སྤུ་ (tõ̀bu) forehead bangs.

ཐོད་ཕྲེང་ (tõ̀dreŋ) 1. rosary beads made from the bones of a human skull. 2. necklace with human skulls worn by wrathful deities.

ཐོད་ཕོར་ (tõ̀bɔɔ) skull-bowl.

ཐོད་རྩ་ (tõ̀dza) veins on the head.

ཐོད་ཚལ་ (tõ̀dzɛɛ) pieces of skull.

ཐོད་རས་ (tõ̀rɛɛ̀) sm. ཐོད་དཀྲིས་.

ཐོད་རུས་ (tõ̀rüù) skull bone.

ཐོད་ལེ་ཀོར་ (tõ̀legɔr) sm. ཐོ་ལེ་ཀོར་.

ཐོད་སོ་བྱེད་ (tõ̀so ceè) va. to look at sth. by putting one's hand on one's forehead.

ཐོན་ (tõn) 1. ch. regiment, regimental headquarters ¶ ཐོན་ཨང་ ༡༥༤ པ་ The 154th regiment. 2. vi. to come out, to leave, to depart ¶ སློབ་གྲྭ་ཆེ་བ་ནས་ཐོན་རྗེས་ཨ་རི་ར་ཕྱིན་པ་རེད་ After leaving (graduating from) school, (he) went to the U.S. 3. vi. to become evident, to appear ¶ གློག་གཡོ་དེ་གསལ་པོར་ཐོན་པ་རེད་ The conspiracy became evident. 4. vi. to be produced, to come forth ¶ ཕག་རི་སྔར་ནས་འབྲུ་རིགས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ Formerly no grain was produced in Phari. 5. imp. of འདོན་. 6. ch. youth league. 7. p. of འཐོན་.

ཐོན་ཀྲང་ (tõndraŋ) ch. regimental commander.

ཐོན་ཀྲི་པུའུ་ (tõn dribu) ch. youth league branch.

ཐོན་ཀྲི་ཧྲུའུ་ (tõn drihru) ch. secretary of a youth league branch.

ཐོན་སྐོར་ (tõngɔɔ) shung. the yield of a field as a proportion of the seed planted, e.g., 6 times the seed sown (this is a system for estimating agricultural field yields in terms of the number of times the seed planted) ¶ སོན་འགྲོ་ལ་གཞིགས་པའི་ལོ་གསུམ་ཐོན་སྐོར་ཡུལ་སྒྲོལ་འབྲིང་ཚད་བརྩི་རྒྱུ་ In accordance with the amount of seeds the land takes, the calculation of the number of times that the yield is greater than the seed shall be done at the medium level.

ཐོན་སྐྱེད་ (tõngyeè) production; va.—བྱེད་ to produce ¶ ལོ་འདིའི་ནང་བཟོ་གྲྭའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག This year the factory's production was good.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ (tõngyeègi gyugyen dzõwo) main factors in production.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ (tõngyeègi ŋõ̀bo) products.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ (tõngyeègi dõbshuù) productive strength/ power, productive force.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ (tõngyeègi tǝbdzõ̀) the struggle/ fight for production.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ (tõngyeègi tǝbdzüü) mode of production.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ (tõngyeègi dõ̀ba) production morale/ desire/ motivation.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ (tõngyeègi nüshuù) productive forces.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ནུས་ཚད་ (tõngyeègi nüùdzɛɛ̀) level of production.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (tõngyeègi dreewa) relations of production.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཚོད་ (tõngyeègi tsõ̀) productivity.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ (tõngyeègi lagdzɛɛ) production technique/ skill.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགན་ (tõngyeègi lɛngɛn) production quota/ obligation.

ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་ཚད་ (tõngyeègi lɛ̀ɛdzɛɛ̀) productivity, productive rate.

ཐོན་སྐྱེད་ཁྱབ་ཁོངས་ (tõngyeè kyǝbgoŋ) production limit/ range.

ཐོན་སྐྱེད་ཁྲུའུ་ (tõngyeè trü) production section.

ཐོན་སྐྱེད་མཁས་པ་ (tõngyeègi kɛ̀ɛba) production expert.

ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་ (tõngyeè koŋbel) development/ improvement/ advance in production.

ཐོན་སྐྱེད་འགན་དགྲིའི་ལམ་ལུགས་ (tõngyeè gɛndrii lǝmluù) production responsibility system.

ཐོན་སྐྱེད་འགྲན་བསྡུར་ (tõngyeè drɛnduu) labor emulation, production race/ competition.

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་ (tõngyeè gyujɛɛ̀) means of production.

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་སྒེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (tõngyeè gyujɛɛ̀ gerla wãŋwɛ lǝmluù) the system of the private ownership of the means of production.

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (tõngyeè gyujɛɛ̀ jĩlǝ wãŋwɛ lǝmluù) the system of the collective ownership of the means of collective production.

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (tõngyeè gyujɛɛ̀ wãŋwɛ lǝmluù) the system of the ownership of the means of production.

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུན་མཐུད་སྒྲུབ་རིམ་ (tõngyeè gyüntüù drubrim) continuous production line.

ཐོན་སྐྱེད་སྒྲུབ་རིམ་ (tõngyeè drubrim) production line.

ཐོན་སྐྱེད་ངལ་རྩོལ་ (tõngyeè ŋɛɛdzõ̀) production labor.

ཐོན་སྐྱེད་སྔོན་ཐོན་མཁན་ (tõngyeè ŋõndõnñɛn) outstanding worker/ producer.

ཐོན་སྐྱེད་སྔོན་ཐོན་པ་ (tõngyeè ŋõndõmba) sm. ཐོན་སྐྱེད་སྔོན་ཐོན་མཁན་.

ཐོན་སྐྱེད་ཆག (tõngyeè cãà) vi. to decrease in output/ production.

ཐོན་སྐྱེད་ཆུང་ངུ་བ་ (tõngyeè cũŋŋuwa) small producer.

ཐོན་སྐྱེད་མཆོངས་བསྒྱུར་ཆེན་པོ་ (tõngyeè cõŋgyõ̀ cẽmbo) the great leap forward in production.

ཐོན་སྐྱེད་འཆར་འགོད་ཁྲུའུ་ (tõngyeè trü) tib.ch.

production planning section.

ཐོན་སྐྱེད་འཆར་གཞི་ (tõngyeè cārshi) production plan ¶ ད་ལོའི་ཐོན་སྐྱེད་འཆར་གཞི་ The production plan for this year.

ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ (tõngyeè ñāmlεὲ) cooperative production ¶ ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ Production/ producer's cooperative.

ཐོན་སྐྱེད་སྟོབས་ཤུགས་ (tõngyeè dōbshuù) sm. ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་.

ཐོན་སྐྱེད་འཐབ་རྩོད་ (tõngyeè tābdzöö) the fight/ struggle to produce.

ཐོན་སྐྱེད་དང་བྲལ་ (tõngyeèdaŋ trεε) being released from production work (usu. to take on other duties).

ཐོན་སྐྱེད་དོ་དམ་ (tõngyeè todam) production control/ supervision.

ཐོན་སྐྱེད་བདེ་འཇགས་ (tõngyeè denjaà) production safety, safety in production.

ཐོན་སྐྱེད་བདག་གཉེར་ (tõngyeè dagñyer) production manager.

ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ (tõngyeè nüüshuù) sm. ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་.

ཐོན་སྐྱེད་སྤེལ་བ་དང་ མཁོ་སྤྲོད་འགན་ལེན་ (tõngyeè bēlwadaŋ kōdröö gεnlen) develop production and guarantee supply (political slogan).

ཐོན་སྐྱེད་བྱ་རིམ་ (tõngyeè cərim) production process, production steps.

ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་སྟངས་སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་རྣམ་པ་ (tõngyeè ceèdaŋ sīīshuŋ meèbε nāmba) anarchical production.

ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ (tõngyeè ceèdzüü) sm. ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ལུགས་.

ཐོན་སྐྱེད་བྱ་ཡུལ་ (tõngyeè cəyüü) the place where production occurs, production site.

ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ལུགས་ (tõngyeè ceèluù) mode/ way of production.

ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་ (tõngyeè dreewa) relations of production.

ཐོན་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་ (tõngyeè məyimbə) nonproductive.

ཐོན་སྐྱེད་ཚོགས་ཆུང་ (tõngyeè tsōgjuŋ) work group (in communes these were under the ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག).

ཐོན་སྐྱེད་འཛུགས་སྐྲུན་དཔུང་ཚོགས་ (tõngyeè dzugdrön būŋdzɔɔ̀) production and construction corps.

ཐོན་སྐྱེད་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མཁན་དཔུང་ཚོགས་ (tõngyeè dzugdrön ceèñεn būŋdzɔɔ̀) production and construction corps.

ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་ (tõngyeè yobjεὲ) sm. ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་.

ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག (tõngyeè rugaà) production team (a unit that was under the brigade in communes).

ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཆེན་ (tõngyeè rujen) production brigade (a unit above the production team in communes).

ཐོན་སྐྱེད་རུ་དཔུང་ (tõngyeè rubuŋ) sm. ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག.

ཐོན་སྐྱེད་རོགས་རེས་ (tõngyeè rɔgreè) mutual assistance in production.

ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཞུགས་ (tõngyeèla shuù) va. to begin production, to participate in production.

ཐོན་སྐྱེད་ལག་ཆ་ (tõngyeè lagja) tools of production.

ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ་ (tõngyeè lagdzεε) production techniques/ skills.

ཐོན་སྐྱེད་ལུས་རྩལ་ (tõngyeè lüüdzεε) sm. ཐོན་སྐྱེད་འགྲན་བསྡུར་.

ཐོན་སྐྱེས་ (tõngyeè) resources.

ཐོན་སྐྱེས་ཡོ་བྱད་ (tõngyeè yobjεὲ) sm. ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆས་.

ཐོན་ཁུངས་ (tõnguŋ) resources ¶ ལུང་པ་འདི་ལ་འབྲུ་རིགས་ཐོན་ཁུངས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This area has good resources for growing grain.

ཐོན་ཁུལ་ (tõngüü) area where a product or resources comes from.

ཐོན་ཁུལ་རྟེན་གཞི་ (tõngüü dēnshi) the main area where a product or resource comes from.

ཐོན་གྲངས་ (tõndraŋ) amount/ rate/ level of production, the yield, the output; va.—རྩི་ to count/ calculate output or yields ¶ བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ཐོན་གྲངས་མཐོ་པོ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The production of this factory is high. ¶ རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་འབྲུ་རིགས་ཐོན་གྲངས་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ In this country the production level of grain is high.

ཐོན་གྲངས་རྩི་བའི་བཟོ་གྲྭ་ (tõndraŋ dzīwε sodra) sm. ཐོན་གྲངས་བརྩི་པའི་ཕོགས་ཐོབ་.

ཐོན་གྲངས་བརྩི་བའི་ཕོགས་ཐོབ་ (tõndraŋ dzīwε pɔ̄ɔ̀dob) piecework wages.

ཐོན་གྲབས་ (tõndrəb) preparing to depart; va.—སྒྲིག to make preparations to depart.

ཐོན་འགན་ (tõngεn) production quota, production responsibility.

ཐོན་འགན་གཙང་ལེན་ (tõngεn dzāŋlen) 1. taking full responsibility for production quotas. 2. the "responsibility system" that was begun in the 1980s wherein households were given long-term use of farmland and in return had a responsibility to sell a quota of the production to the government at less than market price.

ཐོན་སྒོ་ (tõngo) 1. exit. 2. sm. ཐོན་ཁུངས་. 3. va.—འབྱེད་ to start utilize/ producing ¶ ཆུ་ཤུགས་ཀྱི་ཐོན་སྒོ་འབྱེད་པའི་འཆར་གཞི་ A plan for starting to utilize water power.

ཐོན་དངུལ་ (tõnŋüü) ch.tib. youth league membership dues.

ཐོན་དངོས་ (tõnŋöö) products, production goods ¶ ལག་ཤེས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཐོན་དངོས་ Handicraft products.

ཐོན་སྔ་མ་ (tõn ŋāma) the earlier group(s) that departed or will depart.

ཐོན་ཕྱག (tõnjaà) departing whipping: the whipping a prisoner in traditional Tibet got on the day he was released from prison.

ཐོན་ཆས་ (tõnjεὲ) sm. ཐོན་དངོས་.

ཐོན་ཆེ་ (tõnje) high yield ¶ ཐོན་ཆེ་ལོ་ཏོག High yield crops.

ཐོན་ཇ་ (tõnja) tea given to all students when one's child graduates; va.—གཏོང་.

ཐོན་མཇལ་ (tõnjεε) departure audience in tt. government (the audience just before one leaves for a trip/ provincial post) ¶ ངས་བློན་ཆེན་དེ་རར་ཐོན་མཇལ་ཞུ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ I could not get a departure audience with the minister.

ཐོན་མཇུག་མ་ (tõn juùmə) the group that departs later.

ཐོན་ཉུང་ (tõnñuŋ) poor harvest, poor/ low production.

ཐོན་བརྟན་འབབ་ཆེ་ (tõndεn bəbje) stable and high yielding (usu. crops).

ཐོན་ཐི་ (tõnti) sm. ཐུན་ཐི་.

ཐོན་མཐོ་ (tõnto) high production, high yield.

ཐོན་མཐོ་ཐོན་བརྟན་ (tõndo dõndεn) high yield and steady yield.

ཐོན་མཐོ་སྡུད་ལེགས་ (tõnto düüleg) high production and effective collection of the harvest.

ཐོན་དང་གཉིས་ (tõndaŋ ñīī) leaving/ departing in staggered groups ¶ ང་ཚོ་འབྲུག་ཡུལ་ལ་འགྲོ་དུས་ཐོན་དང་གཉིས་བྱས་ཕྱིན་པ་རེད་ When we went to Bhutan, we went in staggered groups.

ཐོན་དཔུང་ (tõnbuŋ) ch.tib. regiment.

ཐོན་སྤེལ་ (tõnbel) increasing production/ output; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to increase production.

ཐོན་སྤེལ་གྲོན་ཆུང་ (tõnbel drönjuŋ) increase production and economize (decrease expenses) (political slogan).

ཐོན་སྤེལ་གྲོན་བསྲི་ (tõnbel drönsi) sm. ཐོན་སྤེལ་གྲོན་ཆུང་.

ཐོན་སྤེལ་སྡུད་སྤེལ་ (tõnbel düübel) increase production and increase collection/ harvest (political slogan).

ཐོན་སྤེལ་སྤྱོད་མཁས་ (tõnbel jöökεὲ) sm. ཐོན་སྤེལ་གྲོན་ཆུང་.

ཐོན་སྤེལ་ལས་འགུལ་ (tõnbel lεngüü) the campaign to increase production.

ཐོན་ཕྱག (tõnjaà) 1. taking leave, saying goodbye; va.—ཞུ་ to say goodbye, to bid farewell, to take leave. 2. shung. official departure audience of tt.

government officials with the ruler ¶ ཐོན་ཕྱག་གནངས་བད་ The notice asking for an audience two days before the day of departure.

ཐོན་འཕར་ (tõmbar) increased/ increasing production ¶ ལོ་སྟུད་མར་ཐོན་འཕར་བྱུང་ They continuously increased production.

ཐོན་འཕེལ་ (tõmbel) sm. ཐོན་སྤེལ་.

ཐོན་བར་མ་ (tõn parma) the middle of several groups that departed or will depart.

ཐོན་བུ་ (tõmbu) sm. ཐོམ་བུ་.

ཐོན་འབབ་ (tõmbəb) yield, harvest ¶ ད་ལོ་འབྲུ་ཐོན་འབབ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ This year the yield of grain was good.

ཐོན་འབོར་ (tõmbɔɔ) sm. ཐོན་གྲངས་.

ཐོན་འབྲས་ (tõndrεὲ) 1. achievement, accomplishment, result. 2. sm. ཐོན་འབབ་.

ཐོན་འབྲུ་ (tõndru) shung. the yield (of a field) ¶ ཐོན་འབྲུའི་ཐོག་ནས་སོན་སྐྱིན་འབྲུ་བུའི་ཁལ་ ༡༥ བཞག་པ་ They left 15 ཁལ་ of grain from the agricultural yield as a replacement for seed.

ཐོན་སྐྱེལ་འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་ (tõndree gεndrii ləmluù) a contract system wherein remuneration is linked to output.

ཐོན་སྐྱེལ་ཐོབ་རྩིས་ (tõndree tōbdzii) a system where income/ payment is linked to output.

ཐོན་མང་མཁོ་ཉུང་ (tõnmaŋ kōñuŋ) produce much and use little (political slogan).

ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ (tõnmi sāmbhoda) 7th century historical figure who is said to have invented the Tibetan alphabet.

ཐོན་རྩིས་ (tõndzii) shung. to calculate the yield ¶ ད་བར་ལུ་འབྲུམས་ལོ་རེ་སོང་གི་ཐོན་རྩིས་དགོས་གནས་ཙམ་འདུག་ཀྱང་ It is deemed appropriate to calculate the yearly yields but.

ཐོན་ཚད་ (tõndzεὲ) sm. ཐོན་གྲངས་.

ཐོན་ཚད་ཀྱི་རིན་གོང་ (tõndzεὲgi rindaŋ) output/ production value.

ཐོན་ཚད་ཀྱི་རིན་ཐང་ (tõndzεὲgi rindaŋ) sm. ཐོན་ཚད་ཀྱི་རིན་གོང་.

ཐོན་ཚད་འགན་ལེན་ (tõndzεὲ gεnlen) taking responsibility for output/ yield.

ཐོན་ཚད་གཏན་འཁེལ་ (tõndzεὲ dēnkee) fixed/ set amount of production or output.

ཐོན་ཚད་མཐོ་པོ་ (tõndzεὲ tōbo) high yield/ output/ production.

ཐོན་ཚད་འཐོན་པོ་ (tõndzεὲ tõmbo) sm. ཐོན་ཚད་མཐོ་པོ་.

ཐོན་ཚད་བསྡོམས་གྲངས་ (tõndzεὲ domdraŋ) gross output, total output.

ཐོན་ཚད་མང་དྲགས་པ་ (tõndzεὲ maŋdragba) overproduction, excess production.

ཐོན་ཚད་དམའ་པོ་ (tõndzεὲ māābo) low yield/ output/ production.

ཐོན་ཚད་ལས་བརྒལ་ (tõndzεὲlε gεε) vi. to exceed a production quota, to overfulfill a production target ¶ ལྕགས་ཀྱི་བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ལོ་རེའི་ཐོན་ཚད་ནས་བརྒལ་འདུག This iron factory has exceeded in its yearly production quota.

ཐོན་རྫོངས་ (tõndzoŋ) a farewell/ parting gift (by the person staying to the one going).

ཐོན་རྫས་ (tõndzεὲ) products, produce ¶ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཐོན་རྫས་ Foreign products.

ཐོན་རྫས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་ (tõndzεὲgi jādrεε) tax on products.

ཐོན་རྫས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ (tõndzεὲgi tsεὲshi) specifications/ standards for products.

ཐོན་རྫས་ཀྱི་རིན་ཐང་བསྡོམས་འབོར་ (tõndzεὲgi rindaŋ) total value of output.

ཐོན་རྫས་གྲུབ་མ་ (tõndzεὲ drubmə) finished products.

ཐོན་རྫས་བརྗེ་རེས་ (tõndzεὲ jereè) exchange of products.

ཐོན་རྫས་སྤུས་ཚད་ (tõndzεὲ bũũdzεὲ) the quality of products.

ཐོན་རྫས་སྤུས་ཞེར་ (tõndzεὲ bũũsher) low quality/ inferior goods.

ཐོན་རྫས་མ་གནས་ (tõndzεὲ manεὲ) cost of production/ goods.

ཐོན་རྫས་མང་དྲགས་པ་ (tõndzεὲ maŋdrawa) surplus of production, excess production, overproduction.

ཐོན་རྫས་རིན་ཐང་ (tõndzεὲ rindaŋ) price or value of goods/ products.

ཐོན་ཟོག (tõnsoò) sm. ཐོན་རྫས་.

ཐོན་ཟོང་ (tõnsoŋ) sm. ཐོན་རྫས་.

ཐོན་བཟང་ (tõnsaŋ) very productive, high / good productivity ¶ ཐོན་བཟང་ཞིང་ཁ་ A field with high productivity.

ཐོན་ཡུལ་ (tõnyüü) sm. ཐོན་ཁུལ་.

ཐོན་ཡོན་ (tõnyön) ch. 1. member of an organization. 2. a member of the communist Youth League in China.

ཐོན་ལས་ (tõnlεὲ) 1. industry, industrial ¶ ཐོན་ལས་ཁག་གི་བཟོ་པ་ Workers of the (various) industries. 2. production work; va.—བྱེད་ to work producing, to produce.

ཐོན་ལས་རྗེས་གྲབས་དཔུང་སྡེ་ (tõnlεὲ jeèdrəb bũŋde) industrial labor reserve.

ཐོན་ལས་དཔུང་སྡེ་ (tõnlεὲ bũŋde) industrial workers, industrial labor force.

ཐོན་ལས་མ་རྩ་ (tõnlεὲ madza) industrial capital.

ཐོན་ལས་བཟོ་པ་ (tõnlεὲ soba) industrial worker.

ཐོན་ལས་བཟོ་ཚོགས་ (tõnlεὲ sodzoò) industrial labor union.

ཐོན་ལས་གསར་བརྗེ་ (tõnlεὲ sārje) industrial revolution.

ཐོན་ལས་གསུམ་ (tõnlεὲ sũm) the policy of taking unemployed workers and putting them into cooperative organizations to learn skills like haircutting and shoe repairing, etc.

ཐོན་ལེགས་ (tõnleg) abundant/ good production, bumper harvest.

ཐོན་ས་ (tõnsa) sm. ཐོན་ཡུལ་.

ཐོན་གསར་ (tõnsar) 1. new (invention or product) ¶ དེང་དུས་ཐོན་གསར་གྱི་གོ་ལག New modern weapons. 2. new fashion ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་དུག་ལོག་ཐོན་གསར་ཞིག་གྱོན་བཞག That child is wearing clothes of the new fashion style.

ཐོན་གསལ་ (tõnsεε) direct discourse. introducer: "as appeared" ¶ ཝ་ཤིང་ཀྲོན་ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཐོན་གསལ་ (As the story) appeared on the 17th of January in Washington.

ཐོན་ཨུ་ (tõn ū) abbr. committee of the communist youth league of China.

ཐོབ་ (tōb) 1. vi. to get, to obtain, to achieve, to gain ¶ གྲུབ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རེད་ (They) achieved a great result. 2. vi. to win ¶ རྒྱན་བཙོགས་ནས་དངུལ་ཞེ་དྲགས་ཐོབ་སོང་ (He) gambled and won a lot of money.

ཐོབ་ཀྱག (tōbgya) sm. ཐོབ་ཀྱག་གོ་ཀྱག.

ཐོབ་ཀྱག་གོ་ཀྱག (tōbgya kobgya) suddenly.

ཐོབ་སྐར་ (tōbgar) a work point that has been earned through labor in a commune/ collective.

ཐོབ་སྐལ་ (tōbgεε) share, portion, allotment.

ཐོབ་ཁུངས་ (tōbguŋ) the place/ group/ section where one belongs ¶ སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བུ་ཕ་བདག་དང་བུ་མོ་མ་བདག་ཡིན་པ་རེད་ As for where they belong in society, the son belongs to the father's group and the daughter to the mother's. 2. shung. the geographic area that a ཁང་ཚན་ in a monastery has the right to recruit monks from.

ཐོབ་ཁོངས་ (tōngoŋ) sm. ཐོབ་ཁུངས་.

ཐོབ་ཁྲ་ (tōdra) bill.

ཐོབ་ཁྲལ་ (tōdrεε) income tax.

ཐོབ་གོ་གནས་ (tōb konεὲ) sm. གོ་གནས་.

ཐོབ་གྲངས་ (tōbdraŋ) quotient (in math).

ཐོབ་ཅི་ (tōbji) sm. ཐོབ་ཆེ་.

ཐོབ་ཆ་ (tōbja) 1. sm. ཐོབ་སྐལ་. 2. term used for the share of the profit of a cooperative businesses or collective that is distributed to the workers.

ཐོབ་ཆེ་ (tōbji) button; va.—རྒྱག to button.

ཐོབ་རྒྱུ་ (tōbju) sm. ཐོབ་ཆེ་.

ཐོབ་དེ་ (tōbde) suddenly.

ཐོབ་དེ་ཁ་ལ་ (tōbde kāla) sm. ཐོབ་དེ་.

ཐོབ་ཐང་ (tōbdaŋ) 1. rights ¶ ཡུལ་འགའ་ཞིག་ནང་བུད་མེད་ལ་འོས་བསྡུའི་ཐོབ་ཐང་མེད་ In some countries women do not have the right to vote. 2. qualification, status.

ཐོབ་ཐང་དང་རིམ་པ་ (tōbdaŋ daŋ rimbə) qualifications and rank.

ཐོབ་ཐང་དང་ལོ་རྒྱུས་ (tōbdaŋ daŋ lügyür) qualifications and background history.

ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ (tōbdaŋ drañam) equal rights.

ཐོབ་ཐོ་ (tōbto) receipt.

ཐོབ་དབང་ (tōbwaŋ) rights ¶ བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ The rights of women.

ཐོབ་དོགས་ཤོར་དོགས་ (tōbdɔɔ̀ shɔ̄ɔ̄dɔɔ̀) indecisive; va.—བྱེད་ [Lit. fearful of winning, fearful of losing].

ཐོབ་བསྡུ་བསྡད་ཤུད་ (tōbdu dεὲbüǜ) shung. except for the amount yet to be collected ¶ འདི་ལོའི་ཐོབ་བསྡུ་བསྡད་ཤུད་ ད་ལྟ་རུའི་ཁལ་100 ཡོད་པ་ Except for the amount yet to be collected for the year, now we have 100 ཁལ་ of grain.

ཐོབ་ནོར་ (tōbnɔɔ) 1. sm. ཐོབ་གྲངས་. 2. sm. ཐོབ་སྐལ་.

ཐོབ་བྱ་ (tōbja) extra perks/ benefits associated with a job.

ཐོབ་འབྲས་ (tōmdrεὲ) results, achievements ¶ སློབ་ཕྲུག་འདིའི་ཡིག་ཚད་ཐོབ་འབྲས་ཡག་པོ་བྱུང་བཞག The student got a good result on the exam.

ཐོབ་ཚིར་ (tōbdzir) sm. ཐོབ་སྐལ་.

ཐོབ་བཟོས་ (tōbsöö̀) an award, bonus ¶ བཟོ་པ་ཚོར་ཟླ་རེ་ཐོབ་བཟོས་ཡག་པོ་རག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The workers got a good bonus every month.

ཐོབ་ཡིག (tōbyiì) 1. a list of religious initiations. 2. a list of awards/ bonuses/ distributions.

ཐོབ་རིམ་ (tōbrim) the sequence of religious initiations one has.

ཐོབ་རེ་ (tōbre) the hope of getting sth.

ཐོབ་ཤ་ (tōbsha) 1. scrambling to get sth.; va.—རྒྱག ¶ སྤྲང་པོ་ཚོས་ལྟོ་ཆས་ལ་ཐོབ་ཤ་རྒྱག་གི་འདུག The beggars are scrambling to get food. 2. one's share of meat.

ཐོབ་ཤག་ཤག (tōb shāàshaà) certain/ sure/ confident about getting sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ལས་ཀ་དེ་ཐོབ་ཤག་ཤག་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is confident that he will get the job.

ཐོབ་གཤགས་ (tōbshaà) 1.sm. ཐོབ་ཤ་. 2. competing in verse/ song (usually between males and females).

ཐོབ་ཤོར་ (tōbshɔɔ) winning and losing.

ཐོབ་ཤོར་མེད་པ་ (tōbshɔɔ meèba) a draw, an event with no winners or losers.

ཐོབ་ཤོར་མཉམ་པ་ (tōbshɔɔ ñāmba) sm. ཐོབ་ཤོར་མེད་པ་.

ཐོབ་ས་ཐོབ་ཁུངས་ (tōbsa tōbguŋ) sm. ཐོབ་ཁུངས་.

ཐོབ་སེང་ (tōbseŋ) paid holiday.

ཐོམ་ཡོར་ (tōmyɔɔ) sm. འཐོམ་ཡོར་.

ཐོའོ་སྒྲོ་ (tōdro) sm. ཐུགས་སྒྲོ་.

ཐོའོ་གྲིལ་ (tōdree) sm. ཐུགས་གྲིལ་.

ཐོབས་ (tōb) imp. of འདེབས་.

ཐོམ་ (tōm) imp. of འདམ་.

ཐོམ་བུ་ (tōmbu) 1. wooden ladle. 2. utensils, pots, pans.

ཐོའན་ (tōan) sm. ཐོན་, 1.

ཐོའུ་ཀུན་ (tōu gen) sm. ཐུའུ་ཀུན་.

ཐོར་ (tɔ̄ɔ̄) p. of འཐོར་.

ཐོར་འཁྱམ་དམག་མི་ (tɔ̄ɔ̄gyam māāmi) troops that have been scattered ¶ ཐོར་འཁྱམ་དམག་མི་ Troops that have been scattered (through defeat).

ཐོར་འགྲེམ་ (tɔ̄ndrem) scattering; va.—བྱེད་.

ཐོར་ཅོག (tɔ̄ɔ̄joò) hair worn in a bun; va.—རྒྱག.

ཐོར་ལྕོག (tɔ̄ɔ̄joò) sm. ཐོར་ཅོག.

ཐོར་ཚོས་ (tɔ̄ɔ̄jöö̀) 1. a short debating period in the morning in the monasteries. 2. a brief religious teaching.

ཐོར་དོ་ (tɔ̄rdo) sm. ཐོར་ཅོག.

ཐོར་ཐུན་ (tɔ̄rdün) dawn.

ཐོར་ཐོར་ (tɔ̄rdɔr) scattered, a few here and there ¶ ས་ཆ་འདིར་བོད་པ་ཐར་ཐོར་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད་ In this area there are just a few scattered Tibetans.

ཐོར་སྡོད་ (tɔ̄ɔ̄ döö̀) va. to live scattered/ dispersed.

ཐོར་ནག (tɔ̄ɔ̄naà) black pimples.

ཐོར་ནད་ (tɔ̄ɔ̄nεὲ) diseases characterized by pimples.

ཐོར་སྣམ་ (tɔ̄ɔ̄nam) Mongolian woolen cloth.

ཐོར་པ་ (tɔ̄ɔ̄ba) pimple; va.—སྐྱེས་ to get pimples; —ཡལ་ to have pimples disappear/ clear up.

ཐོར་པའི་སྨན་ (tɔ̄ɔ̄bε mēn) medicine for pimples.

ཐོར་འཕྲོ་ (tɔ̄ndro) the remains of sth. scattered/ destroyed, a remnant.

ཐོར་བུ་ (tɔ̄rbu) scattered, dispersed, a few here and there ¶ ལུང་པ་འདིར་རྒྱ་མི་ཐོར་བུ་ཡོད་པ་རེད་ There are a few scattered Chinese in this area.

ཐོར་བུ་ཐོར་བུ་ (tɔ̄ɔ̄bu tɔ̄ɔ̄bu) sm. ཐ་རེ་ཐོ་རེ་.

ཐོར་འབུར་ (tɔ̄mbur) a skin disease characterized by pimples.

ཐོར་མ་ (tɔ̄ɔ̄ma) sm. ཐོར་བུ་.

ཐོར་མོ་ (tɔ̄ɔ̄mo) a two year old filly.

ཐོར་དམག (tɔ̄ɔ̄maà) troops that have been scattered.

ཐོར་ཙམ་ (tɔ̄ɔ̄dzam) sm. ཐ་རེ་ཐོ་རེ་.

ཐོར་ཙུགས་ (tɔ̄ɔ̄dzuù) sm. ཐོར་ཚུགས་.

ཐོར་རྩ་ (tɔ̄ɔ̄dza) hay fed to animals at dawn.

ཐོར་ཚུགས་ (tɔ̄ɔ̄dzuù) sm. ཐོར་ཅོག.

ཐོར་ཞིག (tɔ̄ɔ̄shiì) scattering, destroying; va.—གཏོང་.

ཐོར་ཡན་ (tɔ̄ɔ̄yεn) a contagious disease that involves pimples.

ཐོར་བརླག (tɔ̄ɔ̄laà) sm. ཐོར་ཞིག.

ཐོར་ཞིག (tɔ̄ɔ̄shiì) failed, collapsed, crumbled, defeated ¶ ང་ཚོའི་དམག་མིས་དགྲ་དམག་ཐོར་ཞིག་ཏུ་བཏང་བ་རེད་ Our soldiers destroyed the enemy troops.

ཐོར་ཟད་ (tɔ̄ɔ̄sεὲ) exhausted, used up ¶ ཕྲུ་གུ་འདིས་དངུལ་ཚང་མ་ཐོར་ཟད་དུ་བཏང་བཞག The child exhausted (spent) all the money.

ཐོར་རེ་གཏོང་ (tɔ̄ɔ̄re dōŋ) va. to scatter, to disperse.

ཐོར་རེ་བ་ (tōrewa) a few scattered.

ཐོལ་ (tō̄ȫ) suddenly.

ཐོལ་གྱིས་ (tō̄ȫgi) suddenly, all at once ¶ ཁོ་ཐོལ་གྱིས་སླེབས་སོང་ He arrived suddenly.

ཐོལ་ཐོལ་ (tō̄ȫdöö) sm. ཐོལ་.

ཐོལ་བྱུང་ (tō̄ȫjuŋ) sudden.

ཐོལ་བྱུང་འགྱོད་བཤགས་ (tō̄ȫjuŋ gyöö̀shaà) sudden repentance.

ཐོས་ (tō̄ö̀) vi. to hear.

ཐོས་གྲོལ་ (tō̄ö̀dröö) 1. being liberated from samsara when one hears a teaching. 2. name of a Ningma sect scripture.

ཐོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (tō̄ö̀gya cēmbo) 1. well read, learned, knowledgeable. 2. well informed.

ཐོས་རྒྱ་གོད་པོ་ (tō̄ö̀gya göö̀bo) sm. ཐོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

ཐོས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ (tō̄ö̀gya cūŋjuŋ) 1. not well read, not learned. 2. not well informed.

ཐོས་དགའ་མཐོང་སྒྲོ་ (tō̄ö̀ga tōŋdro) being happy to see and hear; va.—བྱེད་.

ཐོས་ཆུང་ (tō̄ö̀juŋ) sm. ཐོས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་.

ཐོས་ལྡན་ (tō̄ndεn) sm. ཐོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

ཐོས་ལྡན་པ་ (tō̄ö̀dεnba) scholar, pundit, learned person.

ཐོས་ལྡན་དབང་པོ་ (tō̄ö̀dεn wāŋbo) a great scholar or pundit.

ཐོས་ནོར་ (tō̄ö̀nɔɔ) mishearing sth.

ཐོས་སྣང་ (tō̄ö̀naŋ) from what (I) heard ¶ ངའི་ཐོས་སྣང་ལ་བོད་ནང་ཟིང་ཆ་ལངས་ཡོད་ཚོད་འདུག From what I heard, it seems that a disturbance has occurred in Tibet.

ཐོས་པ་དགའ་ (tō̄ö̀baga) Milarepa.

ཐོས་པ་བརྒྱ་ལས་མཐོང་བ་གཅིག་དགའ་ (tō̄ö̀ba gyalε tōŋba jīgga) a picture is worth a thousand words [Lit. one picture is better than a 100 things heard].

ཐོས་པ་ཅན་ (tō̄ö̀bajεn) sm. ཐོས་ལྡན་.

ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ (tȫö̀balɛ cu̲ŋwɛ shēèrəb) learned wisdom/ knowledge (in contrast to innate).

ཐོས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ (tȫö̀bɛ pārȫö̀du cīmbə) having reached the apex of religious studies.

ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ (tȫö̀bɛ shēèrəb) sm. ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་.

ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་ (tȫö̀bɛ yö̲ndɛn) sm. ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་.

ཐོས་པའི་ལམ་ (tȫö̀bɛ lām) a road/ path that one has heard of but not seen firsthand.

ཐོས་དབང་ (tȫö̀waŋ) sm. ཐོས་ལྡན་དབང་པོ་.

ཐོས་བྱེད་ (tȫö̀jeè) poet. ears.

ཐོས་མང་ (tȫö̀maŋ) sm. ཐོས་ལྡན་.

ཐོས་ཚད་ (tȫö̀dzɛɛ̀) everything that (one) heard/ hears ¶ རང་གིས་ཐོས་ཚད་མི་གཞན་ལ་ཤོད་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't tell others everything one hears.

ཐོས་ཚད་གཏམ་མིན་ མཐོང་ཚད་ཟས་མིན་ (tȫö̀dzɛɛ̀ dāmmin tōŋdzɛɛ̀ sɛ̲ɛ̲̀min) don't take everything at face value [Lit. everything that (one) hears is not news, everything that one sees is not food].

ཐོས་རྩལ་ (tȫö̀dzüǜ) sm. ཐོས་སྣང་.

ཐོས་ཚོད་ (tȫö̀dzȫö̀) it's time to hear a reply/ response. ¶ ཡི་གེ་དེའི་སྐོར་གནས་ཚུལ་ཐོས་ཚོད་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ཐོས་མ་བྱུང་ I should have heard sth. about that letter but as of now I have not heard anything.

ཐོས་ཚོར་ (tȫö̀dzɔɔ) sense of hearing, auditory sense.

ཐོས་འཛིན་ (tȫndzin) the ear.

ཐོས་འཛིན་དབང་པོ་ (tȫndzin wāŋbo) the ear.

ཐོས་འཛིན་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷུང་བུ་ (tȫndzin gyə̲bgi lūŋbu) sm. རྣ་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷག་པ་.

ཐོས་འཛིན་གསོས་ (tȫndzin sȫö̀) shung. pleasing to the ear.

ཐོས་ལོ་ (tȫö̀lo) pretending to hear; va.—བྱེད་ to pretend to hear.

ཐོས་ཤུགས་ (tȫö̀shug) hearing ability.

ཐོས་བསམ་ (tȫö̀sam) hearing and thinking.

ཐོས་བསམ་གྱི་གྲྭ་ (tȫö̀samgi tra̲) a dharma college/ center.

ཐོས་བསམ་གླིང་ (tȫö̀səmliŋ) a college in Tashilhunpo monastery.

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ (tȫö̀sam go̲msum) the three: hearing/ listening, thinking and meditating.

ཐོས་བསམ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ (tȫö̀sam drondɔɔ̀ cȫö̀ba) hearing/ listening, thinking and clearing all doubts.

ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་མེད་ (tȫö̀sam cȫö̀meè) hearing/ listening, thinking and making no distinctions (i.e., listening to all the doctrines).

ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེ་བ་ (tȫö̀sam cɔ̄ɔ̀rewa) study (listening and thinking) in a partial fashion.

ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ (tȫö̀sam lōbñer) hearing/ listening, thinking and studying (contemplating).

ཐོས་སོ་ཅོག (tȫö̀sojoò) sm. ཐོས་ཚད་.

མཐག (tāà) shung. abbr. of ཉམ་ཐག.

མཐང་ (tāŋ) sm. མཐང་ག.

མཐང་ག (tāŋga) 1. the lower part. 2. female waistline.

མཐང་གོས་ (tāŋgȫö̀) a skirt/ apron.

མཐང་སྦྲེད་ (tāŋ drɛ̄ɛ̀) p. of མཐང་སྦྲོད་.

མཐང་སྦྲོད་ (tāŋ drȫö̀) va. to have sexual intercourse.

མཐང་སྦྱར་ (tāŋ ja̲r) sm. མཐང་སྦྲོད་.

མཐང་ཤམ་ (tāŋsham) a skirt, a lower dress.

མཐའ་ (tā) limit, edge, end ¶ ས་ཞིང་གི་མཐའ་ The edge of the field.

མཐའ་ཀླས་ (tālɛɛ̀) sm. མཐའ་མེད་.

མཐའ་བཀག (tāgaà) insisting on one's opinion and not accepting other's opinions; va.—གཏོང་ ¶ རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེར་མཐའ་བཀག་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པར་གཞན་གྱི་བསམ་འཆར་ཉན་དགོས་ You should not insist on your own opinion but should listen to the opinions of others.

མཐའ་སྐུད་ (tāgüǜ) a hem on the edge.

མཐའ་སྐོར་ (tāgɔɔ) surrounding, encircling; va. མཐའ་སྐོར་; —བྱེད་ to surround; vi.—ཟིན་ to be/ get completely surrounded ¶ བྲོས་སའི་ལམ་མཐའ་སྐོར་གྱི་ནང་ནས་ཐད་དེ་བཅད་པ་རེད་ (They) completely cut off the escape route from all sides. ¶ དགྲ་བོས་མཐའ་བསྐོར་བ་རེད་ The enemy surrounded (them). 2. the outskirts of a place.

མཐའ་སྐོར་ནས་བཏེགས་པ་ (tāgɔɔnɛ tēgba) helping from all sides/ in all ways [Lit. lifting from all around].

མཐའ་སྐོར་ཚར་གཅོད་ (tāgɔɔ tsārjȫö̀) surrounding and then annihilating; va.—བྱེད་.

མཐའ་སྐོར་ལྟག་སྐོར་ (tāgɔɔ dāggɔɔ) sm. མཐའ་སྐོར་.

མཐའ་སྐོར་གཡུལ་ས་ (tāgɔɔ yǖǜsə) a battlefield that has been surrounded.

མཐའ་སྐོར་རི་སྐོར་ (tāgɔɔ rīgɔɔ) doing or getting sth. by all kinds of means/ methods/ strategies, to get by hook or by crook ¶ ཁོང་གིས་མཐའ་སྐོལ་རི་སྐོར་བཏང་ནས་ལས་ཀ་དེ་རག་པ་བྱུས་སོང་ He got that job using all kinds of means.

མཐའ་སྐྱེལ་ (tāgyeè) 1. completing, finishing, seeing to the end; va. མཐའ་སྐྱེལ་; —གཏོང་; —བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་དེ་ཁག་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་མཐའ་སྐྱེལ་བཏང་སོང་ Even though the work was difficult, he saw it through until the end. ¶ འདི་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཅེས་མཐའ་སྐྱེལ་བཏང་བ་རེད་ (We) insisted until the end that we are unable to do this.

མཐའ་སྐྲོད་ (tādrȫö̀) driving out, expelling, evicting; va.—གཏོང་ ¶ བཙན་འཛུལ་པ་མཐའ་སྐྲོད་བཏང་བ་རེད་ (They) expelled the invaders.

མཐའ་བསྐོར་ (tāgɔɔ) sm. མཐའ་སྐོར་.

མཐའ་བསྐོར་རི་བསྐོར་ (tāgɔɔ ri̲gɔɔ) sm. མཐའ་སྐོར་.

མཐའ་བསྐྱལ་ (tāgyɛɛ) sm. མཐའ་སྐྱེལ་.

མཐའ་ཁུལ་ (tāgüü) frontier/ border region, boondocks.

མཐའ་འཁོབ་ (tāgob) 1. wilderness, boondocks. 2. uncivilized (place/country). 3. place where the dharma has not spread. 4. the borders of a (country, city, etc.).

མཐའ་འཁོབ་པ་ (tāgobbə) barbarian, hick.

མཐའ་འཁོར་ (tāgɔɔ) sm. མཐའ་སྐོར་.

མཐའ་འཁྱིར་ (tāgyir) around, surrounding.

མཐའ་འཁྱོངས་ (tāgyoŋ) sm. མཐའ་འཁྱོལ་.

མཐའ་འཁྱོལ་ (tāgyöö) seeing through to the end, carrying through to completion; vi. མཐའ་འཁྱོལ་; —བྱེད་ ¶ བར་ལམ་ང་ན་ནས་ལས་ཀ་དེ་མཐའ་འཁྱོལ་མ་སོང་ Recently I was ill and the work did not get finished.

མཐའ་གྲུ་ (tədru) outskirts, edge, fringe, border ¶ མཐའ་གྲུའི་ཞིང་ཡིན་ཕྱིན་སྟོན་ཐོག་ལེགས་པོ་མི་ཡོང་བ་ The fields that are on the fringe don't yield good crops.

མཐའ་གྲོགས་ (tādrɔɔ̀) lifelong partner/ spouse/ friend.

མཐའ་འགེགས་ (tāàgeg) deciding, settling; va.— བྱེད་.

མཐའ་འགྲིལ་ (tādrim) hem (of garments).

མཐའ་རྒྱན་ (tāgyɛn) the decorative border/ trim (of a Tibetan dress) that consist of valuable materials such as furs, brocade, etc.; va.—གཏོང་.

མཐའ་རྒྱལ་ཁམས་ (tā gyɛ̲ɛ̲gam) 1. adjacent/ neighboring/ surrounding countries. 2. nearby, surrounding places.

མཐའ་སྐོར་ (circumference) circumference ¶ འཛམ་གླིང་གི་མཐའ་སྐོར་ The circumference of the world.

མཐའ་སྒྲིལ་ (tā dri̲i̲) va. to hem a garment.

མཐའ་ངན་ (tāŋɛn) treating badly, mistreating; va.—གཏོང་.

མཐའ་ངོས་ (tāŋȫö̀) by the edge/ side of sth. (house, road, etc), outskirts.

མཐའ་ང་ (tā ŋā) sm. མཐའ་མཇུག.

མཐའ་ལྔ་དབྱིབས་ (tā ŋəyib) pentagonal (shape), a pentagon.

མཐའ་ཅན་ (tājɛn) 1. words with suffixed letters. 2. things that have endings/ an end ¶ མིའི་ཚེ་ནི་མཐའ་ཅན་ཞིག་རེད་ As for human life, it is sth. that has

an end.

མཐའ་གཅིག (tājig) 1. one side. 2. sm. མཐའ་གཅིག་ཏུ་.

མཐའ་གཅིག་ཏུ་ (tā jīgdu) 1. consistently, always, continually ¶ དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ Countries that consistently oppose communism. ¶ མི་དམངས་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛའ་བརྩེའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have always established friendly relations with the people. 2. completely, utterly, absolutely ¶ ང་ཚོའི་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུར་ན་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་དམ་ Is it right to completely cast aside our religion? 3. until the end, to the finish ¶ དམག་མ་ཐོབ་བར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱག་དགོས་ We must fight to the finish until we win the war.

མཐའ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ (tā jībɛ rəŋshin) absoluteness.

མཐའ་གཅོད་ (tā jöö) sm. མཐའ་དཔྱོད་.

མཐའ་ཆགས་ (tā cāà) sm. མཐའ་འཁྱིལ་.

མཐའ་རྐྱམས་ (tā cūm) va. to wind/ roll up from the end.

མཐའ་ཆོད་ (tāà cöö) vi. to have doubts/ suspicions/ hesitations be cleared up.

མཐའ་འཛགས་ (tā jaà) sm. མཐའ་ཆགས་.

མཐའ་མཇུག (tənjuù) (in) the end, finally, in the future ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཀ་ངན་པ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མཐའ་མཇུག་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you do bad things like that in the end it will not turn out right.

མཐའ་མཇུག་ཏུ་ (tənjuùdu) in the end, finally, in the future.

མཐའ་མཇུག་བདས་ (tənjuù dɛɛ̀) va. to decide.

མཐའ་མཇུག་ཞུ་དག (tənjuù shuduù) the final proofreading.

མཐའ་གཉིས་ (tāñiì) two extremes ¶ མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་པ་རེད་ One should seek one's livelihood in a manner that renounces extremes.

མཐའ་གཉིས་བྲལ་བ་ (tāñiì trɛɛwa) separating from extremes, the middle path/ way.

མཐའ་གཉིས་སུ་གྱེས་ (tāñiìsu gyeè) va. to split into two extremes.

མཐའ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་སྤྱོད་པ་ (tāñiìsu bāŋwɛ jööba) behavior that has given up extremes.

མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་ (tāñiìsu lhūŋ) vi. to fall into extremes.

མཐའ་མཉམ་པའི་དབྱིབས་ (tā ñāmbɛ yīb) having equal sides, equilateral shape (in math).

མཐའ་གཏུགས་ (tāduù) in the end, in the long run ¶ ཚོང་འདི་གནས་སྐབས་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་མཐའ་གཏུགས་ནས་བཤད་ན་གྱོང་རག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད་ Even though temporarily this sale will result in a big profit, in the long run, there is a danger it will create a loss.

མཐའ་རྟེན་ (tāden) suffixed (letters).

མཐའ་ལྷག (tādaà) second to last ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ཡིག་ཚད་གཏོང་མཁན་གྱི་དཀྱིལ་ནས་མཐའ་ལྷག་རེད་བཞག The child was second to last among those taking the exam.

མཐའ་བརྟེན་ (tāden) sm. མཐའ་སྐྱིལ་.

མཐའ་བརྟེན་པའི་ངང་ཚུལ་གཟི་ཅན་ (tādenbɛ ŋandzüü sijɛn) shung. dignified in appearance ¶ རང་བཞིན་ཚུགས་ཐུབ་ཅིང་རྣམ་འགྱུར་མཐའ་བརྟེན་པའི་ངང་ཚུལ་གཟི་ཅན་ (He has) a dignified appearance and an easy manner.

མཐའ་ཐིག (tātig) the outer line.

མཐའ་ཐུམ་ (tādum) sm. མཐའ་འཁྱིལ་.

མཐའ་དག (tādaà) all, every ¶ གནམ་གྲུ་མཐའ་དག All the airplanes.

མཐའ་དག་པོ་ (tā dagbo) sm. ཁྲངས་དག་པོ་.

མཐའ་དོན་ (tādön) final point ¶ ཁོང་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་མཐའ་དོན་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གསུངས་སོང་ The final point of his speech was talking about human rights.

མཐའ་འདུམ་ (tāndum) the final arbitration/ mediation.

མཐའ་འདེད་ (tāndeè) 1. pursuing sth. in an insisting manner; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ཁོང་ལ་བུ་ལོན་མཐའ་འདེད་བཏང་ནའང་སྤྲོད་མ་བྱུང་ I pursued him insistently about atheloan but he didn't give me (payment).

མཐའ་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་ (tādüü dzūglagaŋ) the four cathedrals built by King Songtsen Gampo.

མཐའ་སྡེམ་ (tādem) sm. མཐའ་བསྡོམས་.

མཐའ་འདོམས་ (tāndom) final conclusion/ decision ¶ དངོས་གནས་དག་འཛིན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྫོང་སྡོད་དང་འདུ་ཤྲིའི་མཐའ་འདོམས་དང་འབྲེལ་བ་དགོས་རྒྱུ་ The Dzongpon and the people's representative should come to a final conclusion regarding the facts.

མཐའ་ལྡན་ (tādɛn) shung. sth. that has a border ¶ རྩིད་པའི་མཐའ་ལྡན་ཆེ་བ་གཉིས་ A skin rug with a border of red serge.

མཐའ་སྡོམ་ (tādom) sm. མཐའ་བསྡོམས་.

མཐའ་བསྡུས་ (tā düü) va. to complete, to wrap up ¶ ངའི་ལས་ཀའི་མཐའ་བསྡུས་ཚར་མ་སོང་ I have not completed my work.

མཐའ་བསྡོམས་ (tādom) final ¶ མཐའ་བསྡོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ The final resolution.

མཐའ་བསྡོམས་གན་རྒྱ་ (tādom kɛngya) a final agreement.

མཐའ་ནན་ (tānɛn) doing sth. in an insisting manner ¶ ཁོས་ང་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཟེར་མཐའ་ནན་བརྗོད་སོང་ He insisted, "I won't do it."

མཐའ་ནས་སྐོར་ (tānɛ gōō) sm. མཐའ་སྐོར་.

མཐའ་སྣེ་ (tāne) edge/ end of sth. ¶ ཞིང་ཁའི་མཐའ་སྣེ་ The edge of the field.

མཐའ་པ་ (tāba) those who live on the outskirts of a place/ city/ town, etc.

མཐའ་དཔྱོད་ (tājöö) examining, inspecting; va.—བྱེད་ to examine, to inspect.

མཐའ་ཕུགས་ (tā pūù) in the end, finally, ultimately, in the long run.

མཐའ་ཕུད་ (tā būù) sm. མཐའ་འབུད་.

མཐའ་བེར་ (tāber) lassoing; va.—རྒྱག.

མཐའ་དབུས་ (tāwüü) the outskirts and the center of sth. (of a town, city, etc.).

མཐའ་འབུད་ (tābüü) banishing, exiling; va.—གཏོང་.

མཐའ་འབུད་ར་སྤྲོད་ (tābüü radröö) shung. bringing a matter to its final conclusion by a face-to-face confrontation (as in a court hearing).

མཐའ་འབྱམས་ (tājam) endless, boundless.

མཐའ་བྲལ་ (tātrɛɛ) sm. མཐའ་འབྱམས་.

མཐའ་འབྲས་ (tāndrɛ̀ɛ) final result, outcome.

མཐའ་མ་ (tāma) the end, the last, the final ¶ མཐའ་མའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པ་ཞིག་ནང་ In the final information that has come out.

མཐའ་མང་གི་དབྱིབས་ (tāmaŋgi yīb) many sided, polygonal, polygon.

མཐའ་མའི་རྒྱལ་ཁ་ (tāmɛ gyɛɛga) ultimate victory.

མཐའ་མའི་ཐ་ཚིག་བརྡ་ཡིག (tāmɛ tədziì dəyig) final ultimatum.

མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ (tāmɛ tāgjöö ceè) sm. ཐིང་ཐག་གཅོད་.

མཐའ་མའི་ནན་ཚིག་བརྡ་ཡིག (tāmɛ nɛndzig dəyig) sm. མཐའ་མའི་ཐ་ཚིག་བརྡ་ཡིག.

མཐའ་མའི་འབྲས་བུ་ (tāmɛ drɛ̀ɛbu) final result.

མཐའ་མར་ (tāmaa) in the end, at last, finally ¶ ཁོང་ཚོས་ལོ་མང་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་མཐའ་མར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད་ They persevered for many years and in the end they were victorious.

མཐའ་མི་ (tāmi) 1. people living on the border. 2. barbarian, hick.

མཐའ་མི་རྟོགས་ (tā midog) sm. མུ་མཐའ་མེད་པ་.

མཐའ་མེད་ (tāmeè) 1. sm. མཐའ་བྲལ་. 2. sm. ཡང་འཇུག་མེད་པ་.

མཐའ་མེད་མུ་མེད་ (tāmeè mumeè) endless and inexhaustable, infinite and boundless, without ends or borders.

མཐའ་བརྩན་པོ་ (tā dzēmbo) stable, reliable, firmly based.

མཐའ་རྩ་བ་ (tādzwa) another name for ཕག་མོ་གྲུ་པ་.

མཐའ་ཚར་ (tādzar) a tassle.

མཐའ་མཚམས་ (tādzam) border, frontier, remote

area.

མཐའ་མཚམས་ས་ཐིག (tādzam sədig) border/ demarcation line between two countries/ areas.

མཐའ་གཞུག (tāshuŋ) in the end, at last, finally.

མཐའ་བཞི་ (tāshi) 1. the four ends, the four directions; everywhere ¶ མཐའ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རེད་ (They) were victorious everywhere. 2. four year old horses (and mules).

མཐའ་རྫོགས་ (tā dzɔ̄ɔ) vi. to end, to be/ get worn out.

མཐའ་ཟད་ (tā sɛ̄ɛ) sm. མཐའ་རྫོགས་.

མཐའ་ཡུལ་ (tāyüü) a foreign country, a distant country.

མཐའ་ཡས་ (tāyɛɛ̄) sm. མཐའ་བྲལ་.

མཐའ་ཡས་རྒྱ་མཚོ་ (tāyɛɛ̄ gyadzo) the endless ocean.

མཐའ་ཡས་སིལ་གྲངས་ (tāyɛɛ̄ sīidraŋ) infinitely small, infinitesimal.

མཐའ་རུ་ (tāru) sm. མཐར་.

མཐའ་རིས་ (tārii) a line on the end/ edge.

མཐའ་ལ་ (tāla) sm. མཐར་.

མཐའ་ལ་བཀར་ (tāla gār) sm. སྐྱེས་ལ་བཀར་.

མཐའ་ལ་ཐུག (tālə tūù) vi. to reach a limit, to come to the end (in the sense of a place) ¶ ཁོང་ཚོ་ཕྱིན་ཕྱིན་ནས་ས་མཚམས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཐུག་པ་རེད་ They went a long way and reached the end (the border). 2. vi. to reach the end of sth., to reach a limit ¶ དམག་མི་རྣམས་དམག་རྒྱགས་མཐའ་ལ་ཐུག་ནས་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་རེད་ The soldiers reached the limit of their supplies and surrendered.

མཐའ་ལ་མ་ཐུག་བར་ (tālə matugbar) to the end, until concluded ¶ ཁོ་ཚོས་མཐའ་ལ་མ་ཐུག་བར་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ They fought the war until the end.

མཐའ་ལ་ཐུག་ཐུག་བར་ (tālə tūgduùbar) sm. མཐའ་ལ་མ་ཐུག་བར་.

མཐའ་ལ་རེག (tālə reg) vi. to touch the end/ edge of sth.

མཐའ་ལས་འདས་པ་ (tālɛɛ dɛɛ̄ba) sm. མཐའ་ཡས་.

མཐའ་ཤ་ (tāsha) hem (of a garment).

མཐའ་ཤོག (tāshoò) back page.

མཐའ་སོ་ (tāso) molar tooth.

མཐའ་སྲུང་ (tāsuŋ) frontier/ border defence.

མཐའ་སྲུང་ཁྲུའུ་ (tāsuŋ trū) tib.ch. frontier department.

མཐའ་སྲུང་ནང་སྲུང་ (tāsuŋ naŋsuŋ) defending the frontier/ border, defending the heartland/ internal.

མཐའ་སྲུང་དམག་དཔུང་ (tāsuŋ məgbuŋ) frontier defense forces.

མཐའ་སྲུང་ནང་སྲུང་དམག་དཔུང་ (tāsuŋ məgbuŋ) frontier and internal defense/ defence forces.

མཐའ་སྲུང་ས་ཚིགས་ (tāsuŋ sədzii) frontier defense station.

མཐའ་གསལ་ (tāsɛɛ) (being) clear in the end; va.—གཏོང་ to make clear (in the end) ¶ བོད་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གསལ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་ (I) hope the truth of the Tibetan cause will become clear in the end.

མཐའ་གསལ་རྒྱས་གཤོམས་ (tāsɛɛ gyɛɛ̄shom) shung. making sth. clear in the end.

མཐའ་གསལ་མཐིལ་མཐོང་ (tāsɛɛ tīidoŋ) 1. vi. to reveal/ expose sth. so that in the end it is clear ¶ ཁྱེད་རང་ལ་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་ཕོག་པ་དེ་མཐའ་གསལ་མཐིལ་མཐོང་ཡོང་གི་རེད་ The false accusation of you will be exposed clearly in the end. 2. vi. to know completely and clearly.

མཐའ་གསིད་ནན་ཆགས་ (tāseè nenjaà) shung. giving a thorough explanation; va.—བྱེད་ ¶ ཁུར་ལེན་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་མཚན་མཐའ་གསིད་ནན་ཆགས་བྱས་ཀྱང་ Even though I gave (him) a thorough explanation that he had to take the responsibility.

མཐའི་སོ་ཁ་སྲུང་ (tēsoka sūŋ) va. to guard/ protect the border/ frontiers.

མཐར་ (tār) in the end, finally, at last ¶ མཐར་ཁོ་ཚོ་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ In the end, they went to war. ¶ མན་ཇུའི་དམག་ལ་འཐབ་རྒོལ་གཏིང་རིམ་བྱས་མཐར་ལྷོ་རྫོང་བར་ས་ལོན་ (They) fought a series of battles with the Manchu troops and in the end took the territory up to Lhozong.

མཐར་སྐྱོལ་ (tāā gyēē) 1. seeing through to the end/ completion, completing; va. མཐར་སྐྱེལ་; —གཏོང་ ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཀ་དེ་མཐར་སྐྱེལ་བཏང་སོང་ He saw the work through to the end. 2. insisting; va.—གཏོང་ to insist on doing sth.; va.—ཤོད་ to speak in an insisting way.

མཐར་སྐྲོད་ (tāā drōò) sm. མཐའ་སྐྲོད་.

མཐར་སྐྲོད་གཏོང་བྱེད་གནམ་གྲུ་ (tāādrööò dōŋjeè nəmdru) pursuit/ fighter plane.

མཐར་སྐྲོད་དམག་གྲུ་ (tāādrööò məgdruù) destroyer (ship).

མཐར་འཁྱོལ་ (tāā kyöö) sm. མཐའ་འཁྱོལ་.

མཐར་འགྱུར་ (tā gyur) vi. to be or get finished/ completed.

མཐར་གྱིས་ (tārgi) gradually, by degrees/ stages, one after another ¶ མཐར་གྱིས་གྲོང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་ Monks who beg from house to house one after another.

མཐར་གྱིས་འཇོག (tārgi jɔ̄ɔ) va. to put in order, to put in sequence.

མཐར་ཆགས་ (tārjaà) sm. མཐར་གྱིས་.

མཐར་ཆགས་པར་ (tārjaàbar) sm. མཐར་གྱིས་.

མཐར་གདུགས་ (tārduù) sm. མཐའ་གདུགས་.

མཐར་ཐུག (tārduù) final, in the end, ultimate ¶ མཐར་ཐུག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཡོང་གི་རེད་ The final victory will come.

མཐར་ཐུག་གི་ཐག་གཅོད་ (tārduùgi tāàjöö) final decision.

མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ (tārduùgi mīgyüü) final end/ goal/ objective.

མཐར་ཐུག་རྙེད་དོན་ (tārdug ñēèdön) the final findings.

མཐར་ཐུག་ཏུ་ (tārdugdu) sm. མཐར་ཐུག.

མཐར་ཐུག་བསྡོམས་དོན་ (tārdug domdön) the future outcome/ conclusion.

མཐར་ཐུག་པ་ (tārdugba) the final/ ultimate one ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དགེ་རྒན་རེད་ The one finally responsible for the students not studying well is the teacher.

མཐར་ཐུག་ས་ (tārdugsə) terminal point, final place/ destination, finish.

མཐར་ཐོ་ (tārdo) a blacksmith's tool.

མཐར་ཐོན་ (tārdön) sm. མཐར་ཕྱིན་.

མཐར་འདེད་ཞེ་བསྐྱེད་ (tāndeè shegyeè) shung. being always diligent ¶ སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་ཐོག་མཐར་འདེད་ཞེ་བསྐྱེད་གནང་བའི་འབྲས་བུ་མི་དམན་པ་བྱུང་ Concering his knowledge, he got a good result because he has been consistently diligent.

མཐར་ནན་ (tārnɛn) sm. མཐའ་ནན་.

མཐར་སྐྱུག (tārjuù) sm. མཐར་སྐྲོད་.

མཐར་ཕུར་ (tārbur) sm. མཐར་སྐོར་.

མཐར་ཕྱིན་ (tārjin) thoroughly, completely, exhaustively; va.—བྱེད་; —དུ་གཏོང་; —བསྒྲར་ to carry through or see to completion/ the end; va.—བསྒྱུར་ to change completely/ radically ¶ རིའི་རྩེར་མཐར་ཕྱིན་འཛེགས་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were able to climb completely to the peak of the mountain. ¶ ཞིབ་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If the research is carried through to its completion, it will be good.

མཐར་ཕྱིན་པར་ (tār cīmbə) completely, thoroughly, exhaustively ¶ དགྲ་བོར་ཕམ་ཉེས་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་བ་རེད་ The enemy was completely defeated.

མཐར་ཕྱིན་སློབ་མ་ (tārjin lōbma) a graduate.

མཐར་བྱེད་ (tār cee) 1. va. to kill. 2. poet. the lord of the dead.

མཐར་འབྱོལ་ (tār jöö) va. to flee /run away.

མཐར་སོན་ (tārsön) acme, pinnacle, the best; va.—བྱེད་ to do the best ¶ བྱམས་བརྩེ་མཐར་སོན་སྤྱོད་ Acting with the best love.

མཐར་སོན་པ་ (tārsömba) sm. མཐར་ཕྱིན་པ་.

མཐར་སླེབ་ས་ཚིགས་ (tārleb sədzii) station terminal, final station.

མཐར་ལྷུང་ (tār lhūŋ) vi. to fall into decay, to fall on bad times, to become the worst, to degenerate, to deteriorate.
མཐས་ཀླས་ (tɛ̄ɛ̀lɛɛ̀) without limits, boundless.
མཐས་གཏུགས་ (tɛ̄ɛ̀dug) sm. མཐས་ཀླས་.
མཐིང་ (tīŋ) sky blue, azure.
མཐིང་སྐྱ་ (tīŋgya) light blue.
མཐིང་ཁ་ (tīŋgə) blue color.
མཐིང་ཁྲ་ (tīŋdrə) a blue design with white patterns.
མཐིང་ག (tīŋgə) sm. མཐིང་ཁ་.
མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ་ (tīŋgi sh̲ɛ̲ɛ̲saŋma) one of the female goddesses also known as ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ་.
མཐིང་རྒྱུས་ (tīŋgyüü) type of traditional medicine made from minerals.
མཐིང་སྔོན་ (tīŋŋön) indigo (blue).
མཐིང་ཆེན་ (tīŋjen) a blue mineral dye.
མཐིང་མདོག (tīŋdɔɔ̀) blue color.
མཐིང་རྡོ་ (tīŋdo) a stone that produces a blue dye.
མཐིང་ནག (tīŋnaà) dark blue.
མཐིང་ཞུན་ (tīŋshün) a liquid blue dye.
མཐིང་རིལ་ (tīŋrii) sm. ཐིང་རིལ་.
མཐིང་རིལ་རྒྱ་མོ་ (tīŋrii gya̲mo) sm. ཐིང་རིལ་.
མཐིང་རིལ་མཆུ་ (tīŋrii cū) a small, slender pincer/ tweezer used by Tibetan doctors to extract small items such as thorns, splinters.
མཐིང་ཤིང་ (tīŋshiŋ) a plant that produces blue dye.
མཐིང་ཤོག (tīŋshoò) blue paper on which scriptures are written in gold.
མཐིལ་ (tīī) 1. bottom, lowest part. 2. palm, sole ¶ ལག་མཐིལ་ Palm of the hand. 3. middle, center ¶ ང་གྲོང་ཁྱེར་མཐིལ་ལ་བསྡད་ཡོད་ I live in the center the city. 4. floor, ground ¶ ཁང་པའི་མཐིལ་ལ་པང་གཅལ་བཏིངས་བཞག (They) have laid wooden planks on the floor of the house.
མཐིལ་ཀོ་ (tīīgɔɔ) leather sole of shoes/ boots.
མཐིལ་རྟོགས་ (tīī dɔ̀ɔ̀) va. to completely know/ understand, to understand the real situation ¶ ང་ཚོས་ཁོ་ཚོའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མཐིལ་རྟོགས་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་ We completely understood their circumstances [Lit. understanding the bottom].
མཐིལ་རྟོལ་ (tīī dȫȫ) 1. va. to expose, to lay bare, to poke a hole in ¶ ཁོ་ཚོའི་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་མཐིལ་མཐར་ཕྱིན་པར་བརྟོལ་བ་རེད་ (They) completely exposed their strategy. 2. va. to make a hole in the bottom of sth.
མཐིལ་སྟོན་ (tīī dȫn) sm. མཐིལ་འདོན་.
མཐིལ་བརྟོལ་ (tīī dȫȫ) p. of མཐིལ་རྟོལ་.
མཐིལ་བདེ་ཁྲོ་ཐབ་ལས་ཚན་ (tīīde trōdəb lɛ̲ɛ̀dzɛn) open-hearth workshop.
མཐིལ་འདིང་ (tīī di̲ŋ) va. to spread/ lay out (a floor) ¶ ཁང་པའི་ནང་ཞལ་བའི་མཐིལ་བཏིངས་འདུག (They) have laid down a floor in the house.
མཐིལ་འདོན་ (tīīdön) exposing, revealing, laying bare; va. མཐིལ་འདོན་; —བྱེད་ to expose/ reveal, to lay bare.
མཐིལ་རྡོལ་ (tīī dö̲ö̲) vi. to be or get exposed/ revealed, to be or get laid bare ¶ གསང་བའི་རྩ་འཛུགས་མཐིལ་བརྡོལ་བ་རེད་ The secret association was exposed. 2. vi. to get ruptured/ punctured, to get a hole ¶ ཁོག་མའི་མཐིལ་རྡོལ་བཞག The bottom of the pot got a hole.
མཐིལ་བརྡོལ་ (tīī dö̲ö̲) 1. sm. མཐིལ་རྡོལ་. 2. p. of མཐིལ་རྡོལ་.
མཐིལ་མཐའ་ (tīīda) bottom and edge.
མཐིལ་དྲེག (tīīdreg) the dirt/ soot at the bottom of kettles, pots, pans.
མཐིལ་པང་ (tīībaŋ) the bottom part/ plank of a box.
མཐིལ་ཕྱིན་ (tīījin) sm.མཐར་ཕྱིན་པ་.
མཐིལ་ཕྱིན་རྟོགས་ (tīījin dɔ̀ɔ̀) va. to understand completely.
མཐིལ་ཕྱིན་པར་ (tīījinbar) sm. མཐར་ཕྱིན་པར་.
མཐིལ་མི་རེག་པ་ (tīī mi̲regba) sm. མཐིལ་མེད་.
མཐིལ་མེད་ (tīīmeè) bottomless, extremely deep.
མཐིལ་ཞལ་ (tīīshɛɛ) floor, floor coating (e.g., cement).
མཐིལ་ལེབ་ (tīīleb) flat bottom.
མཐིལ་ལོན་ (tīī lön) sm. མཐིལ་རྟོགས་.
མཐིལ་ཤིང་ (tīīshiŋ) sm. པང་གཅལ་.
མཐིལ་ལྷམ་ (tīīlham) slippers.
མཐིལ་ལྷན་ (tīīlhɛn) patch on the sole of a shoe/ boot.
མཐུ་ (tū) 1. power, strength, force. 2. curse, spell, sorcery, black magic; va.—རྒྱག to curse, to put a spell, to cast a spell or do sorcery ¶ དགྲ་བོར་མཐུ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) cast a spell on the enemy.
མཐུ་རྒྱག་མཁན་ (tūgyaàñɛn) a person who casts spells or does sorcery.
མཐུ་ངན་ (tūŋɛn) sm. མཐུ་, 2.
མཐུ་སྔགས་ (tūŋaà) a mantric curse/ spell/ black magic; va.—རྒྱག.
མཐུ་ཆེན་ (tūjen) 1. very effective/ powerful. 2. a powerful curse/ spell.
མཐུ་གཏད་ (tūdɛɛ̀) sm. མཐུ་, 2.
མཐུ་སྟོབས་ (tūdob) 1. power, strength, force ¶ དེང་རབས་མཚོན་ཆའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་བོ་གཏོར་ཞམ་བཏང་བ་རེད་ (They) defeated the enemy through the power of modern weapons. 2. the strength/ power/ force of a curse or spell or black magic.
མཐུ་ཐབས་ (tūdəb) methods of making curses/ doing black magic.
མཐུ་ཐོབ་ (tū tōb) 1. vi. to get energy/ power. 2. name of a Buddha.
མཐུ་དམ་པ་ (tū da̲mba) best energy/ power.
མཐུ་བསྡོངས་དཔུང་བསྡོངས་ (tūdoŋ būŋdoŋ) fighting in unison/ collectively.
མཐུ་ནུས་ (tūnüü) sm. མཐུ་སྟོབས་.
མཐུ་ལྡན་ (tūdɛn) powerful, strong.
མཐུ་པ་ (tūbə) sm. མཐུ་རྒྱག་མཁན་.
མཐུ་དཔལ་ (tūbɛɛ) 1. power and glory. 2. name of a Buddha.
མཐུ་སྤྱོད་ (tūjöö̀) the activities involved in making a curse/ black magic.
མཐུ་བྱད་ (tūjɛɛ̀) sm. མཐུ་, 3.
མཐུ་བྲི་ (tū tri̲) vi. to deteriorate/ decline/ decrease in energy or strength.
མཐུ་མེད་ (tūmeè) 1. powerless, feeble, weak 2. (neg. + vb. + —) no choice but to do sth. ¶ ངའི་གཞུང་གིས་གྲོས་མཐུན་དེ་རར་ཆ་འཛིན་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་བྱུང་ My government had no choice but to abide by that agreement.
མཐུ་རྩལ་ (tūdzɛɛ) power, strength; va.—འགྲན་ to compete to see who is stronger; va.—འདོན་ to use one's power/ strength/ skill ¶ ལས་གྲུ་དབུ་ཆེན་ཚོས་མཐུ་རྩལ་བཏོན་ནས་ཟམ་ཆེན་དེ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The engineers used their skill to build a big bridge.
མཐུ་གཞུང་ (tūshuŋ) the text of a curse/ black magic spell.
མཐུ་ཡིས་ (tūyiì) sm. མཐུས་.
མཐུ་ཡོད་པ་ (tū yö̲ö̀ba) effective, potent, efficacious.
མཐུག (tūg) abbr. of མཐུག་པོ་.
མཐུག་ཛམས་ (tūgŋam) the height of sth. ¶ ལྕགས་རི་འདི་མཐུག་ཛམས་ཆེན་པོ་འདུག The height of the wall is big.
མཐུག་འདེབས་ (tūgdeb) close/ thick sowing (of seed); va.—བྱེད་.
མཐུག་པ་ (tūgbə) sm. མཐུག་པོ་.
མཐུག་པོ་ (tūgbu) 1. thick ¶ པགས་པ་མཐུག་པོ་ Thick skin. 2. deep (usu. with sleep) ¶ གཉིད་མཐུག་པོ་ཁུག་པ་རེད་ (He) fell into a deep sleep. 3. thick, dense ¶ ཤིང་ནགས་མཐུག་པོའི་ནང་ལ་ In a dense forest.
མཐུག་འཕྲི་སྲབ་སྣོན་ (tūgdri drābnön) equalizing, balancing; va.—བྱེད་ to equalize/ balance [Lit. reduce the thick and augment the thin].
མཐུག་སྨུག (tūgmug) thick/ dense fog.
མཐུག་ཚད་ (tūgdzɛɛ̀) thickness, density ¶ ཁོང་གིས་དུག་ལོག་མཐུག་ཚད་རན་པོ་ཞིག་གྱོན་བཞག He is wearing clothes that are just the right thickness.
མཐུག་འཛུགས་ (tūgdzuù) sm. མཐུག་འདེབས་.
མཐུད་ (tüü) 1. va. to make up a shortage ¶ ངས་ལས་

ཀ་ཉིན་གྲངས་ཆད་པ་རྣམས་མཐུད་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་ I was able to make up the work days that I was short. 2. va. to join two ends, to piece together, to graft. 3. sm. མཐུད་ནས་. 4. continued ¶ པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད་ Continued from page one.

མཐུད་ཀ་ (tüügə) sm. མཐུད་ཁ་.

མཐུད་སྐྱོན་ (tüü gyön) h. of མཐུད་རྒྱག.

མཐུད་ཁ་ (tüügə) 1. the point where two things join; va.—སྦྱོར་; —འགྲིག to join the ends of two things together (so there is no space between them) ¶ སྒམ་གྱི་པང་ལེབ་མཐུད་ཁ་འགྲིགས་པོ་བྱུང་མི་འདུག The planks of the box were not properly joined together. 2. alleviating a defect, making up or conveying that sth. is short; va.—རྒྱག. ¶ ངའི་ཕོགས་མ་རག་བར་ངང་ལ་འགྲོ་སོང་མཐུད་ཁ་རྒྱག་ཡས་དངུལ་ཕྲན་བུ་གཡར་རོགས་གནང་ Please lend me a little money to cover my expenses until I get my salary.

མཐུད་རྒྱག (tüü gyaà) see མཐུད་.

མཐུད་རྒྱུག་དབྱུག་པ་ (tüügyuù yügbə) baton/ stick used in relay races.

མཐུད་རྒྱུག་རྩལ་འགྲན་ (tüügyuù dzɛ̃ɛdrɛn) relay race; va.—བྱེད་.

མཐུད་བསྒྲིགས་ (tüüdrig) putting together, combining; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་སྒྲུང་ཐུང་མང་པོ་མཐུད་སྒྲིག་བྱས་ནས་དེབ་ཅིག་བཟོས་བཞག He put together many of his short stories and made a book.

མཐུད་རྟགས་ (tüüdaà) hyphen.

མཐུད་དམ་ (tüüdam) shung. the seal placed on official documents where a new page has been joined to an old one to extend the document; va.—རྒྱག.

མཐུད་ནས་ (tüünɛ) continuing, following ¶ རྩོམ་ཡིག་དེ་ཁ་སའི་ཚགས་པར་ལ་མཐུད་ནས་བཀོད་བཞག This article is a continuation from yesterday's newspaper.

མཐུད་པ་ (tüübə) joined, attached, connected ¶ ཐག་པ་མཐུད་པ་དེ་འཁྱེར་ཤོག Bring the ropes that were joined together.

མཐུད་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (tüüjeè trüügɔɔ) machine for joining things together.

མཐུད་སྦྱོར་ (tüüjɔɔ) joining together, grafting; va.—བྱེད་ ¶ ཤོག་བུ་གཉིས་མཐུད་སྦྱོར་བརྒྱབ་བཞག (He) joined two pieces of paper together.

མཐུད་མ་ (tüümə) 1. replacement (items) ¶ འཕྲུལ་འཁོར་མཐུད་མ་ཞིག་དགོས་ (We) need a replacement machine. 2. patch (for a rip, hole); va.—རྒྱག to patch. 3. va. to lengthen pants, coats, etc.; va.—རྒྱག.

མཐུད་དམག (tüümaà) reinforcement/ replacement soldiers.

མཐུད་ཚབ་ (tüüdzəb) 1. sm. མཐུད་མ་. 2. substitute, fill-in, replacement; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་རྒས་ཡོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐུད་ཚབ་ཅིག་དགོས་ཀྱི་འདུག (We) need an official to replace the one that retired.

མཐུད་མཚམས་ (tündzam) the point/ space where two things are joined/ connected/ attached.

མཐུད་འཛིན་ (tüü dzin) shung. va. to continue to hold a post or title.

མཐུད་འཛུགས་གཉིས་སྨིན་འབྲས་ (tüü dzugñii mĩndrɛɛ̀) rice that can be double cropped.

མཐུད་སྲུང་ (tüüsuŋ) relieving sb. on guard/ watch; va.—བྱེད་ to take over/ relieve sb. on guard duty.

མཐུན་ (tün) vi. to be in harmony, to be compatible, to be in accord/ agreement with ¶ འདི་ནི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ཁེ་ཕན་དང་ཡང་མཐུན་པ་རེད་ It is also in accord with the benefits of world peace.

མཐུན་རྐྱེན་ (tüngyen) 1. good/ harmonious conditions; vi.—འཛོམས་ to be in a state of having good conditions for sth.; va.—བཟོ་ to make conditions appropriate for doing sth. ¶ ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་ཞིང་ཆུ་སྦྱོར་ལུད་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དགོས་ཀྱི་རེད་ One needs good conditions such as irrigation water and fertilizer in order to improve production. ¶ གནད་དོན་འདི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་བཟོས་པ་རེད་ (They) made the conditions (needed) for settling that question (issue). 2. helpful for doing sth. ¶ རྒྱ་ཡིག་ཤེས་ན་དབྱིན་ཇི་བོད་སྒྱུར་བྱ་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་གྱི་རེད་ If you know Chinese, it will be helpful for translating English to Tibetan.

མཐུན་རྐྱེན་གྲ་སྒྲིག (tüngyen trədrii) making necessary arrangements, preparing conditions for sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་སྐོར་བ་མ་ཡོང་གོང་མཐུན་རྐྱེན་གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ (We) must create good conditions before the foreign tourists come.

མཐུན་རྐྱེན་ཕོགས་དངུལ་ (tüngyen pɔ̃ɔŋüü) scholarship, fellowship.

མཐུན་རྐྱེན་ཞལ་འདེབས་ (tüngyen shendeb) donation.

མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་ (tüngyen dzom) see མཐུན་རྐྱེན་.

མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ (tüngyen dzombo) a state in which conditions are good/ complete/ abundant ¶ ལུང་པ་འདི་རྩྭ་ཆུ་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་འདུག This place is abundant in grass and water.

མཐུན་རྐྱེན་བཟོ་ (tüngyen so) see མཐུན་རྐྱེན་.

མཐུན་གྲུབ་ (tündrub) shung. an agreement ¶ ཚང་མས་མཐུན་གྲུབ་གན་རྒྱ་བཞག་པ་ All of them signed an agreement.

མཐུན་གྲོགས་ (tündrɔɔ̀) friend; va.—བྱེད་ to make friends, to act as a friend.

མཐུན་གྲོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (tündrɔɔ̀ gyɛɛgəb) an ally, a friendly nation.

མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་པ་ (tündrɔɔ̀ tsɔ̃gbə) a club.

མཐུན་གྲོགས་བཟང་སྐྱོར་ (tündrɔɔ̀ sanjɔɔ) friendly help/ support.

མཐུན་གྲོས་ (tündröö) 1. negotiating, consultating, deliberating, discussing; va.—བྱེད་. 2. an agreement; va.—འཇོག to make an agreement ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དབར་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་མཐུན་གྲོས་བཞག་ཡོད་པ་རེད་ The two countries have made an agreement regarding the border. ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པོས་ས་མཚམས་སྐོར་མཐུན་གྲོས་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ The two countries are in the process of negotiating concerning the border.

མཐུན་གྲོས་ཆིངས་ཡིག (tündröö ciŋyii) treaty (mutually agreed upon).

མཐུན་གྲོས་ཆོད་ཡིག (tündröö cööyii) agreement, accord (mutually agreed upon).

མཐུན་འགྱུར་ (tüngyur) help, support.

མཐུན་འགྱུར་གང་ཆེ་ (tüngyur kance) shung. helping/ supporting/ being in harmony as much as one can or as much as is possible ¶ ལས་བྱེད་ནང་ཁུལ་མཐུན་འགྱུར་གང་ཆེ་དགོས་གནས་ལ་བརྟེན་ The officials should help each other and live in harmony as much as is possible.

མཐུན་འགྱུར་ཡི་གེ་ (tüngyur yigi) letter of recommendation.

མཐུན་འདྲིག (tündrig) reconciling differences, becoming harmonious/ friendly; va.—བྱེད་ ¶ བཟའ་ཚང་ལོག་གར་བྱས་པ་དེ་ཡང་སྐྱར་མཐུན་འདྲིག་བྱུང་བཞག The couple that was separated has reconciled (their differences and become harmonious again).

མཐུན་སྒྲིལ་ (tündrii) 1. unity; va.—བྱེད་ to act/ be unified, to unite ¶ མཐུན་སྒྲིལ་གྱིས་ཞི་བདེ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་ We must defend peace through unity. ¶ འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་མི་དམངས་རྣམས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ནས་ All the people of the world, having united. 2. harmony, friendship, good relations, getting along well ¶ ཁོང་དང་ང་མཐུན་སྒྲིལ་ཡག་པོ་མེད་ He and I do not get along well.

མཐུན་སྒྲིལ་སྐྱོན་བརྗོད་མཐུན་སྒྲིལ་ (tündrii gyönjöö tündrii) unity-criticism-unity (for the purpose of unity, criticism; from out of criticism, unity) (political slogan).

མཐུན་སྒྲིལ་འཐབ་རྩོད་ (tündrii təbdzöö) united struggle.

མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པ་ (tündrii meeba) disunified, discordant.

མཐུན་སྒྲིལ་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ (tündrii lɛɛ̀gyoŋ

lhɛ̄ndzɔɔ̀) solidarity council.

མཐུན་སྒྲིལ་ལས་འཛིན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ (tǖndrii lɛ̲̀ndzin ūyön lhɛ̄ndzɔɔ̀) sm. མཐུན་སྒྲིལ་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་.

མཐུན་སྒྲིལ་ཤོག་ཁག (tǖndrii shɔ̄gaà) group of allies, alliance.

མཐུན་སྒྲིལ་ཤོག་ཁག་ཆེན་པོ་ (tǖndrii shɔ̄gaà cēmbo) the great alliance.

མཐུན་ཆ་ (tǖnja) (དང་ + —) in agreement/ conformity/ harmony ¶ འདི་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་ཆ་རེད་ This is in conformity with modern society.

མཐུན་འཛུག (tǖnjuù) acting to have or make good / harmonious/ cordial relations with sb.; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ལས་ཁུངས་ནང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚང་མ་དང་མཐུན་འཛུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am trying to have good relations with all the officials in the office. ¶ ལས་བྱེད་ནང་ཁུལ་མ་མཐུན་པ་རྣམས་ངས་མཐུན་འཛུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (I am) trying to bring about good relations between the officials in the office who are not on friendly terms.

མཐུན་ཉེ་ (tǖnñe) close/ friendly (in relations); va.— གཏོང་ to establish close/ friendly relations.

མཐུན་ཐབས་ (tǖndəb) reconciliation, making harmonious/ friendly; va.—བྱེད་ to reconcile, to bring about harmony/ agreement ¶ མེ་དང་སྐྲ་ལྟར་མཐུན་ཐབས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Like fire and hair, we are unable to make friendly relations (between them).

མཐུན་ཐབས་བྲལ་ (tǖndəb tre̲e̲) sm. མཐུན་ཐབས་མེད་པ་.

མཐུན་ཐབས་མེད་པ་ (tǖndəb me̲èba) irreconcilable, uncompromisable, withou a way to have friendly relations ¶ འགལ་བ་འདི་མཐུན་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད་ This is an irreconcilable contradiction.

མཐུན་ཐབས་ཡོད་པ་ (tǖndəb yööba) reconcilable, compromisable.

མཐུན་འཐབ་ (tǖndəb) friendly relations and hostile/ fighting relations.

མཐུན་འདུམ་ (tǖndum) mediation, mediating; va.— བྱེད་ ¶ ཁྱིམ་ཚང་དེ་གཉིས་དབར་ངས་མཐུན་འདུམ་བྱས་པ་ཡིན་ I mediated between those two families.

མཐུན་སྡེབ་ (tǖndeb) being friendly and hanging around together; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་མི་ཚང་གཉིས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་རྟག་པར་མཐུན་སྡེབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The children of our two households are friendly and always hang around together.

མཐུན་སྣེ་གཏུགས་ (tǖnne dūù) 1. va. to bring discordant sides together ¶ ཁོང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་རྙོག་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་མཐུན་སྣེ་གཏུགས་པ་རེད་ He is bringing the two countries who have a dispute together to settle their differences.

མཐུན་པ་ (tǖmbə) 1. sm. མཐུན་ཆ་. 2. suitable, appropriate, proper ¶ ལས་ཀ་མཐུན་པ་ Suitable work.

མཐུན་པ་སྤུན་བཞི་ (tǖmbə bǖnshi) the four animals that symbolize friendship: elephant, monkey, hare and bird.

མཐུན་པ་འབྱེད་པར་བྱེད་ (tǖmbə je̲èbar ce̲è) va. to cause or instigate a break or disruption in sb's friendly relations.

མཐུན་པའི་ཚོས་ (tǖmbɛ cöö) things that are in harmony.

མཐུན་པའི་བུམ་པ་ (tǖmbɛ pu̲mbə) cupping jar.

མཐུན་པའི་རང་བཞིན་ (tǖmbɛ rə̲ŋshiŋ) compatibility, harmonious.

མཐུན་པའི་རླུང་ (tǖmbɛ lūŋ) favorable wind.

མཐུན་པར་བྱེད་ (tǖmbar ce̲è) 1. va. to act in harmony/ friendship ¶ བར་འདུམ་བྱས་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་རེད་ After the mediation, the two sides acted in a friendly manner. 2. sm. མཐུན་འཛོག་བྱེད་.

མཐུན་པོ་ (tǖmbu) friendly, compatible, harmonious; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོ་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ They are friendly. ¶ ཚོས་གཞི་འདི་གཉིས་མཐུན་པོ་འདུག These two colors are compatible.

མཐུན་དཔུང་རྒྱལ་ཁབ་ (tǖmbuŋ gye̲e̲gəb) 1. allied countries. 2. the "Allies" (in WW II).

མཐུན་ཕྱོགས་ (tǖnjɔɔ̀) 1. friendly, amiable, getting along ¶ མི་ཚང་འདི་གཉིས་མཐུན་ཕྱོགས་རེད་ These two households are friendly. 2. having the same point of view or outlook, allies, pro- ¶ ཨ་རིའི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ Pro-American countries.

མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (tǖnjɔɔ̀) the "Allies" (in WW II).

མཐུན་བྱེད་ (tǖnjeè) abbr. of མཐུན་པར་བྱེད་.

མཐུན་འབྲིལ་ (tǖndree) sm. མཐུན་ལམ་.

མཐུན་འབྲིལ་ཚོགས་འདུ་ (tǖndree tsōndu) a meeting convened so that people can establish friendly relations.

མཐུན་འབྲིལ་ལྷན་ཚོགས་ (tǖndree lhɛ̄ndzɔɔ̀) sm. མཐུན་འབྲིལ་ཚོགས་འདུ་.

མཐུན་སྦྱོར་ (tǖnjɔɔ) 1. coordinating; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པ་དང་ཞིང་པ་དབར་མཐུན་སྦྱོར་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ (We) have to make good coordination between the farmers and the workers. 2. friendly relations; va.—བྱེད་ ¶ མི་ངན་དང་མཐུན་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུ་མེད་ (You) should not have friendly relations with evil people.

མཐུན་སྦྱོར་གཅིག་གྱུར་ (tǖnjɔɔ ji̲ggyur) all in agreement, all unified.

མཐུན་སྲིལ་ (tǖndree) sm. མཐུན་ལམ་.

མཐུན་མིན་ (tǖnmin) not in harmony/ agreement, disagreeing ¶ ལྟ་ཚུལ་མཐུན་མིན་ A disagreement in view.

མཐུན་མོང་ (tǖnmoŋ) sm. ཐུན་མོང་.

མཐུན་མོང་གན་རྒྱ་ (tǖnmoŋ ke̲ngya) a document that is certified/ accepted by most people.

མཐུན་ཚོགས་ (tǖndzɔɔ̀) council, society, association ¶ རི་པིན་རིག་རྩལ་པའི་མཐུན་ཚོགས་ The Japanese Artists and Writers Association.

མཐུན་ཟབ་ (tǖnsəb) a good/ close friendship.

མཐུན་གཟུགས་ (tǖnsuù) looking alike, similar in shape.

མཐུན་ཟླ་ (tǖnda) comrades/ friends who share the same view.

མཐུན་གཤིབ་འགྲོགས་མཁས་ (tǖnshib drɔ̲ɔ̀kɛɛ̀) amiable, easy to get along with.

མཐུན་ལམ་ (tǖnlam) friendship, friendly/ cordial relations, good will; va.—བྱེད་; —འཛིན་ to get along well ¶ ང་མི་དང་མཐུན་ལམ་ཡག་པོ་ཡོད་ I get along well with people.

མཐུན་ལམ་ཆེན་པོ་ (tǖnlam cēmbo) friendly, accommodating.

མཐུན་ལམ་ཆེན་མོ་ (tǖnlam cēmmo) sm. མཐུན་ལམ་ཆེན་པོ་.

མཐུན་ལམ་མཇལ་འཕྲད་ (tǖnlam je̲ndrɛɛ̀) 1. a courtesy call. 2. a friendly meeting.

མཐུན་ལམ་དམ་གཙང་ (tǖnlam ta̲mdzaŋ) harmonious and close relationship.

མཐུན་ལམ་གཟེངས་བསྟོད་ (tǖnlam se̲ŋdöö) shung. to be in harmony and to praise.

མཐུན་གཤིབ་ (tǖnshib) getting along well with others ¶ ཁོང་རྣམ་ཀུན་མི་དང་མཐུན་གཤིབ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He always gets along well with others.

མཐུར་ (tūr) sm. མཐུར་མགོ་.

མཐུར་མགོ་ (tōŋgo) horse/ mule halter; va.—གཡོགས་ to put on a halter.

མཐུར་འགོ་ (tōŋgo) sm. མཐུར་མགོ་.

མཐུར་འགོ་སེར་པོ་གཡོགས་ (tōŋgo sērbo yɔ̄ɔ̀) shung. va. to give sb. a high position with no real power [Lit. to put on a yellow halter (the color used for the halter of a མཁན་ཆེན་ monk official in the tt. government who has a high rank but no power)].

མཐུར་ཐག (tūrdaà) rope that is attached to a halter.

མཐུར་ཐིག (tūrdig) sm. མཐུར་ཐག.

མཐུར་མདའ་ (tūnda) sm. མཐུར་ཐག.

མཐུར་འགོ་སྣ་ཐག (tūngo na̲daà) halter and nose rope.

མཐུར་མ་ (tūrmə) spoon.

མཐུས་ (tǖù) by the power of, because of ¶ རླུང་དར་

དེ་དག་གི་མཐུས་ By the power of these prayer flags. ༑འཆར་གཞི་དེ་དག་གི་མཐུས་ Because of these plans.

མཐུས་ཀུ་ (tüügu) robbing and stealing by force.

མཐུས་འཕྲོག (tüüdrɔɔ̀) sm. མཐུས་ཀུ་.

མཐེ་ (tē) abbr. མཐེ་བོ་.

མཐེ་ཆེན་ (tējen) sm. མཐེ་བོ་.

མཐེ་རྗེས་ (tējeè) thumbprint.

མཐེ་མཉེད་ (tēñeè) kneading with one's thumb; va.—གཏོང་.

མཐེ་ཕྲ་ (tēdra) a type of divination in which thumbs are examined; va.—འབེབས་.

མཐེ་བོ་ (tēbo) thumb; big toe; va.—ཀེར་; —བསྒྲེང་ 1. to lift up one's thumb conveying "please" (usually when begging/ pleading); va.—སྟོན་. 2. va. to lift up one's thumb to convey victory.

མཐེ་བོང་ (tēboŋ) sm. མཐེ་བོ་.

མཐེ་བོང་སྡོ་གང་ (tēboŋ dōgaŋ) shung. a measurement unit equal to the length of a thumb.

མཐེ་བོང་ལག་སྐྱེས་ (tēboŋ laggyee) shung. corvee tax levied on everyone (with a thumb).

མཐེ་མོ་ (tēmo) sm. མཐེ་བོ་.

མཐེ་གཟེར་ (tēser) thumbtack; va.—རྒྱག to fasten with a thumbtack.

མཐེ་སེན་ (tēsen) thumbnail.

མཐེབ་གོར་ (tēbgɔr) a ring (usu. made of jade or ivory) worn by men on the thumb.

མཐེབ་རྒྱལ་ (tēbgyɛɛ) swollen.

མཐེབ་སྐྱུ་ (tēbgyu) a small, round, flat torma.

མཐེབ་འཁྲོལ་པོ་ (tēb dröōbo) skilled at playing the Tibetan lute.

མཐེབ་གུང་རྡེབ་ (tēb kuŋdeb) va. to click/ snap one's fingers.

མཐེབ་གྲི་བ་ (tēbdriwə) a pickpocket.

མཐེབ་ཆུང་ (tēbjuŋ) little finger, pinkie.

མཐེབ་ཆེན་ (tēbjen) sm. མཐེ་བོ་.

མཐེབ་དྲས་ (tēbdrɛè) pickpocketing; va.—རྒྱག.

མཐེབ་དྲས་པ་ (tēbdɛèba) pickpocket.

མཐེབ་དྲས་རྒྱག་མཁན་ (tēbdɛɛ gyaàñɛn) sm. མཐེབ་དྲས་པ་.

མཐེབ་སྣུར་ (tēbnur) smashing/ crushing sth. between one's thumb and finger; va.—གཏོང་.

མཐེབ་ཕྲ་ (tēbdra) sm. མཐེ་ཕྲ་.

མཐེབ་གྲིག (tēbdreè) sm. མཐེབ་དྲས་.

མཐེབ་མོ་ (tēbmo) sm. མཐེ་བོ་.

མཐེབ་བཙིར་ (tēbdzir) squeezing/ pressing with the thumb; va.—གཏོང་.

མཐེབ་རྩེ་ (tēbdze) tip of the thumb.

མཐེབ་ཚིགས་ (tēbdzii) thumb joint.

མཐེབ་ཚིགས་དབུས་མ་ (tēbdzii üümə) the top joint of the thumb.

མཐེབ་རིལ་ (tēbrii) a short (deformed) thumb.

མཐེབ་སྲིན་ (tēbsin) abbr. of thumb and ring finger.

མཐེབ་ལྷེ་ (tēblhe) sm. ཐེ་པོད་.

མཐེའུ་ (tēwu) sm. མཐེའི་ཆུང་.

མཐེའུ་ཆུང་ (tējuŋ) pinkie, little finger.

མཐོ་ (tō) 1. abbr. of མཐོ་བོ་. 2. a measure equal to the span from the thumb to the middle finger when extended.

མཐོ་བཀའ་དམའ་བརྩི་ (tōga madzi) the lower level subordinates itself to the higher level, the upper level commands and the lower level accepts (political slogan).

མཐོ་ཁྱད་ (tōgyɛè) sm. མཐོ་ཚད་.

མཐོ་གང་ (tōgaŋ) the distance of one མཐོ་.

མཐོ་གང་གིས་སྙོབ་སར་འདོམ་གང་གིས་མ་སྙོབ་ (tōgaŋgi ñōbsar domgaŋgi mañob) one should have realistic goals [Lit. the distance of a མཐོ་ can be reached, the distance of an arm span can't be reached].

མཐོ་རྒྱག (tō gyaà) sm. མཐོ་འཇལ་.

མཐོ་ཁྲིམས་ཁང་ (tōtrimgaŋ) Supreme Court.

མཐོ་གྲང་ (tōdraŋ) high and cold ༑མཐོ་གྲང་ས་ཁུལ་ High and frigid zone/ area, arctic or tundra region.

མཐོ་གྲས་ (tōdrɛɛ̀) upper strata, high level ༑མཐོ་གྲས་སློབ་གྲྭ་ Higher level school/ college.

མཐོ་རྒྱག་མེ་མདའ་སྦག་སྦག (tōgyaà menda bagbaà) antiaircraft gun.

མཐོ་སྒང་ (tōgaŋ) plateau.

མཐོ་ལྗོག (tōjɔɔ̀) a man-made hill/ protrudance/ watchtower on which a watchman sits to protect against theft.

མཐོ་མཆོང་ (tōjoŋ) high jump (in sports); va.—རྒྱག.

མཐོ་འཇལ་ (tō jɛɛ) va. to measure sth. by using the མཐོ་ measurement.

མཐོ་ཉོ་དམའ་འཚོང་ (tōño madzoŋ) doing things in a stupid manner [Lit. buying when the price is high and selling when it is low].

མཐོ་སྙེག (tōñeg) 1. pursuing/ seeking high status/ power. 2. sycophants who like to mix/ rub shoulders with people in high positions.

མཐོ་སྙེམས་ (tōñem) self-glorifying, vain, egoistic.

མཐོ་ཐབ་ (tōdəb) blast furnace, iron smelting furnace.

མཐོ་ཐུབ་དམའ་ཐུབ་ (tōdəb madəb) flexible [Lit. able to go up and come down].

མཐོ་གདུགས་ (tōdug) a brocade umbrella used by lamas.

མཐོ་འདོད་ (tōndöò) sm. མཐོ་སྙེག.

མཐོ་འདོད་ཆེན་པོ་ (tōndöò cēmbo) sb. who is very མཐོ་སྙེག.

མཐོ་འདོད་ཚ་པོ་ (tōndöò tsābo) sm. མཐོ་འདོད་ཆེན་པོ་.

མཐོ་ནོན་ཕྲག་དོག (tōnön trāgdɔɔ̀) jealousy.

མཐོ་གནོན་ (tōnön) high pressure, high tension, high voltage.

མཐོ་གནོན་གློག (tōnön lɔɔ̀) high-tension electricity, high-voltage electricity.

མཐོ་གནོན་གློག་སྐུད་ (tōnön lɔɔ̀güü) high-tension power line.

མཐོ་གནོན་གློག་སྐྱེལ་ (tōnön lɔɔ̀gyel) high-tension transmission.

མཐོ་གནོན་གློག་སྐྱེལ་སྐུད་ལམ་ (tōnön lɔɔ̀gyere güübə) high-tension transmission line.

མཐོ་གནོན་གློག་སྒྱུར་འཕྲུལ་ཆས་ (tōnön lɔɔ̀gyur trüüjɛɛ̀) high-tension transformer.

མཐོ་གནོན་གློག་འདྲེན་ (tōnön lɔ̄gdren) sm. མཐོ་གནོན་གློག་སྐྱེལ་.

མཐོ་གནོན་གློག་འདྲེན་སྐུད་ལམ་ (tōnön lɔ̄gdren güüləm) sm. མཐོ་གནོན་གློག་སྐྱེལ་སྐུད་ལམ་.

མཐོ་གནོན་གློག་ཤུགས་ (tōnön lɔ̄gshuù) high-tension electric power.

མཐོ་གནོན་སྒྲིམ་སྒོ་ (tōnön dēmgo) high-pressure value.

མཐོ་གནོན་དིམ་སྒམ་ (tōnön timgaŋ) high-pressure caisson.

མཐོ་གནོན་འདུལ་ཐབས་ (tōnön düüdəb) high-handed action, steamroller tactics.

མཐོ་གནོན་སྣུམ་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (tōnön nūmden trüügɔɔ) high-pressure oil pump.

མཐོ་གནོན་འབུར་ཁ་ (tōnön burga) ridge of high pressure.

མཐོ་གནོན་གཤེར་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (tōnön shērden trüügɔɔ) high-pressure pump.

མཐོ་པོ་ (tōbo) high (physically and with respect to stature/ rank) ༑ཁང་པ་འདི་མཐོ་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག This house is very tall.

མཐོ་དཔོག (tōbɔɔ̀) stone cairns or mounds that are used as boundary/ demarcation markers.

མཐོ་སྤྱོད་ (tōjöö) proud and arrogant/ obnoxious/ wild/ undisciplined.

མཐོ་སྤྲིན་ (tōdrin) high clouds.

མཐོ་འཕེན་མེ་སྒྱོགས་ (tōben mergyɔɔ̀) antiaircraft artillery.

མཐོ་བ་ (tōwa) high (physically and with respect to stature/ rank).

མཐོ་བའི་རྡགས་ (tōwɛ dāà) an imposing/ regal manner ༑དཔོན་རིགས་ཆེ་གྲས་ཤིག་གི་མཐོ་བའི་རྡགས་ཙམ་ཡང་མེད་ན་གྲོང་མི་ཚལ་པ་ཞིག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ If high officials do not look a little regal and

imposing, then what difference is there between them and the common people.

མཐོ་འབུར་དམའ་དྲང་ (tōjar maduŋ) a kimd of person who flatters those above and abuses those below.

མཐོ་འབྲིང་ (tōdriŋ) high and medium/ middle.

མཐོ་དམན་ (tōmɛn) height, level, volume (of sound) [Lit. high low].

མཐོ་དམན་གཉིས་ཐུབ་ (tōmɛn ñiīdub) a versatile/ flexible person who is able to perform duties of a high position as well as those of a low position.

མཐོ་དམན་མཉམ་ཚད་ (tōmɛn ñāmdzɛɛ̀) contour (line).

མཐོ་དམན་གནམ་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ རྒྱུ་འབྲས་རྒྱ་ལམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ (tōmɛn nāmsa dəbushig yöögyaŋ gyumdrɛɛ̀ gyalam dəbushig yöö) the law of karma is the same for all people whatever their status [Lit. even though there is high and low like the earth and sky, the law of karma is like a broad road].

མཐོ་དམན་བར་གསུམ་ (tōmɛn parsum) the three: high, low and middle.

མཐོ་དམན་འཚམ་པ་ (tōmɛn tsāmba) appropriate height.

མཐོ་དམའ་ (tōma) sm. མཐོ་དམན་.

མཐོ་དམའ་སྙོམས་ (tōma ñōm) va. to make things even.

མཐོ་ཚད་ (tōdzɛɛ̀) 1. height ༈ རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་ Height/ altitude above sea level. 2. the size of a མཐོ་ span. 3. high level ༈ ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་མཐོ་ཚད་དུ་སླེབས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have reached a high level of scientific skill.

མཐོ་ཚད་འཇལ་ཆས་ (tōdzɛɛ̀ jɛɛjɛɛ̀) altimeter.

མཐོ་འཚམ་ (tō tsām) 1. va. to compete/ contest with sb. higher than oneself. 2. va. to look down on.

མཐོ་ཞིང་གྲོང་ངེ་ར་ལངས་ (tōshiŋ drōŋŋee laŋ) va. to tower over, to be tall (e.g., a mountain, building).

མཐོ་ཡོར་ (tōyor) sm. ཐོ་ཡོར་.

མཐོ་རིགས་ (tōrig) sm. མཐོ་རིམ་.

མཐོ་རིམ་ (tōrim) 1. high level, high quality, advanced ༈ མཐོ་རིམ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ Advanced Research Institute. 2. upper stratum, upper class.

མཐོ་རིམ་རྒྱལ་གཅེས་མི་སྣ་ (tōrim gyɛɛjeè minə) upper strata patriotic personages.

མཐོ་རིམ་དབང་སྒྱུར་ (tōrim wāŋgyur) upper stratum ruling elite, the upper classes who hold power.

མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ (tōrim minə) upper strata personages.

མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ (tōrim mimaŋ trīmgaŋ) people's high court.

མཐོ་རིམ་རྩལ་འཁྲིད་པ་ (tōrim dzɛɛ̄tribə) senior coach, head coach.

མཐོ་རིམ་རྩིས་རིག་ (tōrim dzīirig) higher/ advanced math.

མཐོ་རིམ་ཞིང་ལས་ཐུན་སྐྱིད་མཉམ་ལས་ཁང་ (tōrim shiŋlɛɛ̀ tüngyeè ñāmlɛgaŋ) advanced agricultural cooperative.

མཐོ་རིམ་ཞིབ་ཕྲ་ (tōrim shibdra) high precision ༈ མཐོ་རིམ་ཞིབ་ཕྲའི་ཐོན་རྫས་ High precision products.

མཐོ་རིམ་བཟོ་བཀོད་པ་ (tōrim sogööbə) higher level engineer.

མཐོ་རིམ་རུ་ཚོགས་ (tōrim rudzɔɔ̀) derogatory term for Tibetan government officials in the traditional society.

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ (tōrim shēeyönjɛn) high level intellectuals.

མཐོ་རིམ་སེར་སྐྱ་དཔོན་རིགས་ (tōrim sērgya bünrii) high monk and lay officials.

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ (tōrim lōbdra) institution of higher learning, university, college.

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་གི་དམག་ཞབས་སྦྱོར་བདར་སྡེ་ཚན་ (tōrim lōbdragi māgshəb jɔɔdar dedzɛn) Reserve Officers' Training Corps (ROTC).

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ (tōrim lōbdra cūŋwa) a full six year primary school.

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་ (tōrim lōbdra driŋwə) senior middle school (sth. like like high school in the U.S.A.).

མཐོ་རིམ་སློབ་ཆུང་ (tōrim lōbjuŋ) sm. མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་.

མཐོ་རིམ་སློབ་ཞུགས་རྒྱུགས་ལེན་ (tōrim lōbshuù gyuùlen) college entrance examination.

མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་ (tōrim lōbso) higher education ༈ མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་ཁྲུའུ་ Office of higher education.

མཐོ་རིས་ (tōrii) sky, heavens, the upper realms/ worlds.

མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (tōriigi jigden) the upper realms (the realms of gods and humans).

མཐོ་རིས་དགེ་བ་ (tōrii gewa) the virtues and merits of gods and humans.

མཐོ་རིས་གནས་ (tōrii nɛɛ̀) the realm of gods and humans.

མཐོ་རིས་བུ་མོ་ (tōrii pomo) goddess.

མཐོ་རིས་གསུམ་ (tōrii sūm) the three higher realms: gods, demigods and humans.

མཐོ་རུ་གཏོང་ (tōru dōŋ) va. to raise, to heighten, to elevate, to increase ༈ ཁང་པའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་ལྕགས་རི་མཐོ་རུ་བཏང་བ་རེད་ (They) raised the fence that was around the house.

མཐོ་རླབས་ (tōlab) sth. moving high, an upsurge ༈ གསར་བརྗེའི་མཐོ་རླབས་ Revolutionary upsurge.

མཐོ་རླབས་སུ་བཏེགས་ (tōlabsu dēg) va. to raise sth. high, to hold sth. as important.

མཐོ་ལོས་ (tōlöö) how high/ tall ༈ ཁང་པ་འདི་མཐོ་ལོས་འདུག How tall is that house?

མཐོ་ཤོས་ (tōshöö) the highest, the tallest.

མཐོ་བཤད་དམའ་བཤད་ (tōshɛɛ̀ mashɛɛ̀) praising and insulting people; va.—བྱེད་ ༈ མི་ལ་མཐོ་བཤད་དམའ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ (You) shouldn't praise some people and insult others.

མཐོ་ས་ (tōsa) a high place, a plateau.

མཐོ་སློབ་ (tōlob) an institution of high learning, a college.

མཐོ་ཧྲུལ་གཙོང་ཟོམ་ (tōhrüü jōŋsom) shung. a large dilapidated house that is ready to fall.

མཐོང་ (tōŋ) 1. esteem, status ༈ ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་མཐོང་ཉམས་དམས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད་ The esteem of the U.S. president declined. 2. vi. to see ༈ ངཚོས་མཐོང་བྱུང་ We saw her. ༈ མོས་ཁོ་རིལ་བ་མཐོང་པ་རེད་ She saw him fall.

མཐོང་ཀ་ (tōŋga) sm. མཐོང་ག.

མཐོང་ཁ་ (tōŋga) sm. མཐོང་ག.

མཐོང་ག (tōŋga) chest (human).

མཐོང་གྲོལ་ (tōŋdrɛɛ) sth. that offers deliverance/ liberation by viewing it ༈ གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་མཐོང་གྲོལ་ The photograph of H.H. the Dalai Lama (which offers deliverance when one looks at it).

མཐོང་གྲོལ་མ་ (tōŋdrɛɛma) sm. མཐོང་གྲོལ་.

མཐོང་རྒྱ་ (tōŋgya) field of vision.

མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བ་ (tōŋgya cūŋwə) 1. limited outlook, shortsighted. 2. sb. who has seen few places and things.

མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བ་ (tōŋgya cēwa) 1. farsighted. 2. having seen many places and things.

མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (tōŋgya cēmbo) sm. མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བ་.

མཐོང་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་ (tōŋgya töögya) sm. མཐོང་ཐོས་.

མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ (tōŋgya meèba) shortsighted, without vision.

མཐོང་རྒྱུ་ཆེ་བ་ (tōŋgyu cēwa) sb. who has seen a lot, sb. with great experience.

མཐོང་ཆུང་ (tōŋjuŋ) looking down on, viewing with contempt/ scorn/ disdain; va.—བྱེད་ ༈ མི་ཕྱུག་པོ་འདི་ཚོས་སྤྲང་པོར་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These rich people look down on beggars.

མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད་ (tōŋjuŋ kɛɛ̀söö) sm. མཐོང་ཆུང་.

མཐོང་ཆེན་ (tōŋjen) high regard/ esteem; va.—བྱེད་ ༈ གྲོང་གསེབ་ཚོས་བླ་མར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The villagers regard lamas with high esteem.

མཐོང་ཆེན་པོ་ (tōŋ cēmbo) sm. མཐོང་ཆེན་.

མཐོང་ཆོས་ (tōŋjöö) things that can actually be seen ¶ གནས་ཚུལ་འདི་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་རེད་ This situation has become sth. that can be seen by everyone.

མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་ (tōŋjöö ño̱ŋgyur) firsthand/ direct experience ¶ བཙོན་ཁང་ནང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ང་རང་གི་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་ཞིག་ཡིན་ This information on what occurred in prison is based on my firsthand experience.

མཐོང་ཉིད་བྲོས་ (tōŋñii trö̱ö) va. to flee as soon as one sees sth.

མཐོང་ཉིད་མགོ་སྒུར་ (tōŋñii go̱gur) va. to surrender as soon as one sees sth., to surrender at the sight (of the enemy).

མཐོང་ཐུབ་ཚད་ (tōŋ tūbdzɛɛ̀) as much as can be seen ¶ ཁྱེད་རང་ལུང་པ་དེར་འགྲོ་དུས་བཙོན་ཁང་གི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཐུབ་ཚད་ནམས་པར་སྐྲུན་རོགས་གནང་ When you go to that place please photograph as much as you can see of the situation in prisons.

མཐོང་ཐོས་ (tōŋtöö) seeing and hearing, having knowledge/ experience ¶ བྱ་བ་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་རེད་ (I) saw and heard many strange things.

མཐོང་ཐོས་རྙོག་བཟོ་ (tōŋtöö ñōgso) confusing what one sees and hears; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་ཆོས་དཀྲུག་གཏམ་བཟོས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་རྙོག་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ They spread rumors and this confused what the public saw and heard.

མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་ (tōŋtöö dɔ̱g sūm) the three: seeing, hearing and doubting ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ཤོད་དགོས་མ་རེད་ At the meeting one does not have to say everything regarding what one has seen and heard and about one's doubts.

མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག (tōŋtöö tre̱nreg) seeing, hearing, remembering and touching.

མཐོང་ཐོས་མེད་པ་ (tōŋtöö me̱èba) neither seen nor heard ¶ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ནས་པན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་མི་མང་མདུན་སར་མཐོང་ཐོས་མེད་པ་རེད་ Since 1965, the Panchen Lama has been neither seen nor heard by the people.

མཐོང་ཐོས་ཤེས་གསུམ་ (tōŋtöö shēè sūm) the three: seeing, hearing and knowing.

མཐོང་ཐོས་བསམ་ཚུལ་ (tōŋtöö sə̄mdzüü) sm. མཐོང་དྲན་.

མཐོང་མཐའ་ (tōŋta) sm. མཐོང་རྒྱ་.

མཐོང་མཐོང་བ་ (tōŋ tōŋwa) obvious ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་མཐོང་མཐོང་བ་ཡིན་པས་ང་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས་དོན་མེད་ That issue is obvious so there is no reason to ask me.

མཐོང་མཐོང་ཐག་ཐག (tōŋdoŋ tāgdaà) experiences, things seen and done ¶ མི་དེས་མཐོང་མཐོང་ཐག་ཐག་མང་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་བདེན་པ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་ That person is talking about the many things he has seen but I don't know whether it is true.

མཐོང་དགའ་ཐོས་དགའ་ (tōŋ ga̱ tȫö ga̱) being happy at the sight and sound (of seeing a person or hearing good news).

མཐོང་དུག (tōŋduù) a type of poison that causes illness the moment a person sees it.

མཐོང་དོགས་མེད་ (tōŋdɔɔ̀ me̱è) there is no reason to worry/ fear that sb. will see (sth.) ¶ ངས་ཅ་ལག་དེ་ཡག་པོ་སྦས་ཡོད་པས་གཞན་གྱིས་མཐོང་དོགས་མེད་ I have hid that thing well so that there is no need to worry that others will see it.

མཐོང་དོགས་ཀྱི་ཡོལ་བ་དང་མ་མཐོང་དོངས་ཀྱི་ཨོང་གུ (tōŋdɔɔ̀gi yö̱öwadaŋ ma̱toŋdoggi ōŋgu) hiding sth. because of the fear that others will see it and at the same time showing off [Lit. putting a curtain because one is afraid people will see and lighting a lamp because one is afraid people will not see].

མཐོང་དྲན་ (tōŋdrɛn) seeing and remembering ¶ འདི་ངའི་མཐོང་དྲན་གྱི་བསམ་འཆར་ཡིན་ This is my opinion based on what I have seen and remember.

མཐོང་འདོད་པོ་ (tōŋ tö̱öbo) 1. pleasant looking, appealing ¶ བུ་མོ་དེ་ད་ཅང་མཛེས་པོ་མེད་ན་ཡང་མཐོང་འདོད་པོ་ཞིག་འདུག Even though that girl isn't very beautiful, she is pleasant looking. 2. appealing to sb. ¶ ལས་བྱེད་གསར་པ་དེར་བཅར་འདྲི་བྱེད་སྐབས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་མཐོང་འདོད་པོ་བྱུང་ལོང་ When the new official was interviewed, the boss found him appealing.

མཐོང་ནོར་ (tōŋnɔɔ) mistakenly seeing, seeing wrong; vi.—ཐེབས་ to see mistakenly ¶ སྦྱར་ཚོགས་གི་ནང་དོན་ངས་མཐོང་ནོར་བྱུང་བཞག I mistakenly saw (read) the meaning of the poster.

མཐོང་སྣང་ (tōŋnaŋ) way/ manner of seeing.

མཐོང་སྣང་ལ་ཕྱིན་ (tōŋnaŋla cīn) sm. མིག་སྣང་ལ་ཕྱིན་.

མཐོང་སྣང་འབྲི་དེབ་ (tōŋnaŋ tri̱deb) notebook.

མཐོང་སྣང་མཛེས་པོ་ (tōŋnaŋ dze̱èbo) beautiful.

མཐོང་ཕྱག (tōŋjaà) two people making the sign of greeting/ respect (ཕྱག་འཚལ་) when meeting.

མཐོང་ཕྱོགས་ (tōŋjɔɔ̀) 1. viewpoint, way of looking at sth., opinion ¶ མི་སོ་སོར་མཐོང་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་རེ་ཡོད་པ་རེད་ Each person has his own different viewpoint. 2. prejudice, discrimination; va.—བྱེད་; —འཛིན་ to act with prejudice, to discriminate ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་ལས་བྱེད་པའི་ནང་མཐོང་ཕྱོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That boss discriminates among the officials.

མཐོང་བ་ (tōŋwa) 1. seeing, perceiving. 2. having regard for someone.

མཐོང་བ་ཀུན་སྨོན་ (tōŋwa gǖnmön) universal praise/ acclaim.

མཐོང་བ་གྲངས་མང་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེ་ (tōŋwa tra̱ŋmaŋ shēèba gya̱ce) one who has seen a lot and has vast knowledge.

མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ (tōŋwa tö̱ndɛn) one who benefits as soon as he sees sth. (like a great lama).

མཐོང་བ་ཞར་རྫུ་ (tōŋwa sha̱rdzu) pretending to be blind.

མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ (tōŋwɛ ŋȫöbo) things that are visible.

མཐོང་བྱེད་ (tōŋ ce̱è) 1. va. to treat with respect. 2. poet. the eye.

མཐོང་མེད་དུ་བྱེད་ (tōŋmeèdu ce̱è) sm. མཐོང་ཆུང་བྱེད་.

མཐོང་མྱོང་མྱོང་ (tōŋ ño̱ŋñoŋ) familiar looking ¶ མི་འདི་མཐོང་མྱོང་མྱོང་ཞིག་འདུག This man is familiar looking.

མཐོང་ཚད་ (tōŋdzɛɛ̀) whatever one sees ¶ ཕྲུ་གུ་འདིས་རྩེད་ཆས་མཐོང་ཚད་དགོས་ཡོད་ཟེར་གྱི་འདུག Whatever toys this child sees, he says (he) wants them.

མཐོང་ཚུལ་ (tōŋdzüü) viewpoint, opinion, way of seeing ¶ ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་ལ་རྒྱ་དམར་གྱི་ཕྱི་སྲིད་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད་ In the viewpoint of European nations, China's foreign policy hasn't changed. ¶ ཞི་དྲག་དཔར་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རེད་ The military and the civil offices have different viewpoints.

མཐོང་ཚོར་ (tōŋdzɔr) sense of sight.

མཐོང་འཛོལ་ (tōŋdzöö) 1. sm. མཐོང་ནོར་. 2. parallax.

མཐོང་བཟོས་ (tōŋsöö) award, citation.

མཐོང་བཟོས་བདག་རྐྱེན་ (tōŋsöö da̱ggyen) sm. མཐོང་བཟོས་.

མཐོང་ཡངས་ཆེ་བ་ (tōŋyaŋ cēwa) sm. མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བ་.

མཐོང་ཡུལ་ (tōŋyüü) sm. མཐོང་རྒྱ་.

མཐོང་ལུགས་ (tōŋluù) sm. མཐོང་ཚུལ་.

མཐོང་ས་ (tōŋsa) field of vision/ sight ¶ ཁོ་མཐོང་སར་མ་སླེབས་སྐབས་ Because he hasn't arrived in sight.

མཐོང་གསལ་ (tōŋsɛɛ) seen clearly ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ཚང་མས་མཐོང་གསལ་རེད་ That situation is clearly seen by all.

མཐོངས་ (tōŋ) opening, gap, hole (usu. in a roof).

མཐོངས་ཀ་ (tōŋga) silk/ brocade cloth used to cover the table of a lama.

མཐོངས་ཁུང་ (tōŋguŋ) 1. sm. མཐོངས་. 2. chimney. 3. skylight.

མཐོངས་རྒྱུག (tōŋgyuù) a pole used to open and close the lid/ flap over the smoke hole of a tent.

མཐོངས་རྒྱན་ (tōŋgyɛn) a square canopy of silk/ brocade put directly on the ceiling over where a lama or high official sits.

མཐོངས་ཐིག (tōŋtig) a strap to open and close the flap over the smoke hole of a tent.

མཐོངས་འཇུག (tōŋjuù) sm. ཁོང་གཤམ་.

མཐོངས་ཡངས་ (tōŋyaŋ) open, roofless.

མཐོངས་ཡངས་གཏེར་ཁ (tōŋyaŋ dērga) open-pit mine.

མཐོངས་ཡངས་རྡོ་སོལ་གཏེར་ཁ (tōŋyaŋ dosöö dērga) open-pit coal mine.

མཐོངས་གཡོགས་ (tōŋyɔɔ̀) the lid/ flap that is used to cover the smoke hole of a tent.

མཐོན་ཀ་ (tõnga) 1. azure blue, sky blue. 2. sapphire.

མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་ (tõnga cēmbo) sm. མཐོན་ཀ་.

མཐོན་ག (tõnga) sm. མཐོན་ཀ.

མཐོན་ཐི་ (tõndi) a type of brocade.

མཐོན་མཐིང་ (tõndiŋ) sm. མཐོན་ཀ་.

མཐོན་པོ་ (tõmbo) high, va.—བཀུག; —འདེགས་ to hold sth. high ¶ ཕྱིས་དར་ཆ་ཐོན་པོར་བཀུག་པ་རེད་ He held the flag high.

མཐོན་མོ་ (tõmmo) sm. མཐོན་པོ་.

མཐོར་ (tɔ̄ɔ) overhead, above; va.—གཏོང་ to raise, to send up, to increase ¶ ཐོན་ཚད་མཐོར་གཏང་བ་རེད་ (They) increased production.

མཐོར་འགྲན་དམན་སྣང་ (tɔ̄ɔdrɛn mɛndaŋ) competing with superiors and mistreating subordinates.

མཐོར་འདེགས་ (tɔ̄ɔdeg) raising, sending up, elevating; va.—བྱེད་ to raise, to send up, to elevate ¶ རྒྱལ་དར་མཐོར་འདེགས་བྱས་པ་རེད་ (They) raised the country's flag.

མཐོར་འཕེན་མེ་སྒྱོགས་ (tɔ̄ɔben megyɔɔ̀) antiaircraft gun.

མཐོར་འཕེན་མེ་མདའ་སྦག་སྦག (tɔ̄ɔben menda bagbaà) antiaircraft machine gun.

མཐོར་འཕྱུར་ (tɔ̄n jūr) vi. to flutter up (like smoke).

མཐོར་ཞུ་ (tɔ̄ɔshu) petitioning/ appealing to a superior; va.—བྱེད་.

མཐོལ་ (tȫȫ) va. to confess.

མཐོལ་ཚངས་ (tȫȫdzaŋ) sm. མཐོལ་བཤགས་.

མཐོལ་ལོ་བཤགས་ (tȫȫlo shāà) sm. མཐོལ་བཤགས་འབུལ་.

མཐོལ་བཤགས་ (tȫȫshaà) confessing, confession; va.—འབུལ་ to confess.

མཐོས་སྟོབ་སར་འདོམ་གྱིས་མི་སྣོབས་ (tȫȍ dōbsaa domgi miñob) sm. མཐོ་གང་གིས་སྟོབ་སར་འདོམ་གང་གིས་མ་སྣོབ་.

འཐག: p. བཏགས་; f. བཏག་; imp. འཐོག (tāà) va. 1. to grind ¶ གྲོ་ཞིབ་འཐག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ (They) are able to grind (make) flour. 2. va. to weave ¶ རས་སྣུམ་ཞན་ཞིག་ལས་བཏགས་མ་ཐུབ་ན་ If (they) are able to weave only poor quality cloth.

འཐག་སྐོར་ (tāà gɔ̄ɔ) va. to turn a grinding stone.

འཐག་ཁ་མ་ (tāàgama) weaver.

འཐག་ཁྲི་ (tāgdri) loom.

འཐག་མཁན་ (tāàñɛn) weaver.

འཐག་མཁན་མ་ (tāà ñɛ̄nma) female weaver.

འཐག་འཁོར་ (tāàgɔɔ) spinning wheel, weaving machine.

འཐག་འཇུ་བལ་ལས་ (tāgju pɛɛlɛɛ̀) weaving and spinning (wool) work.

འཐག་སྟན་ (tāàdɛn) sm. འཐག་ཁྲི་.

འཐག་འཐག (tāà tāà) va. to weave.

འཐག་རྡོ་ (tāàdo) millstone, grinding stone.

འཐག་དྲུབ་མ་ (tāgdrumə) a woven picture.

འཐག་པ་པོ་ (tāgbabo) weaver.

འཐག་སྤྱད་ (tāgjɛɛ̀) weaving tools/ implements.

འཐག་མ་ (tāàma) a backstrap loom.

འཐག་ཤ་ (tāgsha) a weaving tool.

འཐག་སོ་ (tāgso) a comb-like tool used in weaving.

འཐད་ (tɛ̄ɛ̀) va. 1. to be willing/ agreeable 2. vi. to desire, to like ¶ སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཤོད་མི་འཐད་ It isn't okay to speak like that.

འཐད་མིན་ (tɛ̄ɛ̀min) whether it is okay/ correct (or not) ¶ ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུ་འཐད་མིན་གྲོས་སྡུར་བྱས་པ་རེད་ (They) discussed whether it is okay or not to go to Lhasa.

འཐན་ནེ་འཐེན་ནེ་ (tɛ̄nne tēnne) hesitant, doubtful, suspicious; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ལ་དྲི་བ་བྱེད་དུས་ལན་འཐན་ནེ་འཐེན་ནེ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་ He gave a hesitant answer when questioned.

འཐབ་ (tə̄b) 1. va. to fight, to struggle. 2. sm. ཁ་འཐབ་.

འཐབ་གྲོལ་ (tə̄bdröö) sm. འཐབ་འཛིངས་.

འཐབ་གྲོལ་ཅན་ (tə̄bdrööjɛn) troublemaker, sb. involved in a commotion/ fighting/ struggling.

འཐབ་འཁོར་ (tə̄bgɔɔ) tank, armored vehicle.

འཐབ་འཁོར་ཐན་ཁ་ (tə̄gɔɔ tɛ̄nga) tib.eng. tank.

འཐབ་འཁྲུག (tə̄bdruù) warfare, fighting, combat; va.—བྱེད་ to wage war, to fight, to engage in combat.

འཐབ་གོས་ (tə̄bgöö̀) military uniform.

འཐབ་གྲུ་ (tə̄bdru) sm. དམག་གྲུ་.

འཐབ་གྲོགས་ (tə̄bdrɔɔ̀) comrade-in-arms; va.—བྱེད་ to be comrades-in-arms.

འཐབ་རྒོལ་ (tə̄bgöö) an attack; va.—བྱེད་ to attack.

འཐབ་གྲ་སྒྲིག (tə̄bdra drig) va. to prepare for war/ fighting.

འཐབ་ང་ (tə̄bŋa) battle/ military drum.

འཐབ་ཆས་ (tə̄bjɛɛ̀) war/ combat materials, war weapons.

འཐབ་ཇུས་ (tə̄bjüù) policy/ strategy for warfare.

འཐབ་ཇུས་ཀྱི་གྲོང་སྡེ་ (tə̄bjüùgi troŋde) strategic hamlets.

འཐབ་ཇུས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ (tə̄bjüùgi goŋdön) strategic thought.

འཐབ་ཇུས་ཐོག་ནས་འགོག་སྲུང་ (tə̄bjüù tɔ̄ɔ̀nɛ gɔgsuŋ) strategic defense.

འཐབ་ཐིག (tə̄bdig) battle line, front line ¶ འཐབ་ཐིག་རིང་དྲགས་པ་ Overextended battle lines.

འཐབ་འཐབ་ཀྱིས་བགམས་ (tə̄bdəbgi gam) va. to eat grass/ vegetation/ hay with the lips (for horses).

འཐབ་ན་མི་རྒྱལ་བ་མེད་ (tə̄bnə migyɛɛwa meè) invincible ¶ འཐབ་ན་མི་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་མཚོན་ཆ་ An invincible weapon.

འཐབ་ནུས་ (tə̄bnüù) power/ strength to fight.

འཐབ་པོ་ (tə̄bbo) sb. who is engaged in fighting/ struggling/ combat.

འཐབ་ཕྱོགས་ (tə̄bjɔɔ̀) battle line, front ¶ བཟོ་ལས་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་ Industrial front.

འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་འགྱུར་ (tə̄bjɔɔ̀ jīggyur) united front.

འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་འགྱུར་པུའུ་ (tə̄bjɔɔ̀ jīggyur bū) tib.ch. united front department.

འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (tə̄bjɔɔ̀ jīgdrii) sm. འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་འགྱུར་.

འཐབ་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་ (tə̄bjɔɔ̀ ñāmdree) sm. འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་འགྱུར་.

འཐབ་བྱུས་ (tə̄bjüù) sm. འཐབ་ཇུས་.

འཐབ་བྱེད་གནམ་གྲུ་ (tə̄bjeè nāmdru) fighter plane.

འཐབ་འབྲས་ (tāmdrɛɛ̀) 1. victory (in war/ battle). 2. result of a battle.

འཐབ་མི་ (tə̄bmi) sm. འཐབ་འཛིང་པ་.

འཐབ་མོ་ (tə̄bmo) fighting a war; va.—འགྱེད་ to fight/ engage in warfare ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དབར་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་འཐབ་མོ་འགྱེད་པ་རེད་ The two countries fought a war over the border.

འཐབ་མོ་བ་ (tə̄bmowa) combatant, fighter, soldier.

འཐབ་རྩལ་ (tə̄bdzɛɛ) military tactics/ strategy.

འཐབ་རྩོད་ (tə̄bdzöö̀) struggling, fighting, combating; va.—བྱེད་ ¶ འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གཞས་ Militant songs. ¶ ཁོ་ཚོ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་མདུན་སར་ལངས་པ་རེད་ They rose to the front of the struggle.

འཐབ་བརྩོན་ (tə̄bdzön) sm. འབད་བརྩོན་.

འཐབ་ཚད་ (tə̄bdzɛɛ̀) everytime one fought/ struggled ¶ དམག་འཐབ་ཚད་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད་ Everytime (they) fought they won.

འཐབ་འཛིང་ (tāmdzin) 1. combating, fighting,

battling; va.—བྱེད་. 2. public meetings ("struggle sessions") in China where criticism and beatings of "class enemies" took place; va.—གཏོང་ to do such a "struggle session" ༡ ཞིང་བདག་ལ་ཞིང་པ་ཚོས་འཐབ་འཛིང་བཏང་བ་རེད་ The farmers held a struggle session against the landlord.

འཐབ་འཛིང་གི་གླུ་ཞས་ (tāmdzingi lūshɛɛ̀) militant songs.

འཐབ་འཛིང་གི་སྟོབས་ཤུགས་ (tāmdzingi dōbshuù) fighting strength/ power, combat effectiveness.

འཐབ་འཛིང་གི་རྣམ་པ་ (tāmdzingi nāmba) militant appearance/ atmosphere.

འཐབ་འཛིང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ (tāmdzingi jöödzüü) fighting/ combat style.

འཐབ་འཛིང་གི་འབོད་ཚིག (tāmdzingi böödzii) battle cry/ slogan.

འཐབ་འཛིང་གི་བྱས་རྗེས་ (tāmdzingi cɛɛ̀jeè) sm. འཐབ་འཛིང་གི་བྱས་འབྲས་.

འཐབ་འཛིང་གི་བྱས་འབྲས་ (tāmdzingi cendrɛɛ̀) results/ fruits/ success of battle or struggle.

འཐབ་འཛིང་གི་རང་བཞིན་ (tāmdzingi rəŋshin) combativeness, militancy ༡ འཐབ་འཛིང་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་འབོད་སྐུལ་ A militant appeal.

འཐབ་འཛིང་གྲུ་གཟིངས་ (tāmdzin trusiŋ) warship.

འཐབ་འཛིང་ཅན་ (tāmdzinjɛn) militant.

འཐབ་འཛིང་དྲག་པོ་ (tāmdzin trabgo) militant.

འཐབ་འཛིང་ནུས་ཤུགས་ (tāmdzin nüüshuù) fighting power/ strength.

འཐབ་འཛིང་ནུས་པ་ (tāmdzin nüübə) sm. འཐབ་འཛིང་ནུས་ཤུགས་.

འཐབ་འཛིང་གནམ་གྲུ་ (tāmdzin nāmdru) fighter plane.

འཐབ་འཛིང་པ་ (tāmdzimbə) soldiers, combatants, fighters ༡ བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་འཐབ་འཛིང་པ་ People's Liberation Army soldiers.

འཐབ་འཛིང་དཔའ་བོ་ (tāmdzin bāwo) combat hero.

འཐབ་འཛིང་བྱས་རྗེས་ (tāmdzin cɛɛ̀jeè) sm. འཐབ་འཛིང་གི་བྱས་འབྲས་.

འཐབ་འཛིང་དམག (tāmdzin māà) soldier.

འཐབ་འཛིང་རུ་ཁག (tāmdzin rugaà) fighting unit, combat group.

འཐབ་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ (tābshuù gyɛɛ̀gəb) belligerent nation, a nation involved in a war.

འཐབ་ཟླ་ (tāmda) a rival, a competitor in fighting.

འཐབ་འོབས་ (tābwob) sm. འཐབ་ར་.

འཐབ་ཡ་ (tābya) antagonist, opponent in combat.

འཐབ་ཡུན་ (tābyün) duration of a battle.

འཐབ་ར་ (tābra) military entrenchment/ fortification, trench; va.—བྱེད་ to make/ use a འཐབ་ར་.

འཐབ་ར་འཕྲོད་ (tābra drṑò) vi. to have two sides engage in trench war/ battle, to wage trench warfare.

འཐབ་རགས་ (tābraà) sm. འཐབ་ར་.

འཐབ་རིང་དམག་ཉམས་ (tābriŋ māgñam) an army deteriorating in a long battle/ war.

འཐབ་རྟ་བཀོད་གཤོམ་ (tābru gṑòshom) preparing and arranging troops to wage war/ attack; va.—བྱེད་.

འཐབ་རྟ་སྒྲིག (tābru drig) va. to make arrangements for war/ attack, to preapre for waging war/ attacking.

འཐབ་རྟ་གཤོམ་ (tābru shōm) va. to prepare to wage war/ attack.

འཐབ་རོལ་དུ་འགྲོ་ (tābröödu dro) vi. to get killed in battle incidentally (e.g., civilian casualties).

འཐབ་རེས་ (tābreè) taking turns to fight, fighting back and forth; va.—བྱེད་.

འཐབ་ཟླ་ (tāmda) enemy soldier.

འཐབ་ལན་ (tāblɛn) a military response, responding by fighting; va.—སྤྲོད་ to respond to sth. militarily, to launch a counterattack.

འཐབ་ལན་འཐབ་སྤྲོད་ (tāblɛn tābdrö̀ò) sm. འཐབ་ལན་ཡ་བཟུང་.

འཐབ་ལན་ཡ་བཟུང་ (tāblɛn yasuŋ) sm. འཐབ་ལན་ཐབ་སྤྲོད་.

འཐབ་ལམ་ (tāblam) battle route, the road one takes to battle.

འཐབ་ཤུགས་ (tābshuù) fighting strength/ power, combat efficiency/ capacity.

འཐབ་སེམས་ (tābsem) desire/ will to fight.

འཐབས་ (tāb) p. of འཐབ་.

འཐབས་སྦྱོར་ (tābjö̀ò) a verbal as well as physical fight.

འཐམ་: p. **འཐམས་**, f. **འཐམ་**; imp. **འཐོམས་** (tām) va. to hug, to embrace ༡ ཨ་མས་ཕྲུ་གུ་འཐམས་པ་རེད་ The mother hugged the child.

འཐམ་འཁྱུད་ (tāmgyüù) hugging; va.—བྱེད་.

འཐམ་མེ་འཐོམས་མེ་ (tāmme tōmme) 1. lost, bewildered, muddled, dazed. 2. groggy.

འཐམ་རེས་ (tāmreè) mutual hugging, hugging each other; va.—བྱེད་.

འཐམ་ལག (tāmlaà) sm. ཐམ་ལག.

འཐམས་ (tām) p. of འཐམ་.

འཐར་ (tār) vi. to be/ get squashed/ crushed ༡ ལག་པ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་བར་དུ་འཐར་ནས་རྨ་བཟོས་སོང་ (His) hand was crushed in the machine and injured.

འཐལ་ (tɛɛ̄) sm. ཐལ་.

འཐས་ཀན་ (tɛɛ̄gɛn) hard palate.

འཐས་པ་ (tɛɛ̄ba) 1. hard, solid, unyielding. 2. insisting, stubborn.

འཐིག་པ་ (tīgbə) sm.* ཐིགས་པ་.

འཐིབ་ (tīb) sm. འཐིབས་.

འཐིབ་འཐིབ་ (tībdib) dark, gloomy, overcast.

འཐིབ་གནོན་ (tībnön) supressing; va.—བྱེད་.

འཐིབས་: p. **ཐིབས་**; f. **འཐིབས་** (tīb) 1. vi. to be cloudy/ overcast ༡ དེ་རིང་གནམ་ཐིབས་འདུག Its overcast today. 2. vi. to be enveloped, to be filled with, to be widespread ༡ མུན་པའི་ཡོལ་བ་དེ་རིམ་གྱིས་འཐིབས་པའི་སྐབས་སུ་ At the time when the curtain of darkness gradually became widespread 3. vi. to have diminished/ lessened ༡ ལོ་ན་རྒས་སྟབས་བློའི་དབང་པོ་འཐིབས་བཞག Because of old age, my mental faculties have diminished.

འཐིབས་པོ་ (tībbu) 1. dense, close. 2. dark, gloomy, overcast.

འཐིབས་སྦྱོད་ (tībjö̀ò) depression, gloom.

འཐིམ་ (tīm) sm. ཐིམ་.

འཐུ་: p. **བཏུས་**; f. **བཏུ་**; imp. **ཐུས་** (tū) 1. va. to pick, to collect, to gather ༡ མེ་ཤིང་བཏུས་ནས་ནང་ལ་ཡོང་བ་རེད་ After collecting firewood (they) came home. 2. sm. འཐུ་ཆ་.

འཐུ་སྒྲུག (tūdruù) picking, collecting, gathering; va.—བྱེད་.

འཐུ་ཆ་ (tūja) pooling things together (e.g., money); va.—རྒྱག ༡ ང་ཚོ་དངུལ་འཐུ་ཆ་བརྒྱབ་ནས་གླིང་ཀ་བཏང་བ་ཡིན་ We pooled money together and had a picnic.

འཐུག (tūù) abbr. of འཐུག་པོ་.

འཐུག་གེ་བ་ (tūggewa) thick, dense.

འཐུག་འདེབས་ (tūgdeb) close/ thick planting; va.—བྱེད་.

འཐུག་པ་ (tūgbə) sm. མཐུག་པོ་.

འཐུག་པོ་ (tūgbu) 1. thick, dense, congested ༡ ནགས་ཚལ་མཐུག་པོ་ A dense forest. 2. deep ༡ གཉིད་མཐུག་པོ་ཞིག་ཁུག་བྱུང་ (I) fell into a deep sleep. 3. strong, intense ༡ འདོད་པ་མཐུག་པོ་ An intense desire. 4. sm. མཐུག་པོ་.

འཐུག་འཛིངས་ (tūgdziŋ) 1. tangled (for hair). 2. dense forest/ thicket.

འཐུག་འཛུགས་ (tūgdzuù) sm. མཐུག་འདེབས་.

འཐུང་: p. **བཏུངས་**; f. **བཏུང་**; imp. **འཐུངས་** (tūŋ) va. to drink ༡ ཁ་སྐོམ་ནས་ཆུ་བཏུངས་པ་ཡིན་ (I) was thirsty and drank water.

འཐུང་ཁ་བདེ་པོ་ (tūŋgə debo) smooth/ easy to drink.

འཐུང་འཁོར་ (tūŋgɔɔ) a round of drinking/ drinks.

འཐུང་རྒྱུ་ (tūŋgyu) a drink ༡ ང་ལ་འཐུང་རྒྱུ་ཞིག་སྤྲ་རོགས་གནང་ Please give me sth. to drink.

འཐུང་ཆུ་ (tūŋju) drinking water.

འཐུང་སྣོད་ (tūŋnö̀ò) drinking utensil.

འཐུང་འཕྲོ་ (tūŋdro) leftover drinks.

འཐུང་སྨན་ (tūŋmɛn) liquid medicine.

འཐུང་ཚན་ (tūŋdzɛn) sm. འཐུང་ཤེད་.

འཐུང་རིགས་ (tūŋrig) (kinds of) beverages.

འཐུང་ཡག་གི་སྨན་ (tūŋyaàgi mɛ̄n) sm. འཐུང་སྨན་.

འཐུང་ཤེད་ (tūŋsheè) the capacity to drink a lot (and not get drunk), holding one's liquor well ¶ མི་དེ་ཚང་འཐུང་ཤེད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person can drink a lot and not get drunk.

འཐུང་ཧམ་ (tūŋham) ravenous /gluttonous regarding drinking alcohol.

འཐུངས་ (tūŋ) imp. of འཐུང་.

འཐུད་ (tüü) sm. འཐུད་རྒྱག.

འཐུད་རྒྱག (tüü gyaà) va. to splice, to join/ connect together (at the ends), to link, to make longer.

འཐུད་པ་ (tüübə) sm. མཐུད་པ་.

འཐུད་མ་ (tüümə) sm. མཐུད་མ་.

འཐུབ་པ་ (tūbbə) sm. གདུབ་.

འཐུམ་ (tūm) 1. a package, a bundle; va.—རྒྱག to wrap into a package ¶ རས་འཐུམ་ A package wrapped in cloth. 2. sm. གདུམ་. 3. sm. འཐུམས་.

འཐུམ་སྒོང་ (tūmgoŋ) a preserved egg.

འཐུམ་སྒྲིལ་ (tūmdrii) 1. a bundle, sth. that is wrapped. 2. sm. འཐུམ་རྒྱག.

འཐུམ་ལ་མ་འཐུམ་ (tūmla madum) not completely covered/ wrapped.

འཐུམས་ (tūm) vi. to become suffocated, to choke.

འཐུལ་ (tüü) vi. to diffuse, to spread (for smell/ smoke) ¶ དྲི་བསུང་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་འཐུལ་བ་རེད་ The smell of incense spread everywhere.

འཐུལ་འཐུལ་ (tüüdüü) a term conveying the way that smoke rises and smells diffuse; va.—བྱེད་ ¶ བསངས་ཀྱི་དུ་བ་འཐུལ་འཐུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The smoke from the incense is rising up.

འཐུས་ (tüü) 1. vi. to be okay, to be satisfactory ¶ དེ་ར་ཁ་པར་བཏང་ན་འཐུས་ཀྱི་རེད་ If you telephone there it will be okay. 2. (vb. + —) va. to approve/ allow ¶ གཞུང་གི་ཞབས་ཞུར་སེར་དམག་དང་བླངས་འཇུགས་འཐུས་ཞུས་དེ་ (They) requested approval to enroll monk volunteer soldiers to serve the government. ¶ བསྐྱོད་འཐུས་ཤ་སི་ A ticket that gives permission to go somewhere. 3. representative, delegate ¶ གདན་འཐུས་ Representatives of the three གདན་ས་. 4. sm. གཅིག་འཐུས་. 5. imp. of འཐུ་.

འཐུས་ཁོངས་ (tüügoŋ) a part of, a member of ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་འཐུས་ཁོངས་ཀྱི་ཡུལ་ཁག ¶ Those countries that are part of the UN.

འཐུས་སྒོ་ཚང་པོ་ (tüügo tsāŋbo) complete, nothing missing, thorough ¶ ལས་ཀ་འཐུས་སྒོ་ཚང་པོ་བྱུང་བཞག The work was finished thoroughly. ¶ ལས་དོན་འཐུས་སྒོ་ཚང་སོང་ The work was done completely.

འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་ (tüügo tsāŋdu) complete, perfect, nothing missing, completely effective; va.—གཏོང་ to make complete/ perfect; vi.—འགྲོ་ to get/ be done completely or perfectly.

འཐུས་སྒོ་ཚང་མིན་ (tüügo tsāŋmin) shung. incomplete ¶ རང་འཁྲིའི་སྤྱི་ཞུ་སྒྲུབ་རྒྱུར་ཐུན་བུའི་འཐུས་སྒོ་ཚང་མིན་བྱུང་བ་ (He) could not complete his task.

འཐུས་མཆན་ (tüüjɛn) visa, written appeal; va.—འགོད་ ¶ བོད་ལ་ཡོང་རྒྱུའི་ལག་འཁྱེར་ལ་འཐུས་མཆན་འགོད་ (One) needs a visa on one's passport to come to Tibet.

འཐུས་འདོམས་ (tündom) shung. well-ordered and comprehensible to all ¶ ས་གནས་རྫོང་དཔོན་ནས་བཀོད་ཁྲབ་འཐུས་འདོམས་དགོས་རྒྱུ་ The Dzongpon should give an order that is well-ordered and comprehensible to all.

འཐུས་མི་ (tüümi) representative, delegate; va.—བྱེད་ to act as a representative/ delegate ¶ ཁོང་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་བྱས་ནས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He spoke at the meeting as a representative of the people.

འཐུས་མི་ཚོགས་པ་ (tüümii tsōgba) sm. འཐུས་མིའི་ཚོགས་པ་.

འཐུས་མིའི་གྲོས་ཚོགས་ (tüümii troödzɔɔ) sm. འཐུས་མི་ཚོགས་པ་.

འཐུས་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞིབ་བཤེར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (tüümii tōbdaŋ shibsher üyön lhɛ̄ngaŋ) (delegate's) credentials committee.

འཐུས་མིའི་སྣ་པོ་ (tüümii nābo) the head of a group of representatives/ delegates.

འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (tüümii tsōgjen) a congress, a large meeting/ assembly of representatives.

འཐུས་མིའི་ཚོགས་པ་ (tüümii tsōgba) 1. a meeting/ assembly of representatives. 2. a delegation.

འཐུས་གཙོ་ (tüüdzo) chief representative.

འཐུས་ཚང་ (tüüdzaŋ) thorough, careful, detailed, precise, complete, without anything amiss/ missing, perfect; va.—བྱེད་ ¶ ཟླ་བ་དགུ་པར་དཔུང་བསྐྱོད་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་བྱེད་དགོས་ We have to thoroughly prepare to send the military in September.

འཐུས་ཚང་སྐྱོན་མེད་ (tüüdzaŋ gyönmeè) complete and without error.

འཐུས་ཚང་ལྡན་པ་ (tüüdzaŋ demba) sm. འཐུས་ཚང་.

འཐུས་ཚབ་ (tüüdzəb) sm. འཐུས་མི་.

འཐུས་ཚབ་ཚོགས་པ་ (tüüdzəb tsōgba) sm. འཐུས་མིའི་ཚོགས་པ་.

འཐུས་ཚོགས་ (tüüdzɔg) abbr. འཐུས་མིའི་ཚོགས་པ་.

འཐུས་ཚོགས་ཁང་ (tüüdzɔɔgaŋ) parliament.

འཐུས་ཤོར་ (tüüshɔɔ) 1. hindrance, delay, holdup. 2. vi. འཐུས་ཤོར་; —འགྲོ་; va.—གཏོང་ ¶ ལས་བྱེད་པ་རྣམས་དུས་ཐོག་ཏུ་ལས་ཀར་མ་ཡོང་བར་བརྟེན་ལས་ཀར་འཐུས་ཤོར་བྱུང་བ་རེད་ Because the officials didn't come to work on time, the work was delayed ¶ ལག་ཆ་དུས་ཐོག་ལ་མ་འབྱོར་བ་ཡིན་ཙང་ལས་ཀར་འཐུས་ཤོར་བ་རེད་ Because the tools didn't arrive in time, the work was hindered. ¶ ཁོས་བཟོ་གྲྭའི་རྒྱུ་ཆ་དུས་ཐོག་མ་བཏང་བར་ལས་ཀར་འཐུས་ཤོར་བཏང་སོང་ He held up the work by not sending the factory the materials on time.

འཐུས་ཤོར་མེད་པ་ (tüüshɔɔ meèba) without slip up/ loss/ damage/ hindrance ¶ ལས་ཀ་འཐུས་ཤོར་མེད་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ It is very important to work in a manner that will result in no loses.

འཐུས་སུ་ (tüüsu) see འཐུས་.

འཐེང་ (tēŋ) vi. to walk with a limp.

འཐེང་འཐེང་ (tēŋdeŋ) lame/ crippled in the leg; va.—བྱེད་.

འཐེང་པོ་ (tēŋbo) lame/ crippled in the legs.

འཐེངས་ (tēŋ) p. of འཐེང་.

འཐེན་ (tēn) 1. va. to pull, to drag ¶ ཐག་པ་འདི་འཐེན་རོགས་ Please pull the rope. 2. va. to subtract, to deduct ¶ ཕོགས་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ ཁྲལ་ལ་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) deduct 10% from salary for taxes. 3. va. to withdraw (from a place) ¶ དམག་བརྒྱབ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ After (they) fought the war (they) withdrew. ¶ ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་འཐེན་ནས་གྲོང་གསེབ་ཏུ་བཏང་བ་རེད་ A group of officials were withdrawn (from where they were) and sent to the villages. 4. va. to smoke ¶ ཐ་མག་མ་འཐེན་ན་ཡག་གི་རེད་ It is better if you don't smoke.

འཐེན་སྒུམ་མེད་པ་ (tēngum meèba) in full, complete.

འཐེན་བསྐོང་ (tēngoŋ) withdrawing and reassigning; va.—བྱེད་.

འཐེན་ཁྱེར་ (tēngyer) sm. འཐེན་འཁྱེར་.

འཐེན་ཁྲིད་ (tēndrii) pulling and dragging.

འཐེན་འཁྱེར་ (tēngyer) strained (relations), discord, disagreement, dissension; vi.—ཆགས་; —འགྱུར་ to come into discord/ disagreement/ dissension, to become strained (relations); va.—བྱེད་ to strain relations, to cause discord/ disagreement/ dissension ¶ ཁོས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་འདྲ་མིན་དབར་འཐེན་འཁྱེར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is causing discord between the different sects.

འཐེན་འཁྱེར་ཀར་ཀོར་ (tēngyer gārgor) dissension and delay/ procrastination.

འཐེན་འགྲོལ་རོལ་ཆ་ (tēndröö rööja) stringed instruments played with a bow.

འཐེན་གྲུ་ (tēndru) tugboat, towboat.

འཐེན་རྒྱག (tēngya) a style of building walls similar to that of a pyramid.

འཐེན་སྒམ་ (tēngam) sm. ཤུག་ཕྱུག.

འཐེན་སྒོ་ (tēngo) sliding door.

འཐེན་དངུལ་ (tēnŋüü) money that is deducted ¶ ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་ནས་འཐེན་དངུལ་སྒོར་ ༡༠༠ རེ་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) deduct 100 dollars each month from salary.

འཐེན་ཆ་ (tēnja) sth. that is deducted from production or income.

འཐེན་བརྗེ་ (tēnjeè) recalling and changing; va.—བྱེད་ ¶ ཉེ་ཆར་ལས་བྱེད་པ་མང་པོ་འཐེན་བརྗེས་བྱས་འདུག Recently many officials were recalled and new ones sent.

འཐེན་ཉར་གྱི་ཆ་ (tēnñargi cā) automatic withdrawal (usu. from one's salary).

འཐེན་རྟགས་ (tēndaà) subtraction sign, minus sign.

འཐེན་ཐག (tēndaà) a rope to pull things.

འཐེན་ཐབས་ (tēndəb) subtraction.

འཐེན་ཐུག (tēnduù) a kind of soup containing flat pieces of dough.

འཐེན་འཐེན་ (tēnden) stretching, pulling; va.—བྱེད་.

འཐེན་འཐོག (tēndɔɔ̀) abbr. pulling and plucking/ picking up.

འཐེན་སྤྱོད་ (tēnjöö̀) misappropriating, embezzling; va.—བྱེད་.

འཐེན་འཕྲི་ (tēndri) deduction ¶ གླ་ཕོགས་ཐོག་ནས་ཁང་གླ་འཐེན་འཕྲི་བྱུལ་བཞག (They) deducted rent from my salary.

འཐེན་ཙམ་འཐེན་ཙམ་ (tēndzam tēndzam) tugging at sth. as a signal or to get attention (usu. at clothes); va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་འདུ་ཚོགས་སྐབས་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཆོག་པས་ཁོས་ངའི་དུབ་ལོག་ནས་འཐེན་ཙམ་འཐེན་ཙམ་བྱས་ནས་སྐད་བཏང་བྱུང་ Because one can not speak at the meeting hall, he tugged at my clothes to get my attention.

འཐེན་རྩིས་ (tēndzii) subtracting; va.—རྒྱག to subtract.

འཐེན་རྩོད་ (tēndzöö̀) shung. quarrelling, disputing ¶ དོ་བདག་ཕན་ཚུན་གཉིས་མཐུན་གྱིས་འདེབས་རྩ་སྤྲོད་པ་ལས་འཐེན་རྩོད་དགོས་གྲས་མིན་རུང་ It would have been appropriate for both parties to hand over (the land) at the planting season without quarrel/ dispute, but.

འཐེན་ཞིབ་ (tēnshib) taking sth. out for inspection/ examination.

འཐེན་རེས་གཏོང་ (tēnreè dōŋ) va. to pull at one another, to have a tug-of-war.

འཐེན་ཤར་རྒྱག (tēnshar gya̲à) sm. འཐེན་རེས་གཏོང་.

འཐེན་རོ་ (tēnro) cigarette stub/ butt.

འཐེན་ཤུགས་ (tēnshuù) 1. pulling force, tensile strength. 2. gravity, gravitational pull. 3. power of attraction.

འཐེན་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་ (tēnshuù kyəbgoŋ) gravitational field.

འཐེན་ཤུགས་ར་བ་ (tēnshuù ra̲wa) sm. འཐེན་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་.

འཐེན་བཤར་ (tēnshar) tugging and pulling on sth. back and forth; va.—རྒྱག.

འཐེན་སྲུང་ (tēnsuŋ) withdrawing to defend sth.

འཐེབ་འཕྲོལ་ (tēndröö) leftover, surplus, extra, residue, remainder.

འཐེབས་ (tēb) sm. ཐེབས་.

འཐེམ་: p. ཐེམས་; f. འཐེམ་ (tēm) vi. to be complete, to be not lacking, to be full.

འཐོག: p. བཏོགས་; f. བཏོག; imp. འཐོགས་ (tɔ̄ɔ̀) va. to pick, to pluck ¶ ལྡུམ་རའི་ནང་ནས་མེ་ཏོག་ཞིག་བཏོགས་པ་རེད་ (He) picked a flower from the garden.

འཐོགས་ (tɔ̄ɔ̀) imp. of འཐོག.

འཐོན་: p. ཐོན་; f. འཐོན་ (tȫn) 1. va. to leave/ go ¶ ཁོང་ཁ་སང་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་བཞག He left Lhasa yesterday. 2. vi. to have occurred/ happened ¶ བོད་ནང་ཟིང་ཆའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་བཞག A disturbance has occurred in Tibet. 3. vi. to have shoots sprout.

འཐོན་ཁ་ (tȫnga) at the point sth. happens.

འཐོན་ཕྱག (tȫnjaà) shung. visit by lay officials to the Kashag (monks officials to the Yiktsang) to pay respects and to notify them that they are departing from Lhasa; va.—ཞུ་.

འཐོབ་: p. ཐོབ་; f. འཐོབ་ (tōb) vi. to get/ obtain.

འཐོབ་དུ་ཆ་བ་ (tōbdu cāwa) sm. འཐོབ་ཐུབ་ཡོད་པ་.

འཐོབ་འོས་ (tōbwöö̀) worthy of getting.

འཐོབས་ (tōb) imp. of འཐབ་.

འཐོམ་: p. འཐོམས་; f. འཐོམ་ (tōm) (usu. མགོ་ + —) vi. to be dazed/ lost/ confused/ puzzled/ bewildered/ dumbfounded ¶ ཕྱི་རྒྱལ་ལུང་པར་སླེབས་དུས་ང་འཐོམས་བྱུང་ When I went abroad I was bewildered (lost).

འཐོམ་རྒྱག (tōm gya̲à) doing things without fully knowing/ understanding.

འཐོམ་སྒྲི་ (tōmgye) dull-headed, witless, bewildered.

འཐོམ་སྒྲི་འཐོམ་ནག (tōmgye tōmnaà) sm. འཐོམ་སྒྲི་.

འཐོམ་སྟེར་ (tōm dēr) sm. འཐོམ་ཞ་གཡོགས་.

འཐོམ་འཐོམ་ (tōmdom) sm. འཐོམ་སྒྲི་.

འཐོམ་མེ་བ་ (tōmmewa) sm. འཐོམ་སྒྲི་.

འཐོམ་ཞ་གོན་ (tōmsha kö̲n) vi. to be/ get deceived/ tricked.

འཐོམ་ཞ་གཡོགས་ (tōmsha yɔ̄ɔ̀) va. to deceive/ trick/ swindle.

འཐོམ་ཡོར་ (tōmyɔɔ) sm. འཐོམ་སྒྲི་.

འཐོམས་ (tōm) 1. p. of འཐོམ་. 2. imp. of འཐམ་.

འཐོམས་ཀྱི་ (tōmgye) sm. འཐོམ་སྒྲི་.

འཐོམས་གཡོགས་ (tōmyɔɔ̀) sm. འཐོམ་ཞ་གཡོགས་.

འཐོར་ (tɔ̄ɔ) vi. 1. to become scattered/ dispersed ¶ ཁྱུ་འདི་འཐོར་ནས་ After the herd became scattered. 2. vi. to collapse, to disintegrate, to crumble, to break down ¶ ཁྱིམ་ཚང་འདི་འཐོར་བཞག This family has disintegrated. 3. vi. to be splattered/ splashed ¶ ཤོག་བུའི་སྟེང་ལ་ཆུ་འཐོར་བཞག Water got splattered on the paper.

འཐོར་རྐྱེན་ལ་འགྲོ་ (tɔ̄ɔ̄gyenla dro̲) shung. vi. to be or become the cause of being scattered/ destroyed.

འཐོར་གོད་ (tɔ̄ɔ̄göö̀) shung. to be scattered and destroyed ¶ ལོག་སློན་ཅན་གོར་དམག་གིས་ཟིང་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་འཐོར་གོད་ཅི་ཆེ་བྱུང་ཛེས་ Because of the turbulence caused by the evil, heretical Nepalese troops, many (religious objects) were scattered and destroyed.

འཐོར་རྒྱར་ (tɔ̄rgyaa) scattering, dispersing.

འཐོར་འགྱེད་ (tɔ̄rgyeè) sparkling.

འཐོར་གྲུམ་ (tɔ̄rdrum) things that are broken/ incomplete.

འཐོར་འཐུང་ (tɔ̄rduŋ) a water offering.

འཐོར་སྡོད་ (tɔ̄rdöö̀) vi. to be scattered/ dispersed.

འཐོར་ནས་ (tɔ̄rnɛ) barley offerings (that are tossed in the air) to deities.

འཐོར་སྦྱད་ (tɔ̄rjɛɛ̀) a sprinkler, a watering instrument.

འཐོར་བུ་ (tɔ̄rbu) sm. ཐོར་བུ་.

འཐོར་བྱེད་ཡོ་བྱད་ (tɔ̄rjɛɛ̀ yo̲bjɛɛ̀) atomizer, sprayer.

འཐོར་བྲོས་ (tɔ̄rdröö̀) fleeing and getting scattered/ dispersed; va.—བྱེད་ to flee/ run in a scattered manner.

འཐོར་འབྲུ་ (tɔ̄ndru) sm. འཐོར་ནས་.

འཐོར་མ་ (tɔ̄rma) scattered things.

འཐོར་མ་རག (tɔ̄r ma̲raà) just about to be scattered.

འཐོར་བརླག (tɔ̄ɔ̄laà) scattered and lost.

འཐོར་རླུང་ (tɔ̄ɔ̄luŋ) a wind that causes things to be scattered.

འཐོར་ཞིག (tɔ̄rshiì) sm. ཐོར་ཞིག.

འཐོར་འོད་ (tɔ̄rwöö̀) astigmatism.

འཐོར་ལ་ཉེ་བ་ (tɔ̄ɔ̄la ñe̲wa) tottering, shaky, crumbling, precarious.

འཐོར་བཤིག (tɔ̄rshiì) sm. ཐོར་བཤིག.

འཐོར་སོན་འདེབས་ (tɔ̄rsön de̲b) va. to sow seeds by broadcasting.

འཐོལ་པ་ (tȫö̀ba) extra ¶ མི་མདའ་འཐོལ་པ་ An extra

gun.

འཐོལ་བ་ (tööwa) sm. འཐོལ་པ་.

འཐོལ་ཡོད་པ་ (töö yööba) shung. having an extra of sth.

ད

ད་ (ta) 1. now ། ད་འགྲོ་དགོས་རེད་ (We) have to go now. 2. the present (in a temporal sense) ། ད་ལོ་ This year. ། ད་ཉིན་ Today (this day). 3. the letter ད་ (used in alphabetical ordering).

ད་ཀོ་ (tago) sm. ད་ནི་.

ད་ཀྱ་ (tagya) sm. ད་རུང་.

ད་བསྐྱལ་ (tagüü) active service ། ད་བསྐྱལ་དམག་མི་ Soldiers in active service.

ད་ཁ་ (taga) sm.* ད་ག.

ད་ག (taga) 1. (vb. + pa/ ba + —) as soon as, immediately ། ཁོས་དེ་བཤད་པ་ད་ག As soon as he said that. 2. that, just that, exactly that, specifically that ། ད་ག་བསྐྱར་དུ་གསུང་དང་ Please say that again. ། ད་ག་རེད་ That is exactly it. ། ད་གའི་ཉིན་མོ་ On that day specifically.

ད་ག་འདྲ་པོ་ (taga drabo) just like that, exactly like that, the same as that ། སྡུག་པོ་ད་ག་འདྲ་པོ་མྱོང་མ་མྱོང་ I have never experienced suffering like that.

ད་ག་ནང་བཞིན་ (taga naŋshin) sm. ད་ག་འདྲ་པོ་.

ད་ག་ཙམ་ (tagadzam) like that.

ད་ག་རང་ (tagaraŋ) just that, exactly that, exactly right ། ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་ད་ག་རང་རེད་ What you said is exactly right. ། ང་ལ་ད་ག་རང་དགོས་ I want just that.

ད་གྭ་ (taga) here.

ད་གྭ་སེ་ (tagas) just like that, without much thought, casually, not purposely ། ངས་ཁོང་ལ་ད་གྭ་སེ་ལབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་ཚུར་ལངས་སོང་ I said it casually (not purposely), but he got angry.

ད་གར་ (tagaa) sm. ད་ག, 1.

ད་གི་ (təgi) a while ago, some time ago.

ད་གིན་ (təgin) a while ago, some time ago.

ད་གིན་ནས་ (təginnε) (from) a while ago, (from) some time ago ། ཁོ་ད་གིན་ནས་ཐོན་སོང་ He left some time ago.

ད་འགྲིག་ག (ta driiga) idiom. that's enough!

ད་སྒོས་ (tagöö) shung. now (usu. used to introduce the conclusion in a request) ། ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་ད་སྒོས་ཞུ་དོན་ཆེད་པོར་ང་རང་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་གནང་སྐྱོང་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ་ In accordance with the detailed account presented above, now for the main point, as in my old request please give me permission to go to Lhasa.

ད་ཅི་ (təji) sm. ད་གི་.

ད་ཅི་ནས་ (təjinε) sm. ད་གིན་ནས་.

ད་ཆ་ (taja) now.

ད་ཆོག (ta cɔ̃ɔ̀) 1. it is okay. 2. a ritual done when the དགེ་སློང་ vow is taken.

ད་ཉིད་ (tañii) sm. ད་ལྟ་ཉིད་དུ་.

ད་ཉིན་ (təñin) today, this day ། སང་ཉིན་ཐེབས་རྒྱུའི་ད་ཉིན་སྲིད་བློན་བསྐོ་གཞག་གནང་སོང་ Today, the day before leaving, (they) appointed two prime ministers.

ད་ཏིག (tadig) the fruit of the Chinese magnolia vine.

ད་ལྟ་ (tanda) now, at present.

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ (tanda ñiidu) immediately, at once ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྨན་ཁང་དུ་ཁྲིད་དགོས་ (You) must take (him) to the hospital at once.

ད་ལྟ་ནས་ (tandanε) 1. from now on ། ད་ལྟ་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ From now on you must study well. 2. already ། ཕྲུ་གུ་ལོ་ཆུང་ཆུང་དེ་ད་ལྟ་ནས་ཐ་མག་འཐེན་གྱི་འདུག That young child is already smoking cigarettes.

ད་ལྟ་མཇལ་ཡོང་ (tanda jεεyoŋ) phrase said when departing: see you later.

ད་ལྟ་པན་ (tandapεn) sm. ད་པན་.

ད་ལྟ་པན་ཆད་ (tanda pε̃njεὲ) sm. ད་པན་.

ད་ལྟ་པན་ལ་ (tanda pε̃nla) sm. ད་པན་.

ད་ལྟ་བ་ (tandawa) present tense (for verbs) ། ཕྱིན་གྱི་ད་ལྟ་བ་འགྲོ་རེད་ The present tense of ཕྱིན་ is འགྲོ་.

ད་ལྟ་བར་དུ་ (tanda pardu) until now, until today.

ད་ལྟ་རང་ (tandaraŋ) just now.

ད་ལྟ་ལམ་སེང་ (tanda lamsaŋ) at once, right now ། ད་ལྟ་ལམ་སེང་སྨན་ཁང་ལ་རྒྱུགས་ Go to the hospital at once.

ད་ལྟར་བར་དུ་ (tandar pardu) until now, up to now ། ད་ལྟར་བར་དུ་ཁོ་སླེབས་མ་སོང་ Up to now, he hadn't arrived.

ད་ལྟའི་ཆར་ (tandε cãr) for the present, for the time being, as it is now ། ད་ལྟའི་ཆར་འདི་ར་སྡོད་རྩིས་ཡིན་ For the present (we) plan to stay here. ། ད་ལྟའི་ཆར་ལས་ཀ་དེ་གཏན་འཁེལ་མི་འདུག For the time being the work hasn't been decided.

ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་ (tandε nε̃ὲdzüü) present state of affairs, the present/ current situation.

ད་སྟེ་ (tade) from this time, henceforth.

ད་ཐུག (ta tüù) until now, up to now ། ཁོས་ད་ཐུག་རྒྱ་གར་ལ་བསྡད་པ་རེད་ He lived in India up to now.

ད་དར་ (tadar) Tartar.

ད་དུང་ (taduŋ) even now, still, furthermore, yet ། ཁོ་ད་དུང་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is still working. ། ང་ལས་ཀ་ད་དུང་ཚར་མ་སོང་ (I) still have not finished my work.

ད་དྲག (tadraà) the final "ད" found in ancient Tibetan writings (e.g., བཙོལད་).

ད་ནང་ (tanaŋ) this morning.

ད་ནས་ (tanεὲ) from now ། ད་ནས་དེ་འདྲ་བྱེད་མི་ཆོག From now (you) may not do such things.

ད་ནས་བཟུང་ (tanεsuŋ) from now on, from this day forth.

ད་ནས་ཕྱིན་ཆད་ (tanε cĩnjεὲ) sm. ད་ནས་བཟུང་.

ད་ནུབ་ (tanub) this evening.

ད་པན་ (tabεn) 1. until now, prior to this day, previously ། ད་པན་སྲིད་འཛིན་བྱས་ནས་ལོ་བཞིའི་ནང་ During the four years since (he) became president. ། ད་པན་གྱི་བྱས་ཉེས་ལ་བརྩད་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མིན་ (We) will not investigate the past crimes. 2. henceforth ། ད་པན་ཐ་མག་འཐེན་གྱི་མེད་ So far I have not smoked.

ད་ཕྱིན་ (tajin) from now on, henceforth ། ད་ཕྱིན་ངས་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ Henceforth, I will study hard.

ད་ཕྱིན་ཆད་ (ta cĩnjεὲ) sm. ད་ཕྱིན་.

ད་བར་ (tabar) until now, up to now.

ད་མུས་ (tamüü) continuing as is now or is at present ། ཁྱེད་རང་ཕྱག་ལས་ད་མུས་བཞིན་གནང་རོགས་གནང་ Please continue to work as you are doing now.

ད་མུས་བཞིན་ (tamüüshin) see ད་མུས་.

ད་ཙམ་ (tadzam) (with དུས་) at this late date ། དུས་ད་ཙམ་ལ་སླེབས་སྐབས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་ At this late date, there is no point in having regrets.

ད་ཙུན་བར་དུ་ (tadzün pardu) until now, up to now.

ད་ཚོད་ (tadzöö) this time ། ན་ལོ་ད་ཚོད་ At this time last year.

ད་མཚམས་ (tadzam) now.

ད་གཟོད་ (tasöö) only now ། ཁོང་གུང་ཁྲན་ཏང་ཡོན་ཡིན་པ་ད་གཟོད་ཤེས་བྱུང་ Only now did I know that he is a communist party member.

ད་གཟོད་ནས་བཟུང་ (ta söönε suŋ) sm. ད་ནས་བཟུང་.

ད་ཡོད་ (tayöö) present, current, existing at present ། ད་ཡོད་གནས་ཚུལ་ Present situation/ conditions. ། ད་ཡོད་དཔེ་གཞི་ Existing model.

ད་ཡོད་མི་ (tayöömi) all people in a rural area as opposed to just those who received a share at decollectivization.

ད་ར་ (tara) buttermilk.

ད་རང་ (taraŋ) this morning.

ད་རབས་ (tarəb) the present generation, contemporary, modern ། ད་རབས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོ་

The youth of the present generation.

ད་རི་དི་རི་ (tari diri) the sound of a thunderstorm, etc.

ད་རིང་ (tariŋ) sm. དེ་རིང་.

ད་རུང་ (tәruŋ) sm. ད་དུང་.

ད་རེས་ (tareè) this time, now, the present, at the time ¶ ད་རེས་ཁོ་འདིར་བདུན་གཅིག་བསྡད་སོང་ This time he stayed here for a week.

ད་རེས་ཁ་སང་ (tareè kāsaŋ) nowadays.

ད་རེས་ནས་བཟུང་ (tareènɛsuŋ) sm. ད་ནས་བཟུང་.

ད་ལན་ (talɛn) sm. ད་རེས་.

ད་ལམ་ (talam) 1. at this time, now ¶ ད་ལམ་ངའི་ཚོང་ལག་པོ་བྱུང་མ་སོང་ At this time my business did not go well. 2. recently ¶ ད་ལམ་བོད་ནས་འབྱོར་བའི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ Refugees who arrived from Tibet recently.

ད་ལམ་རེས་ (talamreè) shung. sm. ད་རེས་.

ད་ལོ་ (talo) this year.

ད་ལའེན་ (talɛna) Darien.

ཌ་མ་རུ་ (damaru) 1. a small two-faced drum with attached strikers. 2. a two-faced/ duplicitous person.

ཌ་རུ་ (dәru) abbr. of ཌ་མ་རུ་.

ཌ་རུ་ངོ་གཉིས་ (dәru ŋoñii) two-faced [Lit. the two surfaces of a two sided drum].

དག (tag) pluralizing particle ¶ ཁང་པ་དེ་དག Those houses 2. vi. to be/ get clean ¶ གོས་ལོག་ལ་སྣུམ་རྩི་ཞོག་པ་བཀྲུས་ནས་དག་མི་འདུག Even though they washed the grease on the clothes it did not get clean. ¶ སྐོར་ར་བརྒྱབ་ན་སྡིག་པ་དག་གི་རེད་ ¶ If you do circumambulations it will cleanse your sins 3. vi. to be correct/ right (usu. for spelling) ¶ ཚིག་འདི་དག་འདུག This word is (spelled) correctly. 4. vi. to get void/ nullified/ cleared ¶ ཁྱེད་རང་གི་མོ་ཊ་ང་ལ་སྤྲད་ན་དེ་ས་བུ་ལོན་དག་པ་བྱེད་ If you give me your car, I will nullify your loan.

དག་བཀྲུས་ (tagdrüü) shung. abbr. of མཐའ་དག་གིས་བཀྲུས་པ་.

དག་སྐྱིད་ (taggee) sm. སྐྱིད་པ་.

དག་བསྐྱེལ་ (taggyee) proving sth., showing evidence of one's rightness/ innocence; va.—བྱེད་.

དག་འཁྱོལ་ (tag kyöö) shung. va. to wipe away/ eliminate, to wipe the slate clean ¶ དཔྱད་མཚམས་བསྡུལ་བར་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་དག་འཁྱོལ་གྱི་ཁོན་མེད་ཉེ་མ་སྨིན་བྲལ་དགོས་རྒྱུ After the verdict, both parties should eliminate all their differences.

དག་འགྲེལ་ (tagdrel) explaining/ illustrating one's innocence or the correctness of sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་མི་གསོད་ཀྱི་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེར་དག་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is explaining that he is innocent of any relationship to the murder case.

དག་སྒྲོག (tagdrɔɔ) reading an entire (religious) text from start to finish; va.—བྱེད་.

དག་ཅི་ (tәgji) mint (plant) ¶ དག་ཅི་སྣུམ་ Oil of mint.

དག་བཅོས་ (tagjöö) correction, correcting; va.—བྱེད་ to correct ¶ ནོར་འཁྲུལ་ཚང་མ་དག་བཅོས་བྱས་པ་རེད་ (They) corrected all the mistakes.

དག་ཆ་ (tagja) spelling ¶ ཚིག་དེ་དག་ཆ་ག་རེ་རེད་ What is the spelling of that word?

དག་མཆན་ (tagjɛn) a note indicating that an account is cleared.

དག་ཐེར་ (tagder) rectification, correcting/ cleaning up incorrect styles of thinking and working; va.—བྱེད་ ¶ ཏང་ནང་དག་ཐེར་ མུ་མཐུད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are continuing to carry out rectification in the party.

དག་ཐེར་བསྐོར་ཞིབ་ (tagder gɔ̄ɔshib) inspecting/ making rounds to check standards.

དག་ཐེར་སྦྱོང་བརྡར་ (tagder joŋdar) rectification training.

དག་ཐེར་ལེགས་སྒྲིག (tagder legdrig) rectifying and reforming, reforming.

དག་ཐེར་ལེགས་བཅོས་ (tagder legjöö) rectifying and reforming, reforming; va.—གཏོང་.

དག་ཐེར་གསུམ་ (tagder sūm) "the three rectifications": (rectification of organization, ideology/ education, and style of work) (political slogan).

དག་དག་གང་ (tagdaà gaŋ) filling to the brim, full to the brim.

དག་སྣང་ (tagnaŋ) perceiving/ seeing sth. as good, seeing the good side; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ཆོས་ལ་དག་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He sees religion as good.

དག་པ་ (tagba) 1. pure, clean, honest, authentic ¶ བསམ་བློ་དག་པ་ Pure thoughts. 2. good, correct, well; va.—སྒེར་ to accept as correct.

དག་པོ་ (tagbo) 1. pure, clean ¶ སྟོད་ཐུང་འདི་དག་པོ་བྱུང་བཞག This shirt got washed clean (well). 2. good, correct, well (usu. in spelling) ¶ ངའི་ཡི་གེ་དག་པོ་མེད་ I am a poor speller. 3. honest, authentic.

དག་ཕུད་ (tagbüü) p. of དག་འབུད་.

དག་སྤྱི་ (tagce) laundry soap, detergent.

དག་འབུད་ (tagbüü) giving proof/ testimony; va.—བྱེད་ to give proof, to testify to the truth ¶ ཁོས་བཤད་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དག་ཕུད་པ་རེད་ (He) proved that what he said was true.

དག་འཆེད་ (tagceè) correcting, revising; va.—བྱེད་.

དག་མི་དག (tag midag) correct or incorrect ¶ སྐད་ཆ་དེ་དག་མི་དག་ད་གོ་གི་མི་འདུག Whether his speech is correct or not I don't know.

དག་མོ་ (tagmo) sm. དག་པོ་.

དག་ཚར་ (tag dzār) shung. completely, to the end ¶ ལོ་ལྟར་ཟླ་འཁྱོལ་ཡར་ངོར་བཀའ་འགྱུར་དག་ཚར་རེ་གསུང་སྒྲོག་ཞུ་བ་ Every year, in the first lunar month, they completely read the Kangyur text aloud.

དག་རྫས་ (tagdzɛɛ) (washing) soap, detergent.

དག་ཞུས་ (tagshüü) shung. accounting for expenses; va.—བྱེད་ ¶ ངའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་ཡས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཚང་མ་དག་ཞུས་ཞེན་པ་རེད་ I have accounted for all my expenses on the trips.

དག་ཞིང་ (tagshiŋ) pure land/ realm, pure Buddha field.

དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་ (tagshiŋdu shēg) shung. going to a higher/ pure realm.

དག་ཞུས་དཔྱད་མཆན་ (tagshüü jɛ̄ɛjɛn) an official signing that the expenses of a worker have all been accounted for.

དག་ཡིག (tәgyii) 1. a book for learning to spell, spelling dictionary; va.—སློག; va.—འཚོལ་ to look up in a spelling dictionary. 2. shung. sm. གན་རྒྱ་.

དག་ཤིང་ (tәgshiŋ) toothpick.

དག་སེལ་ (tagsel) redressing an abuse or conviction; va.—བྱེད་ ¶ བཙོན་ཁང་ལ་བཙུག་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཁ་ཤས་གཞུང་གིས་དག་སེལ་བྱས་པ་རེད་ The government redressed the incarceration of several imprisoned officials.

དག་སེལ་དཀར་འདོན་ (tagsel gārdön) sm. དག་སེལ་.

དག་སེལ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ (tagsel cәèbɛ wāŋja) the right to defend oneself in court.

དག་བསལ་ (tagsɛɛ) sm. དག་སེལ་.

དྭགས་ཀོང་ (taàgoŋ) the regions of དྭགས་པོ་ and ཀོང་པོ་.

དྭགས་པོ་ (tagbo) a traditional region in south central Tibet.

དྭགས་ཤིང་ (tagshiŋ) type of wood from དྭགས་པོ་ used in making Tibetan bowls.

དང་ (taŋ) 1. the conjunctive particle "and" ¶ བཀྲིས་དང་པད་མ་ཡོང་གི་རེད་ Tashi and Pema will come. 2. with, together with ¶ བཀྲིས་པད་མ་དང་མཐུན་པོ་འདུག Tashi gets along well with Pema. 3. (vb. + པ་/ བ་ + —) as soon as ¶ ལས་ཀ་ཚར་བ་དང་ནང་ལ་ལོག་པ་རེད་ (They) went home as soon as (they) finished work. 4. (vb. + —) polite imperative ¶ འདི་འདྲ་བྱེད་དང་ Do it like this. 5. certainly do (vb. + དང་ + vb.) ¶ ངས་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་དང་ཞུ་ I will certainly work as your servant.

དང་ཁ་ (taŋga) 1. appetite; vi.—འབྱེད་ to have a good appetite; vi.—འགག་ to lose one's appetite. 2. chest.

དང་ཁ་མཐུན་པོ་ (taŋga tūmbu) appetizing.

དང་ཁ་བདེ་པོ་ (tanga debo) sm. དང་ཁ་མཐུན་པོ་.

དང་ཁར་འགྲོ་པོ་ (tangaa drobo) sm. དང་ཁ་མཐུན་པོ་.

དང་ག (tanga) sm. དང་ཁ་.

དང་ག་འབྱེད་སྨན་ (tanga ceèmɛn) medicine for gaining one's appetite back.

དང་ག་འབྱེད་ཡག (tanga ceèyaà) an appetizer (before the main meal).

དང་བཅས་ (tanjɛɛ̀) see བཅས་, 3.

དང་གཉིས་ (tañii) abbr. first and second ¶ འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་དང་གཉིས་ The First and Second World Wars.

དང་བསྡོད་ (tandöö) sm. དང་དོད་.

དང་བསྡོད་ཀུན་སློང་བྱེད་ (tandöö günlan cee) shung. va. to do sth. voluntarily ¶ གཞུང་སའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་སྒོ་གང་ཕྱིའི་ཐད་དང་བསྡོད་ཀུན་སློང་བྱེད་པ་ They are voluntarily serving the government in all aspects.

དང་ཐོག (tandɔɔ̀) at very beginning, originally, at first ¶ ང་ལྟ་སེ་རག་མཁན་དང་ཐོག་འཁྱིལ་སོང་ I was the first to get the ticket. ¶ དང་ཐོག་མི་མང་པོ་མི་འདུག At first there were not many people.

དང་ཐོག་གི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ (tantɔɔ̀gi jɛɛ̀shi yigja) original materials, primary data.

དང་ཐོག་ཤེས་པའི་སྐད་རིགས་ (tandɔɔ̀ shèèbɛ gɛɛ̀rig) mother tongue/ language.

དང་དུ་བླངས་ (tandu lān) p. of དང་དུ་ལེན་.

དང་དུ་བཞེས་ (tandu sheè) h. of དང་དུ་ལེན་.

དང་དུ་ལེན་ (tandu len) 1. va. to assume/ bear/ undertake a task or responsibility voluntarily, to volunteer ¶ དམག་རྒྱག་པར་དང་དུ་བླངས་པ་རེད་ (They) volunteered to go to war. 2. va. to accept/ recognize ¶ ང་ཚོའི་སྐུ་ཚབ་དང་ལེན་བྱས་མི་འདུག They didn't accept our representative.

དང་དོད་ (tandöö) 1. style, fashion; va.—བྱེད་ to be fashionable/ stylish ¶ དེང་སང་བུད་མེད་ཚོས་སྨད་གཡོགས་སྐབ་ཐུང་ལ་དང་དོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག Nowadays short skirts are fashionable for women. 2. showing concern for, being careful about, stressing ¶ ལས་ཁུངས་འདི་སྒྲིག་ལམ་ལ་དང་དོད་ཡོད་པ་རེད་ This office is very careful about discipline.

དང་དོད་ལྔ་དང་མཛེས་པོ་བཞི་ (tandöö nā tan dzeèbo shi) the five things to be careful about and the four points of beauty: (stresses on decorum, manners, hygiene, discipline and morals; beautifications of the mind, language, behavior and the environment).

དང་དོད་ཆེན་པོ་ (tandöö cēmbo) sm. very stylish/ fashionable.

དང་དོད་ཚ་པོ་ (tandö tsābo) sm. དང་དོད་ཆེན་པོ་.

དང་པོ་ (tanbo) first ¶ ཟླ་བ་དང་པོ་ The first Tibetan month. ¶ གནམ་གྲུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སླེབས་སོང་ The first and second airplanes arrived.

དང་པོ་ཐོག་མར་ (tanbo tɔɔ̀mor) at first, in the beginning.

དང་པོ་དང་རྒྱང་ (tanbo tangyan) the first one ¶ ང་དེ་རིང་སྨན་ཁང་དུ་འབྱོར་མཁན་དང་པོ་དང་རྒྱང་དེ་ཡིན་ I was the first person to arrive at the hospital this morning.

དང་པོ་དངས་ཐོག་ཁ་པོ་ པད་ཁ་སེར་པོའི་མེ་ཏོག གཉིས་པ་ལག་པར་ལེན་དུས་ སྦར་བ་གང་ལས་མི་འདུག (tanbo tandɔɔ̀ kābo bɛ̄ɛga sērbö medog ñiiba lagbar lendüü barwa kanlɛɛ̀ minduù) sth. that looks good in the beginning but has no substance [Lit. yellow mustard flowers look good at the beginning but when you take it in your hand it is only a handful].

དང་པོ་དང་པོ་ནས་ (tanbo tanbonɛ) in/ from the very beginning.

དང་པོ་འཕྲད་པ་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག (tanbo drɛ̄ɛba trɔggi cɔɔ̀) one's very first friend is the best friend.

དང་པོ་ཛ་ན་ (tanbo dzāna) at first, in the beginning.

དང་པོའི་བཅོ་ལྔའི་དུས་ཆེན་ (tanbö jönɛ tüüjen) religious festival held on the 15th of the 1st Tibetan month (The Butter Sculpture Festival).

དང་པོར་ (tanbor) at first.

དང་བ་ཆེན་པོ་ (tanwa cēmbo) with great interest ¶ ལན་དུ་སྨྲས་པའི་ཚིག་རྣམས་དང་བ་ཆེན་པོས་ཉན་པ་རེད་ He listened to the answer with great interest.

དང་བ་འདྲེན་ (tanwa dren) vi. to be pleasant/ pleasing.

དང་བའི་ཡིད་ (tanwɛ yii) shung. honesty, sincerity.

དང་བའི་གཡའ་ཤག་འཁྱིལ་ (tanwɛ yāshaà kyīl) vi. smoke to be circling/ curling over sth. ¶ ཁང་ཆུང་དཀར་པོ་དུ་བའི་གཡའ་ཤག་འཁྱིལ་ Smoke circling over the roof of the white house.

དང་བས་ཀུན་ནས་ལེན་ (tanwɛ günnɛ len) sm. དང་བླངས་.

དང་བས་ལྷུར་ལེན་ (tanwɛ lhūrlen) shung. sm. དང་བསྡོད་ཀུན་སློང་བྱེད་.

དང་བླངས་ (tanlan) volunteering to do sth.; va.—བྱེད་; —འདོན་ to volunteer (to do) ¶ ཁོང་དང་བླངས་དོན་ནས་དམག་རྒྱག་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ He volunteered and went to war.

དང་བླངས་ཁྲག་འབུལ་རུ་ཁག (tanlan trāgbüü rugaà) volunteer blood donation brigade.

དང་བླངས་དམག (tanlan māà) 1. volunteer army. 2. volunteer soldier.

དང་བླངས་དམག་སྒར་ (tanlan māàgar) volunteer batallion.

དང་སྦྲགས་ (tandraà) together with.

དང་འབྲེལ་ (tandree) in addition to, together with ¶ ཁོང་གིས་སློབ་སྦྱོང་ལག་པོ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཞོར་དུ་ལས་ཀ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ In addition to studying, he also worked.

དང་དམག (tanmaà) abbr. of དང་བླངས་དམག.

དང་རྩུགས་ (tandzuù) shung. right away.

དང་མཚུངས་ (tandzun) sm. མཚུངས་.

དང་བཞིན་ (tanshee) sm. དང་ལེན་.

དང་ལེན་ (tanlen) sm. དང་དུ་ལེན་.

དང་ལེན་བྱེད་ (tanlen cee) sm. དང་དུ་ལེན་.

དང་སློབ་ (tanlob) primary school.

དང་སེམས་ (tansem) joy, happiness.

དད་ (tɛɛ) (with ཡོད་) vi. to have faith/ belief ¶ ང་བླ་མ་དེ་ལ་ཡིད་དད་སོང་ I have faith in that lama.

དད་བཀུར་ (tɛɛ̀gur) faith and respect; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

དད་གུས་ (tɛɛ̀güù) sm. དད་བཀུར་.

དད་དགའ་ (tɛɛ̀ga) liking.

དད་དམ་འགྱུར་མེད་ (tɛɛ̀dam gyurmeè) sm. དད་དམ་ལ་རྒྱ་འགྱུར་མེད་.

དད་དམ་ལ་རྒྱ་འགྱུར་མེད་ (tɛɛ̀dam lāgya gyurmeè) unchanging faith/ belief and loyalty ¶ བོད་མི་ཚང་མ་དད་དམ་ལ་རྒྱ་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱ་དགོས་ All Tibetans must be unified with unchanging faith and loyalty.

དད་དད་གུས་གུས་ (tɛɛtɛɛ güügüù) faith and respect.

དད་འདུན་ (tɛɛ dün) faith and hope; va. —བྱེད་; vi.—བསྐྱེད་.

དད་ལྡན་ (tɛndɛn) devout, having faith/ belief in sth. ¶ དད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ Faithful disciple.

དད་ལྡན་པ་ (tɛndɛnma) a faithful follower/ disciple.

དད་པ་ (tɛɛ̀ba) faith; va.—བྱེད་ to have faith in, to believe in; va.—ལོག to lose one's faith in ¶ དད་པའི་རྟགས་མཚན་ A symbol of faith ¶ ཁོང་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He has faith in religion.

དད་པའི་ཆུ་གཉེར་ (tɛɛ̀bɛ cüder) shung. a stream of faith.

དད་པོ་ (tɛɛ̀bo) 1. faith/ belief in sth. ¶ ང་བླ་མ་དེ་ལ་དད་པོ་མེད་ I don't have faith in that lama. 2. liking sth. ¶ ཚང་ལ་དད་པོ་འདུག I like ཚང་.

དད་འབུལ་ (tɛmbüü) a presentation or offering given out of faith; va.—ཞུ་ to give/ present a gift or offering out of faith.

དད་སྦྱིན་ (tɛɛ̀jin) shung. a patron/ sponsor who has faith ¶ དད་སྦྱིན་ཁག་ལ་དགེ་སྐུལ་ཞུ་འཐུས་ One can ask the patrons who have faith for donations.

དད་མོས་ (tɛɛ̀möö) sm. དད་པ་.

དད་རྫས་ (tɛɛ̀dzɛɛ) shung. things that are donated out of faith ¶ དད་རྫས་ཆུད་མི་འཛའ་བའི་ཆེད་མཆོད་རྒྱུན་ཐོག་སྦྱིན་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ In order not to waste the

things donated out of faith, one must make good use of it for religious offerings.

དད་ཞེན་ (tɛ̱ɛ̀shɛn) faith and loyalty; va.—བྱེད་.

དད་ལོག (tɛ̱ɛ̀lɔɔ̀) losing one's faith; va.—བྱེད་; vi.—སྐྱེ་ to lose one's faith ༈ བླ་མས་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཙང་སློབ་མ་ཚོས་དད་ལོག་བྱས་པ་རེད་ Because the lama got married, the disciples lost faith in him.

དད་ཤུགས་ (tɛ̱ɛ̀shug) strength of faith, the power of faith ༈ ཆོས་ལ་དད་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ (They) have great faith in religion.

དད་སེམས་ (tɛ̱ɛ̀sem) sm. དད་མོས་.

དན་ (tɛ̱n) 1. agreement. 2. ch. telegram, wireless. 3. shung. a type of volume measure ༈ དམག་མི་རེ་ར་ལོ་ལྟར་འབྲུ་དན་གཉིས་རེ་དང་བཏུལ་ལྔ་རེ་སྤྲོད་རྒྱུ་ Each soldier will be paid 2 དན་ and 5 བཏུལ་ a year.

དན་ཁྲ་ (tɛ̱ndra) castor beans.

དན་ཁྲ་སྣུམ་ (tɛ̱ndra nūm) castor oil.

དན་གྲོགས་ (tɛ̱ndrɔɔ̀) sb. who helps.

དན་དར་ (tɛ̱ndar) ch. telegram, cable.

དན་རྟགས་ (tɛ̱ndaà) proof, evidence (in logic).

དན་ཐེལ་ (tɛ̱ntel) shung. a seal that conveys approval/ agreement ༈ འདུམ་གསལ་གང་ཡིན་ལ་དན་ཐེལ་ཕུལ་རིགས་མེད་པ་ We did not put the seal of approval on what was written in the mediation agreement.

དན་ད་ (tɛ̱nda) sm. དན་ཁྲ་.

དན་པའོ་ (tɛ̱mbao) ch. telegraph.

དན་དཔང་ (tɛ̱mbaŋ) sm. དཔང་པོ་.

དན་ཕེབས་གསལ་ (tɛ̱mpebsɛl) shung. ch.tib. according to the telegraph.

དན་བག (ta̱mbaà) the village in below Drepung monastery.

དན་མིན་ (tɛ̱nmin) shung. not agreeing ༈ ཚོང་ལས་སྐོར་དན་མིན་དཔྱད་མཆམས་བཅུལ་བ་ A verdict was issued regarding the disagreement on trade.

དན་མག (tɛ̱nmag) Denmark.

དན་ཞི་མེད་ཚེ་ (tɛ̱nshe me̱ɛ̀dze) shung. if it is not likely to be agreed ༈ གལ་ཏེ་འདུམ་ཁྲ་འདི་ར་དན་ཞི་མེད་ཚེ་ If (they) are not likely to agree to this verdict.

དན་རོགས་ (tɛ̱nrɔɔ̀) sm. དན་གྲོགས་.

དན་ཧྲི་ (tɛ̱nhri) ch. television.

དན་ཧྲི་གློག་བརྙན་ (tɛ̱nhri lɔ̄gñɛn) ch.tib. television.

དབ་དིབ་ (tə̱bdib) stuttering, stammering.

དམ་ (ta̱m) 1. interrogative particle (used after final 'd') ༈ ཁོང་བཞུགས་ཡོད་དམ་ Is he living there? (Is he home?). 2. the 'or' particle (used after the final 'd'). ༈ བོད་དམ་རྒྱ་གར་ནང་ In Tibet or India. 3. abbr. of དམ་པོ་. 4. with verbs, conveys doing the verbal action strictly/ firmly/ carefully.

དམ་སྐྱོང་ (ta̱mgyoŋ) administering strictly/ firmly/ carefully; va.—བྱེད་ ༈ སྲིད་འཛིན་གསར་པས་རྒྱལ་ཁབ་དམ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The new president is administering the country firmly.

དམ་ཁ་ (ta̱mga) seal, stamp; va.—རྒྱག to affix/ put on a seal, to stamp.

དམ་འགོག (ta̱mga) absolutely prohibited; va.—བྱེད་ ༈ འབར་རྫས་གནམ་གྲུའི་ནང་ལ་དམ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Explosives are absolutely prohibited on airplanes.

དམ་རྒྱ་ (ta̱mgya) 1. sm. དམ་ཁ་. 2. a network/ web. 3. an agreement.

དམ་བསྒྲགས་ (ta̱mdraà) restriction, restricting; va.—བྱེད་ ༈ ཉོ་ཚོང་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྒྲགས་ཡོད་ There is a restriction against trading. ༈ གསང་བའི་བཀའ་མོལ་འདི་ཚོ་དམ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་ (We) must restrict the secret talks.

དམ་བསྒྲགས་བཀོད་འདོམས་ (ta̱mdraà gũùdom) shung. an order of restriction.

དམ་ཅན་ (ta̱mjɛn) sb. who has taken an oath/ pledge. 2. protective deity.

དམ་བཅག (ta̱mjaà) careful, cautious; va.—བྱེད་ ༈ ལམ་བར་དམ་བཅག་བྱེད་རོགས་གནང་ Please be careful on the road.

དམ་བཅའ་ (ta̱mja) oath, pledge, promise; va.—འཛོག; —འབུལ་ to take an oath, to pledge, to swear, to vow; vi.—འགལ་; —ཤོར་ to break an oath/ pledge/ promise; va.—སྲུང་ to keep one's oath/ pledge/ promise ༈ ཕ་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་རེད་ (They) took an oath to defend their motherland.

དམ་བཅའ་འཛོག (ta̱mja jɔ̱ɔ̀) see དམ་བཅའ་.

དམ་བཅའ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག (ta̱mja dɔ̱rjee tsi̋g) unshakable oath/ promise.

དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་ (ta̱mja bṳṳ̀sheè) the act of taking an oath/ vow; va.—གནང་; —མཛད་ to take an oath, to give one's word, to be sworn in.

དམ་བཅའ་ཚོགས་འདུ་ (ta̱mja tsōndu) a swearing in oath/ ceremony/ meeting.

དམ་བཅའ་བཞག (ta̱mja sha̱à) p. of དམ་བཅའ་འཛོག.

དམ་བཅའ་བཞེས་ (ta̱mja she̱è) va. to accept an oath, to swear in sb., to administer an oath ༈ སྲིད་འཛིན་གྱི་ཁྲི་འཛིན་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཁྲིམས་དཔོན་གཙོ་བོས་དམ་བཅའ་བཞེས་པ་རེད་ The head judge administered the oath at the inauguration of the President.

དམ་བཅའ་ལེན་ (ta̱mja le̱n) nh. of དམ་བཅའ་བཞེས་.

དམ་བཅའི་ཚིག (ta̱mjɛ tsi̋g) oath, promise, vow, pledge.

དམ་བཅའི་ཡི་གེ་ (ta̱mjɛ yigi) sm. དམ་བཅའི་ཚིག.

དམ་བཅའི་རི་མོ་སྙིང་ལ་བཀོད་ (ta̱mjɛ ri̱mu ñi̱ŋla gũù) va. to take an unshakable oath [Lit. an oath drawn on the heart].

དམ་བཅས་ (ta̱mjɛɛ̀) sm. དམ་བཅའ་འཛོག.

དམ་བཅིངས་ (ta̱mjiŋ) tying tightly, binding firmly; va.—བྱེད་ ༈ དེང་སང་སྒྲིག་ལམ་དམ་བཅིངས་བྱས་བཞག These days they have tightened discipline.

དམ་ཆས་ (ta̱mjɛɛ̀) sm. དམ་ཕྲུག.

དམ་ཆོས་ (ta̱mjöö̀) the pure/ true dharma.

དམ་གཉེར་ (ta̱mñer) the person/ steward who keeps a seal.

དམ་དུ་འགྲོ་ (ta̱mdu dro̱) vi. to become tighter/ stricter.

དམ་དུ་གཏོང་ (ta̱mdu dõŋ) va. to tighten, to make stricter ༈ སྐེ་རགས་དམ་དུ་བཏང་པ་རེད་ (He) tightened the belt. ༈ སློབ་གྲྭའི་ནང་སྒྲིག་ལམ་དམ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ (They) have made discipline stricter in school.

དམ་དུ་བཞེས་ (ta̱mdu she̱e) sm. དམ་བཅའ་བཞེས་.

དམ་དུམ་ (ta̱mdum) short pieces ༈ ཤིང་དམ་དུམ་ Short pieces of wood. ༈ ལྕགས་སྐུད་དེ་དམ་དུམ་དུ་བཅད་སོང་ He cut the wire into small pieces.

དམ་དེམ་ (ta̱mdem) sm. དམ་བཅའ་.

དམ་དོག (ta̱mdɔɔ̀) sm. དང་དོག.

དམ་དོན་ (ta̱mdön) sm. དམ་པ་དོན་གཉེར་.

དམ་དྲག (ta̱mdraà) sm. དམ་བསྒྲགས་.

དམ་འདོགས་ (ta̱mdɔɔ̀) sm. དམ་ལ་འདོགས་.

དམ་ལྡན་ (ta̱mdɛn) maintaining one's vow.

དམ་ནན་ (ta̱mnɛn) strict, rigorous, stern; va.—བྱེད་.

དམ་མནན་ (ta̱mnɛn) sm. དམ་ནན་.

དམ་སྣག (ta̱mnaà) ink pad, stamp pad (for seals and stamps).

དམ་པ་ (ta̱mba) 1. superior, excellent ༈ ཁོ་མི་དམ་པ་ཞིག་འདུག He is an excellent person. 2. pure, true, honest, holy ༈ དམ་པའི་ལས་ True, honest deeds. ༈ སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ A holy person. 3. the late, the deceased ༈ ཁོང་གི་ཡབ་དམ་པ་ His late father. ༈ དམ་པ་དེ་ཉིད་ The deceased one. 3. sm. of དམ་པོ་.

དམ་པ་དོན་གཉེར་ (ta̱mba tö̱nñer) doing one's best; va.—བྱེད་ ༈ ཡི་གེ་འདི་དམ་པ་དོན་གཉེར་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིར་འབུལ་རོགས་ Doing your best, you must help give this letter to the UN.

དམ་པའི་ཆོས་ (ta̱mbɛ cöö̀) sm. དམ་ཆོས་.

དམ་པའི་ཚིག (ta̱mbɛ tsi̋g) see དམ་ཚིག.

དམ་པའི་གསུང་རབ་ (ta̱mbɛ sūŋrəb) scriptures.

དམ་པོ་ (ta̱mbo) 1. tight, firm, close ༈ སྣོད་ཆས་དེའི་ཁ་དམ་པོ་བརྒྱབ་འདུག They have covered the pot tightly. ༈ མདུད་པ་དམ་པོ་ A tight knot. ༈ ཐག་པའི་སྣེ་ནས་དམ་པོར་བཟུང་ནས་མ་བཏང་པ་རེད་ They held on to the end of the rope firmly and did not let it

go. 2. close, intimate ༑ཁོ་ཚོའི་དབར་གྱི་མཛའ་འབྲེལ་དམ་པོ་ཡོད་ The relationship between them is close. 3. strict ༑སྒྲིག་ལམ་དམ་པོ་ Strict discipline. 4. (for shooting) accurate.

དམ་པོར་ (tambor) firmly, tightly; va.—འཛིན་ to hold firmly; va.—སྲུང་ to protect resolutely.

དམ་པོས་དམ་བཅིངས་ (tamböö tamjiŋ) shung. strictly disciplining ༑ལས་སྣེ་ཁག་ནས་ངོ་འཛིན་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པར་དམ་པོས་དམ་བཅིངས་ཀྱིས་དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་ In order to maintain the pure monk's vows in the monastery, the person in charge should not be biased and should maintain strict discipline.

དམ་ཕྲུག (təmdruù) sm. དམ་ཁ་.

དམ་བག (tambaà) stamp pad.

དམ་པི་ (tambi) jar for holding beer or liqueur.

དམ་པེ་ (tambe) sm. དམ་པི་.

དམ་འབྱར་ (tamjar) 1. sealed/ stamped (with a seal). 2. anything that is sealed ༑ཡིག་ཀོག་དམ་འབྱར་ཞིག A sealed envelope.

དམ་སྦྱར་ (tamjar) sm. དམ་འབྱར.

དམ་སྦྱར་ལྕགས་ཀྲིན་ (tamjar jəgdrin) sealed tin, airtight can.

དམ་མེ་དུམ་མེ་ (tamme tumme) in small pieces.

དམ་ཙམ་ (tamdzam) slightly tight, strict; va.—བྱེད་.

དམ་ཙམ་ལྷོད་ཙམ་ (tamdzam lhöödzam) sometimes strict and sometimes lenient.

དམ་གཙང་ (tamdzaŋ) 1. abbr. of དམ་ཚིག་གཙང་མ་. 2. pure vows.

དམ་གཙང་མཐའ་འཁྱོངས་ (tamdzaŋ tāgyoŋ) shung. to be continously faithful ༑རྗེ་སྲིད་བར་དམ་གཙང་མཐའ་འཁྱོངས་དགོས་རྒྱུ་ One must be continously faithful forever.

དམ་ཚགས་ (tamdzaà) taking care of, looking after sth. well; va.—བྱེད་ ༑ཅ་ལག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དམ་ཚགས་ཀྱིས་ཉར་དགོས་ These things are very important so you must look after them well.

དམ་ཚི་ (təmdzi) a strong glue/ adhesive.

དམ་ཚིག (təmdzig) 1. spiritual vow/ commitment/ pledge/ oath. 2. bitterness, ill feeling; va.—བཟོ་ to cause bitterness, ill feeling; vi.—ཆགས་; —ཤོར་ to have bitterness/ ill feelings occur. ༑ཁྱེད་རང་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་བཤད་ན་མི་ཚང་གཉིས་བར་དམ་ཚིག་བཟོ་གི་རེད་ If you say that, it will cause bitterness between the two families. 3. to meet sb. unexpectedly with whom you are close; vi.—བྱུང་.

དམ་ཚིག་འགྱུར་མེད་ (təmtsiì gyurmeè) sm. དམ་བཅའ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག.

དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ (təmtsiì ñamjaà) the deterioration of a commitment/ vow/ oath.

དམ་ཚིག་མེད་པ་ (təmdziì meèba) having no bitterness/ ill feelings, having good relations ༑ཐོག་མ་ནས་ཁ་དན་ཡག་པོ་བྱས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་བར་དམ་ཚིག་མེད་པ་ཡོང་ཁེ་རེད་ If you make a good agreement from the beginning, both sides will maintain a good relationship.

དམ་ཚིག་གཙང་མ་ (təmdziì dzāŋma) faithful, close ༑ང་གཉིས་དམ་ཚིག་གཙང་མའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ The two of us are close friends.

དམ་ཚིག་སེལ་ལྷད་ (təmdziì sēlhɛɛ̀) bad/ deteriorated relations ༑ཁོང་གཉིས་གྲོགས་པོ་གཉིས་དབར་དམ་ཚིག་སེལ་ལྷད་བྱུང་བཞག Those two friends came to have bad relations.

དམ་ཚོན་ (tamdzön) sm. དར་ཚོན་.

དམ་མཚལ་ (tamdzɛɛ) red stamp pad (used with seals).

དམ་འཛིན་ (təmdzin) 1. make the best use of one's time; va.—བྱེད་ ༑ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ You must make the best use of your time when working. 2. working hard/ earnestly; va.—བྱེད་ ༑སློབ་སྦྱོང་ལ་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ You must study hard. 3. holding on to sth. well; va.—བྱེད་ ༑རང་གི་རིག་གནས་དམ་འཛིན་བྱེད་ཐབས་སུ་ In order to hold on to one's own culture. 4. keeping one's word, abiding by; va.—བྱེད་ ༑རང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ You should abide by what you say.

དམ་རྫི་ (təmdzi) alertness to a situation, keeping a careful eye on a situation; va.—བྱེད་.

དམ་བཞག་པ་ (tamshagba) shung. sm. གཉེར་པ་.

དམ་ཟབ་ (tamsəb) firm and deep, close, intimate (relations, etc.) ༑རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་མཛའ་མཐུན་དམ་ཟབ་ཏུ་སོང་ཡོད་པ་རེད་ The friendship of the people of the two countries have become deeper (firmer).

དམ་བཟུང་ (tamsuŋ) p. of དམ་འཛིན་.

དམ་ལ་ (tamla) shung. vows and loyalty ༑གཉིས་ཕྱོགས་ནས་མཆོད་ཡོན་དམ་ལ་བར་བསམ་ལོ་རེའི་མར་འབབ་སྐྱོད་ལེན་བྲིང་མེད་དགོས་རྒྱུ་ Both parties, in considering the vows and loyalty between priest and the patron, should offer the yearly butter without delay.

དམ་ལ་འདོགས་ (tamla dɔ̄ɔ̀) va. to vanquish/ overcome ༑བླ་མས་གདོན་འདྲེ་དམ་ལ་བཏགས་པ་རེད་ The lama vanquished the ghosts and demons.

དམ་ཤོས་ (tamshöö) closest, tightest, strictest.

དམ་སེལ་ (tamsel) shung. a bad/ deteriorated relationship ༑མཆོད་ཡོན་དམ་གཙང་གི་འོ་མ་རྒྱན་བུ་གང་ལ་དམ་སེལ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་ The relationship between the priest and the patron deteriorated just like a drop of blood fallen into a jar of milk.

དམ་སྲི་ (tamsi) demons that harm the dharma; vi.—ལང་ to rise up from dormancy (refers to demons and spirits that are normally under control).

དམ་སྲུང་ (tamsuŋ) protecting resolutely; va.—བྱེད་.

དའེ་གོ་ (dego) ch. Germany.

དའེ་ཡིའི་གྲོ་ (deyidro) sm. དའེ་གོ་.

དའོ་དན་ (taodɛn) ch. guided missile.

དར་ (tār) 1. silk. 2. ceremonial scarf. 3. the freezing of water; vi.—ཆགས་ to freeze, to become ice ༑དགུན་དུས་གཙང་པོ་དར་ཆགས་པའི་སྐབས་ In the winter, when the rivers freezes. 4. vi. to become popular, to become widespread, to grow/ spread, to rise, to flourish ༑འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་ལ་ནང་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དར་བ་རེད་ In the eighth century Buddhism became widespread in Tibet. ༑ཡུལ་གཞན་དག་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་བརྟེན་ནས་སྒྱུ་རྩལ་དང་ཆས་གོས་གསར་པ་མང་པོ་དར་བ་རེད་ Because there were relations with other countries, new arts and clothing became popular and widespread.

དར་དཀར་ (targar) 1. white ceremonial scarf. 2. abbr. of དར་ཆ་དཀར་པོ་.

དར་སྐུད་ (tərgüù) silk thread.

དར་སྐུད་བཙོས་འཐེན་ (tərgüù jööden) silk reeling (the process of boiling the cocoons and reeling the thread).

དར་སྐུད་ཀྱི་གྲུ་གུ་ (tərgüügi drugu) a ball made of strips of silk.

དར་ཁ་འཁྱིག (targa drig) sm. དར་འཁྱིག.

དར་ཁྱབ་ (targyəb) diffusion, dissemination, spreading; va.—གཏོང་ to disseminate, to spread; vi.—འགྱུར་ to get spread/ disseminated, to become widespread ༑ཁོ་ཚོས་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་དར་ཁྱབ་བཏང་བ་རེད་ They disseminated communism. ༑ཕྱི་ལུགས་དར་ཁྱབ་བྱུང་ན་ If foreign customs became widespread.

དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་ (targyəb cēwa) sm. དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་.

དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ (tarkyəb cēmbo) widespread, flourishing, popular, fashionable.

དར་གོས་ (targöö) 1. silk clothes/ garments. 2. silk, brocade.

དར་གོས་ཀྱི་དུག་ལོག (targöögi tugloò) silk clothing.

དར་གོས་ཆེན་ (targöö cēn) silk brocade.

དར་གོས་འགྲོ་ལམ་ (targöö drolam) the silk road.

དར་གོས་ཚོས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ་ (targöö tsöögyur sodra) silk dyeing mill.

དར་གྲི་ (tardri) ice skates.

དར་གྲུ་ (tardru) sailboat; va.—གཏོང་.

དར་གྲུའུ་ (tardru) silk.

དར་འགྲིག (tar drig) vi. to freeze over (usu. a lake, river, etc.) ¶ མཚོ་འདི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ལ་དར་འགྲིག་གི་རེད་ This lake will freeze in the 2nd lunar month.

དར་རྒུད་ (targüü) flourishing and declining, ups and downs, rich and poor, prosperity and adversity, rise and fall ¶ དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ནང་ཁོ་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་དར་རྒུད་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ In a short period their economy has had many ups and downs.

དར་རྒུད་ཆགས་འཇིག (tərgüü cəgjii) flourishing and declining, surviving and becoming extinct/ destroyed.

དར་རྒྱས་ (targyɛɛ̀) development, progress; vi.—འགྲོ་ to get developed, to make progress; va.—བྱེད་ to develop, to make progress ¶ བཟོ་ལས་ཀྱི་དར་རྒྱས་ Industrial development.

དར་རྒྱས་མེད་པ་ (targyɛɛ̀ meèba) underdeveloped, backward, not developed ¶ དར་རྒྱས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ An underdeveloped nation.

དར་རྒྱུག (targyuù) flag pole.

དར་སྐང་ (targaŋ) fully grown person (sb. not too old or young, i.e., sb. around 30 to 40 years old.

དར་སྒྲིག (tar drig) sm. དར་འགྲིག.

དར་ཅིག (tarjig) sm. ཡུད་ཙམ་.

དར་ལྕོག (tarjɔɔ̀) prayer flag.

དར་ལྕོག་རླུང་བསྒྱོད་ (tarjɔɔ̀ lüŋgyöö̀) sb. who follows whoever is in power [Lit. a prayer flag that goes in the wind].

དར་ཆ་ (tarja) flag, banner; va.—འཛུགས་; —སྒྲེང་ས་; —འགེལ་ to put up/ hoist/ raise a flag/ banner; vi.—གཡོ་ to flutter (in the wind); va.—གཡུགས་ to wave a flag; va.—འཕྱར་ to hold a flag on high.

དར་ཆ་དཀར་པོ་ (tarja gārbo) white flag (flag of truce/ surrender); va.—རྒྱག; —སྒྲེངས་ to raise a white flag (of truce/ surrender).

དར་ཆ་སྒྲེང་མཁན་ (tarja dreŋñɛn) flag bearer.

དར་ཆ་དམར་པོ་ (tarja mārbo) 1. a red flag. 2. the Communist flag. 3. Red Flag (a magazine).

དར་ཆ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་ (tarja mārbö tsɔ̄gbə) the Red Flag Party (a leftist party in China).

དར་ཆ་གསལ་སྒྲེང་ (tarja sɛ̄ɛ̄dreŋ) making a clear cut stand (about one's position); va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དམག་འཁྲུག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དར་ཆ་གསལ་སྒྲེང་གི་གསུང་བཤད་གནང་བ་རེད་ At the meeting he made a clear stand of his opposition to war.

དར་ཆགས་ (tar cāā) vi. to freeze over, to turn to ice (for rivers and lakes) ¶ གཙང་པོ་དེ་ཚོར་དགུན་དུས་དར་ཆགས་ཀྱི་རེད་ Those rivers freeze over in the winter.

དར་ཆགས་པའི་གྲང་ཚད་ (tarjaàbɛ traŋdzɛɛ̀) the temperature at which water freezes, the freezing point.

དར་ཆགས་པའི་དུས་ (tarjaàbɛ tüü) the time/ period when rivers and lakes freeze.

དར་ཆགས་ཚད་ (tarjaà dzɛɛ̀) sm. དར་ཆགས་གྲང་ཚད་.

དར་ཆེན་ (tarjen) a tall prayer flag (usu. erected in front of a monastery or house).

དར་རྟགས་ (tardaà) a marker flag/ banner.

དར་ཐོད་ (tardöö̀) a silk bandanna tied around the head.

དར་འཐག་དངོས་རྫས་ (tardaà ŋöödzɛɛ̀) silk fabrics/ items.

དར་མདུད་ (tardüü) silk knot.

དར་མདུད་གྲུ་གུ་ (tardüü drugu) sm. དར་སྐུད་ཀྱི་གྲུ་གུ་.

དར་མདོ་ (tardo) abbr. of དར་རྩེ་མདོ་.

དར་མདོག་ཅན་ (tardɔjɛn) shung. colored silk/ satin.

དར་བརྡ་ (tarda) signal flag; va.—གཏོང་.

དར་ལྡིང་གཏོང་ (tardiŋ dōŋ) va. to put up prayer flags tied on a rope.

དར་སྣ་གོས་སྣ་ (tarna gööna) all sorts of cloth and clothing.

དར་སྣ་འདྲེན་ (tarna dren) va. to lead sb. by (holding) the end of a ceremonial scarf.

དར་སྐུད་ (tarnɛɛ) silk thread.

དར་པོ་ (tarbo) popular ¶ དེང་སང་དུག་ལོག་དེ་ཕྱུས་དར་པོ་ཞི་དུག་འདུག These days this style of clothing is very popular.

དར་པོ་ཆེ་ (tarboce) sm. དར་ཆེན་.

དར་སྤེལ་ (tarbel) the act of spreading/ promoting/ popularizing (an idea, method, etc.), development, promotion; va.—(དུ་) གཏོང་ to spread, to popularize, to develop ¶ ཞིང་ལས་བྱེད་ཕྱོགས་གསར་པ་དེ་ཚོ་དར་སྤེལ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are popularizing those new methods of agriculture.

དར་དཔྱང་ (tarjaŋ) 1. hanging or dangling steamers/ ribbons. 2. dangling silk ribbons/ scarves given by lamas as a blessing.

དར་དཔྱངས་ (tarjaŋ) sm. དར་དཔྱང་.

དར་ཕུང་ (tarbuŋ) a heap/ mass/ pile of prayer flags (e.g., on mountain passes).

དར་ཕོད་ (tarbüü) silk tassel.

དར་ཕྱར་རྔ་རྡུང་ (tarjaa ŋāduŋ) 1. banging drums and waving flags (in celebration). 2. conspicuously, openly, on a grand scale, with wide publicity ¶ དར་ཕྱར་རྔ་རྡུང་གི་ཐོག་ནས་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེ་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ They publicized the new policy on a grand scale.

དར་འཕན་ (tarbɛn) brocade decorative pieces that are hung from pillars (e.g., in temples).

དར་འཕེལ་ (tarbel) sm. དར་སྤེལ་.

དར་འཕྱར་ (tar cār) va. to brandish banners, to wave flags/ banners.

དར་འཕྲུ་ (tandru) silk banners attached to ancient flags.

དར་བ་ (tara) buttermilk.

དར་བབ་ (tarbəb) abbr. for དར་ལ་བབས་.

དར་བབ་མ་ (tarbəbma) a women in the prime of her life.

དར་བའི་དུས་སྐབས་ (tarwɛ tüügəb) time/ period when sth. is flourishing/ widespread/ in vogue/ popular ¶ དེང་སང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དར་བའི་དུས་སྐབས་རེད་བཞག This is a period when democracy is flourishing.

དར་བུབས་ (tarbub) a roll of brocade.

དར་བྱང་ (tarjaŋ) a type of banner.

དར་བྱང་དཔོན་ (tarjaŋbön) an official who carries a banner.

དར་བྲིས་རི་མོ་ (tardrii rimu) a silk cloth painting.

དར་འབུ་ (tambu) silkworm.

དར་འབོག (tambɔɔ̀) a brocade roll symbolizing the rank of བཀའ་བློན་ that is carried by their aides when they go anywhere.

དར་མ་ (tarma) person in the prime of life, a person from about 30 to 40 years of age.

དར་མ་གླག (tarmalaà) an eagle.

དར་མ་ཡོལ་ (tarma yöö) vi. to be past the prime of life.

དར་མའི་སློབ་གསོ་ (tarmɛ lōbso) adult education.

དར་མི་ཆགས་པའི་གྲུ་ཁ་ (tar mijagbɛ drugə) ice free port.

དར་མོ་ཆེ་ (tarmoce) sm. དར་ཆེན་.

དར་མའི་སློབ་གསོ་ (tarmɛ lōbso) adult education.

དར་དམར་ (tārmar) abbr. of དར་ཆ་དམར་པོ་.

དར་དམར་འགྲན་བསྡུར་ (tarma drendur) red flag competition (competing to be best in production, etc. or most progressive - the most progressive is appraised as the Red Flag unit).

དར་དམར་འཛིན་མཁན་ (tarmar dzinñɛn) the red flag winner (in the Red Flag competition (see above)).

དར་སྨན་ (tarmɛn) alum.

དར་ཙམ་ (tardzam) sm. ཡུད་ཙམ་.

དར་རྩེ་མདོ་ (tardzedo) Tachienlu (town in Sichuan Province that formerly was capital of Xigang Province—also known as Kanding).

དར་ཚགས་ (tardzaà) sifter made from cloth; va.—

ཚག to sift (with such a sifter).

དར་ཚིལ་ (tārdzii) cheese.

དར་ཚུར་ (tardzur) borax.

དར་ཚོན་ (tārdzön) colored flags/ ribbons; va.—འཐིག to cut the ribbon (in inaugural ceremonies).

དར་ཚོན་སྣ་ལྔ་ (tartsön nāŋa) five-colored pieces of silk, five-colored ceremonial scarves ༑ དར་ཚོན་སྣ་ལྔ་བཏགས་པའི་མདའ་ A bow with five-colored pieces of silk attached.

དར་འཛར་ (tardzaa) silk ribbon/ scarf.

དར་རྫུས་ (tardzüü) fake silk, synthetic/ artificial silk.

དར་ཞིག (tarshii) vi. to thaw (for frozen lakes or rivers).

དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ (tarshiŋ gyɛ̄ba) flourishing, prosperous ༑ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་དུས་སྐབས་ At the time when the nation's economy is prosperous.

དར་ཟབ་ (tārsəb) fine brocade.

དར་ཟམ་ (tarsam) a river that has frozen over so that it can be used (crossed) like a bridge.

དར་བཟོ་ (tarso) fashionable, in vogue, popular.

དར་བཟོ་ཆེན་པོ་ (tarso cēmbo) very popular/ fashionable.

དར་ཡ་ཀན་ (taryagɛn) ambrosia.

དར་ཡུག (taryuù) a roll of brocade.

དར་ཡུལ་ (taryüü) place where sth. diffused/ spread/ flourished ༑ ལུང་པ་འདི་ཆོས་དར་ཡུལ་རེད་ This area is a place where religion flourished.

དར་ཡོལ་ (taryöö) 1. a person past prime age, i.e., about 40 to 50 years of age. 2. a silk curtain.

དར་ར་ (tara) buttermilk.

དར་རགས་ (tarraà) ice dam.

དར་རས་ (tar rɛ̄ɛ̀) 1. silk and cotton. 2. cloth for making prayer flags or other kinds of banners/ flags.

དར་ལ་ (tarla) thin cloth.

དར་ལ་བབས་ (tarla bəb) vi. to be in the prime of life (i.e., about 30—40 years of age).

དར་ལམ་ (tarlam) a road covered by ice.

དར་ལིང་ (tarliŋ) a kind of thin silk/ brocade.

དར་ཤམ་ (tarsham) 1. a skirt made of brocade. 2. a window fringe made from silk.

དར་ཤིང་ (tərshiŋ) 1. flag pole. 2. mulberry tree ༑ དར་ཤིང་ཤུན་དཀར་ The white bark of a mulberry tree.

དར་ཤིང་རྡིང་དཀར་ (tərshiŋ dīŋgar) flag pole from which the bark is peeled to create a white effect.

དར་ཤེག་གྲུ་གཟིང་ (tarsheg trusiŋ) ice cutter, icebreaker boat.

དར་བཤིག (tar shii) vi. to have ice covering a lake or river melt/ thaw.

དར་སང་ (tarsaŋ) a screen made of silk.

དར་སི་ (tarsdi) silk.

དར་སེང་ (tarseŋ) gauze-like silk.

དར་སོ་ (tarso) sm. དར་སྲོལ་.

དར་སྲབ་ (tardrəb) thin silk.

དར་སྲིན་ (tarsin) sm. དར་འབུ་.

དར་སྲིན་གྱི་འབུ་སྲོབ་ (tarsingi busob) cocoon of silkworm.

དར་སྲིན་ཉལ་འབུ་ (tarsin ñɛmbu) chrysalis of the silkworm.

དར་སྲོལ་ (tarsöö) popular, fashionable, in vogue.

དར་སྲོལ་ཆགས་ (tarsöö cāà) vi. to become common practice/ customary.

དར་སྲོལ་ཆེ་བ་ (tarsöö cēwa) fashionable, in vogue.

དར་སྲོལ་དང་མཐུན་པ་ (tarsöö daŋ tümbə) modern, fashionable.

དར་གསོལ་ (tarsöö) putting up flag/ banner (usu. before going to war).

དར་བསླས་ (tarlɛɛ̀) woven from silk.

དར་ཧན་ (tarhan) mong. a high rank.

དར་ཧྲུག (tarhrug) 1. leftover pieces of silk/ brocade. 2. small flags.

དལ་ (tɛɛ) 1. abbr. of དལ་པོ་. 2. vi. to have leisure/ spare time ༑ ང་ལས་ཀ་དལ་སྐབས་ཡོང་གི་ཡིན་ I will come when I have spare time.

དལ་སྒྱོན་ (tɛɛgyön) doing sth. too slowly ༑ ཁྱེད་རང་གི་ལས་ཀ་དལ་སྒྱོན་འདུག་པས་མགྱོགས་ཙམ་བྱེད་དགོས་ Because you are working too slowly, you have to speed up somewhat.

དལ་སྒྱོན་འགོར་སྒྱོན་ (tɛɛgyön gɔɔgyön) sm. དལ་སྒྱོན་.

དལ་སྐྱེལ་དངོས་ཟོག (tɛɛgyee ŋöösɔɔ) goods shipped slowly.

དལ་ཁ་ (tɛɛga) 1. epidemic. 2. harm, disaster.

དལ་ཁོམ་ (tɛɛgom) leisure, free time ༑ དལ་ཁོམ་བྱུང་ན་བཅར་ཀྱི་ཡིན་ (I) will come over if (I) get the time.

དལ་གྱིས་ (tɛɛgi) slowly, leisurely ༑ ཆུ་ཆེན་པོ་དལ་གྱིས་བབ་པ་བཞིན་ Like a big river flowing slowly.

དལ་མགྱོགས་ (tɛɛgyɔɔ) speed ༑ མོ་ཊ་དལ་མགྱོགས་རན་པོ་གཏོང་ You must drive at the appropriate speed. [Lit. slowly and quickly].

དལ་འགོར་བྱེད་ (tɛɛgɔɔ cee) va. to make sb. late.

དལ་བགྲོད་ (tɛɛdröö) sm. དལ་འགྲོས་.

དལ་འགྲོ་ (tɛɛdro) 1. poet. river. 2. sm. དལ་འགྲོས་.

དལ་འགྲོ་འཁོར་ལོ་ (tɛɛdro kɔ̄ɔlo) a slow moving/ nonexpress vehicle.

དལ་བགྲོད་ (tɛɛdröö) sm. དལ་འགྲོས་.

དལ་འགྲོས་ (tɛɛdröö) 1. moving slowly, going at a slow pace, plodding along; va.—བྱེད་ ༑ དལ་འགྲོས་མེ་འཁོར་ Nonexpress train. 2. sm. དལ་འགྲོ་, 1.

དལ་བརྒྱད་ (tɛɛgyɛɛ̀) abbr. of དལ་བ་བརྒྱད་.

དལ་ཅག་གེར་ (tɛɛjagge) slowly.

དལ་ཅིག (tɛɛjig) a very short time.

དལ་འཇགས་ (tɛnjaà) sm. ཞྭི་འཇགས་.

དལ་དལ་ཁོམ་ཁོམ་ (tɛɛdɛɛ kōmgom) sm. དལ་དལ་ལྷོད་ལྷོད་.

དལ་དལ་ལྷོད་ལྷོད་ (tɛɛdɛɛ lhöölhöö) slowly, leisurely, relaxed ༑ ངས་ཕྱིར་ཡོལ་བྱས་ནས་དལ་དལ་ལྷོད་ལྷོད་ཡིན་ Since retiring, I have led a leisurely life.

དལ་སྡོད་ (tɛɛdöö) leisure, free time; va.—བྱེད་ to have leisure/ free time.

དལ་སྡོད་སྐྱིད་སྡོད་ (tɛɛdöö gyīdöö) living happily and leisurely.

དལ་ཕྱིར་འབྲུག་སྒྲ་ (tɛɛdir drugdra) the muffled sound of thunder.

དལ་འདོད་སྐྱིད་འདོད་ (tɛndöö gyīndöö) desiring leisure and happiness.

དལ་འདྲེན་འབོག་སྐྱེལ་ (tɛndren bɔgdrii) regular parcel delivery (as contrast to express).

དལ་པོ་ (tɛɛbo) 1. slow, slowly ༑ ཡར་རྒྱས་དལ་པོ་འདུག Progress is slow. ༑ ཁོང་ལྡུམ་རའི་ནང་དལ་པོར་འགྲོ་གི་འདུག He is walking slowly in the garden. 2. free time, leisure, not busy ༑ ཁོང་དེང་སང་དལ་པོ་འདུག He has free time these days.

དལ་བ་ (tɛɛwa) slower ༑ འདི་དལ་བ་འདུག This one is slower.

དལ་བབ་ (tɛɛ bəb) 1. vi. to have leisure/ free time ༑ རྗེས་སུ་ང་དལ་བབ་སོང་ན་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཆོག Later if I have free time I will help you. 2. vi. to flow/ go slowly.

དལ་བུ་ (tɛɛbu) slow, low speed, leisurely ༑ འགྱུར་བ་དལ་བུ་ A slow change. ༑ དལ་བུར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (We) went slowly.

དལ་བུར་འཕྱོ་ (tɛɛbur cō) vi. to float in the air.

དལ་བྲེལ་ (tɛɛdree) 1. pace, speed ༑ ལས་ཀ་དལ་བྲེལ་སྙོམ་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ (You) should work steadily. 2. slow and fast, leisurely and hurriedly.

དལ་མ་ (tɛɛma) a female dancer.

དལ་མོ་ (tɛɛmo) sm. དལ་བུ་.

དལ་རྩ་ (tɛɛdza) low pulse.

དལ་བཟོད་མེད་པ་ (tɛɛso meèba) not calm, disturbed.

དལ་ཡམས་ (tɛɛyam) sm. རིམས་ནད་.

དལ་རླུང་ (tɛɛluŋ) a gentle wind.

དལ་ལངས་ནད་གཞི་ (tɛɛlaŋ nɛ̄ɛshi) a disease that develops slowly.

དལ་ཤིག་ཤིག (tɛɛ shīgshii) leisurely, slowly.

དལ་ལྷོད་ (tɛɛlhöö) sm. དལ་དལ་ལྷོད་ལྷོད་.

དལ་ལྷོད་ལྷོད་ (tɛɛ lhöölhöö) sm. དལ་ལྷོད་.

དས་ཕུད་ (tɛɛbüü) the prefix "ད".
ཌཱ་ཀ་ (taga) Dacca.
ཌག་ཌར་ (tagdar) eng. doctor.
དི་རི་རི་ (ti riri) a murmuring noise/ sound.
དི་དི་གུ་གུ་ (tidi gugu) turtledove.
དིག་སྐད་ (tiggɛɛ̀) sm. དིག་པ་.
དིག་སྒྲ་ (tigdra) sm. དིག་པ་.
དིག་གདམ་ (tigdam) talking with a stutter.
དིག་དིག (tigdig) sm. དིག་པ་.
དིག་པ་ (tigbə) stammering, stuttering ¶ཁོ་ཁ་དིག་པ་རེད་ He stutters.
དིང་ (tiŋ) today.
དིང་ཁྲི་བཙན་པོ་ (tiŋdri dzɛ̄mbo) the third ancient Tibetan king.
དིང་དིང་ (tiŋdiŋ) sound of drumming.
དིང་རི་ (tiŋri) Dingri district (in S.W. Tibet).
དིང་རི་རྫོང་མདའ་ (tiŋri dönda) shung. sm. དིང་རི་བཞུགས་རིས་.
དིང་རི་བཞུགས་རིས་ (tiŋri shugreè) shung. the commander of a Tibetan army unit posted in Dingri.
དིང་སང་ (tiŋsaŋ) sm. དེང་སང་.
དིམ་ (tim) vi. to drown, to sink into/ under (mud, snow, water, etc.) ¶གྲུ་དེ་ཆུའི་ནང་ལ་དིམ་པ་རེད་ The ship sank in the water.
དིམ་རྐྱལ་ (timgyɛɛ) skin diving, swimming underwater.
དིམ་ཁྱུར་སློད་ (timgyur lȫȫ) va. to dive.
དིམ་ཁྲོན་ (timdrön) a sunken well.
དིམ་གྲུ་ (timdru) 1. submarine. 2. a sunken boat.
དིམ་སྒམ་ (timgam) caisson box.
དིམ་བསགས་ (timsaà) sedimentary deposit; vi.—ཐེབས་ to be/ get deposited on (the bottom).
དིམ་བསགས་དངོས་པོ་ (timsaà ŋöóbo) sth. that has been deposited, sediment.
དིམ་བསགས་བྲག་རྡོ་ (timsaà tragdo) sedimentary rock.
དིམ་ཆུ་རྒྱག་ (timju gyaà) va. to submerge, to put underwater.
དིར་ (tir) sm. ཐིར་.
དིས་གོ་གྲུའུ་ཡིས་ (tiìgo drüyiì) ch. imperialism.
དུ་ (tu) 1. (dat.-loc. particle used after final ང་, ད་, ན་, མ་, ར་ and ལ་) to, at, on, in ¶ཁོ་ནང་དུ་ཕྱིན་སོང་ He went inside. ¶ཀུབ་སྟེགས་སྟེང་དུ་བསྡད་འདུག He is sitting on the chair. ¶མོ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ She will go to England. 2. (adj. + —) conveys comparative mood ¶སྔར་ལས་མང་དུ་བཏང་བ་རེད་ They sent more than before. ¶འགྲོ་སོང་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ན་ If expenses become smaller. 3. how much, how many, how long ¶ཁྱོད་ལ་ནང་མི་དུ་ཡོད་དམ་ How many people do you have in your family? 4. abbr. of དུ་བ་.
དུ་ཁ་ (tuga) skt. suffering, pain.
དུ་ཁུག (tuguù) sm. དུད་ཁུག.
དུ་ཁུང་ (tuguŋ) chimney, smokestack.
དུ་འགྲོ་ (tudro) sm. དུ་ཁུང་.
དུ་འགྲོའི་ཡོ་ཆས་ (tudro yojɛɛ̀) equipment or devices for removing smoke (e.g., a chimney pipe).
དུ་མཆིས་ (tujiì) sm. ཇི་ཙམ་ཡོད་.
དུ་ཐལ་ (tutɛɛ) cigarette ash.
དུ་འཐེན་ (tu tēn) va. to smoke (cigarettes).
དུ་དག (tudaà) sm. ག་ཚོད་.
དུ་དུ་ (tudu) how many ¶ཚོགས་འདུར་ཡོང་མཁན་མི་དུ་དུ་འདུག How many people came to the meeting?
དུ་དྲི་ (tudri) the smell of smoke.
དུ་དྲེག (tudreg) 1. smoke. 2. dirt, soot.
དུ་བདུག (tu dug) va. to inhale smoke.
དུ་མདེལ་ (tudel) smoke shell/ bomb.
དུ་མདོག (tudɔɔ̀) gray, smoke color.
དུ་ནག (tunaà) black soot from smoke.
དུ་སྤྲིན་ (tudrin) dark/ gray clouds; vi.—འཐིབ་ to be overcast with dark clouds.
དུ་བ་ (tuwə) smoke; vi.—འཕྱུར་ to have smoke come out/ rise up; va.—གཏོང་ to smoke sth. out ¶ཐོག་ཁུང་ནས་དུ་བ་འཕྱུར་གྱི་འདུག Smoke is rising from the chimney. ¶འཕྱི་ཁུང་ནང་དུ་བ་བཏང་ནས་འཕྱི་བ་བཟུང་བ་རེད་ (They) sent smoke into the hole and caught the marmot. 2. a cigarette; va.—འཐེན་ to smoke a cigarette ¶དུ་བ་ཀང་གཅིག A single cigarette.
དུ་བ་འགྲོ་ཁུང་ (tuwə droguŋ) sm. དུ་ཁུང་.
དུ་བ་མཇུག་རིང་ (tuwə jugriŋ) comet.
དུ་བ་གནམ་གཏོང་ (tuwə nāmdoŋ) shung. every family ¶གཞུང་ལམ་བཟོ་མཁན་དུ་བ་གནམ་གཏོང་བསྐུལ་བཞག (They) ordered every family to send someone to repair the road. [Lit. (everyone) who sends smoke to the sky].
དུ་བ་གནམ་གཏོང་གི་ཁྲལ་ (tuwə nāmdoŋgi trɛ̄ɛ) a tax levied on every family.
དུ་བ་འབུད་ཆས་ (tuwə büüjɛɛ̀) equipment for removing/ expelling smoke (e.g., chimney pipe).
དུ་བ་འཕྱུར་འཕྱུར་ (tuwə cūrjur) rising smoke.
དུ་བ་མེད་པ་ (tuwə meèba) no smoking ¶དུ་བ་མེད་པའི་གཞུང་ལས་ཁང་ A no smoking office.
དུ་བ་རལ་བ་ (tuwə rɛɛwa) soot that is hanging down.
དུ་བ་རླངས་པ་གཉིས་ལ་འཛོལ་བཟོ་ཡོད་ (tuwə lāŋwa ñiìlə dzȫȫ soyöö) easy to misunderstand [Lit. smoke and steam are easy to mistake].
དུ་བ་ལོང་ལོང་ (tuwə loŋloŋ) sm. དུ་བ་འཕྱུར་འཕྱུར་.
དུ་འབུད་རླུང་གཡབ་ (tubüü lūŋyəb) exhaust fan.
དུ་མ་ (tumə) many ¶དེབ་དུ་མ་ Many books.
དུ་མེད་ (tumeè) 1. smokeless. 2. no smoking (sign).
དུ་མེད་ཉི་མ་ (tumeè ñimə) nonsmoking day.
དུ་མེད་རྡོ་སོལ་ (dumeè dosöö) smokeless coal, anthracite.
དུ་སྨུག་འཁྲིགས་ (tumuù trīg) vi. to become foggy/ misty.
དུ་ཚག (tudzaà) a container for taking out soot.
དུ་ཤག (tushaà) smoke.
དུ་ཡོད་ (tuyöö) 1. sm. ག་ཚོད་ཡོད་. 2. having smoke. 3. sm. ཡོད་ཚད་.
དུ་ཡོད་རྡོ་སོལ་ (tuyöö dosöö) coal that emits smoke.
དུ་རེ་བ་ (turewa) sm. ཀུན་ཆགས་པ་.
དུ་ལྡང་ (tuluŋ) smoke.
དུ་ལོ་ (tulo) tobacco ¶དུ་ལོ་བཟོ་གྲྭ Tobacco factory.
དུ་ཤིང་ (tushiŋ) fuel for making smoke in a field to protect the crop from frost.
དུཿཁ་ (tūga) skt. suffering.
དུག (tuù) 1. poison; va.—གཏོང་; —རྒྱག; —སྦྱོར་; —སྦྱིར་ to poison; vi.—ཕོག to get poisoned. 2. drugs (like opium); va.—འཐེན་ to smoke/ take drugs.
དུག་སློག་ཚོང་ (tuù gōgdzoŋ) illicitly selling drugs; va.—རྒྱག.
དུག་སྐྱོན་ (tuggyön) poisoning; va.—གཏོང་ to poison; vi.—ཕོག to get poisoned.
དུག་ཁ་ཚེག (tuùgā dzēg) outwardly nice but inwardly evil/ bad.
དུག་ཁྲུས་རྒྱག (tuù trüü gyaà) va. to wash poison out of a wound.
དུག་གི་མེ་ཏོག (tuùgi medog) black spots on the body of people who were poisoned to death.
དུག་འགོག (tuù gɔɔ̀) va. to stop/ prevent poison.
དུག་འགོག་མགོ་ཤུབས་ (tuùgɔɔ̀ goshub) gas mask.
དུག་འགོག་ངོ་འབག (tuùgɔɔ̀ ŋobaà) sm. དུག་འགོག་མགོ་ཤུབས་.
དུག་འགོག་འཐབ་རྩོད་ (tuùgɔɔ̀ tābdzöö) the struggle/ fight to stop drugs; va.—བྱེད་.
དུག་འགོག་དངས་ཁྲག (tuùgɔɔ̀ taŋdraà) antitoxin serum.
དུག་འགོག་སྨན་རྫས་ (tuùgɔɔ̀ mendzɛɛ̀) antitoxin.
དུག་འགོག་རྫས་ཆ་ (tuùgɔɔ̀ dzɛɛ̀ja) antitoxin.
དུག་རྒྱུན་ (tuùgyün) 1. poison. 2. bad acts/ work, wrong behavior ¶གཡོན་གྱི་དུག་རྒྱུན་ཚང་མ་གཙང་སེལ་བྱེད་དགོས་ We must clean out the bad work of "leftism."
དུག་ལྔ་ (tuùŋa) 1. the five poisonous creatures: scorpion, snake, centipede, lizard and toad. 2. the five poisonous thoughts: desire-attachment,

hatred-anger, closed-mindedness, pride, jealousy.

དུག་ལྔའི་འཇིགས་པ་ (tugŋɛ jigbə) shung. the disaster of the five poisonous thoughts ¶ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་དུག་ལྔའི་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་ནས་ Liberating all sentient beings from the disaster of the five poisonous thoughts.

དུག་ཅན་ (tugjɛn) poisonous, having poison.

དུག་ལྕེ་ (tugje) poisonous tongue.

དུག་ཆང་ (tūgjaŋ) poisoned liquor/ beer.

དུག་ཆེན་ (tugjen) strong poison.

དུག་འཇིལ་ (tugjii) sterilizing; va.—བྱེད་ ¶ སྨན་ཁང་གི་སྨན་ཁབ་ཚང་མ་དུག་འཇིལ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ (They) have to sterilize all the hospital needles.

དུག་འཇོམས་ (tuŋjom) 1. medicine. 2. དུག་འཇིལ་.

དུག་གཉེན་ (tugñen) antidote.

དུག་གདོང་ (tugdoŋ) see དུག.

དུག་བཏང་བའི་མི་ཚད་རྔ་མའི་དར་ལྕོག (tūù dāŋwɛ midzɛɛ̀ ŋāmɛ darjoò) not only doing sth. bad, but gloating over it and showing off [Lit. not only poisoning sb. but erecting a yak tail flag].

དུག་ཐུབ་པ་ (tug tūbbə) immunizing from poison.

དུག་དྲི་ (tugdri) a poisoned knife/ sword.

དུག་མདའ་ (tuŋda) poisonous arrow.

དུག་ལྡན་ལྟོ་ཆས་ (tugdɛn dōjɛɛ̀) poisoned food.

དུག་ནག (tugnaà) a strong poison, highly poisonous.

དུག་ནུས་ (tugnüù) the effect/ strength of poison.

དུག་པ་ (tugba) a person who poisons others.

དུག་པོ་ (tugbo) old clothes.

དུག་པོ་ཚེར་བེར་ (tugbo tsērber) worn out and patched old clothes.

དུག་ཕྱེ་ཐ་མག (tugce tāmaà) cocaine.

དུག་འཕྲོག (tundrɔ̀ɔ) birthwort (plant).

དུག་ཕོན་ (tuù pōn) va. to give poison.

དུག་དབང་ (tuùwaŋ) power of poison.

དུག་འབུ་ (tumbu) poisonous insect.

དུག་འབུ་ཕྲ་མོ་ (tumbu tramo) pathogens.

དུག་འབུའི་འཁྲུག་འཐབ་ (tumbü trūgdəb) bacteriological warfare.

དུག་འབུའི་དམག (tumbü māà) sm. དུག་འབུའི་འཁྲུག་འཐབ་.

དུག་འབུལ་ (tuù büü) va. to give poison (h.).

དུག་སྦལ་ (tugbɛɛ) poisonous toad.

དུག་སྦྲང་ (tūgdraŋ) mosquito.

དུག་སྦྲང་བདུག་སྤོས་ (tugdraŋ dugböö̀) mosquito repellent incense.

དུག་སྦྲུལ་ (tugdrüü) poisonous snake.

དུག་མེད་པོང་གསུམ་ (tugmeè boŋsum) nonpoisonous yellow, white, and red rhizomes that are used for herbal medicine.

དུག་མོ་ (tugmo) a woman who poisons other people or animals to appease the "Poison God" or to get another person's good merit/ fortune.

དུག་མོ་ཉུང་ (tugmo ñuŋ) a type of medicine.

དུག་རྨ་ (tug mā) an infected sore/ wound that is difficult to cure.

དུག་སྨན་ (tugmɛn) 1. poisonous drug. 2. medication to counteract poison.

དུག་ཙེ་ (tugdze) rags, tatters.

དུག་ཙ་ (tugdza) poison.

དུག་རྩྭ་ (tugdza) poisonous weed/ grass.

དུག་ཚལ་ (tugdzɛɛ) sm. དུག་ཙེ་.

དུག་ཚེར་ (tugdzer) poison thorn.

དུག་ཚོང་ (tugdzoŋ) selling of narcotic drugs, narcotics trading; va.—རྒྱག.

དུག་མཚོན་ (tugdzön) poisonous weapons (i.e., a weapon to which poison has been applied).

དུག་འཚག་ཐ་མག (tugdzaà tāmaà) filter tip cigarette.

དུག་རྫས་ (tugdzɛɛ̀) 1. poison ¶ དུག་རྫས་ཉེན་བརྡ་ The symbol that warns of poison. 2. drugs, narcotics.

དུག་ཟོན་ (tugsön) precautions against poison; va.—བྱེད་ to take precautionary measures against poison.

དུག་གཟན་ (tugsɛn) poisoned bait.

དུག་རོ་ (tugro) 1. leftover/ residual poison. 2. an old, residual or chronic illness or behavior; vi.—ལངས་ to have a relapse of an old residual or chronic illness or behavior; va.—སློང་ to cause a relapse of an old residual or chronic illness or behavior.

དུག་རོ་གཏིང་འདོན་ (tugro dīŋdün) shung. eradicating completely (from the root) ¶ ད་ལམ་ཁྲིམ་ལམ་དག་བཙོས་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་ལོ་མང་ལམ་ངན་སྤྱ་འབྱམས་སུ་སྤྱུར་པའི་ཁྲིམ་སྲོལ་གྱི་དུག་རོ་གཏིང་འདོན་དགོས་རྒྱུ་ Many years of lawlessness should be eradicated from the root.

དུག་རླངས་ (tuglaŋ) poison gas.

དུག་རླངས་སྒྲོགས་མདེལ་ (tuglaŋ gyɔŋdel) poison gas cannon shell.

དུག་རླངས་འབར་མདེལ་ (tuglaŋ bandel) sm. དུག་རླངས་སྒྲོགས་མདེལ་.

དུག་ལ་འགྲོ་ (tugla dro) vi. to become poison/ poisonous ¶ ཟས་རིགས་བསྲེ་རྒྱུ་ནོར་ན་དུག་ལ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་ If you mix food mistakenly, there is a danger it will become poisonous.

དུག་ལོག (tugloò) clothes; va.—གྱོན་; —གོན་ to wear/ put on clothes, to dress; va.—བརྗེ་ to change clothes; va.—དྲ་ to cut out material/ cloth to make clothes; va.—ཕུད་; —པིད་ to take off clothes ¶ དུག་ལོག་གི་ནང་ཤ་ The lining of clothes.

དུག་ལོག་བརྗེ་ས་ (tugloò jesa) (clothes) changing room.

དུག་ཤིང་ (tugshiŋ) poison tree.

དུག་ཤུགས་ (tugshuù) sm. དུག་ནུས་.

དུག་ཤེད་ (tugsheè) degree/ strength of poison.

དུག་ཤེད་ཅན་གྱི་རྫས་རིགས་ (tugsheèjɛngi dzɛ̀ɛriì) drugs, narcotics.

དུག་ཤེད་ཅན་གྱི་རྫས་རིགས་འགོག་འདོམས་ལས་ཁང་ (tugsheèjɛngi dzɛ̀ɛriì gɔgdom lɛ̀ɛgaŋ) Drug Enforcement Agency (U.S.A.).

དུག་ཤོར་ (tugshɔɔ) sm. དུག་ཡོག.

དུག་སེལ་ (tugsel) 1. removing/ countering a poison; disinfecting, detoxification, sterilizing; va.—བྱེད་. 2. a type of herb.

དུག་སེལ་ཁང་ (tugsel kāŋ) detoxification/ disinfection chamber.

དུག་སེལ་སེར་པོ་ (tugsel sērbo) a type of herb.

དུག་སེལ་གློག་ཤུན་ (tugsel lōgshün) heat lamp for disinfecting.

དུག་སེལ་སྨན་རྫས་ (tugsel mɛ̄ndzɛɛ̀) disinfectants.

དུག་སྲིན་ (tugsin) sm. དུག་སྲིན་ཕྲ་མོ་.

དུག་སྲིན་འགོག་སྨན་ (tugsin gɔgmɛn) antibiotic medicine.

དུག་སྲིན་འགོག་རྫས་ (tugsin gɔgdzɛɛ̀) antibiotics, antibacterial materials.

དུག་སྲིན་ཕྲ་མོ་ (tugsin trāmo) germ, bacteria.

དུག་སྲིན་ཕྲ་མོའི་རྒྱུ་གསེར་ (tugsin trāmö gyuser) bacillary dysentery.

དུག་སྲིན་ལྡུམ་ཕྲེང་ཅན་ (tugsin dumdreŋjɛn) streptococcus.

དུག་གསུམ་ (tugsum) the three poisons: desire, hatred, ignorance.

དུག་སློག (tugloò) sm. དུག་ལོག.

དུག་ཧ་ལ་ཧ་ལ་ (tuù hāla hāla) black rhizome.

དུག་ལྷག (tuglhaà) sm. དུག་རོ་.

དུགས་ (tuù) a treatment for being hot/ (feverish) or cold ¶ དྲོད་དུགས་ Heat treatment.

དུང་ (tuŋ) 1. a horn (instrument); va.—འབུད་; —གཏོང་ to blow or play a horn/ trumpet/ bugle ¶ དམག་དུང་ Bugle. 2. conch shell.

དུང་: p. དུངས་; f. དུང་ (tuŋ) vi. to have love/ affection/ fondness.

དུང་དཀར་ (tuŋgar) white conch shell.

དུང་དཀར་འཁོར་ལོ་ (tuŋgar kɔ̄ɔlo) a vein between the eyebrows (in Tibetan medicine).

དུང་དཀར་དགོན་པོ་ (tuŋgar gömbo) Dunggar monastery (in Yadung).

དུང་དཀར་བུ་ཁྲིད་ (tuŋgar pudrii) snail.

དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་ (tuŋgar yɛ̀ɛgyii) sm. དུང་གཡས་འཁྱིལ་.

དུང་དཀར་གཡོན་འཁྱིལ་ (tu̱ngar yöngyii) sm. དུང་གཡོན་འཁྱིལ་.

དུང་དཀར་རག་གཤོག་མ་ (tu̱ngar ra̱gshoma) a wing-shaped brass decorative piece attached to conch shells that monks use.

དུང་དཀར་གཤོག་པ་ཅན་ (tu̱ngar shōgbajɛn) sm. དུང་དཀར་རག་གཤོག་མ་.

དུང་དཀར་སེར་སྣང་ (tu̱ngar sērnaŋ) seeing sth. in accord with one's ideology/ views rather than what actually is [Lit. seeing a white conch shell as yellow].

དུང་སྐྱོང་ (tu̱ngyoŋ) nāga king.

དུང་ཁང་ (tu̱ngaŋ) the skull.

དུང་ཁྲག (tu̱ndraà) 1. blood in the brain. 2. a skull filled with blood.

དུང་མཁན་ (tu̱ŋñɛn) 1. people who decorate conch shells. 2. a trumpet/ horn maker. 3. a trumpet/ horn player.

དུང་འཁོར་ (tu̱ŋgɔɔ) a white conch shell bracelet worn by women.

དུང་འཁྱིལ་ (tu̱ngyii) spiral helix design.

དུང་འཁྱིལ་ཐིག (tu̱ngyii tīg) helix line.

དུང་ཁྱིལ་རི་མོ་ (tu̱ngyii ri̱mu) a whirling/ helix spiral pattern.

དུང་གི་ལྡེམ་ཤིང་དཀར་པོ་ (tu̱ngi dēmshiŋ gārbo) a type of white tree.

དུང་གི་ཨ་ལོང་ (tu̱ngi āloŋ) conch shell earring.

དུང་དགོན་ (tu̱ngön) shung. abbr. of དུང་དཀར་དགོན་པ་.

དུང་རྒྱ་གླིང་ (tu̱ŋ gyəliŋ) abbr. of དུང་དང་རྒྱ་གླིང་.

དུང་སྒོར་ (tu̱ŋgɔɔ) sm. དུང་འཁོར་.

དུང་སྒྲ་ (tu̱ndra) 1. the sound of a conch shell horn. 2. bugle call.

དུང་ངེ་བ་ (tu̱ŋŋgewa) 1. sad ༈ གསར་འགྱུར་ངན་པ་དེ་གོ་ནས་སེམས་སྐྱོ་དུང་ངེ་བ་བྱུང་ When he heard the bad news he was sad. 2. with great love/ affection ༈ བཟའ་ཚང་གཉིས་སེམས་བརྩེ་དུང་ངེ་བའི་ངང་ནས་གནས་ཡོད་པ་རེད་ The couple lived together with love and affection.

དུང་ཆེན་ (tu̱njen) large musical horn/ trumpet used by monks.

དུང་ཆེན་མེ་ཏོག (tu̱njen me̱dɔɔ) morning glory.

དུང་ཆོས་ (tu̱njöö) a small white conch shell.

དུང་མཆོག་ (tu̱njɔɔ) sm. དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་.

དུང་ཐག (tu̱ndaà) the rope tied to a well bucket to pull up water.

དུང་ཐལ་ (tu̱ndɛɛ) ash from conch shells (used for Tibetan medicine).

དུང་ཐིག (tu̱ndig) spiral line.

དུང་དུང་ (tu̱nduŋ) having a great deal of love/ affection.

དུང་རྡོ་ (tu̱ndo) fossilized conch shell.

དུང་བརྡ་ (tu̱nda) signal given by sounding a horn/ trumpet; va.—གཏོང་.

དུང་ན་ (tu̱nna) an earring made of conch shell.

དུང་པ་ (tu̱ŋbə) trumpeter, bugler.

དུང་པ་དམག་མི་ (tu̱ŋbə māəmi) army bugler.

དུང་པོ་ (tu̱ŋbo) sm. དུང་དཀར་.

དུང་ཕན་ (tu̱ŋbɛn) ch. wash basin.

དུང་ཕྱུར་ (tu̱ŋcur) one hundred million ༈ དུང་ཕྱུར་དྲུག Six hundred million.

དུང་ཕྲེང་ (tu̱ndreŋ) rosary made from conch shell.

དུང་འཕྱུར་ (tu̱ŋcur) sm. དུང་ཕྱུར་.

དུང་ (tu̱ŋ) p. of དུངས་.

དུང་བན་ (tu̱ŋbɛn) sm. དུང་ཕན་.

དུང་འབུད་ (tu̱ŋ bü̱ü) 1. one of the veins in Tibetan medicine. 2. va. to play the trumpet, to blow the conch shell.

དུང་འབྲས་ (tu̱ŋdrɛɛ̀) type of mineral/ stone used in Tibetan medicine.

དུང་དམར་ (tu̱ŋmar) 1. a reddish conch shell. 2. sm. དུང་ཁྲག, 2.

དུང་ཚེར་མ་ཅན་ (tu̱ŋ tsērmajɛn) a type of conch shell.

དུང་ཞེན་ (tu̱ŋshen) affection and loyalty.

དུང་ཡལ་ (tu̱ŋ yɛ̱ɛ̱) vi. to vanish/ disappear.

དུང་གཡས་འཁྱིལ་ (tu̱ŋ yɛ̀ɛgyii) a conch shell that spirals toward the right.

དུང་གཡོན་འཁྱིལ་ (tu̱ŋ yöngyii) a conch shell that spirals toward the left.

དུང་རིང་ (tu̱ŋriŋ) long trumpet/ horn.

དུང་རྭ་ (tu̱ŋra) deer horn/ antler.

དུང་རིས་སྐས་ (tu̱ŋrigɛɛ̀) winding/ spiral staircase.

དུང་ལོང་ (tu̱ŋloŋ) sm. དུང་ན་.

དུང་སེམས་ (tu̱ŋsem) loving thoughts, love and affection.

དུང་སོ་ (tu̱ŋso) teeth; vi.—འཁོར་ to have one's set of teeth fully appear.

དུངས་ (tu̱ŋ) p. of དུང་.

དུད་ (tü̱ü) 1. smoke. 2. vi. to hang/ bend over (for crops).

དུད་ཁ་ (tü̱ügə) 1. household, family. 2. smoky color.

དུད་ཁུ་ (tü̱ügu) moisture in smoke.

དུད་ཁུག (tü̱üguù) tobacco pouch.

དུད་ཁུང་ (tü̱üguŋ) chimney.

དུད་ཁྲལ་ (tü̱üdrɛɛ) shung. a tax performed by དུད་ཆུང་.

དུད་གྲངས་ (tü̱üdraŋ) shung. the number of households/ families.

དུད་འགྲོ་ (tü̱ndro) animals.

དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ (tü̱ndrö gyēnɛɛ̀) animal realm.

དུད་འགྲོའི་སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་པ་ (tü̱ndrö gyu̱dzɛɛ tsōgba) circus troupe.

དུད་འགྲོའི་སྒྱུ་རྩལ་ (tü̱ndrö gyu̱dzɛɛ) animal acts (e.g., in circus shows).

དུད་སྐོན་ (tü̱ügɛn) soot.

དུད་སྒོ་ (tü̱ügo) chimney.

དུད་སྒོ་ཕྱུགས་ (tü̱ü go̱juù) household and domestic animals.

དུད་གཅིག་མ་ (tü̱ü jigmə) a single/ lone household.

དུད་ཆུང་ (tü̱üjuŋ) shung. a type of lower status peasant (or peasant household) in tt. who belonged to a lord but normally had no land as a tax base so did not have to perform extensive corvee labor.

དུད་ཆུང་རྟེན་ཡོད་ (tü̱üjuŋ dēnyöö) a དུད་ཆུང་ with a small tax base in land.

དུད་སྟོངས་ (tü̱ü dōŋ) a དུད་ཆུང་ household/ family that has become extinct or split up.

དུད་ཐོ་ (tü̱üdo) shung. a list/ record of families/ households.

དུད་ཐོར་ (tü̱ütɔɔ) a family that has split up.

དུད་དྲི་ (tü̱üdrii) smell of smoke.

དུད་དྲེག (tü̱üdreg) sm. དུད་སྐོན་.

དུད་མདེལ་ (tü̱üdel) smoke bomb.

དུད་ནག (tü̱ünaà) opium.

དུད་པ་ (tü̱üba) sm. དུ་བ་.

དུད་པ་སྔོན་འདུལ་ (tü̱üba ŋöndüü) a sign that sth. is going to happen [Lit. smoke before the fire].

དུད་སྤྱི་ (tü̱üji) shung. the དུད་ཆུང་ in general or as a whole ༈ དུད་སྤྱིས་རང་མཚམས་སྒོ་རྒྱ་བཤིག་ཐོག The general public of དུད་ཆུང་ decided on their own and broke the seal of the door (without consulting the superior).

དུད་སྤྲིན་ཤ་མོའི་གཟུགས་ཅན་ (tü̱üdrin shāmö su̱gjɛn) mushroom cloud.

དུད་པ་བྱ་བལ་མ་ (tü̱üba capɛɛma) a type of seaweed that floats on water.

དུད་བལ་ (tü̱üpɛɛ) soot that is hanging down in strands.

དུད་རྫི་ (tü̱üdzi) sm. དུད་ཁ་.

དུད་ཚང་ (tü̱üdzaŋ) family, household ༈ གྲོང་གསེབ་དེ་ར་དུད་ཚང་ག་ཚོད་འདུག How many households are there in that village?

དུད་ཚང་ཁེ་ལས་ (tü̱üdzaŋ kēlɛɛ̀) a family/ household operated business.

དུད་ཚོ་ (tü̱üdzo) village.

དུད་འཚོ་ (tü̱ndzo) sm. དུད་ཚོ་.

དུད་ཡོད་རྡོ་སོལ་ (tü̱üyöö do̱söö) bituminous (soft) coal.

དུད་ཡོལ་ (tüüyöö) smokescreen.
དུད་རླངས་ (tüülaŋ) abbr. smoke and steam.
དུད་ལམ་ (tüülam) sm. དུད་ཁུང་.
དུད་སའི་ལྷ་ཁང་ (tursɛ lhãgaŋ) burial place.
དུད་གསུམ་གྲོང་ཚོ་ (tüüsum troŋdzo) a three-family village (unit).
དུད་བསུང་ (tüüsuŋ) smell of smoke.
དུན་ལས་ (tünlɛɛ̀) amber.
དུབ་ (tub) vi. to be tired, to be fatigued ¶ ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དུབ་སོང་ I am mentally and physically tired.
དུབ་ཅན་ (tubjɛn) tiring, fatiguing ¶ ལས་ཀ་དུབ་ཅན་ Tiring work.
དུབ་ལིན་ (tublen) Dublin.
དུམ་ (tum) abbr. for དུམ་བུ་.
དུམ་གྲུགས་ (tumdruù) broken into small pieces; vi.—དུ་སོང་ to be/ get broken into small pieces.
དུམ་རྒྱག (tum gyaà) va. to cut or break into small pieces/ chunks.
དུམ་གཅིག (tumjig) one piece/ section/ part.
དུམ་བཅད་ (tumjɛɛ̀) 1. cutting into pieces/ chunks; va.—རྒྱག; —གཏོང་. 2. making into sections/ groups; va.—བྱེད་.
དུམ་ཆུང་ (tumjuŋ) a small piece/ chunk.
དུམ་དུམ་ (tumdum) sm. དུམ་བུ་.
དུམ་པ་ (tumbə) a Tibetan-style book.
དུམ་བུ་ (tumbu) part, portion, chunk, section, piece; va.—གཅོད་; —བཟོ་ to cut/ break into chunks/ parts ¶ གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དུམ་བུ་གཅིག་ལ་རྒྱ་རིགས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The Chinese live in one part of the city. ¶ ཁོས་པང་ལེབ་དེ་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བཅད་སོང་ He cut the plank into three chunks.
དུམ་བུར་བགོ་ (tumbur go) va. to divide into parts/ sections, to dismember.
དུམ་འབོམ་ (tumbom) fragment bomb/ grenade, cluster bomb.
དུམ་ཚན་ (tumdzɛn) a part, section, passage (of an essay or book).
དུམ་ཞིག (tumshig) a few ¶ མི་དུམ་ཞིག་སླེབས་བྱུང་ A few people came.
དུམ་རེ་ (tumre) 1. a bit or few at a time ¶ དམག་སར་དམག་མི་དུམ་རེ་བྱུས་ནས་བཏང་སོང་ (They) sent the soldiers to battlefield a few at a time. 2. by groups/ sections.
དུམ་གཤག (tumshaà) profile.
དུམ་གཤག་རི་མོ་ (tumshaà rimu) sm. དུམ་གཤགས་རི་མོ་.
དུམ་གཤགས་རི་མོ་ (tumshaà rimu) sectional drawing, profile.
དུའུ་ (tuwu) 1. ch. kilowatt hour ¶ གློག་དུའུ་ kilowatt hours of electric power. 2. degree (temperature) ¶ ཐིག་སྐོར་འོག་གི་དུའུ་བཅུ་ཕྲག་ཡོད་པ་ In the ten degree below zero range.
དའུ་ཧྥུག (tuwupu) ch. bean curd (tofu).
དུར་ (tur) sm. དུར་ཁང་.
དུར་རྐུན་ (turgün) a grave robber.
དུར་བསྐྱལ་ (turgyee) taking a corpse to the graveyard or sky burial site.
དུར་ཁང་ (turgaŋ) tomb, crypt.
དུར་ཁུང་ (turguŋ) grave hole; va.—རྐོ་; —འདྲུ་ to dig a grave.
དུར་ཁུང་རྐུ་མཁན་ (turguŋ gũñɛn) grave robber.
དུར་ཁྲོད་ (turdröö) graveyard, cemetery, tomb, sky burial site; va.—(དུ་) སྐྱེལ་ to take a corpse to the graveyard/ sky burial site.
དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རས་ (turdröögi rɛɛ̀) cloth to cover the dead, burial shroud.
དུར་ཁྲོད་དུ་ཁྱེར་ (turdröödu kyēr) 1. va. to take a corpse to the graveyard/ cemetery/ sky burial site. 2. va. to take a secret to the grave.
དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་ (turdröò dagbo) a ghost that appears as a skeleton.
དུར་ཁྲོད་པ་ (turdrööba) person who goes to a cemetery/ graveyard/ sky burial site to meditate.
དུར་ཁྲོད་མ་ (turdrööma) sm. དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་.
དུར་གྱི་མཆོད་པ་ (turgi cööba) grave.
དུར་གླ་ (turla) a fee for the use of sky burial/ site.
དུར་གན་ (turgɛn) well experienced.
དུར་རྒྱགས་ (turgyaà) 1. food to be eaten at the site of a sky burial when a corpse is being dismembered. 2. bedding and clothing given to people who work at the sky burial site.
དུར་སྒམ་ (turgam) coffin.
དུར་སྒྲོམ་ (turgom) sm. དུར་སྒམ་.
དུར་མཆོད་ (turjöö) rituals performed during the day of a funeral/ sky burial.
དུར་འཇུག (turjuù) burying a corpse; va.—བྱེད་.
དུར་ཐོད་ (turdöö) skulls left around a sky burial site.
དུར་དོང་ (turdoŋ) tomb.
དུར་རྡོ་ (turdo) tombstone, gravestone.
དུར་གནས་ (turnɛɛ̀) sm. དུར་ཁྲོད་.
དུར་བ་ (turwə) cogan grass.
དུར་བོན་ (turbön) one of the Bon subsects.
དུར་བྱ་ (turja) birds that eat corpses at the sky burial site (usu. vultures).
དུར་བྱིད་ (turjii) a type of brewed Tibetan medicine.
དུར་བྱང་ (turjaŋ) gravestone, tomb inscription tablet.
དུར་བྱང་ཡི་གེ་ (turjaŋ yigi) tombstone or grave tablet inscription.
དུར་མཚེད་ (turdzeè) a grave and a funeral pyre/ crematorium.
དུར་རྫས་ (turdzɛɛ̀) funerary objects, burial objects.
དུར་ལྭ་ (turwa) sm. དུར་བ་.
དུར་ལམ་ (turlam) the path leading to a grave/ cemetery.
དུར་གཤེན་མཚོན་ཇ་ཅན་ (turshen tsõnjajɛn) one of the Bon subsects.
དུར་ལས་ (turlɛɛ̀) burial/ cemetery work.
དུར་ས་ (tursə) sm. དུར་ཁྲོད་.
དུར་སའི་རྡོ་རིང་ (turse doriŋ) tombstone.
དུར་སའི་ལྷ་ཁང་ (turse lhãgaŋ) temple at a grave site/ sky burial site.
དུར་སྲི་ (tursi) ghosts/ demons who inhabit sky burial sites or cemeteries.
དུར་སྲུང་བ་ (tursuŋwə) guard keeper of a graveyard.
དུལ་ (tüü) vi. to be tamed/ disciplined ¶ མི་དེ་བཙོན་ཁང་ལ་བཙུག་རྗེས་གཤིས་ཀ་དུལ་བཞག After being imprisoned that man's personality was tamed.
དུལ་པོ་ (tüübo) tame, peaceful, disciplined.
དུལ་མ་ (tüümə) 1. a tame person/ horse. 2. a young woman.
དུས་ (tüü) 1. time ¶ དུས་གཞན་ཞིག Another time. ¶ དབྱར་དུས་ Summertime. 2. (vb. + —) at the time of, while, when ¶ ང་ཚོ་རྩེད་མོ་རྩེ་དུས་ When we were playing.
དུས་ཀུན་དུ་ (tüügündu) sm. དུས་གཏན་དུ་.
དུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་ (tüügi gōōjɔɔ̀) the general situation, the general trend, the trend of the time ¶ དུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ན་ཁོ་ཚོས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Looking at the general situation, they will not be able to rule.
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ (tüügi kōōlo) 1. Kalachakra. 2. the wheel of time ¶ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ལྡོག་ཏུ་མེད་པར་ཞིག་ཡིན་ The wheel of time is unstoppable.
དུས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག (tüügi gyundɔɔ̀) change, change of a whole situation ¶ ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ There has been a great change in our country.
དུས་ཀྱི་ཆ་ཚད་ (tüügi cādzɛɛ̀) sundial.
དུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ (tüügi cāshɛɛ̀) different time periods that a day is divided into.
དུས་ཀྱི་ཆོ་ག (tüügi cōga) method of calculating time.
དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ (tüügi cöōñii) death, mortality.
དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་ (tüügi ñīgmə) the impurities of an eon/ period.
དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ (tüügi tamə) 1. sm. དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་. 2. time just before dying/ death.
དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ (tüügi tūŋda) split second, a very

short time, an instant.

དུས་ཀྱི་མཐར་འགྱུར་ (tü̱ügi tār gyu̱r) vi. to die.

དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ (tü̱ügi pōgyur) changing times.

དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ (tü̱ügi pōña) the lord of death ༈ དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉའི་ཞགས་པས་མ་བཅིངས་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་ལ་སྒོ་གསུམ་གཞོལ་བར་གནས་ Not being tied by the rope of the lord of death, I am exerting my effort in studying, thinking, and meditating.

དུས་ཀྱི་ཟླ་བ་ (tü̱ügi da̱wa) a month.

དུས་བཀག་ (tü̱ügaà) set time, time limit, schedule, vi.—ཐུབ་ to reach a time limit/ deadline/ scheduled time ༈ ལས་ཀ་དེ་དུས་བཀག་གི་སྔོན་དུ་གྲུབ་པ་རེད་ They completed the work ahead of schedule. ༈ དཔེ་དེབ་དང་ཚགས་པར་དུས་བཀག་ལྟར་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They delivered the magazines and papers according to a schedule.

དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་ (tü̱ügaà dzönjuù) prison term/ sentence.

དུས་བཀག་འབར་མདེལ་ (tü̱ügaà ba̱ndel) time bomb.

དུས་སྐབས་ (tü̱ügəb) 1. time, era, period ༈ དུས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་པ་རེད་ (We) have come to a new era. 2. chance, opportunity; vi.—རྙེད་; —ཐོབ་; —རག་; —བྱུང་ to get an opportunity; vi.—ཤོར་ to lose an opportunity ༈ དུས་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པ་རེད་ They got an excellent opportunity.

དུས་སྐབས་མཚམས་མེད་ (tü̱ügəb tsämmeè) without a break, continuously, nonstop.

དུས་སྐབས་ཤོར་ (tü̱ügəb shɔ̄ɔ) vi. to lose an opportunity.

དུས་བསྐལ་ (tü̱ügɛɛ) the time of the end of the world, the end of an eon, doomsday.

དུས་བསྐལ་བར་ཐུག་ (tü̱ügɛɛ pa̱r tüù) shung. vi. to reach the end of an eon or world.

དུས་ཁྱད་ (tü̱ükyɛɛ̀) time difference.

དུས་ཁྲིམས་ (tü̱üdrim) a one day religious vow.

དུས་འཁོར་ (tü̱ügɔɔ) abbr. of Kalachakra (the wheel of time).

དུས་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་ (tü̱ügɔɔgi ra̱ŋshin) periodic, cyclical.

དུས་འཁྲུགས་ (tü̱üdruù) sm. དུས་ཟིང་.

དུས་གང་ཞིག་ (tü̱ü ka̱ŋshi) 1. when ༈ དུས་གང་ཞིག་ལ་ཟ་ཁང་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་རེད་ When will the restaurant open? 2. one time.

དུས་འགའ་རེ་ (tü̱ü ga̱re) sometimes, at some times.

དུས་འགོ་ (tü̱ngo) initial/ beginning stage or time ༈ རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་གི་དུས་འགོར་ At the beginning of the "War of Resistance Against Japan."

དུས་འགྱངས་ (tü̱ügyaŋ) postponing, delaying; va.—གཏོང་ to postpone, to delay ༈ ཁོ་ཐོན་རྒྱུ་ཉིན་ཤས་དུས་འགྱངས་སུ་བཏང་པ་རེད་ They postponed his departure for a few days; vi.—འགྲོ་; —ཤོར་ to get delayed, postponed ༈ ཟླ་རེའི་རྩིས་ཁྲ་གཏོང་རྒྱུ་དུས་འགྱངས་ཤོར་པ་རེད་ The sending of the monthly account statement was delayed.

དུས་འགྱངས་ཆད་ལུས་ (tü̱ügyaŋ cɛ̄ɛlüü) delayed payment, overdue payment.

དུས་འགྱུར་ (tü̱ngyur) change in times/ period/ era/ circumstances ༈ ༡༩༣༧ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༧ ཀྱི་དུས་འགྱུར་རྗེས་ After the change of July 7, 1937.

དུས་འགྲིག་ (tü̱ü dri̱g) vi. to happen simultaneously, to occur at the same time ༈ ང་ལྷ་སར་འབྱོར་པ་དང་ཁོང་ཕེབས་པ་དུས་འགྲིགས་སོང་ My coming to Lhasa and his arrival there occurred at the same time.

དུས་རྒྱུན་ (tü̱ügyün) usually, regularly, always ༈ དུས་རྒྱུན་ཁོ་ལས་ཀར་སྔ་པོ་འགྲོ་བ་རེད་ He regularly goes to work early. ༈ དུས་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་ཞིག་རེད་ This is not like usual. It is very special.

དུས་རྒྱུན་དུ་ (tü̱ügyündu) usually, regularly, always.

དུས་རྒྱུན་ལྟར་དུ་ (tü̱ügyün dārdu) in accordance with what is usually/ customarily done.

དུས་སྒོ་ (tü̱ügo) a time, a scheduled time; va.—འགོག་ to establish/ set a specific time to do sth., to make an appointment ༈ ང་ཚོ་སང་ཉིན་ཆུ་ཚོད་༧པར་འཛོམས་རྒྱུའི་དུས་སྒོ་བཀག་ཡོད་ We made an appointment to meet tomorrow at 7 o'clock.

དུས་སྒོ་སྔོན་བཀག་ (tü̱ügo ŋōngaà) establishing/ setting a time or schedule in advance.

དུས་སྒྲིག་ (tü̱ü dri̱g) va. to make an appointment ༈ ང་སང་ཉིན་སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དུས་བསྒྲིགས་ཡོད་ I made an appointment to go to the hospital tomorrow.

དུས་སྒྲོག་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (tü̱üdrɔɔ cūdzöö kɔ̄ɔlo) alarm clock.

དུས་བརྒྱད་ (tü̱ü gyɛ̱ɛ) the eight stages in a life of a person.

དུས་ངེས་ཅན་ (tü̱üŋeèjɛn) having a definite time ༈ དུས་ངེས་ཅན་གྱི་དཔེ་དེབ་ Periodical publication (a magazine having a definite time for publication).

དུས་ལྔ་ (tü̱ü ŋā) the five seasons: winter, spring, autumn and two periods in between.

དུས་ལྔ་སྣུར་ (tü̱üŋa nūr) sm. དུས་སྣུར་.

དུས་ཅན་ཀྲ་དན་ (tü̱üjɛn drādɛn) time bomb.

དུས་ཅུང་ཟད་ (tü̱ü jūŋsɛè) a short period of time.

དུས་གཅིག་ (tü̱üjig) at the same time.

དུས་བཅད་ (tü̱üjɛɛ̀) time limit, deadline; va.—བྱེད་ to set a time limit/ deadline ༈ ཚོང་ཁང་ཁག་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པར་སྒོ་རྒྱག་དགོས་པ་དུས་བཅད་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They have set 10 o'clock as the time that shops must close.

དུས་བཅད་གླ་ཐོབ་ (tü̱üjɛɛ̀ lādob) a wage fixed by time (by the hour, day, month, etc.).

དུས་བཅད་ཚོང་ཟོག་ (tü̱üjɛɛ̀ tsōŋsɔɔ̀) 1. merchandise that has a delivery deadline. 2. merchandise that has to be used or sold before a set time.

དུས་བཅད་ཕྱིར་འགྱངས་ (tü̱üjɛɛ̀ cīrgyaŋ) extending a time/ deadline/ limit.

དུས་བཅར་ཞུ་ (tü̱üjaa shu̱) va. to come on time, to come at the proper time ༈ ཚོགས་འདུར་དུས་བཅར་མ་ཞུས་ན་སྐྱོན་བརྗོད་ཕོག་གི་རེད་ If you don't attend the meeting on time, you will be criticized.

དུས་ཆད་ (tü̱üjɛɛ̀) 1. interruption, break. 2. an appointment to meet sb.; va.—འདེབས་ to make an appointment.

དུས་ཆད་པ་མེད་པ་ (tü̱üjɛɛ̀ me̱èba) without interruption/ break, ceaseless, continuous.

དུས་ཆར་ (tü̱üjar) seasonal rain, timely rain.

དུས་ཆུང་ (tü̱üjuŋ) an unit of time (according to Chinese system of time calculation).

དུས་ཆེན་ (tü̱üjɛn) festival, holiday, occasion; va.—གཏོང་ to celebrate a festival/ holiday/ ceremony.

དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་ (tü̱üjɛn sūmdzom) Sagadawa —the festival on the 15th day of the 4th Tibetan lunar month celebrating the conception, enlightenment and death of the Buddha.

དུས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ (tü̱ü cöösu gyu̱r) vi. to die, to pass away.

དུས་མཆོད་ (tü̱üjöö) prescribed religious service/ ceremony/ offering at a specific times.

དུས་ཇི་སྲིད་ (tü̱ü jisii) 1. how much time. 2. at anytime, forever ༈ ཁྱེད་ཀྱི་བཀྲིན་དེ་ངས་དུས་ཇི་སྲིད་བརྗེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ I will never forget your kindness (I am not able to forget it at any time).

དུས་མཇུག་ (tü̱njuù) last stage, last phase.

དུས་མཇུག་དུ་ (tü̱njugdu) the end of sth. (an era/ time/ period) ༈ འདས་པའི་བརྒྱ་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་དུ་ At the end of the 18th century.

དུས་ཉེ་བར་ (tü̱ü ñe̱war) until the end of sth. (an era/ period/ time).

དུས་ཉེ་བའི་ཆ་ (tü̱ü ñe̱wɛ cā) recently.

དུས་མཉམ་ (tü̱üñam) living/ occurring/ existing at the same time ༈ དམག་ཆེན་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་རྒྱ་ནག་ནང་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་དར་ཡོད་པ་རེད་ The revolutionary movement in China became widespread at the same time as World War II.

དུས་སྙིགས་ (tü̱üñii) abbr. of དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་.

དུས་གཏན་ (tü̱üdɛn) always, all the time.

དུས་གཏན་དུ་ (tü̱üdɛndu) always, all the time ༈ དུས་གཏན་དུ་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They always have problems.

དུས་གདན་དུ་མི་འཇིག་པ་ (tüüdɛndu ma̱ ji̱gbə) immortal.

དུས་གདུགས་ (tü̱ü dūü) vi. to arrive at/ reach the time to do sth. ¶ ང་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དུས་གདུགས་ནས་བྲེལ་བ་ཆ་པོ་ཞི་དག་འདུག The time for me to go to India has arrived so I am very busy.

དུས་གཏོར་ (tü̱üdɔr) offering of torma done on particular or set occasions.

དུས་བདབ་ (tü̱ü dəb) p. of དུས་འདེབས་.

དུས་རྟག་ཏུ་ (tü̱ü dāgdu) sm. དུས་གདན་དུ་.

དུས་རྟག་པར་ (tü̱ü dāgbar) always, all the time.

དུས་སྟོང་ (tü̱üdoŋ) spare time.

དུས་སྟོན་ (tü̱üdön) sm. དུས་ཆེན་.

དུས་བསྟུན་ (tü̱üdün) in accordance with the time/ era ¶ དུས་བསྟུན་འགྱུར་བཅོས་ Changes/ reforms in accordance with the times.

དུས་ཐག (tü̱üdaà) sm. ཡུན་ཚད་.

དུས་ཐིམ་ (tü̱ü tīm) vi. to expire (for a period/ time), to be finished (for a term of a contract, etc.) ¶ ཁོའི་ལས་ཀའི་དུས་ད་ལོ་ཐིམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ His term of service expires this year.

དུས་ཐུག (tü̱ü tüù) vi. to coincide ¶ ཁོ་སླེབས་པ་དང་མོ་ཐོན་པ་དུས་ཐུག་པ་རེད་ His arrival and her departure coincided.

དུས་ཐུང་ (tü̱üduŋ) short time ¶ དེ་དུས་ཐུང་ནང་ In a short time.

དུས་ཐུང་རིའུ་མིག (tü̱üduŋ ri̱umig) short timetable, short schedule.

དུས་ཐུང་གླ་པ་ (tü̱üduŋ lāba) pieceworker, day wage laborer.

དུས་ཐུང་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ (tü̱üduŋ jo̱ŋdar dzi̱ndra) short-term training class.

དུས་ཐོག (tü̱üdɔɔ̀) 1. on time, according to schedule, punctually ¶ ཁོ་ལས་ཁུངས་ལ་དུས་ཐོག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He comes to the office on time (according to the schedule, punctually). 2. opportunely, the right time; vi.—འཁེལ་ to be on time, to fall at the right time ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེ་དུས་ཐོག་ལ་ཏག་ཏག་འཁེལ་བ་ཞིག་རེད་ The new policy is one that falls exactly at the right time.

དུས་ཐོག་གི་ཁ་བ་ (tü̱üdɔ̄gi kāwa) 1. a seasonable snowfall. 2. a timely snowfall.

དུས་ཐོག་ཏུ་ (tü̱üdɔɔ̀du) sm. དུས་ཐོག.

དུས་ཐོག་གཏོང་བའི་གནམ་གྲུ་ (tü̱üdɔɔ̀ dōŋwɛ nəmdru) scheduled airplane/ flight.

དུས་ཐོག་འཕྲུལ་སྤྲོད་ (tü̱üdɔɔ̀ trɛ̄ɛ̄dröö) shung. delivering on time.

དུས་མཐའ་ (tü̱üda) 1. the end of an eon. 2. the shortest time. 3. a period of great calamities (associated with the end of an eon).

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ (tü̱üdɛ gɛ̄ɛ̀jigmə) a very short time.

དུས་མཐའི་མེ་ (tü̱üdɛ me̱) destruction by fire when an eon comes to an end.

དུས་མཐའི་འཐོར་རླུང་ (tü̱üdɛ tɔ̄ɔ̄luŋ) sm. དུས་མཐའི་རླུང་.

དུས་མཐའི་རླུང་ (tü̱üdɛ lūŋ) destruction by wind when an eon comes to an end.

དུས་མཐུན་ (tü̱üdün) sm. དུས་བསྟུན་.

དུས་མཐུན་ལྭ་བ་ (tü̱üdün la̱wa) up-to-date style clothing.

དུས་དང་བསྟུན་ (tü̱üdaŋ dün) sm. དུས་བསྟུན་.

དུས་དང་མཐུན་པ་ (tü̱üdaŋ dümbə) sm. དུས་བསྟུན་.

དུས་དང་དུས་ལ་ (tü̱üdaŋ tü̱ülə) from time to time ¶ དུས་དང་དུས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་ཆེན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ From time to time there are religious festivals.

དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ (tü̱üdaŋ nāmba gūndu) always, all the time, constantly.

དུས་དང་མི་མཐུན་པ་ (tü̱üdaŋ mi̱dünbə) inopportune, unseasonable, untimely, out of date.

དུས་དང་མཚུངས་ (tü̱üdaŋ tsüŋ) at the same time.

དུས་དང་འཚམས་པ་ (tü̱üdaŋ tsūŋbə) sm. དུས་བསྟུན་.

དུས་དུས་ལ་ (tü̱üdüülə) sometimes, occasionally ¶ དུས་དུས་ལ་ཕ་མ་ཐུག་པར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Occasionally (they) go to see their parents.

དུས་དེ་སྲིད་བར་ (tü̱üde sīilə) until such time as ¶ ལས་ཀ་དེ་མཇུག་འགྲིལ་བའི་དུས་དེ་སྲིད་བར་ང་འདིར་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ Until such time as the work is completed, I will stay here.

དུས་དེབ་ (tü̱üdeb) periodical, journal, magazine.

དུས་དེབ་བརྒྱུད་ཁྲིད་ (tü̱üdeb gyü̱üdrìi) courses/ lessons/ instruction given through a journal or magazine or periodical.

དུས་དེབ་འཕར་མ་ (tü̱üdeb pārma) supplement (to a journal, magazine, or periodical).

དུས་དོན་ (tü̱üdün) current events/ affairs ¶ ཚགས་པར་ནང་དུས་དོན་ཁ་ཤས་བཀོད་བཞག The newspaper published several items on current events.

དུས་དྲན་ (tü̱üdrɛn) memorial, commemorative ¶ དུས་དྲན་དགའ་སྟོན་ A memorial cerebration.

དུས་དྲན་དཔྱད་གཏམ་ (tü̱üdrɛn jɛ̄ɛ̄dam) commentary, editorial.

དུས་དྲུག (tü̱üdruù) six parts of a day. 2. six seasons of two months each.

དུས་གདབ་ (tü̱ü də̱b) f. of དུས་འདེབས་.

དུས་བདེ་ (tü̱ü de̱) peaceful/ quite/ calm time or era.

དུས་བདེ་པོ་ (tü̱ü de̱bo) peaceful/ quite/ calm time or era.

དུས་བདེ་ཞི་འཇགས་ (tü̱üdeè shi̱jaà) a time of peace and happiness, a period of peace and calm/ tranquillity.

དུས་བདེ་ཞོན་འཇགས་ (tü̱üdeè shö̱njaà) sm. དུས་བདེ་ཞི་འཇགས་.

དུས་བདེ་ས་འཇམ་ (tü̱üdeè sānjam) sm. དུས་བདེ་ཞོན་འཇགས་.

དུས་མདའ་ (tü̱nda) sm. དུས་ཚོད་.

དུས་འདའ་ (tü̱ü da̱) vi. to elapse (time), to pass (of time) ¶ ཁོ་ཕྱིན་ནས་དུས་རིང་པོ་ཞིག་འདས་སོང་ A long time has passed since his departure.

དུས་འདའ་འབར་བྱེད་ (tü̱ü da̱a̱ ba̱r ce̱è) va. to pass/ kill time.

དུས་འདས་ (tü̱ü dɛ̱ɛ̀) 1. p. of དུས་འདའ་. 2. to expire (e.g., time on a visa) ¶ ངའི་ཐོངས་མཆན་གྱིས་དུས་འདས་སོང་ My visa has expired. 3. vi. to die ¶ ཁོང་ཁ་ས་མི་ཚེའི་དུས་འདས་པ་རེད་ Yesterday he died (his life expired).

དུས་འདེབས་ (tü̱ü de̱b) va. to set a time, to make an appointment.

དུས་ལྡན་ (tü̱üdɛn) one of the sixteen arhats.

དུས་སྡུད་པ་ (tü̱ü dü̱übə) grammatical particles conveying "from" in a temporal sense.

དུས་བརྡ་ (tü̱üda) a signal or message that sth. is starting; va.—གཏོང་ to send such a signal/ message ¶ སང་ཉིན་ཚོགས་འདུ་འཚོག་རྒྱུའི་དུས་བརྡ་གཏོང་དགོས་ We have to send a message that there is a meeting tomorrow.

དུས་བརྡ་གཏོང་བའི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (tü̱üda dōŋwɛ cūdzöö kɔ̄ɔ̄lo) alarm clock.

དུས་ནམ་ཞིག་ན་ (tü̱ü na̱mshigna) whenever, all the time.

དུས་ནམ་ཡང་ (tü̱ü na̱myaŋ) (with neg.) never ¶ ང་ཚོས་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་ཀྱི་མ་རེད་ We will never forget it.

དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་ (tü̱ü na̱m yi̱nyaŋ) sm. དུས་ནམ་ཡང་.

དུས་གནའ་རབས་ (tü̱ü nə̱rəb) ancient times, antiquity ¶ དུས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཆས་གོས་ Ancient costumes.

དུས་གནས་ (tü̱ü nɛ̄ɛ̀) sm. དུས་དོན་.

དུས་སྣ་ (tü̱ünə) Tuna (a town on the route from Sikkim to Lhasa).

དུས་བསྔུར་ (tü̱ü nūr) va. to make/ do at an earlier time/ date ¶ གཟའ་འཁོར་རྗེས་མར་འཚོག་རྒྱུའི་ཚོགས་འདུ་དེ་གཟའ་འཁོར་འདིའི་ནང་དུས་བསྔུར་ནས་ཚོགས་སོང་ The meeting that was to convene next week was moved earlier and met this week.

དུས་དཔགས་བབ་བསྟུན་ (tü̱übag bə̱bdün) sm. དུས་བསྟུན་.

དུས་སྤྲིན་ཕ་མོའི་གཟུགས་ཅན་ (tü̱üdrin sāmö su̱gjɛn) 1. clouds shaped like a mushroom. 2. mushroom

cloud (as in a nuclear explosion).

དུས་ཕྱིར་ནུད་ (tü̱ù cĩrnüù) delaying, postponing; va.—རྒྱག ། ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་དུས་ཕྱིར་ནུད་སོང་ He postponed his going to India.

དུས་ཕྱིས་ (tü̱ùjĩì) 1. nowadays, these days. 2. in the future ། ད་ལྟ་གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་དུས་ཕྱིས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If one does not prepare now, the future will not be good.

དུས་འཕུལ་ (tü̱ù pũũ) va. to waste time, to idle/ pass away time ། ཁོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་མ་བྱས་པར་དུས་འཕུལ་ཁི་འདུག He isn't working well but (instead) is wasting time. ། ཁོས་ལས་ཀ་འཚོལ་བར་མ་ཕྱིན་པར་ནང་དུ་དུས་འཕུལ་ནས་སྡོད་ཀྱི་འདུག He stays at home passing the time without looking for work.

དུས་འཕྱི་ (tü̱ù cĩ) sm. དུས་ཕྱིར་ནུར་.

དུས་བབ་ (tü̱ùbəb) 1. timely, opportune, seasonable ། དུས་བབ་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ Timely support. 2. on schedule. 3. situation, circumstance, condition, state ། གསར་བརྗེའི་དུས་བབ་དང་བསྟུན་ནས་ In accordance with the revolutionary situation.

དུས་བབ་ཀྱིས་དེད་ (tü̱ùbəbgi te̱è) vi. to be pushed by circumstances/ situation.

དུས་བབས་ (tü̱ùbəb) sm. དུས་བབ་.

དུས་བྱ་ (tü̱ùca) 1. birds that migrate. 2. f. of དུས་བྱེད་.

དུས་བྱེད་ (tü̱ù ce̱è) 1. to die. 2. va. to set a time (to do sth.), to make an appointment, to set a time to do sth.

དུས་བྱས་ (tü̱ù cɛ̱ɛ̀) p. of དུས་བྱེད་.

དུས་དབང་ (tü̱ùwaŋ) shung. because of the changing times ། དུས་དབང་གིས་རྐྱེན་པས་མཆོད་ཡུལ་ལ་ཡོན་གནས་ཀྱིས་ཞོད་འཛུགས་བྱས་པ་ Because of the changing times the patron filed a law case against the priest.

དུས་འགྱུར་ (tü̱ù jɔ̱ɔ) arriving on time, coming exactly on a certain day/ date; va.—བྱེད་ ། སང་ཉིན་དུས་འགྱུར་བྱེད་དགོས་ (You) must come right on time tomorrow.

དུས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ (tü̱ù drɛ̱ɛ̀bu yö̱öbə) making good use of time, not wasting time; va.—བྱེད་ ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་དུས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ When you study, you must make good use of your time.

དུས་མ་ཡིན་པ་ (tü̱ù mə̱yimbə) wrong time, untimely ། དུས་མ་ཡིན་པར་ལྟོ་ཆས་བཟའ་ན་ན་གི་རེད་ If you eat at the wrong time you will get sick.

དུས་མིན་འཆི་ (tü̱ùmin cĩ) vi. to die before one's time, to have an untimely death.

དུས་མིན་བཙའ་ (tü̱ùmin dzā) vi. to be born prematurely, to have a premature birth.

དུས་སྨད་ (tü̱ù mɛ̄ɛ̀) the latter part of a century/ period/ era.

དུས་ཙ་ན་ (tü̱ù dzāna) sm. དུས་, 2.

དུས་བཙོན་ (tü̱ùdzön) prison term ། ཁོང་ལ་ལོ་བཅུའི་དུས་བཙོན་གྱི་བཀའ་དཔྱད་བཏང་བ་རེད་ (They) sentenced him to a ten year prison term.

དུས་རྩིས་ཆུ་ཐིག (tü̱ùdziì cūdiì) a copper vase that drips water to tell time.

དུས་ཚང་ (tü̱ùdzaŋ) sm. དུས་ཚོད་ཚང་.

དུས་ཚད་ (tü̱ùdzɛɛ̀) sm. དུས་བཀག.

དུས་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ (tü̱ùdzɛɛ̀gi kyɛ̄ɛ̀bar) differences in time (zone).

དུས་ཚད་ཀྱི་སྔོན་དུ་ (tü̱ùdzɛɛ̀gi ŋōndu) ahead of schedule.

དུས་ཚད་ཀྱི་ཧེ་བག (tü̱ùdzɛɛ̀gi hēbaà) sm. དུས་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་.

དུས་ཚད་ཐིམ་ (tü̱ùdzɛɛ̀ tĩm) sm. དུས་ཐིམ་.

དུས་ཚིགས་ (tü̱ùdziì) a season, a quarter (of a year) ། ན་ཉིང་དུས་ཚིགས་བཞི་པའི་ཐོན་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་རེད་ They surpassed the production rate of the fourth quarter of last year.

དུས་ཚིགས་ཀྱི་རིན་ཁྱད་ (tü̱ùdziìgi ri̱ngyɛɛ̀) seasonal fluctuation of prices.

དུས་ཚིགས་བཅུ་གཉིས་ (tü̱ùdziìgi jūñiì) the 12 subdivisions of a year (i.e., four seasons each subdivided into three parts).

དུས་ཚིགས་ཉེར་བཞི་ (tü̱ùdziì ñe̱rshi) a traditional way of dividing a year into 24 periods.

དུས་ཚིགས་དྲུག (tü̱ùdziì tru̱ù) a traditional way of dividing a year into 6 periods.

དུས་ཚིགས་བཞི་ (tü̱ùdziì shi̱) the 4 seasons.

དུས་ཚིགས་རེའི་དཔེ་དེབ་ (tü̱ùdziìree bēdeb) quarterly magazine.

དུས་ཚིགས་གསུམ་ (tü̱ùdziì sūm) a traditional way of dividing a year into three seasons: winter, spring and summer-fall.

དུས་ཚེས་ (tü̱ùdzeè) date, time ། ཡི་གེའི་ནང་ཁོང་ཡོང་རྒྱུའི་དུས་ཚེས་གསལ་པོ་བཀོད་མི་འདུག The date he is coming was not stated clearly in his letter.

དུས་ཚོད་ (tü̱ùdzöò) time; va.—བྱེད་; —བཀག; —བཟོ་ to fix/ set a time, to make an appointment; va.—སྐྱེལ་ to waste time; vi.—ཐིམ་ to expire (a time/ deadline); vi.—འགྱངས་ to be overdue, to be late/ delayed; vi.—ཟིན་ to have arrived at the time specified for doing/ starting/ ending sth.; vi.—ཤར་ to have a time come/ arise/ begin ། ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་ The time to work. ། ང་གཉིས་སང་ཉིན་འཛོམས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་བཟོས་པ་ཡིན་ We two made an appointment to meet tomorrow. ། ཁོས་ལས་ཀ་མ་བྱས་པར་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་གྱི་འདུག He wastes time and doesn't do his work. ། གན་རྒྱའི་དུས་ཚོད་མ་ཐིམ་གོང་ Before the contract/ agreement expires. ། གནམ་གྲུ་འབྱོར་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་འགྱངས་པ་རེད་ The arrival of the plane was delayed. ། ཉིན་དགུང་ཁ་ལག་གི་དུས་ཚོད་ཟིན་བཞག The time for eating lunch has arrived. ། དེང་སང་ཆར་ཞོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཤར་འདུག These days the time for the rainy season has begun.

དུས་ཚོད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ (tü̱ùdzöògi dro̱daŋ) sm. དུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་.

དུས་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (tü̱ùdzöò kɔ̄ɔ̄lo) watch, clock.

དུས་ཚོད་འགྱངས་འཐེན་ (tü̱ùdzöò gya̱ŋden) postponing, delaying; va.—བྱེད་ to postpone, to delay, to put off ། ཁོ་ཚོ་གཏོང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་འགྱངས་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ They postponed sending them.

དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ (tü̱ùdzöò ŋe̱èjɛn) scheduled, at regular intervals, at definite times.

དུས་ཚོད་སྔོན་བཀག (tü̱ùdzöò ŋōngaà) the time/ schedule that sth. has to be done or fulfilled ། ལྕགས་ཀྱི་བཟོ་གྲྭའི་ཏོན་ ༡༠༠༠ གི་ཐོན་སྐྱེད་ལས་འགན་དུས་ཚོད་སྔོན་བཀག་གི་གོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་རེད་ The iron factory's target quota of 1000 tons was fulfilled ahead of time.

དུས་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ (tü̱ùdzöò jūñiì) a traditional way of dividing a day into 12 parts.

དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་ (tü̱ùdzöò dēngee) sm. དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་.

དུས་ཚོད་ཐིམ་ (tü̱ùdzöò tĩm) see དུས་ཚོད་.

དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་ (tü̱ùdzöò ta̱mdzin) doing work efficiently (not wasting time); va.—བྱེད་ ། ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱས་ན་མགྱོགས་པོ་ཚར་གྱི་རེད་ If you work efficiently you will finish quickly.

དུས་ཚོད་འདོམས་ (tü̱ùdzöò do̱m) vi. to have a conflict in time ། སྟུགས་སྡྲོ་ལ་འགྲོ་ཡག་དང་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚོད་འདོམས་ཙང་སྟུགས་སྡྲོ་འགྲོ་ཐུབ་མ་སོང་ Because there was a time conflict between going to the party and the meeting, I wasn't able to go to the party.

དུས་ཚོད་ཕྱི་འགྱངས་ (tü̱ùdzöò cĩngyaŋ) delaying, postponing; va.—བྱེད་ ། ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚོད་ཕྱི་འགྱངས་བྱས་འདུག The time of the meeting was postponed.

དུས་ཚོད་འབུད་རྒྱག (tü̱ùdzöò bü̱ùgyaà) marking time, passing time; va.—གཏོང་.

དུས་ཚོད་གཙང་ (tü̱ùdzöò dzāŋ) sm. དུས་ཚོད་ཚང་.

དུས་ཚོད་རྩི་ (tü̱ùdzöò dzĩ) va. to count time, to keep a record of time/ hours ། དུས་ཚོད་རྩིས་པའི་གླ་ Hourly wages.

དུས་ཚོད་བརྩིས་པའི་ཕོགས་ཐོབ་ (tü̱ùdzöò dzĩìbɛ pɔ̄ɔ̀dob) hourly wages.

དུས་ཚོད་ཚང་ (tüüdzöö tsāŋ) vi. to complete a time specified contract/ sentence/ term ¶ བཙོན་འཇུག་གི་དུས་ཚོད་ཚང་ནས་གློད་བཀྲོལ་བཏང་བ་རེད་ After he completed his prison term he was released.

དུས་ཚོད་འཛིན་ (tüüdzöö dzin) sm. དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་.

དུས་ཚོད་རྫོགས་ (tüüdzöö dzɔɔ̀) sm. དུས་ཚོད་ཚང་.

དུས་ཚོད་ཟིན་ (tüüdzöö sin) see. དུས་ཚོད་.

དུས་ཚོད་ཟུར་འདོན་ (tüüdzöö surdön) making time for sth.; va.—བྱེད་ ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་དུས་ཚོད་ཟུར་འདོན་བྱས་ནས་སློབ་ཕྲུག་ལ་ཟུར་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The teacher made time and is tutoring the students on the side.

དུས་ཚོད་ཡོལ་ (tüüdzöö yüü) vi. to be passed/ finished/ expired (for time) ¶ ངའི་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་གྱི་དུས་ཚོད་ཡོལ་བཞག My passport has expired.

དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་ (tüüdzöö riumig) timetable, schedule.

དུས་ཚོད་ལ་བྱེད་ (tüüdzöölа cèè) va. to do sth. on time.

དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ (tüüdzöölа lēè) 1. va. to arrive/ come on time. 2. vi. to have a time come/ arrive ¶ ང་ཚོ་འགྲོ་ཡག་གི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་བཞག The time has come for us to go.

དུས་མཚམས་ (tüüdzam) period, stage ¶ དུས་མཚམས་གསར་པ་ A new stage/ period.

དུས་མཚམས་རེས་འཁོར་ (tüüdzam reègɔɔ) a period that occurs in turns ¶ ང་ཚོ་དུས་མཚམས་རེས་འཁོར་གྱིས་ཁང་པ་གཙང་མ་བཟོ་གི་ཡོད་ We take turns periodically cleaning the house.

དུས་མཚུངས་ (tüüdzuŋ) at/ during the same time, contemporary with ¶ ན་ནིང་གི་དུས་མཚུངས་ At the same time last year.

དུས་འཛིངས་ (tüüdziŋ) sm. དུས་འདོམས་.

དུས་འཛིན་ཁང་ (tüüdzingaŋ) a room in which a time-telling copper vase (that drips water to tell time) was kept.

དུས་འཛིན་ཆུ་ཐིག (tüüdzin cūdii) a copper vase that drips water to tell time.

དུས་འཛོམས་འཁེལ་ (tüüdzom kēē) sm. དུས་འདོམས་.

དུས་བཞི་ (tüüshi) four seasons, all year.

དུས་བཞིའི་མེ་ཏོག (tüüshi medɔɔ̀) a pattern on Tibetan rugs and carpets which symbolizes the four seasons.

དུས་ཟིང་ (tünsiŋ) a time of disturbance/ chaos.

དུས་ཟླ་ (tünda) month.

དུས་གཟིར་ (tüüsir) shung. sm. དུས་ཟིང་.

དུས་བཟང་ (tüüsaŋ) 1. an auspicious day. 2. a good time.

དུས་ཡུན་ (tüüyün) duration, time; vi.—འགོར་ to take time, to elapse (of time) ¶ སློབ་མཚམས་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་ The time of one class/ session. ¶ འདི་ནས་ནིའུ་ཡོག་བར་གནམ་གྲུའི་ནང་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་འགོར་གྱི་འདུག It takes two hours by plane from here to New York.

དུས་ཡུན་རིང་པོ་ (tüüyün riŋbu) a long time.

དུས་ཡོལ་ (tüü yüü) sm. དུས་ཚོད་ཡོལ་.

དུས་ར་ (tüüra) 1. appointment time, time for a meeting; va.—བཙོ་ to make an appointment ¶ སང་ཉིན་ང་ཁོང་ཐུག་རྒྱུའི་དུས་ར་བཙོས་པ་ཡིན་ I made an appointment to meet him tomorrow. 2. a fixed period of time (usu. for receiving or paying out sth.) ¶ བུ་ལོན་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་སྤྲོད་རྒྱུའི་དུས་ར་བཙོས་པ་ཡིན་ I made a time period of two months to repay the loan.

དུས་རབས་ (tüürəb) 1. period, era ¶ རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་ The stone age. ¶ གསར་བརྗེའི་དུས་རབས་ཤིག་ཤར་ A revolutionary period emerged. 2. century ¶ དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ The 18th century.

དུས་རབས་ཀྱི་མངོན་རྟོལ་ (tüürəbgi ŋöndzüü) asense of the times.

དུས་རབས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ (tüürəbgi ñiŋdob) the spirit of the times.

དུས་རབས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་ (tüürəbgi ñəmgyur) attributes of an era/ day/ period.

དུས་རབས་ཀྱི་རླབས་རྒྱུན་ (tüürəbgi lābgyün) the tendency of an era/ day/ period.

དུས་རབས་ཀྱི་དུས་མཚམས་དབྱེ་ (tüürəbgi tündzam ye) va. to open a new era/ age.

དུས་རབས་དཀྱིལ་མ་ (tüürəb gyiimə) sm. དུས་རབས་བར་མ་.

དུས་རབས་སྔོན་མ་ (tüürəb ŋönma) ancient times/ era/ age.

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ (tüürəb ñishubə) twentieth century.

དུས་རབས་བར་མ་ (tüürəb parma) the Middle Ages, medieval era.

དུས་རབས་འབྱེད་ (tüürəb cèè) va. to open a new era/ age.

དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ (tüürəb rimjuŋgi lugyur) general history.

དུས་རབས་གསར་པ་ (tüürəb sārba) new period/ era.

དུས་རབས་གསར་འབྱེད་ (tüürəb sārjeè) the coming of a new era.

དུས་རབས་གསར་མ་ (tüürəb sārma) sm. དུས་རབས་གསར་པ་.

དུས་རིང་ (tüüriŋ) a long time.

དུས་རིམ་ (tüürim) stage, period, phase ¶ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ A historical stage. ¶ སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་རིམ་ A period of study.

དུས་རིམ་ལས་བརྒལ་ (tüürim lɛɛ̀ gɛɛ) vi. to exceed/ go beyond a stage or period or phase ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་དུས་རིམ་ལས་བརྒལ་ནས་འཛིན་གྲྭ་སྤར་བ་རེད་ That child was promoted in school in excess of the normal stage.

དུས་རེ་ཞིག (tüüreshig) at one time.

དུས་རེས་འགའ་ (tüü renga) sometimes.

དུས་རླུང་ (tüüluŋ) trade wind.

དུས་ལ་བབས་ (tüüla bəb) 1. vi. to be/ occur/ fall at the right time ¶ ད་ལོ་ཆར་ཆུ་དུས་ལ་བབས་ནས་ལོ་ལེགས་བྱུང་ This year the rain came at the right time and we got a bumper harvest. ¶ ནུས་རྩལ་ཡོངས་རྫོགས་འདོན་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་རེད་ The time has come for (us) to show all our talents. 2. vi. to occur because of universal fate/ karma ¶ ལུང་པའི་ནང་དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དེ་དུས་ལ་བབ་པ་ཞིག་རེད་ The outbreak of a large war in that region occurred because of previous karma.

དུས་ལ་ལ་ (tüü lala) sm. དུས་རེས་འགའ་.

དུས་ལས་འགྱངས་ (tüülɛ gyaŋ) sm. དུས་འགྱངས་ཤོར་.

དུས་ལས་འདས་ (tüülɛ dɛɛ̀) 1. vi. to die. 2. vi. to be out of date.

དུས་ལས་སྔ་བ་ (tüülɛ ŋāwa) ahead of schedule.

དུས་ལས་ཡོལ་ (tüülɛ yöö) vi. to be out of season, to be out of date.

དུས་ལོག (tüü lɔɔ̀) a time of great change ¶ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ དུས་ལོག་པའི་སྐབས་ཁྱེད་རང་ག་པར་བཞུགས་ཡོད་དམ་ At the time of great change in 1959, where were you living?

དུས་ལོག་པ་ཅན་ (tüü lɔgbajɛn) sm. དུས་ལོག.

དུས་ཤ་ (tüüsha) shung. the meat of an animal that was slaughtered at a specific/ set time.

དུས་ཤེས་པ་ (tüü shēèba) astrologer.

དུས་བཤོལ་ (tüü shöö) sm. དུས་འགྱངས་.

དུས་སང་ (tüüsaŋ) next year.

དུས་སུ་ (tüüsu) in/ on time; vi.—སྨིན་ to be the result of karma ¶ ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་ཚང་མ་དུས་སུ་བྱེད་དགོས་ (You) have to do all (your) daily work on time. ¶ མི་ངན་དེ་ལ་ནད་གཞི་དྲག་པོ་ཐོག་པ་ནི་ལས་འབྲས་དུས་སུ་སྨིན་པ་ཞིག་རེད་ That evil person's serious illness is the result of karma.

དུས་སུ་འདྲི་ (tüüsu tri) va. to ask at the appropriate time.

དུས་སུ་བབས་ (tüüsu bəb) sm. དུས་ལ་བབས་.

དུས་སུ་འབྱོར་ (tüüsu jɔɔ) va. to arrive in/ on time.

དུས་སྲིང་ (tüüsiŋ) delaying, putting off; va.—བྱེད་.

དུས་སླེབས་སྐྱེད་ཀའི་ཐོབ་ཆ་ (tüüleb gyēègɛ tōbja) total interest obtained at the maturity of loan.

དུས་གསུམ་ (tüüsum) 1. the tenses (past, present and future). 2. all times, all the time (past, present

and future).

དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ (tüüsum kyēmba) the Buddha.

དུས་གསུམ་བརྟག་པ་ (tüüsum dāgba) name of a religious scripture on logic.

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ (tüüsum sāŋgyɛɛ̀) the Buddhas of the three eras: the past མར་མེ་མཛད་, the present ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་, the future བྱམས་པ་.

དུས་བསྲིང་ (tüüsiŋ) sm. དུས་སྲིང་.

དེ་ (te) 1. that ། མི་དེ་ That man. 2. (vb.+ —) sm. སྟེ་ (but used after final (ད་). 3. (vb.+ —) even though, but ། བཙོན་ཁང་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ་ Even though there are many different prisons.

དེ་ཀ་ (tega) 1. just that, no other than that ། ང་དེ་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will do just that. 2. sm. དེ་ག.

དེ་ཀ་རང་ (tegaraŋ) sm. དེ་ཀ་.

དེ་སྐད་ (tegɛɛ̀) like that which was said before.

དེ་སྐད་ཁས་འཆེ་ (tegɛɛ̀ kɛɛ̀ chē) va. to take/ accept responsibility/ agree with sth. said before.

དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་ (tegɛɛ̀ jēè ser) va. to say/ tell like that said before.

དེ་སྐད་དེ་ལན་ (tegɛɛ̀ telɛn) retaliating/ answering to sth. that was said before; va.—འཇལ་ to retaliate verbally.

དེ་ཁུལ་ (tegüü) in that area, around that place, there.

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ (te kōnañii) 1. that only, that itself. 2. emptiness.

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ (te kōnañiigi tön) the nature of emptiness/ the void.

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ (te kōnañii shēèba) the wisdom of realizing the nature of emptiness/ void.

དེ་ཁོ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ (te kōna teshinñii) emptiness, the void.

དེ་ཁོངས་ (tegoŋ) belonging to that ། ཚོགས་པ་དེ་ཁོངས་མི་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པ་རེད་ There are 300 people who belong to that association.

དེ་ག (tega) 1. there, over there ། དེ་ག་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཁག The local officials there. 2. sm. དེ་ཀ་.

དེ་ག་ནང་བཞིན་ (tega naŋshin) just like that.

དེ་ག་ཙམ་ (tegadzam) about that much ། དེ་རིང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ག་ཙམ་ཡིན་ Today, at the meeting, I am only going to say that much.

དེ་ག་རང་ (tegaraŋ) just as one says, correct ། ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་རེད་ It is just as you said. 2. that's right!

དེ་གར་ (tegar) there ། གུས་རང་དེ་གར་བཅར་རྩིས་ཡོད་ I am planning to go there myself.

དེ་གས་ཚོག (tegɛɛ̀jɔɔ̀) sm. དེ་ཆག.

དེ་གོང་ (tegoŋ) before that.

དེ་རྒྱུད་ (tegyɛɛ̀) those.

དེ་དགོང་ (tegoŋ) tonight, this evening.

དེ་སྒྲ་ (tedra) 1. that. 2. conjunction (in Tibetan grammar).

དེ་སྔ་ (teŋa) in the past, previously.

དེ་སྔོན་ (teŋön) sm. དེ་སྔ་.

དེ་མཇུག (tejuù) after that.

དེ་རྗེས་ (tejeè) after that.

དེ་རྗེས་གཞི་ནས་ (tejeè shinɛ) not till then, only after that.

དེ་ཉིད་ (teñii) 1. that itself. 2. when used after a person's name it indicates the person is deceased.

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ (teñiigi cīr) for the sake of.

དེ་ཉིད་ཀྱི་མོད་ (teñiigi möö) as soon as, at once.

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ (teñiigi tsē) during that time/ period.

དེ་ཉིན་ (teñin) that day.

དེ་སྙེད་ (teñeg) so many/ much, that much/ many.

དེ་རྟིང་ (tediŋ) after that.

དེ་ལྟ་ (teda) sm. དེ་ལྟ་བུ་.

དེ་ལྟ་ན་ (te dāna) if its like that, if that is the way ། གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་དེ་ལྟ་ན་ང་ལྟ་སྐོར་ལ་འགྲོ་གི་མིན་ If the government's policy is like that, I will not go on a tour there.

དེ་ལྟ་བས་ན་ (te dāwɛna) because of that ། ལོ་ན་གཞོན་དུས་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ དེ་ལྟ་བས་ན་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ It is important to study when one is young. Because of that, one should use one's time well.

དེ་ལྟ་བུ་ (te dābu) like that, as much/ many as that ། གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ A good opportunity like that. ། མི་མང་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་དཀྱིལ་ལ་ Among as many people as that.

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ (te dāmöögyi) however ། ད་ལྟ་ཚོགས་པ་དེ་མི་འབོར་ཉུང་ཉུང་རེད་ དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དུས་མི་རིང་བར་མི་འབོར་མང་པོ་ཆགས་རྒྱུར་ངེས་ The association has few members now. However, soon the number will definitely become more.

དེ་ལྟར་ (tedar) like that, according to that, in accordance with that ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ Having done it like that.

དེ་ལྟར་ལྟ་ (tedar dā) va. to regard/ think/ consider like that.

དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ (tedar teshin) like that, in that way, such and such ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཐུགས་ལ་འཇོག་པར་མཛད་ Please keep it mind in that manner.

དེ་ལྟར་ན་ (tedarna) sm. དེ་ལྟར་.

དེ་ལྟར་ན་ཡང་ (te dārnayaŋ) sm. དེ་ལྟར་ཡང་.

དེ་ལྟར་ཡང་ (te dāryaŋ) even though it is like that.

དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་ (tēdar yinmöögyi) sm. དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་.

དེ་ལྟས་ (tedɛɛ̀) sm. དེ་ལྟ་བས་ན་.

དེ་ཐད་ (tetɛɛ̀) regarding that, concerning that ། གནད་དོན་དེ་ཐད་ Regarding that matter.

དེ་དག (tedag) those.

དེ་དང་དུས་མཚུངས་ (tedaŋ tüüdzuŋ) at the same time as that.

དེ་དང་དེ་ (tedaŋ te) so and so, such and such ། ལུང་པ་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་དང་དེ་བྱུང་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག It is being said that in such and such a place such and such things happened.

དེ་དང་དེ་འདྲ་ (tēdaŋ tedra) indicates several things happening of the same type.

དེ་དང་འདྲ་བ་ (tedaŋ drawa) sm. དེ་དང་དེ་འདྲ་.

དེ་དང་འབྲེལ་ (tedaŋ drel) connected with that ། ལུང་པ་དེ་ལ་སྨན་ཁང་ཡོད་པ་མ་ཟད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒན་གསོ་ཁང་ཡང་ཡོད་པ་རེད་ In that place not only is there a hospital but connected to that there is an old people's home.

དེ་དང་འཚམས་པ་ (tedaŋ tsāmba) according to that, appropriate with that ། ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་དང་འཚམ་པའི་ལན་ཞིག་རྒྱག་དགོས་ You have to give an answer that is appropriate to his comments.

དེ་དུས་ (tedüü) at that time, then ། དེ་དུས་ང་སློབ་གྲྭར་ཡོད་ At that time I was at school.

དེ་དུས་དེ་མིན་ (tedüü temin) shung. at that time it was not like that ། རྗེས་སུ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་དེ་དུས་དེ་མིན་གྱི་སྐད་ཆ་ཐོད་མི་ཆོག Later, both sides are not permitted to say "at that time it wasn't like that" (i.e., to go back on the terms of an agreement).

དེ་དེ་ (tede) abbr. of དེ་དང་དེ་.

དེ་དེ་བཞིན་ (te teshin) of course, just as you said.

དེ་དོན་ (tedön) the meaning/ content of that, the meaning/ content of what was said.

དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ་ (tedön gonjaà shu) shung. please bear in mind what I mentioned above.

དེ་དོན་ངེས་པ་གྱིས་ (tedön ŋeèba gyii) shung. sm. དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ་.

དེ་དོན་སྙན་དུ་སྒྲོན་ (tedön ñɛndu drön) shung. va. to report what one has mentioned above ། བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་དེ་དོན་སྙན་དུ་སྒྲོན་པ་ The Kashak reported to the Regent what was mentioned above.

དེ་དོན་ཡིན་ཤག (tedön yinshaà) being sure sth. was like that.

དེ་དོན་ལས་མི་འགལ་ (tedönlɛ migɛɛ) shung. one shall not violate what was mentioned above ། ངོ་སྐྱིད་གྲངས་ཚང་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་འབུལ་རྒྱུ་ཞུས་པར་དེ་དོན་ལས་མི་འགལ་ I promised not to violate what was mentioned above and will pay the principal and interest of the loan.

དེ་འདྲ་ (tendra) like that ་ མཚོ་དེ་འདྲ་བོད་ལ་མང་པོ་ཡོད་ There are many lakes like that in Tibet.

དེ་འདྲ་སེ་ (te drase) sm. དེ་འདྲ་.

དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ (tendra sōŋdzaŋ) because of that, because it was like that, therefore, consequently ་ ལྷ་སར་རྡོ་རྗེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ཁོ་ག་པར་བསྡད་ཡོད་མེད་རྩད་ཞིབ་བྱས་ནས་དོ་དམ་གནང་དགོས་ The one called Dorje is in Lhasa. Because of that we have to find out where he is staying and arrest him.

དེ་འདྲོག (tendrɔ̀ɔ) shung. sm. དེ་མ་ཐག.

དེ་ལྡན་ (tendɛn) having that ་ ང་ལ་ལག་རྩལ་དེ་ལྡན་གྱི་མི་ཞིག་དགོས་ཡོད་ I need a person who has that skill.

དེ་ན་ (tena) at that (place, location), there ་ དེ་ན་ལོ་ཤས་བཞུགས་པ་རེད་ (He) stayed there for a few years.

དེ་ནས་ (tenɛ) 1. from there ་ དེ་ནས་ཕྱག་བྲིས་གནང་དོན་བཞིན་ According to what you have written to me from there. 2. then, after that ་ དེ་ནས་ཨ་རིར་བསྐྱོད་ཀྱི་རེད་ After that (they) will go to America.

དེ་ནས་བཟུང་ (tenɛsuŋ) from then/ that on.

དེ་ནི་ (teni) as for that.

དེ་ནུབ་ (tzēnub) 1. that night. 2. this evening.

དེ་པ་ (teba) he.

དེ་པན་ཆད་ (te pēnjɛɛ̀) before that ་ དུས་ཚོད་དེ་པན་ཆད་ང་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ Before that time I didn't know English. 2. excluding ་ ཁང་པ་དེ་པན་ཆད་ངའི་རེད་ Excluding that house (the rest) are mine.

དེ་ཕར་བཞག (te pāāshaà) let alone ་ ཨ་རིར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཕར་བཞག་རྒྱ་དཀར་ལ་ཡང་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Let alone going to Tibet, (I) can't even go to India.

དེ་ཕུད་ (tebüü) except for that, with the exception of that ་ ལས་ཁངས་འདིའི་ནང་མི་དེ་ཕུད་ཚང་མ་ཡག་པོ་ཡོད་ In this office everyone is good except for that person.

དེ་ཕོ་ (tepo) rooster, cock.

དེ་ཕོ་མཚལ་ལུ་ (tepo tsālu) red rooster.

དེ་ཕྱིན་ཆད་ (te cīnjɛɛ̀) since then, from then on.

དེ་ཕྱིར་ (tecir) sm. དེའི་དོན་དུ་.

དེ་འཕྲལ་ (te trɛ̄ɛ) at once, immediately ་ ཁོས་དེ་འཕྲལ་བྲོས་པ་རེད་ He immediately escaped.

དེ་འཕྲོས་ (tedröö) the remainder, the remaining part, the rest.

དེ་བ་ (tewa) 1. white poplar. 2. a type of herbal medicine. 3. skt. deva.

དེ་བར་ (tewar) up to that (time, place) ་ ལོ་དེ་བར་ང་རྒྱ་གར་ལ་བསྡད་པ་ཡིན་ Up to that year I lived in India.

དེ་བས་ (tewɛ) even more than that ་ དེ་བས་གལ་ཆེ་ཞིག་རེད་ It is even more important than that.

དེ་བས་ཀྱང་ (tewɛgyaŋ) even more than that ་ སྨན་དཀྱུས་མ་དཀོན་པོ་ཡོད་པ་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དཀོན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Common medicines were scarce and medical equipment was even more scarce (than that).

དེ་བས་ན་ (tewɛna) sm. དེས་ན་.

དེ་བྱིངས་ (tejiŋ) the rest, the remainder, the remaining part ་ བུ་ཆུང་ཤོས་དེ་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་བོད་ལ་སྐྱེས་པ་རེད་ Except for the youngest son the rest were born in Tibet.

དེ་བྱིངས་ཚང་མ་ (tejiŋ tsāŋma) sm. དེ་བྱིངས་.

དེ་དབང་དུ་གཞིགས་ན་ (tewaŋdu shignə) if we go according to that ་ དེང་སང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགྲོ་སྟངས་དེ་དབང་དུ་གཞིགས་ན་ཁང་པ་ཉོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ If we go according to the way the economy is these days, (we) won't be able to buy a house.

དེ་འབྲེལ་ (tedrel) abbr. of དེ་དང་འབྲེལ་བ་.

དེ་མ་ཁད་ (temagɛɛ̀) sm. དེ་མ་ཐག.

དེ་མ་ཉིད་དུ་ (tema ñiidu) sm. དེ་མ་ཐག་ཏུ་.

དེ་མ་གཏོགས་ (te madɔ̀ɔ) only/ except that ་ མི་དེ་མ་གཏོགས་ཚང་མ་ཡག་པོ་ཡོད་ Except for that person everyone is good.

དེ་མ་ཐག (te madaà) immediately, at once ་ དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ He had to go immediately.

དེ་མ་ཐག་ཏུ་ (te madagdu) sm. དེ་མ་ཐག.

དེ་མ་ཐག་པ་ (te madagba) sm. དེ་མ་ཐག.

དེ་མ་ཡིན་པ་ (te məyimbə) besides that.

དེ་མ་ལག་པས་ (te malagbɛ) sm. མ་ཚད་.

དེ་མན་ཆད་ (te mɛnjɛɛ̀) below, beyond that.

དེ་མར་ (temar) sm. དེ་མ་ཐག་ཏུ་.

དེ་མིན་ (temin) other than that, besides that ་ དེ་མིན་ཞུ་རྒྱུ་མེད་ (I) have nothing other than that to say. ་ དེ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་རེད་ There are reasons other than that.

དེ་མིན་པ་ (te mimbə) sm. དེ་མིན་.

དེ་མུར་ (temur) in that way, as it is ་ ཕར་རྒོལ་བྱ་རྒྱུ་དོན་སྙིང་མ་སོན་པར་དེ་མུར་ལུས་ The idea of attacking (the enemy) did not come to pass and it was left as it is. ་ ལས་ཀ་འདི་དེ་མུར་འཇོག་པ་ལས་འཕྲལ་དུ་བྱས་ན་དགའ་ It is better to do it immediately rather than to leave it as it is.

དེ་མུལ་ (temüü) sm. དེ་མུར་.

དེ་མོ་ (temo) 1. hen. 2. a place in Kongpo.

དེ་ཙ་ན་ (tedzana) that time ་ དུས་དེ་ཙ་ན་ At that time.

དེ་ཙམ་ (ལ་) (tedzam) as much/ many as that, so much as that, that much, that many ་ དུས་ཡུན་དེ་ཙམ་བསྒུགས་ཀྱང་མ་ཡོང་བ་རེད་ Even though they waited that long (he) did not come. ་ ཇི་ཙམ་ཀློག་པ་དེ་ཙམ་ཤེས་ཀྱི་རེད་ As much as one reads, that much (one) will learn. ་ ཙ་ལག་འདི་ལ་གོང་དེ་ཙམ་ལས་སྤྲོད་ཀྱི་མེད་ན་ང་འཚོང་གི་མིན་ If you will pay me (only) that much, I will not sell the thing.

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ (tedzamdu masɛɛ̀) sm. དེས་མ་ཚད་.

དེ་ཙམ་མ་ཟད་ (tedzam masɛɛ̀) sm. དེས་མ་ཚད་.

དེ་ཙམ་ཞིག (tedzamshig) sm. དེ་ཙམ་.

དེ་རྗེས་ (tedzii) accordingly, in keeping with ་ ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ལྡང་ངེས་ཚགས་ཡོད་སྟབས་དེ་རྗེས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ Because (they) have acquired adequate knowledge, accordingly, they should get a good job.

དེ་ཙུག (tedzug) like that.

དེ་ཚོ་ (tedzo) those ་ གྲུའི་ནང་གི་མི་དེ་ཚོ་ Those people in the boat.

དེ་མཚམས་ (tedzam) at that time ་ ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་སླེབས་སོང་ན་དེ་མཚམས་ང་དགོངས་པ་ཞུ་གི་ཡིན་ When the new official arrives, at that time I will take leave.

དེ་མཚུངས་ (tedzuŋ) 1. in the same way, similarly, like that; va.—བྱེད་ to do in the same way/ manner ་ རྒྱལ་སར་དམག་འཁྲུག་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཁྲོམ་སྐོར་བྱས་པ་དེ་མཚུངས་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་དག་ལའང་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ There were demonstrations against the war in the capital and similarly, demonstrations were also held in other cities.

དེ་ཝ་ (tewa) sm. དེ་བ་.

དེ་ཞག (teshag) the past few days, the other day, recently ་ ཁོ་དེ་ཞག་འབྱོར་བ་རེད་ He arrived recently.

དེ་བཞིན་ (teshin) 1. sm. དེ་ལྟར་. 2. that ་ ཁང་པ་དེ་བཞིན་ཡག་པོ་འདུག That house is good.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ (teshin shēgba) Tathagata.

དེ་འོག (tēwɔ̀ɔ) below/ under that.

དེ་ཡང་ (teyaŋ) even that, even so, even though (refers to something done or said before) ་ ཁོང་གི་བཀའ་པ་དེ་ཡང་ནོར་རེད་ཟེར་ཡས་མི་འདུག Even what he said, no one can say it is wrong. ་ ཁོས་མི་བསད་པ་དེ་ཡང་རང་སྲུང་གི་ཆེད་དུ་བསད་བཞག Even his killing of a person, he killed him in self-defense. ་ བོད་ནང་ཟིང་ཆ་བྱུང་བཞག་དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ ལྷ་ས་དང་སྙེ་མོ་སོགས་ལ་བྱུང་འདུག A disturbance occurred in Tibet. If I talk about that in detail it occurred in Lhasa and Nyemo.

དེ་ཡན་ (teyɛn) above, over, prior, before.

དེ་ཡིན་ཙ་ན་ (teyin dzāna) because, therefore.

དེ་ཡོ་ (teyo) all (of that).

དེ་ཡོངས་ (teyoŋ) 1. completely, including all of sth.

¶ ཞིང་ཆེན་དེ་ཡོངས་ In all of that province. 2. over there.

དེ་རག (teraà) recently, lately.

དེ་རང་ (teraŋ) that itself, that one itself ¶ མ་དཔེ་ངོ་མ་དེ་རང་ནས་བཤུས་པ་རེད་ They copied it from the original itself.

དེ་རང་རེད་ (te raŋreè) that is it, that is right.

དེ་རིགས་ (terig) that type/ kind.

དེ་རིང་ (teriŋ) today.

དེ་རིང་ཁ་ས་ (teriŋ kāsa) these days, nowadays.

དེ་རིང་ཁ་སང་ (teriŋ kāsaŋ) sm. དེ་རིང་ཁ་ས་.

དེ་རིང་ཁར་ཙང་ (teriŋ kārdzaŋ) sm. དེ་རིང་ཁ་སང་.

དེ་རིང་ནས་བཟུང་ (teriŋēsuŋ) from today onwards.

དེ་རིང་ཐུང་ན་དེ་རིང་དང་སང་ཉིན་ཐུང་ན་སང་ཉིན་ (teriŋ cuŋna teriŋdaŋ sənñin cuŋna sənñin) consuming whatever one gets immediately/ that day [Lit. if one gets (sth.) today, today and if one gets (sth.) tomorrow, tomorrow].

དེ་རིང་སང་ (teriŋsaŋ) nowadays, these days.

དེ་རིང་སང་ཉིན་ (teriŋ səŋñin) sm. དེ་རིང་སང་.

དེ་རིང་པན་ཆད་ (teriŋ pɛnjɛɛ̀) until now/ today, up to now.

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ (tela dēnnɛ) because of that.

དེ་ལ་སོགས་པ་ (tela sōgba) etc.

དེ་ལན་དེ་འཇལ་ (telɛn tejɛɛ) repaying/ answering/ responding tit for tat; repaying good with good and bad with bad; va.—བྱེད་.

དེ་ལམ་ (telam) shung. in that way/ manner ¶ དེ་ལམ་སྡོད་སྙིས་བཟོད་མིན་བྱུང་བ་ They did not dare to stay in that way.

དེ་ལས་ (telɛɛ̀) 1. than that; from that. 2. that only.

དེ་ལས་ལྡོག་ (telɛɛ̀ dog) contrary to that, opposite of that ¶ ཁོ་ཚོས་རེ་འདུན་བྱས་པ་དེ་ལས་ལྡོག་ནས་ Contrary to the hopes they had.

དེ་ལོ་ (telo) that year.

དེ་ཤག (teshaà) recently, these days.

དེ་སྲིད་ (tesiì) until then, till that time (usu. used with ཇི་སྲིད་) ¶ ཇི་སྲིད་རང་བཙན་མ་ཐོབ་བར་དེ་སྲིད་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་རེད་ They will struggle until they gain their independence.

དེ་ལྷག (telhaà) more than that, better than that ¶ དེ་ལྷག་བྱེད་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་ One can't do more than that.

དེང་ (teŋ) these days, nowadays, recently, lately.

དེང་སྐབས་ (teŋgəb) sm. དེང་དུས་.

དེང་གི་ཆ་ (teŋgi cā) these days, nowadays, recently, lately.

དེང་གི་ཆར་ (teŋgi cār) these days, nowadays, recently, lately.

དེང་བལྟས་སྔར་དྲན་ (teŋdɛɛ̀ ŋārdrɛn) seeing the present and remembering the past.

དེང་དུས་ (teŋdüù) 1. nowadays, these days, lately, recently ¶ དེང་དུས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ The situation nowadays. 2. modern times ¶ དེང་དུས་ཀྱི་ཁང་པ་ A modern house.

དེང་དུས་ཅན་ (teŋdüüjɛn) sm. དེང་དུས་དང་མཐུན་པ་.

དེང་དུས་དང་མཐུན་པ་ (teŋdüù taŋdümbə) up-to-date, modern.

དེང་དོན་ (teŋdön) current affairs.

དེང་ནས་ (teŋnɛɛ̀) from now on, henceforth.

དེང་པན་ (teŋpɛn) sm. དེང་པན་ཆད་.

དེང་པན་ཆད་ (teŋ pɛ̄njɛɛ̀) before, prior, in the past, henceforth.

དེང་ཕྱིན་ཆད་ (teŋ cīnjɛɛ̀) from now on, heretofore.

དེ་རྫེན་ (tedzen) above, on top.

དེང་ཡོད་ (teŋyöò) what exists now, current.

དེང་རབས་ (teŋrəb) modern times, the present era ¶ དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ Modern Chinese language.

དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ (teŋrəbgi gyɛɛgəb) modern state/ country.

དེང་རབས་ཀྱི་བཅོས་བཅོས་རིང་ལུགས་ (teŋrəbgi sobjöò riŋluù) modern revisionism.

དེང་རབས་ཅན་ (teŋrəbjɛn) modern; vi.—དུ་འགྱུར་ to get/ be modernized.

དེང་རབས་རྩོམ་རིག (teŋrəb tsōmrig) modern literature.

དེང་སང་ (teŋsaŋ) 1. nowadays, these days. 2. abbr. today and tomorrow.

དེངས་རྫེ་ (teŋdze) a traditional Tibetan coin that has a square hole in the center.

དེད་ (teè) p. and imp. of འདེད་.

དེད་བཅོམ་ (teèjom) pursuing and robbing; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

དེད་དཔོན་ (teèbön) helmsman, pilot.

དེད་ཤར་ (teèshar) chasing after sth., pursuing; va.—གཏོང་ ¶ ཁོས་བུ་ལོན་དེད་ཤར་གཏོང་གི་འདུག He is pursuing (collection of) loans.

དེན་འདྲེས་ (tendrɛɛ̀) sm. དེ་འདྲ་.

དེབ་ (teb) book; va.—ཀློག to read a book.

དེབ་དཀྱུས་མ་ (teb gyüümə) paperback books, common books.

དེབ་རྐྱང་པ་ (teb gyāŋma) books published singly (as opposed to those published in sets).

དེབ་སྐྱེལ་ (tebgyee) registration, recording; va.—བྱེད་ to register, to record ¶ ཅ་ལག་རྙིང་མ་ཚང་མ་གཞུང་ལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་ (You) have to register all antiques with the government.

དེབ་སྐྱེལ་བཏང་ཡིག (tebgyee dāŋyiì) registered letter.

དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་སྒྲག (tebgyee yigdraà) sm. དེབ་སྐྱེལ་བཏང་ཡིག.

དེབ་འཁྱིལ་མ་ (teb kyöōma) things that are included/ mentioned/ listed in (a book).

དེབ་གྲངས་ (tebdraŋ) the number of books/ pamphlets printed in a run.

དེབ་འགོད་ (tebgöò) sm. དེབ་སྐྱོར་.

དེབ་སྒྲོམ་ (tebdrom) book shelf, bookcase.

དེབ་སྔོན་ (tebŋön) 1. blue book (book bound in a blue cover). 2. abbr. of དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་.

དེབ་གཅིག་མ་ (tebjigmə) sm. དེབ་རྐྱང་པ་.

དེབ་ཆུང་ (tebjuŋ) a small book such as a pamphlet, booklet, pocketbook.

དེབ་མཆན་ (tebjɛn) notes in a book.

དེབ་ལྟག (tebdaà) spine (of a book).

དེབ་གཏེར་ (tebder) sm. དེབ་ཐེར་.

དེབ་ཐེར་ (tebder) annals, chronicle, historical work.

དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ (tebdre gārbo) a historical text written by Gendun Chomphel.

དེབ་ཐེར་དངོས་གཞི་ (tebder ŋōōshi) biography.

དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ (tebder ŋōmbo) a historical work written by འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ in the 15th century.

དེབ་ཐེར་གནད་བསྡུས་ (tebder nɛɛ̀düù) extracts from historical texts.

དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས་ (tebder jīīgi gyɛɛmö lūyaŋ) a historical text compiled by the 5th Dalai Lama.

དེབ་ཐེར་དམར་པོ་ (tebder mārbo) a historical text composed by ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ in the year 1346.

དེབ་ཐོད་ (tebdöò) top margin (of a book).

དེབ་སྤུས་ལེགས་ (teb būūleg) hardcovered book, deluxe edition.

དེབ་སྐྱོར་ (tebjɔr) recording/ listing in a book; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡོང་སྒོ་རྣམས་དེབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་ One should record the office's income (in an account book).

དེབ་གཙོ་པོ་ (teb dzōwo) a registration book created during the Qing Dynasty.

དེབ་ཚད་ (tebdzɛɛ̀) size of a book.

དེབ་མཛོད་ཁང་ (teb dzöògaŋ) library.

དེབ་གཟེར་ (tebser) staple; va.—རྒྱག to staple together.

དེབ་བཟོ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (tebso jīdrim) copyright (law) (for books).

དེབ་ཡིག (tebyiì) writings or letters compiled/ recorded/ bound into a book.

དེབ་རིན་ (tebrin) book price.

དེབ་ཤོག (tebshoò) pages (of a book).

དེབ་སིལ་ (tebsil) loose-leaf book.

དེབ་སེལ་ (tebsel) shung. va. to write/ record/ note in a book or register ¶ སྣང་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བ་དེབ་སེལ་

ཕུབ་ཅིང་ The the receipt of 18 སྲང་ was recorded (in a book).

དེབ་གསལ་ (tebsel) shung. documented/ recorded/ written in a book ༑ གཞིས་ཀའི་དེབ་གསལ་ཡོང་འབབ་ཚང་མ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་དགོས་ One must collect all the income recorded in the books/ registers of manorial estates.

དེབ་གསལ་སྒྲིག་ རྒྱགས་ (tebsel drigdzuù) shung. customs/ rules/ traditions recorded in a book or register ༑ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་རེའི་ཁྲལ་འབབ་བསྡུ་རྒྱུ་རྣམས་དེབ་གསལ་སྒྲིག་རྒྱགས་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་ The annual collection of this office's taxes should be done in accordance with what is recorded in the tax collection book.

དེམ་གང་ (temgaŋ) fully filled (container).

དེམ་ཅེ་ (temdzi) sm. དེམ་ཅེ་.

དེམ་ཅེ་ (temdze) ch. stepping stones (in a stream).

དེའི་ (tee) of that (དེ་ + gen.).

དེའི་སྐབས་ (teegəb) at that time.

དེའི་སྐོར་ (tee gɔ̃ɔ̃) regarding/ concerning/ about that.

དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ (tee gyēngi) sm. དེའི་ཕྱིར་.

དེའི་སྐབས་དང་དེའི་དུས་ (tee gəb dāŋ tee tüü) at that time.

དེའི་གོང་ཙམ་ལ་ (tee koŋdzamla) a bit before that.

དེའི་སྟེང་ལ་ (tee gaŋla) on top of that, in addition to that, besides ༑ ཁ་སང་སྨྱུ་གུ་ཉོས་པ་དེའི་སྟེང་ལ་ད་དུང་གསུམ་ཉོ་རོགས་ On top of the pen you bought yesterday, buy three more.

དེའི་ཐོག་ལ་ (tee tɔ̃ɔ̃la) sm. དེའི་སྟེང་ལ་.

དེའི་དོན་དུ་ (tee töndu) for the purpose of that, in order to do that.

དེའི་ཕྱིར་ (tee cīr) sm. དེའི་དོན་དུ་.

དེའི་ཕྱིར་དུ་ (tee cīrdu) sm. དེའི་དོན་དུ་.

དེའི་མུར་ (tee mur) at the same time.

དེའི་མུས་ལ་ (tee müülə) together with, at the same time ༑ ཁོང་གི་ཕ་མ་གྲོངས་པ་དེས་སེམས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དེའི་མུས་ལ་འབྲས་སྐྲན་གྱི་ནད་གཞི་དེ་ཐོག་སོང་ Together with the sorrow caused by the death of his parents, he came down with cancer.

དེའི་ཚེ་ (tee tsē) sm. དེའི་སྐབས་.

དེའི་སང་ཉིན་ (tee sāŋñin) the next day.

དེའུ་ (tewu) small, little ༑ རི་དེའུ་ A small hill.

དེའུ་འབུར་ (tewubur) a mound, a hill.

དེའུ་མིན་ན་ (tewu minnə) almost, nearly ༑ ཁོ་དེའུ་མིན་ན་ཤི་སོང་ He almost died.

དེའུར་ (tewur) as soon as.

དེར་ (tee) there, to that.

དེར་བརྟེན་ (tzērden) therefore, because of that ༑ ཁོ་ལ་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ དེར་བརྟེན་ཁོ་ཡོང་ཐུབ་མ་སོང་ Because he had important work he could not come.

དེར་བས་སོ་ (tewεso) sm. དེར་ཟད་དོ་.

དེར་མ་ཟད་ (tee masεὲ) not only that ༑ ཁོང་དབྱིན་སྐད་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དེར་མ་ཟད་བོད་ཡིག་ཀྱང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Not only is he good in English, he is also good in Tibetan.

དེར་ཟད་དོ་ (tee sεὲdo) only that ༑ བྱིའུས་ཁྲ་ལ་འཛིངས་པ་དེ་རང་ཚོད་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་དེར་ཟད་དོ་ The bird having thoughts of attacking the hawk shows only that it doesn't know its capabilities.

དེས་ (teè) by that ༑ མི་དེས་བཟོས་པ་རེད་ That man made it. 2. because (of that) ༑ ཞིང་ལས་འཕྲུལ་འཁོར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེས་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Because agriculture has been mechanized, production is improving.

དེས་ཆོག (teèjɔɔ̀) that's okay, that's all right.

དེས་ན་ (teèna) sm. དེར་བརྟེན་.

དེས་པ་ (teèba) calm, tranquil, peaceful, gentle.

དེས་མ་ཚད་ (teè madzεὲ) not only that.

དེས་མ་ཟད་ (teè masεὲ) sm. དེས་མ་ཚད་.

དེས་མི་ཚད་ (teè midzεὲ) sm. དེས་མ་ཚད་.

དེས་མིན་ན་ (teè minnə) sm. ཧ་ཅང་ཙམ་མ་གཏོགས་.

དེས་མཛངས་ (teèdzaŋ) sm. མཁས་མཛངས་.

ཌེ་ར་ཌུན་ (teradün) Dehra Dun.

ཌེན་མཱར་ཀ་ (tenmarga) Denmark.

དོ་ (to) 1. sentence ending particle (used after final ད་) ༑ ཁོས་སྐྲ་བཅད་དོ་ He cut his hair. 2. two ༑ འོ་མ་དཀར་ཡོལ་དོ་ Two cups of milk. 3. match, counterpart, equal ༑ ཁོ་ལ་དོ་མེད་ He has no match. 4. let's ༑ ད་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་དོ་ Lets do the work. 5. abbr. of དོ་པོ་. 6. va. to dare (to do) ༑ ཁྱེད་རང་འགྲོ་དོ་བ་འདུག་གས་ Do you dare to go?

དོ་ཀེར་ (toger) hair bun on top of the head.

དོ་སྐོར་ (togɔɔ) shung. a two for one exchange/ barter.

དོ་ཁག (togaà) abbr. of དོ་བདག and ཁག་ཐེག་པ་.

དོ་ཁང་ (togaŋ) warehouse, storehouse.

དོ་ཁུར་ (togur) concern; va.—བྱེད་ to show concern ༑ མི་དམངས་བདེ་དོན་ལ་དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They have shown a great deal of concern for the public welfare.

དོ་འཁུར་ (togur) sm. དོ་ཁུར་.

དོ་འཁྱེར་བླ་མི་ (togyer lāmi) a person hired to carry a load, a coolie.

དོ་གལ་ (togεε) emphasis, stress, importance; va.—བྱེད་ to emphasize, to stress, to attach significance/ importance ༑ བཟོ་ལས་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱི་ཐད་ལ་དོ་གལ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are emphasizing the expansion of industry.

དོ་གལ་ནན་དན་ (tokεε nεndεn) doing sth. with great care and diligence; va.—བྱེད་ ༑ ལས་འགན་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་དོ་གལ་ནན་དན་བྱེད་དགོས་ Because this responsibility is very important, (you) must do it with great care and diligence.

དོ་དགོང་ (togoŋ) this evening, tonight.

དོ་རྒྱག (to gyaà) va. to make up a load for carrying/ sending.

དོ་རྒྱག་པ་ (to gyagba) person who packs/ makes loads.

དོ་རྒྱབ་ (togyəb) a pack/ load to be carried by an animal (consisting of one load for each side of the animal).

དོ་ལྕགས་ (tojaà) a flat wire used to tie loads.

དོ་ཆས་རྒྱག (tojεὲ gyaà) va. to pack a suitcase/ load.

དོ་ཆས་བྱེད་ (tojεὲ ceè) sm. དོ་ཆས་རྒྱག.

དོ་ཚོད་ (tojöö) sm. ག་ཚོད་.

དོ་མཉམ་ (toñam) balanced, equal, even, in equilibrium ༑ གཏོང་ཡོང་དོ་མཉམ་ Equal income and expenditure.

དོ་མཉམ་རྩེད་ཤིང་ (toñam dzēèsiŋ) balance beam (in gymnastics).

དོ་སྙོམས་ (to ñōm) 1. sm. དོ་མཉམ་. 2. va. to put in equilibrium.

དོ་སྙོམས་རྩེད་ཤིང་ (toñom dzēèshiŋ) sm. དོ་མཉམ་རྩེད་ཤིང་.

དོ་སྡོད་ (todöö) after awhile, a little later.

དོ་ཐབས་ (todəb) trying to compete against/ with; va.—བྱེད་ ༑ རྒྱ་མི་འགྲན་སྡུར་ནང་རྒྱ་མི་དེས་ཨ་རི་བ་དང་དོ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག That Chinese is trying to compete with the American in wrestling.

དོ་དམ་ (todam) 1. in custody, arresting; va.—བྱེད་ to keep in custody, to arrest ༑ མི་དེ་སྐོར་སྲུང་བས་དོ་དམ་བྱས་པ་རེད་ The police arrested that man. 2. surveillance ༑ དོ་དམ་ས་ཁུལ་ Surveillance area. 3. managing, taking care of; va.—བྱེད་ to take care of, to manage, to administer, to act as trustee ༑ དམག་སྒར་ནང་གི་མཁོ་སྤྲོད་དང་ལྟོ་ཆས་དོ་དམ་བྱས་པ་རེད་ (They) managed the supplies and food of the regiment. 4. abbr. of དོ་དམ་པ་.

དོ་དམ་བསྐུལ་ལྕག (todam güüjaà) shung. managing and speeding/ hurrying up, supervising and encouraging/ motivating; va.—བྱེད་.

དོ་དམ་གྲོན་དངུལ་ (todam drönŋüü) administrative/ management expenses (money).

དོ་དམ་གཅིག་གྱུར་ (todam jiggyur) unified management/ administration.

དོ་དམ་པ་ (todamba) commissioner, official in charge, supervisor, custodian.

དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུར་བཅོལ་ (todam ceègyur jöö) placing/

putting under trusteeship/ guardianship.

དོ་དམ་སྤྱིལ་པོ་ཟུར་བསྐོས་ (todam dreebo surgöö) shung. specially appointed joint commissioners ¶ ད་ལམ་གྱོད་ཞིབ་དོ་དམ་སྤྱིལ་པོ་ཟུར་བསྐོས་ཀྱིས་ཆེད་རྫོང་སོང་དོན་ས་གནས་སུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིབ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་ This time we have sent specially appointed joint commissioners for settling the case, so you should report the matter in detail to them.

དོ་དམ་གཞན་བཅོལ་ (todam shenjöö) placing (one's affairs or business) with another to manage/ administer/ take care of.

དོ་དམ་བཙོན་བཅུག (todam dzönjuù) arresting and imprisoning; va.—བྱེད་.

དོ་དམ་འཛིན་བཟུང་ (todam dzinsuŋ) 1. sm. དོ་དམ་བཙོན་བཅུག. 2. operating, running, managing.

དོ་དམ་ལམ་ལུགས་ (todam ləmluù) system of management/ administration.

དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (todam sədzii) management/ administration station.

དོ་དམ་སློབ་གསོ་ (todam lōbso) 1. management training/ education. 2. security training. 3. teaching sb. discipline, subjecting sb. to discipline.

དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (todam ūyön lhēngaŋ) control or security commission/ committee ¶ ལྷ་སའི་དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ Lhasa military control commission.

དོ་དོ་ཏན་ཏན་ (todo dēndεn) sm. གཟབ་གཟབ་ནན་ནན་.

དོ་བདག (todaà) 1. protagonist, principal in an event, the proper person ¶ འཕྲིན་སྐྱེལ་བས་ཡི་གེ་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པར་དོ་བདག་གི་ལག་ཏུ་རྩིས་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The postman delivers the mail without error to the proper person. 2. owner. ¶ དོ་བདག་དངོས་ The real owner.

དོ་བདག་ལེ་འཁྲི་ (todaà ledri) the main people involved in sth., the principals ¶ མི་གསོད་གྱོད་གཞི་འདིའི་སྐོར་དོ་བདག་ལེ་འཁྲི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་བསྐོངས་བཞག The main people involved in the murder case were summoned.

དོ་བསྡུར་ (to dur) va. to compete.

དོ་བསྡོ་ (to do) sm. དོ་སྡུར་.

དོ་ནན་ (tonεn) sm. དོ་ནན་པོ་.

དོ་ནན་པོ་ (to nεmbo) careful, conscientious, exact, precise; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ལས་ཀར་དོ་ནན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is careful in his work.

དོ་ནུབ་ (tonub) tonight, this evening.

དོ་ནོན་པ་ (to nömbo) 1. two animal loads of equal weight. 2. responsible, able to take care of oneself.

དོ་སྣང་ (tonaŋ) 1. paying attention to, heeding, taking note of, having concern for; va.—བྱེད་ to be aware of, to pay attention to, to heed, to take note of, to have concern for ¶ ཁོ་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་ཇུས་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are paying special attention to their foreign policy. 2. being careful, cautious; va.—བྱེད་ ¶ རང་དོ་སྣང་མ་བྱས་ན་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་རེད་ If you aren't careful the government will arrest you.

དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་གཞི་ (tonaŋ cēmbo ceèshi) a target of great attention, a central attraction.

དོ་སྣང་ལ་འགྲོ་ (tonaŋla dro) vi. to suit one's taste, to be to one's liking ¶ མནའ་མ་དེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོ་སྣང་ལ་ཕྱིན་མ་སོང་ The parents did not take a liking to the new bride.

དོ་སྣང་ལ་འགྲོ་པོ་ (tonaŋla drobo) suiting one's tastes, being to one's liking ¶ མོ་ཊ་འདི་ངའི་དོ་སྣང་ལ་འགྲོ་པོ་བྱུང་མ་སོང་ This car was not to my liking.

དོ་པ་ (toba) a helper/ assistant to a muleteer.

དོ་པོ་ (tobo) load, bale, bundle, bag (usu. for animals), package; va.—འགེལ་; —རྒྱག to put on a load; va.—བཤིག to untie/ undo a load; va.—སིལ་ to take apart a load (and sell the contents by pieces).

དོ་པོ་རྒྱག་མཁན་ (tobo gyaàñεn) a person who loads and unloads transpoert animals.

དོ་པོའི་འཁོར་ལོ་ (tobö kɔ̄ɔlo) truck.

དོ་པོའི་ཕྱི་བཀོད་ (tobö cīgöö) a sign or mark on the outside of a box (e.g., "fragile").

དོ་ཕད་ (topεè) 1. bag for carrying things. 2. a backpack.

དོ་ཕོག (tobɔɔ̀) a bad effect/ change; vi.—བྱུང་ to have/ get a bad effect, to be changed negatively ¶ ལོ་ཉེས་བྱུང་ཙང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བར་དོ་ཕོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ Because there was a famine the livelihood of the people was negatively effected.

དོ་བ་ (towa) 1. see དོ་, 6. 2. an herbal medicine.

དོ་བོ་ (towo) sm. དོ་པོ་.

དོ་མ་ (toma) substitute.

དོ་མ་གལ་ (tōmagεε) unconcerned, unaware, oblivious.

དོ་མི་མཉམ་ (to miñam) vi. to be not matched/ equal/ balanced ¶ དོ་པོ་འདི་གཉིས་དོ་མཉམ་གྱི་མི་འདུག These two loads are unequal (in weight).

དོ་མི་བསྡོ་ (to mido) sm. དོ་མེད་.

དོ་མི་ཐུབ་ (to mitub) sm. དོ་མེད་.

དོ་མེད་ (tomeè) matchless, incomparable, unequaled ¶ ཨབ་དང་ཚད་མཁན་དེ་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་རེད་འདུག That wrestler is unequaled.

དོ་མོད་ (tomöö) tonight.

དོ་རྩིས་སྤྲོད་ (to dzīì drōö) shung. va. to hand over/ deliver a load ¶ མི་སྡེ་ནས་ལྷ་འདྲེན་གྱིས་སྐྱོན་མེད་དོ་རྩིས་སྤྲད་པ་ The loads were transported to Lhasa by the subjects and delivered without any damage.

དོ་བརྩོན་ (todzön) conscientiousness, seriousness; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ It is important to be conscientious in your work.

དོ་ཚད་ (todzεè) limit for a load.

དོ་འཚོང་ (todzoŋ) wholesale ¶ དེ་འཚོང་གི་རིན་ཐང་ Wholesale price.

དོ་རྫོངས་ (todzŋ) loading (carts/ trucks/ etc.); va.—བྱེད་.

དོ་ཞག (toshaà) these days.

དོ་ཞག་ལོ་དུས་ (toshaà lodüù) sm. དོ་ཞག.

དོ་ཟླ་ (tonda) sm. དོ་ཡ་.

དོ་ཟླ་བྲལ་བ་ (tonda trεεwa) sm. དོ་ཡ་མེད་པ་.

དོ་ཟླ་དབེན་ (tondawen) sm. དོ་ཡ་མེད་པ་.

དོ་ཡ་ (toya) 1. matching, balanced; vi.—མཉམ་ to be balanced/ matched; va.—སྙོམ་; —བྱེད་ to balance, to match ¶ དམག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་དོ་ཡ་སྙོམ་ཆེད་དུ་ In order to match (their) military power. ¶ ངས་ཁོང་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དོ་ཡ་བྱེད་ཐུབ་གྱི་མ་རེད་ I can not match him in wealth.

དོ་ཡ་མཉམ་པ་ (toya ñamba) equally matched/ balanced.

དོ་ཡ་མེད་པ་ (toya meèba) unmatched, unequal ¶ དོ་ཡ་མེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have unmatched power.

དོ་ཡ་ལོན་ (toya lön) equally matched/ balanced.

དོ་ར་ (tora) 1. area/ platform/ stage for dancing. 2. grasslands. 3. va. to pluck crops.

དོ་ར྄་ (tora) sm.* དོ་ར་.

དོ་ལི་ (toli) sedan chair, palanquin.

དོ་ལོ་ (tolo) a cheap stone resembling turquoise.

དོ་ལོག (tolɔɔ̀) 1. the 1st (best) brew in ཆང་. 2. sm. དོ་སྐོར་.

དོ་ཤལ་ (toshεε) necklace.

དོ་ཤི་ (to shī) close to death; vi.—འགྱུར་ to be close to death.

དོ་ཤི་དོ་ཚད་ (toshi todzεè) sm. དོ་ཤི་.

དོ་གསོད་ (to sōö) va. to be just about to kill (or get killed) ¶ ཁོ་དོ་གསོད་དུ་ངས་སྲོག་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ Just when he was about to be killed, I saved his life.

དོག (tɔɔ̀) abbr. of དོག་པོ་.

དོག་དཀྲི་ (tɔɔ̀ drī) va. to wind yarn around the elbow and hand.

དོག་པ་ (togba) 1. pod (pea). 2. thread. 3. sm. དོག་པོ་. 4. stamen (of a flower). 5. sm. དོག་པོ་.

དོག་པོ་ (togbo) 1. ball of yarn. 2. narrow, closed in,

crowded together. 3. shung. sm. ངན་དོག.

དོག་པོར་ཁྱབ་ (tog̲bor kyāb) vi. to be filled with sth.

དོག་མ་ (tog̲ma) 1. earth. 2. arc. front.

དོག་མི་བདེ་བ་ (tog̲ midewa) sm. ཁ་སྐྱེངས་.

དོག་མོ་ (tog̲mo) 1. sm. དོག་པ་. 2. sm. དོག་མ་.

དོག་མོན་ (tog̲mön) sm. དོག་མོ་.

དོག་འཚང་བྱེད་ (tog̲dzaŋ ce̲è) shung. va. to jostle/ push for sth. ༈ ཁོ་པས་བཀའ་བློན་དོག་འཚང་བྱས་ཀྱིན་ Because he jostled for the position of Council Minister.

དོག་རེ་དོག་རེ་ (tog̲re tog̲re) continuously.

དོག་ས་ (tog̲sa) a bottleneck, a narrow place ༈ ས་འགག་དོག་སར་འཇབ་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ They ambushed them in a narrow place.

དོག་སྲིང་ (tog̲siŋ) under the earth, underground.

དོགས་ (tɔg) 1. (vb. + —) having suspicions/ doubts/ fears/ apprehensions ༈ ཁོ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་དོགས་བྱུང་བ་རེད་ He was apprehensive that he might fall behind. ༈ ཁོ་མི་གཞན་གྱིས་གསོད་དོགས་ཀྱིས་བྲོས་ཤོར་བ་རེད་ He ran away because he suspected that others will kill him. ༈ རང་ལ་བཙོན་ཉར་བྱས་དོགས་མ་བྱུང་ I didn't have fear of being imprisoned.

དོགས་སྐྲག (tɔgdraà) doubt and fear.

དོགས་ཁ་པོ་ (tɔg kābo) sm. མདོག་ཁ་པོ་.

དོགས་ཅན་མི་ཡན་ (tɔgjɛn miyɛn) a person under suspicion.

དོགས་གཅོད་ (tɔgjöö) the act of removing or clearing up doubt/ suspicions/ uncertainty; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to remove or clear up doubts/ fears/ suspicions ༈ འཆར་གཞི་གསར་པ་འདིའི་སྐོར་དངས་འགོ་ཁྲིད་ལ་དོགས་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན་ I cleared up the doubts of the boss about the new plan.

དོགས་ཆགས་ (tɔgjaà) having suspicions; va.—བྱེད་ to have doubts about sb. ༈ ཁོང་སོ་པ་ཡིན་པའི་དོགས་ཆགས་བྱུང་བ་རེད་ (They) had suspicions about him being a spy.

དོགས་ཆོད་ (tɔgjöö) vi. to have a doubt/ suspicion removed or cleared up.

དོགས་འཆར་ (tɔg cār) 1. doubt, suspicion, fear; va.—ཤར་ to have a doubt arise; va.—སེལ་; —བསལ་ to clear up a doubt/ suspicion/ fear ༈ དོགས་འཆར་རྣམས་ Doubts. ༈ ཀུན་མ་ཐུག་ཡོང་བསམ་པའི་དོགས་འཆར་བྱུང་སོང་ He feared he would meet a thief.

དོགས་ཉེན་ (tɔgñen) suspicion of danger.

དོགས་མཐའ་ (tɔgta) the main reason/ cause for doubt or suspicion.

དོགས་འདྲི་ (tɔgdri) questioning or investigating with regard to doubts/ suspicions/ apprehensions; va.—བྱེད་.

དོགས་འདྲོག (tɔg drɔ̄ɔ) vi. to be frightened/ startled by doubt or fear.

དོགས་གནད་ (tɔgnɛɛ̀) sm. དོགས་མཐའ་.

དོགས་སྣང་ (tɔgnaŋ) feeling of doubt/ suspicion/ apprehension.

དོགས་པ་ (tɔgba) doubt, apprehension, misgiving, suspicion, fear; vi.—ཟ་; —སྐྱེ; —འཆར་; —ལངས་ to get suspicious, to have doubts/ apprehensions/ fears/ misgivings; va.—བྱེད་ to suspect, to question, to doubt, to fear; va.—སློང་ to make a person suspicious, to raise doubts; va.—སེལ་ to clear up/ remove doubts/ suspicions/ apprehensions ༈ ཁོས་དོན་དངོས་ཤོད་ཀྱི་ཡི་ཡོད་བསམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་རེད་ (They) got suspicious about whether he was telling the truth. ༈ ཁྱོད་ཚོ་སོ་པ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ (They) will not suspect that you are spies. ༈ གསང་བའི་ཚོགས་འདུ་དེས་མི་མང་པོར་དོགས་པ་བསླངས་པ་རེད་ The secret meeting made many people suspicious.

དོགས་པ་སྔོན་བསུ་ (tɔgba ŋönsu) being doubtful/ suspicious from the beginning.

དོགས་པ་ཁོང་སློང་ (tɔgba kōŋloŋ) va. to cause sb. to be suspicious/ doubtful.

དོགས་པ་གཅོད་ (tɔgba jöö) sm. དོགས་གཅོད་.

དོགས་པ་ཆོད་ (tɔgba cöö) sm. དོགས་ཆོད་.

དོགས་པ་འདྲི་ (tɔgba dri̲) sm. དོགས་འདྲི་.

དོགས་པ་མང་ན་དོན་མི་འགྲུབ་ (tɔgba maŋna tönmi dru̲b) if you are too suspicious you will not succeed/ accomplish anything.

དོགས་པ་མེད་པ་ (tɔgba meèba) without doubts/ suspicions/ apprehensions.

དོགས་པ་ཚ་པོ་ (tɔgba tsābo) suspicious, apprehensive, distrustful, having doubts.

དོགས་པ་ཟ་པོ་ (tɔgba sa̲bo) sm. དོགས་པ་ཚ་པོ་.

དོགས་དཔྱོད་ (tɔjöö) sm. དོག་གཅོད་.

དོགས་དཔྱོད་པ་ (tɔjööba) a detective, secret agent.

དོགས་མེད་ (tɔgmeè) 1. having no doubts/ suspicions/ apprehensions. 2. (vb. + —) no need to fear/ worry regarding the verbal action. 3. (vb. + —) one should not do the verbal action ༈ ཁྱེད་རང་སྐྱག་རྫུན་འདི་འདྲ་ཤོད་དོགས་མེད་ You shouldn't lie like that.

དོགས་ཚོམ་ (tɔgdzom) abbr. of དོགས་པ་ and ཐེ་ཚོམ་.

དོགས་འཚབ་ (tɔgdzəb) suspicious/ doubtful and nervous.

དོགས་གཞི་ (tɔgshi) the basis for suspicion, doubt ༈ ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་བའདི་སོ་པ་ཡིན་པའི་དོགས་གཞི་ཆེན་པོ་འདུག There is a great basis for suspecting the new official as a spy.

དོགས་ཟོན་ (tɔgsön) caution, vigilance, carefulness; va.—བྱེད་ to be cautious/ careful, to take precautionary measures, to be vigilant, to be on one's guard ༈ འཇབ་ཇུང་གི་དོགས་ཟོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) are very cautious about ambushes.

དོགས་ཟོན་གྱི་རང་བཞིན་ (tɔgsöngi rəŋshin) vigilance, cautiousness.

དོགས་ཟོན་ཆེ་བསྐྱེད་ (tɔgsön cēgyeè) heightening one's vigilance, being extra cautious; va.—བྱེད་.

དོགས་ཟོན་པ་ (tɔgsömba) guard, watchman.

དོགས་ཟོན་གཡེལ་མེད་ (tɔgsön yēèmeè) extremely alert/ watchful/ vigilant.

དོགས་ཟོན་ཤོར་ (tɔgsön shɔ̄ɔ) vi. to lose one's caution/ vigilance, to have one's caution/ vigilance be breached.

དོགས་གཟབ་ (tɔgsəb) sm. དོགས་ཟོན་.

དོགས་ཡོད་ཉེས་ཅན་ (tɔgyöö ñeèjɛn) a criminal suspect; va.—བྱེད་.

དོགས་སློང་ (tɔgloŋ) causing sb. to be doubtful/ suspicious; va.—བྱེད་.

དོགས་གསལ་ (tɔgsɛl) sm. དོགས་གཅོད་.

དོང་ (to̲ŋ) 1. deep hole, pit. 2. p. of འདོང་. 3. a hollow tube-like object ༈ ལྕགས་དོང་ Metal tube. 4. sm. དུར་དོང་.

དོང་ཀ་ (to̲ŋga) sm. དོང་ག.

དོང་ཀོ་ (to̲ŋga) underground waterway/ canal.

དོང་ཀོ་རུ་ཁག (to̲ŋgo ru̲gaà) drilling team.

དོང་ཁུང་ (to̲ŋguŋ) a deep pit/ hole.

དོང་ག (to̲ŋga) a type of Tibetan medicine.

དོང་སྒོ་ (to̲ŋgo) the opening or mouth of a cave or pit.

དོང་ཆུ་ (to̲nju) water that is standing in a hole/ pit.

དོང་རྙི་ (to̲ŋñi) a pit trap; va.—ཀོ་ to dig a pit trap.

དོང་ཐབ་ (to̲ŋdəb) the hearth section of a "kang" bed (i.e.,. a Chinese style bed with a built-in hearth underneath it).

དོང་དོང་ (to̲ŋdoŋ) ch. bucket.

དོང་འདྲུ་རྩད་ཞིབ་ (to̲ŋdru dzɛ̄èshi) test well, test tunnel.

དོང་པ་ (to̲ŋba) quiver, sheath (for arrows).

དོང་པོ་ (to̲ŋbo) sm. དོང་, 3.

དོང་སྤྲུག (to̲ŋdrug) eradicating/ pulling from the root; va.—བྱེད་.

དོང་མེད་ (to̲ŋmeè) shallow.

དོང་ཙེ་ (to̲ŋdze) ch. a traditional Chinese coin with a hole in the middle.

དོང་ཙེ་ཕྲེང་ཤལ་ (to̲ŋdze trāŋshɛɛ) a bunch of coins strung in a circle on a string.

དོང་ལམ་ (to̲ŋlam) 1. tunnel ༈ དོང་ལམ་གྱི་འདེགས་ཤིང་ Braces for a tunnel. 2. subway.

དོང་ལམ་དམག་འཐབ་ (to̲ŋlam māgdəb) tunnel/

underground warfare.

དོང་ས་ (to̱ŋsa) tunnel.

དོངས་ (to̱ŋ) imp. of འདོང་.

དོངས་རྩེ་ (to̱ŋdze) sm.* དོང་རྩེ་.

དོད་ (tö̱ö) 1. an equivalent/ substitute for sth., sth. that makes up a deficit, sth. in place of sth. else ¶ཁ་སའི་ལས་ཀའི་དོད་དེ་རིང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is working today to make up for yesterday's work. ¶མཇལ་དར་གྱི་དོད་དུ་མེ་ཏོག་ཕུལ་བ་རེད་ He gave flowers as a substitute for a ceremonial scarf. 2. a payment in money in lieu of a tax in kind. 3. vi. to stand out/ protrude.

དོད་བསྐོས་ (tö̱ögöö) appointing a substitute/ replacement; va.—བྱེད་.

དོད་ཁང་ (tö̱ögaŋ) storage house.

དོད་སྒྲིལ་ (tö̱ödrii) shung. money given in place of food that one has a responsibility to provide at ceremonies such as prayer rituals; va.—འབུལ་ ¶དགོན་པར་ཞབས་བརྟན་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་ལག་དོད་སྒྲིལ་ཕུལ་བ་ཡིན་ (He) gave money in place of food at the monastery's prayer ceremony (in place of the required foodstuffs).

དོད་སྒྲིལ་སྒོམ་སྒྲོད་ (tö̱ödrii bōmdröö) a large payment of cash in place of required foodstuffs.

དོད་དངུལ་ (tö̱öŋüü) money paid as a substitute for foodstuffs or products that one has a responsibility to provide ¶ངས་འབྲུ་ཁྲལ་འཇལ་རྒྱུ་དེ་དོད་དངུལ་སྤྲད་ན་འགྲིག་གི་རེད་པས་ Is it okay to give money in place of grain to meet the grain tax?

དོད་ཐུབ་ (tö̱ö tūb) vi. to be able to use as a substitute.

དོད་དུ་ (tö̱ödu) as an equivalent/ substitute, in place of.

དོད་དྲག་ (tö̱ödraà) emergency.

དོད་དྲག་ཁང་ (tö̱ödraàgaŋ) emergency room/ ward (in a hospital).

དོད་དྲག་པོ་ (tö̱ö dra̱gbo) sm. དོད་དྲག.

དོད་པོ་ (tö̱öbo) 1. a replacement, a substitute ¶ཞལ་ལག་གི་དོད་པོར་དངུལ་ཕུལ་བ་རེད་ (He) gave money as substitute for food.

དོད་འཕེར་ (tö̱ö pēr) shung. vi. to replace ¶དེང་གི་ཆར་སློབ་དཔོན་ཀྷན་དྷིའི་དོད་འཕེར་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་རྙེད་པར་དཀའ་ Nowadays it is difficult to find a leader to replace Gandhi.

དོད་འབབ་ (tömbəb) an amount of money used as substitute for sth. ¶འབྲུ་ཁྲལ་གྱི་དོད་འབབ་དེ་འཁྱེར་ཡོད་པས་ Did you bring the amount of money needed to substitute for the grain tax?

དོད་ཡངས་གཏོང་ (tö̱öyaŋ dōŋ) va. to let sb. go free without discipline ¶ཕ་མས་ཕྲུ་གུ་དེ་དོད་ཡངས་སུ་བཏང་འདུག The parents have let that child go free without discipline.

དོད་ལོན་ (tö̱ölön) sm. དོད་ཐུབ་.

དོན་ (to̱n) 1. meaning, significance; vi.—གོ་; —རྟོགས་ to understand the meaning ¶ཐ་སྙད་འདིའི་དོན་རྟོགས་ཁག་པོ་འདུག It is difficult to understand the meaning of this term. ¶ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་གི་དོན་ The meaning of several terms. 2. (vb. + —) The reason for the preceding verbal act follows (will be explained) ¶དམག་མི་བཏང་དོན་ The reason for sending troops (follows). 3. reason, purpose ¶དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་དོན་ག་རེ་རེད་ What is the reason for doing such a thing? ¶དོན་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no purpose/ reason (for this). 4. welfare, interest ¶ཚང་མའི་དོན་ The welfare/ interests of everyone. 5. affairs ¶སྲིད་དོན་ Political affairs. 6. direct discourse introducer ¶ཁོང་གིས་གསུངས་དོན་ He said, "—" ¶ཌི་ལི་ནས་གནས་ཚུལ་འབྱོར་དོན་ According to information received from Delhi. 7. true, real, genuine ¶དོན་གྱི་བདེ་བ་ Real happiness. 8 numerical particle for the seventies ¶བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག Seventy one. 9. (vb. + —) sense/ meaning of the verbal action ¶ཁས་ལེན་བྱས་དོན་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་ (You) have to put into practice the meaning of what you have promised. 10. (vb. + —དོན་མི་འདུག) there is no sense in doing the verbal action ¶ཨུ་ཚུགས་བྱེད་དོན་མི་འདུག There is no sense in insisting. 11. va. to come out ¶ཁོང་ནང་ནས་དོན་ཡོང་གི་འདུག He is coming out of the house. 12. ch. a regiment. 13. sm. ཐོན་.

དོན་ཀྲང་ (to̱ndraŋ) ch. regimental commander.

དོན་ཀུན་ (to̱ngün) general welfare, public good.

དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་ (to̱ngün tru̱bba) 1. accomplishing everything. 2. an epithet of the Buddha.

དོན་རྐྱེན་ (to̱ngyen) incident, trouble, problem.

དོན་ཁང་ (to̱ngaŋ) abbr. དོན་གཅོད་ཁང་.

དོན་མཁན་ (to̱nñɛn) actor, performer, player.

དོན་འཁེལ་ (to̱nkel) achieving one's purpose/ aim/ goal, realizing one's hopes ¶ཁོ་ཚོའི་རེ་བ་དོན་འཁེལ་བྱུང་སོང་ (We) must act so that their hopes will be realized.

དོན་འཁྱོལ་ (to̱nkyöö) sm. དོན་འཁེལ་.

དོན་ག་ཚང་ (to̱nga tsāŋ) 1. va. to fulfill one's duty. 2. va. to do sth. meaningful.

དོན་གོ་ཆུང་ (to̱n gojuŋ) achieving a minor result ¶དཀའ་ལས་ཆེ་ལ་དོན་གོ་ཆུང་བ་ Putting in a lot of effort, but getting minor results.

དོན་གོ་ཆོད་ (to̱n gojöö) vi. to achieve/ fulfill one's duty or task or purpose.

དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ་ (to̱ngi kɔ̄gbub) arranging in order/ sequence.

དོན་གྱི་དམ་པ་ (to̱ngi da̱mba) the most important task ¶རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་མ་ཕྱིར་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དོན་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ The most important task is not to let secrets leak out of the country.

དོན་གྱི་བདག་པོ་ (to̱ngi da̱gbo) the main owner, the head of sth. (a country, household, etc.). 2. the Dalai Lama.

དོན་གྱི་མདོ་ (to̱ngi do̱) the main point/ aim/ object.

དོན་གྱི་འབྲས་བུ་དབེན་པའི་སྐད་ཆ་ (to̱ngi drɛ̱ɛ̀bu bēnbɛ gɛ̄ɛ̀ja) speech with no substance.

དོན་འགྱུར་ (to̱ngyur) 1. incident, event ¶ཟ་ཁང་དེ་ལ་དོན་འགྱུར་ཞིག་བྱུང་སོང་ There was an incident at that restaurant. 2. translating the meaning.

དོན་འགྲེལ་ (to̱ndrel) commentary on a scripture.

དོན་གྲུབ་ (to̱ndrub) 1. person's name. 2. abbr. of དོན་དག་གྲུབ་.

དོནྡྲུབ་ (to̱ndrub) shung. abbr. of དོན་གྲུབ་.

དོན་དགོས་ཚང་ (to̱ngöö dzāŋ) va. to see to the end, to accomplish/ achieve one's objective ¶ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་གྲྭར་བཏང་བའི་དོན་དགོས་ཚང་སོང་ ད་ཁོ་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་སོང་ (We) achieved our objective in sending our son to school; now he got a good job.

དོན་དགོས་ཚང་པོ་ (to̱ngöö dzāŋbo) accomplishing/ achieving one's objectives.

དོན་འགལ་ (to̱ngɛɛ) incorrect, wrong ¶རྩོམ་ཡིག་གི་ཚིག་དུམ་འདི་དོན་འགལ་རེད་འདུག This part of the article is wrong.

དོན་འགྲེལ་རི་མོ་ (to̱ndrel ri̱mu) illustration, illustrated explanation.

དོན་རྒྱས་པ་ (to̱n gyɛ̱ɛ̀ba) elaborate, in detail.

དོན་རྒྱུས་དཔྱད་ (to̱ngyüü jɛ̀ɛ̀) shung. familiarizing/ filling in sb. about a situation ¶དཔལ་དོ་དམ་པ་དེ་ས་གནས་སུ་འབྱོར་བསྟུན་དོན་རྒྱུས་དཔྱད་བྱ་དགོས་ When the official arrives you must familiarize him with the city.

དོན་སྒྱུར་ (to̱ngyur) free translation, paraphrasing; va.—བྱེད་.

དོན་སྒྲུབ་ཁང་ (to̱ndrubgaŋ) agency, office.

དོན་ངོ་མ་ (to̱n ŋoma) sm. དོན་དངོས་.

དོན་དངོས་ (to̱nŋöö) facts, reality, truth ¶ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེ་དོན་དངོས་རེད་ His speech is true.

དོན་དངོས་ཁུངས་སྐྱེལ་ (to̱nŋöö küŋgyel) real evidence/ proof.

དོན་དངོས་ཐོག (to̱n ŋöödɔɔ) in fact, in actuality, in reality ¶དོན་དངོས་ཐོག་ཁོང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་རེད་ In actuality, he isn't knowledgeable.

དོན་དངོས་དང་བྲལ་བ་ (to̱nŋöö ta̱ŋ trɛ̱ɛwa)

unrealistic, untrue, not accurate/ real.

དོན་དངོས་ཧྲུན་བཟོ་ (tönŋöö dzünso) lying/ falsifying the truth, fabricating.

དོན་དངོས་མཚོན་པའི་རིང་ལུགས་ (tönŋöö tsönbɛ riŋluù) realism.

དོན་ལྔ་ (tönŋa) the five viscera (heart, lungs, liver, kidneys, and stomach).

དོན་ལྔ་གཅིག་མཚུངས་ (tönŋa jigdzuŋ) same meaning, synonymous.

དོན་ཅན་ (tönjɛn) meaningful, having purpose/ significance.

དོན་གཅོད་ (tönjöö) an official (usu. sent to represent a government in another locality) ༑ ཌིལ་ལི་དོན་གཅོད་ The official (of the Dalai Lama's government-in-exile) in Delhi.

དོན་གཅོད་ཁང་ (tönjöögaŋ) sm. དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་.

དོན་གཅོད་ཁྲུའུ་ (tönjöö trū) tib.ch. bureau office.

དོན་གཅོད་པ་ (tönjööba) a person who makes decision regarding work, etc.

དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ (tönjöö lɛ̄ɛguŋ) office, bureau.

དོན་གཅོད་དབང་ཆ་ (tönjöö wāŋja) decision-making power/ authority.

དོན་ཆུང་ (tönjuŋ) a minor matter/ affair.

དོན་ཆུང་སྒྲོ་འདོགས་ (tönjuŋ drondɔɔ) sm. དོན་ཆུང་ཆེ་སྒྲོག.

དོན་ཆུང་ཆེ་སྒྲོག (tönjuŋ cēdrɔɔ) making a big deal out of sth. small/ minor, exaggerating; va.—བྱེད་.

དོན་ཆུང་ཞིབ་བགྲང་ (tönjuŋ shibdraŋ) sm. དོན་ཕྲན་ཞིབ་བཤད་.

དོན་ཆེན་ (tönjen) an important matter/ affair.

དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པར་ངང་རིང་ (tönjen drubbar ŋaŋriŋ) one should be patient when accomplishing important matters.

དོན་འཇལ་ (tön jɛɛ) va. to comprehend/ understand.

དོན་བརྗོད་སྙན་ངག (tönjöö ñɛ̄nŋaà) epic/ narrative poem.

དོན་ཉུང་ (tönñuŋ) little content/ meaning.

དོན་ཉུང་བ་བྱ་བ་ཉུང་བ་ (tönñuŋwa cawa ñuŋwa) a person who does not have much desire for things and lives a simple life.

དོན་ཉུང་ཚིག་མང་ (tönñuŋ tsīgmaŋ) having little content/ meaning but very wordy (for speeches, articles, etc.).

དོན་གཉིས་ (tönñii) 1. two meanings. 2. one's affairs and other's affairs.

དོན་གཉེར་ (tönñer) 1. working/ striving toward some goal; va.—བྱེད་ to strive for a purpose or cause, to endeavor, to work hard for ༑ གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་དོན་གཉེར་རྒྱུ་མཐུད་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They have continuously worked for the freedom of the minority nationalities.

དོན་གཉེར་བ་ (tönñerwa) a person who is working / striving towards some goal ༑ དེབ་འདི་སློབ་སྦྱོང་དོན་གཉེར་བ་ཚོར་རིན་མེད་འབུལ་གྱི་ཡིན་ (I) will give the book free of charge to those people who are striving to study. ༑ ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་བ་ Peace seekers.

དོན་སྙིང་ (tönñiŋ) 1. the main point, the heart of a matter ༑ དོན་སྙིང་ནི་རང་དོན་བློས་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་རེད་ The heart of the matter is that (they) cannot give up their own interests. 2. significance, purpose ༑ རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྷབས་ཆེན་ཞིག་རེད་ This is of great theoretical significance. 3. the heart. 4. internal organs. 5. entrails.

དོན་སྙིང་ལྔ་ (tönñiŋ ŋā) the five vital internal organs: heart, lung, liver, kidney and spleen.

དོན་སྙིང་མེད་པའི་རྩོམ་ཡིག (tönñiŋ meebɛ dzōmyii) an article/ essay without a significant point.

དོན་ལྟར་ (töndar) (vb. + —) as, like, as per ༑ ཁོས་གོ་དོན་ལྟར་བཤད་པ་རེད་ (He) told it as he had heard it.

དོན་ལྟར་ན་ (töndarna) a direct discourse introducer: according to ༑ ཁོང་གིས་གསར་འགོད་པ་ཚོར་གསུངས་དོན་ལྟར་ན་ According to the comments of the reporter.

དོན་རྟོགས་ (töndɔɔ) va. to understand/ comprehend ༑ རྩོམ་ཡིག་འདིའི་དོན་རྟོགས་ཁག་པོ་འདུག This article is hard to understand.

དོན་སྟོང་ (tondoŋ) devoid/ empty of meaning, meaningless, having no substance/ significance.

དོན་སྟོང་རིང་ལུགས་ (tondoŋ riŋluù) nihilism.

དོན་ཐག་གཅོད་ (tön tāà jöö) va. to decide/ settle a case, to pass judgment. ༑ གླ་ཕོགས་ཀྱི་སྐོར་དོན་ཐག་བཅད་མི་འདུག Concerning salary, they didn't settle it.

དོན་ཐོག་འཁེལ་ (töntɔɔ kēē) sm. དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་.

དོན་ཐོག་འཁྱོལ་ (töntɔɔ kyöö) sm. དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་.

དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་ (töntɔɔdu kēē) vi. to be put into practice, to be applied, to be carried out, to be implemented ༑ ཚོགས་འདུར་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་རྣམས་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་བར་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are facing problems concerning putting the decisions made at the meeting into practice.

དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་ (töntɔɔdu kyöö) sm. དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་.

དོན་ཐོག་ཏུ་འབབ་ (töntɔɔ bab) sm. དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་.

དོན་མཐུན་ (töntün) same in meaning; synonymous.

དོན་དག (töndaà) 1. meaning ༑ ཐ་སྙད་དེའི་དོན་དག་ག་རེ་རེད་ What does that term mean? 2. purpose, cause ༑ སྤྱི་པའི་དོན་དག Common purpose. 3. matter, affair ༑ དོན་དག་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ན་ས་གནས་སུ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རེད་ If it is a small matter, (we) can decide it on the spot.

དོན་དག་གི་རྐྱེན་ཙ་ (töndaàgi gyēndza) cause of a trouble/ problem/ incident; va.—བཟོ་; —སློང་ to cause/ make trouble, to create an incident/ problem ༑ མོ་ཊ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དོན་དག་གི་རྐྱེན་ཙ་བ་ནི་ལམ་ཀ་ཆུང་དྲགས་པ་རེད་ As for the cause of the car accident, it is that the road is too small. ༑ ཟིང་ཆ་སློང་རྒྱུའི་དོན་དག་གི་རྐྱེན་ཙ་བཟོ་མཁན་ཁོ་ཚོ་རེད་ They are the main cause of the disturbance.

དོན་དག་གྲུབ་ (töndaà drub) vi. to get one's aim/ goal accomplished.

དོན་དག་སྒྲུབ་ (töndaà drub) va. to accomplish one's goal / aim.

དོན་དག་ཆེན་པོ་ (töndaà cēmbo) important matter/ issue, having substance, meaning.

དོན་དག་རྡོག་རྡོག (töndaà dogdoò) heart of the matter, the main point.

དོན་དག་མེད་པ་ (töndaà meèba) 1. meaningless, senseless, aimless. 2. without reason.

དོན་དག་ཟབ་པོ་ (töndaà sabbo) deep/ profound meaning.

དོན་དང་ལྡན་པ་ (töndaŋ dɛmba) meaningful, significant ༑ བསམ་འཆར་དོན་དང་ལྡན་པ་ A meaningful suggestion.

དོན་དམ་ (tön dam) 1. the main issue/ item ༑ སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་དེའི་དོན་དམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཞི་ཆིངས་ཀྱག་རྒྱུ་དེ་རེད་ The main aim of the delegation is a peace treaty. 2. real, true, genuine ༑ ཁ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་ You must give genuine help that isn't just in words only.

དོན་དམ་དུ་ (töndamdu) factually, actually, truly, genuinely.

དོན་དུ་ (töndu) 1. for the purpose of, in order to, for ༑ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་ For the country. 2. in actuality, in reality ༑ ཞི་བདེ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་དོན་དུ་རྒྱ་སྐྱེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Though (they) talk of peace, actually (they) are carrying out an expansionist policy. 3. direct discourse introducer: see དོན་, 5.

དོན་དུ་གཉེར་ (töndu ñēr) sm. དོན་གཉེར་བྱེད་.

དོན་དོད་ (töndöö) later, after awhile.

དོན་དྲང་ཚིག་ནན་ (töndraŋ tsīgnɛn) true and emphatic ༑ ཁོང་གིས་དོན་དྲང་ཚིག་ནན་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་སོང་ He gave advice that was true and emphatic.

དོན་དྲང་ཚིག་རྣོ་ (töndraŋ tsīgno) sm. དོན་དྲང་ཚིག་ནན་.

དོན་དྲིལ་བ་ (tön triiwɔ) concise ༑ གོ་བདེ་ལ་དོན་དྲིལ་བ་ Easy to understand and concise.

དོན་མདོར་ (töndɔr) brief, abbreviated.

དོན་མདོར་བསྟན་ (töndɔr dɛn) va. to say or write in an abbreviated/ condensed form.

དོན་མདོར་བསྡུས་ (töndɔr düü) va. to make brief, to abbreviate.

དོན་འདོད་པ་ (töndööba) a person who makes profit, a profiteer.

དོན་འདྲ་བའི་ཚིག (töndrawɛ tsïi) synonym.

དོན་ལྡན་ (töndɛn) sm. དོན་དང་ལྡན་པ་.

དོན་ལྡན་ཡི་གེ་ (töndɛn yïgi) significant/ meaningful/ substantial letter.

དོན་ལྡོག (töndɔ̈ɔ̈) reverse/ opposite meaning.

དོན་ལྡོག་པའི་ཚིག (töndɔ̈ɔ̈gi tsïg) antonym.

དོན་སྡོམ་ (töndom) shung. a combination of things/ issues ¶ དེའི་འཛིན་ས་སྐྱིལ་བ་དང་ མི་བརྩི་བ་དང་ སློབ་དཔོན་པ་གདན་འདྲེན་པའི་དོན་སྡོམ་ལ་མངགས་པ་ཡིན་ (You) are sent for the combined tasks: to take a census, to deliver a title, and to invite the teacher.

དོན་བསྡུས་ (töndüü) sm. དོན་མདོར་བསྡུས་.

དོན་བསྡུས་ཚིག་རྒྱས་ (töndüü tsïggyɛɛ̀) lacking in content but elaborate in language.

དོན་གནད་ (tönnɛɛ̀) 1. an important point. 2. issue, question, matter ¶ སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དོན་གནད་ The refugee question.

དོན་གནད་ཆུང་ཆུང་ (tönnɛɛ̀ cüŋjuŋ) a trifle, a small matter.

དོན་གནས་ (tönnɛɛ̀) affairs, business ¶ རང་རེའི་དོན་གནས་ Our own affairs.

དོན་སྣོད་ (toŋnöö) internal organs.

དོན་སྣོད་ཀྱི་གསང་ (toŋnöö) an area on the 15th vertebrae where moxabustion is applied.

དོན་པོ་ (tömbo) the main reason/ purpose.

དོན་དཔོག (tön bɔ̈ɔ̈) va. to know/ understand based on an example.

དོན་དཔྱོད་ (tön jöö) va. to analyze/ investigate/ inspect.

དོན་སྤྱི་ (tönji) a general concept/ notion/ idea.

དོན་སྤྱི་ཙམ་དུ་འགྱུར་ (tön jïdzamdu gyur) vi. to become generalized.

དོན་སྤྱོད་ (tön jöö) va. to do useful/ helpful things.

དོན་ཕན་ (tömbɛn) benefit, advantage, use ¶ དེ་ལ་དོན་ཕན་གང་ཡང་མཐོང་གི་མི་འདུག (I) do not see any benefit at all in that.

དོན་ཕིགས་ (tön pïï) 1. va. to know/ understand/ have knowledge of (sth.) completely. 2. vi. to hit the nail on the head, to be right on target.

དོན་ཕྲན་ཞིབ་བཤད་ (töndrɛn shibshɛɛ̀) enumeration of all details, counting all the little things.

དོན་བྱ་ (tönja) matters.

དོན་བྱེད་ (tönjeè) dealing with or working for the good of others, affairs ¶ མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ The nationalities affairs commission.

དོན་བྱེད་ཁང་ (tönjeègaŋ) office, bureau, chancellery, commission.

དོན་བྱེད་ཁྲུའུ་ (tönjeè trü) tib.ch. sm. དོན་བྱེད་ཁང་.

དོན་བྱེད་ནུས་པ་ (tönjeè nüübə) having the ability or being equipped to do or perform a duty.

དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ (tönjeè üyün) executive officers, administrative officials.

དོན་འབུད་ (tönbüü) shung. being expelled/ thrown out ¶ དམྲ་ཕྱོགས་ལ་གློ་ཁ་ཕྱིར་གཏད་ཀྱིས་དོན་འབུད་དུ་སོང་བ་ Being a traitor, he was expelled (from the country).

དོན་འབྲས་ (töndrɛɛ̀) success, achievement, result, outcome ¶ ལོ་མང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དོན་འབྲས་ The results of many years of hardship.

དོན་འབྲེལ་ (töndrel) shung. according to what was said or written ¶ ས་ཞིང་རང་བདག་ཚོག་པའི་བཀའ་ཐམ་ལག་ཁྱེར་དོན་འབྲེལ་ཡང་ In accordance with the land tenure document that says he can own the field.

དོན་སྦྱོར་ (tönjɔɔ) sm. དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་.

དོན་མ་གོ་ (tön mago) sb. who doesn't understand the meaning of things, sb. who speaks and acts blindly/ thoughtlessly.

དོན་མང་རྙོག་ཆེ་ (tönmaŋ ñogce) involving many thing and being very complicated.

དོན་མང་བའི་མིང་ (tönmaŋwɛ miŋ) a word with many different meanings.

དོན་མེད་ (tönmeè) 1. meaningless, useless, aimless, without purpose; vi.—དུ་འགྲོ་; —ཆགས་ to become meaningless, to go to waste, to become useless ¶ མ་ཉན་ན་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱང་དོན་མེད་རེད་ It's meaningless to talk if (one) doesn't listen. 2. without reason ¶ དོན་མེད་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བ་མ་རེད་ He is not angry without reason. ¶ ང་ཚོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྲོ་གི་མ་རེད་ Our hard work will not go to waste. ¶ ལ་ལ་ཁ་བ་མེད་པར་ལུང་ལ་བ་མོ་ཡོང་དོན་མེད་ If there is no snow on the mountains there is no reason for frost to come in the valley.

དོན་མེད་ཁ་བརྡར་ (tönmeè kādar) talking aimlessly, talking without purpose/ reason.

དོན་མེད་གྲོས་སྒྲ་ (tönmeè trööna) a topic that has no substance.

དོན་མེད་དགོས་མེད་ (tönmeè göömeè) without reason or need ¶ དོན་མེད་དགོས་མེད་ལ་རྙོག་དྲ་མ་སློང་ Don't make trouble for no reason.

དོན་མེད་སྐྱོན་དགྲིས་ (tönmeè ñɛndri) blaming sb. for no reason; va.—བྱེད་.

དོན་མེད་གཏམ་སྙིང་ (tönmeè dāmñiŋ) meaningless talk.

དོན་མེད་སྟོང་ཟད་ (tönmeè dōŋsɛɛ̀) spending (one's life) aimlessly, wasting (one's life).

དོན་མེད་དོན་འཚོལ་ (tönmeè töndzöö) seeking/ asking/ looking for trouble without reason.

དོན་མེད་དོགས་ཚོམ་ (tönmeè tɔgdzom) having doubts/ suspicions/ hesitation for no reason.

དོན་མེད་ནར་འགྱང་ (tönmeè nargyaŋ) dilly dallying/ delaying for no reason.

དོན་མེད་ཅི་མེད་ (tönmeè jïmeè) without any reason ¶ ཁོས་ང་ལ་དོན་མེད་ཅི་མེད་ལ་གཤེ་གཤེ་བཏང་བྱུང་ He scolded me without any reason.

དོན་མེད་འཕྱང་གཡོ་ (tönmeè pūŋyo) shung. instigating and causing trouble without any reason.

དོན་མེད་རྩོད་སློང་ (tönmeè dzöölɔŋ) unprovoked quarrel, quarreling for no reason.

དོན་མེད་ཚིག་རྐམ་ (tönmeè tsïggam) meaningless comment/ speech.

དོན་མེད་ཟད་པོ་ (tönmeè sɛɛ̀bo) waste for no reason.

དོན་སྨིན་ (tönmin) sm. དོན་འབྲས་.

དོན་སྨིན་བདེ་རིགས་མི་འདུག (tönmin derïi minduù) shung. it is not easy to fulfill your request ¶ འདི་སྐོར་གཞན་གྱི་མིག་འདྲེན་བྱ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་གཞིས་རྐྱེན་པས་དོན་སྨིན་བདེ་རིགས་མི་འདུག It is not easy to fulfill your request because it may cause other people to follow the example.

དོན་སྨྲ་ (tön mā) va. to give/ tell a reason.

དོན་གཙོ་བོ་ (tön dzōwo) sm. དོན་སྙིང་.

དོན་ཙ་ (töndza) point, meaning ¶ དོན་ཙ་ཆུང་ཚགས་ A small point.

དོན་ཙ་མེད་པ་ (töndza meèba) having no aim/ point/ purpose.

དོན་ཚང་ (töndzaŋ) shung. accomplishing (one's task).

དོན་ཚང་འཁྱུགས་མེད་ (töndzaŋ cügmeè) shung. accomplishing (one's task) without mistakes.

དོན་ཚང་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་ (töndzaŋ tsüüshin jöö) shung. to accomplish (one's task) correctly.

དོན་ཚན་ (töndzɛn) article, clause, point, item ¶ ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ The Seventeen Point Agreement (of 1951).

དོན་མཚོན་རི་མོ་ (töndzön) diagram, illustration.

དོན་ཞགས་ (tönshag) sm. དོན་ཡོད་ཞགས་པ་.

དོན་གཞན་ (tönshɛn) other matters.

དོན་ཟབ་གོ་སླ་ (tönsəb kola) profound but easy to understand.

དོན་ཟབ་ཚིག་གསལ་ (tönsəb tsïgsɛl) profound content with clear wording.

དོན་བཟང་ (tönsaŋ) good news.

དོན་བཟང་ཚིག་བཟང་ (tönsaŋ tsigsaŋ) good content/ meaning and a good style of wording.

དོན་ཡོད་ (tönyöö) sm. དོན་དང་ལྡན་པ་.

དོན་ཡོད་འབྲས་བུ་ (tönyöö drɛ̈ɛbu) 1. a good result, sth. that was achieved well. 2. a Tibetan herbal medicine.

དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ (tönyöö shagba) a mythical precious gem.

དོན་བསླིང་དང་རྡོགས་སླ་ (tönliŋdaŋ dōgla) sm. དོན་ཟབ་གོ་སླ་.

དོན་ལ་ (tönla) sm. དོན་དུ་.

དོན་ལ་འཇུག་ (tönla juù) va. to hit the nail on the head, to be right on target.

དོན་ལ་རྟོན་ (tönla dōn) va. to trust/ believe in sth.

དོན་ལ་གནས་ (tönla nɛ̈ɛ) 1. va. to fit in/ conform / be in accord with. 2. va. to do what sb. says.

དོན་ལ་ཕིགས་ (tönla pii) sm. དོན་ཕིགས་.

དོན་སྲོན་ (tönsön) sm. དོན་སྙིང་.

དོན་གསལ་ (tönsɛl) clear purpose/ aim; clear meaning/ content.

དོན་གསལ་ཚིག་བདེ་ (tönsɛl tsigde) clear meaning and good wording.

དོན་གསལ་ཚིག་གསལ་ (tönsɛl tsigsɛl) clear meaning or content and clear wording.

དོམ་ (tom) 1. bear. 2. loan.

དོམ་དཀར་པོ་ (tom gārbo) polar bear.

དོམ་ཁྲ་ (tomdra) panda bear.

དོམ་མཁྲིས་ (tom trii) bear's gallbladder.

དོམ་ཆགས་བུ་ལོན་ (tomjaà pulön) 1. an old debt. 2. a debt, a loan.

དོམ་ཉོ་ (tomño) buying on credit.

དོམ་དོམ་ (tomdom) red tassel put on the neck of horses of high ranking tt. officials.

དོམ་དོམ་ཉིས་བརྩེགས་ (tomdom ñiidzeg) the two red tassels put on the neck of horse's of tt. official of the 4th rank and higher.

དོམ་ནག་ (tomnaà) 1. brown bear. 2. black dog with a white patch on its chest.

དོམ་ཕྲུག (tomdruù) bear cub.

དོམ་ཚང་ (tomdzaŋ) bear den/ lair/ cave.

དོམ་ར་ (tomra) a bear skin band worn with the fur hanging over the eyes to prevent snow blindness.

དོམ་ལེན་ (tom len) va. to take a loan, to borrow.

དོམ་སུག (tomsug) bear's paw.

དོམ་གསོས་རྒྱག (tomsöö gyaà) va. to fatten an animal (usu. a pig) before slaughtering.

དོར་ (tor) 1. p. of འདོར་. 2. a pair of plow animals ¶ གླང་དོར་གཉིས་ Two pairs of plowing bullocks. 3. pants, trousers.

དོར་ཁ་རྫི་ (torgə dzī) va. to measure land according to the amount of land a pair of plow animals can plow in one day.

དོར་ཁུག (torguù) a kind of leggings used to protect one's pants and knees.

དོར་གྲངས་ (tordraŋ) calculating the size of a field by the number of pairs of animals it takes to plow it.

དོར་སྣབ་ (torgəb) bottom of a pant leg.

དོར་ཏ་ (torda) the slit (crotch) part of Tibetan pants.

དོར་སྟབས་ (tordəb) manner/ style/ way of walking.

དོར་ཐག (tordaà) belt.

དོར་ཐུང་ (torduŋ) short pants, underpants.

དོར་སྡེ་ (torde) a group or unit of plowing animals.

དོར་བ་ (torwa) minus (in math).

དོར་མ་ (torma) pants, trousers.

དོར་མ་ཁ་ཕྱེ་མ་ (torma kācema) open seat/ crotch pants.

དོར་མ་སྦུ་མ་ (torma būmə) flannel sweatpants, flannel underwear.

དོར་མའི་སྐེད་ཁོར་ (tormɛ gēègɔɔ) waistband of pants.

དོར་མའི་ཁ་ཁོར་ (tormɛ kāgɔɔ) sm. དོར་མའི་སྐེད་ཁོར་.

དོར་མའི་སྣབ་ (tormɛ gəb) sm. དོར་སྣབ་.

དོར་མའི་སྣབ་ཆ་ (tormɛ gəbja) sm. དོར་སྣབ་.

དོར་མའི་ཏ་ (tormɛ dā) sm. དོར་ཏ་.

དོར་མའི་འཛབས་ (tormɛ dzəb) the length of trouser legs ¶ ངའི་དོར་མའི་འཛབས་ཐུང་དྲགས་བཞག My pants are too short.

དོར་རིང་ (torriŋ) long pants.

དོར་ལྷུག་མ་ (tor lhūgmə) pants (not tucked in boots).

དོལ་ (töö) sm. དོལ་བུ་.

དོལ་རྒྱ་ (töögya) sm. དོལ་བུ་.

དོལ་གཅོད་ (töö jöö) va. to decide without doubt/ hesitation.

དོལ་ཆོད་ (töö cöö) vi. to do sth. with determination ¶ དོལ་ཆོད་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) studied with determination.

དོལ་བུ་ (tööbu) fishing net, net used as a trap; va.—འགྲིགས་ to fling a net to catch sth. (e.g., when fishing).

དོལ་ཤོར་ཉ་མོ་ (tööshɔɔ ñamo) running quickly [Lit. a fish escaping from the net].

དོས་ (töö) a load; va.—རྒྱག to make up/ pack a load.

དོས་སྐྱེལ་ (töögyee) transporting goods; va. དོས་སྐྱེལ་; —བྱེད་ ¶ དོས་སྐྱེལ་གནམ་གྲུ་ Transport plane.

དོས་ཁང་ (töögaŋ) storehouse, warehouse.

དོས་ཁལ་ (töögɛɛ) loading a pack animal; va.—བྱེད་ ¶ བལ་དོ་དོས་འགེལ་མགྱོགས་པོ་བྱས་པ་རེད་ The bale of wool was loaded on the animal quickly.

དོས་འཁོར་ (töögɔɔ) abbr. of དོས་འདྲེན་རླངས་འཁོར་.

དོས་འགེལ་ (töö gee) va. to load, to fix a load on sb.

དོས་རྒྱག (töö gyaà) va. to make/ pack a load.

དོས་རྒྱབ་པ་ (töö gyəbbə) muleteer, people who accompany transport animals.

དོས་ཅད་ (tööjɛɛ) alone, singly.

དོས་དྲག་པོ་ (töö tragbo) serious, severe (for illness).

དོས་འདེད་པ་ (töö teèba) sm. དོས་རྒྱབ་པ་.

དོས་འདྲེན་ (töö dren) transporting/ trucking/ shipping goods; va.—བྱེད་ to transport/ ship goods.

དོས་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (töndren kōōlo) sm. དོས་འདྲེན་རླངས་འཁོར་.

དོས་འདྲེན་རླངས་འཁོར་ (töndren lāŋgɔɔ) truck, lorry.

དོས་པ་ (tööba) coolie, sb. who carries loads.

དོས་པོ་ (tööbo) sm. དོ་པོ་.

དོས་པོ་འཁྱེར་མཁན་ (tööbo kyerñɛn) sm. དོས་པ་.

དོས་དཔོན་ (tööbön) caravan leader, person in charge of a caravan of transport animals.

དོས་ཚད་ (töödzɛɛ) weight of a load/ pack/ bundle.

དོས་ར་ (tööra) a loading or unloading place, a loading dock.

དོས་སིལ་ (töösil) goods that have been taken from a load to sell individually.

དོས་སིལ་ཚོང་ཟོག (töösil tsōŋsɔɔ) retail commodities/ items.

དྭ་རྐོད་ (tagöö) a type of Tibetan herbal medicine.

དྭ་ཕྱུགས་ (tajaà) one of the 8 figures used in astrological divining.

དྭ་ཕྲུག (tədruù) orphan.

དྭ་ཕྲུག་ཁང་ (tədruùgaŋ) orphanage.

དྭ་ཕྲུག་ཁ་སེར་ (tədruù kāsee) young orphan.

དྭ་ཕྲུག་སློབ་གྲྭ་ (tədruù lōbdra) school for orphans.

དྭ་བ་ (tawa) 1. a type of Tibetan liquid medicine. 2. sm. རྒྱུ་གྲོ་བ་.

དྭ་ལིས་ (talii) a herbal medicine made from azaleas.

དྭགས་ཀོང་ (tagoŋ) shung. abbr. of དྭགས་པོ་ and ཀོང་པོ་.

དྭགས་ཀོང་སྤྱི་ཁྱབ་ (tagoŋ jīgyəb) shung. the governor general of དྭགས་ཀོང་ in tt.

དྭགས་པོ་ (tagbo) a large region in SE Tibet.

དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་ (tədruù tradzaŋ) a Gelugpa monastery in དྭགས་པོ་.

དྭགས་ཕོར་ (tagbɔɔ) wooden bowls made in དྭགས་པོ་.

དྭགས་ཤོག (tagshog) paper made in དྭགས་པོ་.

དྭགས་སླེའུ་ (tag le) a type of tightly woven wool from དྭགས་པོ་ that is used as a groundcloth/ blanket/ pancho.

དྭངས་ (taŋ) 1. vi. to become clear. ¶ ཆུ་དེ་མ་འཁྲུགས་

པར་ཡུད་ཙམ་བཞག་ན་དྭངས་ཀྱི་རེད་ If (you) leave the water without disturbing it for awhile it will become clear. 2. vi. to recover (from illness), to get well ¶ སྐྱང་གཞི་ཡག་པོ་དྭངས་འདུག He has recovered well. 3. sm. འདང་.

དྭངས་ཀྲ་ (taŋdra) clear, bright, shinny.

དྭངས་ཁྲག (taŋdraà) serum.

དྭངས་ཁྲིང་ཁྲིང་ (taŋ trüŋdruŋ) clear, transparent.

དྭངས་སྒྲ་ (taŋdra) a voiceless sound (in linguistics).

དྭངས་ལྕགས་ (taŋjaà) tempered steel.

དྭངས་ཆུ་ (taŋju) clear water.

དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་ (taŋñig ceè) va. to let sediment settle so that the water will be clear.

དྭངས་དོད་ (taŋdöö) taking great care about one's food/ clothes/ appearance, fastidious; va.—བྱེད་.

དྭངས་དོད་ཚ་པོ་ (taŋdöö tsäbo) someone who takes great care about his or her food/ clothes/ appearance, a fastidiously stylish person; va.—བྱེད་.

དྭངས་པོ་ (taŋbo) clear; va.—བཟོ་ to make clear.

དྭངས་ཕྲུམ་ཕྲུམ་ (taŋ trümdrum) sm. དྭངས་ཁྲིམ་ཁྲིམ་.

དྭངས་བྱེད་སྨན་རྫས་ (taŋjeè mēndzɛɛ̀) a clarificant.

དྭངས་མ་ (taŋma) 1. sm. དྭངས་པོ་. 2. main, foremost, chief ¶ དགྲའི་དྭངས་མ་ The main enemy. 3. sperm.

དྭངས་གཙང་ (taŋdzaŋ) clean and pure ¶ ཆུ་དྭངས་གཙང་ Water that is clear and pure.

དྭངས་རྩེ་ (taŋdze) the best, the top ¶ དཔའ་བོ་དྭངས་རྩེ་ The best hero.

དྭངས་མ་ཟུང་སྦྱོར་ (taŋma suŋjɔɔ) male sperm and female egg joining/ connecting.

དྭངས་སྨན་ (taŋmɛn) sm. དྭངས་རྫས་.

དྭངས་རྫས་ (taŋdzɛɛ̀) a clarificant.

དྭངས་རུ་འགྲོ་ (taŋru dro) sm.* དྭངས་སུ་འགྲོ་.

དྭངས་ཤིང་གཙང་བ་ (taŋsiŋ dzāŋwa) sm. དྭངས་གཙང་.

དྭངས་ཤེལ་ (taŋshel) clean/ clear glass window. 2. mirror, crystal.

དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་ (taŋshel meloŋ) name of a penal code in the Tibetan judicial system.

དྭངས་ཤོས་ (taŋshöö) clearest.

དྭངས་སུ་འགྲོ་ (taŋsu dro) vi. to become clear. 2. vi. to become better (from an illness).

དྭངས་སང་ (taŋsaŋ) clever, smart, clearheaded ¶ བུ་མོའི་མག་པ་དེ་མི་དྭངས་སང་ཞིག་ཡིན་ཙང་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག The girl's husband is very clever and can do all kinds of work.

དྭངས་སིང་ངེ་བ་ (taŋ siŋŋewa) 1. clear and clean. 2. clear in thought.

དྭངས་སིངས་འབྱེད་ (tāŋsiŋ ceè) sm. དྭངས་སྙིགས་འབྱེད་.

དྭངས་གསལ་ (taŋsel) clear and bright, clean, pure ¶ དྭངས་གསལ་ཆུ་ Water that is clear.

དྭངས་གསལ་གྱི་གཟུགས་ཅན་ (taŋselgi sugjɛn) transparent figure.

དྭངས་གསལ་དུས་ཚིགས་ (taŋsel düüdzig) once a year occurrence (in China) when paper money is burnt for the deceased.

དྭངས་བསིལ་ (taŋsil) cool and refreshing, cool and clear.

ཌ་མ་རུ་ (damaru) a small (two-faced) hand drum.

ཌ་རུ་ (daru) sm. ཌ་མ་རུ་.

ཌ་རུ་མགོ་ (darugo) cunning, tricky, two-faced.

ཌབ་འཛིན་ (damdzin) eng.tib. a draft (check) ¶ དངུལ་ཁང་ཌབ་འཛིན་ Bank draft.

ཌམ་འཛར་ (damdzar) a silk tassle attached to a damaru drum.

ཌི་སི་ཀོ་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་ཁང་ (disigo shabdro drābgaŋ) eng.tib. disco bar/ dance hall.

ཌོག་ཌར་ (dogdɔr) eng. doctor.

ཌོག་ལར་ (doglar) eng. dollar (U.S.).

དྲ་ (tra) 1. f. of འདད་. 2. net, network, grate, lattice.

དྲ་ཀང་ (tragaŋ) the smaller frames within a larger window frame.

དྲ་བསྐོར་ (tragɔɔ) wire/ net fencing; va.—བཟོ་ to put wire/ net fencing around some area.

དྲ་ཁེབས་ (trageb) net covering.

དྲ་གྲི་ (tradri) a cutter, a blade/ knife.

དྲ་འགོ་འཛིན་མཁན་ (trago dēnñɛn) person who holds the end of paper, leather, etc. when it is being cut.

དྲ་རྒྱ་ (tragya) trap made of net.

དྲ་རྒང་ (tragaŋ) tennis ¶ དྲ་རྒང་ལྷན་ཚོགས་ Tennis Association.

དྲ་སྒྱེ་ (tragye) a net or mesh pouch/ bag.

དྲ་དྲུབ་ (tra trub) cutting and sewing of clothing, tailoring; va.—བྱེད་ to cut and sew clothing, to tailor.

དྲ་གདན་ (tradɛn) wooden board on which sth. is cut.

དྲ་པང་ (trabaŋ) sm. དྲ་གདན་.

དྲ་སྤྱད་ (trajɛɛ̀) cutting implements, cutting tools.

དྲ་ཕད་ (trapɛɛ̀) sm. དྲ་སྒྱེ་.

དྲ་ཕྱིད་ (traceè) 1. painting the design of fringes (ཤམ་བུ་) on walls just below the ceiling. 2. religious ornaments made of brocade and silk that are used to decorate beams.

དྲ་བ་ (trawa) 1. a net, a trap. ¶ ཉ་དྲ་བ་གང་ A net full of fish. 2. network ¶ ཚོང་ལས་དྲ་བ་ Commercial/ trade network.

དྲ་བ་དྲ་ཕྱིད་ (trawa traceè) sm. དྲ་ཕྱིད་.

དྲ་མ་ (trama) 1. good, excellent ¶ ཁོས་ལས་ཀ་དྲ་མ་ཞིག་བྱས་སོང་ He did an excellent job. 2. sm. ཁྲ་མ་.

དྲ་མིག (tramii) the openings in net/ mesh. 2. window opening.

དྲ་མིག་པོ་ལོ་ (tramii bōlo) tennis; va.—རྒྱག.

དྲ་ལྷུག་སྦོ་ལོ་ (traluù bōlo) basketball; va.—རྒྱག.

དྲ་ཚགས་ (tradzaà) sifter.

དྲ་ཡོལ་ (trayöö) curtain made of net/ netting.

དྲག (traà) 1. vi. to get well, to recover (from an illness) ¶ ཁོ་ནད་དྲག་པ་རེད་ He recovered from his illness. 2. abbr. of དྲག་པོ་. 3. better ¶ ད་ག་རེ་བྱས་ན་དྲག་གི་རེད་ What is better to do now?

དྲག་དཀྱུས་ (traggyüü) better and common, higher and lower ¶ རྫོད་འབངས་དྲག་དཀྱུས་ཚང་མས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ People from all strata (low and high) know it.

དྲག་སྐྱུགས་ (traggyuù) a medicine to induce vomiting.

དྲག་སྐྱིད་ (traàgyeè) vi. to get better, to recover/ recuperate.

དྲག་སྐྱོད་ (traàgyöö) radical ¶ དྲག་སྐྱོད་ཤོག་ཁག Radical groups.

དྲག་བསྐྱོད་ (traàgyöö) sm. དྲག་སྐྱོད་.

དྲག་ག (traga) sm. དྲག་པ་, 1.

དྲག་གོས་ (traàgöö) military uniform.

དྲག་གྲས་ (tragdrɛɛ̀) better/ higher class ¶ གཡོག་པོ་དྲག་གྲས་ The better class of servants.

དྲག་གོལ་ (traggöö) violent uprising, militant or violent opposition; attacking violently; va.—བྱེད་.

དྲག་གོལ་གནམ་གྲུ་ (traggöö nāmdru) attack/ fighter plane.

དྲག་སྒྲུབ་ (tragdrub) 1. working with great urgency; va.—བྱེད་ ¶ ནད་པ་རྨས་པ་ཚོར་ལྟ་སྐྱོང་གི་མཐུན་རྐྱེན་དྲག་སྒྲུབ་བྱས་པ་རེད་ (They) urgently sought means for taking care of the sick and the wounded. 2. casting a spell/ curse.

དྲག་བསྒྲུགས་ (tragdruù) selecting/ picking out the best; va.—བྱེད་; —རྒྱག to select/ pick out the best ¶ ཞིང་པས་སོན་དྲག་བསྒྲུགས་བརྒྱབ་པ་རེད་ The farmers picked out the best seeds (for sowing).

དྲག་སྔགས་ (tragŋaà) an evil spell/ curse; va.—རྒྱག.

དྲག་གཅོད་ (tragjöö) torture, physical force in punishment/ trial/ interrogation; va. —བྱེད་ ¶ ཞུ་བ་ལེན་དུས་དྲག་གཅོད་མ་བྱས་ན་ཡག་གི་རེད་ When interrogating it is better not to use torture.

དྲག་བཅོས་ (tragjöö) traditional Tibetan medical treatments that use harsh means such as moxabustion and blood draining; va.—བྱེད་.

དྲག་ཆར་ (tragjar) thunderstorm, rainstorm; vi.—གཏོང་ to have/ get a thunderstorm/ rainstorm; va.—བྱེད་ to treat harshly, to use physical force.

དྲག་ཆར་རླུང་འཚུབ་ (tragjar lūŋdzəb) a violent/ raging thunderstorm.

དྲག་ཆས་ (tragjɛ̀ɛ̀) 1. arms, weapons; va.—སྤྲས་ to arm. 2. military uniform.

དྲག་ཆས་ཅན་ (tragjɛɛ̀jɛn) armed.

དྲག་ཆས་ཆ་ཚང་ (tragjɛ̀ɛ̀ cādzaŋ) fully armed.

དྲག་ཆས་ཕུའུ་ (tragjɛ̀ɛ̀ bū) tib.ch. department of the armed forces.

དྲག་ཆས་དཔུང་སྡེ་ (tragjɛ̀ɛ̀ būŋde) army, an armed force.

དྲག་ཆས་སྤྲས་ (tragjɛ̀ɛ̀ drɛ̀ɛ̀) va. to arm ¶ མའོ་ཙེ་དུང་གི་དགོངས་པས་དྲག་ཆས་སྤྲས་པའི་དཔའ་བོ་ Heroes armed with Mao's thoughts.

དྲག་ཆས་འབུལ་ (tragjɛ̀ɛ̀ büü) va. to hand over weapons, to lay down one's arms.

དྲག་ཆས་ལེན་ (tragjɛ̀ɛ̀ len) va. to disarm ¶ བཅིངས་བཀྲོལ་དམག་མིས་བོད་དམག་ཚོའི་དྲག་ཆས་བླངས་པ་རེད་ The People's Liberation Army disarmed the Tibetan army.

དྲག་མཆོང་ (tragjoŋ) a fierce charge/ attack; va.—བྱེད་.

དྲག་ཇུས་ (tragjüü) military strategy.

དྲག་འཛུན་ (tragjün) restricting/ controlling by force or strict discipline and rules; va.—བྱེད་.

དྲག་རྗེས་ནད་རོ་ (tragjeè nɛ̀ɛ̀ro) looking weak/ sickly after a prolonged illness.

དྲག་སྙེག (tragñeg) fierce pursuit; hot pursuit.

དྲག་ཏུ་ (tragdu) violently, militantly, fiercely ¶ དྲག་ཏུ་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་ A violently flowing river. ¶ ཕྱོགས་གཉིས་དྲག་ཏུ་འཐབ་པའི་སྐབས་ When the two sides fought violently.

དྲག་ཏུ་རྒྱུག (tragdu gyuù) 1. va. gallop. 2. vi. to gush/ flow violently (for a river, stream).

དྲག་གདུམ་ (tragdum) harsh/ fierce/ menacing in appearance.

དྲག་གཏོར་ (tragdɔɔ) smashing, breaking up, destroying (violently).

དྲག་འཐབ་ (tragtəb) fierce/ intense fighting, armed battle/ struggle; va.—བྱེད་.

དྲག་དལ་ (trag tɛɛ) abbr. of harsh/ fierce and gentle/ mild.

དྲག་འདེད་ (tragdeè) sm. དྲག་སྙེག.

དྲག་འདེམས་ (tragdem) sm. དྲག་བསྙགས་.

དྲག་དེག (tragdeg) sm. དྲག་དུང་.

དྲག་དུག་ཅན་གྱི་སྨན་ (tragdugjɛngi mɛn) strong drug/ medicine.

དྲག་དུང་ (trəgduŋ) hitting or striking a powerful/ telling blow; va.—བྱེད་.

དྲག་སྡེབས་ (tragdeb) associating with higher officials (has a negative connotation); va.—བྱེད་ ¶ Because that person likes to always associate with the higher officials, people don't like him.

དྲག་བདུང་ (trəgduŋ) sm. དྲག་དུང་.

དྲག་ནད་ (tragnɛɛ̀) a severe/ serious illness.

དྲག་གནོན་ (tragnön) suppressing, repressing, oppressing; va.—བྱེད་ ¶ སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ནས་ལུགས་མཐུན་མ་ཞུས་ཚེ་དྲག་གནོན་བྱ་རྩིས་བྱས་སོང་ They plan to militarily suppress Sera Jey College if it doesn't abide by the law.

དྲག་པ་ (tragba) 1. better, nicer ¶ གཡོག་པོ་དྲག་པ་ཞིག་རྙེད་ཁག་པོ་འདུག It is hard to find a better servant. 2. powerful, severe.

དྲག་པ་ནི་མི་རག ཞན་པ་ནི་མི་དགའ་ (tragbani mirag shɛmbani miga) being thwarted/ unsuccessful in finding a spouse ¶ བུ་མོ་དེ་རང་མག་པ་དྲག་པ་ནི་མི་རག ཞན་པ་ནི་མི་དགའ་བ་བྱས་ནས་ད་ཆ་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་སྒང་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་རེད་ That girl has reached her thirties without finding a husband (couldn't get the better ones and didn't like the poorer ones). [Lit. not getting sth. better and not wanting sth. inferior].

དྲག་པོ་ (tragbo) 1. violent, fierce, militant; serious, severe ¶ རྣམ་པ་དྲག་པོ་ Violent appearance. ¶ ན་ཚ་དྲག་པོ་ Serious illness. ¶ ཉེས་ཆད་དྲག་པོ་ Severe punishment. 2. armed, military ¶ དྲག་པོའི་འཐབ་རྩོད་ Armed struggle. ¶ དྲག་པོའི་སྲིད་གཞུང་ Military goverment.

དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ (tragbo ŋönjöö) casting spells/ curses; va.—བྱེད་.

དྲག་པོའི་གོ་མཚོན་ (tragbö godzön) military arms/ weapons.

དྲག་པོའི་གྱེན་ལངས་ (tragbö gyenlaŋ) armed uprising/ rebellion.

དྲག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ (tragbö dōbshuù) military power.

དྲག་པོའི་ཐེ་གཏོགས་ (tragbö tēdoò) armed intervention.

དྲག་པོའི་གནས་གཞི་ (tragbö nɛ̀ɛ̀shi) military base/ installation.

དྲག་པོའི་དཔོན་པོ་ (tragbö bömbo) military leader.

དྲག་པོའིདཔོན་རིགས་ (tragbö bönrig) military leaders.

དྲག་པོའི་དཔྱད་ (tragbö jɛ̀ɛ̀) va. to perform surgery.

དྲག་པོའི་སྤྱོད་པ་ (tragbö jööba) harsh/ brutal/ fierce behavior or personality.

དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག (tragbö jinseg) one of the ritual rites of exorcism.

དྲག་པོའི་གཞིར་ (tragbö sher) arc. severe punishment.

དྲག་པོའི་འོས་ལངས་ (tragbö wöölaŋ) armed uprising/ rebellion.

དྲག་པོའི་ལས་ (tragbö lɛ̀ɛ̀) 1. sm. དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་. 2. violent acts.

དྲག་པོའི་ལས་དོན་ (tragbö lɛ̀ɛ̀dön) military affairs.

དྲག་པོའི་སྲིད་གཞུང་ (tragbö sīishuŋ) military government.

དྲག་པོར་འགྱུར་ (tragbor gyur) vi. to become radical/ militant.

དྲག་པོར་སྦྱོང་ (tragbɔr joŋ) 1. va. to use a strong laxative. 2. va. to engage in military exercises. 3. va. to study studiously.

དྲག་པོས་གཞུང་འཛིན་ (tragböö shuŋdzin) military takeover of a government; va.—བྱེད་ ¶ ཐེངས་གཉིས་དྲག་པོས་གཞུང་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ (They) have had military takeovers of the government two times.

དྲག་དཔུང་ (trəgbuŋ) armed forces, army ¶ མི་དམངས་དྲག་དཔུང་ People's armed forces.

དྲག་དཔོན་ (tragbön) military officials/ officers.

དྲག་སྤྱོད་ (tragjöö) violent/ militant behavior; va.—བྱེད་ ¶ གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུར་དྲག་སྤྱོད་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ In opposing the government, it isn't good to use violent means.

དྲག་སྤྱོད་སྤོང་བ་ (tragjöö bōŋwa) nonviolent ¶ དྲག་སྤྱོད་སྤོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ Nonviolent socialism.

དྲག་སྤྲས་ཕུའུ་ (tragjɛ̀ɛ̀ būŋde) sm. དྲག་ཆས་ཕུའུ་.

དྲག་འབབ་ཆུ་རྒྱུན་ (tragbəb cūgyün) rapids, fast flowing water.

དྲག་མོ་ (tragmo) 1. a fierce woman. 2. a fierce female deity.

དྲག་དམག (tragmaà) armed forces, troops, soldiers.

དྲག་བཙན་ (tragdzɛn) tyrannical, harsh, brutal.

དྲག་བཙན་ཁུག་འཁྱར་ (tragdzɛn dāggur) sm. ཆེ་བཙན་ཁ་འཁྱེར་.

དྲག་རྩལ་ (tragdzɛɛ) combat skills, martial skills or arts ¶ དྲག་རྩལ་སྦྱོང་བརྡར་ Training in the martial arts.

དྲག་རྩལ་པ་ (trəgdzɛɛba) sb. who does martial arts.

དྲག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (trəgdzɛɛ lōbdra) martial arts school.

དྲག་རྩུབ་ (trəgdzub) harsh, brutal, cruel, ruthless; va.—བྱེད་ ¶ གཞིས་སྡོད་དེས་མི་སེར་ལ་དྲག་རྩུབ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The estate steward is acting brutally toward the peasants.

དྲག་རྩོལ་ (tragdzöö) sm. དྲ་རབ་རྩོན་.

དྲག་ཚད་ (tragdzɛɛ̀) the speed/ degree/ rate of recovery (from an illness) ¶ ཁོང་གི་ན་ཚ་དྲག་ཚད་མགྱོགས་པོ་བྱུང་སོང་ His recovery from the illness was fast. ¶ སྨན་ཁང་འདིའི་དྲག་ཚད་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This hospital has a high rate of a patient

recovery.

དྲག་མཚོན་ (tragdzön) weapons.

དྲག་ཞན་ (tragshɛn) powerful and weak ¶ དྲག་ཞན་ཀུན་ All, the powerful and weak (i.e., everybody).

དྲག་ཞན་གར་སླ་ (tragshɛn karla) conveys everything is available: good, bad, strong, weak ¶ ཇ་ཁང་འདིའི་ནང་ཇ་དྲག་ཞན་གར་སླ་གང་དགོས་གྱང་འཚོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ In that tea shop they sell whatever you want (good, bad, strong or weak). [Lit. good, bad, strong and weak].

དྲག་ཞན་བར་གསུམ་ (tragshɛn parsum) the three: good, middle, and poor, the three: strong, middle and weak, the three: high, middle and low.

དྲག་གཞུང་ (trəgshuŋ) military government.

དྲག་གཟའ་བཞི་ (tragsa shi) the four inauspicious days of the week (Sunday, Tuesday, Thursday and Saturday).

དྲག་གཟའ་གསུམ་ (tragsa sūm) sm. དྲག་གསུམ་.

དྲག་ཡང་ཀོ་བཙན་ (tragyaŋ gōdzɛn) shung. the tyrannical powers of the aristocrats and monasteries.

དྲག་རིགས་ (trəgrig) better quality/ kind ¶ མི་ཚང་དྲག་རིགས་ The better families.

དྲག་རིམ་ (tragrim) sm. དྲག་གྲས་.

དྲག་རུ་འགྲོ་ (tragru dro) sm.* དྲག་ཏུ་འགྲོ་.

དྲག་རེས་ (tragreè) sending sb. because of their ability/ capability ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ནས་མི་གཉིས་དྲག་རེས་ཀྱིས་འཐུས་མི་ལ་བཏང་འདུག From among the officials in the office, the two better (more capable) ones were sent as representative.

དྲག་རླབས་ (trəgləb) huge wave.

དྲག་རླུང་ (trəgluŋ) wind storm.

དྲག་ལས་ (traglɛè) abbr. of དྲག་པོའི་ལས་.

དྲག་ཤུགས་ (trəgshuù) military power/ strength ¶ དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་དུས་ཀྱི་དྲག་ཤུགས་ Military strength at the time of the Second World War.

དྲག་ཤུལ་ (trəgshüü) sm. དྲག་རྩུབ་.

དྲག་ཤུལ་ཅན་ (trəgshüüjɛn) sm. དྲག་ཤུལ་. 2. words and sounds of anger/ hatred. 3. strong and skilled in the martial arts.

དྲག་ཤུལ་ཆེ་བ་ (trəgshüü cēwa) sm. དྲག་ཤུལ་ཅན་.

དྲག་ཤུལ་གཟི་བརྗིད་ (trəgshüü siji) military might/ grandeur/ pomp.

དྲག་ཤུལ་འོད་འབར་ (trəgshüü wömbar) sm. དྲག་ཤུལ་གཟི་བརྗིད་.

དྲག་ཤོས་ (tragshöö) 1. the best, the most superior. 2. title for Bhutanese aristocrats.

དྲག་བཤལ་སྨན་ (tragshɛɛ mēn) strong laxative.

དྲག་སྲིད་ (trəgsii) military government.

དྲག་གསུམ་ (tragsum) three inauspicious days of the week (Tuesday, Thursday and Saturday).

དྲག་ལྷ་ (traglha) wrathful deity.

དྲག་ལྷགས་ (traglhaà) strong wind.

དྲག་ལྷམ་ (traglham) military boots.

དྲགས་ (traà) vi. to be in excess, to be too much, to be over the limit ¶ སྟོད་ཐུང་དེ་ཆེ་དྲགས་ཀྱི་རེད་ That shirt will be too big.

དྲང་ (traŋ) 1. abbr. of དྲང་པོ་. 2. f. of འདྲེན་.

དྲང་རྒྱང་ (traŋgyaŋ) perpendicular.

དྲང་མཁན་ (traŋñɛn) 1. arbitrator, mediator. 2. judge (in a court of law).

དྲང་གྲངས་ (traŋdraŋ) positive number (in math).

དྲང་འཁྱོག (traŋgyɔɔ) right and wrong, honest and dishonest, true and untrue.

དྲང་སྙོམས་ (traŋñom) fair, just, equitable, even.

དྲང་སྙོམས་འདུམ་འགྲིག (traŋñom dumdrig) mediation that is fair to both sides.

དྲང་དིག (traŋdig) sm. ཐད་ཀ་.

དྲང་གཏམ་ (traŋdam) true story.

དྲང་ཐད་ (traŋtɛè) sm. ཐད་ཀ་.

དྲང་ཐིག (trəŋtig) straight line.

དྲང་དོན་ (traŋdön) truth, true meaning/ content.

དྲང་བདེན་ (traŋden) 1. just, honest, righteous ¶ ཁོ་ཚོའི་དྲང་བདེན་གྱི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་ (We) should support their just struggle. 2. true, real, genuine ¶ གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་པས་དྲང་བདེན་ཞིག་ཡིན་ན་ If (they) are true communists.

དྲང་བདེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ (traŋdengi dusheè) sense of righteousness/ justice.

དྲང་བདེན་གྱི་བསམ་པ་ (traŋdengi sāmba) honesty, righteousness, uprightness.

དྲང་བདེན་ཟོལ་མེད་ (traŋden söömeè) honest, real, genuine.

དྲང་ལྡན་ (traŋdɛn) just, honest ¶ དྲང་ལྡན་གྱི་འཐབ་འཛིན་ A just struggle.

དྲང་ནན་ (traŋnɛn) emphatic and forceful and honest/ just; va.—བྱེད་ ¶ གོང་རིམ་ནས་ང་ལ་དྲང་ནན་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་ The higher authorities gave me forceful and honest advice.

དྲང་པོ་ (traŋbo) 1. honest, upright, frank, just, fair, equitable; va.—བཤད་ to tell the truth, to speak honestly. 2. straight, not crooked.

དྲང་པོ་དྲང་ལྡན་ (traŋbo traŋdɛn) sm. དྲང་པོ་དྲང་གཞག.

དྲང་པོ་དྲང་གཞག (traŋbo traŋshaà) completely honest/ just/ truthful.

དྲང་པོ་བཤད་ན་མི་མི་དགའ་ རྒྱུག་པ་བྲུར་ན་ཁྱི་མི་དགའ་ (traŋbo shɛ̄ɛna mi miga gyugba kērna kyī miga) people will not be glad if you tell the truth, dogs will not be glad if you beat them with a stick.

དྲང་པོ་ལུགས་མཐུན་ (traŋbo lugdün) sm. དྲང་པོ་.

དྲང་པོར་ (traŋbor) honestly, justly, fairly ¶ དྲང་པོར་བཤད་པ་རེད་ (They) spoke honestly.

དྲང་དཔོན་ (traŋbön) sm. ཁྲིམས་དཔོན་.

དྲང་ཕྱོགས་ (traŋjɔɔ) the proper/ upright/ honest/ side, the side of the truth.

དྲང་འབྲེལ་ (traŋdree) shung. true, truth; honest, just ¶ ལོ་རྒྱུས་དེ་དྲང་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་མིན་སུས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་དཀའ་ It's hard for anyone to say whether that story is true or not.

དྲང་འབྲེལ་ཁྲིམས་འདོམས་ (traŋdree trimdom) shung. ruling/ controlling/ administrating justly; va.—བྱེད་ ¶ ས་གནས་རྫོང་སྡོད་ནས་ཆབ་འབངས་མི་སེར་ཐོག་དྲང་འབྲེལ་ཁྲིམས་འདོམས་བྱེད་དགོས་ The district head should rule the people justly.

དྲང་འབྲེལ་ཁྲུན་གཅོད་ (traŋdree trünjöö) shung. settling justly ¶ གྱོད་དོན་དྲང་འབྲེལ་ཁྲུན་གཅོད་ཞུ་དགོས་ One must settle the case justly.

དྲང་བློའི་སྲང་ལ་འཇལ་བའི་ཚོད་འདོམས་ (traŋlö sāŋla jɛɛwɛ cöödom) shung. a verdict so just that it seems like it was weighed on a scale.

དྲང་བཙན་ (traŋdzɛn) stern, strict.

དྲང་ཚུགས་ལྡན་པ་ (traŋdzuù dɛmba) honest and unbiased ¶ དྲང་ཚུགས་ལྡན་པའི་འགོ་འཁྲིད་ An honest and unbiased leader.

དྲང་ཚུགས་ཟིན་པོ་ (traŋdzuù simbu) sm. དྲང་ཚུགས་ལྡན་པ་.

དྲང་ཞིང་འོས་པ་ (traŋshiŋ wööba) just and suitable/ appropriate.

དྲང་གཞག (traŋshaà) fair, just, equitable; va.—བྱེད་ ¶ to be fair/ just/ equitable; va.—སྒྲུབ་ to accomplish justly ¶ ཁོང་གི་ལས་འགན་དྲང་གཞག་སྒྲུབ་འདུག He accomplished the work justly.

དྲང་གཞག་ལུགས་མཐུན་ (traŋshaà lugdün) sm. དྲང་པོ་ལུགས་མཐུན་.

དྲང་གཞི་ (traŋshi) foundation of honesty.

དྲང་འོས་ (traŋwöö) sm. དྲང་ཞིང་འོས་པ་.

དྲང་ལམ་ (traŋlam) 1. path of truth. 2. a good custom/ tradition.

དྲང་ལམ་དུ་འདྲེན་ (traŋlamdu dren) va. to rectify/ correct.

དྲང་བཤད་ (traŋshɛɛ) true/ honest speech; va.—བྱེད་.

དྲང་སེམས་ (traŋsem) honesty, justness, fairness, truth; true, genuine, honesty, sincere.

དྲང་སྲོང་ (traŋsoŋ) 1. a religious hermit. 2. one of the seven traditional musical notes. 3. zinnia.

དྲང་སྲོང་མེ་ཏོག (traŋsoŋ medɔɔ) zinnia.

དྲང་གསོལ་ (traŋsöö) shung. telling the truth ¶ གང་སར་འགྲིགས་ཐབས་དྲང་གསོལ་ཁོ་ན་ཞུས་པ་ I have tried

my best to reconcile in every aspect and tell the truth.

དྲངས་ (traŋ) 1. p. of འདྲེན་. 2. used in newspapers to convey "taken/ cited from" a source ༈ ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ནས་དྲངས་ Taken form the "People's Daily".

དྲངས་ཁྲི་ (traŋdri) sedan chair, palanquin.

དྲངས་རྟགས་ (traŋdaà) quotation mark.

དྲངས་ནས་ཚོང་ (traŋnɛ tsōŋ) va. to transport and sell.

དྲངས་ཚིག (trəŋtsiì) a quote.

དྲངས་ཡིག (trəŋyiì) sm. དྲངས་ཚིག.

དྲད་ (trɛ̀ɛ) sm. དྲད་དྲད་.

དྲད་ཆག (trɛ̀ɛjaà) fodder.

དྲད་དྲད་ (trɛ̀ɛdrɛɛ) 1. rubbing sth. to clean it; va.—གཏོང་ ༈ སྡོད་ཆས་དེ་ལག་པས་དྲད་དྲད་བཏང་ནས་གཙང་མ་བཀྲུས་པ་ཡིན་ I rubbed the pot with my hand and cleaned it. 2. vi. scratching or digging (e.g., a horse with its foot); va.—གཏོང་.

དྲན་ (trɛn) vi. to 1. to recollect, to remember, to recall ༈ ཁོ་ལན་གཅིག་ཐུག་པ་དྲན་གྱི་འདུག (I) remember meeting him once. 2. vi. to miss ༈ མོ་ཕ་མ་དྲན་གྱི་འདུག She misses her parents.

དྲན་སྐུལ་ (trɛngüü) sm. དྲན་བསྐུལ་.

དྲན་སྐུལ་ཐ་ཚིག (trɛngüü tədziì) sm. དྲན་བསྐུལ་ཐ་ཡིག.

དྲན་སྐུལ་དྲིལ་བརྡ་ (trɛngüü triida) alarm bell.

དྲན་བསྐུལ་ (trɛngüü) reminding; va.—བྱེད་; —འདེབས་ to remind.

དྲན་བསྐུལ་ཐ་ཡིག (trɛngüü təyiì) a warning/ reminder/ notice; va.—གཏོང་ to send a warning/ reminder/ notice ༈ བཙོན་པ་དེས་བཙོན་ཁྲིམས་དང་འགལ་ཙང་དྲན་སྐུལ་ཐ་ཡིག་སྤྲད་པ་རེད་ That prisoner broke the prison rules and was sent a warning.

དྲན་སྐུལ་པེ་ཅོན་ (trɛngüü bejön) a wooden block used in China in the past by magistrates to call for attention or order.

དྲན་སྐྱེན་པོ་ (trɛn gyēnbo) sm. དྲན་རྒྱུ་གོད་པོ་.

དྲན་གོད་ཚ་པོ་ (trɛngöö tsābo) sm. དྲན་རྒྱུ་གོད་པོ་.

དྲན་རྒྱུ་གོད་པོ་ (trɛngyu göōbo) ingenious, clever, creative, smart.

དྲན་རྒྱུ་མང་པོ་ (trɛngyu məŋgu) sm. དྲན་རྒྱུ་གོད་པོ་.

དྲན་བརྒྱལ་ (trɛngyɛɛ) abbr. དྲན་པ་བརྒྱལ་.

དྲན་འཆར་ (trɛnjar) recollection/ reflection of sth. in the past. ༈ ཁྱེད་རང་བཙོན་ཁང་ནང་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲན་འཆར་གསུང་རོགས་གནང་ Please tell us about your recollections of being in prison. 2. opinion ༈ ང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་འཆར་གཞི་འགོད་ཕྱོགས་སྐོར་སོ་སོའི་དྲན་འཆར་གང་ཡོད་གསུང་རོགས་གནང་ Each of you please say your opinion about our future plan.

དྲན་འཆར་འགོད་དེབ་ (trɛnjar göödeb) a book for writing comments/ opinions/ observations (usu. for visitors).

དྲན་འཆར་ཞན་པ་ (trɛnjar shɛmba) poor memory/ recollection.

དྲན་ཉམས་ (trɛnñam) sm. དྲན་འཆར་ཞན་པ་.

དྲན་གདམ་གསར་སྐྱེས་ (trɛndam sārgyeè) shung. not adhering to what was agreed upon and coming up with new thoughts/ ideas; va.—བྱེད་ ༈ རྩོད་དྲི་འདི་ཐག་ཆོད་ཚར་ནས་དྲན་གདམ་གསར་སྐྱེས་བྱེད་མི་ཆོག After this dispute is settled you are not permitted to raise new issues/ thoughts regarding this matter.

དྲན་རྟགས་ (trɛndaà) sm. དྲན་གསོའི་རྟགས་མ་.

དྲན་རྟེན་ (trɛnden) remembrance, souvenir; va.—འཇོག to leave (sth.) in remembrance.

དྲན་རྟེན་ཉེས་པ་ (trɛnden ñeèba) imposing a small fine as a warning.

དྲན་རྟེན་རྡོ་རིང་ (trɛnden doriŋ) commemorative pillar.

དྲན་རྟེན་ས་ཡིག (trɛnden səyiì) autograph; va.—རྒྱག.

དྲན་རྟོག (trɛndɔ̀ɔ) a thought that comes to mind after seeing or hearing sth.; vi.—འཆར་.

དྲན་ཐོ་ (trɛnto) 1. list, reminder note; va.—རྒྱག; —འགོད་; —འབྲི་. ༈ ཉོ་ཆ་མ་བརྒྱབ་གོང་དྲན་ཐོ་ཞིག་རྒྱག་དགོས་ Before going shopping one must make a list. 2. a memoir.

དྲན་འཐོར་བསྐྱར་གསོ་ (trɛndɔɔ gyārso) regaining consciousness, being revived.

དྲན་འཐོར་སོས་ (trɛndɔɔ sōò) sm. དྲན་འཐོར་གསོ་.

དྲན་འཐོར་གསོ་ (trɛndɔɔ sō) vi. to regain consciousness, to got revived from a state of unconciousness.

དྲན་གདུང་ (trɛnduŋ) sorrow caused by missing someone.

དྲན་དྲུགས་ (trɛndug) forgetful.

དྲན་ནོ་པོ་ (trɛn nōbo) sm. དྲན་རྒྱུ་གོད་པོ་.

དྲན་སྣང་ (trɛnnaŋ) imaginary thought.

དྲན་པ་ (trɛmba) 1. memory, recollection ༈ དྲན་པ་གསལ་པོ་ A clear memory. 2. consciousness; vi.—འཐོར་; —བརྒྱལ་ to lose consciousness, to faint. vi.—གསོ་ to regain consciousness, to be/ get revived.

དྲན་པ་སྐྱེན་པོ་ (trɛmba gyēmbo) sm. དྲན་སྐྱེན་པོ་.

དྲན་པ་འཁྲུལ་ (trɛmba trüü) vi. to hallucinate.

དྲན་པ་བརྒྱལ་ (trɛmba gyɛɛ) vi. to faint, lose consciousness.

དྲན་པ་སྒོམ་ (trɛmba gom) va. to meditate.

དྲན་པ་འཇོག (trɛmba jɔ̀ɔ) va. to focus the mind on one particular thing, to concentrate.

དྲན་པ་བརྗེད་ (trɛmba jeè) va. to forget sth.

དྲན་པ་ཉམས་ (trɛmba ñam) vi. to become forgetful.

དྲན་པ་རྙེད་ (trɛmba ñeè) sm. དྲན་པ་བསྐྱར་གསོ་.

དྲན་པ་མཐུ་ཆུང་བ་ (trɛmba tūjuŋwa) forgetful.

དྲན་པ་འཐོར་ (trɛmba tɔ̄ɔ) see དྲན་པ་.

དྲན་པ་གནས་ (trɛmba nɛ̀ɛ) vi. to concentrate on sth. ༈ ངའི་བཟའ་ཟླ་ན་གི་ཡོད་ཙང་ང་ལས་ཀའི་ཐོག་དྲན་པ་གནས་ཀྱི་མི་འདུག Because my spouse is ill, I cannot concentrate on my work.

དྲན་པ་མེད་པ་ (trɛmba meèba) sm. དྲན་མེད་.

དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པ་ (trɛmba dzējigbə) with good concentration, one's mind focused on sth. ༈ སློབ་ཕྲུག་དེས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པར་གཏོད་ཀྱི་འདུག That student is completely focused on his studies.

དྲན་པ་བཞི་ (trɛmba shi) the four mental factors: mind, body, feeling/ sense and the dharma.

དྲན་པ་བརླག (trɛmba lāà) sm. དྲན་པ་འཐོར་.

དྲན་པ་གསལ་ (trɛmba sɛɛ) see དྲན་པ་.

དྲན་པ་གསལ་མི་གསལ་ (trɛmba sɛ̄ɛ misɛɛ) half conscious, one's thinking/ recollection being blurred and indistinct.

དྲན་པ་གསོ་ (trɛmba sō) 1. see དྲན་པ་. 2. va. to remind, to help sb. remember ༈ བཙོན་ཁང་ནང་བཙོན་པ་ཚོས་ཞུ་བ་འབྲི་དུས་ཕན་ཚུན་དྲན་པ་གསོ་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ In prison when the prisoners were writing their confessions they helped each other to remember (events).

དྲན་པ་གསོ་སྨན་ (trɛmba sōmɛn) 1. truth serum. 2. smelling salts, medicine for reviving.

དྲན་པ་གསལ་པོ་ (trɛmba sɛ̄ɛbo) sharp/ clear memory.

དྲན་པར་མི་གདུབ་ (trɛmbar midub) inconceivable.

དྲན་པོ་ (trɛmbo) remembering, memory ༈ ང་གནས་ཚུལ་དེ་དྲན་པོ་མི་འདུག I don't remember that incident.

དྲན་འཕྲུལ་ (trɛndrüü) trickery.

དྲན་འཕྲུལ་ཚ་པོ་ (trɛndrüü tsābo) tricky, cunning.

དྲན་བྱང་ (trɛnjaŋ) a lable on which sth. to be remembered is written (and carried by officials).

དྲན་དབང་ (trɛnwaŋ) sm. དྲན་པའི་དབང་པོ་.

དྲན་མེད་ (trɛnmeè) unconscious; vi.—བརྒྱལ་ to faint, to become unconscious.

དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་ (trɛnmeèdu gyɛɛ) sm. དྲན་མེད་.

དྲན་ཚད་ (trɛndzɛɛ) what comes to mind, what one remembers/ recalls; va.—བྱེད་ to do whatever comes to mind; va.—ཤོད་ to say whatever comes to mind.

དྲན་ཚུལ་ (trɛndzüü) impression, opinion.

དྲན་ཚུལ་ཟིན་ཐོ་ (trɛndzüü sinto) a note of one's impression/ opinion.

དྲན་ཚོར་ (trendzɔɔ) impressions/ feelings about sth. remembered.

དྲན་འཛིན་ (trendzin) sm. དྲན་བསྐུལ་.

དྲན་བཞིན་ (trenshin) 1. in the processing of thinking/ remembering. 2. good memory.

དྲན་ཤེས་ (trensheè) memory ༑ དྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་ ༑ Good memory.

དྲན་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ (trensheègi nüübə) ability to memorize.

དྲན་ཤེས་ཉམས་ (trenshee ñam) vi. to experience a declining ability to remember.

དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ (trenshee pagyöö) a person who is clever and careful.

དྲན་སེམས་ (trensem) 1. དྲན་པ་. 2. the feeling that one misses sth. or sb.; vi.—སྐྱེ་ to miss sb. or sth. ༑ ང་ཕ་མ་དྲན་སེམས་སྐྱེ་གི་འདུག I miss my parents.

དྲན་སོས་ (tren söö) 1. vi. to regain consciousness. 2. vi. to recollect/ remember.

དྲན་གསལ་ (trensel) clear/ sharp memory.

དྲན་གསོ་ (tren sō) vi. to remember, to recall ༑ ང་གནས་ཚུལ་འདི་དྲན་གསོས་ཀྱི་མི་འདུག I don't remember this incident.

དྲན་གསོ་ (trenso) 1. commemoration, remembrance; va.—བྱེད་ to commemorate ༑ དེ་རིང་ནི་དམག་འཁྲུག་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་དྲན་གསོའི་ཉིན་མོ་རེད་ Today is the commemoration day of the victory in the war. 2. reminding; va.—གཏོང་; —སྐུལ་ to remind ༑ སང་ཉིན་ང་ཚོགས་འདུར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་དྲན་གསོ་སྐུལ་རོགས་བྱེད་ Please remind me about going to the meeting tomorrow. 3. recollecting, remembering, recalling; va.—བྱེད་ to recollect/ recall, to remember ༑ ད་ཆ་དྲན་གསོ་བྱེད་དུས་སློབ་གྲྭར་ཐོག་མར་འགྲོ་དུས་ང་ལོ་ ༡༡ རེད་འདུག Now, when I recall, I started school when I was 11 years old.

དྲན་གསོ་སྐུལ་ (trenso güü) see དྲན་གསོ་.

དྲན་གསོ་ཁང་ (trensogaŋ) memorial hall.

དྲན་གསོ་ཞིབ་བསྡུར་ (trenso shibdur) recalling and comparing; va.—བྱེད་.

དྲན་གསོའི་དངོས་རྫས་ (trensö ŋöödzεὲ) souvenir, memento.

དྲན་གསོའི་མཆོད་རྟེན་ (trensö cööden) memorial stupa/ pagoda.

དྲན་གསོའི་ཉིན་ཆེན་ (trensö ñinjen) commemoration/ memorial day for some event.

དྲན་གསོའི་ཉིན་མོ་ (trensö ñimu) sm. དྲན་གསོའི་དུས་ཆེན་.

དྲན་གསོའི་རྟགས་མ་ (trensö dāŋma) memorial/ commemorative medal.

དྲན་གསོའི་དུས་ཆེན་ (trensö tüüjen) memorial/ commemoration day.

དྲན་གསོའི་རྡོ་རིང་ (trensö doriŋ) monument, memorial or commemorative pillar.

དྲན་གསོའི་ཚོགས་འདུ་ (trensö tsöndu) memorial/ commemorative meeting.

དྲན་གསོས་ (tren söö) p. of དྲན་གསོ་.

དྲན་གསོས་གཏོང་ (trensöö dōŋ) va. to remind.

དྲབ་ (trəb) 1. pieces of wood that are placed between ལྕམ་ on a roof. 2. wooden coracle frame.

དྲལ་ (trεε) p. of འདྲལ་.

དྲལ་ལྕམ་ (trεεjam) abbr. of དྲབ་ and ལྕམ་.

དྲལ་པོ་ (trεεbo) older brother.

དྲལ་ཕྱམ་ (trεεjam) sm. དྲལ་ལྕམ་.

དྲལ་མ་ (trεεma sm. དྲབ་, 1.

དྲལ་རྗེ་ (trεεdze) ch. a report/ communique sent to the Emperor of China.

དྲལ་བཤགས་ (trεεshaà) sm. དྲབ་, 1.

དྲལ་ཧྲིལ་ (trεεhrii) sm. དྲབ་, 1.

དྲས་ (trεὲ) 1. p. of འདྲ་. 2. writing a letter on a student's practice book/ slate to show or correct the shape; va.—རྒྱག to correct a student's handwriting by writing the correct shape; va.—སློག to write a Tibetan letter based on the shape of the teacher's handwriting of that letter. 3. the person who corrects the handwriting of a student. 4. va. to cut material for sewing sth.

དྲས་འཁོར་ (trεὲgɔɔ) sewing machine.

དྲས་ཐག (trεὲdaà) hesitation.

དྲས་མཐུད་ (trendüü) cutting and joining; va.—བྱེད་ to cut and join, to splice.

དྲས་དྲུབ་པ་ (trεὲdrubbə) tailor.

དྲས་གདན་ (trεὲdεn) wooden board placed under sth. when it is being cut.

དྲས་པ་ (trεὲba) 1. a cutter. 2. p. of འདྲ་.

དྲས་པང་ (trεὲbaŋ) sm. དྲས་གདན་.

དྲས་སྤྱད་ (trεὲjεὲ) paraphernalia/ tools for cutting.

དྲས་སྦྱར་ (trεὲjar) cutting and pasting; va.—རྒྱག to cut and paste.

དྲས་ཟུས་ (trεὲsüü) tool used in Tibetan medicine.

དྲས་གཟོང་ (trεὲsoŋ) a tool used by goldsmiths and silversmiths.

དྲས་ལེན་ (trεὲ len) shung. va. to get the teacher's correction on one's practice penmanship.

དྲས་ཧྲུག (trεὲhruù) sm. དྲས་ཧྲུལ་.

དྲས་ཧྲུལ་ (trεὲhrüü) scraps of materials cut away in the process of manufacturing, waste pieces of cloth/ material left after the tailor makes sth.

དྲི་ (tri) 1. smell, odor, scent; vi.—ཁ་ to smell; va.—སྣོམ་ to smell, to sniff ༑ སྟོད་ཐུང་འདི་དྲི་ཁ་གི་འདུག This shirt smells. ༑ སྤོས་དྲི་ཞིམ་པོ་ Good smelling incense. ༑ ཉ་དྲི་ Fish smell. ༑ གཅིན་དྲི་ The smell of urine. 2. f. of འདྲི་.

དྲི་དཀུ་ (trigu) abbr. of དྲི་མ་དཀུ་.

དྲི་སྐོར་ (trigɔɔ) asking, questioning; va.—ཞུ་; —བྱེད་ ༑ སློབ་གྲྭའི་གནས་སྟངས་སྐོར་དྲི་སྐོར་ཞུ་གི་འདུག (He) is asking about the conditions in the school.

དྲི་སྐྱོན་ (trigyön) contaminated, polluted; va.—གཏོང་ to contaminate/ pollute.

དྲི་གླུད་ (triluü) kneaded tsampa dough that is spit upon and then thrown away so that it carries away all the ill-luck.

དྲི་ངབ་ (triŋawa) sm. དྲི་ངན་.

དྲི་ངད་ (triŋεὲ) fragrant, aromatic, good smelling.

དྲི་ངན་ (triŋεn) foul smelling.

དྲི་ངན་ཁ་བ་བཟོ་ (triŋεn kāwa so) severely defeating/ vanquishing [Lit. making smell bad].

དྲི་ངན་ཐུལ་ཐུལ་ (triŋεn tüüdüü) stinking, foul smelling.

དྲི་ངན་དབྱང་ལྷུང་ (triŋεn yəŋluŋ) ozone ༑ དྲི་ངན་དབྱང་ལྷུང་བར་རིམ་ Ozone layer.

དྲི་ངན་དབྱང་ལྷུང་འགྱུར་རྫས་ (triŋεn yāŋluŋ gyurdzεὲ) ozonide.

དྲི་ངན་འཚུབ་འཚུབ་ (triŋεn tsūbdzub) stinking, foul smelling.

དྲི་ངན་ས་འགེབས་ (triŋεn sāgeb) hiding wrong doings/ misdeeds. [Lit. to cover sth. that smells with earth].

དྲི་ངན་ལ་སྣོམ་སྐྱོར་དང་ ལྟས་ངན་ལ་ལྟ་སྐྱོར་ (triŋεnla nōmgyər daŋ dεὲŋεnla dāgyər) recalling or remembering bad events/ happenings [Lit. sniff sth. foul again, look at sth. terrible again].

དྲི་ངན་ས་གཡོགས་ (triŋεn sāyɔɔ̀) sm. དྲི་ངན་ས་འགེབས་.

དྲི་ཅན་ (trijεn) odoriferous, smelly.

དྲི་ཆབ་ (trijəb) scented water.

དྲི་ཆབ་མ་ (tri cəbmə) name of a deity.

དྲི་ཆུ་ (triju) urine; va.—འདོར་; —བསིལ་ to urinate.

དྲི་ཆེན་ (trijen) excrement, stool.

དྲི་ཆེན་རྣང་མ་ (trijen ñāŋma) loose stool.

དྲི་མཆོག (drijɔɔ̀) 1. pleasant/ good smelling. 2. Tibetan beer.

དྲི་གདུགས་ (triduù) getting to the bottom of some matter; va.—བྱེད་.

དྲི་ཐིག (tridig) a dirty spot/ stain.

དྲི་དང་བྲལ་བ་ (tridaŋ trεεwa) not a hint of sth. ༑ འཛུམ་མདངས་ཀྱི་དྲི་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ An expression without the hint of a smile.

དྲི་དུག (triduù) sm. དྲི་ངན་.

དྲི་དོན་ (tridön) question ༑ ངས་ཁྱེད་རང་ལ་དྲི་དོན་གཉིས་ཡོད་ I have two questions to ask you.

དྲི་ལྡན་ (trindεn) sm. དྲི་ཅན་.

དྲི་ལྡན་སྐུ་བསངས་ (trindɛn gūsaŋ) loose incense that is thrown on a fire as an offering.

དྲི་བསྡུར་ (tridur) discussion, asking and comparing; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to discuss ། ཁོང་ཚོས་ལས་ཁུངས་ནང་དྲི་བསྡུར་བྱས་ན་མ་གཏོགས་ཐག་ཆོད་ཀྱི་མ་རེད་ Unless they have a discussion in the office they can't make a decision.

དྲི་ནོག (trinog) dirty and smelly; vi.—ཤོག to get dirty/ smelly ། ངའི་སྟོད་ཐུང་ལ་དྲི་ནོག་ཤོག་བཞག My shirt got dirty.

དྲི་མནམ་ (tri nām) 1. vi. to smell. 2. bad odor/ smell.

དྲི་སྣོམ་ (tri nōm) see དྲི་, 1.

དྲི་བསྣམས་ (tri nām) p. of དྲི་སྣོམ་.

དྲི་བ་ (triwə) a question; va.—གཏོང་; —འདྲེན་ to question, to ask questions; va.—ལེན་ to interrogate, to question ། ཁྲིམས་ཁང་ནས་བཙོན་པར་དྲི་བ་བླངས་པ་རེད་ The court interrogated the criminal.

དྲི་བ་དྲི་ལན་ (triwə trilɛn) sm. དྲི་བ་དྲིས་ལན་.

དྲི་བ་དྲིས་ལན་ (triwə trilɛn) questioning and answering ། མ་འོངས་པའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དུ (They) engaged in questions and answers about the future.

དྲི་བ་བཞེས་ (triwə sheè) h. of དྲི་བ་ལེན་.

དྲི་བ་ལོག་པ་ (triwə lɔgba) an inappropriate question.

དྲི་བར་སླར་འདྲི་ (triwar lāndri) asking a question and getting a question in reply; va.—བྱེད་.

དྲི་བྲལ་ (tritrɛɛ) sm. དྲི་མ་མེད་པ་.

དྲི་ཁྲོ་ (tri tro) sm. དྲི་མ་ཁ་.

དྲི་འབུ་ (trimbu) sm. བསེ་ལི་སྦུར་གོག.

དྲི་མ་ (trimə) smell, odor, scent; va.—སྣོམ་ to sniff/ smell sth.; va.—རྒྱག; —འཁོར་; —ཆགས་ to become smelly ། དྲི་མ་མངར་མོ་ Sweet smell. ། ཤ་དེ་ལ་དྲི་མ་འཁོར་བཞག That meat has become smelly.

དྲི་མ་དཀུ་བ་ (trimə gūwə) bad smell, foul smelling.

དྲི་མ་བཀྲུས་ (trimə drüü) va. to wash (to cleanse a smell).

དྲི་མ་ཁ་བ་བཟོ་ (trimə kāwa so) sm. དྲི་ངན་ཁ་བ་བཟོ་བ་.

དྲི་མ་འཁོར་ (trimə kɔɔ) vi. to become smelly, to get infused with a smell.

དྲི་མ་འགགས་པའི་ནད་ (trimə gagbɛ nɛɛ) constipation.

དྲི་མ་ངན་པ་ (trimə ŋəmba) bad smell, foul odor.

དྲི་མ་མངའ་ (trimə ŋā) vi. to smell.

དྲི་མ་ཆགས་ (trimə cāà) 1. vi. to become smelly/ dirty. 2. vi. to have erred.

དྲི་མ་དྲུག (trimə truù) the 6 odoriferous objects: stool, urine, eye mucus, earwax, spittle, snot.

དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པ་ (trimə nāmbar tagba) 1. to be clean. 2. to be perfect.

དྲི་མ་རྣམ་གསུམ་ (trimə nāmsum) sm. དྲི་གསུམ་.

དྲི་མ་མེད་པ་ (trimə meèba) without any smell, pure, clean, perfect.

དྲི་མ་ཚ་པོ་ (trimə tsābo) stinking, foul smelling.

དྲི་མ་ས་གཡོགས་དྲི་ངན་ས་འགེབས་ (trimə sāyɔɔ triŋɛn sangeb) covering up one's own faults/ mistakes [Lit. throwing earth on sth. that smells bad].

དྲི་མ་གསུམ་ (trimə sūm) sm. དྲི་གསུམ་.

དྲི་མས་ནོགས་པ་ (trimɛ nōgba) dirty, unclean.

དྲི་མེད་ (trimeè) sm. དྲི་མ་མེད་པ་.

དྲི་མེད་དཀར་གཙང་ (trimɛ gārdzaŋ) pure/ clean/ white and without smell.

དྲི་མེད་དྭངས་གཙང་ (trimə taŋdzaŋ) sm. དྲི་མེད་དཀར་གཙང་.

དྲི་སྨེད་ (tri mēɛ) 1. va. to question. 2. to greet in a customary way (e.g. by saying, ' How are you? ').

དྲི་ཙམ་མེད་པ་ (tridzam meèba) without even a whiff, completely devoid ། སྙིང་རྗེ་དྲི་ཙམ་མེད་པར་ Without even the slightest compassion.

དྲི་ཙམ་མ་དགོས་པ་ (tridzam magööba) sm. དྲི་ཙམ་མེད་པ་.

དྲི་གཙང་ཁང་ (tridzaŋgaŋ) the main chapel in a temple.

དྲི་རྩད་ (tridzɛɛ) interrogating, questioning; va.—བྱེད་.

དྲི་ཚིག (tridzii) questions ། ཡིག་ཚད་ཀྱི་དྲི་ཚིག་ཁག་ཅིག་ལ་ངས་ལན་རྒྱག་ཐུབ་མ་སོང་ I wasn't able to answer some of the questions on the exam.

དྲི་འཛིན་ཁང་ (tridzingaŋ) sm. དྲི་གཙང་ཁང་.

དྲི་ཞིམ་ (trishim) sweet smelling, fragrant aroma; vi.—ཁ་; —འཐུས་; —ཐོ་ to smell good/ fragrant ། དྲི་ཞིམ་མེ་ཏོག A fragrant flower.

དྲི་ཞིམ་འདག་རྫས་ (trishim dagdzɛɛ) scented soap/ detergent.

དྲི་ཞིམ་ཟླ་ (trishim da) spring.

དྲི་བཞེས་གནང་ (trisheè nāŋ) h. of དྲི་བ་ལེན་.

དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ (trisɛ troŋgyer) illusory phenomenon, mirage.

དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་ (trisɛ lūyaŋ) pleasant song, melody.

དྲི་བཟང་ (trisaŋ) fragrant aroma.

དྲི་བཟང་ན་གི་ (trisaŋ nəgi) scales (e.g., on a fish).

དྲི་ཡི་བཞོན་པ་ (triyi shōmba) poet. wind ། བདག་པོའི་བཀའ་ལུང་དྲི་ཡི་བཞོན་པ་ཡིས་ འབངས་ལུགས་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་རིང་དུ་འཕངས་ The order from the master spread widely to the subjects just like wind.

དྲི་རོ་ (triro) abbr. smell and taste.

དྲི་ལན་ (trilɛn) answering, replying; va.—རྒྱག; —འདེབས་; —སློག to answer, to reply ། ཁོང་ལ་དྲི་བ་བཏོན་པ་ཚང་མར་དྲི་ལན་བརྒྱབ་སོང་ He answered all the questions.

དྲི་ཤོག (trishoò) 1. exam paper. 2. interview questionnaire.

དྲི་གསུམ་ (trisum) the three smells: excrement, urine, sweat.

དྲི་བསུང་ (trisuŋ) sm. དྲི་བསུང་ཞིམ་པོ་.

དྲི་བསུང་ཞིམ་པོ་ (trisuŋ shimbu) sweet smelling, fragrant, aromatic.

དྲིང་འཇོག (tri jɔɔ) va. rely/ depend on others.

དྲིད་ (trii) p. of འདྲིད་.

དྲིན་ (trin) kindness, gratefulness ། ཕ་མའི་དྲིན་ Parent's kindness.

དྲིན་སྐྱོང་ (trin gyōŋ) va. to look after with kindness, to act kind to.

དྲིན་གྱིས་སྐྱོང་ (tringi gyōŋ) sm. དྲིན་སྐྱོང་.

དྲིན་དངུལ་ (trinŋüü) monetary reward for doing sth. good; va.—སྤྲོད་ to give a monetary reward for doing sth. good.

དྲིན་ཅན་ (trinjɛn) grateful ། དྲིན་ཅན་ཕ་མ་ The parents to whom I am grateful. ། ཁྱེད་རང་ངའི་དྲིན་ཅན་ཡིན་ I am grateful to you.

དྲིན་ཅན་པོ་ (trinjɛnbo) sm. དྲིན་ཅན་.

དྲིན་ཆེན་ལ་དྲིན་ལོག གཡང་ཤོག་ལ་རྡོ་ཁ་ (trincenla trin lɔɔ yāŋsɔɔla do kā) sm. དྲིན་ལག་རྡོ་རྡུང་.

དྲིན་ཆུང་གཏོང་ (trinjuŋ dōŋ) va. to spoil/ pamper a child.

དྲིན་ཆུང་དུ་འགྱུར་ (trinjuŋdu gyur) vi. to become spoiled.

དྲིན་འཇགས་བྱེད་ (trinjaà cee) va. to repay someone's kindness.

དྲིན་དུ་ཚོར་ (trindu tsōr) vi. to be grateful, to feel gratitude ། ཨ་ཞང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་པ་ཞེ་དྲག་བྱས་པ་དེའི་དྲིན་ཚོར་ཀྱི་མི་འདུག་གས་ Don't you feel gratitude to your uncle who helped you so much?.

དྲིན་དུ་ཤེས་ (trindu shēè) sm. དྲིན་དུ་ཚོར་.

དྲིན་དྲན་ (trintrɛn) vi. to recall/ remember kindness, to feel gratitude.

དྲིན་བྱེད་ (trin ceè) sm. དྲིན་སྐྱོང་.

དྲིན་གཟོ་ (trin so) sm. དྲིན་ལན་འཇལ་.

དྲིན་ཡུས་ཤོད་ (trinyüü shöö) va. to make a big deal of being kind to sb.

དྲིན་ལག་རྡོ་བརྡུང་ (trinlaà doduŋ) being ungrateful [Lit. to the hand of a person who is being kind, hit with a rock].

དྲིན་ལན་ (trinlɛn) repaying or returning kindness, showing gratitude; va.—འཇལ་; —གསོབ་; —གསོ་; —གསབ་ to return or repay a kindness/ favor.

དྲིན་ལན་འཁོར་དུ་མེད་པ་ (trinlɛn kɔ̄ɔdu meèba) shung. vi. to be unable to reciprocate kindness ¶ དྲིན་ལན་འཁོར་དུ་མེད་ཀྱང་བཟང་ལན་ཞན་འཇལ་བྱ་རྒྱུ་མེད་ Even if you are unable to reciprocate kindness, you should not be ungrateful.

དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་ (trinlɛn lɔgjɛɛ) ungratefulness; va.—བྱེད་ to be ungrateful.

དྲིན་ལན་ལྡོག (trinlɛn lɔ̄ɔ) sm. དྲིན་ལན་ལོག.

དྲིན་ལན་གསོབ་ (trinlɛn sōb) va. to repay a kindness.

དྲིན་ལོག (trin lɔ̄ɔ) sm. དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་.

དྲིན་ཤེས་ (trinsheè) sm. དྲིན་དུ་ཤེས་.

དྲིན་གསོ་ (trin sō) sm. དྲིན་ལན་གསོབ་.

དྲིན་བསམ་ (trinsam) sm. དྲིན་དུ་ཤེས་.

དྲིན་གསབ་ (trinsəb) sm. དྲིན་ལན་འཇལ་.

དྲིའི་བག (trii paà) a tint/ hint of smell.

དྲིལ་ (trii) 1. abbr. of དྲིལ་བུ་. 2. p. and f. and imp. of འདྲིལ་. 3. sm. སྒྲིལ་. 4. combining, adding, including.

དྲིལ་སྒྲ་ (triidra) sound of a bell or alarm ringing.

དྲིལ་སྒྲུབ་ (triidrub) va. to gather together at one time.

དྲིལ་སྒྲོག (trii drɔ̄ɔ) va. to ring a bell.

དྲིལ་བསྒྲགས་ (triidraà) propaganda (can have either positive or negative connotation), publicity, advertisement; va.—བྱེད་ to propagandize, to publicize, to advertise.

དྲིལ་བསྒྲགས་ཁྱབ་ས་ (triidraà kyəbsa) propaganda/ publicity/ advertisement network.

དྲིལ་བསྒྲགས་པ་ (triidragba) propagandist, publicist, advertising specialist.

དྲིལ་བསྒྲགས་ཕུའུ་ (triidraà janbu) tib.ch. propaganda/ publicity department.

དྲིལ་བསྒྲགས་བྱང་བུ་ (triidraà canbu) propaganda/ publicity poster or placard.

དྲིལ་བསྒྲགས་དམག་འཁྲུག (triidraà məgdruù) propaganda war.

དྲིལ་བསྒྲགས་ཟློས་གར་ (triidraà dȫögar) propaganda show/ play.

དྲིལ་བསྒྲགས་ཡིག་རིགས་ (triidraà yigrig) publicity/ propaganda materials.

དྲིལ་བསྒྲགས་རི་མོ་ (triidraà rimu) propaganda/ publicity/ advertisement poster or picture.

དྲིལ་བསྒྲགས་རུ་ཁག (triidraà rugaà) propaganda/ publicity team.

དྲིལ་བསྒྲགས་ལག་ཆ་ (triidraà lagja) propaganda/ publicity tool.

དྲིལ་ཅོང་ (triijoŋ) tib.ch. large bell.

དྲིལ་ལྕེ་ (triije) striker/ tongue of a bell.

དྲིལ་བདགས་ཕུག་རོན་ (triidaà pūrön) pigeon on which a bell has been tied to give a signal.

དྲིལ་བརྡ་ (triida) alarm, warning bell, signal given with a bell; va.—གཏོང་ to signal with a bell.

དྲིལ་ཕྱིས་ (trii cīī) 1. va. to rub/ wipe off dirt from one's body. 2. va. to clean (clothes, etc.) by rubbing kneaded dough on it.

དྲིལ་བུ་ (triibu) bell; va.—དཀྲོག; —བརྡུང་; —གསིལ་ to ring a bell.

དྲིལ་བུ་རྫིང་རྫིང་ (triibu dzīŋdzīŋ) name of a prison in Shigatse in early times.

དྲིལ་བུ་སིང་སིང་ (triibu sīŋsīŋ) the sound of a bell ringing.

དྲིལ་ཡུགས་ (triiyug) shung. a roll (of silk).

དྲིལ་གཡེར་ (triiyer) abbr. of དྲིལ་བུ་ and གཡེར་ཁ་.

དྲིལ་གཡེར་གྱི་དྲ་བ་ (triiyergi trawa) net-like belts worn by dancers.

དྲིལ་ལོག (triilɔ̄ɔ) rolling upside down; vi.—རྒྱག.

དྲིས་ (trii) p. and imp. of འདྲི་.

དྲིས་ཐོ་ (triito) list of questions.

དྲིས་ལན་ (triilɛn) answer/ reply to a question; va.—རྒྱག; —འདེབས་; —སློག to answer a question, to reply ¶ ངས་དྲི་བ་བཏོན་པར་ཁོས་དྲིས་ལན་བརྒྱབ་མ་བྱུང་ He didn't answer the question I asked.

དྲུ་ (tru) sm.* འདྲུ་.

དྲུ་གུ་ (trugu) ball of yarn/ thread.

དྲུ་བུ་ (trubu) sm. དྲུ་གུ་.

དྲུ་མ་ (trumə) coral.

དྲུག (truù) six.

དྲུག་དཀར་ (truggar) a type of pale turquoise.

དྲུག་སྐྱེད་ (truggyeè) shung. 12 % interest.

དྲུག་སྐྱེས་ (truggyeè) one of the 7 Tibetan musical notes.

དྲུག་འགོ་ (truŋgo) an area near the elbow where blood is drained to treat illnesses.

དྲུག་སྒྲ་ (trugdra) a preposition in Tibetan grammar—"of."

དྲུག་བརྒྱ་ (truggya) six hundred.

དྲུག་ཅུ་ (trugju) sixty.

དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ (trugju tāmba) sm. དྲུག་བཅུ་.

དྲུག་ཅུ་མ་ (trugjumə) 1. a type of torma. 2. a fast growing barley that ripens in 60 days. 2. a custom whereby water mill operators return 10 ཁལ་ of tsamba for each 6 ཁལ་ of grain they mill.

དྲུག་གཅིག་བྱིས་པའི་དུས་ཆེན་ (trug jīg ciibɛ tüüjen) Children's day (June 1st).

དྲུག་ཆ་ (trugjə) a sixth.

དྲུག་ཆ་གཅིག (trūgjə jīg) one sixth.

དྲུག་ཕྱིར་ (trugdir) a pot that has the capacity to hold 6 སྲང་ worth of ཆང་.

དྲུག་སྟོང་ (trugdoŋ) six thousand.

དྲུག་སྤྲུལ་ (trugdüü) sm. དྲུག་ཕྱིར་.

དྲུག་མཐའ་ (trugda) the six times table.

དྲུག་དྲུག་འཕར་ (truŋdraà pār) shung. abbr. of དྲུག་སྣ་, གྲོང་དྲུག, and འཕར་མ་ ¶ བསྟན་འཛིན་ཁང་གསུམ་ དྲུག་དྲུག་འཕར་བཅས་སྲང་བཞི་ཞོ་དོ་ The taxes for Tenzin's three kang and དྲུག་དྲུག་འཕར་ (of land) is 3 སྲང་ and 4 ཞོ་.

དྲུག་བདུན་ (trugdün) June 7: the day in 1968 when two groups of opposing Red Guards fought over control of the Tsuglagang Cathedral.

དྲུག་བདུན་འགྲོ་ (trugdün dro) 16% interest.

དྲུག་མདོ་ (trugdo) the end of the spinal cord.

དྲུག་པ་ (trugbə) sixth ¶ ཟླ་བ་དྲུག་པ་ The sixth month.

དྲུག་པ་ཚེས་བཞི་ (trugbə tsēshi) the Tibetan holiday on the 4th of the 6th Tibetan month commemorating the Buddha's first sermon on the Four Noble Truths.

དྲུག་པོ་ (trugbo) all six (together).

དྲུག་དམར་ (trugmar) turquoise with a reddish tint.

དྲུག་ཟུར་ (trugsur) a sixth.

དྲུག་ཤས་ (trugsheè) sm. དྲུག་ཆ་.

དྲུང་ (truŋ) 1. presence of, near to, before (usu. used with དུ་, ན་, ནས་). 2. shung. abbr. for དྲུང་འཁོར་ and/ or རྩེ་དྲུང་.

དྲུང་དཀྱུས་ (truŋgyüü) shung. abbr. of དྲུང་འཁོར་དཀྱུས་མ་.

དྲུང་དཀྱུས་འཕར་ (truŋ gyüü pār) shung. abbr. of དྲུང་འཁོར་དཀྱུས་མ་ and འཕར་མ་.

དྲུང་འཁོར་ (truŋgoo) shung. lay official in the tt. government.

དྲུང་འཁོར་དཀྱུས་མ་ (truŋgoo gyüümə) shung. lowest rank of དྲུང་འཁོར་ in the tt. government.

དྲུང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུགས་ (truŋgoo dzɛ̄ɛgyuù) shung. a ceremonial test every 12 years (with bow, spear and gun) of all tt. lay officials who have not previously done this, i.e., who entered government service since the last ceremony.

དྲུང་མགྲོན་ཁང་ (truŋdröngaŋ) shung. a secretariat-like office under the Kashag consisting of བཀའ་དྲུང་ and བཀའ་མགྲོན་.

དྲུང་ཆེ་ (truŋce) shung. 1. secretary ¶ སྲུང་སྐྱོབ་དྲུང་ཆེ་ Secretary of Defense. 2. abbr. of དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་.

དྲུང་ཆེ་དང་པོ་ (truŋce taābo) First Secretary.

དྲུང་ཆེན་ (truŋcen) shung. abbr. of དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་.

དྲུང་ཇ་ (truŋja) shung. the required daily tea meeting attended by all monk officials; va.—ཚོགས་ to attend the tea meeting of the monk officials.

དྲུང་གདོགས་ (truŋdoò) shung. an honorary rank beneath that of government officials that is usually given to craftsmen.

དྲུང་དུ་ (truŋdu) 1. into/ to the presence of, near to, before ༑ཁོ་ཚོས་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་བཅར་པ་རེད་ They went before the king. 2. phrase used in letters to end the heading ༑རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ To Mr. Dorje.

དྲུང་དྲག (truŋdraà) shung. the class of higher ranking officials/ aristocrats in the traditional Tibetan government.

དྲུང་དྲག་འབྲིང་དགུས་གསུམ་ (truŋdraà driŋ gyüü süm) shung. all lay officials [Lit. the higher, middle, and lower ranking དྲུང་འཁོར་].

དྲུང་དྲུང་ (truŋdruŋ) real, true (in contrast to genealogically extended) ༑ཁོང་ངའི་ཨ་ཁུ་དྲུང་དྲུང་རེད་ He is my true paternal uncle (i.e., my father's brother).

དྲུང་ན་ (truŋnə) sm. དྲུང་དུ་.

དྲུང་ན་སྐྱོད་པ་ (truŋnə gyööba) a kind of official/ attendant in ancient times.

དྲུང་ན་མོ་ (truŋ namo) attendants.

དྲུང་ནས་ (truŋnɛɛ̀) from the presence, from in front of, from near.

དྲུང་ནས་ཕྱུང་ (truŋnɛ cüŋ) va. to get rid of, to give up completely.

དྲུང་ནས་འབྱིན་ (truŋnɛ jin) va. to get rid of, to give up completely.

དྲུང་གནས་ (truŋnɛɛ̀) 1. sm. དྲུང་ན་མོ་. 2. shung. having the rank of official in the tt. government ༑དྲུང་གནས་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཚོགས་འདུར་སླེབས་བྱུང་ All those who hold the rank of official came to the meeting.

དྲུང་པ་ (truŋbə) 1. a geshe of the first rank. 2. brothers. 3. sm. སྐུ་ཞབས་.

དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ (truŋbə rimboce) shung. honorific term for sons of aristocratic families who have become monks.

དྲུང་པོ་ (truŋbu) sm. དྲུང་པ་.

དྲུང་སྤྱི་ (truŋji) shung. monk and lay officials in the tt. government.

དྲུང་སྤྱི་གླིང་ཀ (truŋji liŋgə) shung. park in S.E. Lhasa for lay officials.

དྲུང་འབྱིན་ (truŋjin) shung. abbr. of དྲུང་ནས་འབྱིན་.

དྲུང་རྩིས་ (truŋdzii) shung. abbr. of དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་ and རྩིས་དཔོན་.

དྲུང་རྩིས་བརྒྱད་ (truŋdzii gyɛɛ̀) shung. 1. the four དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་ and the four རྩིས་དཔོན་. 2. the occasional joint meetings of the four དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་ and the four རྩིས་དཔོན་.

དྲུང་འཚོ་ (truŋdzo) doctor.

དྲུང་གཞོན་ (truŋshön) deputy secretary.

དྲུང་བཞེས་ (truŋsheè) h. of དྲུང་ཇ་.

དྲུང་ཡིག (truŋyii) secretary, clerk.

དྲུང་ཡིག་ཁང་ (truŋyiigaŋ) secretariat.

དྲུང་ཡིག་ཁྲུའུ་ (truŋyii trüù) tib.ch. དྲུང་ཡིག་ཁང་.

དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་ (truŋyii cēmmo) 1. Secretary General. 2. shung. the four monk officials who headed the tt. government's ཡིག་ཚང་.

དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་ (truŋyii cēmmo) shung. sm. དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་.

དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱ་ (truŋrig sērgya) shung. monk and lay officials.

དྲུད་ (trüü) p. and imp. of འདྲུད་.

དྲུད་དྲུད་ (trüüdrüü) pulling and dragging (back and forth); va.—བྱེད་; —གཏོང་.

དྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (trüüden kōōlo) sm. འདྲུད་ཐེན་འཁོར་ལོ་.

དྲུད་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (trüüten drüügɔɔ) sm. འདྲུད་ཐེན་འཁོར་ལོ་.

དྲུད་ཤུལ་ (trüüshüü) the trace/ track of sth. that has been dragged.

དྲུབ་: p. དྲུབས་; f. དྲུབ་; imp. དྲུབས་ (trub) va. to sew.

དྲུབས་ (trub) p. and imp. of དྲུབ་.

དྲུམ་ (trum) sm. གྲུམ་.

དྲུལ་ (trüü) vi. to decay/ rot/ decompose.

དྲུས་རྒྱག (trüü gyaà) va. to stomp/ tramp on garins like barley to thresh/ husk it.

དྲུས་པོ་ (trüübu) a four year old yak.

དྲུས་མ་ (trüümə) 1. milch animals. 2. animals who are in heat. 3. roasted barley.

དྲུས་བཞག (trüüshaà) mating season (for animals).

དྲུས་ལོག་རྒྱག (trüülɔɔ̀ gyaà) vi. to come into heat again after the mating season has ended.

དྲེ་ (dre) a type of spirit/ demon.

དྲེ་པོ་ (drewo) 1. sm. དྲན་མ་. 2. male spirit/ demon.

དྲེ་མོ་ (drēmo) female spirit/ demon.

དྲེག (dreg) abbr. of དྲེག་པ་.

དྲེག་ཁུ་ (dreggu) foul/ dirty water.

དྲེག་འཁྲུ་ (dregdru) laundering, washing, cleaning; va.—རྒྱག.

དྲེག་གྲུམ་ (dregdrum) sm. དྲེག་ནད་.

དྲེག་འགོས་སྒྱོན་ཤོར་ (dreggöö gyōnshɔɔ) dirty and broken.

དྲེག་རྡོ་ (dregdo) pumice stone.

དྲེག་ལྡན་ (dregdɛn) dirty.

དྲེག་ནད་ (dregnɛɛ̀) gout-like illness.

དྲེག་པ་ (dregba) dirt, filth, soot; va.— འཁོར་; —ཆགས་ to collect dirt, to become dirty.

དྲེག་བལ་ (dregpɛɛ) soot on rafters of kitchens that hang down looking like wool.

དྲེག་རིལ་ (dregrii) dirt on the body having become like pills.

དྲེགས་ (treg) 1. vi. to be arrogant/ haughty/ insolently proud ༑ཡོན་ཏན་ཆུང་ངུས་དྲེགས་ནས་གཞན་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པ་རེད་ Because of a little knowledge (he) was arrogant and looked down on others. 2. p. of འདྲེགས་.

དྲེགས་གྱོང་ (treggyoŋ) arrogant and tough/ headstrong.

དྲེགས་འགྱིང་ (treggyiŋ) sm. དྲེགས་ཉམས་.

དྲེགས་ཉམས་ (tregñam) arrogant, proud, haughty.

དྲེགས་སྙེམས་ (tregñem) arrogance, pride, haughtiness.

དྲེགས་པ་ (tregba) sm. དྲེགས་.

དྲེགས་པས་ཡོན་ཏན་ཉམས་ (tregbɛ yöndɛn ñam) pride will diminish (one's) wisdom.

དྲེགས་སྤྱོད་ (tregjöö) arrogant, proud, haughty behavior.

དྲེགས་མེད་ཁེངས་བསྐྱུངས་ (tregmeè kēŋgyuŋ) humble and modest.

དྲེགས་ཚིག (tregdzii) words conveying pride and arrogance.

དྲེད་ (treè) 1. sm. དྲེད་མོ་. 2. sm. ཞེད་.

དྲེད་ཁང་ (treèguŋ) sm. དྲེད་ཚང་.

དྲེད་དོ་ (treèdo) sm. སྤལ་རལ་ཆ་པོ་.

དྲེད་དྲབ་ཤོར་ (treèdeb shɔ̄ɔ) vi. to slip ༑ཁོང་ཁྱགས་པའི་སྟེང་ལ་འདྲེད་དྲབ་ཤོར་སོང་ He slipped on the ice.

དྲེད་པོ་ (treèbo) 1. tough, capable. 2. very ༑མི་དེ་ཡག་པོ་དྲེད་པོ་འདུག This man is very good. 3. sm. སྟོབས་ནག.

དྲེད་ལྤགས་ (treèbaà) skin of a brown bear.

དྲེད་པོ་ (treèpo) male brown bear.

དྲེད་མ་ (treèma) woman with a harsh/ tough/ rough character.

དྲེད་མོ་ (treèmo) 1. female brown bear. 2. sm. དྲེད་མོང་.

དྲེད་མོང་ (treèmoŋ) brown bear.

དྲེད་ཚང་ (treèdzaŋ) bear's den/ lair.

དྲེད་ལམ་ (treèlam) path/ trail on a mountain where bears pass.

དྲེབ་ཀྱི་ (trebgye) sm. དྲེད་དོ་.

དྲེབ་དོ་ (trebdo) sm. དྲེད་དོ་.

དྲེབ་ཚ་པོ་ (treb tsābo) sm. དྲེད་དོ་.

དྲེབ་འཚོང་ (trebdzoŋ) sm. སྤལ་རལ་བྱེད་.

དྲེའུ་ (trewu) sm. དྲེལ་.

དྲེའུ་རྔོག (trewu ŋōg) mule's mane.

དྲེའུ་ཐོ་ལོག (trewu tōlɔɔ̀) a kind of mule that is a cross breed between a female donkey and a horse.

དྲེའུ་ལག (trewu laà) sm. དྲེལ་ལག.

དྲེལ་ (tree) mule.

དྲེལ་རྒྱ་མོ་ (tree gyamo) black mule with white skin

around the eyes and mouth.

དྲིལ་རྒྱབ་ (treegyəb) mule load.

དྲིལ་ལྕགས་ (treejaà) iron horseshoe for mules.

དྲིལ་རྫེས་པ་ (tree jeèma) muleteer.

དྲིལ་གདང་ (treedaŋ) rope staked out to tether mules.

དྲིལ་པ་ (treeba) sm. དྲིལ་རྫེས་པ་.

དྲིལ་པ་ལག་དོ་ (treeba lagdo) assistant to a muleteer.

དྲིལ་པའི་སྐར་ཤོག (treebe garshɔɔ̀) group of muleteers traveling together.

དྲིལ་དཔོན་ (treebön) head muleteer.

དྲིལ་ཕྲུག (treedruù) baby mule.

དྲིལ་ཁྱམས་ (treejam) mule drawn palanquin.

དྲིལ་རྫི་ (treēdzi) mule herder.

དྲིལ་ར་ (treera) corral/ stable for mules.

དྲིལ་ལག (treelag) shung. one ལག unit of mules (=10 mules).

དྲིལ་སག (treesaà) leather/ hide from the back of a mule.

དྲེས་ཁྲལ་ (treèdrɛɛ) shung. a tax requiring provision of དྲེས་མ་.

དྲེས་མ་ (treèma) kind of grass used for making rope.

དྲེས་མ་མེ་ཏོག (treèma medoò) tulip.

དྲེས་མའི་གེ་སར་ (treèmɛ kesar) acanthaceous indigo.

དྲོ་ (tro) 1. abbr. of དྲོ་མོ་ or དྲོ་པོ་. 2. food taken to be eaten on a trip or while out herding or working.

དྲོ་སྐྱིད་ (trogyii) good, happy ༡ དྲོ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ A good livelihood.

དྲོ་རྐྱལ་ (trogyɛɛ) leather pouch used for keeping food when traveling.

དྲོ་ཁ་ (troga) sm. དྲོ་, 1.

དྲོ་ཁང་ (trogaŋ) greenhouse, hot house.

དྲོ་ཁུལ་བྱང་མ་ (trogüü caŋma) north temperate zone.

དྲོ་ཁུལ་ལྷོ་མ་ (trogüü lhōma) south temperate zone.

དྲོ་གྲང་ (trodraŋ) warm and cold ༡ དེང་སང་གནམ་གཤིས་དྲོ་གྲང་སྙོམ་པོ་འདུག These days the temperature is not too hot and not too cold (it is balanced).

དྲོ་གྲང་ལྟ་ཆས་ (trodraŋ dājɛɛ̀) sm. དྲོ་གྲང་དཔྱད་ཆས་.

དྲོ་གྲང་བརྟག་ཆས་ (trodraŋ dājɛɛ̀) sm. དྲོ་གྲང་དཔྱད་ཆས་.

དྲོ་གྲང་དཔྱད་ཆས་ (trodraŋ jɛɛ̀jɛɛ̀) thermometer.

དྲོ་བཅོས་ (trojöö) keeping oneself warm; va.—བྱེད་.

དྲོ་ཆས་ (trojɛɛ̀) things to keep oneself warm.

དྲོ་ཚི་ལི་བ་ (tro cīlewa) warm.

དྲོ་འཇམ་ (tronjam) 1. lukewarm. 2. abbr. warm and soft.

དྲོ་རྟེན་ (troden) shung. money for food expenses when traveling.

དྲོ་ཐིང་ཐིང་ (tro tiŋdiŋ) warm.

དྲོ་དོད་ (trodöö) shung. sm. དྲོ་རྟེན་.

དྲོ་འདེབས་ (tro deb) sm. ཆ་ཤོགས་རྒྱག.

དྲོ་པོ་ (trobo) warm ༡ དེ་རིང་གནམ་གཤིས་དྲོ་པོ་འདུག It is warm today.

དྲོ་བ་ (trowa) warm; warmer ༡ ས་དེ་ཚོ་དྲོ་བ་ཡོད་པ་རེད་ Those areas are warmer. ༡ ཡུལ་ལྗོངས་མཛེས་ལ་གནམ་གཤིས་དྲོ་བའི་གནས་ཤིག་རེད་ It is a place that has beautiful scenery and warm weather.

དྲོ་བའི་ཡི་གེ་བཞི་ (trowɛ yigi shi) the 4 Sanskrit letters: ཥ་ ཁ༹་ ས་ ཧ་.

དྲོ་སྔོར་ (trojɔɔ) morning.

དྲོ་མོ་ (tromo) sm. དྲོ་པོ་.

དྲོ་ཚད་ (trodzɛɛ̀) sm. དྲོད་ཚད་.

དྲོ་ཡ་ (troya) source of heat.

དྲོ་ཡོལ་ (troyɛɛ) afternoon.

དྲོ་ལུག (troluù) shung. a sheep brought to be slaughtered and used for food when traveling.

དྲོ་ལོ་མོ་ལོ་ (trolo molo) 1. lukewarm. 2. grayish color.

དྲོ་ཤ་ (trosha) shung. meat for eating when traveling.

དྲོ་ས་ (trosa) 1. warm weather place. 2. place where one eats lunch when traveling.

དྲོ་སོབ་སོབ་ (tro sōbsob) warm.

དྲོག (trɔɔ̀) sm. གྲོག.

དྲོག་སྐད་ (trɔggɛɛ̀) sm. གྲོག་སྐད་.

དྲོག་ཕྱ་ (trɔgja) sm. གྲོག་ཕྱ་.

དྲོངས་ (troŋ) imp. of འདྲེན་.

དྲོད་ (tröö) heat, warmth; va.—གཏོང་ to heat/ warm up sth. ༡ ཉི་མའི་དྲོད་ Heat from the sun.

དྲོད་བསྐྱལ་གློག་ཁང་ (tröögüü lɔɔ̀gaŋ) thermal electric plant.

དྲོད་སྐྱེ་ (troögye) sm. དྲོད་སྐྱབས་.

དྲོད་ཁང་ (tröögaŋ) 1. hot house, greenhouse, incubator. 2. a heated house/ barn ༡ ཉི་འོད་ནུས་པའི་དྲོད་ཁང་ A solar heated house/ barn.

དྲོད་ཁུག (tröögùù) 1. vi. to get warm (usu. body) ༡ ཉལ་སའི་ནང་ལ་གཟུགས་པོ་དྲོད་ཁུག་བྱུང་ My body got warm in bed. 2. sm. དྲོད་སྐྱབས་.

དྲོད་ཁྲིད་ནུས་པ་ (tröödrii nüübə) sm. དྲོད་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་.

དྲོད་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ (trööṭrii ceègi nüübə) heat conductivity.

དྲོད་གྲང་གཏོང་རྒྱུ་ (tröödraŋ dōŋgyu) heating and cooling system.

དྲོད་འགུགས་ (tröö gùù) va. to heat, to warm ༡ ཨ་མས་ཕྲུ་གུ་བྲང་ཁོག་ལ་སྦྱར་ནས་དྲོད་བཀུག་པ་རེད་ The mother warmed the child by holding it to (her) chest.

དྲོད་རྒྱུན་ (trööögyün) warm air current.

དྲོད་ཅན་ (tröòjɛn) warm.

དྲོད་ཆུང་ (trööjuŋ) 1. not warm, cool. 2. sb. who is not confident. 3. an inexperienced (person).

དྲོད་ཆེན་ (trööjen) 1. warm. 2. sb. who is confident. 3. experienced.

དྲོད་བཅོས་ (trööjöö) 1. heat therapy; va.—བྱེད་. 2. dressing/ keeping warm; va.—བྱེད་ ༡ དེང་སང་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་འདུག ཁྱེད་རང་དྲ་ལོག་དྲོད་བཅོས་བྱེད་དགོས་ These days the weather is changeable so dress warm.

དྲོད་མཉམ་འགྱུར་ལྡོག (trööñam gyundɔɔ̀) isothermal change/ transformation.

དྲོད་མཉམ་ཐིག་རིས་ (trööñam tigrii) isotherm.

དྲོད་ཉུལ་ (tröö ñül) va. to test sb.'s (feelings, thinking, etc.).

དྲོད་ཐུབ་ (tröötub) heat resistant/ resisting.

དྲོད་དུགས་ (trööduù) applying hot compress as a treatment.

དྲོད་མདོག (tröödɔɔ̀) a warm color.

དྲོད་འདོན་ (tröö dön) va. to bring out the heat/ warmth.

དྲོད་འདོན་ཚད་ (tröö döndzɛɛ̀) amount of heat generated.

དྲོད་ལྡན་ (tröndɛn) warm ༡ དུག་ལོག་དྲོད་ལྡན་ Warm clothes.

དྲོད་སྡོབ་ཙམ་ (tröö dobdzam) slightly warm.

དྲོད་མེད་པ་ (tröö meèba) 1. without heat. 2. not content. 3. not confident.

དྲོད་སྨན་ (trööman) a Tibetan medicine that in said to bring heat to the body.

དྲོད་ཚད་ (tröödzɛɛ̀) temperature; vi.—ཆག to get decreased/ diminished/ lessened in temperature; vi.—འཕར་ to get increased/ raised in temperature. ༡ ཆ་སྙོམས་ཀྱི་དྲོད་ཚད་ Mean temperature.

དྲོད་ཚད་ཀླད་ཀོར་སྟེང་ (tröödzɛɛ̀ lɛɛ̀gɔɔ gaŋ) above zero.

དྲོད་ཚད་ཀླད་ཀོར་འོག (tröödzɛɛ̀ lɛɛ̀gɔɔ wɔɔ̀) below zero.

དྲོད་ཚད་སྙོམ་སྒྲིག་ཁང་ (tröödzɛɛ̀ ñōmdriggaŋ) air conditioned office.

དྲོད་ཚད་དཔྱད་ཆས་ (tröödzɛɛ̀ jɛɛ̀jɛɛ̀) thermometer.

དྲོད་ཚད་ཉམས་པའི་རིམ་པ་ (tröödzɛɛ̀ ñambɛ rimbə) stratosphere.

དྲོད་ཚད་བརྟག་ཆས་ (tröödzɛɛ̀ dāgjɛɛ̀) sm. དྲོད་ཚད་དཔྱད་ཆས་.

དྲོད་ཚད་མཐོན་པོ་ལས་བརྒལ་བ་ (tröödzɛɛ̀ tōmbolɛ gɛɛwa) super high temperature.

དྲོད་ཚད་དམའ་པོ་ (tröödzɛɛ̀ maabo) low temperature.

དྲོད་ཚད་ཀླད་ཀོར་ (tro̱ödzɛɛ lɛ̀ɛgɔɔ) zero temperature.

དྲོད་རྫོགས་ (tro̱ö dzɔ̱ɔ̀) sm. དྲོད་ཡལ་.

དྲོད་འོངས་དུས་ (tro̱ö o̱ŋdüü) spring.

དྲོད་ཡལ་ (tro̱ö yɛ̱ɛ) vi. to become cold, to lose heat ¶ ཁ་ལག་གི་ཁོག་མ་ས་ལ་བཞག་ནས་དྲོད་ཡལ་བཞག The pot with food was left on the floor and got cold.

དྲོད་རླངས་ (tro̱ölaŋ) warm or hot air/ steam ¶ དྲོད་རླངས་ཀྱི་ལྦུགས་མདོང་ A hot air pipe/ duct.

དྲོད་རླངས་ཀྱི་ཐབ་ (tro̱ölaŋgi tāb) forced air type furnace.

དྲོད་རླངས་ཚོམ་བུ་ (tro̱ölaŋ tsōmbu) warm air mass.

དྲོད་རླུང་ (tro̱öluŋ) sm. དྲོད་ལྷགས་.

དྲོད་ལེན་ (tro̱ö le̱n) va. to warm oneself (e.g., by a fire).

དྲོད་ལེན་ཁང་ (tro̱ölengaŋ) heated house.

དྲོད་ཤུགས་ (tro̱öshuù) the strength of heat.

དྲོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (tro̱öshuù cēmbo) hot.

དྲོད་ཤེས་ (tro̱ö shēè) to get an understanding/ estimate/ evaluation of sth. or sb.

དྲོད་ཤོར་ (tro̱ö shɔ̄ɔ) sm. དྲོད་ཡལ་.

དྲོད་གཤེར་ (tro̱ö shēr) hot and humid.

དྲོད་སྲུང་འཕྲུལ་ཆས་ (tro̱ö suŋ trüüjɛ̀ɛ) heat preserving machine.

དྲོད་སླེབས་ (tro̱ö lēb) vi. to become warm, to have the warm time/ season arrive ¶ དེང་སང་དྲོད་སླེབས་ནས་ཞིང་ཁ་འདེབས་རན་བཞག Nowadays, the warm season has arrived and it is time to plant.

དྲོད་ལྷགས་ (tro̱ö lhāà) warm breeze, warm wind.

དྲོན་འཇམ་ (tro̱njam) sm. དྲོ་འཇམ་.

དྲོན་འཇུག (tro̱njuù) va. to falsify/ exaggerate/ lie.

དྲོན་པོ་ (tro̱nbo) sm. དྲོ་འཇམ་.

དྲོན་མ་ (tro̱nma) sm. དྲོ་འཇམ་.

དྲོན་མོ་ (tro̱nmo) sm. དྲོ་འཇམ་.

དྲོན་ཞོ་ (tro̱nsho) fresh yogurt that is still warm.

དྲོན་ཤ་ (tro̱nsha) meat of an animal that has just been killed (that is still warm).

དྲོལ་ (tro̱ö) imp. of འདྲལ་.

དྲོས་ (tro̱ö) 1. vi. to warm/ heat up ¶ ཁང་པ་འདི་དྲོས་ཁག་པོ་འདུག This house is hard to heat. 2. imp. of འདྲ་.

དྲོས་ཆེན་ (tro̱öjen) midday.

དྲྭ་མིག (tra̱mig) a cubby hole in a bookshelf (for keeping Tibetan books).

གདགས་ (da̱g) f. of འདོགས་.

གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་ (da̱gdri dze̱mbo) the 6th ancient king of Tibet.

གདགས་གཞི་ (da̱gshi) the basis for naming sth.

གདང་ (da̱ŋ) 1. a long piece of wood for hanging clothes on. 2. a long rope/ line pegged into the ground and used to tie/ tether several animals at once; va.—རྒྱག to tie animals to such a rope. 3. sm. རང་བུ་. 4. perch/ roost for fowl.

གདང་: p. གདངས་; f. གདང་; imp. གདོངས་ (da̱ŋ) 1. va. to open the mouth.

གདང་བཀག་མཆོངས་བརྒྱལ་ (da̱ŋgaà cōŋgɛɛ) jumping over hurdles, overcoming stumbling blocks.

གདང་སྐེ་ (da̱ŋgɛɛ̀) the middle of a long tether rope.

གདང་ག (da̱ŋga) sm. གདང་, 4.

གདང་འགོ་ (da̱ŋgo) the top/ upper section of a long tether rope.

གདང་ཐག (da̱ŋdaà) 1. rope for hanging clothes. 2. sm. གདང་, 2.

གདང་ཐག་འཕྲུལ་མིག (da̱ŋtaà drüümiì) the eye/ loop on a གདང་ཐག to which an animal is tied ¶ གདང་ཐག་ཕྲུལ་མིག་བཅུ་འབྱར་བ་ A rope with ten loops.

གདང་ཕུར་ (da̱ŋbur) peg for tying animals or hanging clothes.

གདང་བུ་ (də̱ŋbu) rung of a ladder. 2. sm. གདང་, 1.

གདང་གཞུག (da̱ŋgɛɛ̀) the lower/ bottom of a long thether rope to which animals are tied.

གདང་ར་ (da̱ŋra) a place where animals are tied.

གདང་ཤིང་ (də̱ŋshiŋ) wooden clothing hanger.

གདངས་ (da̱ŋ) 1. tone, pitch ¶ སྐད་གདངས་སྙོམ་ཕྲ་ Low and high tone. 2. tune, melody ¶ གཞས་གདངས་སྙན་པོ་ A song with a pleasant melody. 3. p. of གདང་. 4. chanting in low tones.

གདངས་འགུགས་ (da̱ŋguù) pleasant melody/ tune.

གདངས་སྒྲིག (da̱ŋ dri̱g) va. to tune musical instruments.

གདངས་འདུར་ (da̱ŋdur) abbr. chanting and reciting prayers.

གདངས་དབྱངས་ (dāŋyaŋ) sm. གདངས་, 2.

གདངས་དབྱངས་མཚོན་བྱེད་ (da̱ŋyaŋ tsōnjeè) musical notation/ notes.

གདངས་མཐོ་ (da̱ŋto) soprano.

གདངས་བཙུམ་ (da̱ŋdzum) opening and closing (of eyes, mouth, etc.) ¶ མིག་གདངས་བཙུམ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་ Unable to open or close the eyes.

གདངས་མཚམས་ (da̱ŋdzaŋ) a stopping point of a tune or prayer chant.

གདངས་རིང་པོ་ (da̱ŋ ri̱ŋbu) a long tone in a song.

གདན་ (de̱n) 1. low seat, mattress, mat, cushion. 2. rug. 3. throne.

གདན་བཀྱག (de̱ngyaà) a frame on which cushions/ mattresses are placed.

གདན་རྐྱོང་ (de̱ngyoŋ) sm. རྐྱོང་གདན་.

གདན་ཁང་ (de̱ngaŋ) place where rugs and cushions are stored.

གདན་ཁེབས་ (de̱nkeb) cushion/ mattress cover, bed sheet.

གདན་ཁྲི་ (de̱ntri) 1. sm. གདན་བཀྱག. 2. throne.

གདན་ཁྲི་སྟོང་པ་ (de̱ntri dōŋba) vacant throne.

གདན་ཁྲི་གཞན་ལ་སྤྲོད་ (de̱ntri she̱nla drōö) va. to abdicate, to renounce (a throne).

གདན་གྲངས་ (de̱ndraŋ) a numbered seat.

གདན་གྲལ་ (de̱ndrɛɛ) rank, level.

གདན་སྒོར་ (de̱ngɔɔ) round rug/ cushion/ mattress.

གདན་ཅོག (de̱njɔɔ̀) sm. གདན་ལྕོག.

གདན་ལྕོག (de̱njɔɔ̀) rug/ cushion/ mattress and table.

གདན་ཆ་ (dēnja) 1. sm. གདན་ཆས་. 2. a pair of cushions/ mattresses/ rugs.

གདན་ཆས་ (de̱njɛɛ̀) things for sitting (e.g., rugs, cushions).

གདན་གཉེར་ (de̱ññer) shung. stewards in charge of cushions/ mattresses/ rugs at the Potala Palace and Norbulinga.

གདན་ཐོ་ (de̱ndo) seating list.

གདན་ཐོག་ལུས་རྩལ་ (de̱ntɔɔ̀ lü̱üdzɛɛ) tumbling exercises.

གདན་ཐོབ་ (de̱ntob) 1. seat (in parliament/ congress/ organization) ¶ རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ལ་གདན་ཐོབ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ་ How many seats are there in parliament? 2. position, status ¶ ཁོང་ལ་རིམ་པ་ལྔ་པའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད་ He has the position of fifth rank.

གདན་འཐུས་ (de̱ntüù) abbr. representatives of the three big monasteries around Lhasa (Drepung, Sera and Ganden).

གདན་དར་ (de̱ndar) a ceremonial scarf put on a carpet before leaving as a symbol of good luck.

གདན་དྲངས་ (de̱n draŋ) p. of གདན་འདྲེན་.

གདན་འདིང་ (de̱n di̱ŋ) va. to place/ put down a rug/ cushion/ mattress.

གདན་འདེགས་ (de̱n de̱g) va. to move/ change residence to a different place.

གདན་འདྲེན་ (de̱ndren) 1. inviting (h.); va.—ཞུ་ ¶ ཁོང་གསོལ་ཚོགས་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད་ (They) invited him to dinner. 2. taking (h.); va.—ཞུ་ to take ¶ ཁོང་ལམ་སེང་སྨན་ཁང་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་རེད་ They took him to the hospital at once.

གདན་འདྲེན་ཞུ་ཡིག (de̱ndren shu̱yiì) letter of invitation.

གདན་འཕར་ (de̱mbar) shung. additional cushion/ mattress ¶ ཕྱག་མཛོད་ལའང་གདན་འཕར་དང་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྱུང་བསྐར་བ་ (They) honored the steward by putting out an additional cushion for him.

གདན་འཛོམས་ (de̱n dzo̱m) vi. to meet, to gather.

གདན་ཞུ་ (de̱nshu) 1. an invitation, inviting; va.—ཞུ་; —བྱེད་ to invite ¶ གདན་ཞུའི་ཡི་གེ་ A letter of

invitation. 2. the act of taking; va.—ཞུ་ to take.

གདན་ཞུ་ལྟར་ (dɛnshudar) at the invitation of, according to the invitation.

གདན་ཞུའི་ཡི་གེ་ (dɛnshü yigi) letter of invitation.

གདན་ཞྭ་ (dɛnsha) a type hat worn by the heads of Ham dong and Samlo Khamtsen (of Drepung monastery).

གདན་རབས་ (dɛnrəb) the succession line of a monastery's lama/ abbot.

གདན་ལ་འདིངས་ (dɛnla diŋ) va. to lay/ put down a cushion/ mattress/ rug for sitting.

གདན་ཤུབས་ (dɛnshub) covering for a cushion/ mattress.

གདན་ས་ (dɛnsa) monastic seat, main monastery (that has branch monasteries).

གདན་ས་གསུམ་ (dɛnsa sūm) the three great monastic seats of the Gelugpa Sect (Drepung, Sera and Ganden).

གདན་གསུམ་ (dɛn sūm) abbr. གདན་ས་གསུམ་.

གདབ་ (dəb) f. of འདེབས་.

གདམ་ (dam) f. of འདེམ་.

གདམ་ཀ་ (damga) choosing, selecting; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

གདམ་ག (damga) sm. གདམ་ཀ་.

གདམ་ང་ (damŋa) optional, left to one's choice/ selection ¶ སློབ་ཚན་འདི་གཉིས་གདམ་ང་རེད་ These two lessons are optional.

གདམ་ང་ཅན་ (damŋajɛn) sm. གདམ་ང་.

གདམ་ངག (damŋaà) sm. གདམས་ངག.

གདམ་ (dam) f. of འདོམ་.

གདམ་བྱ་ (damja) nominee.

གདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ (damja demjeè) the right to stand as a candidate and the right to vote.

གདམ་བྱའི་མི་སྣ་ (damjɛ mina) candidate for selection/ election.

གདམ་བྱའི་དབང་ཆ་ (damjɛ wāŋja) the right to be a candidate for election/ selection.

གདམ་ཚིག (damdzii) epigram, aphorism.

གདམ་གསེས་ (damseè) selecting, choosing; va.—རྒྱག;—བྱེད་ to select/ choose ¶ སློབ་ཕྲུག་དྲག་གྲས་ཁ་ཤས་གདམ་གསེས་བྱས་པ་རེད་ They selected a few of the best students.

གདམས་ (dam) 1. sm. གདམ་. 2. p. of འདོམས་.

གདམས་ངག (damŋaà) essential instruction/ teachings; va.—གནང་; —སྟོན་.

གདའ་ (da) sm. གདའ་མོ་.

གདའ་མོ་ (damo) sm. འདག.

གདར་མ་ (darma) a square/ rectangular piece of sth.

གདལ་ (dɛɛ) vi. to be/ get spread.

གདལ་ཁ་ (dɛɛga) widespread.

གདལ་གཏམ་ (dɛɛdam) a widespread rumor/ talk.

གདལ་པོ་ (dɛɛbo) shung. sm. གདལ་པོ་དུས་སྒྱུར་.

གདལ་པོ་དུས་སྒྱུར་ (dɛɛbo tüügyur) shung. sowing discord.

གདས་ (dɛɛ) sm. ཕོད་.

གདིང་ (diŋ) f. of འདིང་.

གདིང་གྲགས་ (diŋdrag) a deep sound like the sound of deep thunder.

གདུ་: p. and imp. གདུས་; f. གདུ་ (du) 1. va. to brew sth. by cooking. 2. vi. to be attached to ¶ རྒྱུ་ཅ་ལག་ལ་གདུ་བ་ To be attached to things.

གདུ་གུ་ (dugu) sm. གདུ་བུ་.

གདུ་བུ་ (dubu) bracelet, bangle.

གདུག (dug) 1. abbr. of གདུག་པ་. 2. sm. དུག.

གདུག་ཅན་ (dugjɛn) sm. གདུག་པ་ཅན་.

གདུག་དྲི་ (dugdri) 1. bad/ foul smelling. 2. flatus.

གདུག་འདྲེ་ (doŋdre) ghosts, demons.

གདུག་པ་ (dugba) cruel, evil ¶ གདུག་པའི་བསམ་པ་ Cruel ideas/ thoughts.

གདུག་པ་ཅན་ (dugbajɛn) cruel, wicked, vicious, savage.

གདུག་པ་གཉུག་མར་གནས་པ་ (dugba ñugmar nɛɛba) an evil spirit who is always with a person.

གདུག་སྤྱོད་ (dugjöö) cruel/ savage/ vicious behavior.

གདུག་རྩུབ་ (dugdzub) cruelty, ferocity, viciousness, savagery.

གདུག་རྩུབ་ཅན་ (dugdzubjɛn) cruel, ferocious, vicious, savage.

གདུག་སེམས་ (dugsem) cruel/ savage/ vicious thoughts.

གདུག་གསོད་ (dugsöö) killing/ murdering cruelly; slaughtering; va.—གཏོང་.

གདུགས་ (dug) umbrella, parasol; va.—འབུབས་ to open an umbrella.

གདུགས་དཀར་ (duggar) 1. white umbrella. 2. a female goddess with a thousand hands and heads.

གདུགས་འཁོར་ (duggɔɔ) astrological drawing/ pattern.

གདུགས་མཆོང་ (dugcoŋ) parachuting; va.—བྱེད་ to parachute.

གདུགས་ཐོགས་ (dugtɔɔ) va. to hold/ carry an open umbrella.

གདུགས་ཕུབ་ (dugpub) p. of གདུགས་འབུབས་.

གདུགས་འཕན་ (dugpɛn) shung. canopy and decorative hangings in monasteries.

གདུགས་འབུབས་ (dug) see གདུགས་.

གདུགས་དམག (dugmaà) paratrooper corps, paratrooper.

གདུགས་རྩིབས་ (dugdzib) umbrella spoke/ rib.

གདུགས་ཚོད་ (dugdzöö) 1. noon, midday. 2. lunch.

གདུགས་མཚན་ (dugdzɛn) day and night.

གདུང་ (duŋ) 1. corpse. 2. lineage, descent line ¶ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་ The lineage of the Kings of Tibet. 3. beam ¶ གདུང་དང་ཀ་བ་ Beams and pillars.

གདུང་: p. གདུངས་; f. གདུང་ (duŋ) 1. vi. to suffer from, to be tormented, to be in anguish ¶ བཀྲེས་པ་དང་ནད་ཀྱིས་གདུང་བའི་མི་ People tormented by hunger and disease. 2. vi. to have a great desire. ¶ ཕྱུག་པོ་ཆགས་རྒྱུར་གདུང་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ Having a great desire to get rich, he is working hard.

གདུང་སྐས་ (duŋgɛɛ) a notched ladder made from a tree.

གདུང་སྐྱེལ་མཛད་སྒོ་ (duŋgyee dzɛɛgo) coffin carrying ceremony.

གདུང་སྐྱེལ་འཁོར་ལོ་ (duŋgyee kɔɔlo) hearse.

གདུང་གོས་ (duŋgöö) grave clothes, shroud.

གདུང་ཁང་ (duŋgaŋ) sm. སྤུར་ཁང་.

གདུང་ཁྲི་ (duŋdri) bier.

གདུང་འཁོར་ (duŋgɔɔ) Tibetan architectural technique of forming a square with four beams.

གདུང་གྲུ་ (duŋdru) canoe, boat made from a hollowed out log.

གདུང་རྒྱུད་ (duŋgyüü) lineage, descent line (paternal).

གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (duŋgyüügi dreewa) paternal relatives.

གདུང་སྒམ་ (duŋgam) coffin.

གདུང་སྒྲིག (duŋdrig) sm. གདུང་ལྕགས་.

གདུང་སྒྲོམ་ (duŋdrom) sm. གདུང་སྒམ་.

གདུང་ལྕགས་ (duŋjaà) a type of leg shackles with a horizontal iron bar.

གདུང་ཆད་ (duŋjɛɛ) vi. to have a descent line broken.

གདུང་ཆེན་ (duŋjen) a large beam.

གདུང་མཇལ་ (duŋjɛɛ) visiting the corpse to pay one's respect (usu. to a lama).

གདུང་དཔལ་མ་ (duŋ tɛɛma) a room with no pillars because of long beams.

གདུང་རྟེན་ (duŋden) tomb/ stupa with a corpse inside.

གདུང་ཐལ་ (duŋtɛɛ) cremation ashes.

གདུང་གདན་ (duŋdɛn) bier.

གདུང་འདེགས་ (duŋdeg) 1. pillar. 2. va. to raise/ lift up a beam.

གདུང་བ་བརྒྱས་གཟེར་ (duŋwa gyɛɛser) experiencing suffering/ sorrow.

གདུང་བྱང་ (duŋjaŋ) inscribed gravestone/ grave board.

གདུང་འབོད་ (du̱ŋböö) complaining/ exclaiming about suffering or grievances; va.—བྱེད་.

གདུང་འབོད་ཡི་གེ་ (du̱ŋböö yigi) petition/ letter expressing one's sufferings or grievances.

གདུང་དབྱངས་ (du̱ŋyaŋ) melancholy songs.

གདུང་དབྱངས་མཉམ་སྒྲོག (du̱ŋyaŋ ñämdrɔ̀ɔ) expressing grievances together [Lit. singing melancholy songs together].

གདུང་མ་ (du̱ŋma) beam, girder.

གདུང་སྨྱུལ་རྒྱག (du̱ŋñüü gya̱à) va. to search/ poke around using a spear.

གདུང་ཚན་ (du̱ŋdzɛn) relatives.

གདུང་ཚིག (du̱ŋtsig) words of sorrow and sadness.

གདུང་འཚོབ་ (du̱ŋdzob) keeping/ maintaining/ preserving a lineage ¶ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་གྱི་གདུང་འཚོབ་ཆེད་གདུང་སྲས་དེ་འཁྲུང་ས་བསྐྱོན་པ་རེད་ For the purpose of maintaining the lineage of the Sakya Dagchens, the Sakya (lama's) son got married. 2. descendant.

གདུང་འཛིན་ (du̱ŋ dzi̱n) sm. གདུང་འཚོབ་.

གདུང་ཞུགས་ (du̱ŋshug) cremating a corpse; va.—འབུལ་; —བྱེད་.

གདུང་ཟམ་ (du̱ŋsam) a tree trunk used as a bridge.

གདུང་རབས་ (du̱ŋrəb) a generation in a line of descent/ lineage ¶ གནས་ཚུལ་དེ་ས་སྐྱ་གདུང་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ This incident occurred at the time of 15th in the line of the Sakya (lamas).

གདུང་རབས་ཕྲེང་བ་ (du̱ŋrəb dre̱ŋwa) a lineage line.

གདུང་རིགས་ (du̱ŋrig) sm. གདུང་རྒྱུད་.

གདུང་རིང་ (du̱ŋriŋ) 1. long beam. 2. a long lineage line.

གདུང་རུས་ (du̱ŋrüü) 1. bones of a deceased person (usu. lama). 2. lineage, descent line.

གདུང་ཤུགས་ (du̱ŋshug) strong desire or wish for sth.

གདུང་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (du̱ŋshug jīgdrii) a united effort, working together in full cooperation, a concerted effort; va.—བྱེད་.

གདུང་སེམས་ (du̱ŋsem) sadness, sorrow.

གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་ (du̱ŋsem ña̱mgye) sympathizing or sharing with sadness/ sorrow; va.—བྱེད་ ¶ དམངས་གཙོའི་དབང་ཆ་བརྩོན་ལེན་གྱི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ་དེ་རང་ཚོས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ We sympathize with their struggle for democratic rights.

གདུང་སེམས་གཏིང་སྐྱེས་ (du̱ŋsem dīŋgyeè) having deep sympathy.

གདུང་སྲས་ (du̱ŋsɛɛ̀) son of a lama with a lineage line (usu. the sons of the Sakya lama).

གདུང་བསབས་ (du̱ŋsəb) sm. གདུང་འཚོབ་.

གདུངས་ (du̱ŋ) p. of གདུང་.

གདུད་ (dü̱ǜ) f. of འདུད་.

གདུབ་ (du̱b) bracelet, bangle ¶ ལག་གདུབ་ Wrist bangle/ bracelet.

གདུབ་ཀོར་ (du̱bgɔɔ) sm. གདུབ་.

གདུབ་བསྐོར་ (du̱bgɔɔ) sm. གདུབ་ཀོར་.

གདུབ་བུ་ (du̱bbu) sm. གདུབ་.

གདུབ་སིལ་ (du̱bsil) sound made by ornaments worn around the wrists and ankles (usu. by dancers).

གདུལ་ (dü̱ü) f. of འདུལ་.

གདུལ་བྱ་ (dü̱lja) the object of religious teachings.

གདུས་ (dü̱ǜ) p. and imp. of གདུ་.

གདུས་ཁུ་ (dü̱ǜgu) juice that has been extracted by boiling sth.

གདེག (de̱g) f. of འདེགས་.

གདེང་ (de̱ŋ) confidence, feeling of self assurance ¶ དེ་བྱེད་ཐུབ་པའི་གདེང་ཡོད་ (I) am confident that I can do that.

གདེང་: p. གདེངས་; f. གདེང་; imp. གདེངས་ (de̱ŋ) va. to hoist/ raise/ fly (flags, banners, etc.), to brandish/ lift up.

གདེང་འཁེལ་ (de̱ŋ kēē) vi. to be sure, to have confidence in ¶ ད་ལོ་ང་བོད་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་གདེང་འཁེལ་གྱི་མི་འདུག This year it is not sure whether I will be able to go to Tibet or not.

གདེང་འཁྱོལ་ (de̱ŋ kyö̀ö) sm. གདེང་འཁེལ་.

གདེང་རྒྱག (de̱ŋ gya̱à) va. to have confidence ¶ རང་ངོས་ནས་ཨ་རེར་འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུའི་གདེང་རྒྱག་གི་ཡོད་ From my point of view I am confident that I will be able to go to Tibet.

གདེང་ཆ་ (de̱ŋja) stage, platform.

གདེང་འཇོག (de̱ŋjɔ̀ɔ) appraisal, evaluation; va.—བྱེད་ ¶ ཁོའི་རྩོམ་ཡིག་དེ་གདེང་འཇོག་ཚད་མཐོ་པོ་ཞིག་བྱས་པ་རེད་ They gave his article a high appraisal.

གདེང་ཐུབ་ (de̱ŋdub) sm. གདེན་འཁེལ་.

གདེང་དྲོད་ (de̱ŋdrö̀ö) confidence.

གདེང་ལྡན་ (de̱ŋdɛn) sm. གདེང་ཐོབ་.

གདེང་ཚད་ (de̱ŋdzɛɛ̀) the degree of confidence.

གདེང་ཚོད་ (de̱ŋdzö̀ö) confidence, assurance ¶ གདེང་ཚོད་མེད་པའི་ལས་ཀ་ Work about which one is not confident.

གདེང་ཚོད་དོན་འཁྱོལ་ (de̱ŋdzö̀ö tö̱ngyöö) sm. གདེང་འཁྱོལ་.

གདེངས་ (de̱ŋ) p. of གདེང་.

གདོང་ (do̱ŋ) 1. the face ¶ ཁོའི་གདོང་ལ་རྨ་བཟོས་བཞག (He) got a cut on his face. 2. in front, before ¶ ང་ཚོའི་གདོང་ན་ཞབས་བྲོ་བརྒྱབ་སོང་ They danced in front of us. 3. by, through, with ¶ བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གདོང་ཡི་གེ་གཅིག་བསྐུར་ཡོད་ I have sent a letter through Tashi. 4. surface ¶ ཆུའི་གདོང་ལ་ On the surface of the water. 4. first, earlier ¶ ངས་གདོང་ལ་ཕྱིན་ཆོག ཁྱེད་རང་མཇུག་ལ་ཕེབས་ཤོག I will go first. You come later.

གདོང་དཀར་ (do̱ŋgar) 1. white face. 2. smiling face. 3. name of a place located in the west of Lhasa.

གདོང་སྐམ་གཉེར་མང་ (do̱ŋgam ñērmaŋ) sickly, in ill health [Lit. thin face and many wrinkles].

གདོང་བསྐུར་ (do̱ŋgur) va. to send/ carry sth. through sb. ¶ ཚིག་ཐོ་ང་མ་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་གདོང་བསྐུར་མ་ནུས་པར་ Not daring to carry the memo through India on their person.

གདོང་བསྐྱོད་ (do̱ŋgyö̀ö) taking the lead, being the vanguard; va.—བྱེད་. to take the lead, to be the vanguard.

གདོང་བཀོས་ (do̱ŋgö̀ö) an abbreviated book title carved on the edge of each page a wooden printing block.

གདོང་ཁ་ (do̱ŋga) face.

གདོང་ཁེབས་ (do̱ŋgeb) 1. veil (facial). 2. piece of satin/ solk that hang from Tibetan manuscripts and serve as a label/ identifying marker. 3. face mask.

གདོང་ཁྲ་ (do̱ŋdra) facial tattoo; va.—བཟོ་ to tattoo the face.

གདོང་གི་ཁྲག་མདོག་ཤོར་ (do̱ŋgi trāà dɔ̱ɔ̀ shɔ̄ɔ) vi. to have one's face lose color/ become pale.

གདོང་གི་གཉེར་མ་ (do̱ŋgi ñērma) face wrinkles.

གདོང་གི་ཚོན་རིས་ (do̱ŋgi dzōnriì) facial makeup (usu. for an actor).

གདོང་གུད་དུ་སྒྱུར་ (do̱ŋ gü̱ǜdu gyu̱r) va. to turn (one's) face away in anger.

གདོང་གྲོགས་ (do̱ŋdrɔɔ̀) sm. སྡོང་གྲོགས་.

གདོང་གློད་ (do̱ŋ lö̀ö) 1. vi. to put on a long face. 2. vi. to hold one's head down (in embarrassment/ shame).

གདོང་འགེབས་ལྕགས་རྨོག (do̱ŋgeb jāgmɔɔ̀) helmet with an iron face mask attached to it.

གདོང་རྒོད་ཧར་འཛུལ་ (do̱ŋgö̀ö hāndzüü) shamelessly crashing a party, going to sb.'s house without invitation; va.—བྱེད་.

གདོང་སྒྱུར་ (do̱ŋ gyu̱r) va. to change one's facial expression ¶ ངས་ཁོང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་བཤད་མ་ཐག་ཁོང་གི་གདོང་བསྒྱུར་སོང་ As soon as I told him the news, his facial expression changed.

གདོང་ལྔའི་སྡེར་མོས་བཏེགས་ (do̱ŋ ŋɛ de̱rmö dīg) sm. སྡེར་ལྔའི་ཁྲི་.

གདོང་སྔོ་མཆེ་རིང་ (do̱ŋŋo cēriŋ) terrifying in appearance [Lit. face blue, canine teeth long].

གདོང་སྔོན་པོ་ (do̱ŋŋön) a dark complexion [Lit. blue

face].

གདོང་ཆུང་ (do̲ŋjuŋ) 1. small face. 2. shy. 3. looking down on.

གདོང་ཆེན་ (do̲ŋjen) 1. big face. 2. shameless. 3. well-regarded.

གདོང་མཆོང་ (doŋjoŋ) charging forward, attacking at the front; va.—བྱེད་.

གདོང་མཆོང་དུང་བརྡ་ (do̲ŋjoŋ tu̲ŋda) trumpet/ bugle signal for a charge or attack; va.—གཏོང་.

གདོང་མཆོང་པ་ (do̲ŋjoŋba) vanguard, pathbreaker.

གདོང་མཆོང་དཔུང་གཏོར་ (do̲ŋjoŋ būŋdɔɔ) charging and scattering/ destroying the enemy.

གདོང་གཏུག (do̲ŋduù) 1. meeting face-to-face; va.—བྱེད་. ༐ ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་གདོང་གཏུགས་ནས་གྲོས་མོལ་བྱས་འདུག The representatives of the two sides met face-to-face and held talks.

གདོང་གཏུགས་ཇུས་བསླབ་ (do̲ŋduù ju̲ūləb) teaching strategy/ planing face-to-face.

གདོང་སྟོན་ (do̲ŋ dōn) va. to make an appearance, to show one's face.

གདོང་རྟགས་ (do̲ŋdaà) sm. ཁྲིམས་ཆད་ཚགས་དམ་.

གདོང་བརྟན་པོ་ (do̲ŋ dēmbo) a steady/ reliable person.

གདོང་ཐུག (do̲ŋ tūù) meeting/ coming face-to-face, colliding; vi.—ཐེབས་; —རྒྱག to meet face-to-face, to collide ༐ འཁོར་ལོ་འཁོར་གདོང་ཐུག་ཐེབས་ནས་མི་ཁ་ཤས་ལ་སྐྱོན་སྐྱོན་བྱུང་འདུག The cars collided and a few people died.

གདོང་ཐུག་ཁུངས་སྐྱེལ་ (do̲ŋtuù kūŋgyee) proving sth. by meeting face-to-face.

གདོང་ཐུག་མཉམ་འཛོམས་ (do̲ŋtuù ñāmdzom) getting together in person.

གདོང་ཐུག་ཚོགས་འདུ་ (do̲ŋtuù tsōndu) an unplanned/ ad hoc conference or meeting.

གདོང་འཐབ་ (do̲ŋdəb) fighting face-to-face; va.—བྱེད་.

གདོང་དང་གདོང་གཏུགས་ནས་ (do̲ŋdaŋ do̲ŋ dūùnɛ) directly, face-to-face ༐ བཙན་འཛུལ་པ་གདོང་དང་གདོང་གཏུགས་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are struggling face-to-face with the aggressors.

གདོང་དར་ (do̲ŋdar) loose piece of cloth hanging out from a manuscript indicating the title or the number of the volume.

.གདོང་དར་སུམ་བརྩེགས་ (do̲ŋdar sūmdzeg) shung. three layers of གདོང་དར་ fastened together.

གདོང་དྲུག་པ་ (do̲ŋ tru̲gbə) Shiva.

གདོང་མདོག (do̲ŋdɔɔ̀) 1. color of a person's face. 2. facial expression.

གདོང་མདོག་སྐྱ་ཐལ་ཆགས་ (do̲ŋdɔɔ̀ gyātɛɛ cāà) vi. to pale.

གདོང་མདོག་སེར་ཞིང་ཤ་རིད་ (do̲ŋdɔɔ̀ sērshiŋ shārii) (face) thin and pale.

གདོང་མདོག་ལོག (do̲ŋdɔɔ̀ lɔ̀ɔ̀) sm. གདོང་སྒྱུར་.

གདོང་ལྡོག (do̲ŋdɔɔ̀) 1. sm. གདོང་སྒྱུར་. 2. va. to suddenly turn back.

གདོང་བསྡུས་ (do̲ŋdüü) va. to show a look of anger.

གདོང་ནག་པོ་ (do̲ŋnaà) an angry/ sulking facial expression; va.—སྟོན་ to show an angry/ sulking expression.

གདོང་སྣ་གཏད་ (do̲ŋna dɛ̄ɛ̀) va. to turn towards sth., to face a direction (in empathy/ sympathy/ support) ༐ ལོ་ན་རྒན་རྗེས་ཕ་ཡུལ་ལ་གདོང་སྣ་གཏད་ནས་ལོག་ཕྱིན་པ་རེད་ After he became old, he turned towards his homeland and returned.

གདོང་པ་ (do̲ŋba) 1. sm. གདོང་, 1. 2. va.—དཔྱལ་ to expose, uncover. 3. vi.—སློད་ to show unhappiness by one's facial expressions.

གདོང་པ་དམད་ ཕྲག་པ་སློད་ (do̲ŋba mɛ̄ɛ̀ pāgba lōò) looking completely defeated/ dejected [Lit. hanging one's face down, drooping one's shoulders].

གདོང་པ་ཚ་ལམ་ཙམ་བྱེད་ (do̲ŋba tsālamdzam ce̲è) vi. to suddenly feel shy.

གདོང་ལྤགས་མཐུག་པོ་ (do̲ŋbaà tūgbu) shameless, not easily embarrassed [Lit. facial skin thick].

གདོང་ལྤགས་སྲབ་པོ་ (do̲ŋbaà drābu) shy, bashful [Lit. facial skin thin].

གདོང་སྤྲོད་ (do̲ŋ drōò) va. to cause sb. to meet sb. else ༐ ངས་ཡུན་རིང་མ་འཕྲད་པའི་གྲོགས་པོ་གཉིས་ངས་གདོང་སྤྲོད་པ་ཡིན་ I made the two friends who have not met for a long time meet.

གདོང་ཕྱིས་ (do̲ŋ cīì) 1. va. to wash the face. 2. a face towel.

གདོང་ཕྱོགས་ (do̲ŋjɔɔ̀) 1. shung. standing on sb.'s side, supporting/ backing sb. ༐ གོར་བོད་ཉི་གཟར་སྐབས་པ་རོལ་པར་གདོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་ངན་ལ་བརྟེན་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ He was arrested because of standing on the enemy's side during the war between Tibetans and Nepalese. 2. facing towards sth.

གདོང་ཕྲད་ (do̲ŋ trɛ̄ɛ̀) vi. to meet face-to-face.

གདོང་འཕྲོག་རེས་བྱེད་ (do̲ŋ trɔ̄ɔreè ce̲è) va. to push/ race to get in front of each other.

གདོང་བན་ (do̲ŋbɛn) tib.ch. wash basin.

གདོང་བྱུག་ཕྱེ་དཀར་ (do̲ŋcuù cēgar) facial (white) makeup or powder.

གདོང་དབྱིབས་ (do̲ŋyib) the form/ figure/ shape of a face.

གདོང་འབག (do̲ŋbaà) mask.

གདོང་འཁྱིད་ (do̲ŋjiì) sm. གདོང་ཕྱིས་.

གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ (do̲ŋ mārjɛngi yü̲ü) Tibet [Lit. land of red faced people].

གདོང་དམར་པོ་ (do̲ŋ mārbo) 1. red face. 2. conveys a face exhibiting embarrassment or anger.

གདོང་དམར་བ་ (do̲ŋ mārwa) Tibetans.

གདོང་དམར་ཡུལ་ (do̲ŋ māryüü) sm. གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་.

གདོང་སྨད་ (do̲ŋmɛɛ̀) hanging one's head down in shame/ embarrassment.

གདོང་རྩལ་ཆེན་པོ་ (do̲ŋdzɛɛ cēmbo) 1. bold, daring. 2. shameless (in a negative sense).

གདོང་སྨུག་ནག (do̲ŋ mūgnaà) a dark facial complexion.

གདོང་ཚན་ (do̲ŋdzɛn) thick skinned, not easily embarrassed/ ashamed ༐ ཁོ་གདོང་ཚན་ཆེན་པོ་འདུག He does not easily get embarrassed. ༐ ཁོ་གདོང་ཚན་མཐུག་པོ་མི་འདུག He is not thick-skinned (gets embarrassed easily). ༐ མོ་ལ་གདོང་ཚན་ཡོད་པ་མ་རེད་ She is not thick-skinned (gets embarrassed easily).

གདོང་ཚབ་ (do̲ŋdzəb) a substitute for sb. who is embarrassed or shy to go or do sth.; va.—དུ་གཏོང་ to send sb. as a substitute for sb. who feels shy or embarrassed to go or do sth.

གདོང་འཛར་ (do̲ŋdzar) piece of cloth hanging out from a manuscript indicating the title or the number of the volume.

གདོང་ཛ་རི་འདྲ་པོ་སྟོན་ (do̲ŋ dza̲ri dra̲bo dōn) va. to show an angry face.

གདོང་ཞུ་ (do̲ŋshu) shung. a request made directly (face-to-face) to a suerior person; va.—འབུལ་.

གདོང་བཞི་མིག་བརྒྱད་ (do̲ŋshi miggyɛɛ̀) a collective decision made by many people [Lit. four faces, eight eyes].

གདོང་ཡིག (do̲ŋyiì) the writing on a གདོང་འཛར་.

གདོང་ཡིག་གི་རྒྱ་ (do̲ŋyiìgi gya̲) sm. གདོང་འཛར་.

གདོང་གཡོགས་ (do̲ŋyɔɔ̀) a ribbon put over the eyes during certain Buddhist initiations; va.—རྒྱག་; —བྱེད་; —འཆིང་.

གདོང་ཡོལ་ (do̲ŋyöö) a kind of curtain put at the front of some statue' faces.

གདོང་རས་ (do̲ŋrɛɛ̀) 1. facial shape; vi.—འཁེལ་ to take after a close relative's facial looks. 2. true nature.

གདོང་རིས་ (do̲ŋriì) sm. གདོང་རས་.

གདོང་རིས་ངོ་མ་ (do̲ŋriì ŋ̲oma) real/ true nature; vi.—གསལ་ to show the real/ true nature ༐ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་གདོང་རིས་ངོ་མ་གསལ་རྗེན་དུ་ཐོན་པ་རེད་ The real nature of imperialism was exposed.

གདོང་ལ་ (do̲ŋla) 1. in the front, in advance, before

¶ཁོང་ཚོ་གདོང་ལ་ཕྱིན་སོང་ ང་མཇུག་ཙམ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ They went in advance. I will go later. 2. in/ at the face.

གདོང་ལ་ཁྲག་མེད་ཁོག་ལ་སྙིང་མེད་ (do̱ŋla trāàmeè kōgla ñīŋmeè) extremely frightened [Lit. no blood in the face, no heart in the body].

གདོང་ལ་ལྟ་ (do̱ŋla dā) 1. va. to look at a face. 2. sm. ངོ་ལ་ལྟ་.

གདོང་ལ་ཕྱགས་པ་མེད་པ་ (do̱ŋla bāgba me̱èba) shameless.

གདོང་ལ་གསེར་ཆབ་སྒྲོན་ (do̱ŋla sērcəb drö̱n) va. to flatter/ praise, to act sycophantic.

གདོང་ལ་གསེར་ཆུ་བྱུག (do̱ŋla sērcu ju̱ù) sm. གདོང་ལ་གསེར་ཆབ་སྒྲོན་.

གདོང་ལེན་ (do̱ŋlen) 1. being in the vanguard/ lead/ forefront; va.—བྱེད་. 2. sm. སྔོ་ལེན་.

གདོང་ལེན་པ་ (do̱ŋlemba) person in the vanguard/ lead/ forefront, a pioneer ¶ཁོ་ཚོས་ང་རྒོལ་གསུམ་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་གདོང་ལེན་བྱས་པ་རེད་ They acted as the vanguard for the "Three Antis" campaign.

གདོང་ལེན་དཔུང་སྡེ་ (do̱ŋlen būŋde) advance guard, military vanguard.

གདོང་ལེན་དཔུང་ཚོགས་ (do̱ŋlen būŋdzɔ̀ɔ) sm. གདོང་ལེན་རུ་ཁག.

གདོང་ལེན་དམག་དཔུང་ (do̱ŋlen māgbuŋ) military vanguard.

གདོང་ལེན་རུ་ཁག (do̱ŋlen ru̱gaà) "pioneer" group (the communist youth group).

གདོང་ལེན་རུ་མི་ (do̱ŋlen ru̱mi) member of a vanguard team, pioneer group member.

གདོང་ཤ་ལྷུག་ལྷུག (do̱ŋsha lhūglhuù) flabby face.

གདོང་ཤེད་ (do̱ŋsheè) sm. དྲམ་པ་.

གདོང་ཤེལ་ (do̱ŋshee) mirror ¶གདོང་ཤེལ་ལ་བལྟ་ Looking into a mirror.

གདོང་གཤིས་ (do̱ŋshiì) facial expression; vi.—ལོག; —འགྱུར་ to have a sudden change in facial expression due to anger, sadness, etc.

གདོང་བཤལ་ (do̱ŋshɛɛ) washing the face; va.—བྱེད་.

གདོང་བཤེར་ (do̱ŋsher) confrontation, confronting.

གདོང་བཤེར་རར་སྤྲོད་ (do̱ŋsher radröö) sm. གདོང་བཤེར་.

གདོང་སེམས་ (do̱ŋsem) enthusiasm.

གདོང་བསུ་ (do̱ŋsu) welcoming, receiving; va. གདོང་བསུ་; —བྱེད་.

གདོང་བསུས་ (do̱ŋsüù) p. of གདོང་བསུ་.

གདོང་ལྷགས་ (do̱ŋlhaà) wind blowing in one's face.

གདོངས་ (do̱ŋ) imp. of གདང་.

གདོད་ (dö̱ö) abbr. of གདོད་མ་.

གདོད་སྐྱེས་ (dö̱ögyeè) the original (of sth.).

གདོད་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ (dö̱ögyeè sōgjaà) protozoa.

གདོད་ནས་ (dö̱önɛ) from the very beginning, from the first.

གདོད་མ་ (dö̱öma) primitive, primeval, primordial ¶གདོད་མའི་དུས་སུ་ Primeval times.

གདོད་མ་ནས་ (dö̱ömanɛ) sm. གདོད་ནས་.

གདོད་མའི་ཀུང་ཧྲི་ (dö̱ömɛ gūŋhri) tib.ch. primitive commune.

གདོད་མའི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག (dö̱ömɛ gɛ̄ɛwa ya̱tɔɔ̀) primitive period/ age.

གདོད་མའི་ཡུལ་མི་ (dö̱ömɛ yü̱ümi) 1. primitive man. 2. autochtonous people, aboriginal inhabitants.

གདོད་མའི་ནགས་ཚལ་ (dö̱ömɛ na̱gdzɛɛ) primeval/ virgin forest.

གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ (dö̱ömɛ jīdzoò) primitive society.

གདོད་མའི་མི་ (dö̱ömɛ mi̱) 1. primitive man. 2. autochtonous people, aboriginal inhabitants.

གདོད་གཟུགས་ (dö̱ösug) primitive forms/ shapes.

གདོན་ (dö̱n) 1. f. of འདོན་. 2. a type of demon, evil spirit.

གདོན་གྱིས་བརླམས་ (döngi lōm) vi. to be possessed by a demon ¶ཁོང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་གདོན་གྱིས་བརླམས་ His mind was possessed by a demon.

གདོན་བགེགས་ (döngeg) sm. གདུག་འདྲེ་.

གདོན་འདྲེ་ (döndre) sm. གདུག་འདྲེ་.

གདོན་ནད་ (dönnɛɛ̀) sickness caused by evil spirits/ demons.

གདོན་གནོད་ (dönnöö) harm caused by demons and evil spirits.

གདོན་རྩ་ (dönca) method of divination in which the pulse is felt to see if any curse or spell has been cast by an evil spirit/ demon.

གདོན་མི་ཟ་ (dö̱n mi̱sa) without doubt, certain, unquestionable ¶ཁྱེད་རང་གི་གསུངས་པར་ཚང་མས་མོས་མཐུན་བྱེད་རྒྱུ་གདོན་མི་ཟ་ Have no doubt. What you have said will be agreed to by everyone.

གདོན་ཞུགས་ (dö̱n shu̱ù) vi. to be possessed by an evil spirit/ demon.

གདོན་ཟོག (dö̱n sɔ̱ɔ̀) things that have had a spell cast on them by witches and evil spirits (to bring harm/ bad luck).

གདོམས་ (do̱m) imp. of འདམ་.

གདོལ་པ་ (dö̱öba) 1. butcher. 2. member of the lowest caste, an untouchable.

གདོལ་སྤྱོད་ (dö̱öjöö) lowly/ base behavior.

གདོལ་རིགས་ (dö̱örig) lowest caste, untouchables.

གདོས་ཆེ་བ་ (dö̱ö cēwa) abbr. of གདོས་སུ་ཆེ་བ་.

གདོས་ཆེན་པོ་ (dö̱ö cēmbo) abbr. of གདོས་སུ་ཆེ་བ་.

གདོས་ཐག (dö̱ötaà) rope (used for pulling boats ashore).

གདོས་པ་ (dö̱öba) 1. oar. 2. boat. 3. banner on a boat. 4. boatsman.

གདོས་བུ་ (dö̱öbu) 1. a small wooden clapper used to help a gelong monk stay awake. 2. sail of a boat.

གདོས་མེད་ (dö̱ömeè) short, small.

གདོས་ཚད་ (dö̱ödzɛɛ̀) size (of people or things).

གདོས་སུ་ཆེ་བ་ (dö̱ösu cēwa) 1. extremely heavy. 2. extremely large/ big.

བདག (da̱à) 1. I, me, myself ¶བདག་ཁྱིམ་ལ་ལོག་གི་ཡིན་ I am going home. 2. vi. to belong to, to own ¶ས་ཆ་འདི་ཁོང་ལ་བདག་གི་རེད་ This land will belong to him.

བདག་རྐྱེན་ (da̱ggyen) 1. reward, award in recognition of one's service; va.—བྱེད་; —གནང་ ¶བདག་རྐྱེན་དུ་རྗེས་སུ་མདའ་དཔོན་བསྐོ་གཞག་གནང་འདུག In recognition of (his) service later (he) was appointed general.

བདག་རྐྱེན་གྱི་རྟགས་མ་ (da̱ggyengi dāŋma) medal in recognition of service.

བདག་རྐྱེན་གནང་ (da̱ggyen nāŋ) see བདག་རྐྱེན་.

བདག་སྐྱིད་གཞན་སྡོན་ (da̱àgyiì she̱nmön) oneself happy, others envious.

བདག་སྐྱོང་ (dāàgyoŋ) caring for and protecting, looking after; va.—བྱེད་. ¶ཚོགས་པ་དེས་དྭ་ཕྲུག་ཚོར་བདག་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད་ The organization took care of the orphans.

བདག་སྐྱོང་བཟོ་གྲྭ (dāàgyoŋ so̱dra) maintenance factory.

བདག་བསྐྱེད་ (da̱ggyeè) 1. visualizing oneself as a deity; va.—ལེན་. 2. thinking of oneself well, priding oneself; va.—བྱེད་ ¶ཁོས་མཁས་པ་ཡིན་པའི་བདག་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འདུག He prides himself as an expert.

བདག་གི་ཕྱོགས་ (da̱àgi cɔ̄ɔ) 1. one's side. 2. the side of one's doctrine/ views/ beliefs/ ideology.

བདག་གིར་ལྟ་ (da̱àgir dā) va. to consider as belonging to oneself.

བདག་གིར་བྱེད་ (da̱àgir ce̱è) va. to take possession/ control of ¶སྤྱི་ས་བདག་གིར་བྱེད་མི་ཆོག One may not take possession of commonly held land.

བདག་གིར་འཛིན་ (da̱àgir dzi̱n) taking possession/ control of things that one thinks one owns ¶སྤྱི་ས་བདག་གིར་འཛིན་མི་ཆོག One may not take possession of commonly held land.

བདག་གིར་བཞེས་ (da̱àgir she̱è) sm. བདག་གིར་བྱེད་.

བདག་རྒྱུད་ (da̱àgyüü) mind and body.

བདག་སྒྲ་ (da̱gdra) in Tibetan grammar, the syllables པ་, བ་, མ་ which when added to a noun or verb conveys a person who does the action.

བདག་ངན་ཕྲད་པའི་ཏ་གཡག (da̱gŋɛn dre̱èbɛ dāyaà)

making use of sb. and getting rid of them once their usefulness ends [Lit. horses and yaks who have met a bad owner].

བདག་ངལ་ (daà ŋεε) vi. to create one's own hardship.

བདག་དངོས་ (daàŋöö) one's possessions/ property.

བདག་ཅག (dagjaà) we, us, ourselves ¶ བདག་ཅག་གི་འགོ་ཁྲིད་ Our leader.

བདག་གཅེས་ (dagjeè) looking after/ maintaining with care, keeping up, taking care of; va.—བྱེད་. ¶ བཟོ་གྲྭའི་སྒྲིག་ཆས་ལ་བདག་གཅེས་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) are maintaining the factory's equipment.

བདག་གཅེས་ཉམས་གསོ་ (dagjeè ñamso) maintaining and repairing; va.—བྱེད་.

བདག་གཅེས་བཟོ་བཅོས་ (dagjeè sobjöö) sm. བདག་གཅེས་ཉམས་གསོ་.

བདག་ཆེན་ (dagjen) 1. title of the head lama of the Sakyapa sect. 2. abbr. of བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་.

བདག་འཇུག (dəŋjuù) before giving Buddhist initiationsentering of the teacher's consciousness into the mandala and his receiving blessings from the particular deity.

བདག་ཉར་ (dañar) taking care of, looking after; va.—བྱེད་. ¶ ང་བོད་ལ་འགྲོ་ཤུལ་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་ངའི་ཕྲུ་གུ་བདག་ཉར་བྱས་པ་རེད་ While I went to Tibet, Dorjela took care of my child.

བདག་ཉིད་ (dagñii) oneself, myself, himself, themselves ¶ འགའ་ཞིག་གིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པུའི་བདེ་བར་བསམས་ཏེ་ Some (people), thinking only of happiness for themselves, ...

བདག་ཉིད་སྒྲོག (dagñii drɔ̀ɔ) va. to praise oneself.

བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ (dagñii jīgbε dreewa) one of the འབྲེལ་སྒྲ་ in Tibetan grammar— the particles ཀྱི་ གི་ གྱི་ འི་ ཡི་ which when used between two nouns conveys that one modifies the other (e.g., གསེར་གྱི་བུམ་པ་ = golden vase).

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ (dagñii cēmbo) epithet for Buddhas. 2. title of address for great spiritual figures ¶ བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གའན་ཏི་ Mahatma Gandhi.

བདག་གཉེར་ (dagñer) managing, supervising, taking charge; va.—བྱེད་ ¶ ཐུན་མོང་གིས་བདག་གཉེར་ Collective management. ¶ ཁེ་ལས་འདི་བདག་གཉེར་གཞུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government manages this enterprise.

བདག་གཉེར་དོ་དམ་ (dagñer todam) sm. བདག་གཉེར་.

བདག་གཉེར་པ་ (dagñerba) manager, supervisor, administer.

བདག་གཉེར་བྱེད་ལུགས་ (dagñer ceèlug) method of management/ supervision/ administration.

བདག་གཉེར་མི་སྣ་ (dagñer mina) sm. བདག་གཉེར་པ་.

བདག་གཉེར་ས་ཁུལ་ (dagñer saküü) administrative district/ area.

བདག་ཏུ་འཛིན་ (dagdu dzin) sm. བདག་གིར་འཛིན་.

བདག་ཏུ་བཟུང་ (dagdu suŋ) p. of བདག་ཏུ་འཛིན་.

བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་ (dagdöö shεnmöö) praising oneself and degrading others.

བདག་སྟོན་བདག་གཅེས་ (dagtön dagjeè) taking good care of one's possessions/ belongings; va.—བྱེད་.

བདག་ཐོབ་ (dagdob) individual ownership/ possession, right of ownership; va.—རྩོད་ to contest the right of ownership ¶ བདག་ཐོབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ Right of individual ownership. ¶ ཁང་པ་དེའི་བདག་ཐོབ་མི་ཚང་གི་བུ་ལ་ཡོད་པ་རེད་ The right of ownership of the house is with the son of the family.

བདག་འཐུས་ (dagdüü) shung. giving permission to take possession of sth. ¶ ས་ཞིང་དེ་ཁྱོད་ཚོར་བདག་འཐུས་གོང་རིམ་ནས་བཀའ་ཕེབས་སོང་བ་ The order came from the superior giving permission for you to take possession of the land.

བདག་དམ་བྱེད་ (dagdam ceè) va. to agree to take a case, to accept a petition.

བདག་དོན་ (dagdön) one's affairs.

བདག་དོན་བདག་གཅེས་ (dagdön dagjeè) sm. རང་དོན་རང་གཅེས་.

བདག་བདེ་གཞན་སྨོད་ (dagde shεnmöö) making oneself happy and degrading others.

བདག་པས་གཞན་གཅེས་ (dagbε shεnjeè) putting the needs of others before oneself.

བདག་པོ་ (dagbo) owner, master, proprietor ¶ ས་ཞིང་གི་བདག་པོ་ Land owner.

བདག་པོ་རྒྱག (dagbo gyaà) sm. བདག་པོ་སྤྲོད་.

བདག་པོ་ངོ་མ་ (dagbo ŋoma) the original/ real owner.

བདག་པོ་སྤྲོད་ (dagbo dröö) va. to keep, to take care of, to look after, to pay attention to ¶ ཁོས་ཁྱི་ཕྲུག་བདག་མེད་འདིར་བདག་པོ་སྤྲད་པ་རེད་ He took care of the stray puppy. ¶ དཀྲུག་གཏམ་དེ་ཚོར་ཁོ་ཚོས་བདག་པོ་རྩ་བ་ནས་མ་སྤྲད་པ་རེད་ They paid no attention to all those rumors. 2. va. to watch/ control (one's actions/ speech, etc.) ¶ ཁོས་ཁ་ལ་བདག་པོ་སྤྲོད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ He cannot control what he says. 3. va. to own ¶ ཅ་ལག་འདིར་བདག་པོ་སྤྲོད་མཁན་མེད་ན་ངས་ཁྱེར་འགྲོ་གི་ཡིན་ If there is no owner of this thing I will take it.

བདག་པོ་མེད་པ་ (dagbo meèba) ownerless.

བདག་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་མ་ (dagbö düüshugmə) 1. bride. 2. ཁྱིམ་བདག.

བདག་པོའི་བློ་དང་མ་མཐུན་ན་ བཟོ་པ་མཁས་ཀྱང་དགོས་དོན་མེད་ (dagbö lōdaŋ mətünnə soba kεεgyaŋ göödön meè) one should work to the satisfaction of the owner, master or boss [Lit. if the owner is unsatisfied with a craftsman's work, it does not matter how good the craftsman is).

བདག་པོའི་ས་ (dagbö sā) sm. བདག་ས་.

བདག་སྤྲོད་ (dagdröö) taking care of, looking after, keeping, paying attention to; va.—བྱེད་ to take care of, to look after, to keep, pay attention to ¶ ནང་དུ་ལོག་ས་མེད་པའི་མི་ཚོར་ཁོ་ཚོས་བདག་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They look after those who have no homes to return to. ¶ ཁོའི་སྐད་ཆ་ར་སུས་ཀྱང་བདག་སྤྲོད་མ་བྱས་པ་རེད་ No one paid attention to what he said.

བདག་སྤེད་ (dagbeè) shung. taking possession and using sth. ¶ ད་བར་ཁང་པ་བདག་སྤེད་སྤྱད་པ་ (You) have been taking the possession and using the house up to now.

བདག་བྱེད་ (dagjeè) 1. sm. བདག་པོ་སྤྲོད་. 2. owner.

བདག་དབང་ (daàwaŋ) 1. sovereignty ¶ རང་རྒྱལ་གྱི་བདག་དབང་ The sovereignty of our country. 2. right of ownership ¶ སྒེར་གྱི་བདག་དབང་ Private ownership.

བདག་མི་དགའ་བ་གཞན་ལ་མི་བྱ་ (dag migawa shεnla mi ca) don't do to others what you would not like done to you.

བདག་མེད་ (dagmeè) 1. selflessness. 2. ownerless, unclaimed, not owned by anyone ¶ བདག་མེད་ཀྱི་ས་ཆ་ Unowned land.

བདག་མེད་ལ་འཇོག (dagmeèla jɔ̀ɔ) va. to leave sth. uncared for.

བདག་མེད་ལིང་སྐྱུར་ (dagmeè liŋgyur) leaving sth. uncared for.

བདག་མོ་ (daàmo) lady of the house. 2. title for wife of the head lama of the Sakya sect and for other married lama's wives.

བདག་དམན་པ་ (daàmεmba) sm. གུས་མ་.

བདག་ཚགས་ (dagdzaà) shung. sm. བདག་གཅེས་.

བདག་འཛིན་ (dəŋdzin) 1. egoism, selfishness. 2. ownership, possession; va.—བྱེད་ to own ¶ ཁང་པ་དེ་བདག་འཛིན་བྱེད་མཁན་སུ་རེད་ Who is the owner of the house?

བདག་གཞན་ (dagshεn) oneself and others.

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ (dagshεn jewε caŋcubgi sēm) sm. བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ་.

བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ་ (dagshεn ñamje) a Boddhicitta act; an act bearing the pain/ suffering of others and giving one's happiness in exchange.

བདག་གཟུང་བྱེད་ (dagsuŋ ceè) sm. བདག་གིར་བྱེད་.

བདག་བཟུང་ (dəgsuŋ) sm. བདག་གཟུང་.

བདག་སྲུང་ (dagsuŋ) self-defense, self-preservation; va.—བྱེད་.

བདག་སྲོག་གཅོད་ (dagsɔɔ jöö) va. to kill oneself, to commit suicide.

བདག་བསླུས་གཞན་བསླུ་ (daglüü shɛnlu) tricking/ fooling/ deceiving not only oneself but others too; va.—བྱེད་.

བདམ་ (dam) sm. འདེམས་.

བདམ་བསྐོ་ (damgo) sm. འདེམ་བསྐོ་.

བདམ་རྟགས་ (damdaà) a mark indicating selection (of sth.); va.—རྒྱག.

བདམ་ཐོན་ (damtön) being selected/ elected ¶ བདམ་ཐོན་ལག་ཁྱེར་ A certificate indicating sb. has been selected.

བདམ་ཐོན་པ་ (damtönba) contestant, sb. selected to compete ¶ ལུས་རྩལ་འགྲན་སྡུར་གྱི་བདམ་ཐོན་པ་མང་པོ་འདུག There were many contestants in the gymnastic competition.

བདམ་ཐོན་འགྲན་བསྡུར་ (damtön drɛndur) election campaign/ contest; va.—བྱེད་.

བདམ་ཐོན་པ་ (damdömba) winner in an election.

བདམ་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ (damdön laggyee) certification for an elected person.

བདམ་བདམ་སྒྲུག་སྒྲུག (damdam drugdrug) sm. selecting, choosing.

བདམ་གསེས་ (damseè) selecting, choosing; va.—བྱེད་ ¶ དེ་རིམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ལས་ཁུངས་ནས་འཐུས་མི་གསུམ་བདམ་གསེས་བྱས་སོང་ The officer selected three delegates for the conference.

བདམས་ (dam) p. of འདེམས་.

བདམས་བསྒྲིགས་ (damdrig) a collection of articles/ documents that have been selected from many.

བདམས་ཉོ་ (damño) picking/ choosing and buying; va.—བྱེད་.

བདམས་སྙིགས་ (damñig) goods left over after everything else has been bought/ picked through.

བདམས་བསྡུས་ (damdüü) sm. བདམས་བསྒྲིགས་.

བདམས་ཐོན་ (damdön) sm. བདམ་ཐོན་.

བདམས་ལུས་ (dam lüü) vi. to fail to be chosen, to lose an election.

བདའ་ (da) f. of འདེད་.

བདའ་གླ་ (dala) transportation fee/ fare; va.—གཏོང་ to rent out one's transportation vehicle ¶ ལྷ་ས་ནས་ཕག་རིའི་བར་གྱི་བདའ་གླ་ཞེ་དྲག་ཕར་བཞག The transportation fee between Phari and Lhasa has increased a lot.

བདའ་འདེད་ (dadeè) chasing after, going after (e.g., a loan, job, fact); va.—གཏོང་ ¶ བུ་ལོན་རྙིང་པ་དེ་ཚོ་བདའ་འདེད་གཏོང་དགོས་ We have to go after (collecting) the old loans. ¶ ཁ་རྩོད་དེའི་རྩ་བ་ཐུག་ས་གང་ཡིན་བདའ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ་རེད་ (We) have to go after finding out what is the root of the dispute.

བདར་ (dar) 1. va. to grind, to make into powder, to file down. 2. va. to arrange things (neatly or in formation). 3. va. to sharpen ¶ ངས་གྲི་བདར་པ་ཡིན་ I sharpened the knife.

བདར་རྡོ་ (dārdo) whetstone.

བདར་སྤོས་ (darböö) powdered incense.

བདར་ཟད་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་ (darsɛɛgi tābdzöö) attrition strategy (in war).

བདར་ཟད་ཐེབས་ (darsɛɛ tēb) vi. to get worn down/ worn off.

བདར་ཤ་ཆོད་ (dasha dzöö) sm. བདར་ཤ་ཆོད་.

བདལ་: p. བདལ་; f. བདལ་; imp. བདོལ་ (dɛɛ) vi. to spread, to lay out.

བདལ་གླ་ (dɛɛla) sm. བདའ་གླ་.

བདས་ (dɛɛ) p. of འདེད་.

བདས་བསགས་དངོས་རྫས་ (dɛɛsaà ŋöödzɛɛ) alluvial deposits.

བདས་བསགས་བདེ་ཐང་ (dɛɛsaà dedaŋ) alluvial plain.

བདས་བསགས་བང་རིམ་ (dɛɛsaà pənrim) alluvium.

བདུག: p. བདུགས་; f. བདུག་; imp. བདུགས་ (duù) va. to fill with scent/ odor (usu. by burning incense).

བདུག་པ་ (dugbə) sm. བདུག་སྤོས་.

བདུག་སྤོས་ (dugböö) incense.

བདུག་སྤོས་ཤིང་ (dugböö shiŋ) general term for shrubs and trees used for incense.

བདུག་སྤྱད་ (dugdzɛɛ) utensils used for burning incense.

བདུག་རྫས་ (dugdzɛɛ) things that are burned to cleanse pollution (e.g., a hair or piece of clothing from a high incarnate lama).

བདུག་ཤིང་ (dugshiŋ) abbr. of བདུག་སྤོས་ཤིང་.

བདུགས་ (duù) p. and imp. of བདུག.

བདུང་: p. བདུངས་; f. བདུང་; imp. བདུངས་ (duŋ) va. to pull the string of a bow, to shoot an arrow.

བདུངས་ (duŋ) p. and imp. of བདུང་.

བདུད་ (düü) devil, demon, monster.

བདུད་ཀྱི་བདག (düügi daà) a kind of demon.

བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ (düügi parjɛɛ) misfortune caused by a བདུད་.

བདུད་ཀྱིས་སྙིང་བརླམས་ (düügi ñiŋlam) sm. གདོན་གྱིས་བརླམས་.

བདུད་གན་ (düügɛn) sm. བདུད་.

བདུད་རྒྱལ་ (düügyɛɛ) king of the བདུད་.

བདུད་པོ་ (düüpo) male བདུད་.

བདུད་ཕྲུག (düüdruū) young བདུད་.

བདུད་བློན་ (düülön) evil minister.

བདུད་མོ་ (düümu) female བདུད་.

བདུད་རྩི་ (düüdzi) nectar.

བདུད་རྩི་ཞག (düüdzi shaà) a Tibetan medicine.

བདུད་རྩི་རིལ་བུ་ (düüdzi riibu) a pill that has been blessed by a lama.

བདུད་རྩིའི་སྙིང་པོ་ (düüdzii ñiŋbu) 1. the essence of sth. 2. fermenting yeast.

བདུད་ཞུགས་ (düü shuù) vi. to be possessed by a བདུད་ ¶ ཁོ་ལ་བདུད་ཞུགས་བཞག He was possessed by a བདུད་.

བདུད་བཞི་ (düüshi) "gang of four" ¶ བདུད་བཞི་བརྩང་སྤྱོད་ཀྱི་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེན་ The serious destruction caused by the gang of four's cruel behavior.

བདུད་ལ་ལྷར་བསམ་ (düülə lhā sām) regarding an enemy as a friend.[Lit. thinking a demon is a god].

བདུད་ལུང་ (düüluŋ) the land of demons.

བདུད་སྲིན་ (düüsin) abbr. of བདུད་དང་སྲིན་པོ་.

བདུན་ (dün) 1. seven. 2. week ¶ བདུན་གཉིས་ཀྱི་ལས་གསེང་ A vacation of two weeks.

བདུན་སྐྱེད་ (düngyeè) 14% interest.

བདུན་གྱི་བདུན་པ་ (düngi dümbə) Saturday.

བདུན་བརྒྱད་འགྲོ་ (düngyɛɛ dro) sm. བདུན་སྐྱེད་.

བདུན་ཅུ་ (dünju) seventy ¶ བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག Seventy one.

བདུན་གཅིག (dünjig) a/ one week.

བདུན་མཐའ་ (dünta) the seven times table.

བདུན་པ་ (dümbə) 1. seventh. 2. the robe/ attire of a gelong.

བདུན་པོ་ (dümbo) the seven together ¶ མི་བདུན་པོ་ཚང་མ་སླེབས་སོང་ Seven people arrived together.

བདུན་པའི་ཚེས་གཅིག (dümbɛ tsèèjig) July 1st.—the anniversary of the founding of the Communist Party of China in 1921.

བདུན་གཅིག་དང་གི་འཁྲུངས་སྐར་ (dünjig dāŋgi trüŋgar) བདུན་པའི་ཚེས་གཅིག.

བདུན་ཕྲག (dündraà) week ¶ བདུན་ཕྲག་སྔོན་མའི་ནང་ During the previous week. ¶ བདུན་ཕྲག་གཅིག One week.

བདུན་ཕྲག་བདུན་ (dündraà dün) 1. seven weeks. 2. the 49 days period of mourning.

བདུན་ཚར་གཅིག (dündzar jig) a set of items that come in sevens (e. g., water offering bowls).

བདུན་ཚིག (dündzig) a poem with seven syllables/ characters per line.

བདུན་ཚིག་སྙན་ངག (düntsig ñɛnŋaà) sm. བདུན་ཚིག.

བདུན་ཚིགས་ (dündzii) the 49 day period of mourning; va. འཛིན་ to adhere to/ maintain the 7 weeks of mourning.

བདུན་ཟུར་ (dü̱nsur) 1. one seventh. 2. a seven year difference between the astrological signs of two people (this is considered unlucky for marriage).

བདུན་རེ་ (dü̱nre) each/ every week, weekly.

བདུན་རེའི་གསར་ཤོག (dü̱nre sārshɔ̄ɔ) weekly newspaper/ magazine.

བདུན་ཤོག (dü̱nshɔ̄ɔ) a weekly letter given to authorities in China in which one had to express one's feelings and thoughts.

བདེ་ (de̱) 1. abbr. of བདེ་པོ་. 2. (— + vb.) easily, safely ¶ བདེ་འབྱོར་ Arrived safely.

བདེ་སྐབས་ (degəb) good/ peaceful times.

བདེ་སྐྱིད་ (dīgyiì) 1. happiness, joy, well-being. 2. girl's name.

བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཤེད་མ་ (dīgyiìgi shēēma) shung. destroyer of happiness ¶ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཤེད་མ་ངན་པ་བྱས་རྒྱལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་བཀག་ཞིབ་ནན་དྲན་ཡོང་བ་ One should not let a destroyer of happiness go unpunished.

བདེ་སྐྱིད་གྲགས་འབྱོར་ (dīgyiì tra̱ŋjɔɔ) fame, fortune and happiness.

བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོ་ (dīgyiì gyɛ̱ɛbo) the Qing Emperor Kangxi.

བདེ་སྐྱིད་དར་ (dīgyiì ta̱r) vi. to have happiness or peace spread.

བདེ་སྐྱིད་གླིང་ཀ་ (dīgyiì lĩŋgə) 1. name of a park in Lhasa. 2. name of the British/ Indian political office in Lhasa.

བདེ་སྐྱིད་ཅན་ (dīgyiìjɛn) sm. བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་.

བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ (dīgyiì dɛ̱mba) happy, joyful ¶ བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ A happy family.

བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་ (dīgyiì dzɔ̱ŋdɛn) (an era) of happiness, tranquillity and prosperity.

བདེ་སྐྱོང་སྲོག་སྐྱོབ་ (de̱gyoŋ sɔ̄ɔgyob) heal the sick and save the dying, protect happiness and save lives.

བདེ་ཁོད་ (de̱göò) arriving safely ¶ ཁོ་ཚོ་དེ་ར་ཕེབས་འབྱོར་བདེ་འཁོད་གནས་ཚུལ་འབྱོར་བྱུང་ (We) received information about their safe arrival.

བདེ་ཁོད་སྙོམས་ (de̱göò ñōm) va. to level/ even (ground) ¶ ཁྲོམ་ལམ་བདེ་འཁོད་བསྙོམས་པ་རེད་ They made the market road level.

བདེ་ཁོད་སྙོམས་པོ་ (de̱göò ñōmbo) level, even, flat.

བདེ་ཁོད་མི་སྙོམས་པ་ (de̱göò mi̱ñōmba) uneven, not level, bumpy.

བདེ་འཁོད་ (degöò) sm. བདེ་ཁོད་.

བདེ་འཁྱུག་གུ་འཁྱུག (degyuù gu̱gyuù) moving around in a lively fashion.

བདེ་དགའ་ (dega) happy and healthy.

བདེ་དགེ་ (de̱ge) happiness, joy.

བདེ་བགྲོད་ (de̱dröò) safe journey ¶ ལྷ་ས་ནས་ཨ་རི་བར་བདེ་འགྲོད་བྱུང་ (I) had a safe journey from Lhasa to America.

བདེ་འགྲོ་ (de̱ndro) humans and gods.

བདེ་འགྲོ་གསུམ་ (de̱ndro sūm) humans, gods, and demigods.

བདེ་ཅག་འཁྱུག་པོ་ (de̱jaà kyūgbu) sm. བདེ་ལྕག་དོད་པོ་.

བདེ་ལྕག་འཁྱུག་པོ་ (de̱jaà kyūgbu) sm. བདེ་ལྕག་དོད་པོ་.

བདེ་ལྕག་དོད་པོ་ (de̱jaà tö̱òbo) 1. physically nimble, agile; deft, dexterous. 2. politically flexible ¶ གནས་ཚུལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་བདེ་ལྕག་དོད་པོའི་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ Because this is a changing situation, one should implement a flexible political policy.

བདེ་ཆམ་མེ་བ་ (de̱ cāmmewa) a feeling of well-being and comfort.

བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ (de̱jen kɔ̄ɔlo) veins on the top of the head (in tt. medicine).

བདེ་ཆེན་ཞིང་ (de̱cen shi̱ŋ) heaven, paradise, Sukhavati.

བདེ་ཆས་ (de̱jɛɛ̀) convenient clothes (for work/ activity/ sports); va.—གྱོན་ to wear such clothes.

བདེ་ཆེན་ (de̱cen) 1. name of a person. 2. great happiness. 3. a Tibetan region in Yunnan.

བདེ་ཆེན་ཕོ་བྲང་ (de̱jen po̱draŋ) palace of the Panchen Lama in Shigatse.

བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (de̱jen pö̱òrii ra̱ŋgyoŋ kūū) the Dechen Autonomous Area in Yunnan Province.

བདེ་འཇགས་ (de̱njaà) tranquillity, calmness, stability, peace ¶ བདེ་འཇགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ Stable society. 2. safety, security, law and order ¶ གནམ་གྲུལ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ངང་ནས་འཕུར་བསྐྱོད་ཆེད་ In order to have safe flights.

བདེ་འཇགས་ཆིངས་ཡིག (de̱njaà ciŋyiì) security treaty.

བདེ་འཇགས་ལྟ་རྟོག་ཁྲུའུ་ (de̱njaà dādoò trū) tib.ch. office of safety supervision.

བདེ་འཇགས་ལས་ཁུངས་ (de̱njaà lɛ̱ɛ̀guŋ) Security Bureau/ Office.

བདེ་འཇགས་ལས་འཛིན་ཚོགས་པ་ (de̱njaà lɛ̱ndzin tsɔ̄gba) Security Council (UN).

བདེ་འཇགས་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (de̱njaà lɛ̱ndzin lhēndzɔɔ̀) sm. བདེ་འཇགས་ལས་འཛིན་ཚོགས་པ་.

བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ (de̱njaà sūŋgyob) peace and security ¶ ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་འགན་ Responsibility for the peace and security of Lhasa City.

བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཁའོ་ (de̱njaà sūŋgyob kāwo) tib.ch. security section/ division.

བདེ་བརྗོད་ (de̱jöò) best wishes, greetings.

བདེ་ཉེན་ (de̱ñen) danger to one's security/ well-being.

བདེ་སྙན་ (de̱ñɛn) abbr. of བདེ་སྡུག་སྙན་ཞུ་.

བདེ་བརྟན་ (de̱dɛn) sm. བདེ་འཇགས་, 1.

བདེ་སྟན་ (de̱dɛn) a comfortable cushion.

བདེ་ཐང་ (de̱taŋ) health, well-being ¶ བཟོ་པའི་བདེ་ཐང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ Protection of the worker's health. 2. abbr. of བདེ་བ་ཐང་. 3. plain, flatlands ¶ བདེ་ཐང་ཡངས་པོ་ A wide plain.

བདེ་ཐང་སྟོབས་ལྡན་ (dēdaŋ dōbdɛn) hale and hearty, strong and healthy.

བདེ་ཐང་ས་ཁུལ་ (de̱daŋ sə̄güü) a plain.

བདེ་ཐར་ (de̱dar) vi. to escape safely.

བདེ་དོག (de̱dɔɔ̀) good and bad, happiness and suffering.

བདེ་དོན་ (de̱dön) well-being, welfare ¶ མི་དམངས་སྤྱིའི་བདེ་དོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ One must think of the general welfare of the people.

བདེ་བདེ་ཐང་ཐང་ (de̱de ta̱ŋdaŋ) happy and healthy, safe and well.

བདེ་བདེ་ལྷོད་ལྷོད་ (de̱de lhö̃òlhöò) safe and relaxed/ leisurely ¶ ཉེན་ཁ་དེ་དག་ལས་གྲོལ་ནས་བདེ་བདེ་ལྷོད་ལྷོད་དུ་འབྱོར་པ་རེད་ Coming through all that danger, they arrived (here) safe and relaxed.

བདེ་འདྲི་ (de̱ndri) asking sb. about how they are; va.—བྱེད་.

བདེ་ལྡན་ (de̱ndɛn) sm. ལྷ་ཡུལ་.

བདེ་སྡུག (de̱duù) 1. happiness and sadness. 2. well-being, welfare; va.—ལྟ་ To look after the well-being/ welfare ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ལ་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The state looks after the well-being of the people.

བདེ་སྡུག་གྲགས་དམས་ (de̱duù tra̱gmɛɛ̀) praising and degrading (a brainwashing/ interrogating technique).

བདེ་སྡུག་མཉམ་འབྲེལ་ (de̱duù ña̱mdree) the linkage of happiness and suffering (one follows the other according to Buddhist philosophy).

བདེ་སྡུག་མཉམ་མྱོང་ (de̱duù ña̱mñoŋ) sharing/ experiencing the good and the bad times together.

བདེ་སྡུག་སྙན་ཞུ་ (de̱duù ñēnshu) a petition that tells one's story/ hardships/ sufferings.

བདེ་སྡུག་སྙོམས་ (de̱duù ñōm) va. to share the good and the bad together.

བདེ་སྡུག་ཞུ་ (de̱duù shu̱) va. to complain/ appeal to a superior of one's hardship/ suffering.

བདེ་སྡུག་གནས་སྟངས་ (de̱duù nɛ̄ɛ̀daŋ) condition of life/ livelihood.

བདེ་སྡུག་གསོལ་ཡུལ་མེད་པ་ (de̱duù sȫòyüü me̱èba) a

situation where there is no one to complain/ appeal to.

བདེ་སྡོད་ལས་བརྩོན་ (dēdöö lɛ̄ɛdzön) living happily and working diligently.

བདེ་ནང་ (denaŋ) abbr. for བདེ་འཛམས་ and ནང་སྲིད་.

བདེ་སྣང་ (denaŋ) feeling of comfort and happiness.

བདེ་པོ་ (debo) 1. well, in good health ¶ང་ཚོ་བདེ་པོ་ཡིན་ We are well. 2. comfortable ¶ཀུབ་ཀྱག་འདི་བདེ་པོ་འདུག This chair is comfortable. 3. (vb. + —) easy/ convenient to do ¶འདི་ཀློག་བདེ་པོ་འདུག This is easy to read. 4. level (ground) ¶ས་བདེ་པོ་ཞིག་གི་ཐོག On a level ground.

བདེ་པོ་ཐང་པོ་ (debo tāŋbo) well and healthy.

བདེ་སྤྱོད་ (dējöö) 1. pleasure, enjoyment. 2. toilet.

བདེ་ཕེབས་ (depeb) arriving or coming safely.

བདེ་བ་ (dewa) peace, tranquillity, calmness ¶སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ Peace of mind. 2. pleasure ¶ཆགས་པའི་བདེ་བ་ Sensual pleasure. 3. sm. བདེ་པོ་.

བདེ་བ་ཅན་ (dewajɛn) the sukhavati paradise of the Buddha Amitabha.

བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ (dewajɛngi shiŋkam) sm. བདེ་བ་ཅན་.

བདེ་བ་ཐང་ (dewadaŋ) Deothang (Bhutan).

བདེ་བར་སྐྱོང་ (dewar gyōŋ) va. to rule in a peaceful way ¶རྒྱལ་པོ་དེའི་དུས་རྒྱལ་འབངས་བདེ་བར་སྐྱོང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ During the time of that king, the subjects were ruled in a peaceful manner.

བདེ་བར་གཤེགས་པ་ (dewar shegba) enlightened (Buddha).

བདེ་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (deshib lɛ̄ɛguŋ) shung. an office in the traditional Tibetan government that saw to the situation of the peasantry/ countryside.

བདེ་བླག (delaà) easily, with little effort, without problem ¶ལོ་མཇུག་ཡིག་ཚད་བདེ་བླག་ངང་ལོན་ཐུབ་པ་རེད་ He easily passed the final exam.

བདེ་བླག་ངང་ (delaàŋaŋ) sm. བདེ་བླག.

བདེ་བླག་ཐོགས་མེད་ (delaà tɔ̄ɔmeè) easy to accomplish/ complete.

བདེ་བླག་ཏུ་ (delagdu) sm. བདེ་བླག.

བདེ་མིན་ (demin) 1. unwell, sick ¶བར་ལམ་གཟུགས་པོ་བདེ་མིན་གྱིས་ལས་ཀར་འགྲོ་ཐུབ་མ་བྱུང་ Lately I couldn't go to work because I was sick. 2. shung. uneasy, uncomfortable, not happy ¶ཁྲལ་འབབ་ཆག་ཡང་བདེ་མིན་ལ་ (I) am uncomfortable giving a tax exemption.

བདེ་མོ་ (demo) 1. healthy. 2. an expression of greeting in Amdo dialect.

བདེ་མོ་གཏམ་ (demo dām) asking after sb.'s health (i.e., How are you?).

བདེ་མོ་འཚམས་པོ་ (demo tsāmbo) 1. healthy. 2. being complete.

བདེ་རྩ་ (dedza) basic/ fundamental welfare ¶མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་རྩར་ཐུག་པའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་འདུག They have done a lot to improve the welfare of the people.

བདེ་རྩལ་ (dedzɛɛ) athletic capability/ talent, dexterousness, nimbleness.

བདེ་རྩལ་འཁྲུག་པོ་ (dedzɛɛ kyūgbu) nimble, dexterous (in athletics).

བདེ་རྩལ་དོད་པོ་ (dedzɛɛ tööbo) sm. བདེ་རྩལ་འཁྲུག་པོ་.

བདེ་རྩལ་ལྡན་པ་ (dedzɛɛ demba) sm. བདེ་རྩལ་འཁྲུག་པོ་.

བདེ་འཚམས་འདྲི་ (demo) sm. བདེ་མོ་གཏམ་.

བདེ་གཟར་ (desar) sm. ཟེར་ཆ་.

བདེ་གཟར་ཡུལ་འཁྱོམས་ (desar yüügyom) sm. ཟེར་ཆ་.

བདེ་ཡངས་ (deyaŋ) a college in Drepung monastery.

བདེ་རབ་ (derəb) abbr. of the Delerapten aristocratic family.

བདེ་བསླིང་དུ་ (deliŋdu) sm. བདེ་གླིང་.

བདེ་ལ་འགོད་ (dela göö) va. to make happy.

བདེ་ལམ་ (delam) a smooth or easy road.

བདེ་ལེགས་ (dēleè) well, fine.

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ (desheg ñiŋbu) Buddha (Tathagata) nature or essence.

བདེ་སང་སང་ (de sāŋsaŋ) physically fit/ healthy ¶ཁ་ས་གཟུགས་པོ་ལྗི་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རིང་བདེ་སང་སང་བྱས་སོང་ Yesterday I felt heavy and dull, but today I feel fit.

བདེ་སེང་ངེ་བ་ (de sāŋŋewa) sm. བདེ་ཆམ་མེ་བ་.

བདེ་སྲུང་ (desuŋ) security, protecting well-being; va.—བྱེད་ ¶མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་གི་ཆེད་དུ་སྨན་ཁང་མང་པོ་བཙུགས་པ་རེད་ They established many hospitals in order to protect the well-being of the people.

བདེ་སྲུང་སྐོར་བྱ་དམག་མི་ (desuŋ gɔ̄ɔja māəmi) sm. སྐོར་བྱ་དམག་མི་.

བདེ་སྲུང་ཁང་ (desuŋgaŋ) security office.

བདེ་སྲུང་དམག་མི་ (desuŋ māəmi) the National Guard (in the U.S.A.), security guard/ force.

བདེ་སྲུང་རུ་ཁག (desuŋ rugaà) security unit/ brigade/ force.

བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ (desuŋ lɛ̄ɛguŋ) Department of Defence (in the U.S.A.).

བདེ་ལེབས་ (deleb) vi. to arrive safely.

བདེ་ལྷིང་ (delhiŋ) peaceful, quiet, tranquil.

བདེ་ལྷོད་ (delhöö) sm. བདེ་ལྷིངས་.

བདེ་ལྷོད་ལྷོད་ (de lhöölhöö) sm. བདེ་ལྷོད་.

བདེན་ (den) abbr. of བདེན་པོ་.

བདེན་སྐྱོང་ (den kyōŋ) upholding/ supporting/ defending justice or truth; va. བདེན་སྐྱོང་; —བྱེད་.

བདེན་ཁ་སྒྲོད་ (den kā dröö) sm. བདེན་ཁ་འཛིན་.

བདེན་ཁ་འཛིན་ (dēn kā jin) va. to accept what sb. says as true ¶ང་གཉིས་རྩོད་པ་རྒྱག་དགོས་དོན་མི་འདུག ངས་ཁྱེད་རང་ལ་བདེན་ཁ་འཛིན་ཆོག There is no point in arguing, I will accept what you say as true.

བདེན་རྒྱབ་ (dengyəb) supporting the truth; va.—བྱེད་ ¶ང་ཚོའི་རང་དབང་བརྩོན་ལེན་གྱི་འཐབ་རྩོད་ལ་བདེན་རྒྱབ་བྱེད་རོགས་གནང་ Please support the truth in our struggle for freedom.

བདེན་ཉོ་དང་འཚོང་ (denño trandzoŋ) buying and selling at a fair price.

བདེན་ཅན་ (dēnjɛn) true.

བདེན་ཅན་སྤོབས་ཆེ་ (denjɛn bōbce) pride in having the truth.

བདེན་གཉིས་ (denñii) relative and absolute truth.

བདེན་གཏམ་ (dendam) true statement/ speech.

བདེན་རྟགས་ (dendaà) sign/ evidence of truth.

བདེན་ཐུབ་ (dendub) sm. བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་.

བདེན་མཐའ་ (denda) truth; vi.—གསལ་ to have the truth prevail ¶ཁྱེད་རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་ན་ནམ་ཞིག་བདེན་མཐའ་གསལ་གྱི་རེད་ If you are innocent, eventually the truth will prevail.

བདེན་དོན་ (dendön) righteous/ truthful cause or principle, the truth; vi.—སྤེལ་ to spread the truth; va.—ལ་འཚོལ་ to seek the truth ¶ཁོ་ཚོའི་རང་དབང་སླར་གསོའི་བདེན་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་རེད་ (He) supported the righteous cause of the restoration of their freedom.

བདེན་དོན་འགྱུར་མེད་ (dendön gyurmeè) unalterable truth.

བདེན་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་ (dendöndu sɔ̄ɔ dōŋ) va. to die for a principle, to martyr oneself.

བདེན་དོན་འཚོལ་ (dendön tsöö) va. to seek the truth.

བདེན་དོར་རྒྱུ་ཛམས་ (dendɔɔ gyuŋam) abandoning justice and greedily seeking wealth.

བདེན་མདོག་མེད་ (dendɔɔɔ meè) it can't be true ¶དོ་རྗེ་ལགས་ཐོས་བྲོལ་ཕྱིན་པ་རེད་ཟེར་བ་བདེན་མདོག་མེད ཁོང་མི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མ་རེད་ It can't be true that Dorjela fled to exile. He is definitely not someone like that.

བདེན་དྲང་ཟོལ་མེད་ (dendraŋ söömeè) completely true/ honest, truthful.

བདེན་པ་ (demba) righteous, true, just ¶བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་ A just struggle. ¶ཁོས་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་རེད་ What he says is true.

བདེན་པ་ཐོབ (demba tōb) just, true.

བདེན་པ་དག་སྐྱེལ་ (demba taggyee) act of proving one's righteousness/ truth/ innocence; va.—བྱེད་.

བདེན་པ་བདར་ (demba dar) va. to determine who is right or who is telling the truth.

བདེན་པ་བདེན་འགྱོལ་ (demba dengyöö) sm. བདེན་པ་

བདེན་ཐོག.

བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་ (demba dentub) honest, just, true.

བདེན་པ་བདེན་ཐོག (demba dendɔɔ̀) doing justice, supporting the truth; vi.—ལ་འཁྱོལ་ ¶ཁྲམ་རྒྱ་འདི་བདེན་ཐོག་ལ་འཁྱོལ་བ་གནང་རོགས་གནང་ In this lawsuit, please support the truth.

བདེན་པ་མེད་པ་ (demba meèba) untrue, unjust, depraved, corrupt.

བདེན་པ་བཞི་ (demba shi) the four noble truths of the Buddha.

བདེན་པ་ར་སྤྲོད་ (demba radröö̀) proving the truth, proving sth. true.

བདེན་པ་ལུག་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཤི་ཁྲལ་ལུག་ལ་འཁེལ་སོང་ (demba luùlə yöö̀gyaŋ shīdrεε luùlə kēēsoŋ) suffering even though truth/ justice is on one's side [Lit. even though truth is on the side of the sheep, the death tax falls on the sheep].

བདེན་པའི་ངག (dembε ŋaà) sm. བདེན་གཏམ་.

བདེན་པའི་རང་བཞིན་ (dembε rəŋshin) the nature of truth.

བདེན་པར་ (dembar) honestly, truthfully ¶ཁོས་བདེན་པར་བཤད་པ་རེད་ He spoke truthfully.

བདེན་པར་འཛིན་ (dēmbar dzin) va. to take or hold as true/ factual, to believe in ¶མི་དེའི་སྐད་ཆ་བདེན་པར་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ ཁོས་རྣམ་ཀུན་རྫུན་མང་པོ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ You shouldn't take what that person says as the truth. He always says lots of lies.

བདེན་པས་མཐའ་འཁྱོལ་ (dembε tāgyöö) 1. spending one's life doing what is right and just. 2. sm. བདེན་པ་བདེན་ཐོག.

བདེན་པས་བློ་བདེ་ (dembε lōde) having a clear conscience because sth. is true.

བདེན་པས་རྫུན་ཕམ་ (dembε dzünpam) truth overcoming falsehood/ lies.

བདེན་དཔང་ (dembaŋ) proof, evidence; va.—བྱེད་ ¶ལྕགས་ལྟ་བུའི་བདེན་དཔང་ Ironclad proof.

བདེན་དཔང་ཁྲུའུ་ (dembaŋ trū) tib.ch. notary public office, notorial office.

བདེན་དཔང་ངོ་མ་ (dembaŋ ŋoma) true testimony/ evidence/ proof.

བདེན་དཔང་བྱེད་མཁན་ (dembaŋ ceèñεn) 1. person who gives evidence. 2. notary public.

བདེན་འབྲེལ་ (dendree) true, factual ¶གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་འབྲེལ་ཨ་ཡིན་ (I) wonder if that news is true?

བདེན་མེད་ (denmeè) untrue.

བདེན་མེད་གཏམ་ཟད་ (denmeè dāmsεὲ) running out of things to say because one's position is unjust/ untrue.

བདེན་མེད་དཔའ་འཁུམས་ (denmeè bāŋgum) afraid because one's cause or position is unjust/ untrue.

བདེན་མེད་དཔུང་འདྲེན་ (denmeè būŋdren) using force unjustly.

བདེན་མེད་རོགས་དཀོན་ (denmeè rɔɔ̀gön) an unjust cause finds little support.

བདེན་མེད་ཧམ་བཤད་ (denmeè hāmshεὲ) shamelessly saying sth. that is untrue.

བདེན་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (dendzö riŋluù) realism.

བདེན་ཚིག (dentsiì) truth, true words; va.—ཤོད་; —བརྗོད་; —བདར་ to speak the truth.

བདེན་འཛིན་ (dēndzin) abbr. of བདེན་པར་འཛིན་.

བདེན་རྫུན་ (dendzün) right and wrong, true and false/ lie; va.—དབྱེ་འབྱེད་ to discern truth from lies.

བདེན་རྫུན་དཀར་ནག (dendzün) sm. བདེན་རྫུན་.

བདེན་རྫུན་ཐང་མར་བདོལ་ (dendzün tāŋmaa dεε) va. to display the true and false.

བདེན་རྫུན་དྲང་འཁྱོག (dendzün traŋgyɔɔ̀) sm. བདེན་རྫུན་.

བདེན་རྫུན་ཤན་དབྱེ་ (dendzün shöö̀ yē) shung. va. to distinguish truth and falsehood by throwing dice ¶ཞུ་ཚིག་ཁ་མ་དན་པ་བདེན་རྫུན་ཤན་དབྱེ་བ་ Because of the contradictory remarks of both sides, they distinguished truth and falsehood by throwing dice.

བདེན་ཞུ་ (den shu) shung. to speak the truth, to make true remarks/ statements ¶ཁྲིམས་སར་གནས་ཚུལ་བདེན་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་ (You) must make true remarks in court.

བདེན་ཞེན་ (denshen) having confidence/ belief in the truth (of sth.).

བདེན་བཞི་ (denshi) abbr. of བདེན་པ་བཞི་.

བདེན་ཡུས་ཤོད་ (denyüü shöö) va. to make a big deal about doing sth. good.

བདེན་ཡོད་དཔུང་འཇུག (denyöö būŋjuù) dispatching troops with just cause, a just war.

བདེན་ཡོད་དཔུང་འདྲེན་ (denyöö būŋdren) sm. བདེན་ཡོད་དཔུང་འཇུག.

བདེན་ཡོད་གཞུང་དྲང་ (denyöö shuŋdraŋ) just and honest.

བདེན་ལུགས་ (denluù) the system of justice/ truth.

བདེན་ཤགས་བདར་ (denshaà dar) sm. བདེན་ཡུས་ཤོད་.

བདེན་ཤན་དབྱེ་ (denshöö yē) shung. abbr. of བདེན་རྫུན་ཤན་དབྱེ་བ་.

བདེན་བཤེར་ (densher) explaining the truth of one's position; va.—རྒྱག.

བདེན་གསོལ་ (densöö) apology; va.—ཞུ་ to apologize.

བདེར་ (der) བདེ་ + dat.-loc. particle.

བདེར་བགྲོད་ (der dröö) sm. བདེ་བགྲོད་.

བདེར་ཆགས་ (der cāà) in peace ¶ཇག་པས་མི་དམངས་བདེར་ཆགས་འཇུག་གི་མེད་པ་རེད་ The bandits do not let people live in peace.

བདེར་གནས་ (dernεὲ) peaceful, tranquil, well, stable ¶ང་ཚོ་ཚང་མ་བདེར་གནས་ཡོད་པས་སེམས་ཁྲལ་མ་དགོས་ We are all well here. There is no need to worry.

བདེར་འཚོ་ (derdzo) health, well-being, hygiene, sanitation.

བདེར་ལྟོམ་ (derlom) pretending to be happy.

བདོ་ (do) sm. དར་.

བདོག (dɔɔ̀) 1. va. to have, to possess, to keep ¶དངུལ་ཇི་བདོག་པ་ཁོར་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave him all the money they had. 2. possessions.

བདོག་དངོས་ (dɔgŋöö̀) possessions.

བདོར་ (dɔɔ) imp. of བདར་.

བདོལ་ (döö) imp. of བདལ་.

མདག་པ་ (dagba) མདག་མ་.

མདག་མ་ (daŋma) a red hot ember (without flame).

མདག་མེ་ (daŋme) sm. མེ་མདག.

མདང་ (daŋ) abbr. of མདང་དགོང་.

མདང་སྐྱེས་བྱིས་པ་ (daŋgyeè ciibu) an infant born the previous night.

མདང་ཁ་ནུབ་ (daŋ kānub) the night before yesterday.

མདང་དགོང་ (daŋgoŋ) last night, last evening.

མདང་ནུབ་ (daŋnub) sm. མདང་དགོང་.

མདང་སང་ (daŋsaŋ) these days, nowadays.

མདང་སུམ་ (daŋsum) sm. མདང་དགོང་.

མདངས་ (daŋ) complexion, appearance ¶གཞལ་མདངས་ Facial complexion. 2. radiance, brightness, luster, shine, glow; vi.—ཆགས་ to fade (colors/ luster/ complexion) ¶འཛུམ་མདངས་ A radiant smile. ¶ཉི་མའི་མདངས་ The glow of sunlight.

མདངས་སྐྱ་ལྷག་གེ་བ་ (daŋgya lhāggewa) pale white light.

མདངས་བཀྲ་ (daŋdra) sm. མདངས་བཀྲག.

མདངས་བཀྲག (daŋdraà) shining light.

མདངས་རྒྱས་ (daŋgyεὲ) having a healthy complexion.

མདངས་སྒྱུར་མཁྲིས་པ་ (daŋgyur triibə) a type of jaundice that discolors the complexion of the skin.

མདངས་ཅན་ (daŋjεn) having a good complexion.

མདངས་གཅོག (daŋjoò) vi. to outshine, to make sth. look inferior/ shabby by contrast to oneself ¶བུ་མོ་འདིའི་དར་སྒྲོལ་ཆེ་བའི་གྱོན་ཆས་དེས་བུ་མོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མདངས་བཅག་སོང་ The fashionable clothes of that girl made the other girls look inferior.

མདངས་ཆེན་ (daŋjen) sm. མཐོང་ཆེན་.

མདངས་ཆེན་པོ་ (daŋ cēmbo) sm. མཐོང་ཆེན་པོ་.
མདངས་འདོན་ (daŋ dön) va. to make sth. shine.
མདངས་ལྡན་ (daŋdɛn) radiant, bright, shinning.
མདངས་ཕོག (daŋ pɔ̄ɔ̀) 1. vi. to be influenced/ effected. 2. vi. to have the sun's ray or light shine upon sth.
མདངས་ཕྱི་ (daŋje) a drawing technique wherein one's lets the color of an outline of sth. (e.g., a flower) fade/ blend in with what is next to it.
མདངས་འཕྲོག (daŋ trɔ̄ɔ̀) va. to make a color fade/ blend in.
མདངས་མི་སྙུམ་པ་ (daŋ minumbə) pale looking (the face of a sick person).
མདངས་མེད་ (daŋmeè) dull, lackluster, not shining or glowing.
མདངས་རྫིས་ཆེན་པོ་ (daŋdzi cēmbo) sm. མཐོང་ཆེན་པོ་.
མདངས་འཚེར་ལྷག་གེ་བ་ (daŋdzee lhāgewa) shining brightly.
མདངས་འོད་ (daŋwöö) glow, shine, luster.
མདངས་རིས་ (daŋrii) glow/ shine/ luster of a drawing.
མདངས་གསོ་ (daŋ sō) va. to renovate/ restore a painting.
མདན་ཁོག (dɛngɔɔ̀) cheek; va.—ལ་གཞུ་ to slap/ hit on the cheek.
མདན་ལྕག་གཞུ་ (dɛnjaà shu) sm. མདན་ཁོག་ལ་གཞུ་.
མདན་པ་ (dɛmba) 1. cheeks. 2. door bolt.
མདའ་ (da) 1. arrow; va.—རྒྱག; —འཕེན་ to shoot an arrow. 2. axle, bar, shaft ༑འཁོར་ལོ་གཉིས་བར་གྱི་མདའ་ The axle between two wheels. 3. lower part of a valley ༑ལུང་པའི་མདའ་ The lower part of that area. 4. shung. abbr. of མདའ་དཔོན་.
མདའ་བཀང་ (dagaŋ) va. to pull back the bow string so that one is ready to shoot.
མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག (dadrug pūdrug) sowing dissension, stirring up trouble; va.—བཟོ་ [Lit. stirring up the upper valley, stirring up the lower valley].
མདའ་སྐད་གླིང་བསྒྱུར་ (dagɛɛ̀ līŋgyur) lying about what one said in the past [Lit. change the sound of a whistling arrow into the sound of a flute].
མདའ་སྐྱེན་པོ་ (da gyēmbo) a good/ skilled archer.
མདའ་སྐྱེན་མོ་ (da gyēmmo) a good/ skilled female archer.
མདའ་ཁར་ཤི་ (daga shī) vi. to die by arrow/ gun wound.
མདའ་ཁུར་ཅན་ (dagurjɛn) archer, person carrying a bow and arrow.
མདའ་ཁོངས་ (dagoŋ) shung. subordinates/ underlings of a མདའ་དཔོན་.
མདའ་མཁན་ (dagɛn) 1. sm. མདའ་པ་. 2. maker of bows and arrows.
མདའ་འཁྱམས་ (dagyam) a stray arrow; vi.—ཕོག to be accidentally hit by a stray arrow.
མདའ་འཁྱུར་ (dakyar) sm. མདའ་འཁྱམས་.
མདའ་གང་ (dagaŋ) a distance the length of an arrow.
མདའ་གླུ་ (dalu) archery song.
མདའ་གློ་ (dalo) the upper girth of a horse/ mule that is attached to a cart.
མདའ་གྲོང་ (dadroŋ) a village in the lower part of a valley.
མདའ་རྒྱང་ (dagyaŋ) the range an arrow can be shot.
མདའ་རྒྱན་ (dagyen) 1. a wager/ bet on an archery contest. 2. decoration for an arrow.
མདའ་རྒྱལ་ (da gyɛɛ) vi. to win an archery contest.
མདའ་རྒྱུས་ (dəgyüü) a type of herbal medicine.
མདའ་སྒྱོགས་འཕེན་ (dagyɔɔ̀ pēn) va. to open fire.
མདའ་སྒྲོ་ (dadro) feathers of an arrow.
མདའ་གཅིག་གིས་གླ་བ་གཉིས་གསོད་ (da jīggi lāwa ñīì sōò) va. to kill two birds with one stone [Lit. to kill two musk deer with one arrow].
མདའ་གཅིག་གིས་ཤ་བ་གཉིས་ (da jīggi shāwa ñīì) sm. མདའ་གཅིག་གིས་གླ་བ་གཉིས་གསོད་.
མདའ་ལྕགས་ (dajaà) iron arrow head/ point.
མདའ་ཆར་ (dajar) strafing; va.—རྒྱག; —འཕེན་ to strafe [Lit. arrow rain].
མདའ་ཆུ་ (dəju) a river in the lower part of a valley.
མདའ་ཆེན་ (dacen) a long arrow.
མདའ་ཉེ་འབེན་རྒྱང་ (dañe bɛngyaŋ) biased, discriminatory, prejudicial [Lit. arrow close, target far).
མདའ་སྙུག (dañug) shung. bamboo for making arrows.
མདའ་ལྟར་འདྲོངས་པོ་ (dadar droŋbo) straight (as an arrow).
མདའ་ལྟོང་ (dadoŋ) notch at the end of an arrow.
མདའ་སྟན་ (dadɛn) poet. bow (for shooting).
མདའ་ཐུང་ (daduŋ) the short/ hour hand (of a watch).
མདའ་དམ་འབྱར་མ་ (dadam jarma) shung. (sth.) on which the མདའ་དཔོན་'s seal has been affixed ༑མདའ་དམ་འབྱར་མའི་རྩ་ཐོར་གསལ་བ་ It was mentioned in the list of grasslands with the མདའ་དཔོན་'s seal.
མདའ་དར་ (dadar) ceremonial arrow having ribbons of different colors fastened to it.
མདའ་དར་རྩེ་ལྔ་ (dadar dzēŋa) ceremonial arrow with ribbons of five different colors.
མདའ་མདེའུ་ (dadiwu) the point of an arrow.
མདའ་དོང་ (dadoŋ) quiver.
མདའ་རྡོ་ (dado) abbr. མདའ་ and རྡོ་.
མདའ་རྡོས་བསྡིགས་ (dadöö dig) va. to frighten with bows and arrows and stones.
མདའ་སྣོད་སྒམ་ (da nōōgam) shung. box for keeping arrows.
མདའ་པ་ (daba) archer.
མདའ་དཔོན་ (dɛbön) shung. general in the traditional Tibetan army.
མདའ་འཕེན་ (da pēn) va. to shoot an arrow.
མདའ་པོ་ཆེ་ (daboce) sm. མདའ་ཆེན་.
མདའ་འབེན་ (dabɛn) archery target.
མདའ་མ་ (dama) the two long wooden cart poles that are attached to the horse/ mule that is pulling the cart.
མདའ་མང་གི་འབེན་ (damaŋgi bɛn) a common target [Lit. target for many arrows].
མདའ་མོ་ (damo) 1. sm. མདའ་. 2. a type of divination that uses arrows.
མདའ་མོ་ཆེ་ (damoce) sm. མདའ་པོ་ཆེ་.
མདའ་མོའི་རྩེ་ལ་རྣོ་མེད་ན་ གཞུ་མོ་བཀང་ནས་ཅི་ལ་ཕན་ (damö dzēla nā meēna shumo gāŋnɛ jīlə pān) there is no use doing things without having a good method [Lit. if the arrow is not sharp there is no use shooting it].
མདའ་རྨས་ (damɛɛ̀) arrow wound; vi.—ཕོག.
མདའ་རྩལ་ (dādzɛɛ) archery skill.
མདའ་རྩེ་ (dadze) arrow point, arrow head.
མདའ་རྩེད་ (dadzeè) archery (as a contest/ sport); va.—རྩེད་ to do archery, to compete in archery.
མདའ་ཚ་ཁ་ལྟ་ (dadza kāda) engaging in archery contest/ competition.
མདའ་ཚད་མ་ (da tsɛ̄ɛ̀ma) the length of an arrow.
མདའ་ཚན་ཆེན་པོ་ (dadzɛn cēmbo) a good/ skilled archer.
མདའ་རྫས་ (dadzɛɛ̀) ammunition.
མདའ་རྫོང་ (dadzoŋ) shung. abbr. of. མདའ་དཔོན་ and རྫོང་དཔོན་.
མདའ་ཞར་ (dashar) mounted archery competition.
མདའ་ཞར་ཕོག་གྲས་ (dashar pōgdrɛɛ̀) sb. who has hit the bullseye in the mounted archery competition.
མདའ་ཞིང་ (dashiŋ) shung. fields in the lower regions of the valley.
མདའ་གཞིས་ (dashii) shung. 1. a military estate obligated to supply one or more corvee soldiers. 2. an estate granted to a མདའ་དཔོན་ to use while he is office.
མདའ་གཞུ་ (dəshu) bow and arrow.
མདའ་ཟོ་ (daso) a wooden container used to measure tsampa.

མདའ་བཟོ་པ་ (dasowa) maker of bows and arrows.
མདའ་འོག (dawɔɔ̀) sm. མདའ་ཁོངས་.
མདའ་ཡབ་ (dəyəb) eaves.
མདའ་ཡིག (dəyiì) 1. an "arrow letter." 2. a message tied to an arrow and send by shooting the arrow.
མདའ་གཡབ་ (dəyəb) sm. མདའ་ཡབ་.
མདའ་ར་ (dara) archery field.
མདའ་རམ་ (daram) abbr. General Ramba.
མདའ་རིང་ (darin) minute hand of a watch.
མདའ་ཤུབས་ (dəshub) arrow case.
མདའ་ཤུལ་སྒྲོ་འཛིན་ (dashüü drondzin) succeeding, following up, continuing; va.—བྱེད་.
མདའ་ཤེས་གཞུ་ཉོས་ (dasheè shuñöö) confidence to do sth. [Lit. knowing how to shoot and buy a bow].
མདའ་ཤོག (dashɔɔ̀) a military unit/ regiment.
མདའ་གཤོག (dashɔɔ̀) sm. མདའ་སྒྲོ་.
མདའ་བཤད་ (dabshɛɛ̀) auspicious sayings recited to a new bride as a ceremonial arrow is placed behind her neck; va.—རྒྱག.
མདའ་གསང་ (dasan) the open area inside the body where there are no organs, bones, or arteries.
མདའ་གསུམ་པ་ (da sūmbə) place where three roads/ paths intersect.
མདུང་ (dun) lance, spear; va.—རྒྱག; —འཛུགས་ to spear.
མདུང་མཁན་ (dunñɛn) spearman.
མདུང་གི་རྩེ་རང་ཉིག (dungi dzēran nig) sm. མདུང་གི་རྩེ་ལ་འཛེར་.
མདུང་གི་རྩེ་ལ་འཛེར་ (dungi dzēla dzer) va. to poke sth. or sb. with a spear point.
མདུང་ལྕགས་ཀྱུ་མ་ (dunjaà gyūmə) a spear with a hook on it.
མདུང་ཐུང་ (dundun) a type of short spear.
མདུང་ཐོགས་དམག་མི་ (dundɔɔ̀ māəmi) spearman (in army).
མདུང་དར་ (dundar) banners tied on a spear.
མདུང་པ་ (dunbə) sm. མདུང་མཁན་.
མདུང་མོ་རྩེ་གསུམ་ (dunmo dzēsum) trident spear.
མདུང་རྩེ་ (dundze) spearhead, point of a spear/ lance.
མདུང་རྩེ་དཀར་པོ་ (dundze gārbo) a white medicine traditionally used for the eyes.
མདུང་རྩེ་ཁ་སྒྲོད་ (dundze kābdröö) battling tit for tat, blow-for-blow struggling, diametrically opposed (in struggle) ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བར་མདུང་རྩེ་ཁ་སྒྲོད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Capitalism and socialism are engaged in a tit for tat struggle.
མདུང་རྩེ་གར་གཏད་ (dundze kardɛɛ̀) wherever one considers the target of attack (the enemy) is, another does ¶ ཨ་རི་ར་མདུང་རྩེ་གར་གཏད་ལ་ཁ་ན་ཊས་མདུང་རྩེ་གར་གཏད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Whoever America considers her enemy, Canada does likewise.
མདུང་རྩེ་གཏད་ས་ (dundze dɛɛ̀sa) the target of attack.
མདུང་རྩེ་ཕྱིར་སྣུན་ (dundze cīrnün) fighting back against one's own army/ group.
མདུང་རྩེ་སྨུག་པོ་ (dundze mūgbə) a traditional medicine for the eyes.
མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ (dundze sūmbə) a trident shaped spear.
མདུང་རྩེད་ (dundzeè) training with spears, bayonets, etc.
མདུང་རྩེའི་སོ་ (dundzɛ sō) a traditional medical tool for draining pus.
མདུང་འཛར་ (dundzar) a tassel attached to spears.
མདུང་ཞགས་ (dunshaà) a short spear with rope attached at the end so that the enemy/ prey can be pulled or dragged back.
མདུང་ཟླ་ཚེས་མ་ (dunda tseēma) a crescent-shaped spear tip.
མདུང་ཡུ་ (dunyu) the handle of a spear.
མདུང་ཤིང་ (dunshin) spear shaft.
མདུང་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (dunshuù jīgdrii) unity, unanimously; va.—བྱེད་.
མདུད་ (düü) abbr. of མདུད་པ་.
མདུད་རྒྱ་ (düügyaà) knot.
མདུད་ནག (düünaà) a tight knot (that is not easily untied).
མདུད་པ་ (düübə) 1. knot; va.—རྒྱག; —བོར་ to tie a knot; vi.—ཐེབས་ to get all knotted up; vi.—ཤིག; —འགྲོལ་ to have a knot come untied. 2. bonds ¶ བརྩེ་བའི་མདུད་པ་ Bonds of love.
མདུད་འདྲ་ (dündra) a disease of the penis in Tibetan medicine.
མདུད་པ་ཤིག (düübə shig) see མདུད་པ་.
མདུད་འཛིན་ (dündzin) a large bead with a hole big enough to put the two ends of a rosary together.
མདུད་ལོག་རྒྱག (düülɔɔ̀ gyaà) va. to tie a knot that is difficult to untie.
མདུན་ (dün) front ¶ ཁང་པའི་མདུན་ལ་ཤིང་སྡོང་གཅིག་འདུག There is a tree in front of the house. 2. presence ¶ ཁོང་གི་མདུན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (I) went to him (his presence).
མདུན་ཀླད་ (dünlɛɛ̀) forebrain.
མདུན་བཀག (düngaà) sm. སྔོན་བཀག.
མདུན་བཀག་རྡོ་བཙད་ (düngaà dojɛɛ̀) shung. a stone wall erected in front of a main gate (to break the wind).
མདུན་སྐྱོད་ (düngyöö) going forward, advancing, progressing; va.—བྱེད་ to advance, to go forward, to progress, to improve ¶ མདུན་སྐྱོད་མི་སྣ་ Progressive people. ¶ ཞི་བདེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མདུན་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད་ (They) advanced towards a permanent peace.
མདུན་བསྐྱོད་ (düngyöö) sm. མདུན་སྐྱོད་.
མདུན་བསྐྱོད་གླུ་གཞས་ (düngyöö lüshɛɛ̀) marching songs.
མདུན་ཁག (düngaà) shung. ministers.
མདུན་ཁང་ (düngan) the front house.
མདུན་གྱི་ས་སྒར་ (düngi sāgar) forward position.
མདུན་གྱི་སོ་པ་ (düngi sōba) reconnaissance soldier, point man, advance guard/ spy.
མདུན་གྱི་སྙིང་གསང་ (düngi ñinsan) a point on the chest where moxibustion is applied to treat heart ailments.
མདུན་གྲལ་ (dündrɛɛ) front line/ row ¶ མདུན་གྲལ་གཡོན་གྱི་གསུམ་པ་ Third on the left in the front row.
མདུན་གྲོས་ (dündröö) face-to-face discussion/ meeting.
མདུན་བགྲོད་ (dündröö) sm. མདུན་སྐྱོད་.
མདུན་འགོག་རྗེས་སྙེག (düngɔɔ̀ jeèñeg) sm. མདུན་འགོག་རྗེས་འདེད་.
མདུན་འགོག་རྗེས་འདེད་ (düngɔɔ̀ jeèdeè) blocking the front and chasing from the rear.
མདུན་འགྱེལ་རྒྱབ་མཐུད་ (düngyee gyəbdüü) when frontline troops fall, continue with replacement (troops).
མདུན་འགྲོའི་དམག་མི་ (dündrö māəmi) vanguard troops/ scouts, advance or reconnaissance patrol.
མདུན་རྒོལ་བྱེད་ (düngöö ceè) va. to attack frontally.
མདུན་རྒྱབ་ (düngyəb) front and back.
མདུན་སྒོ་ (düngo) front door.
མདུན་ངོས་ (dünŋöö) 1. in the front of sth. 2. front page/ cover.
མདུན་བཅར་ངོ་དགའ་ (dünjaa ŋoga) visiting in person and flattering.
མདུན་ཅོག (dünjɔɔ̀) a table set in front of a seat.
མདུན་ལྕོག (dünjɔɔ̀) sm. མདུན་ཅོག.
མདུན་ཆགས་སྨེན་རྩ་ (dünjaà mēndza) prostate gland.
མདུན་མཆོང་ (dünjon) leaping forward, advancing, progressing; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to leap forward, to advance, to progress.
མདུན་མཆོང་པ་ (dünjonba) a person in the vanguard, a who leaps forward and advances.
མདུན་མཆོང་ཆེན་པོ་ (dünjon cēmbo) the Great Leap Forward.

མདུན་མཆོང་དམག་མི་ (dünjoŋ mäəmi) sm. མདུན་འགྲོའི་དམག་མི་.
མདུན་ཆབ་ (düncəb) a satin/ brocade ornament that hangs down the front of some official's dresses.
མདུན་འཇོག (dünjɔ̀) poet. present, gift.
མདུན་ལྗོངས་ (dünjoŋ) scenery.
མདུན་ཐང་ (düntaŋ) the flat area in front, the foreground ། ཕོ་བྲང་གི་མདུན་ཐང་དུ་ In the area in front of the palace.
མདུན་ཐད་ (dündɛ̀ɛ̀) the front of sth.
མདུན་ཐབས་བསུ་བཞེས་ (dün təbsu shee) va. to get married, to take a bride.
མདུན་དུ་ (dündu) 1. in front of ། མི་དམངས་ཀྱི་མདུན་དུ་ In front of the public. 2. via, through, by ། ཡིག་ལན་ཞིག་ཁོའི་མདུན་དུ་གཏོང་རོགས་ Please send a reply (letter) through him. 3. in the presence of, in the face of ། ཁོང་གི་མདུན་དུ་ In his presence. ། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཀྱི་མདུན་དུ་ In the face of such a situation.
མདུན་དུ་སྐྱོད་ (dündu gyöö) sm. མདུན་སྐྱོད་བྱེད་.
མདུན་དུ་འགྲོ་ (dündu dro) sm. མདུན་སྐྱོད་བྱེད་.
མདུན་དུ་ལྷགས་ (dündu lhāà) vi. to be confronted/ faced with ། གནད་དོན་ཁག་པོ་ཞིག་མདུན་དུ་ལྷགས་ཡོད་པ་རེད་ They are confronted with a difficult question.
མདུན་བདར་ (dündar) lined up in front.
མདུན་བདར་དཔུང་དམག (dündar būŋmaà) sm. མདུན་འགྲོའི་དམག་མི་.
མདུན་མདུན་གྱི་དམག་ས་ (dündüŋgi māgsa) sm. མདུན་སའི་འཐབ་ར་.
མདུན་མདུན་དུ་ (dündündu) the forefront, the very front.
མདུན་འདྲུད་རྒྱབ་འབུད་ (dündrüù gyəmbüù) dragging from the front and pushing from the back; va.—བྱེད་.
མདུན་ན་འདོན་ (dünna dün) minister.
མདུན་ལྡབ་ (dündəb) a stylistic dance step in Tibetan opera.
མདུན་དུ་སྡོད་ (dündu döö) sm. མདུན་དུ་ལྷགས་.
མདུན་ན་མོ་ (dünnamo) attendants.
མདུན་ནས་ (dünnɛ) from the front.
མདུན་ནས་མདུན་དུ་ (dünnɛ dündu) forward and forward, from one advanced state to a still more advanced state.
མདུན་སྣ་འདྲེན་ (dünna dren) va. go in front and lead a group of people.
མདུན་སྣེ་ (dünne) front end, tip of the front (as in strings, etc).
མདུན་ཕྱོགས་ (dünjɔ̀ɔ̀) front, front side.
མདུན་ཕྱོགས་དམག་ས་ (dünjɔ̀ɔ̀ māgsa) the front, the battleground.
མདུན་ཕྱོགས་སོ་པ་ (dönjɔ̀ɔ̀ sōba) advance scout.
མདུན་མ་ (dünmə) 1. discussion, meeting, conference; va.—གླེང་ to discuss. 2. methods, strategies.
མདུན་ཚེམ་ (dündzeè) a type of single stitching where each new stitch goes in front of the last (opposite of ལྟག་ལོག).
མདུན་ཚེམས་ (dündzem) h. of མདུན་སོ་.
མདུན་ཡིག (dünyiì) shung. a clerk in the Tibetan traditional society.
མདུན་གཡོག (dünyɔ̀ɔ̀) servant who stays by the side of his master.
མདུན་རི་ (dünri) hills and mountains in the front of sth.
མདུན་རུ་ (dünru) front line troop units.
མདུན་རོལ་ (dünröö) in the front.
མདུན་ལུང་ (dünluŋ) sm. གདོང་ལྟག.
མདུན་ལ་ (dünla) sm. མདུན་དུ་.
མདུན་ལ་བཅར་ (dünla jāā) va. to meet, to go to the presence of sb.
མདུན་ལ་ཤོད་ (dünla shöö) va. to say to sb.'s face.
མདུན་ལག (dünlaà) forehand (as in tennis/ ping pong); va.—རྒྱག to hit a forehand shot.
མདུན་ལོགས་ (dünlɔ̀ɔ̀) sm. མདུན་རོལ་.
མདུན་ལམ་ (dünlam) future prospects, future outlook ། གསར་བརྗེའི་མདུན་ལམ་ The future of the revolution.
མདུན་ལམ་ཆེན་པོ་ (dünlam cēmbo) a bright/ great future.
མདུན་ལམ་སྟོན་ (dünlam dön) 1. va. to show or reveal the future way/ a future opportunity ། ངའི་གྲོགས་པོས་ང་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་འཚོལ་རོགས་བྱས་ནས་མདུན་ལམ་བསྟན་བྱུང་ My friend revealed a future opportunity helping me to find a job. 2. va. to take care of the future ། སྲིད་གཞུང་ནས་དྭ་ཕྲུག་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ནས་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་བསྟན་པ་རེད་ The government took care of the future livelihood of the orphans by establishing a school for them.
མདུན་ལམ་མེད་པ་ (dünlam meeba) no future.
མདུན་ལམ་བཟང་པོ་ (dünlam saŋbo) having a good future.
མདུན་ཤིག་རྒྱག (dünshiì gyaà) va. to move forward (as to the front of a hall).
མདུན་ཤོག (dünshɔ̀ɔ̀) 1. cover, front page. 2. a political front ། ཝེ་ཏེ་ནམ་བཅིངས་འགྲོལ་མདུན་ཤོག Vietnam Liberation Front.
མདུན་ཤོག་ནང་མ་ (dünshɔ̀ɔ̀ naŋma) the page behind the cover of a book.
མདུན་ས་ (dünsə) 1. front area, front part, front line, forefront. 2. a meeting, a conference.
མདུན་སོ་ (dünso) front teeth/ tooth.
མདུན་སའི་འཐབ་ར་ (dünsɛ təbra) front line battlefield.
མདུན་གསལ་ (dünsɛɛ) shung. what is written above (at the top or front of a document) ། མདུན་གསལ་བཀའ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་ The content of what is written above in the edict is as follows.
མདུན་བསུ་ (dünsu) reception, welcome; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to receive/ meet (guests), to welcome.
མདུན་སྲུང་ (dünsuŋ) protecting the front; va.—བྱེད་.
མདེའུ་ (diwu) sm. མདེལ་.
མདེའུ་རྐྱང་ (diwugyaŋ) a single shot/ bullet; va.—རྒྱག to fire a single shot.
མདེའུ་ཁུག (diwuguù) pouch for bullets, cartridge belt.
མདེའུ་ཁུང་ (diwuguŋ) bullet hole.
མདེའུ་གྱུར་ (diwugyar) stray bullets; vi.—ཕོག to be hit by a stray bullet.
མདེའུ་ཆིང་དན་ (diwu cīndɛn) tib.ch. hydrogen bomb.
མདེའུ་སྒམ་ (diwu gam) ammunition box.
མདེའུ་ཆར་ (diwu cār) a rain of bullets, strafing.
མདེའུ་སྟོང་ (diwu dōŋ) an empty/ blank cartridge.
མདེའུ་དམ་ (diwu dam) cartridge case, gun belt.
མདེའུ་བླུག (diwu lūù) va. to put/ load bullets (in a gun).
མདེའུ་ཤུགས་ (diwu shūg) sm. མདེའུའི་འབིགས་ཤུགས་.
མདེའུ་ཤུབས་ (diwu shūb) sm. མདེའུ་ཁུག.
མདེའུ་གསོར་ (diwu sōr) a carpenter's tool.
མདེའུའི་འབིགས་ཤུགས་ (diwü bigshuù) penetrating power of a bullet.
མདེའུའི་མེ་རྡ་ (diwü meda) detonating cap, detonator.
མདེལ་ (del) 1. bullet; va.—འཕེན་; —རྒྱག to fire/ shoot bullets ། ཁོས་མདེལ་གསུམ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) fired three bullets. 2. shell ། སྒྲོགས་མདེལ་ Cannon shells.
མདེལ་ཁུག (delguù) sm. མདེའུ་ཁུག.
མདེལ་ཁུང་ (delguŋ) 1. bullet hole. 2. chamber for loading bullets.
མདེལ་འཁྱུར་ (dēlkyar) sm. མདེའུ་གྱུར་.
མདེལ་འགོག་ས་དོང་ (delgɔ̀ sadoŋ) bunker.
མདེལ་ཆག (deljaà) 1. a clip (of bullets). 2. shrapnel.
མདེལ་ཆར་ (deljar) sm. མདེའུ་ཆར་.
མདེལ་ཐུབ་ (deldub) bulletproof ། མདེལ་ཐུབ་རླངས་འཁོར་ Bulletproof car.
མདེལ་དྲུག་མི་མདའ་ (deldruù menda) a gun that

holds six bullets.
མདེལ་པར་ (delbar) mold for making bullets.
མདེལ་ཚོགས་སྒྲོགས་མདེལ་ (deldzɔ̀ gyɔndel) cluster artillery shell.
མདེལ་རྫོང་རྒྱག་ (deldzoŋ gyaà) va. to load (a gun) with bullets.
མདེལ་རིལ་ (delrii) pellet, musket ball (for gun).
མདེལ་རོ་ (delro) a spent cartridge or musket ball.
མདེལ་ལམ་ (dellam) trajectory/ path of a bullet.
མདེལ་ཤུགས་ (delshuù) sm. མདེའུ་ཤུགས་.
མདེལ་ཤུགས་དྲ་བ་ (delshuù trawa) a barrage of shooting.
མདེལ་ཤུགས་འཛོམས་ས་ (delshuù dzomsa) point at which firing is concentrated.
མདེལ་ཤུབས་ (delshub) sm. མདེའུ་ཤུབས་.
མདོ་ (do) 1. sutra. 2. lower part of a valley. 3. crossroads, juncture, crossing. 4. in summary, briefly ༑སྐད་ཆ་མདོ་ལ་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་ If I speak briefly.
མདོ་ཁ་ (doga) the point/ essence of sth.
མདོ་ཁང་ (dogaŋ) outer room.
མདོ་ཁམས་ (dokam) Eastern Tibet (Amdo and Kham).
མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག (dokam gaŋdruù) Eastern Tibet.
མདོ་ཁྱམས་ (dogyam) sm. ཁྱམས་ར་.
མདོ་མཁར་ (dogar) the name of an aristocratic family in Tibet (also known as Ragashar).
མདོ་འགག (dogaà) 1. waiting area. 2. place where roads or rivers intersect.
མདོ་རྒྱུད་ (dogyüù) sutra and tantra.
མདོ་སྒྲོག (do drɔ̀) va. to read sutras.
མདོ་སྔགས་ (do ŋàà) sutra and mantra.
མདོ་ཆེན་ (dojen) director, head, chief ༑ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་ Director of the office.
མདོ་སྙིང་ (doñiŋ) summary, main points, essence.
མདོ་སྟོད་ (dodöö) the Amdo region of Eastern Tibet.
མདོ་སྟོད་སྨད་ (do döömɛɛ̀) abbr. of མདོ་སྟོད་ and མདོ་སྨད་.
མདོ་ཐག (dodaà) sm. རྡོ་ཐ་.
མདོ་དར་མ་ (do tarma) a type of music.
མདོ་དོན་ (dodön) the main issue/ point.
མདོ་སྡེ་ (dode) the collection of sutras in the Kangyur.
མདོ་སྤྱི་ (doji) shung. abbr. མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་.
མདོ་སྦུག (dobuù) inner and outer (e.g., room).
མདོ་མ་ (doma) 1. the outer room of a house. 2. straw consisting of the lower half of a stalk.
མདོ་སྨད་ (domɛɛ̀) the Kham region of Eastern Tibet.
མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ (domɛɛ̀ cöòjuŋ) an chronicle written in 1845 by Demba Rabgyal.
མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་ (domɛɛ̀ jīgyəb) shung. the governor general of eastern Tibet headquartered at Chamdo.
མདོ་སྨད་མངའ་ཁུལ་ (domɛɛ̀ ŋəgüü) sm. མདོ་སྨད་.
མདོ་ཙམ་ (dodzam) in short, briefly ༑དེའི་སྐོར་མདོ་ཙམ་ཞུས་ན་ If (I) speak briefly about that.
མདོ་འཛིན་ (dondzin) 1. sm. གཞུང་སྒྲོང་. 2. the larger (joint) beads on rosaries.
མདོ་ལས་ (dolɛɛ̀) shung. 1. abbr. officials on the staff of the Governor General of Eastern Tibet. 2. quotes from the sutra.
མདོ་ལི་ (doli) palanquin.
མདོ་གསུམ་པ་ (do sümmə) an intersection of three roads.
མདོ་ལ་བྱིང་དཀར་པོ་ (dola jiŋ gārbo) a kind of white cotton cloth (sth. like jeans).
མདོག (dɔ̀ɔ̀) 1. color ༑དངུལ་གྱི་མདོག Silver colored. 2. appearance, looks ༑དེ་འདྲའི་མདོག་ངན་པ་ལ་ཡང་ What a bad looking thing. 3. (vb. + — + vb.) to pretend, to act like ༑ཧ་མ་གོ་ན་ཧ་གོ་མདོག་མ་བྱེད་ If you don't understand, don't act like you do. 4. (vb. + — + ཁ་པོ་ + vb.) seems like, appears to be (with regards to the verbal action) ༑ཆར་པ་གཏོང་མདོག་ཁ་པོ་འདུག It seem as if it is going to rain.
མདོག་སྐྱ་ (dɔ̀ɔ̀gya) sm. ཁ་ཐབས་.
མདོག་སྐྱོ་ (dɔ̀ɔ̀gyo) sallow and thin.
མདོག་ཁ་ (dɔ̀ɔ̀ga) color.
མདོག་ཁ་པོ་ (dɔ̀ɔ̀ kābo) see མདོག.
མདོག་ཁྲ་ཤིག་གེ་བ་ (dɔ̀ɔ̀dra shīggewa) bright, shining, multicolored.
མདོག་གོག (dɔ̀ɔ̀gɔ̀ɔ̀) 1. stupid, ignorant, ugly. 2. an inferior type of Chinese bowl.
མདོག་སྒྱུར་ (dɔ̀ɔ̀ gyur) 1. va. to change color. 2. va. to change appearance.
མདོག་འགྱུར་ (dɔ̀ɔ̀ gyur) 1. vi. to get changed in color. 2. vi. to have an appearance change.
མདོག་ངན་ (dɔ̀ɔ̀ŋɛn) sm. མདོག་ཉེས་.
མདོག་ཅན་ (dɔ̀ɔ̀jɛn) 1. colored. 2. nonferrous (metals).
མདོག་ཅན་ལྕགས་བཞུ་ (dɔ̀ɔ̀jɛn jāgshu) nonferrous metallurgy.
མདོག་ཅན་ལྕགས་རིགས་ (dɔ̀ɔ̀jɛn jāgrig) nonferrous metals.
མདོག་ཅན་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ (dɔ̀ɔ̀jɛn mii riggyüù) colored races, nonwhite races.
མདོག་གཅིག་པ་ (dɔ̀ɔ̀ jīgbə) same color.
མདོག་ཉམས་ (dɔ̀ɔ̀ñam) looking worn out/ weak/ pale.
མདོག་ཉེས་ (dɔ̀ɔ̀ñee̖) ugly.
མདོག་ལྡན་ (dɔ̀ndɛn) sm. མདོག་ཅན་, 1.
མདོག་དྲི་རོ་གསུམ་ (dɔ̀ɔ̀ tri ro sūm) the three: color, smell and taste.
མདོག་མདོག (dɔndɔ̀ɔ̀) pretending; va.—བྱེད་ to act as if (can convey pretending) ༑མི་དེས་མཁས་པ་ཡིན་མདོག་མདོག་བྱེད་ཀྱི་འདུག That person is acting as if he is a student. 2. showing/ giving a signal to do sth.; va.—བྱེད་ ༑ཁོང་གིས་ང་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་མདོག་མདོག་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is giving me a signal to speak.
མདོག་ལྡན་ལྕགས་རིགས་ (dɔŋdɛn jārii) nonferrous metals.
མདོག་ནག་གི་མི་རྒྱུད་ (dɔ̀ɔ̀naggi migyüù) the dark-skinned races, people of color.
མདོག་ནག་ལྕགས་རིགས་ (dɔ̀ɔ̀nag jāgrii) black metals.
མདོག་དྲོ་གཉིས་ལྡན་ (dɔ̀ɔ̀ tro ñīndɛn) having both color and taste.
མདོག་མེད་ (dɔ̀ɔ̀mee̖) colorless.
མདོག་རྫི་ (dɔ̀ɔ̀dzi) enamel.
མདོག་ཚོར་ (dɔ̀ɔ̀dzɔr) the sensation of color.
མདོག་མཛེས་པོ་ (dɔ̀ɔ̀ dzee̖bo) pretty, beautiful in color.
མདོག་ཡལ་ (dɔ̀ɔ̀ yɛɛ) 1. vi. to fade/ lose color. 2. vi. to lose one's healthy complexion.
མདོག་རིམ་ (dɔ̀ɔ̀rim) the color spectrum.
མདོག་ལེགས་ (dɔ̀ɔ̀leg) sm. མདོག་མཛེས་པོ་.
མདོག་ཤོར་ (dɔ̀ɔ̀ shɔ̄ɔ̀) sm. མདོག་ཉམས་.
མདོག་གསལ་འཁྲིས་པ་ (dɔ̀ɔ̀sɛɛ trībə) a type of jaundice.
མདོག་གསལ་ནད་ (dɔ̀ɔ̀sɛɛnɛɛ̀) sm. མདོག་གསལ་འཁྲིས་པ་.
མདོག་སེར་མི་རྒྱུད་ (dɔ̀ɔ̀ser migyüù) the mongoloid race, the yellow race.
མདོག་སེར་ཤ་སྐམ་ (dɔ̀ɔ̀ser shāgam) sallow and thin (conveys poor health).
མདོང་མོ་ (dɔŋmo) churn.
མདོང་མོ་ཅིག་ནང་ཤུགས་གཏོང་ (dɔŋmojig nəŋshuù dōŋ) va. to lend one's wife to a friend for sexual intercourse [Lit. lending a churn internally].
མདོངས་ (doŋ) 1. the white spot on the forehead of horses and other animals. 2. the pattern of colors on a peacock's feathers.
མདོངས་ཅན་ (doŋjɛn) horses, mules, etc. that have a white patch on their foreheads.
མདོངས་མཐའ་ (doŋda) peacock.
མདོམས་ (dom) the crotch (of the body).
མདོམས་རས་ (domrɛɛ̀) plain cloth.
མདོར་ (dɔr) abbr. of མདོར་བསྡུས་.
མདོར་བསྟན་ (dɔrdɛn) a brief introduction/

explanation.

མདོར་སྡུད་ (dɔr düü) va. to abbreviate, to abridge ¶ དེབ་འདིའི་ནང་དོན་རྣམས་མདོར་སྡུད་ཀྱི་རེད་ They will abridge the contents of that book.

མདོར་བསྡུས་ (dɔrdüü) 1. brief, summary, abridgment ¶ གསར་འགྱུར་མདོར་བསྡུས་ A summary of the news. 2. p. of མདོར་སྡུད་.

མདོར་བསྡུས་དོན་གསལ་ (dɔrdüü tönsɛl) brief and clear in meaning.

མདོར་བསྡུས་ན་ (dɔrdüüna) in short, in summary, in brief.

མདོར་ན་ (dɔrna) sm. མདོར་བསྡུས་ན་. 2. even ¶ ཁོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་མདོར་ན་ལྟོ་ཟ་སྐབས་ཀྱང་དེབ་ཀློག་གི་ཡོད་པ་རེད་ He works hard in his studies. He reads even when eating.

མདོར་བསྡུས་པོ་ (dɔr düübu) very brief, abbreviated.

མདོར་བསྡུས་བཤད་ན་ (dɔrdüü shɛ̃ɛna) to say in short/ in brief.

མདོར་བཤད་ (dɔrshɛɛ̀) sm. མདོར་བསྡུས་བཤད་ན་.

མདོས་ (döö) 1. sm. གླུད་. 2. sm. མདོས་ཀྱི་སྙུག་དྲ་.

མདོས་ཀྱི་སྙུག་དྲ་ (dööɡi ñügdra) a frame with colorful threads that is used to trap demons/ ghosts.

མདོས་རྒྱག (döö gyaà) va. to chant a tantric incantation.

མདོས་རྒྱག (döö gyaà) va. to trap a demon with a demon trap.

མདོས་བཏད་སྐྱོད་ (dööda jöö) va. to communicate or say in brief.

མདོས་འཕངས་ (döö pāŋ) sm. མདོས་རྒྱག.

མདོས་ཟོར་ (döösɔr) abbr. གླུད་ and གཏོར་མ་.

མདོས་རིས་ (döörii) the crisscrossing design on a demon trap.

འདག: p. དག; f. འདག (dag) 1. vi. to become clean. 2. abbr. of འདག་པ་.

འདག་གུ (daggu) 1. detergent. 2. sm. ལྷག་གུ་.

འདག་གུ་བཟོ་གྲྭ (daggu sodra) detergent factory.

འདག་རྒྱག (daà gyaà) va. to masturbate (men).

འདག་ཆལ་ (dagjɛɛ) sm. འདག་རྫས་.

འདག་ཆུ་ (dagju) muddy water.

འདག་དོང་ (dagdoŋ) mire, bog, marsh, swamp.

འདག་འདག (dagdaà) thick (like porridge consistency).

འདག་འདམ་ (dagdam) mud, mire.

འདག་པ་ (dāgba) mud, mire.

འདག་པ་གཡོ་ (dagba yō) va. to make a mud paste by mixing water and earth (for masonry construction).

འདག་པའི་ཞལ་ལྕགས་ (dagbɛ shɛɛjaà) trowel (for plastering walls, floors, ceilings).

འདག་བག (dagbaà) sm. འདམ་པ་.

འདག་བག་ཕར་འཁྱོལ་ (dagbaà pāāgyöö) doing things in a slipshod/ casual/ offhand way.

འདག་བག་བྱུག (dagbaà cuù) va. to plaster with mud.

འདག་བྱིའུ་ (dagciwu) a swallow (the bird).

འདག་བྱིལ་ (dagcii) sm. འདག་བྱིའུ་.

འདག་འབྱར་ (dagjar) 1. plastering an opening. 2. sticking some things together with mud.

འདག་སྦྱར་ (dagjar) sm. འདག་འབྱར་.

འདག་རྩེད་ (dagdzeè) playing with mud; va.—རྩེ་.

འདག་ཚང་ (dagdzaŋ) swallow's nest.

འདག་རྫབ་ (dagdzəb) muddy.

འདག་རྫས་ (dagdzɛɛ̀) cleansing agent, detergent, soap.

འདག་ཞལ་ (dagshɛɛ) sm. འདམ་ཞལ་.

འདག་ཤོ་ (dagsho) mud; vi.—ལང་ to be / get muddy.

འདག་རལ་ཡོག་ཡོག (dagrɛɛ yɔ̀ɔyɔɔ̀) muddy all over.

འདག་རལ་ལིང་ལིང་ (dagrɛɛ liŋliŋ) sm. འདག་རལ་ཡོག་ཡོག.

འདག་རིལ་ (dagrii) mud ball.

འདག་ལས་ (daglɛɛ̀) plastering work; va.—བྱེད་.

འདག་ལས་བྱེད་མཁན་ (daglɛɛ̀ ceèñɛn) plasterer.

འདང་: p. འདངས་; f. འདང་ (daŋ) vi. to be enough/ sufficient ¶ ཁ་ལག་འདི་མི་བཅུ་ལ་འདང་གི་རེད་ The food will be enough for ten people.

འདང་རྒྱག (daŋgyaà) thinking about sth. ¶ ཁོང་གིས་འདང་རྒྱག་ཅིག་བྱས་ནས་ལན་བརྒྱབ་སོང་ He thought about it for a while and then gave an answer.

འདང་ངེས་ (daŋŋeè) definitely enough ¶ ཁ་ལག་འདི་མི་བཅུ་ལ་འདང་ངེས་འདུག The food will definitely be enough for all ten of the people.

འདང་ངེས་ཐེངས་ངེས་ (daŋŋeè têŋŋeè) sm. འདང་ངེས་.

འདང་ངེས་བཞིན་པ་ (daŋŋeè shimbə) sm. འདང་ངེས་.

འདང་ཅན་ (daŋjɛn) dear and cherished ¶ སློབ་མའི་འདང་ཅན་ A cherished disciple.

འདང་མ་འདངས་ (daŋ ma daŋ) whether sth. is enough or not, whether sth. suffices or not ¶ རས་འདིས་གོས་ཐུང་གཉིས་འདང་མ་འདངས་ལྟ་དགོས་ (We) have to see whether or not this cloth is enough for two pairs of trousers.

འདང་ཙམ་ (daŋdzam) just enough, just suffices.

འདངས་ (daŋ) p. of འདང་.

འདངས་ཙམ་ (daŋdzam) sm. འདང་ཙམ་.

འདན་པ་ (dɛmba) sm. འདན་བུ་.

འདན་བུ་ (dɛmbu) bolt or mechanism for locking a door.

འདན་ཤིང་ (dɛnshiŋ) sm. འདན་བུ་.

འདབ་ (dəb) 1. near to. 2. sm.* ལྡབ་ ¶ འདབ་གསུམ་ Three times.

འདབ་དཀྲུག (dəbdruù) tattling, telling on someone; va.—རྒྱག.

འདབ་དཀྲུག་ཚ་པོ་ (dəbdruù tsābo) sb. who tattles a lot.

འདབ་ཁ་ (dəbga) petal (of a flower).

འདབ་ཁྲ་ (dəbdra) swallow (bird).

འདབ་འཁོར་ (dəbgɔɔ) rotor of a turbine.

འདབ་ཆ་ (dəbja) the lower part (of sth.).

འདབ་ཆགས་ (dəbjaà) birds.

འདབ་སྟོང་ (dəbdoŋ) lotus flower.

འདབ་སྟོང་ཅན་ (dəbdoŋjɛn) sm. འདབ་སྟོང་.

འདབ་ལྡན་ (dəbdɛn) 1. having petals. 2. having flaps (for hats).

འདབ་བེ་འདོབ་བེ་ (dəbbe dobbe) mushy.

འདབ་བྱ་ (dəbja) bird.

འདབ་མ་ (dəbma) 1. leaf, petal. 2. flake (of snow). 3. wing of a bird.

འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ (dəbma gyɛɛ̀ba) eight petals (a lotus with eight petals).

འདབ་མ་འབུམ་བརྡལ་ (dəbma bumdɛɛ) having many petals.

འདབ་བཟང་ (dəbsaŋ) 1. good wings. 2. good leaf.

འདབ་ལོ་ (dəblo) leaf.

འདབ་གསུམ་པ་ (dəbsumba) poet. radish.

འདབ་སྲིན་ (dəbsin) a leaf eating insect.

འདབ་ལྷེ་ (dəblhe) flower, petal.

འདབས་ (dəb) near, around, (the) foot of ¶ རི་ཡི་འདབས་ The foot of the hill.

འདབས་ཆགས་ (dəbjaà) vi. to be situated/ located near.

འདབས་འབྲེལ་ (dəbdrel) shung. neighboring, adjacent, sharing a border ¶ ང་གཉིས་སྡོད་ས་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་ Our two houses are neighbors. ¶ ས་མཚམས་འདབས་འབྲེལ་གྱི་ཆབ་འབངས་བལ་པོར་ཕྱོགས་ཁ་གཏད་བྱེད་པ་ The people living on the joint border are turning (their allegiance) towards the Nepalese.

འདམ་ (dam) 1. swamp, marsh, bog; vi.—འཐེབས་ to get caught in a swamp/ bog. 2. a pastoral nomad area northwest of Lhasa. 3. clay.

འདམ་: p. བདམས་ or འདམས་; f. བདམ་ or འདམ་ imp. འདོམས་འདམ་ (dam) va. to choose/ select ¶ འཐུས་མི་གསར་པ་འདེམས་པ་རེད་ (They) chose new delegates.

འདམ་ཀ་ (damga) sm. འདམ་སྐྱག.

འདམ་ཁ་ (damga) sm. འདམ་སྐྱག.

འདམ་སྐྱེས་ (damgyeè) lotus.

འདམ་ཁུ་ (damgu) murky/ swampy/ muddy water.

འདམ་ཁྲོད་ (damdröö) in the middle of a swamp/ muddy area.

འདམ་ག (damga) sm. གདམ་ང་.
འདམ་རྒྱུག (damgyuù) a wooden stick used to knead clay.
འདམ་སྒྲུག (damdruù) 1. choosing, selecting, electing; va.—རྒྱག; —གཏོང་ to choose, to select, to elect. 2. tying; va.—རྒྱག to tie.
འདམ་བརྒྱད་ཤོག་པ་ (damgyeè shōgba) the eight traditional nomadic groups in the Dam area.
འདམ་སྒྲུག་པ་ (dam drugbə) a candidate (in an election).
འདམ་ང་ (damŋa) sm. འདམ་སྒྲུག.
འདམ་སྔོག་གྲུ་ (damŋɔ̀ tru) dredging boat.
འདམ་ཆུ་ (dammju) swampy/ muddy water.
འདམ་ཉ་ (damña) leach.
འདམ་རྙོག (damñog) sm. འདམ་ཆུ་.
འདམ་འཐག (dam tāà) va. to dissolve a medicine or powder in water.
འདམ་དོང་ (damdoŋ) swamp, bog, muddy depression/ hole.
འདམ་སྡོང་ (damdoŋ) petal and stem of plants.
འདམ་པ་ (damba) mud, sludge; va.—སློག to dig out mud, to dredge.
འདམ་པ་ཕུར་བུ་བཏབ་པ་ལྟར་ (damba pūrbu dābbədar) sth. unstable/ unreliable [Lit. like driving a stake in the mud].
འདམ་པག (dambaà) sm. འདམ་པ་.
འདམ་པད་ (dambɛɛ̀) lotus design.
འདམ་བག (dambaà) sm. འདམ་པ་.
འདམ་བུ་ (dambu) reeds and other similar plants that grow in swamps/ bogs.
འདམ་བུ་ག་ར་ (dambu gāra) a type of Tibetan herbal medicine.
འདམ་བུའི་མཆུ་རིང་ (dambü cüriŋ) a traditional Tibetan surgery tool.
འདམ་བུའི་སྡ་གདན་ (dambü dādɛn) reed mat.
འདམ་བུའི་ཚལ་ (dambü tsɛ̄ɛ) reed marsh.
འདམ་འབྱར་ (damjar) sm. འདག་འབྱར་.
འདམ་བྱིའུ་ (damciwu) swallow (the bird).
འདམ་སྦྱར་ (damjar) sm. འདག་འབྱར་.
འདམ་སྙུགས་ (damñag) foul smelling mud/ mire.
འདམ་རྩྭ་ (damdza) tall grass/ reeds growing in a marsh or swamp.
འདམ་རྫིང་ (damdziŋ) a muddy pond.
འདམ་རྫབ་ (damdzəb) mud, mire, marsh; vi.—ལང་ to become muddy/ marshy/ swampy.
འདམ་རྫབ་ཉག་ཉིག (damdzəb ñagñiì) murky/ foul smelling mud.
འདམ་བརྫིས་སྒྲ་ (damdziì dra) the sloshing sound of (sb.) walking/ stepping in the mud.
འདམ་ཞལ་ (damshɛɛ̀) mud for plastering; va.— གཏོང་ to plaster with mud.
འདམ་ཞལ་བ་ (damshɛwa) plasterer.
འདམ་ཞོ་ (damsho) sm. འདག་ཞོ་.
འདམ་གཞུང་ (damshuŋ) name of a nomad area northwest of Lhasa.
འདམ་གཞོང་ (damshoŋ) a large container in which mud for construction is kept.
འདམ་བཟོ་ལས་གྲྭ་ (damso lɛ̀ɛdra) brickmaking group/ team.
འདམ་འོབས་ (damob) mud puddle.
འདམ་ར་ (damra) swampy/ marshy area, a bog.
འདམ་ལས་པ་ (damlɛba) plasterer.
འདམ་ལུད་ (damlüü) silt fertilizer.
འདམ་ལུམས་ (damlum) mud therapy.
འདམ་ས་ (damsa) sm. འདམ་, 1.
འདམ་སེང་ (damseŋ) lion.
འདམ་སོག (damsɔɔ̀) reeds.
འདམ་སོལ་ (damsöö) peat.
འདམ་ལྷ་ (damlha) a clay statue of a god.
འདམས་ (dam) p. of འདེམ་.
འདམས་སྙིགས་ (damñig) sm. བདམས་སྙིགས་.
འདའ་: p. འདས་; f. འདའ་ (da) vi. to pass (time) ¶ ལས་ཀ་མེད་པར་དུས་ཡུན་རིང་འདས་སོང་ A lot of time has passed without having work. ¶ འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ Past history. 2. vi. to pass away/ die ¶ ཁོང་གི་ཕ་མ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བ་རེད་ It has been a long time since his parents died. 3. va. to disobey, to violate/ break a promise ¶ རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས་འདས་ནས་ Having disobeyed the king's order. 4. vi. to go beyond, to exceed, to surpass ¶ གྲངས་ལས་འདས་པ་ Innumerable [Lit. beyond number].
འདའ་ཁ་ (daka) the time/ point just before death.
འདའ་ག་མ་ (da gama) time/ point just before death.
འདའ་མ་ (dama) a piece of wool that has been carded and is ready to spin.
འདའ་རི་འདུར་རི་ (dari durri) mushy, pulpy.
འདར་ (dar) vi. to shiver, to tremble, to shake ¶ ཞེད་ནས་འདར་བྱུང་ (I) shook with fear. ¶ འཁྱག་ནས་འདར་གྱི་འདུག (They) are shivering from cold.
འདར་ཁྱོམ་ཁྱོམ་ (dar kyōmkyom) swaying back and forth (as in a drunken stupor).
འདར་འཁྱོམས་ (dar kyōm) vi. to sway/ shake.
འདར་ཁྲུག་ཁྲུག (dar trūdruù) shivering, trembling, shaking.
འདར་འཁྲུག་འཁྲུག (dar trūdruù) sm. འདར་ཁྲུག་ཁྲུག.
འདར་རྒྱག (dar gyaà) vi. to shiver, to shake, to tremble.
འདར་འདར་ (dardar) shivering, trembling, shaking; vi.—བྱེད་.
འདར་ནད་ (darnɛɛ̀) malaria [Lit. shivering disease].
འདར་ནད་འབུ་ཕྲ་ (darnɛɛ̀ budra) plasmodium/ malarial parasite.
འདར་ཁྲིལ་ཁྲིལ་ (dar trīīdrii) sm. འདར་འདར་.
འདར་བུ་ (darbu) sm. འདར་ནད་.
འདར་རྩ་ (dardza) a pulsating vein.
འདར་ཚད་ (dardzɛɛ̀) the amount/ frequency of shivering or trembling.
འདར་ཤིང་འགྱོ་བ་ (darshiŋ cowa) sm. འདར་འཁྱོམས་.
འདར་ཞུམ་ཞུམ་ (dar shumshum) shaking from fear or cold; vi.—བྱེད་.
འདར་ཡོམ་ (daryom) sm. འདར་འཁྱོམས་.
འདར་ཡོམ་མེ་ (dar yomme) shaking, swaying.
འདར་ཡོམ་མེ་བ་ (dar yomewa) sm. འདར་ཡོམ་མེ་.
འདར་ཤང་ཤང་ (dar shāŋshaŋ) sm. འདར་འདར་.
འདར་ཤིག་ཤིག (dar shīgshiì) sm. འདར་སིག་སིག.
འདར་ཤུམ་ཤུམ་ (dar shūmshum) sm. འདར་ཞུམ་ཞུམ་.
འདར་སིག (darsiì) 1. shivering; vi.—རྒྱག to shiver.
འདར་སིག་སིག (dar sīgsiì) shivering, trembling, shaking.
འདར་སིལ་སིལ་ (dar sīīsii) sm. འདར་སིག་སིག.
འདར་གསིག (darsiì) sm. འདར་སིག.
འདར་ཧད་དེ་བ་ (dar hɛ̄ɛdewa) shivering/ shaking and panting.
འདར་ལྷེམ་ལྷེམ་ (dar lhēmlhem) sm. འདར་སིག་སིག.
འདལ་ (dɛɛ) 1. vi. to become absorbed/ dissolved ¶ ཆུའི་ནང་དུ་སྨན་འདལ་བ་རེད་ The medicine dissolved in the water. 2. vi. to bleed/ run (for ink) ¶ ཤོག་བུ་འདིའི་སྟེང་ལ་ཡི་གེ་འདལ་གྱི་འདུག The letters bled on the paper.
འདལ་ཀ་ཆེ་བ་ (dɛɛga cēwa) widespread, broad.
འདལ་འགྲོ་ (dɛndro) sm. འདལ་.
འདས་ (dɛɛ̀) 1. p. of འདའ་. 2. the past tense.
འདས་སྐར་ (dɛɛ̀gar) death day anniversary.
འདས་གྲོངས་ (dɛɛ̀droŋ) vi. to die.
འདས་བསྔོ་ (dɛɛ̀ŋo) prayers for the deceased/ dead.
འདས་མཆོད་ (dɛɛ̀jöö) religious service done when someone dies, funeral rite.
འདས་མཆོད་དངོས་པོ་ (dɛɛ̀jöö ŋöōbo) funerary objects, burial objects.
འདས་མཆོད་ཤོག་སྒོར་ (dɛɛ̀jöö shōggɔɔ) funerary paper money (Chinese custom).
འདས་མཆོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dɛɛ̀jöö üyön lhēngaŋ) funeral commission.
འདས་འཇུག (dɛnjuù) burying a corpse; va.—བྱེད་.
འདས་རྗེས་ཁས་ལེན་ (dɛɛ̀jeè kēēlen) posthumous acknowledgment/ recognition/ acceptance; va.— བྱེད་.
འདས་དོན་ (dɛɛ̀dön) past events.
འདས་བད་ (dɛɛ̀da) obituary notice; va.—གཏོང་ to

send an obituary notice.
འདས་པ་ (dɛ̱ɛ̀ba) 1. past tense. 2. previous ༑ འདས་པའི་ལོ་དེའི་ནང་ In the previous year.
འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ (dɛ̱ɛ̀bɛ sa̱ŋgyɛɛ̀) the past Buddhas.
འདས་པོ་ (dɛ̱ɛ̀bo) the one who is dead, the deceased one ༑ བཟའ་ཟླ་འདས་པོ་ The deceased spouse.
འདས་པོའི་ཚར་གྱུར་ (dɛ̱ɛ̀bö cār gyu̱r) vi. (past tense only) to have a time for sth. pass.
འདས་མ་ཁད་ (dɛ̱ɛ̀ ma̱kɛɛ̀) as soon as sth. passed or is over ༑ ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚོད་འདས་མ་ཁད་མི་ཚང་མ་ལོག་སོང་ As soon as the time of the meeting ended, all the people left. 2. as soon as sb. died ༑ ཁོང་འདས་མ་ཁད་དུར་འཇུག་བྱས་སོང་ He was buried as soon as he died.
འདས་མ་ཐག (dɛ̱ɛ̀ ma̱taà) sm. འདས་མ་ཁད་.
འདས་མཚན་ (dɛ̱ɛ̀dzɛn) posthumous title.
འདས་ཚིག (dɛ̱ɛ̀dzii) past tense.
འདས་ཟིན་པ་ (dɛ̱ɛ̀sin) 1. past, finished ༑ འདས་ཟིན་པའི་ལོ་གསར་ The past New Year. 2. deceased.
འདས་ཟླ་ (dɛ̱nda) previous months, past months.
འདས་ལོ་ (dɛ̱ɛ̀lo) A.D. ༑ འདས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་པ་ The 6th century A.D.
འདས་ལོག (dɛ̱ɛ̀lɔ̀ɔ) 1. the dead coming back to life. 2. a person who returns from the dead.
འདས་ལོག་དུས་ཆེན་ (dɛ̱ɛ̀lɔ̀ɔ tüüjen) Easter.
འདས་གཤེགས་རྗེས་དྲན་ (dɛ̱ɛ̀sheg je̱ɛ̀drɛn) commemorative day for sb.'s death.
འདས་གསོན་ (dɛ̱ɛ̀ sön) dead and living.
འདི་ (di̱) this ༑ མི་འདི་ This man.
འདི་ཀོ་ (di̱go) this one.
འདི་སྐད་ (di̱gɛɛ̀) talk like this, saying like this; va.—ཟེར་ to say like this; vi.—ཐོས་ to hear this talk ༑ ཁོང་གིས་ང་ལ་འདི་སྐད་ཟེར་གྱི་འདུག He is telling me like this.
འདི་སྐབས་ (di̱gəb) at this time, during this period.
འདི་ཁོ་ན་ (di̱ ko̱na) just this, only this ༑ འདི་ཁོ་ནར་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་ (I) think only about this.
འདི་ག (di̱gə) here ༑ ང་འདི་ག་རང་ལ་བསྡད་ཡོད་ I am staying right here.
འདི་ག་ཙམ་ (di̱gədzam) this much ༑ ཅ་ལག་འདི་ག་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་གི་འདུག This much of things is enough.
འདི་གར་ (di̱gar) here, over here ༑ ང་འདི་གར་བསྡད་ཡོད་ I am staying here.
འདི་གྱུད་ (di̱gyɛɛ̀) these.
འདི་གྲས་ (di̱drɛɛ̀) like this, this kind/ type ༑ ཅ་ལག་འདི་གྲས་ད་དུང་འཚོང་རྒྱུ་ཡོད་པས་ Do you have more of this kind of thing to sell.
འདི་ངོས་ (di̱ŋöö) this side.
འདི་ཉིད་ (di̱ñii) this itself, this (this particular one) ༑ དོན་དག་འདི་ཉིད་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ This particular matter is very important.
འདི་གཉིས་ (di̱ñii) these two.
འདི་སྙེད་ཅིག (di̱ñeejig) sm. འདི་ཙམ་.
འདི་ལྟ་སྟེ་ (di̱ dāde) vi. to be like this.
འདི་ལྟ་བུ་ (di̱ dābu) like this, such as this ༑ དམག་འཁྲུག་འདི་ལྟ་བུ་སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ཞིག་རེད་ A war like this has never occurred before.
འདི་ལྟར་ (di̱dar) sm. འདི་ལྟ་བུ་.
འདི་དག (di̱daà) sm. འདི་ཚོ་.
འདི་དང་འདི་ (di̱daŋ di̱) this and this, such and such ༑ འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱེད་ཟེར་མཁན་མེད་པ་རེད་ There is no one to say 'do this and this'.
འདི་དུས་ (di̱düü) this time/ occasion.
འདི་འདྲ་ (di̱ndrɛ) like this.
འདི་འདྲ་སི་ (di̱ndres) sm. འདི་འདྲ་.
འདི་ནས་ (di̱nɛ) from here.
འདི་ནས་འདི་བྱུང་ (di̱nɛ di̱juŋ) shung. received from so and so ༑ བུན་འདེད་པས་མི་ཚང་འདི་ནས་འདི་བྱུང་གི་བྱུང་ཐོ་གསལ་འགོད་བྱ་རྒྱུ་ The loan collectors should clearly have a record that they have received so much from so and so family.
འདི་ནས་ཕར་ (di̱nɛpāā) from here to there.
འདི་ནི་ (di̱ni) as for this, concerning this.
འདི་སྣང་གི་བྱ་བ་ (di̱naŋgi ca̱wa) worldly affairs.
འདི་པ་ (di̱bə) 1. this one (person) ༑ མི་འདི་པར་རོགས་རམ་གང་ཡོང་གནང་རོགས་ Please help this person as much as possible.
འདི་པར་ (di̱bar) 1. hereabouts, around here. 2. to this person.
འདི་ཕྱི་ (di̱ ci̱) this life and the next life.
འདི་ཕྱི་ཀུན་དུ་ (di̱ci gündu) this life, the next life and always.
འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ (di̱ci ñiigi tsāmsu) at the point of death.
འདི་ཕྱི་དཔང་འཕེར་ (di̱cii bāŋber) not violating the law of karma in this life and the next life.
འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ (di̱cii le̱gdzɔ̀ɔ) merit for this life and the next ༑ འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ Buddhism, which is the merit for this life and the next.
འདི་ཕྱོགས་ (di̱cɔ̀ɔ) this side, this end, here ༑ ཁྱེད་རང་འདི་ཕྱོགས་ཕེབས་རྩིས་ཡོད་ན་ If you plan to come here.
འདི་ཕྱིའི་སོ་མཚམས་ (di̱cii sōdzam) sm. འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་.
འདི་བྱ་འདི་བགྱིས་ (di̱ca di̱gyii) shung. what to do ༑ གནས་ཚུལ་འདི་སྐོར་འདི་བྱ་འདི་བགྱིས་ཀྱི་ལན་གསལ་འཕྲལ་སྐྱོལ་ཡོད་པ་ཞུ་ Regarding this matter, we request you to let us know what to do as soon as possible.
འདི་བྱ་འདི་བྱེད་ (di̱ca di̱jeè) shung. sm. འདི་བྱ་འདི་བགྱིས་.
འདི་བྱས་འདི་མིན་ (di̱jeè di̱min) what is or is not ༑ ལས་ཀ་གསར་པ་དེའི་སྐོར་འདི་བྱས་འདི་མིན་གང་ཡང་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག Regarding the new job, (I) didn't hear anything about what it is (or is not).
འདི་བྱས་ཞུ་འཕེར་ཐུབ་པ་ (di̱jɛɛ̀ shu̱per tūbbə) shung. being able to justify what one has done ༑ གཙུག་ལག་ཁང་ཡས་མས་ལ་བདག་ཚགས་སྐྱོང་མེད་ཞུས་ཐོག་ལོའི་བྱས་རྗེས་འདི་བྱས་ཞུ་འཕེར་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་ (One) must be able to justify what one has done each year in maintaining the Tsuklakhang.
འདི་བྱེད་བསམ་པ་མེད་པ་ (di̱jeè sāmba me̱èba) not knowing what to do.
འདི་དབང་ལྟར་ན་ (di̱waŋ dārna) shung. from this viewpoint ༑ འདི་དབང་ལྟར་ན་ཞུ་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གོ་ལྡོག་ཁར་ From this viewpoint there is a contradiction between what he said earlier and later.
འདི་འབའ་ཞིག (di̱ ba̱shig) only this.
འདི་མུར་ (di̱mur) like this, continuously, as it is now ༑ འདི་མུར་ཡུན་རིང་སྡོད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ (He) will not be able to remain like this for long. ༑ རང་བཞིན་འདི་མུར་འཇོག་པ་མ་འོས་པ་ It is not appropriate to leave it like this.
འདི་མུས་ (di̱müü) sm. འདི་མུར་.
འདི་ཙུག (di̱dzug) sm. འདི་ལྟར་.
འདི་ཚོ་ (di̱ndzo) these ༑ མི་འདི་ཚོ་ང་ཚོའི་གྲོང་པ་རེད་ These people are our neighbors.
འདི་མཚམས་ (di̱dzam) at this time.
འདི་མཚུངས་ (di̱dzuŋ) just like this.
འདི་བཞིན་ (di̱shin) 1. sm. འདི་ལྟར་. 2. as for this, this ༑ དེབ་འདི་བཞིན་ཚང་མས་ཀློག་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ This book is one that everyone should read.
འདི་ཟླ་ (di̱da) this month.
འདི་ཡིན་འདི་མིན་ (di̱yin di̱min) what something is or is not, answer, reply.
འདི་རིགས་ (di̱rig) this kind/ type.
འདི་རང་ (di̱raŋ) sm. དེ་ཉིད་.
འདི་རིང་ (di̱riŋ) sm.* དེ་རིང་.
འདི་རུ་ (di̱ru) sm. འདིར་.
འདི་ལ་འདི་བྱུང་ (di̱lə di̱juŋ) shung. this person has got this ༑ ཕྲན་དང་གཡོག་རིགས་ལ་དངོས་པོ་བྱུང་ཡོད་ཟེར་གྱི་ཡོད་ན་འདི་ལ་འདི་བྱུང་གི་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་ If (they) say that I and my servant have got the things (they) must prove this.
འདི་ལས་ (di̱lɛɛ̀) abbr. the office here (as opposed to one somewhere else).
འདི་ལས་དེ་ (di̱lɛ de̱) this is ... than that ༑ འདི་ལས་དེ་ཡག་གི་རེད་ This is better than that.

འདི་ལོ་ (dilo) this year.
འདིག (dig) plug, stopper, cork.
འདིང་: p. བཏིང་; f. གདིང་; imp. ཐིངས་ (diŋ) 1. va. to lay ༑ རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་འདིང་གི་འདུག (They) are laying a firm foundation. 2. va. to formulate sth. ༑ ཁང་པ་རྒྱག་ཡས་འཆར་གཞི་འདིངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are formulating plans to build a house.
འདིང་སྒྲོན་ (diŋdrön) sm. འདིང་.
འདིན་འདྲས་ (diŋdrɛɛ̀) sm. འདི་འདྲ་.
འདིར་ (dee) here ༑ ཁོ་འདིར་འདུག He is here.
འདིས་ (dii) by this.
འདིས་མ་ཚད་ (dii madzɛɛ̀) not only this but also ༑ འདིས་མ་ཚད་ ཁོང་གི་ཨུ་རུ་སུའི་སྐད་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Not only this, he also knows Russian.
འདུ་: p. འདུས་; f. འདུ་; imp. འདུས་ (du) 1. vi. to gather, to assemble, to accumulate, to collect ༑ ཁྲོམ་ར་དེར་མི་མང་པོ་འདུས་འདུག A lot of people have gathered at the marketplace. 2. vi. to be united, to be joined together ༑ རྒྱུ་མང་པོ་འདུས་པའི་དངོས་པོ་ Things composed of many materials. 3. vi. to be included ༑ དེའི་ནང་དུ་མི་རིགས་གཞན་དག་ཀྱང་འདུས་ཡོད་ There are other nationalities also included in this.
འདུ་བཀུག (duguù) rounding up, recruiting, calling up (for a specific task); va.—བྱེད་ to round up, to recruit, to call up ༑ དམག་དོན་ཅ་ལག་འོར་འདྲེན་ལ་གཡག་མང་པོ་འདུ་བཀུག་བྱས་པ་རེད་ They called up many yaks for the transportation of military goods (supplies).
འདུ་ཁང་ (dugaŋ) prayer assembly hall for monks (in monasteries).
འདུ་ཁོངས་ (dugoŋ) shung. 1. the area from which taxes and goods are collected. 2. individuals belonging to a district.
འདུ་ཁོངས་ཁྲལ་ཚོ་གཅིག་པ་ (dugoŋ trēēdzo jīgbə) shung. taxpayers in the same tax collection area ༑ ཁྱོད་གཉིས་མི་སེར་འདུ་ཁོངས་ཁྲལ་འཚོ་གཅིག་པའི་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་དགོས་རྒྱུ་ Both of you being taxpayers in the same tax collection area should help each other.
འདུ་ཁོངས་ཀྱི་འཐུས་མི་ (dugoŋgi tüümi) shung. representatives of the taxpayers in a tax collection area.
འདུ་འཁྲུག (dudruù) abbr. of འདུ་བ་འཁྲུགས་.
འདུ་བསྒོར་ (dugɔɔ) collecting and keeping nearby; va.—བྱེད་.
འདུ་འགག (duŋgaà) shung. main junctions (of roads/ trails) ༑ ཨམ་བན་ནས་ལམ་གྱི་འདུ་འགག་ཏུ་བཀྲམ་པའི་ཁྲིམས་འདོམས་ཡི་གེ་ Legal documents from the Amban that were distributed at the main junctions of the road.
འདུ་འགོད་ (duŋgöö) affairs, dealings ༑ དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདུ་འགོད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་མ་བྱས་པ་རེད་ (They) did not pay a lot of attention to economic affairs.
འདུ་འགོད་ལས་ཁུངས་ (dugöö lɛ̀ɛguŋ) 1. an office in the tt. government concerned with soldier's salaries. 2. an office in the Tibetan exile government that deals with economics.
འདུ་སྒོ་ (dugo) income.
འདུ་ཆགས་ (dujaà) a gathering, a crowd ༑ མི་མང་འདུ་ཆགས་ཧ་ཅང་ཆེ་པ་ A large gathering of people.
འདུ་འཐུས་ (dutüü) abbr. of འདུ་ཁོངས་ཀྱི་འཐུས་མི་.
འདུ་སྡོད་ (dudöö) living/ staying together ༑ རྒྱ་གར་ནང་བོད་མི་འདུ་སྡོད་ཀྱི་ས་གནས་ Local communities in India where Tibetans live together.
འདུ་གནས་ (dunɛɛ̀) sm. འདུ་སྡོད་.
འདུ་སྤྱི་ (duji) shung. an association of representatives from various places under the jurisdiction of a particular district.
འདུ་འཕྲོད་ (du dröö) vi. to have two things come together.
འདུ་བ་འཁྲུགས་ (duwa drūg) vi. to be ill, to be not feeling well.
འདུ་བ་སྙོམས་ (duwa ñōm) physically well.
འདུ་བ་གཞིད་དུ་བབས་ (duwa shēèdu bəb) vi. to be cured of one illness and then get afflicted with another.
འདུ་ཚོགས་ (dudzɔɔ̀) mass rally, mass meeting; va.—བྱེད་ ༑ དམག་འཁྲུག་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་འདུ་ཚོགས་ A mass rally to protest the war.
འདུ་འཛི་ (dudzi) noise, clamor, tumult.
འདུ་འཛོམས་ (dundzom) 1. sm. འདུ་ཚོགས་. 2. a gathering/ gettogether/ meeting; vi.—བྱེད་ ༑ ནང་མི་ཚང་མ་འདུ་འཛོམས་བྱས་པ་རེད་ All the family members gathered for a gettogether.
འདུ་ལོང་ (duloŋ) lively, bustling with noise.
འདུ་ལོང་ཆེན་པོ་ (duloŋ cēmbo) extremely lively/ active/ bustling.
འདུ་ཤེས་ (dusheè) concept, idea, ideology; va.—འཛོག; —འཛིན་ to have or hold on to a concept/ idea/ ideology, to conceive of ༑ ཚང་མ་སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་དགོས་ (You) should conceive of all as brothers. ༑ མི་དེས་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That person analyzed issues on the basis of the ideology of the proletariat.
འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ (dusheègi nāmba) ideological form/ shape/ appearance.
འདུ་ཤེས་སྐྱེ་རྩོལ་ (dusheè gyēdzüü) sm. འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་.
འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ (dusheè gyur) va. to change (one's) way of thinking/ ideology.
འདུ་ཤེས་སྟོང་པ་ (dusheè dōŋba) illusion, fantasy, hallucination.
འདུ་ཤེས་ཙམ་སྨྲ་བ་ (dusheèdzam māwa) idealism.
འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ (dusheè dzindaŋ) ideology, ideological sphere ༑ འདུ་ཤེས་འཛིན་སྣང་ཐད་ཀྱི་གྲལ་རིམ་གྱི་འཐབ་རྩོད་ The class struggle in the ideological sphere.
འདུ་ས་ (dusə) focal point, place where people gather/ collect ༑ འགྲུལ་པ་མང་བའི་འདུ་ས་ The place where many travelers gather.
འདུ་གསོག (dusoò) sm. བསྡུ་གསོག.
འདུ་ལྷོང་ (dulhoŋ) coming together and dispersing.
འདུ་ལྷོང་ཆེ་བ་ (dūlhoŋ cēwa) sm. འདུ་ལྷོང་ཆེན་པོ་.
འདུག (duù) 1. existential verb (there is, there are) ༑ ནང་ལ་དེབ་ཅིག་འདུག There is a book at home. ༑ ཁོ་ནང་ལ་འདུག He is at home. ༑ ཁོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདུག He is strong. ༑ ཁོར་དེབ་གཅིག་འདུག He has a book. 2. auxilliary verb in various verbal complements ༑ ཁོས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is working. ༑ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་འདུག He has worked. 3. (linking vb. + —) found out/ confirmed/ certain about a statement ༑ ཁོ་སོ་པ་རེད་འདུག (It is certain that) he is a spy. 4. va. to stay/ live.
འདུག་ཁོམ་ (duùgom) sm. སྡོད་ཁོམ་.
འདུག་གམ་ (duùgam) interrogative form of འདུག.
འདུག་གས་ (duùgɛ) sm. འདུག་གམ་.
འདུག་གྲལ་ (dugdrɛɛ) a row/ line where people sit.
འདུག་སྟངས་ (dugdaŋ) 1. manner/ style/ way of sitting. 2. way of doing things.
འདུག་སྟེགས་ (dugdeg) chair, stool, seat.
འདུག་གནས་ (dugnɛɛ̀) sm. སྡོད་གནས་.
འདུག་རེས་ (dugrɛɛ̀) one's turn to be somewhere ༑ དེ་རིང་ང་ལས་ཁུངས་ལ་འདུག་རེས་ཡིན་ Today it's my turn to be at the office.
འདུག་རོགས་ (dugrɔɔ̀) 1. spouse. 2. roommate.
འདུག་ལུགས་ (dugluù) sm. འདུག་སྟངས་.
འདུག་ས་ (dugsə) sm. འདུག་སྟེགས་.
འདུག་སེ་ (dugs) like this.
འདུད་: p. བཏུད་; f. གཏུད་; imp. ཐུད་ (düü) va. to bow, to show respect ༑ དགེ་རྒན་གྱི་ཞབས་ལ་བཏུད་པ་རེད་ (He) bowed in respect before the teacher's feet).
འདུད་སྟངས་ (düüdaŋ) way of showing respect.
འདུད་རྩོལ་ (düüdzüü) sm. འདུད་སྟངས་.
འདུན་ (dün) 1. va. to desire, to wish, to hope for ༑ རང་གི་གྲོགས་པོ་སླར་ཡང་ཐུག་འདུན་བྱུང་བ་རེད་ They hoped to see their friends again. 2. abbr. of འདུན་པ་ and འདུན་མ་.

འདུན་ཁང་ (düngaŋ) hall/ room for meetings and conferences.

འདུན་གྲོས་ (dugdröö) sm. གྲོས་མོལ་.

འདུན་པ་ (dümbə) hope, aspiration, wish; va.—བྱེད་; —ཞུ་; —སྐྱོང་ to aspire/ to long/ hope for, to desire, to wish for; va.—འཆང་ to hold on to a hope/ wish. ¶ ཕྱུགས་ཀྱི་འདུན་པ་ Future hopes. ¶ རང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག They have a great desire to go back to their own country.

འདུན་པ་ཆེན་པོ་ (dümbə cēmbo) great wish/ hope ¶ ང་བོད་ལ་འགྲོ་ཡག་གི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ I have a great wish to go to Tibet.

འདུན་པ་རྩེ་གཅིག (dümbə dzējig) sm. བློ་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་.

འདུན་མ་ (dümmə) 1. ways and means, plans ¶ ཡུལ་ལུང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཞིག་དགོས་ (We) should have a long term plan for the construction of our country. 2. meeting, discussion; va.—བསྡུ་ to summon people for a meeting ¶ གནད་དོན་འདུན་མའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་ (We) should decide this matter through discussion.

འདུན་ཞུ་ (dünshu) asking for sth. one wishes/ desires; va.—བྱེད་.

འདུན་ལས་ (dünlεὲ) sm. དུན་ལས.

འདུན་ས་ (dünsa) meeting/ assembly or meeting place, place for having a discussion.

འདུམ་: p. འདུམས་; f. འདུམ་ (dum) vi. to be or get reconciled/ settled ¶ ཁོང་ཚོའི་དབར་གྱི་འགལ་བ་འདུམས་པ་རེད་ The contradiction between them was reconciled.

འདུམ་ (dum) mediation, reconciliation, agreement; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to mediate a dispute, to settle dispute by mediation ¶ ཁ་ཀྲ་དེའི་སྐོར་མི་གཞན་གྱིས་འདུམ་བཏང་བར་ཉན་མེད་པ་རེད་ Concerning this dispute, even though he mediated it (they) didn't listen.

འདུམ་ཁོངས་ (dumgoŋ) shung. included in a mediation agreement ¶ འདུམ་ཁོངས་ལ་མ་ཚུད་པའི་གནད་དོན་ Issues that were not included in the mediation.

འདུམ་ཁྲ་ (dumdra) written mediation decision/ agreement (in a dispute).

འདུམ་འགྲིག (dumdrig) mediating a dispute; va. འདུམ་འགྲིག; —བྱེད་ to mediate a dispute.

འདུམ་སྒྲིག (dumdrig) mediating a dispute; va.—བྱེད་.

འདུམ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dumdrig ūyön lhēngaŋ) tib.ch. mediation committee.

འདུམ་གཏོང་ (dum dōŋ) see འདུམ་.

འདུམ་མཐུན་ (dumdün) vi. to get settled/ mediated (for disputes).

འདུམ་དོན་ (dumdön) shung. the contents of a mediation agreement ¶ འདུམ་དོན་འདི་ར་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ (You) must consistently adhere to the mediation agreement.

འདུམ་བདེ་པོ་ (dum debo) simple, easy.

འདུམ་གནས་ (dumnεὲ) shung. able to be mediated ¶ ལས་རྙོགས་བྱིངས་རྣམས་འདུམ་གནས་ལ་བརྟེན་ Because the other complicated matters can be mediated.

འདུམ་བསྟོན་འཛིན་ཐམ་ (dumnön dzindam) shung. a seal on a mediation agreement indicating acceptance ¶ གོང་གསལ་གཉིས་ནས་འདུམ་བསྟོན་འཛིན་ཐམ་བཏང་བར་ The two persons mentioned above put their acceptance seal on the written agreement.

འདུམ་པ་ (dumbə) mediator, go-between, arbitrator.

འདུམ་བྱེད་ (dum ceè) see འདུམ་.

འདུམ་འཛིན་ (dumdzin) shung. sm. འདུམ་ཁྲ་.

འདུམ་ཤོག (dumshɔɔ̀) shung. sm. འདུམ་ཁྲ་.

འདུམ་ས་ (dumsə) 1. a place to mediate a dispute. 2. a convenient path/ way.

འདུམ་གསལ་ (dumsεl) shung. contents of a mediation agreement ¶ འདུམ་གསལ་གང་ཡིན་ལ་དན་ཐེལ་ཕུལ་རིགས་མེད་པ་ We did not put the seal indicating approval on what was written in the mediation agreement.

འདུམས་ (dum) p. of འདུམ་.

འདུར་ (dur) 1. va. to mash, to pulp (usu. by boiling). 2. vi. to crumble ¶ ལག་པའི་ནང་ལ་འདུར་སོང་ (It) crumbled in my hand. 3. va. to trot. 3. shung. vi. with no exemptions/ exceptions.

འདུར་འགྲོས་ (durdröö) a smooth trot (for horses) ¶ བཞོན་རྟས་འདུར་འགྲོ་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་དུས་གུགས་པོར་འཁྲུགས་མེད་པ་རེད་ When one rides a horse with a smooth trot, one's body does not shake much.

འདུར་རྒྱུགས་ (durgyuù) 1. shung. a tax that everyone has to fulfill equally, i.e., there are no exceptions ¶ རྟ་ཁལ་འདུར་རྒྱུགས་ཞུ་རི་ཐུབ་ There is no way we can do the corvee carrying tax without having any exemption. 2. sm. འདུར་འགྲོས་.

འདུར་སྒྲུབ་ (durdrub) sm. འདུར་རྒྱུགས་, 1.

འདུར་མཆན་ (durjεn) shung. a note stating that sth. should be done equally.

འདུར་འདུར་ (durduu) mashed, pulped.

འདུར་བོན་ (durbön) sm. དུར་བོན་.

འདུར་མ་རྒྱུགས་ (dur maguù) not running with a smooth gait/ trot, neither trotting not galloping.

འདུལ་: p. བཏུལ་; f. གདུལ་; imp. ཐུལ་ (düü) va. to overcome, to vanquish, to tame, to subdue ¶ རང་བྱུང་ཁམས་འདུལ་དགོས་ We must conquer nature. ¶ རྟ་རྒོད་བཟུང་ནས་བཏུལ་བ་རེད་ The wild horse was caught and tamed.

འདུལ་ (düü) abbr. of འདུལ་བ་.

འདུལ་སྐལ་ (düügεl) one who is destined/ fated/ to be subdued or conquered.

འདུལ་སྐྱོང་བྱ་འོས་ (düügyoŋ cawöö̀) shung. appropriate to be subdued/ tamed ¶ དེའི་ཤར་འདུལ་སྐྱོང་བྱ་འོས་ས་ཞིང་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ On the east side there are some fields that are appropriate to be cultivated (subdued).

འདུལ་ཁྲིམས་ (düüdrim) vinaya rules (for monks).

འདུལ་བཅོམ་ (düüjom) vanquishing, defeating.

འདུལ་ཆས་ (düüjεὲ) monk's robes.

འདུལ་གདམ་ (düüdam) words that threaten/ intimidate/ condemn; va.—གཏོང་; —སྒྲོག to speak in a way that threatens/ intimidates.

འདུལ་བསྟན་ (düüdεn) vinaya doctrine/ teachings.

འདུལ་ཐབས་ (düüdəb) sm. འདུལ་གསོ་.

འདུལ་བ་ (düüwa) vinaya section of the Kangyur (that lists monastic rules of conduct); va.—འཛིན་ to maintain the vinaya rules (one's vows).

འདུལ་སྦྱོང་ (düüjoŋ) 1. taming animals. 2. purifying sth.

འདུལ་འཛིན་ (dündzin) maintaining the vinaya rules (one's vows).

འདུལ་ཞིང་ (düüshiŋ) realms/ places where the Buddhas spread their teachings.

འདུལ་བཟོ་བྱ་འོས་ (düüso cawöö̀) shung. sm. འདུལ་སྐྱོང་བྱ་འོས་.

འདུལ་གསོ་ (düüso) taming, subduing; va.—བྱེད་ to tame, to subdue.

འདུས་ (düù) p. of འདུ་.

འདུས་འཁོད་ (düùgöö̀) gathering/ assembling by many people.

འདུས་སྡོད་ (düùdöö̀) dwelling together, living in a community; va.—བྱེད་ to collect people together into a community.

འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ (düùdöö̀ səgüü) residential area.

འདུས་མདོ་ (düùdo) crossroads.

འདུས་སྡེ་ (düùde) gathering of monks; monastery.

འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ (düùba gyadzo) an assembling/ gathering of many monks, e. g., during Monlam.

འདུས་པའི་ནད་ (düùbε nεὲ) sm. འདུས་ནད་.

འདུས་པའི་ཚ་བ་ (düùbε tsāwa) a disease involving fever in traditional Tibetan medicine.

འདུས་པའི་ཚོགས་པ་ (düùbε tsɔ̄gba) 1. a gathering of many people. 2. an assembly of monks.

འདུས་ཕྲད་ (düùdrεὲ) converging/ meeting and becoming one (e.g., railway tracks).

འདུས་སྦྱོར་ (düüjɔɔ) gathering many ingredients to make a traditional Tibetan medicine.
འདུས་དམངས་ (düümaŋ) a gathering of people.
འདུས་ཚད་ (düüdzɛɛ̀) the amount of people or animals or things that are assembled or residing somewhere, residential/ population density.
འདུས་ཚོགས་ (düütsɔɔ̀) a gathering, assembly, collection ¶ མི་མང་འདུས་ཚོགས་སར་ At the place where there was a gathering of many people.
འདུས་ལ་ལྟ་ (düüla dā) shung. va. to look at a crowd of people, to look at a gathering/ assembly/ meeting ¶ རྒྱན་པོ་འགྱེད་དང་འདུས་ལ་ལྟ་བ་དང་ Gambling and looking at crowds of people.
འདུས་ས་ (düüsa) a gathering place, a meeting place.
འདུས་སོ་གསུམ་ (düüso sūm) three areas on top of the head used for acupuncture.
འདུས་སླེབས་ (düüleb) horses/ mules that are 8 to 9 years old.
འདེ་ (de) sm. ལྡེ་.
འདེ་གུ་ (degu) 1. sm. ལྡེ་གུ་. 2. sm. སྒྲི་མ་.
འདེ་པེ་ (debe) arc. a tool used by sculptors to smooth rough edges, etc.
འདེ་པེ་ཁ་རིལ་ (dedbe kārii) sm. འདེ་པེ་.
འདེ་པེ་ད་ཀན་མ་ (debe dā gēmma) a sculptor's tool.
འདེགས་: p. བཏེགས་; f. གདེག; imp. ཐེག (deg) 1. va. to lift/ raise up ¶ སྒམ་ཆེན་པོ་དེ་མི་གཅིག་གིས་བཏེགས་མ་ཐུབ་པ་རེད་ One man was not able to lift the big box. 2. va. to support, to prop/ shore up ¶ ཀ་བས་གདུང་མ་འདེགས་པ་བཞིན་ Like a pillar supports the beams. 3. va. to weigh ¶ ཐུར་སྲང་ལ་གསེར་བཏེགས་པ་རེད་ They weighed the gold on a steelyard balance. 4. va. to serve (food) ¶ ཁོང་ལ་ཁ་ཚོས་གསོལ་ཚིགས་བཏེགས་པ་རེད་ (They) served him food. 5. va. to go ¶ མོ་ཁྱིས་སུ་བཏེགས་སོང་ She left (for a different place).
འདེགས་སྐྱོར་ (deggyɔɔ) propping/ shoring up, supporting; va.—བྱེད་ to prop/ shore up, to support.
འདེགས་ཁལ་ (deggɛɛ) a ཁལ་ measured by weight rather than by volume.
འདེགས་འཁོར་ (deggɔɔ) sm. ཀློད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་.
འདེགས་རྒྱ་ (deggya) 1. scale; va.—འགྱིགས་; —ལེན་ to weigh. 2. a jin ¶ མར་འདེགས་རྒྱ་གཅིག One jin of butter.
འདེགས་རྒྱག (deg gyaà) 1. va. to tighten the warp (when weaving). 2. va. to elevate/ hold up the beam (of a house that is being repaired).
འདེགས་རྒྱའི་བར་ཁྱད་ (deggyɛ pargyɛɛ̀) shung. the difference between weighings ¶ ཡོས་རྩམ་འདེགས་རྒྱའི་བར་ཁྱད་ The difference between weighing the roasted barley and the roasted barley flour (tsamba).
འདེགས་ཆས་ (degjɛɛ̀) a lifting machine/ implement, a machine jack.
འདེགས་རྟེན་ (degden) a gift that accompanies a petition/ request.
འདེགས་འཇལ་ (degjɛɛ) measuring, weighing; va.—བྱེད་ ¶ བཟའ་བཅའ་མང་པོ་འདེགས་འཇལ་བྱས་པ་རེད་ (They) weighed and measured many foodstuffs.
འདེགས་པང་ (degbaŋ) scaffolding; vi.—ཟགས་ to have a scaffolding collapse.
འདེགས་བྱ་ (degja) sm. འདེགས་རྟེན་.
འདེགས་འབུལ་ (deŋbüü) sm. འདེགས་, 4.
འདེགས་འཕེབས་ (deŋbeb) 1. elevating/ lifting and lowering. 2. promotion and demotion.
འདེགས་འཕེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (deŋbeb trüügɔɔ) elevator.
འདེགས་འཕེབས་ཤིང་ནར་ (deŋbeb shiŋnar) seesaw.
འདེགས་ཚད་ (degdzɛɛ̀) 1. weight (general term). 2. the amount that can be lifted.
འདེགས་མཚོན་ (degdzön) things that are put in letters such as flowers, scarves, etc.
འདེགས་ཤུགས་ (degshuù) strength/ power to lift up.
འདེགས་ཤིང་ (degshiŋ) 1. stick/ pole used to carry a load across the shoulder. 2. supporting brace ¶ དོང་ལམ་གྱི་འདེགས་ཤིང་ A brace used to hold up a tunnel.
འདེགས་གཞོར་ (degshɔɔ̀) sm. འདེགས་འཇལ་.
འདེགས་སྲང་ (degsaŋ) weight of a སྲང་ ¶ གསེར་འདེགས་སྲང་གཅིག One སྲང་ of gold.
འདེང་ (deŋ) vi. to be enough/ sufficient, adequate, ample ¶ ཁང་པ་རྒྱག་ཡས་ཀྱི་ཤིང་ཆ་འདེང་གི་མི་འདུག This lumber is not enough to build a house. 2. va. to go.
འདེང་རྒྱག (deŋ gyaà) va. to think.
འདེང་འདེང་བ་ (deŋdeŋwa) while walking/ going.
འདེང་བརྡ་སྤྲོད་ (dēŋda dröö) va. to send a note/ message indicating one is departing.
འདེང་ཚོད་ (dēŋdzöö) estimate/ calculation of whether there is enough of sth.
འདེངས་ (deŋ) sm. འདེང་.
འདེད་: p. དེད་ and བདས་; f. བདའ་; imp. དེད་ (deè) 1. va. to follow ¶ ལམ་ཁ་དེ་རང་དེད་ནས་འགྲོ་དགོས་ (You) should go following that very road. 2. va. to drive/ herd (animals), to cause to move forward ¶ ཀུན་མས་ནོར་ཕྱུགས་མང་པོ་དེད་པ་རེད་ The thieves drove off many livestock. 3. va. to chase, to go after, to pursue ¶ ཁྱི་དེས་ཞི་མི་ཞིག་འདེད་ཀྱི་འདུག That dog is chasing a cat. 4. inference, reasoning.
འདེད་སྐྱུལ་ (deègüü) going after/ pursuing (usu. sb. who owes money); va.—བྱེད་.
འདེད་འགྲོ་ (dendro) shung. person who goes to collect debts ¶ འདེད་འགྲོ་འགའ་ཞིག་ནས་མི་སེར་གྱི་དངོས་ནོར་ཡང་སུ་ཐོབ་སྦར་ཤ་བྱེད་པ་ Some of the debt collectors even take the belongings of the people (debtors).
འདེད་སྒོ་ (deègo) sliding door.
འདེད་བཅོམ་ (deèjom) 1. pursuing and wiping out/ destroying; va.—བྱེད་ ¶ ཇག་པ་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་འདེད་བཅོམ་བཏང་བ་རེད་ (They) pursued and wiped out the remainder of the bandits. 2. pursuing and attacking; va.—བྱེད་ ¶ ཇག་པ་འདེད་བཅོམ་བྱེད་པར་ཕྱིན་ཀྱང་ཤོར་བ་རེད་ Even though (they) went to pursue and attack, the bandits got away.
འདེད་གཏོར་ (deèdɔɔ) pursuing and annihilating; va.—བྱེད་ to pursue and annihilate.
འདེད་དྲག་གཏོང་ (deèdraà dōŋ) va. to pursue (debts) harshly.
འདེད་རྡུང་ (deèduŋ) pursuing and attacking; va.—བྱེད་ to pursue and attack.
འདེད་པ་ (deèba) 1. pursuing/ chasing (for payment of a debt etc.). 2. a person who pursues debts. 3. a person who drives animals. 4. sm. འབུ་གཉེར་.
འདེད་འབབ་ (deèbəb) shung. amount of debt that is to be pursued/ collected ¶ འདེད་འགྲོ་འགའ་ཞིག་ནས་སོ་སོའི་འདེད་འབབ་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཆད་འཛར་བྱུང་དོགས་མི་སེར་གྱི་དངོས་ནོར་ཡང་སུ་ཐོབ་སྦར་ཤ་བྱེད་པ་ Some of the people who collect loans, because they fear they will be unable to collect the amount owed, take the belongings of the people (debtors).
འདེད་སྦྱང་ (deèjaŋ) sm. འདེད་སྐྱུལ་.
འདེད་སྦྱང་རིམ་བྱེད་ (deèjaŋ rimjeè) shung. va. to go after/ pursue a loan many times.
འདེད་སྦྱངས་ (deèjaŋ) sm. འདེད་སྐྱུལ་.
འདེད་མི་ (deèmi) sm. འདེད་པ་, 2.
འདེད་གཅེར་ (deèdzer) va. to pressure forcefully for payment of a loan (this term has a negative connotation).
འདེད་རྩིས་ (deèdzii) plan for pursuing collection of a loan/ debt.
འདེད་གཞུང་ (deèshuŋ) shung. sm. འདེད་ཁྲ་.
འདེད་བཟུང་ (deèsuŋ) pursuing and capturing; va.—བྱེད་.
འདེད་གཡོག (deèyɔɔ̀) a servant/ assistant of a monastic འབུ་གཉེར་ (who collects monastic debts/ loans).
འདེད་རེས་གཏོང་ (deèreè dōŋ) va. to play around chasing each other.

འདེད་རེས་ཡིབ་རེས་ (deèreè yibreè) child's game of hide and seek.

འདེད་ལེན་ (deèlen) pursuing and taking back/ collecting a loan, debt, etc.; va.—བྱེད་.

འདེད་སྲིད་ (deèsɛ̀ɛ) strong desire.

འདེད་གསོད་ (deèsöö) pursuing and killing.

འདེབས་: p. **བཏབ་**; f. **གདབ་**; imp. **ཐོབས་** (deb) 1. va. to sow, to plant ¶ གྲོ་དང་སྲན་མ་བཏབ་རྗེས་ནས་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ After planting wheat and lentils, (they) plant barley. 2. va. to do/ send ¶ མཆི་འདེབས་ To spit (to make sth. wet.). ¶ རྩིས་འདེབས་ To do accounting. ¶ གུར་འདེབས་ To pitch a tent. 3. va. to throw/ cast/ strike/ hit.

འདེབས་བཀོལ་ (debgöö) sm. འདེབས་འཛུགས་.

འདེབས་ཀོད་ (debgöö) sm. འདེབས་ཞིང་.

འདེབས་སྐྱོང་ (debgyoŋ) sm. འདེབས་འཛུགས་.

འདེབས་འཁོས་ (debgöö) shung. cultivating, planting; va.—བྱེད་ ¶ ས་ཞིང་འདེབས་འཁོས་དགེ་འདུན་གྲྭ་ནས་བྱེད་རྒྱུ་དགོན་པའི་ཁྲིམ་ལམ་ཤས་རྒྱེན་དང་ Monks who engage in cultivating land will violate monastic law.

འདེབས་ཁྱོན་ (debgyön) area under cultivation, cultivated area.

འདེབས་ཆུ་ (debju) 1. irrigation when sowing seeds. 2. water added to fermented barley grain when it is ready to be served as beer.

འདེབས་ཇ་ (debja) tea for one's personal use.

འདེབས་འཇོག (debjɔɔ) leaving land fallow; va.—བྱེད་.

འདེབས་འཇོག་རེས་མོས་ (debjɔɔ reèmöö) rotation of land in cultivation, leaving land fallow by turns.

འདེབས་བདག (debdaà) planting and taking care of fields; va.—བྱེད་.

འདེབས་མཚམས་འཇོག (debdzam jɔɔ) va. to leave land unplanted.

འདེབས་རྩ་ (debdza) shung. at the time of planting ¶ ལོ་ཉི་ཤུ་འདེབས་རྩར་བོགས་གཏོང་བྱས་པ་འདི་ལོ་ལོ་དུས་རྫོགས་པ་ The land was leased at the time of planting for twenty years and this year the leasing term is over.

འདེབས་རྩར་སྤྲོད་ (debdzaa drőő) shung. va. to hand over fields at the time of planting ¶ བོགས་བདག་ནས་ས་ཞིང་འདེབས་རྩར་སྤྲད་པ་ The lessor handed over the land at the time of planting.

འདེབས་འཛུགས་ (debdzuù) planting by sticking in the ground (rather than by scattering); va.—བྱེད་.

འདེབས་འཛུགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (debdzuù trűűgɔɔ) sowing machine, seeder.

འདེབས་ཞིང་ (debshiŋ) arable land, farm land, land under cultivation.

འདེབས་རེས་ (debreè) crop rotation; va.—བྱེད་.

འདེབས་ལས་ (deblɛɛ) planting/ sowing work.

འདེབས་ལུད་ (deblüü) fertilizer applied at the time of planting seed.

འདེབས་ཤུལ་ (debshüü) planting one crop right after another; va.—བརྗེ་; —སྒོར་.

འདེབས་སོན་ (debsön) seeds; va.—གཡེ་ to broadcast seed.

འདེབས་གསོ་ (debso) planting and rearing/ raising; va.—བྱེད་.

འདེམ་ (dem) sm. འདེམས་.

འདེམ་སྒོ་ (demgo) sm. འདེམས་སྒོ་.

འདེམ་བསྐོ་ (demgo) sm. འདེམས་བསྐོ་.

འདེམ་བསྐོ་ས་ཁུལ་ (demgo sɔgüü) election district.

འདེམ་བསྐོ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (demgo ūyön lhɛngaŋ) election committee.

འདེམ་བསྐོའི་ཁྲིམས་ (demgö trīm) sm. འདེམས་བསྐོའི་ཁྲིམས་ལུགས་.

འདེམ་སྐུག་པ་ (dēmgugbɔ) sm. འདེམས་སྐུག་པ་.

འདེམ་སྒྲིག (demdrig) sm. འདེམས་སྒྲིག.

འདེམ་སྒྲུག (demdruù) sm. འདེམས་སྒྲུག.

འདེམ་ཉོ་ (demño) sm. འདེམས་ཉོ་.

འདེམ་འདེམ་ (demdem) sm. འདེམས་ཀ.

འདེམ་འདེམ་སྒྲུག་སྒྲུག (demdem drugdruù) sm. འདེམལ་འདེམལ་སྒྲུག་སྒྲུག.

འདེམ་སྣོན་ (demnön) sm. འདེམས་སྣོན་.

འདེམ་བྱེད་དབང་ཆ་ (demjeè wāŋja) sm. འདེམས་བྱེད་དབང་ཆ་.

འདེམ་འབངས་ (demban) sm. འདེམས་འབངས་.

འདེམ་དམངས་ (demmaŋ) sm. འདེམས་འབངས་.

འདེམ་ཤོག (demshɔɔ) sm. འདེམལ་ཤོག.

འདེམ་གསེས་ (demseè) sm. འདེམལ་གསེས་.

འདེམས་: p. **བདམས་**; f. **གདམ་**; imp. **འདོམས་** or **འདེམས་** (dem) va. to choose, to select, to elect ¶ ཁོ་སྔོན་ཐོན་དགེ་རྒན་དུ་བདམས་པ་རེད་ (They) selected him as an outstanding teacher.

འདེམས་ཀ་ (demga) choosing, selecting, electing; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —བོར་.

འདེམས་བསྐོ་ (demgo) election, electing, voting; va.—བྱེད་ ¶ གཞི་རིམ་འདེམས་བསྐོ་ A primary election. ¶ ཁོ་ཚོའི་འཐུས་མི་འདེམས་བསྐོ་བྱས་པ་རེད་ (They) elected their representatives.

འདེམས་བསྐོ་འོས་སྐུག (demgo wöőguù) candidate for election.

འདེམ་བསྐོ་ལྷན་ཚོགས་ (demgo lhendzɔɔ) electoral commission/ committee.

འདེམས་བསྐོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ (demgö trīmluù) electoral law.

འདེམ་བསྐོའི་ས་ཁུལ་ (demgö sɔgüü) a voting/ electoral district.

འདེམས་བསྐོར་ལྟ་ཞིབ་ (demgɔɔ dāshib) supervision and control of voting procedures ¶ འདེམས་སྐོར་ལྟ་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ Board of elections.

འདེམས་བསྐོས་ (demgöö) elected/ chosen by voting ¶ འདེམས་བསྐོས་འཐུས་མི་ Elected representatives.

འདེམས་མཁན་ (demñɛn) a voter.

འདེམས་ག (demga) choosing, selecting, electing; va.—བྱེད་.

འདེམས་རྒྱུགས་ (demgyuù) exam taken before being recruited/ hired for a job.

འདེམས་སྐུག (demguù) candidacy, candidate ¶ འདེམས་སྐུག་མི་སྣ་ Candidates for an election.

འདེམས་སྐུག་པ་ (demguùbɔ) candidate for an election.

འདེམས་སྒྲིག (demdrig) choosing and arranging, editing; va.—བྱེད་.

འདེམས་སྒྲུག (demdruù) 1. selecting, choosing; va.—བྱེད་ to select, to choose ¶ བཟོ་པ་ཉམས་མྱོང་ཆེ་བ་རྣམས་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་པ་རེད་ (They) selected the more experienced workers. 2. sm. འདེམས་བསྐོ་.

འདེམས་སྒྲུག་ས་ཁུལ་ (demdruù sɔgüü) sm. འདེམས་བསྐོའི་ས་ཁུལ་.

འདེམས་བསྒྲུགས་ (demdruù) sm. འདེམས་སྒྲུག.

འདེམས་མངག (demŋaà) selecting and sending a person to a position/ post; va.—བྱེད་ ¶ ལས་གནས་དེ་ར་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་འདེམས་མངགས་བྱས་པ་རེད་ (They) selected and sent a group of officials to hold that position.

འདེམས་ཉོ་ (demño) selecting and buying; va.—བྱེད་.

འདེམས་བདོན་ (demdön) selecting, choosing, electing; va.—བྱེད་ to select, to choose, to elect.

འདེམས་ཐོན་ (demdön) sm. འདེམས་བསྐོས་.

འདེམས་སྣོན་ (demnön) choosing and adding, a supplementary/ extra selection (e.g., as a replacement); va.—བྱེད་ ¶ ས་འཐུས་མི་གསར་པ་ཁ་ཤས་འདེམས་སྣོན་བྱས་པ་རེད་ (They) chose and added several delegates.

འདེམས་འདེམས་སྒྲུག་སྒྲུག (demdem drugdruù) sm. འདེམས་སྒྲུག.

འདེམས་བྱེད་དབང་ཆ་ (demjeè wāŋja) right to vote, voting franchise.

འདེམས་དབང་ (demwaŋ) sm. འདེམས་བྱེད་དབང་ཆ་.

འདེམས་འབངས་ (demban) the electorate, constituency in an election district.

འདེམས་འབངས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ (dembaŋgi laggyer) voting eligibility certificate.

འདེམས་སྦྱོང་ (demjoŋ) elective course (of study), optional course.

འདེམས་དམངས་ (demmaŋ) sm. འདེམས་འབངས་.

འདེམས་ཤོག (demshɔɔ) a vote, va.—འཕེན་; —བླུག to

cast a vote ༑འདེམས་བསྐོ་དེའི་སྐབས་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 70 ཡིས་འདེམས་ཤོག་འཕངས་པ་རེད་ During that election 70% of the population voted.

འདེམས་ཤོག་གི་གྲངས་ཀ་ (demshɔɔ̀gi traŋgə) election tally, vote count.

འདེམས་ཤོག་སྒམ་ (demshɔɔ̀ gam) ballot box.

འདེམས་ཤོག་རྩིས་རྒྱག (demshɔɔ̀ dziigyaà) va. to count the votes/ ballots.

འདེམས་གསེས་ (demseè) choosing, selecting; va.—བྱེད་ ༑ཅ་ལག་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕན་ཐོགས་པ་རྣམས་འདེམས་གསེས་བྱེད་དགོས་ From among these things you have to select the useful ones.

འདེམ་ལྷན་ (demlhen) abbr. of འདེམ་བསྐོ་ལྷན་ཚོགས་.

འདེལ་པ་ (delwa) Eucominia tree.

འདོ་ (do) 1. clever, bright. 2. sm. འདོ་པ་.

འདོ་པག (dobaa) around here ༑ཁྱེད་རང་འདོ་པག་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པས་ Do you live around here?

འདོ་པ་ (dowa) horse.

འདོ་མེད་ (domeè) not distinguishing/ knowing good from bad.

འདོ་མེད་ངང་རིང་ (domeè ŋaŋriŋ) a good-for-nothing person.

འདོ་ཟུངས་ (dosuŋ) sm. འདོ་མེད་.

འདོ་ཡོད་ (doyöö) understanding right from wrong.

འདོ་ལི་ (doli) sm. མདོ་ལི་.

འདོ་ལེ་ (dōle) sm. མདོ་ལི་.

འདོགས་: p. བཏགས་; f. གདག; imp. ཐོགས་ (dɔɔ̀) va. to tie, to fasten, to attach. ༑ཁྱི་དེ་མི་བཏགས་ན་མི་ལ་སོ་རྒྱག་གི་རེད་ If you don't tie that dog it will bite people. 2. va. to put on, to wear (ornaments) ༑རྒྱན་ཆ་བཏགས་ནས་ Having put on the jewelry/ ornaments. 3. (usu. མིང་ + —) va. to name.

འདོགས་ཁྱི་ (dɔɔ̀gyi) 1. Tibetan mastiff. 2. a dog that is tied by a door to block entrance [Lit. tied dog].

འདོགས་རྒྱན་ (dɔɔ̀gyɛn) ornament/ jewelry tied on the belt.

འདོགས་ཅན་ (dɔɔ̀jɛn) sm. འདོགས་ཡིག.

འདོགས་ཆ་ལུས་རྒྱན་ (dɔgja lüügyɛn) shung. ornaments ༑རྙིང་ཁངས་མནའ་མའི་འདོགས་ཆ་ལུས་རྒྱན་ The antique ornaments of the bride.

འདོགས་ཐག (dɔɔ̀daà) rope used for tying animals.

འདོགས་ཐག་ཆད་པའི་བཟང་ཁྱི་ (dɔɔ̀daà cɛɛ̀bɛ saŋkyi) showing the appearance of wanting to fight when people are holding you back but then doing nothing when let go [Lit. a watch dog whose rope has broken].

འདོགས་ཐག་ཨ་ལོང་ནས་གྲོལ་ (dɔɔ̀daà āloŋnɛ tröö) settling/ deciding sth. by the main person or office [Lit. the rope that ties the animals was untied from the ring (to which it was tied)].

འདོགས་ཕུར་ (dɔgbur) shung. wooden peg for tying animals.

འདོགས་འཕྱལ་ (dɔɔ̀büü) sm. འདོགས་ཡིག and འཕྱལ་ཡིག.

འདོགས་བྱང་ (dɔgjaŋ) a signboard that is hung, a board that is hung on which other things are attached.

འདོགས་མིག་ (dɔgmii) a hole for hanging signs, labels, etc.

འདོགས་ཚིག (dɔgdzii) a name given to sth.

འདོགས་གཞི་ (dɔgshi) a place for hanging or tying.

འདོགས་ཟམ་ (dɔgsam) suspended/ hanging bridge.

འདོགས་ཡིག (dɔgyii) subfixed letters.

འདོགས་ལུང་ (dɔgluŋ) metal ring for hanging things.

འདོགས་ཤ་ (dɔgsha) meat dried in winter (by hanging).

འདོགས་ཤིང་ (dɔgshiŋ) wooden thethering pole for tying animals.

འདོང་: p. དོང་; f.འདོང་; imp. དོངས་ (doŋ) va. to go.

འདོད་ (döö) 1. abbr. འདོད་པ་. 2. vi. to want, to desire ༑བདེ་པ་འདོད་ནས་དངུལ་གསོག་སྒྲུབ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Desiring a comfortable life, he is saving money. 3. (vb. + —) or (vb. + — + བྱེད་) desiring to do the verbal act ༑ཁོ་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་རེད་ They want to work. ༑མོ་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག She wants to go to the market.

འདོད་ཁམས་ (döögam) the realm of desire.

འདོད་ཁམས་བདག་མོ་ (döögam daàmo) sm. དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་.

འདོད་ཁྱེར་ (döögyer) selfish person.

འདོད་དགུ་ (döögu) all one's desires, every want/ wish; vi.—འཇེ་;—འཇོམས་ to obtain/ realize all one's wishes ༑འདོད་དགུ་འཇོ་བའི་ནོར་བུ་ A wish fulfilling gem.

འདོད་རྒུ་ (döögu) sm. འདོད་དགུ་.

འདོད་རྒུ་ཀུང་སི་ (döögu güŋsi) department store.

འདོད་རྒྱལ་ (döögyɛɛ) 1. doing whatever one desires ༑བྱིས་པ་འདོད་རྒྱལ་དུ་མ་གཏོང་ Don't let children do whatever they desire. 2. root word.

འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་ (döögyɛɛgi dra) sm. འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་.

འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ (döögyɛɛgi miŋ) the main or root term.

འདོད་རྒྱལ་སྨྲ་ (döögyɛɛ mā) va. to say whatever comes to mind.

འདོད་རྒྱ་ (döögya) objects of desire/ wealth/ property.

འདོད་སྤྲིལ་ (döögdrii) sm. འཆམ་སྤྲིལ་.

འདོད་ངམ་ (doŋam) sm. འདོད་ངམས་.

འདོད་ངམས་ (dooŋam) greed, avarice, coveting, desiring; va.—བྱེད་ to be greedy/ avaricious, to covet.

འདོད་ངམས་ཆེན་པོ་ (dooŋam cēmbo) sm. འདོད་ངམས་ཚ་པོ་.

འདོད་ངམས་ཚ་པོ་ (dooŋam tsābo) very greedy/ avaricious.

འདོད་ཅན་ (dööjɛn) sm. འདོད་ལྡན་.

འདོད་གཅིག (dööjig) shung. household (those living together).

འདོད་ཆ་ (dööja) one-thirteenth (1/13).

འདོད་ཆགས་ (dööjaà) lust, carnal desire, passion; vi.—སྐྱེད་ to have lust arise.

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ (dööjaà daŋ trɛɛ) 1. without lust. 2. an arahat.

འདོད་ཆགས་རིགས་བཞི་ (dööjaà rigshi) the four types of desire: desire to embrace; desire to touch; desire caused by sensual smile; desire after seeing.

འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ (dööjuŋ cōgsheè) content with one's lot.

འདོད་མཆུ་སློང་བྲོ་ (dööju lōŋdro) shung. stirring up trouble ༑སྐྱི་འཕྱལ་དང་གདལ་པོ་སོགས་ལ་བསྙད་ནས་འདོད་མཆུ་སློང་བྲོ་མ་བྱེད་ No person is allowed to stir up trouble by demanding payment of loans or sowing discord.

འདོད་འཇོ་ (dönjo) giving whatever one wants.

འདོད་འཇོའི་བ་ (dönjö pa) 1. mythological cow that never stops giving milk. 2. the person wearing a cow's mask in the religious processions (སེར་པང་) that occurs on the 29/30th of the second Tibetan lunar month.

འདོད་འཇོའི་བ་མོ་ (dööjö pamo) sm. འདོད་འཇོའི་བ་.

འདོད་སྙིང་ (dooñiŋ) one's true desire/ wish.

འདོད་གཏམ་ (döödam) 1. sensual/ passionate/ sexual talk. 2. political propaganda in the sense of saying what one wants to convey to people.

འདོད་ཐང་ (döötaŋ) a thanka painting ordered to one's own wish/ desire.

འདོད་རྟེན་ (dööden) the object of desire.

འདོད་བསྟུན་ (döödün) in accordance with sb's wish/ desire ༑ཁོའི་འདོད་བསྟུན་བྱེད་ཁག་པོ་རེད་ It's hard to act according to his wishes.

འདོད་ཐག་ཉེ་བ་ (döö tāañewa) shortsighted, concerned only with the immediate.

འདོད་ཐོག་འདོད་བཞག (döödɔɔ̀ dööshaà) having one's wishes fulfilled.

འདོད་ཐོག་སྨིན་ (döödɔɔ̀ mīn) va. to realize, to get one's desires/ wishes fulfilled.

འདོད་ཐོག་ལ་ཏ་རྒྱུགས་པ་ (döödɔɔ̀la dā gyuùbə)

realizing/ getting one's desire or wish completely fulfilled [Lit. riding a horse on one's wish].

འདོད་མཐུན་ཚོད་ལྟ་ (dö̱ödün tsȫöda) testing whether sb. is agreeable/ compatible.

འདོད་དོན་ (dö̱ödön) sm. འདོད་ཕྱོགས་.

འདོད་འདོད་ (döndö̱ö) sm. འདོད་པ་.

འདོད་བདུངས་ (dö̱ö du̱ŋ) shung. sm. འདོད་བཙག.

འདོད་འདུན་ (dö̱ndün) desire and hope.

འདོད་ལྡན་ (dö̱ndɛn) 1. desirous, covetous, greedy. 2. lustful, passionate.

འདོད་ནག (dö̱önaà) sm. འདོན་བཙག.

འདོད་གནག (dö̱önaà) sm. འདོན་བཙག.

འདོད་ནག་ཅན་ (dö̱önagjɛn) greedy, avaricious.

འདོད་བཙག (dö̱önaà) greedy, avaricious.

འདོད་བཙག་གི་སྐྱེ་ (dö̱önaàgi jī) avaricious high interest.

འདོད་བཙག་བདབ་གསིག (dö̱önaà də̱bsiì) causing hardship due to one's greed/ avarice; va.—གཏོང་.

འདོད་པ་ (dö̱ öba) desire, want, wish; va.—བྱེད་ to desire/ wish; va.—སྐོང་ to satisfy/ fulfill one's desires/ wishes; vi.—ཁེངས་ to have one's desires be filled, to be content ¶ རྒྱ་ནོར་གྱི་འདོད་པ་ Desire for wealth. ¶ མོས་ཟླ་བ་དང་ཆང་ས་རྒྱག་ཡས་ལ་འདོད་པ་བྱས་པ་རེད་ She wanted to marry Dawa.

འདོད་པ་བཀང་ (dö̱öba gāŋ) va. to satisfy one's desires.

འདོད་པ་སྐོང་ (dö̱öba gōŋ) va. to satisfy one's desires.

འདོད་པ་ཁ་ཚང་ (dö̱öba kādzaŋ) shung. sm. འདོད་བཙག.

འདོད་པ་ཁེངས་ (dö̱öba kēŋ) vi. to be satisfied, to be content ¶ ཁོང་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་ཟླ་ཕོགས་རག་པ་རེད་ He got a salary that satisfied him.

འདོད་པ་གང་ (dö̱öba ga̱ŋ) sm. འདོད་པ་ཁེངས་.

འདོད་པ་གང་ཚོགས་བྱེད་ (dö̱öba ga̱ŋdzɔ̄ɔ ce̱è) shung. va. to do sth. until one is fully satisfied ¶ ཕ་མ་གཉིས་ནས་ཕྲུ་གུའི་འདོད་པ་གང་ཚོགས་བྱེད་བཅུག་པ་ The parents let their children do whatever they liked until they were fully satisfied.

འདོད་པ་སྒྲིལ་ (dö̱öba dri̱l) va. to join two families together.

འདོད་པ་ཆེན་པོ་ (dö̱öba cēmbo) greedy, desirous, avaricious.

འདོད་པ་ལྟར་གྲུབ་ (dö̱öbadar dru̱b) vi. to achieve one's goal/ desire/ ambition.

འདོད་པ་བསྟུན་ (dö̱öba dǖn) in accord with sb.'s wish/ desire ¶ ཁོའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་ངས་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ In accord with his wish, I went with him.

འདོད་པ་མཐུན་ (dö̱öba tǖn) vi. to share wishes/ desire, to be harmonious ¶ ང་གཉིས་འདོད་པ་མཐུན་ནས་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ We two were harmonious in our desires and got married. ¶ ཁོང་གཉིས་འདོད་པ་མཐུན་ནས་ཚོང་གི་གན་རྒྱ་བཞག་པ་རེད་ They agreed about their wishes and signed a business contract.

འདོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ (dö̱öba pǖnsum tsɔ̄gba) getting everything one desires.

འདོད་པ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ (dö̱öba dzɛ̄ɛgyaŋ mi̱ñeèbɛ du̱ŋŋɛɛ) one of eight types of suffering: searching and never finding what one desires.

འདོད་པ་མ་བསྐངས་ (dö̱öba ma̱gaŋ) shung. va. to not satisfy desires ¶ རྫོང་དཔོན་ནས་མི་སེར་གྱི་འདོད་པ་མ་བསྐངས་པ་རེད་ The Dzonpon did not satisfy the desires of the subjects.

འདོད་པ་ཚིམ་ (dö̱öba tsīm) sm. འདོད་པ་ཁེངས་.

འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ (dö̱öbala dü̱nba) sm. འདོད་འདུན་.

འདོད་པ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ (dö̱öba lo̱ŋsu jȫö) va. to have sexual intercourse.

འདོད་པ་བསོད་ཉམས་པ་ (dö̱öba sȫöñamba) not content regardless of what one has.

འདོད་པའི་འགྲོ་ཕྱོགས་ (dö̱öbɛ dro̱cɔ̄ɔ) what one wants/ desires.

འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ (dö̱öbɛ dēnjȫö) the Kama Sutra.

འདོད་པའི་ཐིག་ལེ་ (dö̱öbɛ tīgle) one's main wish/ desire.

འདོད་པའི་དབང་གིས་ (dö̱öbɛ wāŋgi) by one's own wish/ desire (i.e., not forced) ¶ ལས་ཀ་འདི་ཁོང་གིས་འདོད་པའི་དབང་གི་བྱས་པ་རེད་ He did the work because he wanted to.

འདོད་པའི་འོ་མ་བུམ་ (dö̱öbɛ ñȫöbum) female breast.

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ (dö̱öbɛ yö̱nden) objects of sensual desire, sensory pleasures.

འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ (dö̱öbɛ lo̱ŋjȫö) 1. things that one likes. 2. sexual intercourse.

འདོད་པར་བབས་མིན་ (dö̱öbar bə̱bmin) sth. one doesn't want/ like/ desire ¶ མི་གཞན་གྱིས་རང་གི་འདོད་པར་བབས་མིན་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't get angry even if somebody says sth. that you dislike.

འདོད་པར་མ་འཐད་ (dö̱öbar ma̱tɛɛ̀) sm. འདོད་པར་མ་ཕྱིན་པ་.

འདོད་པར་མ་ཕྱིན་ (dö̱öbar ma̱cin) va. to not like sth.

འདོད་པར་མ་བབས་ (dö̱öbar mə̱bəb) sm. འདོད་པར་བབས་མིན་.

འདོད་པས་ངོ་ཚ་སྒྲིབ་ (dö̱öbɛ ŋo̱dza dri̱b) vi. to be/ act shameless because of strong desire.

འདོད་པས་བློ་མིག་སྒྲིབ་ (dö̱öbɛ lōmig dri̱b) vi. to have one's mind clouded/ blinded by desire.

འདོད་པས་ངོ་ཚ་ཉམས་ (dö̱öbɛ ŋo̱dza ña̱m) sm. འདོད་པས་ངོ་ཚ་སྒྲིབ་.

འདོད་དཔལ་ལས་ཁུངས་ (dö̱öbɛɛ lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. an office created by the traditional Tibetan government that was composed of craftsmen of all kinds.

འདོད་སྤང་ (dö̱öbaŋ) giving up sth. one wishes/ desire; va.—བྱེད་.

འདོད་ཕྱོགས་ (dö̱öjɔ̄ɔ) what one desires/ wishes/ likes; vi.—འཕུད་ to achieve what one desires/ wishes/ likes; va.—སྤེལ་ to advance one's own purpose/ desire/ wishes/ likings; va.—ཤོད་ to say sth. according to one's desires/ wishes/ likes.

འདོད་བབས་ (dö̱öbəb) desire, wish, liking; va.—བྱེད་ ¶ གྲོས་མོལ་མུ་འཐུད་བྱེད་རྒྱུར་འདོད་བབས་ཡོད་པ་རེད་ (They) desired to continue the talks. ¶ གཞུང་གི་དམག་དོན་སྲིད་ཇུས་ལ་ཁོ་ཚོས་འདོད་འབབ་མ་བྱུས་པ་རེད་ (They) did not like the government's military policy.

འདོད་བྲལ་ (dö̱ödrɛɛ) without desire/ lust, without passion.

འདོད་བློ་ (dö̱ölo) wish, desire, liking; va.—སྟོན་ to show/ express one's desire or wishes; vi.—ཁེངས་; —ཚིམ་ to be satisfied ¶ མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་བློ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྲིད་ཇུས་ A policy contrary to the wishes of the people. ¶ མི་མང་བས་དམག་ཐག་ལམ་སེང་གཅོད་དགོས་པའི་འདོད་བློ་བསྟན་པ་རེད་ Most people expressed their wish that the war should be stopped right now. ¶ འདོད་བློ་ཁེངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ A result that satisfies one's desires.

འདོད་དབང་ (dö̱öwaŋ) sm. འདོད་པའི་དབང་གིས་.

འདོད་སྦྱར་ (dö̱öjar) shung. sm. འདོད་ཞུས་.

འདོད་མ་ (dö̱öma) 1. a vein used in traditional Tibetan medicine. 2. a sensual female/ woman.

འདོད་མིན་ (dö̱ömin) disliking ¶ ཁྱམ་ལ་ཕྲན་བུའི་འདོད་མིན་ཡོད་རུང་ Even though he dislikes his wife a little.

འདོད་མོས་ (dö̱ömȫö) wish, choice, desire, preference; va.—བྱེད་ to do sth. based on one's own desire/ wish/ liking ¶ འགྲོ་དང་སྡོད་རང་གི་འདོད་མོས་རེད་ Its one's own wish whether to go or stay.

འདོད་མོས་ཞུ་ཡིག (dö̱ömȫö shu̱yiì) a letter volunteering sth.

འདོད་སྨོན་ (dö̱ömön) 1. prayers conveying a wish for (sth.). 2. abbr. desire and envy.

འདོད་ཙན་པ་ (dö̱ödzenba) prostitute.

འདོད་རྒྱལ་ (dö̱ödzüü) wish, desire; position,

attitude; va.—འཛིན་ to hold/ adhere to a wish/ desire/ position/ attitude ¶ མཛའ་མཐུན་མཉམ་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་ We have the wish to develop friendly and cooperative relationships.

འདོད་ཞུས་ (dööshüü) shung. to ask/ request sth. one's desires/ wishes ¶ དམིགས་བསལ་ཁྲལ་ཆག་དེ་རིགས་བླ་བྲང་རང་ནས་འདོད་ཞུས་ཡིན་འདུག These special tax exemptions were requested by the Labrang itself (based on their own desires).

འདོད་ཞེན་ (dööshen) passion, lust, greed.

འདོད་ཞེན་ལོག་སྤྱོད་ (dööshen lɔgseè) corrupted by greed and desire; va.—བྱེད་.

འདོད་གཞས་ (dööshɛɛ̀) love song.

འདོད་གཟུགས་ (döösuù) 1. the object from which desire is born. 2. abbr. desire and form.

འདོད་ཡོན་ (dööyön) abbr. of འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་.

འདོད་ཡོན་ལྔ་ (dööyön nāŋa) the five sensual objects: form, sound, smell, taste, touch.

འདོད་རེ་ (dööre) wish, desire, hope.

འདོད་ལ་མ་འདོད་ (döōla mandöö) seeming or acting as if one doesn't want to do sth.; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ལས་ཀ་བསྐུལ་བར་ཁོས་འདོད་ལ་མ་འདོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག I gave him a job to do but he is acting as if he doesn't want to do it.

འདོད་ལན་ (döölɛn) term used when debating in monasteries that conveys "yes".

འདོད་ལུགས་ (dööluù) sm. འདོད་ཚུལ་.

འདོད་ལོག (döölɔɔ̀) 1. lust, passion; va.—སྤྱོད་ to commit adultery. 2. perverse sexual acts. 3. rape.

འདོད་སེམས་ (döösem) mind filled with desire; vi.—སྐྱེད་ to come to desire sth.

འདོད་གསོག་ཐེབས་པའི་ས་ (döösɔɔ̀ tēbbɛ sā) alluvial soil.

འདོད་གསོལ་ (döösöö) sm. འདོད་སྨོན་, 1.

འདོད་ཧམ་ (dööham) greedily/ avariciously desirous; va.—བྱེད་.

འདོན་: p. **བཏོན་**; f. **གདོན་**; imp. **ཐོན་** (dön) va. 1. to cause to come out, to put forth, to take/ bring out, to produce, to publish, to mine, to import ¶ ཁོའི་ཞྭ་མོའི་ནང་ནས་རི་བོང་ཞིག་བཏོན་སོང་ He took a rabbit out of his hat. ¶ ཁོ་ཚོས་བསམ་འཆར་མང་པོ་ཞིག་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are putting forth a lot of suggestions. ¶ རང་དབང་གསར་ཁང་ནས་དམིགས་བསལ་དེབ་ཆུང་ཞིག་བཏོན་འདུག The Freedom Press has published (put out) a special booklet. ¶ ས་གནས་དེ་ཚོ་ནས་རྡོ་སོལ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) mine coal from these regions. ¶ དེ་ལོ་ཁོ་ཚོས་རྒྱ་གར་ནས་འབྲས་ཁྱོན་ཆེ་བཏོན་པ་རེད་ That year (they) imported a lot of rice from India. 2. va. to say, to read (prayers), to intone ¶ ཆོས་འདོན་གྱི་འདུག (They) are intoning scriptures. 3. shung. a unit of land for aristocratic and monastic estates that is equal to two ཀང་. 4. va. to enthrone ¶ རྒྱལ་སྲས་ཁྲིར་འདོན་ To enthrone the prince.

འདོན་ཀློག (dönlɔɔ̀) va. to read aloud, to chant/ to intone.

འདོན་བསྐུལ་ (döngüü) money (alms) given to the monastic prayer leader (umdze) with a request that the monks intone a certain prayer; va.—འབུལ་.

འདོན་ཁྲལ་ (döndrɛɛ) sm. འདོན་ཁ་ཁྲལ་.

འདོན་ཁ་ཁྲལ་ (döng kādrɛɛ) an introductory text that new monks are required to memorize.

འདོན་འགྲེམས་ (döndrem) 1. publishing and distributing, producing and distributing; va.—བྱེད་ ¶ གློག་ཆས་དཔེ་གསར་མང་པོ་འདོན་འགྲེམས་བྱས་པ་རེད་ (They) produced and distributed many new model electrical appliances. ¶ དགོང་དྲོའི་ཚགས་པར་ཞིག་འདོན་འགྲེམས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད་ (They) are going to publish (and distribute) an evening newspaper.

འདོན་སྒྲིལ་ (dön drii) shung. adding/ merging a འདོན་ tax unit of land to another འདོན་ tax unit ¶ སྐུ་དྲག་སྐྱིར་དྲག་ཡང་བཙན་རེ་གཉིས་ནས་འདོན་སྒྲིལ་དང་ཆག་ཡང་འགའ་རེ་གནང་བ་ Aristocrats and some of the well off persons are exempted from paying tax and are let to add it to another འདོན་.

འདོན་ཆ་བཟང་པོ་ (dönja saŋbo) shung. skilled in chanting prayers/ rituals ¶ དབུ་མཛད་འདོན་ཆ་བཟང་པོ་དགོས་པ་ The དབུ་མཛད་ should be one who is skilled in chanting prayers done when doing rituals.

འདོན་ཆོག (dönjɔɔ̀) prayers done when doing rituals.

འདོན་ཆོག་ག (dön cɔ̄gga) sm. འདོན་ཆོག.

འདོན་འཇུག (donjuù) loading and unloading, putting in and taking out; va.—བྱེད་ ¶ ཅ་ལག་འདོན་འཇུག་བྱས་པར་གླ་སྤྲོད་ཀྱི་རེད་ They will pay wages for loading and unloading things.

འདོན་འཇུག་ལས་ཁུལ་ (donjuù lɛ̄ɛ̀güü) a loading and unloading district, a stevedoring district.

འདོན་འཇུག་སྤོར་སྐྱེལ་ཀུང་སི་ (donjuù bōrgyee gūŋsi) a stevedoring and transporting company.

འདོན་ཐེངས་ (döndeŋ) a printing or issue (in a series) ¶ འདོན་ཐེངས་གཉིས་པ་ The second printing.

འདོན་སྣ་འདྲེན་ (dönŋa dren) va. to lead prayers.

འདོན་པ་ (dömba) prayer; va.—འདོན་;—སྐྱོར་ to recite/ intone/ chant a prayer.

འདོན་པ་བསྐུལ་ (dömba güü) va. to start/ initiate a prayer (chant).

འདོན་སྤེལ་ (dönbel) producing and distributing/ spreading; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ ཞིང་ལས་ཀྱི་ལག་ཆ་གསར་པ་མང་པོ་འདོན་སྤེལ་བྱས་པ་རེད་ (They) produced and distributed many new agricultural implements. ¶ ཁོང་ཚོའི་ལག་རྩལ་མང་པོ་འདོན་སྤེལ་བྱས་པ་རེད་ They developed and spread many new techniques.

འདོན་སྤྲོད་ (döndröö) taking out and giving, supplying, furnishing, providing; va.—བྱེད་ to provide, to supply, to furnish.

འདོན་བྱེད་གྲུ་ (dönjeè dru) dredging boat.

འདོན་དམག (dönmaà) shung. soldiers recruited as a tax from a འདོན་ of land ¶ ལྕགས་གླང་དུས་ཟིང་སྐབས་འདོན་དམག་མི་འགྱོར་ཤེལ་ཆོས་རང་ནས་གཏོང་དགོས་བྱུང་བ་ During the unrests in the Iron-Ox year, because the soldiers recruited from the འདོན་ did not arrive, the Shelcho Monastery had to send soldiers by themselves.

འདོན་འཚོང་ (dondzoŋ) producing and selling/ marketing; va.—བྱེད་.

འདོན་འཛུད་ (döndzüü) sm. འདོན་འཇུག.

འདོན་ལ་འདོན་སྒྲིལ་ (dönla döndrii) shung. sm. འདོན་སྒྲིལ་.

འདོན་ལེན་ (dönlen) taking out, unearthing, mining; va.—བྱེད་ ¶ ས་ཁུལ་དེ་ནས་གནའ་རྫས་འདོན་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have taken relics out from these areas.

འདོན་ཤ་སྔོན་འཇལ་ (dönsha dönjɛɛ) shung. a meat tax (in tt.).

འདོན་བཤུག (dönshuù) emptying sth. (a room, etc); va.—རྒྱག ¶ འགྲུལ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང་ཁང་མིག་གཉིས་འདོན་བཤུག་བརྒྱབ་བཞག Because travelers are coming, they emptied two rooms.

འདོབ་ (dob) pretending to be stupid/ dumb.

འདོབ་ཚ་པོ་ (dob tsābo) sb. who frequently pretends to be stupid/ dumb.

འདོབ་ཟོ་ (dobso) a wooden strainer for ཆང་.

འདོབ་ཤོད་ (dob shöö) va. to pretend to be stupid/ dumb in speech.

འདོམ་ (dom) 1. a length measure defined as the span of a person's outstretched hands from fingertip to fingertip; va.—རྒྱག; —འཇལ་ to measure by means of a འདོམ་. 2. vi. to assemble, to gather, to come together ¶ ད་རེས་ལས་ཀ་མང་པོ་མཉམ་དུ་འདོམས་ཙང་བྲེལ་བ་ཆེ་པོ་འདུག Because many work tasks have come together, (I) am very busy. ¶ ཐུགས་སྨོན་འགྲོ་རྒྱུ་དང་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚོད་འདོམ་ཙང་ཐུགས་སྨོན་འགྲོ་ཐུབ་མ་བྱུང་ Because

going to the party and going to the meeting came at the same time, I wasn't able to go to the party.

འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་ (domgaŋ trubshi) shung. a square prison room that is the size of the outstretched arms of a person.

འདོམ་ཐུག་ (dom tüü) vi. to meet/ come together.

འདོམ་པ་གང་ (domba kaŋ) one span of a person's outstretched hands from fingertip to fingertip.

འདོམས་: p. གདམས་; f. གདམ་; imp. འདོམས་ (dom) va. 1. to teach, to show, to explain ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སློབ་ཚན་གྱི་དཀའ་གནད་རྣམས་གདམས་པ་རེད་ The teacher taught the students the difficult points in the lesson. 2. imp. of འདམ་. 3. p. of འདོམ་.

འདོམས་ (dom) 1. male and female sex organs. 2. imp. of འདོམས་.

འདོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ (domgi cöö) the crotch area.

འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་ (domgi bawa) male genitals, penis.

འདོམས་དཀྲིས་ (domdrii) loincloth.

འདོམས་ཁྲིམས་གློད་ (domdrim löö) va. to lift a ban.

འདོམས་ལྤགས་ (dombaà) foreskin (of penis).

འདོམས་རས་ (domrɛɛ̀) sm. འདོམས་དཀྲིས་.

འདོམས་པོ་ (dombo) accurate, precise ¶ ཁོང་གིས་ལན་འདོམས་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་ He gave an accurate/ precise answer.

འདོམས་སྤུ་ (dombu) genital/ pubic hair.

འདོར་: p., f. and imp. དོར་ (dɔɔ) va. 1. to cast away, to give up, to abandon, to discard ¶ ཁོ་ཐ་མག་འཐེན་རྒྱུ་ཙ་བ་ནས་དོར་བ་རེད་ He gave up smoking completely. ¶ དམ་བཅའ་འདོར་ To abandon an oath.

འདོར་བྱ་ (dɔɔja) 1. things that have to be given up or thrown away (e.g., cigarettes, old clothes, etc.). 2. excrement.

འདོར་བར་བྱེད་ (dɔɔwar ceè) va. to cast out/ abandon.

འདོར་མེད་ (dɔɔmeè) steadfast, firm, not abandoning/ giving up/ discarding ¶ ཐུགས་པར་གང་ཅིའི་སྐྱབས་འཇུག་འདོར་མེད་ཡོང་བ་ཞུ་ Please help me in all ways and do not abandon me.

འདོར་ལེན་ (dɔɔ len) va. to decide what to do and what not to do, to decide what to discard and what to take.

འདོར་ལེན་འཛོལ་མེད་ (dɔɔlen dzöömeè) sm. སྣང་འདོར་འཛོལ་མེད་.

འདོལ་ (döö) abbr. of འདོལ་བ་.

འདོལ་པོ་ (dööbo) sm. འདོལ་བ་.

འདོལ་བ་ (dööwa) soft (usu. for soil/ earth).

འདོལ་པོ་ (dööwo) soft (usu. for soil/ earth).

འདོལ་འདོལ་ (döödöö) 1. gentle in personality/ character. 2. soft (usu. for soil/ earth).

འདོལ་ཞིང་ (dööshiŋ) soft soil/ earth.

འདོལ་ས་ (döösa) sm. འདོལ་ཞིང་.

འདྲ་ (dra) 1. a copy, duplicate ¶ གན་རྒྱ་དེའི་འདྲ་གཅིག་ཁོ་ལ་ཡོད་པ་རེད་ He has one copy of the agreement. 2. vi. to be alike, to be the same ¶ དེ་དང་འདི་འདྲ་གི་མ་རེད་ This and that are not the same. 3. like, as according to, in accordance with ¶ འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ One should do (it) like this. 4. (vb.+ པ་/བ་ + —) probably ¶ ཁོང་དགེ་རྒན་ཡིན་པ་འདྲ་ It seems he is a teacher. ¶ ཁོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་པ་འདྲ་ He probably went to Lhasa.

འདྲ་: p. དྲས་; f. དྲ་; imp. དྲོས་ (dra) va. to cut.

འདྲ་སྐུ་ (drəgu) image, statue.

འདྲ་སྐུ་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་ (drəgulə yiidömba) idolatry.

འདྲ་སྒྲིག་ (dra drig) 1. va. to put similar things together ¶ དངོས་པོ་རིགས་གཅིག་པ་རྣམས་འདྲ་བསྒྲིགས་ནས་བཞག་འདུག (They) put all the same things together. 2. va. to substitute sth. similar/ alike ¶ ཅ་ལག་ངོ་མ་དེ་ཤོར་བརླག་དུ་སོང་བར་བརྟེན་དེའི་ཚབ་ཅིག་འདྲ་བསྒྲིགས་འདུག Because the real item was lost, (they) substituted a similar item.

འདྲ་ཅོག་ (drajoò) sm. འདྲ་སྐུ་.

འདྲ་བཅོས་ (drajöö) making sth. similar ¶ ཅ་ལག་འདི་ངོ་མ་མིན་ན་འདྲ་བཅོས་ག་ཚོད་བྱས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མ་རེད་ If the item isn't the original, however similar one makes another other people will not believe it.

འདྲ་ཆགས་ (drajaà) sm. འདྲ་ཆགས་པོ་.

འདྲ་ཆགས་པོ་ (dra cāgbo) 1. good looking, handsome, attractive ¶ ཁོང་འདྲ་ཆགས་པོ་འདུག He is handsome. 2. smooth, pleasant sounding (for lies) ¶ རྫུན་འདྲ་ཆགས་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་ No matter how smooth a lie (they) tell ....

འདྲ་ཆོས་ (drajöö) similarity ¶ བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་བར་འདྲ་ཆོས་གཏན་ནས་མེད་པ་རེད་ Tibetan and Chinese language have absolutely no similarity.

འདྲ་གཉིས་ (drañii) two copies (of sth.).

འདྲ་གཉིས་སུ་གཤེག (drañiisu shēg) va. to split/ divide into two parts.

འདྲ་མཉམ་ (drañam) equality; va.—བྱེད་ to treat/ act equally or with equally ¶ མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ Racial/ ethnic equality.

འདྲ་མཉམ་ཁ་གཏད་ (drañam kābdeè) competing equally; va.—གཙོག་ to compete equally.

འདྲ་མཉམ་ཁེ་དབང་ (drañam kēwaŋ) equal rights.

འདྲ་མཉམ་གྲོས་མོལ་ (drañam trööomöö) talks/ discussions held on the basis of equality.

འདྲ་མཉམ་གཉིས་ཕན་ (drañam ñiibɛn) mutual benefit based on equality.

འདྲ་མཉམ་མེད་པ་ (drañam meèba) inequality, unequal.

འདྲ་བརྙན་ (drañɛn) image, statue.

འདྲ་དྲང་པོ་ (dra traŋbo) fair, just, equitable.

འདྲ་འདྲ་ (drandra) equal, alike, same ¶ ང་གཉིས་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ We two are equal.

འདྲ་འདྲ་འགྲིག་འགྲིག་ (drandra drigdrig) making (sth.) look or sound good in a superficial or misleading way; va.—བཟོ་.

འདྲ་འདྲ་མཉམ་མཉམ་ (drandra ñamñam) 1. equal. 2. alike, similar.

འདྲ་འདྲ་ཐད་ཐད་ (drandra tɛɛ̀dɛɛ̀) sm. འདྲ་འདྲ་མཉམ་མཉམ་.

འདྲ་པར་ (drabar) photo, picture, portrait; va.—འདེབས་; —རྒྱག་ to photograph, to take a picture ¶ འདྲ་པར་ཚེམ་དྲུབས་མ་ An embroidered portrait.

འདྲ་པོ་ (drabo) alike, similar; vi.—ཆགས་ to become alike/ similar; va.—བཟོ་ to make alike/ similar ¶ ཁོ་རྡོ་རྗེ་འདྲ་པོ་འདུག He is like Dorje.

འདྲ་དཔར་ (drabar) sm. འདྲ་པར་.

འདྲ་དཔེ་ (drabe) model, specimen, sample.

འདྲ་དཔེ་རྒྱས་འགེབས་ (drabe gyɛɛ̀geb) applying one example/ model/ situation in an inappropriate manner, farfetched, distorted.

འདྲ་སྤྱད་ (drajɛɛ̀) sm. དྲས་སྤྱད་.

འདྲ་བ་ (drawa) similar, like, resembling ¶ རྡོ་རྗེ་ལགས་ཞལ་རས་ཁོང་འདྲ་པོ་འདུག Dorjela's face resembles his.

འདྲ་བར་ (drawar) similarly, like, as.

འདྲ་བྲིས་ (dradrii) sm. རི་མོ་རྗེན་བྲིས་.

འདྲ་འབག་ (drabaà) mask.

འདྲ་མ་ཆགས་པ་ (dra macagbə) unbecoming ¶ ཁོའི་སྤྱོད་ལམ་འདྲ་མ་ཆགས་པ་མི་འདུག His behavior is not unbecoming.

འདྲ་མི་འདྲ་ (dra mindra) sm. འདྲ་མིན་.

འདྲ་མིན་ (dramin) various, different ¶ ཁོ་ཚོ་ཚང་མར་བསམ་ཚུལ་འདྲ་མིན་བྱུང་ They all had different ideas.

འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་ (dramin jirii) sm. འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་.

འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ (dramin nādzɔɔ̀) all sorts/ kinds of, many varieties ¶ ཆས་གོས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་གྱོན་པའི་མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྣ་ People of various nationalities in all kinds of costumes.

འདྲ་ཚད་ (dradzɛɛ̀) equivalent, similar.

འདྲ་ཚད་ཚད་ (dra tsɛɛ̀dzɛɛ̀) somewhat similar looking ¶ མི་འདི་གཉིས་གདོང་འདྲ་ཚད་ཚད་ཅིག་འདུག་ཕལ་ཆེར་སྤུན་མཆེད་མིན་འགྲོ་ The two people have somewhat similar faces; probably they are related.

འདྲ་མཚུངས་ (drədzuŋ) equal, same ¶ ཚང་མར་གོ་

སྐབས་འདྲ་མཚུངས་སྤྲད་ཡོད་པ་རེད་ (They) have given equal opportunities to all. ¶ 1999 ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་མི་འབོར་རྒྱ་ནག་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་འགྱུར་གྱི་རེད་ In 1999 India's population will equal that of China.

འདྲ་རྫུས་ (drədzün) forgery.

འདྲ་གཟུགས་ (drəsuù) effigy ¶ སྲིད་བློན་གྱི་འདྲ་གཟུགས་ཤིག་མེར་བསྲེགས་བཏང་བ་རེད་ (They) burned an effigy of the Prime Minister.

འདྲ་གཟུགས་ཡི་གེ་ (drəsuù yigi) hieroglyphics.

འདྲ་གཟོང་ (drəsoŋ) a kind of chisel.

འདྲ་བཟོ་ (dra so) va. to make similar/ alike (usu. in painting).

འདྲ་ཡ་ (draya) 1. matching, copying (to make into a pair) ¶ ངའི་སྒམ་འདིའི་འདྲ་ཡ་གཅིག་བཟོ་དགོས་ཡོད་ I have to make a matching box. 2. matching (in a competitive sense) ¶ མི་དེའི་ཤེད་ཤུགས་ཀྱི་འདྲ་ཡ་དེ་ཐུབ་པ་སུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ There is no one who can match the strength of that person.

འདྲ་རིས་ (drərii) a portrait (in drawing and painting).

འདྲ་ཤས་ཆེ་ (dra shēèje) almost alike/ similar.

འདྲ་གཤིབ་ (drəshib) sm. འདྲ་མཉམ་.

འདྲ་བཤུས་ (drəshüü) a copy, reprint, reproduction; va.—རྒྱག ¶ ཡིག་ཆ་འདིའི་འདྲ་བཤུས་ཤིག་བཟོས་དགོས་ We have to make a copy of that document.

འདྲ་བཤུས་མྱུར་འཕྲིན་ (drəshüü ñundrin) fax.

འདྲ་བཤུས་ནང་བཞིན་ (drəshüü nəŋshin) exactly alike.

འདྲ་བཤུས་དཔེ་དེབ་ (drəshüü bēdeb) a book that is a copy.

འདྲ་ས་ (drasa) (with neg.) dissimilar, different ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་གཉིས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་འདྲ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད་ These two children are completely different with regards to studying (school).

འདྲ་སེ་འདྲེས་སེ་ (drase dreèse) all mixed up ¶ ཅ་ལག་མང་པོ་ཞིག་འདྲ་སེ་འདྲེས་སེ་བྱས་ནས་བཞག་འདུག The things were put away all mixed up.

འདྲ་གསོབ་ (drasob) 1. effigy. 2. taxidermy; va.—བཟོ་.

འདྲ་གསུམ་མ་ (dra sūmmə) triplicate, sth. with three copies.

འདྲག་མཐིལ་ (dragdil) arc. palm (of hand).

འདྲད་ (drɛɛ̀) va. to eat meat from the bone without cutting off pieces, to eat a large piece of meat with one's teeth without cutting off pieces with a knife.

འདྲན་ (drɛn) sm. འགྲན་.

འདྲལ་: p. and f. དྲལ་; imp. དྲོལ་ (drɛɛ) va. to act shamelessly, to violate rules/ regulations.

འདྲི་: p. དྲིས་; f. འདྲི་; imp. དྲིས་ (dri) va. to ask questions, to inquire, to question ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ག་པར་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་རེད་ (They) asked where the child was. ¶ སྐད་ཆ་ཞིག་དྲིས་པ་རེད་ (They) asked a question.

འདྲི་མཁན་ (driñɛn) sm. འདྲི་མི་.

འདྲི་གཅོད་ (drijöö) judicial inquiry, trial, hearing; va.—བྱེད་ to try, to have an inquiry/ hearing, to place on trial; va.—སྒུག to await trial ¶ ཉེས་ཅན་དེ་ལ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་འདྲི་གཅོད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ The criminal is being tried by the court. [Lit. questioning and deciding].

འདྲི་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (drijöö) judicial authority.

འདྲི་གཅོད་འཁུར་ (drijöö kūr) vi. to be tried in court.

འདྲི་གཅོད་ཁྲིམས་སྟེགས་ (drijöö trīmdeg) judge's desk/ platform.

འདྲི་གཅོད་ཁྲིམས་དཔོན་ (drijöö trīmbön) a judge.

འདྲི་གཅོད་དང་པོ་ (drijöö taŋbo) first hearing.

འདྲི་གཅོད་ཐ་མ་ (drijöö tāma) sm. འདྲི་གཅོད་མཐའ་མ་.

འདྲི་གཅོད་མཐའ་མ་ (drijöö tāma) final trial/ hearing.

འདྲི་གཅོད་པ་ (drijööba) judge, magistrate.

འདྲི་གཅོད་བྱེད་དབང་ (drijöö ceèwaŋ) judicial authority, legal jurisdiction.

འདྲི་གཅོད་ལས་རོགས་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་ (drijöö lɛèrɔɔ̀ tsōgba cēmbo) grand jury.

འདྲི་གཅོད་ལྷན་ཚོགས་ (drijöö lhēndzɔɔ̀) court room session/ hearing.

འདྲི་གཅོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (drijöö ūyön lhēngaŋ) tib.ch. judicial committee.

འདྲི་རྟགས་ (dridaà) question mark.

འདྲི་རྟོག (dridɔɔ̀) examination, inquiry; va.—བྱེད་ to examine, to make inquiries (into), to investigate, to interrogate ¶ འཕྲལ་བཅོས་ཁང་གི་སྨན་པས་འདྲི་རྟོག་ཞིབ་ཚགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The doctors in the emergency ward make detailed examinations.

འདྲི་རྟོག་ཁང་ (dridɔɔ̀gaŋ) inquiry office, information counter/ desk.

འདྲི་རྟོག་ཞབས་ཞུ་ཁང་ (dridɔɔ̀ shəbjigaŋ) consultation/ consulting service.

འདྲི་དོན་ (dridön) sm. དྲི་བ་.

འདྲི་དཔྱོད་ (drijöö) sm. འདྲི་རྟོག.

འདྲི་བྱེད་ (drijeè) sth. to ask ¶ ཁྱེད་རང་ལ་འདྲི་བྱེད་གང་ཡོད་དམ་ What do you have to ask?

འདྲི་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གྲུབ་ (drijeègi tsīgdrub) interrogative sentence.

འདྲི་མི་གཏོང་ (drimi dōŋ) va. to send sb. to inquire/ ask ¶ ངས་ཁོའི་སར་བོད་ཀྱི་སྐོར་སྐད་ཆ་འདྲི་མི་བཏང་བ་ཡིན་ I sent sb. to him to ask about Tibet.

འདྲི་སྨིད་ (dri mēè) 1. va. to ask about his/ her health or welfare. 2. va. to ask a question.

འདྲི་རྩད་ (dridzɛɛ̀) sm. འདྲི་རྟོག.

འདྲི་རྩད་ཟིན་ཐོ་ (dridzɛɛ̀ sindo) notes of investigation/ inquiry.

འདྲི་རྩད་ཞུ་ས་ (dridzɛɛ̀ shusa) information desk/ counter.

འདྲི་བརྩད་ (dridzɛɛ̀) sm. འདྲི་རྟོག.

འདྲི་ཚིག (dridzii) interrogative words/ particles.

འདྲི་ཞིབ་ (drishib) investigating, cross-examining, inquiring; va.—བྱེད་ to investigate/ cross examine/ hold an inquiry; vi.—འཁེལ་ to be/ get cross-examined, to be the subject of an inquiry.

འདྲི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲིལ་ (drishib jugdrii) conclusion of an investigation/ cross-examination/ inquiry.

འདྲི་གཞུང་བྱེད་ (drishuŋ ceè) va. to interrogate/ question in a harsh manner.

འདྲི་རོགས་པ་ (drirɔgba) juror.

འདྲི་ལན་ (dri lɛn) answering a question; va.—རྒྱག ¶ ཁོས་ང་ལ་འདྲི་ལན་བརྒྱབ་མ་བྱུང་ He didn't answer my question. ¶ ངས་ཁོ་ལ་འདྲི་ལན་བརྒྱབ་མེད་ I didn't answer his question.

འདྲིད་: p., f. and imp. དྲིད་ and སྲིད་ (drii) va. to deceive, to delude.

འདྲིམ་ (drim) sm. འཁྲིམ་.

འདྲིལ་: p., f. and imp. དྲིལ་ (drii) 1. sm. སྒྲིལ་. 2. vi. to roll/ tumble down.

འདྲིས་ (drii) 1. vi. to be/ get used to, to get accustomed/ acclimated to ¶ ང་རྒྱ་གར་ལ་ལོ་གཉིས་བསྡད་ཀྱང་ལུང་པ་འདྲིས་མ་སོང་ Even though I lived in India for two years I am not used to living there.

འདྲིས་གྲོགས་ (driidrɔɔ̀) close friends.

འདྲིས་ཆེན་པོ་ (drii cēmbo) close relationship ¶ ཁོ་གཉིས་འདྲིས་ཆེན་པོ་རེད་ The two of them are very close.

འདྲིས་གོམས་ (driigom) used to, accustomed to ¶ ང་ཉ་ཟ་ཡས་ཀྱི་འདྲིས་གོམས་ཆགས་མི་འདུག I am not used to eating fish.

འདྲིས་ཆ་ (driija) experience.

འདྲིས་རྟག་པོ་ (drii dāgbo) a person with whom one keeps in touch, sb. with whom one has close relations.

འདྲིས་སྟོབས་ (driidob) the effect/ power of being accustomed to sth. or having experience/ acclimitization.

འདྲིས་བདེ་པོ་ (drii debo) 1. easy to get used to/ accustomed to. 2. easy to get along with, makes friends easily.

འདྲིས་པོ་ (driibu) close (in relations), knowing sb. well ¶ ཁྱེད་རང་གཉིས་འདྲིས་པོ་ཡོད་པས་ Are the two of you close?

འདྲིས་ཟབ་ (driisəb) good, close (friend or acquaintance).

འདྲིས་གཤིབ་ (driishib) close contact/ association/

acquaintance/ relationship ། ང་ཁོ་ཚོ་དང་འདྲིས་གཤིབ་ཆེན་པོ་མེད I don't have close contact with them.

འདྲིས་གཤིབ་བདེ་བ (driishib dewa) sm. འདྲིས་བདེ་པོ.

འདྲུ: p. བྲུས; f. འདྲུ; imp. བྲུས (dru) va. to dig, to excavate ། ཁྲོན་པ་ཞིག་བྲུས་པ་རེད (They) dug a well.

འདྲུ་སྤྱད (drujεὲ) digging/ excavating tools.

འདྲུད: p. བྲུད; f. འདྲུད; imp. བྲུད (drüü) va. to drag, to pull, to haul ། ཁོས་ཁྱི་རོ་དེ་ས་ལ་འདྲུད་འགྲོ་གི་འདུག He is dragging the corpse of the dog (on the ground).

འདྲུད་འཁོར (drüügɔɔ) 1. a vehicle to pull/ drag, tractor ། འདྲུད་འཁོར་བཟོ་གྲྭ Tractor factory. 2. a pulley, a winch.

འདྲུད་འཁོར་ཆུང་བ (drüügɔɔ jūŋwa) a small tractor.

འདྲུད་གྲུ (drüüdru) tug boat.

འདྲུད་འཐེན (dründen) dragging, pulling, hauling; va.—བྱེད.

འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ (dründen kɔ̄ɔlo) tractor.

འདྲུད་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར (dründen trüügɔɔ) sm. འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ.

འདྲུད་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ཁང (dründen trüügɔɔgaŋ) tractor station.

འདྲུད་འཐེན་རླངས་འཁོར (dründen lāŋgɔɔ) tractor.

འདྲུད་དོག་རྒྱག (drüüdɔ̀ɔ gyaà) sm. མདུད་དོག་རྒྱག.

འདྲུད་པ (drüübə) sm. མདུད་པ.

འདྲུད་ཤུགས (drüüshug) tractive force, dragging power/ force.

འདྲུད་བཤང (drüüsaŋ) clearing out, cleaning (a ditch, etc.); va.—བྱེད ། ཆུ་མ་བཏང་གོང་ཡུར་བ་འདྲུད་བཤང་བྱེད་དགོས Before irrigating we have to clean out the irrigation canal.

འདྲུད་ལྷམ (drüülham) slippers.

འདྲུབ: p. འདྲུབས; f. འདྲུབ (drub) 1. sm. འཚེམ. 2. vi. to heal (for sores, cuts) ། ངའི་རྨ་ཁ་འདྲུབས་བཞག My cut has healed.

འདྲུབ་སྤྱད (drubjεὲ) needle.

འདྲུལ (drüü) arc. sm. རུལ.

འདྲེ (dre) demon, ghost, evil spirit.

འདྲེ: p. འདྲེས; f. འདྲེ (dre) vi. to get mixed up, to be/ get blended ། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་གོས་ལོག་ཚང་མ་འདྲེས་འདུག All their clothes got mixed up.

འདྲེ་དཀར (dregaa) beggar wearing a mask who comes around on special occasions such as New Year reciting auspicious sayings (begging).

འདྲེ་སྐས (dregεὲ) ladder made of a single log with deep notches.

འདྲེ་རྒྱོ་ཤོར (dregyo shɔ̄ɔ) vi. to have a wet dream.

འདྲེ་སྒར (dregar) sm. འདྲེ་མེ.

འདྲེ་ང་ཆུང (drena jūŋ) sm. བྲི་ག.

འདྲེ་གཏམ (dredam) a false/ untrue story or rumor.

འདྲེ་གདོན (drenöö) evil spirits, ghosts, demons.

འདྲེ་འདུལ (dre dūü) va. to overcome/ conquer/ subdue demons, ghosts and evil spirits.

འདྲེ་རྡོ (dredo) petrified/ fossilized wood.

འདྲེ་ལྡོག (dredɔ̀ɔ) rolling over, rolling around; va.—བྱེད; —རྒྱག ། རྟ་སའི་སྒང་ལ་འདྲེ་ལྡོག་རྒྱག་གི་འདུག The horse is rolling around on the ground.

འདྲེ་གནོན་རྒྱག (drenön gyaà) vi. to have a nightmare.

འདྲེ་དམག (dremaà) evil soldiers (term used for enemy soldiers).

འདྲེ་མེ (dreme) ghost light, jack-o'-lantern, will-o'-the-wisp.

འདྲེ་མོ (dremo) witch, female demon/ spirit/ ghost.

འདྲེ་མོ་ལྷུང་འཚུབ (dremo lūŋdzub) whirlwind; vi.—རྒྱག.

འདྲེ་ཚེར་མ (dre tsēēma) wolf berry.

འདྲེ་ཚོགས (drēdzɔ̀ɔ) gathering of ghosts/ demons/ witches.

འདྲེ་ཞུགས (dre shuù) vi. to be possessed an by an evil spirits/ demon/ ghost ། ཁོ་ལ་འདྲེ་ཞུགས་བཞག He was possessed by a demon.

འདྲེ་ལོག (drelɔ̀ɔ) sm. འདྲེ་ལྡོག.

འདྲེ་རླུང (drelun) evil wind, noxious trend (political).

འདྲེ་རླུང་ལྷབས་ངན (drelun lābŋεn) evil wind, noxious trend (political).

འདྲེ་ལག (drelaà) invading, seizing; va.—རྐྱོང ། ཁོ་ཚོས་ངའི་ཕ་ཡུལ་འདྲེ་ལག་བརྐྱངས་པ་རེད They seized our homeland. [Lit. demon's hand].

འདྲེ་ཤར་སྒོ་དང་གླུད་ནུབ་སྒོ (dre shāāgo daŋ lüü nubgo) doing the wrong or opposite thing [Lit. ghost (coming) from east door; exorcising from the west door].

འདྲི་ཤིག (drishii) bed bug.

འདྲི་སྲིན (drisin) sm. གདུག་འདྲི.

འདྲེག (dreè) sm. འབྲེག.

འདྲེག་མཁན (dreèñεn) barber.

འདྲེགས་དྲི (dregtri) smell of sth. burning.

འདྲེད (dreè) vi. to slip ། ཁོ་འཁྱགས་སྟེང་དུ་འདྲེད་ནས་འགྱེལ་པ་རེད He slipped on the ice and fell.

འདྲེད་བརྡབ (dreè dəb) vi. to slip, to lose one's footing.

འདྲེད་བརྡབ་ཤོར (dreèda shɔ̄ɔ) vi. to slip, to lose one's footing.

འདྲེད་ཤུར (dreèshur) va. to slide down sth. (e.g., a tree).

འདྲེན: p. དྲངས; f. དྲང; imp. དྲོངས (dren) 1. va. to invite ། གྲོགས་པོ་རྣམས་རང་གི་ནང་ལ་དྲངས་ནས་གསོལ་ཇ་ཕུལ་བ་རེད (They) invited (their) friends home and offered them tea. 2. va. to pull/ drag ། ཐག་པས་ཤིང་སྡོང་ཞིག་འདྲེན་བཞིན་འདུག They are pulling a tree with a rope. 3. va. to transport, to ship, to convey ། འཕྲུལ་ཆས་མང་པོ་རླངས་འཁོར་ཐོག་འདྲེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད They are shipping many machines by auto. 4. va. to irrigate, to bring (water) ། ཞིང་ཆུ་འདྲེན་པའི་སྐབས While (they) were irrigating (drawing water). 5. va. to quote/ cite ། ཚིག་བཅད་ཁ་ཤས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ནས་དྲངས་ཡོད (I) have quoted a few verses from Mila's biography. 6. va. to serve ། སྐུ་མགྲོན་རྣམས་ལ་གསོལ་ཇ་དྲངས་པ་རེད They served the guests tea. 7. va. to liberate (religiously) ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་གནས་ལས་འདྲེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད The Buddha is liberating sentient beings from samsara.

འདྲེནའི (dönbε) shung. abbr. of འདྲེན་པའི.

འདྲེན་ཁ་གཏོང (drenga dōŋ) va. to take the harvest to the mill to grind.

འདྲེན་འཁོར (drengɔɔ) cart.

འདྲེན་གླ (drenla) freight/ transport/ shipping charge or fee.

འདྲེན་གཏོང (drendoŋ) transporting, conveying, shipping, bringing; va.—བྱེད ། ཁོ་ཚོས་ཟོག་མང་པོ་གྲུ་གཟིངས་ཐོག་ནས་འདྲེན་གཏོང་བྱས་པ་རེད They transported many goods by ship.

འདྲེན་གླ (drenla) freight/ transport/ shipping charge or fee.

འདྲེན་ཆས (drenjεὲ) equipment or vehicles for bringing/ transporting/ shipping.

འདྲེན་ཐག (drendaà) conveyor belt.

འདྲེན་ཐུར (drendur) 1. checking, verifying; va.—བྱེད. 2. tug-of-war; va.—བྱེད.

འདྲེན་བྱེད (drenjeè) conveying, transporting ། རྡོ་སྣུམ་འདྲེན་བྱེད་ལྕུགས་མདོང Oil (conveying) pipeline.

འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ (drenjeègi yüüdu) vision, eyesight.

འདྲེན་མ (drenma) sm. འདྲེས་མ.

འདྲེན་དམག (drenmaà) soldiers used as decoys/ bait.

འདྲེན་ཚད (drendzεὲ) transport capacity/ limit.

འདྲེན་ཚད་བཅད་གྲངས (drendzεὲ jεὲdraŋ) fixed transport capacity.

འདྲེན་ཚོང (drendzoŋ) 1. importing; va.—བྱེད to import ། ངས་རྒྱ་གར་ནས་ཚོང་ཟོག་འདྲེན་ཚོང་བྱས་པ་ཡིན I imported goods from India. 2. transporting and selling, marketing.

འདྲེན་ཟམ (drensam) drawbridge.

འདྲེན་ལེན་ (drenlen) transporting; va.—བྱེད་ ¶ འབྲུ་འབབ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་བཏོན་ཏེ་འདྲེན་ལེན་བྱ་དགོས་ The grain yield should be transported as soon as possible.

འདྲེས་ (dreè) 1. p. of འདྲེ་. 2. abbr. of འདྲེས་མ་.

འདྲེས་སྐྱོད་བྱེད་ (dreègyöö cee) va. t o have different people going together.

འདྲེས་འཁྱེར་ (dreè kyēr) 1. va. to be taken by a demon/ spirit/ ghost. 2. sleepwalking.

འདྲེས་རྙོག (dreèñɔɔ̀) confusion, turmoil, disorder, mix-up ¶ ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་འདྲེས་རྙོག་བྱུང་བཞག Many documents got mixed-up.

འདྲེས་གཏོང་ (dreè dōŋ) va. to adulterate ¶ གསེར་ལ་རག་གིས་འདྲེས་བཏང་བཞག The gold was adulterated with brass.

འདྲེས་སྡོད་ (dreè döö) sm. འདྲེས་མར་སྡོད་.

འདྲེས་འདྲེས་ (drendreè) mixed, blended together, assimilated ¶ འབྲུ་དང་སྲན་མ་འདྲེས་འདྲེས་བཏང་ནས་རྩམ་པ་བཏགས་པ་རེད་ They mixed barley and peas and made tsamba.

འདྲེས་ནོན་ (dreènön) nightmare; vi.—རྒྱག to have a nightmare.

འདྲེས་གནས་ (dreènεὲ) place where sth. is mixed/ blended.

འདྲེས་བསྣོས་ (dreènöö) kneading different substances together.

འདྲེས་པ་ (dreèba) sm. འདྲེས་མ་.

འདྲེས་པའི་ཚལ་ (dreèbε tsεὲ) park/ garden with many different flowers, plants, and trees.

འདྲེས་སྦྱོར་ (dreèjɔɔ) 1. mixing, compounding, combining, synthesizing; va.—བྱེད་. 2. artificial insemination, crossbreeding.

འདྲེས་སྦྱོར་གྱི་འཁྱིག (dreèjɔɔgi gyig) synthetic rubber.

འདྲེས་སྦྱོར་དངོས་རྫས་ (dreèjɔɔ ŋöödzεὲ) chemical compounds.

འདྲེས་སྦྱོར་ཚི་སྣ་ (dreèjɔɔ tsīna) synthetic fibers.

འདྲེས་སྦྱོར་རྫས་འགྱུར་ (dreèjɔɔ dzεὲgyur) synthetic chermicals.

འདྲེས་མ་ (dreèma) mixture, blend, compound ¶ མི་རིགས་མང་པོ་འདྲེས་མ་ A mixture of many races.

འདྲེས་མར་སྡོད་པ་ (dreèmaa dööba) integrated (ethnically, racially).

འདྲེས་མེད་ (dreèmeè) unadulterated, pure, clean, genuine.

འདྲེས་ཚད་ (dreèdzεὲ) the amount of mixture, the percentage of components in a mixture ¶ ཆུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལྡན་དངོས་པོའི་འདྲེས་ཚད་ The percent of organic matter in water.

འདྲེས་ཚལ་ (dreèdzεε) abbr. of འདྲེས་པའི་ཚལ་.

འདྲེས་མཚམས་ (dreèdzam) point at which two things join/ meet.

འདྲེས་བརླམས་ (dreèlam) sm. འདྲེ་ཞུགས་.

འདྲེས་ལྷད་ (dreèlhεὲ) 1. link, connection ¶ གསང་བའི་ལས་ཀ་དེ་ཚོའི་ནང་འདྲེས་ལྷད་མེད་ཞེར་བ་རེད་ (They) said (they) don't have any connection with the underground activities. 2. additives, alloys, dilutants; va.—གཏོང་ to mix/ alloy/ adulterate ¶ ནང་ཆོས་ལ་བོན་ཆོས་ཀྱི་འདྲེས་ལྷད་ཕྲན་བུ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Buddhism has gotten a little adulterated with Bon religion.

འདྲེས་ལྷད་མེད་པ་ (dreèlhεὲ meèba) clean, pure, unadulterated, genuine.

འདྲོག: p. འདྲོགས་; f. འདྲོག (drɔɔ̀) vi. to be/ get startled/ frightened/ scared, to shy (for horses) ¶ ཁོ་གློ་བུར་དུ་མཐོང་ནས་ང་འདྲོགས་བྱུང་ I was startled when I suddenly saw him.

འདྲོག་སྐད་ (drɔɔ̀gεὲ) sounds made when startled/ alarmed.

འདྲོག་མགོ་ (droŋgo) startled, shocked, scared, frightened; va.—སློང་ to startle/ frighten; vi.—ལང་; —བྱེད་ to get startled/ frightened/ scared ¶ འཛིན་གྲྭའི་ནང་དགེ་རྒན་གློ་བུར་དུ་ཡོང་ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་འདྲོག་མགོ་ལངས་པ་རེད་ The students were startled when the teacher suddenly came to the class. ¶ མེ་མདའི་སྒྲ་ཡིས་རྟ་འདྲོག་མགོ་ལངས་པ་རེད་ The horse was startled by the gunshot.

འདྲོག་མགོ་ཅན་ (droŋgojεn) skittish, easily alarmed/ startled.

འདྲོག་མགོ་ཆ་པོ་ (droŋgo tsābo) easily startled/ frightened (usu. pertaining to animals).

འདྲོག་འགོ་ (droŋgo) sm. འདྲོག་མགོ་.

འདྲོག་ཅན་ (drogjεn) sm. འདྲོག་མགོ་ཅན་.

འདྲོག་ཉམས་ཅན་ (drogñamjεn) sm. འདྲོག་མགོ་ཅན་.

འདྲོག་འདྲོག་པ་ (drɔŋdrɔɔ̀ba) sm. འདྲོག་མགོ་ཅན་.

འདྲོག་སློང་ (drɔɔ̀ lōŋ) sm. འདྲོག་མགོ་སློང་.

འདྲོགས་ (drɔɔ̀) p. of འདྲོག.

འདྲོགས་མགོ་ (droŋgo) sm. འདྲོག་མགོ.

འདྲོགས་རྒྱུགས་ (drɔggyuù) running/ fleeing due to being startled (usu. animals); va.—བྱེད་.

འདྲོགས་འཕུར་ (drɔɔ̀ pūr) taking off/ flying off due to being startled.

འདྲོང་ (droŋ) 1. abbr. of འདྲོང་པོ་. 2. vi. to arrive, to reach ¶ ཡི་གེ་དེ་འདྲོང་མི་འདུག That letter hasn't arrived.

འདྲོང་པོ་ (droŋbo) straight.

འདྲོང་པོ་རྐྱོང་ (droŋbo gyōŋ) va. to stretch ¶ ཁོང་རྐང་པ་འདྲེང་པོ་བརྐྱངས་ནས་ཉལ་བསྡད་འདུག He is sleeping with his feet outstretched.

འདྲོང་སློང་ (droŋ sōŋ) va. to straighten ¶ ཁོས་སྨྱུག་མ་དེ་འདྲོང་བསླངས་པ་རེད་ He straightened out the bamboo.

འདྲོངས་ (droŋ) 1. vi. to like/ approve ¶ ངའི་སྐད་ཆ་འདི་ཁོའི་སེམས་ལ་འདྲོངས་མ་སོང་ He didn't like what I said. 2. abbr. of འདྲོངས་པོ་. 3. p. of འདྲོང་, 2.

འདྲོངས་པོ་ (droŋbo) sm. འདྲོང་པོ་.

འདྲོད་ (dröö) imp. of འདྲད་.

ད་ཀ་ (daga) a thick paste made from mixing tea with tsamba.

ད་དཀྲུག (dadruù) tattling; va.—རྒྱག to tattle ¶ ཁོས་དབ་དཀྲུག་བརྒྱབ་རྐྱེན་རྒན་ལགས་ཀྱིས་ང་ལ་གཤེ་གཤེ་བཏང་བྱུང་ Because he tattled on me, the teacher scolded me.

ད་ཁ་ཁྲས་དོ་ (daga trεὲdo) stingy.

ད་གོང་ (dagoŋ) ད་ཀ་.

ད་དཔན་ (dabεn) ch. large ceramic bowl.

ད་པེ་དོ་པེ་ (dabe dobe) sm. དབ་དོབ་.

ད་རམ་ས་ལ་ (daram sāla) Dharamsala (residence of the Dalai Lama in India).

ད་ལབ་ཕྱི་ (daləbje) a fur wrap worn on the shoulders of the traditional official's dress called ཁལ་ཁ་རྒྱག.

ད་ཡང་ (dayan) Chinese silver dollar.

ད་ས་ (dasa) abbr. of ད་རམ་ས་ལ་.

དྭ་གོ་ཚོན་ཁྲ་ (dago tsöndra) shung. ch.tib. a type of gown made from brocade/ silk.

དྭ་ཁུར་རལ་ (dagurε) Urga (today's Ulan Bator).

དྭ་ཁྲེའི་ (dadree) ch. truck.

དྭ་གོག (dagɔɔ̀) ch. big pot.

དྭ་པན་ (dabεn) ch. large ceramic bowl.

དྭ་ཡང་ (dayaŋ) ch. sm. ད་ཡང་.

དག་གེ་དོག་གེ་ (dage doge) small loads/ bundles of various sizes.

དག་སྒྲ་དིག་སྒྲ་ (dagdra digdra) noises, noisy ¶ དེ་རིང་ཁང་པ་འི་ནང་དག་སྒྲ་དིག་སྒྲ་མང་པོ་འདུག Today there is a lot of noise in the house.

དག་དག (dagdaà) knocking (e.g., on door); va.—གཏོང་.

དང་ (daŋ) sm. གདང་.

དང་ཐག (daŋdaà) sm. གདང་ཐག.

དང་འཕེན་ (daŋ pēn) va. to tie/ tether animals to a pegged rope or line.

དང་བུ་ (daŋbur) 1. sm. གདང་ཕུར་. 2. rung of a ladder.

དབ་ (dəb) sm.* དེབ་.

དབ་རྒྱལ་ (dəbgyεε) chalk bag (used in traditional Tibetan schools to powder the wooden board on which students practice writing).

དབ་དཀྲུག (dəbdruù) sm. ད་དཀྲུག.

དབ་སྐྱས་ (dəbgεὲ) banging/ stomping when

climbing stairs; va.—བྱེད་.

དབ་སྒྲ་དིབ་སྒྲ་ (dabdra dibdra) sm. དག་སྒྲ་དིག་སྒྲ་.

དབ་སྒྲོ་ (dabdruù) banging on a door; va.—བྱེད་.

དབ་ཆག་ཤོར་ (dabjaà shɔ̄ɔ) vi. to break ། རྐང་པ་དབ་ཆག་ཤོར་བཞག (His) leg got broken.

དབ་འཆལ་ (dabjɛɛ) arc. stumbling, tripping, falling.

དབ་དབ་ (dabdab) dusting (by shaking); va.—བྱེད་; —གཏོང་ to dust.

དབ་དོབ་ (dabdoò) a type of deviant fighting monks found in the big monasteries such as Sera, Drepung and Ganden.

དབ་ཕོར་ (dabbɔɔ) ashtray.

དབ་བེ་དོབ་བེ་ (dabbe dobbe) boys and girls in their twenties.

དབ་ཙོག (dabdzog) stone; va.—གཞུ་ to hit with a stone.

དབ་ཞོགས་ (dabshɔ̀ɔ) commotion, disturbance, unrest.

དབ་ཤུགས་ (dabshuù) force of sth. hitting/ banging ། ཆུ་རགས་ལ་གཙང་ཆུའི་དབ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The river is banging with great force on the dam.

དབ་ཤོག (dabshɔ̀ɔ) firecracker (which is thrown against wall or floor to explode).

དབ་གསིག (dabsiì) hardship/ burden/ suffering; va.—གཏོང་ ། དམག་དཔུང་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་མི་སེར་ལ་ཁྲལ་རིགས་དང་ཟ་ཆས་དབ་གསིག་ཆེན་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ When soldiers travel, they cause great hardship for the peasants regarding taxes and foodstuffs.

དབ་བསེ་ (dabse) sm. ཤོ་སྣོན་.

དར་: p. and f. བདར་; imp. དོར་ (dar) va. to file/ grind (metals), to sharpen (knives etc.).

དར་འཁོར་ (dargɔɔ) sharpening/ grinding wheel, sharpening machine.

དར་སྡེགས་ (dardeg) grinder, grinding machine.

དར་རྡོ་ (dardo) whetstone, grinding stone; va.—རྒྱག to sharpen with a whetstone.

དར་བྱེད་ (darjeè) a substance used for sharpening things.

དར་ཚན་ (dardzɛn) eng. dozen.

དར་རྫས་ (dardzɛɛ̀) sm. དར་བྱེད་.

དར་ཟད་ (darsɛɛ̀) worn out by rubbing/ friction; vi.—ཐེབས་ to get worn out by rubbing/ friction ། འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ལྷུ་ལག་ཁག་ཅིག་དར་ཟད་ཐེབས་འདུག Some parts of the machine have worn out.

དར་བཟོ་ (dar so) va. to make things by grinding.

དར་རས་ (darrɛɛ̀) sandpaper.

དར་ལས་བཟོ་པ་ (darlɛɛ̀ soba) sb. who works as a grinder.

དར་ཤ་གཅོད་ (darsha jöö) va. to judge, to investigate, to determine ། གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དར་ཤ་གཅོད་དགོས་ We have to investigate and decide whether this information is true or false.

དར་ཤུགས་ (darshuù) force of friction.

དལ་: p. and f. བདལ་; imp. དོལ་ (dɛɛ) sm. འགྲེམས་.

དལ་གླ་ (dala) transportation fee (for truck, yak, etc.).

དལ་འདྲེན་ (dandrɛn) transporting for a fee; va.—བྱེད་.

དི་དི་གུ་གུ་ (didi gugu) sm. ཏི་ཏི་གུ་གུ་.

དིག (dig) 1. precious things owned by a household. 2. cooking pot.

དིག་སྒྲ་ (digdra) sound of a footstep, sound of sth. falling.

དིག་ར་ (digrə) pin/ clasp used by Tibetan women to hold together their apron or shawl.

དིབ་: p. བདིབས་; f. བདིབ་ (dib) vi. to fall down, to collapse, to crumble, to cave in (for house), to get dented (for cars, metals). ། ཆར་པ་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ཁང་པ་རྙིང་པ་དེ་བདིབས་པ་རེད་ There was heavy rain and the old house collapsed.

དིབ་སྐྱོན་ (dibgyön) damage caused by sth. collapsing/ caving in or getting dented.

དུ་བ་ (duwa) setose thistle (used in Tibetan medicine).

དུ་ལུམ་ (dulum) the sound made by sth. falling in the water.

དུགས་ (duù) 1. vi. to be worn out. 2. vi. to be boring. 3. immoral, unethical.

དུང་: p. བདུང་; f. བདུང་; imp. དུངས་ (duŋ) 1. va. to beat, to strike, to hit ། ཁོས་ཕྲུ་གུ་དེ་བདུངས་སོང་ He beat the child. ། ཁོ་རྔ་དུང་གི་འདུག He plays (beats) the drum. 2. va. to forge, to make things from metal ། ཁོས་ཟངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཡག་པོ་དུང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He makes good copper vases. 3. va. to knock (on doors) ། སྒོ་ཐེངས་མང་བདུངས་ཀྱང་ Even though (they) knocked on the door many times.

དུང་ཁ་ (duŋgə) sm. དུང་ག.

དུང་ག (duŋga) colliding, banging into/ against; vi.—རྒྱག to collide/ bang together/ bang into/ against.

དུང་མགར་ (duŋgar) blacksmith.

དུང་སྒྲ་ (duŋdra) the sound of beating/ hitting ། འཁར་རྔའི་དུང་སྒྲ་ The sound of beating gongs.

དུང་གཏག (duŋdaà) 1. beating up, giving a beating; va.—གཏོང་ to beat, to give a beating. 2. a diagnostic method in traditional Tibetan medicine involving hitting a patient with the hand or a small hammer.

དུང་བརྡག (duŋdaà) sm. དུང་གཏག.

དུང་བརྡག་ཐོ་བ་ (duŋdaà tōwa) a hammer used in making medical diagnosis.

དུང་འཐག (duŋdaà) pounding to pulverize/ make into powder form.

དུང་མཐུད་ (duŋdüü) forge welding.

དུང་འདེད་ (duŋdeè) chasing/ pursuing and beating.

དུང་དེག (duŋdeg) hitting a blow, beating, striking; va.—གཏོང་ to strike, to beat; vi.—རག to receive a beating ། དགྲ་བོར་དུང་དེག་དྲག་པོ་ལན་འགའ་བཏང་པ་རེད་ (They) struck the enemy a powerful blow several times.

དུང་དེག་ཚ་ནན་ (duŋdeg tsānɛn) strike hard (name of a political campaign); va.—གཏོང་.

དུང་གནོན་ (duŋnün) forging (metals).

དུང་འབུད་ (duŋbüü) beating and pushing.

དུང་འཚོག (duŋdzɔɔ̀) sm. དུང་གཏག.

དུང་རྫོག (duŋdzɔɔ̀) sm. དུང་གཏག.

དུང་གཟེར་ (duŋser) rivet.

དུང་བཟོ་ (duŋso) forging, smithy; va.—བྱེད་ to forge (metals).

དུང་རེས་ (duŋreè) two sides coming to blows, hitting back and forth; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to come to blows, to fight back and forth.

དུང་ལན་རང་སྲུང་ (duŋlɛn raŋdrɛɛ̀) shung. retaliating by hitting back; va.—བྱེད་ ། རང་ཉིད་སྡུག་ཁུར་བྱ་ཐབས་བྲལ་བས་དུང་ལན་རང་སྲུང་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་ The suffering was unbearable for me so I had to retaliate by hitting back.

དུང་ལས་ (duŋlɛɛ̀) forging work.

དུངས་ (duŋ) imp. of དུང་.

དུམ་ (dum) 1. abbr. of དུམ་དུམ་. 2. maimed, limbless, amputated ། ལག་དུམ་ Armless.

དུམ་དུམ་ (dumdum) 1. short (pieces); va.—བཟོ་ to cut into short/ small pieces ། མེ་ཤིང་དུམ་དུམ་བཟོས་བཞག (They) cut the firewood into short pieces. ། བསམ་བློ་དུམ་དུམ་ Shortsighted (in thinking). 2. short-tempered.

དུམ་པ་ (dumba) short.

དུམ་པོ་ (dumbo) sm. དུམ་དུམ་.

དུལ་ (düü) 1. small particles, dust; va.—སློང་ to raise dust; vi.—ལང་ to have dust get stirred/ raised up. 2. menstruation. 3. error.

དུལ་འཇིབ་འཕྲུལ་ཆས་ (düüjib trüüjɛɛ̀) vacuum cleaner.

དུལ་དུ་རློག (düüdu lɔ̄ɔ) va. to reduce to dust, to destroy, to annihilate, to crush.

དུལ་སྤྲིན་ (düüdrin) dust cloud.

དུལ་སྤྲུགས་ (düü drüù) sm. དབ་དབ་གཏོང་.

རྡུལ་ཕྲ་མོ་ (düü drāmo) small particles.
རྡུལ་ཕྲ་རགས་ (düü drāraà) small particles.
རྡུལ་ཕྲ་རབ་ (düü trārəb) atom, nuclear.
རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ (düü trārəbgi nüüshug) atomic/ nuclear energy.
རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ (düü trārəbgi tsōnja) atomic/ nuclear weapon.
རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྤུང་ན་རི་བོ་ (düü trārəb būŋna riwo) sm. ཐིག་པ་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་.
རྡུལ་ཕྲན་ (düüdrɛn) minute particle, an atom.
རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་ (düüdrɛn kodzön) sm. རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་མཚོན་ཆ་.
རྡུལ་ཕྲན་གྱི་སྙིང་ (düüdrɛngi ñīŋ) atomic kernel/ nucleus.
རྡུལ་ཕྲན་འགས་མདེལ་ (düüdrɛn gɛ̀ɛdel) sm. རྡུལ་ཕྲན་འབར་མདེལ་.
རྡུལ་ཕྲན་དུས་རབས་ (düüdrɛn tüürəb) atomic age.
རྡུལ་ཕྲན་དོ་དམ་ལས་དོན་ཁང་ (düüdrɛn todam lɛ̀ɛdöngaŋ) Nuclear Regulatory Commission (in the U.S.A.).
རྡུལ་ཕྲན་མདེལ་ (düüdrɛn del) sm. རྡུལ་ཕྲན་འབར་མདེལ་.
རྡུལ་ཕྲན་ནུས་པ་ (düüdrɛn nüübə) sm. རྡུལ་ཕྲན་ནུས་ཤུགས་.
རྡུལ་ཕྲན་ནུས་པའི་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ (düüdrɛn nüübɛ lōgdön sədzii) nuclear power generating station.
རྡུལ་ཕྲན་ནུས་ཤུགས་ (düüdrɛn nüüshug) atomic/ nuclear energy.
རྡུལ་ཕྲན་ཕྲ་མོ་ (düüdrɛn drāmo) particles that cannot be seen with the naked eye; microbes.
རྡུལ་ཕྲན་ཕྱིར་འཕྲོའི་ཕུང་ (düüdrɛn cīrdrö pūŋ) atomic reactor.
རྡུལ་ཕྲན་འབར་མདེལ་ (düüdrɛn bardɛ̀ɛ) atom bomb.
རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་ (düüdrɛn tsōnja) atomic/ nuclear weapons.
རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པའི་མཁའ་དམག་དཔུང་སྡེ་ (düüdrɛn tsōnja gyēndren ceèbɛ kāmaà būŋde) Strategic Air Command (in the U.S.A.).
རྡུལ་འཕྱགས་ (düü cāà) va. to sweep up dust.
རྡུལ་ཕྱབ་ (düü cəb) sm. རྡུལ་འཕྱགས་.
རྡུལ་བྲལ་ (düüdrɛɛ) 1. clean, without dust. 2. Buddha. 3. nirvana, enlightenment.
རྡུལ་བྲལ་དྲི་མེད་ (düütrɛɛ trimeè) sm. རྡུལ་བྲལ་.
རྡུལ་ཙམ་ (düüdzam) a very small amount, as much as a minute particle.
རྡུལ་ཙམ་མེད་པ་ (düüdzam meèba) not even the least/ slightest amount.
རྡུལ་ཚུབ་འཕྱུར་ (düüdzub cūr) vi. dust rising after a vehicle passes on a dusty road.
རྡུལ་ཚོན་ (düüdzön) colored sand used in making mandalas.
རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ (düüdzön gyīŋgɔɔ) sand mandala.
རྡུལ་མཚོན་ (düüdzön) abbr. of རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་.
རྡུལ་འཚུབ་ (düüdzub) sm. རྡུལ་ལང་.
རྡུལ་རྫས་ (düüdzɛ̀ɛ) sm. རྡུལ་ཕྲན་.
རྡུལ་ཞུན་བཀོལ་ (düüshün gōō) va. to inflict or cause hardship/ turmoil.
རྡུལ་ལིང་ལིང་ (düü liŋliŋ) sm. རྡུལ་ལོང་ལོང་.
རྡུལ་ལོང་ལོང་ (düü loŋloŋ) dusty, dust rising.
རྡེ་འགག (dengaà) a tumor in the bladder.
རྡེག: p. བརྡེགས་; f. བརྡེག; imp. རྡེགས་ (deg) va. to hit, to strike, to beat ¶ མི་དེ་ལ་མཚོན་གྱིས་རྡེགས་པ་རེད་ That person was struck with a weapon.
རྡེག་གསོད་ (degsöö) beating to death; va.—བྱེད་.
རྡེག་ཆ་མཁན་ (deg cañɛn) blacksmith.
རྡེག་འཆལ་ (deg cā) 1. vi. to totter, to stagger. 2. vi. to slip. 3. to fall forward.
རྡེག་འཆོས་ (deg cöö) sm. རྡེག་འཆལ་.
རྡེག་འཚོག (degdzɔɔ) sm. རྡེང་འཚོག.
རྡེགས་ (deg) imp. of རྡེག.
རྡེབ་: p. བརྡབས་; f. བརྡབ་; imp. རྡོབས་ or རྡེབས་ (deb) va. to beat against, to bang/ hit against, to collide with ¶ རྐང་གདན་འདི་རྩིག་པར་བརྡབས་པ་རེད་ He beat the doormat against the wall. ¶ ས་ནས་ཡར་ལང་དུས་ལྕོག་ཙེར་མགོ་བརྡབས་པ་རེད་ As he was getting up from the floor he banged his head against the table. 2. va. to clap/ applaud ¶ ལག་པ་རྡེབ་ཀྱི་འདུག They are applauding.
རྡེབ་རྡེབ་ (debdeb) dusting by flapping (e.g., blanket, sheets, etc).
རྡེབ་གནོན་ལས་ཚན་ (debnön lɛ̀ɛdzɛn) stamping/ punching workshop.
རྡེབས་ (deb) imp. of རྡེབ་.
རྡེའུ་ (diwu) 1. pebble, small stone. 2. traditional system of Tibetan calculation using small stones and other objects; va.—གཏོང་. 3. gallstone.
རྡེའུ་བཅུད་ལེན་ (diwu jüülen) a Tibetan ascetic practice whereby a practitioner can subsist through chewing stones that have been blessed with tantric mantras.
རྡེའུ་ཆང་བྲན་པ་ (diwu cāŋdrɛnma) a stone which has been blessed with mantras that is used for making ཆང་ when it is not fermenting quickly enough.
རྡེའུ་འབུར་སྟོན་ (diwu burdön) odd, outlandish, strange.
རྡེའུ་ཚུར་འགྲིལ་ (diwu tsūr dril) shung. this side (of the mountain) ¶ ས་མཚམས་སྐོར་རི་རྡེའུ་ཚུར་འགྲིལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་བྱད་དངས་ Regarding the border, it runs from the east part of this side of the mountain.
རྡེའུ་ཞོ་བྲན་པ་ (diwu shodrɛnma) a stone which has been blessed with mantras that is used for making yogurt when it is not fermenting quickly enough.
རྡེའུ་གསུམ་དོར་ (diwu sūm dɔr) an ancient way of divorcing (throwing three stones).
རྡེལ་ (del) sm. རྡེའུ་.
རྡེལ་དཀར་ (delgar) white pebbles/ stones.
རྡེལ་ཁྲ་ (deltra) exam sheet for a test on the traditional Tibetan system of arithmetic calculation.
རྡེལ་རྒྱུགས་ (delgyuù) test on the traditional Tibetan system of arithmetic calculation.
རྡེལ་མདའ་ (delda) stone used in a sling shot.
རྡེལ་བུ་ (delbu) small pebbles, stones.
རྡེལ་རྩིས་ (deldzii) the old method of Tibetan arithmetic calculation (using small stones and sticks).
རྡེལ་གཞོང་ (delshoŋ) container in which Tibetan arithmetic calculation is done.
རྡོ་ (do) stone, rock.
རྡོ་ཀ་མ་རུ་ (do gāmaru) marble ¶ རྡོ་ཀ་མ་རུའི་ཐོན་རྫས་བཟོ་གྲྭ Marble products factory.
རྡོ་ཀ་མ་རུ་པ་ (do gāmaruba) sm. རྡོ་ཀ་མ་རུ་.
རྡོ་ཀ་ཤུ་ཁ་ (doga shūgə) touchstone.
རྡོ་དཀར་སྒོང་ (do gārgoŋ) whitestone, cobblestone.
རྡོ་ཀྱག (dogyaà) stairs, steps.
རྡོ་བཀྱག (dobgyaà) sm. རྡོ་ཀྱག.
རྡོ་རྐོ་ (do gō) va. to carve stone.
རྡོ་སྐྲན་ (dodrɛn) gallstone.
རྡོ་སྐས་ (dogɛ̀ɛ) sm. རྡོ་ཀྱག.
རྡོ་སྐུ་ (dogu) stone statue.
རྡོ་སྐྱེས་ (dogyeè) bitumen.
རྡོ་བརྐོས་ (dogöö) 1. stone carving/ engraving. 2. p. of རྡོ་རྐོ་.
རྡོ་བརྐོ་ར་བ་ (dogo rawa) stone pit/ quarry.
རྡོ་བརྐོས་པ་ (dogööba) person who carves stones.
རྡོ་བརྐོས་གཟུགས་བརྙན་ (dogöö sugñɛn) statue carved from stone.
རྡོ་ཀླད་ (dolɛ̀ɛ) naphtha (used in Tibetan medicine).
རྡོ་ཁ་ (doga) the main point/ essence/ topic; va.—ལེན་ to ask sb. to tell the essence/ main point ¶ ངས་མི་དེ་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་དེ་བྱེད་ཡིན་མིན་རྡོ་ཁ་བླངས་པ་ཡིན་ I asked that person the main question about whether or not he will do the new work.
རྡོ་ཁ་ཁྲས་ (do kādrɛ̀ɛ) a hard person with a smiling countenance, sb. who is outwardly friendly but inwardly cruel.

རྡོ་ཁང་ (dogaŋ) stone house.
རྡོ་ཁབ་ལེན་ (do kāblen) magnet.
རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་ནུས་པ་ (do kāblengi nüübə) magnetic force.
རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་ནུས་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་ (do kāblengi nüüshug kyābgoŋ) magnet field.
རྡོ་ཁུང་ (dokuŋ) sm. བྲག་ཕུག.
རྡོ་ཁེབས་ (dokeb) stone lid/ cover.
རྡོ་ཁོག (dokɔɔ̀) stone pottery, stoneware.
རྡོ་ཁྲང་ཧྲེ་ (do trāŋhre) feldspan.
རྡོ་མཁན་ (doñɛn) stone cutter/ mason.
རྡོ་མཁར་ (dokar) stone castle.
རྡོ་མཁྲིས་ (dodrii) a type of mineral medicine.
རྡོ་འཁྲུམས་པོག (dokyam pɔ̄ɔ̀) vi. to be accidentally hit by a falling stone.
རྡོ་གད་རྒྱག (dogɛɛ̀ gyaà) va. to pick/ sift out the stones from grain (before grinding or cooking).
རྡོ་གུ (dogu) small stones/ gravel.
རྡོ་འགྱོགས་ (dogyɔɔ̀) stones used in weight lifting competitions; va.—བྱེད་.
རྡོ་རྒོད་ (dogöö) hard stone.
རྡོ་རྒྱུས་ (dogyüü) actinolite (a substance used as an aphrodisiac).
རྡོ་རྒྱུས་པ་ (do gyüübə) asbestos.
རྡོ་རྒྱུས་བུ་བལ་མ་ (dogyüü capɛɛma) sm. རྡོ་རྒྱུས་པ་.
རྡོ་སྒམ་ (dogam) box made of stone.
རྡོ་སྒྲོགས་ (do gyɔɔ̀) a strategy of warfare that involves rolling stones from a hill or mountain onto one's enemy.
རྡོ་སྒོང་ (dogoŋ) sm. རྡོ་རིལ་.
རྡོ་སྒོར་རྒྱག (dogɔɔ gyaà) va. to throw stones (as a competition).
རྡོ་སྔོན་པོའི་ལག་ཕྲེང་ (do ŋōmbö lagdreŋ) sapphire bead rosary.
རྡོ་གཅལ་ (dojɛɛ) stone floor/ pavement; va.—འདིང་ to lay a stone floor/ pavement.
རྡོ་ལྕོག (dojɔɔ̀) stone table.
རྡོ་ཆག་བཙན་སྦྱིག (docaà dzɛndrii) fixing sth. that is broken or has come apart [Lit. putting together broken stones].
རྡོ་ཆར་ (docar) sm. སེར་རྡོའི་ཆར་པ་.
རྡོ་ཆས་ (dojɛɛ̀) stone tools.
རྡོ་ཆས་ཀྱི་དུས་རབས་ (dojɛɛ̀gi tüürəb) sm. རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་.
རྡོ་ཆས་རྙིང་མའི་དུས་སྐབས་ (dojɛɛ̀ ñiŋmɛ tüügəb) sm. རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་རྙིང་པ་.
རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་ (dojɛɛ̀ jööbɛ tüürəb) stone age.
རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་རྙིང་པ་ (dojɛɛ̀ jööbɛ tüürəb ñiŋbə) old stone age, paleolithic.
རྡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་གསར་པ་ (dojɛɛ̀ jööbɛ tüürəb sārba) new stone age, neolithic.
རྡོ་ཆུ་ (docu) spring water.
རྡོ་ཆུང་ཆུང་ལྷག་པས་ཁྱེར་དོགས་མེད་ རི་ཆུང་ཆུང་པང་ལ་ཐེག་ཐོགས་མེད་ (do ccūŋjuŋ lhāgbɛ kyērdɔmeè ri cūŋjuŋ bāŋla tēgdɔmeè) no need to worry (about sth.) [Lit. there is no need to worry about tiny stones carried by the wind, there is no need to worry about a small mountain being lifted onto one's lap].
རྡོ་ཆོད་ (do cöö) sth. that can cut stone.
རྡོ་མཆོད་ (docöö) stone cairn.
རྡོ་ཛ་ (dosa) acacia catechu.
རྡོ་ཛེམ་ཚེ་ (do jemdze) sm. སོར་བཏད་.
རྡོ་རྗེ་ (dɔɔje) 1. vajra. 2. man's name.
རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ (dɔɔje gyiidruŋ) a way of sitting cross-legged.
རྡོ་རྗེ་གླིང་ (dɔɔjeliŋ) Darjeeling.
རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་ (dɔɔje gyadram) crossed vajaras.
རྡོ་རྗེ་འཆང་ (dɔɔje cāŋ) Vajaradhara, vajra holder.
རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ (dɔɔje jigjeè) Vajrabhairava (Yamantaka the wrathful manifestation of Manjushri).
རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ (dɔɔje tēgba) vajarayana.
རྡོ་རྗེ་གདན་ (dɔɔjedɛn) Bodhgaya.
རྡོ་རྗེ་སྤུན་ (dɔɔje bün) abbr. of རྡོ་རྗེ་སྤུན་གྲོགས་.
རྡོ་རྗེ་སྤུན་གྲོགས་ (dɔɔje bündrɔɔ̀) individuals who have received initiation from the same root guru.
རྡོ་རྗེ་སྤུན་སྲིང་ (dɔɔje bünsiŋ) sm. རྡོ་རྗེ་སྤུན་གྲོགས་.
རྡོ་རྗེ་པ་ལམ་ (dɔɔje pālam) diamond.
རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་ (dɔɔje pāàmo) name of the highest female incarnation in Tibet.
རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་ (dɔɔje pūrbə) vajara dagger.
རྡོ་རྗེ་རྩེ་དགུ་པ་ (dɔɔje dzēgubə) vajara with nine heads.
རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ (dɔɔje dzēŋaba) vajara with five heads.
རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ་ (dɔɔje dzējigbə) vajara with one head.
རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ (dɔɔje shönnu) one of the meditation deities in the Nyigmapa tradition.
རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ (dɔɔje rimboce) diamond.
རྡོ་རྗེ་སེམས་པ་ (dɔɔje sēmba) Vajarasattva (a tantric diety).
རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ (dɔɔje lōnbön) a lama who gives tantric initiations.
རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག (dɔɔje tamtsig) a tantric vow.
རྡོ་རྗེའི་འདུག་སྟངས་ (dɔɔjee dugdaŋ) sm. རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་.
རྡོ་རྗེའི་སྨོན་ལམ་ (dɔɔjee mönlam) tantric invocation/ prayer.
རྡོ་རྗེའི་ཚིག (dɔɔjee tsig) tantric words.
རྡོ་སྙུག (doñug) sm. རྡོ་སྨྱུག.
རྡོ་དིང་ (dodiŋ) a stone bell used to summon/ call.
རྡོ་དེལ་ (dotel) a hammer used in masonry.
རྡོ་གདུན་ (dodün) stone mortar.
རྡོ་དགས་ (dodaà) stones piled up as a boundary marker (usu. in agricultural fields).
རྡོ་སྟར་ (dodar) a stone axe.
རྡོ་སྟེགས་ (dodeg) a stone stand/ platform.
རྡོ་ཐ་ (doda) tobacco.
རྡོ་ཐག (dodaà) sm. རྡོ་ཐ་.
རྡོ་ཐབ་ (dodəb) stone stove.
རྡོ་ཐའི་བུལ་དུག (dodɛ büüdoò) nicotine.
རྡོ་ཐལ་ (dodɛɛ) 1. lime. 2. powder/ dust of rocks.
རྡོ་ཐལ་ཆུ་ (dodɛɛ cü) limewash.
རྡོ་ཐལ་རྡོ་ (dodɛɛ do) limestone.
རྡོ་ཐལ་བྲག་རྡོ་ (dodɛɛ tragdo) sm. རྡོ་ཐལ་རྡོ་.
རྡོ་ཐལ་རིགས་ལྔ་ (dodɛɛ rigŋa) five grayish colors.
རྡོ་ཐལ་སྲེག་ཐབ་ (dodɛɛ sēgdəb) lime kiln.
རྡོ་ཐེའུ་ (dotewu) 1. a small hammer used by stone masons. 2. stone seal.
རྡོ་ཐོ་ (dodo) 1. hammer used for breaking rocks. 2. pile of stones used as a marker.
རྡོ་ཐོག་ཆུ་བླུག (dodɔɔ̀ cūluù) futility of advising sb. who won't listen [Lit. pouring water on stone].
རྡོ་ཐོག་ཕུར་བུ་ (dodɔɔ̀ pūrbu) sm. རྡོ་ཐོག་ཆུ་བླུག.
རྡོ་དམ་ (dodam) sm. རྡོ་འདམ་.
རྡོ་དུགས་ (dodug) a traditional Tibetan medical treatment involving the application of hot stones.
རྡོ་དོན་དུ་ (dō döndu) the main meaning/ point/ result/ conclusion ། རྡོ་དོན་དུ་ཤོད་རྒྱུར་ང་ཚོས་ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ If we say the main point, it is that we have to improve science.
རྡོ་དྲེག་ཚོད་ལྟ་ཤོག་བུ་ (dodreg tsöödə shōgbu) litmus paper.
རྡོ་དྲིལ་ (dodrii) abbr. of རྡོ་རྗེ་ and དྲིལ་བུ་.
རྡོ་འདམ་ (dodam) cement.
རྡོ་རྡོག (dōdɔɔ̀) stone, rock.
རྡོ་སྣག (donaà) graphite, slate ། རྡོ་སྣག་བཟོ་གྲྭ Graphite factory.
རྡོ་སྣོད་ (donöö) stone vessel.
རྡོ་སྣུམ་ (donum) 1. oil, petroleum, gasoline. 2. a trial involving having the accused pick a stone from hot oil to determine guilt.
རྡོ་སྣུམ་ཀུང་སི་ (donum gūŋsi) oil/ petroleum company.
རྡོ་སྣུམ་འཁེངས་པའི་འབར་མདེལ་ (donum kēŋbɛ bandee) napalm bomb.
རྡོ་སྣུམ་གྱི་གྲོན་པ་ (donum gi trömba) oil well.
རྡོ་སྣུམ་གྱི་གྲོན་འབིགས་གྲུ་གཟིངས་ (donumgi trönbig trudzin) oil drilling ship.

རྡོ་སྣུམ་གྱི་སྙིགས་མ་ (donumgi ñīgmə) pitch.
རྡོ་སྣུམ་ཆགས་རིམ་ (donum cəgrim) oil layer/ zone/ strata.
རྡོ་སྣུམ་རྗེན་པ་ (donum jemba) crude oil.
རྡོ་སྣུམ་སྙིགས་རོ་ (donum ñīgmə) sm. སྣུམ་སྙིགས་.
རྡོ་སྣུམ་གཏེར་ཁ་ (donum dērga) oil field.
རྡོ་སྣུམ་དོ་དམ་ཅུས་ (donum dodam jū) bureau of petroleum management/ administration.
རྡོ་སྣུམ་དངས་སྙིགས་དབྱེ་བའི་བཟོ་གྲྭ་ (donum taŋñig yēwɛ sodra) oil refinery.
རྡོ་སྣུམ་དངས་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (donum taŋjeè drigjɛ̀) oil refining equipment.
རྡོ་སྣུམ་འདོན་ཁུལ་ (donum döngüü) oil producing area/ region.
རྡོ་སྣུམ་ཕྱིར་འཚོང་རྒྱལ་ཁབ་ (donum cīrdzoŋ gyɛɛgəb) oil exporting country.
རྡོ་སྣུམ་ཕྱིར་འཚོང་བྱེད་མཁན་ཡུལ་ཁག་གི་མཐུན་ཚོགས་ (donum cīrdzoŋ ceèñɛn yüügaàgi tūndzɔ̀ɔ) OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries).
རྡོ་སྣུམ་འཕྲུལ་འཁོར་ (donum trüügɔɔ) gasoline motor/ engine.
རྡོ་སྣུམ་འཕྲུལ་ཆས་ (donum trüüjɛ̀) petroleum machinery.
རྡོ་སྣུམ་འབིགས་འདོན་འཕྲུལ་ཆས་ (donum bigdön drigjɛ̀) oil drilling equipment.
རྡོ་སྣུམ་བཙོ་སྦྱང་ (donum dzōjaŋ) oil refining; va.— བྱེད་.
རྡོ་སྣུམ་རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ (donum dzɛ̄ɛgyur solɛ̀ɛ) petrochemical works.
རྡོ་སྣུམ་རྫས་བཟོ་བཟོ་གྲྭ་ (donum dzɛ̄ɛso sodra) petrochemical works, petroleum productions factory.
རྡོ་སྣུམ་བཞུ་འབྱེད་ (donum shujeè) sm. རྡོ་སྣུམ་བཙོ་སྦྱང་.
རྡོ་སྣུམ་བཟོ་གྲྭ་ (donum sodra) oil refinery.
རྡོ་སྣུམ་བཟོས་རྫས་ (donum söödzɛ̀ɛ) petroleum products.
རྡོ་སྣུམ་བཟོ་ལས་ (donum solɛ̀ɛ) oil/ petroleum industry ¶ རྡོ་སྣུམ་བཟོ་ལས་པུའུ་ Ministry of Petroleum Industy.
རྡོ་སྣུམ་རླངས་པ་ (donum lāŋba) petroleum gas, natural gas.
རྡོ་སྣུམ་ས་ཚིགས་ (donum sədzii) petroleum station.
རྡོ་སྣུམ་གསོར་ཁྲོན་ (donum sōrdrön) oil drilling well.
རྡོ་པང་ (dobaŋ) shung. lifting stones.
རྡོ་པར་ (dobar) lithograph, stone plate printing, lithography; va.— རྒྱག་.
རྡོ་པིར་ (dobir) lead pencil.
རྡོ་སྤུང་ (dobuŋ) pile of stones.
རྡོ་ཕ་བོང་ (do pāboŋ) huge rock/ boulder.
རྡོ་ཕུང་ (dobuŋ) pile of stones.
རྡོ་ཕུད་ (dobüü) the first stone that is offered to gods before building a temple, monastery, etc.
རྡོ་ཕུར་ (dobur) stone peg/ stake.
རྡོ་ཕྱུར་ར་ (do cūrrə) hardened/ dried cheese.
རྡོ་ཕྱེ་ (doce) pulverized stone.
རྡོ་ཕྲང་ (dodraŋ) a narrow, rocky path over a ravine.
རྡོ་བ་ (dowa) sm. རྡོ་.
རྡོ་བལ་ (dopɛɛ) asbestos ¶ རྡོ་བལ་གྲུབ་རྫས་བཟོ་གྲྭ་ Asbestos products factory.
རྡོ་བྱི་རིལ་ (do ciri) any type of hard sourball.
རྡོ་བྱུ་རུ་ (do curru) fake coral, poor quality coral.
རྡོ་བྲག་ (dodraà) boulder.
རྡོ་འབུམ་ (dobum) a hundred thousand stones with carved mantras.
རྡོ་སྦྱིན་སྦྱར་ (dō jīn jar) putting things together that don't belong/ fit together, putting together incompatibles [Lit. sticking stones together with glue].
རྡོ་སྦྲུལ་ (dōdrüü) serpentine design in stone carving.
རྡོ་མ་ན་ཧུ་ (doma nahu) agate.
རྡོ་སྨྱུག་ (doñuù) lead pencil.
རྡོ་ཙེ་ (dodzi) sm. རྡོ་ཞོ་.
རྡོ་རྩིག་ (dodzig) stone wall; va.— རྒྱག་ to erect/ build a stone wall.
རྡོ་ཅོག་ (dojoò) sm. རྡོ་.
རྡོ་ཚད་ (dodzɛ̀ɛ) a unit in the traditional Tibetan currency equal to 50 སྲང་.
རྡོ་ཚིག་ (dodzii) shung. the main point, the crux of the matter ¶ གན་དོན་རྡོ་ཚིག་དུ་ The main point of the contract is.
རྡོ་ཚིག་ཟ་བསྣན་ (dodzii dzānɛn) shung. holding onto the crux of the matter. ¶
རྡོ་ཚིལ་ (dodzii) vaseline.
རྡོ་ཚོགས་ (dodzɔɔ) sm. རྡོ་ཆར་.
རྡོ་རྫུས་མ་ (do dzüümə) imitation stone.
རྡོ་ཞིབ་ (doshib) powered stone.
རྡོ་ཞུན་ (doshün) magma.
རྡོ་ཞོ་ (dōsho) limestone.
རྡོ་ཞོ་ཆུ་ (doshoju) lime, limewash.
རྡོ་ཞྭ་ (dōsha) "stone hat" (an instrument used with the punishment of plucking out the eyeballs in tt.).
རྡོ་གཞུ་ (do shu) va. to hit with a stone, to throw a stone at sb. or sth.
རྡོ་གཞོང་ (doshoŋ) stone trough, stone basin.
རྡོ་ཟན་ (dosɛn) sm. རྡོ་སྣལ་.
རྡོ་ཟམ་ (dosam) stone bridge.
རྡོ་གཟོང་ (dosoŋ) chisel (for use with stone).
རྡོ་བཟོ་ (doso) 1. masonry; va.— བྱེད་ to work at stone masonry. 2. sm. རྡོ་བཟོ་བ་.
རྡོ་བཟོ་བ་ (dosowa) stone mason.
རྡོ་ཡིང་ཧྲི་ (doyiŋhri) tib.ch. quartz.
རྡོ་གཡམ་ (doyam) slate, shale, slabstone, flagstone.
རྡོ་གཡམ་གྱི་སྣུམ་ (doyamgi nūm) shale oil.
རྡོ་གཡམ་གཏེར་ཁ་ (doyam dērga) shale/ slate mine.
རྡོ་རིང་ (doriŋ) 1. stone pillar, stele. 2. name of a Tibetan aristocratic family.
རྡོ་རིང་ནང་མ་ (doriŋ naŋma) name of the stone pillar in front of the Potala Palace (closer to the Potala Palace than རྡོ་རིང་ཕྱི་མ་).
རྡོ་རིང་ཕྱི་མ་ (doriŋ cīmə) name of a stone pillar in front of the Potala palace (further from the Potala Palace than རྡོ་རིང་ནང་མ་).
རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ (doriŋ yigi) inscription carved on stone pillar.
རྡོ་རིལ་ (dorii) a round stone.
རྡོ་རིས་ (dirii) inscription/ carving on a stone.
རྡོ་རུབ་རྒྱག་ (dorub gyaà) shung. to stone sb. or sth. (by a group).
རྡོ་རོ་ (doro) stone rubble/ trash.
རྡོ་ལ་ (dola) paraffin wax.
རྡོ་ལ་སྦྱིན་སྦྱར་ (dola jīnjar) putting two things together that are totally impossible to join [Lit. sticking stones together with glue].
རྡོ་ལ་རི་མོ་བརྐོས་པ་ (dola rimə gōòba) steady, unchangeable, reliable, firm [Lit. a design carved on a stone].
རྡོ་ལག་བརྗེས་ (dolaà shuù) passing sth. from one person to another, doing work like an assembly line [Lit. pass a stone from hand-to-hand].
རྡོ་ལེབ་ (doleb) stone slab, flat stone, flagstone.
རྡོ་ལས་ (dolɛ̀ɛ) stone work, masonry; va.— བྱེད་.
རྡོ་ཤེལ་ (dōshee) crystal.
རྡོ་ཤེལ་སྨུག་པོ་ (doshee mūgbə) smoky quartz.
རྡོ་ཤོ་ (dōsho) 1. a small cubed stone. 2. a stone used in fortune-telling.
རྡོ་གཤག་ (dōshaà) breaking stones.
རྡོ་གཤག་བཟོ་པ་ (doshaà sōba) a person who breaks/ cuts stones.
རྡོ་གཤོལ་ (doshöö) stone plow.
རྡོ་སམ་ (dosam) slate.
རྡོ་སོལ་ (dosöö) coal.
རྡོ་སོལ་ཀོ་ཁུང་ (dosöö göguŋ) coal pit.
རྡོ་སོལ་མཁྲེགས་པོ་ (dosöö trēgbo) hard/ anthracite coal.
རྡོ་སོལ་འཁྲུད་འདེམས་འཕྲུལ་ཆས་ (dosöö trūndem drigjɛ̀) coal washing equipment.
རྡོ་སོལ་གྱི་སྣུམ་ (dosöögi nūm) coal oil.
རྡོ་སོལ་རོ་དྲེ་ (dosöö rodo) slag.

རྡོ་སོལ་སྔོག་འདོན་ (dosöö ŋɔ̄gdön) coal mining; va.—བྱེད་ to coal mine.

རྡོ་སོལ་སྔོག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (dosöö ŋɔ̄gdön trüügɔɔ) coal mining machine/ equipment.

རྡོ་སོལ་ཆགས་རིམ་ (dosöö cəgrim) coal seam.

རྡོ་སོལ་གཏེར་ཁ་ (dosöö dērga) coal mine.

རྡོ་སོལ་གཏེར་ཁུལ་ (dosöö dērgüü) coalfield.

རྡོ་སོལ་གཏེར་ལས་ (dosöö dērlɛɛ̀) coal mining industry.

རྡོ་སོལ་དུས་རབས་ (dosöö tüürəb) the carboniferous period.

རྡོ་སོལ་ཚིག་མ་ (dosöö tsīgmə) coke; va.—བཟོ་ to make coke.

རྡོ་སོལ་ཚིག་མ་སྲེག་ཐབ་ (dosöö tsīgmə sēgtəb) coke oven.

རྡོ་སོལ་འཛད་ཚད་ (dosöö dzɛ̀ɛdzɛɛ̀) coal consumption.

རྡོ་སོལ་ཡོད་ས་ (dosöö yōōsa) coal field.

རྡོ་སོལ་ཞིབ་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་ (dosöö shibso trüügɔɔ) coal granulating/ pulverizing machinery.

རྡོ་སོལ་ཞུན་པ་ (dosöö shünbə) low grade coal.

རྡོ་སོལ་ཟད་ཚད་ (dosöö sɛɛ̀dzɛɛ̀) coal consumption.

རྡོ་སོལ་སེར་ནག (dosöö sērnaà) brown coal.

རྡོ་སོལ་སྲེག་ཐབ་ (dosöö sēgtəb) coke oven.

རྡོ་སོལ་བསྲེགས་མ་ (dosöö sēgma) coke.

རྡོ་སོལ་ས་རིམ་ (dosöö sərim) coal vein/ layer.

རྡོ་སོལ་བསྲེགས་མ་བཟོ་གྲྭ་ (dosöö sēgma sodra) coking factory.

རྡོ་གསེག (doseg) gravel.

རྡོ་གསོབ་གསོབ་ (dō sōbsoò) soft stone.

རྡོ་ཧྲུག (dohruù) pebble, small rocks, gravel.

རྡོ་ཧྲུབ་ (dohrub) sm. རྡོ་ཧྲུག.

རྡོ་ཧྲོག (dohrog) small rocks/ pebbles, gravel.

རྡོ་ལྷང་ཚེར་ (do lhāŋdzer) sm. ལྷང་ཚེར་.

རྡོག (dɔɔ̀) single, individual piece ¶ འབྲས་རྡོག་ཁ་ཤས་ས་ལ་ལྷུང་བ་རེད་ A few grains of rice fell to the ground.

རྡོག་བརྒྱག་ཐེབས་ (dɔɔ̀gyaà tēb) vi. to be kicked (accidentally).

རྡོག་བརྒྱག་གཞུ་ (dɔggyaà shu) va. to kick.

རྡོག་བཀྲོལ་ (dɔgdröö) p. of རྡོག་འགྲོལ་.

རྡོག་སྐོར་དབྱེ་འབྱེད་ (dɔggɔɔ yējeè) shung. investigating and distinguishing/ differentiating on the spot ¶ མདའ་རྫོང་ནས་གཞུང་རྒྱུག་གི་ས་ཞིང་རྡོག་སྐོར་དབྱེ་འབྱེད་བསྐྱངས་ཏེ་ The Depon and the Dzongpon investigated the fields of the government taxpayers.

རྡོག་ཁྲིས་ (dɔgdreè) load, pack, burden (mental or physical); va.—འཁུར་; —འཁྱེར་ to carry a burden; va.—དབོར་ to transport a load/ pack; va.—སྒྲུར་ to load a pack on sth. ¶ ཁོ་ལ་རྟ་དྲེལ་མེད་ཙང་རྡོག་ཁྲིས་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་གི་འདུག Because (he) did not have horses and mules, he was carrying the load (himself). ¶ ཁོང་ལ་བུ་ལོན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་བསམ་བློའི་རྡོག་ཁྲིས་ཆེན་པོ་འཁུར་ཡོད་པ་རེད་ Because he has many debts, he carries a heavy mental burden. ¶ ཀུ་ལིའི་སྒལ་པར་རྡོག་ཁྲིས་སྒྲུར་ To put a load on the back of a coolie.

རྡོག་ཁྲིས་སྒྲུར་ (dɔgdreè gūr) 1. va. to load a pack/ load (on person) ¶ ཀུ་ལིའི་སྒལ་པར་རྡོག་ཁྲིས་སྒྲུར་ To put a load on the back of a coolie. 2. va. to be extremely infatuated ¶ མཛེས་མ་དེས་ང་ལ་རྡོག་ཁྲིས་བསྒྲུར་བྱུང་ This beautiful woman caused me to be infatuated with her. 3. va. to make sb. pregnant ¶ བུ་མོ་དེ་ལ་ཁོས་རྡོག་ཁྲིས་བསྒྲུར་བཞག He made that girl pregnant. 4. va. to cause sb. to be lose/ be in debt ¶ དེ་རིང་མ་ཛང་རྒྱག་སྐབས་ཁོ་ལ་རྡོག་ཁྲིས་ལག་ཐག་ཆོད་བསྒྲུར་ཡོད་ When playing mahjong today I caused him to be in great debt (to me).

རྡོག་ཁྲིས་སྒྲུར་བཅོལ་ཁྲུའུ་ (dɔgdreè gūrjöö trū) tib.ch. baggage shipping counter.

རྡོག་ཁྲིས་ཁང་ (dɔgdreè kāŋ) sm. རྡོག་ཁྲིས་འཇོག་ས་.

རྡོག་ཁྲིས་འཇོག་ས་ (dɔgdreè jɔ̀ɔsa) a room to leave parcels/ baggage/ packages, left luggage room.

རྡོག་འགྲིལ་ (dɔgdrii) in brief, in short, in summary ¶ སྐད་ཆ་རྡོག་འགྲིལ་ནས་བཤད་ན་ If I speak briefly.

རྡོག་འགྲིལ་པོ་ (dɔg driibu) very brief, short but to the point, a summary ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་རྡོག་འགྲིལ་པོ་ཞིག་བཤད་སོང་ He spoke briefly and to the point at the meeting.

རྡོག་འགྲོལ་ (dɔg dröö) va. to clarify/ elucidate/ make clear ¶ ང་ཚོས་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་འགོ་ཁྲིད་རང་གི་སར་རྡོག་བཀྲོལ་དགོས་ We need to clarify this matter in front of the leaders (themselves).

རྡོག་རྒྱག (dɔ̀gyaà) kicking; va.—གཞུ་ to kick.

རྡོག་སྒྲ་ (dɔgdraà) sm. ཀང་སྒྲ་.

རྡོག་ལྕག (dɔ̀jaà) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོག་ཆས་ (dɔgjɛɛ̀) materials used for packing; va.—རྒྱག to pack in preparation for going/ leaving/ departing.

རྡོག་ཏུ་ཐོན་ (dɔgdu tön) outstanding, prominent ¶ མོ་མོ་དེ་བུ་མོ་མང་པོའི་དཀྱིལ་ནས་རྡོག་ཏུ་ཐོན་འདུག That girl is outstanding among many girls.

རྡོག་ཐོ་ (dɔgto) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོག་ཐོན་ (dɔgdön) departing/ leaving a place; va.—བྱེད་ to leave/ depart from a place ¶ ཚེས་ 15 ཉིན་ལྷ་ས་ནས་རྡོག་ཐོན་བྱས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ལྟ་སྐོར་བྱས་པ་ཡིན་ On the 15th (we) left Lhasa to tour in the motherland.

རྡོག་མཐིལ་ (dɔgdii) heel of a shoe/ boot.

རྡོག་དྲིལ་ (dɔgdrii) a summary.

རྡོག་དྲིལ་པོ་ (dɔg driibu) sm. རྡོག་འགྲིལ་པོ་.

རྡོག་དྲིས་ (dɔgdrii) asking a question in a straightforward/ to the point manner.

རྡོག་འདྲི་ (dɔgdri) shung. tenaciously/ persistently questioning.

རྡོག་རྡིག (dɔgdreè) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོག་རྡོ་ (dɔgdo) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོག་རྡོག (dɔgdɔg) 1. lump of sth. 2. straightforward, to the point (for statements/ speech).

རྡོག་སྣ་ (dɔgna) the tip/ toe of a shoe.

རྡོག་པ་ (dɔgba) 1. sole of a shoe; va.—རྒྱག to sole shoes. 2. a single/ individual piece.

རྡོག་པ་མཉམ་གཤིབ་ (dɔgba ñāmshib) shung. (to send sb.) together ¶ སྐྱོས་ལ་ཕན་ཚུན་རྡོག་པ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱི་རྫོང་བདེ་བྱ་རྒྱུར་ (We) are going to send both parties together.

རྡོག་པ་འདྲེད་ (dɔgba dreè) vi. to slip and fall.

རྡོག་པོ་ (dɔgbo) single, individual ¶ ལུང་པ་འདིའི་ནང་མི་དཀར་པོ་རྡོག་པོ་གཅིག་མེད་པ་རེད་ There is not a single white man in this place.

རྡོག་ཕྱིས་ (dɔgcii) cloth used to clean a floor by putting it under one's feet and sliding it back and forth over the floor; va.—རྒྱག.

རྡོག་འཕུལ་ (dɔgbüü) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོག་མ་ (dɔgma) 1. a small stone used in Tibetan accounting that is equivalent to one unit. 2. a piece of sth.

རྡོག་སྨྱུག (dɔgñug) stalagmite.

རྡོག་སྨྱུ་གུ་ (dɔɔ̀ ñugu) sm. རྡོག་སྨྱུག.

རྡོག་ཙ་ (dɔgdza) the main idea/ point, the essence; va.—སྒྲིལ་ to unite together ¶ ཁོ་ཚོའི་སྐད་ཆའི་རྡོག་ཙ་དེ་དམག་མི་ལམ་སེང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དེ་རེད་ The main point of their talk is that the army must be withdrawn at once. ¶ མི་དམངས་ཚོས་རྡོག་ཙ་བསྒྲིལ་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ The people united and opposed the government.

རྡོག་ཙ་གཅིག་སྒྲིལ་ (dɔgdza jīgdrii) united, consolidated, having solidarity ¶ གནས་དོན་དེའི་ཐད་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་རྡོག་ཙ་གཅིག་སྒྲིལ་ཡིན་ On that issue we are all united.

རྡོག་ཙ་སྦྲུག་དཀྲོལ་ (dɔgdza bugdröö) seeking a decision/ permission from a higher authority.

རྡོག་ཙམ་ (dɔgdzam) sm. དོག་ཙམ་.

རྡོག་བརྩོས་ (dɔgdzöö) boiling chunks of meat; va.—རྒྱག.

རྡོག་ཚིག (dɔgdzii) sm. རྡོག་ཙ་.

རྡོག་རྫིས་ (dɔgdzii) sm. རྡོག་བརྫིས་.

རྡོག་བརྫིས་ (dɔgdzii) trampling/ stepping on/

stamping on; va.—གཏོང་ ¶ཕྲུ་གུ་དེས་འབུ་རྡོག་བརྫིས་བཏང་ནས་བསད་སོང་ The child stepped on the bug and killed it.

རྡོག་གཟུགས་སྡོང་ཀང་ (dɔgsug doŋgaŋ) stem tuber.

རྡོག་རོལ་ (dɔgröö) 1. disregarding, not paying attention to; va.—གཏོང་ ¶ཁོ་ཚོས་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་རྡོག་རོལ་བཏང་བ་རེད་ They disregarded the order of the authorities. 2. trampling on sth.

རྡོག་རོལ་དུ་གཏོང་ (dɔgröödu dōŋ) sm. རྡོག་རོལ་ (གཏོང་).

རྡོག་ལ་སྦྲིལ་ (dɔ̀la drii) va. to unite.

རྡོག་ལམ་ (dɔglam) sm. རྡོག་རོལ་.

རྡོག་ཤད་ (dɔgshɛɛ̀) sm. རྡོག་རྒྱག.

རྡོབ་རྡོབ་ (dobdob) sm. རྡབ་རྡོབ་.

རྡོབས་ (dōb) imp. of རྡེབ་.

རྡོའི་ཐུབ་པ་ (dö tūbbə) stone icon/ statue of the Buddha.

རྡོའི་རྩ་རིས་ (dö dzārii) vein on a rock (which is hit to split the rock).

རྡོའི་གསེག་མ་ (dö sēgma) gravel.

རྡོར་ (dɔɔ) 1. imp. of དར་. 2. sm. དར་. 3. abbr. of རྡོ་རྗེ་.

རྡོར་གོང་ (dɔɔgoŋ) a type of upper garment that is put on statues.

རྡོར་གྱུར་བ་ (dɔɔ gyurwə) fossilized.

རྡོར་འགྱུར་ (dɔɔ gyur) vi. to be/ get fossilized.

རྡོར་གླིང་ (dɔrliŋ) abbr. Darjeeling.

རྡོར་དྲིལ་ (dɔr drii) abbr. of རྡོར་རྗེ་ and དྲིལ་བུ་.

རྡོལ་: p. and f. བརྡོལ་ (döö) vi. to burst open, to break out, to get punctured ¶ཀང་སྣ་རིལ་གྱི་ནང་ཁུགས་བརྡོལ་བཞག The inner tube of the bicycle got a puncture.

རྡོལ་ཆོས་ (dööjöö) vulgar or coarse manners/ behavior.

རྡོལ་གཏམ་ (döödam) rumor, idle talk, gossip.

རྡོལ་ཐབས་སྨྲ་ (döödəb mā) 1. va. to talk without thinking; to blab/ chatter. 2. va. to talk incoherently.

རྡོལ་པ་ཕུག (dööba pūù) va. to poke a hole in sth.

རྡོལ་བུག (dööbug) a punctured/ pierced hole.

རྡོས་ (döö) 1. size, measurement, dimension ¶མི་དེའི་ལུས་རྡོས་ཆུང་ཆུང་རེད་འདུག That person's body is small in size. 2. vi. to come out/ forth, to rise up.

ལྡ་མ་ལྡེབས་ (dāma deb) on the slope/ side of a hill.

ལྡག: p. བལྡགས་; f. བལྡག; imp. ལྡོག (daà) 1. va. to lick. 2. va. to eat yogurt.

ལྡག་གུ་ (daggu) 1. paste. 2. beans, lentils.

ལྡག་རྒྱག (daà gyaà) va. to masturbate (males).

ལྡག་མཛུབ་ (dagdzub) the second finger.

ལྡང་ (daŋ) 1. vi. to occur, to come to be, to arise ¶དགུན་ལྷགས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ལྡང་བའི་དགུན་དུས་ཀྱི་མཚན་མོ་ཞིག A winter evening when continuous snowy winds occurred. 2. vi. to be sufficient/ enough, to suffice ¶སྒོར་མོ་བརྒྱ་ལྡང་གི་མི་འདུག One hundred dollars (yuan) is not enough. 3. p. of ལྡིང་.

ལྡང་ངེ་ལྡང་ངེ་ (daŋŋi daŋŋi) work that nobody is taking responsibility for/ care of, work that is being left undone ¶ལས་བྱེད་པའི་གླ་ཕོགས་སྤར་རྒྱུ་དེ་ལྡང་ངེ་ལྡང་ངེ་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་པ་རེད་ As for raising the salary of officials, nobody took responsibility for it and it wasn't decided.

ལྡང་ངེས་ (daŋŋeè) p. of ལྡིང་ངེས་.

ལྡང་མ་ལྡང་ (daŋ madaŋ) whether sth. is enough or not, whether sth. suffices or not ¶རས་འདིས་གོས་སྨད་གཉིས་ལྡང་མ་ལྡང་ལྟ་དགོས་ (We) have to see whether or not this cloth is enough for two pairs of trousers.

ལྡང་ཤེད་ཆེན་པོ་ (daŋsheè cēmbo) durable.

ལྡངས་ (daŋ) sm. ལྡང་.

ལྡད་: p. and f. བལྡད་; imp. ལྡོད་ (dɛɛ̀) va. to chew, to ruminate.

ལྡད་རྒྱག (dɛɛ̀ gyaà) sm. ལྡད་.

ལྡན་ (dɛn) having, possessing ¶ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་མི་ A person having knowledge. ¶འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པ་ Having wealth.

ལྡན་ཁོག (dɛngɔɔ̀) an area that traditionally was part of Derge.

ལྡན་ཞག (dɛnjaà) a blow on the cheek (usu. with a piece of bamboo); va.—གཞུ་ to strike on the cheek.

ལྡན་པ་ (dɛmba) 1. cheek. 2. having, possessing.

ལྡན་པའི་ངང་ནས་ (dɛmbɛ ŋaŋnɛ) in the manner of ¶དགའ་སྤྲོ་ལྡན་པའི་ངང་ནས་ In a joyful manner.

ལྡན་པོ་ (dɛmbo) fitting, proper, suitable.

ལྡབ་ (dəb) 1. double ¶ཐོན་སྐྱེད་ལྡབ་གཅིག་གིས་འཕར་བ་རེད་ Production increased by double. 2. times ¶ཁོ་ཚོ་མི་གྲངས་ལྡབ་གསུམ་གྱིས་མང་གི་རེད་ They are three times as many as we are.

ལྡབ་: p. བལྡབས་; f. ལྡབ་; f. ལྡོབས་ (dəb) va. to repeat ¶མི་དེས་སྐད་ཆ་ཡང་ཡང་བལྡབས་ནས་བཤད་ཀྱི་འདུག That person is repeating what he said again and again.

ལྡབ་ལྡོབ་ (dəbdob) sm.* རྡབ་རྡོབ་.

ལྡབ་སྐྱོར་ (dəbgyɔɔ) repeating; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to repeat, to do/ say again ¶དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཚན་ཁྲིད་དུས་ལྡབ་སྐྱོར་མང་པོ་གཏོང་གི་འདུག When the teacher teaches a lesson, he repeats things many times.

ལྡབ་གྲངས་ (dəbdraŋ) multiples of a number.

ལྡབ་གྲངས་མཉམ་པའི་རིམ་གྲངས་ (dəbdraŋ ñambɛ rimdraŋ) geometrical progression (in math).

ལྡབ་འགྱུར་ (dəbgyur) increasing by double.

ལྡབ་བརྒྱ་ (dəbgya) a hundred fold, a hundred times.

ལྡབ་གཅིག (dəbjii) double.

ལྡབ་གཉིས་ (dəbñii) quadruple.

ལྡབ་དང་ལྡབ་ (dəbdaŋ dəb) increasing by doubling.

ལྡབ་ལྡིབ་ (dəbdib) sm. ལྡབ་པེ་ལྡིབ་པ་.

ལྡབ་ལྡོབ་ (dəbdob) sm. ལྡབ་པེ་ལྡོབ་པ་.

ལྡབ་སྤར་ (dəbbar) va. to increase/ raise by double.

ལྡབ་འཕར་ (dəbpar) abbr. ལྡབ་ལོག་འཕར་.

ལྡབ་པེ་ལྡིབ་པེ་ (dəbi dibi) 1. stuttering. 2. unclear speech.

ལྡབ་ཚོང་རྒྱག (dəbdzoŋ gyaà) va. to do double the business.

ལྡབ་ལོག (dəblɔɔ̀) double, twice as much ¶ཟ་ཆའི་གོང་ལྡབ་ལོག་འཕར་བ་རེད་ Food prices doubled.

ལྡབ་ལོག་ལྡབ་ལོག (dəblɔɔ̀ dəblɔɔ̀) in or by doubles/ doubling.

ལྡབ་གསུམ་ (dəbsum) triple, three times as much.

ལྡམ་མེ་ལྡེམ་མེ་ (dəmme demme) malleable, supple.

ལྡར་ (dar) 1. sm. སྟོན་. 2. sm. སྨིན་པ་.

ལྡི་ལི་ (dili) Delhi.

ལྡིག (dig) sm. སྡིག.

ལྡིག་དོ་ (digdo) sm. ལྡིག་པ་.

ལྡིག་ལྡིག (didig) 1. best quality (usu. for food). 2. small but compact (for people).

ལྡིགས་ (dig) p. of ལྡིག.

ལྡིང་ (diŋ) vi. to hover, to circle.

ལྡིང་སྐོར་ (diŋgɔɔ) hovering, circling; va.—རྒྱག to circle/ hover in the air, to fly over ¶གནམ་གྲུ་དེས་ས་བབས་གོང་ལ་ལྡིང་སྐོར་ཁ་ཤས་བརྒྱབ་སོང་ The plane circled (over the city) a few times before it landed.

ལྡིང་གུར་ (diŋgur) a large tent.

ལྡིང་གྲུ་ (diŋdru) glider, blimp, zeppelin; helicopter.

ལྡིང་སྒྲ་ (diŋdra) thundering/ roaring noise or sound.

ལྡིང་ཆུ་ (diŋju) still water.

ལྡིང་རྙིང་ (diŋñiŋ) shung. the older/ senior ལྡིང་དཔོན་.

ལྡིང་དཔོན་ (diŋbön) shung. traditional Tibetan army officer who was head of 25 troops.

ལྡིང་དམག (diŋmaà) shung. abbr. of ལྡིང་དཔོན་ and དམག་མི་.

ལྡིང་ཟམ་ (diŋsam) floating bridge.

ལྡིང་ཤུར་གནམ་གྲུ་ (diŋshur nāmdru) sm. ལྡིང་གྲུ་.

ལྡིང་ཤོག (diŋshɔɔ̀) shung. a unit in the traditional Tibetan army consisting of 25 soldiers (see དམག་སྒར་).

ལྡིབ་ (dib) sm. ལྡིག.

ལྡིར་ (dir) vi. to thunder, to roar ¶གནམ་འཐིབས་ནས་འབྲུག་སྐད་ལྡིར་གྱི་འདུག It has become cloudy and is beginning to thunder. 2. vi. to bulge, to become

distended/ inflated, to protrude ༈ མི་དེ་ཤ་རྒྱགས་པ་གྲོད་ཁོག་ལྡིར་བ་ཞིག་འདུག That person is fat and has a protruding stomach. 3. va. to aim (at) ༈ མི་མདའ་འབེན་ལ་ལྡིར་ནས་རྒྱག་གི་འདུག (He) aimed at the target and is shooting.

ལྡིར་སྐད་ (dirgɛè) talking noisily/ loudly (by many people); va.—རྒྱག ༈ ཁང་པ་དེའི་ནང་མི་མང་པོ་ཚོགས་ནས་ལྡིར་སྐད་རྒྱག་གི་འདུག Many people gathered in that house and talked noisily.

ལྡིར་སྒྲ་ (dirdra) a loud noise; vi.—སྒྲོག to have a loud/ thunderous noise come forth ༈ ཤོག་སྦག་གི་ལྡིར་སྒྲ་ The loud noise of firecrackers.

ལྡིར་ཅན་ (dirjɛn) sm. ལྡིར་ལྡིར་.

ལྡིར་ལྡིར་ (dirdir) bulgy, protruding, swollen; vi.—བྱེད་.

ལྡུག: p. ལྡུགས་; f. ལྡུག་; imp. ལྡུགས་ (dug) sm. བླུགས་.

ལྡུག་རྒྱག་བཟོ་གྲྭ (duggyaà sodra) foundry factory.

ལྡུགས་ (dug) p.and imp. of ལྡུག.

ལྡུད་ (düü) va. to give sth. to drink ༈ ཕྲུ་གུ་ར་འོ་མ་ལྡུད་པ་རེད་ (She) gave the child milk.

ལྡུམ་ (dum) vegetables, flowers, plants, greens.

ལྡུམ་འཇོམས་སྨན་མཆོག་ (dumjom mɛnjɔɔ̀) an herbal medicine.

ལྡུམ་བུ་ (dumbu) plants.

ལྡུམ་བུ་ཁྲག་གཅོད་ (dumbu trāgjöö) agrimonia pilosa.

ལྡུམ་ར་ (dumra) 1. garden, orchard. 2. name of region in Ladakh (Nupra).

ལྡུམ་ར་བ་ (dumrawa) gardener.

ལྡུམ་རའི་རིག་པ་ (dumrɛ rigbə) horticulture.

ལྡུམ་རའི་ལག་རྩལ་ (dumrɛ lagdzɛɛ) gardening, horticulture.

ལྡུམ་རའི་ལོ་ཏོག (dumrɛ lodoò) garden crops.

ལྡུར་ (dur) 1. vi. to get turned into pulp or mush (from too much boiling/ cooking). 2. abbr. of ལྡུར་ལྡུར་.

ལྡུར་ལྡུར་ (durdur) mashed, pulped, mushy, overly soft ༈ ཞོ་ཁོག་ལྡུར་ལྡུར་ Mashed potatoes. ༈ ཤ་བཙོས་དྲག་ནས་ལྡུར་བཞག The meat got cooked too much and became mushy.

ལྡུར་ཐིག (durbig) completely pulped/ mashed/ mushed (due to cooking).

ལྡུར་ཚགས་ (durdzaà) strainer.

ལྡེ་: p. ལྡེས་; f. ལྡེ་; imp. ལྡེས་ (de) va. to sit in the sun or by a fire (to warm oneself).

ལྡེ་ཁུ་ (degu) sm. ལྡེ་གུ་.

ལྡེ་ཁུང་ (deguŋ) the hole in a lock into which the key is inserted.

ལྡེ་གུ་ (degu) 1. a paste made by boiling a liquid mixture to thicken it. 2. water in which a scent is soaked to give a nice smell.

ལྡེ་ཆུང་ (dejuŋ) shung. a minor ལྡེ་འཆང་ official.

ལྡེ་མིག (dimii) key; va.—རྒྱག to wind a clock/ watch, toy, etc.; va.—སྒྲིམ to open a can with a key.

ལྡེ་ཚབ་ (dedzəb) duplicate key.

ལྡིང་: p.and f. ལྡིངས་ (deŋ) vi. to suffice, to be sufficient ༈ དངོས་འདྲེན་འཁོར་ལོས་མ་ལྡིངས་པ་རེད་ There were not enough transport vehicles.

ལྡིང་མཁའ་ (deŋga) area in Derge (in Sichuan).

ལྡིང་ངེས་ (deŋŋeè) sufficient, enough, ample, adequate ༈ ཁོ་ལ་ཚོང་གི་མ་རྩ་ལྡིང་ངེས་འདུག He has sufficient capital for business.

ལྡིང་འཆང་ (dejaŋ) shung. an official in a labrang.

ལྡིང་ཐབས་ (deŋtəb) sufficient/ enough to do sth.; va.—བྱེད་ to manage using sth. ༈ ཁོས་དངུལ་དེ་རང་གིས་ལྡིང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is managing with the money he has.

ལྡིང་མིན་ (deŋmin) insufficient, not enough.

ལྡིང་རེ་བྲལ་ (deŋre trɛɛ) vi. to have no hope of being sufficient or having enough.

ལྡེབ་ (deb) sm. བཞི་ལིང་.

ལྡེབས་ (deb) 1. the side/ surface of ༈ རྩིག་པའི་ལྡེབས་ལ་པར་མང་པོ་བཀལ་འདུག (They) have hung many pictures on the (surface of the) wall. 2. (— + ལ་) together ༈ ཁོ་གཉིས་ལྡེབས་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ They went together.

ལྡེབས་བྲིས་ (debrii) wall painting, mural, fresco.

ལྡེབས་ཞལ་ (debshɛɛ) mud plaster (used on walls); va.—རྒྱག; —གཏོང་.

ལྡེབས་རིས་ (debrii) sm. ལྡེབས་བྲིས་.

ལྡེམ་ (dem) abbr. of ལྡེམ་ལྡེམ་.

ལྡེམ་འགྲོ་.(demdro) va. to walk gracefully/ sensually (for women).

ལྡེམ་ཁྱུག་ཁྱུག (dem kyüùgyuù) 1. flexible, able to bend. 2. walking in a graceful swaying manner.

ལྡེམ་འགྱུར་ (demgyuu) walking with a graceful, swaying gait (for women); va.—བྱེད་ ༈ བུ་མོ་དེ་ལྡེམ་འགྱུར་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་འདུག The girl is walking with a swaying gait.

ལྡེམ་རྒྱག (dem gyaà) va. to sway, to bend.

ལྡེམ་རྒྱུག.(demgyuù) pole vaulting pole.

ལྡེམ་རྒྱུག་མཐོ་ (dem gyuù tō) pole vaulting pole.

ལྡེམ་ལྡེམ་ཁྱུག་ཁྱུག (demdem kyüùgyuù) sm. ལྡེམ་ཁྱུག་ཁྱུག.

ལྡེམ་ལྡེམ་ལྗུག་ལྗུག (demdem jūgjuù) 1. flexible, able to bend. 2. walking with a graceful, swaying gait.

ལྡེམ་པའི་རང་བཞིན་ (dembɛ rəŋshin) elasticity, flexibility.

ལྡེམ་པོ་ (dembo) 1. sm. ལྡེམ་ཁྱུག་ཁྱུག. 2. unsteady, unstable, shaky, not trustworthy.

ལྡེམ་མེ་ལྡམ་མེ་ (demme damme) sm. ལྡེམ་ལྡེམ་ཁྱུག་ཁྱུག.

ལྡེམ་རྩིབ་ (demdzib) a spring (in a machine).

ལྡེམ་ཤུགས་ (demshuù) elastic power.

ལྡེའུ་མིག (dimii) key.

ལྡེའུའི་ངག (dewu ŋaà) enigmatic language, riddles.

ལྡེའུའི་ཚིག (dewu tsīi) sm. ལྡེའུའི་ངག.

ལྡེར་ (der) 1. sm. ལྡེབས་. 2. clay.

ལྡེར་སོ་ (derso) clay statues.

ལྡེར་བཟོ་ (derso) statues/ figures made of clay; va.—སྐྲུན་ to make clay statues/ figures.

ལྡེར་བཟོ་མཁན་པོ་ (derso kēmbo) the chief of the clay statue makers.

ལྡེར་བཟོ་བ་ (dersowa) clay statue maker.

ལྡོག (dɔ̀ɔ) 1. va. to counteract ༈ ཆུ་ལོག་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་རགས་བརྒྱབ་པ་རེད་ They built a dam to counteract the (danger) of flooding. 2. vi. to be opposite/ contrary to ༈ འདི་ང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ལས་ལྡོག་པ་རེད་ This is contrary to our idea. ༈ དཀར་པོ་ནི་ནག་པོ་ལས་ལྡོག་པ་ཞིག་ཡིན་ White is opposite of black. ༈ འདི་ཁོས་བཤད་པ་ལས་དག་དག་ལྡོག་སྟེ་ This is completely opposite to what he said. ༈ ཁོ་འདི་མ་བཤད་པ་མ་ཟད་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ Not only didn't he say this, to the contrary. 3. vi. to have a color change/ fade ༈ རས་འདི་ཚོས་ལྡོག་བཞག The color of this cloth changed. 4. va. to give up/ abandon ༈ བཟང་ངན་འདུག་ལྡོག་མ་ནོར་བ་བྱ་དགོས་ You must keep what is good and abandon what is bad without mistake.

ལྡོག་གྲངས་ (dɔgdraŋ) negative number (in math).

ལྡོག་དགག་རྗོད་གཞི་ (dɔggaà joòshi) rebuttal.

ལྡོག་འགྱུར་ (dɔggyur) changing, altering (to the opposite); va.—བྱེད་ ༈ གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ནས་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ལ་ལྡོག་འགྱུར་བྱུང་བ་རེད་ (There) has been a great change from communism to capitalism.

ལྡོག་རྒོལ་ (dɔ̀ɔgöö) counter attacking; va.—བྱེད་.

ལྡོག་ཏུ་མེད་པ་ (dɔgdu meèba) inevitable, certain, unalterable, irresistible.

ལྡོག་སྟེ་ (dɔgde) see ལྡོག, 4.

ལྡོག་ཐབས་མེད་པ་ (dɔgdəb meèba) irresistable, inevitable, unchangeable, certain, unalterable, unopposable.

ལྡོག་དྲོད་ (dɔgdröö) temperature inversion.

ལྡོག་དྲོད་བང་རིམ་ (dɔgdröö paŋrim) temperature inversion layer.

ལྡོག་སྦྱར་ (dɔgdur) inverse proportion; inverse ratio.

ལྡོག་འདྲི་ (dɔgdri) asking a question, in reply to a question; va.—བྱེད་.

ལྡོག་ནས་རྩིས་ (dɔgnɛ dzī) va. to count backwards, to count from the bottom up.

ལྡོག་པའི་ལྟོས་ཟླ་ (dɔgbɛ dŏnda) the opposite viewpoint.

ལྡོག་ཕྱོགས་ (dɔgjɔɔ̀) 1. negative or opposite aspect/ side ¶ཐོག་མའི་ཐུགས་རེ་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་ The opposite of the original hope occurred. 2. (— + ལ་འགྲོ་); va. to go in the opposition direction.

ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ (dɔgjɔɔ̀gi gyuwa) a negative change.

ལྡོག་ཕྱོགས་འགྱུར་འབྱུང་ (dɔgjɔɔ̀ gyṳ̈jun) a negative change.

ལྡོག་ཕྱོགས་སྡུར་ཚད་ (dɔgjɔɔ̀ durdzɛɛ̀) inverse proportion/ ratio.

ལྡོག་མེད་ (dɔgmeè) sm. ལྡོག་ཏུ་མེད་པ་.

ལྡོག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ (dɔgmeègi raŋshin) certainty, inevitability.

ལྡོག་མེད་ཆོས་ཉེར་ (dɔgmeè cŏõñer) inexorable/ certain/ unalterable law.

ལྡོག་རྩིས་ (dɔgdziì) 1. inverse operation/ calculation (in math). 2. counting backwards, counting from the bottom up; va.—རྒྱག.

ལྡོག་ཟླ་ (dɔŋda) sm. ལྡོག་ཕྱོགས་.

ལྡོག་འོད་ (dɔ̀wöö̀) reflective/ reflected light.

ལྡོག་ཤུགས་ (dɔgshuù) counter force.

ལྡོགས་ (dɔ̀ɔ̀) imp. of ལྡུག.

ལྡོང་ (doŋ) (usu. མིག་ + —) blind.

ལྡོང་ (doŋ) vi. to be/ get blind.

ལྡོང་བར་ཉེན་ (doŋwar ñen) vi. to be/ get blind.

ལྡོང་མོ་ (doŋmo) sm. དོང་མོ་.

ལྡོང་རོས་ (doŋröö̀) a medicine made from realgar.

ལྡོབ་ཀྱེ་ (dobgye) person pretending to be a fool/ stupid.

ལྡོབ་ཤིག་ཤིག (dob shĭshiì) a feeling of well-being and comfort.

ལྡོབ་ཤོད་ (dob shŏŏ̀) va. to intentionally say sth. foolish/ stupid, to pretend to be foolish/ stupid in one's speech.

ལྡོབ་བཤད་ (dobshɛɛ̀) sm. ལྡོབ་ཤོད་.

ལྡོབས་ (dob) 1. imp. of ལྡབ་. 2. sm. ལྡོབ་ཤོད་.

ལྡོབ་ལྡོབ་ (dobdob) soft, mushy.

ལྡོམ་པ་ (dombo) sm. ལྡོམ་བུ་.

ལྡོམ་པོ་ (dombo) 1. wanderer. 2. a stray animal.

ལྡོམ་བུ་ (dombu) alms; va.—བྱེད་ to ask/ beg for alms.

སྡག་སྡག (dagdaà) 1. full, brimming; va.—རྒྱུང་; —བླུག to fill/ stuff to the brim. 2. a lot, many.

སྡག་སྡག་ཁེངས་ (dagdaà kēŋ) vi. to be full to the top/ brim.

སྡག་སྡག་གང་ (dagdaà kaŋ) full to the brim ¶ཁོས་ང་ལ་ཆང་སྡག་སྡག་གང་བླུགས་བྱུང་ He poured me a cup of ཆང་ filled to the brim.

སྡང་ (daŋ) va. to hate, to loathe ¶ཁོང་ནི་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ལ་སྡང་བའི་མི་ཞིག་རེད་ He is sb. who hates capitalism.

སྡང་གྲོ་ (daŋdro) hatred, enmity.

སྡང་དགྲ (daŋdra) hated/ bitter enemy.

སྡང་ཅན་ (daŋjɛn) hated, despised.

སྡང་སྡུག (daŋduù) sm. སྡང་པོ་.

སྡང་པོ་ (daŋbo) spiteful, vindictive, cruel (out of hatred); va.—བྱེད་ ¶ཁོས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྡང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Out of hatred, he is specially acting cruel to me. ¶འདིར་བརྟེན་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་ལ་སྡང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ Because of hatred, (he) will be cruel to the Ex-Regent Reting.

སྡང་མིག (daŋmiì) angry look/ scowl, a look of hatred; va.—ལྟ་.

སྡང་ཟུག (daŋsug) sm. སྡང་པོ་.

སྡང་འཛིན་ (daŋdzin) hatred, animosity; va.—བྱེད་ to hate; va.—འཆང་ to hold/ harbor hatred ¶ཁོས་ཕྱི་རྒྱལ་ཚང་མར་སྡང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He hates all foreigners.

སྡང་སེམས་ (daŋsem) sm. སྡང་འཛིན་.

སྡངས་ (daŋ) sm. སྡང་.

སྡམ་ (dam) p. of སྡོམ་, 2.

སྡམ་བཀྱིག (damgyiì) tying, bandaging; va.—བྱེད་.

སྡམ་ཁ་ (damga) a tied bundle, a wrapped bunch.

སྡར་མ་ (darma) coward.

སྡར་མ་ཝ་དྲོས་ (darma wadröö̀) cowardly, gutless.

སྡར་ཚན་ (dardzɛn) eng. dozen.

སྡི་ (di) sm. སྡི་ཁུང་སྒྲོད་.

སྡི་ཁུང་སྒྲོད་ (diguŋ drŏŏ̀) va. to aim (a gun).

སྡིག (dig) 1. type of cooking pot. 2. abbr. of སྡིག་པ་.

སྡིག: p. བསྡིགས་; f. བསྡིག; imp. སྡིགས་ (dig) va. to threaten, to menace, to intimidate.

སྡིག་གྲོགས་ (digdrɔɔ̀) a partner or cohort in crime/ murder/ evil.

སྡིག་གླ་ (digla) 1. wage/ money paid to a butcher for slaughtering animals. 2. wgae/ money paid to a murderer. [Lit. sin wage].

སྡིག་རྒྱལ་ (diggyɛɛ) an evil king, a king who destroys Buddhism.

སྡིག་སྒྲ་ (digdra) 1. thumping/ pounding noise; va.—བྱེད་ to thump/ pound.

སྡིག་ཅན་ (digjɛn) sinner, sinful ¶མི་སྡིག་ཅན་ A sinful person.

སྡིག་ཉེས་ (digñeè) crime.

སྡིག་ཉེས་ཅན་ (digñeèjɛn) criminal.

སྡིག་སྡིག (digdig) pounding/ beating on sth. (e.g., a door); va.—གཏོང་.

སྡིག་སྡུག (digdug) sin and suffering.

སྡིག་པ་ (digbə) 1. sin; va.—གསོག to commit sins; va.—བཤགས་ to repent/ atone (for sins); vi.—དག to be cleansed of sin. 2. scorpion.

སྡིག་པ་མཐོང་ན་སྦལ་པ་ལྷ་རུ་མངོན་ (digbə tōŋna bɛ̱ɛba lhāru ŋŏn) encountering sth. exceptionally bad makes other things that are regularly bad appear good [Lit. when one sees a scorpion, a frog looks like a god].

སྡིག་པ་དུ་བ་ (digbə tuwə) sm. སྡིག་པ་ཆེ་བ་.

སྡིག་པ་མིག་བཙུམ་ (digbə migdzum) getting into sth. without thinking of the negative consequences, rushing headlong into sth.; va.—བྱེད་.

སྡིག་པ་ར་ཉག (digbə raña) scorpion.

སྡིག་པ་ར་ཙ་ (digbə radza) sm. སྡིག་པ་ར་ཉག.

སྡིག་པའི་སྐར་ཚོམ་ (digbə gārdzom) scorpius (the constellation).

སྡིག་སྦྱོང་དགེ་སྒྲུབ་ (digboŋ gedrub) renouncing bad deeds and achieving good deeds; va.—བྱེད་.

སྡིག་སྤྱོད་ (digjöö̀) sinful/ criminal behavior; va.—བྱེད་ to commit sins/ crimes.

སྡིག་སྤྱོད་པ་ (digjööba) a sinner, a criminal.

སྡིག་བྱས་རང་གནོད་ (digjɛɛ̀ raŋnöö̀) bad deeds come back to harm oneself.

སྡིག་སྦྱོང་དགེ་སྐྱེད་ (digjoŋ gegyeè) cleansing one's bad deeds and doing good deeds.

སྡིག་ར་ (digra) 1. sm. སྡིགས་ར་. 2. a pin for fastening belts. 3. a sifter used to take out leftovers/ food from deep frying oil.

སྡིག་ར (digra) 1. abbr. of སྡིག་པ་ར་ཙ་.

སྡིག་ར་གློ་ཕྲེང་ (digra lōdreŋ) an ornament worn by the women who serve ཆང་ to the Yasor.

སྡིག་བཤགས་བྱེད་ (digshaà ceè) va. to repent.

སྡིག་སོ་སྒྲོད་ (digso drŏŏ̀) va. to take aim.

སྡིག་སྲིན་ (digsin) crab.

སྡིག་བསགས་རང་འཁུར་ (digsaà raŋkur) reaping the negative fruits of one's sinful action.

སྡིགས་ (dig) imp. of སྡིག.

སྡིགས་བསྐུལ་ (diggüü) sm. སྡིགས་ར་.

སྡིགས་གཏམ་ (digdam) talk that threatens.

སྡིགས་སྡིགས་ (digdig) 1. thumping, pounding; va.—གཏོང་ to thump, to pound. 2. sm. སྡིགས་ར་.

སྡིགས་མོ་ (digmu) sm. སྡིགས་ར་.

སྡིགས་དམོད་ (digmüǜ) threatening and intimidating.

སྡིགས་མཛུབ་ (digdzub) a threatening sign made by extending the index finger and pinky fingers.

སྡིགས་ར་ (digrə) threatening, menacing, intimidating; va.—བསྐུལ་; —སྒྲོད་ to threaten, to menace, to intimidate ¶དམག་གི་སྡིགས་ར་བསྐུལ་བ་རེད་ (They) threatened us with war.

སྡིང་ཆ་ (dinja) sm. སྡིངས་ཆ་.

སྡིང་སྒྲ་ (dindra) the sound made by banging.

སྡིངས་ (diŋ) 1. sm. དཀྱིལ་. 2. plateau, high area.
སྡིངས་ཆ་ (dinja) rostrum, speaker's platform. 2. stage.
སྡིར་ (dir) va. to cook/ simmer for a long time.
སྡིས་ (dii) sm. སྡི་.
སྡུ་ (du) sm. སྡུད་.
སྡུ་གུ་ (dugu) sm. སྡུག་གུ་.
སྡུག (dug) 1. vi. to be depressed/ sad (usu. སེམས་ + —) ¶ མོ་སེམས་ཤི་དྲག་སྡུག་སོང་ She was very sad. 2. abbr. of སྡུག་པོ་. 3. pretty ¶ མཛེས་སྡུག Beautiful.
སྡུག་སྐད་ (duggɛ̀ɛ̀) 1. complaining, grumbling; va.—རྒྱག; —འདོན་; —ཤོར་ to complain, to grumble ¶ ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་སྡུག་སྐད་རྒྱག་གི་འདུག The workers are complaining. ¶ སྤྱང་ཀིས་སྡུག་སྐད་རྒྱག་པ་བཞིན་ Like a howling wolf.
སྡུག་སྐད་ཚིག (dug gɛ̀ɛ̀dzii) words of complaint/ discontent, grumblings.
སྡུག་སྐྲན་ (dugdrɛn) cancer.
སྡུག་དཀའ་ལས་ (dug gālɛɛ̀) hard work, hard labor/ toiling; va.—རྒྱག to work hard, to labor/ toil ¶ སྡུག་དཀའ་ལས་དེ་འདྲ་རྒྱག་གི་ཡོད་ན་ཡང་ལྟོ་ཆས་ལྡང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་ Even though (they) worked so hard (they) don't have enough food.
སྡུག་ཁུར་ (duggur) sm. སྡུག་འཁུར་.
སྡུག་ཁྲལ་ (dugdrɛɛ) a difficult/ hard tax.
སྡུག་འཁུར་ (duggur) putting up with/ bearing/ tolerating suffering or hardship ¶ ལས་ཀ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདུག་ཀྱང་སྡུག་ཁུར་རྒྱག་གི་ཡོད་ Even though the work involved hardship, (he) is bearing it.
སྡུག་གུ་ (duggu) pretty.
སྡུག་གོས་ (duggöö) mourning dress/ clothes.
སྡུག་གྱོང་ (duggyoŋ) 1. misfortune; va.—འཁྱེར་ to bear misfortune ¶ ང་རེས་ཚོང་རྒྱག་དུས་གྱོང་ཆེན་པོ་རག་བྱུང་ཡང་ངས་སྡུ་གྱོང་འཁྱེར་པ་ཡིན་ Even though I suffered a misfortune in business, I was able to bear it. 2. deserving misfortune, serves you right (slang) ¶ ད་ཁྱེད་རང་གིས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ཙང་དངུལ་བརླག་པ་དེ་སྡུག་གྱོང་རེད་ Because you weren't careful, it serves you right that you lost the money.
སྡུག་གྱོང་འཁྱེར་ (duggyoŋ kyēr) va. to bear misfortune.
སྡུག་གྱོང་བུ་རུ་ (duggyoŋ puru) a type of pimple.
སྡུག་གྲོགས་ (dugdrɔ̀ɔ̀) friends who have shared suffering/ misfortune.
སྡུག་གླུ་ (duglu) melancholy song, blues; va.—ལེན་ to sing melancholy songs.
སྡུག་བགྲང་ (dugdraŋ) sm. སྡུག་བསྔལ་བགྲང་.
སྡུག་སྒོམ་ (duggom) tolerating misery/ suffering/ hardship; va.—རྒྱག to tolerate suffering/ misery/ hardship.
སྡུག་སྒོམ་དཀའ་སྤྱད་ (duggom gājɛɛ̀) tolerating misery and persevering in hardship; va.—བྱེད་.
སྡུག་སྒྲིག་འཛགས་ (dugdrig jaà) vi. to get into a bad habit.
སྡུག་ངུ་ (dugŋu) weeping, crying; vi.—ཤོར་ to weep/ cry.
སྡུག་བསྔལ་ (duùŋɛɛ) sadness, suffering, misery; vi.—མྱོང་ to suffer or undergo hardship/ misery; va.—བཤད་ to recount one's miseries/ hardships; va.—བྱེད་ to be saddened/ miserable ¶ ཁོང་གི་ཕ་མ་གྲོངས་ཙང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because his parents died, he is very miserable.
སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ (duùŋɛɛgi cūwo cēmbo shi) the four main sources of suffering: birth, aging, sickness, death.
སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ (duùŋɛɛgi nɛ̀ɛ̀) the state of suffering.
སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་ (duùŋɛɛ gyadzo) sea of bitterness/ misery/ sadness; va.—ཤོད་; —བཤད་ to complain or recount or enumerate misery/ sadness.
སྡུག་ཅག (dugjaà) bad, evil, terrible, horrible; va.—ཟེ་ to regard as bad/ evil.
སྡུག་ཅན་ (dugjɛn) terrible, bad, horrible.
སྡུག་གཅོད་གཏོང་ (dugjöö̀ dōŋ) va. to torture.
སྡུག་ལྕུག་ཉོན་ (dugjoò ñön) a derogatory term that literally means "listen you damn ear."
སྡུག་ཆགས་ (dugjaà) sm. སྡུག་ཅག.
སྡུག་ཆེ་འཁོན་ཟབ་ (dugce kõnsəb) great suffering and deep animosity/ hatred ¶ སྡུག་ཆེ་འཁོན་ཟབ་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ The toiling masses who have experienced great suffering and deep hatred.
སྡུག་བརྗོད་ (dugjöö̀) sm. སྡུག་སྐད་.
སྡུག་ཉམས་ཤོར་ (dugñam shɔ̄ɔ̄) vi. to manifest/ show a sad look.
སྡུག་ཏུ་འགྲོ་ (dugdu dro) to worsen, to deteriorate ¶ ཡག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཚབ་ལ་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད་ It got worse instead of getting better.
སྡུག་ཐང་བཙལ་ (dugdaŋ jöö̀) va. to look down on ¶ མི་ཚང་མས་ཁོ་པར་སྡུག་ཐང་བཙལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ All the people look down on him.
སྡུག་ཐང་སྐྱོད་ (dugdaŋ jöö̀) va. to make suffer.
སྡུག་ཐུག (dug tūù) vi. to encounter suffering/ hardship/ difficulty.
སྡུག་ཐོག་སྡུག་བརྩེག (dugdɔɔ̀ dugdzeg) one misfortune piled on top of another, one suffering on top of another; va.—བྱེད་.
སྡུག་ཐོག་མཚང་འདྲུ་ (dugtɔɔ̀ tsāŋdru) digging up faults when a person is facing hardship/ difficulty/ suffering.
སྡུག་མཐའ་སྐྱིད་ཟིན་ (dugda gyiisin) finding/ getting happiness after a lifetime of hardship.
སྡུག་མཐའ་བདེ་ལ་འཁོད་པ་ (dugda dela kööba) after suffering comes happiness.
སྡུག་དྲན་སྐྱིད་བསམ་ (dugdrɛn gyiisam) recall the sorrow of the past and savor the joys; va.—བྱེད་.
སྡུག་འདྲེ་ (dundre) demon, evil spirit, ghost.
སྡུག་ནད་ (dugnɛɛ̀) 1. a bad/ severe illness. 2. hardship, suffering; vi.—ཐེག to tolerate/ bear hardship/ suffering ¶ ཁྱེད་རང་སྡུག་ནད་ཐེག་གི་མི་འདུག་ན་སྡུག་གྱོང་རེད་ If you cannot bear hardship, it serves you right.
སྡུག་གནས་ (dugnɛɛ̀) bad condition/ situation, difficult straits/ situation.
སྡུག་པ་ (dugbə) 1. pretty, lovely, attractive, pleasing ¶ ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་སྡུག་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ Extremely beautiful scenery. 2. worse, inferior, poorer ¶ སྔོན་མ་ལས་གནས་སྟངས་སྡུག་པ་འདུག The conditions are worse than before.
སྡུག་པའི་སྐང་ལ་བས་བརྫིས་ (dugbɛ ganla pɛɛ̀ dzii)) sm. སྡུག་ཐོག་སྡུག་བརྩེག.
སྡུག་པོ་ (dugbu) suffering, misery; vi.—མྱོང་; —སྙེར་ to suffer/ undergo misery, to experience hardships; va.—གཏོང་ to make suffer, to cause misery, to mistreat, to torture ¶ མི་དེ་ཚོས་སྡུག་པོ་མྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ An account of the miseries those people suffered. 2. bad ¶ མི་དེ་སྡུག་པོ་མི་འདུག That man is not bad. 3. good-looking, attractive ¶ བཞིན་རས་སྡུག་པོ་ Pretty face.
སྡུག་སྤྱོད་ (dugjöö̀) bad behavior.
སྡུག་པོང་བུས་བརྒྱབ་ ཆག་ཏ་ཕོས་ཟས་ (dug poŋbü gyəb cāà dāpö sɛɛ̀) reward is not given to the one who deserves it [Lit. the donkey does the hard work but the horse gets to eat the fodder].
སྡུག་སྦྱོང་ (dugjoŋ) mistreatment, abuse, torture; va.—གཏོང་ to mistreat, to abuse ¶ བཙོན་པ་ནམས་ལ་ལོ་མང་སྡུག་སྦྱོང་བཏང་བ་རེད་ (They) mistreated the prisoners for many years.
སྡུག་སྨོལ་ (dugmöö) sm. སྡུག་སྐད་.
སྡུག་བཙུན་མ་ (dugdzünma) a derogatory term used for berating nuns.
སྡུག་རྩུབ་ (dugdzub) ferocious, savage, cruel.
སྡུག་ཚང་ (dugdzaŋ) a derogatory term used for a household/ family.
སྡུག་ཚིགས་ (dugdzeè) sm. དཀའ་སྡུག.
སྡུག་ཆོད་མ་ཟིན་ན་ (dugdzöö̀ masinnə) slang. if you don't behave yourself, if you don't "cool it" ¶ སྡུག་ཆོད་མ་ཟིན་ན་གསོད་ཀྱི་ཡིན་ If (you) don't cool it I will kill you.

སྡུག་ཚོད་ཟིན་ (dugdzöö sin) va. to behave oneself.

སྡུག་ཛོགས་སྐྱིད་ཤར་ (dugdzɔɔ gyiishar) sm. སྡུག་ཟད་སྐྱིད་ཤར་.

སྡུག་ཟད་སྐྱིད་ཤར་ (dugsɛɛ gyiishar) vi. to have the bad times wane and the good times begin.

སྡུག་ཡུས་ (dugyüü) making a great deal about one's suffering; va.—བཤད་; —ཤོད་ to make a great deal of one's suffering/ hardship/ misery.

སྡུག་རུ་འགྲོ་ (dugru dro) vi. to worsen.

སྡུག་རུལ་ (dugrüü) depraved, rotten and bad.

སྡུག་རུས་ (dugrüü) enduring or tolerating hardship/ suffering/ misery; va.—བྱེད་; —རྒྱག to endure/ tolerate/ bear hardship or suffering or misery.

སྡུག་རུས་ཆེ་པོ་ (dugrüü tsābo) very tolerant of hardship/ suffering/ misery.

སྡུག་རེ་གདགས་ན་ཧ་རེ་གོ་ (dugre dāgna hāre go) through hardship one gains knowledge, learning the hard way.

སྡུག་རོ་ (dugro) derogatory term for one's opponent/ enemy ¶ སྡུག་རོ་དེ་ཚོ་ངས་ལས་སླ་པོར་གཏོར་ཐུབ་ I can easily defeat those enemies.

སྡུག་རོགས་ (dugrɔɔ) spouse.

སྡུག་རླུང་འཚུབ་འཚུབ་ (dugluŋ tsūbdzuù) rage, fury, anger; va.—བྱེད་ to be angry.

སྡུག་ལས་ (duglɛɛ) 1. hard work or labor. 2. term used to scold people who don't work well ¶ ཁྱེད་རང་སྡུག་ལས་ཚར་མ་སོང་ངས་ Didn't you finish your god damn work?

སྡུག་ཤི་ (dugshi) dying miserably; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ to die miserably, to die a painful death.

སྡུག་ཤི་ཁ་ནག་རྒྱག་རྒྱུ་ (dugshi kānaà gyaàgyu) sm. སྡུག་ཤི་རྒྱག་རྒྱུ་.

སྡུག་ཤི་རྒྱག་རྒྱུ་ (dugshi gyaàgyu) term used in scolding/ cursing sb. [Lit. may you die a miserable death].

སྡུག་ཤུད་སྨུག་ཤུད་ (dugshüü mugshüü) sm. སྡུག་ཤོད་སྨུག་ཤོད་.

སྡུག་ཤོད་སྨུག་ཤོད་ (dugshöö mugshöö) complaining, grumbling; va.—གཏོང་.

སྡུག་ཤོས་ (dugshöö) the worst.

སྡུག་བཤད་སྨུག་བཤད་ (dugshɛɛ mugshɛɛ) sm. སྡུག་ཤོད་སྨུག་ཤོད་.

སྡུག་སུད་སྨུ་སུད་ (dugsüü mugsüü) sm. སྡུག་ཤོད་སྨུག་ཤོད་.

སྡུག་སེམས་ (dugsem) evil mind.

སྡུག་སྲན་ (dugsɛn) sm. དཀའ་རུས་.

སྡུག་གསོད་ (dugsöö) killing/ murdering cruelly; va.—བྱེད་.

སྡུག་བསངས་ (dug sāŋ) vi. to have one's sadness/ sorrow cleared up.

སྡུག་བསལ་སྐྱིད་ཤར་ (dugsɛɛ gyiishar) sm. སྡུག་མཐའ་སྐྱིད་ཟིན་.

སྡུད་: p. བསྡུས་; f. བསྡུ་; imp. སྡུས་ (düü) 1. va. to collect/ assemble/ gather/ convene/ bring in sth. ¶ རྒྱལ་ཡོངས་ནས་འབྲུ་རིགས་དཔེ་གཞི་དེ་ཚོ་བསྡུས་པ་རེད་ They collected specimens of grains from all over the nation. ¶ ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་རེད་ They all gathered at one place. ¶ ཞིང་པ་ཚོ་སྟོན་ཏོག་སྡུད་ཀྱི་འདུག The farmers are bringing in the harvest. 2. va. to abridge/ abbreviate/ condense ¶ ཁོང་གིས་རྒྱལ་རབས་བསྡུས་པ་རེད་ (He) abridged the history.

སྡུད་བསྐྱལ་ (düügüü) sm. བསྡུས་བསྐྱལ་.

སྡུད་ཉར་ (düüñar) collecting and storing; va.—བྱེད་.

སྡུད་རྟགས་ (düüdaà) ellipsis.

སྡུད་དང་སྐྱལ་བདའ་བ་ (düüdaŋ güü dawa) shung. a messenger in a district.

སྡུད་པ་ (düüba) abbreviated, condensed.

སྡུད་པའི་དཔག་པ་ (düübɛ bāgba) inductive reasoning.

སྡུད་ཚད་ (düüdzɛɛ) the amounted collected/ brought in.

སྡུད་འཚག (düüdzaà) collecting and storing; va.—བྱེད་ ¶ ཞིང་པ་ཚོས་འབྲུ་རིགས་མང་པོ་སྡུད་འཚག་བྱས་པ་རེད་ The farmers collected and stored much grain.

སྡུད་འཚོང་ཁྲུའུ་ (düüdzoŋ trū) tib.ch. purchasing and selling division.

སྡུད་ཟུར་ (düüsur) hostile.

སྡུད་རུབ (düüruù) gathering, congregating, collecting; va.—བྱེད་.

སྡུད་ལེན་ (düülen) sm. བསྡུ་ལེན་.

སྡུད་ལེན་དུས་སྐབས་ (düülen tüügəb) harvest time.

སྡུད་གསོ་ (düüso) collecting together and giving shelter/ harboring/ keeping.

སྡུད་གསོ་ཁང་ (düüsogaŋ) detention camp, reservation.

སྡུད་གསོག (düüsɔɔ) sm. སྡུད་འཚག.

སྡུམ་ (dum) arc. house.

སྡུམ་: p. བསྡུམས་; f. བསྡུམ་; imp. སྡུམས་ (dum) va. to mediate a dispute, to bring about a settlement (in a dispute, legal case, etc.) ¶ ཁོ་ཚོའི་ས་ཞིང་གི་རྩོད་པ་དེ་བསྡུམ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་ It's hard to mediate and settle their land dispute.

སྡུམ་མཁན་ (dumñɛn) sm. སྡུམ་པ་པོ་.

སྡུམ་གཏོང་ (dumdoŋ) sm. སྡུམ་.

སྡུམ་པ་པོ་ (dumbabo) mediator, peace maker, conciliator.

སྡུམ་བྱེད་ (dumjeè) sm. སྡུམ་པ་པོ་.

སྡུམས་ (dum) imp. of སྡུམ་.

སྡུར་: p. and f. བསྡུར་; imp. སྡུར་ (dur) va. to compare ¶ རྒྱུ་ཆ་འདི་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡུར་ན་ If (we) compare these two materials. ¶ བསམ་ཚུལ་བསྡུར་ནས་འཆར་གཞི་བཟོས་པ་རེད་ (They) made the plan after comparing (their) ideas.

སྡུར་གྲངས་ (durdraŋ) proportionate number (in math).

སྡུར་སྡུར་ཚད་ཚད་ (durdur tsɛɛdzɛɛ) comparing things (for size and quality); va.—བྱེད་ ¶ ཞིང་པས་རྨོ་ཆས་མ་ཉོས་གོང་སྡུར་སྡུར་ཚད་ཚད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The farmers are comparing plowing implements before buying them.

སྡུར་ཐྲེང་ (durdreŋ) sm. བསྡུར་ཐྲེང་.

སྡུར་ཚད་ (durdzɛɛ) sm. བསྡུར་ཚད་.

སྡུར་ཚད་ཁྲེ་ཙེ་ (durdzɛɛ drēdze) ruler (for measuring).

སྡུར་ཚད་ལྟར་ (durdzɛɛdar) according to the proportion ¶ སློབ་ཕྲུག་བུ་དང་བུ་མོའི་སྡུར་ཚད་ལྟར་བསྡུས་པ་རེད་ (They) enrolled male and female students according to their proportion.

སྡུར་ཞིབ་ (durshib) comparing and investigating/ examining; va.—བྱེད་.

སྡུར་གཟིགས་ (dursii) looking at and comparing.

སྡུས་ (düü) imp. of སྡུད་.

སྡུས་རྒྱ་ (düügya) shung. a net used for holding hay.

སྡེ་ (de) community, tribe, enclave, section, village; va.—འཁྲུག to have communal disturbances/ disputes ¶ འབྲོག་སྡེ་ Nomad group. ¶ ཆོས་སྡེ་ Religious community. ¶ སྡེ་དང་དགོན་པ་ The village community and monastery.

སྡེ་དཀྲུག་འཕྱུངས་སློར་ (dedruù pūnjɔɔ) shung. instigating and causing trouble ¶ མི་ནང་དཔོན་འབངས་སྡེ་དཀྲུག་འཕྱུངས་སློར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཤུགས་རྒྱུད་གསུམ་ནས་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ There shall not be any instigating and causing trouble between the lord and the subjects.

སྡེ་སྐོར་ (degɔɔ) traveling around villages/ towns.

སྡེ་ཁག (degaà) section, group, division, department, administrative unit in a country.

སྡེ་མཁར་ (degar) castle, citadel.

སྡེ་གླིང་གང་ (deliŋ kaŋ) whole village or small town.

སྡེ་དགེ་ (derge) Derge (traditional kingdom now located in Sichuan province).

སྡེ་དགེ་སྤྱི་ཁྱབ་ (derge jīgyəb) shung. sm. སྡེ་དགེ་ས་སྐྱོང་.

སྡེ་དགེ་ས་སྐྱོང་ (derge sājöö) shung. the governor general of Derge.

སྡེ་དགོན་ (degön) shung. civilian and monastic (communities), subjects and monasteries.

སྡེ་མགོ་སྐྱོང་ (dego gyōŋ) va. to head or govern a village/ town/ community.

སྡེ་རྒྱ་ (degya) the size of a village/ community.

སྡེ་ཐང་ (dedaŋ) fields, plains.

སྡེ་དུད་ (dedüü) shung. the subjects ། ཁོངས་གཏོགས་གཡོག་རིགས་སྡེ་དུད་རང་འཛིན་བདག་རིགས་ཆོག་པ་ (You) are permitted to take possession of the servants and the subjects as before.

སྡེ་སྣོད་ (denöö) the pitakas ། སྡེ་སྣོད་ཆེན་པོ་གསུམ་ The Tripitaka (vinaya, sutra, abhidharma).

སྡེ་སྣོད་གསུམ་ (denöö sūm) the Tripitaka (vinaya, sutra, abhidharma).

སྡེ་པ་ (deba) shung. 1. person in charge of an estate/ province. 2. chief of a territory. 3. group of letters in the Tibetan alphabet.

སྡེ་པ་གཞུང་ (dewashuŋ) shung. name of the traditional Tibetan Government.

སྡེ་དཔོན་ (debön) shung. 1. chief, head, leader. 2. the highest strata of the aristocracy.

སྡེ་དཔོན་མི་དྲག (debön midraà) shung. the highest strata of the aristocrats.

སྡེ་སྐྱི་ (deji) shung. abbr. of སྡེ་དགེ་སྐྱི་ཁྱབ་.

སྡེ་སྐྱི་ཁྱུང་སྐྱིད་ (deji kyüŋgyii) shung. abbr. of སྡེ་དགེ་སྐྱི་ཁྱབ་ཁྱུང་རམ་ and སྐྱིད་སྨད་.

སྡེ་འབངས་ (debaŋ) 1. tribe. 2. lord/ chief and subject.

སྡེ་འབངས་མི་སེར་ (debaŋ miser) sm. སྡེ་འབངས་.

སྡེ་འབྱེད་ (de jeè) va. to separate or differentiate communities/ villages/ sections.

སྡེ་དམག (demaà) 1.the citizens/ subjects and the army. 2. militia.

སྡེ་ཚན་ (dedzɛn) unit, section, department ། བཟོ་གྲྭ་འདིའི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་ The first section of this factory.

སྡེ་ཚོ་ (dedzo) village.

སྡེ་ཚོགས་ (dedzɔ̀ɔ) 1. organization, association. 2. Youth League.

སྡེ་ཚོགས་ཀྲུང་དབྱང་ (dedzɔ̀ drūŋyaŋ) tib.ch. central committee of the Youth League.

སྡེ་ཞིབ་མཁན་མདའ་སློབ་པོ་ (dēshib kēnda dreebo) shung. abbr. of སྡེ་ཞིབ་མཁན་ཆུང་ and མདའ་དཔོན་.

སྡེ་ཞིབ་མཁན་པོ་ (dēshib kēmbo) shung. monk official of the 4th rank who is in charge of the Deshib office.

སྡེ་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (deshib leègun) shung. an office in charge of settling law cases in tt. government.

སྡེ་གཞུང་ (deshuŋ) local government.

སྡེ་གཟར་ (desar) 1. disturbance, trouble, war ། གོར་བོད་སྡེ་གཟར་སྐབས་ At the time of the Nepalese-Tibetan disturbance.

སྡེ་ཟིང་དགུ་ཟིང་ (desiŋ gusiŋ) disorderliness, disturbance.

སྡེ་ཡངས་ (deyaŋ) quadrangle.

སྡེ་ཤོག (deshɔ̀ɔ) tribe, group, unit, division.

སྡེ་སྲིད་ (desii) shung. regent.

སྡེ་སྲིད་ལྷན་ཚོགས་ (desii lhendzɔ̀ɔ) shung. regent's council.

སྡེངས་ཆ་ (deŋja) sm. སྡེངས་ཆ་.

སྡེབ་: p. བསྡེབས་; f. བསྡེབ་; imp. བསྡེབས་ (deb) 1. va. to mix/ join together, to put all in one, to collect together ། ཁོང་གིས་དཔྱད་གཞིའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་མཉམ་དུ་བསྡེབས་ནས་ཚེད་རྩོམ་ཞིག་བྲིས་པ་རེད་ He collected together much research information and wrote an article. 2. va. to compound/ mix (e.g., medicines) ། ཁོས་སྨན་གསར་པ་ཞིག་སྡེབ་སྦྱོར་བྱས་པ་རེད་ He compounded a new medicine. 3. see སྡེབ་ལ་.

སྡེབ་སྐྱོད་ (debgyöö) going together.

སྡེབ་རྒྱ་ (debgya) kind, type ། རས་འདིའི་སྡེབ་རྒྱ་མི་འདུག (We) don't have this type of cloth.

སྡེབ་སྒྲིག (debdrig) compiling, putting/ joining together, collecting together; va.—བྱེད་ ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་སྡེབ་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ (They) collected together a group of documents on history.

སྡེབ་སྒྲིགས་ (debdrig) sm. སྡེབ་སྒྲིག.

སྡེབ་གཅིག (debjig) in one swoop, all at once ། ཉ་མང་པོ་སྡེབ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were able to catch many fish all at once.

སྡེབ་བཙུར་ (debjur) laying siege to, besieging; va.—བྱེད་.

སྡེབ་མཆོང་བྱེད་ (debcoŋ ceè) va. to rush at/ for sth. all together.

སྡེབ་འཆམ་རྒྱག (debcam gyaà) va. to have many groups performing Tibetan operas at the same time.

སྡེབ་ཉོ་ (debño) wholesale buying/ purchasing, bulk purchasing; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to purchase goods in bulk or wholesale.

སྡེབ་ཉོ་སྡེབ་ཚོང་ (debño debdzoŋ) wholesale buying and selling.

སྡེབ་སྦྱོར་ (debjɔɔ) 1. poetry, poetics, composition. 2. breeding animals. 3. constructing words from prefix/ suffix letters. 4. one of the five minor རིགས་གནས་. 5. sexual intercourse; va.—བྱེད་.

སྡེབ་སྦྱོར་ས་ཚིགས་ (debjɔɔ sɔ̀dzii) breeding station.

སྡེབ་རྩིས་ (debdzii) accounting/ paying back for sth. all at once (in a lump sum); va.—རྒྱག ། ངས་འགྲོ་སོང་རྣམས་ལོ་མཇུག་ལ་སྡེབ་རྩིས་རྒྱག་གི་ཡིན་ I will account for the expenses all at once at the end of the year.

སྡེབ་ཚོང་ (debdzoŋ) sm. སྡེབ་འཚོང་.

སྡེབ་ཚོང་ཁྲོམ་ར་ (debdzoŋ trōmra) wholesale market.

སྡེབ་ཚོང་ཚོང་ཁང་ (debdzoŋ tsōŋgaŋ) wholesale store.

སྡེབ་འཚོང་ (debdzoŋ) selling wholesale; va.—རྒྱག; —བྱེད་.

སྡེབ་འཚོང་ཁང་ (debdzoŋgaŋ) wholesale store.

སྡེབ་འཚོང་ཚོང་ར་ (debdzoŋ tsōŋra) wholesale market.

སྡེབ་འཚོང་རིན་གོང་ (debdzoŋ riŋgoŋ) wholesale price.

སྡེབ་འཚོང་ས་ཚིགས་ (debdzoŋ sɔ̀dzii) wholesale station.

སྡེབས་འཛོམས་ (deb dzom) vi. to gather/ assemble many things all together.

སྡེབ་རྫོབ་ (debdzob) many things getting put/ piled/ loaded on together; va.—རྒྱག ། དེང་སང་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་སྡེབ་རྫོབ་བརྒྱབ་ནས་བྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ These days I am very busy because many different jobs have been piled on me.

སྡེབ་འུར་ (debwur) many people coming together and causing a disturbance; va.—རྒྱག.

སྡེབ་ཟིང་ (debsiŋ) many people causing a disturbance/ trouble all at once; va.—རྒྱག.

སྡེབ་གཟིགས་ (debsii) h. of སྡེབ་ལེན་.

སྡེབ་བཞེས་ (debsheè) h. of སྡེབ་ཉོ་.

སྡེབ་རུབ་ (debrub) sm. རུབ་རྒྱག.

སྡེབ་ལ་ (debla) all together, in bulk, in mass ། ངས་ཤ་སྡེབ་ལ་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought meat in bulk.

སྡེབ་ལེན་ (deblen) va. to collect all at once.

སྡེབ་གསོད་ (debsöö) massacring/ killing many together; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

སྡེབ་བསད་ (debsɛɛ̀) sm. སྡེབ་གསོད་.

སྡེབས་ (deb) imp. of སྡེབ་.

སྡེབས་གཅིག (debjig) sm. སྡེབ་གཅིག.

སྡེབས་འབུངས་ཐེབས་ (debuŋ tēe) sm. ཕུང་གསོག་ཐེབས.

སྡེབས་གསོད་ (debsöö) sm. སྡེབ་གསོད་.

སྡེམ་: p. བསྡམས་; f. བསྡམ་; imp. སྡོམས་ (dem) 1. va. to tie ། ཁོས་བཙོན་པ་དེ་ཐག་པས་བསྡམས་བཞག He has tied up the prisoner with a rope. 2. va. to ban ། དེང་སང་ཨ་རག་འཐུང་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བསྡམས་བཞག These days they have banned the drinking of liquor.

སྡེམ་འཆིང་ (demjiŋ) tying up (usu. hair); va.—རྒྱག.

སྡེམ་ར་གནང་ (demra nāŋ) shung. va. (setting up land marks) where animals are not permitted to graze ། རི་རྩྭ་ཕལ་ཆེར་རྩྭ་ཐོས་བཅད་དེ་སྡེམ་ར་གནང་བ (They) set up land marks on most of the grasses on the mountain where animals are not permitted to graze.

སྡེར་ (der) abbr. of སྡེར་མོ་ and སྡེར་མ་.

སྡེར་ཆགས་ (derjaà) animals with claws.

སྡེར་ཐང་ (derdaŋ) open space, open field.
སྡེར་ཐོགས་ (derdɔɔ̀) sm. སྡེར་ཆགས་.
སྡེར་སྤྱད་ (derjɛɛ̀) plate, saucer.
སྡེར་མ་ (derma) plate, saucer.
སྡེར་མ་སྐྱད་ཅན་ (derma güüjɛn) shung. cloisonné ware.
སྡེར་མོ་ (dermo) claws.
སྡེར་ཙེ་ (derdze) sm. སྡེར་མ་.
སྡེར་རྩལ་ (dērdzɛɛ) 1. skillful in climbing/ jumping. 2. powerful claws.
སྡེར་ཤད་ (dershɛɛ̀) clawing, scratching with claws; va.—རྒྱག ¶ ཞི་མིས་ས་ལ་སྡེར་ཤད་རྒྱག་གི་འདུག The cat is scratching the ground.
སྡོ་: p. སྡོས་ or བསྡོས་; f. བསྡོ་; imp. སྡོས་ (do) va. to risk, to endanger ¶ གཞན་གྱི་ལུས་སྲོག་ལ་སྡོ་ཡས་ལ་ Endangering the life of others.
སྡོག: p. བསྡོགས་; f. བསྡོག; imp. སྡོགས་ (dɔɔ̀) 1. va. to pack/ get ready (for a trip) ¶ ལམ་དུ་དགོས་པ་དྲན་ཚད་བསྡོགས་ཡོད་ I've packed all the things for the road I could remember. 2. va. to wind up (thread, rope, etc.) ¶ སྐུད་པ་འདི་ཚང་མ་སྡོགས་དང་ Please wind the thread up completely. 3. va. to conclude/ finish ¶ ཁོ་ཚོ་ལས་འཛུགས་ད་ལོ་བསྡུག་གི་རེད་ They are winding up their work this year. 4. va. to pull/ lift up one's pants or dress ¶ ཁོང་གིས་ཕྱུ་པ་ཡར་བསྡོགས་ནས་ཆུ་བརྒལ་སོང་ He pulled up his dress and crossed the river.
སྡོག་སྐྱོད་ (dɔggyöö) sm. སྡོག.
སྡོགས་ (dɔɔ̀) imp. of སྡོག.
སྡོང་ (doŋ) abbr. of སྡོང་པོ་.
སྡོང་: p. བསྡོངས་; f. བསྡོང་; imp. སྡོངས་ (doŋ) va. to join, to accompany ¶ ཁོང་གྲོགས་པོ་དང་བསྡོངས་ཏེ་གནས་སྐོར་ལ་ཕྱིན་སོང་ He went on pilgrimage accompanied by his friends.
སྡོང་ཀང་ (doŋgaŋ) 1. tree trunk. 2. stem of a plant.
སྡོང་སྐམ་ (doŋgam) dried/ withered tree.
སྡོང་འཁྲུད་སྐྱེ་དངོས་ (doŋgyüü gyēŋöö) a climbing/ twining stem or plant.
སྡོང་གྲོགས་ (doŋdrɔɔ̀) helper; va.—བྱེད་ to help/ assist.
སྡོང་རྙན་ཁོག་རུལ་ (doŋgɛn kōgrüü) a useless old person [Lit. old trunk, rotten inside].
སྡོང་གཅོད་ར་བ་ (doŋgjöö rawa) lumbering area.
སྡོང་ཕྲུང་ཤིང་ (doŋduŋ shiŋ) shrubbery, shrubs.
སྡོང་དུམ་ (doŋdum) wood log.
སྡོང་པོ་ (doŋbo) 1. trunk (of tree), stalk/ stem (of plants). 2. a tree.
སྡོང་ཕུང་ (doŋbuŋ) a type of traditional medicine (tuber of gastrodia elata).
སྡོང་ཕྲུག (doŋdruù) sapling, young tree.
སྡོང་ཕྲུག་ར་བ་ (doŋdruù rawa) a fence to protect a young tree.
སྡོང་བུ་ (doŋbu) 1. small trunk/ stalk/ stem. 2. wick.
སྡོང་སྨྱུག་ར་བ་ (doŋñug rawa) seedling nursery.
སྡོང་རྩེ་ (doŋdze) the tip of a tree, tree top.
སྡོང་ཟླ་ (doŋda) sm. སྡོངས་གྲོགས་.
སྡོང་རས་ (doŋrɛɛ̀) a wick.
སྡོང་རིང་ཤིང་ (doŋriŋ shiŋ) tall/ majestic tree.
སྡོང་རུལ་ (doŋrüü) rotten/ rotted tree.
སྡོང་རུལ་སླར་སྐྱེས་ (doŋrüü lārgyeè) new lease on life [Lit. rotten tree again grow].
སྡོང་རོ་ (doŋro) a burnt-out wick.
སྡོང་རས་ (doŋrɛɛ̀) cotton wick.
སྡོང་ལོ་ (doŋlo) leaf.
སྡོང་སངས་རྒྱག (doŋsaŋ gyaà) va. to cut the tip of a butter lamp wick to make it burn brighter.
སྡོད་: p. and f. བསྡད་ imp. སྡོད་ (döö) va. to live, to reside, to stay, to remain, to sit ¶ ཁོ་ལྷ་སར་ཡུན་རིང་བསྡད་པ་རེད་ He lived in Lhasa a long time. ¶ ཀུབ་ཀྱག་སྟེང་ལ་སྡོད་དང་ Sit on the chair. ¶ ལུགས་སྲོལ་དེ་ཚོ་དེང་སང་ཡང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ Those customs remain even these days. 2. (vb. + པར་/བར་ or ཏེ་ + — +) stay/ keep doing the verbal action ¶ རླུང་འཕྲིན་ཉན་ཏེ་བསྡད་པ་རེད་ (They) stayed listening to the radio.
སྡོད་ཁང་ (döögaŋ) residence/ living quarters, house, flat, apartment.
སྡོད་ཁང་གི་ཁུལ་ (döögaŋgi küü) sm. སྡོད་ཁུལ་.
སྡོད་ཁང་གི་ཆ་རྐྱེན་ (döögaŋgi cāgyen) housing conditions.
སྡོད་ཁུལ་ (döögüü) residential district/ neighborhood/ area.
སྡོད་ཁོམ་ (döögom) having time to stay.
སྡོད་ཁྱིམ་ (döögyim) sm. སྡོད་ཁང་.
སྡོད་མཁན་ (dööñɛn) 1. resident, dweller. 2. the one (who is) seated.
སྡོད་གྲལ་ (döötrɛɛ) row of seated people; va.—ལ་འཁོད་; —སྒྲིག; —ལ་གཏོང་ to seat/ arrange people in rows.
སྡོད་གྲོགས་ (dööroò) 1. spouse. 2. roommate.
སྡོད་སྒར་ (döögar) camp ¶ སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྡོད་སྒར་ Refugee camp.
སྡོད་སྒྲིག (döödrig) making accommodations for travelers; va.—བྱེད་; —བཟོ་ ¶ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་རྣམས་ལ་ང་ཚོས་སྡོད་སྒྲིག་བྱ་དགོས་ We have to arrange accommodations for the delegates to the meeting.
སྡོད་སྒྲོམ་ (döödrom) a wooden frame on which cushions are set for sitting.
སྡོད་ཆོག་དབང་ཆ་ (dööjɔɔ wāŋja) sm. སྡོད་དབང་.
སྡོད་སྟངས་ (döödaŋ) manner/ way of sitting or living ¶ ཁོའི་སྡོད་སྟངས་ཁ་བསྡུས་རེད་ His manner of living is simple.
སྡོད་སྟེགས་ (döödeg) chair, seat.
སྡོད་མདའ་ (dönda) shung. abbr. of བཅའ་སྡོད་མདའ་དཔོན་.
སྡོད་གནས་ (döönɛɛ̀) place of residence, dwelling place.
སྡོད་བྱ་ (dööja) on duty; vi.—འཁོར་ to have one's turn to stay (on guard or on duty) come ¶ དེ་རིང་ང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྡོད་བྱ་ཡིན་ Today I am the one on duty in the office.
སྡོད་བྱ་ཁང་ (dööjagaŋ) room/ office where the person on duty stays.
སྡོད་བྱ་རེས་མོས་ (dööja reèmöö) taking turns being on duty, working in shifts.
སྡོད་དབང་ (dööwaŋ) right of residence.
སྡོད་འབངས་ (dööbaŋ) residents, citizens, populace ¶ ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྡོད་འབངས་ཁྲི་ལྔ་ The fifty thousand residents of Lhasa.
སྡོད་འབངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dööbaŋ üyön lhɛŋgaŋ) neighborhood committee.
སྡོད་མ་ཚུགས་ (döö madzuù) 1. promiscuous person, sb. who does not stick to one relationship. 2. a busybody, one who cannot sit still, one who interferes in other people's business.
སྡོད་མི་ (döömi) sm. སྡོད་མཁན་.
སྡོད་དམངས་ (dööman) sm. སྡོད་འབངས་.
སྡོད་ཚུགས་ (döödzuù) sm. སྡོད་ཚུགས་པོ་.
སྡོད་ཚུགས་པོ་ (döödzugbu) opposite of སྡོད་མ་ཚུགས་.
སྡོད་ཚུགས་མེད་པ་ (döödzuù meèba) sm. སྡོད་མ་ཚུགས་.
སྡོད་བཟོད་བདེ་པོ་ (döösöö dobo) safe and peaceful ¶ ཇག་པ་ཚང་མ་རྩ་མེད་བཟོས་ཙང་དེང་སང་ལུང་པའི་སྡོད་བཟོད་བདེ་པོ་འདུག Because they annihilated the bandits, these days the area is safe and peaceful.
སྡོད་བཟོད་མ་བདེ་བ་ (döösöö madewa) unsafe, in turmoil, dangerous.
སྡོད་བཟོད་པོ་ (döö sööbo) sm. སྡོད་བཟོད་བདེ་པོ་.
སྡོད་ཡུལ་ (dööyüü) place of residence.
སྡོད་རེས་ (dööreè) va. turns; va.—བྱེད་ to take turns staying, to alternate duty/ watch ¶ ཨེམ་ཆི་དེ་གཉིས་སྨན་ཁང་ནང་སྡོད་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The two doctors take turns being on duty in the hospital.
སྡོད་རོགས་ (dööroò) 1. roommate, companion. 2. spouse, common-law partner.
སྡོད་ལུགས་ (döölüù) 1. sitting posture. 2. way/ style of living.
སྡོད་ཤག (dööshaà) sm. སྡོད་ཁང་.
སྡོད་ས་ (döösa) 1. place of residence, place to stay or live; va.—སྤོས་ to move one's residence. 2. a

seat (in a congress, parliament, plane, etc.).
སྡོད་ས་སྟོང་པ་ (döösa dōŋba) an empty seat.
སྡོད་སྲུང་ (döösuŋ) occupying/ staying somewhere in order to defend it; va.—བྱེད་.
སྡོད་ས་ལེགས་གྲས་ (döösa legdrɛɛ̀) first class seat (in plane or train), the best seats in a section.
སྡོད་ས་ཨང་དང་པོ་ (döösa āŋ taŋbo) first class seat.
སྡོམ་: p. བསྡམས་; f. བསྡམ་; imp. སྡོམས་ (dom) 1. va. to add, to total, to sum up ¶ ནང་གི་མི་ཚང་མ་བསྡོམས་ན་བཅུ་བདུན་ཙམ་ཡོད་ If (we) added up all the people at home, there are about seventeen. 2. va. to tie, to bind, to fasten ¶ མེ་ཏོག་མང་པོ་ཆག་པར་བསྡམས་འདུག Many flowers have been tied into a bunch.
སྡོམ་ (dom) 1. spider. 2. sm. སྡེམ་.
སྡོམ་དཀར་ (domgar) sm. སྡོམ་སྐྱ་.
སྡོམ་སྐུད་ (domgüü) spider web.
སྡོམ་སྐྱ་ (domgya) a white spider.
སྡོམ་ཁྲིམས་ (domtrim) covenant, vow, monk's vows.
སྡོམ་གྱི་དྲ་ཐག (domgi tradaà) spider web.
སྡོམ་གྱི་དྲ་བ་ (domgi trawa) spider web.
སྡོམ་གྱི་དྲ་བ་ལྟ་བུ་ (domgi trawa dabu) extremely complicated/ involved/ intricate [Lit. like a spider's web].
སྡོམ་ཐག (domdaà) 1. spider web; va.—གཏོང་ to spin a spider web. 2. cobweb.
སྡོམ་པ་ (domba) vow; va.—སྲུང་ to keep one's vow/ oath/ promise; va.—ལེན་ to take a vow/ oath; vi.—ཉོར་ to lose or break one's vow/ oath; va.—འབུལ་ to give back one's vows (and stop being a monk/ nun).
སྡོམ་འབོར་ (dombɔɔ) total.
སྡོམ་བྱེད་ཤ་གནད་ (domjeè shānɛɛ̀) sphincter.
སྡོམ་གཙང་ (domdzaŋ) a monk who is adhering to his vows/ celibacy.
སྡོམ་རྩིས་ (domdzii) 1. statistics ¶ སྡོམ་རྩིས་ལྟར་ན་ According to statistics. 2. adding up, addition; va.—རྒྱག to do addition. 3. settling accounts; va.—རྒྱག to settle accounts, to calculate (totals).
སྡོམ་རྩིས་ཅུའུ་ (domdzii jū) tib.ch. statistical bureau.
སྡོམ་རྩིས་པ་ (domdziibə) statistician, accountant.
སྡོམ་རྩིས་དཔྱད་གཞི་ (domdzii jēēshi) statistical data.
སྡོམ་རྩིས་ཡིག་རིགས་ (domdzii yigrig) statistical figures/ data/ charts.
སྡོམ་རྩིས་རིག་པ་ (domdzii rigbə) statistics (as a subject).
སྡོམ་རྩིས་རེའུ་མིག (domdzii riumii) statistical form/ chart, a table of statistics.
སྡོམ་བརྩོན་ (domdzön) monk.
སྡོམ་ཚིག (domdzii) conclusion, decision, statement, summary statement, e.g., of a meeting.
སྡོམ་གཟེར་ (domser) rivet; va.—རྒྱག to rivet sth.
སྡོམ་གཟེར་རྒྱག་མཁན་ (domser gyaàñɛn) riveter.
སྡོམ་གཟེར་རྒྱག་སྒྱུད་ (domser gyaàjɛɛ̀) riveting gun/ equipment.
སྡོམ་ལ་ (domla) sm. སྡོམ་ན་.
སྡོམ་ལུང་ (domluŋ) religious initiation reading for taking vows.
སྡོམ་ཤ་ (domsha) sphincter.
སྡོམ་གསོས་ (domsöö) fattening an animal (before slaughtering); va.—རྒྱག.
སྡོམས་ (dom) imp. of སྡོམ་.
སྡོར་ (dɔɔ) meat or fat or butter put in soups/ noodles/ broths.
སྡོར་མར་ (dɔrmar) shung. butter put in tea ¶ མང་ཇ་ཇི་སྲིད་བར་བསྐྱལ་རྒྱུའི་སྡོར་མར་དམིགས་ཐེབས་སུ་བསྐྱལ་བ་ (They) set up a trust for tea butter that would be served in the monastery forever.
སྡོས་ (döö) p. of སྡོ་.
བརྡ་ (da) 1. signal, sign, gesture; va.—གཏོང་ to signal, to gesture, to give/ send a sign or signal ¶ གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བརྡ་བཏང་བ་རེད་ They gave the signal to get ready. 2. communicating; va.—སྤྲོད་ to communicate, to get a message across; vi.—འཕྲོད་ to be/ get communicated with. 3. term, terminology ¶ བརྡ་རྙིང་པ་ An old/ archaic term.
བརྡ་དཀྲོག (dadrɔɔ) alarm, warning; va.—གཏོང་ to sound the alarm, to give warning.
བརྡ་སྐད་ (dagɛɛ̀) verbal signal.
བརྡ་སྐྱེལ་ (da gyēē) va. to give or deliver a message/ notice ¶ མང་ཚོགས་རྣམས་ཚོགས་འདུར་ཡོང་དགོས་པའི་བརྡ་སྐྱེལ་དགོས་ (They) sent a message for the masses to come to a meeting.
བརྡ་ཁྱབ་ (dəgyəb) notification, notice, announcement; va.—གཏོང་.
བརྡ་མཁན་ (dañɛn) sb. who gives notices/ messages.
བརྡ་གྲོལ་བྱེད་ (dadröö cee) sm. གསལ་འགྲོལ་བྱེད་.
བརྡ་རྒྱག་པ་ (da gyaàba) message giver, messenger.
བརྡ་སྒྲོག (da drɔɔ) va. to make an announcement.
བརྡ་ཆད་ (dajɛɛ̀) 1. special/ technical terms. 2. an equivalent term/ word.
བརྡ་མཇལ་ (danjɛɛ) greeting sb. of equal rank; va.—གཏོང་.
བརྡ་རྙིང་ (dəñiŋ) archaic term.
བརྡ་གཏོང་སྒྲོན་མེ་ (dadoŋ drönme) signal lamp/ light/ lantern.
བརྡ་གཏོང་གློག་ཤུ་ (dadoŋ lɔ̄gshu) sm. བརྡ་གཏོང་སྒྲོན་མེ་.
བརྡ་གཏོང་དར་ཆ་ (dadoŋ darja) signal flag.
བརྡ་གཏོང་དྲིལ་བུ་ (dadoŋ diibu) signal bell.
བརྡ་གཏོང་མདེའུ་ (dadoŋ diwu) signal flare/ bullet/ shot.
བརྡ་གཏོང་མེ་མདའ་ (dadoŋ menda) signal gun, flare gun.
བརྡ་ཏ་གཅིག (dadaàjig) a little bit, a small amount.
བརྡ་རྟགས་ (dadaà) symbol, sign, signal; va.—གཏོང་ ¶ དམག་མི་ཚོས་མགོ་སྒུར་རྒྱུའི་བརྡ་རྟགས་བཏང་བ་རེད་ The soldiers sent a signal that they will surrender.
བརྡ་སྟོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (dadön trüügɔɔ) radar.
བརྡ་ཐོ་ (dado) a notice; va.—གཏོང་ ¶ ཞིབ་སར་བཅར་དགོས་པའི་བརྡ་ཐོ་བཏང་ (They) sent a notice saying that (they) had to come to the place of the investigation.
བརྡ་དག (dadag) sm. དག་ཆ་.
བརྡ་དྲིལ་ (dadrii) signal/ alarm bell; va.—དཀྲོལ་ to sound a signal, to ring an alarm bell.
བརྡ་མདེལ་ (dadel) signal flare/ shot/ bullet; va.—རྒྱག to fire a flare.
བརྡ་དཔྱད་ (dajɛɛ̀) sending/ giving a signal; va.—བྱེད་.
བརྡ་སྤྲོད་ (dadröö) 1. grammar ¶ བོད་ཡིག་བརྡ་སྤྲོད་ Tibetan grammar. 2. conveying, transmitting, communicating; va.—བྱེད་ ¶ གནས་ཚུལ་དེ་མང་ཚོགས་ལ་བརྡ་སྤྲོད་བྱ་དགོས་ They should communicate this information to the masses.
བརྡ་སྤྲོད་སྒམ་ (dadröö gam) information box.
བརྡ་སྤྲོད་པ་ (dadrööba) grammatical ¶ བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ Grammatical treatise.
བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ (dadröö rigbə) grammar.
བརྡ་ཕུལ་ (dābüü) h. of བརྡ་སྤྲོད་, 2.
བརྡ་འཕྲིན་ (dandrin) message ¶ ང་ལ་བརྡ་འཕྲིན་འབྱོར་བྱུང་ I received a message.
བརྡ་འཕྲིན་བརྒྱུད་གཏོང་ས་ཚིགས་ (dandrin gyüüdoŋ sɔ̄dzii) communication transfer station.
བརྡ་འཕྲོད་ (dā dröö) 1. vi. to have a message be received ¶ ངས་ལན་བསྐུར་བ་དེ་བརྡ་འཕྲོད་མི་འདུག The message I sent wasn't received. 2. vi. to understand (sth. said or written) ¶ ང་རྒྱ་སྐད་ཡག་པོ་མེད་ཙང་བརྡ་འཕྲོད་ཀྱི་མི་འདུག Because my Chinese is not good, it is not being understood.
བརྡ་བྱུང་ཀིར་རྟགས་ (dajuŋ gērdaà) shung. a mark indicating that one has received a message ¶ རྩེ་ཚོམ་ཆེན་དུ་ཚང་འཛོམས་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་བཅས་བརྡ་བྱུང་ཀིར་རྟགས་རེ་ངེས་འགོད་དང་འབྲེལ་ Everybody must assemble in the assembly hall in the Potala Palace and must put a mark indicating that one has received the message.
བརྡ་འབྱོར་ (da jɔɔ) vi. to receive a message/ signal.
བརྡ་སྦྱོར་ (dajɔɔ) sending a message; va.—བྱེད་.

བརྡ་སྦྱོར་མཁན་པོ་ (dajɔɔ kēmbo) sb. expert in grammar.

བརྡ་སྦྱོར་དུང་སྦུབ་ (dajɔɔ tuŋbub) megaphone.

བརྡ་མ་ (dama) a type of drum played by the Dalai Lama's dance troupe (in tt.).

བརྡ་མེ་ (dame) a signal made from fire.

བརྡ་ཚིག (dədzii) term, word.

བརྡ་མཚོན་ (dandzön) sm. མཚོན་བྱེད་.

བརྡ་མཚོན་རྟགས་ཤད་ (dandzön dāgshεὲ) punctuation marks.

བརྡ་མཛད་ (da dzεὲ) va. to send/ give a sign or signal.

བརྡ་འཛིན་འཁྱུལ་འཁོར་ (dandzin trüügɔɔ) communications satellite.

བརྡ་ཡིག (dəyii) 1. written notice. 2. commentary (on grammar).

བརྡ་ལན་ (dalεn) response, answer; va.—བྱེད་; —སྤྲོད་ ¶ ངས་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་པ་དེར་བརྡ་ལན་བྱས་མ་བྱུང་ He didn't answer the question I asked him.

བརྡ་ལེན་ (dalen) sm. བརྡ་ལན་.

བརྡ་ལེན་འཁྱུལ་འཁོར་ (dalen trüügɔɔ) sm. བརྡ་འཛིན་འཁྱུལ་འཁོར་.

བརྡ་ལོག (da lɔ̀ɔ) vi. to be misunderstood.

བརྡབ་ (dəb) f. of རྡེབ་.

བརྡབ་སྐྱོན་ (dəbgyön) damage from colliding/ crashing/ banging into sth. ¶ མོ་ཊ་བརྡབ་སྐྱོན་བྱུང་ནས་མི་གཅིག་ཤི་བཞག The car crashed and one person died.

བརྡབ་དཀྲུག (dəbdruù) tattling on sb.; va.—རྒྱག.

བརྡབ་ཆག་ཤོར་ (dəbjaà shɔ̄ɔ) vi. to break from banging into sth. ¶ ཁོང་སྐས་འཛེགས་སྐབས་ནས་རིལ་ཏེ་རྐང་པ་བརྡབ་ཆག་ཤོར་བཞག He fell from the ladder and broke his leg.

བརྡབ་འཚོས་ཏེ་འགྲོ་ (dəbjööde dro) vi. to go staggering (from being drunk).

བརྡབ་གདན་ (dəbdεn) small rug placed under the leather board that is used in a Tibetan dice game.

བརྡབ་བརྡབ་ (dəbdəb) dusting off (by banging/ hitting); va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་མལ་གཟན་བརྡབ་བརྡབ་བྱས་པ་རེད་ He dusted off his blanket (by banging it).

བརྡབ་བརྡབ་གསིག་གསིག (dəbdəb sīgsiì) emptying one's pockets, wallets, etc. of everything ¶ དངུལ་ཡོད་པ་ཚང་མ་སྒྲ་ཁུག་བརྡབ་བརྡབ་གསིག་གསིག་བཏང་ནས་སྤྲད་པ་ཡིན་ I emptied my wallet and gave him all the money I had.

བརྡབ་པོར་ (dəbbɔɔ) the cup in which dice are placed for throwing.

བརྡབ་རྨས་ (dəbmεὲ) a sore/ bruise/ cut caused by banging against sth.

བརྡབ་ཞིགས་ (dəbshɔ̀ɔ) keeping up with friends/ neighbors in success or affluence; va.—ལང་.

བརྡབ་གཞུ་ (dəbshuù) beating and lashing.

བརྡབ་གཤོགས་ (dəbshɔ̀ɔ) sm. བརྡབ་ཞིགས་.

བརྡབ་གསིག (dəbsiì) sm. བརྡབ་གསིགས་.

བརྡབ་བསིགས་ (dəbsiì) 1. rough, harsh, severe ¶ ཤུགས་ལས་བྱེད་ཡས་དེ་གཟུགས་པོར་བརྡབ་གསིགས་ཆེན་པོ་རེད་ Manual labor is rough on the body. 2. causing hardship, oppressing, exploiting; va.—བྱེད་ ¶ དམག་པོའི་སྲིད་གཞུང་དེས་མི་དམངས་ལ་བརྡབ་གསིགས་ཆེ་བས་ Because the military government caused great hardship to the people.

བརྡབ་གསིགས་ཐེབས་ (dəbsiì tēè) vi. to be/ get oppressed/ exploited.

བརྡབས་ (dəb) 1. p. of རྡེབ་. 2. sm. བརྡབ་.

བརྡབས་སྐྱོན་ (dəbgyön) sm. བརྡབ་སྐྱོན་.

བརྡབས་གདན་ (dəbdεn) sm. བརྡབ་གདན་.

བརྡབས་པོར་ (dəbpɔɔ) sm. བརྡབ་པོར་.

བརྡབས་རྨས་ (dəbmεὲ) sm. བརྡབ་རྨས་.

བརྡབས་བསེ་ (dəbse) sm. བརྡབ་གདན་.

བརྡར་ (dar) p. of རྡར་.

བརྡར་བཏགས་ (dar dāà) va. to give a name to sb. or sth.

བརྡར་ཤིགས་ (dārdeg) grinding sth.

བརྡར་རྡོ་ (dardo) sm. རྡར་རྡོ་.

བརྡར་སྦྱོང་ (darjoŋ) training.

བརྡར་གཙུབ་ (dardzub) scratching, rubbing; va.—བྱེད་.

བརྡར་ཟད་དུ་སོང་ (darsεὲdu sōŋ) vi. to be worn out, to wear out.

བརྡར་ཤ་གཅོད་ (darsha jöö) va. to investigate and make a decision/ judgment/ conclusion ¶ གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་བརྡར་ཤ་གཅོད་མི་འདུག (They) haven't investigated and decided whether that information is true or not.

བརྡར་ཤ་ཆོད་ (darsha cöö) vi. to arrive at a conclusion/ decision ¶ གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་བརྡར་ཤ་ཆོད་མི་འདུག A conclusion hasn't been arrived at about whether that information is true or not.

བརྡལ་ (dεε) p. and f. of རྡལ་.

བརྡལ་བཤིག (dεεshiì) tearing up, scrapping, not abiding by; va.—གཏོང་; —བྱེད་ ¶ དོན་ཚན་ཚང་མར་ཁོ་རང་ཚོས་མ་གནས་པར་བརྡལ་བཤིག་བཏང་བ་རེད་ They did not abide by any of the articles (of the treaty).

བརྡས་ཐག་གཅོད་ (dεεdaà jöö) va. to decide by vote, to put to a vote.

བརྡས་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་ (dεὲdaà jööbε wāŋja) right to vote.

བརྡིབ་ (dib) f. of རྡིབ་.

བརྡིབས་ (dib) p. of རྡིབ་.

བརྡུགས་ (dug) p. of བརྡུག.

བརྡུང་ (duŋ) f. of རྡུང་.

བརྡུང་ལྕགས་ (duŋjaà) forged iron.

བརྡུང་བརྡེག (duŋdeg) sm. རྡུང་རྡེག.

བརྡུང་བཙོགས་ (duŋdzɔ̀ɔ) sm. རྡུག་རྡེག.

བརྡུང་འཚོག་འཆིང་བརྒྱག (duŋdzɔ̀ɔ cīŋgyiì) tying and beating; va.—བྱེད་.

བརྡུང་རུང་བའི་རང་བཞིན་ (duŋruŋde rəŋshin) forgeability; malleability.

བརྡུང་ཤུལ་ (duŋshüü) traces/ marks left from pounding on metal.

བརྡུངས་ (duŋ) p. of རྡུང་.

བརྡུངས་སྦྱར་ (duŋjar) joining metals by beating/ pounding.

བརྡུངས་གཟེར་ (duŋser) rivet.

བརྡུངས་ལོག (duŋlɔ̀ɔ) reworking/ refashioning/ reshaping (by pounding) a metal; va.—རྒྱག.

བརྡུལ་ (düü) 1. arc. to wave/ flourish. 2. va. to destroy.

བརྡེག (deg) f. of རྡེག.

བརྡེག་ཆ་ (degja) weapon.

བརྡེག་འཆལ་ (dēg cā) vi. to slip, to fall.

བརྡེག་འཆོས་ (deg cöö) sm. བརྡེག་འཆལ་.

བརྡེགས་ (deg) p. of རྡེགས་.

བརྡོལ་ (döö) 1. p. of རྡོལ་. 2. possessed by a demon.

བརྡོལ་ཀྲུག (döögyɔ̀ɔ) hole (caused through wear and tear).

བརྡོལ་གཏམ་ (döödam) vulgar speech.

བརྡོལ་པ་ (dööba) sm. བརྡོལ་ཀྲུག.

བསྡུག (daà) f. of ལྡུག.

བསྡུགས་ (daà) p. of ལྡུག.

བསྡད་ (dεὲ) p. of ལྡད་.

བསྡབ་ (dəb) f. of ལྡབ་.

བསྡབས་ (dəb) p. of ལྡབ་.

བསྡི་ (di) sm. བསྡིབ་.

བསྡིར་ (dir) sm. ལྡིར་.

བསྡིག (deg) f. of ལྡིག.

བསྡིགས་ (deg) p. of ལྡིག.

བསྡད་ (dεὲ) 1. p. of སྡོད་. 2. (vb. + —) sth. remaining to be done ¶ ལས་ཀ་བྱ་བསྡད་མང་པོ་ཡོད་ (I) have lots of work still to be done.

བསྡད་ཀང་ (dεὲgaŋ) shung. an existing ཀང་ (of land) ¶ གཞུང་རྒྱུགས་བུད་ཀང་དང་བསྡད་ཀང་གི་འཁྲི་ཆག་སྒྲུབ་ཆག་སྐོར་ Regarding the payment and exemption of taxes of extinct and existing ཀང་ of the government taxpayers peasants.

བསྡད་གྲོང་ (dεὲdroŋ) existing village/ town.

བསྡད་སྟངས་ (dεὲdaŋ) 1. manner of sitting. 2. manner of life style.

བསྡད་དུད་ (dɛ̱ɛ̀düü) existing household.
བསྡད་ཤུལ་ (dɛ̱ɛ̀shüü) trace of having been sat on/ occupied/ lived in.
བསྡད་ས་ (dɛ̱ɛ̀sa) 1. place of residence. 2. place to sit.
བསྡམ་ (da̱m) f. of སྡོམ་.
བསྡམ་རྒྱ་ (da̱mgya) a ban; va.—བྱེད་.
བསྡམ་རྒྱ་ཡུལ་གྲུ་ (da̱mgya yü̱üdru) restricted/ prohibited area.
བསྡམ་བྱ་ (da̱mja) sm. སྡང་བྱ་.
བསྡམ་ར་ (da̱mra) sm. བསྡམ་རྒྱ་.
བསྡམས་ (da̱m) p. of སྡོམ་.
བསྡམས་འགོས་བསྒྱིས་ (da̱mgɔɔ gyi̱i) shung. va. to prohibit/ ban ¶ སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་རི་རྒྱ་ལུང་རྒྱ་བསྡམས་འགོས་བསྒྱིས་པ་ The (government) banned the killing of all wild animals.
བསྡམས་ཁྲིམས་ (da̱mdrim) shung. regulations and laws.
བསྡམས་གཅོད་ (da̱m jöö) shung. to close ¶ རྒྱལ་སྒོ་རྣམས་བསྡམས་གཅོད་ཟིན་རྗེས་ After the main doors were closed.
བསྡམས་ཚོང་ (da̱mdzoŋ) restricted sales (e.g., items that can be sold only to the government).
བསྡི་ (di̱) see སྡི་.
བསྡིས་ (di̱i) see སྡི་.
བསྡིགས་ (di̱g) p. of སྡིགས་.
བསྡིགས་ར་ (digrə) scaring, frightening; va.—སྐྱལ་ to frighten/ scare.
བསྡུ་ (du̱) f. of སྡུད་.
བསྡུ་སྐོར་ (du̱gɔɔ) convening, summoning, calling together, assembling; va.—བྱེད་ ¶ སྐབས་འགར་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རོལ་ཆ་གཏོང་མི་རྣམས་བསྡུ་བསྐོང་བྱས་ཏེ་མཉམ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Sometimes he would assemble the musicians in Lhasa and play with them.
བསྡུ་བསྐྱལ་ (du̱güü) recruiting, collecting, rounding up (as in troops for the military).
བསྡུ་ཁུལ་ (du̱küü) an area from which sth. is collected/ recruited.
བསྡུ་བགོད་ (du̱göö) collecting and dividing; va.—བྱེད་.
བསྡུ་འགུགས་ (du̱guù) sm. བསྡུ་སྐོར་.
བསྡུ་འགུགས་བསྡི་ (du̱guù di̱) sm. བསྡུ་སྐོར་.
བསྡུ་འགྲེམས་ (du̱drem) collecting and distributing.
བསྡུ་སྒྲིག་ (du̱drig) putting in order, arranging, sorting out; va.—བྱེད་.
བསྡུ་ཆ་ (du̱ja) pooling, collecting (money, etc.); va.—རྒྱག ¶ ང་ཚོ་བསྡུ་ཆ་བརྒྱབ་ནས་གླིང་ཀར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ We pooled (money, food, etc.) and went on a picnic.

བསྡུ་འཇུག་ (du̱juù) collecting and putting somewhere; va.—བྱེད་.
བསྡུ་ཉར་ (du̱ñar) collecting and keeping/ storing; va.—བྱེད་.
བསྡུ་ཉོ་ (du̱ño) collecting by purchasing (usu. by the government as a quota or monopoly); va.—བྱེད་.
བསྡུ་སྙིང་ (du̱ñiŋ) abbr. of བསྡུ་དམ་སྙིང་པ་.
བསྡུ་དམ་ (du̱dam) shung. the person in charge of collecting taxes.
བསྡུ་དེབ་ (du̱deb) shung. book listing what should be collected.
བསྡུ་ཚགས་ (du̱dzaà) sm. བསྡུ་ཉར་.
བསྡུ་ཚོགས་ (du̱dzɔɔ) convening, calling together, assembling.
བསྡུ་གཞུང་ལག་དེབ་ (du̱shuŋ la̱gdeb) shung. sm. བསྡུ་དེབ་.
བསྡུ་གཞུང་ལམ་ཡིག་ (du̱shuŋ la̱myii) shung. abbr. corvee travel document and བསྡུ་གཞུང་ལག་དེབ་.
བསྡུ་རུབ་ (du̱rub) sm. བསྡུ་སྐོང་.
བསྡུ་ལེན་ (de̱len) enrolling, admitting; va.—བྱེད་ ¶ ད་ལོ་སློབ་ཕྲུག་གསར་པ་ཁག་ཅིག་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are enrolling a group of new students this year.
བསྡུ་སྲུབ་ (du̱sub) abbreviating and correcting (editing); va.—བྱེད་.
བསྡུ་སྲུབ་དག་བཅོས་ (du̱sub tāgjöö) editing.
བསྡུ་གསོག་ (du̱sɔɔ) 1. storing up, hoarding, accumulating; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་རྒྱ་ནོར་མང་པོ་བསྡུ་གསོག་བྱས་པ་རེད་ He did business and accumulated much wealth. 2. putting away in order; va.—རྒྱག ¶ ཁང་པའི་ནང་གི་ཅ་ལག་ཟ་རེ་ཟོར་རྣམས་བསྡུ་གསོག་ཡག་པོ་རྒྱག་དགོས་ (We) have to put away in good order the miscellaneous things in the house.
བསྡུར་ (du̱r) va. to compare ¶ ཅ་ལག་གསར་པ་དང་རྙིང་པ་བསྡུར་ན་གསར་པ་ཡག་གི་རེད་ If one compares old and the new things, new ones are better.
བསྡུར་གྲངས་ (du̱rdraŋ) 1. proportion ¶ བསྡུར་གྲངས་བརྩིས་པའི་ཁྲལ་ Proportional taxes. 2. the score (e.g., in a sports event).
བསྡུར་གཅོད་ (du̱rjöö) comparing and deciding/ judging, passing judgment on; va.—བྱེད་.
བསྡུར་འདེམ་ (du̱rdem) selecting.
བསྡུར་ཕྲེང་ (du̱rdreŋ) sm. བསྡུར་ཚད་.
བསྡུར་ཕྲེང་དཔེ་འདེམས་ (du̱rdreŋ bēdem) proportional sampling.
བསྡུར་བའི་བརྟག་དཔྱད་ (du̱rwɛ dāgjɛɛ̀) comparative research; va.—བྱེད་.
བསྡུར་མོལ་ (dūrmöö) discussing; va.—བྱེད་.
བསྡུར་ཚད་ (du̱rdzɛɛ̀) 1. proportional, balanced, in proportion ¶ གསར་སྐྱེས་ཕྱུགས་ཕྲུག་གི་བསྡུར་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད་ The proportion of new born calves increased.
བསྡུར་ཚད་ཁྲི་ཙེ་ (du̱rdzɛɛ̀ trēdze) tib.ch. surveying ruler.
བསྡུར་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ (du̱rdzɛɛ̀ ŋe̱ejɛnshig) a fixed proportion.
བསྡུར་ཚད་དངོས་ (du̱rdzɛɛ̀ ŋöö) ratio, proportion.
བསྡུར་ཚད་ལྟར་ (du̱rdzɛɛ̀ dār) in proportion to.
བསྡུར་ཚད་དང་བསྟུན་པ་ (du̱rdzɛɛ̀daŋ dümbə) in proportion to.
བསྡུར་གཞི་ཡོད་པ་ (du̱rshi yö̱öbə) 1. comparable, competitive ¶ བསྡུར་གཞི་ཡོད་པའི་ཐོན་རྫས་ A competitive product. 2. constant, fixed, set ¶ བསྡུར་གཞི་ཡོད་པའི་རིན་གོང་ A fixed/ constant price.
བསྡུས་ (dü̱ü) p. of སྡུད་.
བསྡུས་ཀློག་ (dü̱ülɔɔ) pronouncing a Tibetan syllable as a unit (i.e., without spelling its various letters).
བསྡུས་གྲྭ་ (dü̱üdra) an elementary class in logic in the monastic education curriculum.
བསྡུས་རྟགས་ (dü̱üdaà) ellipsis.
བསྡུས་དེབ་ (dü̱üdeb) abridged/ abbreviated book or edition of a book.
བསྡུས་དོན་ (dü̱üdön) gist, essence, core meaning.
བསྡུས་བསྡུས་ (dü̱üdüü) brief, short ¶ གཏམ་བཤད་བསྡུས་བསྡུས་ཤིག་ A brief speech.
བསྡུས་པོ་ (dü̱übu) sm. བསྡུས་བསྡུས་.
བསྡུས་བྲིས་ (dü̱üdrii) shorthand/ abbreviated writing, writing sth. in brief.
བསྡུས་མིང་ (dü̱ümiŋ) 1. abbreviation. 2. abbreviated name.
བསྡུས་ཚིག་ (dü̱üdzii) abbreviated word.
བསྡུས་བཞག་ (dü̱ü sha̱à) va. to close down ¶ སྨན་ཁང་དེའང་བསྡུས་བཞག་རྒྱུ་ཡིན་ (We) will close down even that hospital.
བསྡུས་ཡིག་ (dü̱üyii) 1. simplified Chinese character. 2. abbreviation.
བསྡུས་གཟུགས་ཡི་གེ་ (dü̱üsuù yi̱ge) simplified Chinese characters.
བསྡེབ་ (de̱b) f. of སྡེབ་.
བསྡེབས་ (de̱b) p. of སྡེབ་.
བསྡེབས་བསྒྲིལ་ (de̱bdrii) compiling, collecting; va.—བྱེད་ ¶ རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་བསྡེབས་སྒྲིག་བྱས་ནས་དེབ་ཅིག་བཟོས་བཞག (They) collected many articles and made a book.
བསྡེབས་འཛོགས་ (de̱bdzɔɔ) piled up, stuffed into (some space); va.—རྒྱག; vi.—ཐེབས་.
བསྡེབས་ལང་ (de̱blaŋ) action of many people together, rising of many people together ¶

བསྡེབས་ལང་གིས་སྤྱི་པའི་བརྩེ་ཁང་བརྒྱབ་པ་རེད་ Together (they) built the common recreation house.

བསྡེབས་གསོད་ (d̲ebsöö̀) mass killing, massacre; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to kill in mass, to massacre.

བསྡོ་ (d̲o) f. of སྡོ་.

བསྡོག (d̲ɔɔ̀) f. of སྡོག.

བསྡོགས་ (d̲ɔɔ̀) p. of སྡོག.

བསྡོགས་ཆས་ (d̲ɔɔ̀jɛɛ̀) see དོ་ཆས་.

བསྡོང་ (d̲oŋ) f. of སྡོང་.

བསྡོངས་ (d̲oŋ) p. of སྡོང་.

བསྡོམ་ (d̲om) see སྡོམ་.

བསྡོམས་ (d̲om) 1. sm. སྡོམ་. 2. together with ¶ བཟོ་གླ་དང་རྒྱུ་ཆ་བསྡོམས་སྒོར་མོ་བརྒྱ་གནས་སོང་ The making fee and the material together cost 100 dollars.

བསྡོམས་གྲངས་ (d̲omdraŋ) the total (amount) ¶ སྡོམས་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ Seven percent of the total.

བསྡོམས་ཐག་བྱེད་ (d̲omdaà ce̲è) va. to add a new loan on top of an old one.

བསྡོམས་ན་ (d̲omna) sm. བསྡོམས་ནས་.

བསྡོམས་ནས་ (d̲omnɛ) in sum, in total.

བསྡོམས་འབོར་ (d̲ombɔɔ) sm. བསྡོམས་གྲངས་.

བསྡོམས་རྩིས་ (d̲omdziì) sm. སྡོམ་རྩིས་.

བསྡོས་ (d̲öö̀) 1. p. of སྡོ་. 2. arc. to attack.

ན

ན་ (na) 1. the letter ན་ (used in alphabetical numbering). 2. (vb. (past stem) + —) if ¶ཁོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་ན་ If he goes to Lhasa. 3. (vb + pa / ba + —) when, as ¶དེ་ནས་སྟག་ཅིག་དང་འཕྲད་པ་ན་ After that, when (he) met a tiger. 4. to, in, at (sm. ལ་) ¶དབུས་ན་ In the center. 5. vi. to be sick/ ill ¶ཁོས་ཤ་འདི་བཟས་ནས་ཞེ་དྲག་ན་པ་རེད་ (He) got very sick after eating the meat. 6. (vb. + ན་ + སྙམ་ or བསམས་) wishing/ hoping the verb will occur ¶ཁོང་འདིར་ཕེབས་ན་སྙམ་ I wish he will come. ¶ལས་འགན་འདི་ཚར་ན་བསམས་ཀྱི་འདུག I hope this work (responsibility) will end.

ན་ཀྲ་ (nadra) sm. ཆུ་སྲིན་.

ན་དཀྱིལ་ (nəgyii) middle aged.

ན་སྐད་ (nagɛɛ̀) cry of pain, groan, moan; va.—རྒྱག.

ན་ཁ་ (naga) meadow, pasture, lawn.

ན་ཁ་སྤོ་སྤོ་ (naga bōdo) grassy plain with tufts of earth growing all around.

ན་མཁན་ (nañɛn) a sick person.

ན་ག་གེ་སར་ (naga kesar) type of traditional medicine (a fruit from the Rangoon creeper).

ན་གི་ (nəgi) type of traditional medicine (pangolin scales).

ན་གླིང་ (naliŋ) shung. a type of grassland.

ན་རྒན་ (nagɛn) old.

ན་རྒས་ (nagɛɛ̀) old.

ན་རྒས་རྒྱུན་གཅོང་ (nagɛɛ̀ gyünjoŋ) old and weak/ sickly.

ན་རྒས་ཛི་དིབ་ (nagɛɛ̀ dzidib) decrepit, old and used up, worn out due to old age [Lit. old with sagging eyelids].

ན་རྒས་གཟུགས་གཅོང་ (nagɛɛ̀ sugjoŋ) sm. ན་རྒས་རྒྱུན་གཅོང་.

ན་རྒས་ལུས་གཅོང་ (nagɛɛ̀ lüüjoŋ) sm. ན་རྒས་རྒྱུན་གཅོང་.

ན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ (nəgyu cēmbo) 1. deep dislike/ hatred/ enmity. 2. in a lot of pain ¶མི་ཚང་དེ་གཉིས་དབར་ལ་ན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག. There is deep hatred between the two families.

ན་རྒྱུ་ཚ་རྒྱུ་ (nəgyu tsəgyu) 1. sm. ན་ན་ཚ་ཚ་. 2. hurtful or offensive (speech) ¶མི་ལ་སྐད་ཆ་ན་རྒྱུ་ཚ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་མ་ཤོད་ ¶Don't say hurtful things like that to people.

ན་སྙིང་སྙིང་ (na dreŋdreŋ) a twinge of pain, a dull pain; vi.—བྱེད་.

ན་གཅལ་ (najɛɛ) a lawn.

ན་གཅིག་ཤི་གཅིག (najig shījig) sb. who was never sick in his life but then got an illness and died.

ན་ཆུང་ (nəjuŋ) young person.

ན་ཆུང་ཉེས་ཅན་ (nəjuŋ ñeèjɛn) juvenile delinquent.

ན་ཆུང་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (nəjuŋ doŋlen rugaà) Young Pioneers (organization).

ན་ཆུང་སྤྲོ་ཁྱིམ་ (nəjuŋ drōgyim) children's recreation center.

ན་ཆུང་ཕོ་བྲང་ (nəjuŋ pōdraŋ) children's palace (entertainment facility for children).

ན་ཆུང་བ་ (nəjuŋwə) a young (person or animal).

ན་ཆུང་མ་ (nəjuŋmə) young girl/ woman.

ན་མཉམ་ (nañam) person of the same age, age mate, peer.

ན་མཉམ་མ་ (nañamma) girls of same age. 2. girl friend.

ན་ཏ་མུའུ་དུས་ཆེན་ (nadamu tüüjen) mong.tib. nadam (the Mongolian traditional summer festival).

ན་སྟངས་ (nadaŋ) condition/ nature of illness, symptoms of illness ¶ཁྱེད་རང་ན་སྟངས་ག་འདྲ་སེ་ན་གི་འདུག་གམ་ What is the nature of your illness?

ན་ཐང་ (nadaŋ) field/ plain with clumps of earth/ vegetation.

ན་ཐིང་ཐིང་ (na tīŋdiŋ) sm. ན་སྙིང་སྙིང་.

ན་མཐོ་ཁ་ཁྱེར་ (nado kāgyer) using old age as an excuse; va.—བྱེད་.

ན་དང་པོ་ (na taŋbo) five year old horse/ mule (first year of complete teeth).

ན་དྲན་དྲག་བརྗེད་ཤི་འཁོན་ (nadrɛn tragjeè shīgön) when sick one remembers the doctor, when one recovers one forgets the doctor, and when one dies one is angry at the doctor.

ན་འདམ་ (nadam) a marshy meadow.

ན་འདམ་ས་ཁུལ་ (nadam səgüü) a marshy meadow area.

ན་འདྲེད་སྤང་ཐོགས་ (nandreè bāŋdɔɔ̀) running into problems and difficulties one on top of another [Lit. slip on pasture, stub one's foot on the meadow].

ན་སྡེ་ (nade) a big meadow, a grassland area.

ན་ན་ཚ་ཚ་ (nana tsādza) illness, sickness ¶ད་ལོ་ངར་ན་ན་ཚ་ཚ་གའི་མ་བྱུང་ This year I haven't had any illnesses.

ན་ཉིང་ (nəniŋ) last year.

ན་སྤང་ (nabaŋ) meadow.

ན་ཕྲ་ (nadra) young.

ན་པ་ཅན་ (nawajɛn) sm. ནད་པ་.

ན་བའི་ཆུ་པོ་ (nawɛ cūwo) sm. ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་.

ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ (nawɛ dugŋɛɛ) the suffering of sickness.

ན་བའི་བྱུང་རིམ་ (nawɛ juŋrim) the stages of a disease.

ན་བུན་ (nabün) fog, mist.

ན་བུན་བུ་མོ་ (nabün pomo) a type of snail used in Tibetan medicine.

ན་མ་ (nama) 1. a type of vegetation. 2. a type of sod used for fuel. 3. daytime.

ན་མ་གཏོགས་ (na məndoò) (vb. + —) unless ¶བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་མ་གཏོགས་ Unless women get educated.

ན་མར་ (namar) doing sth. continuously.

ན་མ་སྤོ་སྤོ་ (nama bōdo) sm. ན་ཁ་སྤོ་སྤོ་.

ན་མོ་ (namo) sm. ན་ཁ་.

ན་དམར་གཞུང་ (na mārshuŋ) large grassy plain, grassland.

ན་སྨུག (nəmug) sm. ན་བུན་.

ན་ཙི་ (nadzi) eng. nazi.

ན་ཚ་ (nadza) illness, sickness, pain; vi.—གཏོང་; —ཐེབས་;—འདེབས to pain, to ache, to be sick; vi.—འཇགས་ to subside (pain or illness); va.—སྲན་ to tolerate/ bear pain or illness; vi.—དྲག to recover from sickness; vi.—ལང to have an illness recur, to have a relapse ¶ཁྱེད་རང་ན་ཚ་ག་འདྲ་འདུག How is your illness? ¶བསླབ་བྱ་ན་ཚ་ཅན་ཞིག A painful lesson.

ན་ཚ་མཉམ་བྱུང་ (nadza ñəmjuŋ) having several illnesses at once.

ན་ཚ་སྡེབ་ལངས་ (nadza deblaŋ) sm. ན་ཚ་མཉམ་བྱུང་.

ན་ཚ་ཚབས་ཆེན་ (nadza tsəbceb) a grave/ serious illness.

ན་ཚ་རྙིང་པ་ (nadza rööba) an old/ chronic sickness or disease.

ན་ཚའི་གཡའ་ (nadzɛ ya) a symptom of illness.

ན་ཚུལ་ (nədzüü) 1. sm. ན་སྟངས་. 2. feigning illness. va.—བྱེད་ ¶ཁོས་ན་ཚུལ་བྱས་ནས་ལས་ཀར་མ་ཡོང་བ་རེད་ He feigned illness and didn't come to work.

ན་ཚོད་བགྲང་བྱ་ (nadzöò drāŋja) one's age, the number of years old one is.

ན་ཚོད་དར་མ་ (nadzöò tarma) a person in the prime of adult life (between the age of thirty and forty).

ན་ཚོད་ཡོལ་ (nadzöò yöö) vi. to become/ get old.

ན་ཚོད་འདར་བ་ (nadzöò tarma) sm. ན་ཚོད་དར་མ་.

ན་ཚོད་ལོངས་ (nadzöò loŋ) sm. ན་ཚོད་ལོན་.

ན་ཚོད་ལོན་ (nadzöò lön) vi. to be grown up, to reach adulthood.

ན་ཚོད་སོང་ (nadzöö sōŋ) sm. ན་ཚོད་ཡོལ་.

ན་རྫུ་ (nadzu) feigning/ shaming illness; va.—འདེབས་; —བྱེད་ to feign/ sham illness ¶ ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱིམ་དུ་ན་རྫུ་བཏབ་ནས་བསྡད་པ་རེད་ You feigning illness and stayed at home.

ན་གཞུང་ (nashöŋ) pastureland, grassland.

ན་གཞོན་ (nashön) youth, young ¶ ན་གཞོན་ཁ་ཤས་ Several youths.

ན་གཞོན་གླིང་ག (nashön līŋgə) youth park.

ན་གཞོན་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (nashön doŋlen rugaà) Young Pioneers (organization).

ན་གཞོན་འབྲེལ་ཚོགས་ (nashön dreedzɔɔ̀) Youth Federation.

ན་ཟུག (nəsug) pain (from an illness/ injury); vi.—རྒྱག to pain, to hurt; vi. —འཇགས་ to have pain subside.

ན་ཟླ་ (nanda) persons of the same age.

ན་བཟའ་ (namsa) clothes, clothing (h.); va.—མཆོད་; —བཞེས་ to dress, to put on clothing; va.—སྒྲོན་ to dress a (person); —བཤོལ་ to take off clothes, to undress.

ན་བཟའ་སྐུ་ཚར་ (namsa gūdzar) h. of ཕྱགས་ཚག.

ན་བཟའ་ཁང་ (namsagaŋ) shung. room where the robes of the Dalai Lama and other high ranking officials are kept.

ན་བཟའ་ཚར་པི་ (namsa cārbi) h. of ཚར་པི་.

ན་བཟའ་གདན་ཞུ་ (namsa dənshu) shung. an audience with a Lama when the Lama isn't present and the audience is with his clothes draped on a throne.

ན་བཟའ་ལྡང་བ་གཅིག (nāmsa daŋbajig) h. of སྤྱན་ལྡིང་.

ན་བཟའི་རྒྱབ་སྲུལ་ (namsɛ gyəbsüü) h. of ཀྱབ་སྲུལ་.

ན་ཡང་ (nayaŋ) (vb + —) 1. even though, even if ¶ ཁོ་སྨན་ཁང་ལ་ཕྱིན་ན་ཡང་ཤི་བ་རེད་ Even though he went to the hospital he died. 2. even though ill/ sick ¶ ཁོང་ན་ཡང་ལས་ཀར་ཡོང་བ་རེད་ Even though he was sick he came to work.

ན་ཡམ་ (nayam) guessing/ approximating when speaking; va.—ཤོད་. to say sth. with uncertainty, to say sth. as a guess/ approximation.

ན་ཡོལ་ (na yöö) 1. abbr. of ན་ཚོད་ཡོལ་. 2. an old person.

ན་གཡོག (nayɔɔ̀) sb. who looks after a sick person.

ན་གཡོག་ཤི་གཡོག (nayɔɔ̀ shīyɔɔ̀) sb. who looks after/ takes care of a sick person until he/she dies.

ན་ར་ (nara) a field of ན་མ་ that has been set aside for making hay.

ན་ར་ར་ (narara) 1. loose and hanging out ¶ ཁྱི་དེ་ཚ་དབ་འཚིགས་ནས་ལྕེ་ན་ར་རར་བརྐྱངས་ཏེ་བསྡད་འདུག The dog was hot and his tongue was hanging out. 2. without a break, continuously.

ན་རམ་ (naram) 1. Asiatic plantain seed. 2. in sequence/ order.

ན་རིང་ (nariŋ) while ill/ sick.

ན་རིམ་ (narim) in series, serially, one after another, successively ¶ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ The succession series of Dalai Lamas.

ན་རེ་ནོ་རེ་ (nare nore) mistake, error ¶ ཚིག་ན་རེ་ནོ་རེ་ A mistaken word.

ན་རེ་ (nare) says, said (particle indicating the start of direct discourse) ¶ ཁོང་ན་རེ་ དོ་དགོང་གློག་བརྙན་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ He said, "This evening there is a good movie."

ན་རེ་བ་ (narewa) continuously.

ན་རེ་རོ་རེ་ (nare rore) an error/ mistake.

ན་རོ་ (naro) the vowel "o."

ན་རོགས་ (naroò) useless, waste of time ¶ དོན་མེད་འཁྱམས་ཕྱིན་ན་ཀ་ཏང་པ་ན་རོགས་རེད་ It is a waste of time to wander around for no reason.

ན་ལུགས་ (nəluù) sm. ན་སྣངས་.

ན་ལུགས་ན་སྣངས་ (nəluù nadaŋ) sm. ན་སྣངས་.

ན་ལུགས་ན་རྐྱེན་ (nəluù nagyen) cause of an illness/ disease.

ན་ལེ་ཤམ་ (nalesham) pepper.

ན་ལོ་ (nalo) last year.

ན་ལོངས་ (naloŋ) abbr. of ན་ཚོད་ལོངས་.

ན་ལོན་ (nalön) 1. a one year old animal ¶ ན་ལོན་ཕྱུགས་རིགས་ One year old cattle. 2. sm. ན་ཚོད་ལོན་.

ན་ཤུལ་ (nashüü) 1. while being ill/ sick ¶ ན་ཤུལ་རིང་ When (I) was ill. 2. trace or sign of an illness/ disease.

ན་ཤོ་ (nasho) a type of herbal medicine.

ན་གཤོངས་ (nashoŋ) pasture area, grassland, meadow.

ན་ས་ (nasa) 1. an area (where) pain is located. 2. the place where one got sick.

ན་སོ་ (naso) age (in years), stage of life ¶ ན་སོ་གཞོན་པ་ Youth.

ན་སོ་ཕྲ་བ་ (naso trāwa) childhood, youth.

ན་སོ་འཕེལ་ (naso pēl) vi. to become mature (for children).

ན་སོ་གཞོན་གཞོན་ (naso shönshön) young.

ན་སོ་ལོན་ (naso lön) vi. to become mature (for children).

ན་སོན་ (na sön) vi. to become an adult, to come of age.

ན་གསུམ་སླེབས་ (nāsum lēb) seven year old horses/ mules.

ན་བསྲན་ (nasɛn) tolerant of pain.

ན་ལྷང་ལྷང་ (na lhāŋlhaŋ) a slight/ dull pain, vi.—བྱེད་.

ནཱ་ག (naga) skt. nāga.

ནཱ་ག་གེ་སར་ (naga gesar) a medicine made from the cottonwood tree.

ནཱ་ག་རའི་ཡི་གེ་ (nagarɛ yige) an Indian script.

ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མ་ (naga kājööma) vajara yogini.

ནཱ་རོ་པ་ (naroba) 11th century Indian master who was the teacher of Marpa.

ནག (nag) abbr. of ནག་པོ་.

ནག་ཀྱང་ (naggyaŋ) completely black.

ནག་སྐྱ་ (naggya) charcoal gray.

ནག་ཁང་ (naggaŋ) 1. sm. ནག་ཚང་, 2.

ནག་ཁུང་ (nəguŋ) dark, darkness.

ནག་ཁུང་ནག་ཀྱང་ (nəguŋ naggyaŋ) pitch black, completely dark.

ནག་ཁྲ་ (nāgdra) 1. sth. with black stripes. 2. crimes; va.—འཛུགས་ to accuse sb. of crimes.

ནག་ཁྲོམ་ (nāgdrom) black market.

ནག་གེ་ནོ་གེ་ (nagge noge) 1. dirty, stained. 2. murky, unclear, smudged.

ནག་གེ་བ་ (nagewa) sm. ནག་གེ་ནོ་གེ་.

ནག་འགྲོས་ (naŋdröö) abbr. ནག་པོ་འགྲོ་ཤེས་.

ནག་རྒྱུ་ (nəggyu) small intestine.

ནག་ཅན་ (nagjɛn) criminal ¶ ནག་ཅན་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ They punished the criminal.

ནག་ཅན་པ་ (nagjɛnba) sm. ནག་ཅན་.

ནག་ཅན་དཔོན་པོས་མི་ཁེབ་ (nagjɛn bōmböö mikeb) a notorious criminal who cannot be brought to justice.

ནག་ཅིལ་ཅིལ་ (nag cījii) completely black in color.

ནག་ཅིལ་རི་ (nag cīiri) sm. ནག་ཅིལ་ཅིལ་.

ནག་ཆུ་ (nəgju) abbr. ནག་ཆུ་ཁ་.

ནག་ཆུ་ཁ (nəgjugə) town and administrative center for the Nagchuka Prefecture (in Northern Tibet).

ནག་ཆུང་སྲན་མ་ (nəgjuŋ trɛ̄ma) type of black pea/ lentil.

ནག་ཆེ་ཆུང་ (nag cījuŋ) different levels/ seriousness of crimes ¶ ནག་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ They punished (them) in a accordance with the level of their crimes.

ནག་ཆེན་ (nagjen) 1. great/ heinous crime. 2. a great criminal.

ནག་ཆེན་ཁྲག་སྒྱུར་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ (nagjen trāgjɔɔgi shɛɛje) one of the sixteen laws laid down by Srongtsan Gampo for serious crimes punishable by amputations.

ནག་མཆན་ (nagjɛn) explanations/ comments written marginally in black ink on a religious text.

ནག་ཉིལ་ཉིལ་ (nag ñiiñii) blackish.

ནག་ཉེས་ (nagñeè) crime, offence, violation, transgression; va.—བྱེད་ to commit a crime/ offence/ violation; va.—འཛུགས་ to accuse sb. of a crime; va.—བགྲང་ to enumerate/ list a person's crimes.

ནག་ཉེས་མཁྲེགས་བཟུང་ (nagñeè trēgsuŋ) hardened/ incorrigible criminal.

ནག་ཉེས་དགུ་འཛོམས་ (nagñeè gundzom) extremely evil/ criminal [Lit. aggregation of nine crimes].

ནག་ཉེས་ཅན་ (nagñeèjɛn) evil, criminal ¶ དམིགས་ཡུལ་ནག་ཉེས་ཅན་ Evil aims.

ནག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ (nagñeè cijuŋ) the degree/ extent/ seriousness of a crime.

ནག་ཉེས་དྲང་ཞུ་ (nagñeè traŋshu) admitting one's crimes/ guilt; va.—བྱེད་.

ནག་ཉེས་མེད་པ (nagñeè meèba) innocent of a crime, guiltless.

ནག་ཉོག (nagñɔɔ̀) dirty, unclean.

ནག་དིང་དིང་ (nag diŋdiŋ) completely black.

ནག་ཐིག (nagdig) 1. a black dot. 2. bull's eye (of a target); va.—རྒྱག to have what sb. said be exactly right/ correct ¶ ཁོང་གིས་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ནག་ཐིག་བརྒྱབ་སོང་ The information that he said is exactly right. 3. va.—བརྫིས་ to unjustly/ blame accuse sb.

ནག་ཐིང་ངེ་ (nag tiŋŋe) sm. ནག་དིང་དིང་.

ནག་ཐིང་ཐིང་ (nag tiŋdiŋ) sm. ནག་དིང་དིང་.

ནག་ཐིབ་ཐིབ་ (nag tibdib) blackish, darkish.

ནག་ཐུམ་མེ་ (nag tümme) 1. blacking out (as in fainting); vi.—འགྲོ་ to black out, to faint.

ནག་ཐོ་ (nagdo) a list of gifts/ money given at the time of a person's death.

ནག་ཐོམ་ (nagdom) 1. dark; vi.—བྱེད་. to become dark. 2. not intelligent, stupid.

ནག་ཐོམ་ཐོམ་ (nag tōmdom) dark.

ནག་ཐོམ་མེ་ (nag tōmme) dark; vi.—འགྲོ་ to become dark.

ནག་དྲེག (nagdreg) 1. soot, dirt. 2. black and dirty.

ནག་མདངས་ (nagdaŋ) blackish hue.

ནག་ཏོག་ཏོག (nag dɔgdɔɔ̀) black dots/ spots.

ནག་ནོག (nagnɔg) abbr. ནག་གེ་ནོ་གེ་.

ནག་ནོག་ཅན་ (nagnɔgjɛn) dirty, filthy.

ནག་པ་ཟླ་བ་ (nagbə dawa) name of the third Tibetan month.

ནག་པང་ (nagbaŋ) blackboard.

ནག་པང་ཚགས་པར་ (nagbaŋ tsāgbar) blackboard newspaper.

ནག་པའི་ཉ་ (nagbɛ ña) the 1st day of the 3rd Tibetan month.

ནག་པོ་ (nagbo) 1. black. 2. (with གདོང་) unfriendly, hostile; gloomy. 2. very, extremely ¶ གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ནས་ང་ནག་པོ་ལས་སོང་ I was extremely surprised when I heard that news.

ནག་པོ་འགྲོ་ཤེས་ (nagbo drosheè) easy to understand; va.—འགོད་ to write in a manner that is easy to understand.

ནག་པོ་ཆེན་པོ་ (nāgbo cēmbo) Mahakala (a wrathful manifestation of Avaloketisvara).

ནག་པོ་བསྟན་པ་ (nagbo dēmba) an Indian doctrine/ philosophy which preaches the virtue of worldly existence.

ནག་པོ་ནག་རྒྱང་ (nagbo naggyaŋ) completely black.

ནག་པོ་སྣུམ་པོ་ (nagbo nūmbo) shiny black.

ནག་པོ་ཡོངས་འགེལ་ (nagbo yoŋgee) accusing/ blaming from generation to generation.

ནག་པོ་ཡོར་འགེལ་ (nagbo yorgee) unjustly accusing/ blaming; va.—བྱེད་.

ནག་པོའི་ཆ་ (nāgbö cā) 1. sins, nonvirtuous deeds. 2. the second half of the month.

ནག་སྤང་ (nagbaŋ) blackboard.

ནག་ཕྱུགས་ (nagcuù) cattle (mainly used for yaks).

ནག་ཕྱོགས་ (nagcɔɔ̀) 1. the enemy side/ direction. 2. ནག་པོའི་ཆ་.

ནག་བྲིས་ (nəgdrii) black and white drawings (in contrast to color).

ནག་འབྱམས་ (naŋjam) getting blacked out/ blotted out (e.g., a word in a book); vi.—འགྲོ་. 2. becoming dark. 3. sth. bad becoming customary/ regular; vi.—འགྲོ་; —འགྱུར་.

ནག་མ་ (nagma) a traditional herbal medicine used for broken bones.

ནག་མེད་ (nagmeè) sm. ནག་ཉེས་མེད་པ་.

ནག་མེད་གྱོང་འཁེལ་ (nagmeè gyoŋkee) experiencing a loss due to the unjust blame or accusation of another.

ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་ (nagmeè ñeè gee) unjustly accusing sb. of a crime; va.—བྱེད་.

ནག་མེད་ཉེས་འདོགས་ (nagmeè ñendɔɔ̀) sm. ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་.

ནག་མེད་ཉེས་གཡོགས་ (nagmeè ñɛ̀ɛyɔɔ̀) sm. ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་.

ནག་མེད་ནག་བཙུགས་ (nagmeè nagdzuù) sm. ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་.

ནག་མོ་ (nagmo) a female.

ནག་རྩི་ (nagdzi) black paint; va.—གཏོང་.

ནག་རྩིས་ (nəgdzii) a kind of astrological calculation about one's fortune/ luck/ etc.

ནག་བཙུགས་ (nag dzuù) p. of ནག་འཛུགས་.

ནག་བཙོན་ (nagdzön) 1. prison. 2. a dark prison cell.

ནག་ཚང་ (nagdzaŋ) 1. the traditional name of Shendza county in Nagchuka Prefecture. 2. a den of criminals/ evil people ¶ ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་གི་ནག་ཚང་བཙུགས་པ་རེད་ They established an evil den of rebels. 3. a nomad household who specializes in raising yaks. 4. a kind of squarish yak hair tent.

ནག་ཚུབ་ཚུབ་ (nag tsūbdzub) 1. dark, gloomy. 2. a feeling of darkness in one's mind, feeling moody/ gloomy.

ནག་ཚུབས་ཚུབས་ (nag tsūbdzub) sm. ནག་ཚུབ་ཚུབ་.

ནག་ཚུར་ (nagdzur) black vitriol.

ནག་ཚེག (nagdzeg) black dot/ spot.

ནག་ཚོང་ (nagdzoŋ) black market (trading); smuggling; va.—རྒྱག.

ནག་མཚུར་ (nagdzur) sm. ནག་ཚུར་.

ནག་འཛུགས་ (nag dzuù) sm. ནག་ཉེས་འཛུགས་.

ནག་ཟལ་ (nagsɛɛ) animals that are black and white.

ནག་ཟླ་ (naŋda) the 3rd month of the Tibetan lunar calendar.

ནག་ཡུལ་ཡུལ་ (nag yüüyüü) shadowy, blackish, darkish.

ནག་ཡོ་རེ་བ་ (nag yorewa) a obscure/ shadowy/ blackish figure.

ནག་རིས་ (nəgrii) 1. ink sketch/ drawing (black and white). 2. black coloring put around the eyes.

ནག་རོག་གེ་བ་ (nag rogewa) sm. ནག་རོག་རོག.

ནག་རོག་རོག (nag rɔgrɔɔ̀) 1. sm. ནག་ཡུལ་ཡུལ་. 2. an angry/ hostile-looking face.

ནག་ཤིག་ཤིག (nag shīgshii) sm. ནག་ཡུལ་ཡུལ་.

ནག་ཤུར་ཤུར་ (nag sūrshur) sm. ནག་ཡུལ་ཡུལ་.

ནག་ལམ་ (naglam) path or course of evil/ crime.

ནག་ལས་ (naglɛ̀ɛ̀) evil/ criminal behavior, nonvirtuous deeds.

ནག་ཤ་ (nagsha) yak meat and beef.

ནག་ཤེད་ (nagsheè) shung. leasing out female yak and receiving butter as payment.

ནག་སུབ་ (nagsub) erasing completely; va.—གཏོང་.

ནག་སེང་ངེ་བ་ (nag sēŋŋewa) blackish.

ནག་སེར་ (nagser) dark brown (mixture of black and yellow).

ནག་སྲི་ (nagse) greyish color.

ནག་སླེལ (nag lēē) a carrying basket in which the bark has not been removed so that it has a dark hue.

ནག་ཧུ་རེ་ (naghure) black, dark in appearance (as inside a cave).

ནག་ཧྲིལ་ཧྲིལ་ (nag hriīhrii) completely black.

ནག་ཧྲུལ་ལེ་བ་ (nag hrūūlewa) dirty and tattered (usu. clothes).

ནག་ལྷག་ལྷག (nag lhāglhaà) blackish.

ནག་ལྷད་ (naglhɛὲ) adulterated, impure.

ནགས་ (nag) forest.

ནགས་ལུང་ (nāgluŋ) sm. ནགས་ཚལ་.

ནགས་སྐྱོང་ཞིང་པ་ (naggyoŋ shiŋbə) a farmer who also has responsibility for protecting the forest.

ནགས་སྐྲུན་ཁྲུའུ་ (nagdrün trū) tib.ch. afforestration department.

ནགས་ཁུལ་ (nagüü) forest area, forest land, forest zone.

ནགས་ཁྲོད་ (nagdröȍ) in a forest.

ནགས་ཁྲོད་གནའ་སྤྲེ་ (nagdröȍ nadra) dryopithecus.

ནགས་སྟུག (nagdug) dense forest.

ནགས་ཐོན་དངོས་ཟས་ (nagdön ŋöȍdzɛὲ) forest products.

ནགས་མཐའ་ (nagda) the edge of a forest.

ནགས་དོན་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་ (nagdöngi trīmgaŋ) court for forest issues, forestry court.

ནགས་དོན་ཉེན་རྟོག་པ་ (nagdön ñendɔgbə) forest ranger, forest guard.

ནགས་འདབས་ (nagdəb) outskirts/ border of a forest.

ནགས་བྱ་རོག་པོ་ (nagja rɔgba) raven.

ནགས་བྱི་ (nəgji) squirrel.

ནག་བྲིས་ (nagtrii) a black and white drawing.

ནགས་སྦྲང་ (nagdraŋ) bees/ flies that are found in forests.

ནགས་མེ་ (nagme) forest fire.

ནགས་ཚལ་ (nagdzɛɛ) forest.

ནགས་ཚལ་སྐྱོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ (nagdzɛɛ gɔ̄ɔgi jədrim) forest laws.

ནགས་ཚལ་ཁེབས་ཚད་ (nagdzɛɛ kēbdzɛὲ) percentage of forest cover.

ནགས་ཚལ་བསྒར་ཕྲེང་ (nagdzɛɛ dārdreŋ) forest belt.

ནགས་ཚལ་ཐོན་ཁུངས་ (nagdzɛɛ tōnguŋ) forests resources.

ནགས་ཚལ་ཐོན་ཟས་ (nagdzɛɛ tōndzɛὲ) forest/ forestry products.

ནགས་ཚལ་དུ་འགྱུར་ (nagdzɛɛdu gyur) vi. to get afforested.

ནགས་ཚལ་མེ་སྐྱོན་འགོག་སྲུང་ (nagdzɛɛ megyön gɔgsuŋ) forest fire prevention.

ནགས་ཚལ་བཟོ་ལས་ (nagdzɛɛ solɛὲ) timber industry, forestry industry ¶ ནགས་ཚལ་བཟོ་ལས་དོ་དམ་ཅུའུ་ Forest industry management bureau.

ནགས་ཚལ་རིག་པ་ (nagdzɛɛ rigbə) forestry, forestry science.

ནགས་ཚལ་ལས་ཀ་ (nagdzɛɛ lɛ̀ɛga) forestry work.

ནགས་ཚལ་ཤིང་གཅོད་ (nagdzɛɛ sīŋjöȍ) lumbering, cutting timber.

ནགས་ཚལ་ས་ཁུལ་ (nagdzɛɛ səgüü) forest area.

ནགས་ཚལ་སྲུང་སྐྱོང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་ (nagdzɛɛ sūŋgyoŋgi trīmsöȍ) forest protection laws.

ནགས་རྫོབ་ (nagdzob) thick forest.

ནགས་ཞར་ཐོན་ཟས་ (nagshɔɔ tōndzɛὲ) minor or sideline forest products.

ནགས་བཟོ་ (nagso) afforestation; va.—བྱེད་ to afforest.

ནགས་ར་ (nagra) forestry center, tree farm.

ནགས་ར་དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (nagra todam sədzii) tree farm management center.

ནགས་རི་ (nəgri) forest covered mountain.

ནགས་རིགས་སློབ་གྲྭ་ (nəgrii lōbdra) school of forestry.

ནགས་རོང་ (nagroŋ) sm. ནགས་ཁུལ་.

ནགས་ལས་ (naglɛὲ) forestry, forestry work; va.—བྱེད་.

ནགས་ལས་ཅུའུ་ (naglɛὲ jū) tib.ch. forestry bureau, forestry service.

ནགས་ལས་སྤྱི་ཁྱབ་ཅུའུ་ (naglɛὲ jīgyəb jū) general forestry bureau.

ནགས་ལས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ (naglɛὲ trüüjɛὲ sodra) forestry machine plant/ factory.

ནགས་ལས་བྱེད་ས་ (naglɛὲ ceèsa) forestry center, forestry farm.

ནགས་ལས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (naglɛὲ tsēnriì shimjuùgaŋ) forest sciences research institute.

ནགས་ལས་རིག་པ་ (naglɛὲ rigbə) the science of forestry.

ནགས་ལས་སློབ་གྲྭ་ (naglɛὲ lōbdra) forestry school.

ནགས་ལས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (naglɛὲ lōbdra cēmmo) forestry college, institute of forestry.

ནགས་ལས་ས་ཁུལ་ (naglɛὲ səgüü) forest work zone.

ནགས་སླེལ་ (naglee) wicker basket.

ནགས་ས་ (nagsa) forest land, forest.

ནགས་སྲིད་ཁྲུའུ་ (nagsiì trū) tib.ch. forest administration office.

ནགས་སྲུང་ས་ཚིགས་ (nagsuŋ sədziì) forest protection station.

ནགས་གསེབ་ (nagseb) forest, jungle.

ནགས་གསོ་ (nagso) sm. ནགས་བཟོ་.

ནང་ (naŋ) 1. in, inside, within ¶ ཁང་པའི་ནང་ལ་ Inside the house. 2. among ¶ གཞོན་ནུ་དང་རྒན་མའི་ནང་ Among young people and adults. 3. home, house ¶ མོའི་ནང་དུ་ཕྱིན་སོང་ (She) went home (to her house). 4. morning.

ནང་ཀར་ (naŋgar) poles used inside nomad tents as pillars.

ནང་དཀྲུག་ཀོ་བྱེད་ (naŋdruù gōjeè) a tool used to carve wood into bowls.

ནང་བཀྲ་མ་ཤིས་ན་ ཕྱི་དོན་མི་འགྲུབ་ (naŋ drā mashiìnə cī tön midrub) if there is internal disorder/ quarreling, one can't accomplish one's external affairs.

ནང་རྐྱེན་ (naŋgyen) inner/ internal cause ¶ ཕྱི་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ནང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་ The external cause become operative due to the internal cause.

ནང་སྐོར་ (naŋgɔɔ) 1. close friends and relatives ¶ དེ་རིང་ནང་སྐོར་ཚང་མ་ཐུགས་སྐྱོར་གནང་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན་ I invited all my friends and relatives to a party today. 2. internal meaning. 3. inner circumambulation path. 4. clockwise; va.—རྒྱག to go/ do clockwise.

ནང་སྐྱོན་ (naŋgyön) 1. internal injury ¶ ཁོང་སྐས་འཛེགས་ནས་རིལ་ཏེ་ནང་སྐྱོན་བྱུང་བ་རེད་ He fell off the ladder and got internal injuries.

ནང་ཁ་མ་གཤིན་པོ་ (naŋ kā məshīmbu) not getting along well.

ནང་ཁ་ལོག (naŋ kā lɔɔ̀) clockwise.

ནང་ཁ་གཤིན་པོ་ (naŋ kā shīmbu) getting along well.

ནང་ཁ་གཤིན་མིན་ (naŋ kā shīnmin) not getting along well.

ནང་ཁག (naŋgaà) an internal guarantor, a guarantor with whom one has very close relations.

ནང་ཁུངས་ (nəŋguŋ) within, internal, inside ¶ ལས་ཁུངས་ནང་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལས་ཁུངས་ནང་ཁུལ་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་ Situations within the office should be settled within the office itself.

ནང་ཁུལ་ (nəŋgüü) internal, domestic, within ¶ ནང་ཁུལ་ལ་དབང་འཛིན་ Internal control. ¶ མི་དམངས་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་ A contradiction within the (ranks of the) people.

ནང་ཁུལ་གཙང་བོའི་སྐྱེལ་འདྲེན་ཅུའུ་ (nəŋgüü dzāŋwö gyēndren jūwu) tib.ch. bureau of internal waterway shipping.

ནང་ཁོངས་ (naŋgoŋ) internal, inland ¶ ནང་ཁོངས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ An inland river.

ནང་ཁོངས་དམག་འཐབ་ (naŋgoŋ māgdəb) internal war, civil war.

ནང་ཁོངས་དམག་རྒྱག (naŋgoŋ māàgyaà) sm. ནང་ཁོངས་དམག་འཐབ་.

ནང་ཁྱག (naŋgyaà) an internal guarantor.

ནང་ཁྱིམ་ (naŋgyim) 1. home. 2. family.

ནང་ཁྲལ་ (naŋdrɛɛ) shung. inner tax (tax paid to one's lord).

ནང་ཁྲིམས་ (nəŋdrim) internal discipline/ rules/ regulations ¶ ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ནང་ཁྲིམས་རེ་ཡོད་པ་རེད་ Each office has its own internal rules.

ནང་ཁྲོམ་ (naŋdrom) sale of used household items; va.—འདོན་ to sell household items, to have a

house sale.

ནང་གྲོལ་ (nandröö) internal organs, entrails.

ནང་གྲོལ་གྱི་དབང་པོ་ (nandröögi wānbo) internal organs.

ནང་འཁོར་ (nankɔɔ) 1. house servant/ serf, personal servants/ attendants. 2. clockwise.

ནང་འཁྲུག (nəndruù) civil war; va.—རྒྱག to fight internally, to wage civil war; vi.—ཤོར་ to have civil war break out ༑ བོད་ལ་ནང་འཁྲུག་མང་པོ་ཤོར་པ་རེད་ Many civil wars occurred in Tibet.

ནང་གང་ (nangan) not hollow, solid.

ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག (nangi gyējeè truù) the six "inner" sources of perception: eyes, nose, ears, tongue, body and mind.

ནང་གི་ཁམས་དྲུག (nangi kāmdruù) sm. ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག.

ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ (nangi gyugyen) sm. ནང་རྐྱེན་.

ནང་གི་བསྟན་བཅོས་ (nangi dēnjöö) Buddhist commentaries.

ནང་གི་སྡུག་བསྔལ་ (nangi dunnɛɛ) 1. mental suffering. 2. suffering due to conflicts within a family.

ནང་གི་ཚིས་བྱེད་ (nangi tsīi jeè) va. to take the responsibility of running a family.

ནང་གི་ཚོར་བ་ (nangi tsōrwa) feelings/ sensations of the mind.

ནང་གི་མཚོ་དྲུག (nangi tsōdruù) the six items: honey, butter, yogurt, milk, water and ཚང་.

ནང་གི་ཡེ་ཤེས་དབྱུག་གུ་ (nangi yeshe yūggu) the central channel (that is used when meditating).

ནང་གི་རིག་པ་ (nangi rigbə) sm. ནང་རིག་པ་.

ནང་གི་རིགས་བཞི་ (nangi rigshi) the four original lineages of Tibet. (སེ་སྟེ་, རྨུ་སྟེ་, ལྡོང་སྟེ་, སྟོང་སྟེ་).

ནང་གི་ལུས་ (nangi lüü) the physical body.

ནང་གི་ཁ་སོ་ (nangi kāso) internal affairs.

ནང་གོན་ (nangön) underwear, underpants, underclothes.

ནང་གོས་ (nangöö) sm. ནང་གོན་.

ནང་གྱག (nangyaà) sm. ནང་དིག.

ནང་གྱོན་དོར་མ་ (nangyön tɔrmə) underpants.

ནང་གྲས་ (nandrɛɛ) 1. one of us, belonging to our group ༑ མི་དེ་ང་ཚོའི་ཚོགས་པའི་ནང་གྲས་རེད་ He is a member of our group.

ནང་གྲོས་ (nandröö) internal conversation/ discussion; va.—བྱེད་.

ནང་གྲོས་ཚོགས་འདུ་ (nandröö tsōndu) a meeting to discuss sth. internally; va.—བྱེད་.

ནང་གླེང་ (nanleŋ) internal conversation/ talk.

ནང་དགྲ་ (nandra) the enemy within.

ནང་འགལ་ (nangɛɛ) internal contradiction.

ནང་འགྲིག (nandrig) internally settled/ agreed, settled through internal discussion; va.—བྱེད་ ༑ ཁ་ཆེས་ཁ་མཆུ་དེ་ནང་འགྲིག་བྱས་འདུག They settled the dispute internally.

ནང་རྒྱ་ (nangya) the inner area/ space of a (house, room, etc.).

ནང་རྒྱུགས་ (nangyuù) rehearsal, trial, test; va.—ལོན་ to get familiar with the internal situation/ condition ༑ ལས་ཀའི་ནང་རྒྱུགས་ལོན་རྗེས་ལས་མྱུར་མགྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Having become familiar with the internal workings of the office, the speed of the work increased.

ནང་རྒྱུས་ (nəngyüü) 1. the internal situation/ conditions of sth.; va.—བྱེད་ to teach/ explain/ tell the internal workings of sth. ༑ མི་དེས་ནང་རྒྱུས་བྱས་ནས་ང་ས་ལས་ཁུངས་དེའི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ཤེས་བྱུང་. He explained the inner workings of the office and through that I learned all about the office.

ནང་རྒྱུས་ཅན་ (nəngyüüjɛn) person familiar with the inner working of sth.

ནང་ལྒང་ (nāngan) inner tube ༑ སྤོ་ལོའི་ནང་ལྒང་ The inner tube of the ball.

ནང་སྒང་ (nangan) shung. abbr. of ནང་མ་སྒང་.

ནང་སྒོ་ (nango) inner door.

ནང་སྒྲོས་ (nangöö) sm. ནང་ཁྲལ་.

ནང་སྒྲིག (nandrig) sm. ནང་འགྲིག.

ནང་སྒྲིབ་ (nəndrib) cataract, glaucoma.

ནང་སྒྲིལ་ (nəndrii) internal unity; va.— བྱེད་ to act with internal unity.

ནང་ངོས་ (nannöö) internally, inside ༑ ཁང་པའི་ནང་ངོས་ལ་ཚོན་རྩི་ཡག་པོ་བཏང་འདུག The inside of the house has been painted well.

ནང་བཅར་ (nanjaa) shung. visiting/ meeting with an official at his home (rather than the office) to ask for sth. (this usually involves giving a gift so is something like a bribe); va.—ཞུ ༑ ཁྲིམས་དཔོན་ལ་ནང་བཅར་ཞུས་པ་རེད་ He went to judge's home to ask for favor.

ནང་བཅུད་ (nanjüü) the essence.

ནང་ཅ་ (nanja) sm. ནང་གྲོལ་.

ནང་ཆུ་ (nanju) inland water.

ནང་ཆོས་ (nan cöö) Buddhism.

ནང་ལྗོངས་ (nānjon) the interior ༑ བཟོ་གྲྭ་ཡི་ནང་ལྗོངས་ The interior of factories.

ནང་ཆག (nanjaà) shung. reducing a tax after an internal discussion (e.g., without changing the official documents).

ནང་ཆས་ (nanjɛɛ) furniture.

ནང་ཆིངས་ (nanjin) 1. an internal belt (e.g., on underpants). 2. a secret/ internal treaty.

ནང་ཆོན་ (nanjön) internal lining on the hem (of a dress).

ནང་མཆོད་ (nanjöö) a type of tantric offering.

ནང་མཆོད་ཀ་ལི་ (nanjöö gāli) skull bowl (often made of metal) used for tantric offerings.

ནང་འཇམ་ (nanjam) underwear.

ནང་ཉམས་ (nannam) acting excessively familiar (and thus disrespectful) with a superior; va.—བྱེད་ ༑ སློབ་ཕྲུག་དེས་དགེ་རྒན་ལ་ནང་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The student is acting excessively familiar with his teacher.

ནང་ཉེ་ (nanñe) close relatives, close friends.

ནང་གཉེར་ (nanñer) steward in charge of the internal affairs of a house/ household.

ནང་སྙན་ (nanñɛn) shung. internal or inner petition/ request/ report.

ནང་སྙན་བཀའ་བཞེས་ (nanñɛn gāsheè) shung. giving one's word in response to an inner petition ༑ གོང་རིམ་ནས་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ལ་གཞིས་ཀའི་ཁ་འཛིན་བསྐྱལ་རྒྱུའི་ནང་སྙན་བཀའ་བཞེས་ཐོབ་པ་ The superiors gave their word to grant the possession of the estate to the two incarnate lamas in response to their inner petition.

ནང་སྙིང་ (nanñin) 1. kernel, core, pit, meat of a nut ༑ སྟར་ཀའི་ནང་སྙིང་ Walnut meat. 2. the main point ༑ ཁོང་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་ནང་སྙིང་དེ་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར་རེད་འདུག The main point of his speech was economic development. 3. the stuffing of sth. (e.g., of dumplings).

ནང་སྙོམས་ (nanñom) shung. equalizing internally; va.—བྱེད་ ༑ སྔར་ཆོས་ལ་ཆོད་རིགས་ཀྱི་གཞིས་ཀའི་ཁྲལ་འབབ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཡོད་ཁོངས་ལ་ནང་སྙོམས་བྱ་དགོས The taxes that originally were divided between the estates belonging to monasteries and aristocrats shall be equalized among the taxpayers who have animals.

ནང་གདད་ཟུར་ (nan dɛɛsur) diagonal angle.

ནང་གདམ་ (nandam) internal/ confidential talk; va.—ཤོད་ ༑ མི་དེས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་གདམ་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་བཤད་བཞག That person told all internal talk of the office to the outside.

ནང་གདམ་ཕྱི་སྒྲིལ་ (nandam cīgyee) telling internal talk outside; va.—བྱེད་.

ནང་ཏག་ཏུ་ (nan dāgdu) inwardly, internally ༑ ཕྱི་ཏག་ཏུ་བོད་རང་བཙན་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་ནང་ཏག་ཏུ་བོད་རང་བཙན་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even though (he) externally (says) Tibet is not independent, inwardly he accepts that it was independent.

ནང་རྟེན་ (nanden) religious items/ statues, sacred relics/ objects.

ནང་ལྟར་ (nandar) like, according to ༑ གནས་ཚུལ་དེ་

ནང་ལྟར་ According to that news (to what was in that news). ¶ ང་ལ་སྨྱུ་གུ་དེ་ནང་ལྟར་ཞིག་དགོས་ I need a pen just like this one.

ནང་སྟག་ཕྱི་ཞིམ་ (naŋdaà cĩshim) externally mild/ meek but internally strong/ tough [Lit. inside tiger, outside cat].

ནང་སྟག་ཕྱི་ཞུམ་ (naŋdaà cĩshum)) sm. ནང་སྟག་ཕྱི་ཞིམ་.

ནང་སྡོངས་ (naŋdoŋ) a family that has become extinct.

ནང་བརྟག་ཕྱི་རྟད་ (naŋdaà cĩdzɛɛ̀) investigating internally and externally; va.—བྱེད་ ¶ གྲོད་གཞི་འདིའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ནང་བརྟག་ཕྱི་རྟད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ Concerning this case, the court these days is investigating it internally and externally.

ནང་བསྟན་ (naŋdɛn) Buddhist teachings, Buddhism ¶ ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ Buddhist cultural center.

ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ (naŋdɛn tũndzɔɔ̀) Buddhist Association (in China).

ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ (naŋdɛn shuŋluù) Buddhist scriptures.

ནང་བསྟན་རིག་པ་ (naŋdɛn rigbə) the study of Buddhist philosophy.

ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་ (naŋdɛn lõbliŋ) Buddhist institute.

ནང་ཐུ་ (naŋtu) the part of a Tibetan dress that is folded/ wrapped under.

ནང་མཐུན་ (naŋdün) 1. internal accord/ agreement/ harmony. 2. sm. ནང་འཁྲིག.

ནང་འཐབ་ (naŋdəb) sm. ནང་འཁྲུག.

ནང་དག་པོ་ (naŋ tagbo) friendly, getting along well, having the same point of view.

ནང་དན་ (naŋdɛn) shung. internal agreement ¶ དོ་བདག་ཕན་ཚུན་ནང་དན་གྱི་གན་རྒྱ་སྟོལ་འཛོག་ཞུས་པ་རེད་ The two parties signed an internal agreement.

ནང་དུ་ (naŋdu) within, inside of, among ¶ བོད་ནང་དུ་དགོན་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many monasteries in Tibet.

ནང་དུ་ཆུད་ (naŋdu cüù) vi. to fit in ¶ ཅ་ལག་འདི་རྣམས་སྒམ་འདིའི་ནང་དུ་ཆུད་ཀྱི་མི་འདུག These things do not fit in this box. 2. vi. to understand/ comprehend/ know.

ནང་དུ་འདྲེན་ (naŋdu drɛn) sm. ནང་འདྲེན་.

ནང་དུ་བསྡུ་ (naŋdu du) 1. vi. to be included in, to be part of ¶ ཁ་ཆེ་རྣམས་མི་གྲངས་འདིའི་ནང་དུ་བསྡུས་ཡོད་པ་མ་རེད་ The Muslims are not included in this population number. 2. va. to collect/ bring in ¶ སྟོན་ཐོག་ཚང་མ་ནང་དུ་བསྡུས་ཟིན་པ་རེད་ All the harvest has been brought in.

ནང་དུ་ཚུད་ (naŋdu tsüù) vi. to be included in, to be a part of ¶ འགྲོ་སོང་འདི་ལོ་སྔོན་མའི་སྔོན་རྩིས་ནང་ཚུད་མི་འདུག These expenses were not included in last year's budget.

ནང་དུ་ཡོད་པ་ (naŋdu yö̀ba) sm. ནང་ཡོད་.

ནང་དེག (naŋdeg) an internal guarantor (from one's group/ unit).

ནང་དོན་ (naŋdön) 1. inner / intrinsic meaning, inwardly, confidential ¶ ཡི་གེ་འདིའི་ནང་དོན་མི་འགའ་ཞིག་གིས་མ་གཏོགས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Only a few people will understand the inner meaning of this letter. ¶ འདི་ནང་དོན་གྱི་སྐད་ཆ་རེད་ མི་ལ་མ་ཤོད་ This is confidential. Don't tell others. ¶ ཕྱི་ལྟར་གྲོགས་པོའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཀྱང་ནང་དོན་ཐད་དེ་འགལ་ཟླ་རེད་ Outwardly they acted like friends but inwardly they are completely the opposite. 2. the content/ meaning (of sth.) ¶ འཐབ་འཛིང་གི་ནང་དོན་ལྡན་པའི་གླུ་གཞས་ Songs with militant content 3. sm. ནང་གསལ་.

ནང་དོན་བཀའ་མོལ་ (naŋdön gãmöö) secret/ inner talk or discussion.

ནང་དོན་གྱི་མཐིལ་ (naŋdöngi tĩĩ) the core meaning, the depth of the inner meaning; va.—རྟོགས་ to uncover the inner meaning, to get to the bottom of sth.

ནང་དོན་དངོས་གཞི་ (naŋdön ŋö̀oshi) main meaning.

ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ (naŋdön dərdüù) abbreviated/ brief meaning.

ནང་དོན་ཕུའུ་ཁང་ (naŋdön bũgaŋ) tib.ch. Ministry of the Interior.

ནང་དོན་མེད་པ་ (naŋdön meè) nonsensical, meaningless (content) ¶ ནང་དོན་མེད་པའི་སྐད་ཆ་ Meaningless talk.

ནང་དོན་རིག་པ་ (naŋdön rigbə) Buddhist philosophy.

ནང་དོན་རྩོད་རྙོག (naŋdön dzö̀oñog) internal dispute.

ནང་དོན་རང་དབང་རང་བཙན་ (naŋdön raŋwaŋ raŋdzɛn) internal autonomy/ freedom.

ནང་དོར་ (naŋdɔɔ) long johns, underpants.

ནང་འདུམ་ (naŋdum) internal mediation/ settlement/ reconciliation; va.—བྱེད་.

ནང་འདོམ་ (naŋdom) the coming together/ accumulation of many things ¶ དེང་སང་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ནང་འདོམ་བྱུང་ནས་སྐྱིད་པ་ཚ་པོ་འདུག I am very busy these days because many kinds of work have come together (for me).

ནང་འདྲེན་ (naŋdren) importing; va.—བྱེད་ to import.

ནང་འདྲེན་སྒོ་ཁྲལ་ (naŋdren gotrɛɛ) import duty.

ནང་འདྲེན་ཕྱིར་གཏོང་ (naŋdren cĩrdoŋ) importing and exporting; va.—བྱེད་.

ནང་འདྲེན་ཚོང་ཟོག (naŋdren tsõŋsɔɔ̀) import goods.

ནང་རྡུང་ (naŋduŋ) beating up sb. inside of sth. (e.g., a home); va.—གཏོང་.

ནང་སྡུར་ (naŋdur) comparing internally; va.—བྱེད་.

ནང་སྡོད་ཕྱི་མི་ (naŋdöö cĩmi) foreign settlers, alien residents.

ནང་ན་ (naŋna) sm. ནང་ལ་.

ནང་ནད་ (naŋnɛɛ̀) 1. internal illness. 2. internal medicine.

ནང་ནད་ཚན་ཁག (naŋnɛɛ̀ tsɛ̃ngaà) department of internal medicine.

ནང་ནས་ (naŋnɛɛ̀) 1. from within/ inside. 2. from. home.

ནང་ནུས་ (naŋnüù) internal energy; intrinsic energy.

ནང་ནོམ་ (naŋnom) inner wealth, wealth/ fortune of a family.

ནང་ནོར་ (naŋnɔɔ) sm. ནང་ནོམ་.

ནང་གནས་ (naŋnɛɛ̀) inner/ internal situation or information; vi.—འཁྱུར་; —ཤུར་ to have a confidence betrayed, to have the inner situation leak/ come out ¶ དེང་སང་བོད་ཀྱི་ནང་གནས་གསལ་པོ་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག These days we don't hear clearly about the internal situation in Tibet. ¶ ཚོགས་པའི་ནང་གནས་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་འཁྱུར་བཞག All the inner information of the group has leaked out.

ནང་གནས་འགལ་བ་ (naŋnɛɛ̀ gɛɛwa) internal contradiction.

ནང་གནས་གཏན་ཚིགས་ (naŋnɛɛ̀ dɛ̃ndzii) internal logic.

ནང་གནས་གསང་དོན་ (naŋnɛɛ̀ naŋdön) inner/ secret affairs; va.—བྱེད་.

ནང་གནོན་ (naŋnön) shung. inner part of a window.

ནང་གནོན་སྒོ་ཤག (naŋnön goshaà) shung. sm. ནང་གནོན་.

ནང་རྣ་ (naŋna) inner ear.

ནང་རྣམ་ (naŋnam) shung. a rank in the Tashilhunpo goverment equivalent to སྲས་རྣམ་པ་.

ནང་པ་ (naŋba) a Buddhist.

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ (naŋba sãŋgyɛɛ̀ba) a Buddhist.

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ (naŋba sãŋgyɛɛ̀bɛ cö̀ö) sm. ནང་པའི་ཆོས་.

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ (naŋba sãŋgyɛɛ̀bɛ dãwa) the Buddhist viewpoint/ ideology.

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ (naŋbɛ drubta) the Buddhist doctrine/ tenet.

ནང་པའི་ཆ་ལུགས་ (naŋbɛ cəluù) the attire of a Buddhist monk.

ནང་པའི་ཆོས་ (naŋbɛ cö̀ö) Buddhism.

ནང་པའི་ཆོས་པ་ (naŋbɛ cö̀öba) a Buddhist.

ནང་པའི་ལྟ་བ་ (naŋbɛ dãwa) Buddhist philosophy/ viewpoint.

ནང་པའི་སྟོན་པ་ (naŋbɛ dõmba) the Buddha.

ནང་པའི་བསྟན་པ་ (naŋbɛ dēmba) Buddhism.
ནང་པའི་རིང་ལུགས་ (naŋbɛ riŋluù) sm. ནང་པའི་ཆོས་.
ནང་པར་ (naŋbar) next year.
ནང་སྤུ་ (naŋbu) intestinal villi.
ནང་ཕུག (naŋbuù) the inner part/ inside of sth. ༑ཁང་པའི་ནང་ཕུག་ལ་འཛོམ་ཆས་མང་པོ་བཀྲིགས་འདུག There are a lot of furniture inside the house.
ནང་ཕྱོགས་ (naŋjɔɔ̀) interior, inner part/ section.
ནང་ཕྲད་ (naŋdrɛɛ) informal meeting (usu. of close friends).
ནང་བུན་ (naŋbün) internal debt, domestic loan.
ནང་བོན་ (naŋbön) a Bon sect that is similar to Buddhism.
ནང་བྱན་ (naŋjɛn) 1. sm. བྲན་གཡོག. 2. sm. ནང་བྱན་ཆུད་.
ནང་བྱན་ཆུད་ (naŋjɛn cüù) va. to have mastered a subject ༑ཁོང་ནི་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་ཞིག་རེད་ He is sb. who has mastered science and technology.
ནང་བྱན་ཚུད་ (naŋjɛn dzüù) sm. ནང་བྱན་ཆུད་.
ནང་བློན་ (naŋlön) Minister of Internal Affairs.
ནང་བློན་ཁང་ (naŋlöngaŋ) 1. Internal Affairs Ministry, Home Ministry. 2. council/ cabinet of ministers.
ནང་དབུགས་ (naŋyuù) the inner breath (according to Tibetan medicine).
ནང་འབར་ཅེས་ཁྲི་ (naŋbar jīitre) tib.ch. diesel locomotive.
ནང་འབར་འཁྲུལ་འཁོར་ (naŋbar trüügɔɔ) internal combustion engine.
ནང་འབར་མ་འཁོར་ (naŋbar magɔɔ) sm. ནང་འབར་འཁྲུལ་འཁོར་.
ནང་སྦུག (nəŋbuù) sm. ནང་ཕུག.
ནང་སྦུབས་ (nəŋbub) inside of sth. like a pipe/ tube.
ནང་སྦྱོང་ (naŋjoŋ) rehearsal, practice, drill; va.—བྱེད་ to rehearse, to practice, to drill ༑ཁོང་ཚོས་ཟློས་གར་ནང་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are rehearsing the show.
ནང་སྦྱོར་ (naŋjɔɔ) shung. internal pledge, agreement ༑ནང་སྦྱོར་གྱི་གན་རྒྱར་སེམས་ཅན་ཧ་ཅང་ཡོད་ན་རྩ་ཐང་ར་གཏོང་ཆོག་གསལ་བ་ It was written clearly in the internal agreement that all of the animals can be grazed on the grasslands.
ནང་མ་ (naŋma) 1. inside, inner, private, not public. 2. a style of Tibetan lute music originated in Lhasa. 3. house servant/ serf. 4. a modern Tibetan music nightclub.
ནང་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ (naŋma kēnde cījuŋ) shung. the senior and junior fourth rank monk officials.
ནང་མའི་གྲོས་བསྡུར་ (naŋmɛ trōōdur) private/ inner discussion or talk. 2. sm. ནང་ཚགས་.
ནང་མ་ཁང་ (naŋmagaŋ) a place where attendants reside.
ནང་མ་སྒང་ (naŋmagaŋ) shung. 1. the highest office in the Panchen Lama's traditional government. 2. a place where attendants reside.
ནང་མ་ཚང་ (naŋmatsaŋ) the natal/ original home, the main home.
ནང་མའི་སྐྱིད་སྡུག (naŋmɛ gyīiduù) an association that plays ནང་མ་ music.
ནང་མའི་འཁྱིག་འཁོར་ (naŋmɛ gyiŋgɔɔ) inner tire, inner tube.
ནང་མའི་གསུང་མཆིད་ (naŋmɛ sūŋcīi) inside/ inner talk or discussion.
ནང་མི་ (nəŋmi) family members ༑ངའི་ཁྱིམ་ལ་ནང་མི་ལྔ་ཡོད་ There are five people in my family.
ནང་མི་མོ་ (naŋmimo) female members of a family, female household members.
ནང་མིག (nəŋmii) sm. ཁང་མིག.
ནང་མོ་ (naŋmo) 1. female servant. 2. tomorrow.
ནང་མོལ་ (naŋmöö) private or internal conversation/ discussion/ talk, talk that is not for public dissemination; va.—བྱེད་ ༑ཆིངས་ཡིག་མ་བཞག་གོང་ནས་ནང་མོལ་ཐེངས་མང་བྱས་པ་རེད་ Before signing the treaty they held private discussions many times.
ནང་མོལ་གྲོས་བསྡུར་ (naŋmöö trōōdur) private/ internal discussion.
ནང་རྙོགས་ (naŋ ñaà) vi. to be rotten at the core.
ནང་དམག (naŋmaà) an army that deals with internal affairs.
ནང་དམེ་ (naŋme) killing of relatives; va.—བྱེད་.
ནང་སྨུག (naŋmug) internal complaining/ grumbling.
ནང་གཙང་ (nəŋdzaà) relatives and friends who are trustworthy/ dependable/ reliable.
ནང་རྩི་ (nəŋdzi) kernel, pit, meat (of nuts).
ནང་རྩོད་ (naŋdzöö) internal discord/ dispute/ argument; va.—རྒྱག; vi.—ཤོར་.
ནང་རྩོད་ཕྱི་འཁྲུག (naŋdzöö cīdruù) internal and external discord/ dispute.
ནང་ཚ་འཛུག (naŋdzaà jɔɔ̀) va. to bet money on some event such as a game internally.
ནང་ཚགས་ (naŋdzaà) 1. close and informal; acting without shyness/ reserve (acting as an insider), making (oneself) at home ༑ང་ཚོ་ནང་ཚགས་ཡིན་ཙང་ཁ་ལག་སྟབས་བདེ་བྱུང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ We are close so a simple meal will do. ༑དེ་རིང་ནང་ཚགས་གནང་རོགས་གནང་ Today act informal, don't be shy/ reserved. 2. a close/ old acquaintance.
ནང་ཚང་ (naŋdzaŋ) household, family, family members ༑ནང་ཚང་ཟ་གོས་བཏུང་གསུམ་གང་སྐྱིར་དགོས་གནད་ཆེ་བར་བརྟེན་ Because of the family members' great need of food, drink and clothing.
ནང་ཚང་གཉིས་ (naŋdzaŋ ñīi) husband and wife.
ནང་ཚངས་ (naŋdzaŋ) the padded lining (of a jacket, etc.).
ནང་ཚངས་ཅན་ (naŋdzaŋjɛn) padded (for a jacket).
ནང་ཚན་ (naŋdzɛn) sm. ནང་གསེས་.
ནང་ཆེ་བཙུག (nəŋdzi jūù) va. to stuff/ fill sth. ༑ནང་ཆེ་བཙུག་པའི་ཅའོ་ཁི་ལི་ Chocolate that has a filling.
ནང་ཆིག (nəŋdzii) sm. ནང་རྩི་.
ནང་ཚིལ་ (nəŋdzii) internal fat (of animals).
ནང་ཚིས་ (nəŋdzii) livelihood of a family.
ནང་ཚུད་ (nəŋdzüù) within, in ༑ཟླ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚུད་ཚར་དགོས་རེད་ It has to be finished within eight months.
ནང་ཚུལ་ (nəŋdzüü) sm. ནང་ལོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་.
ནང་ཚོག (naŋdzɔɔ̀) sm. ནང་ཚགས་.
ནང་ཚོང་ (naŋdzoŋ) internal trade/ commerce; va.—རྒྱག.
ནང་ཚོགས་ (naŋdzoò) sm. ནང་ཚགས་.
ནང་ཚོམས་ (naŋdzom) a large room in a Tibetan home (usu. where religious objects are displayed).
ནང་མཚང་ཕྱི་འབྱིན་ (naŋdzaŋ cīnjin) domestic/ internal problems being exposed; va.—བྱེད་.
ནང་མཚོ་ (naŋdzo) inland sea.
ནང་འཚངས་ (naŋ dzaŋ) 1. va. to push and shove into sth. 2. sm. བར་བཙངས་.
ནང་འཚངས་ཅན་ (naŋdzaŋjɛn) sm. བར་བཙངས་.
ནང་འཚོང་ (naŋdzoŋ) sm. ནང་ཚོང་.
ནང་མཛོད་ (naŋdzöò) high quality traditional ceremonial scarf.
ནང་འཛིང་ (naŋdziŋ) internal quarrel/ fight; va.—བྱེད་; —རྒྱག ༑སྤུ་སྤུན་གཉིས་ནང་འཛིང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The two brothers are having an internal fight.
ནང་འཛིན་བོགས་མ་ (nəŋdzin bɔɔma) shung. a type of internal lease ༑ཁང་ཞིང་དང་ལུག་ཁྱུ་གཅིག་བཅས་ཤེལ་ཆོས་པས་ནང་འཛིན་བོགས་མར་བཏང་སོང་ The Shecho (monastery) leased the house and the field and a herd of sheep as an internal lease.
ནང་འཛིན་མ་ (nəŋdzinma) the mother of a family, the head woman in a household.
ནང་འཛུལ་ (nəŋdzüü) intruding, entered; va.—བྱེད་ ༑ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དམག་མིས་ནང་འཛུལ་བྱས་འདུག Foreign soldiers have intruded into the border area of our country.
ནང་འཛུལ་ཉན་པ་ (nəŋdzüü ñɛmba) sb. who secretly listens/ eavesdrops.
ནང་འཛུལ་ཉུལ་མ་ (nəŋdzüü ñüümə) an enemy agent

planted within one's own ranks, an agent/ spy who infiltrates the enemy.

ནང་རྫས་ (naŋdzɛɛ̀) the filling/ stuffing of sth.

ནང་གཞིས་ (nəŋshiì) 1. home and manorial estate. 2. home.

ནང་བཞིན་ (nəŋshin) alike, identical, the same as ¶ ངས་མི་དེ་ནང་བཞིན་མཐོང་མ་མྱོང་ I've never seen a person like that.

ནང་བཞུགས་ (naŋshuù) 1. family member(s) who are at home ¶ ནང་བཞུགས་ཚང་མ་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་རེད་འདུག The family members at home are all well.

ནང་ཟིང་ (nəŋsiŋ) internal disorder/ trouble.

ནང་ཟད་ (naŋsɛɛ̀) worn out from/ on the inside; vi.—ཐེབས་.

ནང་ཟན་ (naŋsɛn) sm. ནང་བཟན་.

ནང་ཟུར་ (naŋsur) interior angle.

ནང་གཟན་ (naŋsɛn) 1. sm. ནང་བཟན་.

ནང་བཟན་ (naŋsɛn) 1. household servants who worked for room and board without wages (this was sometimes hereditary and sometimes voluntary). 2. clerks in the traditional Tibetan government.

ནང་བཟུང་ (naŋ suŋ) va. to establish a family/ household ¶ ཕྲུ་གུ་རྒན་པ་ཚང་ས་བརྒྱབ་རྗེས་ནང་བཟུང་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ After the older child got married, (he) established a (separate) household.

ནང་འོབས་ (naŋob) inside pit (འོབས་དོང་).

ནང་ཡངས་པ་ (naŋ yaŋba) 1. carefree, light hearted. 2. spacious (for houses/ rooms).

ནང་ཡན་པ་ (naŋ yɛmba) 1. sm. ནང་ཡངས་པ་, 1. 2. vi. to have an internal secret leak out.

ནང་ཡིག (nəŋyiì) 1. confidential letter. 2. letter to one's family.

ནང་ཡོང་ (naŋyoŋ) 1. importing, import goods ¶ ནང་ཡོང་དངོས་རྫས་ Import goods.

ནང་ཡོང་མང་བ་ (naŋyoŋ maŋwa) import surplus.

ནང་ཡོད་ (naŋyöö̀) internal, inner, inside.

ནང་ཡོད་འགལ་བ་ (naŋyöö̀ gɛɛwa) inner or internal contradiction.

ནང་ཡོད་རྒྱུ་རྐྱེན་ (naŋyöö̀ gyugyen) inner or internal factor/ cause.

ནང་ཡོད་འབྲེལ་བ་ (naŋyöö̀ dreewə) inner or internal relations/ connections.

ནང་གཡོག (naŋyɔɔ̀) servant in sb.'s home.

ནང་ར་ (naŋra) courtyard.

ནང་རས་ (naŋrɛɛ̀) sm. ནང་ཤ་.

ནང་རིམ་ (naŋrim) shung. an inner rank (in tt. government).

ནང་རིག་པ་ (naŋ rigbə) the study of Buddhist philosophy.

ནང་རུབ་ (naŋrub) morning and evening, dawn and dusk.

ནང་རུལ་ (naŋrüü) 1. disloyal, traitorous; va.—བྱེད་. 2. sm. ནང་རུལ་པ་.

ནང་རུལ་པ་ (naŋrüübə) traitor.

ནང་རོལ་ (naŋröö) sm. ནང་ལོགས་.

ནང་ལ་ (naŋla) sm. ནང་དུ་.

ནང་ལ་རྩམ་པ་མེད་པར་ སྒེ་ཁུང་རྩམ་རལ་ཡོག་ཡོག (naŋla) showing off even tough one is poor [Lit. having no tsamba inside but throwing tsamba on the window].

ནང་ལས་ (naŋlɛɛ̀) housework; va.—བྱེད་.

ནང་ལུགས་ (naŋluù) informal ways/ manners/ customs.

ནང་ལུགས་གསུང་མཆིད་ (naŋluù sūŋcii) sm. ནང་མའི་གསུང་མཆིད་.

ནང་ལོགས་ (naŋlɔɔ̀) inside, inner, internal ¶ ཁོ་ཁང་པའི་ནང་ལོགས་ལ་འདུག He is inside the house.

ནང་ལོགས་ཀྱི་སྐམ་ས་ (naŋlɔɔ̀gi gāmsa) inland, hinterland.

ནང་ལོགས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ (naŋlɔɔ̀gi cūwo) inland river.

ནང་ལོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ (naŋlɔɔ̀gi nɛɛ̀dzüü) inside story/ situation/ circumstance.

ནང་ལོགས་ཀྱི་མཚོ་ (naŋlɔɔ̀gi tsō) inland sea.

ནང་ལོགས་ཀྱི་མཚེའུ་ (naŋlɔɔ̀gi tsēwu) inland lake.

ནང་ལོང་ (naŋloŋ) internal organs.

ནང་ཤ་ (naŋsha) the lining of sth.

ནང་ཤངས་ (naŋshaŋ) 1. internally harmonious. 2. shung. internally settled/ agreed, settling through internal negotiation ¶ གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན་ནང་ཤངས་དང་དགོན་འདུས་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་ཉེས་པ་གསེར་སྲང་༣ The (monastery's) College and the Kamtsen shall settle the matter through internal negotiation, and the representatives of the monastery shall be fined three srangs of gold.

ནང་ཤུགས་ (naŋshuù) internal/ inner force.

ནང་ཤུན་ (nəŋshün) inner rind/ peel/ skin.

ནང་བཤུག (nəŋshuù) trading/ selling internally (outside of the market place by sb. who is not a businessman/ trader); va.—གཏོང་ ¶ ཙ་ལག་འདི་དེ་རིང་ང་ལ་ནང་བཤུག་གཏོང་རོགས་ (Please) sell me this item today (internally).

ནང་བཤེར་ཕྱི་རྩད་ (naŋsher cii̊dzeè) investigating internally and externally.

ནང་ས་ (naŋsa) 1. a territory that is within a larger unit. 2. inland China (a term used by Tibetans in China to refer to the rest of China outside of Tibet) ¶ ཁོ་ཚོ་ལྷ་ས་ནས་ནང་སར་ལོག་པ་རེད་ (They) returned from Lhasa to inland China.

ནང་སེམས་ (naŋsem) mind.

ནང་སེལ་ (naŋsel) on bad terms, not getting along; vi.—ཤོར་.

ནང་སོ་ (naŋso) border soldiers/ troops.

ནང་སོག (naŋsɔɔ̀) Inner Mongolia.

ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (naŋsɔɔ̀ raŋgyoŋjoŋ) the Inner Mongolia Autonomous Region.

ནང་སོབ་ (naŋsob) soft on the inside.

ནང་སྲིད་ (nəŋsiì) internal affairs, internal politics.

ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་ (nəŋsiì gālön) Minister or the Interior, Home Minister, Internal Affairs Minister.

ནང་སྲིད་སྒང་ (nəŋsiìgaŋ) sm. ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་.

ནང་སྲིད་བློན་ཆེན་ (nəŋsiì lönjen) Minister or the Interior, Home Minister, Internal Affairs Minister.

ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ (nəŋsiì lɛɛ̀guŋ) Ministry of Internal Affairs, Home Ministry.

ནང་སྲིན་ (nəŋsin) intestinal worms.

ནང་སྲུང་ (nəŋsuŋ) watchman (for a house, building); va.—བྱེད་.

ནང་གསལ་ (naŋsɛl) according to what is in sth., as written in ¶ ཆིངས་ཡིག་དེའི་དོན་ཚན་དང་པོ་ནང་གསལ་ According to the first article of the treaty.

ནང་གསེས་ (naŋseè) 1. part, category, heading, subtitle ¶ གནད་དོན་དེ་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་དང་པོའི་ནང་གསེས་གསུམ་པའི་འཁོད་ཡོད་ This point is written in part three of the first article of the treaty. 2. an internal/ local section or unit ¶ ལས་ཁུངས་འདིའི་ནང་ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This office has many internal sections.

ནང་གསེས་ལེ་ཚན་ (naŋseè ledzɛn) subheading (in a book, chapter, etc.).

ནང་གསོད་ (naŋsöö̀) killing sb. within one's family/ group/ country; va.—གཏོང་.

ནང་བསངས་ (naŋ sāŋ) va. to explain clearly about a problem (to settle it) ¶ ཁྱེད་རང་ལ་གྲོགས་མོ་ཞིག་ཡོད་ལུགས་སྐོར་ཁྱེད་རང་གི་བཟའ་ཟླར་ནང་བསངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ It will be good if you explain clearly to your wife about (the talk) that you have a girlfriend.

ནང་ལྷོང་ (naŋlhoŋ) internal obstacle/ disaster/ impediment.

ནངས་ (naŋ) morning.

ནངས་སྔ་ལངས་དགོང་ཕྱི་ཉལ་ (naŋ ŋālaŋ goŋ cīñɛɛ) industrious, diligent, hard working [Lit. rising early, going to sleep late].

ནངས་ཇ་ (naŋca) morning tea.

ནངས་ཐུག་དགོང་ཐུག (nanduù goŋdu‘) meeting in the morning and again in the evening; va.—བྱེད་.

ནངས་ནུབ་ (naŋnub) morning and night.

ནངས་པ་ (nāŋba) morning.

ནངས་མེ་ (naŋme) fire lit in the morning (to make tea).

ནངས་མོ་ (naŋmo) sm. ནངས་པ་.

ནངས་མོའི་སྐར་མ་ (naŋmö gārma) sm. ཉིན་མོའི་སྐར་མ་.

ནངས་ཟས་ (naŋsɛ̀ɛ) breakfast.

ནངས་རེ་དགོང་རེ་ (naŋre goŋre) every morning and night.

ནངས་རེ་ནུབ་རེ་ (naŋre nubre) sm. ནངས་རེ་དགོང་རེ་.

ནད་ (nɛ̀ɛ) disease, illness, sickness; vi.—ན་; —འཕོག་; —མནར་ to be/ get sick.

ནད་ཀྱི་རྒྱན་རྫི་ (nɛ̀ɛgi gyēndzi) medicine.

ནད་ཀྱི་ཁ་སྣོན་ (nɛ̀ɛgi kānön) a disease that comes on top of another.

ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ (nɛ̀ɛgi gyuwə) sm. ནད་འགྱུར་.

ནད་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཁ་ཡིན་ ཕྱུར་གྱི་སྒོ་ཡང་ཁ་ཡིན་ (nɛ̀ɛgi goni kāyin curgi goni kāyin) the door of disease is the mouth, the cause of trouble is also the mouth.

ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ་ (nɛ̀ɛgi jigbə) disease.

ནད་ཀྱི་འཛུ་ས་ (nɛ̀ɛgi jusə) focus of disease.

ནད་ཀྱི་འབྱུང་རྐྱེན་ (nɛ̀ɛgi juŋgyen) sm. ནད་ཀྱི་འབྱུང་གཞི་.

ནད་ཀྱི་འབྱུང་གཞི་ (nɛ̀ɛgi juŋshi) 1. the cause/ origin of a disease. 2. pathogens, pathology.

ནད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་ (nɛ̀ɛgi juŋdza) sm. ནད་ཀྱི་འབྱུང་གཞི་.

ནད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ (nɛ̀ɛgi yɛnlaà gyɛ̀ɛ) eight categories of disease in Tibetan medicine: 1. internal diseases. 2. infant diseases. 3. gynecological diseases. 4. disease caused by demons and spirits. 5. disease caused by wounds. 6. disease caused by poison. 7. diseases of old age. 8 venereal diseases.

ནད་ཀྱིས་འདས་ (nɛ̀ɛgi dɛ̀ɛ) vi. to die of illness.

ནད་ཀྱིས་མནར་ (nɛ̀ɛgi nār) vi. to be ill, to get sick.

ནད་རྒྱལ་ (nɛ̀ɛgyɛɛ) chronic invalid.

ནད་རྐྱེན་ (nɛ̀ɛgyen) cause of disease/ sickness.

ནད་རྐྱེན་ལས་འཁྱུར་ (nɛ̀ɛgyen lɛ̀ɛ kyur) 1. changing one's job due to illness. 2. being assigned back to the city from the village due to illness.

ནད་སྐྱེས་འབུ་ཕྲ་ (nɛ̀ɛgyeè budra) bacteria.

ནད་སྐྱོང་བ་ (nɛ̀ɛ gyōŋba) sm. ནད་གཡོག.

ནད་ཁང་ (nɛ̀ɛgaŋ) ward in a hospital.

ནད་ཁང་གི་སྨན་འཛོག་ས་ (nɛ̀ɛgaŋgi mɛ̄njɔɔ̀sa) dispensary for a ward (in a hospital).

ནད་ཁུངས་ (nɛ̀ɛguŋ) sm. ནད་གཞི་.

ནད་ཁྱོག (nɛ̀ɛkyɔɔ̀) sm. ནད་འཁྱོགས་.

ནད་ཁྲག (nɛ̀ɛdraà) diseased/ bad blood (that has to be drained to cure an illness/ sickness).

ནད་ཁྲི་ (nɛ̀ɛdri) bed for patients, hospital bed.

ནད་འཁྱོག (nɛ̀ɛ kyɔ̄ɔ) vi. to endure/ tolerate (illness or difficulty) ¶ སྲིད་གཞུང་གིས་དཀའ་སྡུག་ཆད་མེད་བཏང་བ་ནད་མ་འཁྱོགས་པར་མི་མང་པོ་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་རེད་ Many people committed suicide as they were unable to endure the sufferings inflicted by the goverment.

ནད་འགྲོལ་གདོན་འགྲོལ་ (nɛ̀ɛdröö döndröö) having all one's difficulties and obstacles eliminated [Lit. released from sickness, released from demons].

ནད་གོག (nɛ̀ɛgɔɔ̀) a derogatory term used for sick people.

ནད་གྲམ་ (nɛ̀ɛ dram) vi. to have a disease spread.

ནད་དགོངས་ (nɛ̀ɛgoŋ) sick leave; va.—ཞུ་ to ask for sick leave.

ནད་འགོ་ (nɛ̀ɛ go) vi. to catch an illness/ disease.

ནད་འགོག (nɛŋgɔɔ̀) measures to prevent epidemics/ disease, preventive medicine.

ནད་འགོག་སྨན་ཁབ་ (nɛŋgɔɔ̀ mɛ̄ngəb) vaccination, innoculation.

ནད་འགོག་སྨན་སོན་ (nɛŋgɔɔ̀ mɛ̄nsön) sm. disease resistant seed.

ནད་འགོས་ (nɛŋgöö) p. of ནད་འགོ་.

ནད་འགྱུར་ (nɛ̀ɛgyur) change in an illness.

ནད་འགྲེམས་ (nɛ̀ɛ drem) va. to spread disease.

ནད་རྒས་ (nɛ̀ɛgɛ̀ɛ) an old or advanced illness/ sickness.

ནད་རྒྱུ་ (nɛ̀ɛgyu) sm. ནད་གཞི་.

ནད་བརྒྱ་སྨན་གཅིག (nɛ̀ɛgya mɛ̄njii) a panacea [Lit. one hundred illnesses, one medicine].

ནད་ངོ་ (nɛ̀ɛŋo) symptom.

ནད་ཅན་ (nɛ̀ɛjɛn) ill, sick.

ནད་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ (nɛ̀ɛjɛngi nāmba) morbid/ ill state.

ནད་ཅན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ (nɛ̀ɛjɛngi sə̄mdzüü) morbid psychology (or mentality).

ནད་ཅན་ཆུ་ (nɛ̀ɛjɛn cū) a patient's urine.

ནད་གཅོང་ (nɛ̀ɛjoŋ) being sick over a long period of time, old/ chronic illness.

ནད་བཅོས་ (nɛ̀ɛjöö) medical treatment; va.—བྱེད་.

ནད་བཅོས་མཁས་པ་ (nɛ̀ɛjöö kɛ̄ɛba) medical specialist.

ནད་བཅོས་ནད་འགོག (nɛ̀ɛjöö nɛngɔɔ̀) medical treatment and illness prevention; va.—བྱེད་.

ནད་བཅོས་སྲོག་སྐྱོབ་ (nɛ̀ɛjöö sɔɔ̀gyob) treating illness and saving lives.

ནད་བཅོས་ཞབས་འདེགས་རུ་ཁག (nɛ̀ɛjöö shɛndeb rugaà) medical service team.

ནད་ལྕི་ (nɛ̀ɛji) serious illness/ sickness.

ནད་ལྕིད་པོ་ (nɛ̀ɛ jibu) severe/ serious illness.

ནད་གཉའ་ (nɛ̀ɛ ña) the strength of an illness/ disease; vi.—ཆག to have the strength of an illness get reduced; va.—གཅོག to decrease/ reduce the strength of an illness.

ནད་རྙིང་ (nɛ̀ɛñiŋ) chronic illness/ ailment, old sickness/ disease.

ནད་བསྙད་ལས་གཡོལ་ (nɛ̀ɛñɛ̀ɛlɛ yöö) vi. to pretend to be ill to avoid work.

ནད་རྟགས་ (nɛ̀ɛdaà) symptom of a disease, sign of illness.

ནད་བལྟ་ཉན་བྱེད་ (nɛ̀ɛda ñɛnjeè) stethoscope.

ནད་བརྟག་ཁང་ (nɛ̀ɛdaàgaŋ) outpatient department/ clinic.

ནད་བརྟག་སྒུག་ཁང་ (nɛ̀ɛdaà guùgaŋ) waiting room in a hospital/ clinic.

ནད་བརྟག་སྨན་བཅོས་ (nɛ̀ɛda mɛnjöö) medical, treatment/ care; va.—བྱེད་.

ནད་བསྟུན་སྨན་བཅོས་ (nɛ̀ɛdün mɛnjöö) appropriate medical treatment.

ནད་བསྟུན་སྨན་གཏོང་ (nɛ̀ɛdün mɛndoŋ) va. to do appropriate medical treatment.

ནད་ཐར་མ་ (nɛ̀ɛ tārma) acquired immunity.

ནད་ཐུབ་ས་བོན་ (nɛ̀ɛtub sābön) disease resistant seed.

ནད་ཐེག (nɛ̀ɛdeg) sm. ནད་འཁྱོག.

ནད་ཐོ་ (nɛ̀ɛdo) medical history/ record.

ནད་ཐོག (nɛ̀ɛdɔɔ̀) clinical.

ནད་ཐོག་ངོས་འཛིན་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ nöndzin) clinical diagnosis of illness/ disease.

ནད་ཐོག་མངོན་ཚུལ་ (nɛ̀ɛtɔɔ̀ nöndzüü) clinical symptom.

ནད་ཐོག་སྨན་འཁེལ་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ mɛngee) an effective solution for a problem [Lit. for an illness bring medicine].

ནད་ཐོག་ཉམས་མྱོང་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ ñamñoŋ) clinical experience.

ནད་ཐོག་ཉམས་ལེན་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ ñamlem) clinical experience.

ནད་ཐོག་སྨན་བཅོས་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ mɛnjöö) clinical treatment for a disease/ illness.

ནད་ཐོག་ཚན་རིག (nɛ̀ɛdɔɔ̀ tsɛnrii) clinical science.

ནད་ཐོག་གསོ་རིག (nɛ̀ɛdɔɔ̀ sörii) clinical medicine.

ནད་ཐོག་ལག་ལེན་ (nɛ̀ɛdɔɔ̀ laglen) clinical practice.

ནད་དང་འབུའི་གནོད་པ་ (nɛ̀ɛ daŋ bü nööba) harm from disease and insects/ pests.

ནད་དྭངས་ (nɛ̀ɛ taŋ) vi. to recover from an illness, to get cured.

ནད་དུག (nɛ̀ɛdug) virus, germ.

ནད་དུག་འགོག་རྫས་ (nɛ̀ɛdug gɔgdzɛ̀ɛ) antibody.

ནད་དུག་ཅན་གྱི་མཆིན་ཚད་ (nɛ̀ɛdugjɛngi cīndzɛ̀ɛ) viral hepatitis.

ནད་དུག་རིག་པ་ (nɛ̀ɛdug rigbə) virology.

ནད་དེབ་ (n̲ɛɛ̀deb) patient records in a clinic/ hospital.

ནད་དྲག་ (n̲ɛɛ̀ tra̲à) vi. to recover/ get better (from an illness).

ནད་དྲག་པོ་ (n̲ɛɛ̀ tra̲gbo) a serious/ grave illness.

ནད་འདས་དགྲ་ཤོར་ (n̲ɛɛ̀dɛɛ̀ dra̲shɔɔ) killed or wounded in action (battle).

ནད་གདོང་ (n̲ɛɛ̀doŋ) sickly appearance.

ནད་གདོན་ (n̲ɛɛ̀dön) evil spirit/ demon that causes illness.

ནད་བདག་ (n̲ɛɛ̀daà) evil spirit/ demon that causes illness.

ནད་བདག་ཨ་མ་ (n̲ɛɛ̀daà āma) sm. ནད་བདག.

ནད་སྡུག་དུ་སོང་ (n̲ɛɛ̀ du̲gdu sōŋ) vi. to have a relapse (from an illness), to have an illness get worse.

ནད་ན་ (n̲ɛɛ̀ na̲) vi. to be sick, to suffer from illness.

ནད་མནར་ (n̲ɛɛ̀ nār) sm. ནད་ན་.

ནད་པ་ (n̲ɛɛ̀ba) patient, sick person.

ནད་པ་རྨས་པ་ (n̲ɛɛ̀ba mɛ̄ɛ̀ba) sick and wounded.

ནད་པའི་སྡོད་ཁང་ (n̲ɛɛ̀bɛ dö̱ögaŋ) hospital ward.

ནད་པའི་སྡོད་ཤག་ (n̲ɛɛ̀bɛ dö̱öshaà) sm. ནད་པའི་སྡོད་ཁང་.

ནད་ཕོག་ (n̲ɛɛ̀ pɔ̄ɔ̀) vi. to catch/ come down with an illness.

ནད་བབ་ (n̲ɛɛ̀bəb) condition of a patient/ illness ༑ཁོང་གི་ནད་བབ་ག་འདྲ་འདུག How is his condition (regarding an illness)? ༑ནད་བབ་ཕྱི་པོ་ A serious illness.

ནད་བབ་ཉེན་བཅར་ (n̲ɛɛ̀bəb ñe̱njar) an illness that has reached a dangerous state.

ནད་བབས་ (n̲ɛɛ̀bəb) sm. ནད་བབ་.

ནད་བུ་ (n̲ɛɛ̀bu) minor disease/ sickness.

ནད་བྲང་ (n̲ɛɛ̀draŋ) sm. ནད་པའི་སྡོད་ཁང་.

ནད་འབུ་ (n̲ɛmbu) germs, bacteria, disease causing organisms, pathogens.

ནད་འབུ་ཕྲ་མོ་ (n̲ɛmbu trāmo) microbe, bacteria (very minute pathogens).

ནད་འབྱམས་ (n̲ɛnjam) sm. ནད་ཡམས་.

ནད་མུག་འཁྲུག་རྩོད་ (n̲ɛɛ̀ mu̲g drūg dzȫö) abbr. sickness, famine, war and disputes.

ནད་མུག་འཁྲུག་གསུམ་ (n̲ɛɛ̀ mu̲g drūg sūm) the three: sickness, famine and war.

ནད་མེད་ (n̲ɛɛ̀meè) well, healthy.

ནད་མེད་གཙོང་སྐྱེ་ (n̲ɛɛ̀meè jōŋgye) a syndrome where one is chronically sickly/ feeble/ weak without having any identifiable sickness.

ནད་མེད་ཆུ་ (n̲ɛɛ̀meè cū) urine (of a person who is not sick).

ནད་མེད་རྩ་ (n̲ɛɛ̀meè dzā) a normal pulse beat.

ནད་མ་འཁྱོག་ (n̲ɛɛ̀ ma̲ kyɔ̄ɔ̀) vi. to be unable to bear/ endure/ tolerate (illness or difficulty).

ནད་མ་ཐེག་ (n̲ɛɛ̀ ma̲ tēg) sm. ནད་མ་ཁྱོག.

ནད་ཚ་ (n̲ɛɛ̀tsa) fever.

ནད་ཚིག་ཟ་ (n̲ɛɛ̀dzii sa̲) vi. to feel angry when sick.

ནད་ཚུལ་ (n̲ɛɛ̀dzüü) nature/ character of an illness/ disease.

ནད་རྫུ་ (n̲ɛɛ̀dzu) pretending/ feigning illness; va.—བྱེད་.

ནད་ཞབས་པ་ (n̲ɛɛ̀shəbba) nurse.

ནད་ཞབས་པའི་སློབ་གྲྭ་ (n̲ɛɛ̀shəbbɛ lōbdra) nursing school/ college.

ནད་ཞི་ (n̲ɛɛ̀ shi̲) sm. ནད་དྲག.

ནད་གཞི་ (n̲ɛɛ̀shi) 1. cause of disease/ illness ༑ནད་གཞི་འགོག་བཅོས་ Disease prevention and eradication. 2. illness, sickness; va.—ཕོག to fall ill ༑ཁོ་ནད་གཞི་ཕྱིད་པོ་འདུག He has a serious illness.

ནད་གཞི་སྐྱེ་དངོས་ཕྲ་རབ་ (n̲ɛɛ̀shi gyēŋöö trārəb) microorganisms that cause diseases.

ནད་གཞི་འགོག་བཅོས་ (n̲ɛɛ̀shi go̲gjöö) disease prevention and eradication.

ནད་གཞི་ཕྱིད་པོ་ (n̲ɛɛ̀shi ji̲ibu) grave/ serious illness.

ནད་གཞི་ཉན་ཆས་ (n̲ɛɛ̀shi ñe̲njɛ̀) stethoscope.

ནད་གཞི་ཉན་བྱེད་ (n̲ɛɛ̀shi ñe̲njeè) sm. ནད་གཞི་ཉན་ཆས་.

ནད་གཞི་ཐག་ཆོད་ (n̲ɛɛ̀shi tāgjöö) diagnosing illnesses; vi.—བྱེད་.

ནད་གཞི་བརྟག་དཔྱད་ (n̲ɛɛ̀shi tāgjɛɛ̀) examining for an illness, diagnosing; va.—བྱེད་.

ནད་གཞི་ཕོག་ (n̲ɛɛ̀shi pɔ̄ɔ̀) see ནད་གཞི་.

ནད་ཟུག་ (n̲ɛɛ̀sug) ache/ pain caused by illness.

ནད་ཡམས་ (n̲ɛɛ̀yam) epidemic.

ནད་གཡོག་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀) nurse; va.—བྱེད་; —ཞུགས་. to nurse, to work as a nurse.

ནད་གཡོག་པའི་གཞུང་ལས་ཁང་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀bɛ shu̲ŋlɛgaŋ) nurse's office.

ནད་གཡོག་པའི་སློབ་གྲྭ་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀bɛ lōbdra) sm. ནད་གཡོག་སློབ་གྲྭ.

ནད་གཡོག་མ་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀ma) sm. ནད་གཡོག.

ནད་གཡོག་སློབ་གྲྭ་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀ lōbdra) nursing school.

ནད་གཡོག་ཤི་གཡོག་ (n̲ɛɛ̀yɔɔ̀ shi̇yɔɔ̀) serving elderly people until they die; va.—ཞུགས་.

ནད་ར་གཙོང་སྐྱེ་ (n̲ɛɛ̀ra jōŋgye) sb. who is always sick.

ནད་རིགས་ (n̲ɛɛ̀rig) diseases.

ནད་རིགས་སྔོན་འགོག་ (n̲ɛɛ̀rig ŋōngɔɔ̀) inoculation/ prevention for a disease.

ནད་རིམས་ (n̲ɛɛ̀rim) epidemic.

ནད་རོ་ (n̲ɛɛ̀ro) 1. sm. ནད་རྙིང་. 2. an old or deep hatred/ animosity.

ནད་རོ་གཙོང་ཅན་ (n̲ɛɛ̀ro jōŋjɛn) chronically ill.

ནད་ལས་གྲོལ་ (n̲ɛɛ̀lɛ trö̲ö) sm. ནད་དྲག.

ནད་ལུགས་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (n̲ɛɛ̀luù dzȫödagaŋ) pathology laboratory.

ནད་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (n̲ɛɛ̀luù shi̲mjuùgaŋ) institute of pathology.

ནད་ལོག་ (n̲ɛɛ̀lɔɔ̀) relapse (illness); vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ to have a relapse ༑མདང་དགོང་ཕོ་བའི་ནད་གཞི་ནད་ལོག་བརྒྱབ་སོང་ Last night (I) had a relapse of my stomach illness.

ནད་ཤི་ (n̲ɛɛ̀shi) dying from an illness; vi.—ཐེབས་ to die from an illness.

ནད་སངས་ (n̲ɛɛ̀ sāŋ) vi. to recover from illness, to be/ get well.

ནད་སེལ་ (n̲ɛɛ̀ sēl) va. to cure an illness.

ནད་སོན་ (n̲ɛɛ̀sön) sm. ནད་འབུ་.

ནད་སོན་ཕྲ་མོ་ (n̲ɛɛ̀sön trāmo) sm. ནད་འབུ་ཕྲ་མོ་.

ནད་སོས་ (n̲ɛɛ̀ sȫö) sm. ནད་དྲག.

ནད་སློང་རྐྱེན་གཉིས་ (n̲ɛɛ̀loŋ gyēnñii) two causes of sickness (unsuitable food and inappropriate habits/ behavior).

ནད་གསེང་ (n̲ɛɛ̀seŋ) the period without sickness (the time between getting well and being sick again).

ནད་གསོ་ (n̲ɛɛ̀so) 1. convalescence, recuperation (from illness) va.—བྱེད་. 2. va. to treat illness.

ནད་གསོ་ཁང་ (n̲ɛɛ̀sogaŋ) 1. sanitarium, rest home. 2. inpatient department.

ནད་གསོ་བའི་རིག་པ་ (n̲ɛɛ̀sowɛ ri̲gbə) medical science.

ནད་གསོ་སླེབ་ཆོག་ (n̲ɛɛ̀so lēbjɔɔ̀) ready/ able to decide sth. quickly [Lit. medicine ready to treat an illness].

ནད་གསོའི་སྨན་ཁང་ (n̲ɛɛ̀sö mēngaŋ) sanitarium.

ནད་གསོས་བྱེད་ (n̲ɛɛ̀sȫö ce̲è) va. to recuperate/ convalesce.

ནད་གསོས་སྨན་ཡོན་ (n̲ɛɛ̀sȫö mēnyön) payment of medical costs for causing injury or illness to sb.

ནད་ལྷག་ (n̲ɛɛ̀lhaà) sm. ནད་རོ་.

ནན་ (n̲ɛn) abbr. of ནན་ཏན་.

ནན་ཀྭ་ (n̲ɛnga) ch. pumpkin, squash.

ནན་བསྐུལ་ཆེན་པོ་ (n̲ɛngüü cēmbo) emphatically, insistently ༑ནན་བསྐུལ་ཆེན་པོས་བརྗོད་པ་རེད་ (He) said it emphatically.

ནན་ཁྲང་ (n̲ɛndraŋ) Nanchang.

ནན་ཁྲང་འོས་ལངས་ (n̲ɛndraŋ wö̲ölaŋ) ch.tib. the Nanchang Uprising.

ནན་གྱིས་ (n̲ɛngii) sm. ནན་ཏན་གྱིས་.

ནན་འགུགས་ (n̲ɛnguù) recalling sb. with insistence; va.—བྱེད་ ༑གཞུང་གིས་ཕྱིར་སྡོད་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ནན་འགུགས་བྱས་པ་རེད་ The goverment insistently recalled the students studying overseas.

ནན་ཅིན་ (n̲ɛnjiŋ) Nanjing.

ནན་དར་སེམས་པ་དགའ་ (nɛ̲ndar sēmba ga̲) shung. with great pleasure ¶ ངེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་རྟ་བླངས་ནན་དར་སེམས་པ་དགའ་ I received your horse with great pleasure.

ནན་དན་ (nɛ̲ndɛn) 1. emphatically, forcefully; va.—བྱེད་ to act emphatically/ forcefully ¶ ལན་ནན་དན་ཞིག་སྤྲོད་དགོས་ (We) have to answer (them) emphatically. 2. serious, severe ¶ ཐ་ཚིག་ནན་དན་ A serious warning. 3. careful ¶ ཁྱེད་རང་མོ་ཊ་གཏོང་དུས་ནན་དན་གནང་དགོས་ When you drive a car you have to be careful.

ནན་དན་གྱིས་ (nɛ̲ndɛngi) emphatically, firmly, forcefully, earnestly ¶ ཁོས་གནས་ཚུལ་དེ་ནན་དན་གྱིས་བཤད་པ་རེད་ He spoke emphatically about the situation.

ནན་དུར་ (nɛ̲ndur) sm. ནན་དན་.

ནན་གདན་ (nɛ̲ndɛn) sm. ནན་དན་.

ནན་རྟགས་ (nɛ̲ndaà) punctuation such as dots/ underlining/ italics that is used to indicate emphasis.

ནན་འདེད་ (nɛ̲ndeè) going after the collection of loans/ debts forcefully; va.—བྱེད་.

ནན་འདྲི་ (nɛ̲ndri) forceful questioning, interrogating; va.—བྱེད་.

ནན་ནན་ (nɛ̲nnɛn) sm. ནན་དན་.

ནན་ནན་བཅག་བཅག (nɛ̲nnɛn jaàjaà) sm. ནན་དན་.

ནན་ནན་ལྕག་ལྕག (nɛ̲nnɛn jaàjaà) sm. ནན་དན་.

ནན་བརྟན་ (bɛ̲nnɛn) sm. ནན་དན་.

ནན་པ་ (nɛ̲mba) sm. ནན་དན་.

ནན་པོ་ (nɛ̲mbo) sm. ནན་དན་.

ནན་ཕེབས་ (nɛ̲mpeb) shung. saying/ ordering insistently ¶ སླར་ཡང་ལྷ་ཐོན་དགོས་ལུགས་ནན་ཕེབས་ Once again I received an insistent order to go to Lhasa.

ནན་དབྱང་གླིང་ཚོམ་ (nɛ̲nyaŋ lĩŋdzom) Nanyang Island.

ནན་མ་ཐེག (nɛ̲n ma̲deg) vi. to be unable to ignore or go against someone's urgings/ insisting.

ནན་ཚིག་བརྡ་ཡིག (nɛ̲ndzìi da̲yìi) urgent notice.

ནན་ཞུ་ (nɛ̲nshu) reporting/ petitioning emphatically; va.—བྱེད་.

ནན་གཟབ་ (nɛ̲nsəb) sm. ནན་དན་.

ནན་ལ་གཏད་ (nɛ̲nla dɛ̄ɛ̀) 1. va. to order emphatically. 2. va. to impose forcefully.

ནན་བཤད་ (nɛ̲nsheè) saying emphatically; va.—བྱེད་.

ནན་སི་ལ་ཕུ་འུ་ (nɛ̲nsila pūwu) Yugoslavia.

ནན་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ (nɛ̲nhɛ gyatso) the South China Sea.

ནབ་: p. མནབས་; f. མནབ་; imp. ནོབས་ (nəb) va. to wear, to put on ¶ ཁོང་ན་བཟའ་མནབས་ནས་ཕྱི་ལ་ཕེབས་སོང་ He put on his clothes and went out.

ནམ་ (na̲m) 1. question particle for words ending in 'n' ¶ ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ནམ་ Do you teach the dharma? 2. when, whenever ¶ ཁོང་བོད་ནས་ནམ་ཕེབས་སམ་ When did he come from Tibet? ¶ ཚོགས་འདུ་ནམ་ཚོགས་སྐབས་ Whenever there was a meeting. 3. "or" particle for word ending in 'n' ¶ ཤིང་ཚོན་ནམ་ས་ཚོན་ Vegetable dye or mineral dye. 4. abbr. for ནམ་མཁའ་. 5. a weighing unit used for gold and silver (7 ནམ་= 1 ཞོ་).

ནམ་སྐྱིལ་སྐར་མ་ (na̲mgyee gārma) stars/ constellations that can be seen (remain visible) during the whole night.

ནམ་མཁའ་ (na̲mka) sky.

ནམ་མཁའ་སྔོ་ལ་དྭངས་པ་ (na̲mka ŋōla taŋba) blue and clear sky.

ནམ་མཁའ་སྔོ་སངས་ (na̲mka ŋōsaŋ) blue and clear sky.

ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ (na̲mka da̲ŋ ña̲mba) sm. ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་.

ནམ་མཁའ་དྭངས་གསལ་ (na̲mka ta̲ŋsɛl) sm. ནམ་མཁའ་སྔོ་སངས་.

ནམ་མཁའ་མདོག (na̲mka dɔ̲ɔ̀) sky blue (color).

ནམ་མཁའ་འདོམས་འཇལ་ (na̲mka do̲mjɛɛ) sm. སངས་རྒྱས་ལ་ཀ་ཁ་ [Lit. measuring the sky with one's armspan].

ནམ་མཁའ་ཕོ་བྲང་ (na̲mka pōdraŋ) heavenly palace.

ནམ་མཁའ་ཕྲ་སྒྲུག (na̲mka drādruù) a way of drawing the sky in Tibetan thanka painting.

ནམ་མཁའ་དབྲལ་བ་ (na̲mka drɛ̄ɛwa) great strength/ power ¶ ཁོང་ཚོས་ནམ་མཁའ་དབྲལ་བ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་ཟམ་པ་བརྒྱབ་པ་རེད་ They worked with great strength (like ripping the sky) and built a bridge. [Lit. ripping the sky].

ནམ་མཁའ་གཡའ་དག (na̲mka yādaà) sm. ནམ་མཁའ་སྔོ་སངས་.

ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ས་གཞི་རྡུལ་དག (na̲mka yādaà sāshi dṳ̲̄ṳ̄daà) clearing up a dispute/ misunderstanding completely ¶ དེ་རིང་ནས་བཟུང་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ས་གཞི་རྡུལ་དག་ཡིན་ From today, all our misunderstandings and disputed points are ended. Lit. the sky cleared of tarnish and the earth cleared of dust].

ནམ་མཁའི་ཁམས་ (na̲mkɛ kām) celestial body.

ནམ་མཁའི་གླང་པོ་ (na̲mkɛ lāŋbo) poet. cloud.

ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་ (na̲mkɛ ja̲dzön) vanishing/ disappearing quickly [Lit. rainbow in the sky].

ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་ (na̲mkɛ ñĩŋbu) name of one of the eight great disciples of the Buddha.

ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་ (na̲mkɛ tādaŋ ña̲mba) innumerable ¶ ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ All sentient beings who are innumerable. [Lit. endless sky].

ནམ་མཁའི་མཐོངས་ (na̲mkɛ tõŋ) in the sky.

ནམ་མཁའི་མདངས་གསལ་ (na̲mkɛ ta̲ŋsel) beginning of 3rd lunar month.

ནམ་མཁའི་གནས་ཚུལ་ (na̲mkɛ nɛ̄ɛ̀dzüü) astrological/ celestial phenomena, the heavenly bodies, astronomical observation.

ནམ་མཁའི་གནས་ཚུལ་སྟོན་བྱེད་འཁྲུལ་ཆས་ (namkɛ nɛ̄ɛ̀dzüü dõnjeè trṹṹjɛɛ̀) planetarium.

ནམ་མཁའི་པ་མཐའ་ (na̲mkɛ pāta) horizon (edge of the sky).

ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག (na̲mkɛ me̲dɔg) impossible [Lit. sky flower].

ནམ་མཁའི་ཟིལ་པ་ (na̲mkɛ si̲ibə) dew.

ནམ་མཁའི་གཡའ་དག ས་གཞིའི་རྡུལ་དག (na̲mkɛ yādaà sāshi dṳ̲̄ṳ̄daà) sm. ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ས་གཞི་རྡུལ་དག.

ནམ་མཁར་འཕྱུར་ (na̲mkar cũr) vi. to rise/ swell upwards to the sky (e.g., smoke or enthusiasm).

ནམ་མཁར་མི་ཤོང་བའི་རྫུན་གཏམ་ (na̲mkaa mi̲shoŋwɛ dzü̲ndam) a tremendous/ gigantic lie [Lit. a lie that cannot fit in the sky].

ནམ་གང་ (na̲mgan) sm. གནམ་གང་.

ནམ་གང་ལ་རྟ་གསོས་ (na̲mgan dāsöö) sm. གནམ་གང་ལ་རྟ་གསོས་.

ནམ་གུང་ (nə̲mguŋ) midnight.

ནམ་གུང་ནམ་ནག (nə̲mguŋ na̲mnaà) in the dead of night, in the middle of the night.

ནམ་གྱི་གུང་ཐུན་ (na̲mgi gu̲ŋtün) midnight.

ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ (na̲mgi cādöö) first of the three parts of the night in traditional Tibetan time divisions.

ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་ (na̲mgi cāmɛɛ̀) the third of the three parts of the night in traditional Tibetan time divisions.

ནམ་གྱི་སྟོད་ཆ་ (na̲mgi dōōja) first half of the night in traditional Tibetan time divisions (evening before midnight).

ནམ་གྱི་ཐུན་ལྔ་ (na̲mgi tũnŋa) 1. the five periods of the night in traditional Tibetan time divisions.

ནམ་གྱི་ཐོ་རངས་ཆ་ (na̲mgi tōra̲ŋja) last part of the night.

ནམ་གྱི་འཕྱི་དགུ་ (na̲mgi cĩgu) second half of the night (after midnight).

ནམ་གྱི་སྲོད་ཆ་ (na̲mgi sōōja) sm. ནམ་གྱི་སྟོད་ཆ་.

ནམ་དགུང་ (nə̲mguŋ) midnight.

ནམ་རྒྱུ་ (nə̲mgyu) materials for making clothing.

ནམ་རྒྱུན་ (nə̲mgyün) usual, customary ¶ ཁོ་ཚོ་ནམ་རྒྱུན་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་. They usually go to

school.

ནམ་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བ་ (namgyündaŋ mindrawa) unusual, abnormal.

ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ (namci cāmeè) uncertainty of death.

ནམ་མཇུག (namjuù) end of autumn ¶ ནམ་མཇུག་རིང་པ་ The end of autumn lasted a long time.

ནམ་ཉིན་བསྡོམས་མེད་ (namñin dōōmeè) (traveling or working) day and night.

ནམ་སྟོད་ (namdöö) first half of the night.

ནམ་ཐང་ (nam tāŋ) vi. to have the sky clear up.

ནམ་ཐོ་རེངས་ (nam tōreŋ) dawn.

ནམ་མདོངས་ (nam doŋ) abbr. of ནམ་མཁའི་མདོངས་.

ནམ་དུ་ཡང་ (nəmduyaŋ) sm. ནམ་ཡང་.

ནམ་དུས་ (nəmdüü) 1. season ¶ ལོ་གཅིག་ལ་ནམ་དུས་བཞི་ཡོད་. There are four seasons in a year. 2. time/ season when sth. is done ¶ དེང་སང་བུ་འཕུར་གཏོང་བའི་ནམ་དུས་རེད་ These days it is the time for flying kites.

ནམ་དུས་ཀྱི་ན་ཚ་ (nəmdüügi nadza) seasonal sickness/ disease.

ནམ་དུས་ཡལ་ (nəmdüü yɛɛ) vi. to pass (a season or the time to do sth.).

ནམ་ལྡིང་ (namdeŋ) material enough for one dress.

ནམ་བད་གཏོང་མཁན་ (namda dōŋñɛn) night watchman.

ནམ་ནག (namnaà) in the dark of the night, in the middle of the night.

ནམ་ནག་གུང་ (namnaà guŋ) sm. ནམ་ནག.

ནམ་ནམ་ཞ་ཞ་ (namnam shasha) all the time.

ནམ་པར་ (nambar) eng. number.

ནམ་པར་ཚུར་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ (nambar tsūrgi shɛɛje) one of the 16 criminal codes laid down by King Srongtsan Gambo.

ནམ་ཕུགས་ (nambuù) in the future ¶ ཁྱེད་རང་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ནམ་ཕུགས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you do work like this, it will not turn out well in the future.

ནམ་ཕྱེད་ (namceè) midnight.

ནམ་ཕྱེད་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ (namceè gyɛɛwɛ gyīŋgɔɔ) sm. ནམ་ཕྱེད་.

ནམ་ཕྱེད་ཕར་བསྐྱལ་ ཐོ་རེངས་ཚུར་བསུས་ (namceè pāāgyɛɛ tōreŋ tsūū sūū) working late in the evening and early in the morning [Lit. seeing off midnight and receiving dawn].

ནམ་ཕྱེད་ཡོལ་ (namceè yöö) vi. to have midnight pass.

ནམ་འཕང་གཅོད་ (nampaŋ jöö) sm. ནམ་འཕང་སྤྱོད་.

ནམ་འཕང་སྤྱོད་ (nampaŋ jöö) excelling ¶ དེ་རིང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མཁས་དབང་དེས་གཏམ་བཤད་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ནས་ནམ་འཕང་སྤྱོད་སོང་ Today at the meeting, the scholar gave an excellent speech that excelled.

ནམ་དམུས་ (nam müü) sm. ནམ་རྨུས་.

ནམ་རྨུས་ (nam müü) 1. sm. གནམ་འཁྲིགས་. 2. ས་རུབ་.

ནམ་སྨད་ (nammɛɛ) second half of the night, the period from midnight to dawn.

ནམ་ཙམ་ (namdzam) about when, about whenever.

ནམ་ཚོད་བྱ་ཕོས་བཟུང་ དགེ་བ་བོང་བུས་ཁྱེར་ (namdzöö caböö suŋ gewa puŋbü kyēr) benefitting from sb. else's actions [Lit. the cock signals daybreak, the donkey carries away the benefits].

ནམ་ཚོད་བཟུང་ (namdzöö suŋ) va. to signal the coming of daybreak/ dawn.

ནམ་འཚོའི་བར་ (namdzö par) until one dies ¶ ངས་ཁྱེད་རང་ནམ་འཚོའི་བར་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་ཆོག I will serve you until you die.

ནམ་ཞག་རྒྱུན་གཏན་ (namshaà gyündɛn) sm. ནམ་ཞག་རྒྱུན་དུ་.

ནམ་ཞག་རྒྱུན་དུ་ (namshaà gyündu) all the time, always, continously ¶ ཁོང་ནམ་ཞག་རྒྱུན་དུ་སློབ་སྦྱོང་ཉར་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He studies hard all the time.

ནམ་ཞག་རྒྱུན་པ་ (namshaà gyünbə) sm. ནམ་ཞག་རྒྱུན་དུ་.

ནམ་ཞར་ (namshar) arc. sm. ནམ་ཡང་.

ནམ་ཞར་ཀྱང་ (namshargyaŋ) arc. sm. ནམ་ཡང་.

ནམ་ཞིག (namshig) 1. once, one day, at one time. 2. eventually, one day ¶ རང་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་མེད་ན་ནམ་ཞིག་བདེན་མཐའ་གསལ་གྱི་རེད་ If you are innocent, eventually the truth will prevail.

ནམ་ཞོད་ (namshöö) rainfall.

ནམ་གཞུག (namshug) 1. sm. སྟོན་ཆད་. 2. autumn.

ནམ་གཞུག་བསྡུ་ཁ་ (namshug duga) end of autumn, the start of the cold weather season.

ནམ་འོག (namwɔɔ) before dawn.

ནམ་བླ་ (namda) 1. climate, weather. 2. season; vi.—འགྱུར་ to change seasons ¶ ནམ་བླ་དུས་བཞི་ The four seasons of the year.

ནམ་བླ་བརྟག་དཔྱད་ས་ཚིགས་ (namda dāgjɛɛ sədzii) climate/ weather station.

ནམ་བཟི་ (namsii) early dawn.

ནམ་ཡང་ (namyaŋ) 1. (with negatives) never ¶ བོད་གཞུང་ནས་ཆིངས་ཡིག་འདི་ངོས་ལེན་ནམ་ཡང་གནང་མེད་ The Tibetan government has never accepted this treaty. 2. (with positives) always ¶ ངས་ནམ་ཡང་ངས་ཁྱེད་རང་དྲན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will always remember you.

ནམ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་ (namyaŋ mijigbə) undying, immortal.

ནམ་ཡིན་ནའང་ (nam yinnayaŋ) sm. ནམ་ཡང་.

ནམ་ཡིན་རུང་ (nam yinruŋ) ནམ་ཡང་.

ནམ་རིང་ (namriŋ) sm. ནམ་རིང་པོ་.

ནམ་རིང་པོ་ (nam riŋgu) long night.

ནམ་ལངས་ (namlaŋ) daybreak, dawn.

ནམ་ལངས་ (nam laŋ) 1. vi. to be daybreak/ dawn. 2. vi. to suddenly rise/ improve (usu. at the expense of sb. else's bad fortune) ¶ མ་ཡར་དེ་ཤི་ནས་ཕྲུ་གུ་དེ་ནམ་ལངས་པ་རེད་ After the stepmother died, the child's fortunes rose.

ནམ་ལངས་ཁའི་ཉལ་གཅིན་ (namlaŋgɛ ñɛɛjin) doing work well for a long time but erring/ screwing up at the very end when things are completed [Lit. to bed wet just before daybreak].

ནམ་ལངས་སྐར་མ་ (namlaŋ gārma) rare [Lit. stars at daybreak].

ནམ་ལངས་རི་གསལ་ (namlaŋ risɛl) sth. eventually will be cleared up [Lit. with daybreak the mountain is clear].

ནམ་ལངས་སྦར་མོས་མི་འགེབས་ (namlaŋ barmöö migeb) concealing/ blocking sth. that cannot be concealed, sth. that is unstoppable ¶ འཛམ་གླིང་ཐོག་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དར་རྒྱ་དེ་ནམ་ལངས་སྦར་མོས་མི་འགེབས་པ་ནང་བཞིན་རེད་ The spread of democracy is unstoppable in the world. [Lit. cover up dawn with one's palm].

ནམ་ལངས་མུན་རུབ་ (namlaŋ münrub) from daybreak to nightfall.

ནམ་ལེན་དངུལ་དེབ་ (namlen ŋüüdeb) savings account passbook.

ནམ་སེང་ཙམ་ (nam sēŋdzam) just before dawn.

ནམ་སྲོད་ (namsöö) sm. ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་.

ནམ་སྲོས་ (namsöö) nighttime.

ནམ་སྲོས་ (nam söö) vi. to become dark/ night.

ནམོ་ (nammo) sm. ན་མོ་.

ནམ་གསལ་ (namsɛl) sm. ནམ་ལངས་.

ནམ་གསལ་ཆ་གཏོང་ (nam sɛɛca dōŋ) sm. ནམ་ལངས་.

ནམ་གསལ་ལ་མ་གསལ་ (namsɛɛla masɛɛ) dawn.

ནའང་ (naaŋ) sm. ཀྱང་.

ནའང་སི་ལ་ཕུའུ་ (naaŋ silabu) Yugoslavia.

ནའུ་ག (nəwuga) lawn.

ནར་ (nar) 1. vi. to get stretched ¶ རས་འདི་ནར་བཞག The cloth got stretched. 2. vi. to get delayed/ extended in time, to slow down (work) ¶ འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་རྒྱུ་ཆ་དུས་ཐོག་མ་འབྱོར་ཙང་ལས་ཀ་ནར་འགྲོ་གི་འདུག Because the construction materials did not arrive on time, the work is being delayed. 3. see ནར་གཏོང་.

ནར་འགྱངས་ (nargyaŋ) postponing, delaying; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ནར་གཏོང་ (nar dōŋ) 1. free of charge; va.—བྱེད་ ¶

མོས་ཨར་པོ་བ་ཚོར་ཁ་ལག་ནར་གཏོང་བྱས་པ་རེད་ She provided the construction workers with free food. 2. provide sth. without a fixed limit ¶ འགྲོ་སོང་ཚང་མ་ལས་ཁངས་ནས་ནར་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The office is providing all the expenses without any limit (as much as is needed).

ནར་འཐེན་ (nar tēn) 1. va. to extend, to stretch. 2. va. to put off (doing sth.).

ནར་ནར་ (narnar) 1. elongated/ cylindrical in shape. 2. hanging, dangling. 3. putting off (doing sth.); va.—བྱེད་.

ནར་ནར་ལྕེ་ལ་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་ རིལ་རིལ་དབུ་ལ་འོ་བརྒྱལ་བཟོས་ཡོང་ངོ་ (narnar jēla dagbo məgyəbnə riirii ūlə ogyεε sööyoŋŋo) be careful what you say [Lit. if one does not take care of one's tongue, one can loose one's head].

ནར་ནར་པོ་ (nar narbo) 1. elongated/ cylindrical in shape. 2. hanging, dangling. 3. putting off (doing sth.); va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་ནར་ནར་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ (One) shouldn't put off doing one's work.

ནར་ནར་མོ་ (nar narmo) sm. ནར་ནར་པོ་.

ནར་ནོར་ (narnɔr) abbr. ན་རེ་ནོ་རེ་.

ནར་འབུལ་ (nambüü) giving sth. free of charge; va.—བྱེད་.

ནར་དབྱིབས་ (naryib) long narrow/ cylindrical/ elongated in shape.

ནར་མ་ (narma) continuous, without break.

ནར་མར་ (narmar) sm. ནར་མ་.

ནར་མོ་ (narmo) sm. ནར་དབྱིབས་.

ནར་གཟུགས་ (narsug) sm. ནར་དབྱིབས་.

ནར་རིང་ (narriŋ) long and narrow.

ནར་ལུས་ (narlüü) sm. ནར་འགྱངས་.

ནར་ལུས་ཤོར་ (narlüü shɔ̄ɔ) vi. to get/ be delayed.

ནར་ཤུགས་ལྡན་པ་ (narshuù dεmba) elastic, stretchable ¶ ནར་ཤུགས་ལྡན་པའི་ཨོ་མོ་སུ་ལུ་ Elastic socks.

ནར་གཤིས་ (narshii) elasticity, malleability, stretchability.

ནར་སོན་ (nar sōn) vi. to grow up, to reach adulthood.

ནལ་ (nεε) 1. a type of stone similar to a ruby. 2. sm. ནལ་མ་, 2.

ནལ་ཕྲུག་ (nεεdruù) sm. ནལ་བུ་.

ནལ་བུ་ (nεεbu) 1. sm. བྱི་ཕྲུག. 2. the offspring of a sexually inappropriate relationship, illegitimate child.

ནལ་མ་ (nεεma) 1. caragana brevifolia. 2. a woman in an inappropriate sexual relationship, adulterous woman.

ནལ་ཟེ་ (nεεse) a scratching instrument (usu. a long handle with a fork-like end to scratch the back).

ནལ་རིན་ཆེན་ (nεε rinjen) sm. ནལ་, 1.

ནལ་ལེ་ (nεεle) sm. ནལ་བུ་.

ནལ་བཤམས་ (nεε shām) va. to commit adultery.

ནས་ (nεὲ) 1. instrumental case particle, by ¶ བོད་གཞུང་ནས་གཞུང་འདི་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པ་རེད་ The Tibetan government didn't recognize this government. 2. from ¶ ཁང་པའི་ནང་ནས་ From inside the house. 3. (vb. + —) having done/ after doing the verbal act ¶ ཁ་ལག་བཟས་ནས་འདིར་ཡོང་བ་རེད་ After (they) ate, (they) came here. 4. barley.

ནས་དཀར་པོ་ (nεὲ gārbo) white barley.

ནས་རྙིང་ (nεὲgεn) old barley.

ནས་ཆག་ (nεὲjaà) pounded/ flattened barley.

ནས་ཆང་ (nεὲjaŋ) barley beer.

ནས་ཆུ་ (nεὲcu) barley broth/.stew/ soup.

ནས་རྫིང་ (nεὲjaŋ) storage place for barley.

ནས་རྗེན་ (nεὲjen) 1. unroasted barley. 2. unroasted barley flour.

ནས་རྗེན་ཚ་བ་ (nεὲjen tsāwa) broth/ stew made from barley flour.

ནས་ལྗང་ (nεὲjaŋ) a barley shoot/ stalk.

ནས་སྙེ་ (nεὲñe) an ear of barley.

ནས་ནག་གྲ་གཉིས་མ་ (nεὲnaà tra ñiìmə) a type of barley.

ནས་ནག་པོ་ (nεὲ nagbo) black barley.

ནས་ཕུབ་ (nεὲpub) barley chaff/ husk/ stubble.

ནས་ཕྱེ་ (nεὲce) barley flour.

ནས་འབྲུ་ (nεὲdru) 1. barley. 2. barley kernels.

ནས་སྦྱང་ (nεὲjaŋ) sm. ནས་རྫིང་.

ནས་དམར་ (nεὲmar) reddish barley.

ནས་རྩམ་ (nεὲdzam) tsamba made from barley, roasted barley flour.

ནས་ཞིང་ (nεὲshiŋ) barley field.

ནས་ཟན་ (nεὲsεn) barley tsamba.

ནས་བཟུང་ (nεὲsuŋ) from then on, ever since ¶ 1965 ལོའི་དཔྱིད་ཀ་ནས་བཟུང་ From the spring of 1965 onwards.

ནས་ཡོས་ (nεὲyöö) popped barley.

ནས་སོ་བ་ (nεὲ sōwa) barley with the skin still on.

ནས་སོག་ (nεὲsɔɔ̀) barley hay/ straw.

ནས་སོན་ (nεὲsön) barley seed.

ནས་བསོད་ (nεὲsöö) barley given as alms (usu. to monks who come begging).

ནས་ཧྲལ་ (nεὲhrεε) roughly ground barley (used in soups).

ནི་ (ni) as for (indicates subject) ¶ འདི་ནི་ངའི་རེད་ As for this, it is mine.

ནི་ཀུའུ་ཀྲིང་ (nigudrin) eng. nicotine.

ནི་གུ་ (nigu) young girl.

ནི་རུ་ཧ་ (niruha) a traditional treatment for constipation.

ནིམ་པ་ (nimbə) sophora (an herbal medicine).

ནིམ་བུ་ (nimbu) lemon.

ནིའུ་ཌི་ལི་ (niwu dili) New Delhi.

ནིའུ་ཡོག་ (niwu yɔg) New York.

ནིའུ་ཡོག་མ་རྩའི་ཀང་གྲངས་ཉོ་ཚོང་ཁྲོམ་ར་ (niwu yɔg madzε gāŋdraŋ ñodzoŋ trōmra) New York Stock Exchange.

ནུ་ (nu) abbr. of ནུ་མ་.

ནུ་: p. ནུས་; f. ནུ་; imp. ནུས་ (nu) va. to suckle on a nipple or pacifier.

ནུ་སྐྲ་ (nudra) fetal hair.

ནུ་སྐྱེས་ (nugyeè) sm. ནུ་ཞོ་.

ནུ་ཁེབས་ (nugeb) brassiere, bra.

ནུ་མགོ་ (nungo) sm. ནུ་ཏོག.

ནུ་འགོ་ (nungo) sm. ནུ་ཏོག.

ནུ་ཏོག (nudɔɔ̀) nipple.

ནུ་དོག (nudɔɔ̀) sm. ནུ་ཏོག.

ནུ་འཐུང་ (nū tūŋ) va. to suckle.

ནུ་འཐུང་བྱིས་པ་ (nuduŋ ciibə) a child who is breast-feeding.

ནུ་འཐུང་སྨྱུག་ཆགས་ (nuduŋ sɔ̄gjaà) sm. འོ་འཐུང་སྨྱུག་ཆགས་.

ནུ་གདན་ (nudεn) aureole (area around the nipple).

ནུ་དོག (nudɔɔ̀) sm. ནུ་ཏོག.

ནུ་ལྡན་ (nūnden) woman.

ནུ་སྣོད་ཁང་ (nūdüügaŋ) sm. འོ་གསོ་ཁང་.

ནུ་བོ་ (nuwo) younger brother.

ནུ་འབུར་ (nubur) sm. ནུ་ཏོག.

ནུ་དབྲག (nudraà) the space between the breasts.

ནུབ་ཕྱོགས་ (nubjɔɔ̀) shung. abbr. of ནུབ་ཕྱོགས་.

ནུ་མ་ (numə) breasts; va.—སྤེར་; —སྣུན་ to nurse/ breast-feed a child; va.—ནུ་ to suck on a breast.

ནུ་མོ་ (numo) younger sister.

ནུ་མའི་འབྲས་སྐྲན་ (numε drεὲdrεn) breast cancer.

ནུ་མའི་གཤེར་སྨེན་ (numε shērmen) mammary gland.

ནུ་རྩ་ (nudza) mammary gland.

ནུ་ཚབས་ (nudzəb) a disease of the breast.

ནུ་ཞོ་ (nusho) 1. mother's milk; va.—སྣོད་ to breast feed. 2. abbr. milk and yogurt.

ནུ་ཞོ་སྟེར་ཁང་ (nusho dērgaŋ) nursing room for mothers.

ནུ་རིན་ (nurin) dowry paid by the groom's family to the bride's family [Lit. suckling fee].

ནུ་ཤུབས་ (nushub) brassiere.

ནུ་སོ་ (nuso) baby teeth.

ནུ་སོར་ (nusɔr) nipple.

ནུད་ (nü̲ü) va. to shift/ move ༈ ལྕོག་ཙེ་དེ་མདུན་དུ་ཕུན་ཙམ་ནུད་དགོས་ (We) have to move the table a little forward.

ནུབ་ (nu̲b) 1. west. 2. vi. to sink (in water) ༈ གྲུ་གཟིངས་ལ་སྐྱོན་ཤོར་ནས་རྒྱ་གཏིང་ལ་ནུབ་འདུག The ship had problems and sank beneath the ocean. 3. vi. to set (for sun) ༈ ཉི་མ་ནུབ་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཕྱིན་སོང་. One hour has passed since sunset. 4. vi. to decline ༈ གནའ་སྔ་མོའི་ལུགས་སྲོལ་ནུབ་བཞག The ancient customs have declined. 5. night, evening ༈ ནུབ་གཅིག One night.

ནུབ་ཁ་ (nu̲bga) 1. at the time of sunset.

ནུབ་ཁའི་ཉི་མ་ (nu̲bgɛ ñimə) setting sun.

ནུབ་ཁའི་ཉི་འོད་ (nu̲bgɛ ñiwöö) the glow of the setting sun.

ནུབ་གླིང་ (nu̲bliŋ) the Western World, the West.

ནུབ་རྒྱ་མཚོ་ (nu̲b gya̲dzo) Atlantic Ocean.

ནུབ་རྒྱུད་ (nu̲bgyüü) western, western side ༈ འབྲི་ཆུའི་ནུབ་རྒྱུད་ The western side of the Yangtse river.

ནུབ་སྒོ་ (nu̲bgo) a door facing west.

ནུབ་ངོས་ (nu̲bŋöö) sm. ནུབ་ཕྱོགས་.

ནུབ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ (nu̲bjen gya̲dzo) the Atlantic Ocean.

ནུབ་ཇ་ (nu̲bja) sm. ཕྱི་ཇ་.

ནུབ་འཇར་མན་ (nu̲n ja̲rmɛn) tib. eng. West Germany.

ནུབ་བལྟ་ (nu̲bda) facing west, west-facing ༈ ཁང་པ་དེ་ནུབ་བལྟ་རེད་བཞག This house faces west.

ནུབ་སྟོད་ (nu̲bdöö) upper part of an area in the west.

ནུབ་མཐའ་ (nu̲bda) western border/ frontier.

ནུབ་དེ་གོ་ (nu̲bdego) tib.ch. sm. ནུབ་འཇར་མན་.

ནུབ་ནུབ་ (nu̲bnub) sm. ནུབ་ནུབ་རྒྱང་.

ནུབ་ནུབ་རྒྱང་ (nu̲n nu̲bgyaŋ) due west, directly west.

ནུབ་སྤྲིན་ (nu̲bdrin) westerly clouds.

ནུབ་ཕྱོགས་ (nu̲bjɔ̄ɔ) the west, the western side/ direction ༈ ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ The Western nations.

ནུབ་ཕྱོགས་པ་ (nu̲b cɔ̄ɔba) westerner, Euro-American.

ནུབ་བ་གླང་སྤྱོད་ (nūb pālaŋjuoö) the western continent (one of the four continents that surround Mt. Meru).

ནུབ་བྱང་ (nu̲bjaŋ) northwest.

ནུབ་མ་ (nu̲bma) west.

ནུབ་མོ་ (nu̲bmo) night.

ནུབ་སྨད་ (nu̲bmɛɛ̀) lower section/ part of the west area.

ནུབ་ཟས་ (nu̲bsɛɛ̀) dinner, evening meal.

ནུབ་ཡུལ་ (nu̲byüü) western countries.

ནུབ་ཡུལ་གྱི་མི་ (nu̲byüügi mi̲) westerner.

ནུབ་ལྷགས་ (nu̲blhaà) westerly wind.

ནུབ་ཕྱོགས་ (nu̲njɔ̀ɔ) shung. abbr. of ནུབ་ཕྱོགས་.

ནུར་ (nu̲r) 1. vi. to be squashed/ pulverized/ crushed ༈ སྒམ་ཆག་ནས་ཤིང་ཏོག་ཁ་ཤས་ནུར་བཞག The box broke and some fruit got squashed.

ནུར་ནུར་ (nu̲rnur) thick (for broth/ stew/ soup).

ནུར་ནུར་པོ་ (nu̲r nu̲rbo) the first week of the embryonic stage according to Tibetan medicine.

ནུར་བ་ (nu̲rwa) sm. ནུར་ནུར་.

ནུས་ (nü̲ü) 1. p. and imp. of ནུ་. 2. vi. to dare to ༈ ང་འདི་བྱེད་ནུས་ཀྱི་མི་འདུག I don't dare do this. 3. energy.

ནུས་ཁུངས་ (nü̲ügu̲ŋ) source of energy.

ནུས་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ (nü̲üguŋgi gyēŋöö) plants which are the source of energy.

ནུས་ཁུངས་ཉམས་ཉེན་ (nü̲üguŋ ñamñen) energy crisis, crisis of energy resources.

ནུས་ཁུངས་འདོན་སྤེལ་ (nü̲üguŋ dö̲nbel) energy resource development.

ནུས་ཁུངས་ཟད་སྒྲོན་ (nü̲üguŋ sɛ̲ɛ̀drön) energy resource consumption.

ནུས་འགན་ (nü̲ü gɛ̲n) 1. ability and responsibility ༈ ནུས་འགན་མཐུན་པོ་ Abilities matching responsibility. 2. power/ strength and responsibility.

ནུས་ཆེའི་དངོས་ལུགས་རིག་པ་ (nü̲ücee ŋöölug rigbə) high energy physics.

ནུས་ཆེའི་ཕྱུར་སྐྱོལ་འཕྲུལ་ཆས་ (nü̲ücee ñurgüü trü̲üjɛɛ̀) high energy accelerator.

ནུས་ཆེན་དངོས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (nü̲üjen ŋöögam shimjugaŋ) high energy physics research institute.

ནུས་སྟོབས་ (nü̲üdob) strength/ power and ability ༈ ང་ཚོའི་ནུས་སྟོབས་ལ་དཔགས་པ་ In proportion to our strength and ability.

ནུས་སྟོབས་ཞན་པ་ (nü̲üdob shɛ̲mba) weak, feeble (in strength and ability).

ནུས་མཐུ་ (nü̲üdu) sm. ནུས་པ་.

ནུས་ལྡན་ (nü̲ndɛn) effective, powerful ༈ མཚོན་ཆ་ནུས་ལྡན་ A powerful weapon. ༈ ཁོང་ཚོས་ལས་ཀ་དེ་ནུས་ལྡན་གྱིས་བྱས་པ་རེད་ (They) did it effectively.

ནུས་པ་ (nü̲übə) 1. effectiveness, efficacy, capableness, effective, efficacious ༈ སྨན་འདི་ནུས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ This is the most effective medicine. 2. sm. ནུས་སྟོབས་. 3. see ནུས་པ་འདོན་; ནུས་པ་ཤོར་.

ནུས་པ་ཅན་ (nü̲übəjɛn) capable, effective ༈ ཁོང་ནི་ངའི་ལས་རོགས་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ He is a capable helper of mine.

ནུས་པ་འདོན་ (nü̲übə dö̲n) va. to use one's ability/ power ༈ འགོ་ཁྲིད་དེས་ལས་ཁུངས་ནང་རང་གི་ནུས་པ་འདོན་ཐབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ The boss is unable to use his power in the office. ༈ ཁོང་ཚོས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་ནུས་པ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are using their technological ability.

ནུས་པ་བཏོན་ (nü̲übə dōn) p. of ནུས་པ་འདོན་.

ནུས་པ་ཐོན་ (nü̲übə tōn) vi. to be effective, to have an effect ༈ སྲིད་ཇུས་དེས་ནུས་པ་མ་ཐོན་པ་རེད་ That policy wasn't effective.

ནུས་པ་ཐོན་སའི་འཕེན་ཐག (nü̲übə tōnsɛ pēndaà) effective range (of a gun).

ནུས་པ་འཕྲལ་ཐོན་ (nü̲übə trɛ̄ɛdön) producing an immediate effect.

ནུས་པ་ཞན་པ་ (nü̲übə shɛ̲mba) low efficiency, inferior ability.

ནུས་པ་ཡོད་པ་ (nü̲übə yö̲öba) having the ability to be effective/ capable/ efficacious.

ནུས་པ་ཤོར་ (nü̲übə shɔ̄ɔ) vi. to lose effectiveness/ efficacy/ capability ༈ སྨན་དེ་རྙིང་པ་ཆགས་ནས་ནུས་པ་ཤོར་བཞག The medicine became old and lost it's effectiveness.

ནུས་པའི་ཟད་སྒྲོན་ (nü̲übɛ sɛ̲ɛ̀dröm) the consumption of energy.

ནུས་པས་གང་ལྕོགས་ (nü̲übɛ ka̲njoò) as effectively as one can do sth. ༈ རང་གི་ནུས་པས་གང་ལྕོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am working as effectively as I am able.

ནུས་པས་ཁྱབ་ཚོད་ (nü̲übɛ de̲ndzöö) within the range/ scope of one's ability.

ནུས་པོ་ (nü̲übo) sm. ནུས་ལྡན.

ནུས་སྤོབས་ (nü̲übob) power and confidence.

ནུས་འབྲས་ (nü̲ndrɛɛ̀) the fruit/ result/ outcome of one's work ༈ འདི་ལོའི་ལས་ཀ་དེའི་ནུས་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་བཞག This year we got good results from (our) work.

ནུས་མེད་ (nü̲ümeè) ineffective, weak, impotent, incapable.

ནུས་མེད་གཉོད་ཆུང་ (nü̲ümeè ñööjuŋ) weak, incompetent.

ནུས་མེད་སྤོབས་མེད་ (nü̲ümeè bōbmeè) incompetent/ ineffective and not confident.

ནུས་མེད་འབྲས་མེད་ (nü̲ümeè dre̲ɛ̀meè) incompetent and unsuccessful, without effectiveness and without a good result/ success.

ནུས་གཙོ་སྨྲ་བ་ (nü̲üdzo māwa) energetic.

ནུས་རྩལ་ (nü̲üdzɛɛ) talent, ability, capability, skill; va.—སྦྱོང་ to train/ practice to improve one's skill ༈ ལོ་གཉིས་རིང་ཁོང་གིས་རྐང་རྩེད་སྤོ་ལོའི་ནུས་རྩལ་སྦྱངས་པ་རེད་ For two years he practiced his skills in soccer.

ནུས་རྩལ་མཁས་ཤོས་ (n̲üüdzɛɛ kɛ̄ɛ̄shöö) 1. one's special skill, one's specialty ¶ ངའི་ནུས་རྩལ་མཁས་ཤོས་དེ་ཚན་རིག་ཡིན་ My specialty is science. 2. the most skillful ¶ ང་ཚོའི་ནང་གི་ནུས་རྩལ་མཁས་ཤོས་ཁོང་རེད་ He is the most skillful among us.

ནུས་ཚད་ (n̲üüdzɛɛ̀) 1. capacity or level of ability/ efficiency ¶ ལོ་གཅིག་ལ་མེ་མདའ་འབུམ་གཉིས་བཟོ་ཐུབ་པའི་ནུས་ཚད་བྱུང་བ་རེད་ They achieved a capacity of being able to make 200,000 guns in one year. ¶ རང་རྐྱ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་ནུས་ཚད་ཐོན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ Unless (we) attain the capacity of being able to stand on our own two feet. 2. the number of able workers in a household.

ནུས་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་ (n̲üüdzɛɛ̀gi r̲imbə) different levels of capacity/ effectiveness ¶ ནུས་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད་ They made many different levels of electric generators.

ནུས་རིམ་ (n̲üürim) abbr. ནུས་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་.

ནུས་རླབས་ཕོག་པ་ (n̲üüləb pɔ̄ɔ̄ba) induction (electric).

ནུས་ཤུགས་ (n̲üüshuù) 1. strength, power; va.—འདོན་ to bring forth/ use (one's) power/ strength ¶ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ Productive power. ¶ ཨར་པོ་བ་ཚོས་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཏོན་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་ནང་ཁང་པ་དེ་བརྒྱབ་ཚར་བ་རེད་ The construction workers used their strength (made a great effort) and finished building the house in one month. 2. sm. ནུས་ཚད་. 3. labor, people who have the ability to work.

ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་འདོན་ (n̲üüshuù kaŋyöö dön) va. to spare no effort, to make every endeavor, to go to all lengths.

ནུས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་ (n̲üüshuù cēru dōŋ) 1. va. to intensify or increase the strength/ power of sth. 2. va. to intensify or increase the amount of labor one has available.

ནུས་ཤུགས་པའོ་ཀུང་ (n̲üüshuù bāwoguŋ) tib.ch. type of contract labor where the contractor provides the materials.

ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒྱུ་རྩལ་སྒྲུགས་འདོན་ (n̲üüshuù yöögyu dzɛ̄ɛ̄drug dön) sm. ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་འདོན་.

ནུས་ཤུགས་རིན་ (n̲üüshuù r̲in) the cost of labor.

ནུས་ཤུགས་ལས་ཁངས་ (n̲üüshuù lɛ̀ɛ̀guŋ) Department of Energy (DOE),

ནུས་ཤུགས་ལྷག་མ་ (n̲üüshuù lhāàma) 1. surplus energy/ strength. 2. surplus labor.

ནེ་ཀོ་ (jego) ch. the cabinet.

ནེ་སྐོར་ (n̲egɔɔ) Nepalese rupee.

ནེ་ཐང་ (n̲edaŋ) small meadow/ grassland/ lawn.

ནེ་ནེ་ (n̲ene) paternal aunt.

ནེ་ནེ་མོ་ (n̲enemo) sm. ནེ་ནེ་.

ནེ་པ་ལ་ (n̲epala) Nepal ¶ ནེ་པ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ The Kingdom of Nepal.

ནེ་པ་ལེ་ (n̲epale) Nepalese.

ནེ་པཱལ་ (n̲epala) Nepal; Nepalese.

ནེ་ཕ་ (n̲epa) NEFA (Northeast Frontier Area) of India (today's Arunachal Pradesh).

ནེ་མོ་ (n̲emo) sm. ནེ་ཐང་.

ནེ་ཙོ་ (n̲edzo) parrot.

ནེ་ཙོའི་ཁ་དོན་ (n̲edzö kādön) reading sth. without knowing the meaning [Lit. the praying of a parrot].

ནེ་ཙོའི་ཁ་འདོན་ (n̲edzö kādön) sm. ནེ་ཙོའི་ཁ་དོན་.

ནེ་ཝ་ཅང་ (n̲ewajaŋ) plasterer.

ནེ་ལེ་ (n̲ele) sparrow hawk.

ནེ་གསེང་ (n̲eseŋ) sm. ནེ་ཐང་.

ནེག་སོན་ (n̲egsön) Nixon.

ནེམ་ཐང་ (n̲emdaŋ) a raw silk type of shawl that is woven in Bhutan.

ནེམ་ནུར་ (n̲emnur) hesitation, uncertainity, doubt.

ནེམ་ནེམ་ (n̲emnem) sm. ནེམ་ནེམ་པ་.

ནེམ་ནེམ་པ་ (n̲emnemba) soft and springy. 2. doubt, hesitation, uncertainty.

ནེམ་ནེམ་ལིང་ལིང་ (n̲emnem liŋliŋ) swaying unsteadily (e.g., a rope bridge).

ནེའུ་ཁ་ (n̲ewuka) lawn, grass, meadow.

ནེའུ་ལྡང་ (n̲ewudaŋ) sm. ནེ་ཐང་.

ནེའུ་ལྗང་ (n̲ewujaŋ) green lawn.

ནེའུ་ཐང་ (n̲ewudaŋ) sm. ནེ་ཐང་.

ནེའུ་ཟི་ལན་ཊ་ (n̲ewu s̲ilɛnda) New Zealand.

ནེའུ་ཟླ་ (n̲ewuda) the same age.

ནེའུ་ལེ་ (n̲ewuli) weasel.

ནེའུ་ལེ་སེར་པོ་ (n̲ewuli sērbo) a kind of yellow weasel.

ནེའུ་ལེའི་རི་མོ་ (n̲ewule r̲imu) the markings (loops and whorls) on the inner side of the tips of fingers.

ནེའུ་ལོ་པ་ (n̲ewulowa) sm. ནེའུ་ཟླ་.

ནེའུ་གསིང་ (n̲ewusiŋ) sm. ནེ་ཐང་.

ནེའུ་གསེང་ (n̲ewuseŋ) sm. ནེའུ་གསིང་.

ནེར་ (n̲er) vi. to sink.

ནེཧ་རུ་ (n̲eru) Nehru.

ནོ་ (n̲o) a syllable that follows the final consonant ན་ to indicate the end of a sentence.

ནོ་ནོ་ (n̲ono) older brother.

ནོ་བེར་བྱ་དགའ་ (n̲ober c̲aga) eng.tib. Nobel Prize.

ནོ་ཝེ་ (n̲owe) Norway.

ནོ་མོན་ཧན་ (n̲omönhɛn) mong. a Mongolian title used by the traditional Tibetan government.

ནོ་ཡོན་ (n̲oyön) mong. noble, lord.

ནོ་ཡོན་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ (n̲oyön hūtugdu) mong. a Mongolian title given to high lamas.

ནོ་རོ་དོམ་སི་ཧ་ནོག (n̲orodom sīhanog) Prince Sihanouk.

ནོག (n̲og) the hump (of camels and oxen).

ནོག་ཁ་ (n̲ogga) dark brown.

ནོག་ཁ་སྐྱེན་པོ་ (n̲ogga gyēmbo) things that are easy to get dirty.

ནོག་འབུར་ (n̲ogbur) sm. ནོག.

ནོགས་ (n̲ɔɔ) vi. to become dirty/ filthy.

ནོགས་པག་ (n̲ɔgbaà) dirt, filth.

ནོགས་མེད་ (n̲ɔgmeè) not dirty/ filthy.

ནོང་ (n̲oŋ) vi. to regret.

ནོངས་ (n̲oŋ) vi. to err, to make a mistake. ¶ རང་ཉིད་ཀྱིས་ནོངས་ན་ངོས་ལེན་བྱ་དགོས་ If one makes a mistake, one should admit it.

ནོངས་འགྱུར་ (n̲oŋ gyur) vi. to have a mistake occur.

ནོངས་པ་ (n̲oŋba) error, mistake ¶ རང་ལ་ནོངས་པ་མེད་ན་གཞན་གྱིས་བསམ་འཆར་བཤད་པར་སྐྲག་མི་དགོས་ If one is not in error, one doesn't have to be afraid of receiving criticism from others.

ནོངས་སྤྱོད་ (n̲oŋjöö) 1. mistaken/ erroneous behavior, misdeed. 2. a crime.

ནོངས་བཤགས་ (n̲oŋshaà) apologizing, admitting an error; va.—འབུལ་; —བྱེད་ to apologize, to admit one's errors ¶ ལམ་ནོར་དུ་ཕྱིན་པར་ནོངས་བཤགས་ཕུལ་བ་རེད་ He apologized for going on the wrong path.

ནོད་ (n̲öö) va. to receive/ obtain instruction or initiation (usu. religious).

ནོན་ (n̲ön) 1. vi. to be able to subdue/ suppress/ control/ handle ¶ ཁོས་ཕྲུ་གུ་ནོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ He was able to control the children. 2. vi. to be attached to, to be fond of. 3. imp. of གནོན་.

ནོན་ཆུང་ (n̲önjuŋ) 1. faded, lusterless (color). 2. not firm/ effective (in work).

ནོན་ཆེ་ (n̲önce) sm. ནོན་པོ་.

ནོན་པོ་ (n̲ömbo) firm, aggressive, effective in work ¶ འགོ་ཁྲིད་དེ་ནོན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That official is effective.

ནོབས་ (n̲ob) imp. of ནབ་.

ནོམ་: p. **མནམས་**; f. **མནམ་**; imp. **ནོམས་** (n̲om) to hold ¶ སྤུན་མཆེད་གཉིས་ཁ་བྲལ་སྐབས་ལག་པ་ནས་དམ་པོར་མནམས་པ་རེད་ When the two relatives separated, they held (each other's) hands tightly.

ནོམ་ཆི་ཐུ་ (n̲omcidu) mong. a Mongolian title.

ནོམ་ཆེན་ (n̲omjen) sm. ནོམ་པོ་.

ནོམ་སྡོབས་ (n̲omdob) sm. རྒྱུ་སྡོབས་.

ནོམ་ནོམ་ (n̲omnom) unable to not touch or leave

things alone (usu. is used for to children).

ནོམ་ནོམ་ལག་པ་ (nomnom lagba) a person who is about to die whose hands wander about touching things.

ནོམ་པ་ (nomba) wealth.

ནོམ་པོ་ (nombo) sm. བུ་ནོམ་པོ་.

ནོམ་ཕུད་ (nombüü) best of the lot that is firsty offered to a lama/ lord.

ནོམ་བུ་ (nombu) food given to a infant from one's mouth.

ནོམ་ཤེད་ (nomsheè) sm. རྒྱུ་སྟོབས་.

ནོམས་ (nom) imp. of ནོམ་.

ནོར་ (nɔɔ) 1. to err, to make a mistake ¶ཁོའི་སྐད་ཆ་དེ་ཡང་ནོར་པ་རེད་ This statement of his is also wrong. 2. wealth, things, possessions ¶ཁོ་ལ་ནོར་མང་པོ་འདུག He has a lot of wealth. 3. yak ¶འབྲོག་པ་དེར་ནོར་མང་པོ་འདུག That nomad has many yaks. 4. positive (in math).

ནོར་ཀོ་ (nɔɔgo) yak skin/ hide.

ནོར་ཀང་ཕྲི་ (nɔɔgaŋ tri) 1. vi. to have one's wealth or fortune depleted/ diminished ¶མི་ཚང་དེ་ར་ཤི་གྲོད་མང་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་ནོར་ཀང་ཕྲི་འདུག Because that household had many deaths, its wealth has been depleted. 2. vi. to have the number of yak diminish.

ནོར་སྐལ་ (nɔɔgɛɛ) an inheritance/ share/ portion of wealth.

ནོར་སྐྱོང་ (nɔɔgyoŋ) poet. steward.

ནོའུར་ (nur) mong. lake.

ནོར་སྐྱོན་ (nɔɔgyön) mistake, error ¶ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་ནོར་སྐྱོན་མང་པོ་བྱུང་འདུག There are many mistakes in the document.

ནོར་ཁམ་པོ་ཆེ་ (nɔɔ kāmboce) precious items/ objects.

ནོར་ཁུང་ (nɔɔguŋ) sources of wealth.

ནོར་ཁྱུ་ (nɔɔgu) yak herd.

ནོར་ཁྲལ (nɔɔdrɛɛ) a tax on yaks or on wealth.

ནོར་འཁྲུལ་ (nɔndrüü) mistake; vi.—ཤོར་ to be mistaken, to unintentionally make a mistake; va.—གཏོང་ to purposely make a mistake ¶ཁོང་གིས་ཡི་གེ་བཤུ་དུས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཤོར་བཞག Many mistakes were made when he copied the document. ¶ཁོས་ལས་ཁུངས་ལ་གནོད་སྐྱེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྩིས་ཁྲའི་ནང་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བཏང་བཞག In order to harm the office, he purposely made many mistakes in the accounting.

ནོར་འཁྲུལ་གྱི་གྱོད་གཞི་ (nɔntrüügi gyööshi) a misjudged/ misdecided case.

ནོར་འཁྲུལ་ནོར་རྒྱང་ (nɔntrüü nɔɔgyaŋ) completely wrong, totally mistaken.

ནོར་གོམས་འཁྲིག་བཙི་ (nɔɔgom drigdzi) sm. ནོར་གོམས་བདེན་འཛིན་.

ནོར་གོམས་བདེན་འཛིན་ (nɔɔgom dendzin) growing accustomed to what is wrong and accepting it as right.

ནོར་གྲངས་ (nɔɔdraŋ) positive number (in math).

ནོར་གླིང་ (nɔɔliŋ) abbr. of ནོར་བུ་གླིང་ཁ་.

ནོར་རྒྱས་ (nɔɔgyɛɛ) abundance of wealth or yaks.

ནོར་ངེས་ཡིང་ཚེ་ (nɔɔŋeè liŋdze) positive definite matrix (in math).

ནོར་དངོས་པོ་ (nɔɔ ŋööbo) wealth, goods, possessions, things.

ནོར་ཅན་ (nɔɔjɛn) wealthy, rich.

ནོར་བཅོས་ (nɔɔjöö) correction, correcting; va.—བྱེད་ ¶ཟིན་བྲིས་དེར་ནོར་བཅོས་བྱེད་དགོས་ (We) have to correct that draft.

ནོར་བཅོས་རེའུ་མིག (nɔɔjöö riwu mig) the errata (section of a book), corrigenda.

ནོར་ཆད་ (nɔɔjɛɛ) errors and things missing/ omissions ¶ཡིག་ཆ་འདི་བཤུ་དུས་ནོར་ཆད་མང་པོ་བྱུང་འདུག When copying this document many mistakes and omissions occurred.

ནོར་འཇལ་ (nɔɔ jɛɛ) va. to repay/ reimburse (a loan), to pay taxes ¶མི་སེར་གྱིས་གཞུང་ལ་ནོར་འཇལ་པ་རེད་ The subjects paid the taxes to the goverment.

ནོར་ཉན་པ་ (nɔɔ ñɛmba) 1. useful, helpful, good ¶མོ་ཊ་དེ་ནོར་ཉན་པ་ཨ་ཡོད་ Probably that isn't a good car. 2. (with neg.) useless, hopeless, bad, badly ¶མི་འདི་ནོར་ཉན་པ་ཡོད་པ་མ་རེད་ This man is useless. ¶ཁོས་ཡི་གེ་འདི་ནོར་ཉན་པ་བྲིས་མི་འདུག He did the writing badly.

ནོར་ཉན་པ་མེད་པ་ (nɔɔñɛmba meeba) useless, hopeless.

ནོར་གཉེར་ (nɔɔñɛr) steward, overseer, manager.

ནོར་གཉེར་པ་ (nɔɔñɛrba) sm. ནོར་གཉེར་.

ནོར་གཏེར་ (nɔɔder) hidden treasure.

ནོར་རྟགས་ (nɔɔdaà) sign/ symbol used to note or indicate an error (e.g., an X).

ནོར་སྟོབས་ (nɔɔdob) financial strength, wealth ¶རྒྱལ་ཁབ་དེ་ནོར་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That country is very wealthy.

ནོར་དང་བུ་ལོན་ (nɔɔdaŋ pulön) weath and debts, plus and minus, positive and negative.

ནོར་དད་ (nɔɔdɛɛ) greedy, avaricious ¶མི་དེ་ནོར་དད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person is very avaricious.

ནོར་དོན་ (nɔɔdön) financial affairs.

ནོར་དོན་ཁང་ (nɔɔdöngaŋ) finance section/ department (of an office).

ནོར་དོན་གྱི་གཏོང་ཡོང་ (nɔɔdöngi dōŋyoŋ) financial expenditures and revenue.

ནོར་དོན་སྙན་ཞུ་ (nɔɔdön ñɛnshu) financial statement/ report.

ནོར་དོན་དོ་དམ་ (nɔɔdön todam) financial management/ administration.

ནོར་དོན་རྩིས་གཉེར་ཁང་ (nɔɔdön dziiñergaŋ) financial accounting office.

ནོར་དོན་རྩིས་གཉེར་པ་ (nɔɔdön dziiñerba) financial accountant.

ནོར་བདག (nɔɔdaà) 1. wealthy man, capitalist. 2. owner (of sth.).

ནོར་བདུན་ (nɔɔdün) sm. འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་.

ནོར་འདོད་ཆེ་བ་ (nɔndöö cēwa) sm. ནོར་དད་.

ནོར་འདྲེ་ (nɔndre) derogatory term used for greedy people [Lit. ghost of wealth].

ནོར་རྡོ་ (nɔɔdo) precious gems/ stones.

ནོར་ལྡན་ (nɔɔdɛn) sm. ནོར་ཅན་.

ནོར་གནག (nɔɔnaà) sm. ནོར་ཕྱུགས་.

ནོར་སྣ་ (nɔɔna) different kinds of goods/ items.

ནོར་པ་ (nɔɔba) mistake, error; vi.—ཤོར་; —ཐེབས་ to err, to make a mistake.

ནོར་དཔལ་ (nɔɔbɛl) abbr. of ནོར་སྲིད་ and དཔལ་འབྱོར་.

ནོར་དཔོན་ (nɔɔbön) the head of a group of herders.

ནོར་ཕྱུགས་ (nɔɔcuù) 1. cattle, livestock. 2. yak.

ནོར་ཕྱྭ་ (nɔɔca) luck in making money/ wealth.

ནོར་བ་ལམ་འགྲོ་ (nɔɔwa lamdro) the accidental production of a good result from a mistake.

ནོར་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ (nɔɔbel shidee sendaà) eng.tib. Nobel Peace Prize.

ནོར་བུ་ (nɔɔbu) 1. precious jewel. 2. magic weapon, talisman. 3. person's name.

ནོར་བུ་མཁན་ (nɔɔbugɛn) people who are experts at telling the quality of gems.

ནོར་བུ་གླིང་ཁ་ (nɔɔbu liŋgə) summer palace of the Dalai Lama (in the Lhasa area).

ནོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ་ (nɔɔbu gaŋgyii) 1. an ornament worn around the waist of Tibetan aristocratic women. 2. circular symbol (symbolizing yin and yang).

ནོར་བུ་དགའ་རིས་ (nɔɔbu gərii) circular symbol (symbolizing yin and yang).

ནོར་བུ་དགོས་འདོད་དཔུང་འཇོམས་ (nɔɔbu göödöö būŋjom) a mythical precious stone that fulfills everything that is asked.

ནོར་བུ་སྔོན་པོ་ (nɔɔbu ŋömbo) sapphire.

ནོར་བུ་ལྗང་ཁུ་ (nɔɔbu jəŋgu) emerald.

ནོར་བུ་དབང་སྔོན་ (nɔɔbu wāŋŋön) sapphire.

ནོར་བུ་མེ་འབར་ (nɔɔbu membar) flaming precious stone symbol.

ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ (nɔɔbu rimboce) one of the seven royal symbols.
ནོར་བུ་སེར་པོ་ (nɔɔbu sērbu) yellow topaz.
ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་ (nɔɔbu sāmbel) a type of traditional Tibetan medicine.
ནོར་བུན་ (nɔɔ bün) wealth and debts.
ནོར་བུའི་སྙིང་པོ་ (nɔɔbü ñiŋbu) the best of precious jewels.
ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ (nɔɔbü trēŋwa) a string/ necklace of precious jewels.
ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ (nɔɔbü paŋdzöö) sm. ནོར་མཛོད་.
ནོར་བྲན་ (nɔɔdrɛn) sm. སེར་སྣ་ཅན་.
ནོར་དབང་ (nɔɔwaŋ) financial power/ authority.
ནོར་སྦྱིན་ (nɔɔjin) 1. to give charity from one's wealth/ belongings. 2. god of wealth.
ནོར་མ་ཉན་ (nɔɔ mañɛn) a rascal-like person.
ནོར་མི་ཉན་པ་ (nɔɔ miñɛmba) 1. useless, not beneficial. 2. a rascal-like person.
ནོར་མེད་ (nɔɔmeè) 1. poor. 2. without errors/ mistakes.
ནོར་རྩིས་ (nɔɔdziì) 1. counting the number of yak/ livestock; va.—རྒྱག. 2. accounting.
ནོར་རྩིས་རྡུལ་ (nɔɔdziì düü) positive operator (in math).
ནོར་ཚད་ (nɔɔdzɛɛ̀) sm. ནོར་རྫས་.
ནོར་མཛོད་ (nɔɔdzöö) treasury, storehouse (for valuables).
ནོར་འཛིན་ (nɔndzin) the earth, the world.
ནོར་འཛོལ་ (nɔndzöö) mistake, error.
ནོར་རྫས་ (nɔɔdzɛɛ̀) property, wealth, possessions, goods.
ནོར་རྫི་ (nɔɔdzi) yak herder.
ནོར་ཝེ་ (nɔɔwe) Norway.
ནོར་ཝེ་བོད་ཀྱི་རང་དབང་རླུང་འཕྲིན་ (nɔɔwe pöögi raŋwaŋ lüŋdrin) Voice of Tibet broadcast (originating in Norway).
ནོར་ཟུར་ (nɔrsur) positive angle (in math).
ནོར་བཟང་ (nɔrsaŋ) 1. name of a Tibetan opera king. 2. person's name.
ནོར་གཞི་ (nɔrshi) basis/ danger for making a mistake or error ༖ རྩིས་འདི་ལ་ནོར་གཞི་ཡོད་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ Because there is a danger of making a mistake in the calculations you must be careful.
ནོར་ཡ་ (nɔrya) sm. ནོར་གཞི་.
ནོར་གཡང་ (nɔryaŋ) sm. ནོར་ལྷ་.
ནོར་ར་ (nɔɔra) livestock corral, yak corral.
ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ (nɔɔ lɔŋjöö) things, goods, wealth.
ནོར་ཤ་ (nɔɔsha) yak meat.
ནོར་ཤིང་ (nɔɔshiŋ) 1. legendary tree (in tales) from which money falls when shaken. 2. a ready source of money.
ནོར་ཤུགས་ (nɔɔshuù) 1. financial strength/ power/ force. 2. financial capacity.
ནོར་སིང་ཧོམ་ (nɔrsiŋhom) eng. nursing home.
ནོར་སྲིད་ (nɔrsiì) finance ༖ སྲིད་གཞུང་གི་ནོར་སྲིད་ Government finance.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ཁ་སྣོན་ (nɔrsiìgi kānön) financial subsidy, monetary grant.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་འགན་གཙང་ (nɔrsiìgi gɛndzaŋ) financial responsibility system.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ཆད་གྲངས་ (nɔrsiìgi cɛɛ̀draŋ) financial deficit.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་ (nɔrsiìgi dōŋgo) expenditures.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་གཏོང་དངུལ་ (nɔrsiìgi dōŋŋüü) money that has been appropriated.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་གཏོང་ལྷག (nɔrsiìgi dōŋlhaà) financial surplus.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་གཏོང་ཡོང་དོ་མཉམ་ (nɔrsiìgi dōŋyoŋ toñam) balance of revenues and expenditures.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་མཚལ་ཡིག (nɔrsiìgi tsɛɛ̄yiì) financial deficit, red ink.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་ (nɔrsiìgi yoŋguŋ) sm. ནོར་སྲིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ཡོངས་སྒོ་ (nɔrsiìgi yoŋgo) financial revenue.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ (nɔrsiìgi lɛ̀ɛ̀guŋ) financial organ, financial administration, finance office.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་ལོ་འཁོར་ (nɔrsiìgi lɔgɔɔ) fiscal year.
ནོར་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ (nɔrsiìgi siìjüü) financial policy/ strategy.
ནོར་སྲིད་ཁུར་པོ་ (nɔrsiì kūrbu) financial burden.
ནོར་སྲིད་ཁྲུའུ་ (nɔrsiì trū) tib.ch. finance department/ office/ section.
ནོར་སྲིད་སྒེར་སྒྲིམ་ (nɔrsiì gɛrdem) financial monopoly.
ནོར་སྲིད་སྒྲིག་གཞི་ (nɔrsiì drigshi) financial structure.
ནོར་སྲིད་དངུལ་རྩ་ (nɔrsiì ŋüüdza) finance and banking.
ནོར་སྲིད་དངུལ་ལོར་འཆར་འགོད་ཁྲུའུ་ (nɔrsiì ŋüülɔɔ cārgöötru) tib.ch. financial and monetary planning office.
ནོར་སྲིད་ཉམས་ཉེན་ (nɔrsiì ñamñen) financial crisis.
ནོར་སྲིད་ཉོ་ཚོང་ (nɔrsiì ñodzoŋ) finance and trade/ commerce.
ནོར་སྲིད་ཉོ་ཚོང་གཞུང་ལས་ཁང་ (nɔrsiì ñodzoŋ shuŋlɛgaŋ) finance and trade/ commerce office.
ནོར་སྲིད་ཉོ་ཚོང་སློབ་གྲྭ་ (nɔrsiì ñodzoŋ lōbdra) finance and trade/ commerce school.
ནོར་སྲིད་གཏོང་ཡོང་ (nɔrsiì dōŋyoŋ) revenues and expenditures.
ནོར་སྲིད་ཐིང་ (nɔrsiì tiŋ) tib.ch. finance department.
ནོར་སྲིད་དང་ཡིད་རྟོན་དངུལ་ཁང་ (nɔrsiìdaŋ yiìdön ŋüügaŋ) finance and credit bank.
ནོར་སྲིད་པུའུ་ (nɔrsiì bū) tib.ch. ministry of finance.
ནོར་སྲིད་དཔྱ་ཁྲལ་ (nɔrsiì jātrɛɛ) financial tax.
ནོར་སྲིད་བློན་ཆེན་ (nɔrsiì lönjen) Finance Minister.
ནོར་སྲིད་འབྱུང་ཁུངས་ (nɔrsiì juŋguŋ) financial resources.
ནོར་སྲིད་མ་རྩ་ (nɔrsiì madza) financial capital.
ནོར་སྲིད་ཚོང་དོན་པུའུ་ (nɔrsiì tsōŋdönbu) / tib.ch. finance and commerce department/ office/ section.
ནོར་སྲིད་ལམ་ལུགས་ (nɔrsiì lɔmluù) financial system.
ནོར་སྲིད་ལས་ཁུངས་ (nɔrsiì lɛ̀ɛ̀guŋ) Department of the Treasury (U.S.A.).
ནོར་སྲུང་ (nɔrsuŋ) looking after,/ protecting/ guarding wealth; va.—བྱེད་.
ནོར་གསར་ (nɔrsar) newly rich.
ནོར་བསྲིས་ (nɔɔ siì) va. to live parsimoniously/ thriftily/ economically.
ནོར་ཧྲིལ་གྲངས་ (nɔr hriìdraŋ) positive integer (in math).
ནོར་ལྷ་ (nɔrlha) god of wealth/ money.
ནོས་ (nöö) imp. of ནོད་.
གནག (nāg) cattle, livestock.
གནག་ཁྱུ་ (nāggyu) herd of cattle/ livestock.
གནག་རྗེས་ (nāgjɛɛ̀) footprint of cattle/ livestock.
གནག་རྟ་ (nāgda) cattle and horses.
གནག་ནད་ (nāgnɛɛ̀) cattle disease.
གནག་གནད་ (nāgnɛɛ̀) shung. mean, cruel ༖ མི་སེར་ལ་གནག་གནད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལག་ལེན་ཇི་ཡོད་ཆ་མ་གཏོགས་པས་ It is uncertain what sort of mean and cruel method they will use on the subjects.
གནག་པ་ (nāgba) 1. black. 2. malicious, spiteful, vengeful.
གནག་པོ་ (nāgbo) sm. གནག་པ་.
གནག་ཕྱུགས་ (nɔ̄gjuù) cattle, livestock.
གནག་བག (nāgbaà) dirt, filth.
གནག་རྫི་ (nɔ̄gdzi) herdsman/ shepherd of cattle.
གནག་ལུག (nāglug) cattle and sheep.
གནག་སེམས་ (nāgsem) evil, wicked, cruel, sinister.
གནག་ལྷས་ (nāglhɛɛ̀) cattle shed/ barn.
གནང་ (nāŋ) 1. va. to give (h.) ༖ ཁོང་གིས་དངུལ་ཞེ་དྲག་གནང་སོང་ He gave a lot of money. 2. h. of བྱེད་. 3. verb used to make non honorific verbs honorific ༖ ཁོང་གིས་བསྟན་པ་གནང་སོང་ He showed it (h.).
གནང་སྐྱེས་ (nāŋgyeè) h. of ལག་རྟགས་.

གནང་བཀག (nāŋgaà) things that are permissible and not permissible.

གནང་སྒོ (nāŋgo) 1. h. of བྱེད་སྒོ་. 2. sm. མཛད་སྒོ་.

གནང་ཆ་ (nāŋja) sm. གནང་སྐྱེས་.

གནང་ཆེན་ (nāŋjen) reprieve from capital punishment.

གནང་གདད་ (nāŋdεὲ) sm. བྱེད་གདད་.

གནང་གདད་མཆིས་ (nāŋdεὲ cii) shung. to be difficult to do/ handle/ decide ༄ རྩྭ་རིན་གསོལ་རས་བཀའ་འདོམས་ཕྱུགས་ཇི་ཆེ་བ་དང་དེ་ཡང་གནང་གདད་མཆིས་ཚེ་ཁྲལ་འབབ་གཟིགས་ཇེས་སྤྲིན་འབྱུངས་ཁོང་ཚོར་བཀའ་ཕྱབ་ཞུ་རྒྱུ་ We request (that the superiors) order them to pay the fee for grazing animals, and if it is difficult for you to give the order, please order them to pay the taxes for the pastureland.

གནང་དེན་ (nāŋden) 1. sm. གནང་སྐྱེས་. 2. flower/ scarf enclosed with a letter.

གནང་སྟངས་ (nāŋdaŋ) the manner in which sth. is given or done (h.).

གནང་ཕྱོགས་ (nāŋjɔɔ̀) h. of བྱེད་ཕྱོགས་.

གནང་བ་ (nāŋwa) approval, consent, permission; va.—ཞུ་ to ask for approval/ consent/ permission; vi.—ཐོབ་ to obtain approval/ consent/ permission; va.—གནང་ to give permission ༄ ང་ནང་ལ་འགྲོ་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་བྱུང་ I received permission to go home. ༄ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ང་ནང་ལ་འགྲོ་ཆོག་པའི་གནང་བ་གནང་བྱུང་ The boss gave me permission to go home.

གནང་འབྱོར་ (nāŋjɔɔ) sent and received ༄ ཁོང་གིས་ཕྱག་བྲིས་གནང་འབྱོར་བྱུང་ I received the letter he sent.

གནང་སྦྱིན་ (nāŋjin) a gift/ present given to performers.

གནང་མཛད་ (nāŋdzεὲ) sm. གནང་.

གནངས་ (nāŋ) the day after tomorrow.

གནངས་ཆག (nāŋjaà) on alternating days ༄ ང་ལས་ཀ་གནངས་ཆག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I work on alternating days.

གནངས་ཆག་གནངས་ཆག (nāŋjaà nāŋjaà) sm. གནངས་ཆག.

གནངས་ཆེ་ས་ (nāŋ cēsa) important/ valuable/ precious things or events.

གནངས་ཆེན་པོ་ (nāŋ cēmbo) sm. གནངས་ཆེ་ས་.

གནངས་འཆར་ (nāŋcar) sm. གནངས་ཆག.

གནངས་ཉིན་ (nāŋñin) sm. གནངས་.

གནངས་ཉིན་ཀ་ (nāŋ ñinga) sm. གནངས་.

གནངས་བརྡ་ (nāŋda) notice given two days in advance ༄ བླ་མ་མཇལ་ཁ་ཞུ་དུས་གནངས་བརྡ་འབུལ་དགོས་ཀྱི་རེད་ When one requests an audience with a lama one should make it two days in advance.

གནངས་ལོ་ (nāŋlo) sm. གནངས་ཕོད་.

གནངས་ཕོད་ (nāŋböö) two years hence, the year after next.

གནངས་གཞེས་ (nāŋ shee) the day after tomorrow or three days from now ༄ ང་གནངས་གཞེས་ཤིག་ལ་ཐོན་གྱི་ཡིན་ I will depart the day after tomorrow or three days from now.

གནངས་སླད་ (nāŋlεὲ) sm. གནངས་ཕོད་.

གནད་ (nεὲ) the key or main point/ significance, the importance, the essence ༄ འདི་ར་གནད་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What is the significance of this?

གནད་ཀ་ (nεὲga) sm. གནད་འགག.

གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ (nεὲgi tönbo) sm. གནད་སྙིང་པོ་.

གནད་འཁེལ་ (nēngee) accurate, precise, exact, exactly to the point ༄ ཁོང་གིས་བསམ་འཆར་གནད་འཁེལ་ཞིག་བཤད་སོང་ He gave a suggestion that was exactly to the point.

གནད་འཁེལ་པོ་ (nεὲ kēebo) sm. གནད་འཁེལ་.

གནད་གལ་ (nεὲgεε) sm. གནད་འགག.

གནད་གོང་ (nεὲgoŋ) price, worth.

གནད་འགག (nēngaà) important, critical key to a situation ༄ འཆར་གཞི་འདི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག This plan is very important.

གནད་འགག་ཅན་ (nēngaàjεn) sm. གནད་འགག་ཆེན་པོ་.

གནད་འགག་མེད་པ་ (nēngaà meèba) unimportant, insignificant ༄ ལས་ཀ་འདི་མགྱོགས་པོ་མ་ཚར་ནའང་གནད་འགག་མེད་པ་རེད་ Even if you do not finish this work quickly, it is unimportant (doesn't matter).

གནད་འགངས་ (nēngaŋ) sm. གནད་འགག.

གནད་འགྲོལ་ (nεὲ dröö) va. to clarify the important points/ significance of sth. ༄ ཁོང་གིས་ཡིག་ཆ་དེའི་གནད་བཀྲོལ་བ་རེད་ He clarified the significance of the document.

གནད་སྒྱུར་ (nεὲgyur) translating the essence/ main/ important points, va.—བྱེད་.

གནད་ཅན་ (nεὲjεn) important, consequential, significant ༄ ཁོང་གསུམ་ལ་གནད་ཅན་གྱི་གོ་གནས་ཡོད་ཀྱང་ Even though those three had important positions.

གནད་གཅིག་རྡོལ་ (nεὲ jig dōō) va. to make/ affect a breakthrough in one place/ site ༄ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ལག་ལེན་མ་བསྟར་གོང་གནད་གཅིག་བརྡོལ་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་རེད་ Before implementing a new policy everywhere, they made a breakthrough in one area. ༄ དམག་འཁྲུག་སྐབས་དགྲ་བོའི་ས་ཆའི་གནད་གཅིག་བརྡོལ་ནས་དམག་མི་རྣམས་འཛུལ་བ་རེད་ During the war, they made a breakthrough in one part of the enemy's area (allowing) their soldiers to enter.

གནད་གཅོད་ (nεὲ jöö) va. to cut or sever the most important/ essential.

གནད་ཆུང་ཆེ་བཟོས་ (nεὲjuŋ cēsöö) making a mountain out of a molehill.

གནད་ཆེ (nεὲje) important, consequential, significant, major ༄ གནད་ཆེའི་བཟོ་ལས་ཐོན་རྫས་ Major industrial products.

གནད་ཆེ་ས་ (nεὲ cēsa) important/ key point, main aspect.

གནད་ཆེན་པོ་ (nεὲ cēmbo) sm. གནད་ཆེ་.

གནད་ཆེའི་ས་བཅད་ (nεὲcee sābjεὲ) important/ major/ consequential items or factors or sections.

གནད་ཆེའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (nεὲcee lōbdra cēmmo) key universities.

གནད་ཉིད་ཐིག་པ་ (nεὲñii tigbə) sm. གནད་ཐིག་པ་.

གནད་སྙིང་པོ་ (nεὲ ñiŋbu) the main point/ issue/ significance/ subject.

གནད་བསྟུན་ (nεὲdün) according to the importance/ significance ༄ ལས་ཀ་འདི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གིས་གནད་བསྟུན་ཐག་གཅོད་བྱས་ན་འགྲིགས་ Concerning this work, it is okay if you decide it in accordance with what is important.

གནད་ཐབས་ (nεὲdəb) important/ significant techniques or methods.

གནད་ཐིག་པ་ (nεὲ tigbə) precise, accurate, just what is needed ༄ ཁོང་གིས་ང་ལ་གནད་ཐིག་པའི་སློབ་གསོ་བརྒྱབ་བྱུང་ He gave me exactly the advice I needed.

གནད་ཐོག་འཁེལ་ (nεὲdɔɔ̀ kēē) vi. to be just what is needed, to be exactly on the mark ༄ དེ་རིང་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེ་གནད་ཐོག་འཁེལ་སོང་ His speech today was exactly on the mark.

གནད་དུ་འཁེལ་ (nεὲdu kēē) vi. to be accurate/ precise/ exact, to be just what is needed.

གནད་དུ་ཕོག (nεὲdu pɔɔ̀) sm. གནད་དུ་འཁེལ་.

གནད་དོན་ (nεὲdön) question, problem, matter ༄ ཞིང་པའི་གནད་དོན་དེ་ The question concerning the peasants.

གནད་དོན་ངོ་མ་ (nεὲdön ŋoma) the essence/ true nature of sth. ༄ ཁོས་གནད་དོན་ངོ་མ་དེ་མགོ་ཚོད་མི་འདུག He did not understand the essence (of the matter).

གནད་སྡོད་ (nεὲdöö) staying at a selected village unit to gain firsthand experience and help improve its work; va.—བྱེད་.

གནད་བསྡུས (nεὲdüü) summary, abstract, synopsis, key points, essence, in brief ༄ གསར་འགྱུར་གནད་བསྡུས་ News in brief.

གནད་བསྡུས་གོ་བདེ་ (nεὲdüü kode) easy to understand and concise.

གནད་བསྡུས་རྩ་ཚིག (nεὲdüü dzədzii) outline, sketch, abstract, summary, synopsis.

གནད་འཕིགས་ (nɛ̄ɛbii) sm. གནད་དུ་འཁེལ་.

གནད་འཕྲོད་ (nɛ̄ɛ drōō) sm. གནད་དུ་འཁེལ་.

གནད་མེད་གནད་བརྩི་ (nɛ̄ɛmeè nɛ̄ɛdzi) considering unimportant things important.

གནད་མེད་པ་ (nɛ̄ɛ meèba) insignificant, unimportant, not to the point.

གནད་མེད་སྟོང་གཏམ་ (nɛ̄ɛmeè dōŋshöö) saying irrelevant/ pointless/ meaningless things.

གནད་སྨིན་པོ་ (nɛ̄ɛ mīmbu) effective ॥ སྨན་འདི་གནད་སྨིན་པོ་བྱུང་སོང་ This medicine was effective.

གནད་ཟིན་ (nɛ̄ɛsin) notes of the important points (of sth.); va.—འགོད་ to write down the important points (e.g., of a meeting).

གནད་ཡོད་ (nɛ̄ɛyöö) important ॥ གནད་ཡོད་མི་སྣ་ Important persons.

གནད་ལ་བཀར་ (nɛ̄ɛla gār) va. to focus on the critical point/ issue, to reach to the heart of a matter ॥ མི་རེས་དོན་དག་དེའི་ཐོག་གནད་ལ་བཀར་ནས་ཞུས་པ་རེད་ On that issue, he spoke right to the heart of the matter.

གནད་ལ་འཁེལ་ (nɛ̄ɛla kēē) sm. གནད་དུ་འཁེལ་.

གནད་ལ་བསྒྲེ་ (nɛ̄ɛla dre̱) 1. va. to harm through treacherous means. 2. untrue, unjust. 3. sm. རིགས་འགྲེ་.

གནད་ལ་འཕིགས་ (nɛ̄ɛla pii) sm. གནད་དུ་འཁེལ་.

གནད་ལ་སྨིན་ (nɛ̄ɛla mīn) sm. གནད་སྨིན་.

གནད་བཤུ་ (nɛ̄ɛ shū) sm. གནད་བཤུས་.

གནད་བཤུས་ (nɛ̄ɛshüü) notes (on the main points); va.—བྱེད་ to make/ take notes on the main points of sth.

གནད་གསང་ (nɛ̄ɛsaŋ) points on the body for draining blood according to traditional Tibetan medicine.

གནན་ (nēn) f. of གནོན་.

གནམ་ (nām) 1. sky. 2. atmosphere, air. 3. abbr. of གནམ་གཤིས་.

གནམ་རྐུ་ཉི་བརྗེ་ (nāmgu ñije) perpetrating a gigantic fraud [Lit. steal the sky and switch the sun].

གནམ་སྐྱབ་བརྗེ་ (nāmgu je̱) vi. to have the weather begin to clear.

གནམ་སྐས་ (nāmgɛɛ) a long ladder used for scaling the walls of fortresses [Lit. sky ladder].

གནམ་སྐུད་ (nāmgüü) antenna.

གནམ་སྐེ་ལ་གོན་ སྤྲིན་པས་ཨོག་སྒྲོག་རྒྱག (nāmgela gö̱n drinbɛ ōgdrɔɔ gya̱à) extremely proud [Lit. wear sky on the neck, use cloud as a hat strap].

གནམ་སྐྱོད་ (nāmgyöö) 1. flying; va.—བྱེད་ ॥ ཁོ་ཨ་རི་ནས་གནམ་སྐྱོད་བྱས་བཞག He flew from America.

གནམ་སྐྱོན་ (nāmgyön) 1. a disaster caused by the weather (e.g., a storm, drought). 2. a stroke.

གནམ་བསྐོས་ (nāmgöö) 1. divinely selected (e.g., the selection of the emperor), mandate of heaven. 2. arc. positive karma/ merit.

གནམ་བསྐོས་གོང་མ་འཇམ་དབྱངས་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ (nāmgöö go̱ŋma ja̱myaŋ da̱gbo cēmbo) title used for the Chinese Emperor.

གནམ་བསྐོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ (nāmgöö gandɛn pōdraŋ) the traditional name of the Tibetan government.

གནམ་བསྐོས་གཉེན་སྒྲིག (nāmgöö ñēndrig) a marriage made in heaven.

གནམ་བསྐོས་གཙོ་བདག (nāmgöö dzōdaà) a divinely selected chief/ leader.

གནམ་བསྐོས་ལས་དབང་ (nāmgöö le̱ɛwaŋ) divine will, fate, destiny ॥ ཚེ་འདིར་སྡུག་པོ་མྱོང་བ་དེ་གནམ་བསྐོས་ལས་དབང་རེད་ His suffering in this lifetime is divine will.

གནམ་ཁ་སྔོན་ (nām kā ŋōn) the blue sky, the blue heavens.

གནམ་ཁ་ཞེང་ (nām kā she̱ŋ) the expanse of the sky, the heavens.

གནམ་ཁུང་ (nəmguŋ) chimney opening.

གནམ་གང་ (nāmgaŋ) the thirtieth day of a Tibetan lunar month.

གནམ་གང་ལ་རྟ་གསོས་ (nāmgaŋla dāsöö) abbr. of གནམ་གང་ལ་རྟ་གསོས་ ཚེས་གཅིག་ལ་རྟ་རྒྱུག.

གནམ་གང་ལ་རྟ་གསོས་ ཚེས་གཅིག་ལ་རྟ་རྒྱུག (nāmgaŋla dāsöö tsējiglə dəgyuù) not ready/ prepared [Lit. to feed the horse on the 30th and race it on the 1st].

གནམ་གུང་ (nəmguŋ) sky, heavens.

གནམ་གྱི་སྐེད་རགས་ (nəmgi gēraà) the Milky Way.

གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ (nəmgi tridün) the first seven kings of Tibet whose names bear the word ཁྲི་.

གནམ་གྱི་གོ་ལ་ (nəmgi ko̱la) the universe, the celestial sphere.

གནམ་གྱི་ཐང་རུབ་ (nəmgi tāŋrub) uncertain, changeable ॥ དེང་སང་གི་སྲིད་ཇུས་དེ་གནམ་གྱི་ཐང་རུབ་ནང་བཞིན་རེད་ Nowadays the political policy is uncertain. [Lit. weather clear and overcast].

གནམ་གྱི་ལུགས་ (nāmgi lu̱ù) shung. the will of heaven ॥ གནམ་གྱི་ལུགས་ལ་གུས་པ་དང་མཐུན་པ་གོང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བསམས་ནས་བཀུར་བསྟི་ཞུས་ Respect the will of heaven, honor the court and have a good sense of responsibility.

གནམ་གྱི་སྲས་ (nāmgi sɛ̄ɛ) title/ name used for the Emperor of China [Lit. son of heaven].

གནམ་གྲང་མོ་ (nəm tra̱ŋmo) cold (weather).

གནམ་གྲང་ས་འཁྱག (nāmdraŋ sāgyaà) extreme cold [Lit. the weather is cold and the ground is frozen].

གནམ་གྲུ་ (nəmdru) airplane, aircraft; va.—གཏོང་ to fly an airplane.

གནམ་གྲུ་སྒུག་ཁང་ (nəmdru gu̱ùgaŋ) airport lounge, airport waiting room.

གནམ་གྲུ་གཏོང་མཁན་ (nəmdru dōŋñɛn) pilot.

གནམ་གྲུ་ཐང་ (nəmdrutaŋ) airfield.

གནམ་གྲུ་ནས་དབྱུག (nəmdrunɛ yüù) va.to drop things/ people from an airplane, to parachute from a plane.

གནམ་གྲུ་འབབ་ཐང་ (nəmdru bə̱btaŋ) sm. གནམ་གྲུ་ཐང་.

གནམ་གྲུ་འབབ་ས་ (nəmdru bə̱bsə) sm. གནམ་གྲུ་ཐང་.

གནམ་གྲུ་འབབ་སའི་གྲུ་གཟིངས་ (nəmdru bə̱bsɛ tru̱siŋ) aircraft carrier.

གནམ་གྲུ་འབབ་སའི་དམག་གྲུ་ (nəmdru bə̱bsɛ məgdru) sm. གནམ་གྲུ་འབབ་སའི་གྲུ་གཟིངས་.

གནམ་གྲུ་ལས་འཕེན་ (nəmdrulɛ pēn) sm. གནམ་གྲུ་ནས་དབྱུག.

གནམ་གྲུ་བཟོ་གྲྭ་ (nəmdru so̱dra) aircraft factory.

གནམ་གྲུམ་པ་ (nāmdrumba) a thunderous sound [Lit. when the sky breaks].

གནམ་གྲུའི་ཁ་ལོ་པ་ (nəmdrü kālowa) sm. གནམ་གྲུ་གཏོང་མཁན་.

གནམ་གྲུའི་འགྲོ་ལམ་ (nəmdrü dro̱lam) air route.

གནམ་གྲུའི་རྒྱུག་ལམ་ (nəmdrü gyu̱glam) runway (at airport).

གནམ་གྲུའི་གནོད་འགོག (nəmdrü nōngɔɔ) air defence.

གནམ་གྲུའི་ལམ་ཁག (nəmdrü la̱ngaà) sm. གནམ་གྲུའི་འགྲོ་ལམ་.

གནམ་གྲུའི་ལམ་ཐིག (nəmdrü la̱mdig) sm. གནམ་གྲུའི་འགྲོ་ལམ་.

གནམ་གྲུའི་ཞབས་འདེགས་མ་ (nəmdrü sha̱mdegma) stewardess (on an airplane).

གནམ་གྲུར་ཡིབ་ཁུང་ (nəmdrur yi̱bguŋ) air raid shelter.

གནམ་གྲོ་ཐག་རྩེད་ (nāmdro tāgdzeè) an acrobatic exhibit performed at the Potala Palace in the 1st lunar month consisting of a person performing while holding a rope attached to a high pole.

གནམ་གློག (nāmlɔɔ) lightening; vi.—འཁྱུག to have a lightening flash.

གནམ་དགུང་ (nəmguŋ) midnight.

གནམ་འགྱེལ་ས་གཡོ་ (nəmgüü sāyo) sm. གནམ་གཡོ་ས་འགུལ་.

གནམ་རྒན་མ་ (nām ge̱mma) the sky.

གནམ་རྒྱ་ས་རྙི་ (nāmgya sāñi) surrounded by difficulties/ dangers ॥ གནམ་རྒྱ་ས་རྙི་ལས་ཐར་སོང་ (He) escaped from the dangers surrounding him. [Lit. nets in the sky and snares on the ground].

གནམ་རྒྱན་ (nāmgyɛn) a ceiling decorated with silk

and satin right above the throne where a high ranking lama or official is seated.

གནམ་སྒོ་ (nāmgo) 1. a skylight. 2. an entrance/ door on a roof (that has stairs going down inside the house).

གནམ་སྒྱུར་ས་བརྗེས་ (nāmgyur sājeè) changing completely/ totally, revolutionizing sth.; va.—བྱེད་ [Lit. change the sky, change the earth].

གནམ་སྐྱོགས་ (nāmgyɔɔ̀) antiaircraft gun; va.—འཕེན་.

གནམ་ངོ་ (nāmŋo) the look/ color of the sky (relating to the weather); vi.—འགྱུར་ to have a change of weather.

གནམ་ངན་ (nāmŋɛn) overcast sky.

གནམ་སྔོན་པོ་ (nām ŋombo) blue sky.

གནམ་གཅལ་ (nāmjɛɛ) ceiling.

གནམ་ལྕགས་ (nāmjaà) 1. meteoric iron. 2. a talisman believed to be naturally formed from meteorites.

གནམ་ལྕགས་སྐྱུད་ (nāmjaà gũù) sm. གནམ་སྐྱུད་.

གནམ་ལྕགས་འགོག་མདའ་ (nāmjaà g̱ɔgda) lightening rod.

གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབབ་ (nāmjaà tɔ̃mbəb) an unexpected/ sudden occurrence, an event that occurs without warning [Lit. falling on top like lightening].

གནམ་ལྕགས་མེ་འབར་ (nāmjaà m̱ebar) shooting star, comet.

གནམ་ལྕགས་འབར་བ་ (nāmjaà ḇarwa) name of a mountain in southwest Tibet.

གནམ་ཆུ་ (nəmju) rainfall, rain water.

གནམ་ཆུ་སྒུག་པའི་ས་ཞིང་ (nəmju g̱ugbɛ səshiŋ) fields grown using rainfall only (i.e., no irrigation).

གནམ་ཆོད་ (nām cɔ̃ɔ̀) vi. to stop raining ¶ད་གནམ་ཆོད་བཞག It has stopped raining now.

གནམ་འཇམ་ས་འཇམ་ (nāmjam sānjam) peace and tranquillity [Lit. calm sky, calm earth].

གནམ་བརྗེས་ས་སྒྱུར་ (nāmjeè sāgyur) sm. གནམ་སྒྱུར་ས་བརྗེས་.

གནམ་གདོང་ (nāmdoŋ) sm. གནམ་འབབ་.

གནམ་བདགས་ (nāmdaà) hanging sb. up (for punishing); va.—རྒྱག; —གཏོང་ ¶གནམ་བདགས་བརྒྱབ་ནས་ཉེས་རྡུང་བཏང་པ་རེད་ They hung him up and beat him.

གནམ་སྟོང་ (nāmdoŋ) sm. གནམ་གང་.

གནམ་བལྟས་ (nāmdɛɛ̀) looking up to the sky; va.—བྱེད་.

གནམ་ཐག (nāmdaà) a rope for hanging sth. up; va.—རྒྱག ¶ཁང་པའི་ནང་ཤ་གནམ་ཐག་བརྒྱབ་ནས་བཞག་འདུག (They) hang up the meat and left it.

གནམ་ཐག་ལ་ལྕེབ་ (nāmdagla jēb) va. to commit suicide by hanging.

གནམ་ཐང་ (nāmdaŋ) 1. abbr. གནམ་གྲུ་འབབ་ཐང་. 2. clear sky, good weather.

གནམ་ཐིག་དམར་པོ་ (nāmdig mārbo) the equator.

གནམ་ཐོག (nāmdɔɔ̀) via/ by air.

གནམ་ཐོག་འཐབ་རྒོལ་ (nāmdɔɔ̀ təbgöö) air attack.

གནམ་ཐོག་འཕེན་ས་ (nāmdɔɔ̀ pēnsa) drop zone.

གནམ་ཐོག་སྲུང་སྐྱོབ་ (nāmdɔɔ̀ sūŋgyob) air defence.

གནམ་མཐའ་མཚོ་གཏིང་ (nāmda tsōdiŋ) the four corners of the earth, the ends of the earth [Lit. the edge of the sky, the depths of the ocean].

གནམ་མཐོངས་ (nāmtoŋ) a window on the ceiling, a skylight.

གནམ་འཐབ་ས་འཛིང་ (nāmdəb səndziŋ) combating natural calamity [Lit. fighting the sky, fighting the earth].

གནམ་འཐིབ་ (nām tīb) vi. to be cloudy/ overcast.

གནམ་འཐིབས་ (nām tīb) sm. གནམ་འཐིབ་.

གནམ་འཐིབས་ས་རུབ་ (nāmtib sārub) a tragedy, a sad day [Lit. sky overcast, earth dark].

གནམ་དྭངས་ (nāmdaŋ) 1. a fine/ clear/ sunny day. 2. vi. to be clear (weather) ¶ད་གནམ་དྭངས་བཞག It is clear now (the weather).

གནམ་དྭངས་པོ་ (nām ṯaŋbo) good/ clear weather.

གནམ་དུ་གཤེགས་ (nāmdu shēg) vi. to die (h.).

གནམ་གདུགས་ (nāmduù) parachuting, a parachute; va.—མཆོང་ to parachute.

གནམ་བདག (nāmdaà) God (Christian).

གནམ་བདག་གི་ཆོས་ལུགས་ (nāmdaàgi cɔ̃ɔ̀luù) sm. གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་.

གནམ་བདག་ཆོས་གཞུང་ (nāmdaà cɔ̃ɔ̀shuŋ) the roman catholic church.

གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ (nāmdaà cɔ̃ɔ̀luù). catholicism, the roman catholic religion.

གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་པ་ (nāmdaàgi cɔ̃ɔ̀luùgi cɔ̃ɔ̀ba) 1. Christian priest. 2. Christian religious practitioner.

གནམ་བདེ་ (nāmde) heavenly.

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ་ (nāmde g̱omoce) Tiananmen gate (Beijing).

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེའི་ཐང་ཆེན་ (nāmde g̱omoce tāŋcen) Tiananmen square.

གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེའི་ཡང་སྟེང་ (nāmde g̱omoce ya̱ŋdeŋ) 1. rostrum. (of Tiananmen). 2. roof, penthouse.

གནམ་མདའ་ (nāmda) 1. shooting in the air, e.g., a warning shot; va.—རྒྱག. 2. a type of arrow shot in the air for sport; va.—རྒྱག.

གནམ་རྡིབ་ (nāmdib) sth. that is impossible [Lit. sky collapses].

གནམ་རྡིབ་ས་གས་ (nāmdib sāgɛɛ̀) sth. that is impossible [Lit. the sky collapses, the earth cracks].

གནམ་རྡོ་ (nāmdo) 1. a stone that has fallen from the sky, meteorite. 2. hail.

གནམ་ལྡིང་ས་མཆོང་ (nāmdiŋ sājoŋ) sm. ས་མཆོང་གནམ་མཆོང་.

གནམ་ལྡིང་ས་ལྡིང་ (nāmdiŋ sājoŋ) sm. ས་མཆོང་གནམ་མཆོང་.

གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་ (nāmde w̱ɔ̃ɔ̀suŋ) son of King Langdarma's younger wife.

གནམ་པ་བ་ (nāmbawa) people who lived around the Lhasa area and worked breaking stones. 2. people who work breaking stones.

གནམ་པང་ (nāmbaŋ) ceiling.

གནམ་པོ་ (nāmbo) 1. honest, open, frank. 2. laughing. 3. a witness.

གནམ་པྲ་ (nāmdra) divining by the condition of the weather.

གནམ་དཔྱད་ (nāmjɛɛ̀) 1. meteorology. 2. astronomy.

གནམ་དཔྱད་ཀྱི་གྲངས་ཀ་ (nāmjɛɛ̀gi tra̱ŋga) astronomical figure/ number, an enormous figure.

གནམ་དཔྱད་ཁང་ (nāmjɛɛ̀gaŋ) planetarium.

གནམ་དཔྱད་རྒྱང་ཤེལ་ (nāmjɛɛ̀ gya̱ŋshɛɛ̀) astronomical telescope.

གནམ་དཔྱད་གཏམ་དཔེ་ (nāmjɛɛ̀ dāmbe) proverbs and allusions about the weather.

གནམ་དཔྱད་འཕྲུལ་ཆས་ (nāmjɛɛ̀ trũũjɛɛ̀) astronomical instruments, astroscope.

གནམ་དཔྱད་རྩིས་གཞི་ (nāmjɛɛ̀ dzĩĩshi) astronomical unit or formula.

གནམ་དཔྱད་རིག་པ་ (nāmjɛɛ̀ ri̱gbə) astronomy.

གནམ་དཔྱད་རིག་པ་བ་ (nāmjɛɛ̀ ri̱gbəwə) astronomer.

གནམ་དཔྱད་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་ཁང་ (nāmjɛɛ̀ shēèja kyəbdɛɛgaŋ) sm. གནམ་དཔྱད་ཁང་.

གནམ་འཕག་ས་མཆོངས་ (nāmpaà sācoŋ) hopping/ and skipping, jumping with joy; va.—བྱེད་.

གནམ་དབྱིངས་ (nāmyib) the sky, the heavens.

གནམ་འབབ་ (nām ḇəb) vi. to rain.

གནམ་འབྲུག་སྐར་ཚོམ་ (nāmdruù gārdzom) the constellation Draco.

གནམ་སྦྲག (nāmdraà) airmail ¶ངས་ཡི་གེ་གཉིས་གནམ་སྦྲག་ཐོག་བཏང་པ་རེད་ I sent two letters via airmail.

གནམ་དམག (nāmmaà) airforce.

གནམ་ཚིག་ཁང་ (nāmdziìgaŋ) observatory.

གནམ་མཚན (nāmdzɛn) weather conditions, climate.

གནམ་མཚོ་ (nāmdzo) Namtso Lake in Tibet.

གནམ་ཟླ་ (nāmda) sm. ནམ་ཟླ་.

གནམ་གཟེར་ (nāmser) wooden poles used in tents/ yurts.

གནམ་འོག (nām wɔ̄ɔ) the world ༑ གནམ་འོག་ན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་འདུག There are many countries in the world. [Lit. under the sky].

གནམ་འོག་གཅིག་དུ་ (nāmwɔɔ jīgdu) sm. གནམ་འོག་ཡོངས་སུ་.

གནམ་འོག་ཡོངས་སུ་ (nāmwɔɔ yoŋsu) to everyone, universal [Lit. to all under the sky].

གནམ་ཡངས་ཀ་བ་བཞི་ (nāmyaŋ gāwa shi) a shelter/ house with a roof held up by four pillars but with no sides.

གནམ་ཡིག (nəmyii) letters that fell from the sky.

གནམ་ཡེར་ (nāmyer) clear sky/ weather.

གནམ་ཡོལ་ (nāmyöö) material (e.g., cloth) that covers a ceiling.

གནམ་གཡེར་ (nāmyer) sm. གནམ་ཡེར་.

གནམ་གཡོ་ས་འགུལ་ (nāmyo sāngüü) a stupendous event/ achievement [Lit. sky move, earth move].

གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ (nəmri sōŋdzɛn) the father of King Songtsen Gampo.

གནམ་རིག (nəmrii) astronomy.

གནམ་རིག་གི་ཉེ་མཐོང་རྒྱང་ཤེལ་ (nəmriigi ñego gyaŋshee) astronomical telescope.

གནམ་རིག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (nəmrii dāgjɛɛgaŋ) observatory.

གནམ་རིག་བརྟག་དཔྱད་འཕྲུལ་ཆས་ (nəmrii dāgjɛɛ trüüjɛɛ) astronomical instruments.

གནམ་རུ་ (nəmru) bow (the weapon).

གནམ་རློན་པ་ (nām lōnba) humid.

གནམ་ལ་སྐས་ཀ་འཛུགས་ (nāmla gɛɛga dzuù) sth. impossible [Lit. putting a ladder to the sky].

གནམ་ལ་སྐས་འགོས་མི་སྙེག (nāmla gɛngöö miñeg) sth. impossible [Lit. one cannot reach the sky by climbing a ladder].

གནམ་ལ་སྙེག་འདྲའི་ཁང་ཆེན་ (nāmla ñēgdɛ kāŋjen) a skyscraper.

གནམ་ལ་སྟོན་ (nāmla dōn) va. to face towards the sky.

གནམ་ལ་ཐུག་པའི་ས་ (nāmla tūgbɛ sā) a flat high place or plain with no mountains.

གནམ་ལ་བྱ་རྒྱ་ ས་ལ་ཅི་རྒྱ་ (nāmla cagya sāla cigya) sm. གནམ་རྒྱ་ས་རྡེ་.

གནམ་ལ་སྦར་འཛིན་དང་ས་ལ་རྡོག་རྡོ་ (nāmla bandzin daŋ sāla dɔgdo) doing sth. that is extraordinary [Lit. grasping the sky and kicking the earth].

གནམ་ལངས་ (nāmlaŋ) sm.* ནམ་ལངས་.

གནམ་ལངས་རྒྱག (nāmlaŋ gyaà) va. to rear (for horses).

གནམ་ལོ་ (nāmlo) year (used in reference to the New Year).

གནམ་ལོ་གསར་པ་ (nāmlo sārba) the New Year.

གནམ་ལོ་གསར་བཞད་ (nāmlo sārshɛɛ) arrival of new year ༑ གནམ་ལོ་གསར་བཞད་ཀྱི་སྔ་ནུབ་ New Year's eve.

གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ (nāmlo sārdzeè) sm. གནམ་ལོ་གསར་བཞད་.

གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་ (nāmlo sārdu shɛɛ) sm. གནམ་ལོ་གསར་བཞད་.

གནམ་གཤིས་ (nəmshii) 1. climate, weather. 2. meteorology.

གནམ་གཤིས་ཀྱི་སྔོན་བརྟག (nəmshiigi ŋōndaà) weather forecasting.

གནམ་གཤིས་ཀྱི་སྔོན་བརྡ་ (nəmshiigi ŋōndaà) weather forecasting; va.—གཏོང་.

གནམ་གཤིས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ (nəmshiigi cāgyen) weather/ climatic conditions.

གནམ་གཤིས་ཀྱི་རིག་པ་ (nəmshiigi rigbə) meteorology.

གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་གི་གནས་ཚུལ་ (nəmshii gyundɔɔgi nɛɛdzüü) meteorological information.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བསྒྲགས་ (nəmshii ŋōndraà) weather forecasting.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བསྒྲགས་པ་ (nəmshii ŋōndraà) weather forecaster, meteorologist.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བརྟག་བརྡ་ཚན་སྐོར་ (nəmshii ŋōndaà dadzɛngɔɔ) weather forecast team.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བརྟག་བརྡ་ཞབས་ཞུ་ཁྲུའུ་ (nəmshii ŋōndaàda shəbji trū) tib.ch. weather forecast service office.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བརྡ་ (nəmshii ŋōnda) weather forecast; va.—གཏོང་.

གནམ་གཤིས་སྔོན་བརྡའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (nəmshii ŋōndɛ trüügɔɔ) weather forecasting machine/ equipment.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ལེ་ཏ་ (nəmshii dāgjɛɛgi leda) tib.ch. meteorological radar.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (nəmshii dāgjɛɛgaŋ) weather station, meteorological station/ observatory.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་འཁོར་སྐར་ (nəmshii dāgjɛɛ kɔɔgar) meteorological satellite, weather forecasting satellite.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ཅུའུ་ (nəmshii dāgjɛɛ jū) tib.ch. bureau of meteorology.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མཁན་ (nəmshii dāgjɛɛ ceèñɛn) meteorologist.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ལས་ཁུངས་ (nəmshii dāgjɛɛ lɛɛguŋ) meteorological observatory, weather analysis office.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ས་ཚིགས་ (nəmshii dāgjɛɛ sədzii) meteorological/ weather station.

གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་སློབ་གྲྭ (nəmshii dāgjɛɛ lōbdra) school of meteorology.

གནམ་གཤིས་ལྟ་དཔྱོད་ཁང་ (nəmshii dājöögaŋ) weather observatory, weather/ meteorological observation station.

གནམ་གཤིས་དྲོ་དྲང་གི་ཚད་ (nəmshii trodraŋgi tsɛɛ) temperature (of the atmosphere).

གནམ་གཤིས་གནས་ཚུལ་ (nəmshii nɛɛdzüü) weather conditions.

གནམ་གཤིས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (nəmshii tsɛnrii shimjuùgaŋ) institute of meteorology.

གནམ་གཤིས་རིག་པ་ (nəmshii rigbə) meteorology.

གནམ་གཤིས་ལས་དོན་ (nəmshii lɛɛdön) meteorological work.

གནམ་གཤིས་ས་ཁྲ་ (nəmshii sābdra) weather map, climatological map.

གནམ་གཤིས་ས་ཚིགས་ (nəmshii sədzii) sm. གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་.

གནམ་གཤིས་སོ་ལྟ་ཁང་ (nəmshii sōdagaŋ) weather post/ observatory.

གནམ་ས་ (nāmsa) 1. sky/ heaven and earth. 2. vi.—ཕྲེར་ to be a great or immense difference between sth. ༑ ཁང་པ་འདི་གཉིས་ཡག་ཉེས་གནམ་ས་ཕྲེར་བཞག The difference in quality between these two houses is immense.

གནམ་ས་ཁ་རྡེབ་ (nāmsa kādeb) a state of great turmoil/ shock/ disturbance [Lit. the sky and earth banging into each other].

གནམ་ས་ཁ་སྦྱར་ (nāmsa kājar) a great lie, confusing right and wrong, standing facts on their head [Lit. sky and earth joined together].

གནམ་ས་ཁ་འཛོལ་ (nāmsa kāndzöö) sm. གནམ་ས་ཕྲེར་.

གནམ་ས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ (nāmsa kālo gyur) vi. to change totally, to affect a drastic/ earthshaking change [Lit. change sky and earth).

གནམ་ས་འཁོར་ (nāmsa kɔ̄ɔ) vi. to feel dizzy/ giddy.

གནམ་ས་ག་འཛོལ་ (nāmsa kandzöö) sm. གནམ་ས་ཁ་འཛོལ་.

གནམ་ས་སྒྱུར་ (nāmsa gyur) sm. གནམ་ས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་.

གནམ་ས་ལྷ་འོག་སྒྱུར་ (nāmsa lāwɔɔ gyur) sm. གནམ་ས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་.

གནམ་ས་མགོ་ཏིང་ལོག (nāmsa godiŋ lɔɔ) sm. གནམ་ས་གཡོ་བ་.

གནམ་ས་ལྷ་འོག་འགྱུར་ (nāmsa lāwɔɔ gyur) sm. གནམ་ས་གཡོ་.

གནམ་ས་གཡོ་ (nāmsa yō) shaking/ startling the universe, incredible, world shaking ༑ གནམ་ས་

གཡོ་བའི་ལི་དཔར་ 25,000 གི་རྒྱང་བསྐྱོད་བྱས་ནས་ Having made the 25,000 li world shaking "Long March."

གནམ་ས་ཤོར་ (nāmsa shɔ̄ɔ) see གནམ་ས་.

གནམ་སའི་ཁྱད་པར་ (nāmsɛ kyɛ̄ɛbar) a great difference/ disparity [Lit. difference between sky and earth].

གནམ་སའི་དྲག་ཤུགས་ (nāmsɛ tra̱gshuù) air and ground power.

གནམ་སའི་རྩལ་དང་མཐུན་པ་ (nāmsɛ tsǖǖdaŋ tǖmbə) shung. in compliance/ harmony with the will of heaven and earth ¶ ད་ལྟ་བདག་གིས་གནམ་སའི་རྩལ་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བྱ་དགའ་སྤྲོད་བ་ལ་ In compliance with the will of heaven and earth and demonstrating the magnanimity of my administration.

གནམ་བསིལ་པོ་ (nām si̱ibu) cold/ chilly weather.

གནམ་གསོར་ (nāmsɔɔ) a drill.

གནམ་ལྷ་ (nāmlha) god, deity.

གནམ་ཨ་སྔོན་ (nām āŋön) sky.

གནའ་ (nā) 1. sm. གནའ་སྔ་མོ་. 2. abbr. of གནའ་བ་.

གནའ་བཀུར་གནའ་ལེད་ (nāgur nālɛ̀ɛ) highly traditional.

གནའ་ཁྱེར་དེང་སྨད་ (nākyee te̱ŋmɛ̀ɛ) disparaging the present and extolling the past.

གནའ་གླུ་ད་ལེན་ (nālu ta̱len) behaving in an old fashioned way [Lit. singing old songs in the present].

གནའ་གོད་ (nāgöö) sm. གནའ་བ་.

གནའ་སྔ་མོ་ (nālu ŋāmo) ancient times, antiquity.

གནའ་ཉམས་དོད་པོ་ (nāñam tö̱öbo) classically beautiful, elegant.

གནའ་གཏམ་ (nādam) old/ ancient saying.

གནའ་བསྟོད་དེང་སྨད་ (nādöö te̱ŋmɛ̀ɛ) praising old customs and degrading current customs; va.—བྱེད་.

གནའ་དུས་ (nəduù) ancient times, antiquity.

གནའ་དུས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ (nədüügi cəluù) ancient fashion/ style.

གནའ་དུས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ (nədüügi lu̱gsöö) sm. གནའ་སྲོལ་.

གནའ་དེང་ (nādeŋ) ancient and contemporary ¶ གནའ་དེང་མི་སྣ་ Ancient and contemporary personages.

གནའ་དྲངས་དེང་དཔྱད་ (nādraŋ te̱ŋjɛ̀ɛ) use the past to investigate the present.

གནའ་དྲངས་དེང་སྒྲུབ་ (nādraŋ te̱ŋdrub) accomplishing today's work using ancient (methods).

གནའ་དཔེ་ (nābe) classical proverb/ saying.

གནའ་ཕྲུག་ (nədruù) baby blue sheep.

གནའ་བ་ (nāā) blue sheep (a type of wild mountain sheep).

གནའ་བོ་ (nāwo) primeval, ancient, classical ¶ གནའ་བོའི་གྲོང་ཁྱེར་ Ancient city.

གནའ་བོའི་གླང་གོད་ (nāwö lāŋgöö) mammoth (the extinct elephant-like animal).

གནའ་བོའི་སྙན་ངག (nāwö ñēnŋaà) old/ ancient poetry.

གནའ་བོའི་མི་བརྒྱུད་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་ལས་ཁང་ (nāwö mi̱gyüù nēɛdöngɔɔgi le̱ɛgaŋ) Bureau of Indian Affairs (in U.S.A.).

གནའ་བོའི་རྩོམ་རིག (nāwö dzōmrii) classical/ ancient literature.

གནའ་བོའི་ཡིག་ཚགས་ཁང་ (nāwö yi̱gdzaàgaŋ) archives ¶ རྒྱལ་ཡོངས་གནའ་བོའི་ཡིག་ཚགས་ཁང་ National Archives.

གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (nāwö ri̱gshuŋ jēègyoŋ shi̱mjuganŋgaŋ) Cultural Survival (the organization). ¶

གནའ་བོའི་གསུང་རབ་ (nāwö sūŋrəb) classical/ ancient text.

གནའ་མི་ (nāmi) ancient people, primitive man.

གནའ་མོ་ (na̱mo) ancient, classical ¶ གནའ་མོའི་གྲོང་ཁྱེར་ Ancient city.

གནའ་མོའི་རོལ་མོ་ (na̱mö rö̱ömo) classical music.

གནའ་རྫས་ (nādzɛ̀ɛ) antiques, curios, ancient artifacts.

གནའ་རྫས་ཀོ་འཚོལ་ (nādzɛɛ gōndzöö) archaeological excavation.

གནའ་རྫས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (nādzɛɛ dre̱mdöngaŋ) sm. གནའ་རྫས་བཤམས་སྟོན་ཁང་.

གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་ (nādzɛ̀ɛ dōgshib) archaeology.

གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་པ་ (nādzɛ̀ɛ dōgshibə) archaeologist.

གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་རིག་པ་ (nādzɛ̀ɛ dōgshib ri̱gbə) archaeology.

གནའ་རྫས་བབ་ཆགས་ (nādzɛ̀ɛ ba̱bjaà) primitive and crude.

གནའ་རྫས་རྙིང་ཤུལ་ (nādzɛ̀ɛ ñīŋshüü) relics and artifacts.

གནའ་རྫས་ཞིབ་དཔྱོད་ (nādzɛ̀ɛ shi̱bjöö) sm. གནའ་རྫས་ལ་རྟོག་ཞིབ་.

གནའ་རྫས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ (nādzɛ̀ɛla dōgshib) archaeological investigation.

གནའ་རྫས་ལ་རྟོག་ཞིབ་མཁས་པ་ (nādzɛ̀ɛla dōgshib kɛ̄ɛba) archaeologist.

གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་རིག་པ་ (nādzɛ̀ɛla dōgshib ri̱gbə) archaeology.

གནའ་རྫས་དཔྱད་ཞིབ་ (nādzɛ̀ɛ jɛ̄ɛshib) archaeological research.

གནའ་རྫས་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (nādzɛ̀ɛ shāmdöngaŋ) archaeological museum.

གནའ་གཞུང་ (nāshuŋ) ancient books.

གནའ་གཞུང་རྩོམ་རིག (nāshuŋ dzōmrig) classical literature.

གནའ་གཞུང་རིང་ལུགས་ (nāshuŋ ri̱ŋluù) classicism.

གནའ་ཟོག (nāsog) sm. གནའ་རྫས་.

གནའ་ཟོག་ཞིབ་དཔྱོད་ (nāsog shi̱bjöö) sm. གནའ་རྫས་ལ་རྟོག་ཞིབ་.

གནའ་བཟང་དེང་སྤྱོད་ (nāsaŋ te̱ŋjöö) using the good traditions from the past for the present.

གནའ་ཡིག (nəyig) prose written in classical literary style.

གནའ་གཡག (nāyaà) sm. གནའ་བ་.

གནའ་རབས་ (nərəb) ancient, antique, paleo-, classical ¶ གནའ་རབས་མིའི་རིགས་རིག་པ་ Paleontology.

གནའ་རབས་སྐྱེ་དངོས་ (nərəb gyēŋöö) paleontological finds.

གནའ་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་ (nərəbgi gyēŋoö ri̱gbə) paleontology.

གནའ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་ (nərəbgi je̱èshüü) ancient remnants/ ruins/ site, an excavation of an ancient site.

གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ (nərəbgi dāmbe) old proverb/ saying.

གནའ་རབས་ཀྱི་བར་དུས་ (nərəbgi pa̱rdüù) medieval period, the Middle Ages.

གནའ་རབས་ཀྱི་སྨན་ཐོ་ (nərəbgi mēndo) ancient medical prescription.

གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ (nərəbgi lu̱gyüù) ancient history.

གནའ་རབས་མིའི་རིགས་རིག་པ་ (nərəb mi̱irig ri̱gbə) paleoanthropology, paleontology.

གནའ་རབས་རྩོམ་རིག (nərəb dzōmrig) ancient literature.

གནའ་ལུགས་ (nəluù) ancient customs/ style ¶ གནའ་ལུགས་ཞབས་བྲོ་ Ancient style dance.

གནའ་ཤ་ (nəsha) meat of the blue sheep.

གནའ་ཤུལ་ (nəshüü) sm. གནའ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་.

གནའ་ཤུལ་གནས་མཆོག (nəshüü nēɛjɔɔ) a famous ancient (archaeological) site.

གནའ་ཤུལ་འཛུགས་སྐྲུན་ (nəshüü dzu̱gdrün) restoration of ancient sites.

གནའ་གཤིས་ (nəshii) ancient customs/ habits/ ways of behaving.

གནའ་སྲོལ་ (nāsöö) sm. གནའ་ལུགས་.

གནའ་གསོ་ (nāso) restoring ancient ways, returning to ancient customs; va.—བྱེད་.

གནའ་གསོ་ཕྱིར་ནུར་ (nāso ci̱rnur) restoring ancient

ways and going/ moving backwards.

གནའ་གསོ་ཕྱིར་བཀོལ་ (nāsö cirshöö) sm. གནའ་གསོ་ཕྱིར་ནུར་.

གནའ་གསོའི་རིང་ལུགས་ (nāsö riŋluù) the doctrine of "restoring the ancient."

གནས་ (nɛ̄ɛ̀) 1. place, site; va.—གཏོང་; —སྦྱིན་ to give shelter, to give a place to live. 2. vi. to exist ༑ འབྲས་ལྗོངས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་གནས་སྡོད་ཡོད་པ་རེད་ Sikkim existed as a subject of Tibet. 3. va. to live, to stay ༑ ང་འདི་ར་ལོ་གཉིས་གནས་པའི་རིང་ While I was staying here for two years. 4. vi. to cost ༑ དེབ་འདི་ར་སྒོར་མོ་གཉིས་གནས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ This book costs two dollars. 5. abbr. of གནས་ཚུལ་ ༑ བོད་གནས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ Looking at conditions in Tibet. 6. rank ༑ གནས་ལྔ་པ་ The fifth rank (in the traditional Tibetan government). 7. basis, cause ༑ ཁྱེད་རང་གི་སྐད་ཆ་དེ་གད་མོའི་གནས་རེད་ Your comment will cause people to laugh. 8. a part of a loom.

གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་ (nɛ̄ɛ̀gi ŋōōbo) household furniture/ things.

གནས་ཀྱི་སློབ་མ་ (nɛ̄ɛ̀gi lōbma) a disciple who remains close to his teacher.

གནས་སྐབས་ (nɛ̄ɛ̀gəb) temporary, for the time being, provisional ༑ གནས་སྐབས་ང་བོད་ལ་འགྲོ་གི་མིན་ For the time being I will not go to Tibet. ༑ གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ A temporary decision.

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ (nɛ̄ɛ̀gəbgi tābdzüü) a temporary arrangement/ measure.

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག (nɛ̄ɛ̀gəbgi sōōyig) provisional regulation/ measure/ rule.

གནས་སྐབས་ཆུ་རགས་ (nɛ̄ɛ̀gəb cūraà) temporary coffer dam.

གནས་སྐབས་བརྟན་ཁྱིང་ (nɛ̄ɛ̀gəb dēnlhiŋ) temporary stability.

གནས་སྐབས་དམག་མཚམས་འཇོག (nɛ̄ɛ̀gəb māgdzam jɔ̀ɔ̀) va. a make a temporary truce/ armistice/ ceasefire.

གནས་སྐབས་རང་བཞིན་ (nɛ̄ɛ̀gəb rəŋshin) temporary situation ༑ ལུང་པའི་ནང་གི་ཟིང་ཆ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད་ The disturbances in this area are a temporary situation.

གནས་སྐབས་རིང་ (nɛ̄ɛ̀gəb riŋ) sm. གནས་སྐབས་.

གནས་སྐབས་ལམ་ཡིག (nɛ̄ɛ̀gəb ləmyig) shung. a permit that allows use of corvee transport services once only.

གནས་སྐབས་ལམ་སྲོལ་ (nɛ̄ɛ̀gəb ləmsöö) temporary rules and regulations.

གནས་སྐབས་སྲིད་གཞུང་ (nɛ̄ɛ̀gəb siishuŋ) temporary government, caretaker goverment, provisional goverment.

གནས་སྐོར་ (nɛ̄ɛ̀gɔɔ) pilgrimage; va.—ལ་འགྲོ་ to go on a pilgrimage.

གནས་སྐོར་བ་ (nɛ̄ɛ̀gɔɔwa) pilgrims, people on pilgrimage.

གནས་ཁང་ (nɛ̄ɛ̀gaŋ̄) house, dwelling.

གནས་འཁོད་ (nɛ̄ɛ̀göö) residing, living, va.—བྱེད་ to live, to inhabit ༑ དེ་ར་དམག་མི་སུམ་སྟོང་ཙམ་གནས་འཁོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ Even though three thousand soldiers reside there.

གནས་འཁོད་པ་ (nɛ̄ɛ̀gööba) resident, settler, inhabitant ༑ ལྷ་ས་ར་གནས་འཁོད་པ་ a resident of Lhasa.

གནས་འཁོད་བཞུགས་སྒར་ (nɛ̄ɛ̀göö shuùgar) settlement ༑ བོད་མི་གནས་འཁོད་བཞུགས་སྒར་སོ་སོར་ At each of the Tibetan settlements.

གནས་ཀི་ཐིག་ལེ་ (nɛ̄ɛ̀gi tīgle) the main characteristics/ essence of a location.

གནས་གོང་ (nɛ̄ɛ̀goŋ) price, value, worth ༑ གནས་གོང་ཆེ་བའི་ཅ་ལག Things that have high price/ value.

གནས་གླ་ (nɛ̄ɛ̀la) rent, lodging fee.

གནས་འགྱུར་ (nɛ̄ngyur) transformation, transmutation, changes in circumstances/ positions.

གནས་མགྲོན་ (nɛ̄ndrön) 1. inn on a road. 2. guest at an inn. 3. shung. abbr. of གནས་ཚང་ and མགྲོན་པོ་.

གནས་སྒོ་འབྱེད་ (nɛ̄ɛ̀ go jeè) va. to recognize/ accept/ confirm a holy (pilgrimage) site for the first time.

གནས་སྒོ་འགྲིམས་ (nɛ̄ɛ̀go drim) va. to leave one's home to go as a bride.

གནས་ངན་མ་ (nɛ̄ɛ̀ ŋenma) a girl who is still attached to her parent's house after she has gone to another house as a bride.

གནས་ངན་ལེན་ (nɛ̄ɛ̀ŋɛn len) 1. vi. to get a lower form of existence because of bad karma. 2. vi. to get born handicapped.

གནས་ངེས་མེད་ (nɛ̄ɛ̀ŋeè meè not having a permanent residence.

གནས་ལྔ་ (nɛ̄ɛ̀ŋa) five points in the body (the middle of the head, the throat, the heart, navel and genitals).

གནས་བཅའ་ (nɛ̄ɛ̀ jāā) va. to settle (in terms of residence).

གནས་བཅའ་ས་ (nɛ̄ɛ̀ jāsa) place where one has permanent residence, place where one has settled permanently.

གནས་བཅས་ (nɛ̄ɛ̀ jɛ̄ɛ̀) p. of གནས་བཅའ་.

གནས་ཆ་ (nɛ̄ɛ̀ja) steadiness.

གནས་ཆགས་ (nɛ̄ɛ̀ cāà) vi. to get settled permanently.

གནས་ཆུང་ (nɛ̄ɛ̀juŋ) 1. sm. གནས་ཆུང་དགོན་. 2. sm. གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་.

གནས་ཆུང་དགོན་ (nɛ̄ɛ̀juŋ gön) Nechung monastery (the residence of the Nechung oracle).

གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ (nɛ̄ɛ̀juŋ cōōgyoŋ) one of the main protector dieties and state oracles of Tibet and the Dalai Lama.

གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ (nɛ̄ɛ̀juŋ cōōgyɛɛ) sm. གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་.

གནས་ཆུང་ཏཱ་བླ་མ་ (nɛ̄ɛ̀juŋ dā lāma) the medium of གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ who holds the title of ཏཱ་བླ་མ་.

གནས་ཆེན་ (nɛ̄ɛ̀jen) famous pilgrimage sites.

གནས་ཆེན་ལྔ་ (nɛ̄ɛ̀jen nā) the five important pilgrimage sites of Buddhism.

གནས་མཆོག (nɛ̄ɛ̀jɔ̀ɔ̀) 1. holy land/ place, place of pilgrimage. 2. an important/ significant site.

གནས་མཆོད་ (nɛ̄ɛ̀ cöö) going on pilgrimage and giving offerings.

གནས་མཇལ་ (nɛ̄njɛɛ) sm. གནས་སྐོར་.

གནས་མཇལ་ཚོགས་པ་ (nɛ̄njɛɛ tsōgba) a group of people on a pilgrimage together.

གནས་འཛིག (nɛ̄njig) sm. ཆགས་འཛིག.

གནས་གཏོང་ (nɛ̄ɛ̀ döŋ) see གནས་.

གནས་རྟེན་ (nɛ̄ɛ̀den) 1. base, station ༑ མཚོ་དམག་གི་གནས་རྟེན་ Naval base. 2. pilgrimage site, holy place.

གནས་རྟེན་པ་ (nɛ̄ɛ̀demba) sm. གནས་པོ་.

གནས་སྟངས་ (nɛ̄ɛ̀daŋ) status, situation, condition ༑ དེང་སང་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་སྐོར་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག These days we don't hear anything about the situation in Tibet.

གནས་བརྟན་ (nɛ̄ɛ̀dɛn) term of address (previously) used by a younger gelong to address an older gelong.

གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག (nɛ̄ɛ̀dɛn jūdruù) the 16 arhats.

གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་ (nɛ̄ɛ̀dɛnbɛ deba) one of the four main schools of Hinayana Buddhism.

གནས་ཐང་ (nɛ̄ɛ̀daŋ) value, worth ༑ དེང་སང་རའི་ཁུ་ལུ་གནས་ཐང་ཆེན་པོ་འདུག These days cashmere has great value.

གནས་ཐབས་བྱེད་ (nɛ̄ɛ̀dəb ceè) va. to preserve, to maintain ༑ བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གནས་ཐབས་བྱེད་དགོས་ We have to preserve Tibetan culture.

གནས་ཐུབ་ (nɛ̄ɛ̀ tūb) vi. to be able stand on one's own two feet ༑ བོད་རིགས་གནས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་ Tibetans have to stand on their own two feet.

གནས་མཐོ་ (nɛ̄ɛ̀do) high rank/ position.

གནས་མཐོ་རྒྱ་ཆེ་ (nɛ̄ɛ̀do gyuce) sm. གནས་མཐོ་འབྱོར་ཆེ་.

གནས་མཐོ་དབང་ཆེ་ (nɛ̄ɛ̀do wāŋce) powerful and influential, having high rank/ position and great power.

གནས་མཐོ་འབྱོར་ཆེ་ (nɛ̄ɛ̀do jɔ̄ɔce) having high rank/ position and wealth.

གནས་དུས་ (nɛ̄ɛ̀dǖü) times and circumstances, place and time ༑ གནས་དུས་ལ་དཔག་པའི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་ (We) must decide strategy in accordance with the time and circumstances.

གནས་དུས་ཚོད་རྩིས་ (nɛ̄ɛ̀dǖü tsȫödzii) tactics based on the times and circumstances, taking into account the time and circumstances ༑ ང་ཚོ་བོད་ཤོར་ནས་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ཏུ་ཡོང་དུས་གཞུང་ཞབས་ཚོས་གནས་དུས་ཚོད་རྩིས་ཀྱིས་སྔོན་ལྟར་བཞིན་བྱས་མ་བྱུང་ When we came to India after losing Tibet, the (Indian) government officials took into account the circumstances and didn't receive us as they had in the past.(since we now were powerless).

གནས་དུས་བཟང་བསྟུན་ (**ཁྱིས་**) (nɛ̄ɛ̀dǖü sə̲ŋdün) in accordance with appropriate times and circumstances.

གནས་བདག (nɛ̄ɛ̀daà) proprietor/ head of an inn or hotel.

གནས་བདེ་དུས་འཇགས་ (nɛ̄ɛ̀de tṳ̄ṳjaà) good circumstances and peaceful times.

གནས་སྡོད་ (nɛ̄ɛ̀dȫö) living, residing; va.—བྱེད་ to live, to reside ༑ ཨ་རི་ར་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཚོས་ By those living in America.

གནས་ནས་འཕུང (nɛ̄ɛ̀nɛ cūŋ) sm. གནས་དབྱུང་གཏོང་.

གནས་པ་ཆེན་པོ་ (nɛ̄ɛ̀ba cēmbo) expensive.

གནས་པོ་ (nɛ̄ɛ̀bo) innkeeper.

གནས་སྤར་ (nɛ̄ɛ̀bar) promotion; va.—སྤེལ་; བྱེད་ to promote ༑ ཁོང་རིམ་པ་བཞི་པ་ནས་གསུམ་པར་གནས་སྤར་བྱས་པ་རེད་ (They) promoted him from the fourth to the third rank.

གནས་སྤོ་ (nɛ̄ɛ̀bo) 1. emigrating, moving residence; va.—བྱེད་ ༑ ཁོང་གིས་ལྷ་ས་ནས་རྒྱལ་རྩེ་ར་གནས་སྤོ་བྱས་པ་རེད་ He moved his residence from Lhasa to Gyantse. 2. transferring from a position/ office. ༑ ཁོང་ལས་ཁུངས་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་སྤོ་བྱས་འདུག He was transferred to another office.

གནས་སྤོའི་སློག་རྒྱུན་ (nɛ̄ɛ̀bö lɔ̄ggyün) displacement current.

གནས་སྤོར་ (nɛ̄ɛ̀bɔɔ) sm. གནས་སྤར་.

གནས་སྤོས་ (nɛ̄ɛ̀bȫö) p. of གནས་སྤོ་.

གནས་སྤོས་གཏོང་ (nɛ̄ɛ̀bȫö dōŋ) va. to transfer.

གནས་སྤོས་ཕྱོགས་མི་ (nɛ̄ɛ̀bȫö cɔ̄ɔ̀mi) sm. གནས་སྤོས་ཡུལ་མི་.

གནས་སྤོས་ཡུལ་མི་ (nɛ̄ɛ̀bȫö yṳ̄ṳmi) settler, immigrant, colonist.

གནས་ཕབ (nɛ̄ɛ̀ pəb) va. to demote ༑ བཀའ་བློན་ཁེ་སྨད་པ་ཇ་སག་ཏུ་གནས་ཕབ་ (He) demoted Kalon Khemed to dzasa.

གནས་ཕོ་ (nɛ̄ɛ̀bo) innkeeper.

གནས་ཕྱོགས་ (nɛ̄ɛ̀jɔ̄ɔ̀) 1. position, point of view ༑ སྲིད་དོན་གྱི་གནས་ཕྱོགས་ Political point of view. 2. place where one lives.

གནས་འཕར་ (nɛ̄ɛ̀ pār) vi. to get promoted.

གནས་འཕར་རྒྱུ་འཕེལ་ (nɛ̄mbar gyṳbel) winning promotion and getting rich.

གནས་འཕོ་ (nɛ̄ɛ̀ pō) 1. vi. to transmigrate (the "སེམས་"). 2. vi. to change residence. 3. vi. to change one's job/ position.

གནས་འཕྱུགས་ (nɛ̄ɛ̀ cūù) vi. to make a mistake/ error ༑ བླང་དོར་གྱི་གནས་འཕྱུགས་པ་ To make a mistake on what one ought to do and what one ought not to do.

གནས་འཕྲིན་ (nɛ̄ndrin) 1. letter ༑ ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གནས་འཕྲིན་ཡང་ཕུལ་འདུག (They) also sent a letter of thanks. 2. newsletter.

གནས་འཕྲིན་ཚགས་པར་ (nɛ̄ndrin tsāgbar) newsletter.

གནས་བབ (nɛ̄ɛ̀bəb) position, situation, standing, status, condition, occasion ༑ འཐབ་ཇུས་ཀྱི་གནས་བབ་ Strategic position. ༑ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ Social status.

གནས་བབ་ངན་པ་ (nɛ̄ɛ̀bəb ŋə̲mba) inferior situation/ condition.

གནས་བླ་མ་ (nɛ̄ɛ̀ lāma) the lama in charge of a sacred place.

གནས་དབྱུང་ (nɛ̄ɛ̀yuŋ) 1. demoting, demotion; va.—གཏོང་ to demote ༑ ཁོང་རིམ་པ་གསུམ་པ་ནས་བཞི་པར་གནས་དབྱུང་བཏང་བ་རེད་ He was demoted from 3rd rank to the 4th rank. 2. expelling, expulsion; va.—བྱེད་ to expel/ banish ༑ ཀུན་མ་དེ་རྒྱལ་ས་ནས་མཐའ་མཚམས་ལ་གནས་དབྱུང་བཏང་བ་རེད་ The thief was banished from the capital to the border.

གནས་དབྱུངས་ (nɛ̄ɛ̀yuŋ) sm. གནས་དབྱུང་.

གནས་འབུད་ (nɛ̄mbǖü) banishing, expelling; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

གནས་འབེབས་ (nɛ̄mbeb) 1. va. to settle down. 2. sm. གནས་དབྱུང་གཏོང་.

གནས་མ་ (nɛ̄ɛ̀ma) a married woman.

གནས་མ་ཡིན་ (nɛ̄ɛ̀ ma̲ yi̲n) unsuitable, inappropriate.

གནས་མང་གྲངས་ཀ་ (nɛ̄ɛ̀maŋ tra̲ŋga) a many digit number.

གནས་མལ་ (nɛ̄ɛ̀mɛɛ) residence, place to stay at, dwelling.

གནས་མལ་ཐང་དང་བཟའ་བདུང་རླུང་ཕྲོད་སྦྱོད་ (nɛ̄ɛ̀mɛɛ tāŋdaŋ sə̲duŋ lūŋdrȫö jȫö) the hardship of traveling [Lit. to eat in open air in the midst of the wind blowing and to sleep on the plain].

གནས་མིག (nɛ̄ɛ̀mig) a part of a loom.

གནས་མིང་ (nɛ̄ɛ̀miŋ) 1. name of a place. 2. name of a pilgrimage site.

གནས་མིན་ (nɛ̄ɛ̀min) sm. གནས་མ་ཡིན་.

གནས་མེད་ (nɛ̄ɛ̀meè) homeless.

གནས་མེད་འཁྱམས་པོ་ (nɛ̄ɛ̀meè kyāmbo) destitute and homeless.

གནས་མེད་ཕྱོགས་འཁྱར་ (nɛ̄ɛ̀meè cɔ̄ɔ̀gyar) sm. གནས་མེད་འཁྱམས་པོ་.

གནས་མེད་ཡུལ་འཁྱར་ (nɛ̄ɛ̀meè yṳ̄ṳgyar) sm. གནས་མེད་འཁྱམས་པོ་.

གནས་མོ་ (nɛ̄ɛ̀mo) 1. innkeeper (female). 2. woman of the house.

གནས་ཚང་ (nɛ̄ɛ̀dzaŋ) hotel, inn; va.—གཡར་ to rent a room in an inn or hotel (either the person seeking the room or the inn owner); va.—གཏོང་ .to rent a room to sb. ༑ གནས་ཚང་གཡར་རོགས་གནང་ Please rent me a room. ༑ ཁོང་གིས་ང་ལ་གནས་ཚང་བཏང་བྱུང་ He rented me a room.

གནས་ཚད་ (nɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀) 1. level, standard ༑ ཁོང་གི་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་ གནས་ཚད་མཐོ་ལོས་ཡོད་དམ་ What is the level of his knowledge of English? 2. coordinate (in math).

གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ (nɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀ tōbo) high standard/ level.

གནས་ཚིག (nɛ̄ɛ̀dzii) a noun indicating location.

གནས་ཚུགས་ (nɛ̄ɛ̀dzuù) settling down somewhere.

གནས་ཚུལ་ (nɛ̄ɛ̀dzǖü) 1. conditions, circumstances, situation ༑ ཤན་ལྔའི་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་རེད་ (They) investigated the conditions in the five counties. 2. news, issues ༑ དེང་སྐབས་ཨ་མེ་རི་ཀའི་ནང་གནས་ཚུལ་ཆེ་ཤོས་དམག་འཁྲུག་གསར་པ་དེ་རེད་ These days in America the biggest news is the new war.

གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་ (nɛ̄ɛ̀dzǖü dra̲à) p. of གནས་ཚུལ་སྒྲོག.

གནས་ཚུལ་སྒྲོག (nɛ̄ɛ̀dzǖü drɔ̄ɔ̀) va. to report/ publicize news ༑ རྩ་ཁྲིམས་གསར་པ་བཟོས་པའི་གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་པ་རེད་ They publicized the making of a new constitution.

གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ (nɛ̄ɛ̀dzǖü ŋo̲ma) real facts, true situation ༑ གནས་ཚུལ་ངོ་མ་དེ་གསལ་པོ་ཤེས་མ་བྱུང་ I didn't know clearly the true situation.

གནས་ཚུལ་དངོས (nɛ̄ɛ̀dzǖü ŋȫö) sm. གནས་ཚུལ་ངོ་མ་.

གནས་ཚུལ་དངོས་གཞི་ (nɛ̄ɛ̀dzǖü ŋȫöshi) sm. གནས་ཚུལ་ངོ་མ་.

གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ (nɛ̄ɛ̀dzǖü də̲rdǖü) news summary.

གནས་ཚུལ་འདྲི་ (nɛ̄ɛ̀dzüü tri̲) va. to ask about the news/ situation/ events.

གནས་ཚུལ་ཞུ་ (nɛ̄ɛ̀dzüü shu̲) va. to report, to give an account.

གནས་ཚུལ་ཞུ་ཡིག (nɛ̄ɛ̀dzüü shu̲yig) message/ report about a situation.

གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ (nɛ̄ɛ̀dzüülə shi̲g) according to the situation/ condition/ news.

གནས་ཚུལ་ལ་བལྟ་ (nɛ̄ɛ̀dzüülə dā) va. to look at/ observe a situation ¶ གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ནས་སྲིད་ཇུས་བཟོས་པ་རེད་ (They) looked at the situation and made a policy.

གནས་ཚུལ་ལྷག (nɛ̄ɛ̀dzüü lāà) vi. to have a problem or difficulty ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་གནས་ཚུལ་ལྷག་གི་རེད་ If you do that there will be a problem.

གནས་ཞུའི་རྩོམ་རིག (nɛ̄ɛ̀shü dzōmrig) reportage.

གནས་གཞི་ (nɛ̄ɛ̀shi) 1. base ¶ མཚོ་དམག་གནས་གཞི་ Naval base. 2. shung. foundation for a settlement/ residence ¶ ཧོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་བཟོས་དང་གནས་གཞི་ར་སྒྲེང་བསྩལ་བ་ He was given the title of Hutuktu and the possession of Reting as a base for a settlement. 3. location.

གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ (nɛ̄ɛ̀shii sōgüü) base area.

གནས་བཞུགས་ (nɛ̄ɛ̀shuù) residing in (h.) ¶ དྷི་ལིར་གནས་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ Representatives who reside in Delhi.

གནས་ཟོས་བདེ་པོ་ (nɛ̄ɛ̀söö de̲bo) sm.* གནས་བཟོད་བདེ་པོ་.

གནས་གཟིགས་ (nɛ̄ɛ̀sii) pilgrimage to a holy site/ place (h.); va.—ལ་ཕེབས་ to go on a pilgrimage or visit to a holy place.

གནས་བཟང་པོ་ (nɛ̄ɛ̀ sa̲ŋbo) 1. pleasant place to live. 2. poet. abode of the gods, heaven.

གནས་བཟོད་བདེ་པོ་ (nɛ̄ɛ̀söö de̲bo) peaceful, comfortable, easy ¶ དེང་སང་ལུང་པའི་ནང་ཟིང་ཆ་མེད་པ་གནས་ཟོས་བདེ་པོ་འདུག These days that place is peaceful without any disturbances.

གནས་ཡིག (nɛ̄ɛ̀yig) a traditional guidebook to a pilgrimage site or sites.

གནས་ཡུལ་ (nɛ̄ɛ̀yüü) location/ site/ place where one lives or stays; va.—བཅའ་ to live in, to reside ¶ བཀོད་འདོམས་ཁང་གི་གནས་ཡུལ་འདི་རེད་ This is the location of the command house.

གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ (nɛ̄ɛ̀yüü gyɛ̲ɛ̲gəb) country of one's residence.

གནས་ཡོད་ (nɛ̄ɛ̀yöö) those present or residing somewhere ¶ གནས་ཡོད་འགོ་བྱེད་རྣམས་ The headmen residing there.

གནས་གཡར་ (nɛ̄ɛ̀yar) 1. temporary residence. 2. borrowing a place to temporarily stay (e.g., on a overnight journey); va.—ཞུ་ to ask to borrow a place to stay.

གནས་རི་ (nɛ̄ɛ̀ri) holy/ sacred mountain.

གནས་རི་སྐོར་མཇལ་ (nɛ̄ɛ̀ri gōōjɛɛ) circumambulating a holy/ sacred mountain.

གནས་རིམ་ (nɛ̄ɛ̀rim) rank (in a hierachy).

གནས་ལ་འགྲོ་ (nɛ̄ɛ̀la dro̲) va. to leave one's home to go as a bride.

གནས་ལ་ཕེབས་ (nɛ̄ɛ̀la pēè) h. of གནས་ལ་འགྲོ་.

གནས་ལ་སྦྱིན་ (nɛ̄ɛ̀la ji̲n) va. to send one's daughter as a bride.

གནས་ལ་བསམ་ (nɛ̄ɛ̀la sām) shung. va. to consider ¶ གྱོད་དོན་དྲང་འབྲེལ་ཁྲུན་ཐག་ཆོད་མིན་ཡོང་གནས་ལ་བསམ་ Considering that the case will not be settled justly.

གནས་ལན་ (nɛ̄ɛ̀lɛn) 1. reply/ response to a letter. 2. a return visit to a holy site/ pilgrimage location.

གནས་ལུགས་ (nɛ̄ɛ̀luù) situation, condition; va.—ཤོད་; —འདྲེན་ to elaborate/ talk about a situation or condition ¶ ནུབ་ཨེ་ཤ་ཡའི་གནས་ལུགས་ The West Asian situation.

གནས་ལུགས་གོ་བསྡུར་ (nɛ̄ɛ̀luù ko̲dur) discussion; va.—བྱེད་.

གནས་ལུགས་རྒྱུ་མཚན་ (nɛ̄ɛ̀luù gyu̲mdzɛn) the reason for a situation.

གནས་ལུགས་རགས་བསྡུས་ (nɛ̄ɛ̀luù rəgdüü) a brief report.

གནས་ལུགས་རིག་པ་ (nɛ̄ɛ̀luù ri̲gbə) a Confucian school of idealist philosophy.

གནས་ལུགས་གསེད་འགྲེལ་ (nɛ̄ɛ̀luù sēndröö) a detailed explanation of sth.

གནས་བཤད་ (nɛ̄ɛ̀shɛɛ) description/ explanation of a holy place; va.—རྒྱག ¶ དཀོན་གཉེར་གྱིས་ལྷ་ཁང་གི་གནས་བཤད་བརྒྱབ་པ་རེད་ The caretaker monk gave an explanation of the temple.

གནས་ས་ (nɛ̄ɛ̀sa) 1. sm. གནས་ཡུལ་. 2. a holy place where people go for pilgrimage.

གནས་ལ་བསམ་ (nɛ̄ɛ̀la sām) shung. va. to consider/ think ¶ གྱོད་དོན་དྲང་འབྲེལ་ཁྲུན་ཐག་ཆོད་མིན་ཡོང་གནས་ལ་བསམ་ Considering that the case will not be settled justly.

གནས་སུ་གྱུར་ (nɛ̄ɛ̀su gya̲r) vi. to come to a state of, to come to be ¶ མུ་གེ་དང་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རེད་ (They) came to be oppressed by famine and disease.

གནས་སུ་འཇོག (nɛ̄ɛ̀su jɔ̲ɔ̀) va. to place/ put in a position or state ¶ ཁོང་ནི་མི་དམངས་ཀྱིས་གུས་བཀུར་ཞུ་ཡུལ་གྱི་གནས་སུ་འཇོག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The people are putting him in a place of respect.

གནས་སུ་བཞག (nɛ̄ɛ̀su sha̲à) p. of གནས་སུ་འཇོག.

གནས་སུ་ལུས་ (nɛ̄ɛ̀su lü̲ǜ) sm. གནས་སུ་གྱུར་.

གནུབས་མཚོ་ (nūbdzo) sm. ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ་.

གནོང་ (nōŋ) feelings of guilt ¶ གནོང་ངོས་ལེན་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་རེད་ (They) made (them) confess their guilt.

གནོང་: p. གནོངས་; f. གནོང་ (nōŋ) vi. to feel remorse/ guilt ¶ རང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཀ་སྡུག་པ་མ་བྱས་ན་གནོང་དགོས་དོན་མེད་ If you don't do bad deeds, you will not have to feel guilty.

གནོང་བཀུར་ (nōŋgur) sm. གནོང་ངོས་ལེན་བྱེད་.

གནོང་འཁུར་ (nōŋgur) sm. གནོང་བཀུར་.

གནོང་ངོས་ལེན་བྱེད་ (nōŋ ŋö̲ölen ce̲è) va. to admit one's guilt/ fault, etc.

གནོང་འགྱོད་ (nōŋgyöò) regretting one's fault/ crime; vi.—བྱེད་; —སྐྱེ་.

གནོང་བག (nōŋbaà) feeling of remorse, feeling of guilt/ shame.

གནོང་མེད་ (nōŋmeè) guiltless, remorseless.

གནོང་ལེན་ (nōŋ le̲n) va. to show guilt/ remorse.

གནོངས་ (nōŋ) 1. imp. of གནང་. 2. p. of གནོང་.

གནོད་ (nȫò) harm, injury, damage; va.—སྐྱེལ་; —བྱེད་ to harm/ injure/ damage, to cause trouble ¶ ཨ་རག་མང་པོ་བཏུངས་ན་གཟུགས་པོར་གནོད་ཀྱི་རེད་ If you drink a lot of alcohol, it will harm your body. ¶ ཁོས་གནོད་བསྐྱལ་ནས་ངའི་ཚོང་ལ་གྱོང་རག་སོང་ Because he caused me trouble, I sustained a loss in business.

གནོད་ (nȫò) va. to harm/ injure/ damage.

གནོད་རྐྱེན་ (nȫògyen) the cause of damage/ harm/ injury.

གནོད་སྐྱེལ་ (nȫògyee) see གནོད་.

གནོད་སྐྱོན་ (nȫògyön) 1. harm, injury, damage, misfortune, disaster; va.—བྱེད; —གཏོང་ to harm/ injure/ hinder/ damage, to cause misfortune/ disaster; va.—སེལ་ to eliminate or overcome harm/ injury, misfortune ¶ དགོན་པའི་ནང་ལོགས་ལ་གནོད་སྐྱོན་བཏང་མེད་ (They) haven't damaged the inside of the monastery. ¶ ཞིང་སྨན་བསྒྲར་ནས་འབུའི་གནོད་སྐྱོན་སེལ་ཐུབ་པ་རེད་ They sprayed insecticide on the fields and eliminated the insect damage.

གནོད་སྐྱོན་ཁུལ་ (nȫògyöngüü) disaster area.

གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ (nȫògyön cēmbo sūm) "the three great harms" (illiteracy, superstition, uncleanliness).

གནོད་སྐྱོན་བྱུང་མི་ (nȫògyön cu̲ŋmi) victims of a disaster/ calamity.

གནོད་སྐྱོན་བྱུང་ཡུལ་ (nȫògyön cu̲ŋyüü) sm. གནོད་སྐྱོན་ཁུལ་.

གནོད་བསྐྱལ་ (nȫò gyɛ̄ɛ) p. of གནོད་སྐྱེལ་.

གནོད་འགལ་ (nōŋgɛɛ) sm. གནོད་པ་.

གནོད་འགོག (nõngɔɔ̀) prevention of harm/ injury/ disaster; va.—བྱེད་ ¶ ཆུ་ལོག་སྔོན་འགོག་གི་ཆེད་དུ་རགས་བརྒྱབ་པ་རེད་ They built a dam to prevent flooding.

གནོད་འགོག་ཉེན་སེལ་ (nõngɔɔ̀ ñensel) preventing harm and eliminating danger.

གནོད་འགོག་ཕྱུགས་སྲུང་ (nõngɔɔ̀ cūgsuŋ) protecting livestock from harm/ disaster.

གནོད་འགོག་མྱུར་བསྡུ་ (nõngɔɔ̀ ñurdu) preventing calamity by harvesting quickly.

གནོད་འགྱེད་ (nõò gyeè) sm. གནོད་སྐྱེལ་.

གནོད་ཅན་ (nõòjɛn) sm. གནོད་ལྡན་.

གནོད་ཉེན་ (nõòñen) danger of harm.

གནོད་ལྟས་ (nõòdɛɛ̀) an omen of harmful things to come.

གནོད་དོགས་ (nõò dɔɔ̀) suspicion of being harmful.

གནོད་ལྡན་ (nõndɛn) harmful ¶ གནོད་ལྡན་དངོས་རིགས་ Harmful materials.

གནོད་པ་ (nõòba) harm, injury; va.— སྐྱེལ་; —གཏོང་; —རྒྱགས་ to harm, to injure/ damage, to cause trouble ¶ ཁོས་དཀྲུག་གཏམ་བཟོས་ནས་ང་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བྱུང་ He harmed me by making up rumors.

གནོད་པ་འཁྱོལ་པོ་ (nõòba kyõòbo) a person who causes trouble/ problems. harm.

གནོད་པ་གཤོམ་ (nõòba shõm) va. to prepare/ plan/ plot to do harm or damage.

གནོད་པའི་ནུས་པ་ (nõòbɛ nüùbə) a harmful function/ force, a negative function/ force.

གནོད་པས་འཛག (nõòbɛ dzaà) vi. to have a wet dream.

གནོད་བྱ་ (nõòja) harmful/ injurious deeds ¶ མི་དམངས་ལ་གནོད་བྱའི་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ཆོག It is not permitted to do things that harm the people.

གནོད་བྱེད་གདོན་བགེགས་ (nõòjeè dõngeg) harmful evil/ demons/ ghosts.

གནོད་འབུ་ (nõmbu) harmful/ injurious insects.

གནོད་འབྱོལ་ཁང་ (nõnjöögaŋ) place of sanctuary/ asylum.

གནོད་འབྱོལ་བ་ (nõnjööwa) a person seeking or under the protection of asylum.

གནོད་སྦྱིན་ (nõòjin) a malevolent demon.

གནོད་མིག (nõòmiì) an angry look/ glare; va.—ལྟ་ to look with an angry expression/ manner.

གནོད་ཚབས་ (nõòdzəb) sm. གནོད་འཚེ་.

གནོད་ཚིག (nõòdziì) harmful words.

གནོད་འཚེ་ (nõòdze) harm, injury, damage; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —སྐྱེལ་ to harm/ injure; va.—འགོག to stop or prevent harm/ injury/ damage; vi.—ཐོག to get injured/ harmed; vi.—མྱོང་ to suffer/ experience harm.

གནོད་འཚེ་སྔོན་འགོག (nõòdze ŋõngaà) taking precautions against possible harm.

གནོད་གཞི་ (nõòshi) causes of harm/ injury/ damage; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ལ་ན་ཚ་ཐོག་པའི་གནོད་གཞི་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ (They) do not know clearly the cause of the sickness.

གནོད་བཞི་ (nõòshi) the four pests (rats, bedbugs, flies and mosquitoes) ¶ གནོད་བཞི་གཙང་སེལ་ Eliminate the four pests.

གནོད་བཞི་རྩ་གཏོར་ (nõòshi dzādɔr) eliminate/ annihilate the four pests (political slogan).

གནོད་ཟད་ (nõòsɛɛ̀) one of the four noble truths: eliminating suffering.

གནོད་ཟས་ (nõòsɛɛ̀) food that harms or doesn't agree with one.

གནོད་ཟློག (nõndɔɔ̀) avoiding or preventing harm/ injury/ damage ¶ གནོད་ཟློག་གི་ཞབས་བརྟན་ཞུགས་པ་ (They) performed religious rites to prevent harm.

གནོད་བཟློག (nõndɔɔ̀) sm. གནོད་ཟློག.

གནོད་གཡོལ་ (nõòyöö) avoiding harm/ injury/ damage; va.—བྱེད་ to do sth. to avoid harm.

གནོད་ལན་ (nõòlɛn) revenging a harm/ injury; va.—འཇལ་ to revenge a harm/ injury.

གནོད་སེམས་ (nõòsem) malevolent/ malicious/ injurious thoughts, ill will, rancor; va.—སྐྱེ་.

གནོད་སེལ་ཉེན་སེལ་ (nõòsel ñensel) eliminating harm and danger.

གནོན་: p. and f. མནན་; imp. ནོན་ (nõn) va. to press down, to compress, to stamp on, to oppress, to subdue, to supress, to repress ¶ མི་དམངས་ཀྱི་མཇིང་པ་གནོན་མཁན་ལ་འཐབ་འཛིང་བཏང་བ་རེད་ (They) had a struggle session against those who oppressed the people (those who pressed down on their shoulders). ¶ ཀོ་བ་དེ་རྡོའི་ཐོག་ཏུ་མནན་ནས་བཞག་པ་རེད་ The leather was left pressed down under a rock.

གནོན་སྒྱུར་འཕྲུལ་ཆས་ (nõngyur trüüjɛɛ̀) transformer equipment.

གནོན་མཉམ་ཐིག་རིས་ (nõnñam tīgriì) isobaric line.

གནོན་སྡེགས་ (nõndeg) compressor, press machine.

གནོན་ཐུབ་ (nõndub) compressive strength.

གནོན་སྡོམ་ (nõndom) strict vows/ discipline; va.—བྱེད་.

གནོན་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (nõnjeè trüügɔɔ) sm. གནོན་སྡེགས་.

གནོན་བཙིར་ (nõndzir) 1. pressing, compressing; va.—བྱེད་ ¶ གནོན་བཙིར་བྱས་ལེབ་ལེབ་བཟོས་པ་རེད་ (They) flattened it by pressing on it. 2. oppression, oppressing; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to oppress ¶ ལོག་སྤྱོད་སྲིད་གཞུང་གིས་ང་ཚོར་གནོན་བཙིར་བྱས་པ་རེད་ The reactionary government oppressed us.

གནོན་ཚད་ཐོན་པོ་ལས་བརྒལ་བ་ (nõndzɛɛ̀ tõmbolɛ gɛɛwa) superhigh pressure.

གནོན་གཟེར་ (nõnser) thumbtack; va.—རྒྱག.

གནོན་ཤིང་ (nõnshiŋ) 1. a large wooden bolt used to keep doors closed. 2. wooden pedals used for weaving.

གནོན་ཤུགས་ (nõnshuù) pressure; va.—སྤྲོད་; —རྒྱག to pressure sb. ¶ ལས་ཀ་དེའི་སྐོར་གོང་རིམ་ནས་གནོན་ཤུགས་རྒྱག་གི་འདུག Concerning that work, the authorities are exerting pressure (to do it).

གནོན་ཤུགས་འཁོར་ལོ་ (nõnshuù kɔ̄ɔ̄lo) pressing machine.

གནོན་ཤུགས་ཆུང་བ་ (nõnshuù cūŋwə) low pressure.

གནོན་ཤུགས་ཆེ་བ་ (nõnshuù cēwa) sm. གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་.

གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (nõnshuù cēmbo) high pressure; va.—རྒྱག to exert high pressure ¶ སྲིད་གཞུང་གིས་མི་དམངས་ཚོགས་པ་ལ་ཛམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྐོར་བྱེད་དགོས་པའི་གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The goverment is putting great pressure on the "people's party" to demonstrate.

གནོན་ཤུགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (nõnshuù trüügɔɔ) pressing machine.

གནོན་ཤུགས་མཚུངས་ཐིག (nõnshuù tsūŋdig) isobaric line.

གནོན་གསོག (nõnsɔɔ̀) keeping (merchandise) in stock for too long; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ ¶ ལྟ་སྐོར་བ་མང་པོ་མ་སླེབས་སྐབས་ཚོང་ཟོག་མང་པོ་གནོན་གསོག་ཐེབས་འདུག Because many tourists did not arrive, (the stores) ended up with much merchandise in stock.

མནག: p. མནགས་ (nāà) vi. to endure, to suffer, to tolerate/ bear.

མནག་དཀའ་ (nāgga) difficult to bear/ endure/ tolerate.

མནགས་ (nāà) p. of མནག.

མནངས་ཆུང་བ་ (nāŋ cūŋwə) of little worth/ value.

མནངས་ཆེ་བ་ (nāŋ cēwa) sm. མནངས་ཆེན་པོ་.

མནངས་ཆེན་པོ་ (nāŋ cēmbo) of high worth/ value.

མནན་ (nēn) p. of གནོན་.

མནན་གཏད་ (nēndɛɛ̀) curse, spell; va.—བྱེད་.

མནན་རྡེབ་ (nēndeb) smashing, breaking.

མནན་བཙིར་ (nēndzir) sm. གནོན་བཙིར.

མནན་བཟོས་ལྟོ་ཆས་ (nēnsöò dōjɛɛ̀) compressed foods, hardtack.

མནན་གསོག (nēnsɔɔ̀) sm. གནོན་གསོག.

མནབ་ (nəb) f. of ནབ་.

མནབ་རྩལ་ (nəbdzεε) arc. food, snack.
མནབ་རུང་ (nəbruŋ) wearable, fit to be worn.
མནབས་ (nəb) p. of ནབ་.
མནམ་ (nām) f. of ནོམ་.
མནམས་ (nām) p. of ནོམ་.
མནམས་བཟའ་ (nām) sm. ནམ་བཟའ་.
མནའ་ (nā) oath, pledge, vow; va.—སྐྱེལ་; —འཇོག་ to take an oath, to swear, to vow; va.—སྐོག་ to make/ force sb. to take an oath/ pledge/ vow; va.—ཟ་ to disregard/ renege on an oath / pledge/ vow ¶ ཁོང་གཉིས་གྲོགས་པོ་བྱ་རྒྱུའི་མནའ་བཞག་པ་རེད་ They took an oath to be friends.
མནའ་སྐྱེལ་ (nā gyeē) see མནའ་.
མནའ་སྐྱེལ་ཐོ་འཛུགས་ (nāgyeē tōndzuù) taking an oath/ vow, swearing to do sth.; va.—བྱེད་.
མནའ་སྐྱེལ་དམ་བཅའ་ (nāgyeē tamja) taking an oath/ vow, swearing to do sth.; va.—བྱེད་.
མནའ་བསྐྱལ་ (nā gyεε) p. of མནའ་སྐྱེལ་.
མནའ་གན་ (nagεn) written oath, treaty, agreement; va.—འཇོག་ to take a written oath, to sign a treaty, to make an agreement.
མནའ་གྲོགས་ (nādrɔɔ) ally, sworn friend, blood brother ¶ སྟོབས་ཆེ་བའི་མནའ་གྲོགས་རྒྱ་གར་ Our great ally India.
མནའ་སློག་ (nādrɔɔ) see མནའ་.
མནའ་བཅད་ཐོ་བཅད་ (nājεὲ tōjεὲ) taking an oath/ vow, swearing to do sth.; va.—བྱེད་.
མནའ་བཅའ་ (nāja) sm. མནའ་སྐྱེལ་.
མནའ་ཆང་ (nājaŋ) ཆང་ drunk when taking an oath or swearing.
མནའ་ཆས་ (nājεὲ) special clothes worn in Tibet when taking an oath (an ancient custom).
མནའ་ཆིངས་ (nājiŋ) written agreement/ oath/ vow/ covenant.
མནའ་མཆིད་ (nājeè) sm. མནའ་ཕག.
མནའ་མཆིད་གྲོགས་པོ་ (nājeè trogbo) sworn friends, people who have taken an oath of friendship.
མནའ་འཇོག (nā jɔɔ) see མནའ་.
མནའ་ཐོ་གཅོད་ (nādo jöö) va. to take an oath/ vow.
མནའ་ཐོ་བཅད་ (nādo jεὲ) p. of མནའ་ཐོ་གཅོད་.
མནའ་མཐུན་ (nədün) alliance, league, union.
མནའ་མཐུན་འགོ་གཙོ་ (nədün) the leader of an alliance.
མནའ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (nədün gyεεgəb) allied states/ countries.
མནའ་མཐུན་ཆིངས་ཡིག (nədün ciŋyii) (treaty of) alliance ¶ རི་མི་དམག་དོན་མནའ་མཐུན་ཆིངས་ཡིག Japan-U.S. Military Alliance (treaty).
མནའ་མཐུན་པ་ (nədümbɔ) an ally.
གནའ་མཐུན་དཔུང་ཚོགས་ (nədün būŋdzɔɔ) sm. མནའ་མཐུན་དམག་དཔུང་.
མནའ་མཐུན་དམག་དཔུང་ (nədün māgbuŋ) allied forces/ troops/ armies.
མནའ་མཐུན་ཚོགས་པ་ (nədün tsɔ̄gba) the political party set up under the leadership of Sun Yatsen in 1905.
མནའ་དག་གིས་བཀྲུས་པ་ (nādaggi drüùbə) shung. being cleared (of a crime) after swearing one's innocence ¶ ཁྲིད་ཡ་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པ་རྣམས་མནའ་དག་གིས་བཀྲུས་པ་རེད་ Both parties were cleared (of a crime) after swearing their innocence.
མནའ་དམ་ (nādam) oath, promise, vow; va.—འབུལ་ to swear, to take an oath, to promise.
མནའ་འདོར་ (nā dɔɔ) sm. མནའ་སྐྱེལ་.
གནའ་སྤུན་ (nābün) sworn brothers, blood brothers.
མནའ་བོར་ (nā pɔɔ) sm. མནའ་སྐྱེལ་.
གནའ་འབྲེལ་ (nāndree) alliance, league, coalition, union, federation.
མནའ་འབྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་ (nāndreegi dzōwo) leader among allies/ federation.
མནའ་འབྲེལ་གྲོགས་པོ་ (nāndreegi trogbo) sworn friends, allies.
མནའ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ (nāndree gyεεgəb) allied states/ countries.
མནའ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་ (nāndree māgbuŋ) allied forces/ troops.
མནའ་སྦྲེལ་ (nāndree) sm. གནའ་འབྲེལ་.
མནའ་མ་ (nāma) bride; va.—གཏོང་ to send a bride; va.—ལེན་ to take a bride; va.—སྟེར་ to give a bride; va.—ལོག་ to get divorced [Lit. bride returns].
མནའ་མ་སྐྱེལ་བསུ་ (nāma gyeēsu) accompanying a bride to her new family, bridal party.
མནའ་མ་ཆུང་གསོ་ (nāma cūŋso) child/ adoptive bride (girl sent as a child who lives with the family and becomes the wife of their son when she grows up).
མནའ་མ་སྟེར་ལེན་བྱེད་ (nāma dērlen ceè) va. to give and receive a bride (to exchange brides).
མནའ་མ་བཙན་ལེན་ (nāma dzēnlen) marriage by capture/ force/ kidnapping.
མནའ་མ་བཞེས་ (nāma sheè) h. of མནའ་མ་ལེན་.
མནའ་མ་ལེན་ (nāma len) see མནའ་མ་.
མནའ་མ་སློང་ (nāma lōŋ) va. to ask a woman's family for her as a bride.
མནའ་མའི་སྐལ་དངོས་ (nāmε gεēŋöö) dowry.
མནའ་མའི་སྐལ་བ་ (nāmε gεēwa) sm. མནའ་མའི་སྐལ་དངོས་.
མནའ་མའི་སྐྱོ་རོགས་ (nāmε gyōrɔɔ) bride's servant (a female servant who is sent with a bride to her new household) [Lit. one to help the bride's sorrow].
མནའ་མའི་སྟེར་སྒོ་ (nāmε dērgo) dowry.
མནའ་མའི་བར་གཡོག (nāmε paryɔɔ) temporary servant accompanying a new bride.
མནའ་མར་འགྲོ་ (nāmaa dro) va. to go as a bride.
མནའ་མར་གཏོང་ (nāmaa dōŋ) va. to send a bride.
མནའ་མར་སྟེར་ (nāmaa dēr) va. to give as a bride.
མནའ་མར་སླེབས་ (nāmaa lēb) va. to arrive as a bride.
མནའ་མི་ (nāmi) person who takes an oath.
མནའ་མེད་ཁྲེལ་མེད་ (nāmeè treēmeè) sm. མནའ་མེད་དགེ་མེད་.
མནའ་མེད་དགེ་མེད་ (nāmeè gemeè) treacherous, deceitful, two-faced, unscrupulous.
མནའ་གཙིགས་ (nədzii) sm. མནའ་ཆིངས་.
མནའ་གཙིགས་ཆེན་པོ་ (nədzii cēmbo) sb. who adheres to his promises/ vows.
མནའ་ཚིག (nədzii) oath, covenant, vow.
མནའ་རྫུན་ (nədzün) a false promise/ oath; va.—སྐྱེལ་ to make a false promise/ oath.
མནའ་ཞུགས་ (nəshuù) allied, united.
མནའ་བཞག (nāshaà) p. of མནའ་འཇོག.
མནའ་ཟ་ (nā sa) see མནའ་.
མནའ་ཟ་དགེ་བསྒྱུར་ (nā sa ge gyūr) sm. མནའ་མེད་དགེ་མེད་.
མནའ་ཟན་ (nā sεn) going back on one's word/ vow/ oath.
མནའ་ཡིས་བསྐྱགས་ (nāyii gyεε) sm. མནའ་བསྐྱལ་.
མནའ་ལ་བརྩི་ (nālə dzī) va. to maintain or adhere to one's promise/ oath/ vow.
མནའ་ཕག (nāshaà) sm. མནའ་གྲོགས་.
མནའ་བཤགས་ (nāshaà) swearing to repent; va.—བྱེད་.
མནར་ (nār) vi. to be oppressed (by/ with), to be afflicted, to be tortured/ tormented, to suffer ¶ བཀྲེས་ལྟོགས་དཀའ་སྡུག་གིས་མནར་བའི་སྐབས་ At the time when they were suffering from hunger and difficulties.
མནར་གཅོད་ (nārjöö) oppressing, torturing; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to oppress, to torture; vi.—མྱོང་ to experience oppression/ torture; vi.—འཁྱིལ་; —གཟེད་ to get oppressed/ tortured ¶ ཁོང་ཚོས་བཙོན་ཁང་ནང་མནར་གཅོད་མང་པོ་མྱངས་པ་རེད་ In prison, they experienced much oppression (suffering).
མནར་གཅོད་འཇིགས་སྐྲག (nārjöö jigdraà) oppression and fear.
མནར་བདུང་ (nārduŋ) sm. མནར་གཅོད་.
མནར་སྤྱོད་ (nārjöö) sm. མནར་གཅོད་.
མནར་སེམས་ (nārsem) oppressive, cruel (in

thoughts).

མནལ་: p. and f. མནལ་; imp. མནོལ་ (nɛ̄ɛ) va. to go to sleep (h.).

མནལ་ (nɛ̄ɛ) sleeping; vi.—ཁུག to fall asleep; va.—གཟིམས་ to got to sleep; vi.—སད་ to wake up; va.—དཀྲོག; —གསོད་ to wake sb. up.

མནལ་དཀྲོག (nɛ̄ɛdrɔ̀ɔ) va. to wake sb. up. ¶ཁོང་མནལ་དཀྲོག་ཀྱང་མནལ་ར་དྭངས་མི་འདུག Even though (they) woke him up, he isn't wide awake.

མནལ་སྒྲ་ (nɛ̄ɛdra) h. of. གཉིད་སྒྲ་.

མནལ་ཚོག་སྒྱོན་ (nɛ̄ɛjɔ̀ɔ gyȭn) vi. to doze off (h.).

མནལ་འཆོལ་འཁྱམས་ཉུལ་ (nɛ̄ɛjöö kyāmñüü) sleepwalking; va.—བྱེད་.

མནལ་འཇམ་གནང་ (nɛ̄njam nāŋ) sm. གཟིམས་འཇམ་གནང་.

མནལ་ལྗིད་པོ་ (nɛ̄ɛ jiibu) sound/ deep sleep (h.).

མནལ་གདམ་ (nɛ̄ɛdam) h. of.གཉིད་ལབ་.

མནལ་ལྡས་ (nɛ̄ɛdɛɛ̀) sm. མནལ་ལམ་.

མནལ་ཐལ་ཤོར་ (nɛ̄ɛtɛɛ shɔ̄ɔ) vi. to oversleep (h.).

མནལ་ཐུམ་ (nɛ̄ɛ tūm) sm. གཉིད་ཐུན་.

མནལ་དྭངས་ (nɛ̄ɛ taŋ) h. of གཉིད་དྭངས་.

མནལ་དུ་ཡུར་ (nɛ̄ɛdu yur) vi. to fall asleep, to go to sleep.

མནལ་འདྲོག (nɛ̄ɛ drɔ̀ɔ) vi. to be suddenly woken up by a disturbance/ nightmare/ etc. (h.).

མནལ་གདིང་མ་གཟིམས་ (nɛ̄ɛ diŋmə sim) vi. to be sound asleep, to be sleeping soundly (h.).

མནལ་ཕབ་ (nɛ̄ɛ pāb) va. to put sb. to sleep (h.).

མནལ་བྲོ་ (nɛ̄ɛ dro) vi. to feel sleepy (h.).

མནལ་གཟིམས་ (nɛ̄ɛ sim) see མནལ་.

མནལ་ར་དྭངས་ (nɛ̄ɛra taŋ) vi. to be wide awake (h.) ¶ཁོང་མནལ་དཀྲོག་ཀྱང་མནལ་ར་དྭངས་མི་འདུག Even though (they) woke him up, he isn't wide awake.

མནལ་ལབ་ (nɛ̄ɛ ləb) sleep talk; vi.—སྨྲོན་ to talk in one's sleep (h.).

མནལ་ལམ་ (nɛ̄ɛlam) dreaming; vi.—གཏོང་ to dream (h.).

མནལ་སད་ (nɛ̄ɛ sɛ̀ɛ) see མནལ་.

མནལ་ཧོབ་སད་སྒྱོན་ (nɛ̄ɛhob sɛ̀ɛgyön) vi. to wake up suddenly (h.).

མནུན་ (nǖn) va. to suckle, to nurse.

མནོ་: p. མནོས་ (nō) 1. va. to think, to consider. 2. f. of ནོད་.

མནོ་བསམ་ (nōsam) thoughts, thinking; va.—གཏོང་ to think, to consider; vi.—འཁོར་ to have a thought come to mind.

མནོག (nɔ̄ɔ) 1. profit, gain. 2. the essence, the core meaning.

མནོག་ཆུང་ (nɔ̄gjuŋ) 1. small profit/ gain. 2. insignificant, trifling.

མནོག་ཆེ་ (nɔ̄gce) 1. big profit/ gain. 2. important, significant.

མནོག་པ་ (nɔ̄gba) 1. tasty, delicious. 2. arc. many.

མནོག་མེད་ (nɔ̄gmeè) 1. profitless. 2. meaningless.

མནོག་ཟན་ (nɔ̄gsɛn) sm. ནོག་ཟན་.

མནོན་ (nȭn) sm. གནོན་.

མནོམས་ (nōm) sm. ནོམ་.

མནོལ་ (nȫö) 1. imp. of མནལ་. 2. dirt, filth.

མནོལ་གྲིབ་ (nȫödrib) dirt/ filth; va.—སེལ་ to cleanse.

མནོལ་བ་ (nȫöwa) dirt, filth; va.—སེལ་ to cleanse.

མནོལ་བཙོག (nȫödzɔg) dirt, filth, contamination.

མནོལ་རིགས་ (nȫörig) a lower/ impure class or caste of people (e.g., blacksmiths, butchers).

མནོལ་ཤོར་ (nɛ̄ɛ shɔ̄ɔ) vi. to become dirty/ contaminated.

མནོལ་བསང་ (nȫö sāŋ) vi. to cleanse by burning incense.

མནོས་ (nȫö) p. of ནོད་.

ན་ (nā) abbr. of ན་བ་.

ན་ཀོར་ (nāgɔɔ) earring.

ན་རྒྱུག (nāgyaà) sm. ན་སྣབས་.

ན་ཁུང་ (nāguŋ) ear hole/ cavity.

ན་ཁེབས་ (nāgeb) the cap that covers the small saucer on the side of a Tibetan matchlock where gunpowder is placed to ignite the powder inside the barrel.

ན་རྒྱངས་ (nāgyaŋ) sm. ན་རྒྱན་.

ན་རྒྱན་ (nāgyɛn) earring, ear ornament.

ན་རྒྱན་ཨ་ལོང་ (nāgyɛn āloŋ) round/ hoop earring.

ན་རྒྱབ་ (nāgyəb) behind the ears.

ན་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷགས་པ་ (nāgyəbgi lhāgbə) paying no attention to sth., brushing aside/ ignoring sth. ¶ངའི་བསླབ་བྱ་ནམས་ཕྲུ་གུ་དེས་ན་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷགས་པར་བཏང་ནས་ཉན་གྱི་མི་འདུག The child, like wind behind the ear, didn't pay attention to my advice. [Lit. wind behind the ear].

ན་རྒྱུན་ (nāgyün) oral tradition.

ན་ཅོག (nājɔɔ) sm. ན་མཆོག.

ན་གཅོད་ (nā jȫö) va. to cut off an ear as a form of punishment.

ན་ལྕོག (nājɔɔ) sm. ན་མཆོག.

ན་ཆ་ (nāja) sm. ན་རྒྱན་.

ན་ཆ་གདུབ་ཀོར་ (nāja dubgɔɔ) sm. ན་རྒྱན་.

ན་ཆེན་ (nājen) big ears.

ན་མཆོག (nāmjɔ̀ɔ) ear.

ན་མཆོག་གི་ཚོར་བ་ (nāmjɔ̀ɔgi tsɔ̄rwa) the sense of hearing.

ན་མཆོག་འཇམ་པོ་ (nāmjɔ̀ɔ jambo) quiet.

ན་མཆོག་གཟིད་ (nāmjɔ̀ɔ sɛ̀ɛ) (with negative particles) va. to not listen ¶ཁོས་ན་མཆོག་གཟིད་ཀྱི་མི་འདུག He does not listen.

ན་མཆོག་གཙག་ཁབ་ (nāmjɔ̀ɔ dzāàgəb) acupuncture on the ears.

ན་མཆོག་ཚ་པོ་ (nāmjɔ̀ɔ tsābo) noisy.

ན་ཉན་པ་ (nā ñɛmba) spy.

ན་གདམ་ (nādam) talk that is passed on orally.

ན་ལྡག་གི་བསེར་བུ་ (nādaàgi sērbu) sm. ན་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷག་པ་.

ན་ཐེག་ཅན་ (nā tēgjɛn) a person who is not moved or swayed by talk.

ན་ཐོད་ལ་ (nādöla) Natula Pass (the pass between Sikkim and Tibet).

ན་ཐོས་ (nādȍö) hearing sth.

ན་ཐོས་ལ་ (nādöla) sm. ན་ཐོད་ལ་.

ན་འཐབ་ (nādəb) flapping ears (usu. elephants); va.—བྱེད་.

ན་དྲེག (nādreg) sm. སྣབས་.

ན་འདབ་ (nā dəb) the external part of the ear.

ན་གདུབ་ (nādub) earring.

ན་ནད་ (nānɛɛ̀) ear disease.

ན་ནད་སྡེ་ཚན་ (nānɛ dedzɛn) otology department.

ན་སྣབས་ (nābəb) earwax.

ན་འཕྱང་ (nājaŋ) ear lobe.

ན་བ་ (nāwa) ear; vi.—འོན་ to become deaf.

ན་བ་གྲོང་གྲོང་ (nāwa drōŋdroŋ) 1. erect/ upright ears (as with dogs when on the alert). 2. hoping/ wishing for sth.; va.—བྱེད་ to hope, to wish for ¶མི་དེས་ལས་གནས་གསར་པ་དེ་རག་རྒྱུར་ན་བ་གྲོང་གྲོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག That person is hoping to get the new position.

ན་བ་མཁྲེགས་པོ་ (nāwa trēgbo) sm. ན་ཐེག་ཅན་.

ན་བ་ལྗིད་པོ་ (nāwa jiibu) sm. ན་ཐེག་ཅན་.

ན་བ་གཏོད་ (nāwa dȍö) va. to listen.

ན་བ་ལྟེབ་ཟེག (nāwa dēbdzeg) 1. hopeless, without hope (of getting sth.) ¶ད་ལམ་ན་བ་ལྟེབ་ཟེག་རེད་བཞག ལས་ཀ་དེ་ཤོར་ཚར་འདུག Now it is hopeless. The job (I was hoping for) is lost. 2. va.—རྒྱག to not want to hear sth. ¶དེང་སང་སྲིད་དོན་སྐོར་ན་བ་ལྟེབ་ཟེག་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད་ Nowadays, I do not want to hear about politics.

ན་བ་དྲེགས་བྱེད་ (nāwa dregjeè) sm. ན་རྒྱན་.

ན་བ་བླགས་ (nāwa lāà) va. to listen.

ན་བ་མེད་པ་ (nāwa meèba) 1. not heeding advice. 2. deaf.

ན་བ་གཙེར་བ་ (nāwa dzērwa) sm. ན་བ་གཙེར་སྣུན་.

ན་བ་གཙེར་སྣུན་ (nāwa dzērsün) annoying, irritating (to the ears).

ན་བ་ཚ་པོ་ (nāwa tsābo) sm. ན་བ་གཙེར་སྣུན་.

ན་བ་ཚ་ལམ་ (nāwa tsālam) sm. ན་བ་གཙེར་སྣུན་.

ན་བ་འོན་ཁྲོག་ཁྲོག (nāwa wön trɔ̄gdrɔ̀ɔ) hard of

hearing.

ན་བ་འོན་འོན་ (nāwa wo̱nön) tired or fed up listening to sth.; va.—ཉན་.

ན་བ་སྣུན་འབྱིན་ (nāwa sũnjin) sm. ན་བ་གཙེར་སྣུན་.

ན་བ་སྲ་བ་ (nāwa trəbə) 1. hard of hearing. 2. sm. ན་ཤིག་ཅན་.

ན་བ་སྲབ་པོ་ (nāwa trəbbu) gullible, a person who does or listens or believes whatever sb. says.

ན་བ་སླ་པོ་ (nāwa lābo) gullible, a person who does or listens or believes whatever sb. says.

ན་བ་གསང་པོ་ (nāwa sāŋbo) 1. good hearing. 2. sb. who knows what is going on, sb. who is up to date on the news, a well-informed person.

ན་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ (nāwɛ gyējeè) hearing organs.

ན་བའི་ཁམས་ (nāwɛ kām) sm. ན་བའི་སྐྱེ་མཆེད་.

ན་བའི་ང་ལྤགས་ (nāwɛ ŋābaà) ear drums.

ན་བའི་བདུད་རྩི་ (nāwɛ dṳ̄ùdzi) interesting, pleasing (talk, story, news, etc.) [Lit. ambrosia for the ears].

ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ (nāwɛ nāmseè) sm. ན་ཤེས་.

ན་བའི་བུ་ག་འབིགས་པའི་གཏམ་ (nāwɛ pu̱ga bi̱gbɛ dām) talk that hurts people's feelings, talk that is painful to hear [Lit. talk that pokes a hole in the ear].

ན་བའི་བུ་རམ་ (nāwɛ pu̱rəm) sm. ན་བའི་བདུད་རྩི་.

ན་བའི་དབང་པོ་ (nāwɛ wāŋbo) hearing organs.

ན་བའི་ཚེར་མ་ (nāwɛ tsērma) speech/ talk that is painful to hear, talk that hurts one's feelings [Lit. a thorn in the ear].

ན་བའི་མཛེས་རྒྱན་ (nāwɛ dze̱ègyɛn) sm. ན་བའི་བདུད་རྩི་.

ན་བའི་ཡུལ་ (nāwɛ yṳ̄ü) 1. sound, talk. 2. hearing.

ན་བའི་ཡོབ་རུས་ (nāwɛ yo̱brüü) stapes, stirrup bone.

ན་བར་འགྲོ་ (nāwar dro̱) vi. to be pleasing to the ears, to like (usually for sth. said) ¶ ངས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ཁོའི་ན་བར་ཕྱིན་མ་སོང་ He didn't like what I said.

ན་བར་འགྲོ་པོ་ (nāwar dro̱bo) 1. amiable, acceptable, likable, friendly ¶ དགེ་རྒན་གྱི་བསླབ་བྱ་དེ་ན་བར་འགྲོ་པོ་ཞིག་བྱུང་ (I) found the teacher's advice acceptable/ likeable.

ན་བར་འཇེབས་ (nāwar je̱b) sm. ན་བར་འགྲོ་.

ན་བར་འཇོ་ (nāwar jo̱) sm. ན་བར་འགྲོ་.

ན་བར་འཇོག་ (nāwar jɔ̱ɔ̀) va. to listen.

ན་བར་འབབ་ (nāwar bə̱b) sm. ན་བར་འགྲོ་.

ན་བར་མི་འགྲོ་ (nāwar mi̱dro) 1. vi. to not like sth. said ¶ ན་བར་མི་འགྲོ་བའི་སྐད་ཆ་ Talk talk that one doesn't like. 2. talking rubbish ¶ ཚོང་པ་དེས་ན་བར་མི་འགྲོ་བའི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་འདུག The trader talks a lot of rubbish.

ན་བར་གཟན་པ་ (nāwar sɛ̱mba) an unpleasant sound, an irritating noise.

ན་བར་གཟོན་ (nāwar sö̱n) vi. to disregard advice, to not listen to suggestions.

ན་བར་ལྷུང་ (nāwar lhũŋ) vi. to hear.

ན་དབང་ (nāwaŋ) abbr. of ན་བའི་དབང་པོ་.

ན་བུག (nābuù) sm. ན་སྦུག.

ན་བོལ་ (nāböö) an ornament made from colored wool that is fastened to the ears of plowing animals.

ན་སྦབས་ (nābaà) sm. ན་སྦུག.

ན་སྦུག (nābuù) sm. ན་སྦབས་.

ན་སྦུབས་ (nābub) the ear cavity.

ན་རྩ་ཕུས་འདེབས་ (nādza pũndeb) parotitis (ear infection).

ན་རྩ་ (nādza) 1. vein in the ear. 2. near the ear.

ན་རྩེ་ (nādze) tip of the ear.

ན་ཚོར་ (nādzɔr) sense of hearing, auditory sense.

ན་རྫས་ (nādzɛɛ̀) the gunpowder used to ignite a Tibetan matchlock gun.

ན་ཞབས་ (nāshəb) sm. ན་ཤལ་.

ན་འུར་ (nāwur) a ringing sound in the ears.

ན་གཡག (nāyaà) sm. གནའ་གཡག.

ན་གཡུ་ (nəyu) turquoise earring.

ན་གཡུ་ཅན་ (nəyujɛn) a person wearing a turquoise earring.

ན་རུ་ (nəru) 1. the horn of a blue sheep. 2. sm. ན་རོ་. 3. arc. copulation, sexual intercourse.

ན་རོ་ (nāro) sm. ན་རོ་.

ན་རོས་ (nāröö) maroon color.

ན་ལམ་ (nālam) sm. ན་བའི་ཡུལ་.

ན་ལམ་འགོག (nālam gɔ̱ɔ̀) va. to block sb. from hearing sth.

ན་ལམ་དུ་སོང་ (nālamdu sōŋ) vi. to hear.

ན་ལོང་ (nāloŋ) an earring, ear ornament.

ན་ཤལ་ (nāshɛɛ) ear lobe.

ན་ཤེས་ (nāsheè) the sense of hearing, auditory consciousness.

ན་ཤོག (nāshɔɔ̀) 1. outer part of the ear. 2. (with regard to fish) gills.

ན་སྣུན་པོ་ (nā sũmbu) noisy, irritating (to the ear).

ན་ལྷོང་སྒྲོག་སྒྲངས་ (nālhoŋ dro̱gjaŋ) shung. reading aloud so that everyone hears and understands (usu. refers to government edicts); va.—བྱེད་.

རྣག (nāg) pus; vi.—གསོག; —ཁྱག; —ཆགས་ to become pussy, to fester; va.—རྡོལ་; —གཙགས་; —འདྲེན་ to drain pus from a sore/ wound; va.—འཚིར་ to squeeze pus from a sore/ wound.

རྣག་ཁྲག (nāgdraà) pus and blood.

རྣག་རྒྱུག (nāggyaà) sm. རྣག་གསོག.

རྣག་རྒྱུ་ (nəgju) pus.

རྣག་ཅན་ (nāgjɛn) having pus, purulent.

རྣག་གདོང་ (nāg dōŋ) va. to apply a paste of powdered glass, flour and glue on the line of a kite for use in kite fights.

རྣག་རྡོལ་ (nāg dōö) va. to drain pus from a sore/ wound.

རྣག་ཏོག་གཙག་འཁེལ་ (nāgtɔɔ̀ dzāàgel) 1. hitting the nail on the head, being exactly right. [Lit. to pierce the pus with a knife]. 2. saying/ criticizing directly to the person involved.

རྣག་དྲི་ (nəgdri) smell of pus.

རྣག་འདོན་ (nāg dö̱n) vi. to have the pus come out of a sore/ wound.

རྣག་འདོན་གཙག་བུ་ (nāgdön dzāgbu) a small knife used to drain pus.

རྣག་དྲང་ (nāgdraŋ) pyothorax.

རྣག་འབུར་ (nāgbur) abscess, a pus-filled boil/ pimple.

རྣག་འབྱམས་ (nāg ja̱m) vi. to have pus spread.

རྣག་འབྲུམ་ (nāŋdrum) sm. རྣག་འབུར་.

རྣག་སྦུག (nāgbuù) fistula.

རྣག་སྨིན་ (na̱gmin) a sore ripe with pus (ready to be drained).

རྣག་བཙིར་ (nāgdzir) p. of རྣག་འཚིར་.

རྣག་འཛག (nāg dza̱à) vi. to have a pus-filled sore/ wound drain.

རྣག་ལུད་ (nāg lṳ̄ü) abbr. pus and phelgm.

རྣག་སུངས་ (nāgsuŋ) sm. རྣག་དྲི་.

རྣག་གསོག (nāgsɔɔ̀) see རྣག.

རྣགས་ (nāà) vi. to get infected with pus.

རྣང་ (nāŋ) abbr. of རྣང་མ་.

རྣང་སྐལ་ (nāŋgɛɛ) sm. རྣང་མ་.

རྣང་བཅད་ (nāŋjɛɛ̀) sm. རྣང་མ་.

རྣང་ཐོག་འདེབས་ལས་ (nāŋdɔɔ̀ de̱blɛɛ̀) planting a crop on a bund/ mound/ ridge.

རྣང་མ་ (nāŋma) bunds on fields that differentiate subplots; va.—སྐོར་ to make such bunds on fields.

རྣང་མའི་ས་ཤུར་ (nāŋmɛ səshur) irrigation canal/ ditch on fields.

རྣང་མར་ཆུ་འདྲེན་ (nāŋmar cũndren) irrigation by plots (that are surrounded by bunds/ mounds).

རྣང་མིག (nəŋmiì) the plot within a field that is surrounded by bunds.

རྣང་རི་ (nāŋri) sm. རྣང་སྐལ་.

རྣབ་: p. བརྣབས་; f. བརྣབ་ (nəb) vi. to desire/ long for what belongs to others, to be greedy.

རྣམ་ (nām) honorific term used for second and third person ¶ འབྲུག་རྒྱལ་མཆོག་དང་ཕྱི་བློན་རྣམ་གཉིས་

དཔར་ Between the two, the King of Bhutan and the Foreign Minister.

རྣམ་ཀུན་ (nāmgün) usually, always, in all aspects ¶ རྣམ་ཀུན་ང་ལུས་རྩལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I usually exercise.

རྣམ་དཀར་ (nāmgar) 1. virtuous work/ deeds/ activity. 2. completely white.

རྣམ་དཀར་དགེ་ལས་ (nāmgar gelɛɛ̀) virtuous work/ deeds/ activities.

རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་ (nāmgar trĩnlɛɛ̀) virtuous work/ deeds/ activity.

རྣམ་བཀྲ་ (nāmdra) abbr. of རྣམ་པར་བཀྲ་བ་.

རྣམ་མཁས་མ་ (nām kɛ̄ɛ̀ma) a learned woman.

རྣམ་མཁྱེན་ (nāmkyen) 1. all-knowing (skt. sarvajñā), omniscience, enlightened. 2. a name for the Buddha. 3. mind.

རྣམ་མཁྱེན་དགོངས་གནས་ (nāmgyen taŋnɛɛ̀) shung. (you) will be fully aware ¶ ཁོ་པ་ཚོའི་བཀའ་གཏན་དུ་ཆོད་མིན་དེ་གས་རྣམ་མཁྱེན་དགོངས་གནས་ (You) will be fully aware that it (the land) is not included in their land tenure document.

རྣམ་འཁྲུལ་ (nām trũǜ) vi. to have an illusion.

རྣམ་གན་ (nāmgɛn) sm. རྣམ་སྣས་གན་མཛོད.

རྣམ་གྲངས་ (nāmdraŋ) item, kind, type, category; va.—འགོད་ to enumerate, to display, to set out in order ¶ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དྲུག་བརྒྱ་བཅུ་མེད་གཉིས་ Six hundred and two kinds of products. ¶ ལྟད་མོའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ Many kinds of shows.

རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་པ་ (nāmdraŋ tādɛɛ̀ba) a term with many meanings/ synonyms.

རྣམ་གྲོལ་ (nām dröö) nirvana, enlightenment.

རྣམ་གྲྭ་ (nāmdra) abbr. of རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་.

རྣམ་འགྱུར་ (nəmgyur) 1. appearance, attitude, countenance, look; vi.—ལོག, —འགྱུར་ to change one's attitude; va.—སྟོན་ to show one's appearance/ attitude/ feelings ¶ ཁོའི་རྣམ་འགྱུར་ཡག་པོ་མི་འདུག His attitude is not good. ¶ གནས་ཚུལ་དེ་གོ་མ་ཐག་ཁོའི་རྣམ་འགྱུར་ལོག་སོང་ As soon as he heard the news, his attitude (appearance) changed. ¶ ཁོའི་རྣམ་འགྱུར་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ལྟ་དགོས (You) have to look and see what his attitude is. 2. vi. to exhibit or show anger/ dislike ¶ ཁོས་ང་ལ་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གྱི་འདུག He is showing his dislike of me.

རྣམ་འགྱུར་སྣམ་པོ་ (nəmgyur gambo) reserved and proud.

རྣམ་འགྱུར་སྟོན་སྟངས་ (nəmgyur dōndaŋ) manner or style of appearance/ attitude/ countenance/ look.

རྣམ་འགྱུར་མཛེས་པ་ (nəmgyur dzeɛ̀ba) 1. beautiful looking, attractive in appearance. 2. pleasant behavior.

རྣམ་འགྲེལ་ (nāmdrel) an explanation, an elucidation.

རྣམ་རྒྱལ་ (nāmgyɛɛ) 1. complete victory. 2. name of the Sikkimese royal family. 3. name of a person.

རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ (nāmgyɛɛ tradzaŋ Namgyal monastery (in the Potala).

རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ (nāmgyɛɛ cōòden) name of a famous stupa.

རྣམ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ (nāmgyɛɛ pöògi shēèriì bēndzomgaŋ) The Namgyal Institute of Tibetology (Gangtok, Sikkim).

རྣམ་རྒྱལ་མ་ (nāmgyɛɛma) name of a female diety.

རྣམ་རྒྱས་ (nāmgyɛɛ̀) abundant.

རྣམ་སྙིག་མ་ (nām gegma) a woman who is beautiful but proud/ conceited.

རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་ (nāmju wāŋdɛn) a form of Tibetan script that is written vertically.

རྣམ་འཇོམས་ (nām dzom) 1. va. to eradicate/ annihilate/ exterminate. 2. a type of deity.

རྣམ་རྟོག (nāmdɔɔ̀) 1. superstitious beliefs, taboos; va.—བྱེད་ to act in a superstitious way, to adhere or act in conformity with a taboo; va.—ལ་བརྩི་ to consider things superstitiously, to believe in taboos; vi.—ཟ་; —ལངས་ to consider that sth. is taboo; vi.—སློང་ to deliberately do sth. inauspicious that brings bad luck ¶ བུད་མེད་ཚོས་ལུག་བསད་ན་སྡུག་པ་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་ནས་འབྲོག་པས་རྣམ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The nomads have a superstitious belief that if a woman kills a sheep sth. bad will come. 2. doubt, indecision, suspicion ¶ ཁྱེད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟོས་བཞག་པ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་དངོས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་རེད་ Except for the doubt in your mind, in reality there is nothing like that (no basis for it). ¶ ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་མཐོང་ཕྱོགས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་ They both suspected that the other didn't like them (and was doing some harm). 3. imagination, fantasy.

རྣམ་རྟོག་དགྲ་ལངས་ཁང་སྟོང་ཀུན་མ་སྣང་ (nāmdɔɔ̀ dralaŋ kāŋdoŋ gũnmə daŋ) overly suspicious [Lit. to suspect a thief will come to an empty house].

རྣམ་རྟོག་དགྲ་ཁང་ (nāmdɔɔ̀ dragaŋ) sm. རྣམ་རྟོག་དགྲ་ལངས་ཁང་སྟོང་ཀུན་མ་སྣང་.

རྣམ་རྟོག་ཅན་ (nāmdɔɔ̀jɛn) superstitious.

རྣམ་རྟོག་རྩི་བ་ (nāmdɔɔ̀ dzībə) sm. རྣམ་རྟོག་ཟ་པོ་.

རྣམ་རྟོག་ཚ་པོ་ (nāmdɔɔ̀ tsābo) sm. རྣམ་རྟོག་ཟ་པོ་.

རྣམ་རྟོག་ཟ་པོ་ (nāmdɔɔ̀ sabo) 1. sb. who is very superstitious, sb. who believes in many taboos. 2. sb. who is very suspicious, a person who doubts everything.

རྣམ་རྟོག་སློང་ (nāmdɔɔ̀ lōŋ) see རྣམ་རྟོག.

རྣམ་ཐར་ (nāmdar) 1. biography, life story; va.—འཁྲབ་ to stage/ perform a story. 2. song/ aria from Tibetan operas; va.—གཏོང་ to sing an aria/ song from the traditional Tibetan opera.

རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ (nāmdar dərdüù) abridged biography.

རྣམ་ཐོས་ (nāmdöò) well read, well informed.

རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ (nāmdöògi pu) sm. རྣམ་ཐོས་སྲས་.

རྣམ་དག (nāmdaà) 1. pure. 2. perfect, correct.

རྣམ་དག་སྒོ་གསུམ་ (nāmdaà gosum) window/ skylight on the ceiling area of the prayer assembly halls in some large monasteries.

རྣམ་འདུད་ (nām düù) 1. va. to show great respect.

རྣམ་འདྲེན་ (nām dren) abbr. རྣམ་པར་འདྲེན་.

རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ (nām dren shibə) the Buddha Sakyamuni.

རྣམ་གནོན་ (nāmnön) the iron dragon year.

རྣམ་སྣང་ཆོས་བདུན་ (nāmnaŋ cōòdün) meditation in which the body has to be kept in seven different postures.

རྣམ་པ་ (nāmba) 1. type, kind, variety, form ¶ ཚོང་ཟོག་གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ Different kinds of merchandise. 2. situation, condition, circumstances ¶ དབུལ་ཞིང་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་བསྒྱུར་བ་རེད་ (They) transformed the conditions of poverty and backwardness. 3. face, look, appearance; va.—སྟོན་ to show the appearance of sth. ¶ དམག་དོན་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པར་མ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་རེད་ (They) showed (the appearance of) dislike for the military preparations. 4. you (pl.), they ¶ གྲོགས་པོ་རྣམ་པ་ལྷན་རྒྱས་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ To all you friends (of mine). 5. beauty, looks, attractiveness (for woman) ¶ བུད་མེད་འདི་རྣམ་པ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག The woman is very attractive (beautiful). 6. va.—སྟོན་ to apply make-up to look attractive; to show a sign.

རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ (nāmba gũndu) always, in every respect/ way ¶ དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) always think about the (interests) of the people.

རྣམ་པ་བཀྲ་བ་ (nāmba drāwa) beautiful, splendid.

རྣམ་པ་འགྱུར་ (nāmba gyur) vi. to change appearance, to change form, to metamorphize, to become changed (of situation) ¶ དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དར་ནས་ཡུལ་ལུང་གི་རྣམ་པ་འགྱུར་འདུག After democracy spread, the situation in that place has changed.

རྣམ་པ་རྒྱ་རྒྱུགས་པོད་རྒྱུགས་ (nāmba gyəgyuù

pöögyuù) ordinary looking, not so pretty and not so ugly.

རྣམ་པ་རྒྱ་ལོ་པོད་ལོ་ (nāmba gyalo pöölo) sm. རྣམ་པ་རྒྱ་ལོ་པོད་ལོ་.

རྣམ་པ་ངེས་ཅན་ (nāmba ŋeèjɛn) definite/ fixed form.

རྣམ་པ་ཉམས་ (nāmba ñam) vi. to have one's looks wane/ fade/ diminish/ deteriorate.

རྣམ་པ་རྙིང་པ་ (nāmba ñiŋbə) old style.

རྣམ་པ་སྟོན་ (nāmba dön) 1. va. to show a sign, to manifest the appearance (of) ¶ མའོ་རང་ཏུང་ཀོལ་བྱེད་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are showing signs of opposing Mao. 2. sm. རྣམ་པ་འདོན་.

རྣམ་པ་བསྟན་ (nāmba dɛn) p. of རྣམ་པ་སྟོན་.

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ (nāmba tāmjɛɛ̀) all knowledge.

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ (nāmba tāmjɛɛ̀ kyēmba) the all-knowing one (i.e., the Buddha).

རྣམ་པ་དང་ནང་དོན་ (nāmba daŋ naŋdön) form and content.

རྣམ་པ་འདོན་ (nāmba dön) va. to make oneself look beautiful (by using cosmetics, etc.).

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ (nāmba nādzɔɔ̀) various kinds/ types, all sorts/ kinds.

རྣམ་པ་མེད་པ་ (nāmba meèba) not good looking, not beautiful.

རྣམ་པ་ཙམ་ (nāmbadzam) in name only ¶ ཁོས་ངའི་བསམ་འཆར་ལ་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ལས་དོན་དུ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He agreed with my suggestion in name only but really he is opposing it.

རྣམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ (nāmbadzamdu gyur) vi. to become a mere formality, to become sb. who does sth. in name only ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་གཞོན་པ་དེ་སླེབས་རྗེས་འགོ་ཁྲིད་རྒན་པ་དེ་རྣམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་པ་རེད་ After the younger boss arrived, the older boss became a mere formality (i.e., became without power).

རྣམ་པ་ཙམ་དུ་ལུས་ (nāmbadzamdu lüü) sm. རྣམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་.

རྣམ་པ་ཙམ་ལས་མེད་ (nāmbadzamlɛ meè) in name only.

རྣམ་པ་ཚོ་ (nāmbadzo) you (pl.) (h.).

རྣམ་པ་མཛེས་པོ་ (nāmba dzeèbo) beautiful, good-looking.

རྣམ་པ་མཛེས་བཟོ་ (nāmba dzeēso) cosmetology.

རྣམ་པ་མཛེས་བཟོ་ཁང་ (nāmba dzeēsogaŋ) beauty shop, beauty parlor.

རྣམ་པ་མཛེས་བཟོ་གཤགས་བཅོས་ (nāmba dzeēso shāgjöö) cosmetic surgery.

རྣམ་པ་འཛིན་ (nāmba dzin) va. to take the appearance/ form (of) ¶ ངལ་རྩོལ་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་བཟུང་བ་རེད་ (They) took the appearance of common workers.

རྣམ་པ་ཟིག་པོ་ (nāmba dzigbu) handsome, good-looking.

རྣམ་པ་ཡག་པོ་ (nāmba yago) beautiful, good-looking.

རྣམ་པ་ཡལ་ (nāmba yɛɛ) vi. to have beauty fade.

རྣམ་པ་ཡོད་པ་ (nāmba yööba) beautiful, attractive, good-looking.

རྣམ་པར་ (nāmbar) completely, perfectly, in all/ every way, entirely ¶ རྣམ་པར་རྒྱལ་ Completely victorious.

རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ (nāmbar drāwa) 1. extremely pretty/ beautiful. 2. multicolored, brightly colored. 3. imaginative.

རྣམ་པར་གྲོལ་ (nāmbar dröö) vi. to be liberated/ freed from delusion.

རྣམ་པར་རྒྱལ་ (nāmbar gyɛɛ) 1. vi. to be completely victorious.

རྣམ་པར་དག་པ་ (nāmbar tagba) sm. རྣམ་དག.

རྣམ་པར་འདྲེན་ (nāmbar dren) 1. va. to lead, to pull. 2. a name for the Buddha.

རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ (nāmbar nāŋdzɛɛ̀) the Buddha Vairocana.

རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ (nāmbar jööba) understanding, knowledge, discrimination, discernment, judgement ¶ རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་དང་ལྡན་པའི་རི་བོང་ A rabbit with a discerning mind.

རྣམ་པར་བྱང་བ་ (nāmbar caŋwa) 1. clean. 2. skilled. 3. liberated, enlightened.

རྣམ་པར་སྨིན་ (nāmbar mīn) vi. (with ལས་) to reap the fruit of one's karma, to get the effect of one's karma ¶ ཁོ་ལ་ནད་ངན་པོག་པ་དེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞིག་རེད་ In his getting a bad illness he is reaping the fruit of his karma.

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ (nāmbar mīmbə) ripe, mature.

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ (nāmbar mīmbɛ gyu) sm. རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་.

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ (nāmbar mīmbɛ drɛɛ̀bu) sm. རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་.

རྣམ་པར་གཞག (nāmbar shaà) sm. རྣམ་གཞག.

རྣམ་པར་རིག་པ་ (nāmbar rigbə) perceptible, consciousness.

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ (nāmbar rigjeè) sm. རྣམ་པར་རིག་པ་.

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ (nāmbar shēèba) sm. རྣམ་ཤེས་.

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ (nāmbar shēèbɛ pūŋbu) one of the five aggregates: consciousness.

རྣམ་དཔྱོད་ (nāmjöö) abbr. རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་.

རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ (nāmjööjɛn) knowledgeable, thoughtful.

རྣམ་ཕྱིང་ (nāmjiŋ) sm. སྣམ་ཕྱིང་.

རྣམ་ཕྱིས་ (nāmjii) sm. སྣམ་ཕྱིས་.

རྣམ་འཕྲུལ་ (nāmdrüü) emanation ¶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ An emanation of the Buddha.

རྣམ་བྱང་ (nāmjaŋ) nirvana.

རྣམ་དབྱེ་ (nāmje) 1. grammatical cases in the Tibetan system of grammar. 2. differences; va.—འབྱེད་ to differentiate; vi.—ཆོད་ to be differentiated ¶ འདི་གཉིས་དབར་རྣམ་དབྱེ་ཆོད་ཀྱི་མི་འདུག These two aren't differentiated. 3. sb. who is very capable/ knowledgeable.

རྣམ་དབྱེར་བཞག (nāmyer shaà) va. to accomplish sth. especially well, to make a name for oneself ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ནས་རྣམ་དབྱེར་བཞག་སོང་ He gave a good speech at the meeting and made a name for himself.

རྣམ་དབྱེར་སྟོན་ (nāmyer) vi. to look imposing/ grand.

རྣམ་འབྱེད་ (nāmjeè) discriminating intellect, wisdom.

རྣམ་འབྱེད་རིག་པ (nāmjeè rigbə) the system of deduction, deductive method.

རྣམ་སྦྱར་ (nāmjar) a yellow cloak worn by monks.

རྣམ་སྨིན་ (nāmmin) abbr. རྣམ་པར་སྨིན་.

རྣམ་སྨིན་འཁོར་ (nāmmin kɔ̄ɔ) vi. to have the effects of karma play themselves out, to reap the fruits (good or bad) of one's karma.

རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ (nāmmingi gyu) the cause of karmic effects.

རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ (nāmmingi drɛɛ̀bu) the result of karmic effect.

རྣམ་གཞག (nāmshaà) manner, system.

རྣམ་གཞག་རྙིང་པ་ (nāmshaà ñiŋbə) old system.

རྣམ་གཡེང་ (nāmyeŋ) negligent, inattentive to tasks, not paying attention to doing sth., not conscientious/ serious/ diligent; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་རྣམ་གཡེང་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is not conscientious when he is working.

རྣམ་གཡེང་ཆེན་པོ་ (nāmyeŋ cēmbo) negligent, inattentive to tasks, loafing, not conscientious/ serious/ diligent.

རྣམ་གཡེང་བག་མེད་ (nāmyeŋ pagmeè) sm. རྣམ་གཡེང་.

རྣམ་གཡེང་ཚ་པོ་ (nāmyeŋ tsābo) sm. རྣམ་གཡེང་ཆེན་པོ་.

རྣམ་རིག (nāmrig) mind, consciousness.

རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་ (nāmrig drāwa) smart, intelligent.

རྣམ་རིག་གྲུང་པོ་ (nāmrig druŋbo) sm. རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་.

རྣམ་རིག་སྒྲིམ་ (nāmrig drim) va. to concentrate.

རྣམ་ཤེས་ (nāmsheè) 1. consciousness, cognition, mind, ¶ མི་ཤི་རྗེས་རྣམ་ཤེས་བར་དོར་འཁྱམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ After one dies, one's "consciousness"

wanders in Bardo (the stage between death and rebirth). 2. sense ༑ ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་ Sense of taste.

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ (nāmsheègi kāmdün) the seven spheres of consciousness.

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ (nāmsheègi pūŋbu) sm. རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་.

རྣམ་ཤེས་ཙམ་པ་ (nāmsheè dzāmba) sm. སེམས་ཙམ་པ་.

རྣམ་ཤེས་ཙམ་སྨྲ་བ་ (nāmsheèdzam māwa) rationalism.

རྣམ་ཤེས་ཡལ་ (nāmsheè yɛɛ) vi. to die.

རྣམ་བཤད་ (nāmshɛɛ̀) 1. speaking or writing in detail. 2. "on" (in titles) ༑ ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་བཤད་ "On practice."

རྣམ་སྲས་ (nāmsɛɛ̀) the guardian king of the north direction (Vaishravana).

རྣམ་སྲས་གན་མཛོད་ (nāmsɛɛ̀ kɛndzöò) name of a treasury in the Potala Palace.

རྣམ་སྲས་བང་མཛོད་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྣ་གཉེར་ (nāmsɛɛ̀ paŋdzöòla yidaàgi gūñee) stingy, having a lot of possessions but not using them or giving them to others [Lit. in a treasury, a caretaker who is a "hungry ghost"].

རྣམ་སློལ་ (nāmsöö) sm. ལུགས་སྲོལ་.

རྣམ་གསལ་ཁྲིགས་ཆགས་ (nāmsɛl trigjaà) shung. in a clear order ༑ བླང་དོར་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བའི་རིམ་པ་རྣམ་གསལ་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་གྲོལ་བ་ལ་ They established the law in clear order which indicates what ought to be done and what ought not to be done.

རྣམས་ (nām) plural postposition ༑ དམག་མི་རྣམས་ Soldiers.

རྣར་སྙན་ཡིད་འཕབ་ (nārñɛn yimbəb) pleasant/ agreeable (to the ear).

རྣལ་དུ་ཕབ་པ་ (nɛ̄ɛdu pāb) vi. to be/ do in a calm/ tranquil state ༑ ཁོང་ཡིད་རྣལ་དུ་ཕབ་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is studying in a calm state (not lettings things bother him). ༑ ཁྱེད་རང་ཡིད་རྣལ་དུ་ཕབ་ནས་བསམ་བློ་ཡག་པོ་ཞིག་གཏོང་དང་ You should calm down and think (about this) well.

རྣལ་འབྱོར་ (nɛ̄njɔɔ) yoga.

རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ (nɛ̄njɔɔgi gyüü) yogatantra.

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ (nɛ̄njɔɔ gyüü) the yogatantra.

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ (nɛ̄njɔɔ cēmbo) mahāyoga (a type of trantra).

རྣལ་འབྱོར་པ་ (nɛ̄njɔɔba) yogin.

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ (nɛ̄njɔɔ cēmbö gyüü) sm. རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་.

རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ (nɛ̄njɔɔ lāmeè gyüü) abbr. of རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་.

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ (nɛ̄njɔɔ jöòbəwa) an adherent of the Yogacara school.

རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ (nɛ̄njɔɔ lāna meèbɛ gyüü) Anuttarayoga tantra.

རྣལ་འབྱོར་མ་ (nɛ̄njɔɔma) yogini.

རྣལ་མ་ (nɛ̄ɛma) truthful, righteous, correct, proper, real.

རྣལ་མའི་ལུས་ (nɛ̄ɛmɛ lüü) primordial body.

རྣལ་མའི་སེམས་ (nɛ̄ɛmɛ sēm) primordial mind.

རྣལ་མིན་གྱི་བསམ་པ་ (nɛ̄ɛmin sāmba) unconventional thinking.

རྣལ་མོ་ (nɛ̄ɛmo) stable, at ease, calm.

རྣལ་ལམ་ (nɛ̄ɛlam) arc. རྨི་ལམ་.

རྣོ་ (nō) abbr. རྣོ་པོ་.

རྣོ་ངར་ (nāŋar) acute, sharp, powerful ༑ འགལ་བ་དེ་ཉིན་བཞིན་རྣོ་ངར་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The contradiction is becoming more acute daily.

རྣོ་བཅད་དྲས་གཙང་ (nōjɛɛ̀ trɛɛ̀dzaŋ) shung. a decisive/ clear result or decision after an examination ༑ བཀའ་ཞིབ་ས་གནས་སུ་ཆེད་མངགས་མཛད་པ་ལྟར་བཀའ་དཔྱད་རྣོ་བཅད་དྲས་གཙང་ཞིག་རང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ We look forward to a clear result from the investigator you send.

རྣོ་ལྕགས་ (nōjaà) steel.

རྣོ་ལྕགས་ཀུང་སི་ (nōjaà gūŋsi) tib.ch. steel company/ corporation.

རྣོ་ཆས་ (nōjɛɛ̀) cutter, cutting instrument/ tool.

རྣོ་ཆེན་པོ་ (nō cēmbo) very sharp.

རྣོ་རྟུལ་ (nōdüü) abbr. of རྣོན་པོ་ and རྟུལ་པོ་.

རྣོ་བརྡོན་ (nōdön) p. of རྣོ་འདོན་.

རྣོ་ཐག་ (nōdaà) steel cable.

རྣོ་དྲག་དུ་འགྱུར་ (nōdragdu gyur) vi. to become sharper, to become more acute.

རྣོ་མདའ་ (nōnda) sm. མེ་མདའི་རྡུ་.

རྣོ་འདོན་ (nō dön) va. to sharpen (a knife/ blade).

རྣོ་རྡུགས་ (nō duù) vi. to become dull (knife/ blade).

རྣོ་པོ་ (nōbo) sharp, keen, acute ༑ གྲི་རྣོ་པོ་ A sharp knife. ༑ རིག་པ་རྣོ་པོ་ Keen intellect.

རྣོ་ཕྱུང་ (nō cūŋ) va. to sharpen (knife/ blade).

རྣོ་བའི་ཤེས་རབ་ (nōwɛ shēèrəb) sharp/ acute intelligence.

རྣོ་དཔལ་ (nōwɛɛ) the sharpness of a weapon.

རྣོ་སྦུག་ (nōbuù) steel pipe.

རྣོ་འབིགས་ (nōbig) 1. drill, borer. 2. firing pin.

རྣོ་མེད་ (nōmeè) dull, blunt.

རྣོ་ཟུར་ (nōsur) acute angle (in math).

རྣོ་ལས་བཟོ་གྲྭ་ (nolɛɛ̀ sodra) steel rolling mill.

རྣོ་ལེན་ (nolen) vi. to become sharp. ༑ གྲི་བདར་ཀྱང་རྣོ་ལེན་གྱི་མི་འདུག Even though (I) sharpened it, it did not get sharp.

རྣོ་ལོག་ (nō lɔ̀ɔ̀) vi. to accidently make/ become dull ༑ གྲི་བདར་མ་ཤེས་ཙང་རྣོ་ལོག་བཞག Because he didn't know how to sharpen knives, the knife (he sharpened) became dull.

རྣོག་: p. བརྣགས་; f. བརྣག; imp. རྣོགས་ (nōò) 1. va. to bear/ hold/ keep (in mind) ༑ ངས་ཡུན་རིང་ཡིད་ལ་བརྣགས་པའི་རེ་བ་དེ་འགྲུབ་སོང་ I achieved the hope I had kept in my mind for a long time. 2. vi. to tolerate/ bear.

རྣོག་: p. བརྣོགས་; f. བརྣོག; imp. རྣོགས་ (nōò) va. to conceal/ hide.

རྣོག་ཟན་ (nōgsɛn) a type of fried Tibetan cookie (usually made during Tibetan New Year).

རྣོགས་ (nōò) imp. of རྣོག.

རྣོའོ་སེ་ (nōwose) yes, okay.

རྣོན་པོ་ (nōmbo) 1. sharp ༑ གྲི་རྣོན་པོ་ A sharp knife. ༑ རིག་པ་རྣོན་པོ་ Sharp intellect. 2. biting, sarcastic ༑ སྐད་ཆ་རྣོན་པོ་ A biting comment.

སྣ་ (nā) 1. various kinds, varieties ༑ ཟས་སྣ་ Varieties of food. 2. ahead of, in front of ༑ ང་སྣ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ I will go ahead. 3. nose. 4. edge, rim. ༑ གྲོང་གི་སྣ་ The edge of the village.

སྣ་དཀྱིལ་ (nagyii) middle of the nose.

སྣ་སྐད་ (nagɛɛ̀) nasal voice/ speech; va.—རྒྱག to speak nasally.

སྣ་སྐད་རྣོ་པོ་ (nāgɛɛ̀ nōbo) very strong nasal voice/ speech.

སྣ་ཁ་ (nāga) variety, kind, sort, type ༑ དེབ་སྣ་ཁ་མང་པོ་འདུག (There) are many kinds of books.

སྣ་ཁ་འཛོམས་པོ་ (nāga dzombo) many kinds/ items.

སྣ་ཁག (nāgaà) sm. སྣ་ཁ་.

སྣ་ཁུག (nōguù) nose; vi.—རྡབ་ to get disappointed, to be rebuffed/ thwarted in some endeavor ༑ ང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་སྣ་ཁུག་བརྡབས་བྱུང་ I got thwarted in my going to study abroad. [Lit. to bang one's nose].

སྣ་ཁུག་ཁ་འཐེན་ (nōguù kāden) being obstinate/ inflexible/ stubborn (usu. regarding sth. that can't be achieved) ༑ བྱང་ཐང་ལ་ཞིང་ག་འདེབས་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་སྣ་ཁུག་ཁ་འཐེན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད་ Saying (we) will cultivate the Northern Plateau is sth. that is impossible. [Lit. the nose pulling the mouth].

སྣ་ཁུག་གི་ཨི་ཁུང་ (nōguùgi īguŋ) nostril openings.

སྣ་ཁུག་བགྲད་བགྲད་ (nōguù trɛɛ̀drɛɛ̀) a wide-shaped nose.

སྣ་ཁུག་འགག (nōguù gaà) vi. to have a stuffed nose (from a cold).

སྣ་ཁུག་ན་ཚ་གདོང་ (nōguù tsādoŋ) 1. vi. to have a pain in the nose, to have a nasal illness. 2. vi. to be very sad/ sorry ༑ ཁོང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་སྐབས་ང་སྣ་ཁུག་ན་ཚ་བདང་བྱུང་ When he told the account of the suffering I got very sad.

སྣ་ཁུག་འཚིག (nəguù tsìì) 1. sm. སྣ་སུན་ཕོག. 2. sm. ཞེན་པ་སློག.

སྣ་ཁུག་ལེབ་ལེབ (nəguù l̲ebleb) a flat nose.

སྣ་ཁུང་ (nəguŋ) nostril; va.—རྐོག to pick one's nose.

སྣ་ཁུང་གཅིག་ནས་དབུགས་གཏོང་ (nəguŋ jīgnɛ ūù dōŋ) holding identical opinions or point of view [Lit. breathing from one nostril].

སྣ་ཁུང་སངས་པོ་ (nəguŋ sāŋbo) sensitive nose, keen sense of smell.

སྣ་ཁོག (nāgɔɔ̀) nasal cavity, the inside of the nose.

སྣ་ཁྲག (nātraà) nose blood, nosebleed; vi.—རྒྱུག; —འཛགས་ to have or get a nosebleed; va.—གཅོད་ to stop a nosebleed.

སྣ་ཁྲིད་ (nā trìì) sm. སྣ་འདྲེན་.

སྣ་འཁྲིད་པ་ (nā trìibə) sm. སྣ་འདྲེན་པ་.

སྣ་འཁྱོག (nākyɔɔ̀) 1. crooked nose. 2. owl.

སྣ་གུག (nāguù) aquiline nose, hooked nose.

སྣ་གོང་ (nāgoŋ) the area between the eyes (where the nose starts).

སྣ་གྲངས་ (nādraŋ) variety, items ༈ ཚོང་ཁང་དེར་ཅ་ལག་སྣ་གྲངས་མང་པོ་འདུག There are many items in that store.

སྣ་དགུ་ (nəgu) sm. སྣ་སྒུ་.

སྣ་དགོད་ (nāgöö) nasal sound made to show anger/ disapproval; va.—བྱེད.

སྣ་སྒུ་ (nəgu) various kinds/ types/ items.

སྣ་སྒུ་ཚོང་ཁང་ (nəgu tsōŋgaŋ) department store.

སྣ་རྒྱན་ (nāgyɛn) ornaments worn on the nose.

སྣ་རྒྱུག (nəgyuù) 1. striking a telling blow, blocking, halting; va.—སྤྲོད་; —གཞུ་ ༈ ཁོང་ཚོས་ཁུངས་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ལ་སྣ་རྒྱུག་ཚ་ཐག་ཆོད་ཅིག་སྤྲད་པ་རེད་ (They) struck a telling blow to the baseless criticism. 2. vi.—ཕོག to be rebuffed/ blocked, to run into a stone wall ༈ དཀྲུག་གཏམ་བཟོ་མཁན་དེ་ར་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལ་སྣ་རྒྱུག་ཕོག་བཞག The one who was spreading rumors got rebuffed at the meeting.

སྣ་སྒ་ (nāga) the bridge of the nose.

སྣ་སྒང་ (nāgaŋ) the bridge of the nose.

སྣ་སྒོ་ (nāgo) the nasal openings.

སྣ་སྒྲ་ (nādra) nasal sounds.

སྣ་གཅིག (nəjig) one kind.

སྣ་གཅིག་ཁོ་ན་གཉེར་ (nəjig kōna ñēr) va. to work for only one thing, to specialize in only one thing.

སྣ་གཅིག་དགེ་བསྙེན་ (nəjig g̲eñen) a lay person who takes only one of the དགེ་བསྙེན་ vows.

སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ (nəjig jööbɛ g̲eñen) sm. སྣ་གཅིགས་དགེ་བསྙེན་.

སྣ་གཅིག་སྦྱོང་བརྩོན་ (nəjig j̲oŋdzön) specializing in one area of study.

སྣ་གཙུ་ (nəju) wooden ring that is put on the nose of cattle.

སྣ་གཅོད་ (nā jöö) va. to cut off the nose (a form of punishment in Tibet).

སྣ་བཅག (nā jaà) 1. sm. སྣ་རྒྱུག, 1. 2. va. to break (someone's) nose. 3. va. to roll over and stitch the edge of a material.

སྣ་ཆམ་ (nācam) nose cold.

སྣ་ཆུ་ (nəju) nose mucus; vi.—འདོན་; —འཛག to have a runny nose.

སྣ་ཆེན་ (nājen) 1. big nose. 2. powerful minister. 3. the large colleges in Sera, Drepung and Ganden monasteries.

སྣ་ཆེན་ཡོ་དོག (nājen y̲odɔɔ̀) a person who has an large nose.

སྣ་མཆུ་ (nā cū) abbr. nose and lips.

སྣ་འཛུ་ (nəju) 1. sm. སྣ་གཙུ་. 2. a part of a loom.

སྣ་འཛུག (nəjuù) sm. སྣ་གཙུ་.

སྣ་ཉག (nāñaà) a flat/ stubby nose.

སྣ་གཉེར་བྱེད་ (nāñer c̲eè) va. to twitch one's nose (conveys disapproval).

སྣ་བཏུས་ (nādüü) a collection/ anthology of various things ༈ སྙན་ངག་སྣ་བཏུས་ An anthology of poetry.

སྣ་ཏུག (nəduù) snot, mucus; va.—འཕྱིད་ to wipe one's nose; va.—དབུགས་ to blow out mucus from a nostril (a traditional form of cleaning mucus from one's nose); vi.—ལུག; —ལྷུག; —ཤོར་ to have snot/ mucus run from the nose.

སྣ་ཐ་ (nāda) snuff; va.—འཐེན་ to take snuff; va.—བརྡར་ to grind snuff.

སྣ་ཐག (nātag) the lead rope that is tied to the nose of animals; va.—སྣར་ to insert/ fasten a nose lead rope.

སྣ་ཐག་མགོར་དཀྲིས་ (nātag g̲ordriì) carefree, free, free and independent [Lit. wrap the rope (that goes into the nose of cattle) on the head].

སྣ་ཐག་བསྡོམས་པ་ (nātag d̲omba) sm. སྣ་ཐག་མགོར་དཀྲིས་.

སྣ་ཐག་ཤོར་ (nātag shöö) vi. to lose one's freedom to sb. else [Lit. to lose the nose lead rope].

སྣ་ཐིག (nədig) sm. སྣ་ཐག.

སྣ་ཐུག (nəduù) sm. སྣ་ཏུག.

སྣ་ཐུག་སྤུ་སུད་ (nəduù būsüü) short or quick tempered.

སྣ་ཐུང་ཐུང་ (nā tūŋduŋ) short or quick-tempered.

སྣ་ཐུང་བ་ (nātuŋwa) 1. wool with short fibers. 2. sm. སྣ་ཐུང་ཐུང་. 3. scarce, few, insufficient.

སྣ་ཐུང་མ་ (nātuŋma) sm. སྣ་ཐུང་ཐུང་.

སྣ་ཐོད་ལ་ (nādööla) the main pass between Sikkim and Tibet.

སྣ་དྲངས་ (nā tr̲aŋ) p. of སྣ་འདྲེན་.

སྣ་དྲི་ (nādri) sm. སྣ་ཏུག.

སྣ་གདན་ (nādɛn) padding above the arch of a Tibetan woolen boot.

སྣ་གདོང་ (nādoŋ) the bridge of the nose.

སྣ་གདོང་མཐོ་བ་ (nādoŋ tōwa) European-style nose (high bridged nose).

སྣ་གདོང་བཟང་པོ་ (nādoŋ s̲aŋbo) sm. སྣ་གདོང་མཐོ་བ་.

སྣ་འདེད་ (nāndeè) a person who goes with carrying animals.

སྣ་འདྲེན་ (nā drēn) va. to lead, guide ༈ ཁོས་སྣ་དྲངས་ནས་ཤིང་ནགས་ལ་སླེབས་སོང་ He leading them, they arrived in the forest.

སྣ་འདྲེན་གཅིག་སྒྱུར་ (nāndren jīgyur) united leadership.

སྣ་འདྲེན་པ་ (nāndrenba) leader, one who guides.

སྣ་ལྡན་ (nāndɛn) nasal sound.

སྣ་ལྡན་མཚོན་པ་ (nādɛn tsömba) a written sign indicating a nasal sound/ nasality.

སྣ་ལྡོག (nā d̲ɔɔ̀) vi. to change direction.

སྣ་བདབས་ (nā d̲ab) sm. སྣ་ཁུག་བདབས་.

སྣ་ནག་མ་ (nā n̲agma) inauspicious.

སྣ་ནད་ (n̲anɛɛ̀) disease of the nose.

སྣ་ནད་ཤ་ལུ་ (nānɛɛ̀ shālu) a growth in the nose (a form of disease in Tibetan medicine).

སྣ་ནམ་ (nānam) a name of an ancient lineage.

སྣ་ནམ་བཟའ་ (nānamsa) name of Tride Tsukden's wife (queen).

སྣ་ན་གྲེ་བ་སྡེ་ཚན་ (nāna dr̲ewa d̲edzɛn) ENT (ear, nose and throat) department.

སྣ་ནོ་བ་ (nā nōwa) sharp/ acute sense of smell.

སྣ་ནོན་པོ་ (nā nōbo) sm. སྣ་ནོ་བ་.

སྣ་སྣབས་ (nānəb) snot.

སྣ་པ་ (nāba) guide.

སྣ་ཕུ་རྒྱག (nəbu gy̲aà) va. to snort (usu. sign of displeasure).

སྣ་ཕུད་རྒྱག (nəbüü gy̲aà) sm. སྣ་ཕུ་རྒྱག.

སྣ་ཕྱིས་ (nəbjiì) handkerchief.

སྣ་འཕྱིད་ (nəbjiì) sm. སྣ་ཕྱིས་.

སྣ་བ་ (nāwa) a handicapped person.

སྣ་བུག (nəbuù) sm. སྣ་ཁུང་.

སྣ་བོ་ (nāwo) leader, head, guide.

སྣ་བོ་ཆེ་ (nāwoce) minister, prime minister.

སྣ་དབང་ (nāwaŋ) organ of smell.

སྣ་དབྱུག་གཞུ་ (nəyuù sh̲u) sm. སྣ་རྒྱུག་, 1.

སྣ་སྦྲང་ (nādraŋ) arc. arrowhead.

སྣ་སྦྲེལ་ (nādrel) the rope that joins plowing animals. 2. two animals tied together.

སྣ་མ་ (nāma) 1. nutmeg. 2. animals with nose ring holes.

སྣ་མ་མི་སྐལ་ (nāma mi̲gɛɛ) one ལག of transport

animals which are the responsibility of one person.

སྣ་མང་ (nāmaŋ) 1. many kinds. 2. complex, complicated, varied, diverse.

སྣ་མང་ངལ་རྩོལ་ (nāmaŋ ŋɛ̱ɛ̱dzöö) complex/ diverse labor.

སྣ་མང་བདག་གཉེར་ (nāmaŋ da̱gñer) diversified economy/ ownership/ business.

སྣ་མང་ཕུན་ཚོགས་ (nāmaŋ pǖndzoò) varied, diverse.

སྣ་མང་ཞབས་ཞུ་ (nāmaŋ sha̱bshu) many kinds of services, serving in many different ways.

སྣ་མའི་འབྲས་བུ་ (nāmɛ drɛ̱ɛ̱bu) sm. སྣ་མ་.

སྣ་མའི་མེ་ཏོག (nāmɛ me̱dog) cymbidium; orchid.

སྣ་མིན་སྣ་ཚོགས་ (nāmin nādzɔɔ̀) assorted, various (kinds/ types/ sorts).

སྣ་མེད་ (nāmeè) 1. torn nose of cattle (where the ring goes through the nose for tying a lead rope). 2. an animal whose nose has not been pierced.

སྣ་སྨན་ (nāmɛn) nasal medicine.

སྣ་རྩེ་ (nədze) tip of the nose.

སྣ་ཚང་ (nādzaŋ) all kinds/ varieties, complete.

སྣ་ཚིག (nādziì) abbr. of སྣ་ཁྲུག་ཚིག.

སྣ་ཚོགས་ (nādzɔɔ̀) various kinds/ types ¶ བཟའ་བཏུང་སྣ་ཚོགས་ Various things to eat and drink.

སྣ་ཚོགས་སྐྱོགས་བརྒྱ་ (nādzɔɔ̀ gyɔ̄ggya) various means/ ways/ methods.

སྣ་ཚོགས་ཐབས་ (nādzɔɔ̀ tə̄b) sm. སྣ་ཚོགས་སྐྱོགས་བརྒྱ་.

སྣ་ཚོགས་དེབ་གསལ་ (nādzɔɔ̀ te̱bsɛl) shung. written in a book that contains many different things ¶ སྣ་ཚོགས་དེབ་གསལ་འདི་ལོའི་གཞིས་འབྲུ་དངུལ་བསྒྱུར་གྱི་དངུལ་འབབ་ཐད་ Regarding the money obtained from selling the estate's grain that was written in the book that contains many different things.

སྣ་ཚོགས་པད་མ་ (nādzɔɔ̀ bɛ̄ɛ̀ma) lotus with different colored petals.

སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་སྐུ་ (nādzɔɔ̀ drǖǖgu) various icons and statues of the Buddha.

སྣ་ཚོགས་ལྷུ་སྒྲིག (nādzɔɔ̀ lhūdrig) assembling, putting together different things; va.—བྱེད་.

སྣ་མཚུལ་ (nādzüü) sm. སྣ་མཆུ་.

སྣ་འཚང་ (nā tsāŋ) sm. སྣ་ཁྲུག་འགག.

སྣ་མཛུབ་སྟོན་ (nādzub drȫȫ) va. to point a finger at sb. to warn or threaten.

སྣ་འཛར་ (nādzar) tassle.

སྣ་འཛིན་ (nəndzin) person in charge, leader, guide.

སྣ་འཛོམ་ (nāndzom) sm. སྣ་འཛོམས་.

སྣ་འཛོམས་ (nāndzom) many kinds/ varieties.

སྣ་འཛོམས་དུས་དེབ་ (nāndzom tü̱üdeb) magazine, journal ¶ སྣ་འཛོམ་དུས་དེབ་ཁང་ Magazine office/ company.

སྣ་ཞག (nāshaà) grease from butter tea that is applied on the nose/ face; va.—རྒྱག to apply grease from butter tea on one's nose/ face.

སྣ་ཞགས་ (nāshaà) trunk of an elephant.

སྣ་ཞགས་ཅན་ (nāshaàjɛn) elephant.

སྣ་ཞོམ་ (nāshom) flatish nosed.

སྣ་གཞུང་ (na̱shuŋ) middle of the nose.

སྣ་གཞོང་ (nāshoŋ) stone bowl used to grind snuff.

སྣ་ཟིན་ཙམ་ (nā si̱ndzam) superficial, not in depth ¶ མྱོང་བ་སྣ་ཟིན་ཙམ་ A superficial experience.

སྣ་ཟུར་ (nāsur) corner.

སྣ་ཟོན་ (nāsön) sm. སྣ་སྲུན་.

སྣ་གཟེངས་མཐོ་བ་ (nāseŋ tōwo) high bridged nose.

སྣ་ཡོར་ (nāyɔr) nostril.

སྣ་རལ་ (nārɛɛ) torn nose.

སྣ་རིགས་ (nərig) kinds, variety.

སྣ་རིགས་སྦུ་ཚོགས་ (nərig būdzɔɔ̀) various kinds ¶ དེ་རིང་ཚོགས་འདུར་མི་སྣ་རིགས་སྦུ་ཚོགས་སླེབས་འདུག Today all sorts of people (from all walks of life) came to the meeting.

སྣ་རིང་ (nəriŋ) 1. cotton fluff that can be spun into pieces. 2. tolerant, patient. 3. abundant, plentiful. 4. a long nose. 5. a long planing tool.

སྣ་རིང་བ་ (nāriŋwə) sm. སྣ་རིང་.

སྣ་རིས་སྦུ་ཚོགས་ (nəriì būdzɔɔ̀) sm. སྣ་རིགས་སྦུ་ཚོགས་.

སྣ་རུ་ (nəru) snuff box.

སྣ་རུས་ (nārüü) nose bone.

སྣ་རེ་སྣ་གཉིས་ (nāre nəñiì) a few items.

སྣ་རེ་ཙམ་ (nāredzam) a few, some.

སྣ་རྭ་ (nāra) snuff box made from the horn of an animal.

སྣ་ལ་འགྲོ་ (nāla dro̱) see སྣ་.

སྣ་ལུང་ (nəluŋ) the rope that is put through the nose of an animal.

སྣ་ལུད་ (nəlüù) sm. སྣ་ཏྲུག.

སྣ་ལེབ་ (nāleb) a flat/ stubby nose.

སྣ་ལེན་ (nālen) sm. སྣེ་ལེན་.

སྣ་ལོ་ (nālo) 1. a riding yak. 2. a dehorned yak.

སྣ་ཤ་ (nāsha) the fleshy part of the nose. 2. sm. སྣ་ལུང་.

སྣ་ཤུ་ (nəshu) 1. a kind of nasal disease in Tibetan medicine. 2. hissing sound from the nose indicating anger/ disapproval; va.—རྒྱག.

སྣ་ཤེས་ (nāsheè) sense of smell.

སྣ་ཤོ་ (nāsho) sm. སྣ་རལ་.

སྣ་གཤོག (nāshɔɔ̀) alae of the nose (winged area on the sides of the nose).

སྣ་སྲུན་འཁེལ་ (nāsün kēē) sm. སྣ་སྲུན་ཕོག.

སྣ་སྲུན་འཁྱེར་ (nāsün kyēr) sm. སྣ་སྲུན་ཕོག.

སྣ་སྲུན་སྟོན་ (nāsün drȫȫ) va. to teach sb. a lesson.

སྣ་སྲུན་ཕོག (nāsün pɔ̄ɔ̀) vi. to be taught/ learn a lesson (as a result of sth.) ¶ ཕམ་ཉེས་ག་ཚོད་བྱུང་ཡང་སྣ་སྲུན་ཕོག་ལས་མི་འདུག No matter how many defeats he experienced, he didn't learn his lesson.

སྣ་སྲུན་ཟབ་པོ་ (nāsün sa̱bbu) a profound lesson.

སྣ་སུབས་ (nəsub) an illness where breathing is difficult through the nose.

སྣ་སེལ་ (nā sēl) 1. overcoming difficulties. 2. clearing a path/ road.

སྣ་གསང་པོ་ (nā sāŋbo) keen sense of smell.

སྣ་བསྲུན་ (nā sǖn) sm. སྣ་སྲུན་ཕོག.

སྣ་ལྷགས་ (nālhaà) an animal sickness.

སྣག (nāà) 1. abbr. of སྣག་ཚ་. 2. relatives. 3. name of an ancient lineage in Tibet.

སྣག་གོང་ (nāggoŋ) sm. སྣག་བུམ་.

སྣག་སྐྱོགས་ (nāggyɔɔ̀) inkstone, inkslab (for grinding ink).

སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ (nāggi ñēndzam) 1. brothers and sisters. 2. cousins.

སྣག་གི་ཚ་བོ་ (nāggi tsāwo) maternal nephew/ niece.

སྣག་རྒྱུག (nəggyuù) pestle for blending/ making ink.

སྣག་སྙིགས་ (nəgñeg) ink dregs.

སྣག་ཐིག (nəgdig) ink blot/ stain.

སྣག་སྣུམ་ (nəgnum) black and shiny.

སྣག་བུམ་ (nəgbum) ink bottle/ holder, ink pot.

སྣག་བུམ་སྣག་ཤོག (nəgbum nāgshɔɔ̀) writing materials.

སྣག་བུམ་སྨྱུག་སྒྲོག (nəgbum ñu̱gdrɔɔ̀) pen holder and ink bottle.

སྣག་དཔོན་ (nāgbön) maternal cousins.

སྣག་མོ་ (nāgmo) tender (meat).

སྣག་སྨྱུག (nəgñuù) ink and pen.

སྣག་སྣོད་ (nāgnöö) ink pot.

སྣག་ཚ་ (nāgdza) ink; va.—མཉེད་; —དཀྲུར་ to blend solid ink with water to make liquid ink.

སྣག་ཛོབ་ (nāgdzob) a large blotch of ink.

སྣག་རིས་ (nəgriì) ink drawing, ink painting.

སྣག་ལེན་འགེབས་ (nāglen ge̱b) va. to blot ink.

སྣག་ལེན་ཤོག་བུ་ (nāglen shɔ̄gbu) blotting paper.

སྣག་ཤོག (nāgshɔɔ̀) 1. carbon paper. 2. abbr. ink and paper.

སྣགས་ (nāg) 1. arc. va. to rape. 2. va. to make dirty.

སྣང་ (nāŋ) 1. abbr. of སྣང་བ་. 2. name of a district in Lhoka.

སྣང་སྐྱིད་བློ་བདེ་ (nāŋgyiì lōde) happy and assured.

སྣང་ཁུང་ (nəŋguŋ) chimney, smoke hole.

སྣང་གྲགས་ (nāŋdraà) known and seen by all.

སྣང་གྲགས་རིག་གསུམ་ (nāŋdraà ri̱gsum) abbr. sight,

sound and knowing.

སྣང་ངོ་ (nāŋŋo) sm. སྣང་བ་.

སྣང་ངོར་ (nāŋŋor) sm. སྣང་བ་.

སྣང་ངོར་འཆར་ (nāŋŋɔr cār) vi. to visualize mentally, to imagine, to appear in one's mind.

སྣང་ངོར་མི་འཇུག་པ་ (nāŋɔr mijugbə) unbecoming in other's perception.

སྣང་ངོར་མཛེས་པ་ (nāŋŋɔr dzeēba) becoming in other's perception.

སྣང་ངོས་ (nāŋŋöö) 1. front. 2. outlook.

སྣང་ཆུང་ (nəŋjuŋ) 1. holding in low esteem/ regard, looking down on; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to hold in low esteem/ regard, to look down on ¶ཁོ་ཚོས་ཆོས་ལ་སྣང་ཆུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They have a low regard for religion. 2. not paying attention to sth., being negligent; vi.— ཤོར་; —ལུས་.

སྣང་ཆུང་ཁུར་མེད་ (nəŋjuŋ kūrmeè) looking down on and being irresponsible/ negligent.

སྣང་ཆུང་ལྷོད་གཡེང་ (nəŋjuŋ lhōōyeŋ) sm. སྣང་ཆུང་ཁུར་མེད་.

སྣང་ཆེན་ (nāŋjen) high esteem/ regard; va.—བྱེད་ to hold in high esteem/ regard.

སྣང་ཆེར་བཟི་ (nāŋcer dzī) sm. སྣང་ཆེན་བྱེད་.

སྣང་འཆར་ (nāŋjar) feeling, impression, image, mental vision.

སྣང་འཆར་རིང་ལུགས་ (nāŋcar riŋluù) impressionism.

སྣང་འཇོག་ (nāŋjɔɔ̀) paying attention to, regarding well; va.—བྱེད.

སྣང་བརྙན་ (nāŋñɛn) image.

སྣང་དག (nāŋdaà) (— + neg.) without fear/ worry, no problem ¶ཁོ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཡག་ལ་སྣང་དག་མི་འདུག There is no problem with him going to school. ¶ཁྱེད་རང་འདིའི་སྐོར་སྣང་དག་མི་དགོས་ You don't have to worry about this. ¶ཁྱེད་རང་བོད་ལ་འགྲོ་ཡག་འདི་སྣང་དག་གཏོང་དགོས་མ་རེད་ There is no need for you to worry about going to Tibet.

སྣང་དོགས་ (nāŋdɔɔ̀) feeling of suspicion ¶གནས་ཚུལ་སྡུག་པོ་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་སྣང་དོགས་མེད་ I had no suspicion that bad events like this would occur.

སྣང་བ་ (nāŋwa) 1. impression, feeling, sensation ¶གཞིས་ཆགས་མཐོང་དུས་བོད་ལ་སླེབས་པའི་སྣང་བ་བྱུང་ When I saw the settlement I had the feeling of being in Tibet. 2. attentiveness, interest; va.—བྱེད་ to take interest in ¶ཁོ་སློབ་སྦྱོང་ལ་སྣང་བ་མི་འདུག He has no interest in studying. 3. vi. to see ¶ཚེས་བཅོ་ལྔའི་དགོང་མོ་ནི་ཟླ་བ་སྣང་ཆང་སྣང་བའི་དུས་ཚོད་རེད་ The evening of the fifteenth is the time when you can see the whole (full) moon. 4. sm. ཡོད་པ་ (in some dialects). 5. awareness of sth. ¶ང་སླེབས་པ་ཁོ་ལ་སྣང་བ་བྱུང་མ་སོང་ He wasn't aware that I arrived.

སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་ (nāŋwa gyiību) carefree, happy-go-lucky.

སྣང་བ་འཁྱལ་ (nāŋwa trūū) vi. to be/ act irrational ¶མི་དབུལ་པོ་དེ་སྣང་བ་འཁྱལ་ནས་ཕྱུག་བདག་གི་བུ་མོ་མནའ་མར་སློང་འདུག The poor person acted irrational and asked for the hand of the rich man's daughter in marriage.

སྣང་བ་གང་དྲན་ (nāŋwa kandrɛn) doing whatever one wants or whatever comes to mind, acting without regard to rules, acting impulsively; va.—བྱེད་ ¶སྤྱི་ཁང་ཚང་མ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྣང་བ་གང་དྲན་ལྟར་སྐྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The communes were run in accordance with whatever pleased the leaders.

སྣང་བ་གང་དྲན་བྱེད་ (nāŋwa kandraà ceè) va. to do whatever one wants.

སྣང་བ་འགྱུར་ (nāwaŋ gyur) vi. to have a change of mind.

སྣང་བ་འགྲོ་པོ་ (nāŋwa drobo) amiable, likable, personable; vi.—བྱེད་ to find sth. to one's liking, to consider sth. likeable/ attractive ¶ཅ་ལག་དེ་ཁོང་གི་སྣང་བར་འགྲོ་པོ་བྱུང་སོང་ He found that thing to his liking. ¶མནའ་མ་དེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འགྲོ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The parents find the bride likable.

སྣང་བ་ཉིན་སྲིབ་ (nāŋwa ñinsib) having a complete change of mind.

སྣང་བ་མཐོན་པོ་ (nāŋwa tōmbo) proud, arrogant.

སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ (nāŋwa tāyɛɛ̀) 1. boundless light. 2. Amitabha.

སྣང་བ་དག (nāŋwa taà) vi. to have a clear conscience ¶མི་གཞན་གྱིས་གང་བཤད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་དག་ན་འཁྲིག་གི་རེད་ It doesn't matter what other say as long as you have a clear conscience.

སྣང་བ་དྲེད་ (nāŋwa treè) vi. to get spoiled doing bad things.

སྣང་བ་གདོང་འདྲེད་ (nāŋwa dondeè) selfish.

སྣང་བ་བདེ་བ་ (nāŋwa dewa) happy.

སྣང་བ་འདོད་མེད་ (nāŋwa domeè) 1. apathetic, unfeeling, insensitive. 2. not knowing good from bad.

སྣང་བ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་ (nāŋwanɛ nāŋwar dro) happiness followed by happiness, continous good fortune.

སྣང་བ་ནུབ་ (nāŋwa nub) vi. to die.

སྣང་བ་བན་བུན་ (nāŋwar pɛnbün) confused, blurred, indistinct.

སྣང་བ་མུན་གྲོད་དུ་འགྲོ་ (nāŋwa mündröödu dro) vi. to get an inferior rebirth after a good rebirth.

སྣང་བ་མེད་པ་ (nāŋwa meèba) sm. སྣང་མེད་.

སྣང་བ་ཟ་ཟི་ (nāŋwa sasi) a vague impression ¶ང་རང་ཆུང་དུས་འགྲོ་སྐྱོང་སའི་ལུང་པ་དེའི་སྣང་བ་ཟ་ཟི་ཙམ་ལས་དྲན་གསལ་པོ་གསོས་ཀྱི་མི་འདུག I have only a vague impression of the place that I went to as a youngster and can't remember it very well.

སྣང་བ་ཟི་ (nāŋwa si) vi. to be in a daze. 2. to see a blurry image.

སྣང་བ་གཡེང་ (nāŋwa yēŋ) vi. to be diverted/ distracted in one's thoughts ¶རྩེ་མོར་སྣང་བ་གཡེང་ནས་ Being diverted by games.

སྣང་བ་ལ་འགྲོ་ (nāŋwala dro) sm. སྣང་བ་འགྲོ་པོ་བྱེད་.

སྣང་བ་ཤར་ཚུལ་ (nāŋwa shārdzüü) the impression a place or thing or incident leaves.

སྣང་བ་བསིལ་སང་དུ་འགྱུར་ (nāŋwa sīlsaŋdu gyur) vi. to become relaxed.

སྣང་བར་འགྲོ་པོ་ (nāŋwar drobo) sm. སྣང་བ་འགྲོ་པོ་.

སྣང་བར་འཆར་ (nāŋwar cār) vi. to get an impression/ feeling/ sensation ¶དཔྱིད་ཀ་ཡིན་པའི་སྣང་བ་འཆར་བྱུང་ I got the feeling of spring.

སྣང་བར་འཇོག (nāŋwar jɔɔ̀) see སྣང་བ་.

སྣང་མེད་ (nāŋmeè) 1. careless, indifferent, not paying attention to, unconcerned, neglectful; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —དུ་འཇོག to disregard, to be indifferent, to overlook, to neglect, to be unconcerned ¶ཞུ་འབོད་དེ་དག་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པ་རེད་ (They) were indifferent to those appeals. 2. casual, easygoing ¶མི་འདི་སྣང་མེད་ཅིག་འདུག He is a casual person.

སྣང་མེད་ཁུར་མེད་ (nāŋmeè kūrmeè) not paying attention to, not being concerned about.

སྣང་མེད་ཆད་ལུས་ (nāŋmeè cɛɛ̀lüü) a careless omission.

སྣང་མེད་དུ་སྒྱུར་ (nāŋmeèdu gyūr) va. to treat as unimportant, to treat coldly, to not to pay attention to.

སྣང་མེད་དུ་ཐལ་ (nāŋmeèdu tɛ̄ɛ) vi. to speak without thinking of the consequences.

སྣང་མེད་ནོར་འཁྲུལ་ (nāŋmeè nondrüü) a careless mistake.

སྣང་མེད་ཚོར་མེད་ (nāŋmeè tsɔ̄ɔmeè) sm. སྣང་བ་འདོད་མེད་.

སྣང་མེད་གཡང་གཡེང་ (nāŋmeè yāŋyeŋ) not paying attention, being inattentive; va.—བྱེད་.

སྣང་མེད་ལིང་སྒྱུར་ (nāŋmeè liŋgyur) sm. སྣང་མེད་དུ་སྒྱུར་.

སྣང་མེད་ལྷོད་གཡེང་ (nāŋmeè lhōōyeŋ) sm. སྣང་མེད་གཡང་གཡེང་.

སྣང་རྫེ་ཤག (nāŋdzeshar) sm. སྣང་རྫེ་ཤག་ལས་ཁངས་.

སྣང་རྫེ་ཤག་ལས་ཁངས་ (nāŋdzeshar lɛɛ̀guŋ) shung. administrative headquarters of the Lhasa mayor

in tt.

སྣང་ཚད་ (nāŋdzɛɛ̀) 1. degree of brightness. 2. whatever one sees ¶ ཕྲུ་གུ་འདིས་རྩེད་ཆས་སྣང་ཚད་ཉོ་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག Whatever toys the child sees he says he wants to buy it.

སྣང་ཚུལ་ (nāŋdzüü) 1. appearance, look; vi.—འཆར་ to appear/ look ¶ སྣང་ཚུལ་བཅོས་མ་ A false appearance. 2. form. phenomenon.

སྣང་ཞེན་ (nāŋshen) becoming attached to sth.

སྣང་འོད་ (nāŋwöö̀) brightness.

སྣང་ཡུལ་ (nāŋyüü) things that are visible.

སྣང་གཡེང་ (nāŋ yēŋ) vi. to be inattentive/ distracted, not paying attention.

སྣང་ལོག་ (nāŋ lɔɔ̀) being turned off by sth., coming to dislike; vi.—སྐྱེ་ ¶ ང་ན་བའི་རྗེས་སུ་ཨ་རག་འཐུང་རྒྱུར་སྣང་ལོག་སྐྱེས་བྱུང་ After I was sick, I came to dislike liqueur.

སྣང་ཤག་ (nāŋshaà) shung. abbr. of སྣང་རྩེ་ཤག.

སྣང་ཤག་མི་དཔོན་ (nāŋshar mi̱bön) shung. the mayor of Lhasa in tt.

སྣང་ཤས་ (nāŋshɛɛ̀) temporary attachment.

སྣང་སྲིད་ (nāŋsii̇) all things in this world, all that appears and exists.

སྣང་གསལ་ (nāŋsɛɛ) 1. bright, airy ¶ ཁང་པ་འདི་སྣང་གསལ་ཡག་པོ་འདུག This house is very bright and airy. 2. butter lamp.

སྣང་གསལ་མར་མེ་ (nāŋsɛɛ ma̱rme) butter lamp.

སྣད་: p. and f. བསྣད་ (nɛɛ̀) vi. to get hurt/ injured.

སྣད་ཡར་ (nɛɛ̀yar) wounded, injured.

སྣབས་ (nɔ̄b) sm. སྣབས་དྭུག.

སྣབས་དྭུག (nɔ̄bduù) sm. སྣ་དྭུག.

སྣབས་ལྷུག (nɔ̄b du̱ù) sm. སྣ་དྭུག་ལུག.

སྣབས་ཕྱི་ (nɔ̄b jii̇) va. to wipe one's nose.

སྣབས་ཕྱིས་ (nɔ̄bjii̇) handkerchief.

སྣབས་འབུ་ (nɔ̄mbu) a slug (the insect).

སྣབས་འབུད་ (nɔ̄b bu̱ü̇) sm. སྣབས་ལུད་འདོར་.

སྣབས་ལུད་ (nɔ̄blüü̇) nose mucus; va.—འདོར་ to blow one's nose.

སྣམ་ (nām) abbr. of སྣམ་བུ་.

སྣམ་དཀྲིས་ (nāmdrii̇) wooden roller on which finished woolen materials are rolled.

སྣམ་ཁྲུད་ (nāmgyɛɛ̀) sm. སྣམ་པ་.

སྣམ་གོས་ (nāmgöö̀) woolen clothes.

སྣམ་ཆས་ (nāmjɛɛ̀) woolen (woven) goods/ cloth ¶ སྣམ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ Woolen goods factory.

སྣམ་སྟོད་ (nāmdöö̀) woolen upper garment.

སྣམ་འཐག་པ་ (nām tāgba) weaver (of woolen materials).

སྣམ་པ་ (nāmba) a standard unit of width for woven wool materials ¶ ཕྱུ་པའི་མདུན་ཀློལ་སྣམ་བུ་སྣམ་པ་གསུམ་དགོས་ The front part of the dress requires three "namba".

སྣམ་ཕྱིང་ (nāmjiŋ) toilet, lavatory.

སྣམ་ཕྱིས་ (nāmjii̇) sm. སྣམ་ཕྱིང་.

སྣམ་ཕྲན་ (nāmdrɛn) sm. སྣམ་པ་.

སྣམ་ཕྲུག (nāmdruù) abbr. སྣམ་བུ་སྤུ་ཕྲུག.

སྣམ་བུ་ (nāmbu) woolen cloth, serge; va.—འཐག to weave woolen cloth.

སྣམ་བུ་རྒྱ་ཡ་མ་ (nāmbu gyāyama) woolen material woven with very thin yarn.

སྣམ་བུ་ཐིག་མ་ (nāmbu ti̱gmə) woolen cloth with a cross (++) design.

སྣམ་བུ་སྤུ་ཅན་ (nāmbu būjɛn) woolen material with a sof finish.

སྣམ་བུ་སྤུ་ཕྲུག (nāmbu būdruù) a high quality woven woolen cloth.

སྣམ་བུ་བལ་སྲིག་རྒྱག (nāmbu pe̱eseg gya̱à) va. to brush woolen material after it is woven to finish it and give it luster.

སྣམ་བུ་བྱིང་མ་ (nāmbu ji̱ŋmə) medium quality woolen cloth.

སྣམ་བུའི་ལས་ཀ་ (nāmbü lɛ̱ɛga) work relating to making woolen cloth.

སྣམ་བྱིངས་ (nāmjiŋ) type of woolen material.

སྣམ་སྦྱར་ (nāmjaa) a type of monk's robe.

སྣམ་འཛར་ (nāmdzar) tassle of woolen material.

སྣམ་ཞེང་ (nāmsheŋ) sm. སྣམ་པ་.

སྣམ་གཞོགས་ (nāmshɔɔ̀) 1. nearby, close, adjacent. 2. behind.

སྣམ་ཡུག (nāmyuù) a roll of woolen material.

སྣམ་རས་ (nāmrɛɛ̀) abbr. woolen and cotton material.

སྣམ་ལོགས་ (nāmlɔɔ̀) sm. སྣམ་གཞོགས་.

སྣའི་ཀ་བ་ (nɛ gāwa) nasal septum.

སྣའི་སྐྱེ་མཆེད་ (nɛ gyējeè) organs of smell.

སྣའི་ཁམས་ (nɛ kām) sphere/ realm of smell.

སྣའི་ཁྲུང་ཁྲུང་ (nɛ trūndruŋ) nasal cartilage.

སྣའི་དྲི་མ་ (nɛ tri̱mə) snot, nose mucus.

སྣའི་དབང་པོ་ (nɛ wāŋbo) sm. སྣའི་སྐྱེ་མཆེད་.

སྣར་: p. and f. བསྣར་; imp. སྣོར་ (nār) va. 1. to stretch, to extend, to stick out ¶ ཁ་གདངས་ལྕེ་སྣར་ To open one's mouth and to stick out one's tongue.

སྣར་ལྡུད་པའི་སྦྱད་ (nārdüübɛ jɛ̄ɛ̀) a verterinarian's tool for putting medicine in the nose of animals.

སྣར་པོག (nār pɔ̄ɔ̀) sm. སྣ་སྨན་པོག.

སྣལ་ (nɛ̄ɛ̀) abbr. of སྣལ་མ་.

སྣལ་འཕང་ (nɛ̄ɛ̀baŋ) sm. སྣལ་ཤིང་.

སྣལ་མ་ (nɛ̄ɛ̄ma) yarn.

སྣལ་མ་ཕྲ་བ་ (nɛ̄ɛ̄ma trāwa) thin or fine thread/ yarn.

སྣལ་མ་ཕྲ་བའི་འཁོར་ཁང་ (nɛ̄ɛ̄ma trɛ̄wɛ kɔ̄ɔgaŋ) spinning/ textile shop or factory.

སྣལ་མའི་བཟོ་ཁང་ (nɛ̄ɛ̄mɛ so̱gaŋ) textile plant.

སྣལ་མའི་བཟོ་གྲྭ་ (nɛ̄ɛ̄mɛ so̱dra) sm. སྣལ་མའི་བཟོ་ཁང་.

སྣལ་ཚོས་རྒྱག་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (nɛ̄ɛ̄dzöö̀ gya̱àjeè trüügɔɔ) machine for dyeing yarn.

སྣལ་ཤིང་ (nɛ̄ɛ̄shiŋ) spindle.

སྣས་ (nɛ̄ɛ̀) a part of a loom.

སྣས་འཁོར་ (nɛ̄ɛ̀gɔɔ) a part of a loom.

སྣུད་: p. བསྣུད་; f. བསྣུད་; imp. སྣུད་ (du̱ü̇) va. to chase out, to throw out ¶ ཞིང་གཞི་ནང་ནས་བ་ལང་ནོར་ཚོས་ཕྱིར་བསྣུད་པ་རེད་ They chased the cows and oxen from the field.

སྣུན་: p. and f. བསྣུན་; imp. སྣུན་ (nūm) 1. va. to stick in, to prick, to poke ¶ རྩེ་གྲི་དགྲ་ར་སྣུན་ To stick the enemy with bayonets. 2. va. to breastfeed, to suckle. 3. va. to beat/ hit.

སྣུབ་: p. བསྣུབས་; f. བསྣུབ་; imp. སྣུབས་ (nūb) 1. va. to destroy, to extinguish, to abolish, to annihilate. 2. va. to put/ hold under water. 3. va. to drown.

སྣུབས་ (nūb) imp. of སྣུབ་.

སྣུམ་ (nūm) 1. oil. 2. gasoline.

སྣུམ་ཀོང་ (nūmgoŋ) a small bowl for burning oil.

སྣུམ་རྐྱལ་ (nūmgyɛɛ) leather pouch for holding oil.

སྣུམ་སྐྱེལ་གྲུ་གཟིངས་ (nūmgyee tru̱siŋ) oil tanker.

སྣུམ་དཀྲུགས་མ་ (nūm gyüümə) low grade oil.

སྣུམ་བཀྲག (nūmdraà) rich in color.

སྣུམ་ཁུལ་ (nūmgüü) oil field, oil-bearing area.

སྣུམ་ཁྲོན་ (nūmdrön) oil well.

སྣུམ་འཁུར་ (nūmgur) sm. སྣུམ་བཙོས་གོ་རེ་.

སྣུམ་འཁོར་ (nūmgɔɔ) automobile.

སྣུམ་འཁོར་ཀྲག (nūmgɔɔ drāg) tib.eng. truck.

སྣུམ་འཁོར་ཀྲིག་སི་ (nūmgɔɔ dri̱gsi) tib.eng. taxi.

སྣུམ་འཁོར་གྱི་འདེད་གཡོག་པ་ (nūmgɔɔgi de̱eyɔgba) motor driver (as distinct from owner), chauffeur.

སྣུམ་འཁོར་སྦ་སི་ (nūmgɔɔ bə̱se) tib.eng. bus.

སྣུམ་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་ (nūmgɔɔ tsɔ̄gde) Motor Vehicle Board/ Bureau.

སྣུམ་འཁོར་ཚོགས་སྡེའི་ཞིབ་དཔྱོད་པ་ (nūmgɔɔ tsɔ̄gdee shi̱bjööbə) motor vehicle inspector.

སྣུམ་འཁོར་ལམ་ཆེན་ (nūmgɔɔ la̱mjen) motor highway.

སྣུམ་འཁོལ་ (nūmgöö) boiling/ boiled oil.

སྣུམ་འཁོལ་ (nūm gōō) vi. to be boiling (oil).

སྣུམ་འཁྱེར་གྲུ་གཟིངས་ (nūmgyer tru̱siŋ) oil tanker.

སྣུམ་གྱི་དུ་རྡེག (nūmgi tu̱dreg) 1. oily soot. 2. lampblack.

སྣུམ་གྲུ་ (nūmdru) oil tanker.

སྣུམ་རྒྱུ་ (nūmgyu) oil materials/ resources.

སྣུམ་རྒྱུའི་སྐྱེ་དངོས་ (nūmgyü gyēŋuoǒ) sm. སྣུམ་རྒྱུའི་ལོ་ཏོག.

སྣུམ་རྒྱུའི་ལོ་ཏོག (nūmgyü lodoò) oil bearing crops.

སྣུམ་སྒམ་ (nūmgam) fuel tank, oil tank.

སྣུམ་སྣུལ་འཁྲུལ་འཁོར་ (nūmgüü trūūgɔɔ) gasoline engine.

སྣུམ་སྣུལ་སོག་ལེ་ (nūmgüü sɔ̄ɔle) gasoline operated chain saw.

སྣུམ་སྒོ་ (nūmgo) 1. throttle. 2. accelerator.

སྣུམ་བརྔོས་ (nūm ŋöö) fried in oil.

སྣུམ་ཅན་ (nūmjɛn) oily, greasy.

སྣུམ་ཅིལ་ལི་བ་ (nūm cīīliwə) oily.

སྣུམ་འཆོས་ (nūmjöö) oil massage.

སྣུམ་ཇ་ (nūmja) Tibetan tea in which oil is mixed (rather than butter).

སྣུམ་རྗེན་པ་ (nūm jemba) crude oil.

སྣུམ་རྗེས་ (nūmjeè) 1. oil spot/ stain. 2. oily residue.

སྣུམ་ལྗང་ (nūmjaŋ) glossy dark green.

སྣུམ་སྙིགས་ (nūmñig) 1. sludge. 2. asphalt, tar, pitch ¶ སྣུམ་སྙིགས་ཀྱི་ཁྲོམ་ལམ་ Asphalt paved street.

སྣུམ་སྙིགས་བཟོ་གྲྭ (nūmñig sodra) asphalt factory.

སྣུམ་སྙིགས་ཨར་འདམ་བསྲེས་མ་ (nūmñig ārdam sēèma) asphalt concrete mixture.

སྣུམ་སྙིགས་ཨར་འདམ་བསྲེས་མ་བཟོ་གྲྭ (nūmñig ārdam sēèma sodra) asphalt concrete factory.

སྣུམ་སྙིགས་བཏིང་བའི་ལམ་ (nūmñig dīŋwɛ lam) a road paved with asphalt.

སྣུམ་སྙེད་ (nūmñeè) massaging with oil; va.—བྱེད་.

སྣུམ་གཏེར་ (nūmder) oil well.

སྣུམ་གཏེར་ཆགས་རྫུལ་ (nūmder cāgdzüü) oil bearing layer.

སྣུམ་ལྟང་བཙིར་ (nūmdaŋ dzīr) 1. va. to make a person have a hard time, to make a person experience hardship or difficulty ¶ སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་དེ་རིང་གི་ཡིག་ཚད་ཀྱིས་སྣུམ་ལྟང་བཙིར་འདུག The students had a difficult time with today's exam. 2. va. to question/ interrogate a person in a harsh, brutal manner ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནས་མི་གསོད་ཉེས་ཅན་དེ་སྣུམ་ལྟང་བཙིར་འདུག The murderer was questioned in a harsh and brutal manner by the court.

སྣུམ་ཐབ་ (nūmdəb) kerosene stove.

སྣུམ་ཐིག (nūmdig) oily, having oil stains.

སྣུམ་ཐིང་ཐིང་ (nūm tiŋdiŋ) shinny clean, spick and span.

སྣུམ་ཐོན་ས་རིམ་ (nūmdön sərim) oil bearing layer.

སྣུམ་འཐེན་འཁྲུལ་འཁོར་ (nūmten trūūgɔɔ) oil pumping/ extracting machine.

སྣུམ་དམ་ (nūmdam) oil container.

སྣུམ་དྲག (nūmdraà) 1. tar. 2. oil residue.

སྣུམ་དྲི་ (nūmdri) oil smell; vi.—ཁ་ to smell of oil.

སྣུམ་དྲེག (nūmdreg) 1. tar. 2. oil residue.

སྣུམ་དྲེག་ལམ་ཁག (nūmdreg langaà) asphalt paved road.

སྣུམ་མདངས་ (nūmdaŋ) a rich color.

སྣུམ་མདོང་ (nūmdoŋ) oil pipe, oil pipeline.

སྣུམ་འདོན་ (nūm dön) va. to extract oil from a well, to take out oil.

སྣུམ་འདོན་བཟོ་པ་ (nūmdön soba) oil worker.

སྣུམ་འདྲེན་གྲུ་ཁ་ (nūmdren truga) oil jetty, oil tanker terminal.

སྣུམ་འདྲེན་ལྕགས་མདོང་ (nūmdren jāgdoŋ) sm. སྣུམ་མདོང་.

སྣུམ་རྡོ་སྒྲུག (nūmdo druù) an ancient method of deciding a dispute by letting the two parties pick white and black stones from boiling oil and whoever picks the white stone wins the case.

སྣུམ་ལྡན་ (nūmdɛn) a laxative made from melted butter.

སྣུམ་ལྡན་ཏ་ལ་ཤིང་ (nūmdɛn dāla shīŋ) oil palm tree.

སྣུམ་ལྡན་རྡོ་གཡམ་ (nūmdɛn doyam) oil shale.

སྣུམ་ལྡན་བྱུག་སྨན་ (nūmdɛn cūümɛn) ointment, salve.

སྣུམ་ལྡན་ཤོག་བྱིང་ (nūmdɛn shɔ̄gjiŋ) 1. linoleum. 2. tar paper.

སྣུམ་ནག (nūmnaà) macadam; va.—འདིང་ to lay down macadam.

སྣུམ་ནག་ལམ་ཆེན་ (nūmnaà lamjen) macadam topped highway.

སྣུམ་ནག་གཞུང་ལམ་ (nūmnaà shuŋlam) macadam topped highway.

སྣུམ་གནོན་ལྡིར་འདེགས་ཡོ་བྱད་ (nūmnön jindeg yobjɛɛ̀) hydraulic jack, oil jack.

སྣུམ་སྣག (nūmnaà) oil ink, printing ink.

སྣུམ་སྣོད་ (nūmnöò) fuel tank, oil tank.

སྣུམ་སྣོན་ས་ཚིགས་ (nūmnön sədzii) gasoline station, filling station.

སྣུམ་པོ་ (nūmbu) sm. སྣུམ་པོ་.

སྣུམ་པར་ (nūmbar) mimeographing; va.—རྒྱག.

སྣུམ་པར་འཁྲུལ་ཆས་ (nūmbar trūūjɛɛ̀) mimeograph machine.

སྣུམ་པར་ཤོག་མ་ (nūmbar shɔ̄gma) master/ original for making mimeograph copies.

སྣུམ་པོ་ (nūmbu) 1. deep/ dark/ rich color, a conservative color ¶ མི་དེས་དུག་ལོག་སྣུམ་པོ་ཞིག་གྱོན་འདུག This man wore a rich, dark colored dress. 2. rich, healthy food (refers to oily foods) ¶ རྒྱུན་དུ་ཁ་ལག་སྣུམ་པོ་བཟས་ན་གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་ཡོང་ (If you) always eat rich and healthy food, (you) will be healthy.

སྣུམ་སྤགས་ (nūmbaà) vegetable oil mixed into tsampa to make སྤགས་.

སྣུམ་བག་ཅན་ (nūmbaàjɛn) greasy, oily, glossy.

སྣུམ་བག་ལྡན་པ་ (nūmbaà dɛmba) sm. སྣུམ་བག་ཅན་.

སྣུམ་བག་འཚེར་བ་ (nūmbaà tsērwa) healthy looking.

སྣུམ་བག་འཚེར་འཚེར་ (nūmbaà tsērdzer) sm. སྣུམ་བག་འཚེར་བ་.

སྣུམ་བན་ (nūmbɛn) container for putting oil.

སྣུམ་བྲིས་རི་མོ་ (nūmdriì rimu) sm. སྣུམ་ཚོན་རི་མོ་.

སྣུམ་འབྱུག (nūm juù) va. to apply/ rub on oil.

སྣུམ་སྦུག (nūmbuù) sm. སྣུམ་མདོང་.

སྣུམ་སྦྱང་ (nūmjaŋ) oil refining/ processing ¶ སྣུམ་སྦྱང་བཟོ་གྲྭ་ Oil refinery.

སྣུམ་བཙག་འཁོར་ལོ་ (nūmdzaà kɔ̄ɔlo) oil mill (for extracting oil from seeds).

སྣུམ་བཙིར་ (nūm dzīr) va. to extract/ press oil.

སྣུམ་བཙིར་ཁང་ (nūmdzirgaŋ) oil extracting mill.

སྣུམ་བཙོས་ (nūmdzöö) fried/ cooked in oil ¶ སྣུམ་བཙོས་འཁུར་ར་ Cake/ pancake fried in oil.

སྣུམ་བཙོས་གོ་རེ་ (nūmdzöö kore) deep fried dough cake.

སྣུམ་བཙོས་ཡིའུ་ཐིའོ་ (nūmdzöö yiuti) tib.ch. deep fried twisted dough sticks.

སྣུམ་རྩམ་སྐྱོ་མ་ (nūmdzam gyōma) a gruel of sweetened, fried flour.

སྣུམ་རྩི་ (nūmdzi) oil, fat, grease.

སྣུམ་ཚག (nūmdzaà) oil pressing/ extracting.

སྣུམ་ཚིལ་ (nūmdzii) 1. oil and fat. 2. oily.

སྣུམ་ཚིལ་ཚིལ་ (nūm tsīīdzii) sm. སྣུམ་ཚིལ་ལི་བ་.

སྣུམ་ཚིལ་ལི་བ་ (nūm tsīīliwə) greasy, oily.

སྣུམ་ཚོན་རི་མོ་ (nūmdzön rimu) oil painting.

སྣུམ་ཚོས་མ་ (nūm dzöōma) deep fried in oil.

སྣུམ་འཚག་ཁང་ (nūmdzaàgaŋ) sm. སྣུམ་བཙིར་ཁང་.

སྣུམ་འཚག་བཟོ་གྲྭ (nūmdzaà sodra) oil/ gasoline refinery.

སྣུམ་མཛོད་ (nūmdzöò) oil storage tank.

སྣུམ་མཛོད་ཁང་ (nūmdzöògaŋ) gas station.

སྣུམ་ཞག (nūmshaà) 1. dark, rich in color. 2. abbr. oil and grease.

སྣུམ་ཞག་དོད་པོ་ (nūmshaà töōbo) 1. dark, rich in color. 2. healthy looking. 3. shiny in an oily sense as after polishing.

སྣུམ་ཞིང་ (nūmshiŋ) oil field.

སྣུམ་བཞུ་ (nūmshu) oil lamp.

སྣུམ་ཟ་ (nūmsa) poet. lamp.

སྣུམ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་ (nūmsɛ̀ègi marme) decrepit, old, weak (used for people and politics).[Lit. the flame of a butter lamp that is about to die].

སྣུམ་ཟད་མར་མེ་ (nūmsɛɛ marme) sm. སྣུམ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་.

སྣུམ་ཟད་ཚད་ (nūm sɛ̀èdzɛɛ̀) oil consumption.

སྣུམ་ཟན་མ་ (nūm sɛnmə) person who eats rich foods.

སྣུམ་ཟོ་ (nūmso) oil (storage) tank, oil drum.

སྣུམ་ཟོམ་ (nūmsom) sm. སྣུམ་ཟོ་.

སྣུམ་ཟོམ་འཁོར་ལོ་ (nūmsom kɔ̄ɔlo) oil transport truck.

སྣུམ་རས་ (nūmrɛɛ̀) oilcloth, oilskin, tarpaulin.

སྣུམ་རིགས་ (nūmrig) (different kinds of) oils.

སྣུམ་རིས་ (nūmriì) sm. སྣུམ་ཚོན་རི་མོ་.

སྣུམ་རོ་ (nūmro) oil residue/ dregs.

སྣུམ་རླུང་ (nūmlaŋ) natural gas.

སྣུམ་ལ་སྲེག (nūmla sēg) va. to fry in oil, to deep fry.

སྣུམ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ (nūmshɛɛ̀ cījuŋ) oil content.

སྣུམ་ཤུར་ཤུར་ (nūm shūrshur) sm. སྣུམ་ཚིལ་ཚིལ་.

སྣུམ་ཤོག (nūmshoò) oil paper, wax paper.

སྣུམ་གསོག་ཁང་ (nūmsoògaŋ) oil storage building.

སྣུར་: p. and f. **བསྣུར་**; imp. **སྣུར་** (nūr) 1. va. to grind, to pulverize, to crush ¶ སྣག་ཚ་སྣུར་རྒྱུ་ Grinding ink. 2. va. to move ¶ ལྕོག་ཙེ་དེ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་སྣུར་དགོས་ (You) must move the table to the front. 3. va. to make a time earlier/ sooner ¶ ཚོགས་འདུའི་དུས་ཚོད་བསྣུར་བཞག The time of the meeting was made sooner.

སྣེ་ (nē) 1. end, tip, extremity. 2. abbr. of སྣེ་ཁ་ ¶ སྣེ་གཅིག One kind.

སྣེ་ཁ་ (nēga) kind, type, part.

སྣེ་ཁ་འཛོམས་པོ་ (nēga dzombo) all kinds/ types.

སྣེ་ཁག (nēgaà) different kinds.

སྣེ་ཁྲིད་ (nēdriì) sm. སྣེ་འཁྲིད་.

སྣེ་ཁྲིད་རྟ་པ་ (nēdriì dāba) the rider who is leading/ heading a procession.

སྣེ་འཁྲིད་ (nē triì) 1. leading, heading; va.—བྱེད་ to lead, to head ¶ ཁོང་གིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ནས་ང་ཚོ་ལྟ་སྐོར་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ We went on a visit with him acting as leader. ¶ རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་མི་སྣ་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱིས་མཚོ་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ The group of representatives led by Dorje went to India by sea. 2. va. to set an example ¶ མི་ཚང་གཅིག་གིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ནས་ཚང་མས་བརྙན་འཕྲིན་ཉོས་སོང་ After one family set an example, all bought televisions.

སྣེ་འཁྲིད་གནམ་གྲུ་ (nētriì nəmdru) the lead/ front/ head aircraft.

སྣེ་གྲངས་ (nēdraŋ) the number of kinds/ items ¶ སྣེ་གྲངས་ཇེ་མང་དུ་སོང་བ་རེད་ The number of items increased.

སྣེ་མགྲོན་ (nēndrön) shung. 1. liason person/ official for visitors. 2. the lord chamberlain of the regent (in tt.).

སྣེ་འགུགས་ (nēguù) a short rope used to tie animals to the long main rope staked in the ground.

སྣེ་སྒོད་ (nēgöò) sm. སྣེའུ་སྒོད་.

སྣེ་རྒྱན་ (nēgyɛn) decorative materials (such as fur, brocades, etc.) used along the outer edge of a dress.

སྣེ་གཅིག (nējig) one kind/ unit, individual ¶ ཚོང་ཁང་དེ་ར་བཟའ་བཅའི་རིགས་སྣེ་གཅིག་མེད་སྐབས་ Because the store had not even one kind of food.

སྣེ་གཉིས་ (nēñii) the two ends, the two poles (negative and positive).

སྣེ་རྙིད་ (nēñii) sm.* སྣེ་རྙེད་.

སྣེ་རྙེད་ (nēñeè) 1. vi. to find the end (of a string). 2. vi. to find a clue for solving a case ¶ མི་གསོད་ཉེས་ཅན་དེའི་སྣེ་རྙེད་མི་འདུག They didn't find a clue regarding the murderer (who it is).

སྣེ་གདུགས་ (nēduù) 1. va. to join ends ¶ གློག་སྐུད་གཉིས་པོ་དེའི་སྣེ་གདུགས་བཞག (They) joined the ends of the two pieces of electric wire. 2. creating a connection/ relation; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་དེའི་སྐོར་ངས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་སྣེ་གདུགས་བྱས་པ་ཡིན་ Concerning that work, I made relations with the relevant offices.

སྣེ་བདགས་ཙམ་ (nēdagdzam) shung. sm. སྣེ་སེལ་.

སྣེ་སྟོན་ (nēdön) 1. reminding; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་དེའི་སྐོར་ཁོང་གིས་སྣེ་སྟོན་བྱས་རྗེས་ངས་དྲན་གསོས་བྱུང་ Concerning that work, after he reminded me I remembered it. 2. guiding, showing around; va.—བྱེད་ ¶ གྲོང་ཁྱེར་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་སྐབས་སྣེ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ When one arrives in a new city one needs a guide.

སྣེ་ཐིག་གི་རྒྱ་ (nēdiggi gya) lines indicating the border of sth.

སྣེ་ཐུག (nēduù) vi. to meet by chance, to meet without prior plan.

སྣེ་ཐུང་ (nēduŋ) short.

སྣེ་མཐུད་ (nēdüü) va. to join together, to link, to coordinate.

སྣེ་གདོང་རྫོང་ (nēdoŋ dzoŋ) a district/ xian in Tibet.

སྣེ་འདོམས་ (nēdom) 1. many events/ things joined together ¶ ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣེ་འདོམས་ཀྱིས་ By many different inner and outer causes joined together.

སྣེ་འདྲེན་པ་ (nēdrɛmba) person who is the founder/ starter; the leader.

སྣེ་ནོར་ཤོར་ (nēnɔɔ shɔ̄ɔ) vi. to miss connections with sb. ¶ ང་གཉིས་ལམ་བར་དུ་སྣེ་ནོར་ཤོར་ནས་ཐུག་མ་བྱུང་ We two missed connbections and did not meet on the road.

སྣེ་སྤྲོད་ (nēdröò) introducing, recommending; va.—བྱེད་.

སྣེ་མ་ (nēma) 1. the beginning and end of sth., the front and the back ¶ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་རུ་བསྒྲིགས་ནས་འགྲོ་དུས་སྣེ་མ་གཉིས་ལ་དགེ་རྒན་རེ་འགྲོ་གི་འདུག When students march in formation a teacher goes in front and back.

སྣེ་མང་ (nēmaŋ) many kinds/ types, numerous ¶ ཁོང་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀ་སྣེ་མང་ཡོད་ཙང་དུས་ཚོད་ཡོད་པ་མ་རེད་ Because he has numerous research projects, he has no (spare) time.

སྣེ་མང་རྙོག་འཛིང་ (nēmaŋ ñōgdziŋ) many different and complicated jobs/ tasks.

སྣེ་མང་འདྲེས་འཛིང་ (nēmaŋ drendziŋ) sm. སྣེ་མང་རྙོག་འཛིང་.

སྣེ་མང་ཕྱོགས་བསྡུས་ (nēmaŋ cɔ̄ɔdüü) combining many different things/ kinds into one.

སྣེ་མོ་ (nēmo) end, tip ¶ ཁྲོམ་ལམ་གྱི་སྣེ་མོ་ The end of the street. ¶ ཐག་པའི་སྣེ་མོ་ Tip of a rope. 2. clue; va.—རྙེད་ to find a clue.

སྣེ་མོ་བ་ (nēmowa) chief, headman; person in charge.

སྣེ་མཚམས་ (nēdzam) demarcation line, boundary line.

སྣེ་འཛར་ (nēdzar) fringe, tassel.

སྣེ་འཛོམས་ (nēndzom) sm. སྣེ་འཛོམས་པོ་.

སྣེ་འཛོམས་པོ་ (nē dzombo) many different items/ things, a mixture of different things.

སྣེ་ཟིན་ (nē sin) vi. to reach one's border. 2. vi. to just start, to begin.

སྣེ་ཟུར་ (nēsur) edge, outskirts.

སྣེ་རིང་ (nēriŋ) long strand.

སྣེ་ལེན་ (nēlen) reception, hospitality, entertainment; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to receive (people), to act as host/ liason, to entertain ¶ ཁོས་ཉིན་ལྟར་ཇ་ཚང་ཟས་རིགས་ཀྱི་སྣེ་ལེན་བྱས་པ་རེད་ He entertained with tea, food and ཆང་ every day.

སྣེ་ལེན་ཁང་ (nēlengaŋ) guest house, reception room / hall, house for travelers, hostel.

སྣེ་ལེན་ཁྲུའུ་ (nēlen trū) reception office.

སྣེ་ལེན་དགའ་ཚོགས་ (nēlen gadzɔɔ̀) sm. སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་.

སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་ (nēlen dudzɔɔ̀) 1. reception party/ banquet; va.—བྱེད་. 2. a press conference ¶ གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱི་སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་ A press conference for reporters.

སྣེ་ལེན་པ་ (nēlemba) receptionist, host, liason person.

སྣེ་ལེན་མ་ (nēlemma) waitress, hostess.

སྣེ་ལེན་སྒྲོ་ཚོགས་ (nēlen drōdzɔɔ̀) sm. སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་.

སྣེ་ལེན་ཚོགས་འདུ་ (nēlen tsōndu) sm. སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་.

སྣེ་ལེན་ཚོགས་པ་ (nēlen tsōgba) sm. སྣེ་ལེན་འདུ་ཚོགས་.

སྣེ་ལེན་ཞིབ་རྒྱས་ (nēlen shibgyɛɛ̀) elaborate

reception/ liason.

སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ (nēlen sabgyɛɛ̀) sm. སྣེ་ལེན་ཞིབ་རྒྱས་.

སྣེ་ལེན་ས་ཚུགས་ (nēlen sādzuù) traveler's reception center.

སྣེ་ལེན་གསོལ་སྟོན་ (nēlen sōōdön) reception dinner/ banquet/ party.

སྣེ་ཤན་ (nēshɛn) a guide, liason officer; va.—བྱེད་ to guide, to act as guide ། ང་ཚོའི་སྣེ་ཤན་དང་སྐད་སྒྱུར་ཆབས་ཅིག Together with our guide and translator ། ཚེ་རིང་སྣེ་ཤན་དུ་བཏང་བྱུང་ (They) sent Tsering as our guide.

སྣེ་ཤན་པ་ (nēshɛmba) a guide, liason officer.

སྣེ་སེལ་ (nēsel) nominal, small, token ། རིན་འབབ་སྣེ་སེལ་ Nominal price.

སྣེ་སྲིན་ (nēsin) a little, a small amount/ number.

སྣེམ་: p. བསྣེམས་; f. བསྣེམ་; imp. སྣེམས་ (nēm) va. to press/ hold down.

སྣེམས་ (nēm) imp. སྣེམ་.

སྣེའུ་སྔོད་ (nēwugöò) a type of green vegetable.

སྣེའུ་སྔོན་ (nēwuŋön) sm. སྣེའུ་སྔོད་.

སྣེའུ་ཚོད་ (nēwudzöò) sm. སྣེའུ་སྔོན་.

སྣེའུ་གཡུང་ (nēwuyuŋ) a type of vegetable.

སྣོ་: p. བསྣོས་; f. བསྣོ་; imp. སྣོས་ (nō) to knead ། བག་ལེབ་བཟོ་དུས་སྒོ་ཞིབ་ཡག་པོ་སྣོ་དགོས་ When one makes bread one must knead the dough well.

སྣོག (nōg) va. to mix up.

སྣོག་ཟན་ (nōgsɛn) sm. རྣོག་ཟན་.

སྣོད་ (nöò) vessel, container, receptacle.

སྣོད་ཀོ་ (nöògo) shung. leather vessel/ container.

སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་ (nöògi gyönsum) the three shortcomings when listening to the teaching of the dharma: 1. being inattentive, 2. not keeping what is said in mind, 3. letting delusion overcome one during the teaching.

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (nöògi jigden) the material/ physical world.

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚན་རིག (nöògi jigdenbɛ tsēnriì) natural science.

སྣོད་ཀོང་ཀོང་ (nöò gōŋgoŋ) hollow containers such as cups/ mugs/ pots/ etc.

སྣོད་ཀྱི་མཁྲིས་སྐྲན་ (nöògi triìdrɛn) tumor in the bladder.

སྣོད་ཁ་ (nöòga) the rim (of a cup, etc.).

སྣོད་མཁྲིས་ (nöòdriì) gallbladder.

སྣོད་བཅུད་ (nöòjüù) 1. a container and its contents. 2. the world and sentient beings.

སྣོད་ཆས་ (nöòjɛɛ̀) containers, pots, pans, utensils.

སྣོད་སྟོང་ (nöòdoŋ) 1. empty container/ vessel. 2. empty womb.

སྣོད་བསྟུན་སློབ་ཁྲིད་ (nöòdün lōbdriì) teaching in accordance with a student's capacity; va.—བྱེད་.

སྣོད་ཐེར་ཐེར་ (nöò tērder) shallow utensils such as plates, saucers, etc.

སྣོད་ལྡན་སློབ་མ་ (nöòdɛn lōbma) a worthy student.

སྣོད་ནང་གི་རུས་སྦལ་ (nöònaŋgi rubɛɛ̀) sth. that is very easy to catch [Lit. a turtle in a pot].

སྣོད་གནད་ (nöònɛɛ̀) stomach.

སྣོད་སྤྱད་ (nöòjɛɛ̀) sm. སྣོད་ཆས་.

སྣོད་ཕད་ (nöòpɛɛ̀) container made of cloth.

སྣོད་མ་ཡིན་པ་ (nöò mayimbə) 1. the unsuitable/ wrong container for sth. ། ཤེལ་དམ་དེ་ཆུ་ཚ་པོ་བླུག་སའི་སྣོད་མ་ཡིན་ That bottle is not suitable for hot liquids. 2. unsuitable for learning/ teaching/ etc.

སྣོད་མིན་ (nöòmin) sm. སྣོད་མ་ཡིན་པ་.

སྣོད་ཚད་ (nöòdzɛɛ̀) an infection in the digestive system.

སྣོད་ཞབས་ (nöòshəb) bottom of a cup, bowl, pot, etc.

སྣོད་ཞབས་བརྡོལ་ལ་ཆུ་བླུགས་པ་ (nöòshəb döòla cūluùba) forgetful (person); futile activity [Lit. to pour water into a container that has burst].

སྣོད་རོ་ (nööro) leftover food in a container.

སྣོན་: p. and f. བསྣན་; imp. སྣོན་ (nön) va. to add to, to augment ། ལས་ཁུངས་དེའི་ནང་ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་འགའ་ཤས་བསྣན་འདུག They added several new officials to that office.

སྣོན་ཁ་ (nönga) supplementing, adding to; va.—རྒྱག.

སྣོན་གྲངས་ (nöndraŋ) addend.

སྣོན་རྟགས་ (nöndaà) addition sign, plus sign.

སྣོན་ཐབས་ (nöòdəb) addition (in math).

སྣོན་སྤེལ་ (nönbɛl) sm. སྣོན་སྤེལ་.

སྣོན་སྤེལ་ (nönbel) 1. adding, augmenting; va.—རྒྱག; —སྤྲོད་ to add to, to augment 2. extra ། བུ་རེལ་སྣོན་སྤེལ་གཅིག་སྤྲོར་དང་ Please give me an extra candy.

སྣོན་འཕེལ་ (nönbel) sm. སྣོན་སྤེལ་.

སྣོན་འཕྲི་ (nöndri) 1. adding and reducing/ subtracting; va.—བྱེད་. 2. fluctuating; vi.—བྱེད་.

སྣོན་འཕྲི་སྒྱུར་བགོ་ (nöndri gyurgo) adding and subtracting, dividing and multiplying.

སྣོན་འཕྲི་སྙོར་གཅོག (nöndri bōrjɔɔ̀) 1. balancing, equalling; va.—བྱེད་ ། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་སྣོན་འཕྲི་སྙོར་གཅོག་བྱས་འདུག The offices have equalized the (number) of officials they have. 2. correcting: making additions or deletions ། ངའི་རྩོམ་ཡིག་འདི་ར་སྣོན་འཕྲི་སྙོར་གཅོག་གནང་རོགས་གནང་ Please make additions or deletions to my article.

སྣོན་མ་ (nönma) additional, extra ། སྐྱ་ངལ་སྣོན་མ་ Additional difficulties.

སྣོན་རྩིས་ (nöndziì) addition; va.—རྒྱག to do addition (in math).

སྣོན་འཛུགས་ (nöndzuù) establishing/ setting up an additional number of sth; va.—བྱེད་ ། ས་མཚམས་སུ་དམག་སྒར་འགའ་ཤས་སྣོན་འཛུགས་བྱས་འདུག They established several additional regiments on the border.

སྣོན་ལུད་ (nönlüù) top dressing (fertilizer); va.—རྒྱག.

སྣོམ་: p. བསྣམས་; f. བསྣམ་; imp. སྣོམ་ (nōm) 1.va. to smell. 2. h. of འཁྱེར་.

སྣོམ་བྱེད་ (nōmjeè) the nose.

སྣོམ་བྱེད་དབང་རྩ་ (nōmjeè wāŋdza) olfactory organ.

སྣོམ་ཚོར་ (nōmdzɔr) sense of smell.

སྣོམས་ (nōm) imp. of སྣོམ་.

སྣོར་: p. and f. བསྣོར་; imp. སྣོར་ (nōr) va. to stir up, to mix up.

སྣོར་མ་ (nōrma) lush grassy field. 2. remaining stalks after harvesting.

སྣོལ་: p. and f. བསྣོལ་; imp. སྣོལ (nöò) 1. va. to overlap two items, e.g., when putting tiles on a roof ། ཐོག་ཁའི་ཛ་གཡམ་སྣོལ་ནས་བསྒྲིགས་པ་རེད་ The slates on the roof are arranged overlapping (each other). 2. va. to intertwine fingers to clasp hands. 3. va. to intersect.

སྣོལ་འཇོག་ཞུ་ (nönjɔɔ̀ shu) va. to sign an internal agreement/ pledge ། དོ་བདག་ཕན་ཚུན་ནང་དོན་གྱི་གན་རྒྱ་སྣོལ་འཇོག་ཞུས་པ་རེད་ The two parties signed an internal agreement.

སྣོལ་པར་ (nöòbar) chromatography.

སྣོལ་མར་ (nöòmar) combined, united, joined; va.—སྦྱོར་ to join/ combine/ unite together, to fold one's hand together.

སྣོལ་རེས་ (nööreè) things that are intersecting one another.

སྣོལ་ས་ (nöòsa) the point of intersection.

སྣོས་ (nöò) imp. of སྣོ་.

བརྣག (nāà) f. of རྣོག.

བརྣག་མིན་གྱི་གདམ་ (nāgmingi dām) intolerable/ unbearable talk.

བརྣགས་ (nāà) p. of རྣོག.

བརྣངས་ (nāŋ) vi. to choke (on sth.).

བརྣན་ཚིག (nēndziì) emphatic words/ speech.

བརྣབ་ (nəb) f. of རྣབ་.

བརྣབ་སེམས་ (nəbsem) greedy, selfish, desirous of what others have.

བརྣབས་ (nəb) p. of རྣབ་.

བརྣོག (nōg) f. of རྣོག.

བརྣོགས་ (nōg) p. of རྣོག.

བསྣད་ (nɛɛ̀) p. and f. of སྣད་.

བསྣན་ (nɛn) p. and f. of སྣོན་.

བསྣན་གྲངས་ (nēndraŋ) the sum.

བསྣན་ཚིག (nēndziì) adverbials.

བསྣམ་ (nām) f. of སྣོམ་.

བསྣམས་ (nām) p. of སྣོམ་.

བསྣམས་ཕེབས་ (nām pēè) va. to go/ come bringing sth. (h.) ¶ ཁྱེད་རང་སྨྱུ་གུ་བསྣམས་ཕེབས་ཨང་ Please bring a pen.

བསྣར་ (nār) p. and f. of སྣར.

བསྣུད་ (nǖù) p. and f. of སྣུད་.

བསྣུན་ (nǖn) p. and f. of སྣུན་.

བསྣུབ་ (nūb) f. of སྣུབ་.

བསྣུབས་ (nūb) p. of སྣུབ་.

བསྣུར་ (nūr) p. and f. of སྣུར་.

བསྣེམ་ (nēm) f. of སྣེམ་.

བསྣེམས་ (nēm) p. of སྣེམ་.

བསྣོ་ (nō) f. of སྣོ་.

བསྣོག (nɔ̄ɔ̀) f. of སྣོག.

བསྣོགས་ (nɔ̄ɔ̀) p. of སྣོག.

བསྣོར་མ་ (nɔ̄rma) mixed up.

བསྣོན་མ་ (nȫnma) sm. སྣོན་མ་.

བསྣོལ་ (nȫȫ) p. and f. of སྣོལ་.

བསྣོལ་ཁ་ (nȫöga) overlapping; va.—རྒྱག ¶ ཁང་པའི་ཐོག་ཁར་ཛ་གཡམ་བསྣོལ་ཁ་བརྒྱབ་ནས་བགྲིགས་འདུག They put down tiles on the roof in an overlapping fashion.

བསྣོལ་འཇོག (nȫnjɔɔ̀) signing/ exchanging (an agreement, treaty); va.—བྱེད་ ¶ གྲོས་མཐུན་བསྣོལ་འཇོག་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ For the purpose of exchanging (signing) the treaty.

བསྣོས་ (nȫö̀) p. of སྣོ་.

པ

པ་ (bā) 1. the letter (used in alphabetical numbering). 2. agentive particle ། བཟོ་པ་ A worker (One who does work). ། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་ An imperialist. 3. a person from a country ། བོད་པ་ A Tibetan. ། འབྲུག་པ་ A Bhutanese. 4. nominalizing particle for verbs (used after all finals except: ང་, ཨ་, ར་, ལ་) ། ཁོ་ཚོ་ཕྱིན་པ་ཁོས་མ་ཤེས་པ་རེད་ He wasn't aware of their going. 5. past tense particle (vb. + — + རེད་/ ཡིན་) ། ཁོས་བྱས་པ་རེད་ He did it.

པ་ཀི་སི་ཏན་ (bāgisidɛn) Pakistan.

པ་ཀི་སི་ཐན་ (bāgisitɛn) sm. པ་ཀི་སི་ཏན་.

པ་ཀིར་ (bāgir) eng. pocket.

པ་ཀིལ་ (bāgii) sm. པ་ཀིར་.

པ་ཁེ་སི་ཐན་ (bāgesidɛn) sm. པ་ཀི་སི་ཏན་.

པ་ག་ད་ (bāgada) Baghdad.

པ་རྒྱལ་ (bāgyɛɛ) Pakistan.

པ་ཅི་སི་ཐན་ (bāji sīdɛn) sm. པ་ཀི་སི་ཏན་.

པ་ཅོག་ (bājɔɔ̀) the hair style worn by Tibetan lay officials in the tt. government in which their hair is tied up in two small bundles on top of the head; va.—རྒྱག.

པ་ད་ཡལ་ (bāda yɛɛ) vi. to disappear, to vanish ། གླ་ཕོགས་སྤར་རྒྱུ་དེ་པ་ད་ཡལ་བཞག The hope of increasing one's salary has vanished.

པ་དི་ (bədi) tea (Western style).

པ་དོ་ལ་ (bādalo) a herbal medicine.

པ་དྲ་ (bādra) a type of square design.

པ་ཏ་ (bāda) skt. rice.

པ་ཏ་ཧ་ (bādaha) skt. a type of drum.

པ་ཏུ་ (bādu) skt. learned scholar, expert.

པ་ཐ་ན་ (bātana) Patna.

པ་ད་ག (bādaga) (vb. + —) as soon as ། ཁོ་སླེབས་པ་ད་གང་ར་མཇལ་བྱུང་ As soon as he came I met him.

པ་དང་ (badaŋ) 1. sm. པ་དང་ག ། ཁོས་ཁ་ལག་ཟས་པ་དང་འདིར་ཡོང་བ་རེད་ As soon as he ate he came here. 2. (vb. + —) and ། ཁོས་ཁ་ལག་ཟས་པ་དང་ མོས་དེབ་ཉོས་པ་རེད་ He ate and she bought a book.

པ་སྡེ་ (bāde) the section of the Tibetan alphabet that contains words with the root letters: པ་ཕ་བ་མ་.

པ་ན་མ་ (bānama) Panama.

པ་ནམ་ཉང་ཆུ་ (bānam ñaŋju) name of a river in Tsang.

པ་སྣམ་རྫོང་ (bānam dzoŋ) a district/ xian in Tibet.

པ་པ་ (bāba) father, dad.

པ་ཕ་ (bāba) sm. པ་པ་.

པ་བ་རེ་སྒོན་ (bāwa regön) sm. པ་ཡག.

པ་བ་སངས་ (bāwasaŋ) sm. པ་སངས་.

པ་མེད་ (bāmeè) (vb. + —) would not have ། དངུལ་འདི་བྱུང་ཡོད་ན་ལས་ཀ་བྱེད་པ་མེད་ If (he) had gotten the money he would not have worked.

པ་ཝ་སངས་ (bāwasaŋ) sm. པ་སངས་.

པ་ཞི་ (bāshi) Brazil.

པ་གཞུ་ (bāshu) the Pakistan government.

པ་ཡག (bāya) the root of salvie.

པ་ཡན་ཧ་རི་ (bāyɛn hāri) Bayan Kara (Mt. Range).

པ་ཡིན་ (bāyin) first person past tense complement ། ངས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went.

པ་ཡོད་ (bāyöö) (vb. + —) would have ། དངུལ་འདི་མ་བྱུང་ན་ལས་ཀ་བྱེད་པ་ཡོད་ If (he) had not gotten the money he would have worked.

པ་རི་པི་རི་ (bāri biri) unstable, unreliable, undependable.

པ་རི་པུ་རུ་ (bāri būri) sm. པ་རི་པི་རི་.

པ་རུ་ (bāru) 1. a container used for dyeing. 2. wooden bowl used for drinking tea and eating tsampa.

པ་རུའུ་ (bāru) in between.

པ་རུ་པ་རུ་ (bāru bāru) sometimes, occasionally.

པ་རུའུ་པ་རུའུ་ (bāru bāru) sometimes, occasionally.

པ་རེད་ (bāreè) 1. third person past tense complement ། ཁོས་བྱས་པ་རེད་ He did it.

པ་ལ་ (bālə) follows an adj. conveying "what a" ། བུད་མེད་འདི་མཛེས་པ་ལ་ What a beautiful woman.

པ་ལྦ་ཤ་ (bālasha) skt. a tree from which a yellow dye is made.

པ་ལ་ཀུའི་ (bālaguwi) Paraguay.

པ་ལགས་ (bālaà) father, dad (h.).

པ་ལི་ (bāli) Paris.

པ་ལི་ཀུང་ཧྲི་ (bāla gūŋhri) ch. the Paris Commune.

པ་ལུའུ་ཀྲུན་ (bālujün) ch. Eighth Route Army.

པ་ལེ་ (bāle) eng. ballet.

པ་ལེ་ཁྲོ་གར་ (bāle trogar) eng.tib. ballet dance.

པ་ལེ་རྒྱུ་རྩལ་ (bāle gyudzɛɛ) sm. པ་ལེ་.

པ་ལེ་ཞབས་བྲོ་ (bāle shəbdro) sm. པ་ལེ་ཁྲོ་གར་.

པ་ལེ་སི་ཐན་ (bālesedɛn) Palestine.

པ་ལེའི་ཞབས་བྲོ་ (bālee shəbdro) sm. པ་ལེ་ཁྲོ་གར་.

པ་ལོ་ (bālo) braids.

པ་ཤི་ (bāshi) sm. པ་ཞི་.

པ་སངས་ (bāsaŋ) 1. Venus. 2. friday (usu. གཟའ་ + —). 3. man's name.

པ་སུའུ་ཐུའོ་ལན་ (bāsuu tūlɛn) Basutoland.

པ་བསླས་ (bālɛɛ̀) a type of stitching used to sew the soles of Tibetan boots.

པཱ་ཐུར་ (bādur) mong. brave, courageous, fearless.

པཱ་སི་ (bāse) eng. ticket, stamp. pass; va.—གཙོད་; —ཉོ་; —འཐོག to buy a ticket/ pass, to buy stamps.

པཱ་སི་གཙོང་མཁན་ (bāse dzōŋñɛn) conductor, ticket seller.

པཱ་ཁ་ལེབ་ (bāga leb) ch.tib. catfish.

པཱ་ཙམ་ (bādzam) sm. དཔག་ཙམ་.

པཱ་ལགས་ (bālaà) father, dad (h.).

པག (bāà) 1. sm.* ཕྲུགས་. 2. sm.* ས་ཕག.

པག་མཁན་ (bāgñɛn) brick layer.

པག་རྩིག (bāgdzii) brick wall.

པག་ཚིར་ (bāgdzir) fired brick.

པག་ལྷ་ (bāgla) hind. wild, rascal-like; va.—བྱེད་; —འཁྲབ་ to act wild, to act like a rascal.

པག་ཤི་ (bāgshi) ch. Chinese storyteller.

པགས་ (bāà) abbr. of པགས་པ་.

པགས་རྐྱལ་ (bāggyɛɛ) skin or leather pouch/ bag.

པགས་གོས་ (bāggöö) skin or leather dress/ garment with fleece lining.

པགས་གྲི་ (bōgdri) a knife used to peel the residue from skins after skinning an animal.

པགས་ཆས་ (bāgjɛɛ̀) leather goods.

པགས་ཆེན་ (bāgjen) a sheep/ goat skin dress with thick fleece.

པགས་དོར་ (bāgdɔɔ) leather or skin trousers.

པགས་གདན་ (bāgdɛn) a rug made from a skin.

པགས་ནད་ (bāgnɛɛ̀) skin disease.

པགས་ནད་ཚན་ཁག (bāgnɛɛ̀ tsɛngaà) dermatology department.

པགས་སྣུམ་ (bāgnum) oil used in tanning.

པགས་པ་ (bāgba) skin (of people, animals as well as of foods, fruits, etc.); va.—བཤུ་ to skin, to peel.

པགས་པ་དམར་བཤུ་ (bāgba mārshu) causing sb. to feel shame; va.—བྱེད་.

པགས་པ་བཤུ་ (bāgba shū) see པགས་པ་.

པགས་པའི་མགོ་ཤུབས་ (bāgbɛ goshub) sleeveless leather robe/ gown.

པགས་པའི་འདབ་ཆགས་ (bāgbɛ dəbjaà) bat (the animal).

པགས་པའི་འབྲས་སྐྲན་ (bāgbɛ drɛɛ̀drɛn) skin cancer.

པགས་པའི་གཉན་ཚད་ (bāgbɛ ñɛndzɛɛ̀) skin infection/ inflamation.

པགས་བྱིའུ་ (bāg ciwu) bat (the animal).

པགས་པའི་སྤུ་ (bāgbɛ tra) fur.

པགས་སྤུའི་སྦུ་ག (bāgbü pugə) skin pore.

པགས་འབྲུམ་ (bāgdrum) skin rash.

པགས་ཉུགས་ (bāgñaà) leprosy.

པགས་རྩག (bāgdzaà) sm. པགས་ཚག.

པགས་མ་ཚར་ (bāgmatsar) a skin that is not as thick as an adult sheep and not as thin as a lamb.

པགས་ཚག་ (bāgdzaà) traditional dress made of sheep/goat skin worn with the fleece on the inside.

པགས་ཚག་དྲལ་ (bāgdzaà drɛ̄ɛ̄) spending money lavishly [Lit. tearing one's པགས་ཚག་].

པགས་ཚར་ (bāgdzar) 1. abbr. of པགས་པ་དང་ཚ་རུ་. 2. sm. པགས་ཚག.

པགས་ཚིལ་ (bāgdzil) fat on the skin.

པགས་མཛེ་ (bāgdze) leprosy.

པགས་ཞྭ་ (bāgsha) skin/ fur cap.

པགས་བཟོས་ཐོན་རྫས་ (bāgsöö tōndzɛɛ̀) products made from animal skins.

པགས་རིགས་ (bāgriì) 1. skin, hide. 2. different kinds of skins/ hides.

པགས་རིགས་ཐོན་རྫས་ (bāgriì tōndzɛɛ̀) sm. པགས་བཟོས་ཐོན་རྫས་.

པགས་ཤུན་ (bāgshün) abbr. of པགས་པ་ and ཤུན་པ་.

པགས་ཤོག (bāgshɔɔ̀) parchment.

པགས་བཤུས་ (bāgshüù) skinned, shelled, peeled.

པགས་སྲིན་ (bəgdriin) a skin disease.

པགས་སློག (bāglɔɔ̀) a skin/ fur hat.

པགས་གསོབ་ (bāgsob) taxidermy, stuffed skin.

པང་ (bāŋ) 1. lap; va.—དུ་འཁྱེར་ to hold on the lap ¶ བུ་གུ་པང་དུ་འཁྱེར་མཁན་གྱི་བུད་མེད་རྣམས་ The women holding children on (their) laps. 2. a grassy field/ meadow. 3. abbr. of པང་ལེབ་.

པང་བཀག (bāŋgaà) room divider made of wooden planks.

པང་དཀྲིས་ (bāŋdriì) apron.

པང་ཁ་ (bāŋga) on the lap.

པང་ཁང་ (bāŋgaŋ) plank house.

པང་ཁེབས་ (bāŋgeb) sm. པང་དཀྲིས་.

པང་ཁྲག (bāŋdraà) blood from childbirth.

པང་ག་ལི་ (bāŋgali) short hair (men or women).

པང་འགྱོགས་ (bāŋ gyɔ̀ɔ̀) va. to lift sth. up to one's chest.

པང་སྒང་ (bāŋgaŋ) on the lap.

པང་གཅལ་ (bāŋjɛɛ) floor.

པང་སྟེང་ (bāŋdeŋ) sm. པང་སྒང་.

པང་ཐག (bāŋdaà) apron string.

པང་དུ་འདེབས་ (bāŋdu dəb) sm. པང་པར་ལེན་.

པང་གདན་ (bāŋdɛn) traditional Tibetan woman's apron; va.—རྡེབ་ to flap one's apron (an expression of anger or disapproval).

པང་གདན་འཇའ་ཆེན་ (bāŋdɛn jajen) a type of apron with multicolored design.

པང་པ་ (bāŋba) sm. པང་ཁ་.

པང་པ་གང་ (bāŋba kaŋ) an apron full of (sth.).

པང་པར་ཉར་ (bāŋba ñaa) va. to carry or hold in one's arms/ lap.

པང་པར་ལེན་ (bāŋba len) va. to take / hold on one's lap.

པང་ཚད་ (bāŋdzɛɛ̀) sm.• བང་ཚད་.

པང་རས་ (bāŋrɛɛ̀) sm. པང་དཀྲིས་.

པང་ལེབ་ (bāŋleè) plank, board.

པང་ལེབ་གསུམ་སྦྱར་ (bāŋleè sūmjar) three-ply board/ plank/ plywood.

པད་ (bɛ̄ɛ̀) 1. hind. paise (Indian monetary unit equal to one hundredth of a rupee). 2. abbr. of པད་མ་.

པད་ཀོར་ (bɛ̄ɛ̀gɔɔ) hand gestures made during prayers.

པད་དཀར་ (bɛ̄ɛ̀gar) abbr. white lotus.

པད་ཁ་ (bɛ̄ɛ̀gaŋ) rapeseed, mustard.

པད་ཁང་ (bɛ̄ɛ̀gaŋ) sm. པད་ཁ་.

པད་ཁང་སྣུམ་ (bɛ̄ɛ̀gaŋ nūm) rapeseed/ mustard oil.

པད་ཁུད་མཚོ་ (bɛ̄ɛ̀güü tsō) a lake in S.W. Tibet.

པད་ཁོག་བསྐྱལ་ (bɛ̄ɛ̀gɔɔ̀ gȫȫ) vi. to not make use of an opportunity, to blow an opportunity ¶ ཨ་རིར་འགྲོ་ལམ་གྱི་པད་ཁོག་བསྐྱལ་མ་སོང་ (I) did not make use of an opportunity to go to America.

པད་རྒྱུག (bɛ̄ɛ̀gyuù) 1. a tool used to make lotus designs on clay pots. 2. a stalk of a mustard plant.

པད་སྐོར་ (bɛ̄ɛ̀gɔɔ) sm. པད་ཀོར་.

པད་ཅིང་ (bɛ̄ɛ̀jiŋ) Beijing.

པད་ཆུང་ (bɛ̄ɛ̀juŋ) a type of small mustard seed.

པད་ཆེན་ (bɛ̄ɛ̀jen) a type of large mustard seed.

པད་ཏུང་ (bɛ̄ɛ̀duŋ) a metal made of a copper-nickel alloy.

པད་གདན་ (bɛ̄ɛ̀dɛn) lotus cushion.

པད་འདབ་ (bɛ̄ɛ̀dəb) lotus petal.

པད་སྡོང་ (bɛ̄ɛ̀doŋ) stalk of a lotus flower.

པད་སྡོང་ཁ་ (bɛ̄ɛ̀doŋga) the part of the beam that rests on the pillar.

པད་སྣུམ་ (bɛ̄ɛ̀num) mustard seed oil.

པད་པ་ (bɛ̄ɛ̀ba) leech.

པད་ཕྱེ་ (bɛ̄ɛ̀ce) starch extracted from the rhizomes of lotuses, lotus root starch.

པད་སྦུབས་ (bɛ̄ɛ̀bub) the capacity within a lotus flower when the petals fold together.

པད་མ་ (bɛ̄ɛ̀ma) 1. lotus. 2. person's name. 3. poet. vagina.

པད་མ་དཀར་པོ་ (bɛ̄ɛ̀ma gārbo) white lotus.

པད་མ་བཀའ་ཐང་ (bɛ̄ɛ̀ma gādaŋ) a biography of Padmasambava written in the 11th century by Ogyen Lingpa.

པད་མ་གེ་སེར་ (bɛ̄ɛ̀ma keser) star anise.

པད་མ་རྒྱ་བྱ་ (bɛ̄ɛ̀ma gyaja) a design consisting of lotus and phoenix (used on rugs, brocades).

པད་མ་ཆོས་བརྩེགས་ (bɛ̄ɛ̀ma cȫȫdzeg) lotus design on the doors and beams of temples.

པད་མ་ཏ་སྨིག་མ་ (bɛ̄ɛ̀ma dāmigmə) common calla.

པད་མ་འདབ་བརྒྱ་ (bɛ̄ɛ̀ma dəbgya) a lotus flower with a hundred petals.

པད་མ་འདབ་བརྒྱད་ (bɛ̄ɛ̀ma dəbgyɛɛ̀) a lotus flower with eight petals.

པད་མ་འབྱུང་གནས་ (bɛ̄ɛ̀ma juŋnɛɛ̀) Padmasambhava.

པད་མ་དམར་པོ་ (bɛ̄ɛ̀ma mārbo) red lotus.

པད་མ་འོད་འབར་ (bɛ̄ɛ̀ma wömbar) name of a play and character in Tibetan opera.

པད་མ་ར་ག (bɛ̄ɛ̀ma raga) ruby.

པད་མ་སེར་པོ་ (bɛ̄ɛ̀ma sērbo) yellow peony.

པད་མ་ཧ་གོས་ (bɛ̄ɛ̀ma hāgöö) gown/ cloak with lotus design that monk's wear.

པད་མའི་འབྲུ་གུ་ (bɛ̄ɛ̀mɛ drugu) lotus seed.

པད་མའི་རྩ་བ་ (bɛ̄ɛ̀mɛ dzāwa) lotus root.

པད་མའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ (bɛ̄ɛ̀mɛ gyīīdruŋ) the lotus position of sitting (cross-legged).

པད་མའི་པར་ཤུན་ (bɛ̄ɛ̀mɛ parshün) a type of herbal medicine.

པད་མའི་ཟེའུ་འབྲུ་ (bɛ̄ɛ̀mɛ sewudru) the pistil or stamen of a lotus.

པད་མའི་སོན་ (bɛ̄ɛ̀mɛ sön) lotus seed.

པདྨ་ (bɛ̄ɛ̀ma) sm. པད་མ་.

པདྨ་རཱ་ག (bɛ̄ɛ̀ma raga) ruby.

པདྨ་ཀ་ར་ (bɛ̄ɛ̀ma gāra) sm. པད་མ་འབྱུང་གནས་.

པད་རྩ་ (bɛ̄ɛ̀dza) the root of a lotus.

པད་མཚོ་ (bɛ̄ɛ̀tso) a lake with lotus flowers.

པད་ཚལ་ (bɛ̄ɛ̀dzɛɛ) ch. Chinese cabbage.

པད་རྫིང་ (bɛ̄ɛ̀diŋ) lotus pond.

པད་རྫུས་ (bɛ̄ɛ̀dzüü) hind.tib. counterfeit money.

པད་ཞྭ་ (bɛ̄ɛ̀sha) hat worn by Padmasambava.

པད་ཞབས་ (bɛ̄ɛ̀shəb) the lotus base of statues.

པད་ཞུ་ (bɛ̄ɛ̀shu) a type of cap worn by Buddhist monks.

པད་རག (bɛ̄ɛ̀raà) ruby.

པད་ལད་ (bɛ̄ɛ̀lɛɛ̀) flattery, saying what another wants to hear; va.—ཤོད་; —བྱེད་ to flatter, to say what another wants to hear.

པད་ལད་འཁྲབ་ (bɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ trəb) va. to flatter, to act as a sycophant.

པད་ལས་ (bɛ̄ɛ̀lɛɛ̀) sm. པད་ལད་.

པད་ལས་ཚ་པོ་ (bɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ tsābo) flatterer, sycophant.

པད་ཤ་ (bɛ̄ɛ̀sha) sm. པད་ཤག.

པད་ཤག (bɛ̄ɛ̀shaà) hind. money.

པད་ཤག་ཆེན་པོ་ (bɛ̄ɛ̀shaà cēmbo) hind.tib. rich.
པན་ (bɛ̄n) ch. military squad.
པན་ཀོག (bɛ̄ngɔ̀ɔ̀) Bangkok.
པན་ཀྲང་ (bɛ̄ndraŋ) ch. squad leader.
པན་དོ་ཐིས་ (bɛ̄ndojɛɛ̀) ch. semiconductor ¶ པན་དོ་ཐིས་བཟོ་གྲྭ Semiconductor factory.
པན་དུངས་ (bɛ̄nduŋ) beggar.
པན་པ་ (bɛ̄mba) bisexual.
པན་ཙེ་ (bɛ̄ndze) ch. སྣན་ཙེ་.
པན་ཞ་ (bɛ̄nsha) the tuber of pinellia.
པན་ཞོག (bɛ̄nshɔ̀ɔ̀) ch.tib. sm. པན་.
པན་ཧྲི་ (bɛ̄nhri) ch. dumplings (with meat and vegetable filling).
པཎ་གྲུབ་ (bɛ̄ndrub) abbr. པཎྜི་ཏ་ and གྲུབ་ཐོབ་.
པཎ་ཆེན་ (bɛ̄njen) 1. pandit, scholar. 2. Panchen Lama.
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ (bɛ̄njen rimboce) Panchen Lama.
པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནི་ (bɛ̄njen ērdini) Panchen Lama.
པཎ་ཛབ་ (bɛ̄njəb) Punjab.
པཎྜི་ཏ་ (bɛ̄ndida) skt. pandit, scholar.
པཎ་ཏའོ་ཐི་ (bɛ̄ndaoti) ch. semiconductor, transistor.
པཎ་ཞྭ་ (bɛ̄nsha) type of hat worn by monks and lamas.
པཎ་ཡུས་ཆིའུ་ (bɛ̄n yǖǖci) ch. feather-ball game.
པའ་ཡི་ཁལ་ (bāyikɛl) Baikal.
པའ་ཞི་ (bāshi) Brazil.
པའ་ལི་ (bāli) Paris.
པའ་ལུའུ་ཇུན་ (bālujün) ch. the Eight Route Army.
པའ་ཤིས་ (bāshiì) sm. པའི་ཞི་.
པའན་ (bān) ch. sm. པན་.
པའི་ཆིའུ་ཨེན་ (bācien) Bethune (Norman).
པའི་ལན་ཀྭའུ་ (bālɛngwa) ch. melon.
པའི་ཧྲའོ་ཀུང་སི་ (bāhhuo gūŋsi) ch. department store.
པའོ་ཅ་ལི་ཡ་ (bāwojaliyə) Bulgaria.
པའོ་ཅི་ (bāoji) Paochi.
པའོ་ཐོའུ་ (bāoto) Paotow.
པའོ་པང་ (bāobaŋ) S. Vietnam.
པའོ་ཧྲོའུ་ཏང་ (bāohro tāŋ) ch. Conservative Party (Britain).
པར་ (bār) 1. va. to print, to publish ¶ ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་པར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are publishing it according to they highest standards. 2. picture, photograph; va.—རྒྱག to take a photograph ¶ ངས་པར་གཅིག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I took a picture. 3. type, print; va.—རྒྱག་, —ལེན་ to print; va.—ཀོ་ to carve woodblocks (for printing).
པར་ཀོར་ (bārgɔɔ) a mold (for casting icons, etc.).
པར་ཀོ་ (bār gō) see པར་, 3.
པར་ཀོ་མཁན་ (bār gōñɛn) a woodblock carver.
པར་སྐྲུན་ (bārdrön) sm. པར་བསྐྲུན་.
པར་བསྐྲུན་ (bārdrön) 1. printing, publishing; va.—བྱེད་ to print, to publish. 2. Press and Publications Bureau (in TAR).
པར་བསྐྲུན་གྱི་དབང་ཆ་ (bārdröngi wāŋja) sm. པར་བསྐྲུན་བྱེད་དབང་.
པར་བསྐྲུན་བྱེད་དབང་ (bārdrön cēēwaŋ) copyright.
པར་བསྐྲུན་ཡིག་རིགས་ (bārdrön yigrii) printed materials, printed matter.
པར་བསྐྲུན་ལས་ཚན་ (bārdrön lɛɛ̀dzɛn) printing workshop.
པར་ཁ་ (bārka) a molded shape, a mold.
པར་ཁ་བདབ་ (bār kādəb) almost identical, very similar.
པར་ཁང་ (bārgaŋ) 1. a press, a printing house/ office. 2. photo studio/ store.
པར་མཁན་ (bārñɛn) sm. པར་པ་.
པར་གླ་ (bārla) price of printing sth.
པར་གྲངས་ (bārdraŋ) circulation (of a book/ edition).
པར་འགེབས་ (bāngeb) copying.
པར་འགོ་འཛིན་མཁན་ (bārgo dēnñɛn) the person who holds the carved wood block when printing.
པར་འགྲེམས་ (bārdrem) publishing, publication; va.—བྱེད་ to publish ¶ དེབ་འདི་ར་པར་འགྲེམས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ (They) were able to publish the book.
པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ་ (bārdrem cēēbo) publisher.
པར་རྒྱག་རྒྱུ་སྒྲོད་ (bārgyà gyudröö) va. to put into print.
པར་རྒྱག (bār gyaà) see པར་, 2-3.
པར་སྒྲིག (bār drig) va. to set type.
པར་སྒྲིག་པར་འདེབས་ (bārdrig bārdeb) typesetting and printing.
པར་སྒྲིག་འཕྲུལ་འཁོར་ (bārdrig trǖǖgɔɔ) typesetting machine/ equipment.
པར་སྒྲོམ་ (bārdrom) picture frame.
པར་ངོས་ (bārŋöö) 1. page (e.g., in a newspaper) ¶ པར་ངོས་དང་པོའི་འཕྲོས་ The continuation from page one. 2. surface of a printing plate.
པར་ཆང་ (bārjaŋ) the ཆང་ served when a person throws snake eyes (bāra) in Tibetan dice.
པར་ཆས་ (bārjɛɛ̀) camera.
པར་སྟེགས་ (bārdeg) the stand/ base on which the printing block is placed.
པར་བརྟེན་ (barden) (vb. + —) because ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་པར་བརྟེན་ Because he worked.
པར་ཐབ་ (bār tōb) up to a date/ time ¶ 1959 པར་ཐབ་ Up to 1959.
པར་ཐུང་ (bārduŋ) a short wood block.
པར་ཐེངས་ (bārdeŋ) a printing, an edition ¶ པར་ཐེངས་དང་པོ་ The first printing/ edition.
པར་དང་བསྐྲུན་ (bārduŋ drön) va. to publish/ print.
པར་དུ་ལེན་ (bārdu len) va. to photograph.
པར་དེབ་ (bārdeb) 1. photographic album. 2. book of photographs.
པར་དྲུང་ (bārdruŋ) the head printer. 2. the secretary of the printing office.
པར་འདེབས་ (bārdeb) printing, va.—བྱེད་ to print.
པར་འདེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (bāndeb trǖǖgɔɔ) printing. equipment, printing machine/ press.
པར་འདེབས་ཚོས་རྒྱག (bāndeb tsöögyaà) printing and dyeing.
པར་འདེབས་ལག་རྩལ་ (bāndeb lagdzɛɛ) the art/ skill of printing.
པར་སྣག (bārnag) printing ink.
པར་པ་ (bārba) a person who makes prints from woodblocks.
པར་པ་ཏ་ (bārbada) a type of herbal medicine.
པར་པར་ (bārbar) hopping.
པར་པར་བདབ་ (bārbar dōb) sm. པང་པར་ལེན་.
པར་པིར་ (bārbii) abbr. of པ་རི་པི་རི་.
པར་དཔོན་ (bārbön) the head of a printing operation.
པར་སྤྱི་ (bōrji) the head of the association of printers prior to 1959 in Lhasa.
པར་ཕུད་ (bārbüü) the first print from a newly made printing block.
པར་བུ་ (bārbu) a small container.
པར་བྱང་ (bārjaŋ) postscript.
པར་བླངས་ (bār lāŋ) sm. པར་རྒྱག.
པར་དབང་ (bārwaŋ) copyright, publication rights.
པར་མ་ (bārma) 1. printed matter. 2. edition ¶ སྡེ་དགེ་པར་ཁང་གི་ཤིང་བརྐོས་པར་མར་གཞི་བཟུང་ནས་ Based on the Derge printing house's wood block edition.
པར་རྩ་ (bārdza) the initial sketch written on paper before sketching on a wood block; va.—སྦྱར་ to stick the sketch on to the wood block.
པར་མཚོན་གསར་འགྱུར་ (bārdzön səngyur) photojournalism.
པར་ཞུ་མཐའ་མ་ (bārshu tāma) the final print.
པར་ཞུས་ (bōrshüü) proofreading; va.—བྱེད་ to proofread.
པར་ཞུས་ཟིན་དཔེ་ (bōrshüü simbe) proofs, galley sheet.
པར་གཞི་ (bōrshi) 1. edition ¶ པར་གཞི་དང་པོ་ The first edition. 2. copy, film negative ¶ གཟུགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་གྱི་པར་གཞི་ A copy of the television (show, e.g., on video).
པར་གཞི་སྐྱར་མ་ (bārshi gyārma) second edition.

པར་གཞི་རྒྱག (bārshi gyaà) va. to arrange/ compose type, to typeset.

པར་གཞི་སྒྲིག (bārshi drig) va. to arrange/ compose type, to typeset.

པར་གཞི་ཚོན་ཅན་ (bārshi tsönjɛn) color printing, color edition.

པར་ཡིག་བླུག་འཁོར་ (bāryig lūgɔɔ) printing type founding/ casting machine.

པར་གཡོག (bparyɔɔ̀) apprentice printer, printer's assistant.

པར་རིགས་ (bārrii) photos.

པར་རིས་ (bārrii) 1. picture, portrait, photograph; va.—འབྲི་ to draw a picture/ portrait ¶ པར་རིས་འགྲེམ་སྟོན་ A picture exhibition. 2. chart. 3. abbr. of པར་ and རིས་མོ་.

པར་ལེན་ (bār len) sm. པར་རྒྱག.

པར་ལེན་ཁང་ (bārlengaŋ) photo studio, photo shop.

པར་ལེན་མཁན་ (bār lennɛn) photographer.

པར་ལེན་སྒྱུ་རྩལ་ (bārlen gyudzɛɛ) the art of photography.

པར་ལེན་པ་ (bārlemba) photographer.

པར་ལེན་འཕྲུལ་ཆས་ (bārlen trüüjɛɛ̀) sm. པར་ཆས་.

པར་ལེན་ཡིག་སྒྲིག་ལས་ཚན་ (bārlen trüüjɛɛ̀) photocomposing workshop.

པར་ལེན་ཞབས་ཕྱི་ཁང་ (bārlen shəbjigaŋ) photoservice department.

པར་ལེན་ཤེལ་སྒོ་ (bārlen sheēgo) camera lens.

པར་ལེན་སློབ་ཚོགས་ (bārlen lōbdzɔɔ̀) photographic society/ organization/ association.

པར་ལེན་གསར་འགྱུར་བ་ (bārlen sāngyurwa) photojournalist.

པར་ལོག (bārlɔɔ̀) photocopying, xeroxing; va.—རྒྱག.

པར་ཤིང་ (bərshiŋ) woodblock (printing plate).

པར་ཤིང་ཁྲིས་པ་ (bərshiŋ treēba) type of hard wood from which printing wood blocks are made.

པར་ཤོག (bārshɔɔ̀) photographic paper, printing paper.

པར་བཤུས་ (bār shüü) 1. va. to make prints/ copies. 2. identical.

པར་སློག་རྒྱག (bārlɔɔ gyaà) va. to reprint, republish.

པར་སིག (bārsii) Iran.

པས་ (bɛ̄ɛ̀) (vb + —) question particle ¶ ཁྲོམ་ལ་ཕྱིན་པས་ Did (you) go to the market?

པས་ཁར་མཚོ་ (bɛ̄gar tsō) Lake Baikal.

པས་མ་ཚད་ (bɛ madzɛɛ̀) not only ... but also ¶ ལས་ཀ་བྱས་པས་མ་ཚད་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) not only worked, (but he also) went to school.

པན་ (bēn) ch. a wooden board with writing in praise of a diety/ monastery/ person that is hung over a door.

པི་ཅིང་ (bījiŋ) Beijing.

པི་ཏོག (bīdoò) fried dough, usu. made for Tibetan New Year.

པི་པི་ (bībi) 1. small pipe; va.—བསྐར་ to insert the mouth of a pipe into sth. 2. funnel; va.—བསྐར་ to insert a funnel into a can/ jar. 3. the valve in a tire into which air is pumped.

པི་པི་ལིང་ (bībiliŋ) piper longum (used in Tibetan medicine).

པི་ཙི་ (bīdzi) small wine/ liquor glass; va.—བཀྱག to raise one's glass (as in a toast).

པི་ཙི་གདུག (bīdzi dūù) va. to touch glasses in a toast.

པི་ཝང་ (bīwaŋ) ch. a Chinese string instrument.

པི་ཝང་སྐར་ཚོམ་ (bīwaŋ gārdzɔɔ̀) the constellation Lyra.

པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ (bīwaŋ gyüüjigbə) ch.tib. a one stringed པི་ཝང་.

པི་ཝང་རྒྱུད་མང་ (bīwaŋ gyüümaŋ) a many stringed པི་ཝང་.

པི་ཝང་རྒྱུད་བཞི་མ་ (bīwaŋ gyüüshimə) a four stringed པི་ཝང་.

པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་ (bvīwaŋ gyüüsum) a three stringed པི་ཝང་.

པི་རི་ (bīri) a fine hair painting brush.

པི་ལི་སི་ (bīlisi) Belgium.

པི་ལི་སིལ་པོ་ (bīli siību) lively, active.

པི་ལི་ཧྲི་ (bīlihri) Belgium.

པི་ཤི་ (bīshi) 1. wanton. 2. a kind of meat dumpling.

པི་སིན་ (bīsin) pencil.

པིང་ཀན་ (bīŋgən) ch. biscuit.

པིང་ཀྱུ་མ་ (bīŋgyumə) eagle, kite.

པིང་ཁབ་ (bīŋgəb) eng.tib. pin, safety pin; va.—རྒྱག to pin, to fasten a pin.

པིང་ཆིའུ་ (bīŋciu) ch. ice hockey.

པིང་གདོང་བ་ (bīŋdoŋwa) a type of untouchable in Tibet subordinate to the རིགས་རྒྱལ་པ་.

པིང་ཏོན་ (bīŋdön) ch. an army.

པིང་པོང་ (bīŋboŋ) eng. table tennis, ping pong.

པིང་པོང་ཆིའུ་ (bīŋboŋciu) eng.ch. sm. པིང་པོང་.

པིང་པོང་སྤོ་ལོ་ (bīŋboŋ bōlo) eng.tib. sm. པིང་པོང་.

པིད་ (bīi) sm. འཕུད་, འབུད་ and འཕིགས་.

པིན་ཁབ་ (bīngəb) sm. པིང་ཁབ་.

པིན་འགལ་མཚོ་ཁུག (bīngɛɛ tsōguù) ch.tib. Bay of Bengal.

པིན་ཆིའུ་ (bīciu) ch. ice hockey.

པིའིཙི་ (bīīdzi) sm. པི་ཙི་.

པིར་ (bīr) Chinese pen/ brush made from felt or hair.

པིར་ཁ་ (bīrgə) the point of a pen/ brush.

པིར་གྱི་རུས་པ་ (bīrgi rüübə) mussel shell used in Tibetan medicine.

པིར་སྡེགས་ (bīrdeg) a stand for putting pens/ brushes.

པིར་དོང་ (bīrdoŋ) a pen or brush holder/ container.

པིར་སྤུ་ (bīrbu) the tip (hair) of a pen or small brush.

པིར་སྦུག (bīrbub) a long container for putting pens/ brushes.

པིར་ཙག (bīrdzaà) very short ¶ མཇུག་མ་པིར་ཙག A very short tail.

པིར་རྩེ་ (bīrdze) sm. པིར་ཁ་.

པིར་རྩལ་ (bīrdzɛɛ) skill in writing/ composing.

པིར་རྩེད་ (bīrdzeè) composing, writing.

པིར་རིས་ (bīrrii) a stroke (in writing a Chinese characters).

པིར་རིས་དང་པོ་ (bīrrii taŋgo) the first stroke of a Chinese character.

པིར་ལེབ་མོ་ (bīr lebmo) flat brush/ pen.

པིར་ཤུབས་ (bīrshub) a pen sheath/ case.

པིར་ཤད་ (bīrshɛɛ̀) a stroke (in writing or drawing).

པུ་ཁ་རེ་སིད་ (būga rēseè) Budapest.

པུ་གན (būgɛn) sm. ཕྲུ་གུ་.

པུ་ད་པེ་སིད་ (būda pēsii) Budapest.

པུ་ཏི་ (būdi) a volume (book).

པུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ (būde kuŋgyɛɛ) the 9th ancient king of Tibet.

པུ་པུ་ཁ་ཤུད་ (būbu kūshüù) hoopoe (bird).

པུ་རངས་ (būraŋ) name of place in far W. Tibet.

པུ་རི་ (būri) skt. town.

པུ་རུ་ག་རི་ཡ་ (būru gariya) Bulgaria.

པུ་རུ་ཟིལ་ (būrusii) Brazil.

པུ་ལ་ཁེ་ (būlege) Prague.

པུ་ལི་སི་ (būlisi) eng. police.

པུ་ལི་སི་ཚོགས་ཁང་ (būlisi tsɔ̄ɔ̀gaŋ) eng.tib. police station.

པུ་ལིས་ (būlii) sm. པུ་ལི་སི་.

པུ་ཤེལ་རྩེ་ (būsheedzi) the stem of dendrobium nobile (used in Tibetan medicine).

པུ་ཤུ་ (būshu) double-edged pick axe.

པུ་ཤུད་ (būshüù) sm. པུ་པུ་ཁ་ཤུད་.

པུ་ཤེལ་ (būshee) amber.

པུ་སུ་ལ་ (būsula) coriander.

པུ་ཨེ་ནེ་ས་ཨས་རི་སི་ (būüenesa ērisi) Buenos Aires.

པུ་ཨེར་ཧྲི་ཝེ་ཁེའི་རིང་ལུགས་ (būerhriweke riŋluù) ch.tib. bolshevism.

པུག་རིལ་ (būgrii) a ཆང་ container.

པུན་ཧྲེང་སྒྲོན་མེ་ (būnhreŋ drönme) ch.tib. coleman-type gas lantern/ lamp.

པུའུ་ (bū) ch. ministry, bureau, department, unit ¶

ཉིལ་བསྒྲགས་པུའུ་ Propaganda bureau.

པུའུ་ཀྲང་ (būdraŋ) ch. head of a ministry/ bureau.

པུའུ་ཀྲང་གྲོས་ཚོགས་ (būdraŋ trōōdzɔɔ̀) ch.tib. meeting/ conference at the ministerial level.

པུའུ་ཀྲང་ལས་རོགས་ (būdraŋ lɛɛ̀rɔɔ̀) ch.tib. assistant minister.

པུའུ་ཁང་ (būgaŋ) ch.tib. 1. crematorium. 2. tomb.

པུའུ་ཏུའི་ (būdue) ch. the army.

པུའུ་ཡིས་རིགས་ (būyirig) Baoyei nationality.

པུའུ་ཤུལ་ (bushüü) double edged pickaxe.

པུར་ (būr) corpse.

པུར་ཁང་ (būrgaŋ) 1. tomb, crypt, funeral parlor. 2. undertaker's parlor, mortuary.

པུར་རྒྱལ་ (būrgyɛɛ) an ancient term for Tibet.

པུར་གོས་ (būrgöö) funeral clothes, shroud.

པུར་སྒམ་ (būrgam) coffin, casket.

པུར་སྒྲོམ་ (būrdrom) sm. པུར་སྒམ་.

པུར་ཙ་རི་ཡ་ (būrja riya) Bulgaria.

པུར་འཇུག (būr juù) va. to set aside a corpse until the proper time for burial/ disposal.

པུར་འཇོག (būr jɔɔ̀) sm. པུར་འཇུག.

པུར་ཉར་ཁང་ (būrñargaŋ) 1. morgue. 2. mortuary.

པུར་རྟོལ་ (būrdöö) sm. བུར་རྟོལ་.

པུར་ཐལ་ (būrtɛɛ) ashes from a cremated corpse.

པུར་དར་ (būrdar) a white ceremonial scarf (khata) that is put on the deceased.

པུར་འདྲེན་ (būr dren) va. to carry a corpse.

པུར་སྦྱངས་ (būr jaŋ) sm. པུར་སྲེག.

པུར་མི་འབུལ་ (būrme büü) shung. va. to cremate the dead.

པུར་ཚྭ་ (būrtsa) salt used to dry a corpse.

པུར་བཞུས་ (būr shüü) va. to cremate the dead/ deceased.

པུར་ལེན་ཁང་ (būrseggaŋ) crematory, crematorium.

པུར་སྲེག (būr sēg) va. to cremate.

པུར་སྲེག་ཐབ་ (būr sēgtəb) crematory.

པུར་ཧྲི་ཝ་ཁི་ (būrhriwake) ch. bolshevik.

པུས་ (būü) sm. པུའུ་.

པུས་ཁེབས་ (būügeb) kneepad, knee cover.

པུས་འཁྲུད་ (būügyüü) a strap that goes from the shoulder to the knee (worn by people meditating).

པུས་གུག (būüguù) wooden plow tip.

པུས་ཕྱིབས་ (būüjib) sm. པུས་ཁེབས་.

པུས་དྲུད་ (būüdröö) walking/ crawling on one's knees; va.—རྒྱག.

པུས་མོ་ (būümo) knee; va.—གཅོད་ to amputate from the knee; va.—འཛུགས་ to kneel.

པུས་མོའི་ཚིགས་ (būümö tsīī) the knee joint.

པུས་མོའི་ལྷ་ང་ (būümö lhāŋa) kneecap.

པུས་བཙུགས་ཐལ་སྦྱར་ (būüdzuù tɛ̄ɛjɔɔ) kneeling with one's hands clasped together in sign of respect.

པུས་ཚིགས་ (būüdzii) sm. པུས་མོའི་ཚིགས་.

པུས་ཚིགས་ཕྱི་ (būüdzii cī) an area around the knee for doing acupuncture.

པུས་ཤུབས་ (būüshub) knee pad.

པུས་ལྷང་ (būülhaŋ) kneecap.

པེ་ཀྲུན་ན་ (bēdrɛnna) Bechuanaland.

པེ་ཀྲོན་སྣུམ་ (bēdrön nūm) eng.tib. petrol.

པེ་ཅིན་ (bējin) Beijing.

པེ་ཅིན་ཁྲང་ཤི་ (bējin trāŋshi) the Beijing opera.

པེ་ཅིན་རླུང་འཕྲིན་ (bējin lūŋdrin) Radio Beijing.

པེ་ཅིན་གྱི་སྔ་མི་ (bējingi drəmi) Peking Man (the fossil).

པེ་ཅིན་ཇིབ་བཟོ་ལས་ཁང་ (bējin jib solɛɛ̀gaŋ) Beijing Jeep factory.

པེ་ཅིན་བདུན་རེའི་གསར་དེབ་ (bējin dünree sārdeb) Beijing Weekly (magazine).

པེ་ཅིན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (bējin lōbdra cēmmo) Beijing University.

པེ་དག་སློག (bēdaà lɔ̄ɔ̀) va. to roll back the foreskin (of the penis).

པེ་ཏྲོ་རོལ་ (bēdroröö) eng. petrol.

པེ་པིང་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (bēbiŋyaŋ gyadzo cēmbo) ch.tib. the Arctic Ocean.

པེ་པེ་ (bēbe) calf.

པེ་དབྱང་ (bēyaŋ) ch. northern.

པེ་དབྱང་དམག་ཤེད་ཅན་ (bēyaŋ māgshejɛn) ch.tib. the Northern Warlords (1912-27).

པེ་ཙམ་ (bēdzam) little, small.

པེ་ཙེ་ (bēdze) ch. small wine/ liquor cup or glass.

པེ་ཚལ་ (bētsɛɛ) ch. cabbage.

པེ་ཞི་ (bēshi) ch. a ravioli like Chinese food.

པེ་ཡང་ (bēyaŋ) sm. པེ་དབྱང་.

པེ་རི་སི་ (bērisi) Paris.

པེ་ལིང་ (bēliŋ) Berlin.

པེ་ལེས་ཐན་བཅིང་འགྲོལ་དམག་འཛུགས་ (bēliìtɛn jīŋdrüü drigdzuù) Palestine Liberation Army (PLO).

པེ་ལུན་ཆུ་པོ་ (bēlün cūwo) Pelun River (in northern China).

པེ་ཧར་རྒྱལ་པོ་ (bēhar gyɛɛbo) one of the Tibetan guardian deities.

པེའི་ཏུའོ་ཧྥེན་ (bēdupen) Beethoven.

པེར་ཅིན་ (bērjin) Belgium.

པེར་ལིན་ (bērlen) sm. པེར་ལིང་.

པེལ་པེལ་ (beebee) calf.

པོ་ (bo) 1. agentive particle ¶ གནང་པ་པོ་ The one who does. 2. masculine particle ¶ རྒྱལ་པོ་ King. ¶ བློན་པོ་ Minister. 3. adjectival particle ¶ ཡག་པོ་ good. 4. (with numbers) a collectivizing particle ¶ ལྔ་པོ་ The five (together).

པོ་གོ་ཏ་ (bōgoda) Bogota.

པོ་ཏ་ལ་ (bōdala) Potala.

པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་ (bōdalɛ pōdraŋ gāābo) the white section of the Potala Palace built in 1645 and completed in 1648.

པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་ (bōdalɛ pōdraŋ māābo) the red section of the Potala Palace built in 1690-1694.

པོ་ཏི་ (bōdi) sm. པུ་ཏི་.

པོ་ཊ་ལ་ (bōdrala) realm of Avaloketisvara; heaven, paradise.

པོ་ཊ་ (bōdra) eng. powder.

པོ་ཏྲོ་ (bōdo) sm. པོ་ཐོ་.

པོ་བསྟོད་ (bōdöö) poems in which each line ends in པོ་.

པོ་ཐོ་ (bōdo) sm. པོ་ཐོ་.

པོ་མཐོ་ (bōdo) mound, knoll, hill.

པོ་པོ་ (bōbo) pocket.

པོ་པོ་རི་ཇ་ (bōbo rija) a type of herb.

པོ་པོ་ (bōō) 1. grandfather. 2. elderly man. 3. slang term of address for a good friend (used by a male) ¶ པོ་པོ་རང་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ What are you doing "old man"?

པོ་པོ་ལགས་ (bōōlaà) grandfather (h.).

པོ་ཚལ་ (bōdzɛɛ) ch. spinach.

པོ་ཚི་ཐན་གྱི་ཁྱབ་བསྒྲགས་ (bōdzitɛngi jīdraà) Potsdam Declaration.

པོ་ལན་ (bōlɛn) Poland.

པོ་ལའི་ཀུའུ་ (bōlɛgu) South Vietnam.

པོ་ལའི་མ་ (bōlɛma) Plei Me (Vietnam).

པོ་ལི་ཝི་ཡ་ (bōliwaya) Bolivia.

པོ་ལེ་སྐྱོ་པོ་ (bōle gyōbo) weak, frail.

པོ་ལོ་ (bōlo) ball, playing ball; va.—རྒྱག. to play ball (games such as soccer); vi.—འཐོབ་ to win a ball game; vi.—ཤོར་ to lose a ball game.

པོ་ལོ་འགྲན་བསྡུར་ (bōlo drendur) competition, contest (for ball games such as soccer).

པོ་ལོ་རྒྱག་ས་ (bōlo gyasa) place/ field where ball games are played.

པོ་ཤེལ་ (bōshee) amber.

པོ་ལོའི་ནང་ལྤགས་ (bōlö naŋbaà) bladder/ inner tube of a ball.

པོ་ལོའི་ཕྱི་ལྤགས་ (bōlö cībaà) the outer leather/ skin of a ball.

པོ་སོ་ཆ་ (bōsoja) Sesbania grandiflora (a plant used in Tibetan medicine).

པོ་སོན་འཆལ་ (bōsönja) sm. པོ་སོ་ཆ་.

པོ་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ (bōhe gyadzo) ch.tib. the North Sea.

པོ་ཧའི་སྣུམ་ (bōhe nūm) ch.tib. peppermint oil.

པོ་ཨེན་ (bōen) Bonn.

པོག (bɔ̄ɔ̀) a kind of incense.

པོག་པོར་ (bɔ̄ɔ̀bɔr) incense burner.

པོད་ (bōò) sm. པོ་ཏི་.

པོན་ཊ་ (bōnda) eng. pound.

པོབ་ལིག (bōbliŋ) eng. public ¶ པོབ་ལིག་སློབ་གྲྭ་ Public school.

པོའོ་ལོ་ (bōlo) eng. ball.

པོའོ་ཧའི་ (bōhai) sm. པོ་ཧའི་.

པོའོ་རི་ (bōhri) ch. Ph.d.

པོར་སྒྱོག (bōrgyɔ̀ɔ̀) a twisted/ deformed mouth.

པོར་ནི་ (bɔrni) Bern.

ཕྱུངས་ (jāŋ) imp. of དཔྱུང་.

པྲ་ (drā) a type of divination using mirrors; va.—ཕབ་; —འདེབས་; —ཕབ་གནང་ to do "mirror" divination.

པྲ་མཁན་ (drāñɛn) sb. who does པྲ་ divination.

པྲ་མིག (drāmig) eyes that can see the images brought about through the divining mirror.

པྲ་ངན་ (drāŋɛn) bad omen/ sign from པྲ་ divination.

པྲ་ཅལ་ (drājɛɛ) jesting, joking; va.—བྱེད་ to jest, to joke, to kid around.

པྲ་རྟགས་ (drādaà) signs or omens seen through the divining mirror.

པྲ་རྟེན་ (drāden) person who divines from the divining mirror.

པྲ་ཕབ་ (drā pāb) va. to do པྲ་ divination.

པྲ་མོ་ (drāmo) sm. པྲ་.

པྲ་ཛི་པོག (drādzibɔ) frankincense.

པྲ་ཚིལ་ (drādzii) beeswax.

པྲ་ཚིལ་གྱི་ཤིང་འབྲས་ (drādziigi shīŋdrɛɛ̀) wax fruit.

པྲ་ཚིལ་སྒྲོན་མེ་ (drādzii drōnme) wax candle/ lamp.

པྲ་ཛྙཱ་ (brājña) skt. wisdom.

པྲ་ལི་ (drəli) type of rat.

པྲ་ལུང་ (drəluŋ) forecast/ prediction from པྲ་ divination.

པྲ་ལེགས་ (draleg) good omen/ sign from པྲ་ divination.

པྲ་སེ་ན་ (drāsena) sm. པྲ་.

པྲག་པྲིག (drəgdrig) a little, a few.

པྲི་ཡང་གུ་ (drīyaŋgu) dracocephalum tanguticum (used in Tibetan medicine).

པྲིག་རྒྱུམ་ (drīgjum) doubt, suspicion.

པྲེ་ཏ (drēda) skt. preta (hungry ghost: inhabitant of one of the Buddhist hells).

པྲེ་ཏ་པུ་རིའི་རྒྱལ་ཁམས་ (drēda būri gyɛɛgam) skt.tib. realm/ abode of the hungry ghosts.

པྲེ་ཏ་ལག་སྐམ་ (drēda laggam) skt.tib. a stingy person [Lit. hungry ghost with dry hands].

པྲོག (drōg) tip, stub, nip.

པྲོག་མ་ (drōgma) sm. པྲོག་མ་.

པྲོག་ཞུ་ (drōgshu) headdress.

དཔག (bāà) 1. sm. དཔོག. 2. f. of དཔོག.

དཔག་གྲངས་ (bāgdraŋ) number, amount, measure.

དཔག་ཆེན་ (bāgjen) 1. large number/ amount. 2. physically strong.

དཔག་འཇལ་ (bāg jɛɛ) va. to measure/ count.

དཔག་ཏུ་མེད་པ་ (bāgdu meèba) countless, immeasurable, boundless.

དཔག་ཏུ་རུང་བ་ (bāgdu ruŋwə) measurable, countable.

དཔག་ཐག (bāgdaà) measuring tape/ string.

དཔག་ཐབས་མེད་པ་ (bāgdəb meèba) sm. དཔག་ཏུ་མེད་པ་.

དཔག་བྱུས་ (bāgjɛɛ̀) measurable.

དཔག་བྲལ་ (bāgdrɛɛ) sm. དཔག་མེད་.

དཔག་མི་ཐུབ་པ་ (bāg mi tūbbə) unable to estimate (e.g., a man's mind or the depth of the water, etc).

དཔག་མེད་ (bāgmeè) immeasurable, inestimable, unimaginable ¶ དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་ཀྱིས་ With immeasurable joy.

དཔག་ཙམ་ (bāgdzam) enormous, gigantic.

དཔག་ཚད་ (bāgdzɛɛ̀) a distance measure (about 6 miles).

དཔག་རྩལ་ (bāgdzüü) estimation, guess.

དཔག་ཚོད་ (bāgdzöò) 1. estimate, guess. 2. according to one's capabilities or to conditions ¶ སོ་སོའི་དཔག་ཚོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am working according to my own capability.

དཔག་ཡས་ (bāgyɛɛ̀) sm. དཔག་མེད.

དཔག་བསམ་ (bāgsam) estimating, guessing.

དཔགས་ (bāà) 1. vi. in proportion to, relative to, according to, in estimation ¶ མི་ལ་དཔགས་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པ་རེད་ (They) taught according to a person's ability. ¶ ང་ཚོའི་ནུས་སྟོབས་ལ་དཔགས་པའི་གོམ་པ་རིམ་བ་སྤོད་ཀྱིས་ Moving along in proportion to our strength. ¶ གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་ལ་དཔགས་ན་ According to the news above. 2. p. of དཔོག.

དཔང་ (bāŋ) evidence, proof.

དཔང་རྒྱ་ (bāŋgya) sm. གན་རྒྱ་.

དཔང་བརྒྱད་ (bāŋgyɛɛ̀) eight witnesses: four brought by each party when going to a law court during ancient times.

དཔང་དངོས་ (bāŋŋöò) material evidence.

དཔང་རྟགས་ (bāŋdaà) evidence, proof.

དཔང་རྟགས་ཁུངས་འཕེར་ (bāŋdaà kūŋber) confirming evidence/ proof.

དཔང་རྟགས་ཁུངས་བཙན་ (bāŋdaà kūŋdzɛn) evidence that has been confirmed.

དཔང་བསྟོད་ (bāŋdöò) praising/ complimenting highly; va.—བྱེད་.

དཔང་པོ་ (bāŋbo) witness, evidence, testimony; va.—བྱེད་ to act as a witness, to give evidence/ testimony.

དཔང་འཕེར་བ་ (bāŋ pērwa) person qualified to be a witness.

དཔང་བྱེད་ (bāŋ ceè) va. to be/ act as a witness.

དཔང་མེད་སྟོང་བཤད་ (bāŋmeè dōŋshɛɛ̀) empty talk without proof.

དཔང་ཚིག (bāŋdzii) testimony, an account of a witness.

དཔང་འཛུགས་ (bāŋdzuù) 1. va. to have someone serve/ act as a witness. 2. an exclamation of swearing (" I swear").

དཔང་རྫས་ (bāŋdzɛɛ̀) sm. དཔང་དངོས་.

དཔང་ཡིག (bāŋyig) 1. certificate, credentials, document, diploma. 2. notarized letter/ document. 3. an agreement.

དཔངས་ (bāŋ) height, altitude.

དཔངས་དཀྱུས་ (bāŋgyüù) height and length.

དཔངས་ཅན་ (bāŋjɛn) high.

དཔངས་བསྟོད་ (bāŋdöò) high/ lofty praise, commendation.

དཔངས་མཐོ་ (bāŋto) high, elevated.

དཔངས་དམའ་པོ་ (bāŋ mābo) low.

དཔངས་ཚད་ (baŋdzɛɛ̀) height.

དཔངས་ཞེང་ (bāŋshiŋ) height and width.

དཔད་ (bɛɛ̀) sm. དཔོད་.

དཔའ་ (bā) abbr. of དཔའ་བ་.

དཔའ་བསྐྱང་(ས་) (bā gōŋ) va. to intimidate, to frighten, to terrorize.

དཔའ་སྐད་ (bāgɛɛ̀) talking of being brave, bravado.

དཔའ་སྐོང་ (bāgoŋ) sm. དཔའ་བསྐྱང་.

དཔའ་སྐྱེད་ཚ་པོ་ (bāgyeè tsābo) braggart.

དཔའ་ཁ་ (bāga) victory.

དཔའ་ཁུག (bāguù) a type of ornament hung at the front of the body in Eastern Tibet.

དཔའ་ཁམས་ (bāgum) cowardly.

དཔའ་འཁུམ་ནུས་མེད་ (bāgum nüümeè) weak and cowardly.

དཔའ་གོང་ (bā goŋ) vi. to lose enthusiasm/ spirit, to lose courage.

དཔའ་དགྱེ་དགྱེ་ (bā gyegye) brave, courageous.

དཔའ་རྒོད་ (bāgöò) masterful, powerful, fierce and courageous.

དཔའ་རྒྱས་ (bā gyɛɛ̀) vi. to become brave/ courageous, to have spirit/ enthusiasm.

དཔའ་ངར་ (bāŋar) bravery, courage, fearlessness,

valor, spirit, morale; va.—སྐྱེད་; —བསྐྱེད་ to be or get courage/ bravery/ valor/ spirit/ morale ¶ དཔའ་ང་ར་ཆེ་སྐྱེད་ཀྱིས་མདུན་དུ་སྐྱོད་ཀྱི་འདུག (They) are moving forward with great courage.

དཔའ་ང་ར་ཅན་ (bāŋarjɛn) brave, courageous.

དཔའ་ང་ར་ཆེན་པོ་ (bāŋar cēmbo) sm. དཔའ་ང་ར་.

དཔའ་ང་ར་ཆེར་སྐྱེད་ (bāŋar cēgyeè) vi. to be brave/ courageous.

དཔའ་ང་ར་བརྟུལ་ཕོད་ (bāŋar dűűbӧӧ) sm. དཔའ་ང་ར་ཅན་.

དཔའ་ང་ར་ལྡན་པ་ (bāŋar dεmba) sm. དཔའ་ང་ར་ཅན་.

དཔའ་ང་ར་འབར་ (bāŋar bar) vi. to have one's spirits/ morale/ courage increase or burn brightly.

དཔའ་ང་ར་ཞུམ་མེད་ (bāŋar shummeè) dauntless, fearless, courageous, brave.

དཔའ་ངོམས་ (bāŋom) brave, courageous; va.—བྱེད་ to show one's courage/ bravery.

དཔའ་ངོམས་དཔུང་སྟོན་ (bāŋom būŋdӧn) saber rattling.

དཔའ་ངམ་ (bāŋam) ferocious and brave.

དཔའ་ངམ་ཆེ་ (bāŋam cē) extremely ferocious and brave.

དཔའ་ཆ་ཐང་པོ་ (bāca tāŋbo) 1. fit, healthy ¶ གཟུགས་པོ་དཔའ་ཆ་ཐང་པོ་ A healthy body. 2. sturdy ¶ ཁང་པ་དཔའ་ཆ་ཐང་པོ་ A sturdy house.

དཔའ་ཆེན་ (bājen) 1. brave, courageous. 2. a great hero.

དཔའ་ཉམས་ (bāñam) spirit, courage ¶ གསར་བརྗེའི་དཔའ་ཉམས་ Revolutionary spirit.

དཔའ་ཉམས་གྲུང་འགྱུར། (bāñam trungyuù) agile and brave.

དཔའ་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ (bāñam daŋ dεmba) heroic, courageous, spirited.

དཔའ་ཉམས་ལྡན་པ་ (bāñam dεmba) sm. དཔའ་ཉམས་དང་ལྡན་པ་.

དཔའ་སྙིང་ (bāñiŋ) sm. དཔའ་ང་ར་.

དཔའ་སྙེམས་ (bāñem) boasting of one's bravado.

དཔའ་གཏམ་ཤོད་ (bādam shӧӧ) va. to talk about one's own courage.

དཔའ་གཏུམ་ (bādum) fierce and brave.

དཔའ་རྟགས་ (bādaà) sm. དཔའ་བོའི་རྟགས་མ་.

དཔའ་རྟུལ་ (bādüü) sm. དཔའ་ང་ར་.

དཔའ་སྟོབས་ (bādob) brave.

དཔའ་ཐབ་ (bādεε) 1. shung. overbearing, brazen ¶ རང་མཚོང་ངོས་ལེན་མེད་པས་སྤྱི་རྫས་རྣམས་འཁྱེར་ཏེ་དཔའ་ཐབ་ཀྱིས་མི་སེར་སོགས་ནས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་རྩལ་ཨམ་བན་ཆེན་མོར་མི་བདེན་རྫུན་སྐྲིག་གི་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བ་ Instead of confessing the crime, he took away the publicly owned property and brazenly blamed the subjects while making a false report to the Ambans. 2. excessively/ overly brave.

དཔའ་ཐུལ་ (bādüü) hero.

དཔའ་དམ་ (bādam) a long Tibetan sword; va.—འདོགས་ to wear/ affix such a sword.

དཔའ་དར་ (bādar) gifts and ceremonial scarves awarded to heroes.

དཔའ་དྲེགས་ (bādreg) sm. དཔའ་སྙེམས་.

དཔའ་གདེངས་ (bādeŋ) sm. དཔའ་ང་ར་.

དཔའ་སྡེ་ (bāde) army, military force.

དཔའ་སྡེ་གསུམ་ (bāde sūm) the three armies of Srongtsen Gampo that guarded the left, right, and middle regions of Tibet.

དཔའ་པོ་ (bābo) heroic.

དཔའ་བ་ (bāwa) bravery, courage, valor.

དཔའ་བའི་ཕུལ་བྱིན་ (bāwɛ pűűjin) the best of the warriors.

དཔའ་བོ་ (bāwo) a hero.

དཔའ་བོ་དཀར་པོ་ (bāwo gārbo) phytolacca acinosa roxb. (a plant used in Tibetan medicine).

དཔའ་བོ་དགྲ་འདུལ་ (bāwo drandüü) fearless, brave.

དཔའ་བོ་ཅིག་ཐུབ་ (bāwo cīgdub) sm. དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་.

དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ (bāwo cēmbo) panax ginseng (a plant used in Tibetan medicine).

དཔའ་བོ་ཕོ་རྒོད་པོ་ (bāwo pō göӧba) a fierce male hero.

དཔའ་བོ་ཕོ་རབ་ (bāwo pōrəb) sm. དཔའ་བོ་ཕོ་རྒོད་པོ་.

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་ (bāwo dzūglag tēŋwa) the 16th century author of the historical work titled ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་.

དཔའ་བོ་གཟུགས་ཉམས་ (bāwo sugñam) heroic image.

དཔའ་བོ་འདས་པ་ (bāwo dεèba) dead hero.

དཔའ་བོའི་རྟགས་མ་ (bāwӧ dāŋma) an award/ medal given to a hero.

དཔའ་བོའི་རིང་ལུགས་ (bāwӧ riŋluù) heroism.

དཔའ་བོ་སེར་པོ་ (bāwo sērbo) veratrilla baillonii Franch (a plant used in Tibetan medicine).

དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ་ (bāwӧ triibu) a type of bell.

དཔའ་བློ་ (bālo) brave, courageous.

དཔའ་བློ་ཁོག (bā lōgɔɔ̀) brave, courageous.

དཔའ་བློ་ཁོག་མེད་ (bā lōgɔɔ̀ meè) cowardly.

དཔའ་མོ་ (bāmo) heroine.

དཔའ་མི་ཞུམ་ (bā mishum) sm. དཔའ་ང་ར་ཞུམ་མེད་.

དཔའ་རྩལ་ (bādzεε) bravery, courage; va.—འགྲན་ to do combat, to duel.

དཔའ་རྩལ་ཆེན་པོ་ (bādzεε cēmbo) brave and skillful.

དཔའ་རྩལ་མཉམ་སྟོན་ (bādzεε ñamdӧn) skill and bravery equally matched.

དཔའ་རྩལ་འདོན་ (bādzεε dӧn) va. to show/ exhibit/ manifest one's skill and bravery.

དཔའ་རྩོལ་ (bādzüü) appearance of a hero/ warrior.

དཔའ་མཛངས་ (bādzaŋ) heroism, bravery, courage, valor ¶ དཔའ་མཛངས་དང་ལྡན་པའི་ཡན་ཨན་མི་དམངས་ The heroic people of Yenan.

དཔའ་མཛངས་རྟུལ་ཕོད་ (bādzaŋ dűűbӧӧ) sm. དཔའ་མཛངས་.

དཔའ་མཛངས་དང་ལྡན་པ་ (bādzaŋdaŋ dεmba) sm. དཔའ་མཛངས་རྟུལ་ཕོད་.

དཔའ་མཛངས་ལྡན་པ་ (bādzaŋ dεmba) sm. དཔའ་མཛངས་རྟུལ་ཕོད་.

དཔའ་མཛངས་ངེས་གསུམ་ (bādzaŋ tεèsum) a hero who has the three characterisdtics: is brave, good in strategy and gentle in character.

དཔའ་ཞིང་འཁྲུལ་མཛངས་ལྡན་པ་ (bāshiŋ trűndzaŋ dεmba) sm. དཔའ་མཛངས་ལྡན་པ་.

དཔའ་ཞུམ་ (bāshum) 1. cowardly, timid; vi.—བྱེད་ to act cowardly.

དཔའ་ཞུམ་ཉམས་ཤོར་ (bāshum ñamshɔɔ) sm. དཔའ་ཞུམ་.

དཔའ་ཟིལ་ (bāsii) sm. དཔའ་ངམས་.

དཔའ་ཞུམ་མེད་པ་ (bāshum meèba) sm. དཔའ་ང་ར་ཞུམ་མེད་.

དཔའ་ཟླ་ (bānda) sm. རྟིང་གནོན་.

དཔའ་ཡ་མེད་ (bā yameè) an unequaled brave hero/ warrior.

དཔའ་ཡང་དག (bā yaŋdaà) a true/ genuine hero.

དཔའ་རི་ (bāri) a mountain in Mili county in Sichuan Province.

དཔའ་རློམ་ (bālom) heroism, courage, bravery, valor.

དཔའ་རློམ་རིང་ལུགས་ (bālom riŋluù) heroism.

དཔའ་ལུགས་ (bāluù) the record/ accomplishments of heroes.

དཔའ་ལུང་ (bāluŋ) the rope attached to the handle of a sword.

དཔའ་ཤེད་འཕེལ་ (bāsheè pēl) sm. དཔའ་ང་ར་སྐྱེད་.

དཔའ་ཤོར་ (bā shɔɔ) vi. to lose one's courage.

དཔའ་སེམས་ (bāsem) sm. དཔའ་ང་ར་.

དཔར་ (bāā) sm. པར་.

དཔར་སྒྲུན་ (bārdrün) sm. པར་བསྒྲུན་.

དཔར་བསྒྲུན་ (bārdrün) sm. པར་བསྒྲུན་.

དཔར་ཁང་ (bārgaŋ) sm. པར་ཁང་.

དཔར་འགྲེམ་ (bārdrem) sm. པར་འགྲེམ་.

དཔར་ངོས་ (bārŋӧӧ) sm. པར་ངོས་.

དཔར་དེབ་ (bādeb) sm. པར་དེབ་.

དཔར་འདེབས་ (bārdeb) sm. པར་འདེབས.

དཔར་པ་ (bārba) sm. པར་པ་.

དཔར་མ་ (bārma) sm. པར་མ་.

དཔར་ཤིང་ (bārshiŋ) sm. པར་ཤིང་.
དཔལ་ (bɛ̄ɛ) splendor, magnificence, glory.
དཔལ་ཀོ་ (bɛ̄ɛgɔɔ̀) sm. དཔྱལ་ཁོག.
དཔལ་ཀོག (bɛ̄ɛgɔɔ̀) sm. དཔྱལ་ཁོག.
དཔལ་ཀོའི་རི་མོ་ (bɛ̄ɛgö rimu) one's karmic fortune.
དཔལ་ཁང་ (bɛ̄ɛgaŋ) an ancient lineage.
དཔལ་ཁོག (bɛ̄ɛgɔɔ̀) forehead.
དཔལ་ཁོག་བསྐོས་ (bɛ̄ɛgɔɔ̀ gǒǒ) slang. (— + neg.) va. to not make use an opportunity.
དཔལ་ཁེབས་ (bɛ̄ɛgeb) sm. དཔྱལ་ཁེབས་.
དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་ (bɛ̄ngɔɔ cǒǒde) a monastery in Gyantse.
དཔལ་གྱི་མགྲིན་ (bɛ̄ɛgi drin) shung. sm. དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་.
དཔལ་གྱི་དུམ་བུ་ (bɛ̄ɛgi dumbu) white sandalwood.
དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག (bɛ̄ɛgi wāŋjuù) shung. incomparably honorable ¶ དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ཡི་རྗེ་བོ་ You, the incomparably honorable leader.
དཔལ་མགོན་ (bɛ̄ngön) 1. a nomad district/ xian in Nagchuka prefecture. 2. savior.
དཔལ་སྡུག (bɛ̄ɛdug) sm. དཔལ་དང་ལྡན་པ་.
དཔལ་དང་ལྡན་པ་ (bɛ̄ɛdaŋ dɛmba) glorious, splendid, magnificent, majestic, grand.
དཔལ་དང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ (bɛ̄ɛdaŋ siji dɛmba) sm. དཔལ་དང་ལྡན་པ་.
དཔལ་དུ་རྒྱས་ (bɛ̄ɛdu gyɛɛ̀) shung. vi. to flourish ¶ མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་རྒྱས་པ་ May (his) glorious deeds for the promotion of Buddhism and the comforting of sentient beings flourish.
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ (bɛ̄ɛdüùgi kɔ̄ɔlo) Kalachakra.
དཔལ་ལྡན་ (bɛ̄ndɛn) 1. name of a person. 2. auspicious, glorious, splendid.
དཔལ་ལྡན་མ་ (bɛ̄ndɛnma) general term used for female deities.
དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱོང་ (bɛ̄ndɛn sāgyoŋ) shung. honorific term used for the Prime Minister and Council Ministers in the traditional Tibetan goverment.
དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ (bɛ̄ndɛn lhāmo) the protective (female) diety of the Geluk sect.
དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་ (bɛ̄ndɛn lhāmo lādzo) lake in south Tibet where visions and prophecies can be seen.
དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ (bɛ̄ndɛn ātisha) Atisha.
དཔལ་བེའུ་ (bɛ̄ɛbewu) the auspicious knot design (one of the eight auspicious symbols).
དཔལ་འབར་ (bɛ̄mbar) 1. torch, torchlight ¶ རང་དབང་དང་དྲང་བདེན་གྱི་དཔལ་འབར་སྒྲེང་རྒྱུ་ཡིན་ (We) will raise the torch of freedom and justice. 2. district in Eastern Tibet.

དཔལ་འབྱོར་ (bɛ̄njɔɔ) 1. economy. 2. wealth ¶ དཔལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་ Wealthy.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲུབ་ཆ་ (bɛ̄njɔɔgi trubja) economic element.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་ཁ་ (bɛ̄njɔɔgi ñenga) economic crisis.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཐབ་རྩོད་ (bɛ̄njɔɔgi tābdzöò) economic struggle.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཙན་འཛུལ་ (bɛ̄njɔɔgi dzɛ̄ndzüü) economic invasion.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཚོ་བ་ (bɛ̄njɔɔgi tsōwa) economic conditions, standard of living.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཞིབ་རྩིས་ (bɛ̄njɔɔgi shibdziì) business accounting, cost accounting.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ (bɛ̄njɔɔgi dzugdrün) economic construction/ development.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིག་པ་ (bɛ̄njɔɔgi rigbə) economics.
དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲོག་རྩ་ (bɛ̄njɔɔgi sɔ̄ɔ̀gdza) economic lifeline, key points of the economy.
དཔལ་འབྱོར་འགན་གཙང་ལམ་ལུགས་ (bɛ̄njɔɔ gɛndzaŋ ləmluù) economic responsibility system.
དཔལ་འབྱོར་ཆགས་རྐྱལ་ (bɛ̄njɔɔ cāgdzüü) the origin of the economic.
དཔལ་འབྱོར་འཆར་གཞི་ཐིང་ (bɛ̄njɔɔ cərshi tīŋ) tib.ch. Economic Planning Commission (in TAR).
དཔལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་ལུས་པ་ (bɛ̄njɔɔ jeèsu lüùbə) economically backward.
དཔལ་འབྱོར་མཉམ་ལས་ (bɛ̄njɔɔ ñāmlɛɛ̀) economic cooperation.
དཔལ་འབྱོར་དོ་དམ་པ་ (bɛ̄njɔɔ todamba) officials in charge of economics, treasurer (in a club, etc.).
དཔལ་འབྱོར་དམངས་གཙོ་ (bɛ̄njɔɔ māŋdzo) economic democracy.
དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་ (bɛ̄njɔɔ dzugdrün) economic construction/ development.
དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ (bɛ̄njɔɔ yargyɛɛ̀) economic growth/ development.
དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་ (bɛ̄njɔɔ rignɛɛ̀) economics.
དཔལ་འབྱོར་རིང་ལུགས་ (bɛ̄njɔɔ riŋluù) economism.
དཔལ་འབྱོར་ལོ་ཏོག (bɛ̄njɔɔ lodɔɔ̀) economic crops, cash crops.
དཔལ་འབྱོར་ས་ཁུལ་ (bɛ̄njɔɔ sāgüü) economic zone.
དཔལ་འབྱོར་གསར་པའི་སྲིད་ཇུས་ (bɛ̄njɔɔ sārbɛ sīìjüù) new economic policy.
དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ (bɛ̄ɛ marmedzɛɛ̀ yesheè) Atisha.
དཔལ་མོ་ (bɛ̄ɛmo) woman.
དཔལ་མཛེས་ (bɛ̄ɛdzeè) grand and beautiful.
དཔལ་འཛོམས་པ་ (bɛ̄ɛ̀ dzomba) all the good/ virtuous qualities joined together.

དཔལ་གཟི་འབར་བ་ (bɛ̄ɛsi barwa) sm. དཔལ་འབར་.
དཔལ་བཟང་པོ་ (bɛ̄ɛ saŋbo) a title used after the names of lamas and teacher.
དཔལ་ཡིད་ལ་ (bɛ̄ɛyila) name of a mountain pass in Gonjo in the Tibet Autonomous Region.
དཔལ་ཡུལ་ (bɛ̄ɛyüü) name of a district/ xian in Ganze prefecture in Sichuan Province.
དཔལ་ཡོན་ (bɛ̄ɛyön) 1. glorious, magnificent, splendid, majestic. 2. education ¶ དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ Material education. 3. civilization, prestige.
དཔལ་ཡོན་གཉིས་ (bɛ̄ɛyön ñiì) material and spiritual civilization.
དཔལ་ཡོན་དར་བ་ (bɛ̄ɛyön tarwa) civilized.
དཔལ་ཡོན་རབ་དར་གཉིས་ (bɛ̄ɛyön rəbdar ñiì) two highest stages of civilization (material and spiritual).
དཔལ་གཡང་ (bɛ̄ɛyaŋ) good luck/ fortune.
དཔལ་ལད་ (bɛ̄ɛlɛɛ̀) flattering, flattery; va.—ཤོད་.
དཔལ་ལད་ཚ་པོ་ (bɛ̄ɛlɛɛ̀ tsābo) someone who flatters a lot, a sychophant.
དཔལ་གསོལ་མ་ (bɛ̄ɛsööma) shung. well -dressed women who offer prayers to དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ during certain festivals.
དཔལ་ལས་ (bɛ̄ɛlɛɛ̀) sm. དཔལ་ལད་.
དཔལ་ལྷ་ (bɛ̄ɛlha) abbr. of དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་.
དཔལ་ལྷའི་ཚོགས་འཁོར་ (bɛ̄ɛlhɛ tsɔ̄ɔ̀gɔɔ) name of a park in eastern Lhasa.
དཔལ་ལྷའི་རི་གྲྭ (bɛ̄ɛlhɛ ridra) sm. དཔལ་ལྷའི་རི་རབ་.
དཔལ་ལྷའི་རི་རབ་ (bɛ̄ɛlhɛ rirəb) the festival on the 15th of the 10th month of the Tibetan calendar that celebrates the meeting of the goddess and god ("wife and husband") དཔལ་ལྷ་ and གྲིབ་རྗེང་བཙན་.
དཔུང་ (būŋ) 1. force (military), troops. 2. crowd, mass of people. 3. abbr. of དཔུང་པ་.
དཔུང་སྐྱོད་ (būŋgyöò) army forces on the march; va.—བྱེད་.
དཔུང་ཁ་ (būŋga) sm. དཔུང་ཤུགས་.
དཔུང་ཁག (būŋgaà) 1. camp, team ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དཔུང་ཁག The socialist camp. 2. detachment, force, unit (military).
དཔུང་གི་སྦྱོར་བ་ (būŋgi jɔɔwa) shung. using force ¶ ངས་དཔུང་གི་སྦྱོར་བ་དྲག་པོ་གཤམས་ན་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་མནར་བར་མི་འགྱུར་རམ་ If I used force wouldn't it cause great suffering for many human beings?
དཔུང་གི་སྒྲོན་ཐོ་ (būŋgi dröndo) notice of conscription into the army.
དཔུང་གྲོགས་ (būŋdrɔɔ̀) sm. དཔུང་རོགས་.
དཔུང་བསྒོས་རུབ་འཛིང་ (būŋgöò rubdziŋ) attack by

converging columns.

དཔུང་མགོ་ (būŋgo) shoulder.

དཔུང་འཁྱོགས་ (būŋgyɔɔ̀) carrying sth. on the shoulder; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

དཔུང་རྒོལ་ (būŋgöö) military attack; va.—བྱེད་ to attack militarily.

དཔུང་རྒྱག (būŋ gyaà) sm. ཕྲག་རྒྱག.

དཔུང་རྒྱན་ (būŋgyɛn) decorations on the shoulders of military uniforms.

དཔུང་རྒྱུག (būŋ gyuù) sm. ཕྲག་རྒྱུག.

དཔུང་སྒར་ (būŋgar) army camp.

དཔུང་སྒྲིག (būŋ dri̲g) marching abreast, marching side-by-side.

དཔུང་སྒྲིག་ཚུལ་ (būŋ drigdzüü) battle array, disposition of forces.

དཔུང་སྒྲིལ་ (būŋdrii) swarm/ throng/ gathering of people.

དཔུང་ང་རྔམ་ (būŋ ŋ̲arma) fierce/ enraged troops.

དཔུང་ངོམ་ (būŋŋom) showing/ demonstrating military strength; va.—བྱེད་.

དཔུང་ངོམ་ (būŋŋam) military/ troop demonstration.

དཔུང་བཅད་རས་ (būŋ jɛ̄ɛ̀rɛɛ̀) sleeveless shirt, vest.

དཔུང་བཅུག་དབང་སྒྱུར་ (būŋjuù wāŋdüü) attacking and conquering; va.—བྱེད་.

དཔུང་ཆུང་ (būŋjuŋ) small force/ detachment/ unit (military).

དཔུང་ཆེན་ (būŋjen) huge army/ force.

དཔུང་འཇའ་ (būŋjaa) a type of traditional Tibetan wind disease.

དཔུང་འཇུག (būŋjuù) troops marching/ moving forward, ordering troops to advance, marching to battle, going on the attack; va.—བྱེད་.

དཔུང་འཇུག་གི་དུང་བརྡ་ (būŋjuùgi tu̲ŋda) a call for the march/ attack, a clarion call.

དཔུང་འཇུག (གི་) དམ་བཅའ་ (būŋjuùgi ta̲mja) an oath/ pledge to fight or do battle.

དཔུང་གཉེན་ (būŋñen) comrade-in-arms, friend, pal.

དཔུང་གཏོར་ལམ་གཤགས་ (būŋdɔɔ la̲mshaà) destroying the enemy [Lit. destroying the troops and breaking up the roads].

དཔུང་རྟགས་ (būŋdaà) insignia on soldiers' shoulder/ armband.

དཔུང་སྟར་སྒྲིག (būŋdar dri̲g) va. to line up in formation/ lines.

དཔུང་སྟོབས་ (būŋdob) strength/ might of an army, military strength/ power.

དཔུང་སྟོབས་བཙན་པོ་ (būŋdob dzɛ̄mbo) sm. དཔུང་སྟོབས་.

དཔུང་དར་ (būŋdar) the flag or colors of a military company/ unit/ brigade.

དཔུང་དུ་འཁུར་ (būŋdu kūr) shung. va. to use the power/ position/ influence of sb. to get sth. ¶ གོར་རྒྱལ་དཔུང་དུ་འཁུར་ནས་འཕྲོག་པ་སོགས་ཡིན་ཚེ་ If it was stolen by using the power of the Nepalese king.

དཔུང་གདང་ཤིག་ཤིག (būŋdaŋ shīgshiì) standing shoulder to shoulder; va.—བྱེད་.

དཔུང་བདར་ཤིག་ཤིག (būŋdar shīgshiì) sm. དཔུང་གདང་ཤིག་ཤིག.

དཔུང་མདུན་མ་ (būŋ du̲nmə) frontline soldiers/ troops/ forces.

དཔུང་འདེགས་ (būŋ de̲g) va. to dispatch/ send an army or military force.

དཔུང་འདྲེན་ (būŋ dre̲n) sm. དཔུང་འདེགས་.

དཔུང་རྡུལ་ (būŋdüü) dust raised by marching soldiers.

དཔུང་སྡེ་ (būŋde) 1. troops, military force/ unit ¶ དཔུང་སྡེ་ཁག་བཞི་ Four military units. 2. ranks ¶ ང་ཚོའི་དཔུང་སྡེའི་ནང་ལ་ In the party ranks.

དཔུང་སྡེབ་ (būŋdeb) sm. དཔུང་བསྡེབས་.

དཔུང་བསྡེབས་ (būŋdeb) joining/ combining forces; va.—བྱེད་.

དཔུང་གནོན་ (būŋnün) sm. དཔུང་སྣོན་.

དཔུང་སྣོན་ (būŋnün) reinforcements (military); va.—བྱེད་ to reinforce (troops); va.—ཞུ་ to ask for reinforcements ¶ དཔུང་སྣོན་དུ་འབྱོར་ (They) arrived as reinforcements.

དཔུང་པ་ (būŋbə) 1. shoulder; va.—དར་ to compete with/ against. 2. power, strength.

དཔུང་པ་གྲྭ་བསྡེབས་ (būŋba tra̲deb) sm. དཔུང་བསྡེབས་.

དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་ (būŋbə ña̲mshib) shoulder to shoulder.

དཔུང་པ་ཡང་དུ་འགྲོ་ (būŋbə ya̲ndu dro̲) vi. to have one's work decrease, to get relief from hard work.

དཔུང་པ་གསིག་གསིག (būŋbə sīgsiì) lifting one's shoulder; va.—རྒྱག.

དཔུང་པའི་འོག་ཏུ་སྨན་བཙུག་པའི་སྦུ་ཐབས་ (būŋbɛ wɔ̲ɔ̀du mɛ̄mjugbɛ ca̲dəb) Norplant contraceptive method.

དཔུང་པར་འཁྱེར་ (būŋbar kyēr) va. to carry on one's shoulder.

དཔུང་པར་རྒྱག (būŋbar gyaà) sm. དཔུང་པར་འཁྱེར་.

དཔུང་ཕྱོགས་ (būŋjɔɔ̀) camp ¶ བཙན་རྒོལ་དཔུང་ཕྱོགས་ Antiimperialist camp.

དཔུང་འབྲེལ་ (būŋdree) sm. དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་.

དཔུང་སྦྲེལ་ (būŋdree) sm. དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་.

དཔུང་མེད་རྒྱབ་ཆད་ (būŋmeè gya̲bcɛɛ̀) without reinforcements.

དཔུང་དམག (būŋmaà) troops, military forces.

དཔུང་དམག་རུ་སྒྲིག (būŋmaà ru̲drig) military review/ parade.

དཔུང་རྩ་ (būŋdza) 1. a vein around the shoulder used in traditional Tibetan medicine for draining blood. 2. the girth of the shoulders.

དཔུང་ཚིགས་ (būŋdziì) shoulder joint.

དཔུང་ཚོགས་ (būŋdzɔɔ̀) sm. དཔུང་སྡེ་.

དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་ (būŋdzɔɔ̀ yɛ̲nlaà shi̲) 4 types of ancient warfare: cavalry, elephant, chariot, infantry.

དཔུང་འཚང་ (būŋdzaŋ) pushing/ shoving with one's shoulder; va.—རྒྱག་; —གཏོང་.

དཔུང་འཛུམ་ (būŋ dzu̲m) a hollow part above the clavicle bone.

དཔུང་འཛུལ་ (būŋ dzṳ̀ṳ̀) invading, invasion; va.—བྱེད་.

དཔུང་ཞང་ (būŋshaŋ) sm. དཔུང་ཞེང་.

དཔུང་ཞེང་ (būŋsheŋ) the width of the shoulder.

དཔུང་ཟུར་ (būŋsur) sm. དཔུང་འཚང་.

དཔུང་བཟང་ (būŋsaŋ) strong.

དཔུང་ཡ་ (būŋya) opponent, opposition, rival.

དཔུང་རུ་ (būŋru) troops.

དཔུང་རུབ་ (būŋrub) 1. military mass attack, attacking all at once; va.—རྒྱག. 2. mob attack; va.—རྒྱག.

དཔུང་རུས་ (būŋrüü) shoulder bone.

དཔུང་རོགས་ (būŋrɔɔ̀) relief troops, reinforcements, escort troops; va.—གཏོང་ to send reinforcements/ relief troops; va.—འཁྲིད་ to escort militarily; va.—ཞུ་ to ask for relief troops/ reinforcements.

དཔུང་རོགས་རྒྱབ་དམག (būŋrɔɔ̀ gya̲bmaà) sm. དཔུང་རོགས་.

དཔུང་ཤུགས་ (būŋshuù) 1. the might/ power of an army. 2. having strong arms and shoulders.

དཔུང་ཤེད་ (būŋsheè) 1. physical strength. 2. military power.

དཔུང་ཤོག (būŋshoò) sm. དཔུང་གཤོག.

དཔུང་གཤིབ་ (būŋshib) shoulder to shoulder; va.—བྱེད་.

དཔུང་གཤིབ་ལག་སྒྲིལ་ (būŋshib la̲gdree) standing arm in arm/ shoulder to shoulder; va.—བྱེད.

དཔུང་གཤེག (būŋsheè) breaking through an encirclement; va.—བྱེད.

དཔུང་གཤོག (būŋshɔɔ̀) group, crowd.

དཔུང་གཤོང་ (būŋshoŋ) sm. དཔུང་འཛུམ་.

དཔུང་གཤོལ་ (būŋshöö) armistice.

དཔུང་གཤོལ་ཆིངས་ཡིག (būŋshöö cīŋyiì) armistice agreement/ pact/ treaty.

དཔུང་ས་འོག་ལ་འཇུག (būŋ sāwɔɔ̀la ju̲ù) va. to work

doing hard/ manual labor.

དཔུང་སུ་བཙན་དང་དབང་སུ་ཆེ་ (būŋsu dzēn daŋ wāŋsu cē) whoever is strong and powerful (benefits) ¶ ལུང་པ་འདིའི་ནང་དཔུང་སུ་བཙན་དང་དབང་སུ་ཆེ་ཡིན་པ་ལས་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་མཁན་མེད་ In this area no one abides by the law and whoever is strong and powerful benefits.

དཔུང་སུག (būŋ suù) nudging/ shoving someone with the shoulder, to spoil for a fight, blaming/ accusing as a pretext for starting a fight; va.—གཏོང་.

དཔུང་གསར་སྣོན་ (būŋsar nōn) va. to reinforce.

དཔུང་གསིག (būŋsiì) lifting one's shoulder; va.—རྒྱག.

དཔུང་དྲག (būŋhraà) crack troops.

དཔེ་ (bē) 1. model, specimen, sample, representative. 2. proverb, metaphor. 3. book. 4. expression of shock and amazement (like the slang "something else") ¶ དགོན་པའི་ནང་ལ་མི་འདིའི་མགོ་ལག་བཀལ་དགོས་ཟེར་བ་དེ་དཔེ་རེད་ Saying that we must hang that person's head and hands up in the monastery is "something else."

དཔེ་ཀློག་འཛིན་གྲྭ (bēlɔ̄ɔ dzindra) reading class.

དཔེ་སྐྱོན་ཅན་ (bē gyōnjɛn) a bad/ unsuitable example, a bad metaphor.

དཔེ་སྐྲུན་ (bēdrün) publishing, printing; va.—བྱེད་.

དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (bēdrüngaŋ) publishing house.

དཔེ་སྐྲུན་འགྲེམ་སྤེལ་ (bēdrün drembel) publication and circulation.

དཔེ་སྐྲུན་ཅུའུ་ (bēdrün jū) tib.ch. publishing bureau.

དཔེ་སྐྲུན་རང་དབང་ (bēdrün raŋwaŋ) freedom of the press.

དཔེ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ (bēdrün lɛ̄ɛrig) publishing circles/ professions.

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད་ (bēdrün sɛ̄ɛshɛɛ̀) publisher's note.

དཔེ་བསྐྲུན་ (bēdrün) sm. དཔེ་སྐྲུན་.

དཔེ་ཁང་ (bēgaŋ) 1. library. 2. bookstore.

དཔེ་ཁུག (bēguù) bag (for school books).

དཔེ་ཁྲི་ (bēdri) table for books, bookstand, bookshelf.

དཔེ་ཁྲིད་ (bēdriì) sm. དཔེ་འཁྲིད་.

དཔེ་མཁྱུད་ (bē kyüù) va. to keep skills and certain knowledge to oneself.

དཔེ་འཁྲིད་ (bēdriì) teaching, lecturing, class with a teacher; va.—བྱེད་ to teach, to lecture, to explain (a text); va.—ལ་འགྲོ་ to go for teaching/ class with one's teacher ¶ ཉི་མ་རེ་རེ་དཔེ་འཁྲིད་ལ་འགྲོ་དགོས་ (I) must go everyday for teachings.

དཔེ་ག་ལ་སྲིད་ (bē kala sii) it's impossible ¶ ང་ཚོས་ཁྱེད་ལ་གསོད་པ་དཔེ་ག་ལ་སྲིད་ཞུས་པ་ཡིན་ I said it was impossible for us to kill you.

དཔེ་མགོ་ (bēngo) beginning of a book.

དཔེ་འགྲེ་ (bēndre) example, analogy; va.—བྱེད་ to use an analogy/ example ¶ ད་ཆ་ས་ཞིང་རྣམས་ཕྱིར་སློག་གིས་བུན་ཉིང་ཐད་མངའ་ཁུལ་དཔེ་འགྲེ་ཞུས་ཆོག་པ་ Now we will return the fields, and as for the question of the old debts, we can use the example of other subjects in that area.

དཔེ་རྒྱུགས་ (bēgyuù) demonstrating one's learning of a religious text by reciting it from memory; va.—སྤྲོད་ to demonstrate one's learning of a religious text by reciting it from memory.

དཔེ་སྒམ་ (bēgam) chest for books, bookcase.

དཔེ་སྒྲོག (bēdrɔ̄ɔ) writing desk.

དཔེ་སྒྲོམ་ (bēdrom) bookshelf, bookcase.

དཔེ་ངན་ཀུན་གནོད་ (bēŋɛn günnöö) a bad example harms everyone.

དཔེ་ངན་པ་ (bē ŋɛmba) sm. དཔེ་སྐྱོན་ཅན་.

དཔེ་ངོ་མ་ (bē ŋoma) sm. དཔེ་དངོས་.

དཔེ་དངོས་ (bē ŋöö) real example, real evidence/ proof.

དཔེ་ཆ་ (bēja) book (usu. traditional style); va.—འཁྲིད་ to teach a book; va.—ཀློག་; —ལྟ་ to read a text/ book, to study a text/ book; va.—བྲི་ to write a book; va.—འགྲེམ་ to publish a book; va.—སྒྲོར་ to recite a religious text from memory; va.—རྩོམ་ to compose/ write a book; —ཟིམ་ to memorize a text; va.—བརྩོན་ to study religious texts.

དཔེ་ཆ་ཁང་ (bējagaŋ) sm. དཔེ་ཁང་.

དཔེ་ཆ་ལྟ་ས་ (bēja dāsa) reading room.

དཔེ་ཆ་མདའ་ཚད་མ་ (bēja dadzɛɛ̀ma) a religious text whose length is the size of an arrow.

དཔེ་ཆ་པར་མ་ (bēja bārma) printed text/ book.

དཔེ་ཆ་བ་ (bējawa) 1. a category of monk who studies religious philosophy and debate. 2. a student.

དཔེ་ཆ་བཞག་ན་ (bē cā shaàna) for example, for instance.

དཔེ་ཆ་གཡར་ས་ (bēja yɔ̄ɔsa) loan desk of a library.

དཔེ་ཆའི་རྒྱབ་ཤ (bējɛ gyəbsha) book cover.

དཔེ་ཆའི་ཚོང་ཁང་ (bējɛ tsōŋgaŋ) bookstore.

དཔེ་ཆའི་ཨང་རྟགས་ (bējɛ āŋdaà) isbn number.

དཔེ་མཇུག (bēnjuù) the end or latter part of a book/ text.

དཔེ་འཇོག (bēnjɔɔ̀) sm. དཔེ་སྟོར་.

དཔེ་འཇོག་དངོས་པོ་ (bēnjɔ̄ ŋööbo) specimen, demonstration piece, showpiece, model.

དཔེ་འཇོག་ས་ (bē jɔ̄ɔsa) model, example, sample, specimen, demonstration piece.

དཔེ་བརྗོད་ (bē jöö) sm. དཔེ་སྟོན་.

དཔེ་རྙོག (bēñoò) a book or text that is useless/ incomplete/ disheveled, a book whose pages are out of order.

དཔེ་རྙིང་ (bēñiŋ) ancient texts, old books.

དཔེ་རྙིང་ཚོང་ཁང་ (bēñiŋ tsōŋgaŋ) bookstore that sells old books.

དཔེ་རྟགས་ (bēdaà) production number, edition number.

དཔེ་ལྟ་ (bē dā) va. to imitate, to follow an example.

དཔེ་ལྟ་ཁང་ (bēdagaŋ) reading room.

དཔེ་ལྟ་ས་ (bē dāsa) an example, sth. to emulate.

དཔེ་ལྟག (bēdaà) spine of a book.

དཔེ་སྟོན་ (bēdön) 1. example, sample, specimen, model ¶ ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ཙམ་དཔེ་སྟོན་ཆེད་དུ་བྲིས་ན་ If I write a little history as an example. 2. taking the lead, setting an example, giving an example, demonstrating; va.—བྱེད་.

དཔེ་སྟོན་གྱི་དེབ་ (bēdöngi teb) sample, specimen, copy.

དཔེ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག (bēdön drigyiì) model regulations.

དཔེ་སྟོན་དངོས་ཅས་ (bēdön ŋööjɛɛ̀) sample, specimen.

དཔེ་སྟོན་ཐོན་རྫས་ (bēdön tōndzɛɛ̀) sample/ specimen product.

དཔེ་སྟོན་དུད་ཚང་ (bēdön tüüdzaŋ) exemplary household.

དཔེ་སྟོན་ནུས་པ་ (bēdön nüübə) model function.

དཔེ་སྟོན་ཚོད་ལྟ་ (bēdön dzööda) preliminary test/ trial, trial experiment.

དཔེ་བལྟ་ས་ (bē dāsa) sm. དཔེ་ལྟ་ས་.

དཔེ་བལྟས་ནས་ (bē dɛ̄ɛnɛ) using as an example/ model ¶ ཁང་པ་འདི་ར་དཔེ་བལྟས་ནས་གསར་པ་གཅིག་བརྒྱབས་པ་རེད་ Taking this house as a model, (he) built a new one.

དཔེ་ཐག (bēdaà) string for tying དཔེ་ཆ་.

དཔེ་ཐིག (bēdig) drawn lines on which text is written (in a book).

དཔེ་ཐུམ་ (bēdum) book cover.

དཔེ་ཐོ་ (bēdo) book list.

དཔེ་ཐོད་ (bēdöö) the top margin of a note pad or book page.

དཔེ་དང་སྦྲགས་ནས་ཤོད་ (bēdaŋ dragnɛ shöö) va. to say/ convey sth. using an example.

དཔེ་དར་ (bēdar) pennant, banner.

དཔེ་དར་ (bē tar) vi. to become in vogue.

དཔེ་དེབ་ (bēdeb) book; va.—ལྟ་ to study.

དཔེ་དེབ་ཀྱི་མཛེས་ཆ་ (bēdebgi dzēēja) book illustration.

དཔེ་དེབ་ཀློག་ཁང་ (bēdeb lɔ̄ɔgaŋ) reading room.

དཔེ་དེབ་ཁང་ (bēdebgaŋ) bookstore.
དཔེ་དེབ་འགྲེམས་སྟོན་ (bēdeb dremdön) book exhibition.
དཔེ་དེབ་བཏོན་རིགས་ (bēdeb dōnrig) publications.
དཔེ་དེབ་ལྟ་ཁང་ (bēdeb dāgaŋ) reading/ study room.
དཔེ་དེབ་དཔྱད་གཞི་ཁང་ (bēdeb jɛ̄ɛshigaŋ) book and reference room.
དཔེ་དེབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ (bēdeb cōgdrii) encyclopedia.
དཔེ་དེབ་བྲིས་མ་ (bēdeb trimə) handwritten book (in contrast to a printed book).
དཔེ་དེབ་འཚེམ་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (bēdeb tsēmjeè trüüjɛɛ̀) bookbinding machine.
དཔེ་དེབ་གཡར་ང་ (bēdeb yārŋa) circulation desk, circulation room in a library.
དཔེ་དེབ་རིང་ལུགས་ (bēdeb riŋluù) book worshipism.
དཔེ་དོན་ (bēdön) example.
དཔེ་འདྲ་ (bēndra) emulation, example, specimen.
དཔེ་ནག་པོ་བསགས་ (bē nagbo sāà) sm. དཔེ་བསགས་.
དཔེ་པོད་ (bēbö̀ö) sm. པོ་ཏི་.
དཔེ་སྤྱིལ་ཁང་ (bējigaŋ) book kiosk, book stall.
དཔེ་བྱད་ (bējɛɛ̀) proportion, symmetry.
དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ (bējɛɛ̀ gyɛɛ̀ju) the 80 minor marks of a Buddha.
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ (bējɛɛ̀ saŋbo) auspicious marks of a Buddha.
དཔེ་བྱས་ (bējɛɛ̀) p. of དཔེ་བྱེད་.
དཔེ་བྱེད་ (bē ceè) va. to take as a model/ example, to imitate/ emulate.
དཔེ་བླངས་ལས་སྣོན་ (bēlaŋ lɛɛ̀nön) processing according to a model.
དཔེ་དབྱིབས་ (bēyib) 1. model ¶ གནམ་གྲུའི་དཔེ་དབྱིབས་ Model plane. 2. volume ¶ མའོའི་གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས་ཀྱི་དཔེ་དབྱིབས་ A volume of the Selected Works of Mao.
དཔེ་འཁྲི་ (bēdri) example, guide, module.
དཔེ་སྦྱར་ནས་ཤོད་ (bējarnɛ shȫö̀) sm. དཔེ་དང་སྦྲགས་ནས་བཤད་.
དཔེ་སྦྱར་ (bē jar) p. of དཔེ་སྦྱོར་.
དཔེ་སྦྱོར་ (bē jor) va. to give/ use examples ¶ དཔེ་སྦྱོར་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་སོང་ (He) explained by using examples.
དཔེ་མ་སྲིད་པས་ (bē masiibɛ) sm. དཔེ་མི་སྲིད་པ་.
དཔེ་མི་མཐུན་པ་ (bē mitümbə) sm. དཔེ་སྐྱོན་ཅན་.
དཔེ་མི་སྲིད་པ་ (bē misiibə) extraordinary, extraordinarily ¶ དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཡག་པོ་འདུག Extraordinarily good.
དཔེ་མེད་ (bēmeè) unequalled, incomparable, matchless, without precedent.
དཔེ་དམག (bēmaà) 1. exemplary/ model soldier. 2. model army.

དཔེ་ཙམ་ (bēdzam) just an example, not real.
དཔེ་རྩོམ་ (bē dzōm) va. to write/ compose a book.
དཔེ་ཚད་ (bēdzɛɛ̀) 1. model, example. 2. norm.
དཔེ་ཚིག (bēdzii) example, figure of speech.
དཔེ་ཚེམ་ (bēdzem) bookbinding; va.—བཟོ་ to bind books.
དཔེ་ཚོགས་ (bēdzɔ̀ɔ̀) collection of printed works, series of published books.
དཔེ་ཚོང་ཁང་ (bēdzoŋgaŋ) bookstore.
དཔེ་མཚམས་པ་ (bēdzamba) a scholar monk who lives with a patron family while studying religious philosophy.
དཔེ་མཚོན་ (bēdzön) example, model; va.—སྟོན་ to show/ give an example ¶ འདིའི་སྐོར་དཔེ་མཚོན་ཅིག་བརྗོད་ན་ If I give an example of this.
དཔེ་མཚོན་ལྟ་དེབ་ (bēdzön dādeb) 1. sample book. 2. book of samples.
དཔེ་མཚོན་དཔེ་དེབ་ (bēdzön bēdeb) sm. དཔེ་མཚོན་ལྟ་དེབ་.
དཔེ་མཚོན་ཞིང་ཁ་ (bēdzön shiŋgə) demonstration/ sample/ model agricultural field.
དཔེ་མཚོན་ཞིབ་འཇུག (bēdzön shimjuù) model/ demonstration/ trial investigation or survey or research.
དཔེ་མཚོན་རིས་མོ་ (bēdzön riimu) sample drawing, a drawing to illustrate sth.
དཔེ་མཚོན་ཤོག་ལྷེ་ (bēdzön shōglhe) sample page.
དཔེ་འཚེམ་ (bē tsēm) va. to bind books.
དཔེ་འཚོང་ཁང་ (bēdzoŋgaŋ) sm. དཔེ་ཚོང་ཁང་.
དཔེ་འཚོང་བ་ (bēdzoŋwa) people who sell books/ texts.
དཔེ་མཛོད་ (bēndzö̀ö) sm. དཔེ་མཛོད་ཁང་.
དཔེ་མཛོད་ཁང་ (bēndzö̀ögaŋ) library.
དཔེ་མཛོད་ཁང་སྐོར་གྱི་རིག་པ་ (bēndzö̀ögaŋ gɔ̄ɔgi rigbə) library science, librarianship.
དཔེ་འཛིན་པ་ (bē dzimmbə) monks who learn the scriptures by heart.
དཔེ་གཞི་ (bēshi) model, specimen, sample.
དཔེ་གཞི་ཁང་ (bēshigaŋ) specimen hall.
དཔེ་བཞག (bē shaà) va. to give an example, to use an example.
དཔེ་བཞག་ན་ (bē shaàna) for example.
དཔེ་བཞག་ས་ (bē shaàsa) using (sth.) as an example.
དཔེ་ཟླ་ (bēnda) comparison, match ¶ དཔེ་ཟླ་མེད་པ་ Matchless, unequalled.
དཔེ་ཟླ་མེད་པ་ (bēnda meèba) sm. དཔེ་མེད་.
དཔེ་གཟིགས་ཁང་ (bēsiigaŋ) h. of དཔེ་ལྟ་ཁང་.
དཔེ་གཟུགས་ (bēsuù) model.
དཔེ་བཟང་ (bēsaŋ) model, example, ideal, standard; va.—དུ་རྩི་ to hold up as a model.

དཔེ་བཟང་ཀུན་ཕན་ (bēsaŋ gūnbɛn) a good example benefits everyone.
དཔེ་བཟང་ཅན་ (bēsaŋjɛn) exemplary (person, group).
དཔེ་བཟང་ཡར་འགྲན་ (bēsaŋ yaadrɛn) following a good example.
དཔེ་བཟོ་ (bē so) va. to make a model/ specimen.
དཔེ་འོས་ (bēwö̀ö) sm. དཔེ་བཟང་.
དཔེ་ཡིག (bēyii) letters used by students to copy when practicing their penmanship.
དཔེ་རང་ (bēraŋ) extremely ¶ དཔེ་རང་ཡག་པོ་ Extremely good.
དཔེ་རས་ (bērɛɛ̀) book cover/ wrapping (the cloth cover used to wrap traditional Tibetan books).
དཔེ་རིས་ (bērii) pattern, design, illustration, chart, blueprint; va.—འབྲི་ to draw a pattern, to design ¶ རས་ཁྲ་གསར་པ་སྣ་ཁ་ 120 ལྷག་དཔེ་རིས་བྲིས་པ་རེད་ (They) designed over 120 kinds of new cotton prints. 2. a figure in a book ¶ དཔེ་རིས་ 2 Figure Two.
དཔེ་རིས་གྲུ་བཞི་མ་ (bērii trubshimə) square picture frame.
དཔེ་རིས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (bērii dremdöngaŋ) photo exhibition hall.
དཔེ་རིས་པར་གཞི་ (bērii bārshi) drawing board.
དཔེ་རིས་དཔྱད་ཆས་ (bērii jɛɛ̀jɛɛ̀) drawing instruments.
དཔེ་རིས་འབྲི་ (bērii tri) va. to draw a pattern/ design/ blueprint/ illustration/ chart.
དཔེ་རིས་འབྲི་ཁང་ (bērii trigaŋ) drawing/ drafting room.
དཔེ་རིས་སྔོན་པོ་ (bērii ŋōmbo) blueprint.
དཔེ་རིས་རིའུ་མིག (bērii riwu mii) 1. blueprint. 2. printed from.
དཔེ་རུལ་ (bērüü) a worthless/ useless book.
དཔེ་རེད་ (bēreè) very good!
དཔེ་ལགས་ (bēlaà) sm. དཔེ་བཟང་.
དཔེ་ལམ་ (bēlam) sm. དཔེ་སྟོན་.
དཔེ་ལེགས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་ (bēleggi cɛɛ̀dzɛɛ̀) exemplary deeds.
དཔེ་ལེགས་ཅན་ (bēlegjɛn) exemplary.
དཔེ་ལེགས་མི་སྣ་ (bēleg minə) exemplary people.
དཔེ་ལེན་ (bē len) sm. དཔེ་སྦྱོར་.
དཔེ་ཤུབས་ (bēshub) book cover, book container.
དཔེ་ཤུས་ (bē shüü) sm.* དཔེ་བཤུས་.
དཔེ་བཤད་ (bēshɛɛ̀) proverb.
དཔེ་བཤུ་ (bē shu) va. to copy a book.
དཔེ་བཤུས་ (bēshüü) 1. p. of དཔེ་བཤུ་. 2. copy of a book; va.—བྱེད་ to copy a book.
དཔེ་སྲིད་བཀའ་བཀྱོན་ (bēsii gāgyön) a response used

to show modesty when you are given a compliment (something like "Oh. No").

དཔེ་སྲིད་པས་ (bēsiibɛ) a phrase used to show modesty when you are given a compliment (something like "Oh. No").

དཔེ་སྲིད་དོགས་མེད་ (bēsiì dɔ̄ɔmeè) phrase conveying the impossibility of sth.

དཔེ་སློལ་ (bēsöö) example.

དཔེ་གསར་ (bēsar) 1. a new style/ type/ fashion ¶ ཞིང་ཆས་དཔེ་གསར་ New style farm implements. 2. modern.

དཔེ་གསར་ཡང་གསར་ (bēsar yaŋsar) the most up-to-date/ new.

དཔེ་གསར་ལུགས་གསར་ (bēsar lugsar) new, modern.

དཔེ་སློབ་དགེ་རྒན་ (bēlob gegɛn) teacher, instructor.

དཔེ་བསམགས་ (bēsaà) slang exclamation conveying a lot of difficulties/ problems or sth. very bad ¶ དེ་རིང་དཔེ་བསམགས་སོང་ Today, my god (we had tremendous difficulties)!

དཔེན་པ་ (bēmba) 1. beautiful, pleasing. 2. useful, helpful.

དཔེའུ་ཆུང་ (bēwu cūŋ) small book.

དཔེའུ་རིག (bēwu rig) sm. རིའུ་མིག.

དཔེའུ་རིས་ (bēwu riì) sm. དཔེ་རིས་.

དཔེར་བསྟུན་ (bēr drūn) va. to use sth. as an example.

དཔེར་བརྗོད་ (bēr jöö) sm. དཔེ་སྟོན་.

དཔེར་བརྗོད་ (berjöö) an example, an illustration; va.—བྱེད་; va.—རྒྱག to use an example/ illustration.

དཔེར་བརྗོད་ཚིག་གྲུབ་ (bērjöö tsīgdrub) an exemplary sentence.

དཔེར་ལྟ་ (bēē dā) sm. དཔེ་ལྟ་.

དཔེར་སྟོན་ཞིང་ར་ (bērdön shiŋrə) model farm.

དཔེར་འདྲེན་ (bēndren) giving/ using an example; va.—བྱེད་.

དཔེར་ན་ (bērna) for example.

དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན་ (bērna cāshaàna) sm. དཔེར་ན་.

དཔེར་བྱེད་ (bēr cēè) va. to give/ use an example.

དཔེར་བླངས་ (bēē lāŋ) sm. དཔེར་ལེན་.

དཔེར་མི་སྲིད་པ་ (bēē misiibə) sm. དཔེ་མི་སྲིད་པ་.

དཔེར་འོས་ (bērwöö) a worthy example.

དཔེར་ལེན་ (bēr len) va. to copy/ follow an example.

དཔེར་སྲིད་དམ་ (bēē siìdam) sm. དཔེ་སྲིད་པས་.

དཔོག : p. དཔགས་; f. དཔག་; imp. དཔོགས་ (bɔ̄ɔ) va. to measure, to judge, to weigh.

དཔོག་དཀའ་ (bɔ̄ɔga) difficult to know/ measure.

དཔོག་རྩིས་ (bɔ̄gdziì) estimating; va.—རྒྱག.

དཔོགས་ (bɔ̄ɔ) imp. of དཔོག.

དཔོང་ཕྱིའི་རྒྱུག་འགྲན་ (bōŋci gyuŋdren) crosscountry race.

དཔོད་ (bȫȫ) va. to dictate.

དཔོད་བྲིས་ (bȫȫdriì) dictating (a letter); va.—གཏོང་.

དཔོན་ (bȫn) chief, lord, master.

དཔོན་དཀྱུས་ (bȫngyüü) common/ ordinary official.

དཔོན་སྐད་ (bȫngɛɛ̀) the language used by officials.

དཔོན་སྐྱ་ (bȫngya) shung. lay officials ¶ བླ་མ་སློབ་དཔོན་མི་ཆེན་དཔོན་སྐྱ Lamas and teachers, important people and lay officials.

དཔོན་ཁག (bȫngaà) 1. different kinds of leaders/ masters / heads. 2. local chieftains.

དཔོན་ཁངས་ (bȫnguŋ) the lord to whom one belongs.

དཔོན་འཁོར་ (bȫngɔɔ) master and servants, lord/ official and retinue.

དཔོན་འགོ་ (bȫngo) chief, lord, master.

དཔོན་རྒྱུད་ (bȫngyüü) the lineage/ descent line of a lord.

དཔོན་བརྒྱུད་ (bȫngyüü) succession of leaders.

དཔོན་སྒྲ་བཀོལ་ (bȫndra gȫȫ) va. to talk or give an order in the manner of a superior/ leader.

དཔོན་ངན་ (bȫnŋɛn) bureaucracy, bureaucrat [Lit. bad/ evil lord].

དཔོན་ངན་རྒྱུ་གཟན་ (bȫnŋɛn gyusɛn) corrupt/ profiteering officials.

དཔོན་ངན་འདོད་རྔམས་ཅན་ (bȫnŋɛn dȫȫŋamjɛn) corrupt officials.

དཔོན་ངན་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (bȫnŋɛn jɔndɛn trɛɛrim) bureaucratic-capitalist class.

དཔོན་ངན་མ་རྩ་ (bȫnŋɛn madza) bureaucratic capital.

དཔོན་ངན་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (bȫnŋɛn madzɛ riŋluù) bureaucratic capitalism.

དཔོན་ངན་བཟའ་རྔམ་ཅན་ (bȫnŋɛn saŋamjɛn) corrupt officials/ bureaucrats.

དཔོན་ངན་རིང་ལུགས་ (bȫnŋɛn riŋluù) bureaucratism.

དཔོན་མངའ་ཐང་ཆེ་ན་ གཡོག་སྡུག་ཐང་ཆེ་བ་ (bȫn ŋadaŋ cēna yōg dugdaŋ cēwa) if the lord becomes powerful, the servants suffer more [due to more labor, etc.].

དཔོན་ཉམས་ (bȫnñam) grand/ regal manner.

དཔོན་ཉམས་དོད་པོ་ (bȫnñam tȫȫbo) sm. དཔོན་ཉམས་.

དཔོན་གདམ་ (bȫndam) certain words, phrases or sentences used by the aristocracy or ruling class.

དཔོན་ཐག་གཡོག་གཅོད་ (bȫntaà yōgjöö) servants/ subordinates making decisions that should be made by the master/ chief.

དཔོན་དུ་སྐོ་ (bȫndu gō) va. to be appointed as a lord/ chief/ head.

དཔོན་གནས་ (bȫnnɛɛ̀) the position/ office of an official; va.—བྱེད་; vi.—ཤོར་ to lose one's position/ office.

དཔོན་པོ་ (bȫmbo) chief, lord, ruler, master, official; va.—བྱེད་ to be a chief/ lord/ master/ official.

དཔོན་པོ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ (bȫmbo cīgyɛɛwa) foreign envoy, person from one state serving in the court of another.

དཔོན་པོའི་ཐོབ་ཐང་ (bȫmbö tōbdaŋ) the rights of a chief/ lord/ master/ official.

དཔོན་སྤྱོད་ (bȫnjöö) lordly or bureaucratic behavior/ manners.

དཔོན་བློན་ (bȫnlön) chief/ king/ ruler and minister.

དཔོན་འབངས་ (bȫnbaŋ) chief/ lord/ ruler/ high officials and subjects.

དཔོན་མང་འབངས་ཉུང་ (bȫnmaŋ baŋñuŋ) the existence of too many officials/ leaders [Lit. many officials, few subjects].

དཔོན་མོ་ (bȫnmo) female chief/ ruler/ master/ official.

དཔོན་དམག (bȫnmaà) officers and soldiers.

དཔོན་དམག་ལྷན་རྒྱས་ (bȫnmaà lhēngyɛɛ̀) officers and solders (together).

དཔོན་བཅས་ (bȫndzɛɛ̀) shung. (subjects) harvesting a lord's agricultural fields.

དཔོན་རྩ་ (bȫndza) shung. pasture set aside for a chief/ lord.

དཔོན་ཚང་ (bȫndzaŋ) 1. residence of an official/ chief/ ruler. 2. family from which a chief/ ruler comes.

དཔོན་ཞྭ་ (bȫnsha) official's hat.

དཔོན་ཟུར་ (bȫnsur) ex-chief/ ruler/ king/ high official.

དཔོན་གཡོག (bȫnyoò) master/ chief/ ruler/ lord and servant.

དཔོན་རབས་ (bȫnrəb) sm. དཔོན་བརྒྱུད་.

དཔོན་རིགས་ (bȫnriì) officials, lords, authorities, bureaucrats.

དཔོན་རིམ་ (bȫnrim) the hierarchy of ranks of chief/ lord/ officials.

དཔོན་ལམ་ (bȫnlam) the way to get the status of chief/ official.

དཔོན་ཤག (bȫnshaà) lord's/ chief's/ official's quarters or dwelling.

དཔོན་སློབ་ (bȫnlob) 1. teacher and student/ disciple. 2. governor.

དཔོར་: p. དཔར་ (bɔ̄r) va. to dictate (a letter, etc.).

དཔོར་ཕྱོགས་ལོག (bɔ̄rjɔɔ lɔ̄ɔ) vi. to reverse, to go opposite/ contrary.

དཔོར་ཕྱོགས་སློག (bɔ̄rjɔɔ lɔ̄ɔ) va. to do the opposite/

contrary.

དཔྱ་ (jā) 1. tax. 2. a part.

དཔྱ་: p. དཔྱས་; f. དཔྱ་; imp. དཔྱོས་ (jā) va. to blame, accuse, criticize, denigrate.

དཔྱ་ཁྲལ་ (jātrɛɛ) taxes; va.—འཁུར་; va.—འཇལ་ to pay taxes; va.—སྡུད་ to collect taxes; va.—གཡོལ་ to evade paying taxes.

དཔྱ་ཁྲལ་གྱི་ཡོང་འབབ་ (jātrɛɛgi yoŋbəb) tax revenue.

དཔྱ་འགྲོས་ (jādröö) gradually, step by step.

དཔྱ་ཐང་ (jādaŋ) the amount of tax one has to pay.

དཔྱ་དང་སྐྱེས་ (jādaŋ gyēè) taxes and gifts.

དཔྱ་འབབ་ (jāmbəb) sm. དཔྱ་ཐང་.

དཔྱང་ (jāŋ) 1. va. to hang/ suspend/ dangle downwards. 2. f. of དཔྱོང་.

དཔྱང་བཀལ་ (jāŋ gɛ̄ɛ) va. to hang up.

དཔྱང་འཁོར་ (jāŋgɔɔ) crane (truck with crane).

དཔྱང་སྒོ་ (jāŋgo) swinging door/ gate.

དཔྱང་ད་ལིང་ད་ (jāŋda liŋda) sm. དཔྱང་དཔྱང་ཁྲོལ་ཁྲོལ་.

དཔྱང་བཏགས་ (jāŋdaà) va. to hang, to suspend, to dangle.

དཔྱང་ཐག (jāŋdaà) 1.sm. དཔྱངས་ཐིག. 2. doubt, suspicion.

དཔྱང་ཐིག (jāŋdig) sm. དཔྱངས་ཐིག.

དཔྱངས་ཐིག (jāŋdig) 1. plumb line. 2. a rope by means of which sth. is suspended; va.—གཏོང་. 3. a perpendicular line.

དཔྱང་དར་ (jāŋdar) a dangling/ hanging silk ribbon.

དཔྱང་རྡོ་ (jāŋdo) the stone weight on a plumb line.

དཔྱང་དཔྱང་ཁྲོལ་ཁྲོལ་ (jāŋjaŋ trüüdrüü) dangling, hanging, suspended.

དཔྱང་ཞགས་ (jāŋshaà) hanging noose.

དཔྱང་ཟམ་ (jāŋsam) hanging/ suspended bridge.

དཔྱང་ཟོམ་ (jāŋsom) a water bucket suspended on a rope in a well.

དཔྱང་ལུང་ (jāŋluŋ) 1. a ring suspended on a rope. 2. the rings (in gymnastics).

དཔྱངས་ (jāŋ) p. of དཔྱོང་.

དཔྱངས་འཁོར་ (jāŋgɔɔ) sm. དཔྱང་འཁོར་.

དཔྱད་ (jɛ̄ɛ) 1. p. and f. of དཔྱོད་. 2. va. to analyze, examine, investigate.

དཔྱད་ཁྲ་ (jɛ̄ɛdra) decision, sentence, verdict.

དཔྱད་གླེང་ (jɛ̄ɛleŋ) appraising/ analyzing/ examining sth. through discussion.

དཔྱད་འགྲེལ་ (jɛ̄ndree) footnote.

དཔྱད་ལྔ་ (jɛ̄ɛŋa) five methods of Tibetan medical treatment (draining blood, moxibustion, inhalation of smoke, using medicated compresses, taking medicine).

དཔྱད་གཅོད་ (jɛ̄ɛjöö) examining/ investigating and deciding.

དཔྱད་ཆས་ (jɛ̄ɛjɛɛ) instrument or apparatus for appraising/ analyzing/ examining.

དཔྱད་མཆན་ (jɛ̄njɛn) sm. དཔྱད་བརྗོད་.

དཔྱད་འཆར་འབུལ་ (jɛ̄ncar büü) shung. va. to submit a verdict (to a higher authority, court) for their decision ¶ ཞུ་ཞིབ་ཀྱི་ཞུ་བ་ཡིག་རིགས་དཔྱད་འཆར་ཕུལ་བ་ They submitted the documents regarding the investigation and verdict to the higher authorities for their decision.

དཔྱད་འཇོག (jɛ̄njöö) sm. དཔྱད་ཞིབ་.

དཔྱད་བརྗོད་ (jɛ̄ɛjöö) commentary, comments, notes, footnotes, remarks; va.—བྱེད་; —བརྗོད་; —འགོད to comment on, to critique, to footnote ¶ ཐོག་མའི་དཔྱད་བརྗོད་ A preliminary/ first commentary.

དཔྱད་བརྗོད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག (jɛ̄ɛjöögi dzōmyiì) critical essay/ paper.

དཔྱད་གཏམ་ (jɛ̄ɛdam) sm. དཔྱད་བརྗོད་.

དཔྱད་གཏམ་བརྗོད་མཁན་ (jɛ̄ɛdam jöönɛn) commentator, analyst.

དཔྱད་གཏམ་ཐུང་ངུ་ (jɛ̄ɛdam tūŋŋu) short/ brief comment.

དཔྱད་གཏམ་པ་ (jɛ̄ɛdamba) sm. དཔྱད་གཏམ་བརྗོད་མཁན་.

དཔྱད་ཏོག (jɛ̄ɛdɔɔ) investigating, examining; va.—བྱེད་.

དཔྱད་ཐུང་ (jɛ̄ɛtuŋ) shung. a short/ brief verdict ¶ ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་གྱི་དཔྱད་ཐུང་ཙམ་གནང་རིགས་མེད་བཞིན་དུ་ (They) did not issue even a short verdict that blamed an innocent person.

དཔྱད་དེབ་ (jɛ̄ɛdeb) abbr. of དཔྱད་གཞིའི་དཔེ་ཆ་.

དཔྱད་འདེམས་ (jɛ̄ndem) examining and choosing; va.—བྱེད་.

དཔྱད་བདར་ (jɛ̄ɛdar) detailed research.

དཔྱད་བསྡུར་ (jɛ̄ɛdur) 1. examining/ investigating and comparing; va.—བྱེད་. 2. grading (exams).

དཔྱད་བསྡུར་སྐར་འགོད (jɛ̄ɛdur gārgöö) grading exams and giving a score on the exam paper.

དཔྱད་པ་ (jɛ̄ɛba) outward appearance ¶ རྟ་དཔྱད་པ་ཡག་པོ་ A good looking horse.

དཔྱད་པ་བྱེད་ (jɛ̄ɛba cēè) va. to examine/ investigate.

དཔྱད་སྒྲོད་ཀྱི་སྲོལ་ཡིག (jɛ̄ɛdröögi sööyiì) a statement of rules that allows people to examine and compare whether they are eligible for sth.

དཔྱད་བྱད་ (jɛ̄ɛjɛɛ) medical tools.

དཔྱད་བྱེད་ (jɛ̄ɛjeè) va. to examine, to research, to test, to analyze.

དཔྱད་འབྲས་ (jɛ̄ndrɛɛ) results of an examination/ investigation, diagnosis.

དཔྱད་རྩོམ་ (jɛ̄ɛdzom) a research paper/ article, commentary.

དཔྱད་རྩོམ་ཡི་གེ་ (jɛ̄ɛdzom yigi) thesis (for a degree in college).

དཔྱད་མཚམས་ (jɛ̄ɛdzam) judgement, decision, verdict; va.—གཏོང་.

དཔྱད་མཚམས་ཁྲ་མ་ (jɛ̄ɛdzam trāma) a written དཔྱད་མཚམས་.

དཔྱད་མཚམས་ལག་བསྟར་ (jɛ̄ɛdzam lagdar) implementing a judgement/ decision/ verdict.

དཔྱད་འཚོལ་ (jɛ̄ɛdzöö) investigating and researching.

དཔྱད་ཞིབ་ (jɛ̄ɛshib) examining, investigating; va.—བྱེད་.

དཔྱད་ཞིབ་བསྡུ་ལེན་ (jɛ̄ɛshib dulen) selecting or admitting sb. or sth. after examining/ investigating.

དཔྱད་ཞིབ་ཚད་བསྡུར་ (jɛ̄ɛshib tsɛ̄ɛdur) examining by comparing.

དཔྱད་གཞི་ (jɛ̄ɛshi) 1. reference data ¶ ཚན་རིགས་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་ Scientific data. 2. question, problem, issue.

དཔྱད་གཞི་ཁང་ (jɛ̄ɛshigaŋ) reference room.

དཔྱད་གཞིའི་དེབ་ (jɛ̄ɛshii teb) sm. དཔྱད་གཞིའི་དཔེ་ཆ་.

དཔྱད་གཞིའི་དཔེ་ཆ་ (jɛ̄ɛshii bēja) reference book.

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ (jɛ̄ɛshii yigja) reference documents, reference materials ¶ དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་ Reference room.

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ (jɛ̄ɛshii yigrii) sm. དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་.

དཔྱད་གཞིའི་གསར་འགྱུར (jɛ̄ɛshii sāngyur) an extract of world news circulated to high officials in China.

དཔྱད་གཟིགས་ (jɛ̄ɛsii) reviewing, examining; va.—བྱེད་.

དཔྱད་བཟོད་པ་ (jɛ̄ɛsööba) able to be examined/ investigated.

དཔྱད་ཡིག (jɛ̄ɛyii) reference works/ materials, documents, data.

དཔྱད་ཡིག་ཁང་ (jɛ̄ɛyigaŋ) 1. sm. དཔྱད་ཡིག་མཛོད་ཁང་. 2. a room within a library or archive where reference materials are kept/ read.

དཔྱད་ཡིག་མཛོད་ཁང་ (jɛ̄ɛyiì dzöögaŋ) library or archive for reference materials/ documents.

དཔྱད་ཡིག་ཤོག་བྱང་ (jɛ̄ɛyiì shōgjaŋ) index card with reference/ research data on it.

དཔྱད་ཡུལ་ (jɛ̄ɛyüü) main topic/ object of research or investigation.

དཔྱད་ཤོག (jɛ̄ɛshɔɔ) a judicial decision/ verdict.

དཔྱལ་ (jɛ̄ɛ) an ancient lineage of Tibet.

དཔྱས་ (jɛ̄ɛ) 1. p. of དཔྱ་. 2. va. to blame, to accuse.

དཔྱས་ཅན་ (jɛ̄ɛjɛn) blamable, criminal.

དཔྱས་བརྡགས་ (jɛ̄ɛ̀daà) 1. blaming, accusing, criticizing, denigrating. 2. poking fun/ ridiculing.
དཔྱས་མདོགས་ (jɛ̄ɛ̀dɔɔ̀) sm. དཔྱས་, 2.
དཔྱས་མེད་ (jɛ̄ɛ̀meè) faultless, blameless.
དཔྱི་ (jī) hip.
དཔྱི་དགྲི་ (jīdri) the protuding knob on doors and windows that fit into a hole and acts as a hinge.
དཔྱི་མགོ་ (jīngo) hip.
དཔྱི་མགོ་དོལ་རྨ་ (jīngo dö̱öma) bedsore.
དཔྱི་མིག (jīmig) hip bone socket.
དཔྱི་རྨ་ (jīma) sm. དཔྱི་མགོ་དོལ་རྨ་.
དཔྱི་ཚིགས་ (jīdzii) hip bone/ joint.
དཔྱི་ཟུར་ (jīsur) side of the hips.
དཔྱི་རུས་ (jīrüü) hip bone.
དཔྱིད་ (jīi) 1. spring. 2. prosperity. 3. semen or egg.
དཔྱིད་ཀ་ (jīigə) sm. དཔྱིད་, 1.
དཔྱིད་ཀའི་ཉི་མ་ (jīigɛ ñimə) the spring sun.
དཔྱིད་ཀའི་དུས་ཆེན་ (jīigɛ tü̱üjen) spring celebration/ festival (Chinese New Year).
དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས་ (jīigi gyɛ̱ɛmö lüyaŋ) a historical work written by the 5th Dalai Lama.
དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ (jīigi tīgle) sperm, semen.
དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ (jīigi bɛ̄ɛyön) sm. དཔྱིད་དཔལ་.
དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་ (jīigi bɛ̄ɛyön gyɛ̱ɛ̀) prosperously flourishing/ thriving.
དཔྱིད་ཀྱི་པོ་ཉ་ (jīigi pōña) cuckoo bird.
དཔྱིད་འཁྱགས་ (jīigyaà) a spell of cold spring weather.
དཔྱིད་གྲོ་ (jīidro) spring wheat.
དཔྱིད་མགོའི་མེ་ཏོག (jīŋgö me̱doò) wintersweet (flower).
དཔྱིད་འགོ་ (jīŋgo) start of spring, early spring.
དཔྱིད་སྒང་ (jīngaŋ) middle of spring.
དཔྱིད་ཆར་ (jīijar) spring rains.
དཔྱིད་ཆུ་ (jīiju) 1. rivers in spring; vi.—རྒྱས་ to flood in spring. 2. spring irrigation; va.—གཏོང་; —འདྲེན་ to water/ irrigate the fields in the spring.
དཔྱིད་ཆོས་ཆེན་མོ་ (jīijöò cēmbo) the monastic study semester that occurs in spring.
དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་ (jīiñin tsēnñam) spring equinox.
དཔྱིད་མཉམ་ (jīiñam) abbr. དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་.
དཔྱིད་སྟོད་ (jīidöò) first part of spring, early spring.
དཔྱིད་ཐ་མ་ (jīi tāma) the last month of spring (the 3rd month of the Tibetan calendar).
དཔྱིད་ཐན་ (jīidɛn) spring drought.
དཔྱིད་ཐིག (jīidig) abbr. of དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་.
དཔྱིད་དུས་ (jīidüü) springtime.
དཔྱིད་དྲོད་ (jīidröö) the warm weather that comes with spring.
དཔྱིད་འདེབས་ (jīndeb) spring sowing/ planting; va.—བྱེད་.
དཔྱིད་འདེབས་དབྱར་ཡུར་ (jīndeb yāryur) plant in spring, weed in summer.
དཔྱིད་བསྡུའི་ལོ་ཏོག (jīidü lōdoò) crops harvested in spring.
དཔྱིད་དཔལ་ (jīibɛɛ) the beauty/ grandeur/ prosperity of spring; vi.—ཤར་ to become the season of spring.
དཔྱིད་སྐྱོད་ (jīidröö) picnic/ banquet given in spring.
དཔྱིད་བལ་ (jīipɛɛ) wool sheared during spring.
དཔྱིད་འབྲིང་ (jīidriŋ) the 2th month of spring (the 2nd month of the Tibetan lunar calendar).
དཔྱིད་རྨོས་ (jīimöö) spring cultivation/ plowing; va.—བྱེད་ to plow the land in the spring.
དཔྱིད་སྨིན་ལོ་ཏོག (jīimin lōdoò) spring-ripening crops.
དཔྱིད་ཚུགས་ (jīidzuù) start of spring.
དཔྱིད་མཚེར་ (jīidzer) areas nomads inhabit during the spring.
དཔྱིད་ཞོད་ (jīishöö) spring rains.
དཔྱིད་གཞུང་ (jīishuŋ) middle of spring.
དཔྱིད་ཟུག (jīisug) the start of spring (the 1st month of the Tibetan calendar).
དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ (jīnda tājuŋ) final month of spring (the 3rd month of the Tibetan calendar).
དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པ་ (jīnda driŋwə) middle month of spring (the 2nd month of the Tibetan lunar calendar).
དཔྱིད་ཟླ་གསུམ་ (jīnda sūm) the three months of spring.
དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་ (jīnda ra̱wa) beginning month of spring (the 1st month of the Tibetan calendar).
དཔྱིད་གཡོག (jīiyɔɔ̀) person hired during time of the spring plowing season.
དཔྱིད་རླུང་ (jīiluŋ) the winds of spring.
དཔྱིད་ཤར་ (jīishar) sm. དཔྱིད་ཟུག.
དཔྱིད་གཤེར་ (jīisher) spring humidity.
དཔྱིད་ས་ (jīisə) land used for spring cultivation.
དཔྱིད་གསར་དུས་ཆེན་ (jīisar tü̱üjen) spring festival (Chinese New Year).
དཔྱིད་བསུ་མེ་ཏོག (jīisu me̱doò) primrose.
དཔྱིའི་འཁོར་མིག (jīi kōōmig) hip bone socket.
དཔྱིས་ (jīi) the end, last, conclusion.
དཔྱིས་འགྲོ་ (jīi dro̱) vi. to come to the end/ conclusion, to complete, to finish.
དཔྱ་ (jā) sm. དཔང་.
དཔྱོང་: p. དཔྱངས་, f. དཔྱང་; imp. དཔྱོངས་ (yāŋ) va. to hang/ suspend/ dangle downwards.
དཔྱོངས་ (yāŋ) imp. of དཔྱོང་.
དཔྱོད་: p. and f. དཔྱད་; imp. དཔྱོད་ (jöö) va. to examine, to investigate, to analyze.
དཔྱོད་ལྡན་ (jöndɛn) intelligent.
དཔྱོད་པ་པོ་ (jööbabo) examiner, investigator, analyst, researcher.
དཔྱོད་པ་བ་ (jööbawa) sm. དཔྱོད་པ་པོ་.
དཔྱོས་ (jöö) imp. of དཔྱ་.
དཔྱོར་ (jɔ̄ɔ) sm. དཔྱང་.
དཔྲ་ (drā) sm. དཔྱོར་.
དཔྲག (drāg) between.
དཔྲང་པོ་ (drāŋbo) beggar.
དཔྲལ་ (drɛ̄ɛ) abbr. of དཔྲལ་བ་.
དཔྲལ་ཀོ་ (drɛ̄ɛgo) forehead.
དཔྲལ་ཀོ་མཐུག་པོ་ (drɛ̄ɛgo tūgbu) 1. hardheaded, stubborn, obstinate. 2. courageous, brave.
དཔྲལ་ཀོ་སྐམ་པོ་ (drɛ̄ɛgo gāmbo) unlucky/ unfortunate person.
དཔྲལ་ཀོ་སྐམ་པོ་ (drɛ̄ɛgo ga̱mbo) sm. དཔྲལ་ཀོ་སྐམ་པོ་.
དཔྲལ་ཀོ་ཅན་ (drɛ̄ɛgojɛn) 1. hardheaded, stubborn, obstinate. 2. lucky, fortunate.
དཔྲལ་ཀོ་སྟུག་པོ་ (drɛ̄ɛgo dūgbu) sm. དཔྲལ་ཀོ་མཐུག་པོ་.
དཔྲལ་དཀྱིལ་ (drɛ̄ɛgyii) middle of the forehead.
དཔྲལ་ཁེབས་ (drɛ̄ɛgeb) piece of cloth/ material that covers the forehead of mules/ horses.
དཔྲལ་མགོ་ (drɛngo) sm. དཔྲལ་ཀོ་.
དཔྲལ་མགོ་སྟུག་པོ་ (drɛ̄ɛgo dūgbu) sm. དཔྲལ་ཀོ་མཐུག་པོ་.
དཔྲལ་རྒྱན་ (drɛ̄ɛgyɛn) ornament worn on the forehead of mules and horses.
དཔྲལ་སྒོ་ (drɛ̄ɛgo) space/ gap between the eyebrows.
དཔྲལ་སྒོར་ (drɛ̄ɛgɔr) thick ring worn on the thumb of men (usu. made of amber, ivory, jade).
དཔྲལ་གཉེར་ (drɛ̄ɛñer) wrinkles on forehead.
དཔྲལ་བ་ (drɛ̄ɛwa) forehead.
དཔྲལ་བ་གཏུག (drɛ̄ɛwa dūù) va. to touch foreheads (as a form of greeting).
དཔྲལ་བའི་མིག (drɛ̄ɛwɛ mi̱i) sm. དཔྲལ་མིག.
དཔྲལ་བའི་མིག་དང་ཁོག་པའི་སྙིང་ (drɛ̄ɛwɛ mi̱i ta̱ŋ kɔ̄gbɛ ñīŋ) sth. that is cherished/ loved deeply, precious [Lit. the eye on the forehead and the heart in the body cavity].
དཔྲལ་བར་བཀོད་ (drɛ̄ɛwar gōō) having karmic good fortune ¶ངལ་ཕྲུ་གུ་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་དཔྲལ་བར་བཀོད་མ་སོང་. I did not have the karmic fortune to give birth to a good child.
དཔྲལ་བར་རི་མོ་ཡོད་པ་ (drɛ̄ɛwar ri̱mu yö̱öba) very

lucky/ fortunate.

དཔྲལ་མིག (drɛ̄ɛmii) 1. wisdom eye (on forehead). 2. the smoke opening at the top/ center of a nomad's tent.

དཔྲལ་ཚ་སྐྱེང་ (drɛ̄ɛdza dre̲ŋ) vi. to show anger or fear.

དཔྲལ་ཚ་རོང་རོང་ (drɛ̄ɛdza dre̲ŋ) sm. དཔྲལ་ཚ་སྐྱེང་.

དཔྲལ་ཚ་ལངས་ (drɛ̄ɛdza la̲ŋ) sm. དཔྲལ་ཚ་སྐྱེང་.

དཔྲལ་གཡུ་ (drɛ̄ɛyu) women's turquoise ornament worn on the head.

དཔྲལ་རིས་ (drɛ̄ɛrii) 1. white painted lines on the forehead (usu. for Hindu ascetics). 2. lines/ wrinkles on the forehead.

དཔྲལ་རུས་ (drɛ̄ɛrüü) forehead bones.

དཔྲལ་ལག་འགེབས་ (drɛ̄ɛlaà ge̲b) va. to shade one's face from the sun by putting one's hand on the forehead.

དཔྲི་ལ་ཊ་ (drēlada) Beirut.

ཕྲགས་ནད་ (bāgnɛɛ̀) skin disease.

ཕྲགས་པ་ (bāgba) skin.

ཕྲགས་ཉུགས་ (bāgñaà) leprosy.

ཕྲགས་མཛེ་ (bāgdze) leprosy.

ཕྲགས་ཞུ་ (bāgsha) sm. པགས་ཞུ་.

སྤ་ (bā) 1. ornament, decoration. 2. bamboo.

སྤ་ཀི་སི་ཏན་ (bāgisidɛn) Pakistan.

སྤ་སྐོར་ (bāgɔɔ) round head ornament/ headdress worn by women of Tsang.

སྤ་བཀོང་ (bāgoŋ) sm. དཔའ་བཀོང་.

སྤ་ཁུམ་ (bā kūm) sm. སྤ་ཞུམ་.

སྤ་མཁན་ (bāñɛn) hairdresser.

སྤ་གྲོ་ (bādro) Paro (Bhutan).

སྤ་གླིང་ (bāliŋ) bamboo flute.

སྤ་ཅུ་གང་ (bājugaŋ) a parasitic fungus on bamboo.

སྤ་ཅོག (bājɔɔ̀) the two hair knots worn by traditional Tibetan government lay officials.

སྤ་ལྕོག (bājɔɔ̀) sm. སྤ་ཅོག.

སྤ་ལྕོག་གི་གཟུ་ (bājɔɔ̀gi ka̲wu) the small གཟུ་ worn by traditional Tibetan government officials on their heads.

སྤ་ཆ་ (bāja) ornament.

སྤ་ཏི་ (bādi) granulated/ loose tea.

སྤ་ཐག (bādaà) the string on which ornaments are strung.

སྤ་གདན་ (bādɛn) bamboo mat.

སྤ་ཕྲུག (bādruù) woman's headdress; va.—གོན་ to wear a headdress.

སྤ་བ་ (bāwa) ornament, decoration.

སྤ་དབྱུག (bāyug) bamboo walking cane.

སྤ་འབྲུ་ (bāndru) sm. སྤ་འབྲུམ་.

སྤ་འབྲུམ་ (bāndrum) seeds of Sabina prezwalskii Kom and Juniperus formosana Hayata (used in Tibetan medicine).

སྤ་མ་ (bāma) 1. juniper shrub/ bush. 2. a type of incense made from juniper.

སྤ་ཡག་ཙ་བ་ (bāyaà dzāwa) lancea tibetica Hook (used in Tibetan medicine).

སྤ་ར་ (bāra) sm. སྦོ་ར་.

སྤ་རབ་ད་ (bārabda) Pravda.

སྤ་རབ་ད྄་ (bārabda) sm. སྤ་རབ་ད་.

སྤ་ལོ་ (bālo) braid (of hair).

སྤ་ཤུག (bāshuù) abbr. of སྤ་མ་ and ཤུག་པ་.

སྤ་སི་ (bāse) eng. 1. pass, permit. 2. ticket.

སྤ་སི་འཚོང་ས་ (bāse tsōŋsa) 1. ticket sale place. 2. place where people can buy items with ration coupons.

སྤ་ཧིན་ (bāhin) abbr. of Pakistan and India.

སྤག (bāà) 1. sm. སྤགས་. 2. f. of སྤོག.

སྤག་ཐང་ (bādaŋ) sm. སྤགས་ཐང་.

སྤགས་ (bāà) staple Tibetan food comprised of parched grain flour (tsamba) which is moistened with a liquid like tea and kneaded into balls; va.—གཡོ་ to knead tsamba into སྤགས་.

སྤགས་ཁུ་ (bāgu) tea/ liquid that is used to wet the tsampa flour so it can be kneaded into eatable dough.

སྤགས་སྒོང་ (bāà go̲ŋ) va. to make/ knead small balls of tsampa dough preparatory to eating.

སྤགས་སྒོང་ (bāàgoŋ) a small kneaded ball of tsamba dough.

སྤགས་བསྒོངས་ (bā go̲ŋ) sm. སྤགས་སྒོང་.

སྤགས་ཆང་ (bāàjaŋ) sm. ཟན་ཆང་.

སྤགས་ཐང་ (bādaŋ) leather pouch used for kneading སྤགས་; va.—གཡོ་ to knead སྤགས་ in a pouch.

སྤགས་འདེད་ (bāŋdeè) sm. སྤགས་འདྲེས་.

སྤགས་འདྲེས་ (bāŋdreè) food dishes that go with སྤགས་ (e.g., stew).

སྤགས་ན་ག་བཟོ་ (bāà da̲ga so̲) va. to knead tsamba flour into སྤགས་.

སྤགས་ཕོར་ (bāgbɔɔ) wooden bowl used to make/ eat སྤགས་.

སྤགས་ཕྱིས་ (bāgjii) cleaning a piece of clothing by rolling སྤགས་ on the clothing; va.—རྒྱག.

སྤགས་མ་ (bāŋma) things eaten with སྤགས་.

སྤགས་བཟོ་ (bāg dzi̲) va. to knead tsampa into སྤགས་.

སྤགས་བཙོས་ (bāgdzöö) tsampa broth made with tea and butter (commonly given to people who are sick).

སྤགས་ཟན་ (bāgsɛn) སྤགས་ eaters, people who eat སྤགས་ (refers to Tibetans).

སྤགས་ཟས་ (bāgsɛɛ̀) sm. སྤགས་ཟན་.

སྤགས་གཡོ་ (bāà yō) sm. སྤགས་བཟོ་.

སྤགས་རིལ་ (bāgrii) a ball of kneaded eatable dough.

སྤགས་ལུག (bāgluù) sheep reared for slaughtering by being fed སྤགས་.

སྤང་ (bāŋ) 1. p. of སྤོང་. 2. grassy field. 3. va. to renounce/ abandon/ discard/ abolish.

སྤང་བཀག (bāŋgaà) partition in a house.

སྤང་རྒྱང་ (bāŋgyaŋ) 1. a plain/ meadow/ pasture without trees. 2. a green paint.

སྤང་ཁ་ (bāŋga) grassland, pasture, plain, meadow.

སྤང་ཁེབས་ (bāŋgeb) sm. སྤང་གདན་.

སྤང་ཁྲུག (bāŋdruù) sm. སྤང་གདན་.

སྤང་འཁྱམས་ (bāŋgyam) wandering around, roaming homelessly; va.—རྒྱག.

སྤང་རྒྱ་ (bāŋgya) border, edging.

སྤང་རྒྱན་ (bāŋgyɛn) 1. gentiana plants. 2. plants that grow in meadows/ pasturelands.

སྤང་རྒྱན་དཀར་པོ་ (bāŋgyɛn gārbo) white gentian flower (Gentiana szechenyii Kaniez).

སྤང་རྒྱན་ཁྲ་བོ་ (bāŋgyɛn trāwo) gentiana flowers of mixed colors.

སྤང་རྒྱན་སྔོན་པོ་ (bāŋgyɛn ŋōmbo) blue gentiana (Gentiana stipitata Edgew).

སྤང་རྒྱན་ནག་པོ་ (bāŋgyɛn na̲gbo) dark blue gentiana (Gentiana veitchiorum Hemsl).

སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག (bāŋgyɛn me̲doò) 1. sm. སྤང་རྒྱན་. 2. name of a newspaper/ magazine in Tibet.

སྤང་རྒྱུས་ (bāŋgyüü) a type of actonolite.

སྤང་གཅལ་ (bāŋjɛɛ) wooden floor.

སྤང་ཆང་དོད་ (bāŋ cāŋdöö) shung. a money substitution fee for cutting sod ¶ མཐལ་སྐོར་སྤང་སྐོག་གི་སྤང་ཆང་དོད་ཆགས་ལུད་བླངས་སྲུས་ They were taking manure as a substitute for cutting sod.

སྤང་ལྗོངས་ (bāŋjoŋ) grassy plain/ field, meadow.

སྤང་ལྗོངས་སྲེག་པའི་མེ་ཆེན་ (bāŋjoŋ sēgbɛ me̲jen) conveys sth. that can't be stopped [Lit. a great prairie fire].

སྤང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ (bāŋdoò yo̲ndɛn) the knowledge of abandonment and insight (two of the qualities that the Buddha possesses).

སྤང་ཐང་ (bāŋdaŋ) plain, meadow, grassland.

སྤང་ཐིག (bāŋdig) a tie/ string/ belt attached to an apron.

སྤང་གདན་ (bāŋdɛn) apron.

སྤང་པོ་ (bāŋbo) sm. སྤྲང་པོ་.

སྤང་སྤོས་ (bāŋböö) nardostachys grandiflower (used in Tibetan medicine).

སྤང་ཕྲུག (bāŋdruù) beggar child.

སྤང་བ་བདེན་པ་གཉིས་ (bāŋwa de̲mba ñii) the two truths that one should be rid of: suffering and the

source of suffering.

སྤང་བྱ་ (bāŋja things that a person should abstain from/ renounce/ give up.

སྤང་བླང་ (bāŋlaŋ) renouncing/ giving up sth. and accepting or taking sth. ¶ སྤང་བླང་མ་འཛོལ་བ་ Deciding what to accept and reject without error.

སྤང་བླང་ཚུལ་གནས་ (bāŋlaŋ tsüünɛɛ̀) keeping what is right/ important and discarding what is wrong/ not important; va.—བྱེད་ ¶ བསྟན་སྲིད་ཞབས་རིམ་ལ་ ཏག་འགྲུས་ཁུར་བརྩོན་ཆེ་སྐྱིད་བཅས་ཚང་མས་སྤང་བླངས་ ཚུལ་གནས་དགོས་ཀྱི་ (You) must take good responsibility in performing the rites for religion and politics and discard what is wrong and keep what is right.

སྤང་བླངས་ (bāŋlaŋ) sm. སྤང་བླང་.

སྤང་འབུར་ (bāŋbur) bumps/ mounds of earth on a pasture/ meadow/ field.

སྤང་མ་ (bāŋma) green dye/ paint.

སྤང་མི་ཆབས་ཅིག (bāŋme cābjig) shung. all at once, everything together ¶ གཞིས་ཀའི་འབྲུ་རིགས་དང་ སེམས་ཅན་ བུ་ལོན་བཅས་སྤང་མི་ཆབས་ཅིག་རྩིས་འབུལ་ ཞུ་འབྲས་ཚོག་པ་ Please take possession of our grains, animals and also our debts all together.

སྤང་རྩྭ་ (bāŋdza) grass on meadows.

སྤང་རྩི་ (bāŋdzi) lichen.

སྤང་རྩི་དོ་བོ་ (bāŋdzi tobo) pterocephalus hookeri (used in Tibetan medicine).

སྤང་རྩི་འབུར་བག (bāŋdzi jarbaà) teasel root (used in Tibetan medicine).

སྤང་ཚན་ (bāŋdzɛn) sm. སྤང་ཚན་པུ་རུ་.

སྤང་ཚན་པུ་རུ་ (bāŋdzɛn būru) eriophyton wallichii Benth (used in Tibetan medicine).

སྤང་ཚན་པུ་རུག (bāŋdzɛn būru) sm. སྤང་ཚན་པུ་རུ་.

སྤང་ཚོན་ (bāŋdzön) sm. སྤང་མ་.

སྤང་མཚེ་ (bāŋdze) type of Chinese ephedra.

སྤང་ཞུན་ (bāŋshün) 1. liquid green dye/ paint. 2. skimia multinervia Huang (used in Tibetan medicine).

སྤང་རམ་ (bāŋram) polygonum macrophylum (used in Tibetan medicine).

སྤང་རས་ (bāŋrɛɛ̀) sm. སྤང་གདན་.

སྤང་རི་ (bāŋri) hill/ mountain covered with meadows.

སྤང་ལ་མེ་ཤོར་ (bāŋla meshɔɔ) clever/ intelligent but not diligent [Lit. meadow catching fire].

སྤང་ལུམ་ (bāŋlum) adding water to rice before boiling; va.—རྒྱག.

སྤང་ལེབ་ (bāŋleè) plank, wooden board.

སྤང་ཤ་ (bāŋsha) 1. mushroom. 2. sm. ལ་མ་.

སྤང་གཤོངས་ (bāŋshoŋ) expanse of grassland/ meadow.

སྤང་གཤོངས་སྔོན་པོ་ (bāŋshoŋ ŋōmbo) expanse of green grassland/ meadow.

སྤང་གཤོངས་ཐང་ (bāŋshoŋ tāŋ) sm. སྤང་གཤོངས་.

སྤང་སེང་ (bāŋseŋ) light green, pale green.

སྤངས་ (bāŋ) sm. སྤང་, 2 and 3.

སྤད་ (bɛ̄ɛ̀) son ¶ ཕ་སྤད་གཉིས་ The two of them—father and son.

སྤན་སྤུན་ (bɛ̄nbün) older and younger relatives.

སྤབས་ (bōb) 1. earwax. 2. dust.

སྤབས་རྡུལ་ (bōbdüü) dust.

སྤམ་ (bām) 1. attractive, good-looking. 2. height. 3. quantity.

སྤམ་ཆེ་བ་ (bām cēwa) 1. a large quantity. 2. putting on an act, giving a false impression. 3. very appropriate, suitable.

སྤམ་བསྟོད་ (bāmdöò) affectation; va.— བྱེད་ to act in an affected manner; va.—ཤོད་ to speak in an affected manner.

སྤམ་པ་ (bāmba) appropriate, suitable, well fitted, attractive, becoming.

སྤམ་པོ་ (bāmbo) sm. སྤམ་པ་.

སྤམ་སྤོམ་ (bāmbom) abbr. of སྤམ་མི་སྤོམ་མི་.

སྤམ་མི་སྤོམ་མི་ (bāmme bōmme) 1. acting/ behaving in an duplicitous manner manner. 2. unclear, inexact, imprecise ¶ མི་དབང་ཐོབ་ཁུངས་འདི་སུ་ཡིན་ སྤམ་སྤོམ་ལས་མི་འདུག It is unclear who the lord (of the serf) is.

སྤམ་མེ་བ་ (bāmmewa) sm. སྤམ་པ་.

སྤམ་རྫུ་ (bāmdzu) giving a false appearance.

སྤམ་བཟོ་དོད་པོ་ (bāmso töòbo) sm. སྤམ་པ་.

སྤམ་ལ་མཛེས་པ་ (bāmla dzeèba) appropiate, suitable, fitting, becoming.

སྤའུ་ (bōwu) a brick.

སྤར་ (bār) 1. sm. སྤར་མོ་. 2. va. to increase, to raise ¶ གོང་ཚད་སྤར་པ་རེད་ (They) increased the price. 3. va. to light, to turn on a light ¶ ཞུ་མར་སྤར་རྗེས་ After turning on the light. 4. sm. པར་. 5. palm of the hand.

སྤར་ཁ་རྩིས་ (bārka dzīì) va. to do a type of astrological calculation (e.g., to determine marriage compatibility).

སྤར་ཁྱིམ་ (bārgyim) palm (of the hand).

སྤར་གང་ (bārgaŋ) a handful.

སྤར་ཆ་བྱེད་ (bārja ceè) va. to increase, to raise.

སྤར་གཏོར་གཏོང་ (bārdɔr dōŋ) va. to explode sth., to ignite an explosion.

སྤར་མཐིལ་ (bārdii) palm (of the hand).

སྤར་འཐམ་ (bār tām) 1. va. to grasp/ grip with the palm/ hand. 2. vi. to have the hands shrivel up/ contract.

སྤར་འདེབས་ (bār deb) sm.* པར་འདེབས་.

སྤར་རྡོ་ (bārdo) 1. a stone that is thrown by hand; va.—འཕེན་ to throw a stone. 2. the stone that dragons hold in their paws in Tibetan art.

སྤར་པ་ (bārba) sm.* པར་པ་.

སྤར་བ་ (bārwa) a rake.

སྤར་འབྲད་ (bārdrɛɛ̀) scratching with the hand; va.—རྒྱག. 2. digging up soil with the hand; va.—རྒྱག.

སྤར་མ་ (bārma) sm. པར་མ་.

སྤར་མོ་ (bārmo) 1. palm (of the hand); va.—རྒྱག to make a fist. 2. a handful.

སྤར་མོ་ཐེར་ཐེར་ (bārmo tērder) openhanded.

སྤར་མོ་ལྷོད་པ་ (bārmo lhōòba) generous, unsparing.

སྤར་བཙིར་རྒྱག (bārdzii gyaà) va. to squeeze with the hand.

སྤར་ཚད་ (bārdzɛɛ̀) sm. སྤར་གང་.

སྤར་ཚོད་ (bārdzöò) a handful.

སྤར་འཛིན་ (bār dzin) sm. སྤར་འཐམ་, 1.

སྤར་ཤད་ (bārshɛɛ̀) scratching; va.—རྒྱག to scratch.

སྤི་ (bī) sm. སྤྱི་.

སྤི་ཐག (bīdaà) a type of noodle made by rolling between the palms.

སྤི་མ་ (bīmə) sm. སྤྱི་མ་.

སྤིང་ (bīŋ) sm. སྤྲིན་.

སྤིང་ཤོག (bīŋshɔɔ̀) sm. སྤྲིན་ཤོག.

སྤིན་ཀྱག (bīngyaà) sm. སྤྲིན་སྐྱ་.

སྤུ་ (bū) hair, fur; vi.—སྐྱེ་ to grow hair; to get rich (slang).

སྤུ་དཀར་ (būgaa) 1. white hair/ fur. 2. animals with white hair/ fur.

སྤུ་དཀྱིལ་ (būgyii) in the midst of hair/ fur.

སྤུ་ཀང་ (būgaŋ) a single hair.

སྤུ་སྐམ་བཙུད་ (būgam dzüù) va. to corner a prey (for hunting dogs).

སྤུ་སྐུད་ (būgüù) thread spun from hair/ fur.

སྤུ་སྒྱུར་ (bū gyūr) vi. to shed hair/ fur.

སྤུ་ཁ་ (būga) color of fur.

སྤུ་འཁྱིལ་ (būngyii) cowlick.

སྤུ་གུ་ (būgu) sm. ཕྲུ་གུ་.

སྤུ་གྲ་ (būdrə) quality (length) of hair/ fur.

སྤུ་གྲི་ (būdri) razor, sharp knife.

སྤུ་གྲིའི་སྦྲང་རྩི་ (būdrii drāŋdzi) sugarcoated bullet [Lit. a razor with honey].

སྤུ་ཅན་ (bujɛn) hairy, shaggy.

སྤུ་ཆེན་ (bujen) coarse woolen material, woolen material with long fibers.

སྤུ་འཇམ་ (būnjam) 1. soft hair/ fur. 2. intestinal villi.

སྤུ་ཉལ་ (būñɛɛ) flattened down hair/ fur.

སྤུ་ཉག (būñaà) one hair, a single hair.

སྤུ་ཉག་གི་བྲ་མ་ (būñaàgi trama) very detailed.

སྤུ་ཉག་གཅིག་གིས་པ་བོང་དབྱངས་པ་ (būñaà jĩggi pāboŋ yāŋba) imminent peril, very dangerous situation [Lit. suspended over a boulder by a single strand of hair].

སྤུ་སྨྱུག (būñuù) brush pen.

སྤུ་བསྙལ་ (būñɛɛ) va. to supress/ stop anger.

སྤུ་ཐག (būdaà) rope made of hair.

སྤུ་ཐུལ་ (būdüü) thick blanket made of long strands of woven wool.

སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ (būde kuŋgyɛɛ) sm. ཕུ་དེ་གུང་རྒྱལ་.

སྤུ་མདོག (būdɔɔ̀) color of fur/ hair.

སྤུ་འདྲག (bū draà) va. to shear/ cut (hair, fur).

སྤུ་དྲུལ་ (būdüü) tufts or strands of hair/ fur that fall off and get on clothing, etc.

སྤུ་ལྡང་ (bū daŋ) vi. to have one's hair stand on end (due to fright).

སྤུ་ལྡན་འཇུར་རྡ་ (būdɛn jurda) suede shoes.

སྤུ་སྡུག་བཀྲ་བ་ (bū dūgdrāwa) beautiful fur.

སྤུ་ནག (būnaà) 1. black hair/ fur. 2. nomad term for cattle/ yaks (in contrast to sheep and goats).

སྤུ་ནོར་ (būnɔɔ) cattle, yaks.

སྤུ་སྤྲོ་ (būdro) feather.

སྤུ་སྤྲུགས་ (būdruù) shaking one's fur (animals); va.—བྱེད་.

སྤུ་ཕྲུགས་ (būdruù) a type of woolen cloth/ serge.

སྤུ་འཕྱག (būnjaà) the scraps of wool after sth. like a rug has been woven.

སྤུ་པག (bū paà) va. to shear, to cut, to crop hair.

སྤུ་ཕིད་ (bū pii) vi. to shed hair/ fur.

སྤུ་བུ་སྐྱོན་འཚོལ་ (būbu gyōndzöö) looking for faults (when there are none).

སྤུ་བྱད་ལེགས་པ་ (būjɛɛ̀ legba) 1. an animal with beautiful fur. 2. a beautiful woman.

སྤུ་འབུད་ (bū büü) vi. to shed hair/ fur.

སྤུ་འབྲེག (bū dreg) va. to shear/ cut/ crop hair.

སྤུ་མ་ (būmə) velvet.

སྤུ་མ་གྲུ་རིང་ (būmə trəriŋ) long-pile velvet.

སྤུ་མ་ངོས་འཇམ་ (būmə ŋōnjam) soft velvet.

སྤུ་མ་ཤུར་མ་ (būmə shūrmə) corduroy.

སྤུ་མའི་ཁ་གདན་ (būmɛ kādɛn) stuffed woolen mattress.

སྤུ་མེད་ (būmeè) hairless.

སྤུ་སྨྱུག (būñuù) brush pen.

སྤུ་ཙམ་ (būdzam) small, slight, little ¶ གནོད་འཚེ་སྤུ་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་མེད་ (They) were not able to harm them even a little bit. [Lit. as much as a hair].

སྤུ་ཙམ་མེད་པ་ (būdzam mɛ̄ɛ̄ba) not at all ¶ དབང་ཆ་སྤུ་ཙམ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ People without the slightest power. [Lit. not as much as a hair].

སྤུ་རྩིད་ (būdzii) abbr. soft hair/ fur and yak hair.

སྤུ་རྩེ་ (būdze) the tip/ end of hair.

སྤུ་ཚོམ་ (būdzom) hair growing on a mole.

སྤུ་འཛིང་ (bū dziŋ) vi. to be tangled/ disheveled (hair).

སྤུ་རྫོབ་རྫོབ་ (bū dzobdzob) sm. སྤུ་སོབ་སོབ་.

སྤུ་མཛེས་ (būdzeè) beautiful fur.

སྤུ་ཞལ་ (būshɛɛ) 1. a type of traditional Tibetan boot made of woolen cloth. 2. Chinese cloth shoes.

སྤུ་ཟལ་ (būsɛɛ̀) variegated hair/ fur.

སྤུ་ཟིང་ཟིང་ (bū siŋsiŋ) hair standing on end.

སྤུ་གཟེངས་འབུ་ཕྲུག (būseŋ budruù) caterpillar.

སྤུ་ཡི་ལྕུག་ཕོན་ (būyi jūgbön) yak tail duster.

སྤུ་ཡོད་ཀོ་ལྷམ་ (būyöö gōlham) leather boots/ shoes lined with hair/ fur/ wool.

སྤུ་ཡོད་ཟླ་གམ་ (būyöö dagam) a cloak lined with wool/ hair/ fur.

སྤུ་རང་ (būraŋ) a district in far western Tibet.

སྤུ་རིང་ (būriŋ) long hair.

སྤུ་རིང་བསེ་རུ་ (būriŋ sēru) long-haired rhinoceros.

སྤུ་རིས་ (būrii) the color or design of an animal's hair/ fur.

སྤུ་རིས་གཅོད་ (būrii jöö) va. to distinguish/ differentiate.

སྤུ་རུགས་ (būruù) a type of woven woolen material.

སྤུ་རྭ་ (būra) horn like feather that sticks out from the ears of animals like owls.

སྤུ་ལངས་ (bū laŋ) sm. སྤུ་ལོང་.

སྤུ་ལོང་ (bū loŋ) vi. to have one's hair stand on end out of fear.

སྤུ་ལོང་གཡོ་ (būloŋ yō) sm. སྤུ་ལོང་.

སྤུ་ཤད་ (būshɛɛ̀) 1. brush used for animals; va.—རྒྱག to brush the coat of animals. 2. carding comb/ brush.

སྤུ་བཤུར་གཏོང་ (būshüü dōŋ) va. to singe hair/ fur.

སྤུ་བཤུར་ཐེབས་ (būshüü tēè) vi. to have hair/ fur get singed.

སྤུ་བཤུལ་གཏོང་ (būshüü dōŋ) sm. སྤུ་བཤུར་གཏོང་.

སྤུ་བཤུས་གཏོང་ (būshüü dōŋ) va. to pluck out hair/ fur/ feathers.

སྤུ་སུ་ (būsu) a moment.

སྤུ་སུད་ (būsüü) 1. short-tempered, quick to anger. 2. changeable, unsteady.

སྤུ་སུད་པོ་ (bū süübu) 1. short-tempered/ quick to anger. 2. stingy, petty, small-minded.

སྤུ་སོབ་ (bū sōb) sm. སྤུ་སོབ་སོབ་.

སྤུ་སོབ་སོབ་ (bū sōbsob) hairy, having a lot of hair, shaggy.

སྤུ་སློང་ (bū lōŋ) va. to make hair stand on end.

སྤུ་གསར་ (būsar) a calf/ kid/ lamb born this year (still in its first year).

སྤུ་གསེད་ (bē sēè) va. to untangle hair/ fur.

སྤུ་ཧྲུག (būhruù) sm. སྤུ་རུགས་.

སྤུ་ཧྲེང་ (būhreŋ) district in far west Tibet.

སྤུག (būù) a precious stone.

སྤུག་སྤུག་གཏོང་ (būgbuù dōŋ) va. to nudge.

སྤུག་སྤུག་བྱེད་ (būgbuù cēè) sm. སྤུག་སྤུག་གཏོང་.

སྤུང་: p. སྤུངས་, f. སྤུང་, imp. སྤུངས་ (būŋ) va. to pile/ heap up, to store.

སྤུང་སྤུངས་ (būŋ būŋ) va. to pile up, to heap up.

སྤུང་ངེ་བ་ (būŋŋewa) a pile, heap.

སྤུང་ཐང་ (būŋdaŋ) Punakha (Bhutan).

སྤུང་པོ་ (būŋbo) pile, heap.

སྤུངས་ (būŋ) p. of སྤུང་.

སྤུངས་གསོག (būŋsɔɔ̀) storing up, piling/ heaping up; va.—བྱེད་ to store up, to pile/ heap up.

སྤུད་ (būù) va. to decorate, to adorn.

སྤུན་ (bū̃n) 1. relative, kinsman, sibling ¶ བུ་མོ་སྤུན་ Sisters. 2. woof (in weaving); va.—འཁེལ་ to spin thread from wool.

སྤུན་ཀྱག (bū̃ngyaà) sm. སྤུན་སྐྱ་.

སྤུན་སྐྱ་ (bū̃ngyaà) relatives, kinsmen.

སྤུན་སྐྱ་ཆུང་བ་ (bū̃ngyaà cūŋwə) 1. younger relatives. 2. younger siblings.

སྤུན་སྐྱ་གཞོན་པ་ (bū̃ngyaà shömba) sm. སྤུན་སྐྱ་ཆུང་བ་.

སྤུན་སྐྱ་འོག་མ་ (bū̃ngyaà wɔɔ̀ma) younger sibling/ relative.

སྤུན་འཁེལ་ (bū̃n kēē) va. to spin thread from wool.

སྤུན་རྒན་པ་ (bū̃n gɛmba) old sibling/ relative.

སྤུན་ཕ་ཚར་ (bū̃n ŋādzar) stepbrothers/ sisters.

སྤུན་ཆ་ (bū̃nja) thread for the warp.

སྤུན་མཆེད་ (bū̃njɛɛ̀) sm. སྤུན་གཉེན་.

སྤུན་ཉེ་ (bū̃nñe) sm. སྤུན་གཉེན་.

སྤུན་ཉེ་དུ་ (bū̃n ñedu) sm. སྤུན་གཉེན་.

སྤུན་གཉེན་ (bū̃nñen) relatives/ kinsmen, and friends.

སྤུན་གཏོང་འཁྱུལ་འཁོར་ (bū̃ndoŋ trüügɔɔ) pirn winding machine.

སྤུན་དོག (bū̃ndɔɔ̀) yarn, thread.

སྤུན་དོག་གི་སྟོད་གོས་ (bū̃ndɔɔgi dööɡöö) knitted sweater.

སྤུན་དོག་ལྷ་བྱེད་ལྕགས་མདའ་ (bū̃ndɔɔ̀ lājeè jāŋda) knitting needle.

སྤུན་དོག་ལྷས་ (bū̃ndɔɔ̀ lhɛ̄ɛ̄) va. to knit.

སྤུན་དྲུང་ (bū̃ndruŋ) relatives, kinsmen.

སྤུན་པ་ (bū̃mbə) falsehood, lie.

སྤུན་ཕྱི་ཚར་ (bū̃n cīdzar) stepbrothers and sisters.

སྤུན་ཕྲུག (bū̃ndruù) cousins.

སྤུན་སྨྱུག (bū̃nñuù) bamboo stick (used in weaving).

སྤུན་ཚ་ (bǖndza) brothers and sisters, cousins.

སྤུན་ཚ་རྒྱུད་བཅས་ (bǖndza gyüüjɛɛ̀) shung. immediate family and their close relatives (usu. siblings, cousins).

སྤུན་ཟླ་ (bǖnda) brother, compatriot, fraternal ¶ རྒྱ་མི་རྣམས་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ Chinese together with (their) Tibetan brothers. ¶ སྤུན་ཟླའི་བཟོ་གྲྭའི་རོགས་རམ་འོག With the assistance of brother factories. ¶ སྤུན་ཟླའི་མཉམ་ལས་ Fraternal cooperation. ¶ སྤུན་ཟླའི་མནའ་འབྲེལ་ Fraternal alliance.

སྤུན་ཟླ་མི་རིགས་ (bǖnda mi̱rii̱) brotherly nationalities.

སྤུན་ཤིང་ (bǖnshiŋ) stick on which the weaving yarn is rolled.

སྤུན་སེར་ (bǖnser) monks or nuns who are relatives.

སྤུབ་: p. སྤུབས་ (būb) (usu. ཁ་ + —) va. to turn upside down.

སྤུབས་ (būb) p. of སྤུབ་.

སྤུར་ (būr) 1. corpse; va.—བཞུས་ to cremate. 2. sm. འཕུར་. 3. va. to donate, to give charity.

སྤུར་ཁང་ (būrgaŋ) crematory, mortuary; cemetery.

སྤུར་རྒྱལ་ (būrgyɛɛ) an ancient name for Tibet.

སྤུར་སྒམ་ (būrgam) coffin.

སྤུར་སྒྲོམ་ (būrdrom) wooden frame/ bier on which the corpse is placed for cremation.

སྤུར་ཆས་ (būrjɛɛ̀) clothes that are put on a corpse.

སྤུར་སྦྱོང་ (būr jo̱ŋ) va. to cremate.

སྤུར་ཐལ་ (būrdɛɛ) ashes of cremated body.

སྤུར་བཞུས་ (būrshüǜ) cremating; va.—གཏོང་.

སྤུར་ལེན་ (būrlen) sm. སྲོས་ཞིལ་.

སྤུར་ཤིང་ (būrshiŋ) wood for cremation.

སྤུས་ (bǖǜ) quality ¶ སྤུས་དག་པོ་ Good quality. ¶ ཁོ་ནི་སྤུས་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་མཁན་རེད་ He is someone who checks quality.

སྤུས་ཀ་ (bǖǜgə) sm. སྤུས་ཁ་.

སྤུས་ཁ་ (bǖǜgə) 1. quality ¶ སྤུས་ཁ་དག་པོ་ Good quality. 2. buying, selling; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to buy; va.—འབུལ་ to sell.

སྤུས་ཁ་དག་པོ་ (bǖǜgə ta̱gbo) good/ fine quality.

སྤུས་འགྲེམས་ (bǖndrem) shung. selling and distributing ¶ སེམས་ཅན་རྣམས་ཁུངས་སོ་སོར་སྤུས་འགྲེམས་གྲོག They sold the animals and distributed them to each place.

སྤུས་སྒྱུར་ (bǖǜ gyu̱r) va. to sell.

སྤུས་སྒྱུར་བ་ (bǖǜgyurwə) trader, merchant, businessman.

སྤུས་ཅན་ (bǖǜjɛn) high quality.

སྤུས་ཆ་ (bǖǜja) quality.

སྤུས་བརྗེ་ (bǖǜjeè) bartering.

སྤུས་ལྟ་ (bǖǜ dā) va. to look at the quality of a thing.

སྤུས་བརྟག (bǖǜdaà) sm. སྤུས་ལྟ་.

སྤུས་དག (bǖǜdaà) high quality.

སྤུས་དག་པོ་ (bǖǜ ta̱gbo) high quality.

སྤུས་ལྡན་ (bǖndɛn) high quality ¶ ཤ་སྤུས་ལྡན་ High quality meat.

སྤུས་གནང་ (bǖǜ nāŋ) va. to buy (h.).

སྤུས་བླངས་ (bǖǜ lāŋ) shung. va. to buy.

སྤུས་མ་ (bǖǜmə) sm. སྤུས་དག་པོ་.

སྤུས་མེད་ (bǖǜmeè) inferior/ poor quality.

སྤུས་གཙང་ (bǖǜdzaŋ) sm. སྤུས་དག་པོ་.

སྤུས་ཚད་ (bǖǜdzɛɛ̀) 1. quality. 2. a sample ¶ ཁོས་རས་དེའི་སྤུས་ཚད་ཅིག་ཁྱེར་སོང་ He took a sample of that material.

སྤུས་ཚད་འགན་ལེན་ (bǖǜdzɛɛ̀ gɛ̱nlen) guarantee, warranty (of a product).

སྤུས་ཚད་ལྟ་ (bǖǜdzɛɛ̀ dā) va. to check the quality.

སྤུས་ཚད་ཡག་པོ་ (bǖǜdzɛɛ̀ ya̱gbo) sm. སྤུས་དག་པོ་.

སྤུས་ཚོང་ (bǖǜdzoŋ) selling (h.); va.—གནང་ to sell; va.—ཞུ་ to buy (h.).

སྤུས་ཞན་ (bǖǜshɛn) low/ poor quality.

སྤུས་ཞན་གོང་ཆུང་ (bǖǜshɛn ko̱njuŋ) poor quality and low price.

སྤུས་ཞན་གོང་མཐོ་ (bǖǜshɛn ko̱nto) poor quality and high price.

སྤུས་ཞུ་ (bǖǜ shu̱) shung. va. to buy ¶ སྔར་ལམ་ཚྭ་འབབ་སྤུས་ཞུས་ (We) bought salt in accordance with tradition.

སྤུས་ཟོང་ (bǖǜsoŋ) merchandise, goods.

སྤུས་གཟིགས་ (bǖǜ si̱i) va. to buy (h.).

སྤུས་གཡར་ (bǖǜ yāā) buying and borrowing.

སྤུས་རབ་ (bǖǜrəb) the best quality.

སྤུས་ལེགས་ (bǖǜleg) high/ superior quality.

སྤུས་ལེགས་གོང་ཆུང་ (bǖǜleg ko̱njun) high quality and low price.

སྤེ་ (bē) house on top of a main door.

སྤེ་ཊྲོལ་ (bēdrɔɔ) eng. gasoline, petrol.

སྤེན་ (bēn) abbr. of སྤེན་པ་.

སྤེན་དཀར་ (bēngar) a type of Chinese Tamarisk with white flowers.

སྤེན་སྐྱིད་ (bēngyiì) Saturday picnic (Saturday was the day of the week that the traditional Tibetan government offices were closed); va.—གཏོང་.

སྤེན་རྒྱན་ (bēngyɛn) red top of walls of monasteries and temples that are made of Tasmarisk stalks.

སྤེན་བཅུ་འཕྲོད་ (bēnju trö̀ö) when the 10th day of the lunar month falls on Saturday.

སྤེན་ཏོག (bēndɔg) 1. small shrine made of Tamarisk stalks. 2. a type of woman's head ornament.

སྤེན་ཐོག (bēndɔg) sm. སྤེན་ཏོག.

སྤེན་ནག (bēnnaà) tamarisk with dark blue flowers.

སྤེན་པ་ (bēmba) 1. Saturn. 2. Saturday.

སྤེན་ཕོར་ (bēmbɔɔ) bowl made from tamarisk burl/ root.

སྤེན་ཕྱག (bēmjaà) sm. སྤེན་ཕྱགས་.

སྤེན་ཕྱགས་ (bēmjaà) broom made of tamarisk stalks.

སྤེན་བད་ (bēmbɛɛ̀) sm. སྤེན་རྒྱན་.

སྤེན་འབར་ (bēmbar) torch.

སྤེན་མ་ (bēmma) tamarisk.

སྤེན་མ་དཀར་པོ་ (bēmma gārbo) white tamarisk.

སྤེན་མ་སེར་པོ་ (bēmma sērbo) yellow tamarisk.

སྤེན་ཚོགས་ (bēndzɔ̀ɔ) Saturday meeting.

སྤེན་རྫབ་ (bēndzəb) burl of tamarisk used for making eating bowls.

སྤེའུ་ (bēu) 1. eaves. 2. small house. 3. tree trunk.

སྤེའུ་ཁང་ (bēugaŋ) small house.

སྤེའུ་ལྗོག (bēujɔ̀ɔ) watch tower.

སྤེའུ་ཞོལ་ (bēushöö) a small room/ apartment.

སྤེལ་ (bēl) 1. va. to spread/ disseminate. 2. va. to launch/ unfold ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྲན་སྡུར་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་དགོས་ (They) have to launch a socialist emulation campaign. 3. va. to increase, to enlarge, to expand ¶ ནོར་ཕྱུགས་སྤེལ་ཆད་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went to school to (learn how to) increase (his) cattle. 4. va. to mix, to put together ¶ དམར་པོ་དང་སྔོན་པོ་སོགས་མཉམ་དུ་སྤེལ་ Mixing red and blue together. 5. sm. སྤེལ་སྐྱུལ་. 6. multiplication. 7. va. to do sth. in rotation ¶ ང་གཉིས་སྤེལ་ནས་བཏང་སོང་ (He) sent us in rotation. 8. va. to match colors to determine which ones go together or complement each other ¶ ཚོས་གཞི་འདི་གཉིས་ཡག་པོ་བྱས་སྤེལ་དགོས་ (You) have to match the two colors well.

སྤེལ་བསྐུལ་ (bēlgüü) encouraging, stimulating, urging; va.—གཏོང་ to encourage, to stimulate, to promote.

སྤེལ་རྒྱས་ (bēlgyɛɛ̀) sm. སྤེལ་, 1 and 2.

སྤེལ་རྒྱུག་གློག་རྒྱུན་ (bēlgyuù lɔ̄ggyɛn) alternating current.

སྤེལ་རྒྱུག་གློག་དོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (bēlgyuù lɔ̄gdön trṳ̈ṳgɔɔ) alternating current generator.

སྤེལ་འདེབས་ (bēndeb) intercrop planting; va.—བྱེད་ to plant a crop between other crops.

སྤེལ་པར་ (bēlbar) printing plate for printing in two or more colors.

སྤེལ་འགྲོར་ (bēl jɔ̱ɔ̱) sent and received, sending and receiving.

སྤེལ་སྤྱོར་ (bēljɔɔ) increasing, expanding, augmenting; va.—བྱེད་ to increase, to expand, to augment.

སྦྲེལ་མ་ (bēlma) 1. mixed, intermingled, overlapped, intertwined; va.—བྱེད་ to mix, to intermingle, to overlap, to intertwine ¶ གྲོག་ཤུར་དང་བདེ་ཐང་སྦྲེལ་མ་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ An area with ravines and plains intermingled. 2. in rotation; va.—གཏོང་ to do sth. in rotation, to rotate ¶ ཁོས་ང་གཉིས་སྦྲེལ་མར་བཏང་བ་རེད་ (He) sent the two of us in rotation.

སྦྲེལ་ཚིགས་ (bēldziì) a Tibetan style of writing where verses and prose are written alternately.

སྦྲེལ་གཞི་ (bēlshi) origin, source.

སྦྲེལ་ལྡ་ (bēnda) colors matching/ complementing each other; va.—སྦྲིག to match colors so that they complement each other ¶ སྔོན་པོ་དམར་པོའི་སྦྲེལ་ལྡ་མི་འགྲོ་. Blue doesn't go with red.

སྦྲེལ་རེས་ (bēlreè) mutual exchange; va.—བྱེད་ to exchange (mutually).

སྦོ་ (bō) 1. grandfather. 2. old man. 3. term of address for a man's male friends. 4. tip, top, summit. 5. an area southeast of Kham.

སྦོ་: p. སྦོས་, f. སྦོ་; imp. སྦོས་ (bō) 1. va. to move, to shift residence ¶ ལྷ་ས་ནས་འདིར་སྦོས་རྗེས་ After moving here from Lhasa. 2. va. to change ¶ མིང་སྦོས་ནས་ Having changed names. 3. va. to transplant ¶ ལྗང་ཕྲུ་སྦོས་དགོས་ཡོད་ཙང་ Because (they) have to transplant the seedlings.

སྦོ་སྐྱེལ་ (bōgyee) transferring, transporting, transmitting; va.—གཏོང་ to transfer/ transport/ transmit.

སྦོ་སྐྱོད་ (bōgyöö) moving, shifting; va.—བྱེད་.

སྦོ་སྒྱུར་ (bōgyur) sm. སྦོ་.

སྦོ་སྐྱེལ་མོ་ལོང་ (bōgyee mōloŋ) supporting/ helping one side and subduing/ harming the other side.

སྦོ་དོ་ (bōdo) 1. a mound found on a grassland/ plain. 2. lumps of earth that are crested after ploughing and shoveling.

སྦོ་དོག (bōdoò) tip, top.

སྦོ་ཐུང་ (bōduŋ) sm. སྦོ་ཐུང་.

སྦོ་ཐོ་ (bōdo) sm. སྦོ་དོ་.

སྦོ་ཐོ་ལ་བསྐོར་ནས་རི་བོང་ལ་འགྲམ་ལྕག (bōdola gōōnɛ riboŋla dramjaà) sm. ཕ་བོང་ལ་བསྐོར་ནས་རི་བོང་ལ་འགྲམ་ལྕག.

སྦོ་སྡོད་ (bōdöö) moving residence; va.—བྱེད་.

སྦོ་པ་ (bōba) person from སྦོ་.

སྦོ་སྦོ་ (bōbo) sm. སྦོ་བོ་.

སྦོ་པོ་ (bōbo) sm. སྦོ་བོ་.

སྦོ་བོ་ (bōō) sm. སྦོ་, 1.

སྦོ་བོ་ལ་བི་སའི་རྣམ་ཐར་ (bōwola bisɛ nāmdar) sm. སངས་རྒྱས་ལ་ཀ་ཁ་.

སྦོ་བོ་ལ་ཕྲུ་གུའི་རྣམ་ཐར་ (bōwola bisɛ nāmdar) sm. སངས་རྒྱས་ལ་ཀ་ཁ་.

སྦོ་བོ་ལགས་ (bōōlaà) h. of སྦོ་བོ་.

སྦོ་འབག (bōmbaà) mask of an old man.

སྦོ་འབེབས་ (bō beb) va. to rely or depend on sb.'s support/ help.

སྦོ་མོ་ (bōmo) old man and old woman, grandfather and grandmother.

སྦོ་ཚལ་ (bōdzɛɛ) spinach.

སྦོ་འཛུགས་ (bōdzuù) transplanting; va.—བྱེད་.

སྦོ་ཡུལ་ (bōyüü) sm. སྦོ་, 3.

སྦོ་ཡོར་ (bōyor) a piled up mound in a field that is used as a scarecrow.

སྦོ་ལ་དར་འཕྱར་ (bōla tarjar) having great power/ strength [Lit. putting the flag on the summit].

སྦོ་ལགས་ (bōlaà) 1. grandfather (h.). 2. old man (h.). 3. term of address used between male friends.

སྦོ་ལོ་ (bōlo) sm. པོ་ལོ་.

སྦོ་ལོ་མཁས་མཆོག (bōlo kɛ̀ɛcɔ̀ɔ) football star, sports star.

སྦོ་ལོ་འགྲན་བསྡུར་ (bōlo drɛndur) a ball game.

སྦོ་ལོ་རྒྱག་སྤྱད་ (bōlo gyagjɛɛ̀) implement for hitting a ball in a game (paddle, racket, etc).

སྦོ་ལོ་རྒྱག་ས་ (bōlo gyasa) athletic or sports field, ball field.

སྦོ་ལོ་ཚོད་འཛིན་ (bōlo tsōndzin) dribbling (a ball) in a game.

སྦོ་ལོའི་སྒོ་ (bōlö go) goal, goal post (in sports like soccer).

སྦོ་ལོའི་དྲ་བཅད་ (bōlö trajɛɛ̀) net for ball games.

སྦོ་ལོའི་རུ་ཁག (bōlö rugaà) ball team.

སྦོ་ལོར་དབྱིངས་ཞུགས་མཁན་ (bōlɔɔ yīŋshuùñɛn) fan (sports).

སྦོ་ཤུགས་ (bōshuù) sm. སྦོ་སྐྱོད་.

སྦོག (bɔ̄ɔ) 1. incense.

སྦོག: p. སྦགས་; f. སྦོག; imp. སྦོགས་ (bɔ̄ɔ) 1. va. to change/ move/ shift. 2. va. to mix/ blend together.

སྦོག་ཁེ་ (bɔ̄gge) incense.

སྦོག་ཐོ་ (bɔ̄gdo) a tool used by blacksmiths.

སྦོག་འདོན་ (bɔ̄ŋdön) moneylender.

སྦོག་མ་ (bɔ̄gma) a type of utensil/ container.

སྦོག་དོན་ (bɔ̄gdön) moneylender.

སྦོག་ར་ (bɔ̄gra) Pokhara.

སྦོགས་ (bɔ̄ɔ) 1. profit; va.—བྱེད་ to make a profit. 2. imp. of སྦོག.

སྦོགས་མ་ (bɔ̄ɔma) sm. བོགས་མ་.

སྦོང་: p. སྦངས་; f. སྦང་; imp. སྦོངས་ (bōŋ) va. to give up, to renounce, to abandon, to discard, to abolish, to revoke.

སྦོང་ཁང་ (bōŋgaŋ) hermitage, meditation retreat, meditation room.

སྦོང་ཐག (bōŋdaà) old custom whereby one gives away some of one's belongings as a donation to religion in order to help one get well from an illness.

སྦོང་བདུན་ (bōŋdün) va. to renounce/ give up the three nonvirtuous acts and the four nonvirtuous forms of speech.

སྦོང་བ་པ་ (bōŋwaba) hermit.

སྦོངས་ (bōŋ) imp. of སྦོང་.

སྦོད་ (bōō) food spice.

སྦོད་ཅན་ (bōōjɛn) spicy (for food).

སྦོད་སྨན་ (bōōmɛn) sm. སྦོད་.

སྦོད་སྨན་སྣ་ལྔ་ (bōōmɛn nāŋa) the five spices (Sichuan peppercorn, star anise, cinnamon, clove, fennels).

སྦོད་ཚ་ (bōōdza) hot pepper, hot chili.

སྦོད་རྫས་ (bōōdzɛɛ̀) sm. སྦོད་.

སྦོད་ཡ་ (bōōya) sth. eaten incidental to the main food.

སྦོབ་ལིན་ (bōblɛn) eng. poplin.

སྦོབ་ལིག (bōblig) eng. public.

སྦོབས་ཉམས་ (bōbñam) brave and grand in stature.

སྦོབས་གདམ་ (bōbdam) talking proudly/ arrogantly; va.—ཤོད་.

སྦོབས་པ་ (bōbba) 1. bravery, courage, spirit. 2. pride, confidence; va.—བྱེད་ to act proud; vi.—བསྐྱེད་ to become/ get proud.

སྦོབས་པ་སྐྱེད་ (bōbba gyēè) vi. to become proud/ confident.

སྦོབས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ (bōba gyünmi cēèba) 1. talk fluently, eloquently. 2. continuously proud.

སྦོབས་པ་ཆེ་བ་ (bōba cēwa) very proud/ (can convey boastful).

སྦོབས་པ་ཆེན་པོ་ (bōba cēmbo) sm. སྦོབས་པ་ཆེ་བ་.

སྦོབས་པ་རྔམ་བརྗིད་ཆེ་བ་ (bōba ŋāmjiì cēwa) proud and fierce.

སྦོབས་པ་མི་ཟད་པ་ (bōba misɛɛ̀ba) limitless bravery/ courage/ fearlessness.

སྦོབས་མེད་སྙོམས་ཆུང་ (bōbmeè ñōmjuŋ) cowardly, timid, prideless.

སྦོབས་པ་མཐོ་པོ་ (bōba tōbo) conceited, smug, self-important.

སྦོབས་པ་བྱེད་ (bōba cēè) va. to be proud/ arrogant.

སྦོབས་པ་ཞུམ་པ་ (bōba shumbɔ) 1. despondent, depressed, dejected. 2. not brave.

སྦོབས་སེམས་ (bōbsem) 1. pride, confidence. 2. feeling of self-importance.

སྦོབས་བསམ་ (bōbsam) sm. སྦོབས་སེམས་.

སྤོམ་ (bōm) 1. sm. སྤོམ་སྤོམ་. 2. bomb. 3. quantity, amount, magnitude.
སྤོམ་ཆེན་པོ་ (bōm cēmbo) a large quantity/ amount.
སྤོམ་ཐག (bōmdaà) sm. སྤོང་ཐག.
སྤོམ་སྒྲོད་ (bōm drȫȍ) va. to give an approximate amount.
སྤོམ་སྤོམ་ (bōmbom) in general, on the average, roughly.
སྤོམ་འབོར་ (bōmbɔɔ) sm. སྤོམ་, 3.
སྤོམ་རྩིས་ (bōmdzii) calculating roughly/ approximately.
སྤོམ་ཚིག (bōmdzii) a general/ rough statement.
སྤོམ་ཚོད་ (bōmdzȫȍ) a rough estimate/ guess, a conjecture, a surmise.
སྤོམ་ཡོར་ (bōmyɔɔ) grandiose, pompous.
སྤོམ་གཡོར་ (bōmyɔɔ) shung. unclear, ambiguous.
སྤོམ་ཤོད་ (bōm shȫȍ) va. to conjecture/ surmise/ infer/ guess.
སྤོའི་ (bōō) sm. སྤོ་.
སྤོར་ (bōr) 1. a traditional weight measure equal to 1/4th of a nyaga. 2. jaw, mouth.
སྤོར་: p. སྤར་; f. སྤར་; imp. སྤོར་ (bōr) 1. va. to raise, to elevate, to make higher (price/ rank) ¶ ལས་བྱེད་པའི་གོ་གནས་སྤོར་སོང་ (They) elevated the official's position. 2. va. to light/ ignite ¶ མེ་སྤར་ནས་ Having lit the fire.
སྤོར་ཀྱོག (bōrgyɔ̀ɔ) distorted mouth/ jaw.
སྤོར་གང་ (bōrgaŋ) traditional measure equal to about one སྲང་.
སྤོར་གོར་ (bōrgɔr) wooden bowl for eating/ drinking.
སྤོར་དགྱེ་དགྱེ་ (bōr gyegye) lifting/ holding one's head high with pride.
སྤོར་གྲངས་ཁལ་སྒྲིལ་ (bōrdraŋ kɛ̄ɛdrii) converting སྤོར་ into ཁལ་.
སྤོར་གཟུ་ (bōr jū) va. to turn back.
སྤོར་གཙོག (bōr jɔ̄ɔ) va. to add and subtract to reach a specific number/ amount.
སྤོར་དོ་ (bōrdo) old, decrepit.
སྤོར་དོག (bōrdɔ̀ɔ) rifle bolt; va.—དཀྲུག to pull back the rifle bolt.
སྤོར་བསྡམས་ (bōr dam) va. to slaughter animals by tying their nostrils and suffocating them.
སྤོར་ཕྱོགས་ (bōrjɔ̀ɔ) direction.
སྤོར་ལ་གཞུ་ (bōrla shu) va. to hit on the jaw.
སྤོར་ཤིང་ (bōrshiŋ) tamarisk.
སྤོས་ (bȫȍ) 1. incense. 2. imp. of སྤོ་.
སྤོས་དཀར་ (bȫȍgar) 1. plastic. 2. frankincense.
སྤོས་ཀང་ (bȫȍgaŋ) single stick of incense.
སྤོས་བསྐོར་འགྲོ་ (bȫȍgɔɔ dro) va. to go around carrying sticks of burning incense (usu. used for the patron of a monks' prayer assembly goihng around while the monks are chanting).
སྤོས་ཁྲི་ (bȫȍtri) a table/ stand for an incense burner.
སྤོས་འཁོར་ (bȫȍgɔɔ) coiled incense.
སྤོས་གུར་གུམ་ (bȫȍ gurgum) shung. incense and saffron.
སྤོས་སྒམ་ (bȫȍgam) elongated box for holding/ carrying incense.
སྤོས་སྒོར་ (bȫȍgɔɔ) incense coil.
སྤོས་ངད་ (bȫȍŋɛɛ̀) sm. སྤོས་དུད་.
སྤོས་ཆག (bȫȍjaà) a bunch of incense.
སྤོས་མཆོད་མཇལ་ཕྱག (bȫȍjȫȍ jɛɛjaà) burning incense and doing prayers and prostrations (as religious offerings).
སྤོས་གཏུལ་ (bȫȍ dǖǖ) va. to burn incense.
སྤོས་སྡིགས་ (bȫȍdeg) a stand for placing sticks of incense.
སྤོས་རྟོལ་ (bȫȍdöö) sarcasm; va.—གཞུ་ to be sardonic/ cutting/ biting.
སྤོས་རྟོལ་ཚ་པོ་ (bȫȍdöö tsābo) person who is sarcastic/ biting/ sardonic (in his speech).
སྤོས་ཐལ་ (bȫȍdɛɛ) ashes of incense.
སྤོས་བདུག (bȫȍ duù) va. to burn incense.
སྤོས་བདུག་ཕྱག་མཆོད་ (bȫȍdug cānjȫȍ) sm. སྤོས་མཆོད་མཇལ་ཕྱག.
སྤོས་དུད་ (bȫȍdüǜ) smoke from burning incense.
སྤོས་དྲི (bȫȍdri) smell of incense.
སྤོས་མདོང་ (bȫȍdoŋ) cylindrical incense container made from bamboo or tin.
སྤོས་འདམ་ (bōndam) the paste from which incense is made.
སྤོས་དུང་པ་ (bȫȍdüŋbə) an incense maker.
སྤོས་སྣེས་སྔུན་བསུ་ (bȫȍneè ŋǖnsu) welcoming dignitaries such as high lamas with people carrying burning incense.
སྤོས་སྣོད་ (bȫȍnöö) sm. སྤོས་མདོང་.
སྤོས་སྦར་ (bȫȍ bār) va. to light incense.
སྤོས་སྦུག (bȫȍbɔ̀ɔ) sm. སྤོས་སྒམ་.
སྤོས་སྒྲོག (bȫȍdrɔ̀ɔ) sm. སྤོས་སྒམ་.
སྤོས་ཕོར་ (bȫȍbɔɔ) incense bowl/ burner.
སྤོས་བྲིས་ (bȫȍdrii) dictation, va.—བྱེད་ to take down dictation.
སྤོས་འབྱུག (bȫȍ juù) va. to rub/ apply pulverized incense.
སྤོས་སྦྱར་ (bȫȍ jar) va. to make incense.
སྤོས་སྨན་ (bȫȍmɛn) shung. materials used in making incense.
སྤོས་འཛིན་ (bōndzin) incense holder.
སྤོས་འཛུགས་ (bōndzuù) transplanting (seedlings) ¶ སྤོས་འཛུགས་འཕྲུལ་འཁོར་ A machine for transplanting seedlings.
སྤོས་ཞིམ་ལྡི་གུ (bȫȍshim degu) water with sweet-smelling incense.
སྤོས་གཞོང་ (bȫȍshoŋ) an incense holder.
སྤོས་ཤེལ་ (bȫȍshee) amber.
སྤྱང་ཀི་ (jəŋgi) wolf.
སྤྱང་ཀིའི་ལྕེ་ (jəŋgii jē) wolf tongue (used in Tibetan medicine).
སྤྱང་ཀིའི་རྗེས་སུ་ཁྲ་ཏ་ (jəŋgii jeèsu kāda) evil people following one another [Lit. the raven follows the wolf].
སྤྱང་ཀིའི་རྣ་བར་ཆོས་ཤོད་པ་ (jəŋgii nāwaa cȫȍ shȫȍba) giving advice to evil people [Lit. teaching dharma to a wolf].
སྤྱང་ཀིའི་ཕོ་བ་ (jəŋgii pōwa) wolf stomach (used in Tibetan medicine).
སྤྱང་ཀིའི་བམ་རོར་ཧམ་པ་ (jəŋgii bamrɔɔ ŋāmba) being extremely greedy [Lit. a wolf greedily (eating) a corpse].
སྤྱང་ཀིའི་སེམས་ངན་ (jəŋgii sēmŋɛn) a nasty nature like a wolf.
སྤྱང་ཀིས་ལུག་རྫི་བྱེད་པ་ (jəŋgi lugdzi cēèba) limitless harm/ damage [Lit. a wolf acting as a shepherd].
སྤྱང་ཀུ་ (jəŋgu) sm. སྤྱང་ཀི་.
སྤྱང་ཁུ་ (jəŋgu) wolf.
སྤྱང་ཁྱི་ (jəŋgi) 1. sm. སྤྱང་ཀི་. 2. cross between a wolf and a dog.
སྤྱང་གྲུང་ (jəŋdruŋ) clever, intelligent; va.—ངོམ་ to show one's cleverness; va.—བྱེད་ to be clever/ intelligent.
སྤྱང་གྲུང་བསྟུན་མཁས་ (jəŋdruŋ düŋgɛɛ̀) clever and bright.
སྤྱང་གྲུང་དོད་པོ་ (jəŋdruŋ töobo) sm. སྤྱང་གྲུང་.
སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་པོ་ (jəŋdruŋ dzombo) sm. སྤྱང་གྲུང་.
སྤྱང་གྲུང་ཡིན་ལོམ་ (jəŋdruŋ yinlom) showing off one's smartness/ cleverness.
སྤྱང་གྲོས་ཕག་གྲོས་ (jāŋdrȫȍ pāgdrȫȍ) people who have large appetites [Lit. wolf's stomach and pig's stomach].
སྤྱང་གླེན་ (jāŋlen) abbr. of སྤྱང་པོ་ and གླེན་པ་.
སྤྱང་སྒམ་ (jāŋgam) wolf trap.
སྤྱང་བཅོས་ (jāŋjȫȍ) pretending to be clever/ bright/ sharp.
སྤྱང་ལྟོགས་ཀྱི་ཧམ་ཟ་ (jāŋdɔ̀ɔgi hāmsa) wolfing down food, gobbling/ devouring ravenously.
སྤྱང་ཐག (jāŋdaà) sm. དཔྱང་ཐག.
སྤྱང་ཐུལ་ (jāŋdüü) a dress/ robe made from wolf fur.
སྤྱང་དོམ་ (jāŋdom) wolverine.
སྤྱང་པགས་ (jāŋbaà) wolf skin.

སྤྱང་ལྤགས་ (jāŋbaà) sm. སྤྱང་པགས་.
སྤྱང་པོ་ (jāŋbo) clever, intelligent ¶ རང་བཞིན་གྱི་སྤྱང་པོ་ Natural/ innate intelligence.
སྤྱང་པོ་གླད་མེད་ (jāŋbo lɛ̄ɛ̀meeè) clever but unstable/ unreliable.
སྤྱང་པོ་འདོད་མེད་ (jāŋbo domeè) clever but unreliable/ good-for-nothing.
སྤྱང་ཕྲུག (jāŋdruù) 1. wolf cub. 2. derogatory term for the children of landlords.
སྤྱང་ཕྲུག་གསོས་ཀྱང་སྒོ་ཁྱི་མི་ཉན་ (jāŋdruù sȫōgyaŋ gogyi miñɛn) it is futile to reform an evil person [Lit. one can not raise a wolf cub to become a watch dog].
སྤྱང་འཕར་འདྲེས་པ་ (jāŋpar düüba) a cross between a wolf and a jackal.
སྤྱང་མོ་ (jāŋmo) 1. wolf. 2. female wolf.
སྤྱང་མོ་མདེའུ་འཛིན་ (jāŋmo diujin) pterocephalus hookeri (used in Tibetan medicine.
སྤྱང་ཚང་ (jāŋdzaŋ) wolf den.
སྤྱང་ཚེར་ (jāŋdzer) setose thistle (used in Tibetan medicine).
སྤྱང་ཚོགས་ (jāŋdzoò) pack of wolves.
སྤྱང་ཞྭ་ (jāŋsha) hat made from wolf skin.
སྤྱང་རིག (jāŋrig) sm. སྤྱང་པོ་.
སྤྱང་རིག་འཛོམས་པོ་ (jāŋrig dzombo) intelligent.
སྤྱང་ལབ་བཏང་དུས་སྤྱང་ཀི་སླེབས་ (jāŋləb dāŋdüü jāŋgi lēē) sb. coming/ arriving when other people are just talking about them.
སྤྱང་ལུག་གོ་ནོར་ (jāŋluù konɔɔ) making a big mistake, mistaking sb. who is a danger [Lit. mistaking wolf and sheep].
སྤྱང་ཤ་དོད་པོ་ (jāŋsha tööbo) one who is clever/ witty/ smart.
སྤྱང་སློག (jāŋlɔɔ̀) gown/ robe/ dress made from wolf fur.
སྤྱང་ཨ་ཐང་ (jāŋ ātaŋ) a wolf in the prime of its life.
སྤྱད་ (jɛ̄ɛ̀) 1. va. to make use of ¶ སྲིག་ཆས་གསར་པ་མ་སྤྱད་གོང་ལ་ Before making use of the new equipment. 2. p. of སྤྱོད་.
སྤྱད་དངོས་ (jɛ̄ɛ̀ŋöö̀) things, materials.
སྤྱད་གདང་ (jɛ̄ɛ̀daŋ) clothing hanger, line for hanging clothes.
སྤྱད་པ་ (jɛ̄ɛ̀ba) utensils.
སྤྱད་ལག (jɛ̄ɛ̀laà) things.
སྤྱད་ལག་དངོས་པོ་ (jɛ̄ɛ̀laà ŋööbo) sm. སྤྱད་ལག.
སྤྱན་ (jɛ̄n) eye (h.).
སྤྱན་ཀྱུག (jɛ̄ngyuù) eyebrow (h.).
སྤྱན་དཀྱུས་མ་ (jɛ̄n gyūmə) the two regular eyes of Buddhist deities with three eyes.
སྤྱན་དཀྱུས་རིང་ (jɛ̄nhyüü riŋ) long eyes of Buddhist deities.
སྤྱན་སྐྱག (jɛ̄ngyaà) eye crud, eye mucus.
སྤྱན་བསྐྱངས་ཆེ་ (jɛ̄n gyāŋce) shung. looking upon with favor ¶ ཕོ་པར་སྲིད་འཛིན་རྒྱལ་ཐོག་ནས་སྤྱན་བསྐྱངས་ཆེའམ་ ཡང་ན་ཁྱུ་བློ་འཕེར་པ་ཇི་ལྟར་བཅས་ Maybe it is because the regent looked upon him with favor or because he himself is capable anyway.
སྤྱན་ཁྲིར་ (jɛ̄ngyer) sm. སྤྱན་ཁྲིར་གྱི་རྒྱ་.
སྤྱན་ཁྲིར་གྱི་རྒྱ་ (jɛ̄ngyergi gya) a label that hangs from the end of a religious book on which the name and volume are written.
སྤྱན་རྒྱ་སྤོས་འཛིན་ (jɛ̄ngya böndzin) playing the gyaling and holding incense (when a lama comes).
སྤྱན་སྔ་ (jɛ̄nŋa) 1. before, in the presence of (h.). 2. district governor.
སྤྱན་ལྤྱིབས་ (jɛ̄njib) eyelid (h.).
སྤྱན་ཆབ་ (jɛ̄njəb) tears (h.); vi.—ཤོར་; vi.—བསིལ་ to shed tears, to cry.
སྤྱན་ཆུ་ (jɛ̄nju) sm. སྤྱན་ཆབ་.
སྤྱན་འཆུས་ (jɛ̄n cüü) vi. to have tired looking eyes.
སྤྱན་ལྟོད་ (jɛ̄ndöö̀) imitation (h.).
སྤྱན་ལྟོས་ (jɛ̄ndöö̀) h. of མིག་ལྟོས་.
སྤྱན་བསྟར་ཞུ་ (jɛ̄ndar shu) va. to show/ present for inspection (h.).
སྤྱན་དྲངས་ (jɛ̄ndraŋ) sm. སྤྱན་འདྲེན་.
སྤྱན་བདར་ (jɛ̄ndar) showing; va.—ཞུ་ to show.
སྤྱན་འདན་ (jɛ̄ndɛn) 1. sculpturing tool. 2. a type of brocade.
སྤྱན་འདྲེན་ (jɛ̄ndren) invitation; va.—ཞུ་ to invite, to welcome (h.).
སྤྱན་ལྡན་ (jɛ̄ndɛn) 1. lotus design rug. 2. sm. སྤྱན་འདན་.
སྤྱན་ལྡན་སྒམ་པོ་ (jɛ̄ndɛn gambo) brocade with lotus and bat design.
སྤྱན་ལྡན་འབྲུག་འགྲོས་མ་ (jɛ̄ndɛn drugdröōma) brocade with lotus and dragon design.
སྤྱན་བརྡ་ (jɛ̄nda) an eye signal (such as winking); va.—གནང་ to send an eye signal (h.).
སྤྱན་རྣོན་པོ་ (jɛ̄n nōmbo) keen/ sharp vision (h.).
སྤྱན་པ་ (jɛ̄mba) 1. supervisor, watchman. 2. steward. 3. sm. སྤྱན་བསལ་.
སྤྱན་ལྤགས་ (jɛ̄mbaà) eyelid (h.).
སྤྱན་སྤུ་ (jɛ̄mbu) eyelash (h.).
སྤྱན་སྤུས་ (jɛ̄mbüü) students showing their handwriting to the school prefect (in tt.).
སྤྱན་དབུས་མ་ (jɛ̄n üüma) the third eye (on the forehead of images of Buddhas).
སྤྱན་འབུལ་ (jɛ̄mbüü) showing sth.; va.—ཞུ་ to show.
སྤྱན་འཕེབས་ (jɛ̄nbeb) in person inspection/ examination (h.).
སྤྱན་མ་བརྡུལ་ (jɛ̄n madüü) va. to look/ watch without losing concentration.
སྤྱན་མི་བཟང་ (jɛ̄n misaŋ) one of the 4 guardian kings.
སྤྱན་དམིགས་ (jɛ̄nmiì) h. of དམིགས་པ་.
སྤྱན་སྨན་ (jɛ̄nmɛn) eye medicine (h.).
སྤྱན་བཙུམ་ (jɛ̄n dzūm) va. to close one's eyes ¶ ཁོང་གིས་སྤྱན་བཙུམ་ནས་བཞུགས་པ་རེད་ He sat with his eyes closed.
སྤྱན་བཙུམས་བཙུམས་ (jɛ̄n dzūmdzum) blinking.
སྤྱན་འཛུགས་ (jɛ̄ndzuù) picking, selecting, nominating; va.—གནང་ (h.).
སྤྱན་ཟིམ་མི་ (jɛ̄n simme) half-closed eyes.
སྤྱན་ཟུར་གཡོ་ཏེན་ (jɛ̄nsur yōden) sm. གཟིགས་རྟེན་.
སྤྱན་གཟིགས་ (jɛ̄nsiì) 1. zoo animals. 2. the offerings in the chapel of protective deities. 3. va. to look at (h.).
སྤྱན་གཟིགས་ཏག་ངུ་ (jɛ̄nsiì dāgŋu) white flower sundew (used in Tibetan medicine).
སྤྱན་བཟོ་མགོ་སྐོན་ (jɛ̄nso gogön) a tool used by brasssmiths.
སྤྱན་རས་ (jɛ̄nrɛɛ̀) eyes (h.).
སྤྱན་རས་གཟིགས་ (jɛ̄nrɛsiì) the Bodhisattva Avaloketisvara.
སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ (jɛ̄nrɛsiì jūgjiì shɛɛ̀) Avaloketisvara image with eleven heads.
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་ (jɛ̄nrɛsiì cāgdoŋ jɛ̄ndoŋ) Avaloketisvara image with a thousand arms and eyes.
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ་ (jɛ̄nrɛsiì cāàshibə) Avaloketisvara image with four arms.
སྤྱན་རིལ་ (jɛ̄nrii) eyeball (h.).
སྤྱན་ལ་མཛེས་པ་ (jɛ̄nla dzeèba) beautiful, attractive to look at.
སྤྱན་ལ་གསལ་ (jɛ̄nla sɛ̄ɛ̀) vi. to like/ be fond of.
སྤྱན་ལ་གཞུས་ (jɛ̄nla shüü) va. to like, to desire/ yearn for (h.) ¶ རྟ་ཡག་པོ་དེས་དཔོན་པོའི་སྤྱན་ལ་གཞུས་སོང་ That horse came to be liked/ desired by the lord.
སྤྱན་ལམ་དུ་ (jɛ̄nlamdu) 1. before, near, in the presence of (h.). 2. in the eyes of, in the view of (h.).
སྤྱན་ལམ་དུ་འབུལ་ (jɛ̄nlamdu büü) va. to show (h.).
སྤྱན་ལོག (jɛ̄nlɔɔ̀) glancing/ looking backwards (h.); va.—གནང་ to look/ glance backward.
སྤྱན་ཤེལ་ (jɛ̄nshee) eyeglasses (h.); va.—སྐྱོན་ to put on one's eyeglasses, to wear eyeglasses.
སྤྱན་གསལ་ (jɛ̄nsɛɛ) shung. pleasing ¶ བོད་ཁམས་བདེ་

སྲིད་ཀྱི་རྩ་བར་སྤྱན་གསལ་རྩ་ཆེགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་བསྒྲལ་དགོངས་དོན་ In accordance with the proclamation which is issued for the fundamental welfare of the Tibetan people and is pleasing to the people.

སྤྱན་གསལ་སྐུ་འགྱེད་ (jēnsɛɛ gūgyeè) shung. alms given by the Dalai Lama to monks.

སྤྱན་བསལ་ (jēnsɛɛ) a favorite of sb. in power; vi.—ཆགས་ to become a favorite ༡ རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་གསལ་ The king's favorite.

སྤྱན་བསལ་པོ་བྲང་ (jēnsɛɛ pōdraŋ) a palace of the Dalai Lama in Norbulinga.

སྤྱན་ཧུར་ (jēnhur) keen-sighted.

སྤྱར་མ་ (jārma) 1. a loose woman. 2. criminal.

སྤྱི་ (jī) 1. general ༡ ཏང་གི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་ General policy of the party. 2. public, common ༡ སྤྱི་སྒེར་ Public and private. ༡ མི་མང་སྤྱི་ནས་ From all the people. ༡ སྤྱིའི་ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྲིན་སོན་ཁལ་ ༡༠༠ ཡོད་ The size of the agricultural fields held in common is 100 khal of seed. 3. the top of the head.

སྤྱི་བཀུར་ (jīgur) respecting; va.—ཞུ་. to show respect.

སྤྱི་སྐད་ (jīgɛɛ̀) common language.

སྤྱི་སྐར་ (jīgar) centimeter.

སྤྱི་སྐོར་ (jīgɔr) a revolution, a turn.

སྤྱི་སྐྲ་ (jīdra) hair on the crown of head.

སྤྱི་སྐྲ་བད་བད་ (jīdra bɛ̱ɛ̀bɛɛ̀) close-cropped hair.

སྤྱི་ཁང་ (jīgaŋ) commune.

སྤྱི་ཁོག (jīgɔɔ̀) overall (plan/ scheme), the entire/ whole.

སྤྱི་ཁྱབ་ (jīgyəb) governor-general, viceroy, overall head of an area/ group; va.—བྱེད་ to act as governor-general/ viceroy/ head.

སྤྱི་ཁྱབ་ཀུན་རྙེ་ (jīgyəb gɛ̄nhri) tib.ch. general secretary, executive chief.

སྤྱི་ཁྱབ་ཀུང་སི་ (jīgyəb gūŋsi) tib.ch. chief company of a group of companies.

སྤྱི་ཁྱབ་ཀྲི་ཕུའུ་ (jīgyəb drību) tib.ch. general headquarters' branch office.

སྤྱི་ཁྱབ་ཀྲི་ཕུའུ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (jīgyəb drību ūyün lhɛ̄ngan) tib.ch. general headquarters' branch office committee.

སྤྱི་ཁྱབ་བཀོད་འདོམས་པ་ (jīgyəb gōòdomba) generalissimo, commander in chief, supreme commander.

སྤྱི་ཁྱབ་བཀོད་འདོམས་ཕུའུ་ (jīgyəb gōòdom bū) tib.ch. sm. སྤྱི་ཁྱབ་ཕུའུ་.

སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ (jīgyəbgaŋ) general headquarters, head office.

སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ (jīgyəb kɛ̄mbo) shung. highest official in monk official segment of the traditional Tibetan government.

སྤྱི་ཁྱབ་མགོ་སྒྲུབ་ཕུའུ་ (jīgyəb kōdrubbu) tib.ch. general logistics department.

སྤྱི་ཁྱབ་ཅིང་ལི་ (jīgyəb jīŋli) tib.ch. general manager, executive head.

སྤྱི་ཁྱབ་ཇུས་ (jīgyəb jüü) tib.ch. general or chief office/ bureau.

སྤྱི་ཁྱབ་ཆབ་སྲིད་ཕུའུ་ (jīgyəb cəbsiibu) tib.ch. general political bureau/ department.

སྤྱི་ཁྱབ་ཇེན་ཁྲ་ཀྲང་ (jīgyəb jɛ̱ndra drāŋ) tib.ch. general chief procurator.

སྤྱི་ཁྱབ་རྟུས་འདོན་ཕུའུ་ (jīgyəb jü̱üdön bū) headquarters of the general staff.

སྤྱི་ཁྱབ་འཐུས་མི་ (jīgyəb tüümi) chief representative.

སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་འཁོར་ (jīgyəb tru̱ŋgɔɔ) shung. lay official who was governor general of an area.

སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་ (jīgyəb tru̱nje) secretary general (of an organization).

སྤྱི་ཁྱབ་ཕུའུ་ (jīgyəb bū) tib.ch. general headquarters (usu. military).

སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་ (jīgyəb lōnjen) prime minister.

སྤྱི་ཁྱབ་དམག་སྤྱི་ (jīgyəb māgji) 1. commander in chief. 2. Joint Chiefs of Staff (U.S.A.).

སྤྱི་ཁྱབ་སྨན་ཁང་ (jīgyəb mɛ̄ngaŋ) a general hospital.

སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་པ་ (jīgyəb dziibə) chief accountant.

སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ (jīgyəb dziishib lɛ̱ɛ̀gaŋ) General Accountanting Office (GAO, U.S. Congress.).

སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ (jīgyəb dzōmdrigbə) chief editor, editor in chief.

སྤྱི་ཁྱབ་ཚན་མོའུ་ཀྲང་ (jīgyəb tsɛ̄nmodraŋ) tib.ch. chief of staff.

སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་བཀོད་པ་ (jīgyəb so̱göòba) chief engineer.

སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་གྲྭ་ (jīgyəb so̱dra) the main/ chief factory of a group of factories.

སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་ཚོགས་ (jīgyəb sodzɔɔ̀) federation of trade unions.

སྤྱི་ཁྱབ་ཡན་ལག་ཁང་ (jīgyəb yɛ̱nlaàgaŋ) branch office of the general headquarters.

སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པ་ (jīgyəb ri̱mbə) prefectural level ༡ སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་དོན་གཅོད་ཁང་ Prefecture level bureau.

སྤྱི་ཁྱབ་རུ་ཁག (jīgyəb ru̱gaà) general brigade.

སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས་ (jīgyən lɛ̱ɛ̀guŋ) chief office.

སྤྱི་ཁྱབ་ལིང་ཧྲི་ (jīgyəb li̱ŋhri) tib.ch. consul general.

སྤྱི་ཁྱབ་ལིང་ཧྲི་ལས་ཁུངས་ (jīgyəb li̱ŋhri lɛ̱ɛ̀guŋ) ch.tib. consulate general (office).

སྤྱི་ཁྱབ་ཤན་འབྱེད་པ་ (jīgyəb shɛ̄njeèba) chief umpire/ referee.

སྤྱི་ཁྱབ་སི་ལིང་ (jīgyəb sīliŋ) tib.ch. commander in chief.

སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ (jīgyəb hrūji) tib.ch. secretary general.

སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས་ (jīgyəb lhɛ̄ndzɔɔ̀) general office/ assembly/ headquarters (of an association or society).

སྤྱི་ཁྲལ་ (jītrɛɛ) public duty/ obligation, public service.

སྤྱི་ཁྲི་ (jīdri) tib.ch. meter ༡ སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་ Square meter.

སྤྱི་ཁྲིད་ (jīdrii) sm. སྤྱི་ཁྲི་.

སྤྱི་ཁྲིམས་ (jīdrim) the general law, pubic law.

སྤྱི་ཁྲི་ (jīdre) sm. སྤྱི་ཁྲི་.

སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ (jīdre tru̱bshimə) square meter.

སྤྱི་ཁྲིད་ (jīdrii) sm. སྤྱི་ཁྲི་.

སྤྱི་ཁྲིའི་ཚུན་ (jīdrii tsūn) centimeter.

སྤྱི་ཁྲི་ (jīdre) sm. སྤྱི་ཁྲི་.

སྤྱི་མཁན་ (jīgən) abbr. སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་.

སྤྱི་གན་ (jīgən) an agreement which is agreed upon by all.

སྤྱི་གུ (jīgu) head ornament worn by the women of Tsang.

སྤྱི་གྲུབ (jīgyaà) a guarantor from outside of one's unit/ group.

སྤྱི་གྲི་གྲུ་བཞི་མ་ (jīdre tru̱bshimə) tib.ch. cubic meter.

སྤྱི་གྲོས་ (jīdröò) public discussion.

སྤྱི་གླིང་ (jīliŋ) public park.

སྤྱི་དགྲ་ (jīdra) public enemy, common enemy.

སྤྱི་མགྲིན་ནས་ (jīdrinnɛ) with one voice, unanimously.

སྤྱི་འགྲོས་ (jīdröò) formula.

སྤྱི་འགྲོས་ཀྱི་གཞུང་ཡིག (jīdröògi shu̱ŋyii) red tape.

སྤྱི་འགྲོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (jīdröòjɛndu gyu̱r) vi. to become formulaic/ stereotyped.

སྤྱི་འགྲོས་ཙ་སྒྲོལ་ (jīdröò dzāsöò) general rule.

སྤྱི་གཉེན་ (jīgɛn) managerial official in a monastery.

སྤྱི་རྒྱ་ (jīgya) kilogram.

སྤྱི་སྒེར་ (jīger) private and public; everyone.

སྤྱི་སྒེར་གཉིས་མཐོང་ (jīger ñiidoŋ) sm. སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཕན་.

སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཕན་ (jīger ñiibɛn) benefiting both the private and public sectors.

སྤྱི་སྒྲོས་ (jīgöò) the particular and the general.

སྤྱི་སྒྲིག་གན་རྒྱ་ (jīdrig ge̱ngya) an agreement made through a collective decision within a group (rather than by an individual).

སྤྱི་སྒྲོས་སྤྱི་གན་ (jīdröò jīgɛn) sm. སྤྱི་སྒྲིག་གན་རྒྱ་.

སྤྱི་བརྒྱད་ (jīgyɛɛ̀) a money unit equal to 3 ཁ་གང་.

སྤྱི་བསྒྲགས་ (jīdraà) a general or public communique/ announcement/ proclamation/ bulletin/ notification.

སྤྱི་དངུལ་ (jīŋüü) public/ official funds; va.—ཟ་ to take graft from public funds.

སྤྱི་ཅེར་ (jījer) bald.

སྤྱི་གཅེར་ (jījer) sm. སྤྱི་ཅེར.

སྤྱི་ཆིང་ (jījiŋ) tib.ch. hectare.

སྤྱི་ཆིངས་ (jījiŋ) pact, convention, treaty.

སྤྱི་ཆེ་སྒེར་མེད་ (jīce germeè) thinking of the masses or the common good and not oneself.

སྤྱི་ཆོས་ (jījöö) public welfare, public matters.

སྤྱི་འཇག (jīnjaà) sm. ཐིབ་ཙ.

སྤྱི་རྗེ་ (jīje) lord of all people.

སྤྱི་གཉེར་ (jīñer) 1. the person in charge of general affairs/ management, head manager. 2. shung. two of the 4 assistants to the heads of the རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས་ who were mainly in charge of transportation of supplies.

སྤྱི་གཉེར་ཁང་ (jīñergaŋ) sm. སྤྱི་གཉེར་ལས་ཁུངས་.

སྤྱི་གཉེར་ཁྲུའུ་ (jīñerdru) tib.ch. general affairs/ management office.

སྤྱི་གཉེར་ལས་ཁུངས་ (jīñer lɛ̄ɛguŋ) an office/ department in charge of general management.

སྤྱི་མཉམ་ (jīñam) common, united, general.

སྤྱི་མཉམ་ཆེན་པོ་ (jīñam cēmbo) universal harmony.

སྤྱི་མཉམ་རྩ་ཚིག་ (jīñam dzədzii) the "general programme" (of the first Political Consultative Conference meeting).

སྤྱི་སྙན་ (jīñɛn) petition, request.

སྤྱི་སྙོམས་ (jīñom) equal, equality, general harmony.

སྤྱི་སྙོམས་ཆེན་པོ་ (jīñom cēmbo) great equality, great harmony.

སྤྱི་སྙོམས་འཇིག་རྟེན་ (jīñom jigden) world of great harmony/ equality, utopia.

སྤྱི་བསྙད་སྒེར་ཕན་ (jīñɛɛ̀ gerbɛn) sm. སྤྱི་བརྟེན་སྒེར་ཕན་.

སྤྱི་དན་ (jīdɛn) tib.ch. quintal.

སྤྱི་ཏོར་ (jīdɔr) hair bundled up in a knot on top of the head.

སྤྱི་གདམ་ (jīdam) 1. writing or talking about sth. in general. 2. public opinion.

སྤྱི་གཏོར་ (jīdɔɔ) a type of torma offered to deities.

སྤྱི་བཏང་ (jīdaŋ) sm. སྤྱིར་བཏང་.

སྤྱི་བརྟེན་སྒེར་ཕན་ (jīden gerbɛn) promoting one's private interests under the guise of serving the public.

སྤྱི་བརྟོལ་ (jīdöö) shamelessness; va.—བྱེད་ to act shamelessly.

སྤྱི་བརྟོལ་ཅན་ (jīdööjɛn) shameless.

སྤྱི་བསྟབས་ (jīdəb) sm. སྤྱི་གཏོར་.

སྤྱི་ཐབ་ (jīdəb) commissary, mess, communal eating ¶ སློབ་གྲྭའི་སྤྱི་ཐབ་ The school commissary.

སྤྱི་ཐམ་ (jītam) shung. 1. seal (for monasteries it is the seal that represents the monastery as a whole). 2. the seal that represents the lay and monk officials that was used by national assembly in traditional Tibet.

སྤྱི་ཐམ་འབྱར་མ་ (jītam jarma) shung. a document/ agreement sealed with the སྤྱི་ཐམ་.

སྤྱི་ཐམ་བཞི་འབྱར་ (jītam shinjar) shung. a document affixed with the seals of the Tibetan government and the three monastic seats: Drepung, Sera, and Ganden.

སྤྱི་ཐེར་ (jīdar) sm. སྤྱི་ཆེར་.

སྤྱི་ཐོག་ (jīdɔ̄ɔ) from or to the whole, in general ¶ ལས་བྱེད་སྤྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་པ་རེད་ The cadres as a whole made a report to the goverment.

སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (jītün) a country that is a republic.

སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་ (jīdün tsōgba) 1. union. 2. Republican Party (in U.S.A.).

སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆུང་ (jītün tsōgbɛ gyɛɛyoŋ tsōgjuŋ) Republican National Committee (U.S.A.).

སྤྱི་མཐུན་དང་ (jītün dāŋ) tib.ch. republican party (in U.S.A.).

སྤྱི་མཐོང་སྦྱར་རིས་ (jīdoŋ jərrii) poster/ placard/ handbill that is stuck on a wall.

སྤྱི་འཐུས་ (jīdüü) a representative, delegate.

སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་ (jīdüü trōōdzɔɔ) the national assembly in Dharamsala (of the Tibetan exile community).

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ (jīdüü lhɛ̄ndzɔɔ) sm. སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་.

སྤྱི་དང་འདྲ་བ་ (jīdaŋ drawa) as is common/ usually/ generally the case.

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ (jīdaŋ cedraà) shung. the general and the specific/ particular ¶ སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཁྲལ་རིགས་སྒྲུབ་འཁྲི་ཞག་ཆག་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ One should perform the general and particular corvee taxes without delay.

སྤྱི་དམ་ (jīdam) sm. སྤྱི་ཐམ་.

སྤྱི་དམ་འབྱར་མ་ (jīdam jarma) shung. sealed with a སྤྱི་ཐམ་.

སྤྱི་དོན་ (jīdön) 1. common good, public welfare, public work. 2. main point, basic principle, platform (in a political sense).

སྤྱི་དོན་ཁ་ཕྱིར་རང་དོན་ཁོག་བཅུག་ (jīdön kāgyer raŋdön kɔ̄gjuù) making a pretense of doing things for the general good but actually looking out for oneself; va.—བྱེད་.

སྤྱི་དོན་སྒེར་བརྗེད་ (jīdön gerjeè) selflessness, working for the common good without concern for one's own interests.

སྤྱི་དྲོས་ན་སྒེར་འཁྱགས་པོར་མ་ལུས་ (jīdrööna ger kyāgbor ma lüü) if society as a whole improves the individual will improve [Lit. If the public is warm the private (individual) will not remain cold].

སྤྱི་བདེ་ (jīde) public security.

སྤྱི་བདེ་ཁྲུའུ་ (jīde trū) tib.ch. public security office.

སྤྱི་བདེ་མངག་གཏོང་ཁང་ (jīde ŋāgdoŋgaŋ) lowest level (neighborhood) police station.

སྤྱི་བདེ་ཇུས་ (jīde jüü) tib.ch. public security bureau (PSB).

སྤྱི་བདེ་ཐིང་ (jīde tiŋ) tib.ch. public security administrative office.

སྤྱི་བདེ་པུའུ་ (jīde bū) tib.ch. ministry of public security.

སྤྱི་བདེ་ཞིབ་དཔྱོད་ཁྲིམས་ཁང་གསུམ་ (jīde shibjöö trīmgan sūm) the three public security organs: the police, the procurator offices and the courts.

སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ (jīde lɛ̄ɛguŋ) sm. སྤྱི་བདེ་ཇུས་.

སྤྱི་བདེ་ལས་བྱེད་པ་ (jīde lɛ̄ɛjeba) public security officer, policeman.

སྤྱི་བདེའི་དཔུང་ཁག་ (jīdee būŋgaà) public security unit, home guard forces.

སྤྱི་བདེའི་དམག་དཔུང་ (jīdee məgbuŋ) sm. སྤྱི་བདེའི་དཔུང་ཁག.

སྤྱི་མདའ་ (jīnda) commander in chief.

སྤྱི་མདོ་ (jīdo) general principle.

སྤྱི་འདེམས་ (jīdem) general election.

སྤྱི་འདོམས་ (jīndom) head, chief, ruler; va.—བྱེད་ to lead, to control, to rule, to head ¶ སྤྱི་འདོམས་དྲུའུ་ཅི་ General secretary. ¶ མདོ་ཁམས་ཞི་དྲག་སྤྱི་བསྡོམས་ The head of military and civil affairs in Kham. ¶ སྒྲིག་འཛུགས་མང་པོར་སྤྱི་འདོམས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་དོན་རྙོག་འཛིངས་ཅན་ཞིག་རེད་ The task of heading many organizations is very complicated.

སྤྱི་འདོམས་ཚའན་མུ་ཀྲང་ (jīndom tsānmudraŋ) tib.ch. commander in chief.

སྤྱི་ལྡོག་ (jīdɔɔ) 1. the general and the particular. 2. in general. 3. concepts, ideas.

སྤྱི་བརྡོལ་སྨྲ་ (jīdöö mā) va. to talk haphazardly/ aimlessly.

སྤྱི་བསྡོམས་ (jīndom) sum, total, summary; va.—བྱེད་ to sum up, to total, to make a summary.

སྤྱི་ན་ (jīna) generally, in general, customarily.

སྤྱི་ནོར་ (jīnɔɔ) shung. 1. title used with the Dalai Lama's name ¶ སྤྱི་ནོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ His Holiness the Dalai Lama. ¶ སྤྱི་ནོར་ཡང་སྲིད་ Incarnation of the Dalai Lama. 2. public wealth.

སྤྱི་གནོད་ (jīnöö) public nuisance, common harm.

སྤྱི་པ་ (jībə) 1. public. 2. chief, head.

སྤྱི་པའི་ཁེ་ཕན་ (jībɛ kēbɛn) public benefit.

སྤྱི་པའི་རྒྱ་མཚོ་ (jībɛ gyadzo) high seas, open sea.
སྤྱི་པའི་རྒྱ་ནོར་ (jībɛ gyanɔɔ) public property.
སྤྱི་པའི་སྒྲིག་ལམ་ (jībɛ driglam) public order.
སྤྱི་པའི་བདེ་དོན་ (jībɛ dedön) public welfare/ benefit.
སྤྱི་པའི་འདས་མཆོད་ (jībɛ dɛɛjöö) public sacrifice.
སྤྱི་པའི་སྤྱོད་བཟང་ (jībɛ jöösaŋ) public morality.
སྤྱི་པའི་ཕན་བདེ་ (jībɛ pɛ̄nde) public benefit/ welfare/ well-being.
སྤྱི་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ (jībɛ trööden) public health, public hygiene.
སྤྱི་པའི་འབྲེལ་བ་ (jībɛ dreewa) public relations.
སྤྱི་པའི་གཙང་སྦྲ་ (jībɛ dzāŋdra) sm. སྤྱི་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་.
སྤྱི་པའི་ཟ་ཁང་ (jībɛ sagaŋ) community dining hall/ commissary, public canteen.
སྤྱི་པའི་བཟོ་སྐྲུན་ (jībɛ sodrön) public construction.
སྤྱི་པའི་ལས་དོན་ (jībɛ lɛɛdön) public works.
སྤྱི་པའི་གསང་གཅོད་ (jībɛ sāŋjöö) public toilet.
སྤྱི་པའི་གསོག་འཇོག (jībɛ sōnjɔɔ) accumulated for the public/ the whole/ the entity in common.
སྤྱི་དཔོན་ (jībün) 1. sm. སྤྱི་པ་. 2. leader of an area.
སྤྱི་སྦམ་ (jī bām) va. to give an unclear/ obscure/ undetailed (answer, reply, report, etc.).
སྤྱི་སྒོམ་ (jībom) vague, ambiguous ༡ བཀའ་ལན་ཡང་སྤྱི་སྒོམ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་ (I) received only a vague reply.
སྤྱི་སྒོམ་སྦག་སྦུག (jībam bagbug) vague, ambiguous.
སྤྱི་སྤྱོད་ (jījüü) for public use, public.
སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ (jījüügi cāwa) sm. སྤྱི་སྤྱོད་ལས་དོན་.
སྤྱི་སྤྱོད་ཁ་པར་ (jījüü kābar) public telephone.
སྤྱི་སྤྱོད་གློག་སྐད་ཁང་ (jījüü lɔ̄ɔgɛɛgaŋ) public phone booth.
སྤྱི་སྤྱོད་ཚིའི་ཁྲིའི་ (jījüü cīdre) tib.ch. sm. སྤྱི་སྤྱོད་རླངས་འཁོར་.
སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁང་ (jījüü jöögaŋ) public lavatory/ bathroom.
སྤྱི་སྤྱོད་རླངས་འཁོར་ (jījüü lāŋgɔɔ) bus.
སྤྱི་སྤྱོད་རླངས་འཁོར་ས་ཚིགས་ (jījüü lāŋgɔɔ sədzii) bus stop.
སྤྱི་སྤྱོད་ཟ་ཁང་ (jījüü sagaŋ) public dining hall/ canteen.
སྤྱི་སྤྱོད་ལས་དོན་ (jījüü lɛɛdön) public utilities, public works.
སྤྱི་སྤྱོད་གསང་གཅོད་ (jījüü sāŋjöö) public bathroom / lavatory.
སྤྱི་སྤྱོད་སློབ་དཔྱད་ཁང་ (jījüü lōbjɛɛgaŋ) a section of Tibet University that teaches Tibetan to students in other departments.
སྤྱི་ཕུད་ (jībüü) sm. སྤྱི་ཏོར་.
སྤྱི་ཕྱག (jījaà) the manager of a monastery.
སྤྱི་ཕན་ (jībɛn) public benefit/ good.
སྤྱི་ཕན་གྱི་ལས་དོན་ (jībɛngi lɛɛdön) sm. སྤྱི་ཕན་ལས་དོན་.
སྤྱི་ཕན་འགྲོན་དངུལ་ (jībɛn drönŋüü) public funds.
སྤྱི་ཕན་མ་དངུལ་ (jībɛn məŋüü) public fund, fund or endowment for the benefit of the public.
སྤྱི་ཕན་ལས་དོན་ (jībɛn lɛɛdön) activity/ work that benefits the public, public works.
སྤྱི་ཕིན་ (jībin) tib.ch. centimeter.
སྤྱི་ཕེབས་ (jīpeb) shung. receiving orders/ instructions from a supervisor or superior ༡ རྒྱལ་པོའི་བཀའ་སྤྱི་ཕེབས་བཞིན་ According to the King's order (that was received by me).
སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་ (jījɔ̄ɔla) in general, to/ for all ༡ སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒོ་དབྱེ་བའི་སྲིད་ཇུས་ The open door policy for all.
སྤྱི་བུན་ (jībün) public debt, public bonds.
སྤྱི་བབ་ (jībəb) general situation/ circumstance.
སྤྱི་བོ་ (jīwo) top, apex, crown.
སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་ (jīwonɛ wāŋkūr) baptizing/ initiating by pouring water on the top of head.
སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ (jīwo nāmdɛn) all humans.
སྤྱི་བོར་བཀུར་ (jīwo gūr) sm. སྤྱི་བོར་འཁུར་.
སྤྱི་བོར་འཁུར་ (jīwo kūr) va. to obey respectfully.
སྤྱི་བོར་གསོལ་སྩལ་ (jīwor sōōdzɛɛ) shung. a phrase conveying that the writer most respectfully entreats the recipient of the letter to instruct him about some issue (this is usually used for high officials in the traditional Tibetan goverment).
སྤྱི་བོས་ལེན་པ་ (jōwöö len) shung. a phrase conveying that the writer of the letter accepts most humbly the instructions of a high official.
སྤྱི་བོས་རི་རར་བརྡུང་ (jīwöö riiduŋ) impossible, unattainable.
སྤྱི་བྱིངས་ (jījiŋ) overall, entire, whole.
སྤྱི་བྱེ་ (jīje) the general and the particular/ specific.
སྤྱི་བྱེ་བྲག (jī cedraà) sm. སྤྱི་བྱེ་.
སྤྱི་བྱེ་ཟུང་འབྲེལ་ (jīje suŋdree) merging or uniting the general and the specific/ particular.
སྤྱི་བླུག་བཞེད་ཞལ་ (jīluù seèshɛɛ) shung. sm. ཞག་བླུག.
སྤྱི་བླུགས་ (jīluù) a tiny vessel hanging from the front of the belt of monk officials and gelongs.
སྤྱི་དབང་ (jīwaŋ) sm. སྤྱི་འབངས་ཀྱི་དབང་ཆ་.
སྤྱི་འབངས་ (jībaŋ) citizen.
སྤྱི་འབངས་ཀྱི་དབང་ཆ་ (jībaŋgi wāŋja) civil rights, rights of citizenship.
སྤྱི་འབངས་ཀྱི་རང་དབང་ (jībaŋgi raŋwaŋ) sm. སྤྱི་འབངས་ཀྱི་དབང་ཆ་.
སྤྱི་འབོར་ (jīmbɔr) sum, grand total, overall, whole ༡ འཐོན་འབབ་སྤྱི་འབོར་གྱི་འཆར་གཞི་ The overall production plan.
སྤྱི་འབྱམས་ (jīnjam) universal, widespread, common.
སྤྱི་འབྲུ་ (jīndru) 1. public granary. 2. common/ public grain (grain given to the state with no payment).
སྤྱི་མ་ (jīmə) 1. association of workers (in traditional Tibet). 2. collective.
སྤྱི་མ་སྒོམ་ (jīmə bom) sm. སྤྱི་སྒོམ་.
སྤྱི་མང་ (jīmaŋ) sm. སྤྱི་དམངས་.
སྤྱི་མང་ཀློག་དེབ་ (jīmaŋ lɔ̄gdeb) popular literature/ books, books for the general public.
སྤྱི་མང་རྒྱན་རྒྱ་ (jīmaŋ gyɛngya) collective agreement.
སྤྱི་མང་ཞིང་ར་ (jīmaŋ shiŋrə) collective farm.
སྤྱི་མང་རིང་ལུགས་ (jīmaŋ riŋluù) collectivism.
སྤྱི་མི་ (jīmi) 1. member, delegate. 2. an elected group leader (in India).
སྤྱི་མིང་ (jīmiŋ) general term / name.
སྤྱི་མོས་ (jīmöö) liked/ approved by all.
སྤྱི་དམངས་ (jīmaŋ) the public, citizens.
སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ (jīmaŋgi kēwaŋ) citizen's rights, civil rights.
སྤྱི་དམངས་རྒྱང་སྲིང་མཉམ་སྤྲེལ་ལས་ཁང་ (jīmaŋ gyəŋsiŋ ñamdree lɛɛgaŋ) Corporation for Public Broadcasting (CPB).
སྤྱི་དམངས་བདེ་དོན་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (jīmaŋ dedön dziŋgyoŋgaŋ) Social Security Administration (in U.S.A.).
སྤྱི་དམངས་ཕོ་མོ་ (jīmaŋ pōmo) all citizens male and female.
སྤྱི་དམངས་བུད་མེད་ (jīmaŋ büümeè) female citizens.
སྤྱི་གཙུག (jīdzuù) sm. སྤྱི་བོ་.
སྤྱི་གཙུག་སྤུ་འཁྱིལ་ (jīdzuù būgyii) cowlick (strand of hair).
སྤྱི་ཚབ་ (jītsəb) consul general.
སྤྱི་ཚིག་བསམ་པ་ (jīdzig sāmba) shung. public welfare ༡ སྔར་ཕན་སྤྱི་ཚིག་བསམ་པས་དགོན་སྡེར་ལུགས་གཉིས་གང་ཐད་ནས་ཕན་ཐབས་འཚོ་སྐྱོང་འདི་བྱས་མེད་པར་ In the past, they did not do anything that was beneficial to the public welfare of the monastery, both in terms of religion and politics.
སྤྱི་ཚིས་ (jīdzii) public affairs/ issues/ concern.
སྤྱི་རྫུགས་ (jī dzuù) va. to stand on one's head.
སྤྱི་རྫུགས་སུ་འགྲོ་ (jīdzugsu dro) va. to walk on one's hands.
སྤྱི་ཚེས་ (jīdzeè) the date according to the Western calendar.
སྤྱི་ཚོགས་ (jīdzoò) 1. society; social. 2. Tibetan National Assembly.
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ (jīdzoògi günjöö) sm. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ (jīdzoògi kēbɛn) social welfare.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་ (jīdzoògi kōŋmi) member of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག (jīdzoògi kɔ̄ɔyuù) social environment, societal surroundings.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ (jīdzoògi komsöö) social custom, societal customs.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ (jīdzoògi drubja) elements/ ingredients of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གྲལ་རིམ་ (jīdzoògi trɛɛrim) social strata/ class.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གླེང་ཕྱོགས་ (jīdzoògi lēŋjɔɔ̀) public opinion.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་ངེས་ངལ་རྩོལ་ (jīdzoògi gööŋeè ŋəədzöö) socially necessary labor.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལེན་ཐེབས་རྩ་ (jīdzoògi gɛnlen tēbdza) social security fund.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོད་སྐྱོབ་ (jīdzoògi gǖügyəb) social relief.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་ (jīdzoògi driglam) social order, public order.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསྒྱུར་བཅོད་ (jīdzoògi gyurgöö) social reforms.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ (jīdzoògi ŋəədzöö) social labor.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ (jīdzoògi ŋowo) the nature/ character/ quality of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ (jīdzoògi cāgyen) social existence/ condition.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ (jīdzoògi dōbshuù) social forces.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ (jīdzoògi tōngyeè nüüshug) the productive force of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག (jīdzoògi tōngyeè rugaà) social production team.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་བསྡོམས་གྲངས་ (jīdzoògi tōndzɛɛ̀ domdraŋ) total products of the society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་བསྡོམས་འབོར་ (jīdzoògi tōndzɛɛ̀ dombɔr) total products of the society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱོང་ (jīdzoògi dedgyoŋ) societal security.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ (jīdzoògi denjaà) sm. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱོང་.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ (jīdzoògi dusheè) social consciousness.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ (jīdzoògi nɛɛ̀dön) social problem/ question.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་པ་ (jīdzoògi nɛɛ̀ba) social existence (in Marxist sense).

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ (jīdzoògi nɛɛ̀bəb) social status, social standing.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ (jīdzoògi nāmba) social type/ form.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་ (jīdzoògi bēnjɔɔ nɛɛ̀daŋ) socioeconomic position/ mode.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རྣམ་པ་ (jīdzoògi bēnjɔɔ nāmba) sm. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཕན་ (jīdzoògi jībən) common benefit of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (jīdzoògi jīlə wāŋwɛ ləmluù) socialist system of public ownership.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིའི་དགོས་མཁོ་དང་སྤྱིའི་མཁོ་སྤྲོད་ (jīdzoògi jīī göögo daŋ jīī kōdröö) the total social supply and demand.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་ (jīdzoògi jöösaŋ) social morals.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ (jīdzoògi pēndrɛɛ̀) social benefit.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ (jīdzoògi ceègo) social activity.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་པ་ (jīdzoògi cēēgoba) social activist.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ (jīdzoògi juŋguŋ) social origin.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་ (jīdzoògi drendreè) social intercourse.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (jīdzoògi dreewa) social relations.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྣ་ (jīdzoògi minə) societal/ social celebrities.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མྱོང་བྱ་ (jīdzoògi ñonja) social experience.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (jīdzoògi māŋdzö riŋluù) social democratism.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ (jīdzoògi məŋshi) social base, social basis, social foundation.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་རིག (jīdzoògi tsēnrii) social science.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁག (jīdzoògi tsɔ̄ɔgaà) social groups.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (jīdzoògi rəŋshin) social nature/ character, sociality.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་པ་ (jīdzoògi rigbə) sociology.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ (jīdzoògi laglen) social practice.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (jīdzoògi ləmluù) social system.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་བགོས་ (jīdzoògi lɛɛ̀göö) social division of labor/ work.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཁམས་ (jīdzoògi sāgam) social/ cultural geography, social dimensions of geography.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཁམས་རིག་པ་ (jīdzoògi sāgam rigbə) social/ cultural geography.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ས་རྒྱུས་ (jīdzoògi sāgyüü) social/ cultural geography.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ (jīdzoògi sārje) social revolution.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་རྩལ་ (jīdzoògi sāmdzüü) social awareness, social thought.

སྤྱི་ཚོགས་སྐྱོན་ཆའི་རྣམ་པ་ (jīdzoò gyōnjɛ nāmba) social pathology.

སྤྱི་ཚོགས་ཁེ་ཕན་ (jīdzoò kēbɛn) social welfare.

སྤྱི་ཚོགས་གང་ལས་བྱུང་བ་ (jīdzoò kaŋlɛ cuŋwə) social origins.

སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་ (jīdzoò gaŋ) in society ། སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་ལ་དེང་སང་དངུལ་དཀོན་པོ་ཞིག་དུགས་ཡོད་པ་རེད་ These days there is a great shortage of money in society.

སྤྱི་ཚོགས་ཅན་ (jīdzoòjɛn) 1. socialization. 2. vi.—དུ་འགྱུར་ to be socialized.

སྤྱི་ཚོགས་ཅན་དུ་སྒྱུར་ (jīdzoòjɛndu gyur) va. to socialize, to transform into a socialist society.

སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྒྱུར་ (jīdzoò jöögyur) transformation/ change/ reform of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཉེན་སྲུང་ (jīdzoò ñɛnsuŋ) social insurance.

སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ་ (jīdzoò ñīŋbə) the old social system, the old society (conveys the society in pre 1959 Tibet).

སྤྱི་ཚོགས་ཏང་ (jīdzoò dāŋ) Socialist Party.

སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་སྤྱོད་བཟང་ཅན་ (jīdzoò tɔ̄ɔgi jöösaŋjɛn) leading figures in a community.

སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་འབྲེལ་གཏུག (jīdzoò tɔ̄ɔgi dreēdduù) social intercourse, social contact, social relations.

སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་འབྲེལ་བ་ (jīdzoò tɔ̄ɔgi dreewa) sm. སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་འབྲེལ་གཏུག.

སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་མིང་གྲགས་ཅན་ (jīdzoò tɔ̄ɔgi miŋdragjɛn) noted public figures.

སྤྱི་ཚོགས་མཐོ་གྲས་ (jīdzoò tōdrɛɛ̀) upper class society.

སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ (jīdzoò dedön) social welfare.

སྤྱི་ཚོགས་ཕན་བདེ་ (jīdzoò pēnde) civil affairs, social welfare ། སྤྱི་ཚོགས་ཕན་བདེ་ཁང་ Civil Affairs Bureau.

སྤྱི་ཚོགས་ཕན་བདེ་ཁེ་ལས་ (jīdzoò pēnde kēlɛɛ̀) an enterprise/ business run by the Civil Affairs Bureau.

སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ (jīdzoò pēēgyɛɛ̀) social/ socialist development.

སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ (jīdzoò pēēgyɛɛ̀gi lugyur) history of social development.

སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོའི་ཏང་ (jīdzoò māŋdzö dāŋ)

social democratic party.

སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོའི་བཟོ་པའི་དང་ (jīdzoò māŋdzö sobɛ dāŋ) social democratic labor party.

སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (jīdzoò māŋdzö riŋluù) social democratic system.

སྤྱི་ཚོགས་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ (jīdzoò dzɛ̄ngyɛɛ̀ riŋluù) social imperialism.

སྤྱི་ཚོགས་རྩ་འགྱུར་ (jīdzoò dzəngyur) the changing/ transforming of society.

སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག (jīdzoò tsɛ̄nrii) social science ༡ སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་ Academy of Social Sciences.

སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་པ་ (jīdzoò tsōgba) social organization.

སྤྱི་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག (jīdzoò shimjuù) social investigation/ research.

སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་འདེགས་ (jīdzoò shəmdeg) social service.

སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ཐོན་ (jīdzoò yardön) social progress.

སྤྱི་ཚོགས་རིག་པ་ (jīdzoò rigbə) sociology.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ (jīdzoò riŋluù) socialism ༡ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་ A socialist country.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར་ (jīdzoò riŋluùgi drɛndur) socialist emulation campaign/ movement.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྱུར་བཀོད་ (jīdzoò riŋluùgi gyurgöò) socialist transformation.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ (jīdzoò riŋluùgi ŋöòyöò riŋluù) socialist realism.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔུང་ཁག (jīdzoò riŋluùgi būŋgaà) the socialist camp.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (jīdzoò riŋluùgi jīdzoò) socialist society.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁག (jīdzoò riŋluùgi cɔ̄ɔ̀gaà) sm. སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔུང་ཁག.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་རིགས་ (jīdzoò riŋluùgi mirii) socialist nation/ nationality.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ (jīdzoò riŋluùgi dzugdrün) socialist construction.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ (jīdzoò riŋluùgi solɛɛ̀jɛndu gyurwə) socialist industrialization.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ (jīdzoò riŋluùgi sārje) socialist revolution.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསོག་འཇོག (jīdzoò riŋluùgi sɔ̄njɔ̀ɔ) socialist accumulation.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་པ་ (jīdzoò riŋluùgi sāmba) socialist thought.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཚོགས་པ་ (jīdzoò riŋluù tsōgba) Socialist party.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ (jīdzoò riŋluù solɛɛ̀jɛndu gyurwə) sm. སྤྱི་ཚོགས་རིང་གི་ལུགས་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་ (jīdzoò riŋluùla ŋogöö) antisocialist.

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (jīdzoò riŋluùla wāŋwɛ ləmluù) system of socialist ownership.

སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་ (jīdzoòla dāgjɛɛ̀) social investigation, social survey; va.—བྱེད་.

སྤྱི་ཚོགས་ལེགས་བཅོས་རིང་ལུགས་ (jīdzoò legjöò riŋluù) socialist reformism.

སྤྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ (jīdzoòsu gyur) vi. to become socialized, to become a socialist society.

སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་སྐྱོབས་ཚོགས་འདུ་ (jīdzoò sūŋgyob tsōndu) UN Security Council.

སྤྱི་ཚོགས་གསར་བརྗེ་ (jīdzoò sārje) social revolution.

སྤྱི་མཚན་ (jīdzɛn) abstract, general character.

སྤྱི་མཚན་གྱི་རྟོག་པ་ (jīdzɛngi dōgba) abstract thought.

སྤྱི་མཚན་གྱི་བསམ་གཞིགས་ (jīdzɛngi səmshig) abstract thinking.

སྤྱི་མཚན་དུ་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ (jīdzɛndu gyurwɛ rəŋshin) abstract, abstraction.

སྤྱི་མཚུངས་ (jīdzuŋ) as is commonly done, like all others, as is common ༡ སྤྱི་མཚུངས་འགྲོ་སྡོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རེད་ As is common, (they) have freedom of movement.

སྤྱི་མཚོ་ (jītso) international waters, international waterway.

སྤྱི་འཛིན་ (jīndzin) leader, head, prefect ༡ དགོན་པའི་སྤྱི་འཛིན་སློབ་དཔོན་ The abbot who is the head of the monastery.

སྤྱི་རྫས་ (jīdzɛɛ̀) public property, property owned in common.

སྤྱི་རྫས་སྒེར་སྤྱོད་ (jīdzɛɛ̀ gerjöò) using public property for private ends.

སྤྱི་འཛར་ (jīndzar) women's head ornament.

སྤྱི་རྫོང་ (jīdzoŋ) shung. Shigatse district.

སྤྱི་རྫོང་གཉིས་ (jīdzoŋ ñīī) shung. the two heads of Shigatse district.

སྤྱི་ཞབས་པ་ (jīshəbbə) public servant.

སྤྱི་ཞིང་ (jīshiŋ) shung. public field, communally held field.

སྤྱི་ཞུས་རྒྱག (jīshüù gyaà) va. to report sth. unanimously from a group.

སྤྱི་གཞུང་ལྷན་རྒྱས་ (jīshuŋ lhɛ̄ngyɛɛ̀) parliament.

སྤྱི་གཞོལ་ (jīshöö) working for the common good, devoted to public work.

སྤྱི་བཞུར་ (jīshur) bark of eucommia (used in Tibetan medicine).

སྤྱི་ཟླ་ (jīnda) a month in the Western system.

སྤྱི་ཟུར་ (jīsur) an ex-representative (in the Tibetan exile government's assembly).

སྤྱི་ཟོམ་ (jīsom) shung. sm. སྤྱི་སྒོམ་.

སྤྱི་གཟུགས་ (jīsug) universal/ general form, amassed into one form.

སྤྱི་ཡོངས་ (jīyoŋ) the whole, the entire; general, common.

སྤྱི་ཡོད་ལམ་ལུགས་ (jīyöò ləmluù) communal system, common-ownership system.

སྤྱི་ར་ (jīrə) sm. སྤྱི་ལ་.

སྤྱི་ལ་ (jīlə) in general, in common, on the whole.

སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (jīlə wāŋwɛ ləmluù) public ownership system.

སྤྱི་ལག་སྐོར་གྱི་རྟགས་ (jīlaggɔɔgi dāà) shung. a seal that is passed hand to hand to all of the concerned persons and put on a pledge/ agreement.

སྤྱི་ལམ་ (jīlam) general line.

སྤྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (jī ləmjɔɔ̀) sm. སྤྱི་ལམ་.

སྤྱི་ལས་ (jīlɛɛ̀) work for the collectivity, public work.

སྤྱི་ལས་གཉེར་ཕྱག (jīlɛɛ̀ ñērjaà) shung. abbr. of སྤྱི་སོ་, ལས་སྣེ་, གཉེར་པ་, ཕྱག་མཛོད་.

སྤྱི་ལི་ (jīli) millimeter.

སྤྱི་ལུགས་ (jīluù) 1. common right, universal principle, self evident truth, generally acknowledged truth. 2. axiom (in math).

སྤྱི་ལུགས་སྤྱི་སྤྱོལ་ (jīluù jīsöö) commonly acknowledged truth/ custom/ behavior.

སྤྱི་ལེ་ (jīle) kilometer.

སྤྱི་ལེབ་ (jīleb) flatheaded.

སྤྱི་ལེབ་འདུས་མགོ་ (jīleb dūngo) sm. སྤྱི་ལེབ་.

སྤྱི་ལོ་ (jīlo) a year in the Western calendar.

སྤྱི་ལོ་སྔོན་ (jīlo koŋ) B.C. ༡ སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་ནས་ From the seventeenth century B.C.

སྤྱི་ལོ་དང་པོ་ (jīlo taŋbo) the beginning of a reign/ era.

སྤྱི་ལོ་ཕྱུང་རྗེས་ (jīlo cuŋjeè) A.D.

སྤྱི་ལོའི་སྔོན་ (jīlö ŋōn) sm. སྤྱི་ལོ་སྔོན་.

སྤྱི་ལོའི་སྔོན་ཚད་ (jīlö ŋōndzɛɛ̀) sm. སྤྱི་ལོ་སྔོན་.

སྤྱི་བཤད་ (jīshɛɛ̀) sm. སྤྱི་གཏམ་.

སྤྱི་བཤལ་ (jīshɛɛ) a type of laxative.

སྤྱི་ས་ (jīsə) public land, jointly/ commonly owned land.

སྤྱི་སར་སྤྲོད་ (jīsar būŋ) va. to turn over to the community/ government.

སྤྱི་སེམས་ (jīsem) thinking of the common good/ interest, selfless; va.—འཆང་ to keep the public interest in mind.

སྤྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ (jīsem cēmbo) just and selfless /

fair.

སྤྱི་སོ་ (jīso) sm. སྤྱི་བསོ་.

སྤྱི་སོན་ (jī sön) vi. to receive orders/ instructions (from higher authorities).

སྤྱི་སྲུང་ཉེན་རྟོག་པ་ (jīsuŋ ñɛndɔgba) security police.

སྤྱི་སྲོལ་ (jīsüü) general practice/ custom, common practice/ custom.

སྤྱི་སློབ་ (jīlob) abbr. of སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་.

སྤྱི་གསལ་ (jīsɛl) sm. སྤྱི་ཁྱེ་.

སྤྱི་གསོག (jīsɔɔ̀) set aside for the public, public accumulation.

སྤྱི་གསོག་མ་དངུལ་ (jīsɔɔ̀ mənüü) accumulated/ set aside public funds.

སྤྱི་བསགས་མ་དངུལ་ (jīsaà mənüü) sm. སྤྱི་གསོག་མ་དངུལ་.

སྤྱི་བསམ་སྒེར་བརྗེད་ (jīsam gerjeè) devotion to public service.

སྤྱི་བསོ་ (jīso) name of the highest economic officer/ manager for a monastery as a whole (as opposed to each college).

སྤྱི་ལྷན་ (jīlhɛn) abbr. of སྤྱི་འདུས་ལྷན་ཚོགས་.

སྤྱིང་ (jīŋ) sm. སྤྱིན་.

སྤྱིང་: p. སྤྱིངས་; f. སྤྱིང་; imp. སྤྱིངས་ (jīŋ) va. to sink, to immerse under water, to submerge.

སྤྱིངས་ (jīŋ) p.and imp. of སྤྱིང་.

སྤྱིན་ (jīn) glue.

སྤྱིན་ཀོང་ (jīngoŋ) glue container.

སྤྱིན་ཆུ་ (jīnju) liquid glue.

སྤྱིན་བག (jīnbaà) paste.

སྤྱིན་སྦྱར་ (jīnjar) gluing, pasting; va.— བྱེད་.

སྤྱིན་སྦྱར་སྤང་ལེབ་ (jīnjar bāŋleb) plywood.

སྤྱིན་ཚི་ (jīndzi) stickiness of glue.

སྤྱིན་རས་ (jīnrɛɛ̀) bandaid.

སྤྱིན་ཤོག (jīnshɔɔ̀) 1. negative (film). 2. film.

སྤྱིན་ཤོག་དཀར་ནག (jīnshɔɔ̀ gārnaà) black and white film.

སྤྱིན་ཤོག་ཚོན་ལྡན་ (jinshɔɔ̀ tsōndɛn) color film.

སྤྱིན་ཤོག་པར་འཁྲུ་ (jīnshɔɔ̀ bārtru) va. to develop film.

སྤྱིའི་སྐུལ་སློང་ (jīī gūūloŋ) general mobilization; va.—བྱེད་.

སྤྱིའི་ཁ་ཕྱོགས་ (jīī kājɔɔ̀) general/ overall direction.

སྤྱིའི་གོ་དོན་ (jīī kodön) general concept/ understanding.

སྤྱིའི་གྲུ་བཞི་ (jīī trubshi) centimeter.

སྤྱིའི་བགོ་གྲངས་ (jīī godraŋ) common division (in math).

སྤྱིའི་རྒྱ་མ་ (jīī gyama) kilogram.

སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ (jīī gyadzo) high seas, open seas.

སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་ (jīī ŋɛɛdzöö) common/ public labor.

སྤྱིའི་ཐ་བ་ལ་སྒེར་གྱི་གཤོལ་མི་གཅོག (jīī tāwala gööɡi shöö mijɔɔ̀) to not do anything that harms one's private affairs for the sake of public affairs [Lit. not to break one's private plow plowing the public field].

སྤྱིའི་ཐོན་ཚད་རིང་གོང་ (jīī tōndzɛɛ̀ ringoŋ) the general price of productivity.

སྤྱིའི་དུར་ས་ (jīī tursə) public graveyard.

སྤྱིའི་དོན་ (jīīdön) affairs of the public.

སྤྱིའི་ལྡབ་གྲངས་ (jīī dəbdraŋ) common multiple (in math).

སྤྱིའི་བསྡོམས་འབོར་ (jīī dombɔr) sum, grand total.

སྤྱིའི་བསྡོམས་ཚིག (jīī domdzii̇) general/ overall conclusion.

སྤྱིའི་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (jīī trüüjɛɛ̀ sodra) general machine/ shop.

སྤྱིའི་འབོད་ཚིག (jīī böödzii̇) general slogan.

སྤྱིའི་མ་ཆ་ (jīī maja) common denominator (in math.).

སྤྱིའི་རྩ་དོན་ (jīī dzādön) general rules/ principles.

སྤྱིའི་རྩ་འཛིན་ (jīī dzəndzin) chief point/ principle, fundamental point/ principle, general principle.

སྤྱིའི་གཞུང་ (jīīshuŋ) central government, overall government.

སྤྱིའི་གཞུང་ལམ་ (jīī shuŋlam) general line/ course/ policy.

སྤྱིའི་བཟའ་ཁང་ (jīī sagaŋ) public canteen/ dining hall/ mess.

སྤྱིའི་བཟོ་ཚོགས་ (jīī sodzɔɔ̀) labor federation.

སྤྱིའི་ལམ་ཐིག (jīī lamdig) sm. སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་.

སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་ (jīī lamjɔɔ̀) general line/ direction.

སྤྱིའི་ལས་འགན་ (jīī lɛngɛn) general duty/ responsibility.

སྤྱིའི་ལེ་ (jīīle) kilometer.

སྤྱིའི་ལེ་ཐོ་ (jīī ledo) Western calendar.

སྤྱིའི་ལེ་དཔར་ (jīī lewar) sm. སྤྱིའི་ལེ་.

སྤྱིའི་ལོ་བརྩི་རྩོལ་ (jīīlo dzīdzüü) a year according to the Christian calendar.

སྤྱིའི་གསོག་དངུལ་ (jīī sɔɔ̀ŋüü) public/ common reserve fund.

སྤྱིའི་ལྷན་ཁང་ (jīī lhɛ̄ngaŋ) general/ main meeting place.

སྤྱིའུ་ལྡུགས་ (jīwu lūù) sm. སྤྱི་ལྡུགས་.

སྤྱིའུ་ཚུགས་ (jīwu tsūù) sm. སྤྱི་ཚུགས་.

སྤྱིར་ (jīr) generally, in general.

སྤྱིར་གྲགས་ (jīrdraà) generally/ widely known ¶ གནས་ཚུལ་འདི་སྤྱིར་སྒྲགས་རེད་ This news is widely known.

སྤྱིར་བཏང་ (jīrdaŋ) 1. (at the beginning of a clause it conveys) in general, generally ¶ སྤྱིར་བཏང་གློག་ལས་བཟོ་པ་ཚོས་ཐོག་མར་ལག་རྩལ་སྦྱོང་དགོས་ In general, the electrical workers must first learn the technical skills. ¶ སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་ If I speak in general. 2. (— + gen.) general, common, usual ¶ སྤྱིར་བཏང་གི་ཁ་ལག Everyday/ common food.

སྤྱིར་བཏང་གི་རང་བཞིན་ (jīrdaŋgi rəŋshin) generalization.

སྤྱིར་བཏང་ཅན་ (jīrdaŋjɛn) general, common, ordinary, usual.

སྤྱིར་བཏང་ནས་བཤད་ན་ (jīrdaŋnɛ shɛ̄ɛ̀na) sm. སྤྱིར་བཏང་བྱས་ནས་བཤད་ན་.

སྤྱིར་བཏང་པ་ (jīrdaŋba) sm. སྤྱིར་བཏང་ཅན་.

སྤྱིར་བཏང་སྤྱིར་བཏང་ (jīrdaŋ jīrdaŋ) very common/ ordinary/ usual/ simple.

སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ (jīrdaŋ cɛɛ̀na) 1. as usual, as is commonly done. 2. in general.

སྤྱིར་བཏང་བྱས་ནས་བཤད་ན་ (jīrdaŋ cɛɛ̀nɛ shɛ̄ɛ̀na) generally speaking.

སྤྱིར་བཏང་མིན་པར་ (jīrdaŋ mimbar) specially, special.

སྤྱིར་སྟངས་ (jīrdaŋ) sm. སྤྱིར་བཏང་.

སྤྱིར་བསྟན་ (jīr dɛ̄n) va. to give a summary, to speak in general.

སྤྱིར་དུ་ (jīrdu) sm. སྤྱིར་.

སྤྱིར་ཕྱིན་སློབ་གྲྭ་པ་ (jīrjin lōbdra) students studying abroad.

སྤྱིར་བཤད་ (jīrshɛɛ̀) sm. སྤྱིར་བསྟན་.

སྤྱིལ་པོ་ (jīību) sm. སྤྱིལ་བུ་.

སྤྱིལ་བུ་ (jīību) thatched or straw hut/ house.

སྤྱིལ་མོ་ (jīīmu) trowel (for plastering walls).

སྤྱུག: p. སྤྱུགས་; f. སྤྱུག; imp. སྤྱུགས་ (jūù) va. to expel, to drive out, to banish.

སྤྱུགས་ (jūù) p. and imp. of སྤྱུག.

སྤྱོ་: p. སྤྱོས་; f. སྤྱོ་; imp. སྤྱོས་ (jō) va. to criticize, to scold, to blame, to abuse.

སྤྱོ་སྡིགས་ (jōdig) scolding and threatening.

སྤྱོ་ཚིག (jōdzii̇) swear/ curse words.

སྤྱོད་: p. སྤྱད་; f. སྤྱད་; imp. སྤྱོད་ (jōò) 1. va. to use, to make use of, to employ ¶ བཟོ་གྲྭ་འདི་གསུམ་གྱིས་ཆེས་ཡར་ཐོན་གྱི་ལག་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These three factors use the most advanced techniques. 2. va. to enjoy ¶ བདེ་དགེར་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ (They) are enjoying happiness.

སྤྱོད་ཁང་ (jōògaŋ) toilet, lavatory.

སྤྱོད་མཁན་ (jōòñɛn) user.

སྤྱོད་མཁས་ (jōòkɛɛ̀) economical, thrifty, efficient; va.—བྱེད་ to be efficient, to be economical/ thrifty.

སྤྱོད་མཁོ་ (jōòko) sm. སྤྱོད་སྒོ་.

སྤྱོད་མཁོ་ཆུང་ལ་ཁྲིམ་པོ་མེད་པ་ (jööko jüŋla trimbu meèba) not useful and not selling well.

སྤྱོད་མཁོ་ཙག་ཙིག (jööko dzāgdzig) small incidental expenses.

སྤྱོད་འགྲོས་ (jöndröö) behavior, manner.

སྤྱོད་རྒྱུད་ (jöögyüü) the second of the four classes of tantra stressing the importance of both external and internal mental activity.

སྤྱོད་སྒོ་ (jöögo) usage, application, appropriation.

སྤྱོད་སྒོ་ཆེ་བ་ (jöögo cēwa) practical, useful.

སྤྱོད་ངན་ (jööŋɛn) bad behavior/ deportment; va.—བྱེད་; —ཐོལ་ to misbehave.

སྤྱོད་ངན་ནག་ཉེས་ (jööŋɛn nagñeè) bad behavior and evil deeds.

སྤྱོད་ཆ་ (jööja) sm. སྤྱོད་ཆས་.

སྤྱོད་ཆས་ (jööjɛɛ̀) materials, utensils ¶ཀོ་བའི་སྤྱོད་ཆས་ Leatherware.

སྤྱོད་འཇུག (jööjuù) name of a famous Buddhist text by Shantideva.

སྤྱོད་ཉེས་ (jööñeè) 1. bad/ evil/ wrong behavior. 2. for children, mischievous. 3. wrongly using, misusing.

སྤྱོད་སྟངས་ (jöödaŋ) the way to use/ utilize.

སྤྱོད་ཐེར་ (jööder) reforming one's behavior.

སྤྱོད་དེབ་ (jöödeb) reference book.

སྤྱོད་བདེ་ (jöödé) easily usable/ applicable, convenient.

སྤྱོད་ལྡན་ (jöödɛn) well-behaved.

སྤྱོད་པ་ (jööbə) behavior ¶སྤྱོད་པ་ཁྱད་མཚར་པོ་ Strange/ wierd behavior.

སྤྱོད་པ་འཆལ་བ་ (jööbə cɛ̄ɛwa) uncontrolled behavior.

སྤྱོད་པ་ཉེས་པོ་ (jööbə ñēèbo) sm. སྤྱོད་ཉེས་.

སྤྱོད་པ་དྭངས་གཙང་ (jööbə taŋdzaŋ) well-behaved.

སྤྱོད་པ་དྲག་པོ་ (jööbə tragba) belligerent/ warlike/ pugnacious behavior.

སྤྱོད་པ་རྣམ་དག (jööbə nāgdaà) noble/ magnanimous behavior.

སྤྱོད་པ་མ་སྨྲང་མ་ཛིགས་ (jööbə mədruŋ mədzii) untruthful/ bad behavior.

སྤྱོད་གཙང་ (jöödzaŋ) pure deeds/ acts.

སྤྱོད་གཙང་སྤྱི་གཞོལ་ (jöödzaŋ jīshöö) good work/ behavior, working for the common good.

སྤྱོད་གཙང་གཞུང་དྲང་ (jöödaŋ shuŋdraŋ) clear behavior.

སྤྱོད་པ་རྩིང་པོ་ (jööbə dziŋbu) rude, bad mannered.

སྤྱོད་ཚུལ་ངོ་གཉིས་མ་ (jöödzüü ŋoñiimə) duplicitous, two-faced.

སྤྱོད་ཚུལ་ལྔ་ (jöödzüü ŋā) see ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ལྔ་.

སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་འཛིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (jöödzüü yaŋdag dzinbɛ drigdzuù) moral majority.

སྤྱོད་པ་ལོག (jööbə lɔɔ̀) vi. to be strange/ unruly/ disorderly in behavior.

སྤྱོད་པ་སློག (jööbə lɔ̄ɔ̀) va. to misbehave, to act unruly/ disorderly.

སྤྱོད་པ་ལྷིང་པོ་ (jööbə lhīŋbu) gentle behavior/ character.

སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ (jööbɛ gyüü) sm. སྤྱོད་རྒྱུད་.

སྤྱོད་བབ་རྗེ་མཐུན་ (jööbəb dzēdün) 1. acting or behaving in a similar manner. 2. acting or behaving in a friendly/ harmonious manner.

སྤྱོད་དབང་ (jööwaŋ) the right of use.

སྤྱོད་མིག (jöömig) toilet hole.

སྤྱོད་ཚད་ (jöödzɛɛ̀) rate of utilization.

སྤྱོད་ཚུལ་ (jöödzüü) 1. style, manner ¶གསར་བརྗེའི་སྤྱོད་ཚུལ་ Revolutionary style. 2. conduct, behavior, the way of acting ¶ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) do many religious acts.

སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་ (jöödzüü dzin) va. to hold or adhere to an attitude/ opinion/ way of behaving ¶ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་བའི་མི་རྣམས་ལ་བསླབ་བྱ་བྱེད་རྒྱུའི་སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་དགོས་ (We) should behave so that we advise those who have made mistakes.

སྤྱོད་ཚུལ་བཟང་པོ་ (jöödzüü saŋbo) sm. སྤྱོད་བཟང་.

སྤྱོད་ཚུལ་བཟུང་ (jöödzüü suŋ) p. of སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་.

སྤྱོད་བཟང་ (jöösaŋ) good behavior/ manners, well-behaved, upright, moral.

སྤྱོད་བཟང་འདུན་ཆེའི་མི་སྣ་ (jöösaŋ düncee mina) people with lofty ideals.

སྤྱོད་ཡུན་ (jööyün) the functional life of a machine or piece of equipment.

སྤྱོད་ཡུལ་ (jööyüü) sphere of activity ¶མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ Range of vision.

སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་ (jööyön ñīidɛn) knowledgeable and of good character.

སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལེགས་ (jööyön ñīileg) sm. སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་.

སྤྱོད་ལམ་ (jöölam) sm. སྤྱོད་པ་.

སྤྱོད་ལུགས་ (jööluù) behavior and customs.

སྤྱོད་ཤེད་ (jööshee̤) durable, long lasting.

སྤྱོད་ཤེས་གཟུགས་གསུམ་ (jööshee̤ sugsum) the three: character, knowledge and physical body.

སྤྱོད་ཤེས་ལུས་གསུམ་ (jööshee̤ lüüsum) sm. སྤྱོད་ཤེས་གཟུགས་གསུམ་.

སྤྱོད་གཤིས་ (jööshee̤) custom, way of doing things.

སྤྱོད་བསམ་ (jöösem) behavior and thought.

སྤྱོད་བསམ་གཉིས་འགལ་ (jöösem ñīŋgɛɛ) difference/ contradiction between behavior and thought.

སྤྱོན་ (jön) va. to come.

སྤྱོམ་: p. སྤྱོམས་; f. སྤྱོམ་; imp. སྤྱོམས་ (jōm) sm. ང་རྒྱལ་.

སྤྱོམས་ (jōm) p. and imp. of སྤྱོམ་.

སྤྱོས་ (jöö) p. of སྤྱོ་.

སྤྲ་ (drā) ape; baboon.

སྤྲ་འཆལ་ (drānjɛɛ) stupid, ignorant, silly.

སྤྲ་ཐོག (drādɔɔ̀) the seed of artimisa/ wormwood.

སྤྲ་རྡོ་ (drādo) tinder and flintstone.

སྤྲ་དཔུང་རིང་ (drā būŋriŋ) gibbon.

སྤྲ་བ་ (drāwa) a plant from which the tinder that is used with flintstones is made.

སྤྲ་བའི་ཐོག་གུ་ (drāwɛ tōggu) the seed of the སྤྲ་ཐོག་པ་.

སྤྲ་བའི་མེ་ཏོག (drāwɛ medog) sm. སྤྲ་བ་.

སྤྲ་མི་ (drāmi) ape man, prehistoric man, fossil man, early hominid.

སྤྲ་མིའི་འགྱུར་རྡོ་ (drāmii gyurdo) fossilized bones of early hominids.

སྤྲ་མེ་ (drāme) moxabustion.

སྤྲ་མོ་ (drāmo) a female ape/ baboon.

སྤྲ་ཚིལ་ (drədzii) beeswax.

སྤྲ་ཚིལ་དཀར་པོ་ (drədzii gārbo) white beeswax.

སྤྲ་ཚིལ་སྒྲོན་མེ་ (drədzii drönme) torch/ lamp made of beeswax.

སྤྲ་ཚུགས་ (drədzuù) moxabustion.

སྤྲ་གཡུང་ (drəyuŋ) anaphilis hancockii Maxim (used in Tibetan medicine).

སྤྲ་རིགས་ (drərig) primates.

སྤྲ་ལག (drālaà) lying, cheating, tricking.

སྤྲ་ལག་མཁས་པོ་ (drālaà kɛ̄ɛbo) a person who is deceitful/ duplicitous/ cunning/ conniving/ scheming.

སྤྲ་ལག་དོད་པོ་ (drālaà töōbo) sm. སྤྲ་ལག་མཁས་པོ་.

སྤྲ་ལག་ཚ་པོ་ (drālaà tsābo) sm. སྤྲ་ལག་མཁས་པོ་.

སྤྲ་ལག་ཤོད་ (drālaà shöö) va. to trick/ con/ deceive.

སྤྲ་ལི་སྤྲུ་ལི་ (drəli drūli) doing sth. in a dillydallying manner.

སྤྲག (drāà) va. to fry.

སྤྲག་ཆགས་པ་ (drāà cāgba) hardened/ crusted dirt.

སྤྲང་ (drāŋ) 1. va. to beg. 2. abbr. of སྤྲང་པོ་.

སྤྲང་འཁྱམས་ (drāŋgyam) wandering like a beggar; va.—རྒྱག.

སྤྲང་འཁྱམས་པ་ (drāŋgyāmba) 1. wandering beggers. 2. term used to scold an idler/ loafer.

སྤྲང་འཁྱམས་ཡུལ་ཕུད་ (drāŋgyam yüübüü) leaving one's home and wandering as a beggar.

སྤྲང་ཁྱི་ (drəŋgyi) 1. term used to scold a dog. 2. beggar's dog.

སྤྲང་འགྱིངས་ (drāŋgyiŋ) shung. a pompous/ arrogant beggar.

སྤྲང་རྒན་ (drāŋgɛn) 1. an old beggar. 2. a

derogatory exclamation: you old beggar.

སྤྲང་རྒྱུག (drāŋgyuù) a beggar's stick/ staff.

སྤྲང་སྒྱེ་ (drāŋgye) bag carried by beggars.

སྤྲང་རྟགས་ཚ་པོ་ (drāŋdaà tsābo) greedy, avaricious, like a beggar in character.

སྤྲང་གནམ་ (dāŋnam) a derogatory swear word for the weather.

སྤྲང་པོ་ (dāŋbo) beggar.

སྤྲང་པོ་ཀེར་ལངས་ (drāŋbo gērlaŋ) a poor person with nothing [Lit. a beggar standing alone].

སྤྲང་པོ་གཅེར་ལངས་ (drāŋbo jērlaŋ) a poor person with absolutely nothing [Lit. a begger standing naked].

སྤྲང་པོ་སྤྲང་རྐྱང་ (drāŋbo drāŋgyaŋ) absolutely impoverished, an absolute beggar.

སྤྲང་དབྱུག (drāŋyuù) beggar's staff/ stick.

སྤྲང་ཚང་ (drāŋdzaŋ) beggar's home.

སྤྲང་བན་ (drāŋbɛn) begging monks (a Hinayana Buddhist practice.

སྤྲང་མོ་ (drāŋmo) abusive word used for women (similar to "bitch") {Lit. female beggar].

སྤྲང་ཤགས་ཚ་པོ་ (drāŋshɛ̄ɛ tsābo) sm. སྤྲང་རྟགས་ཚ་པོ་.

སྤྲད་ (drɛ̄ɛ) 1. va. to give. 2. p. of སྤྲོད་.

སྤྲད་མཆན་ (drɛ̄ɛjɛn) the notations a person makes when keeping a record of expenses.

སྤྲད་ལད་ (drɛ̄ɛlɛɛ) sycophancy, flattery; va.—བྱེད་ to flatter.

སྤྲད་ལད་ཚ་པོ་ (drɛ̄ɛlɛɛ tsābo) sycophant, flatterer.

སྤྲས་ (drɛ̄ɛ) va. to adorn, to decorate, to embellish, to dress up ¶ བོད་པའི་ཆས་དགོས་སྤྲས་ཏེ་ Dressing up in Tibetan clothes.

སྤྲས་གོག (drɛ̄ɛgɔɔ) ring worn on the thumb.

སྤྲི་ (drī) 1. cream ¶ འོ་མའི་སྤྲི་ The cream of milk. 2. protein.

སྤྲི་དཀར་ (drīgar) protein.

སྤྲི་དཀར་གྱི་རྒྱུ་མང་བ་ (drīgargi gyumaŋwa) high protein.

སྤྲི་དཀར་གྱི་རིགས་ (drīgargi rig) albumin.

སྤྲི་བཏོན་པའི་འོ་མ་ (drīdönbɛ woma) nonfat milk.

སྤྲི་མ་ (drīmə) sm. སྤྲི་.

སྤྲི་གསར་ (drīsar) the thick cream of a cow that has just given birth.

སྤྲིང་: p. སྤྲིངས་; f. སྤྲིང་; imp. སྤྲིངས་ (drīŋ) va. to send/ give.

སྤྲིང་ཡིག (drīŋyii) sm. སྤྲིངས་ཡིག.

སྤྲིངས་ (drīŋ) p. and imp. of སྤྲིང་.

སྤྲིངས་ཡིག (drīŋyii) letter, note, communique ¶ གཟིགས་མཁྱེན་སྤྲིངས་ཡིག A government communique regarding a dispute.

སྤྲིངས་ལན་ (drīŋlɛn) answer, reply.

སྤྲིན་ (drīn) cloud; vi.—to be cloudy/ overcast.

སྤྲིན་ཀློང་ (drīnloŋ) in the clouds, amidst the clouds.

སྤྲིན་དཀར་ (drīngar) white clouds.

སྤྲིན་རྐང་ (drīngaŋ) nimbus, rain cloud.

སྤྲིན་འཁྲིགས་ (drīndrig) cloudy.

སྤྲིན་གུག (drīnguù) cirrus clouds.

སྤྲིན་གྱི་ཁ་དོག (drīngi kādɔɔ) the color of clouds.

སྤྲིན་ཆར་ (drīnjar) 1. abbr. clouds and rain. 2. light rain.

སྤྲིན་ཆུ་ (drīnju) light rain.

སྤྲིན་འཇའ་ (drīnja) colored clouds (due to the reflection of the sun).

སྤྲིན་གཏོར་ཉི་ཐོན་ (drīndor ṉidön) settling/ solving/ overcoming a bad situation [Lit. disperse the clouds and the sun appears].

སྤྲིན་མཐོངས་ (drīndoŋ) the visible sky between the clouds.

སྤྲིན་འཐིབ་ཉི་སྒྲིབ་ (drīndib ṉidrib) darkness [Lit. sky covered with clouds, sun hidden).

སྤྲིན་འཐིབས་ནམ་མཁའ་ (drīndib namka) overcast sky.

སྤྲིན་དག་པ་ (drīn tagba) white clouds.

སྤྲིན་བདུན་ (drīndün) a type of brocade with a cloud design.

སྤྲིན་ནག (drīnnaà) black clouds.

སྤྲིན་ནག་རླུང་གཏོར་ (drīnnaà lūŋdɔɔ) destroying enemies/ foes quickly [Lit. the wind scattering the black clouds].

སྤྲིན་ནག་ལང་ལོང་ (drīnnaà laŋloŋ) billowing black clouds.

སྤྲིན་པ་ (drīmbə) sm. སྤྲིན་.

སྤྲིན་པ་འཁོར་ (drīmbə kɔ̄ɔ) vi. to have clouds appear.

སྤྲིན་པ་འཁྲིགས་པ་ (drīmbə trigbə) cloudy.

སྤྲིན་པ་སྒམ་པོ་ (drīmbə gambo) a rug with the bat and cloud design.

སྤྲིན་པ་ཐར་དོར་ (drīmbə tārdɔɔ) sm. སྤྲིན་ཕྲེང་ཧྲལ་པོ་.

སྤྲིན་དཔངས་མཐུག་པོ་ (drīnbaŋ tūgbu) cumulus clouds.

སྤྲིན་ཕུང་ (drīnbuŋ) a mass of clouds, overcast with clouds.

སྤྲིན་ཕྲེང་ཧྲལ་པོ་ (drīndreŋ hrɛ̄ɛbo) scattered clouds.

སྤྲིན་བྱི་མགོ་ཙམ་མེད་ལ་ཐོག་སྟ་རེ་ཙམ་འཕངས་པ་ (drīnci godzam meela tɔ̄ɔ dāridzam pāŋba) sth. suddenly/ unexpectedly frightening [Lit. on a cloud as small as the head of a bird, a thunderbolt as big as an axe].

སྤྲིན་བྲལ་གཡའ་དག (drīndrɛɛ yādag) clear, cloudless (weather).

སྤྲིན་འབོར་ (drīnbɔr) the amount of clouds.

སྤྲིན་དམར་ (drīnmar) red clouds.

སྤྲིན་སྨུག (drīnmug) clouds and mist/ fog; vi.—འཐིབ་ to be cloudy and foggy/ misty.

སྤྲིན་ཚོགས་ (drīndzɔɔ) a group/ mass of clouds, cloudy.

སྤྲིན་ཚོམ་ (drīndzom) a group/mass of clouds, cloudy.

སྤྲིན་མཚོ་ (drīntso) a sea of clouds.

སྤྲིན་ཟམ་ (drīnsam) a wooden passageway/ small bridge between two houses.

སྤྲིན་བཟང་ (drīnsaŋ) clouds that have auspicious significance.

སྤྲིན་བཟང་དཀར་པོ་ (drīnsaŋ gārbo) white clouds that have auspicious significance.

སྤྲིན་རིམ་ (drīnrim) cloud layers.

སྤྲིན་རིས་ (drīnrii) cloud pattern/ design (on brocade, paintings, rugs, etc.).

སྤྲིན་རིས་མ་ (drīn rīimə) brocade/ paintings/ rugs that have cloud designs.

སྤྲིན་རུམ་ (drīnrum) within the clouds.

སྤྲིན་སྲབ་རླུང་འཇམ་ (drīndrəb lūŋjam) weather without many clouds or heavy winds, mild and sunny weather.

སྤྲིན་གསར་ (drīnsar) newly formed clouds.

སྤྲིན་གསེང་ (drīnseŋ) the space between the clouds.

སྤྲིན་གསེབ་ (drīnseb) sm. སྤྲིན་གསེང་.

སྤྲིས་མ་ (drīimə) the cream (that forms on the top after boiling milk has been cooled).

སྤྲུ་དཀར་ (rūgar) herzcleum candicans Wall ex. (used in Tibetan medicine).

སྤྲུ་སྐྱ་ (drūgya) sm. སྤྲུ་དཀར་.

སྤྲུ་ནག (drūnaà) notopterygium forbensii Boiss (used in Tibetan medicine).

སྤྲུ་བ་ (drūwa) sm. སྤྲུ་མ་.

སྤྲུ་མ་ (drūmə) a general term that encompasses: སྤྲུ་དཀར་, སྤྲུ་ནག་, སྤྲུ་སེར་.

སྤྲུ་ཙ་ (drūdza) notopterygium (used in Tibetan medicine).

སྤྲུ་སེར་ (drūser) notoptterygium incisum (used in Tibetan medicine).

སྤྲུག: p. སྤྲུགས་; f. སྤྲུག་; imp. སྤྲུགས་ (drūù) va. to shake, to stir, to agitate.

སྤྲུག་བརྡབས་གཏོང་ (drūgdəb) dusting/ brushing off; va.—གཏོང་.

སྤྲུག་སྤྲུག (drūgdruù) agitating, shaking, stirring; va.—གཏོང་.

སྤྲུག་གསིག (drūgsii) agitating, shaking, stirring; va.—བྱེད་.

སྤྲུགས་ (drūù) p. and imp. of སྤྲུག.

སྤྲུལ་ (drūū) vi. to change/ transform one's state

(miraculously) ¶ ཁོ་བྱིའུ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ He transformed himself into a small bird and.

སྤྲུལ་སྐུ་ (drüügu) incarnate lama, rimpoche.

སྤྲུལ་བསྒྱུར་ (drüü gyur) va. to manifest/ transform oneself into various forms.

སྤྲུལ་པ་སྐྱེ་ (drüübə gyē) va. to transform/ manifest oneself into a different form.

སྤྲུལ་པ་འགྱེད་ (drüübə gyèe) va. to transform/ manifest oneself into a different form.

སྤྲུལ་པ་སྡུད་ (drüübə düü) va. to return to one's original form after manifesting oneself as sth. else.

སྤྲུལ་པ་སྟོན་ (drüübə dõn) va. to manifest/ transform oneself into a different form.

སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ (drüübɛ gū) sm. སྤྲུལ་སྐུ་.

སྤྲུལ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ (drüübɛ dzudrüü) sm. སྤྲུལ་བསྒྱུར་.

སྤྲེ་ (drē) sm. སྤྲེའུ་.

སྤྲེ་ད་ (drēda) grain that has spoiled and turned black.

སྤྲེ་མོ་ (drēmo) female monkey.

སྤྲེ་མོང་ (drēmoŋ) weasel.

སྤྲེ་རྩེད་ (drēdzeè) sm. སྤྲེའུ་རྩེད་.

སྤྲེའུ་ (drēwu) monkey.

སྤྲེའུ་དཔལ་འགྱངས་ཅན་ (drēwu tɛɛgyaŋjɛn) prosimian primate.

སྤྲེའུ་རྩེད་ (drēwudzeè) 1. monkeys playing. 2. pranks, jokes, kidding around.

སྤྲེའུ་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ (drēwu dzudrüüjɛn) miraculous (fictional) monkey.

སྤྲེའུ་ལྷོད་ཡངས་ཅན་ (drēwulhöö yeŋjɛn) sm. སྤྲེའུ་དཔལ་འགྱངས་ཅན་.

སྤྲེའུས་མི་ལ་ལད་མོ་བྱེད་པ་ལྟར་ (drēwüü milə lɛɛmo ceebadar) mindlessly imitating [Lit. like a monkey imitating a man].

སྤྲེལ་ (drēē) monkey.

སྤྲེལ་གཞུག་དབྱུག་ (drēēshuù yüù) to abandon/ discard sb. after swindling or tricking them [Lit. the monkey waves his tail].

སྤྲེལ་ལ་ངོམ་རྒྱུ་ཀྱུབ་ (drēēla ŋomgyu gūb) boasting about something trivial.

སྤྲེལ་ལད་ (drēēlɛè) flattery, sycophancy; va.—འཁྲབ་; —བྱེད་ to flatter, to be a sycophant.

སྤྲོ་: p. སྤྲོས་; f. སྤྲོ་; imp. སྤྲོས་ (drō) 1. va. to disperse, to scatter. 2. vi. to be glad/ happy/ joyful.

སྤྲོ་སྐུ་ (drōgu) short-tempered, impatient.

སྤྲོ་སྐྱིད་ (drōgyiì) 1. happy, glad, merry. 2. va.—བྱེད་; —གཏོང་ to have fun, to have a good time, to make merry.

སྤྲོ་སྐྱིད་ཁང་ (drōgyiìgaŋ) 1. club, recreation center. 2. summer cottage.

སྤྲོ་སྐྱིད་ལྟ་སྐོར་ (drōgyiì dāgɔɔ) tourism, tourist.

སྤྲོ་སྐྱིད་སྤོ་ལོ་ (drōgyiì bōlo) carom. (the game).

སྤྲོ་ཁང་ (drōgaŋ) sm. སྤྲོ་སྐྱིད་ཁང་.

སྤྲོ་གླུ་ (drōlu) sm. སྐྱིད་གླུ་.

སྤྲོ་ཆུང་ (drōjuŋ) shung. a picnic party given by the tt. government to its officials.

སྤྲོ་འཆམ་ (drōnjam) 1. going for a stroll; va.—བྱེད་. 2. going for a tour/ tourism.

སྤྲོ་འཆམ་པ་ (drōnjamba) tourist.

སྤྲོ་འཆམ་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཁུལ་ (drōnjamgi yüüjoŋgüü) tourist site.

སྤྲོ་ཉམས་ (drōñam) sm. སྤྲོ་སྣང་.

སྤྲོ་ཉམས་ཅན་ (drōñamjɛn) sm. སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པ་.

སྤྲོ་མཉེས་ (drōñeè) happy, glad, liking something.

སྤྲོ་སྟོན་ (drōdön) party, banquet.

སྤྲོ་ཐུང་ (drōduŋ) sm. སྤྲོ་ཐུང་ཐུང་.

སྤྲོ་ཐུང་ཐུང་ (drō tūŋduŋ) impatient, hot tempered.

སྤྲོ་འདྲི་ (drō dri) shung. va. to ask a question ¶ ཞིང་ནམས་སྤྲོ་འདྲི་ཙམ་མེད་པར་སྤྱི་བསོས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་ The fields were seized by the Chiso monastic manager without asking as much as a question.

སྤྲོ་སྣང་ (drōnaŋ) 1. joy, pleasure, happiness; vi.—བསྐྱེད་; —རྒྱས་ to be happy / glad. 2. optimism.

སྤྲོ་སྣང་སྟོང་པ་ (drōnaŋ dōŋba) happy/ glad for no good reason.

སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པ་ (drōnaŋ dɛmba) happy, gay, joyful, cheerful.

སྤྲོ་སྣང་རིང་ལུགས་ (drōnaŋ riŋluù) optimism.

སྤྲོ་སྣང་རིང་ལུགས་པ་ (drōnaŋ riŋluùbə) optimist.

སྤྲོ་པོ་ (drōbo) 1. h. of ཞིམ་པོ་. 2. happy, having a good/ enjoyable time; va.—བྱེད་ to have a good time, to enjoy, to have fun ¶ ངས་བལྟས་ན་ཁྱེད་རང་འདི་གར་ཤར་མཚམས་སྤྲོ་པོ་བྱས་ནས་བཞུགས་ I think you should stay here enjoying yourself for awhile.

སྤྲོ་སྤྲོ་ (drōdro) happy, joyful, delightful, pleasurable.

སྤྲོ་བ་ (drōwa) joy, happiness; va.—བདེ་; —བསྐྱེད་ to be happy/ joyous.

སྤྲོ་བ་དཀྲུག་ (drōwa drüù) va. to spoil a happy occasion.

སྤྲོ་བ་ཆེ་བ་ (drōwa cēwa) extremely happy.

སྤྲོ་བག་ཕེབས་པ་ (drōbaà pēèba) happy and tranquil/ carefree/ peaceful/ calm.

སྤྲོ་བའི་ཟློས་གར་ (drōwɛ döögar) comedy.

སྤྲོ་མོ་ (drōmo) happy, joyful.

སྤྲོ་རྩེད་ (drōdze) concert, show, performance.

སྤྲོ་རྩེད་ཁང་ (drōdzegaŋ) sm. སྤྲོ་སྐྱིད་ཁང་.

སྤྲོ་ཚོགས་ (drōdzɔɔ̀) party ¶ གླིང་ཁའི་སྤྲོ་ཚོགས་ Garden party.

སྤྲོ་ཞག་མེད་པ་ (drōshaà meèba) unreliable, of bad character, undependable.

སྤྲོ་ཞི་ (drō shi) vi. to have one's anger subside.

སྤྲོ་བཞུགས་གནང་ (drōshuù nāŋ) va. to stay enjoying oneself (h.).

སྤྲོ་རིང་པོ་ (drō riŋbu) tolerant, not quick to anger.

སྤྲོ་ལངས་ (drō laŋ) vi. to become angry.

སྤྲོ་ཤི་ (drō shī) sm. སྤྲོ་ཞི་.

སྤྲོ་ཤུགས་ (drōshuù) the power of happiness.

སྤྲོ་ས་ (drōsa) 1. happy place. 2. a happier place.

སྤྲོ་སིང་ངེ་བ་ (drō siŋŋewa) in a happy/ joyful state.

སྤྲོ་སིང་སིང་ (drō siŋsiŋ) sm. སྤྲོ་སིང་ངེ་བ་.

སྤྲོ་སུད་པ་ (drō sūūbə) easily angered/ agitated/ annoyed, hot-tempered.

སྤྲོ་སེམས་ (drōsem) 1. joy, gladness, happiness. 2. enthusiasm ¶ པར་ཁང་གི་བཟོ་པས་སྤྲོ་སེམས་ཆེ་ཤོས་དང་ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The workers at the publishing house are printing with the greatest enthusiasm and the highest standards.

སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བ་ (drōsem kööwɛ) warm/ happy feeling, bubbling over with joy/ happiness ¶ ཁོ་སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་བསྟོད་ནང་བྱས་པ་རེད་ (They) warmly praised him. ¶ སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ (They) warmly welcomed him.

སྤྲོ་སེམས་ཆེན་པོ་ (drōsem cēmbo) great warmth/ joy/ happiness/ enthusiasm ¶ སྤྲོ་སེམས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པ་རེད་ (They) praised (him) with great warmth.

སྤྲོ་སེམས་དང་ལྡན་པ་ (drōsemdaŋ dɛmba) with great warmth/ enthusiasm.

སྤྲོ་གསང་ (drōsaŋ) sm. སྤྲོ་གསེང་.

སྤྲོ་གསེང་ (drōseŋ) vacation, tour, pleasure trip; va.—གཏོང་ to go on vacation, to take a trip.

སྤྲོ་གསེང་གཏོང་མཁན་ (drōseŋ dōŋñɛn) vacationer.

སྤྲོ་གསེང་ལྟ་སྐོར་ (drōseŋ dāgɔɔ) vacation tour/ holiday.

སྤྲོ་གསེང་ལ་ཕེབས་ (drōseŋla pēè) va. to go on a vacation/ holiday.

སྤྲོག་མ་ (drɔ̄gma) small bamboo woven box.

སྤྲོད་: p. སྤྲད་; f. སྤྲད་; imp. སྤྲོད་ (drōō) va. to give ¶ ངས་ཁོ་ལ་དངུལ་སྤྲད་པ་ཡིན་ I gave him some money.

སྤྲོད་ཁོངས་དཀར་ཆག་ (drōōgoŋ gārjaà) shung. list of payments that have to be made.

སྤྲོད་ཁོངས་ཡིག་རིགས་ (dōōgoŋ yiirig) shung. the documents and files of an office that have to be handed over by a departing official to his successor.

སྤྲོད་ཁྲ་ (drōōdra) shung. an order to hand over

documents, etc.

སྤྲོད་གྲ་འགྲིགས་ (drööd̲ra drig) shung. vi. to be able to pay/ give ¶ སྤྲོད་ནོར་ནད་གོད་ཐོག་ལོ་ཕྱུགས་ལམ་དུ་མ་ལྡོངས་ཀྱང་གཞན་གཡར་གྱིས་སྤྲོད་གྲ་འགྲིགས་པ་ Many animals that should be handed over died from the plague and the crop yield also was not good, but they were able to pay the animals by borrowing from other places.

སྤྲོད་འགྱངས་ (dröögyaŋ) shung. delaying handing over sth. ¶ སྤྲོད་འགྱངས་ཟླ་ ༣ སོང་བ་ The handing over was delayed for 3 months.

སྤྲོད་རྒྱ་ (dröögya) shung. an edict issued ordering that sth. be handed over.

སྤྲོད་དངུལ་ (dööŋüü) money to be handed over.

སྤྲོས་ཆས་ (drööjɛɛ̀) things to be handed over.

སྤྲོད་འཇལ་ (drönjɛɛ) repaying, returning; va.—བྱེད་ to repay, to return.

སྤྲོད་ཐེབས་ (drööd̲eb) shung. sm. སྤྲོད་དམིགས་.

སྤྲོད་དུས་འདེད་སྦྱང་ (drööd̲üü t̲ɛ̀jaŋ) shung. going after a debtor when the loan is due ¶ སྤྲོད་དུས་འདེད་སྦྱང་ནམ་བྱུང་སྐབས་ང་སྐྱིད་གྲངས་གཙང་འབུལ་རྒྱུ་ When you come after me to collect when the loan is due, I will pay the principal with interest.

སྤྲོད་ཐེབ་ (drööteb) shung. book listing payments.

སྤྲོད་ནོར་ (drööŋɔɔ) shung. animals that should be handed over ¶ ཁྱོད་ཚོས་ཞིར་སྐྱོང་བྱས་རྗེས་སྤྲོད་ནོར་ནད་གོད་ཐོག་ལོ་ཕྱུགས་ལམ་དུ་མ་ལྡོངས་ཀྱང་གཞན་གཡར་གྱིས་སྤྲོད་གྲ་འགྲིགས་པ་ Many animals that should be handed over died from the plague and the crop yield was also not good, but still they were able to hand over the animals by borrowing from other places.

སྤྲོད་པ་ (drööba) supply ¶ མཁོ་བ་དང་སྤྲོད་པ་ supply and demand.

སྤྲོད་དཔང་ (drööbaŋ) shung. the person who witnesses the handing over of goverment documents etc., when there is a change of officials heading an office.

སྤྲོད་དཔང་ལྷན་རྒྱས་ (drööbaŋ lhɛ̃ngyɛɛ̀) shung. the committee of persons who witness the handing over of goverment documents, etc., when there is a change of officials heading an office.

སྤྲོད་བུན་ (drööbün) debts, loans.

སྤྲོད་དམིགས་ (dröömig) shung. the means of paying back a debt ¶ མི་སེར་དབུལ་ཕོངས་བུ་ལོན་སྤྲོད་དམིགས་མེད་ངེས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ There are many poor subjects who do not have any means of paying back their debts.

སྤྲོད་ཡུལ་ (drööyüü) the address where sth. should be sent (on a letter, package, etc.).

སྤྲོད་འཛིན་ (dröndzin) 1. a check. 2. a note authorizing money/ goods to be collected (given).

སྤྲོད་ལེན་ (dröölen) 1. giving and receiving; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱ་གར་ལ་བོད་དངུལ་སྤྲོད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ (They) don't use (give and receive) Tibetan money in India. 2. supply and demand.

སྤྲོད་ལྷག (dröölhaà) shung. items leftover after giving the amount that was required (in a loan, tax).

སྤྲོད་ལྷན་ (dröölhɛn) shung. abbr. of སྤྲོད་དཔང་ལྷན་རྒྱས་.

སྤྲོས་ (dröö) 1. p. and imp. of སྤྲོ་. 2. sm. རྒྱས་སྤྲོས་.

སྤྲོས་ཀུན་ (dröögün) 1. all the things in the world. 2. luxury items/ things.

སྤྲོས་བཅས་ (dröójɛɛ̀) grand, imposing, large-scale.

སྤྲོས་ནས་བྲལ་བ་ (dröönɛ dr̲öówa) sm. སྤྲོས་བྲལ་.

སྤྲོས་བྲལ་ (drööd̲rɛɛ) impossible ¶ ཁྱོད་རང་ལ་ལས་ཀ་དེ་རག་རྒྱུ་སྤྲོས་བྲལ་རེད་ It is impossible for you to get that job.

སྤྲོས་མེད་ (dröömeè) 1. medicore, unimposing. 2. concise, direct, to the point.

སྤྲོས་གཤོམ་ (drööshom) grand, imposing, large-scale.

པ

པ་ (pā) 1. father, paternal ¶ པ་ཡི་རྒྱུད་པ་ Paternal lineage. 2. male ¶ པ་གླང་ Bull. 3. the letter པ་ (used in alphabetical ordering).

པ་ཀུང་ (pāguŋ) sm. ཕ་གོང་.

པ་སྐྱེས་ (pāgyeè) night.

པ་སྐྱེས་བུ་ (pāgyeè pu) father's son.

པ་ཁ་ (pāga) sm. པ་ག.

པ་ཁག་བུ་དྲི་ (pāgaà pudri) shung. va. to blame a junior/ inferior for the senior or superior's mistake [Lit. blaming the act/ mistake of the father on the son].

པ་ཁག་གཞོན་དྲིས་ (pākaà shöndri) shung. sm. པ་ཁག་བུ་དྲི་.

པ་ཁུ་ (pāgu) father and uncle.

པ་ཁོལ་ (pāgöö) obedient to one's father.

པ་ག (pāga) (on) the other side of sth.

པ་གི་ (pəgi) that one over there ¶ ཁང་པ་པ་གི་ཁོའི་རེད་ That house (over there) is his.

པ་གེར་ (pəgee) there, over there ¶ འདི་ནས་པ་གེར་ From here to there.

པ་གུ་ (pāgu) fired brick.

པ་གླང་ (pālaŋ) bull.

པ་རྒན་ (pāgɛn) 1. an aged/ old father. 2. derogatory term used for monks who have lost their vow of celibacy.

པ་རྒྱུད་ (pəgyüü) paternal lineage; vi.—ཁྲིད; —འཁྱེར་ to inherit one's father's characteristics.

པ་རྒྱུད་སྤུན་མཆེད་ (pəgyüü bünjeè) paternal relatives.

པ་རྒྱུད་ཕྱོགས་མཐུན་ (pəgyüü cōgdün) paternal relatives, father's side of the family.

པ་རྒྱུད་བུ་རྒྱུད་ (pəgyüü pugyüü) paternal descendants from father to son, etc.

པ་རྒྱུད་བུས་འཛིན་ (pəgyüü pündzin) inheriting one's father's traits/ occupation.

པ་རྒྱུད་ཤ་ཉེ་ (pəgyüü shāñe) paternal relatives/ kinsmen.

པ་ཞང་འཕྲབ་ (pāshaŋ trəb) va. to act mischievous/ naughty.

པ་གཅིག་མ་གཅིག (pəjiì məjiì) full siblings, children of the same father and mother.

པ་གཅིག་མ་གཉིས་ (pəjiì mañiì) half siblings, children having the same father but different mothers.

པ་གཅིག་མ་གཡར་ (pəjiì mayaa) sm. པ་གཅིག་མ་གཉིས་.

པ་ཆོས་བུ་ཆོས་ (pājöö pujöö) name of the two main texts of the Kadampa sect.

པ་ཇོ་ (pājo) father.

པ་རྗེས་བུ་ (pājeè pu) son continuing in the footsteps of his deceased father.

པ་རྗེས་བུ་རབས་ (pājeè purəb) many generations patrilineally (from father to son).

པ་རྗེས་བུས་འཛིན་ (pājeè püü dzin) va. to follow in the footsteps of one's father after he dies.

པ་རྗེས་བུས་ཟིན་ (pājeè püü sin) following in one's father's footsteps after he dies.

པ་གཉིས་པ་ (pāñiibə) stepfather.

པ་རྟ་ (pāda) stallion.

པ་གདམ་བུར་འཇགས་ (pādam pu jaà) 1. the words of the father imprinted/ internalized on the son. 2. saying what others have said before.

པ་ཐར་ཕྱིན་ (pādar cīn) shung. va. to go to the other side.

པ་ཐོག་བུ་ཐོག (pādɔɔ̀ pudɔɔ̀) from generation to generation.

པ་མཐའ་ (pāta) the other end or side ¶ ཆུ་པ་མཐར་ On the other side of the river.

པ་མཐའ་སྒྲོལ་བྱེད་ (pāta dröjee) ship, boat.

པ་མཐའ་མེད་པ་ (pāta meeba) limitless, infinite, endless.

པ་མཐའ་ཡས་པ་ (pāta yeeba) sm. པ་མཐའ་མེད་པ་.

པ་མཐར་སྐྲོད་ (pāta dröö) to repel, to oust.

པ་དམ་པ་ (pā tāmba) (the/ my) late father.

པ་འདྲ་ (pəndra) like that.

པ་འདྲ་སེ་ (pəndrase) in that manner/ way.

པ་བདུན་པ་ (pā dümba) Thursday.

པ་ནས་ཚུར་ (pənɛ tsüü) from there to here.

པ་ནོར་ (pānɔɔ) inheritance from the father.

པ་པོ་ (pābo) sm. ཕ་པོ་.

པ་སྤད་ (pābɛɛ̀) sm. པ་བུ་.

པ་སྤུན་ (pābün) shung. father and father's relatives, paternal relatives.

པ་སྤུན་རྒྱུད་ཁུངས་ (pābün gyüüguŋ) sm. པ་སྤུན་.

པ་ཕག (pābaà) boar.

པ་ཕྱུག་ར་བ་ (pājuù rawa) cattle breeding farm.

པ་ཕྱུགས་ (pəjuù) bull, male livestock.

པ་ཕྱོགས་ (pājɔɔ̀) 1. the other side. 2. paternal relatives.

པ་ཕྱོགས་ངོགས་ (pājɔɔ̀ ŋɔɔ̀) the other side.

པ་བ་དགོ་དགོ་ (pāwa gogo) calvatia cynthiformis (used in Tibetan medicine).

པ་བུ་ (pəbu) father and son.

པ་བུ་གཉིས་ (pəbu ñiì) the two: father and son.

པ་བོང་ (pāboŋ) rock, boulder.

པ་བོང་ཁ་ (pāboŋga) a retreat said to be built by Songtsen Gampo.

པ་བོང་གོལ་གོལ་ (pāboŋ göögöö) sm. པ་བ་དགོ་དགོ་.

པ་བོང་ལ་བསྐོར་ནས་ རི་བོང་ལ་འགྲམ་ལྷག (pāboŋla gārnɛ riboŋla dramjaà) beating about the bush, not getting to the point.

པ་དབང་ (pāwaŋ) patriatriachy.

པ་འབོད་མ་འབོད་ (pābuoò maböö) crying out in despair [Lit. calling father, calling mother].

པ་འབབ་ (pābəb) gift, present.

པ་སྦྱོར་ (pājɔɔ) insemination.

པ་སྦྱོར་མངལ་ཆགས་ (pājɔɔ ŋɛɛjaà) insemination.

པ་སྦྱོར་ས་ཚིགས་ (pājɔɔ sədziì) breeding or insemination station.

པ་མ་ (pāma) 1. mother and father, parents. 2. wisdom and method. 3. male and female ¶ དགེ་སློང་པ་མ་ Male and female gelongs.

པ་མ་གཉིས་འཛོམས་ (pāma ñïndzom) having both parents alive.

པ་མ་གཉེན་བཤེས་ (pāma ñēnsheè) parents, relatives and friends.

པ་མ་སྤུན་ཀྱག (pāma büngyaà) parents and relatives.

པ་མ་སྤུན་མཆེད་ (pāma bünceè) sm. པ་མ་སྤུན་ཀྱག.

པ་མ་བུ་རྒྱུད་ (pāma pugyüü) parents and their children.

པ་མ་བུ་ཕྲུག (pāma pūdruù) parents and their children.

པ་མ་མེས་ཕྱི་ཚང་པ་ (pāma meeji tsāŋwa) people who have their parents and grandparents alive.

པ་མ་ཡ་བྲལ་ (pāma yadrɛɛ) children with only one parent ¶ པ་མ་ཡ་བྲལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་ Children who have only one parent.

པ་མའི་དོད་པོ་ (pāmɛ tööbo) stepparents.

པ་མའི་འཚོ་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྲུ་གུར་རོགས་དངུལ་ (pāmɛ tsödenla dēnbɛ trūguu rɔgŋüü) Aid to Dependent Children (ADC, in U.S.A.).

པ་མིར་ས་མཐོ་ (pāmir sāto) the Pamir Mountains.

པ་མིང་ (pāmiŋ) 1. father's name. 2. father and older brothers.

པ་མེས་ (pāmeè) ancestors (paternal).

པ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ (pāmeègi yigdzaŋ) historical documents of prior generations.

པ་མེས་ཀྱི་ལག་རྒྱུན་ (pāmeègi laggyün) handed down from old, hereditary.

པ་མེས་གང་གསུང་ཆོས་དང་མཛུབ་མོ་གར་བསྟན་ཤར་ (pāmeè kaŋsuŋ cōō daŋ dzubmo kardɛn shār) taking whatever one's superiors say as correct [Lit. whatever the parents say is dharma and

wherever the finger points is east].

པ་མེས་རྒྱལ་ཁབ་ (pāmeė gyɛɛgəb) fatherland, motherland.

པ་མེས་བུ་རྒྱུད་སྨན་པ་ (pāmeė pugyüü mɛ̄mba) a Tibetan doctor from a lineage of doctors.

པ་མེས་ཡང་མེས་ (pāmeė yaŋmeė) forefathers, ancestors.

པ་སྨད་ (pāmeė) father and daughter.

པ་ཙ་མ་རྒྱུད་ (pādza magyüü) sm. པ་ས་མ་ཁུངས་.

པ་ཙན་དན་གྱི་སྡོང་པོ་ལ་ བུ་ཆུ་ཤུང་གི་འོམ་བུ་ (pādza dɛngi doŋbola pujushuŋgi ombu) a son who is very different in character/ behavior from his father [Lit. father like a sandalwood tree, son like a hollow tamarisk water container].

པ་ཚ་བུ་རྒྱུད་ (pādza pugyüü) sth. passed on patrilineally from father to son.

པ་ཚང་ (pādzaŋ) family of the father of the bride or bridegroom.

པ་ཚབ་ (pādzəb) stepfather.

པ་ཚབ་ཀྱི་བུ་དང་སོ་ཚབ་ཀྱི་སོ་ (pā dzəbgi pu daŋ sō tsəbgi sō) replacing/ substituting for sb. [Lit. the son replaces the father and (false) teeth replace the teeth].

པ་ཚད་ (pādzɛɛ̀) a little ways away, not far away.

པ་ཚན་ (pādzɛn) relatives on the father's side.

པ་ཚེ་ (pādze) gunny-bag.

པ་ཚེ་བུ་རབ་ (pādze purəb) generations.

པ་ཚོ་ (pātso) those (over there).

པ་འཛོམས་མ་འཛོམས་ (pādzom madzom) having both parents alive.

པ་ཝང་ (pāwaŋ) flying squirrel.

པ་ཝང་སྒོ་དི་ (pāwaŋ godi) sm. པ་བ་དགོ་དགོ་.

པ་ཝང་ལོང་བུ་ (pāwaŋ loŋbu) pyritum, pyrite (used in Tibetan medicine).

པ་ཤང་འཁྲབ་ (pāshaŋ trəb) va. to act mischievous/ naughty.

པ་ཞལ་ (pā shɛɛ) father's face.

པ་གཞིས་ (pəshiì) an estate that is transmitted patrilineally; va.—ཟིན་ to hold a patrilineal estate.

པ་ཟད་ (pāsɛɛ̀) 1. end, edge. 2. sm. པར་ཙམ་.

པ་བཟང་པོ་ (pā saŋbo) wise and benevolent father.

པ་ཡ་ (pāyaa) sm. པ་ཡར་.

པ་ཡག་ཙ་བ་ (pāyaà dzāwa) lancea tibetica Hook (used in Tibetan medicine).

པ་ཡར་ (pāyaa) stepfather.

པ་ཡིན་པ་དངོས་གསལ་ བུ་ཡིན་པ་ར་འཕྲོད་ (pāyinbə ŋöösɛɛ puyimbə rādröö) indisputable fact [Lit. it is evident he is the father; it is proved he is the son].

པ་ཡུལ་ (pəyüü) one's native place/ region/ country, one's homeland/ fatherland. ¶ པ་ཡུལ་དྲན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ Homesick for one's country.

པ་ཡུལ་གཅིག་པ་ (pəyüü jīgbə) from the same place/ region/ country.

པ་གཡར་ (pāyaa) sm. པ་ཡར་.

པ་གཡར་མ་གཡར་ (pāyaa mayaa) stepfather and stepmother.

པ་རན་སི་ (pārɛnsi) France.

པ་རན་སི་གསར་སྤེལ་ལས་ཁང་ (pārɛnsi sērbel lɛ̀ɛgaŋ) Agence France Presse.

པ་རབས་ (pārəb) father's generation.

པ་རབས་ནས་མི་རབས་བར་ (pārəbnɛ mirəbbar) from generation to generation.

པ་རབས་བུ་རབས་ (pārəb purəb) generations.

པ་རས་རྒྱག (pārɛɛ̀ gyaà) va. to shout/ yell.

པ་རས་ཚ་པོ་ (pārɛɛ̀ tsābo) sb. who talks loudly.

པ་རི་ (pəri) 1. mountain/ hill on the opposite side. 2. on the other side of the river ¶ ཆུ་པ་རི་ On the other side of the river.

པ་རི་ལྕི་བ་མེད་པ་ ཚུ་རི་སླེ་པོ་མེད་པ་ (pəri jīwə meėbə tsūri lēbo meėbə) not having what is needed to do sth., incomplete [Lit. the hill on the other side has no dung and the hill on this side has no carrying basket].

པ་རི་ཕུ་རི་གཏོང་ (pəri pūri dōŋ) 1. va. to shake/ tug on a person (usu. by children when they want sth.). 2. va. to rub dice before throwing them.

པ་རིའི་སྤང་རྒྱན་ (pəri pāŋgyɛn) sth. that is unattainable or very difficult to obtain [Lit. the meadow on the hill on the other side].

པ་རུབ་བུ་རུབ་ (pārub purub) shung. father and son working together ¶ གྲོང་འཁོར་རྒྱ་འབྲིན་གང་མཚམས་ལ་ཉེན་པ་རུབ་བུ་རུབ་བྱེད་དགོས་པ་ Since the family is quite large the father and the son must work together.

པ་རུས་མ་ཁུངས་ (pārüù məguŋ) ancestry, parentage.

པ་རོལ་ (pāröö) the other side, abroad, that beyond ¶ རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ན་ On the other side of the ocean. ¶ པ་རོལ་གྱི་དམགས་ཚོགས་ Troops from the other side (enemy troops).

པ་རོལ་གྱི་དོན་ (pāröögi tön) the other's affair/ issue.

པ་རོལ་གྱི་སྡེ་ (pāröögi de) the other's area/ group/ force.

པ་རོལ་གྱི་སེམས་ (pāröögi sēm) the other's mind.

པ་རོལ་འཇིག་རྟེན་ (pāröö jigden) the next/ future life.

པ་རོལ་ཏུ་ (pāröödu) on/ to the other side.

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ (pāröödu cīmbə) paramita, perfection.

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག (pāroldu cīmbə trùù) the six perfections: 1. giving. 2. morality. 3. patience. 4. effort/ vigor. 5. concentration. 6. wisdom.

པ་རོལ་གཏོང་ (pāröö dōŋ) 1. va. to send/ drive to the other side. 2. va. to kill.

པ་རོལ་ན་ (pārööna) sm. པ་རོལ་ཏུ་.

པ་རོལ་གནོན་ (pāröö nōn) va. to subdue one's rivals/ opponents.

པ་རོལ་པ་ (pārööba) the others, outsiders, those from the other side ¶ ཁོ་ལ་པ་རོལ་པས་ཀྱང་དགའ་གུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even the other side likes and respects him.

པ་རོལ་པོ་ (pārööbo) the other side/ party.

པ་རོལ་མི་མཐོང་ (pāröö minön) 1. endless, limitless. 2. poet. ocean.

པ་རོལ་ཚུར་རོལ་ (pāröö tsūüröö) this side and the other side, ours and theirs, both sides.

པ་རོལ་གཤེགས་ (pāröö shēg) 1. vi. to die. 2. va. to go to the other side.

པ་ལ་ (pāla) nutmeg.

པ་ལ་ཁག་པ་བུའི་མདུན་ཐབས་ བུ་ལ་ཁག་པ་པའི་རོ་འདོན་ (pāla kāgba püü dündəb püula kāgba pɛɛ ro dön) the son's marriage is most difficult for the father, the father's funeral is most difficult for the son].

པ་ལགས་ (pālaà) h. of པ་.

པ་ལམ་ (pālam) diamond.

པ་ལི་བུ་དང་མ་ལི་བུ་མོར་འཇོག་པ་ (pāle phu daŋ male pomo jogba) blaming other people [Lit. blaming the son for the father's fault and blaming the daughter for the mother's fault].

པ་ལོ་བུ་ལོ་ (pālo pulo) father and son taking one bride, bigenerational polyandry.

པ་ལོགས་ (pālɔɔ̀) sm. པ་ཕྱོགས་.

པ་ཤི་སི་ (pāshisi) eng. fascist, fascism.

པ་ཤི་སི་རིང་ལུགས་ (pāshisi riŋluù) fascism.

པ་ཤིད་ (pāshiì) meritorious work/ deeds for the deceased father.

པ་ཤུལ་རྒྱུ་རྫས་ (pəshüü gyundzin) inheritance (from father).

པ་ཤུལ་བུ་འཇགས་ (pəshüü pujaà) shung. patrilineal inheritance staying with the son.

པ་ཤུལ་བུས་འཛིན་ (pəshüü püù dzin) a son following in the footsteps of his late father with regard to inheritance ¶ པ་ཤུལ་བུས་འཛིན་གྱི་མི་ཚང་འདི་ This household which has continued over time from father to son.

པ་ས་མ་ཁུངས་ (pāsa maguŋ) family background.

པ་ལྷ་ (pālha) name of an aristocratic family.

པག (pāà) 1. pig, hog. 2. brick. 3. secret, hidden.

ཕག་ཀ་ (pāgga) a type of belt worn by Tibetan women.
ཕག་ཀོ་ (pāggɔɔ) pigskin.
ཕག་ཀྲིན་ (pəgdrin) tib.eng. canned pork.
ཕག་ཀྲུམ་ (pəgdrum) pork.
ཕག་སྐྱག (pāggyaà) pig's excrement.
ཕག་ཁྱུ་ (pəggyu) a herd of pigs.
ཕག་ཁྲག (pāgdraà) pig's blood.
ཕག་གི་འགོ་ནད་ (pāggi gonεὲ) pig cholera.
ཕག་གྲུ་ (pəgdru) abbr. of ཕག་མོ་གྲུ་པ་.
ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ (pəgdru gārgyüù) the Phagmodru subsect of the Kagyu sect.
ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ (pəgdru desii) a figure in Tibetan history who in the 14th century assumed power in Tibet.
ཕག་མགོ་ (pāŋgo) pig's head.
ཕག་རྒོད་ (pāgöö) wild boar.
ཕག་ལྕེ་ (pāgje) 1. tongue of a pig (used in Tibetan medicine). 2. va.—བྱེད་. to instigate/ incite.
ཕག་མཆུ་ (pəgju) pig's lips.
ཕག་མཆེ་ (pāgje) boar's tusks.
ཕག་ཉན་ (pāgñεn) listening in secret, bugging; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to listen in secret, to bug.
ཕག་ཏུ་ (pāgdu) secretly ༈ ཁོས་མཚམས་མོ་ཕག་ཏུ་ལན་སྐྱེལ་དུ་ཡོང་བ་རེད She came secretly at night to give the message.
ཕག་ལྟ་ (pāgda) looking secretly; va.—བྱེད་.
ཕག་ལྟོ་ (pāgdo) 1. feed for pigs, pig's food. 2. bad quality food.
ཕག་མདོ་ (pāŋdo) brush; va.—རྒྱག to brush.
ཕག་ནོར་ (pāgnɔɔ) hidden wealth.
ཕག་པ་ (pāgba) pig, hog.
ཕག་པ་སྡོམ་གསོས (pāgba domsöö) keeping pigs in a small shelter and feeding them heavily to fatten them prior to slaughtering.
ཕག་པ་གསོ་ (pāgba sō) va. to raise/ rear pigs.
ཕག་པའི་གསོ་ཐང་ (pāgbε sōdaŋ) pig farm.
ཕག་པའི་བྱ་གཅོད་ (pāgbε cajöö) castrating pigs.
ཕག་པས་གྲོ་མ་རྔོགས་པ་ལྟར་ (pāgbε troma ŋɔ̄ɔ̀badar) strewing things all over [Lit. like a pig digging up sweet potatoes].
ཕག་སྤུ་ (pəgbu) pig's hair.
ཕག་ཕྲུག (pəgdru) piglets.
ཕག་བྲུན་ (pəgdrün) pig's droppings.
ཕག་བྲུན་ནུས་བསྲེགས་ (pəgdrün nüüseg) the ash of burned pig's droppings (used in Tibetan medicine).
ཕག་མོ་ (pāàmo) sow.
ཕག་མོ་གྲུ་པ་ (pāàmo drubə) 1. a subsect of the Kagyu sect. 2. the rulers of Tibet after the fall of the Sakyapa in 1354.
ཕག་ཚང་ (pāgdzaŋ) pig pen, pigsty.
ཕག་ཚིལ་ (pəgdzii) pork fat, lard.
ཕག་ཚོང་ (pāgdzoŋ) 1. smuggling, dealing in the black market. 2. trading/ dealing in pigs (business).
ཕག་རྫི་ (pəgdzi) swineherd.
ཕག་ཟན་ (pāgsεn) 1. sm. ཕྱུགས་ཟས་. 2. sm. ཕག་ལྟོ་.
ཕག་ཟེ་ (pāgse) 1. the standing hair on the shoulder and neck of pigs. 2. a brush; va.—རྒྱག to brush.
ཕག་ཟེར་རྒྱག (pāgser gyaà) va. to talk in secret, to talk behind sb.'s back.
ཕག་གཟན་ (pāgsεn) sm. ཕག་ལྟོ་.
ཕག་ཟླ་ (pāgda) the 10th month of the Tibetan calendar.
ཕག་ར་ (pāgra) pig pen, pigsty.
ཕག་རི་ (pəri) town in southern Tibet.
ཕག་རི་བ་ (pəriwa) person from Phari.
ཕག་རིལ་ (pāgrii) sm. ཕག་བྲུན་.
ཕག་རིལ་ཐལ་བ་ (pāgrii tεεla) sm. ཕག་བྲུན་ནུས་བསྲེགས་.
ཕག་ལབ་རྒྱག (pəgləb gyaà) va. to talking behind sb.'s back ༈ བསམ་འཆར་ཡོད་ན་མདུན་ལ་ཤོད་པ་ལས་ཕག་ལབ་རྒྱག་རྒྱུ་མི་ཉན་ If you have any criticism, you should say it openly rather than talk behind someone's back.
ཕག་ལ་སྣ་དགོས་མི་ལ་བློ་དགོས་ (pāgla nāgɔ̀ɔ milə lōgöö) a saying used to convey that people should think and have ideas [Lit. pigs need snouts, people need ideas].
ཕག་ལོ་ (pāglo) year of the pig.
ཕག་ཤ་ (pāgsha) pork.
ཕག་སུག (pāgsug) pig's hoof.
ཕག་སྲེག (pāgseg) roast pig; va.—བཟོ་ to roast a whole pig.
ཕག་གསུག (pəgsug) bribery, bribe.
ཕག་གསེབ་ (pāgseb) stud pig.
ཕག་གསོ་ར་བ་ (pāgso rawa) pig farm.
ཕང་ (pāŋ) 1. va. to accumulate, to save up, to pile up. 2. a spindle.
ཕང་ཁེབས་ (pāŋgeb) apron worn by Tibetan women over their dress.
ཕང་ཁྲི་ (pəŋdri) spindle.
ཕང་འགྲོ་ (pāŋdro) Tibetan lute.
ཕང་དོ་ (pāŋdo) brush (for hair); va.—རྒྱག to brush.
ཕང་པ་ (pāŋba) sm. པང་ཁ་.
ཕང་པོ་ (pāŋbo) shung. sm. མང་པོ་.
ཕང་སྤུང་ (pəŋbuŋ) pile, heap; va.—བྱེད་ to pile/ heap up.
ཕང་སྤུང་ཅན་ (pəŋbuŋjεn) piled/ heaped up; va.—བྱེད་ to pile/ heap up.
ཕང་བུ་ (pāŋbu) sm. ཕང་.
ཕང་མ་ (pāŋma) thorny elacagnus (used in Tibetan medicine).
ཕང་ཞལ་ (pāŋshεε) squares or lumps of dried cheese strung together.
ཕང་ཞལ་གཅིག (pāŋshεε jīg) one string of dried cheese strung together.
ཕང་ལོ་ (pāŋlo) sm. འཕང་ལོ་.
ཕང་ཤིང་ (pāŋshiŋ) sm. འཕང་ཤིང་.
ཕང་སེམས་ (pāŋsem) sm. ཕངས་སེམས་.
ཕངས་ (pāŋ) vi. to regret, to be sorry.
ཕངས་སྣང་ (pāŋnaŋ) a feeling of regret/ sorrow.
ཕངས་པ་མེད་པ་ (pāŋba meèba) sm. ཕངས་མེད་.
ཕངས་པོ་ (pāŋbo) regretful, unfortunate, shameful ༈ ཁོ་ཆུ་ཚོད་བརླགས་པ་འདི་ཕངས་པོ་རེད་ It is regretful that he lost his watch. ༈ ཁྱེད་རང་ཚོགས་འདུར་ཐེབས་མི་ཐུབ་པ་འདི་ཕངས་པོ་རེད་ It is a shame that you could not come to the meeting.
ཕངས་པོ་བྱེད་ (pāŋbo ceè) va. to regret.
ཕངས་མེད་ (pāŋmeè) without regret/ sorrow; va.—བྱེད་ to do sth. without regret/ care/ sorrow ༈ ཁོས་ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དོན་ལ་འགྲོ་སོང་ཕངས་མེད་བཏང་བ་རེད་ He generously (without regrets) spent money for (his) children's education.
ཕངས་སེམས་ (pāŋsem) 1. regret, sorrow, repentance; vi.—སྐྱེ་; —བྱེད་ to feel regret, to feel repentance, to feel sorry. 2. stingy, greedy, avaricious.
ཕངས་སེམས་ཅན་ (pāŋsemjεn) 1. regretful, sorrowful. 2. stingy, greedy.
ཕངས་སེམས་མེད་པ་ (pāŋsem meèba) sm. ཕངས་མེད་.
ཕད་ (pεὲ) sm. ཕད་གོག.
ཕད་ཁུག (pεὲguù) a small gunny-bag.
ཕད་ཁོག (pεὲgɔɔ) sm. ཕད་གོག.
ཕད་གོག (pεὲgɔɔ) large bag/ sack.
ཕད་གང་ (pεὲgaŋ) full sack/ pack/ bag.
ཕད་སྣོད་ (pεὲnöö) sm. ཕད་གོག.
ཕད་བུ་ (pεὲbu) small bag.
ཕད་ཙེ་ (pεὲdze) large bag (usu. made of wool or yak hair).
ཕད་ཚེ་ (pεὲdze) sm. ཕད་ཙེ་.
ཕད་ཟོམ་ (pεὲsom) a type of bucket.
ཕད་རས་ (pεὲrεὲ) shouting, yelling; va.—རྒྱག.
ཕད་ལ་ཕུག (pεὲ ləbu) kohlrabi.
ཕད་ཤོག (pεὲshɔɔ) ch.tib. a platoon (directly under a ཡིང་).
ཕན་ (pēn) 1. sm. ཕན་ཆད་. 2. abbr. of ཕན་པོ་.
ཕན་སྐྱེས་ (pēngyeè) sm. ཕན་ཐོགས་.
ཕན་སྐྱོབ་ (pēngyob) helping/ benefiting and saving.
ཕན་བསྐྱེད་ (pēngyeè) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕན་ཁ་ (pēnga) sm. ཕན་པ་.

ཕན་ཁ་སྤྲོད་ (pēnga drȫȫ) sm. ཕན་པོ་རྡུང་.

ཕན་ཁེ་ (pēnge) benefit, reward.

ཕན་ཁྱད་ (pēngyɛɛ̀) benefit, advantage, difference ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཕན་ཁྱད་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ If (one) does it this way, what is the advantage? ¶ ངར་ཕན་ཁྱད་ཆེན་པོ་འདུག (It) makes a lot of difference to me.

ཕན་གྲོགས་ (pēndrɔɔ̀) 1. helpful friends. 2. help, benefit.

ཕན་གྲོགས་རོགས་རམ་ (pēndrɔɔ̀ rɔ̀ɔram) help, benefit.

ཕན་མགྱོགས་སྨན་མཆོག (pēngyɔ̀ɔ mēncɔɔ̀) a fast acting medicine.

ཕན་འགོ་ (pēngo) the head/ top of a brocade/ silk tapestry that is used to cover pillars.

ཕན་ངེས་ (pēnŋeè) sm. ཕན་ཐོགས་ཅན་.

ཕན་ཅན་ (pēnjɛn) sm. ཕན་ཐོགས་ཅན་.

ཕན་ཆ་ (pēnja) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕན་ཆད་ (pēnjɛɛ̀) 1. up to, until ¶ དེ་རིང་ཕན་ཆད་ Up to today. ¶ ད་ཕན་ཆད་ཁོས་བོད་ལ་བསྡད་པ་རེད་ Until now he lived in Tibet. 2. from the far side of sth. onwards, beyond ¶ ཆུ་དེ་ཕན་ཆད་ From the far side of that river onwards. ¶ ཤིང་དོང་དེ་ཕན་ཆད་ཁོ་ཚོའི་ས་ཆ་རེད་ Beyond that tree the land is theirs.

ཕན་ཆར་ (pēnjar) shung. helping, benefiting ¶ ཤེལ་ཆོས་པས་མི་སེར་ཐོག་ཕན་ཆར་དགོས་རིགས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ The Shelchö monastery should help the people in all ways.

ཕན་ཆུང་ (pēnjuŋ) small benefit/ advantage.

ཕན་ཆུང་དྲིན་ཆུང་ (pēnjuŋ drinjuŋ) if sth. has only small benefit it will bring only small gratitude.

ཕན་ཆེ་གནོད་ཆུང་ (pēnje nȫȫjuŋ) great benefit and small harm.

ཕན་ཆོད་ (pēnjȫȫ) sm. ཕན་ཆད་.

ཕན་འཆར་ (pēnjar) a useful plan; va.—བྱེད་.

ཕན་ཉུང་གནོད་མང་ (pēnñuŋ nȫȫmaŋ) few benefits/ advantages and much harm.

ཕན་གཉེར་ཁྲུའུ་ (pēnñer trū) tib.ch. welfare office.

ཕན་གཉེར་གནོད་གཡོལ་ (pēnñer nȫȫyȫȫ) keeping the benefits and avoiding harm.

ཕན་བཏགས་ (pēndaà) sm. ཕན་འདོགས་.

ཕན་ཐབས་ (pēndəb) useful/ beneficial methods, ways to benefit.

ཕན་ཐབས་ལས་དོན་ (pēntəb lɛ̀ɛdön) working to find beneficial methods ¶ མི་སེར་གྱི་བདེ་བཙན་ཕན་ཐབས་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ The hope of being able to find methods beneficial for the welfare of the people.

ཕན་ཐོག (pēndɔɔ̀) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕན་ཐོགས་ (pēndɔɔ̀) 1. use, help, benefit ¶ ས་ཆ་དེ་ཚོར་ཤོག་དངུལ་གྱི་ཕན་ཐོགས་མིན་འདུག In those places there is no use for paper money. 2. vi. to be of help, to be of use ¶ ཡུལ་དེ་ར་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མི་འདུག In that country Chinese language is of no use.

ཕན་ཐོགས་ཅན་ (pēndɔɔ̀jɛn) useful, beneficial, helpful.

ཕན་ཐོགས་པོ་ (pēn tɔ̄gbo) useful.

ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ (pēntɔɔ̀ meèba) useless, of no benefit.

ཕན་དོན་ (pēndön) beneficial, useful.

ཕན་གདགས་ (pēn dag) shung. va. to assist/ help ¶ རང་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱག་ལེན་ཇི་ཡོད་མི་ཉམས་དར་རྒྱས་འབྱུང་བའི་ཕན་གདགས་གང་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་ (You) must assist in seeing that the traditions of one's sect do not decline and are spread.

ཕན་བདེ་ (pēnde) well-being, common good, welfare ¶ འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཀྱི་ཕན་བདེར་ For the well-being of all mankind.

ཕན་བདེ་པ་ (pēndeba) a type of village worker in the QMP Nature Preserve.

ཕན་བདེ་ཟུ་ཤག (pēnde cashaà) fringe benefit.

ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ (pēndee juŋnɛɛ̀) shung. source of well-being ¶ ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལུགས་གཉིས་གོང་མ་ཁྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ The source of the well-being of all. and the holder of both the spiritual and temporal power.

ཕན་འདོགས་ (pēn dɔɔ̀) va. to be useful/ helpful ¶ ཁོ་ཁག་པོ་ཡིན་དུས་ཁོ་ཚོས་ཕན་བཏགས་པ་རེད་ When he had problems they helped him.

ཕན་འདྲོང་ (pēndroŋ) sm. ཕན་ཐོགས.

ཕན་ནི་ཕུན་ནི་ (pēnni pūnni) 1. dangling jewelry/ ornaments. 2. old/ ragged clothing, etc.

ཕན་ནུས་ (pēnnüü) efficacy, effectiveness, positive effect/ result ¶ སྨན་གྱི་ཕན་ནུས་ The effect of medicine.

ཕན་ནུས་ཐོན་ (pēnnüü tȫn) vi. to have an effect, to be beneficial.

ཕན་ནུས་ལྡན་པ་ (pēnnüü dɛmba) effective, efficacious, beneficial.

ཕན་གནོད་ (pēnnȫȫ) effects [Lit. benefit and harm].

ཕན་གནོད་རྒྱབ་འགལ་ (pēnnȫȫ gyəmgɛɛ) one man's meat being another man's poison.

ཕན་པ་ (pēmba) advantage, benefit, use ¶ སྨན་འདི་ག་རེ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་པ་རེད་ What is the benefit of this medicine?

ཕན་པ་ཆེན་པོ་ (pēmba cēmbo) great benefit/ advantage/ use.

ཕན་པའི་བཀྲོག་དགས་ (pēmbɛ dɔgdaà) masquerading as sb. who can be of help.

ཕན་པོ་ (pēmbo) effective, beneficial, good for.

ཕན་པོ་རྡུང་ (pēmbo duŋ) sm. ཕན་པོ་བྱུང་.

ཕན་པོ་བྱུང་ (pēmbo cuŋ) phrase used to convey that sb. got what he deserved or that it serves sb. right.

ཕན་ཕུན་ (pēmbün) sm. ཕན་ནི་ཕུན་ནི་.

ཕན་ཕུན་དུ་འགྱུར་ (pēmbündu gyur) vi. to be wasted/ spoiled/ ruined.

ཕན་ཕྱོགས་ (pēnjɔɔ̀) positive/ beneficial side.

ཕན་འབོད་ (pēmbȫȫ) (idiom) serves you right.

ཕན་བྱ་ (pēnja) 1. useful/ helpful work ¶ ངས་ཁྱེད་ལ་ཕན་བྱ་གང་ཡང་འགྲུབ་ཐུབ་མ་སོང་ I have not been able to help you at all. 2. useful birds.

ཕན་འབུ་ (pēmbu) useful/ beneficial insects.

ཕན་འབྲས་ (pēndrɛɛ̀) gain, profit, benefit, useful result.

ཕན་མ་ཐོགས་ (pēn matɔg) useless.

ཕན་མི་ཐོགས་ (pēn midɔg) sm. ཕན་མ་ཐོགས་.

ཕན་མེད་ (pēnmeè) sm. ཕན་མ་ཐོགས་.

ཕན་མེད་གནོད་སྐྱེན་ (pēnmeè nȫȫgyen) harmful, injurious.

ཕན་མེད་ཕན་སྒྱུར་ (pēnmeè pēngyur) va. to change sth. that is useless into sth. that is useful/ valuable.

ཕན་མེད་གནོད་འགྱུར་ (pēnmeè nȫȫgyur) harming instead of helping/ benefiting.

ཕན་ཚུན་ (pēndzün) each other, one another, here and there, back and forth, reciprocal, mutual ¶ ཁོ་ཚོ་ཕན་ཚུན་ཡི་གེ་གཏོང་སྐབས་ When they write back and forth to each other. ¶ ས་གནས་ཕན་ཚུན་ནས་འཁོར་བའི་མི་ People who have come from here and there. ¶ གཙང་པོའི་ཕན་ཚུན་ན་ On either side of the river. ¶ ཕན་ཚུན་དགོངས་པ་དྲངས་ To forgive one another.

ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ (pēndzüngi dreewa) mutual/ reciprocal relationship.

ཕན་ཚུན་འགྲན་བསྡུར་ (pēndzün gebdur) comparing quality (back and forth).

ཕན་ཚུན་འགྱུར་ལྡོག (pēndzün gyundɔɔ̀) mutual transformation/ change.

ཕན་ཚུན་འགྲན་བསྡུར་ (pēndzün drendur) competing back and forth.

ཕན་ཚུན་རྒྱབ་འགལ་ (pēndzün gyəmgɛɛ) contradicting each other; va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ (pēndzün jīgpen jīgdrɔɔ̀) sm. ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་.

ཕན་ཚུན་གཅེས་སྐྱོང་ (pēndzün jēègyoŋ) taking care of each other, mutual/ reciprocal care; va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་གཅེས་འཛིན་ (pēndzün jēǹdzin) loving/

cherishing each other; va.— བྱེད་.

ཕན་ཚུན་ཆགས་ས་རྟེན་ས་ (pēndzün cāgsa dēnsa) depending on each other.

ཕན་ཚུན་འཆམ་མཐུན་ (pēndzün cāmdün) getting along with each other.

ཕན་ཚུན་འཇུག (pēndzün juù) va. to exchange/ barter.

ཕན་ཚུན་རྗེས་སྙེག (pēndzün jeèñeg) competing to go forward.

ཕན་ཚུན་བརྗེ་བའི་རིན་ཐང་ (pēndzün jewɛ rindaŋ) rate of exchange (financial).

ཕན་ཚུན་གཉིས་ཕན་ (pēndzün ñībɛn) mutual benefit/ advantage.

ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ (pēndzün ñiìmöò) mutually agreed on, agreeable to both sides.

ཕན་ཚུན་རྟེན་རིས་ (pēndzün dēnreè) depending on each other, mutual dependence.

ཕན་ཚུན་ལྟ་ཞིབ་ (pēndzün dāshib) mutual control/ supervision/ oversight.

ཕན་ཚུན་མཐུན་པ་ (pēndzün tūmbə) sm. ཕན་ཚུན་ལེགས་འབྲེལ་.

ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ (pēndzün dōòba) relative, comparative.

ཕན་ཚུན་དག་སྣང་ (pēndzün tagnaŋ) mutual respect.

ཕན་ཚུན་དུ་འགྱུར་ (pēndzündu gyur) 1. vi. to transform/ change back and forth. 2. metamorphosis.

ཕན་ཚུན་བསྡུར་ (pēndzün dur) va. to balance/ weigh/ compare back and forth.

ཕན་ཚུན་ནང་འགལ་ (pēndzün naŋgɛɛ) mutually contradictory.

ཕན་ཚུན་བསྡོར་ (pēndzün nɔ̄r) va. to intermingle.

ཕན་ཚུན་སྤྲོད་ (pēndzün drōò) va. to exchange back and forth.

ཕན་ཚུན་བར་ (pēndzünwar) between one another.

ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་མཐུད་ (pēndzün dreedüü) sm. ཕན་ཚུན་ཟུང་སྦྲེལ་.

ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་བ་ (pēndzün dreewa) vi. to be connected/ joined.

ཕན་ཚུན་མི་གནོད་པའི་ཆིངས་ཡིག (pēndzün minööbɛ ciŋyig) mutual nonaggression pact.

ཕན་ཚུན་མཛའ་བརྩེ་ (pēndzün dzadze) mutual friendship/ love.

ཕན་ཚུན་གཞོགས་འདེགས་ (pēndzün shɔŋdeg) helping/ aiding/ assisting one another; va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་ཟུང་སྦྲེལ་ (pēndzün suŋdree) mutual coordination/ relations/ connection.

ཕན་ཚུན་བཟོད་སྒོམ་ (pēndzün söògom) mutually patient/ tolerant; va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་ཡ་བཟུང་ (pēndzün yasuŋ) hostile against one another; va.— བྱེད་.

ཕན་ཚུན་ཡོད་མེད་བརྗེ་རེས་ (pēndzün yöòmeè jereè) mutual exchange of goods, products, etc. according to each other's needs.

ཕན་ཚུན་ར་སྤྲོད་ (pēndzün radröò) eyewitness/ firsthand evidence.

ཕན་ཚུན་རོགས་སྐྱོར་ (pēndzün rɔ̀ɔgyɔɔ) reciprocal aid/ help/ support; va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་ (pēndzün rɔ̀ram) sm. ཕན་ཚུན་རོགས་སྐྱོར་.

ཕན་ཚུན་ལེགས་འབྲེལ་ (pēndzün leŋdrel) mutual friendship/ harmony.

ཕན་ཚུན་བློ་འགེལ་ (pēndzün lōŋgee) mutual belief/ trust/ confidence (in each other); va.—བྱེད་.

ཕན་ཚུན་སློག་མེད་པ་ (pēndzün lɔ̄ɔmeèba) sm. ཕ་སློག་ཚུར་སློག་མེད་པ་.

ཕན་ཚུན་སེམས་ཁུར་ (pēndzün sēmgur) mutual consideration/ concern.

ཕན་ཚུན་བསམ་ཤེས་ (pēndzün sāmsheè) mutual understanding/ knowledge.

ཕན་ཟས་ (pēnsɛɛ̀) nutritious/ beneficial food.

ཕན་སི་ལིང་ (pēnsiliŋ) paraffin.

ཕན་ཡོད་ (pēnyöò) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕན་ཡོན་ (pēnyön) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕན་རླབ་ (pēnləb) great benefit/ gain/ reward.

ཕན་སེམས་ (pēnsem) good intentions/ thoughts, helpful thoughts; va.—འཆང་ to have good intentions, to have thoughts of helping/ benefiting others.

ཕན་སྲུང་ (pēnsuŋ) sm. ཉེན་སྲུང་.

ཕན་སླེབས་ (pēnleb) sm. ཕན་ཐོགས་.

ཕབ་ (pəb) 1. p. of འབེབས་. 2. sm. ཕབས་.

ཕབ་རྒྱག (pəbgya) sm. ཕབ་རྒྱབ་.

ཕབ་རྒྱབ་ (pəbgyəb) affixing a seal; va.—བྱེད་ ¶ བཀའ་དམ་ཕབ་རྒྱབ་བྱེད་དུས་ When affixing the Kashag's seal.

ཕབ་བསྒྱུར་ (pəbgyur) transcribing, translating, changing, converting; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to translate, to transcribe, to change, to convert ¶ ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེ་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོ་ནས་ཕབ་བསྒྱུར་ཞུས་འདུག (They) have transcribed the speech from the tape recording. ¶ བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་ཡིག་དུ་ཕབ་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད་ (They) translated from Tibetan into English.

ཕབ་ཆ་ (pəbja) discounting, reducing the price; va.—གཏོང་ to discount.

ཕབ་ཏ་ (pəbda) sm. ཕབ་, 2.

ཕབ་ཕོབ་ (pəbbob) abbr. of ཕབ་བེ་ཕོབ་བེ.

ཕབ་བེ་ཕོབ་བེ་ (pəbbe pōbbe) bulky (for clothes).

ཕབ་ཙེ་ (pəbdzi) fermenting agent, yeast.

ཕབ་ཙེ་ (pəbdze) ch. handkerchief.

ཕབ་ནས་རྩིས་ (pəbnɛ dzī) va. to convert/ calculate (usu. money).

ཕབ་རྩི་ (pəbdzi) sm. ཕབ་རྩིས་.

ཕབ་རྩིས་ (pəbdzii) conversion/ converting (usu. money), calculating (in math).

ཕབས་ (pəb) 1. yeast, starter for yogurt/ fermenting agent for ཆང་. 2. sm. ཕབ་, 1.

ཕབས་བསྒྱུར་ (pəbgyur) sm. ཕབ་བསྒྱུར་.

ཕབས་ཏ་ (pəbda) fermenting agent, yeast.

ཕབས་རྩི་ (pəbdzi) sm. ཕབ་རྫས.

ཕབ་རྫས་ (pəbdzɛɛ̀) sm. ཕབ་.

ཕབས་བཤུས་ (pəbshüù) sm. ཕབ་བསྒྱུར་.

ཕམ་ (pām) 1. a defeat, a loss; va.—འཁུར་; —འཁེལ་ to be/ get defeated, to get/ sustain a loss. 2. p. of འཕམ་.

ཕམ་ཁ་ (pāmga) sm. ཕམ་ཉེས་.

ཕམ་ཁ་འཁུར་ (pāmga kūr) 1. vi. to get/ sustain a loss, to be/ get defeated. 2. vi. to tolerate or accept a defeat/ loss.

ཕམ་འཁུར་ (pāmgur) a defeat, a loss.

ཕམ་འཁུར་རིང་ལུགས་ (pāmgur riŋluù) defeatism.

ཕམ་འཁུར་རིང་ལུགས་པ་ (pāmgur riŋluùbə) a defeatist.

ཕམ་འཁེལ་ (pām kēē) 1. sm. ཕམ་འཁུར་. 2. ཕམ་ཁ་འཁུར་.

ཕམ་འཁྱེར་ (pām kyēr) sm. ཕམ་འཁེལ་.

ཕམ་རྒུད་ (pāmgüù) sm. ཕམ་ཉེས་.

ཕམ་རྒྱལ་ (pāmgyɛɛ) loss and gain, defeat and victory; va.—གཏོང་ to put things at stake, to make a situation where one either wins or loses ¶ ཕམ་རྒྱལ་མཐའ་གསལ་གྱི་འཐབ་མོ་ A decisive fight. ¶ ཕམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གཏོང་བའི་རྒྱན་རྩེ་ High stake gambling (where one can win or lose).

ཕམ་རྗེས་སླར་ལྡོག (pāmjɛɛ̀ lārdɔɔ̀) a comeback/ recovery (after a defeat/ loss); va.—བྱེད་ to stage a comeback, to make recovery.

ཕམ་ཉེས་ (pāmñeè) a defeat; vi.—ཡོང་; —འགྱུར་ to be/ get defeated; va.—གཏོང་; —བཟོས་ to defeat/ vanquish.

ཕམ་ཉེས་འཁེལ་ (pāmñeè kēē) 1. vi. to get/ sustain a loss, to be/ get defeated. 2. vi. to concede or accept a defeat/ loss.

ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་ (pāmñeèsu dōŋ) va. to defeat, to vanquish.

ཕམ་སྟེར་ (pām dēr) va. to cause sb. to sustain a loss (usu. to dupe/ deceive sb. into paying much more than what some item is actually worth).

ཕམ་ཐོར་ (pāmdɔɔ) sm. ཕམ་འཐོར་.

ཕམ་འཐོར་ (pāmdɔɔ) defeated and dispersed/

scattered.

ཕམ་པ་ (pāmba) sm. ཕམ་ཉེས་.

ཕམ་པ་བྱེད་ (pāmba ce̱è) 1. sm. ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་. 2. sm. ཕམ་ཉེས་འཁྱིལ་.

ཕམ་པ་ཁས་ལེན་ (pāmba kɛ̄èlen) admitting/ conceding defeat.

ཕམ་པ་བཞི་ (pāmba shi̱) the four root transgressions of an ordained monk: 1. killing. 2. stealing. 3. indulging in sexual acts. 4. lying about one's religious attainments.

ཕམ་པ་བཟོ་ (pāmba sö̱ö) va. to cause to lose or be defeated, to overturn/ topple.

ཕམ་པར་བྱེད་ (pāmbar ce̱è) va. to defeat, to vanquish.

ཕམ་པར་རྒྱག (pāmbar gya̱à) sm. ཕམ་པར་བྱེད་.

ཕམ་པོ་ (pāmbo) sad.

ཕམ་བྱོལ་ (pāmjöö) withdrawal as a result of defeat; va.—བྱེད་.

ཕམ་བྲོས་ (pāmdröö) running away/ fleeing after a defeat ༑ ཕམ་བྲོས་དགྲ་བོ་ The defeated enemy who fled.

ཕམ་དམག (pāmmaà) 1. a defeated army/ troops. 2. a war that was lost.

ཕམ་ཚབས་ཆེ་བ་ (pāmdzəb cēwa) a great loss/ failure/ defeat.

ཕམ་ཚོང་ (pāmdzoŋ) selling at a loss, dumping goods at a loss; va.—རྒྱག; vi.—ཤོར་ to unintentionally sell at a loss.

ཕམ་འཚོང་ (pāmdzoŋ) sm. ཕམ་ཚོང་.

ཕམ་ཞིག (pāmshiì) losing and getting destroyed; vi.—འགྲོ་ to lose and get destroyed.

ཕམ་བཟོ་སྟོན་ (pāmso dõn) va. to pretend to lose.

ཕའི་ (pɛ̄) 1. of the father, paternal ༑ ཕའི་སྤུན་ Father's relatives. 2. ch. military platoon.

ཕའི་ཆིའུ་སྦོ་ལོ་ (pɛ̄ciu bōlo) ch.tib. volleyball.

ཕའི་སྡེ་ (pɛ̄de) a community of monks.

ཕའི་ཕ་ (pɛ̄ pā) paternal grandfather.

ཕའི་དབང་ཆ་ (pɛ̄ wāŋja) paternal rights.

ཕའི་མ་ (pɛ̄ ma̱) paternal grandmother.

ཕའི་ (pɛ̄) ch. platoon.

ཕའི་ཀྲང་ (pɛ̄ drāŋ) ch. platoon leader.

ཕའི་ཆིའུ་ (pɛ̄ cīwu) volleyball.

ཕའི་ཆིའུ་པོ་ལོ་ (pɛ̄ciwu bōlo) ch.tib. volleyball.

ཕར་ (pāā) 1. thither, away, over there ༑ ཁྱེད་རང་ཕར་ཕེབས་ནས་ After you went over there. ༑ ཕར་རྒྱུགས་ Go away! 2. (— + vb. + vb. + ཚུར་) this way and that, hither and thither ༑ ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་ Going hither and thither.

ཕར་ཀྱོག་ཚུར་ཀྱོག (pāāgyɔɔ̀ tsūūgyɔɔ̀) in a zigzag/ curvy manner; va.—ལ་ཕྱིན་ to go in a zigzag manner.

ཕར་དཀྲུག་ཚུར་དཀྲུག (pāādruù tsūūdruù) creating chaos/ a mess/ dissension; va.—བྱེད་.

ཕར་སྐྱེལ་ (pāā kyēē) va. to take back.

ཕར་སྐྱོད་ཚུར་འཁོར་ (pāāgyöö tsūūkɔɔ) going out/ away and then returning.

ཕར་ཁ་ (pāāga) sm. ཕར་རོལ་.

ཕར་ཁག་ཚུར་དགྲིས་ (pāāgaà tsūūdriì) blaming each other (back and forth); va.—བྱེད་ ༑ ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕར་ཁག་ཚུར་དགྲིས་བྱས་ཙང་ལས་འགན་ལག་ལེན་བསྒྲུབ་མིན་འདུག Because they blamed each other, they were unable to perform their tasks well.

ཕར་འཁོར་ཚུར་འཁོར་ (pāāgɔɔ̀ tsūūgɔɔ̀) going around and coming back to the same place (being lost).

ཕར་འཁོར་ཚུར་ལོག (pāāgɔɔ̀ tsūūlɔɔ̀) turning one way and then turning back.

ཕར་འཁྱུད་ཚུར་འཁྱུད་ (pāāgyüü tsūūgyüü) hugging/ clinging to each other.

ཕར་འཁྱོག་ཚུར་འཁྱོག (pāāgyɔɔ̀ tsūūgyɔɔ̀) sth. that goes in a zigzag/ curvy way.

ཕར་འཁྱོག་ཚུར་གུག (pāāgyɔɔ̀ tsūūguù) sth. that goes in a zigzag/ curvy way.

ཕར་གབ་ཚུར་གབ་ (pāāgəb tsūūgəb) hiding here and there.

ཕར་དགྲ་ཚུར་འཐབ་ (pāādra tsūūdəb) fighting/ battling back and forth, mutual enmity and fighting; va.—བྱེད་.

ཕར་དགྲ་ཚུར་གཤེད་ (pāādra tsūūsheè) sm. ཕར་དགྲ་ཚུར་འཐབ་.

ཕར་བགྲོད་ཀྱི་དུས་སྐབས་ (pāādröögi tṳ̄ṳ̄gəb) transition period.

ཕར་མགྲོན་ཚུར་འབོད་ (pāādrön tsūūböö) mutually inviting as guests, going as a guest and inviting as a guest back and forth; va.—བྱེད་.

ཕར་འགྱངས་ (pāā gyaŋ̱) postponing, putting off, delaying; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to postpone, to put off, to delay; vi.—ཐེབས་ to get delayed/ postponed ༑ ལས་ཀ་འགོ་འཛུགས་རྒྱ་རྗེས་ཟླའི་བར་ཕར་འགྱངས་བྱས་པ་རེད་ (They) postponed the start of work until next month.

ཕར་འགྲེ་ཚུར་འགྲེ་ (pāādre tsūūdre) 1. rolling over (usu. animals); va.—བྱེད་. 2. using analogies back and forth; va.—བྱེད་.

ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་ (pāādro tsūūdro) 1. coming and going, going here and there, going back forth; va.—བྱེད་ ༑ ཁོ་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་བར་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོའི་སྐབས་ When he was going back forth between America and Europe. 2. reciprocally alternating/ exchanging visits.

ཕར་འགྲོ་ཚུར་འཆམ་ (pāādro tsūūjam) sm. ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་.

ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་ (pāādro tsūūoŋ) sm. ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་.

ཕར་རྒོལ་ (pāāgöö) attacking, assaulting, going on the offense; va.—བྱེད་.

ཕར་རྒོལ་གནམ་གྲུ་ (pāāgöö nəmdru) attack aircraft, fighter plane.

ཕར་རྒོལ་དམག་འཐབ་ (pāāgöö məgdəb) offensive warfare.

ཕར་རྒོལ་རང་སྲུང་ (pāāgöö rəŋsuŋ) attacking/ going on the offensive and defending oneself.

ཕར་རྒོལ་སྲིད་ཇུས་ (pāāgöö sījüü) the policy of going on the offensive, offensive strategy.

ཕར་རྒྱུག་ཚུར་རྒྱུག (pāāgyuù tsūūgyuù) running back and forth, doing various/ miscellaneous things; va.—བྱེད་.

ཕར་རྒྱུགས་ (pāā gyṳ̀) sm. ཕར་རྒྱུགས་ཤིག.

ཕར་རྒྱུགས་ཤིག (pāā gyṳ̄sh) slang. get out! go away! ༑ ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཕར་རྒྱུགས་ཤིག Children, go away!

ཕར་སྒྲོག་ཚུར་སྒྲོག (pāādrɔɔ̀ tsūūdrɔɔ̀) sewing, stitching.

ཕར་ངོ་ཚུར་བལྟས་ (pāāŋo tsūūdɛɛ̀) staring at each other.

ཕར་ངོ་ཚུར་སྲུང་ (pāāŋo tsūūsuŋ) refraining from pointing out each other's faults, mutually allowing each other to keep face; va.—བྱེད་.

ཕར་ངོགས་ (pāāŋɔɔ̀) sm. ཕར་ཁ་.

ཕར་ངོས་ (pāāŋöö) the other side.

ཕར་ཅེར་ཚུར་ཅེར་ (pāājee tsūūjee) sm. ཕར་ཆེར་ཚུར་ཆེར.

ཕར་གཅོད་ (pāā jöö) va. to cross a river ༑ འབྲི་ཆུ་ཕར་བཅད་ནས་ Having crossed the Upper Yangtse River.

ཕར་ཆག (pārjaà) fluctuation (rising and falling); (— + verbs of motion) vi. to fluctuate.

ཕར་ཆམ་ཚུར་ཆམ་ (pāājam ysūūjam) sm. ཕར་འཆམ་ཚུར་འཆམ་.

ཕར་ཆིང་ (pārjiŋ) sm. ཕར་ཆིན་.

ཕར་ཆིན་ (pārjin) embroidery; va.—རྒྱག to embroider.

ཕར་ཆིན་མེ་ཏོག (pārjin me̱dɔɔ̀) an embroidered flower.

ཕར་ཆེར་ཚུར་ཆེར་ (pāācer tsūūcer) looking in an alert manner.

ཕར་མཆོངས་ཚུར་མཆོངས་ (pāācoŋ tsūūcoŋ) jumping hither and thither, jumping back and forth.

ཕར་འཆམ་ཚུར་འཆམ་ (pāācam tsūūcam) strolling back and forth.

ཕར་མཉེད་འཕུར་མཉེད་ (pāāñeè pūrñeè) sm. མཉེད་

འཕུར་.

པར་ལྟ་ཚུར་ལྟ་ (pāāda tsūūda) looking around, looking back and forth, looking everywhere.

པར་བསྟོད་ཚུར་བསྟོད་ (pāādöö tsūūdöö) praising each other (back and forth).

པར་ལྡོག (pāā dɔ̄ɔ) va. to go back, to return.

པར་ཐལ་ཚུར་ཐལ་ (pāāteɛ tsūūteɛ) neither paying out too much or having too much coming in (usu. used in accounting).

པར་འཐབ་ཚུར་འཐབ་ (pāādəb tsūūdəb) fighting back and forth, fighting with one another; va.—བྱེད་.

པར་འཐམས་ཚུར་འཐམས་ (pāādam tsūūdam) hugging each other.

པར་འཐེན་ཚུར་འཐེན་ (pāāden tsūūden) pulling back and forth; va.—བྱེད་.

པར་འདེག་ཚུར་འདྲེན་ (pāādeg tsūūdren) serving ཚང་ to each other.

པར་དྲིལ་ཚུར་དྲིལ་ (pārdrii tsūūdrii) turning one's head back and forth from side to side.

པར་འདྲུད་ཚུར་འཐེན་ (pārdrüü tsūūdrüü) pulling and dragging back and forth.

པར་འདྲུད་ཚུར་འདྲུད་ (pārdrüü tsūūdrüü) dragging back and forth.

པར་སྡེབ་ཚུར་དཀྲུག (pādeb tsūūdrug) sowing discord all over.

པར་ནང་ (pārnaŋ) that side (over there).

པར་སྣུན་ཚུར་འཐེན་ (pāānün tsūūden) stabbing/ thrusting/ striking and withdrawing or pulling back (spear or sword).

པར་སྣུན་ཚུར་འཛུགས་ (pāānün tsūūdzuù) stabbing each other (in a fight).

པར་སྤྲད་ཚུར་ལེན་ (pāādreɛ̀ tsūūlen) giving and taking, crediting and debiting; va.—བྱེད་.

པར་སྤྲོད་ (pāā dröö) va. to return/ give back.

པར་སྤྲོད་ཚུར་ལེན་ (pāādreɛ̀ tsūūlen) giving and taking, crediting and debiting; va.—བྱེད་.

པར་པར་ (pārbār) farther and farther along, longer and longer along.

པར་ཕུད་ (pāā pǖü) 1. va. to expel. 2. va. to cast/ take off (clothes). 3. except for ¶ཁོ་པར་ཕུད་ མི་གཞན་དག་གིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ With the exception of him, the other people opposed it.

པར་ཕྱིན་ (pārjin) 1. abbr. of ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་. 2. sm. པར་ཆེན་.

པར་ཕྱོགས་ (pāājɔ̀ɔ) sm. ཕ་རོལ་.

པར་ཕྱོགས་ཚུར་ཕྱོགས་ (pāājɔ̀ɔ tsūūjɔ̀ɔ) 1. that side and this side. 2. unstable, unsteady.

པར་འཕུར་ཚུར་འཕུར་ (pāābur tsūūbur) flying here and there, flying back and forth.

པར་འཕྱར་ཚུར་འཕྱར་ (pāājar tsūūjar) waving back and forth.

པར་བྲོས་ཚུར་བྲོལ་ (pāādröö̀ tsūūdröö) running away hither and thither.

པར་འབུད་ཚུར་འབུད་ (pāābüü tsūūbüü) pushing back and forth, two people pushing each other.

པར་འབུལ་ཚུར་འབུལ་ (pāābüü tsūūbüü) exchanging giving gifts.

པར་འབྱར་ཚུར་འབྱར་ (pāājar tsūūjar) shifting loyalties [Lit. sticking hither, sticking thither].

པར་འགྲོན་ཚུར་འགྲོན་ (pāājön tsūūjön) going hither and thither.

པར་སྦྱར་ཚུར་སྦྱར་ (pāājar tsūūjar) making close relations here and there, siding here and there, sticking here and there.

པར་ཙམ་ (pāādzam) 1. awhile. 2. a short distance.

པར་ཙམ་ཞིག (pāādzamshig) sm. པར་ཙམ་.

པར་ཚད་ཚུར་ཚད་ (pāādzɛɛ̀ tsūūdzɛɛ̀) nearby.

པར་ཚུར་ (pāā tsūū) back and forth, here and there ¶ཡི་གེ་པར་ཚུར་བཏང་ནས་ Having sent letters back forth.

པར་ཚུར་འཁྱམས་ (pāā tsūū kyām) va. to wander around.

པར་ཚུར་འཁྱོར་ (pāā tsūū kyɔ̄r) vi. to sway (as when a person is drunk).

པར་མཚམས་ (pāndzam) for awhile.

པར་འཚོང་ (pāā tsōŋ) va. to sell.

པར་འཛིང་ཚུར་འཛིང་ (pāādziŋ tsūūdziŋ) fighting/ battling back and forth; va.—བྱེད་.

པར་ཞུ་ཚུར་ཉན་ (pāāshu tsūūñɛn) talking and listening to one another back and forth.

པར་ཞོག (pāāshɔɔ̀) sm. པར་བཞག.

པར་ཞོར་ (pāāshɔɔ) sm. པར་ལམ་.

པར་གཞུ་ཚུར་རྡེག (pāāshu tsūūdeg) hitting each other back and forth.

པར་བཞག (pāā sha̲à) leave alone, let alone (usu. vb. + རྒྱུ་ or ཡས་ + —) ¶ཁོས་བཤད་པར་ཉན་རྒྱུ་པར་བཞག Leave alone listening to what he said.

པར་གཟུར་ཚུར་གཡོལ་ (pāāsur tsūūyüü) attacking and avoiding the attack, thrusting and evading (in marital arts and war).

པར་ཡོན་ཚུར་ལོག (pāāyön tsūūlɔ̀ɔ) not standing still, twisting and turning.

པར་ཡོམ་ཚུར་ཡོམ་ (pāāyom tsūūyom) swaying back and forth.

པར་གཡོ་ཚུར་འཁྱོམ་ (pāāyo tsūūgyom) sm. པར་ཡོམ་ཚུར་ཡོམ་.

པར་གཡོལ་ཚུར་གཡོལ་ (pāāyöö tsūūyöö) mutually avoiding each other.

པར་རི་ཕྱི་བ་མ་རག ཚུར་རི་སླེ་པོ་མ་རག (pāāri jīwə m̲araà tsūūri lēbo m̲araà) sm. ཕ་རི་ཕྱི་བ་མེད་པ་ ཚུ་རི་སླེ་པོ་མེད་པ་.

པར་རོལ་དྲུག (pāāröö tru̲ù) sm. ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག.

པར་ལབ་ཚུར་ཤོད་ (pāāləb tsūūshöö̀) talking back and forth to each other.

པར་ལམ་ (pāālam) the road out on a trip, the part of a trip that is going somewhere in contrast to the return road.

པར་ལོག་ཚུར་ལོག (pāālɔɔ̀ tsūūlɔɔ̀) returning back and forth; va.—བྱེད་.

པར་ལོགས་ (pāālɔɔ̀) the other side, that side.

པར་བཤད་ཚུར་བཤད་ (pāāshɛɛ̀ tsūūshɛɛ̀) conversing/ talking back and forth; va.—བྱེད་.

པར་བཤིག་ཚུར་བཤིག (pāāshiì tsūūshiì) people moving to both sides to make a space in between.

པར་སོང་ (pāasoŋ) go away! get lost!

པར་སློག (pāā lɔ̄ɔ̀) va. to return, to send/ give back.

པར་སློག་ཚུར་སློག་མེད་པ་ (pāālɔɔ̀ tsūūlɔɔ̀ m̲eèba) two sides being even, two sides not owing each other anything.

པལ་ (pɛ̄ɛ) abbr. of པལ་པ་.

པལ་ཀ་ (pɛ̄ɛga) sm. འཕལ་ཀ་.

པལ་སྐད་ (pɛ̄ɛgɛɛ̀) colloquial/ vernacular language (speech).

པལ་སྐད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག (pɛ̄ɛgɛɛ̀gi dzōmyiì) vernacular or colloquial style of writing.

པལ་སྐད་མིན་པ་ (pɛ̄ɛgɛɛ̀ m̲imbə) not colloquial/ informal speech, formal speech.

པལ་ཆེ་བ་ (pɛ̄ɛcewa) majority, most of ¶དེ་ར་སྡོད་མཁན་པལ་ཆེ་བ་ Most of the residents there.

པལ་ཆེར་ (pɛ̄ɛcee) 1. mainly, mostly, in the main, on the whole ¶མི་པལ་ཆེར་བོད་རིགས་རེད་ Most of the people are Tibetans. 2. almost ¶ཁོ་དེ་ར་པལ་ཆེར་ལོ་བཅུ་ཙམ་བསྡད་པ་རེད་ He lived there for almost ten years. 3. most probably, most likely ¶ཁོང་པལ་ཆེར་ཕེབས་ཚར་བ་རེད་ He most probably went.

པལ་གདམ་ (pɛ̄ɛdam) sm. ཁ་སྐད་.

པལ་པ་ (pɛ̄ɛba) common, ordinary ¶ཞིང་པ་པལ་པ་ཞིག A common farmer.

པལ་པ་པལ་རྒྱང་ (pɛ̄ɛba pɛ̄ɛgyaŋ) completely common/ ordinary/ mediocre.

པལ་སྤྱོད་ནལ་མ་ (pɛ̄ɛjöö nɛ̄ɛma) arc. the conduct of ordinary people.

པལ་མིན་ (pɛ̄ɛmin) uncommon, not ordinary.

པལ་མོ་ཆེ་ (pɛ̄ɛmoce) sm. པལ་ཆེ་བ་.

པལ་ཚིག (pɛ̄ɛdziì) sm. པལ་སྐད་.

པལ་ཡིག (pɛ̄ɛyiì) informal letter, ordinary letter.

པས་ (pɛ̄ɛ̀) 1. by the father. 2. the other side.

ཕས་རྒོལ་ (pɛ̱ɛ̃göö) shung. the enemy ¶ ཕས་རྒོལ་མི་བསྲུན་གདུག་པའི་སྦྲུལ་གཉིས་པ་ Our enemy is like a wriggling poisonous snake.

ཕི་ (pī) sm. ཕྱི་.

ཕི་གྲི་ (pīdri) eng. foot.

ཕི་གླིང་པ་ (pīliŋwə) foreign, foreigner, European/ American.

ཕི་ཅིའུ་ (pīju) ch. sm. ཕི་ཇུ་.

ཕི་ཇུ་ (pīju) ch. beer.

ཕི་ཊ་ (pīdrə) eng. foot.

ཕི་ད་ (pīda) stripes on military uniform signifying rank.

ཕི་པ་ (pībə) sm. ཕྱི་པ་.

ཕི་རན་སི་ (pīrɛnsi) France.

ཕི་རན་སི་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ (pīrɛnsi pö̱ögi gūdzəb lɛ̱ɛ̀gaŋ) Bureau du Tibet, Paris.

ཕི་རན་སི་གསར་སྤེལ་ལས་ཁང་ (pīrɛnsi sārbel lɛ̱ɛ̀gaŋ) Agence France Presse (AFP).

ཕི་རི་ཁྲུན་སི་ (pīri trūnsi) ch. radio frequency.

ཕི་རོལ་ (pīröö) sm. ཕྱི་རྡོ་.

ཕི་ལིབ་པིན་ (pīlibin) Philippines.

ཕིག (pīi) vi. to have a hole open up.

ཕིག་ད་ (pīgda) a ribbon tied on the braids of women.

ཕིག་ཕིག (pīgpīi) 1. coagulated meat broth. 2. jelly/ jello like substances.

ཕིགས་ (pīi) 1. sm. ཕིག. 2. p.of འཕིགས་.

ཕིགས་བརྡོལ་ (pīgdöö) breaking through, penetrating.

ཕིགས་པར་སྨྲ་ (pīgbar mā) va. to give a thorough explanation.

ཕིང་ (pīŋ) ch. 1. vermicelli ¶ ཕིང་ཤའི་ཚལ་ A dish made of vermicelli and meat 2. Chinese currency unit equal to 1/100th of a Chinese yuan (dollar).

ཕིང་ཚག (pīŋjaà) ch.tib. a bunch of vermicelli.

ཕིང་པང་ཅེའུ་ (pīŋbaŋ cēwu) ch. Ping-Pong, table tennis.

ཕིང་པང་པོ་ལོ་ (pīŋbaŋ bōlo) sm. ཕིང་པང་ཅེའུ་.

ཕིང་པང་པོ་ལོ་རྒྱག་སྟེགས་ (pīŋbaŋ bōlo gya̱gdeg) ping pong table.

ཕིང་པང་པོ་ལོའི་སྟེགས་བུ་ (pīŋbaŋ bōlö dēgbu) sm. ཕིང་པང་པོ་ལོ་རྒྱག་སྟེགས་.

ཕིང་རྫམ་ (pīŋdzam) ground up lentils/ peas.

ཕིང་ཡང་ (pīŋyaŋ) Pyongyang.

ཕིང་ཧྥང་ (pīŋfaŋ) ch. square ¶ སྨི་ཁྲི་ཕིང་ཧྥང་ A square meter.

ཕིང་ཤ་ (pīŋsha) ch.tib. 1. vermicelli noodles and meat. 2. good friends/ buddies.

ཕིན་ (pīn) sm. ཕིང་, 2.

ཕིན་མགྱོགས་ (pīngyɔɔ̀) stone used in a water mill or stone grinder.

ཕིན་གཅིག (pīnjig) ch. 1. a unit of length. 2. sm. ཕིང་, 2.

ཕིན་འདྲས་ (pīndrɛɛ̀) sm. པ་འདྲ་.

ཕིན་ཇི་ཀོ་ལོག (pīnji ko̱loò) sm. མན་ཇི་ཀོ་ལོག.

ཕིབས་ (pīb) roof, canopy.

ཕིབས་འོག་ཁང་ཆུང་ (pībwɔɔ̀ kāŋjuŋ) attic.

ཕིའི་ལན་ (pīilɛn) ch. kohlrabi.

ཕིའོ་བཙོང་ས་ (pīudzoŋ) ch.tib. ticket sales, box office.

ཕིར་ (pīr) sm. ཕྱིར་.

ཕིས་ (pīi) sm. ཕིར་.

ཕིཊ་ (pīdrə) eng. foot.

ཕུ་ (pū) 1. the upper/ higher part of a valley ¶ ལུང་པའི་ཕུ་ The upland part of the region. 2. air, breath; va.—རྒྱག to blow air. 3. sleeve.

ཕུ་དཀྲོག་མདའ་དཀྲོག (pūdrɔɔ̀ da̱drɔɔ̀) causing disturbances/ agitation/ dissension everywhere, making trouble everywhere.

ཕུ་གུ་ (pūgu) sm. བུ་གུ.

ཕུ་གློད་ (pū lȫȫ) va. to let out the air (as in a tire), to extinguish a petromax lamp.

ཕུ་སྒང་ (pūgaŋ) sm. སྒང་བུ་, 2.

ཕུ་རྒྱག (pū gya̱à) 1. va. to blow (in both literal and idiomatic senses) ¶ ཁོས་བཞུ་མར་ལ་ཕུ་བརྒྱབ་སོང་ He blew on the lamp (to extinguish it). ¶ ཁོས་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དེ་ཕུ་བརྒྱབ་སོང་ He blew that good opportunity. 2. va. to pump, to inflate ¶ མོ་ཊའི་འཁོར་ལོར་ཕུ་རྒྱག་དགོས་ཡོད་ (I) have to pump up the car tire. 3. va. to incite, to instigate ¶ ཁོས་ཟིང་ཆ་ཡོང་ལས་དེ་ཕུ་བརྒྱབ་པ་རེད་ He incited the disturbance.

ཕུ་རྒྱུགས་མདའ་རྒྱུགས་ (pūgyuù da̱gyuù) running around all over/ everywhere; va.—བྱེད་ [Lit. running to the upper part of valley, running to the lower part of valley].

ཕུ་ཕྱིབས་ (pūjib) sm. ཕུ་ཤུབས་.

ཕུ་ཆུ་ (pūju) a stream/ river flowing down from the upper part of a valley.

ཕུ་སྟོད་ (pūdȫȫ) the outer garment worn over the traditional Tibetan dress by all lay government officials on New Years Day.

ཕུ་ཐག (pūdaà) the distance from the upper part of a valley to the lower part ¶ ཕུ་ཐག་རིང་པོ་ A long upland valley.

ཕུ་ཐག་གཅོད་ (pūdaà jȫȫ) va. to conclude/ settle decisively ¶ དཔུང་དམག་ཕྱིར་འཐེན་མ་བྱས་ན་ཞི་གྲོས་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ཕུ་ཐག་བཅད་པ་རེད་ (They) concluded decisively that there will be no peace talks without the withdrawal of troops.

ཕུ་ཐག་ཆོད་ (pūdaà cȫȫ) vi. to come to a decisive conclusion, to find a permanent solution ¶ ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་རྒྱལ་ཁ་ A decisive victory.

ཕུ་ཐག་ཐུང་ཐུང་ (pūdaà tūŋduŋ) shortsighted.

ཕུ་ཐུང་ (pūduŋ) sleeve; va.—རྗེ་ to roll up one's sleeve.

ཕུ་ཐུང་རྟ་རྨིག་གཟུགས་ (pūduŋ dāmigsuù) a sleeve made in the shape of horse's hoof.

ཕུ་ཏོ་ཡ་ (pūtoya) Portugal.

ཕུ་མཐའ་ (pūta) the edge/ end of the upper part of a valley.

ཕུ་དུང་ (pūduŋ) sm. ཕུ་ཐུང་.

ཕུ་དུང་ཐུང་ལ་ལག་པ་རིང་བ་ (pūduŋ tūŋla la̱gba ri̱ŋwa) sth. that doesn't suffice or is too small [Lit. short sleeves with a long arm].

ཕུ་དུང་རྩེ་ (pūduŋdze) the end of a sleeve.

ཕུ་དུད་ (pūdüü) sm. གུས་འདུད་.

ཕུ་མདའ་ (pūnda) 1. a pump (for air); va.—རྒྱག to pump (a tire, etc.). 2. the upper and lower part of a valley.

ཕུ་མདའ་བར་གསུམ་ (pūnda pa̱rsum) the upper, middle and lower (part of a valley), everywhere, all over an area.

ཕུ་མདའ་ལ་ཀླུངས་ (pūnda lāluŋ) everywhere, all over an area [Lit. the upper part of a valley, the lower part of a valley, the mountain pass, the valley].

ཕུ་མདོ་ (pūdo) the upper and lower part of a valley.

ཕུ་མདོ་བར་གསུམ་ (pūdo pa̱rsum) sm. ཕུ་མདའ་བར་གསུམ་.

ཕུ་འདེབས་སྨྱུག་མདོང་ (pūndeb mūgdoŋ) a bamboo pipe used to blow on a fire.

ཕུ་ནུ་ (pūnu) older and younger brothers ¶ ཕུ་ནུའི་བརྩེ་གདུང་ Brotherly love.

ཕུ་ནུ་མོ་ (pūnumo) older and younger sisters.

ཕུ་པ་ (pūbə) people who reside in the upper part of a valley.

ཕུ་པར་རྒྱག་གི་སྨ་ར་ཚུར་ཚིག (pū pāā gyə̱bbɛ āra tsūū tsīi) sm. ཕུ་པར་བརྒྱབ་པས་ཨ་ར་ཚུར་ཚིག.

ཕུ་པར་བརྒྱབ་པས་ཨ་ར་ཚུར་ཚིག (pū pāā gyə̱bbɛ āra tsūū tsīi) doing a good deed but being repaid with unkindness/ harm [Lit. to kindle the fire by blowing and burning one's moustache in the process].

ཕུ་བོ་ (pūwo) elder brother.

ཕུ་བྲོས་མདའ་བྲོས་ (pūdrȫȫ da̱drȫȫ) fleeing to the upper and lower parts of the valley, fleeing all over/ everywhere.

ཕུ་དྲག (pūdraà) the area between the upper and lower part of a valley.

ཕུ་འབྲོག (pūdrog) nomads who reside in the upper part of a valley.

ཕུ་མེད་ (pūmeè) sleeveless.

ཕུ་མོ་ (pūmo) older sister.

ཕུ་བརྗེས་དཔུང་སྒྲིང་ (pūjeè pūŋdreŋ) getting ready to fight [Lit. rolling up the sleeves and straightening the shoulders].

ཕུ་ཡོད་ (pūyöö) having sleeves.

ཕུ་ར་ག (pūraga) Prague.

ཕུ་རག (pūrag) the upper part of a valley where farming depends on rainfall.

ཕུ་རིང་ (pūriŋ) long sleeves.

ཕུ་རིང་སྟེང་གོས་ཆེན་ (pūriŋ dēŋgööjen) a long sleeve brocade overgarment.

ཕུ་རུང་ (pūruŋ) sm. ཕུ་དུང་.

ཕུ་རོན་ (pūrön) sm. ཕུག་རོན་.

ཕུ་ལག་བྱེད་ (pūlaà cḛè) va. to put one's hands in one's sleeves (when cold).

ཕུ་ཤུབས་ (pūshub) sleeve cover, a protective sheath placed on the sleeve.

ཕུ་ཤོར་ (pū shɔ̄ɔ) 1. vi. to have the air leak out (from a tire, etc.). 2. vi. to lose one's determination or enthusiasm.

ཕུ་ཤོར་ཤོར་ (pū shɔ̄ɔshɔɔ) angrily.

ཕུ་བཤད་མདའ་བཤད་ (pūshɛ̄ɛ da̲shɛ̄ɛ) talking about sth. everywhere/ all over.

ཕུ་གསུམ་ཆུ་ (pūsūm cū) water (flowing) from three different upper valleys.

ཕུ་ལྷགས་ (pūlhaà) wind (blowing) from the upper region of a valley.

ཕུག (pūù) 1. cave, cavern, hermitage. 2. imp. of འབིགས་. 3. inside, in the inner part/ section ། ཁོ་ཁང་པའི་ཕུག་ལ་འདུག He is in the inner part of the house. 4. abbr. of ཕུག་རོན་.

ཕུག་སྐྱ་ (pūùgya) 1. white pigeon. 2. shades of white color like that of a pigeon.

ཕུག་གདུགས་ (pūg dūù) va. to trace to the source/ origin.

ཕུག་ཐག་ཆོད་ (pūgdaà cɔ̄ɔ) sm. ཕུ་ཐག་ཆོད་.

ཕུག་པ་ (pūgbə) cave, cavern.

ཕུག་མ་ (pūgmə) 1. chaff, husk. 2. inner, interior.

ཕུག་མ་ལུང་ཁྱེར་ (pūgmə lūŋkyer) sm. ཕུབ་མ་ལུང་ཁྱེར་.

ཕུག་མའི་འོག་གི་ཆུ་དོང་ (pūgmɛ wɔ̀ɔgi cūdoŋ) hidden danger [Lit. a pit with water under chaff].

ཕུག་རྩ་ (pūgdza) origin, roots, source; va.—རྩད་གཅོད་བྱེད་ to investigate the origin/ root/ source.

ཕུག་གཟོང་ (pūgsoŋ) a chisel used for in carving woodblocks.

ཕུག་རིང་ (pūgriŋ) sm. ཕུགས་རིང་.

ཕུག་རོན་ (pūgrün) pigeon.

ཕུག་རོན་སྐར་ཚོམ་ (pūgrön gārdzom) the constellation Columba.

ཕུག་ལམ་ (pūglam) tunnel.

ཕུག་ལུགས་ (pūglug) the system of astrological calculation created by ཕུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་.

ཕུག་སླེབ་ (pūgleb) long basket.

ཕུགས་ (pūù) future, long-term, long-range ། ཕུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ Future plan/ goal.

ཕུགས་སྐྱོན་ (pūggyön) long-term harm.

ཕུགས་འཁྱོངས་ (pūggyoŋ) sm. ཕུགས་འཁྱོལ་.

ཕུགས་འཁྱོལ་ (pūù kyöö) doing/ seeing sth. through to the end; va. ཕུགས་འཁྱོལ་; —བྱེད་ ། འཕྲལ་ཡུན་དྲིན་ཆུང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕུགས་འཁྱོལ་ཡུན་གནས་མཛད་རྒྱུ་དང་ You should not be ungrateful and should see (it) through to the end.

ཕུགས་རྒྱགས་ (pūùgyaà) sth. reserved/ saved/ stored up (e.g., food).

ཕུགས་གདད་ (pūgdɛɛ) hope, expectation.

ཕུགས་གདུག (pūù dūù) va. to investigate the future/ long-term.

ཕུགས་གཏོར་ (pūgdɔɔ) an everyday/ regular གཏོར་མ་ offering.

ཕུགས་བརྟན་ (pūgden) reliable, steady, dependable, durable.

ཕུགས་ཐག་ཆོད་ (pūgdaà cɔ̄ɔ) vi. to be able to understand the root meaning of a text/ scripture.

ཕུགས་ཐུབ་ (pūgdub) sm. ཕུགས་བརྟན་.

ཕུགས་དོན་ (pūgdün) a long-term/ long-range hope or plan ། འདི་ནི་ཕུགས་དོན་ཡག་ཤོས་རེད་ This is the best long-range hope.

ཕུགས་བདེ་ (pūgde) future/ long-term/ long-range happiness or well-being.

ཕུགས་འདུན་ (pūŋdün) future/ long-term/ long-range hope or wish.

ཕུགས་འདོད་ (pūŋdöö) future/ long-term/ long-range desire or wish.

ཕུགས་རྡིག (pūgdig) (the main) wealth, capital or fortune (of a family).

ཕུགས་ན་ (pūgnə) sm. ཕུགས་སུ་.

ཕུགས་ནས་ཕུགས་སུ་ (pūgnɛ pūgsu) in the future/ long-term.

ཕུགས་ནོར་ (pūgnɔɔ) sm. ཕུགས་རྡིག.

ཕུགས་དཔྱོད་ (pūgjöö) foresight, investigating/ assessing for the long-term, a long-term view.

ཕུགས་ཕན་ (pūgpɛn) future or long-term benefit.

ཕུགས་འཕེར་ (pūŋbēr) reliable, durable, lasting.

ཕུགས་འབྲས་ (pūŋdrɛ̀ɛ) future or long-term outcome/ finale/ result ། ཕུགས་འབྲས་ངན་པ་ A bad future outcome.

ཕུགས་དམིགས་ (pūgmiì) (the person or fortune) that a family relies/ depends on for the future.

ཕུགས་རྩ་ (pūgdzə) root cause, fundamental issue/ concern/ cause ། ཕུགས་རྩ་རྩད་གཅོད་བྱེད་ To investigate the root cause.

ཕུགས་རྩད་གཅོད་ (pūgdzɛɛ jöö) va. to look into the root cause, to get to the bottom of a matter.

ཕུགས་རྩ་འཚོལ་ (pūgdza tsöö) va. to get to the bottom/ root of a matter.

ཕུགས་ཟོག (pūgsɔɔ̀) sm. ཕུགས་རྡིག.

ཕུགས་ཡུན་ (pūgyön) the future, the long run.

ཕུགས་ཡུལ་ (pūgyüü) sm. ཕུགས་བསམ་གྱི་ཡུལ་.

ཕུགས་གཡེང་བྱེད་ (pūgyeŋ cḛè) va. to search for sth. in an inner room.

ཕུགས་རིང་ (pūgriŋ) long-term, in the long run ། ཕུགས་རིང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཡོང་གི་རེད་ (This) will have a good effect in the long run.

ཕུགས་རེ་ (pūgre) sm. ཕུགས་བསམ་.

ཕུགས་རེའི་ཚོད་ལྟ་ (pūgree tsöödа) sm. ཕུགས་བསམ་ཚོད་ལྟ་.

ཕུགས་རེའི་ཡུལ་ཁམས་ (pūgree yü̲ü̲gam) object of one's future hopes/ aspirations.

ཕུགས་ལ་ (pūùlə) sm. ཕུགས་སུ་.

ཕུགས་ལམ་ (pūglam) future path/ road.

ཕུགས་ལོན་ (pūg lö̲n) va. to know/ understand the gist/ essence (of a matter).

ཕུགས་སུ་ (pūgsu) in the future, in the end.

ཕུགས་སོ་ (pūgso) base, foundation.

ཕུགས་སོ་མེད་པ་ (pūgso mḛèba) baseless, without foundation.

ཕུགས་བསམ་ (pūgsam) ideals, hopes, thoughts of the future; va.—གཏོང་ to give careful thought about the future ། གསར་བརྗེའི་ཕུགས་བསམ་ Revolutionary ideals.

ཕུགས་བསམ་གྱི་ཡུལ་ (pūgsamgi yü̲ü̲) ideal society of the future.

ཕུང་ (pūŋ) 1. a heap, a pile ། རྡོ་ཕུང་ A pile of stone. 2. p. of འཕུང་. 3. abbr. of ཕུང་པོ་.

ཕུང་གྲོལ་རྒྱུད་སྐྱོལ་ (pūŋdröö gyü̲ü̲güü) causing disaster/ destruction.

ཕུང་དཀྲུག (pūŋdruù) stirring up/ inciting/ instigating disturbances or disorders or trouble; va.—སློང་ to stir/ incite/ instigate disturbances or disorder or trouble ། དགྲ་བོའི་སོ་ཉུལ་དེ་ཚོས་ཡུལ་སྡེ་ཕུང་དཀྲུག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཟེར་ (They) say that those enemy agents will instigate disturbances.

ཕུང་དཀྲོལ་ (pūŋdröö) sm. ཕུང་དཀྲུག.

ཕུང་རྐྱེན་ (pūŋgyen) the cause of a disturbances/ disorder.

ཕུང་སྐྱེལ་ (pūŋgyee) taking a corpse to the graveyard/ sky burial site.
ཕུང་ཁ་ (pūŋgə) sm. ཕུང་དཀྲོལ་.
ཕུང་གྱོད་ (pūŋgyöö) law cases that lead a person to ruin/ penury/ bankruptcy.
ཕུང་རྐན་ (pūŋgεn) black sheep, prodigal son, sb. who squanders away all the wealth of a family.
ཕུང་ངེ་བ་ (pūŋŋewa) piled up in a heap.
ཕུང་གཏོར་ (pūŋ dōr) disposing of a body by sky burial.
ཕུང་འདྲེ་ (pūŋdre) harmful demon/ spirits.
ཕུང་པ་ (pūŋbə) destruction, disturbance, disorder.
ཕུང་པོ་ (pūŋbo) 1. mass, form, substance, body, structure ༑ དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ Material substances. 2. a heap, pile. 3. corpse.
ཕུང་པོ་ལྔ་ (pūŋbo ŋā) the five aggregates: form; feeling; perception; compositional factors; consciousness.
ཕུང་པོ་དྲུག (pūŋbo truù) the six aggregates: form; feeling; perception; compositional factors; consciousness, wisdom.
ཕུང་པོ་སྲེག (pūŋbo sēg) va. to cremate.
ཕུང་ཕུང་འཕྲོ་བ་ (pūŋbuŋ drōwa) sparkling lights.
ཕུང་ཕྲུག (pūŋdruù) children who squander away all the wealth of a family.
ཕུང་སྦྱོར་ (pūŋjɔɔ) leading astray, bringing about a downfall; va.—གཏོང་ to lead astray, to bring about one's downfall.
ཕུང་རྩ་ (pūŋdza) the root or cause of trouble/ disturbance/ destruction; va.—སློང་ to create trouble, to cause destruction.
ཕུང་གཞི་ (pūŋshi) sm. ཕུང་རྩ་.
ཕུང་གཡོ་ (pūŋ yō) va. to cause trouble, to instigate dissension/ disturbance.
ཕུང་ལ་སྦྱར་ (pūŋla jar) sm. ཕུང་སྦྱོར་.
ཕུང་སེལ་ (pūŋsel) disaster, calamity.
ཕུང་སོ་ (pūŋso) pile, heap.
ཕུང་སྲི་ (pūŋsi) sm. ཕུང་འདྲེ་.
ཕུང་སྲི་སྡེ་དཀྲུག (pūŋsi dedruù) shung. instigating and causing trouble ༑ སླད་ནས་ཀུང་ཕུང་སྲི་སྡེ་དཀྲུག་ཇི་བྱེད་མ་རྟོགས་ It is unknown what sort of instigating and troublemaking will happen in the future.
ཕུང་གསུམ་པ་ (pūŋ sūmbə) third party, neutral person, mediator.
ཕུང་གསོག (pūŋsɔɔ) sm. ཕུང་གསོགས་.
ཕུང་གསོགས་ (pūŋsɔɔ̀) accumulating, piling up; va.—རྒྱག to pile/ heap up, to store up, to accumulate; vi.—ཐེབས་ to get/ be piled/ heaped up/ accumulated ༑ ས་གནས་ཁ་ཤས་ལ་འབྲུ་རིགས་ཕུང་གསོགས་ཐེབས་པ་དང་ས་གནས་ཁ་ཤས་ལ་ཉོ་ས་མེད་པ་རེད་ In some localities grain has been accumulated (surplus) and in others there is no place to buy it.
ཕུད་ (pǖü) 1. p. and imp. of འབུད་. 2. the first portion of food, crops, etc. offered to the gods ༑ ཟས་ཀྱི་ཕུད་ The first offering of food. 3. exclusive of, not including, with the exception of ༑ ཨ་ཞང་ཕུད་ན་མི་ལྔ་འདུག Not including the uncle, there are five. ༑ ཨ་རི་དང་དབྱིན་ཇི་ཕར་ཕུད་ང་ཚོ་ངར་ལྕགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡང་གི་དང་པོ་རེད་ With the exception of the U.S. and Britain, we are first in steel production. 4. leave/ let alone, leave aside ༑ ཁོང་ལ་དངུལ་དགོས་ཡོད་ཟེར་བ་ཕུད་ད་དུང་གཟའ་ཆ་ཡང་དགོས་ཀྱི་འདུག Let alone asking him for money, he also needs food.
ཕུད་ཀོང་ (pǖügoŋ) cup/ glass for offering tea, etc. (to the gods).
ཕུད་སྒྲ་ (pǖüdra) hissing sound that snakes make.
ཕུད་མཆོད་ (pǖüjöö) the offering of a small portion of food and tea to the deities before one eats or drinks.
ཕུད་གཏོར་ (pǖüdɔɔ) before drinking one's beer, dipping a finger into the beer cup and flicking some into the air as a first offering to the gods; va.—བྱེད་.
ཕུད་དམ་ (pǖüdam) container in which the offerings such as tea and wine are kept, offering utensils for tea and beer.
ཕུད་འདེད་ (pǖüdeè) pushing sb. away.
ཕུད་ཕོར་ (pǖübɔɔ) bowl in which the first offerings of food/ drink to the gods are kept.
ཕུད་ཕྱེ་ (pǖüce) shung. the first offering of རྩམ་པ་ ༑ མཆོད་པ་ལྔ་ཚར་རེ་རྒྱུ་ཕུད་ཕྱེ་རྩམ་ཁལ་གསུམ་ Three ཁལ་ of རྩམ་པ་ to be used for the five offerings.
ཕུད་བུ་ (pǖübu) hair tied in a bundle on top of head, hair tassle.
ཕུད་ཚོང་ (pǖüdzoŋ) sales promotion, sample gift of a product.
ཕུན་ (pǖn) 1. a measure unit roughly the size of a handful (6 ཕུན་ are equal to 1 སྲེ་). 2. ch. a measure equal to half the length of a finger.
ཕུན་ཁང་ (pǖngaŋ) abbr. of ཕུན་ཚོགས་ཁང་གསར་.
ཕུན་གླིང་ (pǖnliŋ) Phuntsholing (in Bhutan).
ཕུན་ཚོགས་ (pǖndzoò) 1. abbr. of ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་. 2. a person's name.
ཕུན་ཚོགས་ཁང་གསར་ (pǖndzoò kaŋsar) Phunkhang (name of an aristrocratic family).
ཕུན་ཚོགས་རྒྱས་ (pǖndzoò gyεè) vi. to have/ get prosperity.
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ (pǖndzoò tsōgba) complete, perfect, all good ༑ སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་རེད་ They have complete facilities for studies.
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་ (pǖndzoò tsōgbar ceè) sm. ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་གཏོང་.
ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་གཏོང་ (pǖndzoò tsōgbar dōŋ) va. to make complete/ perfect/ best; to enrich, enhance.
ཕུབ་ (pūb) 1. a shield. 2. vi. to go bankrupt. 3. p. of འབུབས་.
ཕུབ་ཀར་ (pūbgar) pole erected at the center of a nomad's tent.
ཕུབ་ཀྱི་མེ་ལོང་ (pūbgi meloŋ) a metal (mirror-like) shield.
ཕུབ་པ་ (pūbbə) troops who carry shields.
ཕུབ་མ་ (pūbmə) chaff, husk, stubble.
ཕུབ་མ་རླུང་འཁྱེར་ (pūbmə lūŋgyer) a sudden/ unexpected misfortune, disaster, mishap; things getting scattered all over [Lit. chaff getting blown by the wind].
ཕུབ་དམག (pūbmaà) soldiers armed with shields.
ཕུབ་རྩེད་ (pūbdzeè) a display of martial skill using a shield.
ཕུབ་འཛིན་དམག་དཔུང་ (pūmdzin məgbuŋ) soldiers armed with shields.
ཕུབ་སླེལ་ (pūbleè) basket woven from thin branches.
ཕུའུ་ (pū) ch. deputy, vice, assistant ༑ ཕུའུ་ཀྲུ་ཞི་ Deputy chairman.
ཕུའུ་ཐོའོ་ཡ་ (pūtoya) Portugal.
ཕུའུ་བལ་ (pūpεε) "wool" from the cattail plant that is used for stuffing pillows.
ཕུའུ་ཙི་ (pūdzi) ch. music notation, music score.
ཕུར་ (pūr) 1. va. to rub, to massage, to pet. 2. p. and imp. of འཕུར་.
ཕུར་ཁ་ (pūrgə) sm. མི་ཁ.
ཕུར་མཉེ་ (pūrñe) massaging, rubbing, petting, kneading, va.—གཏོང་.
ཕུར་གདང་ (pūrdaŋ) 1. wooden peg for tying animals. 2. wooden peg or stick for hanging coats, etc.
ཕུར་མདུད་ (pūrdüü) sm. སྤུང་མདུད་.
ཕུར་པ་ (pūrbə) peg, stake; va.—རྒྱག; —འདེགས་ to peg, to drive in a stake.
ཕུར་ཕུར་ (pǖübuu) rubbing, massaging, petting; va.—བྱེད་; —གཏོང་.
ཕུར་བུ་ (pūrbu) 1. the planet Jupiter. 2. Thursday. 3. a religious/ ritual dagger. 4. a person's name.
ཕུར་བུ་རྒྱས་ཚོགས་ (pūrbu gyεèdzoò) shung. the weekly meeting of the Kashag and the Silön.
ཕུ་བུ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་སྐར་ (pūrbu drawε gyugar) Jovian planets.

ཕུར་བུས་མཚོན་པའི་རྒྱུ་སྐར་ (pūrbuü cōnbɛ gyugar) Jovian planets.

ཕུར་མ་ (pūrmə) 1. a small pouch for keeping ground incense. 2. brocade hangings on the walls and pillars of temples and monasteries.

ཕུར་སྨུག (pūrmug) artemisia mattfeldii pamp (used in Tibetan medicine).

ཕུར་ཚེ་ (pūrdze) abbr. of ཕུར་བུ་ཚེ་རིང་.

ཕུར་ཚུགས་ (pūrdzuù) directly, concentrating, focused ¶ ཁོང་གི་ཞལ་མིག་ཕུར་ཚུགས་སུ་ལྟས་ནས་ Looking with (his) eyes focused on his face.

ཕུར་འཛུགས་ (pūrdzuù) sm. ཕུར་ཚུགས་.

ཕུར་རག (pūrraà) fields in the upper part of a valley that exist on rainfall (without irrigation).

ཕུར་ལ་འདོགས་ (pūrla dɔɔ̀) sm. ཕུར་པ་ (འདོགས་).

ཕུར་ཤད་ (pūrshɛɛ̀) a type of punctuation "།".

ཕུར་ཤིང་ (pūrshiŋ) wood for making wooden pegs.

ཕུར་སུག་གཞུ་ (pūrsuù shu) va. to hit sb. with an elbow to give a signal.

ཕུལ་ (pǖü) 1. p. and imp. of འབུལ་. 2. a unit of measure equal to one sixth of a འབོ་.

ཕུལ་གང་ (pǖügaŋ) one ཕུལ་.

ཕུལ་གྲངས་ཁལ་བསྒྲིལ་ (pǖüdraŋ kɛ̄ɛ̄drill) converting lower/ smaller units to higher/ larger ones (e.g., ཕུལ་ into ཁལ་).

ཕུལ་ཆོག་བྱེད་ (pǖüjɔɔ̀ cee̖) va. to be prepared to offer/ submit/ give sth.

ཕུལ་སྙན་ (pǖüñɛn) a petition that has been given to a superior.

ཕུལ་དུ་གྱུར་ (pǖüdu gyur) sm. ཕུལ་དུ་བྱུང་.

ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ (pǖüdu cin) magnificent, the best, outstanding.

ཕུལ་དུ་བྱུང་ (pǖüdu jin) best, highest, outstanding ¶ སློབ་ཕྲུག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག An outstanding student.

ཕུལ་ཕྱིན་ (pǖüjin) sm. ཕུལ་དུ་ཕྱིན་.

ཕུལ་བྱུང་ (pǖüjuŋ) abbr. of ཕུལ་དུ་བྱུང་ ¶ ཕུལ་བྱུང་ཐོན་སྐྱེད་ཅན་ Outstanding producer/ stakhanovite.

ཕུལ་བྱུང་ཁྱད་འཕགས་ (pǖüjuŋ kyɛ̄ɛ̀baà) excellent, outstanding, exceptional.

ཕུལ་བྱུང་གྲས་ (pǖüjuŋdrɛɛ̀) the most excellent/ outstanding/ exceptional kind.

ཕུལ་ཡིག (pǖüyiì) letter (correspondence).

ཕུལ་ལམ་འབྱམས་ (pǖülam jam) shung. vi. to have become a custom to pay sth. ¶ དུས་ཀྱི་སོ་ནམ་ལེགས་ཞན་དང་བསྟུན་ནས་ལོ་རེ་འབྲུ་ཁལ་ ༡༠༠ རེ་ཕུལ་ལམ་འབྱམས་པ་ It has become a custom to pay 100 ཁལ་ of grain per year in accordance with the quality of the yield.

ཕུལ་ལུ་རེ་ཙམ་ (pǖülu redzam) about one ཕུལ་ (a unit in Tibetan measurement).

ཕུས་བཏབ་ (pǖü dəb) p. of ཕུས་འདེབས་.

ཕུས་འདེད་གནམ་གྲུ་ (pǖü dee̖ nəmdru) jet plane.

ཕུས་འདེབས་ (pǖü deb) va. to blow.

ཕེ་ཆིའུ་སྤོ་ལོ་ (pēce bōlo) ch.tib. volleyball; va.—རྒྱག to play volleyball.

ཕེ་ཡོ་ (pēyo) ch. ticket.

ཕེ་ལེའུ་པིན་ (pēlebin) Philippines.

ཕེག་རྡོབ་ (pēgdɔɔ̀) a type of small cymbal-like musical instrument.

ཕེང་སོན་ (pēŋsön) ch. boric acid.

ཕེད་ (pēè) 1. va. to bite, cut (with a knife). 2. to break ground/ plow.

ཕེན་ཙེ་ (pēndze) ch. 1. phonograph record. 2. film.

ཕེབ་རྡོབ་ (pēbdob) sm. ཕེག་རྡོབ་.

ཕེབས་ (pēb) 1. va. to go, to come, to arrive (h.) ¶ ཁོང་ཕར་ཕེབས་ཀྱི་རེད་ He is going away. 2. with ages, coveys reaching an age ¶ དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཕེབས་པའི་བླ་མ་འདི་ The lama who was twenty years old (the lama who has reached the age of twenty).

ཕེབས་ཀོ་ (pēbgɔ) h. of ཀོ་བ་.

ཕེབས་བཀག (pēbgaà) stopping sb. from going somewhere.

ཕེབས་སྐྱས་ (pēbgɛɛ̀) h. of སྐྱས་འཇོག.

ཕེབས་སྐྱེལ་ (pēbgyeè) sending/ seeing sb. off (h.); va.—ཞུ་ to see/ send sb. off ¶ གནམ་ཐང་བར་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུས་པ་རེད་ (They) saw him off at the airport.

ཕེབས་ཁྲི་ (pēbdri) sm. ཕེབས་བྱམས་.

ཕེབས་འཁོར་ (pēbgɔɔ) car (h.).

ཕེབས་གྲ་ (pēbdra) preparing to go somewhere; va.—བྱེད་; —སྒྲིག to make preparations to go.

ཕེབས་འགོ་ (pēmgo) title of the people in charge of the Dalai Lama's palanquin.

ཕེབས་གྲུ་ (pēbdru) h. of གྲུ་.

ཕེབས་གྲོགས་ (pēbdroò) traveling companion (h.); va.—ཞུ་; —གནང་ to accompany on travel/ a trip.

ཕེབས་སྒུག (pēbguù) h. of སྒུག.

ཕེབས་སྒོ་ (pēbgo) shung. 1. a Tibetan Government tradition of giving fried cookies to government officials at New Year and other ceremonies. 2. an order/ edict.

ཕེབས་སྒོའི་གཞུང་ལམ་ (pēbgö shuŋlam) royal route.

ཕེབས་སྒྲིག (pēbdrig) preparing for sb.'s arrival (h.); va.—ཞུ་ to make preparations for sb.'s arrival.

ཕེབས་སྒྲིག་དོ་དམ་ (pēbdrig todam) shung. an official who is responsible for preparing for sb.'s arrival.

ཕེབས་སྒྲིག་སྤྱི་ཁྱབ་ (pēbdrig jikyəb) shung. the chief official responsible for preparing for sb.'s arrival.

ཕེབས་དགོངས་ (pēbgoŋ) according to the order that arrived.

ཕེབས་ཆས་ (pēbjɛɛ̀) things for making a journey/ trip.

ཕེབས་རྗེས་ (pēbjeè) following sb. ¶ ཁོང་གི་ཕེབས་རྗེས་སུ་མི་གསུམ་སླེབས་སོང་ Following his coming, three people arrived.

ཕེབས་སྟངས་ (pēbdaŋ) the manner/ way a person walks (h.).

ཕེབས་སྟོན་ (pēbdön) shung. farewell or welcoming party.

ཕེབས་སྟོན་བཀར་སྒྲོ་ (pēbdön gārdro) a type of deep fried cookie given out at state ceremonies.

ཕེབས་བསྟུན་ (pēbdün) as one arrives/ leaves (h.) ¶ སྲིད་འཛིན་མཆོག་ཕེབས་བསྟུན་རོལ་ཆ་བཏང་བ་རེད་ (They) played music as the president arrived.

ཕེབས་ཐོན་ (pēbdön) shung. departure, leaving (h.); va.—གནང་ to depart, to leave ¶ ཁོང་ཚེས་ 2 ཉིན་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཐོན་གནང་སོང་ He left for India on the 2nd.

ཕེབས་དོན་ (pēbdön) purpose of a journey/ trip (h.).

ཕེབས་གདོང་ (pēbdoŋ) 1. before one's departure (h.) ¶ ཁོང་ཕེབས་གདོང་ང་ཚོའི་ནང་ལ་ཕེབས་བྱུང་ (He) came to our place before his departure. 2. shung. at the front of sb. walking or riding.

ཕེབས་ཏོག་ཐོན་ (pēbdog tōn) va. to leave/ depart.

ཕེབས་བརྡ་ (pēbda) 1. announcing a departure by drumbeat; va.—གཏོང་. 2. shung. the drumbeat made by the གར་ཕྲུག་པ་ signaling that the Dalai Lama is coming.

ཕེབས་པར་སྨྲ་ (pēbar mā) va. to talk in a calm and peaceful manner.

ཕེབས་དཔྱང་ (pēbjaŋ) sm. ཕེབས་བྱམ་.

ཕེབས་སྤྱི་ (pēbji) shung. abbr. of ཕེབས་སྒྲིག་སྤྱི་ཁྱབ་.

ཕེབས་སྤྱོད་བདེ་པོ་ (pēbjöö debo) convenient/ easy to travel or get to places.

ཕེབས་བྱམ་ (pēbjam) sedan chair, palanquin (h.).

ཕེབས་བྱམས་ (pēbjam) sm. ཕེབས་བྱམ་.

ཕེབས་བྱམས་པ་ (pēbjamba) people who carry a sedan chair/ palanquin.

ཕེབས་འབྱོར་ (pēbjɔɔ) arrival (h.); va.—གནང་ to arrive ¶ ཁོང་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་ At the time of he arrived. ¶ ཁོ་ཚོ་ཚང་མ་འདིར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ They all arrived here.

ཕེབས་ཚོགས་ (pēbdzɔɔ̀) a communication or letter about a situation or conditions.

ཕེབས་རྫོངས་ (pēbdzoŋ) going-away present/ gift; va.—འབུལ་ to give a going-away present/ gift.

ཕེབས་བཞུ་ (pēbshu) h. of བཞུ་མར་.

ཕེབས་བཞུགས་ (pēbshuù) going and staying ¶ ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་འདུག He went to India

and stayed there.

ཕེབས་བཞེད་ (pēbsheè) having the thought of going ༑ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་བཞེད་འདུག He is thinking of going to India.

ཕེབས་ཟམ་ (pēbsam) h. of ཟམ་པ་.

ཕེབས་རལ་ (pēbrɛɛ) shung. cloth laid on the ground where the Dalai Lama is going to walk there.

ཕེབས་རིགས་ (pēbriì) va. to come, to go (h.) ༑ཁོང་འདི་གར་ཕེབས་རིགས་མ་བྱུང་ He didn't come here.

ཕེབས་རེས་ (pēbreè) shung. the turn of a Council Minister (Kalon) to be on duty in the Potala.

ཕེབས་རོགས་ (pēbroò) sm. ཕེབས་གྲོགས་.

ཕེབས་ལམ་ (pēblam) 1. road, path, way journey (h.) ༑ཁོང་གི་ཕེབས་ལམ་ལ་མ་བསྡད་ Do not stand in his way. ༑ཕེབས་ལམ་ལ་ཐུགས་ཕྱག་གནང་རོགས་ Please take care (of yourself) on the journey.

ཕེབས་ལམ་འཇམ་ (pēblamjam) nomad phrase said to a person leaving meaning "goodbye."

ཕེབས་ལུགས་ཕེབས་སྟངས་ (pēbluù pēndaŋ) describing how and by what route sb. came or went.

ཕེབས་གསལ་ (pēbsɛɛ) shung. as per, according to, in accordance with, as it was stated (h.) ༑བཀའ་བློན་ནས་བཀའ་ཡིག་ཕེབས་གསལ་ལ་ In accordance with the orders received from the Council Minister.

ཕེབས་གསོལ་ (pēbsöò) welcoming gift when sb. arrives. va.—འབུལ་.

ཕེབས་བསུ་ (pēbsu) welcoming, welcoming reception (h.); va.—ཞུ་; —སྐྱོལ་ to welcome, to receive ༑ཁོང་ལ་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་ཞུས་པ་རེད་ They gave him an elaborate welcome.

ཕེབས་བསུ་སྐྱེལ་ཞུ་ (pēbsu gyeèshu) sm. ཕེབས་བསུ་.

ཕེའུ་ (pēwu) ch. fired brick.

ཕེའོ་ (pēwo) ch. ticket ༑མེ་འཁོར་གྱི་ཕེའོ་ Train ticket.

ཕེར་པོ་ (pērbo) active.

ཕེར་བ་ (pērwə) suitable, fit, valid.

ཕེར་ཤ་ (pērsha) naughty and show-offish, smart-alecky; va.—བྱེད་ to be a smart aleck, to be naughty and show-offish.

ཕེར་ཤ་ཏོད་པོ་ (pēsha tööbo) naughty and show-offish, smart-alecky.

ཕེར་ཤ་ཙ་པོ་ (pērsha tsābo) sm. ཕེར་ཤ་ཏོད་པོ་.

ཕོ་ (pō) 1. male, masculine ༑བྱ་ཕོ་ Male fowl. 2. positive ༑ཕོ་གློག Positive electricity. 3. abbr. of ཕོ་བ་.

ཕོ་དཀར་ (pōgar) 1. animals or birds that have white breasts. 2. a man's cup (slightly larger than a woman's cup).

ཕོ་བཀྱག (pōgyaà) man's cup stand.

ཕོ་སྐད་ (pōgɛɛ̀) male voice.

ཕོ་རྐྱང་ (pōgyaŋ) a single male, a bachelor.

ཕོ་སྐྱུར་ (pōgyur) a divorce initiated by the male.

ཕོ་སྐྱེས་ (pōgyeè) a man, male.

ཕོ་སྐྲན་ (pōdrɛn) stomach tumor/ cancer.

ཕོ་ཁ་ (pōga) sm. ཕོ་བ་.

ཕོ་ཁེབས་ (pōgeb) quilt.

ཕོ་ཁེབས་རྒྱབ་ཤ་ (pōgeb gyəbsha) quilt cover.

ཕོ་ཁེབས་ནང་ཤ་ (pōgeb naŋsha) inside lining of a quilt.

ཕོ་ཁྱི་ (pūkyi) male dog.

ཕོ་ཁྱོ་ག (pō kyōga) a real man, a he-man, a brave/ bold man.

ཕོ་ཁྱོ་གའི་བློ་ལ་མདའ་གཤོང་མདུང་གཤོང་ (pō kyōgɛ lōla dashoŋ duŋshoŋ) a real man should be both tolerant and magnanimous [Lit. arrow and spear will fit into the mind of a real man].

ཕོ་ཁྲག་འདོན་ (pōdraà dön) vi. to bleed from the stomach.

ཕོ་གུ་ (pōgu) the round silver/ brass studs put on the bridle of horses.

ཕོ་གོས་ཀྱི་ཕྱུགས་ནག (pōgöògi jäànag) shung. a black brocade underskirt worn by male lay officials of the traditional Tibetan government during New Year.

ཕོ་གྲངས་ (pōdraŋ) positive number (in math).

ཕོ་གྲོད་ (pōdröò) stomach.

ཕོ་གླ་ (pōla) male musk deer.

ཕོ་གློག (pōlɔɔ̀) positive electricity.

ཕོ་གློག་རྡུལ་ (pōlɔɔ̀ düü) positive electron; positron.

ཕོ་གློག་ཅན་གྱི་དེན་ཙེ་ (pōlɔɔ̀jɛngi dēndze) tib.ch. positive electron.

ཕོ་རྒོད་ (pōgöò) sm. ཕོ་ཁྱོ་ག.

ཕོ་རྒོད་པོ་ (pō göòbo) sm. ཕོ་ཁྱོ་ག.

ཕོ་རྒོད་པ་ལས་གཉིད་སྐྱིད་པ་དགའ་ (pō göòbalɛ ñiì gyiìbə ga) it's better to live quietly than do dangerous/ risky things [Lit. it is better to sleep happily than be a brave/ bold man].

ཕོ་རྒྱུ་ (pōgyu) stomach and intestines.

ཕོ་རྒྱུད་ (pōgyüù) paternal relatives, patrilineal descent line.

ཕོ་རྒྱུད་རུལ་ནད་ (pōgyüù rüünɛɛ̀) ulcer.

ཕོ་རྒྱུད་གཉན་ཚད་ (pōgyüù ñēndzɛɛ̀) enterogastritis.

ཕོ་སྒོ་ (pōgo) strength and ability.

ཕོ་སྒྲོབ་ (pōdrob) bragging, boasting; va.—ཤོད་ to brag, to boast; va.—བྱེད་ to act boastful/ arrogant.

ཕོ་དགོན་ (pōgön) monastery.

ཕོ་བརྒྱའི་ཤེས་པ་ (pōgyɛ shēèba) collective wisdom/ knowledge.

ཕོ་ངན་ (pōŋɛn) an evil man.

ཕོ་ངར་མ་ (pō ŋarma) a hot-blooded/ brave/ courageous man.

ཕོ་གཅུ་ (pōju) screw.

ཕོ་ལྕམ་ (pōjam) althea rosea (used in Tibetan medicine).

ཕོ་ལྕིབས་ (pōjib) shawl wrapped around the waist.

ཕོ་ཆས་ (pōjɛɛ̀) men's clothing.

ཕོ་ཆས་སྒམ་ (pōjɛɛ̀gam) chest for men's clothing, etc.

ཕོ་ཆུ་ (pōju) gastric juice.

ཕོ་ཆེན་ (pōjen) castrated male animals.

ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་ (pōcɔɔ̀ momɛn) male chauvinism.

ཕོ་ཉ་ (pōña) messenger; va.—ཏོང་; —བཀྱེ་ to send a messenger.

ཕོ་ཉ་མོ་ (pō ñamo) 1. female messenger. 2. maid servant, female servant. 3. pimp.

ཕོ་ཉའི་ཚོགས་པ་ (pōñɛ tsɔ̄gba) diplomatic corps.

ཕོ་རྟ་ (pōda) stallion.

ཕོ་རྟགས་ (pōdaà) penis.

ཕོ་རྟགས་པགས་ (pō dāgbaà) foreskin.

ཕོ་གཏམ་ (pōdam) men's talk (speaking boldly/ impetuously/ audaciously).

ཕོ་སྟོད་ (pōdöò) striped upper garment worn by opera performers.

ཕོ་ཐ་ (pōda) a coward.

ཕོ་ཐང་འབྲུག (pōtāŋdruù) dragon.

ཕོ་ཐེག (pōdeg) pride, self-esteem.

ཕོ་ཐོང་ (pōdoŋ) a young man.

ཕོ་འདོན་ (pōdön) sm. ཕོ་ཕུད་.

ཕོ་འདོམ་ (pōdom) the span of a man's outstretched arms.

ཕོ་དོར་ (pōdɔr) male pants.

ཕོ་དྲེལ་ (pōdree) male mule.

ཕོ་དྲོད་ (pōdröò) digestion.

ཕོ་དྲོད་ཉམས་ (pōdröò ñam) vi. to have one's digestive power decrease/ decline.

ཕོ་དྲོད་ཞོར་ (pōdröò shɔɔ̄) sm. ཕོ་དྲོད་ཉམས་.

ཕོ་གདོང་ (pōdoŋ) male countenance/ look/ appearance.

ཕོ་ནད་ (pōnɛɛ̀) stomach illness, stomach disease.

ཕོ་ནད་གྲང་བ་ (pōnɛɛ̀ traŋwa) an disease of the digestive system.

ཕོ་ནོར་ (pōnɔɔ) male yak/ dzo.

ཕོ་སྣེ་ (pōne) anode, positive pole, electrode.

ཕོ་དཔའ་རྟ་མགྱོགས་ (pōba dāgyɔɔ̀) warrior on a swift horse.

ཕོ་ཕག (pōpaà) male pig.

ཕོ་ཕུད་ (pō pūù) va. to castrate.

ཕོ་ཕྱག (pōcaà) a male way of doing the traditional greeting in Tibet.

ཕོ་ཕྱུ་ (pōcu) male robe-like dress.

ཕོ་ཕྱུགས་ (pōjuù) male domestic animals.

ཕོ་ཕྲུག་ (pōdrug) young crow.

ཕོ་བ་ (pōwa) stomach.

ཕོ་བ་བཀྲེས་ (pōwa drēè) vi. to be hungry.

ཕོ་བ་ངན་པ་ (pōwa ŋɛmba) a weak/ ill stomach.

ཕོ་བ་རྡོལ་ (pōwa döö) vi. to have a gastric perforation.

ཕོ་བ་ན་ (pōwa na) vi. to have a stomachache, to have a sick stomach.

ཕོ་བ་སྦོས་ (pōwa böö) vi. to have a bloated stomach.

ཕོ་བ་འཚིང་བ་ (pōwa tsīŋwa) a digestive illness where a person feels full and loses appetite.

ཕོ་བ་བཟང་པོ་ (pōwa saŋbo) a strong/ good stomach.

ཕོ་བ་རི་ལུ་ (pōwa rilu) sm. ཕོ་བ་རིལ་བུ་.

ཕོ་བ་རིལ་བུ་ (pōwa riibu) piper nigrum (used in Tibetan medicine).

ཕོ་བ་རིས་ (pōwa rii) sm. ཕོ་བ་རིལ་བུ་.

ཕོ་བ་རུལ་ནད་ (pōwa rüünɛè) ulcer.

ཕོ་བའི་ནད་ (pōwɛ nɛè) stomach illness.

ཕོ་བའི་ཆུ་སྐྱུར་ (pōwɛ cūgyur) stomach acid.

ཕོ་བའི་བད་ཀན་ (pōwɛ bɛègɛn) gastric juice.

ཕོ་བའི་རུལ་ནད་ (pōwɛ rüünɛè) sm. ཕོ་བ་རུལ་ནད་.

ཕོ་བའི་རླུང་ཚབས་ (pōwɛ lūŋdzəb) sm. ཕོ་བ་འཚིང་བ་.

ཕོ་བའི་རྭ་ཙ་ (pōwɛ radza) a vein for draining blood.

ཕོ་བའི་གསང་ (pōwɛ sāŋ) moxabustion applied on the 12th vertebrae.

ཕོ་བོ་ (pōwo) older brother.

ཕོ་བོང་ (pōboŋ) male donkey.

ཕོ་བྱ་ (pōja) cock, rooster.

ཕོ་བྲང་ (pōdraŋ) 1. palace ¶ རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ King's palace. 2. barrel (of gun).

ཕོ་བྲང་སྐོར་གྱི་སྐད་ (pōdraŋ gōōgi gēè) the King's English, court language.

ཕོ་བྲང་ཁེ་ལི་མུ་ལིན་ (pōdraŋ kēli mulin) the Kremlin.

ཕོ་བྲང་འཁོར་ (pōdraŋ kōō) 1. queen. 2. court retinue/ attendants. 3. adjacent to the king's palace.

ཕོ་བྲང་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་ (pōdraŋ tēgjen cōōliŋ) Dalai Lama's residence in Dharamsala, India.

ཕོ་བྲང་ནང་འཁོར་ (pōdraŋ naŋgɔɔ) sm. ཕོ་བྲང་འཁོར་.

ཕོ་བྲང་ནང་མ་ (pōdraŋ naŋma) the inner part of the palace where the king resides.

ཕོ་བྲང་དམར་པོ་ (pōdraŋ māābo) the red section of the Potala Palace (the section where the Dalai Lama resides).

ཕོ་བྲང་གསར་པ་ (pōdraŋ sāāba) 14th Dalai Lama's new palace in Norbulingka.

ཕོ་དབང་ (pōwaŋ) 1. patriarchal rights. 2. penis.

ཕོ་འབྲིང་ (pōdriŋ) a man of average ability.

ཕོ་མིན་མོ་མིན་ (pōmin momin) hermaphrodite.

ཕོ་མོ་ (pōmo) male and female; man and woman; gender ¶ ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ Equality of the sexes.

ཕོ་མོ་ཁ་སྤྲེལ་ (pōmo kādree) marrying.

ཕོ་མོ་གོ་བསྐྱེར་ (pōmo goder) shung. men and women going as grooms and brides ¶ ཕོ་མོ་གོ་བསྐྱེར་ཆོག་པའི་སྣན་སྡེང་ཞུ་རྟེན་དངུལ་ The money and gifts given when men and women seek permission (from their lords) to go as brides and grooms.

ཕོ་མོ་རྒན་གཞོན་ (pōmo gɛnshön) everybody [Lit. male, female, old, young].

ཕོ་མོ་གཉིས་ (pōmo ñīī) both sexes.

ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ (pōmo drañam) gender equality.

ཕོ་མོ་དབང་ཆ་འདྲ་མཉམ་ (pōmo wāŋja drañam) gender equality in power/ authority.

ཕོ་མོའི་སྐྱེ་འཕེལ་ (pōmö gyēpel) sexual reproduction.

ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ (pōmö wāŋbo) sexual organs, genitals.

ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་ (pōmö yēwa) difference between men and women.

ཕོ་མོའི་མཚན་མ་ (pōmö tsēnma) sm. ཕོ་མོའི་དབང་པོ་.

ཕོ་རྫི་ (pōdzi) male hormone.

ཕོ་བཙོག (pōdzɔɔ) dauntless, unyielding.

ཕོ་ཚད་ (pōdzɛè) infection in the stomach.

ཕོ་ཚོད་ (pōdzöö) 1. boastful. 2. confident, assured.

ཕོ་ཚོས་ (pōdzöö) sm. རྒྱ་སྐྱིགས་.

ཕོ་མཚན་ (pōdzɛn) penis.

ཕོ་མཚན་སྐྱོན་ཅན་ (pōdzɛn gyōnjɛn) penis unable to have an erection, impotent.

ཕོ་མཚན་སོས་ཟིན་ནད་ (pōdzɛn sōōsin nɛè) an infection of penis which causes excruciating pain.

ཕོ་ཞིམ་ (pōshim) male cat.

ཕོ་གཞུག (pōshuŋ) anus.

ཕོ་གཞོན་ (pōshön) young man.

ཕོ་བཞི་ (pōshi) males animals that are four years old.

ཕོ་ཟད་མོ་ཐུག (pōsɛè moduù) fighting to the end; va.—བྱེད་ [Lit. the men have been killed, the women oppose].

ཕོ་ཟད་མོ་ལ་ཐུག་པར་ (pōsɛè mola tūgbar) sm. ཕོ་ཟད་མོ་ཐུག.

ཕོ་ཟོམ་ (pōsom) Tibetan man's woolen boot.

ཕོ་གཟེར་ (pōser) a stomach disease.

ཕོ་བཟོ་ (pōso) 1. masculinity qualities/ characteristics. 2. va. to say things with uncertainty. 3. va. to concoct/ fabricate (a story).

ཕོ་བཟོ་དོད་པོ་ (pōso tööbo) masculine, manly.

ཕོ་ཡན་ (pōyɛn) sm. ཕོ་རྡིང་.

ཕོ་ཡིག (pōyii) five letters in the Tibetan alphabet that are considered male letters: ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ་.

ཕོ་རབ་ (pōrəb) 1. real man, he-man. 2. a tolerant/ broad-minded man, a man of vision/ learning; va.—བྱེད་ to be the best among men.

ཕོ་རབ་ཁོག་པར་དུ་བརྒྱ་རྒྱུག་ས་ཡོད་ (pōrəb kōgbar dāgya gyugsa yöö) sm. ཕོ་གྲུ་གའི་བློ་ལ་མདའ་ཕ་གོང་མདུང་ཕ་གོང་.

ཕོ་རབ་གཅིག་གི་བློ་རྩེ་ལས་ ཕོ་འབྲིང་གསུམ་གྱི་གྲོས་བསྡུར་དགའ་ (pōrəbjiggi lōdzelɛ pōdriŋsumgi trööður ga) a decision made by three average persons is better than a decision made by one learned person.

ཕོ་རབ་བརྡ་ཡིས་ཆོག གླང་རྒན་བེར་ཀས་བཤད་ (pōrəb dayii cɔɔ̀ lāŋgɛn bergɛè shɛ̄è) the wise man needs only but a hint, fools need the stick (to get the message).

ཕོ་རབས་ཆད་པ་ (pōrəb cɛ̄èba) a sterile man.

ཕོ་རིགས་ (pōrii) males.

ཕོ་རིང་ (pōreŋ) bachelor.

ཕོ་རོག (pōrɔɔ) raven.

ཕོ་རོག་གིས་གཏོར་མ་སྒུག་པ་ལྟར་ (pōrɔɔgi dōōma guùbadar) eagerly waiting for sth. [Lit. a raven waiting for གཏོར་མ་].

ཕོ་རོག་ནག་ཅུང་ (pōrɔɔ nəgjuŋ) crow.

ཕོ་རོག་སྦེད་སྐུང་ (pōrɔɔ bèèguŋ) forgeting where sth. was put/ left [Lit. the crow forgets where sth. was hidden].

ཕོ་རོག་མིག (pōrɔɔ mig) 1. crow's eye. 2. a riding gown worn by high ranking lamas.

ཕོ་རླུང་ (pōluŋ) a disease of the stomach.

ཕོ་ལུ་ (pōla) a man's dress (ཕྱུ་པ་).

ཕོ་ལད་ (pōlɛè) a lazy person.

ཕོ་ལན་ (polɛn) Poland.

ཕོ་ལིང་མོ་ལིང་ (pōliŋ moliŋ) a person with both male and female organs, hermaphrodite.

ཕོ་ལུག (pōluù) male sheep.

ཕོ་ལུང་ (pōluŋ) a ribbon/ strap for tying.

ཕོ་ལོ་ (pōlo) males years (years in which the element is male).

ཕོ་ལོ་དྲུག (pōlo truù) six male years of the Tibetan calendar: rat, tiger, dragon, horse, monkey, dog.

ཕོ་ལོག (pōlɔɔ) 1. sm. གླང་ཐབས་. 2. name of dish which is made up of butter, tsampa and brown sugar.

ཕོ་ལོང་ (pōloŋ) ball of thread/ yarn.

ཕོ་ཤ་མོ་རྒྱུད་ (pōsha mogyöö) law cases involving murder or stealing of another person's wife.

ཕོ་ཤར་ (pōshar) a young male adult.

ཕོ་ཤའི་ཁུ་བ་ (pōshɛ kūwə) a broth made of rice with minced meat.

ཕོ་ཤལ་ (pōshεε) the worst kind of man, a man who has no class.
ཕོ་ཤེད་ (pōsheè) brave.
ཕོ་ཤེལ་ (pōshee) gastroscope.
ཕོ་ཤོབ་ (pōshob) sm. ཕོ་སྒྲོབ་.
ཕོ་སུལ་ (pōsüü) stomach folds.
ཕོ་གསར་ (pōsar) young man.
ཕོ་ཧྲང་ (pōhraŋ) sm. ཕོ་ཧྲེང་.
ཕོ་ཧྲེང་ (pōhreŋ) bachelor.
ཕོ་ཧྲེངས་ (pōhreŋ) sm. ཕོ་ཧྲེང་.
ཕོག (pɔ̄ɔ) 1. vi. to be hit/ struck ¶ཁོའི་མགོ་ལ་རྡོ་ཕོག་འདུག He was hit on the head by a stone. 2. vi. to be hurt (feelings) ¶ཁོའི་སྐད་ཆ་འདི་མོའི་སེམས་ལ་ཕོག་སོང་ What he said hurt her feelings. 3. vi. to fall on ¶ལས་འགན་དེ་ཁོ་ཕོག་གི་རེད་ The responsibility will fall on him. ¶ཤོག་བུ་དེར་ཆུ་ཕོག Water fell on the paper. 4. sm. ཐུགས་. 5. imp. of འབོག.
ཕོག་གུ་ (pɔ̄ɔgu) sm. ཕོ་གུ.
ཕོག་ཐུག (pɔ̄gduù) harming, offending, hurting; va.—གཏོང་ to offend, to hurt (feelings); vi.—འགྲོ་; —ཤོར་ to involuntarily offend/ hurt, to become offended/ hurt ¶མི་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་ཕོག་ཐུག་སོང་བར་སྐྲག་པ་རེད་ (They) feared (it) would offend their social system.
ཕོག་དུག (pɔ̄gduù) stimulation, excitement; va.—བྱེད་ to stimulate/ excite.
ཕོག་དུག་ཡོད་པའི་རྫས་ (pɔ̄gduù yö̱öbε dzε̱ὲ) a stimulant.
ཕོག་དུག་ཡོད་པའི་བཟའ་བཏུང་ (pɔ̄gduù yö̱öbε sə̱duŋ) foods that stimulate.
ཕོག་སླའི་ནད་རིགས་ (pɔ̄glε nε̱èrig) a common malady/ illness.
ཕོགས་ (pɔ̄ɔ) wages, salary; va.—རྒྱག to pay salary.
ཕོགས་སྐལ་ (pɔ̄ɔgεε) a share of a salary ¶ཁོང་ལ་ཕོག་སྐལ་གཉིས་རག་པ་རེད་ He got two shares of salary.
ཕོགས་ཁང་ (pɔ̄ɔgaŋ) payroll office.
ཕོགས་ཁང་ལས་ཁུངས་ (pɔ̄ɔgaŋ lε̱ègun) payroll office.
ཕོགས་དངུལ་ (pɔ̄ɔŋüü) salary, wage (in money).
ཕོགས་ཆ་ (pɔ̄ɔja) salary, wage.
ཕོགས་ཆག (pɔ̄ɔ cāà) vi. to have salary or wages reduced.
ཕོགས་གཉེར་ (pɔ̄ɔñer) abbr. of ཕོགས་ཁང་ and གཉེར་ཚང་.
ཕོགས་ཐེབས་ (pɔ̄gteb) an endowment fund for salary.
ཕོགས་ཐོབ་ (pɔ̄gdob) sm. ཕོགས་.
ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་འཚོ་སྐྱོང་ (pɔ̄gtobgi tsōgyoŋ) livelihood through wage earning.
ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (pɔ̄gtobgi lə̱mluù) wage/ salary system.
ཕོགས་ཐོབ་ལམ་ལུགས་ (pɔ̄gdob lə̱mluù) sm. ཕོགས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་.
ཕོགས་མདའ་རྩིས་སུས་ (pɔ̄ɔ da̱ dzīi sεε) shung. abbr. of ཕོགས་དཔོན་, མདའ་དཔོན་, རྩིས་དཔོན་ and སུས་རྣམ་པ་.
ཕོགས་ནས་རྒྱག་ཐེབས་ (pɔ̄ɔnεὲ gya̱gdeb) shung. grain meant to create an endowment to provide salary for sth. ¶ཤེལ་ཆོས་དགེ་འདུན་གྱི་ཕོགས་ནས་རྒྱག་ཐེབས་སུ་མཐོང་སྨོན་གཞིས་ལྷེ་བ་མ་ལག་གི་ཁ་འཛིན་བསྐུལ་བ་ The possession of the Tongmon estate was granted to the Shelcho Monastery as an endowment to provide salary for the monks.
ཕོགས་སྣོན་ (pɔ̄ɔnön) subsidy, allowance, additional/ supplementary salary.
ཕོགས་དཔོན་ (pɔ̄ɔbön) paymaster.
ཕོགས་སྤར་ (pɔ̄ɔ bār) va. to raise wages/ salary.
ཕོགས་སྤྲོད་ (pɔ̄ɔ drȫö) va. to pay salary/ wages.
ཕོགས་འཕར་ (pɔ̄ɔ pār) vi. to have wages/ salary get increased.
ཕོགས་འབབ་ (pɔ̄mbəb) sm. ཕོགས་.
ཕོགས་དམིགས་ (pɔ̄ɔmig) shung. sth. meant for paying salary ¶འབྲུ་ཁལ་ ༡༠༠ ཕོགས་དམིགས་སུ་བསྐུལ་བ་ (They) gave 100 ཁལ་ of grain that was meant for salary.
ཕོགས་ཟན་ (pɔ̄gsεn) salaried employees.
ཕོགས་ཟན་པ་ (pɔ̄gsεmba) salaried workers.
ཕོགས་ལེན་ (pɔ̄ɔ le̱n) va. to get one's wage/ salary.
ཕོང་: p. ཕོངས་; f. ཕོང་ (pōŋ) 1. vi. to become destitute/ poor/ poverty-stricken ¶ཟས་གོས་ཀྱིས་ཕོངས་ནས་ Being destitute with regards to food and clothing. 2. vi. to be incomplete, to be insufficient.
ཕོང་གན་ (pōŋgεn) a huge boulder.
ཕོངས་ (pōŋ) p. of ཕོང་.
ཕོངས་སྐྱིར་ཤི་ (pōŋdri shī) vi. to starve to death.
ཕོངས་ངན་ (pōŋŋεn) extremely poor/ destitute.
ཕོངས་རྟགས་ (pōŋdaà) 1. signs of poverty. 2. state of poverty.
ཕོངས་པ་ (pōŋba) poor/ destitute person.
ཕོངས་པར་འགྱུར་ (pōŋbar gyu̱r) vi. to become poor/ destitute.
ཕོངས་པར་བྱེད་ (pōŋbar ce̱è) va. to make poor/ destitute.
ཕོད་ (pȫö) 1. (vb.+ —) va. to dare or have the courage (to do) ¶དགེ་རྒན་ལ་དྲི་བ་དེ་འདྲ་འདྲི་ཕོད་ཀྱི་མེད་ (They) did not dare ask the teacher such questions. ¶ཁོ་སྡུག་པོ་འདི་འདྲ་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་མ་རེད་ (They) will not dare to torture him like that. 2. revenge, rematch; va.—རྒྱག to get revenge, to have a rematch.
ཕོད་ཀ་ (pȫöga) a type of dress worn by the tantric practioneer and cham dancers.
ཕོད་དཀར་ (pȫögar) white spots (usu. refers to animals).
ཕོད་ཁ་ (pȫöga) sm. ཕོད་ཀ་.
ཕོད་རྒྱག (pȫö gyaà) va. to challenge.
ཕོད་ཆུང་ (pȫöjuŋ) not courageous, cowardly.
ཕོད་ཆུང་ངེ་བ་ (pȫö cūŋŋewa) in a cowardly manner.
ཕོད་ཆུང་སེ་བ་ (pȫö cūŋsewa) sm. ཕོད་ཆུང་ངེ་བ.
ཕོད་པ་ཅན་ (pȫöbəjεn) daring, brave.
ཕོད་པོ་ (pȫöbo) staunch, unshakable.
ཕོད་བཙུགས་ (pȫö dzūù) va. to throw the gauntlet, to challenge.
ཕོད་འཛར་ (pȫödzar) a kind of tassel.
ཕོན་ (pȫn) quantity, amount, number ¶ཉི་མ་གཅིག་ལ་ས་ཕག་བཟོས་པའི་ཕོན་ནི་ As for the number of bricks made in one day.
ཕོན་ཆུང་ (pȫnjuŋ) small quantity/ amount/ number.
ཕོན་ཆེ་ (pȫnje) sm. ཕོན་ཆེན་པོ་.
ཕོན་ཆེན་ (pȫnjen) sm. ཕོན་ཆེན་པོ་.
ཕོན་ཆེན་པོ་ (pȫn cēmbo) a large number/ amount/ quantity, many ¶གཏེར་ཁ་ཕོན་ཆེན་པོ་གསར་དུ་རྙེད་ཡོད་པ་རེད་ (They) discovered many new mines.
ཕོན་པོ་ (pȫmbo) 1. a bunch (of flowers, etc.). 2. a collection (of books).
ཕོན་བུ་ (pȫnbu) sm. ཕོན་འཛར་.
ཕོན་འབོར་ (pȫmbɔɔ) quantity, amount, number ¶དངོས་ཟོག་བཙོང་བའི་ཕོན་འབོར་ The amount of goods sold.
ཕོན་འཛར་ (pȫndzar) sm. ཕོད་འཛར་.
ཕོབ་ (pōb) imp. of འབེབས་.
ཕོམ་ (pōm) sm. ཕོམ་ཤོག.
ཕོམ་གྲིན་ (pōmdrin) eng. fountain pen.
ཕོམ་ཤོག (pōmshɔɔ) eng.tib. a form (to fill out).
ཕོའི་སྤྱོད་ཁང་ (pȫöjöögaŋ) men's toilet.
ཕོའི་རང་བཞིན་ (pȫö rə̱ŋshin) the male or positive element in nature.
ཕོའི་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག (pȫö rə̱ŋshingi gyu̱ndo) positive reaction (in chemistry).
ཕོའོ་ (pōwo) ch. tickets.
ཕོར་ (pɔ̄ɔ) bowl, cup (abbr. of ཕོར་པ་) ¶ཇ་ཕོར་ Tea cup.
ཕོར་དཀྲུག་འཁོར་ལོ་ (pɔ̄ɔdruù kɔ̄ɔlo) a lathe for making wooden bowls.
ཕོར་དཀྲུག་ལྕགས་ཀྱུ་ (pɔ̄ɔdruù jəggyu) a metal instrument for carving/ lathing wooden bowls.
ཕོར་ཁུག (pɔ̄ɔku) sm. ཕོར་པ་.
ཕོར་སྒྱེ་ (pɔ̄ɔgye) a bag for carrying bowls.
ཕོར་ཆས་ཅ་སྒམ་ (pɔ̄ɔjεὲ cāgam) a box/ case for wooden cups and related things.

ཕོར་རྙི་ (pōõñi) bird trap/ snare.

ཕོར་པ་ (pōõbə) wooden bowl/ cup; va.—དཀྲུགས་ to lathe a wooden bowl.

ཕོར་ཕྱིས་ (pōõcii) a cloth for wiping wooden bowls.

ཕོར་བུ་ (pōõbu) a small wooden bowl.

ཕོར་དབྱིབས་ (pōõyib) bowl shaped.

ཕོར་འཕྱིད་ (pōõjii) sm. ཕོར་ཕྱིས་.

ཕོར་མོ་ས་ (pōrmosa) Formosa.

ཕོར་མར་ (pōõmar) small pieces of butter that are put directly into cups containing black tea.

ཕོར་རྩི་ (pōõdzi) the varnish used on Tibetan wooden bowls.

ཕོར་རས་ (pōõrεὲ) cloth used to wrap wooden bowls.

ཕོར་རུ་ (pōõru) sm. ཕོར་པ་.

ཕོར་རྭ་ (pōõra) horn in which gunpowder is kept for Tibetan rifles.

ཕོར་ཤུབས་ (pōõshub) 1. a case for wooden bowls/ cups. 2. a traditional Tibetan pouch for wooden bowls/ cups which is worn at the back by tt. government officials.

ཕོལ་ (pōõ) boil, abscess, sore.

ཕོལ་འབྲས་ (pōndrεὲ) a type of cancerous sore.

ཕོལ་མིག (pōõmig) a kind of infectious skin disease.

ཕོས་ (pōò) p. of འཕོ་.

ཕོས་པོར་ (pōòbɔɔ) a man who flees at the time of divorce because he is in the wrong.

ཕྱ་ (cā) luck, fortune, fate.

ཕྱ་མཁན་ (cāñεn) fortune teller.

ཕྱ་ངན་ (cāŋεn) bad luck/ fortune.

ཕྱ་པ་ (cāba) sm. ཕྱ་མཁན་.

ཕྱ་མ་ཕྱོ་ (cāma cō) vi. to be touched/ moved (emotionally).

ཕྱ་མ་ (cāma) fortune teller.

ཕྱ་མི་ (cāmi) sm. ཕྱ་མཁན་.

ཕྱ་རྩི་ (cā dzī) va. to tell fortunes.

ཕྱ་ཚན་ (cādzεn) the first stool of a human infant, dog or horse before they have been breast feed that is used in Tibetan medicine.

ཕྱ་ཚན་གསུམ་ (cādzεn sūm) sm. ཕྱ་ཚན་.

ཕྱ་ར་ (cāra) a tarpaulin-like blanket made of yak hair (usu. used for dying grain).

ཕྱ་ར་སྒྲུ་འདེགས་ (cāra trudeg) sm. ཕྱར་པ་སྒྲུ་འདེགས་.

ཕྱ་ལེ་བ་ (cālewa) sm. ལེབ་ལེབ་.

ཕྱག (cāà) 1. h. of ལག་པ་. 2. respect, honor; va.—བྱེད་; —འཚལ་ to pay one's respect, to prostrate as a sign of respect ༑ རྒྱལ་པོ་ཕྱག་བྱེད་པར་ཡོང་ (They) came to pay their respect to the king. 3. makes honorifics (e.g., ལས་ཀ་ becomes ཕྱག་ལས་).

ཕྱག་སྐུད་ (cāàgüù) h. of སྐུད་པ་.

ཕྱག་ཁང་ (cāàgaŋ) 1. mosque. 2. Buddhist temple where one does prostrations.

ཕྱག་ཁུག (cəguù) purse, handbag (h.).

ཕྱག་མཁར་ (cāàgar) staff, walking stick, cane (h.).

ཕྱག་འཁར་ (cāàgar) sm. ཕྱག་མཁར་.

ཕྱག་གོང་ (cāàgoŋ) back of the hand (h.).

ཕྱག་གྱང་འགྱེལ་ (cāàgyaŋ gyee) va. to prostrate putting one's body on the ground.

ཕྱག་སྒྲོན་ (cāàdrön) h. of སྒྲོན་.

ཕྱག་བགྱི་ (cāà gyi) va. to prostrate.

ཕྱག་འགྲོས་ (cāàdröò) giving out, distributing (h.); va.—གནང་ to give out/ distribute.

ཕྱག་རྒྱ་ (cāàgya) 1. mudra (a religious hand symbol); va.—བྱེད་. 2. clasping palms of hands together as a respectful greeting. 3. sm. གུས་ཚུལ་. 4. sm. ཕྱག་ཐེལ་.

ཕྱག་རྒྱ་མ་ (cāàgyama) consort of a lama.

ཕྱག་རྒྱུན་ (cāàgyün) method/ system/ manner of putting sth. into practice.

ཕྱག་རྒྱུས་ (cāàgyüù) h. of ཚོགས་ཁེབས་.

ཕྱག་སྒམ་ (cāàgam) h. of སྒམ་.

ཕྱག་ངར་ (cāàŋar) h.of ལག་ངར་.

ཕྱག་དངུལ་ (cəŋüü) h. of དངུལ་.

ཕྱག་ལྕགས་ (cāàjaà) h. of སྒོ་ལྕགས་.

ཕྱག་བཅས་ (cāàjεὲ) a honorific phrase usu. used when writing to the Dalai Lama or one's root lama that means: while prostrating (I say).

ཕྱག་ཆ་ (cāàja) h. of ལག་ཆ་.

ཕྱག་མཆོད་ (cāàjöò) prostrating and making offerings.

ཕྱག་ཛེམ་ (cāàjem) h. of ཛེམ་.

ཕྱག་འཇུག (cənjuù) h. of ཉེས་རྡུང་.

ཕྱག་རྗེས་ (cāàjeè) h. of ལག་རྗེས་.

ཕྱག་ཉ་ (cāàña) h. of ལག་ཉ་.

ཕྱག་སྙན་ (cāàñεn) h. of སྒྲ་སྙན་.

ཕྱག་སྙུག (cāàñuù) h. of སྙུག་གུ.

ཕྱག་བརྙན་ (cāàñεn) h. of སྒྲ་བརྙན་.

ཕྱག་ཏག་གནང་ (cāgdaà nāŋ) va. to clap one's hands to summon a servant.

ཕྱག་ཏུ་ཐེངས་ (cāàdu tēŋ) vi. to get hold of (h.).

ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ (cāàdu shee) h. of ལག་ཏུ་ལེན་.

ཕྱག་ཏུ་སོན་ (cāàdu sōŋ) vi. to come into one's hand/ possession (h.).

ཕྱག་གཏོང་བ་གནང་ (cāà dōŋwa nāŋ) va. to shake hands (h.).

ཕྱག་གཏོང་རེས་ (cāà dōŋreè) shaking hands (h.); va.—མཛད་; —གནང་ to shake hands ༑ ཁོང་གཉིས་ཕྱག་གཏོང་རེས་གནང་སོང་ They shook hands.

ཕྱག་བཏགས་ (cāàdaà) h. of ལག་བཏགས་.

ཕྱག་བཏབ་ (cāà dāb) p. of ཕྱག་འདེབས་.

ཕྱག་རྟགས་ (cāàdaà) h. of ལག་རྟགས་.

ཕྱག་རྟགས་དགོངས་དོན་ (cāàdaà goŋdön) shung. as per the approval/ order/ instructions (h.).

ཕྱག་རྟགས་ཕེབས་ (cāàdaà pēè) va. to receive approval (h.).

ཕྱག་རྟགས་ཕོག (cāàdaà pɔ̄ɔ̀) shung. vi. to get signed approval on a document from either the Dalai Lama or the regent.

ཕྱག་རྟེན་ (cāàden) a gift taken when going to meet sb.

ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་ (cāàdoŋ jēndoŋ) an image/ statue of Avaloketisvara with one thousand eyes and hands.

ཕྱག་བསྟར་ (cāàdar) sm. ཕྱག་བསྟར་མ་.

ཕྱག་བསྟར་མ་ (cāàdarma) made or written by (his or her) own hand (h.) ༑ སྲིད་འཛིན་ཕྱག་ཕྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ A letter in the president's own handwriting.

ཕྱག་ཐམ་ (cāàdam) sm. ཕྱག་དམ་.

ཕྱག་ཐེལ་ (cāàdee) a seal; va.—སྒྲོན་ to affix a seal.

ཕྱག་མཐིལ་ (cāàdii) h. of སྣར་མཐིལ་.

ཕྱག་མཐིལ་ནང་བླུག་འདྲ་ (cāàdii) h. of སྣར་མཐིལ་ནང་བླུག་འདྲ་.

ཕྱག་མཐེ་ (cāàde) h. of མཐེ་བོང་.

ཕྱག་ཐོ་ (cāàdo) h. of ཐོ་.

ཕྱག་དམ་ (cāàdam) 1. a seal (h.); va.—རྒྱག་; —སྒྲོན་ to affix/ stamp a seal. 2. assistant to the monk ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ at Monlam.

ཕྱག་དར་ (cāàdar) 1. sweeping, cleaning; va.—བྱེད་ to sweep, to clean up. 2. a hand-held flag/ banner. 3. waste, trash, garbage.

ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོས་གོས་ (cāàdar trööògi cöògöò) a monk's vestment made of patched/ waste materials.

ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ (cāàdar trööbə) person who rummages through garbage looking for clothes.

ཕྱག་དར་གོས་ (cāàdar köò) clothes picked from the garbage.

ཕྱག་དེབ་ (cāàdeb) h. of དེབ་.

ཕྱག་དྲིལ་ (cədrii) h. of དྲིལ་བུ་.

ཕྱག་དྲུང་ (cāàdruŋ) shung. title of the head clerk of the ཕྱག་སྣང་.

ཕྱག་གདན་ (cāàdεn) a wooden board used for prostrating.

ཕྱག་གདུབ་ (cəgdub) bangle, bracelet (h.).

ཕྱག་བདར་ (cāàdar) sweeping; va.—བྱེད་ to sweep.

ཕྱག་བདེ་བ་ (cāà dewa) 1. young monks who acts as tea servers at their monastery's prayer assemblies. 2. a person who is good with his hands (h.).

ཕྱག་མདའ་ (cānda) h. of མདའ་ and མེ་མདའ་.

ཕྱག་མདའ་སྐྱོན་ (cānda gyōn) va. to fire a gun, to shoot an arrow (h.).

ཕྱག་མདའ་གནང་ (cānda nāŋ) sm. ཕྱག་མདའ་སྐྱོན་.

ཕྱག་མདུད་ (cāàdüù) protective ribbons blessed by a lama (h.).

ཕྱག་འདུད་ (cāndüù) h. of འདུད་པ་.

ཕྱག་འདེབས་ (cāà de̱b) va. to found (a monasteries, institutions, etc.) ¶ དགོན་པ་དེ་ཀར་མ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པས་ཕྱག་བཏབ་པ་རེད་ The Fourth Karma incarnation founded the monastery.

ཕྱག་འདེབས་པ་ (cāà de̱bba) founder of a monastery/ temple.

ཕྱག་འདེབས་ཞས་བོགས་ (cāndeb shēēbɔ̄ɔ) shung. (fields) that are planted by the estate and those that are leased a fee of 50% of the yield ¶ ཕྱག་འདེབས་ཞས་བོགས་སོགས་སྤྱོད་རིགས་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་འཛིན་གནད་འབྲུ་དོན་བཞིན་དགོས་རྒྱུ་ Handing over (fields) such as those that are planted by the estate and those leased for 50% of the yield should be done in accordance with the land tenure document.

ཕྱག་འདྲེན་ (cāndren) helping someone stand and walk by holding their forearm or elbow; va.—ཞུ་.

ཕྱག་དོར་ (cāàdɔɔ) sm. ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་.

ཕྱག་ལྡེ་ (cānde) h. of ལྡེ་མིག.

ཕྱག་སྡུད་ (cāndüù) h. of ལག་སྡུད་.

ཕྱག་བདར་ (cāàda) h. of ལག་བདར་.

ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ (cāàna dɔ̄ɔje) the Bodhisattva Vajrapani.

ཕྱག་ན་པདྨ་ (cāàna bɛ̄ɛma) the Bodhisattva Avaloketisvara.

ཕྱག་ནང་ (cāànaŋ) shung. 1. abbr. of ཕྱག་མཛོད་ and ནང་ཟན་. 2. clerk (jola) in the Tseja and Laja supply offices of the traditional Tibetan government.

ཕྱག་ནས་ (cāànɛɛ̀) barley that has been blessed by a high lama.

ཕྱག་ནས་དུག (cāànɛɛ̀ du̱ù) va. to burn barley (put barley on a fire) to ensure no bad/ evil occurs.

ཕྱག་ནས་མ་ (cāànɛɛ̀ma) statues that have been blessed by barley by a high lama.

ཕྱག་སྣག (cāànag) h. of སྣག་ཚ་.

ཕྱག་སྣམ་ (cāànam) h. of སྣམ་བུ་.

ཕྱག་སྣེ་ (cāàne) 1. h. of ལག་སྣེ་. 2. pocket money (h.).

ཕྱག་པ་ (cāgba) a bundle.

ཕྱག་དཔུང་ (cāàbuŋ) h. of དཔུང་པ་.

ཕྱག་དཔེ་ (cāàbe) h. of དཔེ་ཆ་.

ཕྱག་དཔེ་ཁང་ (cāàbegaŋ) the Dalai Lama's private library.

ཕྱག་ཕེབས་ (cāàpeè) 1. vi. to arrive (h.) ¶ ཁོང་ཚོས་ཐིམ་ཕུ་རུ་ཕྱག་ཕེབས་པ་ན་ When they arrived at Thimpu. 2. a phrase of greeting to an arriving person.

ཕྱག་ཕེབས་གནང་བྱུང་ (cāàpeè nāŋjuŋ) sm. ཕྱག་ཕེབས་, 2.

ཕྱག་ཕེབས་གནང་ (cāàpeè nāŋ) va. to arrive (h.).

ཕྱག་ཕྱི་ (cāgji) servant (h.).

ཕྱག་ཕྱི་ཞབས་ཏོག (cāgji shəbdoò) serving/ taking care of as a servant (usu. lamas).

ཕྱག་ཕྱིད་ (cāgjiì) servant, retinue; va.—ཞུ་ to serve, to be sb.'s servant or in sb.'s retinue ¶ ཉེ་རིང་མེད་པར་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུས་པ་རེད་ We have served impartially. ¶ རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་ཕྱིད་ The king's retinue.

ཕྱག་ཕྲེང་ (cāàdreŋ) h. of ཕྲེང་བ་.

ཕྱག་འཕྲེང་ (cāàdreŋ) h. of ཕྲེང་བ་.

ཕྱག་བུན་ (cāàbün) h. of བུ་ལོན་.

ཕྱག་བྱ་ (cāgja) sm. ཕྱག་འཚལ་.

ཕྱག་བྲིས་ (cāgdriì) writing (h.); va.—གནང་.

ཕྱག་བྲིས་བཀའ་ལན་ (cāgdriì gālɛn) a reply/ answer (h.).

ཕྱག་དབང་ (cāàwaŋ) 1. type of blessing where lama puts his hands on the head of the supplicant; va.—ཞུ་ to request such a blessing; va.—གནང་ to give such a blessing. 2. paying respect to a superior ¶ བློན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་དབང་དུ་བཅར་བ་རེད་ They came to call (pay respect) on the two ministers.

ཕྱག་འབབ་ (cāŋbəb) h. of ཡོང་འབབ་.

ཕྱག་འབུལ་ (cāmbüù) a type of respectful greeting made (to a superior or equal) by taking off one's hat and moving one's hands from the waist to the front of one's face while bowing the head down; va.—ཞུ་ to salute/ greet (superiors) (h.); va.—བཞེས་ to accept/ acknowledge such a greeting (h.).

ཕྱག་འབུལ་སྐྱབས་ཞུ་ (cāmbüù gyābshu) doing ཕྱག་འབུལ་ and asking for a favor.

ཕྱག་འབུལ་དཔྲལ་སྐོར་ (chāmbü drēēgɔɔ) greeting each other with ཕྱག་འབུལ་.

ཕྱག་འབེག (cāmbeg) h. of འབེག.

ཕྱག་འབེབས་ (cāmbeb) sm. ཕྱག་འདུག.

ཕྱག་འབྱོར་ (cāmjɔɔ) sm. ཕྱག་སོན་.

ཕྱག་འབྲུ (cāndru) h. of འབྲུ་.

ཕྱག་སྦག (cāàbaà) h. of སྦག.

ཕྱག་སྦལ་ (cāàbəə) shung. sm. བཙོན་ཁང་.

ཕྱག་སྦུག (cābuù) manager, steward (usu. of a monastery or a college within a monastery).

ཕྱག་འབྲེལ་ (cāndree) colleague, co-worker (h.).

ཕྱག་སྦྲེལ་ (cāàdree) sm. ཕྱག་འབྲེལ་.

ཕྱག་མ་ (cāàma) broom; va.—ཕྱག to sweep with a broom.

ཕྱག་མ་ཕྱག་རན་པའི་དུས་ལ་ (cāàma cāàrɛnbɛ tṳ̀ùla) (coneys the meaning that the time is right for sweeping out sth. bad. [Lit. it's time to sweep].

ཕྱག་མོ་ (cāàmo) h. of མོ་.

ཕྱག་སྨྱུག (cāñuù) h. of སྨྱུ་གུ.

ཕྱག་བཙལ་ (cāàdzɛɛ) p. of ཕྱག་འཚལ་.

ཕྱག་ཙ་ (cāàdza) 1. h. of མ་ཙ་. 2. h. of ཙ་.

ཕྱག་རྩིས་ (cādziì) 1. h. of རྩིས་. 2. shung. abbr. of རྩེ་ཕྱག and རྩིས་དཔོན་.

ཕྱག་རྩེ་སྤྲོད་ (cāàdze drōō) va. to prostrate to one another simultaneously (usu. used for lamas).

ཕྱག་ཚང་ (cāàdzaŋ) kitchen (h.).

ཕྱག་ཚད་ (cāàdzɛɛ̀) the width of a line.

ཕྱག་ཚེམ་ (cāàdzem) h. of ཚེམ་བུ་.

ཕྱག་ཚོད་ (cāàdzöö̀) h. of ཆུ་ཚོད་.

ཕྱག་ཚོད་ཐག་པ་ (cāàdzöö̀ tāgba) watchband.

ཕྱག་མཚན་ (cāàdzɛn) symbolic implement/ instrument.

ཕྱག་འཚལ་ (cāà tsɛ̄ɛ) 1. prostrating (h.); va. ཕྱག་འཚལ་; —རྒྱག to prostrate. 2. sm. གདོང་ཞུ་ཕུལ་.

ཕྱག་འཚལ་སྐོར་སྐྱོང་ (cāàdzɛɛ gɔ̄ɔjoŋ) doing religious activities like prostration or circumambulation.

ཕྱག་འཚལ་ཁང་ (cāàdzɛɛgaŋ) church, temple.

ཕྱག་འཚལ་ལོ་ (cāàdzɛɛlo) I pay homage (to).

ཕྱག་མཛུབ་ (cədzub) finger (h.).

ཕྱག་མཛོད་ (cāndzöö̀) 1. manager, steward, treasurer. 2. storeroom.

ཕྱག་མཛོད་ནང་ཟན་ (cāndzöö̀ na̱ŋma) shung. low ranking officials of the རྩེ་ཕྱག and ལྷ་ཕྱག offices.

ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པ་ (cāndzöö̀ su̱rbə) shung. ex-manager, ex-treasurer.

ཕྱག་འཛངས་ (cāndzaŋ) sm. ལག་གྲོགས་པོ་.

ཕྱག་རྫས་ (cāgdzɛɛ̀) wealth, riches, fortune.

ཕྱག་ཞབས་ (cāàshəb) h. of ལག་ཀང་.

ཕྱག་ཞུ་ (cəgshu) accompanying, serving (h.).

ཕྱག་བཞི་པ་ (cāà shi̱bə) image/ statue of Avaloketisvara with four hands.

ཕྱག་བཞེས་ (cāà she̱e) 1. h. of ལག་ལེན་. 2. to accept the prostration (usu. of a devotee by a lama).

ཕྱག་ཟུར་ (cəsur) abbr. of ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པ་.

ཕྱག་བཟོས་མ་ (cāà so̱ōma) things made by a lama's own hand (h.).

ཕྱག་འོས་ (cāà wo̱ō) worthy of prostrating to.

ཕྱག་གཡུག (cāà yūù) sm. ཕྱག་གཡུག་གཡུག.

ཕྱག་གཡུག་གཡུག (cāà yūùyuù) waving one's hand; va.—གནང་.

ཕྱག་རས་ (cāàrɛɛ̀) hand cloth (h.).

ཕྱག་རི་སིར་ (cəgri sir̃) va. to winnow.

ཕྱག་རིས་ (cəriì) 1. drawing, painting (h.). 2. fingerprint (h.). 3. letter (h.). 4. handwriting (h.). 5. sm. བྱས་རྗེས་.

ཕྱག་རོགས་ (cāàroò) 1. h. of རོགས་. 2. colleague sharing work in an office.

ཕྱག་ལ་སོན་ (cāàla sȫn) vi. to receive, to get into one's hands (h.).

ཕྱག་ལན་ (cāà len) va. to prostrate back to sb. who has just prostrated to you.

ཕྱག་ལས་ (cāàlɛɛ̀) h. of ལས་ཀ་.

ཕྱག་ལེན་ (cāàlen) 1. h. of ལག་ལེན་. 2. va. to accept sb. prostrating to oneself.

ཕྱག་ལེན་དུ་འཁེལ་ (cāàlendu kēē) sm. ལག་ལེན་བསྟར་.

ཕྱག་ལེན་དོན་འཁེལ་ (cāàlen töngee) h. of ལག་ལེན་དོན་འཁེལ་.

ཕྱག་ལོར་ (cāàlɔɔ) h. of ལོར་ལ་.

ཕྱག་ཤན་ (cāàshɛn) h. of གྲི་.

ཕྱག་ཤད་ (cāàshɛɛ̀) h. of སྐྲར་ཤད་.

ཕྱག་ཤན་ལྟེབ་གྲི་ (cāàshɛn dəbdri) folding knife (h.).

ཕྱག་ཤུབས་ (cəshub) h. of ལག་ཤུབས་.

ཕྱག་ཤོ་ (cāàsho) h. of ཤོ་.

ཕྱག་ཤོག (caàshɔɔ̀) h. of ཤོག་བུ་.

ཕྱག་ཤོར་ (cāà shɔ̄ɔ̄) vi. to accidentally drop sth. (h.).

ཕྱག་སམ་ (cāàsam) h. of སམ་ཁྲ་.

ཕྱག་སེན་ (cāàsen) h. of སེན་མོ་.

ཕྱག་སོན་ (cāàsön) receiving, getting hold of, obtaining (h.) ¶ འདིའི་གོང་ཕུལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་དེ་ཕྱག་སོན་བྱུང་ཡོད་བཤགས་ (I) hope you have received the previous letter that (I) sent.

ཕྱག་སོར་ (cāàsɔɔ) finger (h.).

ཕྱག་སྲུང་ (cāgsuŋ) shung. sm. ལྟགས་མདུད་.

ཕྱག་སྲོལ་ (cāàsöö) customs, laws, traditions (h.).

ཕྱག་བསིལ་ (cāà sīī) 1. washing the hands (h.); va. ཕྱག་བསིལ་; —གནང་. 2. the hands getting cold; vi. ཕྱག་བསིལ་; —གནང་.

ཕྱགས་ (cāà) 1. shoes, boots. 2. p. of འཕྱག.

ཕྱགས་སྙིགས་ (cāàñig) 1. dirt, rubbish, dust. 2. sm. ཕྱག་དར་, 1.

ཕྱགས་བདེག་པ་ (cāà dēg) va. to leave/ depart.

ཕྱགས་དར་ (cāàdar) sm. ཕྱགས་སྙིགས་.

ཕྱགས་ཕེབས་ (cāàpeè) coming/ arriving; va. ཕྱགས་ཕེབས་; —གནང་ an expression of greeting said to sb. arriving (h.).

ཕྱགས་མ་ (cāàma) sm. ཕྱག་མ་.

ཕྱགས་ལྷམ་ (cāàlham) h. of ལྷམ་.

ཕྱང་ (cāŋ) sm. འཕྱང་.

ཕྱང་ངེ་བ་ (cāŋŋewa) long, lengthy (usu. with respect to dresses).

ཕྱང་ཅད་ (cāŋjɛɛ̀) certain, sure, definite.

ཕྱང་ཕྱང་བ་ (cāŋjaŋwa) sm. ཕྱང་ཕྱང་ཕྲུལ་ཕྲུལ.

ཕྱང་ཕྱང་ཕྲུལ་ཕྲུལ་ (cāŋjaŋ drǖǖdrüü) swinging, dangling.

ཕྱང་ཕྲུལ་ (cāŋdrüü) sm. ཕྱང་ཕྱང་ཕྲུལ་ཕྲུལ་.

ཕྱང་འཕྲུལ་ (cāŋdrüü) sm. ཕྱང་ཕྱང་ཕྲུལ་ཕྲུལ་.

ཕྱང་མ་ (cāŋma) sm. ཐེ་འཚོམ་.

ཕྱང་ཡར་ (cāŋyar) street talk, gossip.

ཕྱད་དེ་ཕྱོད་དེ་ (cɛ̄ɛ̀de cȫȍde) acting blindly/ without thinking.

ཕྱད་པར་ (cɛ̄ɛ̀du) sm. རྒྱུན་དུ་.

ཕྱད་ཕྱོད་ (cɛ̄ɛ̀jöȍ) abbr. of ཕྱད་དེ་ཕྱོད་དེ་.

ཕྱམ་ (cām) sm. ཕྱམ་.

ཕྱམ་སྡེགས་ (cāmdeg) beams and walls on which rafters lie.

ཕྱམ་སྣ་ (cāmna) edge of a rafter (of a house).

ཕྱམ་པོ་ཆེ་ (cāmboce) river.

ཕྱམ་མེ་བ་ (cāmmewa) even, level.

ཕྱམ་ཤིང་ (cāmshiŋ) rafters, wood for rafters.

ཕྱར་ (cār) p. of འཕྱར་.

ཕྱར་ཀ་ (cārga) making fun of sth. or sb.; va.—རྒྱག་; —གཏོང་ to make fun of.

ཕྱར་ཁ་ (cārga) offending, insulting; va.—གཏོང་.

ཕྱར་གྲུ་རམ་འདེགས་ (cārdru ramdeg) sm. ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་.

ཕྱར་པོ་ཆེ་ (cārboce) 1. a huge piece of material that is used for drying grains, etc. 2. a large tent made of yak hair.

ཕྱར་བ་ (cārwa) tarpaulin, groundsheet (usu. made from woven yak hair).

ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ (cārwa drundeg) common consent, cooperative effort [Lit. lifting the tarpaulin from all the corners].

ཕྱར་བ་ནག་པོ་ (cārwa nagbo) black yak hair cloth.

ཕྱར་གཡེང་ (cāryeŋ) fickle, vacillating.

ཕྱལ་ (cɛ̄ɛ) stomach, belly.

ཕྱལ་འཇོལ་ལི་བ་ (cɛ̄njöö lewa) hanging paunch, potbelly.

ཕྱལ་མོ་ (cɛ̄ɛmo) sm. སྦོམ་མ་.

ཕྱི་ (cī) 1. outside ¶ ཁོ་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་སོང་ He went outside. 2. abroad, foreign ¶ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ Foreign countries. 3. back, behind, rear ¶ ཕྱི་ལ་ཤིག་པ་དང་ As he stepped/ moved back. 4. physical, material, nonmental ¶ ཕྱི་དངོས་པོའི་ཆས་ནས་ From the physical/ material aspect. 5. abbr. of ཕྱི་པོ་. 6. abbr. of ཕྱི་མ་.

ཕྱི་ཀྱོག (cīgyɔɔ̀) deformity of leg where the leg is twisted outward.

ཕྱི་ཀླད་ (cīlɛɛ̀) cerebrum, cerebral.

ཕྱི་བཀན་ (cī gɛ̄n) va. to lay on one's back.

ཕྱི་བཀྲག་ནང་སྟོང་ (cīdraà naŋdoŋ) sth. that appears good externally but is actually not good [Lit. glittering on the outside, empty on the inside].

ཕྱི་རྐྱེན་ (cīgyen) external/ outside cause.

ཕྱི་སྐད་སྡེ་ཁག (cīgɛɛ̀ degaà) department of foreign languages.

ཕྱི་སྐད་ (cīgɛɛ̀) foreign language.

ཕྱི་སྐད་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (cīgɛɛ̀ lōbdra cēmmo) institute of foreign languages.

ཕྱི་སྐད་སློབ་ཚོགས་ (cīgɛɛ̀ lōbdzoò) foreign language association.

ཕྱི་སྐོགས་ (cīgɔɔ̀) shell, outer layer.

ཕྱི་སྐོར་ (cīgɔɔ) 1. turning/ going around anticlockwise. 2. rewinding; va.—རྒྱག to rewind.

ཕྱི་སྐོར་ནང་སྐོར་ (cīgɔɔ naŋgɔɔ) 1. clockwise and anticlockwise. 2. hanging around sb. ¶ བུ་མོ་མཛེས་པོ་ཡིན་ཙང་བུ་མང་པོས་ཕྱི་སྐོར་དང་སྐོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because the girl is beautiful, many boys are hanging around her.

ཕྱི་སྐྱོར་ (cīgyɔɔ) external/ foreign aid or assistance.

ཕྱི་བསྐོར་ (cīgɔɔ) sm. ཕྱི་སྐོར་.

ཕྱི་སྐྱོར་ (cīgyɔɔ) external/ foreign aid or assistance.

ཕྱི་ཁ་ནང་ལོག (cīgə naŋlɔɔ̀) consorting with the enemy.

ཕྱི་ཁག (cīgaà) others, outsiders.

ཕྱི་ཁག་ནང་ཁག (cīgaà naŋgaà) shung. internal and external guarantors ¶ འཁྲུག་འཛིང་གཏན་ནས་མི་ཉུ་བའི་ཕྱི་ཁག་ནང་ཁག་དང་འབྲེལ་སྐྱེ་མིག་འབེན་གཙུགས་ཀྱི་དགོངས་དང་ཡོང་བ་ With internal and external guarantors, we swear upon our lives not to fight again and apologize for our past deeds.

ཕྱི་ཁམས་ (cīgam) the external world.

ཕྱི་ཁྱམས་ (cīgyam) outer yard, courtyard.

ཕྱི་འཁྱེར་ (cīgyer) taking away, taking out; va.—བྱེད་ to take away, to take out ¶ སྐུ་རྟེན་ཚང་མ་རྒྱ་ནག་ལ་ཕྱི་འཁྱེར་བྱས་པ་རེད་ (They) took all the statutes to China.

ཕྱི་ཁྲལ (cīdrɛɛ) tax paid to the government (rather than one's lord).

ཕྱི་ཁྲལ་ཉིན་ (cīdrɛɛ ñin) a day spent on government corvee tax.

ཕྱི་གོས་ (cīgöȍ) outerwear, coat.

ཕྱི་གོས་ཆེན་ཙམ་ཁུག ནང་སྤང་མའི་ཙམ་པ་ (cī göȍjen dzəmguù naŋ baŋmɛ dzāmba) sth. that looks good but is not, sth. that is showy on the outside but has no substance [Lit. a brocade bag with the poorest quality tsampa inside].

ཕྱི་དགོང་ (cīgoŋ) tomorrow night.

ཕྱི་དགྲ་ནང་འཛིངས་ (cīdra naŋdziŋ) having trouble with one's enemy as well as having internal turmoil and unrest.

ཕྱི་གྱར་ (cīgyar) becoming known outside, being leaked/ dispersed to the public; vi.—འགྲོ་ to become known outside, to leak out ¶ རང་གཉིས་ཀྱི་ནང་གཏམ་ཕྱི་གྱར་བྱུང་བ་རེད་ Our private talks came to be public (leaked out) ¶ དམག་དོན་གསང་བ་ཕྱི་གྱར་ཕྱིན་པ་རེད་ Military secrets leaked out. ¶ ཕྱི་ལ་གྱར་བའི་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ Tibetan compatriots that have been dispersed outside (of China).

ཕྱི་གྱིད་ (cī gye̱è) va. to move back, to turn back.

ཕྱི་གླིང་ (cīliŋ) 1. foreign. 2. English, European, Western.

ཕྱི་གླིང་ཆེད་མཁས་ཅུའུ་ (cīliŋbə) tib.ch. bureau of foreign experts (affairs).

ཕྱི་གླིང་པ་ (cīliŋbə) foreigner, Englishman, European, Westerner ¶ ཕྱི་གླིང་པའི་ཁ་ལག Foreign/ Western food.

ཕྱི་གློ་ (cīlo) cinch strap.

ཕྱི་གྲོ་ཟ་ (cīdro sa̱) shung. to eat an evening meal.

ཕྱི་དགྲ་ (cīdra) foreign enemy.

ཕྱི་དགྲ་ནང་འདྲེན་ (cīdra na̱ŋdren) clandestinely bringing an enemy into one's midst; va.—བྱེད་.

ཕྱི་དགྲ་ནང་འཇུག (cīdra na̱ŋjuù) clandestinely bringing an enemy into one's midst; va.—བྱེད་.

ཕྱི་དགྲ་ནང་འཛིངས་ (cīdra nəŋdziŋ) the external enemy invading and internal disturbances breaking out; va.—བྱེད་.

ཕྱི་བསྡོད་ (cīdröö) stepping back, backing away; va.—རྒྱག to step back, to back away.

ཕྱི་མགྲོན་ (cīndrön) foreign guest/ visitor.

ཕྱི་མགྲོན་སྣེ་ལེན་ཁང་ (cīndrön nēlengaŋ) foreign guest/ visitor reception room.

ཕྱི་འགག (cīngaà) the area between the inner and outer doors of a house.

ཕྱི་འགྱངས་ (cīgyaŋ) delaying, postponing; va.— བྱེད་ to postpone/ delay/ put off; vi.—ཐེབས་; —འགོར་ to be/ get delayed or postponed.

ཕྱི་འགྱུར་ (cīngyur) the later translated (Buddhist scriptures).

ཕྱི་འབྲིབ་ (cīndrib) cataract.

ཕྱི་འགྲོ་ (cīndro) 1. person who takes care of external/ outside affairs. 2. exports ¶ ཕྱི་འགྲོའི་ཐོན་སྐྱེད་ Export production. 3. going outside ¶ ཁང་པ་དེའི་ནང་ནས་ཕྱི་འགྲོ་ནང་ཡོང་གང་ཡང་མེད་པ་རེད་ There was no one going out and coming in from that house.

ཕྱི་འགྲོ་ནང་ཡོང་ (cīndro na̱ŋyoŋ) 1. going out and coming in. 2. expenditures and income.

ཕྱི་འགྲོ་ཟ་ (cīndro sa̱) va. to eat the evening meal (usu. for monks).

ཕྱི་འགྲོས་ (cīndröö) going backwards/ falling back; va.—རྒྱག.

ཕྱི་གས་ (cīgɛɛ̀) dusk, at the point just before sunset.

ཕྱི་རྒོལ་ (cīgöö) 1. a war/ attack from the outside. 2. oppose the outside or the outsiders.

ཕྱི་རྒོལ་ནང་བཅོས་ (cīgöö na̱ŋjöö) oppose the outside/ outsiders and reform the inside.

ཕྱི་རྒྱ་ (cīgya) 1. outside ¶ ཕྱི་རྒྱར་གསང་བ་བྱས་པ་རེད་ (They) kept it secret outside. 2. external, overt.

ཕྱི་རྒྱལ་ (cīgyɛɛ) foreign country, abroad.

ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་ (cīgyɛɛ güdzəb) foreign ambassador.

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དངུལ་འགྱུལ་ (cīgyɛɛgi ŋüüdrüü) foreign exchange/ currency.

ཕྱི་རྒྱལ་དངུལ་བརྗེས་ (cīgyɛɛ ŋüüjeè) sm. ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དངུལ་འགྱུལ་.

ཕྱི་རྒྱལ་དོན་གཅོད་ལས་ཁངས་ (cīgyɛɛ tö̱njöögaŋ) Foreign Affairs Office/ Bureau/ Ministry.

ཕྱི་རྒྱལ་ནང་དམག་འཐབ་བྱེད་སྔོང་བའི་དམག་ཞབས་ཟུར་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (cīgyɛɛnaŋ māgdəb ce̱èñoŋwɛ māgshəb su̱rwɛ dri̱gdzuù) the Veterans of Foreign Wars (organization in the U.S.).

ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (cīgyɛɛ gɛ̄ɛyiì bēdrüngaŋ) Foreign Languages Press (in Beijing).

ཕྱི་རྒྱལ་པོ་ཉའི་ཚོགས་པ་ (cīgyɛɛ pōñɛ tsɔ̄gba) the diplomatic corps.

ཕྱི་རྒྱལ་བ་ (cīgyɛɛwa) foreigner.

ཕྱི་རྒྱལ་བློན་ཆེན་ (cīgyɛɛ lōnjen) sm. ཕྱི་རྒྱལ་བློན་པོ་.

ཕྱི་རྒྱལ་བློན་པོ་ (cīgyɛɛ lōnbo) Foreign Minister.

ཕྱི་རྒྱལ་ཚོང་ཟོག (cīgyɛɛ tsōŋsɔɔ̀) foreign goods.

ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁངས་ (cīgyɛɛ lɛ̱ɛ̀guŋ) Foreign Office/ Ministry.

ཕྱི་སྒོ་ (cīgo) outside door.

ཕྱི་སྒྲོབ་ (cīdrob) proud, arrogant.

ཕྱི་སྒྲོམ་ (cīdrom) frame (of a house).

ཕྱི་ངོས་ (ciŋöö) outside, outer surface, externally ¶ མོ་ཕྱི་ངོས་ནས་གཞུང་དྲང་ཡིན་ཡང་ Even though externally she was honest and truthful.

ཕྱི་ངོས་ཀྱི་དྲོད་ཚད་ (ciŋöögi trö̱ödzɛɛ̀) surface/ external/ outside temperature.

ཕྱི་ངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (ciŋöögi rə̱ŋshin) surface quality.

ཕྱི་ངོས་རྒྱ་ཁྱོན་ (ciŋöö gya̱gyön) surface area.

ཕྱི་ངོས་འཐེན་ཤུགས་ (ciŋöö tēnshuù) surface tension.

ཕྱི་དངུལ་དོ་དམ་ཅུའུ་ (ciŋüü to̱dam jü) foreign exchange (currency) control bureau.

ཕྱི་དངུལ་ཚབ་ལོར་ (ciŋüü tsāblɔɔ) foreign exchange certificate (FEC)—a type of paper money foreigners were required to use at one time in the PRC.

ཕྱི་བཅོས་སྨན་ཁང་ (jījöö mēngaŋ) surgical hospital.

ཕྱི་བཅོས་ཁང་ (cījöögaŋ) surgical department/ clinic.

ཕྱི་བཅོས་ཚན་ཁག (cījöö tsēngaŋ) surgical department.

ཕྱི་ལྕག་གཞུ་ (cījaà shu̱) va. to slap with the back of the hand.

ཕྱི་ལྕགས་རིལ་བསྐོར་ ནང་མཁར་བཙན་བཟུང་ (cījaà ri̱igɔɔ na̱ŋgar dzēnsuŋ) being prepared/ ready [Lit. to surround the outer walls and to guard the castle].

ཕྱི་ཆ་ (cīja) the later part of a period or time.

ཕྱི་ཆབ་ (cījəb) shung. evening break (usu. in prayer assemblies) ¶ ཕྱི་ཆབ་མ་བཏང་བར་དཀོར་གཉེར་དང་ཕྱག་མཛོད་བདེ་མ་གཏོགས་ཚོགས་གྲལ་ནས་ཉར་འཕངས་མི་བྱ Until the evening break no one is allowed to stand up from the (prayer) assembly rows except the stewards and the chapel overseers.

ཕྱི་ཆར་པའི་ཆར་ཐག་ཆོད་ཀྱང་ ནང་ཐིགས་པའི་ཐིགས་ཐག་མ་ཆོད་ (cī cārbɛ cārdaà cöögyaŋ na̱ŋ tīgbɛ tīdaà majöö) although the external conflict/ dispute/ quarrel is settled the inner dispute continues.

ཕྱི་ཆོད་ནང་ཆོད་ (cījöö na̱ŋjöö) making external and internal decisions.

ཕྱི་ཆོན་ (cījön) 1. hem (of a dress). 2. tent rope/ guyline.

ཕྱི་ཆོས་ (cīcöö) religions other than Buddhism.

ཕྱི་ཇ་ (cīja) 1. afternoon or evening tea. 2. the time when people are home (for tea) in the afternoon.

ཕྱི་འཇམ་ནང་རྩུབ་ (cījam na̱ŋdzub) a gentle appearance but really cruel/ ruthless and mean inside [Lit. outwardly soft and rough/ coarse on the inside].

ཕྱི་རྗེས་ (cījeè) 1. in the future. 2. a trace.

ཕྱི་ལྗོངས་ (cījoŋ) outdoor scene.

ཕྱི་ཉལ་ (cīñɛɛ) sleeping late; va.—བྱེད་.

ཕྱི་ཉིན་ (cīñin) the next day, the following day ¶ དེའི་ཕྱི་ཉིན་ང་ཚོ་འབྲས་ལྗོངས་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་ The next day we left for Sikkim.

ཕྱི་གཉུལ་བ་པོ་ (cī ñü̱ü̱wabo) 1. begger. 2. a homeless wanderer.

ཕྱི་རྙིང་ (cīñiŋ) shung. an old ཕྱི་མཛོད་ ceremonial scarf.

ཕྱི་གཏོང་ (cīdoŋ) 1. an export, exporting ¶ ཕྱི་གཏོང་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཆོང་ Exporting and importing. 2. shung. to give sth. up ¶ མི་སེར་གཞན་གྱིས་གསེབ་འཚངས་བྱས་པ་ཡོད་ན་སྟོན་ཕྱི་སི་དང་ ཡུལ་དཔོན་སྲུང་པ་གིས་ཁ་ར་གྱིས་ལ་ཕྱིར་གཏོང་ Should anyone avail himself of loopholes to take possession of commoners in these places, the Pacification Commissioners and the local officials of the garrison are to persuade those involved to give

them up.

ཕྱི་གཏོང་ནང་འདྲེན་ (cīdoŋ naŋdren) exporting and importing; va.—བྱེད་.

ཕྱི་བཏབ་ (cīndəb) late sowing of seed.

ཕྱི་རྟག་ཏུ་ (cīdagdu) externally, outwardly ¶ ཕྱི་རྟག་ཏུ་བཤད་ལུགས་ལ་བོད་རང་བཙན་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་བོད་རང་བཙན་རེད་ Outwardly they are saying Tibet is not independent, but in reality Tibet is independent.

ཕྱི་ཏིང་ (cīdiŋ) these days, nowadays.

ཕྱི་རྟེན་ (cīden) dependent on others/ outsiders.

ཕྱི་རྟེན་ཅན་དུ་འགྱུར་ (cīdenjɛndu gyur) vi. to come to be dependent on others/ outsiders.

ཕྱི་ལྟར་ (cīdar) outwardly, in outward appearance ¶ ཕྱི་ལྟར་ཁོ་ཚོ་ནང་ཁུལ་འཆམ་པོ་འདུག Outwardly they are friendly.

ཕྱི་བལྟས་ལྟ་ (cīdɛɛ̀ dā) 1. va. to look back at sth. 2. va. to review/ reflect on the past, to look back in time.

ཕྱི་བལྟས་སློག (cīdɛɛ̀ lɔ̄ɔ̀) va. to look back ¶ ཁོས་ཕྱི་བལྟས་སློག་དེ་མོ་ལ་མགྱོགས་པོ་ཤོག་ཅེས་ལབ་པ་རེད་ He looked back and told her to come quickly. 2. va. to review/ reflect on the past, to look back in time.

ཕྱི་ཐག (cīdaà) 1. enduring, lasting (usu. of friendship) ¶ ཕྱི་ཐག་རིང་བའི་གྲོགས་པོ་ A longtime friend.

ཕྱི་ཐང་སློག (cīdaŋ lɔ̄ɔ̀) va. to turn over.

ཕྱི་ཐན་ (cīdɛn) late summer drought.

ཕྱི་ཐབས་ (cīdəb) foreign/ western methods.

ཕྱི་ཐིག (cīdig) the outside/ outer line.

ཕྱི་ཐུམ་ (cīdum) the outside wrapper/ wrapping.

ཕྱི་ཐོ་ (cīto) wooden hammer used in weaving carpets.

ཕྱི་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ (cīdön laggyer) passport.

ཕྱི་མཐའ་ (cīda) afterwards, eventually, later on, in the end, the final goal.

ཕྱི་མཐུན་ནང་འགལ་ (cīdün naŋgɛɛ) outwardly agreeable/ friendly but inwardly opposed.

ཕྱི་དར་ (cīdar) 1. dusting, wiping, cleaning; va.—རྒྱག; —གཏོང་ ¶ ཕྱི་དར་གཙང་མ་བཏང་བའི་མཚོན་ཆ་ Weapons that have been wiped clean. 2. the later/ second spread of sth. 3. the later spreading of Buddhism into Tibet.

ཕྱི་དལ་ (cīdɛɛ) delaying, postponing, being late.

ཕྱི་དུས་ (cīdüü) later, afterwards.

ཕྱི་དོན་ (cīdön) foreign affairs, external affairs.

ཕྱི་དོན་དོན་གཅོད་ཁང་ (cīdön tönjöögaŋ) foreign affair's office/ ministry.

ཕྱི་དོན་གཅོད་ (cī tönjöö) overseas work/ duties.

ཕྱི་དོན་གཞུང་ལས་ཁང་ (cīdön shuŋlɛ̀ɛgaŋ) foreign affairs office.

ཕྱི་དྲགས་ (cīdraà) vi. to be too late ¶ ད་ཕྱི་དྲགས་པ་རེད་ Now (it) is too late.

ཕྱི་དྲིལ་ (cīdrii) abbr. of ཕྱི་སྲིད་དྲིལ་བསྒྲགས་.

ཕྱི་དྲོ་ (cīndro) afternoon, p.m. ¶ ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་དང་པོའི་ཐོག At 1:00 p.m. in the afternoon.

ཕྱི་བདར་ (cīdar) sm. ཕྱི་དར་.

ཕྱི་མདངས་ (cīndaŋ) external appearance/ complexion.

ཕྱི་མདའ་རྒྱག (cīnda gyaà) va. to shoot while turning back.

ཕྱི་འདེབས་ (cīndeb) late sowing of seed.

ཕྱི་འདོམས་ཀྱི་མེ་ལོང་ (cīdomgi meloŋ) learn from the past (a political slogan).

ཕྱི་འདྲེད་ཤོར་ (cīndreè shɔ̄ɔ̄) vi. to slip and land on one's back.

ཕྱི་འདྲེན་ (cīndren) exporting; va.—བྱེད་ to export.

ཕྱི་རྡོ་ (cīdo) 1. a stone used as toilet paper. 2. a stone that is thrown back (while being chased).

ཕྱི་ལྡིར་ནང་སྟོང་ (cīdir naŋdoŋ) 1. vessel with a broad midsection. 2. boastful person with no substance.

ཕྱི་སྡོད་ (cīdöö) living abroad.

ཕྱི་སྡོད་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ (cīdöö pöörii būnda) overseas Tibetan compatriots.

ཕྱི་སྡོད་མི་སེར་ (cīdöö miser) sm. ཕྱི་སྡོད་རང་མི་.

ཕྱི་སྡོད་རང་མི་ (cīdöö rəŋmi) overseas nationals, people of one country living in other countries ¶ ཀྲུང་གོའི་ཕྱི་སྡོད་རང་མི་ Overseas Chinese.

ཕྱི་སྡོད་རང་མིའི་འགྲུལ་དངུལ་ (cīdöö rəŋmii drüüŋüü) overseas remittances.

ཕྱི་སྡོད་རང་མིའི་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (cīdöö rəŋmii tönjeè üyön lhɛ̄ngaŋ) overseas Chinese affairs commission.

ཕྱི་སྡོད་རང་མིའི་ལས་དོན་ཁྲུའུ་ (cīdöö rəŋmii lɛ̀ɛdön trū) overseas Chinese department.

ཕྱི་བརྡ་ (cīda) warning shot/signal.

ཕྱི་ནང་ (cīnaŋ) 1. inside and outside, inner and outer, interior and exterior ¶ ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་ཚང་མ་གཙང་མ་འདུག The inside and outside of the house is clean. 2. external and internal, national and international ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་གསར་འགྱུར་ National and international news. 3. Buddhist and nonBuddhist.

ཕྱི་ནང་གང་སར་ (cīnaŋ kaŋsar) sm. ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་.

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ (cīnaŋ drubda) Buddhism and the other religions.

ཕྱི་ནང་བསྒྱུར་ (cīnaŋ gyur) va. to turn inside out.

ཕྱི་ནང་གཉིས་དུགས་ (cīnaŋ ñiidug) bad both inside and outside.

ཕྱི་ནང་བར་འཛིར་ (cīnaŋ pardzir) attacking outside and inside, pincer attack from inside and outside.

ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ (cīnaŋ parsum) inside, outside and in between; everywhere, in all aspects.

ཕྱི་ནང་གཞོགས་འདེགས་ (cīnaŋ shɔŋdeg) acting from inside in coordination with forces attacking from outside, collaborate from within with forces from without.

ཕྱི་ནང་ཚོང་འགྲུལ་ (cīnaŋ sɔŋdrüü) internal and external circulation of commodities.

ཕྱི་ནང་ལྡོག (cīnaŋ dɔɔ̀) sm. ཕྱི་ནང་ལོག.

ཕྱི་ནང་ལག་འབྲེལ་ (cīnaŋ laŋdree) conspiring/ consorting with the enemy [Lit. insiders joining with outsiders].

ཕྱི་ནང་ལོག (cīnaŋ lɔɔ̀) vi. to get turned inside out.

ཕྱི་ནང་སློག (cīnaŋ lɔ̄ɔ̀) va. to turn inside out.

ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ (cīnaŋ sāŋsum) sm. ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་.

ཕྱི་ནད་སྡེ་ཚན་ (cīnɛɛ̀ dedzɛn) department of surgery.

ཕྱི་ནད་སྡེ་ཚན་གྱི་ནད་ཁང་ (cīnɛɛ̀ dedzɛngi nɛ̀ɛgaŋ) surgical ward.

ཕྱི་ནད་སྡེ་ཚན་གྱི་ནད་བརྟག་ཁང་ (cīnɛɛ̀ dedzɛngi nɛ̀ɛdaàgaŋ) surgical observation room.

ཕྱི་ནད་ཚན་ཁག (cīnɛɛ̀ tsɛ̄ngaà) department of surgery.

ཕྱི་ནད་གཤག་བཅོས་ (cīnɛɛ̀ shāgjöö) surgery, operation.

ཕྱི་ནས་ (cīnɛɛ̀) from outside.

ཕྱི་ནས་ནང་ཤེས་ (cīnɛɛ̀ naŋsheè) knowing the inside from the outside.

ཕྱི་ནུད་ (cīnüü) withdrawing, moving back; va.—རྒྱག.

ཕྱི་ནུར་ (cīnur) delaying, postponing; va.—བྱེད་.

ཕྱི་ནོར་ནང་རྫས་ (cīnɔɔ naŋdzɛɛ̀) external wealth (e.g., animals) and household goods.

ཕྱི་སྣང་ (cīnaŋ) things as they appear, external appearance.

ཕྱི་སྣེ་ནང་ཁྲིད་ (cīne naŋdrii) sm. ཕྱི་དགྲ་ནང་འདྲེན་.

ཕྱི་སྣུར་ (cīnur) sm. ཕྱི་ནུར་.

ཕྱི་སྣོད་འཇིག་རྟེན་ (cīnöö jigden) sm. སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་.

ཕྱི་པ་ (cībə) a nonBuddhist.

ཕྱི་པའི་ཆོས་ (cībɛ cöö) religions other than Buddhism, foreign religions.

ཕྱི་པོ་ (cībo) late ¶ མདང་དགོང་ཕྱི་པོ་བསྡད་པ་ཡིན་ (We) stayed late last night.

ཕྱི་པགས་ (cībaà) outer layer, skin.

ཕྱི་ཕྱིད་ (cījeè) wiping/ cleaning utensils.

ཕྱི་ཕྱིན་གཟིགས་ (cījɛn sii) h. of ཕྱི་མིག་བལྟ་.

ཕྱི་ཕྱག (cījaà) prostrating before a lama before

going (on journey, etc.); va.—འཚལ་ to prostrate before a lama before going somewhere.

ཕྱི་ཕྱིར་ (cījir) 1. later, afterwards, following, going after. 2. once again, once more.

ཕྱི་ཕྱོགས་ (cījɔɔ̀) outside, external ¶ ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྒོ་འབྱེད་ Opening the door to the outside.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོ་ཚོང་ (cījɔɔ̀gi ñodzoŋ) external trade.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཉོ་ཚོང་ (cījɔɔ̀ ñodzoŋ) sm. ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོ་ཚོང་.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཉོ་ཚོང་ཅུས་ (cījɔɔ̀ ñodzoŋ jū) tib.ch. bureau of foreign trade.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཉོ་ཚོང་པུའུ་ (cījɔɔ̀ ñodzoŋ bū) tib.ch. ministry of foreign trade.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཉོ་ཚོང་དཔལ་འབྱོར་ཐིང་ (cījɔɔ̀ ñodzoŋ bēnjɔɔ tīn) tib.ch. department of foreign trade and economic relations.

ཕྱི་ཕྱོགས་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་གཏུག་པུའུ་ (cījɔɔ̀ bēnjɔɔ dreēduù bū) tib.ch. bureau for foreign economic relations.

ཕྱི་ཕྱོགས་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་བ་དང་ཉོ་ཚོང་ཐིང་ (cījɔɔ̀ bēnjɔɔ dreewadaŋ ñodzoŋ tīŋ) tib.ch. foreign economic relations and trade bureau.

ཕྱི་ཕྱོགས་ཚོང་དོན་ཀུང་སི་ (cījɔɔ̀ tsōŋdön gūŋsi) tib.ch. foreign trade company.

ཕྱི་ཕྱོགས་རིག་གནས་འབྲེལ་གཏུག་པུའུ་ (cījɔɔ̀ rignɛɛ̀ dreēduù bū) tib.ch. bureau for cultural relations with foreign countries.

ཕྱི་འཕྲེད་ (cīdreè) sm. ཕྱི་དྲོ་.

ཕྱི་བུན་ (cībün) external/ foreign loans.

ཕྱི་བྱད་ (cījɛɛ̀) outer garment, coat.

ཕྱི་བྲན་ (cīdrɛn) slave of a foreign master; flunky of imperialism, worshipper of everything foreign.

ཕྱི་བློན་ (cīlön) abbr. of ཕྱི་རྒྱལ་བློན་པོ་.

ཕྱི་དབུགས་ཆད་ (cīwuù cɛɛ̀) outer breath/ external breathing; vi.—ཆད་ to stop breathing.

ཕྱི་དབྱིབས་ (cīyib) external shape.

ཕྱི་འབབ་ཆུ་བོ་ (cībəb cūwo) river flowing outward (into the sea).

ཕྱི་འབུད་ (cīmbüù) expelling, banishing; va.—བྱེད་ to expel/ banish/ eject.

ཕྱི་འབྱོར་ (cīnjɔɔ) arriving late.

ཕྱི་འབྱོར་སྔ་ལོག (cīnjɔɔ ŋālɔɔ̀) coming/ arriving late and leaving early.

ཕྱི་འབྲས་ (cīndrɛɛ̀) late-ripening rice.

ཕྱི་འབྲེལ་ (cīndree) pertaining/ related to external matters, external affairs, foreign relations, diplomacy; va.—བྱེད་ to conduct foreign affairs.

ཕྱི་འབྲེལ་སྐུ་ཚབ་ (cīndree gūdzəb) diplomatic representative, ambassador.

ཕྱི་འབྲེལ་ཁྱད་དབང་ (cīndree kyɛɛ̀waŋ) sm. ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་.

ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ (cīndreegi dreewa) external/ foreign relations.

ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ (cīndreegi mīgsɛɛ wāŋja) diplomatic prerogative/ privileges; extraterritoriality.

ཕྱི་འབྲེལ་གྲོས་མོལ་ (cīndree trōōmöö) diplomatic negotiation.

ཕྱི་འབྲེལ་ཉོ་ཚོང་ (cīndree ñodzoŋ) external/ foreign trade.

ཕྱི་འབྲེལ་གནད་དོན་ (cīndree nɛ̄ɛ̀dön) foreign affairs, foreign issue.

ཕྱི་འབྲེལ་པ་ (cīndreeba) diplomat.

ཕྱི་འབྲེལ་པུའུ་ (cīndree bū) tib.ch. Foreign Affairs Ministry.

ཕྱི་འབྲེལ་པུའུ་ཀྲང་ (cīndree būdraŋ) tib.ch. Foreign Minister.

ཕྱི་འབྲེལ་པོ་ཉའི་ཚོགས་པ་ (cīndree pōñɛ tsōgba) the diplomatic corps.

ཕྱི་འབྲེལ་མི་སྣ་ (cīndree minə) diplomatic personnel.

ཕྱི་འབྲེལ་བློན་ཆེན་ (cīndree lōnjen) Foreign Minister.

ཕྱི་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ (cīndree lɛɛ̀guŋ) Foreign Office, Ministry of External Affairs.

ཕྱི་འབྲེལ་ལས་བྱེད་པ་ (cīndree lɛɛ̀jeba) sm. ཕྱི་འབྲེལ་མི་སྣ་.

ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་ (cīndree sīījüü) foreign policy.

ཕྱི་འབྲེལ་སློབ་ཚོགས་ (cīndree lōbdzoò) Foreign Affairs Institute.

ཕྱི་མ་ (cīmə) 1. latter, following, subsequently, after. 2. outside, outer. 3. nonBuddhist.

ཕྱི་མ་ནང་ (cīma naŋ) one who consorts with the enemy, a spy ¶ ཁོ་ཕྱི་མ་ནང་རེད་ཤག He is a spy.

ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ (cīmə cīmə) the very last.

ཕྱི་མའི་མཐའ་ (cīmɛ tā) in the end.

ཕྱི་མི་ (cīmi) aliens, foreigners ¶ ཕྱི་མིའི་ཐོབ་ཐང་ The rights of aliens.

ཕྱི་མི་ཕར་ཕུར་ (cīmi pārbur) antiforeign.

ཕྱི་མི་འབུད་འདེད་ (cīmi bündeè) driving out/ expelling foreigners.

ཕྱི་མི་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ (cīmi shiijaà lɛɛ̀guŋ) Immigration and Naturalization Service (U.S.A.).

ཕྱི་མི་ཟུར་འབུད་ (cīmi surbüù) sm. ཕྱི་མི་ཕར་ཕུར་.

ཕྱི་མིག (cīmiì) looking back; va.—བལྟ་ to look back (at the past) ¶ ལོ་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱི་མིག་བལྟ་དེ་ Looking back at the past year.

ཕྱི་མིག་དགུ་བསྒྲིགས་ (cīmiik gudrii) a slingshot with a woven desgn of nine eyes.

ཕྱི་མོ་ (cīmu) 1. the original (versus the copy). 2. grandmother.

ཕྱི་སྨྱུལ་ (cī ñüü) va. to search outside.

ཕྱི་སྨན་ (cīmɛn) 1. yeast, fermenting agent. 2. Western medicines.

ཕྱི་སྨིན་ (cīmɛn) late-ripening ¶ ཕྱི་སྨིན་འབྲས་ Late-ripening rice.

ཕྱི་སྨིན་གནའ་གསོ་ (cīmin nāso) embracing foreign customs/ ideas and maintaining one's ancient customs/ ideas.

ཕྱི་རྩེག་ནང་རྩེག (cīdzeg nandzeg) piled up in layers (usu. used for mountain ranges).

ཕྱི་རྩིས་ (cīdzii) final tally.

ཕྱི་ཚད་ཙམ་ (cīdzɛ) late ¶ ཁོང་ཉིན་དགུང་ཕྱི་ཚད་ཙམ་དུ་སླེབས་སོང་ He arrived in late afternoon.

ཕྱི་ཚན་ (cīdzɛn) sm. ཕྱི་ནད་ཚན་ཁག.

ཕྱི་ཚར་ (cīdzar) children of the younger wife in a polgynous marriage.

ཕྱི་ཚིག (cīdzig) (in) the following words/ sentence.

ཕྱི་ཚིགས་ (cīdzii) late (time).

ཕྱི་ཚིལ་ (cīdzii) the outer layer of fat on the body.

ཕྱི་ཚིས་ (cīdzii) the future livelihood.

ཕྱི་ཚུལ་ (cīdzüü) outward appearance/ shape/ form, exterior aspects, the surface, superficially ¶ ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་བརྗེས་པ་ A superficial change. ¶ ཁོའི་བུ་འདི་ཡང་ཕྱི་ཚུལ་གླུན་པ་འདྲ་རུང་ Even though his son is like an idiot in outward appearance.

ཕྱི་ཚུལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ (cīdzüügi dēndzig rigbə) (the study of) formal logic.

ཕྱི་ཚུལ་སྒྱུར་ (cīdzüü gyur) 1. va. to change the outward appearance of sth. 2. va. to change sth. superficially.

ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་ (cīdzüüdzam) in name only.

ཕྱི་ཚུལ་རིང་ལུགས་ (cīdzüü rinlui) formalism.

ཕྱི་ཚོང་ (cīdzoŋ) exporting, selling abroad; va.—བྱེད་.

ཕྱི་ཚོང་ལྟེ་གནས་ (cīdzoŋ dēnɛɛ̀) foreign trade center.

ཕྱི་འཚོང་ (cīdzoŋ) sm. ཕྱི་ཚོང་.

ཕྱི་མཛེས་ནང་སྟོང་ (cīndzeè nandoŋ) outwardly attractive but really worthless {lit. outside beautiful, inside empty].

ཕྱི་མཛོད་ (cīndzöò) a type of ceremonial scarf.

ཕྱི་འཛིང་ནང་རྫོད་ (cīdziŋ nandzöò) sm. ཕྱི་དགྲ་ནང་འཛིངས་.

ཕྱི་རྫིག་ནང་སྟོང་ (cīdzig nandoŋ) sm. ཕྱི་བཀྲག་ནང་སྟོང་.

ཕྱི་བཞིན་ (cīshin) 1. following after, following in the footsteps of sb.; va.—འབྲང་; —འགྲོ་. 2. shape, form.

ཕྱི་བཞིན་ཕྱི་བཞིན་ (cīshin cīshin) again and again, often.

ཕྱི་ཟུར་ (cīsur) exterior angle.

ཕྱི་ཟོག (cīsoò) imports.

ཕྱི་ཟོག་ཚོང་ཁང་ (cīsoò tsōŋgaŋ) shop where foreign imports are sold.

ཕྱི་གཟུགས་ (cīsug) the outer form.
ཕྱི་བཟང་ནང་སྤྱོད་ (cīsaŋ na̲ŋjöö) use of foreign things for internal purposes.
ཕྱི་བཟོ་ (cīso) sm. ཕྱི་རྩལ་.
ཕྱི་ཡིག་དཔེ་ཁང་ (cīyiì bēgaŋ) foreign languages bookstore.
ཕྱི་ཡིག་དཔེ་སྐྲུན་ལས་དོན་ཅུའུ་ (cīyiì bēdrün lɛ̲ɛ̀döm jū) tib.ch. foreign languages publishing office.
ཕྱི་ཡུལ་ (cīyüü) 1. object, objective ¶ ཕྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིས་བློ་ Infantile thoughts contradictory to objective reality.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ (cīyüügi ŋööbo) things, objects.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ (cīyüügi cāgyɛn) objective conditions.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ (cīyüügi cōōñii) objective law.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ (cīyüügi ji̲gden) objective world.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་བདེན་དོན་ (cīyüügi de̲ndön) objective truth.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ (cīyüügi nɛ̄ɛ̀dzüü) objective situation.
ཕྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ (cīyüügi ra̲ŋshin) objectiveness, objectivity.
ཕྱི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ (cīyüü cōōñii) sm. ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་.
ཕྱི་ཡུལ་རིང་ལུགས་ (cīyüü ri̲ŋluù) objectivism.
ཕྱི་ར་ (cīrə) outer courtyard.
ཕྱི་རབས་ (cīrəb) 1. next/ future generation. 2. modern era ¶ ཕྱི་རབས་ཀྱི་མི་ Modern man.
ཕྱི་རབས་པ་ (cīrəbbə) sm. ཕྱི་རབས་.
ཕྱི་རས་ (cīrɛɛ̀) rag.
ཕྱི་རིག (cīrig) foreign/ alien system of thought.
ཕྱི་རིམ་ (cīrim) the outer layer/ wall/ fence.
ཕྱི་རིམ་ནང་རིམ་ (cīrim na̲ŋrim) 1. outer and inner layers of sth. 2. layer upon layer.
ཕྱི་རིམ་པ་ (cīrimbə) an outsider/ alien.
ཕྱི་རེངས་ནང་འཁྱམས་ (cīreŋ na̲ŋgum) sm. ཕྱི་རྫིག་ནང་སྒོང་.
ཕྱི་རུ་ (cīru) the back part of a saddle.
ཕྱི་རོ་ (cīro) sm. ཕྱི་རུ་.
ཕྱི་རོལ་ (cīröö) outside, outward, eternal ¶ གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ Outside of the city.
ཕྱི་རོལ་གྱི་འགལ་བ་ (cīröögi gɛ̲ɛwa) external contradiction.
ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེན་དོན་ (cīröögi de̲ndön) external truth.
ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (cīröögi nōngi ji̲gden) sm. ཕྱི་སྣོད་འཇིག་རྟེན་.
ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ (cīröögi dre̲ewa) external connections/ relations.
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ (cīröögi yü̲ü) 1. the other side (of a place). 2. the outside world.
ཕྱི་རོལ་དུ་ (cīröödu) on the outside.
ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་ (cīröödu yēŋ) vi. to have one's mind wander.
ཕྱི་རོལ་ན་ (cīrööna) sm. ཕྱི་རོལ་དུ་.
ཕྱི་རོལ་པ་ (cīrööba) 1. outsider, alien. 2. nonBuddhist.
ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ (cīrööbɛ dru̲bda) those religions other than Buddhism.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ (cīröö yü̲ü) sm. ཕྱི་ཡུལ་.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ (cīröö yü̲ügi ŋööbo) object materials.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དོན་དངོས་ (cīröö yü̲ügi tö̲nŋöö) objective reality.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ (cīröö yü̲ügi cāgyen) object condition.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ (cīröö yü̲ügi cōōñii) object law, object logic.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ (cīröö yü̲ügi dɛ̄ndzig ri̲gbə) objective logic.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ (cīröö yü̲ügi nɛ̄ɛ̀dzüü) outside/ external situation.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་ཚུལ་ (cīröö yü̲ügi nāŋdzüü) objective phenomenon.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་བྱ་དངོས་ (cīröö yü̲ügi ca̲ŋöö) object things, objects.
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་ཚུལ་ (cīröö yü̲üdaŋ tünbɛ dədzüü) object view.
ཕྱི་ལ་གྱུར་ (cīlə gya̲r) sm. ཕྱི་གྱུར་.
ཕྱི་ལ་སྒྲོག (cīlə dro̲ɔ̀) va. to make public, to publicize.
ཕྱི་ལ་ཤིག (cīlə shiì) sm. ཕྱི་ཤིག.
ཕྱི་ལག (cīlaà) 1. backhand (as in tennis or ping pong). 2. outside/ external enemy.
ཕྱི་ལག་ནང་རུལ་ (cīlaà na̲ŋrüü) external enemies and internal traitors.
ཕྱི་ལན་སྐུར་ (cīlɛn gūr) to send a message back/ home from outside (wherever one is at).
ཕྱི་ལས་ (cīlɛɛ̀) 1. outside/ outdoor work. 2. work outside (in another area/ place).
ཕྱི་ལེགས་ནང་བཙོག (cīleg na̲ŋdzɔ̀ɔ) looking good on the outside but dirty on the inside.
ཕྱི་ལུགས་ (cīluù) foreign custom/ tradition; western custom/ tradition ¶ ཕྱི་ལུགས་སྨན་བཅོས་ Western medicine.
ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་འཆིང་རྒྱ་ (cīluùgi ciŋgya) foreign doctrines/ conventions.
ཕྱི་ལུགས་གྱོན་ཆས་ (cīluù kyö̲njɛɛ̀) foreign style clothes.
ཕྱི་ལུགས་སྨན་པ་ (cīluù mēmba) doctors of Western (foreign) medicine.
ཕྱི་ལུགས་ས་ཚད་མལ་ལི་ (cīluì sādzɛɛ̀ mɛ̲ɛle) shung. (Western) mile.
ཕྱི་ལོ་མ་ (cī lo̲ma) the following/ next year ¶ དེའི་ཕྱི་ལོ་བོད་ལ་ཕྱིན་ (They) went to Tibet the following year.
ཕྱི་ལོག (cī lɔ̲ɔ̀) sm. ཕྱིར་ལོག.
ཕྱི་ལོགས་ (cīlɔɔ̀) outside ¶ ཁང་པའི་ཕྱི་ལོགས་ལ་ Outside the house.
ཕྱི་ཤ་ (cīshə) 1. outer covering/ facing of a garment. 2. the outer skin (of the body).
ཕྱི་ཤི་གི་སྣ་རེ་ ནང་བཤིག་གི་སྡེའུ་ (cīshəgi dāre na̲ŋshiìgi dēwu) instigating discord and dissension.
ཕྱི་ཤུན་ (cīshün) outer skin/ layer.
ཕྱི་ཤོས་ (cīshöö) latest.
ཕྱི་བཤིག (cī shiì) shifting/ moving backwards, retreating, withdrawing; va.—རྒྱག་; —བྱེད་ to move backwards, to retreat, to withdraw, to backup.
ཕྱི་བཤོལ་ (cī shöö) postponing; va.—བྱེད་; —རྒྱག to postpone, to put off ¶ མོ་ནང་ལ་འགྲོ་ཡག་གནས་སྐབས་ཕྱི་བཤོལ་བྱས་པ་རེད་ She temporarily put off going home.
ཕྱི་ས་ (cīsə) stool, excrement.
ཕྱི་ས་ཁང་ (cīsəgaŋ) toilet, lavatory.
ཕྱི་སད་ (cīsɛɛ̀) late frost.
ཕྱི་སོ་ (cīso) a watchman/ guard.
ཕྱི་སོག (cīsoò) Outer Mongolia.
ཕྱི་སྲིད་ (cīsiì) foreign policy.
ཕྱི་སྲིད་དྲིལ་བསྒྲགས་ (cīsiì tri̲idraà) international publicity.
ཕྱི་སྲིད་པུའུ་ (cīsiì bū) tib.ch. Ministry of Foreign Affairs (PRC).
ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ (cīsiì lɛ̲ɛ̀guŋ) Foreign Office/ Bureau, Department of State (U.S.A.).
ཕྱི་སྲིད་ལས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ (cīsiì lɛ̲ɛ̀dön lhēndzoò) Council on Foreign Relations.
ཕྱི་སྲོལ་ (cīsöö) current customs/ traditions.
ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ (cīsɛɛ na̲ŋsɛɛ) 1. transparent, crystal clear. 2. sth. known to everyone, an open secret.
ཕྱི་ལྷོད་ནང་དམ་ (cīlhöö na̲ŋdam) loose/ easy-going for outsiders, tight/ strict for those inside.
ཕྱི་ཨ་ལོང་སྒོར་སྒོར་ ནང་ཁ་ཁ་སོ་སོ་ (cī āloŋ gɔ̄ɔ̄gɔɔ na̲ŋ kāga sōso) even though there is internal conflict when facing a common enemy they join forces.
ཕྱིང་རྒྱ་ (ciŋgya) white felt.
ཕྱིང་གུར་ (ciŋgur) felt tent, yurt.
ཕྱིང་གོས་ (ciŋgöö) felt garments/ clothes.

ཕྱིང་སྟན་ (ciŋdɛn) felt rug.
ཕྱིང་དོ་ (ciŋdo) roll/ ball of felt.
ཕྱིང་དྲིལ་ (ciŋdrii) rolled up felt.
ཕྱིང་གདན་ (ciŋden) felt rug.
ཕྱིང་པ་ (ciŋbə) felt.
ཕྱིང་པའི་ཆར་གོས་ (ciŋbɛ cārgöö) felt raincoat.
ཕྱིང་པའི་ནང་ལ་རྡོ་སྒྲིལ་ (ciŋbɛ naŋla dodrii) sth. that seems or sounds gentle and friendly but is really harmful and deadly [Lit. a stone wrapped in felt].
ཕྱིང་རྫི་ (ciŋdzi) a type of Tibetan woolen material.
ཕྱིང་ཞྭ་ (ciŋsha) felt hat.
ཕྱིང་གཟར་ (ciŋsar) felt saddle pad.
ཕྱིང་སང་ (ciŋsaŋ) ch. minister.
ཕྱིང་ཧྲུལ་གནམ་འཕྱར་ (ciŋhrüü nāmjar) exposing everything negative.
ཕྱིང་ལྷམ་ (ciŋlham) felt shoes/ boots.
ཕྱིད་ (cii) 1. vi. to be enough, to be adequate, to suffice ¶ གླ་ཆས་འགྲོ་སོང་ཕྱིད་ཙམ་འདུག The wages are just enough for the expenses. 2. vi. to get frostbite ¶ ཁོའི་ལག་པ་གངས་ཀྱིས་ཕྱིད་པ་རེད་ His hands got frostbitten. 3. after, following ¶ ཕྱིད་ཉིན་ The day after tomorrow.
ཕྱིད་ཉིན་ (ciiñin) the day after tomorrow.
ཕྱིན་ (cīn) 1. p. of འགྲོ་. 2. sm. ཕྱིན་ཆད་. 3. (vb. + —) whenever, without exception ¶ ཁོས་ཡི་གེ་བཏང་ཕྱིན་ཁོ་ཚོས་ལན་གཏོང་གི་རེད་ Whenever he sends a letter, they will reply. ¶ ཞིང་བྲན་དབུལ་འཕོངས་དེ་མ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ཕྱུང་བ་རེད་ All those poor serfs without exception were harmed by natural disaster.
ཕྱིན་ཅི་ལོག (cīnjilɔɔ) vi. to be opposite/ mistaken/ false/ distorted, to be backwards ¶ གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རེད་ (They) had a distorted understanding. ¶ བསམ་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ A distorted idea.
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་ (cīnjilɔgdu dro) va. to run counter to, to go in the opposite way, to go backwards ¶ བུ་འདི་གླང་ཐོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་ནས་ཞོན་ The boy was riding the ox backward.
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ (cīnji mɔ̃gshi) the four opposites: 1. considering dirty as clean. 2. considering selflessness as self. 3. considering suffering as happiness. 4. considering impermanence as being permanent.
ཕྱིན་ཅི་སློག (cīnji lɔ̃ɔ) va. to pervert, to do things in the opposite manner/ way, to distort (intentionlly), to make backwards.
ཕྱིན་ཆད་ (jīnjɛɛ̀) 1. henceforth, from here on ¶ ད་ཕྱིན་ཆད་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེར་བཤད་པ་རེད་ (He) said that from here on he would not do such things. 2. as long as, so long as, once ¶ ལག་འཁྱེར་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་ག་དུས་ཕྱིན་ཀྱང་ཆོག་གི་རེད་ As long as (you) have the passport you can leave any time. ¶ མང་ཇ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ཆད་ཚང་མ་འགྲོ་གི་ཡོད་ As long as there is an early morning prayer meeting (maŋja), I go to all of them.
ཕྱིན་ཤུལ་ (jīnshüü) the trace of sth. that has passed by.
ཕྱིམ་དྲེད་ (cīmdreè) sm. ཕྱི་དྲོ་.
ཕྱིའི་ (cīi) outside, foreign, external ¶ ཕྱིའི་རོགས་རམ་ Foreign aid.
ཕྱིའི་དཀར་གསུམ་ (cīi gārsum) the three whites (diary products): milk, yogurt and butter.
ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ (cīi gyadzo) the oceans.
ཕྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ (cīi gyəbgyɔɔ) foreign/ outside support.
ཕྱིའི་མཆོད་པ་ (cīi cɔ̃ɔba) offerings made of flowers, incense, light, perfume and food.
ཕྱིའི་ལྟ་སྣང་ལ་ (cīi dānaŋla) the other's view, the outsider's view.
ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་ (cīi nɔ̄mgyur) external appearance.
ཕྱིའི་བསྡམས་ (cīidum) sth. with the outside encased/ wrapped.
ཕྱིའི་དབང་བསྒྱུར་ཡུལ་ (cīi wāŋgyur yüü) a colony.
ཕྱིའི་རྨས་སྐྱོན་ (cīi mɛ̄ɛgyön) external wounds.
ཕྱིའི་ཚོར་བ་ (cīi tɔ̄rwa) sensations of the body.
ཕྱིའི་གཟུགས་ (cīi sug) body, sound, smell, taste and touch.
ཕྱིའི་བཟོ་བལྟ་ (cīi sobda) sm. ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་.
ཕྱིའི་རིག་པ་ (cīi rigbə) knowledge pertaining to mind and speech.
ཕྱིའི་ལས་འགན་ (cīi lɛngɛn) outside affairs, foreign affairs/ relations.
ཕྱིའི་ལྷོང་ (cīilhoŋ) obstacles caused by external forces.
ཕྱིར་ (cīr) 1. back, back to ¶ དེ་ཕྱིར་ལམ་སེང་ཁྱེར་ཤོག Bring that back right away. ¶ ཁོ་ཚོ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ When they were going back. 2. outside, out ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ Going outside the country. 3. (vb. + —) for the purpose of, in order to ¶ བོད་སྐད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བོད་པ་མཉམ་དུ་བསྡད་པ་རེད་ (He) stayed with Tibetans in order to learn Tibetan.
ཕྱིར་སྐུམ་ (cīr gūm) va. to withdraw/ recall.
ཕྱིར་སྐྱེལ་རྩོལ་ཚད་ (cīrgyee dzöödzɛɛ̀) extent of power/ energy.
ཕྱིར་བསྐོང་ (cīr gōŋ) va. to call back, to summon back.
ཕྱིར་སྐྱོད་ (cīrgyöö) going out/ outside/ abroad; va.—བྱེད་.
ཕྱིར་སྐྲོད་ (cīr dröö) kicking/ casting out, deporting, expelling; va.—གཏོང་ ¶ ཁོ་སྐྱིད་སྡུག་ནས་ཕྱིར་བསྐྲད་པ་རེད་ (They) kicked him out of the organization.
ཕྱིར་སྐྲོད་སྦྱོང་བརྡར་ (cīrdröö joŋdar) sm. ཕྱིར་སྐྲོད་དམག་སྦྱོང་.
ཕྱིར་སྐྲོད་དམག་སྦྱོང་ (cīrdröö māgjoŋ) military field training.
ཕྱིར་བསྐྱོད་ (cīrgyöö) p. of ཕྱིར་སྐྱོད་.
ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ (cīrgyöö laggyer) passport.
ཕྱིར་བསྐྲད་ (cīrdrɛɛ̀) p. of ཕྱིར་སྐྲོད་.
ཕྱིར་འཁོར་ (cīr kɔ̄ɔ) vi. to return, to come back.
ཕྱིར་གྲགས་མི་ཉན་ (cīrdrag miñɛn) confidential, secret.
ཕྱིར་འགུགས་ (cīrguù) calling back, recalling; va.—བྱེད་ to call back, to recall, to summon to return.
ཕྱིར་འགྱངས་ (cīrgyaŋ) sm. ཕར་འགྱངས་.
ཕྱིར་འགྱེད་ (cīngyeè) attacking back (externally/ outside); va.—བྱེད་.
ཕྱིར་འགྲོ་ (cīr dro) sm. ཕྱིར་སྐྱོད་.
ཕྱིར་འགྲོ་དངོས་ཟོག (cīrdro ŋüüdzɛɛ̀) goods for export.
ཕྱིར་འགྲོས་ (cīrdröö) stepping/ turning/ moving/ returning back; va.—རྒྱག.
ཕྱིར་རྒོལ་ (cīrgöö) counterattacking; va.—བྱེད་ to counterattack.
ཕྱིར་བསྒྲག (cīrdraà) publicizing/ making known to others; va.—བྱེད་.
ཕྱིར་བསྒྲལ་ (cīrdrɛɛ) driving out, expelling; va.—བྱེད་.
ཕྱིར་མངོན་ (cīrŋön) 1. vi. to be outwardly/ externally visible, to be translucent. 2. showing/ exposing externally (e.g., one's feelings through facial expression).
ཕྱིར་མངོན་གློག་སྐུད་ (cīrŋön lɔ̃ɔgüù) electric wire strung aboveground.
ཕྱིར་མངོན་མི་སྣ་ (cīrŋön minə) prominent figure, big shot, bigwig.
ཕྱིར་གཅུས་ (cīr jüü) va. to turn backwards at the waist ¶ ཁོང་གིས་རྟ་ཐོག་ནས་གཟུགས་པོ་ཕྱིར་གཅུས་ནས་མདའ་འཕངས་པ་རེད་ He turned his body backwards on the horse and shot an arrow.
ཕྱིར་བཅིལ་ (cīr jīī) va. to pull out/ extract.
ཕྱིར་བཅོས་ (cīr jöö) va. to rectify/ repair, to cure (an illness), to take back the vows (of a monk).
ཕྱིར་ཆོད་ (cīr cöö) vi. to separate/ cut off from another.
ཕྱིར་མཆེད་ (cīr ceè) 1. va. to increase/ raise. 2. va. to make a secrets known externally.
ཕྱིར་འཆོས་ (cīr cöö) sm. ཕྱིར་བཅོས་.
ཕྱིར་བསྙིལ་ (cīr ñīl) 1. va. to throw out/ expel. 2. va. to pull down (a wall, building, etc.).

ཕྱིར་ལྟ་ (cir dā) va. to look back, to look outside.

ཕྱིར་གཏོང་ (cirdoŋ) sending out, exporting; va.—བྱེད་.

ཕྱིར་གཏོང་དངོས་རྫས་ (cirdoŋ ŋȫödzɛɛ̀) export goods.

ཕྱིར་གཏོང་ཉུང་ལ་ནང་འདྲེན་མང་བ་ (cirdoŋ ñuŋla naŋdren maŋwa) unfavorable balance of trade, importing more than exporting.

ཕྱིར་གཏོང་ནང་འདྲེན་ (cirdoŋ naŋdren) sending out and bringing in, exporting and importing.

ཕྱིར་གཏོང་ནང་འདྲེན་གྱི་ཉོ་ཚོང་ (cirdoŋ naŋdrengi ñodzoŋ) export and import trade/ sales.

ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་པའི་གྲལ་རིམ་ (cirdoŋ tsōŋbɛ trɛɛrim) comprador class.

ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་པའི་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (cirdoŋ tsōŋbɛ jondɛn trɛɛ̀rim) comprador bourgeois class.

ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་པའི་མ་རྩ་ (cirdoŋ tsōŋbɛ madza) comprador capital.

ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་ཟོག (cirdoŋ tsōŋsoò) goods for export.

ཕྱིར་བལྟས་ (cirdɛɛ̀) sm. ཕྱི་བལྟས་.

ཕྱིར་བསྡམས་ (cirdum) encased/ wrapped/ covered on the outside.

ཕྱིར་བལྟས་སློག (cirdɛɛ̀ lɔ̄ɔ) sm. ཕྱི་བལྟས་སློག.

ཕྱིར་རྟེན་ཅན་ (cirdenjɛn) one who relies or depends on things foreign (e.g., countries).

ཕྱིར་རྟེན་ཚོང་པ་ (cirden tsōŋbə) comprador ¶ ཕྱིར་རྟེན་ཚོང་པའི་གྲལ་རིམ་ The comprador class.

ཕྱིར་རྟེན་ཚོང་པའི་མ་རྩ་ (cirden tsōŋbɛ madza) comprador capital.

ཕྱིར་སྟོན་ (cirdön) 1. leaving, departing, exiting. 2. showing/ exposing externally (e.g., one's feelings through facial expression).

ཕྱིར་སྟོན་ལག་ཁྱེར་ (cirdön laggyer) exit permit.

ཕྱིར་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (cirdaà trűŭgɔɔ) milling machine (e.g., for making flour).

ཕྱིར་འཐེན་ (cirden) 1. withdrawing, retreating, pulling back, recalling; va.—བྱེད་; —རྒྱག to withdraw, to retreat, to recall, to pull back, to back off; vi.—ཤོར་ to have to withdraw/ retreat/ recall/ pull back ¶ བོད་ནང་གི་རྒྱ་རིགས་མང་པོ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ (They) recalled many Chinese. 2. va. to postpone ¶ གནམ་གཤིས་ཞན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཕེབས་རྒྱུ་ཕྱིར་འཐེན་གནང་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ The visit to Sikkim had to be postponed due to bad weather. 3. va. to dismiss from a job/ position ¶ དམག་སྤྱིའི་ལས་དོན་ནས་ཕྱིར་འཐེན་པ་རེད་ (They) dismissed (him) from the position of commander in chief.

ཕྱིར་དུ་ (cirdu) sm. ཕྱིར་, 3.

ཕྱིར་དོང་ (cir doŋ) va. to go outside.

ཕྱིར་དོན་ (cir dön) 1. sm. ཕྱིར་དོང་. 2. va. to show/ expose (e.g., one's feelings through facial expression).

ཕྱིར་དྲན་ (cirdrɛn) remembering the past.

ཕྱིར་མདའ་ (cinda) shooting back at sb. when fleeing; va.—འཕེན་.

ཕྱིར་འདང་རྒྱག (cindaŋ gyaà) sm. ཕྱི་མིག་ལྟ་.

ཕྱིར་འདེད་ (cirdeè) expelling and pursuing; va.—བྱེད་.

ཕྱིར་འདྲེན་ (cirdren) exporting; va.—བྱེད་ to export.

ཕྱིར་འདྲི་ (cir dri) responding to a question with a question; va.—བྱེད་.

ཕྱིར་རྡེག (cir deg) va. to hit back.

ཕྱིར་ལྡོག (cir dɔɔ̀) 1. va. to return/ come back. 2. va. to counterattack, to strike back.

ཕྱིར་སྡོད་ (cirdöö) sm. ཕྱི་སྡོད་.

ཕྱིར་སྡོད་ཀྲུང་གོའི་མི་ (cirdöö drüŋgö mi) overseas Chinese.

ཕྱིར་སྡོད་སྤུན་ཟླ་ (cirdöö bünda) sm. ཕྱི་སྡོད་རང་མི་.

ཕྱིར་སྡོད་རང་མི་ (cirdöö raŋmi) sm. ཕྱི་སྡོད་རང་མི་.

ཕྱིར་སྡོད་གཞུང་ཚབ་ (cirdöö shuŋdzəb) government officials living abroad.

ཕྱིར་སྡོད་སློབ་མ་ (cirdöö lōbma) students studying abroad.

ཕྱིར་བསྡུ་ (cirdu) recalling, calling back; va.—བྱེད་ to recall a product, official, etc.), to call back.

ཕྱིར་ནུད་ (cirnüü) falling back, going backwards, retreating; va.—བྱེད་ to fall back, to go backwards, to retreat.

ཕྱིར་ནུར་ (cir nur) va. to yield, to give way, to cede.

ཕྱིར་སྣུར་ས་ (cir nursə) a way out, an opening for retreat.

ཕྱིར་བསྣུར་ (cir nur) sm. ཕྱིར་ནུར་.

ཕྱིར་སྤྲོད་ (cirdröö) returning, giving back; va.—བྱེད་.

ཕྱིར་སུ་འདེབས་ (cirsu deb) va. to exhale (cigarette smoke).

ཕྱིར་ཕུད་ (cir pǖü) p. of ཕྱིར་འབུད་.

ཕྱིར་ཕུལ་ (cir pǖü) p. of ཕྱིར་འབུལ་.

ཕྱིར་ཕེབས་ (cir pēè) returning, coming back; va. ཕྱིར་ཕེབས་; —གནང་; —མཛད་ to return, to come back ¶ ཁོང་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ On his way back.

ཕྱིར་ཕྱུང་ (cirjuŋ) sm. ཕྱིར་སྤྲོད་.

ཕྱིར་ཕྱོགས་ (cirjɔɔ̀) outside, exterior; va.—བྱེད་ ¶ སྒོའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ལང་ Standing outside the door.

ཕྱིར་འཕུད་ (cirbüü) sm. ཕྱིར་འབུད་.

ཕྱིར་འཕྲོག (cirdrɔɔ̀) stealing back, taking back by force; va.—བྱེད་.

ཕྱིར་འབུད་ (cir büü) va. to oust/ expel/ drive out/ drive away.

ཕྱིར་བྲོས་ (cirdröö) fleeing/ running away from; va.—བྱེད་ ¶ ན་གི་ཡོད་ན་ཡང་བོད་ནས་ཕྱིལ་བྲོས་བྱེད་ཐུབ་སོང་ Even though (he) was sick, he was able to flee from Tibet. ¶ ངས་དམག་འཐབ་བྱེད་དུས་ཕྱིར་བྲོས་བྱེད་མེད་ I didn't run away at the time of the fighting.

ཕྱིར་བྲོས་རིང་ལུགས་ (cirdröö riŋluù) alarmism.

ཕྱིར་འབུད་ (cimbüü) expelling, driving/ kicking out, deporting; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to expel, to kick out, to deport.

ཕྱིར་འབུལ་ (cimbüü) returning/ sending/ giving back; va.—བྱེད་; —གནང་ to return, to give back; to send back ¶ དངུལ་ཕྱིར་ཕུལ་བ་རེད་ (They) returned the money. ¶ ཆིང་གི་བོད་སྡོད་དཔོན་དམག་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་ཕྱིར་འབུལ་བྱས་པ་རེད་ (They) sent back (expelled) all the Qing (dynasty's) officers and troops living in Tibet.

ཕྱིར་འབྱིན་ (cir jin va. to sned out/ vent (anger, etc.).

ཕྱིར་འཁོར་ (cir jɔɔ) vi. to return, to arrive back.

ཕྱིར་འབྲང་ (cir draŋ) vi. to follow, to imitate.

ཕྱིར་མི་མཐོང་པ་ (cir miŋömbə) not visible from outside, opaque ¶ སྒེའུ་ཁུང་འདི་ལ་ཕྱིར་མི་མཐོང་པའི་ཤེལ་ཀོ་བསྐར་འདུག This window has opaque glass.

ཕྱིར་མི་ལྡོག (cir midɔg) not returning, gone forever.

ཕྱིར་མི་འོང་ (cir mioŋ) sm. ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་.

ཕྱིར་མིག་ལྟ་ (cirmii dā) va. to look back.

ཕྱིར་ཚོང་ (cirdzoŋ) 1. exporting, selling to the outside (can refer to goods or ideas); va.—བྱེད་ to export. 2. selling out, betraying; va.—བྱེད་ to sell out, to betray.

ཕྱིར་ཚོང་གོང་ཚད་ (cirdzoŋ koŋdzɛɛ̀) sm. ཕྱིར་ཚོང་རིན་གོང་.

ཕྱིར་ཚོང་རིན་གོང་ (cirdzoŋ riŋgoŋ) export price.

ཕྱིར་ཞིང་ (cirshiŋ) sm. སླར་ཡང་.

ཕྱིར་ཞིང་ཕྱིར་ཞིང་ (cirshiŋ cirshiŋ) again and again.

ཕྱིར་བཞེས་གནང་ (cirsheè) withdrawing, taking back.

ཕྱིར་ཟློག (cirdɔɔ̀) va. to repel/ rebuff, to hit back.

ཕྱིར་འོང་ (cir oŋ) to return (back).

ཕྱིར་ཡང་ (ciryaŋ) sm. སླར་ཡང་.

ཕྱིར་རིམ་པ་ (cii rimbə) shung. an "outer" rank given to low provincial officials in the traditional Tibetan government (these did not have status of real officials).

ཕྱིར་རོགས་དངོས་རྫས་ (ciirɔɔ ŋȫödzɛɛ̀) foreign aid.

ཕྱིར་ལན་སྐྱལ་ (cirlɛn dzɛɛ) va. to make a reply, to respond to.

ཕྱིར་ལམ་ (cirlam) sm. ཚུར་ལམ་.

ཕྱིར་ལུས་ (cirlüü) backward, left behind.

ཕྱིར་ལེན་ (cirlen) taking back; va.—བྱེད་ ¶ རང་ས་དགྲ་ཤོར་རྣམས་ཕྱིར་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ Taking back our territories that have been lost to the enemy.

ཕྱིར་ལོག (ciilɔɔ̀) returning, going back; va. ཕྱིར་ལོག་;

—རྒྱག ; —བྱེད ; —འགྲོ to return, to go back ¶ མགྱོགས་པོར་ཕྱིར་ལོག་བརྒྱབས་པ་རེད (They) went back (home) quickly. ¶ གནང་སྐྱེས་རྣམས་ཕྱིར་སློག་པས (He) gave back the gifts. ¶ ཆུ་ཚོད་༩་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་གི་ཡོད I return at 9 o'clock.

ཕྱིར་ལོག་ཏུ་ཕོག (cīìlɔɔdu pɔɔ) vi. to reflect, to bounce back on.

ཕྱིར་ལོག་གཏོང (cīìlɔɔ dōŋ) va. to send back, to return.

ཕྱིར་ལོག་གཏོང (cīìlɔɔ doŋ) to send (sth.) via/ through another.

ཕྱིར་ལོག་ཕྱིར་སྡོད་རང་མི (cīìlɔɔ cīìdöö raŋmi) overseas nationals who return to their own country.

ཕྱིར་ལོག་དམག་མི (cīìlɔɔ mɔɔmi) demobilized soldiers.

ཕྱིར་ཤིག (cīìshii) sm. ཕྱི་ཤིག.

ཕྱིར་ཤོག (cīì shɔɔ) va. to let/ leak out (secrets).

ཕྱིར་གཤེ (cīì shē) va. to scold back, to respond back with scolding.

ཕྱིར་བཤོལ (cīìshöö) retracting, withdrawing; va.—བྱེད.

ཕྱིར་སོས (cīì söö) vi. to come back to life (usu. plants, etc.).

ཕྱིར་སློག (cīì lɔɔ) va. 1. to give back, to return, to make someone return ¶ ཡི་གེ་དེ་ཕྱིར་སློག་པ་རེད (They) sent back the letter. 2. va. to turn inside out, to reverse sides ¶ ཁོས་སྟོད་ཐུང་ཕྱིར་སློག་བྱས་ནི་གྱོན་འདུག He has put on the shirt inside out.

ཕྱིར་སློག་བྱེད (cīìlɔɔ ceè) sm. ཕྱིར་སློག.

ཕྱིར་ལྷོངས (cīì lhōŋ) sm. ཕྱིར་འཐུད.

ཕྱིས (cīì) 1. va. to erase, to wipe out. 2. later, in the future ¶ ཕྱིས་སྐྱོན་མེད་པར་ཡོང་ཆེད For the purpose of avoiding future harm/ injury.

ཕྱིས་སྐྱེས (cīìgyeè) younger brother.

ཕྱིས་འགྱངས (cīìgyaŋ) sm. ཕྱིར་འགྱངས.

ཕྱིས་དྲགས (cīì traà) vi. to be too late.

ཕྱིས་བདར (cīìdar) dusting, wiping; va.—གཏོང to dust, to wipe ¶ ལྕོག་ཙེ་དེ་ར་ཕྱིས་བདར་གཏང་པས Did (you) wipe the table?

ཕྱིས་ན (cīìnə) in the future.

ཕྱིས་ནས (cīìnɛ) sm. ཕྱིས་བྱུང.

ཕྱིས་པོ (cīìbu) late; vi.—ཆགས to become late ¶ ཕྱིས་པོ་ཆགས་སྐབས་ཁོ་ནང་ལ་ལོག་ཕྱིན་སོང Because it had become late he went home.

ཕྱིས་བུ (cīìbu) utensils, containers.

ཕྱིས་འབྱུང (cīìjuŋ) in the future, afterwards, later ¶ ཕྱིས་འབྱུང་མི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད It will be different in the future. ¶ ཕྱིས་འབྱུང་ང་འདི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མིན In the future I will not do like this.

ཕྱིས་འབྲང (cīì draŋ) va. to follow after.

ཕྱིས་མ (cīìmə) sm. ཕྱིས་སུ, 1.

ཕྱིས་ཚར (cīìdzar) remainder, remnant.

ཕྱིས་རས (cīìrɛɛ) dustcloth.

ཕྱིས་ལམ (cīìlam) the future path/ way/ road.

ཕྱིས་བཤིག (cīìshii) backing up; va.—རྒྱག.

ཕྱིས་སུ (cīìsu) 1. afterwards, later. 2. lately, these days ¶ ཕྱིས་སུ་བུད་མེད་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད Lately, women have become more interested in education.

ཕྱུ་པ (cūbə) basic Tibetan dress (for men and woman).

ཕྱུ་པ་སྲམ་ཤན་མ (cūbə drām shemma) a dress embellished with otter skin around the hem.

ཕྱུ་ར (cūrə) sm. ཕྱུར་པ.

ཕྱུ་རི་རི (cū riri) floating upwards (like smoke).

ཕྱུ་རིང (cūriŋ) long dress/ gown.

ཕྱུ་རུ་རུ (cū ruru) sm. ཕྱུ་རི་རི.

ཕྱུག (cūù) 1. vi. to be in possession of, to be rich ¶ ཉམས་མྱོང་གིས་ཕྱུག་པ (He) is rich in experience. 2. abbr. of ཕྱུག་པོ.

ཕྱུག་ཁྱད (cūggyɛɛ) wealth, riches.

ཕྱུག་འགྱུར་སྲིད་ཇུས (cūggyur sīìjüü) policy of people getting rich.

ཕྱུག་གན (cūggɛn) a rich person.

ཕྱུག་ཉམས (cūgñam) luxurious, sumptuous, extravagant.

ཕྱུག་བདག (cūgdaà) a rich/ wealthy person.

ཕྱུག་པོ (cūgbo) rich, wealthy; va.—བྱེད to get rich.

ཕྱུག་པོའི་རྒྱུ་ངོ་ལ་མི་ལྟ། བཙན་པའི་ཚིག་རྗེས་ལ་མི་འབྲང (cūgbö gyuŋola mida dzɛmbö tsïgjeèla midraŋ) honest, just, independent in thinking [Lit. not looking at the wealth of rich people, not following the words of powerful people].

ཕྱུག་དབུལ (cūg üü) rich and poor.

ཕྱུགས (cūù) livestock, cattle.

ཕྱུགས་ཀྱི་རུ་མ (cūùgi rumə) (cattle) breeding stock.

ཕྱུགས་སྐྱོང (cūùgyoŋ) sm. ཕྱུགས་འཚོ.

ཕྱུགས་དཀར་ནག (cūù gārnaà) general term for all livestock: sheep, goats and large cattle (yak, cows, dzo).

ཕྱུགས་ཁྱུ (cūùgyu) cattle herd.

ཕྱུགས་ཁྲལ (cūgdrɛɛ) tax on livestock.

ཕྱུགས་རྒྱུད (cūggyüü) a breed of cattle/ livestock.

ཕྱུགས་རྒྱུད་སྤེལ་ར (cūggyüü bēēra) livestock breeding farm.

ཕྱུགས་རྒྱུད་ལེགས་བཅོས (cūggyüü legjöö) livestock breed improvement.

ཕྱུགས་སྒྲོལ (cūgdröö) livestock crossing a river/ stream.

ཕྱུགས་བརྒྱུད (cūggyüù) sm. ཕྱུགས་རྒྱུད.

ཕྱུགས་རྔོ (cūgŋo) livestock scabies.

ཕྱུགས་བཅག (cūgjaà) sm. ཕྱུགས་ཆགས.

ཕྱུགས་བཅོས (cūgjöö) treating livestock illnesses.

ཕྱུགས་བཅོས་པ (cūgjööbə) veterinarian.

ཕྱུགས་ཆགས (cūgjaà) threshing by driving cattle over the grain stalks; va.—བསྐོར ; —སྐོར to thresh by driving cattle over the grain stalks.

ཕྱུགས་ཆུང (cūgjuŋ) small livestock/ cattle.

ཕྱུགས་ཆེན (cūgjen) large livestock/ cattle.

ཕྱུགས་འཆག (cūgjaà) sm. ཕྱུགས་ཆགས.

ཕྱུགས་གཉེར (cūgñer) person who looks after/ manages livestock and cattle.

ཕྱུགས་ལྟོ (cūgdo) livestock or cattle feed/ fodder.

ཕྱུགས་ཐོན་དངོས་ཟོག (cūgten ŋöösog) livesotck products.

ཕྱུགས་འཐེན་འཁོར་ལོ (cūgten kɔɔlo) animal drawn cart, bullock cart.

ཕྱུགས་དེབ (cūgdeb) a book keeping track of the death and birth of livestock/ cattle.

ཕྱུགས་བདག (cūgdaà) livestock owner.

ཕྱུགས་འདུལ (cūg düü) va. to train livestock/ cattle.

ཕྱུགས་ནད (cūgnɛɛ) livestock or cattle sickness/ disease.

ཕྱུགས་ནད་སྨན་ཁང (cūgnɛɛ mɛ̄ngaŋ) livestock/ cattle hospital.

ཕྱུགས་ནད་སྨན་པ (cūgnɛɛ mɛ̄mba) veterinarian.

ཕྱུགས་ནད་སྨན་བཅོས་ས་ཚིགས (cūgnɛɛ mɛ̄njöö sədzii) veterinary station.

ཕྱུགས་ནད་རིག་པ (cūgnɛɛ rigbə) veterinary science.

ཕྱུགས་གནག (cūgnaà) yak.

ཕྱུགས་པ (cūgbə) one who looks after livestock/ cattle.

ཕྱུགས་ཕྱུང་མ (cūgjuŋmə) a young girl.

ཕྱུགས་ཕྲུག (cūgdruù) young livestock/ cattle.

ཕྱུགས་སྨན (cūgmɛn) medicine for livestock.

ཕྱུགས་སྨན་ཁང (cūgmɛngaŋ) veterinary/ livestock hospital.

ཕྱུགས་སྨན་བྱ་བའི་ས་ཚིགས (cūgmɛn cawɛ sədzii) veterinary station.

ཕྱུགས་རྩྭ (cūgdza) pasture, fodder grass.

ཕྱུགས་རྩིས (cūgdzii) listing the births and deaths of livestock/ cattle; va.—རྒྱག.

ཕྱུགས་ཚང (cūgdzaŋ) cattle/ livestock shed or barn.

ཕྱུགས་འཚོ (cūg tsō) 1. va. to pasture / graze animals. 2. va. to raise/ rear animals.

ཕྱུགས་འཚོ་བ (cūgdzowa) sm. ཕྱུགས་རྫི.

ཕྱུགས་འཚོ་ས (cūg tsōsa) grazing/ pasture area.

ཕྱུགས་རྫས་ཀུང་སི (cūgdzɛɛ̀ gūŋsi) livestock/ cattle products company.

ཕྱུགས་རྫས་ཁའི་ (cūgdzɛɛ̀ kǝwu) tib.ch. animal products section.

ཕྱུགས་རྫས་ཉོ་སྒྲུབ་ས་ཚིགས་ (cūgdzɛɛ̀ ñodrub sǝdzii) animal products purchasing station.

ཕྱུགས་རྫི་ (cūgdzi) livestock/ cattle herder.

ཕྱུགས་ཟོག (cūgsoò) livestock, cattle.

ཕྱུགས་ཟོག་གི་སྒོད་གནས་ (cūgsoògi dōōnɛɛ̀) a lung disease of livestock/ cattle.

ཕྱུགས་ཟོག་གསོ་རིག་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (cūgsoò sōrii tsɛ̄nrii shimjuùgaŋ) institute of animal husbandry and veterinary sciences.

ཕྱུགས་ཟོག་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (cūgsoò sōrii lōbdra cēmbo) animal husbandry college.

ཕྱུགས་གཡང་མོ་ (cūg yāŋmo) sheep.

ཕྱུགས་ར་ (cūgra) 1. corral, fenced in area for livestock/ cattle. 2. livestock farm.

ཕྱུགས་ར་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (cūgra todam trū) tib.ch. livestock farm management office.

ཕྱུགས་རིགས་ (cūgrii) livestock, cattle, domestic animals.

ཕྱུགས་རིགས་སྤོ་འཚོ་ (cūgrii bōndzo) nomadic pastoralism, nomadic way of life.

ཕྱུགས་རིགས་སྤོ་འཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ (cūgrii bōndzö bɛ̄njɔɔ) nomadic economy.

ཕྱུགས་རིགས་སྤོ་འཚོའི་མི་རིགས་ (cūgrii bōndzö mirii) nomadic nationalities.

ཕྱུགས་རིགས་སྨན་པ་ (cūgrii mɛ̄mba) veterinarian.

ཕྱུགས་ར་ (cūgra) livestock corral.

ཕྱུགས་ལས་ (cūglɛɛ̀) pastoral industry, animal husbandry.

ཕྱུགས་ལས་ཅུའུ་ (cūglɛɛ̀ jū) tib.ch. bureau of animal husbandry.

ཕྱུགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ (cūglɛɛ̀ tōngyeè) livestock breeders production cooperative.

ཕྱུགས་ལས་ཐོན་རྫས་ (cūglɛɛ̀ tōndzɛɛ̀) livestock/ animal products.

ཕྱུགས་ལས་སྡེ་ཁག (cūglɛɛ̀ degaà) department of animal husbandry.

ཕྱུགས་ལས་དཔལ་འབྱོར་ (cūglɛɛ̀ bɛ̄njɔɔ) pastoral economy.

ཕྱུགས་ལས་དཔྱ་ཁྲལ་ (cūglɛɛ̀ jātrɛɛ) animal husbandry tax, animal tax.

ཕྱུགས་ལས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (cūglɛɛ̀ shimjuùgaŋ) animal husbandry research institute.

ཕྱུགས་ལས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (cūglɛɛ̀ tsɛ̄nrii shimjuùgaŋ) institute of animal husbandry.

ཕྱུགས་ལས་ས་ཁུལ་ (cūglɛɛ̀ sǝgüü) nomad/ pastoral area.

ཕྱུགས་ལས་སྨན་བཅོས་ས་ཚིགས་ (cūglɛɛ̀ mɛ̄njöò sǝdzii) veterinary station.

ཕྱུགས་ལུད་ (cūglüù) cattle/ livestock manure.

ཕྱུགས་ཤིག (cūgshiịi) livestock/ cattle lice.

ཕྱུགས་ཤུགས་ (cūgshuù) livestock/ cattle power ¶ ཕྱུགས་ཤུགས་གྲོ་རྔ་འཕྲུལ་འཁོར་ Cattle powered wheat harvester.

ཕྱུགས་ས་ (cūgsǝ) livestock grazing area.

ཕྱུགས་སྲུང་ (cūgsuŋ) livestock protection.

ཕྱུགས་གསོ་ (cūgso) livestock/ cattle husbandry.

ཕྱུགས་གསོ་མཁན་ (cūg sōñɛn) person who raises livestock/ cattle.

ཕྱུགས་གསོ་ར་བ་ (cūgso rawa) livestock farm, feed lot.

ཕྱུགས་གསོས་ (cūgsöò) fodder for livestock.

ཕྱུགས་ལྷ་ (cūglha) cattle deity.

ཕྱུགས་ལྷས་ (cūglɛɛ̀) sm. ཕྱུགས་ར་.

ཕྱུང་ (cūŋ) p. and imp. of འབྱིན་.

ཕྱུང་ (cūŋ) 1. va. to show/ exhibit ¶ ཁོང་གི་ཞལ་རས་ནས་འཛུམ་མདངས་ཕྱུང་བཞིན་དུ་ His face showed a smile.

ཕྱུར་ (cūr) p. of འཕྱུར་.

ཕྱུར་སྐམ་ (cūrgam) dried cheese.

ཕྱུར་སྐྱམ་ (cūrgum) a kind of dried cheese.

ཕྱུར་ཁུ་ (cūrgu) whey liquid left after the cheese has been extracted from དར་བ་.

ཕྱུར་ཁུ་མདོག (cūrgudɔɔ̀) pale green (the color of ཕྱུར་ཁུ་).

ཕྱུར་ཁུ་སྨུག་ཚི་ (cūrgu mūgdzi) maroon color paste made from simmering ཕྱུར་ཁུ་ a long time.

ཕྱུར་རྒྱུ་ (cūrgyu) ingredients for making cheese.

ཕྱུར་པོ་ (cūrbu) full to the brim.

ཕྱུར་ཕྱུར་ (cūrjuu) rhubarb.

ཕྱུར་བ་ (cūrwǝ) cheese.

ཕྱུར་བ་སྐྱུ་ཕྱུར་ (cūrwǝ gyājur) sour cheese.

ཕྱུར་བ་སྔོ་ཕྱུར་ (cūrwǝ ŋōjur) blue cheese.

ཕྱུར་བ་ཧྲོབ་ (cūrwǝ hrōb) dried/ rock cheese.

ཕྱུར་བ་ཧྲོག་པོ་ (cūrwǝ hrōgbo) dried cheese (the size of gravel stones).

ཕྱུར་བུ་ (cūrbu) sm. ཕྲུར་བུ་.

ཕྱུར་ཞིབ་ (cūrshib) powdered cheese.

ཕྱུར་ར་ (cūrrǝ) sm. ཕྱུར་བ་.

ཕྱུར་རེབ་ (cūrrewǝ) smoky, dusty.

ཕྱུར་རུལ་ (cūrrüü) “rotten” cheese (such as blue cheese).

ཕྱུར་ལེང་ (cūrleŋ) sm. ཕྱུར་ལེབ་.

ཕྱུར་ཧྲོབ་ (cūrhrob) abbr. of ཕྱུར་བ་ཧྲོག་ཧྲོག.

ཕྱེ་ (cē) 1. p. of འབྱེད་. 2. a ground/ powdered substance, flour ¶ གྲོ་ཕྱེ་ Wheat flour. 3. va. to grind.

ཕྱེ་རྐྱལ་ (cēgyɛɛ) leather pouch for keeping tsampa.

ཕྱེ་སྐྱོར་ (cēgyɔɔ) the part of a water mill grinding stone on which the ground grain comes down.

ཕྱེ་འགམས་ (cē gam) va. to eat tsampa dry.

ཕྱེ་ཆག (cējaà) ground grains used as fodder for horses, mules, etc.

ཕྱེ་གཉེར་ (cēñer) person in charge of a grinding mill.

ཕྱེ་གདོར་ (cē dɔ̄ɔ) va. to overpraise, to flatter overly.

ཕྱེ་ཐུག (cēduù) soup made with barley flour.

ཕྱེ་འཐག (cēdaà) 1. milling/ grinding grain or tsamba. 2. va. to grind tsamba.

ཕྱེ་འཐག་ཁང་ (cēdaàgaŋ) grinding mill for grain/ tsamba.

ཕྱེ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (cēdaà trūūgɔɔ) flour or tsamba grinding machine.

ཕྱེ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (cēdaà sodra) flour/ tsamba grinding factory.

ཕྱེ་འདྲེས་མ་ (cēdreèma) flour made from a mixture of various grains.

ཕྱེ་སྦྲུལ་ (cēdrüü) crumbled tsamba ball.

ཕྱེ་འབོ་ (cēmbɔ) a wooden container with tsampa and grain offered at New Year.

ཕྱེ་མ་ (cēma) powder, any pulverized substance ¶ སྨན་ཕྱེ་མ་ Medicine in powdered form.

ཕྱེ་མ་ལེབ་ (cēmaleb) butterfly.

ཕྱེ་མར་ (cēmar) tsamba mixed with butter.

ཕྱེ་མར་བཏགས་ (cēmar dāà) p. of ཕྱེ་མར་འཐག.

ཕྱེ་མར་འཐག (cēmar dāà) va. to grind, to pulverize, to powder.

ཕྱེ་མར་དུང་ (cēmar dūŋ) sm. ཕྱེ་མར་འཐག.

ཕྱེ་མར་བདར་ (cēmar dar) sm. ཕྱེ་མར་འཐག.

ཕྱེ་མར་བྱེད་ (cēmar ceè) sm. ཕྱེ་མར་འཐག.

ཕྱེ་སྨན་ (cēmɛn) powdered medicine.

ཕྱེ་ལེབ་ (cēleb) sm. ཕྱེ་མ་ལེབ་.

ཕྱེ་ཧག (cēhag) medicine made from the foam of boiled brown sugar.

ཕྱེད་ (cēè) 1. abbr. of ཕྱེད་ཀ་. 2. when used before a number means half less than the number ¶ ཕྱེད་དང་བདུན་ Six and a half. 3. vi. to be separate/ differentiated.

ཕྱེད་ཀ་ (cēèga) half, semi- ¶ ཉི་མ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ A day and a half.

ཕྱེད་གྲུང་ (cēèdruŋ) sm. ཕྱེད་སྐྱིལ་.

ཕྱེད་སྐུང་ཕྱེད་བཤད་ (cēèguŋ cēèshɛɛ̀) hesitating to say/ tell the whole thing, telling bits and pieces, mincing words.

ཕྱེད་སྐྱིལ་ (cēègyee) crossing one leg only.

ཕྱེད་གང་ (cēègaŋ) half full.

ཕྱེད་གོང་མ་ (cēè koŋma) the first half.

ཕྱེད་གྲིབ་ཕོག (cēèdrib pɔ̄ɔ̀) vi. to become paralyzed on half the body.

ཕྱེད་གྲུབ་ཐོན་རྫས་ (cɛ̄ɛ̀drub tōndzɛ̀ɛ̀) semifinished product.
ཕྱེད་གླིང་ (cēèliŋ) peninsula.
ཕྱེད་བགོས་ (cēègöö) dividing in half; va.—རྒྱག་; —གཏོང་.
ཕྱེད་འགྲངས་ཕྱེད་ལྟོགས་ (cēndraŋ cēèdrɔɔ̀) half full and half hungry.
ཕྱེད་རྒྱགས་ཕྱེད་ལྟོགས་ (cēègyɛɛ̀ cēèdɔɔ̀) half full and half hungry.
ཕྱེད་རྒྱབ་ཕྱེད་ཕྱེ་ (cēègyəb cēèje) half open, half closed.
ཕྱེད་བརྒྱད་ (cēègyɛɛ̀) 1. a Tibetan coin worth one half of a tranga. 2. seven and a half.
ཕྱེད་བཅགས་ (cēèjaà) a concession of half; va.—གཏོང་ ། ཞུར་གླ་ཕྱེད་བཅགས་བཏང་སོང་ (They) gave a concession of half on the price of a telegram.
ཕྱེད་ཆ་ (cɛ̄ɛ̀ja) half (of sth. that has been divided into two).
ཕྱེད་གཉིས་ (cēèñii) one and a half.
ཕྱེད་ཐང་གློག (cēèdaŋ lɔ̄ɔ̀) sm. པག་ཕྱི་གློག.
ཕྱེད་ཁྲིར་ (cēèdir) a ཆང་ container that costs three kagang.
ཕྱེད་དུ་ཕྲུག (cēè tədruù) half orphan (one parent dead).
ཕྱེད་དྲང་ཕྱེད་རྫུན་ (cēèdraŋ cēèdzün) half true and half false.
ཕྱེད་འདྲུད་ཕྱེད་འཁུར་ (cēèdrüü cēègur) half dragging half carrying; va.—བྱེད་.
ཕྱེད་བདེན་ཕྱེད་བགད་ (cēèden cēègɛɛ̀) half serious and half laughing.
ཕྱེད་འདྲེས་ (cēèdreè) half mixed, mixed half and half.
ཕྱེད་པ་ (cēèba) a part (in hair).
ཕྱེད་པོ་ (cēèbo) sm. ཕྱེད་མ་.
ཕྱེད་ཕྱེད་ (cēèjeè) half each.
ཕྱེད་བབས་ (cēèbəb) half of some amount due or owed.
ཕྱེད་མ་ (cɛ̄ɛ̀ma) half of (sth.).
ཕྱེད་མ་སྦྲུ་རུག (cēèma būruù) sm. ཕྱི་མ་སྦྲུ་རུག.
ཕྱེད་མི་སེར་སྦྱིལ་ཡུལ་ (cēè misee bēyüü) semicolonial.
ཕྱེད་སྨིན་པ་ (cēè mĩmbə) half ripe.
ཕྱེད་ཙམ་ (cēèdzam) about half, semi- ། ཕྱེད་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཐོན་རྫས་ Semifinished products.
ཕྱེད་བཙོས་ (cēèdzöö) half done/ cooked.
ཕྱེད་ཚལ་ (cēèdzɛɛ) half of sth.
ཕྱེད་ཚིག (cēèdzii) half burned.
ཕྱེད་འཛིན་ (cēndzin) half an eclipse.
ཕྱེད་གཟན་འབེབས་ (cēèsɛn beb) shung. va. to take one's upper shawl (for monks) down halfways as a sign of respect to higher officials or lamas.
ཕྱེད་གཟུགས་ (cēèsuù) figures of deities that have half their face colored differently from the other half.
ཕྱེད་འོག་མ་ (cēè wɔ̄ɔ̀ma) the bottom half.
ཕྱེད་ལས་ཕྱེད་སྦྱོང་ (cēèlɛɛ̀ cēèjoŋ) part time work and part time study.
ཕྱེད་ལུས་ (cēèlüü) half undone, half unfinished.
ཕྱེད་རིན་ (cēèrin) half price.
ཕྱེད་ཤས་ (cēèshɛɛ̀) shung. a lease system wherein half of the crop from the field goes to the owner.
ཕྱེད་གཤགས་ (cēèshaà) splitting in two, cutting in half; va.—གཏོང་.
ཕྱེད་བཤད་ཕྱེད་སྐུང་ (cēèshɛɛ̀ cēègum) not saying everything, speaking evasively [Lit. saying half and concealing half].
ཕྱེད་ལས་ལྷག (cēèlɛ lhāà) more than half, the majority.
ཕྱེད་གསལ་ (cēèsɛl) translucent.
ཕྱེད་ལྷག (cēèlhaà) more than half, the majority.
ཕྱེན་ (cēn) a fart; va.—གཏོང་ to intentionally fart; vi.—ཤོར་ to unintentionally fart.
ཕྱེན་དྲི་ (cēndri) smell of a fart.
ཕྱེས་ (cēè) 1. imp. of འབྱེད་. 2. sm. འབྱེད་.
ཕྱོ་ཕྱོ་ (cōjo) go get him! (said to urge on dogs).
ཕྱོགས་ (cɔ̄ɔ̀) 1. direction, side ། ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་ From many directions. ། འདི་ཕྱོགས་སུ་ To this side. ། རང་ཕྱོགས་ One's own side. 2. (vb.+ —) conveys the means/ way/ method of doing the verbal action ། དཀའ་ངལ་དེ་ཚོར་གདོང་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ Concerning how to face those problems. ། ཁོང་གིས་གསུངས་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ན་ (If) we look at the way (he) said it. 3. va. to side with ། ཁོས་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་བྱས་པ་རེད་ He sided with us. 4. va. to face towards (usu.+ —) ། ཚང་མས་ཁ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པ་རེད་ All (the people) faced to the east. 5. imp. of. འཕྱོགས་. 6. trips outside one's normal area ། ང་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་ When I go on a trip.
ཕྱོགས་ཀུན་ (cɔ̄ɔ̀gün) 1. all directions, everywhere, all over. 2. all ways, all aspects (see ཕྱོགས་ཀུན་ནས་).
ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ (cɔ̄ɔ̀gündu) 1. in all directions, everywhere. 2. in all aspects (see ཕྱོགས་ཀུན་ནས་).
ཕྱོགས་ཀུན་ནས་ (cɔ̄ɔ̀günnɛ) from all directions, from everywhere ། དེར་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་མི་སླེབས་ཡོད་པ་རེད་ People have come there from all directions. 2. from all points of view/ aspects, in all ways ། ཁོ་ཚོའི་གནས་བསྟངས་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་དྲག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Their condition has improved in all ways.
ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ (cɔ̄ɔ̀gi ŋö̀öbo) shung. local products/ goods.
ཕྱོགས་སྐྱོང་ (cɔ̄ɔ̀gyoŋ) the protective deities who guard the ten directions.
ཕྱོགས་བསྐྱོད་ (cɔ̄ɔ̀gyöö) sm. ཕྱོགས་འགྲོ་.
ཕྱོགས་ཁ་ (cɔ̄ɔ̀ga) sm. ཆོལ་ཁ་.
ཕྱོགས་ཁག (cɔ̄ɔ̀gaà) section, group, clique, wing, party.
ཕྱོགས་འཁྱམས་ (cɔ̄ɔ̀gyam) person who wanders all over the place.
ཕྱོགས་འཁྱར་ (cɔ̄ɔ̀gyar) sm. ཕྱོགས་འཁྱམས་.
ཕྱོགས་ག་གེ་མོ་ (cɔ̄ɔ̀ gagemo) such and such place.
ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ (cɔ̄ɔ̀ kaŋjitɛɛ̀) sm. གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་.
ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ (cɔ̄ɔ̀ kaŋtɛɛ̀nɛ) 1. sm. ཕྱོགས་ཀུན་. 2. by all means/ methods.
ཕྱོགས་གོས་ (cɔ̄ɔ̀göö) traveling clothes.
ཕྱོགས་གྱར་དུ་འགྲོ་ (cɔ̄ɔ̀ gyardu dro) va. to roam about, to lead a vagabond life.
ཕྱོགས་བགོས་ (cɔ̄ɔ̀göö) dividing, distributing, allocating; va.—བྱེད་.
ཕྱོགས་འགལ་ (cɔ̄ŋgɛɛ) counter to, opposed to; va.—བྱེད་ to oppose, to go counter to.
ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་སྡེ་ (cɔ̄ŋgɛɛ tsɔ̄gde) opposition group/ party.
ཕྱོགས་འགྲོ་ (cɔ̄gdro) travels, traveling; va.—བྱེད་ to travel.
ཕྱོགས་འགྲོའི་ཚོང་པ་ (cɔ̄gdrö tsōŋba) traveling salesman.
ཕྱོགས་འགྲུལ་ (cɔ̄ŋdrüü) sm. ཕྱོགས་འགྲོ་.
ཕྱོགས་སྒྱུར་ (cɔ̄ggyur) changing one's course, striking out on a new path.
ཕྱོགས་སྒྱུར་ལམ་སྒྱུར་ (cɔ̄ggyur lamgyur) sm. ཕྱོགས་སྒྱུར་.
ཕྱོགས་སྒྲིག (cɔ̄ɔ̀drii) compiling (records, etc.); va.—བྱེད་.
ཕྱོགས་སྒྲིལ་ (cɔ̄gdrii) forming a group/ clique/ alliances/ confederation, allying; va.—བྱེད་.
ཕྱོགས་སྒྲིལ་སྤང་བའི་ཡུལ་ཁག (cɔ̄gdrii bāŋbɛ yüügaà) nonaligned countries.
ཕྱོགས་སྒྲིལ་སྤང་བའི་ཡུལ་ཁག་གི་ལས་འགུལ་ཚོགས་པ་ (cɔ̄gdrii bāŋbɛ yüügaàgi lɛŋgüü tsɔ̄gba) nonaligned movement.
ཕྱོགས་སྒྲོག (cɔ̄ɔ̀drog) ordering, regulating, adjusting; va.—བྱེད་.
ཕྱོགས་བསྒྲགས་ (cɔ̄ɔ̀drag) propagating, spreading information/ publicity; va.—བྱེད་ ། གསར་བརྗེའི་བདེན་དོན་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ཅབ་ཅིག Along with spreading the revolutionary truth.
ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ (cɔ̄ɔ̀drii) 1. sm. ཕྱོགས་སྒྲིག. 2. a compilation/ collection of essays.

ཕྱོགས་བསྒྲིལ་ (cōgdrii) sm. ཕྱོགས་སྒྲིལ་.
ཕྱོགས་བསྒྲིལ་སྤྱངས་པའི་ཡུལ་ཁག (cōgdrii bāŋbɛ yüügaà) nonaligned/ neutral nations.
ཕྱོགས་བསྒྲིལ་སྤྱངས་པའི་སྲིད་ཇུས་ (cōgdrii bāŋbɛ sīijüü) policy of nonalignment.
ཕྱོགས་མགྲོན་ (cōgdrön) guests from a different place/ area.
ཕྱོགས་ཅན་ (cɔgjɛn) a 30 day month, a lunar month.
ཕྱོགས་གཅིག (cōɔjig) 1. one side. 2. unilateral, partial.
ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པ་ (cōɔjig kōna dzimbə) one-sidedness, partiality, prejudice.
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ (cōɔjigdu) to one side, in one direction, together, jointly; va.—སྡུད་ to concentrate, to collect together.
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ (cōɔjignɛ) 1. from one side/ direction. 2. on the one hand.
ཕྱོགས་བཅུ་ (cōgju) all sides/ places/ directions, everywhere ¶ ཕྱོགས་བཅུ་དང་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ The Buddhas of all times and places. [Lit. the ten directions].
ཕྱོགས་ཆ་ (cōgja) one side, one part of (sth.), partial.
ཕྱོགས་ཆ་ཅན་ (cōgjajɛn) partial, biased, prejudiced.
ཕྱོགས་ཆས་ (cōgjɛɛ̀) traveling paraphernalia ¶ ཕྱོགས་ཆས་ན་བཟའ་ Traveling clothes.
ཕྱོགས་གཉིས་ (cōɔ̄ñiì) two sides, both sides, bilateral.
ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ (cōɔ̄ ñiìgə) sm. ཕྱོགས་གཉིས་.
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གྲོས་མོལ་ (cōɔ̄ñiìgi trööömöö) bilateral negotiations/ discussions.
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་དོན་ (cōɔ̄ñiìgi cöödön) bilateral agreement.
ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ (cōɔ̄ñiìgɛ dreewɛ nɛɛ̀dön) bilateral relations.
ཕྱོགས་གཉིས་སྨྲ་བ་ (cōɔ̄ñiì māwa) the doctrine that everything has two aspects (in accordance with the Marxist view that "one divides into two").
ཕྱོགས་གཏོགས་ (cōgdoò) 1. an adherent, pro- ¶ མའོ་ཕྱོགས་གཏོགས་ ProMao. ¶ ཨུ་རུ་སུ་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ ProRussian nations. 2. members (of an organization or party) ¶ ཁོ་ཚོའི་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་མི་ A person who is a member of their party.
ཕྱོགས་གཏོགས་རྒྱལ་ཕྲན་ (cōgdoò gyɛɛdrɛn) satellite country.
ཕྱོགས་གཏོགས་པ་ (cōgdogba) sm. ཕྱོགས་གཏོགས་.
ཕྱོགས་རྟོག (cōgdoò) knowing only one side, lopsided/ one-sided (views, ideas, etc.).
ཕྱོགས་རྟོགས་ (cōgdoò) sm. ཕྱོགས་རྟོག.
ཕྱོགས་ལྟ་ (cōgda) abbr. of ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་.
ཕྱོགས་ལྟ་འཁོར་ལོ་ (cōgda kɔ̄ɔlo) sm. ཕྱོགས་བལྟ་འཁོར་ལོ་.
ཕྱོགས་བལྟ་འཁོར་ལོ་ (cōgda kɔ̄ɔlo) compass.
ཕྱོགས་སྟོན་ (cōgdön) guiding, directing; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་བཟུང་ནས་ Holding his advice as a guide. 2. a compass.
ཕྱོགས་སྟོན་དར་ཆ་ (cōgdön tarja) a banner/ flag that shows directions.
ཕྱོགས་སྟོན་མཛད་ཕྱོགས་ (cōgdön dzɛɛ̀jɔɔ̀) guiding policy.
ཕྱོགས་སྟོན་འཁོར་ལོ་ (cōgdön kɔ̄ɔlo) a compass.
ཕྱོགས་སྟོན་དཔྱད་ཆས་ (cōgdön jɛɛ̀jeè) a compass.
ཕྱོགས་སྟོན་དབྱུ་གུ (cōgdön yūgu) 1. baton (used by a conductor). 2. a stick used to direct.
ཕྱོགས་སྟོན་དབྱུག་པད་ (cōgdön yūgda) conductor's baton.
ཕྱོགས་བསྟུན་ (cōgdön) in accordance with ¶ ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་དང་ཕྱོགས་བསྟུན་ In accordance with the present time.
ཕྱོགས་ཐབས་ (cōgdəb) means, method.
ཕྱོགས་ཐོན་ (cōgdön) traveling; va.—བྱེད་ to go on a journey, to travel.
ཕྱོགས་མཐའ་ (cōgsa) far away places, distant places ¶ ཕྱོགས་མཐའ་ནས་ཡོང་བའི་འགྲུལ་པ་ Travelers from distant places.
ཕྱོགས་མཐའ་ཁ་བཞི་ (cōgta kāshi) sm. ཕྱོགས་ཀུན་.
ཕྱོགས་མཐའ་ཁག (cōgtakaà) different directions.
ཕྱོགས་མཐའ་དག (cōg tāda) all sides/ aspects ¶ ཕྱོགས་མཐའ་དག་དང་གོ་བསྡུར་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ It was decided after consulting with all sides.
ཕྱོགས་མཐུན་ (cōgdün) 1. suitable, proper, fitting. 2. similar ¶ ཨ་རི་གཞུང་ནས་ཀྱང་ལན་འདེབས་ཕྱོགས་མཐུན་བྱེད་ The U.S. Government also made a similar reply.
ཕྱོགས་མཐོང་ (cōgdoŋ) seeing only one side, seeing only one point of view.
ཕྱོགས་འཐེན་ (cōgden) partiality towards sth., bias; va.—བྱེད་ to be partial, to take sides, to be biased ¶ ཕྱོགས་འཐེན་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་ Biased comments.
ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ (cōɔ̄daŋ cōgdzam) the four main directions and the eight subdirections.
ཕྱོགས་དུས་ (cōgdüü) in all times and directions ¶ བསྟན་པ་གསེར་སྦྱང་བཙོ་མ་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་ May Buddhism, which is like pure gold, flourish in all times and directions and last forever.
ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་ (cōgdüü gündu) all times and places, all times and everywhere.
ཕྱོགས་དྲུག (cōgdruù) the six directions: east, west, north, south, up, and down.
ཕྱོགས་སྡུད་ (cōgdüü) sm. ཕྱོགས་བསྡུས་.
ཕྱོགས་བསྡུས་ (cōgdüü) 1. collecting, gathering, uniting, combining; va.—བྱེད་ 2. complex, multipurpose, comprehensive. 3. summary ¶ གྲྭ་པ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་ཉུང་ཕྱོགས་བསྡུས་ An summary account of the experience of monks. 4. an account/ book consisting of a variety of things from various sources.
ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་ལྟ་ཞིབ་ (cōgdüügi dəshib) a comprehensive survey/ inspection.
ཕྱོགས་བསྡུས་རྟོག་ཞིབ་ (cōgdüü dəshib) ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་ལྟ་ཞིབ་.
ཕྱོགས་བསྡུས་བདག་སྐྱོང་ (cōgdüü daàgyoŋ) comprehensive administration.
ཕྱོགས་བསྡུས་མཛོད་ཁང་ (cōgdüü dzöögaŋ) storehouse.
ཕྱོགས་བསྡུས་བེད་སྤྱོད་ (cōgdüü dejöö) multipurpose use/ utilization.
ཕྱོགས་བསྡུས་རིག་པ་ (cōgdüü rigbə) inductive method.
ཕྱོགས་བསྡུས་ཞབས་ཞུའི་ས་ཚིགས་ (cōgdüü shəbshü sədzii) a multipurpose service center.
ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར་ (cōgdüü sōngyur) comprehensive news/ news coverage.
ཕྱོགས་བསྡེབས་ (cōgdeb) a collection (of things).
ཕྱོགས་སྡོམ་ (cōgdom) summary, synthesis, conclusion; va.—བྱེད་ to sum up, to synthesize, to summarize.
ཕྱོགས་བསྡོམས་ (cōgdom) sm. ཕྱོགས་སྡོམ་.
ཕྱོགས་འདྲ་བ་ (cōɔ̄ drawa) similar, alike.
ཕྱོགས་ན་མི་གནས་པ་ (cōɔ̄na minɛɛ̀bə) unbiased, unprejudiced.
ཕྱོགས་ནོར་ (cōɔ̄nɔɔ) deviation, error.
ཕྱོགས་སྤྱང་ (cōɔ̄baŋ) a beggar who wanders from area to area.
ཕྱོགས་སྤྲང་ (cōɔ̄baŋ) sm. ཕྱོགས་སྤྱང་.
ཕྱོགས་ཕེབས་ (cōɔ̄peè) traveling (h.); va.—གནང་; —མཛད་ to travel, to take a trip.
ཕྱོགས་ཕེབས་གཟིགས་ཞིབ་ (cōɔ̄peè siìshib) traveling for inspection.
ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ (cōɔ̄ cīmə) 1. rebutting, countering. 2. the period after the 15th of the month.
ཕྱོགས་ཕྱོགས་ (cōɔ̄jɔɔ̄) various parts/ areas, different groups/ parties/ associations.
ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་ (cōɔ̄jɔɔ̄nɛ) shung. from each party ¶ བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆེ་འདེགས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་ཁ་བཏགས་ཆེ་བ་ Each party shall offer a large ceremonial scarf in support of upholding the law.
ཕྱོགས་བྱེད་ (cōgjeè) sm. ཕྱོགས་ལང་.
ཕྱོགས་བྲལ་དྲང་ཐིག (cōgdrɛɛ trandii) honest, straight, just, unbiased ¶ ཕྱོགས་བྲལ་དྲང་ཐིག་གི་ཞལ་ལྕེ་འདི་

བཅད་རྗེས་ After issuing this unbiased and just verdict.

ཕྱོགས་འབྲང་ (cɔ̄g drag) va. to follow one side/ group/ party.

ཕྱོགས་མང་གྲོས་མོལ་ (cɔ̄ɔmaŋ trö̱ömöö) multilateral negotiation/ discussion.

ཕྱོགས་མང་གྲོས་ཆོད་ (cɔ̄ɔmaŋ trö̱öjöö) multilateral treaty/ agreement.

ཕྱོགས་མི་ (cɔ̄ɔmi) 1. an adherent of a side/ group/ clique/ party. 2. nonresident, outsider, migrant.

ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་ (cɔ̄ɔ mi̱ndrawa) different sides/ perspectives/ aspects ༑ ཕྱོགས་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་སྐོར་བྲིས་ (He) wrote concerning different aspects of Tibetan agriculture.

ཕྱོགས་མིའི་འབོར་གྲངས་ (cɔ̄ɔmi bo̱rdraŋ) size of floating population.

ཕྱོགས་མེད་ (cɔ̄ɔmeè) impartial, unbiased.

ཕྱོགས་མེད་རྒྱལ་ཁམས་ (cɔ̄ɔmeè gyɛ̱ɛ̀gam) everywhere.

ཕྱོགས་ཙམ་ (cɔ̄gdzam) rough, approximate ༑ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག He has only a rough idea about the matter.

ཕྱོགས་གཙང་ (cɔ̄gdzaŋ) 1. astrological calculation which determines which direction the bride and groom or a new government appointee should face when seated at a ceremony. 2. astrological calculation which determines which direction a deceased body should be taken.

ཕྱོགས་ཚང་མ་ (cɔ̄ɔ tsāŋma) 1. all directions. 2. all aspects/ parts.

ཕྱོགས་ཚད་ (cɔ̄ɔdzɛɛ̀) vector (in physics).

ཕྱོགས་ཚོགས་ (cɔ̄gdzɔɔ̀) group, clique, party, bloc.

ཕྱོགས་མཚམས་ (cɔ̄gdzam) border, boundary, corner, end.

ཕྱོགས་མཚུངས་ (cɔ̄gdzuŋ) 1. likewise, similarly, accordingly ༑ ཕྱོགས་མཚུངས་ལུང་པ་གཞན་ལ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་ Similarly, other areas have progressed. 2. at the same time, concurrently (usu. དེ་དང་ + —) ༑ དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་དར་ཡོད་པ་རེད་ At the same time revolutionary movements have spread to other countries.

ཕྱོགས་འཛིན་ (cɔ̄gdzin) sm. ཕྱོགས་འཛིན་.

ཕྱོགས་འཛོལ་ (cɔ̄ɔ dzö̱ö) vi. to be going in the wrong direction.

ཕྱོགས་ཞྭ་ (cɔ̄ɔsha) traveling hat.

ཕྱོགས་ཞེན་ (cɔ̄gshen) sm. ཕྱོགས་འཛིན་.

ཕྱོགས་ཞེན་ངོ་སྲུང་ (cɔ̄gshen ŋo̱suŋ) biased, partial.

ཕྱོགས་ཞེན་མེད་པ་ (cɔ̄gshen me̱èba) unbiased, impartial.

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག (cɔ̄ɔ shēnjig) on the other hand.

ཕྱོགས་བཞི་ (cɔ̄ɔshi) the four directions, all directions, everywhere.

ཕྱོགས་བཞི་འཁོར་ལོ་ (cɔ̄ɔshi kɔ̄ɔlo) compass.

ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ (cɔ̄ɔshi tsāmgyüü) from all directions, from all over ༑ ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོ་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་རེད་ Those officials came from all over. [Lit. the four directions; east, west, north, south and the eight intermediate directions, e.g., southeast, ...].

ཕྱོགས་བཟུང་ (cɔ̄gsuŋ) sm. ཕྱོགས་འཛིན་.

ཕྱོགས་ཡོངས་ (cɔ̄ɔyoŋ) all around, everywhere, general ༑ ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ An all-round victory.

ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་བདེམས་བསྐོ་ (cɔ̄ɔyoŋgi de̱mgo) general election.

ཕྱོགས་རིས་ (cɔ̄ɔrii) 1. sm. ཕྱོགས་འཛིན་. 2. faction, clique.

ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ (cɔ̄ɔriigi dādzüü) a prejudiced/ biased view.

ཕྱོགས་རེ་ཀི་རང་བཞིན་ (cɔ̄ɔriigi ra̱ŋshin) one sidedness.

ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་ (cɔ̄ɔriigi du̱sheè) a biased/ partial view or tendency.

ཕྱོགས་རིས་བྱེད་ (cɔ̄ɔrii ce̱è) va. to be partial/ biased.

ཕྱོགས་རིས་བྲལ་བ་ (cɔ̄ɔrii drɛ̱ɛwa) impartial, just.

ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ (cɔ̄ɔrii me̱èba) sm. ཕྱོགས་རིས་བྲལ་བ་.

ཕྱོགས་རིས་རིང་ལུགས་ (cɔ̄ɔrii me̱èba) sectarianism.

ཕྱོགས་རེ་བ་ (cɔ̄ɔ re̱wa) bias, partiality. ༑ ཕྱོགས་རེ་བའི་བསམ་ཚུལ་ Biased thoughts.

ཕྱོགས་རེ་བའི་རང་བཞིན་ (cɔ̄ɔ re̱wɛ ra̱ŋshin) factionalism, one-sidedness.

ཕྱོགས་རེ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ (cɔ̄ɔ re̱dzamgi go̱nɛ) unilaterally.

ཕྱོགས་རེ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་ (cɔ̄ɔ re̱dzamgi ra̱ŋshin) factionalism.

ཕྱོགས་རེས་ (cɔ̄greè) one-sided, unilateral, partial, biased.

ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་ (cɔ̄ɔla dro̱) va. to go on a trip/ journey.

ཕྱོགས་ལ་འཐོན་ (cɔ̄ɔla tōn) sm. ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་.

ཕྱོགས་ལང་ (cɔ̄ɔ la̱ŋ) 1. vi. to divide up into sides, to become factionalized. 2. va. to side with sb., to take sb.'s side.

ཕྱོགས་སུ་ (cɔ̄gsu) toward, in the direction of ཨ་རྡུས་སྐྱོང་ཇུས་ American policy towards China. ༑ འབྲུ་རིགས་འཁྱེར་ནས་ཁག་བགོས་ནས་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་ (They) divided into groups and left in (different) directions carrying grain.

ཕྱོགས་སུ་ལང་ (cɔ̄gsu la̱ŋ) sm. ཕྱོགས་ལང་.

ཕྱོགས་སོ་སོ་ (cɔ̄ɔ sōso) each direction/ faction/ group/ part.

ཕྱོགས་སྡུ་ (cɔ̄ɔ du̱) va. to collect/ combine from many sources.

ཕྱོགས་སྡོན་ (cɔ̄ɔ lȍn) va. to gather/ collect.

ཕྱོགས་བསླད་ (cɔ̄ɔ lɛɛ̀) va. to take the wrong path/ road.

ཕྱོགས་ལྷུང་ (cɔ̄ɔ lūŋ) sm. ཕྱོགས་འཛིན་.

ཕྱོད་ (cȍȍ) output (of work) ༑ འཕྲུལ་འཁོར་ལག་ལེན་བཏོན་ནས་ལས་ཕྱོད་ཞིག་དགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད་ After they innovated with the machine, the work output greatly increased.

ཕྱོར་ (cɔ̄r) imp. of འཕྱོར་.

ཕྱྭ་ (cā) 1. omen. 2. fortune, luck.

ཕྱྭ་གཤེན་ཙེ་ (cā gēndze) a diviner of the bon faith.

ཕྱྭ་མཁན་ (cāñen) sm. ཕྱྭ་འདེབས་པོ་.

ཕྱྭ་འགུགས་ (cā gu̱ù) va. to bring forth good luck/ fortune.

ཕྱྭ་འདེབས་པོ་ (cā de̱bbo) diviner, fortune-teller.

ཕྱྭ་པ་ (cāba) sm. ཕྱྭ་འདེབས་པོ་.

ཕྱྭ་བ་ (cāwa) sm. ཕྱྭ་འདེབས་པོ་.

ཕྱྭ་གཡང་ (cāyaŋ) fortune, luck.

ཕྲ་ (trā) 1. jewel, stone; va.—རྒྱག to inlay with jewels / stones ༑ ཕྲ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཁེབས་ A ring with many stones. 2. abbr. of ཕྲ་པ་. 3. hawk, falcon.

ཕྲ་ཁུང་ (trāguŋ) a depression (on a piece of jewelry) where gems are stuck.

ཕྲ་རྒྱན་ (trāgyɛn) ornament of jewels/ stones; va.—རྒྱག.

ཕྲ་རྒྱས་བཟང་པོ་ (trāgyɛɛ̀ sa̱ŋbo) attractive, good looking.

ཕྲ་གཅོད་ (trā jȍȍ) va. to cut stones/ jewels.

ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ (trātoŋ cēshöö) microscope.

ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ (trātoŋ cēshel) sm. ཕྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་.

ཕྲ་དོག (trādɔɔ̀) envy, jealousy; va.—བྱེད་ to envy, to be jealous of.

ཕྲ་ལྡེམ་ལྡེམ་ (trā de̱mdem) slender, gracefully.

ཕྲ་པོ་ (trābo) thin.

ཕྲ་པོ་རིང་པོ་ (trābo ri̱ŋbu) thin and long.

ཕྲ་ཕུང་ (trəbuŋ) cells.

ཕྲ་ཕུང་གི་ལྤགས་ (trəbuŋgi bāà) cell membrane.

ཕྲ་ཕུང་རྐྱང་མ་ (trəbuŋ gyāŋma) unicellular.

ཕྲ་ཕུང་གི་སྙིང་པོ་ (trəbuŋgi ñiŋbu) sm. ཕྲ་ཕུང་གི་ལྟེ་བ་.

ཕྲ་ཕུང་གི་ལྟེ་བ་ (trəbuŋgi dēwa) cell nucleus.

ཕྲ་ཕུང་གི་མདོག་རྒྱུ་ (trəbuŋgi dɔ̱ggyu) sm. ཕྲ་ཕུང་མདོག་རྫ་.

ཕྲ་ཕུང་གི་ཕྱི་ཤུན་ཕྲ་ཕུང་ (trəbuŋgi cīshün trəbuŋ) cell wall.

ཕྲ་ཕུང་གྲུབ་ཚུལ་ (trəbuŋ trubdzüü) cell formation.
ཕྲ་ཕུང་ཆགས་ཚུལ་ (trəbuŋ cəgdzüü) sm. ཕྲ་ཕུང་གྲུབ་ཚུལ་.
ཕྲ་ཕུང་མདོག་རྫི་ (trəbuŋ dəgdzi) cytochrome.
ཕྲ་ཕུང་གི་སྙིན་གཟུགས་ (trəbuŋgi jĩnsuù) cytoplasm.
ཕྲ་ཕུང་རིག་པ་ (trəbuŋ rigbə) cytology.
ཕྲ་བ་ (trāwa) 1. sm. ཕྲ་པོ་. 2. young ¶ དགུང་ལོ་ཕྲ་བ་ A young age.
ཕྲ་སྦོམ་ (trābom) thickness [Lit. thickness and thinness].
ཕྲ་མ་ (trāma) 1. calumny, slander, malicious rumors; va.—འཛུག་; —བྱེད་ to calumniate, to spread malicious rumors. 2. edicts ¶ བཀའ་ཤག་གི་ཕྲ་མའི་འོག་ཏུ་ Under the edict of the council. 3. window ¶ ཁང་པའི་ཕྲ་མ་ A window of a house.
ཕྲ་མ་དབྱེན་སྦྱོར་ (trāma yēnjɔɔ) prompting/ inducing/ instigating trouble.
ཕྲ་མ་འཛུག་སྦྱོར་ (trāma dzəgjɔɔ) instigating; va.—བྱེད་ ¶ ཕ་བུ་གཉན་གཞིན་དབར་ཕྲ་མ་འཛུག་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་རིགས་བགྱིས་ན་མི་འཐུས་ No one is allowed to instigate between a father and son.
ཕྲ་མེན་ (trāmen) a supernatural spirit.
ཕྲ་མེན་མ་ (trā menma) a female ཕྲ་མེན་.
ཕྲ་མོ་ (trāmo) 1. small, minor ¶ རྒྱུ་རྐྱེན་ཕྲ་མོ་ Minor reason. 2. thin, fine, narrow ¶ རི་ལམ་ཕྲ་མོ་ Narrow mountain trail. 3. minute, detailed, complex.
ཕྲ་ཚུགས་ (trā tsüù) vi. to get firmly established, to be settled ¶ སྲིད་གཞུང་གསར་པ་དེ་ཕྲ་ཚུགས་ཐབས་ལ་ In order for the new government to be firmly established.
ཕྲ་ཚོང་ (trādzoŋ) selling of jewels/ gems; va.—རྒྱག.
ཕྲ་ཚོང་རྒྱག་མཁན་ (trādzoŋ gyaàñɛn) jeweler, person who sells gems.
ཕྲ་ཚོམ་ (trādzom) sm. ཕྲ་, 1.
ཕྲ་རྫུས་ (trādzüù) fake stone/ jewelry.
ཕྲ་ཞིང་ལྡེམ་པ་ (trāshiŋ demba) slender body (of a female).
ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ (trəshiŋ trāwa) precise, detailed.
ཕྲ་ཞིབ་ (trəshib) detailed, minute.
ཕྲ་ཞིབ་འཐུས་འདོམས་ (trəshib tũndom) shung. detailed, containing all the useful points.
ཕྲ་ཞིབ་སྤུས་ལྡན་ (trəshib büüdɛn) precision.
ཕྲ་གཟབ་ཆུང་ཟོན་ (trōsəb jūŋsön) cautious and meticulous.
ཕྲ་བཟུང་ (trāsuŋ) reluctant; va.—བྱེད་ ¶ ད་བར་གྱི་ཁྲལ་པ་འདུ་མཚངས་ལམ་བྱུང་ཇེ་ཡོད་ལ་ཕྲ་བཟུང་བྱེད་པ་ Being reluctant in performing the everyday corvee labors.
ཕྲ་བཟོ་བ་ (trā sowa) goldsmith.
ཕྲ་རགས་ (trāraà) detailed and cursory ¶ གསར་འགྱུར་དེ་གཉིས་དབར་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདུག These two news reports differ in terms of their detail and cursoriness.
ཕྲ་རབ་ (trərəb) extremely small, subatomic.
ཕྲ་རིང་ (trāriŋ) long and slender.
ཕྲ་ལ་ཕྲན་བུ་ (trāla trēmbu) a little bit.
ཕྲ་ལོས་ (trālöö) thinness.
ཕྲ་སིལ་སིལ་ (trā siĩsii) extremely fine/ minute/ detailed.
ཕྲག (trāà) 1. in between ¶ དེབ་ཀྱི་ཤོག་ལྷེའི་ཕྲག་ན་ In between the pages of the book. 2. shoulder ¶ སྤྲེའུ་དེ་ཁོའི་ཕྲག་ཏུ་སྡོད་བཅུག་པ་རེད་ (He) made the monkey sit on his shoulder. 3. term used to pluralize multiples of ten.
ཕྲག་ཁེབས་ (trāàgeb) shoulder padding (when carrying loads, etc.).
ཕྲག་འཁུར་ (trəgur) carrying on the shoulder; va.—བྱེད་ to carry on the shoulder.
ཕྲག་གོང་ (trāàgoŋ) sm. ཕྲག་པ་.
ཕྲག་གོང་དབྱུག་པ་ (traàgoŋ yūgbə) shoulder pole used for carrying loads.
ཕྲག་འགེལ་ (trāà gee) va. to carry (a load) on the shoulder.
ཕྲག་རྒྱུག (trəggyuù) pole used to carry loads on the shoulder; va.—ཁུར་ to carry by a shoulder pole.
ཕྲག་སྒོ་ (trāgo) shoulder.
ཕྲག་ཏུ་ལེན་ (trāgdu len) va. to shoulder (burden, responsibilities, etc.) ¶ ལས་འགན་ལྕི་པོ་དེ་ཕྲག་ཏུ་བླངས་པ་རེད་ (They) shouldered the heavy responsibility.
ཕྲག་རྟགས་ (trāgdaà) epaulet.
ཕྲག་བརྡེགས་སྐྱོགས་མདའ་ (trāgdeg gyənda) bazooka.
ཕྲག་ཐོག (trāàtɔɔ) on the shoulder.
ཕྲག་དོག (trāàdɔɔ) jealousy, envy; va.—བྱེད་ to act jealously/ enviously; vi.—སྐྱེད་ to be jealous/ envious.
ཕྲག་དོག་འཁོན་འཛིན་ (trāàdɔɔ köndzin) being envious and angry.
ཕྲག་དོག་མཁྲིགས་བཟུང་ (trāàdɔɔ trēgsuŋ) being envious of others.
ཕྲག་དོག་གི་ཁྱི་གན་རྒྱ་བོ་ (trāàdɔɔgi kyĩgɛn gyawo) derogatory term used for envious people.
ཕྲག་དོག་ཚ་པོ་ (trāàdɔɔ tsābo) a very jealous/ envious person.
ཕྲག་རྡང་ (trāgdaŋ) sm. ཕྲག་གདང་.
ཕྲག་གདང་ (trāgdaŋ) sm. ཕྲག་རྒྱུག.
ཕྲག་གདན་ (trāgdɛn) shoulder pad.
ཕྲག་པ་ (trāgba) shoulder.
ཕྲག་པ་བཙུམ་ (trāgba jūm) va. to hunch one's shoulder forward towards the chest.
ཕྲག་པ་དབྱུག་པ་ (trāgba yūgbə) sm. ཕྲག་གོང་དབྱུག་པ་.
ཕྲག་པར་འཁུར་ (trāgbar kūr) sm. ཕྲག་འཁུར་.
ཕྲག་འབུར་བ་གླང་ (trāgbur paləŋ) cows and bulls that have a hump on their shoulder.
ཕྲག་མིག (trəgmiì) a hole on the shoulder bone.
ཕྲག་ཚིགས་ (trəgdziì) shoulder joint.
ཕྲག་ཡོན་ (trāgyön) person with a lopsided/ crooked shoulder.
ཕྲག་ཤིང་ (trāgshiŋ) sm. ཕྲག་རྒྱུག.
ཕྲད་ (trɛ̄ɛ̀) 1. p. of འཕྲད་. 2. grammatical particles.
ཕྲད་ཀྱི་ཡི་གེ་ (trɛ̄ɛ̀gi yigi) sm. ཕྲད་, 2.
ཕྲད་གདང་ (trāgdaŋ) a banner tied on top of two long poles and carried by two people.
ཕྲད་ཕྲད་ (trɛ̄ɛ̀drɛɛ̀) meeting; va.—བྱེད་.
ཕྲན་ (trɛ̄n) 1. small, little, few ¶ འདིའི་སྐོར་ཕྲན་ཙམ་ཤེས་ཕྲན་ (I) know a little about this. 2. I ¶ ཕྲན་ཚོ་ We.
ཕྲག་ཆུང་ (trāgjuŋ) meek, humble, quiet, unassuming way of referring to oneself.
ཕྲན་གཉིས་ (trɛnñiì) we two.
ཕྲན་བདག (trɛndaà) sm. ཕྲན་ཆུང་.
ཕྲན་བུ་ (trɛmbu) small, little, few ¶ མོས་བོད་སྐད་ཕྲན་བུ་ཤེས་པ་རེད་ She knows a little Tibetan.
ཕྲན་བུ་ཙམ་ (trɛ̄mbudzam) sm. ཕྲན་ཙམ་.
ཕྲན་བུའི་ནད་ (trɛmbü nɛɛ̀) minor illness/ sickness.
ཕྲན་ཙམ་ (trɛ̄ndzam) 1. a little ¶ དཀའ་ལས་ཕྲན་ཙམ་བརྒྱབ་དགོས་ན་ཡང་ Even if (they) have to struggle a little. 2. like me, like myself (humble reference to oneself) ¶ དེ་ལྟར་ཕྲན་ཙམ་གྱིས་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ Even a person like me can do that.
ཕྲན་ཙམ་ཞིག་ནས་ (trɛ̄ndzam shignɛ) after a little while, after a short while.
ཕྲན་རྩག (trɛ̄ndzà) details.
ཕྲན་ཚེགས་ (trɛ̄ndzeg) small, minute, insignificant, petty ¶ བྱ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ A small matter.
ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ (tɛ̄ndzeggi yəjɛɛ̀) those minor things that are used every day such as shoes, belts, cooking utensils bowls.
ཕྲན་ཚེགས་རིང་ལུགས་ (tɛ̄ndzeg riŋluù) routinism.
ཕྲན་ཚོ་ (trɛ̄ndzo) we.
ཕྲན་ཟུང་ (trɛ̄nsuŋ) we two.
ཕྲན་རང་ (trɛ̄nraŋ) I, myself.
ཕྲའུ་ (trəwu) very little/ few.
ཕྲལ་ (trɛ̄ɛ̀) 1. va. to part/ separate; to take apart. 2. p. of འཕྲལ་.
ཕྲལ་གྱིས་སྐྱེ་འཕེལ་འབུ་ཕྲ་ (trɛ̄ɛ̀gi gēmbel budrə) schizomycete.
ཕྲལ་དུ་ (trɛ̄ɛ̀du) sm. འཕྲལ་དུ་.
ཕྲལ་གསིད་ (trɛ̄ɛ̀seè) decomposing, breaking down.

ཕྲི་ (trī) f. of འཕྲི་.

ཕྲི་ལི་ལི་ (trīlili) term used to convey flowing water.

ཕྲིག་ཕྲིག (trīgdrig) chattering ༡ སོ་སྟེང་འོག་ཕྲིག་ཕྲིག་དུ་རྡེབ་ Upper and lower teeth were chattering.

ཕྲིགས་ (trīg) all, completely, thoroughly.

ཕྲིན་ (tīn) sm. འཕྲིན་.

ཕྲིན་འཁྱེར་པོ་ (trīn kyērbo) letter carrier, person who takes messages.

ཕྲིན་བཅོལ་ (trīn jȫö) 1. va. to ask/ request sb. to do sth. 2. va. to ask protective deities for a favor.

ཕྲིན་པ་ (trīmbə) sm. ཕྲིན་འཁྱེར་པོ་.

ཕྲིན་ཡིག (trīnyii) sm. འཕྲིན་ཡིག.

ཕྲིན་ལས་ (trīnlɛɛ̀) sm. འཕྲིན་ལས་.

ཕྲིས་ (trīi) p. of འཕྲི་.

ཕྲིས་ལྷག (trīilhaà) leftover, remainder.

ཕྲུ་གུ (trūgu) child; va.—སྐྱེ་ to give birth.

ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ (trūgu gyēyɛɛ̀gi cərshi) family planning.

ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་གཡོག (trūgu gyēyɔɔ̀) midwifery.

ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་གཡོག་མ་ (trūgu gyēyɔɔ̀ma) midwife.

ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་སའི་ཚན་ཁག (trūgu gyēsɛ tsēngaà) obstetrics (section, department).

ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་བསུའི་སྨན་བཅོས་སྡེ་ཚན་ (trūgu gyēsü mēnjȫö dedzɛn tsēngaà) maternity (section, department, division).

ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་འབོར་ (trūgu gyēmbɔɔ) birthrate.

ཕྲུ་གུ་འཁོར་ (trugu kɔ̄ɔ) vi. to become/ get pregnant.

ཕྲུ་གུ་སྒྲིལ་གཟན་ (trūgu driisɛn) swaddling clothes.

ཕྲུ་གུ་མངལ་ཤོར་ (trūgu ŋɛ̄ɛshɔɔ) sm. ཕྲུ་གུ་ཤོར་.

ཕྲུ་གུ་ཆགས་ (trūgu cāà) sm. ཕྲུ་གུ་འཁོར་.

ཕྲུ་གུ་ཉར་སྐྱོང་ཁང་ (trūgu ñaagyoŋgaŋ) nursery school.

ཕྲུ་གུ་ཉིན་བཅོལ་ (trūgu ñinjöö) day care center (for children).

ཕྲུ་གུ་བདེ་སྲུང་ཁང་ (trūgu desuŋgaŋ) sm. ཕྲུ་གུ་ཉར་སྐྱོང་ཁང་.

ཕྲུ་གུ་མ་འབྱར་ (trūgu manjar) infant, baby.

ཕྲུ་གུ་མ་ཆགས་པ་བྱེད་ (trūgu macagba cee) va. to use contraceptives, to practice birth control.

ཕྲུ་གུ་དམར་འབྱར (trūgu mānjar) infant, baby.

ཕྲུ་གུ་བཙའ་ཐབས་ (trūgu dzādəb) method/ way of delivering babies.

ཕྲུ་གུ་ཟླ་མག་ཚང་བ་ (trūgu dagu tsāŋwa) a month old baby.

ཕྲུ་གུ་ཤོར་ (trūgu shɔ̄ɔ) vi. to have a miscarriage.

ཕྲུ་གུ་ཤོལ་དུ་འཇུག (trūgu shɔ̄ɔru juù) va. to have an abortion.

ཕྲུ་གུ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཐེབས་རྩ་ (trūgu sūŋgyobgi tēbdza) Children's Defense Fund.

ཕྲུ་གུ་ལྡིང་རེས་ (trūgu lōŋreè) a game played by young children.

ཕྲུ་གུ་སློད་ (trūgu lȫö) va. to spoil a child.

ཕྲུ་གུ་གསོ་སྐྱོང་ཁང་ (tugu sōgyoŋgaŋ) sm. ཕྲུ་གུ་ཉར་སྐྱོང་ཁང་.

ཕྲུ་གུའི་ངུ་འདོད་ཨ་མ་ (trūgü ŋubȫö āma) the person on whom one depends/ relies [Lit. the mother to whom children cry].

ཕྲུ་གུའི་དུས་ (trūgü tüü) childhood.

ཕྲུ་གུའི་རྩེད་མོ་ (trūgü tzēèmo) children's games.

ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློ་ (trūgü sāmlo) childish/ infantile ideas.

ཕྲུ་ཏིར་ (trūdir) ch. drawer.

ཕྲུ་དྲེག (trūdreg) soot on pots.

ཕྲུ་མདའ་ (trūnda) scrubber for cleaning utensils and pots (usu. made from plants).

ཕྲུ་འདེབས་ (trū deb) va. to spray/ sprinkle water from the mouth.

ཕྲུ་རྡོག་བཙུགས་ (trūdog dzūù) va. to put pots and pans on the stove.

ཕྲུ་སྣོད་ (trūnöö) clay pot.

ཕྲུ་དཔོན་ (trūbön) 1. general/ commander of an army. 2. a person in charge of livestock.

ཕྲུ་བ་ (trūwə) sm. ཕྲུ་སྣོད་.

ཕྲུ་བར་ཉེ་ན་ནག་སླ་ (trūwar ñena nagla) associating with (bad people) will rub off [Lit. if one touches a (black sooty) pot one will get dirty].

ཕྲུ་མ་ (trūmə) 1. womb. 2. placenta.

ཕྲུ་ཟངས་ (trūsaŋ) 1. a clay pot. 2. a brass pot.

ཕྲུ་ལོག (trū lɔɔ̀) va. to have a decision overturned.

ཕྲུ་སློག (trūlɔɔ̀) 1. turning/ plowing over the soil; va. ཕྲུ་སློག་;—བྱེད་ to plow/ turn over the soil. 2. subversive activities; va.—བྱེད་ to do subversive activities. 3. va. to overturn a decision.

ཕྲུ་སློག་འཕྲུལ་འཁོར་ (trūlɔɔ̀ trṻṻgɔɔ) tractor, bulldozer.

ཕྲུག (trūù) 1. sm. ཕྲུ་གུ. 2. a kind of woven woolen cloth.

ཕྲུག་ཁྲ་ (trūgdra) woolen cloth with variegated colors.

ཕྲུག་གུ་ (trūggu) sm. ཕྲུ་གུ.

ཕྲུག་སྟན་ (trūgdɛn) wool mat.

ཕྲུག་ཐུལ་ (trūgdüü) wool cloak/ sleeveless gown worn in the house to keep warm.

ཕྲུག་ཕྲུག (trūgdruù) shaking, va.—གཏོང་.

ཕྲུག་ཙི་ (trūùdzi) silk.

ཕྲུག་ལྷོན་ (trūglön) an infant, a baby just born.

ཕྲུག་ཤད་ (trūshɛɛ̀) a bamboo brush for wool material to make it fluffy.

ཕྲུག་ལྷག (trūglhaà) cigarette butt.

ཕྲུགས་ (trūù) 1. imp. of འཕྲུག. 2. series, categories.

ཕྲུགས་སྡེབས་ (trūgdeb) series, categories.

ཕྲུགས་སྒྲུད་ (trūgjɛɛ̀) a scratcher (a gadget used for scratching).

ཕྲུམ་ (trūm) 1. a paste made with cheese and milk. 2. cartilage.

ཕྲུམ་ཕྲུམ་ (trūmdrum) 1. cartilage bone. 2. brimming with tears.

ཕྲུམ་ཚུད་ (trūmdzüü) yogurt container.

ཕྲུམ་རུས་ (trūmrüü) sm. ཕྲུམ་ཕྲུམ་.

ཕྲུལ་ (trṻṻ) vi. to be hanging/ dangling.

ཕྲུལ་ཕྲུལ་ (trṻṻdrüü) 1. hanging, dangling. 2. ornament, jewelry.

ཕྲུལ་ཕྲུལ་འདོགས་ (trṻṻdrüü dɔ̄ɔ) va. to wear ornaments/ jewelry.

ཕྲེ་ཁ་རྒྱག (trēga gyaà) va. to level a ཕྲེ་ measuring box (so it is just full to the top but not piled high sp that it is more than the measure).

ཕྲེང་ (trēŋ) 1. series, line, row, string (of things); va.—སྒྲིག་; —འགོད་ to arrange in rows/ lines/ series. 2. a place on a road/ route. 3. a line on a page. 4. see སེམས་ཕྲེང་.

ཕྲེང་རྒྱུད་ (trēŋgyüü) rosary string.

ཕྲེང་རྒྱུད་ལྟར་ (trēŋgyüüdar) repeatedly, one after another. [Lit. like a rosary string].

ཕྲེང་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ (trēŋgyüü dābu) sm. ཕྲེང་རྒྱུད་ལྟར་.

ཕྲེང་སྒྲིག (trēŋdrig) see ཕྲེང་.

ཕྲེང་ཕྱུག་གཞུ་ (trēŋjaà shu) va. to hit sb. with a rosary.

ཕྲེང་བསྟར་ (trēŋ dār) va. to arrange in a line/ series.

ཕྲེང་ཐག (trēŋdaà) sm. ཕྲེང་རྒྱུད་.

ཕྲེང་ཐོགས་ (trēŋdɔɔ̀) a person carrying a rosary.

ཕྲེང་མདའ་ (trēŋda) machine gun.

ཕྲེང་རྡོག (trēŋdɔɔ̀) a bead used on rosaries to keep count of prayers.

ཕྲེང་བ་ (trēŋwa) rosary, string of beads/ jewels/ flowers; va.—རྒྱུ་ to string beads/ jewels/ etc.

ཕྲེང་བ་རྡོག་ཕུད་ (trēŋwa dɔgbüü) 1. subjecting to brutal questioning; va.—བྱེད་ ༡ བྱེད་གཞི་ཕྲེང་བ་རྡོག་ཕུད་མ་དགོས་པ་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་ལ་བསམ་ཡངས་པ་བྱས་ཤིང་ We shall not subject the ringleaders to brutal questioning one by one, and considering that they are monks, they shall be exempt from punishment. 2. relating (events) one by one.

ཕྲེང་བའི་གྲངས་འཛིན་ (trēŋwɛ traŋdzin) marker beads (usu. made of silver or brass) attached to the rosary to enable keeping track of the number of prayers.

ཕྲེང་མོ་རྒྱག (trēŋmo gyaà) va. to divine by counting beads on a rosary.

ཕྲེང་རྩིས་ (trēŋdzii) using beads/ rosary to do

calculations.

ཕྲེང་བ་རྡོག་འབུད་ (trēŋwa do̱ŋbüü) singling someone out; va.—བྱེད་ [Lit. to move one bead on a rosary].

ཕྲེད་ (trēè) sm. འཕྲེད་.

ཕྲེད་གླིང་ (trēèliŋ) sm. འཕྲེད་གླིང་.

ཕྲེད་རྒྱུགས་ (trēègyuù) a pole carried on a shoulder and used to transport goods tied to each end.

ཕྲེད་གཅོད་ (trēèjöö) sm. འཕྲེད་གཅོད་.

ཕྲེད་བཅད་ (trēèjɛɛ̀) sm. འཕྲེད་བཅོད་.

ཕྲེད་གདན་ (trēèdɛn) sm. འཕྲེད་གདན་.

ཕྲེད་སྟར་སྒྲིག (trēèdar dri̱g) va. to line up sideways/ horizontally.

ཕྲེད་ཐིག (trēèdig) sm. འཕྲེད་ཐིག.

ཕྲེད་དུ་ (trēèdu) sm. འཕྲེད་དུ་.

ཕྲེད་གཞུང་ (trēèshuŋ) sm. འཕྲེད་གཞུང་.

ཕྲེད་ལ་ (trēèla) sm. འཕྲེད་ལ་.

ཕྲེད་ལམ་ (trēèlam) sm. འཕྲེད་ལམ་.

ཕྲེའུ་ (trēwu) belt.

ཕྲོགས་ (trɔ̄ɔ̀) va. to block ¶ལམ་ཕྲོགས་ To block a road.

ཕྲོ་ཆེན་ (trōjen) drawing lots; va.—བྱེད་; va.—ཞུ་.

ཕྲོམ་ (trōm) Byzantium.

ཕྲོམ་ཕྲོམ་ (trōmdrom) shining, flickering, twinkling (of light).

ཕྲོམ་མེ་བ་ (trōmmewa) shining/ twinkling/ flickering brightly.

ཕྲོལ་ (trōō) imp. of འཕྲོལ་.

འཕག (pāg) sm. འཕགས་.

འཕག་འཕག (pāŋba) small jerky motions, bobbing; va.—བྱེད་.

འཕག་འཕག་སིག་སིག (pāgbag sīisiì) sm. འཕག་ཙག.

འཕག་མཆོང་ (pāgjoŋ) jumping around, jumping for joy; va.—བྱེད་ ¶ཁོང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་དེ་འཕག་མཆོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is so happy that he is jumping around.

འཕག་མཆོང་ལུས་རྩལ་ (pāgjoŋ lü̱üdzɛɛ) jumping exercises; va.—བྱེད་.

འཕག་འཆོང་ (pāgjoŋ) sm. འཕག་མཆོང་.

འཕག་ཙག (pāgdzaà) jumping/ hopping around, moving around, not standing or sitting still; va.—རྒྱག.

འཕག་ཙག་ཤོར་ (pāgdzaà shɔ̄ɔ) vi. to be startled into jumping around.

འཕག་ཙམ་འཕག་ཙམ་ (pāgdzam pāgdzam) sm. འཕག་ཙག.

འཕག་འཚག (pāgdzaà) sm. འཕག་ཙག.

འཕག་མཚམས་ (pāgdam) 1. sm. འཕག་ཙག. 2. pulsating, beating.

འཕགས་ (pāg) 1. vi. to be elevated/ raised, to be exalted ¶ཀུན་ལས་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ Knowledge that is elevated above all. 2. abbr. of འཕགས་ཡུལ་.

འཕགས་སྐད་ (pāggɛɛ̀) Sanskrit, Indian languages.

འཕགས་སྐྱེས་པོ་ (pāg gyēèbo) Virupaksha, one of the four guardian kings (the King of the West).

འཕགས་མཆོག (pāgjɔ̀ɔ) the most exalted, the Buddhas and the Bodhisattvas.

འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ (pāgjɔ̀ɔ jigden gö̱mbo) sm. འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག.

འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག (pāgjɔ̀ɔ jigden wāŋjuù) a title of the Dalai Lama.

འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་ (pāgjɔ̀ɔ jigdensum gö̱n) sm. འཕགས་མཆོག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་.

འཕགས་མཆོག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་ (pāgjɔ̀ɔ ñiŋjee dērjen) Avaloketisvara ¶འཕགས་མཆོག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་དཔང་བཙུགས་ཞུས་ཤིང་ (They) swore to Avaloketisvara.

འཕགས་པ་ (pāgba) exalted, sublime; a Boddhisattva ¶འཕགས་པའི་ས་ The state of being a Boddhisattva.

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ (pāgba lūdrub) Nagarjuna, one of the India teachers of Buddhism.

འཕགས་པ་ལོ་ཀ་ཤྭ་ར་ (pāgba lo̱gashara) a famous statue of Avaloketisvara in the Potala.

འཕགས་པ་ལྷ་ (pāgbalha) a famous Indian Buddhist teacher who was a disciple of Nagarjuna.

འཕགས་པའི་ཡུལ་ (pāgbɛ yü̱ü) sm. འཕགས་ཡུལ་.

འཕགས་བོད་ (pāgpö̱ö) abbr. India and Tibet, Indo-Tibetan.

འཕགས་འབྲས་བོད་ (pāgdrɛɛ̀ pö̱ö) abbr. India, Sikkim and Tibet.

འཕགས་མ་ (pāgma) female འཕགས་པ་.

འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ (pāgba drö̱ömə) Tara.

འཕགས་ཡུལ་ (pāgyüü) holy land, land of the Bodhisattva, India.

འཕང་ (pāŋ) 1. f. of འཕེན་. 2. spindle (for thread). 3. height, elevation, glory, sublimity.

འཕང་འཁེལ་ (pāŋkel) spinning wool into thread.

འཕང་འཁོར་ (pāŋgɔɔ) spinning machine.

འཕང་ཁྲི་ (pāŋdri) spindle.

འཕང་མགོ་ (pāŋgo) spindle head.

འཕང་སྒྲིམ་ (pāŋdrim) clay sauce/ disc on which the spindle is rested to spin.

འཕང་མཐོ་བ་ (pāŋtowa) high, elevated.

འཕང་དུ་ (pāŋdu) in height/ elevation.

འཕང་གདན་ (pāŋdɛn) sm. འཕང་སྒྲིམ་.

འཕང་མདའ་ (pāŋda) the spine of a spindle.

འཕང་མདུང་ (pāŋduŋ) throwing spear, javelin, harpoon.

འཕང་བུ་ (pāŋbu) sm. འཕང་མདའ་.

འཕང་བུབ་ (pāŋbub) ups and downs, successes and failures, glory and decline.

འཕང་མ་ (pāŋma) sm. འཕང་, 2.

འཕང་སྨད་ (pāŋmɛɛ̀) va. to lower.

འཕང་དམའ་བ་ (pāŋ māwa) low.

འཕང་ལོ་ (pāŋlo) 1. spindle for spinning thread. 2. knee cap. 3. spindle wheel.

འཕང་ལོང་ (pāŋloŋ) sm. འཕང་ལོ་.

འཕང་ཤིང་ (pāŋshiŋ) sm. འཕང་མདའ་.

འཕངས་ (pāŋ) p. of འཕེན་.

འཕན་ (pɛ̄n) 1. banner, pillar decoration. 2. fractured, broken, damaged.

འཕན་མགོ་ (pɛ̄ngo) top of a pillar decoration.

འཕན་གདུགས་ (pɛ̄ndug) decorative umbrella that sits over a pillar decoration.

འཕན་པོ་ (pɛ̄mbo) name of an area north of Lhasa.

འཕན་མེད་ (pɛ̄nmeè) in sound condition, without damages/ faults.

འཕན་རྩེ་གསུམ་པ་ (pɛ̄ndze sūmbə) a three pointed banner/ flag.

འཕན་ཟེལ་ (pɛ̄nsel) broken, cracked.

འཕན་ལག (pɛ̄nlaà) the points of the brocade decorations that hang from pillars.

འཕམ་: p. ཕམ་; f. འཕམ་ (pām) vi. to be defeated, to lose, to suffer a loss (in business) ¶ཀང་རྩེད་པོ་ལོའི་འགྲན་བསྡུར་ཁོ་ཚོ་ཕམ་པ་རེད་ They lost the soccer match.

འཕམ་ཉེས་ (pāmñeè) a loss, defeat, failure; va.—གཏོང་ to defeat, to cause to lose/ fail ¶དགྲ་བོར་འཕམ་ངེས་བཏང་བ་རེད་ (They) defeated the enemy.

འཕམ་རྒྱལ་ (pāmgyɛɛ) defeat and victory.

འཕམ་པར་བྱེད་ (pāmbar cḙè) va. to defeat, to cause to lose/ fail.

འཕར་ (pār) 1. vi. to increase, to rise ¶ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བརྒྱ་ཆ་སུམ་ཅུ་འཕར་བ་རེད་ The production level rose by 30%. 2. vi. to be promoted ¶ཁོ་ད་ལོ་གོ་གནས་འཕར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is being promoted this year. 3. extra, additional, on top of what is usual, special (usu. — + vb.) ¶ཛ་དྲག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་འདུ་འཕར་ཚོགས་གནང་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because of the emergency, (they) had to have a special meeting. 4. vi. to bounce up, to fly up (e.g., sparks), to beat/ throb (e.g., pulse) ¶པོ་ལོ་ས་ནས་འཕར་པ་ལྟར་ Like a bouncing ball.

འཕར་ཀང་གཞུ་ (pāŋgaŋ shu̱) va. to buck (horses).

འཕར་སྐྱལ་དངོས་དོད་ (pārgüü ŋöödöö) shung. substituting money for extra taxes in kind that have been imposed.

འཕར་སྐྱེད་ (pārgyeè) increasing.

འཕར་སྒྲོན་ (pārdrön) extra/ additional construction.

འཕར་དགྲི་འགེལ་སྒྲུབ (pārdri geedrub) shung. paying extra taxes that have imposed.

འཕར་ཁ (pārga) increasing.

འཕར་ཁྲལ (pārdrɛɛ) surtax, surcharge, extra tax.

འཕར་སྒོ (pārgo) the soft spot on top of the head of a baby.

འཕར་འགེལ (pārgee) imposing a tax; va.—བྱེད.

འཕར་ཆ (pārja) an increase.

འཕར་ཆག (pār cāā) increase and decrease, rise and fall, fluctuation.

འཕར་ཆིངས (pərjiŋ) embroidering; va.—རྒྱག.

འཕར་ཉོ (pārño) purchases that are above an allocation or budget.

འཕར་ཐལ་ཤོར (pārdɛɛ shōō) vi. to have increased too much.

འཕར་འདེམས (pāndem) an extra pick or selection.

འཕར་རྡོ (pārdo) a ricocheting stone.

འཕར་ལྡིང (pāndiŋ) beating (usu. of the heart).

འཕར་སྣོན (pārnön) increment, extra, additional, enlargement; va.—རྒྱག to increase, to expand/ enlarge, to add.

འཕར་སྤྱང (pārjaŋ) jackal and wolf.

འཕར་སྤྱང་ངན་འགྲིལ (pārjaŋ ŋɛndree) bad/ evil ones joining together; va.—བྱེད.

འཕར་སྤྱང་དུ་སྡེབ (pārjaŋ tradeb) bad, evil people getting together; va.—བྱེད [Lit. jackal and wolf getting together].

འཕར་སྤྱང་ལག་འགྲིལ (pārjaŋ laŋdree) sm. འཕར་སྤྱང་ལག་ངན་འགྲིལ.

འཕར་འཕར (pārbar) pulsating, bouncing, throbbing, hopping.

འཕར་བ (pāra) jackal.

འཕར་མ (pārma) additional, extra ¶ ལས་འགན་འཕར་མ Additional responsibilities. 2. supplementary, special ¶ དུས་དེབ་འཕར་མ A supplementary issue (of a periodical).

འཕར་རྩ (pārdza) arteries.

འཕར་རྩ་ཆེན་པོ (pardza cēmbo) the aorta.

འཕར་ཚད (pārdzɛè) 1. rate of increase/ rise ¶ འདི་ལོའི་ཐོན་སྐྱེད་འཕར་ཚད This year's rate of increase in production. 2. the rate of pulsating/ beating.

འཕར་འཛུགས (pāndzuù) shung. an additional/ extra establishment; va.—བྱེད to establish an additional (part/ wing/ office/ etc.).

འཕར་རེ་འཕུར་རེ (pārre pūrre) rubbing, massaging.

འཕར་ཤུགས (pārshur) beating, pulsating (as in a heart beat).

འཕལ་ཀ (pēēga) drawing, sketch.

འཕལ་ཁ (pēēga) sm. འཕལ་ཀ.

འཕིགས (pīi) sm. འབིགས.

འཕིགས་པར་སྟོན (pīgbar dön) va. to show exactly, to expose, to demonstrate right on target.

འཕིབས (pīb) sm. འབུབས.

འཕིར (pīr) sm. འཕུར.

འཕུག (pūg) sm. འབུགས.

འཕུང: p. ཕུང; f. འཕུང (pūŋ) vi. to get destroyed, to come to ruin/ downfall ¶ ཁོ་གྲོགས་པོ་ངན་པས་འཕུང་བ་རེད His bad friends brought his downfall.

འཕུང་དཀྲུག (pūŋdruù) a disturbance/ uprising/ revolt; va.—སློང to stir up a disturbance.

འཕུང་གན་མ (pūŋgema) derogatory term for troublemaking women.

འཕུང་འདྲེ (pūŋdre) harmful demons/ spirits.

འཕུང་འདྲེ་མ (pūŋdrema) sm. འཕུང་གན་མ.

འཕུང་སྦྱོར (pūŋjɔɔ) instigating/ inciting/ causing people to quarrel; va.—བྱེད.

འཕུང་མོ (pūŋmo) sm. འཕུང་གན་མ.

འཕུང་གཞི (pūŋshi) cause of downfall/ ruin.

འཕུང་ལ་གཏོང (pūŋla dōŋ) sm. འཕུང་ལམ་དུ་སྐྱེལ.

འཕུང་ལ་སྦྱོར (pūŋla jɔr) sm. འཕུང་ལམ་དུ་སྐྱེལ.

འཕུང་ལམ་སྐྱེལ (pūŋlam gyēē) sm. འཕུང་ལམ་དུ་སྐྱེལ.

འཕུང་ལམ་དུ་སྐྱེལ (pūŋlamdu gyēē) va. to cause ruin, to cause destruction.

འཕུངས (pūŋ) sm. འཕུང.

འཕུད: p. ཕུད; f. འཕུད; imp. ཕུད (pūū) va. to move, to shift, to transfer ¶ ཁོས་སྡོད་ས་ཕུད་པ་རེད He moved his residence.

འཕུབ (pūb) va. to pitch, to erect (e.g., a tent).

འཕུར: p. ཕུར; f. འཕུར; imp. ཕུར (pūr) 1. va. to fly. 2. va. to rub, to massage, to pet.

འཕུར་སྐྱོད (pūrgyöö) flying, flight; va.—བྱེད to fly ¶ གནམ་གྲུ་འཕུར་སྐྱོད་བདེ་འཇགས་ཡོང་ཆེད In order to have safe flight.

འཕུར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་དོན (pūrgyöögi lɛɛdön) aviation ¶ འཕུར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན Pilot.

འཕུར་སྐྱོད་པ (pūrgyööba) pilot.

འཕུར་སྐྱོད་ཚོ་ཆུང (pūrgyöö tsōjuŋ) flight crew.

འཕུར་བསྐྱོད (pūrgyöö) sm. འཕུར་སྐྱོད.

འཕུ་འཁྱེར་འཕུལ་མདེལ (pūrgyer trēndel) sm. འཕུར་མདའ.

འཕུར་རྒྱང་མྱུར་ཚད (pūrgyaŋ ñurdzɛè) the range and speed of sth. flying (e.g., a rocket).

འཕུར་གྲི (pūrdri) a throwing knife, a knife that has been thrown.

འཕུར་གྲུ (pūrdru) airplane.

འཕུར་གྲོག (pūrdrɔɔ) flying ants.

འཕུར་འགྲུལ (pūndrüü) air travel; va.—བྱེད to travel by air.

འཕུར་འགྲོ (pūr dro) 1. va. to fly. 2. birds.

འཕུར་མཆོང (pūrjoŋ) by leaps and bounds, soaring forward ¶ དཔལ་འབྱོར་དེ་འཕུར་མཆོང་གིས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད The economy is increasing by leaps and bounds.

འཕུར་མཉེད (pūrñeè) massaging, rubbing; va.—གཏོང.

འཕུར་གདོང (pūrdoŋ) flying; va.—བྱེད to fly.

འཕུར་མདའ (pūnda) missile, guided missile.

འཕུར་དང་འཕྲེན (pūrdaŋ tēn) (birds) flying in formation/ in a line.

འཕུར་ལྡིང (pūndiŋ) hovering (in the air); va.—བྱེད to hover (over).

འཕུར་འཕུར (pūrpur) rubbing, massaging; va.—གཏོང; —བྱེད ¶ ན་དུས་མིག་འཕུར་འཕུར་མ་གཏོང When (you) are sick don't rub your eyes.

འཕུར་འབབ (pūnbəb) taking off and landing (of aircraft); va.—བྱེད.

འཕུར་འབྲུག (pūrdrug) a flying dragon.

འཕུར་རྩལ (pūrdzɛɛ) a flying exhibition, flying stunts.

འཕུར་ལམ (pūrlam) airplane runway.

འཕུར་ལོག (pūrlɔɔ) return flight.

འཕུར་སུབ (pūrsub) 1. sm. འཕུར་མཉེད. 2. rubbing out/ erasing; va.—གཏོང.

འཕུལ (pūū) 1. sm. འབུད. 2. prefixed letters.

འཕུལ་རྒྱག (pūūgyaà) shoving/ pushing; va.—གཏོང.

འཕུལ་ཅན (pūūjɛn) words that have prefixed letters.

འཕུལ་རྗེན་གཉིས (pūūden ñīi) prefixed and suffixed letters.

འཕུལ་འདེད (pūndeè) sm. ཕྱིར་འབུད.

འཕུལ་འདྲེན (pūndren) strife, struggle [Lit. pushing and pulling].

འཕུལ་རྡེག (pūūdeg) sm. འཕུལ་རྒྱག.

འཕུལ་སྐྱད (pūūjɛɛ) a wooden rake used to turn drying grain.

འཕུལ་མེད (pūūmeè) words without prefixed letters.

འཕུལ་ཡིག (pūūyii) prefixed letters (ག, ད, བ, མ, འ).

འཕུལ་ཡོད (pūūyöö) words with prefixed letters.

འཕེན: p. འཕངས; f. འཕང; imp. འཕོངས (pēn) 1. va. to shoot, to fire ¶ མེ་མདའ་ཞིག་འཕངས་སོང He shot the gun. 2. va. to throw, to fling ¶ ཁོས་བྱིའུ་དེར་རྡོ་ཞིག་འཕངས་སོང He threw a stone at the bird.

འཕེན་རྒྱང (pēngyaŋ) abbr. འཕེན་པའི་རྒྱང་ཐག.

འཕེན་གཏོར (pēndɔɔ) torma used when performing a rites of exorcism.

འཕེན་ཐག (pēndaà) a sling.

འཕེན་མདུང (pēnduŋ) throwing spear.

འཕེན་མདོང (pēndoŋ) mortar.

འཕེན་རྡོ་ (pēndo) cannon ball.

འཕེན་པའི་རྒྱང་ཐག (pēnbɛ gyaŋdaà) the range of a rifle/ pistol/ cannon/ etc.

འཕེན་པའི་སྟོབས་ (pēmbɛ dōb) the initial motive.

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ (pēnjeègi lɛ̀ɛ̀) karmic law which determines rebirth.

འཕེན་དབྱུག (pēnyuù) throwing, flinging; va.—བྱེད་.

འཕེན་པའི་བར་ཐག (pēmbɛ pardaà) shooting range.

འཕེན་ཤོག (pēnshɔɔ̀) sm. ཕེན་ཤོག.

འཕེར་ (pēr) 1. vi. to be able, to be capable ། མོ་དགེ་རྒན་འཕེར་ངེས་འདུག She certainly is capable of teaching. ། རྒན་འཁོགས་ལས་ཀ་མི་འཕེར་བ་ Old people who are unable to work. 2. vi. to be able to meet a standard/ quality.

འཕེར་མདོག་འཛིན་མདོག (pēndɔɔ̀ jōndɔɔ̀) pretending to be able/ capable.

འཕེར་པོ་ (pērbo) capable, able, competent.

འཕེར་འཕོར་ཆེ་བ་ (pērbɔr cēwa) large production.

འཕེར་ཙམ་ (pērdzam) just able to do.

འཕེར་ཤ་ (pērsha) sm. ཕེར་ཤ་.

འཕེལ་ (pēl) 1. vi. to increase, to multiply, to develop, to flourish ། ལོ་གཅིག་པོ་དེ་གའི་ནང་བཟོ་ལས་ཆུང་རིགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འཕེལ་བ་རེ་ In that year alone small industries increased by the thousands. ། ཁ་ཚོའི་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་འཕེལ་ཡོད་པ་རེད་ Their military power has developed into one of the biggest in the world. 2. vi. to rise.

འཕེལ་ཀ་ (pēlga) sm. འཕེལ་རྒྱས་.

འཕེལ་སྐྱེད་ (pēēgyeè) sm. འཕེལ་རྒྱས་.

འཕེལ་སྐྱེས་ (pēēgyeè) breeding, reproducing, propagating.

འཕེལ་ཁ་ (pēēga) sm. འཕེལ་ཀ་.

འཕེལ་འགྱུར་ (pēēgyur) evolving, evolution.

འཕེལ་འགྱུར་སྨྲ་བ་ (pēēgyur māwa) evolutionism, the theory of evolution.

འཕེལ་འགྲིབ་ (pēndrib) increasing and decreasing, rising and falling, growing and declining ། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འཕོར་ The amount of increase and decrease.

འཕེལ་རྒྱས་ (pēēgyɛ̀ɛ̀) development, growth, progress, expansion; va.—གཏོང་ to develop, to progress, to expand, to spread ། མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་མར་ལེའི་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་རེད་ Mao Zedong spread Marxism-Leninism. ། གསར་བརྗེའི་དམག་འཁྲུག་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ན་ If (we) expand revolutionary war. ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཧ་ཅང་དལ་པོ་རེད་ Social progress is very slow.

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགྲོ་ཕྱོགས་ (pēēgyɛɛ̀gi drojɔɔ̀) sm. འཕེལ་ཕྱོགས་.

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་ (pēēgyɛɛ̀gi cūdzɛɛ̀) level of development/ progress.

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ (pēēgyɛɛ̀gi cōōñii) laws of development.

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ (pēēgyɛɛ̀gi nɛ̄ɛ̀gab) stage of development.

འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་ (pēēgyɛɛ̀su dōŋ) sm. འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ (see འཕེལ་རྒྱས་).

འཕེལ་སྟོབས་ (pēēdob) reproductive ability/ capacity.

འཕེལ་ཐབས་ (pēēdab) ways or means to develop/ increase/ advance; va.—བྱེད་.

འཕེལ་སྣོན་ (pēēnön) 1. increasing, augmenting, enlarging; va.—བྱེད་. 2. adding, summing up.

འཕེལ་ཕྱོགས་ (pēējɔɔ̀) direction of development, tendency, trend, current ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་ The trend of history.

འཕེལ་བ་བྱེད་ (pēēwa ceè) va. to develop, to cause to grow/ increase/ progress.

འཕེལ་བའི་ཟླ་བ་ (pēēwɛ dawa) 12th month of the Tibetan calendar.

འཕེལ་མེད་རང་འཇགས་ (pēēmeè raŋjaà) sm. འཕེལ་མེད་སོར་གནས་.

འཕེལ་མེད་སོར་གནས་ (pēēmeè sōrnɛɛ̀) static, standing still, stagnating, without development/ progress.

འཕེལ་ཚད་ (pēēdzɛɛ̀) rate of development/ growth/ increase.

འཕེལ་ཚུལ་ (pēēdzüü) development, the way or manner in which something develops/ grows/ increases.

འཕེལ་རིམ་ (pēērim) successive changes/ stages, stages of progress/ development.

འཕེལ་ལམ་ (pēēlam) the path of development/ progress.

འཕེལ་ཤེད་ (pēēsheè) the degree in which sth. has risen (e.g., rice, dough).

འཕེལ་ཤུགས་ (pēēshug) the strength of development/ growth/ increase.

འཕོ་: p. འཕོས་; f. འཕོ་ (pō) vi. to be transferred, to be moved from one position/ place to another, to transmigrate ། གཞུང་ཞབས་རྙིང་པ་འཕོས་ནས་གསར་པ་ཕེབས་རྒྱུ་རེད་ The old official has been transferred and the new one is yet to come.

འཕོ་སྐར་ (pōgar) shooting star.

འཕོ་སྐྱས་ (pōgyɛɛ̀) moving from one place to another; va.—བྱེད་.

འཕོ་ཁེབས་ (pōgeb) breast cover.

འཕོ་འགྱུར་ (pōngyur) changing, altering; va.—གཏོང་ to change/ alter; vi.—འགྲོ་ to change naturally, to get altered ། ཞིང་པ་ཚོའི་འཚོ་བའི་འཕོ་འགྱུར་ Changes in the life of farmers.

འཕོ་ཉལ་ (pōñül) moving from place to place.

འཕོ་ཉལ་ངེ་མེད་ (pōñül ŋemeè) drifting about, wandering aimlessly.

འཕོ་བ་ (pōwa) transferring of consciousness; va.—རྒྱག to release consciousness (rite done when sb. dies).

འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག (pōwa dronjuù) transferring consciousness into another person.

འཕོ་བ་འདེབས་ (pōwa deb) va. to release consciousness.

འཕོ་བ་སྦྱོང་ (pōwa joŋ) va. to train in the yogic practice of transference of consciousness.

འཕོ་མེད་ (pōmeè) immovable, permanent.

འཕོ་ལེན་ (pōlɛn) transfer of officials (new official taking over for the old one).

འཕོག: p. ཕོག; f. འཕོག (pɔɔ̀) 1. vi. to get hit/ struck ། མེ་མདའ་ཕོག་བྱུང་ (I) got shot. 2. vi. to be touched (emotionally), to be influenced ། འདི་ཁོའི་སེམས་ལ་ཕོག་སོང་ This touched him (emotionally).

འཕོག་ཏུ་མེད་པ་ (pōgdu meèba) language that doesn't offend/ hurt anyone.

འཕོག་ཐུགས་ (pōgduù) harm, hurt, injury ། ལྷ་ལ་འཕོག་ཐུགས་འགྲོ་ཡག་གི་ལས་ཀ་ག་བྱེད་མི་རུང་ Being involved in work harmful to the gods is not good. ། མི་ལ་འཕོག་ཐུགས་འགྲོ་ཡག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མེད་ One should not speak of things that will be hurtful to other people.

འཕོང་ (pōŋ) 1. archery. 2. sm. འཕོངས་.

འཕོང་སྐྱེན་པ་ (pōŋ gyēmba) skilled archer/ bowman.

འཕོང་རྒྱུག (pōŋgyuù) shooting an arrow while galloping on a horse; va.—བྱེད་.

འཕོང་སྤྱད་ (pōŋjɛɛ̀) paraphernalia that go with archery.

འཕོང་ཕྱི་ (pōŋjii) toilet paper.

འཕོང་ར་ (pōŋra) 1. archery field. 2. sm. འཕོངས་ར་.

འཕོང་ས་ (pōŋsa) archery field.

འཕོངས་ (pōŋ) 1. imp. of འཕེན་. 2. buttocks.

འཕོངས་ཀུབ་ (pōŋgub) sm. འཕོངས, 2.

འཕོངས་གྲལ་ (pōŋtrɛɛ) sitting in a row; va.—སྒྲིག to sit in rows.

འཕོངས་ཀྲིད་རྒྱག (pōŋgii gyaà) sm. ཀུབ་འཚག་རྒྱག.

འཕོངས་ལྕག (pōŋjaà) a whip.

འཕོངས་སྟེགས་ (pōŋdeg) folding chair, sofa.

འཕོངས་རྡུལ་ (pōŋdüü) dust clinging on the back of a dress (where one sits).

འཕོངས་པ་ (pōŋba) poor, indigent.

འཕོངས་ཚོས་ (pōŋdzöö) buttocks.

འཕོངས་ར་ (pōŋra) sitting in a circle.
འཕོངས་རུས་ (pōŋrüü) thighbone, femur.
འཕོངས་རུས་ཀྱི་དབང་རྩ་ (pōŋrüügi wāŋdza) sciatic nerve.
འཕོད་ (pōō) sm. ཕོད་.
འཕོན་པོ་ (pōmbo) sm. ཕོན་པོ་.
འཕོས་ (pōō) p. of འཕོ་.
འཕོས་ཚབ་ (pōōdzəb) a replacement.
འཕོས་ལེན་ (pōōlen) taking over, replacing (sb.'s work or job); va.—བྱེད་ to take over, to replace.
འཕྱ་: p. འཕྱས་; f. འཕྱ་; imp. འཕྱ་ (cā) va. to ridicule, to jeer, to deride ¶ བུད་མེད་མོ་རྐྱང་ཞིག་གིས་སྐྱེས་པ་ཞག་སྡོད་དུ་ཉར་ན་གཞན་གྱིས་འཕྱ་ངེས་རེད་ If a single woman keeps a man overnight (in her house) others will deride her.
འཕྱ་ཀ་ (cāga) ridicule, derision, mockery; va.—བྱེད་.
འཕྱ་སྐྱེན་པ་ (cā gyēmba) sb. who is quick to make fun of others.
འཕྱ་གླེང་ (cāleŋ) making fun (of others); va.—རྒྱག.
འཕྱ་དགོད་ (cāgöö) laughing/ sneering at.
འཕྱ་ཉམས་ (cāñam) making fun (of others).
འཕྱ་འཕྱོ་ (cāco) abbr. of འཕྱ་མི་འཕྱོ་མི་.
འཕྱ་མི་ཕྱོ་མི་ (cāmi cōmi) sm. འཕྱ་མི་འཕྱོ་མི་.
འཕྱ་མི་འཕྱོ་མི་ (cāme cōme) uncomfortable, in discomfort.
འཕྱ་སྨོད་ (cāmöö) sm. འཕྱ་ཀ་.
འཕྱ་དམོད་ (cāmöö) sm. འཕྱ་ཀ་.
འཕྱ་ཚིག (cādzii) sm. འཕྱ་ཀ་.
འཕྱ་ལད་ཀུ་རེ་ (cēlɛɛ gūre) joking/ teasing/ making fun of.
འཕྱ་ལད་ (cēlɛɛ) making fun of, disparaging, ridiculing; va.—རྒྱག.
འཕྱ་ལད་དམའ་འབེབས་ (cēlɛɛ māmbeb) sm. འཕྱ་ལད་.
འཕྱག་: p. འཕྱགས་: p. འཕྱག་: p. འཕྱོགས་ (cāà) va. to sweep.
འཕྱགས་ (cāà) 1. shung. a special collection of taxes. 2. p. of འཕྱག.
འཕྱང་: p. འཕྱངས་; f. འཕྱང་ (cāŋ) 1. vi. to hang down, to be dangling/ suspended. 2. va. to cling to, to depend on.
འཕྱང་ངེ་བ་ (cāŋŋewa) hanging, dangling.
འཕྱང་ཐག (cāŋdaà) a hanging/ dangling rope.
འཕྱང་ཐིག (cāŋdig) perpendicular line.
འཕྱང་རྡོ་ (cāŋdo) the metal/ stone on a plumb line.
འཕྱང་འཕྲུལ་ (cāŋdrüü) suspended ornaments/ decorations.
འཕྱང་བའི་རྨ་ (cāŋwɛ mā) wounds that almost decapitate.
འཕྱང་མོ་ (cāŋmo) uncertain, hesitant, unsure, doubt.
འཕྱང་མོ་ཉུག (cāŋmoñug) uncertainty, hesitancy ¶ དེ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བར་ཚང་མ་འཕྱང་མོ་ཉུག་དུ་གནས་ Everybody was hesitant until they actually saw it.
འཕྱང་མོ་ཡུག (cāŋmo yuù) sm. འཕྱང་མོ་ཉུག.
འཕྱང་ཟམ་ (cāŋsam) a hanging/ suspension bridge.
འཕྱངས་ (cāŋ) p. of འཕྱང་.
འཕྱད་ (cɛɛ) sm. ཕྱད་.
འཕྱན་ (cɛn) 1. va. to wander/ roam around, to live the life of a vagabond. 2. in contrast to, opposite to ¶ ངང་ཚུལ་དེ་ལས་འཕྱན་པས་ In contrast to that manner.
འཕྱན་མ་ (cāŋma) a loose female.
འཕྱམ་ (cāā) sm. ཕྱམ་.
འཕྱར་: p. ཕྱར་; f. འཕྱར་; imp. ཕྱོར་ (cār) 1. va. to hoist/ raise/ fly (flags, banners, etc.), to brandish, to lift ¶ དར་ཆ་དེ་ཁང་ཐོག་དུ་ཕྱར་འདུག (They) have hoisted the flag on the roof. ¶ རལ་གྲི་འཕྱར་ནས་མདུན་དུ་མཆོང་གཡབས་བྱས་པ་རེད་ Brandishing (their) swords, they prepared to advance. 2. (ལྷག་པར་ + —) to winnow.
འཕྱར་ཀ་ (cārga) sm. འཕྱ་ཀ་.
འཕྱར་ཁ་ (cārga) sm. འཕྱ་ཀ་.
འཕྱར་རྒྱག (cār gyaà) va. to do sth. just for show.
འཕྱར་དར་ (cārdar) a banner used during some religious rites.
འཕྱར་འཕྱར་ (cārjar) 1. exhibiting one's knowledge in a proud and arrogant way; va.—བྱེད་. 2. winnowing (grains); va.—བྱེད་. 3. making fun/ ridiculing others; va.—བྱེད་. 4. showing/ flaunting openly.
འཕྱར་གཡེང་ (cāryeŋ) 1. licentious, immoral, shameless. 2. glancing sideways.
འཕྱས་ (cɛɛ) p. of འཕྱ་.
འཕྱས་གདགས་ (cɛɛ daà) va. to poke fun at.
འཕྱི་: p. འཕྱིས་; f. འཕྱི་ (cī) 1. vi. to be late ¶ ང་ཚོ་ལྟད་མོར་འཕྱིས་འདུག We were late for the show. 2. va. to wipe, to clean off.
འཕྱི་པོ་ (cību) late ¶ འཕྱི་པོ་འདི་འདྲ་ཡོང་ལུགས་གང་ཡིན་ནམ་ Why did you come so late?
འཕྱི་བ་ (cīwə) marmot.
འཕྱི་བི་ (cībi) sm. འཕྱི་བ་.
འཕྱི་ཚིལ་ (cīdzii) the fat of marmots.
འཕྱིང་བ་ (cīŋwə) sm. ཕྱིང་བ་.
འཕྱིང་སང་ (cīŋsaŋ) ch. minister.
འཕྱིང་རུལ་གནམ་འཕྱར་ (cīŋhrüü nāmjar) shung. disgracing [Lit. displaying one's torn felt for everyone to see].
འཕྱིངས་ (cīŋ) vi. to become matted together (e.g., fur, hair, wool).
འཕྱིད་: p. ཕྱིད་; f. འཕྱིད་ (cīī) 1. sm. འཕྱིད་. 2. vi. to have a sore occur due to rubbing.
འཕྱིད་བདར་ (cīidar) wiping; va.—གཏོང་.
འཕྱིད་རས་ (cīirɛɛ) rag (for wiping).
འཕྱིས་ (cīī) p. of ཕྱིས་.
འཕྱུག་: p. འཕྱུགས་; f. འཕྱུག (cūù) vi. to fail, to make a mistake, to err, to blunder ¶ ཁོས་མ་འཕྱུགས་ན་ང་ཚོར་ཐོབ་པ་ཡོད་ If he had not blundered we would have won.
འཕྱུག་པ་མེད་པ་ (cūgbə mēeba) correct, successful, without fail/ mistake.
འཕྱུག་མེད་ (cūgmeè) abbr. of འཕྱུག་པ་མེད་པ་.
འཕྱུགས་ (cūg) p. of འཕྱུག.
འཕྱུགས་སྐྱོན་ (cūggyön) mistake, error.
འཕྱུགས་མེད་ (cūgmeè) abbr. of འཕྱུག་པ་མེད་པ་.
འཕྱུགས་མེད་ཁུངས་ལྡན་ (cūgmeè kūŋdɛn) correct, true, authentic.
འཕྱུགས་ལྷད་མེད་པ་ (cūglhɛɛ mēeba) unadulterated, true, correct, accurate.
འཕྱུར་: p. ཕྱུར་; f. འཕྱུར་ (cūr) vi. to surge, to rise/ roll/ swell upwards (e.g., waves or smoke) ¶ རྒྱ་མཚོའི་ཐ་རླབས་མཚོ་ཁར་འཕྱུར་བ་བཞིན་ Like the waves of the sea surging against the shore.
འཕྱུར་ཁ་མདོག (cūrgudɔɔ) cream-colored.
འཕྱུར་པོ་ (cūrbu) sm. འཕྱུར་བུ་.
འཕྱུར་འཕྱུར་ (cūrjur) curling upwards, billowing (as with smoke).
འཕྱུར་བུ་ (cūrbu) protruding.
འཕྱུལ་ཕྱགས་ (cūrjaà) vacuum cleaner.
འཕྱེ་: p. འཕྱེས་; f. འཕྱེ་ (cē) va. to crawl, to creep.
འཕྱེ་བོ་ (cēbo) 1. creeping/ crawling animals. 2. crippled.
འཕྱེད་ཤིང་ (cēèshiŋ) wooden bar.
འཕྱེས་ (cēè) p. of འཕྱེ་.
འཕྱོ་ (cō) 1. vi. to float/ drift/ soar/ glide ¶ མི་རོ་ཞིག་ཆུ་ཁར་བཞིན་འདུག A dead body was floating on the water. ¶ བྱ་མང་པོ་ནམ་མཁར་འཕྱོ་བ་མཐོང་ (He) saw many birds soaring in the sky. 2. sm. འཕྱུར་.
འཕྱོ་དག (cōgu) a term used for birds and animals in the wild.
འཕྱོ་ལྡིང་ (cōdiŋ) circling around/ hovering in the air; va.—བྱེད་.
འཕྱོ་ཕུར་ (cōbur) floating corpse.
འཕྱོ་གཟུགས་ (cōsug) floating body.
འཕྱོ་ཟམ་ (cōsam) sm. འཕྱང་ཟམ་.
འཕྱོང་ (cōŋ) corner of a house.
འཕྱོངས་ (cōŋ) sm. འཕྱོང་.
འཕྱོན་ (cōn) imp. of འཕྱན་.
འཕྱོན་པ་ (cōmba) a womanizer/ playboy.
འཕྱོན་མ་ (cōnma) prostitute.
འཕྱོར་ (cɔ̄ɔ) va. to dress up.

འཕྱོར་དགའ་ (cōrga) a fashionable/ stylish person.
འཕྱོར་འགྲོས་ (cōrdröö) walking with a swaying gait.
འཕྱོར་ཕྲེམ་ཅན་ (cōrdemjɛn) women who sway when they walk.
འཕྱོར་པོ་ (cōrbo) a person who is fashionable/ stylish.
འཕྱོར་འབྲི་ (cōrdri) writing about sth. in an adoring/ approving manner.
འཕྱོར་མོ་ (cōrmo) a stylish woman.
འཕྱོས་ (cöö) p.of འཕྱོ་.
འཕྲ་ (trā) kicking with the hind legs; va.—རྒྱག to kick with the hind legs, to buck.
འཕྲ་ཐོ་ (trādo) sm. འཕྲ་.
འཕྲ་འཛིངས་ (trādziŋ) horses and mules fighting by kicking/ bucking.
འཕྲ་ཤགས་ (trāshaà) sm. འཕྲ་འཛིངས་.
འཕྲང་ (trāŋ) narrow path along a gorge/ ravine.
འཕྲང་བཀག་རང་སྲུང་ (trāŋgaà raŋsuŋ) closed door policy.
འཕྲང་སྒུག (trāŋguù) waiting in ambush on a narrow path with mountain and river on either side; va.—རྒྱག.
འཕྲང་སྒོ་ (trāŋgo) the mouth of a narrow gorge/ ravine.
འཕྲང་འགག (trāŋgaà) a narrow and dangerous part of a path on a gorge/ ravine.
འཕྲང་དམ་པ་ (trāŋ damba) a narrow gorge/ ravine.
འཕྲང་ལམ་ (trāŋlam) a narrow path through a gorge/ ravine.
འཕྲད་: p. ཕྲད་; f. འཕྲད་ (trɛ̄ɛ) vi. to meet ¶ ལམ་དུ་གྲོགས་པོ་ཞིག་འཕྲད་བྱུང་ I met a friend on the way.
འཕྲད་རྐྱེན་ (trɛ̄ɛgyen) coincidentally occurring ¶ ཁོ་སླེབས་པ་དང་ཐེང་ཆ་ལངས་པ་འཕྲད་རྐྱེན་བྱུང་བའོ་ The trouble coincidentally occurred when he came.
འཕྲད་ཁ་ (trɛ̄ɛga) sm. ཐུག་འཕྲད་.
འཕྲད་གནས་ (trɛ̄ɛnɛɛ) sm. འཕྲད་ས་.
འཕྲད་མཚམས་ (trɛ̄ɛdzam) tangent (in math).
འཕྲད་ཟུར་ (trɛ̄ɛsur) angle.
འཕྲད་ས་ (trɛ̄ɛsa) point where two things meet, point of contact.
འཕྲལ་ (trɛ̄ɛ) 1. immediate, present; immediately, at once ¶ འཕྲལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ Immediate needs. ¶ དངུལ་ཤོན་བུ་འཕྲལ་གཏོང་བྱེད་རོགས་ Please send some money at once. ¶ ཏར་འབྱོར་པ་དང་འཕྲལ་སྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ (I) left immediately after (I) received the telegram. 2. temporarily, for the present ¶ འཕྲལ་དང་ཕུགས་གཉིས་ཀར་ཕན་པ་ Beneficial for both the past and the future. 3. (vb. + —) right after, as soon as ¶ ཁོང་ལས་ཁུངས་ལ་ཐེབས་འཕྲལ་ཁ་པར་འབྱོར་སོང་ The call came as soon as he went to the office.
འཕྲལ་: p. ཕྲལ་; f. དབྲལ་ (trɛ̄ɛ) va. to separate, to break apart, to split.
འཕྲལ་དཀའ་ཕུགས་བརླག (trɛ̄ɛga pūglaà) difficult current work that has no future.
འཕྲལ་རྐྱེན་ (trɛ̄ɛgyen) present problem / obstacle, immediate cause.
འཕྲལ་རྐྱེན་འཆི་སྐྱོད་ (trɛ̄ɛgyen cīgöö) accidental death.
འཕྲལ་སྐད་ (trɛ̄ɛgɛɛ) colloquial speech/ language.
འཕྲལ་སྐྱོབ་ (trɛ̄ɛgyob) first aid; va. to —བྱེད་ to give first aid.
འཕྲལ་སྐྱོབ་སྨན་བཅོས་ (trɛ̄ɛgyob mɛnjöö) emergency treatment, first aid treatment.
འཕྲལ་མཁོ་ (trɛ̄ɛgo) urgent necessities, immediate needs.
འཕྲལ་གང་ (trɛ̄ɛgaŋ) at present, for the time being, temporarily ¶ འཕྲལ་གང་སྡོད་ས་འདི་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་ This place is fine to live in temporarily.
འཕྲལ་རྒོལ་ (trɛ̄ɛgöö) surprise attack, sudden onslaught.
འཕྲལ་རྒོལ་པ་ (trɛ̄ɛgööba) shock worker, shock trooper.
འཕྲལ་རྒོལ་རུ་ཁག (trɛ̄ɛgöö rugaà) shock troops, shock brigade, commandos.
འཕྲལ་རྒྱགས་ (trɛɛgyaà) foodstuffs for temporary use.
འཕྲལ་སྐང་ (trɛ̄ɛgaŋ) sm. འཕྲལ་གང་.
འཕྲལ་སྒྲུབ་ (trɛ̄ɛdrub) sm. འཕྲལ་རྒོལ་.
འཕྲལ་སྒྲུབ་པ་ (trɛ̄ɛdrubba) sm. འཕྲལ་རྒོལ་པ་.
འཕྲལ་སྒྲུབ་རུ་ཁག (trɛ̄ɛdrub rugaà) sm. འཕྲལ་རྒོལ་རུ་ཁག.
འཕྲལ་དགོས་ (trɛ̄ɛgöö) temporary needs.
འཕྲལ་མངོན་སླ་བཅོས་ (trɛ̄ɛŋön lājöö) doing things slipshod/ quickly; va.—བྱེད་.
འཕྲལ་གཅོད་དམག་འཐབ་ (trɛ̄ɛjöö məgdəb) quick decisive battle.
འཕྲལ་བཅོས་ (trɛɛjöö) sm. འཕྲལ་སྐྱོབ་.
འཕྲལ་བཅོས་ཁང་ (trɛɛjöögaŋ) emergency ward (in a hospital).
འཕྲལ་གཏོང་ (trɛ̄ɛdoŋ) sending at once/ urgently.
འཕྲལ་གཏོང་ཁ་པར་ (trɛ̄ɛdoŋ kābar) direct dial long distance phone.
འཕྲལ་ཐག་གཅོད་ (trɛ̄ɛdaà jöö) va. to make a quick decision.
འཕྲལ་ཐོན་ (trɛ̄ɛdön) leaving at once/ immediately; va.—བྱེད་ to leave at once/ immediately.
འཕྲལ་དུ་ (trɛ̄ɛdu) at once, immediately ¶ འདི་འཕྲལ་དུ་བྱེད་དགོས་ We must do this at once.
འཕྲལ་དོན་ (trɛ̄ɛdön) temporary affairs.
འཕྲལ་བདེ་ (trɛ̄ɛde) temporary happiness, happy for the time being.
འཕྲལ་བདེ་གླིང་ཀ་ (trɛ̄ɛde lĩŋgə) name of a park in Lhasa.
འཕྲལ་བདེ་ཕུགས་སྐྱིད་ (trɛ̄ɛde pūggyeè) good for the present and good for the long term.
འཕྲལ་བདེ་བ་ (trɛ̄ɛdewa) steward.
འཕྲལ་བདེ་ལས་ཁུངས་ (trɛ̄ɛde lɛ̲ɛguŋ) sm. ཇོ་ཕུག་ལས་ཁུངས་.
འཕྲལ་འདོན་ཚགས་པར་ (trɛ̄ɛdön tsāgbar) special newspaper edition.
འཕྲལ་འདོན་ཡི་གེ་ (trɛ̄ɛdön yige) express letter.
འཕྲལ་སྣང་ (trɛ̄ɛnaŋ) sudden idea/ thought.
འཕྲལ་སྤྱོད་ (trɛ̄ɛjöö) for immediate use, instant ¶ འཕྲལ་སྤྱོད་བཟའ་བཅའ་ Instant food.
འཕྲལ་ཕུགས་ (trɛ̄ɛ pūù) present and future, temporary and ultimate, long and short term.
འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱངས་གསུམ་ (trɛ̄ɛpuù gyaŋsum) long, middle and short term.
འཕྲལ་འཕྲལ་ (trɛ̄ɛdrɛɛ) 1. right then and there, immediately ¶ འདྲི་བ་དེ་ཚོར་འཕྲལ་འཕྲལ་ལན་འདེབས་བྱས་པ་རེད་ (He) answered those questions right then and there. 2. doing things on time, doing things quickly/ promptly.
འཕྲལ་བ་ (trɛ̄ɛwa) 1. minus. 2. forehead.
འཕྲལ་མ་ཉིད་དུ་ (trɛ̄ɛ mañiidu) right way, at that very moment, instantly.
འཕྲལ་མར་ (trɛ̄ɛmar) sm. འཕྲལ་མ་ཉིད་དུ་.
འཕྲལ་མྱུར་(དུ་) (trɛ̄ɛñur) quickly, rapidly, speedily; immediately, at once ¶ མི་འབོར་འཕྲལ་མྱུར་གྱིས་འཕར་བ་རེད་ The population increased rapidly.
འཕྲལ་མཚན་ (trɛ̄ɛdzɛn) (vb. + —) as soon as, immediately.
འཕྲལ་ཟུག་གཅོད་སྨན་ (trɛ̄ɛsuù jōōmɛn) medicines for temporary relief of pain.
འཕྲལ་ཡུན་ (trɛɛyün) sm. འཕྲལ་ཕུགས་.
འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་ (trɛɛyün legdzɔɔ) beneficial at present and in the future.
འཕྲལ་ཤར་བསམ་ཚུལ་ (trɛ̄ɛshar sāmdzüü) sudden idea/ thought/ opinion.
འཕྲལ་སེལ་ (trɛ̄ɛsel) temporary.
འཕྲལ་གསལ་ (trɛ̄ɛsɛl) a prompt/ quick reply.
འཕྲལ་བསྒྲིངས་ (trɛ̄ɛsiŋ) sending a reply quickly; va.—བྱེད་.
འཕྲུས་ (trèè) p.of འཕྲུ་.
འཕྲུས་པ་ (drɛ̄ɛba) sm. འཕྲེས་པ་.
འཕྲི་: p. ཕྲིས་; f. འཕྲི་ (trī) va. to subtract, to curtail, to diminish, to take away, to cut back ¶ ཁོ་བདུན་འདའི་གླ་ཕོགས་ནས་བརྒྱ་ཟུར་གཉིས་ཕྲིས་འདུག They deducted 2% of this week's wages.

འཕྲི་ཆག (trījaà) reduction; va.—གཏོང་ to reduce ¶ རང་གར་དཔོན་གྱིས་དམག་མིའི་ཕོགས་འཕྲི་ཆག་བཏང་སོང་ The generals on their own reduced the soldiers' salary.

འཕྲི་རྟགས་ (trīdaà) minus sign.

འཕྲི་ཐབས་ (trīdəb) subtraction.

འཕྲི་འཐེན་ (trīden) reduction, subtraction, curtailment; va.—བྱེད་ to cut back/ curtail, to reduce, to subtract.

འཕྲི་སྣོན་ (trīnün) reduction and/ or addition; va.—བྱེད་ to reduce or add ¶ ཚོགས་པས་འཆར་གཞིའི་སྔོན་འགོར་འཕྲི་སྣོན་གང་ཡང་བྱས་མི་འདུག The committee neither reduced nor added to the budget.

འཕྲི་སྣོན་མེད་པ་ (trīnün me̱èba) without additions or subtractions.

འཕྲི་བྱ་ (trīja) subtrahend (in math).

འཕྲི་བྱེད་གྲངས་ཀ་ (trījeè tra̱ŋga) subtrahend (in math).

འཕྲི་རྩིས་ (tridzii) subtraction (in math).

འཕྲིག: p. འཕྲིགས་; f. འཕྲིག (trïg) 1. vi. to know indirectly/ implicitly; to know roughly. 2. vi. to doubt/ suspect.

འཕྲིག་ཚོད་ (trïg tsüü) sm. འཕྲིག.

འཕྲིག་ས་ (trïg sa̱) sm. འཕྲིག, 2.

འཕྲིགས་ (trïg) p. of འཕྲིག.

འཕྲིན་ (trïn) message, signal, letter, correspondence; va.—གཏོང་; —བསྐུར་; —སྐྱེལ་ to send a message/ signal/ letter; va.—སྐྱེལ་ to deliver a message/ letter; to communicate.

འཕྲིན་སྐྱེམས་ (trïngyem) sm. གསེར་སྐྱེམས་.

འཕྲིན་སྐྱེལ་ཁང་ (trïngyeega̱ŋ) post office.

འཕྲིན་སྐྱེལ་གློག་སྐུད་ (trïngyee lɔ̄ɔgyeè) communications cable factory.

འཕྲིན་སྐྱེལ་སྒྲིག་ཆས་ (trïngyee dri̱gjɛɛ̀) communications equipment.

འཕྲིན་སྐྱེལ་པ་ (trïngyeeewa) postman.

འཕྲིན་སྐྱེལ་ཐྲག་རྟགས་ (trïngyee drāgdaà) postal cancellation mark (on letters).

འཕྲིན་སྐྱེལ་ཕུག་རོན་ (tringyee pūgrön) carrier pigeon.

འཕྲིན་སྐྱེལ་དམག་མི་ (trïngyee mɔ̄ɔmi) military signal corps.

འཕྲིན་སྐྱེལ་ཡོ་བྱད་ (trïngyee yo̱bjɛɛ̀) communications equipment.

འཕྲིན་བསྐུར་ (trïngur) sending a message/ communications.

འཕྲིན་འབྲིད་སློབ་གྲྭ་ (trïndriï lōbdra) correspondence school.

འཕྲིན་གྲོགས་ (trïndrɔɔ̀) pen pal.

འཕྲིན་བཅོལ་ (trïnjöö) sm. ཕྲིན་བཅོལ་.

འཕྲིན་གཏོང་ (trïndoŋ) communications ¶ འཕྲིན་གཏོང་གི་འགྲོ་སོང་ Expenses for communications.

འཕྲིན་གཏོང་སྒྲིག་ཆས་ (trïndoŋ dri̱gjɛɛ̀) communication equipment/ facilities, communications system.

འཕྲིན་གཏོང་དྲ་བ་ (trindoŋ tra̱wa) communication net.

འཕྲིན་རྟགས་ (trïndaà) postage stamp.

འཕྲིན་རྟེན་སློབ་གྲྭ་ (trïnden lōbdra) sm. འཕྲིན་ཡིག་སློབ་གྲྭ་.

འཕྲིན་དེབ་ (trïnda) shung. a book containing official decress/ reports/ summaries.

འཕྲིན་བརྡ་ (trïnda) 1. signal. 2. notice (in a newspaper).

འཕྲིན་པ་ (trïmbə) messenger.

འཕྲིན་སྦྲིང་ (trïndriŋ) see འཕྲིན་.

འཕྲིན་བཟང་ (trïnsaŋ) good news/ tidings.

འཕྲིན་ཡིག (trïnyiï) correspondence, letters; va.—གཏོང་; —སྦྲིང་ to send letters, to correspond.

འཕྲིན་ཡིག་སྐྱེལ་གཏོང་ (trïnyiï gyēēdoŋ) postal and telegraphic communications.

འཕྲིན་ལན་ (trïnlɛn) reply, answer (to a letter or message); va.—གཏོང་; —སློག to reply/ answer (to a letter or message).

འཕྲིན་ལས་ (trïnlɛɛ̀) 1. deed, action, labor. 2. person's name.

འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ (trïnlè gya̱dzo) name of the 12th Dalai Lama (1856-1875).

འཕྲིན་བསྐྱོངས་ (trïnsiŋ) va. to send a message or letter.

འཕྲིས་ (griì) shung. abbr. of འཕྲིན་ལས་.

འཕྲུ་ (trū) sm. ཕྲུ་.

འཕྲུ་ཏོག (trūdoò) the top of official's hats in the traditional Tibetan government.

འཕྲུ་འདུལ་དོ་དམ་པ་ (trūndüü to̱damba) shung. a person in charge of breaking/ opening new land.

འཕྲུ་གསར་འདུལ་ཁོངས་ (trūsar dü̱ügoŋ) shung. the area/ expanse for breaking (opening) new land ¶ ད་ནས་བཟུང་འཕྲུལ་གསར་འདུལ་ཁོངས་གསར་འཛུགས་བགྱིས་གཤིས་འཕྲུ་འདུལ་དོ་དམ་པས་ཉམས་ཡིན་དང་ From now on because we have established the area for opening up new lands, the person in charge of opening up new land should take care of it.

འཕྲུག: p. འཕྲུགས་; f. འཕྲུག; imp. ཕྲུགས་ (trūù) 1. va. to scratch. 2. a unit, a complete entity ¶ འཕྲུག་གཅིག One unit. ¶ ཉིན་ཞག་འཕྲུག་གཅིག A day and night (24 hour period).

འཕྲུག་སྤྱད་ (trūgjɛɛ̀) a bamboo scratching stick used when itching.

འཕྲུགས་ (trūù) p. of འཕྲུག.

འཕྲུལ་ (trüü) 1. vi. to change or transform form miraculously. 2. vi. to be perplexed/ dazed. 3. flirting; va.—ཤོད་.

འཕྲུལ་ཀོང་ (trüügoŋ) a pot for smelting iron.

འཕྲུལ་བསྐྱལ་ (trüügüü) mechanical.

འཕྲུལ་བསྐྱལ་འབྲུ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (trüügüü dru̱len trüügɔɔ) mechanical threshing machine.

འཕྲུལ་ཁང་ (trüügaŋ) sm. འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་.

འཕྲུལ་འཁོར་ (trüügɔɔ) machine, machinery, mechanical equipment ¶ ཤོག་བུ་གཏུབ་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ Paper cutting machine.

འཕྲུལ་འཁོར་སྐོར་ (trüügɔɔ gɔ̄ɔ) va. to run/ operate a machine.

འཕྲུལ་འཁོར་འཁོར་ (trüügɔɔ kɔ̄ɔ) vi. to have a machine turn/ run.

འཕྲུལ་འཁོར་ལྗིད་རིགས་ (trüügɔɔ ji̱irig) heavy machinery.

འཕྲུལ་འཁོར་བདག་གཉེར་སྡེ་ཁག (trüügɔɔ da̱gñer de̱gaà) maintenance department (for machinery).

འཕྲུལ་འཁོར་མེད་པའི་གནམ་གྲུ (trüügɔɔ mɛɛ̀bɛ nɔ̄mdru) glider (airplane).

འཕྲུལ་འཁོར་བརྩམས་ (trüügɔɔ tsām) shung. va. to plot ¶ ཡུལ་གྲུ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ངན་གཡོའི་འཕྲུལ་འཁོར་བརྩམས་པ་ Some evil people have plotted in various places.

འཕྲུལ་འཁོར་ཚོད་གཏོང་ (trüügɔɔ tsɔ̈ɔ̈doŋ) test or trial of a machine.

འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་པ་ (trüügɔɔ so̱ba) machine operator.

འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་བྱེད་བཟོ་ལས་ (trüügɔɔ so̱jeè so̱lɛɛ̀) sm. འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་ལས་.

འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་སྐྲུན་བཟོ་གྲྭ (trüügɔɔ so̱drün so̱dra) building machine factory.

འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་ལས་ (trüügɔɔ so̱lɛɛ̀) building machine industry.

འཕྲུལ་འཁོར་ཡོ་ཆས་ཉམས་གསོ་ལྷུ་སྒྲིག་བབས་ཚུགས་ (trüügɔɔ yo̱jɛɛ̀ ña̱mso lhūdrig ba̱bdzüü) machine repair and assembly station.

འཕྲུལ་འཁོར་ཨ་མ་ (trüügɔɔ āma) the main machine, the engine.

འཕྲུལ་གྲུ་ (trüüdru) steamboat, steamer.

འཕྲུལ་གློག (trüülɔɔ̀) electrical, electronics.

འཕྲུལ་གློག་ཀུང་སི་ (trüülɔɔ̀ gūŋsi) electrical/ electronics company.

འཕྲུལ་གློག་བཟོ་པ་ (trüülɔɔ̀ so̱ba) electrician, electrical worker.

འཕྲུལ་གློག་ལྷུ་སྒྲིག་བཟོ་པ་ (trüülɔɔ̀ lhūdrig so̱ba) electricians and mechanics.

འཕྲུལ་འགྱུར་ཞིང་ར་ (trüngyur shi̱ŋrə) mechanized farm.

འཕྲུལ་སྐུལ་ (trüügüü) sm. འཕྲུལ་སྐྱུལ་.
འཕྲུལ་སྐུལ་འཁོར་ལོ་ (trüügüü kɔ̄ɔlo) motor car/ vehicle.
འཕྲུལ་ངན་ (trüüŋɛn) evil plot.
འཕྲུལ་ཆ་ (trüüja) 1. machinery. 2. weapons.
འཕྲུལ་ཆས་ (trüüjɛɛ̀) machines, machinery, mechanized ¶ འཕྲུལ་ཆས་ཀྱིས་རྩྭ་གསོ་བའི་ས་ཚུགས་ Mechanized grass-growing station.
འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་དཔུང་ཁག (trüüjɛɛ̀gi pūŋgaà) sm. འཕྲུལ་ཆས་ཅན་གྱི་དམག་དཔུང་.
འཕྲུལ་ཆས་ཀྱིས་ (trüüjɛɛ̀gi) mechanized ¶ འཕྲུལ་ཆས་ཀྱིས་མེ་འགོག་ས་ཚུགས་ Mechanized fire prevention station.
འཕྲུལ་ཆས་བཀོལ་སྤྱོད་ (trüüjɛɛ̀ gööjöö̀) mechanical operation.
འཕྲུལ་ཆས་ཁང་ (trüüjɛɛ̀gaŋ) 1. generator or motor room, machine room. 2. engine room (of a ship). 3. instrument room.
འཕྲུལ་ཆས་ཅན་གྱི་དམག་དཔུང་ (trüüjɛɛ̀jɛngi māgbuŋ) mechanized troops, mechanized unit (in army).
འཕྲུལ་ཆས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (trüüjɛɛ̀jɛndu gyur) vi. to be/ get mechanized.
འཕྲུལ་ཆས་ཅན་ཕྱེད་ཙམ་དུ་འགྱུར་ (trüüjɛɛ̀jɛn cēèdzamdu gyur) vi. to be/ get semimechanized.
འཕྲུལ་ཆས་ཆུ་གཏོང་ས་ཚིགས་ (trüüjɛɛ̀ cūdoŋ sə̄dzii̇) mechanized water pumping station.
འཕྲུལ་ཆས་ཞིབ་རིགས་ (trüüjɛɛ̀ jii̇rig) sm. འཕྲུལ་འཁོར་ཞིབ་རིགས་.
འཕྲུལ་ཆས་མཚོན་ཆ་ (trüüjɛɛ̀ tsōnja) mechanized weapons.
འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་བཀོད་ (trüüjɛɛ̀ sogöö̀) mechanical engineering.
འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་སྐྲུན་སློབ་ཚོགས་ (trüüjɛɛ̀ sodrün lōbtsoò) Society of Mechanical Engineering.
འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (trüüjɛɛ̀ sodra) machine factory/ shop.
འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་ལས་ (trüüjɛɛ̀ solɛɛ̀) machine/ mechanical machine industry.
འཕྲུལ་ཆས་ཡོ་བྱད་བཟོ་གྲྭ་ (trüüjɛɛ̀ yobjɛɛ̀ sodra) machine and tool factory.
འཕྲུལ་ཆས་རླུང་ཡོལ་ཅན་གྱི་གྲུ་ (trüüjɛɛ̀ lūŋyüüjɛngi tru) motorized sailboat.
འཕྲུལ་ཆས་ལས་ཀ་ (trüüjɛɛ̀ lɛɛ̀ga) work done by machinery (as opposed to hand labor).
འཕྲུལ་སྟེགས་ (trüüdeg) machine tools, lathe ¶ ལྕགས་རིགས་གཏུབ་གཞོག་འཕྲུལ་སྟེགས་ Metal cutting machine.
འཕྲུལ་སྟེགས་བཟོ་གྲྭ་ (trüüdeg sodra) machine tool/ lathe factory.
འཕྲུལ་སྟོབས་ (trüüdob) mechanical power, the energy/ strength/ power of a machine.
འཕྲུལ་ཐུར་ (trüüdur) a traditional Tibetan surgical catheter-like tool used to open a blocked urinary track.
འཕྲུལ་མདའ་ (tründa) all modern guns (as opposed to matchlock guns).
འཕྲུལ་མདེའུ་ (trundiwu) rocket.
འཕྲུལ་མདེལ་མེ་སྒྱོགས་ (trundee mergyoò) modern (mechanized) artillery.
འཕྲུལ་འདེགས་སྦྲིན་ཟམ་ (trundeè drīnsam) a mechanical drawbridge.
འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་ལྡེ་ (trüünam shuŋdzɛn de) the 17th ancient Tibetan King.
འཕྲུལ་སྣང་ (trüünaŋ) 1. illusion, apparition, fantasy. 2. perplexed, bewildered, dazed; vi.—སྐྱེ་ to be perplexed/ bewildered/ dazed.
འཕྲུལ་སྣང་གི་ཇོ་བོ་ (trüünaŋgi jowo) the statue of the Buddha in the Jokang brought by the wife of Srongtsen Gampo.
འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་ (trüünaŋ tsūglagaŋ) the Lhasa cathedral which houses the Jokang chapel.
འཕྲུལ་སྣུམ་ (trüünum) machine oil.
འཕྲུལ་ཕྱེད་ཅན་ (trüüjeèjɛn) semimechanized ¶ འཕྲུལ་ཕྱེད་ཅན་བྱ་གསོ་ར་བ་ Semimechanized chicken farm.
འཕྲུལ་འཕང་ (trüüpaŋ) spinning machine.
འཕྲུལ་འཕྱག (trüüjaà) vacuum cleaner.
འཕྲུལ་བག (trüübaà) attitude/ appearance of flirting.
འཕྲུལ་བློན་ (trüülön) wise/ learned minister.
འཕྲུལ་མ་ (trüümə) 1. a screw. 2. a flirty/ coquettish woman.
འཕྲུལ་མིག་སྟོན་ (trüümii̇ dōn) sm. འཕྲུལ་མིག་ལྟ་.
འཕྲུལ་མིག (trüümii̇) flirting (with the eyes); va.—ལྟ་.
འཕྲུལ་སྦུད་ (trüübüü̇) mechanical blower.
འཕྲུལ་མེད་གནམ་གྲུ་ (trüümeè nəmdru) sm. འཕྲུ་འཁོར་མེད་པའི་གནམ་གྲུ་.
འཕྲུལ་རྨོད་རུ་ཁག (trüümöö̀ rugaà) mechanized farm team.
འཕྲུལ་རྨོས་ (trüümo) mechanized farming/ plowing; va.—རྒྱག to plow/ farm by machine.
འཕྲུལ་རྩལ་ཚོགས་པ་ (trüüdzɛɛ tsɔ̄gba) acrobatic troupe.
འཕྲུལ་ཚ་པོ་ (trüü tsābo) a flirt.
འཕྲུལ་གཞུ་ (trüüshu) crossbow.
འཕྲུལ་བཟོ་ (trüüso) making/ producing machines.
འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་ (trüüsogaŋ) machine workshop/ factory.
འཕྲུལ་བཟོའི་སྤྱི་ཁྱབ་ (trüüsö jīgyəb) Minister of Industry.
འཕྲུལ་བཟོས་ (trüüsöö̀) machine-made ¶ འཕྲུལ་བཟོས་ཤོག་བུ་ Machine-made paper.
འཕྲུལ་གཡོར་གཉིས་ལྡན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་ (trüüyɔɔñii̇dɛngi trusiŋ) motorized sailboat.
འཕྲུལ་ལས་ (trüülɛɛ̀) mechanical work, technology ¶ འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་རོགས་རམ་ Technological assistance.
འཕྲུལ་ལས་བཟོ་པ་ (trüülɛɛ̀ soba) machine worker.
འཕྲུལ་ལས་བཟོ་རིག (trüülɛɛ̀ sorig) technology.
འཕྲུལ་ལས་སོ་ཕག་བཟོ་གྲྭ (trüülɛɛ̀ sōbaà sodra) machine-made brick factory.
འཕྲུལ་ཤེས་ (trüüsheè) sense of being perplexed/ dazed.
འཕྲུལ་གཤེན་ (trüüshen) the founder of the Bon religion.
འཕྲུལ་བཤད་ (trüüshɛɛ̀) flirting (usu. refers to flirting in speech); va.—གཏོང་ to flirt.
འཕྲུལ་སློབ་ (trüü lōb) va. to learn many methods/ ways/ means.
འཕྲེང་ (trēŋ) 1. sm. ཕྲེང་. 2. vi. to be attached/ fastened.
འཕྲེང་རྒྱུད་ (trēŋgyüü̇) sm. ཕྲེང་རྒྱུད་.
འཕྲེང་ཐག (trēŋdaà) sm. ཕྲེང་ཐག.
འཕྲེང་མདའ་ (trēŋda) sm. ཕྲེང་མདའ་.
འཕྲེང་ཏོག (trēŋdɔɔ̀) sm. ཕྲེང་ཏོག.
འཕྲེད་ (trēè) transverse, crosswise, across, horizontal, sideways.
འཕྲེད་ཀོ་ (trēègɔɔ) a coracle that crosses a river crosswise (rather than going downstream).
འཕྲེད་སྐུད་ (trēègüü̇) 1. weft. 2. a thick string stitched along the edges of a thanka.
འཕྲེད་གླིང་ (trēèliŋ) transverse flute.
འཕྲེད་འགེལ་དར་ཆ་ (trēègee tarja) a horizontal flag/ banner (e.g., those carried at demonstrations).
འཕྲེད་རྒྱག (trēègyuù) sm. འཕྲེད་རྒྱགས་, 1.
འཕྲེད་རྒྱགས་ (trēègyuù) 1. a pole used to block a road. 2. sm. འཕྲེད་.
འཕྲེད་རྒྱགས་རི་རྒྱུད་ (trēègyuù rigyüü̇) transverse mountain range.
འཕྲེད་ལྕམ་ (trēèjam) rafter.
འཕྲེད་གཅོད་ (trēèjöö̀) cutting transversely/ across; va.—བྱེད་.
འཕྲེད་གཅོད་ཆུ་རགས་ (trēèjöö̀ cūraà) regulating dam.
འཕྲེད་གཅོད་ཆུ་སྒོ་ (trēèjöö̀ cūgo) a gate for stopping or regulating the flow of water.
འཕྲེད་བཅད་ (trēèjɛɛ̀) sm. འཕྲེད་གཅོད་.
འཕྲེ་བཅད་ཀྱི་ངོས་ (trēèjɛɛ̀gi ŋöö̀) cross section, transverse section.
འཕྲེད་བཅད་གཏོང་ (trēèjɛɛ̀ dōŋ) va. to cut transversely, to cut across.
འཕྲེད་ཉལ་ (trēèñɛɛ) sleeping or lying sideways/

laterally on a bed; va.—བྱེད་.

འཕྲེད་བསྒལ་ (trēèñεε) sideways, laterally; va.—གཏོང་ to place or lay sideways/ laterally.

འཕྲེད་གདན་ (trēèdεn) bolt, bar (of door or gate); va.—རྒྱག to bolt, to lock.

འཕྲེད་ཐང་ (trēètaŋ) a horizontal tanka.

འཕྲེད་ཐིག (trēèdig) latitude, parallel ༑ ཕྲེད་ཐིག་ཉི་ཤུ The 20th parallel/ latitude.

འཕྲེད་ཐིག་ཀླད་སྐོར་ (trēèdig lεεgɔɔ) the equator.

འཕྲེད་ཐིག་གི་དུའུ་གྲངས་ (trēèdiggi dūraŋ) tib.ch. degrees of latitude.

འཕྲེད་ཐིག་སོ་བརྒྱད་པ་ (trēèdig sōbgyεè) the 38th Parallel (in Korea).

འཕྲེད་དར་ (trēèdar) sm. འཕྲེད་འགེལ་དར་ཆ་.

འཕྲེད་དུ་ (trēèdu) transversely, crossways, across.

འཕྲེད་གདུང་ (trēèduŋ) beams that are put laterally/ sideways.

འཕྲེད་སྤུན་ (trēèbün) weft.

འཕྲེད་བྱང་ (trēèjaŋ) sm. འཕྲེད་དར་.

འཕྲེད་བྲིས་ (trēèdrii) writing left to right or right to left (horizontally as opposed to vertically).

འཕྲེད་གཞུང་ (trēèshuŋ) vertically (front to back) and horizontally (top to botttom), width and length.

འཕྲེད་གཞུང་དཔྱད་ཆས་ (trēèshuŋ jēèjεè) theodolite (surveyor's instrument).

འཕྲེད་གཞུང་ལྡན་པ་ (trēèshuŋ meèba) reasonable.

འཕྲེད་གཞུང་མེད་པ་ (trēèshuŋ meèba) shameless.

འཕྲེད་གཟེར་ (trēèser) nails put in laterally/ sideways; va.—རྒྱག.

འཕྲེད་ལ་ (trēèla) sm. འཕྲེད་དུ་.

འཕྲེད་ལམ་ (trēèlam) side street, a path/ road that cuts across sth.

འཕྲེད་ཤིང་ (trēèshiŋ) wood used horizontally (usu. for doors and windows).

འཕྲེད་ཤོལ་ (trēèshöö) three by five/ six feet Tibetan rugs.

འཕྲེད་གཤག (trēèshaà) cutting in half (widthwise); va.—གཏོང་.

འཕྲེས་ (trēè) va. to lean back.

འཕྲོ་: p. **འཕྲོས་**; f. **འཕྲོ་** (trō) vi. to radiate, to emanate, to shine, to give off/ emit light ༑ ཁང་པའི་གློག་བཞུ་འོད་ཆེམ་ཆེམ་དུ་འཕྲོ་གི་འདུག The electric lights of the house are shining.

འཕྲོ་ (trō) 1. leftover, remainder ༑ བཟས་འཕྲོ་ Leftover food. 2. (vb. + — + vb.) to leave/ stop doing the verbal action ༑ ཁོང་ཡོང་ཙང་ངས་དེབ་ཀློག་འཕྲོ་བཞག་པ་ཡིན་ I stopped reading the book (without completing it) because he came. ༑ ཁོ་སྐད་ཆ་ཤོད་འཕྲོ་ལང་ནས་འགྲོ་དགོས་བྱུང་སོང་ He had to get up and go in the middle of the discussion.

འཕྲོ་སྐྱོང་ (trōgyoŋ) continuing one's leftover work, completing the work one has left; va.—བྱེད་.

འཕྲོ་འགུམ་པར་ཆད་ (trō gumbar cεè) sm. འཕྲོ་ཆད་.

འཕྲོ་གོད་ (trō göö) vi. to be absentminded.

འཕྲོ་ཅན་ (trōjεn) leftover, remainder ༑ ལས་ཀ་འཕྲོ་ཅན་ནི་ As for the leftover work.

འཕྲོ་གཅོད་ (trō jöö) va. to discontinue, to stop in the middle.

འཕྲོ་ཆ་ (trōja) leftover, remainder.

འཕྲོ་ཆགས་ (trō càà) vi. to have sth. leftover, to have a remainder.

འཕྲོ་ཆད་ (trō cεè) vi. to have sth. unfinished, to have sth. that has been left to complete.

འཕྲོ་ཐིག (trōdig) glittering rays/ spots, radiating/ shinning rays.

འཕྲོ་བསྡུད་ (trōdüü) sm. འཕྲོར་མཐུད་.

འཕྲོ་མཐུད་ (trōdüü) sm. འཕྲོར་མཐུད་.

འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ (trōwε rəŋshin) radioactivity.

འཕྲོ་བླངས་ (trō lāŋ) va. to continue/ take up where sth. was left off.

འཕྲོ་མ་ (trōma) sm. འཕྲོ་ཆ་.

འཕྲོ་མ་བཅད་ (trō majεè) without break, continuously.

འཕྲོ་བཞག (trō shaà) va. to adjourn/ discontinue.

འཕྲོ་འོད་ (trōwöö) radiating, shining, glittering.

འཕྲོ་ལུས་ (trō lüü) vi. to have sth. leftover/ unfinished, to have an aftershock.

འཕྲོ་བརླག (trōlaà) 1. wasting; va.—གཏོང་ to waste; vi.—འགྲོ་ to go to waste, to become spoiled. 2. spoiling, leading astray; va.—གཏོང་.

འཕྲོ་བཤོལ་ (trō shöö) va. to discontinue, to leave off doing sth.

འཕྲོ་ལྷག (trōlhaà) sm. འཕྲོ་ཆ་.

འཕྲོག: p. **ཕྲོགས་**; f. **འཕྲོག**; imp. **ཕྲོགས་** (trɔ̄ɔ) va. to take away by force, to seize, to steal.

འཕྲོག་བཅོམ་ (trɔ̄gjom) robbing, plundering, looting; va.—བྱེད་ ༑ ཇག་པས་གྲོང་གསེབ་པར་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་འདུག The bandits robbed the villagers.

འཕྲོག་བྱེད་ (trɔ̄gjeè) 1. Vishnu. 2. lion ༑ འཕྲོག་བྱེད་ཁྲིར་མོ་བཏེགས་པའི་ཁྲི་འཕང་སྟེང་ On the high throne that is lifted by lions.

འཕྲོག་རེས་ (trɔ̄greè) stealing back and forth, plundering mutually.

འཕྲོག་བརླག (trɔ̄laà) sm. འཕྲོ་བརླག.

འཕྲོག་ལེན་ (trɔ̄glen) sm. འཕྲོག.

འཕྲོད་ (trö̀ö) 1. vi. to be suited for, to be good for, to be adapted to, to suit ༑ ལུང་པ་འདིའི་གནམ་གཤིས་འདི་ང་འཕྲོད་ཀྱི་མི་འདུག The climate of this country does not suit me. 2. vi. to receive, to get (letters, messages, etc.) ༑ ཁོང་ལ་ཡི་གེ་འདི་འཕྲོད་མི་འདུག He did not get the letter. 3. health, health treatment.

འཕྲོད་གོམས་ (trö̀ögom) getting acclimated/ accustomed/ used to ༑ ས་མཐོའི་ཐག་ཐག་རིང་དཔུང་བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་འཕྲོད་གོམས་ཡོང་ཆེད་ In order to get acclimated to marching long distances at high altitude.

འཕྲོད་རྟགས་ (trö̀ödaà) receipt.

འཕྲོད་བསྟེན་ (trö̀öden) health care, hygiene, public health; va.—བྱེད་ ༑ ལུས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ Personal hygiene.

འཕྲོད་བསྟེན་ཁང་ (trö̀ödengaŋ) public health center, public health clinic.

འཕྲོད་བསྟེན་ཁྲུའུ་ (trö̀öden drū) tib.ch. public health division.

འཕྲོད་བསྟེན་ཅུའུ་ (trö̀öden jū) tib.ch. bureau of public health.

འཕྲོད་བསྟེན་ཐིན་ (trö̀öden tīn) tib.ch. department of public health.

འཕྲོད་བསྟེན་སྡེ་ཚན་ (trö̀öden dedzεn) public health office.

འཕྲོད་བསྟེན་པ་ (trö̀ödenba) health worker, public health worker.

འཕྲོད་བསྟེན་པུའུ་ (trö̀öden bū) tib.ch. ministry of public health.

འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་ (trö̀öden mēngaŋ) health care center, public health hospital.

འཕྲོད་བསྟེན་ཚགས་པར་ (trö̀öden tsāgbar) health/ hygiene newspaper.

འཕྲོད་བསྟེན་རིག་པ་ (trö̀öden rigbə) the field of hygiene/ public health.

འཕྲོད་བསྟེན་རིམས་འགོག (trö̀öden rimgɔɔ) public health and epidemic prevention.

འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བྱེད་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ (trö̀öden lεèjeè joŋdar dzindra) public health training class for cadre.

འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་གྲྭ་ (trö̀öden lōbdra) public health school.

འཕྲོད་ཐབས་ (trö̀ödəb) means, ways ༑ ས་མཐོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གནམ་གཤིས་འཕྲོད་ཐབས་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་ Knowledge regarding the means of adaptation to the special weather of high altitude places.

འཕྲོད་པ་ (trö̀öba) suitable, proper, fit, agreeing with ༑ ས་བབས་དང་འཕྲོད་པའི་ཉ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ Fish production which is suitable to the landscape/ topography.

འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ (trö̀öbε rəŋshin) adaptability, suitability.

འཕྲོད་པོ་ (trö̀öbo) suitable, suited, good for, agreeable ༑ ཚ་བར་ཡོད་པའི་ས་ཆར་ཤིང་ཏོག་འཕྲོད་པོ་ཡོད་པ་རེད་ In hot climates fruits are good for

you.

འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་འཛོམས་ (trööjɔɔ le̱ŋdzom) shung. auspicious (day).

འཕྲོད་འཛིན་ (tröndzin) receipt, written acknowledgment.

འཕྲོད་བཞེས་ (tröö she̱è) va. to take treatment ༡ ཆུ་ཚན་འཕྲོད་བཞེས་དུ་ཕེབས་ (He) came to take the hot springs treatment.

འཕྲོད་ལམ་ (töölam) suitable, appropriate.

འཕྲོད་ཤུགས་ (trööshuù) suitability, fitness.

འཕྲོད་གཤིས་ (trööshiì) suitable/ appropriate weather/ climate.

འཕྲོར་མཐུད་ (trɔ̈r tüù) vi. to continue/ take up where sth. was left off ༡ དུས་དེབ་གོང་མའི་འཕྲུར་མཐུད་རྒྱུ Continued from the previous magazine (issue).

འཕྲོས་ (tröò) 1. p.of འཕྲོ་. 2. continuation (of articles in a newspaper/ magazine) ༡ གཟའ་འཁོར་སྔོན་མའི་འཕྲོས་ Continuation of last week's (article). 4. (vb. + —) while, during ༡ ལྟོ་ཟ་འཕྲོས་ While eating.

འཕྲོས་བསྒྲིགས་ (tröödrig) sm. འཕྲོས་སྒྲིག.

འཕྲོས་སྒྲིག (tröödrig) supplement, supplementary chapter.

འཕྲོས་ངན་ (trööŋɛn) shung. bad/ evil talks.

འཕྲོས་གཏམ་ (trööd̈am) 1. talk, conversation. 2. jumping from one subject/ topic to another when talking.

འཕྲོས་གཏམ་བན་བུན་ (trööd̈am be̱nbün) hearsay talk.

འཕྲོས་དོན་ (trööd̈ön) footnote, supplement, annotation.

འཕྲོས་པ་འདྲི་ཡུལ་ (trööba tri̱yüü) shung. someone to ask sth.

འཕྲོས་པ་བྱེད་ (trööba ce̱è) va. to discuss.

འཕྲོས་མོལ་ (töömöö) a discussion/ talk that is leftover or not finished; va.—བྱེད་ ༡ ཁྱེད་རང་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོས་མོལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པས་ Do you two plan to settle the unfinished talk? ༡ རྒྱ་བོད་ཀྱི་འཕྲོས་མོལ་བྱེད་དུ་སུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Who went to conduct the remaining talks between China and India.

འཕྲོས་ཚབ་ (trööd̈zəb) replacement.

འཕྲོས་འཛར་ (tröndzar) sth. leftover, a remnant.

འཕྲོས་འོས་ (trööwöò) sth. that should be told/ said.

འཕྲོས་འོས་ཀྱང་འཚལ་ (trööwöögyaŋ tsɛ̈ɛ̀) shung. (manner of writing in official documents): If you have anything that should be told please write it.

འཕྲོས་ལས་ (dröölɛɛ̀) sm. འཕྲོས་ལུས་.

འཕྲོས་ལུས་ (dröölüù) remaining, leftover ༡ འཕྲོས་ལུས་གསུམ་ The remaining three.

འཕྲོས་བཤད་འཕྲོས་གཏམ་ (drööshɛɛ̀ drööd̈am) sm. འཕྲོས་གཏམ་.

འཕྲོས་སོང་ (dröösoŋ) sm. འཕྲོས་ལུས་.

འཕྲོད་ལྷག (dröölhaà) sm. འཕྲོས་འཛར་.

པ

པ་ (pa) 1. cow. 2. particle used after final ང་, འ་, ར་, ལ་ and vowels indicating past tense ། ཁོས་ཡི་གེ་བཏང་བ་རེད་ He sent a letter. 3. agentive particle ། ཤིང་བཟོ་བ་ A carpenter. 4. nominalizing particle ། ཡི་གེ་གཏོང་བ་ཁག་པོ་རེད་ Sending letters is difficult. 5. the letter པ་ used in alphabetical order.

པ་ཀུ་ལ་ (pāgula) one of the 16 arhats.

པ་སྐྱ་ (pagya) dry nasal mucus/ snot.

པ་ཁྱུ་ (pəgyu) a herd of cows.

པ་འཁོར་ (pagɔɔ) a bib for babies that is square with a hole in the middle.

པ་གམ་ (pagam) a large house, a multistory house.

པ་གམ་མངོན་མཐོར་འཕགས་པ་ (pagam ŋōndɔr pāgba) shung. benevolent ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཐུགས་ཆེན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་པ་གམ་མངོན་མཐོར་འཕགས་བཞིན་པར་འཚོ་ཞིང་བཞེས་པ་ (We wish) your excellency good health and a long life and that you will continue your benevolent protection to us.

པ་གྲུས་མ་ (pa drüümə) sm. པ་དྲུས་མ་.

པ་གླང་ (palaŋ) sm. པ་ལང་.

པ་གླང་སྤྱོད་ (palaŋjöö) one of the four continents surrounding mount Meru.

པ་རྒན་གྱིས་བེའུ་ལྡག་པ་ (pagɛngi pewu dagba) parental love [Lit. an old cow licking a calf].

པ་རྒྱ་ (pagya) web, cobweb, spider's web.

པ་ལྕི་ (pəji) cow manure/ dung.

པ་ཆུ་ (pəju) cow urine (used in Tibetan medicine).

པ་འཇོ་ (pa jo) va. to milk a cow.

པ་ཉལ་མཛོ་གྲོད་ (pa ñɛɛ dzo tröö) derogatory term used for people who eat a lot and are lazy [Lit. sleeping cow, dzo's stomach].

པ་ཉལ་ཉལ་ཉལ་ (pañɛɛ ñɛɛñɛɛ) to sleep late [Lit. to sleep like a cow].

པ་སྙི་ (pañi) sm. པ་ལྕི་.

པ་ཏ་ (pada) a stack of barley straw (left in the field after harvest).

པ་ཐག (padaà) 1. sm. པ་རྒྱ་. 2. a web of tree roots.

པ་དག (padaga) (vb.+ —) as soon as ། དཀའ་ལས་ཏོག་ཙམ་ཁ་པ་དག As soon as he gets a little tired.

པ་དན་ (padɛn) banner, flag.

པ་དམ་ (paam) hind. peanut.

པ་དྲུས་མ་ (pa drüümə) milch cow.

པ་བདག (padag) shung. cow owner.

པ་ནུ་ (panu) cow udder.

པ་སྤུ་ (pabu) body hair; vi.—ལངས་; —གཡོ་ to have one's body hair stand on end out of fear/ fright.

པ་སྤུ་མེ་ཏོག (pabu medog) jasmine.

པ་སྤུ་ཙམ་ (pabudzam) a tiny bit ། སྐྱོན་སྤུ་ཙམ་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is not even a tiny mistake.

པ་སྤུ་ཟིང་དགོས་པ་ (pabu siŋ gööba) extremely frightened.

པ་སྤུ་གཡོ་ (pabu yō) vi. to have one's hair stand on end out of fear. 2. vi. to be deeply moved ། ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེས་ངའི་ལུས་ཀྱི་པ་སྤུ་གཡོས་བྱུང་ I was deeply moved by his talk.

པ་སྤུ་ལངས་ (pabu laŋ) sm. པ་སྤུ་གཡོ་.

པ་སྤུའི་བུ་ག (pabu puga) skin pore.

པ་ཕྱུགས་ (pəjuù) cow.

པ་ཕྱིད་ (pajeè) sm. པ་ཟུར་.

པ་ཕྲུག (pədruù) calf.

པ་བེའུ་ཤི་ངུ་ (pa piwu shī ŋu) shung. abbr. of པ་བེའུ་ཤི་དུས་ངུ་དགོས་.

པ་བེའུ་ཤི་དུས་ངུ་དགོས་ (pa piwu shīdüü ŋugɔɔ) shung. one should act or speak at the time when sth. takes place [Lit. when the calf dies the cow should cry].

པ་བླ་ (pala) auripimentum (used in Tibetan medicine).

པ་མ་ (pama) a kind of hand drill.

པ་མ་ཤི་ལྕི་ཏོག་རྒྱུན་མི་འཆད་ (pa mashi jīñog gyün mijɛɛ) so long as the troublemaker is still around there will always be trouble [Lit. until the cow dies there will be cow dung].

པ་མར་ (pamar) butter made from cow's milk.

པ་མེན་ (pamen) wild ox.

པ་མོ་ (pamo) 1. hoarfrost, frost; vi.—འབབ་ to frost over, to get frost. 2. cow.

པ་མོ་དབྱར་བཞོ་དགུན་གནས་གསོ་ (pamo yārsho günnɛɛ sō) (one) must plan/ prepare for the future [Lit. if one wants cow milk in the summer then one must care for the cow in the winter].

པ་མོ་མེད་པའི་མར་དཀྲུག (pamo mɛɛbɛ maadrɔɔ) income without a source [Lit. having butter without a cow].

པ་མོས་འཇོམས་ (pamöö jom) vi. to be destroyed by frost.

པ་སྨིག (pamig) cow hoof.

པ་ཚང་ (padzaŋ) cowshed.

པ་ཚྭ་ (padza) alkaline, saline.

པ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ས་ (padzajɛngi sā) alkaline soil.

པ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ས་ཞིང་ (padzajɛngi səshiŋ) alkaline land/ fields.

པ་ཚྭ་ཆུ་ (padza cū) brine. alkaline water.

པ་ཚྭའི་རང་བཞིན་ (padzɛ rəŋshin) alkalinity, salinity.

པ་མཛོ་ (padzo) cross between a cow and a yak.

པ་རྫི་ (padzi) cow herder.

པ་བཞོ་མ་ (pa shoma) milch cow.

པ་འོ་ (pawo) cow's milk.

པ་ཡར་ (payar) sm. པ་ཡར་མ་.

པ་ཡར་མ་ (pa yarma) a cow that gave birth the previous year.

པ་ར་ (para) sm. པ་ཚང་.

པ་ར་བོང་གསུམ་ (pa ra poŋsum) abbr. the three: cow, goat and donkey.

པ་རི་ (pari) a type of hat worn by ancient soldiers.

པ་རི་བུ་རི་ (pari buri) bumpy.

པ་རུ་ར་ (parura) chinoberry (used in Tibetan medicine).

པ་རུ་བཞི་སྦྱོར་ (paru shijɔɔ) a medicine made from chinoberry that is used to treat syphilis.

པ་རེ་བེ་རེ་ (pare bere) 1. uneasy, disturbed, bothered; va.—བྱེད་ ། གནས་ཚུལ་ངན་པ་དེ་གོ་ནས་སེམས་པ་པ་རེ་བེ་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག After hearing the bad news, I feel uneasy. 2. tipsy, slightly drunk; vi.—བཟི་ to be tipsy/ slightly drunk ། ཁོ་ར་པ་རེ་བེ་རེ་བཟི་བཞག He was slightly drunk.

པ་རེ་བོ་རེ་ (pare bore) careless; va.—བྱེད་ to do carelessly ། ཁོས་ལས་ཀ་པ་རེ་བོ་རེ་བྱས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཤོར་བཞག He worked carelessly and made many mistakes.

པ་ལ་ཕྱར་བ་གཡོགས་པ་ (pala cārwa yɔɔ̄ba) wearing oversized clothes [Lit. putting a ground sheet on a cow].

པ་ལང་ (palaŋ) 1. abbr. cow and ox/ bull. 2. ox, cattle.

པ་ལང་ཀང་པ་ (palaŋ gāŋba) the 8th month of the Tibetan calendar.

པ་ལང་རྒྱལ་འཛུག (palaŋ gyɛnjuù) shung. making sb. do sth. by force ། ལུགས་གཉིས་ཁྲིམས་སྲོལ་བཟང་པོར་རྗེ་མི་སྙམ་པ་འགའ་ཞིག་ནས་པ་ལང་རྒྱལ་འཛུག་ལྟ་བུའི་ཚུལ་མིན་བྱ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ Some people who disregard the spiritual and the temporal law and drive people by force just like driving cows/ oxen into the water [Lit. to drive a cow/ ox into the water].

པ་ལང་སྐྱོང་བ་ (palaŋ gyōŋwa) 1. herder of cows and oxen. 2. owner of cows and oxen.

པ་ལང་ལྗི་བ་ (palaŋ jīwə) the root of dahurian angelica (used in Tibetan medicine).

པ་ལང་ལྗི་ (palaŋ jē) sm. ཁུར་མང་.

པ་ལང་སྤྱོད་ (palaŋ jöö) sm. པ་གླང་སྤྱོད་.

པ་ལང་མི་གཟུགས་ (palaŋ misug) stupid, dumb, ignorant. [Lit. cow/ ox., human body].

པ་ལང་མིག་རྗེས་ (palaŋ mīgjeè) tracks made by cows and oxen.

པ་ལང་ཤིང་རྟ་ (palaŋ shiŋdə) bullock cart.

པ་ལུ་ (pəlu) azalea.

པ་ལུད་ (pəlüü) cow/ cattle manure.

པ་ལེ་ཀ་ (palega) a type of birthwort (used in Tibetan medicine).

པ་ལེ་བོ་ལེ་ (pale bole) soft.

པ་ཤ་ (pasha) beef.

པ་ཤ་ཀ་ (pashaga) a type of figwort.

པ་ཤུ་ (pəshu) a severe boil/ sore.

པ་ཤེ་ (pashe) lease fee for a cow (paid in milk and cheese).

པ་ཤེ་གླང་འགེལ་ (pashe lāŋgee) shung. making sb. do work that sb. else should be doing ¶ ཞིབ་གསལ་ཁྲལ་རིགས་མི་སྒེར་པ་ཤེ་གླང་འགེལ་མི་འབྱུང་བ་དགོས་རྒྱུ་ The taxes should be imposed on those who should pay them rather than on subjects in general. [Lit. the cow lease fee imposed on the ox/ bull].

པ་བཤའ་བ་ལས་བཞོ་བ་དགའ་ (pa shāwalɛ showa ga) a little bit of sth. every day is better than having sth. once [Lit. it is better to keep a cow for milking than to kill it].

པ་ས་ (pāsa) a type of yellow earth (used for painting walls).

པ་སོ་ (paso) ivory ¶ པ་སོའི་ཐུར་མ་ Ivory spoon.

པ་སོ་བརྐོས་མ་ (paso gōōma) carved ivory.

པ་སོ་མཁན་ (pasoñɛn) ivory carver.

པ་བསད་པ་ལས་བཞོས་པ་དགའ་ (pasɛèbalɛ shöba ga) sm. པ་བཤའ་བ་ལས་བཞོ་བ་དགའ་.

བག (pag) 1. flour. 2. virtuous, moral ¶ བག་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ Moral behavior. 3. a bit, a hint of, a trace of ¶ ཁོང་ལ་ནད་བག་ཙམ་མི་འདུག There is not even a hint of the illness left. 4. sm. བག་ཉམས་. 5. abbr. of བག་མ་. 6. mahjong.

བག་སྐར་ (paggar) astrological calculations regarding sending/ taking a bride.

བག་རྐྱང་ (paggyaŋ) 1. sm. བག་ཡངས་པོ་. 2. not bashful.

བག་སྐྱོ་ (paggyo) a paste-like mixture (flour with a liquid mixed).

བག་ཁག (paàgaà) 1. a set of four bricks of tea. 2. a large brick of tea.

བག་ཁུ་ (pəggu) broth.

བག་ཁོག (paggɔɔ̀) sm. བྲང་ཁོག.

བག་ཁུམ་ཅན་ (paggumjɛn) cowardly, timid, conservative.

བག་འཁུམ་ (paà kūm) vi. to be timid/ intimidated, to be scared/ afraid ¶ ཁོའི་མདུན་དུ་བག་འཁུམ་དགོས་གང་ཡང་མེད་ There is no need to be scared in his presence.

བག་འཁུམ་སྙིང་ཞེན་ (paggum ñiŋshen) conservatism, traditionalism; va.—བྱེད་.

བག་འཁུམས་རིང་ལུགས་ (paggum riŋluù) conservativism, traditionalism.

བག་གི་བུག་གི (paggi puggi) 1. speaking unclearly/ indistinctly. 2. small.

བག་གེ་བོག་གེ (pagge pogge) padded clothing, etc. that looks puffed up.

བག་གྲིབ་ (pagdrib) traditional belief that a bride brings pollution with her and this can cause illness.

བག་གྲོ་བ་ (pag trobo) sm. བག་དྲོ་.

བག་གྲོ་བྱིན་ཆེ་བ་ (pagdro jincewa) grand and imposing.

བག་གླུ་ (paglu) wedding song.

བག་རྒྱག (paà gyəaà) vi. to play mahjong.

བག་རྒྱུད་ (paggyüü) wife's relatives.

བག་སྒོ་ཀ་ལིང་ (paggo gāliŋ) sm. བྲག་སྒོ་ཀ་ལིང་.

བག་ཅན་ (pagjɛn) sm. བག་དྲོ་པོ་.

བག་ཆ་ (pagja) a bunch/ bundle/ package.

བག་ཆགས་ (pagjaà) effect, consequence, influence, impact, impression ¶ མོས་ཁྱིམ་ཚང་འཛིན་པ་ཡིན་ན་བག་ཆགས་གང་ཡང་འཛོམ་ཐུབ་པ་མི་འདུག If she takes control of the house, it will not have a good effect. ¶ ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་གནང་ཙང་མིའི་ཁྲོད་དུ་བག་ཆགས་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Because he did good work for the benefit of Tibet, he had good impression on people. 2. good luck/ fortune ¶ དེ་རིང་ང་བག་ཆགས་བཟང་སོང་ང་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་རག་བྱུང་ Today I had good fortune. I got a new job.

བག་ཆགས་ངན་པོ་ (pagjaà ŋəmba) bad influence/ impact/ fortune.

བག་ཆགས་འཛོམ (pagjaà jɔɔ̀) va. to have/ get a good effect/ impact, to have good luck.

བག་ཆགས་སད་ (pagjaà sɛ̄ɛ̀) vi. to be affected/ impacted/ influenced (good or bad) by one's karma.

བག་ཆགས་གསུམ་ (pagjaà sūm) the three influences: body, mind and speech.

བག་ཆལ་ (pagjɛɛ) a type of round flat bread.

བག་ཅུང་ (pəgjuŋ) one brick of tea.

བག་ཆེན་ (pagjen) 1. sm. བག་ཁག. 2. a type of tile game something like mahjong.

བག་ཉལ་ (pagñɛɛ) latent tendency, predisposition.

བག་སྙོལ་ (pagñöö) arranging the bride and groom's first night's sleeping together; va.—གཏོང་.

བག་རྟ་ (pagda) bride's horse.

བག་སྟོན་ (pagdön) marriage party/ celebration.

བག་ཐུག (bəgduù) a type of soup/ stew containing small pieces of dough.

བག་དང་ལྡན་པ་ (pagdaŋ dɛmba) sm. བག་ཡོད་.

བད་དྭངས་ (pagdaŋ) shung. sm. ཁམས་དྭངས་.

བག་དོག་པོ་ (pag tobo) narrow-minded.

བག་དྲོ་ (paàdro) personable, jolly, good-natured, pleasant.

བག་དྲོ་པོ་ (pag trobo) sm. བག་དྲོ་.

བག་དྲོ་བྱིན་ཆེ་ (paàdro jinje) grand and imposing.

བག་དྲོན་ (pagdrön) warm བག་ཐུག.

བག་ལྡན་ (paŋdɛn) sm. བག་ཅན་.

བག་སྦྱིན་ (pagjin) flour paste used as glue.

བག་པ་གྲོགས་ཆེ་ (pagba trɔgje) 1. mahjong partner. 2. a person with whom one is in cahoots.

བག་ཕབ་ (pag pəb) vi. to be completely at ease, to be carefree.

བག་ཕུག (pagbuù) sm. བྲག་ཕུག.

བག་ཕེབས་ (pagpeè) sm. བག་ཕབ་.

བག་ཕེབས་དལ་བསྐྱོད་ (pagpeè tɛɛdröö) taking a slow/ leisurely stroll.

བག་ཕེབས་སྣང་སྐྱིད་ (pagpeè nāŋgyii) carefree, happy.

བག་ཕེབས་པོ་ (pag pēèbo) carefree, at ease, without anxiety/ fear.

བག་ཕོར་བརྐོས་མ་ (pagbɔɔ gōōma) carved boxes.

བག་ཕེབས་ཞུམ་མེད་ (pagpeè shummeè) at ease without fear.

བག་ཕེབས་ལྷིང་འཇགས་ (pagpeè lhīŋjaà) sm. བག་ཕེབས་པོ་.

བག་ཕྱེ་ (pagje) flour; va.—རྡེ་; —སྡོ་ to knead flour dough.

བག་བུག (pagbuù) sm. བག་གི་བུག་གི་.

བག་བོག (pagbɔɔ̀) abbr. of བག་གེ་བོག་གེ་.

བག་མ་ (pagma) bride; va.—གཏོང་ to give/ send a bride; va.—ལེན་ to take a bride.

བག་མ་འབོག (pagma bɔɔ̀) to give and take a bride.

བག་མ་ལྷ་འབྲིལ་ (pagma lhāndröö) asking a god (for permission to leave one's natal house and go as a bride or groom); va.—ཞུ་.

བག་མ་ལྷ་འདོགས་ (pagma lhāndɔɔ̀) a prayer flag which matches the birth sign of a new bride that is put on the roof of the house into which she marries.

བག་མེད་ (pagmeè) (acting) hedonistically, immorally, unrestrained, indulging in pleasures (drinking, smoking, womanizing), dissolute, wild, unconventional; va.— བྱེད་; —གཡེང་ to act

in a hedonistic/ immoral way, to have concern only for one's pleasure, to be wild/ dissolute, to fool around and not do one's work.

བག་མེད་རྒྱུས་སྤྲོས་ (pagmeè gyɛ̀ɛdröö) acting without restraint in pursuit of hedonism/ immorality.

བག་མེད་ཆུད་ཟོས་ (pagmeè cüüsöö) acting hedonistically immoral and wasteful.

བག་མེད་རྣམ་གཡེང་ (pagmeè nāmyeŋ) sm. བག་མེད་ལྷོད་གཡེང་.

བག་མེད་པ་ (pagmeèba) 1. hedonistic, immoral, dissolute. 2. cloth that is not stiff. 3. odorless, absence of an unclean smell.

བག་མེད་རྩོལ་མེད་ (pagmeè tsüümeè) immorally hedonistic, dissolute, wild.

བག་མེད་ཞུམ་མེད་ (pagmeè shummeè) without fear in the pursuit of hedonism/ pleasure.

བག་མེད་ལོང་སྤྱོད་ (pagmeè loŋjoò) hedonistic, immoral; va.—བྱེད་.

བག་མེད་ལྷོད་གཡེང་ (pagmeè) doing sth. carelessly/ negligently/ not conscientiously; va.—བྱེད་.

བག་ཙམ་ (pagdzam) a little, a slight/ small amount.

བག་རྩིས་ (pagdzii) astrological calculations for marriage.

བག་ཚ་ (pagdza) fear ¶ཁྱེད་རང་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ལས་ཀར་བག་ཚའདུག་གས་ Do you fear the difficult job?

བག་ཚ་བ་ (pagdzawa) sm. བག་ཚ་.

བག་ཚ་མར་ཁུ་ (pagdza maagu) a traditional paste-like food consisting of tsamba mixed with butter, raw sugar and cheese.

བག་ཚ་མེད་པ་ (padza meèba) not afraid, not shying away from, fearless.

བག་ཚ་ཞེད་པ་ (padza sheèba) sm. བག་ཚ་.

བག་ཚོས་ (pagdzöö) deep fried pastry.

བག་འཚེར་ (pagdzer) sm. བག་ཚ་.

བག་རྫོངས་ (pagdzoŋ) dowry for a bride; va.—སྐྱེར་ to give a dowry for a bride.

བག་ཞ་ (pagsha) sm. བག་ཉལ་.

བག་ཞུམ་ (pagshum) sm. བག་མཚེར་.

བག་གཞག་ (pagshaà) splitting open; vi.—ཐེབས་ to get split open.

བག་ཟན་ (pagsɛn) traditional pancake-like bread.

བག་ཟོན་ (pagsön) caution, prudence, precautions, vigilance; va.—བྱེད་.

བག་ཡངས་ (pagyaŋ) sm. བག་ཡངས་པོ་.

བག་ཡངས་ཉམས་འཆལ་ (pagyaŋ ñamjɛɛ) undisciplined, dissolute, wild.

བག་ཡངས་པོ་ (pag yaŋbo) free (in thinking), open-minded (in thought and action), carefree, relaxed.

བག་ཡོད་ (pagyöö) upright, decent, conscientious, law-abiding.

བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་ (pagyöö tsüüdün) sm. བག་ཡོད་ཚུལ་ལྡན་.

བག་ཡོད་ཚུལ་ལྡན་ (pagyöö tsüüdɛn) honest, upright, law-abiding, decent.

བག་ཡོད་ཚུལ་གནས་ (pagyöö tsüünɛɛ̀) sm. བག་ཡོད་ཚུལ་ལྡན་.

བག་གཡང་ (pagyaŋ) sm. བག་གཡེང་.

བག་གཡེང་ (pagyeŋ) not paying attention to things, not conscientious/ diligent, hedonistic, dissolute; va.—བྱེད་.

བག་གཡེང་ཚ་པོ་ (pagyeŋ tsābo) a person who isn't conscientious, sb. who doesn't work diligently; sb. who is hedonistic/ dissolute.

བག་གཡོག་ (pagyɔ̀ɔ) a woman who accompanies the bride as servant to her new household.

བག་གཡོག་མ་ (pagyɔ̀ɔma) sm. བག་གཡོག.

བག་རེ་ (paàre) sm. བག་ཙམ་.

བག་རེ་བ་ (paàrewa) sm. བག་ཙམ་.

བག་རོགས་ (paàrɔ̀ɔ) sm. བག་གཡོག.

བག་ལྭ་ (pagla) dress worn by the bride.

བག་ལ་འགྲོ་ (pagla dro) va. to go as a bride.

བག་ལ་ཉལ་ (pagla ñɛɛ) sm. བག་ཉལ་.

བག་ལ་ཞ་ (pagla sha) sm. བག་ཉལ་.

བག་ལེབ་ (paàleè) bread; va.— བཟོ་; —སྲེག to make/ bake bread; va.—ཚོང་ to make a transaction at once (slang).

བག་ལེབ་སྦོམ་ (paàleè bom) tib. eng. bun, roll.

བག་ལོག (paglɔ̀ɔ) return of a new bride to her parent's home for her first visit.

བག་སླང་ (paàlaŋ) a pan for making fried bread.

བག་སློག (paglɔ̀ɔ) present taken by a bride when she returns home to visit her parents for the first time after her marriage.

བག་སློང་ (paglɔŋ) asking parents for the hand of a bride; va.—བྱེད་.

བག་གསར་ (pagsar) new bride.

བག་ལྷོད་ (paglhöö) a military command: "at ease".

བགས་ (paà) step-by-step, gradually, by degrees.

བགས་ཀྱིས་ (paàgi) step-by-step, gradually, by degrees.

བང་ (paŋ) 1. running; va.—རྒྱུག to run; va.—འགྲན་ to race, to run a race. 2. pheasant. 3. child birth. 4. abbr. of བང་ཁང་.

བང་: p. བངས་; f. བང་ (paŋ) vi. to get soaked ¶ཆར་པས་དག་ལོག་ཚང་མ་བངས་བཞག The rain soaked all my clothes.

བང་ཁ་ (paŋga) sm. བང་.

བང་ཁང་ (paŋgaŋ) storehouse, granary.

བང་ཁྲག (paŋdraà) afterbirth.

བང་ཁྲི་ (pəŋdri) shelf.

བང་གལ་ (paŋgɛl) Bengal.

བང་འགྲོས་ (paŋdröö) running; va. བང་འགྲོས་; —བྱེད་.

བང་རྒྱུག (paŋgyuù) sm. བང་འགྲོས་.

བང་སྒྲིག (paŋ drig) 1. va. to line up, to queue up. 2. va. to arrange or order in a line/ sequence.

བང་སྒྲོམ་ (paŋdrom) sm. བང་ཁྲི་.

བང་ངལ་གསོ་ (paŋ ŋɛɛso) a leave from work after giving birth, maternity leave.

བང་ཉལ་ (paŋñɛɛ) sm. བང་ངལ་གསོ་.

བང་ཆེན་ (paŋjen) messenger.

བང་ཆེན་པ་ (paŋjenba) sm. བང་ཆེན་.

བང་མཆོང་འགྲོས་ (paŋjoŋ dröö) sm. བང་འགྲོས་.

བང་གཏོང་ (paŋ tõŋ) running.

བང་འཐོར་ (paŋ tɔ̃ɔ) vi. to have a line/ queue get scattered.

བང་འདུར་ (paŋdur) sm. བང་རྒྱུག.

བང་ཐུགས་ (pāŋbuù) able to run for a long time (animals).

བང་ཕུད་ (pāŋbüü) the first grain that is taken out of storage.

བང་ཕྱིན་པ་ (paŋjimbə) messenger.

བང་བ་ (paŋwa) storage cubicle for grain in a storehouse.

བང་བུ་ (paŋbu) 1. a small བང་བ་. 2. a bee.

བང་སྦྲང་ (paŋdraŋ) honey.

བང་མི་ (paŋmi) sm. བང་ཆེན་.

བང་རྩལ་ (paŋdzɛɛ) skill in running.

བང་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་ (paŋdzɛɛ trendur) foot race, track meet.

བང་ཚད་ (paŋdzɛɛ̀) an infection to the mother resulting from childbirth.

བང་མཛོད་ (paŋdzöö) treasury, storehouse.

བང་མཛོད་པ་ (paŋdzööba) manager or steward in charge of a treasury/ storehouse.

བང་མཛོད་འཛིན་པོ་ (paŋdzöö dzimbu) sm. བང་མཛོད་པ་.

བང་གཞུག་བུད་མེད་ (paŋshuù pöömeè) pregnant woman.

བང་ཟད་ (paŋsɛɛ̀) tired of running (horses, etc.).

བང་ཡ་ (pəŋya) rival/ opponent/ competitor in a race.

བང་རིམ་ (pəŋrim) steps, rungs, layers.

བང་རིམ་འོག་འོག (pəŋrim wɔ̀ɔwɔ̀ɔ) the lowest steps/ rungs/ layer.

བང་བཤིག (paŋ shii) va. to scatter/ breakup a line or queue.

བང་སངས་ (paŋ sāŋ) 1. vi. to regain one's health after childbirth. 2. purification of birth. 3. a "baby shower" (party after a baby is born when

friends/ neighbors bring gifts).
བང་སེལ་ (paŋsee) sm. བང་སངས་.
བང་སོ་ (paŋso) tomb, burial site.
བང་སོ་ཁང་ (paŋsogaŋ) crypt. cemetery.
བང་སློང་ (paŋloŋ) sm. བང་སངས་.
བང་སོའི་རྡོ་རིང་ (paŋsö doriŋ) grave stone, tombstone.
བངས་ (paŋ) p. of བང་.
བད་ (pɛ̀ɛ) 1. vi. to be intoxicated/ drunk (h.). ¶ཁོང་སྐུ་ར་བད་འདུག He is drunk. 2. vi. to be satiated/ full/ satisfied.
བད་ཀ་ (pɛ̀ɛga) a low embankment built on the edge of the flat roof of a Tibetan house.
བད་ཀན་ (pɛ̀ɛgɛn) a major disease category in the Tibetan medical system that often involves phlegm (includes T.B., pneumonia).
བད་ཀན་གྲེ་གོགས་ (pɛ̀ɛgɛn drɛdɔ̀ɔ) a disease of the throat.
བད་ཁ་ (pɛ̀ɛga) sm. བད་ཀ་.
བད་ཁྲག (pɛ̀ɛdraà) phlegm with blood.
བད་མཆུ་ (pɛ̀ɛju) བད་ཀ་.
བད་ཐོར་ (pɛ̀ɛtɔr) a type of pimple.
བད་དྭངས་ (pɛ̀ɛdaŋ) shung. sm. ཁམས་དྭངས་.
བད་ནག (pɛ̀ɛnaà) 9th month of the Tibetan calendar.
བད་ཕུར་ (pɛ̀ɛbur) sm. བད་ཀ་.
བད་བད་གདོང་ (pɛ̀ɛbɛ̀ɛ dōŋ) sm. བྲད་བྲད་གདོང་.
བད་གཡམ་ (pɛ̀ɛyam) slate covering of a བད་ཀ་.
བད་རླུང་ (pɛ̀ɛluŋ) vertigo, giddiness.
བད་རླུང་འཁོར་སྐོར་ (pɛ̀ɛluŋ kɔ̄ɔgɔɔ) motion sickness.
བད་རླུང་མགོ་འཁོར་ (pɛ̀ɛluŋ gogɔɔ) sm. བད་རླུང་.
བད་སྲིན་ (pɛ̀ɛsin) tapeworm.
བན་ (pɛn) 1. Buddhist monk. 2. sm. བེན་.
བན་བརྒྱག (pɛngyaà) sm. བན་སྐྱིགས་.
བན་སྐལ་དཀོར་ཟ་ (pɛngɛɛ kōrsa) shung. the place where monks go to perform religious rites.
བན་སྐྱ་ (pɛngya) abbr. laymen and monks.
བན་རྒན་ (pɛngɛn) abbr. of བན་དེ་རྒན་པ་.
བན་ཅོག (pɛnjoò) bundles of crops made when harvesting.
བན་ཆུང་ (pɛnjuŋ) young monk.
བན་ཆེན་ (pɛnjen) high ranking monk.
བན་སྟེགས་ (pɛndeg) a stone stand on which the water bucket is rested.
བན་དང་རྫ་མ་ (pɛndaŋ dzama) pots and pans.
བན་དེ་ (pɛnde) monk.
བན་དེ་རྒན་པ་ (pɛnde gɛmba) older monk.
བན་དེ་བོན་དེ་ (pɛnde pönde) Buddhist monks and Bon monks.
བན་དེ་མོ་ (pɛndemo) sm. བན་མོ་.
བན་སྡེ་ (pɛnde) a community of monks.
བན་ནེ་བུན་ནེ་ (pɛnni pünni) unhappy, troubled, uneasy (mind); vi.—བྱེད་ ¶དེ་རིང་ང་སེམས་པ་བན་ནེ་བུན་ནེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཕལ་ཆེར་གསར་འགྱུར་ངན་པ་ཞིག་གོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདྲ་ Today my mind is not at ease, probably I will hear some bad news.
བན་པོ་ (pɛmbo) tattered/ patched clothes.
བན་སྤྲང་ (pɛndraŋ) monk who goes around begging.
བན་བུན་ (pɛmbün) abbr. of བན་ནེ་བུན་ནེ་.
བན་བོན་ (pɛnbön) abbr. of བན་དེ་བོན་དེ་.
བན་མོ་ (pɛnmo) nun.
བན་བཙུན་ (pɛndzün) monks and nuns.
བན་ཛ་ (pɛndza) families that send young boys to become monks.
བན་གཟན་ (pɛnsɛn) monk's shawl.
བན་གཟུགས་ (pɛnsuù) monk's attire.
བན་རལ་ (pɛnrɛɛ) a monk who has broken his vows.
བན་ལང་ (pɛnlaŋ) arc. sm. བ་ལང་.
བན་ལོག (pɛnlɔɔ̀) monks who have lost their celibacy and left the monastic order.
བབ་ (pəb) 1. sm. བབས་. 2. p. of འབབ་.
བབ་ཁེ་ (pəbke) middleman's profit; va.—ཟ་ to take profit as a middleman.
བབ་བཀོད་ (pəbgöö) shung. sm. བཀོད་སྒྲིག.
བབ་ཁེབས་ (pəbgee) long decorative panel above the door of a Tibetan home.
བབས་འགན་ (pəbgɛn) taking responsibility; va.—འཁུར་ to take on a responsibility.
བབ་ཅོལ་ (pəbjöö) 1. lacking in consideration, thoughtless, careless, hasty, rash, not serious; va.—བྱེད་ ¶ཁོས་བབ་ཅོལ་དུ་བཤད་པ་རེད་ He said it thoughtlessly.
བབ་ཅོལ་ཧོད་རྒྱུག (pəbjöö hööɡyuù) rash, hasty, careless.
བབ་ཁྲི་ (pəbji) shung. severe punishment.
བབ་ཆགས་ (pəbjaà) sm. བབ་ཆགས་པོ་.
བབ་ཆགས་པོ་ (pəb cāgbo) 1. just right (not too little or too much), appropriate ¶གསུང་བཤད་བབ་ཆགས་པོ་ཞིག་གནང་སོང་ (He) gave a most appropriate speech. ¶ཕྲུ་གུ་འདིའི་སྤྱོད་ལམ་བབ་ཆགས་པོ་ཞིག་འདུག This boy's behavior is just right. 2. attractive/ handsome in a simple and not ostentatious way ¶ཕྱུ་པ་བབ་ཆགས་པོ་ཞིག་གྱོན་བཞག (She) wore an attractive but simple dress.
བབ་ཆུ་ (pəbju) a shower (in a bathroom).
བབ་ཆོལ་ (pəbjöö) sm. བབ་ཅོལ་.
བབ་ལྟ་ (pəbda) looking at the conditions/ situations/ circumstances, using one's judgement; va.—བྱེད་ ¶གནད་དོན་ཆུང་ཙག་གོང་རིམ་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་མ་དགོས་པར་ཁྱེད་རང་གིས་བབ་ལྟ་བྱས་ནས་ཐག་བཅད་ན་འགྲིགས་ You can use your judgement and settle small issues without petitioning the higher authorities.
བབ་ལྡན་ (pəbdɛn) sm. བབ་དང་བསྟུན་.
བབ་བསྟུན་ (pəbdün) sm. བབ་དང་བསྟུན་.
བབ་བསྟུན་མཁས་པ་ (pəbdün kɛ̄ɛba) sb. who is good at adapting to conditions.
བབ་བསྟུན་སྣེ་ཁྲིད་ (pəbdün nēdrii) leading in accordance with the conditions/ situation.
བབ་ཐང་ (pəbdaŋ) sm. བབས་ཐང་.
བབ་ཐོབ་ (pəbdob) 1. duty, responsibility, job. 2. appropiate, fitting ¶ཁོང་ལ་གཟིགས་བརྙོས་དེ་འདྲ་རག་རྒྱུའི་བབ་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ It is not appropriate for him to receive such a prize. 3. right ¶ཁོང་ལ་ང་ཚོའི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་བབ་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ He has no right to interfere in our internal affairs.
བབ་མཐུན་ (pəbdün) appropriate, fitting.
བབ་དང་བསྟུན་ (pəbdaŋ dün) appropriate to conditions/ situations, in accordance with, in keeping with.
བབ་དང་མཚུངས་པ་ (pəbdaŋ tsūŋba) sm. བབ་དང་བསྟུན་.
བབ་སྡོད་ (pəbdöö) perch, rest, roost (of birds).
བབ་བབ་ (pəbbəb) sm. བབ་ཅོལ་.
བབ་བླ་ (pəbla) sm. བ་བླ་.
བབ་འབྲེལ་ (pəmdree) sm. བབས་འབྲེལ་.
བབ་མལ་ (pəbmɛɛ) an overnight halting/ stopping place (on a journey).
བབ་སྙུག་བཞི་ཟུར་ (pəbñuù shisur) 1/4 of the penalty of the fine goes to the clerk/ secretary of the court.
བབ་ཚུགས་ (pəbdzuù) sm. བབས་ཚུགས་.
བབ་ཚོད་ (pəbdzöö) sm. བབས་འབྲེལ་, 1.
བབ་མཚུངས་ (pəbdzuŋ) appropriate, fitting ¶ཁོའི་གླ་ཕོགས་བབ་མཚུངས་ཤིག་འཕར་བཞག His salary was increased appropriately.
བབ་གཟིགས་ (pəbsii) h. of བབ་ལྟ་.
བབ་འོས་ (pəbwöö) appropriate, fitting.
བབ་བརླིང་ (pəbliŋ) steady, stable, careful ¶ཁོས་བབ་བརླིང་ངང་ནས་གནམ་གྲུ་བཏང་བ་རེད་ He flew the plane with great steadiness.
བབ་བརླིང་ལྡན་པ་ (pəbliŋ dɛmba) steady, stable, careful.
བབ་ལ་ (pəbla) sm. བ་བླ་.
བབ་ལ་ལྟ་ (pəbla dā) va. to consider/ examine/ weigh a situation or circumstance ¶ཚོང་ལས་ཀྱི་བབ་ལ་བལྟས་ནས་ཁང་པ་འདི་ཉོས་པ་རེད་ (He) considered the business prospects and bought the house.
བབ་ལ་བསྟུན་ (pəbla dün) sm. བབ་དང་བསྟུན་.

བབ་གཤོང་ (pəbshoŋ) sinking of the ground.

བབ་སེལ་ (pəbsel) explaining/ clearing up a misunderstanding; va.—བྱེད་.

བབ་གསེད་ (pəbseè) sm. བབ་སེལ་.

བབ་གསོལ་ (pəbsöö) sm. བབ་སེལ་.

བབ་ལྷིང་ (pəblhiŋ) sm. བབ་བརླིང་.

བབ་ལྷེ་ (pəblhe) the blue decorations sewn on picnic/ ceremonial tents.

བབས་ (pəb) 1. p. of འབབ་. 2. the manner of doing sth. ¶ཁོའི་ཤོད་བབས་ནི་ As for the manner of his talking. 3. in accordance with, considering ¶ས་གནས་ཉེ་འགྲངས་བབས་ཀྱིས་ In accordance with the distance.

བབས་བཀོད་གཙོད་ངེས་ (pəbgöö jööŋeè) a punishment will definitely be imposed ¶ཁྲལ་རིགས་དུས་ཐོག་དུ་མ་རྒྱུགས་ན་བབས་བཀོད་གཙོད་ངེས་ཡིན་ If you don't pay your corvee taxes on time, you will definitely be punished.

བབས་ཁུར་ (pəbgur) one's responsibility/ duty/ task.

བབས་ཆགས་ (pəbjaà) sm. བབ་ཆགས་.

བབས་དོག་དོག (pəb dögdöò) sm. བབ་ཆགས་པོ་.

བབས་བལྷ་ (pəbda) sm. བབ་ལྷ་.

བབས་སྟུན་ (pəbdün) sm. བབ་བསྟུན་.

བབས་སྟེགས་ (pəbdeg) a stand/ platform for landing or descending on.

བབས་བསྟུན་ (pəbdün) sm. བབ་དང་བསྟུན་.

བབས་ཐང་ (pəbdaŋ) airport ¶གནམ་གྲུའི་བབས་ཐང་ Airport.

བབས་ཐོབ་ (pəbdob) sm. བབ་ཐོབ་.

བབས་དང་བསྟུན་ (pəbdaŋ dün) sm. བབ་དང་བསྟུན་.

བབས་འགྲིལ་ (pəmdree) 1. in accordance with, in conjunction with ¶ཡུལ་དུ་འབབ་འགྲིལ་ In accordance with time and place. 2. not so good ¶དེང་སང་ངའི་གཟུགས་པོ་བབས་འགྲིལ་ཞིག་འདུག Thesedays my health is not good. 3. appropriately ¶ཁྲིམས་གཞི་དེ་ཐག་གཅོད་བབས་འགྲིལ་མ་བྱུང་བ་རེད་ That law case was not appropriately settled.

བབས་འགྲིལ་མ་ཆེ་བ་ (pəmdree macewa) shung. inappropriate ¶དེ་བར་ལོ་མང་རིང་ལས་དོན་ནུར་སྐྱོད་བྱ་ཐུས་ལ་ད་ཆ་ཕྱིར་སློག་བབས་འགྲིལ་མ་ཆེ་བ་ Since (he) has been working hard for many years it seems inappropriate to send him back.

བབས་ཚུགས་ (pəbdzuù) station, landing/ descending place ¶མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་ Railway station.

བབས་ཚུགས་སྡོད་སྒར་ (pəbdzuù döögar) barracks, quarters ¶དམག་མིའི་བབས་ཚུགས་སྡོད་སྒར་ Soldier's barracks.

བབས་ཚོད་ (pəbdzöö) sm. བབ་འགྲིལ, 1.

བབས་འོས་ (pəbwöö) sm. བབ་འོས་.

བབས་ལ་ལྷ་ (pəbla dā) sm. བབ་ལ་ལྷ་.

བབས་ལ་བསྟུན་ (pəbla dün) sm. བབ་དང་བསྟུན་.

བབས་ལ་གཞིགས་ས་ (pəgla shigsa) sm. བབ་ལ་ལྷ་.

བབས་གཟིགས་ (pəbsii) sm. བབས་སེལ་.

བབས་སུ་འགྲིལ་མིན་ (pəbsu dreemin) shung. sm. བབས་འགྲིལ་མ་ཆེ་བ་.

བབས་སེལ་ (pəbsel) sm. བབ་སེལ་.

བབས་གསལ་ (pəbsεε) shung. giving a clear answer ¶གཞིས་གཉེར་སྣོར་སྣ་འཕྲུགས་བབས་གསལ་མ་བདེ་བས་བླ་དཔོན་གོང་མར་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་ Regarding the steward of the estate, it is inconvenient to give a clear answer so we will report this matter to the superiors.

བབས་གསེད་ (pəbseè) sm. བབ་གསེད་.

བབས་གསོལ་ (pəbsöö) sm. བབས་བསོལ་.

བབས་ལྷིང་ (pəblhiŋ) sm. བབ་ལྷིང་.

བམ་ (pam) 1. abbr. of བམ་པོ་. 2. question marker for 'b' finals ¶ཁོས་འདི་ལབ་བམ་ Did he say this? 3. 'or' particles for 'b' finals. 4. corpse. 5. vi. to rot/ to decay.

བམ་སྒྲངས་ (pamdraŋ) bloated (e.g., a corpse).

བམ་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ་ (pamdraŋgi gya) a mark indicating a section/ chapter in a text.

བམ་སྒྲུབ་ (pamdrub) a meditation technique said to be able to bring the dead to life.

བམ་ཆག (pamjaà) sm. བམ་པོ་.

བམ་ཆེ་བ་ (pamcewa) large size.

བམ་དྲི་ (pamdri) 1. smell of a decaying corpse. 2. smell of sth. rotten.

བམ་པ་ (pāmba) vi. to rot/ decay.

བམ་པོ་ (pāmbo) 1. section/ chapter of a book. 2. a bunch/ load.

བམ་པོའི་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ་ (pambö traŋgi gya) sm. བམ་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ་.

བམ་པོའི་ཚད་ (pambö tsεè) size of a chapter/ section.

བམ་བེ་ (pombe) Bombay.

བམ་རིལ་ (pamrii) a complete corpse.

བམ་རོ་ (pamro) corpse.

བའི་སྦུ་ (pεbu) sm. བ་སྤུ་.

བའོ་ (pawo) sm. བོང་གསེབ་.

བར་ (par) 1. in between, between ¶རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཉིས་བར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ The small countries that are between the big countries. 2. until, up to, to ¶ང་འདིར་ཚེས་ 20 བར་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ I am staying here until the 20th. ¶དེ་ནས་འདི་བར་ From there to here. 3. without ¶ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ Without a long time having passed.

བར་གྱི་རྡོ་རིལ་ (pargi dorii) instigator, person who causes trouble [Lit. a round stone in between].

བར་བཀུམས་ (pargum) shung. to reduce the amount ¶ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་ལ་མགོ་བདེ་ནན་འཛུལ་གྱི་བར་བཀུམས་ཀུན་རྫོབ་དུ་མ་སོང་བ་དགོས་རྒྱུ་ One should not reduce the amount of taxable fields through cunning and deceit.

བར་དཀྱིལ་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་བསྡུ་ (pargyii gyεεyoŋ wöödu) national off-year election in U.S.A.

བར་རྐྱེན་ (pargyen) impediment, obstacle, barrier, hindrance ¶ཨར་པོ་རྒྱག་སྐབས་བར་རྐྱེན་འགའ་ཤས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཀ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་བྱུང་མེད་ During construction, even though several obstacles occurred, they didn't have an effect on the result.

བར་སྐབས་ (pəgəb) for a time, for a period of time, for the time being ¶བར་སྐབས་ཁོ་རྒྱ་དཀར་ལ་བསྡད་པ་རེད་ He lived in India for a time.

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ (pəgəbgi tsigsu jεεba) verses that are interspersed within prose.

བར་སྐབས་ཤིག (pəgəbhig) at one point, at one period of time ¶བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ང་རྒྱ་དཀར་ལ་བསྡད་པ་ཡིན་ At one point I lived in India.

བར་སྐོར་ (paagɔɔ) 1. the inner circular road in Lhasa which goes around Tsuglhakhang Cathedral and was the major market in the traditional era; va.—རྒྱག; —ལ་འགྲོ་ to go around the བར་སྐོར་, to circumambulate the Tsuglhakhang Cathedral. 2. a circular road/ path between two others.

བར་སྐོར་རྒྱག (paagɔɔ gyaà) va. to go around the inner ring road.

བར་སྐྱི་ (pərgyi) wood wedge used in splitting wood; va.—རྒྱག.

བར་སྐྱེ་དུས་རབས་ (pargye tüürəb) Mesozoic Era.

བར་བསྐལ་ (pargεε) the middle eons.

བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ (pargεε ñishu) the twenty middle eons.

བར་བསྐོར་ (pargɔɔ) sm. བར་སྐོར་.

བར་ཁང་ (pargaŋ) 1. the middle floor/ story. 2. the middle room.

བར་ཁེ་ (parke) profit as a middleman/ broker; va.—ཟ་ to take profit as a middleman/ broker.

བར་ཁེ་བ་ (parkewa) broker, agent, middleman, wholesaler.

བར་ཁྱད་ (parkεè) difference (between things) ¶རྒྱ་མིའི་རྒྱ་མ་དང་བོད་པའི་ཁལ་གྱི་དབར་ལ་བར་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is a big difference between the Chinese "jin" and the Tibetan ཁལ་.

བར་ཁྱམས་ (parkyam) 1. a corridor. 2. an upstairs verandah without a roof.

བར་འཁྱམས་ (parkyam) sm. བར་ཁྱམས་.

བར་གུན་ (pargün) shung. suffering losses in

between ¶ གཞིས་ཀར་བར་གུན་མེད་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་འདི་ཐོག་ནས་བྱ་རྒྱུ་ I can show documents to prove that the estate did not suffer losses in between (two different times).

བར་གོས་ (pargöö) clothes that are not too casual nor too dressy.

བར་གྲལ་ (pardrɛɛ) middle row/ line.

བར་གྲས་ (pardrɛɛ̀) sm. འབྲིང་གྲས་.

བར་འགག (paŋgaà) the middle/ intermediate corridor or waiting room.

བར་འགའ་ (panga) sometimes, occasionally.

བར་འགྲིབ་ (pardrib) cataract.

བར་བརྒལ་ (pargɛɛ) transition, shift; vi.—བྱེད་ ¶ བར་བརྒལ་གྱི་དུས་སྐབས་ Transitional period.

བར་བརྒལ་གྱི་རྣམ་པ་ (pargɛɛgi nāmba) transitional form.

བར་བརྒལ་དུས་སྐབས་ (pargɛɛ tuùgəb) period of transition.

བར་རྒྱན་འཛུགས་ (pargɛn dzuù) va. to make a side bet in a mahjong game when one is not one of the four players.

བར་རྒྱུག (pərgyuù) shung. a race on horseback after the Monlam.

བར་སྒོ་ (pargo) middle door.

བར་ངལ་ (parŋüü) commission, brokerage fee, middleman's fee.

བར་ངན་ (parŋɛn) gift obtained for being a middleman; va.—ཟ་ to receive such a gift; va.—སྤྲོད་ to give such a gift.

བར་གཅོད་ (parjöö) interruption, obstruction, obstacle; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

བར་བཅད་ (parjɛɛ̀) shung. a divider.

བར་བཅུག་རི་མོ་ (parjuù rimo) illustration.

བར་བཅུག་རོལ་དབྱངས་ (parjuù rööyaŋ) intermittent music (e.g., in a film).

བར་ཆད་ (parjɛɛ̀) 1. obstruction, obstacle, setback, misfortune, hindrance, interruption, obstacle, barrier; va.—གཏོང་ to hinder, to cause trouble/ misfortune/ obstructions/ setbacks; va.—སེལ་ to end or overcome misfortune/ obstruction/ etc. ¶ ད་ལོ་ཚོང་ལ་བར་ཆད་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ This year we had a lot of obstacles in our business.

བར་ཆད་ཀྱི་ལྷོང་ (parjɛɛ̀gi lhōŋ) sign or omen of a pending disaster.

བར་ཆད་མེད་པ་ (parjɛɛ̀ meèba) uninterrupted, unimpeded, unobstructed.

བར་ཆིངས་ (parjiŋ) mediating dispute; va.—རྒྱག; —བྱེད་.

བར་ཆོད་ (parjöö) sm. བར་ཆད་.

བར་ཆོད་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བ་ (parjöö ceèbɛ migewa) nonvirtuous deeds that obstruct/ hinder/ impede.

བར་ཆོད་ས་ཁུལ་ (parjöö səgüü) disaster/ obstacle zone.

བར་འཆད་ (par cɛ̄ɛ̀) vi. to be interrupted/ obstructed/ hindered.

བར་བཏབ་ (pardəb) second planting ¶ བར་བཏབ་འབྲས་ The second rice crop.

བར་རྟ་ (parda) gelding.

བར་སྟོང་ (pardoŋ) space between things, gap ¶ བར་སྟོང་གི་རྒྱང་ཐག The distance between two things.

བར་སྟོན་ (pardön) a party given when a construction project is half complete.

བར་ཐག (pardaà) distance ¶ ལུང་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབར་བར་ཐག་རིང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The distance between the two areas is great.

བར་ཐག་མཉམ་པ་ (pardaà ñāmba) equidistant.

བར་ཐབ་ (pardəb) shung. the second (middle) kitchen of the Dalai Lama.

བར་ཐོ་ (pardo) a medium-sized hammer.

བར་ཐོག (pardɔɔ̀) second floor of a three story house.

བར་ཐོན་ (pārdön) sth. produced not recently and not a long time ago.

བར་ཐོན་དུས་རབས་ (pardön tüürəb) sm. བར་སྐྱི་དུས་རབས་.

བར་མཐུད་ (pardüù) intermediate junction/ link.

བར་མཐོང་ (pardoŋ) sm. བར་འཁྱམས་.

བར་དུ་ (pardüù) 1. in between ¶ འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ Between these two. 2. up to, until ¶ ཁོ་ལོ་དགུ་བཅུ་བར་དུ་བསྡད་པ་རེད་ He lived until he was ninety. 3. on ¶ ཕྱི་དྲོ་ལོག་ཡོང་བའི་བར་དུ་ In the late afternoon on the return road.

བར་དུ་ལངས་ (pardu laŋ) sm. བར་སྡོད་.

བར་དོ་ (pardo) the intermediate stage, the stage between death and rebirth.

བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་ (pardo tōödröö) the Tibetan Book of the Dead.

བར་དོ་བ་ (pardowa) sentient beings in the stage between death and birth.

བར་དོའི་འཕྲེང་རིང་ (pardö trēŋriŋ) the long path of the intermediate stage between death and rebirth.

བར་གདང་ (pardaŋ) the horizontal stick on a weaving pole.

བར་གདོན་ (pardön) a type of spirit/ demon.

བར་འདུམ་ (pərdum) mediation, conciliation; va.—གཏོང་ to mediate, to conciliate, to reconcile.

བར་འདུམ་རིང་ལུགས་ (pərdum riŋluù) middle-of-the-roadism.

བར་རྡུལ་ (pərdüü) neutron.

བར་རྡུལ་མདེའུ་ (pərdüü dewu) neutron bomb.

བར་རྡུལ་མྱུར་མོ་ (pərdüü ñurmu) fast neutron.

བར་རྡུལ་ཚ་བ་ (pərdüü tsāwa) thermal neutron.

བར་ལྡིང་ (pərdiŋ) leaving sth. uncared for, leaving unsettled/ unfinished ¶ ལས་བྱེད་པའི་གླ་ཕོགས་སྤོར་རྒྱུའི་ལས་དོན་དེ་བར་ལྡིང་དུ་ལུས་བཞག The issue of increasing the salary of cadres has been left unfinished.

བར་ལྡིང་ཡ་ཡོལ་ (pərdiŋ yayöö) working poorly, wasting time at work, leaving work unfinished.

བར་སྡུམ་ (pərdum) sm. བར་འདུམ་.

བར་བསྡུ་ (pardu) shung. to collect (taxes/ debts) in between; va.—བྱེད་ ¶ ན་ལོའི་ཁྲལ་འབབ་ཏམ་ཤེད་ཀྱིས་བར་བསྡུ་བྱས་འདུག They collected last year's tax in between (last year and now) by using force.

བར་སྡོད་ (pardöö) 1. middle reaches, midstream. 2. middle-of-the-road, neutral ¶ བར་སྡོད་རྒྱལ་ཁབ་ A neutral country. 3. mediating between two sides; va.—བྱེད་ to mediate between two sides ¶ སིམ་ལའི་གྲོས་མོལ་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་བོད་གཉིས་དབར་དབྱིན་ཇིས་བར་སྡོད་བྱས་པ་རེད་ At the time of the Simla negotiation the British mediated between the Tibetan and the Chinese.

བར་སྡོད་རྒྱལ་ཁབ་ (pardöö gyɛɛgəb) neutral nation.

བར་སྡོད་ཆིངས་ཡིག (pardöö cīŋyii) neutrality agreement.

བར་སྡོད་པ་ (pardööba) middle-of-the-roader, neutral person (with regard to sth.).

བར་སྡོད་ལམ་ཕྱོགས་ (pardöö lamjɔɔ̀) middle-of-the-road position/ course.

བར་སྡོམ་ (pardom) sm. བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་.

བར་ན་ (parna) sm. བར་སྡོད་.

བར་གནས་ (parnɛɛ̀) sm. བར་སྡོད་.

བར་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་ (parnɛɛ̀gi nāmba) intermediate state or form.

བར་གནས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (parnɛɛ̀gi lamjɔɔ̀) བར་སྡོད་ལམ་ཕྱོགས་.

བར་གནས་འགྲོ་ལམ་ (parnɛɛ̀ drolam) middle road.

བར་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ (parnɛɛ̀ gyɛɛgəb) neutral country.

བར་གནས་པ་ (parnɛɛ̀ba) sm. བར་སྡོད་པ་.

བར་གནས་རིང་ལུགས་ (parnɛɛ̀ riŋluù) neutralism.

བར་གནས་རིམ་གྲས་ (parnɛɛ̀ rimdrɛɛ̀) intermediate state.

བར་གནས་སུ་སྡོད་ (parnɛɛ̀su döö) va. to be in middle reaches/ midstream, to be middle-of-the-road/ neutral.

བར་གནས་སྲིད་ཇུས་ (parnɛɛ̀ sīijüù) neutralist policy.

བར་སྣང་ (parnaŋ) air space, atmosphere, sky ¶ མངའ་ཁོངས་ཀྱི་བར་སྣང་ Air space of a country (air territory).

བར་སྣང་ཁ་ལོ་སྒྱུར་དབང་ (parnaŋ kālo gyurwaŋ) right/ freedom to navigate space.

བར་སྣང་ཁང་ཆེན་ (parnaŋ kāŋjen) building castles in the air.

བར་སྣང་ཁམས་ (parnaŋ kām) outer space.

བར་སྣང་ཁྱབ་ཁོངས་ (parnaŋ kyābgoŋ) airspace.

བར་སྣང་འཁོར་སྐྱོད་ (parnaŋ kōrgyöö) space travel.

བར་སྣང་གི་འདྲེད་འཁོར་ (parnaŋgi dreègɔɔ) ferris wheel.

བར་སྣང་གི་འབྲིང་འཁོར་ (parnaŋgi dreŋgɔɔ) sm. བར་སྣང་གི་འདྲེད་འཁོར་.

བར་སྣང་གི་ལག་རྩལ་ (parnaŋgi lagdzɛɛ) space technology.

བར་སྣང་ཆུ་རླབས་ (parnaŋ cūləb) mirage.

བར་སྣང་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ (parnaŋ ñamshigaŋ) space laboratory.

བར་སྣང་མཐོང་ (parnaŋ tōŋ) the heavens, space.

བར་སྣང་དུ་ (parnaŋdu) in the sky; vi.—ཟུག་ to reach/ touch the sky.

བར་སྣང་ནས་ཐིག་ལེན་ (parnaŋnɛ tīglen) aerial photographic survey.

བར་སྣང་སྣུམ་ལྷུག་ (parnaŋ nūmluù) air refueling.

བར་སྣང་འཕུར་གྲུ་ (parnaŋ pūrdru) space ship.

བར་སྣང་ཚན་རིག་ (parnaŋ tsēnrii) space science.

བར་སྣང་ས་ཚིགས་ (parnaŋ sādzii) space station.

བར་བཙིར་ (pərdzii) pincer attack, attack from outside and inside.

བར་ཚངས་ (pardzaŋ) padding in clothes/ shoes/ bedding.

བར་པ་ (parba) 1. the middle one. 2. a witness.

བར་དཔང་ (parbaŋ) witness; va.—བྱེད་ to testify/ serve as a witness.

བར་བར་དུ་ (parbardu) now and then, from time to time, at intervals.

བར་པོར་ (parbɔr) abbr. of བ་རེ་པོ་རེ་.

བར་བྱེད་ (par ceè) va. to arbitrate/ mediate.

བར་བློན་ (parlön) the middle minister.

བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ (par üdzaŋ rushi) the four divisions/ areas of Central Tibet (U and Tsang).

བར་དབྲག་ (pardraà) space between two objects ¶ སྒོ་དང་རྩིག་པའི་བར་དབྲག་ལ་ The space between the door and the wall.

བར་དབྲག་ས་ཁུལ་ (pardraà sɔgüü) a space between, an intermediate area.

བར་མ་ (parma) the middle (in quality, size, age) ¶ བུ་བར་མ་ The middle son. 2. female dancer.

བར་མ་ཆད་པར་ (parma cɛ̃ɛba) without break/ interval, continously, constantly ¶ གླིང་སྐོར་འགྲོ་མཁན་བར་མ་ཆད་པ་ཡོད་པ་རེད་ People continously go on the Lingkor.

བར་མ་དོ་ (parma to) 1. sm. བར་གླིང་. 2. intermediate stage, in between ¶ འབབ་ཁྲལ་ལས་ཀྱང་བར་མ་དོའི་འགྲོ་སོང་མང་བ་ (There are) more expenses in between than even the taxes (cost). 3. sm. བར་དོ་.

བར་མ་དོར་འཆི་ (par madɔɔ cī) vi. to die before one's time, to die an untimely death.

བར་མ་པ་ (parmaba) middlemen, mediator.

བར་མ་བཞག་ (par mashaà) doing sth. without pausing/ continuously.

བར་མི་ (pərmi) 1. witness. 2. mediator; va.—བྱེད་ to mediate.

བར་མི་ཚོད་ (parmijöö) sm. བར་མི་ཆད་པར་.

བར་མེད་ (parmeè) parmeè sm. བར་མི་ཆད་པར་.

བར་མོལ་ (parmöö) mediating (discussions); va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་གཉིས་རྩོད་པ་གོ་ར་ཙང་ངས་བར་མོལ་བྱས་པ་ཡིན་ I held mediating discussions because the two of them had a disagreement.

བར་མོལ་ནང་འདུམ་ (parmöö naŋdum) shung. mediating བར་མོལ་ནང་འདུམ་ཞུས་འཁྲུས་ཞིབ་ས་བསྒྱུད་ཁྲོང་འབེབས་སྙན་ཞུ་ (We) submitted a petition to withdraw the lawsuit and settle out of court through mediation.

བར་སྨིན་ (parmin) mid-season, mid-ripening ¶ བར་སྨིན་ཆུ་འབྲས་ Mid-ripening rice.

བར་ཙ་ལ་ (pardzala) among, between.

བར་བཙངས་ (pardzaŋ) stuffing, padding quilting.

བར་བརྩིགས་ (pərdzii) middle level/ layer.

བར་ཚགས་ (pardzaà) padding; va.—རྒྱག.

བར་ཚངས་ (pardzaŋ) sm. བར་བཙངས་.

བར་ཚུགས་ (pardzuù) transfer station.

བར་ཚེག་ (pardzeg) dot that separates syllables.

བར་ཚོང་ (pardzoŋ) brokering/ acting as a middleman in business; va.—རྒྱག.

བར་ཚོང་རྒྱག་མཁན་ (pardzoŋ gyaàñɛn) sm. བར་ཚོང་པ་.

བར་ཚོང་པ་ (pardzoŋba) broker/ middleman.

བར་མཚམས་ (pandzam) a break/ gap; va.—འཇོག་ to stop/ leave off for a while, to take a break; va.—ཞུ་ to mediate, to conciliate, to reconcile.

བར་མཚམས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ (pandzamgi ŋɛɛso) rest break.

བར་མཚམས་ཀྱི་རོལ་དབྱངས་ (pandzamgi rööyaŋ) intermezzo.

བར་མཚམས་འགྲིགས་པོ་ (pandzam drigbu) tightly attached.

བར་མཚམས་གཅོད་ (pandzam jöö) va. to discontinue/ stop, to adjourn ¶ སྦྱིན་བདག་གིས་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་བར་མཚམས་བཅད་བཞག The patron discontinued his aid.

བར་མཚམས་ཆད་ (pandzam cɛ̃ɛ) vi. to be discontinued, to come to a halt/ stop ¶ རྒྱུ་ཆ་ཛོགས་ནས་ལས་ཀ་བར་མཚམས་ཆད་པ་རེད་ (They) ran out of materials and the work had to be stopped.

བར་མཚམས་འཆད་ (pandzam cɛ̃ɛ) sm. བར་མཚམས་ཆད་.

བར་མཚམས་མེད་པ་ (pandzam mɛ̃ɛba) sm. བར་མ་ཆད་པར་.

བར་མཚམས་ལ་ (pandzamla) in between, in the middle of, in the interim / interval ¶ འཛིན་གྲྭའི་བར་མཚམས་ལ་ In between classes.

བར་འཚངས་ (pandzaŋ) stuffing, quilting, padding.

བར་ཞག་ (parshaà) an overnight stop on a journey.

བར་ཞིབ་ (parshib) middle quality tsampa.

བར་ཞུས་ལོ་ཙཱ་བ་ (parshüü lodzawa) the person who helps proofread a translator.

བར་ཞེང་ (parsheŋ) distance between two things.

བར་བཞུགས་ (pərshuù) sm. བར་གནས་.

བར་ཟ་ (parsa) middleman's profit.

བར་ཟས་ (parsɛɛ) snacks.

བར་ཟོས་ (parsöö) sm. བར་ཟ་.

བར་གཟབ་ (parsəb) sm. བར་གསོས་.

བར་གཟུ་ (parsu) referee, mediator.

བར་གཡུ་ (paryu) middle quality turquoise.

བར་ལ་ (parla) sm. བར་དུ་.

བར་ལ་དོ་ (parla to) in between ¶ ཁོ་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་དོ་དེ་ར་ལུས་བཞག He is in between offices (jobs).

བར་ལག་ (parlaà) in between ¶ ཁང་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལག་ལ་ལམ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ There is a small road going between the two houses.

བར་ལམ་ (parlam) recently, in recent times ¶ བར་ལམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ The recent situation.

བར་ལམ་ཞིག་ནས་ (parlam shignɛ) from recently, from recent times.

བར་ལམ་ཞིག་ལ་ (parlam shiglə) sm. བར་ལམ་.

བར་ཤ་ (parsha) webbed ¶ རྐང་མཛུབ་བར་ཤ་ Webbed toes.

བར་ཤར་བ་ (parshawa) middle-aged monks.

བར་ཤུན་ (parshün) a layer underneath the skin.

བར་ཤུར་ (pərshu) corridor, passage.

བར་ས་ལག་ག (parsa lagga) sm. བར་ས་ལག་ལ་.

བར་ས་ལག་ལ་ (parsa lagla) in between; in the interim ¶ ང་ལས་ཀར་འགྲོ་བའི་བར་ས་ལག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ In between going to work, I study.

བར་སེལ་ (parsel) discord, estrangement, alienation ¶ བར་ལམ་གྲོགས་པོ་གཉིས་དབར་བར་སེལ་བྱུང་བཞག Recently, discord has risen between the two friends.

བར་སྲང་ (parsaŋ) narrow alley.

བར་སྲིད་ (pərsii) sm. བར་དོ་བ་.

བར་སྲུབས་ (pərsub) 1. space between sth. 2. sm.

བར་མཚམས་.

བར་སྐབས་ལ་ (p̲arsubla) 1. opening, space, gap. 2. during free time.

བར་སྐབས་ལས་ (p̲arsub lɛ̀ɛ) vi. to unintentionally miss/ leave out sth. ¶ སྣ་འགྲེད་འབུལ་སྐབས་དགེ་འདུན་བསྒར་པ་གཅིག་བར་སྐབས་ལས་བཞག (We) missed a whole row of monks when giving alms.

བར་གསེང་ (p̲arseŋ) 1. space between sth., crack, gap ¶ མི་དེས་སྒོའི་བར་གསེང་ནས་ལྟ་གི་འདུག That man is looking through the crack in the door. 2. off duty, interval/ time between ¶ ངས་ལས་ཀའི་བར་གསེང་སྐབས་ལ་ཁྱེད་རང་མཇལ་གྱི་ཡིན་ I will see you between work (when I am off duty).

བར་གསེང་བེད་སྤྱོད་ (p̲arseŋ peèjöö) using spare time for sth.; va.—བྱེད་.

བར་གསེང་འཚོལ་ (p̲arseŋ dzöö) va. to search/ look for time (to do sth.).

བར་ལྷུ་ (p̲arlhu) in between the joints and parts (of a machine).

བར་རྡུག་བར་རྡུག (p̲arhraà p̲arhraà) in between other things, in spare time ¶ ང་བར་རྡུག་བར་རྡུག་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སར་ཡོང་གི་ཡིན་ I will come (to visit you) in my spare time.

བལ་ (pɛ̲ɛ̲) 1. wool; va.—འཁལ་ to spin woolen material; va.—འབྲེག to shear wool. 2. abbr. of བལ་པོ་ or བལ་ཡུལ་. 3. abbr. of བལ་ལུ་.

བལ་དཀར་ (pɛ̲ɛ̲gar) white wool.

བལ་སྐད་ (pɛ̲ɛ̲gɛ̀) Nepali. language.

བལ་སྐུད་ (pɛ̲ɛ̲güü) wool thread/ yarn ¶ བལ་སྐུད་སྤུ་རིང་ Long fiber wool thread.

བལ་སྐུད་ཁབ་འཐག་བཟོ་གྲྭ (pɛ̲ɛ̲güü kəbdaà s̲odra) woolen knitwear mill.

བལ་སྐུད་འཁལ་འཁོར་ (pɛ̲ɛ̲güü kēēgɔɔ) wool spinning machine.

བལ་ཁྲལ་ (pɛ̲ɛ̲drɛɛ) tax on wool.

བལ་འཁལ་ (pɛ̲ɛ̲gee) see བལ་, 1.

བལ་འཁལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ (pɛ̲ɛ̲ kēēdaà s̲odra) woolen mill/ factory.

བལ་འཁྲུད་བཟོ་གྲྭ (pɛ̲ɛ̲drüü s̲odra) wool washing factory.

བལ་གུར་ (pɛ̲ɛ̲gur) safflower.

བལ་གོང་ (pɛ̲ɛ̲goŋ) price of wool.

བལ་གོར་ (pɛ̲ɛ̲gɔɔ) abbr. of བལ་པོ་ and གོར་ཁ་.

བལ་གོས་ (pɛ̲ɛ̲göö) 1. woolen clothes. 2. Nepalese clothes.

བལ་གྲི་ (pɛ̲ɛ̲dri) shearing knife.

བལ་གླང་ (pɛ̲ɛ̲laŋ) elephant from Nepal.

བལ་རྒྱབ་ (pɛ̲ɛ̲gyəb) 1. amount of wool sheared from one sheep. 2. one load of wool (for transport).

བལ་རྒྱུ་ (pɛ̲ɛ̲gyu) the quality of wool.

བལ་སྒོར་ (pɛ̲ɛ̲gɔɔ) 1. loads of twisted wool. 2. Nepalese coin/ dollar.

བལ་རྗེ་ (pɛ̲ɛ̲je) Nepalese king.

བལ་སྙིགས་ (pɛ̲ɛ̲ñii) leftover wool (to be thrown away).

བལ་ཏམ་ (pɛ̲ɛ̲dram) Nepalese tranka coin.

བལ་བཏག (pɛ̲ɛ̲daà) woven from wool.

བལ་བཏགས་ཐོན་རྫས་ (pɛ̲ɛdaà tōndzɛɛ̀) Woven wool products.

བལ་སྟན་ (pɛ̲ɛ̲dɛn) woolen rug.

བལ་ཐག (pɛ̲ɛ̲daà) woolen rope.

བལ་ཐུལ་ (pɛ̲ɛ̲düü) sm. ཐེ་གམ་.

བལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ (pɛɛdaà s̲odra) wool weaving mill, woolen mill.

བལ་དོ་ (pɛ̲ɛ̲do) a pack/ load of wool.

བལ་དོས་ (pɛ̲ɛ̲döö) bale of wool.

བལ་དྲིལ་ (pɛ̲ɛ̲drii) bell made in Nepal.

བལ་གདན་ (pɛ̲ɛ̲den) woolen rug.

བལ་འདབ་ (pɛ̲ɛ̲dəb) carded wool.

བལ་འདབ་རྡོ་བསྣན་དུ་འཇོག (pɛ̲ɛ̲dəb d̲onɛndu j̲ɔɔ) shung. putting/ leaving/ setting/ keeping aside ¶ ལས་རྙོག་ཁྲིངས་ནམས་འདུམ་གནས་ལ་བརྟེན་བལ་འདབ་རྡོ་བསྣན་དུ་བཞག་ཅིང་ Leaving aside for the time being those problems that can be solved through a mediator. [Lit. putting the wool that has been carded under a stone].

བལ་སྣ་ (pɛ̲ɛ̲na) stretchability/ elasticity of wool.

བལ་སྣམ་ (pɛ̲ɛ̲nam) woolen woven materials.

བལ་པ་རྗེ་ (pɛɛbadza) acanthaceous indigo.

བལ་པོ་ (pɛ̲ɛ̲bo) a Nepalese, Nepalese.

བལ་པོ་མི་རེད་ ཁ་གང་དངུལ་རེད་ (bɛ̲ɛbo m̲ireè kādaŋ ŋüü reè) one should not look down on others [Lit. Nepalese are humans and ཁ་གང་ (the smallest money unit) is money].

བལ་པོ་གུར་ཀུམ་ (pɛ̲ɛ̲bo g̲urgum) sm. བལ་གུར་.

བལ་པོའི་སེའུ་ (pɛ̲ɛ̲bö sīwu) pomegranate from Nepal.

བལ་པོའི་དོང་དོང་ (pɛ̲ɛ̲bö dōŋdoŋ) large bell hung on the neck of animals that comes from Nepal.

བལ་སྤུ་ (pɛ̲ɛ̲bu) wool and hair.

བལ་སྤུ་འཁལ་འཐག (pɛ̲ɛ̲bu kēēdaà) spinning wool and hair.

བལ་སྤུ་འཁལ་འཕང་ (pɛ̲ɛ̲bu kēēbaŋ) spinning spindle.

བལ་སྤུ་ཞིབ་འཁལ་ (pɛ̲ɛ̲bu sh̲ibgee) thin/ finely spun yarn.

བལ་བ་ཙྭ་ (pɛ̲ɛ̲wadza) བལ་པ་རྗེ་.

བལ་བྱར་ (pɛ̲ɛ̲jar) woolen blanket.

བལ་བག (pɛ̲ɛ̲baà) sm.* བལ་འབྲེག.

བལ་བུ་ (pɛ̲ɛ̲bu) shung. sm. བལ་པོ་.

བལ་བོད་ (pɛ̲ɛ̲böö) Tibet and Nepal.

བལ་བྲིས་ (pɛ̲ɛ̲drii) Nepalese school of painting.

བལ་འབྲེག (pɛ̲ɛ̲dreg) see བལ་, 1.

བལ་འབྲེག་ཇེམ་ཙེ་ (pɛ̲ɛ̲dreg j̲emdze) shearing scissors.

བལ་བུད་བོད་ (pɛ̲ɛ̲ bɛ̀ɛböö) matted wool.

བལ་སྦུབ་ (pɛ̲ɛ̲bub) cymbal made in Nepal.

བལ་མ་ (pɛ̲ɛ̲ma) female wool spinner.

བལ་མི་ (pɛ̲ɛ̲mi) wool spinner.

བལ་མོ་ (pɛ̲ɛ̲mo) Nepalese woman.

བལ་མོ་བཟའ་ (pɛ̲ɛ̲mo s̲a) the Nepalese wife of King Srongtsan Gampo (Bhrikuti Devi).

བལ་སྨེས་ (pɛ̲ɛ̲ mēè) va. to card wool.

བལ་ཚི་ (pɛ̲ɛ̲dzi) sm. བལ་སྣ་.

བལ་ཚོང་ (pɛ̲ɛ̲dzoŋ) wool trade; va.—རྒྱག to trade in wool.

བལ་ཚོན་ (pɛ̲ɛ̲dzön) colored wool.

བལ་གཞུང་ (pɛ̲ɛ̲shuŋ) government of Nepal.

བལ་ཟེ་ (pɛ̲ɛ̲se) a tool to fluff woolen material.

བལ་ཟོམ་ (pɛ̲ɛ̲som) a Tibetan boot made of woolen material.

བལ་བཟའ་ (pɛ̲ɛ̲sa) sm. བལ་མོ་བཟའ་.

བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ (pɛ̲ɛ̲sa tr̲idzön) sm. བལ་མོ་བཟའ་.

བལ་ཡིག (pɛ̲ɛ̲yii) Nepalese script/ writing.

བལ་ཡུལ་ (pɛ̲ɛ̲yüü) 1. Nepal. 2. the Kathmandu Valley.

བལ་ཡེ་ (pɛ̲ɛ̲ye) cotton swab.

བལ་གཡོག (pɛ̲ɛ̲yɔɔ) sm. བལ་ལས་.

བལ་ལ་བལ་སྐྱེས་ (pɛ̲ɛ̲la pɛ̲ɛ̲gyeè) doing successful wool trading so that one ends up with more wool as profit.

བལ་ལས་ (pɛ̲ɛ̲lɛɛ̀) wool work; va.—བྱེད་.

བལ་ལི་ (pɛ̲ɛ̲li) bronze icons/ statues made in Nepal, Nepalese bronze.

བལ་ལུ་ (pɛ̲ɛ̲lu) azalea, rhododendron.

བལ་ཤད་ (pɛ̲ɛ̲shɛɛ̀) carding comb/ brush; va.—རྒྱག to card wool.

བལ་ཤད་འཕྲུལ་འཁོར་ (pɛ̲ɛ̲shɛɛ trüügɔɔ) wool carding machine.

བལ་ཤོ་ (pɛ̲ɛ̲sho) shung. tax collected on exports and imports of wool.

བལ་གསེད་ (pɛ̲ɛ̀ sēè) 1. va. to card wool. 2. sm. བལ་ཤད་.

བལ་གསེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (pɛ̲ɛ̲seè trüügɔɔ) carding machine.

བལ་སླེའུ་ (pɛ̲ɛ̲ l̲iwu) blanket/ cloak made of tightly woven wool.

བལ་བསེད་ (pɛ̲ɛ̲ sēè) p. of བལ་གསེད་.

བལ་བསླས་གྱོན་ཆས་ (pɛ̲ɛ̲lɛɛ̀ kyön̲jeè) woolen knitwear.

བས་ (pɛɛ̀) 1. than ¶ དེ་བས་ཀྱང་ Even more than that. 2. sm. འདེད་.

བས་མཐའ་ (pɛɛda) 1. a remote area. 2. suburb of a town.

བས་བཟྒགས་ (pɛɛŋaà) a type of skin disease.

བས་འཕྱུལ་ (pɛɛbüü) the prefixed letter བ་.

བི་ཇི་ལི་ (bijilii) hind. flashlight.

བི་ཇི་ལིའི་སྨན་ (bijilii mɛ̄n) hind.tib. flashlight battery.

བི་ཅིའུ་ (piju) ch. beer.

བི་ཀྱུ་ (piju) sm. བི་ཅིའུ་.

བི་ཀྱུར་ཚ་པོ་ (piju tsābo) sm. ཕིར་ཤ་ཚ་པོ་.

བི་དི་ནམ་ (pidinam) Vietnam.

བི་དོར་ (pidɔɔ) ch. a cloth or wool bag used to carry clothes on horseback.

བི་ལ་བསིལ་པོ་ (pilə siibu) sm. སྦི་ལ་བསིལ་པོ་.

བི་ལ་བསིལ་བསིལ་ (pilə siisii) sm. བི་ལ་བསིལ་པོ་.

བི་ཤ་ཙེ་ (pishadze) a type of disease causing paralysis of the hand.

བི་ཤུ་ (pishu) wooden head put on the top of an arrow causing it to whistle when shot (i.e., whistling arrow).

བི་ས་ (pisə) child.

བི་སངས་པོ་ (pi sāŋbo) sm. སྦི་གསང་.

བི་སངས་དོད་པོ་ (pisaŋ töòbo) sm. སྦི་གསང་དོད་པོ་.

བི་ཧར་ (pihar) Bihar (in India).

བིག་པན་ (pigbɛn) chalconthite.

བིམ་ (pim) sm. སྦིན་.

བིམ་པ་ (pimbə) Chinese crabapple.

བིར་ཐིག (pirdig) fuse used to ignite Tibetan matchlock gun.

བིར་ཤུབས་ (pirshub) case/ pouch for a བིར་ཐིག.

བིལ་པ་ (piibə) aegle marmelos.

བིལ་བ་ (piibə) sm. བིལ་པ་.

བིལ་འབྲས་ (piidrɛɛ̀) the fruit/ seed of བིལ་པ་.

བིལྦ་ (piwu) sm. བིལ་པ་.

བུ་ (pu) 1. son, boy. 2. abbr. for བུ་ཕྲུག.

བུ་སྐལ་ (pugɛɛ) sm. བུ་ཚབ་.

བུ་སྐྱེ་ (pu gyēè) va. to give birth to a son ¶ མོ་ལ་བུ་སྐྱེས་པ་རེད་ She gave birth to a son.

བུ་སྐྱེ་ཁང་ (pugyeègaŋ) maternity home/ clinic, place where one goes to give birth.

བུ་སྐྱེ་ནད་བརྟག་ཁང་ (pugyeè nɛɛ̀dagaŋ) prenatal clinic. gynecology clinic.

བུ་སྐྱེད་ (pugyeè) interest on the interest of a loan.

བུ་སྐྱེའི་སྨན་ཁང་ (pugyee mēngaŋ) obstetrical/ maternity hospital.

བུ་སྐྱེའི་ཚན་ཁག (pugyee tsēngaà) obstetrical/ maternity department.

བུ་སྐྱེའི་ཚོད་འཛིན་ (pugyee tsōndzin) birth control, birth regulations/ limitations.

བུ་ཁ་ (puga) sm. བུ་ག.

བུ་ཁ་རླུང་འཚང་ (puga lūŋdzaŋ) weakness brings forth people to cause one harm [Lit. the wind rushes into a hole].

བུ་ཁྱིམ་ (pugyim) 1. a home for children. 2. the Children's Village (TCV) in Dharamsala.

བུ་ཁྱིམ་ཁང་ (pugyimgaŋ) sm. བུ་ཁྱིམ་.

བུ་འབྲིད་ (pudrii) girl's name (typically used when a family has a lot of girls and this name is given in the hope that the next child may be a boy).

བུ་ག (pugə) 1. hole, opening, orifice; va.—འབུགས་; —འབིགས་ to pierce/ make a hole, to drill a hole/ opening. 2. folli.

བུ་ག་དགུ་ (pugə gu) sm. བུ་ག་སྒོ་དགུ་.

བུ་ག་སྒོ་དགུ་ (pugə gogu) the nine holes in the human body: two eyes, two nostrils, mouth, two ears, anus, vagina/ urethra.

བུ་ག་གཉིས་པ་ (pugə ñiibə) a medical tool used to examine hemorrhoids.

བུ་ག་བདུན་ (pugə dün) the seven openings in the human head: two eyes, two ears, two nostrils and mouth.

བུ་ག་བདུན་ནས་དུ་བ་འདོན་ (pugə dünnɛ tuwa dön) very angry [Lit. smoke coming from the seven openings of the head].

བུ་གུ (pugu) small hole/ opening.

བུ་རྒྱུད་ (pugyüü) children, offspring, descendants ¶ བུ་རྒྱུད་མེད་པའི་རྒན་པོ་རྒན་མོ་རྣམས་ Old men and women without children.

བུ་རྒྱུད་རྒན་གཞོན་ (pugyüü gɛnshön) old and young children/ descendents.

བུ་རྒྱུད་དམག (pugyüü māà) sm. བུ་ཕྲུག་དམག.

བུ་བཅོལ་ཁང་ (pujüügaŋ) nursery, creche, child care center.

བུ་ཆ་ (puja) numerator (in math).

བུ་ཆུང་ (pujuŋ) the younger son.

བུ་ཆེ་བ་ (pu cēwa) the elder son.

བུ་ད་ཕེ་སི་ (puda pēsi) Budapest.

བུ་དོག (pudɔɔ̀) sm. བུལ་དོག.

བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ (pudön cōnjuŋ) a historical work by བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་.

བུ་ཐང་ (pudaŋ) sm. ཤག་པ་.

བུ་དོད་ (pudöö) adopted son.

བུ་དེབ་ (pudeb) copy of a n original manuscript/ master register.

བུ་དེབ་ངོ་ཤུས་ (pudeb ŋoshüü) shung. sm. བུ་དེབ་.

བུ་སྡུག (pudug) cute-looking boy.

བུ་ནད་ (punɛɛ̀) an illness assocaited with childbirth.

བུ་ནོར་ (punɔɔ) abbr. male heir and family fortune.

བུ་སྣོད་ (punöö) womb; vi.—ལྷུག to have a prolapse of the uterus.

བུ་དཔེ་ (pube) sm. བུ་དེབ་.

བུ་སྤུན་ (pubün) brother ¶ བུ་སྤུན་འབྲིང་པ་ Middle brother.

བུ་སྤུན་མཆེད་ (pu bünjeè) sm. བུ་སྤུན་.

བུ་ཕ་བདག་བུ་མོ་མ་བདག (pu pādaà pomo madaà) custom in divorces where the son remains with the father and daughter goes with the mother [Lit. son owned by the father and the daughter owned by the mother].

བུ་ཕྲུག (pudruù) child, children.

བུ་ཕྲུག་ཐང་བསྒྱུར་ (pudruù tāŋgyur) shung. children left without care ¶ ཕ་ཏ་མགྲིན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་ཐང་བསྒྱུར་ལུས་ཁར་ The children of the late father Tamdrin were left without anyone to care for them.

བུ་ཕྲུག་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ལ་རོགས་དངུལ་ (pudruù dɛmbɛ kyīmdzaŋlə rɔ̄ŋüü) Aid to Families with Dependent Children (in U.S.A.).

བུ་ཕྲུག་དམག (pudruù maà) army made up of the children of the people.

བུ་མ་བྱིན་པའི་མོ་ནད་ (pumajinbɛ monɛɛ̀) a disease making delivery of a baby difficult.

བུ་མེད་ (pumeè) sm. བུད་མེད་.

བུ་མོ་ (pomo) 1. girl. 2. daughter.

བུ་མོ་སྤུན་ (pomo bün) sisters ¶ བུ་མོ་སྤུན་བདུན་ Seven sisters.

བུ་མོ་སྐྲ་དཀར་ (pomo drāgar) "The White Haired Girl" (PRC ballet).

བུ་མོ་དགའ་སྟོབས་མ་ (pomo gadobma) the woman who offered milk to Buddha when he came out of fasting after six years.

བུ་མོ་བརྟན་མ་ (pomo dɛ̄nma) 1. a virgin. 2. a woman who hasn't had sexual relations with anyone other than her husband.

བུ་མོ་དར་མ་ (pomo tarma) an adult female in the prime of life (roughly between the ages of 20-35).

བུ་མོ་སྤུན་རྒན་ (pomo būngɛn) older sister.

བུ་མོ་འཕང་བཟུང་ (pomo pāŋsuŋ) a coward [Lit. a female carrying a spindle].

བུ་མོ་གཙང་མ་ (pomo dzāŋma) sm. བུ་མོ་བརྟན་མ་.

བྨོ་ (pomo) abbr. བུ་མོ་.

བྨོའི་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (pomö donlen rugaà) Girl Scouts.

བུ་མོའི་སྐར་ཚོམ་ (pomo gārdzom) the constellation Virgo.

བུ་མོའི་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (pomo donlen rugaà) Girl Scouts.

བུ་མོའི་བདག་པོ་ (pomö dagbo) husband of a woman.
བུ་མོའི་འདུན་མ་ལན་གཅིག (pomö dünma len jīg) a woman should marry only once.
བུ་སྨད་ (pumεὲ) daughter and mother; females.
བུ་བཙའ་ (pu dzā) va. to give birth to a child ¶ མོ་ལ་བུ་ཞིག་བཙས་འདུག She gave birth to a son.
བུ་བཙའི་དུས་ཚེ་ (pudzε tüüdze) season of high births.
བུ་བཙའི་ན་ཚོད་ (pudzε nadzöö) the age of child bearing.
བུ་བཙའི་ནད་རིགས་ (pudzε nεὲrig) obstetrical illness.
བུ་བཙའི་སྨན་ཁང་ (pudzε mεngaŋ) maternity hospital.
བུ་བཙའི་ཚན་ཁག (pudzε tsεngaà) obstetrical/ maternity department.
བུ་བཙའི་རིག་པ་ (pudzε rigbə) obstetrics.
བུ་བཙས་ཟླ་འཁོར་ (pudzε dagɔɔ) a one month old infant.
བུ་ཚ་ (pudza) 1. son and grandson. 2. son and nephew/ niece.
བུ་ཚ་བུ་རྒྱུད་ (pudza pugyüü) descendants, next generation.
བུ་ཚ་ཡང་ཚ་གསུམ་ཚ་ (pudza yaŋdza sūmdza) five generations of males: oneself, བུ་ (one's son), ཚ་བོ་ (grandson), ཡང་ཚ་ (great grandson), གསུམ་ཚ་ (great great grandson).
བུ་ཚབ་ (pudzəb) adopted son; adopted child.
བུ་འཛིན་མ་ (pundzimmə) woman with children.
བུ་ཛི་ (pudzi) babysitter; va.—བྱེད་ to babysit.
བུ་ཛི་མ་ (pudzimə) nurse in nursery/ creche.
བུ་ཡུག (puyuù) snowstorm, blizzard; va.—རྒྱག; —འཚུབ་ to have a snowstorm / blizzard.
བུ་གཡར་ (puyaa) sm. བུ་ཚབ་.
བུ་རབས་ (purəb) patrilineal descendants.
བུ་རབས་ཚ་རྒྱུད་ (purəb tsəgyüü) sm. བུ་རབས་.
བུ་རམ་ (puram) 1. congealed brown sugar.
བུ་རམ་གོང་བུ་ (puram koŋbu) brown sugar nuggets.
བུ་རམ་སྐར་མ་ (puram garma) brown sugar mixed with butter (kind of toffee).
བུ་རམ་སྒོང་ (puram goŋ) va. to make brown sugar nuggets.
བུ་རམ་ཆང་ (puram cāŋ) chang made with brown sugar.
བུ་རམ་དིང་གོར་མ་ (puram dīŋgɔrmə) brown sugar made into the shape of a water offering bowl.
བུ་རམ་དིང་པར་ (puram dīŋbar) sm. བུ་རམ་དིང་གོར་མ་.
བུ་རམ་དྭངས་མ་ (puram taŋma) clear brown sugar (candy).
བུ་རམ་ཕར་ཁ་ (puram pārga) an inferior type of brown sugar.
བུ་རམ་མ་ལོ་ (puram malo) a high quality brown sugar.
བུ་རམ་མོག་མོག (puram momoò) a dumpling with brown sugar filling.
བུ་རམ་སྨུག་པོ་ (puram mūgbo) dark-colored brown sugar.
བུ་རམ་ཤིང་ (puramshiŋ) sugar cane.
བུ་རམ་ཤིང་པ་ (puram shīŋbə) name of the lineage of the family of Sakyamuni (Buddha).
བུ་རོ་ལུས་ (puro lüü) sm. བུ་རོགས་.
བུ་རོགས་ལུས་ (puro lüü) 1. vi. to have the placenta not come out. 2. vi. to have a dead baby remain in the womb.
བུ་རོགས་ (purɔɔ̀) placenta.
བུ་ལུག (pulu) a kind of Tibetan cookie.
བུ་ལོན་ (pulön) debt, loan; vi.—ཆགས་; — འཁྱེར་; — ཟུག to get into debt; va.—གཏོང་ to give a loan; va.—ལེན་ to borrow, to take a loan. ¶ སྐྱེད་ཆེའི་བུ་ལོན་ High interest loan.
བུ་ལོན་ཀུབ་རུབ་ (pulön gūbrüü) sb. with a large number of debts.
བུ་ལོན་གྱི་འོབས་སུ་ཚུད་ (pulöngi obsu tsüü) sm. བུ་ལོན་ཀུབ་རུབ་.
བུ་ལོན་འཇལ་ (pulön jεε) va. to pay a debt, to repay a loan.
བུ་ལོན་འཇལ་དགོས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ (pulön jεεgööbε gyεεgəb) debtor nation.
བུ་ལོན་འཇོག (pulön jɔɔ̀) va. to leave a loan/ debt ¶ བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་སྐབས་བུ་ལོན་ཚང་མ་སྐྱེ་དམན་ལ་བཞག་པ་རེད་ When the couple got divorced all the debts were left with the wife.
བུ་ལོན་གཏོང་ལེན་ (pulön dōŋlen) system of borrowing and lending, credit system.
བུ་ལོན་དག (pulön taà) vi. to have one's debt cleared up/ finished/ nullified.
བུ་ལོན་བདག་པོ་ (pulön dadbo) creditor.
བུ་ལོན་འདེད་ (pulön teè) va. to pursue collecting a debt/ loan, to go to ask for repayment of a loan.
བུ་ལོན་འདེད་མཁན་ (pulön teèñεn) debt/ loan collector.
བུ་ལོན་སྡུད་ (pulön düü) va. to collect a loan/ debt.
བུ་ལོན་སྡུད་དབང་ (pulön düüwaŋ) right to collect debts/ loans.
བུ་ལོན་སྡུད་དབང་ཡོད་མཁན་ (pulön düüwaŋ yüüñεn) creditors.
བུ་ལོན་སྡུད་དབང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ (pulön düüwaŋ yüübε gyεεgəb) creditor nation.
བུ་ལོན་པ་ (pulömba) a debtor.
བུ་ལོན་སྤྲོད་ (pulön drö̃ö) va. to repay a loan/ debt.
བུ་ལོན་འཕྲོད་ (pulön trö̃ö) sm. བུ་ལོན་དག.
བུ་ལོན་གཙང་སེལ་ (pulön dzāŋsel) repaying a loan.
བུ་ལོན་ཚ་འདེད་ (pulön tsādeè) aggressively chasing/ pursuing collection of loan.
བུ་ལོན་འཛིན་ཤོག (pulön dzinshoò) IOU letter.
བུ་ལོན་བཞག (pulön shaà) p. of བུ་ལོན་འཇོག.
བུ་ལོན་བཟོ་ (pulön so) va. to take a loan/ to go into debt.
བུ་ལོན་གཡར་ (pulön yāā) va. to lend out or take a loan.
བུ་ལོན་ལེན་ (pulön len) va. to borrow/ take a loan.
བུ་སྲིང་ (pusiŋ) brother and sister.
བུ་སློབ་ (pulob) disciple, pupil.
བུ་གསུམ་བར་པ་ (pusum parwa) sm. བུ་གསུམ་བར་པའི་བཙུན་ཁྲལ་.
བུ་གསུམ་བར་པའི་བཙུན་ཁྲལ་ (pusum parwε dzūntrεε) shung. a type of tax obligation wherein the middle of three sons has to become a monk.
བུ་གསོ་ཁང་ (pusogaŋ) nursery for (children), creche.
བུག (puù) sm. བུ་ག.
བུག་གྲང་ (pugdraŋ) ch. minister.
བུག་སྒོ་ (puggo) door to a cave.
བུག་སྒོ་འདག་སྦྱར་ (puggo dagjar) a meditator who has the door to his cave closed.
བུག་རྡོལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (pugdöö trüügɔɔ) a perforating/ hole punching machine.
བུག་རྡོལ་ (pug döö) vi. to get pierced/ punctured, to become torn, to get a hole torn.
བུག་པ་ (pugbə) a hole.
བུགས་ (puù) vi.to deteriorate.
བུང་ཞུག (punjaà) a stinger (of bee, wasp, etc.).
བུང་སྦལ་ (puntεε) a fly.
བུང་བ་ (puŋwə) bee ¶ བུང་བའི་རྒྱལ་མོ་ Queen bee.
བུང་བ་ནག་པོ་ (puŋwa nagbo) black fly.
བུང་ཚང་ (puŋdzaŋ) beehive.
བུངས་ (puŋ) size ¶ འཕྲུལ་འཁོར་འདི་བུངས་ཆེན་པོ་འདུག This machine is very large.
བུངས་སྐྱེད་ (puŋgyeè) making bigger, enlarging; va.—གཏོང་.
བུངས་ཚན་ (puŋdzεn) the space in sth. ¶ ཁང་པ་འདི་བུངས་ཚན་ཆེན་པོ་འདུག This house is very spacious.
བུད་ (püü) 1. imp. of འབུད་. 2. vi. to come off, to get unstrung, to lose (hair) ¶ ཁོང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སྐྲ་ཚང་མ་བུད་བཞག He lost his hair from an early age. 3. va. to burn, to throw on a fire ¶ ཁོས་ཚགས་པར་རྙིང་པ་དེ་མེ་ལ་བུད་སོང་ He burned the old newspapers. 4. va. to go ¶ ཁོང་སྒོ་ཁར་བུད་སོང་ He went to the doorstep.
བུད་ཀྱིས་འཁྱེར་ (püügi kyēr) vi. to meet with

disaster.

ཕུད་ཀྱིས་འདེབས་ (püügi deb) sm. ཕུད་ཀྱིས་འཁྱེར་.

ཕུད་ཀང་ (püügaŋ) shung. an extinct/ deserted ཀང་ (a ཀང་ land unit on which the family has become extinct or has run away).

ཕུད་གྲོང་ (püüdroŋ) deserted villages.

ཕུད་རྙིང་ (püüñiŋ) fields and villages that have been deserted for a long time.

ཕུད་སྟོངས་ (püüdoŋ) extinct for a lineage or family.

ཕུད་སྟོངས་ཡུལ་གྱར་ (püüdoŋ yüügyar) sb. whose family is extinct and has been forced to leave home and wander about.

ཕུད་མེད་ (püümeè) woman ¶ ཕུད་མེད་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ Women's association.

ཕུད་མེད་ཀྱི་ན་ཚ་ (püümeègi nadza) women's diseases.

ཕུད་མེད་ཀྱི་ན་ཚའི་ཚན་ཁག (püümeègi nadzɛ tsɛ̄ngaà) division of obstetrics and gynecology.

ཕུད་མེད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (püümeègi wāŋja) women's rights.

ཕུད་མེད་རྐྱང་རྒྱག (püümeè gyāŋgyaà) women's singles (in sports).

ཕུད་མེད་དགེ་སྒྲུབ་ཁང་ (püümeè gedrubgaŋ) convent (for nuns).

ཕུད་མེད་མགོ་གཙང་ (püümeè godzaŋ) a virgin.

ཕུད་མེད་མངལ་ལྡན་ (püümeè ŋɛ̄ndɛn) pregnant woman.

ཕུད་མེད་ལྕགས་མི་ (püümeè jə̄gmi) "iron woman" (nickname of Margaret Thatcher).

ཕུད་མེད་ཆ་རྒྱག (püümeè cāgyaà) women's doubles (sports).

ཕུད་མེད་མཆོག (püümeè cɔ̄ɔ̀) a beautiful woman.

ཕུད་མེད་མཉམ་སྦྲེལ་ཚོགས་པ་ (püümeè ñāmdree tsɔ̄gba) Women's Federation Committee (exists at all administrative levels such as xiang and deals with women's issues).

ཕུད་མེད་གདུམ་པོ་ (püümeè dūmmo) an intimidating/ fierce/ harsh woman.

ཕུད་མེད་མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་པ་ (püümeè tǖndrɔɔ̀ tsɔ̄gba) women's association/ union.

ཕུད་མེད་དར་མ་ (püümeè tarma) adult woman in the prime of life (roughly between 20-35 years of age).

ཕུད་མེད་དུས་ཆེན་ (püümeè tüüjen) women's day.

ཕུད་མེད་འདོད་ལྡན་མ་ (püümeè döödɛmma) a desirable/ sexy woman.

ཕུད་མེད་ན་ཚ་ (püümeè nadza) women's diseases.

ཕུད་མེད་ནང་ཁུལ་འཁྲིག་སྦྱོར་ (püümeè nəŋgüü trīgjɔɔ) lesbianism.

ཕུད་མེད་ནང་ཁུལ་འཁྲིག་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་ (püümeè nəŋgüü trīgjɔɔ cēèñɛn) a lesbian.

ཕུད་མེད་སྦྲུམ་མ་ (püümeè drumma) pregnant woman.

ཕུད་མེད་དམག་དཔུང་ (püümeè māgbuŋ) detachment of women soldiers.

ཕུད་མེད་གཙང་མ་ (püümeè dzāŋma) virgin.

ཕུད་མེད་ཚོགས་པ་ (püümeè tsɔ̄gba) women's association/ club/ group.

ཕུད་མེད་བཞིན་བཟང་མ་ (püümeè shinsaŋma) a pretty woman.

ཕུད་མེད་ཟླ་མཚན་ (püümeè dzadzɛn) women who are still menstruating (i.e., women who are postmenarche and premenopause).

ཕུད་མེད་བཟོ་པ་ (püümeè soba) women workers.

ཕུད་མེད་འོས་འཕེན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (püümeè wömbenbɛ drigdzuù) League for Woman's Voters.

ཕུད་མེད་ཡུལ་དམག (püümeè yüümaà) women's militia.

ཕུད་མེད་ལས་འགུལ་ (püümeè lɛngüü) woman's movement.

ཕུད་མེད་ཤེས་ལྡན་མ་ (püümeè shēè dɛmma) learned/ intelligent woman.

ཕུད་མེད་སློབ་གྲྭ་ (püümeè lōbdra) woman's school.

ཕུད་རྫས་ (püüdzɛɛ̀) sm. ཕུད་ཤིང་.

ཕུད་ཤིང་ (püüshiŋ) firewood.

ཕུན་ (pün) a loan; va.—གཏོང་ to give out a loan.

ཕུན་སྐྱེད་ (püngyeè) interest (on loans).

ཕུན་དངུལ་ (pünŋüü) money given as a loan.

ཕུན་ཆད་ (pünjɛɛ̀) being short on a payment on a loan.

ཕུན་ཆད་གཙང་འཕྲོད་ (pünjɛɛ̀ dzāŋdröö̀) paying off a loan, clearing up debts.

ཕུན་རྙིང་ (pünñiŋ) an old loan.

ཕུན་སྙན་ (pünñɛn) a request for a loan; a report about a loan.

ཕུན་གཏོང་མ་རྩ་ (pündoŋ madza) capital used or set aside for loans.

ཕུན་གཏོང་ལས་ཁུངས་ (pündoŋ lɛɛ̀guŋ) an office that makes loans.

ཕུན་ཐོ་ (pünto) list of outstanding loans.

ཕུན་བདག (pündaà) one who gives out loans, a creditor.

ཕུན་འདེད་ (pündeè) 1. going after/ pursuing the collection of a loan; va.—བྱེད་. 2. the person who goes to collect loans.

ཕྱེད་ (pümeè) abbr. of ཕུད་མེད་.

ཕྱེད་འོས་འཕེན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (pümeè wömbembɛ drigdzuù) League of Women Voters.

ཕུན་ཕུན་ (pünbün) 1. bubbling/ boiling water. 2. feeling uneasy/ restless ¶ དེ་རིང་ང་སེམས་ཕུན་ཕུན་བྱེད་ཀྱི་འདུག Today I feel very uneasy.

ཕུན་འབབ་ངོ་སྐྱེད་ (pünbəb ŋogyeè) principal and interest (of loans).

ཕུན་འབྲེལ་ (pündree) the relation between the creditor and the debtor.

ཕུན་འཛིན་ (pündzin) promissory/ loan note.

ཕུན་ཞིབ་ (pünshib) shung. investigating loans ¶ ལོ་རེ་ཞིང་རིན་ཡུལ་སྒོལ་ཇི་ཐོབ་བརྩིས་ཏེ་ཕུན་ཞིབ་སྐབས་རྩིས་འགྲོ་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཟད་ Not only to have the yearly payment of agricultural field fees calculated at the time of investigating loans.

ཕུན་ཡིག (pünyiì) sm. ཕུན་འཛིན་.

ཕུན་གཡོར་ཆེ་ཟུག (pünyɔɔ cēsug) shung. having lot of debts ¶ ཕུན་གཡོར་ཆེ་ཟུག་པའི་སྤྱོད་དམིགས་དང་བྲལ་ཁར་ Because of having a lot of debts (they) have no means to pay the debts.

ཕུན་རེ་ (bünre) a little bit.

ཕུན་ལག་སྡེང་འོག (pünlag dēŋwɔɔ̀) shung. the creditor and the debtor ¶ དེ་རྗེས་ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་ཆེད་འབོད་ཀྱིས་ཕུན་འབབ་དགོས་ལུགས་ཕུན་ལག་སྡེང་འོག་གི་ལེན་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་ After they return, if the creditor can not collect the loan from the debtor.

ཕུན་ལས་ (pünlɛɛ̀) shung. lending money ¶ གྲྭ་རྒྱུང་སྒེར་ནས་ཚོང་ཁེ་ཕུན་ལས་སོགས་མི་ཚོག་པ་ Monks may not engage in lending money.

ཕུན་ལོན་པ་ (pünlömba) debtor.

ཕུན་ལོང་ (pünloŋ) seething, bubbling, swirling in turmoil.

ཕུབ་ (pub) 1. p. of འབུབ་. 2. a roll of material/ cloth. 3. vi. to go bankrupt ¶ ཚོང་ཉེས་བྱུང་ནས་མི་ཚང་དེ་ཕུབ་པ་རེད་ After he had a loss in business his household went bankrupt.

ཕུབ་ཀ་ (pubgə) sm. ཕུབ་ཁ་.

ཕུབ་ཁ་ (pubgə) sm. ཕམ་ཁ་.

ཕུབ་འཁྱིལ་ (pubdrii) sm. ཕུབ་.

ཕུབ་ཐལ་ (pubdɛɛ) bankrupt, bankrupcy.

ཕུབས་ (pub) 1. imp. of འབུབ་. 2. a roll of cloth ¶ སྣམ་བུ་ཕུབས་གསུམ་ Three rolls of woolen cloth.

ཕུབས་ཚང་ (pubdzaŋ) sm. ཕུབས་, 2.

ཕུབས་རིལ་ (pubrii) sm. ཕུབས་, 2.

ཕུབས་ལོང་ (publoŋ) sm. ཕུབས་, 2.

ཕུམ་ཁེབས་ (pumgeb) lid/ cover of a vase.

ཕུམ་མཁན་ (pumgɛn) potter.

ཕུམ་ཆུ་ (pumju) water in vases that is used for/ as religious offerings.

ཕུམ་དར་ (pumdar) ceremonial scarf tied on a vase.

ཕུམ་པ་ (pumbə) vase.

ཕུམ་གདན་ (pumdɛn) rug/ mat on which a vase is placed.

ཕུམ་ནང་མར་མེ་ (pumnaŋ marme) not to publicize one's knowledge/ skill/ etc. [Lit. butter lamp in a vase].

ཕུམ་པ་གང་བྱོ་ (pumba kaŋjo) a learned person teaching everything he knows to others [Lit. to pour out all the water from a vase].

ཕུམ་པ་ཅན་ (pumbajɛn) a type of meditational practice.

ཕུམ་པ་བཟང་པོ་ (pumba saŋbo) 1. one of the seven auspicious symbols (the vase). 2. a vase in which many elements are put so that good luck, good fortune and wealth may come to the household.

ཕུམ་རྫ་ (pumdzi) clay pot.

ཕུམ་རྫས་ (pumdzɛɛ̀) fragrant smelling things put in the water of a vase used as an offering.

ཕུའི་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (püü doŋlen rugaà) Boy Scouts.

ཕུར་ཆང་ (purjaŋ) beer made from brown sugar.

ཕུར་ཐུད་ (purdüù) a Tibetan food made from brown sugar butter and cheese.

ཕུར་ཞིང་ (purshiŋ) sugar cane field/ farm.

ཕུར་ཤིང་ (purshiŋ) sugar cane.

ཕུལ་ (püü) 1. abbr. of ཕུལ་ཏོག. 2. slow, slowly.

ཕུལ་ཁུག (püüguù) bag for carrying baking soda.

ཕུལ་ཁྱི་ (püügyi) sm. འཁྱངས་ཁྱི་.

ཕུལ་འགྲོས་ (püü dröö) va. to walk/ go slowly.

ཕུལ་ཆུ་ (püüju) water in which baking soda has been added.

ཕུལ་ཏོག (püüdoò) baking soda.

ཕུལ་ཏོག་བསྲེགས་མ་ (püüdoò sēgma) caustic soda.

ཕུལ་ཐུག (püüduù) a type of Chinese square noodle made with baking soda.

ཕུལ་པོ་ (püübo) sm. དལ་པོ་.

ཕུལ་ཕུལ་ (püübüü) slow, slowly.

ཕུལ་གཙང་ (püüdzaŋ) soda ash.

ཕུལ་མཚོ་ (pumdzo) alkaline lake.

ཕུས་ (püü) p. and imp. of འཕུད་.

ཕུས་པ་ (püübə) infant, small child.

ཕེ་ཁྱི་ (pegyi) squirrel.

ཕེ་ཁྲག (pedraà) sap from an oak tree that is used in Tibetan medicine.

ཕེ་གེ་ (pege) measles.

ཕེ་ཅི་ (peji) a young child, a kid.

ཕེ་ཅོན་ (pejön) stick.

ཕེ་ཆོན་ (pejön) sm. ཕེ་ཅོན་.

ཕེ་སྣབས་ (penəb) snot.

ཕེ་ཏ་ (peda) coconut ¶ ཕེ་ཏའི་ཤིང་ Coconut tree.

ཕེ་དར་གཡུལ་འགྱེད་ (pedar yüügyeè) the war between ཕེ་ར་ and དར་རྒྱས་དགོན་པ་པ་ in 1930.

ཕེ་དོ་ (pedo) sm. ཕེ་རྡོ་.

ཕེ་རྡོ་ (pedo) oak tree.

ཕེ་པེ་ (pebe) calf.

ཕེ་འབྲས་ (pedrɛɛ̀) acorn of an oak tree.

ཕེ་གཡམ་ (peyam) flagstone.

ཕེ་ར་ (pere) a disease which causes pimples and itching.

ཕེ་ལེ་ཁ་ (pelaga) a traditional Tibetan surgical tool used for head injuries.

ཕེ་ལོ་ (pelo) sm. ཕེ་རྡོ་.

ཕེ་ལོག (pelɔɔ̀) a piece of wood that is placed between the beam and pillar.

བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ་ (bēdurya gärbo) name of astrological book compiled in 1685 by Desi Sangye Gyatso.

བཻཌཱུརྱ་སྔོན་པོ་ (bedurya ŋōmbo) name of a medical book compiled by Desi Sangye Gyatso.

བཻཌཱུརྱ་སེར་པོ་ (bedurya sērbo) a history of famous Gelugpa monasteries and lamas compiled in 1698 by Desi Sangye Gyatso.

ཕེ་ཤ་ཁ་ (bēshaga) the fourth month of the Tibetan calendar.

ཕེ་ཤིང་ (peshiŋ) oak tree.

ཕེ་སི་ཀོབ་ (pesegob) eng. motion picture.

ཕེག་གེ་ (pegge) sm. ཕེ་གེ་.

ཕེད་ (peè) use, advantage, profit; va.—སྤྱོད་ to make use of, to use ¶ ང་མེད་ཤུལ་དུ་ཁོ་ཚོས་ངའི་འཛིན་ཆས་ཕེད་སྤྱད་པ་རེད་ They used my furniture while I was gone.

ཕེད་གཅོད་ (peèjöö) sm. ཕེད་སྤྱོད་.

ཕེད་ཆོད་ (peè cöö) vi. to be able to use, to be of use ¶ ཁོའི་རྒྱ་སྐད་དེ་སྐད་ཆ་གལ་ཆེན་པོ་ཤོད་ཡག་ལ་ཕེད་ཆོད་ཀྱི་མི་འདུག His Chinese isn't of use in important conversations.

ཕེད་ཆོད་པོ་ (peè cööbo) useful.

ཕེད་སྤྱོད་ (peèjöö) using, utilizing; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to use, to make use of, to utilize ¶ རང་གི་ཉམས་མྱོང་ལ་ཕེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ Being able to use one's own experience.

ཕེད་སྤྱོད་པའི་རིན་ཐང་ (peèjööbɛ rintaŋ) value/ cost of using sth.

ཕེད་སྤྱོད་འཕེར་བ་ (peèjöö pērwa) worthy of using/ use.

ཕེད་སྤྱོད་བྱེད་ཚད་ (peèjöö ceèdzɛɛ̀) utilization rate.

ཕེད་སྤྱོད་རིན་ཐང་ (peèjöö rindaŋ) sm. ཕེད་སྤྱོད་པའི་རིན་ཐང་.

ཕེད་མེད་ (peèmeè) 1. useless, a waste ¶ ཕེད་མེད་ཀྱི་ཐོན་རྫས་ Useless products. 2. obsolete.

ཕེད་མེད་རྒྱུ་ཆ་ (peèmeè gyubja) waste materials.

ཕེད་མེད་སྙིགས་རོ་ (peèmeè sɔgro) waste materials, scrap heap.

ཕེད་མེད་ས་སྟོང་ (peèmeè sādoŋ) a vacant lot/ open ground that is not useful for anything.

ཕེད་མེད་ས་ཞིང་ (peèmeè səshiŋ) empty/ unused/ useless field.

ཕེན་ (pen) ch. a jug/ pot (usu. for beer).

ཕེན་ཆང་ (penjaŋ) jug/ pot for beer.

ཕེན་ཐུལ་ (pendüü) sm. ཐྲི་གམ་.

ཕེམ་ (pem) sm. ཕེན་.

ཕེམ་ཁུག (pem gūù) vi. to be/ get wet.

ཕེམ་ཆག (pemjaà) sm. དཀར་ཆག.

ཕེམ་དོལ་ (pemdöö) sm. ཕེལ་དོལ་.

ཕེམ་པ་ (pemba) sm. ཕེམ་པོ་.

ཕེམ་པོ་ (pembo) 1. an inanimate thing, a lifeless object, a corpse ¶ ཕེམ་པོ་བཞིན་རིལ་བསྡད་འདུག (He) was lying there as if lifeless. 2. patched up.

ཕེམ་པོ་ཞལ་ཁྲིལ་ (pembo shɛɛdrii) pretending to be knowledgeable when one is not.

ཕེམ་ཕེམ་ (pembem) slightly moist or damp.

ཕེམ་རྫིག (pemdzeg) (a type of) smallpox.

ཕེམ་རིག (pemrig) body and consciousness.

ཕེམ་རིག་གཉིས་ (pemrigñii) the two: body and consciousness.

ཕེམ་རིག་ཕྲལ་ (pemrig trɛɛ) vi. to die.

ཕེམ་ཤེས་ (pemsheè) consciousness and nonconsciousness.

ཕེམ་ཧྲུལ་ (pemhrüü) old/ tattered clothes.

ཕེའུ་ (piwu) calf.

ཕེའུ་ཁང་ (piwugaŋ) shed in which calves are kept.

ཕེའུ་གོག (piwugɔɔ̀) sm. ཕེའུ་.

ཕེའུ་ལྗང་འཁྲིད་ (piwu jaŋdrii) sm. ཕེའུ་ལྗང་འདྲིད་. [Lit. leading a calf with a barley shoot].

ཕེའུ་ལྗང་འདྲིད་ (piwu jaŋdrii) tricking/ conning sb. [Lit. deceiving a calf with a barley shoot].

ཕེའུ་ཏ་ (piwuta) calf of a dead cow, orphan calf.

ཕེའུ་གདང་ (piwudaŋ) sm. ཕེའུ་དང་.

ཕེའུ་དང་ (piwudaŋ) the staked out line to which calves are tied.

ཕེའུ་ཕྲུག (piwudruù) sm. ཕེའུ་.

ཕེར་ (per) cloak (usu.worn by monks).

ཕེར་ཀ་ (perga) club, stick, staff; va.— རྒྱག, —ཞུ་ to hit with a club/ staff.

ཕེར་ཀན་ཤིང་ (pergɛn shīŋ) sm. ཕེར་དོ་.

ཕེར་རྒྱག (per gyaà) vi. to tremble/ shake.

ཕེར་རྒྱུག (pergyuù) sm. ཕེར་ཀ་.

ཕེར་ལྕག (perjaà) abbr. of ཕེར་མ་ལྕག.

ཕེར་ཆེན་ (perjen) a large gown or cloak worn in the house.

ཕེར་དོ་ (perdo) oak tree.

ཕེར་ནག (pernaà) black dress worn by tantric practitioners.

བེར་འབྲུ་ (perdru) acorn from an oak tree.
བེར་མ་ (perma) sm. བེར་ཀ་.
བེར་མ་ལྕག (perma jāà) a stick that can be used as a club and a whip.
བེར་ལྡམ་ (perdam) sm. བེར་.
བེར་ལོ་ (perlo) leaf of an oak tree.
བེར་ཤ་ (persha) mushroom that grows on oak trees.
བེར་གཤོལ་ (pērshöö) plough made from the wood of an oak tree.
བེར་སོལ་ (persöö) charcoal made from oak trees.
བེལ་ (pee) sm. བེའུ་.
བེལ་ཏོལ་ (peēdöö) snapping/ clicking (one's) fingers; va.—གཏོགས་ to snap one's finger to make a noise.
བེལ་སྣབས་ (peenəb) 1. vomiting. 2. flintstone. 3. a type of mineral used in Tibetan medicine.
བེས་ (pee) sm. ཕྲིས་.
བོ་ (po) 1. sentence ending particle for words ending in བ་ ། ཁོ་དང་འཐབ་བོ་ (He) fought with him. 2. vi. to unintentionally spill ། ཐབ་ཁར་འོ་མ་ཏོག་ཙམ་བོ་སོང་ (I) spilled some milk on the stove.
བོ་སྐྱིལ་ (pogyee) falling and spilling.
བོ་དང་ (podaŋ) a place in གཙང་.
བོ་དེ་ཙེ་ (podedze) hind. a type of high quality rosary.
བོ་ཏོ་ (podo) lumps/ clods of earth.
བོ་ཏོག (podɔ̀) sm.* སྦོ་ཏོག.
བོ་ལོན་ (polön) sm. བུ་ལོན་.
བོག (pɔ̀) 1. p. of འབོག. 2. rifle.
བོག་དན་ (pɔgdɛn) a type of rifle.
བོག་ཧྲ་རིང་ (pɔg drāriŋ) a type of rifle.
བོག་རྭ་ (pɔgra) pilose antler.
བོགས་ (pɔ̀) 1. lease/ rent fee (usu. for arable land); va.—རྒྱག to pay a lease fee; va.—ལེན་ to lease sth. 2. benefit, beneficial; vi.—ཐོན་ to be beneficial.
བོགས་སྐྱེད་ (pɔ̀gyeè) lease payment/ fee and interest.
བོགས་ཁྲལ་ (pɔ̀trɛɛ) lease payment and tax.
བོགས་གན་ (pɔ̀gɛn) lease agreement.
བོགས་རྒྱག (pɔ̀gyaà) see བོགས་.
བོགས་དངུལ་ (pɔ̀ŋüü) money paid for a lease fee.
བོགས་ཆག (pɔ̀jaà) lease fee reduction; va.—གཏོང་.
བོགས་ཆག་སྐྱེད་ཆག (pɔ̀jaà gyeèjaà) reduction of lease fee and loan interest.
བོགས་འདོན་ (pɔ̀ dön) va. to make sth. beneficial/ useful.
བོགས་འཕར་ (pɔ̀ pār) vi. to be/ get increased (lease fee).
བོགས་གླངས་ (pɔ̀laŋ) leased ། བོགས་གླངས་གནམ་གྲུ་ A leased airplane.
བོགས་འབོ་ (bɔŋbo) shung. a type of འབོ་ used for collecting the fee on agricultural fields that have been leased out.
བོགས་མ་ (pɔ̀ma) leasing, renting; va.—གཏོང་ to lease, to rent; va.—ལེན་ to take on a lease/ rental basis; va.—འཇལ་; —སྤྲོད་ to pay a lease fee; va.—སྡུད་ to collect a lease fee ། ས་ཞིང་ཡོང་རྫོགས་བོགས་མར་བཏང་བ་རེད་ (They) leased all (their) land.
བོགས་མ་ཆག་ཡང་ (pɔ̀ma cāàyaŋ) reduction of a lease fee.
བོགས་མའི་གན་རྒྱ་ (pɔ̀mɛ kɛngya) lease contract/ agreement.
བོགས་མར་གཏོང་ (pɔ̀maa dōŋ) va. to lease, to rent.
བོགས་ཞིང་ (pɔ̀shiŋ) leased fields.
བོགས་ཞིང་འདེབས་མཁན་ (pɔ̀shiŋ debñɛn) tenant (farmer), person who plants a leased field.
བོགས་ཞིང་པ་ (pɔ̀ shiŋbə) sm. བོགས་ཞིང་འདེབས་མཁན་.
བོགས་གཡར་ས་ཆ་ (pɔ̀yaa sāja) sm. བོགས་ཞིང་.
བོགས་ལེན་དུད་ཚང་ (pɔ̀len tüüdzaŋ) དུད་ཚང་ families who hold leased land.
བོགས་ལེན་ཞིང་པ་ (pɔ̀len shiŋbə) sm. བོགས་ཞིང་འདེབས་མཁན་.
བོགས་ལེན་ས་ཞིང་ (pɔ̀len səshiŋ) sm. བོགས་ཞིང་.
བོགས་ས་ (pɔ̀sa) sm. བོགས་ཞིང་.
བོང་ (poŋ) 1. size (of body) ། ཁོ་མོ་ལས་གཟུགས་བོང་ཆེ་བ་འདུག He is taller/ bigger than she. 2. abbr. of བོང་བུ་.
བོང་དཀར་ (poŋgar) abbr. of བོང་ང་དཀར་པོ་.
བོང་སྐད་ (poŋgɛɛ̀) braying (of a donkey); va.—རྒྱག.
བོང་ཁྲོམ་ (poŋdrom) a market for selling donkeys.
བོང་གུ (puŋgu) sm. བོང་བུ་.
བོང་མགོ་ (puŋgo) 1. donkey's head. 2. derogatory term.
བོང་འགྲོས་ (poŋdröö) the speed of a donkey.
བོང་རྒྱ་ (poŋgya) a trap used to catch rabbits.
བོང་རྒྱབ་ (poŋgyəb) load carried by a donkey.
བོང་རྒྱུག (poŋgyuù) stick used to drive/ herd a donkey.
བོང་སྒ་ (poŋga) saddle used to hold donkey loads.
བོང་ང་ (poŋŋa) the rhizome of Chinese monkshood (aconitum carrmichaeli).
བོང་ང་དཀར་པོ་ (poŋŋa gārbo) rhizome of white Chinese monkshood.
བོང་ང་ནག་པོ་ (poŋŋa nagbo) rhizome of black Chinese monkshood.
བོང་ང་དམར་པོ་ (poŋŋa mārbo) rhizome red Chinese monkshood.
བོང་ང་སེར་པོ་ (poŋŋa sērbo) rhizome of yellow Chinese monkshood.
བོང་རྫི་ (poŋjeè) a person who herds donkeys.
བོང་ཏི་ (poŋdi) young donkey.
བོང་ཐོར་ (poŋdɔɔ) two year old donkey.
བོང་འདན་ (poŋdɛn) a sculptor's tool.
བོང་རྡོག (poŋdɔɔ̀) a clod/ lump of earth.
བོང་དུང་ (poŋduŋ) breaking clods of earth after plowing; va.—རྒྱག.
བོང་ནག (poŋnaà) abbr. of བོང་ང་ནག་པོ་.
བོང་རྣ་ (poŋna) 1. donkey's ear. 2. a large fried dough which is made only during the Tibetan New Year.
བོང་ལྤགས་ (poŋbaà) donkey skin.
བོང་སྤྱིན་ (poŋjin) glue made from donkey skin.
བོང་ཕྲུག (poŋdruù) young donkey.
བོང་བ་ (poŋwa) lumps/ clods of earth.
བོང་བ་གསེར་གཟིགས་ (poŋwa sērsii) being given great responsibility or authority or honor despite one's low position/ rank/ station [Lit. seeing a lump of earth as a lump of gold].
བོང་བུ་ (puŋgu) donkey.
བོང་བུ་གུ་པ་ (puŋgu gubə) a type of donkey that has a white face.
བོང་བུ་གོམ་འགྲོད་ཆུང་ཡང་ ཞག་སར་ཡོ་དེ་ལིག (puŋgu gomdröö cüüyaŋ shagsaa yodi lig) sb. who does work slowly but gets the same result as others [Lit. even though the stride of a donkey is small, it arrives at the evening halting place at the same time].
བོང་བུ་ཆུ་འཐུང་ (puŋgu cūduŋ) person who drinks (ཆང་) alone [Lit. a donkey drinking water].
བོང་བུ་སྔོན་དང་ས་ཐལ་རྗེས་ (puŋgu ŋōndaŋ sādɛɛ jeè) taking action too late, action after the fact [Lit. spreading dust (so as to not to slip) after the donkey has passed over (the ice)].
བོང་བུ་ཐོ་ལོག (puŋgu tōlɔɔ̀) a small donkey.
བོང་བུ་དོན་ (puŋgu tön) vi. to become bankrupt ། ཁོ་ཚོང་ཉེས་བྱུང་ནས་བོང་བུ་དོན་བཞག He did badly in business and went bankrupt.
བོང་བུ་བ་ (puŋgoò) donkey driver/ herder.
བོང་བུ་ལག (puŋgu lag) a set of donkeys used for transport, donkey caravan.
བོང་བུ་ལན་ཚ་ (puŋgu lɛndza) buttercup.
བོང་བུ་ས་འཇམ་སར་བསྙལ་ན་དགའ་ (puŋgu sājamsaa ñɛ̄ɛna ga) its better to be peaceful and calm [Lit. it is better to let the donkey lie down on a smooth place].
བོང་བུའི་ཁྲག (puŋgü trāà) blood of a donkey (used in Tibetan medicine).
བོང་བུའི་རྣ་བར་ཆོས་སྒྲོག (puŋgü nāwar cöödrɔɔ)

choosing the wrong audience [Lit. reciting dharma to the ears of a donkey].

བོང་བུའི་ཨམ་མཆོག (puŋgü āmjɔ̄ɔ̀) 1. donkey's ears. 2. a type of cookie made at New Year's celebrations that looks like a donkey's ear.

བོང་བུའི་ཨོ་རིལ་ (puŋgü ōrii) donkey dung.

བོང་བུས་གཟིགས་ལྤགས་གྱོན་པ་ (puŋgüü sigbaà kōnba) pretending to be clever/ wise/ learned [Lit. donkey wearing a leopard skin].

བོང་བུས་གཡུགས་པས་ཡག་བྱུང་ རྟ་པོའི་སྒང་ལ་འཁྱོལ་སོང་ (puŋgüü yūùbɛ yaàju dābö gaŋla kyȫȫsoŋ) coming into good luck because of some misfortune that befalls another [Lit. being thrown from a donkey's back was fortunate (because I) got a horse to ride].

བོང་ཁྲིས་ (puŋdreè) a feeding trough for donkeys.

བོང་འབོད་ཁྱི་ཟུག (puŋbö̀ö kyīsug) poor style/ quality of writing [Lit. donkey's braying and dog's barking].

བོང་སྦྲུམ་ (puŋdrum) a pregnant donkey.

བོང་མེ་ (poŋme) clods/ lumps of earth on fire.

བོང་དམར་ (poŋmar) abbr. of བོང་ང་དམར་པོ་.

བོང་སྨེད་ (poŋmeè) 1. saddle straps that go under the tail of donkeys. 2. a vein just above the navel in Tibetan medicine.

བོང་ཚང་ (poŋdzaŋ) donkey shed/ pen.

བོང་ཚད་ (poŋdzɛɛ̀) volume, size.

བོང་ཚིལ་ (poŋdzii) donkey's fat (used in Tibetan medicine).

བོང་འཚོ་བ་ (poŋtsowa) sm. བོང་རྫི་.

བོང་རྫི་ (puŋdzi) donkey keeper/ herder.

བོང་ཡར་ (poŋyar) a female donkey that is barren or has not given birth this year.

བོང་གཡོག (poŋyɔ̄ɔ̀) sm. བོང་རྫི་.

བོང་ར་ (poŋra) sm. བོང་ཚང་.

བོང་སེར་ (poŋser) abbr. of བོང་ང་སེར་པོ་.

བོང་ལུད་ (poŋlüü) fertilizer made from donkey dung.

བོང་གསེབ་ (poŋseb) stud/ breeding donkey.

བོངས་ (poŋ) size ¶ བོངས་ཆེ་ Large in size.

བོངས་སྙོམས་ (poŋñom) same/ equal size.

བོངས་ཚད་ (poŋdzɛɛ̀) sm. བོང་ཚད་.

བོངས་ཚོད་ (poŋdzö̀ö) sm. བོང་ཚད་.

བོངས་རྫོགས་ (poŋ dzɔ̄ɔ̀) vi. to have reached the limit of size.

བོད་ (pö̀ö) 1. Tibet. 2. farming areas.

བོད་ཀྱི་ཁང་པ་ (pö̀ögi kāŋba) Tibet House (centers for Tibetan culture in New Delhi, New York, Barcelona, etc.).

བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ (pö̀ögi gūdzəb tönjö̀ögaŋ) Office of Tibet ¶ བལ་ཡུལ་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ The Office of Tibet in Nepal.

བོད་ཀྱི་ཁོད་དྲུག (pö̀ögi kȫȫdruù) a land division made during the time of Songtsen Gampo.

བོད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ (pö̀ögi gedza) Tibet Foundation (London).

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚོགས་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ (pö̀ögi gyɛ̄ɛ̀dzɔɔ̀ gūdzəb tönjö̀ögaŋ) Tibet Bureau, Geneva.

བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩ་ (pö̀ögi tēbdza) Tibet Fund (New York).

བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ (pö̀ögi tüùbəb) Tibetan situation.

བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ (pö̀ögi naŋdɛn) Tibetan Buddhism.

བོད་ཀྱི་གནས་དོན་ (pö̀ögi nɛ̄ɛ̀dön) the Tibet Question.

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ (pö̀ögi bēndzö̀ögaŋ) Library of Tibetan Works and Archives.

བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ (pö̀ögi püümeè lhēndzɔɔ̀) Tibetan Women's Association.

བོད་ཀྱི་ཚོང་དོན་སྐུ་ཚབ་ (pö̀ögi ledo) the Tibetan trade official/ mission (in India in tt.).

བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ (pö̀ögi shōnnu lhēndzɔɔ̀) Tibetan Youth Congress.

བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ (pö̀ögi dö̀ögar) Tibetan Institute of Performing Arts (in Dharamsala).

བོད་ཀྱི་རི་ཆེན་བཞི་ (pö̀ögi rijen shi) the four great mountains of Tibet: ལྷོགས་པོ་རི་; ཧས་པོ་རི་; ལྷུགས་ཟམ་ཀྲུ་བོ་རི་; ཤུང་པོ་རི་བོ་ཆེ་.

བོད་ཀྱི་ལོ་ཐོ་ (pö̀ögi ledo) Tibetan calendar.

བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ (pö̀ögi losar) Tibetan New Year.

བོད་ཀྱི་ས་གནས་ (pö̀ögi sānɛɛ̀) Tibetan area.

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ (pö̀ögi sōwa rigbə) Tibetan traditional medicine.

བོད་དཀར་ (pö̀ögar) Tibetan porcelain cups.

བོད་སྐད་ (pö̀ögɛɛ̀) Tibetan language; va.—རྒྱག To speak Tibetan language.

བོད་སྐད་ཡིག་མཛུབ་འཁྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (pö̀ö gɛ̄ɛ̀yiì dzubdriì üyün lhēngaŋ) Tibetan Language Guidance Committee (in the PRC).

བོད་སྐས་ (pö̀ögɛɛ̀) notches made on trees that are used as steps/ ladder.

བོད་སྐྱེས་ (pö̀ögeè) born in Tibet.

བོད་སྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ (pö̀ögyö̀ö būŋde) the Chinese army that entered Tibet in 1951.

བོད་སྐྱབ་དགྲ་རྒོལ་ (pö̀ögyob) save Tibet, oppose the enemy.

བོད་སྐྱོར་ (pö̀ögyɔɔ) support for Tibet.

བོད་བསྐྱོད་ (pö̀ögyö̀ö) going to Tibet, Tibet bound ¶ ཀྲུང་གོའི་བོད་སྐྱོད་དམག་དཔུང་ The Chinese army that went to Tibet.

བོད་ཁ་བ་ཅན་ (pö̀ö kāwajen) Tibet, the land of snow.

བོད་ཁང་ (pö̀ögaŋ) sm. བོད་ཀྱི་ཁང་པ་.

བོད་གུར་གུམ་ (pö̀ö guuguu) safflower.

བོད་གྲོ་ (pö̀ödro) Tibetan wheat.

བོད་དགེ་ (pö̀öge) Tibetan language teacher.

བོད་རྒྱ་ (pö̀ögya) 1. Sino-Tibetan, China and Tibet. 2. Indo-Tibetan, India and Tibet.

བོད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཉི་མ་ (pö̀ö gyɛɛyoŋgi ñimə) Tibetan National Day.

བོད་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་ (pö̀ö gyɛɛyoŋ māŋdzo tsōgba) Tibetan National Democratic Party.

བོད་སྒྲ་ (pö̀ödra) sm. འབོད་སྒྲ་.

བོད་བརྒྱུད་ནང་ཆོས་ (pö̀ögyüü naŋjö̀ö) Tibetan Buddhism.

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ (pö̀ögyüü naŋdɛn) Tibetan Buddhism.

བོད་དངུལ་ (pö̀öŋüü) Tibetan money/ currency.

བོད་ལྕགས་ (pö̀öjaà) Tibetan lock.

བོད་ལྕང་ (pö̀öjaŋ) Tibetan willow tree.

བོད་ཆས་ (pö̀öjɛɛ̀) Tibetan clothes/ dress.

བོད་ཆེན་པོ་ (pö̀ö cēmbo) Greater Tibet (political Tibet the plus ethnic Tibetans areas in Qinghai, Sichuan, Gansu and Yunnan).

བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ (pö̀ö cōgasum) sm. ཆོལ་ཁ་གསུམ་.

བོད་ཇ་ (pö̀öja) Tibetan tea.

བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ (pö̀öje cȫögyɛɛ) ancient Tibetan Kings.

བོད་རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་ (pö̀öje gyɛɛdzəb) regent of Tibet.

བོད་ལྗོངས་ (pönjoŋ) 1. Tibet. 2. abbr. Tibet Autonomous Region.

བོད་ལྗོངས་ཁྲིམས་འཛིན་ཅུས་ (pönjoŋ trīmdzinjü) tib.ch. Justice Bureau (in TAR).

བོད་ལྗོངས་གློག་ཤུགས་འཛུགས་སྐྲུན་ཀུང་སི་ (pönjoŋ lōgshuù dzugdrün gūŋsi) tib.ch. Tibet Electric Construction Company.

བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ (pönjoŋ ñinree tsāgbar) sm. བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་གསར་འགྱུར་.

བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་དཔར་ (pönjoŋ ñinree tsāgbar) sm. བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་གསར་འགྱུར་.

བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་གསར་འགྱུར་ (pönjoŋ ñinree sāŋgyur) the Tibetan Daily Newspaper (the daily newspaper of the TAR).

བོད་ལྗོངས་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག (pönjoŋ dēnsuŋ taŋlaŋ māà) Tibetan Buddhist Defence Voluntary Army (name of anticommunist guerrilla army).

བོད་ལྗོངས་ཐོན་སྣོ་གསར་སྤེལ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀུང་སི་ (pönjoŋ tōngo sārbel cījɔɔ̀ gūŋsi) tib.ch. Tibet Foreign

Trade Development Company.

བོད་ལྗོངས་ནོར་སྲིད་ཐིང་ (pönjoŋ nɔrsii̇ tiŋ) tib.ch. Finance Department (in TAR).

བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱས་པ་ (pönjoŋ jiidzoò gyɛ̀ɛba) shung. National Assembly of Tibet.

བོད་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་འཆར་གཞི་ཐིང་ (pönjoŋ bɛ̄njɔɔ cə̄rshi tiŋ) tib.ch. Economic Planning Commission (in TAR).

བོད་ལྗོངས་དཔར་སྐྲུན་ (pönjoŋ bārdrün) Press and Publications Bureau (in TAR).

བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ (pönjoŋ jiidzɔɔ̀) sm. བོད་ལྗོངས་སེར་སྐྱ་རྒྱས་ཚོགས་.

བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག (pönjoŋ shimjuù) Tibetan Studies (name of a journal).

བོད་ལྗོངས་ཡིག་ཟམ་གློག་འཕྲིན་ད་དམ་ཅུས་ (pönjoŋ yigsam lōŋdrin todam jü) tib.ch. Posts and Telecommunications Bureau (in TAR).

བོད་ལྗོངས་ཡུལ་བསྐོར་སྒོ་གསེང་ཅུས་ (pönjoŋ yüügɔɔ drōseŋ jü) Tourism Bureau (in TAR).

བོད་ལྗོངས་རི་འཛེགས་མཐུན་ཚོགས་ (pönjoŋ rindzeg tündzɔɔ̀) Tibet Mountaineering Association.

བོད་ལྗོངས་རིག་གནས་ཐིང་ (pönjoŋ rignɛɛ̀ tiŋ) tib.ch. Department of Culture (in TAR).

བོད་ལྗོངས་རིག་རྩལ་ (pönjoŋ rigdzɛɛ) Tibet Literature.

བོད་ལྗོངས་རླུང་འཕྲིན་དང་བརྙན་འཕྲིན་ཐིང་ (pönjoŋ lüŋdrin taŋ ñɛ̄ndrin tiŋ) Radio and Television Department (in TAR).

བོད་ལྗོངས་ས་གཤིས་གཏེར་ཁ་ཅུས་ (pönjoŋ sāshii̇ dērga jü) Bureau of Geology and Mineral Resources (in TAR).

བོད་ལྗོངས་སེར་སྐྱ་རྒྱས་ཚོགས་ (pönjoŋ sērgya gyɛɛ̀dzɔɔ̀) Tibet National Assembly (of tt. government).

བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (pönjoŋ lōbdra cēmmo) Tibet University.

བོད་ལྗོངས་སློབ་གསོ་དང་ཚན་རིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (pönjoŋ lōbso taŋ tsɛ̄nrii̇ üyön lhɛ̄ngaŋ) TAR Education and Science Commission.

བོད་སྟོན་ (pöötön) Tibetan scholars.

བོད་ཐབ་ (pöötəb) Tibetan style stove.

བོད་ཐུག (pööduù) Tibetan style noodles.

བོད་ཐོན་ཡུལ་ཐོག (pöödön yüüsoò) Tibetan local products.

བོད་མཐའ་ (pööda) border of Tibet.

བོད་དར་རྒྱས་རོགས་སྐྱོར་ཐེབས་རྩའི་ལྷན་ཚོགས་ (pöö targyɛɛ̀ rɔggɔɔ tēbdzɛ lhɛ̄ndzoò) the China Tibet Development Fund.

བོད་དོན་ (pöödön) the Tibetan question/ issue (concerning the political status of Tibet).

བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ (pöödön gyəbgyɔɔ tsɔ̄gba) Tibet support group.

བོད་དོན་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་སྤེལ་ལས་ཁང་ (pöödön nɛɛ̀dzüü kyəbbel lɛ̀ɛgaŋ) TIN (Tibet Information Network).

བོད་དོར་ (pöödɔɔ) Tibetan style trousers (with an open/ split seat).

བོད་མདའ་ (pöönda) Tibetan style matchlock.

བོད་སྡེ་ (pööde) a territory controlled politically by the traditional Tibetan government (this contrasts with རྒྱ་སྡེ་ or Chinese controlled territory).

བོད་སྡོད་དམག་དཔུང་ (pöödöö məgbuŋ) troops stationed in Tibet.

བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ (pöödöö āmbɛn) Manchu China's Imperial Commissioner in Tibet (Amban).

བོད་བརྡ་ (pööda) sm. འབོད་བརྡ་.

བོད་གནས་སྐྱར་ཞིབ་ (pöönɛɛ̀ gyərshib) sm. བོད་གནས་བསྐྱར་ཞིབ་.

བོད་གནས་བསྐྱར་ཞིབ་ (pöönɛɛ̀ gyərshib) the magazine "Tibetan Review."

བོད་སྣུམ་ (pöönum) Tibetan oil.

བོད་པ་ (pööba) 1. a Tibetan. 2. a farmer (this is a term used by nomads in Central Tibet).

བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ (pööba sɛɛ̄jeègi dra) sm. འབོད་སྒྲ་.

བོད་པའི་སྒྲ་ (pööbɛ dra) sm. འབོད་སྒྲ་.

བོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ (pööbɛ nāmje) sm. འབོད་སྒྲ་.

བོད་ཕག (pööbaà) Tibetan pig.

བོད་ཕྱི་ཞིང་བཤིག (pööji siŋshii̇) shung. unrest outside Tibet ¶ བོད་ཕྱི་ཞིང་བཤིག་དང་དུས་མཚུངས་པར་བླ་བྲང་གི་ཁྲལ་འབབ་དངུལ་སྒྱུར་གྱིས་བསྡུས་པ་ At the time when there was unrest outside Tibet, they collected the taxes of Labrang by converting it into money.

བོད་ཕྲུག (pöödruù) Tibetan children.

བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་ (pöödruù kyimde) Tibetan Children's Village (TCV in Dharamsala).

བོད་ཕྲུག་མཛངས་མི་བདུན་ (pöödruù dzaŋmi dün) the seven wise Tibetan ministers during the time of the ancient kings.

བོད་དབུས་ (pöö üü) Central Tibet.

བོད་འབངས་ (pööbaŋ) Tibetan subjects/ citizens ¶ བོད་འབངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་གཅིག་པོ་ The only leader of the Tibetan people.

བོད་འབར་ (pööbar) Tibet and Burma, Tibeto-Burman.

བོད་འབར་སྐད་རིགས་ (pööbar gɛɛ̀rig) Tibeto-Burman language family.

བོད་འབྱོར་གསར་འགྱུར་ (pönjɔr sə̄ngyur) news (arriving) from Tibet.

བོད་འབྲོག (pööndroò) 1. Tibetan nomads. 2. farmers and nomads ¶ བོད་འབྲོག་བརྗེ་ཚོང་ The bartering of goods between farmers and nomads.

བོད་འབྲོག་མི་སེར་ (pööndroò miser) shung. sm. ཞིང་འབྲོག་མི་སེར་.

བོད་སྦག (pööbaà) Tibetan type of mahjong.

བོད་མི་ (pöömi) a Tibetan, the Tibetan people.

བོད་མི་དམངས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ (pöö mimaŋ jitüü lhɛ̄ndzɔɔ̀) Assembly of Tibetan People's Deputies.

བོད་མིའི་རྩ་དོན་ (pöömii dzādön) Tibetan Affairs.

བོད་མིའི་རང་དབང་ (pöömii raŋwaŋ) Tibetan Freedom.

བོད་མིའི་རང་དབང་ལས་འགུལ་ལྷན་ཚོགས་ (pöömii raŋwaŋ lɛngüü lhɛ̄ndzɔɔ̀) Tibetan Rights Council.

བོད་མིར་རོགས་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་ (pöömii rɔgbɛngi lɛ̀ɛshi) Tibetan Aid Project.

བོད་མོ་ (pöömo) a Tibetan woman.

བོད་དམག (pöömaà) Tibetan soldiers/ military, Tibetan army ¶ སྔ་དུས་བོད་དམག་ལ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ In the past, the Tibetan military was very powerful.

བོད་དམག་ཁྲུལ་ཁང་ (pöö məgüügaŋ) the Tibet Military Headquarters.

བོད་སྨན་ (pöömɛn) Tibetan medicine.

བོད་སྨྱུག (pööñuù) Tibetan pen.

བོད་རྩིས་ (pöödzii) Tibetan system of arithmetic/ calculation.

བོད་རྩོམ་ (pöödzom) Tibetan articles/ compositions.

བོད་ཚེམ་ (pöödzem) Tibetan style of stitching/ sewing.

བོད་ཚེས་ (pöödzeè) the date in the Tibetan calendar.

བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ (pöö shiwɛ jiŋdrüü juŋtəbgɔɔgi trööd ün töndzɛn jübdün) the Seventeen Point Agreement for the Liberation of Tibet (agreement signed in Beijing in 1951).

བོད་ཞུགས་ (pööshuù) new entering monks who are from Tibet (བོད་).

བོད་གཞས་ (pööshɛɛ̀) Tibetan songs.

བོད་གཞུང་ (pööshuŋ) 1. Tibetan government. 2. Central Tibetan Administration (CTA) in Dharamsala.

བོད་གཞུང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ (pööshuŋ cēēdö trimshibgaŋ) Tibetan Supreme Justice Commission (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁངས་ (pööshuŋ cöörig lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Religion and

Culture (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་བདེ་སྲུང་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ desuŋ lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Security (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ nəŋsii lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Home (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ bɛ̄njɔɔ lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Finance (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་ཕྱི་འབྲེལ་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ cīndreedaŋ triidraà lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Information and International Relations (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ trööden lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Health (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ (pöòshuŋ üü jīgyəb öòdu lɛ̀ɛgaŋ) CTA Tibetan Central Election Commission (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་དབུས་སྨན་རྩིས་ཁང་ (pöòshuŋ üü mɛ̄ndzigaŋ) CTA Tibetan Medical and Astrological Institute (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཚོགས་ (pöòshuŋ shuŋshəb demgo lhēndzoò) CTA Tibetan Public Service Commission (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ (pöòshuŋ shēèrii bārgaŋ) Tibetan Cultural Printing Press (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁངས་ (pöòshuŋ shēèrii lɛ̀ɛguŋ) CTA Department of Education (in Dharamsala).

བོད་གཞུང་གསར་འགྱུར་ (pöòshuŋ sārdrin) Tibetan Bulletin.

བོད་ཟས་ (pöòsɛ̀ɛ) Tibetan food, Tibetan meal.

བོད་ཟས་ཟ་ཁང་ (pöòsɛ̀ɛ sagaŋ) restaurant that serves Tibetan food.

བོད་ཐོན་ (pöò) products from Tibet.

བོད་ཟླ་ (pönda) a month in the Tibetan lunar system ¶ བོད་ཟླ་ 4 ཚེས་ 15 ཉིན་ On the 15th of the 4th Tibetan month.

བོད་ཡིག (pöòyii) written Tibetan.

བོད་ཡུལ་ (pöòyüü) Tibet.

བོད་གཡུ་ (pöòyu) Tibetan turquoise.

བོད་རག (pöòraà) Tibetan alcohol.

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (pöò raŋgyonjoŋ) the Tibetan Autonomous Region (of the PRC) ¶ བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ the Preparatory Committee for the Tibet Autonomous Region.

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (pöò raŋgyonjoŋ cəbsii tröòdzoò üyön lēngaŋ) the Political Consultative Committee of the Tibet Autonomous Region.

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ (pöò raŋgyonjoŋ mimaŋ sīishuŋ) the People's Government of the Tibetan Autonomous Region (of the PRC).

བོད་རང་བཙན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཨ་རིའི་སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་པ་ (pöò randzɛndu ñērwɛ ārii lōbdruù tsōgba) Students for a Free Tibet.

བོད་རིག་པ་ (pöò rigba) Tibetology.

བོད་རིག་པར་བརྩོན་མཁས་ (pöò rigbar dzōnkɛ̀ɛ) Tibetologist.

བོད་རིགས་ (pöòrii) Tibetan people/ nationality, a Tibetan ¶ བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ Tibetan youth.

བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ (pöòrii būnda) Tibetan brothers.

བོད་རེ་བས་ཕུང་ རྒྱ་དོགས་པས་ཕུང་ (pöò rewɛ pūŋ gya təgbɛ pūŋ) Tibetans are hopeful and Chinese are suspicious (a traditional saying).

བོད་རོགས་སྐྱོར་ཐེབས་རྩ་ལྷན་ཁང་ (pöò rɔɔ̀gyɔɔ tēbdza lhəngaŋ) Tibet Foundation (China).

བོད་རོགས་ཐེབས་རྩའི་ལྷན་ཚོགས་ (pöòrɔɔ̀ tēbdzɛ lhəndzɔɔ̀) sm. བོད་རོགས་སྐྱོར་ཐེབས་རྩ་ལྷན་ཁང་.

བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (pöò lɛ̀ɛdön üyön lhēngaŋ) Tibetan Work Committee, (the main Chinese administrative office in Tibet in the 1950's).

བོད་ལུགས་ (pöòluù) Tibetan type/ style, Tibetan custom ¶ བོད་ལུགས་གསོ་བ་རིག་པ་ Tibetan medicine.

བོད་ལུ་ (pöòla) Tibetan clothes/ costume.

བོད་ས་ (pöòsa) Tibet, Tibetan territory.

བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ (pöò sānɛɛ̀ sīishuŋ) the Tibet local government (the Chinese term for the Dalai Lama's government after 1951).

བོད་སིལ་བུའི་དུས་ (pöò sībü tüü) the period of decentralization in Tibet after the fall of the kingdom in the 9th century A.D.

བོད་ས་ཁུལ་ (pöò səgüü) the territory of Tibet.

བོད་སོག (pöòsɔɔ̀) Tibeto-Mongolian, Tibet and Mongolia.

བོད་སོག་དོན་གཅོད་ལས་ཁངས་ (pöòsɔɔ̀ tönjöò lɛ̀ɛguŋ) sm. བོད་སོག་ལས་ཁངས་.

བོད་སོག་ལས་ཁངས་ (pöòsɔɔ̀ lɛ̀ɛguŋ) the Tibetan-Mongolian Office (of the Chinese Nationalist government).

བོད་སྲན་ (pöòsɛn) Tibetan lentils.

བོད་བསེ་ (pöòse) ཀོ་བསེ་ made in Tibet.

བོན་ (pön) Bon, the preBuddhist religion of Tibet.

བོན་དཀར་ (pöngar) a Bon subsect.

བོན་སྐྱོང་ (pöngyoŋ) protective deities in the Bon sect.

བོན་ཆོས་ (pönjöò) the Bon religion.

བོན་སྟོན་ (pöndön) sm. བོན་གཤེན་.

བོན་བསྟན་ (pöndɛn) sm. བོན་ཆོས་.

བོན་མདོ་ (pöndo) the Bon scriptures.

བོན་ནག (pönnaà) a Bon subsect.

བོན་པོ་ (pömbo) followers of the Bon religion.

བོན་པོ་ང་ཁྲ་ (pömbo ŋāgur) a type of herbal medicine.

བོན་པོ་ཇུ་ཐིག་ཅན་ (pömbo judigjɛn) Bon diviner.

བོན་སྤངས་ཆོས་ཞུགས་ (pömbaŋ cōōshuù) abandoning the Bon religion and adopting Buddhism.

བོན་གཞུང་ (pönshuŋ) sm. བོན་མདོ་.

བོན་ཤོད་ (pönshöò) a Tibetan aristocratic family.

བོན་གཤེན་ (pönshen) the founder of the Bon religion.

བོབ་ (pob) imp. of འབབ་.

བོའུ་ (pəwu) ch. gun.

བོའུ་མཆུ་ (pəwu cū) ch.tib. muzzle of a gun.

བོར་ (pər) 1. vi. to lose ¶ ཉོ་ཆའི་ཐོ་དེ་བོར་འདུག (I) lost the shopping list. 2. p. and imp. of འབོར་.

བོར་དངོས་ (pərŋöò) lost item.

བོར་སྟོར་ (pərdər) sm. བོར་.

བོར་སྡོམས་ (pərdöò) sodomy, buggery; va.—གཞུ་ to sodomize.

བོར་ཐོ་ (pərdo) list of things lost or missing; va.—འགོད་ to make a list of things lost/ missing.

བོར་ཚོང་ (pərdzoŋ) sm. ཕམ་ཚོང་.

བོར་ཟེགས་ (pərseg) sm. བོར་བརླག.

བོར་བརླག (pərlaà) lost; vi.—ཤོར་ to lose ¶ ཁོའི་མེ་མདའ་བོར་བརླག་ཤོར་བཞག His gun was lost.

བོལ་ (pöö) the bottom part of a Tibetan woolen boot.

བོལ་དཀྲིས་ (pöödrii) a part of a Tibetan woolen boot.

བོལ་གོང་ (pöögoŋ) the upper part of the ankle.

བོལ་ནུབ་ (pöönub) the foot up to the ankle.

བོལ་རྩ་ (pöödza) ankle vein.

བོལ་ཚིགས་ (pöödzii) ankle joint.

བོས་ (pöò) p.and imp. of འབོད་.

བོས་རུ་ (pöòra) rifle brace/ stand made of animal horns.

བྱ་ (ca) 1. f. of བྱེད་. 2. bird, fowl ¶ བྱ་འཕུར་བ་ལྟར་ Like the flight of a bird. 3. deeds, acts ¶ བྱ་མང་ Many deeds.

བྱ་ག་རུ་ར་ (cā gārura) swan.

བྱ་གྲུའུ་ཧོན་ (cadruhön) crested ibis.

བྱ་དཀའ་བྱེད་གདད་ (caga ceedɛɛ̀) difficult to do ¶ ང་དེ་རིང་དགོན་པར་འགྲོ་ཡག་འདི་བྱ་དཀའ་བྱེད་གདད་ཆེན་པོ་འདུག It is extremely difficult for me to go to the

monastery today.

བྱ་དཀར་ (cagar) pheasant.

བྱ་སྐད་ (cāgɛɛ̀) rooster's crow; va.—རྒྱག to crow.

བྱ་སྐད་དང་པོ་ (cagɛɛ̀ taŋbo) rooster's first crow; va.—རྒྱག.

བྱ་སྐད་བྱིའུ་སྒྱུར་ (cagɛɛ̀ cewu gyur) changing sth., going back on sth. ¶ཁ་སང་ཚོང་གི་སྐོར་སྐད་ཆ་བྱས་པ་དེ་ དེ་རིང་བྱ་སྐད་བྱིའུ་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཤོད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ ཤོད་ཀྱི་འདུག The conversation we had yesterday on business, today, like changing the crow of a cock to that of a little bird's, (he) is saying sth. different. [Lit. change cock's crow into that of a little bird's].

བྱ་སྐས་ (cagɛɛ̀) sm. བོད་སྐས་.

བྱ་སྐོན་ (cagön) net/ trap for catching birds.

བྱ་སྐྱག (cagyaà) bird droppings.

བྱ་སྐྱིབས་ (cagyib) an overhanging rock.

བྱ་སྐྱིལ་ (cagyee) sm. གདོད་སྐྱིལ་.

བྱ་ཁག (cagaà) sm. བྱ་དཀའ་བྱིད་གཏད་.

བྱ་ཁང་ (cagaŋ) poultry/ chicken coop.

བྱ་ཁུ་དབྱུག (ca kuyuù) cuckoo bird.

བྱ་ཁྱུ་ (cəkyu) flock of birds.

བྱ་ཁྱུང་ (cakyuŋ) garuda (a mythical bird).

བྱ་ཁྲ་ (cadra) falcon, hawk.

བྱ་ཁྲལ་བྱི་སོ་ (cadra ciso) sb. who sacrifices his principles to say/ do whatever benefits a situation [Lit. when the birds are taxed the (bat) shows his mouse's teeth].

བྱ་ཁྲི་བཙན་པོ་ (cadri dzɛmbo) sm. པུ་ཏི་གུང་རྒྱལ་.

བྱ་ཁྲུང་ (cadruŋ) crane (the bird).

བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་ (ca drūndruŋ) sm. བྱ་ཁྲུང་.

བྱ་གག (cagaà) 1. chicken. 2. a kind of water fowl.

བྱ་གུ་གུ་ (ca gugu) cuckoo bird.

བྱ་གོང་མོ་ (ca koŋmo) sm. གོང་མོ་.

བྱ་གྲོགས་ (cadrɔɔ̀) a pair/ couple of birds.

བྱ་གླག (calaà) goshawk.

བྱ་གླག་གིས་ལུག་ཤྲུག་ཁྱེར་བ་བཞིན་ (calaàgi lugdruù kyērwashin) swift and decisive ¶ཇག་པལ་བུ་མོ་དེ་ བྱ་གླག་གིས་ལུག་ཤྲུག་ཁྱེར་བ་བཞིན་བཙན་ཁྲིད་བྱས་པ་རེད་ The bandits swiftly and decisively kidnapped the girl. [Lit. like an eagle swooping down and carrying off a lamb].

བྱ་དགའ་ (caga) reward, prize, gift; va.—སྤྲོད་ to reward, to give a prize/ gift.

བྱ་དགའི་དངོས་རྫས་ (cagɛ ŋǖùdzɛɛ̀) goods given as a prize/ reward.

བྱ་དགའི་ཅ་ལག (cagɛ jalaà) sm. བྱ་དགའི་དངོས་རྫས་.

བྱ་དགའི་རྟགས་མ་ (cagɛ dāŋma) medal, decoration given as reward/ prize.

བྱ་དགའི་ཕོགས་ཐོབ་ (cagɛ pɔgdob) bonus.

བྱ་འགུལ་ (cangüü) movement, campaign; va.—བྱེད་.

བྱ་འགོ་མ་གྲགས་ (ca goma traà) sm. བྱ་སྐད་དང་པོ་.

བྱ་འགོས་ཚད་ནད་ (cagöò tsɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) parrot fever.

བྱ་འགྲོས་ (candröò) a style of walking like a bird (in the Tibetan opera).

བྱ་རྒན་ (cagɛn) an old bird.

བྱ་རྒན་སྒྲོ་ཟད་དུ་འགྱུར་ (cagɛn drosɛɛ̀du gyur) old and weak, worn out [Lit. old birds with worn out feathers].

བྱ་རྒས་སྒྲོ་ཟད་ (cagɛɛ̀ drosɛɛ̀) sm. བྱ་རྒན་སྒྲོ་ཟད་དུ་འགྱུར་.

བྱ་རྒོད་ (cagöò) vulture.

བྱ་རྒོད་སྐར་ཚོམ་ (cagöò gārdzom) the constellation Aquila.

བྱ་རྒོད་ཐང་ནག (cagöò tāŋnaà) a type of black vulture.

བྱ་རྒོད་ཐང་སྨུག (cagöò tāŋmuù) a type of brown vulture.

བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ (cagöò pūŋböri) Vulture Peak Mountain, a sacred Buddhist place in India where Buddha gave teachings.

བྱ་རྒོད་ཤ་ (cagöò shā) vulture meat (used in Tibetan medicine).

བྱ་རྒོད་ཤ་ལ་རུབ་པ་ (cagöò shālə rubbə) surging/ pouncing (by a group of people) [Lit. vultures congregating on a piece of meat].

བྱ་རྒོད་སྤུག་པ་ (cagöò sūgbə) saussurea medusa maximum (used in Tibetan medicine).

བྱ་རྒྱ་ (cagya) sm. བྱ་སྐོན་.

བྱ་རྒྱུ་ (cəgyu) 1. work. 2. ways/ means/ methods of doing.

བྱ་རྒྱུགས་པོ་ (ca gyugbo) many vultures coming to eat a corpse.

བྱ་རྒྱུད་ (cəgyüù) the first of the four classes of tantra: the kriya or activity tantra.

བྱ་བརྒྱ་འུར་རྡོ་གཅིག་གིས་འདེད་ (cagya wurdo jīggi deè) one defeating many; one example explains many situations/ issues [Lit. chasing 100 birds with one sling shot].

བྱ་སྒབ་ (cagəb) muscles around the shoulders.

བྱ་སྒོ་བྱེད་སྒོ་ (cago ceègo) sm. བྱེད་སྒོ་.

བྱ་སྒོང་ (cagoŋ) bird egg, chicken egg; va.—སྐྱོལ་ to hatch an egg.

བྱ་སྒོང་སེར་ཐིག (cagoŋ sērdig) egg yolk.

བྱ་སྒྲུང་ (cadruŋ) name of a famous stories that has birds as the main characters.

བྱ་སྒྲོ་ (cadro) feather ¶པོ་རོག་གི་བྱ་སྒྲོ་ The feather of a crow.

བྱ་སྒྲོའི་པོ་ལོ་ (cadrö bōlo) badminton.

བྱ་ངན་ (caŋɛn) bad deeds/ actions; va.—བྱེད་ ¶ཁོས་ མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་བའི་བྱ་ངན་བྱས་པར་ཁྲིམས་གཅོད་ཕོག་པ་རེད་ He was punished for his bad deeds involving tricking people.

བྱ་ངན་མཉམ་བྱེད་ (caŋɛn ñamjeè) acting in collusion with, conspiring, colluding; va.—བྱེད་.

བྱ་ངན་སྤྱོད་ངན་ (caŋɛn jööŋɛn) bad deeds and bad behavior.

བྱ་དངོས་ (caŋoò) things, objects.

བྱ་དངོས་ཀྱི་རྩ་བ་ (caŋoògi dzāwa) the basis of things/ objects.

བྱ་གཅན་གཉིས་ (ca jɛ̄nñii) abbr. of བྱ་ and གཅན་གཟན་.

བྱ་གཅོད་ (ca jöö) va. to castrate.

བྱ་མཆུ་ (caju) beak/ bill of a bird.

བྱ་རྗེས་ (cajeè) footprint/ track of birds.

བྱ་ཉན་བྱེད་ཉན་མེད་པ་ (cañɛn ceèñɛn meèba) chaotic, disorderly.

བྱ་ཉལ་ཁྱི་ཉལ་ (canɛɛ kyīnɛɛ) very late at night [Lit. when birds and dogs are asleep].

བྱ་རྙི་ (cañi) trap/ snare for birds.

བྱ་སྙོང་ (cañoŋ) 1. sm. བྱ་རྙི་. 2. va. to stretch (after sitting for a long time).

བྱ་ལྟོ་ (cado) chicken feed, bird food.

བྱ་གཏོང་ (ca dōŋ) 1. va. to notify/ inform secretly. 2. sm. བྱ་བྲལ་.

བྱ་གཏོར་ (cadɔɔ) sky burial; va.—བྱེད་.

བྱ་བཏང་བ་ (ca dāŋwa) a religious practitioner who has given up secular life.

བྱ་ཐན་ (cadɛn) birds that give bad omens.

བྱ་ཐབས་ (cadəb) way/ means of doing sth. ¶དོན་དག་འདི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་བྱ་ཐབས་གསར་པ་ཞིག་འདོན་དགོས་ We have to come up with a new way to settle this issue. ¶ད་བྱ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་ Now there is nothing (we) can do (no way to do it), va.—འཛིན་; —སྤྱོད་ to use a method, to put a method into practice; vi.—བྲལ; —ཟད་ to be without the means of doing anything, to be unable to do anything ¶གནས་ཚུལ་ལ་གཟིགས་ཏེ་བྱ་ཐབས་འཛིན་རྒྱུ་རེད་ We will decide on using a method based on the situation. ¶དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་གྱིས་རྐྱེན་པས་བྱ་ཐབས་ཟད་ནས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་ནས་འཐེན་དགོས་བྱུང་ Because of financial difficulties I could not avoid taking my child out of school.

བྱ་ཐབས་ཁག་པོ་ (catəb kāgbo) a method that is difficult to do.

བྱ་ཐལ་ (cadɛɛ) sm. བྱ་སྐྱག.

བྱ་ཐི་བ་ (ca tīwə) pigeon.

བྱ་དེ་ (cade) 1. chicken, fowl. 2. sb. who tells secrets; va.—སྐྱིལ་ to tell a secret (slang).

བྱ་དེ་པོ་ (cāde po) rooster, cock.

བྱ་དེ་མོ་ (cade mo) hen.

བྱ་དེ་གསོ་ར་ cāde sōra) poultry farm.
བྱ་དོད་ (cadöö) auspicious words sung by the hunter character at the start of Tibetan operas.
བྱ་དྲང་སྲོང་ (cā draŋsoŋ) vulture.
བྱ་གདང་ (cādaŋ) roosting/ nesting stand.
བྱ་གདང་བུ་ (cā daŋbu) a slender wooden stick used for weaving on a loom.
བྱ་གདང་མ་ (cā daŋma) two wooden sticks on the right and left of where the བྱ་གདང་བུ་ rests.
བྱ་གདོང་ཁྲ་མིག (cādoŋ trāmii) prov. sinister and fierce looking [Lit. hawk eyes and bird face.
བྱ་གདོན་ (cadön) an evil spirit that manifests itself as a bird and causes harm to children.
བྱ་མདའ་ (canda) a rifle for shooting birds.
བྱ་འདབ་ (candəb) 1. eaves. 2. wings of birds.
བྱ་འདྲེ་ (candre) sm. བྱ་གདོན་.
བྱ་རྡོ་ལམ་འཕྲད་ (cado lamdrɛɛ̀) spontaneously/ coincidentally meeting ¶ ངེད་གཉིས་བྱ་རྡོ་ལམ་འཕྲད་བྱུང་ནས་བཟའ་ཚང་འགྲིགས་སོང་ We met coincidentally and became husband and wife. [Lit. a bird meeting a stone on the road].
བྱ་ལྡེམ་ (cadem) sm. བྱ་སྒྲོང་.
བྱ་སྡེར་ (cader) bird's talons.
བྱ་ན་ (cana) food.
བྱ་ནག (canaà) crow, raven.
བྱ་ན་པ་ (canaba) cook.
བྱ་ནོར་ (canɔɔ) mistake, error; vi.—འགྱུར་ to unintentionally err ¶ དགྲ་བོའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཚོད་དཔག་བྱ་ནོར་གྱུར་ནས་ང་ཚོར་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་རེད་ Because (we) made a mistake in estimating the strength of the enemy we were defeated.
བྱ་པ་ (caba) 1. bird trapper. 2. man who cannot get an erection, impotent person.
བྱ་སྤུ་ (cəbu) feather.
བྱ་སྤུ་ནོན་ (cəbu nōn) overlapping [Lit. like the feathers on a fowl].
བྱ་སྤུ་གནམ་གཏོར་ (cəbu nāmdɔɔ) scattered, dispersed [Lit. feathers scattered in the sky].
བྱ་སྤུ་གནམ་འཐོར་ (cəbu nāmdɔɔ) sm. བྱ་སྤུ་གནམ་གཏོར་.
བྱ་སྤུའི་ཉལ་ཆས་ (cəbü ñɛɛjɛɛ̀) down sleeping bag, down quilt.
བྱ་སྤུའི་སྟོད་ཐུང་ (cəbü dōōduŋ) down jacket.
བྱ་སྤྱོད་ (cajöö) work, act, conduct; va.—སྤེལ་ to take action, to put into use ¶ བཀའ་ཤག་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ལམ་སང་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ the Kashag discussed it and immediately took action.
བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཟ་འཛིན་ (cajöö dzāndzin) program/ guide/ blueprint for action or conduct.
བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ (cajöö ŋɛmba) misconduct, evil/ bad action or conduct.

བྱ་སྤྱོད་དངོས་ (cajöö ŋöö) real behavior/ action ¶ ཁ་ནས་གང་བཤད་ལ་བལྟ་རྒྱུ་མིན་པར་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ལ་ལྟ་གི་ཡིན་ We will look at what you really do and not what you say.
བྱ་སྤྱོད་གཅིག་གྱུར་ (cajöö jiggyur) united action.
བྱ་ཕིལ་ (cabee) bird.
བྱ་ཕོ་ (capo) rooster.
བྱ་ཕོ་རྩེ་ (cā pōdze) corydalis curvifora maxim (used in Tibetan medicine).
བྱ་ཕོའི་ཤ་ (cabösha) rooster meat.
བྱ་ཕྲུག (cədruù) baby chicken /bird.
བྱ་འཕིར་ (capir) sm. བྱ་འཕུར་.
བྱ་འཕུར་ (ca pūr) 1. va. to fly. 2. a kite; va.—སྐྱོད་; — གཏོང་ to fly a kite.
བྱ་འཕུར་འགོར་མཐའ་གཞུ་ (cabur gorda shu) va. to make a kite dive.
བྱ་འཕུར་ལེབ་ (capurleb) nut vormica (used In Tibetan medicine).
བྱ་བ་ (cawa) 1. a verb ¶ བྱ་བ་དང་མིང་ Verbs and nouns. 2. work, deeds, actions ¶ འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་བྱ་བ་ Development work. 3. (ཅེས་/ཞེས་ + —) called, known as ¶ ཁོ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བྱ་བ་རེད་ He is called Tashi. 4. effect.
བྱ་བ་བློ་བུར་འབད་པའི་དཔུང་སྡེ་ (cawa lōbur bɛ̀ɛbɛ būŋde) shock brigade.
བྱ་བ་འགོ་དཀའ་ སྐད་ཆ་མཐའ་དཀའ་ (cawa goga gēēja tāga) it is difficult to start work and it is difficult to finish talk.
བྱ་བ་དངོས་ (cawa ŋöö) sm. བྱ་དངོས་.
བྱ་བ་མཉམ་སྒྲུབ་ (cawa ñamdrub) united action, working together; va.—བྱེད་.
བྱ་བ་བདུབ་པ་ (cawa dūbbə) easy work/ task/ chore.
བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་ (cawa jöölam) sm. བྱ་སྤྱོད་.
བྱ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ (cawa trēndzeg) small insignificant matter/ issue.
བྱ་བ་བྱེད་སྟངས་ (cawa ceèdaŋ) way/ method of working.
བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ (cawa lamdro) good fortune/ luck ¶ དེ་རིང་གི་ཚོང་ལ་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ཆེན་པོ་བྱུང་ Today I was very lucky in business.
བྱ་བང་ (cabaŋ) sm. བྱ་བྲང་.
བྱ་བའི་རྒྱུད་ (cawɛ gyüü) sm. བྱ་རྒྱུད་.
བྱ་བའི་གཉེར་ (cawɛ ñēr) responsibility for work/ task, duty.
བྱ་བའི་ནུས་ཚད་ (cawɛ nüüdzɛɛ̀) work/ labor power (usu. the number of workers in a household).
བྱ་བའི་ཡུལ་ (cawɛ yüü) 1. the object (in grammar). 2. place of work/ labor/ activity.
བྱ་བར་མ་གྲགས་ (caparma traà) rooster's second/ middle crowing.

བྱ་བར་ཞུགས་ (cawar shuù) va. to start to do a task/ job/ work, to attend to a task/ job/ work.
བྱ་བལ་ (capɛɛ) high quality wool that grows around the testicles of sheep.
བྱ་བལ་མ་ (capɛma) 1. the softest feathers of a crane. 2. actinolite.
བྱ་བྱིའུ་ (caciwu) birds.
བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ (cajeè tādɛɛ̀ba transitive verb.
བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ (cajeè tā midɛɛ̀ba) intransitive verb.
བྱ་བྱེད་ (ca ceè) va. to castrate.
བྱ་བྱེད་སྤངས་ (cajeè pāŋ) va. to leave one's work, to give up one's work.
བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ (cajeè lɛ̀ɛsum) verb, subject and object.
བྱ་བྲང་ (cadraŋ) 1. breast of a bird. 2. barrel chest (for humans).
བྱ་བྲལ་ (cadrɛɛ) separating oneself from wordly ways.
བྱ་བྲལ་བ་ (cadrɛɛwa) sb. who has separated himself from wordly ways.
བྱ་བྲུན་ (cadrün) bird droppings.
བྱ་བློ་བྱེད་བློ་ (calo ceèlo) thinking of doing sth.
བྱ་འབྲས་ (candrɛɛ̀) sm. བྱ་སྒོང་.
བྱ་མ་དྲ་ (camada) messenger, runner.
བྱ་མ་འདྲོགས་པར་སྒོ་ང་ལོན་ཐབས་ (ca madrɔgbar goŋa löndəb) trying to do sth. without frightening people [Lit. trying to take the eggs without frightening the chicken].
བྱ་མ་བུམ་ (camabum) a small water container worn by monks.
བྱ་མ་བྱི་ (camaji) bat (animal).
བྱ་མ་བྱི་ཁོག་སྟོང་ (camaji kōgdoŋ) sm. བྱ་མ་བྱི་.
བྱ་མ་བྱིའུ་ (cama ciwu) sm. བྱ་མ་བྱི་.
བྱ་མལ་ (jamɛɛ) sm. བྱ་ཚང་.
བྱ་མེད་ན་བོང་བུས་ནམ་ཚོད་ཟིན་ (cameèna boŋbüü namdzöö sin) sm. བྱ་མེད་བོང་བུས་ནམ་ཚོད་བཟུང་.
བྱ་མེད་བོང་བུས་ནམ་ཚོད་བཟུང་ (cameè boŋbüü namdzöö suŋ) an imcompetent/ incapable person replacing sb. [Lit. if the cock is not there, the donkey crows (in the morning)].
བྱ་མོ་ (camo) hen.
བྱ་མོ་ལའི་ཧེང་ (cāmo leheŋ) tib.ch. leghorn chicken.
བྱ་སྙང་ (cañaŋ) stretching (one's body); va.—བྱེད་ to stretch.
བྱ་རྩོལ་ (cadzöö) working hard; va.—བྱེད་.
བྱ་ཚང་ (cadzaŋ) bird nest.
བྱ་ཚེ་རིང་ (ca tsēriŋ) crane (bird symbolizing long life).
བྱ་ཚིག (cadzii) a verb.

བྱ་ཚོགས་ (cadzɔɔ̀) flock of birds.

བྱ་མཚལ་ལུ་ (ca tsālu) red cock.

བྱ་འཚོལ་ (ca tsȫȫ) va. to look/ search for daily livelihood by doing miscellaneous small tasks/ jobs; va.—བྱེད་.

བྱ་འཚོལ་བྱི་འཚོལ་ (candzöögi cidzöö) sm. བྱ་འཚོལ་.

བྱ་འཛིང་རྒྱག (cəndziŋ gyaà) a derogatory term used for women fighting.

བྱ་འཛིན་དབྱུག་པ་ (cəndzin yūgbə) a stick used to catch birds.

བྱ་རྫི་ (cədzi) sb. who looks after chickens, poultry keeper.

བྱ་རྫོགས་ (ca dzɔɔ̀) vi. to finished working.

བྱ་ཤང་ (cawaŋ) pheasant.

བྱ་ཤང་ཤ་ (cawaŋ shā) pheasant meat (used in Tibetan medicine).

བྱ་ཞྭ་ (casha) a type of hat worn in the Konpo region.

བྱ་གཞག (cashaà) affairs, work, cause ¶ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་གཞག Political affairs.

བྱ་གཤུག (cəshuù) 1. tail of a bird. 2. rifle butt. 3. name of a star.

བྱ་ཟན་ (casɛn) bird food.

བྱ་ཟིན་ཉ་ཟིན་ (casin ñasin) catching indiscriminately, doing too many things at once, va.—བྱེད་ ¶ངས་དེང་སང་ལས་ཀ་བྱ་ཟིན་ཉ་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ These days I am doing too many things at once [Lit. catching birds, catching fish].

བྱ་ཟེ་ (case) cockscomb.

བྱ་ཟླ་ (canda) the 8th month of the Tibetan calendar.

བྱ་གཟུགས་མོ་ (ca sugmo) porcupine.

བྱ་གཟུངས་མོ་ (ca suŋmo) sm. བྱ་གཟུགས་མོ་.

བྱ་བཟང་ (casaŋ) sm. ལས་བཟང་.

བྱ་ཡུལ་ (cəyüü) 1. object, target. 2. place of work.

བྱ་གཡབ་ (cəyəb) canopy.

བྱ་ར་ (cara) watching over, standing guard; va.—བྱེད་; —ལྟ་ to watch, to stand guard.

བྱ་ར་བ་ (carawa) sentry, guard, watchman.

བྱ་རིགས་ (cərig) birds.

བྱ་རིགས་གདུམ་པོ་ (cərig dūmmo) bird of prey.

བྱ་རིགས་རིག་པ་ (cərig rigbə) ornithology.

བྱ་རིམ་ (cərim) process, program, schedule, steps ¶འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭའི་ནང་བྱ་རིམ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་ཀྱི་རེད་ One has to follow many steps in a factory that makes machines.

བྱ་རིམ་འགག་རྩར་ཐུག་པ་ (cərim gagdzaa tūgbə) key process/ step.

བྱ་རུས་ (carüü) chicken bone.

བྱ་རོག (carɔɔ̀) raven, crow.

བྱ་རོག་སྐྲོད་ནུས་པ་ (carɔɔ̀ drö̀ö nüübə) a child about 8 years old [Lit. able to scare away crows].

བྱ་རོག་མཆུ་རིང་ (carɔɔ̀ cūriŋ) a traditional Tibetan surgical tool.

བྱ་རོག་མཐོ་གང་ (carɔɔ̀ tōgaŋ) a distance measure spanning from the thumb joint to the pinky joint when the hand is held in a fist.

བྱ་རོག་མཚལ་མཆུ་ (carɔɔ̀ tsēēnju) a type of raven/ crow with a red beak.

བྱ་ཀློམ་ཞུ་ (calom shu) sm. བྱས་ཡུས་ཕོད་.

བྱ་ལག (calaà) a naughty/ insubordinate/ michievous child.

བྱ་ལུང་ (caluŋ) string or rope made of hide.

བྱ་ལུད་ (calüü) 1. sm. བྱ་སྣུན་. 2. the manner of doing sth.

བྱ་ལི་ (cale) clitoris.

བྱ་ལི་བྱུ་ལི་ (cale cole) doing things in an haphazard manner.

བྱ་ལོ་ (calo) the year of the bird.

བྱ་ལོག (ca lɔɔ̀) bad/ wrong work.

བྱ་ལོང་ (caloŋ) wild goose.

བྱ་ལོང་བྱེད་ལོང་ (caloŋ ceèloŋ) time to do a job/ task.

བྱ་ངན་སྤྱོད་ངན་ (caŋɛn jööŋɛŋ) sm. བྱ་ལོག་སྤྱོད་ལོག.

བྱ་ལོག་སྤྱོད་ལོག (calɔɔ̀ jöölɔɔ̀) bad/ evil/ wicked work; va.—བྱེད་.

བྱ་ཤ་ (casha) chicken meat, meat of a bird.

བྱ་ཤ་སེན་བགོས་ (casha sēngöö) dividing equally; va.—བྱེད་.

བྱ་ཤང་ཤང་ (ca shāŋshaŋ) mythological being with the upper body of a man and the lower body of a bird.

བྱ་ཤང་ཤང་དེའུ་ (ca shāŋshaŋ dēwu) sm. བྱ་ཤང་ཤང་.

བྱ་ཤོར་ (ca shɔ̄ɔ) vi. to have a secret leak out.

བྱ་གཤོག་བྱི་སོ་ (cashɔɔ̀ ciso) sm. བྱ་ཁྲབ་བྱི་སོ་.

བྱ་གཤོར་ (ca shɔ̄ɔ) va. to hunt birds.

བྱ་གསོ་ (caso) poultry raising; va. བྱ་གསོ་; —བྱེད་.

བྱ་གསོའི་ར་བ་ (casö rawa) poultry farm.

བྱག་མཁན་ (cagñɛn) 1. archer. 2. bandit. 3. dancer.

བྱང་ (caŋ) 1. north. 2. p. of འབྱང་.

བྱང་བཀོད་རིན་གོང་ (caŋgöö riŋgoŋ) listed/ official price.

བྱང་སྐར་ (caŋgar) north star.

བྱང་སྐར་སྤུན་བདུན་ (caŋgar bǖndün) the Big Dipper.

བྱང་ཁུལ་ (caŋgüü) northern area/ region/ sector.

བྱང་ཁོག (caŋgɔɔ̀) chest area.

བྱང་ཁོག་སྟོད་སྨད་ (caŋgɔɔ̀ döömɛè) upper and lower part of the body.

བྱང་ཁོག་ཡུལ་ཐིག (caŋgɔɔ̀ yüüdig) drawing lines on the body to determine where to do treatments such as moxibustion.

བྱང་ཁྱི་ནག་ལེབ་ (caŋgyi nāleb) a type of hunting dog from northern Tibet.

བྱང་ཁྲ་ (caŋdra) blister beetles (used in Tibetan medicine).

བྱང་ཁྲབ་ (caŋdrəb) shung. armor.

བྱང་ཁྲམ་ (caŋdram) small wooden placards.

བྱང་གི་འཕྲེད་ཐིག (caŋgi trēēdig) northern latitude.

བྱང་གོམས་ (caŋgom) accomplishment, attainment.

བྱང་གོམས་ཐོན་པ་ (caŋgom tōmba) skillful, proficient.

བྱང་གྲོལ་ (caŋdröö) nirvana.

བྱང་དགུ་ (caŋgu) a small flat metal plate with nine holes that was used traditionally to make metal armor.

བྱང་རྒྱུད་ (caŋgyüü) north side, northern.

བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་ (caŋdra miñɛn) one of the four continents surrounding mount Meru.

བྱང་ངེ་བྱིང་ངེ་ (caŋŋi ciŋŋi) on and off.

བྱང་ངོས་ (caŋŋöö) northern side.

བྱང་ཆ་ (caŋja) experience, training; vi.—ཐོབ་ to get experienced/ trained.

བྱང་ཆ་ཆེན་པོ་ (caŋja cēmbo) very experienced/ skilled.

བྱང་ཆ་མེད་པ་ (caŋja meèba) unexperienced, unskilled, untrained.

བྱང་ཆིངས་སྒྲིག་འཛུགས་ (caŋjiŋ drigdzuù) sm. བྱང་ཨ་ཀྱི་ལན་ཀྲིག་དམག་དོན་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་འཛུགས་.

བྱང་ཆིངས་རྩ་འཛུགས་ (caŋjiŋ dzāndzuù) sm. བྱང་ཨ་ཀྱི་ལན་ཀྲིག་དམག་དོན་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་འཛུགས་.

བྱང་ཆུབ་ (caŋjub) 1. perfect, excellent, complete ¶བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ A Bodhisattva. 2. skilled, experienced ¶བཟོ་བ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག A skilled worker.

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ (caŋjubgi sēm) bodhicitta, Buddha nature.

བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ (caŋjub cöödɛn) a type of stupa.

བྱང་ཆུབ་ལྗོན་ཤིང་ (caŋjub jönshiŋ) sm. བྱང་ཆུབ་ཤིང་.

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ (caŋjub ñiŋbo) 1. Bodhgaya. 2. enlightenment, nirvana.

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ (caŋjub lāmgi drönme) a text written by Atisha.

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ (caŋjub lāmgi rimbə) a text written by Tsongapa.

བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ (caŋjub lamdrön) abbr. of བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་.

བྱང་ཆུབ་ཤིང་ (caŋcub shīŋ) the Bodhi tree (the tree under which the Buddha obtained enlightenment).

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ (caŋcub sēmba) Bodhisattva.

བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྡོམ་པ་ (caŋcub sēmbɛ domba)

the Bodhisattva vow.

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞྭ་ (caŋcub sēmsha) a type of hat worn by Gelug sect ascetics.

བྱང་ཉི་ལྡོག་ཐིག (caŋñi dɔ̀ɔdig) tropic of cancer.

བྱང་སྟོད་ (caŋdöö) sm. བྱང་ཤར་.

བྱང་བལྟ་ (caŋda) facing north ། ཁང་པ་ཁ་བྱང་བལྟ་ལ་ཉི་མ་ཡོང་གི་མ་རེད་ A house facing north will not get the sun.

བྱང་ཐང་ (caŋdaŋ) the vast upland nomad area known as the "northern plain."

བྱང་ཐང་རྒྱ་མོ་ (caŋdaŋ gyāmo) sm. བྱང་ཐང་.

བྱང་མཐའ་ (caŋda) North Pole.

བྱང་མཐའི་སྒོར་ཐིག (caŋdɛ gɔrdig) Arctic circle.

བྱང་དྲངས་ (caŋ draŋ) shung. va. to lead prayers ། སྐད་གསང་ཤིང་འདོན་པ་ངེས་པ་ཞིག་གིས་བྱང་དྲངས་དེ་ The prayers shall be led by a monk who has a good voice and a good memory.

བྱང་འདུལ་དམག (caŋdüü māà) the war of 1924-26 waged by the Communists against the Northern Warlords in China.

བྱང་འདྲེན་པ་ (caŋdremba) the དབུ་མཛད་ of the two tantric colleges in Lhasa.

བྱང་སྡོམ་ (caŋdom) abbr. of བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་.

བྱང་ནུབ་ (caŋnub) northwest.

བྱང་གནམ་མཚོ་ (caŋ nāmdzo) Lake Namtso.

བྱང་སྣེ་ (caŋne) North Pole.

བྱང་པ་ (caŋba) 1. skilled, experienced ། བྱང་པའི་དམག་མི་ Skilled soldiers. 2. person from the north.

བྱང་པོ་ (caŋbo) skilled, well trained ། ད་ལྟ་རྐང་རྩེད་པོ་ལོ་བྱང་པོ་མེད་ Right now I am not skilled in soccer.

བྱང་སྤྱི་ (cəŋji) governor general of the northern region in tt.

བྱང་ཕྱོགས་ (caŋjɔ̀ɔ) northern direction/ side ། བེ་ཏི་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ North Vietnam.

བྱང་ཕྱོགས་པ་ (caŋjɔɔ̀ba) a northerner.

བྱང་བལ་ (caŋ pɛɛ) wool from northern Tibet.

བྱང་བི་དི་ནམ་ (caŋ bidinam) North Vietnam.

བྱང་བུ་ (caŋbu) 1. notice board, address board. 2. a strip of armor.

བྱང་བུ་ཐོན་པ་ (caŋgom tōmba) sm. བྱང་གོམས་ཐོན་པ་.

བྱང་བྱང་ (caŋjaŋ) the far north.

བྱང་བྱང་རྒྱང་ (caŋ caŋgyaŋ) sm. བྱང་བྱང་.

བྱང་བྱིང་ (caŋjiŋ) abbr. of བྱང་ངེ་བྱིང་ངེ་.

བྱང་འབྲོང་ (caŋdroŋ) wild yak (from the north of Tibet).

བྱང་མ་ (caŋma) 1. northern ། ཆུ་མགོ་བྱང་མ་ The northern source of a river. 2. skilled, experienced ། བཟོ་པ་བྱང་མ་ A skilled worker.

བྱང་མི་ (cəŋmi) sm. བྱང་པ་.

བྱང་མེ་གླིང་ (caŋ meliŋ) North America, North American continent.

བྱང་རྨོག་འཐོར་འཕྲོས་ (caŋmɔg tōndröö) shung. armor that is coming apart.

བྱང་རྩལ་ (caŋdzɛɛ) skills, talents.

བྱང་ཚད་ (caŋdzɛɛ̀) degree of accomplishment/ skills, expertise.

བྱང་ཚོང་ (caŋdzoŋ) trade products from northern Tibet.

བྱང་ཚྭ་དཀར་པོ་ (caŋdza gārbo) salt from northern Tibet.

བྱང་ཡིག (cəŋyiì) 1. name of a deceased person written on a piece of paper that is ritually burnt. 2. business card.

བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་ (cəŋrig deshi) four nomad administrative areas that were under the governor general of northern Tibet.

བྱང་རོང་ཁ་འཐབ་ (caŋroŋ kātəb) shung. nomads coming together with villagers and engaging in trade.

བྱང་ལམ་ (caŋlam) the northern highway running from Qinghai Province to Lhasa.

བྱང་ལུག (caŋluù) sheep from northern Tibet.

བྱང་ཤམ་བྷ་ལ་ (caŋ shāmbala) Shambala.

བྱང་ཤར་ (caŋshar) northeast.

བྱང་ཤར་མཐའ་མཚམས་ས་གནས་སྒྲིགས་བཙུགས་ (caŋshar tāndzam sānɛɛ̀ drigdzuù) NEFA (Northeast Frontier Agency).

བྱང་ཤིང་ (cəŋshiŋ) sign board, notice placard.

བྱང་སེམས་ (caŋsem) 1. bodhicitta. 2. bodhisattva.

བྱང་སེག (caŋseg) name of a deceased person written on a piece of paper that is ritually burnt.

བྱང་གསུམ་ (jaŋsum) the three northern areas: north, northeast and northwest.

བྱང་ལྷགས་ (jaŋlhaà) northern wind.

བྱང་ཨ་ཀྲི་ལན་ཀྲིག་དམག་དོན་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་འཛུགས་ (caŋ ādrelɛndreg māgdön cĩŋyiì drigdzuù) NATO (North Atlantic Treaty Organization.

བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་རང་དབང་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གྲོས་མཐུན་ (caŋ āmerikɛ raŋwaŋ dreegi trö̀ödün) North American Free Trade Agreement (NAFTA).

བྱང་ཨཊ་ལན་ཊིག་དམག་དོན་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་འཛུགས་ (caŋ ādrelɛndreg māgdön cĩŋyiì gyigdzuù) sm. བྱང་ཨ་ཀྲི་ལན་ཀྲིག་དམག་དོན་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་འཛུགས་.

བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀ་ (caŋ āmeriga) North America.

བྱད་ (cɛɛ̀) 1. face. 2. sm. སྦྱད་. 3. curse, spell.

བྱད་ཀ་ (cɛɛ̀ga) sm. བྱད་, 3.

བྱད་ཁ་ (cɛɛ̀ga) sm. བྱད་ཀ་.

བྱད་མཁན་ (cɛɛ̀ñɛn) person who casts an evil spell/ curse.

བྱད་འགྲོལ་ (cɛndröö) method of getting rid of an evil spell/ curse.

བྱད་གདད་ (cɛɛ̀dɛɛ̀) sm. བྱད་ཀ་.

བྱད་ལྟས་ (cɛɛ̀dɛɛ̀) sign/ symbol of a spell or curse.

བྱད་སྟེམས་ (cɛɛ̀dem) sm. བྱད་ཀ་.

བྱད་ཕུར་ (cɛɛ̀bur) a dagger used when performing the rite to cast a spell or curse.

བྱད་དབྱིབས་ (cɛɛ̀yib) facial appearance.

བྱད་མ་ (cɛɛ̀ma) sm. བྱད་ཀ་.

བྱད་བཙོག (cɛɛ̀dzɔɔ̀) ugly, unsightly, bad-looking.

བྱད་ཚུགས་ (cɛɛ̀dzuù) sm. བྱད་དབྱིབས་.

བྱད་བཞིན་ (cɛɛ̀shin) sm. བྱད་, 2.

བྱད་ལྡོག་སྲི་ལྡོག (cɛndɔɔ̀ sĩndɔɔ̀) sm. བྱད་འགྲོལ་.

བྱད་གཟུགས་ (cɛɛ̀suù) face and body.

བྱད་རིས་ (cɛɛ̀riì) sm. གདོང་རིས་.

བྱན་པོ་ (cɛmbo) male cook.

བྱན་མོ་ (cɛnmo) 1. female cook. 2. wife.

བྱབ་: p. བྱབས་; f. བྱབ་; imp.; བྱོབས་ (cəb) 1. va. to sweep away, to clean ། ཅོག་ཙེའི་སྟེང་གི་ཐལ་བ་ལག་པས་བྱབས་སོང་ (He) swept away the dust on the table with his hand. 2. making sense, having meaning ། སྐད་ཆ་བྱབས་མེད་པ་ Nonsensical talk.

བྱབ་བསྐྱལ་ (cəbgyɛɛ) 1. vi. to make a fool of oneself. 2. vi. to let an opportunity slip by.

བྱབ་ཆུང་བ་ (cəbjuŋwə) silly, foolish, childish.

བྱབ་མེད་པ་ (cəb meèba) 1. sm. བྱབས་ཆུང་བ་. 2. useless.

བྱབ་ཟེད་ (cəbseè) brush.

བྱབས་ (cəb) 1. p. of བྱབ་. 2. va. to rob completely.

བྱབས་ཁྲུས་ (cəbdrüü) baptism; va.—བྱེད་ to baptize.

བྱམ་ (cam) sm. བྱམས་, 2.

བྱམ་ཁྲི་ (camdri) sm. བྱམས་ཁྲི་.

བྱམ་པ་ (camba) a brush used to ink a printing block.

བྱམས་ (cam) 1. love, compassion, devotion, affection. 2. sedan chair, palanquin.

བྱམས་གློང་ (camloŋ) shung. compassionate thought ། ཕྱུན་ཚོ་འགོ་ཐོན་རེ་ཐུབ་པས་བྱམས་གློང་ནས་བརྩེ་བས་གཟིགས་པ་མཁྱེན་ Since (we) are unable to look after our affairs please look upon our problems with love and compassion.

བྱམས་སྐྱོང་ (camgyoŋ) loving care/ protection ། ཁོང་གི་བྱམས་སྐྱོང་འོག Under (his) loving care.

བྱམས་ཁང་ (camgaŋ) chapel/ temple whose main statue is the Maitreya Buddha.

བྱམས་ཁྲི་ (camdri) 1. stretcher. 2. sedan chair, palanquin.

བྱམས་ཁྲི་རུ་ཁག (camdri rugaà) 1. stretcher-bearer

unit. 2. palanquin bearer group.

བྱམས་མགོན་ (camgön) Maitreya Buddha.

བྱམས་འགྲོགས་རུ་ཁག (camgyɔ̀ɔ rugaà) sm. བྱམས་ཁྲི་རུ་ཁག.

བྱམས་ཉམས་ (camñam) merciful, kind.

བྱམས་སྙིང་རྗེ་ (cam ñiŋji) sm. བྱམས་པ་ and སྙིང་རྗེ་.

བྱམས་ཐལ་གཅེས་ལང་ (camtɛɛ jèèlaŋ) spoiling a child, pampering a child excessively; va.—གཏོང་.

བྱམས་ཐལ་ཤོར་ (camtɛɛ shɔ̄ɔ) vi. to spoil a child, to pamper a child excessively.

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ (camdaŋ ñiŋje) love and compassion.

བྱམས་ལྡན་ (camdɛn) dear, beloved ¶ བྱམས་ལྡན་ཨ་མ་ལགས་སུ་ To my dear mother (a letter heading).

བྱམས་སྡང་ (camdaŋ) love/ kindness and hatred ¶ ཕོ་མོ་རྒན་གཞོན་ཚང་མར་བྱམས་སྡང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ཉེ་སྙོམས་ཚུལ་མཐུན་དགོས་རྒྱུ་ You should not make any distinction between the old and young of both sexes and (should not) treat them unfairly with regards to love and hate.

བྱམས་པ་ (camba) 1. love, compassion. 2. Maitreya Buddha.

བྱམས་པ་གོ་ལོག (camba kolɔ̀ɔ) being good to those who don't deserve it; va.—བྱེད་.

བྱམས་པ་མགོན་པོ་ (camba gömbo) sm. བྱམས་མགོན་.

བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ་ (camba daŋdɛmba) love and compassion.

བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་ (camba dɛndren) religious event that takes place on the 25th day of the 1st month of the Tibetan calendar when the statue of Maitreya is taken around Lhasa.

བྱམས་པ་ཚད་མེད་ (camba tsɛ̀ɛmeè) immeasurable love.

བྱམས་པའི་སེམས་ (cambɛ sēm) mind of a loving/ compassionate person.

བྱམས་པོ་ (cambo) affectionate, kind and loving; va.— བྱེད་ ¶ མོ་ཕྲུ་གུར་བྱམས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ She is kind and loving to the children.

བྱམས་བརྩེ་ (camdze) loving and compassionate.

བྱམས་བརྩེ་ཤ་ཚ་ (camdze shādza) loving and compassionate.

བྱམས་བརྩེའི་མཐར་སོན་ (camdzee tārsön) loving and compassionate.

བྱམས་བརྩེས་སྐྱོང་ (camdzeè gyōŋ) va. to treat with love. 2. va. to protect out of love.

བྱམས་གཞས་ (camshɛɛ̀) a love song.

བྱམས་བཞུགས་ (camshuù) the sitting posture of Maitreya.

བྱམས་གཡོག (camyɔ̀ɔ) 1. covering for a sedan. 2. person who carries a sedan chair/ palanquin.

བྱམས་སེམས་ (camsem) kindness, compassion, love ¶ མ་འི་བྱམས་སེམས་ Maternal love.

བྱའོ་ཅོག (caojɔ̀ɔ) work.

བྱར་ (car) sm. བྱ་ར་.

བྱར་མི་བཏུབ་ (car midub) 1. བྱེད་མི་ཐུབ་. 2. བྱེད་མི་རུང་.

བྱར་མེད་ (carmeè) sth. that can not be undone, a thing that can not be changed.

བྱར་རུང་ (caŋruŋ) things that are permitted/ allowed/ granted/ authorized.

བྱས་ (cɛ̀ɛ) 1. p. of བྱེད་. 2. va. to say, to tell ¶ ཁོས་ཤེས་མ་བྱུང་བྱས་པ་རེད་ He said that he did not know.

བྱས་འགལ་ (cɛ̀ɛgɛɛ) shung. criminal acts ¶ ཁོ་པས་ཇག་བཅོམ་བྱས་འགལ་དང་ཇ་བློས་བཙོན་འཛུག་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་པབས་བཅས་བཀའ་ཞིབ་ཡོང་བ་ Please look into the matter regarding the criminal act of banditry and the arrest made by Zhalo.

བྱས་རྒྱལ་ཁ་སྐོགས་ (cɛ̀ɛgyɛɛ kāñɔg) shung. showing insatiable greed ¶ ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་རིམ་པར་བླངས་པས་བྱས་རྒྱལ་ཁ་སྐོགས་ཀྱིས་ Having successively invaded and occupied the principalities in the west in a show of insatiable greed.

བྱས་རྒྱལ་དུ་མ་སོང་བའི་ (cɛ̀ɛgyɛɛdu masoŋwɛ) shung. not to let sb. evade/ escape (punishment) ¶ ཤུགས་ཚོའི་ཁ་ཐབས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེད་འདི་རིགས་བྱས་རྒྱལ་དུ་མ་སོང་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བད་འདྲིད་རང་ཡོད་པ་མཁྱེན་ Please do not let those who use their power to oppress us escape punishment.

བྱས་ཅན་ (cɛ̀ɛjɛn) sm. བྱས་པ་ཅན་.

བྱས་རྗེས་ (cɛ̀ɛjeè) achievement, accomplishment, result, success; va.—འཇོག to accomplish, to achieve, to succeed, to make/ leave a contribution; va.—འགོད་ to record meritorious acts/ achievements/ accomplishments ¶ ཚན་རིགས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་ Scientific accomplishments.

བྱས་རྗེས་ངོམ་ (cɛ̀ɛjeè ŋom) va. to brag about one's accomplishments.

བྱས་རྗེས་ཅན་ (cɛ̀ɛjeèjɛn) meritorious, successful.

བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་ (cɛ̀ɛjeè cēmbo) a person who has accomplished much.

བྱས་རྗེས་རྟགས་མ་ (cɛ̀ɛjeè dāŋma) medal or decoration that is given for achievement/ accomplishment.

བྱས་རྗེས་རྟོག་ཞིབ་ (cɛ̀ɛjeè dōgshib) investigation of achievements/ accomplishments.

བྱས་རྗེས་ཐོབ་རྟགས་ (cɛ̀ɛjeè tōbdaà) sm. བྱས་རྗེས་རྟགས་མ་.

བྱས་རྗེས་དྲུད་ཤུལ་ (cɛ̀ɛjeè drüùshüù) sm. བྱས་རྗེས་.

བྱས་རྗེས་བསྡུར་ (cɛ̀ɛjeè dur) va. to evaluate or compare merit/ achievement/ accomplishment.

བྱས་རྗེས་དཔྱད་ཞིབ་ (cɛ̀ɛjeè jèɛshib) sm. བྱས་རྗེས་རྟོག་ཞིབ་.

བྱས་རྗེས་གཟེངས་རྟགས་ (cɛ̀ɛjeè seŋdaà) sm. བྱས་རྗེས་རྟགས་མ་.

བྱས་རྗེས་རང་བསྔོད་བྱེད་ (cɛ̀ɛjeè raŋdöö ceè) sm. བྱས་རྗེས་ངོམ་.

བྱས་ཉེས་ (cɛ̀ɛñeè) crime, offense; va.—བཟོ་ to commit a crime/ offense ¶ ཁོ་ཀུ་མ་བརྐུས་ནས་བྱས་ཉེས་བཟོས་པ་རེད་ He committed the crime of stealing.

བྱས་ཉེས་རིམ་པར་གསོག་མཁན་ (cɛ̀ɛñeè rimbar sɔ̄ɔñɛn) recidivist, criminal who commits one crime after another.

བྱས་མཐའ་ (cɛ̀ɛda) the tail end of a job/ work/ task.

བྱས་དེབ་ (cɛ̀ɛdeb) book containing a list of work tasks.

བྱས་དྲིན་ (cɛ̀ɛdrin) gratitude, appreciation.

བྱས་དྲིན་ཅན་ (cɛ̀ɛdrinjɛn) grateful, appreciative.

བྱས་ན་ (cɛ̀ɛna) 1. if (you) do. 2. therefore, well then, if that is so ¶ བྱས་ན་ང་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་གི་མེད་ If that is so, I will not go to the market.

བྱས་པ་ (cɛ̀ɛba) 1. sm. བྱས་རྗེས་. 2. having, possessing ¶ ཁང་པ་ཇ་ཐོག་ལྒང་ཁ་བྱས་པ་ཞིག A house having a turquoise tile roof. 3. made of/ from (usu. noun + ལས་ + —) ¶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསེར་ལས་བྱས་པ་ཞིག A statue of the Buddha made from gold. 4. བྱས་དྲིན་.

བྱས་པ་ཅན་ (cɛ̀ɛbajɛn) 1. sm. བྱས་རྗེས་ཅན་. 2. sm. བྱས་དྲིན་ཅན་.

བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་ (cɛ̀ɛba cüù misa) one's deeds last forever (good or bad).

བྱས་པ་དྲིན་གཟོ་ (cɛ̀ɛba trinso) sm. བྱས་པ་གཟོ་.

བྱས་པ་མི་གཟོ་ (cɛ̀ɛba miso) shung. to not repay kindness/ favors, to be ungrateful ¶ བྱས་པ་མི་གཟོ་བའི་མི་ལ་ཕན་གྲོགས་བྱེད་མཁན་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ A person who does not show gratitude will have less people helping him.

བྱས་པ་གཟོ་ (cɛ̀ɛba so) va. to repay kindness/ favors.

བྱས་པ་ཤེས་ (cɛ̀ɛba shēè) va. to know that one ought to be grateful/ appreciative.

བྱས་བྱུང་ (cɛ̀ɛjuŋ) shung. sm. བྱས་རྗེས་.

བྱས་འབྲས་ (cɛndrɛɛ̀) result, outcome, achievement, accomplishment ¶ ཁོའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་བྱས་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་པ་རེད་ His research got a great result.

བྱས་མ་བྱས་ (cɛ̀ɛma cɛ̀ɛ) whether one does or does not do sth. ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་མ་བྱས་ང་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདུག It make no difference to me whether he works or not.

བྱས་སྔོང་ལོ་རྒྱུས་ (cɛ̀ɛñoŋ lugyüù) historical

antecedents.

བྱས་ཙང་ (cɛ̱ɛ̀dzaŋ) therefore ¶ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ བྱས་ཙང་ངས་ནང་ལ་བསྡད་པ་ཡིན་ He worked, therefore I stayed at home.

བྱས་ཙང་ག (cɛ̱ɛ̀dzaŋga) 1. idiomatic phrase: see, didn't I tell you ¶བྱས་ཙང་ག ངས་ཀྭང་སྣ་རིལ་མ་བཞོན་ལབ་བྱུང་ང་ See. Didn't I tell you not to ride the bike? 2. is that so (a response to what sb. says).

བྱས་ཚད་ལམ་སོང་ (cɛ̱ɛ̀dzɛɛ̀ la̱msoŋ) shung. sm. བྱས་རྒྱལ་ཁ་སྐོགས་.

བྱས་ཡུས་ (cɛ̱ɛ̀yüù) making a big deal out of sth.; va.—ཤོད་.

བྱས་རབས་ (cɛ̱ɛ̀rəb) an account of work that one has done.

བྱས་རིམ་ (cɛ̱ɛ̀rim) a list of (one's) past activities, a resume.

བྱས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་ (cɛ̱ɛ̀rim lu̱gyüù) resume, curriculum vitae.

བྱས་ཤེས་ (cɛ̱ɛ̀sheè) abbr. of བྱས་པ་ཤེས་.

བྱས་སོ་ཅོག (cɛ̱ɛ̀sojog) all/ anything/ whatever was or is done ¶ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་སོ་ཅོག་ལ་སྐྱོན་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They see fault in everything he did.

བྱི་ (cī) vi. to lose hair, to get bald. 2. rat, mouse. 3. committing adultery; va.—བྱེད་ to commit adultery.

བྱི་ཀུ་ (ci̱gu) ch. garlic.

བྱི་ཁུང་ (ci̱guŋ) rat/ mouse hole.

བྱི་ཆད་ (ci̱jɛɛ̀) a punishment/ fine for adultery.

བྱི་འཇལ་ (ci̱njɛɛ) compensation paid for committing adultery.

བྱི་རྙི་ (ci̱ñi) mouse trap.

བྱི་རྟའི་གཞུང་ཐིག (ci̱dɛ shu̱ŋdiì) meridian line.

བྱི་ཐར་དུར་ (ci̱dadur) porcupine, hedgehog.

བྱི་ཐུར་ (ci̱dur) sm. བྱི་ཐར་དུར་.

བྱི་དོམ་ (ci̱dom) panda bear.

བྱི་དོར་ (ci̱dɔɔ) sweeping/ cleaning up; va.—བྱེད་.

བྱི་བདར་ (ci̱dar) sm. བྱི་དོར་.

བྱི་མདའ་ (ci̱da) arrow for killing mouse/ rat.

བྱི་ལྡེམ་ (ci̱dem) mousetrap.

བྱི་དུར་ (ci̱dur) sm. བྱི་ཐར་དུར་.

བྱི་ནག (ci̱naà) black mouse/ rat.

བྱི་ནད་ (ci̱nɛɛ̀) plague.

བྱི་པོ་ (ci̱bu) a womanizer.

བྱི་ཕོ་ (ci̱bu) sm. བྱི་པོ་.

བྱི་ཕྲུག (ci̱druù) 1. illegitimate child. 2. baby mouse/ rat. 3. baby bird.

བྱི་ཕྲུག་སྐྱོལ་ (ci̱druù ñōō) chicken breeding/ incubating.

བྱི་ཕྲུག་ཐང་ལུས་ མི་ཤི་ཁྱི་ལུས་ (ci̱druù tāŋlüù mi̱shi kyi̱ lü̱ü̱) discarding, throwing away, getting rid of [Lit. baby bird left on the plain, human corpse left for dogs].

བྱི་བ་ (ci̱wə) mouse, rat.

བྱི་བ་ལམ་རྒྱུག་ཀུན་གྱིས་བརྡུངས་ (ci̱wə lə̱mgyuù gũngi du̱ŋ) the subject of everyone's hatred/ animosity/ attacks [Lit. a rat running across the street is hit by all].

བྱི་བའི་ཟས་ཅན་ (ci̱wɛ sɛ̱ɛ̀jɛn) cat.

བྱི་བོ་ (ci̱wo) 1. hairless, bald. 2. adultery; va.—བྱེད་ to commit adultery.

བྱི་བྱད་ (cicɛɛ̀) sm. བྱི་བདར་.

བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ (cicɛɛ̀ ci̱ringi shɛ̱ɛ̱je) one of the 16 laws laid down by Songtsan Gampo regarding adultery.

བྱི་སྦྲུན་ (ci̱drün) mouse/ rat droppings.

བྱི་མོ་ (ci̱mo) 1. adulteress. 2. bald female.

བྱི་རྨ་ (ci̱ma) scrofula.

བྱི་འཛིན་ (ci̱ndzin) sm. བྱི་ལྡེམ་.

བྱི་རྫུས་ (ci̱dzüù) man-made coral.

བྱི་ཟ་ (ci̱sa) cat.

བྱི་ཟླ་ (ci̱nda) the 11th month according to the Tibetan calendar.

བྱི་རིན་ (ci̱rin) sm. བྱི་འཇལ་.

བྱི་རིམས་ (ci̱rim) plague caused by rats/ mice.

བྱི་རིལ་ (ci̱rii) candy, sweets.

བྱི་རུ་ (ci̱ru) sm. བྱུ་རུ་.

བྱི་རུག (ci̱ruù) 1. sm. བྱི་ཕྲུག. 2. peppila (used in Tibetan medicine).

བྱི་ལ་ (ci̱lə) cat.

བྱི་ལ་དོམ་ (ci̱lə to̱m) panda bear.

བྱི་ལ་དོམ་ཆེན་ (ci̱lə to̱mcen) giant panda.

བྱི་ལ་དོམ་ཆུང་ (ci̱lə to̱mjuŋ) small panda bear.

བྱི་ལ་དོམ་ཕྲུག (ci̱lə to̱mdruù) baby panda.

བྱི་ལོ་ (ci̱lo) year of the rat.

བྱི་ལོང་ (ci̱loŋ) a mole.

བྱི་ཤང་དཀར་པོ་ (ci̱shaŋ gārbo) the root of the narrow leafed polygala.

བྱི་ཤོར་ (ci̱shɔɔ) vi. to come to commit adultery.

བྱི་སྲན་དཀར་པོ་ (ci̱trɛn gārbo) astragalus membranaceus (used in Tibetan medicine).

བྱིང་ (ci̱ŋ) 1. p. of འབྱིང་. 2. vi. to lose consciousness, to faint. 3. not visible.

བྱིང་གྲུ་ (ci̱ŋdru) sunken boat.

བྱིང་རྙོབ་ (ci̱ŋñob) unclear/ dull mind.

བྱིང་འཐིབས་ (ci̱ŋdib) sm. བྱིང་རྙོབ་.

བྱིང་པོ་ (ci̱ŋbu) sm. བྱིང་རྙོབ་.

བྱིང་སྦུ་མ་ (ci̱ŋ būmə) flannel.

བྱིང་བྱིང་ཐུ་ལུ་ (ci̱ŋjiŋ tūlu) ground beetle.

བྱིང་མ་ (ci̱ŋmə) thick flannel.

བྱིང་རྨུགས་ (ci̱mug) sm. བྱིང་འཐིབས་.

བྱིང་རྫས་ (ci̱ŋdzɛɛ̀) sediment at the bottom of water/ liquids.

བྱིངས་ (ci̱ŋ) the remainder, what is/ was left over ¶ལས་བྱེད་བྱིངས་ནས་ཁ་བཏགས་རེ་ཕུལ་སོང་ The remainder of the officials were each given a ceremonial scarf.

བྱིངས་ཆེ་ (ci̱ŋce) sm. བྱིངས་ཆེ་བ་.

བྱིངས་ཆེ་བ་ (ci̱ŋ cēwa) most everyone, the majority ¶མི་བྱིངས་ཆེ་བས་ཁོ་ལ་དགའ་པོ་བྱས་པ་རེད་ Most of the people liked him.

བྱིངས་ན་གནས་པ་ (ci̱ŋnə nɛ̄ɛ̀ba) living under water.

བྱིངས་པོ་ (ci̱ŋbu) mostly, most.

བྱིངས་འཕྲོས་རྒྱག (ci̱ŋdröò gya̱à) va. to do spring replowing.

བྱིངས་མ་སྐྱོལ་ (ci̱ŋma ñö̱ö̱) va. to leave fields that have been plowed and watered in spring until they are ready to be planted.

བྱིངས་མང་ཆེ་བ་ (ci̱ŋ ma̱ŋcewa) sm. བྱིང་ཆེ་བ་.

བྱིད་ (ci̱ì) p. of འབྱིད་.

བྱིན་ (ci̱n) 1. p. of སྦྱིན་. 2. blessing. 3. splendor, magnificence.

བྱིན་གྱོག (ci̱ngyɔɔ̀) a vein in the ankle from which blood is drawn in Tibetan medicine.

བྱིན་དཀར་ (ji̱ngaa) shung. white jeans.

བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་ (ci̱ngi tra̱wa) becoming gradually thinner.

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ (ci̱ngi lə̄bbə) blessing, sanctifying; va.—བྱེད་.

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་སྨོན་ (ci̱ngi lə̄bbar mō̃n) va. to pray for blessing/ sanctification.

བྱིན་ཅན་ (ci̱njɛn) holy, precious, sacred ¶རྟེན་བྱིན་ཅན་ A sacred relic.

བྱིན་ཆགས་པ་ (ci̱n cāgba) magnificent, splendid.

བྱིན་ཆང་ (ci̱njaŋ) ཆང་ that has been blessed.

བྱིན་ཆེན་པོ་ (ci̱n cēmbo) sm. བྱིན་ཅན་.

བྱིན་སྙིང་ (ci̱nñiŋ) calf (of leg).

བྱིན་རྟེན་ (ci̱nden) holy relic.

བྱིན་ལྟོ་བསྒྲུབ་ལས་ (ci̱ndo gũũlɛɛ̀) sb. who does what he is told [Lit. eat food, do work that is ordered].

བྱིན་མཐུ་ (ci̱ndu) sm. བྱིན་ནུས་.

བྱིན་ནུས་ (ci̱nnüù) the effect of being blessed, the power of a blessing.

བྱིན་པ་ (ci̱mbə) sm. བྱིན་སྙིང་.

བྱིན་པས་ལུས་མི་ཐེག (ci̱mbɛ lü̱ù mi̱deg) aged and fragile (people).

བྱིན་པོ་ (ji̱mbu) sm. བྱིངས་པོ་.

བྱིན་ཕུག (ji̱mbuù) sm. རྟ་ཁུག.

བྱིན་འཕྲོག (ci̱ndrɔɔ̀) abbr. giving and stealing/

robbing.

བྱིན་བབ་ (cimbəb) receiving blessing/ sanctification.

བྱིན་ཚོང་ (cindzoŋ) peddling, street vending; va.—རྒྱག to peddle.

བྱིན་གཞུག (cinshuùjinsguù) vein around the heel that is used for draining blood in Tibetan medicine.

བྱིན་ཟ་ (cinsa) fire.

བྱིན་ཟའི་ཤིང་ (cinsɛè shiŋ) wood used for the fire when performing a rite of exorcism.

བྱིན་རླབས་ (cinləb) a blessing; va.—གནང་ to give a blessing; va.—ཞུ་ to request/ receive a blessing ¶ བླ་མས་མོ་ལ་བྱིན་རླབས་གནང་བ་རེད་ The lama blessed her.

བྱིན་ལག་རྒྱབ་རྩ་ (cinlaà gyəbdza) veins at the back of the hand in Tibetan medicine.

བྱིན་ལེན་ (cin len) taking whatever is given; va.—བྱེད་.

བྱིབ་དོག (cibdɔɔ̀) son, boy.

བྱིབས་ (cib) va. to hide, to cover up.

བྱིའུ་ (ciwu) small birds.

བྱིའུ་སྐྱེས་ (ciwugɛɛ̀) sm. བྱ་སྐྱེས་.

བྱིའུ་ཁྱུ་ (ciwu kyü) a flock of small birds.

བྱིའུ་མགོ་ (ciwu go) head of a bird.

བྱིའུ་ཐར་མ་ (ciwu tārma) 1. bird that is just old enough to fly. 2. a caged bird set free.

བྱིའུ་ཕུར་ (ciwu pür) sty.

བྱིའུ་ཕྲུག (ciwudruù) fledgling, baby bird.

བྱིའུ་ཕྲུག་ཁ་དམར་ (ciwudruù kāmar) an orphan bird.

བྱིའུ་ཕྲུག་ཐང་གྱུར་ (ciwudruù tāŋgyar) left alone and helpless without anyone to help [Lit. baby bird left on the plain].

བྱིའུ་ཚང་ (ciwudzaŋ) bird nest; va.—གསོག to build a nest.

བྱིའུ་འཛུལ་བྱེད་ (ciwudzüü ceè) va. to enter a small hole/ opening [Lit. like a small bird entering].

བྱིའུ་ཞན་ཡང་འབུ་ཐུབ་ (ciwu shenyaŋ bu tūb) even though small/ weak can manage [Lit. even though the bird is weak it can still catch an insect].

བྱིའུ་འུར་བ་ (ciwu wurwə) locust.

བྱིའུ་ཡན་ཆུའི་ (ciwu yencu) bramble finch.

བྱིའུ་ལ་ཕུག (ciwu ləbu) torularia humilis (used in Tibetan medicine).

བྱིའུ་སྲད་མ་ (ciwu sɛ̄ɛ̀ma) hedysarum multijugum (used in Tibetan medicine).

བྱིལ་ (cii)) sm. བྱིལ་བྱིལ་བྱེད་.

བྱིལ་ (cii) 1. imp. of འབྱིལ་. 2. p. and imp. of འབྱིལ་.

བྱིལ་བྱིལ་ (ciijii) caressing, stroking, patting; va.—བྱེད་ ¶ ཨ་མས་ཕྲུ་གུའི་མགོ་ལ་བྱིལ་བྱིལ་བྱས་པ་རེད་ The mother stroked the child's head.

བྱིལ་མོ་ (ciimu) bare, naked.

བྱིས་ (cii) abbr. of བྱིས་པ་.

བྱིས་གློག་རྩོམ་རིག (ciilɔɔ̀ dzōmrig) children's literature.

བྱིས་ཀང་ (ciigaŋ) ch.tib. a type of revolver that holds seven bullets.

བྱིས་སྐད་ (ciigɛɛ̀) baby talk.

བྱིས་སྐད་ངག་དོག (ciigɛɛ̀ ŋagŋɔg) sm. བྱིས་སྐད་.

བྱིས་གོས་ (ciigöö̀) children's garment/ clothes.

བྱིས་གླུ་ (ciilu) children's song.

བྱིས་འགྲོས་ (cii dröö̀) the way a child walks.

བྱིས་སྒྲུང་ (ciidruŋ) children's stories/ tales.

བྱིས་ཉམས་ (ciiñam) manner/ behavior/ attitude of a child.

བྱིས་གཉེར་ཁང་ (ciiñorgaŋ) kindergarden, nursery school.

བྱིས་དོག (ciidɔɔ̀) boy.

བྱིས་ནད་ (ciinɛɛ̀) children's diseases/ illnesses, pediatric diseases.

བྱིས་ནད་ཚན་ཁག (ciinɛɛ̀ tsēngaà) pediatric section/ division/ department.

བྱིས་པ་ (ciibə) child.

བྱིས་པ་ཁང (ciibəgaŋ) nursery, kindergarten.

བྱིས་པ་ཉུང་ཁྲིད་ (ciibə ñuŋdrii) shung. using an inducement to lure sb. to do sth. [Lit. to lure children with turnips].

བྱིས་པ་སྨྱུར་སྐྱོབ་ལྟེ་བ་ (ciibə ñurgyob dēwa) children's first-aid center.

བྱིས་པ་བཟོ་པ་ (ciibə soba) child labor, child worker.

བྱིས་པ་རིག་མཆོག (ciibə rigjɔɔ̀) child prodigy.

བྱིས་པ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་ (ciibə shēèma cewa) children that have not matured/ developed physically.

བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ (ciibɛ gyēwo) 1. a child. 2. retarded/ stupid person.

བྱིས་པའི་གྱོན་ཆས་ (ciibɛ könjɛɛ̀) children's clothing.

བྱིས་པའི་གླིང་ག (ciibɛ liŋgə) children's park.

བྱིས་པའི་ལྟ་བ་ (ciibɛ dāwa) children's viewpoint.

བྱིས་པའི་ལྟ་རྩལ་ (ciibɛ dədzüü) sm. བྱིས་པའི་ལྟ་བ་.

བྱིས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ (ciibɛ düüshuù) childish behavior.

བྱིས་པའི་དུས་ (ciibɛ tüü) childhood.

བྱིས་པའི་དུས་ཆེན་ (ciibɛ tüüjen) Children's Day.

བྱིས་པའི་བདེ་སྐྱོང་ཁང་ (ciibɛ degyoŋgaŋ) children's health care section.

བྱིས་པའི་སྣང་བ་ (ciibɛ nāŋwa) childish thought/ thinking.

བྱིས་པའི་ཕོ་བྲང་ (ciibɛ pōdraŋ) children's palace (a place where children are taken for amusement/ recreation).

བྱིས་པའི་སྨོངས་བསམ་ (ciibɛ mōŋsam) childish thinking.

བྱིས་པའི་སྨན་ཁང་ (ciibɛ mēngaŋ) children's hospital.

བྱིས་པའི་ཚོགས་པ་ (ciibɛ tsōgba) children's corps.

བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ (ciibɛ rəŋshin) immature, childish.

བྱིས་པའི་སློབ་གསོ་ (ciibɛ lōbso) children's education.

བྱིས་པའི་བསམ་སྤྱོད་ (ciibɛ sāmjöö̀) sm. བྱིས་བློ་.

བྱིས་པར་རོགས་སྐྱོར་ལྷན་ཚོགས་ (ciibar rɔɔ̀gyɔɔ̀ lhēndzɔɔ̀) Save the Children Fund.

བྱིས་པས་གྲི་ཁར་རྩེ་བ་ (cibɛ drigar dzēwa) shung. dangerous activities ¶ བྱིས་པས་གྲི་ཁར་རྩེ་བ་དང་མཚུངས་པའི་བྱ་སྤྱོད་བྱུང་རྒྱལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ They were doing various reckless things just like children playing with a blade of a knife [Lit. children playing with the blade of a knife].

བྱིས་པས་གླུ་གཞས་མཉམ་གདོང་ (ciibɛ lūshɛɛ̀ ñamdoŋ) children's chorus/ choir.

བྱིས་བློ་ (ciilo) infantile/ childish/ naive thoughts or ideas; va.—སེལ་; — འབྱེད་ to eliminate infantile thoughts.

བྱིས་བློའི་སྐྱོན་ (ciilö gyō̈n) infantile disorder.

བྱིས་མོ་ (ciimu) young girl.

བྱིས་སྨན་འཚང་ས་ (ciimɛn lensa) pharmacy/ dispensary for children.

བྱིས་རྩེད་ (ciidzeè) children's games; va.—རྩེ་ to play children's games.

བྱིས་རློན་ (ciilön) 1. new born baby who is still wet. 2. children's drinks (e.g., milk).

བྱིས་ལི་ (ciili) male child.

བྱིས་སོ་ (ciiso) baby teeth.

བྱིས་གསོ་ཁང་ (ciisogaŋ) nursery, kindergarten.

བྱུ་རུ་ (curu) coral (the gem).

བྱུ་རུ་མདོག (curu dɔɔ̀) the color of the coral.

བྱུ་རུའི་རྒྱ་མཚོ་ (curü gyadzo) the Coral Sea.

བྱུ་རུའི་མཆུ་ཅན་ (curü cüjɛn) poet. sm. སྐྱང་ཀ་.

བྱུ་རུའི་སྡོང་པོ་ (curü doŋbo) coral reef.

བྱུ་རུའི་སྒྲ་ཕྲུག (curü bādruù) coral headdress worn by Tibetan women.

བྱུག (cuù) f. of འབྱུག.

བྱུག་ནོམ་ (cugnön) applying/ rubbing/ administer (e.g., medication on the skin); va.—བྱེད་.

བྱུག་པ་ (cugbə) oils, salves, etc. that are rubbed on/ massaged; va.—རྒྱག; —བྱུག.

བྱུག་པའི་བཅོས་ཀ་ (cugbɛ jöö̀ga) treating wounds/ sores by rubbing on an ointment or salve.

བྱུག་པིར་ (cugbir) a broad-tipped (in contrast to a pointed tip) brush.

བྱུག་སྤོས་ (cugböö̀) scented oils that are used for

treating wounds and sores.

བྱུག་མར་ (cugmaa) butter/ oil that is rubbed on the body/ face/ hair.

བྱུག་དམར་ (cugmar) a red facial make up worn by Tibetan women.

བྱུག་སྨན་ (cugmɛn) ointment/ salve/ lotion used as a medicine.

བྱུག་རྫས་ (cugdzɛɛ̀) ointment, salve, lotion.

བྱུག་བཞག་པ་ (cugshagba) 1. doing sth. well ¶ ལས་ཀ་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་བྱུག་བཞག་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ Whatever the work, he will do it well. 2. well-fitting (for clothes).

བྱུག་རིས་ (cugrii) order, standing, sequence, arrangement.

བྱུག་གསེར་ (cugser) liquid gold used in painting.

བྱུགས་ (cuù) p. and imp. of འབྱུག.

བྱུགས་པ་རྒྱག (cugbə gyaà) sm. འབྱུག.

བྱུང་ (cuŋ) 1. p. of འབྱུང་. 2. first person past involuntary verb sentence final ¶ ང་ན་བྱུང་ I got sick. 3. particle used with active verbs to indicate that the action went from a third person subject to a first person object ¶ ཁོས་ང་ར་བཤད་བྱུང་ He said (that) to me. 4. vi. to take place, to happen (past tense only) ¶ ལོ་དེའི་ནང་དམག་ཆེན་དང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ The First World War took place in that year.

བྱུང་རྐྱེན་ (cuŋgyen) cause of sth. that happened.

བྱུང་རྒྱལ་ (cuŋgyɛɛ) doing sth. without thinking/ investigating; va.—དུ་སྨྲ་; —བརྗོད་ to say sth. without first thinking about it; va.—དུ་བྱེད་ to do sth. hastily without careful consideration ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་ཤོད་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't say things at the meeting without first thinking about it.

བྱུང་སྟངས་ (cuŋdaŋ) the manner in which sth. happened ¶ དམག་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྟངས་ནི་ As for the manner in which they lost the war.

བྱུང་ཐོ་ (cuŋdo) receipt/ invoice/ list/ record of things received.

བྱུང་འབྲས་ (cuŋdrɛɛ̀) result, outcome.

བྱུང་མ་མྱོང་བ་ (cuŋ mañoŋwa) unprecedented, never happened before ¶ འདི་ནི་སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་ This is an unprecedented situation.

བྱུང་མང་ (cuŋmaŋ) occurring frequently ¶ བྱུང་མང་ནད་རིགས་ A frequently occurring disease.

བྱུང་ཚད་ (cuŋdzɛɛ̀) everything sb. has/ got ¶ ཁོང་དངུལ་བྱུང་ཚད་ནང་ལ་བསྐུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He sends whatever money he got he sent to his home.

བྱུང་ཚུལ་ (cuŋdzüü) sm. བྱུང་སྟངས་.

བྱུང་འཛིན་ (cuŋdzin) receipt.

བྱུང་རབས་ (cuŋrəb) chronological narrative of past events/ history.

བྱུང་ལུགས་བྱུང་སྟངས་ (cuŋluù cuŋdaŋ) the way sth. happened/ occurred.

བྱུང་སོང་ (cuŋsoŋ) things received and things expended ¶ བྱུང་སོང་རྩིས་ཁྲ་ An accounting of things received and expended.

བྱུང་སོང་ཁ་ཐུག་པ་བཟོ་ (cuŋsoŋ kāduùba so) va. to balance income and expenditure (in accounting).

བྱུང་སོང་མགོ་ཐུག (cuŋsoŋ goduù) income and expenditure in balance ¶ འདི་ལོའི་དངུལ་འབབ་བྱུང་སོང་མགོ་ཐུག་རེད་བཞག This year income and expenditure balanced.

བྱུང་སོང་སྙོམས་ (cuŋsoŋ ñōm) vi. to have income and expenditure be in balance.

བྱུར་ (cur) disaster, calamity, misfortune.

བྱུར་རྐྱེན་ (curgyen) cause of a disaster/ calamity/ misfortune.

བྱུར་ཁ་ (curga) sm. བྱུར་རྐྱེན་.

བྱུར་གོད་ (curgöö) sm. བྱུར་.

བྱུར་གྱི་སྣ་འདྲེན་ (curgi nādren) sb. who brings about misfortune/ calamity/ disaster.

བྱུར་ཆག (curjaà) sm. བྱུར་ཆགས་.

བྱུར་ཆགས་ (curjaà) trouble, misfortune, disaster, calamity; va.—བཟོ་ to cause trouble/ misfortune/ disaster, calamity ¶ ད་ལོ་ལུང་པ་དེ་ར་བྱུར་ཆགས་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ That area had many disasters this year.

བྱུར་ཆགས་རྐྱེན་ངན་ (curjaà gyēnŋɛn) sm. བྱུར་རྐྱེན་.

བྱུར་ཆགས་སྣེ་འདོམས་ (curjaà nēmdom) many disasters/ misfortunes occurring at the same time.

བྱུར་ཉེས་ (curñeè) sm. བྱུར་ཆགས་.

བྱུར་ལྟས་ (curdɛɛ̀) sign or omen of pending disaster/ misfortune/ calamity.

བྱུར་མདོག (cundɔɔ̀) coral color.

བྱུར་སྡུད་མ་ (curdüümə) derogative term used when scolding women: 'You disaster causing woman'.

བྱུར་ནག (curnaà) sm. བྱུར་ཅན་.

བྱུར་གནམ་དིབ་མ་ (curnɛɛ̀ dibmə) sudden disaster/ calamity.

བྱུར་པོ་ (curbu) 1. sm. བྱུར་ཆགས་. 2. full to the rim/ brim; vi.—ཁེངས་ to be full to the rim/ brim ¶ ཁོས་འབྲུ་ལྕགས་ནས་ལུགས་ཏེ་བྱུར་པོར་ཁེངས་སོང་ He poured grain in the tin filling it to the brim.

བྱུར་བུར་གང་ (curbu gaŋ) sm. བྱུར་བུར་.

བྱུར་བུ་ (curbu) sm. བྱུར་པོ་, 2.

བྱུར་བུར་ (curjur) piled/ heaped up, filled to the brim; vi.—ཁེངས་ to be filled to the rim/ brim.

བྱུལ་བྱུལ་ (cüüjüü) 1. wandering; va.— བྱེད་. 2. sm. བྱིལ་བྱིལ་.

བྱུས་ (cüü) strategy, tactics; va.— བྱེད་; —གཏོང་ to strategize, to make a strategy/ tactics ¶ དམག་བྱུས་ Military strategy. 2. religious merit.

བྱུས་ཁག (cüügaà) shung. sm. རྣམ་གཏོགས་.

བྱུས་འགོ་ནས་ཉེས་ (cüü gonɛ ñee) vi. to start off with the wrong strategy.

བྱུས་འགྲོ་ (cündro) sm. ལམ་འགྲོ་.

བྱུས་ཉེས་ (cüüñeè) a catastrophe/ disaster/ misfortune caused by a bad or incorrect strategy.

བྱུས་ཉེས་དགྲ་ཤོར་ (cüüñeè drashɔɔ) a mishap/ defeat caused by a bad strategy or plan.

བྱུས་གཏོགས་ (cüüdoò) interference, meddling, butting into, minding other's affairs/ business; va.—བྱེད་.

བྱུས་གཏོགས་ཚ་པོ་ (cüüdoò tsābo) sb. who butts into or minds other people's affairs, sb. who is nosy and meddles/ interferes.

བྱུས་ཐེ་ (cüüde) shung. interfering in other's business or in inappropriate affairs ¶ འཇིག་རྟེན་ལས་སྐོར་བྱུས་ཐེ་མི་ཆོག་ཅིང་ It is not permitted to interfere in secular affairs.

བྱུས་འདོན་ (cüü dön) va. to make a plan/ strategy.

བྱུས་མེད་ཐབས་དོགས་ (cüümeè təbduù) coming to a dead end with no strategy to overcome the problem, falling on hard times with no alternatives.

བྱུས་མེད་བྱུས་འཁྲི་ (cüümeè cüüdri) sm. བྱུས་གཏོགས་.

བྱུས་མེད་བྱུས་གཏོགས་ (cüümeè cüüdɔɔ̀) sm. བྱུས་གཏོགས་.

བྱུས་ཚ་པོ་ (cüü tsābo) person who has the ability to come up with many plans/ means/ strategies/ methods/ techniques.

བྱུས་ལེགས་ (cüüleg) fortunate, lucky ¶ བྱུས་ལེགས་ཤིག་ལ་ཨེམ་ཆི་ར་ཁ་པར་གཏོང་ཐུབ་འདུག Fortunately, (he) was able to call the doctor.

བྱེ་ (ce) 1. abbr. of བྱེ་མ་. 2. p. and f. of འབྱེ་.

བྱེ་ཀར་ (cegar) sugar.

བྱེ་དཀྱིལ་གསེར་སྒྲུག (cegyii sērdruù) working hard for a small gain [Lit. picking gold from sand].

བྱེ་དཀྲུག (cedruù) wooden utensil used to mix sand and grain when roasting grains in sand.

བྱེ་རྒྱལ་ (cegyɛɛ) sm. བྱེ་སྡོད་.

བྱེ་སྐྱེས་རྩི་ཤིང་ (cegyeè dzīshiŋ) plants growing in sand (or in the desert).

བྱེ་སྒོར་ཐལ་སྒོར་འཐེན་ (cegyɔɔ tɛɛ̄gyɔɔ tēn) va. to put sand or dust near the door of a house to indicate they the inhabitants are in mourning.

བྱེ་ཁུག (ceguù) sm. བྱེ་སྡོད་.

བྱེ་འཁྲུད་ (c̲edrüù) washing fur with sand (a traditional method); va.—རྒྱག.

བྱེ་འགོག (c̲egɔ̀ɔ̀) protection against sand/ desertification.

བྱེ་འགོག་ཤིང་ནགས་ (c̲egɔ̀ɔ̀ shīŋnaà) a forest created as an antierosion mechanism to prevent desertification.

བྱེ་རྒྱན་ (c̲együn) the leather straps which join strips of armor.

བྱེ་སྒང་ (c̲egaŋ) sand dune.

བྱེ་རྔོད་ (c̲eŋöò) popping grain in heated sand; va.—རྒྱག.

བྱེ་སྔགས་ (c̲eŋaà) a tantric practice where a spell is cast on sand.

བྱེ་བཅོས་ནགས་བཟོ་ (c̲ejöò n̲agso) forestation to prevent desertification.

བྱེ་བཅོས་རྩྭ་འདེབས་ (c̲ejöò dzāndeb) planting grass to prevent desertification.

བྱེ་འཇགས་ཤིང་ནགས་ (c̲enjaà shīŋnaà) sm. བྱེ་འགོག་ཤིང་ནགས་.

བྱེ་སྙག (c̲edaà) a small lizard.

བྱེ་བརྟན་རྩི་ཤིང་ (c̲edɛn dzīshiŋ) sm. བྱེ་འཛོག་ཤིང་ནགས་.

བྱེ་སྟོང་ (c̲edoŋ) sm. བྱེ་འདམ་.

བྱེ་ཐང་ (c̲edaŋ) desert.

བྱེ་ཐང་དཀྱིལ་ནས་གསེར་རྙེད་པ་ལྟར་ (c̲edaŋ gyīinɛ sēē ñēèbadar) finding sth. valuable that is difficult to find [Lit. like finding gold in the desert].

བྱེ་ཐང་སྣང་ལྗོངས་ (c̲edaŋ bāŋjoŋ) oasis.

བྱེ་དོང་ (c̲edoŋ) quicksand.

བྱེ་འདམ་ (c̲endam) silt.

བྱེ་འདུལ་རྩྭ་འདེབས་ (c̲edüü dzāndeb) sm. བྱེ་བཅོས་རྩྭ་འདེབས་.

བྱེ་དྲིབ་ (c̲edib) a sand slide (analagous to a mud slide).

བྱེ་རྡུལ་ (c̲edüü) sand and dust.

བྱེ་རྡོ་ (c̲edo) gravel.

བྱེ་སྣོད་ (c̲enöò) a bag in which sand is put, a sandbag.

བྱེ་སྤུང་ (c̲ebuŋ) pile of sand.

བྱེ་ཕད་ (c̲ebɛɛ̀) sm. བྱེ་སྣོད་.

བྱེ་ཕུང་ (c̲ebuŋ) sandpile, sand dune.

བྱེ་ཕུང་ལུང་སྟོང་ (c̲ebuŋ l̲uŋdoŋ) desert wilderness.

བྱེ་བ་ (c̲ewa) 1. ten million. 2. p. of འབྱེ་.

བྱེ་བྲག (c̲edraà) a special or particular kind/ class/ species; va.—(དུ་) འབྱེད་ to classify, to sort, differentiate ༑ངང་པ་ནི་ཆུ་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་ The goose is a particular type of water bird.

བྱེ་བྲག་གི་ངལ་རྩོལ་ (c̲edraàgi ŋ̲ɛ̲ɛdzöò) specific/ particular type of labor.

བྱེ་བྲག་དུ་ (c̲edragdu) in particular, specially specifically ༑སྤྱིར་མི་དམངས་ཡོངས་དང་བྱེ་བྲག་དུ་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཡར་རྒྱས་ In general, the improvement of the hygiene of the public; in particular, that of the children.

བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་ (c̲edraà dɔ̄gjeè) name of a Tibetan-Sanskrit dictionary.

བྱེ་བྲག་པ་ (c̲edragba) particular, specific.

བྱེ་འབུར་ (c̲embur) sand dune.

བྱེ་མ་ (c̲ema) sand.

བྱེ་མ་ཀ་ར་ (c̲ema gāra) granulated sugar.

བྱེ་མ་ཀ་རའི་ན་ཚ་ (c̲ema gārɛ n̲adza) diabetes.

བྱེ་མ་ཉུ་གུ་ (c̲ema ñ̲ugu) sm. བྱེ་སྙག་གུ་.

བྱེ་མ་སྨྱུ་གུ་ (c̲ema ñ̲ugu) sm. བྱེ་སྙག.

བྱེ་མ་འདྲེས་ཚད་ (c̲ema dr̲eèdzɛɛ̀) the sand content (of sth.).

བྱེ་མ་སྨྱུ་གུ་ (c̲ema ñ̲ugu) sm. བྱེ་མ་སྨྱུ་གུ་.

བྱེ་མ་བཙིར་ན་སྣུམ་མི་ཐོན་ (c̲ema dzīrnə nūm m̲i tün) useless/ fruitless work or plans.[Lit. if one squeezes sand, oil does not come out].

བྱེ་མ་བཙིར་ན་མར་མི་ཐོན་ (c̲ema dzīrnə m̲ar m̲i tün) useless/ fruitless work or plans [Lit. if one squeezes sand, butter doers not come out].

བྱེ་མ་འཚག (c̲ema dzāà) va. to shift sand (through a sieve).

བྱེ་མ་རེག་ཚོད་ (c̲ema r̲egjöò) a type of whetstone.

བྱེ་མ་ས་ (c̲emasa) sandy soil.

བྱེ་མ་སྲེ་ (c̲ema sē) va. to mix sand with sth.

བྱེ་མའི་ཆངས་བུ་ (c̲emɛ cāŋbu) things that dont last or hold together. [Lit. sand that has been squeezed together].

བྱེ་མའི་སྙི་མ་ (c̲emɛ ñēma) rows of sand dunes.

བྱེ་མའི་ཐང་ (c̲emɛ tāŋ) desert.

བྱེ་མའི་བྲག་རྡོ་ (c̲emɛ tr̲agdo) sandstone.

བྱེ་མའི་རྨིགས་བུ་ (c̲emɛ m̲īgbu) sand lizard.

བྱེ་མའི་ཞིང་ (c̲emɛ shi̲ŋ) sandy field/ land.

བྱེ་མར་འགྱུར་ (c̲emar gyu̲r) vi. to become desert, to get desertified.

བྱེ་སྨྱུག (c̲eñuù) abbr. of བྱེ་མ་སྨྱུ་གུ་.

བྱེ་ཚན་ (c̲edzɛn) hot sand.

བྱེ་འཚུབ་ (c̲edzub) sand storm; vi.—རྒྱག.

བྱེ་ཞིང་ (cēshiŋ) sandy field.

བྱེ་ཞིབ་ (c̲eshib) 1. finely sifted sand. 2. granulated sugar.

བྱེ་རགས་ (c̲eraà) 1. sand dam. 2. name of sandy area near Sera monastery.

བྱེ་རི་ (c̲eri) sand dune.

བྱེ་རིལ་ (c̲erii) candy, sweet.

བྱེ་རིལ་ཤྲིལ་ཤོག (c̲irii dri̲ishoò) candy wrapper.

བྱེ་རིལ་བུ་དཀར་ (c̲irii pu̲gar) a kind of white candy.

བྱེ་རིལ་སྣ་འདུས་ (c̲irii nāndüù) an assortment/ mixture of candy.

བྱེ་རོ་ (c̲ero) coarse sand.

བྱེ་རླུང་ (c̲eluŋ) sandstorm; va.—རྒྱག.

བྱེ་ལ་ (c̲ela) 1. sand dune. 2. mountain pass consisting of sand.

བྱེ་ཤ་གཤོངས་ (c̲eshoŋ) a valley filled with sand.

བྱེ་ས་ (c̲esa) sandy soil.

བྱེ་སླང་ (c̲elaŋ) a pan used for roasting barley in sand.

བྱེ་གསེར་ (cēser) gold dust; va.—སྒྲུག to pan/ sift for gold.

བྱེ་བསལ་གསེར་སྒྲུག (cesɛɛ sērdruù) choosing the best [Lit. clearing sand and picking up gold].

བྱེ་ལྷག (c̲elhaà) sm. བྱེ་རླུང་.

བྱེག (c̲eg) shung. abbr. of བྱེ་བྲག.

བྱེད་: p. བྱས་; f. བྱ་; imp. བྱོས་ (c̲eè) 1. va. to do, to make, to act ༑ཁོས་འདི་འདྲ་བྱས་པ་རེད་ He did it like that. ༑མོས་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཡུན་རིང་བྱས་པ་རེད་ She was a school teacher for a long time. 2. a verb that verbalizes nouns and nominals e.g., ལས་ཀ་ means "work" and ལས་ཀ་བྱེད་ means "to (do) work". 3. the instrument/ method/ means of doing sth. ༑གཅོད་བྱེད་ Cutting instrument. 4. vi. to become ༑ད་ཕྱི་པོ་བྱས་སོང་ Now it has become late. 5. va. to say ༑ངས་ཁོ་ཤོག་བྱས་པ་ཡིན་ I told him to come.

བྱེད་རྒྱུ་འཁྱལ་པོ་ (ceègyu b̲ɛɛbo) sm. བྱེད་རྒྱུ་འཕེལ་པོ་.

བྱེད་རྒྱུ་འཕེལ་པོ་ (ceègyu b̲eebo) a person who does a lot of marginal/ dubious things.

བྱེད་རྒྱུ་རྫོགས་ (ceègyu dzɔ̀ɔ̀) sm. བྱེད་རྒྱུད་ཟད་པ་.

བྱེད་རྒྱུད་ཟད་ (ceègyu s̲ɛɛ̀) vi. to be bored ༑ཁོ་བྱེད་རྒྱུ་ཟད་ནས་ཉིན་ལྟར་ཨ་རག་འཐུང་ནས་སྡོད་ཀྱི་འདུག He got bored and stayed everyday drinking alcohol.

བྱེད་སྒོ་ (ceègo) activities, affairs, work, duties, functions; va.—སྤེལ་ ༑རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་གྲི་བ་ཁག The main activities of the ceremony. ༑ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་བྱེད་སྒོ་ The affairs of each office.

བྱེད་སྒོ་ཕྱུའུ་ (c̲eego bū) tib.ch. department that deals with activities/ business/ work.

བྱེད་སྒོའི་ནུས་པ་ (c̲eègö n̲üübə) work or occupational skill/ ability.

བྱེད་སྒོའི་རྩ་ཚིག (c̲eègö dzādzii) 1. a plan or guide to work. 2. shung. an order/ proclamation (of the traditional Tibetan government).

བྱེད་སྒྲ་ (c̲edra) the instrumental case.

བྱེད་ངན་ (c̲eèŋɛn) bad/ evil/ improper acts, crimes, misbehavior; va.—བྱེད་.

བྱེད་ངན་ཞོར་འགྲོགས་ (c̲eèŋɛn sh̲ɔŋgyɔ̀ɔ̀) shung. getting involved with evil doers.

བྱེད་གདད་ (c̲eèdɛɛ̀) difficult to do/ handle ༑ལས་དོན་

འདི་བྱེད་གདད་བྱུང་ This matter became difficult (to handle).

བྱེད་གདེ་ (c̱eède) ringleaders.

བྱེད་སྟངས་ (c̱eèdaŋ) way or manner of doing things, methods, techniques ¶ཁོང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ཡག་པོ་འདུག His way of working is good. ¶བྱེད་སྟངས་སྐྱུག་བྲོ་པོ་ A disgusting way of acting.

བྱེད་སྟངས་ངན་པོ་ (c̱eèdaŋ ŋe̱mbo) malicious/ malevolent/ evil/ bad manner of doing sth.

བྱེད་སྟངས་ཉེས་པོ་ (c̱eèdaŋ ñe̱èbo) sm. བྱེད་སྟངས་ངན་པོ་.

བྱེད་སྟངས་སྟོན་པའི་ཚིག (c̱eèdaā dõmbɛ tsiì) adverbial modifier.

བྱེད་ཐབས་ (c̱eèdəb) method, means, approach; vi.—ཟད་ to exhaust ways to do/ accomplish sth. ¶བྱེད་ཐབས་རྙིང་པ་ Old ways of doing things.

བྱེད་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ (c̱eètubɛ ṟəŋshin) possibility, potentiality.

བྱེད་བདེ་ཚགས་ཚུད་ (c̱eède tsāgdzüù) work that is going well/ smoothly.

བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་ (c̱eèba gyu̱dün) the correspondence between action and effect.

བྱེད་པ་པོ་ (c̱eèbabo) 1. subject or actor (in grammar). 2. doer, the one who does ¶རང་དབང་ལ་ཚོད་ལེན་བྱེད་པ་པོ་ The ones who strive for freedom.

བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་ (c̱eèbabö dra̱) sm. བྱེད་སྒྲ་.

བྱེད་པའི་སྒྲ་ (c̱eèbö dra̱) sm. བྱེད་སྒྲ་.

བྱེད་པོ་ (c̱eèbo) sm. བྱེད་པ་པོ་.

བྱེད་པོ་གཙོ་བོ་ (c̱eèbo dzōwo) the subject (in grammar).

བྱེད་སྤྱོད་ (c̱eèjöò) behavior, style of behaving.

བྱེད་ཕྱོགས་ (c̱eèjɔ̀ɔ) policy, guiding principle, course of action ¶ཚན་རིག་གིས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས་ཞེས་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་ The policy that "science should serve production."

བྱེད་བྱེད་བྱེད་ (c̱eèjeè c̱eè) va. to pretend/ act as if one can do sth. one really can't.

བྱེད་དབྱིབས་ (c̱eèyib) shape, form.

བྱེད་མུས་ཉེས་ཅན་ (c̱eèmüù ñe̱èjɛn) an active criminal.

བྱེད་མེད་ལས་ཚིག (c̱eèmeè le̱èdzii) involuntary verb.

བྱེད་སྨོང་ལོ་རྒྱུས་ (c̱eèñoŋ lu̱gyüù) resume, curriculum vitae.

བྱེད་རྩིས་ (c̱eèdzii) intending/ planning to do sth.; va.—བྱེད་.

བྱེད་རྩལ་ (c̱eèdzöö) strength or effectiveness of work/ activities.

བྱེད་ཚིག (c̱eèdzii) sm. བྱ་ཚིག.

བྱེད་ཚུལ་ (c̱eèdzüü) sm. བྱ་སྟངས་.

བྱེད་འཛོལ་ (c̱endzöö) making a mistake doing sth. ¶ངའི་ལས་ཀའི་ཐོག་ལ་བྱེད་འཛོལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ I made a big mistake doing my work.

བྱེད་བཞིན་པ་ (c̱eèshimbə) being in the process of doing sth. ¶ང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ I am in the process of studying.

བྱེད་བཞིན་སྦྱོང་བཞིན་ (c̱eèshin jo̱ŋshin) on the job training, learning while working.

བྱེད་བཟོ་ (c̱eèso) 1. stylish; va.—བྱེད་; —སྟོན་ to be/ dress stylishly. 2. vi. to seems like doing ¶ཁོས་ལས་ཀ་དེ་ཁས་ལེན་བྱེད་བཟོ་མི་འདུག It doesn't seem like he will accept the job.

བྱེད་བཟོ་དོད་པོ་ (c̱eèso tö̱òbo) stylish.

བྱེད་བཟོ་ཚ་པོ་ (c̱eèso tsābo) sm. བྱེད་བཟོ་དོད་པོ་.

བྱེད་ཡག་མེད་པ་ (c̱eèyaà me̱èba) there is nothing to do.

བྱེད་ཡུལ་ (c̱eèyüü) the one with whom one does sth. ¶ཞིང་པ་རྣམས་ང་ཚོའི་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་ཡུལ་ཡིན་ The farmers are the ones with whom we are uniting.

བྱེད་རིན་ (c̱eèrin) worth doing, worthwhile ¶ལས་ཀ་དེ་བྱེད་རིན་མི་འདུག That job is not worth doing.

བྱེད་རིམ་ (c̱eèrim) stages of doing sth.

བྱེད་རོགས་ (c̱eèrɔ̀ɔ) a colleague in doing some task/ job.

བྱེད་ལུགས་ (c̱eèluù) sm. བྱེད་སྲོལ་.

བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྟངས་ (c̱eèluù c̱eèdaŋ) manner and custom of doing things.

བྱེད་ལོག (c̱eèlɔ̀ɔ) bad/ wicked/ corrupt deeds.

བྱེད་ལོང་བྱ་ལོང་མེད་པ་ (c̱eèloŋ c̱aloŋ me̱èba) not having time to do sth.

བྱེད་སེམས་འདུག་པའི་ཡིད་མཐུན་ (c̱eèsem ju̱gbɛ yi̱idün) to do everything according to sb.'s wish.

བྱེད་སྲོལ་ (c̱eèsöö) established ways of doing things, customs, traditions.

བྱེའུ་འབུར་ (c̱embur) a sty.

བྱེའུ་ལ་ཕུག (c̱ewu la̱buù) sm. བྱེའུ་ལ་ཕུག.

བྱེར་ (c̱er) p. and imp. of འབྱེར་.

བྱེར་འགྲམ་དུ་འགྲོ་ (c̱endramdu dro̱) vi. to be/ get spread (usu. disease/ infection).

བྱེར་འགྲམས་ (c̱endram) sm. བྱེར་འགྲམ་.

བྱེར་སློབས་ (c̱eeleb) toothless (for horses and mules).

བྱེལ་ (cee) sm. བྱེའུ་.

བྱེལ་ཚང་ (c̱eedzaŋ) sm. བྱེའུའི་ཚང་.

བྱེས་ ce̱è) shung. temporarily abroad, temporarily away from one's home base ¶གྲོ་མོར་བྱེས་བཀའ་ཤག་བཙུགས་པ་རེད་ The "away" Kashag was established in Yadong (when the Dalai Lama fled to Yadong in 1950/51).

བྱེས་སྐྱོད་ (c̱eègyöò) temporarily going away from one's home; va.—བྱེད་.

བྱེས་འཁོད་ (c̱engöò) sm. བྱེས་འབྱོར་.

བྱེས་འཁོར་ (c̱engɔɔ) coming back/ returning from a trip.

བྱེས་མགྲོན་ (c̱endrön) out-of-town guest.

བྱེས་བགྲོད་ལྕགས་འཁོར་ (c̱eèdröò lāŋgɔɔ) crosscounty vehicle.

བྱེས་འགྲོ་ (c̱eè dro̱) va. to go on a trip/ journey.

བྱེས་རྒུན་འབྲུམ་ (c̱eè gu̱ndrum) mountain grapes.

བྱེས་རྒྱུག་ཉེས་ཅན་ (c̱eègyuù ñe̱èjɛn) a criminal from another region.

བྱེས་སྔགས་ (c̱eŋaà) abbr. the Che and Ngagpa Colleges of Sera Monastery.

བྱེས་སྡོད་ (c̱eèdöò) living/ residing/ staying abroad (in exile, etc.).

བྱེས་པ་ (c̱eèba) traveler.

བྱེས་ཕག (c̱eèpaà) wild boar.

བྱེས་འབྱོར་ (c̱enjɔɔ) 1. sm. བྱེས་འཁོར་. 2. people who come/ arrived in exile (abroad) ¶བྱེས་འབྱོར་བོད་མི་ Tibetans living in exile.

བྱེས་བཞུགས་ (c̱eèshuù) h. of བྱེས་སྡོད་.

བྱེས་ཞུགས་སྦྱོང་བརྡར་ (c̱eèshuù jo̱ndar) field training (outside of one's home area).

བྱེས་གཞུང་ (c̱eèshuŋ) shung. a government set up away from the permanent government location, e.g., when the Dalai Lama was in Yadong in 1950/51.

བྱེས་ལམ་ (c̱eèlam) route, road (of a trip).

བྱེས་སུ་འགྲོ་ (c̱eèsu dro̱) va. to travel away from one's normal residence.

བྱེས་སུ་སྡོད་ (c̱eèsu döò) sm. བྱེས་སྡོད་.

བྱོ་ (co̱) f. of འབྱོ་.

བྱོང་ (co̱ŋ) vi. to be/ get skilled ¶ལྕགས་འཁོར་བཟོ་བཅོས་ཀྱི་ལག་རྩལ་བྱོང་བཞག He became skilled in repairing cars.

བྱོང་པོ་ (co̱ŋbo) able, skilled.

བྱོན་ (cö̱n) p. of འབྱོན་.

བྱོན་ལེགས་ (cö̱nleg) attractive, beautiful, good-looking.

བྱོབས་ (co̱b) imp. of བྱབ་.

བྲོལ་ (cö̱ö̱) p. and. imp. of འབྲོལ་.

བྲོལ་འགྲོ་ (cö̱ö̱ dro̱) va. to run away, to flee, to escape.

བྲོལ་བྲོག (cö̱ö̱dɔ̀ɔ) running away, fleeing, deserting; va.—རྒྱག.

བྲོལ་བྲོག་པ་ (cö̱ö̱dɔgba) deserter, runaway.

བྲོལ་བྲོག་ལ་འགྲོ་ (cö̱ö̱dɔ̀ɔla dro̱) va. to run away, to flee, to desert ¶དམག་སྐར་ནས་དམག་མི་ཁ་ཤས་བྲོལ་བྲོག་ལ་ཐིན་བཞག Several soldiers ran away from their regimental headquarters.

བྲོལ་པོ་ (cö̱ö̱bo) sm. བྲོལ་མ་.

བྲོལ་ཕེབས་ (cööpeb) h. of བྲོལ་འགྲོ་.

བྲོལ་མ་ (cööma) deserter, runaway.

བྲོལ་སོང་ (cöösoŋ) 1. animal. 2. idiot, fool, imbecile, moron.

བྲོས་ (cöö) 1. p. and imp. of འབྲོ་ 2. imp. of བྲོད་.

བྲ་ (tra) 1. vi. to dare to ༎ཁོང་ནི་གཞན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མི་བྲ་བའི་མི་ཞིག་རེད་ He is sb. who does not dare to criticize others. 2. abbr. of བྲ་བོ་.

བྲ་ཁུང་ (trəguŋ) a hole made by a mole/ mouse.

བྲ་འཁུར་ (trəgur) a pancake made from buckwheat.

བྲ་རྫེན་ (trajen) buckwheat flour.

བྲ་ནག (tranag) a buckwheat colored horse.

བྲ་ཕྱགས་ (trabaà) buckwheat chaff.

བྲ་ཕྱེ་ (traje) buckwheat flour.

བྲ་བ་ (trawa) field mouse.

བྲ་བོ་ (trəwo) buckwheat.

བྲ་བོ་ཁ་ (trəwoga) a traditional Tibetan surgical tool.

བྲ་བོ་གསུམ་གཤགས་ (trəwo sūmshaà) dividing into three exactly equal parts.

བྲ་མ་ (trama) caragana franchetiana (used in Tibetan medicine).

བྲ་ཙམ་ (tradzam) buckwheat ཙམ་པ་.

བྲ་ཚང་ (tradzaŋ) field mouse nest.

བྲ་ཞིབ་ (trəshin) sm. བྲ་ཕྱེ་.

བྲ་རིལ་ (trərii) field mouse droppings.

བྲ་ཤུན་ (trəshün) buckwheat chaff.

བྲ་སོག (trasɔɔ) buckwheat straw.

བྲག (traà) a boulder.

བྲག་དཀན་ (draàgɛn) steep rocky mountain.

བྲག་དཀར་ (traàgar) white rocky mountain.

བྲག་རྒྱ་ཏ་བོ་ (traàgya hābo) corallodiscus kingianus Burtt (used in Tibetan medicine).

བྲག་སྐྱབས་ (traàgyəb) an overhanging rock/ cave.

བྲག་སྐྱིབས་ (traàgyib) sm. བྲག་སྐྱབས་.

བྲག་བརྐོས་སྐུ་འདྲ་ (traàgöö gūndra) religious images carved on rocks/ boulders.

བྲག་བརྐོས་ཡི་གེ (traàgöö yigi) prayers carved on rocks/ boulders.

བྲག་བརྐོས་ཡིག་རིས་ (traàgöö yigrii) sm. བྲག་བརྐོས་ཡི་གེ་.

བྲག་བརྐོས་རི་མོ་ (traàgöö rimu) designs/ pictures carved on rocks or boulders.

བྲག་ཁུག་ཏ་ (traà kūrda) a swallow that lives in rocky mountains.

བྲག་ཁུང་ (trəguŋ) cave.

བྲག་མཁན་ (traàgɛn) artemisa that grows on rocks.

བྲག་གི་ཆགས་རིམ་ (traàgi cāgrim) a rock layer.

བྲག་གོང་ (traàgoŋ) boulder, large rock.

བྲག་མགོ་ (traŋgo) the peak or top of a rocky hill/ mountain.

བྲག་འགག (traŋgaà) passage between two rocky hills/ mountains.

བྲག་སྒོ་ཀ་ལིང་ (traàgo gəliŋ) the stupa at the entrance to Lhasa.

བྲག་སྒོ་ཀ་རྙི་ (traàgo gārni) sm. བྲག་སྒོ་ཀ་ལིང་.

བྲག་ཅ་ (tragja) echo, echoing; vi.—འཁོར་; —འཐབ་ to echo.

བྲག་ཅའི་སྤུན་ཟླ་ (tragja būnda) sb. who follows whatever others say [Lit. relative of an echo].

བྲག་ལྕམ་ (tragjam) primula littleidalei (used in Tibetan medicine).

བྲག་ཆ་ (tragja) sm. བྲག་ཅ་.

བྲག་ཆུ་ (trəgju) a stream descending from a rocky mountain.

བྲག་གཏོར་ (traà dɔ̄ɔ) va. to split/ break up/ blasting boulders.

བྲག་གཏོར་རྡོ་གཤག (traàdɔɔ doshaà) breaking/ splitting, blasting boulders; va.—བྱེད་.

བྲག་སྟོད་བྱ་རྒོད་ (traàdöö cagöö) a leader who is isolated from his people [Lit. mountain vulture in a high rocky mountain].

བྲག་དོང་ (tragdoŋ) sm. བྲག་ཕུག.

བྲག་དྲེད་ (tragdreè) brown bear that lives in rocky mountains.

བྲག་གདོང་ (tragdoŋ) the face of a rock/ boulder.

བྲག་རྡོ་ (tragdo) large rock/ boulder.

བྲག་རྡོ་ཞུན་མ་ (tragdo shümma) molten lava, igneous rock.

བྲག་རྡོ་ལེབ་མོ་ (tragdo lebmo) flat rock/ boulder.

བྲག་བརྡབས་ཆུ་བཤལ་ (tragdəb cūshɛɛ) 1. clarifying/ rectifying/ correcting (mistakes and wrong doing). 2. experiencing many disasters/ hardships/ troubles. [Lit. bang against the rock and rinse in water].

བྲག་ནག་བྱ་སྐྱིབས་ (tragnaà cəgyib) sm. བྲག་སྐྱིབས་.

བྲག་སྣ་ (traàna) sm. བྲག་གདོང་.

བྲག་སྤོ་མཐོ་ (traà bōto) high peaked rocky hill/ mountain.

བྲག་སྦྱིལ་ (tragjii) cave.

བྲག་ཕུག (trəbuù) cave.

བྲག་འཕྲང་ (traŋdraŋ) 1. sm. བྲག་དཀན་. 2. a dangerous narrow mountain road with a rocky mountain on one side and a canyon with a river on the other.

བྲག་བྲ་ (tragdra) a mouse that lives amongst the rocks.

བྲག་དམར་ (tragmar) reddish colored rock.

བྲག་དམར་འོམ་བུ་ཚལ་ (tragmar wombudzɛɛ) a palace of King Trisrong Detsan in southern Tibet.

བྲག་ཙང་ (tragdzaŋ) rock lizard.

བྲག་རྩེ་ (tragdze) sm. བྲག་སྤོ་མཐོ་.

བྲག་ཚེ་རིང་ (trag tsēriŋ) one of the six symbols of longevity.

བྲག་ཚྭ་ (tragdza) a kind of rock salt.

བྲག་མཚེ་ (tragdze) a plant that grows amongst the rocks (ephedra).

བྲག་རྫོང་ (tragdzoŋ) a fortress/ fort built on rocky hill/ mountain.

བྲག་ཞུན་ (tragshun) 1. sm. བྲག་རྡོ་ཞུན་མ་. 2. trogopterus xanthipes milne (used in Tibetan medicine).

བྲག་ཟོམ་ (tragsom) space/ gap in rocky areas.

བྲག་གཟིག (tragsii) steep and tall rocky mountain.

བྲག་གཟེངས་པ་ (tragseŋba) large narrow pointed rock.

བྲག་གཡང་ (traàyaŋ) rocky cliff, precipice, abyss.

བྲག་གཡབ་ (trayəb) 1. shelter under an overhanging rock. 2. name of an area in Eastern Tibet.

བྲག་རི་ (trəgri) a rocky mountain.

བྲག་རིམ་ (trəgrim) strata/ layers of rocks.

བྲག་རོང་ (trəgroŋ) precipice, steep gorge.

བྲག་ལ་ (tragla) a pass over a rocky mountain.

བྲག་ལ་ཡུག (traà layuù) sm. བྲག་ཁུག་ཏ་.

བྲག་ལེབ་ (tragleb) abbr. of བྲག་རྡོ་ལེབ་མོ་.

བྲག་ཤུར་ (trəgshur) 1. sm. བྲག་རོང་. 2. narrow path between houses.

བྲག་གཤགས་ (traà shāà) va. to split/ crack/ break boulders.

བྲག་སེར་ (tragser) a crack/ gap in a rock.

བྲག་སྲམ་ (tragdram) a type of otter that lives among rocks.

བྲག་སྲུབས་ (tragdrub) བྲག་གསེང་.

བྲག་སྲིན་མོ་ (trag sīnmu) mountain female demon/ ogress.

བྲག་གསེང་ (tragseŋ) gap between rocks.

བྲག་ལྷ་ཀླུ་སྒུག (traglha lūguù) sm. བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག.

བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག (traglha lūbuù) a temple below the Jagpori in Lhasa.

བྲང་ (traŋ) 1. chest, breast. 2. house.

བྲང་སྐས་ (traŋgɛɛ) sm. བྲང་ཁོག.

བྲང་སྐྱི་ (traŋgyi) pleura.

བྲང་སྐྱིའི་གཙན་ཚད་ (traggyi jēndzɛɛ) pleurisy.

བྲང་ཁ་ (traŋga) sm. བྲང་ཁོག.

བྲང་ཁང་ (traŋgaŋ) house.

བྲང་ཁའི་རླངས་ནད་ (traŋgɛ lāŋnɛɛ) pneumothorax.

བྲང་ཁུག (traŋguù) coat pocket.

བྲང་ཁེབས་ (traŋgeb) 1. breastplate (armor). 2. bib.

བྲང་ཁོག (traŋgɔɔ) chest, breast ༎བྲང་ཁོག་གི་ཕྱི་ནད་ཚན་

ཁག Department of thoracic surgery.

བྲང་ཁོག་རྡུང་ (traŋgɔɔ duŋ) va. to beat one's chest in anger or regret.

བྲང་མགོ་ (traŋgo) upper part of the chest.

བྲང་རྒྱན་ (traŋgyɛn) necklace.

བྲང་རྒྱབ་ (traŋgyəb) chest and back (of body).

བྲང་བཅར་ (traŋ jāā) va. to embrace.

བྲང་འཇུན་ (traŋjün) ch. kind of long shirt worn by men.

བྲང་སྟོན་ (traŋ dön) va. to show one's chest (usu. in defiance).

བྲང་གདན་ (traŋdɛn) a type of apron worn over the chest.

བྲང་བདག (traŋdaà) landlord, owner of a house.

བྲང་འདོགས་རྟགས་མ་ (traŋdɔɔ dāŋma) a medal pinned on chest.

བྲང་རྡུང་ (traŋ duŋ) va. to beat one's chest in anger or regret.

བྲང་རྡུང་ངུ་འབོད་ (traŋduŋ ŋuböö) extreme sadness; va.—བྱེད་ [Lit. beat one's chest and wail].

བྲང་པན་ཞུ་ (traŋbɛn shu) tib.ch. va. to line up to show respect at inspection ། མིང་ཐོ་ནང་གསལ་བསྟར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་བྲང་པན་ཞུས་པ་རེད་ In accordance with the list of names, they lined up and made a show of respect.

བྲང་དཔོན་ (traŋbön) sm. བྲང་བདག.

བྲང་སྦན་ (traŋbɛn) sm. སྦྲང་སྦན་.

བྲང་བ་ཅན་ (traŋwajɛn) a traditional Tibetan surgical tool.

བྲང་བྲིང་ (traŋdreŋ) 1. mediocre. 2. a little bit.

བྲང་ཚ་ (traŋdza) heartburn; vi.—ལང་ to get heartburn.

བྲང་ཚིགས་ (traŋdzii) thoracic vertebra.

བྲང་མཚེས་ (traŋdzeè) neighbor.

བྲང་ཞེང་ (traŋsheŋ) chest size/ width ། བྲང་ཞེང་ཆེན་པོ་ A big chest.

བྲང་ཞོལ་ (traŋshöö) lower part of a chest.

བྲང་གཞུང་ (traŋshuŋ) the chest.

བྲང་གཞུང་དཀར་ནག་མཚམས་ (traŋshuŋ gārnaà tsām) an area on the chest between the nipples that is used as a point for moxabustion.

བྲང་ཟེ་ (traŋse) a bone located below the last rib.

བྲང་ཟླ་ (traŋda) roommate.

བྲང་འོག་ལ་སྡོད་ (traŋ wɔɔla döö) a woman having sexual intercourse with a man [Lit. sitting under the chest].

བྲང་རུས་ (traŋrüü) breastbone.

བྲང་ཤ་ (traŋsha) breast meat, rib meat.

བྲང་གཤོགས་ (traŋshog) pectoral fin.

བྲང་ས་ (traŋsa) dwelling, house.

བྲང་གསེང་ (traŋseŋ) a gap or space in the chest.

བྲད་ (trɛè) p. of འབྲད་.

བྲད་འབྲུད་ (trɛèdrüü) scraping or washing; va.—བྱེད་.

བྲད་སྒྲ་ (trɛèdra) sm. འབྲད་སྒྲ་.

བྲད་བྲད་ (trɛèdɛè) sm. འབྲད་འབྲད་.

བྲད་ཤད་ (trɛèshɛè) a rake used (for leveling fields).

བྲན་: p. and f. བྲན་; imp. བྲོན་ (trɛn) 1. va. to sprinkle water ། གད་མ་བརྒྱབ་གོང་ས་ལ་ཆུ་བྲན་དགོས་ Before sweeping one should sprinkle water. 2. va. to give, to supply ། སྲིད་གཞུང་ནས་རྒས་ཁོག་ཚོར་འཚོ་བ་བྲན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government is giving food and clothing to the elderly.

བྲན་ (trɛn) 1. servant, slave. 2. small, little, tiny ། ཆུ་བྲན་ A tiny stream.

བྲན་བཀོལ་ (trɛngöö) enslavement, slavery; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to enslave, to make sb. a servant/ slave ། དམག་ཕོར་ནས་བཙན་འཛུལ་པས་ཡུལ་མི་ཚོར་བྲན་བཀོལ་བྱས་པ་རེད་ After losing the war, the invaders enslaved the people.

བྲན་སྐུལ་ (trɛngüü) sm. བྲན་བཀོལ་.

བྲན་ཁྱིམ་ (trɛngyim) household of slaves.

བྲན་འཁོར་ (trɛngɔɔ) 1. servants and attendants. 2. vassals.

བྲན་འཁོར་རྒྱལ་ཁབ་ (trɛngɔɔ gyɛɛgəb) vassal state.

བྲན་གྱི་བདག་པོ་ (trɛngi dagbo) slave owner/ holder.

བྲན་འགྱུར་ (trɛngyur) becoming enslaved.

བྲན་འགྱུར་བསམ་པ་ (trɛngyur sāmba) servile thought/ thinking/ mentality.

བྲན་དུ་བཀོལ་ (trɛndu göö) va. to enslave.

བྲན་བདག (trɛndaà) slave owner/ holder.

བྲན་པོ་ (trɛmbo) servant.

བྲན་མི་ (trɛnmi) servant.

བྲན་མོ་ (trɛnmo) female servant.

བྲན་བཟའ་ (trɛnsa) 1. abbr. servant and spouse. 2. maidservant.

བྲན་གཡོག (trɛnyɔɔ) slave; va.—བཀོལ to enslave.

བྲན་གཡོག་བཀོལ་བའི་ལམ་ལུགས་ (trɛnyɔɔ gööbɛ ləmluù) the system of slavery/ serfdom.

བྲན་གཡོག་རྒྱལ་ཁབ་ (trɛnyɔɔ gyɛɛgəb) vassal country/ nation.

བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་ (trɛnyɔɔdu göö) va. to enslave.

བྲན་གཡོག་ཏུ་འགྱུར་ (trɛnyɔɔdu gyur) vi. to become enslaved.

བྲན་གཡོག་ཏུ་བྱེད་ (trɛnyɔɔdu ceè) sm. བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་.

བྲན་གཡོག་བདག་པོ་ (trɛnyɔɔ dagbo) sm. བྲན་བདག.

བྲན་གཡོག་སྤྱི་ཚོགས་ (trɛnyɔɔ jītsoò) slave society.

བྲན་གཡོག་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (trɛnyɔɔ wāŋbɛ ləmluù) sm. བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་.

བྲན་གཡོག་ཞིང་པ་ (trɛnyɔɔ shiŋbə) agricultural slave.

བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ (trɛnyɔɔ ləmluù) system of slavery.

བྲན་རབས་ (trɛnrəb) generation(s) of servants/ slaves/ serfs.

བྲན་རིགས་ (trɛnrii) kinds of slaves/ serfs/ servants.

བྲབ་ (trəb) f. of འབྲབ་.

བྲབས་ (trəb) p. of འབྲབ་.

བྲམ་ཟེ་ (tramse) brahmin ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ Brahmin caste.

བྲམ་ཟེ་མོ་ (tramsemo) female Brahmin.

བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ (tramsee cöölùù) Bramanism, Hinduism.

བྲའུ་ (trəwu) buckwheat.

བྲའོ་ (trəwu) sm. བྲའུ་.

བྲལ་ (trɛɛ) 1. p. of འབྲལ་. 2. vi. to be separated from, to be divorced from, to be cut off from, to be disconnected, to come apart ། ནང་མི་ཚོ་དང་བྲལ་ནས་ལོ་མང་ཕྱིན་པ་རེད་ Many years have passed since (he) was separated from his family. ། མཐུད་མཚམས་ནས་བྲལ་གྱི་འདུག (It) is coming apart at the joint. 3. vi. to be without, to be devoid of, to be free from ། ད་ཆ་སྔོན་གྱི་དཀའ་ངལ་དེ་ཚོ་ལས་བྲལ་པ་རེད་ (We) are free now from the problems of the past.

བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ (trɛɛrəb meèba) inseparable, indivisible.

བྲལ་བ་ (trɛɛwa) without ། འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ Without match/ rival.

བྲལ་བྲལ་ (trɛɛdrɛɛ) 1. torn, tattered (clothes), worn out. 2. withered (for petals of flowers).

བྲལ་མཚམས་ཞུ་ (trɛndzam shu) va. to bid farewell.

བྲལ་ཧྲུལ་ (trɛɛhrüü) sm. བྲལ་བྲལ་.

བྲི་ (tri) va. f. of འབྲི་. 2. p. and f. of འབྲི་.

བྲི་གང་ (trigaŋ) a cycle of increasing and declining.

བྲིང་ (triŋ) sm. བྲིང་.

བྲི་སྣངས་ (trīdaŋ) the manner of writing/ drawing.

བྲི་བ་གང་ (triwagaŋ) the 4th month of the Tibetan calendar.

བྲི་ཤོག (trīshoò) stationery, writing paper.

བྲིད་ (trii) p., f. and imp. of འབྲིད་.

བྲིད་གཏམ་ (triidam) deceiving talk.

བྲིན་ (trin) to sell, to be marketable ། ཐོན་ཟོག་གསར་པ་དེ་ཚོ་དྲིལ་བསྒྲགས་མ་བྱས་ན་ལམ་སེང་བྲིན་གྱི་མ་རེད་ If one doesn't advertise the new products they will not sell right away. ། བྲིན་དཀའ་བ་ Hard to sell.

བྲིན་སྐྱེན་པོ་ (trin gyēmbo) a fast/ quick selling item.

བྲིན་དཀའི་ཚོང་ཟོག (tringɛ tsōŋsoò) items that are difficult to sell, slow moving items.

བྲིན་ཁ་བདེ་བ་ (tringɛ dewa) sm. བྲིན་སྐྱེན་པོ་.

བྲིན་མགྱོགས་པའི་ཚོང་ཟོག (tringyɔɔ̀bɛ tsōŋsɔɔ̀) sm. བྲིན་སྐྱེན་པོ་.

བྲིན་རྒྱུག (tringyuù) sales demand, saleabilty ¶ དེང་སང་མོ་ཊ་བྲིན་པོ་འདུག These days the cars are selling well.

བྲིན་དུས་ (trindüü) the time/ period when goods sell.

བྲིན་བདེ་དངོས་རྫས་ (trinde ŋöödzɛɛ̀) products that are easy to sell.

བྲིན་བདེ་དཔེ་ཆ་ (trinde bēja) a best selling book.

བྲིན་བདེ་པོ་ (trin debo) easy to sell, salable.

བྲིན་པོ་ (trinbu) sm. བྲིན་བདེ་པོ་.

བྲིན་འཚོང་ (trindzoŋ) marketing, selling ¶ ཐོན་སྐྱེད་དང་བྲིན་འཚོང་ Production and marketing.

བྲིན་ཡུལ་ (trinyüü) marketplace.

བྲིན་ས་ (trinsə) sm. བྲིན་ཡུལ་.

བྲིམ་ (trim) f. of འབྲིམ་.

བྲིམས་ (trim) p. and imp. of འབྲིམ་.

བྲིས་ (trii) va. p. and imp. of འབྲི་, 1.

བྲིས་སྐུ་ (triigu) paintings of religious figures.

བྲིས་མཁན་ (triiñɛn) painter, writer.

བྲིས་གླ་ (triila) price for a drawing/ writing.

བྲིས་རྒྱུན་ (trigyün) style of painting or writing.

བྲིས་ཉེས་ (triiñeè) drawn or written incorrectly/ mistakenly; vi.—ཤོར་.

བྲིས་རྙིང་ (triiñiŋ) old writings/ paintings.

བྲིས་སྟངས་ (triidaŋ) style of writing or drawing.

བྲིས་ཐང་ (triidaŋ) tanka (Tibetan scroll painting).

བྲིས་དན་ (triidɛn) shung. a written agreement ¶ གཤམ་གསལ་གཉིས་མོས་བྲིས་དན་འདི་ར་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཡོང་བ་གྱིས་ Both parties should keep the written agreement which was agreed to by both sides and is presented below.

བྲིས་དེབ་ (triideb) writing book, notepad.

བྲིས་ནོར་ (triinɔɔ tēb) making an error in. writing, making a clerical error. vi.—ཐེབས; —ཤོར་.

བྲིས་འབུར་ (trimbur) sm. འབུར་བྲིས་.

བྲིས་བྱ་ (triija) drawing, painting.

བྲིས་མ་ (triimə) sth. written, a manuscript.

བྲིས་ཞུས་ (triishüü) proofreading; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

བྲིས་ལུགས་ (triiluù) sm. བྲིས་སྟངས་.

བྲིས་བཤུས་ (triishüü) copying by hand; va.—བྱེད་.

བྲིས་སུབ་ (triisub) erasing; va.—གཏོང་ to erase.

བྲུ་ (tru) 1. sm. དྲུ་. 2. f. of འབྲུ་.

བྲུག (truù) vi. to rise/ swell (for a river) ¶ ཆར་པ་ཉིན་བསྟུད་མར་བབ་ནས་གཙང་པོ་གློ་བུར་དུ་བྲུག་པ་རེད་ Because of continuous rainfall, the river rose suddenly.

བྲུག་ཆུ་ (tragju) river that has swollen/ risen.

བྲུངས་ཁུངས་ (truŋguŋ) sm. འབྱུང་ཁུངས་.

བྲུད་བྲུད་ (truŋdrüü) arc. ཆུང་ཆུང་.

བྲུན་ (trün) excrement, dung (of animals).

བྲུན་འབྱིན་འབྱིན་བཟོ་ (trün jinjin so) sm. སྐྱག་པ་ཤོར་ཤོར་བཟོ་.

བྲུན་རིལ་ (trünrii) the round (pellet-like) excrement/ droppings (of some animals like sheep and goats).

བྲུབ་ (trub) f. of འབྲུབ་.

བྲུབ་ཁུང་ (trubguŋ) hiding place.

བྲུབས་ (trub) p. and imp. of འབྲུབ་.

བྲུམ་འཛར་ཀའུ་ (trumdzr kəwu) an ornament worn by the ཀྱུན་བཟང་མ་.

བྲུལ་ (trüü) 1. p. of འབྲུལ་. 2. bits, small pieces.

བྲུལ་ཆེན་ཆེན་བཟོ་ (trüüjin cīnso) va. to cause commotion ¶ མི་འདིའི་སར་བུ་ལོན་འདེད་མཁན་མང་པོ་ཡོང་ནས་བྲུལ་ཆེན་ཆེན་བཟོས་སོང་ Many loan collectors came to that person and caused a commotion.

བྲུལ་བྲུལ་ཆེན་ཆེན་བཟོ་ (trüüdrüü cīnjin so) sm. བྲུལ་ཆེན་ཆེན་བཟོ་.

བྲུལ་བྲུལ་བཟོ་ (trüüdrüü so) sm. བྲུལ་ཆེན་ཆེན་བཟོ་.

བྲུལ་ཐོར་ (trüüdɔr) scattered, in many small pieces.

བྲུས་ (trüü) p. and imp. of འབྲུ་ and འབྲུད་.

བྲུས་ཆུ་ (trüüju) well water.

བྲེ་: p. བྲེས་; f. བྲེ་; imp. བྲེས་ (tre) va. to put up, to hang (e.g., decorations).

བྲེ་ (tre) 1. a volume measure for solids (20 བྲེ་ = one ཁལ་) ¶ བྲེ་གང་ One བྲེ་. 2. a square piece of wood that is put on a pillar.

བྲེ་ཁ་ (trega) a large uncut piece of paper.

བྲེ་ཁྱད་ (tregyɛɛ̀) the difference in size between different བྲེ་.

བྲེ་ག (trega) thalaspi arvense (used in Tibetan medicine).

བྲེ་ཕུལ་ (tre pũũ) abbr. of བྲེ་ and ཕུལ་.

བྲེ་བོ་ (trewo) 1. a large བྲེ་. 2. a yak with a white face.

བྲེ་མོ་ (tremo) foolish/ nonsensical talk, blabber; va.—བྱེད་.

བྲེ་ལོག་སྣང་ལོག་ (trelɔɔ̀ sāŋlɔɔ̀) cheating by using a larger བྲེ་ and སྣང་ measure.

བྲེ་སེར་ (treser) a yak with a yellowish face.

བྲེ་སྣང་ (tresaŋ) abbr. of བྲེ་ and སྣང་.

བྲེག (treè) f. of འབྲེག.

བྲེགས་ (treè) p. and imp. of འབྲེག.

བྲེང་ (treŋ) a cable bridge over a gorge consisting of a rope on which one attaches a yoke and slides/ pull himself across.

བྲེང་བྲེང་པོ་ (treŋ treŋbo) (coming or going) in a line.

བྲེད་ (treè) vi. to be scared/ frightened.

བྲེད་སྐད་ (treègɛɛ̀) scream/ cry of fright; vi.—རྒྱག to scream/ cry out of fright.

བྲེད་འཁྲིམས་ (treè trīm) vi. to be extremely scared/ frightened.

བྲེད་དངངས་ (treèŋaŋ) frightened, scared; vi.—བྱེད་ to be frightened/ scared; va.—སྣོང་ va. to frighten/ scare.

བྲེད་འཐོམས་ (treè tōm) vi. to be frightened and confused/ bewildered.

བྲེད་གདངས་ (treèdaŋ) 1. a frightened scared voice. 2. mouth wide open with fright.

བྲེད་སྣང་ (treènaŋ) frightening, scary; vi.—བྱེད་ to get scared/ frightened; va.—སྐུལ་ to scare/ frighten.

བྲེད་ཕོངས་ (treèpoŋ) scared/ frightened and humble.

བྲེད་ཤ་ཐོན་ (treèsha tõn) sm. བྲེད་.

བྲེད་ཤ་དོད་པོ་ (treèsha töobo) scared, frightened.

བྲེའི་ཟླ་བ་ (tree dawa) the 6th month of the Tibetan calendar.

བྲེའུ་ཆུང་ (trejuŋ) a small བྲེ་.

བྲེལ་ (tree) busy.

བྲེལ་སྐུལ་ (treegüü) urging sb. to hurry up doing sth.; va.—བྱེད་.

བྲེལ་ཁོམ་མེད་པ་ (treegom meèba) busy.

བྲེལ་ཆེ་ (treeje) urgent, very busy.

བྲེལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ (treejee yigi) urgent paper/ document.

བྲེལ་ཏབ་ (treedəb) hurrying, hastening, on the double ¶ ངའི་ཨ་མ་ལགས་སྨན་ཁང་དུ་ལུས་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་རྗེས་ང་བྲེལ་ཏབ་ཀྱིས་ཡོང་བ་ཡིན་ After I heard that my mother was in the hospital I came on the double.

བྲེལ་ཏབ་ཙབ་ཚུབ་ (treedəb tsəbdzub) sm. བྲེལ་ཏབ་.

བྲེལ་ཕོངས་ (treepoŋ) poor.

བྲེལ་བ་ (trɛɛwa) busy ¶ ཞིང་པ་ཚོ་དེང་སང་བྲེལ་བ་ཆེན་པོ་འདུག The farmers are very busy these days. ¶ ཆར་ཤོད་མ་ཚུགས་གོང་ཁང་པ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱུའི་བྲེལ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are hurrying to repair the house before the rain starts.

བྲེལ་ཆེ་ཟིང་མེད་ (treeje siŋmeè) busy and in a hurry but in an orderly way.

བྲེལ་བ་འཇགས་ (treewa jaà) vi. to have a busy/ hurried time or period die down or subside. ¶ ང་ཚོ་ལས་ཀ་བྲེལ་བ་འཇགས་སོང་ན་གླིང་ཀར་འགྲོ་དང་ Lets go for a picnic when our busy work schedule subsides.

བྲེལ་བ་ཏུར་ཏུར་ (treewa dūrdur) sm. བྲེལ་ཏབ་ཙབ་ཚུབ་.

བྲེལ་བ་མེད་པ་ (treewa meèba) not busy/ hurried.

བྲེལ་བ་ཚ་པོ་ (treēwa tsābo) very busy.

བྲེལ་བ་འཚུབ་འཚུབ་ (treēwa tsūbdzub) sm. ¶ བྲེལ་བྲེལ་ཚུབ་ཚུབ་.

བྲེལ་བ་ཡོད་ལ་མེད་ལ་ (treewa yööla meèla) slightly busy.

བྲེལ་བ་ལང་ (treewa laŋ) vi. to start to get busy ¶ ནམ་དུས་དྲོད་སླེབས་ནས་ཞིང་ལས་ཀྱི་བྲེལ་བ་ལངས་བཞག The warm season has arrived and the farmer's busy time has started.

བྲེལ་བ་སླེབས་ (treewa lēb) sm. བྲེལ་བ་ལང་.

བྲེལ་བ་སློང་ (treewa lōŋ) va. to make sb. hurry, to rush sb.

བྲེལ་བྲེལ་ཚབས་ཚབས་ (tree tsəbdzəb) doing things in a hurried and nervous manner.

བྲེལ་བྲེལ་འཚུབ་འཚུབ་ (tree tsūbdzub) rushed, hurried, busy.

བྲེལ་དབང་ (treēwaŋ) busy ¶ བར་ལམ་ལས་ཀའི་བྲེལ་དབང་གིས་སྤུན་མཆེད་ཐུག་པར་འགྲོ་ཐུབ་མ་སོང་ Because of my busy work schedule these days I haven't been able to go to meet my relatives.

བྲེལ་མེད་ལས་རིགས་ (treemeè lɛɛrii) slow/ unhurried work or business.

བྲེལ་བརྩོན་ (treedzön) doing sth. busily and intensely/ diligently ¶ ཡིག་ཚད་རན་གྲབས་ཡོད་སྐབས་སློབ་ཕྲུག་ཉམས་སློབ་སྦྱོང་ཧོག་བྲེལ་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because the exam time was nearing, the students are studying busily and intensely.

བྲེལ་ཚུབ་ (treedzub) sm. བྲེལ་བྲེལ་ཚུབ་ཚུབ་.

བྲེལ་འཚབ་ (treedzəb) restless, impatient ¶ ཁོས་བྲེལ་འཚབ་དང་གྲོགས་པོའི་སྐད་ཆ་བར་མཚམས་བཅད་སོང་ He was impatient and interrupted his friend's talking.

བྲེལ་འཚུབ་ (treedzub) sm. བྲེལ་བྲེལ་འཚུབ་འཚུབ་.

བྲེལ་ཟིང་ (treesiŋ) hectic, busy; va.—བྱེད་ to work hectically.

བྲེལ་ཟིང་འུར་ (treesiŋ aur) sm. བྲེལ་ཏབ་ཚབ་ཚུབ་.

བྲེལ་ལ་བྱེད་ (treela ceè) sm. བྲེལ་བ་བྱེད་.

བྲེལ་ལ་ཆེ་བ་ (treela ceèwa) very busy.

བྲེས་ (treè) 1. p. and f. of བྲེ་. 2. a livestock feeding trough.

བྲེས་སྒོར་ (treègɔɔ) sm. བྲེས་.

བྲེས་ར་ (treèra) 1. livestock feeding trough. 2. sm. བྲེས་.

བྲེས་ལུད་ (treèlüü) barnyard/ corral manure.

བྲོ་ (tro) 1. a type of dance from Eastern Tibet; va.—འཁྲབ་; —འཆམ་; —རྡུང་ to dance the བྲོ་. 2. vi. to taste ¶ དེ་ལ་བྲོ་བ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྲོ་གི་འདུག That tastes different. 3. vi. to feel, to have a feeling ¶ ང་གཉིད་བྲོ་བྱུང་ I felt sleepy. ¶ ང་གཅིན་པ་བྲོ་བྱུང་ I felt like urinating. 5. oath.; va.—དོར་ to take an oath.

བྲོ་ཁ་ (troga) provisions for a trip/ journey.

བྲོ་མཁན་ (troñɛn) a dancer of བྲོ་.

བྲོ་འཁྲབ་ (tro trāb) va. to stage a བྲོ་ show.

བྲོ་གར་ (trogar) a dance show.

བྲོ་རྒྱགས་ལང་ (trogyaà laŋ) sm. བྲོད་རྒྱགས་ལང་.

བྲོ་རྒྱུ་ (trogyu) seasoning.

བྲོ་བཅུད་ (trojüü) 1. taste and nutritiousness. 2. seasoning, flavoring.

བྲོ་ཆས་ (trojɛɛ̀) sm. བྲོ་ཁ་.

བྲོ་དད་ཆེན་པོ་ (trodɛɛ̀ cēmbo) sb. who likes spicy/ seasoned food.

བྲོ་དོར་ (tro dɔɔ) va. to swear/ promise/ take an oath.

བྲོ་ནད་ (tronɛɛ̀) disease, sickness.

བྲོ་ནད་ཅན་ (tronɛɛ̀jɛn) a patient, a sick person.

བྲོ་པ་ (troba) a dancer of བྲོ་ (usu. a wandering dancer).

བྲོ་པ་གཞས་མ་ (troba shɛ̄ɛma) dancing and singing, a dance and song group.

བྲོ་དཔོན་ (trobön) head of dancers, dance leader.

བྲོ་བ་ (trɔɔ) 1. taste, flavor; va.—ལྟ་; —མྱོང་ to taste ¶ ཁ་ལག་འདི་ལ་བྲོ་བ་མི་འདུག This food is tasteless. 2. meaningless, nonsensical, silly, (talk) ¶ མི་འདིའི་སྐད་ཆ་ལ་བྲོ་བ་མི་འདུག His conversation is meaningless.

བྲོ་བ་ཅང་ཅང་ (trɔɔ jāŋjaŋ) having very little taste.

བྲོ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ (trɔɔ jīyaŋ meèba) tasteless.

བྲོ་བ་ཆེན་པོ་ (trɔɔ cēmbo) tasty.

བྲོ་བ་རྙེད་ (trɔɔ ñeè) vi. to acquire a taste for a particular food.

བྲོ་བ་ལྟ་ (trɔɔ dā) va. to taste, to sample food.

བྲོ་བ་ལྡན་ (trɔɔdɛn) tasty.

བྲོ་བ་མྱོང་ (trɔɔ ñoŋ) vi. to taste sth.

བྲོ་བ་ཞིམ་པོ་ (trɔɔ shimbu) tasty, delicious.

བྲོ་བ་ཡལ་ (trɔɔ yɛɛ) vi. to lose flavor/ taste.

བྲོ་བ་བརླག་ (trɔɔ lāà) sm. བྲོ་བ་ཡལ་.

བྲོ་བ་ཤོར་ (trɔɔ shɔ̄ɔ) sm. བྲོ་བ་རླག.

བྲོ་བོར་ (tro bɔɔ) sm. བྲོ་དོར་.

བྲོ་སྦྱོར་སྦོད་སྨན་ (trojɔɔ bööömɛn) flavoring, seasoning.

བྲོ་མ་ (troma) female dancer of བྲོ་.

བྲོ་མེད་རོ་མེད་ (tromeè romeè) tasteless.

བྲོ་ཚིག་ (trodzii) sm. མནའ་ཚིག.

བྲོ་འཚལ་ (tro dzɛ̄ɛ) vi. to get sick, to become ill.

བྲོ་རྫས་ (trodzɛɛ̀) flavoring, seasoning, condiments.

བྲོ་ཞིམ་ (troshim) abbr. of བྲོ་བ་ཞིམ་པོ་.

བྲོ་གཞས་ (troshɛɛ̀) dancing and singing.

བྲོ་གཡོག་ (troyɔɔ̀) nurse, person who looks after the sick.

བྲོ་ར་ (trora) dance floor, dance area.

བྲོ་ཤ་ (trosha) meat taken as provisions for a trip.

བྲོ་ཤོན་ (troshön) a dance performed with the dancers carrying a drum.

བྲོད་ (tröö) abbr. of བྲོད་པོ་.

བྲོད་ (tröö) imp. of འབྲུད་.

བྲོད་རྒྱགས་ལང་ (tröögyaà laŋ) vi. to have it too easy (negative connotation) ¶ ཁོ་བྲོད་རྒྱགས་ལངས་ནས་ཉིན་ལྟར་མ་ཅང་བརྒྱབ་ནས་སྡོད་ཀྱི་འདུག He has it too easy playing mahjong every day.

བྲོད་པོ་ (trööbo) sb. who is fun loving/ joyful/ amiable.

བྲོད་གསག་ལང་ (tröösaà laŋ) vi. to be exciting about doing or buying sth. new.

བྲོན་ (trön) imp. of བྲན་.

བྲོབས་ (trob) imp. of འབྲབ་.

བྲོའུ་ (trowu) sm. བྲ་བོ་.

བྲོའོ་ (trowo) sm. བྲ་བོ་.

བྲོས་ (tröö) p. of འབྲོས་.

བྲོས་བསྐྱོད་ (tröö) escaping, fleeing; va.—བྱེད་.

བྲོས་གབ་ (tröögəb) fleeing/ escaping and hiding; va.— བྱེད་.

བྲོས་འགྲོ་ (tröö dro) sm. བྲོས་བསྐྱོད་.

བྲོས་ཐར་ (tröö tār) vi. to be able to escape ¶ ཁོ་བཙོན་ཁང་ནས་བྲོས་ཐར་བཞག He escaped from prison.

བྲོས་ཐོར་དམག་མི་ (tröötɔɔ məəmi) stragglers/ deserters and scattered soldiers.

བྲོས་འདེད་ (tröndeè) chasing sb. who has escaped/ fled; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

བྲོས་འདོན་ (tröö dön) va. to take an oath.

བྲོས་བྱོལ་ (trööjöö) escaping, fleeing; va.—(དུ་) འགྲོ་; — བྱེད་ to flee, to escape, to run away, to seek refuge ¶ བོད་པ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་བྲོས་བྱོལ་བྱས་པ་རེད་ Many Tibetans fled to India.

བྲོས་འབྱོར་ (trönjɔɔ) fleeing and reaching one's destination.

བྲོས་དམག་ (tröömaà) military deserter.

བྲོས་ཡོང་ (tröö yoŋ) va. to come fleeing.

བྲོས་ལམ་ (tröölam) escape route.

བྲོས་ཤོར་ (trööshɔɔ) vi. to successfully escape/ flee.

བླ་ (lā) 1. above, higher; superior. 2. see བླ་ཕྱོགས་. 3. abbr. of བླ་མ་. 4. abbr. of བླ་བྲང་.

བླ་སྐམ་ (lā gām) vi. to be petrified with fear.

བླ་སྐམ་པ་ (lāgamba) a coward.

བླ་སྐྱེས་ (lā gyeè) 1. present, gift, tribute. 2. tax. 3. boat/ ship fare.

བླ་བསྐྱལ་ (lāgyɛɛ) arc. inexhaustible, endless.

བླ་ཁོངས་ (lāgoŋ) 1. abbr. belonging to a Labrang. 2. belonging to Tashilunpo Labrang ¶ བླ་ཁོངས་མི་སེར་ Serfs of Tashilunpo Labrang.

བླ་ཁྱིམ་ (lāgyim) the place (e.g., a tree) where one's life essence lives/ dwells.

བླ་ཁྱེར་ (lā kyēr) vi. to be petrified with fright.

བླ་མཁྱེན་ (lāgyen) 1. queen's retinue. 2. astrologer. 3. tutor to a lama.

བླ་འཁར་ (lāgar) 1. one's life essence when still connected to one's body. 2. a walking stick on which one's life essence is attached.

བླ་འཁྱམས་ (lā kyām) vi. to have one's life essence leave one's body (through fear, etc.).

བླ་འཁྱར་ (lā kyār) sm. བླ་འཁྱམས་.

བླ་འཁྱར་ཧོན་ཐོར་ (lāgyar hõndɔɔ) extremely frightened/ scared.

བླ་འཁྱེར་ཧོན་ཐོར་ (lāgyer hõndɔɔ) sm. བླ་འཁྱར་ཧོན་ཐོར་.

བླ་གབ་ (lāgəb) any garment covering the upper part of the body.

བླ་གབ་ཅན་ (lāgəbjɛn) sm. ཁང་པ་.

བླ་གོས་ (lāgöö) sm. ཆོས་གོས་.

བླ་གྱུར་ (lāgyar) sm. བླ་འཁྱམས་.

བླ་གྲི་ (lādri) a dagger.

བླ་གྲྭ་ (lādra) 1. lama and his disciples. 2. lamas and monks.

བླ་དགོན་ (lāgön) shung. abbr. of བླ་མ་ and དགོན་པ་.

བླ་འགུག་ཚེ་འགུག (lāguù tsēguù) a ritual for restoring a life essence that has left a body; va.—བྱེད་.

བླ་རྒན་ (lāgɛn) old monk or old lama.

བླ་སྒྲོ་ (lādro) the feather on which the བླ་ spirit is attached.

བླ་བརྒྱུད་ (lāgyüü) lineage of incarnate lamas.

བླ་བརྒྱུད་པ་ (lāgyüüba) term for common monks.

བླ་ཅོལ་ (lājöö) sm. བབ་ཅོལ་.

བླ་བཅོལ་ (lājöö) sm. བབ་ཅོལ་.

བླ་ཆད་ (lā cɛ̀ɛ̀) 1. vi. to die of fright. 2. vi. to be extremely scared/ frightened.

བླ་ཆད་འཇིགས་ཞུམ་ (lājɛɛ̀ jigsum) extremely scared.

བླ་ཆད་ཧོན་ཐོར་ (lājɛɛ̀ hõndɔɔ) sm. བླ་ཆད་འཇིགས་ཞུམ་.

བླ་ཆས་ (lā cēè) clothes of lamas.

བླ་ཆུང་ (lājuŋ) lesser/ lower lama.

བླ་ཆེན་ (lājen) high lamas.

བླ་ཆེན་ (lājen mijen) high lamas and important people/ figures.

བླ་ཆོས་ (lājuöö) shung. abbr. of བླ་མ་ and ཆོས་སྡེ་.

བླ་མཆོད་ (lājöö) lama.

བླ་འཆོལ་ (lājöö) sm. བླ་ཅོལ་.

བླ་གཉེར་ (lāñer) shung. 1. steward (གཉེར་པ་) of a labrang. 2. title of a monk official who is in charge of a district.

བླ་སྟེང་ (lādeŋ) shung. abbr. of བླ་བྲང་སྟེང་.

བླ་ཐབས་ (lādab) sudden, suddenly.

བླ་ཐབས་སུ་ (lā tābsu) sudden, suddenly.

བླ་མཐང་ (lādaŋ) upper and lower, top and bottom.

བླ་འཐོར་ (lādɔɔ) sm. བླ་འཁྱམས་.

བླ་དྭགས་ (lādag) sm. བདགས་མེད་.

བླ་དར་ (lādar) prayer flags put on roof tops with particular colors to match the element in which the head of the family was born.

བླ་འདར་ (lā dar) vi. to be very scared.

བླ་འདར་བ་ (lā darwa) a coward.

བླ་རྡོ་ (lādo) a stone where the life essence has been attached.

བླ་བརྡོལ་ (lā döö) sm. བླ་འཆོལ་.

བླ་ན་ (lāna) above, over.

བླ་ན་འབར་བ་ (lāna barwa) sm. བླ་ན་མེད་པ་.

བླ་ན་མ་མཆིས་པ་ (lāna ma cīiwə) sm. བླ་ན་མེད་པ་.

བླ་ན་མེད་པ་ (lāna meèba) incomparable, unequaled, unparalleled, supreme, excellent ¶ བྱས་རྗེས་བླ་ན་མེད་པ་བཞག་པ་རེད་ An incomparable accomplishment.

བླ་ནས་བླར་ (lānɛ lār) from better to best, from higher to higher.

བླ་ནས་བླར་འདེགས་ (lānɛ lār deg) sm. གོང་ནས་གོང་འཕེལ་.

བླ་ནས་སྦྱོར་ (lānɛ jɔɔ) supplied by the government.

བླ་གནས་ (lānɛɛ̀) the thing in which a བླ་ is attached.

བླ་དཔོན་ (lābön) abbr. of བླ་མ་དཔོན་པོ་.

བླ་དཔོན་གོང་ས་ (lābön koŋsa) shung. the highest lord (usu. refers to the Dalai Lama.).

བླ་སྤྱི་ (lāji) shung. sm. བླ་སྤྱི་ལྷན་རྒྱས་.

བླ་སྤྱི་དཔོན་རིགས་ (lāji bõnrii) shung. monastic officials and the Lachi (heads of large monasteries like Drepung and Sera.

བླ་སྤྱི་ལྷན་རྒྱས་ (lāji lhɛ̃ngyɛɛ̀) shung. a council in Sera, Drepung and Ganden monasteries composed of abbots, ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་, ཞལ་ངོ་, and སྤྱི་སོ་ that has the highest authority in the monastery.

བླ་སྤྲུལ་ (lādrüü) shung. lamas and trulkus.

བླ་དཔོན་ (lābön) abbr. of བླ་མ་དཔོན་པོ་.

བླ་ཕྱག (lājaà) shung. shung. 1. manager (abbr. བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་) of a labrang. 2. sm. བླ་ཕྱག་ལས་ཁངས་.

བླ་ཕྱག་ལས་ཁངས་ (lājaà lɛɛ̀guŋ) shung. a treasury office in the tt.

བླ་བོ་ (lāwo) talk, dialogue. speech; va.—བྱེད་.

བླ་བྲང་ (lābraŋ) 1. residence of a lama. 2. household corporation of a lama ¶ བླ་མ་འདིའི་བླ་བྲང་རྒྱ་སྐབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This lama's labrang is very wealthy.

བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ (lābraŋ trəshi kyiī) Labrang monastery (in Gansu).

བླ་བྲང་སྟེང་ (lābraə̃ dēŋ) shung. government offices in tt. that were located in the upper part of the Tsuglhakhang.

བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ (lābraŋ candzöö) shung. 1. treasury office that deals with income and expenditures, particularly those used during the Monlam festival. 2. a manager of a labrang. 3. head of a treasury/ storeroom.

བླ་བྲང་འོག་པ་ (lābraŋ wɔgba) shung. the Panchen Lama's territory/ domain.

བླ་བྲེ་ (lādre) a canopy with decorative silk and brocade that is placed above the throne or the seat of a lama or goverment official during ceremonies.

བླ་བྲེས་ (lādreè) sm. བླ་བྲེ་.

བླ་འབངས་ (lābaŋ) shung. abbr. of བླ་བྲང་ and འབངས་མི་སེར་.

བླ་འབོད་ (lāböö) 1. sm. བླ་འགུགས་. 2. abbr. of བླ་མ་འབོད་.

བླ་མ་ (lāma) lama, guru, teacher (spiritual/ religious).

བླ་མ་དཀོན་མཆོག (lāma gõnjoò) 1. the three jewels (Buddha, the dharma, sangha) and the lama. 2. trustworthy, upright, honest, kind.

བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་ (lāma gyēèjen) a lama who has reached a high level of spiritual realization.

བླ་མ་དགའ་སྟོན་ (lāma gadön) a party given by the government on the 16th, 17th and 18th of the first month that was headed by the Ganden Triba and the abbots of the three monastic seats together with other monastery officials.

བླ་མ་རྒྱུད་པ་ (lāma gyüübə) monks who are members of the two Tantric monasteries (colleges) in Lhasa.

བླ་མ་ཆེན་པོ་ (lāma cēmbo) a high lama.

བླ་མ་མཇལ་ཐོག་ལ་ཆོས་ (lāma jɛɛtɔɔ̀la cöö̀) doing sth. when an opportunity comes [Lit. receiving teachings when meeting a lama].

བླ་མ་གཉིས་ (lāma ñiī) one's root lama and the lineage of one's root lama.

བླ་མ་དམ་པ་ (lāma tamba) 1. sm. བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་. 2. the late lama.

བླ་མ་དཔོན་པོ་ (lāma bõmbo) 1. abbr. of བླ་མ་ and དཔོན་པོ་. 2. monks who act as lords over peasants, monk administrators of estates, i.e. sb. who is both lama and lord. 3. h. lords.

བླ་མ་འབོད་ (lāma böö) va. to call out the word lama in time of trouble (sth. like "Oh God" in English).

བླ་མ་མ་ཎི་ (lāma mani) dragonfly.

བླ་མ་མ་ཎི་པ་ (lāma maniwa) people who narrate the religious story of a thanka painting in the marketplace.

བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ (lāma rimboce) term of respect used for a lama.

བླ་མ་ལོ་གསར་ (lāma losar) New Year receptionå for all government officials in the Potala on the 1st day of the 1st month.

བླ་མའི་སྐུ་སྐྱེ་ (lāmɛ gūgye) incarnation of a lama.

བླ་མའི་བརྒྱུད་པ་ (lāmɛ gyüübə) lineage line of a lama.

བླ་མའི་གདན་ས་ (lāmɛ densa) a lama's monastery/ monastic seat.

བླ་མའི་མར་བླ་མའི་ཁྱིས་བཟས་ (lāmɛ maa lāmɛ kyīi sɛɛ̀) things that are used by sb/'s subordinates [Lit. the lama's dog eats the lama's butter].

བླ་མས་བུམ་པ་གང་བཞག་མ་གཏོགས་བུམ་པས་བླ་མ་གང་བཞག་མེད་ (lāmɛ pumba kaŋshaà məndoò pumbɛ lāma gaŋshaà meè) things should be decided by the main person, not the underlings [Lit. the lama should decide where he wants to put the vase, the vase can not decide where the lama should be placed].

བླ་མེད་ (lāmɛɛ̀) abbr. of བླ་ན་མེད་པ་.

བླ་མེད་རྩོམ་རིག (lāmeè dzōmrig) masterpiece in literature.

བླ་མེད་རྩོམ་རིས་ (lāmeè) masterpiece in art.

བླ་སྨན་ཁང་ (lāmɛngaŋ) sm. སྨན་རྩིས་ཁང་.

བླ་སྨན་པ་ (lāmɛmba) Dalai Lama's personal physician.

བླ་རྩ་ (lādza) vein the pulse of which can be used to indicate long or short life.

བླ་རྩ་འཁུམ་ (lādza kūm) vi. to be frightened.

བླ་རྩིས་པ་ (lədziibə) title given to a learned astrologist.

བླ་མཚོ་ (lātso) a lake to which a བླ་ is attached.

བླ་འཚོང་ (lā tsōŋ) va. to betray one's country for personal gains.

བླ་འཛིན་ (lāndzin) shung. held by Labrang (the Panchen Lama's government) ¶ བླ་འཛིན་རྩྭ་ར་གོང་འོག་ཏུ་མི་སེར་གྱི་བ་ཕྱུགས་བཏང་སྐོར་ Regarding the matter that the subjects grazed their cows in the grassland held by Labrang.

བླ་ཡལ་ (ləyüü) sm. བླ་འཁྱར་.

བླ་གཡུ་ (ləyüü) a turquoise on which a བླ་ is attached.

བླ་འོག (lā wɔɔ̀) 1. high and low, up and down, above and beneath; va.—སྒྱུར་; va.—སློག to turn upside down. ¶ བླ་འོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་སྤྱོད་ངན་ Evil behavior of turning things upside down. 2. abbr. of བླ་བྲང་འོག་པ་.

བླ་རབས་ (lārəb) the lineage (generations) of a particular lama.

བླ་རབས་རྣམ་ཐར་ (lārəb nāmdar) the biography of a lineage/ line of lamas.

བླ་རི་ (lōri) a mountain on which a བླ་ is attached.

བླ་རེ་ (lāre) sm. བླ་བྲེ་.

བླ་ཤིང་ (lāshiŋ) tree on which a བླ་ is attached.

བླ་སྲོག (lāsɔɔ̀) life essence.

བླ་སྲོག་སྐྱེལ་ (lāsɔɔ̀ gyēē) vi. to let sb. take possession of one's བླ་.

བླ་སྲོག་གཅོད་ (lāsɔɔ̀ jöö) va. to kill by destroying sb.'s བླ་.

བླ་སློབ་ (lālob) a lama and his disciples.

བླ་ལྷ་ (lālha) lamas and dieties.

བླ་ལྷག (lālhaà) sm. ལྷག་པར་དུ་.

བླ་ལྷའི་ལུང་བརྟག (lālhɛ luŋdaà) divination by lamas and deities.

བླག: p. བླགས་; f. བླག; imp. བློགས་ (lāà) 1. va. to listen to, to pay attention. 2. va. to cast/ throw away.

བླགས་ (lāà) p. of བླག.

བླགས་ཆེ་ (lāgce) sm. ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་.

བླང་ (lāŋ) f. of ལེན་.

བླང་དོར་ (lāŋdɔɔ) taking or discarding, accepting or refusing, doing and not doing, discriminating; va.—འབྱེད་ to separate/ differentiate that which should be accepted and that which should be refused/ discarded. ¶ ལས་འགུལ་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་བླང་དོར་མ་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་འགོ་ཁྲིད་ནས་སློབ་སྟོན་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་པ་རེད་ In order not to differentiate things without making any mistakes, before the campaign started the leader gave detailed advice.

བླང་དོར་ཁྲིམས་ཆགས་ (lāŋdɔɔ trigjaà) doing things in an orderly manner.

བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་མཁས་པ་ (lāŋdɔɔgi nēēla kēēba) skilled in making choices/ decisions about what to accept/ take and what to discard.

བླང་དོར་དོན་ཚང་ (lāŋdɔɔ töndzaŋ) shung. making a correct choice in taking and discarding ¶ བརྙས་བཅོས་བཟོད་མ་བདེར་འགྲོ་རིགས་བགྲིས་ན་མི་འཐུས་པས་དེ་དོན་བླང་དོར་དོན་ཚང་ཡོང་བ་གྱིས་ You are not allowed to cause trouble and should make a correct choice in taking and discarding.

བླང་ནན་ (lāŋnɛn) requesting earnestly/ strongly/ forcefully; va.—འདོན་.

བླང་བྱ་ (lāŋja) 1. requirement, request, va.—འདོན་ to make a request. 2. things that ought to be done ¶ ལས་ཀའི་ནང་བླང་བྱ་རྣམས་ལེན་དགོས་ One should do all the things that should be done regarding the work.

བླངས་ (lāŋ) p. of ལེན་.

བླངས་ན་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་དང་ སྤྱད་ན་འཛད་མཐའ་མེད་པ་ (lāŋna dzɔɔ̀ta meèba taŋ jɛɛ̀na dzɛɛ̀ta meèba) inexhaustible, endless ¶ ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ནི་བླངས་ན་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་དང་ སྤྱད་ན་འཛད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་རེད་ Scientific research is endless.

བླངས་མིན་གན་རྒྱ་ (lāŋmin kengya) shung. an involuntarily/ coercively signed agreement.

བལྡད་: p. and f. བལྡད་; imp. བལྡོད་ (lɛɛ̀) to chew.

བལྡད་བལྡད་ (lɛɛ̀lɛɛ̀) chewing; va.—བྱེད་ ¶ ཁ་ལག་ཟ་དུས་བལྡད་བལྡད་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ When eating food (you) should chew well.

བླན་ (lɛn) 1. va. to patch, to cover up ¶ མོས་གོས་ལོག་གི་བུག་དེ་ར་ལྷན་པ་བླན་པ་རེད་ She patched up the hole in the garment. 2. va. to reply/ answer ¶ ཁོས་ལམ་སེང་ལན་བླན་པ་རེད་ He answered at once. 3. va. to bring/ summon.

བླུ་: p. བླུས་; f. བླུ་; imp. བླུས་ (lū) 1. va. to ransom, to redeem ¶ ངས་བུ་ལོན་སྤྲད་ནས་གཏའ་མ་ཚུར་བླུས་པ་ཡིན་ I repaid the loan and redeemed my pawn. 2. va. a euphemistic term used to buy a religious item such as a statue.

བླུ་དངུལ་ (lūŋüü) sm. བླུ་ཡག.

བླུ་ཉོ་ (lūño) 1. redeeming, ransoming; va.—བྱེད་ to redeem, to ransom. 2. a euphemistic term used when buying a religious item such as a statue.

བླུ་ཉོའི་སྲིད་ཇུས་ (lūñö siìjüü) the "redeeming policy" (the policy of gradually nationalizing the means of production while compensating the national bourgeoise for the loss of their resources [in PRC]).

བླུ་འབུལ་ (lūmbüü) selling statues/ scriptures/ etc.; va.—ཞུ་.

བླུ་ཡག (lūyaà) ransom money/ goods.

བླུ་ཡོན་ (lūyön) euphemistic term for the price of a religious object; va.—(དུ་) གཏོང་ to sell a religious object; va.—ཞུ་ to buy a religious item.

བླུ་རིན་ (lūrin) 1. the price or fee for redeeming/ ransoming sth. 2. sm. བླུ་ཡོན་.

བླུ་རིན་དངུལ་ (lūrin ŋüü) sm. བླུ་རིན་.

བླུ་ལེན་ (lūlen) sm. བླུ་ཉོ་.

བླུག: p. བླུགས་; f. བླུག; imp. བླུགས་ (lūù) 1. va. to pour ¶ སྣོད་ཆས་དེའི་ནང་ཆུ་ཏོག་ཙམ་བླུགས་སོང་ (He) poured some water into that pot. 2. va. to cast (metals) ¶ ངར་ལྕགས་དུམ་པོ་བླུག་སྟངས་ The method of casting steel ingots. 3. va. to enclose/ put in a letter or package ¶ ཡི་གེ་ཡིག་སྐོགས་ནང་བླུགས་པ་རེད་ (He) put a letter in an envelope. 4. va. to have sexual intercourse ¶ ཁོས་མོ་ར་བླུགས་པ་རེད་ He had sexual intercourse with her.

བླུག་གོང་ (lūùgoŋ) iron bowl/ mould for casting.

ལུག་དབྱིན་ཅི་ (lūyinji) ch. tape recorder.
ལུགས་ (lūù) 1. p. of ལུག. 2. sth. made by a mould/ cast, sth. that has been casted. 3. vi. to make a profit at sb's expense ¶ཁོས་ཚོང་འདིའི་ཐོག་ངའི་མགོ་ལ་ལུགས་བཞག Regarding this trade, he made a profit at my expense. 4. va. to hit.
ལུགས་སྐུ་ (lūùgu) casted icons/ statues.
ལུགས་སྐྱོར་ (lūùgyɔɔ) repouring, refilling, recasting; va.—རྒྱག.
ལུགས་སྣོད་ (lūùnöö) container for casting.
ལུགས་པར་ (lūgbar) mould for casting.
ལུགས་མ་ (lūŋmə) things that have been cast.
ལུགས་གཟར་ (lūgsar) ladle used when performing exorcism rites.
ལུགས་ཤོག (lūgshoò) recycled paper.
ལུད་ (lüü) va. to give/ pour (a liquid) ¶ང་ལ་ཇ་ཞིག་ལུད་ Give/ pour me some tea.
ལུན་སྒོམ་ (lüngom) meditating in a foolish manner.
ལུན་གཏམ་ (lündam) stupid/ foolish talk.
ལུན་རྟགས་ (lündaà) stupid, ridiculous.
ལུན་འཐོམས་ (lündom) sb. who is stupid/ ridiculous/ out of it.
ལུན་དད་ (lündɛɛ̀) superstitious.
ལུན་པ་ (lünmbə) foolish, stupid.
ལུན་པོ་ (lümbo) foolish, stupid.
ལུན་པོ་གྲགས་པའི་རྗེ་འབྲང་ས་ (lümbo tragbɛ jedraŋ) shung. stupid people following gossip; va.—བྱེད་ ¶ཕྱིངས་རྣམས་ལུན་པོ་གྲགས་པའི་རྗེ་འབྲངས་བྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་བཞིན་ It is natural that the rest of the people will behave like stupid people following gossip.
ལུན་པོ་སྨྲ་བ་ཉུང་ན་མཛེས་ (lümbo māwa ñuŋna dzee) it is better for stupid people to say as little as possible.
ལུན་པོའི་གྲས་ཀྱི་མཁས་པ་ (lünpēo trɛ̀ɛgi kēèba) the best of the worst [Lit. the expert among the fools].
ལུན་རྨོངས་ (lünmoŋ) ignorant, uneducated, stupid ¶མང་ཚོགས་རྣམས་ལུན་རྨོངས་ཤིག་ཏུ་རྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ They consider the masses ignorant.
ལུན་རྨོངས་ནུས་མེད་ (lünmoŋ nüümeè) stupid/ foolish and weak/ powerless.
ལུན་རྨོངས་ཤེས་དམན་ (lünmoŋ shèèmɛn) stupid, unintelligent, ignorant.
ལུན་ཚིག (lündzii) foolish remark/ comment/ statement.
ལུས་ (lüü) p. and imp. of ལུད་.
ལུས་མ་ (lüümə) 1. items that have been purchased/ bought (usu. religious). 2. items that have been redeemed.
བློ་ (lō) 1. mind, thought, heart ¶གནས་ཚུལ་དེ་བློ་ལ་ངེས་པ་བྱེད་རོགས་ Please keep that news in mind. ¶བློ་དཀར་པོ་ Pure in mind/ heart. 2. intelligence, intellect ¶བློ་དང་ལྡན་པ་ Intelligent. 3. wish, desire (usu. vb. + —) ¶འདི་ནས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ལ་དམིགས་བསལ་འགྲོ་བློ་མི་འདུག (I) have no special desire to go to another country. 4. strategy, method, idea ¶ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་བློ་ཞིག་འདོན་རོགས་གནང་ Please give me an idea (method).
བློ་ཀྱོག (lōgyɔɔ) 1. doubts, uncertainty. 2. worried, uneasy, anxious.
བློ་དཀར་ (lōgar) 1. faithful, sincere, kind, pure in heart ¶བློ་དཀར་གྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ He spoke with sincerity. 2. close friend ¶ངས་བློ་དཀར་ཚང་མ་ཐུགས་སྐྱོར་སྐད་བཏང་བ་ཡིན་ I invited all my close friends for a party.
བློ་དཀར་ཁོང་ཡངས་ (lōgar kōŋyaŋ) kind and tolerant.
བློ་དཀར་དྲང་བདེན་ (lōgar traŋden) kind and honest.
བློ་དཀར་མོས་གུས་ (lōgar möögüü) kind and respectful.
བློ་དཀར་གཞུང་དྲང་ (lōgar shuŋdraŋ) faithful, honest.
བློ་དཀར་སེམས་དཀར་ (lōgar sēmgar) sm. བློ་དཀར་, 1.
བློ་དཀར་སེམས་དྲང་ (lōgar sēmdraŋ) kind and truthful.
བློ་དཀྱིལ་ (lōgyee) sm. བློ་རྒྱ་.
བློ་དཀྲུགས་ (lō drɔɔ̀) va. to annoy/ agitate/ irritate.
བློ་བཀལ་ (lō gɛɛ) sm. བློས་བཀལ་.
བློ་བསྐོད་ (lō gö̀ö) va. to guide, to direct.
བློ་བསྐོད་པ་ (lō gööba) advisor, a person who gives guidance.
བློ་ཀུ་ (lō gū) sm. ཁོག་ཆོད་ལེན་.
བློ་སྐུལ་ (lōgüü) encouraging, inspiring; va.—བྱེད་.
བློ་སྐྱེ་ (lō gyē) vi. to have a thought come to mind.
བློ་སྐྱེད་ (lōgyeè) gaining understanding/ awareness; vi.—འཕེལ་; —འདོན་ to broaden understanding/ awareness.
བློ་སྐྱེད་ཐོན་ཤུགས་ (lōgyeè tönshug) intelligence.
བློ་སྐྱེལ་ (lō gyēē) va. to have trust/ faith/ belief in others.
བློ་ཁ་ (lōga) 1. mind; vi.—ཁེངས་; — རྫོགས་ to be satisfied/ content ¶ཁོས་བློ་ཁ་རྫོགས་པ་ཞིག་བཤད་འདུག He spoke all he wanted to say (until he was satisfied). 2. scope of mind, consciousness, outlook ¶བློ་ཁ་ཡངས་པོ་ Broad in outlook.
བློ་ཁ་ཁྲིད་ (lōga trii) sm. བློ་ཁྲིད་.
བློ་ཁ་སྒྲིལ་ (lōga drii) va. to think with unity/ solidarity.
བློ་ཁ་མངོན་ཕྱོགས་ (lōga ŋönjɔɔ) sm. བློ་ཁ་ཕྱོགས་.
བློ་ཁ་འཆོར་ (lōga cɔɔ) vi. to loose heart.
བློ་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ (lōga dɛɛjɔɔ) sm. བློ་ཁ་ཕྱོགས་.
བློ་ཁ་ལྟ་ཕྱོགས་ (lōga dājɔɔ) sm. བློ་ཁ་ཕྱོགས་.
བློ་ཁ་མཐོན་པོ་ (lōga tömbo) boundless enthusiasm, high spirits.
བློ་ཁ་ནང་འགུགས་ (lōga naŋguù) winning over sb. (to one's side); va.—བྱེད་ ¶སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེས་མི་མང་པོ་བློ་ཁ་ནང་འགུགས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ The new policy was able to win over many people (to their side).
བློ་ཁ་ཕྱི་ལྟས་གྲོད་པ་ནང་བལྟས་ (lōga cidɛɛ trööba naŋdɛɛ) traitor; va.—བྱེད་ [Lit. mind faces outside, stomach faces inside].
བློ་ཁ་ཕྱོགས་ (lōga cɔɔ) va. to be in favor of sth., to be inclined towards, to be oriented towards ¶མང་ཚོགས་རྣམས་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The masses are inclined towards democracy.
བློ་ཁ་འབྱེད་ (lōga cee) sm. བློ་སྒོ་འབྱེད་.
བློ་ཁ་མི་ཆགས་ (lōga micaà) vi. to be unsettled, to not feel at home ¶ཕ་ཡུལ་དང་བྲལ་ཕྱིན་ལུང་པ་གང་དུ་སླེབས་ཀྱང་བློ་ཁ་མི་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག After being separated from his homeland, wherever he went (he) didn't feel at home.
བློ་ཁ་རྩེ་གཅིག (lōga dzējig) single-minded, concentrated, focused.
བློ་ཁ་ཚིམ་ (lōga tsīm) vi. to be satisfied/ content.
བློ་ཁ་ཚུར་འཁོར་ (lōga tsūūgɔɔ) sm. བློ་ཁ་ནང་འགུགས་.
བློ་ཁ་རྫོགས་ (lōga dzɔɔ) vi. to be fulfilled/ satisfied/ content.
བློ་ཁ་ཡངས་པོ་ (lōga yaŋbo) broad-minded.
བློ་ཁ་ཡང་པ་ (lōga yaŋba) sm. བློ་ཁ་ཡངས་པོ་.
བློ་ཁམས་ཡང་བ་ (lōgam yaŋba) sm. བློ་ཁ་ཡངས་པོ་.
བློ་ཁུག (lō kūù) vi. to come to (one's) senses, to be reformed/ changed ¶མི་ངན་དེ་དེང་སང་བློ་ཁུག་བཞག These days that evil person has come to his senses. ¶ཕྲུ་གུ་སྙིག་ཉེས་འདི་བློ་ཁུག་བཞག The naughty boy has reformed.
བློ་ཁེངས་ (lō kēŋ) vi. to be satisfied/ content. ¶སྐུ་མགྲོན་ཚོ་བློ་ཁེངས་སོང་ The guests were satisfied.
བློ་ཁེངས་པོ་ (lō kēŋbo) satisfied, content.
བློ་ཁེངས་ཡིད་ཚིམ་ (lōkeŋ yiidzim) sm. བློ་ཁེངས་པོ་.
བློ་ཁེལ་ (lō kēē) va. to trust, to have confidence in, to rely on ¶ང་ཁོ་ལ་བློ་ཁེལ་གྱི་འདུག I trust him completely.
བློ་ཁོག (lōgɔɔ) courage, bravery; va.—བྱེད་ to act courageous/ brave.
བློ་ཁོག་ཆེན་པོ་ (lōgɔɔ cēmbo) courageous, brave.
བློ་ཁོག་དོག་པོ་ (lōgɔɔ togbo) narrow-minded.
བློ་ཁོག་འཚོང་ (lōgɔɔ tsōŋ) va. to do sth. risky/ dangerous.
བློ་ཁོག་སློབ་ (lōgɔɔ lōb) va. to teach/ encourage to be brave.

བློ་ཁྲིད་ (lō trīi) va. to change a (person's) way of thinking, to help/ guide sb. to see what is right or sensible; va.—བྱེད་ །དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་བློ་ཁྲིད་བྱས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག The teacher helped the students to see what is right and their studies improved greatly.

བློ་འཁུམ་ (lō kūm) vi. to be afraid/ scared/ frightened.

བློ་འཁེལ་ས་ (lō kēesa) a trusted/ reliable person.

བློ་འཁྱོག་པོ་འཆང་ (lō kyōgbo cāŋ) va. to hesitate, to not be able to make up one's mind.

བློ་འཁྱོག་ལ་འཆང་ (lō kyōgla cāŋ) sm. བློ་འཁྱོག་པོ་འཆང་.

བློ་ག་ཡངས་པ་ (lō guyaŋba) sm. བློ་ཁ་ཡངས་པ་.

བློ་གྲི་ (lōdri) dagger.

བློ་གྲོགས་ (lōdrɔ̀ɔ) trustworthy/ reliable friend.

བློ་གྲོས་ (lōdröö) wisdom, understanding, intellect.

བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་ (lōdröögi gojeèd) opening the mind to wisdom/ understanding.

བློ་གྲོས་ངན་པ་ (lōdröö ŋemba) dull witted, stupid.

བློ་གྲོས་ཅན་ (lōdrööjɛn) wise, intelligent, knowledgeable.

བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ (lōdröö cēmbo) wise, broad-minded.

བློ་གྲོས་འདོན་ (lōdröö dön) va. to offer suggestions, to come up with ideas.

བློ་གྲོས་ལྡན་པ་ (lōdröö dɛmba) sm. བློ་གྲོས་ཅན་.

བློ་གྲོས་ལོག (lōdröö lɔ̀ɔ) va. to use one's skill/ knowledge in a wrong or negative way.

བློ་དགའ་ (lō ga) 1. vi. to like. 2. a person's name.

བློ་འགལ་སེམས་འགལ་ (lōgɛɛ sēmgɛɛ) opposing, disagreeing; va.—བྱེད་.

བློ་འགུག (lō guù) convincing, persuading, winning over (sb. to one's side); va.—བྱེད་.

བློ་འགུགས་ཐབས་བྱེད་ (loguù tāb ceè) va. to try to convince, to try to persuade, to try to win over to one's side.

བློ་འགེལ་ (lōgee) sm. བློས་འགེལ་.

བློ་འགེལ་ཡིད་ཆེས་ (lōgee yijeè) trust, confidence; va.—བྱེད་ to trust, to have confidence in.

བློ་འགོང་ (lōgoŋ) regrets །ལས་ཀ་གང་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བློ་འགོང་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ Whatever one does, one should do it so that later one does not have regrets.

བློ་འགྱུ་ (lōgyu) va. to be distracted །སྤྱི་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་སྒེར་དོན་ལ་བློ་མི་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས་ When performing sth. for the common benefit, one should not get distracted by personal ends.

བློ་འགྱུར་ (lō gyur) va. to change one's mind/ views །ཁོང་ལ་འཐབ་འཛིང་ག་ཚོད་བཏང་ཡང་བློ་འགྱུར་མ་སོང་ No matter how many "struggle sessions" they had (against him), he did not change his mind.

བློ་འགྱོད་སྐྱེ་ (lōgyöö gyē) vi. to regret.

བློ་གོད་པོ་ (lō gööbo) creative, smart, quick thinking.

བློ་རྒྱ་ (lōgya) scope of mind, vision, mental capacity; va.—སྐྱེད་ to widen one's scope of mind/ vision.

བློ་རྒྱ་གྲོལ་ (lōgya tröö) vi. to have one's mind opened by sth.

བློ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ (lōgya cūŋjuŋ) petty/ narrow-minded, not broad-minded.

བློ་རྒྱ་ཆུང་ངུ་ (lōgya cūŋŋu) sm. བློ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་.

བློ་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱེད་ (lōgya cēgyeè) broad in vision/ outlook.

བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (lōgya cēmbo) able to think big, broad-minded, open-minded.

བློ་རྒྱ་ཡངས་པ་ (lōgya yaŋba) sm. བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

བློ་རྒྱང་དུ་སོང་ (lōgyaŋdu sōŋ) vi. to become estranged/ alienated.

བློ་རྒྱུ་རིང་པོ་ (lōgyu riŋbu) good-tempered, easygoing.

བློ་སྒོ་ཕྱེ་ (lō go cē) va. to open sb.'s mind to sth.

བློ་སྒོ་འབྱེད་ (lōgo ceè) p. of བློ་སྒོ་ཕྱེ་.

བློ་སྒོ་ཡངས་པ་ (lōgo yaŋba) sm. བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

བློ་སྒྱུར་ (lō gyur) va. to change sb.'s mind །མོས་ཁོའི་བློ་བསྒྱུར་བ་རེད་ She changed his mind.

བློ་སྒྲིམས་ (lō drim) paying attention to sth., concentrating on sth.

བློ་བསྒྱུར་ (lō gyur) p. of བློ་སྒྱུར་.

བློ་ངན་ (lōŋɛn) evil-minded, evil thoughts.

བློ་ངོ་ (lōŋo) thought, thinking.

བློ་སྔོན་ལ་དྲན་ན་མཁས་པ་ (lōŋönla trɛnna kɛ̄ɛba) one who thinks beforehand is a wise man.

བློ་གཅིག་ལམ་མཐུན་ (lōjig lamdün) people engaged in the same pursuit, people united.

བློ་གཅིག་སེམས་གཅིག (lōjig sēmjig) wholeheartedly, with heart and soul, with one mind.

བློ་གཅིག་སེམས་གཉིས་ (lōjig sēmñii) halfheartedly.

བློ་བཅོལ་ (lō jöö) va. to believe/ trust in sb., to depend/ rely on sb. །ངས་ཚོང་གི་ཐོག་ཁོང་ལ་བློ་བཅོལ་པ་ཡིན་ Concerning business, I depended on him.

བློ་ཆུང་ཉམས་ཅན་ (lōjuŋ ñamjɛn) humble/ plain appearance.

བློ་ཆུང་ (lōjuŋ) sm. བློ་ཆུང་བ་.

བློ་ཆུང་བ་ (lōjuŋwə) narrow-minded.

བློ་ཆེ་གཅོད་མཁས་ (lōce jöögɛɛ) broad-minded/ open-minded and decisive.

བློ་ཆེན་ (lōjen) sm. བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

བློ་ཆེན་པོ་ (lō cēmbo) sm. བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་.

བློ་འཆར་ (lōjar) thought, idea, conception.

བློ་ཇུས་ (lōjüü) strategy; va.—འདོན་ །ད་རེས་ཚོང་འདི་རྒྱག་སྟངས་སྐོར་ང་ལ་བློ་ཇུས་འདོན་རོགས་ Please make a plan for me as to how to do (my) business.

བློ་འཇགས་ (lōnjaà) keeping in mind, remembering; va.—འཚལ་; —བྱེད་ །ངས་ཁྱེད་རང་ལ་བཤད་པ་དེ་བློ་འཇགས་བྱེད་དགོས་ Please keep in mind what I said.

བློ་བརྗེད་འགྱུར་ (lōjeè gyur) vi. to forget.

བློ་ཉམས་ (lō ñam) vi. to decline in mental faculties.

བློ་ཉེ་བ་ (lō ñewa) intimate, close, dear, loved.

བློ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་ (lōñii tēdzom) having doubts/ hesitation, being of two minds about sth. །ལྷ་སར་ཞིང་ཆ་ལངས་སྐབས་ཁོང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུར་བློ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Because there were disturbances in Lhasa, (he) is of two minds about going to Tibet.

བློ་སྙིང་འབིགས་པའི་བདའ་མོ་ (lōñiŋ bigbɛ damo) talk that hurts someone's feelings [Lit. an arrow that sticks into sb.'s heart].

བློ་སྙིང་སེམས་དཀར་ (lōñiŋ sēmgar) 1. sincere, faithful །ཁོང་སྲིད་གཞུང་ལ་བློ་སྙིང་སེམས་དཀར་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ He is sb. who is faithful to the government. 2. close, trusted (friend) །ཁོང་ངའི་བློ་སྙིང་སེམས་དཀར་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ He is a close friend of mine.

བློ་གཏད་ (lōdɛɛ̀) va. to believe/ trust in sb., to depend/ rely on sb.

བློ་གཏད་ཆ་འཇོག (lōdɛɛ̀ canjɔ̀ɔ) sm. བློ་བཅོལ་.

བློ་གཏད་ཆོག་པ་ (lōdɛɛ̀ cōgba) reliable, dependable.

བློ་གཏད་ལིངས་བཅོལ་ (lōdɛɛ̀ liŋjöö) reliable, dependable.

བློ་གཏད་ཤ་ཚ་ (lōdɛɛ̀ shādza) sincere །བློ་གཏད་ཤ་ཚའི་རེ་བསྐུལ་ A sincere request.

བློ་གཏམ་ (lōdam) intimate talk.

བློ་གཏིང་ཟབ་པོ་ (lō dīŋ sabbo) sb. who can think deeply.

བློ་གཏོད་ (lōdöö) sm. བློ་གཏད་.

བློ་རྟ་ (lōda) one's favorite horse.

བློ་རྟུལ་ (lō düü) abbr. of བློ་རྟུལ་པོ་.

བློ་རྟུལ་པོ་ (lō düübo) dull and obtuse, stupid.

བློ་རྟོགས་ (lōdɔ̀ɔ) knowledge, understanding.

བློ་སྟོབས་ (lōdob) 1. courage, spirit, bravery; vi.—སྐྱེད་; — རྒྱས་; —ཆེ་སྐྱེད་ to get courage/ spirit/ bravery །དཀའ་ངལ་གང་འདྲ་བྱུང་ཡང་བློ་སྟོབས་མ་ཉམས་པར་ Not losing courage whatever the problem/ hardship encountered. 2. courageous, ambitious །འཆར་གཞི་བློ་སྟོབས་ཅན་ཞིག An ambitious plan.

བློ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ (lōdob cēmbo) brave, courageous.

བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ (lōdɛn gyurmeè) resolute, determined, unchanging, steadfast.

བློ་བརྟན་པོ་ (lō dēmbo) stable, trustworthy, dependable.

བློ་བརྟན་གཞུང་དྲང་ (lōdɛn shu̱ŋdraŋ) dependable and honest.

བློ་བལྟ་ས་ (lō dāsa) sb. on whom one relies/ depends/ places one's hope on ¶ བླ་མ་དེ་ལུང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་བལྟ་ས་རེད་ The lama is the person on whom the people of that area depend.

བློ་ཐག་གཅོད་ (lō tāàjöö) va. to make a decision ¶ ང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་བློ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ I decided to go to Tibet.

བློ་ཐག་ཆོད་པོ་ (lōtaà cōōbo) decisive, firm, resolute.

བློ་ཐག་ཐད་བཅད་ (lōtaà bẹdjɛ̀ɛ̀) resolute, determined ¶ ཁོ་ཚོའི་དྲང་བདེན་གྱི་འཐབ་རྩོད་ལ་བློ་ཐག་ཐད་བཅད་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (We) resolutely support their just struggle.

བློ་ཐག་གཙང་བཅད་ (lōtaà dzāŋjɛɛ̀) sm. བློ་ཐག་ཐད་བཅད་.

བློ་ཐབས་ (lōdəb) sm. བློ་ཧུས་.

བློ་ཐང་བ་ (lō tāŋwa) sm. བློ་ཁོག་ཆེན་པོ་.

བློ་ཐུག་པོ་ (lō tūgbo) trustful, trustworthy.

བློ་ཐུང་བ་ (lō tūŋwa) sm. བློ་སྣ་ཐུང་བ་.

བློ་ཐུབ་ (lōtub) sm. བློ་ཐུག་པོ་.

བློ་མཐུན་ (lōdün) comrade ¶ བློ་མཐུན་ཀྲང་ Comrade Zhang.

བློ་མཐུན་གྲོས་གཅིག་ (lōdün tro̱öjig) speaking/ doing with one voice; va.—བྱེད་.

བློ་མཐུན་པ་ (lōdümbə) sm. བློ་མཐུན་.

བློ་མཐུན་སེམས་མཐུན་ (lōdün sēmdün) having the same opinion/ view; hitting it off perfectly.

བློ་འཐུམས་ (lōndum) dim, unclear, dull (in mind).

བློ་འཐོམས་ (lōndom) ignorant, dull.

བློ་དང་འཚམས་པ་ (lōdaŋ tsāmba) suitable, desirable, agreeable, compatible ¶ ང་རང་གི་བློ་དང་འཚམས་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་རག་བྱུང་ I got a job that I desired.

བློ་དམ་པ་ (lōdamba) lover.

བློ་དོགས་ (lōdɔ̀ɔ̀) doubt, suspicion; vi.—སྐྱེ་ to have doubts/ suspicions arise; vi.—སེལ་ to have one's doubts/ suspicions cleared up ¶ བོད་གཞུང་ལ་བློ་དོགས་བྱུང་པ་རེད་ The Tibetan government was under suspicion.

བློ་དྲེད་པོ་ (lō tre̱èbo) slick, sly.

བློ་གདེང་ (lōdeŋ) confidence, assurance; vi.—འཁེལ་ to be confident/ self-assured.

བློ་བདེ་ (lō de̱) vi. to feel at ease, to be relieved ¶ ནང་མི་བདེ་པོ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་འབྱོར་ནས་ང་བློ་བདེ་སོང་ I felt relieved after receiving the letter saying my family was well.

བློ་བདེ་པོ་ (lō de̱bo) at ease, relaxed, relieved, without worries/ fears.

བློ་བདེ་པག་ཕེབས་ (lōde pa̱gbeb) free and easy, easygoing, happy, carefree.

བློ་བདེ་ཞི་ལྷོད་ (lōde she̱lhöö) cool headed, unflustered, calmly without anger, dispassionately.

བློ་བདེ་སེམས་བདེ་ (lōde sēmde) happy, content; va.—བཟོ་ to make happy/ content.

བློ་འདས་ (lōdɛ̀ɛ̀) sm. བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བློ་འདས་བརྗོད་བྲལ་ (lōdɛɛ̀ jö̱ödrɛɛ) sm. བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བློ་འདིང་ཅན་ (lō di̱njɛn) a person of vision, farsighted.

བློ་འདུན་ (löndün) sm. བློ་འདོད་.

བློ་འདོད་ (lōdöö) wish, desire; va.—བྱེད་ to wish, to desire ¶ བུ་མོ་དེ་ང་ཚོའི་བུས་བློ་འདོད་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག Our son doesn't desire that girl.

བློ་འདོད་ལྟར་འགྲུབ་ (lōdöödar dru̱b) vi. to have one's wish/ desire come true.

བློ་འདོན་ (lō dö̱n) 1. sm. བློ་གྲོས་འདོན་ 2. reading silently; va.—བྱེད་.

བློ་འདོན་ཚོགས་འདུ་ (lōdön tsōndu) a meeting to come up with ideas/ strategy/ means for doing sth.

བློ་འདོན་ཚོགས་པ་ (lōdün tsōgba) sm. བློ་འདོན་ཚོགས་འདུ་.

བློ་འདོན་ཞབས་འདེགས་ (lōdün sha̱mdeg) consulting service.

བློ་འདྲི་ (lūdri) consulting, seeking advice; va.—བྱེད་ ¶ བགྲེས་སོང་དེ་ར་མི་ཚང་མས་བློ་འདྲི་བྱས་པ་རེད་ Everyone asked the elderly person for advice.

བློ་འདྲི་གྲོས་བསྡུར་ (lūdri tro̱öduu) discussing and seeking advice; va.—བྱེད་.

བློ་འདྲི་བྱེད་ཡུལ་ (lūdri ce̱eyüü) adviser, consultant, counselor.

བློ་འདྲི་ས་ (lō dri̱sə) sm. བློ་འདྲི་བྱེད་ཡུལ་.

བློ་འདྲིའི་ཞབས་འདེགས་ (lūdrii sha̱mdeg) consultancy service.

བློ་འདྲོག (lō drɔ̱ɔ̀) vi. to become nervous/ scared.

བློ་ལྡན་ (lōdɛn) 1. wise, intelligent. 2. man's name.

བློ་ལྡན་སྲོག་ཆགས་རིགས་ (lōdɛn sōgjaà ri̱g) primates.

བློ་ལྡོག (lōdɔɔ̀) 1. vi. to turn against, to revolt/ rebel against. 2. vi. to get sick of, to be/ get fed up with.

བློ་སྡུར་ (lōdur) exchange of ideas, discussion; va. བློ་སྡུར་; —བྱེད་ to exchange ideas, to discuss.

བློ་བསྡུར་དགེ་འཚོལ་ (lōdur ge̱dzöö) collecting ideas and opinions from different sources and selecting the good ones.

བློ་བསྔོགས་ (lō ŋɔ̀ɔ̀) va. to keep in mind.

བློ་ནུས་ (lōnüü) mental/ intellectual capabilities or strength ¶ བློ་ནུས་གང་ཡོད་འདོན་ Doing to the best of one capabilities.

བློ་རྣོ་པོ་ (lō nōbo) clever, sharp witted.

བློ་སྣ་བསྡུངས་པ་ (lōna dūŋbə) sm. བློ་སྣ་ཐུང་བ་.

བློ་སྣ་ཐུང་བ་ (lōna tūŋwə) quick to anger, hot-tempered.

བློ་སྣ་མང་པོ་ (lōna ma̱ŋbo) undecided, having too many ideas (and thus unable to decide between them).

བློ་སྣ་རིང་པོ་ (lōna ri̱ŋbu) patient, tolerant, mild.

བློ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ (lōbön tōŋwa dö̱ndɛn) the Dalai Lama.

བློ་སྤོབས་ (lōbob) 1. morale, confidence, courage; vi.—སྐྱེད་; vi.—རྙེད་ to get confidence/ courage.

བློ་ཕ་ལ་འདྲི་མི་དགོས་པ་ གྲོ་མ་ལ་སློང་མི་དགོས་པ་ (lō pāla dri̱ mi̱göö̀ba tro̱ ma̱la lōŋ mi̱göö̀ba) a mature/ grown up child, a child able to stand on his own two feet [Lit. doesn't need to seek his father's advice, doesn't need to beg food from his mother].

བློ་པམ་ (lōpam) sad, sorry ¶ ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཐོས་ནས་བློ་པམ་ཆེན་པོ་བྱུང་ (I) was very sad when I heard the sad news.

བློ་པམ་ (lō pām) p. of བློ་འཕམ་.

བློ་པམ་ཡིད་སྐྱོ་ (lōpam yi̱igyo) sm. བློ་པམ་ཡིད་ཆད་.

བློ་པམ་ཡིད་ཆད་ (lōpam yi̱ijɛɛ̀) sad/ sorry and hurt/ disappointed.

བློ་པམ་ཡིད་སྨུག (lōpam yi̱imuù) sm. བློ་པམ་ཡིད་ཆད་.

བློ་ཕུགས་ (lōpuù) final/ future goal ¶ ངའི་བློ་ཕུག་ཆོས་ལ་བཅོལ་ཡོད་ My final aim is religion.

བློ་ཕུགས་དོག་པོ་ (lōpuù to̱gbo) narrow-minded, petty.

བློ་ཕུད་ (lō būū) 1. va. to come up with a way to do sth.; to advice ¶ བློ་ཕུད་མཁན་ Adviser.

བློ་ཕྱུང་ (lō cūŋ) va. to think.

བློ་ཕྱེད་སེམས་ཕྱེད་ (lōjeè sēmjeè) doing halfheartedly.

བློ་ཕྱོགས་ (lōjɔ̀ɔ̀) sm. བློ་ཁ་ཕྱོགས་.

བློ་ཕྱོགས་གཏད་མིན་ (lōjɔ̀ɔ̀ dɛ̀ɛ̀min) whether or not sb. supports a group or position.

བློ་འཕམ་ (lō pām) vi. to feel sad/ sorry.

བློ་འཕེལ་ (lō pēl) sm. བློ་འགེལ་.

བློ་བ་ (lōwa) strategist.

བློ་བག་སྒྲོ་ (lōbaà dro̱) va. to comfort sb., to try to cheer up/ encourage sb.

བློ་བག་ཕེབས་པ་ (lōbaà pēèba) relaxed, calm, free from anxiety/ fear.

བློ་བག་ཕེབས་པོ་ (lōbaà pēèbo) 1. happy, jolly. 2. vi. to be relaxed/ at ease/ free from anxiety/ fear.

བློ་བག་ཡངས་པ་ (lōbaà ya̱ŋba) sm. བློ་བག་ཕེབས་པོ་.

བློ་བག་ཡངས་པོ་ (lōbaà ya̱ŋbo) sm. བློ་བག་ཕེབས་པ་.

བློ་བད་ (lōbɛɛ̀) hesitation, doubt; va.—དྲངས་ to

clear up one's doubts/ hesitation.

བློ་བབ་ཡིད་མཐུན་ (lōbəb yi̱idün) liking and trusting sb.

བློ་བབ་ཡིད་ཚིམ་ (lōbəb yi̱idzim) sm. བློ་བབ་སེམས་བབ་.

བློ་བབ་སེམས་བབ་ (lōbəb sēmbəb) satisfied, liking sth.

བློ་བབས་ (lōbəb) 1. interest; va.—བྱེད་ to show interest ¶ མོས་གསོ་རིག་གི་སློབ་སྦྱོང་ལ་བློ་བབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག She shows interest in medicine. 2. va. to approve ¶ གནད་དོན་དེའི་ཐོག་མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་བབ་མ་བྱུང་བ་རེད་ Regarding that matter, the people did not agree.

བློ་བུར་ (lōbur) suddenly.

བློ་བུར་དུ་ (lōburdu) suddenly, quickly.

བློ་བྲིད་ (lūdrii) 1. deceit, guile; va.—བྱེད་ to deceive, to beguile, to delude. 2. p. of བློ་འབྲིད་.

བློ་བློང་ (lōloŋ) 1. feeling of unhappiness. 2. an unclear/ dull mind.

བློ་འབྱེད་འཇམ་ཁྲིད་ (lōjeè ja̱mdrii) inspiring/ opening the mind by leading in a gentle manner.

བློ་འབྲི་ (lōdrii) writing from memory; va.—བྱེད་.

བློ་འབྲིད་ (lōdrii) sm. བློ་བྲིད་བྱེད་.

བློ་སྦུག་འཐུམས་པ་ (lōbuù tūmbə) sm. བློ་སྦུག་དོག་པོ་.

བློ་སྦུག་དོག་པོ་ (lōbuù to̱gbo) a person whose thinking is stifling, suffocating, gloomy, stuffy; a person who is timid and worries about consequences so that he is unable to think big, a person who tends not to interact much with others.

བློ་སྦུབས་ (lōbub) sm. བློ་སྦུག.

བློ་སྦྱོང་ (lōjoŋ) improvement of the mind/ intellect through training, ideological cultivation.

བློ་སྦྱོང་ཁང་ (lōjŋgaŋ) shung. an office under the དམག་སྤྱི་ཁང་.

བློ་མ་བདེ་བ་ (lōma de̱wa) worried, uneasy, anxious; vi.—བྱེད་.

བློ་མ་གནས་ (lō ma̱nεε) shung. va. to change one's mind.

བློ་མ་རྫོགས་ (lōma dzo̱ɔ) vi. to be not content/ satisfied.

བློ་མང་ (lōmaŋ) abbr. of བློ་སྣ་མང་པོ་.

བློ་མིག (lūmii) thinking, thought.

བློ་མིག་ཅན་ (lūmiijεn) wise/ learned person.

བློ་མིག་ལྡོངས་ (lūmii ŋōŋ) vi. to be blind in thinking.

བློ་མེད་ (lōmeè) senseless, foolish.

བློ་མོས་ (lōmöö) agreement, consent; va.—བྱེད་ to agree/ consent.

བློ་མོས་ཡིད་སྒྲོ་ (lōmöö yi̱idro) coming to a happy agreement.

བློ་སྨྱོས་ (lō ño̱ö) vi. to be crazy.

བློ་དམན་ཐབས་དུགས་ (lōmεn tābduù) uneducated, ignorant, having no means to improve (oneself).

བློ་དམན་པ་ (lō mēmbə) a dumb/ stupid/ ignorant person.

བློ་རྨོངས་ (lōmoŋ) 1. vi. to be dejected/ dispirited/ disheartened. 2. vi. to be stupid.

བློ་རྨོངས་ཡིད་ཆད་ (lōmoŋ yi̱ijεε) vi. to be dismayed/ disheartened.

བློ་གཙང་ (lōdzaŋ) wise, intelligent.

བློ་རྩ་ (lōdza) idea, thought, mind; va.—སྒྲིམ་ to concentrate one's mind/ thoughts/ attention.

བློ་རྩ་བརྟན་པོ་ (lōdza dε̄mbo) resolute, firm, steadfast, stable.

བློ་རྩལ་ (lōdzεε) mental sharpness, keen perception/ wits.

བློ་རྩིང་ང་པོ་ (lōdziŋ ŋa̱bo) crude or rough in thinking, unrefined.

བློ་རྩེ་ (lōdze) ideas, thoughts, mind.

བློ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིམ་ (lōdze ji̱gdrim) mental concentration; va.— བྱེད་.

བློ་རྩེ་གཅིག་འགྱུར་ (lōdze ji̱ggyur) having only one idea or purpose in mind, united in purpose.

བློ་རྩེ་གཅིག་གཏོད་ (lōdze ji̱gdöö) sm. བློ་རྩེ་གཅིག་འགྱུར་.

བློ་རྩེ་གཅིག་མཐུན་ (lōdze ji̱gdün) sm. བློ་རྩེ་གཅིག་འགྱུར་.

བློ་རྩེ་གཉིས་ (lōdze ñii) being of two minds.

བློ་རྩེ་གཉིས་སྐྱེས་ (lōdze ñiigyeè) hesitating to do, having second thoughts about doing sth.

བློ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་མི་འགྲུབ་ ཁབ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་འཚེམ་བུ་མི་འགྲུབ་ (lōdze ñiigi dö̱m mi̱drub kābdze ñiigi dzīmbu mi̱drub) it is difficult to do anything without concentrating/ focusing attention [Lit. one cannot accomplish anything with two minds, one cannot stitch with a needle with two points].

བློ་རྩེ་ཐུང་བ་ (lōdze tūŋwə) sm. བློ་སྣ་ཐུང་བ་.

བློ་རྩེ་གསར་རྙེད་ (lōdze sārñeè) thinking/ finding sth. new (a new idea).

བློ་བརྩོན་ཆེ་བ་ (lōdzön cēwa) shung. diligent ¶ མི་གཤིས་ལེགས་ཤིང་བློ་བརྩོན་ཆེ་བ་སོགས་ Good character and diligent.

བློ་ཚབས་ (lōdzəb) sm. བློ་འཚབ་.

བློ་ཚུབ་ (lōdzub) sm. བློ་འཚབ་.

བློ་ཚོད་ (lōdzöö) estimating/ getting the measure of sb; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེའི་དུག་ལོག་གྱོན་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་ཁོང་ཞིང་པ་ཡིན་པར་བློ་ཚོད་བྱེད་ཐུབ་པ་འདུག Looking at the style of his clothing, one can estimate he is a farmer.

བློ་ཚོད་དང་བསྟུན་ (lōdzöö da̱ŋ düm) 1. according to the mental ability/ standard of a person. 2. in accordance with an estimate.

བློ་ཚོད་ལོན་ (lōdzöö lo̱n) va. to get the measure of a person.

བློ་འཚབ་ (lōdzəb) nervous, anxious; vi.—བློ་འཚབ་; —བྱེད་.

བློ་འཚེང་ (lō dzēŋ) sm. འདོད་བློ་ཁེངས་.

བློ་མཛོད་ (lōdzöö) brain trust.

བློ་མཛོད་ཚོགས་པ་ (lōdzöö tsōgba) brain trust.

བློ་འཛིན་ (lōndzin) memorization; va.—བྱེད་ to memorize.

བློ་ཞུམས་ (lō shu̱m) vi. to be disheartened, to be demoralized ¶ ཡིག་ཚད་ཐེངས་གཅིག་མ་ཕོན་པར་བློ་ཞུམས་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't lose heart due to not passing the exam once.

བློ་ཟིན་ (lō si̱n) sm. བློ་འཛིན་.

བློ་ཟློག (lōdɔɔ) va. to change sb.'s mind, to transform one's thinking (from bad to good).

བློ་བཟང་ (lōsaŋ) 1. kindhearted. 2. person's name. 3. sm. བློ་བཟང་པོ་.

བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ (lōsaŋ gya̱dzo) name of the 5th Dalai Lama.

བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ (lōsaŋ cöögyεn) name of the 4th Panchen Lama.

བློ་བཟང་པོ་ (lō sa̱ŋbo) 1. brainy, smart. 2. kindhearted.

བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ (lōsaŋ ye̱sheè) name of the 5th Panchen Lama.

བློ་བཟོ་ (lōso) creating/ fabricating in one's own mind/ imagination; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་རང་གིས་བློ་བཟོ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་མི་དེས་ཁོང་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་གྱི་མེད་པ་རེད་ That person didn't harming him, he created it all in his mind.

བློ་བཟོད་བདེ་པོ་ (lōsöö de̱bo) sm. བློ་བདེ་པོ་.

བློ་ཡངས་པོ་ (lō ya̱ŋbo) sm. བློ་ཁ་ཡངས་པོ་.

བློ་ཡི་བག་ཕབ་ སེམས་ཀྱི་དཔའ་བསྐྱེད་ (lōyi ba̱gpəb sēmgi bāgyeè) heartened and encouraged.

བློ་ཡིད་ཚིམ་ (lōyii tsīm) vi. to be satisfied/ content.

བློ་ཡུལ་ (lōyüü) mental faculties, imagination; vi. (དུ་)—འཆར་; —ཤར་ to imagine, to visualize in the mind, to conceive ¶ དེ་ནི་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དཀའ་བ་ཞིག་རེད་ That is difficult to imagine.

བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (lōyüülε dε̱εba) beyond imagination, inconceivable, unbelievable, fantastic.

བློ་གཡེངས་ (lōyeŋ) worries, apprehension, anxiety, fears; vi.—བྱེད་; —སྐྱེས་ to be worried, to fear, to be apprehensive.

བློ་གཡོ་ (lō yō) mental wavering, mental fluctuating.

བློ་རིག (lūrii) intelligence, intellect; va.—ངོམ་ to show off one's smartness/ intelligence; vi.—འཆོལ་ to lose one's mental ability (e.g., when old).

བློ་རིག་མི་སྐྱེན་ (lūrii migyen) not intelligent.

བློ་རིག་གསལ་བ་ (lūrii sɛ̄ɛwa) intelligent, bright, smart, clever.

བློ་རོགས་ (lōrɔɔ̀) advisor.

བློ་རོགས་གྲོས་རོགས་ (lōrɔɔ̀ trōōrɔɔ̀) sm. བློ་རོགས་.

བློ་ལ་འགྲོ་ (lōla dro) sm. བློ་ལ་བབ་.

བློ་ལ་ངེས་ (lōla ŋeè) vi. to remember, to remain/ stay/ stick in the mind ¶ཁོང་གསུངས་ཚང་མ་བློ་ལ་ངེས་མ་སོང་ Everything he said didn't stick in my mind.

བློ་ལ་འཇུག (lōla juù) sm. བློ་ལ་འབབ་.

བློ་ལ་བདགས་ (lōla dāà) 1. very close (to a person). 2. vi. to share similar ideas, views, thoughts.

བློ་ལ་འཐད་ (lōla tɛ̄ɛ̀) sm. བློ་ལ་འབབ་.

བློ་ལ་འཐད་པོ་ (lōla tɛ̄ɛ̀bo) fondness, liking ¶འདི་ཁོང་གི་བློ་ལ་ཐད་པོ་བྱུང་སོང་ He liked this.

བློ་ལ་བསྔོགས་ (lōla ŋɔ̄ɔ̀) to keep in one's mind.

བློ་ལ་འབབ་ (lōla bəb) 1. vi. to be appealing/ attractive/ agreeable. 2. to approve/ like sth.

བློ་ལ་མེད་པ་ (lōla meèba) disliking, not to one's liking ¶རང་གི་བློ་ལ་མེད་པའི་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't do sth. that you don't like. 2. not having/ keeping/ retaining in one's mind.

བློ་ལ་ཚུད་ (lōla tsũù) sm. བློ་ངེས་.

བློ་ལ་ཟིན་ (lōla sin) va. to learn by heart, to memorize.

བློ་ལ་ཡོད་པ་ (lōla yöòba) 1. having/ keeping in mind. 2. liking, caring for.

བློ་ལས་ (lōlɛɛ̀) worry, worrying.

བློ་ལོག (lō lɔɔ̀) sm. བློ་ལྡོག.

བློ་ཤས་ (lōshɛɛ̀) regret; vi.—བྱེད་.

བློ་ཤེད་ (lōsheè) 1. courageous, bold. 2. sm. སེམས་ཤུགས་.

བློ་གཤོགས་ཆེ་བ་ (lōshgɔɔ̀ cēwa) courageous, bold, broad-minded.

བློ་གཤོགས་ཆེན་པོ་ (lōshgɔɔ̀ cēmbo) sm. བློ་གཤོགས་ཆེ་བ་.

བློ་གཤོམ་ (lō shōm) va. to make a plan.

བློ་གཤོམ་གྲོས་ཕུད་ (lōshom tröòbüù) making a plan; va.—བྱེད་.

བློ་སེམས་ (lōsem) mind, thoughts, heart, feelings, sentiments; vi.—ཁེངས་ to be satisfied/ content; va.—འགུག to attract/ bring sb. to one's position/ view/ group.

བློ་སེམས་དཀར་བ་ (lōsem gārwa) sincere, pure, noble.

བློ་སེམས་རྒྱབ་འགལ་ (lōsem gyəmgɛɛ) thinking negative/ contrary thoughts or views; va.—བྱེད་.

བློ་སེམས་གཅིག་སྒྲིམ་ (lōsem jīgdrim) mental concentration.

བློ་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་ (lōsem jīgdrii) 1. sm. བློ་སེམས་གཅིག་སྒྲིམ་. 2. unity, unified.

བློ་སེམས་ཉིས་འགལ་ (lōsem ñīngɛɛ) having contradictions in one's mind/ thoughts.

བློ་སེམས་དོག་པོ་ (lōsem tɔgbo) narrow-minded.

བློ་སེམས་རྩེ་གཅིག (lōsem dzējig) having a single outlook/ view/ thought.

བློ་གསར་བུ་ (lō sārbu) a new student/ pupil.

བློ་གསལ་ (lōsɛɛ) intelligent, smart; va.—འདོན་ to give advice.

བློ་གསལ་གླིང་ (lōsɛɛliŋ) Loseling College of Drepung Monastery.

བློ་གསལ་མིག་གསལ་ (lōsɛɛ migsɛɛ) sm. བློ་གསལ་.

བློ་གསལ་ལག་བདེ་ (lōsɛɛ lagde) intelligent and skillful/ dexterous.

བློ་གསོ་ (lō sō) va. to console ¶ཁོང་གི་ཨ་མ་ལགས་གྲོངས་འདུག་པས་ང་ཚོས་ཁོང་གི་བློ་གསོ་དགོས་ We had to console him because his mother died.

བློ་གསོད་ (lō söò) va. to say hurtful things.

བློ་བསྐྱལ་ཆེ་ (lō sɛ̄ɛje) sm. བློ་གཤོགས་ཆེ་བ་.

བློ་བསྲུན་པ་ (lō sũmbə) peaceful, gentle (mind).

བློ་ལྷད་ (lōlɛɛ̀) evil/ negative thoughts.

བློ་ལྷད་དྲན་འཕྲུལ་ (lōlhɛɛ̀ trɛndrüü) a person who has evil thoughts and is treacherous.

བློ་ལྷིང་པོ་ (lō lhīŋbu) calm, peaceful.

བློ་ལྷོད་བག་ཕེབས་ (lōlhöò bagpeè) carefree, calm, peaceful.

བློ་ལྷོད་ཤིག་ཤིག (lōlhöò shīgshii) sm. བློ་ལྷོད་བག་ཕེབས་.

བློ་ལྷོད་གྲོད་པ་འཇོལ་ (lōlhöò dröòba jöö) sm. བློ་ལྷོད་ཡིད་འཇོམས་.

བློ་ལྷོད་ཡིད་འཇོམས་ (lōlhöò yiijom) vi. to be completely at ease/ relaxed/ untroubled.

བློ་ལྷོད་ལྷོད་ (lō lhöòlhöò) sm. བློ་ལྷིང་པོ་.

བློགས་ (lɔ̄ɔ̀) imp. of བླག.

བློང་ (lōŋ) vi. to be dazed, to have an unclear/ dull mind.

བློད་ (löò) imp. of བླད་.

བློན་ (lõn) abbr. of བློན་པོ་.

བློན་ཁམས་ (lõngam) place/ area/ realm governed by a minister.

བློན་རྒྱུད་ (lõngyüù) descent line of ministers, descendents of ministers.

བློན་ཆེན་ (lõnjen) sm. བློན་པོ་.

བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ (lõnbo gar dōŋdzɛn) sm. མགར་སྟོང་བཙན་.

བློན་སྟོང་བཙན་ (lõn dōŋdzɛn) abbr. of བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་.

བློན་པོ་ (lõmbo) minister.

བློན་ཚང་ (lõndzaŋ) a minister's household.

བློན་ཚན་ (lõndzɛn) a minister.

བློན་ཟུར་ (lõnsur) an ex-minister.

བློན་རབས་ (lõnrəb) a succession/ line of ministers.

བློའི་བྱེད་པ་ (lõ cɛɛ̀ba) functioning of the mind.

བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (lõyüülɛ dɛɛ̀ba) sm. བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བློར་ངེས་ (lōŋeè) sm. བློ་ལ་ངེས་.

བློར་བབ་ (lōbəb) sm. བློར་བབས་.

བློར་བབས་ (lōbəb) sm. བློ་ལ་.

བློས་བཀལ་ (lō gɛ̄ɛ) p. of བློས་འགེལ་.

བློས་བཀལ་ཆོག་པ་ (lō gɛ̄ɛ cɔ̄gba) reliable.

བློས་ཁེལ་ (lööke̅e) sm. བློ་ཁེལ་.

བློས་ཁེལ་པོ་ (löò kēēbo) trustworthy.

བློས་འཁྱུར་ (lööġyur) sm. བློས་བཟོད་.

བློས་འགན་བཟོད་ (löò gɛnsöò) sm. འགན་བློས་བཟོད་.

བློས་འགེལ་ (löògee) trust, reliance, confidence; va. བློས་འགེལ་; —བྱེད་ to trust in, to have confidence ¶ངས་ཁོང་ལ་བློ་འགེལ་གྱི་ཡོད་ I trust him.

བློས་འགེལ་མི་ཐུབ་པ་ (löògee mitubbə) unreliable, undependable.

བློས་འགེལ་མི་ཉན་པ་ (löògee miñɛmba) sm. བློས་འགེལ་མི་ཐུབ་པ་.

བློས་ལྗོགས་ (lööjɔɔ̀) sm. བློས་འཇལ་.

བློས་འཆུན་ (lööjün) arc. sm. ཁོང་དུ་ཆུད་.

བློས་འཇལ་ (löò jɛɛ) va. to be conceivable/ comprehensible.

བློས་རྗེན་འགེལ་ (lööjen gee) vi. to have complete trust in sb.

བློས་གཏད་ (löò dɛ̄ɛ̀) sm. བློ་གཏད་.

བློས་གཏོང་ (löò dōŋ) 1. va. to give up, to abandon, to relinquish, to sacrifice ¶ཁོས་ནང་མི་རྒྱུ་དངོས་ཚང་མ་བློས་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ He abandoned his family and possessions and went away. ¶རང་གི་བདེ་བ་གཞན་དོན་དུ་བློས་བཏང་པ་རེད་ (They) sacrificed their own welfare for that of the others.

བློས་བཏང་ (löò dāŋ) p. of བློས་གཏོང་.

བློས་ཐུག་པོ་ (löò tūgbo) sm. བློ་ཐུག་པོ་.

བློས་ཐུབ་པ་ (löò tūbbə) trusted, reliable (friend) ¶ཁོ་ངའི་གྲོགས་པོ་བློས་ཐུབ་པ་ཅིག་ཡིན་ He is a trusted friend of mine.

བློས་བྱིངས་འགེལ་ (lööjiŋ gee) va. to trust sb. fully.

བློས་བླངས་ (lööläŋ) voluntarily accepting; va.—བྱེད་.

བློས་བླངས་མིན་པའི་གན་རྒྱ་ (lööläŋ mimbɛ kɛngya) shung. involuntary contract/ agreement.

བློས་བླངས་དམག (lööläŋ māà) voluntary army/ troops.

བློས་བླངས་རང་བཙུགས་དམག (lööläŋ raŋdzuù māà) sm. བློས་བླངས་དམག.

བློས་མི་འཁྱུད་ (löò migyüù) sm. བློས་མི་བཟོད་.

བློས་མི་འདུམ་པ་ (löò midumbə) exceeding one's

expectations ། འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཤུགས་འབྲས་ངན་པ་བློས་མི་འདྲམ་པ་ཡོང་གི་རེད་ If you do that a bad result exceeding all expectations will occur.

བློས་མི་བཟོད་ (lȫȫ misȫȫ) to not risk or handle a responsibility.

བློས་བཟོད་ (lȫȫ sȫȫ) (vb. + —) va. to risk, to handle a responsibility ། ཕྲུ་གུ་དེ་གཅིག་པོ་གཏོང་བློས་བཟོད་ཀྱི་མ་རེད་ I cannot risk sending the child alone. ། འགན་བློས་བཟོད་མིན་ (I) can't handle taking the responsibility.

བློས་ལོང་བ་བྱེད་ (lȫȫ loŋwa ceè) to not have any regrets ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་ཤི་ནའང་བློས་ལོང་བ་བྱེད་ I would not have regrets even if I die for my country.

བློས་སད་ (lȫȫ sɛ̀ɛ̀) va. to estimate/ test.

བློས་གསོ་ (lȫȫ sō) sm. བློས་གསོ་.

བློས་གསོས་པོ་ (lȫȫ sȫȫbo) sm. བློ་བདེ་པོ་.

བློས་བསླངས་ (lȫȫ lāŋ) 1. a three dimensional mandala. 2. three dimensional.

བྷ་ཡིའི་ (bhayi) term used for Tibetan Muslims.

བྷན་གྒོལ་ (bhēngol) Bengal.

བྷན་ཙེ་ (bhɛndze) coral and turquoise head ornaments worn by the woman of northern Tibet.

བྷེ་རེ་ཛལ་ (bheredzɛɛ) Brazil.

བྷོ་ཊ་ (bhoda) Tibet.

དབགས་ (baà) sm. འབག.

དབང་ (wāŋ) 1. power, authority ། སྲིད་དབང་ Political power. ། དབང་འདེབས་ Planting (fields) by force. 2. va. to own; to rule, to exercise power over ། ས་ཆ་དེ་ཁོ་ཚོས་དབང་གི་རེད་ They rule that land 3. (usu.: vb. + — + existential verb) the right to do ། རང་གི་བསམ་ཚུལ་བཤད་དབང་ཡོད་པ་མ་རེད་ (They) do not have the right to express their own opinion. 4. abbr. of དབང་པོ་. 5. because ། སྒྲིག་ཆས་འཛོམས་པོ་མེད་པའི་དབང་གིས་བཟོ་གྲྭའི་སྐྱེད་ཚད་ཡར་ཐོན་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Because the equipment of the factory is incomplete, production cannot go up. 6. religious initiation/ empowerment (the empowerment by a lama to engage in a religious practice).

དབང་བསྐུར་ (wāŋ gūr) 1. va. to give authority/ power, to entrust with authority. 2. va. to give a religious initiation.

དབང་ཁ་ལག་ཛུས་ (wāŋ kālaàjǖǖ) controlling, dominating, ruling; va.—བྱེད་.

དབང་ཁོངས་ (wāŋgoŋ) under the power/ jurisdiction/ authority/ rule ། གླིང་ཕྲན་དེ་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཁོངས་རེད་ That island is under the authority of our country.

དབང་ཁྱད་ (wāŋgyɛɛ̀) differences in power/ authority.

དབང་ཁྲིད་ (wāŋtrii̋) a religious empowerment/ initiation.

དབང་མཁན་ (wāŋgɛn) owner.

དབང་གི་ལྷ་ (wāŋgi lhā) meditational deity.

དབང་གིས་ (wāŋgi) because, as a result of ། དུས་ཚོད་རྫོགས་པའི་དབང་གིས་ Because they ran out of time.

དབང་གྲགས་ (wāŋdraà) power and fame.

དབང་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ (wāŋdraà cēwɛ mina) prominent figure, bigwig, big shot.

དབང་གྲལ་ (wāŋdrɛɛ) those who have received a religious initiation; va.—ལ་ཚུད་ to be included among those who are initiated; va.—(དུ་)ཞུ་ to attend an initiation.

དབང་རྒྱལ་ (wāŋgyɛɛ) name of a person.

དབང་རྒྱལ་གྲལ་རིམ་ (wāŋgyɛɛ trɛɛrim) sm. དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་.

དབང་སྒ་ (wāŋga) a type of saddle.

དབང་སྒྱུར་ (wāŋgyur) power, domination, rule; va.—བྱེད་ to dominate, to rule ། དབྱིན་ཇིའི་དབང་སྒྱུར་འོག Under British rule. ། དབྱིན་ཇིས་ལོ་མང་རིང་ཧོང་ཀོང་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད་ The English ruled Hong Kong for many years.

དབང་སྒྱུར་གོ་གནས་ (wāŋgyur konɛɛ̀) dominant position, ruling status/ class.

དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་ (wāŋgyur trɛɛrim) ruling class.

དབང་སྒྱུར་བ་ (wāŋgyurwa) ruler, the one in authority.

དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ (wāŋgyur ceèñɛn) sm. དབང་སྒྱུར་བ་.

དབང་སྒྱུར་ཚོགས་ཁག (wāŋgyur tsōōgaà) ruling clique.

དབང་བསྒྱུར་ (wāŋ gyur) sm. དབང་སྒྱུར་.

དབང་ལྔ་ (wāŋŋa) sm. དབང་པོ་ལྔ་.

དབང་ལྔའི་ཚན་ཁག (wāŋŋɛ tsēngaà) otolaryngological department.

དབང་སྔོན་ (wāŋŋön) sapphire.

དབང་ཅན་ (wāŋjɛn) powerful, mighty.

དབང་བཅོལ་ (wāŋjöö) empowering, authorizing.

དབང་ཆ་ (wāŋja) 1. power, authority ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ Political power. 2. rights ། གཏམ་བརྗོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ The right of (free) speech.

དབང་ཆ་སྒྱུར་ (wāŋja gyūr) va. to relinquish/ give up power or authority.

དབང་ཆ་སྒེར་གཅོད་སྲིད་གཞུང་ (wāŋja gerjȫȫ sii̋shuŋ) autocracy, despotic government, dictatorship.

དབང་ཆ་གཅིག་བསྡག (wāŋja jīgdaà) monopolizing power.

དབང་ཆ་གཅིག་སྡུད་ (wāŋja jīdüü) centralization of authority/ power, monopolization of power/ authority.

དབང་ཆ་གཅིག་འཛིན་ (wāŋja jīgdzin) monopolizing power/ authority; va.—བྱེད་.

དབང་ཆ་འཕྲོག་རེས་ (wāŋja trɔ̄ɔ̄reè) seizing power back and forth; va.—བྱེད་.

དབང་ཆ་ཚང་མ་ (wāŋja tsāŋma) full/ complete power or authority.

དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་སྐུ་ཚབ་ (wāŋja tsāŋma yȫȫbɛ gūdzəb) plenipotentiary.

དབང་ཆ་འཛིན་ (wāŋja dzin) 1. va. to seize power. 2. va. to hold power/ authority.

དབང་ཆ་གཤམ་སྤྲོད་ (wāŋja shāmdrȫȫ) transfer of authority to lower levels.

དབང་ཆུ་ (wāŋju) blessed water given during initiations.

དབང་ཆེན་ (wāŋjen) 1. powerful. 2. person's name. 3. a great religious initiation.

དབང་ཆེན་དབང་མེད་ (wāŋjen wāŋmeè) using one's power to force sb. to do sth., bullying; va.—གཏོང་ ། ཁོས་ང་ལ་དབང་ཆེན་དབང་མེད་བཏང་ནས་དངུལ་འཕྲོག་སོང་ He bullied me and stole my money.

དབང་གདན་ (wāŋdɛɛ̀) sm. དབང་སྡོད་.

དབང་རྟགས་ (wāŋdaà) a sign of power.

དབང་རྟུལ་ (wāŋdüü) sm. དབང་པོ་རྟུལ་པོ་.

དབང་རྟེན་ (wāŋden) 1. organs of the body. 2. an offering of money/ gift given when getting an initiation.

དབང་རྟེན་ལྔ་ (wāŋden ŋā) the five elements: sky, earth, water, fire, air.

དབང་བརྟེན་གཞན་བརྙས་ (wāŋden shɛnñɛɛ̀) using one's power to bully or abuse others; va.—བྱེད་.

དབང་ཐག་གཅོད་ (wāŋtaà jȫȫ) va. to make a decision based on power ། གནད་དོན་དེ་ཚོགས་འདུའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས་དབང་ཐག་བཅད་འདུག The president decided that issue at the meeting based on his power.

དབང་ཐང་ (wāŋdaŋ) 1. power; vi.—ཆག to lose power. 2. sm. ཁམས་, 4.

དབང་ཐང་མེ་ཏོག (wāŋdaŋ medoò) name of a floral design on Tibetan rugs.

དབང་ཐང་ལ་བ་བསྒྲལ་ཀྱང་བསོད་ནམས་ལ་བཞོན་སྐམ་པ་ (wāŋdaŋla pa gȫȫgyaŋ sȫȫnamla shön gāmba) even though sb. gets a good position though power, it will turn out badly due to his bad karma/ merit [Lit. even though one gets a cow through power, it will not produce milk due to bad karma/ merit].

དབང་ཐུལ་ (wāŋdüü) calm/ peaceful manner.

དབང་ཐོབ་ (wāŋtob) vi. to obtain/ receive power or

authority from a superior ¶ གོང་རིམ་ནས་དབང་ཐོབ་པ་ལྟར་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ནས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། In accordance with receiving the authority from higher authorities, our office decided it. 2. vi. to receive a religious initiation.

དབང་དུ་འགྱུར་ (wāŋdu gyur) vi. to become dominated/ ruled by sb. ¶ ཡུལ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་དབང་དུ་འགྱུར་བ་རེད། That area came under the rule of foreigners.

དབང་དུ་འགྲོ་ (wāŋdu dro) vi. to be influenced by sb.'s power ¶ གྲོས་ཆོད་དེ་དམངས་གཙོ་ཏང་གི་དབང་དུ་ཕྱིན་བཞག That resolution was influenced by the Democratic Party.

དབང་དུ་སྒྱུར་ (wāŋdu gyur) va. to rule.

དབང་དུ་བཏང་ན་ (wāŋdu dāŋna) supposing, assuming, hypothetically ¶ ཁོ་ཚོར་བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། If (we) assume they have a different opinion.

དབང་དུ་གཏོང་ (wāŋdu dōŋ) sm. དབང་དུ་བཏང་ན་.

དབང་དུ་འདུ་ (wāŋdu du) sm. དབང་དུ་སྡུད་.

དབང་དུ་འདུས་ (wāŋdu dǖü) p. of དབང་དུ་འདུ་.

དབང་དུ་སྡུད་ (wāŋdu dǖü) va. to bring under control/ rule, to conquer ¶ ཁོ་ཚོས་ཡ་གླིང་དབང་དུ་སྡུད་པ་རེད། They brought Asia under their rule.

དབང་དུ་བསྡུས་ (wāŋdu dǖü) p. of དབང་དུ་སྡུད་.

དབང་དུ་ཕྱིན་ (wāŋdu cīn) p. of དབང་དུ་འགྲོ་.

དབང་དུ་བྱེད་ (wāŋdu cee) 1. va. to govern/ rule. 2. sm. དབང་དུ་གཏོང་.

དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ (wāŋdu mindrowa) shung. not being influenced ¶ འགལ་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་བྱ་དགོས། One should act so that one is not influenced by obstacles.

དབང་དུ་འཛིན་ (wāŋdu dzin) sm. དབང་འཛིན་.

དབང་དོན་ (wāŋdön) the five senses: sight, sound, taste, touch, smell.

དབང་བདག (wāŋdaà) shung. taking possession of ¶ ལུག་ཁག་གཅིག་གི་རིལ་མ་བཅས་གཞིས་ནས་དབང་བདག་དང་ The estate took possession of the dung of one sheep herd.

དབང་མདོག (wāŋdɔ̄ɔ) red color.

དབང་འདུས་ (wāŋdǖü) 1. abbr. of དབང་དུ་འདུས་ 2. a man's name.

དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་ (wāŋdǖü pōdraŋ) a place in Bhutan.

དབང་ལྡན་ (wāŋdɛn) 1. sm. དབང་ཅན་. 2. a man's name.

དབང་སྡུད་ (wāŋdǖü) centralization of authority.

དབང་སྡུད་རིང་ལུགས་ (wāŋdǖü riŋluù) centralism.

དབང་སྒྲིམ་ (wāŋdem) control, domination, rule; va.—བྱེད་.

དབང་སྒྲིམ་རིང་ལུགས་ (wāŋdem riŋluù) totalitarianism.

དབང་གནང་ (wāŋ nāŋ) 1. va. to give authorization/ power. 2. va. to rule. 3. va. to give religious initiation.

དབང་གནོན་ (wāŋnön) sm. དབང་ཡོད་ཤོད་.

དབང་རྣོན་ (wāŋnön) clever, intelligent, brainy.

དབང་པོ་ (wāŋbo) 1. the senses. 2. the chief, the supreme.

དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ (wāŋbo gyȫnjɛn) disabled, crippled, handicapped.

དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (wāŋbo gyȫnjɛngi ñamdree) Association for the Disabled/ Handicapped.

དབང་པོ་ལྔ་ (wāŋbo ŋā) 1. the five senses. 2. the material elements producing the senses: eyes, ears, nose, tongue, body.

དབང་པོ་ཉམས་པ་ (wāŋbo ñamba) old, aged.

དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ (wāŋbo dǖübo) dull, stupid.

དབང་པོ་དྲུག (wāŋbo truù) the six sense organs: eyes, ears, nose, tongue, body and the mind.

དབང་པོ་རྣོ་པོ་ (wāŋbo nōbo) intelligent, smart, sharp.

དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ (wāŋbo madzaŋba) not having all the དབང་པོ་.

དབང་པོ་ཡར་སྐྱེས་ (wāŋbo yargyeè) the process of growing up.

དབང་པོ་ལག་པ་ (wāŋbo lagba) gymnadenia conopsea. 2. anise.

དབང་པོ་ཤོར་བ་ (wāŋbo shɔ̄ɔwa) defective organs.

དབང་པོའི་སྒོ་ (wāŋbö go) sm. དབང་པོ་ལྔ་.

དབང་པོར་གཅོད་ཁྲིགས་ (wāŋbor jȫödreg) shung. corporal punishment.

དབང་སྤྲོད་ (wāŋ drȫö) va. to empower, to turn over power/ authority.

དབང་ཕྱུག (wɔ̄ŋjuù) 1. prosperity. 2. name of a deity. 3. fire-ox year. 4. person's name.

དབང་ཕྱོགས་ (wāŋjɔ̄ɔ) the days between the 16th and the 30th of the Tibetan month.

དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (wāŋwɛ lamluù) system of ownership.

དབང་བར་འགྱུར་ (wāŋwar gyur) sm. དབང་དུ་འགྱུར་.

དབང་བྱེད་ (wāŋjeè) sm. དབང་སྒྱུར་.

དབང་བྱུས་ (wāŋjǖü) the right to interfere ¶ ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོར་ང་ཚོའི་ནང་སྲིད་སྐོར་ལ་དབང་བྱུས་མེད་པ་རེད། The foreigners do not have the right to interfere in our internal affairs.

དབང་མང་ཚང་གི་དོན་མི་འགྲུབ་ (wāŋ maŋdzāŋgi tön midrub) too many cooks spoil the broth [Lit. (if there are) many with power the goal can't be achieved].

དབང་མེད་ (wāŋmeè) powerless, without control/ choice/ freedom ¶ མིག་ཆུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོ་པོ་ A sad story which makes one shed tears uncontrollably. ¶ མིང་རྟགས་དབང་མེད་དུ་འགོད་བཙུག་པ་རེད། (They) were made to sign without being given a choice.

དབང་མེད་རྗེས་འབྲང་པ་ (wāŋmeè jeèdraŋba) a person coerced to follow or join sth.

དབང་མེད་གཞན་འབྲང་པ་ (wāŋmeè shɛndraŋba) sm. དབང་མེད་རྗེས་འབྲང་པ་.

དབང་མེད་སྲིད་གཞུང་ (wāŋmeè sīisuŋ) puppet government/ regime.

དབང་མོ་ (wāŋmo) 1. woman's name.

དབང་བཙན་ (wāŋdzɛn) autocracy, absolute rule.

དབང་བཙན་པོ་ (wāŋ dzɛ̄nbo) autocratic, dictatorial.

དབང་རྩ་ (wāŋdza) nerves; vi.—ཁྲུག; —ཉམས་ to have a nervous breakdown.

དབང་རྩ་ལྟེ་བའི་སྡེ་ཁོངས་ (wāŋdza dēwɛ degoŋ) central nervous system.

དབང་རྩའི་ལྟེ་གནད་ (wāŋdzɛ dēnɛɛ̀) nerve center.

དབང་རྩའི་ནད་ (wāŋdzɛ nɛɛ̀) neurosis, neuropathy.

དབང་རྩའི་སྣེ་མོ་ (wāŋdzɛ nēmo) nerve endings.

དབང་རྩའི་ཕྲ་ཕུང་ (wāŋdzɛ trābuŋ) neuron.

དབང་རྩའི་མ་ལག (wāŋdzɛ malaà) nervous system.

དབང་ཚད་ (wāŋdzɛɛ̀) limit or scope of authority/ power, jurisdiction.

དབང་ཚོར་ (wāŋdzɔr) senses of the body.

དབང་མཚམས་ (wāŋdzam) sm. དབང་ཚད་.

དབང་འཛིན་ (wāŋdzin) control, rule, authority, in power; va.—བྱེད་ to be in control, to rule, to be in power, to wield authority over ¶ དབང་འཛིན་སྲིད་གཞུང་ The government in power.

དབང་འཛིན་མཁན་ (wāŋdzinñɛn) sm. དབང་འཛིན་པ་.

དབང་འཛིན་པ་ (wāŋdzinbə) person in authority/ power.

དབང་འཛིན་མི་སྣ་ (wāŋdzin mina) people in power/ authority.

དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་ (wāŋdzin lɛ̀ɛguŋ) organs of power, offices in power.

དབང་འཛིན་ལོག་སྤྱོད་ (wāŋdzin lɔgjȫö) reactionaries in power.

དབང་འཛིན་ཤོག་ཁག (wāŋdzin shɔ̄ɔgaà) clique that is in power, the people in power/ authority.

དབང་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ (wāŋdzin sīigyoŋ) regent in power, ruling regent.

དབང་འཛུལ་ (wāŋ dzüü) sm. བཙན་འཛུལ་.

དབང་ཞུ་ (wāŋ shu) va. to ask for a religious initiation, to receive a religious initiation.

དབང་བཞི་ (wāŋshi) four types of initiations.

དབང་ཟ་ (wāŋ sa) va. to illegally use power, to use

power in unauthorized ways.

དབང་འོག་ཏུ་ (wāŋ wɔgdu) under the power/ control of.

དབང་ཡོད་ (wāŋyöö) 1. bullying; va.—གཏོང་; —ཤོད་ to bully. 2. rape; va.—གཏོང་ to rape.

དབང་ཡོད་འཁྱེར་ (wāŋyöö kyēr) vi. to let oneself be bullied.

དབང་ཡོད་ཤེད་འཁྱེར་ (wāŋyöö shēèkyer) abuse of power.

དབང་ཡོད་ཤོད་ (wāŋyöö shȭȍ) va. to bully.

དབང་ཡོན་ (wāŋyön) a gift/ offering made to the lama who gives an initiation.

དབང་རིས་ (wāŋrii) 1. sphere of influence, jurisdiction. 2. one's possessions/ wealth.

དབང་ལ་འགྲོ་ (wāŋdu dro) sm. དབང་དུ་འགྲོ་.

དབང་ལག (wāŋlaà) abbr. of དབང་པོ་ལག་པ་.

དབང་ལུང་ (wāŋluŋ) the empowerment by a lama to engage in a religious practice and ལུང་.

དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ (wāŋluŋ trīi sūm) the three: དབང་, ལུང་ and explanation of a teaching.

དབང་ལེན་ (wāŋlen) shung. taking sth. by force; va.—བྱེད་.

དབང་ཤུགས་ (wāŋshuù) power, force.

དབང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁྱེར་ (wāŋshuùgi kyēr) va. to be influenced by sb.'s power.

དབང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (wāŋshuù cēmbo) great force/ power.

དབང་ཤུལ་འཛིན་ (wāŋshu dzin) va. to succeed to sb.'s power/ authority.

དབང་ཤེད་ (wāŋsheè) force, power, influence; va.—བྱེད་ to use force/ power/ influence; —ཤོར་ to lose one's power.

དབང་ཤེད་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ (wāŋsheègi ŋεεdzöö) forced labor.

དབང་ཤེད་བསྙོན་ཧམ་ (wāŋsheè ñönham) bullying/ forcing without reason or justification.

དབང་ཤེད་བཙན་གདམ་ (wāŋsheè dzēndam) abusive language used by people in power.

དབང་བཤད་ (wāŋshεὲ) religious initiations and explanations.

དབན་ལུང་ (bēnluŋ) Bandung.

དབབ་ (bəb) f. of འབེབས་.

དབའ་ (bā) 1. sm. ཝ་རླབས་. 2. sm. ལགས་སོ་.

དབའ་གློང་ (bāloŋ) sm. དབའ་རླབས་.

དབའ་རླབས་ (bāləb) sm. དབའ་རླབས་.

དབའ་སི་ (bāsi) ch. gas cylinder.

དབར་ (wār) sm. བར་.

དབར་མཆན་ (wārjεn) notes between the lines.

དབལ་ (wεε) 1. top, peak, summit. 2. heat wave.

དབལ་ལྷན་ (wēndεn) a Tibetan medical knife with three points.

དབལ་ལྷན་ཤ་ཁབ་ (wēndεn shəgəb) Tibetan medical needle used to stitch wounds.

དབལ་ཚ་བ་ (wεε tsāwa) hot, heat.

དབུ་ (ū) 1. head (h.). 2. leader, headman; va.—གནང་; — མཛད་ to head/ lead. 3. start, beginning (h.); va.—འཛུགས་ to start/ begin.

དབུ་གླད་ (ūlεὲ) h. of གླད་པ་.

དབུ་དཀར་ (ūgar) white hair (h.).

དབུ་རྒྱང་རོ་གསུམ་ (ūgyaŋ rosum) the three channels of energy according to Tibetan medicine: central, left and right channels.

དབུ་སྐུ་གནང་ (ūgu nāŋ) va. to start a prayer.

དབུ་སྐྲེས་གཙུག་ཕུད་ (ūgyeè dzūgbüù) hair cutting ceremony when a boy becomes a monk.

དབུ་སྐོར་ (ūgɔɔ) 1. entertaining, amusing (h.); va.—ཞུ་ to entertain/ amuse. 2. deceiving, cheating; va.—ཞུ་ to deceive/ cheat.

དབུ་སྐོར་གཡོ་ཞུས་ (ūgɔɔ yōshüù) lying, cheating, deceiving, tricking.

དབུ་སྐྲ་ (ūdra) h. of སྐྲ་.

དབུ་བསྐྱིངས་ (ūgyiŋ) h. of སྐྲ་བསྐྱིངས་.

དབུ་ཁེབས་ (ūgeb) h. of མགོ་ཁེབས་.

དབུ་འཁོར་ (ūŋgɔɔ) h. of མགོ་འཁོར་.

དབུ་འཁོར་གཡོ་ཞུ་ (ūŋgɔɔ yōshu) sm. དབུ་འཁོར་.

དབུ་འཁོར་ཞུ་མཁན་ (ūŋgɔɔ shuñεn) sb. who accompanies aristocrats or rich people and helps them pass the time by amusing them with stories or playing games with them, etc.

དབུ་འཁྲིད་ (ū trīi) h. of མགོ་འཁྲིད་.

དབུ་གུར་ (ūgur) h. of གུར་.

དབུ་གྲལ་ (ūtrεε) h. of གྲལ་འགོ་.

དབུ་རྒྱན་ (ūgyεn) h. of མགོ་རྒྱན་.

དབུ་རྒྱུད་ (ūgyüù) h. of མགོ་རྒྱུད་.

དབུ་སྒུར་སྒུར་གནང་ (ū guuguu nāŋ) h. of མགོ་སྒུར་སྒུར་.

དབུ་སྔས་ (ūŋεὲ) h. of སྔས་མགོ་.

དབུ་ཅན་ (ūjεn) the type of Tibetan script used in printed matter (as in this book).

དབུ་ལྕང་ (ūjaŋ) h. of ལྕང་ལོ་.

དབུ་ལྕོག (ūjɔ̀ɔ) 1. h. of ཟླ་ལྕོག. 2. h. of དར་ལྕོག.

དབུ་ལྕོག་གཞུ་ (ūjɔ̀ɔ kəwu) h. of ཟླ་ལྕོག་གཞུ་.

དབུ་ལྕོག་ལྕོག (ū jōgjɔ̀ɔ) va. nodding; va.—བྱེད་.

དབུ་ཆུང་ (ūjaŋ) title for craftsmen in tt.

དབུ་ཆེན་ (ūjen) 1. sm. དབུ་ཅན་. 2. chief, head ༈ ནད་གཡོག་དབུ་ཆེན་ Head nurse. 3. the senior monk (དབུ་མཛད་) who leads prayer assemblies in prayers. 4. title of master craftsman ༈ ལྷ་བྲིས་པ་དབུ་ཆེན་ A master icon painter.

དབུ་ཆེན་མོ་བ་ (ū cēmmowa) see. དབུ་ཆེན་, 3.

དབུ་ཆོས་ (ūjöö) abbr. of དབུ་མཛད་ and དགེ་སྐོས་.

དབུ་མཆན་ (ūjεn) h. of མགོ་མཆན་.

དབུ་འཆིང་ (ūnjiŋ) h. of ལ་ཐོད་.

དབུ་འཇོག (ūnjɔ̀ɔ) h. of མགོ་འཇོག.

དབུ་རྗེ་ (ūje) titles for high lamas.

དབུ་ཉུང་གི་རྡོ་རིང་ (ūñuŋgi doriŋ) name of a stele in front of the Tsuglagang.

དབུ་ཉེས་ཕོག (ūñeè pɔ̄ɔ̀) 1. h. of ཉེས་པ་ཕོག. 2. vi. to get demoted.

དབུ་སྙུང་ (ūñuŋ) 1. h. of མགོ་སྙུང་. 2. oath, promise; va.—བཞེས་ to swear an oath; va.—མཆོད་ to break an oath/ promise.

དབུ་བརྙེས་ (ū ñēè) vi. to be founded, to come into existence/ being (h.) ༈ རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཕྱིན་པ་རེད་ More than a hundred years have passed since the nation was founded.

དབུ་གཏུག (ūduù) h. དཔྲལ་གཏུག.

དབུ་སྟོན་ (ūdön) banquet given when starting a religious project.

དབུ་ཐུག (ūduù) touching foreheads as a greeting; va.—བྱེད་.

དབུ་ཐོད་ (ūdöö) h. of ཀ་ལི་.

དབུ་ཐོམ་ (ū tōm) h. of མགོ་ཐོམ་.

དབུ་འཐོམས་ (ū tōm) h. of མགོ་འཐོམས་.

དབུ་གདུགས་ (ūduù) h. of ཉི་གདུགས་.

དབུ་འདོམ་ (ū dom) h. of མགོ་འདོམ་.

དབུ་བརྡ་ (ūda) a head signal/ sign (made by moving the head, nodding, etc.); va.—གཏོང་.

དབུ་ནན་ (ūnεn) urging, insisting (h.) ༈ འགན་དབང་ལེན་དགོས་དབུ་ནན་གནང་ (He) urged that (he) accept the power and responsibility.

དབུ་གནས་ (ūnεὲ) h. of གོ་གནས་.

དབུ་མནའ་ (ūna) h. of མནའ་.

དབུ་མནས་རྒྱས་དཔྱད་ (ūnεὲ gyεὲjεὲ) h. of མནའ་སྐྱེལ་.

དབུ་སྣ་ཁྲིད་ (ūna trīi) h. of སྣ་ཁྲིད་.

དབུ་སྣ་འདྲེན་ (ūna dren) h. of མནའ་འདྲེན་.

དབུ་སྣུམ་ (ūnum) h. of སྐྲ་སྣུམ་.

དབུ་པཎ་ (ūbεn) shung. h. of པཎ་ཞྭ་.

དབུ་དཔངས་དབེན་ (ūbaŋ wēn) sm. དབུ་འཕངས་.

དབུ་དཔྲལ་ (ūdrεε) h. of དཔྲལ་བ་.

དབུ་སྤྱི (ūji) abbr. of དབུ་མཛད་དང་སྤྱི་སོ་.

དབུ་ཕོག་ཞབས་ཕོག (ū pɔ̄ɔ̀ shəb pɔ̄ɔ̀) doing or saying sth. that offends one's leaders or superiors; va.—གཏོང་.

དབུ་ཕྲུག (ūdruù) h. of ཟླ་ཕྲུག.

དབུ་ཕྲེང་ (ūdreŋ) a string of water bubbles.

དབུ་འཕང་ (ūpaŋ) h. of མགོ་འཕང་.

དབུ་བ་ (ūwa) h. of ལྦུ་བ་.

དབུ་བྱིངས་ (ūjiŋ) 1. abbr. master craftsman and chief workers. 2. abbr. of དབུ་མཛད་ and ordinary monks.

དབུ་བླ་ (ūla) religious teacher, guru (h.).
དབུ་བྱེད་ (ūjeè) officer, leader, head, chief (h.).
དབུ་འབྱེད་ (ūjeè) h. of སྒོ་འབྱེད་.
དབུ་འབྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ (ūjeè dēndree) inaugural ceremony (h.).
དབུ་མ་ (ūmə) 1. middle. 2. the Madhyamika school of Buddhism.
དབུ་མ་པ་ (ūməbə) a follower of the Madhyamika school.
དབུ་མའི་ལྟ་བ་ (ūmɛ dāwa) the idea of the middle way; the centrist view.
དབུ་མའི་ལམ་ (ūmɛ la̲m) the middle path.
དབུ་མེད་ (ūmeè) a type of Tibetan script that is intermediate between cursive and printed.
དབུ་སྨོག (ūmog) 1. h. མགོ་སྨོག. 2. sm. དབུ་འཕང་.
དབུ་དམར་པོ་ (ū māābo) h. of མགོ་དམར་པོ་.
དབུ་གཙོ་ (ūdzo) 1. top, peak. 2. the main leader.
དབུ་རྩེ་ (ūdze) top, peak (of a hill, mountain).
དབུ་རྩེའི་བྱ་འདབ་ (ūdzee cə̲dəb) roof of a temple/ house/ palace.
དབུ་རྫོམ་ (ūdzom) h. of འགོ་རྫོམ་.
དབུ་རྫོམ་མཁན་ (ūdzomñɛn) h. of འགོ་རྫོམ་མཁན་.
དབུ་བཙུགས་ (ūdzuù) h. of འགོ་འཛུགས་.
དབུ་ཚད་ (ūdzɛɛ̀) abbr. of དབུ་མ་ and ཚད་མ་.
དབུ་ཚུགས་ (ūdzuù) h. of འགོ་ཚུགས་.
དབུ་ཚོགས་མཐུག་པོ་ (ūdzɔɔ̀ tūgbu) h. of སྐྲ་ཚོགས་མཐུག་པོ་.
དབུ་མཚམས་ (ūndzam) h. of སྐྲ་མཚམས་.
དབུ་འཚོས་པོ་ (ū tsōōbo) h. of མགོ་འཚོས་པོ་.
དབུ་མཛད་ (ūmdzɛɛ̀) 1. monk official who leads the prayer assembly sessions. 2. sm. དབུ་འཛིན་.
དབུ་འཛིན་ (ūndzin) leading officer.
དབུ་འཛུགས་ (ū dzu̲ù) h. འགོ་འཛུགས་.
དབུ་རྫི་ (ūdzi) nanny, babysitter (h.).
དབུ་ཞུར་ (ūshur) bald head.
དབུ་ཞྭ་ (ūsha) h. of ཞྭ་མོ་.
དབུ་ཞྭ་ཏ་ཞྭ་ (ūsha dāsha) a type of hat worn by lamas and monk officials when riding.
དབུ་ ཞྭ་པགས་ཞྭ་ (ūsha bāgsha) leather hat.
དབུ་ཞྭ་ཚེ་རིང་དཀྱིལ་འཁོར་ (ūsha tsēriŋ gyīŋgɔɔ) a type of ladies brocade hat with two flaps.
དབུ་གཞུག (ū shu̲ù) 1. h. of སྐྲ་གཞུག 2. h. of མགོ་མཇུག.
དབུ་བཞུགས་ (ūshuù) chairman, head (h.).
དབུ་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ (ūshuù gūdzəb) the head delegate/ representative.
དབུ་བཞུགས་ཁྲིམས་དཔོན་ (ūshuù trīmbön) chief judge.
དབུ་བཞུགས་བློན་ཆེན་ (ūshuù lönjen) chief minister, senior ranking minister, prime minister.
དབུ་འོག (ūwɔɔ̀) the rank below the head/ chief/ leader.
དབུ་འོག་དཔུང་འདེགས་ (ūwɔɔ̀ būŋdeg) the main supporters/ helpers of the head/ chief/ leader.
དབུ་ཡ་ (ūya) h. of ཡ་མ་.
དབུ་ཡིག (ūyiì) the main or head entry in a dictionary.
དབུ་ཡུ་ (ūyu) hornless cattle.
དབུ་གཡང་ (ūyaŋ) h. of མགོ་གཡེང་.
དབུ་གཡབ་ (ūyəb) canopy.
དབུ་གཡེང་ (ūyeŋ) h. མགོ་གཡེང་.
དབུ་གཡོར་འཁྲུགས་ཟིང་ (ūyɔɔ trūgsiŋ) sm. དབུ་གཡོར་འཁྲུགས་སློང་.
དབུ་གཡོར་འཁྲུགས་སློང་ (ūyɔɔ trūgloŋ) the civil war that occurred between the two sons of Langdarma.
དབུ་རིལ་ (ūrii) h. of མགོ་རིལ་.
དབུ་རུ་ (ūru) central Tibet.
དབུ་རུ་སྟོད་ (ūru dōō) the eastern part of central Tibet in the upper Lhasa river area.
དབུ་རུ་ཤོད་ཆེན་ (ūru shōōjen) Central Tibet around Lhasa.
དབུ་རེག (ūreg) h. of མགོ་རིལ་.
དབུ་ལོ་ (ūlo) h. of སྐྲ་.
དབུ་ཤད་ (ūshɛɛ̀) h. of རྒྱུག་ཤད་.
དབུ་ཤུབ་ (ūshub) h. of སྐྲ་ཤུབས་.
དབུ་ཤོག (ūshoò) first page of a book (h.).
དབུ་ཤོག་མཐའ་གཤམ་ (ūshoò tāsham) shung. the top, edge and the bottom (of a document).
དབུ་ཤོག་ནང་མ་ (ūshoò na̲ŋma) title page of a text (h.).
དབུ་བསིལ་ (ūsii) h. of སྐྲ་འཁྲུད་.
དབུག (ūù) f. of འདབུགས་.
དབུགས་ (ūù) 1. breathing, respiration; air; va.—གཏོང་ to breathe; va.—རྔུབ་; —འཐེན་ to breathe in, to inhale; vi.— དལ་; —འཁུན་ to be short of breath, to pant. 2. slang. money.
དབུགས་བཀང་ (ūùgaŋ) aerated.
དབུགས་སྐྱེས་ (ūùgyeè) a thirty day month.
དབུགས་སྐྱོ་པོ་ (ūù gyōbo) weak, frail ༈ཁོ་རྒྱུན་རིང་ན་ཙང་དབུགས་སྐྱོ་པོ་ཆགས་བཞག Because he was sick for a long time, he became weak.
དབུགས་ཁ་འཇགས་ (ūù kā ja̲à) vi. to stop panting after taking a rest.
དབུགས་ཁྲག (ūùdraà) breath and blood.
དབུགས་ཁྲག་གཉིས་ཞན་ (ūùdraà ñiishɛn) weak, in poor physical shape [Lit. weak in blood and breathing].
དབུགས་འཁར་ (ūù kār) vi. to have difficulty in breathing because of blockage in one's breathing passage.
དབུགས་འཁུན་ (ūù kūn) vi. to pant (usu. accompanying dying).
དབུགས་འགག (ūù ga̲à) choking, suffocating; va.—གདོང་ to choke/ suffocate sb.; vi.—ཐེབས་ to suffocate/ choke.
དབུགས་འགྲོ (ūù dro̲) sm. དབུ་ཆད་.
དབུགས་རྒོད་ (ūù gö̲ö̀) vi. to be gasping/ panting.
དབུགས་ལྒང་ (ūùgaŋ) balloon.
དབུགས་སྒང་ (ūùgaŋ) the first half of a month.
དབུགས་སྒོ་ (ūùgo) 1. windpipe. 2. air vent, air hole, air passage.
དབུགས་སྒོམ་ (ūù go̲m) va. to hold one's breath.
དབུགས་བརྒྱངས་ (ūù gya̲ŋ) vi. to be short of breath due to anger.
དབུགས་ངར་ (ūù ŋa̲r) vi. to be breathing hand due to anger.
དབུགས་ངལ་གསོ་ (ūù ŋɛ̲ɛ̲so) va. to relax/ slow down one's heavy breathing.
དབུགས་རྔུབ་ (ūùŋub) breathing in and out, exhaling and inhaling; va.—བྱེད་; —གཏོང་.
དབུགས་སྔུར་ (ūùŋur) snoring; vi.—རྒྱག.
དབུགས་ཆ་ (ūgja) 1. the period in between breathing. 2. the second hand of a watch.
དབུགས་ཆགས་ (ūgjaà) all things that breathe, living beings.
དབུགས་ཆད་ (ūù cɛ̄ɛ̀) vi. to die, to stop breathing.
དབུགས་འཆག (ūùjaà) walking a horse to give it a chance to catch its breath/ slow down its breathing; va.—བྱེད་.
དབུགས་གཏོང་ (ūù dōŋ) see དབུགས་.
དབུག་གཏོང་འཐེན་ (ūù dōŋten) sm. དབུགས་གཏོང་ལེན་.
དབུགས་གཏོང་ལེན་ (ūù dōŋlen) va. to breath in and out.
དབུགས་རྟ་ཊ་འདྲ་པོ་ (ūù dāŋa dra̲bo) the last breath at the time of death [Lit. breath like a horse's tail].
དབུགས་ཐག (ūgtaà) the length of a breath.
དབུགས་ཐག་རིང་པོ་ (ūùtaà ri̲ŋbu) great endurance (breathing).
དབུགས་ཐེངས་གཅིག (ūù tēŋjig) one breath.
དབུགས་ཐེབ་རེ་ (ūù tēbre) sm. དབུགས་ཐེངས་གཅིག.
དབུགས་འཐུམས་ (ūù tūm) vi. to be unable to breathe, to be suffocating.
དབུགས་འཐེན་ (ūù tēn) va. to breath in.
དབུགས་ཐོབ་ (ūù tōb) 1. vi. to be revived after fainting. 2. sm. དབུགས་འཆག.
དབུགས་འདྲེན་ (ūù dre̲n) va. to breathe in/ to inhale.
དབུགས་དེབ་ (ūù de̲b) sm. དབུགས་དུད་.
དབུགས་བསྡུ་ (ūù du̲) va. to take a person's life supernaturally (by a demon, ghost, etc.).

དབུགས་ནད་ (ǖǜnεὲ) respiratory disease/ illness.
དབུགས་སྔོན་ (ǖǜnön) sm. དབུགས་བཀང་.
དབུགས་པད་ (ǖǜbεὲ) money.
དབུགས་ཕྱིན་ (ǖǜ cĩn) 1. vi. to stop breathing and die. 2. vi. to decrease/ diminish suffering.
དབུགས་ཕྱུང་ (ǖǜ cūŋ) 1. va. to exhale. 2. va. to liberate from suffering.
དབུགས་བྲལ་ (ǖǜ trεε) sm. དབུགས་མེད་.
དབུགས་སླུག (ǖǜ lūù) administering/ giving oxygen (as therapy).
དབུགས་དབྱུང་ (ǖǜ yūŋ) sm. དབུགས་འབྱིན་.
དབུགས་འབྱིན་ (ǖǜ jin) 1. sm. སེམས་གསོ་གཏོང་. 2. sm. དབུགས་ཕྱུང་.
དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་ (ǖǜ jĩnŋub) sm. དབུགས་གཏོང་ལེན་.
དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་ཀྱི་དབང་པོ་ (ǖǜ jinŋubgi wāŋbo) the respiratory organs.
དབུགས་མི་བདེ་བའི་ནད་ (ǖǜ midewε nεὲ) disease which causes problems in breathing/ respiration.
དབུགས་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ (ǖǜ midewa cēmbo) a serious disease which is characterized by difficulty in breathing.
དབུགས་མེད་ (ǖǜ meè) 1. breathless, out of breath. 2. weak.
དབུགས་བརྩེགས་ (ǖǜ dzēg) sm. དབུགས་འཁྱན་.
དབུགས་འཚང་བའི་ནད་ (ǖǜ tsāŋbε nεὲ) asthma.
དབུགས་འཚངས་ (ǖǜ tsāŋ) vi. to pant (for breath).
དབུགས་ཡན་གཏོང་ (ǖǜyεn dōŋ) vi. to gasp (in pain).
དབུགས་རིང་ (ǖǜ riŋ) sighing; va.—གཏོང་ to sigh.
དབུགས་རིང་ནར་ནར་ (ǖǜriŋ narnar) sm. དབུགས་རིང་.
དབུགས་རླངས་ (ǖǜ lāŋ) breath from mouth and nose which is visible when the weather is extremely cold.
དབུགས་རླུང་ (ǖǜ lūŋ) breath.
དབུགས་ལམ་ (ǖǜlam) respiratory path.
དབུགས་ལམ་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ (ǖǜlam jĩggi dreεwa) a very close relationship.
དབུགས་ལམ་གཅིག་སྒྱུར་ (ǖǜlam jĩggyur) sm. དབུགས་ལམ་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་.
དབུགས་ལམ་སྟོད་མ་ (ǖǜlam dȫòma) the upper respiratory tract.
དབུགས་ལམ་སྟོད་མའི་གཉན་ཚད་ (ǖǜlam dȫòmε ñεndzεὲ) upper respiratory inflamation/ infection.
དབུགས་ལེན་ (ǖǜ len) sm. དབུགས་བསྔུ་.
དབུགས་ཤོར་ (ǖǜ shɔ̄ɔ̄) 1. vi. to loose strength, to get weak. 2. vi. to lose heart, to get deflated.
དབུགས་སུབ་ (ǖǜ sūb) suffocating; va.—གཏོང་ to suffocate, to choke; vi.—ཤི་; —ཐེབས་ to die from suffocation, to choke to death.
དབུགས་གསོ་ (ǖǜ sō) repairing/ restoring correct breathing.
དབུགས་གསོག (ǖǜ sɔ̄ɔ̀) va. to breath, to pant.
དབུགས་ཧད་ (ǖǜ hε̄ὲ) va. to pant.
དབུགས་ཧལ་ (ǖǜ hε̄ε) sm. དབུགས་ཧད་.
དབུགས་ལྷད་ཤོར་ (ǖǜhεε shɔ̄ɔ̄) sm. དབུགས་ཤོར་.
དབུགས་ལྷེབ་ལྷེབ་ (ǖǜ lhēblheb) the slow/ labored breathing of a person or animal near to death.
དབུགས་ལྷེམ་མེ་ (ǖǜ lhēmme) sm. དབུགས་ལྷེབ་ལྷེབ་.
དབུགས་ལྷེམ་ལྷེམ་ (ǖǜ lhēmlhem) sm. དབུགས་ལྷེབ་ལྷེབ་.
དབུབ་ (ǖb) f. of འབུབས་.
དབུར་ (ǖr) va. to pulverize, to make into powder.
དབུར་ཆག (ǖǖjaà) rubbing/ polishing to make smooth; va.—རྒྱག.
དབུར་ཏི་ (ǖǖti) an iron (for pressing); va.—རྒྱག to iron.
དབུར་ཏོ་ (ǖdɔɔ̀) sm. ཏོག་རིལ་.
དབུར་སྟོད་ (ǖǖdöò) sm. དབུ་ཏུ་སྟོད་.
དབུར་འདན་ (ǖǖdεn) a sculptor's tool.
དབུར་རྡེལ་ (ǖǖdee) 1. a piece of flat iron with a long handle that is heated and used for ironing things. 2. a stone used to smooth walls, floors etc.
དབུར་རྡོ་ (ǖrdo) a stone used for grinding.
དབུར་བརྡར་ (ǖrdar) 1. rubbing two things against each other; va.—བྱེད་. 2. a stone used to mix ink.
དབུར་བརྡར་གློག་སྒྲོན་ (ǖrdar lɔ̄gdrön) dynamo-powered lamp (e.g., on a bicycle).
དབུར་པང་ (ǖǖbaŋ) ironing board.
དབུར་ཞལ་རྒྱག་བྱེད་ (ǖrshεε gyagjeè) trowel (for plastering).
དབུར་རིས་ (ǖǖriì) lines/ creases caused by poor ironing.
དབུར་ཤིང་ (ǖrshiŋ) wooden implements used for smoothing walls, etc.
དབུར་ཤོག (ǖrshɔɔ̀) sandpaper.
དབུལ་ (ǖǖ) 1. f. of འབུལ་. 2. abbr. of དབུལ་པོ་.
དབུལ་རྐྱང་ (ǖǖgyaŋ) completely poverty stricken, extremely poor.
དབུལ་རྐྱང་མཉམ་ལས་ཁང་ (ǖǖgyaŋ ñamlεgaŋ) a cooperative unit/ association for poor people.
དབུལ་སྐྱོང་ (ǖǖgyɔŋ) sm. དབུལ་སྐྱོབ་.
དབུལ་སྐྱོབ་ (ǖǖgyob) helping/ supporting/ assisting/ saving the poor; va.—བྱེད་.
དབུལ་སྐྱོབ་དབུལ་བཅོས་ (ǖǖgyob ǖǖjöò) support/ help the poor and correct poverty (political slogan).
དབུལ་སྐྱོར་ (ǖǖgyɔɔ) sm. དབུལ་སྐྱོབ་.
དབུལ་ཁྲལ་ (ǖǖgüü) pretending to be poor; va.—བྱེད་.
དབུལ་ཁྱིམ་ (ǖǖgyim) poor household.
དབུལ་བཅོས་ (ǖǖjüù cūggyur) alleviating poverty; va.—བྱེད་.
དབུལ་བཅོས་ཕྱུག་སྒྱུར་ (ǖǖjüù cūggyur) improve the poor and make them wealthy, alleviate poverty (political slogan).
དབུལ་བཅོས་ཕྱུག་འགྱུར་ (ǖǜjüù cūggyur) improve the poor and have them become wealthy, alleviate poverty (political slogan).
དབུལ་ཐ་ (ǖǖda) abject poverty.
དབུལ་ཐར་ཕྱུག་འགྱུར་ (ǖǖtar cūggyur) escape poverty and become wealthy (political slogan).
དབུལ་པོ་ (ǖǖbu) poor.
དབུལ་པོ་སྡོད་ཡུལ་ (ǖǖbu döòyüü) slum, ghetto.
དབུལ་པོའི་གནས་ཡུལ་ (ǖǖbü nε̄ὲyüü) sm. དབུལ་པོ་སྡོད་ཡུལ་.
དབུལ་པོངས་ (ǖǖbuŋ) poor ¶ མང་ཚོགས་དབུལ་པོངས་རེད་ The masses are poor.
དབུལ་པོངས་ཅན་ (ǖǖbuŋjεn) poor, impoverished.
དབུལ་ཕྱུག (ǖǖcūù) poor and rich, poverty and wealth.
དབུལ་རྩ་ (ǖǖdza) the root of being poor/ poverty.
དབུལ་ཞྭ་ (ǖǖsha) poverty [Lit. the hat of poverty].
དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་ (ǖǖshiŋ pōŋba) poor.
དབུས་ (ǖǜ) 1. center, middle ¶ གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་ན་ In the middle of the city. ¶ དབུས་གཞུང་ The central government. 2. the central region of Tibet. 3. led/ headed by ¶ བློན་ཆེན་མཆོག་གིས་དབུས་འཐུས་མི་རྣམས་ The representatives, headed by the minister.
དབུས་ཀྱི་འདུན་ས་ (ǖǜ) shung. a meeting/ session of the Tibetan Council of Ministers (བཀའ་ཤག་) and the Dalai Lama, a meeting of a king and his ministers.
དབུས་སྐད་ (ǖǜgεὲ) the dialect used in the region of དབུས་ (Central Tibet).
དབུས་ཁུལ་ (ǖǜgüü) the area of དབུས་ (Central Tibet).
དབུས་ཁང་ (ǖǜgaŋ) middle room.
དབུས་གུར་ (ǖǜgur) the leader's tent, the main tent, the headquarters' tent.
དབུས་གྲོས་ཚོགས་ (ǖǜ tröòdzɔɔ̀) national parliament (usu. used for India).
དབུས་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་ཚོགས་པ་ (ǖǜ tröòdzɔɔ̀ pöòdön tsɔ̄gba) sm. དབུས་འཐུས་ཚོགས་བོད་དོན་ཚོགས་པ་.
དབུས་འགྱུར་ (ǖǜ gyur) main centers where Buddhism has spread.
དབུས་འགྱུར་འཚལ་ (ǖǜgyurdzεε cāŋ) Magadha.
དབུས་རྒྱུད་ (ǖǜgyüù) central area.
དབུས་སྒར་ (ǖǜgar) central camp.
དབུས་ཐིག (ǖǜdig) middle line.
དབུས་མཐའ་ཀུན་ (ǖǜ tā gün) everywhere.
དབུས་འཐུས་ཚོགས་ཁང་ (ǖǜ tüǜdzɔɔ̀gaŋ) house of

representatives, parliament, congress.

དབུས་འདུས་ཚོགས་གོང་མ་ (üü tüüdzɔɔ ko̲ŋma) the upper house in parliament.

དབུས་འདུས་ཚོགས་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་ (üü tüütsɔg pö̲ödön lhēndzɔɔ) the parliamentary committee for Tibetan affairs.

དབུས་མདའ་ (üünda) the generals of the Trabchi regiment in the tt.

དབུས་འདྲེན་ (üündren) shung. to transport to the center/ central area/ Central Tibet ¶ ཉེ་མཁོ་དབུས་འདྲེན་བཅས་ཀྱི་རྟ་ཁལ་ Carrying animals for transporting necessary supplies to Central Tibet.

དབུས་གནས་ (üü nɛ̄ɛ) central/ middle part of an area.

དབུས་པ་ (üüba) a person from Central Tibet.

དབུས་པར་ (üübār) woodblock print/ manuscript from Lhasa/ Central Tibet.

དབུས་ཕྱོགས་ (üü cɔ̄ɔ) 1. central Tibet. 2. the middle/ center.

དབུས་ཕྲུག (üü trūù) woolen products from Central Tibet.

དབུས་འཕྲིན་གཏོང་ལས་ཁང་ (üü drīndoŋlɛ̄ɛgaŋ) FCC (Federal Communications Commission, in U.S.A.).

དབུས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་མི་དམངས་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ (üü trö̲ödendaŋ jīmaŋ de̲dön lɛ̄ɛguŋ) Department of Health and Human Services, in U.S.A. (HHS).

དབུས་བྲིས་ (üü tri̲i) Central Tibet style of painting thankas.

དབུས་དབུས་རྒྱང་ (üü üügyaŋ) due center, dead center.

དབུས་འབུན་སྦྱོར་གཅོག (üü bü̲n bōrjɔɔ) an increase by half of the principal.

དབུས་མོ་ (üümo) girl from central Tibet.

དབུས་མ་ (üümə) middle, center.

དབུས་གཙང་ (üüdzaŋ) the regions of དབུས་ and གཙང་.

དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ (üüdzaŋ kāmsum) the three regions of དབུས་, གཙང་ and ཁམས་.

དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་ (üüdzaŋgi mi̲ju) the first ten monks who were ordained in Kham during the revival of Buddhism after Langdharma had wiped out Buddhism in Central Tibet.

དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་ (üüdzaŋ cȫögi cȫöga) the area of Central Tibet in the traditional tripartite division of Tibet.

དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ (üüdzaŋ ru̲shi) the four ancient divisions of Central Tibet.

དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ (üüdzaŋ ŋa̲rii gɔ̄ɔsum) the three regions of དབུས་, གཙང་, and མངའ་རིས་.

དབུས་གཙང་མདོ་གསུམ་ (üüdzaŋ do̲sum) sm. དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་.

དབུས་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁང་ (üü shi̲bjöö lɛ̄ɛgaŋ) FBI (Federal Bureau of Investigation).

དབུས་གཞུང་ (üüshuŋ) the central government, the federal government.

དབུས་གཞུང་གི་བཀར་འཛུག་གན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (üüshuŋgi gānjuù gɛ̄ndzin lhēndzɔɔ) Federal Reserve Board (U.S.A.).

དབུས་གཞུང་གི་མཁའ་འགྲུལ་ལས་ཁང་ (üüshuŋgi kāndrüü lɛ̄ɛgaŋ) FAA (Federal Aviation Agency).

དབུས་གཞུང་གི་ཚོང་དོན་ལྷན་ཚོགས་ (üüshuŋgi tsōŋdön lhēndzɔɔ) FTC (Federal Trade Commission).

དབུས་གཞུང་གི་ཛ་དྲག་གནད་དོན་ལས་ཁང་ (üüshuŋgi dza̲draà nɛ̄ɛdön lɛ̄ɛgaŋ) FEMA (Federal Emergency Management Agency).

དབུས་གཞུང་གི་འཛིན་ཆས་ཉོ་སྒྲུབ་དང་བདང་འཛིན་ལས་ཁང་ (üüshuŋgi dzi̲njɛɛ ño̲drubdaŋ dōŋdzin lɛ̄ɛgaŋ) General Services Administration (GSA).

དབུས་གཞུང་གི་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ལས་ཁང་ (üüshuŋgi sāgaŋ da̲gñer lɛ̄ɛgaŋ) FHA (Federal Housing Administration).

དབུས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ (üüshuŋ ö̲ödu lɛ̄ɛgaŋ) Federal Election Commission (FEC).

དབུས་ཡེ་ཤར་ (üü ye̲shar) Central Asia.

དབུས་རི་ (üüri) the middle mountain.

དབུས་རིས་ (üürii) Central Tibet.painting style.

དབུས་རུ་ (üüru) sm. དབུ་རུ་.

དབུས་རྭ་ (üüra) the middle point of a vajra.

དབུས་ལམ་ (üülam) middle road/ route/ line.

དབུས་ཤར་ (üüshaa) Middle East.

དབུས་གསང་བའི་ལས་ཁང་ (üüsaŋwɛ lɛ̄ɛgaŋ) Central Intelligence Agency (CIA).

དབུས་གསལ་འདེབས་ཚོགས་པ་ (üüsɛɛ de̲bdzɔgbə) central advisory board.

དབུས་ལྷོ་ (üülho) middle south.

དབེན་ (ēn) 1. abbr. of དབེན་པོ་. 2. vi. to be without, to be devoid of ¶ དེ་དག་སྙིང་པོ་དབེན་པར་མངོན་ It is obvious they are without substance.

དབེན་ཁང་ (ēngaŋ) hermitage.

དབེན་ཁུག (ēnguù) a remote place.

དབེན་འགྲིམས་ (ēndrim) sm. དབེན་བཞུགས་.

དབེན་ཆུང་ (ēnjuŋ) young monk, child monk.

དབེན་ཐིང་ངེར་ (ēn ti̲ŋnee) extremely quiet/ silent.

དབེན་གནས་ (ēnnɛɛ) 1. a desolate/ deserted/ remote/ secluded place. 2. a retreat.

དབེན་པ་ (ēmba) remote, desolate, deserted, secluded.

དབེན་པ་ཅན་ (ēmbajɛn) sm. དབེན་པ་.

དབེན་པའི་གནས་ (ēmbɛ nɛ̄ɛ) sm. དབེན་གནས་.

དབེན་པོ་ (ēmbo) remote, desolated, deserted.

དབེན་ཕུག (ēmbuù) cave in a remote/ deserted/ secluded place.

དབེན་ཙམ་ (ēndzam) sm. ཁྲུག་ཙམ་.

དབེན་བཞུགས་ (ēnshuù) staying in a remote place.

དབེན་ལམ་ (ēnlam) a road in a remote/ deserted/ area.

དབེན་ས་ (ēnsa) sm. དབེན་གནས་.

དབེན་ས་པ་ (ēnsaba) a person who lives in remote/ deserted/ secluded place.

དབོ་ (ō) f. of འབོ་.

དབོ་ཁ་ཐིག་ཚགས་ (ōga ti̲gdzaà) shung. putting mud on the roof and drain pipe to prevent dripping.

དབོ་ཅན་ (ōjɛn) sm. དབོ་ཟླ་.

དབོ་ཟླ་ (ōnda) the 2nd month of the Tibetan calendar.

དབོ་ཡིས་ཉ་བ་ (ōyiì ña̲wa) the 15th day of the 2nd Tibetan month.

དབོག (ɔ̄ɔ) f. of འབོགས་.

དབོན་རྒྱུད་ (ōngyüü) paternal relatives.

དབོན་མོ་ (ōnmo) 1. queen. 2. niece.

དབོན་ཞང་ (ōnshaŋ) maternal uncle and nephew (sister's son).

དབོན་པོ་ (ōmbo) 1. sm. དབོན་སེར་གཟུགས་ 2. nephew. 3. sm. དབོན་རྒྱུད་.

དབོན་ཞང་དབུ་སྙུང་རྡོ་རིང་ (ōnshaŋ ūñuŋ do̲riŋ) an ancient stone pillar located in front of the Cathedral in Lhasa.

དབོན་སེར་གཟུགས་ (ōn sēsug) a married person dressing as a monk, married monks.

དབོན་སྲས་ (ōnsɛɛ) 1. nephew. 2. name of a Bon lama.

དབོར་ (ɔ̄ɔ) va. to transport, to move from one location to another.

དབོར་སྐྱེལ་ (ɔ̄ɔgyee) transporting; va.—རྒྱག to transport, to move.

དབོར་གླ་ (ɔ̄ɔla) transportation fee/ charge.

དབོར་ཆུ་ (ɔ̄ɔju) roof drain pipe.

དབོར་འདྲེན་ (ɔ̄ndren) sm. དབོར་སྐྱེལ་.

དབོར་འདྲེན་ཀུང་སི་ (ɔ̄ndren gūŋsi) tib.ch. transport company.

དབོར་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (ɔ̄ndren kɔ̄ɔlo) transportation vehicles.

དབོར་འདྲེན་ལམ་ཐིག (ɔ̄ndren la̲mtig) transportation line.

དབོར་པ་ (ɔ̄ɔba) sm. དབོར་ཆུ་.

དབོར་པོ་ (ɔ̄ɔbo) sm. དབོར་ཆུ་.

དབོལ་ (ȫö) arc. vi. to throw out.

དཔོས་ (ōò) arc. va. to swell.

དབྱག་པ་ (yāgba) wooden rake.

དབྱང་ (yāŋ) abbr. of དབྱང་རླུང་.

དབྱང་འགྱུར་ (yəŋgyur) oxidizing, oxidate.

དབྱང་འགྱུར་སྐུལ་རྫས་ (yəŋgyur gū̃ūdzεὲ) oxidizer, oxidant.

དབྱང་འགྱུར་དངོས་པོ་ (yəŋgyur ŋō̃òbo) materials that oxidize, materials that have oxidized.

དབྱང་འགྱུར་རྫས་ (yəŋgyur dzε̲ὲ) sm. དབྱང་འགྱུར་དངོས་པོ་.

དབྱང་བརྟེན་ལྕགས་གཅོད་ (yāŋden jāgjöò) acetylene torch.

དབྱང་གཅིག་ཐན་འགྱུར་རྫས་ (yāŋjig tεngyur dzε̲ὲ) carbon monoxide.

དབྱང་རླུང་ (yəŋluŋ) oxygen.

དབྱང་རླུང་དཀུ་བ་ (yəŋluŋ gūwə) ozone.

དབྱང་རླུང་སྔུག (yəŋluŋ lūù) va. to give oxygen (as therapy).

དབྱངས་ (yāŋ) 1. vowel. 2. melody, tune. 3. va. to sing.

དབྱངས་ཀྱི་མཚམས་ཚིགས་ (yāŋgi tsāmdzii) musical rhythm.

དབྱངས་སྙན་ (yāŋñεn) melodious voice/ sound.

དབྱངས་ཅན་ (yāŋjεn) 1. melodious. 2. girl's name.

དབྱངས་ཅན་མ་ (yāŋjεnma) the goddess Sarasvati.

དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ (yāŋjεn lhāmo) sm. དབྱངས་ཅན་མ་.

དབྱངས་བཅུ་དྲུག (yāŋ jūdruù) the sixteen vowels in Sanskrit.

དབྱངས་འཆར་ (yāŋjar) a kind of divination/ astrological calculation done through the vowels.

དབྱངས་འཆར་གྱི་རྩིས་ (yāŋjargi dzī̃ì) sm. དབྱངས་འཆར་.

དབྱངས་ཉམས་ (yāŋñam) 1. vi. to have a sound become lower. 2. vowelless words.

དབྱངས་རྟ་ (yāŋda) intonation in songs and prayers.

དབྱངས་རྟགས་ཐིག་ལྔ་ (yāŋdaà tīgŋa) the musical staff/ stave.

དབྱངས་མཐུན་ཚིག་མཇུག (yāŋdün tsīŋjuù) ending a line with a rhyming vowel.

དབྱངས་མཐུན་ཡི་གེ་ (yāŋdün yi̲gi) the rhyming word that ends a line of verse.

དབྱངས་དང་རྗེས་འཇུག (yāŋdaŋ je̲njuù) vowels and suffix.

དབྱངས་པ་ (yāŋba) 1. chant/ prayer leader. 2. singer.

དབྱངས་བྲལ་ (yāŋdrεε) sm. དབྱངས་ཉམས་པ་.

དབྱངས་དབུགས་བཟོ་གྲྭ (yāŋuù so̲dra) oxygen factory.

དབྱངས་མེད་ (yāŋmeè) sm. དབྱངས་བྲལ་.

དབྱངས་རྩོམ་པ་ (yāŋdzomba) composer (musical).

དབྱངས་ཚིགས་ (yəŋdzii) music score/ notation.

དབྱངས་འཛོམས་ (yāŋdzom) person's name.

དབྱངས་གཞུང་ (yāŋshuŋ) music score.

དབྱངས་བཞི་ (yāŋshi) the four vowels in the Tibetan alphabet.

དབྱངས་ཡིག (yəŋyiì) vowel.

དབྱངས་གསལ་ (yāŋsεl) vowels and consonants.

དབྱངས་གསལ་བརྡ་རྟགས་ (yāŋsεl da̲daà) phonetic alphabet.

དབྱར་ཀ་ (yāāga) sm. དབྱར་ཁ་.

དབྱར་སྐྱིད་ (yərgyiì) summer outing.

དབྱར་སྐྱེས་སྤྲིན་ང་ (yārgyeè drīnŋa) shung. sm. འབྲུག་སྐད་.

དབྱར་དཀྱིལ་ (yərgyii) midsummer.

དབྱར་ཁ་ (yāāga) summer, summertime.

དབྱར་ཁ་སྤྲིན་མའི་མེ་ཏོག (yāāga bēnme me̲doò) a flower design used in Tibetan rugs.

དབྱར་ཁས་བླངས་ (yāā kēlaŋ) sm. དབྱར་གནས་.

དབྱར་ཁང་ (yāāgaŋ) summer home/ cottage.

དབྱར་ཁའི་གུང་སེང་ (yāākε ku̲ŋsaŋ) summer vacation.

དབྱར་ཁའི་རྩྭ་ར་ (yāāke dzāra) summer pasture.

དབྱར་ཁྲལ་ (yāādrεε) shung. taxes that are collected in the summer.

དབྱར་ཁྲིམས་ (yəədrim) summer rules in villages involving prohibitions against such things as fighting that will bring bad luck for the crops.

དབྱར་གོས་ (yāāgöò) summer clothing.

དབྱར་གྱི་དུས་ (yārgi tü̲ǜ) 1. summertime. 2. the time of དབྱར་གནས་.

དབྱར་དགུན་ (yārgün) summer and winter.

དབྱར་དགུན་ཆད་མེད་ (yārgün cε̄ὲmeè) the whole year, throughout the year.

དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ (yārgün dōn jī̃ì) summer, winter, autumn and spring.

དབྱར་ང་མ་ (yār ŋāma) the day དབྱར་གནས་ starts (16th day of the 6th month of the Tibetan calendar).

དབྱར་ཧྲ་ (yārŋa) poet. thunder.

དབྱར་གཅིག་མ་ (yərjigmə) a year old calf.

དབྱར་ཆས་ (yārjεὲ) summer clothes.

དབྱར་ཆུ་ (yārcu) summer rain; vi.—ལོག; —རྒྱས་ to have river/ streams swell due to summer rains.

དབྱར་ཆོས་ (yārjöò) gathering of monks in summer for Buddhist philosophical debating, summer monastic semester.

དབྱར་མཆོད་ (yārjöò) summer religious ritual.

དབྱར་མཇལ་ (yār je̲e̲) shung. an audience given to the student monk officials by the Dalai Lama during the summer.

དབྱར་ཉམས་ལྡན་པ་ (yārñam de̲mba) tropical areas where things are green all year round.

དབྱར་ཉལ་ཞིང་ (yārñεε shi̲ŋ) fields that are left fallow every alternate year (summer).

དབྱར་ཉལ་ལངས་ (yārñεε la̲ŋ) va. to leave fields fallow for one year (summer).

དབྱར་ཉི་ལྡོག (yār ñi̲ndɔɔ̀) the summer solstice.

དབྱར་ཉི་ལོག (yār ñi̲lɔɔ̀) sm. དབྱར་ཉི་ལྡོག.

དབྱར་གཉིས་མ་ (yərñiìmə) a 2 year old calf.

དབྱར་སྙོལ་ (yār ñō̃ò) va. to leave fallow (in the summer).

དབྱར་བསྙལ་བསླངས་ (yārñεε lāŋ) sm. དབྱར་ཉལ་ལངས་.

དབྱར་སྟོད་ (yārdöò) first part of summer.

དབྱར་སྟོན་ (yārdön) summer festival.

དབྱར་ཐ་སྟོན་མགོ་ (yārta dōngo) the end of summer and the beginning of fall.

དབྱར་ཐ་མ་ (yār tāma) the last month of summer, the 6th month of the Tibetan calendar.

དབྱར་ཐའི་སྐར་ཆད་ (yārdε ga̲ŋdzεὲ) the middle of the 6th month of the Tibetan calendar.

དབྱར་ཐའི་དབུགས་ཐོབ་ (yārdε ūgdob) the start of the 6th month of the Tibetan calendar.

དབྱར་དུས་ (yārdüǜ) summer, summertime.

དབྱར་དུས་བྱ་རིགས་ (yārdüǜ cə̲riì) birds that migrate in summer.

དབྱར་འདབ་ (yāndəb) a stand for a gelong's begging bowl.

དབྱར་འདེབས་ (yārdeb) summer crops; va.—བྱེད་ to plant a summer crop.

དབྱར་སྡུད་ (yārdüǜ) 1. summer harvest. 2. va. to harvest the summer crop.

དབྱར་སྡུད་ལོ་ཏོག (yārdüǜ lo̲dɔɔ̀) summer harvested crops.

དབྱར་བསྡུ་ (yārdu) harvested in summer; va. དབྱར་བསྡུ་; —བྱེད་ to harvest the summer crop.

དབྱར་གནས་ (yārnεὲ) summer retreat for monks.

དབྱར་པ་ (yārba) sm. སྦྱར་པ་.

དབྱར་ཕྱི་མ་ (yār cīmə) the last day of དབྱར་གནས་ (the 16th day of the 7th month of the Tibetan calendar).

དབྱར་འབུལ་ (yāmbüü) giving/ transferring things from an estate to the lord's residence in summer.

དབྱར་འབྲིང་སྐར་ཆད་ (yārdriŋ ga̲ŋdzεὲ) the middle of middle month of summer (the middle of the 5th month of the Tibetan calendar).

དབྱར་འབྲིང་དབུགས་ཐོབ་ (yārdriŋ ūgdob) the beginning of the middle month of summer (the beginning of the 5th month of the Tibetan calendar).

དབྱར་མ་ (yārma) fallow land, a field left fallow for

the summer.

དབྱར་མར་ (yārmaa) 1. summer butter. 2. butter paid by nomads in summer in exchange for grain and other products.

དབྱར་མོ་ཁང་ (yārmogaŋ) nunnery for female gelong.

དབྱར་རྨོ་ (yārmo) summer plowing; va.—རྒྱག.

དབྱར་སྨད་ (yārmɛɛ̀) the later part of summer.

དབྱར་སྨིན་ལོ་ཏོག (yārmin lo̲dɔɔ̀) summer ripening crops.

དབྱར་རྩམ་ (yārdzam) རྩམ་པ་ boored or lent in summer.

དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ་ (yārdza gṳ̄mbu) caterpillar fungus.

དབྱར་ཚད་ (yārdzɛɛ̀) the hot season.

དབྱར་ཚུགས་ (yārdzuù) the beginning of summer.

དབྱར་མཚེར་ (yārdzer) nomad's summer camps.

དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ (yārdzo gyɛ̲ɛ̀ba) vigorous, energetic [Lit. swollen like a lake in the summer].

དབྱར་ཞལ་བཞེས་ (yārshɛɛ she̲è) sm. དབྱར་གནས་.

དབྱར་ཞྭ་ (yārsha) summer hat.

དབྱར་ཞྭ་བསེ་ཐེབས་ (yārsha sēdeb) a kind of hat worn by monk officials in summer.

དབྱར་ཞོ་ (yārsho) summer yogurt.

དབྱར་གཞུག (yārshug) late summer, end of summer.

དབྱར་གཞུང་ (yārshuŋ) midsummer.

དབྱར་ཟུག (yārsug) sm. དབྱར་ཚུགས་.

དབྱར་ཟླ་ (yānda) the three summer months (the 4th, 5th and 6th months of the Tibetan calendar).

དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ (yānda tāj̲uŋ) late summer (the 6th. month of the Tibetan calendar).

དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པ་ (yānda dri̲ŋwə) midsummer (the 5th. month of the Tibetan calendar).

དབྱར་ཟླ་ར་བ་ (yānda ra̲wa) early summer (the 4th. month of the Tibetan calendar).

དབྱར་གཟིགས་ (yərsiì) summer tours/ trips/ picnics.

དབྱར་ཡུར་ (yəryuu) summer weeding; va.—རྒྱག.

དབྱར་རའི་གངས་ཚད་ (yārre ga̲ŋdzɛɛ̀) middle of the 4th month of the Tibetan calendar.

དབྱར་རའི་དབུགས་ཐོབ་ (yārre ūgdob) the start of the 4th month of the Tibetan calendar.

དབྱར་ལམ་ (yārlam) 1. a narrow precipitous road/ path. 2. strict.

དབྱར་ལུག (yərluù) summer born lamb.

དབྱར་ལྭ་ (yārla) sm. དབྱར་ཆས་.

དབྱར་ས་ (yārsa) summer dwelling place.

དབྱར་སངས་ (yārsaŋ) sm. དབྱར་གཟིགས་.

དབྱར་སོས་མཚམས་ (yārsö tsām) the juncture between spring and summer.

དབྱར་གསུམ་ (yərsum) 1. three year old cattle. 2. the three summer months.

དབྱི་ (yī) 1. f. of འབྱིད་. 2. lynx.

དབྱི་ཀྲང་ (yīdraŋ) ch. president of parliament, speaker of a representatives body (e.g., the House of Representative in the U.S.A.).

དབྱི་དཀར་ (yīgar) 1. white lynx. 2. clematis brevieaudata.

དབྱི་གུ་ (yīgu) sm. དབྱུག་གུ་.

དབྱི་ད་ལི་ (yīdali) Italy.

དབྱི་ནག (yīnaà) 1. black lynx. 2. clematis tangutica.

དབྱི་ལྤགས་ (yībaà) lynx skin.

དབྱི་མོ་ (yōmu) female lynx.

དབྱི་མོང་ (yīmuŋ) clematis.

དབྱི་དམར་ (yīmar) red lynx.

དབྱི་སྨི་སྒྲིད་སྨན་ (yīmi dri̲imɛn) ch.tib. ether.

དབྱི་ཙི་ (yīdzi) ch. soap.

དབྱི་ཚང་ (yīdzaŋ) lynx den/ lair/ hole.

དབྱི་ཡོན་ (yīyün) ch. member of parliament, congressman, senator.

དབྱི་ཡོན་གྲོས་མི་ (yīyün trö̲ömi) ch.tib. sm. དབྱི་ཡོན་.

དབྱི་ལ་ཁི་ (yīlake) Iraq.

དབྱི་སི་ལན་ (yīselɛn) Islamic, Moslem.

དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཕྱག་འཚལ་ཁང་ (yīselɛngi cāàdzɛɛgaŋ) Mosque.

དབྱི་སི་ལན་ཆོས་ལུགས་ (yīselɛn cö̲öluù) Islam, Moslem religion.

དབྱི་སུའོ་ (yīso) Aesop.

དབྱི་སི་ལི་ (yīsele) Israel.

དབྱི་ཧྭའི་གྲོས་ཚོགས་ (yīhue trö̲ödzɔɔ̀) ch.tib. parliament ༎ དབྱི་ཧྭའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ Parliamentary system.

དབྱི་ཧོ་ཐོན་གྱི་ལས་འགུལ་ (yīhodöngi lɛ̲ngüü) ch.tib. the Boxer Rebellion.

དབྱིག (yiì) precious stones/ materials/ gems.

དབྱིག་གི་ཁུ་བ་ (yiìgi kūwə) sun.

དབྱིག་གི་སྙིང་ (yiìgi ñīŋ) 1. precious stones/ gems. 2. Brahma.

དབྱིག་གི་གདངས་ཅན་ (yiìgi da̲ŋjɛn) a clear sound made by a ringing bell.

དབྱིག་གུ་ (yiìgu) thin stick.

དབྱིག་དངོས་ (yiìŋöö̀) wealth.

དབྱིག་དུག (yiìdug) poison made from precious stones.

དབྱིག་དར་ (yīgdar) a type of whetstone.

དབྱིག་པ་ (yīgbə) a stick.

དབྱིག་བུ་ (yīgbu) 1. a whetstone. 2. a stick for leveling earth.

དབྱིག་དབྱིག (yīgyiì) sound made by grinding.

དབྱིག་མོ་ (yīgmu) 1. powdered dye. 2. soft.

དབྱིག་འཛིན་གྱི་ཐིག་ལེ་ (yīŋdzingi tīgle) shung. sm. ས་གཞི་.

དབྱིངས་ (yīŋ) 1. midst, middle of, mid. ༎ ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ In mid air. ༎ དགོངས་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇགས་རོགས་གནང་ Please keep (it) in (the middle of your) mind. 2. interest, liking, fascination, enchantment ༎ ཁོ་བོད་གཞས་ལ་དབྱིངས་འདུག He has a deep interest in Tibetan music. 3. source, origin. 4. acting stylish/ grand; va.—བྱེད་ to act stylish/ grand. 5. addiction; vi.—ཞུགས་; —འཇགས་ to be addicted ༎ ཁོར་ཉལ་ཐའི་དབྱིངས་ཞུགས་བཞག He is addicted to opium. 6. amorous; va.—བྱེད་ to act amorous ༎ ན་གཞོན་དེ་གཉིས་དབྱིངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག The two youths are acting amorous toward each other.

དབྱིངས་འཁོར་ (yīŋ kɔ̄ɔ) vi. to be high/ intoxicated on drugs.

དབྱིངས་གོག (yīŋ gɔ̲ɔ̀) vi. to be satiated when using drugs.

དབྱིངས་ཅང་དོད་ (yīŋjaŋ tö̲ö) stylish, attractive, pretty.

དབྱིངས་ཅང་བྱེད་ (yīŋjaŋ ce̲è) va. to act stylish, attractive (in dressing, etc.).

དབྱིངས་ཅན་ (yīŋjɛn) addict, addicted ༎ ཉལ་ཐ་དབྱིངས་ཅན་ Opium addict.

དབྱིངས་ཆག (yīŋ cāà) ch.tib. vi. to lose interest/ fascination/ appeal/ attraction.

དབྱིངས་ཚོད་ (yīŋjöö̀) shung. fully aware.

དབྱིངས་འཇགས་པའི་ཚད་ (yīŋjagbɛ tsɛɛ̀) degree of addiction.

དབྱིངས་འདོན་ (yīŋ dö̲n) va. to act stylish/ chic/ attractive.

དབྱིངས་དཔྱད་ (yīŋjɛɛ̀) a phrase used in letter writting to convey please "think over and decide the matter" ༎ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གིས་དབྱིངས་དཔྱད་གནང་རོགས་གནང་ Concerning this issue, please think over and decide it.

དབྱིངས་འཕར་ (yīŋ pār) 1. vi. to be greatly fascinated and engrossed in ༎ ཁོ་གཉིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ལག་གི་སྐོར་ལ་དབྱིངས་འཕར་བསྡད་ཡག The two of them are engrossed in (talking) about research. 2. vi. to have a craving for a drug, to be addicted to a drug ༎ ཁོ་ཉལ་ཐག་གི་དབྱིངས་འཕར་ཡོད་པ་རེད་ He is addicted to opium. 3. sm. དབྱིངས་, 6.

དབྱིངས་བྱེད་ (yīŋ cɛɛ̀) sm. དབྱིངས་, 4. and 6.

དབྱིངས་འབྱར་ (yīŋjar) sm. དབྱིངས་ལ་ཚུད་.

དབྱིངས་ལ་ཚུད་ (yīŋlə tsüù) 1. sm. དབྱིངས་, 5. 2. sm. དབྱིངས་འཕར་.

དབྱིངས་ཞུགས་ (yīŋ shu̲ù) sm. དབྱིངས་ལ་ཚུད་.

དབྱིངས་ཞུགས་པའི་ཚད་ (yiŋshuùbɛ tsɛ̀ɛ) sm. དབྱིངས་འཛུགས་པའི་ཚད་.

དབྱིངས་གཞུག (yiŋ shu̱ù) sm. དབྱིངས་ཞུགས་.

དབྱིངས་བཟོ་དོད་པོ་ (yiŋso to̱òbo) sm. དབྱིངས་ཅང་དོད་པོ་.

དབྱིངས་ལ་འབྱར་ (yiŋla ja̱r) sm. དབྱིངས་ལ་ཚུད་.

དབྱིངས་ལ་འཚུད་ (yiŋlə tsüù) sm. དབྱིངས་ལ་ཚུད་.

དབྱིངས་ཤོད་ (yiŋ shöö) va. to show an interest in the opposite sex, to flirt (verbally).

དབྱིངས་ས་ (yiŋsə) a term used in ancient times to refer to regents and ministers.

དབྱིན་ (yīn) eng. abbr. of དབྱིན་ཇི་.

དབྱིན་སྐད་ (yīngɛɛ̀) English language, the spoken English language.

དབྱིན་སྐད་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ནས་ཡིག་རྒྱུགས་ལེན་པ་ (yīngɛɛ̀de cīgyɛɛgi gɛ̀ɛyiìgi cānɛ yiggyuù le̱mba) TOEFL (Test of English as a Foreign Language).

དབྱིན་ཁོངས་ (yīngoŋ) eng.tib. British, belonging to the British ¶ དབྱིན་ཁོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་ The IndianGovernment of Britain.

དབྱིན་ཁྲི་ (yīndre) eng.tib. foot (the linear measure).

དབྱིན་གོ་ (yīngo) eng.ch. England, Britain.

དབྱིན་གོ་བ་ (yīngowa) eng.ch. Englishman.

དབྱིན་དགེ་ (yīnge) eng.tib. abbr. English teacher.

དབྱིན་ཇི་ (yīnji) eng. England, English, Englishman.

དབྱིན་ཇི་ཁ་ཐུང་ (yīnji kədu̱ŋ) eng.tib. the English 303 carbine.

དབྱིན་ཇི་ཁ་རིང་ (yīnji kəriŋ) eng. English rifle.

དབྱིན་ཇི་གོང་མ་ (yīnji ko̱ŋma) the king/ queen of Great Britain.

དབྱིན་ཇི་གོང་མས་བཙུགས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཁང་ (yīnji ko̱ŋmɛ dzu̱gbɛ rignɛɛ̀ dēnɛɛ̀gaŋ) Royal Academy of Britain.

དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ (yīnjii gɛ̀ɛ) eng.tib. English language.

དབྱིན་ཇིའི་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁང་ (yīnjii lūŋdrin le̱ɛ̀gaŋ) British Broadcast Company (BBC).

དབྱིན་ཇིའི་ཚོང་དོན་སྐུ་ཚབ་ (yīnjii tsōŋdön gūdzəb) British Trade Officer/ Office.

དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེ་ (yījii yigi) eng.tib. English letters/ writing.

དབྱིན་དི་ཨན་པ་ (yīnji ēmba) eng.ch. American Indians; native Americans.

དབྱིན་དྲུང་ (yīndruŋ) eng.tib. English language secretary/ clerk.

དབྱིན་མདའ་ (yīnda) eng.tib. a British made rifle ¶ དབྱིན་མདའ་ཁ་ཐུང་ The British 303 carbine.

དབྱིན་མདའ་ཁ་ཐུང་ (yīnda kəndum) sm. དབྱིན་མདའ་ཁ་འདུམ་.

དབྱིན་མདའ་ཁ་འདུམ་ (yīnda kəndum) shung. the British 303 cabine (rifle).

དབྱིན་པང་ (yīnbaŋ) eng. the English pound.

དབྱིན་བོད་ (yīnpöö) eng.tib. Anglo-Tibetan.

དབྱིན་མུའུ་ (yīnmu) eng.ch. acre.

དབྱིན་ཚུན་ (yīndzün) eng.ch. inch.

དབྱིན་གཞུང་ (yīnshuŋ) eng.tib. the British government.

དབྱིན་ཟླ་ (yīnda) eng.tib. a Western month.

དབྱིན་གཟུགས་བོད་ཡིག (yīnsug po̱öyiì) romanization of the Tibetan alphabet.

དབྱིན་ཡུལ་ (yīnyüü) eng.tib. the British Isles, England.

དབྱིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་གར་ཚོང་ལས་ཁང་ (yīnyüügi gya̱gar tsōŋlɛgaŋ) eng.tib. the British East India Company.

དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་བརྒྱུད་ (yīnyüügi yi̱shü cōògyüù) eng.tib. the Anglican Church of England.

དབྱིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་གོང་མ་ (yīnyüü trö̱ödzɔɔ̀ ko̱ŋma) eng.tib. the British House of Lords.

དབྱིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ (yīnyüü trö̱ödzɔɔ̀ wɔ̱gma) eng.tib. the British House of Commons.

དབྱིན་ཡུལ་ཞིབ་བཤེར་ལས་ཁུངས་ (yīnyüü shi̱bser le̱ɛ̀guŋ) Scotland Yard.

དབྱིན་ལུགས་ (yīnluù) eng.tib. English custom, English style.

དབྱིན་ལེ་ (yīnle) eng.tib. mile.

དབྱིན་ལོ་ (yīnlo) eng.tib. a Western year.

དབྱིན་སྲང་ (yīnsaŋ) eng.tib. ounce.

དབྱིན་ཧྲན་རི་རྒྱུད་ (yīnhrɛn ri̱gyüù) Yinshan mountain range.

དབྱིབས་ (yīb) shape, form, figure.

དབྱིབས་གྲུ་བཞི་མ་ (yīb tru̱shimə) square.

དབྱིབས་ཅན་ང་ར་ལྕགས་ (yībjɛn ŋarjaà) shaped/ fashioned steel.

དབྱིབས་ཆགས་ཚུལ་ (yīb cəgdzüü) formation process.

དབྱིབས་ཆུང་ (yībjuŋ) small size, small ¶ དབྱིབས་ཆུང་ཁེ་ལས་ Small enterprise.

དབྱིབས་ཆུང་བཀོད་ལེགས་ (yībjuŋ göòleg) small but well designed.

དབྱིབས་ཆུང་སྤུས་དག (yībjun bǖüdaà) small but high in quality.

དབྱིབས་ཆུང་ལ་སྤུས་དག་པོ་ (yībjuŋla bǖü ta̱gbo) sm. དབྱིབས་ཆུང་སྤུས་དག.

དབྱིབས་ཆེན་ (yībjen) large size, large, heavy.

དབྱིབས་ཆེན་ཁེ་ལས་ (yībjen kēlɛɛ̀) large enterprise.

དབྱིབས་འཆོ་ (yīb cō) va. to shape, to make into a shape.

དབྱིབས་རྙིང་ (yībñiŋ) old shape, old style.

དབྱིབས་རྟགས་ཡི་གེ་ (yībdaà yigi) sm. དབྱིབས་མཚོན་ཡི་གེ་.

དབྱིབས་སྟོན་ (yīb tön) vi. to take shape.

དབྱིབས་མཐའ་བཞི་མ་ (yībta shi̱mə) quadrilateral.

དབྱིབས་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (yībdön trüügɔɔ) modeling equipment.

དབྱིབས་སྡུག (yībduù) beautiful.

དབྱིབས་བྱད་ (yībjɛɛ̀) sm. གཟུགས་བྱད་.

དབྱིབས་འབྲིང་ (yībdriŋ) middle-sized, medium.

དབྱིབས་རྩིས་ (yībdzii) sm. དབྱིབས་ཚད་རྩིས་རིག.

དབྱིབས་ཚད་རྩིས་རིག (yībdzɛɛ̀ dzīirii) geometry ¶ ངོས་མཉམས་དབྱིབས་ཚད་རྩིས་རིག Plane geometry.

དབྱིབས་མཚུངས་ (yībdzuŋ) similar in shape/ form.

དབྱིབས་མཚོན་ཡི་གེ་ (yībdzön yigi) pictograph, hieroglyph.

དབྱིབས་ཟུར་གསུམ་ (yīb su̱rsum) triangle.

དབྱིབས་གཟུགས་ (yībsuù) shape, structure, form.

དབྱིབས་བཟོ་ (yībso) molding, sculpturing; va.—བྱེད་. 2. situation, circumstance ¶ དེང་སང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་དབྱིབས་བཟོ་ཡག་པོ་མི་འདུག Thesedays the situation regarding economic development is not good.

དབྱིབས་བཟོའི་སྒྱུ་རྩལ་ (yībsö gyu̱dzɛɛ) plastic arts, sculpturing.

དབྱིབས་རིས་ (yībrii) drawing of a shape/ design.

དབྱིབས་གསར་ (yībsar) new model ¶ ད་ལོའི་མོ་ཊ་དབྱིབས་གསར་ This year's new car model.

དབྱིས་ (yii) the Yi nationality (a minority group in Sichuan and Yunnan Provinces).

དབྱིས་ (yii) 1. va. to wipe off, to clean off. 2. va. to apply.

དབྱིས་རིགས་ (yiirig) the Yi nationality.

དབྱུ་གུ་ (yūgu) stick.

དབྱུ་གུ་ཟླ་བ་ (yūgu da̱wa) the 9th month of the Tibetan calendar.

དབྱུག: p. དབྱུགས་; f. དབྱུག; imp. དབྱུགས་ (yūù) 1. va. to throw, to cast away, to fling ¶ ཅ་ལག་ཕན་མ་ཐོགས་དེ་ཚོ་གད་སྙིགས་ནང་དབྱུགས་པ་ཡིན་ (I) threw away all the useless thing in the garbage. 2. va. to strike/ hit ¶ གྲིས་གྱི་དབྱུགས་ནས་མི་བསད་བཞག He stuck a man with a sword and killed him. 3. sm. དབྱུག་འཛེག. 3. abbr. of དབྱུག་པ་.

དབྱུག་ཀྱོག་སྦོ་ལོ་ (yūggyɔɔ̀ bōlo) 1. cricket. 2. cricket ball.

དབྱུག་སྐྱལ་ (yūggüü) shung. beating (a drum) with a stick ¶ རྔ་བོ་ཆེ་དབྱུག་བསྐྱལ་བྱུང་བསྟུན་རྒྱལ་སྒོ་སྒྲིབས་རྒྱུག་གིས་ When the big drum was beaten the main gate was closed at once.

དབྱུག་སྐོར་ (yūùgɔɔ) flail (for threshing grain).

དབྱུག་གུ་ (yūùgu) a wooden stick.

དབྱུག་གུ་སྐམ་ཁ་ (yūùgu gāmga) a wooden key.

དབྱུག་གུ་ཕོག་པའི་སྤང་མདའི་ཁྱི་ལྟར་ (yūùgu pɔ̄gbɛ sāŋdɛ kyīdar) grumbling/ complaining loudly [Lit. like a dog beaten with a stick].

དབྱུག་གུའི་པོ་ལོ་ (yūùgü bōlo) field hockey.

དབྱུག་རྒྱུག་མཆོང་གསུམ་ (yūùgyuù cōŋsum) the three sports: throwing, running and jumping.

དབྱུག་བཅོས་ (yūgjöö̀) a method of Tibetan medical treatment wherein a patient is tapped with a small stick.

དབྱུག་འཇལ་ (yūg jɛ̱ɛ̱) va. to pay compensation in a divorce—paid by the person who initiated the divorce to his/ her spouse.

དབྱུག་འཇོག (yūg jɔ̱ɔ̀) leaving/ setting aside, forsaking, abandoning; va. དབྱུག་འཇོག; —བྱེད་ to leave/ set aside ¶ཁོས་བཟའ་ཚང་དབྱུག་བཞག་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ He left his wife and went away.

དབྱུག་ཏ་ (yūgda) prostitute, a loose woman; va.—བྱེད་ to be a prostitute, to be a loose woman.

དབྱུག་ཏོ་ (yūgdo) sm. དབྱུག་པ་.

དབྱུག་གཏོང་ (yūgdoŋ) parachuting; va.—བྱེད་ to parachute.

དབྱུག་ཐོ་ (yūgdo) sm. དབྱུག་ཏོ་.

དབྱུག་རྡོ་ (yūgdo) a throwing stone.

དབྱུག་བརྡ་ (yūgda) 1. a staff indicating rank. 2. baton.

དབྱུག་བསྡམས་ (yūgdam) keeping silent, not talking to one another.

དབྱུག་པ་ (yūgbə) club, stick; va.—རྒྱག to beat or hit with a stick/ club.

དབྱུག་དབྱུག (yūùyuù) waving; va.—བྱེད་ ¶ང་ཚོ་ཁ་བྲལ་དུས་ཁོང་གིས་ལག་པ་དབྱུག་དབྱུག་བྱས་པ་རེད་ When we were separating he waved his hand.

དབྱུག་མ་ (yūgmə) sm. དབྱུག་སྐོར་.

དབྱུག་རྩལ་ (yūgdzɛɛ) Chinese martial art that use sticks/ poles.

དབྱུག་འཛེག་ལུས་རྩལ་ (yūgdzeè lṳ̈ṳ̀dzɛɛ) pole vault.

དབྱུག་ཞོག (yūg sho̱ò) forget about it, drop it, leave it at that (slang).

དབྱུག་བཞག (yūg sha̱à) 1. sm. དབྱུག་ཞོག. 2. p. of དབྱུག་འཇོག.

དབྱུག་ཟོར་ (yūgsɔɔ) a long-handled sickle.

དབྱུག་ཟླ་ (yūgda) the 9th month of the Tibetan calendar.

དབྱུགས་ (yūù) p. and imp. of དབྱུག.

དབྱུགས་འཇོག (yūg jɔ̱ɔ̀) sm. དབྱུག་བཞག.

དབྱུགས་ཞོག (yūg sho̱ò) sm. དབྱུག་ཞོག.

དབྱུགས་བཞག (yūg sha̱à) p. of དབྱུགས་འཇོག.

དབྱུང་ (yūŋ) f. of འབྱིན་.

དབྱེ་ (yē) 1. f. of འབྱེད་. 2. sm. དབྱེ་བ་འབྱེད་.

དབྱེ་ཁྱད་ (yēgyɛɛ̀) different, difference ¶ད་ཚ་གྲང་དབྱེ་ཁྱད་ཆེ་ལ་ A great difference in the temperature.

དབྱེ་ཐང་ (yēdaŋ) sm. གཡི་ཐང་.

དབྱེ་ཐང་ག (yē tāŋga) sm. གཡི་ཐང་.

དབྱེ་ཕྲལ་ (yēdrɛɛ) decomposing, breaking down.

དབྱེ་ཕྲལ་འགྱུར་འབྱུང་ (yēdrɛɛ gyu̱njuŋ) decomposition reaction, the process of decomposition.

དབྱེ་བ་ (yēwa) distinctions, differences; va.—འབྱེད་; —གཅོད་ to differentiate, to distinguish, to classify, to sort by class or type ¶འབུ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are classifying the kinds of insects. ¶དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་སྐབས་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་པ་རེད་ At the time of (the implementation of) democratic reforms, they differentiated (people) into classes.

དབྱེ་བ་ཆོད་ (yēwa cō̈ö) 1. vi. to be differentiated/ distinguished/ classified ¶གྲོང་གསེབ་འདིའི་ནང་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཆོད་མ་སོང་ Differentiation into classes hasn't been done in that village. 2. vi. to be judged/ decided ¶སྐད་ཆ་དེ་བདེན་རྫུན་གྱི་དབྱེ་བ་ཆོད་མ་སོང་ It hasn't been decided whether that comment is true or false.

དབྱེ་བ་ཕྱེ་ (yēwa cē) p. of དབྱེ་བ་འབྱེད་.

དབྱེ་བ་མེད་པ་ (yēwa me̱èba) without distinction/ difference/ regard to ¶ཕོ་མོར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ Without regards to gender.

དབྱེ་བའི་གསང་ (yēwɛ sāŋ) spaces/ gaps within the body where there are no bones, arteries or vital organs.

དབྱེ་བྲལ་ (yēdrɛɛ) sm. དབྱེ་བ་མེད་པ་.

དབྱེ་འབྱེད་ (yēnjeè) differentiation, discrimination, classification, analysis; va.—བྱེད་ to differentiate, to discriminate, to classify, to sort, to analyze ¶ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེར་བའི་ཅ་ལག་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པ་རེད་ They sorted and differentiated the things brought by the (various) traders.

དབྱེ་འབྱེད་བསྡོམས་རྩིས་ (yēnjeè do̱mdziì) statistical facts/ figures ¶དབྱེ་འབྱེད་བསྡོམས་རྩིས་ཅུས་ Bureau of Statistics.

དབྱེ་འབྱེད་གྲོས་མོལ་ (yējeè tro̱ōmöö) holding negotiations/ talks to settle disputes; va.—བྱེད་.

དབྱེ་འབྱེད་ངོས་འཛིན་ (yējeè ŋo̱ndzin) picking out/ identifying one's own things from a group of mixed things va.—བྱེད་.

དབྱེ་མཚམས་ (yēndzam) demarcating/ differentiating/ bounding line; va.—བྱེད་; —གཅོད་ to draw a dividing line, to make a boundary/ limit, to demarcate ¶ཁོ་ཚོས་མཚམས་དབྱེ་མཚམས་བྱས་པ་རེད་ They demarcated the boundary.

དབྱེ་མཚམས་ས་ཐིག (yēndzam sədig) demarcation/ boundary line ¶གནས་སྐབས་ཀྱི་དམག་དོན་དབྱེ་མཚམས་ས་ཐིག Provisional military boundary.

དབྱེ་ཞིབ་ (yēshib) analyzing; va.—བྱེད་ to analyze.

དབྱེ་ཞིབ་འཕྲུལ་ཆས་ (yēshib trṻṻjɛɛ̀) analyzing instruments.

དབྱེ་ཞིབ་རིག་པ་ (yēshib ri̱gbə) the study of analytical methods, analytics.

དབྱེ་གཞི་ (yēshi) subject matter, subjects to be analyzed.

དབྱེ་ཤིང་ (yēshiŋ) door bolt/ latch.

དབྱེ་གསེས་ (yēseè) sm. དབྱེ་འབྱེད་.

དབྱེ་བསལ་ (yēsɛɛ) sm. དབྱེ་བ་འབྱེད་.

དབྱེན་ (yēn) discord, dissension, disagreement; va.—འབྱེད་; —བྱེད་ to cause discord, to instigate dissension/ disagreement.

དབྱེན་དཀྲུག (yēndruù) sm. དབྱེན་སྦྱོར་.

དབྱེན་འཁྲུན་ཆོད་མིན་ (yēndrün cō̈ōmin) shung. to be unable to settle a case/ dispute.

དབྱེན་འདུམ་ (yēndum) vi. to have people in conflict get back together through mediation.

དབྱེན་བསྡུམས་ (yēndum) va. to mediate between people in conflict/ dissension/ discord.

དབྱེན་པ་ (yēmba) troublemaker, troublemaking; va.—བྱེད་.

དབྱེན་སྦྱོད་ (yēnjöò) troublemaking, instigating disorder/ dissension.

དབྱེན་འབྱེད་ (yēn je̱è) va. to make trouble, to instigate dissension/ discord.

དབྱེན་འབྱེད་དཀྲུག་ཤིང་ (yēnjeè drūgshiŋ) sm. དབྱེན་སྦྱོར་དཀྲུག་ཤིང་.

དབྱེན་འབྱོར་ (yēnjɔɔ) sm. དབྱེན་སྦྱོད་.

དབྱེན་སྦྱོར་ (yēnjɔɔ) causing or fomenting discord/ dissension/ disagreement; va.—བྱེད་.

དབྱེན་སྦྱོར་དཀྲུག་ཤིང་ (yēnjɔɔ drūgshiŋ) causing or fomenting or instigating dissension/ discord; va.—བྱེད་.

དབྱེན་སྦྱོར་རྩོད་གླེང་ (yēnjɔɔ dzxȫöloŋ) causing or fomenting or instigating dissension/ discord; va.—བྱེད་.

དབྱེན་སྦྱོར་སེལ་འཇུག (yēnjɔɔ sēljuù) sm. དབྱེན་བསྡུམས་.

དབྱེན་བཀླུམས་ (yēn du̱m) sm. དབྱེན་བསྡུམས་.

དབྱེར་ (yēē) sm. དབྱེ་བ་.

དབྱེར་ཐོན་ (yēēdön) sm. གཟེངས་ཐོན་.

དབྱེར་ཕུད་ (yēēbüù) best ¶དབྱེར་ཕུད་ཐོན་རྫས་ The best products.

དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་ (yēē mi̱ cēèba) sm. དབྱེ་བྲལ་.

དབྱིར་མེད་ (yēēmɛɛ̀) sm. དབྱེ་བ་མེད་པ་.

དབྱིས་ (yēè) 1. size, magnitude. 2. chance, opportunity.

དྲ་ (drā) one of the six lineages of ancient Tibet.

དྲ་གོག (drāgɔɔ̀) sm. རྡུ་ཅོ་.

དྲ་ཉག (drāñaà) sm. རྡུ་ཉག.

དྲག (drāà) in between, a space/ gap between. ¶ ཁང་པ་དེའི་དྲག་ལམ་ཆུང་ཞིག་འདུག There is a small lane between the houses. 2. an interval ¶ ཚོགས་འདུའི་དྲག་ལ་ཇ་བླུགས་པ་རེད་ In the interval between the meetings (or sessions of the meeting) they served tea.

དྲག་དྲག (drāgdraà) sm. དྲག, 2.

དྲད་ (drɛ̄ɛ̀) f. of འདྲད་.

དྲལ་ (drɛ̄ɛ̄) 1. va. to tear, to rip. 2. p. and f. of དྲལ་.

དྲལ་བཤིག (drɛ̄ɛ̄shiì) destroying by tearing/ ripping; va.— གཏོང་; —བྱེད་.

དྲི་ (drī) f. of འདྲི་.

དྲིལ་ (driī) va. to push/ knock down ¶ ཁོས་ཕྲུ་གུ་དེ་ས་མར་དྲིལ་བ་རེད་ He knocked the boy down. ¶ རི་སྒང་ནས་ཤིང་སྡོང་དྲིལ་བ་རེད་ (They) rolled the trees down the hill.

དྲིལ་དྲིལ་ (driīdriī) 1. round. 2. small and stout (for people). 3. rolled into a ball; va.—བཟོ་.

དྲིལ་མ་ (driīmə) sheep and goat dung.

དྲེ་ (drē) sm. བྲི་.

དྲེ་གཏམ་ (drēdam) dirty/ foul/ coarse language.

དྲེ་པོ་ (drēbo) dirty/ foul/ coarse ¶ མི་དེས་སྐད་ཆ་དྲེ་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག This man is talking dirty.

དྲེ་མོ་ (drēwo) sm. དྲེ་བཙོག.

དྲེ་བེ་ (drēbe) baby goat.

དྲེ་བཙོག (drēdzɔɔ̀) dirt, filth, dirty, filthy.

དྲོག (drɔ̄ɔ̀) f. of འདྲོག.

དྲོལ་: p. དྲལ་; f. དྲལ་; imp. དྲོལ་ (drɔ̄ɔ̄) va. to tear/ rip.

འབག (baà) mask; va.—གྱོན་; —གོན་ to wear a mask, to use sth. as a pretext ¶ ཁོ་ཚོས་དམངས་གཙོའི་འབག་ལ་གོན་ནས་མི་དམངས་ལ་གཉའ་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Using democracy as a pretext, they oppressed the people.

འབག: p. འབགས་; f. དབག (baà) vi. to be defiled/ polluted/ desecrated.

འབག་སྐུ་ (baàgu) 1. clay statue. 2. an effigy on which a mask has been placed.

འབག་གེ་འབུག་གེ་ (baàge buùge) unclear/ ambiguous (response or statement); va.—ཤོད་ ¶ ཁོང་གིས་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བ་ལན་འབག་གེ་འབུག་གེ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་ He answered the reporter's questions ambiguously.

འབག་འཆམ་ (bagjam) religious dance in which the dancers wear masks; va.—རྒྱག.

འབག་པོ་ (baàbo) male witch.

འབག་པར་གཡར་ འཇིགས་ཚུར་ངོམ་ (baà pāā yāā jig tsüū ŋom) doing sb. a favor and being paid back with harm/ unkindness [Lit. to lend a mask (of a wrathful deity) and be frightened by it].

འབག་པར་གཡོག འཇིགས་རལ་ཚུར་སྐྱུལ་ (baà pāā yɔ̄ɔ̀ jigrɛɛ tsüū güū) sm. འབག་པར་གཡར་འཇིགས་ཚུར་ངོམ་.

འབག་པར་གཡོགས་ རྫིག་རལ་ཚུར་སྐྱུལ་ (baà pāā yɔ̄ɔ̀ jigrɛɛ tsüū güū) འབག་པར་གཡོགས་ འཇིགས་ཚུར་ངོམ་.

འབག་འབག (bagbaà) 1. machine gun. 2. motorcycle.

འབག་འབུག (bagbug) sm. འབག་གེ་འབུག་གེ་.

འབག་མོ་ (baàmo) witch (female).

འབག་བཙོག (bagdzɔɔ̀) pollution; va.—བཟོ་ to pollute.

འབག་བཙོག་གཙང་བཅོས་ (bagdzɔɔ̀ dzāŋjöö) cleaning up pollution.

འབག་བཙོག་བཅོས་སེལ་ (bagdzɔɔ̀ jöösel) sm. འབག་བཙོག་གཙང་བཅོས་.

འབག་བཟོ་བ་ (bagsowa) person who makes masks.

འབགས་ (baà) p. of འབག.

འབགས་གོད་ (baàgöö) wear and tear ¶ འགྲུལ་པ་དེ་ཚོ་བསྡད་ནས་ཁང་པར་འབག་གོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག Because travelers were staying in the house it got lots of wear and tear. 2. waste; va.—གཏོང་ to waste.

འབགས་ལྷག (baglhaà) leftover (food).

འབང་: p. བངས་; f. འབང་ (baŋ) vi. to be or get dipped/ soaked in water.

འབངས་ (baŋ) subject, dependent ¶ དཔོན་འབངས་ Lords and subjects.

འབངས་ཁྱིམ་ (baŋgyim) household of subjects.

འབངས་མཁོའི་གནམ་གྲུ་ (baŋkö nāmdru) civilian airplane.

འབངས་འཁོར་ (baŋgɔɔ) attendants and servants.

འབངས་འཁོར་གཡོག་རིགས་ (baŋgɔɔ yɔ̄ɔ̀rii) sm. འབངས་འཁོར་.

འབངས་གྱེན་ལོག (baŋgyen lɔɔ̀) va. to revolt/ rebel (made by subjects).

འབངས་གཉུག་མ་ (baŋñugba) permanent attendants/ servant.

འབངས་རྣལ་མར་བཀུག (baŋ nēēmar gūù) sm. འབངས་སུ་བྱེད་.

འབངས་མི་ (baŋmi) sm. འབངས་.

འབངས་མི་སེར་ (baŋ miser) sm. འབངས་.

འབངས་མོ་ (baŋmo) 1. female servant/ attendant. 2. female subject.

འབངས་དམངས་ (baŋmaŋ) the people, the masses.

འབངས་རིགས་ (baŋrii) servant/ attendant class or stratum.

འབངས་ལ་གདོགས་ (baŋla dɔ̄ɔ̀) sm. འབངས་སུ་བྱེད་.

འབངས་སུ་བཀུག (baŋsu gūù) va. to make into a servant/ subject, to subjugate.

འབངས་སུ་འཁོལ་ (baŋsu kɔ̈ɔ̈) vi. to be made into a servant/ subject, to be subjugated.

འབངས་སུ་གདོགས་ (baŋsu dɔ̄ɔ̀) sm. འབངས་སུ་བྱེད་.

འབངས་སུ་བྱེད་ (baŋsu ceè) va. to make into a servant/ subject, to subjugate.

འབད་ (bɛɛ̀) va. to endeavor, to make an effort, to strive for ¶ མོས་ཕྲུ་གུ་ཚོའི་སློབ་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་འབད་ཡོད་པ་རེད་ She has endeavored to educate the children.

འབད་འཐབ་ (bɛɛ̀dəb) struggling, endeavoring; va.—བྱེད་.

འབད་པ་ (bɛɛ̀ba) sm. འབད་རྩོལ་.

འབད་པ་བརྒྱ་ཕྲག (bɛɛ̀ba gyadraà) a tremendous effort [Lit. hundreds of attempts].

འབད་པ་སྟོང་ཟད་ (bɛɛ̀ba dōŋsɛè) wasting one's efforts.

འབད་པ་ཐོན་ (bɛɛ̀ba tön) shung. vi. to be diligent ¶ བྱ་བ་ལ་འབད་པ་ཐོན་ To work diligently.

འབད་པ་དོན་མེད་ (bɛɛ̀ba tönmeè) endeavoring without benefit/ gain/ result.

འབད་པས་སྲུང་ (bɛɛ̀bɛ süŋ) to guard/ protect with great effort.

འབད་འབད་དུང་དུང་ (bɛɛ̀bɛɛ̀ tuŋduŋ) diligently and enthusiastically, with great effort.

འབད་འབད་འབུངས་འབུངས་ (bɛɛ̀bɛɛ̀ buŋbuŋ) sm. འབད་རྩོལ་.

འབད་འབུངས་ (bɛɛ̀buŋ) abbr. of འབད་འབད་འབུངས་འབུངས་.

འབད་འབུངས་ཆེར་སྐྱེད་ (bɛɛ̀buŋ cērgyeè) with great diligence/ enthusiasm; va.—བྱེད་.

འབད་འབུངས་སྟོབས་བརྩོན་ (bɛɛ̀buŋ dōbdzön) going all out, making a great effort; va.—བྱེད་.

འབད་མེད་ (bɛɛ̀meè) without making an effort, without hard work ¶ འབད་མེད་ལ་ཕྱུག་པོ་ཡོང་མི་སྲིད་ It isn't possible to become rich without hard work.

འབད་མེད་ངང་འབྱུང་ (bɛɛ̀meè naŋjuŋ) vi. to get/ accomplish sth. without hard work.

འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ (bɛɛ̀meè lhūndrub) sm. འབད་མེད་ངང་འབྱུང་.

འབད་རྩོལ་ (bɛɛ̀dzöö) striving, endeavoring, struggling, making an effort; va.—བྱེད་.

འབད་བརྩོན་ (bɛɛ̀dzön) sm. འབད་རྩོལ་.

འབད་བརྩོན་ཆེ་སྐྱེད་ (bɛɛ̀dzön cēgyeè) sm. འབད་འབུངས་ཆེ་སྐྱེད་.

འབད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་ (bɛ̱ɛ̀dzön lhööme̱è) constant effort/ endeavor/ struggle [Lit. endeavoring without relaxing].

འབད་སེམས་ (bɛ̱ɛ̀sem) sm. ཧུར་སེམས་.

འབབ་: p. **བབ་**; f. **འབབ་** (bə̱b) 1. vi. to fall (rain, snow, water, etc.), to descend ¶ད་ཆ་ཆར་པ་འབབ་ཀྱི་འདུག (It) is raining now. ¶གནམ་གྲུ་དེ་འབབ་ཀྱི་འདུག The plane is landing. 2. yield, harvest ¶ད་ལོ་ཁྱེད་རང་གི་གཞིས་ཀའི་འབབ་ག་འདྲ་འདུག How is your estate's yield this year? 3. vi. to be attractive to, to appeal to ¶ཁོས་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལ་བབས་སོང་ What he said appealed to them. 4. vi. to become time to do ¶ད་ཚང་མ་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་ཡས་ཀྱི་དུས་ལ་བབས་པ་རེད་ The time has now come for all the people to unite. 5. in accordance, considering ¶ས་གནས་ཉེ་འགྱངས་བབས་ཀྱིས་ In accordance with distance. 6. what is owed on a loan/ tax. 7. income.

འབབ་: p. **བབ་** or **བབས་**; f. **འབབ་**; imp. **བོབ་** (bə̱b) va. to dismount, to get off, to descend ¶ཁོ་རྟ་ནས་བབ་པ་རེད་ He dismounted from the horse. ¶ཁོ་སྐས་འཛེགས་བབ་དུས་རིལ་བ་རེད་ He fell as he was climbing down the stairs.

འབབ་ཁ་ (bə̱bga) sm. འབབ་ཁུངས་.

འབབ་ཁུངས་ (bə̱bguŋ) source, origin.

འབབ་ཁོངས་ (bə̱bgoŋ) 1. belonging to or part of a source/ origin. 2. family background, class background ¶ངའི་འབབ་ཁོངས་ཞིང་པ་ཡིན་ My family background is farmer.

འབབ་འགོས་ (bə̱bgöö) standard of living.

འབབ་འཁྲི་ (bə̱btri) tax obligation.

འབབ་རྒྱུད་ (bə̱bgyüü) river or stream basin/ valley.

འབབ་སྒོ་ (bə̱bgo) income.

འབབ་ཆག (bə̱bjaà) exemption on a tax/ loan; va.—གཏོང་.

འབབ་ཆུ་ (bə̱bju) a stream/ river that flows (usu. rapidly) downhill.

འབབ་རྟེན་ (bə̱bden) the box/ bag (etc.) on which a newly arrived bride dismounts from her horse.

འབབ་སྟེགས་ (bə̱bdeg) a platform used for landing/ descending/ dismounting ¶མེ་འཁོར་གྱི་འབབ་སྟེགས་ Train (station) platform.

འབབ་ཐང་ (bə̱bdaŋ) sm. བབས་ཐང་.

འབབ་ཐོ་ (bə̱bdo) shung. a list of income/ yields.

འབབ་དེབ་ (bə̱bdeb) book for keeping a record of income.

འབབ་འདེད་ (bə̱bdeè) shung. person who goes to collect taxes/ loans that are in arrears.

འབབ་རྡོ་ (bə̱bdo) a falling stone (from a mountain or hill); vi.—རིལ་ to have a stone roll down from a mountain/ hill; va.—སྒྲིལ་ to roll a stone intentionally down a mountain/ hill.

འབབ་སྤྲོད་ (bə̱b dröö) va. to pay sth. owed ¶ཁོས་བུ་ལོན་གྱི་འབབ་ཚང་མ་སྤྲད་པ་རེད་ He paid off the full loan.

འབབ་ཕྱོགས་ (bə̱bjɔɔ) 1. the direction a river/ stream flows. 2. income.

འབབ་དབྱུག (bə̱byuù) dropping from an airplane, parachuting.

འབབ་མ་ (bə̱bma) handle of a plow.

འབབ་སྨྱུག (bə̱bñuù) fee given to court clerk for writing the verdict.

འབབ་རྩུགས་ (bə̱bdzuù) station (railway/ bus).

འབབ་འཛེགས་སྡིངས་ཆ་ (bə̱bdzeg di̱ŋja) sm. འབབ་སྟེགས་.

འབབ་ཡོང་ (bə̱byoŋ) income.

འབབ་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (bə̱bshib lɛ̀ɛguŋ) name of an office in the tt. government that was in charge of newly opened fields and taxes newly levied as a result of Lungshar's investigations.

འབབ་གཞི་ (bə̱bshi) source of income ¶བཟོ་གྲྭ་བཙུགས་ནས་འབབ་གཞི་གསར་པ་བཟོས་པ་རེད་ They built a factory and created a new source of income.

འབབ་གཞོངས་ (bə̱bshoŋ) a plate put under a cup being used to offer sth. like tea to deities.

འབབ་བཟོ་ (bə̱bso) making/ establishing a source of revenue; va.—བྱེད་ ¶ས་ཞིང་གསར་པ་སྒྲིལ་བུས་པ་རྣམས་ལ་གཞུང་ནས་འབབ་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ The government made the new estates a source of income.

འབབ་ཤུགས་ (bə̱bshuù) the force or amount of sth. falling.

འབབ་ས་ (bə̱bsa) station, port ¶གྲུ་གཟིངས་འབབ་ས་ Seaport.

འབམ་ (ba̱m) rheumatism.

འབམ་གྲུམ་ (ba̱mdrum) sm. འབམ་.

འབམ་ནད་ (ba̱mnɛɛ̀) rheumatism.

འབམ་པོ་ (ba̱mbo) ligusticum pteridophyllum franch ex oliv (used in Tibetan medicine).

འབམ་རྫོང་ (ba̱mdzoŋ) sm. འབམ་རྫོང་སྦུས་བསྒྱུར་.

འབམ་རྫོང་སྦུས་བསྒྱུར་ (ba̱mdzoŋ büügyur) forcing or bullying sb. into buying.(at a high price); va.—གཏོང་.

འབའ་ (ba̱) 1. a fine for violating an agreement/ pledge. 2. abbr. of འབའ་ཐང་. 3. va. to bleat.

འབའ་སྐད་ (bagɛɛ̀) bleating cry of sheep.

འབའ་ཁུག (bə̱guù) purse, wallet.

འབའ་ཁུག་ཁབ་ཤུབས་ (bə̱guù kābshub) gold ornament worn around the waist by the ladies (of the upper aristocracy).

འབའ་ཁལ་ (bə̱bgüü) sm. འབའ་ཐང་.

འབའ་ག་ཤ་ག (ba̱ga shāga) 1. frank, straightforward. 2. easy to get along with, compatible, amiable.

འབའ་གན་ (ba̱gɛn) shung. an agreement with a clause including a fine/ punishment for breaking/ violating the contract.

འབའ་འགལ་ (ba̱gɛɛ) shung. fine for breaking or violating a contract ¶ཁྲ་དོན་བདལ་བཤིག་ཏུ་འགྲོ་རིགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཞུས་སྲིད་ཚེ་མདུན་གསལ་འབའ་འགལ་སྤྲ་ཕྱི་རིམ་འགྲོས་ཀྱིས་སྒྲུབ་འབུལ་ཐོག If there are any violations against this verdict you must pay the fine for the violation as mentioned in the verdict.

འབའ་རྒུན་ (ba̱gün) grapes from the འབའ་ཐང་ area.

འབའ་རྒྱ་ (ba̱gya) sm. འབའ་གན་.

འབའ་སྒྲ་ (ba̱dra) sm. འབའ་སྐད་.

འབའ་དངུལ་ (ba̱ŋüü) a fine for breaking/ violating a contract.

འབའ་ཅན་ (ba̱jɛn) shung. having a clause (in an agreement) to pay a fine if terms are violated).

འབའ་ཅེ་ (ba̱je) sm. འབའ་ཆ་.

འབའ་ཆ་ (ba̱ja) 1. seeds that have been pressed to extract their oil (i.e., the residue from oil making). 2. musical instrument; va.—གཏོང་ to play a musical instrument.

འབའ་ཆ་བ་ (ba̱jawa) musicians.

འབའ་ཆ་རུ་ཁག (ba̱ja ru̱gaà) band.

འབའ་ཆའི་ལུད་ (bajɛ lü̱ü) a type of fertilizer made from འབའ་ཆ་.

འབའ་ཆི་ (bə̱ji) hind. a pounded and flattened rice.

འབའ་ཇི་ (bə̱ji) sm. འབའ་ཆི་.

འབའ་བརྗོད་གོང་ཞུར་ (ba̱jöö ko̱ŋshur) shung. as stipulated above in the contract/ agreement ¶འབའ་བརྗོད་གོང་ཞུར་གུས་འབངས་ནས་ངོ་བོ་ཊམ་དཀར་ ༡༠༠ ལ་སྐྱིད་ As stipulated above in the contract, I have borrowed 100 ཊམ་དཀར་.

འབའ་ཉེས་ (ba̱ñeè) shung. sm. འབའ་.

འབའ་ཐང་ (ba̱daŋ) Batang (an important area in Eastern Tibet (in today's Sichuan Province).

འབའ་དམ་ (ba̱dam) peanut, groundnut.

འབའ་དམ་སྣུམ་ (ba̱dam nüm) peanut oil.

འབའ་དིར་ (ba̱ di̱r) va. to bleat.

འབའ་འདེད་གཙང་སྒྲུབ་ (ba̱deè dzāŋdrub) meeting/ paying the fine for breaking a contract; va.—བྱེད་.

འབའ་འདེད་ཡན་སོང་མེད་པ་ (ba̱ndeè yɛ̱nsoŋ me̱èba) shung. not letting sb. evade paying a fine ¶ཁྲིམས་ཁྲུངས་སྲུ་གན་འགལ་སྐྱན་ཞུ་ཕུལ་བར་གན་རྒྱའི་འབའ་འདེད་ཡན་སོང་མེད་པ་ Please do not let them evade paying the fine for submitting the petition and violating the agreement.

འབའ་ཕྲིར་ (badir) bleating cry of sheep.
འབའ་པ་ (baba) person from འབའ་ཐང་.
འབའ་བྱི་ (bəji) sm. འབའ་ཆེ་.
འབའ་ཞིག (bashig) exclusively, solely, purely, only ¶ རང་དོན་འབའ་ཞིག Purely for one's own purpose.
འབའ་གཞས་ (bashεὲ) folk song from Batang.
འབའ་བཞག (ba shaà) va. to make a bet.
འབའ་བཞུ་ (bashu) a torch.
འབའ་ཡིག (bəyii) sm. འབའ་འཁན་.
འབའ་ཡུལ་ (bəyüü) sm. འབའ་ཐང་.
འབའ་ལི་ཐང་ (ba lidaŋ) two adjacent areas in Eastern Tibet: Batang and Litang (in today's Sichuan Province).
འབའ་ལི་འབོལ་ལི་ (bale böle) soft.
འབའ་ལེན་ (balen) sm. ཀང་འབའ་ལེན་.
འབའ་ཤ་ (basha) a type of large black grape.
འབའ་ཤི་ཧོར་ལང་ (bashi hōōlaŋ) a saying describing satirically the following historical shift: in the early years after 1951 the leading Tibetan cadre came from Batang in Kham but in recent years there has been a shift and the leading cadre such as Ragdi and Tenzin come from northern Tibet (the Horpa area) [Lit. people from Batang have died and people from Northern Tibet have risen up].
འབའ་སེལ་ (basel) paying a fine for breaking a contract.
འབར་ (bar) vi. to burn, to catch fire, to explode ¶ ཤིང་རློན་པ་དེ་ལ་མེ་འབར་གྱི་མི་འདུག The wet wood is not catching fire. ¶ འབར་མདེལ་དེ་ལམ་སེང་འབར་མ་སོང་ The bomb didn't explode at once.
འབར་སྐད་ (bargεὲ) sound of an explosion.
འབར་ཁ་ (barga) galloping; va.—གཏོང་; —སློད་ to gallop.
འབར་དངོས་ (barŋöö) 1. combustible/ flammable materials. 2. explosive materials.
འབར་གདག (bardaà) scolding; —གཏོང་; —བཀོལ་ to scold.
འབར་འབར་ (barbar) 1. an expression conveying extreme anger. 2. always burning (e.g., having a light on all the time).
འབར་འབུར་ (barbur) 1. abbr. of འབར་རི་ and འབུར་རི་. 2. a type of skin disease.
འབར་ཁ་ (barga) kindling materials.
འབར་ཁོག (bargɔɔ̀) derogatory name for monks.
འབར་གས་ (bargεὲ) an explosion.
འབར་གོག (bargɔɔ̀) sm. འབར་ཁོག.
འབར་རྒྱུ་ (bargya) combustible/ flammable materials.
འབར་དག་བཀོལ་ (bardaà gōō) va. to scold.

འབར་གཏོར་ (bardɔɔ) exploding, blowing up; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to explode, to blow up, to demolish.
འབར་ཐུབ་པའི་དངོས་པོ་ (bartubbε ŋöōbo) combustible/ flammable matter or agents.
འབར་ཐུབ་པའི་རླངས་པ་ (bartubbε lāŋba) combustible/ flammable gases.
འབར་དུ་འཛུག (bardu juù) 1. va. to ignite, to set on fire. 2. va. to detonate.
འབར་བྱེད་དངོས་རྫས་ (barjeè ŋöödzεὲ) flammable/ combustible/ incendiary materials or agents.
འབར་མདེལ་ (bandee) an explosive, bomb, mine, dynamite.
འབར་འབུར་ (barbur) bumpy/ uneven in surface.
འབར་མ་ (barma) Burma.
འབར་མེ་ (barme) flame; vi.—འབར་ to be burning (a flame).
འབར་མེད་མེ་རི་ (barme meri) extinct volcano.
འབར་མོ་ (baamo witch (female).
འབར་ཚག (bardza) pockmarked (from smallpox); vi.—ཆགས་; —བྱེད་ to get/ be pockmarked.
འབར་ཚད་ (bardzεὲ) ignition point.
འབར་རྫས་ (bardzεὲ) 1. explosives, dynamite. 2. fuel. 3. combustible/ flammable substances.
འབར་རྫས་སྣུམ་རིགས་ (bardzεὲ nūmrii) fuel oils.
འབར་ཞུན་ (barshün) 1. a kindling stick, match; va.—སྒྲོན་ to light a kindling stick to start a fire. 2. an oil lamp.
འབར་ཞུན་བཟོ་གྲྭ་ (barshün sodra) match factory.
འབར་གཡུག་གནམ་གྲུ་ (baryuù nāmdru) bomber (plane).
འབར་རེ་འབུར་རེ་ (bare bure) sm. འབར་རི་འབུར་རི་.
འབར་རི་འབུར་རི་ (bari buri) sm. འབར་འབུར་.
འབར་རོ་ཁ་ཀྱོག (baro kāgyɔɔ̀) very rich.
འབར་རླུང་ (bərluŋ) oxygen.
འབར་ཤ་ (barsha) sm. འབར་གཏོར་.
འབར་ཤག (barshaà) an explosion that splits rocks, etc.; va.—གཏོང་.
འབར་སླའི་དངོས་རྫས་ (barlε ŋöödzεὲ) combustible/ inflammable goods or substances.
འབལ་: p. འབལ་; f. འབལ་; imp. འབོལ་ (bεε) 1. va. to pluck/ pull out hair. 2. abbr. of འབལ་པོ་.
འབལ་གྲོ་ (bεεdro) mixture of wheat and peas.
འབལ་ཉོས་དཀོན་ཚོང་ (bεε ñöö göndzoŋ) hoarding, profiteering [Lit. buy when abundant, sell when scarce].
འབལ་པོ་ (bεεbo) abundant, plentiful.
འབལ་སྲན་ (bεεdrεn) mixture of barley and peas.
འབལ་འབལ་ལྷུག་ལྷུག (bεεbεε lhūgluù) sm. འབལ་པོ་.
འབལ་འབོལ་ (bεεböö) 1. sm. འབལ་པོ་. 2. soft, spongy.
འབལ་ལའི་དགུ་ལའི་ (bεεlε gulε) sm. འབལ་པོ་.
འབལ་ལེ་བ་ (bεεlεwa) the thick hair of animals that hangs down loosely.
འབལ་ལེ་འབོལ་ལེ་ (bεεle bööle) soft, spongy.
འབི་འབི་ (bimbi) 1. round. 2. term used for the penis of young boys.
འབི་ལྷ་ས་ (bilasə) hind. cement.
འབི་ལར་ (bilaa) hind. England.
འབིགས་: p. ཕུག; f. དབུག; imp. ཕུག (bii) va. to bore/ drill a hole, to pierce.
འབིགས་རྒྱག (bii gyaà) va. to bore/ make a hole in a wall in order to break into a home and rob it.
འབིགས་ལྕགས་འཁོར་སྒྲོམ་ (bigjaà kōōdrom) drilling frame (for oil wells).
འབིགས་ལྕགས་ལྕགས་གདུང་ (bigjaà jāgduŋ) drill pipe.
འབིགས་ཆས་ (bigjεὲ) drilling equipment.
འབིགས་གདུང་ (bigduŋ) drill pipe.
འབིགས་མདའ་ (biŋda) sm. འབིགས་གདུང་.
འབིགས་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (bigjeè trüügɔɔ) sm. འབིགས་གསོར་འཕྲུལ་འཁོར་.
འབིགས་ཚད་ (bigdzεὲ) drilling rate; drilling level.
འབིགས་གཟོང་ (bigsoŋ) drill.
འབིགས་གསོར་ (bigsɔr) the bit/ point of a drill.
འབིགས་གསོར་འཕྲུལ་འཁོར་ (bigsɔr trüügɔɔ) drilling/ boring machine.
འབིབས་: p. ཕིབས་; f. ཕིབས་ (bib) sm. འབུབས་.
འབུ་ (bu) insect, bug.
འབུ་ཀྲང་ལང་ (bu drāŋlaŋ) tib.ch. cockroach.
འབུ་དཀར་ (bugar) 1. white raw silk. 2. a type of cookie fried in butter. 3. white insects.
འབུ་ཀང་བརྒྱ་པ་ (bu gāŋgyaba) centipede.
འབུ་ཀང་བརྒྱ་ལག་བརྒྱ་ (bu gāŋgya laggya) sm. འབུ་ཀང་བརྒྱ་པ་.
འབུ་སྒོག་ཅན་ (bu gōgjεn) beetle.
འབུ་སྐྱོགས་ (bugyɔɔ̀) sm. འབུ་སྐྱོགས་དུང་.
འབུ་སྐྱོགས་དུང་ (bu gyōgduŋ) snail.
འབུ་སྐྱོག་དུང་འཁྱིལ་ (bugyɔɔ̀ duŋgyii) snail shell.
འབུ་སྐྱོན་ (bugyön) damage done by insects.
འབུ་ཁུང་ (buguŋ) hole caused by an insect.
འབུ་ཁྲུ་ (budru) shung. a type of hat worn by aristocrats of the traditional Tibetan goverment.
འབུ་མགོ་སེ་ (bu gose) sm. འབུ་འབུ་.
འབུ་རྒྱག (bu gyaà) vi. to be infested/ damaged by insects ¶ ཤ་ལ་འབུ་བརྒྱབ་བཞག The meat has gotten infested by insects.
འབུ་སྒོང་ (bugoŋ) egg of an insect.
འབུ་ལྕགས་ཀྱུ་མ་ (bu jāgyumə) hookworm.
འབུ་ཆ་ག་པ་ (bu cāgaba) locust.
འབུ་ཆེ་ (buje) an adult insect.

འབུ་ཆེས་ཆུང་ཟོས་ (bujeè cūŋ söö̀) the powerful/ big/ strong taking advantage of the weak, exploitation, imperialism [Lit. the big insect eats the small].
འབུ་ཆེས་ཆུང་བཟོས་ (bujeè cūŋ söö̀) sm. འབུ་ཆེས་ཆུང་ཟོས་.
འབུ་འཇོང་ (bujoŋ) a kind of worm.
འབུ་ཐུག (buduù) sm. ཐྲི་ཐག.
འབུ་དུང་དཀར་ (bu tuŋgar) insects/ animals with shells.
འབུ་དོང་ (budoŋ) pit for punishing criminals (that contains many insects).
འབུ་སྡོམ་ (budom) spider.
འབུ་ནད་ (bunɛɛ̀) diseases involving intestinal worms.
འབུ་ནར་ (bunar) sm. འབུ་ཆེ་.
འབུ་གནོད་ (bunöö̀) sm. འབུ་སྐྱོན་.
འབུ་གནོད་འགོག་བཅོས་ (bunöö̀ gɔgjöö̀) preventing and treating insect damage.
འབུ་ཕྲ་ (budra) bacteria, germs, microbes.
འབུ་ཕྲ་འགོག་སྨན་ (budra gɔgmɛn) antibiotic medicines.
འབུ་ཕྲ་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (budra tsöödagaŋ) bacteriology laboratory.
འབུ་ཕྲ་མོ་ (bu drāmo) 1. tiny insects. 2. sm. འབུ་ཕྲ་.
འབུ་ཕྲ་ཞུན་རྫས་ (budra shüündzɛɛ̀) bacteriolisin.
འབུ་ཕྲན་ལྗང་མདོག (budrɛn jaŋdɔɔ̀) corn earworm.
འབུ་ཕྲའི་དམག་འཐབ་ (budrɛ mɔ̄gdəb) bacteriological/ germ/ warfare, biological warfare.
འབུ་ཕྲའི་མཚོན་ཆ་ (budrɛ tsōnja) biological weapon, germ warfare weapon.
འབུ་ཕྲའི་རིག་པ་ (budrɛ rigbə) bacteriology.
འབུ་ཕྲུག (budruù) larva of insects.
འབུ་བལ་ (bupɛɛ) 1. silk wadding. 2. cotton.
འབུ་བྱང་པ་ (bu jaŋba) Chinese blister beetle (cantharides).
འབུ་བླ་མ་མ་ཎི་ (bu lāma mani) dragon fly.
འབུ་སྦྲང་ (budraŋ) insects.
འབུ་སྦྲང་གི་རིག་པ་ (budraŋgi rigbə) entomology.
འབུ་མ་ (buma) moth.
འབུ་མེ་ཁྱེར་ (bu megyer) firefly.
འབུ་དམར་ (bumar) red worm.
འབུ་སྨུག (bumug) cookie that is fried in melted butter until its darkish in color.
འབུ་སྙན་ (buñɛn) pollination by insects.
འབུ་ཚགས་ (budzaà) sm. འབུ་ཁྲུང་.
འབུ་ཚང་ (budzaŋ) insect nest/ den.
འབུ་འཛིང་འཛིང་ (bu dziŋdziŋ) cicada.
འབུ་འཛེར་ (budzer) an abnormal excrescence on plants caused by insects.
འབུ་ཡིས་སྙན་བྱེད་མེ་ཏོག (buyiì ñɛnjeè medɔɔ̀) flower pollinated by insects.
འབུ་རས་ (burɛɛ̀) raw silk fabric/ cloth.
འབུ་རིགས་མཁས་པ་ (buriì kɛ̄ɛba) entomologist.
འབུ་རིགས་ (burii) a species of insect.
འབུ་ལང་ (bulaŋ) sm. རྒུ་ལང་.
འབུ་སི་ (busi) silk thread.
འབུ་སུ་ཧང་ (bu sūhaŋ) tib.ch. lucerne, alfalfa.
འབུ་སེར་སྒེ་རིང་ (buser gēriŋ) mole cricket.
འབུ་སྲིན་ (busin) sm. འབུ་སྦྲང་.
འབུ་སྲིན་རིག་པ་ (busin rigbə) entomology.
འབུ་སླུ་སྒྲོན་མེ་ (bulu drönme) insect-killing lamp.
འབུ་གསོད་སྨན་ཕྱེ་ (busöö̀ mɛ̄nje) powder insecticide.
འབུ་གསོད་སྨན་རྫས་ (busöö̀ mɛ̄ndzɛɛ̀) insecticide.
འབུ་བསེ་བོས་འབྲོང་ལ་རུ་གཡུག (bu sēböö̀ drɔŋla ra yūù) overly optimistic. [Lit. a beetle shaking its horns when confronting a wild yak].
འབུ་གསོད་སྨན་ (bu sōōmɛn) sm. འབུ་གསོད་སྨན་རྫས་.
འབུ་ཨ་ར་ར་ (bu ārrara) sm. འབུ་སྐྱིགས་.
འབུག (buù) 1. sm. འཕིགས་. 2. awl.
འབུག་པའི་ཟླ་བ་ (bugbɛ dawa) the 8th month of the Tibetan calendar.
འབུག་མ་ (bugmə) moth.
འབུག་ཨ་ལོང་ཅན་ (bug āloŋjɛn) a type of awl with a round metal handle.
འབུགས་ (buù) sm. འབུག.
འབུང་: p. འབུངས་; f. འབུང་; imp. འབུངས་ (buŋ) va. to work diligently/ hard, to strive.
འབུང་ཤ་ (buŋsha) pumpkin seeds.
འབུང་གསུམ་འདོན་པ་ (buŋsum dönba) doing everything possible, doing one's utmost.
འབུངས་ (buŋ) p. and imp. of འབུང་.
འབུད་: p. བུད་; f. འབུད་; imp. བུད་ (böö̀) 1. va. to expel, to drive out ¶ཁོ་ཚོས་ཁོ་སྐྱིད་སྡུག་ནས་ཕུད་པ་རེད་ (They) expelled him from their organization. 2. va. to push, to shove ¶འཁོར་ལོ་རྒྱབ་ནས་འབུད་ནས་བཟོ་བཅོས་པའི་སར་འཁྱོལ་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ They pushed the vehicle from behind and tried to get to the service area. 3. va. to pass time ¶ལས་ཀ་མེད་སྐབས་དུས་ཚོད་འབུད་དཀའ་བ་འདུག Because (I) dont have any work, it is difficult to pass the time. 4. va. to take off ¶ཞྭ་མོ་འབུད་མི་ཐུབ་ཙང་ Because (he) couldn't take off (his) hat. 5. sm. བུད་. 6. va. to put firewood/ dung on a fire.
འབུད་: p. བུས་; f. འབུད་; imp. བུས་ (büü) 1. va. to play/ blow (usu. horns) ¶དུང་བུས་སོང་ (He) played the horn. 2. va. to burn.
འབུད་ཀྱག (büügyaà) 1. pushing, shoving; va.—གཏོང་; —རྒྱག to push/ shove; vi.—ཐེབས་ to get pushed/ shoved. 2. sm. འབུད་, 3.
འབུད་དཀྲོལ་ (büüdröö) wind and string instruments.
འབུད་དཀྲོལ་རོལ་ཆ་ (büüdröö rööja) orchestral music.
འབུད་དཀྲོལ་རོལ་མོའི་རུ་ཁག (büüdröömö rugaà) orchestra.
འབུད་གྲི་ (büüdri) a type of chisel.
འབུད་རྒྱག (büügyaà) sm. འབུད་ཀྱག.
འབུད་གཏོང་རོལ་ཆ་ (büüdoŋ rööja) wind instrument.
འབུད་འཐེན་ (bünden) pushing and pulling; va.—བྱེད་.
འབུད་དུང་ (büüduŋ) white conch shell used as a wind instrument during religious ceremonies.
འབུད་འདེད་ (bündeè) pushing, shoving (in sense of directing/ herding); va.—བྱེད་; —གཏོང་.
འབུད་སྡེ་ (bündeè) sm. སྡེ་ཐེ་.
འབུད་པ་ (büübə) bellows; va.—རྒྱག to use/ pump a bellows.
འབུད་འབུད་དུང་དུང་ (büübüü duŋduŋ) blowing horns and drumming/ beating on drums.
འབུད་ཤིང་ (büüshiŋ) fuel, firewood.
འབུན་ (bün) 50% interest.
འབུན་སྐྱེད་ (büngyeè) 50% interest.
འབུན་ཚམ་ (bündzam) shung. one and a half ཁལ་ of tsampa that was made from one ཁལ་ of grain.
འབུན་རྩིས་ (bündziì) calculating in a way that increases sth. by 50%.
འབུན་ཚོང་ (bündzoŋ) trade that yields a profit of 50%.
འབུབས་: p. ཕུབ་; f. དབུབ་; imp. ཕུབ་ (bub) 1. va. to put up, to pitch ¶གུར་ཕུབ་པ་རེད་ (They) put up a tent.
འབུམ་ (bum) a hundred thousand.
འབུམ་ཐེར་ (bumder) sm. འབུམ་.
འབུམ་པ་ (bumba) stupa.
འབུམ་ཕྲག (bumdra) multiple units of hundred thousands.
འབུམ་ཚོ་ (bumdzo) sm. འབུམ་ཕྲག.
འབུམ་ཟུར་ (bumsur) one hundred thousandth.
འབུའི་མཇུག་མས་འབུས་ཟ་བ་ (büü jugmɛɛ büü sawa) always being short of money or food and having to borrow but then when this must be paid having to borrow again so being continuously in debt [Lit. an insect eating its own tail].
འབུར་ (bur) 1. any protuberance. 2. vi. to bulge out, to swell up, to protrude. 3. bas relief carving. 4. see མགོ་འབུར་.
འབུར་ཀ་ (burgə) sm. འབུར་, 1.
འབུར་གོང་ (burgoŋ) abbr. of འབུར་འབུར་གོང་གོང་.

འབུར་འབུར་གོང་གོང་ (burbur gõŋgoŋ) a place that has a lot of bumps and holes/ depressions.

འབུར་གྱོང་ (burgyoŋ) sm. འབུར་གོང་.

འབུར་སྐུ་ (burgu) bas-relief statue.

འབུར་སྐྱེ་ (bur gyē) vi. to have a pimple grow.

འབུར་བརྐོས་ (burgöö) carving in relief; va.—རྒྱག.

འབུར་འཇོམས་ (burjom) stifling, suppressing, inhibiting; va.—གཏོང་ ¶ སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་ཐོན་མ་ཐག་འབུར་འཇོམས་གཏོང་དགོས་ As soon as (one) starts to behaves badly, one should supress it.

འབུར་ཐིག (burdig) a raised line.

འབུར་ཐོན་ (burdön) 1. vi. to protrude. 2. vi. to be conspicuous.

འབུར་ཐོན་ས་ཁྲ་ (burdön sābdra) a relief map.

འབུར་དུ་གཏོད་ (burdu töö) va. to make sth. protrude/ bulge out.

འབུར་དུ་དོད་ (burdu töö) vi. to protrude, to bulge out.

འབུར་དོད་ (burdöö) sm. འབུར་.

འབུར་དྲུང་ (burduŋ) sm. འབུར་འཇོམས་.

འབུར་པོ་ (burbu) sm. འབུར་འབུར་.

འབུར་བྲིས་ (burdrii) relief carving.

འབུར་འབུར་ (būrbur) protuberant, bulging.

འབུར་མ་ (burmə) sm. འབུར་འབུར་.

འབུར་ཚག (burdzaà) relief engraving.

འབུར་ཚུགས་ (burdzuù) glaring at; va.—སུ་ལྟ་ to glare at ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་མིག་འབུར་ཚུགས་བལྟས་འདུག The teacher glared at the students.

འབུར་ཚུགས་སུ་འཕྱུངས་ (burdzuùsu cūŋ) sm. འབུར་དུ་གཏོད་.

འབུར་ཤུན་ (burshün) wood shavings.

འབུར་ཟུར་ (bursur) a protruding edge/ point/ side.

འབུར་གཟུགས་ (bursuù) three dimensional.

འབུར་གཟུགས་གློག་བརྙན་ (bursuù lɔ̀ɔ̃ñɛn) three-dimensional film.

འབུར་རིས་ (burrii) three-dimensional drawings or paintings.

འབུར་ལེན་ (burlen) a carpenter's plane; va.—རྒྱག to plane sth.

འབུར་ལེན་ཁ་རིལ་ (burlen kārii) a type of carpenter's plane.

འབུར་ལེན་ཐེ་འབེ་ (burlen tēmbe) a type of plane.

འབུར་ལེན་སྣ་རིང་ (burlen nāriŋ) a type of long-nosed plane.

འབུར་ལེན་འཕྲུལ་སྒྲིགས་ (burlen trǖüdeg) a planning machine.

འབུར་ལེན་བཟོ་རིགས་ (burlen sorig) planning work.

འབུར་ཤེལ་ (burshee) convex lens.

འབུར་ཤོག (burshɔ̀ɔ) wood shavings.

འབུར་གཤོང་ (burshoŋ) sm. འབུར་གོང་.

འབུར་གསལ་གློག་བརྙན་ (bursɛɛ lɔ̀ɔ̃ñɛn) sm. འབུར་གཟུགས་གློག་བརྙན་.

འབུར་གསལ་ལྡ་ཤེལ་ (bursɛɛ dāshee) sm. འབུར་གསལ་མིག་ཤེལ་.

འབུར་གསལ་པར་ལེན་ (būrsɛɛ bārlen) 3-D photography.

འབུར་གསལ་དཔེ་རིས་ (bursɛɛ bērii) stereopicture, three dimensional picture.

འབུར་གསལ་མིག་གསལ་ (bursɛɛ migsɛɛ) 3-D glasses.

འབུར་གསལ་ཡུལ་ལྗོངས་ (bursɛɛ yünjoŋ). 3 dimensional scenery.

འབུལ་: p. ཕུལ་; f. དབུལ་; imp. ཕུལ་ (büü) va. to give, to present, to offer (h.) ¶ ཁོང་ལ་ཕྱག་རྟགས་ཤིག་འབུལ་གྱི་རེད་ (They) will give him a present.

འབུལ་སྐྱེས་ (büügyeè) gift, present (h.).

འབུལ་རྒྱ་ (büügya) a letter to superiors (with a seal).

འབུལ་སྒྲུབ་ཆོད་ཡིག (büüdrub cōōyii) shung. sm. སྒྲུབ་སྦྲོད་ཆོད་ཡིག.

འབུལ་ཆས་ (büüjɛɛ̀) sm. འབུལ་སྐྱེས་.

འབུལ་ཆེན་ (büüjɛn) a large offering.

འབུལ་འཇོག་བྱེད་ (bünjɔɔ̀ ceè) va. to agree to, to sign ¶ གན་རྒྱ་འབུལ་འཇོག་བྱས་སོང་ They signed an agreement.

འབུལ་གཏོར་ (büüdɔɔ) torma for giving as an offering to deities.

འབུལ་རྟ་ (büüda) shung. horse given as a present.

འབུལ་རྟེན་ (büüden) 1. འབུལ་སྐྱེས་. 2. a gift given to get sth. in return.

འབུལ་རྟེན་དངུལ་ (büüden ŋüü) money given as gift (or bribe).

འབུལ་ཐོ་ (büüdo) list of presents received (e.g., at a marriage); va.—རྒྱག to record gifts on a list.

འབུལ་དུས་ (büüdüü) shung. time when a payment should be made ¶ འབུལ་དུས་གོང་མཚུངས་ཞུ་རྒྱུ་ The time when the payment will be made shall be the same as mentioned above.

འབུལ་དེབ་ (büüdeb) a book in which a list of presents received is kept.

འབུལ་སྡུད་པ་ (büü dǖübə) monks sent to various remote places by their monastery to preach and conduct rites so that they can collect gifts and offerings for the monastery (or monastic subunit).

འབུལ་གནང་མཛད་ (büünaŋ dzɛ̄ɛ) h. of འབུལ་.

འབུལ་སྤམ་ (büübam) the quantity of a gift/ present.

འབུལ་སྤྲོད་ (büüdrüü) va. to give and to receive.

འབུལ་འཕང་མཛད་ (büübaŋ dzɛ̄ɛ) h. of འཕེན་.

འབུལ་བ་ (büüwə) gift, offering, present (h.); va.—འབུལ་; —ཕུལ; —རྒྱག to give a gift/ offerin/ present.

འབུལ་འབབ་ (büübəb) shung. the amount of payment ¶ མེ་ཕག་ནས་འབུལ་འབབ་གསར་ཐོན་ Since (the year of the) fire boar, a new amount of payment was established.

འབུལ་བྱ་ (büüja) sth. to be given, gift.

འབུལ་སྦྲོར་ (büüjɔɔ) shung. handing over; va.—བྱེད་ ¶ མི་རྫ་ཤི་སྡོང་གི་རྗེས་ཤུལ་དངོས་རིགས་ལེགས་ཉེས་ཇི་འདྲ་ཡིན་རུང་གཞུང་ཁོངས་སུ་འབུལ་སྦྲོར་བྱེད་དགོས་ (One) must hand over to the government all the belongings of the deceased serf.

འབུལ་དམིགས་ས་ཞིང་ (büümig sāshiŋ) shung. fields that can be used as a collateral on a loan.

འབུལ་ཚན་ (büüdzɛɛ̀) sm. འབུལ་སྐྱེས་.

འབུལ་ཚིག (büüdzii) a card or letter that accompanies a gift.

འབུལ་མཚོན་ (büüdzün) a token gift, a modest gift.

འབུལ་རྫས་ (büüdzɛɛ̀) sm. འབུལ་སྐྱེས་.

འབུལ་རྫོངས་ (büüdzoŋ) a parting/ farewell present, a gift to a person leaving.

འབུལ་བཞེས་གནང་ (büüsheè nāŋ) h. of སྤྲོད་ལེན་བྱེད་.

འབུལ་ཡིག (büüyii) h. of གཏོང་ཡིག.

འབུལ་ཡུལ་ (büüyüü) the one to whom sth. is given, the recipient.

འབུལ་ལན་ (büülɛn) return gift (usu. given to a subordinate).

འབུལ་བཤམས་གནང་ (büüsham nāŋ) 1. va. to give food. 2. va. to make an offering to a deity.

འབུལ་ལོག (büülɔɔ̀) returning/ giving back sth. (usu. when a lama returns the scarf one has just given him).

འབུས་ (büü) vi. to sprout/ blossom (for plants, flowers).

འབུས་སྨན་མེ་ཏོག (büüñɛn medɔɔ̀) pollinated flowers.

འབུས་བཟས་ (büü sɛɛ̀) worm-eaten, eaten/ nibbled on by insects.

འབེ་ལོག (belɔɔ̀) the middle brace between the beam and pillar.

འབེག (beg) eng. bag.

འབེན་ (ben) target.

འབེན་དངོས་ (benŋüü) live target.

འབེན་ཕོག་ཚད་ (ben pɔɔ̀dzɛɛ̀) percentage of hits (on a target).

འབེན་མིག (benmii) the bull's-eye (on a target).

འབེན་མེད་མདའ་འཕེན་ (benmeè damben) aimless behavior [Lit. shooting when there is no target].

འབེན་ཡོད་སར་མདའ་རྒྱག (ben yöö sāā dagyaà) behaving with purpose [Lit. shooting at a target].

འབེན་ར་ (benra) shooting range, target range.

འབེན་ལ་གཏོད་ (benla dōō) va. to aim at a target.
འབེན་ས་ (bensa) a target.
འབེབ་ (beb) sm. འབེབས་.
འབེབས་: p. ཕབ་; f. དབབ་; imp. ཕོབ་ (beb) 1. va. to make/ cause to descend, to bring down, to demote ¶ གོ་གནས་འབེབས་ To demote in rank. ¶ རིན་གོང་ཕབ་ནས་བཙོངས་པ་རེད་ (They) lowered the price (gave a discount) and sold it. ¶ པ་ཕས་ཕྲུ་གུ་རྟ་ནས་ཕབ་པ་རེད་ The father brought down the child from the horse. 2. (with གཏན་) va. to settle, to decide. 3. va. to lay down one's arms/ weapons. ¶ གོ་ལག་ཕབ་པ་རེད་ (They) laid down (surrendered) their weapons. 4. va. to transcribe ¶ སྒྲ་འཇུག་འཁྱིལ་འཁོར་ནས་ཡིག་ཐོག་ལ་ཕབ་པ་རེད་ (He) transcribed the speech/ words from the tape recorder. 5. va. to convert currency/ money ¶ རུ་པི་ནས་ཨ་སྒོར་ལ་འབེབས་དགོས་ (You) have to convert rupees into U.S. dollars.
འབེབས་རྟེན་ (bebden) small gifts such as flower petals put in letters.
འབེབས་གདན་ (bebdɛn) sacks of grain put out for the bride to dismount from her horse.
འབེབས་མཚོན་ (bebdzön) sm. འབེབས་རྟེན་.
འབེབས་བཤད་ (bebshɛɛ̀) auspicious sayings that are repeated when the bride arrives and dismounts from her horse.
འབེམ་ (bem) sm. འབེན་.
འབེལ་ (bee) abbr. of འབེལ་པོ་.
འབེལ་དཀོན་ (beegön) abundance and scarcity, availability ¶ ལུང་པ་ཚང་མར་འབྲུ་རིགས་འབེལ་དཀོན་སྙོམ་པོ་འདུག The availability of grains in all the areas is equal.
འབེལ་མཆིད་ (beejii) 1. talking freely and frankly. 2. a letter.
འབེལ་ཉོ་དཀོན་འཚོང་ (beeño gōndzoŋ) buying when abundant and selling when scarce; va.—བྱེད་; —རྒྱག.
འབེལ་གཏམ་ (beedam) frank/ free discussion.
འབེལ་དུས་ (beēdüü) the abundant season (the time when certain items are in abundant supply).
འབེལ་པོ་ (beebo) abundant, plentiful.
འབེལ་འབེལ་ལྷུག་ལྷུག (beebee lhūglhuù) abundant, plentiful.
འབེལ་འཚོང་ལྷུག་འདོན་ (beedzoŋ lhūgdön) plenty to sell, much available for sale.
འབོ་ (bo) shung. a volume measure (in the form of a box) that is used to measure grains (one bo is equal to one ཁལ་ or about 28-31 pounds).
འབོ་: p. ཕོས་; f. དབོ་; imp. ཕོས་ (bo) vi. to get/ be spilled ¶ ཤོག་བུའི་སྟེང་ལ་སྣག་ཚ་ཕོས་སོང་ Ink spilled on the paper.
འབོ་ཁ་བ་ (bokawa) shung. a person who measures འབོ་.
འབོ་ཁ་རྒྱག (boga gyaà) va. to level the amount grain in the measuring box with a stick when measuring འབོ་.
འབོ་ཁ་འཇོག (boga jɔ̀ɔ) sm. འབོ་ཁ་རྒྱག.
འབོ་རྒྱུག (bogyaà) shung. a stick used to measure barley (to level the amount in the box).
འབོ་གང་ (bogaŋ) one འབོ་ of sth. like barley/ wheat.
འབོ་བྲེ་ (bodre) abbr. འབོ་ and བྲེ་ (one འབོ་ consists of 20 བྲེ་).
འབོ་བྲེ་ལ་ (bodrela) a mountain pass in Sichuan's Ngaba Prefecture.
འབོ་ལ་ཤར་ (bōla shār) va. to level the top of a འབོ་ measuring box (eliminating the excess).
འབོ་ལོ་ (bolo) a type of pine tree.
འབོ་ལོག་བྲེ་ལོག (bolɔ̀ɔ drelɔ̀ɔ) shung. illegal འབོ་ and བྲེ་ that are larger than the official size.
འབོ་ཤར་གཏོང་ (boshar dōŋ) sm. འབོ་ལ་ཤར་.
འབོ་བཤེར་ (bosher) investigating/ examining/ checking whether a འབོ་ is accurate; va.—གཏོང་.
འབོག (bɔ̀ɔ) a square cloth used for wrapping clothes/ bedding, etc.
འབོག: p. ཕོག; f. དབོག; imp. བོག (bɔ̀ɔ) va. to give ¶ སྡོམ་པ་འབོག་པ་ To give vows.
འབོག: p. འབོགས་; f. འབོག; imp. འབོགས་ (bɔ̀ɔ) vi. to cross a river ¶ གཙང་ཆུ་འབོགས་ནས་ཕྱིན་སོང་ He crossed the river.
འབོག: p. བོག; f. འབོག (bɔ̀ɔ) vi. to faint. 2. vi. to fall down.
འབོག་སྒྲིལ་ (bɔgdrii) wrapped bundle.
འབོག་ལྕག (bɔgjaà) shung. tiger or leopard skin patterned rug that is stuffed and hung on each side of the door of the palace of the Dalai Lama and a select few top Tibetan government officials (these were also used as symbolic whips when these officials traveled).
འབོག་ཆེན་ (bɔgjen) shung. a type of hat worn by officials of the traditional Tibetan goverment.
འབོག་འཇོལ་ (bɔgjöö) a bag/ container for bedding when traveling.
འབོག་ཏོ་ (bɔgdo) sm. འབོག་ཐོ་.
འབོག་གཏོང་རྒྱག (bɔgdoŋ gyaà) va. to lease out.
འབོག་ཐོ་ (bɔgto) 1. a flat stone used to even a floor that is under construction; va.—རྒྱག 2. shung. a lay official hat of the tt. government.
འབོག་རྟོ་ (bɔgdo) sm. འབོག་ཐོ་.
འབོག་སྡིག (bɔgdig) a clasp that fastens shawls (on the chest); va.—རྒྱག.
འབོག་ར་ (bɔgra) the newly grown sections of a deer's antler.
འབོག་རས་ (bɔgrɛɛ̀) 1. cloth for wrapping a bundle. 2. gunny sack.
འབོགས་ (bɔ̀ɔ) p. and imp. of འབོག.
འབོགས་ཆོག (bɔgjɔ̀ɔ) a vow taking ritual for monks.
འབོང་ (boŋ) vi. to get soaked/ wet.
འབོད་: p. བོས་; f. བོད་; imp. བོས་ (böö) 1. va. to call out, to shout out (to come) ¶ ཁང་པའི་ཕྱི་ནས་མི་གཅིག་གིས་ཁྱེད་རང་འབོད་ཀྱི་འདུག Outside the house someone is shouting for you (to come). 2. va. to call/ summon ¶ ང་རང་བཀའ་ཤག་སྣུག་ཏུ་བོས་བྱུང་ I was summoned to the inner room of the Kashag.
འབོད་བཀུག (böögùù) sm. འབོད་འགུགས་.
འབོད་སྐད་ (böögɛɛ̀) the sound of calling/ shouting/ summoning.
འབོད་སྐུལ་ (böögüü) sm. འབོད་བསྐུལ་.
འབོད་བསྐུལ་ (böögüü) an appeal, a call (for action); va.—བྱེད་; —གནང་ to appeal, to issue a call ¶ སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་བསྐུལ་བྱས་པ་རེད་ (They) issued an appeal for supporting the establishment of a school.
འབོད་བསྐུལ་གདན་ཞུ་ (böögüü dɛnshu) invitation; va.— འབུལ་; —བྱེད་.
འབོད་འགུག (böögùù) sm. འབོད་འགུགས་.
འབོད་འགུགས་ (böögùù) summoning, calling, convening; va.—བྱེད་ to summon, to call, to convene ¶ འདྲི་རྩད་ཆེད་འབོད་འགུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) summoned (him) for questioning.
འབོད་སྒྲ་ (böödra) 1. a shout, cry. 2. an interjection.
འབོད་སྟངས་ (böödaŋ) the manner of summoning/ calling/ convening.
འབོད་བརྡ་ (bööda) 1. calling, announcing; va.—གཏོང་ ¶ ཚོགས་འདུར་ཤོག་ཟེར་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་འབོད་བརྡ་བཏང་བ་རེད་ The leader announced, "come to the meeting". 2. commands used in military marching ¶ དམག་རྩེ་ད་འབོད་བརྡ་ Military drill commands.
འབོད་དབྱངས་ (bööyaŋ) shouting, hailing; va.—སྒྲོག to shout, to hail.
འབོད་མི་ (böömi) a person sent to call sb.
འབོད་མིང་ (böömiŋ) a term of address, title.
འབོད་ཚིག (böödzii) 1. slogan; va.—སྒྲོག; —འདོན་ to shout slogans. 2. interjection ¶ ངོམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཚོས་འབོད་ཚིག་བཏོན་པ་རེད་ The demonstrators shouted slogans.
འབོད་རྩལ་ (böödzüü) title, name.
འབོད་ལན་ (böölɛn) responding to a call/ appeal; va.—སློག; —བྱེད་ to respond to a call/ appeal ¶ ཟིང་ཆ་སློང་ཕྱོགས་སྐོར་ཁོ་ཚོས་འབོད་ལན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་

རེད་ They are responding to an appeal to incite a disturbance.

འབོད་ལུགས་ (bööluù) sm. འབོད་སྐངས་.

འབོད་ལེན་ (böölen) sm. འབོད་ལན་.

འབོད་སློང་ (böölon) va. to instigating/ inciting/ arousing through appeals/ calls; va.—བྱེད་ ¶ མང་ཚོགས་འབོད་སློང་བྱས་ཙང་དྲ་སྟོན་ཁྲོམ་སྐོར་བྱས་པ་རེད་ Because (they) instigated the masses, (the masses) held a demonstration.

འབོབ་ (bob) 1. socks. 2. sth. thick put on the shoulders when carrying a load there.

འབོབ་ཤུབས་ (bobshub) sm. འབོབ་.

འབོམ་ (bom) eng. bomb; va.—དབྱུགས་; —རྒྱག; —འཕེན་ to drop bombs, to bomb.

འབོམ་རྒྱག་གནམ་གྲུ་ (bomyuù nəmdru) bomber (plane).

འབོར་ (bɔɔ) quantity, amount, number ¶ བོད་རིགས་འབོར་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་ནང་འབྱོར་ཡོད་པ་རེད་ A large number of Tibetans have come to India.

འབོར་: p. བོར་; f. འབོར་; imp. བོར་ (bɔɔ) va. throw, fling, discard; divorce ¶ ཅ་ལག་ཕན་མི་ཐོགས་རྣམས་བོར་བ་རེད་ (He) threw out the useless things. ¶ ཁོས་ལོ་མང་སོང་བའི་བཟའ་ཟླ་བོར་བ་རེད་ He divorced his spouse of many years.

འབོར་གྲངས་ (bɔɔdraŋ) sm. འབོར་.

འབོར་ཆེ་ (bɔɔje) sm. འབོར་ཆེན་.

འབོར་ཆེ་ཆུང་ (bɔɔ cījuŋ) quantity, amount, number.

འབོར་ཆེན་ (bɔɔjen) large quantity/ amount/ number.

འབོར་ཆེན་པོ་ (bɔɔ cēmbo) sm. འབོར་ཆེན་.

འབོར་བསྡོམས་ (bɔɔdom) total quantity/ amount/ number.

འབོར་སྡོམ་ (bɔɔbom) sm. འབོར་.

འབོར་ཚད་ (bɔɔdzɛè) amount, number, quantity.

འབོར་ཚོང་ (bɔɔdzoŋ) wholesale trade.

འབོར་བརླག (bɔɔlaà) sm. བོར་བརླག.

འབོར་ཤོབ་ (bɔɔshob) boasting, bragging; va.—ཤོད་ to boast, to brag.

འབོར་ཤོབ་ཚ་པོ་ (bɔɔshob tsābo) boastful (person).

འབོར་སིལ་ཚོང་ཁང་ (bɔɔsii tsōŋgaŋ) wholesale and retail store.

འབོལ་ (böö) 1. imp. of འབལ་. 2. abbr. of འབོལ་པོ་.

འབོལ་སྐྱིད་ (böögyii) having a good livelihood and being happy.

འབོལ་ཁྲི་ (böödri) a soft seat/ berth, a cushioned seat/ berth.

འབོལ་མཁྲེགས་ (bööḍreg) 1. soft and hard. 2. flexibility.

འབོལ་གྲུམ་ (böödrum) a cushion with a rug on top of it.

འབོལ་སྔས་ (bööŋɛè) sm. སྔས་འབོལ་.

འབོལ་ཉོ་དཀོན་ཚོང་ (bööño gōndzoŋ) buying when the price is low and selling when there is scarcity.

འབོལ་སྟན་ (böödɛn) sm. འབོལ་གདན་.

འབོལ་སྟན་རྒྱབ་བརྙེས་ (böödɛn gyəbñeè) seat back cushion.

འབོལ་གདན་ (böödɛn) cushion, mattress.

འབོལ་ལྡན་ (böödɛn) soft, pliable.

འབོལ་པོ་ (bööbo) soft, pliable.

འབོལ་བ་ (bööwa) sm. འབོལ་པོ་.

འབོལ་འབོལ་ (bööböö) soft.

འབོལ་འབོལ་ལྷུག་ལྷུག (bööböö lhūluù) abundant, plentiful.

འབོལ་རྩོམ་ (böödzom) popular literature (an essay/ article written so that it can be easily understood).

འབོལ་རྩོམ་སྒྲིག་རིབ་ (böödzom) popular literature.

འབོལ་རྩོམ་སྙན་ངག (böödzom ñɛ̄ŋaà) prose poem.

འབོལ་ལེ་ (bööle) at ease/ relaxed ¶ ཁོང་ལྡོད་འབོལ་ལེ་བསྡད་འདུག He is staying there relaxed.

འབོལ་ལོག (bööləɔ) 1. stacked/ piled up; va.—རྒྱག to pile up/ stack up. 2. a thick cushion.

འབོལ་ས་ (böösa) 1. ground that is soft. 2. a place/ area that has an abundance of resources/ products.

འབོལ་ལྷུག (böölhuù) abbr. of འབོལ་འབོལ་ལྷུག་ལྷུག.

འབོས་ (böö) p. of འབོ་.

འབྱང་: p. བྱང་, f. འབྱང་ (jaŋ) 1. vi. to be/ get cleansed ¶ ཕྱག་འཚལ་སྐོར་སྐྱོང་བྱས་ནས་སྡིག་པ་འབྱང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is cleansing his sins by doing prostations and circumambulations. 2. va. to be knowledgeable/ skillful (usu. in crafts), to master a craft ¶ ལག་ཤེས་དེ་ཚོ་ལམ་སེང་འབྱང་ཁག་པོ་རེད་ It is hard to master those crafts at once. 3. va. to cleanse or purge the bowels.

འབྱམ་: p. འབྱམས་; f. འབྱམ་ (jam) sm. ཁྱབ་.

འབྱམ་པོ་ (jambo) a cushon with padding/ wadding.

འབྱམས་ (jam) p. of འབྱམ་.

འབྱམས་ཀླས་ (jamlɛè) sm. མཐའ་ཡས་པ་.

འབྱར་ (jar) 1. va. to be stuck on/ to, to be glued/ pasted ¶ ཤོག་བུ་གཉིས་མཉམ་དུ་འབྱར་བསྡད་བཞག The two pages are stuck together. 2. va. to get close to sb. in power.

འབྱར་ཁ་ (jarga) a gift, bribe; va.—རྒྱག.

འབྱར་ཁུ་ (jərgu) glue, adhesive.

འབྱར་བཅོས་ (jarjöö) medication that is applied to the skin.

འབྱར་ལྡན་ཆེ་སྣ་ (jardɛn tsīnə) substances that have a sticky/ adhesive quality.

འབྱར་བག (jarbaà) sm. འབྱར་རྩི་.

འབྱར་བག་གར་པོ་ (jarbaà karbo) a thick glue.

འབྱར་བག་ཅན་ (jarbaàjɛn) sth. that sticks or is adhesive.

འབྱར་བའི་རང་བཞིན་ (jarbɛ rəŋshin) the nature of stickiness.

འབྱར་བྱེད་ (jarjeè) glues, adhesives.

འབྱར་འབྱར་བྱེད་ (jarjar ceè) sm. འབྱར་, 2.

འབྱར་མ་ (jarma) things that are stuck/ attached to sth.

འབྱར་རྩི་ (jərdzi) sm. འབྱར་ཆི་.

འབྱར་རྩིའི་རང་བཞིན་ (jərdzi rəŋshin) stickiness.

འབྱར་ཆི་ (jərdzi) stickiness, sticky ¶ སྨན་འདི་འབྱར་འཚི་ཡག་པོ་མི་འདུག This glue's stickiness is not good.

འབྱར་ཚད་ (jardzɛè) sticky quality, stickiness, adhesiveness.

འབྱར་ཤུགས་ (jərshuù) stickiness, adhesiveness.

འབྱར་ས་ (jarsa) 1. clay. 2. backing, protection.

འབྱི་ (ji) f. of འབྱིད་.

འབྱིང་: p. བྱིང་; f. འབྱིང་ (jiŋ) 1. vi. to sink, to drown ¶ ཁོ་ཆུའི་ནང་དུ་བྱིང་བཞག He drowned in the water. 2. vi. to feel dazed or befuddled.

འབྱིང་རྡོ་ (jiŋdo) anchor.

འབྱིངས་ (jiŋ) sm. འབྱིང་.

འབྱིད་: p. ཕྱིད་; f. འབྱིད་ (jii) vi. to be able to earn a living/ livelihood.

འབྱིད་: p. ཕྱིས་; f. དབྱི་ or འབྱི་; imp. ཕྱིས་ (jii) 1. va. to wipe.

འབྱིད་: p. བྱིད་; f. འབྱིད་ (jii) 1. vi. to slip/ slide and fall. 2. vi. to get blinded (e.g., from smoke). 3. vi. to get erased.

འབྱིན་: p. ཕྱུང་; f. དབྱུང་; imp. ཕྱུང་ (jin) va. to cast/ throw out, to get rid of ¶ དབུགས་འབྱིན་ To breathe out ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེས་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་རྩ་བ་ཕྱུང་བ་རེད་ The new policy got rid of the root of poverty. ¶ ཁོ་ཚོགས་འདུའི་གྲལ་ནས་ཕྱུང་འདུག They threw him out of the meeting.

འབྱིན་རྔུབ་ (jinŋub) respiring, breathing.

འབྱིན་མཐུ་ (jindu) the power to cast/ throw out/ get rid of.

འབྱིལ་: p. བྱིལ་; f. འབྱིལ་; imp. འབྱིལ་ (jii) 1. sm. འབྱུག. 2. va. to stroke sb.'s head/ beard. 3. arc. sm. ལྷུང་.

འབྱུག: p. བྱུགས་; f. བྱུག; imp. བྱུགས་ (juù) va. to apply, to put/ rub on ¶ རྨ་ལ་སྨན་བྱུགས་པ་ཡིན་ (I) rubbed some medicine on the wound.

འབྱུང་: p. བྱུང་; f. འབྱུང་ (juŋ) vi. to come about, to get, to come to be, to take place ¶ འཕོ་འགྱུར་སྔར་ལས་ཆེ་བ་འབྱུང་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ (We) believe that

changes greater than before will come about.

འབྱུང་རྐྱེན་ (juŋgyen) cause of sth. ༑འབར་གཏོར་གྱི་འབྱུང་རྐྱེན་དེ་ད་ལྟ་ཙད་ཆོད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ The cause of the explosion is being investigated now.

འབྱུང་ཁམས་ (juŋgam) the elements.

འབྱུང་ཁུངས་ (juŋguŋ) origin, source.

འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་ (juŋguŋgi kyīmdzaŋ) family origin.

འབྱུང་འཁྲུགས་ (juŋdruù) abbr. of འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པ་.

འབྱུང་འགྱུར་ (juŋgyur) in the future, in times to come ༑འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཆར་གཞི་ Future plans.

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་ (juŋgyurgi regja dün) the seven types of physical sensation: smooth, rough, heavy, light, cold, hunger, thirst.

འབྱུང་འགྱུར་མི་རིང་བ་ (juŋgyur miruŋbə) the near future.

འབྱུང་ངེས་རང་བཞིན་ (juŋŋeè rəŋshin) objective necessity, objective inevitability.

འབྱུང་སྟངས་ (juŋdaŋ) sm. འབྱུང་ཚུལ་.

འབྱུང་ཐབས་ (juŋdəb) the way or means for sth. to come about ༑ཞི་བདེ་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་གྲོས་མོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are discussing the way to achieve peace.

འབྱུང་གནས་ (juŋnɛɛ̀) sm. འབྱུང་ཁུངས་.

འབྱུང་པོ་ (juŋbu) 1. living beings. 2. demons.

འབྱུང་པོའི་གདོན་ (juŋbö dön) sm. འབྱུང་པོ་, 2.

འབྱུང་པོའི་གནས་ (juŋbö nɛɛ̀) chinoberry (used in Tibetan medicine).

འབྱུང་པོའི་བྱ་ (juŋbɛ ca) owl.

འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པ་ (juŋwa trūgba) ill/ poor health.

འབྱུང་བ་ལྔ་ (juŋwa ŋā) 1. the 5 elements: fire, water, wind/ air, earth and sky. 2. the 5 elements used in Tibetan astrology: fire, water, wood, earth and iron.

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ (juŋwa cēmbo) the basic elements: air, water, earth and fire.

འབྱུང་བ་སྙོམས་པ་ (juŋwa ñōmba) physical well-being.

འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་ (juŋwa tīmrim) the five elements gradually merging into each other prior to death.

འབྱུང་བ་བཞི་ (juŋwa shi) the four elements: earth, fire, water and wind.

འབྱུང་བའི་གནོད་འཚེ་ (juŋwɛ nöödze) natural disaster.

འབྱུང་བའི་གཙུག་ལག་ (juŋwɛ dzūglaà) astrological calculation when people die.

འབྱུང་འབྲས་ (juŋdrɛɛ̀) outcome, result ༑ཁྱེད་རང་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱས་ན་འབྱུང་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you work like that, the result will not be good.

འབྱུང་མོ་ (juŋmu) female demon/ spirit.

འབྱུང་རྩ་ (juŋdza) sm. འབྱུང་ཁུངས་.

འབྱུང་རྩ་ཙད་གཅོད་ (juŋdza dzɛɛ̀jöö) searching for the root/ origin, finding out the root of a matter; va.—བྱེད་.

འབྱུང་རྩ་ཙད་ཆོད་ (juŋdza dzɛɛ̀cöö) sm. འབྱུང་རྩ་ཙད་གཅོད་.

འབྱུང་རྩར་འགྱུར་བའི་སྐད་རིགས་ (juŋdzar gyurwɛ gɛɛ̀rii) the parent language (of a language family).

འབྱུང་རྩིས་ (juŋdzii) sm. འབྱུང་བའི་གཙུག་ལག.

འབྱུང་རྩིས་ཀྱི་གབ་རྩེ་ཐང་ཀ (juŋdziìgi kəbdze tāŋga) thanka used with astrological calculations.

འབྱུང་ཚད་ (juŋdzɛɛ̀) frequency of sth. occurring.

འབྱུང་ཚུལ་ (juŋdzüü) manner of origination, way sth. came about ༑ཟིང་འཁྲུག་དེའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཚུལ་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག We don't know the way the disturbance originally came about.

འབྱུང་གཞི་ (juŋshi) origin, source.

འབྱུང་གཞི་བདེ་པོ་ (juŋshi debo) good health.

འབྱུང་གཞིར་རྟོག་ཞིབ་ (juŋshi dögshib) investigating the origins/ sources; va.—བྱེད་.

འབྱུང་བཞི་ (juŋshi) sm. འབྱུང་བ་བཞི་.

འབྱུང་བཞི་སྙོམས་པ་ (juŋshi ñōmba) sm. འབྱུང་བ་སྙོམས་པ་.

འབྱུང་ལུགས་འབྱུང་སྟངས་ (juŋluù juŋdaŋ) sm. འབྱུང་ཚུལ་.

འབྱུང་ས་ (juŋsə) sm. འབྱུང་རྩ་.

འབྱེ་: p. བྱེ་; f. འབྱེ་ (je) vi. to open, to come apart, to separate ༑སྒོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེ་སོང་ The door opened by itself.

འབྱེད་: p. ཕྱེ་; f. དབྱེ་; imp. ཕྱེས་ (jeè) 1. va. to open, to unlock, to uncover ༑མོས་སྒོ་ཕྱེ་སོང་ She opened the door. 2. va. to classify, to separate, to differentiate, to divide ༑ཁོ་ཚོ་ཚོགས་ཁག་གསུམ་ལ་ཕྱེ་པ་རེད་ (They) separated them into three groups.

འབྱེད་བཀོད་ (jeègöö) shung. abbr. of འབྱེད་དེབ་གསར་བཀོད་.

འབྱེད་ཁྲ་ (jeèdra) shung. land-tenure document.

འབྱེད་གནང་ (jeèdɛn) abbr. of འབྱེད་ཁྲ་ and བཀའ་གནང་.

འབྱེད་རྟགས་ (jeèdaà) semicolon.

འབྱེད་མཐུད་ (jeèdüü) the clutch in a car/ motorcycle); va.—རྒྱག to engage the clutch.

འབྱེད་མཐུད་ཡོ་བྱད་ (jeèdüü yobjɛɛ̀) sm. འབྱེད་མཐུད་.

འབྱེད་དེབ་གསར་བཀོད་ (jɛɛ̀deb sārgöö) shung. writing a new land tenure document.

འབྱེད་སྡུར་ (jeèdur) comparing and differentiating; va.—བྱེད་ ༑བཟང་ངན་འབྱེད་སྡུར་བྱས་ནས་ Having differentiated between good and bad.

འབྱེད་དཔྱད་ (jeèjɛɛ̀) analysis and classification; va.—བྱེད་.

འབྱེད་བཙུམས་ (jēèdzum) opening and closing sth.

འབྱེད་གསལ་ (jēèdra) shung. the contents of a འབྱེད་ཁྲ་.

འབྱེར་: p. བྱེར་; f. འབྱེར་; imp. བྱེར་ (jer) 1. va. to escape, to flee. 2. va. to disperse, to scatter.

འབྱོ་: p. བྱོས་; f. བྱོ་; imp. བྱོས་ (jo) va. to pour liquid from one container to another.

འབྱོག: p. འབྱོགས་; f. འབྱོག; imp. འབྱོགས་ (jɔ̀ɔ) sm. ལྷུག.

འབྱོགས་ (jɔ̀ɔ) p. and imp. of འབྱོག.

འབྱོང་: p. འབྱོངས་; f. འབྱོང་ (joŋ) sm. འབྱང་.

འབྱོང་པོ་ (joŋbo) skilled, expert.

འབྱོངས་ (joŋ) p. of འབྱོང་.

འབྱོན་: p. བྱོན་; f. འབྱོན་; imp. བྱོན་ (jön) va. to come (h.).

འབྱོན་ཐང་ (jöndaŋ) sm. འཇོན་ཐང་.

འབྱོན་པོ་ (jömbo) capable, able ༑མི་འདི་ལས་ཀ་འབྱོན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person is a capable worker.

འབྱོན་ཚོད་དཔག་ཚོད་ (jöndzöö bāgdzöö) evaluating the kind of work sb. can do based on his capabilities.

འབྱོན་བཞུད་ (jönshüü) sm. འགྲོ་འོང་.

འབྱོར་ (jɔɔ) 1. vi. to arrive/ come, to receive/ get ༑འབབ་ཚུགས་སུ་ཆུ་ཚོད་བཞི་པར་འབྱོར་བྱུང་ (We) arrived at the station at four o'clock. ༑ཁོང་གི་ས་ནས་ཕྱག་བྲིས་ཁ་ཤས་འབྱོར་འདུག (They) have received several letters from him. 2. wealth.

འབྱོར་འགོད་ (jɔɔgöö) sm. འབྱོར་, 1.

འབྱོར་འགོས་ (jɔɔgöö) financial status/ situation ༑སོ་སོའི་འབྱོར་འགོས་ལ་གཞིགས་པའི་འགྲོ་སོང་གཏོང་དགོས་ (One) should spend according to (one's) financial situation.

འབྱོར་སྐྱིད་ (jɔɔ güü) rich and poor.

འབྱོར་སྐྱིད་འདུ་འབྲལ་ (jɔɔ güü du drɛɛ) being rich and poor and coming together and separating.

འབྱོར་ལྕག (jɔɔjaà) shung. whipping of criminals when they are brought to jail; va.—གཞུ་ [Lit. arrival whipping].

འབྱོར་ཆུང་གྲལ་རིམ་ (jɔɔjuŋ trɛɛrim) petty-bourgeoisie class.

འབྱོར་ཆུང་པ་ (jɔɔ cūŋbə) petty bourgeois.

འབྱོར་ཆེན་གྲལ་རིམ་ (jɔɔjen trɛɛrim) big bourgeoisie class.

འབྱོར་ཆེན་ཚོགས་ཁག (jɔɔjen tsɔ̀ɔgaà) financial group.

འབྱོར་འཇགས་པ་ (jɔɔjagba) a gift in money or in kind given by major monastic officials at the end of their term of office.

འབྱོར་མཇལ་ (jɔɔjɛɛ) sm. འབྱོར་ལྕག.

འབྱོར་ཉིན་ (jɔɔñin) the day sb. arrived.

འབྱོར་སྙན་ (jɔɔñɛn) shung. a report made when one arrives; va.—ཞུ་.

འབྱོར་ཐོ་ (jɔɔdo) signing or registering one's arrival or attendance; va.—འགོད་; —རྒྱག to sign/ report one's arrival, to register at a meeting.

འབྱོར་ཐོ་འགོད་ས་ (jɔɔdo gööso) registration desk/ place.

འབྱོར་ཐོན་ (jɔɔdön) arrival and departure.

འབྱོར་དུས་བཟོ་ (jɔndüü so) va. to make an appointment/ arrangement for arrival.

འབྱོར་ལྡན་ (jɔndɛn) wealthy, rich.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (jɔndɛn trɛɛrim) bourgeoisie.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་མཁས་དབང་ (jɔndɛn trɛɛrimgi kɛ̃ɛwaŋ) bourgeois authority.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁྲིམས་དབང་ (jɔndɛn trɛɛrimgi trĩmwaŋ) bourgeois rights.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གོང་མ་སྲུང་མཁན་ (jɔndɛn trɛɛrimgi kɔŋma sũŋgɛn) bourgeois royalists (term used during the Cultural Revolution).

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ (jɔndɛn trɛɛrimgi dədzüü) bourgeois view.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ལོག་སྤྱོད་ལམ་ཕྱོགས་ (jɔndɛn trɛɛrimgi lɔgjöö lamjɔɔ) bourgeois reactionary line (name given by the Jing Qing faction during the Cultural Revolution to the policies advocated by Liu Shaoqi).

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་གཤིས་ (jɔndɛn trɛɛrimgi jɔ̃ɔshii) bourgeois faction.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་དམག་སྤྱི་ཁང་ (jɔndɛn trɛɛrimgi məgjigaŋ) bourgeois military command headquarters (term used during Cultural Revolution attacking the Liu Shaoqi-Deng Xoping faction).

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་དམངས་གཙོ་ (jɔndɛn trɛɛrimgi mãŋdzo) bourgeois democrats/ democracy ༑ འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་ Bourgeois democratic revolution.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གཡས་ཕྱོགས་ (jɔndɛn trɛɛrimgi yɛ̃ɛjɔɔ) bourgeois rightists.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་རང་དབང་ཅན་ (jɔndɛn trɛɛrimgi raŋwaŋjɛn) bourgeois liberalization (a term coined in 1981).

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ (jɔndɛn trɛɛrimgi laŋjɔɔ) bourgeois standpoint/ position.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དང་ (jɔndɛn trɛɛrimgi sĩidaŋ) bourgeois political party.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་ (jɔndɛn trɛɛrimgi sĩiwaŋ gerdzin) the dictatorship of the bourgeoisie.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་ (jɔndɛn trɛɛrimgi sãrje) bourgeois revolution.

འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་བློ་ (jɔndɛn trɛɛrimgi sãmlo) bourgeois ideology/ ideas/ thoughts.

འབྱོར་ལྡན་ཆེ་ཁག (jɔndɛn cēgaà) the richer strata.

འབྱོར་ལྡན་པ་ (jɔndɛmba) wealthy/ rich person.

འབྱོར་ལྡན་ཧྲུལ་པོ་ (jɔndɛn hrũübu) a rich person who dresses poorly.

འབྱོར་བསྡད་ (jɔɔdɛɛ̀) sm. འབྱོར་འཁོད་.

འབྱོར་ནད་ (jɔɔnɛɛ̀) infectious/ contagious disease.

འབྱོར་གནང་ (jɔɔnaŋ) h. of འབྱོར་.

འབྱོར་པ་ (jɔɔba) wealth, fortune, prosperity.

འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ (jɔɔba gyacewa) having great wealth/ fortune, very prosperous.

འབྱོར་པ་ཅན་ (jɔɔbajɛn) sm. འབྱོར་ལྡན་པ་.

འབྱོར་པོ་ (jɔɔbu) 1. fat, chubby. 2. wealthy, opulent.

འབྱོར་ཕྱག (jɔɔjaà) shung. calling on or reporting in person to one's superior after one's arrival from a trip; va.—ཞུ་.

འབྱོར་ཕྱུག (jɔɔjuù) rich, wealthy.

འབྱོར་བའི་ཡི་གེ་ (jɔɔwɛ yigi) letters to the editor.

འབྱོར་འབྲིང་གྲལ་རིམ་ (jɔɔdriŋ trɛɛrim) the middle bourgeoisie, the middle class.

འབྱོར་མེད་ (jɔɔmeè) poor.

འབྱོར་མེད་པ་ (jɔɔmeèba) proletariat, proletarian.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་ (jɔɔmeè trɛɛrim) the proletariat/ proletarian class.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིང་ལུགས་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi gyɛɛjii riŋluù) proletarian internationalism.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi rignɛɛ̀ sãrje cēmbo) the Great Cultural Proletarian Cultural Revolution.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དང་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi sĩidaŋ) the Proletarian Party.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi sĩiwaŋ) dictatorship of the proletariat.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་པ་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi sãmba) proletarian thought/ ideology.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་ (jɔɔmeè trɛɛrimgi sãrje) proletarian revolution.

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་ཕྱེད་ཙམ་ (jɔɔmeè trɛɛrim cēèdzam) semiproletariat, semiproletarian.

འབྱོར་མེད་པ་ (jɔɔmeèba) proletarian.

འབྱོར་དམན་ (jɔɔmɛn) poor.

འབྱོར་ཚེས་ཞུ་ (jɔɔdzeè shu) va. to report the time of one's arrival.

འབྱོར་ཚོགས་ (jɔɔdzɔ̀ɔ) wealth, riches.

འབྱོར་འཛིན་ (jɔndzin) receipt (that sth. arrived).

འབྱོར་ཡིག (jɔɔyii) a letter one has received.

འབྱོར་ཡོན་ (jɔɔyön) sm. འབྱོར་པ་.

འབྱོར་ལན་ (jɔɔlɛn) 1. reply, answer (to a letter); va.—གཏོང་. 2. a receipt.

འབྱོར་ཤེད་ཅན་ (jɔɔsheèjɛn) financial magnate, plutocrat.

འབྱོལ་: p. བྱོལ་; f. འབྱོལ་; imp. བྱོལ་ (jöö) va. to avoid, to step aside, to give way to ༑ ལམ་ཉེན་ཁ་ཅན་བྱོལ་བ་རེད་ They avoided the dangerous trail. ༑ ཁོས་རང་གི་ལས་འགན་ལས་བྱོལ་བ་རེད་ He avoided his work responsibility.

འབྲ་གོ་ (drago) persimmon.

འབྲག (draà) a butter and oil container.

འབྲང་: p. འབྲངས་; f. འབྲང་; imp. འབྲོངས་ (draŋ) va. to follow after, to pursue to catch up with.

འབྲང་ (draŋ) line (of people or things), queue; va.—སྒྲིག to line up, to make into a line, to put in lines ༑ གློག་བརྙན་ལག་ཁྱེར་ཉོ་སར་འབྲང་གསུམ་བསྒྲིགས་བཞག (They) put people in three lines to buy movie tickets. 2. nomad's tent.

འབྲང་རྒྱས་ (draŋgyɛɛ̀) a kind of torma.

འབྲང་བཏབ་ (draŋ dəb) 1. va. to pitch/ put up a tent. 2. va. to stop for a meal when traveling.

འབྲངས་ (draŋ) p. of འབྲང་.

འབྲད་: p. བྲད་; f. དབྲད་; imp. བྲོད་ (drɛɛ̀) va. to scratch, to scrape, to rub.

འབྲད་འབྲད་ (drɛɛ̀drɛɛ̀) scratching, gnawing (on piece of bone); va.—རྒྱག.

འབྲབ་: p. བྲབས་; f. བྲབ་; imp. བྲབས་ (drəb) 1. va. to cast/ throw/ scatter. 2. va. to strike, to hit.

འབྲབ་ལྕག (drəbjaà) a whip.

འབྲབ་རྡུང་ (drəbduŋ) hitting, beating; va.—བྱེད་.

འབྲབ་རྡུང་ནན་འདྲི་ (drəbduŋ nɛndri) interrogating/ questioning through beating; va.—བྱེད་.

འབྲལ་: p. བྲལ་; f. འབྲལ་ (drɛɛ) 1. vi. to be separated, to be cut off/ disconnected from, to come apart. 2. vi. to be without, to be devoid of.

འབྲལ་བྲབས་མེད་པ་ (drɛɛdəb meèba) sm. འབྲལ་མེད་.

འབྲལ་སྦང་ (drɛɛbaŋ) inseparable, always together.

འབྲལ་སྦང་སྐུ་ (drɛɛbaŋ gū) a small statue of the Buddha that gelong monks must keep with them at all times.

འབྲལ་མེད་ (drɛɛmeè) inseparable, always together ༑ མཛའི་གྲོགས་འབྲལ་མེད་ Inseparable friends.

འབྲལ་མེད་མཉམ་གཤིབ་ (drɛɛmeè ñəmshib) staying together without separating.

འབྲས་ (drɛɛ̀) 1. rice ༑ འབྲས་ཞིང་ Rice field. 2. result, outcome, fruit (usu. vb.+ —) ༑ སློབ་སྦྱོང་བྱས་འབྲས་ The result of studying. 3. fruit ༑ འབྲས་ལྡན་རྩི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁེངས་ It was filled with various different fruit bearing plants. 4. abbr. of

འབྲས་སྤུངས་.

འབྲས་དཀར་ (drɛ̱ɛ̀gar) 1. white rice. 2. a type of beggar who during Tibetan new year goes around visiting homes chanting auspicious sayings.

འབྲས་སྐོགས་ (drɛ̱ɛ̀gɔɔ̀) burned rice at the bottom of a pot.

འབྲས་བཀྲུས་ཆུ་སྙིགས་ (drɛ̱ɛ̀drüü cũñig) leftover water after rice has been washed.

འབྲས་སྐྲན་ (drɛ̱ɛ̀drɛn) cancer.

འབྲས་ཁང་ (drɛ̱ɛ̀gaŋ) 1. storage room for rice. 2. shung. an official in the Tibetan government who's duty was to acquire rice for the goverment.

འབྲས་ཁུ་ (drɛ̱ɛ̀gu) the water in which rice has been boiled.

འབྲས་ཁོག་ (drɛ̱ɛ̀gɔɔ̀) rice steamer, pot in which rice is cooked.

འབྲས་ཁྱི་ (drɛ̱ɛ̀gyi) name of a place just outside of Shol.

འབྲས་གྲྭ་ (drɛ̱ɛ̀dra) a monk from Drepung monastery.

འབྲས་གྲུགས་ (drɛ̱ɛ̀druù) broken pieces of rice/ grain.

འབྲས་བགྲུ་འཕྲུལ་འཁོར་ (drɛ̱ɛ̀dru trũũgɔɔ) rice husking machine.

འབྲས་བགྲུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (drɛ̱ɛ̀drüü trũũgɔɔ) sm. འབྲས་བགྲུ་འཕྲུལ་འཁོར་.

འབྲས་བགྲུས་ (drɛ̱ɛ̀drüü) husking rice; va.—རྒྱག to husk rice.

འབྲས་བགྲུས་རྡོ་རིང་ (drɛ̱ɛ̀drüü do̱riŋ) stone roller for husking rice.

འབྲས་འགྱེད་ (drɛ̱ɛ̀gyeè) rice given as alms to monks.

འབྲས་རྒྱུག (drɛ̱ɛ̀gyuù) staff carried by འབྲས་དཀར་ beggar (to ward away dogs).

འབྲས་སྒོ་མང་ (drɛ̱ɛ̀ go̱maŋ) Drepung monastery's Gomang College.

འབྲས་སྒྲུབ་པ་ (drɛ̱ɛ̀ dru̱bbɔ) sm. འབྲས་ཁང་, 2.

འབྲས་ངན་ (drɛ̱ɛ̀ŋɛn) abbr. of འབྲས་བུ་ངན་པ་.

འབྲས་སྔགས་པ་ (drɛ̱ɛ̀ ŋãgba) Drepung monastery's Ngagpa College.

འབྲས་བརྔོས་ (drɛ̱ɛ̀ŋöö) 1. puffed/ popped rice. 2. fried rice.

འབྲས་ཅག (drɛ̱ɛ̀caà) pounded rice.

འབྲས་ཆང་ (drɛ̱ɛ̀jaŋ) 1. rice wine. 2. a kind of rice candy.

འབྲས་ཆན་ (drɛ̱ɛ̀jɛn) steamed rice.

འབྲས་རྗེན་པ་ (drɛ̱ɛ̀ je̱mba) uncooked rice.

འབྲས་ལྗང་ (drɛ̱njaŋ) rice seedlings; va.—འཛུགས་ to plant rice seedlings.

འབྲས་ལྗང་ཞིང་ཁ་ (drɛ̱njaŋ shi̱ŋgɔ) rice seedling bed.

འབྲས་ལྗོངས་ (drɛ̱njoŋ) Sikkim.

འབྲས་ལྗོངས་པ་ (drɛ̱njoŋba) Sikkimese.

འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་ (drɛ̱njoŋ cõõgyɛɛ̀) shung. Maharaja of Sikkim.

འབྲས་ལྗོངས་ས་སྐྱོང་ (drɛ̱njoŋ sãjöö) shung. sm. འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་.

འབྲས་ཉག (drɛ̱ɛ̀ñaà) rice kernel.

འབྲས་སྙིགས་ (drɛ̱ɛ̀ñii) rice husk.

འབྲས་ལྟང་ (drɛ̱ɛ̀daŋ) a skin bag/ load of rice.

འབྲས་སྟོང་ (drɛ̱ɛ̀doŋ) 1. an empty ear of rice. 2. a work or task that bears no results/ fruits.

འབྲས་བརྟོལ་ (drɛ̱ɛ̀ dõõ) va. to drain a boil/ puss that is ripe.

འབྲས་ཐུག (drɛ̱ɛ̀duù) rice gruel/ porridge.

འབྲས་ཐུད་ (drɛ̱ɛ̀düü) rice cake.

འབྲས་དུས་ (drɛ̱ɛ̀düü) season or time when crops ripen.

འབྲས་དོར་མ་ (drɛ̱ɛ̀dɔrma) Chinese ilex.

འབྲས་དོས་ (drɛ̱ɛ̀döö) a load of rice (for shipping).

འབྲས་ལྡན་ (drɛ̱ndɛn) 1. autumn, fall. 2. the second month of the Tibetan calendar.

འབྲས་ལྡན་ཤིང་ (drɛ̱ndɛn shĩŋ) fruit tree.

འབྲས་ལྡུར་ (drɛ̱ɛ̀duu) sm. འབྲས་ཐུག.

འབྲས་དུང་འཕྲུལ་འཁོར་ (drɛ̱ɛ̀duŋ trũũgɔɔ) rice threshing machine.

འབྲས་རྡོག (drɛ̱ɛ̀dog) grain of rice.

འབྲས་ནད་ (drɛɛ̀nɛɛ̀) 1. a type of cancer. 2. ulcer.

འབྲས་ཕྱགས་ (drɛɛ̀baà) rice skin/ husk.

འབྲས་སྤུངས་ (drɛ̱ɛ̀buŋ) sm. འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་.

འབྲས་སྤུངས་ཀླུ་འབུམ (drɛ̱ɛ̀buŋ lũmbum) a religious festival celebrated by Drepung monastery on the 8th day of the 7th month of the Tibetan calendar.

འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་ (drɛ̱ɛ̀buŋ go̱mba) Drepung Monastery.

འབྲས་སྤུངས་རྡོ་ཁང་སྔོན་མོ་ (drɛ̱ɛ̀buŋ do̱gaŋ ŋõmba) an ancient name for འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་.

འབྲས་སྤུངས་སྤྱི་སོ་ (drɛ̱ɛ̀buŋ cĩso) the chief economic managers of Drepung Monastery (as a whole).

འབྲས་སྤྱི་ (drɛ̱ɛ̀ji) 1. abbr. of འབྲས་སྤྱི་བློན་ཆེན་. 2. abbr. of འབྲས་སྤུངས་སྤྱི་སོ་.

འབྲས་སྤྱི་བློན་ཆེན་ (drɛ̱ɛ̀ji lõnjen) shung. the representative of the Indian government in Sikkim (known as the "Political Officer").

འབྲས་སྤྱིའི་ལམ་རོགས་ (drɛ̱ɛ̀ji lamrɔɔ̀) shung. Assistant Political Officer.

འབྲས་འཕགས་བོད་གསུམ་ (drɛ̱ɛ̀ pãg pö̱ö sũm) the three: Sikkim, India and Tibet.

འབྲས་ཕུབ་ (drɛ̱ɛ̀pub) sm. འབྲས་ཕྱགས་.

འབྲས་ཕྱེ་ (drɛ̱ɛ̀je) rice flour.

འབྲས་བུ་ (drɛ̱ɛ̀bu) 1. fruit. 2. result, outcome, effects; vi.—སྨིན་; —ཐོན་; —འབྱིན་ to have/ get a result ¶ཁོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོན་མེད་པ་རེད་ Even though he worked hard, he didn't get any result. 3. scrotum, testicle. 4. a type of abscess/ boil.

འབྲས་བུ་ངན་པ་ (drɛ̱ɛ̀bu ŋɛmba) evil or bad result/ outcome/ effect; vi.—འཁོར་ to have bad result fall on sb. ¶ལས་ཀ་ངན་པ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ངན་པ་རང་ལ་འཁོར་གྱི་རེད་ If you do bad things, bad results will occur to you.

འབྲས་བུ་སྟོང་པ་ (drɛ̱ɛ̀bu dõŋba) work or task that bears no fruits/ results.

འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཤིང་ (drɛ̱ɛ̀bujɛngi shĩŋ) fruit tree.

འབྲས་བུ་དུད་ (drɛ̱ɛ̀bu tü̱ü) vi. to hang down (for ripe fruits/ grains).

འབྲས་བུ་ནག (drɛ̱ɛ̀bu na̱à) poet. jute/ flax.

འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་ (drɛ̱ɛ̀bu nãmbar mĩn) vi. to have one's past actions bear fruit (have a result).

འབྲས་བུ་འབྱིན་ (drɛ̱ɛ̀bu ji̱n) vi. to get a result from an action. 2. va. to castrate.

འབྲས་བུ་འབྱུང་ (drɛ̱ɛ̀bu ju̱ŋ) eunuch.

འབྲས་བུ་སྨིན་ (drɛ̱ɛ̀bu mĩn) vi. to ripen (for fruits). 2. vi. to achieve the result of one's work. 3. sm. འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་.

འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ (drɛ̱ɛ̀bu yũrdu sa̱wa) having/ getting great results [Lit. ripe fruits falling to the ground].

འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་མིང་བཏགས་ (drɛ̱ɛ̀bula gyu̱ mi̱ŋ dãà) va. to give a product or thing a name for what it does (e.g., race horse).

འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་ (drɛ̱ɛ̀bula ñe̱war jöö) va. to make use of sb.'s result/ outcome.

འབྲས་བུ་ལོ་མས་བསྒྲིབ་ (drɛ̱ɛ̀bu lo̱mɛ dri̱b) usu. refers to speeches, articles, papers where the main point/ issue is not made clear because of useless rhetoric or words [Lit. fruit shaded by leaves].

འབྲས་བུ་གསུམ་ (drɛ̱ɛ̀bu sũm) three types of Tibetan medicine ཨ་རུ་ར་, བ་རུ་ར་, སྐྱུ་རུ་ར་.

འབྲས་བུའི་ཕུང་པོ་ (drɛ̱ɛ̀bü pũŋbo) poet. coconut tree.

འབྲས་བུའི་ཤིང (drɛ̱ɛ̀bü shĩŋ) fruit tree.

འབྲས་འབུ་ (drɛ̱mbu̱) rice borer (insect).

འབྲས་འབྲུ་ (drɛ̱ɛ̀ dru̱) grain of rice.

འབྲས་སྦྱར་སྡོང་པོ་ (drɛ̱ɛ̀jar do̱ŋbo) a general term for fruit bearing trees.

འབྲས་མེད་ (drɛ̱ɛ̀meè) in vain, without good result/ outcome ¶ངལ་བ་འབྲས་མེད་ Undergoing hardship without achieving a result (success).

འབྲས་མེད་སོ་མ་ (drɛ̱ɛ̀meè sõma) seedless jute.

འབྲས་མོ་ལྗོངས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀mojoŋ) sm. འབྲས་ལྗོངས་.

འབྲས་མོ་གཞོངས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀mshoŋ) sm. འབྲས་ལྗོངས་.

འབྲས་མོ་གཤོངས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀mshoŋ) sm. འབྲས་ལྗོངས་.

འབྲས་དམར་ (dr̲ɛ̲ɛ̀mar) red rice.

འབྲས་སྨེན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀men) scar.

འབྲས་སྨིན་སར་ལྷུང་ (dr̲ɛ̲ɛ̀min sār lhūŋ) person who dies after having led a full life (words of condolence) [Lit. ripened fruits fallen to ground].

འབྲས་རྩམ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀dzam) 1. rice tsamba. 2. abbr. rice and tsamba.

འབྲས་ཚ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀dza) sm. འབྲས་ཐུག.

འབྲས་ཚིགས་རོ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀ tsīgro) the burnt rice leftover in a pot.

འབྲས་ཚོད་ (dr̲ɛ̲ɛ̀dzöö) shung. sm. འབྲས་ཐུག.

འབྲས་ཞིང་ (dr̲ɛ̲ɛ̀shiŋ) rice/ paddy field.

འབྲས་ཟ་མཁན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀ sāñɛn) sm. འབྲས་ཟན་, 2.

འབྲས་ཟན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sɛn) 1. steamed rice. 2. a rice eater (term used to convey ethnic Chinese). 3. སྤགས་ made from rice རྩམ་པ་.

འབྲས་ཟན་སྤགས་བཙོས་མ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sɛn bāgdzööma) a thick rice porridge made with meat and fruits.

འབྲས་ཟས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sɛɛ̀) food made form rice.

འབྲས་ཟླ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀nda) the 2nd month of the Tibetan calendar.

འབྲས་བཟང་ (dr̲ɛ̲ɛ̀saŋ) a good result/ outcome.

འབྲས་བཟོས་ཁ་ཏོག (dr̲ɛ̲ɛ̀söö kādoò) snacks/ cookies made from rice.

འབྲས་ཡུལ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀yüü) 1. rice producing country. 2. sm. འབྲས་ལྗོངས་.

འབྲས་ཡོས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀yüü) popped/ roasted rice.

འབྲས་རིལ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀rii) sm. འབྲས་འབྲུ་.

འབྲས་ཤིང་ (dr̲ɛ̲ɛ̀shiŋ) fruit tree.

འབྲས་ཤིང་གནོད་འབུ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀shiŋ nōmbu) an insect that attacks fruit trees.

འབྲས་ཤུན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀shün) rice husk.

འབྲས་ཤུན་པ་ཅན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀ shūnbajɛn) unhusked rice.

འབྲས་ས་ལུ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀ sālu) unplanted rice (found in Tibetan mythological stories).

འབྲས་སོ་བ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀ sōwa) sm. འབྲས་ཤུན་པ་ཅན་.

འབྲས་སོག (dr̲ɛ̲ɛ̀sɔɔ̀) rice straw/ hay.

འབྲས་སོན་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sön) rice seed.

འབྲས་སོབ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sob) sm. འབྲས་སོ་བ་.

འབྲས་སིལ་ (dr̲ɛ̲ɛ̀sii) ceremonial rice pudding (rice mixed with butter, sugar and raisin).

འབྲས་སྲུས་ (dr̲ɛ̲ɛ̀süü) unripened rice eaten as snacks.

འབྲི་ (dri̲) female yak.

འབྲི་: p. བྲིས་; f. བྲི་; imp. བྲིས་ (dri̲) va. to write, to draw, to paint ¶ཁོས་དེབ་གཅིག་འབྲི་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is writing a book.

འབྲི་: p. བྲི་; f. འབྲི་ (dri̲) vi. to decrease in price.

འབྲི་ཀོ་ (dri̲gɔɔ) a female yak skin.

འབྲི་ཀློག (dri̲lɔɔ̀) reading and writing.

འབྲི་ཀློག་འཆད་གསུམ་ (dri̲lɔɔ̀ cɛ̄ɛ̄sum) the three: reading, writing, verbal explanation.

འབྲི་སྐམ་མ་ (dri̲ gāmma) female yak that is not producing milk.

འབྲི་སྐྱོར་བྱེད་ (drigyɔɔ c̲e̲è) va. to rewrite.

འབྲི་བརྐོས་ (drigöö) carving words (usu. on stones); va.—བྱེད་.

འབྲི་མཁན་ (dri̲ñɛn) writer, painter.

འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ (dri̲guŋ kəgyüü) one of the 4 བཀའ་བརྒྱུད་ sects.

འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་པ་ (dri̲guŋtii g̲ö̲mba) a monastery in the Drikung area built in 1179 by Rinchen Pal.

འབྲི་ཆུ་ (driju) Yangtse River.

འབྲི་ཆུའི་རྒྱུད་ (driju gyü̲ü̲) the Yangtse River.

འབྲི་ཉེས་ཤོར་ (driñeè shɔ̄ɔ) vi. to make a mistake in writing.

འབྲི་ད་ (dri̲da) abbr. of འབྲི་ད་ས་འཛིན་.

འབྲི་ད་ས་འཛིན་ (dri̲da səndzin) strawberry.

འབྲི་སྡངས་ (dri̲daŋ) sm. འབྲི་ལུགས་.

འབྲི་དེབ་ (dri̲deb) notebook, writing pad.

འབྲི་བ་གནང་ (dri̲wə nāŋ) h. of འབྲི་.

འབྲི་མ་བེའུ་འབྱར་མ་ (dri̲ma pe̲e̲ ja̲rma) a female yak with its calf.

འབྲི་མར་ (dri̲mar) yak butter.

འབྲི་མོ་ (dri̲mo) female yak.

འབྲི་མོག (dri̲mog) Asian puccoon, Chinese gromwell.

འབྲི་སྨྱུག (driñuù) pen.

འབྲི་རྩོམ་ (dri̲dzom) composing sth. written; va.—བྱེད་.

འབྲི་རྩལ་ (dri̲dzüü) the style of writing.

འབྲི་ཚེར་མ་ (dri̲ tsērma) the fruit of Chinese wolfberry.

འབྲི་ཞོ་ (dri̲sho) yogurt make from yak (dri) milk.

འབྲི་འོ་ (dri̲wo) yak (dri) milk.

འབྲི་གཡག (dri̲yaà) yaks (female and male).

འབྲི་ལུགས་ (dri̲luù) sm. འབྲི་རྩལ་.

འབྲི་ཤུག (dri̲shuù) a kind of large ཤུག་པ་.

འབྲི་ཤོག (dri̲shoò) stationery, paper for writing.

འབྲི་བཤུ་ཁང་ (dri̲shugaŋ) mimeograph service office, copying office.

འབྲིང་ (dri̲ŋ) medium, middle.

འབྲིང་ཀ་ (dri̲ŋgə) middle size, medium (quality and size).

འབྲིང་གྲས་ (dri̲ŋdrɛɛ̀) intermediate, middle, medium (quality or size).

འབྲིང་ངེ་བ་ (dri̲ŋŋewa) sm. འབྲིང་ཙམ་.

འབྲིང་ཆུང་ (dri̲ŋjuŋ) medium / middle and small.

འབྲིང་དེ་སྡོད་ (dri̲ŋde d̲ö̲ö̲) staying firm/ steady ¶ མིས་གང་བཤད་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྲིང་དེ་སྡོད་དགོས་ Whatever people say, you must stay firm (i.e., not be swayed).

འབྲིང་པོ་ (dri̲ŋbu) sm. འབྲིང་བ་.

འབྲིང་སྤྲིན་ (dri̲ŋdrin) medium sized clouds.

འབྲིང་འཕེན་འཕུར་མདའ་ (dri̲ŋpen pūnda) intermediate ballistic missile.

འབྲིང་འཕེན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (dri̲ŋpen m̲e̲shug pūnda) sm. འབྲིང་འཕེན་འཕུར་མདའ་.

འབྲིང་བ་ (dri̲ŋwə) intermediate, medium, middle ¶ སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་ Middle school.

འབྲིང་ཙམ་ (dri̲ŋdzam) middle in size or quality.

འབྲིང་འོག་མ་ (dri̲ŋ wɔ̀ɔma) lower middle ¶ཞིང་འབྲིང་འོག་མ་ Lower middle peasants.

འབྲིང་རིགས་ (dri̲ŋrii) medium size.

འབྲིང་རིམ་ (dri̲ŋrim) medium/ intermediate level.

འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ (dri̲ŋrim m̲i̲maŋ tri̲mgaŋ) intermediate people's court.

འབྲིང་རིམ་དགེ་རྒན་སློབ་གྲྭ་ (dri̲ŋrim gēdön lōbdra) secondary teachers' training school.

འབྲིང་རིམ་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ (dri̲ŋrim cɛ̄ɛ̀joŋ lōbdra) secondary specialize training school.

འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་ (dri̲ŋrim lōbdra) secondary school, middle school.

འབྲིང་རིམ་སློབ་གསོ་ (dri̲ŋrim lōbso) secondary education.

འབྲིང་སོན་ (dri̲ŋsön) seed that is used on medium quality fields.

འབྲིད་: p. ཕྲིས་; f. དབྲི་; imp. ཕྲིས་ (dri̲i̲) 1. va. to deceive, to delude, to trick ¶ཉ་མོ་ཟས་ཀྱིས་ཕྲི་ནས་བཟུང་བ་རེད་ He caught the fish tricking it with food. 2. minus (in math). 3. va. to cut/ take away/ deduct a small portion or amount ¶ཟླ་ཕོགས་ནས་བརྒྱ་ཆ་ཁ་ཤས་སྨན་བཅོས་ལ་འབྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) take a few percent off the salary for medical care.

འབྲིད་ཟས་ (dri̲i̲sɛɛ̀) bait.

འབྲིམ་: p. བྲིམས་, f. བྲིམ་, imp. བྲིམས་ (dri̲m) va. to distribute, to hand out.

འབྲུ་ (dru̲) 1. grains ¶འབྲུ་རིགས་འདྲ་མིན་ Various types of grain. 2. barley. 3. a small piece of grain. 4. a letter ¶ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་བཞིན་ Letter by letter. 5. a design ¶འབྲུ་ཞིབ་པ་ A fine/ detailed design.

འབྲུ་: p. བྲུས་; f. འབྲུ་; imp. བྲུས་ (dru̲) va. to dig out, to carve, to chisel ¶ཁྲོན་པ་འབྲུས་ནས་ Digging a

well.

འབྲུ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ (drugar nagtra sūm) three grains: barley, peas/lentils and a mixture of barley and lentils (describes grains harvested from fields).

འབྲུ་དཀར་པོ་ (dru gārbo) white barley.

འབྲུ་སྒྱེ་ (drugye) a grain bag.

འབྲུ་སྐྱེད་ (drugyeè) interest paid in grain.

འབྲུ་སྐྱེད་ལས་ཁངས་ (drugyeè lɛɛ̀guŋ) an office that lends out grain.

འབྲུ་སྐྱེད་ཕོགས་སྤྲེལ་ (drugyeè pɔ̄ɔ̀dree) shung. the two officials in charge of interest on grain loans.

འབྲུ་ཁང་ (drugaŋ) granary.

འབྲུ་ཁང་ལས་ཁངས་ (drugaŋ lɛɛ̀guŋ) shung. office that lends out grain and pays salaries from this (begun in the early 1950's).

འབྲུ་ཁྲལ་ (drudrɛɛ) shung. barley or grain tax.

འབྲུ་ཁྲུ་ (drudru) shung. a hat worn by low level tt. goverment officials.

འབྲུ་ཁྲེ་ (drudre) millet.

འབྲུ་གད་ (drugɛɛ̀) winnowing grains, winnowing barley; va.—རྒྱག.

འབྲུ་གད་གཙང་ (dru kɛɛ̀dzaŋ) winnowed grain/ barley.

འབྲུ་གུ་ (drugu) pits, kernels, seed (of fruit) ༡ ཀུ་ཤུའི་ནང་ལ་འབྲུ་གུ་འདུག There are pits in the apple.

འབྲུ་གྲུ་ (drudru) a boat that transports grain.

འབྲུ་འགྲེལ་ (drudree) an explanation of a text.

འབྲུ་སྒྲུག (drudruù) shung. collecting/ picking fallen kernels of grains after the crop has been harvested and removed from the field; va.—རྒྱག.

འབྲུ་སྒྱེ་ (drugye) grain bag.

འབྲུ་དངུལ་ (druŋüü) 1. abbr. money and grain; va.—བསྒྱུར་; —བརྗེས་ to convert grain into money.

འབྲུ་དངུལ་སྒྱུར་གཏོང་ (druŋüü gyurdoŋ) va. to convert grain into money.

འབྲུ་ལྔ་ (druŋa) the five grains: barley, rice, wheat, lentils and millet.

འབྲུ་ཕྱིབ་ (drujib) a type of barley.

འབྲུ་ཆང་ (drujaŋ) barley ཆང་.

འབྲུ་ཆན་ (drujɛn) cooked barley.

འབྲུ་ཆར་ (drujar) start of the rainy season for barley (the 3rd month of the Tibetan calendar).

འབྲུ་ཆེན་ (drudzen) the large Tibetan script that is written with a thick bamboo pen.

འབྲུ་གཉིས་ (druñii) a better quality tea.

འབྲུ་གཉེར་ (druñer) grain keeper/ steward.

འབྲུ་སྙིགས་ (druñii) residue of poor quality barley that is left after winnowing (usu. used for animals).

འབྲུ་སྙེ་ (druñe) ear/ head of unhusked grain.

འབྲུ་དང་ (drudaŋ) the best quality of Tibetan tea.

འབྲུ་དོ་པོ་ (dru tobo) a load of barley.

འབྲུ་དོན་ (drudön) meaning of each word/ point/ provision ༡ གན་རྒྱའི་འབྲུ་དོན་ The meaning of the items in a contract.

འབྲུ་དོན་རས་བོར་ (drudön rɛɛbɔɔ) showing indifference/ contempt for the wordings of sth. or for the points/ items in an agreement.

འབྲུ་དོས་ (drudöö) 1. a load of barley/ grain. 2. shung. a corvee tax on animals for carrying loads of barley; va.—སྐྱེལ་.

འབྲུ་འདེད་ (drudeè) 1. reading words by spelling out each letter. 2. shung. going to collect loans of barley that have not been paid; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

འབྲུ་འདེབས་སྐར་མ་ (drudeb gārma) the 2nd month of the Tibetan calendar when barley is planted.

འབྲུ་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (drudön trüügɔɔ) sm. འབྲུ་དོག་འདོན་བྱེད་འཁོར་ལོ་.

འབྲུ་འདྲེན་ཨར་དོའི་ནང་གཉེར་ (drundren ārdö naŋñer) shung. the steward in charge of grain transportation and construction.

འབྲུ་དོག (drudɔɔ̀) a single grain of grain.

འབྲུ་དོག་ཆགས་མི་ཐུབ་པ་ (drudɔɔ̀ cāā mi tūbbə) grain that doesn't form into kernals.

འབྲུ་དོག་འདོན་བྱེད་འཁོར་ལོ་ (drudɔɔ̀ dönjeè kɔ̄ɔ̀lo) grain husking machine.

འབྲུ་ལྡན་སྲིང་བལ་ (drundɛn siŋbɛɛ) raw/ unginned cotton.

འབྲུ་སྡུད་མཁན་ (dru düüñɛn) grain collector.

འབྲུ་ནག (drunaà) black barley.

འབྲུ་ནག་པོ་ (dru nagbo) sm. འབྲུ་ནག.

འབྲུ་གནོད་སྲིན་བུ་ (drunöö siŋbu) an insect that harms grain.

འབྲུ་གནོན་ (drunön) reading thoroughly/ carefully (word by word); va.—བྱེད་.

འབྲུ་སྣ་ (druna) different varieties of grain.

འབྲུ་སྣ་ལྔ་ (dru naŋa) sm. འབྲུ་ལྔ་.

འབྲུ་སྣུམ་ (drunum) oil made from grains, vegetable oil.

འབྲུ་སྣོན་ (drunön) 1. additional words; va.—རྒྱག. 2. extra/ supplementary grain.

འབྲུ་དཔྱ་ (druja) shung. grain tax.

འབྲུ་ཕྱགས་ (drubaà) husk of grain.

འབྲུ་ཕུང་ (drubuŋ) pile of barley/ grain.

འབྲུ་ཕུད་ (drubüü) barley/ grain given as first religious offering.

འབྲུ་ཕོགས་ (drubɔɔ) wages/ salary that is paid in grain.

འབྲུ་ཕོགས་སྐྱེད་འབྲུ་ (drupɔɔ gyēndru) shung. grain salary and grain interest.

འབྲུ་ཕོགས་ལས་ཁངས་ (drubɔɔ lɛɛ̀guŋ) shung. sm. འབྲུ་ཁང་ལས་ཁངས་.

འབྲུ་འཕྱར་ (dru jār) va. to winnow grain.

འབྲུ་འཕྱར་འཕྲུལ་འཁོར་ (drujar trüügɔɔ) winnowing machine.

འབྲུ་བང་ (drubaŋ) grain storage room in a house (where the grain is taken out from the bottom through a hole).

འབྲུ་བུན་ (drubün) a loan in grain; va.—གཏོང་ to give out a loan in grain.

འབྲུ་བོགས་ (drubɔɔ) lease payment in grain; va.—སྤྲོད་.

འབྲུ་འབབ་ (drumbəb) 1. grain/ barley yield. 2. the amount of grain or barley.

འབྲུ་འབུ་ (drumbu) an insect that eats grain.

འབྲུ་འབྲེལ་ (drundree) shung. the contents (of a verdict, etc.) ༡ ད་ཆ་དཔྱད་མཚམས་བཀའ་ཁྲའི་འབྲུ་འབྲེལ་སྔི་གཅིག་ཀྱང་མ་གནས་པ་ They did not comply with any of the contents of the verdict.

འབྲུ་མ་ (drumə) 1. a single grain of barley/ grain. 2. sm. དབུ་ཅན་.

འབྲུ་མར་ (drumar) 1. abbr. grain and butter. 2. mustard seed oil.

འབྲུ་སྨར་ (drumar) a fine quality grain.

འབྲུ་ཙ་ (drudza) a type of Tibetan script.

འབྲུ་རྩམ་ (drudzam) 1. abbr. barley/ grain and tsamba. 2. tsamba made from grain.

འབྲུ་གཙང་གད་རྒྱག (drudzaŋ gɛɛ gyaà) sm. འབྲུ་གད་རྒྱག.

འབྲུ་ཚ་ (drudza) sm. འབྲུ་ཙ་.

འབྲུ་ཚད་ (drudzɛɛ̀) the quality of grain.

འབྲུ་ཚུགས་ (drudzuù) straight, directly (in terms of looking).

འབྲུ་འཚག་འཕྲུལ་འཁོར་ (drudzaà trüügɔɔ) grain filtering machine.

འབྲུ་མཛོད་ (drudzöö) sm. འབྲུ་ཁང་.

འབྲུ་འཛིན་ (drundzin) grain or food coupon (used after 1959 for buying grain and other foodstuffs).

འབྲུ་ཟན་ (drusɛn) 1. abbr. grain and hay. 2. ཐུག་ཆ་ made from any kind of ground grain.

འབྲུ་གཟན་ (drusɛn) sm. འབྲུ་ཟན་.

འབྲུ་ཞ་ (drusha) ancient area located in today's Pakistan.

འབྲུ་ཞིང་ (drushiŋ) 1. a field on which barley is cultivated. 2. any grain field.

འབྲུ་རིགས་ (drurii) grains.

འབྲུ་རིགས་མགོ་སྡོད་དོ་དམ་ཅུའུ་ (drurii kōdröö todam jüü) tib.ch. bureau of staple grain supplies.
འབྲུ་རིགས་ཅུའུ་ (drurii jüü) tib.ch. grain office/ bureau.
འབྲུ་རིགས་ཅུས་ (drurii jüü) tib.ch. grain office/ bureau.
འབྲུ་རིགས་འདེབས་ཞིང་ (drurii debshiŋ) sm. འབྲུ་ཞིང་.
འབྲུ་རིགས་བུའུ་ (drurii būü) tib.ch. grain ministry.
འབྲུ་རིགས་པུ་སེ་ (drurii bāse) tib.eng. sm. འབྲུ་འཛིན་.
འབྲུ་རིགས་འབང་མཛོད་ (drurii baŋdzöö) sm. འབྲུ་ཁང་.
འབྲུ་རིགས་བཟོ་ལས་ (drurii solɛɛ̀) grain industry.
འབྲུ་རིགས་ལས་ཁུངས་ (drurii lɛ̀ɛguŋ) an office in tt. government dealing with grains (after 1959).
འབྲུ་རིགས་ལས་སྣོན་ཅུའུ་ (drurii lɛ̀ɛnön jü) tib.ch. grain processing bureau.
འབྲུ་རིགས་ལོ་ཏོག (drurii lodoò) grain crops.
འབྲུ་ལེན་འཁྲུལ་འཁོར་ (drulen trüügɔɔ) threshing machine.
འབྲུ་ཤ་གང་ (drushagaŋ) full-bodied (of grains).
འབྲུ་ཤས་ (drushɛɛ̀) shung. leasing one's land for payment of half of the yield; va.—གཏོང་.
འབྲུ་ལྷག་སྤུས་ཚོང་ (drulhaà bǖüdzoŋ) grain that one has to sell at less than market price.
འབྲུ་ས་ (drusa) field on which grains are cultivated.
འབྲུ་སོན་ (drusön) grain/ barley seeds.
འབྲུ་ལྷག (drulhaà) 1. surplus grain/ barley. 2. grain reserves.
འབྲུ་ལྷག་སྤུས་ཚོང་ (drulhaà bǖüdzoŋ) selling surplus grain at the government (lower than market) price.
འབྲུག (druù) 1. dragon. 2. Bhutan.
འབྲུག་ཀེར་ལངས་ (druù gērlaŋ) a design of standing dragons.
འབྲུག་སྐད་ (druùgɛɛ̀) 1. thunder; vi.—རྒྱག to thunder. 2. Bhutanese (language).
འབྲུག་སྐད་ཆེ་ལ་ཆར་པ་ཆུང་བ་ (druùgɛɛ̀ cēla cārbə cūŋwə) big noise but small result [Lit. loud thunder and small rain].
འབྲུག་གབ་ཁྱུང་ཡིབ་ (druùgəb kyūŋyib) having talent but no opportunity to use it [Lit. dragon hiding, mythical garuda hiding].
འབྲུག་གོས་ (druùgöò) brocade with dragon design pattern.
འབྲུག་གྲགས་ (drugdraà) sound of thunder.
འབྲུག་གྲི་ (drugdri) Bhutanese knife.
འབྲུག་གློག (druglɔ̀ɔ) thunder and lightning.
འབྲུག་མགོ་སྦྲུལ་འཇུག (druŋgo drūnjuù) great at the beginning and poor at the end [Lit. a dragon's head, snake's tail].
འབྲུག་འགྲོས་མ་ (druù göòma) brocade with a design of flying dragons.
འབྲུག་རྒྱལ་ (druggyɛɛ) the king of Bhutan.
འབྲུག་རྒྱལ་སྐུ་འཁོར་ (druggyɛɛ gūgɔɔ) the royal family of Bhutan.
འབྲུག་རྒྱལ་མངའ་བདག་མཆོག (druggyɛɛ ŋadaà cɔ̄ɔ) title of the King of Bhutan.
འབྲུག་རྒྱལ་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ (druggyɛɛ ŋadaà rimboce) the king of Bhutan.
འབྲུག་སྒྲ་ (drugdra) thunder; vi.—ཁྲིར་; —སྒྲོག to thunder.
འབྲུག་སྒྲའི་གར་ (drugdɛ kar) poet. peacock.
འབྲུག་བརྒྱབ་ཆུང་ (druù gyəbjuŋ) brocade with small designs of dragons.
འབྲུག་བརྒྱབ་ཆེན་པོ་ (druùgyəb cēmbo) brocade with large designs of dragons.
འབྲུག་ལྕེ་ (drugje) lightning [Lit. dragon's tongue].
འབྲུག་ཆར་ (drugjar) 1. thunder storm. 2. thunder and rain.
འབྲུག་མཆིན་གཟིག་མངལ་ (drugjin siiŋɛɛ) great or rare, delicacies [Lit. dragon's liver and leopard's womb].
འབྲུག་པ་ (drugbə) Bhutanese (person) ¶ འབྲུག་པའི་དམག་མི་ Bhutanese soldiers.
འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ (drugbə gəgyüü) one of the four sects of the བཀའ་བརྒྱུད་ tradition.
འབྲུག་པ་ལོ་ཕྱག (drugba lojaà) shung. originally the Bhutanese trader/ official who brought an annual tribute of goods to Lhasa; later a Bhutanese who lived in Lhasa and looked after trade and other affairs dealing with Bhutanese and Bhutan for the Butanese government.
འབྲུག་ཕྲུག (drugdruù) woolen materials from Bhutan.
འབྲུག་འཁྱོའི་ཞབས་བྲོ་ (drucö shabdro) dragon dance.
འབྲུག་དབྱངས་ (druùyaŋ) sm. འབྲུག་སྐད་.
འབྲུག་དབྱིབས་གྲུ་གཟིངས་ (druùyib trusiŋ) dragon boat.
འབྲུག་འབྲས་ (druŋdrɛɛ̀) rice from Bhutan.
འབྲུག་མེ་ཏོག (drug medoò) dragon flower.
འབྲུག་མེ་རིས་མ་ (drugme riimə) brocade with the design of dragon and flame.
འབྲུག་ཚ་ (drugdza) sm.* འབྲུ་ཚ་.
འབྲུག་ཚང་འཁོར་མ་ (drugdzaŋ kɔ̄ɔma) brocade with design of circles with coiled dragons within it.
འབྲུག་ཞུ་ (drugshu) lantern with a dragon design.
འབྲུག་གཞུང་ (drugshuŋ) the government of Bhutan.
འབྲུག་གཟུགས་ (druŋsug) dragon shaped.
འབྲུག་ཟླ་བ་ (druŋ dawa) the 3rd month of the Tibetan calendar.
འབྲུག་ཡུལ་ (drugyüü) Bhutan.
འབྲུག་གཤོག་ལག་ཅན་ (drugshɔ̀ɔ lagjɛn) pterodactyl.
འབྲུག་རང་མདངས་མ་ (drugraŋ daŋma) brocade with the design of a shining dragon.
འབྲུག་རིས་མ་ (druùrimə) dragon design.
འབྲུག་རུས་ (druùrüü) dragon bone.
འབྲུག་ལོ་ (drūglo) the year of the Dragon.
འབྲུག་ཤིང་ (drugshiŋ) a type of Tibetan traditional medicine.
འབྲུག་ཤོག (drūgshɔ̀ɔ) paper made in Bhutan.
འབྲུད་: p. བྲུས་; f. བྲུ་; imp. འབྲུ་ (drüü) sm. འབྲུ་.
འབྲུབ་: p. བྲུབས་; f. འབྲུབ་; imp. བྲུབས་ (drub) va. to hide/ bury ¶ མི་གསོན་པོར་བྲུབས་པ་རེད་ They buried the man alive.
འབྲུབ་: p. བྲུབས་; f. འབྲུབ་ (drub) vi. to flood/ overflow, to rise (for rivers) ¶ དབྱར་ཁ་གཙང་པོ་འབྲུབ་ཀྱི་རེད་ In the summer the river will flood.
འབྲུབ་ཆུ་ (drubju) a river that has risen/ flooded, flood water; va.—འགོག to prevent floods.
འབྲུམ་ (drum) smallpox.
འབྲུམ་སྐོགས་ (drubgɔ̀ɔ) smallpox scab.
འབྲུམ་འགོག་སྨན་སོན་ (drumgɔ̀ɔ mɛnsön) sm. འབྲུམ་སོན་.
འབྲུམ་ངོ་ (drumŋo) smallpox symptoms.
འབྲུམ་དུག (drumduù) sm. གུ་ཏི་རི་དུག.
འབྲུམ་ཐོར་ (drumtɔr) smallpox pimples.
འབྲུམ་ནག (drumnaà) a serious type of smallpox.
འབྲུམ་ནད་ (drumnɛɛ̀) smallpox.
འབྲུམ་པ་ (drumbə) sm. འབྲུམ་ནད་.
འབྲུམ་བུ་ (drumbu) sm. འབྲུམ་ནད་.
འབྲུམ་བུ་རྩེལ་དེ་ (drumbu dzēēde) a type of smallpox.
འབྲུམ་སྨན་ (drummɛn) smallpox medicine.
འབྲུམ་འཛུགས་གཙག་བུ་ (drumdzuù dzəgbu) vaccination knife for smallpox.
འབྲུམ་ཡང་ (drumyaŋ) sm. འབྲུམ་དཀར་.
འབྲུམ་ཤུལ་ (drumshüü) pockmarks (from smallpox).
འབྲུམ་སོན་ (drumsön) smallpox vaccination.
འབྲུམ་སྲབ་ (drumdrəb) a mild form of smallpox.
འབྲུའི་ཚན་ (drüüjɛn) cooked barley/ grain.
འབྲུལ་: p. བྲུལ་; f. འབྲུལ་ (drüü) vi. to fall (fruits, leaves, etc.), to come off, to come out (e.g., teeth) ¶ སྟོན་དུས་ཤིང་ལོ་རྣམས་འབྲུལ་བའི་སྐབས་ In the autumn when the leaves are falling.
འབྲུས་འགོགས་ (drüŋgɔ̀ɔ) sm. བརྩོན་འགྲུས་.
འབྲེག: p. བྲེགས་; f. འབྲེག; imp. བྲེགས་ (dreè) va. to cut, to shave off, to shear ¶ སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་རྣམས་གཙང་མ་བྲེགས་འདུག He has completely shaved off his hair and moustache. ¶ བལ་འབྲེག་པའི་དུས་ལ་སླེབས་པ་རེད་ The shearing time has come. ¶ སྐྲ་འབྲེག To

cut off the nose.

འབྲེག་གཅོད་ (dregjöö) sm. འབྲེག.

འབྲེག་གདུབ་ (dregduù) sm. འབྲེག.

འབྲེག་སྦྱད་ (dregjɛ̀ɛ̀) shaving kit/ materials.

འབྲེང་ (dreŋ) 1. sm. འབྲང་. 2. sm. འབྲེང་པ་. 3. sm. སྲེང་.

འབྲེང་འཁོར་ (dreŋgɔɔ) cable car.

འབྲེང་ལྕག (dreŋjaà) leather whip.

འབྲེང་ཐག (dreŋdaà) sm. འབྲེང་པ་.

འབྲེང་འདྲུད་ (dreŋdrüù) see ཞིར་འབྲེང་འདྲུད་.

འབྲེང་པ་ (dreŋbə) leather or rawhide rope/ strap.

འབྲེང་བུ་ (dreŋbu) sm. འབྲེང་པ་.

འབྲེང་འབྲེང་ (dreŋdreŋ) in a line, continuous, unbroken.

འབྲེང་ཞགས་ (dreŋshaà) leather lasso.

འབྲེང་ཟམ་ (dreŋsam) sm. སྲེང་.

འབྲེང་རིལ་ (dreŋrii) round leather/ rawhide rope.

འབྲེལ་ (dree) 1. vi. to be connected/joined, to be linked ¶ས་གནས་དེ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་ Those regions are connected to each other. 2. along with, together with, at the same time (དང་ + —) ¶གཟིགས་སྐོར་དང་འབྲེལ་ལས་ཁངས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་མཇལ་འཕྲད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) will go for a tour (of the) place and at same time (he) will meet the heads of the departments. 3. in accordance with ¶ཡུལ་དུས་བབས་འབྲེལ་ In accordance with time and place.

འབྲེལ་ཆགས་ (dreejaà) vi. to become joined, to continue one after the other.

འབྲེལ་ཆགས་ཆེ་བ་ (dreejaà cēwa) having a close relationship.

འབྲེལ་ཆགས་པ་ (dree cāgba) joined, linked.

འབྲེལ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ (dreejagbɛ rəŋshin) continuity, coherence.

འབྲེལ་ཆགས་པོ་ (dree cāgbo) proper, suitable, appropriate ¶ཁོང་གིས་ལན་འབྲེལ་ཆགས་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་ He gave an appropriate answer.

འབྲེལ་ཆགས་རང་བཞིན་ (dreecaà rəŋshin) sm. འབྲེལ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་.

འབྲེལ་གཏམ་ (dreedam) talking about the old times/ historical events.

འབྲེལ་གཏུག (dreēduù) contact, communication, liaison; va.—བྱེད་ to get in touch with, to contact, to liaison with ¶ལས་ཀ་འདིའི་སྐོར་ངས་ལས་ཁངས་མང་པོར་འབྲེལ་གཏུག་བྱས་པ་ཡིན་ Concerning this work, I contacted many offices.

འབྲེལ་གཏུག་ཁྲུའུ་ (dreeduù trū) tib.ch. liaison office.

འབྲེལ་གཏུག་གླེང་མོལ་ (dreeduù lēŋmöö) discussions to develop contact/ liaison; va.—བྱེད་.

འབྲེལ་ཐག (dreedaà) relations, connections, associations, links, contacts; va.—གཅོད་ to break/ cut off relations/ contact/ connections.

འབྲེལ་ཐག་བད་བཅད་ (dreedaà bɛ̀ɛ̀jɛɛ̀) severing/ cutting off relations completely, making a clean break of relations.

འབྲེལ་ཐག་གཅང་བཅད་ (dreedaà dzāŋjɛɛ̀) sm. འབྲེལ་ཐག་བད་བཅད་.

འབྲེལ་ཐག་ས་ཚིགས་ (dreedaà sədzii) connecting station.

འབྲེལ་ཐུག (dreeduù) sm. འབྲེལ་གཏུག.

འབྲེལ་ཐོགས་པ་ (dreedɔgba) sb. who is involved/ connected with sth. ¶ཁ་མཆུ་འདིའི་ནང་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many people having connections with the case.

འབྲེལ་འཐུད་ (dreedüù) sm. འབྲེལ་མཐུད་.

འབྲེལ་མཐུད་ (dreedüù) connected/ joined; va.—བྱེད་ to make a connection ¶ཚོག་ཁ་དེ་གཉིས་དབར་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་མཁན་ང་ཡིན་ I am the one who made the connection between the two groups.

འབྲེལ་འདྲིས་ (drendrii) connection/ relationship that is close.

འབྲེལ་བ་ (dreewa) relationship, connection, link, tie; va.—བྱེད་ to have relations; va.—གཏོད་; —འཛུགས་ to start a relationship ¶ཁོས་བྲིས་པའི་དེབ་གཉིས་པོ་དེའི་དབར་འབྲེལ་བ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What is the relationship between the two books he wrote? ¶ང་ཚོས་ཚོགས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་གཏོད་པ་ཡིན་ We started a relationship with the association.

འབྲེལ་འདྲེས་ (drendreè) merging with, becoming one with; va.—བྱེད་ ¶ཁོང་ཚོ་མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་འདྲེས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ They became one with the masses.

འབྲེལ་བ་ (dreewa) a relationship, connection; va.—བྱེད་.

འབྲེལ་བ་བསྒྱུར་ (dreewa gyur) va. to change/ alter a relationship.

འབྲེལ་བ་ཆད་ (dreewa cɛ̀ɛ̀) vi. to have a relationship/ link/ connection be broken.

འབྲེལ་བ་སྦྱོར་ (dreewa jɔɔ) va. to make a relationship/ link/ connection.

འབྲེལ་བ་འཛུགས་ (dreewa dzuù) va. to establish relations.

འབྲེལ་བ་བཟོ་ (dreewa so) va. to make a relationship/ link/ connection.

འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ (dreewa yööba) having a relationship/ link/ tie/ connection.

འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ (dreewɛ dra) sm. འབྲེལ་སྒྲ་.

འབྲེལ་སྦྱོར་ (dreejɔɔ) making a relationship/ link/ tie/ connection between others; va.— བྱེད་ ¶ཁོང་གིས་ལས་ཁངས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་སྦྱོར་བྱས་པ་རེད་ He made a connection between those two offices.

འབྲེལ་མ་ཆགས་ (dree ma cāà) sm. འབྲེལ་མ་མཚུངས་.

འབྲེལ་མ་མཚུངས་ (dree ma tsūŋ) unrelated, unconnected ¶ཁོས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐད་ཆ་འབྲེལ་མ་མཚུངས་པ་ཞིག་བཤད་སོང་ He said things at the meeting that were unconnected.

འབྲེལ་མེད་ (dreemeè) unrelated, unconnected, without a relationship.

འབྲེལ་མེད་ཁེར་སྡོད་ (dreemeè kērdöö) sm. འབྲེལ་མེད་ཟུར་སྡོད་.

འབྲེལ་མེད་ཟུར་སྡོད་ (dreemeè surdöö) staying isolated without any relations with others.

འབྲེལ་དམག (dreemaà) allied troops/ soldiers.

འབྲེལ་ཚུལ་ (dreedzüü) the way or manner that sth. is connected/ related.

འབྲེལ་ཚོགས་ (dreedzɔɔ̀) federation.

འབྲེལ་མཚམས་ (drendzam) junction, place where two things meet, border line.

འབྲེལ་མཚུངས་ (dreedzuŋ) 1. related ¶གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་མཚུངས་ཀྱི་དྲི་བ་ A question related to that issue. 2. attached, connected ¶ཁང་མིག་འབྲེལ་མཚུངས་གཉིས་ Two connected rooms (in a house).

འབྲེལ་འཛིན་ (dree dzin) va. to make/ have a relationship (usu. refers to marriage) ¶ང་ཚོ་ཁྱིམ་ཚང་གཉིས་དབར་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟུང་བ་རེད་ We two families are related through marriage.

འབྲེལ་འཛུགས་ (drendzuù) establishing relations; va.—བྱེད་.

འབྲེལ་ཟམ་ (dreesam) link or bridge between people or organizations.

འབྲེལ་བཟང་ (dreesaŋ) a good relationship.

འབྲེལ་ཡོད་ (dreeyöö) related, concerned, connected ¶འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁངས་ (The) concerned offices.

འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཁག (dreeyöö degaà) concerned/ related offices.

འབྲེལ་ཡོད་ཚན་ཁག (dreeyöö tsēngaà) concerned/ related departments.

འབྲེལ་ལམ་ (dreelam) sm. འབྲེལ་བ་.

འབྲོ་ (dro) 1. name of a place. 2. name of an ancient lineage.

འབྲོག (drog) abbr. of འབྲོག་པ་.

འབྲོག་སྐད་ (droggɛ̀ɛ̀) dialect spoken by nomads.

འབྲོག་ཁུལ་ (droggüü) nomadic or pastoral area/ region.

འབྲོག་ཁྱི་ (drɔggyi) nomad dog.

འབྲོག་ཁྲལ་ (drɔgkɛɛ) taxes on nomads.

འབྲོག་གླུ་ (drɔglu) nomad song; va.—ལེན་; —གཏོང་ to sing a nomad song.

འབྲོག་དགོན་པ་ (drog gömbo) a remote/ isolated

place.
འབྲོག་གཡོག (drɔgyɔ̀ɔ) nomad servant.
འབྲོག་ཆས་ (drɔgjɛ̀ɛ) nomad clothing/ dress.
འབྲོག་རྟ་ (drɔgda) horse from nomads areas.
འབྲོག་སྟོང་ (drɔgdoŋ) a remote/ isolated area.
འབྲོག་ཐང་ (drɔgdaŋ) 1. sm. འབྲོག་ཁུལ་. 2. pastureland.
འབྲོག་དུད་ (drɔgdüü) nomad family/ household.
འབྲོག་བདག (drɔgdaà) nomad lord, very rich nomad.
འབྲོག་སྡེ་ (drɔgde) nomad group/ tribe/ unit.
འབྲོག་སྣམ་ (drɔgnam) woolen materials woven by nomads.
འབྲོག་པ་ (drɔgba) herdsman, nomad.
འབྲོག་པ་ཁྱིས་དེད་པའི་གྲལ་འགོ་ (drɔgba kyìi teèbɛ trɛngo) to come to first place/ success by accident [Lit. the nomad got to the head of the row because he was chased by a dog].
འབྲོག་ཕྱུགས་ (drɔgjɔ̀ɔ) sm. འབྲོག་ཁུལ་.
འབྲོག་ཕྲུག (drɔgdruù) nomad children.
འབྲོག་དབུལ་ (drɔgwüü) poor strata nomads.
འབྲོག་འབངས་ (drɔŋbaŋ) sm. འབྲོག་དམངས་.
འབྲོག་འབྲིང་ (drɔŋdriŋ) middle strata nomads (in socialist class system).
འབྲོག་འབྲིང་འོག་མ་ (drɔŋdriŋ wɔ̀ɔma) nomads just below the middle stratum (in the socialist class system), lower-middle stratum nomads.
འབྲོག་མོ་ (droŋmo) female nomad.
འབྲོག་མོའི་སྐྲ་ཞྭ་ (droŋmö drāsha) hair style with many braids that is worn by nomad women.
འབྲོག་དམངས་ (drö̃ŋmaŋ) the common/ ordinary nomads, the nomad masses.
འབྲོག་ཡུལ་ (drɔgyüü) grazing/ pasture area.
འབྲོག་རུ་ (drɔgru) nomadic group/ tribe/ unit.
འབྲོག་ར་ (drɔgra) grazing/ pasture area.
འབྲོག་ལས་ (drɔglɛ̀ɛ) dairy work, pastoral/ herding work, animal husbandry.
འབྲོག་ལས་ཁང་ (drɔglɛɛ̀gaŋ) dairy plant.
འབྲོག་ས་ (drɔgsa) sm. འབྲོག་ཁུལ་.
འབྲོག་ལྷས་ (drɔglhɛɛ̀) nomad animal shelter/ corral.
འབྲོང་ (droŋ) wild yak.
འབྲོང་ཁྲག (droŋdraà) blood of wild yak (used for Tibetan medicine).
འབྲོང་མགོ་ (droŋgo) 1. head of a wild yak. 2. mask of a wild yak (used in religious dances).
འབྲོང་རྔ་ (droŋŋa) tail of a wild yak.
འབྲོང་སྙིང་ (droŋñiŋ) heart of a wild yak.
འབྲོང་གཉན་ལྡི་རུ་ (droŋñɛn deru) name of the 30th ancient king of Tibet.
འབྲོང་ལྤགས་ (droŋbaà) wild yak skin.
འབྲོང་འབྲི་ (droŋdri) female wild yak.
འབྲོང་རྩེའི་པེ་བུམ་ (droŋdzee pebum) a medical commentary composed by Drongtse Gyatso.
འབྲོང་རྩེད་ (droŋdzeè) masked dance of the wild yak.
འབྲོང་ཞོར་ལེགས (droŋ shɔrleg) name of the 14th ancient King of Tibet.
འབྲོང་རྭ་ (droŋra) horn of a wild yak.
འབྲོང་ཤ་ (droŋsha) meat of wild yak.
འབྲོང་གསོབ་ (droŋsob) stuffed skin of a wild yak.
འབྲོང་བསད་པས་མི་ཚོག་རྔ་མའི་དར་ལྕོག (droŋsɛɛ̀bɛ mijɔ̀ɔ ŋāmɛ tarjɔ̀ɔ) not only doing sth. but showing it off / flaunting it [Lit. not only killing the wild yak but hoisting its tail as a banner].
འབྲོངས་ (droŋ) imp. of འབྲང་.
འབྲོབ་པ་ (drobba) sm. འབྲབ་.
འབྲོམ་སྟོན་པ་ (drom dõmba) the name of the founder of the Kadampa Sect (1005-1064).
འབྲོས་: p. བྲོས་; f. འབྲོས་; imp. བྲོས་ (dröö̀) va. to escape, to run away, to flee ¶ བཙོན་ཁང་ནས་བྲོས་པ་རེད་ (They) escaped from prison.
འབྲོས་འདེད་ (dröndeè) giving chase, running after those who have fled; va.—བྱེད་.
འབྲོས་འབྱོལ་ (drönjöö) sm. བྲོས་འབྱོལ་.
འབྲོས་ཤ་ (dröö̀sha) a muscle under the shoulder blade.
འབྲོས་ཤ་ཁྲ་བོ་ (dröö̀sha trāwo) muscle on the shoulder blade.
བ༹་ (ba) abbr. of. བ༹་རླབས་.
བ༹་ཀློང་ (baloŋ) 1. sm. བ༹་རླབས་. 2. whirlpool.
བ༹་རྒྱུ་ (bəju) a sea/ ocean/ lake with waves.
བ༹་བཞིད་ (basheè) sm. སྦ་བཞིད་.
བ༹་ཡི་འི་ (ba yi i) sm. ནྡ་ཡིའི་.
བ༹་རླབས་ (bələb) wave (of water); vi.—འཕྱུར་ to rise/ surge/ swell up (for waves).
བ༹་རླབས་ཀྱི་ཟེགས་མ་ (bələbgi segma) spray, spindrift.
བ༹་རླབས་གྱེན་ལྡོག (bələb gyendɔ̀ɔ) backward flow, reverse flow of water.
བ༹་རླབས་ལང་ལོང་དུ་འཕྱུར་ (bələb laŋloŋdu cūr) vi. to rise/ surge/ swell up (of waves).
བ༹་ལེན་ (bə len) va. to take the main responsibility.
བ༹ག་བ༹ག (bagbaà) 1. motorcycle. 2. machine gun ¶ མེ་མདའ་བ༹ག་བ༹ག A machine gun.
བ༹ང་ཀ་ལི་ (baŋgali) 1. Bengali. 2. Western-style short hair (as opposed to the traditional style of Tibetan hair that is kept long).
བ༹ད་ (bɛɛ̀) 1. p. and f. of བོ༹ད་. 2. sm. བ༹ད་དེ་. 3. (with ཁ་ —) boasting, bragging.
བ༹ད་ཁམ་ (bɛɛ̀gam) 1. sm. བ༹ད་, 3.
བ༹ད་མགོ་ (bɛngo) bangs (hair).
བ༹ད་མགོ་ལིང་ལིང་ (bɛngo liŋliŋ) sm. བ༹ད་མགོ་.
བ༹ད་བཅད་ (bɛɛ̀jɛɛ̀) absolutely determinedly, resolutely; va.—བྱེད་ ¶ ང་ལས་ཀ་འདི་བྱ་རྒྱུ་སེམས་ཐག་བ༹ད་བཅད་ཡིན་ I am determined to do this work.
བ༹ད་ཆོད་ (bɛɛ̀jöö̀) absolutely determined, resolute ¶ ཁོ་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་སེམས་ཐག་བ༹ད་ཆོད་རེད་འདུག He is determined to go to Tibet.
བ༹ད་དེ་ (bed) absolutely, completely, entirely, all ¶ བ༹ད་དེ་ཁས་མ་བླང་པ་རེད་ (They) didn't accept it completely. ¶ ངའི་བསམ་འདུན་དང་བ༹ད་དེ་མཐུན་སོང་ It has come about completely as I wished. ¶ བ༹ད་དེ་རང་སྐྱོང་ Complete autonomy.
བ༹ད་དེ་ཁ་ལ་ (bedda kāla) sm. བ༹ད་དེ་.
བ༹ད་བ༹ད་ (bɛɛ̀bɛɛ̀) close-cropped, short ¶ སྐྲ་བ༹ད་བ༹ད་ Close-cropped hair.
བ༹ད་བོ༹ད་ (bɛɛ̀böö̀) tangled/ matted hair.
བ༹ད་ལིང་ (bɛɛ̀liŋ) abbr. བ༹ད་མགོ་ལིང་ལིང་.
བ༹བ་ (bəb) a steep slope. 2. sm. བ༹བ་རྡོ་.
བ༹བ་གྲི་ (bəbdri) sm. བ༹བ་འདྲིལ་.
བ༹བ་སྒྲིལ་ (bəbdrii) rolling, tumbling (downhill); vi.—གཏོང་ to intentionally roll sth. down a mountain slope.
བ༹བ་ཆུ་ (bəbju) waterfall, river that is flowing down a steep slope.
བ༹བ་ཏུ་བསྒྲིལ་ (bəbdu drii) va. to intentionally roll sth. downhill ¶ རྡོ་ཆེན་མང་པོ་བ༹བ་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་རེད་ (They) rolled many rocks down the mountain slope.
བ༹བ་གདུང་སྒྲིལ་ (bəbduŋ drii) va. to roll timber down a mountain slope (to get the wood).
བ༹བ་འདྲིལ་ (bəbdrii) rolling/ tumbling down a mountain slope.
བ༹བ་རྡོ་ (bəbdo) a stone rolling downhill; vi.—ཐེབས་; —སྒྲིལ་; —འདྲིལ་ to unintentionally roll downhill (for a stone).
བ༹བ་གཞུག (bəbshuù) the final section of the canal that brings water to a water mill.
བ༹བ་རིལ་ (bəbrii) sm. བ༹བ་དྲིལ་.
བ༹བ་ཤུར་ (bəbshur) the canal that brings water to a water mill.
བི༹ག་དོ་ (bigdo) sm. བི༹ག་བི༹ག.
བི༹ག་བི༹ག (bigbig) short.
བི༹ག་ཙམ་ (bigdzam) a short bit ¶ སྐུད་པ་བི༹ག་ཙམ་ A short bit of string.
བི༹ད་རྒྱག (biìgyaà) pushing, shoving; va.—གཏོང་.
བུ༹ད་རྒྱག (büǜgyaà) sm. བི༹ད་རྒྱག.
བོ༹ད་: p. and f. བ༹ད་; imp. བོ༹ད་ (böö̀) va. to set loose/ sic (one's dog on sb.) ¶ ཀུ་མ་ཡོང་དུས་འབྲོག་པས་ཁྱི་བ༹ད་པ་རེད་ When the thief came the nomad sicced the dogs on him.

བོད་གཏོང་ (bo̱ö dōŋ) va. to curse, to cast a spell.
བོད་མ་ (bo̱öma) 1. a curse, spell; va.—གཏོང་ —སྐྱེལ་ to curse, to cast a spell. 2. tax.
ལྦ་སྐོར་ (ba̱gɔɔ) bib.
ལྦ་བ་ (ba̱a) goiter; vi.—སྐྱེ་ to have a goiter; vi.—ཡལ་ to have a goiter disappear.
ལྦ་ནད་ (ba̱nɛɛ̀) goiter (as illness).
ལྦ་ཚྭ་ (ba̱dza) sm. ལྦ་བ་འཇོམས་.
ལྦ་བ་འཇོམས་ (ba̱wadzom) a type of salt that contains iodine.
ལྦ་ལེ་ལྦོ་ལེ་ (ba̱le bo̱le) soft.
ལྦར་འཚང་ང་ (ba̱ajaŋŋa) food made by squeezing it in one's hand.
ལྦུ་བ་ (bu̱wə) bubble, foam, froth.
ལྦུ་བ་ཅན་གྱི་ཨར་འདམ་ (bu̱wəjɛngi ārdam) foam concrete.
ལྦུ་བ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཆ་ (bu̱wə dɛ̱mbɛ gyu̱ja) foam materials.
ལྦུ་བ་ཡལ་བ་ལྟར་ (bu̱wə yɛ̱ɛwadar) vanishing/ disappearing immediately [Lit. vanishing like a bubble].
ལྦུར་བརྟེན་མེ་གསོད་ཆས་ (bu̱rden me̱sööjɛɛ̀) foam fire extinguisher.
སྦ་ (ba̱) 1. cane (kind of wood), rattan. 2. f. of སྦེད་. 3. སྦ་.
སྦ་ (ba̱) f. སྦེད་.
སྦ་ཀ་སི་ (ba̱gasi) eng. packet. box ¶ ང་ཐག་མ་སྦ་ཀ་སི་གཅིག་ཉོ་གི་ཡིན་ I am going to buy a pack of cigarettes.
སྦ་ཀོ་ (ba̱go) anise.
སྦ་གླད་ (ba̱lɛɛ̀) the center of a yak hair tent.
སྦ་དཀར་ (ba̱gar) a type of cane/ rattan that is white.
སྦ་སྐུང་ (bəguŋ) sm. སྦས་སྐུང་.
སྦ་ཁང་ (bəgaŋ) secret treasure room.
སྦ་ཁུག (bəguù) purse.
སྦ་ཁུག་ཁབ་ཤུབས་ (bəguù ka̱bshub) an ornament worn by the རྒྱན་བཟང་མ་.
སྦ་ཁྲའི་སློ་མ་ (ba̱drɛ lo̱ma) cane/ rattan basket.
སྦ་ཁྲི་བཞེར་ (ba̱ trīsher) one of the first seven Tibetan monks in the 8th century.
སྦ་འཁར་ (ba̱kar) a cane walking stick.
སྦ་འགུགས་ (bəguù) a carpenter's tool.
སྦ་འགེབས་ (ba̱geb) sm. སྦས་སྐུང་.
སྦ་རྒོད་ (ba̱göö̀) cane growing wild on hills.
སྦ་རྒྱུག (bəgyuù) sm. སྦ་འཁར་.
སྦ་སྒམ་ (ba̱gam) cane/ rattan box.
སྦ་སྒོ་ (ba̱go) the door of a yak hair tent.
སྦ་སྦྲོམ་ (ba̱drom) Chinese wisteria (Wisteria sinensis).
སྦ་ལྕུག (ba̱jaà) whip (made of cane).
སྦཱ་ཆ་ (ba̱ja) hind. musical instrument; va.—གཏོང་ to play musical instruments.
སྦ་ཆས་ (ba̱jɛɛ̀) things made from cane/ rattan.
སྦ་ཆིངས་ (bəjiŋ) cane that is wrapped/ tied around a churn/ barrel.
སྦ་སྟེགས་ (ba̱seg) a stand made of cane/ rattan.
སྦ་ཐག (ba̱daà) cane rope.
སྦ་ཐག་ཟམ་པ་ (ba̱daà sa̱mba) sm. སྦ་ཟམ་.
སྦ་དམ་ (ba̱dam) hind. peanut.
སྦ་ཕུབ་ (ba̱bub) cane/ rattan (military) shield.
སྦ་ཕོར་ (ba̱bɔɔ) wooden eating bowl made from cane/ rattan.
སྦ་བ་ (ba̱wa) 1. female and male genitals. 2. confidential, secret.
སྦ་བེར་ (ba̱ber) sm. སྦ་རྒྱུག.
སྦ་བླངས་ (ba̱ lāŋ) 1. va. to take the main/ full responsibility ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཁུངས་ནང་གི་ལས་ཀ་སྦ་བླངས་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is taking the full responsibility for the work in the office. 2. va. to take the full responsibility for a crime so that one's accomplices go free ¶ གྱོད་དོན་འདི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཁོང་གིས་སྦ་བླངས་ནས་རོགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཕོག་མེད་པ་རེད་ Concerning the case, because he took full responsibility, his accomplices did not get punished.
སྦ་དབྱུག (bəyuù) sm. སྦ་རྒྱུག.
སྦ་དམར་ (ba̱mar) 1. Chinese wisteria. 2. red colored earth used for plastering walls.
སྦ་རྩ་ (ba̱dza) roots of climbing palm trees (Calamus, Daemonorops, or Plectomia).
སྦ་ར་ཛིལ་ (ba̱radzii) Brazil.
སྦ་བཞེད་ (ba̱sheè) a famous historical book on Samye written by སྦ་གསལ་སྣང་.
སྦ་ཟམ་ (ba̱sam) a cane/ rattan bridge.
སྦ་ཡག་པ་ (ba̱ ya̱gba) the root of red salvia (used in Tibetan medicine).
སྦ་ཡི་ཀ་ཀ་ (ba̱yi gāga) type of inferior paper (used to practice calligraphy).
སྦ་ར་གང་ (ba̱ragaŋ) a handful ¶ རྩམ་པ་སྦ་ར་གང་ A handful of རྩམ་པ་.
སྦ་རི་སྦི་རི་ (bəri bi̱ri) 1. slightly numb; vi.—བྱེད་ ¶ ངའི་ལག་པ་སྦ་རི་སྦི་རི་ཆགས་ནས་ཁབ་རྒྱག་དུས་ཚ་མ་བྱུང་ My hand was slightly numb so when I got an injection it didn't sting a lot. 2. slightly dizzy/ tipsy.
སྦ་ལ་ (ba̱la) an important pass between the Lhasa area and Kongpo.
སྦ་ལན་ (ba̱lɛn) sweater.
སྦ་ལེབ་ (ba̱leb) a pot for beer.
སྦ་ཤན་ (ba̱shɛn) sm. སྦ་ཆིངས་.
སྦ་ཤིང་ (ba̱shiŋ) cane, rattan.
སྦ་ཤིང་རྐུབ་བཀྱག (ba̱shiŋ gūbgyaà) cane/ rattan chair.
སྦ་ས་ (ba̱sa) a place where nomads put up their tents, tent site.
སྦ་སེ་སྦོ་སེ་ (ba̱se bo̱se) careless, casual.
སྦ་སྲི་ (ba̱si) keeping one's skill and knowledge to oneself.
སྦ་སློམ་ (ba̱lom) abbr. of སྦ་ཁྲའི་སློ་མ་.
སྦ་གསང་ (ba̱saŋ) sm. སྦས་སྐུང་.
སྦ་གསང་མེད་པ་ (ba̱saŋ mɛ̱ɛ̀ba) candid, frank, open.
སྦ་གསལ་སྣང་ (ba̱ sɛ̄ɛnaŋ) the author of the སྦ་བཞེད་.
སྦ་ཧྲལ་ཧྲལ་ (ba̱ hrɛ̄ɛhrɛɛ) va. to stand with one's legs apart; va.—བྱེད་.
སྦག (ba̱à) mahjong; va.—རྒྱག to play mahjong.
སྦག: p. སྦགས་; f. སྦག; imp. སྦོགས་ (ba̱à) 1. va. to stain/ soil/ make dirty, to pollute, to contaminate ¶ ཁོས་དྲེག་པས་སྦགས་པའི་དུག་ལོག་ཅིག་གྱོན་འདུག He wore clothes that were soiled with dirt. 2. va. to spoil/ ruin (behaviorally) ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་རོགས་པའི་གྲོགས་གཤིས་ངན་པས་སྦགས་ནས་ཀུ་མ་བརྐུས་པ་རེད་ The child was ruined by the bad habits of his friends and stole things.
སྦག་དཀྲུགས་ (ba̱gdruù) shuffling a deck of cards, stirring/ shaking mahjong tiles; va.—རྒྱག.
སྦག་དཀྲུགས་གཏིང་ནས་རྒྱག (bəgdruù dīŋnɛ gya̱à) va. to cause a major shake up [Lit. stir the mahjong tiles from the bottom rather than cursorily from the top].
སྦག་ཁག (ba̱àgaà) 1. a package which contains four pieces of brick tea. 2. a table of four mahjong players.
སྦག་ཁང་ (ba̱àgaŋ) a mahjong parlor.
སྦག་ཁྲིམས་ (ba̱gdrim) the rules of mahjong.
སྦག་འཁོར་ (ba̱g kɔ̄ɔ) vi. to have a hot hand in mahjong, to win in mahjong.
སྦག་འཁོར་ (ba̱ggɔɔ) motorcycle.
སྦག་འཁོར་གསོ་སྒྲིག་བཟོ་གྲྭ (ba̱ggɔɔ sōdrig so̱dra) motorcycle repair shop/ factory.
སྦག་ལྕོག (ba̱gjɔɔ̀) 1. a square table for playing mahjong. 2. a square table.
སྦག་ཆས་ (ba̱gjɛɛ̀) mahjong paraphernalia.
སྦག་ཆུང་ (bəgjuŋ) a small size brick of tea.
སྦག་ཆེན་ (ba̱gjen) 1. sm. སྦག་ཁག. 2. a large package of brick tea. 3. a type of tile game/ mahjong similar to hearts in that each player plays the hand he is dealt without drawing new tiles; va.—རྒྱག.
སྦག་གདན་ (ba̱gdɛn) blanket, cloth, etc. put on a table when playing mahjong.
སྦག་འདྲེས་ (ba̱gdreè) mixed with dirt/ pollution;

vi.—བྱེད་.

སྦག་པ་ (bagba) gambler, mahjong player.

སྦག་པ་གྲོགས་མཆེད་ (bagba droggjeè) a mahjong buddy.

སྦག་སྦག (bagbaà) 1. motorcycle. 2. machine gun; vi.—རྒྱག to shoot a machine gun.

སྦག་སྦག་ཁ་ (bagbaàga) sb. who scolds/ criticizes a lot (like a machine gun) ¶ བུ་མོ་དེ་སྦག་སྦག་ཁ་ཡིན་ཙང་ཁྱོ་ག་མ་རག་པ་རེད་ Because that girl is sb. who scolds a lot (she) didn't get a husband.

སྦག་སྦག་གསིག་གསིག (bagbaà sīgsiī) shaking with anger; va.—བྱེད་.

སྦག་རྩིས་ (bagshaà) the strategies of playing mahjong.

སྦག་ཤག (bagshaà) breaking into two; vi.—ཐེབས་ to get split into two; va.—གཏོང་ to break into/ split into two.

སྦག་གཞུག་སྐྱིད་པར་གཟེར་ (bagshuù gēèbar ser) va. to win the final round of the mahjong game.

སྦག་གཡོག (bagyɔɔ̀) people who serve food/ drinks where people are playing mahjong.

སྦག་རོགས་ (bagrɔɔ̀) mahjong partners, people with whom one regularly plays mahjong.

སྦག་རླུང་ལང་ (baglun lan) vi. to get angry when losing in mahjong.

སྦགས་ (baà) f. of སྦག.

སྦང་ (ban) p. of སྦོང་.

སྦང་ཀ་ལི་ (bangali) 1. Bengali. 2. Western style haircut (as opposed to the traditional Tibetan style).

སྦང་སྒམ་ (bangam) abbr. of སྦང་མ་སྒམ་པོ་.

སྦང་གུ་ (bangu) fly.

སྦང་གླུམ་ (banlum) fermented grain to which water has been added but not yet drained as beer.

སྦང་ཇ་ (banja) Chinese style tea where tea is added to boiled water in a cup/ jar where it soaks.

སྦང་མ་ (banma) the leftover grain after beer has been made (after the water has been drained).

སྦང་རྩམ་ (bandzam) རྩམ་པ་ made from སྦང་མ་.

སྦང་ཟན་ (bansɛn) food made from སྦང་མ་.

སྦང་ཟན་མ་ (bansɛnma) a derogatory term used for people from སྟོད་མོ་ people who eat སྦང་རྩམ་.

སྦང་ལུམས་ (banlum) སྦང་གླུམ་ to which medicine has been added, heated, and when hot, applied on the body.

སྦངས་ (ban) 1. dung (of horses and mules) ¶ རྟ་སྦངས་ Horse dung. 2. p. of སྦོང་.

སྦངས་འབྱུང་སྨན་རྫས་ (bandun mɛndzɛɛ̀) medicine to be taken after being dissolved and soaked in liquid.

སྦངས་དུགས་ (banduù) fresh dung applied to the body as medical treatment while still warm.

སྦངས་འཛིན་ (bandzin) shung. permission to keeping horses and mules in Lhasa during Monlam.

སྦངས་ལུད་ (banlüù) fertilizer made from horse and mule dung (སྦངས་).

སྦངས་ཕུང་ (banbun) pile of སྦངས་.

སྦབ་ཅ་ (babja) sm. སྦབ་ཆ་.

སྦབ་ཆ་ (babja) a package/ box ¶ ལྕུ་ཟེ་སྦབ་ཆ་གཅིག One package of matches.

སྦམ་ (bam) f. of སྦོམ་.

སྦམ་རྫུ་ (bamdzu) sm. སྦམ་རྫུ་.

སྦམས་ (bam) p. of སྦོམ་.

སྦའོ་ཅ་ལི་ཡ་ (baja liya) Bulgaria.

སྦར་ (bar) 1. a handful. 2. p. and f. of སྦོར་.

སྦར་ཀ་ལྡོད་ (barga lōò) va. to gallop. 2. va. to run.

སྦར་ཁེབ་རྒྱག (bargeb gyaà) va. to cover sth. with one's palms.

སྦར་ཁྲིམ་ (bargyim) sm. སྦར་མོ་.

སྦར་ཆ་ (barja) hind. musical instrument; va.—གཏོང་ to play a musical instrument.

སྦར་ཆ་པ་ (barjawa) a musician.

སྦར་ཆ་ཚོགས་པ་ (barja tsōgba) an orchestra.

སྦར་འཇུ་ (banju) shung. sm. ལག་འཇུ་.

སྦར་ཉུལ་ (barñüü) groping around (in the dark); va.—རྒྱག.

སྦར་སྙོག་རྒྱག (barñɔɔ̀ gyaà) 1. sm. སྦར་ཉུལ་. 2. va. to grasp/ take by handfuls.

སྦར་སྦྲུད་སྟེར་ (bartüù dēr) sm. སྦུད་རུལ་སྟེར་.

སྦར་མཐིལ་ (bardii) palm (of the hand).

སྦར་མཐིལ་དུ་བླུགས་འདྲ་ (bardiidu lūndra) sm. སྦར་མཐིལ་ནང་དུ་བླུགས་འདྲ་.

སྦར་མཐིལ་ནང་དུ་བླུགས་འདྲ་ (bardii nandu lūndra) knowing sth. very well, knowing sth. like the back of one's hand ¶ ལུང་པ་དེ་སྦར་མཐིལ་ནང་དུ་བླུགས་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ I know this place like the back of my hand [Lit. like having sth. poured in the palm of one's hand].

སྦར་རྡོ་གཞུ་ (bardo shü) va. to hit with a rock held in one's hand.

སྦར་འཕུར་རྒྱག (barpur gyaà) va. to rub with the hand.

སྦར་བ་ (barwa) palm of the hand, handful; va.—གདངས་ to open the hand; —འཛུམ་ to close the hand, to clench one's fist; va.—གཟེད་ to hold out one's open hands for sth. to be poured in ¶ ཚྭ་སྦར་བ་གང་ A handful of salt.

སྦར་མ་ (barma) Burma.

སྦར་མིག་འགེབས་ (barmii geb) va. to shade the sun by holding one's hand over the forehead.

སྦར་མིག་སྒྲོས་ (barmii drōò) sm. སྦར་མིག་འགེབས་.

སྦར་མོ་ (barmo) 1. a winnowing rake; va.—རྒྱག to winnow with a rake. 2. palm of the hand, sole of the foot. 3. scratching with claws; va.—རྒྱག.

སྦར་མོའི་ཕྱི་ནང་ངོ་ཤེས་དགོས་ (barmöò cīnan nosheè göò) one should know clearly what is right and wrong [Lit. one should recognize the outside and inside of one's palm].

སྦར་མོས་རུབ་ (barmöò rub) va. to gather or collect with the hand.

སྦར་སྨྱུལ་ (barñüü) sm. སྦར་ཉུལ་.

སྦར་བ་གཟེད་ (barwa seè) va. to wait with open hands (palms) for sth. to be poured in.

སྦར་བྲད་ (barrɛɛ̀) 1. scratching —རྒྱག to scratch ¶ ཁོས་ལག་པའི་རྨ་ལ་སྦར་བྲད་བརྒྱབ་སོང་ He scratched the sore on his hand. 2. clawing; va.—རྒྱག to claw.

སྦར་བྲད་ཚ་པོ་ (barrɛɛ̀ tsābo) sb. who scratches a lot when they fight.

སྦར་བཙིར་ (bardzir) squeezing in one's hand; va.—གཏོང་; —རྒྱག.

སྦར་འཛིང་ (bardzin) sm. ལག་འཛིང་.

སྦར་འཛིན་ (bandzin) seizing/ grabbing in one's hand; va.—བྱེད་ ¶ ཆུ་ཡུར་ནང་ནས་ཉ་སྦར་འཛིན་རྒྱག་གི་འདུག (He) is grabbing in the irrigation canal to catch a fish in his hand.

སྦར་རྫོགས་ (bardzɔɔ̀) grabbing/ taking with the hand; va.—གཏོང་; —རྒྱག ¶ འབྲས་སྦར་རྫོགས་བརྒྱབ་ནས་ཟ་གི་འདུག (He) is eating rice by grabbing handfuls (in his hand).

སྦར་ཟིན་ (bar sin) sm. སྦར་འཛིན་.

སྦར་ཡུལ་ (baryüü) sm. སྦར་མ་.

སྦར་ཤད་ (barshɛɛ̀) sm. སྦར་བྲད་.

སྦར་ཤད་བརྒྱབ་ཤུལ་ (barshɛɛ̀ gyabshüü) a scar/ mark caused by scratching.

སྦར་ཤུགས་ (barshuù) hand grip/ strength.

སྦར་བསིལ་ལྟ་ (barsii dā) va. to put a little ཆང་ in one's palm and taste it.

སྦལ་རྒྱལ་ (bɛɛgyɛɛ) breaststroke (in swimming); va.—རྒྱག.

སྦལ་ (bɛɛ) abbr. of སྦལ་པ་.

སྦལ་མགོ་ (bɛngo) 1. a Tibetan traditional surgical tool. 2. frog's head.

སྦལ་འགྲོས་ (bɛɛdrōò) 1. the way a frog moves/ jumps; va.— བྱེད་; —རྒྱག. 2. leapfrogging; va.—བྱེད་; —རྒྱག to leapfrog.

སྦལ་རྒྱབ་ (bɛɛgyab) type of mineral medicine (iron hydroxide and hematitum).

སྦལ་སྒ་ (bɛɛga) a type of saddle that is covered with frog skin.

སྦལ་ལྕོང་ (bεεjoŋ) 1. abbr. frog and tadpole. 2. tadpole.

སྦལ་ཆེན་ (bεεjen) toad.

སྦལ་དུག (bεεduù) 1. poisonous toad/ frog. 2. a traditional Tibetan medicine.

སྦལ་སྣབས་ (bεεnəb) spirogyra varians kutzing (used in Tibetan medicine).

སྦལ་པ་ (bεεba) frog.

སྦལ་པ་ཀང་མང་ (bεεba gāŋmaŋ) crab.

སྦལ་པ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་ངུས་པ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྙན་ལ་མ་འགྲོལ་ (bεεba gyadzö dīŋnε ŋüü ba lhē wāŋbo gyajingi ñēnla magöö) the ruler doesn't hear the complaints of his poor/ humble subjects [Lit. the crying of the frog from the bottom of the ocean does reach the ear of the king of the gods].

སྦལ་པ་རྡོ་ཟན་ (bεεba dosεn) a forest frog that is used in Tibetan medicine.

སྦལ་པ་འཕུར་དུ་རེ་ (bεεba pūrdu re) aspiring to do sth. impossible [Lit. a frog trying to fly].

སྦལ་པ་རྨ་ཅན་ (bεεba mājεn) bad things/ habits spread quickly [Lit. a frog having a sore].

སྦལ་པའི་ཤ་ (bεεbε shā) frog meat.

སྦལ་བངས་ (bεεbaŋ) sm. སྦལ་པ་.

སྦལ་མིག (bεεmiì) bud of a flower.

སྦལ་ཚང་ (bεεdzaŋ) frog nest.

སྦལ་རྫིང་ (bεεdziŋ) frog pond.

སྦལ་ལག (b εεlaà) 1. type of traditional Tibetan medicine. 2. a kind of celery.

སྦལ་ལེབ་ (bεεleb) a flatish container with two handles and a round bottom.

སྦས་ (bεὲ) p. of སྦེད་.

སྦས་སྐུང་ (bεὲguŋ) keeping secret, concealing, hiding; va.—བྱེད་ ¶ མེ་མདའ་སྦས་སྐུང་བྱས་པའི་རྙོག་དྲ་ནི་ As for the problem caused by secretly keeping the gun.

སྦས་སྐུང་མེད་པ་ (bεὲguŋ meèba) candid, frank, open.

སྦས་སྐུངས་ (bεὲguŋ) sm. སྦས་སྐུང་.

སྦས་བསྐུངས་ (bεὲguŋ) sm. སྦས་སྐུང་.

སྦས་ཉོ་སློག་ཚོང་ (bεὲño kōgdzoŋ) buying and selling secretly; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

སྦས་དངོས་ (bεὲŋöö) hidden things/ objects.

སྦས་གནས་ (bεὲnεὲ) sm. སྦས་ལུང་.

སྦས་པའི་རྩ་ཆེན་བརྒྱད་ (bεὲbε dzājen gyεὲ) name of the eight main veins of the human body in Tibetan medicine.

སྦས་ལུང་ (bεὲluŋ) 1. a secret/ hidden area or valley. 2. a remote region.

སྦས་ཤུགས་ (bεὲshuù) potential; va.—འདོན་ to uncover/ expose/ bring forth potential.

སྦས་སྲུང་ (bεὲsuŋ) being straightforward, not concealing/ hiding; va.—བྱེད་.

སྦས་གསང་ (bεὲsaŋ) concealing, hiding; va.—བྱེད་.

སྦས་གསང་མེད་པ་ (bεὲsaŋ meèba) not concealing/ hiding.

སྦི་ཇི་ལི་ (bijili) hind. flashlight.

སྦི་ཇི་ལིའི་སྨན་ (bijili mεn) hind.tib. battery (for a flashlight).

སྦི་དི་ (bidi) 1. fuse/ wick on a matchlock gun. 2. Spiti region.

སྦི་སྡི་ (bidi) sm. སྦི་དི་.

སྦི་ཐི་ (bidi) sm. སྦི་དི་.

སྦི་སྟི་ (bidi) sm. སྦི་དི་.

སྦི་སྦི་སི་ (bibisi) eng. BBC.

སྦི་རག (biraà) eng.tib. beer.

སྦི་རིལ་ (birii) hind. a type of cigarette rolled in leaf.

སྦི་ལ་བསིལ་པོ་ (bila sīibu) spirited, active, lively.

སྦི་ལྱ་ས་ (bilasa) hind.tib. cement.

སྦི་གསང་ (bisaŋ) watchful, cautious, on guard, careful, alert; va.—བྱེད་.

སྦི་གསང་དོད་པོ་ (bisaŋ tööbo) a very cautious/ careful, watchful/ alert person.

སྦིད་ (bii) sm. སྦྲིད་.

སྦིད་པ་ (biibə) sm. སྦུད་པ་.

སྦིན་བུ་ (bimbu) chaff, husk.

སྦིར་ (bir) 1. sm.* སྦྲིད་. 2. vi. to vibrate/ tremble/ shake ¶ ཉེ་འགྲམ་དུ་སྒྲོགས་ཤོག་ནས་ཁང་པ་ཡང་སྦིར་སོང་ Nearby an artillery shell fell and the house shook.

སྦིར་གྲགས་ (birdraà) sm. སྦིར་གཏམ་.

སྦིར་སྒྲ་ (birdra) 1. noise of a gun firing or bomb exploding. 2. sm. སྦིར་གཏམ་.

སྦིར་གཏམ་ (birdam) negative rumor/ talk; vi.—གྲགས་ to have a rumor exist; va.—བཟོ་ to make/ start a rumor ¶ དེང་སང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དམག་འཁྲུག་ཡོང་རྒྱུའི་སྦིར་གཏམ་གྲགས་གི་ཡོད་པ་རེད་ Thesedays it is being rumored that war will come to the city.

སྦིར་ཐོས་ (birtöö) shung. gossip, rumor.

སྦིར་སྨན་ (birmεn) anesthesia.

སྦུ་གུ (bugu) 1. hollow, cavity. 2. tube, pipe. 3. bushings.

སྦུ་གུའི་སྒྲོ་འདྲ་ (bugü drondra) a small knife used in Tibetan medicine.

སྦུ་ལུ་ (buluù) shung. a kind of hat worn by the ཡ་སོར་. 2. sm. ཞུ་སྦྲང་.

སྦུ་ལུག (buluù) a kind of cookie made from flour mixed with milk.

སྦུག (buù) 1. the interior/ inner part. 2. the inside.

སྦུག་ཁངས་ཕྱག་མཛོད་ (buùgoŋ cāndzöö) shung. sm. མཛོད་སྦུག.

སྦུག་ཆལ་ (bugjεε) cymbals; va.—དཀྲོལ་ to play the cymbals.

སྦུག་ཆུང་ (bugjuŋ) small cymbals.

སྦུག་ཆོད་ (bugjöö) shung. included in ¶ ཞིང་ང་བཞི་བཅུ་དེ་ཁོངས་སྦུག་ཆོད་མེད་ངེས་ Forty fields were not included in that part.

སྦུག་ཆོལ་ (bugjöö) sm. སྦུག་ཆལ་.

སྦུག་འཇོག (buŋjɔɔ̀) depositing, storing ¶ དངུལ་ཁང་གི་སྦུག་འཇོག Safe deposit box (in a bank).

སྦུག་གཏམ་འབྱར་མ་ (bugdam jarma) shung. a document that is sealed with the seal of the Dalai Lama.

སྦུག་སྟོང་ (bugdoŋ) 1. vacuum. 2. hollow.

སྦུག་ཐང་ (bugdaŋ) a pouch used for making སྦུ་ལུག cookies.

སྦུག་ཐག་རིང་པོ་ (bugdaà riŋbu) deep and long (e.g., for a room, cavern).

སྦུག་ཐམ་ (bugdam) sm. སྦུག་དམ་.

སྦུག་ཐམ་བཀའ་རྒྱ་ (bugdam gāgya) shung. an order from the Dalai Lama (with the Dalai Lama's seal).

སྦུག་ཐམ་རྩ་ཚིག (bugdam dzədzii) shung. a general proclamation issued by the Dalai Lama (with the Dalai Lama's seal).

སྦུག་མཐུན་བསྡུ་སྒྲིལ་ (bugdün sūgyee) collaborating in evil/ duplicitous acts; va.—བྱེད་.

སྦུག་འདུམ་ (bugdum) shung. included in sth.

སྦུག་དམ་ (bugdam) shung. the personal seal of the Dalai Lama.

སྦུག་དམ་ལག་རྩ་རིན་པོ་ཆེ་ (bugdam lagdza rimboce) shung. a document with the Dalai Lama's seal.

སྦུག་དོང་ (bugdoŋ) 1. pipe, tube. 2. tunnel.

སྦུག་དོག་པོ་ (buù təgbo) narrow, constricted, not spacious.

སྦུག་དྲུས་ (bugdrüü) hollowing the inside of sth; va.—རྒྱག.

སྦུག་འདྲེན་ཐལ་ལུས་ (bugdren tεεlüü) shung. overstating and understating expenses/ income (a term used in tt. accounting) ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱུང་སོང་རྩིས་རྒྱག་སྦུག་འདྲེན་ཐལ་ལུས་མེད་པ་བྱེད་དགོས་ One must do the accounting of the office's accounts (income and expenses) without overstating or understating.

སྦུག་པ་ (bugbə) a person who manages a storehouse/ treasury.

སྦུག་པོ་ (bugbo) 1. a room that is long and narrow. 2. taciturn.

སྦུག་ཕྲན་ (bugdrεn) capillaries.

སྦུག་དབྱིབས་མེ་ཏོག (bugyib medoò) tubular flower.

སྦུག་འབྱར་ (buŋjar) abbr. of སྦུག་གཏམ་འབྱར་མ་.

སྦུག་སྦུག (bugbuù) ambiguous, not open/ clear (in speech); implicit, veiled ¶ སྨྲོན་བརྗོད་སྦུག་སྦུག Veiled criticism.

སྦུག་མ་ (bugmə) the inner ¶ཁང་པ་སྦུག་མ་ An inner room in a house.

སྦུག་ཙ་ (bugdza) root/ bottom of sth.; vi.—གཙོད་ to get to the bottom/ root of sth.; vi.—ཚོད་ to get to the root/ bottom of sth.

སྦུག་ཚིག (bugdzii) 1. unclear, ambiguous words/ language ¶ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་སྦུག་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་པ་དེ་ཚོ་གསལ་པོ་རྟོགས་ཀྱི་མི་འདུག I don't understand clearly many words (phrases) that are written in this document. 2. inner/ confidential/ secret talk ¶གནད་དོན་འདི་བཀའ་ཤག་གི་སྦུག་ཚིག་རེད་ཕྱི་ལ་ཁྱབ་རྒྱུ་ན་ཡོང་གི་མ་རེད་ This issue is the inner talk of the Kashag and should not be spread outside.

སྦུག་ཆེམས་ (bugdzem) h. of སྦུག་སོ་.

སྦུག་མཛོད་ (buŋdzöö) shung. the managers of Drepung College's estates (appointed by the colleges).

སྦུག་ཞུགས་ (bugshuù) shung. sm. ཁོག་ཞུགས་.

སྦུག་ཟོས་ (bugsöö) embezzlement, fraud, misappropriation; va.—བྱེད་.

སྦུག་གཟོང་ (bugsoŋ) a type of chisel used for carving letters on wood blocks (for printing).

སྦུག་ལམ་ (buglam) a road/ path going through a stupa, a road going through a tunnel.

སྦུག་སུབ་ (bugsub) suffocating stifling; vi.—ཐེབས་ to feel suffocated/ stifling due to a crowded space/ atmosphere. 2. sm. དབུགས་འགག, 2.

སྦུག་སུབ་དོག་པོ་ (bugsub togbo) 1. a stifling/ suffocating atmosphere, a small/ crowded space. 2. a withdrawn/ unsociable person, person who does not go out and interact much with people.

སྦུག་སོ་ (bugso) molar teeth.

སྦུག་སོ་མདུན་མ་ (bugso dünmə) premolar teeth.

སྦུག་སོ་སྦུག་མ་ (bugso bugmə) wisdom teeth.

སྦུག་གསང་ (bugsaŋ) shung. concealing/ keeping in the dark.

སྦུག་གསོག་ཐེབས་ (bugsoò tēè) vi. to get accumulated over a long time.

སྦུངས་ (buŋ) arc. 1. strength, power. 2. diligent, hardworking; va.—སྐྱེད་ to work diligently, to exert effort. 3. oath/ pledge; va.—སྐྱེད་ to give one's oath.

སྦུད་སྒམ་ (büügam) a wooden (box-like) bellows.

སྦུད་མཆུ་ (bünju) the nose/ tip a bellow.

སྦུད་དི་ (büüdi) sm. སྦི་ཐི་.

སྦུད་ལྡན་ཐབ་ཀ་ (bündɛn tēbga) blast furnace.

སྦུད་པ་ (büübə) bellows, blowers; va.—འབུད་; —རྒྱག to use bellows.

སྦུད་པ་དབུགས་མངགས་ (büübə üùŋaà) acting according to what one is expected to do with respect to one's station in life [Lit. the bellow is meant for blowing].

སྦུད་སྦུད་ (büübüù) 1. sm. སྦུད་ཙམ་. 2. pulsating.

སྦུད་ཙམ་ (büüdzam) short, small ¶བདེ་པོ་ཡིན་ཞེར་བ་ཡི་གེ་སྦུད་ཙམ་ཞིག་གཏོང་རོགས་ Please send a short letter saying that (you) are well. ¶དུས་ཚོད་སྦུད་ཙམ་ཞིག་རིང་ For a short time.

སྦུད་ཤན་ (büüshɛn) sm. སྦུད་པ་.

སྦུན་གོག (büngɔɔ̀) 1. tree bark. 2. grain chaff.

སྦུན་སྙིགས་ (bünñig) sm. སྦུན་གོག, 2.

སྦུན་གདེར་ (bünder) things that have quantity but are not useful [Lit. pile of chaff].

སྦུན་པ་ (bümbə) 1. sm. སྦུན་གོག. 2. alloyed, impure.

སྦུན་ཕུབ་ (bünpub) sm. སྦུན་གོག, 2.

སྦུན་མ་ (bünmə) sm. སྦུན་གོག, 2.

སྦུབ་: p. སྦུབས་; f. སྦུབ་; imp. སྦུབས་ (bub) va. to turn over, to turn upside down (usu. ཁ་ + —) ¶ཁོས་སྣོད་ཆས་ཁ་སྦུབས་སོང་ He turned the vessel upside down.

སྦུབ་ཆོལ་ (bubjöö) sm. སྦུག་ཆལ་.

སྦུབ་རིལ་ཉིས་གོ་ (bubrii ñigo) a type of container for ཆང་.

སྦུབས་ཁོང་ (bubgoŋ) the inner part, the inside of sth. ¶སྒམ་གྱི་སྦུབས་ཁོང་ཆེན་པོ་མི་འདུག The inside of the box is not big.

སྦུབས་གྲོལ་ (bub dröö) vi. to open (for flowers).

སྦུབས་ཅན་མོ་ (bubjɛnmo) a traditional Tibetan tool for treating hemorrhoids.

སྦུབས་ཅོག (bubjɔɔ̀) a table without drawers.

སྦུབས་ཆུང་ (bubjuŋ) 1. things with a small capacity. 2. a thin pipe/ tube.

སྦུབས་སྟོང་ (bubdoŋ) hollow.

སྦུབས་བདོལ་ (bub döö) 1. va. to clear sth. that is blocking the inside of sth. (e.g., a pipe). 2. vi. to have an egg hatch.

སྦུབས་དུར་ (bubdur) a small pipe/ tube.

སྦུབས་དུར་སྙུ་གུ་ཁ་ (bubdur ñugu kā) a traditional Tibetan medical tool for drawing out blood and pus.

སྦུབས་ཐོ་ (bubdo) a hammer used for working on metals.

སྦུབས་དོང་ (bubdoŋ) tunnel.

སྦུབས་དྲུས་ (bubdrüü) making sth. hollow or semihollow (e.g., carving out a wooden bowl, etc.); va.—རྒྱག.

སྦུ་འབྱར་ (bunjar) a traditional Tibetan disease that blocks the urinary track.

སྦུབས་མ་ (bubmə) a pipe/ tube.

སྦུབས་ཡུར་ (bubyur) an underground/ covered irrigation canal.

སྦུབས་བཤངས་ (bubshaŋ) enlarging the inside/ opening of sth; va.—རྒྱག.

སྦུབས་བཤད་ (bubshɛ̀ɛ) whispering into sb.'s ears.

སྦུར་ནག (burnaà) dung beetle.

སྦུར་པ་ (burbə) crustacean.

སྦུར་བ་ (burwə) sm. སྦུར་མ་.

སྦུར་མ་ (burmə) 1. chaff, husks. 2. a pile of hay and straw left for later use as fertilizer.

སྦུར་མེ་ (burme) a small bush fire.

སྦུར་ལེན་ (burlen) sm. སྤོས་ཤེལ་.

སྦུར་ལོང་ (burloŋ) a kind of gold and silver earring (worn in Eastern Tibet).

སྦུས་རུ་ (büüru) one of the four traditional units (རུ་) of Central Tibet.

སྦེ་ (be) sm. སྦེ་ག.

སྦེ་ཀ་ (bega) sm. སྦེ་ག.

སྦེ་ཁ་ (bega) sm. སྦེ་ག.

སྦེ་ག (bega) wrestling; va.—རྒྱག; —འཆང་; —སྦྱར་; —འགྱེད་; —ཚོད་ to wrestle.

སྦེ་ག་འགྱེད་མཁན་ (bega gyeèñɛn) wrestler.

སྦེ་ག་འགྲན་བསྡུར་ (bega drɛndur) wrestling match/ competition.

སྦེ་ག་རྡོ་འགྱོགས་ (bēga dogyɔɔ̀) traditional Tibetan athletic competitions of stone lifting and wrestling.

སྦེ་ག་ཤེད་རྡོ་ (bēga sheèdo) sm. སྦེ་ག་རྡོ་འགྱོགས་.

སྦེ་གའི་ལུས་རྩལ་པ་ (begɛ lüüdzɛɛba) a wrestler.

སྦེ་རེག (bereg) eng. brake; va.—རྒྱག to put the brakes; va.—གློད་ to release the brake.

སྦེ་སི་ཀུ་ཏི་ (besi güdi) eng. biscuit.

སྦེ་སི་གོ་པི་ (besigobi) hind. movie.

སྦེག་སྦེག (begbeg) short and stout.

སྦེད་: p. སྦས་; f. སྦས་; imp. སྦོས་ (beè) va. to conceal, to hide, to cover up, to bury ¶ཁོས་དངུལ་དེ་གདན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦས་པ་རེད་ He hid the money under the mattress.

སྦེད་བྱེད་པ་ (beèjeèba) one of the 16 arahats.

སྦེད་ཡུལ་ (beèyüü) hidden/ secret land/ place/ area.

སྦེབ་ (beb) vi. to swell/ puff up.

སྦེར་རྒྱག (ber gyaà) va. to quiver/ shake/ tremble/ vibrate.

སྦེར་པོ་ (berbo) active, lively.

སྦེར་ལང་ (ber laŋ) vi. to be in turmoil, to be agitated ¶དཀྲུག་གཏམ་དེ་གོ་ནས་མི་ཚང་མ་སྦེར་ལངས་པ་རེད་ After hearing the rumor, all the people were in turmoil.

སྦོ་ (bo) 1. stomach/ chest area ¶སྦོ་ཉལ་རྒྱལ་ To lie

on one's stomach/ chest. 2. sm. དཔོ་.

སྦོ་དཀར་ (bogar) a lump of earth.

སྦོ་སྐྱེར་སྐྱེར་ (bo gyērgyer) 1. standing with one's chest out; va.—བྱེད་. 2. arrogant, conceited.

སྦོ་འཁྲོག (bo trōg) vi. to have one's stomach grumble.

སྦོ་སྒྲོ་ (bodro) stomach feathers of large birds like vultures.

སྦོ་གྱེད་གྱེད་ཁེད་ (bo gyeègyeè kēè) sm. སྦོ་སྐྱེར་སྐྱེར་.

སྦོ་དགྱེར་དགྱེར་ (bo gyeegyee) sm. སྦོ་སྐྱེར་སྐྱེར་.

སྦོ་ཇོ་ (bojo) sm. འབོག་འཇོལ་.

སྦོ་ཉལ་བྱེད་ (boñεε cee) va. to lay down on one's belly.

སྦོ་སྙེ་རྒྱག (boñe gyaà) va. to sit with one's elbows resting on sth.

སྦོ་ཏོ་ར་ (bodora) eng. bottle.

སྦོ་གདོར་ (bodɔɔ) tool that is used to flatten soil.

སྦོ་འདོག (bodɔɔ̀) sm. སྦོ་བལ་.

སྦོ་རྡོག (bodɔɔ̀) sole for the front part of a shoe.

སྦོ་བལ་ (bopεε) the wool of sheep from the chest to the abdomen.

སྦོ་མ་ (boma) a type of cataract.

སྦོ་ཚིལ་ (bodzii) fat in the stomach of animals.

སྦོ་ཟླ་ (bonda) the 2nd month of the Tibetan calendar.

སྦོ་ཝུར་ (bo wur) sm. སྦོ་ཁྲོག.

སྦོ་རིལ་ (borii) sm. སྦུག་རིལ་.

སྦོ་ལུག་མ་ (bo luŋmə) Tibetan robe/ gown without the belt tied.

སྦོ་ལུག (boluù) 1. vi. to get wrecked/ ruined, to come to be in disarray ༖ དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཙང་ཁོང་ལྟ་སྐོར་དུ་གཏན་ཞུའི་འཆར་གཞི་སྦོ་ལུག་པ་རེད་ Because a war broke out, his plan to bring tourists was ruined.

སྦོ་ལེ་ (bole) a child's game in which coins are thrown into holes.

སྦོ་ལོགས་ (boloò) one side of the body.

སྦོ་ཤོབ་ (bɔshoò) boasting, bragging, boasting/ showing-off; va.—ཤོད་.

སྦོ་ཤོབ་ཚ་པོ་ (boshoò tsābo) one who brags/ boasts/ exaggerates/ shows off a lot.

སྦོ་ལྷུག་མ་ (bo lhūgma) sm. སྦོ་ལུག་མ་.

སྦོ་ལྷུག་ལྷུག (bo lhūgluù) sm. སྦོ་ལུག་མ་.

སྦོག་ཀྱི་ (bɔggye) snobbish; va.—བྱེད་; —ཤོད་ to be/ act snobbish.

སྦོག་སྦོག (bɔgbɔɔ̀) bulging, protruding.

སྦོག་ཤོད་ (bɔɔ̀ shōò) va. to talk or act in a snobbish manner.

སྦོགས་ (bɔɔ̀) imp. of སྦག.

སྦོང་: p. སྦངས་; f. སྦང་; imp. སྦོངས་ (boŋ) va. to soak, to wet ༖ ཁོའི་ལག་པ་ཆུ་ཚ་པོའི་ནང་ལ་སྦངས་པ་རེད་ He soaked his hand in hot water.

སྦོངས་ (boŋ) imp. of སྦོང་.

སྦོད་ (bōò) a tassle.

སྦོམ་: p. སྦོམས་; f. སྦོམ་; imp. སྦོམས་ (bom) 1. sm. སྦོམ་. 2. va. to mix. 3. va. to collect. 4. abbr. of སྦོམ་པོ་.

སྦོམ་ཕྱིར་ (bomdir) a fat/ rotund/ potbellied person.

སྦོམ་པོ་ (bombo) 1. thick (in circumference), broad, large, bulky ༖ ཐག་པ་སྦོམ་པོ་ A thick rope. 2. low or deep (in voice) ༖ སྐད་སྦོམ་པོ་ A low/ deep voice. 3. (with རྣམ་འགྱུར་) arrogant, proud and tough/ harsh (this has a negative connotation).

སྦོམ་ཕྲ་ (bomdra) 1. thickness ༖ སྦོམ་ཕྲ་ཆུ་ཟོམ་ལྟར་ As thick as a wooden water bucket. 2. thick and thin.

སྦོམ་སྦེ་ (bombe) Bombay.

སྦོམ་ལོས་ (bomlöò) the degree of thickness.

སྦོམས་ (bom) 1. imp. of སྦོམ་. 2. circumference.

སྦོར་ (bɔɔ) sm. སྦོར་.

སྦོར་ཤོབ་ (bɔɔshob) sm. སྦོ་ཤོབ་.

སྦོལ་ (böö) 1. va. to cultivate/ open virgin land. 2. va. to mix.

སྦོལ་འདེབས་ (böö deb) sm. གསར་སྦོལ་འདེབས་འཛུགས་.

སྦོས་ (böö) 1. vi. to swell up, to become inflated/ distended/ bloated ༖ ཁ་ལག་གྲང་མོ་བཟས་ཙང་གྲོད་ཁོག་སྦོས་བྱུང་ Because (I) ate cold food (my) stomach got bloated. 2. imp. of སྦེད་.

སྦོས་སྐྲངས་ (böödraŋ) bloated and swollen.

སྦོས་འཁུམ་ (böögum) swelling and contracting.

སྦོས་འཚང་ (böödzaŋ) (stomach) bloated and rumbling.

སྦྱག: p. སྦྱགས་; f. སྦྱག (jaà) vi. to lose weight ༖ ངའི་གཟུགས་པོའི་ཤ་སྦྱགས་བཞག I have lost weight.

སྦྱག་ཐག་འཐེན་ (jagtaà tēn) sm. ཁྱིམ་ཐག་འཐེན་.

སྦྱག་སྦྱག་གཏོང་ (jagjaà dōŋ) sm. བཙག་བཙག་གཏོང་.

སྦྱག་མ་ (jaàma) shovel; va.—རྒྱག.

སྦྱག་ཚེ་ (jaàdze) becoming thin, losing weight; vi.—ཆགས་; —འགྱུར་.

སྦྱག་གཞས་ (jaàshεὲ) work song sung when shoveling; va.—གཏོང་.

སྦྱག་ཡུ་ (jagyu) shovel handle.

སྦྱག་སློག (jaàlɔɔ̀) turning over the earth with a shovel; va.—རྒྱག.

སྦྱགས་ (jaà) p. of སྦྱག.

སྦྱང་ (jaŋ) 1. f. of སྦྱོང་. 2. sm. ཇང་.

སྦྱང་ཆོག (jaŋjɔɔ̀) prayer/ ritual performed for the deceased.

སྦྱང་དེབ་ (jaŋdeb) exercise book, practice book.

སྦྱང་འབྲས་ (jaŋdrεὲ) the result/ fruit of studying.

སྦྱང་རྩོམ་ (jaŋdzom) practice composition.

སྦྱང་བརྩོན་ (jaŋdzön) studious/ hardworking/ diligent/ in one's studies.

སྦྱང་གཞི་ (jaŋshi) 1. birth, death and the intermediate state. 2. the Buddha nature that all sentient beings have. 3. exercises for study (in a textbook).

སྦྱང་ཤིང་ (jəŋshiŋ) a wooden board used in Tibet for practicing writing.

སྦྱང་ཤིང་པ་ (jəŋshiŋbə) students who are at the level of practicing writing on wooden boards.

སྦྱངས་ (jaŋ) p. of སྦྱོང་.

སྦྱངས་གོམས་ (jaŋgom) studying/ learning and getting familiar with, studying and getting proficient; va.—བྱེད་; —འཐོན་ ༖ ཁོ་ཚོས་ཚབ་སྤྱོད་སློབ་སྦྱོང་སྦྱངས་གོམས་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་རེད་ They tried to find ways to study and get proficient.

སྦྱངས་སྟོབས་ (jaŋdob) learning ability/ skill ༖ སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ Acquired knowledge.

སྦྱངས་བདུངས་ (jaŋ duŋ) va. to purify/ eliminate impurities.

སྦྱངས་བདུངས་མ་ (jaŋduŋmə) pure, unadulterated.

སྦྱངས་ན་རྒན་མོས་མ་ཧེ་ཐེག (jaŋna genmöò mahe tēg) with practice one can achieve anything [Lit. even an old woman can lift a buffalo if she practices].

སྦྱངས་པ་ (jaŋba) knowledge ༖ ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད་ He has great knowledge of foreign languages.

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ (jaŋbε yöndεn) learned or acquired knowledge (as opposed to innate knowledge).

སྦྱངས་འབྲས་ (jaŋdrεὲ) the result/ fruit of one's studies.

སྦྱངས་མ་ (jaŋma) pure ༖ དངུལ་སྦྱངས་མ་ Pure silver.

སྦྱངས་རྩལ་ (jaŋdzεε) skill acquired through practice.

སྦྱངས་བརྩོན་ (jaŋdzön) sm. སྦྱང་བརྩོན་.

སྦྱངས་ཡིག (jəŋyii) notes a teacher uses for teaching, teaching/ lesson materials.

སྦྱངས་ཤ་ཐོན་ (jaŋsha tōn) va. to show that sth. was practiced/ studied ༖ ཁོང་གི་ཡིག་གཟུགས་སྦྱང་ཤ་ཐོན་པ་ཞིག་འདུག His penmanship shows that he has practiced a lot (i.e., it shows skill).

སྦྱངས་སོན་ (jaŋsön) skilled, experienced.

སྦྱར་ (jar) p. and f. of སྦྱོར.

སྦྱར་ཀ་ (jargə) 1. joined/ linked/ stuck/ fit together well; va.—རྒྱག ༖ སྒམ་བཟོ་དུས་པང་ལེབ་སྦྱར་ཀ་རྒྱག་དགོས་ When making a box, the planks have to

be fitted together well. 2. a bribe; va.—རྒྱག to give a bribe ¶ ཁྱེད་རང་གིས་དཔོན་པོ་དེར་སྦྱར་ཀ་ཞིག་མ་བརྒྱབ་ན་དོན་དག་བསྒྲུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Unless you bribe that official, you will not succeed.

སྦྱར་དཀར་ (jaŋgar) white poplar.

སྦྱར་ཁ་ (jaŋga) sm. སྦྱར་ཀ་, 2.

སྦྱར་ཁ་ལེབ་པོ་ (jaŋga lebbo) a person who can be bribed easily.

སྦྱར་འགྲེམ་ (jandrem) putting/ sticking up sth.(e.g., a poster); va.—བྱེད་.

སྦྱར་འགྲེམས་ཚགས་པར་ (jandrem tsāgbar) poster newspaper.

སྦྱར་ཅར་ (jarjaa) a type of sleeveless dress.

སྦྱར་བཅོས་ (jārjöö) plaster cast (for a broken leg, etc.); va.—བྱེད་.

སྦྱར་ཆགས་ (jarjaà) a potter's tool.

སྦྱར་ཆང་ (jarcaŋ) mixed alcoholic beverages.

སྦྱར་སྟངས་ (jardaŋ) the way things are joined/ fit together.

སྦྱར་མཐུད་ (jardüü) sticking together; va.—བྱེད་.

སྦྱར་དུག (jarduù) poison composed of many elements.

སྦྱར་དྲི་ (jərdri) the smell of many ingredients mixed together.

སྦྱར་སྡོང་ཀང་གཅིག (jardoŋ gəŋjiì) a person who keeps to himself.

སྦྱར་པ་ (jarba) poplar tree, aspen tree.

སྦྱར་པང་ (jarbaŋ) two wooden boards used by cobblers when sewing the heel of shoes/ boots.

སྦྱར་འཕུར་ (jarbur) touching and stroking;va.—བྱེད་.

སྦྱར་བྱང་ (jarjaŋ) name of the author or publisher that is cited at the end of a book, the colophon.

སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་ (jarjuŋgi dri) sm. སྦྱར་དྲི་.

སྦྱར་བྱེད་དྲི་མ་ (jarjeè drimə) perfume.

སྦྱར་མ་ (jarma) joined, connected, stuck together.

སྦྱར་སྨན་ (jarmɛn) adhesive tape (used as medicine in Tibet on the face or temple to relieve pain).

སྦྱར་རྩི་ (jərdzi) glue, adhesive.

སྦྱར་རྩི་ཚི་སྣ་ (jərdzi tsīnə) adhesive substance, fibers with adhesive quality.

སྦྱར་ཚིག (jərdziì) sm. སྦྱར་ཡིག.

སྦྱར་ཟས་ (jarsɛɛ̀) foods that consist of different ingredients.

སྦྱར་ཡིག (jəryiì) a poster (that is stuck up on a wall) ¶ ངོ་རྒོལ་གྱི་སྦྱར་ཡིག A protest poster.

སྦྱར་རིས་ (jərriì) a poster.

སྦྱར་གསར་ (jarsön) a new poplar tree.

སྦྱར་སོན་ (jarsön) poplar seed.

སྦྱིག (joiì) 1. vi. to slip. 2. heat season for female animals. 3. arc. va. to press clothes.

སྦྱིག་མོ་ (jigmu) bare, naked, unclothed.

སྦྱིན་: p. བྱིན་; f. and imp. སྦྱིན་ (jin) 1. va. to give ¶ ཁོ་ལ་གོས་གསར་བྱིན་པ་རེད་ (They) gave him new clothes. 2. abbr. of སྦྱིན་བདག.

སྦྱིན་ (jin) alms, charity; va.—གཏོང་.

སྦྱིན་གྲོགས་ (jindrɔɔ̀) sm. སྦྱིན་བདག.

སྦྱིན་མགྲོན་ (jindrön) host and guest.

སྦྱིན་བདག (jindaà) 1. patron, donor, sponsor, dispenser of gifts ¶ སློབ་གྲྭའི་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ The patrons of the school. 2. master, boss, employer ¶ སྦྱིན་བདག་དང་གཡོག་པོ་ Master and servants.

སྦྱིན་བདག་མ་ (jindaàma) a female སྦྱིན་བདག.

སྦྱིན་གནས་ (jinnɛɛ̀) an object worthy of being worshipped or given a gift.

སྦྱིན་པ་ (jimbə) charity, alms; va.—གཏོང་ to give charity/ alms ¶ ཁོང་གིས་དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་རེད་ He gave charity to the poor.

སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ (jimbɛ ŋöòbo) things that are given as charity/ alms.

སྦྱིན་པའི་ཞིང་ (jimbɛ shiŋ) the object of charity/ alms (e.g., the dharma, the clergy, beggars).

སྦྱིན་གཡོག (jinyɔɔ̀) 1. the servant of a boss/ master/ employer. 2. master/ boss/ employer and servant.

སྦྱིན་རླབས་ཅན་ (jinləbjɛn) generous, charitable.

སྦྱིན་ལེན་ (jinlen) giving and taking.

སྦྱིན་སྲེག (jinseg) fire exorcism rite; va.—སྲེག; —བསྲེག to perform a fire exorcism rite.

སྦྱིན་སྲེག་ཆོ་ག (jinseg cōga) ritual of fire exorcism.

སྦྱིན་སྲེག་རྫས་ཆ་ (jinseg dzɛɛ̀ja) material used in the སྦྱིན་སྲེག rite.

སྦྱིལ་མོ་ (jiimu) a tool used for smoothing plaster on walls.

སྦྱོང་: p. སྦྱངས་; f. སྦྱང་; imp. སྦྱོངས་ (joŋ) 1. va. to practice, to study, to undergo training ¶ མོས་ཞབས་བྲོ་སྦྱངས་པ་རེད་ She practiced dancing. 2. va. to clean, to wash off ¶ ཁོང་གིས་ལྷ་ཁང་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་སྡིག་པ་སྦྱངས་པ་རེད་ He cleansed his sins by circumambulating the temple. 3. va. to supply/ furnish/ give ¶ ཕྲུ་གུས་པ་མའི་ལྟོ་གོས་སྦྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The child is furnishing the livelihood for his parents.

སྦྱོང་སྒྲིག (joŋdrig) training and organizing/ arranging; va.—བྱེད་.

སྦྱོང་ཐར་ (joŋdar) sm. སྦྱོང་བརྡར་.

སྦྱོང་དེབ་ (joŋdeb) exercise book.

སྦྱོང་བརྡར་ (joŋdar) training, practicing; va.—བྱེད་ to train, to practice; va.—སྤྲོད་ to give training ¶ ཁ་སའི་སློབ་མཚན་རྣམས་དེ་རིང་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་པ་རེད་ (They) practiced yesterday's lesson today. ¶ ཁོ་ཚོར་རྐང་རྩེད་པོ་ལོའི་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave them soccer training.

སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ (joŋdar dzindrə) training class.

སྦྱོང་པོ་ (jaŋbo) fatigued, tired, weary.

སྦྱོང་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་ (joŋ jöö bēl sūm) the three: studying, using, spreading/ disseminating.

སྦྱོང་སྨན་ (joŋmɛn) laxative.

སྦྱོང་སྨན་སྣུམ་རིགས་ (joŋmɛn nūmriì) laxatives.

སྦྱོང་རྩོམ་ (joŋdzom) practice writing/ composing and essay, a composition (in school).

སྦྱོང་ཚན་ (joŋdzɛn) homework; va.—བཟོ་ to make up exercises/ homework (by a teacher).

སྦྱོང་གཞི་ (joŋshi) an assignment for studying.

སྦྱོང་རིམས་ (joŋrim) an epidemic that causes diarrhea.

སྦྱོངས་ (joŋ) imp. of སྦྱོང་.

སྦྱོར་: p. and f. སྦྱར་, imp. སྦྱོར་ (jor) 1. va. to attach, to stick on, to affix, to paste on, to put/stick up ¶ ཡིག་ཤྲོགས་ཐོག་ཀྱི་སི་སྦྱར་པ་ཡིན་ (I) stuck the stamp on the envelope. 2. va. to compound, to mix ¶ རྫས་རིགས་དེ་སྦྱར་སྟངས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many ways to mix that chemical. 3. va. to compose ¶ ཚིག་བཅད་འདི་དག་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྦྱར་པ་རེད་ Tashi composed these verses. 4. va. to put into practice, to use.

སྦྱོར་ཀློག (jorlɔɔ̀) saying a word by spelling out its letters; va.—རྒྱག.

སྦྱོར་ཁ་ (jorga) sm. སྦྱར་ཁ་.

སྦྱོར་སྒྲོལ་ (jɔɔdröö) sexual intercourse.

སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ (jɔɔŋöö jugsum) sm. སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་.

སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ (jɔɔŋöö jeèsum) the three stages of action: preparation, doing and the outcome/ result ¶ འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ལས་ཀ་དེ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་མ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ The construction was good in all three: preparing, doing, and result.

སྦྱོར་འཇགས་ (jonjaà) 1. gifts in kind or money made by monastic officials to the monastery at the end of their term of office (commonly for a trust fund/ endowment); va.—བྱེད་; —འཇོག. 2. putting down by force; va.—རྒྱག.

སྦྱོར་སྡེ་ (jɔɔde) a mixed, compound ¶ སྦྱོར་སྡེ་བྱེད་པའི་སྨན་ A medicine that has been mixed.

སྦྱོར་སྡེབ་ (jɔɔdeb) 1. sexual intercourse; va.—བྱེད་. 2. artificial inseminating ¶ སྦྱོར་སྡེབ་ཀྱི་དུས་ཚིགས་ Insemination station.

སྦྱོར་སྤྲོད་ (jɔɔdröö) sm. སྦྱོར་སྡེབ་.

སྦྱོར་བ་ (jɔɔwa) conduct, behavior.

སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ་ (jɔɔwa gyaba) name of a medical

treatise written by Nagarjuna.
སྦྱོར་བྱེད་ (jɔɔjeè) 1. woman. 2. prostitute.
སྦྱོར་འབུལ་ (jɔɔbüü) sth. donated by a patron.
སྦྱོར་ཚིག (jɔɔdzii) preposition.
སྦྱོར་ཚུལ་ (jɔɔdzüü) manner of joining or putting things together.
སྦྱོར་རྫས་ (jɔɔdzɛɛ̀) adhesive materials, glue.
སྦྱོར་ཞུགས་ (jɔɔshuù) candidate for sth. (e.g., for party membership).
སྦྱོར་ཞུགས་དུས་ཚོད་ (jɔɔshuù tüüdzöö) the period of candidacy.
སྦྱོར་ལུད་ (jɔɔlüü) fertilizer.
སྦྱོར་བསྲེས་ (jɔɔseè) mixed/ blended together.
སྦྲ་ (dra) 1. thick material woven from yak hair. 2. sm. སྦྲ་གུར་.
སྦྲ་ཁག (dragaà) nomadic tribes/ groups.
སྦྲ་ཁྱིམ་ (drəgyim) sm. སྦྲ་གུར་.
སྦྲ་གུར་ (drəgur) black yak hair tent.
སྦྲ་གུར་སློབ་ཆུང་ (drəgur lōbjuŋ) primary school held in a tent (used in nomad areas).
སྦྲ་ཐག (dradaà) tent rope, tent guy line.
སྦྲ་དུད་ (drədüü) nomadic household.
སྦྲ་དུད་སོལ་ཁྲལ་ (drədüü sōōdrɛɛ) shung. a type of charcoal tax on nomad households.
སྦྲ་ནག (dranaà) black yak hair tent.
སྦྲ་ནག་ཞོལ་ (banagshöö) the Banagshol area in Lhasa.
སྦྲ་ནག་ཤོག་པ་ (dranaà shōgba) nomadic tribe/ group.
སྦྲ་སྣམ་ (dranam) shung. a fabric/ material woven from yak hair.
སྦྲ་པ་ (draba) people who live in tents, nomads.
སྦྲ་ཞོལ་ (bashöö) abbr. of སྦྲ་ནག་ཞོལ་.
སྦྲ་འཛིན་རི་ཕྱུག (drəndzin rijuù) nomads and their animals.
སྦྲ་འཛུགས་ (drandzuù) shung. establishing a herd of cattle; va.—བྱེད་.
སྦྲ་ར་ (drara) a low fence surrounding a nomad tent.
སྦྲ་རེ་ (drare) material for making a nomad tent.
སྦྲ་ཤིང་ (drəshiŋ) tent pole.
སྦྲ་ས་ (drasa) a place for putting up a tent, camp/ tent site.
སྦྲ་སོལ་ལས་ཁངས་ (drasöö lɛɛ̀guŋ) shung. an office in charge of the charcoal tax.
སྦྲག: p. སྦྲགས་; f. སྦྲག་; imp. སྦྲོགས་ (draà) 1. together with, along with ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྦྲགས་ནས་བཏང་བ་རེད་ (They) sent the two children together. ¶ གནང་སྐྱེས་དང་སྦྲགས་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་འདུག (He) has sent a letter along with the present. 2. hind. post, mail ¶ ཁོས་ཡི་གེ་སྦྲག་ལ་བཏང་བ་རེད་ He sent the letter by mail.

སྦྲག་ཤོག (draàgɔɔ) hind.tib. an envelope, postcard.
སྦྲག་ཁང་ (draàgaŋ) hind.tib. post office, postal relay station.
སྦྲག་ཁྲིད་སློབ་གྲྭ (draàdrii lōbdra) hind.tib. correspondence school.
སྦྲག་འཁོར་ (draàgɔɔ) hind.tib. postal car/ vehicle.
སྦྲག་གླ་ (draàla) hind.tib. postage fee.
སྦྲག་གློག་པུའུ་ (draglɔɔ̀ bū) hind.tib.ch. ministry of post and telecommunications.
སྦྲག་གློག་ཡན་ལག་ཅུའུ་ (draglɔɔ̀ yɛnlaà jū) hind.tib.ch. branch post and telecommunications office.
སྦྲག་གློག་སློབ་གྲྭ (draglɔɔ̀ lōbdra) hind.tib. school of post and telecommunications.
སྦྲག་དར་ (dragdar) hind.tib. post and telegraph. ¶ སྦྲག་དར་ཁང་ Post and telegraph office.
སྦྲག་རྟགས་ (dragdaà) hind.tib. postage stamp.
སྦྲག་ཐེལ་ (dragdee) hind.tib. post mark, stamp cancellation.
སྦྲག་ཐོག (dragdɔɔ̀) hind.tib. by or via post/ mail; va.—སྐུར་; —གཏོང་ to send by post/ mail.
སྦྲག་ཐོག་བསྐུར་བྱ་ (dragdɔɔ̀ gūrja) hind.tib. things to be mailed.
སྦྲག་དམ་ (dragdam) hind.tib. sm. སྦྲག་ཐེལ་.
སྦྲག་དམ་ཀྲི་ཀ་སི་ (dragdam drigisi) hind.tib. postage stamp.
སྦྲག་དོན་ (dragdön) hind.tib. postal affairs.
སྦྲག་པ་ (dragba) hind.tib. postman, postrunner, mailman.
སྦྲག་ཕིག་ལྷས་མལ་ (draàpig lhɛ̄ɛmɛɛ) shung. yak hair tent and corral.
སྦྲག་པང་ (dragbaŋ) sm. སྦྲག་པ་.
སྦྲག་འབོག (draŋbɔɔ̀ hind.tib. a parcel sent by mail/ parcel post.
སྦྲག་བྱང་ (dragjaŋ) hind.tib. stamp.
སྦྲག་མ་ (dragma) pair of sth. together (e.g., cup and saucer, rider and horse) ¶ མི་རྟ་སྦྲག་མ་ ༡༠༠ སླེབས་སོང་ One hundred men and horses arrived together.
སྦྲག་འཛིན་ (drəgdzin) hind.tib. postage stamp.
སྦྲག་ལས་ཅུའུ་ (draglɛɛ̀jū) tib.ch. post office.
སྦྲག་ཤོག (dragshoò) hind.tib. postage stamp.
སྦྲག་ས་ (drəgsa) shung. postal station.
སྦྲག་སྲིད་ (drəgsiì) hind.tib. postal administration.
སྦྲག་སྲིད་ཅུས་ (drəgsiì jüü) hind.tib.ch. post office.
སྦྲག་སྲིད་སྦྲག་རྟགས་ (drəgsiì dragdaà) hind.tib. postal system.
སྦྲག་ཨང་ (dragaŋ) hind.tib. postal code, zip code.
སྦྲགས་ (draà) 1. p. of སྦྲག. 2. sm. སྦྲག.
སྦྲགས་གཅིག (dragjiì) together (with) ¶ ཁོང་གིས་ཡི་གེ་དང་ཅ་ལག་སྦྲགས་གཅིག་བཏང་བ་རེད་ He sent a letter together with the goods.

སྦྲགས་མཆན་ (dragjɛn) comments ¶ རྩོམ་པ་པོའི་སྦྲགས་མཆན་ The author's comments.
སྦྲགས་དར་ (dragdar) sm. སྦྲག་དར་.
སྦྲགས་དམ་ (dragdam) sm. སྦྲག་དམ་.
སྦྲགས་པ་ (dragba) sm. སྦྲག་པ་.
སྦྲགས་མ་ (dragma) sm. སྦྲག་མ་.
སྦྲགས་འཛིན་ (drəŋdzin) sm. སྦྲག་འཛིན་.
སྦྲགས་ཡིག (drəgyiì) sm. སྦྲག་ཡིག.
སྦྲགས་ཤོག (drəgshoò) sm. སྦྲག་ཤོག.
སྦྲགས་སྲིད་ཅུས་ (drəgsiì jüü) sm. སྦྲག་སྲིད་ཅུས་.
སྦྲང་ (draŋ) 1. abbr. of སྦྲང་བུ་. 2. sm. སྦྲང་རྩི་.
སྦྲང་དཀར་ (draŋgar) white honey.
སྦྲང་སྐད་ (draŋgɛɛ̀) humming, buzzing (usu. of flies, bees, etc.).
སྦྲང་སྐྱབས་ (draŋgyəb) protective devices used against flies or insects, mosquito net.
སྦྲང་སྐྱོབ་ (draŋgyob) sm. སྦྲང་སྐྱབས་.
སྦྲང་གོད་ (draŋgöö) 1. raw honey. 2. mosquito.
སྦྲང་ལྕག (draŋjaà) fly swatter.
སྦྲང་ཆང་ (draŋjaŋ) ཆང་ made from honey.
སྦྲང་ཆར་ (draŋjar) 1. a beneficial/ timely rain (usu. for crops). 2. a light drizzle.
སྦྲང་ཆར་སིལ་མ་ (draŋjar siìmə) sm. སྦྲང་ཆར་.
སྦྲང་སྙིགས་ (drəŋñig) beeswax.
སྦྲང་ནག (dragnaà) a fly.
སྦྲང་ནོར་བུ་ (draŋ nɔɔbu) bee.
སྦྲང་ཕྲུག (drəŋdruù) baby fly.
སྦྲང་བུ་ (drəŋbu) 1. fly; vi.—འཁོར་ to have flies swarm. 2. bee.
སྦྲང་བུ་མཆུ་རིང་ (drəŋbu cūriŋ) a type of mosquito.
སྦྲང་བུའི་སྐྱུགས་པ་ (drəŋbü gyūgba) poet. honey.
སྦྲང་མ་ (draŋma) sm. སྦྲང་བུ་.
སྦྲང་མ་རྒྱལ་མོ་ (draŋma gyɛɛmo) queen bee.
སྦྲང་མོ་ཆེ་ (draŋmoje) bumblebee.
སྦྲང་རྩི་ (drəŋdzi) honey; va.—གསོག to accumulate honey.
སྦྲང་རྩིའི་བློ་གྲོས་ (drəŋdzii lōdröö) Mohammed—the founder of Islam.
སྦྲང་རྩིའི་ཚིགས་མ་ (drəŋdzii tsiŋmə) residue of purified honey.
སྦྲང་ཚང་ (draŋdzaŋ) beehive.
སྦྲང་ཚང་གི་བུ་ག (draŋdzaŋgi buga) honeycomb.
སྦྲང་ཡབ་ (draŋyəb) sm. སྦྲང་གཡབ་.
སྦྲང་གཡབ་ (draŋyəb) fly swatter, a fan to shoo away flies.
སྦྲང་རོ་ (draŋro) 1. the taste of honey. 2. corpse of a bee/ fly/ mosquito.
སྦྲང་གཤོག (draŋshoò) bee or fly wings.
སྦྲང་གསོ་ར་བ་ (draŋso rawa) apiary.

སྦྲང་གསོད་ལས་འགུལ་ (draŋsöö lɛngüü) fly eradication campaign.
སྦྲང་ལྷག (draŋlhaà) sm. སྦྲང་ལྷད་.
སྦྲང་ལྷད་ (draŋlhɛ̈ɛ̀) sm. སྦྲང་སྙིགས་.
སྦྲན་ (drɛn) p. of སྦྲོན་.
སྦྲམ་ (dram) 1. largeness, bulk. 2. poisonous snakes.
སྦྲམ་ཆེན་ (dramdzen) sm. སྦྲམ་.
སྦྲམ་པོ་ (drambo) 1. a steady/ reliable/ dependable person. 2. large size.
སྦྲམ་བུ་ (drəmbu) a small flat ingot (gold or silver).
སྦྲིད་ (drii) 1. vi. to sneeze. 2. vi. to become/ get numb ¶ ལེ་དབར་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་རྐང་པ་ན་ཞིང་སྐེད་པ་སྦྲིད་ After going for several miles (his) foot hurt and his waist got numb. 3. vi. to be/ get numb in a political sense ¶ རྨོངས་དད་ཀྱིས་མི་རྣམས་བསམ་བློ་སྦྲིད་དུ་བཅུག་པ་རེད་ Superstition made people's thinking numb. 3. སྦྲིད་པ་.
སྦྲིད་གདམ་ (driidam) deceiving talk, talk that numbs one's ability to think/ reason; va.—གཏོང་.
སྦྲིད་པ་ (driba) sneeze, sneezing; vi.—རྒྱག to sneeze.
སྦྲིད་པར་བྱེད་ (driibar cɛ̀ɛ̀) va. to anesthetize, to numb.
སྦྲིད་སྨན་ (driimɛn) anesthetic medicine, va.—རྒྱག.
སྦྲིད་སྨན་སྡེ་ཚན་ (driimɛn dedzɛn) anesthesiology department.
སྦྲིད་བཟི་ (driisi) numb, anesthetized; va.—བྱེད་.
སྦྲིད་ཤུར་ཤུར་ (drii shüüshuu) feeling numb.
སྦྲུ་: p. སྦྲུས་; f. སྦྲུ་; imp. སྦྲུས་ (dru) va. to make/ knead dough.
སྦྲུམ་ (drum) 1. vi. to get pregnant ¶ མོ་ཆང་ས་བརྒྱབ་འཕྲལ་ལུས་པོ་སྦྲུམ་པ་རེད་ As soon as she got married she became pregnant. 2. fetus, fetal.
སྦྲུམ་སྐྱ་ (drumgya) fetal membrane.
སྦྲུམ་གྱི་གནས་སྟངས་ (drumgi nɛ̈ɛ̀daŋ) position of a fetus.
སྦྲུམ་འགུལ་ (drumgüü) movement of the fetus.
སྦྲུམ་འགོག་སྐྱིའུ་ (drumgɔɔ̀ gyēwu) condom.
སྦྲུམ་འགོག་སྦྲེའུ་ (drumgɔɔ̀ drewu) sm. སྦྲུམ་འགོག་སྐྱིའུ་.
སྦྲུམ་འགོག་སྨན་ (drumgɔɔ̀ mɛ̄n) birth control medicine.
སྦྲུམ་ལྡན་མ་ (drumdɛnma) pregnant woman.
སྦྲུམ་ཕྱུགས་ (drumjuù) pregnant livestock.
སྦྲུམ་མ་ (drumma) pregnant woman.
སྦྲུམ་མ་སྐྱུག་ལོག (drumma gyūglɔɔ̀) morning sickness during pregnancy.
སྦྲུམ་མ་སྨན་ཁང་ (drumma mɛ̄ngaŋ) maternity hospital.
སྦྲུམ་ཡོལ་སྨན་ (drumyöö mɛ̄n) sm. སྦྲུམ་འགོག་སྨན་.
སྦྲུམ་སྲིང་ (drumsiŋ) embryo.
སྦྲུམ་སྲིང་རིག་པ་ (drumsiŋ rigbə) embryology.
སྦྲུལ་ (drüü) snake.
སྦྲུལ་སྐོགས་ (drüügɔɔ̀) snake skin.
སྦྲུལ་མཁྲིས་ (drüüdrii) snake gallbladder.
སྦྲུལ་གྱི་མགོ་བོ་བྲལ་ན་བགྲོད་ཐབས་མེད་ (drüügi gowo drɛɛna drö̈ödəb meè) people can not go ahead without a leader [Lit. snake can not go if its head is cut off].
སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ (drüügi ñiŋbu) a type of sandalwood.
སྦྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་ (drüügi deŋga) snake head ornaments worn by deities.
སྦྲུལ་གྱི་པགས་པ་ (drüügi bāgba) snake skin.
སྦྲུལ་གྱི་སྒྲོག་མ་ (drüügi drɔ̄gma) baskets in which snakes are kept by snake charmers.
སྦྲུལ་མགོ་ (drüngo) 1. snakehead. 2. a Tibetan surgical knife shaped like a snake head that is said to be used for extracting tumors from the bladder.
སྦྲུལ་མགོ་ལོག (drüü golɔɔ̀) two-headed snake.
སྦྲུལ་ལྕེ་ (drüüje) the forked tongue of a snake.
སྦྲུལ་ཆེན་ (drüüjen) boa; python.
སྦྲུལ་ཉ་ (drüüña) eel, loach.
སྦྲུལ་དུག (drüüduù) snake poison.
སྦྲུལ་གདུག་པ་ (drüü dugbə) 1. poisonous snake. 2. a term used to describe a bad, evil person.
སྦྲུལ་གདུབ་ (drüüdub) snake bangle/ bracelet worn by deities.
སྦྲུལ་གདོང་གཉིས་མ་ (drüüdoŋ ñiimə) sm. སྦྲུལ་མགོ་ལོག.
སྦྲུལ་མདུད་ (drüüdüü) coiled snake.
སྦྲུལ་མདུད་སྦྲུལ་བཤིག (drüüdüü drüüshii) one must undo problems caused by oneself [Lit. a snake has to untie its own knots (coils)].
སྦྲུལ་ལྤགས་ (drüübaà) snake skin.
སྦྲུལ་མིག (drüümii) a Tibetan surgical tool used for extracting bullets from the body.
སྦྲུལ་མེ་ (drüüme) breath of a snake.
སྦྲུལ་རྩངས་ (drüüdzaŋ) lizard.
སྦྲུལ་ཚིལ་ (drüüdzii) snake fat (used for Tibetan medicine).
སྦྲུལ་ཞགས་ (drüüshaà) the seed of Chinese dodder (used in Tibetan medicine).
སྦྲུལ་རིས་ལ་རྐང་སྣོན་ (drüürilla gāŋnön) sth. superfluous, an unnecessary addition [Lit. feet added to a snake by an artist].
སྦྲུལ་ལོ་ (drüülo) year of the snake.
སྦྲུལ་ཤ་ (drüüsha) 1. snake meat. 2. a Tibetan traditional medical ingredient.
སྦྲུལ་ཤད་ (drǖüshɛɛ̀) a symbol used to head a Tibetan letter.
སྦྲུལ་ཤུན་ (drüüshün) snake skin.
སྦྲུས་ (drüü) p. of སྦྲུ་.
སྦྲུས་བརྫིས་ (drüü dzii) va. to knead.
སྦྲེ་ (dre) 1. a type of small fox. 2. urine.
སྦྲེ་དྲི་ (dredri) smell of urine.
སྦྲེང་: p. སྦྲེངས་; f. སྦྲེང་; imp. སྦྲེངས་ (dreŋ) 1. va. to line up, to stand in line, to queue. 2. va. to raise up. 3. va. to play an instrument with a bow.
སྦྲེང་ཚར་ (dreŋdzar) sm. སྦྲེངས་ཚར་.
སྦྲེང་ཟམ་ (dreŋsam) a cable bridge.
སྦྲེངས་ (dreŋ) 1. p. and imp. of སྦྲེང་ 2. line, queue.
སྦྲེངས་ཚར་ (dreŋdzar) a line, a row, a queue.
སྦྲེབ་: p. སྦྲེབས་; f. སྦྲེབ་ (dreb) 1. vi. to be hungry/ thirsty. 2. vi. to be cold.
སྦྲེབས་ (dreb) p. of སྦྲེབ་.
སྦྲེལ་ (dree) va. to join together, to link, to hold together ¶ ཁོ་ཚོ་དང་ལག་པ་སྦྲེལ་བསྐྱོད་པ་རེད་ (They) went holding hands.
སྦྲེལ་སྒྲིག་མཉམ་བྱ་ (dreedrig ñamja) simultaneous equations (in math).
སྦྲེལ་ཐག (dreedaà) rope for tying things together.
སྦྲེལ་མཐུད་ (dreedüü) joining, connecting; va.— བྱེད་.
སྦྲེལ་གདུང་ (dreeduŋ) beams that are joined together.
སྦྲེལ་མདའ་ (drenda) a connecting bar, a connecting lever.
སྦྲེལ་པོ་ (dreēbo) a pair, together, joint.
སྦྲེལ་བྱེད་གཙུས་གཟེར་ (dreèjeè jüüser) bolt, nut.
སྦྲེལ་མ་ (dreema) joined/ connected together ¶ ཡིག་ཆ་ཤོག་ལྡེ་གསུམ་སྦྲེལ་མ་ཞིག་སྤྲད་འདུག They distributed a document with three pages joined together.
སྦྲེལ་ཚིག (dreedzii) conjunction.
སྦྲེལ་ཟླ་ (drenda) colleague with whom one's shares responsibility.
སྦྲེལ་གཟེར་ (dreesee) rivet; va.—རྒྱག to rivet.
སྦྲེལ་གཟེར་རྒྱག་མཁན་ (dreesee gyaàñɛn) riveter.
སྦྲེལ་གཟེར་རྒྱག་སྒྱིད་ (dreesee gyagjeè) riveting gun.
སྦྲེལ་གཟེར་རྒྱག་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (dreesee gyagjeè trǖüjɛɛ̀) riveting machine.
སྦྲེས་ (dreè) 1. frozen, stiff. 2. hungry, thirsty. 3. to combine/ collect/ make one.
སྦྲོགས་ (drɔɔ̀) imp. of སྦྲོག.
སྦྲོན་ (drön) sm. འབོད་.

མ

མ་ (ma) 1. mother. 2. the main one ¶ལྷ་སའི་སློབ་གྲྭ་འདི་མ་སློབ་རེད་ The school in Lhasa is the main school (i.e., it has branches elsewhere). 3. principal ¶བུ་ལོན་གྱི་མ་སྐྱེད་ The principal and interest of the loan. 4. (— + vb.) verbal negative particle ¶ཁོས་མ་བྱས་པ་རེད་ He didn't do it. ¶འདི་དེབ་མ་རེད་ This is not a book. 5. (— + vb. + པར་/ བར་) so as not to, without ¶ལས་བྱེད་པ་བོད་ནས་གསར་གཏོང་མ་དགོས་པར་ Without needing to send an official newly from Tibet. ¶སློབ་གྲྭར་མ་ཕྱིན་པར་ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ Without going to school you will not be literate. 6. (— + vb.+ ཀ་/ བཀའ་མེད་ or — + vb. + མཐུ་མེད་ or — + vb. + རང་ + vb. or — + vb. + ཐབས་མེད་ or — + vb. + ཚོད་ བྲལ་) no choice but to do the verbal act ¶མི་གཞན་པ་འགྲོ་མཁན་མེད་སྐབས་ང་མ་འགྲོ་ཀ་མེད་བྱུང་ Because no one else was going I had no choice but to go. 7. (— + vb. + བར་/ པར་) until the verbal action ¶བོད་ལ་མ་ལོག་བར་དུ་འདིར་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་ I am going to stay here until I return to Tibet. 8. feminine particle. 9. (vb. + — + vb.) whether one does or does not ¶ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་མ་བྱས་ང་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདུག It makes no difference to me whether to work or not. 10. (vb. + མ་ + ཅིག/ ཤིག་ལ་) just when one is about to do sth. ¶ང་ཚོ་ཁ་ལག་བཟས་མ་ཅིག་ལ་ཁོ་སླེབས་བྱུང་ Just as when we were about to eat, he came. 11. (— + vb. + གོང་ལ་) before ¶ང་རྒྱ་གར་ལ་མ་ཕྱིན་གོང་ལ་བོད་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ Before I went to India I went to Tibet. 12. (— + vb. དགུ་ + vb.) doing (many) things you are not supposed to do ¶མ་བྱེད་དགུ་བྱེད་བྱས་ན་ལས་ཀ་ཤོར་གྱི་རེད་ If you do all sorts of things you aren't supposed to do you will lose your job.

མ་ཀི་ (g) sm. མ་གི་.

མ་ཀི་ལིས་པོ་ (magilibu) Morocco.

མ་ཀུ་ཙེ་ (magadze) ch. jacket, coat (usu. made of Chinese brocade).

མ་གླས་པ་ (ma lɛ̄ɛba) arc. sm. མ་གུས་པ་.

མ་རྐང་ (magaŋ) 1. stock, share; va.—འཛོག; —ཉོ་ to buy shares/ stocks, to become a shareholder/ stockholder ¶མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་མ་རྐང་ཉོས་པ་ཡིན་ (I) bought shares in the Co-operative Society. 2. root, base, cause.

མ་རྐང་ཀུང་སི་ (magaŋ gūŋsi) tib.ch. joint stock company/ corporation.

མ་རྐང་གི་སྐྱེད་ཀ་ (magaŋgi gyēēga) stock dividend.

མ་རྐང་གི་ཐེབས་རྩ་ (magaŋgi tēbdza) stock fund/ trust.

མ་རྐང་འཛོག (magaŋ jɔɔ̀) see མ་རྐང་.

མ་རྐང་འཛོག་མཁན་ (magaŋ jɔɔ̀ñɛn) shareholder, stockholder.

མ་རྐང་མཉམ་བསྡུས་ (magaŋ ñamdüü) partnership, joint ownership; va.—བྱེད་.

མ་རྐང་ཚད་ཡོད་ (magaŋ tsɛɛ̄yöö) limited liability ¶མ་རྐང་ཚད་ཡོད་ཁེ་ལས་ Limited liability enterprise.

མ་རྐང་ཚོད་འཛིན་ (magaŋ tsöndzin) controlling/ regulating capital.

མ་རྐང་བཞག (magaŋ shaà) p. of མ་རྐང་འཛོག.

མ་རྐང་ལམ་ལུགས་ (magaŋ ləmluù) system of shares ownership, system of stocks.

མ་རྐང་སློག་དངུལ་ (magaŋ lɔ̄ɔŋüü) commune fund used to pay back members who put more into the commune initially than the value of the average share.

མ་རྐན་ (magɛn) lower jaw.

མ་སྐད་ (magɛɛ̀) mother tongue/ language.

མ་སྐྱེད་ (magyeè) principal and interest, capital and interest.

མ་སྐྱེད་གཉིས་བསྡོམས་ (magyeè ñīidom) principal and interest together.

མ་སྐྱེད་རྩིས་ཁྲ་ (magyeè dzīdrə) shung. accounting of principal and interest.

མ་བསྐུལ་ (məgüü) without coercion/ compulsion.

མ་བསྐུལ་དང་བླངས་ (məgüü taŋlaŋ) sm. བསྐུལ་དང་ལེན་.

མ་བསྐུལ་དང་ལེན་ (məgüü taŋlen) doing voluntarily, doing on one's own initiative, doing without compulsion/ coercion; va.—བྱེད་ ¶ཆུ་ལོག་འགོག་པར་ཡུལ་མི་ཚང་མས་མ་བསྐུལ་དང་བླངས་བྱས་པ་རེད་ All the local people volunteered without coercion to fight the flood.

མ་བསྐུལ་རང་མོས་ (məgüü raŋmöò) sm. མ་བསྐུལ་དང་ལེན་.

མ་ཁ་ (maga) 1. chin. 2. capital.

མ་ཁང་ (magaŋ) main house.

མ་ཁེ་སྒོར་ (make gɔr) mark (the German currency unit).

མ་ཁོངས་ (magoŋ) maternal side, matrilateral.

མ་ཁོམ་ (makom) without leisure and relaxation, no time to do things.

མ་མཁལ་ (magɛɛ) chin.

མ་མཁྱེན་མཁྱེན་མདོག (magyen kyēndɔɔ̀) h. of མ་ཤེས་ཤེས་མདོག.

མ་མཁྱེན་དགུ་མཁྱེན་ (makyen gukyen) h. of མ་ཤེས་དགུ་ཤེས་.

མ་འཁྲུལ་བ་ (mətrüüwə) having no illusion ¶མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ Unmistaken knowledge.

མ་གི་ (məgi) (that) down there ¶དེབ་མ་གི་ངའི་རེད་ That book down there is mine.

མ་གིར་ (məgii) down there ¶མ་གིར་ངའི་དེབ་ཡོད་པ་རེད་ My book is down there.

མ་གུས་པ་ (ma güübə) disrespectful ¶རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མར་མ་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't act disrespectful to one's parents.

མ་གོ་མ་ཐོས་མེད་པ་ (mago matöö meeba) common knowledge, known to all ¶སྲིད་ཇུས་རྣམས་མང་ཚོགས་ལ་མ་གོ་མ་ཐོས་མེད་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ The policies were publicized to the masses so that they would be known to all.

མ་གོང་ (magoŋ) cost price, original or base cost.

མ་གྲོས་གཅིག་མཐུན་ (madröò jīgdün) sm. མ་གྲོས་རང་མཐུན་.

མ་གྲོས་མོས་མཐུན་ (madröò möòdün) sm. མ་གྲོས་རང་མཐུན་.

མ་གྲོས་རང་མཐུན་ (madröò raŋdün) an agreement/ consensus without discussion, a spontaneous agreement ¶མ་གྲོས་རང་མཐུན་གྱིས་ཁོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་རེད་ (They) criticized his behavior spontaneously.

མ་གྲོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་ (madröò sāmba jīgdün) sm. མ་གྲོས་རང་མཐུན་.

མ་གྲོས་སེམས་མཐུན་ (madröò sēmdün) sm. མ་གྲོས་རང་མཐུན་.

མ་དགའ་ཞེ་འཛིན་ (maga shendzin) harboring hatred/ ill thoughts/ grudges/ resentment; va.—བྱེད་ ¶ལ་རྒྱ་གཅིག་གྱུར་བུ་རྒྱུ་ལྟ་བཞག་ཁོ་པ་མགོ་མཐོ་བ་འགའ་ཞིག་ནས་མ་དགའ་ཞེ་འཛིན་རང་འདོད་སྙུགས་སུ་བཙུག་པ་ Leave alone having similar loyalty, some powerful people harbored hatred in the minds.

མ་དགའ་ལྷ་གསོལ་ (maga lhāsöö) treating sb. extremely well (like a god) even though you do not like them.

མ་དགོན་ (magön) the main monastery, a monastic seat (with subordinate monasteries).

མ་བགྲོས་རང་མཐུན་ (madröò raŋdün) sm. མ་གྲོས་རང་མཐུན་.

མ་མགལ་ (magɛɛ) sm. མ་མཁལ་.

མ་མགུ་མ་རག (magu maraà) not getting the good/ high one and not wanting the bad/ ordinary, being unable to achieve one's heart's desire but unwilling to accept less; va.—བྱེད་ ¶བུ་མོ་དེ་ཁྲོ་ག་མ་མགུ་མ་རག་བྱས་ནས་ལོ་མང་སོང་སྐྱེ་དུ་མོ་རྗེང་བྱས་ནས་

བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ For many years that girl didn't get the good man she wanted and didn't accept the ordinary ones, and (now) she lives alone as a spinister.

མ་འགྲོ་རང་འགྲོ་ (mandro randro) no choice but to go.

མ་མགལ་རུས་པ་ (magεε rüübə) chinbone, lower jawbone, mandible.

མ་འགབ་ཞི་འཛིན་ (magəb shendzin) shung. sm. མ་དགབ་ཞི་འཛིན་.

མ་འགྲིགས་ (məndrii) not okay.

མ་འགྲིགས་མ་འདྲུས་ (məndrii mədüü) sm. མ་འགྲིགས་.

མ་གད་ (magεὲ) emerald.

མ་གན་ (magεn) 1. old woman/ mother. 2. the best jumper in the dobdo monk's competition.

མ་གན་མ་ (magεnma) the term used for best jumper in the དབ་དོབ་ athletic competition.

མ་གོལ་རང་ཐོར་ (magöö randɔɔ) self-destruction.

མ་རྒྱན་ (magyεn) stake in gambling, capital for gambling.

མ་རྒྱུ་ (məgyu) element (in physics).

མ་རྒྱུ་ལྗིད་རིགས་ (məgyu jirii) heavy element (in physics).

མ་རྒྱུད་ (məgyüü) 1. maternal relatives, maternal descent line. 2. mother's characteristics.

མ་རྒྱུད་འཁྱེར་ (məgyüü kyēr) sm. མ་རྒྱུད་འཁྲིད་.

མ་རྒྱུད་འཁྲིད་ (məgyüü trii) vi. to inherit one's mother's characteristics.

མ་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་ (məgyüü jiidzɔɔ) matriarchal/ matrilineal society.

མ་རྒྱུད་རུས་རྒྱུད་ (məgyüü rüügyüü) matrilineal descent group, matrilineage.

མ་རྒྱུན་ (məgyün) the main stream. ༑ཨ་རིའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་མ་རྒྱུན་ནི་ The main stream of American foreign policy.

མ་རྒྱུའི་དུས་འཁོར་རེའུ་མིག་ (məgyü tüügɔɔ rewumig) periodic table of elements.

མ་རྒྱུའི་མཚོན་རྟགས་ (məgyü tsöndaà) sign/ symbol of an element in the periodic table of elements.

མ་སྒོ་ (mago) main gate, main entrance.

མ་བསྒྲིགས་རང་འགྲིག་ (mədrig randrig) happening or occurring coincidentally/ spontaneously/ at the same time ༑ང་བོད་ལ་ཕྱིན་པ་དང་བསོད་ནམས་སླེབས་པ་དུས་ཚོད་མ་བསྒྲིགས་རང་འགྲིག་བྱུང་སོང་ My going to Tibet coincided with Sonam's arrival.

མ་སྒྲིག་ལྷུན་གྲུབ་ (mədrig lhündrub) sm. མ་བསྒྲིགས་རང་འགྲིག.

མ་ངེས་པ་ (maŋeèba) uncertain, not sure, indefinite ༑ཁོ་ནམ་འབྱོར་མ་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་ Because it is not certain when he is arriving.

མ་དངུལ་ (məŋüü) capital, money, principal (as in a loan); va.—འཛོག to invest money, to contribute capital.

མ་དངུལ་འཁོར་རྒྱུག (məŋüü kɔ̄ɔgyuù) capital turnover ༑ལོ་རེའི་མ་དངུལ་འཁོར་རྒྱུག་གི་གྲངས་ཚད་ The limit of capital turnover.

མ་དངུལ་འགུག་ཐབས་ (məŋüü gugdəb) strategy for soliciting investment/ capital.

མ་དངུལ་འཛོག་གྲངས་ (məŋüü jɔgdraŋ) amount of investment.

མ་དངུལ་གསོག་འཇོག (məŋüü sōnjɔɔ̀) savings (money), capital accumulation.

མ་དངུལ་གསོག་འཇོག་འགན་སྲུང་ (məŋüü sōnjɔɔ̀ gεnsuŋ) savings insurance.

མ་མངོན་པ་ (maŋömba) anything not outwardly visible or evident, covert, latent ༑མ་མངོན་པའི་ནུས་ཤུགས་ A latent force (or hidden strength).

མ་སྣུན་བུ་བཤད་ (maŋum pusha) proofreading by sb. reading a handwritten copy while another compares it against the original; va.—བྱེད་.

མ་གཅིག་པ་ (məjigbə) different, unlike ༑ལུང་པ་མ་གཅིག་པའི་མི་མང་པོ་འཛོམས་འདུག Many people from different areas have assembled.

མ་གཅིག་བུ་གཅིག (məjig pujig) an only son.

མ་བཅོལ་སྣེ་ལེན་ (majöö nelen) shung. sm. མ་བསྐུལ་རང་མོས་.

མ་བཅོས་ (majöö̀) natural, not artificial, unprocessed, raw, crude ༑མ་བཅོས་རྒྱུ་ཆ་ Raw materials. ༑མ་བཅོས་རྡོ་སྣུམ་ Crude oil. ༑མ་བཅོས་རྡོ་སོལ་ Natural coal.

མ་བཅོས་རྣམ་འགྱུར་ (majöö̀ nəmgyur) natural expression.

མ་བཅོས་ཤིང་ཆ་ (majöö̀ shiŋja) unprocessed timber.

མ་བཅོས་ཤིང་ཏོག་གི་ཁུ་བ་ (majöö̀ siŋdoògi koo) natural fruit juice.

མ་བཅོས་སྲིན་བལ་ (majöö̀ siŋbεε) natural cotton.

མ་ཆ་ (maca) denominator (in math).

མ་ཆེན་ (majen) cook.

མ་མཆུ་ (məju) lower lip.

མ་མཆོག (majɔɔ̀) the lower part of a bow (weapon).

མ་འཆམས་པ་ (macamba) not getting along, disliking, disagreeing ༑ཁོང་ཚོ་ནང་ལོག་ལ་མ་འཆམས་པས་ཁག་ཁག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ They had to separate since they didn't get along together.

མ་འཆུས་པ་ (majüǜbə) straight, not crooked/ twisted, honest ༑ཐིག་འཆུས་པ་རྒྱོབས་རོགས་ Please draw straight lines.

མ་འཛེམ་འཛེམ་མདོག (majem jem dɔɔ̀) pretending to be skillful.

མ་བརྗེད་སྙིང་བཅངས་ (majeè ñiŋjaŋ) not forgetting and holding dear or keeping in mind ༑ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་དྲིན་ངས་མ་བརྗེད་སྙིང་བཅངས་ཞུ་གི་ཡིན་ I will hold dear and not forget your kindness.

མ་ཉམས་པ་ (mañamba) undeteriorated, unimpaired ༑རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་པ་རེད་ The nation's economy stands unimpaired.

མ་ཉར་སྐྱེད་འཇལ་ (mañar gyeènjεε) keeping the principal and paying the interest.

མ་ཉལ་རྨི་ལམ་ (mañεε ñiləm) daydream.

མ་ནི་ལ་ (manila) Manila.

མ་ཉིད་ (mañii) sm. ཐག.

མ་ཉིད་དུ་ (məñiidu) sm. ཐག་ཏུ་.

མ་ཉུང་དགུ་ཐུག (məñuŋ guduù) many experiences.

མ་ཉུང་བ་ (məñuŋwə) sufficient, enough, not short ༑ཆང་མ་ཉུང་བ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད་ (They) made enough ཆང་.

མ་ཉེས་ཁ་ཡོག (mañeè kāyɔɔ̀) sm. མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་.

མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་ (mañeè kāyɔɔ̀) wrongfully/ unjustly accusing or blaming; va.—བྱེད་ ༑བཙན་འཛུལ་སྐྱོང་མཁན་ལ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་བྱས་པ་རེད་ (They) unjustly accused the one's who were invaded.

མ་ཉེས་ནག་གཡོགས་ (mañeè nagyɔɔ̀) sm. མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་.

མ་ཉེས་པ་ (mañeèba) without crimes/ offenses/ faults/ illegal acts.

མ་གཉིས་པ་ (mə ñiibə) poet. a nanny.

མ་ཏ་ (mada) ch. a generator.

མ་ཏོ་ (mado) ch. screwdriver; va.—རྒྱག to screw in.

མ་གཏོགས་ (məndoò) 1. only, except for; unless ༑མི་གསུམ་མ་ཏོགས་མི་འདུག There are only three people. ༑ཁོས་མ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་ཚད་མི་ལ་སློབ་ཀྱི་རེད་ Except for his not knowing the subject, he would teach it. 2. unless (vb. + —) ༑རང་ལ་ལག་འཁྱེར་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ཐེབས་ཆོག་གི་མ་རེད་ Unless you have a pass (travel document) you are not allowed to go. 3. or else (vb. + —) ༑ཁ་ལག་གྲང་མོ་མ་ཟ་མ་གཏོགས་གྲོད་ཁོག་བཤལ་ཀྱི་རེད་ Don't eat the cold food or else you will get diarrhea.

མ་གཏོར་ན་མི་ཚུགས་ (madɔɔna midzug) there is no construction without destruction; there is no making progress without first breaking things up (political slogan).

མ་བཏབ་བྲ་བོ་ (mədəb trawo) wild wormwood (used in Tibetan medicine).

མ་རྟ་ (mada) mare.

མ་རྟོགས་ལོག་འགྲེལ་ (madoò ləndrel) not knowing/ understanding so giving wrong explanations.

མ་བརྟགས་ཁྱུར་མིད་ (madaà kyürmii) accepting sth.

at face value/ superficially, doing sth. without thoroughly investigating it first ¶ མ་བརྟགས་ཁྲ་མེད་ཀྱིས་ཁྲིམས་བཙོད་ནོར་པ་འདི་བཏང་བ་རེད་ (They) issued this wrong sentence because he didn't thoroughly investigate (the case) first.

མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་ (madaà majeè) not looking into/ investigating/ researching sth.; va.—བྱེད་.

མ་ལྟོས་པར་ (madööbar) regardless of, notwithstanding, irrespective of ¶ མི་ཚང་མཐོ་དམན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ Regardless of the family's class (high or low). ¶ རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ Regardless of wealth.

མ་བལྟོས་པར་ (madööbar) sm. མ་ལྟོས་པ་.

མ་ཐ་ན་ (matana) sm. མ་མཐར་.

མ་ཐག (madaà) (vb + —) as soon as ¶ ལན་འབྱོར་མ་ཐག་ཡོང་བ་ཡིན་ (I) came as soon as the message arrived.

མ་ཐག་ཏུ་ (madagdu) sm. མ་ཐག.

མ་ཐག་པ་ (madagba) 1. (vb.+ —) just ¶ འབྱོར་མ་ཐག་པའི་འགྲུལ་པ་ A traveler who just arrived. ¶ བཟོས་མ་མ་ཐག་པའི་བག་ལེབ་ཚ་པོ་ Hot bread which has just been made. 2. as soon as ¶ ཁོ་འབྱོར་མ་ཐག་པར་ཁ་ལག་བཟས་སོང་ As soon as he arrived he ate.

མ་ཐེ་ (made) sm. མ་སྡོ་ཐེ་.

མ་ཐེ་ (made) sm. མ་ཐེབས་པས་.

མ་ཐེབས་ (mateb) endowment, trust fund.

མ་ཐེབས་པས་ (matebbeè) not including, excluding ¶ ཁོང་མ་ཐེབས་པས་ང་ཚོ་མི་བཅུ་ཡོད་ Excluding him, we are ten people.

མ་ཐོག་སྐྱེད་རྒྱག (ma tõò gyeè gyaà) both the principal and the interest ¶ མ་ཐོག་སྐྱེད་རྒྱག་གི་བུ་ལོན་སྒོར་ ༡༠༠༠ ཡོད་ I have a loan that is 1000 dollars including the principal and the interest.

མ་ཐོགས་པར་ (madɔgbar) 1. without delay ¶ ཁོང་ལམ་བར་ཡུན་རིང་མ་ཐོགས་པར་ལོག་ཕྱིན་བྱུང་ He returned without delaying a long time on the road. 2. without tripping/ stumbling ¶ ལམ་དུ་འགྲོ་དུས་ཀང་པ་རྡོ་ལ་མ་ཐོགས་པ་བྱེད་དགོས་ When going on the road you should (be careful) not to trip on rocks.

མ་མཐའ་ (ma tā) the minimum, the least ¶ ལོ་རེའི་དངུལ་འཁོར་རྒྱུག་མ་མཐའ་སྒོར་ཆིག་འབུམ་རེད་ The minimum annual capital turnover is about one hundred thousand dollars.

མ་མཐའ་མཐར་ (ma tā tār) at the very least ¶ འདིའི་རིན་ཐང་མ་མཐའ་མཐར་ཨ་སྒོར་ ༡༠༠༠ རེད་ The value of this at the very least is 1000 U.S. dollars.

མ་མཐར་ (matar) at least, at minimum ¶ ཁོ་དབུགས་ཆད་ནས་མ་མཐར་སྐར་བཅུ་དྲུག་ལྷག་ཕྱིན་ཡོད་པ་ར་སྤྲོད་བྱུང་ It was proved that at the least over sixteen minutes passed since he stopped breathing.

མ་མཐར་ཡང་ (mataryaŋ) even at the least ¶ དཔུང་དམག་གསོག་འཇོག་བྱས་པའི་གྲངས་འབོར་ནི་མ་མཐར་ཡང་ས་ཡ་བརྒལ་ཡོད་པ་རེད་ The number of reserve troops, even at the least, exceeds one million.

མ་མཐོང་དགུ་མཐོང་ (mātoŋ gutoŋ) 1. seeing/ experiencing inconceivable misfortune; va.—མཐོང་. 2. seeing many unusual things; va.—མཐོང་.

མ་མཐོང་མཐོང་མདོག (matoŋ tōŋdɔɔ̀) pretending to see sth. even if it isn't there.

མ་མཐོང་ལུས་རྩལ་ (matoŋ lüüdzüü) pretending not to see sth. (and leaving it alone).

མ་དག་རྒྱུན་འཇགས་ (mādaà gyünjaà) sth. (usu. a word) that is incorrect but has come to be accepted and is widely used/ practiced.

མ་དག་རྒྱུན་འཇམས་ (madaà gyünjam) sm. མ་དག་རྒྱུན་འཇག.

མ་དག་པ་ (madagba) incorrect ¶ ཁོས་བོད་ཀྱི་སྐོར་མ་དག་པ་མང་པོ་ཤོད་ཀྱི་འདུག He is saying a lot of incorrect things about Tibet.

མ་དག་ནུབ་བཙོས་ (madag mugsöö) shung. intruding/ grabbing illegally ¶ ཆོས་སྡེས་མ་དག་ནུབ་བཙོས་བགྱིས་པར་ལོ་སོང་ཐོན་འབབ་སྤྲོས་ཅི་ཉེས་པ་ཙམ་ཐོབ་གྲུས་ཀྱང་ཡང་པ་བྱས་ As for the illegal intrusion by the monastery, not only do they have to pay back the year's crop yield, but they also deserve punishment although this time they will be exempted from punishment.

མ་དག་འདུན་ཆེ་ (madaà wööce) shung. sm. མ་དག་ཡུས་ཆེ་.

མ་དག་ཡུས་ཆེ་ (madaà yüüce) making a big deal or taking credit for sth. that one has not really done.

མ་དད་པ་ (madeèba) without faith ¶ སངས་རྒྱས་ལ་མ་དད་པ་རྣམས་ལ་ཕྱི་པ་ཞེས་ཟེར་བ་རེད་ (Those) who don't have faith in the Buddha are called "outsiders."

མ་དེབ་ (madeb) 1. a master (copy/ book), the main book.

མ་དྲང་མ་འཐུས་ (madraŋ madüü) unjust and not acceptable/ not satisfactory.

མ་དྲངས་ (madraŋ) crude, wild, rough (in behavior).

མ་དྲངས་རྩོལ་བ་ཅན་ (madraŋ drööwajɛn) shung. to loiter and spend one's time in playing/ fooling around ¶ གང་ལྟར་མ་དྲངས་རྩོལ་བ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་དང་འདི་ཕྱིའི་བདེ་འབྲས་གང་ལའང་བསམ་གཞིགས་མེད་པར་ Some people who spend their time fooling around do not take into consideration the promotion of Buddhism, the welfare of the sentient beings, and the cause and effect of this life and the future life.

མ་དྲོས་མཚོ་ (madröò tsō) sm. མཚོ་མ་ཕམ་.

མ་གདན་ (madɛn) foundation, basis.

མ་བདག (madaà) 1. owned by the mother. 2. not owned.

མ་བདག་བདག་བཟུང་ (madaà dagsuŋ) keeping sth. that doesn't belong to you; va.—བྱེད་ to keep sth. that doesn't belong to you ¶ མ་བདག་བདག་བཟུང་བྱེད་མཁན་ Ones who keep things that don't belong to them.

མ་འདང་བ་ (madaŋwa) not enough, insufficient.

མ་འདོད་ (mandöò) not liking/ wanting.

མ་འདོད་འོན་གོག (mandöò wöngɔɔ̀) pretending to be deaf because one doesn't want to do sth.; va.—བྱེད་.

མ་འདོད་འོན་པ་ (mandöò wömba) sm. མ་འདོད་འོན་གོག.

མ་འདྲིས་པ་ (mandriìbə) unfamiliar, unacquainted ¶ ལམ་ཁ་མ་འདྲིས་པ་ཡིན་སྟབས་ Because the road is unfamiliar.

མ་འདྲེས་པ་ (mandreèba) unmixed, pure, unadulterated.

མ་རྡོ་ (mado) the bottom stone.

མ་ལྡངས་བ་ (madaŋwa) insufficient, deficient ¶ ཁོས་ཇ་མ་ལྡངས་བ་ཞིག་བཟོས་འདུག He has made insufficient tea.

མ་ན་ཧོ་ (manaho) ch. agate.

མ་ནག་ནག་ལ་བུ་དཀར་དཀར་སྐྱེས་ (ma nagnagla pu gārgar gyeè) a saying used to convey an evil or nonvirtuous mother having an excellent and virtuous son [Lit. a black mother gives birth to a white son].

མ་ནས་ (manɛ) in any case, anyway, basically ¶ མ་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་དངུལ་དེ་ག་ནས་བྱུང་ངམ་ In any case, where did you get the money? ¶ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་དེ་འདྲ་མ་ནས་མ་རེད་ Concerning this issue, it is basically not like that.

མ་ནིང་ (məniŋ) 1. hermaphrodite, neuter. 2. neutral letters in Tibetan grammar.

མ་ནུ་ (mənu) 1. a kind of incense. 2. an herbal medicine.

མ་ནུ་ཁྲག་ཅན་ (mənu tragjɛn) senecarpus anacardius (used in Tibetan medicine).

མ་ནུ་ཧུ་ (mənuhu) ch. agate.

མ་ནུ་སྦྱོས་དཀར་ (mənu böögar) camphor.

མ་ནུ་བསེ་ཤིང་ (mənu sēshiŋ) senecarpus anacardius (used in Tibetan medicine).

མ་ནུས་མ་ལོང་ (mənüü majɔɔ̀) not able and having no time to do sth.

མ་ནེ་ (mane) sm. མ་ཎི་.

མ་ཎི་ (mani) the prayer: 'o mani padme hum'; va.—བགྲང་; —འདོན་ to recite the mani prayer either orally or counting on a rosary or both; va.—འདོན་ to recite mani prayer (this verb is usually not used when sb. is counting on a rosary).

མ་ཎི་བཀའ་འབུམ་ (māni gāmbum) a historical book written by Srongtsen Gampo.

མ་ཎི་འཁོར་ལོ་ (mani kɔ̄ɔlo) prayer wheel; va.—སྐོར་ to turn a prayer wheel.

མ་ཎི་བགྲང་བགྲང་ (mani drandran) continuously, endlessly, repititiously; va.—བྱེད་; —གཏོང་ [Lit. like doing the o mani padme hum prayer over and over again].

མ་ཎི་ཆུ་འཁོར་ (mani cūgɔɔ) a water-powered pray wheel.

མ་ཎི་མཆེད་གྲོགས་ (mani cēedrɔɔ̀) partners in a group praying the o mani prayer together.

མ་ཎི་དར་ལྕོག (māni tarjoò) prayer flag on which the omani prayer is printed.

མ་ཎི་དུང་འཁོར་ (mani dungɔɔ) a large prayer wheel which contains a 100 million mani prayers.

མ་ཎི་འདོན་འདོན་ (mani döndön) sm. མ་ཎི་འདྲེན་འདྲེན་.

མ་ཎི་རྡོ་བཀོས་ (mani dogöö) a stone on which the mani prayer is carved.

མ་ཎི་རྡོ་སྤུང་ (mani dobun) heaps of rocks with mani prayers carved on them.

མ་ཎི་ནག་པོ་ (mani nagbo) a person who is outwardly religious but has a bad heart (a religious hypocrite) [Lit. black mani].

མ་ཎི་བྲག (mani traà) rocks on which mani prayers are carved.

མ་ཎི་མ་ (manima) 1. a type of cymbal. 2. a brocade that has mani woven into its design. 3. a woman who chants the mani prayer.

མ་ཎི་ཡིག་དྲུག (mani yindru) the six-syllable mantra—o ma ni padme hum.

མ་ཎི་རླུང་འཁོར་ (mani lūngɔɔ) a prayer wheel that is turned by the wind.

མ་ཎི་ལག་བསྐོར་ (mani laggɔɔ) a hand-operated prayer wheel.

མ་ཎི་ལྷ་ཁང་ (mani lhāgan) a temple in which a huge prayer wheel is set.

མ་གནང་དགོས་གནང་ (mani gö̀önan) h. of མ་བྱེད་དགོ་བྱེད་.

མ་གནས་ (manεὲ) cost price ༈ མ་གནས་ནས་བཅག་ནས་བཙོང་སོང་ They sold it below cost.

མ་གནས་ཀྱི་རྩིས་ (manεὲgi dzīi) cost accounting, calculating the cost price; va.—རྒྱག.

མ་གནས་སྐོར་ཐང་རྩིས་པ་ (manεὲ gɔ̄ɔdan dzīiwə) cost accounting.

མ་གནས་གཅོག (manεὲ jɔ̄ɔ) va. to reduce/ lower production costs.

མ་པང་བུ་དོར་མེད་པ་ (maban pudɔɔ meèba) shung. cherishing, taking good care of ༈ དེ་དོན་ཁྲིམས་བདག་ཁྲིམས་གཅེས་ཀྱིས་བཀའ་འདོམས་སྐྱབས་འཇུག་མ་པང་བུ་དོར་མེད་པ་མཁྱེན་ We request the law-holders to treasure the law like a mother holding her infant with care.

མ་པད་ (mabεὲ) the lotus cushion on which deities sit (on statues) [Lit. shung. like a mother holding her infant with her on her lap].

མ་དཔེ་ (mabe) the original manuscript/ model, the master copy ༈ ཁོང་གི་མ་དཔེ་བརླག་ཀྱང་ངོ་བཤུས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་འདི་ Even though the original is lost there are several copies.

མ་སྤུན་ (mabön) maternal relatives.

མ་སྤུན་གྱི་མཆེད་ཟླ་ (maböngi cēnda) maternal cousins.

མ་ཕམ་མཚོ་ (mapam tsō) Lake Manasarowa.

མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ (mapam yūmdzo) Lake Manasarowa.

མཕྱི་ (məji) 1. sm. མ་དཔེ་. 2. maternal grandmother.

མ་ཧྥི་ (mafe) ch. morphine.

མ་ཕྱི་མ་ (ma cīmə) stepmother.

མ་ཕྱོགས་ (majɔɔ̀) 1. below, down there. 2. maternal side, maternal relatives.

མ་ཕྲད་གྲོགས་པོ་ (madrεὲ trogbo) a friend one doesn't meet (e.g., a pen pal).

མ་ཕྲུག (madruù) children of capitalist-roaders/ capitalists.

མ་འཕྲོག་མ་འཕྲེན་ཆུག (madrɔ̀ɔ manden cūù) shung. not letting (anyone) take sth. away ༈ ལྷ་ཁང་ལ་གཏོགས་པའི་ས་ཆ་དང་ཆུ་དང་ཆུ་ཐགས་ལ་སོགས་ཅི་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་འཕྲོག་མ་འཕྲེན་ཆུག Do not let (anyone) take away the property of the temple, such as the land, houses, the water mills, etc.

མ་འཕྲོས་ (ma trö̀ö) shung. abbr. of མ་རྩ་ལྷག་འཕྲོ་.

མ་བིན་ (məbin) lying, cheating; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to lie, to cheat; va.—བཟོ་ to make sb. into a liar/ cheat.

མ་བུ་ (mīəbu) 1. mother and child. 2. mother and son. 3. original and the copy. 4. principal and interest.

མ་བུ་འཁོར་སྒུག་ཁང་ (məbu kɔ̄ɔguùgan) waiting room for mothers with children.

མ་བུ་མོ་ལྕོག་གི་ཕྱ་ (məbu kodɔɔ̀gi cā) a method of divining through feeling the pulse of mother and child.

མ་བུ་དགྲ་གྲོགས་ (məbu dradrɔɔ̀) sm. མ་བུ་མོ་ལྕོག་གི་ཕྱ་.

མ་བུ་གཉིས་ (məbu ñīi) mother and child.

མ་བུ་བདེ་སྐྱོང་ས་ཚིགས་ (məbu degyon sādzii) health center for maternal and child health care.

མ་བུ་བདེ་སྐྱིད་ (məbu dedröö) both mother and newborn child doing well.

མ་བུ་བདེ་སྲུང་ (məbu desun) sm. མ་བུའི་བདེ་སྲུང་.

མ་བུ་འཕྲོད་བསྟེན་ (məbu trȫöden) maternal and child hygiene/ health.

མ་བུ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྲུའུ་ (məbu trȫöden trū) tib.ch. office of maternal and child hygiene/ health.

མ་བུ་འཕྲོད་བསྟེན་བྱ་བའི་རུ་ཁག (məbu trȫöden cawε rugaà) maternal and child health work team.

མ་བུ་མེ་སྒྲོགས་ (məbu mergyɔɔ̀) a large artillery piece surrounded by smaller ones.

མ་བུན་ (mabüb) principal (in a loan).

མ་བུན་གྱི་ཆ་ཤས་ (mabüngi cāshεὲ) an installment (of a loan).

མ་བུན་གཏོང་ཐེབས་ (mabün döndeb) principal for a trust fund/ endowment.

མ་བུའི་སྒུག་ཁང་ (məbü guùgan) mother and children's waiting room.

མ་བུའི་བདེ་སྲུང་ (məbü desun) maternal and child/ infant health care or hygiene.

མ་བུའི་འཕྲོད་བསྟེན་ (məbü trȫöden) maternal and child/ infant hygiene or hygiene.

མ་བོས་མགྲོན་པོ་ (mabö̀ö drömbo) uninvited guest.

མ་བྱང་ (majan) mahjong; va.—རྒྱག to play mahjong.

མ་བྱན་ (majεn) sm. མ་ཆེན་.

མ་བྱན་ཁང་ (majεngan) kitchen staff room.

མ་བྱན་ལས་རིགས་ (majεn lεὲrig) the occupation of cook/ chef.

མ་བྱིན་པར་ལེན་ (majinbar len) va. to take without being given, to steal/ rob.

མ་བྱིན་ལེན་ (majin len) sm. མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་.

མ་བྱུང་སྔོན་དཔག (məjun ŋōnbaà) prophetic vision, foresight.

མ་བྱེད་དགུ་བྱེད་ (majeè gujeè) doing all sorts of (improper) things; va.—བྱེད་ ༈ མ་བྱེད་དགུ་བྱེད་བྱས་ན་ཁྲིམས་ལ་ཐུག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད་ If you do all sorts of things there is a danger you will come afoul of the law.

མ་བྱེད་གུ་བྱེད་ (majeè gujeè) sm. མ་བྱེད་དགུ་བྱེད་.

མ་བྱེད་མ་བལྟ་ (majeè mada) telling not to do and not to look.

མ་བྱུང་སྔོན་འགོག (məjun ŋōngɔɔ̀) preventive measures, preventing/ blocking in advance; va.—བྱེད་ ༈ ཞིང་པ་ཚོས་དགུན་ཁ་ཆུ་རགས་བརྒྱབ་དེ་ཆུ་ལོག་མ་བྱུང་སྔོན་འགོག་བྱས་པ་རེད་ The farmers built a dike in the winter as a preventive measure

against floods.

མ་འབོད་ (ma böö) sound of a child crying/ wailing, a child calling "ama" (mother) ¶ མ་འབོད་འུར་སྒྲ། A child wailing "ama" (mother).

མའབོད་རང་ཐོབ་ (maböö randob) getting sth. that one has not worked for, profiting by another person's work.

མ་འབྱར་ (manjaa) baby, infant.

མ་འབྲུ་ (mandru) capital/ endowment that consists of grain.

མ་དྲིན་ (madrin) sm. མ་པིན་.

མ་དབང་ལམ་ལུགས་ (mawan lamluù) matriarchy.

མ་དཔེ་ (mayib) model, prototype.

མམ (mama) sm. བུ་རྫི་.

མ་མད་ (mamεè) mother and daughter.

མ་མིང་ (mamin) mother's name.

མ་མེད་ (mameè) 1. motherless ¶ ཕྲུག་གུ་མ་མེད་དེ་ The motherless child. 2. without the main part ¶ འཕྲུལ་འཁོར་མ་མེད་ A machine without the main part.

མམེད་ཉོ་ཚོང་ (mameè ñudzon) selling or buying without capital; va.—བྱེད་.

མམེད་ལྷན་ཚེག (mameè lhēndzeg) clothing that has so many patches that it difficult to see the main part.

མམེད་ལྷན་པ་དགུ་ཚེག (mameè lhēmba gudzeg) sm. མམེད་ལྷན་ཚེག.

མ་མེས་ (mameè) maternal grandfather.

མ་མོ་ (mamo) 1. adult female sheep. 2. sm. མ་གཞི་.

མམོག (mamɔg) cotton.

མཉོང་དགུ་སྡུག (mañon guduù) experiencing all sorts of troubles/ events.

མཉོང་དགུ་ཉོང་ (mañon guñon) experiencing all sorts of troubles/ events.

མཉོང་སྒུ་ཉོང་ (mañon guñon) sm. མཉོང་དགུ་ཉོང་.

མཉོང་རང་ཉོང་ (mañon rañon) no choice but to bear some trouble/ difficulty.

མ་མོས་ (ལོ་ཏོག་) (mamöö) maize, corn.

མམོས་ལོ་ཏོག (mamö lodoò) sm. མམོས་.

མ་སྨད་ (mamεè) 1. sm. མ་མད་. 2. sm. ཁྲུད་དུ་འཕགས་པ་.

མ་སྨིན་ཚ་བ་ (mamin tsāwa) fever that is not ready to break.

མ་སྨོས་རྟོགས་གསལ་ (mamöö dōgsεε) sth. being clear without having to say anything.

མ་ཙང་ (madzan) sm. མ་གཞི་.

མ་རྩ་ (madza) capital ¶ ཁོས་ཚོང་རྒྱག་ཡས་ཀྱི་མ་རྩ་གཡར་པ་རེད་ He borrowed capital for trading.

མ་རྩ་ཁུག (madza kūù) sm. མ་རྩ་ལོག.

མ་རྩ་སྒེར་འཛིམ་ (madza gerdem) monopoly of capital.

མ་རྩ་ཅན་ (madzajεn) 1. capitalist. 2. wealthy person.

མ་རྩ་ཆག (madza cāà) va. to lose one's capital, to lose a great sum of money.

མརྩ་ཆག་གྲངས་ (madza cāgdran) the amount of capital lost.

མརྩ་ཅན་ཕྱུག་ཆེན་ (madzajεn cūgjen) capitalist bigwig, capitalist rich person.

མརྩ་ཆག་པའི་ཁེ་ལས་ (madza cāgbε kēlεè) an enterprise that loses capital.

མརྩ་ཆག་པའི་དངུལ་གྲངས་ (madza cāgbε ŋüüdran) amount of capital loss.

མ་རྩ་འཇོག (madza jɔɔ̀) va. to invest capital.

མ་རྩ་རྙིང་པ་ (madza ñinbə) original capital, old capital.

མ་རྩ་སྟོང་ (madza dōn) vi. to be/ go bankrupt, to lose one's capital.

མ་རྩ་སྟོང་པ་ (madza dōnba) bankruptcy.

མ་རྩ་འཐེན་ (madza tēn) va. to withdraw/ draw down on capital.

མ་རྩ་དིབ་ (madza dib) vi. to be unable to make a profit, to lose money/ capital.

མརྩ་དིབ་པའི་ཚོང་ (madza dibbε tsōn) a business running at a loss, a losing business venture.

མ་རྩ་ནས་གཙོག (madzanεjɔ̄ɔ̀) va. to sell below cost.

མ་རྩ་ནས་ཆག (madzanε cāà) vi. to sell below cost.

མརྩ་ཕངས་མེད་ (madza pānmeè) sparing neither labor nor money, sparing no expenses at any cost.

མ་རྩ་ཕྱིར་གཏོང་ (madza cīrdon) capital exportation; va.—བྱེད་ to export capital.

མ་རྩ་ཕྱིར་འདྲེན་ (madza cīrdren) sm. རྩ་ཕྱིར་གཏོང་.

མ་རྩ་སྦྱོར་འཛུགས་ (madza jɔnjaà) an endowment, a trust fund.

མ་རྩ་འཛུགས་ (madza dzuù) sm. མ་རྩ་འཇོག.

མ་རྩ་བཞག (madza shaà) p. of མ་རྩ་འཇོག.

མ་རྩ་ཟིན་ (madza sin) sm. མ་རྩ་ལོག.

མ་རྩ་བཟོ་ (madza so) va. to raise money/ capital, to create capital.

མ་རྩ་སློགས་ (madza lɔ̄ɔ̀) va. to return capital (that was invested) ¶ ངའི་མ་རྩ་ཚང་མ་སློག་རོགས་བྱེད་ Please return all my capital (that was invested).

མ་རྩ་ལྷག་འཕྲོ་ (madza lhāgdro) shung. remaining, leftover principal (of a loan).

མ་རྩ་ལོག (madza lhɔ̄ɔ̀) vi. to just get back one's initial capital investment.

མ་རྩའི་ཀང་གྲངས་ (madzε gāndran) sm. མ་ཀང་.

མ་རྩའི་རྣམ་བཤད་ (madzεε nāmshεè) "Das Kapital" (by Karl Marx).

མརྩའི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ (madzε dzēngyεε rinluù) capitalist-imperialism.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ (madzε rinluù) capitalism, capitalist ¶ མ་རྩའི་རིང་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་ Capitalist countries.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རང་འཕེལ་སྟོབས་ཤུགས་ (madzε rinluùgi ranpel dōbshuù) spontaneous capitalist forces.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཉམས་ཉེན་ (madzε rinluù kyōnyongi ñamñen) general crisis of capitalism.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆ་ (madzε rinluùgi trubja) capitalist sector, capitalist element.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ལུགས་ (madzε rinluùgi tōngyeè ceèluù) capitalist mode of production.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་ (madzε rinluùgi tōngyeè dreewa) capitalist relations of production.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ (madzε rinluùgi jīdzɔɔ̀) capitalist society.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྷུང་ (madzε rinluùgi cɔ̄ɔ̀lhun) tendency towards capitalism.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ (madzε rinluùgi sodzon lεèrii) capitalist industry and commerce.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (madzε rinluùgi lamluù) capitalist system.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱག་པ་ (madzε rinluù rolan gyagba) the restoration of capitalism.

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགྲོ་མཁན་ (madzε rinluùgi lamla droñεn) capitalist roader.

མརྩའི་རིན་ཐང་ (madzε rindan) capital value.

མ་རྩའི་རོགས་རམ་ (madzε rɔ̀ɔram) helping with capital.

མ་རྩོམ་ (madzom) the main/ original composition or essay or writing.

མ་ཚང་ (madzan) 1. basically ¶ མ་ཚང་མི་འདི་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ཉོབ་པོ་ཞིག་འདུག This man is good basically but he is lethargic. 2. the main family (if there are branches they would be called ཟུར་པ་). 3. maternal side of families.

མ་ཚང་བ་ (madzanwa) short of, missing, lacking, incomplete ¶ འཕྲུལ་འཁོར་མ་ཚང་བ་དེ་ཉོ་གི་མ་རེད་ (They) will not buy the incomplete machine.

མ་ཚང་བ་མེད་པ་ (madzanwa meèba) complete, whole, nothing missing ¶ ཁོ་ཚོར་ཞིང་ལས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་མ་ཚང་བ་མེད་པ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave them a complete set of agricultural machinery.

མ་ཚད་ (madzεè) not only ¶ དེས་མ་ཚད་རྗེས་སུ་སླར་

ཡང་དམག་བྱུང་བ་རེད་ Not only that, later once again there was war. ¶ལས་ཀ་བྱས་པས་མ་ཚད་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) not only worked, (he also) went to school.

མཚན་ (madzɛn) maternal relatives.

མཚབ་ (mədzəb) 1. stepmother. 2. nursery teacher.

མཚོས་ (madzöö) primary colors.

མའཚལ་ (ma dzɛ̄ɛ) to not comprehend/ understand/ know.

མ་འཚོས་པ་ (madzööba) uncooked, raw.

མ་མཛད་མཛད་ (ma dzɛ̄èdzɛè) sm. མ་མཛེས་མཛེས་.

མ་མཛེས་མཛེས་ (ma dzeèdzeè) sarcastic; va.—བྱེད་ to be sarcastic.

མ་འཛུགས་བྱེད་ (mandzuù ceè) sm. མ་རྒྱུའཛུགས་.

མ་འཛེམས་ (mandzem) sm. མ་འཛེམས་པར་.

མ་འཛེམས་པར་ (mandzembar) 1. without shirking, not fearing, without shying away from ¶དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་མི་དམངས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་རེད་ Not fearing hardship, (they) served the people. 2. (with ཁ་) not refraining from eating things that are bad for one's health when sick.

མཞང་ (mashaŋ) abbr. mother and maternal uncle.

མ་ཞིང་ (məshiŋ) shung. the main field.

མཞུ་སྐྲན་ (məshu drēn) tumor caused by digestive problems.

མ་གཞི་ (məshi) 1. actually, really, of course ¶མ་གཞི་ད་ལོ་ཁོང་ལོ་བརྒྱད་བཅུ་ཐམ་པར་སླེབས་ཡོད་པ་རེད་ Actually he is eighty years old this year. 2. foundation, basis ¶ཁང་པའི་མ་གཞི་ The foundation of the house.

མ་གཞི་དངོས་གནས་བྱས་ན་ (məshi ŋööne cɛ̄ena) sm. མ་གཞི་ནས་.

མ་གཞི་ནས་ (məshinɛ) actually, really, of course ¶ཁོ་ཚོ་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་མ་གཞི་ནས་ཁག་ཁག་རེད་ Actually, they are ethnically and linguistically different.

མ་གཞི་བྱས་ན་ (məshi cɛ̄ena) sm. མ་གཞི་ནས་.

མགཞིའི་རིན་གོང་ (məshii riŋgoŋ) basic price.

མགཞིན་ (məshin) sm. མ་གདོགས་.

མ་ཟིན་ (məsin) a draft.

མ་ཟིན་ཙམ་ (məsindzam) just before ¶ཉིན་དགུང་མ་ཟིན་ཙམ་ལ་ཁ་ལག་ཟ་བར་འགྲོ་གི་ཡོད་ I go to eat lunch just before noon.

མ་ཟུར་ (məsur) abbr. of མ་ཚང་ and མ་ཟུར་.

མ་ཟོག་ (masog) shung. the principal goods (used for exchange/ barter).

མ་གཟིགས་གཟིགས་མདོག་ (masii sindɔɔ) h. of མ་མཐོང་མཐོང་མདོག་.

མ་གཟུགས་ (məsuù) 1. prototype, model. 2. female body.

མ་བཟོ་དགོས་བཟོ་ (maso gööso) sb. who causes difficulty or problems between others; va.—བཟོ་ ¶སློབ་གྲྭར་མ་བཟོ་དགོས་བཟོ་བཟོ་མཁན་སློབ་ཕྲུག་ཕྲན་ཉིས་པ་འགའ་ཤས་རེད་ It is only a few students who are the ones causing problems in school.

མ་འོག་ (mawɔɔ) arc. sm. འོག་རོལ་.

མ་འོངས་ (maoŋ) future ¶མ་འོངས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ A plan for the future.

མ་འོངས་འགྲོ་ལུགས་ (maoŋ droyüü) future course.

མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་ (maoŋ ŋöndoŋ) anticipating sth. in the future, predicting or seeing the future, foresight ¶ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་འདི་ཕལ་ཆེར་དེ་སྐབས་ནས་མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་བྱུང་ཡོད་ (They) probably anticipated the current situation from that time (in the past) ¶མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་དཀའ་བའི་ཆགས་སྟངས་ A situation difficult to predict.

མ་འོངས་སྔོན་དཔག་ (maoŋ ŋönbaà) sm. མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་.

མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་ (maoŋ ŋönbaà) sm. མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་.

མའོངས་སྔོན་ཤེས་ (maoŋ ŋönsheè) sm. མ་འོངས་སྔོན་མཐོང་.

མ་འོངས་སྔོན་བཤད་ (maoŋ ŋönshɛɛ) sm. མ་འོངས་ལུང་བསྟན་རྒྱག.

མ་འོངས་སྔོན་གསུང་ (maoŋ ŋönsuŋ) sm. མ་འོངས་ལུང་བསྟན་རྒྱག.

མ་འོངས་མཐོང་ཡུལ་ (maoŋ tōŋyüü) farsighted goal/ aim.

མ་འོངས་པ་ (maoŋba) in the future.

མའོངས་པའི་དུས་ (maoŋbɛ tüü) the future (time).

མའོངས་པའི་དཔེ་ (maoŋbɛ bē) an example for the future.

མ་འོངས་པར་ (maoŋbar) in the future.

མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ (maoŋ luŋdɛn) prophecy, future prediction; va.—རྒྱག་ to prophesize.

མ་ཡར་ (mayaa) stepmother.

མ་ཡིག (məyii) the original of a text/ manuscript.

མཡིག་དངོས་ (məyii ŋöö) sm. མཡིག.

མཡིག་འབྲི་ཤོག (məyii drishoò) sm. མཡིག.

མ་ཡིག་ཞུ་དག (məyii shudaà) proofreading; va.—གཏོང་.

མ་ཡིན་གོ་ཡིན་ (məyin koyin) letting sb. off with only a warning; va.—བྱེད་ ¶དེ་རིང་མ་ཡིན་གོ་ཡིན་བྱེད་ཡ་ མཇུག་མ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་གཏོར་གྱི་ཡིན་ད་ I will overlook it this time, but if you do it in the future I will destroy you.

མ་ཡིན་ཀུ་ཡིན་ (məyin kuyin) sm. མ་ཡིན་གོ་ཡིན་.

མ་ཡིན་པ་ (məyimbə) is not, not being ¶ཁོ་རྐུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྐུ་མ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག (They) are saying he is a thief although he is not.

མཡིན་ཡིན་ཁུལ་ (məyin yingüü) pretending it is when it is not, pretending to be what you are not; va.—བྱེད་ ¶ཁོས་བོད་པ་མ་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is pretending he is a Tibetan.

མ་ཡིན་ཡིན་མདོག (məyin yindɔɔ) sm. མཡིན་ཡིན་ཁུལ་.

མཡིན་ཡིན་ཚུལ་ (məyin yindzüü) sm. མཡིན་ཡིན་ཁུལ་.

མཡུམ་ (məyum) mother (h.).

མ་ཡུར་ (məyur) main canal/ drain.

མ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོང་ (mayoŋ guyoŋ) many bad events happening/ occurring.

མ་གཡར་ (mayaa) sm. མ་ཡར་.

མ་གཡོག (mayɔɔ) cook's assistant/ helper.

མ་རངས་ (maraŋ) disapproving, displeased, disliking ¶མ་རངས་པའི་གད་མོ་ Laughter that showed dislike.

མརངས་ཁྲེལ་གད་ (maraŋ treēgɛɛ) a sneering laugh.

མ་རབས་ (mərəb) unprincipled, vulgar, immoral, contemptible.

མ་རབས་ཐ་ཤལ་ (mərəb tāshɛɛ) extremely unprincipled/ immodest/ crude/ base/ contemptible.

མརབས་ཐབས་སྡུག (mərəb təbduù) sm. མརབས་ཐ་ཤལ་.

མ་རབས་ཚ་པོ་ (mərəb tsābo) unprincipled, immoral, base, contemptible.

མ་རབས་རུལ་ལྷུང་ (mərəb rüülhuŋ) sm. མ་རབས་སུ་ལྷུང་.

མ་རབས་སུ་ལྷུང་ (mərəbsu lhūŋ) vi. to become degenerate/ depraved/ immoral.

མ་རི་མུ་རི་ (məri muri) munching/ chewing by toothless people.

མ་རིག་པ་ (mərigbə) ignorant, ignorance.

མ་རུང་ (məruŋ) malevolent, ill intentioned, spiteful.

མ་རུང་ཁོག་བཅུག (məruŋ kōgjuù) malevolent, ill intentioned, spiteful; va.—བྱེད་.

མ་རུངས་ (məruŋ) sm. མ་རུང་.

མ་རུལ་མ་ (mərüümə) a woman who sleeps until late in the morning.

མ་རེད་ (mareè) it is not ¶འདི་ཁྱི་མ་རེད་ This is not a dog.

མལ་ (mala) an expression of sorrow/ sadness.

མལ་དི་ (maladi) a kind of cardamom.

མ་ལ་ཡ་ (malaya) Malaya.

མལ་སུང་ (malasuŋ) marathon.

མ་ལག (malaà) the main and the branch ¶ལས་ཁུངས་མ་ལག The main and branch offices.

མ་ལག་རྒྱོབ་ (malaà gyob) va. to do quickly.

མ་ལག་ཆ་ཚང་བ་ (malaà cādzaŋwa) the whole set, a complete set.

མ་ལག་དོད་པོ་ (malaà töobo) dexterous, agile, having quick hands ¶ཁོ་ཀུན་ཀུ་དུས་མ་ལག་དོད་པོ་

ཡོད་པ་རེད་ He is quick with his hands when he steals.

མ་ལག་བདེ་པོ་ (m̲alaà d̲ebo) sm. མ་ལག་དྲོད་པོ་.

མལག་ཚང་སྒྲིག (m̲alaà tsāŋdrig) linking up the parts to form the whole (including filling in gaps).

མལག་བཤངས་ (m̲alaà shāŋ) sm. མ་ལག་རྒྱུབ་.

མལགས་ (m̲alaà) it is not.

མལན་ (m̲alɛn) with no faults/ errors/ mistakes ¶ རང་གིས་མ་ལན་པ་ཞིག་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་གང་བཤད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་རེད་ If you work without making errors, it doesn't matter what others say.

མལན་མའགྱོད་ (ma l̲ɛn m̲agyöö) no mistakes and no regrets ¶ ལས་གང་བྱས་ཀྱང་མ་ལན་མ་འགྱོད་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ Whatever work (you) do you should do it without making mistakes so that you will have no regrets (later).

མ་ལམ་ (m̲alam) main line, main route/ road.

མ་ལུས་ཀུན་མཐོང་ (m̲alüü gündoŋ) seeing everything.

མ་ལུས་ཀུན་འདུས་ (m̲alüü gündüü) all-embracing, all-inclusive, comprehensive.

མལུས་ཀུན་ཚང་ (m̲alüü gündzaŋ) all-complete, nothing left out.

མལུས་ཀུན་ཤེས་ (m̲alüü günsheè) all-knowing.

མ་ལུས་པ་ (m̲əlüübə) without remainder, all, completely ¶ ཁོས་ཆང་མ་ལུས་པ་བཏུངས་སོང་ He drank the ཆང་ completely (there was none remaining).

མ་ལེ་ (m̲ale) chin.

མ་ལེའི་ཕྱེད་གླིང་ (m̲alee cēèliŋ) Malayan Peninsula.

མ་ལེགས་པ་ (m̲alegba) bad, not good.

མལོ་ (m̲alo) a kind of brown sugar.

མལོངས་རྒན་འཁོགས (m̲aloŋ gɛngɔɔ̀) a young person who seems or acts old.

མལོངས་རྒས་པོ་ (m̲aloŋ gɛ̀ebo) sm. མལོངས་རྒན་འཁོགས.

མ་ཤི་ཀ་ (m̲ashigə) Jesus Christ.

མ་ཤི་དཀྲུལ་བ་ (m̲ashi ñɛ̄ɛwa) sm. མི་ཡུལ་དཀྲུལ་བ་.

མ་ཤུ་ (m̲ashu) sm. རྙམ་པ་, 2.

མ་ཤེས་བཀའ་སློབ་ (m̲asheè gālob) advice, instruction; va.—གནང་ to give advice; va.—ཞུ་; —གནང་སྒྲོང་ཞུ་; —གནང་སྒྲོང་ཡོད་པ་ཞུ་; —གནང་སྒྲོང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ to ask for advice (h.).

མ་ཤེས་དགུ་ཤེས་ (m̲asheè g̲usheè) having a lot of diverse knowledge/ skill (can be used in either a negative or positive sense).

མ་ཤེས་དགུ་ཤེས་ཚ་པོ་ (m̲asheè g̲usheè tsābo) sb. who has diverse knowledge/ skills (depending on context can have either negative or positive connotation).

མ་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་ (m̲asheè shēègüü) pretending to know; va.—བྱེད་.

མ་ཤེས་ཤེས་མདོག (m̲asheè shēndɔɔ̀) sm. མ་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་.

མ་ཤོད་དགུ་ཤོད་ (m̲ashöö g̲ushöö) sm. མི་ཤོད་དགུ་ཤོད་.

མ་གཤིས་ (m̲əshii) 1. maternal instinct. 2. sm. རང་གཤིས་.

མ་སན་ཚོགས་པ་ (m̲əsɛn tsɔ̄gba) eng.tib. Masons.

མ་སི་གྱི་དི་ (m̲əsigidi) eng. mosque.

མ་སུ་རི་བུ་ཁྱིམ་ (m̲əsuri p̲ugyim) Tibetan Homes Foundation.

མསོ་ (m̲aso) the lower teeth.

མ་སྲིད་པ་ (m̲əsiibə) impossible, not possible.

མ་སྲུ་ (m̲əsu) abbr. mother and maternal aunt.

མ་གསང་ (m̲asaŋ) openly, without keeping sth. a secret.

མ་གསང་དྲང་གཏམ་ (m̲asaŋ tr̲aŋdam) true/ open/ frank talk.

མ་བསམ་དགུ་བསམ་ (m̲asam g̲usam) having all sorts of thoughts, imagining all sorts of things; va.—བསམ་.

མ་བསུས་མགྲོན་པོ་ (m̲əsüü r̲aŋjɔɔ) sm. མ་བོས་མགྲོན་པོ་.

མ་བསུས་རང་འབྱོར་ (m̲əsüü r̲aŋjɔɔ) sb. coming without invitation.

མཧཱ་ཀཱ་ལ་ (m̲aha gāla) skt. Mahakala (a protective deity).

མཧཱ་རཱ་ཛ་ (m̲aha r̲adza) Maharaja.

མཱ་ཅང་ (m̲ajaŋ) mahjong; va.—རྒྱག va. to play mahjong.

མག་གི་མུག་གི་ (m̲aggi m̲uge) unclear/ indistinct speech, mumbling speech.

མག་རྣན་ (m̲aggɛn) the bridegroom of the oldest daughter.

མག་པ་ (m̲aggba) bridegroom who resides at marriage matrilocally, adopted bridegroom; va.—སློང་ to request sb. as an adopted bridegroom; va.—གཏོང་; —སྤྲེར་ to give/ send as an adoptive bridegroom; va.—ལེན་ to take a bridegroom into one's family.

མག་པ་བསུ་མཁན་ (m̲agba sūñɛn) person who goes to receive the bridegroom. moving matrilocally.

མག་པར་འགྲོ་ (m̲agbar dr̲o) va. to go as a matrilocally residing bridegroom.

མག་མུག (m̲agmug) abbr. of མག་གི་མུག་གི.

མག་མོག (m̲agmog) blurry, unclear.

མག་གཡོག (m̲agyɔɔ̀) 1. a person who goes with a matrilocal residing bridegroom as a servant. 2. sb. who assists a matrilocal residing bridegroom during the marriage.

མང་ (m̲aŋ) abbr. of མང་པོ་.

མང་བཀུར་རྒྱལ་པོ་ (m̲aŋgur gy̲ɛ̲ɛbo) shung. king of universal respect (a term of praise).

མང་སྐོལ་ (m̲aŋgöö) tea and food given as offerings/ alms to monks during their collective prayers.

མང་ཁ་ཉུང་ཉན་ (m̲aŋka ñ̲uŋñɛn) the minority is subordinate to the majority, the minority must obey the majority.

མག་ག་བུར་ (m̲ag g̲əbur) camphor (used in Tibetan medicine).

མང་གེ་མོ་ (m̲aŋ g̲emo) so and so, this and that.

མང་འགྱེད་ (m̲aŋgyeè) shung. abbr. of མང་ཇ་ and འགྱེད་.

མང་འགྱེད་ཐོ་སྒྲིག་ཆེན་མོ་ (m̲aŋgyeè tōdrig cēmbo) shung. the list compiled before the start of Monlam in which all the donations/ alms are listed.

མང་ཆེ་བ་ (m̲aŋcewa) the majority, the most part, the greatest part ¶ མང་ཆེ་བ་གཞུང་ཞབས་རེད་ The majority are government officials.

མང་ཇ་ (m̲aŋja) 1. tea offered as alms to the monks in a monastery during collective prayer assemblies. 2. the first morning prayer assembly in some monasteries, e.g., Sera and Drepung.

མང་ཉུང་ (m̲əŋñuŋ) quantity, amount, number; va.—གཏོང་ to do sth. unequally or disproportionately ¶ མི་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་ According to the number of people. ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུར་རྟེན་པ་མང་ཉུང་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The parents are giving gifts to the children unequally. [Lit. many and few].

མང་ཉུང་སྙོམས་པོ་ (m̲əñuŋ ñōmbo) equal, even, proportionate.

མང་མཐར་ (m̲aŋtar) at most ¶ ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མང་མཐར་མི་བརྒྱད་ལས་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག At most, not more than eight people are needed as workers.

མང་མཐར་ཡང་ (m̲aŋtaryaŋ) sm. མང་མཐར་.

མང་འཐེན་ཉུང་སྣོན་ (m̲aŋten ñ̲uŋnön) equalizing, taking from where there is a lot to compensate where there is little; va.—བྱེད་.

མང་དག (m̲aŋdaà) very many.

མང་འདེབས་ཉུང་སྡུད་ (m̲aŋdeb ñ̲uŋdüü) uneconomical [Lit. plant a lot but harvest a little].

མང་དྲགས་ (m̲aŋdraà) too much ¶ སློབ་གྲྭ་འདི་ར་སློབ་ཕྲུག་མང་དྲགས་བཞག There are too many students in this school.

མང་སྣ་ (m̲aŋna) many, various kinds.

མང་སྣེ་ཉུང་གིས་མི་བཏན་ (m̲aŋne ñ̲uŋgi m̲iden) being overpowered by superior numbers ¶ མང་སྣེ་ཉུང་གིས་མི་བཏན་པར་ང་ཚོ་དམག་ཕམ་པ་རེད་ We were overpowered by superior numbers and lost the

war.

མང་པོ་ (maŋbo) many, a lot.

མང་པོ་སྣ་ཚོགས་ (maŋbo nādzɔɔ̀) many various things.

མང་པོས་བཀུག་ན་མདུང་མ་ཡང་ (maŋböö gyāāna duŋmayaŋ) if many cooperate even the difficult tasks can be accomplished, many hands make light work [Lit. if many lift, even the beam becomes light].

མང་པོས་བཀུག་པའི་ཡང་པོ་ (maŋböö gyāgbɛ yaŋbo) sm. མང་པོས་བཀུག་ན་མདུང་མ་ཡང་.

མང་ཕྱོགས་ (maŋjɔɔ̀) the majority, the most ¶ མང་ཕྱོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ According to the wishes of the majority.

མང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་པ་ (maŋjɔɔ̀gi kāla ñɛmba) following the wishes of the majority.

མང་ཕྱོགས་ལ་བསྟུན་པ་ (maŋjɔɔ̀la dümbə) sm. མང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་པ་.

མང་འཕྲི་ཉུང་སྣོན་ (maŋdri ñuŋnön) equalizing, balancing; va.—བྱེད་ [Lit. taking from that which has a lot and adding to that which has little].

མང་འཕྲི་ཉུང་གསབ་ (maŋdri ñuŋsəb) sm. མང་འཕྲི་ཉུང་སྣོན་.

མང་བ་ (maŋwa) more, majority ¶ བོད་པ་ལས་རྒྱ་མི་མང་བ་ཡོད་པ་རེད་ There are more Chinese than Tibetans.

མང་བའི་གྲོས་འཆམས་ (maŋwɛ trönjam) majority agreement.

མང་མིན་ཉུང་མིན་ (maŋmin ñuŋmin) neither too much nor too little.

མང་མོས་ (maŋmöö) agreeable to the majority, majority preference ¶ མང་མོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ They won a great majority victory.

མང་མོས་འདེམས་བསྒོ་ (maŋmöö demgo) sm. མང་མོས་འོས་འདེམས་.

མང་མོས་འོས་འདེམས་ (maŋmöö wööndem) majority election, majority selection, majority approval, elected by the majority ¶ མི་དྲུག་ལ་མང་མོས་འོས་འདེམས་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བ་རེད་ The six people were appointed with majority approval.

མང་མྱོང་དཀྱུ་ཐུབ་ (maŋñoŋ guduù) experienced and able to differentiate between good and bad.

མང་མྱུར་ལེགས་བསྲི་ (maŋñur legsi) greater, faster, better and more economical (political slogan).

མང་ཙམ་ (maŋdzam) a little more ¶ དཀའ་ལས་མང་ཙམ་རྒྱག་རྒྱུ་ལས་འོས་གཞན་དག་མེད་ There is nothing else (to do) but to undergo a little more hardship.

མང་གཙོ་ (maŋdzo) sm. དམངས་གཙོ་.

མང་རྩིས་ཉུང་གཏོང་ (maŋdziì ñuŋdoŋ) budget liberally and spend sparingly (political slogan).

མང་རྩིས་མང་གཏོང་ (maŋdziì maŋdoŋ) budget and spend liberally.

མང་ཚིག (maŋdziì) plural words.

མང་ཚོགས་ (maŋdzɔɔ̀) the masses, the people.

མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་དམིགས་པའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (maŋdzɔɔ̀gi kēbenla mīgbɛ tsēnriì shimjugaŋ) Center for Science in the Public Interest.

མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་བླངས་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྤེལ་ (maŋdzɔɔ̀gi troönɛ lāŋde maŋdzɔɔ̀gi troödu bēl) take from the masses and give back to the masses (political slogan).

མང་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཁང་ (maŋdzɔɔ̀gi gyudzɛɛgaŋ) fine arts building of the masses.

མང་ཚོགས་ཀྱི་བདང་ཡིག (maŋdzɔɔ̀gi dāŋyiì) letters from the masses.

མང་ཚོགས་ཅན་ (maŋdzɔɔ̀jɛn) the majority.

མང་ཚོགས་ལྟ་ཚུལ་ (maŋdzɔɔ̀ dājɔɔ̀) the viewpoint of the masses.

མང་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་ (maŋdzɔɔ̀daŋ kā trɛɛ̄) vi. to be alienated from the majority/ masses.

མང་ཚོགས་དང་བྲལ་ (maŋdzɔɔ̀daŋ trɛɛ) sm. མང་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་.

མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ (maŋdzɔɔ̀daŋ drɛndriì) maintenance of close contact with the masses, mingling with the masses; va.—བྱེད་.

མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་ (maŋdzɔɔ̀daŋ dreewa) connected with the masses, having a relationship with the masses.

མང་ཚོགས་སྣེ་ལེན་ས་ཚུགས་ (maŋdzɔɔ̀ nēlen sədzuù) reception center for the masses.

མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས་ (maŋdzɔɔ̀ lamjɔɔ̀) line/ policy made according to the masses, policy of the masses.

མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ (maŋdzɔɔ̀ lɛŋgüü) a mass movement/ campaign, a campaign of the masses.

མང་ལེན་ཉུང་གསབ་ (maŋlen ñuŋsəb) to take from those who have a surplus and give to those who have a shortage (political slogan).

མང་རབས་ (maŋrəb) many, much.

མང་དུ་འགྲོ་ (maŋru dro) vi. to become more.

མང་དུ་གཏོང་ (maŋru dōŋ) va. to increase, to make more.

མང་ལས་མང་ཐོབ་ (maŋlɛɛ̀ maŋ tōb) more work, more pay/ wages (political slogan).

མང་ལོས་ (maŋlöö) how many, how much ¶ ཚོགས་འདུར་མི་མང་ལོས་སླེབས་འདུག་གམ་ How many people came to the meeting?

མང་སེམས་མཐུན་པ་ལྕགས་རི་ཡིན་ (maŋsem tümbə jāāri yin) if people are united they are strong [Lit. unanimity of purpose is like an iron wall].

མང་སྲོང་མང་བཙན་ (maŋsoŋ maŋdzɛn) an ancient King of Tibet.

མངས་ (maŋ) vi. to be too much ¶ ཇ་འདི་ལ་ཅི་ནི་མངས་བཞག There is too much sugar in the tea.

མད་ (mɛɛ̀) sm. བདེན་.

མད་པ་ (mɛɛ̀ba) shung. sm. བདེན་པ་.

མད་པོ་ (mɛɛ̀bo) sm. བདེན་པོ་.

མན་ (mɛn) 1. sm. མན་ཆད་. 2. ch. noodles. 3. sm. མེན་.

མན་ཁན་ (mɛngɛn) a small drill.

མན་ངག (mɛnŋaà) oral religious teaching/ instruction; va.—གནང་.

མན་ངག་རྒྱུད་ (mɛnŋaà gyüü) one of the four basic Tibetan medical texts.

མན་ཅད་ (ད་) (mɛnjɛɛ̀) sm. མན་ཆད་.

མན་ཆད་ (ད་) (mɛnjɛɛ̀) 1. below, under, lower, before ¶ ལོ་ ༢༡ མན་ཆད་ Below 21 years (of age). ¶ རི་མཚམས་མན་ཆད་དུ་འབྲས་བཏབ་པ་རེད་ (They) planted rice below the mountain. ¶ བློན་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ཞབས་ Officials lower than the minister (in rank). 2. from this time on ¶ ཟླ་བ་འདི་མན་ཆད་ From this month on.

མན་ཅིལ་ (mɛncii) sm. མན་ཅིལ་ཙེ་.

མན་ཅིལ་ཙེ་ (mɛnciidzi) ch. a type of slender flat noodle.

མན་ཇོད་ (mɛnjöö) sm. མན་ཆད་.

མན་ཇུ་ (mɛnju) Manchu ¶ མན་ཇུ་གོང་མ་ The Manchu Emperors.

མན་དུ་ (mɛndu) sm. མན་ཆད་.

མན་ནེ་མུན་ནེ་ (mɛnne münne) mumbling; —ཤོད་ To speak in a mumbling manner.

མན་ཕྱི་གོ་ལོག (mɛnji kolɔɔ̀) sm. མིན་ཕྱི་གོ་ལོག.

མན་མུན་ (mɛnmün) abbr. of མན་ནེ་མུན་ནེ་.

མན་ཌ་ལ་ (mɛndala) a type of religious offering (mandala).

མན་ཌ་ལ་རྟེན་གསུམ་ (mɛndala) a type of religious offering (mandala) representing the body, speech and the mind.

མན་པའོ་ (mɛnbao) ch. bread.

མན་ཙེ་ (mɛndzi) ch. a thin silk covering hanging over a thanka.

མན་ཞལ་ (mɛnshɛɛ) ch. padded winter shoes.

མན་ཡན་ (mɛnyɛn) abbr. of མན་ཆད་ and ཡན་ཆད་.

མན་ཡི་འི་ (men yii) ch. cotton-padded jacket/ overcoat.

མན་ལ་ (mɛnla) sm. མན་ཆད་.

མན་ཤེལ་ (mɛnshee) crystal, glass.

མན་ཤེལ་དཀར་པོ་ (mɛnshee gārbo) crystal.

མཎ་ཐང་ (mantaŋ) a temple in which a huge prayer

wheel is set.

མམ་ (mam) 1. interrogative particle for verbs ending in 'm' ¶ཁོ་ག་རེ་བསམ་མམ་ What did he think? 2. "or" particle for words ending in 'm' ¶ ཤིང་སྒམ་མམ་ལྕགས་སྒམ་ Wooden box or iron box.

མའ་ཅང་ (majaŋ) mahjong.

མའ་ཧ་ (maha) ch. salmon.

མའ་ཧ་ཉ་ཆེན་པོ་ (maha ña cēmbo) ch.tib. Siberian Salmon.

མའི་བྱམས་སེམས་ (mɛ camsem) mother's maternal love.

མའོ་ (mao) 1. Mao. 2. the མའོ་ཙེ་ coin denomination.

མའོ་ཀྲུའུ་ཞི་ (mao trūshi) ch. Chairman Mao.

མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་དྲན་གསོ་ཁང་ (mao trūshii trɛnsogaŋ) ch.tib. Chairman Mao's Memorial Hall.

མའོ་གུང་ (maoguŋ) Maoist communist.

མའོ་རྒོལ་ (maogöö) antiMao.

མའོ་དབྱི་ཀུང་སི་ (maoyi gūŋsi) ch. trade company.

མའོ་ཙག་ཕིང་ཙག་ (maodzaà pĩŋdzaà) ch.tib. loose change.

མའོ་ཙེ་ (maodze) ch. Chinese currency unit equal to one 10th of a yuan.

མའོ་ཙེ་དུང་ (maodzeduŋ) Mao Zedong.

མའོ་ཙེ་ཐུང་ (maodzeduŋ) sm. མའོ་ཙེ་དུང་.

མར་ (maa) 1. butter. 2. down, downward ¶ང་ཚོ་རི་ནས་མར་བབས་དུས་ When we were descending from the mountain. 3. facing toward the main door (inside a house).

མར་ཀག་ (maagaà) a butter container made of bamboo/ wood.

མར་ཀོ་ (margo) sm. མར་ཀོག.

མར་ཀོག་ (margɔɔ̀) sm.* མར་སྐོགས་.

མར་ཀྲིན་ (məədrin) vegetable oil, crisco.

མར་དཀར་ (margar) white butter (made from the milk of sheep and goats).

མར་དཀྱིལ་ནས་སྤུ་འདོན་ (mar gyiinɛ bū dön) selecting sth. carefully, singling sth. out [Lit. plucking a hair from the middle of butter].

མར་སྐོགས་ (maagɔɔ̀) leather hide (usu. stomach skin) into which butter is packed and sewn tightly for storage or transport.

མར་སྐོགས་བརྡུང་མཁན་ (maagɔɔ̀ duŋñɛn) the worse student on an exam (the one who because he/she scored worst has no one lower to hit on the cheek so must hit an empty butter hide container [Lit. the one who hits the butter hide container].

མར་སྐྱུང་ (maagyuŋ) a knife-like tool that is poked into a large sewn skin bag of butter to pull out a sample of the butter's quality.

མར་སྒྲོག་ (maadrɔɔ̀) a lump of butter (e.g., those that appear from churning yogurt).

མར་སྒྲོག་ག་ (maadrɔɔ̀ga) sm. མར་སྒྲོག.

མར་སྒྲོག་ཕུལ་ (maadrɔɔ̀ pũũ) va. to do sth. politely and skillfully to get out of a situation ¶མི་དེ་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་ལས་ཁུངས་རྙིང་པ་སྦྲིང་པ་དེ་ར་མར་སྒྲོག་ཕུལ་ནས་ཐོན་ཕྱིན་པ་རེད་ After getting a new job, that person very politely and skillfully make arrangements with his old office and departed. [Lit. to give a lump of butter].

མར་ཁུ་ (margu) melted butter; va.—བཞུ་ to melt butter; vi.—ཐིངས་; —ཁྱིངས་ to coagulate (melted butter).

མར་ཁུ་མདོག (margu dɔɔ̀) color of melted butter.

མར་ཁུ་ཅི་རིལ་ (margu cirii) a type of caramel candy.

མར་ཁུག་ (marguù) leather pouch for keeping butter.

མར་ཁེ་སི་ (markese) Marx.

མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ (margese lenñin riŋluù) Marxism-Leninism.

མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ (margese riŋluù) Marxism.

མར་གད་ (margɛɛ̀) emerald.

མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ (margi ñiŋgu) pure melted butter.

མར་གྱི་ཡས་བཟེད་ (margi yɛɛ̀seè) a swab of butter put on the rim of a tea or ཆང་ cup/ container.

མར་གྲོད་རིལ་ (mar dröörill) a lump/ ball of butter sewn tightly into the stomach skin of a sheep or goat for storage or transporting.

མར་འགྲིབ་ (mandrib) the waning/ declining phase of the moon.

མར་འགྲོ་ (maa dro) vi. to decline/ deteriorate/ degenerate ¶དེང་སང་ལུང་པ་འདི་མར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ These days this country is on the decline.

མརྒད་ (margɛɛ̀) sm. མར་གད་.

མརྐད་ (margɛɛ̀) sm. མར་གད་.

མར་སྒྲིད་ (margyeè) the back stone or the back iron leg of a tripod hearth/ stove.

མར་རྒྱན་ (margyen) butter decorations on torma.

མར་རྒྱུགས་ (maa gyuù) get out! go away! leave!

མར་སྒམ (marga) wooden or bamboo boxes used for keeping butter.

མར་ངོ་ (marŋo) the second half of the lunar month (the 16th to the 30th).

མར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་ (marŋö jöŋa) the 30th day of a Tibetan month [Lit. the 15th day of the second half of the month].

མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག (marŋö tseējig) the 16th day of the Tibetan calendar [Lit. the first day of the second half of the month].

མར་ངོའི་ཟླ་བ་ (marŋö dawa) the 15 day period of the moon after the full moon.

མར་གཅོག (maa jöö) va. to reduce, to bring down ¶ཚོང་ཟོག་གི་གོང་ཚད་མར་བཅག་ནས་བཙོང་པ་རེད་ (They) reduced the price of the commodities and sold them.

མར་ཆག (maa cāà) vi. to be/ get decreased, to go down ¶ཡུལ་དེའི་མི་འབོར་མར་ཆག་གི་ཡོད་པ་རེད་ That country's population is decreasing.

མར་རྙིང་ (maañiŋ) old butter.

མར་སྙིགས་ (maañig) the residue/ leftover from melted butter.

མར་གཏུབ་ (mardub) a square implement used for cutting butter.

མར་གཏོར་ (mardɔɔ) torma made of butter.

མར་བཏོན་འོ་ཐུ་ (mardön woce) lowfat dry or powdered milk.

མར་ལྟང་ (maadaŋ) skin bag into which butter has been tightly sewn.

མར་ཐུར་ (maatur) sm. མར་གཏུབ་.

མར་དོ་ (mar to) a load of butter.

མར་གདར་མ་ (maa darma) brick-shaped square of fresh butter.

མར་འདོན་འཁྲུལ་ཆས་ (mardön trüüjɛɛ̀) machine for separating butter from milk.

མར་འདོན་ (mar dön) va. to extract/ separate butter from milk (by churning yogurt).

མར་འདྲ་ (mandra) artificial butter, crisco.

མར་རྡོག (mardɔɔ̀) a piece/ lump of butter.

མར་ལྡན་འོ་ཐུ་ (mardɛn woce) whole fat dry or powdered milk.

མར་ནག (marnaà) vegetable oil.

མར་ནང་ (maanaŋ) lower part of a place/ area/ village.

མར་ནས་ཡར་ (manɛ yaa) from down there upwards/ up.

མར་སྣེ་ (maane) the edge, the end of sth. ¶ཁོང་བཞུགས་གྲལ་མར་སྣེ་དེར་བསྡད་འདུག He is sitting at the very end of the row.

མར་པ་ (marba) a famous lama.

མར་པ་ལོ་ཙཱ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ (marba lodza cöögi lōdröö) the famous lama Marpa.

མར་སྤགས་ (maabaà) a food dish consisting of tsamba mixed with butter.

མར་ཕབ་ (maa pāb) p. of མར་འབེབས་.

མར་ཕུད་ (maa bũũ) sm. the first symbolic offering of butter from newly made butter.

མར་ཕུད་འོ་ཐུམ་ (maabüü wodzam) sm. མར་བཏོན་འོ་ཐུ་.

མར་ཡོགས་ (maajɔɔ̀) a salary/ wage/ payment made in butter.

མར་ཕྱུར་ (maacuu) butter and cheese, dairy products.
མར་བབས་ (maa bəb) p. of མར་འབབ་.
མར་བུར་ (maabur) abbr. of མར་ and བུ་རམ་.
མར་འབབ་ (maa bəb) sm. མར་འགྲོ་.
མར་འབེབས་ (maa beb) va. to lower, to demote, to degrade ༕ དར་ཆ་དེ་མར་ཕབ་པ་རེད་ They lowered the flag. ༕ ཁོའི་གོ་གནས་མར་ཕབ་པ་རེད་ (They) demoted him.
མར་མི་དྭགས་གསུམ་ (mar mi tag sūm) abbr. Marpa, Milarepa and Dakpo Lhache.
མར་མུར་ (marmur) abbr. of མ་རི་མུ་རི་.
མར་མེ་ (marme) butter lamp (a religious offering); va.—འབུལ་ to make an offering of a butter lamp; va.—སྦར་ to light a butter lamp.
མར་མེ་སྡོང་འཁོལ་ (marme doŋköö) doing things on one's own initiative [Lit. wick of a butter lamp burning to the end).
མར་མེ་སྣུམ་ཟད་ བྱ་རྒན་སྒྲོ་ཟད་ (marme dzɛɛ̀) old, exhausted, used up [Lit. a butter lamp with the oil finished, an old bird with worn out feathers].
མར་མེ་མཛད་ (marme dzɛɛ̀) Dipamkara, a past Buddha.
མར་ཙམ་ (maadzam) a little below, a little ways back.
མར་ཙམ་ (mardzam) a little below/ away, a little way from here.
མར་ཙམ་དག (maadzam taga) a little way from here, a little way away.
མར་གཙག (mar dzāà) a traditional Tibetan medical treatment consisting of dipping a wool swab in melted butter and applying it on the body; va.—རྒྱག.
མར་བཙོས་ (mardzöö) dough cookie fried in melted butter.
མར་ཚིལ་ (mar tsīī) abbr. butter and fat.
མར་ཚེས་ (mardzeè) the second half of the month.
མར་འཛིན་ (maa dzin) va. to recognize/ regard as one's own mother.
མར་བརྫིས་ (mardzii) kneading butter.
མར་ཞག་གཅིག (marshaà jīī) enough butter for one bowl of Tsampa.
མར་ཞུན་ (marsün) melted butter.
མར་ཟན་ (marsɛn) a type of food consisting of tsampa, butter and brown sugar mixed together.
མར་ཟེའུ་ (marseu) a butter container.
མར་ཡས་ (maryɛɛ̀) sm. མར་གྱི་ཡས་བཟེད་.
མར་ལུགས་ (marluù) 1. the doctrine of མར་པ་. 2. the doctrine of Marx.
མར་ལེ་ (marle) abbr. Marx and Lenin.
མར་ལེ་རིང་ལུགས་ (marle riŋluù) Marxism and Leninism.
མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཁྲིད་དཔྱད་ཁང་ (marle riŋluù trīījüügaŋ) Marxism and Leninism. teaching and research/ study room.
མར་ལས་སྐྲ་ཕྱུང་ (µārlɛ būjuŋ) selecting sth. carefully, singling out [Lit. throwing out a strand of hair from (a piece of) butter].
མར་ཤེད་ (marsheè) leasing out animals in return for payment in butter.
མར་ཤེས་ (maasheè) maternal understanding/ instinct.
མར་སིལ་ (mārsii) small bits of butter.
མར་སོར་ (marso) a tool for making screws.
མར་སོས་པ་ (mār sööba) fresh butter.
མར་གསར་ (marsar) sm. མར་སོས་པ་.
མར་གསུར་ (marsur) the smell/ odor of burnt butter.
མལ་ (mɛɛ) bed ༕ མལ་དུ་ཉལ་ To sleep in bed. ༕ མལ་དུ་ལུས་ To be bedridden.
མལ་ཁང་ (mɛɛgaŋ) bedroom.
མལ་ཁྲི་ (mɛɛdri) a bed.
མལ་གུར་ (mɛɛgur) mosquito net (for a bed).
མལ་གོས་ (mɛɛgöö) 1. bedding. 2. bed clothes, sleepwear.
མལ་གྲོ་གུང་དཀར་ (mɛɛdro guŋgar) a district/ xian northeast of Lhasa.
མལ་སྒྲོམ་ (mɛɛdrom) bed frame.
མལ་ཅོ་ (mɛɛjo) sm. མལ་འཆའ་.
མལ་ཆ་ (mɛɛja) sm. མལ་གོས་.
མལ་ཆས་ (mɛɛjɛɛ̀) bedding.
མལ་འཆའ་ (mɛɛ cā) va. to make up a bed (e.g., to put down bedding).
མལ་སྟན་ (mɛɛ dɛn) sm. མལ་གདན་.
མལ་གདན་ (mɛɛdɛn) mattress.
མལ་གདིང་ (mɛɛdiŋ) bed sheet.
མལ་འབྱར་ (manjaa) infant.
མལ་སྨུལ་ (mɛɛmüü) tender, delicate.
མལ་རྫེ་ (mɛɛdze) sm. མིལ་ཆེ་.
མལ་གཞུག (mɛɛ shuù) at the end/ foot of a bed ༕ ཁོ་ངའི་མལ་གཞུག་ལ་ལངས་བསྡད་འདུག He is standing at the foot of my bed.
མལ་གཟན་ (mɛɛsɛn) bedding.
མལ་ཡོལ་ (mɛɛyöö) curtain dividing a bedroom.
མལ་གཡོག (mɛɛyoò) helping to prepare a bed; va.—བྱེད་.
མལ་ལུས་ (mɛɛlüü) bedridden.
མལ་ལེ་ (mɛɛle) eng. mile.
མལ་ཤག (mɛɛshaà) sm. ཉལ་ཁང་.
མལ་གཤོམ་ (mɛɛshom) making/ preparing a bed; va.—བྱེད་.
མལ་ས་ (mɛɛsa) bedroom, sleeping quarters.
མས་ (mɛ̀ɛ̀) the lower part, below, downward.
མས་ཀན་ (mɛɛ̀gɛn) lower jaw, mandible.
མས་ཁོད་ (mɛɛ̀göö) the bottom grindstone.
མས་འགེབས་ (mɛɛ̀geb) the way birds close their eyes where the bottom part of the eyelid covers the eye.
མས་འགེམས་ (mɛɛ̀gem) a protuding jaw/ bottom part of the mouth.
མས་འགྲམ་ (mɛɛ̀dram) lower jaw bone.
མས་སྒྲིལ་ (mɛɛ̀drii) a strip of thin round leather used for stitching the sole to the shoe.
མས་ཕྱིབས་ (mɛɛ̀jib) lower eyelid.
མས་མཆིག (mɛɛ̀jig) 1. the bottom wheel of a grindstone. 2. a mortar.
མས་མཆུ་ (mɛɛ̀ju) lower lip.
མས་ཉིན་ཀ་ (mɛɛ̀ ñiŋgə) three days ago.
མས་གཏུན་ (mɛɛ̀dün) a mortar (for pulverizing).
མས་ཐིག (mɛɛ̀tig) a rope with a weight tied to it that is used on a fishing net to keep the net under water.
མས་མཐའ་ (mɛɛ̀ta) hem.
མས་གདན་ (mɛɛ̀dɛn) anvil.
མས་རྡོ་ (mɛɛ̀do) sm. མས་མཆིག.
མས་འཕུལ་ (mɛɛ̀büü) the prefix "མ་".
མས་སྨུལ་ (mɛɛ̀müü) soft, delicate.
མས་ཚེམས་ (mɛɛ̀dzem) h. of འོག་སོ་.
མས་འཛེགས་ (mɛɛ̀ dzeg) va. to climb from the bottom.
མས་རལ་ཚ་པོ་ (mɛɛ̀rɛɛ tsābo) sm. མ་རབས་.
མས་ལ་ (mɛɛ̀la) downward.
མས་ལེ་ (mɛɛ̀le) chin.
མས་སོ་ (mɛɛ̀so) lower teeth.
མཧཱ་ (maha) skt. great.
མཧཱ་ཀཱ་ལ་ (maha gāla) skt. Mahakala (a protective deity).
མི་ (mi) 1. person, human, man. 2. negative particle ༕ ཁོས་རྒྱ་སྐད་མི་ཤེས་ཤིང་ He does not know Chinese. 3. sm. མ་, 6. 4. agentive particle ༕ སློབ་གྲྭར་འགྲོ་མི་ཚོ་ The ones going to school. 5. (མི་ + vb. + དགུ་ or རྒྱུ་ + vb. + vb.) to overdo, to do to extreme (with active verbs this has a negative connotation) ༕ ངོ་ལོག་པས་མི་བྱེད་དགུ་བྱེད་བྱས་ཙང་མི་དམངས་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ Because the rebels acted wantonly, the people opposed them.
མི་ཀི་རི་ (migiri) the 6th month of the Tibetan calendar.
མི་དཀར་ (migar) a white man, a caucasian.
མི་དཀར་ཞྭ་ནག (migar shanaà) accusing sb. who is innocent [Lit. white person black hat].

མི་དཀར་ལ་ཞུ་ནག་དང་དུ་དཀར་ལ་གདོང་ནག (migarla shanaà daŋ dāgarla doŋ naà) sm. མི་དཀར་ཞུ་ནག.

མི་དཀར་ལ་ཞུ་ནག་དང་དུ་དཀར་ལ་སྦྲབ་ནག (migarla shanaà daŋ dāgarla drəbnaà cuùbə) sm. མི་དཀར་ཞུ་ནག.

མི་དཀར་སྲིད་གཞུང་ (migar siishuŋ) apartheid government (in South Africa).

མི་ཀང་ (migaŋ) thigh bones (of humans).

མི་ཀང་གླིང་བུ་ (migaŋ liŋbu) human thigh bone trumpet.

མི་རྐྱང་ (migyaŋ) 1. a single person, a person alone ¶ མི་རྐྱང་ཉལ་ཁྲི་ A single bed. 2. slave.

མི་རྐྱང་དུ་རྐྱང་ (migyaŋ dāgyaŋ) alone, a single person, a person alone ¶ ཁོས་བོད་ནས་མི་རྐྱང་དུ་རྐྱང་བྱས་ནས་ཡོང་པ་རེད་ He came alone from Tibet.

མི་སྐད་ (migɛὲ) human speech/ language.

མི་སྐྱ་ (migya) layman.

མི་སྐྱིད་སར་མི་ཁྱུག ར་བདེ་སར་མི་སྡོད་ (mi gyiisaa migyaà ra desaa midöö) to be unsatisfied/ discontented [Lit. a person who does not stay put in a pleasurable place, goats not staying in a good place].

མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ (migyöö dɔɔje) 1. the statue of Akshobaya Buddha brought by Srongtsan Gampo's Nepalese Queen (in Ramoche). 2. the 8th Karmapa incarnation. 3. Akshobaya Buddha.

མི་བསྐྱོད་པ་ (migyööba) 1. sm. མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་. 2. constant, unchanging, unshakable.

མི་ཁ་ (migə) gossip, rumors; va.—འཁྱེར་ to endure rumors/ gossip; va.—འགྲིམ་ to spread rumors/ gossip; vi.—ཐོག; —ཟུག to be talked of in a ill manner by others.

མི་ཁ་གདམ་ངན་ (migə dāmŋɛn) people gossiping and saying bad things (about one).

མི་ཁ་སྡང་པོ་ (migə daŋbo) sb. who is being negatively talked about a lot by people.

མི་ཁལ་ (mi kɛ̄ɛ̄) shung. abbr. people and carrying/ transport animals.

མི་ཁག (migaà) group of people ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མི་ཁག་གཅིག་གིས་ During the meeting, one group of people.

མི་ཁུངས་ (miguŋ) shung. sm. མི་རྩ་མི་ཁུངས་.

མི་ཁུར་ (migur) a load that a person can carry.

མི་ཁེར་རྐྱང་ (mi kērgyaŋ) a person alone.

མི་ཁོག་འདྲེ་ཞུགས་ (mikɔɔ dreshuù) inciting others to perform one's evil/ dirty work [Lit. a person possessed by a spirit].

མི་ཁོག་མིས་མི་ལོན་ རྡོ་ཁོག་ཆུས་མི་ལོན་ (mii kōgba mii mi lön do kōg cüü mi lön) sm. མིའི་ཁོག་པ་མིས་མི་ལོན་.

མི་ཁོག་མིས་མི་ལོན་ ཁྱི་ཁོག་རྒྱུག་པས་མི་ལོན་ (mii kōgba mii mi lön kyī kōg gyugbɛ mi lön) sm. མིའི་ཁོག་པ་མིས་མི་ལོན་.

མི་ཁོངས་ (migoŋ) one's lord, the person to whom one belongs ¶ ཁྱོད་སུའི་མི་ཁོངས་རེད་ Who is your lord?

མི་ཁོངས་བདག་ཡུལ་ (migoŋ dagyüü) one's lord, the person to whom one belongs.

མི་ཁོམ་ (migom) without leisure/ free time.

མི་ཁོམ་མི་ལྡོགས་ (migom mijɔɔ) having not enough time, having no time to do sth. ¶ ཁོང་ལ་ལས་ཀ་མང་པོ་དོན་ཙང་མི་ཁོམ་མི་ལྡོགས་པ་ཆགས་པ་འདུག Because he had many tasks, he came to have no free time.

མི་ཁྱིམ་ (migyim) household, family.

མི་ཁྱུ་ (mikyu) a crowd of people.

མི་ཁྲག (midraà) human blood.

མི་ཁྲལ་ (midrɛɛ) sm. མི་ཐོགས་.

མི་འཁུར་ (migur) sm. མི་ཁུར་.

མི་འཁྱམ་ (migyam) sm. མི་འཁྱར་.

མི་འཁྱར་ (migyar) wanderer, vagrant, homeless person.

མི་འཁྱར་འགྱུར་མེད་ (migyar jɔɔmeè) lumpen proletariat.

མི་ཁྱིམ་འགྲིམ་ (migo drim) sm. མི་མགོ་འགྲིམ་.

མི་འཁྲུགས་པ་ (midrugba) sm. མི་བསྐྱོད་པ་.

མི་འགྲོལ་ (midröö) shung. release/ manumission from one's hereditary status as serf of a lord; va.—ཞུ་ to request release from serf status; va.—གཏོང་ to give release from serf status ¶ མོས་དཔོན་ཁོངས་གཞན་གྱི་མི་དང་ཆང་ས་མ་བརྒྱབ་གོང་དཔོན་ཁོངས་དེ་ར་མི་འགྲོལ་ཞུས་པ་རེད་ Before she married a boy under another lord, she asked her lord for manumission of her serf status.

མི་གང་ (migaŋ) 1. a measurement unit running from the tip of the finger of one outstretched arms to the tip of the finger of the other outstretched arm. 2. who ¶ བསམ་འཆར་དེ་མི་གང་ཞིག་གིས་བཤད་པ་རེད་དམ་ Who made that criticism?

མི་མགོ་འགྲིམ་ (migo drim) va. to go as a bride or bridegroom.

མི་མགོ་གཅོད་ (migo jöö) va. to fulfill one's duty.

མི་མགོ་ཆོད་ (migo cöö) vi. to have one's duty get fulfilled.

མི་གྲ་ (midrə) shung. head tax in tt.

མི་གྲགས་ཅན་ (mi tragjɛn) famous/ eminent/ distinguished person.

མི་གྲངས་ (midraŋ) number of people, population size ¶ མི་གྲངས་ ༣༠༠༠ ཡོད་པ་རེད་ There are three thousand people.

མི་གྲངས་ཁྱབ་བཤེར་གཞུང་ལས་ཁང་ (midraŋ kyəsher shuŋlɛɛgaŋ) census bureau.

མི་གྲངས་འདུ་ཚད་ (midraŋ dudzɛɛ) sm. མི་གྲངས་.

མི་གྲངས་འདུས་ཚད་ (midraŋ düüdzɛɛ) sm. མི་གྲངས་.

མི་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་ལས་ཁང་ (midraŋ shibsher lɛɛgaŋ) census bureau.

མི་གྲངས་ཡོངས་ཁྱབ་ཞིབ་བཤེར་ (midraŋ yoŋkyəb shibsher) sm. མི་གྲངས་ཡོངས་ཞིབ་.

མི་གྲངས་ཡོངས་ཞིབ་ (midraŋ yoŋshib) census.

མི་གྲངས་ལོང་ (midraŋ loŋ) vi. to reach a quota/ limit of people ¶ བཟོ་པའི་མི་གྲངས་ལོང་ཙང་མི་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག Because they reached the limit of workers (they needed to hire) now they don't need people.

མི་གྲངས་ལོན་ (midraŋ lön) sm. མི་གྲངས་ལོང་.

མི་གྲིབ་ཤོར་ (midrib shɔɔ) vi. to become ill because of other's uncleanliness/ pollution.

མི་གྲོང་ (midroŋ) village.

མི་གླ་ (milə) a hired hand; va.—སྒྲིག to arrange to hire sb.; va.—རྒྱག to go to work as a hired hand, to hire out for wages.

མི་གླ་བ་ (milaà) sm. མི་གླ་.

མི་དགའ་བ་ (migawə) not liking, disliking, averse, repugnant ¶ མི་དགའ་བའི་སྒྱུར་བཅོས་ A disliked reform.

མི་དགའ་རང་སྐྱིད་ (miga raŋgyii) oneself and others both happy.

མི་དགེ་བ་ (migewa) sinful, nonvirtuous ¶ མི་དགེ་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are implementing a sinful policy.

མི་དགེ་བ་བཅུ་ (migewa jū) ten nonvirtuous deeds (in Tibetan Buddhism).

མི་དགའ་ཞེ་འཛིན་ (miga shendzin) unhappy and hating, holding a grudge.

མི་དགའ་རང་སྐྱིད་ (miga raŋgyii) making others and onself happy.

མི་དགོས་ (migöö) not needing, being unnecessary.

མི་དགོས་དགུ་དགོས་ (migöö gugöö) wanting everything whether useful or not.

མི་དགོས་པ་བཟོ་ (migööba so) va. to eliminate a need or necessity ¶ ཉིན་ལྟར་ཆུ་ཚོད་བཅུའི་རིང་ལས་ཀ་བྱེད་མི་དགོས་པ་བཟོ་གི་རེད་ (They) will eliminate the need to work ten hours everyday.

མི་བགྲད་བགྲད་ (mi drɛ̄ɛ̄drɛɛ) a short, squat person.

མི་མགོ་ (mingo) 1. human head. 2. number of people.

མི་མགོ་ཆ་སྙོམས་ (mingo cāñom) equal number of people; va.—བྱེད་; —སུ་བགོ་ to divide into an equal number of people.

མི་མགོ་ཆ་ཕྲས་ (mingo cāshɛɛ) sm. མི་མགོ་ཆ་སྙོམས་.

མི་འགབ་ (migəb) unsuitable, inappropriate, unbecoming, not good ¶ ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དེ་རིགས་མི་འགབ་པས་བྱེད་སྟངས་ལ་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་ Because this kind of behavior is not good, you must reform that way of acting.

མི་འགལ་བར་ (migɛɛwar) not in opposition or contradiction to, not contrary to, not violating ¶ ཁོའི་བསམ་བློ་མི་འགལ་བར་བཤད་པ་རེད་ (They) spoke without contradicting his ideas.

མི་འགོ་ (mingo) leader, headman.

མི་གྱོད་ (migyöö) personal lawsuit/ law case.

མི་འགྱུ་དགུ་འགྱུ་ (migyu gugyu) sm. མི་དྲན་དགུ་དྲན་.

མི་འགྱུར་བ་ (mingyurwə) steady, constant, dependable, unchanging, consistent.

མི་འགྲིག་པ་ (mindrigbə) not right, not okay.

མི་འགྲིག་གཙོ་བཟུང་ (midrig dzōsuŋ) shung. making trouble; va.—བྱེད་.

མི་འགྲུལ་ (midrüü) human traffic ¶ འདི་ནས་ལྷ་ས་བར་མི་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is heavy human traffic between Lhasa and here.

མི་འགྲུལ་བཀག་བསྡམས་ (midrüü gāgdom) travel restriction/ prohibition; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱ་ནག་ནང་མི་འགྲུལ་བཀག་བསྡམས་ཡོད་ཙང་ Because there are travel restrictions in China.

མི་འགྲོ་ (midro) 1. ones who are officially sent to go somewhere, a delegation ¶ རྒྱ་ནག་ཏུ་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་སྐུ་ཚབ་མི་འགྲོ་ཐེངས་གཉིས་པ་ The second group of the Tibetan Government's representatives going to China.

མི་འགྲོ་འོས་བབས་ (midro wööbəb) worthy, suitable, appropiate (for performing a task) ¶ ད་ལམ་གྲོས་མོལ་བྱེད་པར་མི་འགྲོ་འོས་བབ་ཚོད་པ་འགའ་ཞས་གཏོང་དགོས་ We have to send several suitable people to hold talks.

མི་རྒན་ (migɛn) an old person.

མི་རྒས་ (migɛɛ̀) sm. མི་རྒན་.

མི་རྒས་ན་ཡུལ་དང་ བྱ་རྒས་ན་ཤིང་དྲན་ (migɛɛ̀na yüüdaŋ cagɛɛ̀na sīŋ trɛn) missing one's home, feeling homesick [Lit. when people grow old they miss their home and when birds grow old they miss their tree].

མི་རྒོད་ (migöö̀) 1. ape, gorilla. 2. yeti, abominable snowman. 3. strong, brave, courageous, tough.

མི་རྒོད་པོ་ (mi gööbo) 1. able, capable. 2. domineering. 3. strong, brave, courageous, tough. 4. surly, gruff (usu. for old men).

མི་རྒོད་ཁ་དྲག་ཅན་ (migöö̀ kādraàjɛn) sm. ཁ་དྲག་དབང་ཤེད་ཅན་.

མི་རྒོད་ཁེར་འགྲོ་ རྟ་རྒོད་ཁེར་རྒྱུག (migöö̀ kēr dro dāgöö̀ kēr gyuù) brave [Lit. a brave man will go alone, a strong horse will run alone].

མི་རྒྱལ་བ་མེད་པ་ (mi gyɛɛwa meèba) invincible, undefeatable, ever victorious ¶ མི་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ Based on invincible strength.

མི་རྒྱུ་ (migyu) people and wealth.

མི་རྒྱུ་གཉིས་སྟོངས་ (migyu ñīi̇doŋ) exhausted/ empty of both people and wealth.

མི་རྒྱུ་གཉིས་ཞན་ (migyu ñīi̇shɛn) short/ weak in both people/ manpower and wealth.

མི་རྒྱུ་མཉམ་ཆད་ (migyu ñamcɛɛ̀) people and wealth simultaneously or jointly declining/ deteriorating.

མི་རྒྱུ་ཟ་བར་ལྕགས་ཀྱི་འགྲམ་པ་དགོས་ (migyu ñamcɛɛ̀) it is extremely difficult to exploit or take from others [Lit. one needs an iron cheek to eat other's property/ wealth].

མི་རྒྱུག (migyuù) a foot race; va.—གཏོང་; —རྒྱུག to race (on foot).

མི་རྒྱུག་པ་ (migyuùbə) 1. a runner. 2. things that sell slowly ¶ མི་རྒྱུག་པའི་དུས Slack season (for sales).

མི་རྒྱུག་པའི་དུས་ (migyuùbə tüǜ) slack season, off-season.

མི་རྒྱུགས་ (migyuù) sm. མི་རྒྱུག.

མི་རྒྱུད་ (migyüù) 1. lineage, descendants ¶ རྒྱ་ནག་གོང་མའི་མི་རྒྱུད་ The lineage of the Emperors of China. 2. character or nature of a person ¶ ཁོ་མི་རྒྱུད་བཟང་པོ་འདུག He has a good character. 3. race.

མི་རྒྱུད་དཀར་པོ་ (migyüù gāābo) the caucasian/ white race.

མི་རྒྱུད་ཆད་ (migyüù cɛɛ̀) sm. མི་རྒྱུད་བརླག.

མི་རྒྱུད་སྟོངས་ (migyüù dōŋ) vi. to die out (family) because of no offspring.

མི་རྒྱུད་ནག་པོ་ (migyüù nagbo) negro race.

མི་རྒྱུད་སྤེལ་ (migyüù bēl) vi. to reproduce/ increase one's descendants/ race (to have lots of children).

མི་རྒྱུད་བརླག (migyüù lāà) vi. to have one's family/ lineage disappear.

མི་རྒྱུད་ལེགས་སྒྱུར་རིག་པ་ (migyüù leggyur rigbə) eugenics.

མི་རྒྱུད་སེར་པོ་ (migyüù sērbo) the yellow/ mongoloid race.

མི་རྒྱུས་མེད་ (migyüù meè) 1. sm. མི་ཆ་ཞན་པ་. 2. a stranger, sb. one doesn't know.

མི་བརྒྱ་ཁ་གཅིག (migya kājig) everyone expressing the same view, united as one man, unanimous [Lit. a hundred people with one mouth].

མི་བརྒྱ་སེམས་གཅིག (migya sēmjig) united as one man [Lit. a hundred people with one mind].

མི་བརྒྱ་སེམས་གཅིག རྟ་བརྒྱ་འགྲོས་གཅིག (migya sēmjig dāgya dröö̀jig) unity, solidarity, oneness. [Lit. A hundred people with one mind, a hundred horses with the same gait].

མི་སྒེར་ (miger) private persons/ individuals ¶ ཚོགས་པ་དང་མི་སྒེར་ Organizations and private individuals.

མི་སྒེར་ལ་རྨོངས་དད་ (migerla mōŋdɛɛ̀) cult of the individual, personality cult.

མི་སྒོ་སྒྲིམ་ (migo drim) va. to go to another family as bride or groom.

མི་སྒྱིད་ལ་ངན་པོ་ (mi gyiìlə ŋɛmbo) a lazy person.

མི་སྒྲ་ (midra) 1. sm. མི་སྐད་. 2. the sound of people talking.

མི་ངན་ (miŋɛn) evil or bad person.

མི་ངན་ཁ་མཐུན་ (miŋɛn kātün) evil people collaborating together.

མི་ངན་ཁྲ་ཀུན་ (miŋɛn trāgün) scoundrel, rogue.

མི་ངན་འཁྱམས་ཀྱི་ (miŋɛn kāmgye) evil tramp, vagrant, wanderer.

མི་ངན་མཉམ་འགྲོགས་ (miŋɛn ñamdrɔɔ̀) associating with/ assisting evil doers.

མི་ངན་མཉམ་ཚོགས་ (miŋɛn ñamdzɔɔ̀) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འབྲེལ་.

མི་ངན་བསྟེན་སྐོར་ (miŋɛn tēngɔɔ) under the influence of evil persons, relying on evil people.

མི་ངན་དོན་ངན་ (miŋɛn tönŋɛn) evil people and evil deeds/ intentions.

མི་ངན་ནག་ཅན་ (miŋɛn nagjɛn) incorrigible criminal.

མི་ངན་པའི་གྲིབ་མ་ ཤིང་རློན་པའི་དུ་བ་ (miŋɛnbɛ tribmə shīŋ lōmbɛ tuwə) the bad influence/ impact of bad people [Lit. shadow of evil people, smoke of wet wood].

མི་ངན་ཡོངས་གྲགས་ (miŋɛn yoŋdraà) infamous, notorious.

མི་ངན་རིགས་བཞི་ (miŋɛŋ rigshi) the four types of bad people (landlords, rich peasants, counterrevolutionaries and bad elements).

མི་ངན་ལ་དབང་སྤྲད་ བསྟན་པ་འགོ་བཤིག (miŋɛnla wāŋdrɛɛ̀ dēmba goshii̇) giving authority to evil people will cause problems from the top.

མི་ངན་ལ་ཡ་བྱས་ན་ སྐྱག་པར་འཇུས་པ་དང་འདྲ་ (miŋɛnla ya cɛɛ̀na gyāgbaa jüüba daŋ dra) if you deal with/ pay attention to evil people it will cause you trouble [Lit. if you deal with evil persons it is like touching shit].

མི་ངན་ལག་སྦྲེལ་ (miŋɛn laŋdree) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འབྲེལ་.

མི་ངན་ལང་ཤོར་གཏོང་ (miŋɛn laŋshɔɔ) spoiling evil

people; va.—གཏོང་ to let sb. evil become spoiled in his evil ways.

མི་ངན་ལས་ངན་ (miŋɛn lɛ̀ŋɛn) evil people and evil deeds.

མི་ངལ་ (miŋɛɛ) a tired person.

མི་ངས་ (miŋɛ̀) 1. epidemic (among humans). 2. a sign/ omen of war.

མི་ངོ་ (miŋo) 1. sm. མི་ངོ་མ་. 2. number of persons.

མི་ངོ་མ་ (mi ŋoma) in person, the actual person ¶ མི་ངོ་མ་འགྲོ་དགོས་རེད་ The actual person has to go.

མི་ངོ་མ་རང་ (mi ŋoma raŋ) sm. མི་ངོ་མ་.

མི་ངོ་ཚ་མེད་ན་ཁྱི་རེད་ ཁྱི་རྔ་མ་མེད་ན་འདྲེ་ཡིན་ (mi ŋodza meèna kyī reè kyī ŋāma meèna dre yin) outrageously incorrect behavior (or that one should act correctly/ properly) [Lit. a person without shame is like a dog, a dog without a tail is like a ghost].

མི་དངོས་དོན་དངོས་ (miŋuoò tõŋŋoò) the actual person and the actual/ true events.

མི་མངོན་ནུས་ཤུགས་ (miŋön nüüshuù) sm. མི་མངོན་པའི་ཤུགས་.

མི་མངོན་པ་ (miŋömba) covert, hidden, latent, invisible.

མི་མངོན་པའི་དུས་ (miŋömbɛ tüü) latent period/ stage ¶ ན་ཚ་འདི་མི་མངོན་པའི་དུས་ལ་ In the latent stage of this illness.

མི་མངོན་པའི་ནུས་ཤུགས་ (miŋömbɛ nüüshuù) unseen force, potentiality, latent capacity.

མི་མངོན་པའི་ཤུགས་ (miŋömbɛ shūg) latent/ potential strength.

མི་མངོན་དབྱིངས་ (miŋön yīŋ) poet. the sky.

མི་ཅལ་ཅལ་ (mi jɛɛjɛɛ) an easygoing/ hedonistic person.

མི་གཅིག་སྙིང་གཅིག (mijig ñīŋjig) best of friends.

མི་གཅིག་པ་ (mijigbə) different ¶ སྣ་མི་གཅིག་པ་ Different kinds.

མི་གཅིག་ལག་གཅིག (mijig lagjig) shung. alone, single handed ¶ གུས་པ་མི་གཅིག་ལག་གཅིག་ཏུ་ཐུག་གཤིས་གཞན་དག་ནས་རེ་ཡུལ་འགྱུར་དམིགས་མེད་པ་ Because I am alone, there is no hope of receiving help from others. [Lit. one person, one hand].

མི་གཅིག་སེམས་གཅིག (mijig sēmjig) best of friends.

མི་ལྡོག་མི་ཁ་ (mijoò miga) not having time (to do) ¶ མི་ལྡོག་མི་ཁ་བཞིན་དུ་ལས་ཀ་མང་པོ་ཁས་ལེན་རྒྱུ་མེད་ (If you) don't have time, (you) shouldn't take on many jobs.

མི་ལྡོགས་པ་ (mijogba) 1. sm. མི་ལྡོག་མི་ཁ་. 2. unable to do sth., inability.

མི་ཆ་ (mija) the amount of people ¶ མི་ཆ་མི་ཁྱིང་བའི་ཁ་སྐོན་བྱེད་དགོས་ (We) need to add more people because of the inadequate number of people.

མི་ཆ་མེད་ (mija meè) sm. མི་ཆ་ཞན་པ་.

མི་ཆ་ཞན་པ་ (mija shɛmba) poor in people and resources.

མི་ཆད་རྟ་ཆད་ (mijɛɛ dā jɛɛ) tired, exhausted [Lit. an exhausted man and an exhausted horse].

མི་ཆད་རྟ་དུབ་ (mijɛɛ dādub) sm. མི་ཆད་རྟ་ཆད་.

མི་ཆུ་ལ་དབྱུགས་པར་ རང་ཆུའི་ཕྱེད་ཀ་ (mi cūlə yüùbar raŋ cüü cēèga) accusing sb. means you have to get involved and risk getting harmed [Lit. to throw a person in the water one must also get half wet].

མི་ཆུ་ལ་གཡུགས་པར་རང་ཆུའི་ཕྱེད་ཀ་ (mi cūlə yüùbar raŋ cüü cēèga) sm. མི་ཆུ་ལ་དབྱུགས་པར་རང་ཆུའི་ཕྱེད་ཀ་.

མི་ཆུང་ (mijuŋ) a very short person, a dwarf.

མི་ཆུང་བ་ (mi cūŋwa) 1. not a little. 2. a younger person. 3. a short person, a dwarf.

མི་ཆུང་ཡང་གློ་སྙིང་ཚང་ (mi cūŋyaŋ lō ñīŋdzaŋ) even though small it is complete [Lit. even though small, the heart and lungs are complete].

མི་ཆུང་སེམས་སྐྱེད་ (mijuŋ sēmgyeè) a small person having big ideas.

མི་ཆུང་བསམ་བཟང་ (mijuŋ sāmsaŋ) sm. མི་ཆུང་སེམས་སྐྱེད་.

མི་ཆུང་བསམ་ཤེས་ (mijuŋ sāmsheè) sm. མི་ཆུང་སེམས་སྐྱེད་.

མི་ཆེན་ (mijen) 1. important people, people with high rank/ status ¶ ཡུལ་གྱི་མི་ཆེན་ The important people of the area. 2. a tall person.

མི་ཆེན་པོ་ (mi cēmbo) sm. མི་ཆེན་.

མི་ཆོས་ (mijöö) 1. worldly affairs, secular etiquette/ ethics/ morals. 2. marriage arrangements.

མི་ཆོས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ (mijöögi günjöö) secular ethics, secular moral principles.

མི་ཆོས་འཕེར་པོ་ (mijöö pērbo) a person who is capable in worldly affairs.

མི་ཆོས་མ་མཁས་པོ་ (mijööma kɛ̄ɛbo) sm. མི་ཆོས་འཕེར་པོ་.

མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག (mi cōōdzaŋ jūdruù) the 16 virtuous ethical principles laid down by King Songtsan Gampo.

མི་ཆོས་རིག་པ་ (mijöö rigbə) ethics.

མི་ཆོས་རིང་ལུགས་ (mijöö riŋluù) humanitarianism.

མི་མཆོག (mijɔ̄ɔ) 1. king. 2. Buddha. 3. person of the highest quality.

མི་འཆད་པ་ (micɛɛ̀ba) 1. continuously. 2. va. to not talk, to remain silent.

མི་འཆོལ་པོ་འོད་མེད་ (mijööbo wōōmeè) stupid, ignorant, idiotic.

མི་ཇག (mijaà) kidnapping (a person); va.—རྒྱག.

མི་ཇགས་ (mijaà) sm. མི་འཕྲུགས་.

མི་མཇེད་ (mijeè) unafraid, unfrightened.

མི་མཇེད་འཇིགས་རྟེན་ (mijeè jigden) the world.

མི་མཇེད་བདག་པོ་ (mijeè dagbo) 1. Sakyamuni. 2. Brahma.

མི་འཇམ་ཁྱི་འཇམ་ (mijam kyījam) late evening [Lit. men and dogs are quiet/ silent].

མི་འཇམ་པོས་བཏུལ་ རང་རྩུབ་པོས་བཏུལ་ (mi jamböö düü raŋ dzūbböö düü) sm. མི་འཇམ་པོས་འདུལ་རང་རྩུབ་པོས་འདུལ་.

མི་འཇམ་པོས་འདུལ་ རང་རྩུབ་པོས་འདུལ་ (mi jamböö düü raŋ dzūbböö düü) one should use gentle/ mild means to achieve one's ends [Lit. one should treat others with gentleness and oneself with harshness].

མི་འཇིག་ཡུན་གནས་ (mijig yünnɛɛ̀) existing through the ages for all times, everlasting, eternal.

མི་འཇོན་འཇོན་མདོག (mijön jöndɔ̀ɔ) pretending to be able to do sth. when one is not.

མི་འཇོན་འཇོན་མདོག སྡོང་ལོ་ལང་འཕྱར་ (mijön jöndɔ̀ɔ donlo lanjar) disgracing oneself by trying to do sth. beyond one's ability; va.—བྱེད་.

མི་འཇོན་གསུམ་རྒྱག (mijön sūmgyaà) sm. མི་འཇོན་འཇོན་མདོག.

མི་རྗེ་ (mije) 1. title for a person of high position. e.g., His Excellency. 2. མི་མཆོག.

མི་རྗེ་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ (mije ŋadaà rimboce) shung. H.M. the King of Bhutan.

མི་བརྗེ་ (mije) sm. མི་བརྗེས་.

མི་བརྗེས་ (mijeè) shung. exchanging serfs/ servants between two lords; va.—རྒྱག.

མི་ཉག (miñaà) name of an area in Kham.

མི་ཉན་པ་ལ་ཁ་ཏ་བྱེད་པ་ལས་ ཀོ་བ་སྐམ་པོ་ལག་པས་མཉེད་པ་དགའ་ (miñɛnbala kāda cēèbalɛ gɔ̄ɔ gāmbo lagbɛ ñeba ga) it is useless to give advice to people with a closed mind [Lit. it is better to tan dry leather by hand than to give advice to sb. who doesn't listen].

མི་ཉམས་ (miñam) sm. མ་ཉམས་པ་.

མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ (miñing) developing, improving and not letting decline.

མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ (miñam gyündzin) maintaining sth. without decline, keeping sth. up, preserving; va.—བྱེད་.

མི་ཉམས་ཆུང་ཅན་ (miñam cūŋjɛn) sm. མི་གཉོམ་ཆུང་.

མི་ཉམས་ཚོད་ (miñam cōō) vi. to know the character of a person.

མི་ཉམས་ཡུན་གནས་ (miñam yünnɛɛ̀) preserving for

a long time, everlasting, eternal ། མི་ཉམས་ཡུན་གནས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ Everlasting happiness.

མི་ཉལ་ཁྱི་ཉལ་ (mi ñɛɛ kyī ñɛɛ) late in the evening [Lit. when people and dogs go to sleep].

མི་ཉུང་སྟོབས་ཞན་ (miñuŋ dōnshɛn) few people strong and weak.

མི་ཉུང་བ་ (miñuŋwə) more than a few, some, quite a few ། ཞིང་པ་ཕོ་གཞོན་མོ་གཞོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག Quite a few young male and female farmers.

མི་ཉེ་མི་རྒྱང་ (miñe migyaŋ) neither too close nor too distant (usu. of relationships).

མི་ཉོབ་དོ་ (mi ñobdo) lazy, indolent (person).

མི་གཉིས་དབར་ལ་ཛ་ཆག (miñambarla dza cāà) too many cooks spoil the broth [Lit. between two people the pot breaks].

མི་གཉོམ་ཆུང་ (mi ñomjuŋ) a humble person.

མི་མཉམ་མཉམ་པ་མེད་པ་ (miñam ñamba meèba) unparalleled.

མི་མཉམ་པ་ (mi ñamba) 1. different, not the same. 2. the Buddha.

མི་མཉམ་པའི་རྟགས་ (miñambɛ dāà) unequal sign.

མི་རྙིང་པ་ཡག གོས་གསར་པ་ཡག (mi ñīŋbə yaà göö sārba yaà) a saying conveying the value of old friends [Lit. old friends are better, new clothes are better.

མི་གཏའ་ (mida) hostage; va.—ཉར་ to hold/ keep as a hostage; va.—གློད་ to release a hostage.

མི་གཏེ་ (mide) sm. མི་གཏའ་.

མི་རྟག་གྱ་གྱུ་ (midaà gyagyu) impermanent.

མི་རྟག་པ་ (midagba) impermanent.

མི་ལྟད་ (midɛɛ̀) looking at people (congregated or returning from a ceremony) as a form of entertainment (to see what they are wearing; etc.); va.—ལྟ་.

མི་ལྟོགས་ཁོག་པར་མེ་འབར་ན་ རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ལ་ཡ་མི་ང་ (midɔg kɔ̄ɔ̀bar mebarna gyɛɛbö trīmla ya miŋa) when one is desperate one will do anything [Lit. when the fire of hunger burns in the stomach there is no fear in disobeying the king].

མི་ལྟོགས་པར་ཁྱིས་སྐྱུག་པའི་རེ་བ་ (mi dɔ̄ɔ̀bar kyīi gyūgbɛ rewa) looking for sth. from the wrong source, hoping for the wrong thing [Lit. a hungry man hoping for a dog's vomit].

མི་སྡོ་ (mido) it doesn't matter, its okay, never mind.

མི་སྟོང་ (midoŋ) shung. indemnity/ compensation for killing sb.; va.—འཇལ་ to pay murder compensation.

མི་སྟོབས་ཆེན་ (mi dōbjen) a strong/ well-built person.

མི་བརྟན་པ་ (midɛmba) unstable, unsteady ། མི་བརྟན་པའི་འཚོ་བ་ Unstable livelihood.

མི་བརྟེན་ཐབས་མེད་ (miden tābmeè) no choice but to rely/ depend on ། ཁོང་ལ་མི་བརྟེན་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་རེད་ (We) had no choice but to rely on him.

མི་བསྡུན་ལས་བཀོད་ (midün lɛ̀ɛgöö) creating a job to accommodate a person; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

མི་བསྟོད་དགུ་བསྟོད་ (midöö gudöö) extreme flattery, praising too much.

མི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་ (mi tāñɛɛ̀ sūmdɛn) the 3 qualities of a normal person: 1. ability to talk. 2. ability to comprehend/ understand. 3. sanity.

མི་ཐ་གསུམ་བསྒྲིས་ན་མི་རབ་ཡིན་ (mi tāsum dröönа mirəb yin) more of less quantity is equivalent to less of higher quality [Lit. if three poorer people go it is (like) one superior person].

མི་ཐབས་སྡུག (mi tābduù) an inferior person.

མི་ཐེར་ (miter) a man-drawn cart.

མི་ཐོག (midɔɔ̀) generation ། མི་ཐོག་ལྔ་པ་ The 5th generation.

མི་ཐོག་གཅིག་པ་ (midɔɔ̀ jīgbə) the same generation.

མི་ཐོག་ཆུང་གྲས་ (midɔɔ̀ cūŋdrɛɛ̀) the younger generation.

མི་ཐོག་རྗེས་ (midɔɔ̀ jeè) the next generation, the future generation.

མི་ཐོག་ན་རིམ་ (midɔɔ̀ nərim) from generation to generation, one generation after another.

མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག (midɔɔ̀nɛ midɔɔ̀) sm. མི་ཐོག་ན་རིམ་.

མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་བར་ (midɔɔ̀nɛ midɔɔ̀bar) sm. མི་ཐོག་ན་རིམ་.

མི་ཐོམ་གྱི་ (mi tōmgye) a bewildered/ confused person.

མི་མཐུན་རྒུད་ཚོགས་ (midün güüdzɔɔ̀) shung. decline ། རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་སུ་མི་མཐུན་རྒུད་ཚོགས་ཞི་བ་ Overcoming the decline in the areas in the county.

མི་མཐུན་རྟ་གཡག་མགོ་སྦྲེལ་ (midün dāyaà godree) shung. putting two opposite things together ། ཚང་མའི་ཡིད་ཡུལ་དུ་ཡང་མི་མཐུན་རྟ་གཡག་མགོ་སྦྲེལ་དུ་བཞག་འདྲའི་བློ་འགན་མི་བཟོད་པ་ All of the people are afraid of putting two opposite things together like tying the head of a horse together with that of a yak. [Lit. tying the head of a horse and yak together].

མི་མཐུན་ནང་འཐབ་ (midün naŋdəb) disharmony and internal conflict/ strife.

མི་མཐུན་པ་ (midünbə) not in harmony, incompatible, contrary to, contradictory, in disagreement/ conflict ། ལས་ཀ་འདི་མི་དམངས་ཀྱི་བློ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་ This action is contrary to the people's wishes. ། ཚོགས་མི་ཚོ་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་རེད་ The members had a disagreement on this issue. ། ཡུལ་དེའི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་མི་རིགས་དབར་མི་མཐུན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The ethnic groups of the eastern and western parts of that country are in conflict.

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ (midünbɛ cɔ̄ɔ̀) the reverse/ opposite ། སློབ་ཕྲུག་ཚོས་དགེ་རྒན་གྱི་སློབ་བྱ་བརྒྱབ་པར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་བ་བླངས་པ་རེད་ The students understood the reverse of what the teacher advised.

མི་མཐུན་པའི་རླུང་ (midümbɛ lūŋ) adverse wind.

མི་མཐོང་རྒུ་མཐོང་ (midoŋ gutoŋ) seeing many bad events/ disasters/ etc.

མི་མཐོང་ཆ་འཇོག (midoŋ cānjoò) sm. མཐོང་ཆེན་.

མི་འཐུས་ (mi tüù) vi. to be forbidden, to be not permitted/ allowed.

མི་འཐེང་ (mideŋ) crippled in the leg (for people).

མི་མཐོ་ (mito) low.

མི་འཐད་པ་ (mi tɛɛ̀ba) not good ། ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱས་ན་མི་ཐད་པར་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་ It is not good if you do like that so you should make changes.

མི་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (miden kɔ̄ɔlo) a person-drawn cart/ rickshaw.

མི་དང་མི་འདྲ་ན་མི་གཡོག་སུ་ཡིས་རྒྱུགས་ (midaŋ mindrana mi yɔ̄ɔ̀ sū yīi gyuù) because of different capabilities some people become leaders and others servants [Lit. if there is no difference between people, who would go as servants].

མི་དང་རང་ (midaŋ raŋ) oneself and others.

མི་དར་ (midar) a person in the prime of his life, a young adult.

མི་དལ་པོ་ (mi dɛɛbo) 1. a person who has a leisurely life style (i.e., who doesn't work hard). 2. a tolerant/ easygoing person.

མི་དུག (miduù) "people sickness" caused by being among too many people (usu. involves a headache); vi.—རྒྱག ། འབྲོག་པ་མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་ལ་སླེབས་དུས་མི་དུག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ When nomads arrive among many people they get ill.

མི་དུད་ (midüü) sm. དུད་ཚང་.

མི་དོ་ (mido) unable to compete/ handle/ challenge/ contest, unrivaled, unequaled ། རང་གིས་མི་དོ་བའི་མི་དང་ཤུགས་ཚད་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't compete in strength with sb. with whom one can't handle.

མི་དོ་བ་ (midowa) unrivaled, unequaled. ། མི་དོ་བ་རྒྱལ་ཁ་ Unrivaled victory.

མི་དོན་ (midön) human affairs, personnel affairs །

མི་དོན་ལས་ཁངས་ Personnel office.

མི་དོན་ཀུའུ་ (midön kūwu) tib.ch. personnel section.

མི་དོན་ཁའོ་ (midön kāwo) tib.ch. personnel section.

མི་དོན་ཁང་ (midöngaŋ) personnel office.

མི་དོན་ཁྲུའུ་ (midöngaŋ) tib.ch. personnel division.

མི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ (midöngi dreewa) personnel relations.

མི་དོན་ཅུའུ་ (midön jū) tib.ch. personnel bureau.

མི་དོན་སྡེ་ཚན་ (midön dedzɛn) personnel office.

མི་དོན་ཡིག་ཚགས (midön yigdzaà) personal file/ dossier.

མི་དོན་ལམ་ལུགས་ (midön lamluù) system of human affairs.

མི་དོན་ལས་ཁུངས་ (midön lɛ̀ɛguŋ) sm. མི་དོན་སྡེ་ཚན་.

མི་དྲག (midraà) 1. shung. the highest stratum within the aristocracy. 2. the gentry. 3. an excellent person.

མི་དྲག་གྲལ་རིམ་ (midraà trɛ̀ɛrim) the aristrocracy, the gentry, the noble class.

མི་དྲག་ངན་པ་ (midraà ŋɛmba) the bad gentry, the exploiting aristocracy.

མི་དྲག་གཤེད་མ་ (midraà shēēba) exploitative landlord, despotic gentry.

མི་དྲག་བསམ་ཤེས་ཅན་ (midraà sāmsheèjɛn) enlightened gentry.

མི་དྲན་དགུ་དྲན་ (midrɛn gudrɛn) sm. མི་བསམ་དགུ་བསམ་.

མི་དྲན་དགུ་དྲན་ཚ་པོ་ (midrɛn gudrɛn tsābo) sm. མི་བསམ་དགུ་བསམ་.

མི་དྲེད་ (midrɛɛ̀) a type of brown bear.

མི་གདོང་སྤྱང་སེམས་ (midoŋ jaŋsem) person who appears nice on the surface but is really is cruel/ evil [Lit. human face, wolf's mind].

མི་བདག (midaà) 1. shung. lord, serf owner ¶ངའི་མི་བདག་རྡོ་རིང་རེད་ My lord is Doring (the Doring family). 2. king.

མི་བདག་བདག་བཟུང་ (midaà dagsuŋ) shung. taking possession of things that do not belong to oneself.

མི་བདེ་བ་ (midewa) 1. uncomfortable, uneasy ¶ཁྱེད་རང་གི་ཞབས་ལྷང་ལ་མི་བདེ་བ་མི་འདུག Your shoes are not uncomfortable for me. 2. ill, unhealthy ¶ང་རྒྱ་གར་ནས་འབྱོར་ནས་མི་བདེ་བ་མ་བྱུང་ I didn't get ill after arriving from India.

མི་བདེན་ (miden) untrue, false.

མི་བདེན་བདེན་ཚུལ་ (miden dendzüü) pretending sth. is true when it is not.

མི་བདེན་བརྫུན་སྒྲིག (miden dzündrig) lying, deceiving.

མི་འདང་ས་ (midaŋsa) not enough of sth. 2. shortcomings, deficiencies ¶ལས་ཀའི་ཐོག་མི་འདང་ས་གང་ཡོད་ཕན་ཚུན་གོ་རེས་བྱེད་དགོས་ You must discuss back and forth the shortcomings regarding the work.

མི་གདའ་ (mida) sm. མི་འདུག.

མི་འདའ་ (minda) not to exceed/ transcend/ surpass.

མི་འདུག (minduù) does not exist, is not there, does not have.

མི་འདོད་ (mindöö) not desiring sth.

མི་འདོད་པ་བྱེད་ (mindööba ceè) va. to not like/ desire ¶ཁོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He doesn't like to study.

མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ (mindööbɛ nāmgyur) an expression or appearance of disliking/ unwillingness/ reluctance; va.—སྟོན་ to show reluctance/ unwillingness/ disliking.

མི་འདོད་བཞིན་དུ་ (mindöö shindu) not desiring sth., unwilling, against one's will, reluctant ¶མི་འདོད་བཞིན་དུ་དམག་མིར་བཙུག་པ་རེད་ (They) conscripted (him) into the army against his will.

མི་འདྲ་ (mindra) sm. མི་འདྲ་བ་.

མི་འདྲ་བ་ (mindrawa) different, unlike, unusual ¶ཡུལ་དེའི་ནང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ There are many different nationalities in this country.

མི་འདྲོག་ཁྱི་འདྲོག (mi drɔ̀ɔ kyī drɔ̀ɔ) all people getting frightened [Lit. people getting frightened, dogs getting frightened].

མི་ལྡད་ཁྱུར་མིད་ (midɛɛ̀ kyürmeè) lapping up information without digesting it; doing sth. without investigating it carefully [Lit. swallowing without chewing].

མི་རྡུང་རང་ངུས་ (miduŋ raŋŋüü) stupid behavior [Lit. hit sb. and cry oneself].

མི་སྡར་ (midar) a coward.

མི་སྡེ་ (mide) 1. laymen. 2. village.

མི་སྡེའི་འཛའ་མོ་ཆེ་ (midee jamoce) shung. official in charge of postal station.

མི་སྡོད་འཇིག་རྟེན་འཕུར་གྲུ་ (midöö jigdɛn pūrdru) manned spaceship.

མི་སྡོད་སར་རང་བཞག (midöösar raŋshaà) sm. མི་སར་རང་བཞག.

མི་ནག (minaà) 1. layman. 2. negro.

མི་ནག་རྒྱ་བོ་ (minaà gyāwo) layman.

མི་ནག་ཅན་ (minagjɛn) a criminal.

མི་ནག་པོ་ (mi nagbo) negro [Lit. black person], negroid race.

མི་ནག་པོའི་སྲིད་དབང་ (mi nagbö siiwaŋ) black power.

མི་ནག་མེད་ལ་ནག རྡོ་ཟུར་མེད་ལ་ཟུར་ (mi nag meèla nag do sur meèla sur) accusing unjustly, blaming the innocent [Lit. (saying) a person who is not black is black and a stone that has no corner has a corner].

མི་ནུབ་ཡུན་གནས་ (minub yünnɛɛ̀) sm. མི་ཉམས་ཡུན་གནས་.

མི་ནོར་ཕྱུགས་གསུམ་ (minɔɔ cūgsum) the three: people, wealth and livestock.

མི་ནོར་བ་ (minɔɔwa) unerring, unmistaken.

མི་གནས་པ་ (minɛɛ̀ba) changeable, unstable, unsettled.

མི་གནོད་པ་ (minööba) harmless, innocuous.

མི་སྣ་ (minə) person, people, personnel, members ¶ཀྲུང་གོ་གསར་པའི་སྨན་བཅོས་མི་སྣ་ The medical personnel of the new China.

མི་སྣ་ཕྱུང་གྲས་ (minə cūŋdrɛɛ) common people.

མི་སྣ་སྣེ་ཁྲིད་ (minə nēdrii) leader or guide of people/ group.

མི་སྣ་འཛོམས་པོ་ (minə dzombo) diverse kinds of people.

མི་སྣ་ཉུང་འཕྲི་ (minə ñuŋdri) reducing/ cutting personnel; va.—བྱེད་.

མི་སྣང་བ་ (minaŋwa) invisible.

མི་སྣེ་ (mine) shung. sm. མི་སྣ་.

མི་དཔང་ (mibaŋ) witness.

མི་དཔུང་ (mibuŋ) a group/ mass/ force of people.

མི་དཔུང་གྲ་རྒྱས་ (mibuŋ dragyɛɛ̀) shung. increased manpower.

མི་དཔུང་དགྲ་ཟིང་ (mibuŋ dradeb) mass riot, turmoil/ turbulence involving many people.

མི་དཔོན་ (mibön) shung. traditional "mayor" of Lhasa (head of སྣང་རྩེ་ཤག).

མི་ལྤགས་ (mibaà) human skin.

མི་ལྤགས་དྲི་བདུམས་ (mibaà dredum) a dangerous person, a wolf in sheep's skin [Lit. a ghost wearing human skin].

མི་ལྤགས་བཤུ་སྡེགས་ (mibaà shūdeg) a stand on which human skin is skinned.

མི་སྤུས་ (mibüü) the quality of people.

མི་སྤུས་སྤྱན་ཞུ་ (mibüü jɛ̃nshu) shung. sm. མི་བབ་སྤྱན་ཞུ་.

མི་སྤུས་དག་པོ་ (mi büü tagbo) a well-groomed/ good-looking/ excellent person.

མི་སྤྱང་ (mijaŋ) a killer, a murdered [Lit. man wolf].

མི་སྤྱི་ (miji) shung. abbr. of མི་སེར་སྤྱི་.

མི་སྤྱོད་ (mijöö) human behavior.

མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་ (mijöölɛ dɛ̀ɛba) inhuman ¶ཁྲིམས་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་བཅད་པ་རེད་ Inhuman sentences were meted out.

མི་སྤྲེ་ (midrə) 1. anthropoids. 2. ape man.

མི་ཕན་མི་ཐོགས་དེ་སྟོན་ཁ་ན་ ཕྱུགས་ཕན་མི་ཐོགས་དེ་

དཔྱིད་ཀ་ཤི་ (mi pɛ̄nmitɔ̀de dō̃nga na cūg pɛ̄nmitɔ̀de jĩ̀gə shī) a saying used to convey uselessness [Lit. useless people get sick in autumn (harvest time), useless livestock die in spring (plowing time)].

མི་ཕམ་མགོན་པོ་ (mibam gö̃mbo) Maitreya (the Buddha of the future).

མི་པར་བསད་སྟོང་ཚུར་ལོན་ (mi pāāsɛ̄ɛ̀ tōŋ tsūūlö̃n) a saying used for sb. whose evil knows no limits [Lit. killing sb. and then taking murder compensation].

མི་ཕལ་པ་ (mi pɛ̄ɛ̄wa) common people.

མི་ཕུགས་ (mibuù) 1. sm. རྒྱུད་དག. 2. origin, background.

མི་ཕུང་ (mibuŋ) crowd, throng, swarm, vi.—འཁྲིལ་ to have a crowd or throng form/ arise.

མི་ཕུང་རང་བརླག་ས་ (mibuŋ raŋlaà) destroying/ harming others will bring ruin to oneself [Lit. people get destroyed, oneself gets ruined].

མི་ཕོད་པ་ (mipɛɛ̀ba) unable to chew ¶ རྒན་འཁོག་ལ་སོན་མི་ཕོད་པའི་ལྟོ་ཆས་སྟེར་རྒྱུ་མེད་ One should not serve food that the elderly are unable to chew.

མི་ཕོ་ (mipo) sm. ཕོ་ཁྲོ་ག.

མི་ཕྱུགས་ (mi cūù) people and cattle.

མི་ཕྱུགས་གཉིས་འཕེལ་ (micuù ñĩ̀ bēl) man and livestock both increasing.

མི་འགྱུར་པ་ (mi cēèba) unchanging, constant, stable, unvarying ¶ ཁོང་ནང་ཆོས་ལ་མི་འགྱུར་པའི་དད་པ་ཡོད་པ་རེད་ He has a unchanging faith in Buddhism.

མི་འཕེར་བ་ (mi pērwa) unable/ unqualified to do sth. ¶ ལས་ཀ་མི་འཕེར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཁོང་ལས་ཀ་དེ་རག་མི་འདུག He did get the job because he was unqualified.

མི་འཕྱུགས་ (mi cāà) conscripting people for a special task; va.—རྒྱག ¶ གཞུང་ལམ་བཟོ་བར་ས་གནས་ཁག་ནས་མི་འཕྱུགས་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) conscripted people from various places to build a highway.

མི་འཕྲོད་པ་ (mi trōòba) 1. unsuitable, incompatible, inappropriate, unfitting ¶ ས་གནས་འདིའི་གནམ་གཤིས་ནི་གཟུགས་པོར་མི་འཕྲོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་ Because the climate of this place is unsuitable (for my health). 2. not understanding/ comprehending ¶ ལན་མི་འཕྲོད་པ་ Not understanding the reply message.

མི་བག་བྲོ་པོ་ (mi pag trobo) handsome, good-looking.

མི་བབ་ (mibəb) appearance ¶ ཁོ་མི་བབ་ཡག་པོ་རེད་ He has a good appearance (He is good-looking).

མི་བབ་འགྲོ་བསྐྱོད་ (mibəb dronɛɛ̀) shung. taking advantage of, bullying.

མི་བབ་སྤྱན་ཞུ་ (mibəb jɛ̄nshu) shung. going in person before authorities in tt. to show what one looks like when being considered for sth. (there is no formal interview per se, just visual inspection).

མི་བབ་སྤྱན་ལམ་ (mibəb jɛ̄nlam) shung. sm. མི་བབ་སྤྱན་གཞུ་.

མི་བབ་ཆགས་པོ་ (mibəb cāàgo) elegant, well-dressed, well-mannered.

མི་བབ་ཚོད་རྩིས་ (mibəb tsō̃òdzii) taking advantage of, bullying; va.—བྱེད་.

མི་བབས་ (mibəb) sm. མི་བབ་.

མི་བུ་རིགས་དྲུག (mibu rigdruù) sm. མིའུ་གདུང་དྲུག.

མི་བུ་རུས་དྲུག (mibu rü̃ùdruù) sm. མིའུ་གདུང་དྲུག.

མི་བུད་ཁྱིམ་སྟོངས་ (mibüù kyīmdoŋ) shung. a family that is ruined—their house is destroyed and the members had to leave/ flee.

མི་བོགས་ (mibɔɔ̀) shung. "human lease" (the annual fee paid by a serf to his lord or owner for exemption from having to live on the estate and provide corvee labor).

མི་བྱིངས་ (mijiŋ) the rest/ remainder of the people.

མི་བྱེད་དགུ་བྱེད་ (mijeè gujeè) acting wantonly/ recklessly/ unconventionally (pejorative connotation); va.—བྱེད་.

མི་བྱེད་ཀུ་བྱེད་ (mijeè gujeè) sm. མི་བྱེད་དགུ་བྱེད་.

མི་འབྲུ་དྭངས་པོ་ (midru taŋbo) good-looking, pretty.

མི་བྲེལ་རྣ་འཚེར་ (midree dādzer) the turmoil and chaos of war.

མི་བླ་ (mila) 1. owner, chief, head. 2. the བླ་ of a person.

མི་བློ་གདད་ཕྱོགས་ (milo dɛ̄ɛ̀jɔɔ̀) inclination/ tendency of a person.

མི་བློ་ནང་འགུགས་ (milo naŋguù) winning over a person; va.—བྱེད་.

མི་བློ་བསལ་ཅན་ (milo sɛ̄ɛ̀jɛn) bright, clever, sharp, astute.

མི་དབང་ (miwaŋ) 1. lord, king. 2. human ¶ མི་དབང་ཐོབ་ཐང་ Human rights.

མི་དབང་ཆེན་པོ་ (miwaŋ cēmbo) 1. sm. མི་དབང་. 2. a bossy person.

མི་དབང་ཚོགས་ཆུང་ (miwaŋ tsɔ̄gjuŋ) human rights subcommittee (of U.S. Congress).

མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད་ (miwaŋ dōgjöö̀) the biography of Miwang Sonam Topgyal (Pholhanas).

མི་དབང་ཐོབ་ཐང་ (miwaŋ tōbdaŋ) human rights.

མི་འབག (mibaà) mask of a human (as opposed to animal).

མི་འབངས་ (mibaŋ) sm. མི་དམངས་.

མི་འབོགས་ (mibɔɔ̀) sm. མི་བོགས་.

མི་འབོར་ (mimbɔɔ) population ¶ འཛམ་གླིང་གི་མི་འབོར་ The population of the world.

མི་འབོར་དངོས་འཕར་བྱུང་ཚད་ (mimbɔɔ ŋö̃òbar juŋdzɛɛ̀) population net growth.

མི་འབོར་སྡོམ་རྩིས་ (mimbɔɔ domdzii̇) vital statistics, population statistics.

མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་སྙིག་འཛུགས་ (mimbɔɔ pēēgyɛɛ̀ tsö̃̀ndzin ceèbɛ drigdzuù) zero population growth.

མི་འབོར་འབར་གས་ (mimbɔɔ bargɛɛ̀) population explosion.

མི་འབོར་ཆེ་ས་ (mimbɔɔ cēsa) an area that has a large population.

མི་འབོར་ཆེན་པོ་ (mimbɔɔ cēmbo) a large population.

མི་འབོར་འདུས་ཚད་ (mimbɔɔ dü̃ùdzɛɛ̀) population density.

མི་འབོར་སྤོ་འཛུལ་ (mimbɔɔ pōndzüü) in migration, immigration.

མི་འབོར་རང་བཞིན་འཕར་ཚད་ (mimbɔɔ rəŋshin pārdzɛɛ̀) the rate of natural population growth.

མི་འབྱར་རྡོལ་སྦྱིན་སྦྱར་ (minjar dö̃öjin jar) trying to get two unlikely persons to form a relationship or fall in love [Lit. trying to stick stones together with glue].

མི་འབྲལ་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ (midrɛɛ lü̃ùgi tribmə) unbreakable/ indestructible relationship.

མི་འབྲུ་དྭངས་པོ་ (midru taŋbo) handsome, beautiful.

མི་མ་ཤི་ན་བློ་མི་ཟད་ (mi məshinə lō misɛɛ̀) as long as there is life there is hope.

མི་མ་ཡིན་ (miməyin) one of the realms inhabited by creatures that are neither men nor demons.

མི་མང་ (mimaŋ) 1. sm. མི་དམངས་. 2. many people.

མི་མང་གི་བཤད་ཚུལ་ (mimaŋgi shɛ̄ɛ̀dzüü) public opinion.

མི་མང་འགྲུབ་སླ་ (mimaŋ drubla) having many people makes accomplishing a task easy.

མི་མང་ཁྱེ་མང་ (mimaŋ jēmaŋ) the more people the more criticism/ talk.

མི་མང་བདེ་སྲུང་ཛུའུ་ (mimaŋ desuŋ dzu) tib.ch. the office in charge of police and security work under the revolutionary committee.

མི་མང་འདུ་ཚོགས་ (mimaŋ dudzɔɔ̀) a gathering of many people, a public gathering.

མི་མང་སྡོད་ཁང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཡར་རྒྱས་ལས་དོན་ལས་ཁུངས་ (mimaŋ dö̃ògaŋ daŋ troŋgyee lɛɛ̀dön lɛɛ̀guŋ) HUD (Department of Housing and Urban Development).

མི་མང་དཔུང་ཕྱིབས་ (mimaŋ būŋdeb) shung. sm. མི་དཔུང་དགྲ་སྡེབས་.

མི་མང་སྤྱི་ཁང་ (mimaŋ jīgaŋ) people's commune.
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ (mimaŋ jītüü) people's representative; congressman (U.S.).
མི་མང་སྤྱི་ཕན་ (mimaŋ jībɛn) benefit/ welfare for the general public.
མི་མང་དབང་གཙོ་ (mimaŋ wāŋdzo) democracy.
མི་མང་ཚོགས་པ་ (mimaŋ tsɔ̄gba) people's party.
མི་མང་ལག་མང་ (mimaŋ lagmaŋ) many people together doing sth.
མི་མང་སེམས་གཅིག (mimaŋ sēmjiì) being of a single mind/ united.
མི་མང་ལས་ཉུང་ (mimaŋ lɛ̀ɛ̀ñuŋ) many people with little work, overstaffed.
མི་མང་ཤུགས་ཆེ་ (mimaŋ shūgce) the more people the stronger.
མི་མིང་གི་ཚབ་ཚིག (mimaŋgi tsəbdziì) personal pronoun.
མི་མིན་ (mimin) sm. མི་མ་ཡིན་.
མི་མུས་བཅས་བརྒྱུད་ (mimüü jɛ̀ɛ̀gyüü) continuous across generations (as in a family/ lineage) ¶ ཁང་པ་འདི་མི་ཚང་དེའི་མི་མུས་རྒྱུད་བཅས་ལ་བདག་པ་རེད་ This house has been owned by that family in the past and will be so in the future.
མི་མེད་ (mimeè) wilderness, a deserted place (place with no people).
མི་མེད་རི་སྟོང་ (mimeè ridoŋ) an isolated/ deserted mountain, wilderness.
མི་མེད་ལུང་སྟོང་ (mimeè luŋdoŋ) a deserted place, a wilderness.
མི་མེད་ས་སྟོང་ (mimeè sādoŋ) sm. མི་མེད་ལུང་སྟོང་.
མི་མོ་ (mimo) woman.
མི་མྱོང་དགུ་མྱོང་ (miñoŋ guñoŋ) experiencing all kinds of things.
མི་དམངས་ (mimaŋ) the people, the masses.
མི་དམངས་ཀུང་ཧྲི་ (mimaŋ gūŋhri) sm. མི་དམངས་ཀུང་ཧྲེ་.
མི་དམངས་ཀུང་ཧྲེ་ (mimaŋ gūŋhre) people's commune.
མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁང་ (mimaŋ gūngyəb lūŋdrin lɛ̀ɛ̀guŋ) people's broadcasting bureau.
མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་དགྲ་ (mimaŋgi jīdra) people's enemy, public enemy.
མི་དམངས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ (mimaŋgi məgbuŋ) people's army.
མི་དམངས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ (mimaŋgi tsɔ̄gba) people's organization, people's party.
མི་དམངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (mimaŋgi rəŋshin) the nature/ character of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་ཤོག་ཁག (mimaŋgi shɔ̄ɔ̄gaà) mass organization, people's party/ clique.
མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་ (mimaŋgi trīmgaŋ) people's court.
མི་དམངས་ཀྱི་དྲག་ཆས་ (mimaŋgi tragjɛ̀ɛ̀) people's arms/ weapons.
མི་དམངས་ཀྱི་དྲག་དཔུང་ (mimaŋgi trəgbuŋ) people's armed forces.
མི་དམངས་ཀྱི་འདུམ་འགྲིག (mimaŋgi dumdriì) people's mediation.
མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་བློ་ (mimaŋgi dȫȫlo) feelings of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་འདྲི་གཅོད་ (mimaŋgi drijȫȫ) people's prosecution.
མི་དམངས་ཀྱི་ནོར་སྟོབས་ (mimaŋgi nɔɔdob) financial resources/ power of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ (mimaŋgi nɛ̀ɛ̀dzüü) condition/ situation of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་ཞབས་པ་ (mimaŋgi jīzhəbbə) servant of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་བར་འདུམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mimaŋgi pərdum üyün lhēngaŋ) people's mediation committee.
མི་དམངས་ཀྱི་བློ་སྟོབས་ (mimaŋgi lōdob) people's morale, popular morale.
མི་དམངས་ཀྱི་ཤ་ཁྲག (mimaŋgi shādraà) flesh and blood of the people.
མི་དམངས་ཀྱི་ཤེས་རིག (mimaŋgi shēèriì) wisdom of the masses.
མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ (mimaŋ trīmgaŋ) people's court.
མི་དམངས་མཁའ་སྲུང་གཞུང་ལས་ཁང་ (mimaŋ kəsuŋ shuŋlɛ̀ɛ̀gaŋ) civil air defense office.
མི་དམངས་གྲོས་ཚོགས་ (mimaŋ trȫȫdzɔ̀ɔ̀) people's assembly, people's council.
མི་དམངས་གླིང་ག (mimaŋ līŋgə) people's park.
མི་དམངས་གློག་བརྙན་ཁང་ (mimaŋ lɔ̄gñɛngaŋ) people's movie theater.
མི་དམངས་དངུལ་ཁང་ (mimaŋ ŋüügaŋ) people's bank.
མི་དམངས་ཅིང་ཁྲ་ (mimaŋ jīŋdra) tib.ch. people's police.
མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག (mimaŋ jīŋdröö məà) People's Liberation Army.
མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འཁྲུག (mimaŋ jīŋdröö məgdruù) people's war of liberation.
མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང (mimaŋ jīŋdrüü üyün lhēngaŋ) people's liberation committee.
མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་མཐུན་ཚོགས་འདུ་ (mimaŋ cəbsiì trȫȫdön tsɔ̄ŋdu) People's Political Consultative Conference.
མི་དམངས་ཉིན་རེ་ཚགས་པར་ (mimaŋ ñinre tsāgbar) People's Daily (newspaper).
མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ (mimaŋ ñinree tsāgbar) People's Daily (Renmin Ribao newspaper).
མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ཁང་ (mimaŋ ñinree tsāgbar) People's Daily newspaper office.
མི་དམངས་ཉེན་རྟོག་དྲག་དཔུང་ (mimaŋ ñendoò trəgbuŋ) the people's armed police.
མི་དམངས་ཉེན་རྟོག་པ་ (mimaŋ ñendogba) people's police/ policemen.
མི་དམངས་འཐུས་མི་ (mimaŋ tüümi) people's representative/ delegate.
མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ (mimaŋ tüümi tsɔ̄gjen) sm. མི་དམངས་འཐུས་མིའི་གྲོས་ཚོགས་.
མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་མི་རིགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mimaŋ tüümii tsɔ̄gjen mirig üyön lhēngaŋ) Nationalities Committee of the People's Assembly.
མི་དམངས་འཐུས་མིའི་གྲོས་ཚོགས་ (mimaŋ tüümii trȫȫdzɔ̀ɔ̀) people's congress, people's representative assembly/ council.
མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (mimaŋ tüümii tsɔ̄gjen) sm. མི་དམངས་འཐུས་མིའི་གྲོས་ཚོགས་.
མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ཨུ་ (mimaŋ tüümii tsɔ̄gjen gyün ü) the Standing Committee of the People's Congress.
མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ (mimaŋ tüüdzɔ̀ɔ̀) abbr. of མི་དམངས་འཐུས་མིའི་གྲོས་ཚོགས་.
མི་དམངས་དང་བླངས་དམག (mimaŋ təŋlaŋ məà) People's Volunteer Army.
མི་དམངས་དྲག་སྒྲུབ་པུའུ་ (mimaŋ trəgdrub pū) tib.ch. department/ bureau of the people's armed forces.
མི་དམངས་དྲག་ཆས་པུའུ་ (mimaŋ tragjɛ̀ɛ̀ pū) tib.ch. department of the people's armed forces (usu. concerned with militias).
མི་དམངས་དྲག་པོའི་ཉེན་རྟོག (mimaŋ tragbö ñendog) people's armed police.
མི་དམངས་དྲག་པོའི་ཉེན་རྟོག་པ་ (mimaŋ tragbö ñendogba) people's armed policeman.
མི་དམངས་དྲག་དཔུང་ (mimaŋ trəgbuŋ) people's armed forces, people's army.
མི་དམངས་དྲག་སྒྲིས་ཉེན་རྟོག་པ་ (mimaŋ trəgdrɛɛ̀ ñendogba) people's armed police.
མི་དམངས་འདུམ་འགྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mimaŋ dumdrig üyün lhēngaŋ) people's mediation committees.
མི་དམངས་པར་ལེན་ཁང་ (mimaŋ bārlengaŋ) people's photo studio.

མི་དམངས་དཔའ་བོ་དྲན་གསོའི་རྡོ་རིང་ (mi̲maŋ bāwo trɛ̲nsö do̲riŋ) stone pillar monument to people's heroes.

མི་དམངས་དཔར་ཁང་ (mi̲maŋ bārgaŋ) people's printing house.

མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (mi̲maŋ bēdrüngaŋ) people's printing/ publishing house.

མི་དམངས་སྤྱི་ཁང་ (mi̲maŋ jīgaŋ) people's commune.

མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (mi̲maŋ jīdün gyɛ̲ɛ̲gəb) people's republic.

མི་དམངས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (mi̲maŋ jīlə wāŋwɛ lə̲mluù) system of common/ joint ownership of property by the people, system of public property.

མི་དམངས་དབང་གཙོ་ (mi̲maŋ wāŋdzo) democracy.

མི་དམངས་མང་ཚོགས་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzo) the people, the masses.

མི་དམངས་དམངས་གཙོ་ (mi̲maŋ māŋdzo) people's democracy.

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzö tābjoò jīggyur) people's democratic united front.

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzö tābjoò jīdrii) people's democratic united front.

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzö sīiwaŋ) people's democratic authority/ political power.

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་སྒེར་གཅོད་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzö sīiwaŋ ge̲rjöö) sm. མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་.

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་ (mi̲maŋ ma̲ŋdzö sīiwaŋ ge̲ndzin) people's democratic dictatorship.

མི་དམངས་སྨན་ཁང་ (mi̲maŋ mēngaŋ) people's hospital.

མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེ་མོ་ (mi̲maŋ tsōggaŋ cēmo) The Great Hall of the People" (in Beijing).

མི་དམངས་ཚོགས་པ་ (mi̲maŋ tsōgba) people's congress/ assembly/ council.

མི་དམངས་ཚོམས་ཁང་ཆེན་མོ་ (mi̲maŋ tsōmgaŋ cēmmo) he Great Hall of the People.

མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ (mi̲maŋ shi̲bjöögaŋ) people's procuratorate.

མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mi̲maŋ shi̲bjöö ūyön lhēngaŋ) people's procuratoratorial committee, people's control commission.

མི་དམངས་ཞུ་གདུག་ཁྲིའུ་ (mi̲maŋ shu̲duù trū) tib.ch. people's complaint/ suggestion office.

མི་དམངས་ཞུ་གདུག་གཞུང་ལས་ཁང་ (mi̲maŋ shu̲duù shu̲ŋlɛɛ̀gaŋ) sm. མི་དམངས་ཞུ་གདུག་ཁྲིའུ་.

མི་དམངས་ཟློས་གར་ཁང་ (mi̲maŋ dö̲ögargaŋ) people's theater.

མི་དམངས་ཡོངས་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (mi̲maŋ yo̲ŋla wāŋwɛ lə̲mluù) sm. མི་དམངས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་.

མི་དམངས་ལུས་རྩལ་ར་བ་ (mi̲maŋ lü̲üdzɛɛ ra̲wa) people's stadium.

མི་དམངས་ཤོག་དངུལ་ (mi̲maŋ shōōŋüü) people's currency (in China).

མི་དམངས་བཤེར་ཁང་ (mi̲maŋ shērgaŋ) people's procuratorate.

མི་དམངས་སྲིད་དབང་ (mi̲maŋ sīiwaŋ) people's political power.

མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ (mi̲maŋ sīishuŋ) people's government.

མི་དམངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mi̲maŋ üyün lhēngaŋ) people's council/ committee.

མི་དམན་པ་ (mi̲mɛmba) not bad, good, well ¶ ད་བར་ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་མི་དམན་པ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ Until now there has been good progress in agricultural development.

མི་དམའ་བར་ (mi̲maawar) not less than, not lower than ¶ མི་འབོར་ 200 ལས་མི་དམའ་བར་ཉིན་ལྟར་འབྱོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Not less than 200 people arrive every day.

མི་སྨན་ (mi̲mɛn) doctor, physician.

མི་སྨོན་རང་སྐྱིད་ (mi̲mön ra̲ŋgyiì) doing sth. well so that you are happy and others will admire your work ¶ ཁྱེད་རང་གིས་མི་སྨོན་རང་སྐྱིད་ཡོང་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ You should work so that you are happy and others will admire it. [Lit. people admire, oneself happy].

མི་གཙང་བ་ (mi̲dzaŋwa) 1. dirty, unclean. 2. excrement.

མི་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (mi̲dzö ri̲ŋluù) humanism.

མི་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (mi̲dzö ri̲ŋluùgi tsēnñiì ri̲gbə) philosophy of humanism.

མི་བཙོངས་ནས་རང་ཉོ་བ་ (mi̲dzoŋnɛ ra̲ŋñööwa) betraying people for one's own gain.

མི་ཛ་ (mi̲dzə) shung. a person who belongs to a lord, a serf ¶ ཁོ་ཕུན་ཁང་གི་མི་ཛ་རེད་ He is a serf of the Phunkhang (family).

མི་ཛ་མི་ཁུངས་ (mi̲dzə mi̲guŋ) shung. one's lord, the lord to whom one belongs.

མི་ཛ་མགོ་བདགས་ཞུ་ (mi̲dzə go̲daà shu̲) shung. offering oneself to a lord to become his serf (done when one flees from one's original lord and needs a new one).

མི་ཛ་མགོ་ལེན་ (mi̲dzə go̲len) shung. accepting a serf who is offering himself to you (i.e., running from his/ her original lord).

མི་ཛ་ཕྱིར་འཁྱར་ (mi̲dzə cīī kyār) shung. serfs who run away from their lord.

མི་ཛ་ཡན་སྡོད་ (mi̲dza yɛ̲ndöö) shung. runaway serfs who have not placed themselves under another lord.

མི་ཛ་ཡུལ་སྐོང་ (mi̲dzə yü̲ügoŋ) shung. the right of lords to retrieve runaway serfs.

མི་རྩུབ་པོ་ (mi̲ dzūbbu) a crude/ harsh/ caustic person.

མི་རྩིས་དུད་བགྲང་ (mi̲ dzūbbu) vital statistics, population statistics.

མི་ཚང་ (mi̲dzaŋ) family, household; vi.—སྟོངས་ to become extinct (for a household) ¶ ལུང་པ་འདིར་མི་ཚང་ ༡༠ ཡོད་པ་རེད་ There are ten households in that place.

མི་ཚང་སྟོངས་ (mi̲dzaŋ dōŋ) vi. to become extinct (a family/ household).

མི་ཚང་བཅའ་བསྡུས་ (mi̲dzaŋ jāādüü) family planning.

མི་ཚང་ཐེམ་པ་ (mi̲dzaŋ tēmba) family, household.

མི་ཚང་བ་ (mi̲ tsāŋwa) sm. མ་ཚང་བ་.

མི་ཚང་བ་མེད་པ་ (mi̲dzaŋwa mɛ̲ɛ̀ba) sm. མ་ཚང་བ་མེད་པ་.

མི་ཚངས་སྤྱོད་ (mi̲dzaŋ jöö) to have intercourse/ sex.

མི་ཚད་ (mi̲dzɛɛ̀) 1. not only, in addition to ¶ བོད་སྐད་ཀྱིས་མི་ཚད་བོད་ཡིག་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (He) not only knows spoken Tibetan but also literary Tibetan. 2. the size of a human, man-size ¶ འདྲ་པར་མི་ཚད་ལས་ཆེ་བ་ The photograph is bigger than the size of a (real) person. 3. a reliable/ trustworthy person.

མི་ཚན་ (mi̲dzɛn) the smallest residential administrative subunit beneath a monastic residence unit (ཁང་ཚན་).

མི་ཚན་སྤྱི་འཐུས་ (mi̲dzɛn jīdüü) representative of a མི་ཚན་.

མི་ཚབ་ (mi̲dzəb) shung. a substitute person ¶ ངའི་མི་ཛ་བུ་མོ་ཞིག་ཁྱེད་རང་གི་མི་ཛ་དང་ཆང་ས་བརྒྱབ་པའི་མི་ཚབ་ཅིག་གནང་རོགས་བྱེད་ A female serf of mine is marrying one of your serfs so please give me a substitute person (for her).

མི་ཚུགས་པ་ (mi̲dzugbə) cant be harmed ¶ ཆུས་མི་ཚུགས་པའི་ཆུ་ཚོད་ A waterproof watch [Lit. a watch that can't be harmed by water].

མི་ཚུལ་རིང་ལུགས་ལ་ (mi̲dzüü ri̲ŋluù) Humanism.

མི་ཚེ་ (mi̲dze) human lifespan; vi.—སྐྱེལ་ to live one's life; vi.—རྫོགས་ to grow old, to age ¶ མི་ཚེ་གང་ One lifetime. ¶ ཁོ་མི་ཚེ་ཧྲིད་ཀ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བསྐྱལ་པ

རེད་ He lived half his life abroad.

མི་ཚེ་འཁྱོལ་ (midze kyöö) vi. to live one's life ¶ འཚོ་བ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས་མི་ཚེ་འཁྱོལ་ཁག་པོ་འདུག Because he has difficulty earning his livelihood, it is difficult for him to live.

མི་ཚེ་འཁྱོལ་ཙམ་ཡོད་པ་ (midze kyöödzam yööba) having just enough things to live/ subsist.

མི་ཚེ་གང་ (midze kaŋ) a lifetime, one's whole life.

མི་ཚེ་སྐང་ཚང་ (midze gaŋdzaŋ) sm. མི་ཚེ་གང་.

མི་ཚེ་གཅིག (midze jiì) one lifetime ¶ མི་ཚེ་གཅིག་རིང་ During one lifetime.

མི་ཚེར་ལྟ་རྒྱལ་ (midze dādzüü) view of life, philosophy of life.

མི་ཚེ་སྟོང་སྐྱོལ་ (midze dōŋgyee) wasting one's life; leading an empty life; vi.—འགྲོ་ to lead an empty life, to waste one's life.

མི་ཚེ་སྟོང་ཟད་ (midze dōŋsɛɛ̀) sm. མི་ཚེ་སྟོང་སྐྱོལ་འགྲོ་.

མི་ཚེ་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག (midze targar yugjig) a life of accomplishments/ positive achievements ¶ ཁོང་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་བྱས་ནས་མི་ཚེ་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་ཏུ་འཁྱོལ་བ་རེད་ Working for his country, he has compiled a life of accomplishments.

མི་ཚེ་དོན་ལྡན་ (midze töndɛn) a purposeful/ meaningful life.

མི་ཚེ་རིང་ (mi tsēriŋ) the old man depicted in paintings as a symbol of long life.

མི་ཚེ་རིང་དྲགས་ན་ལྷ་ཤི་བའི་རོ་མཐོང་ (mi tsēriŋ traàna lhā shīwɛ ro tōŋ) its not good to live too long, when people live too long they will see many bad things [Lit. if one lives too long one will see the corpse of gods].

མི་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ (midzee dujeè) sm. མི་ཚེའི་འདུ་བྱེད་སྟོངས་.

མི་ཚེའི་འདུ་བྱེད་སྟོངས་ (midzee dujeè dōŋ) vi. to die.

མི་ཚེའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (midzee tsēnñiì rigbə) philosophy of life.

མི་ཚེ་ལས་གཏམ་ཚེ་རིང་ (midzelɛ dām tsē riŋ) the reputation of a person is longer than his life.

མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་ (midze hriību) a life span.

མི་ཚོ་ (midzo) people ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་ཚོས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་རེད་ If you work in this way, people will criticize you.

མི་ཚོགས་ (midzɔɔ̀) a crowd, a gathering/ mass of people.

མི་ཚོགས་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ (midzɔɔ̀ cēwɛ sāgüü) a densely populated area.

མི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ (midzɔɔ̀ cēmbo) a huge crowd of people.

མི་ཚོགས་འཐུག་ཚད་ (midzɔɔ̀ tūgdzɛɛ̀) population density ¶ གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་མི་ཚོགས་འཐུག་ཚད་ཆུང་ཆུང་རེད་ The population density of this city is small.

མི་ཚོགས་མང་ཉུང་ (mitsɔɔ̀ mәŋñuŋ) the size of a population.

མི་ཚོགས་མང་ས་ (mitsɔɔ̀ maŋsa) a large crowed, a big gathering.

མི་འཚམས་པ་ (mi tsāmba) unfitting, improper, inappropriate ¶ དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་འཚམས་པའི་འགྲོ་ལུགས་ A system that is inappropriate in modern society.

མི་འཛད་རིམ་འབྱུང་ (mi dzɛɛ̀ rimjuŋ) emerging in an endless stream.

མི་འཛོམས་དགུ་འཛོམས་ (midzom guzom) gathering of many (people) from different places; va.—བྱེད་.

མི་འཛོམས་རྒྱུ་འཛོམས་ (midzom guzom) sm. མི་འཛོམས་དགུ་འཛོམས་.

མི་འཛོམས་རྟ་འཛོམས་ (midzom dādzom) to have gathered everything [Lit. soldiers gathered, horses gathered].

མི་འཛོམས་པ་ (mi dzomba) incomplete, not full.

མི་ཞར་བ་ (mi shara) a blind person.

མི་ཞིམ་སྣ་གཉེར་ (mishim nāñer) making a face because the food tastes bad; va.—སྣོད་ to make such a face.

མི་ཞུན་ (mishün) boiled human bone marrow (used in Tibetan medicine).

མི་གཞན་དག (mi shɛndaà) other people, another person.

མི་གཞི་ (mishi) sm. མི་ཕྱུགས་, 1.

མི་བཞི་ཤོག་ཁག (mishi shɔ̄ɔga) the "Gang of Four."

མི་ཟ་གནོད་འབུ་ (misa nōmbu) pests, harmful bugs ¶ མི་ཟ་གནོད་འབུ་ཡོད་ཚད་གཙང་འཕྱགས་བྱེད་དགོས་ (We) must sweep away all pests.

མི་ཟད་པ་ (misɛɛ̀ba) inexhaustible, ceaseless, endless ¶ ཐབས་ཤེས་མི་ཟད་པ་བཏང་བའི་མཐར་ At the end of (their) ceaseless trying.

མི་ཟན་ (misɛn) sth. that eats people ¶ སྟག་མི་ཟན་ Man eating tiger.

མི་ཟས་ (misɛɛ̀) 1. foods eaten by human beings. 2. foods served by other people ¶ རང་ཟས་ཟོ་ལ་མི་ཟས་སྤོང་ Eat your own food and give up food served by other people.

མི་ཟླ་ (minda) people ¶ ཁོང་ལ་སྐུ་སྲུང་བ་མི་ཟླ་བརྒྱད་འདུག He has eight people as bodyguards.

མི་ཟེར་རའི་མི་ (miserrɛ mi) good man/ person.

མི་གཟུགས་ (misug) 1. human figure, body ¶ མི་གཟུགས་ལག་པོ་འབྲི་གི་འདུག (He) draws the human body well. 2. scarecrow.

མི་གཟུགས་དུར་རྫས་ (misug turdzɛɛ̀) wooden or clay human figurines buried with the dead.

མི་བཟང་ (misaŋ) 1. not good, bad. 2. a good/ generous person.

མི་བཟང་དོན་བཟང་ (misaŋ tönsaŋ) sm. མི་བཟང་ལས་བཟང་.

མི་བཟང་ལས་བཟང་ (misaŋ lɛɛ̀saŋ) good people and good deeds/ work ¶ ང་ཚོས་མི་བཟང་ལས་བཟང་ལ་བསྔོད་བསྔགས་བྱེད་དགོས་ We must praise good deeds and good people.

མི་བཟད་པ་ (miaɛɛ̀ba) frightful, horrifying.

མི་བཟོད་པ་ (misööba) intolerable, unbearable ¶ མི་བཟོད་པའི་བཙན་གནོན་ Unbearable oppression.

མི་བཟོས་ (misöö) artificial, man-made.

མི་བཟོས་སྐོར་སྐར་ (misöö gɔ̄ɔgar) man-made (space) satellite.

མི་བཟོས་འཁོར་སྐར་ (misöö gɔ̄ɔgar) sm. མི་བཟོས་སྐོར་སྐར་.

མི་བཟོས་གཙང་པོ་ (misöö dzāŋbo) man-made canal.

མི་བཟོས་ཆེ་སྣ་ (misöö tsēna) artificial fibers.

མི་བཟོས་སྲུང་སྐར་ (misöö sūŋgar) sm. མི་བཟོས་སྐོར་སྐར་.

མི་འོས་བརྙད་འཚོལ་ (miöö ñɛɛ̀ndzöö) finding fault without any cause/ reason; va.—བྱེད་.

མི་འོས་པ་ (miööba) unsuitable, unfit, not deserving.

མི་འོས་མི་འཚམས་ (miööba) sm. མི་འོས་པ་.

མི་ཡན་ (miyɛn) 1. sm. མི་འབྲུམས་. 2. extra people.

མི་ཡི་གར་མཛད་ (miyi gaardzɛɛ̀) taking human form ¶ འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་གར་མཛད་ལྷ་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ The great king who is the human form of Manjushri.

མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་ (miyi jigden) the human world.

མི་ཡུལ་ (miyüü) 1. foreign land. 2. human world, the planet earth.

མི་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་ཅན་ (miyüügi dewajɛn) heaven on earth.

མི་ཡུལ་གྱི་དམྱལ་བ་ (miyüügi ñɛɛla) hell on earth ¶ མི་དམངས་རྣམས་མི་ཡུལ་གྱི་དམྱལ་བ་སྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་རེད་ People have suffered hardships like hell on earth.

མི་ཡུལ་དང་གདན་བྲལ་ (miyüüdaŋ dēndrɛɛ) dying; vi.—བྱེད་ to die.

མི་ཡོང་དགུ་ཡོང་ (miyoŋ guyoŋ) all sorts of things coming (in a negative sense) ¶ ཁྱེད་རང་མི་བྱེད་དགུ་བྱས་ན་མི་ཡོང་དགུ་ཡོང་ཡོང་གི་རེད་ If you act recklessly, all sorts of bad things will come.

མི་ཡོང་བ་བྱེད་ (miyoŋwa cɛɛ̀) va. to prevent/ avoid sth. coming or occurring ¶ མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ (We) are doing things to prevent harm coming to the happiness of the masses.

མི་གཡེང་བ་ (miyeŋwa) not letting one's mind

wander, being attentive, concentrating.

མི་གཡོ་བ་ (miyowa) not wavering, stable, firm.

མི་གཡོ་བའི་ས་ (miyo wɛ sā) the 8th stage of a Boddhisatva.

མི་རང་ (miraŋ) 1. he, she. 2. abbr. མི་དང་རང་. 3. a lone / single person.

མི་རང་རང་ (mi raŋraŋ) herself or himself ¶ ལས་ཀ་དེ་མི་རང་རང་གིས་བྱེད་དགོས་ཡོད་ཟེར་གྱི་འདུག (He) said that he wants to do this work himself.

མི་རང་རང་སོ་སོ་ (mi raŋraŋ sōso) each person himself/ herself ¶ མི་རང་རང་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་ཤོད་དགོས་ Each person should say whatever opinion he himself/ herself has.

མི་རབས་ (mirəb) generation ¶ མི་རབས་གསར་པ་ The new generation ¶ མི་རབས་རྗེས་མ་ The next/ future generation.

མི་རབས་གོང་མ་ (mirəb koŋma) the previous generation.

མི་རབས་གོང་མའི་མི་ (mirəb koŋmɛ mi) people of the previous generation.

མི་རབས་རྒན་པ་ (mirəb gɛmba) the older generation.

མི་རབས་བརྒྱུད་འཛགས་ (mirəb gyüünjaà) possessions that have been passed down from generation to generation.

མི་རབས་བརྒྱུད་སྒྲོད་ (mirəb gyüüdröö) handing/ passing down from one generation to the next generation.

མི་རབས་རྗེས་མ་ (mirəb jeèma) future generation.

མི་རབས་མཉམ་པ་ (mirəb ñamba) same generation.

མི་རབས་བརྒྱུད་མ་ (mirəb dūūmə) from generation to generation, successive generations.

མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་ (mirəbnɛ mirəbbar) from generation to generation.

མི་རབས་གཞོན་པ་ (mirəb shömba) the younger generation.

མི་རི་ (mi ri) not worth its price.

མི་རི་བོང་གི་ཚོད་ཀྱིས་ཟས་སྤོ་དོག (mi riboŋgi tsöögi seèbodoò) acting inappropriately [Lit. people acting like rabbits and eating (grass) on mounds of earth].

མི་རིགས་ (mirii) 1. race, nationality, ethnic group. 2. vi. to be not okay/ appropriate/ worthy ¶ དུད་འགྲོ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ནང་འཛིན་པར་མི་རིགས་ Whatever one does, one shouldn't act like an animal.

མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ (miriigi gɛɛ̀) national/ nationality/ ethnic group's language.

མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག (miriigi gɛɛyii) nationality/ ethnic group's language.

མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ (miriigi kēwaŋ) nationality/ ethnic rights.

མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ (miriigi kyɛɛ̀jöö) nationality/ racial/ ethnic characteristics.

མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ (miriigi komshii) ethnic or nationality customs/ habits.

མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ (miriigi cəluù) national style of dress.

མི་རིགས་ཀྱི་གཉའ་གནོན་ (miriigi ñanön) nationality/ racial/ ethnic oppression.

མི་རིགས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ (miriigi ñiŋdob) nationality/ racial/ ethnic spirit.

མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ (miriigi təbdzöö) nationality/ racial/ ethnic struggle.

མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ (miriigi dusheè) nationality consciousness.

མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ (miriigi nɛɛ̀dön) nationality/ racial/ ethnic problem or issue or question.

མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ (miriigi nāmbajɛndu gyur) vi. to become assimilated to a nationality, race, or ethnic group's cultural style.

མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ (miriigi nāmba) nationality or race or ethnic group's cultural style/ form/ appearance.

མི་རིགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་ (miriigi bāwo) nationality/ racial/ ethnic hero.

མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (miriigi dreewa) a relationship between nationalities/ races/ ethnic groups.

མི་རིགས་ཀྱི་བརྩེ་དུང་ (miriigi dzēduŋ) nationality/ racial/ ethnic love.

མི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་ (miriigi tsūūluù) sm. མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་.

མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ (miriigi rignɛɛ̀) nationality/ ethnic group/ racial culture.

མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་ (miriigi rignɛɛ̀ pōdraŋ) Nationalities Cultural Palace.

མི་རིགས་ཀྱི་རིག་པ་ (miriigi rigbə) anthropology, ethnology.

མི་རིགས་ཀྱི་རིག་རྫས་ (miriigi rigdzɛɛ̀) cultural relics or artifacts of a nationality/ ethnic group/ race.

མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན་ (miriigi shamdren) disgrace to a nationality/ ethnic group/ race.

མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ (miriigi lagya) nationality/ racial/ ethnic loyalty.

མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ (miriigi lɛɛ̀dön) nationality/ ethnic/ racial affairs.

མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ (miriigi lugyüü) nationality/ ethnic/ racial/ history.

མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་ (miriigi shiiluù) nationality/ racial/ ethnic character.

མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ (miriigi sōōgyön) nationality/ racial/ ethnic traditions.

མི་རིགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ (miriigi sārje) nationality/ racial/ ethnic revolution.

མི་རིགས་སྐད་ཡིག (mirii gɛɛyii) nationality/ racial/ ethnic language.

མི་རིགས་སྐད་ཡིག་མཛུབ་འཁྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii gɛɛyii dzubdrii üyün lhēngaŋ) Minority Language Commission (China), ethnic/ nationality/ racial language commission.

མི་རིགས་སྐད་ཡིག་སློབ་ཚོགས་ (mirii gɛɛyii lōbdzɔɔ̀) nationality language association.

མི་རིགས་སྐད་ཡིག་དོན་བྱེད་གཞུང་ལས་ཁང་ (mirii gɛɛyii tönjeè shuŋlɛgaŋ) office of nationalities language work/ affairs.

མི་རིགས་སྐད་ཡིག་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii gɛɛyii tönjeè üyön lhēngaŋ) nationalities language affairs committee.

མི་རིགས་སྐྱར་དར་ (mirii gyārdar) revival of nationality/ ethnicity, nationality/ ethnic rejuvenation.

མི་རིགས་ཁྱད་འཛིན་ (mirii kyɛndzin) nationality/ ethnic/ racial discrimination.

མི་རིགས་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ (mirii kyīmdzaŋ cēmbo) the great family of nationalities.

མི་རིགས་འཁྲུག་གློང་ (mirii trūgloŋ) racial/ nationality/ ethnic disturbances or unrest.

མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་ (mirii trəŋñuŋ) minority nationality/ race/ ethnic group.

མི་རིགས་གླུ་གར་ཚོགས་པ་ (mirii lūgar tsōgba) nationalities song and dance ensemble.

མི་རིགས་དགེ་སྡོན་སློབ་གྲྭ (mirii gedön lōbdra) teacher's training school for nationalities.

མི་རིགས་མགོ་འདོགས་རིང་ལུགས་ (mirii godog riŋluù) nationality/ ethnic/ racial capitualism.

མི་རིགས་ལྔ་ (mirii ŋā) the five main nationalities in China.

མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་ (mirii jiŋdröö) nationality/ ethnic/ racial liberation.

མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ (mirii jiŋdrüügi lɛngüü) nationality/ ethnic group liberation movement.

མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་འཐབ་ཕྱོགས་ (mirii jiŋdrüü təbjɔɔ̀) national liberation front.

མི་རིགས་ཆས་གོས་ (mirii cɛɛgöö) the dress/ costume of a nationality/ ethnic group/ race.

མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ (mirii cēmbö riŋluù) 1. big nationality chauvinism (the majority ethnic group dominates the over smaller ones). 2. in China, Great Han chauvinism.

མི་རིགས་ཆོས་དོན་ལྷན་ཁང་ (mirii cöödön lhēngaŋ)

nationalities and religious affairs commission.
མི་རིགས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii cööluù lɛɛ̀dön ūyön lhēngaŋ) nationalities and religious affairs commission.
མི་རིགས་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (mirii cööluù shimjuìgaŋ) nationalities and religion research office.
མི་རིགས་ཉོ་ཚོང་ཀུང་སི་ (mirii ñodzoŋ gūŋsi) nationalities trading company.
མི་རིགས་མཉམ་འདྲེས་ (mirii ñamdreè) nationality/ racial/ ethnic integration.
མི་རིགས་བརྙན་པར་ཁང་ (mirii ñɛmbargaŋ) nationality pictorial publishing house.
མི་རིགས་ལྟ་ཚུལ་ (mirii dādzüü) nationality/ ethnic group/ racial viewpoint.
མི་རིགས་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ (mirii tünmuŋgi gɛ̄ɛ̀) common national language (the common language of all nationalities).
མི་རིགས་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཆ་ (mirii tünmuŋgi gɛ̄ɛ̀ja) sm. མི་རིགས་ཐུན་མོང་གི་སྐད་.
མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ (mirii tündrii) national/ racial/ ethnic unity or solidarity.
མི་རིགས་མཐོང་ཆུང་ (mirii töŋjuŋ) looking down on a nationality/ racial/ ethnic group.
མི་རིགས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ (mirii tābjɔɔ̀ jiggyur) united front of nationalities (in a country).
མི་རིགས་དང་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་ (miriìdaŋ māŋdzö lɛngüù) national democratic movement.
མི་རིགས་དོན་གཅོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii tönjöö ūyün lhēngaŋ) nationality affairs bureau/ commission.
མི་རིགས་དོན་སྟོང་རིང་ལུགས་ (mirii töndoŋ riŋluù) nationality nihilism.
མི་རིགས་འདྲེས་སྡོད་ས་ཁུལ་ (mirii dreèdöö sāgüü) a multinationality area/ region.
མི་རིགས་པ་ (mirigbə) inappropriate, unsuitable.
མི་རིགས་བར་གྱི་འགལ་ཆ་ (mirii pargi gɛɛja) national estrangement, contradictions between nationalities.
མི་རིགས་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (mirii jɔndɛn trɛɛrim) nationality bourgeoise/ bourgeoisie.
མི་རིགས་དམངས་གཙོའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ (mirii māŋdzö tābjɔɔ̀ jiggyur) nationality democratic united front.
མི་རིགས་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་ (mirii māŋdzö sārje) nationality democratic revolution.
མི་རིགས་དོན་གཅོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii tönjöö ūyün lhēngaŋ) sm. མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.
མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii tönjeè ūyün lhēngaŋ) Nationalities Affairs Commission (China).

མི་རིགས་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ (mirii düüdöö sāgüü) a region or area with mixed nationalities/ ethnic groups/ races.
མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ (mirii drañam) nationality/ racial/ ethnic equality.
མི་རིགས་འདྲེས་སྡོད་ས་ཁུལ་ (mirii drɛɛ̀döö sāgüü) mixed nationality/ ethnic/ racial region or area.
མི་རིགས་དཔར་ཁང་ (mirii bārgaŋ) nationalities printing/ publishing house.
མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (mirii bēdröngaŋ) nationalities printing/ publishing house.
མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ (mirii yējeè) racial/ nationality/ ethnic discrimination; va.—བྱེད་ to discriminate on a racial/ national/ ethnic basis.
མི་རིགས་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (mirii jɔndɛn trɛɛrim) nationality bourgeoisie.
མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ (mirii maŋbo yööba) multinationality, multiethnic, multiracial ¶ མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ A multinationality state.
མི་རིགས་གཞུང་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (mirii shuŋluù shimjuùgaŋ) institute of nationality theory.
མི་རིགས་བཞི་ (mirii shi) the four varna (castes) of India: Brahmin, Kshatriya, Vaishya, Shudra.
མི་རིགས་ཡུལ་ཚོ་ (mirii yüüdzo) nationality/ ethnic/ racial region or area.
མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ (mirii raŋgyoŋ) nationality/ ethnic/ racial autonomy.
མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ (mirii raŋgyoŋ sānɛɛ̀) autonomous nationality/ ethnic/ racial region.
མི་རིགས་རང་ཁོངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ (mirii raŋgoŋgi lɛɛ̀jeè) nationality/ ethnic/ racial cadre.
མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ (mirii raŋdaà raŋjöö) nationality/ ethnic/ racial self-determination.
མི་རིགས་རང་འདྲར་བསྒྱུར་ (mirii raŋdraa gyur) va. to assimilate nationalities.
མི་རིགས་རང་ཕན་རིང་ལུགས་ (mirii raŋbɛn riŋluù) a nationality/ ethnic group/ race that thinks of its own benefits (instead of the nation's).
མི་རིགས་རང་བློ་རང་འཁེལ་བསམ་པ་ (mirii raŋlo raŋkee sāmba) nationality/ ethnic/ racial self-confidence.
མི་རིགས་རང་དབང་ (mirii raŋwaŋ) nationality/ ethnic group/ racial freedom.
མི་རིགས་རང་བཙན་ (mirii raŋdzɛn) nationality/ ethnic group/ racial independence.
མི་རིགས་རང་བརྩིའི་བསམ་པ་ (mirii raŋdzii sāmba) nationality/ racial/ ethnic self respect or pride.
མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་ (mirii rignɛɛ̀ pōdraŋ) Cultural Palace of the Nationalities.

མི་རིགས་རིག་པ་ (mirii rigbə) anthropology.
མི་རིགས་རིང་ལུགས་ (mirii riŋluù) nationalism.
མི་རིགས་རིང་ལུགས་གུ་དོག་པོ་ (mirii riŋluù ko togbo) narrow/ local nationalism (the kind of nationalism where the interests of one's own nationality take precedence over that of the nation).
མི་རིགས་རིང་ལུགས་པ་ (mirii riŋluù) a nationalist.
མི་རིགས་རོལ་ཆས་ (mirii yüüröojɛɛ̀) nationalities/ ethnic groups/ racial musical instruments.
མི་རིགས་ལས་དོན་ (mirii lɛɛ̀dön) nationality/ ethnic group/ race affairs.
མི་རིགས་ལས་དོན་ཅུའུ་ (mirii lɛɛ̀dön jüwu) tib.ch. nationality affairs bureau.
མི་རིགས་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii lɛɛ̀dön) nationality affairs commission.
མི་རིགས་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (mirii lɛɛ̀jeè lōbdra) school for nationality cadre.
མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ (mirii sāgoŋ raŋgyoŋ) regional autonomy for nationalities.
མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ (mirii siijüü) nationality/ racial/ ethnic policy.
མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ (mirii lōbdra) nationalities school (a school attended by nationality students).
མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (mirii lōbdra cēmbo) a nationality university, a nationalities institute.
མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་ (mirii lōbdriŋ) a nationality middle school.
མི་རིགས་སློབ་ཚོགས་ (mirii lōbdzoò) nationalities society/ association.
མི་རིགས་སློབ་གསོ་ཁྲུའུ་ (mirii lobso trū) tib.ch. nationalities education bureau/ division.
མི་རིགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (mirii ūyön lhēngaŋ) nationalities committee.
མི་རིན་ (mirin) shung. price/ payment for buying and selling serfs.
མི་རིང་ (miriŋ) sm. མི་རིང་བར་.
མི་རིང་བར་ (miriŋwar) soon, before long ¶ མི་རིང་བར་མཇལ་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས་ Because (we) will meet soon.
མི་རིང་བའི་སྔོན་ལ་ (miriŋwɛ ŋönla) not long ago.
མི་རིས་ (mirii) mankind, humanity.
མི་རུ་དཀྲུག་འགོན་བྱེད་དུ་བཅུག (miru gugön ceèdu jūù) va. to instigate trouble between people.
མི་རུང་བ་ (miruŋwə) 1. unsuitable, inappropriate. 2. improper.
མི་རུང་ཧམ་རྫོད་ (miruŋ hāmdzöö) an inappropriate/ improper and shameless argument.
མི་རུས་ (mirüü) human bone.
མི་རུས་ཀང་གླིང་ (mirüü gāŋliŋ) sm. ཀང་གླིང་.

མི་རེ་ངོ་རེ་ (mire ŋore) each and every one ༑ཁོ་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བྱུང་ (They) introduced me to each and every one of them.

མི་རེ་ཟུང་ (miresuŋ) sm. མི་ཉུང་ཤས་.

མི་རེང་ (mireŋ) sm. མི་ཧྲིང་.

མི་རེངས་ (mireŋ) sm. མི་ཧྲིང་.

མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ (miree cāñom) average per capita ༑མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ས་ཞིང་ Per capita fields. ༑མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཡོང་འབབ་ Per capita income.

མི་རོ་ (miro) human corpse.

མི་རློམ་ (milom) modest, humble.

མི་ལ་ (milə) Milarepa.

མི་ལ་ངོ་ཚ་མེད་ན་ཁྱི་ ཁྱི་ལ་རྔ་མ་མེད་ན་འདྲེ་ (milə ŋodza meèna kyī kyīlə ŋāma meèna dre) shameless people are not human [Lit. a person without shame is a dog, a dog without a tail is a ghost].

མི་ལ་རྙིང་པ་གོས་ལ་གསར་པ་ (milə ñiŋbə kööla sāāba) conveys characteristics that are valued/ admired [Lit. old people are good, new clothes are good].

མི་ལ་མི་དགོས་ཁ་མཆུ་དང་ ཤིང་ལ་མི་དགོས་འཛེར་པ་ (milə migöò kāmjudaŋ shīŋlə mgöò dzerba) one should avoid disputes/ law cases [Lit. people don't need disputes, wood doesn't need knots].

མི་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས་ (milə dzimbɛ sīijüü) policy of looking at individuals in politics.

མི་ལ་རས་པ་ (milə rɛ̄ɛba) Milarepa.

མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ (milə rɛ̄ɛbɛ nāmdar) the biography of Milarepa written by Sangye Gyaltsen in 1488.

མི་ལ་རེ་དགོས་བྱུང་ན་ ཁྱིས་སྒྲོགས་ཟ་གི་མ་རེད་ (milə regöò juŋnə kyīi bāà səgimareè) a saying used when sb. you ask for help refuses—conveys there will be a time when he needs help and will get paid back in kind [Lit. if one has to ask a person a favor, (it is like) the dog will not eat སྒྲོགས་ (i.e., we all will have to do this just as the dog never does not eat bag)].

མི་ལ་རེ་དགོས་མ་གཏོང་ དཔོན་ལ་ཞུ་དགོས་མ་གཏོང་ (milə regöò madoŋ bōnla shugöò madoŋ) conveys the desirability of independence/ self-sufficiency [Lit. don't depend on others, don't ask things from one's lord].

མི་ལག་ (milaà) hired hand, hired laborer; va.—གླ་ to hire a laborer; va.—རྒྱུགས་ to go to work as wage laborer. 2. a human hand.

མི་ལང་ (milaŋ) sm. མི་ཟད་.

མི་ལས་དགུ་ལས་ (milɛɛ̀ gulɛɛ̀) doing all sorts of different work/ tasks.

མི་ལུས་ (milüü) human body, human being; vi.—ལེན་ to be born as a human ༑ཞིང་བྲན་ཚོར་མི་ལུས་ཀྱི་རང་དབང་མེད་ Serfs have no control over their bodies (person).

མི་ལུས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ (milüügi kēwaŋ) human rights.

མི་ལུས་ཀྱི་ཆག་སྒོ་ (milüügi cāàgo) personal problems.

མི་ལུས་ཀྱི་རང་དབང་ (milüügi raŋwaŋ) personal freedom, freedom over one's body/ person.

མི་ལུས་བདུད་སེམས་ (milüü düüsem) an evil person pretending to be good [Lit. body of a human and the mind of a demon].

མི་ལུས་རིན་ཆེན་ (milüü rinjen) the preciousness of being human.

མི་ལུས་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་དཀོན་པས་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་བྱ་དགོས་ (milüü rinjen sērlɛ gōnbɛ ñiŋbo yööba cagöò) to be born as a human is dearer than gold, therefore one should lead a meaningful (religious) life.

མི་ལེགས་པ་ (milegba) improper, bad, ugly.

མི་ལོ་ (milo) 1. a year ༑མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག A decade (a set of ten years). 2. sm. མི་བབ་.

མི་ལོ་ལོན་ (milo lön) vi. to be grown up (person).

མི་ཤ་ (misha) 1. human flesh. 2. vengeance, revenge; va.—ལེན་ to take vengeance, to take revenge.

མི་ཤ་འཕྲང་ཕྲད་ (misha trāŋ trɛɛ̀) no choice but to fight for revenge [Lit. meeting the person against whom one seeks revenge in a narrow gorge].

མི་ཤན་འབྱེད་ (mishɛn jeè) va. to distinguish people's character (good and bad).

མི་ཤི་སྐྱོན་ཆག (mishi kyōnjaà) deaths as a result of an accident ༑མོ་ཊ་བདབས་ནས་མི་ཤི་སྐྱོན་ཆག་བྱུང་བཞག Some people died in a car accident.

མི་ཤི་ཁྱི་ལུས་ (mishi kyīlüü) sm. བྱི་ཕྲུག་ཐང་ལུས་.

མི་ཤི་ཁྱིམ་སྟོངས་ (mishi kyīmdoŋ) people in a family die and the family becomes extinct, total extinction of a family.

མི་ཤི་ཁྱིམ་འཐོར་ (mishi kyīmdɔɔ) sm. མི་ཤི་ཁྱིམ་སྟོངས་.

མི་ཤི་རྒྱུ་བརླག (mishi gyulaà) people in a family die and the family loses its wealth.

མི་ཤི་རྟ་འགྱེལ་ (mishi dāgyee) suffering all kinds of problems and setbacks [Lit. the rider dies, the horse falls].

མི་ཤི་ཟོག་ཤོར་ (mishi səgshɔɔ) sm. མི་ཤི་རྒྱུ་བརླག.

མི་ཤི་ན་ཡང་སེམས་མི་ཤི་ བྱ་ཤི་ན་ཡང་མིག་མི་འཛུམ་ (mi shīnayaŋ sēm mishi ca shīnayaŋ mii midzum) defeated people will never forget their hatred/ loss [Lit. even if people die their "soul" will not die, even if a bird dies its eyes will not close].

མི་ཤིགས་རྟག་པའི་ཁམས་སུ་བརྟན་པ་ཤོག (mishii dāgbɛ kāmsu dēmba shöò) shung. may sth. live forever.

མི་ཤིགས་པ་ (mishigbə) undefeatable, unbeatable, unconquerable.

མི་ཤིས་ལྟས་ངན་ (mishii dɛ̄ɛŋɛn) inauspicious.

མི་ཤུགས་ (mishuù) manpower ༑མི་ཤུགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་བསྒྱུར་བཀོད་བྱས་པ་རེད་ Through manpower (they) transformed nature.

མི་ཤུགས་རྒྱུ་སྟོབས་ (mishuù gyudob) manpower and material wealth, human and material strength/ resources.

མི་ཤུགས་རྒྱུ་ཤུགས་ (mishuù gyushuù) sm. མི་ཤུགས་རྒྱུ་སྟོབས་.

མི་ཤུགས་ཆར་ཕབ་འཁྲུལ་འཁོར་ (mishuù cārbəb trüügɔɔ) a person operated water sprinkler/ sprayer.

མི་ཤེས་དགུ་ཤེས་ (misheè gusheè) knowing a lot.

མི་ཤེས་ (misheè) ignorant, not knowing.

མི་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་ (misheè shēègüü) pretending to know.

མི་ཤེས་ཤེས་མདོག (misheè shēndɔɔ) sm. མི་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་.

མི་ཤོད་དགུ་ཤོད་ (mishöò gushöò) unnecessary/ reckless/ excessive comments or talk; va.—ཤོད་ to talk too much, to talk recklessly.

མི་གཤའ་བ་ (mishawa) unreasonable, unwise.

མི་གཤིས་ (mishii) 1. human nature ༑མི་གཤིས་ལས་འདས་པའི་གདུག་རྩུབ་ Inhuman cruelty (cruelty beyond human nature). ༑མི་གཤིས་དང་འགལ་བའི་དམག་འཁྲུག An inhuman war. 2. an individual's character or nature ༑ཁོ་མི་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་རེད་ He is a good-natured person. ༑མི་གཤིས་འཇམ་པོ་ A person with a gentle nature.

མི་གཤིས་གཉིས་ལྡན་ (mishii ñiidɛn) dual personality.

མི་གཤིས་སྨྲ་བ་ (mishii māwa) the theory of human nature.

མི་གཤིས་བརླག (mishii lāà) vi. to lose one's humanity.

མི་གཤིས་ལས་འདས་པ་ (mishiilɛ dɛ̄ɛba) inhuman [Lit. beyond human nature].

མི་བཤད་དགུ་བཤད་ (mishɛɛ̀ gushɛɛ̀) sm. མི་ཤོད་དགུ་ཤོད་.

མི་ས་འོག་གཏམ་སྟེང་ (mi sāwɔɔ dāmdeŋ) the deeds a person does will be talked about after one dies [Lit. the person is under the ground the talks is on top of the ground].

མི་སར་རང་སྡོད་ (misaa raŋdöò) sb. who is quick to volunteer to do things.

མི་སར་རང་བཞག (misaa raŋshaà) putting oneself in another's shoes/ place, seeing things from

another's point of view.

མི་སི་ (misi) eng. Miss.

མི་སི་སྟར་ (misidrar) eng. Mr.

མི་སི་ཏར་ (misidrar) eng. sm. མི་སི་སྟར་.

མི་སེམས་ (misem) the mind's of people; va.—འདུལ་ to capture the minds of the people; va.—འགུལ་ to move people's minds.

མི་སེམས་འཁོར་ཕྱོགས་ (misem kɔ̄ɔ̄jɔɔ̀) sm. མི་སེམས་གཏད་ཕྱོགས་.

མི་སེམས་གཏད་ཕྱོགས་ (misem dɛ̄ɛ̀jɔɔ̀) 1. the way or direction people are thinking ¶ མི་སེམས་གཏད་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ན་ལྷ་སར་ སྐུ་མཐུད་ཞིང་ཆ་འཕར་གི་རེད་ Considering the way people are thinking, there will be continuing demonstrations in Lhasa. 2. the one to whom one looks/ trusts/ depends/ relies on ¶ བོད་མི་དམངས་ཀྱི་མི་སེམས་གཏད་ཕྱོགས་ནང་པའི་ཆོས་རེད་ The Tibetan people depend on Buddhism.

མི་སེམས་མཐུན་པ་ (misem tũmbə) having the same thoughts or opinions.

མི་སེམས་ཕྱོགས་ས་ (misem cōgsa) sm. མི་སེམས་གཏད་ཕྱོགས་.

མི་སེམས་མ་ཟིན་ (misem masin) doing things against people's will/ wish.

མི་སེམས་མི་གཅིག་སོ་སོའི་གདོང་དང་འདྲ་ (misem mijig sōsö doŋdaŋ dra) different people have their own way of thinking about things [Lit. people's thinking is different just like their faces are different].

མི་སེམས་འཚབ་འཚུབ་ (misem tsəbdzub) anxious, nervous, jittery.

མི་སེམས་ལོག (misem lɔ̀ɔ̀) vi. to have a change of mind.

མི་སེམས་བསླུ་ཁྲིད་ (misem lūdrii) sm. བསླུ་ཁྲིད་.

མི་སེམས་ལྷིང་འཇགས་ (misem lhīŋjaà) the minds of people being at ease.

མི་སེར་ (misee) 1. serf, subject of a lord ¶ སྐུ་དྲག་དེ་ར་མི་སེར་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That aristocrat has many serfs. 2. citizens, subjects ¶ མི་སེར་དཀྱུས་ The common subjects. ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཚོར་འདེམས་ཤོག་འཐེན་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རེད་ The citizens of the country have the right to vote.

མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ (misee gyɛɛgəb) a republic.

མི་སེར་དོན་གསུམ་རིང་ལུགས་ (misee tönsum riŋluù) the "Three Principles of the People" (written by Sun Yatsen).

མི་སེར་གླིལ་ (misee bēl) va. to colonize.

མི་སེར་གླིལ་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ (misee bēēñɛn gyɛɛgəb) a colonial nation (a country with colonies).

མི་སེར་གླིལ་མཁན་བཙན་རྒྱལ་ (misee bēēñɛn dzɛ̄ngyɛɛ) colonial imperialist nation/ country.

མི་སེར་གླིལ་བའི་ (mīsee bēēwɛ) colonial ¶ མི་སེར་གླིལ་བའི་དབང་བསྒྱུར་ ¶ Colonial rule. ¶ མི་སེར་གླིལ་བའི་དམག་དཔུང་ Colonial troops.

མི་སེར་གླིལ་བའི་རིང་ལུགས་ (mīsee bēēwɛ riŋluù) colonialism.

མི་སེར་གླིལ་བྱེད་རིང་ལུགས་ (mīsee bēējeè riŋluù) sm. མི་སེར་གླིལ་བའི་རིང་ལུགས་.

མི་སེར་གླིལ་ཡུལ་ (mīsee bēēyüü) a colony, colonial.

མི་སེར་གླིལ་ཡུལ་ཕྱེད་ཙམ་ (mīsee bēēyüü cēēdzam) a semicolony, semicolonial.

མི་སེར་སྤྱི་ (misee jī) shung. the subjects/ citizens/ serfs in general or in common.

མི་སེར་དབང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ (misee wāŋdzö lamsöö) democratic system (of government).

མི་སེར་དབང་འཛིན་རིང་ལུགས་ (misee wāŋdzin riŋluù) democracy (one of the three principles of Sun Yatsen).

མི་སེར་མགོང་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ (misee mōŋjeègi sīijüü) policy of duping the people.

མི་སེར་འཚོ་གནས་རིང་ལུགས་ (misee tsōnɛɛ riŋluù) people's livelihoodism (one of the three principles of Sun Yatsen).

མི་སེར་སྲིད་གཞུང་ (misee sīisuŋ) shung. sm. མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་.

མི་སོའི་བརྡན་ཆོག་བསྒྲལ་རྒྱ་ (misöö dõnjɔɔ dzɛ̄ɛgya) shung. an edict issued by the Agriculture Department (སོ་ནམས་ལས་ཁུངས་) of tt. government giving permission to take grain from storage in its granaries.

མི་སྲིད་པ་ (misiìbə) impossible, impossibility ¶ འདི་བདེན་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་ It is impossible that this is true.

མི་སྲིད་སྲིད་པ་ (misiì sīibə) unbelievable, impossible ¶ ཕྲུ་གུ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་མེད་པ་འདིས་ཡིག་ཚད་ཐོན་པ་མི་སྲིད་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་ It is unbelievable that the bad student passed the exam.

མི་སྲོག (misɔɔ̀) human life; va.—གཅོད་ to kill a person; vi.—ཆད་ to die.

མི་སྲོག་གི་ཉེན་སྲུང་ (misɔɔ̀gi ñensuŋ) life insurance.

མི་སྲོལ་ (misöö) humanness, humanity.

མི་སྲོལ་རིང་ལུགས་ (misöö riŋluù) humanism.

མི་གསལ་བ་ (misɛɛwa) unclear, dim, indistinct.

མི་གསར་དོན་གསར་ (misaa tönsaa) new people and new things/ events/ work ¶ ཡུལ་དེའི་ནང་མི་གསར་དོན་གསར་མང་པོ་ཐོན་བཞག In this place many new people and things have appeared.

མི་གསར་པ་ (mi sāāba) newcomer, stranger.

མི་གསར་ལས་གསར་ (misaa lɛ̄ɛsaa) sm. མི་གསར་དོན་གསར་.

མི་གསུམ་ཁ་འཆམ་ན་བྲམ་ཟེའི་ར་མ་ཁྱི་རུ་འགྱུར་ (mi sūm kā cāmna dramsee rama kyīru gyur) if a group of people jointly agree to do sth. there is nothing they cannot accomplish [Lit. if three people agree to sth. they can change a Brahman's goat into a dog].

མི་གསོང་པོ་ (mi sāŋbo) an honest person.

མི་གསོད་ (mi sȫȍ) va. to kill a person.

མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་ (misȫȍ trāàjɔɔ) killing and bloodshed; va.—བྱེད་ to kill and cause bloodshed.

མི་གསོད་ཉེས་ཅན་ (misȫȍ ñeèjɛn) a murderer.

མི་གསོད་མ་ (misöȍma) a female murderess.

མི་གསོད་མཚང་བཀབ་ (misȫȍ tsāŋgəb) sm. མི་བསད་ཁ་བཀག.

མི་གསོད་མཚོན་ཆ་ (misȫȍ tsōnja) lethal weapons.

མི་གསོད་ལག་དམར་བ་ (misȫȍ lagmarwa) murderer.

མི་གསོན་པ་ཟ་ (mi sōmba sa) va. to lie shamelessly [Lit. to eat a person alive].

མི་གསོབ་ (misob) effigy of a person.

མི་བསད་ཀྱང་ཁྲག་མི་མཐོང་བ་ (misɛɛ̀gyaŋ trāà mitoŋwa) killing without spilling blood, killing/ destroying by subtle means.

མི་བསད་ཀྱི་གྱོད་དོན་ (misɛɛ̀gi gyȫȍdön) murder case.

མི་བསད་ཁ་བཀག (misɛɛ̀ kāgaà) murdering sb. to prevent them divulging one's secrets.

མི་བསད་ཁྲག་སྐྱོར་ (misɛɛ̀ trāgjɔɔ) killing and shedding blood.

མི་བསད་གྱོད་གཞི་ (misɛɛ̀ gyȫȍshi) sm. མི་བསད་ཀྱི་གྱོད་གཞི་.

མི་བསད་རྒྱ་འཕྲོག (misɛɛ̀ gyundrɔɔ̀) killing and plundering; va.—བྱེད་ to kill and plunder.

མི་བསད་རྟ་ཁྱེར་ (misɛɛ̀ dāgyer) heinous/ abominable crime [Lit. kill a person steal the horse].

མི་བསད་མེ་བརྒྱབ་ (misɛɛ̀ megyəb) murder and arson.

མི་བསམ་དགུ་བསམ་ (misam gusam) wild/ fantastic thoughts and ideas, thinking all sorts of things, thinking too much ¶ དུ་ལྷ་ཆུ་ལོག་ཡོང་གིས་ཟེར་གོ་པ་དག་མི་བསམ་དགུ་བསམ་བསམ་བྱུང་ As soon as I heard the flood was coming I had all sorts of wild thoughts.

མི་བསམ་རྒྱ་བསམ་ (misam gusam) sm. མི་བསམ་དགུ་བསམ་.

མི་བསམ་ཤེས་ཅན་ (misam shēējɛn) an enlightened/ broadminded/ understanding person.

མི་བསྡུན་ (midrün) malevolent, evil, ill-intentioned, harsh, brutal.

མི་བསྡུན་སྐྱེ་བོ་ (midrün gyēwo) wicked/ evil person.

མི་བསྣུན་བླང་སྤྱོད་ (midrün lāŋjöö) evil/ wicked acts.

མི་ཧ་རི་ཧུ་རི་ (mi hāri hūri) sb. who does things in a hasty manner.

མི་ཧ་ལེ་ཧོ་ལེ་ (mi hāle hōle) sm. མི་ཧ་རི་ཧུ་རི་.

མི་རྟག་རྟ་རྟག (mihraà dāhraà) well-equipped [Lit. good men and good horses].

མི་རྟག་པོ་ (mi hrāgbo) a well-built/ physically fit person.

མི་ཧྲང་ (mi hrāŋ) sm. མི་ཧྲང་ཧྲང་.

མི་ཧྲང་ཧྲང་ (mi hrāŋhraŋ) a single individual (with no family), an individual who is alone.

མི་ཧྲེང་ (mihreŋ) sm. མི་ཧྲང་ཧྲང་.

མི་ཧྲེངས་ (mihreŋ) sm. མི་ཧྲང་ཧྲང་.

མི་ཧྲེངས་ (mi hrēŋ) vi. to become incorrigible/ spoiled/ uncontrollable.

མི་ཧྲེངས་རྒན་འཁོགས་ (mihraŋ gεngɔɔ̀) an old man who is alone (with no family).

མི་ཧྲེངས་ཧྲེངས་ (mi hrēŋhreŋ) sm. མི་ཧྲང་ཧྲང་.

མི་ལྷིང་པོ་ (mi lhīŋbu) a calm/ gentle person.

མིག (mii) 1. eye; va.—ལྟ་ to look at; vi.—མཐོང་ to see. 2. hole ༑ པང་ལེབ་དེ་ར་མིག་ཁ་ཤས་འབུགས་དགོས་ (We) have to make several holes in that plank.

མིག་གོང་ (miggoŋ) a hollow/ sunken-eyed person.

མིག་ཀྲང་ཏོག་ལ་ཁུ་མཚུར་གཞུ་བ་ (migdraŋ tɔ̄ɔla kūdzuu shuwə) sm. འཁྱིལ་ཐོག་ཏོག་བརྫིས་.

མིག་ཀྲབ་ཀྲབ་ (mii drābdrəb) blinking; vi.—བྱེད་.

མིག་དཀྱུས་བཟང་བ་ (miggyüü saŋwə) sm. མིག་དཀྱུས་རིང་བ་.

མིག་དཀྱུས་རིང་བ་ (miggyüü riŋwə) long, narrow eyes (a sign of beauty).

མིག་སྐྱ་ལོག་ལོག (miigya lɔglɔ̀ɔ) eyes showing white when someone is about to die.

མིག་སྐྱག (miigyaà) eye crud.

མིག་སྐྱི་ (miigyi) cornea.

མིག་སྐྱེལ་བྱེད་ (miigyee cèè) va. to look for a long time at people walking away/ departing.

མིག་སྐོར་ (miigɔɔ) glancing/ looking around; va.—རྒྱག.

མིག་སྐྱོ་ (miigyo) sm. མིག་སྐྱག.

མིག་ཁུང་ (migguŋ) 1. eye socket. 2. a hole ༑ སྣོད་ཆས་འདི་ལ་མིག་ཁུང་ཞིག་འདུག This pot has a hole.

མིག་ཁྱིམ་ (miggyim) eye socket.

མིག་ཁྲམ་ (miŋdrm) sm. མིག.

མིག་འཁྱུག (mig kyüü) va. to move one's eye from side to side to look at sth. without moving one's head.

མིག་འཁྲུལ་ (miŋdrüü) magic; va.—བསྟན་ to do sth. magically.

མིག་གི་སྐྱ་རིབ་ (miigi gyārib) sm. མིག་གི་སྐྱ་སྒྲིབ་.

མིག་གི་སྐྱ་སྒྲིབ་ (miigi gyādrib) cataract.

མིག་གི་རྒྱལ་མོ་ (miigi gyεεmo) pupil of the eyes.

མིག་གི་མཐའ་འཁོར་ (miigi tāgɔɔ) the orbit of the eye.

མིག་གི་དྲུང་ (miigi truŋ) in front of, before one's eyes.

མིག་གི་བདུད་རྩི་ (miigi dǖüdzi) sth. that is pleasing to the eyes, beautiful, good-looking.

མིག་གི་མདུན་ (miigi dün) sm. མིག་གི་དྲུང་.

མིག་གི་ནང་གི་འཛེར་བུ་ (miigi naŋgi dzərbu) sm. མིག་ནང་གི་གྲུ་མ་.

མིག་གི་ནུས་པ་ (miigi nǖübə) power of eyesight/ vision.

མིག་གི་རྣམ་འགྱུར་ (miigi nəmgyur) expression of the eyes.

མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ (miigi nāmsheè) sm. མིག་ཤེས་.

མིག་གི་ནོ་ (miigi nō) sm. མིག་གི་ནུས་པ་.

མིག་གི་ནོ་ཤུགས་ (miigi nōshuù) sm. མིག་གི་ནུས་པ་.

མིག་གི་བུ་ཆུང་ (miigi pujuŋ) sm. མིག་གི་རྒྱལ་མོ་.

མིག་གི་དབང་པོ་ (miigi wāŋbo) sm. མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་.

མིག་གི་རྫི་མ་ (miigi dzimə) eyelash.

མིག་གི་སེའུ་འབྲུ་ (miigi sendru) sm. མིག་གི་རྒྱལ་མོ་.

མིག་གི་སེར་ཤྲེང་གཡོ་ (miigi serdreŋ yō) way of looking at sth. ༑ ཁོང་ཁྲོའི་མིག་གི་སེར་ཤྲེང་གཡོ་གི་འདུག (He) is looking angrily.

མིག་གིས་སྐྱེལ་ (miigi gyēē) va. to follow sb. with one's eyes, to watch sb. going, to gaze after sb.

མིག་གིས་ཚོད་འཇལ་ (miigi tsēnjεε) sm. མིག་འཇལ་.

མིག་གིས་མཐོང་གིན་མཐོང་གིན་ (miigi tōŋgin tōŋgin) doing sth. right in front of one's eyes ༑ ངའི་མིག་གིས་མཐོང་གིན་མཐོང་གིན་ཁོས་རྐུན་མ་བརྐུས་སོང་ He stole right in front of my eyes.

མིག་གིས་མཐོང་མཐོང་བ་ (miigi tōŋtoŋwa) obvious/ apparent to one's eyes ༑ སྦྱར་ཚོགས་སྦྱར་བ་ཁྱེད་རང་གི་མིག་གིས་མཐོང་མཐོང་བ་ར་ང་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ་ When the poster is so obvious, why do you have to ask me?

མིག་གིས་མཐོང་ས་ (miigi tōŋsa) 1. the place where sth. is visible or can be seen. 2. (with negatives) sth. can not be or is not seen ༑ དེང་སང་ཡུལ་དེ་ར་གྲྭ་པ་མིག་གིས་མཐོང་ས་ཡོད་པ་མ་རེད་ These days there are no monks to be seen in that place.

མིག་གྲུང་པོ་ (mii truŋbo) a person who watches carefully/ accurately.

མིག་འགྲན་བྱེད་ (migdrεn cee) sm. གཞན་གྲུན་ནན་ལངས་.

མིག་འགྲམ་ (miŋdram) just before one's eyes, right in front of one's eyes.

མིག་འགྲིབ་ (miŋdrib) cataract.

མིག་རྒྱ་ (miggya) perspective, foresight, vision ༑ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མིག་རྒྱ་ Political foresight.

མིག་རྒྱ་ཁབ་ལས་ཆུང་བ་ (miggya kāblε cūŋwa) lack of foresight, shortsighted; vi.—བྱེད་ to be shortsighted/ narrow-minded.

མིག་རྒྱག (mii gyaà) 1. va. to drill a hole. 2. vi. to just become ripe (for grains).

མིག་རྒྱང་ (miigyaŋ) 1. sight, vision. 2. outlook, foresight. 3. the distance one can see with the naked eye.

མིག་རྒྱང་གང་ (miigyaŋ kaŋ) as far as the eye can see, in the distance ༑ མིག་རྒྱང་གང་གི་ས་ནས་ངས་མི་དེ་ངོ་ཤེས་བྱུང་ I recognized that person from a distance.

མིག་རྒྱང་ཐུང་ (miigyaŋ tūŋ) sm. མིག་རྒྱང་ཐུང་ཐུང་.

མིག་རྒྱང་ཐུང་ཐུང་ (miigyaŋ tūŋduŋ) 1. shortsighted (with regards to thinking). 2. nearsighted (visually).

མིག་རྒྱང་ཐུང་བ་ (miigyaŋ tūŋwa) sm. མིག་རྒྱང་ཐུང་ཐུང་.

མིག་རྒྱང་རིང་པོ་ (miigyaŋ riŋgu) sm. མིག་རྒྱང་རིང་བ་.

མིག་རྒྱང་རིང་བ་ (miigyaŋ riŋwə) farsighted (with regard to thinking or vision).

མིག་རྒྱན་ (miggyεn) shung. sth. important, a treasure.

མིག་རྒྱུན་ (miggyün) an example (behavioral); va.—སྟོན་ to set an example ༑ ཁོ་ཚོས་མིག་རྒྱུན་ངན་པ་བསྟན་ཙང་ Because they set a bad example.

མིག་སྒྲིབ་ (mii drib) va. to blindfold, to put sth. over sb.'s eyes.

མིག་སྒྲིམ་པོ་ (mii drimbu) looking at sth. with concentration/ focus.

མིག་འགྲན་ (miədrεn) imitating; va.—བྱེད་ to imitate.

མིག་ངན་བལྟ་ (migŋεn dā) va. to give an angry look.

མིག་ངོར་ (migŋor) sm. མིག་སྔང་.

མིག་སྔར་ (miŋŋar) 1. before one's eyes, in one's field of vision ༑ མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མིག་སྔར་འཆར་བྱུང་ A big lake appeared before my eyes. 2. at present ༑ མིག་སྔར་ཟམ་པ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཟམ་པ་ཆེ་ཤོས་རེད་ At present, that is the biggest bridge in our country.

མིག་ཅན་གཡང་མཚོང་ (migjεn yāŋcoŋ) shung. sm. མིག་ལྡན་གཡང་མཚོང་.

མིག་ཅེ་རེ་ (mig jēre) wide-eyed, staring; va.—ལྟ་ to stare wide-eyed.

མིག་ཅེར་བ་ (mig jērwa) sm. མིག་ཅེ་རེ་.

མིག་བཅར་ (mii jāā) va. to extract/ take out sb.'s eyeballs (as a form of corporal punishment).

མིག་བཅོས་མཁས་པ་ (migjöö kēèba) eye specialist, eye doctor.

མིག་ཆུབས་ (migjib) eyelid.

མིག་ཆབ་མ་བདེ་བ་ (migjəb madewa) poor vision.

མིག་ཆུ་ (migju) tears; vi.—ཤོར་; —གྲོན་; —དོན་ to cry, to weep; va.—གཏོང་ to shed tears; vi.—འཁོར་ to have one's eyes tear up/ water.

མིག་ཆུ་ཉིལ་ཉིལ་ (migju ñiiñii) eyes full of tears, eyes brimming with tears.

མིག་ཆུ་ཉིལ་ལེ་ (migju ñiile) sm. མིག་ཆུ་ཉིལ་ཉིལ་.

མིག་ཆུ་ལོང་ལོང་ (migju loŋloŋ) sm. མིག་ཆུ་ཉིལ་ཉིལ་.

མིག་ཆུ་ལྷུང་ལྷུང་ (migju lhūŋlhuŋ) sm. མིག་ཆུ་ཉིལ་ཉིལ་.

མིག་ཆུ་ཤོར་ (migju shɔ̄ɔ) vi. to shed tears, to cry.

མིག་ཆུའི་ཐིགས་ཕྲེང་ (migjü tīgdreŋ) sm. མིག་ཆུའི་ཕྲེང་དོག.

མིག་ཆུའི་ཕྲེང་དོག (migjü trēŋdɔɔ) a teardrop.

མིག་ཆེ་བ་ (migjewa) 1. a large hole. 2. great desire/ want.

མིག་འཆུས་ (mii cüü) vi. to have one's eyes strained or tired.

མིག་འཆོལ་ (mii cöö) vi. to see sth. wrongly, to see sth. illusory.

མིག་འཇལ་ (migjɛɛ) estimating visually (rather than actually measuring), eyeballing; va.—བྱེད་.

མིག་ཉུལ་ (migñüü) searching with one's eyes; va.—རྒྱག to look/ search with one's eyes.

མིག་གཏོད་ (mig dȫö) va. to stare.

མིག་བཏོན་ (mig dōn) p. of མིག་འདོན་.

མིག་རྟགས་ (migdaà) 1. a landmark to find one's way; va.—རྒྱག to use sth. as a landmark ¶ གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལམ་མ་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཁང་དེ་ར་ངས་མིག་རྟགས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ In order not to lose my way in the city, I used that church as a landmark. 2. looking at sth. carefully and making a mental note of it ¶ ངས་ཚོང་ཁང་ནང་གི་ཅ་ལག་ཁ་ཤས་ལ་མིག་རྟགས་བརྒྱབ་ནས་རྗེས་སུ་ཉོ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I looked at several things carefully in the store and later went (back) to buy them.

མིག་ལྟ་ (mig dā) 1. va. to look at ¶ ངས་པར་འདི་ཚོར་མིག་ལྟས་པ་ཡིན་ I looked at the photos. 2. looking after, watching over; va.—བྱེད་ ¶ ངའི་ཕྲུ་གུ་འདི་ལ་མིག་ལྟ་བྱེད་རོགས་ (Please) look after my child. ¶ སློབ་གྲྭ་བ་དེ་ཚོར་མིག་ལྟ་བྱེད་མཁན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These students need sb. to look after them. 3. va. to look at in the sense of forming a serious/ love relationship with ¶ མི་ཕྱུག་པོ་དེས་བུ་མོ་དབུལ་པོ་ལ་མིག་ལྟ་གི་མ་རེད་ The rich man will not look at a poor girl to form a serious relationship.

མིག་ལྟ་ས་ (mii dāsa) sm. མིག་བལྟ་ས་.

མིག་ལྟས་ངན་པ་ (miidɛ̀ɛ ŋəmba) a bad omen/ sign.

མིག་ལྟོས་ (mii dȫö) 1. sm. མིག་ལྟ་. 2. sm. མིག་དཔེ་.

མིག་ལྟོས་འགོ་ (migdȫö go) vi. to be influenced by sb.'s example.

མིག་ལྟོས་ངན་འདྲེན་ (migdȫö ŋɛndrɛn) following the example of a wrongdoer, imitating bad examples; va.—བྱེད་.

མིག་ལྟོས་འཇགས་ (migdȫö jaà) sm. མིག་ལྟོས་འགོ་.

མིག་ལྟོས་དཔེ་སྟོན་ (migdȫö bēdön) 1. demonstrating; va.—བྱེད་ to demonstrate. 2. sm. མིག་དཔེ་སྟོན་.

མིག་ལྟོས་མར་ལྟ་ (miidȫö maa dā) following a bad example/ standard/ model.

མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་ (migdȫö saŋbo) a good example/ model/ standard.

མིག་ལྟོས་ཡར་ལྟ་ (migdȫö yaa dā) following or imitating a good example/ standard/ model.

མིག་ལྟོས་ཡར་འགྲན་ (migdȫö yaa drɛn) following or imitating a good example/ standard.

མིག་ལྟོས་རིམ་ལད་ (migdȫö rimlɛ̀ɛ) gradually imitating/ copying/ following sth. ¶ བར་ལམ་ལས་ཁུངས་ནང་མིག་ལྟོས་རིམ་ལད་བྱུང་ནས་སྒྲིག་ལམ་སྲུང་མཁན་མེད་པ་ཆགས་བཞག Recently, there were a series of bad examples in the office and (now) nobody follows discipline.

མིག་ལྟོས་ཤས་རྐྱེན་ (migdȫö shɛ̄ɛgyen) a bad example.

མིག་ལྟོས་ལ་ཕན་པ་ (migdȫöla pēmba) a good example.

མིག་ལྟོས་སུ་འདོམས་པ་ (migdȫösu domba) shung. sm. མིག་ལྟོས་ལ་ཕན་པ་.

མིག་སྟོན་ (mig dön) showing, demonstrating; va.—བྱེད་ ¶ འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པ་དེ་ཚོ་མི་དམངས་ལ་མིག་སྟོན་བྱེད་དགོས་ (We) must demonstrate these new machines to the people.

མིག་བལྟ་ས་ (mig dāsa) 1. model, example; va.—བྱེད་ to use as an example, to look up to, to hold up as an example. 2. the object of one's hope ¶ ཁོ་ཚོའི་མིག་བལྟ་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རེད་ The Dalai Lama is the one they put all (their) hopes in.

མིག་བལྟས་ལག་སྦྱོང་ (migdɛ̀ɛ lagjoŋ) putting an example into practice; va.—བྱེད་.

མིག་བལྟས་བློས་འཛིན་ (migdɛ̀ɛ lȫndzin) bearing/ keeping in mind what one sees.

མིག་བསྟར་ (mig dār) shung. va. to show.

མིག་ཐུང་ (migduŋ) abbr. of མིག་རྒྱང་ཐུང་ཐུང་.

མིག་ཐུར་ (migdur) a traditional Tibetan medical tool used for operating on cataracts.

མིག་མཐའ་ (migda) the rim of the eyes.

མིག་མཐོང་ (mii tō̄ŋ) vi. to see.

མིག་མཐོང་རྣ་ཐོས་ (mii tōŋ na tȫö) seeing with the eyes and hearing with the ears, experiencing firsthand, real, true.

མིག་མཐོང་གཟུགས་གྲུབ་ (migtoŋ sugdrub) visible, obvious.

མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་ (mii tōŋ lag sin) firsthand knowledge, firsthand account ¶ རྒྱ་ནག་ནང་གི་གནས་ཚུལ་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་མང་པོ་བྱུང་འདུག There are many firsthand accounts of events inside China.

མིག་མཐོང་གསལ་གྲུབ་ (migtoŋ sɛ̄ɛdrub) sm. མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་.

མིག་དར་ (migdar) a blindfold.

མིག་དྭངས་ (miidaŋ) bright eyes.

མིག་དྲ་ (migdrə) a net-like eye covering that is made from yak hair that is worn to protect the eyes from snow blindness.

མིག་གདངས་ (mii daŋ) va. to open one's eyes.

མིག་མདའ་ (migda) a signal with one's eyes; va.—འཕེན་ to give/ send a signal with one's eyes.

མིག་འདག (miŋdaà) filling in the cracks of a wall; va.—རྒྱག.

མིག་འདོན་ (mig dön) sm. མིག་བཙར་.

མིག་འདྲིས་ (miŋdrii) 1. familiar, accustomed ¶ བཟོ་ལས་ལ་མིག་འདྲིས་མེད་ཙང་ཐོག་མར་ཁག་པོ་བྱུང་ Because I wasn't accustomed to factory work, I had difficulty at first. 2. vi. to be/ get familiar with, to be accustomed to.

མིག་འདྲིས་ནར་འཇགས་ (miŋdrii nanjaà) familiar/ accustomed to ¶ སྲིད་དོན་གྱི་ཚིག་གསར་པ་འདི་ཚོ་མིག་འདྲིས་ནར་འཇགས་ཆགས་པ་རེད་ The new political words have become familiar.

མིག་འདྲེན་ (miŋdren) sm. མིག་འགྲན་.

མིག་དིབ་ (mii dib) vi. to have one's eyes be/ get sunken (due to loss of weight, illness, etc.).

མིག་དིབ་ཡུད་ཙམ་ (migdeb yüüdzam) in a twinkling of the eyes, in a flash of the eyes.

མིག་ལྡན་ (miŋdɛn) 1. a learned person. 2. having eyes.

མིག་ལྡན་ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ (miŋdɛn gūngi shēēsɛɛ) known by all/ everyone.

མིག་ལྡན་གཡང་མཆོངས་ (miŋdɛn yāŋjoŋ) knowingly taking risks [Lit. having eyes and jumping over the abyss].

མིག་ཕྱིར་ (mii dir) va. to glare ¶ ཁོས་ང་ར་མིག་ཕྱིར་ནས་བལྟས་བྱུང་ He glared at me.

མིག་ཕྱིར་ཕྱིར་བྱེད་ (mii dirdir cèè) sm. མིག་ཕྱིར་.

མིག་ལྡོག (mii dɔ̀ɔ) vi. to have the eyeballs roll back (e.g., when a person dies).

མིག་ལྡོངས་ (mii doŋ) vi. to become blind.

མིག་སྣང་བགྲད་ (migdaŋ drɛ̀ɛ) sm. མིག་ལོག་ལྟ་.

མིག་སྡིབ་ (miideb) sm. མིག་ཟིམ་ཟིམ་.

མིག་བརྡ་ (migda) an eye signal, a wink; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to give an eye signal.

མིག་བརྡ་བརྗེ་རེས་ (migda jeree) exchanging eye signals.

མིག་ན་ལག་བཟོས་ (mignə lagsöö) creating problems

for oneself, bringing harm to oneself [Lit. eye sickness caused by the hand (rubbing)].

མིག་ནག་སེང་ངེ་བ་ (mignaà sēŋŋewa) dark black eyes.

མིག་ནག་ཧྲིག་ཧྲིག (mignaà hrighrii) darting/ moving eyes; va.—བྱེད་, —ལྟ་.

མིག་ནང་གི་གྲ་མ་ (miinaŋgi trama) sth. that irritates, a thorn in one's side [Lit. awl in one's eye].

མིག་ནང་གི་ཚེར་མ་ (miinaŋgi tsēēma) sm. མིག་ནང་གི་གྲ་མ་ [Lit. a thorn in one's eye].

མིག་ནང་ལ་མ་འགྲོ་བ་ (miinaŋla mandrowa) not favoring or liking sth.

མིག་ནད་ (mignɛɛ̀) eye sickness/ disease/ injury.

མིག་ནད་སྡེ་ཚན་ (mignɛɛ̀ dedzɛn) department of opthalmology.

མིག་ནད་ནང་སྒྲིབ་ (mignɛɛ̀ naŋdrib) a type of cataract (in Tibetan medicine).

མིག་ནད་ཕྱི་སྒྲིབ་ (mignɛɛ̀ cīdrib) a type of cataract (in Tibetan medicine).

མིག་ནད་བར་སྒྲིབ་ (mignɛɛ̀ pardrib) a type of cataract (in Tibetan medicine).

མིག་ནད་སྨན་ཆུ་ (mignɛɛ̀ mēnju) eyedrops.

མིག་ནད་ཚན་ཁག (mignɛɛ̀ tsēngaà) department of ophthalmology.

མིག་ནད་རབ་རིབ་ (mignɛɛ̀ rabrib) a type of eye disease that causes blurred vision.

མིག་ནད་ཤ་འཛེར་ (mignɛɛ̀ shāndzer) a sty.

མིག་ནུས་ (mignüü) vision ¶ མིག་ནུས་དམའ་པ་ Poor vision. [Lit. power of eyes].

མིག་གནོན་འདེབས་སྦུར་ (mignün debdur) a traditional Tibetan medical tool used on the eyes.

མིག་རྣ་ (migna) ears and eyes.

མིག་རྣག (mignaà) sm. མིག་སྐྱག.

མིག་རྣོ་པོ་ (mii nōbo) sharp eyes, acute vision.

མིག་སྣང་ (mignaŋ) the way sb. sees/ perceives things ¶ མི་དེ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་མིག་སྣང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་ That person is not seen favorably by the leaders. ¶ མི་གཞན་གྱི་མིག་སྣང་ལ་མ་མཛེས་པའི་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't do things (work) that other people do not perceive well.

མིག་པོ་ཆེ་ (migboje) a covetous/ greedy person.

མིག་དཔངས་ (migbaŋ) aspiration, aims, goals ¶ མིག་དཔངས་མཐོ་པོ་ High aspirations/ aims/ goals.

མིག་དཔངས་མཐོ་ལ་འཇོན་ཐང་ཆུང་བ་ (migbaŋ tōla jöndaŋ cūŋwə) high aspirations but low ability, inability to live up to one's aspirations/ goals/ aims.

མིག་དཔེ་ (migbe) example, model; va.—བྱེད་ to set/ be an example, to take/ use as an example; va.—སྟོན་ to show/ demonstrate as an example; va.—ལེན་; —རྩི་; —ལྟ་ to imitate, to use as an example ¶ མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ A good example. ¶ ཁྱེད་ཚོས་མིག་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ You should set a good example. ¶ མིག་དཔེ་སྟོན་མཁན་མེད་ན་ཤེས་ཁག་པོ་རེད་ Without sb. to demonstrate it, it will be difficult to understand it.

མིག་དཔེ་ལྟ་ས་ (migbe dāsa) sth. or sb. to emulate/ follow/ imitate.

མིག་དཔེ་འཛུགས་ (migbe dzuù) va. to select sth./ sb. and use it as an example.

མིག་དཔེའི་རུ་ཁག (migbee rugaà) a model or exemplary team/ unit.

མིག་ལྤགས་ (migbaà) eyelids.

མིག་ལྤགས་གོང་མ་ (migbaà koŋma) the upper eyelid.

མིག་ལྤགས་འོག་མ་ (migbaà wɔɔ̀ma) the lower eye lid.

མིག་ལྤགས་ལས་མ་ (migbaà lɛɛ̀ma) sm. མིག་ལྤགས་གོང་མ་.

མིག་སྤུ་ (migbu) eyebrow; va.—འབྲི་ to use an eyebrow pencil (for makeup).

མིག་སྤུ་བཟང་པོ་ (migby saŋbo) thick eyebrows.

མིག་སྤྲིན་ (migdrin) cornea.

མིག་ཕུག (mig pūù) va. to make a hole in sth.

མིག་ཕོར་ (migbɔɔ) a circular metal template used by blacksmiths to punch holes in metal.

མིག་ཕྱིད་ (migjɛɛ̀) sm. མིག་འཕྱིད་.

མིག་ཕྱེ་ (migje) sm. མིག་འབྱེད་.

མིག་ཕྲ་པོ་ (mii drāwo) stingy, miserly.

མིག་འཕང་བྲལ་ (migpaŋ trɛɛ) vi. to have no hope of winning (in a fight, etc.).

མིག་འཕར་ (mii pār) vi. to have one's eye twitch (involuntarily).

མིག་འཕེན་ (mii pēn) 1. va. to watch, to stand guard. 2. sm. མིག་མདའ་འཕེན་.

མིག་འཕྱིད་ (migjii) snow blindness; vi.—རྒྱག to be/ get snowblind.

མིག་འཕྲུད་ལྟ་ཤེལ་ (migdrɛɛ̀ dāshee) contact lens.

མིག་འཕྲུལ་ (miŋdrüü) 1. magic, conjuring, performing tricks; va.—སྟོན་ to do magic/ conjuring/ tricks ¶ ཁོས་མིག་འཕྲུལ་བསྟན་ཏེ་སྒམ་སྟོང་པ་ནས་ངང་པ་ཞིག་བཏོན་སོང་ He performed magic and pulled out a duck from an empty box. 2. vi. to hallucinate, to see illusions. ¶ ང་མིག་འཕྲུལ་ནས་གང་བྱུང་མ་བྱུང་མཐོང་བྱུང་ I was hallucinated and saw many strange things.

མིག་འཕྲུལ་སྒྱུ་རྩལ་ (miŋdrüü gyudzɛɛ) magic, conjuring; va.—སྟོན་.

མིག་བུ་ (migbu) a guide helping the blind.

མིག་བློ་ (miglo) sm. མིག་དབང་.

མིག་དབང་ (migwaŋ) 1. the sense of sight. 2. visually, through sight.

མིག་འབུད་ལུང་རྒྱུད་ (miŋbüù luŋgyüù) shung. sm. མིག་མཐོང་ལག་ཞེན་.

མིག་དབྲག་རུས་པ་ (migdraà rūübə) brow ridge.

མིག་འབུར་ (miŋbur) bulging eyes.

མིག་འབུར་ཚུགས་ (miŋbur tsūù) va. to look in a glaring/ staring/ angry manner.

མིག་འབེན་ (miŋben) target or subject of vision/ sight.

མིག་འབྱེད་ (mii jeè) va. to restore eyesight, to remove a cataract.

མིག་འབྱེད་ཐུར་མ་ (migjeè tūrmə) a surgical tool in Tibetan medicine for removing cataracts.

མིག་འབྱེད་ཐུར་གཙག (migjeè tūrdzaà) sm. མིག་འབྱེད་ཐུར་མ་.

མིག་འབྲས་ (miŋdrɛɛ̀) eyeball.

མིག་འབྲས་སྐྱི་མོ་ (miŋdrɛɛ̀ gyīŋmu) conjunctiva.

མིག་འབྲས་སྐྱི་མོའི་ཚད་ནད་ (miŋdrɛɛ̀ gyīŋmü tsɛ̄ɛ̄nɛɛ̀) conjunctivitis.

མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་ (miŋdrɛɛ̀dar jēè) loving deeply [Lit. love like one's eyeball].

མིག་འབྲས་རྩ་སྐྱི་ (miŋdrɛɛ̀ dzāgyi) membrane of the eyeball, choroid membrane.

མིག་སྦྱར་ལྟ་ཤེལ་ (migjar dāshee) contact lens.

མིག་སྦྲིད་ (mii drii) vi. to see unclearly.

མིག་འབྲུ་ (miŋdru) trachoma.

མིག་མང་ (miŋmaŋ) sm. མིག་མངས་.

མིག་མངས་ (miŋmaŋ) the game of "go"; va.—རྒྱག.

མིག་མངས་ཀྱི་འཁྲབ་གཞི་ (miŋmaŋ gyɔgrii) the board for playing "go."

མིག་མངས་རྒྱག་རིས་ (miŋmaŋ gyəgrii) the board for playing "go."

མིག་མངས་དེའུ་ (miŋmaŋ diwu) the black and white stones used for playing "go".

མིག་མངས་རྡོ་ (miŋmaŋ do) sm. མིག་མངས་དེའུ་.

མིག་མི་བཟང་ (migmisaŋ) one of the four guardian deities (the guardian of the west).

མིག་སྨྱུལ་ (miiñüü) searching by means of the eyes; va.—རྒྱག.

མིག་དམག (miimaà) sm. མིག་མངས་.

མིག་དམན་ (mii mēn) looking down with the eyes (conveys with guilt/ embarrassment).

མིག་དམར་ (miŋmar) 1. tuesday. 2. Mars. 3. a person's name.

མིག་སྨན་ (migmɛn) eye medicine.

མིག་སྨན་འདེབས་བྱེད་ (migmɛn debjeè) eye drop applicator.

མིག་སྨན་མིག་ཕན་ (migmɛn migbɛn) allocating (a fund) where it was initially planned/ intended ¶ བསྟན་སྲིད་ཞབས་བརྟན་སྐྱབས་རྒྱུའི་མཚོན་རྒྱུན་དུ་མིག་སྨན་

མིག་ཕན་ཞུ་དང་ཞུ་བཞིན་ལག་ནས་ན་ We are allocating the fund for performing religious rites and for the promotion of the dharma and political development as it was initially planned [Lit. eye medicine benefits the eyes].

མིག་བཙའ་ (mi̱i dzā) va. to look at ༑ཁོ་ཚོས་པར་འདི་ཚོར་ཁ་སང་མིག་བཙས་པ་རེད་ They looked at the photos yesterday.

མིག་བཙུམས་ནས་བྱིའུ་འཛིན་པ་ (mi̱idzumnɛ ciwu dzi̱mbə) acting blindly [Lit. catching a bird with one's eyes closed].

མིག་རྩ་ (migdzə) optical nerve, blood vessels in the eye.

མིག་རྩ་སྤྲུང་པོ་ (migdzə tru̱ŋbo) sm. མིག་སྤྲུང་པོ

མིག་རྩ་ཅན་ (migdzəjɛn) sm. མིག་ཕྲ་པོ་.

མིག་ཚ་ (mi̱g tsā) 1. vi. to be envious/ jealous ༑ གཞན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ལ་མིག་ཚ་ནས་ Being envious of another's success. 2. vi. to have a burning sensation in the eye ༑བཙོང་མིག་ནང་ལ་འཛུལ་ནས་མིག་ཚ་བ་རེད་ (His) eyes burned when the onion got into (his) eyes.

མིག་ཚག (mi̱gdzaà) blinking of the eyes (usu. due to illness); va.—བྱེད་.

མིག་ཚག་ཚག (mi̱g dzāàdzaà) blinking of the eyes; va.—བྱེད་.

མིག་ཚད་ (mi̱gdzɛɛ̀) eye infection.

མིག་མཚམས་ (migdzam) around the eyes/ eyebrows.

མིག་འཚུམ་འཚུམ་ (mig tsūmdzum) sm. མིག་ཚག་ཚག.

མིག་མཛེར་ (mīgdzer) sm. མིག་ནད་ཤ་འཛེར་.

མིག་ཛི་ (migdzi) eyelash.

མིག་འཛུགས་ (mi̱g dzu̱ù) va. to place sth. as pawn for a loan.

མིག་འཛུམ་: p. **མིག་བཙུམ་**; f. **མིག་བཙུམས་**; imp. **མིག་འཛུམས་** (mi̱g dzu̱m) va. to close one's eyes.

མིག་ཞག་འཁོར་ (migshaà kɔ̄ɔ) sm. མིག་ཆུ་འཁོར་.

མིག་ཞར་གོག (mi̱g shaagɔɔ) sm. མིག་ཞར་བ་.

མིག་ཞར་བ་ (mi̱i sha̱ra) blind.

མིག་བཞུར་ (mi̱gshuu) looking/ glancing at sth.; va.—རྒྱག ༑དམག་མིའི་གྲལ་བསྒྲར་ལ་མིག་བཞུར་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་ཕྱིན་སོང་ He took a look at the lined up troops and then left.

མིག་ཟིམ་མེ་བ་ (mi̱g si̱mmewa) sm. མིག་ཟིམ་ཟིམ་.

མིག་ཟིམ་ཟིམ་ (mi̱i si̱msim) eyes squinting; va.—བྱེད་.

མིག་ཟུམ་ཟུམ་ (mi̱g su̱msum) sm. མིག་ཟིམ་ཟིམ་.

མིག་ཟུར་ (mi̱gsur) 1. the corner of the eye. 2. looking at sth. from the corner of the eye; va.—ལྟ་ to look at from the corner of the eye.

མིག་གཟི་ལོག (mi̱i si̱loò) cockeyed, cross-eyed; vi.—ལྟ་ to look with eyes crossed.

མིག་གཟེ་ (mi̱gse) eyelash.

མིག་གཟེར་ (mi̱gsee) jealous; vi.—རྒྱག to be/ feel jealous.

མིག་གཟོང་ (mi̱gsoŋ) a tool for making horseshoes.

མིག་འོག་ལ་གོགས (migwɔɔ̄la tɔ̄ɔ) sm. མིག་ལྟ་, 3.

མིག་འོད་ (mi̱gwöö) sight, vision.

མིག་ཡ་གཅིག (mi̱g ya̱jii) one eye.

མིག་ཡངས་པ་ (mi̱g ya̱ŋba) knowledgeable.

མིག་ཡངས་མ་ (mi̱g ya̱ŋma) a young woman.

མིག་ཡར་ (mi̱gyaa) an eye covering used to prevent snow blindness (usu. made of the black tail of horses or yaks).

མིག་ཡུད་ཙམ་ (mi̱g yü̱üdzam) in a twinkling of the eyes, in a flash of the eyes, in an instant.

མིག་ཡུལ་ (mi̱gyüü) tthe object of one's looking; va.—རྒྱག to look all around ཁོས་རང་འོག་མི་ཚོར་མིག་ཡུལ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ He looked at all of the people around him.

མིག་ཡོ་ (mi̱gyo) cross-eyed.

མིག་ཡོད་པ་ (mi̱i yö̱öba) Thursday.

མིག་ཡོད་བཞིན་དུ་གཡང་ལ་མཆོངས་ (mi̱i yö̱öshindu yāŋla cōŋ) sm. མིག་ལྡན་གཡང་མཆོངས་.

མིག་ཡོན་ (mi̱gyün) sm. མིག་ཡོ་.

མིག་ཡོར་ (mi̱g yɔɔ) vi. to see double images.

མིག་གཡས་ཞར་བ་དང་རྣ་གཡས་འོན་པ་བྱེད་ (mi̱g yɛɛ̀ sha̱ra da̱ŋ nā yɛɛ̀ wo̱mba ce̱è) pretending not to hear or see sth. [Lit. right eye blind, right ear deaf].

མིག་གཡོར་ (mi̱g yɔɔ) sm. མིག་ཡོར་.

མིག་ར་ (mi̱grə) sm. མིག་དུ་.

མིག་རས་ (migrɛɛ̀) eyes; va.—བཙའ་ to look at sth.

མིག་རིག་རིག (mi̱g ri̱irii) sm. མིག་ཧྲིག་ཧྲིག.

མིག་རིན་ (mi̱grin) shung. a token payment.

མིག་རིམས་ (mi̱grim) infectious eye disease.

མིག་རིམས་གོར་པ་ (mi̱grim tɔ̄rba) trachoma.

མིག་རིལ་ (mi̱grii) eyeball.

མིག་རིལ་ཁྲག་རྩ་རྒྱས་པ་ (mi̱grii trāgdza gye̱èba) bloodshot eyes.

མིག་རོགས་ (mi̱groò) a partner or helper just for appearance (not in actuality); va.—བྱེད་.

མིག་ལ་གྲི་ལོང་ཡོད་པ་ (mi̱ilə drīloŋ yö̱öba) a blind person with eyes wide open.

མིག་ལ་སྐར་ཤར་ (mi̱glə gār shār) vi. to see stars (after being struck on the head).

མིག་ལ་འཁྱག (mi̱glə kyūg) vi. to be pleasing to sb., to find sth. suitable/ becoming/ attractive.

མིག་ལ་འཁྱག་པོ་ (mi̱glə kyūgbu) someone who is pleasing.

མིག་ལ་འགྲོ་ (mi̱glə dro̱) sm. sm. མིག་ལ་འཁྱག.

མིག་ལ་རྒྱུག་པོ་ (mi̱glə gyu̱gbo) sm. མིག་ལ་འཁྱག་པོ་.

མིག་ལ་མངར་བ་ (mi̱glə ŋa̱rwa) beautiful, attractive.

མིག་ལ་མིག་ལན་དང་སོ་ལ་སོ་ལན་ (mīgla miglɛn da̱ŋ sōla sōlɛn) taking revenge in kind [Lit. an eye for an eye and a tooth for a tooth].

མིག་ལ་ཚ་འཕྲོར་ཤར་ (mi̱glə tsātɔɔ shār) vi. to get cataracts.

མིག་ལ་མཛེས་པོ་ (mi̱glə dze̱èbo) pretty, beautiful.

མིག་ལ་ཟུག (mi̱glə su̱g) vi. to like sth., to see sth. as attractive.

མིག་ལ་གཟན་པོ་ (mi̱glə sɛ̱mbo) 1. bad for the eyes ༑ བརྙན་འཕྲིན་མང་པོ་བལྟས་ན་མིག་ལ་གཟན་པོ་ཡོང་ If (you) watch a lot of TV it will be bad for the eyes. 2. behavior that others will look at unfavorably or dislike ༑ཁྱོད་རང་རྟག་པར་ལས་ཁུངས་ལ་ཕྱི་དྲགས་ན་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་མིག་ལ་ཟན་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you always come late to the office, the boss will look unfavorably.

མིག་ལམ་ (mi̱glam) before the eyes, in the field of vision ༑དེ་ཁོའི་མིག་ལམ་དུ་འཆར་བ་རེད་ It appeared before his eyes.

མིག་ལམ་ཆད་ (mi̱glam cɛ̄ɛ̀) 1. vi. to become dark ༑ ལམ་འགྲོ་དུས་མིག་ལམ་ཆད་ཙང་གནས་ཚང་ཅིག་ལ་བསྡད་པ་རེད་ Because it became dark while (they) were traveling, (they) stayed at an inn.

མིག་ལམ་དུ་འགྱུར་ (mi̱glamdu gyu̱r) vi. to come into one's field of vision (in the real world and in dreams).

མིག་ལམ་དུ་མང་ཚོགས་མེད་པ་ (mi̱glamdu ma̱ŋdzɔɔ̀ me̱èba) being conceited, arrogant [Lit. not considering the interests of the masses].

མིག་ལམ་དུ་མི་འཛིག (mi̱glamdu mi̱njɔɔ̀) va. to look down on.

མིག་ལར་འདོམས་ (mi̱glar do̱m) va. to set an example by imposing strict/ harsh punishment ༑ ཕྱིག་ཚོང་རྒྱག་མཁན་རྣམས་ལ་མིག་ལར་འདོམས་པའི་ཁྲིམས་གཅོད་བཏང་བ་རེད་ They punished the smugglers harshly in order to set an example.

མིག་ལུག (mi̱gluù) a type of kite design which looks like two eyes hanging down.

མིག་ལོག (mi̱glɔɔ̀) looking in anger/ hatred/ dislike; va.—ལྟ་; va.—གློག to look at angrily/ with hatred.

མིག་ལོང་ (mi̱g lo̱ŋ) vi. to go blind, to lose one's eyesight ༑ཁོ་ཆུང་དུས་མིག་ལོང་བ་རེད་ He lost his eyesight when he was young.

མིག་ལོང་ (mi̱gloŋ) blind.

མིག་ལོབ་ངན་པ་ (mi̱glob ŋɛ̱mba) a bad example.

མིག་ཤར་རྒྱག (mi̱gshaa gya̱à) va. to take a quick look, to glance to ༑ཡིག་ཆ་འདི་ལ་མིག་ཤར་ཞིག་རྒྱག་རོགས་བྱེད་ Please have a quick look at this document.

མིག་ཤུགས་ (mi̱gshuù) 1. strength of vision/ sight ༑

མིག་ཤུགས་ཞན་པ་ Poor vision. 2. perception, shrewdness.
མིག་ཤུགས་དཔྱད་རིས་ (migshuù jēèrii) eye chart (for eye exams).
མིག་ཤུར་རྒྱག (migshuu) sm. མིག་ཤུར་རྒྱག.
མིག་ཤེད་ (migsheè) sm. མིག་ཤུགས་.
མིག་ཤེད་ཤོར་ (migsheè shɔ̄ɔ) vi. to have one's eyes get weaker.
མིག་ཤེལ་ (migshee) eyeglasses; va.—རྒྱག to wear eyeglasses.
མིག་ཤེལ་དུག་སྦྲུལ་ (migshee tugdruù) cobra (snake).
མིག་ཤེལ་ནག་པོ་ (migshee nagbo) sunglasses.
མིག་ཤེལ་སྦྲུལ་རྒྱལ་ (migshee drüügyɛɛ) sm. མིག་ཤེལ་དུག་སྦྲུལ་.
མིག་ཤེལ་ཚོས་ལྡན་ (migshee tsōndɛn) sm. མིག་ཤེལ་ནག་པོ་.
མིག་ཤེས་ (mīgsheè) vision, sight.
མིག་སེར་ (migsee) jealousy; va.—རྒྱག; —ལང་, —སྐྱེ་ to feel jealous.
མིག་སེར་པོ་ (mii sēēbo) yellow/ jaundiced eyes.
མིག་སེར་ཚ་པོ་ (migsee tsābo) jealous (person).
མིག་སྲུང་མིག་ཤེལ་ (migsuŋ migshee) protective glasses/ goggles.
མིག་སླུ་ (miglu) 1. sm. མིག་འཁྲུལ་. 2. va. to be confused/ puzzled/ perplexed.
མིག་སླེ་པོ་ (mig lēbo) cross-eyed.
མིག་གསུམ་པ་ (mii sūmbə) the Hindu god Vishnu.
མིག་བསྲིངས་ (mii sīŋ) va. to look at from a distance.
མིག་བསླེ་པོ་ (mii lēbo) sm. མིག་སླེ་པོ་.
མིག་ཧར་པོ་ (mig hārbo) clear/ bright eyes.
མིག་ཧུ་རེར་ལྟ་ (mii hūree dā) sm. མིག་ཧྲིག་གེར་ལྟ་.
མིག་ཧུར་ (mighur) a look of amazement/ astonishment.
མིག་ཧྲིག་གེར་ལྟ་ (mig hrīggee dā) va. to stare at.
མིག་ཧྲིག་ཧྲིག་ལྟ་ (mig hrīhrig dā) va. to stare at.
མིང་ (miŋ) name.
མིང་བཀྲ་ཤིས་པ་ (miŋ drā legba) auspicious name.
མིང་སྐུ་ (miŋ gū) va. to impersonate, to pose as, to represent oneself to be, to pass for ¶ བོད་ཀྱི་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་མིང་བཀུས་ནས་ས་ཡིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ Passing himself off as the representative of the Tibetan people, (he) signed (it).
མིང་རྐྱང་ (miŋgyaŋ) 1. the name of sth. 2. a noun.
མིང་ཁུངས་ (miŋguŋ) the origin of a name.
མིང་ཁུར་ (miŋgur) sm. མིང་འཁྱེར་.
མིང་འཁྱེར་ (miŋ kyēr) vi. to use sb.'s name, to do sth. in the name of another ¶ བྱམས་པའི་མིང་འཁྱེར་ནས་ཅ་ལག་གཡར་པ་རེད་ (He) borrowed things using Chamba's name.
མིང་གི་གོ་རིམ་ (miŋgi gori) position in a list of names, place in a competition.
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ (miŋgi nāmdraŋ) synonym.
མིང་གི་དབྱེ་བ་ (miŋgi yēwa) parts of speech.
མིང་གི་ཚོགས་པ་ (miŋgi tsōgba) dictionary, glossary of words.
མིང་གི་མཛོད་ (miŋgi dzöö) sm. མིང་གི་ཚོགས་པ་.
མིང་གོ་ (miŋgo) ch. republic ¶ ཀྲུང་ཧྭ་མིང་གོ་ The Republic of China.
མིང་གྲགས་ (miŋdraà) reputation, fame.
མིང་གྲགས་ཆེ་བ་ (miŋdraà cēwa) famous, well-known.
མིང་གྲགས་ཐོབ་དབང་ (miŋdraà tōbwaŋ) the privileges of name/ reputation/ fame.
མིང་གྲོགས་ (miŋdroò) a person with the same name, namesake.
མིང་འགོ་ (miŋgo) prefix.
མིང་འགོད་ (miŋ göö) va. to sign.
མིང་འགྲེལ་ (miŋdree) definition/ explanation of a word; va.—རྒྱག.
མིང་རྒྱབ་ཁུར་ (miŋ gyəb kūr) sm. མིང་འཁྱེར་.
མིང་སྒྲ་ (miŋdra) noun.
མིང་སྒྱུར་ (miŋgyur) change of name, change of title, title transfer; va.—བྱེད་ to change names, to transfer title.
མིང་བསྒྱུར་ (miŋgyur) 1. p. of མིང་སྒྱུར་. 2. sm. མིང་སྒྱུར་.
མིང་ངན་ (miŋŋɛn) bad reputation, bad name.
མིང་ངན་ཀུན་གྲགས་ (miŋŋɛn gūndraà) infamous, a bad name known to all.
མིང་ངན་དཔེར་ཐུད་ (miŋŋɛn yērbüü) sm. མིང་ངན་ཀུན་གྲགས་.
མིང་ངན་ཡོངས་གྲགས་ (miŋŋɛn yoŋdraà) sm. མིང་ངན་ཀུན་གྲགས་.
མིང་སྔོན་འགོད་ (miŋŋön göö) va. to sign a document first, to head a list of signers/ signatures (of a document).
མིང་ཅན་ (miŋjɛn) well-known, having a reputation.
མིང་བཅོས་ (miŋ jöö) sm. མིང་སྒྱུར་.
མིང་ཆེ་བ་ (miŋcewa) sm. མིང་ཅན་.
མིང་ཆེན་ (miŋjen) sm. མིང་ཅན་.
མིང་བརྗེ་ (miŋ je) sm. མིང་སྒྱུར་.
མིང་བརྗེས་ (miŋ je) 1. sm. མིང་བརྗེ་. 2. p. of མིང་བརྗེ་.
མིང་བཏགས་ (miŋ dāà) p. of མིང་འདོགས་.
མིང་བཏགས་ཐུག་པ་ (miŋdaà tūgbə) rice gruel offered when a monk passes his geshe degree examination.
མིང་བཏགས་ལག་ཁྱེར་ (miŋdaà laggyer) diploma, certificate.
མིང་བཏོན་ (miŋ dōn) p. of མིང་འདོན་.
མིང་རྟགས་ (miŋdaà) signature; va.—འགོད་ to affix a signature, to sign ¶ ཁོ་ཚོས་ཆིངས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་རེད་ They signed the treaty.
མིང་སྟོང་པ་ (miŋ dōŋba) having the name/ title but not the associated authority, an empty title/ rank.
མིང་སྟོང་ཙམ་ (miŋ dōŋdzam) sm. མིང་སྟོང་པ་.
མིང་སྟོན་ (miŋdön) 1. party given in honor of sb. passing a test/ degree, etc., va.—གཤོམས་. 2. va. to say the name of sth.
མིང་ཐོ་ (miŋdo) list of names, roll, register; va.—འགོད་; —རྒྱག to compile/ make a list of names; va.—འདོན་ to write/ produce/ issue/ publish a list of names; va.—སུབ་ to erase a name from a list; to eliminate sb. from a position. ¶ ཚོགས་པ་འདི་ནང་གི་མི་ཚང་མའི་མིང་ཐོ་བཏོན་པ་རེད་ The names of all the party members were published.
མིང་ཐོ་སྒྲོག་སྦྱངས་ (miŋto drɔgjaŋ) calling roll, taking attendance.
མིང་ཐོ་མཉམ་གོད་ (miŋto ñamgöö) jointly signed; va.—བྱེད་ to sign jointly.
མིང་ཐོག (miŋdɔɔ) 1. by means of or through one's name. 2. in name only, token.
མིང་ཐོག་གླ་ཕོགས་ (miŋtɔɔ lābɔɔ) nominal wages.
མིང་ཐོབ་ (miŋdob) a title.
མིང་མཐའ་ (miŋda) 1. suffix. 2. the second word of a Tibetan compound noun.
མིང་དང་བརྗོད་པ་ (miŋdaŋ jööba) word and sentence.
མིང་དུ་འདོགས་ (miŋdu dɔɔ) va. to name, to call ¶ བཀྲ་ཤིས་ཟེར་མིང་བཏགས་ (They) named (him) Tashi.
མིང་དེབ་ (miŋdeb) a register/ book of names.
མིང་གཞི་ (miŋshi) the root letter of a Tibetan syllable.
མིང་གཞུང་ (miŋshuŋ) a list of names.
མིང་དོན་ (miŋdön) name and deed/ actions/ behavior, what is said and what is done.
མིང་དོན་གཉིས་མཐུན་ (miŋdön ñīidün) sm. མིང་དོན་མཚུངས་པ་.
མིང་དོན་མཚུངས་པ་ (miŋdön tsūŋbə) proper accord between name and deed/ actions/ behavior, genuine, true, authentic ¶ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྒྱུག་ཁྱི་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད་ (He) is a true running dog of the imperialists.
མིང་འདེམས་ཤོག (miŋ demshoò) ballot; va.—འཕེན་ to cast a ballot, to vote.
མིང་འདོག (miŋ dɔɔ) sm. མིང་དུ་འདོགས་.
མིང་འདོག (miŋdoò) 1. nickname ¶ ཁོའི་མིང་འདོགས་ལ་སྤྲེའུ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ His nickname is monkey. 2. sm. མིང་དུ་འདོགས་.
མིང་འདོགས་སྣ་ཚོགས་ (miŋdoò nadzɔɔ) calling sth. by various names.

མིང་ལྡན་གྲངས་ (miŋdɛn traŋ) concrete number (in math).

མིང་འདོན་ (miŋdön) mentioning sb.'s name (e.g., in a speech); va.—འདོན་; —བྱེད་; —རྒྱག.

མིང་བརྡ་ (miŋda) 1. name of sth. 2. terms, words.

མིང་གནས་ (miŋnɛɛ̀) status, position, rank.

མིང་པས་ (miŋbɛ) a term used when concluding a Tibetan letter (to show humility) ¶ དགེ་མིང་པས་ From your humble teacher.

མིང་པོ་ (miŋbo) elder brother.

མིང་དཔྱས་ (miŋjɛɛ̀) sm. མིང་བྱད་.

མིང་འཕྲོག (miŋ drɔ̄ɔ̀) va. to take away sb.'s position/ rank.

མིང་བྱང་ (miŋjaŋ) 1. label, tag, title (books). 2. sm. མིང་ཐོ་.

མིང་བྱང་མཉམ་འགོད་ (miŋjaŋ ñamgöö) jointly signed.

མིང་བྱད་བཟོ་ (miŋjɛɛ̀ so) va. to give sb. a bad name/ reputation ¶ ངས་ཀུན་མ་བརྐུས་བཞག་ཟེར་མིང་བྱད་བཟོས་བཞག He gave me a bad name saying that I stole.

མིང་བྲིས་རྟགས་བཞག (miŋdrii dāgshaà) letters/ documents that have been signed and also have had a seal affixed.

མིང་འབུར་ (miŋ bur) vi. to become increasingly well-known/ famous ¶ དེང་སང་གློག་བརྙན་འཁྲབ་མཁན་དེ་མིང་འབུར་ཡོང་གི་འདུག These days the movie star is becoming increasingly famous.

མིང་འབག (miŋbaà) mask, false front; va.—གྱོན་ to put on a false front.

མིང་འབོད་ (miŋ böö) va. to call a name.

མིང་འབྲེལ་ (miŋdree) jointly signed or agreed to ¶ མིང་འབྲེལ་གློག་འཕྲིན་ A telegram jointly signed.

མིང་སྦྱོར་ (miŋjɔɔ) word building, word formation.

མིང་སྦྲེལ་ (miŋ dree) va. to put together words to form a phrase/ sentence.

མིང་མེད་ (miŋmeè) nameless, anonymous.

མིང་མེད་པོ་ (miŋ meèbo) sm. མིང་མེད་.

མིང་ཙམ་ (miŋdzam) nominal, token, in name only, figurehead ¶ མིང་ཙམ་གྱི་རང་སྐྱོང་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave them token autonomy.

མིང་ཙམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་པ་ (miŋdzamgi cəbsiibə) armchair politician.

མིང་ཙམ་མེད་པ་བཟོ་ (miŋdzam mɛ̀ɛba so) va. to destroy completely, to annihilate.

མིང་ཙམ་བཟུང་བའི་སྲིད་གཞུང་ (miŋdzam suŋwɛ siishuŋ) token government, figurehead government.

མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་བཟོ་ (miŋdzamyaŋ meèba so) sm. མིང་ཙམ་མེད་པ་བཟོ་.

མིང་གཙོ་སྨྲ་བ་ (miŋdzo māwa) nominalism, tokenism.

མིང་ཚབ་ (miŋdzəb) pronoun.

མིང་ཚིག (miŋdzii) 1. name and word. 2. noun, name of sth.

མིང་ཚོགས་ (miŋdzɔɔ̀) compound word.

མིང་ཚོགས་གསར་པ་ (miŋdzɔɔ̀ sāaba) new term/ word.

མིང་མཛོད་ (miŋdzöö) dictionary, glossary.

མིང་རྫས་ (miŋ dzɛɛ̀) va. to disgrace ¶ ཁོ་ཚོས་བོད་པའི་མིང་རྫས་པ་རེད་ They disgraced the name of Tibetans.

མིང་རྫུ་ (miŋ dzu) va. to pretend to be sb. else, to assume another's name.

མིང་རྫུས་ (miŋdzüü) false name.

མིང་རྫུས་ཁ་བསྒྱུས་ (miŋdzüü kālüü) impersonating, assuming a false name/ identity; va.—བྱེད་.

མིང་གཞན་ (miŋshɛn) a different name, another name; va.—འདོགས་ to give a different name, to use another's name, to do sth. in another person's name, to use as a pretext.

མིང་གཞི་ (miŋshi) the root letter (consonant) of a syllable.

མིང་གཞི་རྐྱང་པ་ (miŋshi gyaŋba) a single letter syllable with no vowels, prefixes and suffixes.

མིང་གཞི་ཉི་ཤུ་ (miŋshi ñishu) the twenty main "root" letters in the Tibetan alphabet that cannot be used either as suffix or prefix.

མིང་གཞི་གཙོ་ཕལ་ (miŋshi dzōbɛɛ) the main letter and the super and subsuffixed letters.

མིང་གཞི་སུམ་ཅུ་ (miŋshi sūmju) the thirty letters of the Tibetan alphabet.

མིང་གཞི་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ (miŋshi sūmju sōbshi) the thirty consonants and four vowels of the Tibetan written language.

མིང་གཞི་གསུམ་སྦྲེལ་ (miŋshi sūmdree) the main letter of a syllable with the super and subsuffixed letters.

མིང་གཞི་གཙོ་བོ་ (miŋshi dzōwo) sm. མིང་གཞི་.

མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག (miŋshi pōyii) the male consonants of the Tibetan alphabet: ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ་.

མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ (miŋshi məniŋ) the hermaphrodite letters of the Tibetan alphabet: ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་.

མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག (miŋshi moyii) the female letters of the Tibetan alphabet: ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ཝ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་.

མིང་གཞིའི་མོ་གཤམ་ (miŋshi mosham) the barren letters of the Tibetan alphabet: ར་ལ་ཧ་ཨ་.

མིང་གཞིའི་མཚན་མེད་ (miŋshi tsɛ̄nmeè) the nongender barren letter of the Tibetan alphabet: ཨ་.

མིང་གཞིའི་ཤིན་དུ་མོ་ (miŋshi shīndu mo) the super female letters of the Tibetan alphabet: ང་ཉ་ན་.

མིང་གཞུང་ (miŋshuŋ) a directory, a list of names.

མིང་ཟླ་ (miŋda) 1. having the same name, namesake. 2. the second noun in a compound.

མིང་གཟུགས་ཟླ་བ་ (miŋsuù dawa) the 3rd month of the Tibetan calendar.

མིང་ཡིག (miŋyii) signature; va.—འགོད་ to sign one's name.

མིང་ཡན་འདོགས་ (miŋyɛn dɔɔ̀) va. to give a nickname.

མིང་ཡོད་དོན་མེད་ (miŋyöö tönmeè) having name/ reputation and a goal/ purpose.

མིང་གཡར་ (miŋ yāā) va. to use as a pretext ¶ བུ་ལོན་འདེད་པའི་མིང་གཡར་ནས་སོ་པ་བྱས་པ་རེད་ Using the collection of debts as a pretext he spied on them.

མིང་རིམ་ (miŋrim) level, standing (as in a contest or listing).

མིང་ལེན་དམ་བཅའ་ (miŋlen tamja) oath of office; va.—འཛུག; —ལེན་ to take an oath of office ¶ བཀའ་བློན་གྱི་མིང་ལེན་དམ་བཅའ་བཞག་པ་རེད་ (He) took the oath of office of Council Minister.

མིང་བཤེར་ (miŋsher) roll call; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to call roll.

མིང་སྲིང་ (miŋsiŋ) brothers and sister.

མིང་སྲིང་གཏུགས་ (miŋsin dūù) va. to marry a cross-cousin.

མིང་གསང་བའི་ཡི་གེ་ (miŋsaŋwɛ yige) unsigned letter/ document.

མིང་གསོལ་ (miŋ sȫȫ) va. to give sth. a name.

མིད་ (mii) va. to swallow.

མིད་ཁྱུར་ (miigyur) swallowing; va.—གཏོང་; vi.—ཤོར་ to involuntarily/ unintentionally swallow.

མིད་ནད་ཚན་ཁག (miinɛɛ̀ tsɛ̄ngaà) department of throat diseases.

མིད་པ་ (miibə) throat, gullet; vi.—འཚངས་ to be deeply moved (emotionally), to be choked with emotion; vi.—འགག to choke (on sth.); vi.—འཛེར་ to become hoarse.

མིད་པའི་གློ་ཡུ་ (miibɛ lōyu) larynx.

མིད་པར་གཏོང་ (miibar dōŋ) va. to swallow.

མིད་པར་སྤུ་སྐྱེ་ (miibar būgye) taking sth. one isn't entitled to [Lit. hair growing in the throat].

མིད་སྦུབས་ (miibub) throat cavity.

མིད་ལ་ (miila) sm. མི་ལ་.

མིན་ (min) 1. negative linking verb ¶ ང་འགྲོ་གི་མིན་ I will not go. ¶ ཁོ་རྒྱ་རིགས་མིན་ཙང་. Because he is not Chinese. ¶ མོ་གཟུགས་པོ་བདེ་མིན་གྱིས་ཡོང་ཐུབ་མ་སོང་ Because she isn't well she couldn't come.

2. (vb. + —) whether or not, whatever, whenever ¶ འདི་བྱེད་དགོས་མིན་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པས་ Because they couldn't decide whether they should do it (or not). ¶ ཡིག་བསྐྱར་འདི་སུས་བྲིས་མིན་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་ (I) didn't know who wrote the protest poster.

སྨིན་ (min) manganese ¶ སྨིན་གཏེར་ Manganese mine.

མིན་གྲང་ (mindraŋ) isn't it so?

མིན་འགྲོ་ (mindro) probably ¶ ཕལ་ཆེར་རྡོ་རྗེ་མིན་འགྲོ་ Probably it is Dorje.

མིན་ད་ (minda) no.

མིན་འདྲ་ (mindrə) probably not.

མིན་ནམ་ (minnam) maybe ¶ ཁོ་ཨུ་རུ་སུའི་སོ་པ་མིན་ནམ་བསམས་པས་ Because (they) thought maybe he was a Russian spy.

མིན་པ་ (mimbə) 1. is/ was not, non ¶ རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་མིན་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་པ་རེད་ (They) proved that this was not the reason. ¶ རྒྱལ་ཁབ་དམར་ཤོག་མིན་པ་ཚོ་ The noncommunist countries.

མིན་པ་ཉིད་ (mimbəñii) absolutely not.

མིན་པ་འདྲ་ (mimbədra) does not seem to be, probably not, probably isn't.

མིན་པ་ཡིན་ན་ (mimbə yinnə) if it is not.

མིན་པ་ལོག་པ་ (mimbə lɔgba) wrong/ opposite acts.

མིན་ཕྱི་གོ་ལོག (minji kolɔɔ̀) doing or saying sth. inappropriate/ unsuitable; va.—བྱེད་; —གོད་.

མིན་ཕྱི་གོ་སློག (minji kolɔɔ̀) sm. མིན་ཕྱི་གོ་ལོག.

མིན་ལས་ཆེ་ (minlɛje) probably is not.

མིན་ལོག (minlɔɔ̀) it is.

མིན་ཤག (minshaà) most probably is not.

མིའི་ (mii) (of) humans.

མིའི་ཀུན་སྤྱོད་ (mii gũnjöö) human behavior/ conduct.

མིའི་ཁོག་པ་མིས་མི་ལོན་ (mii kōgba mii mi lön) a person can not guess another person's thoughts.

མིའི་ཁོག་པ་མིས་མི་ལོན་ རྡོའི་ཁོག་པ་ཆུས་མི་ལོན་ (mii kōgba mii mi lön do kōg cüü mi lön) sm. མིའི་ཁོག་པ་མིས་མི་ལོན་.

མིའི་གྲིབ་མ་ (mii tribmə) a person's shadow.

མིའི་གྲིབ་གཟུགས་ (mii tribsuù) sm. མིའི་གྲིབ་མ་.

མིའི་བགྲོད་ལམ་ (mii dröölam) sidewalk, pavement.

མིའི་ཆོལ་ཁ་ (mii cööga) one of the three traditional divisions/ provinces of Tibetan (མདོ་སྟོད་).

མིའི་ཐབས་ཀྱིས་ (mii tābgi) man-made, artificial.

མིའི་ཐབས་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་འཇུག་པ་ (mii tābgi tĩgle juùbə) artificial insemination; va.—སྒྲུབ to do artificial insemination.

མིའི་ཐབས་ཀྱིས་ཐེབ་སྦྱོར་ (mii tābgi debjɔɔ) artificial insemination/ breeding; va.—བྱེད་.

མིའི་ཐེངས་གྲངས་ (mii tēŋdraŋ) number of times (e.g., a person goes somewhere).

མིའི་ཐོབ་ཐང་ (mii tōbdaŋ) human rights.

མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་ (mii) human rights guarantee.

མིའི་དུལ་ (miidüü) sm. ཁམས་དམར་.

མིའི་ནད་ (mii nɛ̀ɛ) human disease/ illness.

མིའི་ནུས་པ་གནམ་ལས་རྒྱལ་ (mii nüübə nāmlɛ gyɛɛ) man can conquer nature.

མིའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ (mii nɛ̀ɛgəb ŋā) the five stages of a man's life.

མིའི་སྤུས་ཚད་ (mii bũüdzɛɛ̀) sm. མི་སྤུས་.

མིའི་བབ་དང་བསྟུན་ (mii bəbdaŋ dũn) in accordance with what is suitable/ appropriate given an individual's capability ¶ མིའི་བབ་དང་བསྟུན་དེ་ལས་ཀ་སྤྲོད་པ་རེད་ (They) gave jobs in accordance with each person's characteristics.

མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ (mii pargi dreewa) the relations between people.

མིའི་དབང་ཆ་ (mii wãŋja) human rights.

མིའི་བཙད་པོ་ (mii dzɛ̃ɛbo) sm. མིའི་བཙན་པོ་.

མིའི་བཙན་པོ་ (mii dzɛ̃nbo) king, monarch.

མིའི་རྩ་བའི་དབང་ཆ་ (mii dzāwɛ wãŋja) fundamental human rights.

མིའི་མཚན་ཉིད་ (mii tsɛ̃nñii) human character, human nature.

མིའི་རི་མོ་ནང་ སྟག་གི་རི་མོ་ཕྱི་ (mii rimu naŋ dāàgi rimu cĩ) the real nature/ motives of a person can not be see externally [Lit. the stripes of a person are inside, the stripes of a tiger are outside].

མིའི་རིགས་ (mii rig) mankind, humanity ¶ མིའི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་ The future of mankind.

མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་པ་ (mii riggi rigbə) anthropology.

མིའི་རིགས་གོང་འཕེལ་ (mii rig koŋbee) human evolution/ development.

མིའི་རིགས་རྒྱུད་ (mii riggyüü) human race.

མིའི་ལུང་པར་ཁྱིའི་རྒྱུ་མ་ (mii luŋbar kyĩi gyumə) showing one's dirty laundry outside [Lit. showing the dog's intestines outside].

མིའི་ལུས་ (mii lüü) human form/ body.

མིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ (mii lugyüü dɔrdüü) resume, biographical sketch.

མིའི་གཤིས་ལུགས་ (mii shĩiluù) human nature.

མིའི་བསམ་བློར་རྟ་རྒྱུག (mii sāmlɔɔ dāgyuù) people thinking about all sorts of things [Lit. people think about riding horses in their minds].

མིའི་ཧྲུའུ་ཀྲང་ (mii hrūdraŋ) ch. secretary general (of a government office).

མིའུ་ (miwu) dwarf, pigmy.

མིའུ་ཆུང་ (miwu cũŋ) sm. མིའུ་.

མིའུ་ཐུང་ (miwu tũŋ) sm. མིའུ་.

མིའུ་གདུང་དྲུག (miwu duŋdruù) the six ancient lineages that arose from the mating of a monkey and demoness (according to Tibetan mythology).

མིའུ་ལྡོང་དྲུག (miwu doŋdruù) sm. མིའུ་གདུང་དྲུག.

མིའུ་རིན་ཆེན་ (miwu rinjen) person, human.

མིའོ་ (miwo) ch. a second (of time).

མིའོ་རིགས་ (miwo rig) Miao nationality.

མིས་ (mii) ch. meter ¶ མིས་གཉིས་ Two meters.

མིས་འཕྱ་རང་སྡུག (mii cā raŋ duù) being saddened by others making fun of oneself.

མིས་བཅོས་པ་ (mijööbə) artificial.

མིས་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ (miiceèdu sööbə) sm. མིས་བཟོས་.

མིས་སྟོངས་ཁང་རོ་ (miidoŋ kāŋro) deserted/ empty/ ruined house.

མིས་ཏར་ (miidar) sm. མིས་.

མིས་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (miiten kɔ̄ɔlo) a rickshaw pulled by a person.

མིས་འབོད་རྟས་འཚེར་ (miibòò dɛ̀ɛdzer) crying of men and neighing of horses (phrase used to describe the heat of the battle).

མིས་བྲེལ་རྟ་བྲེལ་ (miidree dādree) busy, prosperous [Lit. people busy, horse busy].

མིས་བཟོས་ (miisöö) man-made, artificial.

མིས་བཟོས་ཀོ་བ་ (miisöö gɔ̄ɔ) artificial leather, leatherette, vinyl.

མིས་བཟོས་སྐོར་སྐར་ (miisöö kɔ̄ɔgar) sm. མིས་བཟོས་འཁོར་སྐར་.

མིས་བཟོས་འཁོར་སྐར་ (miisöö kɔ̄ɔgar) satellite.

མིས་བཟོས་འཁྱག་པ་ (miisöö kyāgba) artificial ice.

མིས་བཟོས་འཁྱགས་རོམ་ (miisöö kyāgrom) man-made glacier.

མིས་བཟོས་འགྱིག (miisöö gyig) synthetic rubber.

མིས་བཟོས་རྒྱུ་སྐར་ (miisöö gyugar) man-made planet.

མིས་བཟོས་ཆར་འབེབས་ (miisöö cārbeb) artificial rain.

མིས་བཟོས་བལ་ (miisöö pɛɛ) synthetic wool.

མིས་བཟོས་གཙང་པོ་ (miisöö dzāŋbo) man-made canal.

མིས་བཟོས་རྩྭ་ར་ (miisöö dzāra) artificially sown pasture.

མིས་བཟོས་ཚི་སྣ་ (miisöö tsĩnə) synthetic fibre.

མིས་བཟོས་མཚོའུ་ (miisöö tsēwu) artificial lake.

མིས་བཟོས་རྫིང་བུ་ (miisöö dziŋbu) artificial reservoir.

མིས་བཟོས་རིག་སྟོབས་ (miisöö rigdob) artificial intelligence.

མིས་བཟོས་སི་ཤན་ (miisöö sĩshɛn) artificial silk.

མིས་བཟོས་སྲིང་བལ་ (miisöö siŋbɛɛ) synthetic

cotton.

མིས་བཟོས་སྤུང་སྐར་ (miisöö sūŋgar) sm. མིས་བཟོས་འཁོར་སྐར་.

མིས་གསོ་སྐྱོང་ (mii sōgyoŋ) cultivated by humans, artificially raised; va.—བྱེད་.

མིས་ཧྲུའུ་ (miihru) ch. secretary (in office).

མུ་ (mu) edge, border, boundary ¶ ཞིང་གི་མུ་ལ་རྩྭ་མང་པོ་སྐྱེས་འདུག A lot of grass has grown on the edge of the field.

མུ་ཁ་ (mugə) 1. mouth. 2. sm. མུ་.

མུ་ཁྱུད་ (mugyüü) circumference, rim; surrounded, bounded ¶ ལུང་པ་འདི་ནི་གངས་རིས་མུ་ཁྱུད་དུ་སྐོར་པ་ཞིག་རེད་ This region is one that is surrounded by snow mountains.

མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་ (mudri dzēmbo) one of the ancient kings of Tibet.

མུ་གེ་ (muge) famine; vi.—ཐེབས་; —བྱུང་ to have a famine/ drought.

མུ་གེའི་ཁ་ལ་ཟླ་ལྷག (muge kāla dalhaà) sm. མུ་གེའི་སྟེང་ལ་ཟླ་ལྷག.

མུ་གེའི་སྐང་ལ་ཟླ་བཤོལ་ (muge gaŋla dashöö) sm. མུ་གེའི་སྟེང་ལ་ཟླ་ལྷག.

མུ་གེའི་སྟེང་ལ་ཟླ་ལྷག (muge dēŋla dalhaà) "when it rains it pours", one problem occurring on top of another [Lit. on top of famine, an extra month].

མུ་འགྲམ་ (mudram) 1. around the edge/ circumference. 2. slandering, talking negatively about sb.; va.—སྨྲ་ to slander, to talk negatively about sb.

མུ་ཅོར་ (mujɔɔ) nonsensical talk; va.—སྨྲ་ to talk nonsense.

མུ་ཆུ་སྒོང་ (muju goŋ) va. to fold and sew the hem of a piece of material.

མུ་གཅིག (mujig) 1. one side ¶ ཅ་ལག་དེ་ཚོ་མུ་གཅིག་ལ་ཞོག་དགོས་ We must put these things on one side. 2. kind, type ¶ ཅ་ལག་དེ་ཚོ་མུ་གཅིག་རེད་ These things are of one type.

མུ་ཏིག (mudii) pearl.

མུ་ཏིག་སྐྱེ་གནས་ (mudii gyēnɛɛ̀) oyster.

མུ་ཏིག་མགུལ་ཕྲེང་ (mudii güüdreŋ) necklace of pearls.

མུ་ཏིག་ཐུག་ཁོག (mudii tūggɔɔ̀) pearl adorned headdress of high ranking Tibetan ladies.

མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ (mudii trēŋwa) a strand of pearls, a rosary made of pearls.

མུ་ཏིག་འབྲུ་ (mudii dru) a single pearl.

མུ་ཏིག་བཙན་པོ་ (mudii dzēmbo) one of the ancient kings of Tibet.

མུ་ཏིག་ཚེམ་བུ་ (mudii dzēmbu) a type of even stitching which looks like pearls on a string.

མུ་ཏིག་རྫུས་མ་ (mudii dzüümə) cultured pearl, artificial pearl.

མུ་དོ་བ་ (mudowa) beggar.

མུ་ལྟར་ (mudar) just as before, like before.

མུ་ལྡོ་བ་ (mudowa) sm. མུ་དོ་བ་.

མུ་སྟེགས་ཅན་ (mudegjɛn) religions other than Buddhism.

མུ་སྟེགས་པ་ (mudegba) a heretic; a brahmin, a Hindu.

མུ་ཐི་ལ་ (mudilə) sm. མུ་ཏིག.

མུ་ཐི་ལི་ (mudili) sm. མུ་ཐི་ལ་.

མུ་མཐའ་ (muta) edge, border, boundary, limit.

མུ་མཐའ་བྲལ་བ་ (muta drɛɛwa) limitless, endless, boundless, vast ¶ མུ་མཐའ་བྲལ་བའི་རྩྭ་ཐང་ A vast grassland plain.

མུ་མཐའ་མི་མངོན་པ་ (muta miŋömba) sm. མུ་མཐའ་བྲལ་བ་.

མུ་མཐའ་མེད་པ་ (muta meèba) sm. མུ་མཐའ་བྲལ་བ་.

མུ་མཐུད་ (mutüü) continuously, continually, without interruption/ break, steadily; va. མུ་མཐུད་; —བྱེད་ to do continuously/ continually ¶ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་མུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ The people of the world are continuously opposing imperialism. ¶ ཁོ་རྒྱ་གར་ནས་ལོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་མུ་མཐུད་ཀྱི་རེད་ He will continue (his) studies after returning from India.

མུ་མཐུད་ཀྱིས་ (mutüügi) continuously, continually, without interruption/ break ¶ ཁོ་ཚོས་ཀུང་ཧྲེ་ཡར་རྒྱས་མུ་མཐུད་ཀྱིས་བཏང་བ་རེད་ They improved the commune continually.

མུ་མཐུད་རྒྱུན་འཁྱོངས་ (mutüü gyüŋgyoŋ) sm. མུ་མཐུད་རྒྱུན་ཆགས་.

མུ་མཐུད་རྒྱུན་ཆགས་ (mutüü gyünjaà) continuously, continually, without interruption/ break.

མུ་མཐུད་དེ་ (mutüüde) sm. མུ་མཐུད་ཀྱིས་.

མུ་མཐུད་ནས་ (mutüünɛ) sm. མུ་མཐུད་ཀྱིས་.

མུ་འདྲེས་ལྕགས་གཏེར་ (mudrɛɛ jāgder) a mine with both phosphorus/ sulphur and iron.

མུ་རྡོ་ (mudo) piles of stone at the edge of fields.

མུ་ནེ་བཙན་པོ་ (muge dzēmbo) the 39th ancient king of Tibet.

མུ་འབྱམས་ (mujam) shung. in perpetuation, continuously from long ago ¶ སྙན་ཞུས་འགོ་མཆན་འབྱུར་མར་གཞིགས་ཚེ་ས་དུས་ནས་ཆོས་ཁོངས་སུ་མུ་འབྱམས་སོང་བ་མིན་ནམ་སྙམ་ཁར་ According to the marginal notes on the petition, we think that the (land) belonged to the monastery from long age.

མུ་འབྲེལ་ (mudree) 1. joined side by side, together. ¶ རྒྱ་གར་དང་བོད་གཉིས་ས་མཚམས་མུ་འབྲེལ་རེད་ The border of Tibet and India are joined. 2. sm. མུ་མཐུད་.

མུ་འབྲེལ་ཆ་གྲངས་ (mudree cādraŋ) 1. the series of even numbers. (e.g., 2, 4, 6, etc.). 2. continuous fraction (in math).

མུ་འབྲེལ་ཡ་གྲངས་ (mudree yadraŋ) the series of odd numbers (e.g., 1, 3, etc.).

མུ་འབྲེལ་སྐྱེལ་འདྲེན་ (mudree gyēndren) a line of transport.

མུ་འབྲེལ་བསྟར་སྒྲིག (mūdree dārdrig) lined up one after another.

མུ་འབྲེལ་རི་བོ་ (mudree riwo) mountain range.

མུ་འབྲེལ་རི་མོ་ (mudree rimu) comic book series, comic strip series.

མུ་འབྲེལ་ལས་སྒྲུབ་ (mudree lɛɛ̀drub) production assembly line.

མུ་འབྲེལ་ལས་རིམ་ (mudree lɛɛ̀rim) sm. མུ་འབྲེལ་ལས་སྒྲུབ་.

མུ་འབྲེལ་ས་ཁུལ་ (mudree sɔgüü) contiguous/ adjacent area, areas sharing a border/ frontier.

མུ་མེད་ (mumeè) boundless, endless, limitless, vast.

མུ་མེན་ (mumen) 1. lapis lazuli. 2. dark purple.

མུ་ཚིགས་ (mudzii) the outer edge of a field.

མུ་རྫུས་ (mudzüü) artificial pearl.

མུ་ཟི་ (musi) 1. sulphur. 2. match; va.—སྦར་ to light a match; va.—གསོད་ to put out a match.

མུ་ཟི་འགྱུར་འགྱིག (musi gyurgyig) vulcanized rubber.

མུ་ཟི་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ (musijɛndu gyurwə) vulcanized.

མུ་ཟི་ལྕགས་གཏེར་ (musi jāgder) a mine of both phosphorus/ sulphur and iron.

མུ་ཟི་གཏེར་ཁ་ (musi dērga) sulphur mine.

མུ་ཟི་རྡོ་ (musi do) sulphur ore.

མུ་ཟི་ནག་པོ་ (musi nagbo) a type of sulphur.

མུ་ཟི་ལིམ་ (musilim) Muslim.

མུ་ཟི་སེར་པོ་ (musi sērbo) sulphur.

མུ་ཟིའི་སྐྱུར་ (musii gyūr) sulphuric acid.

མུ་ཟིའི་སྒམ་ཆུང་ (musii gəmjuŋ) match box.

མུ་ཟིའི་ཆུ་ཚན་ (musii cūdzɛn) sm. མུ་ཟིའི་ཚ་ཆུ་.

མུ་ཟིའི་ཚ་ཆུ (musii tsəju) sulfur spring.

མུ་ར་ (murə) acorus calamus (used in Tibetan medicine).

མུ་རུ་ (muru) sm. མུ་ར་.

མུ་རན་ (murɛn) edge, side.

མུ་རུག་བཙན་པོ་ (murug dzēmbo) sm. མུ་ཏིག་བཙན་པོ་.

མུ་ལ་ (mulə) 1. along with, together with, while, at the same time ¶ བོད་སྐད་ཀྱི་མུ་ལ་བོད་ཡིག་ཀྱང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད་ Along with studing spoken Tibetan, (he) also studied written Tibetan. 2. sm. ཁོངས་སུ་.

མུ་ལ་ཅིང་ (muləjiŋ) cotton flannel.

མུ་སལ་མན་ (musɛlmɛn) a Muslim.

མུག (mug) 1. famine ¶ ནད་མུག་འཁྲུག་གསུམ་འགོག་ཐབས་སུ་ For the purpose of preventing sickness, famine and war. 2. despondent, desperation, despair ¶ ཁོ་ལས་ཀ་ཤོར་ནས་ཡིད་མུག་བྱས་བསྡད་བཞག He was despondent after losing his job.

མུག་ཀུན་ (muggön) sm. འང་གུ་.

མུག་སྐྱོན་ (muggyön) famine disaster.

མུག་སྐྱོབ་ (muggyob) famine disaster relief.

མུག་སྐྱོབ་གྲབས་གཤོམ་གྱི་འབྲུ་ཁང་ (muggyob trəbshomgi drugaŋ) famine reserve granary.

མུག་གུ་ (muggu) sm. འང་གུ་.

མུག་དིར་དིར་ (mug dirdir) talking in a low voice.

མུག་པ་ (mugbə) 1. moth; vi.—རྒྱག; —ཟ་ to be eaten by a moth. 2. despondent, desperation, despair ¶ ཁོ་ལས་ཀ་ཤོར་ནས་ཡིད་མུག་བྱས་བསྡད་བཞག He was despondent after losing his job.

མུག་བྱོལ་ (mugjöö) a refugee from a famine area.

མུག་མ་ (mugmə) sm. མུག་པ་.

མུག་ཟ་ (mugsə) sm. མུག་ཟོས་.

མུག་ཟོས་ (mugsöö) eaten by a moth.

མུག་ཟོས་སྲིད་ཇུས་ (mugsöö siijüü) policy of "nibbling," tt. policy of slowly eating away at sb.'s strength so as to finally overcome them, the policy of attrition. [Lit. eaten by a moth].

མུག་ཟོས་དམག་འཐབ་ (mugsöö məgdəb) war of attrition.

མུག་རི་ (mugri) a bare hill.

མུག་ཤ་ (mugsha) meat of animals killed by famine.

མུག་ཤི་ (mugshi) death caused by famine; vi.—ཐེབས་.

མུག་ཤོད་འདྲེན་ (mugshöö dren) sm. སྨུག་ཤོད་མུག་ཤོད་.

མུག་སེང་ (mugseŋ) airing out one's clothes in summer and adding mothballs; va.—རྒྱག.

མུང་ (muŋ) sm. མུག་པ་.

མུན་ (mün) dark, darkness.

མུན་བསྐལ་ (müngɛɛ) an eon when there was no Buddha.

མུན་ཁང་ (müngaŋ) a dark room.

མུན་ཁུག (münguù) a dark corner of a hall/ room.

མུན་ཁུང་ (münguŋ) dungeon.

མུན་ཁྲོད་ (mündröö) in the midst of darkness.

མུན་འཁྲིགས་ (mündrig) sm. མུན་ནག.

མུན་གླིང་ (münliŋ) 1. shady side of a mountain or hill. 2. places where the dharma has not spread.

མུན་ཅན་ (m,ünjɛn) a respiratory illness.

མུན་གདིབས་ (mündib) overcast, dark due to heavy cloud cover.

མུན་འཐོམས་ (müntom) blind action, action without reflection/ consideration, ignorant action/ behavior; va.—བྱེད་ ¶ མུན་འཐོམས་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད་ (They) acted blindly.

མུན་འཐོམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ (müntomgi drub) sm. སྨོངས་ཚོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་.

མུན་འཐོམས་ཀྱིས་བྱེད་ (müntomgi cee) sm. མུན་འཐོམས་བྱེད་.

མུན་འཐོམས་ཐལ་བསྐྱོད་ (müntom tɛɛgyöö) leaping to act without reflection/ consideration, blind/ rash action, following blindly; va.—བྱེད་ ¶ བརྟག་དཔྱད་མེད་པར་མུན་འཐོམ་ཐལ་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ཟིང་ཆ་བསླངས་པ་རེད་ Without investigating (the matter) (they) acted rashly causing a disturbance.

མུན་མདངས་ (mündaŋ) twilight.

མུན་འདོར་གསལ་ལེན་ (mündɔɔ sɛɛlen) reforming one's views/ ideas/ behavior [Lit. cast away darkness and take in the light].

མུན་རྡོ་འཕེན་ (mün do pēn) doing sth. aimlessly, doing without thought/ plan/ guidelines [Lit. to throw a stone in the dark].

མུན་ནག (münnaà) 1. the dark. 2. dim, gloomy, somber, dismal.

མུན་ནག་གུག་གྱོག (münnaà kuggyɔɔ) a dark corner.

མུན་ནག་མདའ་འཕེན་ (münnaà daben) sm. མུན་རྡོ་འཕེན་ [Lit. to shoot an arrow in the dark.].

མུན་ནག་འདོམ་འཛལ་ (münnaà domjɛɛ) sm. མུན་ནག་སྦར་ཉུལ་.

མུན་ནག་སྦར་ཉུལ་ (münnaà baañüü) acting without specific guidelines/ plan/ goal, acting aimlessly/ blindly [Lit. groping in the dark with one's hand].

མུན་ནག་སྦར་རྙོབ་ (münnaà barñob) sm. མུན་ནག་སྦར་ཉུལ་.

མུན་ནག་སྦར་སྙུལ་ (münnaà barñüü) sm. མུན་ནག་སྦར་ཉུལ་.

མུན་ནག་སྦར་ཡུར་ (münnaà baayur) sm. མུན་ནག་སྦར་ཉུལ་.

མུན་པ་ (mümbə) 1. dark. 2. ignorant.

མུན་པ་ནག་པོ་ (mümbə nagbo) dark ¶ ཁང་པ་འདི་མུན་པ་ནག་པོ་འདུག This house is dark.

མུན་པ་མུན་ནག (mümbə münnaà) pitch dark.

མུན་པ་རུབ་ (mümbə rub) vi. to become dark (as at nightfall).

མུན་པ་སེལ་ (mümbə sēl) va. to illuminate darkness.

མུན་པ་སྲོད་འདྲ་ (mümbə dröndra) extremely dark [Lit. like late at night when it is dark].

མུན་པ་གསལ་ (mümbə sɛɛ) 1. vi. to become clear/ light, to illuminate darkness/ ignorance ¶ ཁོང་གི་བཀའ་སློབ་དེས་ངའི་བློ་ཡི་མུན་པ་གསལ་སོང་ His advice cleared the darkness in my mind (my ignorance). 2. vi. to become dawn.

མུན་པོ་ (mümbo) sm. མུན་པ་.

མུན་མུན་ཐོམ་ཐོམ་ (münmün tōmdom) dull, dazed.

མུན་མཚན་ (mündzɛn) night.

མུན་རུབ་ (münrub) sm. མུན་པ་རུབ་.

མུན་རུབ་རུབ་ (mün rubrub) the time just prior to darkness.

མུན་སྲིབ་ (münsib) sm. མུན་པ་རུབ་.

མུན་སེལ་ (münsee) sm. མུན་པ་སེལ་.

མུན་སྲེག (münseg) sm. མུན་མཚན་.

མུན་སྲོས་ (münsöö) sm. མུན་པ་རུབ་.

མུའུ་ (muu) ch. Chinese area measurement equaling 0.1647 acres ¶ མུའུ་རེའི་ཐོན་ཚད་ The yield per unit of མུའུ་.

མུའུ་སི་ལིན་ (muusilin) Moslem.

མུའུ་ཧན་མོ་དེ་ (muu hēnmode) Mohammed.

མུར་ (muu) 1. along with, together with, while ¶ གདན་ཞུའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་གནང་མུར་ While talking about the invitation. 2. va. to suck on ¶ ཁོས་བྱི་རིལ་མུར་གྱི་འདུག He is sucking on a candy. 3. in that/ this way, like that ¶ དེ་མུར་འཇོག་འདོད་མེད་ (We) don't want to leave it like that.

མུར་གོང་ (murgoŋ) 1. cheeks. 2. temple (of head).

མུར་གོང་རུས་པ་ (murgoŋ rüübə) 1. cheek bone. 2. temple bone.

མུར་ཐུག (mur tüü) finally, in the end, in the long run.

མུར་མུར་ (muumuu) 1. sucking (on sth.); va.—བྱེད་ ¶ སོ་མེད་པའི་རྒན་འཁོགས་ཚོས་ཤ་མུར་མུར་བྱེད་ཀྱི་འདུག The elderly without teeth are sucking on the meat. 2. the upper lip of a horse/ mule.

མུར་ཟས་ (mursɛɛ) eating slyly, eating so that others can't see; va.—རྒྱག.

མུར་མཛོག (murdzɔɔ) a fist; va.—ཞུ་ to hit with the fist; va.—སྒྲིང་ to make a fist.

མུར་གསང་ (mursaŋ) temple.

མུལ་ལྡོ་པ་ (müüdowa) sm. མུ་ཏོ་པ་.

མུས་ (müü) 1. verbal particle indicating present action in process ¶ ཁོ་གཉིས་སྐད་ཆ་བྱེད་མུས་རེད་ The two of them are talking (are in the process of talking).

མེ་ (me) 1. fire; va.—སྦར་ to light a fire; va.—གཏོང་ to make a fire; va.—རྒྱག to set fire to, to burn; vi.—འབར་ to catch fire; to burn; vi.—ཤོར་ to catch fire; va.—གསོད་ to put out/ a extinguish a fire. 2. abbr. of མེ་གོ་.

མེ་གྲུའུ་གླིང་ (medrawu liŋ) ch.tib. Americas, the American continent.

མེ་བཀྲ་ (medra) the flame of a fire as seen from a distance.

མེ་ཀུན་ (megün) fire and theft.

མེ་སྐ་ (mega) 1. iron prongs (used in making fire); va.—རྒྱག to use iron prongs. 2. trigger (of a gun).

མེ་སྐར་ (megar) 1. sparkle of a flame. 2. name of a star.

མེ་སྐོང་ (megoŋ) sm. མེ་བསྐོང་.

མེ་སྐོར་འདུ་ཚོགས་ (megɔɔ dudzɔɔ̀) campfire party.

མེ་སྐྱོགས་ (megyɔɔ̀) a utensil for taking coal/ embers out of fire.

མེ་སྐྱོན་འགོག་གསོད་རུ་ཁག (megyön gɔgsöö̀ rugaà) sm. མེ་གསོད་རུ་ཁག.

མེ་དཀྲུག (medruù) iron poker; va.—རྒྱག to turn/ stir a fire (to keep it going).

མེ་བསྐོང་ (megoŋ) 1. a heaped up bonfire; bonfire; va.—རྒྱག; —གཏོང་ ¶ མེ་བསྐོང་གི་ཁྲིད་དུ་མཚན་གང་བསྡད་པ་རེད་ (They) sat around the bonfire all night.

མེ་སྐྱོན་ (megyön) 1. conflagration, a wild fire ¶ ནགས་ཚལ་གྱི་མེ་སྐྱོན་ Forest fire. 2. fire damage.

མེ་སྐྱོན་ཤོར་བརྡ་ (megyön shɔ̃ɔda) fire alarm.

མེ་ཁ་ཁ་དང་དུ་བ་སོ་སོ་ (me kāga daŋ tuwə sōso) close but not the same, linked/ related but distinct or different [Lit. fire and smoke different].

མེ་ཁ་བཟུང་ (mega suŋ) sm. མེ་ཁ་གསོ་.

མེ་ཁ་གསོ་ (mega sō) va. to light a fire.

མེ་ཁང་ (megaŋ) kitchen.

མེ་ཁབ་རྩེ་ཙམ་གྱིས་རི་བོ་སྲེག (me kəbdzedzamgi riwo sēg) a flame the size of the tip of a needle can burn a mountain.

མེ་ཁམས་ (megam) the element fire.

མེ་ཁུག (meguù) a pouch for carrying flint and tinder.

མེ་ཁེ་ཧུང་ས་ཐིག (megehuŋ sədig) eng.tib. McMahon Line.

མེ་ཁེབས་ (megeb) a lid for covering a stove/ fire pot, etc.

མེ་ཁོག (megɔɔ̀) a pot in which red hot dung or charcoal is put to keep a tea pot that is set on top of it warm.

མེ་ཁོང་ (megoŋ) Mekong River.

མེ་ཁྱི་ (megyi) fire-dog year.

མེ་ཁྱེམ་ (megyem) flatheaded iron poker.

མེ་ཁྱེར་ (megyer) firefly.

མེ་འཁོར་ (megɔɔ) a train.

མེ་འཁོར་སྐྱེ་འདྲེན་འགན་ལེན་ཚན་སྐོར་ (megɔɔ gyēdreŋ gɛnlen tsēngɔɔ) locomotive crew.

མེ་འཁོར་ཁང་ཕྲེང་ (megɔɔ kāŋdreŋ) assembling and despatching trains, marshaling trains.

མེ་འཁོར་འཁོར་སྒྲོམ་ (megɔɔ kɔ̃ɔdrom) train compartment.

མེ་འཁོར་འཁོར་གཉེར་ཁྲུའུ་ (megɔɔ kɔ̃ɔñeetru) tib.ch. rolling stock (railway cars) division.

མེ་འཁོར་འཁོར་གཉེར་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (megɔɔ kɔ̃ɔñee trüüjɛɛ̀ sodra) rolling stock (railway cars) parts plant.

མེ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བཟོ་གྲྭ་ (megɔɔ kɔ̃ɔlo sodra) rolling stock factory.

མེ་འཁོར་གྱི་ཁ་ལོ་བ་ (megɔɔgi kālowa) engine/ locomotive driver.

མེ་འཁོར་གྱི་ཁང་མིག (megɔɔgi kəŋmiì) train compartment.

མེ་འཁོར་གྱི་མགོ་ (megɔɔgi go) locomotive.

མེ་འཁོར་གྱི་སྒྲོམ་ (megɔɔgi drom) railway carriage/ compartment.

མེ་འཁོར་གྱི་མཇུག་ཁང་ (megɔɔgi juggaŋ) caboose (in train).

མེ་འཁོར་གྱི་ཨ་མ་ (megɔɔgi āma) sm. མེ་འཁོར་གྱི་མགོ་.

མེ་འཁོར་གཏོང་མཁན་ (megɔɔ dōŋñɛn) sm. མེ་འཁོར་གྱི་ཁ་ལོ་བ་.

མེ་འཁོར་བསྟར་འཕྲེང་ (megɔɔ dārdreŋ) a train with a string of railway coaches/ cars.

མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ (megɔɔ bəbdzuù) railway station.

མེ་འཁོར་འབབ་ཚོགས་ (megɔɔ bəbdzii) railway station.

མེ་འཁོར་འབབ་ཚོགས་ཐང་ཆེན་ (megɔɔ bəbdzii tāŋjen) railway station square.

མེ་འཁོར་ཞབས་ཕྱི་ཁང་ (megɔɔ shibjigaŋ) attendant's room on a train.

མེ་འཁོར་ཞིག་གསོ་བཟོ་གྲྭ་ (megɔɔ shigso sodra) rolling stock repair plant.

མེ་འཁོར་ཟ་ཁང་ (megɔɔ sagaŋ) dining car on a train.

མེ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (megɔɔ sodra) rolling stock plant.

མེ་འཁོར་བཤེར་གསོ་བཟོ་གྲྭ་ (megɔɔ shērso sodra) rolling stock examination and repair plant.

མེ་འཁོར་ས་ཚོགས་ (megɔɔ sədzii) sm. མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་.

མེ་འཁོར་ཨ་མ་ (megɔɔ āma) locomotive.

མེ་འཁྱུད་ (megyüü) flame, blaze.

མེ་འཁྱེར་ (megyer) sm. མེ་ཁྱེར་.

མེ་འཁྲིད་སྐུད་པ་ (medrii gũübə) fuse, detonator.

མེ་ག་ཝཊ་ (megawad) eng. megawatt.

མེ་གོ་ (mego) ch. America, U.S.A. ¶ མེ་གོ་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ U.S. imperialism.

མེ་གོའི་སྒོར་མོ་ (megö gɔɔmo) U.S. dollar.

མེ་གོའི་སྔོན་ཐོན་ངལ་རྩོལ་བཟོ་པའི་ཏང་ (megö ŋöndön ŋɛɛdzöö sobɛ dāŋ) U.S. Progressive Labor Party.

མེ་གྲུང་པོ་ (me druŋbu) a smokeless fire.

མེ་གྲུབ་བྲག་རྡོ་ (medrub tragdo) magmatic rock.

མེ་གླང་ (melaŋ) fire-ox year.

མེ་གླིང་ (meliŋ) ch.tib. America; American continent ¶ ལ་ཏིན་མེ་གླིང་ Latin America.

མེ་གླིང་བྱང་ (meliŋ) ch.tib. North America.

མེ་གླིང་ལྷོ་ (meliŋ) ch.tib. South America.

མེ་གློག་བཟོ་སྐྲུན་ཁྲུའུ་ (melɔɔ̀ sodrün trūwu) tib.ch. department of thermoelectric power construction.

མེ་དགྲ་འདུལ་འགོག་རུ་ཁག (medra düngɔɔ̀ rugaà) fire brigade.

མེ་མགལ་ (megɛɛ) firebrand.

མེ་འགག་ས་ཚོགས་ (megɛɛ sədzii) fire prevention station.

མེ་འགག་ས་ཚུགས་ (megɛɛ sədzuù) fire prevention station.

མེ་འགོག་བཀོད་འདོམས་པུའུ་ (megɔɔ̀ tra rɔɔ̀) tib.ch. fire prevention command post.

མེ་འགོག་ཁྲའོ་རོགས་ (megɔɔ̀ tra rɔɔ̀) ch.tib. resist/ block America and aid Korea (a political slogan during the Korean War).

མེ་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ (megɔɔ̀ gyɛɛgyob) tib. ch. resist/ block America and defend the nation (political slogan during the Korean War).

མེ་རྒོལ་ (megöö) anti-U.S., oppose the U.S.

མེ་རྒོལ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (megöö tābjɔɔ̀ jīgdrii) anti-U.S. united front.

མེ་རྒྱག་གཏོར་ (megyaà dɔ̃ɔ) va. to destroy sth. by setting fire to it. ¶ གོ་མཛོད་ལ་མེ་རྒྱག་གཏོར་བ་རེད་ They destroyed the armory by setting fire to it.

མེ་སྒོང་ (megoŋ) sm. མེ་བསྐོང་.

མེ་སྒོར་ (megɔɔ) U.S. dollar.

མེ་སྒྱོགས་ (megyɔɔ̀) cannon, artillery; va.—རྒྱག; —འཕེན་; —འཕངས་ to shell, to bombard, to fire artillery.

མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་ཐལ་བ་ (megyɔɔ̀gi tɛ̃ɛwa) cannon fodder.

མེ་སྒྱོགས་ཁ་ (megyɔɔ̀ kā) outspoken, utterly frank (usu. for sb. who is critical) [Lit. cannon mouth].

མེ་སྒྱོགས་རྒྱ་གླིང་ཁ་ (megyɔɔ̀ gyəliŋgə) bazooka.

མེ་སྒྱོགས་ཆེ་རིགས་ (megyɔɔ̀ cērig) heavy artillery.

མེ་སྒྱོགས་གནམ་ལྟག (megyɔɔ̀ nəmluù) mortar.

མེ་སྒྱོགས་པའི་ཅི་པའོ་ (megyɔɔ̀ pējipao) tib.ch. sm. མེ་སྒྱོགས་གནམ་ལྟག.

མེ་སྒྱོགས་འཕེན་མཁན་ (megyɔɔ̀ pēññɛn) gunner, artillery man.

མེ་སྒྱོགས་དམག (mergyɔɔ̀ mãà) artillery troops, artillery unit/ regiment.

མེ་སྒྱོགས་དམག་དཔུང་ (mergyɔɔ̀ māgbuŋ) artillery unit/ regiment/ group.

མེ་སྒྱོགས་དམག་མི་ (mergyɔɔ̀ māəmi) artilleryman, artillery soldier.

མེ་སྒྱོགས་ཞའོ་ཀང་པའོ་ (mergyɔɔ̀ shao gāŋpao) tib.ch.

light artillery.
མེ་སྒྲོགས་ལིའུ་དན་ (mergyɔɔ liudɛn) tib.ch. howitzer.
མེ་སྒྲོགས་ཧྲན་པའོ་ (mergyɔɔ hrɛ̄npao) tib.ch. howitzer, mountain gun.
མེ་བསྒོས་ (mer göö) va. to light a fire.
མེ་སྒྲོན་ (medrön) 1. lamp, torch. 2. va. to light a fire.
མེ་ངར་ (meŋar) a big/ hot fire.
མེ་ངར་པོ་ (me ŋarbo) conflagration.
མེ་ཅན་ (mejɛn) fiery.
མེ་ལྕགས་ (mejaà) flint striker; va.—བྱེད་; —སྒོར་ to light a fire with a flint striker.
མེ་ལྕེ་ (meje) a flame; vi.—འབར་; —མཆེད་ to flame, to burn ༄ཁོང་ཁྲོའི་མེ་ལྕེ་འབར་ཏེ་ Burning with anger.
མེ་ལྕེ་འཁོར་ལོ་ (meje kɔ̄ɔlo) ringworm, tinea.
མེ་ལྕེ་གཏོར་ཆས་ (meje dɔ̄ɔjɛɛ̀) flame thrower.
མེ་ལྕེ་དྲག་པོ་ (meje tragbo) raging fire.
མེ་ལྕེ་གནམ་འབར་ (meje nāmbar) sth. increasing/ growing rapidly [Lit. a fire flaring up into the sky].
མེ་ལྕེའི་སྒྲོགས་མདའ་ (mejee gyɔŋda) rocket launcher.
མེ་ཆ་ (meja) the set of things used to make fire: flint striker, tinder and flint stone.
མེ་ཆུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕ་མི་ཆ་ (meju ñīigi shāmidza) sm. མེ་དང་ཆུ་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་.
མེ་ཆུ་མཐུན་ཐབས་མེད་པ་ (meju dū̃ndəb meèba) incompatible ༄སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་མེ་ཆུ་མཐུན་ཐབས་མེད་པ་རེད་ Communism and capitalism are incompatible. [Lit. incompatible like fire and wood].
མེ་ཆུང་ཐོག་ནས་གསོད་ (mejuŋ tɔ̄ɔnɛ sö̀ö) addressing a problem while its small [Lit. stop a fire while its still small].
མེ་ཆུའི་ཁྲོད་ནས་སྐྱོབ་ (mejü trö̀ònɛ gyōb) saved from great danger [Lit. saved from fire and water].
མེ་ཆུར་འཇེམས་མེད་ (mejuu dzemmeè) fearless, undaunted [Lit. unafraid of fire and water].
མེ་མཆེད་ (me cēè) vi. to have fire spread.
མེ་མཆོད་ (mecöö) sm. སྦྲིན་སྲེག.
མེ་ཉེན་སྔོན་འགོག (meñen ŋöngɔɔ̀) stopping a fire before it starts, fire prevention.
མེ་མཉམ་གསང་ (meñam sāŋ) a point around the stomach for applying moxabustion.
མེ་སྙིང་ (meñiŋ) the embers kept during the night and used to reignite the fire in the morning.
མེ་སྙོལ་ (meñöö) va. to cover the embers at the night with ashes so that they will remain alive during the night and can be used to reignite a fire in the morning.

མེ་དེ་ཐེ་རེ་ཨན་རྒྱ་མཚོ་ (mede tērean gyadzo) Mediterranean Sea.
མེ་དེལ་ (medee) branding iron.
མེ་ཏོག (medoò) flower.
མེ་ཏོག་ཀ་ར་བི་ར་ (medoò gāra birə) the flower of the winter daphne (used for making paper).
མེ་ཏོག་ཀུན་བཟང་ (medoò gūnsaŋ) 1. passion flower. 2. dahlia.
མེ་ཏོག་ཀུའེ་ཧྭ་ (medoò gūweha) sweet-scented osmanthus.
མེ་ཏོག་བཀྲམ་ (medoò drām) va. to sprinkle/ shower with flowers.
མེ་ཏོག་ཁ་ལེན་ (medoò kālɛn) a type of riding skill wherein a rider picks up a flower off the ground with his mouth.
མེ་ཏོག་ཁོག་མ་ (medoò kɔ̄ɔma) flower pot.
མེ་ཏོག་གངས་ལྷ་ (medoò gaŋlha) snow lotus.
མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ (medoògi trēŋwa) floral wreath.
མེ་ཏོག་ཅིའུ་ཧའི་ཐང་ (medoò ciu hētaŋ) tib.ch. begonia.
མེ་ཏོག་ཆུང་ཡང་ལྷ་རྫས་ (medoò cūŋyaŋ lhādzɛɛ̀) its the thought behind a gift offering that counts [Lit. even if the flower is small, it is a offering to the gods].
མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ (medoò cūnbo) bouquet.
མེ་ཏོག་མཉམ་བཞད་ རྙིང་འབུད་གསར་འདོན་ (medoò ñamshɛɛ̀ ñīŋbüü sārdön) let a hundred flowers blossom and weed through the old to let the new emerge (political slogan).
མེ་ཏོག་མཉམ་བཞད་ མཁས་བརྒྱ་འགྲན་གླེང་ (medoò ñamshɛɛ̀ kɛɛ̄gya drɛnleŋ) let a hundred flowers blossom and a hundred school of thoughts contend (political slogan).
མེ་ཏོག་ཐག་འཁྲུད་ (medoò tāàgyüü) flowers that climb/ creep.
མེ་ཏོག་ཐོད་ (medoò tǖü) ornaments made with flowers.
མེ་ཏོག་མཐུད་སྦྱོར་ (medoò tǖüjɔɔ) grafting flowers/ plants.
མེ་ཏོག་འདབ་མ་ (medoò dəbma) flower petal.
མེ་ཏོག་རྡུལ་ (medoò düü) 1. pollen. 2. menstruation period.
མེ་ཏོག་ལྡན་པའི་ཟླ་བ་ (medoò dembɛ dawa) the 4th month of the Tibetan calendar.
མེ་ཏོག་ལྡུམ་ར་ (medoò dumra) flower garden.
མེ་ཏོག་ནས་ (medoò nɛɛ̀) barley put in bowls to hold flowers (as offerings).
མེ་ཏོག་པོན་པོ་ (medoò pōmbo) a bunch of flowers.
མེ་ཏོག་ཕྱི་ལེབ་ (medoò cēleb) pansy (flower).
མེ་ཏོག་འཕྲེང་བརྒྱུད་ (medoò trēŋgyüü) wreath of flowers.
མེ་ཏོག་འཕྲེང་བ་ (medoò trēŋwa) wreath of flowers.
མེ་ཏོག་བུམ་པ་ (medoò pumbə) flower vase.
མེ་ཏོག་བྱ་ཟེ་ (medoò case) cockscomb.
མེ་ཏོག་མོ་ལི་ (medoò moli) jasmine.
མེ་ཏོག་ཚོམ་བུ་ (medoò tsōmbu) bunch/ pile of flowers.
མེ་ཏོག་ཡལ་ (medoò yɛɛ) vi. to wither/ die (flowers or blooms).
མེ་ཏོག་ཡིང་ཧྭ་ (medoò yiŋha) oriental cherry.
མེ་ཏོག་ཡུས་ཅིན་ཞང་ (medoò yüüjinshaŋ) tib.ch. tulip.
མེ་ཏོག་ཡུས་ལན་ཧྭ་ (medoò yüülɛnha) tib.ch. magnolia.
མེ་ཏོག་སིལ་མ་ (medoò sīlmə) flowers that hand down.
མེ་ཏོག་གསར་པ་ (medoò sāāba) new flowers, fresh flowers.
མེ་ཏོག་སོས་པ་ (medoò sōòba) fresh flowers.
མེ་ཏོག་ཧ་ལོ་ (medoò hālo) high mellow (used in Tibetan medicine).
མེ་ཏོག་ཧྲན་ཁྲ་ (medoò hrɛ̄ndra) tib.ch. camellia.
མེ་གཏོང་ (me dōŋ) va. to make a fire.
མེ་རྟ་ (meda) 1. fire-horse year. 2. sm. སྦྲི་ཐྱི་.
མེ་ལྟར་ཚ་བ་ (medar tsāwa) fiery, intense ༄འཐབ་རྩོད་མེ་ལྟར་ཚ་བ་ཞིག An intense struggle.
མེ་སྟག (medaà) 1. spark ༄མེ་སྟག་གིས་སྤང་ལྷོངས་སྲེག་ཐུབ་ A (single) spark can start a prairie fire. 2. fire-tiger year.
མེ་ཐག་གཅོད་ (medaà jöö) va. to put out a cooking fire.
མེ་ཐལ་ (medɛɛ) ashes from a fire.
མེ་ཐལ་ཕུང་དོང་ (medɛɛ pūŋdoŋ) a hole/ depression into which ashes from a fire are thrown.
མེ་ཐབ་ (medəb) stove, furnace.
མེ་ཐབ་སོ་ཕག (medəb sōbaà) firebrick, refractory brick.
མེ་ཐུབ་ (medub) heat resistant.
མེ་ཐུབ་རྒྱུ་ཆ་ (medub gyuja) fireproof materials.
མེ་ཐུབ་རང་བཞིན་ (medub rəŋshin) the nature of being resistant to fire.
མེ་ཐུབ་སོ་ཕག (medub sōbaà) fireproof bricks.
མེ་ཐུབ་ཨར་འདམ་ (medub ārdam) fireproof cement.
མེ་ཐུར་ (medur) 1. spark. 2. spoon made from metal.
མེ་ཐུར་སྒམ་ཆུང་ (medur gəmjuŋ) match box.
མེ་ཐེལ་ (medee) sm. མེ་དེལ་.
མེ་དང་ཆུ་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་ (medaŋ cūla ñīŋje meè) heartless, cruel [Lit. fire and water do not have compassion].

མེ་དང་རྩྭ་ལ་ཞུ་བ་མེད་ (medaŋ cūlə shuwa meè) sm. མེ་དང་རྩྭ་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་.

མེ་དང་སྤུ་ལྟར་ (medaŋ būdar) things that can't be put/ kept together, incompatible things [Lit. like fire and hair].

མེ་དང་སྤུ་ཐུག་པ་ (medaŋ bū tügbə) an irreconcilable difference [Lit. fire and hair meeting].

མེ་དམ་ (medam) flower pot.

མེ་དུགས་ (meduù) heating a pouch containing various herbal medicines and applying it to the part of the body where there is pain (used in Tibetan medicine).

མེ་དོང་ (medoŋ) firepit.

མེ་དྲོད་ (medröö) the heat from fire.

མེ་ཊིག་ཊོན་ (medigdön) eng. metric ton.

མེ་མདག་ (medaà) ember, hot ash from a fire.

མེ་མདངས་ (mendaŋ) light/ glow of a fire.

མེ་མདའ་ (menda) gun, rifle; va.—རྒྱག to shoot (a gun).

མེ་མདའ་མཁྱེན་པོ་ (menda gyēmbo) expert marksman, sharpshooter.

མེ་མདའ་ཁ་ཤོར་ (menda kāshɔɔ) vi. to have a gun go off accidentally.

མེ་མདའ་ཕྲུང་ཧྥིང་ཆང་ (menda drūŋfeŋjaŋ) tib.ch. submachine gun, tommy gun.

མེ་མདའ་ཅན་ (mendajan) person carrying a gun, gun-toting.

མེ་མདའ་ཅི་ཀོན་ཆང་ (menda jīgönjaŋ) tib.ch. machine gun.

མེ་མདའ་ཕྱགས་ཚགས་ (menda jāgdzaà) submachine gun, tommy gun.

མེ་མདའ་སྟོང་སྐབ་ (menda dōŋbaà) firing a gun in the air; va.—རྒྱག.

མེ་མདའ་ཐུང་མདའ་ (menda tūŋda) hand gun, pistol; va.—རྒྱག.

མེ་མདའ་ཐེབས་ (menda tēb) vi. to be hit/ shot (by a bullet).

མེ་མདའ་ཐིར་ (menda dīr) va. to aim a gun/ rifle.

མེ་མདའ་སྦག་སྦག་ (menda bagbaà) machine gun; va.—རྒྱག.

མེ་མདའ་ཚ་པོ་ (menda tsābo) a crack shot. a marksman.

མེ་མདའི་སྐམ་པ་ (mendɛ gāmba) trigger of a gun.

མེ་མདའི་ཁ་ (mendɛ kā) muzzle of a gun.

མེ་མདའི་ཁ་ནས་སྲིད་དབང་ཐོན་ (mendɛ kāne sīiwaŋ tōn) political power comes from the muzzle of a gun (a quote from Mao).

མེ་མདའི་ཁོག་རིས་ (mendɛ kōōgrii) the rifling of the barrel of a gun.

མེ་མདའི་སྒུམ་ཤིང་ (mendɛ gumshiŋ) gunstock, rifle butt.

མེ་མདའི་སྒྲ་ (mendɛ dra) the sound of a gunshot.

མེ་མདའི་ལྡིའུ་མིག (mendɛ diu mii) sm. མེ་མདའི་པོར་དོག.

མེ་མདའི་པོར་དོག (mendɛ bōrdoò) rifle bolt.

མེ་མདའི་སྦོར་དོག (mendɛ bōrdoò) sm. མེ་མདའི་པོར་དོག.

མེ་མདའི་ཕོ་བྲང་ (mendɛ pōdraŋ) the chamber of gun.

མེ་མདའི་བྱ་གཞུག (mendɛ cashuù) gun handle.

མེ་མདའི་ཚ་ཁ་ (mendɛ tsāga) gunsight.

མེ་མདའི་རུ་ (mendɛ ru) gun brace/ rest/ stand.

མེ་མདའི་ར་ཅོ་ (mendɛ rajo) rifle brace/ stand/ rest made of horns.

མེ་མདས་གསོད་ (mendɛɛ sȫö) va. to execute by shooting/ firing squad.

མེ་མདེལ་ (medee) guns and ammunition/ bullets.

མེ་འདག (mendaà) glowing embers.

མེ་འདྲེན་སྦུ་གུ་ (mendren bugu) detonator.

མེ་རྡེལ་ (medee) bullet, cartridge, shell.

མེ་རྡོ་ (medo) flint.

མེ་རྡོ་བཟོ་གྲྭ་ (medo sodra) flint factory.

མེ་དོག (medoò) a burning/ glowing ember.

མེ་ལྡན་མདའ་མོ་ (medɛn damo) a fire arrow (used in warfare).

མེ་པོ་ཆེ་ (meboce) a big fire.

མེ་པྲ་ (medra) a type of divination done by reading the flames of a fire.

མེ་དཔུང་ (mebuŋ) a large fire.

མེ་སྤར་ (me bār) 1. va. to light a fire. 2. p. of མེ་སྤོར་.

མེ་སྤོར་: p. and f. སྤར་; imp. སྤོར་ (me bōr) va. to light a fire.

མེ་སྤོར་རླུང་སྐྱུལ་ (mebar lūŋgüü) sm. མེ་སྤོར་རླུང་གཡབ་.

མེ་སྤོར་རླུང་གཡབ་ (mebar lūŋyəb) instigating [Lit. fanning a flame].

མེ་སྤུ་ (mebu) things that can't be put together, incompatible things [Lit. fire and hair].

མེ་སྤུ་ལྟར་ (mebu dār) sm. མེ་དང་སྤུ་ལྟར་.

མེ་སྤྲིན་ (medrin) cloud of smoke.

མེ་སྤྲེ་ (medre) fire-monkey year.

མེ་སྤྲེལ་ (medree) sm. མེ་སྤྲེ་.

མེ་ཕག (mebaà) fire-pig year.

མེ་ཕུང་ (mebuŋ) any heaped up fire, bonfire, campfire; va.—རྒྱག.

མེ་ཕུང་གཅིག་ལ་ཆུ་ཕོར་གང་ (mebuŋ jīglə cūbɔr kaŋ) utterly inadequate [Lit. a bowl of water to put out a bonfire].

མེ་ཕུང་མཚན་ཚོགས་ (mebuŋ tsɛ̄ndzɔɔ̀) people dancing and singing around a bonfire at night.

མེ་ཕོ་ (mepo) male fire year.

མེ་ཕོར་ (mebɔɔ) 1. brazier, pot in which coals are heated to keep a teapot warm. 2. sm. མེ་བུམ་, 2.

མེ་ཕོར་ཁོག་ཐིར་ (mebɔɔ kɔ̄ɔ̄dii) Tibetan tea kettle and brazier.

མེ་འཕེན་ (meben) shooting (guns); va.—བྱེད་.

མེ་འཕེན་མཚམས་འཇོག (meben tsāmjɔɔ̀) cease-fire; va.—བྱེད་ ¶ མེ་འཕེན་མཚམས་འཇོག་ས་ཐིག Cease-fire line.

མེ་བུམ་ (mebum) 1. flower vase. 2. moxibustion cupping; va.—རྒྱག.

མེ་བྱ་ (meja) fire-bird year.

མེ་བྱི་ (meji) fire-mouse year.

མེ་བྲག (medraà) igneous rock.

མེ་དབལ་ (mewɛɛ) heat from a fire.

མེ་དབྱིན་ (mejin) ch.eng. America and Britain, American and British ¶ མེ་དབྱིན་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ American and British imperialism.

མེ་འབར་ (me bar) vi. to catch fire, to burn ¶ ཤོག་བུ་དེ་ལ་མེ་འབར་གྱི་མ་རེད་ That paper will not catch fire. ¶ ཁང་པ་འདིར་མེ་འབར་གྱི་འདུག This house here is burning.

མེ་འབར་སྟེང་དུ་གཡོས་ལྷུག (me bar dēŋdu yīiduù) sm. མེ་འབར་བའི་སྟེང་ལ་ཤིང་གསྒགས་པ་.

མེ་འབར་མདའ་མོ་ (mebar damo) a fire arrow (in warfare).

མེ་འབར་བའི་སྟེང་ལ་ཤིང་གསྒགས་པ་ (me barwɛ gaŋla shīŋ shāgba) making a bad situation worse, exacerbating a situation [Lit. adding firewood to a burning fire].

མེ་འབར་རླུང་བསྐྱོད་ (mebar lūŋgyöö) sm. མེ་སྤར་རླུང་སྐྱུལ་.

མེ་འབུད་ (me büü) 1. va. to start a fire. 2. to blow on/ fan a fire.

མེ་འབེན་ (meben) target (for shooting).

མེ་འབྱར་ (mejar) eng. a low level noncommissioned officer in the traditional Tibetan army.

མེ་འབྲུག (medruù) fire-dragon year.

མེ་སྦྲུལ་ (medrüü) fire-snake year.

མེ་མ་ཐལ་ (mematɛɛ) a fire that just about to die and become ash.

མེ་མ་མུར་ (mema mur) sm. མེ་མདག.

མེ་མ་མུར་གྱི་འོབས་ (mema murgi wob) a fire pit.

མེ་མུར་ (memur) sm. མེ་མདག.

མེ་མོ་ཡོས་ (memo yöö) female fire-hare year.

མེ་དམག (memaà) ch.tib. U.S. army, U.S. soldiers.

མེ་དམིགས་ (memii) the points or areas on the human body where moxabustion can be applied.

མེ་བཙག (medzaà) spark, ember.

མེ་བཙན་ (medzɛn) ch.tib. U.S. imperialism/

imperialists.

མེ་བཙའ་ (medzaa) 1. spark, ember. 2. cauterization; va.—རྒྱག to cauterize.

མེ་རྩེད་ (medzeè) acrobatic feats using fire, playing with fire.

མེ་རྩེད་བརྩེས་ན་རང་བསྲེག (medzeè dzēēna raŋ sēg) if you play with fire you will get burned.

མེ་ཚག (medzaà) sm. མེ་སྟག.

མེ་ཚང་ (medzaŋ) kitchen.

མེ་ཙུགས་ (me dzuù) applying moxabustion.

མེ་མཚོན་ (medzöö) firearms, weapons.

མེ་མཚམས་ (mendzam) 1. cease-fire; va.—གཅོད་. 2. stopping/ putting out a fire; va.—གཅོད་.

མེ་ཛ་ (medza) brazier made of clay. 2. flower pot.

མེ་རྫས་ (medzɛɛ̀) gunpowder, va.—ཀྱིས་གཏོར་ to destroy by exploding a bomb/ explosives; va.—སྦར་ to light/ ignite a bomb/ explosives.

མེ་རྫས་ཊི་ཨེན་ཊི་ (medzɛɛ̀ tiendi) tib.eng. TNT (the explosive).

མེ་རྫས་མེ་ཏོག (medzɛɛ̀ medoò) fireworks.

མེ་ཞར་ (meshar) shooting a rifle from horseback (in a special sports competitions); va.—རྒྱག.

མེ་ཞར་པོག་གྲས་ (meshar pɔ̄ɔ̄drɛɛ̀) one who has hit the bullseye in the competition of shooting a rifle from horseback.

མེ་གཞི་ (meshi) anvil.

མེ་ཟོན་ (mesön) fire prevention; va.—བྱེད་ to be careful with fire, to practice fire prevention ། ཤིང་ཁང་ནང་ལ་བསྡད་ན་མེ་ཟོན་བྱེད་དགོས་ You have to be careful with fire if you live in a wooden house.

མེ་འོད་ (mewöö) light/ glow of a fire.

མེ་འབས་ (mewob) sm. མེ་འོད་.

མེ་ཡིས་མེ་གསོད་ (meyii mesöö) making matters worse [Lit. using fire to extinguish a fire].

མེ་ཡོག (meyɔɔ̀) firepoker.

མེ་ཡོན་ (meyön) ch. American dollar.

མེ་ཡོས་ (meyöö) fire-hare year.

མེ་རང་ཤི་དང་ དུ་བ་རང་ཡལ་ (meraŋ shīdaŋ tuwa raŋyɛɛ) 1. if the primary cause is eliminated the secondary will not occur. 2. letting sth. quiet down on its own. [Lit. the fire goes out and smoke disappears].

མེ་རི་ (meri) 1. volcano. 2. abbr. U.S. and Japan.

མེ་རིས་ (merii) paintings or drawing of fire/ flames.

མེ་རོ་ (mero) ashes, cinders, embers.

མེ་རླབས་ (meləb) blazing flames, wall of fire [Lit. a wave of fire].

མེ་ལ་ལྡེ་ (mela de) sm. མེར་བསྲོ་.

མེ་ལ་བསྲོ་ (mela sō) sm. མེར་བསྲོ་.

མེ་ལན་ (melɛn) return fire; va.—སློག་; —སྤྲོད་ to return fire, to shoot back.

མེ་ལི་ (meli) eng. mile.

མེ་ལུག (meluù) fire-sheep year.

མེ་ལི་ (mele) eng. mile.

མེ་ལི་གྲུ་བཞི་ (mele trubshi) tib.eng. square mile.

མེ་ལེན་ (melen) 1. fire tongs. 2. a type of branding iron.

མེ་ལེན་སྐུད་པ་ (melen gǖùbə) the wick used to ignite a Tibet matchlock rifle.

མེ་ལེན་གྱི་རྫས་ (melengi dzɛɛ̀) gunpowder used to ignite a Tibet matchlock rifle.

མེ་ལོང་ (meloŋ) mirror.

མེ་ལོང་སྤུ་གྲི་ (melon būdri) a traditional Tibetan medical instrument for shaving hair.

མེ་རོ་བསྐྱར་འབར་ (mero gyāmbar) resurgence, revival [Lit. dying ember lighting again].

མེ་ཤིང་ (meshiŋ) firewood, fuel, dung; va.—བྱེད་ to use as firewood/ fuel; va.—རྒྱག to add firewood/ fuel to the fire ། རྙིང་ཀུབ་ཀྱག་རྙིང་པ་དེ་མེ་ཤིང་བྱས་པ་རེད་ (They) used the old chair as firewood.

མེ་ཤུགས་ (meshuù) 1. heat from a fire, thermo. 2. firepower (as in war) ། མེ་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བསྡིལ་ (They) concentrated their firepower.

མེ་ཤུགས་གློག་སྐྱེད་ས་ཚིགས་ (meshuù lɔ̄ɔ̄gyeè sɔ̄dzii) thermoelectric power plant/ station.

མེ་ཤུགས་གློག་འདོན་ (meshuù lɔ̄gdön) thermoelectric power.

མེ་ཤུགས་གློག་འདོན་བཟོ་གྲྭ་ (meshuù lɔ̄gdön) thermoelectric power plant.

མེ་ཤུགས་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (meshuù lɔ̄gdön trǖùgɔɔ) thermoelectric power generator.

མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (meshuù pūnda) missile, rocket ། ཡོན་ཅི་དུལ་ཕྲན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའི་རྟེན་གཞི་ Atomic missile base.

མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་འཕེན་གནས་ (meshuù pūnda pēnnɛɛ̀) rocket launching site.

མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའི་མེ་སྒྱོགས་ (meshuù pūndɛ mergyɔɔ̀) rocket/ mortar launcher, bazooka.

མེ་ཤུགས་འཕུར་མདེལ་ (meshuù pūndee) missile, rocket.

མེ་ཤུགས་འབར་མདེལ་ (meshuù bandee) rocket/ mortar launcher, bazooka.

མེ་ཤུགས་འཛོམས་ས་ (meshuù dzomsa) the target of firing/ bombing/ shooting, firing range for a target ། མེ་ཤུགས་འཛོམས་སར་སླེབས་མ་ཐག As soon as they got into firing range for that target.

མེ་ཤུལ་ (mesüü) remains of a fire.

མེ་ཤེད་ (mesheè) 1. མེ་ཤུགས་. 2. the amount of time a substance burns.

མེ་ཤེལ་ (meshee) magnifying glass.

མེ་ཤོར་ (me shɔ̄ɔ̄) vi. to catch fire ། ཁང་པ་དེར་མེ་ཤོར་བ་དང་ཚང་མས་བྲོས་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ As soon as the house caught fire everybody tried to escape.

མེ་སང་ཧྲུག (mesaŋ gyaà) va. to poke/ stir a fire.

མེ་སུའུ་ (mesuu) abbr. U.S.A. and USSR.

མེ་སོན་ (mesön) starter fire (to ignite a large fire).

མེ་སུབ་ཤིང་ (mesub shīŋ) 1. piece of kindling wood. 2. white sandalwood.

མེ་སྲེག (meseg) burning; va.—གཏོང་ to burn/ roast; vi.—ཐེབས་ to get burned ། ཁོས་ཡི་གེ་མེ་སྲེག་བཏང་བ་རེད་ He burned the letter.

མེ་སྲེག་གྲིས་རྨོས་ (meseg drīimöö) swidden agriculture, slash-and-burn agriculture.

མེ་སྲོས་ (me sɔ̄ɔ̄) va. to keep warm by sitting close to a fire.

མེ་སླང་ (melaŋ) sm. མེ་ཕོར་.

མེ་གསོད་ (me sɔ̄ɔ̄) va. to put out/ extinguish a fire.

མེ་གསོད་འཁོར་ལོ་ (mesɔ̄ɔ̄ kɔ̄ɔ̄lo) fire engine.

མེ་གསོད་རྒྱུ་རྫས་ (mesɔ̄ɔ̄ gyudzɛɛ̀) fire extinguishing materials.

མེ་གསོད་སྒྲིག་ཆས་ (mesɔ̄ɔ̄ drigjɛɛ̀) fire fighting equipment.

མེ་གསོད་ཆུ་སྒོ་ (mesɔ̄ɔ̄ cūgo) fire hydrant.

མེ་གསོད་འཕྲུལ་འཁོར་ (mesɔ̄ɔ̄ trǖùgɔɔ) sm. མེ་གསོད་འཁོར་ལོ་.

མེ་གསོད་འཕྲུལ་ཆས་ (mesɔ̄ɔ̄ trǖùjɛɛ̀) fire extinguisher.

མེ་གསོད་མི་སྐྱོབ་ (mesɔ̄ɔ̄ migyob) putting out fires and protecting the people.

མེ་གསོད་མོ་ཊ་ (mesɔ̄ɔ̄ modra) sm. མེ་གསོད་འཁོར་ལོ་.

མེ་གསོད་ཡོ་བྱད་ (mesɔ̄ɔ̄ yobjɛɛ̀) sm. མེ་གསོད་སྒྲིག་ཆས་.

མེ་གསོད་རུ་ཁག (mesɔ̄ɔ̄ rugaà) fire brigade.

མེ་གསོད་རུ་མི་ (mesɔ̄ɔ̄ rumi) fireman.

མེ་གསོད་ལྕགས་འཁོར་ (mesɔ̄ɔ̄ lāŋgɔɔ) fire engine.

མེ་གསོས་ (mesöö) paper or tinder used to start a fire.

མེ་བསང་ (mesaŋ) incense; va.—གཏོང་ to burn incense.

མེ་བསྲེག (me sēg) sm. མེ་སྲེག.

མེ་ལྷ་ (melha) 1. fire deity. 2. stove.

མེ་ལྷོག (melhog) a type of disease/ illness.

མེག་སི་ཀོ་ (megsigo) sm. མེག་སི་ཁོ་.

མེག་སི་ཁོ་ (megsigo) Mexico.

མེང་ལྕགས་ (menjaà) manganese steel.

མེང་ཧྲི་ཝེ་ཁི་ (meheweke) ch. Menshevik.

མེད་ (meè) negative existential verb (there is not, there was not, does not exist/ have) ། ཁོ་ལ་རྟ་མེད་ཙང་རྐང་ཐང་དུ་ཡོང་བ་རེད་ Because he doesn't have a horse, he came on foot ། ང་ལ་མི་མདའ་མེད་ I

don't have a gun.

མེད་འགྲོ་ (meèndro) probably there is ༑ཁོ་ལ་དངུལ་མེད་འགྲོ་སྙམས་པ་རེད་ (They) thought he probably has money.

མེད་ཐབས་མེད་པ་ (meèdəb meèba) sth./ sb. that one cannot do without, a necessity ༑མི་འདི་ལས་ཁུངས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པ་རེད་ The office cannot do without that person.

མེད་དུ་འགྱུར་ (meèdu gyur) vi. to vanish, to disappear ༑དེ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་པ་རེད་ The need disappeared.

མེད་དུ་མི་རུང་བ་ (meèdu miruŋwə) indispensable, essential ༑ང་ཚོའི་ལས་དོན་ལ་ཁྱེད་རྣམས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ Your support is indispensable to our cause.

མེད་པ་ཆགས་ (meèba cāā) sm. མེད་པ་འགྱུར་.

མེད་པ་བ་ (meèbawa) a nihilist.

མེད་པ་བྱས་ནས་ (meèba cεènε) sm. མེད་པར་.

མེད་པ་བཟོ་ (mεèba so) va. to annihilate, to completely destroy, to wipe out ༑ཨ་མེ་རི་ཀའི་དམག་དཔུང་ནི་ང་ཚོས་མེད་པ་བཟོས་དགོས་རེད་ We have to annihilate the American troops.

མེད་པར་ (mεèbar) without ༑དངུལ་མེད་པར་ཁང་པ་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Without money (you) can not build a house.

མེད་པར་འགྱུར་ (meèbar gyur) vi. to disappear, to vanish ༑ཁྲུས་བྱས་ནས་དྲི་ངན་མེད་པར་གྱུར་པ་རེད་ After he washed, the bad smell disappeared.

མེད་པར་གཏོང་ (mεèbar dōŋ) sm. མེད་པ་བཟོ་.

མེད་པར་བྱེད་ (meèbar cεè) sm. མེད་པ་བཟོ་.

མེད་པར་བཟོ་ (mεèbar so) sm. མེད་པ་བཟོ་.

མེད་པོ་ (mεèbo) a poor man, a have not, a beggar.

མེད་མི་རུང་ (meè miruŋ) shung. sm. མེད་དུ་མི་རུང་བ་.

མེད་སར་ཁ་གསབ་ (meèsaa kāsəb) filling in the blanks, filling in the gaps; va.—བྱེད་.

མེདར་ (meèbar) shung. abbr. of མེད་པར་.

མེན་ (men) ch. manganese.

མེན་པའོ་ (membao) ch. bread.

མེའི་མཆོད་པ་ (mee cōōba) 1. a butter lamp offering. 2. exorcism.

མེའི་ཐལ་བ་ (mee tεεwa) ashes.

མེའི་ཚ་ཚ་ (mee tsādza) a sparkling fire.

མེའི་ཧྭ་ (meeha) ch. plum tree.

མེའི་ (mee) ch. magnesium.

མེའོ་རིགས་ (meo rig) Miao nationality.

མེར་ (mee) 1. vi. to be filled to the brim. 2. sm. སྐྱུགས་. 3. flexible, malleable. 4. thin (for broths/ soups).

མེར་ཀྲོ་ (meedro) sm.* མེར་བསྲོ་.

མེར་སྐམ་ (meegam) drying by fire; va.—གཏོང་.

མེར་གྱིས་ཁེངས་ (mergi kēŋ) full of, filled to the brim ༑ཆང་གིས་མེར་གྱིས་ཁེངས་པའི་དཀར་ཡོལ་ A bowl filled to the brim with ཆང་.

མེར་གྱིས་གང་ (mergi kaŋ) sm. མེར་གྱི་ཁེངས་.

མེར་འདེབས་ (mee deb) va. to put sth. into a fire.

མེར་བུན་ (merbün) Melbourne.

མེར་མེར་ (mee mee) rolling/ flowing (of rivers, streams).

མེར་མེར་ཤིག་ཤིག་ (meemee shīgshii) 1. vibrating, trembling (sound or shaking of the earth). 2. rolling, flowing. 3. the collective movement of insects which creates a wave-like movement.

མེར་སྲེག་ (mee sēg) burning; va. མེ་སྲེག; va.—གཏོང་ to burn.

མེར་བསྲེགས་ (meēseg) sm. མེ་སྲེག.

མེར་བསྲོ་ (mee sō) va. to keep warm by sitting close to a fire.

མེལ་གེ་ (meege) sm. ཤིབ་བུ་.

མེལ་ཚེ་ (meedze) a watch at night; va.—བྱེད་ to stand night watch.

མེལ་ཚེ་བ་ (meedzewa) night watchman.

མེལ་ལི་ (meeli) eng. mile.

མེལ་ལི་གྲུབ་བཞི་ (meeli trubshi) eng.tib. square mile.

མེལ་ལེ་ (meele) sm. མེལ་ལི་.

མེས་ (meè) abbr. of མེས་པོ་.

མེས་རྒྱལ་ (meègyεε) motherland, fatherland.

མེས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ (meègyεε kyīmdzaŋ cēmmo) the big family of the motherland/ fatherland.

མེས་རྒྱལ་ཅན་བཞི་ (meègyεε jēnshi) the four modernizations program of the Motherland.

མེས་རྒྱུད་ (meègyüü) ancestral lineage.

མེས་པོ་ (meèbo) 1. grandfather (paternal). 2. forefather, ancestor.

མེས་དབོན་ (meèbön) abbr. of grandfather and grandson.

མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ (meèbön nāmsum) abbr. of the three great kings: Srongtsan Gampo, Trisrong Detsan, Tritsug Detsan.

མེས་འཚིག (meè tsīi) vi. to get burned ༑ཁོའི་ཁང་པ་མེས་ཚིག་པ་རེད་ His house got burned.

མེས་ཚིག་རྨ་ (meèdzii mā) burn wound.

མེས་ཚིག་མེར་གདུགས་ (meèdzii meeduù) doing sth. even though it is painful or difficult (e.g., losing a war then having to negotiate with the victors) [Lit. burned by the fire, touching the fire].

མེས་རབས་ (meèrəb) ancestral generation, previous generation.

མེས་སྲེག (meè sēg) va. to burn.

མེས་བསྲེགས་ (meè sēg) p. of མེས་སྲེག.

མེས་ཨག་ཚོ་ (meè āgdzo) the 37th Tibetan king.

མོ་ (mo) 1. particle indicating female gender ༑བྱ་མོ་ Hen. 2. she ༑མོ་སློབ་ཕྲུག་མ་རེད་ She is not a student. ༑མོས་བྱས་པ་རེད་ She did it. 3. divination; va.—རྒྱག; —འདེབས་; —སྐོར་ to divine, to do divination. ༑ཁོང་གིས་ཚོང་ལ་ལམ་འགྲོ་ཡོང་མིན་མོ་བརྒྱབ་པ་རེད་ He did divination to see whether business will be good or not. 4. linking verb (in some dialects) ༑དོན་ག་ཅི་མོ་ what is the meaning (of this)?

མོ་ཀོར་ (mogɔɔ) sm. མོ་སྒོར་.

མོ་དཀར་ (mokar) a woman's cup (it is smaller than a man's cup).

མོ་ཀྲ་ (modra) sm. མོ་ཏར་.

མོ་བཀྱག (mogyaà) a stand for a Tibetan woman's cup.

མོ་སྐད་ (mogεὲ) sound of woman's voice.

མོ་སྐོར་ (mo gɔ̄ɔ̄) see མོ་.

མོ་སྐྱུར་ (mogyur) a divorce that was forced/ precipitated by the wife.

མོ་སྐྱེས་ (mogyeè) woman.

མོ་རྐྱང་ (mogyaŋ) 1. spinster, a single woman. 2. female wild ass.

མོ་ཁབ་ (mogəb) small needle.

མོ་ཁྱི་ (mugyi) bitch, a female dog.

མོ་མཁན་ (mogεn) sm. མོ་པ་.

མོ་འཁོར་ (mogɔɔ) woman's bicycle (the type made without the center bar).

མོ་འཁྲབ་ (modrəb) male actors who play a female role.

མོ་གུམ་མ་ (mo gummə) sm. མོ་རྐྱང་.

མོ་གོས་ (mogöö) woman's clothes.

མོ་གློག (molɔ̀ɔ̀) negative electricity.

མོ་གློག་ཅན་གྱི་དྲེན་ཙི་ (molɔ̀ɔ̀jεngi dēndzi) negative electron.

མོ་རྒྱག (mo gyaà) see མོ་.

མོ་རྒྱག་དཔེ་དེབ་ (mogyaà bēdeb) divination book/ text.

མོ་རྒྱུད་ (mogyüü) maternal descendants.

མོ་སྒོ་ (mogo) female, woman.

མོ་སྒོར་ (mogɔɔ) ch.tib. badge (usually made of gold) that military officers and aristocrats wear on their hat or cap.

མོ་དགོན་ (mogön) nunnery.

མོ་གཅུས་ (mojüü) nut (that goes with a screw).

མོ་ཆས་ (mojεὲ) sm. མོ་གོས་.

མོ་ཉམས་དོད་པོ་ (moñam töòbo) a female who is very feminine.

མོ་བརྙན་ (moñεn) female statue.

མོ་ཉེ་ (moñe) maternal relatives.

མོ་རྟ་ (mo̱da) mare.
མོ་རྟགས་ (mo̱daà) vagina.
མོ་བརྟག (mo̱daà) divination.
མོ་ཊ་ (mo̱dra) 1. automobile, car; va.—གཏོང་ to drive car. 2. mortar (the weapon).
མོ་ཊར་ (mo̱drar) sm. མོ་ཊ་.
མོ་ཊ་འཇིབ་ (mo̱dra ji̱b) eng. jeep.
མོ་ཊོར་ (mo̱dor) sm. མོ་ཊ་.
མོ་སྟོན་ (mo̱dön) sm. མོ་པ་.
མོ་ཐིག (mo̱tig) a string used for divining/ divination.
མོ་ཐིག་པོ་ (mo̱ ti̱gbu) accurate divination ¶ གྲྭ་པ་དེ་མོ་ཐིག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That monk is accurate when divining.
མོ་ཐུའོ་གྲུ་གཟིངས་ (mo̱tu tru̱siŋ) ch.tib. motor boat.
མོ་ཐུའོ་ཅན་གྱི་དཔུང་སྡེ་ (mo̱tujɛngi būŋde) ch.tib. motorized force/ army.
མོ་ཐོ་ (mo̱to) a list for divination.
མོ་དོང་ (mo̱doŋ) a coin used in divination.
མོ་དོར་ (mo̱dɔɔ) female petticoat/ underwear.
མོ་དྲེལ་ (mo̱dree) female mule.
མོ་མདོང་ (mo̱doŋ) the container in which the coins used in divination are shaken.
མོ་འདེབས་ (mo̱deb) see མོ་.
མོ་འདེབས་མཁན་ (mo̱ de̱bñen) sm. མོ་འདེབས་པ་.
མོ་འདེབས་པ་ (mo̱ de̱bba) a diviner.
མོ་ནག (mo̱naà) divination that gives a bad sign/ answer.
མོ་ནད་ (mo̱nɛɛ̀) female illness/ disease, gynecological problems.
མོ་ནད་མཁྲིས་ཚབས་ (mo̱nɛɛ̀ triìdzəb) a type of female illness in Tibetan medicine.
མོ་ནད་ཐོར་བུ་ (mo̱nɛɛ̀ tōrbu) leukorrhea.
མོ་ནད་སྡེ་ཚན་ (mo̱nɛɛ̀ de̱dzɛn) department of gynecology.
མོ་ནད་བུ་སྐྱེས་སྨན་ཁང་ (mo̱nɛɛ̀ pu̱gyeè mɛ̄ngaŋ) gynecology and obsetrics hospital, maternal and child health hospital.
མོ་ནད་སྨན་བཅོས་ཁང་ (mo̱nɛɛ̀ mɛ̄njöögaŋ) gynecology department/ clinic.
མོ་ནད་ཙ་སྐྲན་ (mo̱nɛɛ̀ dzādren) growth of tumor after childbirth.
མོ་ནད་འོ་ཚབས་ (mo̱nɛɛ̀ wo̱dzəb) menstrual problems.
མོ་ནད་རླུང་ཚབས་ (mo̱nɛɛ̀ lūŋdzəb) female disease caused by རླུང་.
མོ་ནོར་ (mo̱nɔɔ) female yaks.
མོ་སྣ་གཅོད་ (mo̱na jöö) va. to cut off the nose of a woman.
མོ་སྣེ་ (mo̱ne) the negative pole, cathode.
མོ་པ་ (mo̱ba) diviner.
མོ་སྤྲ་ (mo̱dra) abbr. of མོ་ and སྤྲ་.
མོ་དཔེ་ (mo̱deb) book for divination.
མོ་ཕག (mo̱paà) female pig.
མོ་ཕྱུ་ (mo̱cuù) female dress.
མོ་ཕྱུགས་ (mo̱juù) female livestock/ cattle.
མོ་ཕྱོགས་ (mo̱jɔɔ̀) woman's side.
མོ་ཕྱ་ (mo̱ja) divination.
མོ་བ་ (mo̱wa) sm. མོ་པ་.
མོ་བེའུ་ (mo̱biu) female calf.
མོ་བོང་ (mo̱poŋ) female donkey.
མོ་བོན་ (mo̱bön) abbr. divination and Bon.
མོ་བྱ་ (mo̱ja) female birds.
མོ་བྱིས་ (mo̱jiì) young girl.
མོ་བྲན་ (mo̱drɛn) female servant, maidservant.
མོ་དབང་ (mo̱waŋ) vagina.
མོ་འབྲས་ (mo̱ndrɛɛ̀) the result of divination.
མོ་མ་ (mo̱ma) sm. མོ་པ་.
མོ་མ་ཉིང་ (mo̱ mə̱niŋ) woman with a nonfunctional vagina.
མོ་དམན་ (mo̱mɛn) sm. མོ་སྣེ་.
མོ་མོག (mo̱mɔɔ̀) sm. མོག་མོག.
མོ་རྩ་ (mo̱dza) a type of pulse characteristic of females in Tibetan medicine.
མོ་རྩིས་ (mo̱dziì) abbr. of མོ་ and རྩིས་.
མོ་རྩེ་ (mōdze) jiao (a Chinese money unit worth 1/ 10 of a yuan).
མོ་ཚིག (mo̱dziì) words used in divination.
མོ་མཚན་ (mo̱dzɛn) vagina.
མོ་མཚན་གྱི་ཁ་ (mo̱dzɛngi kā) vaginal orifice.
མོ་ཞི་གོ་ (mo̱shigo) Mexico.
མོ་ཞི་ (mo̱shi) female cat.
མོ་གཞུང་ (mo̱shuŋ) sm. མོ་དཔེ་.
མོ་གཞོན་ (mo̱shön) a young woman.
མོ་ཟོམ་ (mo̱som) women's Tibetan woolen boot.
མོ་ཟོམ་མཐིལ་གཉིས་མ་ (mo̱som tīīñiìmə) a type of woman's woolen boot with two soles.
མོ་ཡན་ (mo̱yɛn) tenant, lessee, renter; va.—གཏོང་ to lease/ rent a house or apartment; va.—བྱེད་ to be a renter, to rent a house/ apartment ¶ ཁང་མིག་མང་པོ་མོ་ཡན་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is renting many apartments to tenants. ¶ ང་མི་ཚང་དེའི་མོ་ཡན་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ I am living as that family's tenants.
མོ་ཡིག (mo̱yiì) feminine letters (in the Tibetan alphabet).
མོ་ཡོན་ (mo̱yön) fee for divination.
མོ་ར་ (mo̱ra) 1. sm. མོ་རང་. 2. female goat.
མོ་རང་ (mo̱raŋ) 1. she herself ¶ མོ་རང་ཚོགས་འདུར་མ་ཡོང་བར་ཚབ་ཅིག་བཏང་འདུག She didn't come to the meeting herself (but) sent a substitute. 2. slang in Lhasa: he, him ¶ ངས་མོ་རང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ I told him.
མོ་རབས་ཆད་ (mo̱ rə̱bjɛɛ̀) a barren woman.
མོ་རེ་ (mo̱re) term used for calling women: " hey woman".
མོ་རིགས་ (mo̱riì) female sex/ gender, women.
མོ་རིགས་མེ་ཏོག (mo̱riì me̱doò) female flower.
མོ་རེངས་ (mo̱reŋ) unmarried woman, spinster. 2. widow.
མོ་རོ་ (mo̱ro) ch. an edible fungus.
མོ་ལ་འཇིང་ (mo̱ləjiŋ) tib.hind. flannel, cotton cloth.
མོ་ལས་ (mo̱lɛɛ̀) women's work.
མོ་ལུག (mo̱luù) female sheep.
མོ་ལུང་ (mo̱luŋ) 1. ring (on which a hook is fastened). 2. abbr. of divination (མོ་) and prophesy (ལུང་).
མོ་ལུང་བརྟག་ཞུ་ (mo̱luŋ dāàshu) asking advice from diviners, lamas and oracles; va.—བྱེད་.
མོ་ལུས་ (mo̱lüù) female body/ form; vi.—ལེན་ to be born as a female.
མོ་ལོ་ཀོ་ (mo̱logo) Morocco.
མོ་ལོ་དྲུག (mo̱lo tru̱ù) the six female years of the Tibetan Zodiac.
མོ་ཤར་ (mo̱shar) young girls.
མོ་ཤིང་ (mo̱shiŋ) female tree.
མོ་ཤེལ་ (mo̱shee) female mirror.
མོ་ཤོ་ (mo̱sho) dice used for divining.
མོ་གཤམ་ (mo̱sham) barren woman.
མོ་གཤམ་ཡི་གེ་ (msham yi̱gi) the four barren letters in the Tibetan alphabet: ར་ལ་ད་ཨ་.
མོ་སི་ཁའི་ (mo̱sigo) sm. མོ་སི་ཁོ་.
མོ་སི་ཁོ་ (mo̱sigo) Moscow.
མོ་སློག (mo̱lɔɔ̀) woman's fleece dress.
མོ་གསར་ (mo̱sar) virgin; va.—འཕིགས་ to have the first intercourse with a virgin.
མོ་གསར་སྐྱི་པགས་ (mo̱sar gyībaà) hymen.
མོ་ལྷ་ (mo̱lha) gods and deities used in divination. 2. goddess.
མོ་ལྷམ་ (mo̱lham) woman's shoes.
མོ་ཧྲེངས་ (mo̱hreŋ) sm. མོ་རེངས་.
མོག (mɔ̱g) eng. mug.
མོག་པོ་ (mɔ̱gbo) sm. མོག་མོག་པོ་.
མོག་སྤྲུ་ (mɔ̱gdru) a steamer (pot).
མོག་མོག (mɔ̱ɔ̀mɔɔ̀) Tibetan stuffed dumpling.
མོག་མོག་པོ་ (mɔ̱ɔmɔgbo) lackluster, faded (of color).
མོག་མོག་སི་ཀའི་ (mɔ̱ɔmɔɔ̀ sīgəo) tib.ch. steamed corn cake.
མོག་དམར་ (mɔ̱gmar) dark purplish (usu. for

horses).

མོག་ཟངས་ (mɔgsaŋ) a steamer.

མོག་རོ་ (mɔro) 1. a kind of black fungus used for cooking. 2. dark purplish (usu. for horses).

མོག་རོ་དཀར་པོ་ (mɔro gārbo) a white fungus (tremella) used in cooking.

མོག་རོ་སེར་པོ་ (mɔro sēēbo) yellow fungus (used in cooking).

མོག་ཤ་ (mɔgsha) a fungus that grows in wet/ marshy areas.

མོག་ཤད་ (mɔgshɛɛ̀) a potter's tool for making the snout of kettles.

མོང་གོལ་ (moŋgöö) Mongols, Mongolia ¶ མོང་གོལ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ Mongolian People's Republic.

མོང་ཅ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ (moŋjala gyɛɛgəb) ch.tib. Bangladesh.

མོང་ཏེ་ཝི་དེ་ཨོ་ (moŋde wideo) Montevideo.

མོང་རྟུལ་ (moŋdüü) foolish, stupid.

མོང་བརྟུལ་ (moŋdüü) sm. མོང་རྟུལ་.

མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ (moŋsa trïja) the Tibetan wife of King Srongtsan Gampo.

མོད་ (möö̀) 1. although, even though ¶ ཁོ་བོད་ནས་ཡོང་མོད་འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་བཤད་རྒྱུ་མི་འདུག Even though he came from Tibet, he has nothing to say about the situation there. 2. as soon as ¶ བོད་ལ་སླེབས་མོད་ལ་ཁོང་དང་མཇལ་བྱུང་ As soon as I arrived in Tibet, I met him. 3. plentiful, abundant.

མོད་ཚིལ་ལེ་བ་ (möö̀ cēēlewa) sm. འཕེལ་འཕེལ་ལྷག་ལྷག.

མོད་ཉོ་དཀོན་ཚོང་ (möö̀ño göndzoŋ) buying when things are plentiful and selling when they are scarce.

མོད་སྙོམས་ (möö̀ñom) equalizing, balancing; va.—བྱེད་.

མོད་སྙོམས་པོ་ (möö̀ ñömbo) equal.

མོད་པ་ (möö̀ba) sm. མོད་པོ་.

མོད་པོ་ (möö̀bo) abundant, plentiful.

མོད་མི་དམའ་བ་ (möö̀ mimawa) not worse than, not inferior to ¶ གཟབ་མཆོར་དཔོན་རིགས་ལས་མོད་མི་དམའ་བ་སྒྱོན་འདུག (He) wore clothes that were not worse than the officials.

མོད་ཚོང་ (möö̀dzoŋ) flooding the market, selling when things are plentiful; va.—བྱེད་.

མོད་ལ་ (möö̀la) as soon as, immediately ¶ བོད་ལ་སླེབས་མོད་ལ་ཁོང་དང་མཇལ་བྱུང་ As soon as I arrived in Tibet I met him.

མོན་ (mön) a place in southeast Tibet (that is now part of Arunachal Pradesh in India).

མོན་ཀ་ (mönga) sm. མོན་ཡུལ་.

མོན་ཁྲི་ (möndre) sm. མོན་སྲན་.

མོན་གྱི་རས་ཟན་ (möngi rɛ̀ɛ̀sɛn) cotton shawl from མོན་.

མོན་ཆ་ར་ (mönchara) oak tree.

མོན་ཆག (mönjaà) millet.

མོན་རྟ་དབང་ (mön dāwaŋ) Tawang, main monastery and town in མོན་.

མོན་དར་ (möndar) 1. gunny, burlap. 2. raw silk.

མོན་དར་གྱི་གོས་ (möndargi köö̀) clothes/ garments made from gunny, burlap or raw silk.

མོན་དོ་ (möndo) eng. a unit of weight measurement (mound).

མོན་པ་ (mömba) name of the tribal people living in མོན་.

མོན་ཕྲུག་ཡུལ་བོར་ (möndruù yüüboɔ) a person who is lost in strange land. [Lit. mömba child lost in an (outside) area].

མོན་ཡུལ་ (mönyüü) a place in southeast Tibet (now part of Arunachal Pradesh in India).

མོན་ཤོག (mönshɔɔ̀) paper from མོན་.

མོན་སྲན་ (mönsɛn) a kind of pea/ lentil from མོན་.

མོན་སྲན་དཀར་པོ་ (mönsɛn gārbo) a type of white pea/ lentil from མོན་.

མོན་སྲན་སྔེའུ་ (mönsɛn ŋēwu) a type of pea/ lentil from མོན་.

མོན་སྲན་ལེབ་མོ་ (mönsɛn lebmo) a kind of flat bean from མོན་.

མོན་སླེའུ་ (mönlewu) woolen blanket from མོན་.

མོའི་རྐང་འཁོར་ (mö gāŋgɔɔ) woman's bike, bike made for females without the center bar.

མོའི་ལྕགས་རྟ་ (mö jāgda) sm. མོའི་རྐང་འཁོར་.

མོའི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (mö cūdzöö̀ kɔ̄ɔlo) women's watch.

མོའི་རང་བཞིན་ (mö rɔŋshin) negative nature ¶ མོའི་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག Negative reaction (e.g., in medicine).

མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ (moŋgɛɛgi pu) name of one of the main disciples of the Buddha.

མོའུ་ཙེ་ (modze) currency unit in PRC =1/10 of a yuan.

མོལ་ (möö) va. to speak, to say, to talk ¶ ངས་ཁོང་ལ་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་མོལ་བ་ཡིན་ I told him about the situation in detail.

མོལ་ཁྱབ་ (möögyəb) disseminating/ information by speech; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པའི་སྐོར་མི་སེར་ལ་མོལ་ཁྱབ་བྱེད་དགོས་ (We) have to disseminate (by speech) the new policy to the subjects.

མོལ་བགྲོས་ (mööŋaà) discussion, talk.

མོལ་མངགས་ (mööŋaà) saying/ telling/ instructing via speech; va.—བྱེད་ ¶ གཤམ་རིམ་ལས་བྱེད་པར་ལས་ཀའི་སྐོར་མོལ་མངགས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ (You) have to instruct the subordinate officials well about the work.

མོལ་ཅེན་ (mööjen) sm. མོལ་ཆེན་.

མོལ་ཆེན་ (mööjen) a big meeting in ancient Tibet.

མོལ་མཆིད་ (mööjii) sm. མོལ་སྡུར་.

མོལ་བསྡུན་ (möödün) consultation; va.—བྱེད་ to consult ¶ ཐག་གཅོད་གང་བྱས་ཀྱང་ཁོང་ལ་མོལ་བསྡུན་བྱེད་དགོས་རེད་ Whatever decisions you make, first you must consult with him.

མོལ་སྡུར་ (möödur) discussion, talk; va.—བྱེད་ to discuss, to have a talk.

མོལ་བསྡུར་ (möödur) sm. མོལ་སྡུར་.

མོལ་ཞིབ་ (mööshib) discussing/ talking in detail; va.—བྱེད་.

མོས་ (möö̀) 1. vi. to agree, to be in accord with ¶ ཁོའི་བསམ་འཆར་ལ་ཚང་མས་མོས་སོང་ Everyone agreed with his suggestion. 2. (vb. + —) to want to or to wish to do ¶ ཁོ་ཚོ་ཚོང་ཁང་ལ་འགྲོ་མོས་ཡོད་པ་རེད་ They want to go to the store. ¶ ཁོ་ཚོ་ལྷ་སར་འགྲོ་མོས་བྱས་པ་རེད་ They wanted to go to Lhasa. ¶ ཚོགས་ཆེན་དེར་ཡོང་མོས་བྱས་པར་དགའ་པོ་བྱུང་ I am happy that you want to come to the meeting. ¶ ང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་མོས་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to Tibet because I wanted to. 3. by her ¶ ལས་ཀ་འདི་མོས་བྱས་པ་རེད་ This work was done by her.

མོས་བཀུར་ (möö̀gur) liking and respecting; va.—བྱེད་ to admire/ like and respect. ¶ བླ་འདི་ལ་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་མོས་བཀུར་བྱེད་ཀྱི་འདུག Many people like and respect that lama.

མོས་གུས་ (möö̀güü) admiration, respect; vi.—བྱེད་ to look up to with admiration and respect.

མོས་སྙོམས་ (möö̀ñom) even, balanced, equal.

མོས་བསྟོད་ (möö̀döö̀) praising, commending; va.—བྱེད་.

མོས་ཐག་གཅོད་ (möö̀ tāàjöö̀) va. to agree (to) ¶ སྙན་ཞུ་འབུལ་རྒྱུར་མོས་ཐག་བཅད་སོང་ (They) agreed to send a petition.

མོས་མཐུན་ (möö̀dün) 1. agreement; va.—བྱེད་ to agree (to) ¶ གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱས་པ་རེད་ (They) agreed to have talks.

མོས་མཐུན་ཐག་གཅོད་ (möö̀dün tāgjöö̀) deciding to agree/ accept.

མོས་མཐུན་ཞལ་བཞེས་ (möö̀dün shɛɛsheè) agreeing, accepting; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་རེད་ (They) agreed to support us.

མོས་ལྡན་ (mondɛn) likable, agreeable.

མོས་པོ་ (möö̀bo) 1. liking, admiring; va.—བྱེད་ ¶

ཁོང་ལ་མི་ཚང་མས་མོས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Everyone likes him. 2. wishing, desiring, wanting ¶ང་གྲོགས་མོ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་པའི་མོས་པོ་ཡོད I want to get a good girlfriend.

མོས་ཕྱོགས་ (mö̱ö̱jɔɔ) 1. liking, admiring. 2. wishing, desiring, wanting ¶ཁོང་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་མོས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་གནང་བ་རེད་ He has done the work in accordance with the wishes of the people.

མོས་བོར་ (mö̱ö̱bɔɔ) divorces in which the woman leaves her husband.

མོས་བློ་ (mö̱ö̱lo) agreeing, liking.

མོས་ཤོག (mö̱ö̱shoò) vote, ballot; va.—སྤྲུགས་; —བསྡུ་; —བྱེད་ to vote, to cast a vote.

མྱ་ངན་ (ña̱ŋɛn) mourning, suffering; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to grieve, to mourn; va.—སེལ་ to console mourners.

མྱ་ངན་འཁུར་ཞྭ་ (ña̱ŋɛn kūrsha) mourning cap/ hat.

མྱ་ངན་སྤྲོན་བདར་ (ña̱ŋɛn drö̱nda) sm. མྱ་ངན་སྤྲོན་ཡིག.

མྱ་ངན་སྤྲོན་ཡིག (ña̱ŋɛn drö̱nyiì) a letter or notice informing about the death of sb. (usu. for the leader of a country or high officials).

མྱ་ངན་ཚོགས་འདུ་ (ña̱ŋɛn tsöndu) memorial meeting.

མྱ་ངན་ཞུ་ཚིག (ña̱ŋɛn shu̱dziì) memorial or condolence speech, eulogy.

མྱ་ངན་ཞུ་ཡིག (ña̱ŋɛn shu̱yiì) note of condolence.

མྱ་ངན་ལས་འདས་ (ña̱ŋɛnlɛ dɛ̱ɛ̀) 1. vi. to die. 2. vi. to obtain nirvana/ enlightenment.

མྱ་ངན་སེམས་གསོ་ (ña̱ŋɛn sēmso) consoling, condolence; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to console.

མྱ་ངན་བསང་ (ña̱ŋɛn sāŋ) vi. to get over grief/ sorrow ¶ཕ་མ་གྲོངས་ནས་ཡུན་རིང་ཕྱིན་ཙང་མྱ་ངན་བསངས་བཞག Because a long time has passed since his parents died, (he) has gotten over the grief.

མྱ་ངམ་ཐང་ (ña̱ŋɛn tāŋ) a deserted place, a poor/ difficult area.

མྱ་ངམ་གྱི་འབྲོག་ཆེན་ (ña̱ŋɛngi dro̱gjen) a vast deserted area/ place.

མྱ་ངམ་བཤུལ་རིང་ (ña̱ŋɛn shü̱ü̱riŋ) sm. མྱ་ངམ་ཐང་.

མྱ་ངམ་ས་ཐང་ (ña̱ŋɛn sādaŋ) sm. མྱ་ངམ་ཐང་.

མྱག: p. **མྱགས་**; f. of **མྱག** (ña̱à) vi. to decompose, to rot.

མྱག་པ་ (ñagba) sm. མྱག་སྙོག.

མྱག་སྡན་ (ñagdrɛn) sm. ཉག་སྡན་.

མྱག་བྱེད་ (ñagjeè) a decomposing agent.

མྱག་སྙོག (ñagñog) 1. muddy. 2. unclear in intellect.

མྱགས་ (ña̱g) 1. clay, mud. 2. p. of མྱག. 3. abbr. of མྱགས་པ་.

མྱགས་དྲི་ (ña̱gdri) smell of rotten/ decomposing flesh.

མྱགས་པ་ (ña̱gba) sm. མྱགས་རུལ་.

མྱགས་རུལ་ (ña̱grüü) rotten, putrid, decomposing.

མྱང་ (ña̱ŋ) f. of མྱོང་.

མྱང་གོས་ (ña̱ŋgöö) mourning dress/ clothes.

མྱང་ཆས་ (ña̱ŋjɛɛ̀) sm. མྱང་གོས་.

མྱང་འདས་ (ña̱ŋdɛɛ̀) nirvana.

མྱང་མྱང་ཉུག་ཉུག (ña̱ŋñaŋ ṉ̃ugñuù) sm. མྱང་མྱང་.

མྱང་མྱང་ ((ña̱ŋñaŋ) 1. stretching one's neck to look; va.—བྱེད་ ¶ཁོང་གིས་འཚང་གཞི་དཀྱིལ་ནས་སྐེ་མྱང་མྱང་བྱས་ནས་ལྟད་མོ་ལྟ་གི་འདུག From inside the crowd, he stretched his neck to see the show. 2. testing the taste of food; va.—བྱེད་.

མྱང་རྩི་སྤྲས་ (ña̱ŋdzidɛɛ̀) the rhizome of Chinese goldthread (coptis chineasis—used in Tibetan medicine).

མྱང་ཞིབ་ (ña̱ŋshib) examining/ investigating/ inspecting firsthand; va.—བྱེད་ ¶སྲིད་གཞུང་ནས་ཞིང་ལས་མྱང་ཞིབ་བྱེད་མཁན་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ The government sent people to investigate agriculture.

མྱང་ཞྭ་ (ña̱ŋsha) 1. a mourning hat. 2. a new style hat without an outer brocade covering (in the 1950s).

མྱངས་ (ña̱ŋ) p. of མྱོང་.

མྱངས་མྱོང་ (ña̱ŋñoŋ) experience ¶དབུལ་པོངས་ཀྱི་འཚོ་བ་མྱངས་མྱོང་མེད་པར་ Without having experienced the life of the poor.

མྱངས་ཞིབ་ (ña̱ŋshib) sm. མྱང་ཞིབ་.

མྱི་ (ṉ̃i) arc. sm. མི་.

མྱི་རིགས་ (ṉ̃irig) arc. sm. མི་རིགས་.

མྱི་ཧུད་ཧུད་ (ṉ̃i hrü̱ührüü) showing off in front of a stranger.

མྱིག (ṉ̃ig) sm. མིག.

མྱིང་ (ṉ̃iŋ) arc. sm. མིང་.

མྱུ་གུ་ (ṉ̃ugu) seedling, shoot, sprout; vi.—སྐྱེ་; —རྒྱས་; —ཐོན་; —གཏོང་; —འབུས་ to have a seedling or shoot first come out/ sprout/ germinate ¶འབྲས་ཀྱི་མྱུ་གུ Rice seedling.

མྱུ་གུ་འཚོ་སྐྱོང་ཁང་ (ṉ̃ugu tsōgyoŋgaŋ) horticultural nursery (for raising seedlings).

མྱུ་གུ་གསོ་ (ṉ̃ugu sō) va. to raise seedlings.

མྱུ་གུའི་ཁ་འབུས་ཚད་ (ṉ̃ugü kāmbüü tsɛ̀ɛ̀) rate of germination.

མྱུག: p. **མྱུགས་**; f. **མྱུག**; imp. **མྱུགས་** (ṉ̃ug) 1. sm. མྱང་མྱང་. 2. va. to search ¶ཤིང་ནགས་དཀྱིལ་འགྲོ་ལམ་མྱུགས་པ་རེད་ He searched in the forest for the road. 3. sm. མྱུ་གུ.

མྱུག་སྐྱོང་ས་ཚིགས་ (ṉ̃uggyoŋ sādziì) nursery (seedlings) station.

མྱུག་མྱུག (ṉ̃ugñuù) sm. མྱུག.

མྱུག་ཙམ་ (ṉ̃ugdzam) sm. མྱུག་པ་.

མྱུག་རྩེ་ (ṉ̃ugdze) a sprout.

མྱུག་གཟན་འབུ་ (ṉ̃ug sɛ̱mbu) caterpillar.

མྱུག་སོན་ (ṉ̃ugsön) a sprout, seedling.

མྱུག་གསོ་ (ṉ̃ugso) raising seedlings; va.—བྱེད་.

མྱུགས་ (ṉ̃ug) imp. of མྱུག.

མྱུར་ (ṉ̃ur) abbr. of མྱུར་པོ་.

མྱུར་སྐྱེལ་འཕྲིན་ཆ་ (ṉ̃urgyee trinjə) express mail.

མྱུར་སྐྱོད་ (ṉ̃urgyöö) going quickly/ fast, advancing quickly; va.—བྱེད་.

མྱུར་སྐྱོབ་ (ṉ̃urgyob) emergency aid, first aid, va.—བྱེད་.

མྱུར་སྐྱོབ་ཁང་ (ṉ̃urgyobgaŋ) rescue ward.

མྱུར་སྐྱོབ་མལ་ཁྲི་ (ṉ̃urgyob mɛ̱ɛ̱dri) emergency bed.

མྱུར་སྐྱོབ་སྨན་སྒམ་ (ṉ̃urgyob mēndum) first aid box/ kit.

མྱུར་བསྐྱོད་ (ṉ̃urgyo̱ö̱) sm. མྱུར་སྐྱོད་.

མྱུར་གྲུ་ (ṉ̃urdru) motor boat, speed boat.

མྱུར་འགྲོད་ལྕགས་ལམ་ (ṉ̃urdröö jāglam) express railway/ rail line.

མྱུར་འགྲོད་གཞུང་ལམ་ (ṉ̃urdröö shu̱ŋlam) express highway, freeway.

མྱུར་མགྱོགས་ (ṉ̃urgyɔɔ̀) quick, fast, high speed, rapid, express ¶མྱུར་མགྱོགས་རྟ་པོ་ A fast horse.

མྱུར་མགྱོགས་གོང་འཕེལ་ (ṉ̃urgyɔɔ̀ ko̱ŋbel) rapid progress.

མྱུར་མགྱོགས་ཚད་བརྒལ་ (ṉ̃urgyɔɔ̀ tsɛ̀ɛ̀gɛɛ) high speed, supersonic ¶མྱུར་མགྱོགས་ཚད་བརྒལ་གྱི་ལྕགས་ལམ་ High speed train.

མྱུར་འགྲུབ་ (ṉ̃urdrub) quick accomplishment, quick success, intensive ¶མྱུར་འགྲུབ་སློབ་གྲྭ་ Intensive school.

མྱུར་འགྲོས་ (ṉ̃urdröö) moving/ going at a fast pace.

མྱུར་སྒྲུབ་རུ་ཁག (ṉ̃urdrub ru̱gaà) shock brigade.

མྱུར་བཅོས་ (ṉ̃urjöö) repairing quickly, emergency aid; va.—བྱེད་ to repair quickly.

མྱུར་ཉིད་ལེགས་གྲུབ་ (ṉ̃urñiì le̱gdub) shung. accomplishing as soon as possible ¶གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མྱུར་ཉིད་ལེགས་གྲུབ་ཡོང་བ་ To be able to accomplish the work of enthronement as soon as possible.

མྱུར་བརྟག་སྨན་བཅོས་ཁང་ (ṉ̃urdaà mēnjöögaŋ) emergency room (in a hospital or medical facility).

མྱུར་སྐྱབས་ (ṉ̃urdəb) quickly, speedily ¶རྟ་བཤད་མྱུར་སྐྱབས་སུ་བཏང་བ་རེད་ He quickly sent a mounted messenger.

མྱུར་སྐྱབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ (ṉ̃urdəbgi go̱nɛɛ̀) sm. མྱུར་སྐྱབས་.

མྱུར་འཐབ་མྱུར་གཅོད་ (ñurdəb ñurjöö) doing sth. quickly, making a rapid decision/ settlement [Lit. fight a quick battle, make a quick decision].

མྱུར་དུ་ (ñurdu) quickly, fast, rapidly; va.—གཏོང་ to speed up, to accelerate ¶ ང་ཚོས་ལུང་པ་དེ་མྱུར་དུ་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་དགོས་ We must quickly liberate that country.

མྱུར་བདེ་ (ñurde) quick and comfortable ¶ གནམ་གྲུའི་ཐོག་འགྲུལ་རྒྱུག་པ་དེ་མྱུར་བདེ་ཡོད་པ་རེད་ Traveling by plane is quick and comfortable.

མྱུར་འདྲེན་ (ñurdren) quick transportation, express transport; va.—བྱེད་ to transport quickly, to transport by express.

མྱུར་སྡུད་ (ñurdüü) quick/ rapid collection, quick harvest; va.—བྱེད་.

མྱུར་པོ་ (ñurbu) quick, fast, rapid.

མྱུར་ཕན་ལུད་རྫས་ (ñurbɛn lüüdzɛè) rapid action fertilizer.

མྱུར་ཕྱོད་འདྲུ་རྔོག (ñurjöö druŋɔɔ) high-speed or rapid digging/ excavation.

མྱུར་ཕྱོད་ཨར་ལས་ (ñurjöö ārlɛɛ) fast/ rapid construction.

མྱུར་བ་ (ñurwə) swift, fast, rapid, quick.

མྱུར་བྲོན་ (ñurjön) a prayer written when a lama dies asking for his speedy reincarnation.

མྱུར་མོ་ (ñurmo) sm. མྱུར་པོ་.

མྱུར་མྱུར་བ་ (ñurñurwa) extremely fast/ quick.

མྱུར་མྱུར་གྲིལ་སྒྲུབ་ (ñurñur dreedrub) finishing sth. in a hurry.

མྱུར་ཙམ་ (ñurdzam) sm. མགྱོགས་ཙམ་.

མྱུར་ཚད་ (ñurdzɛɛ) rate, speed, velocity ¶ ཐོན་སྐྱེད་མྱུར་ཚད་ལོ་རེ་བཞིན་མཐོ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The rate of production is going higher each year.

མྱུར་ཚད་སྙོམས་སྒྲིག་འཕྲུལ་ཆས་ (ñurdzɛɛ ñōmdrig trüüjɛɛ) regulator, speed governor.

མྱུར་ལམ་ (ñurlam) short cut (path).

མྱུར་གསོ་རུ་ཁག (ñurso rugaà) emergency crew/ team.

མྱུར་གསོལ་ཟ་ཁང་ (ñursöö sagaŋ) snack counter, quick-lunch counter.

མྱུར་ཨར་འདམ་ (ñur ārdam) fast-drying cement.

མྱུལ་ (ñüü) 1. va. to wander, to roam. 2. va. to reconnoiter, to spy, to explore.

མྱུལ་པོ་ (ñüübo) tramp, vagabond.

མྱུལ་དཔྱད་ (ñüüjɛɛ) exploration; va.— བྱེད་.

མྱུལ་དཔྱད་པ་ (ñüüjɛɛba) explorer.

མྱུལ་དཔྱད་རུ་ཁག (ñüüjɛɛ rugaà) exploration party, expedition.

མྱུལ་མ་ (ñüümə) secret agent, spy, intelligence agent.

མྱུལ་འཛུགས་ (ñüü dzuù) va. to plant a secret agent/ spy/ intelligence agent.

མྱུལ་མི་ (ñüümi) 1. a loafer/ wanderer/ idler. 2. a spy. 3. a womanizer.

མྱུལ་ཞིབ་ (ñüüshib) reconnaissance, spying, secret investigation; va.—བྱེད་.

མྱུལ་ཞིབ་འཁོར་སྐར་ (ñüüshib kōōgar) reconnaissance satellite.

མྱུལ་ཞིབ་འདྲི་གཅོད་ (ñüüshib drijöö) secret inquiry/ probe.

མྱུལ་ཞིབ་གནམ་གྲུ་ (ñüüshib nəmdru) reconnaissance/ spy plane.

མྱུལ་ཞིབ་པ་ (ñüüshibbə) sm. མྱུལ་མ་.

མྱུལ་ཞིབ་དབུགས་སྒང་ (ñüüshib üggaŋ) reconnaissance/ spy balloon.

མྱུལ་ཞིབ་དམག (ñüüshib māà) scout/ reconnaissance/ troops.

མྱུལ་ཞིབ་དམག་མི་ (ñüüshib māāmi) sm. མྱུལ་ཞིབ་དམག.

མྱེ་ (ñe) arc. sm. མེ་.

མྱེན་ (ñen) abbr. of མཁྱེན་.

མྱེས་ (ñeè) arc. sm. མེད་.

མྱེས་ (ñeè) arc. sm. མེས་.

མྱོག (ñɔɔ) sm. བྱིས་པ་.

མྱོང་: p. མྱངས་; f. མྱང་; imp. མྱོངས་ (ñoŋ) 1. vi. to experience, to undergo ¶ ཁོ་ཚོ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are experiencing great hardship. 2. (vb. + —) experience ¶ ང་ལྷ་སར་འགྲོ་མྱོང་ I have experienced going to Lhasa. 3. va. to taste ¶ ངས་འདི་བྲོ་བ་མྱངས་པ་ཡིན་ I tasted this.

མྱོང་ཁྲིད་ (ñoŋdrii) teaching others through one's own experience; va.—བྱེད་.

མྱོང་གོམས་ (ñoŋgom) experience ¶ ཁོང་གཉིས་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་མྱོང་གོམས་འབྱུང་ཆེད་དུ་བཏང་གནང་བ་རེད་ The two of them were sent to the UN to get experience.

མྱོང་གྲུབ་ (ñoŋdrub) sm. མྱོང་གོམས་.

མྱོང་ཅན་ (ñoŋjɛn) experienced.

མྱོང་ཆ་ (ñoŋja) sm. མྱོང་གོམས་.

མྱོང་ཆེ་ཡོད་པ་ (ñoŋce yööba) experienced.

མྱོང་སྟོབས་ (ñoŋdob) the strength of one's experience.

མྱོང་ཐོག (ñoŋtɔɔ) through (one's) experience ¶ ཁོང་ཆ་དེ་ཁོང་གིས་མྱོང་ཐོག་ནས་བཤད་པ་རེད་ He said that from his own experience.

མྱོང་ཐོག་ཤེས་རྟོགས་ (ñoŋtɔɔ sheèdɔg) learning through experience.

མྱོང་མཐའ་ (ñoŋta) the end of experiencing sth. ¶ སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱོང་མཐའ་ The end of experiencing suffering.

མྱོང་འདྲིས་ (ñoŋdrii) experienced, accustomed, familiar.

མྱོང་བ་ (ñoŋwa) experience ¶ མྱོང་བ་ཟབ་མོ་ Profound experience.

མྱོང་བ་སྔ་ཤིན་ (ñoŋwa nāsin) preliminary experience.

མྱོང་བ་སྦྱོད་ (ñoŋwa jöö) va. to experience oneself/ firsthand.

མྱོང་བྱང་ (ñoŋjaŋ) 1. a list of (one's) experiences. 2. experienced.

མྱོང་བྱང་ཆེ་ (ñoŋjaŋ cē) shung. having great stores of experience.

མྱོང་ཚོར་ (ñoŋdzɔr) experience ¶ མྱོང་ཚོར་གཏིང་ཟབ་ A profound experience.

མྱོང་ཚོར་བསམ་འཆར་ (ñoŋtsɔr sāmjar) giving one's impression/ experience/ opinions; va.—ཤོད་.

མྱོངས་ (ñoŋ) imp. of མྱོང་.

མྱོས་ (ñöö) vi. to be drunk.

མྱོས་ཁུ་ (ñöögu) sm. མྱོས་ཆུ་.

མྱོས་ཆུ་ (ñööju) 1. a liquid that is said to make people mad. 2. alcoholic drinks.

མྱོས་འགྱུར་ (ñöngyur) alcoholic beverages.

མྱོས་འཐོམས་ (ñöndom) 1. drunk; vi.—ལང་ to get drunk. 2. dazed, stunned; vi.—ལང་.

མྱོས་པའི་ཅ་ཅོ་ (ñööbɛ jājo) talk of a drunk person.

མྱོས་བྱེད་ཀྱི་བདུད་པ་ (ñööjeègi dūŋwə) sm. ཆང་རག.

མྱོས་མ་ (ñööma) a young woman.

མྱོས་མྱོས་པོ་ (ñööñööbo) having unclear thinking.

དམག (māà) troops, soldiers, army; va.—གཏོང་ to send troops ¶ གནམ་དམག Airforce. 2. war; va.—རྒྱག to wage war; vi.—ཤོར་ to have war breakout ¶ ཁོ་ཚོས་ལུང་པ་གཞན་ལ་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ They waged war on the other area.

དམག་ཀྲང་ (māgdraŋ) tib.ch. a military rank in the Chinese army similar to Lt. Colonel.

དམག་དཀྲུས་ (māgdrüü) ordinary/ regular soldiers.

དམག་བཀའ་ (māà gā) military order.

དམག་བཀའ་ལྟར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཁག་ཐེག་ཞུ་ཡིག (maà gādar drubgyü kāgdeg shuyii) a military pledge (usu. an agreement made between an army officer and his superior that the officer will carry out his special mission).

དམག་བཀུར་ཁྱིམ་སྐྱོང་ (māggur kyīgyoŋ) support the army and give preferential treatment (support) to the families of the soldiers.

དམག་བཀུར་དམངས་གཅེས་ (māàgur māŋjeè) support the army and love the masses (political slogan).

དམག་བཀོད་བཏན་བྱང་ (māàgöö dajaŋ) a notice board on which military orders are posted.

དམག་ཁང་ (māàgaŋ) a military ཁང་ (i.e., a tax unit

of land requiring the holder to provide a corvee soldier to the army).

དམག་སྐྱལ་ (mәggüü) sm. དམག་བསྐྱལ་.

དམག་སྐྱོད་ (mààgyöö) the marching (of troops); va.—བྱེད་ to march, to go to war ¶ དགྲ་བོས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་དམག་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད་ (They) marched to the area where the enemy had invaded.

དམག་བསྐྱལ་ (mәggüü) military conscription/ drafting; va.—རྒྱག to recruit, to conscript, to draft (into the army).

དམག་བསྐྱལ་དང་ལེན་ (mәggüü tanlen) voluntary military recruitment/ draft.

དམག་བསྐྱལ་དུས་བསྲིང་ (mәggüü tüüsiŋ) military draft deferment.

དམག་བསྐྱལ་ལམ་ལུགས་ (mәggüü lәmluù) system of military conscription.

དམག་བསྐྱོད་ (mààgyöö) sm. དམག་སྐྱོད་.

དམག་ཁག (mààgaà) military unit/ group/ detachment.

དམག་ཁང་ (mààgaŋ) military barracks.

དམག་ཁུངས་ (mәguŋ) military, pertaining to the military ¶ མི་བཅུའི་ནང་ནས་ཕྱེད་ཀ་དམག་ཁུངས་རེད་ Half of the ten men are from the military.

དམག་ཁུལ་ (mәgüü) military district/ area.

དམག་ཁུལ་ཁང་ (mәgüügaŋ) military area headquarters ¶ བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ The Tibetan Military Area Headquarters.

དམག་ཁུལ་ཟི་ལིན་པུའུ་ (mәgüü silinbu) tib.ch. headquarters of a military area/ command.

དམག་ཁོངས་ (mààgoŋ) belonging to the military, military section ¶ ཁོས་དམག་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ་རེད་ He joined the army. ¶ དམག་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་ལོག་པའི་དམག་མི་ Demobilized soldiers.

དམག་ཁོངས་སྐྱེལ་འདྲེན་ (mààgoŋ gyēndren) military transportation.

དམག་ཁོངས་སྨན་པ་ (mààgoŋ mēmba) military doctor/ surgeon.

དམག་ཁོངས་ཡིག་ཟམ་ (mààgoŋ yigsam) army postal service.

དམག་ཁྱི་ (mәggyi) military police dog.

དམག་ཁྲལ་ (māgdrεε) military tax.

དམག་ཁྲི་རྟ་སྟོང་ (mā̀a krī dā dōŋ) a large/ huge army [Lit. ten thousand troops, a thousand horses].

དམག་ཁྲིམས་ (mәgdrim) military law, martial law.

དམག་མཁོ་ (mààgo) military needs/ supplies.

དམག་མཁོའི་སྒྲིག་ཆས་ (mààgö drigjεὲ) military equipment.

དམག་མཁོའི་སྒྲིག་ཆས་ཉུང་འཕྲི་ (mààgö drigjεὲ ñuŋdri) military disarmament.

དམག་མཁོའི་སྒྲུབ་འདྲེན་ (mààgö drumdren) military supply service.

དམག་མཁོའི་དངོས་རྫས་ (mààgö ŋōödzεὲ) military stores/ provisions/ supplies.

དམག་འཁོར་ (mààgɔɔ) military trucks/ vehicles.

དམག་འཁྱམས་ (mààgyam) soldier of fortune, mercenary.

དམག་ཁྱེར་ (mààgyee) sm. དམག་འཁྲུག.

དམག་འཁྲི་ (mәgdri) 1. the obligation (of certain families) to send/ provide a soldier. 2. military service.

དམག་འཁྲིད་ (mā̀a trīi) va. to lead (soldiers) to war.

དམག་འཁྲུག (mәgdruù) war, warfare; va. དམག་འཁྲུག; —བྱེད་; —རྒྱག to fight a war, to wage a war; va.—སློང་ to provoke/ start/ incite a war; vi.—ལངས་ to have a war breakout/ start.

དམག་འཁྲུག་གི་གྲ་སྒྲིག (mәgdruùgi trәdrii) preparations for war; va.—བྱེད་.

དམག་འཁྲུག་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (mәgdruùgi drigdrim) military discipline.

དམག་འཁྲུག་གི་འཇིགས་སྣང་ (mәgdruùgi jignaŋ) war intimidation/ threats; va.—སྐུལ་ to threaten / intimidate with war.

དམག་འཁྲུག་གི་ཉེས་ཅན་ (mәgdruùgi ñeejεn) war criminal.

དམག་འཁྲུག་གི་གནས་ཚུལ་ (mәgdruùgi nεεdzüü) 1. state of war, war situation/ condition. 2. war news.

དམག་འཁྲུག་གི་མེ་ལྕེ་ (mәgdruùgi meje) flames of war ¶ དམག་ཆེན་གཉིས་པར་དམག་འཁྲུག་གི་མེ་ལྕེ་ས་གང་ལ་འབར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The flames of war were burning everywhere during the Second World War.

དམག་འཁྲུག་གི་མཚམས་སུ་སྐྱེལ་བའི་སྲིད་ཇུས་ (mәgdruùgi tsāmsu gyēēwε sīijüü) brink-of-war policy, brinkmanship.

དམག་འཁྲུག་ཉེས་ཅན་ (mәgduù ñeejεn) war criminal.

དམག་འཁྲུག་ལྷོམ་པ་ (mәgdruù lōmba) warlike, martial, militant.

དམག་འཁྲུག་སློང་མཁན་ (mәgduù lōŋñεn) warmonger, one who starts a war.

དམག་གི་ (mààgi) military, army ¶ དམག་གི་སྨན་པ་ Army doctor.

དམག་གི་སྒྲིག་ལམ་ (mààgi driglam) military discipline.

དམག་གི་འདྲེན་པ་ (mààgi dremba) military commander.

དམག་གི་དཔའ་ངར་ (mààgi pāŋar) military morale.

དམག་གི་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་ (mààgi būŋdzɔɔ yenlaà shi) four branches of the military: infantry, cavalry, chariots and elephants.

དམག་གི་སྨན་པ་ (mààgi mēmba) military doctor.

དམག་གི་ས་རྟེན་ (mààgi sāden) land given to families as the tax basis for providing a soldier.

དམག་གི་ས་གཞི་ (mààgi sәshi) battlefield.

དམག་གུར་ (mààgur) army tent.

དམག་གོས་ (mààgöö) military uniform.

དམག་གྲ་ (māgdra) war preparations; va.—སྒྲིག to make war preparations.

དམག་གྲངས་ (māgdraŋ) number of soldiers ¶ དམག་གྲངས་ 1000 One thousand soldiers.

དམག་གྲབས་ (māgdrәb) sm. དམག་གྲ་.

དམག་གྲབས་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ (māgdrәb meebε troŋgyer) undefended city, open city.

དམག་གྲབས་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ (māgdrәb yööbε troŋgyer) fortified city.

དམག་གྲབས་ཟོག་ཁག (māgdrәb sɔgaà) a fund set aside by communes for war preparations.

དམག་གྲལ་ (māgdrεε) soldiers in formation/ line, a line of soldiers.

དམག་གྲི་ (mәgdri) military sword.

དམག་གྲུ་ (mәgdru) naval vessel, warship.

དམག་གྲུ་རུ་ཁག (mәgdrü rugaà) sm. དམག་གྲུའི་རུ་ཁག.

དམག་གྲུའི་རུ་ཁག (mәgdrü rugaà) naval fleet, armada ¶ རྡོ་མཚོན་ཆ་ཡོད་པའི་དམག་གྲུའི་རུ་ཁག A nuclear fleet.

དམག་གྲོགས་ (māgdrɔ̀ɔ) 1. allies, allied forces/ troop. 2. friend in or from the army.

དམག་གྲོགས་ཀྱི་མཛའ་བཤེས་ (māgdrɔɔgi dzāsheè) comrade-in-arms.

དམག་གྲོན་ (māgdrön) military expenses.

དམག་གླ་ (māgla) salary or wage paid to soldiers.

དམག་གླུ་ (mәglu) battle song, military song.

དམག་དགེ་ (mәgge) military instructor.

དམག་མགོ་ (mààgo) front line.

དམག་འགན་ཇུའུ་ (mààgεn jū) tib.ch. military service bureau.

དམག་འགན་ཆག (mààgεn cāà) vi. to get exempt from military obligation/ service.

དམག་འགུལ་ (mәgüü) militant movement; va.—བྱེད་ to make a militant movement ¶ མི་མང་གིས་རང་བཙན་གྱི་དམག་འགུལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ The people are making a militant movement for independence.

དམག་འགུགས་ (mā̀a guù) va. to conscript soldiers.

དམག་འགོ་ (māŋgo) military leader/ officer.

དམག་འགྱེད་ (mààgyeè) sm. དམག་འཁྲུག.

དམག་རྒྱགས་ (mäggyaà) military provisions/ supplies; va.—སྐྱོད་ to give military provisions/ supplies.

དམག་རྒྱགས་གྲ་སྒྲིག (māggyaà trədrii) the part of production that was set aside by communes for use as military preparation.

དམག་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ (māàgyɛɛ riŋluù) militarism.

དམག་སྒར་ (māàgar) military barrack, military camp, military regiment; va.—རྒྱག to station/ billet troops, to build barracks.

དམག་སྒར་གནས་ས་ (māàgar nɛ̄ɛ̀sa) military residential area, military compound.

དམག་སྒྲིག (məgdrii) 1. military line/ formation. 2. preparation for war; va.—བྱེད་.

དམག་རྔ་ (māgŋa) war drum.

དམག་ཆག (māgjaà) shung. the tax reduction given to families that have to provide corvee soldiers.

དམག་ཆག་ལག་འཁྱེར་ (māgjaà laggyer) shung. military tax exemption document for a family that has to provide a soldier as a corvee tax.

དམག་ཆས་ (māgjɛè) 1. military equipment/ weapons/ ordnance. 2. military uniform; va.—སྒྲོན་ to wear a military uniform.

དམག་ཆས་ཁའོ་ (māgjɛè kō) tib.ch. ordnance section.

དམག་ཆས་གྲུན་བསྡུར་ (māgjɛè trɛnduu) arms race.

དམག་ཆས་འཕྲི་ (māgjɛè tri) va. to reduce arms/ armaments.

དམག་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (māgjɛè sodra) 1. ordnance factory. 2. military uniform factory.

དམག་ཆས་བཟོ་ལས་ (māgjɛè solɛɛ̀) war industry.

དམག་ཆེན་ (māgjen) 1. full-scale war, great war, world war ¶ འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ During World War II. 2. a large/ major battle.

དམག་ཇུས་ (məgjüü) military strategy.

དམག་འཛམས་ (māŋjam) shung. abbr. military affairs and postal stations.

དམག་ཉིན་ (məgñin) days of warfare ¶ ང་ཚོའི་དམག་དཔུང་གིས་དམག་ཉིན་བཅུ་བརྒྱབ་སོང་ Our forces fought for ten days.

དམག་གཉེར་ཞིང་ར་ (məgñer shiŋrə) army reclamation farm.

དམག་གཏོང་ (māà dōŋ) va. to send troops ¶ རྒྱལ་ཁབ་དེར་དམག་བཏང་ནས་དབང་དུ་འདུས་པ་རེད་ (They) sent troops to that country and brought it under their control.

དམག་གདོས་ (māgdöö) the number of soldiers.

དམག་རྟ་ (māgda) army horse.

དམག་རྟགས་ (māgdaà) military insignia/ emblem.

དམག་རྟེན་ (māgden) shung. land held as tax basis for providing a soldier ¶ དམག་རྟེན་ས་ཞིང་ Field held as tax basis for sending soldiers.

དམག་སྟོང་རྟ་ཁྲི་ (māgdoŋ dādri) shung. powerful army, an unstoppable army [Lit. thousands of men and tens of thousands of horses].

དམག་སྟོན་ (māgdön) military banquet; va.—གཡོག་ to give/ have a military banquet.

དམག་སྟོབས་ (māgdob) the strength/ size of an army.

དམག་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་རྟ་ཤེད་བཟང་པ་ (māgdob cēshiŋ dāsheè saŋbo) militarily powerful [Lit. great military strength, fine horses].

དམག་ཐག་གཅོད་ (māgdaà jöö) va. to make an armistice/ truce.

དམག་ཐག་ཆོད་ (māgdaà cöö) vi. to have an armistice/ truce come about.

དམག་ཐང་ (māgdaŋ) military parade/ drill ground.

དམག་ཐུག (māà tüù) vi. to be engaged in battle/ war.

དམག་ཐོབ་ (māà tōb) vi. to win a war/ battle.

དམག་ཐོབ་དངོས་རྫས་ (māgdob ŋöödzɛɛ̀) war spoils, war booty.

དམག་འཐབ་ (məgdəb) warfare, battle, war, fight; va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཐབ་ཀྱི་དགོས་པ་ལྟར་ According to the needs of war. ¶ མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་རིང་དམག་འཐབ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ They have fought for decades.

དམག་འཐབ་ཀྱི་འཚོ་བ་ (māgdəbgi tsōwa) army life, military life, life at war.

དམག་འཐབ་དྲག་པོ་ (māgdəb tragbo) fierce war.

དམག་འཐབ་བྱས་རྗེས་ (māgdəb cɛɛ̀jeè) military accomplishment/ achievement.

དམག་འཐེན་ (māà tēn) va. to withdraw troops, to retreat.

དམག་དར་ (māgdar) military flag/ banner.

དམག་དུང་ (məgduŋ) military bugle/ trumpet; va. གཏོང་.

དམག་དུས་ (məgdüü) wartime, time of the war/ battle.

དམག་དུས་ཛ་དྲག (məgdüü dzadraà) time of military emergency.

དམག་དོད་ལག་འཛིན་ (māgdöò ləŋdzin) shung. a document issued by the traditional Tibetan government accepting money in place of a corvee soldier.

དམག་དོན་ (magdön) military, military affairs ¶ དམག་དོན་ཁོ་ནའི་ལྟ་ཚུལ་ Purely military viewpoint.

དམག་དོན་གྱི་བཀའ་བཅད་ (magdöngi gājɛɛ̀) military manuals.

དམག་དོན་བཀག་རྒྱ་ (magdön gäggya) martial law.

དམག་དོན་རྐྱང་པའི་མཐོང་ཚུལ་ (magdön gyāŋbɛ tōŋdzüü) purely military viewpoint.

དམག་དོན་ཁོ་ནའི་ལྟ་ཚུལ་ (magdön kōnɛ dədzüü) sm. དམག་དོན་རྐྱང་པའི་མཐོང་ཚུལ་.

དམག་དོན་ཁྲིམས་ཁང་ (magdön trimgaŋ) sm. དམག་དོན་ཁྲིམས་ར་.

དམག་དོན་ཁྲིམས་ར་ (magdön trimrə) military court.

དམག་དོན་མཁས་པ་ (magdön kɛ̄ɛ̀ba) military expert.

དམག་དོན་འཁྲུག་རྐྱེན་ (magdön trüggyen) military provocation.

དམག་དོན་གྱི་རོགས་སྐྱོང་ (magdöngi rɔ̀ɔgyoŋ) military aid/ assistance.

དམག་དོན་གྱི་བློ་འདྲི་ས་ (magdöngi lōdrisə) military adviser.

དམག་དོན་གྲུ་ཁ་ (magdön trugə) military dock/ harbor/ port.

དམག་དོན་འགྲན་བསྡུར་ (magdön drɛnduu) military competition (in skills regarding the military); va.—བྱེད་.

དམག་དོན་དངོས་མངའ་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (magdön ŋö̀öŋa shāmdöngaŋ) military museum.

དམག་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ (magdönjɛngi drigdrim) rules of discipline in war.

དམག་དོན་ཉེས་ཅན་ (māgdön ñeèjen) war criminal.

དམག་དོན་རྟེན་གཞི་ (māgdön dēnshi) military base.

དམག་དོན་དུ་འགྱུར་ (māgdöndu gyur) vi. to become militarized, to become a military affair ¶ ས་མཚམས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་དེ་དམག་དོན་དུ་གྱུར་པ་རེད་ The dispute over the boundary became a military affair.

དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (māgdön todam üyön lhēngaŋ) military control commission ¶ བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་སའི་དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ The Lhasa Military Control Commission of the Tibet Autonomous Region.

དམག་དོན་ནག་ཉེས་ (māgdön nagñeè) war crimes.

དམག་དོན་ནག་ཉེས་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཁང་ (māgdön nagñeè shibjöö cɛɛ̀bɛ gyɛɛjii trimgaŋ) International War Crimes Tribunal.

དམག་དོན་ནང་སྦྱོང་ (māgdön nanjoŋ) military exercise/ practice.

དམག་དོན་མནའ་མཐུན་ (māgdön natün) military alliance.

དམག་དོན་གནས་གཞི་ (māgdön nɛ̄ɛ̀shi) sm. དམག་དོན་རྟེན་གཞི་.

དམག་དོན་པ་ (māgdönba) military strategist.

དམག་དོན་ཚན་རིག (māgdön tsɛ̄nrii) military science.

དམག་དོན་ཚོགས་ཁག (māgdön tsɔ̄ɔgaà) military bloc/ alliance.

དམག་དོན་ཞིབ་བཤེར་ཁང་ (māgdön shibshergaŋ) military procuratorate.

དམག་དོན་བཟོ་ལས་ (māgdön solɛɛ̀) war/ military industry.

དམག་དོན་རིག་པ་ (māgdön rigbə) military science.

དམག་དོན་ལས་ཁངས་ (māgdön lɛ̄gun) military administration.

དམག་དོན་ལས་འགན་ (māgdön lɛngɛn) military tasks/ responsibilities.

དམག་དོན་ལུས་རྩལ་པུའུ་ (māgdön lüüdzɛɛ būū) tib.ch. military sports department.

དམག་དོན་ལུས་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (māgdön lüüdzɛɛ lōbdra) military sports school.

དམག་དོན་སློབ་གྲྭ་ (māgdön lōbdra) military school/ academy.

དམག་དོན་སློབ་སྦྱོང་ (māgdön lōbjoŋ) sm. དམག་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་.

དམག་དོན་གསང་བ་ (māgdön sāŋwa) military secret.

དམག་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (māgdön ūyön lhēngaŋ) military commission.

དམག་དོས་ (māgdöö) military loads/ supplies/ bales (of supplies).

དམག་བདག (māgdaà) shung. the owner of a serf who is serving as a corvee soldier (or of the person hired to serve in his place in the army).

དམག་དྲངས་ (māgdraŋ) p. of དམག་འདྲེན་.

དམག་དྲུང་ (məgdruŋ) shung. a military secretary (in the དམག་སྤྱི་ཁང་ in the traditional Tibetan army).

དམག་འདེད་ (māg dèè) shung. va. to recruit soldiers.

དམག་འདྲེན་ (māg dren) va. to wage war, to send troops, to send a military expedition.

དམག་དོལ་ (māg dɔ̄ɔ) vi. to have a war occur/ break out.

དམག་ལྡོག (māg dɔ̄ɔ) va. to pull back/ retreat (militarily).

དམག་ལྡོམ་ (māgdom) soldiers who are shirkers.

དམག་སྡུད་ (māgdüü) sm. དམག་བསྐུལ་.

དམག་སྡེ་ (māgde) army, military division, corps ¶ དམག་སྡེ་བརྒྱད་པ་ The Eight Route Army (in PRC). ¶ དམག་སྡེ་བཞི་པ་གསར་པ་ The New Fourth Army (in PRC). ¶ དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ The Eighteenth Corps.

དམག་སྡོད་ས་སློག (māgdöö sālɔɔ) cultivation of land by resident military troops.

དམག་བདར་ (māgda) 1. declaration of war; va.—གཏོང་ to declare war. 2. message to conscript troops for war. 3. orders given to troops when marching (e.g., left turn).

དམག་བསྡུ་རྟ་ཉོ་ (māgdu dāño) increasing one's military strength [Lit. conscript troops, buy horses].

དམག་བསྡུའི་ལམ་ལུགས་ (māgdü ləmluù) system of military conscription.

དམག་ནང་ཞུགས་ལོ་ (māgnaŋ shuglo) the number of years spent in the military.

དམག་སྣེ་མཁན་ (māgneñēn) military scout/ guide.

དམག་སྣོན་ (māgnön) reinforcing troops; va.—རྒྱག; —གཏོང་.

དམག་དཔུང་ (məgbuŋ) military force, troops, army; va.—གཏོང་ to send troops/ army ¶ དམག་སྡེ་བརྒྱད་པའི་དམག་དཔུང་ Troops of the Eight Route Army.

དམག་དཔུང་གི་འཐུས་ཚབ་ (māgbuŋgi tüüdzəb) representatives from the military.

དམག་དཔུང་གི་ཞིང་སློང་ (məgbuŋgi siŋloŋ) army mutiny, disturbance in the army.

དམག་དཔུང་གི་རོལ་ཆ་ (məgbuŋgi rööja) martial music.

དམག་དཔུང་མཉམ་འཛོམས་ (məgbuŋ ñamdzom) combined forces/ troops; va.—བྱེད་ to combine troops/ forces.

དམག་དཔུང་གི་གཟི་བརྗིད་ (məgbuŋgi siŋam) military might.

དམག་དཔུང་ཕྱིར་འཐེན་ (məgbuŋ cinden) retreating, withdrawing troops; va.—བྱེད་.

དམག་དཔུང་འཛུགས་ (məgbuŋ dzuù) sm. དམག་འཛུགས་.

དམག་དཔུང་ཞིན་སི་ཅུན་ (məgbuŋ shinsijün) tib.ch. the New Fourth Army.

དམག་དཔུང་རིགས་གསུམ་ (məgbuŋ rigsum) the three branches of the armed forces.

དམག་དཔུང་ཕྲག་སྒྲུབ་དང་ལས་ཁངས་ཁ་བསྡུ་ (məgbuŋ hrāgdrub daŋ lɛ̄guŋ kūdu) recruit better troops and simplify administration (political slogan).

དམག་དཔུང་ལྷན་འཛོམས་ (məgbuŋ lhēndzom) vi. to assemble/ gather military troops.

དམག་དཔོན་ (māgbön) military officer.

དམག་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་ (māgböngi lɛ̄ènɛ̀) the rank of officer in the army.

དམག་དཔོན་ངན་པ་ (māgbön ŋɛmba) warlord.

དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ (māgbön cēmbo) high ranking military officer.

དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ (māgbön rimboce) one of the seven royal symbols.

དམག་སྤོ་ (māg bō) va. to change the battlefield.

དམག་སྤྱི་ (məgji) generalissimo, commander in chief; va.—བྱེད་ to be commander in chief.

དམག་སྤྱི་ཁང་ (məgjigaŋ) shung. 1. military headquarters, headquarters of commander in chief. 2. office in traditional Tibetan government in charge of military affairs.

དམག་སྤྱི་ལས་ཁངས་ (məgji lɛ̄guŋ) sm. དམག་སྤྱི་ཁང་.

དམག་སྤྱོད་ (māgjöö) military, pertaining to military needs or use ¶ དམག་སྤྱོད་གནམ་གྲུ་ Military planes.

དམག་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་ (māgjöö kɔ̄ɔlo) military vehicles.

དམག་ཕམ་ (māà pām) vi. to lose a war/ battle, to be defeated.

དམག་ཕེབས་ (māà pēb) (soldiers) going off to war ¶ དཔའ་བོ་རྣམས་དམག་ཕེབས་སྐབས་ When the heroes went off to war.

དམག་ཕོགས་ (māgbɔɔ̀) military salary/ pay.

དམག་འཕྱུགས་ (māgjaà) shung. military conscription (tax).

དམག་འཕྲིན་ (məgdrin) military postal service, military mail.

དམག་ཐབས་ (məgjüü) war tactics, military strategy.

དམག་ཐབས་པ་ (məgjüüba) military advisor, military counselor.

དམག་ཐབས་ལས་ཁངས་ (məgjüü lɛ̄guŋ) general staff headquarters.

དམག་བྲང་ (māgdraŋ) sm. དམག་སྒར་.

དམག་བློན་ (māglön) military minister.

དམག་དབང་ (māàwaŋ) military authority.

དམག་དབང་བཀའ་ཤོང་ (māàwaŋ gājaŋ) shung. an insignia bestowing military authority.

དམག་དབང་མཚན་རྟགས་ (māàwaŋ tsēndaà) an insignia/ certificate bestowing military authority.

དམག་འབངས་ (magbaŋ) civil and military, army and people.

དམག་འབངས་གཅིག་མཐུན་ (māgbaŋ jīgdün) army and people united.

དམག་འབྲུ་ (məgdru) sm. དམག་རྒྱུགས་.

དམག་སྦོས་ཞིང་ར་ (māgböö shiŋrə) army reclamation farm, army farm made from reclaimed land.

དམག་སྦྱོང་ (māgjoŋ) military training, military drill; va.—བྱེད་.

དམག་སྦྲོན་ (māà drön) sm. དམག་འགུགས་.

དམག་མི་ (māəmi) soldier; va.—བྱེད་ to be a soldier, to act as a soldier; va.—གཏོང་ to send troops/ soldiers.

དམག་མི་བཀྲམ་ (māəmi drām) vi. to deploy troops.

དམག་མི་བཀྲམ་ཐིག (māəmi drāmtig) front line, picket line.

དམག་མི་གླས་པའི་ལམ་ལུགས་ (māəmi lɛ̄ɛbɛ ləmluù) the system of military recruitment/ enlistment.

དམག་མི་སྡུད་ (māəmi düù) va. to draft/ conscript (soldiers).

དམག་མིའི་ཁྱིམ་ཚང་ (māəmii kyīmdzaŋ) army dependents, families of soldiers.

དམག་མིའི་གུས་ལུགས་ (māəmii güüluù) military salute.

དམག་མིའི་ཉམས་འགྱུར་ (māəmii ñamgyur) soldier's appearance.

དམག་མིའི་གོ་རྟགས་ (mə̄əmii kodaà) military rank.
དམག་མིའི་གོ་རྟགས་རིམ་པ་ (mə̄əmii kodaà rimbə) the hierarchy of military ranks/ grades.
དམག་མིའི་ནང་མི་ (mə̄əmii naŋmi) sm. དམག་མིའི་ཁྱིམ་ཚང་.
དམག་མིའི་ནང་ལ་ཚུད་ (mə̄əmii naŋla tsüü) vi. to become enlisted (as a soldier).
དམག་མིའི་སྤྱི་ཁྱབ་ (mə̄əmii jīgyəb) army general, commander in chief.
དམག་མིའི་བྲང་བསྣུན་ (mə̄əmii draŋbɛn) tib.ch. military salute, military guard of honor.
དམག་མིའི་རོལ་མོ་རུ་ཁག (mə̄əmii rööməo rugaà) military band.
དམག་མིའི་ཨེམ་ཆི་ (mə̄əmii ēmji) military doctor.
དམག་མིར་འཛུལ་ (mə̄əmii dzüü) va. to become a soldier, to join the army.
དམག་མིར་ཞུགས་ (mə̄əmii shuù) va. to join the army, to serve as a soldier.
དམག་ཉི་ (mə̄əñi) sm. དམག་མི་.
དམག་དམངས་ (māàmaŋ) the army and the people, military and civilian.
དམག་དམངས་མཐུན་སྒྲིལ་ (māàmaŋ tūndrii) unity between the military and the people.
དམག་རྩལ་ (māgdzɛɛ) military exercises, military sports; va.—སྦྱོང་ to do/ practice military exercises.
དམག་རྩལ་དགེ་རྒན་ (māgdzɛɛ gegɛn) military teacher, army drill instructor.
དམག་རྩལ་བཅའ་ཡིག (māgdzɛɛ jāəyiì) military training code.
དམག་རྩལ་ཐང་ (māgdzɛɛ tāŋ) military training ground, military drill ground.
དམག་རྩལ་སྦྱོང་བརྡར་ (māgdzɛɛ joŋdar) military training.
དམག་རྩལ་སྦྱོང་སྲོལ་ (māgdzɛɛ joŋsöö) style of military training.
དམག་རྩེད་ (māgdzeè) military drill/ parade; va.—རྩེད་ to parade, to march.
དམག་རྩེད་ཀྱི་སྐད་བརྡ་ (māgdzeègi gɛ̄ɛ̀da) military drill commands.
དམག་རྩེད་སྐད་བརྡ་གཏོང་མཁན་ (māgdzeè gɛ̄ɛ̀da dōŋñɛn) one who is in charge of military drills and signals, drill instructor.
དམག་ཚིགས་ (məgdzii) sm. དམག་ཚུགས་.
དམག་ཚིགས་སྨན་ཁང་ (məgdzuù) military station hospital.
དམག་ཚུགས་ (məgdzuù) military station/ depot.
དམག་ཚོགས་ (māgdzɔɔ̀) a large military unit.
དམག་མཚམས་ (māgdzam) armistice, ceasefire; va.—འཇོག to make/ sign an armistice or ceasefire.
དམག་འཛུགས་ (māà dzuù) va. to build up the army ¶ འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་གཙོར་གཟུང་བྱས་པའི་དམག་འཛུགས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་དེ་ནས Following the path of building up the army by placing proletarian politics in command.
དམག་འཛུགས་དུས་ཆེན་ (məgdzuù tüüjen) army day (August 1st.).
དམག་འཛོམས་ (māgdzom) army mobilization; va.—བྱེད་ to mobilize (the army), to call up troops.
དམག་རྫས་ (māgdzɛɛ̀) military supplies.
དམག་རྫས་མཁོ་སྤྲོད་ཁའོ་ (māgdzɛɛ̀ kōdröö̀ kāwo) military supply section.
དམག་ཞྭ་ (māgsha) military hat/ cap/ helmet.
དམག་ཞབས་བཅའ་ཁྲིམས་ (məgshəb jādrim) military service law.
དམག་ཞབས་གྲོན་པའི་དམག་མི་ (məgshəb tōmbɛ mə̄əmi) retired soldiers, veterans.
དམག་ཞབས་ནང་འདེམས་སྒྲུག་གི་ལམ་ལུགས་ (məgshəbnaŋ demdruùgi ləmluù) selective service system, military recruitment system.
དམག་ཞབས་ཟུར་པ་ (māgshəb surba) veteran, retired soldier.
དམག་ཞབས་ཟུར་པའི་བདེ་དོན་ལས་ཁང་ (māgshəb surbɛ dedön lɛ̄ɛ̀gaŋ) veterans' administration (VA).
དམག་ཞབས་ལོ་གྲངས་ (məgshəb lodraŋ) sm. དམག་ཞུགས་ལོ་གྲངས་.
དམག་ཞབས་ལོ་བཅད་ (məgshəb lojɛɛ̀) time limit/ term of military service.
དམག་ཞབས་ཞུ་ཡུན་ (məgshəb shuyün) sm. དམག་ཞབས་ལོ་བཅད་.
དམག་ཞུགས་ (məgshuù) service in the military ¶ དམག་ཞུགས་ལོ་ཚད་ Number of year in military service.
དམག་ཞུགས་དུས་བསྲིང་ (məgshuù tüüsiŋ) military service deferment.
དམག་ཞུགས་ལོ་གྲངས་ (məgshuù lodraŋ) age for military service, enlistment age.
དམག་ཞེན་རིང་ལུགས་ (magshen riŋluù) militarism.
དམག་གཞུང་ (magshuŋ) military theory.
དམག་ཟིང་ (məgsiŋ) war; vi.—ཡངས་ to be/ get in a state of war; va.—སློང་ to cause/ incite war.
དམག་ཟོར་ (māgsɔr) religious offering made to prevent war; va.—འཕེན་ to make such an offering.
དམག་ཟློག (mag dɔɔ̀) va. to counter attack (in war).
དམག་གཟིགས་ (məgsiì) military review, troop review; va.—བསྐྱངས་ to review troops.
དམག་གཟིགས་མཛད་སྒོ་ (məgsiì dzɛɛ̀go) sm. དམག་གཟིགས་.
དམག་ཡོངས་ (māgyoŋ) the whole (or entire) army.
དམག་ར་ (māgra) battlefield.
དམག་ར྄་ (māgra) trench, bunker (in warfare).
དམག་རིགས་ (məgriì) types of military forces, military branches.
དམག་རུ་ (məgru) military unit/ section.
དམག་རུབ་ (məgrub) two-sided attack, pincer attack; va.—རྒྱག to attack from two sides.
དམག་རོགས་ (magroò) relief troops, reinforcements.
དམག་ལྡོག (mag lɔɔ̀) sm. དམག་ཟློག.
དམག་ལ་ཞུགས་ (māgla shuù) va. to join the army, to serve as a soldier.
དམག་ལན་ (māglɛn) counter attack, counteroffensive; va.—འཇལ་; —ལྡོག to counter attack.
དམག་ལས་ (māglɛɛ̀) sm. དམག་དོན་.
དམག་ལས་ཆེ་བ་ (māglɛ wurce) exaggeration that is larger than the real event [exaggeration bigger than the war].
དམག་ལུགས་ (məgluù) military system.
དམག་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་ (məgluù lōbjoŋ) system of military training ¶ ཨུ་རུ་སུའི་དམག་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་ The Russian system of military training.
དམག་ལོག (māglɔɔ̀) 1. fighting back, counter attacking, making a counter offensive; va.—རྒྱག to fight back, to counterattack, to go on the offensive ¶ རྒྱ་དམར་ལ་དམག་ལོག་བརྒྱབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སླར་གསོ་མྱུར་དུ་ཡོང་གི་རེད་ Fighting back against the Red Chinese, (we) will quickly have (our) nation restored. 2. vi. to get discharged from the army.
དམག་ཤུགས་ (məgshuù) military force/ strength.
དམག་ཤུགས་རྒྱ་སྐྱེད་ (məgshuù gyagyen) increasing military strength.
དམག་ཤུགས་ཉུང་འཕྲི་ (məgshuù ñuŋdri) reduction of military strength/ force, military disarmament.
དམག་ཤེད་ཅན་ (māgsheèjɛn) warlord, militarist.
དམག་ཤེད་རིང་ལུགས་ (māgsheè riŋluù) warlordism; militarism.
དམག་ཤེས་ཅན་ (māgsheèjɛn) military expert.
དམག་ཤོག (māgshɔɔ̀) a group/ unit of soldiers.
དམག་ཤོར་ (māà shɔ̄ɔ) vi. to lose a war/ battle.
དམག་ཤོར་རྒྱལ་ཁབ་ (māgshɔɔ gyɛɛgəb) the defeated country (in a war).
དམག་ས་ (māgsa) battle position, front line, battleground ¶ དམག་ས་གྱི་བ་ The main battleground.
དམག་ས་དང་པོ་ (māgsa taŋbo) front line.

དམག་སའི་བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ (māgsε pardu cȍȍbε gyεεgəb) buffer state.

དམག་སའི་དམག་འཐབ་ (māgsε məgdəb) positional warfare.

དམག་སེམས་ (māgsem) military mind/ will, soldiers' morale.

དམག་སྲིད་ (məgsiì) military and political, civil and military ¶ དམག་སྲིད་འགོ་པ་ Military and civil leaders.

དམག་སྲིད་ཉེན་རྟོག་པ་ (məgsiì ñendɔgbə) military police.

དམག་སྲིད་ཉེན་རྟོག་མ་ (məgsiì ñendogmaà) sm. དམག་སྲིད་ཉེན་རྟོག་པ་.

དམག་སྲིད་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (məgsiì lōbdra cēmmo) military and political university.

དམག་སྲིད་ལྷན་ཚོགས་ (məgsiì lhendzɔɔ̀) joint military and political commission/ office.

དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (məgsiì ūyön lhēngaŋ) tib.ch. military and civil committee (system of transitional administrative offices in China in the early 1950s that functioned until full civilian governments were created).

དམག་དྲག (māghraà) top troops/ soldiers.

དམག་དྲག་དཔོན་ངར་ (māghraà bȍŋŋar) top troops and brave officers, troops with high morale.

དམག་ཨུད་ (māg ǖü) tib.ch. military committee.

དམངས་ (māŋ) 1. the people, the masses, the public ¶ དམངས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་ In accordance with the wishes of the people. 2. popular, folk ¶ དམངས་ཀྱི་སྒྲུང་ A folk story.

དམངས་ཀྱི་འཁོན་སྡང་ (māŋgi kȍndaŋ) sm. དམངས་འཁོན་.

དམངས་ཀྱི་སྙིང་ནད་ (māŋgi ñīŋnεè) popular enmity/ indignation.

དམངས་བཀོལ་མཁའ་སྐྱོད་དོ་དམ་ཅུའུ་ (māŋgöö kājöö todam jūwu) tib.ch. Civil Aviation Administration.

དམངས་དཀྱིལ་ (māŋgyii) among the masses.

དམངས་དཀྱུས་ (māŋgyuù) the ordinary/ common people.

དམངས་ཁྲིམས་ (məŋdrim) civil law.

དམངས་ཁྲོད་ (māŋdröȍ) among the common people, the folk.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ (māŋdröögi gyudzεε) folk art.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རོལ་རྩེད་ (māŋdröögi röödzeè) folk entertainment.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ (māŋdröögi dāmgyüü) popular/ folk legend.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རོལ་མོ་ (māŋdröögi röömo) folk music.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་ (māŋdröögi rigdzεε) folk art and literature.

དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་པ་ (māŋdröögi rigdzεεbə) folk/ people artist.

དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་ (māŋdröȍ gyudzεε) sm. དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་.

དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་རུ་ཁག (māŋdröȍ gyudzεε rugaà) folk arts group/ troupe.

དམངས་ཁྲོད་རྩོམ་རིག (māŋdröȍ dzūmriì) folk literature.

དམངས་ཁྲོད་རྩོད་དོན་ (māŋdröȍ dzȍȍdön) civil dispute, dispute relating to civil law.

དམངས་ཁྲོད་རིག་རྩལ་ (māŋdröȍ rigdzεε) sm. དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་.

དམངས་ཁྲོད་རོལ་མོ་མཉམ་དཀྲོལ་ (māŋdröȍ röömo ñamdröö) folk ensemble of traditional instruments.

དམངས་མཁོའི་དངོས་ཟས་ཀྱི་སྐྱེལ་འདྲེན་ (māŋkö ŋȍȍdzεègi gyēndren) civil transport.

དམངས་འཁོན་ (māŋgön) mass hatred/ anger, popular indignation, the people's wrath.

དམངས་འཁོན་གཉེན་བྲལ་ (māŋgön ñēndrεε) hated by the masses and separated from one's family.

དམངས་གླུ་ (māŋlu) folk song/ ballad.

དམངས་རྒྱལ་ (māŋgyεε) the republic instituted in China in 1912.

དམངས་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་ (māŋgyεε sīīshuŋ) the republican government instituted in China in 1912.

དམངས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་ (māŋgyεε sīīlo) a year in the reign of the republican government in China.

དམངས་སྒྲུབ་ (məŋdrub) run by the local people (schools, business enterprises, etc.) ¶ དམངས་སྒྲུབ་སློབ་ཆུང་ Locally run primary school.

དམངས་སྒྲུབ་གཞུང་རོགས་ (məŋdrub shuŋrɔɔ̀) run by the local people and subsidized by the government (schools, business enterprises, etc.).

དམངས་གཅེས་ (māŋjeè) cherishing the people.

དམངས་གཅོད་ (māŋjöȍ) shung. toilet to be used by servants/ the masses.

དམངས་ཆེན་རྒྱུན་ཨུ་ལྷན་ཁང་ (māŋjen gyün ū lhēngaŋ) the standing committee of the National People's Congress.

དམངས་མཆོག་རྗེ་དམན་ (māŋjɔɔ̀ jemεn) the masses are more important than the ruler.

དམངས་གཉེར་གཞུང་རོགས་ (māŋñer shuŋrɔɔ̀) sm. དམངས་སྒྲུབ་གཞུང་རོགས་.

དམངས་གཏམ་གླེང་ཕྱོགས་ (māŋdam lēŋjɔɔ̀) public opinion.

དམངས་དོན་ (māŋdön) civil affairs.

དམངས་དོན་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་གཞུང་ (māŋdön gȍȍgi trīmshuŋ) civil law code.

དམངས་དོན་སྐོར་གྱི་གྱོད་གཞི་ (māŋdön gȍȍgi gyȍȍshib) civil case.

དམངས་དོན་གྱི་ཁྲིམས་འཛུགས་ (māŋdöngi trīmdzuù) civil legislation.

དམངས་དོན་བཅའ་ཁྲིམས་ (māŋdön jədrim) sm. དམངས་ཁྲིམས་.

དམངས་དོན་འདྲི་གཅོད་ཐིང་ (māŋdön drijöȍ tīŋ) the civil division of a people's court, civil court.

དམངས་དོན་རྩོད་གཞི་ (māŋdön dzȍȍshib) civil dispute.

དམངས་བདེ་འབྱོར་ཚོགས་ (māŋde jɔɔdzɔɔ̀) abundant goods and happy people, people living in peace with goods in abundance.

དམངས་འདེམས་ (māŋdem) democratic election., electing by the people.

དམངས་འདོད་ (māŋdȍȍ) wishes/ will of the people, popular opinion.

དམངས་འདོད་ཚོངས་ལེན་ (māŋdȍȍ tsōŋlen) public opinion poll.

དམངས་སྡུག་རྒྱུ་བརླག (məŋduù gyulaà) masses suffering by losing wealth.

དམངས་གནོད་ཆོམ་རྐུན་ (māŋnöȍ cōmgün) 1. traitor to the people. 2. thief who harms the people.

དམངས་སྤྱོད་ (māŋjöȍ) 1. civil, civilian. 2. public.

དམངས་སྤྱོད་ཁང་པ་ (māŋjöȍ kāŋba) public owned house.

དམངས་སྤྱོད་མཁའ་འགྲུལ་ (māŋjöȍ kəndrüü) civil aviation, civil airlines.

དམངས་སྤྱོད་གྲུ་གཟིངས་ (māŋjöȍ trusiŋ) passenger ship.

དམངས་སྤྱོད་གློག་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (māŋjöȍ lōgjεè sodra) civil electrical appliance factory.

དམངས་སྤྱོད་གནམ་གྲུ་ (māŋjöȍ nəmdru) civilian/ passenger plane.

དམངས་སྤྱོད་ཚོང་ཟོག (māŋjöȍ tsōŋsɔɔ̀) civilian goods/ products.

དམངས་ཕན་ (māŋpεn) beneficial to the masses.

དམངས་ཕལ་པ་ (māŋpεεwa) sm. དམངས་དཀྱུས་.

དམངས་ཕྱུག་སྲིད་ཇུས་ (māŋjuù sīījüü) policy for making the people rich.

དམངས་བྱིང་ (māŋjiŋ) sm. དམངས་དཀྱུས་.

དམངས་དབང་ (māŋwaŋ) the rights of the people.

དམངས་དབང་རིང་ལུགས་ (māŋwaŋ riŋluù) system in which the people have rights.

དམངས་དབུལ་རྒྱུ་ཟད་ (məŋüü gyusεè) poverty [Lit. people poor, materials/ resources exhausted].

དམངས་མ་ (māŋma) sm. དམངས་.

དམངས་མོ་ (māŋmo) female servant.

དམངས་གཙོ་ (māŋdzo) democracy, democratic ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་ Socialist democracy.

དམངས་གཙོ་སྐུལ་སྤེལ་ཚོགས་པ་ (māŋdzo gūübel tsōgba) association for promoting democracy.

དམངས་གཙོ་ཁོ་ན་ (māŋdzo kōna) absolute (pure) democracy.

དམངས་གཙོ་ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་སྲིད་དབང་ (māŋdzo kōnɛɛ̀ dzimbɛ sīiwaŋ) democratic dictatorship, dictatorship of the people.

དམངས་གཙོ་རྒྱལ་འཛུགས་ཚོགས་པ་ (māŋdzo gyɛɛdzuù tsōgba) democratic national construction association (name of political party at the time the Communists took power in China).

དམངས་གཙོ་གཅིག་སྡུད་ (māŋdzö jīdüü) democratic centralism.

དམངས་གཙོ་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ (māŋdzo jīgdüügi ləmluù) democratic centralism.

དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་ (māŋdzo jöögyur) democratic reforms (in China, the socialist reforms that replaced the traditional politico-economic system); va.—བྱེད་; —གཏོང་ to implement democratic reforms.

དམངས་གཙོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ (māŋdzo cēmbo sūm) democracy in three main fields: political, economic and military.

དམངས་གཙོ་དང་ (māŋdzo dāŋ) Democratic Party (in U.S.A.).

དམངས་གཙོ་ཐལ་ཆེ་བ་ (māŋdzo tɛ̄ɛcewa) ultrademocracy, placing people as the main entity with no organization or structure above them.

དམངས་གཙོ་བདག་གཉེར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (māŋdzo dəgñer ūyün lhɛ̄ngaŋ) democratic management committee (the post 1959 office in charge of a monastery).

དམངས་གཙོ་མནའ་མཐུན་ (māŋdzo nādün) democratic alliance.

དམངས་གཙོ་མནའ་མཐུན་ཚོགས་པ་ (māŋdzo nādün tsōgba) democratic league.

དམངས་གཙོ་པ་ (māŋdzoba) a democrat.

དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་ (māŋdzo jīdün) democratic republic.

དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (māŋdzo jīdün gyɛɛgəb) a country that is a democratic republic.

དམངས་གཙོ་སྤྱི་ཚོགས་དང་ (māŋdzo jīdzɔɔ dāŋ) democratic socialist party.

དམངས་གཙོ་ཕྱོགས་ཁག (māŋdzo cɔ̄ɔgaà) democratic group/ faction, democratic party (in U.S.A.).

དམངས་གཙོ་ཚོགས་སྡེ་ (maŋdzo tsōgde) sm. དམངས་གཙོ་ཕྱོགས་ཁག.

དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་ (maŋdzo tsōgba) sm. དམངས་གཙོ་ཕྱོགས་ཁག.

དམངས་གཙོ་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལྷན་ཚོགས་ (maŋdzo tsōgbɛ gəudriì lhɛndzɔɔ) Democratic Leadership Council.

དམངས་གཙོ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆུང་ (maŋdzo tsōgbɛ gyɛɛyoŋ tsōgjuŋ) democratic national committee (in U.S.A.).

དམངས་གཙོ་རང་སྐྱོང་མནའ་མཐུན་ (māŋdzo raŋgyoŋ nādün) Democratic Self-Rule League.

དམངས་གཙོ་རབ་ཏུ་དར་བ་ (māŋdzo rəbdu tarwa) a highly developed democracy.

དམངས་གཙོའི་ཁེ་དབང་ (maŋdzö kēwaŋ) democratic rights.

དམངས་གཙོའི་གྲོས་མོལ་ (māŋdzö tröömöö) democratic consultation/ discussion/ negotiation; va.—བྱེད་ to hold democratic discussions/ negotiations.

དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་ (māŋdzö jöögyur) sm. དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་.

དམངས་གཙོའི་དང་ (māŋdzö dāŋ) the Democratic League (a party in post war China), the Democratic Party (in the U.S.A.).

དམངས་གཙོའི་དང་པའི་ (māŋdzö dāŋpe) tib.ch. democratic party.

དམངས་གཙོའི་དང་ཤོག (māŋdzö dāŋshoò) sm. དམངས་གཙོའི་དང་པའི་.

དམངས་གཙོའི་དོ་དམ་ (māŋdzö todam) democratic management.

དམངས་གཙོའི་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (māŋdzö todam ūyün lhɛ̄ngaŋ) sm. དམངས་གཙོ་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

དམངས་གཙོའི་འདེམས་བསྐོ་ (māŋdzö dɛmgo) democratic election.

དམངས་གཙོའི་མནའ་འབྲེལ་ (māŋdzö nāndree) democratic alliance.

དམངས་གཙོའི་སྤྱི་མཐུན་ (māŋdzö jīdün) sm. དམངས་གཙོའི་སྤྱི་མཐུན་.

དམངས་གཙོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ (māŋdzö jöödzüü) democratic way of doing things.

དམངས་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་སྒྲིག་འཛུགས་ (māŋdzö jīdzɔɔ tönñerjɛngi lōbdruù drigdzuù) Students for a Democratic Society (SDS).

དམངས་གཙོའི་ཕྱོགས་ཁག (māŋdzö cɔ̄ɔgaà) sm. དམངས་གཙོ་ཕྱོགས་ཁག.

དམངས་གཙོའི་མི་སྣ་ (māŋdzö minə) democrats, democratic elements, democratic personages.

དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (māŋdzö riŋluù) democracy ¶ དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གསར་བརྗེ་ The new democratic revolution.

དམངས་གཙོའི་སྲིད་འཛུགས་ (māŋdzö sīndzuù) the development/ build up of democracy.

དམངས་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ (māŋdzö sīnshuŋ) democratic goverment.

དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་ (māŋdzö sārje) democratic revolution.

དམངས་བཙུགས་ (māŋdzuù) established/ organized/ started by the people (as opposed to the government) ¶ དམངས་བཙུགས་སློབ་གྲྭ་ A school organized by the people.

དམངས་བཙུགས་གཞུང་རོགས་ (māŋdzuù shuŋrɔɔ) sm. དམངས་སྐྱབ་གཞུང་རོགས་.

དམངས་བཙུགས་སློབ་གྲྭ (māŋdzuù sōbdra) community established school (usu. a primary school with grades 1 to 3).

དམངས་བཙུགས་སློབ་ཆུང་ (māŋdzö lōbjuŋ) a primary school run by the local community.

དམངས་རྩམ་ (māŋdzam) an ordinary/ inferior type of tsampa.

དམངས་རྩོད་གདུག་བཤེར་ (māŋdzöö dügser) civil lawsuit, civil action.

དམངས་རྩོད་འདྲི་གཅོད་ཁང་ (māŋdzöö drijöögaŋ) the civil division of a people's court, civil court.

དམངས་ཚོགས་ (māŋdzɔɔ) the masses.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ (māŋdzɔɔgi drəgbuŋ) the masses' armed forces.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ (māŋdzɔɔgi tsōgba) people's organization, mass organization.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ (māŋdzɔɔgi lɛngüü) mass movement.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ཤོད་ཚུལ་ (māŋdzɔɔgi shöödzüü) public opinion.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་ (māŋdzɔɔgi dudzom) mass rally.

དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ (māŋdzɔɔgi ləmjɔɔ) the mass-line ¶ དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་ (We) have to implement the mass-line.

དམངས་ཚོགས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (māŋdzɔɔjɛndu gyur) vi. to become a mass movement/ mass campaign.

དམངས་ཚོགས་ལྟ་ཚུལ་ (māŋdzɔɔ dədzüü) the point of view of the masses, public opinion.

དམངས་ཚོགས་དང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ (māŋdzɔɔ daŋ tādɛɛdu gyur) vi. to become isolated/ alienated/ separated from the masses, to lose touch with the masses.

དམངས་ཚོགས་དང་མཐུན་པ་ (māŋdzɔɔdaŋ tüümbə) in harmony with the masses, popular with the masses.

དམངས་འཚོ་ (māŋtso) the standard of living of the

people/ masses.

དམངས་འཚོའི་རིང་ལུགས་ (māŋdzö riŋluù) the principle of the people's/ masses' livelihood.

དམངས་འཛུགས་ (māŋdzuù) sm. དམངས་བཙུགས.

དམངས་ཞབས་པ་ (māŋshəbbə) name of a village level development worker.

དམངས་གཞས་ (māŋshɛɛ̀) folk song, ballad.

དམངས་བཟོ་ (māŋso) masses and workers.

དམངས་ཡོངས་ (māŋyoŋ) all the people, the masses.

དམངས་ཡོངས་དམག་མི་ (māŋyoŋ māə̄mi) the entire populace bearing arms, every citizen is a soldier; va.—བྱེད་.

དམངས་རིགས་ (māŋriì) the people.

དམངས་རིགས་མ་ (māŋ rigmə) the female masses/ populace.

དམངས་སེམས་ (māŋsem) people's feelings/ aspirations.

དམངས་སེམས་འཁོར་ཕྱོགས་ (māŋsem kɔ̄ɔ̄jɔ̀ɔ̀) the will/ aspirations of the populace.

དམངས་སྲིད་ (māŋsiì) civil administration.

དམངས་སྲིད་ཁྲུའུ་ (māŋsiì trū) tib.ch. office of civil affairs.

དམངས་སྲིད་ཅུའུ་ (māŋsiì jū) tib.ch. sm. དམངས་སྲིད་ཅུས་.

དམངས་སྲིད་ཅུས་ (māŋsiì jüü) tib.ch. Civil Affairs Bureau.

དམངས་སྲིད་པུའུ་ (māŋsiì būwu) tib.ch. Ministry of Civil Affairs.

དམངས་སྲོལ་ (māŋsöö) folk custom, habits/ customs of the masses.

དམངས་སྲོལ་རིག་པ་ (māŋsöö rigbə) folklore studies.

དམན་ (mɛ̄n) abbr. of དམན་པ་. 2. abbr. of སྐྱེས་དམན་.

དམན་ཆ་བཟུང་ (mɛ̄nja suŋ) sm. དམའ་ས་བཟུང་.

དམན་ཆུང་ (mɛ̄njuŋ) young girl.

དམན་ཆུང་བུ་མོ་ (mɛ̄njuŋ pomo) sm. དམན་ཆུང་.

དམན་པ་ (mɛ̄mba) poor, low ¶ རིག་གནས་གཞན་གྱི་ཤེས་ཡོན་དམན་པ་ (My) poor knowledge of other cultures.

དམན་པོ་ (mɛ̄mbo) sm. དམན་པ་.

དམན་མ་ (mɛ̄nma) old and leftover.

དམན་མོ་ (mɛ̄mmo) sm. དམན་པ་.

དམན་ཤར་ (mɛ̄nshar) young woman.

དམན་ས་བཟུང་བས་རྒྱལ་ས་ཟིན་ (mɛ̄nsa suŋwɛ gyɛɛsa sin) if one is meek and humble, one will reach one's goal.

དམའ་ (mā) low, inferior; vi.—འགྲོ་ to become/ go lower, to go/ become infoerior; va.—གཏོང་ to lower, to make inferior ¶ སྒོ་དམའ་ཞིང་ཆུང་བ་ཞིག A low and small door. ¶ གོ་གནས་དམའ་ཞིང་ལས་འགན་ཆུང་བ་ Low rank and little responsibility. ¶ མི་རྒོལ་གྱི་ཐ་རླབས་བས་དེ་དམའ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད་ The anti-U.S. wave receded (went lower). ¶ ཀྲུག་དེ་དམའ་རུ་བཏང་པ་རེད་ (They) lowered the stand.

དམའ་གྲས་ (mādrɛɛ̀) lower level, subordinate level.

དམའ་ཐབ་ (mādəb) open-hearth furnace.

དམའ་མཐའ་ (māta) at the minimum, at least ¶ དེབ་དེ་དམའ་མཐའ་སྒོར་ 30 རེད་ This book costs at least 30 dollars.

དམའ་མཐའ་ལ་ (mātala) sm. དམའ་མཐའ་.

དམའ་གནོན་ (mānön) 1. low pressure. 2. low tension/ voltage.

དམའ་པོ་ (māābo) low, inferior ¶ དེ་སྔ་ཁོ་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་དམའ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ Even though their living conditions were very low before. ¶ ཀུབ་སྐྱིགས་དམའ་པོ་ A low chair.

དམའ་ཕབ་ (mā pāb) sm. དམའ་འབེབས་.

དམའ་བ་ (māwa) low.

དམའ་འབེབས་ (māmbeb) 1. insulting, humiliating, disgracing, degrading; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to insult/ humiliate/ degrade/ disgrace ¶ ཚོགས་འདུའི་སར་ཁོང་ལ་དམའ་འབེབས་བཏང་བ་རེད་ (They) humiliated him at the meeting. 2. reproaching, censuring, condemning; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to reproach, to condemn, to censure.

དམའ་འབེབས་བརྙས་བཅོས་ (māmbeb ñɛɛ̀jöö) insulting, deriding, defaming, humiliating.

དམའ་མོ་ (māāmo) sm. དམའ་པོ་.

དམའ་འཇིན་ (mānjin) blame, censure, reproach, reprimand; va.—བྱེད་.

དམའ་རྩིས་རྒྱག (mādzii gyaà) 1. va. to consider or estimate at the lowest rate/ number. 2. va. to have low esteem.

དམའ་རིམ་ (mərim) lower, low-grade, low-level ¶ དམའ་རིམ་འབྲིང་བའི་སློབ་གྲྭ་ Lower middle school, Jr. high school.

དམའ་རིམ་དུས་སྐབས་ (mərim tüügəb) elementary stage, initial stage.

དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ (mərim lōbdra) primary and secondary schools.

དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ (mərim lōbdra cūŋwa) primary school.

དམའ་རིམ་སློབ་ཆུང་ (mərim lōbjuŋ) sm. དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་.

དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་ (mərim lōbdra driŋwə) middle school (Jr. and Sr. High School).

དམའ་རིམ་སློབ་འབྲིང་ (mərim lōmdriŋ) sm. དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་.

དམའ་རིམ་སློབ་གསོ་ (mərim lōbso) elementary and secondary education.

དམའ་རིམ་སྲོག་ཆགས་ (mərim sōgjaà) invertebrate animals.

དམའ་རུ་འགྲོ་ (məru dro) vi. to become lower, to become inferior.

དམའ་རུ་གཏོང་ (məru dōŋ) va. to lower, to make inferior.

དམའ་རླབས་ (mələb) low ebb, low tide.

དམའ་ཤོས་ (māshöö) lowest.

དམའ་ས་ (māsa) low-lying area/ region/ place ¶ ས་དམའ་ས་དེ་ཚོར་འབྲས་འདེབས་པ་རེད་ (They) planted rice in the low-lying areas.

དམའ་ས་ཟིན་ (māsa sin) va. to act humble, to be modest.

དམའ་ས་བཟུང་ (māsa suŋ) sm. དམའ་ས་ཟིན་.

དམར་ (māā) abbr. of དམར་པོ་.

དམར་ཀོ་ (māāgɔɔ) untanned hide, rawhide.

དམར་ཀིན་ (māāgin) a kind of cloth from India.

དམར་རྐྱང་ (mārgyaŋ) 1. bright red, completely red ¶ དར་ཆ་དམར་རྐྱང་ཞིག་ཡོད་ (I) have a bright red flag. 2. in cash (with respect to payments) ¶ རིན་འབབ་དམར་རྐྱང་དགོས་ (I) need payment in cash. 3. pure, only ¶ མར་དམར་རྐྱང་ཁལ་བཅུ་བཀྱགས་སོང་ He weighed ten ཁལ་ of butter itself.

དམར་སྐྱ་ (mārgya) light red, pink.

དམར་བསྐྱངས་འཚོད་ (mārgaŋ tsüü) vi. to gain weight/ become fat (usu. for fattening livestock).

དམར་ཁ་དྭངས་པ་ (mārka taŋba) bright red color.

དམར་ཁེ་ (mārke) butchering business (buying and butchering animals and selling the meat) [Lit. profit from butchering].

དམར་ཁེ་བ་ (mārkewa) a person who butchers animals and sells the meat.

དམར་ཁྱིག་ཁྱིག (māā kɔ̄ɔ̄gɔɔ) reddish ¶ བུ་མོ་ཆུང་ཆུང་འདི་མཁུར་ཚོས་དམར་ཁྱིག་ཁྱིག་ཞིག་འདུག This young girl has red cheeks.

དམར་ཁྲ་ (mārdra) sth. with a red base, sth. mostly red.

དམར་ཁྲིད་ (mārdriì) teaching through practice/ practicum/ firsthand experience; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to teach through practice.

དམར་ཁྲིད་ཁང་ (mārdriìgaŋ) demonstration room.

དམར་མཁས་ (mārkɛɛ̀) both red and expert, both socialist and proficient.

དམར་མཁས་སློབ་གྲྭ་ (mārkɛɛ̀ lōbdra) a red and expert school (a school to train experts in the communist manner, usually by sending them to work in the rural areas).

དམར་གྱིས་གསོལ་ (mārgyi söö) sm. དམར་མཆོད་འབུལ་.

དམར་རྒྱ་ (mārgya) scarlet red.

དམར་ངོ་ (mārŋo) 1. red color. 2. a bad omen.

དམར་ཆ་ (mārja) 1. part of sth. that is red. 2. the

latter half of the month.

དམར་ཆག་ཆག (mār cājaà) reddish ¶ གྲྭ་པ་མང་པོ་དམར་ཆག་ཆག་མཐོང་བྱུང་ (I) saw many reddish (robed) monks.

དམར་ཆིལ་ཆིལ་ (mār ciījii) sm. དམར་ཆག་ཆག.

དམར་རྒྱུང་དམག (mārjuŋ māà) sm. ན་གཞིན་གདོང་ལེན་དྲ་ཁག.

དམར་ཆེམ་ཆེམ་ (mār cēmjem) blinking/ glittering red.

དམར་ཆེམ་མེ་བ་ (mār cēmmewa) sm. དམར་ཆེམ་ཆེམ་.

དམར་ཆེམ་སེ་བ་ (mār cēmsewa) དམར་ཆེམ་མེ་བ་.

དམར་མཆན་ (mārjɛn) document/ letter/ note written with red ink.

དམར་མཆོད་ (mārjöö) a rite of blood sacrifice (animals or human); va.—བྱེད་; —འབུལ་.

དམར་མཆོད་དུས་ཆེན་ (mārjöö tüüjen) a rite/ ritual with blood sacrifice.

དམར་འཇབ (mārjəb) communist guerrilla.

དམར་འཇལ་ (mārjɛɛ) compensation made for killing or injuring somebody else's animal.

དམར་རྗེན་ (mārjen) raw, naked; va.—འདོན་ to expose, to show the true nature ¶ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཁྲེལ་མེད་དམར་རྗེན་དུ་བཏོན་པ་རེད་ They exposed the outrageous crimes of the imperialists.

དམར་ལྗང་ (mārjaŋ) sth. that is reddish and green.

དམར་གཉིད་ (mārñii) a dream with bad omens/ signs; vi.—གཏོང་.

དམར་གཏོར་ (mārtɔɔ) a type of red torma (offering).

དམར་སྟོན་ (mārdön) banquet where the main courses are meat.

དམར་ཐག་ཆོད་དུས་ (mārdaà cōödüü) at the time of sunset.

དམར་ཐབ (mārdəb) sm. ཐབ་གཞིབ་.

དམར་ཐིག (mərdii) 1. the "bull's eye" of a target. 2. red dots.

དམར་ཐིང་ཐིང་ (mār tiŋdiŋ) sm. དམར་ཆིལ་ཆིལ་.

དམར་ཐོར་ (mārdɔɔ) red pimples.

དམར་དད་ (mārdɛɛ̀) liking/ desiring meat and blood; vi.—ལང་ to have a desire to eat meat and blood.

དམར་དྲི་ (mərdri) smell of meat/ blood.

དམར་གདུང་ (mārduŋ) tomb with the corpse of a lama.

དམར་མདངས་ (mārdaŋ) 1. a healthy/ ruddy complexion; vi.—རྒྱག; vi.—བཀྲ་; vi.—རྒྱས་; vi. to have a healthy red glow. 2. a reddish glow.

དམར་འདུར་ (mānduu) powdered hot pepper made into a paste (with water).

དམར་འདོན་ (mārdön) 1. shamelessly/ brazenly/ flagrantly doing bad things; va.—བྱེད་. 2. a traditional Tibetan treatment for wind disease.

དམར་སྣོར་ (mārdɔɔ) soup with meat and fat.

དམར་ནག (mārnaà) 1. dark red. 2. shung. the two official guardian deities of the state: Pandenlhamo and Nechung.

དམར་པོ་ (māābo) 1. red ¶ དེབ་འདི་དམར་པོ་རེད་ This book is red. 2. communist ¶ དམར་པོས་བཅིངས་བཀྲོལ་བཏང་བ་རེད་ The communists liberated (it). ¶ དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ A communist country.

དམར་པོ་བྱུག (mārbo cuù) va. to wear/ apply cosmetics (e.g., lipsticks, rouge).

དམར་པོ་དམར་རྒྱང་ (māābo māāgyaŋ) completely red.

དམར་པོ་རི་ (māābori) name of the hill on which the Potala is built.

དམར་པོའི་ཀྱོན་ཅ་ (māābö drönja) tib.ch. red expert.

དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ (mārbö riŋluù) communism.

དམར་པོའི་སྲིད་དབང་ (mārbö siiwaŋ) red political power.

དམར་དཔེ་ (mārbe) exemplary specimen, showpiece, demonstration piece.

དམར་སྦྲད་སྦྱེར་ (mārdrɛɛ̀ dēē) va. to give a soul kiss/ French kiss/ tongue kiss.

དམར་ཕིག་ཕིག (mār pīgbii) red and quivering (like jelly).

དམར་ཕྱིའི་འོད་ཟེར་ (mārjii wöösɛr) heat ray.

དམར་ཕྱུར་ཕྱུར་ (mār cūūjuu) reddish looking.

དམར་ཕྱོགས་ (mārjɔɔ̀) second half of the month.

དམར་ཕྲུག (mərdruù) a type of red woolen material.

དམར་བ་ (mārwa) red.

དམར་འབོལ་ (mārböö) a red mattress or cushion for sitting.

དམར་འབུར་ (mānjaa) infant, baby.

དམར་སྦོས་སུ་འགྱུར་ (māböösu gyur) vi. to become red and swollen (usu. eyes).

དམར་སྦྱར་ (mānjar) sm. དམར་འབུར་.

དམར་མེད་པའི་ཚལ་ (mār meebɛ tsɛɛ̀) vegetarian dish.

དམར་མོ་ (māāmo) red.

དམར་མོག (māāmɔɔ̀) dark red.

དམར་དམག (māāmaà) the Red Army.

དམར་དམག་རྒྱང་སྐྱོད་ (māāmaà gyaŋgyöö) The Long March of the Red Army.

དམར་དམར་རྗེན་རྗེན་ (mārmar jenjen) obviously, plainly, openly, clearly, evidently ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱོན་ནྲམས་དམར་དམར་རྗེན་རྗེན་དུ་བཏོན་སོང་ He criticized the leader openly at the meeting.

དམར་དམར་ཐིང་ཐིང་ (mārmar tiŋdiŋ) sm. དམར་རྒྱང་.

དམར་དམར་དིག་དིག (mārmar digdii) 1. high quality ¶ མི་ཚང་དེ་ལྟ་ཆས་དམར་དམར་དིག་དིག་ཟ་མཁན་ཞིག་རེད་ That family is one that eats high quality food. 2. the real issue, the essence of sth.

དམར་དམར་སྡིག་སྡི་ (mārmar digdii) sm. དམར་དམར་དིག་དིག.

དམར་སྨུག (mərmuù) deep red, maroon.

དམར་ཙ་རེ་བ་ (mārdza rewa) bloody.

དམར་བཙོད་ (mādzöö) sm. དམར་ཚོས་.

དམར་བཙོས་ (mār dzöö) va. to boil meat.

དམར་ཚལ་དགུ་ཚལ་ (mārdzɛɛ gudzɛɛ) bloody, covered with blood ¶ གྲི་མང་པོ་བརྒྱབ་ནས་དམར་ཚལ་གོ་ཚལ་ཆགས་བཟོས་པ་རེད་ (He) was made bloody after being stabbed many times.

དམར་ཚོས་ (mārdzöö) red dye.

དམར་མཚུར་ (māndzur) a substance used to make to red vegetable dye.

དམར་འཛིང་ (mərdziŋ) hand-to-hand combat; va.—རྒྱག.

དམར་འཛིང་ཁྲག་འཛིང་ (mārdziŋ trāgdziŋ) a bloody battle, bloody hand-to-hand combat.

དམར་ཞིང་མཁས་པ་ (mārshiŋ kɛ̄ɛ̀ba) both red and expert.

དམར་གཞུང་ (mārshuŋ) communist government.

དམར་ཟལ་ (mārsɛɛ) things with a red background.

དམར་ཟས་ (mārsɛɛ̀) meat dishes; va.—སྤོང་ to give up eating meat.

དམར་ཟས་ཀུང་སི་ (mārsɛɛ̀ gūŋsi) tib.ch. meat products company.

དམར་ཟས་གྲང་མོ་ (mārsɛɛ̀ traŋmo) cold meat dish.

དམར་ཟས་ལས་སྦྱོར་བཟོ་གྲྭ་ (mārsɛɛ̀ lɛ̄ɛ̀nön sodra) meat processing factory.

དམར་གཟིང་ (mārsoŋ) tool for cutting red hot iron.

དམར་འོད་ (mārwöö) shining red light; vi.—འཕྲོ་ to be shining red.

དམར་ཡག་སྟག (māryaà dāà) a ferocious tiger.

དམར་རང་བ་ (mārraŋwa) sm. དམར་ཧྲང་བ་.

དམར་རུ་ (mərru) a kind of red.

དམར་རུ་མགོ་ནག (mərru gonaà) a type of red bean.

དམར་རེངས་ (māāreŋ) day break, dawn.

དམར་ལམ་པ་ (mārlamba) sm. དམར་ལམ་ལམ་.

དམར་ལམ་མེ་བ་ (mār lammewa) sm. དམར་ལམ་ལམ་.

དམར་ལམ་ལམ་ (mār lamlam) reddish light/ glow.

དམར་ལུགས་ (mərluù) communism; va.—འཛིན་ to hold/ adhere to communism.

དམར་ལུགས་འཛིན་པ་ (mərluù dzimbə) a communist.

དམར་ལུད་ (mərlüü) dung, natural fertilizers.

དམར་ཤར་ཤར་ (mār shāāshae) reddish gleam/ glimmer.

དམར་ཤེད་ཚ་པོ་ (mārsheè tsābo) sb. who speaks

shamelessly/ bluntly/ harshly without any regard for others' feelings.

དམར་ཤོག (mārshoò) communist block, coimmunist group ¶ དམར་ཤོག་མིན་པའི་ཡུལ་ཁག Noncommunist block countries.

དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ (mārshoò tsōgba) communist party.

དམར་ཤོག་རིང་ལུགས་ (mārshoò ri̱ŋluù) communism.

དམར་གཤོག (mārshoò) sm. དམར་ཤོག.

དམར་བཤལ་ (mārshεε) dysentery.

དམར་སི་ (mārsi) dry dung of animals.

དམར་སེང་ (mārseŋ) light red (color).

དམར་སེར་ (mārser) sm. དམར་སེར་མཚོན་.

དམར་སེར་མཚོན་ (mārser tsōn) reddish yellow/ orange color.

དམར་སྲིད་ (mərsii) communist political system, communism.

དམར་སྲིད་རིང་ལུགས་ (mārsii ri̱ŋluù) communism.

དམར་སྲུང་དམག (mərsuŋ māà) sm. དམར་སྲུང་དམག་མི་.

དམར་སྲུང་དམག་མི་ (mərsuŋ mǝ̄ǝmi) Red Guards (during Cultural Revolution).

དམར་སྲུང་རུ་ཁག (mərsuŋ ru̱gaà) sm. དམར་སྲུང་དམག་མི་.

དམར་གསུར་ (mārsur) a religious offering to deities consisting of smoke from burnt meat and fat.

དམར་གསོད་ (mārsöö) murder, slaughter, massacre; va.—གཏོང་.

དམར་ཧུར་ཧུར་ (mār hūrhur) glowing red.

དམར་ཧྲང་ (mārhraŋ) naked; va.—ཤུད་ to undress, to be naked.

དམར་ཧྲང་བ་ (mārhraŋwa) naked.

དམར་ཧྲང་ཧྲང་ (mār hrāŋhraŋ) naked.

དམར་ཧྲེང་ (mārhreŋ) sm. དམར་ཧྲང་.

དམར་ལྷང་ལྷང་ (mār lhāŋlaŋ) glowing red.

དམར་ལྷབ་ལྷབ་ (mār lhǝ̄blǝb) flickering red, flickering flames.

དམར་ལྷེམ་ལྷེམ་ (mār lhemlem) blinking red, blinking flames.

དམས་ (mεὲ) vi. to go down, to deteriorate ¶ ལུས་སྟོབས་དམས་པས་ Because (his) health deteriorated.

དམས་ཉམས་ (mεὲñam) 1. deteriorated, declining ¶ ལུས་སྟོབས་དམས་ཉམས་བྱུང་བ་རེད་ (His) health has deteriorated. 2. modest, humble, meek.

དམིག (mīg) hole.

དམིག་སྨྱག་གདོང་ (mīggyaà dōŋ) vi. to be fully ripened (for crops).

དམིག་ཁུང་ (mīgguŋ) hole.

དམིག་གུ་ (mīggu) sm. དམིག་བུ་, 1.

དམིག་གདོང་ (mīg dōŋ) vi. to be fully ripened (for crops).

དམིག་པ་ (mīgbə) sm. དམིག་བུ་.

དམིག་བུ་ (mībbu) 1. hole. 2. a type of sand lizard.

དམིག་གསང་ (mīgsaŋ) a space or gap within the body where there are no vital organs.

དམིགས་ (mīì) 1. (dat. + —) vi. to be aimed at, to be meant for ¶ གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་པ་རེད་ (It) was meant for development. 2. vi. to consider, to see ¶ ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་དགེ་མཚན་དམིགས་པ་རེད་ (They) saw the advantages of science. 3. ones marked or stated to be sth. ¶ སློབ་དམིགས་ Those stated/ considered to be students. 4. means, source ¶ ཁོ་ལ་བུ་ལོན་སྤྲོད་དམིགས་མེད་པ་རེད་ He doesn't have the means to pay the loan. 5. vi. to obtain ¶ ཁོང་གི་སློབ་སྦྱོང་ནང་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་དམིགས་པ་རེད་ He obtained great achievement in his studies. 6. specially (— + vb.) ¶ ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་གཅིག་དམིགས་བསྐོས་བྱེད་དགོས་ (We) have to specially appoint/ select some new officers.

དམིགས་བཀར་ (mīggar) 1. specially, exclusively, for the purpose of; va.—བྱེད་ to do sth. specially ¶ རྡོ་རྗེ་ལགས་མཇལ་བར་དམིགས་བཀར་གྱིས་དགོངས་པ་ཞུས་པ་རེད་ (He) took leave specially to meet Dorje. 2. special ¶ སོ་སོའི་དམིགས་བཀར་གྱི་ལས་འགན་ The special responsibility of each person.

དམིགས་བཀར་ཚོད་འཛིན་ཚོང་རྫས་ (mīggar tsōndzin tsōŋdzεὲ) specially controlled commodities/ goods.

དམིགས་བཀར་གསོ་ཚགས་ (mīggar sōdzaà) specially raising/ bringing up.

དམིགས་སྒོ་ (mīggo) source, means, resources ¶ ཚོང་རྒྱག་ལས་ཀྱི་དམིགས་སྒོ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What kind of means do you have for trading? ¶ དངུལ་དེ་ཁང་པ་རྒྱག་ལས་ཀྱི་དམིགས་སྒོ་རེད་ This money is the means for building a house.

དམིགས་རྟེན་ (mīgden) 1. meditative object/ support. 2. sm. དམིགས་སྒོ་. 3. source of hope ¶ རྒས་གོན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཕྲུ་གུ་དེ་རེད་ The source of hope of the elderly is that child.

དམིགས་དོན་ (mīgdön) aim, objective, purpose ¶ ལས་ཀ་འདིའི་དམིགས་དོན་ག་རེ་རེད་ What is the aim of this work?

དམིགས་ནས་ (mīgnε) for the purpose of, aimed at, directed towards ¶ སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུར་དམིགས་ནས་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་བ་རེད་ (They) collected donations for the purpose of building schools.

དམིགས་རྣམ་ (mīgnam) impression.

དམིགས་པ་ (mīgbə) 1. visualization (of one's deities). 2. sm. དམིགས་ཡུལ་.

དམིགས་པ་མེད་པ་ (mīgbə me̱èba) shung. sm. བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

དམིགས་བུ་ (mīgbu) sb. who guides the blind.

དམིགས་བྱ་ (mīgja) aim, goal, purpose.

དམིགས་འབེན་ (mīgben) goal, target.

དམིགས་འབྲས་ (mīŋdrεὲ) sm. དམིགས་ཡུལ་.

དམིགས་མེད་ (mīgmeè) 1. the void, emptiness. 2. aimless, purposeless, goalless.

དམིགས་ཚད་ (mīgdzεὲ) 1. quota, objective, goal, target ¶ འཆར་གཞིའི་དམིགས་ཚད་དུས་བཀག་གི་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་པ་རེད་ (They) achieved the goal of the plan ahead of schedule. 2. target range ¶ མེ་མདའ་རྒྱག་སའི་དམིགས་ཚད་ A target range for shooting guns.

དམིགས་འཛུགས་བྱེད་ (mīgdzuù ce̱è) va. to assign, to specify, to designate ¶ ཏང་གི་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ The areas designated by the party.

དམིགས་ཡུལ་ (mīgyüü) 1. aim, goal, objective; va.—འཆང་ to hold one's aim/ goal/ objective; va.—སྒྲུབ་ to fulfill/ achieve/ obtain a goal or aim; vi.—འགྲུབ་ to have an aim/ purpose/ aspiration achieved ¶ དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ The main objective/ aim/ goal.

དམིགས་ཡུལ་མེད་པ་ (mīgyüü me̱èba) having no purpose/ aim/ goal.

དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བཟུང་ (mīgyüü dzōsuŋ) focusing/ aiming primarily on a goal.

དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པ་སྨྲ་བ་ (mīgyüü yo̱òbə māwa) teleology.

དམིགས་ཤ་ (mīgsha) meat of an animal slaughtered at one's request.

དམིགས་སུ་བཀར་ (mīgsu gār) va. to emphasize ¶ གནད་དོན་དེ་དམིགས་སུ་བཀར་བ་རེད་ (They) emphasized the matter. ¶ ཁོང་གིས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་པ་རེད་ He said it specially with emphasis.

དམིགས་སུ་རེ་བ་ (mīgsu re̱wa) the hope for (obtaining) one's objective/ aim/ goal ¶ ང་ལ་རྗེས་འཛིན་གྱི་དམིགས་སུ་རེ་བའི་བུ་ཞིག་ཡོད་ I have a son who is the hope of my aim of continuing the family.

དམིགས་བསལ་ (mīgsεε) special, specially; va.—བྱེད་ to do/ treat specially ¶ ངས་དམིགས་བསལ་གྱིས་དགའ་བསུ་ཞུ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went specially to welcome (him).

དམིགས་བསལ་གོང་ཤུད་ (mīgsεε ko̱nbüü) special exception/ exemption ¶ རྒས་འཁོགས་རྣམས་དམིགས་བསལ་གོང་ཤུད་ཀྱིས་དེ་བྱིངས་ལས་བྱེད་ཚང་མ་ངལ་རྩོལ་ལ་འགྲོ་དགོས་ With the exception of the elderly people, all officials have to go for manual labor.

དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་ (mīgsɛɛgi wāŋja) privilege, special rights or authority.

དམིགས་བསལ་གྱི་བཙོན་གྲོལ་ (mīgsɛɛgi dzōndröö) amnesty, pardon (from prison).

དམིགས་བསལ་ཐོན་རྐྱེན་ (mīgsɛɛ tōngyen) special facilities/ materials.

དམིགས་བསལ་ཐོན་རྫས་ (mīgsɛɛ tōndzɛɛ) special products.

དམིགས་བསལ་ཕོགས་གསབ་ (mīgsɛɛ pōōsəb) special allowance (with salary), special supplement to salary.

དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ (mīgsɛɛ wāŋja) sm. དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་.

དམིགས་བསལ་སྦྱོང་བརྡར་ཅན་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་རུ་ཁག (mīgsɛɛ joŋdarjɛngi ñeŋgyob rugaà) SWAT team.

དམིགས་བསལ་གཞེན་སྐུལ་ (mīgsɛɛ shēngüü) special appeal/ request.

དམིགས་བསལ་ཤེས་ཡོན་ (mīgsɛɛ shēēyön) special skill/ knowledge.

དམིགས་བསལ་སྦྲགས་འགྲོད་ (mīgsɛɛ draàgöö) special delivery mail.

དམུ་ (mū) 1. mean, nasty; va.—བྱེད་ to act mean/ nasty, to cause trouble. 2. one of the ancient lineages. 3. a type of spirit/ ghost.

དམུ་རྒོད་ (mūgöö) mean, nasty, cruel; va.—བྱེད་ to act mean, nasty cruel. 2. sb. who gets angry/ irritable, sb. who is hot-tempered.

དམུ་རྒོད་པོ་ (mū göōbo) sm. དམུ་རྒོད་.

དམུ་ཆུ་འཁྱིམས་ཆུ་ (mūju kyīmju) a type of dropsy caused by རླུང་ disease.

དམུ་ཆུ་བྱེར་ཆུ་ (mūju cērju) a type of dropsy caused by poor digestion.

དམུ་ཆུ་ཟགས་ཆུ་ (mūju sagju) sm. དམུ་ཆུ་བྱེར་ཆུ་.

དམུ་བྱེད་ (mū ceè) see. དམུ་.

དམུ་བློ་ (mūlo) black hearted, evil, cruel, mean, nasty; va.—འཆང་ to be black hearted/ evil/ cruel/ mean/ nasty.

དམུ་རྫིང་ (mūdziŋ) a type of dropsy that causes the body to swell.

དམུ་ཤུས་རྒྱག (mūshüü gyaà) va. to complain (in a whining fashion).

དམུན་པ་ (mūmbə) a fool, an idiot.

དམུར་ (mūr) sm. སྨུར་.

དམུལ་ (mūū) va. to smile.

དམུས་ (mūū) vi. to feel sorrow/ sadness. 2. vi. to be annoyed/ bothered.

དམུས་དེ་ལོང་བ་ (mūūde loŋwa) a blind person.

དམུས་ལོང་ (mūūloŋ) a blind person.

དམུས་ལོང་གླང་བཤེར་ (mūūloŋ lāŋsher) groping in the dark blindly.[Lit. a blind man investigating what an elephant is like].

དམུས་ལོང་ལྟར་ (mūūloŋ dār) lacking definite aim [Lit. like a blind person].

དམུས་ལོང་ལྷན་ཚོགས་ (mūūloŋ lhɛndzoò) Association for the Blind.

དམེ་ (mē) pollution, polluted (e.g., due to incest).

དམེ་གྲིབ་ (mēdrib) sm. དམེ་.

དམེ་པོ་ (mēbo) a polluted man (a man who has who has committed incest or killed his relatives).

དམེ་མོ་ (mēmo) a polluted female (a woman who has committed incest or killed her relatives).

དམེ་ཚང་བ་ (mēdzaŋwa) a polluted household, a low caste person/ family.

དམོད་ (mōō) 1. va. to curse. 2. va. scold/ rebuke. 3. va. to invoke a deity to harm sb.

དམོད་ངན་ (mōōŋɛn) a curse; va.—རྒྱག.

དམོད་སྔགས་ (mōōŋaà) invocation curse.

དམོད་དོར་ (mōōdɔɔ) sm. དམོད་.

དམོད་པ་འདོར་ (mōōba dɔɔ) sm. དམོད་.

དམོད་པ་བཙུགས་ (mōōba dzūù) sm. དམོད་.

དམོད་བོར་ (mōōbɔɔ) sm. དམོད་.

དམོད་མོ་ (mōōmo) cursing; va.—རྒྱག; —འདེབས་.

དམོད་ཚིག (mōōdzii) words of a curse.

དམོད་འཛུགས་ (mōōdzuù) sm. དམོད་མོ་རྒྱག.

དམོད་ཟོར་ (mōōsɔr) a curse.

དམྱལ་ (ñēl) abbr. of དམྱལ་བ་.

དམྱལ་ཁམས་ (ñɛɛgam) sm. དམྱལ་བ་.

དམྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ (ñɛɛkam jōbgyɛɛ) the eighteen realms of hell.

དམྱལ་བ་ (nēɛla) hell.

དམྱལ་བ་མྱོང་ (ñɛɛla ñoŋ) vi. to go through hell, to suffer/ experience hell.

དམྱུག (ñüù) va. to go.

དམྱུགས་ (ñüù) p. of དམྱུག.

རྨ་ (mā) wound, sore, cut; vi.—བཟོ་ to get a wound/ sore/ cut.

རྨ་: p. རྨས་ (mā) vi. to get wounded/ injured.

རྨ་དཀྲིས་ (mādriì) bandage.

རྨ་སྐོགས་ (māgɔɔ) sm. རྨ་ཁོག.

རྨ་སྐྱིས་ (māgyeè) blood.

རྨ་སྐྱིས་ནད་མནར་ (māgyeè nɛɛnar) injured and sick.

རྨ་སྐྱོན་ (māgyön) sm. རྨ་.

རྨ་སྐྱོབ་ (māgyob) bandages or medication to treat sores/ cuts/ wounds.

རྨ་ཁ་ (māga) the surface/ orifice of a wound; va.—གདམ་ to dress/ bandage a wound, va.—གསོ་ to treat a wound, vi.—བྱེ་ to have a wound open; vi.—ཟུམ་; —རུབ་ to have a cut/ sore/ heal; vi.—འབར་; —ཁྲིས་ to have a cut/ sore get worse (infected); va.—འཚེམ་ to stitch/ sew up a wound.

རྨ་ཁ་མཐེབ་གནོན་ (māga tēbnön) covering up one's errors or faults. [Lit. to cover a sore or cut with the thumb].

རྨ་ཁ་སྨན་གྱིས་གསོ་ གྱོད་ཁ་གཉེན་གྱིས་གསོ་ (māga mɛ̄ngi sō gyöōga ñēngi sō) sores can be cured by medicine, law cases can be solved by kinsmen.

རྨ་ཁ་ཟུམ་ (māga sum) see རྨ་ཁ་.

རྨ་ཁ་རུབ་ (māga rub) see རྨ་ཁ་.

རྨ་ཁོག (māgɔɔ) scab.

རྨ་ཁྲག་སྨིན་ (mādraà mīn) vi. to have a sore get infected with pus.

རྨ་ཁྲིས་ (mādröö) sm. རྨ་འབར་.

རྨ་གོས་ (māgöö) a gift consisting of a full set of clothing—an ancient custom in Tibet whereby a person injured in a fight is compensated by his rival with clothing.

རྨ་རྒན་ (māgɛn) an old wound/ sore.

རྨ་རྒོད་ (māgöö) a bad wound/ cut/ sore.

རྨ་སྒོ་ (māgo) the orifices/ openings of the body ¶ རྨ་སྒོ་དགུ་ The nine openings in a human body: two eyes, two ears, two nostrils, mouth, urethra and anus.

རྨ་སྒོ་གསུམ་ (māga sūm) the three openings of a female body: mouth, vagina and anus.

རྨ་སྒྲིས་ (mādröö) sm. རྨ་རྗེས་.

རྨ་བརྒྱ་བུག་སྟོང་ (māgya pugdoŋ) corrupt, decrepit ¶ སྲིད་གཞུང་དེ་རྨ་བརྒྱ་བུག་སྟོང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པ་རེད་ That government has become decrepit (like sth. with one hundred sores and one thousand holes) [Lit. one hundred sores, one thousand holes].

རྨ་ངན་དུག་མཆེད་ (māŋɛn gujeè) tetanus.

རྨ་བཅོས་ (mājöö) 1. treatment for a wound/ sore/ cut; va.—བྱེད་ to treat a wound/ sore/ cut. 2. རྨ་བཟོས་.

རྨ་ཆས་ (mājɛɛ) sm. རྨ་རས་.

རྨ་ཆུ་ (māju) Yellow River.

རྨ་ཆུ་སེར་ཅན་ (māju sērjɛn) sores or wounds with pus.

རྨ་འཇལ་ (mānjɛɛ) injury payment—an ancient Tibetan custom whereby an injured person is compensated by the person who caused the injury.

རྨ་རྗེས་ (mājeè) scar.

རྨ་བདོད་ (mādöö) sm. རྨ་བཟོ་.

རྨ་བདོན་ (mādön) sm. རྨ་བཟོ་.

རྨ་འདྲུམ་ (māndum) binding a wound; va.—རྒྱག.

རྨ་འདྲུམ་སེང་རས་ (māndum sēŋrɛɛ) gauze for binding wounds.

རྨ་ཐོ་སྐོར་ཞིབ་ (māto gɔ̄ɔ̄shib) shung. (government officials in tt.) going around to investigate and make a list of the wounds in the case of a fight/ beating ¶ དེང་མཛོག་རྨ་ཐོ་སྐོར་ཞིབ་བསྐྱངས་པ་རེད་ They investigated the wounds of the person who was beaten and made a list of them.

རྨ་ཐོན་ (mā tõn) vi. to have a sore grow/ appear.

རྨ་དོན་ (mā dön) sm. རྨ་ཐོན་.

རྨ་དྲུབ་ (mā drub) va. to stitch or sew up a cut/ wound/ sore.

རྨ་འདྲུབ་ (mā drub) sm. རྨ་དྲུབ་.

རྨ་ནད་ (mānɛɛ̀) a sore/ wound/ cut that has become infected and swelled up.

རྨ་བྱ་ (mābja) peacock.

རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་ (mābja kābəb) of the four rivers that flow from Mount Kaliash (becomes the Karnali River in Nepal and part of the Ganges in India).

རྨ་བྱ་ཅན་ (mābjajɛn) peacock green color.

རྨ་བྱའི་སྒྲོ་ (mābjɛ dro) peacock feather.

རྨ་བྱའི་སྒྲོ་མདོངས་ (mābjɛ drom) sm. རྨ་བྱའི་མདོངས་.

རྨ་བྱའི་མདོངས་ (mābjɛ doŋ) the circular patterns on the feathers of a peacock.

རྨ་བྱའི་བྲོས་གར་ (mābjɛ dōōgar) peacock dance.

རྨ་བྱའི་ཤ་ (mābjɛ shā) peacock meat (used in Tibetan medicine).

རྨ་བྱས་སྒྲོ་གར་ཕུབ་ (mābjɛɛ̀ drogur pūb) va. to display/ spread one's tail feathers (for peacocks).

རྨ་བྱས་དབྱར་འབྲུག་ཐོས་པ་ (mābjɛɛ̀ yārŋa tōōbə) hearing good news [Lit. a peacock hearing summer thunder].

རྨ་འབར་ (mā bar) vi. to have a wound or sore get infected.

རྨ་འཕྱིན་ (mā jin) 1. sm. རྨ་བཟོ་. 2. va. to offend/ displease/ irritate.

རྨ་འདྲས་ (māndrɛɛ̀) an infected wound or sore that is difficult to cure.

རྨ་མ་རྣག་གོང་ལ་སྨན་བསྒྲུས་ (mā managoŋla mɛ̄n gūū) preparing for a problem before it occurs [Lit. apply medicine before the wound gets pussy].

རྨ་མེད་ (mā meè) sm. རྨ་མེད་པ་.

རྨ་མེད་པ་ (mā meèba) without deceit/ distortion, straightforward, sincere.

རྨ་སྨུག་ (māmug) wounds and bites; wounds and bruises.

རྨ་སྨན་ (māmɛn) medicine for cuts/ sores/ wounds, salve, ointment.

རྨ་སྨན་ཨ་འུ་ཙི་ (māmɛn āudzi) a type of salve/ ointment (purslane).

རྨ་ཙི་ (mādzi) sm. རྨ་སྨན་.

རྨ་ཚད་ (mādzɛɛ̀) infected wound/ cut.

རྨ་མཚན་ (mādzɛn) sm. མོ་རྟགས་.

རྨ་བཟོ་ (mā so) vi. to get a wound/ sore/ cut.

རྨ་འོག་གཞག་གཞི་ (māwɔɔ̀ shāgshi) ending a dispute or feud by compensating the injured party.

རྨ་ཡི་རུས་ཟན་ (māyi rūūsɛn) a deeply infected wound/ sore that has reached the bone.

རྨ་ར་ (māra) sm. རྨ་ཁྲིག.

རྨ་རལ་སྐྱེ་རལ་ (mārɛɛ gyērɛɛ) having many rashes/ sores.

རྨ་རལ་ཛ་རལ་ (mārɛɛ dzarɛɛ) having many cuts and wounds ¶ གདོང་རྨ་རལ་ཛ་རལ་བྱས་བཞག (His) face is (covered) with cuts.

རྨ་རས་ (mārɛɛ) bandage; va.—འཆིང་; —དཀྲི་ to bandage.

རྨ་རོ་ (māro) 1. a wound or sore that has healed only on the surface. 2. a scar.

རྨ་ལིང་ (māliŋ) sm. རྨ་རས་.

རྨ་ཤུ་ (māshu) a festering/ suppurating wound.

རྨ་ཤུལ་ (māshüü) sm. རྨ་རྟེས་.

རྨ་སོས་ (māsöö) vi. to have a wound/ cut/ sore heal.

རྨ་གསོ་ (mā sō) vi. to heal ¶ རྨ་དེ་མགྱོགས་པོ་གསོས་བྱུང་ The wound healed fast.

རྨ་གསོས་ (mā söö) p. of རྨ་གསོ་.

རྨ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (mālho pöörii raŋgyoŋ küü) the Malho Tibetan Autonomous Area (in Qinghai Province south of the Yellow River).

རྨང་ (māŋ) abbr. of རྨང་གཞི་.

རྨང་འདིང་ (māŋ diŋ) va. to lay the foundation stone.

རྨང་རྡོ་ (māŋdo) foundation stone; va.—འདིང་ to a lay a foundation stone.

རྨང་གཞི་ (mōŋshi) foundation, base; va.—འདིང་; —འཛུགས་; —བྱེད་ to lay a foundation, to lay the groundwork for, to use as a basis ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ The foundation of socialism. ¶ བཟོ་ལས་རྨང་གཞི་བྱས་དེ་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པ་རེད་ Using industry as the foundation, (they) built up the economy. ¶ རྨང་གཞི་སྐྱོ་པོ་ A poor base/ foundation.

རྨང་གཞི་འདིང་མཁན་ (mōŋshi diŋñɛn) founder, creator, originator.

རྨང་གཞི་མེད་པར་ཁང་ཆེན་སྐྲུན་པ་ (mōŋshi meèbar kāŋjen drūnbə) building on sand [Lit. build a large house without a foundation].

རྨང་གཞིའི་ (mōŋshii) basic ¶ རྨང་གཞིའི་ཡུལ་སྐད་ Basic dialect.

རྨང་གཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ (māŋshii bēnjɔɔ) basic economy.

རྨང་ལམ་ (māŋlam) sm. རྨི་ལམ་.

རྨངས་འཇབ་ (māŋjəb) a tweezer for pulling facial hair.

རྨད་ (mɛɛ̀) outstanding, wonderful, marvellous, great.

རྨད་དུ་བྱུང་བ་ (mɛɛ̀du juŋwa) sm. རྨད་བྱུང་.

རྨད་པ་ (mɛɛ̀ba) sm. རྨད་བྱུང་.

རྨད་པོ་ (mɛɛ̀bo) sm. རྨད་བྱུང་.

རྨད་བྱུང་ (mɛɛ̀juŋ) outstanding, excellent, marvelous, wonderful, admirable, great ¶ ང་ཚོའི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྨད་བྱུང་ནི་ As for the outstanding thoughts of our leader.

རྨད་བྱུང་གོད་ན་མེད་པ་ (mɛɛ̀juŋ göōna meèba) sm. རྨད་བྱུང་.

རྨད་བྱུང་བུ་མོ་ (mɛɛ̀juŋ pomo) a pretty/ beautiful female.

རྨད་རྨད་ (mɛɛ̀mɛɛ̀) nanny.

རྨད་མཚར་ (mɛɛ̀dzar) sm. རྨད་བྱུང་.

རྨད་འོག (mɛɛ̀wɔɔ̀) sm. གཟན་, 2.

རྨད་ཤམ་ (mɛɛ̀sham) sm. ཤམ་ཐབས་.

རྨན་ (mɛn) a small cut/ wound.

རྨའི་ངོས་ (mɛɛŋöö) sm. རྨ་ཁ་.

རྨའུ་ (mau) ch. measurement equal to 1/16 of an acre.

རྨར་ཁམས་ (mārkam) Markham (an area in Sichuan Province).

རྨར་ཕན་ཁྱི་ཚིལ་ཡིན་ཡང་ཆོག (mārbɛn kyīdzii yinyaŋ cuù) doing whatever it takes to solve a problem or rectify a situation [Lit. if it heals a sore, it is okay to use dog fat].

རྨར་ལུད་ (mārlüü) natural fertilizers.

རྨས་ (mɛɛ̀) vi. to get injured/ wounded ¶ དམག་འཁྲུག་སྐབས་མི་མང་པོ་རྨས་པ་རེད་ Many people were wounded at the time of the battle.

རྨས་སྐྱོན་ (mɛɛ̀gyön) 1. injury; va.—གཏོང་ to injure, to wound. 2. casualties.

རྨས་སྐྱོན་དམག་མི་ (mɛɛ̀gyön māāmi) sm. རྨས་དམག.

རྨས་འགྲམས་ (mɛɛ̀ dram) vi. to have a sore spread.

རྨས་རྟགས་མཚོན་བྱེད་རྩོམ་རིག (mɛɛ̀daà tsõnjeè tsōmriì) literary works reflecting the wounds inflicted by the Cultural Revolution.

རྨས་ནོར་ (mɛɛ̀nɔɔ) accidental injury.

རྨས་ཕོག (mɛɛ̀ pɔɔ) vi. to get injured/ wounded/ hurt.

རྨས་བྱམས་ (mɛɛ̀jam) a stretcher; va.—འཁུར་ to carry on a stretcher.

རྨས་མ་ (mɛɛ̀ma) sm. རྨས་པ་.

རྨས་དམག (mɛɛ̀maà) wounded soldier, military casualty.

རྨས་དམག་དང་བཟུང་དམག (mɛɛ̀maàtaŋ suŋmaà) wounded soldiers and prisoners of war.

རྨས་རྨས་ཤུལ་ཤུལ་ (mɛɛ̀mɛɛ̀ shüüshüü) many small wounds and cuts.

རྨས་རྩལ་ (mɛ̄ɛ̀dzüü) the manner/ condition of being wounded or injured.

རྨི་: p. རྨིས་; f. རྨི་ (mī) vi. to dream.

རྨི་ (mī) meter ¶ཁོ་རྨི་སུམ་སྟོང་ཕྱིན་པ་རེད་ He went three thousand meters.

རྨི་གྲུ་བཞི་ (mi̱ tru̱bshi) square meter.

རྨི་ལྟས་ (mi̱dɛɛ̀) omens/ signs in a dream.

རྨི་ལམ་ (ñīləm) dream; vi.—གཏོང་; —རྨི་ to dream; vi.—ཤོར་ to dream; va.—བརྟག to interpret a dream; vi.—འཁྲུག to have a nightmare; va.—ཤོད་ to narrate/ talk about one's dream ¶ང་མདང་དགོང་རྨི་ལམ་འཚུབ་པོ་རྨིས་བྱུང་ Last night I had a bad dream (nightmare).

རྨི་ལམ་གྱི་ཟླ་བ་ (ñīlamgi da̱wa) the 10th month of the Tibetan calendar.

རྨི་ལམ་ངན་པ་ (ñīlam ŋɛ̱mba) a bad dream/ nightmare.

རྨི་ལམ་འཇམ་པོ་ (ñīlam ja̱mbo) a pleasant dream.

རྨི་ལམ་བརྟགས་པ་ (ñīlam dāgba) the interpretation of dreams.

རྨི་ལམ་བན་བུན་ (ñīlam pe̱nbün) unclear dreams.

རྨི་ལམ་འཚུབ་པོ་ (ñīlam tsūbbu) nightmare.

རྨི་ལམ་ཟ་ཟི་ (ñīlam sə̱si) sm. རྨི་ལམ་བན་བུན་.

རྨི་ལམ་ཟས་སུ་ཟ་བ་ (ñīlam sɛ̱ɛ̀su sa̱wa) sb. who earns his livelihood by interpreting dreams.

རྨི་ལམ་བཟང་པོ་ (ñīlam sa̱ŋbo) auspicious dream.

རྨིག་སྒ་ (mīgga) a type of saddle that looks like a horse's hoof.

རྨིག་སྒྲ་ (mīgdra) sound of horse hoofs/ hoofbeats.

རྨིག་གཅིག་མ་ (mīgjiìmə) noncloven hoofed animals.

རྨིག་ལྕགས་ (mīgjaà) horseshoe; va.—རྒྱག to shoe a horse.

རྨིག་ཆགས་ (mīgjaà) animals with hooves.

རྨིག་གཉིས་ (mīgñiì) sm. རྨིག་པ་ཁ་དབྲག.

རྨིག་མཐིལ་ (mīgtii) the center of a horse's hoof.

རྨིག་འདྲ་ (mīŋdra) a knife used for cutting the hoof when putting on horseshoes.

རྨིག་རྡུལ་ (mīgdüü) dust raised by hoofs.

རྨིག་པ་ (mīgbə) hoof.

རྨིག་པ་ཁ་དབྲག (mīgbə kādraà) cloven hoof.

རྨིག་པ་བརྫེ་ (mīgbə dzē) vi. to injure a hoof so that it is difficult walking.

རྨིག་ཚ་ (mīgdza) a contagious disease that infects hooves.

རྨིག་ལྡུམ་ (mīgdum) sm. རྨིག་གཅིག.

རྨིག་གཟེར་ (mīgser) nails for putting on horseshoes.

རྨིག་རལ་ (mīgrɛɛ) 1. a disease that causes hooves to tear. 2. cloven hoof.

རྨིག་ཤ་ (mīgsha) the fleshy part of a horse's hoof.

རྨིགས་པ་ (mīgbə) lizard, gecko.

རྨིགས་བུ་ (mīgbə) sm. རྨིགས་པ་.

རྨིན་ཅིང་ (mīnjiŋ) ch. policeman, militia guard.

རྨིའི་ (mīī) meter.

རྨིས་ (mīì) p. of རྨི་.

རྨུ་གབ་ (mūgəb) ignorance; vi.—གྱིས་གྲིབ་. to be ignorant.

རྨུ་ངན་སེམས་བཅངས་ (mū ŋɛn sēm ja̱ŋ) sm. ངན་སེམས་ཁོག་བཅངས་.

རྨུ་དར་ (mūdar) prayer flags erected on the top of mountain passes.

རྨུ་སུ་ (mūsu) female pubic hair.

རྨུག : p. རྨུགས་; f. རྨུག; imp. རྨུགས་ (mūù) va. to bite ¶ཁྱི་འདིས་ཁོ་ལ་རྨུགས་པ་རེད་ The dog bit him.

རྨུག་ཐིག (mūgdig) a bruise; vi.—ཆགས་ to get bruised.

རྨུགས་ (mūg) p. of རྨུག.

རྨུགས་པ་ (mūgbə) 1. sluggish, inert, languid. 2. gloomy ¶སེམས་རྨུགས་པ་ Gloomy.

རྨུགས་ཚིག (mūgdzii) things said when mentally sluggish.

རྨུགས་སེ་བ་ (mūgsewa) sluggish, muddy-headed.

རྨུན་པ་ (mǖmbə) sm. རྨུན་པོ་.

རྨུན་པོ་ (mǖmbo) a fool.

རྨུར་ (mūr) sm. རྨུག.

རྨུར་རྡུང་ (mūrduŋ) beating, torturing; va.—གཏོང་.

རྨུས་ (mǖù) 1. sm. སྒྲོ་བ་ཡི་ཆད་. 2. sm. འཐིབས་.

རྨེ་ (mē) 1. mole, birthmark. 2. va. to ask, to say. 3. sm. བསྙེ་ཚགས་བྱེད་.

རྨེ་ངན་ (mēŋɛn) sm. ལྟས་ངན་.

རྨེ་བའི་ཟླ་བ་ (mēwɛ da̱wa) the 7th month of the Tibetan calendar.

རྨེ་བོ་ (mēwo) sm. དམེ་བོ་.

རྨེ་བཞི་ (mēshi) shung. abbr. རྨེ་རུ་ monastery and བཞི་སྡེ་ monastery (in Lhasa).

རྨེ་ཤ་ཅན་ (mēshajɛn) cannibal.

རྨེག (mēè) sm. གཏན་ནས་.

རྨེག་ངན་ (mēèŋɛn) bad omen, inauspicious vision.

རྨེག་མེད་ (mēèmeè) sm. རྨེག་མེད་རྩ་བརླག.

རྨེག་མེད་དུ་གཏོང་ (mēèmeèdu dōŋ) va. to wipe out/ destroy/ annihilate, to root out, to purge, to liquidate.

རྨེག་མེད་དུ་འགྱུར་ (mēèmeèdu gyu̱r) vi. to become destroyed/ annihilated/ wiped out/ purged.

རྨེག་མེད་རྩ་བརླག (mēèmeè dzālaà) destroying/ uprooting completely.

རྨེད་ (mēè) 1. va. to ask. 2. a strap that goes under the tail of a horse to keep the saddle from moving forward.

རྨེད་སྒྲོགས་ (mēèdrɔg) sm. རྨེད་, 2.

རྨེད་ཆད་གོང་ཤུད་ (mēèjɛɛ̀ ko̱ŋbüü) everything goinging wrong [Lit. tail strap breaks, strap under horse's neck comes off].

རྨེད་གདན་ (mēèdɛn) sm. རྨེད་.

རྨེད་ཕྱིང་ (mēèjiŋ) sm. རྨེད་.

རྨེད་འཛར་ (mēnjar) piece of red cloth attached to the རྨེད་.

རྨེད་རྙིལ་ (mēèhrii) a soft felt or leather band that is attached to the རྨེད་ and that goes under the horse's tail.

རྨེན་ (mēn) mole, birthmark.

རྨེན་སྐྲན་ (mēndrɛn) tumor in the womb of a young girl caused by premature sex (according to Tibetan medicine).

རྨེན་ངན་ (mēnŋɛn) bad omen.

རྨེན་པ་ (mēnba) type of cancerous black growth in the flesh and fat of animals such as sheep and pigs.

རྨེན་བུ་ (mēmbu) lymph nodes.

རྨེན་བུ་སྐྲང་ (mēmbu drāŋ) vi. to have a swelling of the lymph nodes.

རྨེན་བུའི་ནད་ (mēnbü nɛ̱ɛ̀) infection of the lymph nodes.

རྨེན་འབྲས་ (mēndrɛɛ̀) sm. རྨེན་བུ་.

རྨེན་སྦུབས་ (mēnbub) lymph node.

རྨེན་རྨེན་ (mēnmem) ripe (for fruits).

རྨེན་རྩ་ (mēndza) a vein in the neck.

རྨེལ་ (mēē) sm. གསེད་ and འཁལ་.

རྨོ་ (mōō) 1. grandmother. 2. old woman.

རྨོ་: p. རྨོས་: p. རྨོ་; p. རྨོས་ (mō) va. to plow.

རྨོ་ཀོ་ (mō gō) abbr. plowing and digging.

རྨོ་ཀོ་མཁན་ (mōgoñɛn) farmer, plowman.

རྨོ་བསྒྱུར་ཕྱུགས་སྐྱོང་ (mōgyur cūggyoŋ) giving up farming for animal husbandry.

རྨོ་རྒན་ (mōgɛn) derogatory term used when scolding an old woman.

རྨོ་འདེབས་ (mōndeb) plowing, cultivation; va.—བྱེད་ to plow, to cultivate.

རྨོ་ཕྱུགས་ (mōjuù) draft/ plowing animals.

རྨོ་བོ་ (mōō) sm. རྨོ་.

རྨོ་བོ་སྤྲ་ཕྱུག་བརླག་པའི་གདོང་འདྲ་པོ་ (mōō bādruù lāàbɛ do̱ŋ dra̱bo) showing a sad/ sullen/ morose face [Lit. face like an old woman who has lost her headdress].

རྨོ་བོ་སྤྲི་སེར་ (mōō bi̱sii) a vain old woman.

རྨོ་མོ་ (mōmo) grandmother.

རྨོ་མོད་ (mōmöò) plowing; va.—བྱེད་ to plow.

རྨོ་རྨོད་ (mōmöò) plowing; va.—བྱེད་ to plow.

རྨོ་རྨོད་པ་ (mōmöòba) plowman.

རྨོ་རྨོན་ (mōmön) sm. རྨོ་མོད་.

རྨོ་རྨོན་པ་ (mōmönba) sm. རྨོ་རྨོད་པ་.

རྨོ་ཞིང་ (mōshiŋ) cultivated land, farmland, agricultural fields.
རྨོ་གཡག (mōyaà) plowing yaks.
རྨོ་ཡུར་འཕྲུལ་འཁོར་ (mōyur trüügɔɔ) a machine that plows and weeds.
རྨོ་ཡུས་ (mōyüü) ch. cuttle fish.
རྨོ་ལས་ས་རིམ་ (mōlɛɛ̀ sərim) layer of soil that is cultivated/ plowed.
རྨོ་རུང་བའི་ས་ཞིང་ (mō ruŋbɛ səshiŋ) arable land.
རྨོ་ལས་ (mōlɛɛ̀) plowing.
རྨོ་ས་ (mōsa) field, arable land, farmland.
རྨོ་རློག (mōlɔɔ̀) plowing; va.—རྒྱག.
རྨོ་རློག་ཕྲུ་གསུམ་ (mō lɔ̄ɔ̀ trū sūm) plowing, turning over and leveling.
རྨོ་སློབ་གཉིས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (mōlob ñiijeè lōbdra) a school where one studies while doing plowing (agriculture labor).
རྨོག (mɔ̄ɔ̀) 1. helmet. 2. a type of gambling game that uses dice.
རྨོག་མགོ་སྦྱི་བྲུམ་ (mɔ̄ggo jīndum) a type of smallpox.
རྨོག་རྒྱན་ (mɔ̄ggyɛn) banner/ standard attached to a Tibetan helmet.
རྨོག་སྟན་ (mɔ̄gdɛn) a cap worn under a helmet.
རྨོག་ཐུར་ (mɔ̄gdur) the tip on a helmet on which the banner/ standard is attached.
རྨོག་ཐོད་ (mɔ̄gdöö) front of the helmet.
རྨོག་དར་ (mɔ̄gdar) banner attached to a helmet.
རྨོག་ཞྭ་ (mɔ̄gsha) sm. རྨོག.
རྨོག་ཞུ་ (mɔ̄gshu) sm. རྨོག.
རྨོག་གཞོལ་ (mɔ̄gshöö) ear protective flaps on a helmet.
རྨོག་རིལ་ (mɔ̄grii) 1. a round helmet-like hat (worn in traditional Tibetan society). 2. helmet.
རྨོག་རིལ་ཨམ་ཅོག་ཅན་ (mɔ̄grii āmjoòjɛn) a round satin hat with ear flaps.
རྨོང་འཇབ་ (mōŋjəb) sm. རྨོངས་འཇབ་.
རྨོངས་ (mōŋ) 1. vi. to be confused, to be puzzled. 2. vi. to be ignorant of.
རྨོངས་ཁ་ (mōŋga) urethra.
རྨོངས་འགྱུར་ནུས་མེད་ (mōŋgyur nüümeè) ignorant and ineffective/ useless.
རྨོངས་རྒན་ (mōŋgɛn) ignorant, imbecilic ¶ རྨོངས་རྒན་བདག་ལྟ་བུ་ An ignorant person such as myself.
རྨོངས་རྒྱུགས་ (mōŋgyuù) following blindly; va.—བྱེད་ to follow blindly.
རྨོངས་ཅན་ (mōŋjɛn) ignorant.
རྨོངས་བཅོས་ (mōŋjöö) revising/ correcting ignorance; va.—བྱེད་.
རྨོངས་འཆར་ (mōŋjar) a phrase used to convey humbleness (e.g., ignorant me).
རྨོངས་གཉིད་ (mōŋñii) state of ignorance; vi.—སད་ to remove a state of ignorance.
རྨོངས་གཉིད་ལས་སད་ (mōŋñiilɛ sɛ̄ɛ̀) va. to awaken from ignorance/ unawareness ¶ རྨོངས་གཉིད་ལས་སད་པའི་མི་དམངས་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་རེད་ The greatest force in the world is the awakened masses.
རྨོངས་གཏམ་ (mōŋdam) stupid/ ignorant talk.
རྨོངས་རྟགས་ (mōŋdaà) shung. ignorant, stupid.
རྨོངས་རྟུལ་ (mōŋdüü) sm. རྨོངས་པ་.
རྨོངས་བརྟུལ་ (mōŋdüü) sm. རྨོངས་རྟུལ་.
རྨོངས་དད་ (mōŋdeè) blind faith, superstition; va.—བྱེད་ to have blind faith, to be superstitious ¶ སྔོན་མའི་རྨོངས་དད་ནི་ང་ཚོས་རྩ་མེད་བཟོ་དགོས་ We must eradicate the old superstitions.
རྨོངས་དད་སེལ་ (mōŋdeè sēl) va. to eradicate blind faith/ superstition.
རྨོངས་འདོད་ (mōŋdöö) wishing for sth. that is unattainable, blind hope.
རྨོངས་ནོར་ཐེབས་ (mōŋnɔɔ tēè) vi. to make an ignorant mistake.
རྨོངས་པ་ (mōŋba) stupid, ignorant ¶ རྨོངས་པའི་བསམ་བློ་ A stupid idea/ thought.
རྨོངས་སྤུ་ (mōŋbu) pubic hair.
རྨོངས་པར་བྱེད་ (mōŋbar ceè) va. to make sb. believe in superstition, to keep ignorant.
རྨོངས་བྱེད་སྦྲིད་སྨན་ (mōŋjeè driimɛn) 1. medicine that makes one numb. 2. an ideology that deceives.
རྨོངས་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (mōŋjeè trüügɔɔ) deceiving, duping.
རྨོངས་བློ་ (mōŋlo) ignorance, delusion; va.—བྱེད་ to enlighten, to remove ignorance/ delusion.
རྨོངས་འབྱེད་སློབ་གྲྭ་ (mōŋjeè lōbdra) sm. རྨོངས་སེལ་སློབ་གྲྭ་.
རྨོངས་མུན་སེལ་བ་ (mōŋmun sēlwa) va. to overcome the darkness of ignorance.
རྨོངས་དྲི་ (mōŋdre) genital smell/ odor.
རྨོངས་རྨོངས་ཚོད་ཚོད་ (mōŋmoŋ dzöödzöö) sm. རྨོངས་ཚོད་.
རྨོངས་ཚོད་ (mōŋdzöö) blind guess; va.—བྱེད་; —རྒྱབ་ to do blindly, to do without a clear plan.
རྨོངས་མཚམས་ (mōŋdzam) 1. area around the genitals. 2. a point on the body used for moxabustion or accupuncture.
རྨོངས་ཞེན་ (mōŋshen) blind loyalty/ faith; va.—བྱེད་.
རྨོངས་ཞེན་ཕྱོགས་ལྷུང་ (mōŋshen cɔ̄ɔ̀laŋ) blindly taking sides; va.—བྱེད་.
རྨོངས་ཞེན་ལྷུན་དད་ (mōŋshen lündɛɛ̀) blind faith.
རྨོངས་སེལ་སློབ་གྲྭ་ (mōŋsel lōbdra) school for illiterates.
རྨོངས་བསམ་ (mōŋsam) ignorant or stupid thought/ idea.
རྨོད་: p. རྨོས་; f. རྨོ་; imp. རྨོས་ (mȫö̀) va. to plow.
རྨོད་རྒྱག (mȫö̀ gyaà) va. to plow.
རྨོད་རྒྱག་ཡོ་བྱད་ (mȫö̀gyaà yobjɛɛ̀) plowing equipment/ implements.
རྨོད་གཉའ་གཅོག (mȫö̀ñaà jōò) va. to start the plowing of the fields (on an auspicious day).
རྨོད་གཏིང་རིང་པོ་ (mȫö̀dīŋ riŋbu) deep plowing.
རྨོད་འདེབས་ (mȫö̀ deb) va. to plow.
རྨོད་ཕྱུགས་ (mȫö̀juù) draft animals.
རྨོད་ཞིབ་ཚགས་པོ་ (mȫö̀shib tsāgbar) plowing fastidiously.
རྨོད་ལམ་ (mȫö̀man) furrow (made by a plow).
རྨོད་རློག (mȫö̀lɔɔ̀) plowing; va.—རྒྱག.
རྨོན་ (mȫn) va. to plow.
རྨོན་གླང་ (mȫnlaŋ) bullock used for plowing.
རྨོན་ལྕགས་ (mȫnjaà) plowshare.
རྨོན་ཆས་ (mȫnjɛɛ̀) plowing utensils.
རྨོན་རྟ་ (mȫnda) a plow horse.
རྨོན་དོར་ (mȫndɔɔ) 1. a pair of plowing animals; va.—སྡེབ་ to tie a pair of animals together for plowing ¶ ཁོ་ཚོས་རྨོན་དོར་བཅུས་ཞིང་རྨོས་པ་རེད་ They plowed the field with ten pairs of animals. 2. a unit of land equal to what a pair of plowing animals can plow in one day.
རྨོན་དོར་གཅིག་གི་ས་ (mȫndɔɔ jīggi sā) an area that can be plowed by a pair of animals in one day.
རྨོན་དོར་སྡེབ་ (mȫndɔɔ deb) va. to tie a pair of animals together for plowing.
རྨོན་འདེབས་ (mȫndeb) the 5th month of the Tibetan calendar (when it is time for plowing and planting).
རྨོན་པ་ (mȫmba) plowing; va.—རྒྱག; —རྨོ་ to plow.
རྨོན་པ་དོར་སྡེབ་ (mȫmba tɔɔdeb) sm. རྨོན་དོར་སྡེབ་.
རྨོན་ཕྱུགས་ (mȫnjuù) plowing/ draft animals.
རྨོན་མཛོ་ (mȫndzo) a plowing མཛོ་.
རྨོན་མཛོ་དོར་སྦྲེལ་ (mȫndzo dɔɔdrel) sm. རྨོན་དོར་བསྡེབས་.
རྨོན་མཛོའི་ང་དམར་ (mȫndzö ŋāmar) the red yak tail adorning the head of plowing animals.
རྨོན་གཡག (mȫnyaà) plowing/ draft yaks.
རྨོན་གཡོག (mȫnyɔɔ̀) sb. who assists during plowing.
རྨོའོ་ (mōō) 1. grandmother. 2. old woman.
རྨོ་རྒོ་ (mɔ̄rdo) old woman (used in derogatory sense).
རྨོས་ (mȫö̀) p. and imp. of རྨོ་.
རྨོས་འཁོར་ (mȫö̀gɔɔ) tractor.

རྨོས་གླང་ (mōōlaŋ) plowing/ draft oxen.
རྨོས་ཉིན་ (mōōñin) shung. the area that a pair of plowing yak can plow in one day.
རྨོས་དོར་ (mōōdɔɔ) a team of two plowing animals.
རྨོས་མཛོ་ (mōōndzo) plowing/ draft མཛོ་.
སྨྱ་ (ñā) arc. vi. to feel lazy.
སྨྱང་ (ñāŋ) va. to stretch, to extend ¶ཁོ་རྐང་ལག་སྨྱངས་ནས་ཉལ་བརྡད་འདུག He is sleeping with his arms and legs stretched out.
སྨྱང་ཤད་ (ñāŋshɛɛ̀) stretching (hands and feet); va.—བྱེད་.
སྨྱངས་ (ñāŋ) p. of སྨྱོང་.
སྨྱི་ལམ་ (ñīləm) arc. sm. རྨི་ལམ་.
སྨྱིས་ལྟས་ (ñīdɛɛ̀) arc. sm. རྨི་ལྟས་.
སྨྱོང་ (ñōŋ) sm. སྨྱང་.
སྨྱོང་ཤད་ (ñōŋshɛɛ̀) sm. སྨྱང་ཤད་.
སྨྱོངས་ (ñōŋ) imp. of སྨྱོང་བ་.
སྨ་ (mā) low, inferior.
སྨ་སྙན་ (mādrɛn) the rug put under a saddle.
སྨ་འཛབ་ (mānjəb) tweezer (used for plucking facial hair).
སྨ་ཕབ་ (māpəb) sm. དམའ་འབེབས་.
སྨ་ར་ (māra) moustache, beard.
སྨ་ར་རྫུས་མ་ (māra dzüümə) sm. ཨར་རྫུས་.
སྨག་ཁྲུན་ (məgdrün) sm. སྨ་སྙན་.
སྨག་རྒྱུ་ (məggyu) black pepper.
སྨག་ནག་ (māgnaà) darkness, dark.
སྨག་ནག་གི་མཚན་མོ་ (māgnaàgi tsɛ̄nmo) a dark night, a moonless night.
སྨག་སྙན་ (māgdrɛn) sm. སྨག་སྙན་.
སྨག་རུམ་ (məgrum) absolute darkness, pitch blackness.
སྨག་ཤོག (māgshoò) the rug that is put over a saddle.
སྨད་ (mɛ̄ɛ̀) 1. lower part, lower region ¶རི་སྨད་ལ་ཤིང་ནགས་ཡོད་པ་རེད་ There are forests in the lower part of the mountain. 2. p. of སྨོད་.
སྨད་དཀྲི་ལྗང་ཁྲ་ (mɛ̄ɛ̀dri jaŋdra) shung. a type of skirt.
སྨད་དཀྲིས་ (mɛ̄ɛ̀drii) sm. སྨད་གཡོགས་.
སྨད་ཁམས་ (mɛ̄ɛ̀kam) Kham.
སྨད་ཁེབས་ (mɛ̄ɛ̀keb) tampon, sanitary napkin.
སྨད་ཁོག (mɛ̄ɛ̀gɔɔ̀) the hind part of an animal.
སྨད་གོས་ (mɛ̄ɛ̀göö) petticoat, lower skirt.
སྨད་འགོ་ (mɛ̄ngo) a contagious animal disease that infects the lower part of the body.
སྨད་རྒྱས་ (mɛ̄ɛ̀gyɛɛ̀) sm. སྨད་ཆེན་.
སྨད་རྒྱུད་ (mɛ̄ɛ̀gyüü) lower part ¶ཆུ་བོ་ཞི་ནིན་ཡང་ཙང་གི་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་མཛེས་ལྗོངས་ནི་ As for the beautiful scenery of the lower reaches of the Hsinan River.
སྨད་རྒྱུད་པ་ (mɛ̄ɛ̀gyüüba) the lower tantric school founded in the 15th century by Sherab Senge (a disciple of Tsongapa).
སྨད་ཆ་ (mɛ̄ɛ̀ja) the second of two parts in a book or in a two volume set of book.
སྨད་ཆར་ (,ɛ̄ɛ̀jaa) latter part (of a life); lower part ¶སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཆར་སླེབས་པའི་སྐབས་ During the latter part of (his) life.
སྨད་ཆད་ (mɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) arc. sm. མ་སྨད་པ་.
སྨད་ཆེན་མ་ (mɛ̄ɛ̀jenma) poet. a beautiful/ attractive woman.
སྨད་འཆལ་ (mɛ̄ncɛɛ) licentiousness, dissoluteness.
སྨད་འཇལ་ (mɛ̄njɛɛ) penalty for committing adultery.
སྨད་སྡུང་ (mɛ̄ɛ̀ndüü) sm. ཀུ་སྡུང་.
སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་ (mɛ̄ɛ̀ dogam gaŋdruù) the six mountain ranges of eastern Tibet (Kham).
སྨད་འདུལ་ (mɛ̄ndüü) the resurgence of Buddhism from eastern Tibet after King Langdarma had obliterated the religion in Central Tibet.
སྨད་འདོགས་ (mɛ̄ɛ̀dɔɔ̀) suffixed letters (in the Tibet alphabet system).
སྨད་ནག་ (mɛ̄ɛ̀naà) the second half of a month that is inauspicious (in Tibetan astrology).
སྨད་ཕྱོགས་ (mɛ̄ɛ̀jɔɔ̀) 1. lower area. 2. Eastern Tibet or Kham.
སྨད་མ་ (mɛ̄ɛ̀ma) the lower part.
སྨད་ཚིག་ (mɛ̄ɛ̀dzii) insult, verbal abuse, invective, curse.
སྨད་ཚོང་ཁང་ (mɛ̄ɛ̀dzoŋgaŋ) brothel.
སྨད་ཚོང་མ་ (mɛ̄ɛ̀dzoŋma) prostitute.
སྨད་འཚོང་ (mɛ̄ɛ̀ tsōŋ) va. to prostitute, to work as a prostitute.
སྨད་འཚོང་མ་ (mɛ̄ɛ̀dzoŋma) prostitute.
སྨད་འཚོང་གནས་ (mɛ̄ɛ̀dzōŋnɛɛ̀) sm. སྨད་ཚོང་ཁང་.
སྨད་གཟུག (mɛ̄ɛ̀sug) the hind part of a carcass.
སྨད་གཡོགས་ (mɛ̄ɛ̀yɔɔ̀) petticoat, skirt.
སྨད་གཡོགས་གོང་བ་ (mɛ̄ɛ̀yɔɔ̀ koŋma) piece of material added to the waist of a woman's petticoat/ underskirt.
སྨད་ར་ (mɛ̄ɛ̀ra) sm. དམའ་འབེབས་.
སྨད་རུས་ (mɛ̄ɛ̀rüü) bones of the lower part of the body.
སྨད་ལིང་ (mɛ̄ɛ̀liŋ) back half of a carcass.
སྨད་ཤམ་ (mɛ̄ɛ̀sham) sm. སྨད་གཡོགས་.
སྨན་ (mɛ̄n) 1. medicine. 2. any chemical disinfectant or pesticide; va.—རྒྱག; —གཏོར་ to spray/ apply a disinfectant or pesticide. 3. vi. to be beneficial/ helpful ¶སེམས་ལ་སྨན་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་ (He) gave me helpful advice. ¶སྨན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ A beneficial economy.
སྨན་དཀར་ (mɛ̄ngar) boiled radish broth (used in Tibetan medicine).
སྨན་བཀུ་ (mɛ̄ngu) extracting medicine (from herbs, etc.) by boiling/ brewing.
སྨན་སྐུ་ (mɛ̄ngu) icons and statues made of clay mixed with sweet smelling herbs/ medicines.
སྨན་སྐུད་ (mɛ̄n gūü) va. to put on/ apply medicine.
སྨན་སྐོལ་ (mɛ̄n gōō) va. to boil/ brew medicines.
སྨན་ཁང་ (mɛ̄ngaŋ) hospital.
སྨན་ཁང་ཆུང་བ་ (mɛ̄ngaŋ cūŋwa) dispensary, clinic.
སྨན་ཁབ་ (mɛ̄ngəb) injection; va.—རྒྱག to give an injection, to inoculate.
སྨན་ཁབ་རྒྱག་ས་ (mɛ̄nkəb gyaàsa) injection room.
སྨན་ཁབ་བཟོ་གྲྭ་ (mɛ̄nkəb sodra) syringe factory.
སྨན་ཁུ་ (mɛ̄ngu) liquid medicine.
སྨན་ཁུག (mɛ̄nguù) bags used by Tibetan doctors for keeping medicines.
སྨན་ཁྱིམ་ (mɛ̄ngyim) cup with handle for measuring medicines.
སྨན་ཁྲོག (mɛ̄ndrɔɔ̀) unprocessed medicinal materials.
སྨན་གོས་ (mɛ̄ngöö) the uniforms worn by doctors and nurses.
སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི་ (mɛ̄ngyi gyüüshi) the four basic texts of Tibetan medicine.
སྨན་གྱི་ཐུན་ཚད་ (mɛ̄ngi tüündzɛɛ̀) the amount of medication that should be taken in one dose.
སྨན་གྱི་མཐུ་ (mɛ̄ngi tū) the effect of a medicine.
སྨན་གྱི་ཐི་ཀུ་ (mɛ̄ngi digu) medicine brewed into a paste.
སྨན་གྱི་ཕབས་རྡ་ (mɛ̄ngi pābda) an agent used to bring out the power of the ingredients of medicines.
སྨན་གྱི་སྦྱོར་བརྡ་ (mɛ̄ngi jɔɔda) the components of a medicine.
སྨན་འགོག (mɛ̄n gɔɔ̀) va. to pick medicinal herbs.
སྨན་རྒྱུ་ (mɛ̄ngyu) materials for making medicine.
སྨན་སྒ་ (mɛ̄nga) ginger.
སྨན་སྒམ་ (mɛ̄ngam) medicine chest.
སྨན་གཅིའུ་ (mɛ̄njiwu) a type of pipe used for treating a patient through the anus.
སྨན་བཅོས་ (mɛ̄njöö) medical care, medical treatment; va.—བྱེད་ to treat (medically) ¶སྐོར་སྐྱོད་སྨན་བཅོས་ Mobile health/ medical care. ¶སྨན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་པ་ཚོར་སྨན་བཅོས་བྱས་པ་རེད་ The doctors treated the patients.
སྨན་བཅོས་ཁང་ (mɛ̄njöögaŋ) clinic, doctor's consulting room.
སྨན་བཅོས་འཕྲུལ་ཆས་ (mɛ̄njöö trüüjɛɛ̀) medical

apparatus.

སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ (mɛnjöö trööden) public health care, medical care and public health.

སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་སྡེ་ཁག (mɛnjöö trööden degaà) public health units/ clinics.

སྨན་བཅོས་མི་སྣ་ (mɛnjöö minə) medical personnel.

སྨན་བཅོས་མྱུར་སྐྱོབ་ས་ཚིགས་ (mɛnjöö ñurgyob sədzii) first-aid station.

སྨན་བཅོས་ཡོ་བྱད་ (mɛnjöö yobjɛɛ̀) medical instruments/ equipment.

སྨན་བཅོས་རུ་ཁག (mɛnjöö rugaà) medical team/ group/ unit.

སྨན་བཅོས་ལག་འཁྱེར་ (mɛnjöö laggyee) certificate showing eligibility for medical care.

སྨན་བཅོས་ལས་ཁུངས་ (mɛnjöö lɛ̀ɛguŋ) medical office, medical institution.

སྨན་བཅོས་ལས་དོན་ (mɛnjöö lɛ̀ɛdön) medical affairs/ work.

སྨན་བཅོས་ལས་བྱེད་པ་ (mɛnjöö lɛ̀ɛjeèba) medical staff, medical-aid workers.

སྨན་བཅོས་སྲིང་བལ་ (mɛnjöö siŋbɛɛ) absorbent cotton.

སྨན་བཅོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཁང་ (mɛnjöö süŋgyobgaŋ) medical aid station.

སྨན་ཆང་ (mɛnjaŋ) medicinal alcohol.

སྨན་ཆབ་ (mɛnjəb) h. of སྨན་ཆུ་.

སྨན་ཆས་ (mɛnjɛɛ̀) medical equipment.

སྨན་ཆུ་ (mɛnju) 1. liquid medicine. 2. liquid disinfectant, pesticide; va.—རྒྱག; —གཏོར་ to spray/ apply a disinfectant or pesticide.

སྨན་ཆུ་གཏོར་ཆས་ (mɛnju dɔ̄rjɛɛ̀) disinfectant/ pesticide spraying equipment.

སྨན་ཆུང་གཏོར་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (mɛnju dɔ̄rjɛɛ̀ trüüjɛɛ̀) sm. སྨན་ཆུ་གཏོར་ཆས་.

སྨན་ཆུ་སྨུག་པོ་ (mɛnju mūgbu) gentian violet.

སྨན་ཆེན་ (mɛnjen) a plant used in Tibetan medicine—the rhizome of Chinese monkshood (Aconitum Carmichaeli).

སྨན་མཆོག (mɛnjɔɔ̀) extremely effective medicines.

སྨན་འཇིམ་ (mɛnjim) clay mixed with different kinds of herbs/ medicines and used for making statues.

སྨན་འཛོག་ས་ (mɛnjɔgsa) dispensary, pharmacy.

སྨན་ལྗོངས་ (mɛnjoŋ) an area rich in medicinal materials.

སྨན་བརྗེ་ཁང་ (mɛnjegaŋ) changing/ dressing room in a hospital or clinic.

སྨན་ཉར་སྤྲོད་ཁང་ (mɛn ñardröögaŋ) pharmacy, drugstore.

སྨན་ཉར་ཚོང་ཁང་ (mɛnñar tsōŋgaŋ) sm. སྨན་ཉར་སྤྲོད་ཁང་.

སྨན་གཉེར་ (mɛnñer) pharmacist.

སྨན་སྙིང་ (mɛnñiŋ) a thin silk that is usu. hung over the front of thankas.

སྨན་སྙིགས་ (mɛnñii) the residue of brewed medicine.

སྨན་གཏོང་ (mɛn dōŋ) va. to take medicines.

སྨན་གཏོང་ལུགས་ (mɛn dōŋluù) directions on how to take medicines.

སྨན་གཏོར་ (mɛn dɔ̄ɔ) va. to spray insecticide/ pesticides.

སྨན་གཏོར་ཡོ་བྱད་ (mɛndɔɔ yobjɛɛ̀) sm. སྨན་འཐོར་འཕྲུལ་ཆས་.

སྨན་བཏགས་ (mɛn dāà) 1. va. to grind medicines. 2. va. to be of use/ helpful.

སྨན་སྟོབས་ (mɛndob) sm. སྨན་གྱི་མཐུ་.

སྨན་བསྟེན་ (mɛn dēn) va. to take medicine.

སྨན་རྟ་ (mɛnda) the liquid taken together with a medicine (in Tibetan medicine); vi.—བྱེད་ ¶ སྨན་འདི་སྨན་རྟ་ཆུ་འཁོལ་གྱིས་གཏོང་དགོས་ This medicine has to be taken with boiled water.

སྨན་ཐང་ (mɛndaŋ) liquid medicine.

སྨན་ཐབས་བྱེད་ (mɛndəb cèè) 1. va. to treat medically. 2. va. to try to benefit, to do things to benefit ¶ སྤྱི་པའི་བདེ་དོན་ལ་སྨན་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ (They) tried to benefit the welfare of the society.

སྨན་ཐུན་ (mɛndün) a dosage, dose ¶ སྨན་ཐུན་གཅིག One dosage/ dose of a medicine.

སྨན་ཐུར་ (mɛndur) a small spoon used for measuring medicine.

སྨན་ཐོ་ (mɛndo) a prescription.

སྨན་མཐུ་ (mɛndu) sm. སྨན་གྱི་མཐུ་.

སྨན་འཐུང་སྟངས་ (mɛn tüŋdaŋ) sm. སྨན་གཏོང་སྟངས་.

སྨན་འཐོར་འཕྲུལ་ཆས་ (mɛndön trüüjɛɛ̀) sprayer for pesticides/ insecticides.

སྨན་དང་ས་བོན་མཉམ་བསྲེས་ (mɛndaŋ sābön ñāmseè) pesticide-treated seeds.

སྨན་དུ་འགྲོ་ (mɛndu dro) va. to use as medicine.

སྨན་དུ་རུང་ (mɛndu ruŋ) sm. སྨན་དུ་འགྲོ་.

སྨན་དེབ་ (mɛndeb) medical book.

སྨན་དོན་མི་སྣ་ (mɛndön minə) medical personnel.

སྨན་འདམ་ (mɛndam) sm. སྨན་འཇིམ་.

སྨན་འདམ་གྱི་སྐུ་ (mɛndamgi gū) shung. a statue made from སྨན་འཇིམ་.

སྨན་ལྡེ་ (mɛnde) medicinal syrup.

སྨན་ལྡེ་ཁུ་ (mɛn digu sm. སྨན་ལྡེ་.

སྨན་སྡེབ་ (mɛndeb) compounding medicines.

སྨན་བདུང་སྦྱོར་ཁང་ (mɛnduŋ jɔɔgaŋ) pharmacy, dispensary.

སྨན་ནད་ (mɛnnɛɛ̀) an allergic reaction to a medicine; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་ to get an allergic reaction to a medicine.

སྨན་ནུས་ (m¯ɛnnüü) effect/ strength of a medicine.

སྨན་ནུས་ལྡོག (mɛnnüü dɔ̀ɔ) vi. to be resistant to the effect of a drug.

སྨན་ནོར་བུ་བདུན་ཐང་ (mɛn nɔɔbu dündaŋ) a liquid medicine made up of seven different ingredients.

སྨན་སྣ་ (mɛnna) 1. medicines. 2. spices; va.—རྒྱག to spice (food).

སྨན་པ་ (mɛmba) 1. doctor, physician; va.—བསྟེན་ to see/ consult a doctor.

སྨན་པ་རྐང་རྗེན་ (mɛmba gāŋjen) barefoot doctor.

སྨན་པ་རྐང་རྗེན་མ་ (mɛmba gāŋjemma) sm. སྨན་པ་རྐང་རྗེན་.

སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་ (mɛmba tradzaŋ) 1. a (གྲྭ་ཚང་) college in a large monastery that specializes in teaching medicine. 2. name of the Cogpori Medical College.

སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་ (mēmbɛ gyɛɛbo) the medicine Buddha.

སྨན་པོ་ (mɛmbo) sm. ཕན་པོ་.

སྨན་དཔྱད་ (mɛnjɛɛ̀) medical examination, medical checkup; va.—བྱེད་ to do a medical checkup/ examination.

སྨན་དཔྱད་ཁང་ (mɛnjɛɛ̀gaŋ) medical clinic.

སྨན་དཔྱད་མཁས་པ་ (mɛnjɛɛ̀ kɛ̄ɛba) doctor, expert in medical diagnosis.

སྨན་སྤྱོད་པ་ (mēnjööba) doctor.

སྨན་སྤོས་ (mɛmböö) sm. སྨན་བསངས་.

སྨན་ཕོར་ (mɛnbɔɔ) cup/ bowl for keeping medicines.

སྨན་ཕྱེ་ (mɛnje) 1. powdered medicine. 2. powdered chemicals/ pesticides.

སྨན་ཕྱེ་གཏོར་ཆས་ (mɛnje dɔ̄ɔjɛɛ̀) equipment for spraying powdered insecticides/ fungicides.

སྨན་ཕྱེ་གཏོར་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (mɛnje dɔ̄ɔjeè trüüjɛɛ̀) sprayer for powdered insecticides/ fungicides.

སྨན་ཕྱེ་དྲི་བཟང་ (mɛnje trisaŋ) a red powdered incense.

སྨན་ཕྲུག (mɛntruù) medical student.

སྨན་འཕྱག་ཕག་ཟེ་ (mɛnjaà pāgse) brush for cleaning out medicine from a mortar.

སྨན་འཕྲོད་ (mɛn tröö) vi. to be cured by a medicine ¶ སྨན་དེ་ང་ལ་འཕྲོད་མ་བྱུང་ That medicine didn't cure me. 2. (in negative constructions) vi. to have a side effect/ allergic reaction (to a medicine).

སྨན་བར་ (mɛnbar) a type of yellow silk with red and blue flowers designs.

སྨན་བྱེད་ (mɛn cèè) va. to use as a medicine.

སྨན་བླ་ (mēnla) the medicine Buddha.
སྨན་འཇུག (mēn cu̲ù) va. to apply a medication.
སྨན་འབྲས་ (mēndrɛ̀ɛ̀) a type of rice from Nepal.
སྨན་སྦྱིན་ཁང་ (mēnjingaŋ) pharmacy.
སྨན་སྦྱོར་ (mēnjɔɔ) making/ mixing/ compounding medicines; va.—བྱེད་.
སྨན་སྦྱོར་ཁང་ (mēnjɔɔgaŋ) sm. སྨན་སྣར་སྦྱོར་ཁང་.
སྨན་སྦྱོར་བ་ (mēnjɔɔwa) compounder of medicines, pharmacist.
སྨན་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་ (mēnjɔɔ ce̲èñɛn) sm. སྨན་སྦྱོར་བ་.
སྨན་མར་ (mēnmar) butter mixed with various medicines to gain strength.
སྨན་མོ་ (mēnmo) female doctor.
སྨན་རྩ་ (mēndza) herbal medicine.
སྨན་རྩིས་ཁང་ (mēndzigaŋ) college of traditional Tibetan medicine and astrology in Lhasa.
སྨན་རྩེ་ (mēndze) a yellow brocade with red and blue flower design.
སྨན་ཚགས་ (mēndzaà) a sifter for powdered medicines.
སྨན་ཚད་ (mēndzɛ̀ɛ̀) 1. quantity of different medical ingredients. 2. the amount of dosage to be taken.
སྨན་ཚོང་ཁང་ (mēndzoŋgaŋ) pharmacy, drug store.
སྨན་ཚོང་བ་ (mēndzoŋwa) pharmacist, one who sells medicine.
སྨན་འཛིན་ (mēndzin) a prescription; va.—གཏོང་ to give a prescription.
སྨན་འཛུགས་ (mēn dzu̲ù) va. to vaccinate.
སྨན་མཛོད་ (mēndzöö) medicine storehouse.
སྨན་རྫས་ (mēndzɛ̀ɛ̀) 1. things that medicine are made from, medicinal ingredients/ materials. 2. flashlight battery.
སྨན་རྫས་ཇུའུ་ (mēndzɛ̀ɛ̀ jū) tib.ch. medical service.
སྨན་རྫས་རྟོག་བཤེར་ཁང་ (mēndzɛ̀ɛ̀ dōgshergaŋ) medicine testing office.
སྨན་རྫས་ཚོང་ཁང་ (mēndzɛ̀ɛ̀ tsōŋgaŋ) pharmacy.
སྨན་རྫས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (mēndzɛ̀ɛ̀ shi̲mjuùgaŋ) institute of pharmacology.
སྨན་རྫུས་ (mēndzüü) fake medicine.
སྨན་ཞིབ་ཞིབ་ (mēn shi̲bshiì) powdered medicine.
སྨན་གཞུང་ (mēnshuŋ) medical texts. 2. medical records.
སྨན་གཞུང་རིག་པ་ (mēnshuŋ ri̲gbə) science of medicine.
སྨན་གཞོང་ (mēnshoŋ) large stone bowl used for grinding medicines.
སྨན་ཟབ་ (mēnsəb) an effective medicine.
སྨན་ཟུག (mēn su̲g) sm. སྨན་འཕྲོད་.
སྨན་ཟོག (mēnsog) 1. medical products/ items. 2. pesticide products/ items.

སྨན་བཟང་ (mēnsaŋ) a good medicine.
སྨན་བཟང་རོ་ཁ་ (mēnsaŋ ro̲ga) good advice that isn't pleasant to hear [Lit. good medicine with a bitter taste].
སྨན་བཟི་ (mēnsi) sm. སྨན་ནད་.
སྨན་བཟོ་ཁང་ (me̲nsogaŋ) pharmacy, dispensary.
སྨན་བཟོའི་བཟོ་གྲྭ་ (me̲nsö so̲dra) pharmaceutical factory.
སྨན་བཟོས་བཟོས་ (mēn so̲ösöö) ready-made medicines.
སྨན་ཡིག (mēnyiì) 1. prescription. 2. sm. སྨན་གཞུང་.
སྨན་ཡོན་ (mēnyön) 1. medical fee, doctor's fee, prescription fee. 2. the effectiveness of a medicine.
སྨན་གཡོག (mēnyɔɔ̀) nurse; va.—རྒྱུགས་; —བྱེད་ to nurse, to work as a nurse.
སྨན་གཡོག་རྒྱུགས་མཁན་ (mēnyɔɔ̀ gyu̲ùñɛn) nurse.
སྨན་ར་ (mēnra) a plant used in Tibetan medicine (the tuber of hyacinth bletilla—Bletilla Striata).
སྨན་རག (mēnraà) medicinal wine/ liquor.
སྨན་རམས་པ་ (mēnramba) title for a learned Tibetan doctor.
སྨན་རས་ (mēnrɛɛ̀) bandage; va.—འཆིང་ to bandage.
སྨན་རིག (mēnriì) the science of medicine, medical ¶ སྨན་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ Medical school.
སྨན་རིགས་ (mēnriì) medicines, kinds of medicines.
སྨན་རིགས་ཚོང་ཁང་ (mēnriì tsōŋgaŋ) drug store, pharmacy.
སྨན་རིགས་བཟོ་གྲྭ་ (mēnriì so̲dra) pharmaceutical factory.
སྨན་རིན་ (mēnrin) medicine fee/ price.
སྨན་རིལ་ (mēnrii) pill.
སྨན་རིལ་བུ་ (mēn ri̲ibu) sm. སྨན་རིལ་.
སྨན་རེ་ (mēnre) wish/ hope that sth. will be beneficial ¶ མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་སྨན་རེས་ས་གནས་མང་པོར་སྨན་ཁང་བཙུགས་པ་རེད་ Hoping to be beneficial to the people, (they) established hospitals in many places.
སྨན་རོ་ (mēnro) the taste of medicine.
སྨན་རོ་ཁ་རུང་ནད་ལ་ཕན་ སྙིང་གཏམ་ཚུབ་རུང་མི་ལ་ཕན་ (mēnro kāruŋ ne̲ɛ̀la pēn ñi̲ŋādam dzūbruŋ mi̲lə pēn) telling people the truth will help them even if it is painful [Lit. even though the medicine taste's bitter it helps the illness, even though one's innermost feelings (opinions) are harsh it helps the other person].
སྨན་ལྷབས་ཅན་ (mēn lābjɛn) very effective, very beneficial ¶ ལས་ཀ་འདི་སྨན་ལྷབས་ཅན་ཞིག་རེད་ This work is very beneficial.

སྨན་ལན་དུག་འཇལ་ (mēnlɛn tu̲njɛɛ) repaying a good deed by doing sth. evil; va.—བྱེད་ [Lit. in response to medicine pay back with poison].
སྨན་ལུགས་ (mēnluù) pharmacology.
སྨན་ལེན་ཁང་ (mēnlengaŋ) pharmacy, dispensary.
སྨན་ལེན་ས་ (mēnlensa) sm. སྨན་ལེན་ཁང་.
སྨན་ལེབ་ (mēnleb) flat tablet (medicine).
སྨན་ལོག (mēnlɔɔ̀) bad reaction (from medicine); vi.—རྒྱག to get a bad reaction from medicine ¶ སྨན་གསར་པ་དེ་བཟས་ནས་སྨན་ལོག་བརྒྱབ་ནས་སྡུག་པོ་ན་བྱུང་ I had a bad reaction to the new medicine and got very ill.
སྨན་ཤར་ (mēnshaa) sm. དམན་ཤར་.
སྨན་ཤིང་ (mēnshiŋ) a tree that is used for medicines.
སྨན་ཤེལ་ (mēnshee) a type of quartz/ mineral used in medicines.
སྨན་གཤིས་ (mēnshiì) content/ make-up/ property of a medicine.
སྨན་གཤོངས་ (mēnshoŋ) sm. སྨན་ལྗོངས་.
སྨན་སག (mēnsaà) a tool for sharpening/ polishing bones.
སྨན་སེམས་ (mēnsem) sm. ཕན་སེམས་.
སྨན་སོན་ (mēnsöm) inoculation, vaccination; va.—རྒྱག.
སྨན་སྲིད་ཁྲུའུ་ (mēnsiì trū) tib.ch. medicine policy office.
སྨན་གསོ་ (mēn sō) va. to treat medically.
སྨན་གསོའི་སྐོར་ཁག (mēnsö gɔ̄ɔgaà) mobile medical or health unit.
སྨན་བསང་ (mēnsaŋ) medicated incense.
སྨན་བསྲེས་པ་ (mēnsēèba) sm. སྨན་སྦྱོར་བ་.
སྨན་ལྷད་ (mēnlhɛɛ̀) adulterating a medicine; va.—གཏོང་.
སྨན་ཧྲོབ་ (mēnhrob) medicine in small pieces before they are ground into powder.
སྨར་རྒྱང་ (mārgyaŋ) sm. དམར་རྒྱང་.
སྨར་ཐོག (mārdɔɔ̀) in cash.
སྨར་འདེགས་ (mārdeg) net weight.
སྨར་པོ་ (mārbo) 1. clean, pure. 2. net (profit, income). 2. useful.
སྨར་སྨར་ཐྲིག་ཐྲིག (mārmar di̲gdig) top quality.
སྨར་ཟོང་ (mārsoŋ) money and goods/ commodities.
སྨར་རིན་ (mārrin) value of precious things.
སྨར་ལུད་ (mārlüü) high quality fertilizer.
སྨལ་ཟླ་ (mānda) the 11th month of the Tibetan calendar.
སྨི་ (mī) eng. meter (distance measure).
སྨི་གྲུ་བཞི་ (mī trūbshi) eng.tib. square meter.
སྨི་གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་ (mī trūbshi lhāmba) sm. སྨི་གྲུ་བཞི་.
སྨི་རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་ (mī gya̲baŋ trūbshi) eng.tib.

cubic meter.

སྨི་རང་སུམ་སྒྱུར་ (mīraŋ sūmgyur) eng.tib. cubic meter.

སྨི་ལྷམ་པ་ (mī lhāmba) sm. སྨི་གྲུ་བཞི་.

སྨི་ཧྲུའུ་ཀྲང་ (mī hrūdraŋ) ch. Secretary General.

སྨི་ཧྲུའུ་ཁྲུའུ་ (mī hrūdru) ch. office of the Secretary General.

སྨིག (mīi) arc. bamboo.

སྨིག་རྒྱུ་ (mīggyu) a mirage.

སྨིན་ (mīn) 1. vi. to mature, to ripen ¶ འབྲུ་རིགས་འདི་ཉིན་ 60 ནང་སྨིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ This variety of barley ripens in 60 days. ¶ ལོ་ན་སྨིན་ to age/ grow old. 2. va. to achieve, accomplish ¶ དོན་དུ་སྨིན་ To achieve one's idea. 3. eyebrow. 4. abbr. of སྨིན་མ་.

སྨིན་དཀྱུས་ (mīngyüù) eyebrows ¶ སྨིན་དཀྱུས་རིང་བ་ Long eyebrows (considered beautiful).

སྨིན་གྲོལ་ (mīndröö) liberation (from samsara) ¶ སེམས་ཅན་རྣམས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་དཀྲི་བར་མཛད་ (They) led sentient beings onto the glorious path of liberation from samara.

སྨིན་རྒྱས་ (mīngyɛɛ̀) sm. སྨིན་སྒྲུབ་.

སྨིན་སྒང་ (mīngaŋ) in a state of being ripe ¶ དེང་སང་འབྲུ་རིགས་སྨིན་གང་རེད་ Nowadays that grain is ripe.

སྨིན་སྒྲུབ་ (mīndrub) shung. achieving, accomplishing.

སྨིན་ཐེབས་ (mīnteb) shung. a trust fund, an endowment ¶ མཆོད་ཁང་ཉམས་གསོར་སྨིན་ཐེབས་སུ་དངུལ་སྲང་བཅོ་ལྔ་རེ་གཞུང་དུ་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་ Each person will donate 15 སྲང་ of money to set up the trust for the renovation of the temple.

སྨིན་བདུན་ (mīndün) the Big Dipper.

སྨིན་བརྡའ་ (mīnda) sm. མིག་མདའ་.

སྨིན་པོ་ (mīmbu) 1. ripe ¶ འདི་སྨིན་པོ་མི་འདུག This is not ripe. 2. old (in age) ¶ དགུང་ན་སྨིན་པོ་ Old in years.

སྨིན་ཕྲག (mīndraà) the space between the eyebrows.

སྨིན་དཔྲག (mīndraà) sm. སྨིན་ཕྲག.

སྨིན་འབུ་ (mīmbu) an adult insect.

སྨིན་མ་ (mīnmə) eyebrow.

སྨིན་མའི་མཐའ་སྣེ་ (mīmmɛ tāne) the tip of the eyebrow.

སྨིན་མའི་རུས་འབུར་ (mīmmɛ rṳ̄ümbur) brow, brow ridge.

སྨིན་དམར་འཕོས་ལངས་ (mīnmar wṳ̄ölaŋ) the Red Eyebrows Uprising in A.D. 18 (in China).

སྨིན་མཚམས་ (mīndzam) space between the eyebrows.

སྨིན་པའི་དུས་ (mīmbɛ tṳ̄ù) the ripening season.

སྨིན་ཕྲག (mīmdraà) the space between the eyebrows.

སྨིན་དཔྲག (mi̱ndraà) sm. སྨིན་ཕྲག.

སྨིན་མ་ (mīnmə) eyebrow; va.—སྡུད་ to frown, to show angry countenance, to show displeasure (by contracting one's eyebrows).

སྨིན་མ་སྡུད་ (mīnmə dṳ̄ù) see སྨིན་མ་.

སྨིན་མ་འཁྱོག་པོར་སྡུས་ (mīnmə) sm. སྨིན་མ་སྡུད་.

སྨིན་ཟིང་ཟིང་ (mīn si̱ŋsiŋ) sm. སྨིན་མ་གཟིང་.

སྨིན་མཚམས་ (mīndzam) sm. སྨིན་ཕྲག.

སྨིན་མཚམས་སུ་མདུད་ལོག་རྒྱག (mīndzamsu dṳ̄ùlɔ̀ɔ gya̱à) sm. སྨིན་མ་སྡུད.

སྨིན་རུས་ (mīmrüù) brow, brow ridge.

སྨིན་ལ་སྨིན་ (mīnla mīn) semiripe (fruits, etc.).

སྨིན་ལེགས་ (mīnleg) pretty/ beautiful face.

སྨིན་ལེགས་མ་ (mīnlegma) pretty/ beautiful woman.

སྨིས་ཧྲུའུ་ཀྲང་ (mīì hrūdraŋ) ch. སྨི་ཧྲུའུ་ཀྲང་.

སྨུ་སྐས་ (mūggɛɛ̀) a ladder used by ancient kings to climb to heaven after they die.

སྨུ་ཐག (mūgdaà) a rope used by ancient kings to climb to heaven after they die.

སྨུག་དཀར་ (mūggaa) pale purple.

སྨུག་སྐྱ་ (mūggya) pale purple.

སྨུག་ཁུ་ (mūggu) red/ purplish paint used on torma.

སྨུག་རྒྱ་ (mūggya) dark maroon.

སྨུག་ཆུང་ (mūgjuŋ) 1. mule color, brown.

སྨུག་ཐུང་ (mūgduŋ) a kind of fried dough.

སྨུག་ཐིག (mūgdiì) bruise; vi.—ཆགས་; —བྱེད་ to get bruised.

སྨུག་དྲི་ (mūgdri) stale or musty smell/ odor; vi.—ཁ་ to smell a stale/ musty odor.

སྨུག་འདུས་འོད་གསལ་ (mūgdüù wṳ̄ösɛɛ) ultraviolet.

སྨུག་ནག (mūgnaà) maroon.

སྨུག་པ་ (mūgbə) fog, mist; vi.—འཁོར་ to get/ be foggy or misty.

སྨུག་པ་འཁོར་ (mūgbə kɔ̄ɔ) see སྨུག་པ་.

སྨུག་པ་འཁྲིམས་ (mūgbə trīm) sm. སྨུག་པ་འཁོར་.

སྨུག་པ་འཐིབ་ (mūgbə tīb) sm. སྨུག་པ་འཁོར་.

སྨུག་པ་དྭངས་ (mūgbə tu̱ŋ) vi. to have fog clear up.

སྨུག་པ་ལང་ (mūgbə la̱ŋ) sm. སྨུག་པ་འཁོར་.

སྨུག་པོ་ (mūgbu) any dark color (usu. purplish) ¶ པགས་པ་སྨུག་པོར་གྱུར་ The skin turned purplish.

སྨུག་པོའི་ནད་ (mūgbö nɛ̱ɛ̀) a kind of ulcer.

སྨུག་པོའི་འབྲས་སྐྲན་ (mūgbö drɛ̱ɛ̀drɛn) cancerous ulcer.

སྨུག་སྤྲིན་ (mūgdrin) clouds and fog.

སྨུག་ཕུང་ངེ་ (mūgbuŋŋe) a pile of sth. purplish/ maroonish/ dark red.

སྨུག་མན་ (mūgmɛn) purple.

སྨུག་རྩི་ (mūgdzi) a plant used in Tibetan medicine (Asian puccoon—Chinese gromwell).

སྨུག་ཚོས་ (mūgdzüù) darkish colored paints.

སྨུག་ཞག (mūgshaà) fog.

སྨུག་ཡོམ་ (mūgyom) sth. that is darkish/ blackish and moving.

སྨུག་ལོང་ (mūgloŋ) sm. སྨུག་ཞག.

སྨུག་ཤིག་གེ་བ་ (mūg shīgewa) maroonish in color.

སྨུག་སེར་ (mūgsee) yellowish maroon.

སྨུག་བསླངས་སྤྲིན་བསྡུམས་ (mūglaŋ drīndum) causing fog and clouds to arise (through magic).

སྨུགས་པ་ (mūgbə) sm. སྨུག་པ་.

སྨེ་ཐིག (mēdiì) mole, freckle, birth mark.

སྨེ་བདུན་ (mēdün) the Big Dipper constellation.

སྨེ་བ་ (mēwa) mole, freckle birthmark.

སྨེ་བ་ནག་པོ་ (mē na̱gbo) a black mole/ wart/ freckle.

སྨེ་གཙང་ (mēdzaŋ) dirty and clean.

སྨེ་བརྩེགས་ (mēdzeg) a wrathful guardian deity.

སྨེ་ཤ་ཅན་ (mē shājɛn) 1. person who has a mole on his body. 2. scorpion. 3. a low caste in India.

སྨེད་ (mēè) sm. རྨེད་.

སྨོ་ལུགས་ (mōluù) Mohism (doctrines and beliefs of Mo-Tse who believed in universal love and absolute monarchy).

སྨོ་ལུགས་པ་ (mōlugbə) a Mohist.

སྨོག (mɔ̄ɔ̀) va. to dip ¶ སྨྱུ་གུ་སྣག་ཚ་ལ་སྨོག་པ་རེད་ (He) dipped the pen in the ink.

སྨོད་ : p. སྨད་; f. སྨད་; imp. སྨོད་ (mȫȍ) 1. va. to insult, to revile, to abuse, to scold, to criticize ¶ མི་དེ་ཚང་མས་སྨད་པ་རེད་ Everyone reviled that man. 2. va. to hang one's head in shame/ embarrassment ¶ གདོང་སྨོད་པ་རེད་ (He) hung his head.

སྨོད་ (mȫȍ) imp. of སྨོད་.

སྨོད་བྱེད་ (mȫȍjeè) people who revile/ insult/ scold/ criticize.

སྨོད་ཚིག (mȫȍdziì) words of criticism or derision.

སྨོན་ (mȭn) 1. va. to envy, to desire, to wish for ¶ མི་རྣམས་ཁོའི་འགྲུབ་འབྲས་ལ་སྨོན་ནས་ The people, having envied his accomplishments. 2. va. to admire ¶ ཁྱེད་རང་གིས་མི་སྨོན་རང་སྐྱིད་ཡོང་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ You should work so that you are happy and others will admire you.

སྨོན་དཀར་ལས་ཤོག (mȭngar lɛ̱ɛ̀shoò) a high quality paper from ཉེ་མོ་.

སྨོན་འགྲིན་ (mȭndrin) a close/ dear friend.

སྨོན་ངན་ (mȭnŋɛn) sm. དམོད་མོ་.

སྨོན་རྔོད་ (mȭnŋoȍ) shung. a tax that involves roasting the barley used by the monks during Monlam.

སྨོན་ཏ་ (mȭnda) the ceremony of soldiers on

horseback dressed in ancient costumes (that is performed during Monlam).

སྨོན་འདུན་ (mõndün) 1. hope, wish, desire; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to hope for, to pray for ¶ཁོང་ལ་ལམ་འགྲོ་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུས་པ་རེད་ (They) prayed that he would have good luck. ¶གྲོགས་པོ་ཚོས་ཁོང་མགྱོགས་པོ་མཇལ་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུས་པ་རེད་ His friends expressed the hope they would see him again soon. 2. (— + རྟེན་འབྲེལ་) greetings of good wishes (usu. used on cards).

སྨོན་འདྲིན་ (mõndrin) a good friend.

སྨོན་ཚིག (mõndzii) good wishes, congratulatory wishes; va.—ཞུ་ va. to offer congratulatory words, to offer good wishes.

སྨོན་ཚོགས་ (mõndzɔ̃) shung. 1. the assembly of monks at the prayer sessions of the Monlam Chemo Prayer Festival in Lhasa. 2. abbr. of Monlam Chemo and ཚོགས་མཆོད་.

སྨོན་ཚོགས་གཉིས་ (mõndzɔ̃ ñĩĩ) shung.abbr. the སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ (Monlam) and ཚོགས་མཆོད་ Prayer Festivals.

སྨོན་བཟང་ (mõnsaŋ) sm. སྨོན་ཚིག.

སྨོན་ལམ་ (mõnlam) a prayer for sth.; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to pray for sth. ¶ངས་ཁོང་ལ་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I prayed that he would have good luck.

སྨོན་ལམ་ངན་པ་ (mõnlam ŋɛmba) praying for sth. bad to happen; va.—རྒྱག; —འདེབས་.

སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ (mõnlam cẽmmo) the annual religious prayer festival in Lhasa in the first 1st Tibetan month ("The Great Prayer Festival").

སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག (mõnlam dɔ̃ɔgyaà) the great exorcism to drive away evil forces that takes place after the Monlam festival on the 24th of the first Tibetan month.

སྨོན་ལམ་འདེབས་ (mõnlam) see སྨོན་ལམ་.

སྨོན་ལམ་ཚོགས་ཤིང་ (mõnlam tsɔ̃gshiŋ) fuel/ firewood for the Monlam Prayer Festival.

སྨོན་ལམ་ཞུ་ (mõnlam shu) sm. སྨོན་ལམ་འདེབས་.

སྨོན་སེམས་ (mõnsem) 1. admiring; vi.—སྐྱེ་ to admire/ envy. 2. hoping, desiring, wanting; vi.—སྐྱེད་ ¶ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་པའི་སྨོན་སེམས་སྐྱེ་གི་འདུག I am hoping to get a good job.

སྨོས་ (mõõ) va. to say, to mention ¶གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན་ As said before. 2. vi. to be called a name ¶བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་ཞེས་མིང་སྨོས་དགོས་ It has to be called the Tibetan Bureau Office.

སྨོས་ཅི་དགོས་ (mõõjigöö) 1. leave alone, let alone, not only ¶ཁོ་རང་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བཏང་བ་སྨོས་ཅི་དགོས་ཁོའི་ནང་མི་བཙོན་ལ་བཙུག་པ་རེད་ Leave alone punishing him, (they) put his whole family in jail. ¶མགྲོན་ཁང་འདི་ཆ་རྐྱེན་མཛེས་པོ་ཡོད་པ་འདི་སྨོས་ཅི་དགོས་ད་དུང་ཞབས་ཞུ་རྣམ་འགྱུར་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Not only are the facilities of this hotel good, but they also give good service.

སྨོས་མི་དགོས་ (mõõmigöö) sm. སྨོས་ཅི་དགོས་.

སྨོས་མེད་ (mõõmeè) 1. undoubtedly, without question, certainly ¶ཁོང་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་སྨོས་མེད་ཅིག་རེད་ He is unquestionably the leader of the people. ¶ང་ཚོར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རྒྱུ་སྨོས་མེད་པ་རེད་ There is no doubt but that we will win a victory. 2. natural ¶སྨོས་མེད་འཐུས་མི་ Natural representative. ¶མི་དམངས་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་མཁན་སྨོས་མེད་ཅིག་ཏུ་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ They consider (themselves) as the natural rulers of the people.

སྨྱང་ (ñãŋ) sm. སྨྱུང་.

སྨྱན་ (ñɛ̃n) va. to pollinate.

སྨྱན་ཀ་ (ñɛ̃nga) matchmaking; va.—བྱེད་, —སྦྱོར་ to arrange marriages.

སྨྱན་ཁ་ (ñɛ̃nga) sm. སྨྱན་ཀ་.

སྨྱི་གུ་ (ñĩgu) sm. སྨྱུ་གུ་.

སྨྱིག (ñĩĩ) abbr. of སྨྱི་གུ་.

སྨྱིག (ñĩĩ) bamboo, cane, reed.

སྨྱུ་ཁ་ (ñũgə) nib (of a pen).

སྨྱུ་ཁང་ (ñũgaŋ) bamboo house.

སྨྱུ་ཁྲོད་ (ñũdröö) sm. སྨྱུག་སྒྲོག.

སྨྱུ་གུ་ (ñũgu) pen.

སྨྱུ་གུ་འཛིན་པ་ (ñũgu dzimbə) sb. who writes letters for others.

སྨྱུ་གུའི་ཁ་ (ñũgü kã) nib (of pen).

སྨྱུག (ñũù) 1. bamboo. 2. sm. སྨྱུ་གུ་.

སྨྱུག་བཀོས་ (ñũggöö) carved bamboo.

སྨྱུག་ཁ་ (ñũgka) point/ nib of a pen.

སྨྱུག་ཁ་གསེག་ཅན་ (ñũgka sẽgjen) a Tibetan bamboo pen where the nib is cut at an angle going down from right to left.

སྨྱུག་ཁ་གསེག་ལོག (ñũgka sẽglɔ̃) a Tibetan bamboo pen where the tip of the pen is cut at a slight angle going down from left to right (opposite of usual).

སྨྱུག་ཁམ་ (ñũggam) the strokes that make up a Chinese character.

སྨྱུག་ཁའི་གསེག (ñũggɛ sẽg) the tip/ nib of a pen.

སྨྱུག་ཁྱིམ་ (ñũgkyim) bamboo hut.

སྨྱུག་ཁྱོགས་ (ñũggyɔ̃) bamboo sedan chair/ palanquin.

སྨྱུག་ཁྲིག (ñũgdrɔ̃) metal container for bamboo pen.

སྨྱུག་མཁན་ (ñũgñɛn) person who works with bamboo.

སྨྱུག་གྲི་ (ñũdri) penknife.

སྨྱུག་གླིང་ (ñũgliŋ) 1. a bamboo forest. 2. bamboo flute.

སྨྱུག་སྒམ་ (ñũggam) bamboo box.

སྨྱུག་སྒྲོག (ñũdrɔ̃) sm. སྨྱུག་ཁྲིག.

སྨྱུག་རྒྱ་གང་ (ñũgjugaŋ) a parasitic fungus that attacks bamboo.

སྨྱུག་ལྕག (ñũgjaà) 1. bamboo cane. 2. sm. སྨྱུག་གཤག.

སྨྱུག་ཆས་ (ñũgjɛɛ̃) things made of bamboo.

སྨྱུག་ལྗང་ (ñũgjaŋ) yellowish-green color.

སྨྱུག་ཐག་ཟམ་པ་ (ñũgdaà samba) sm. སྨྱུག་ཟམ་.

སྨྱུག་ཐོགས་ (ñũgdɔ̃) sm. སྨྱུག་འཛིན་.

སྨྱུག་གདན་ (ñũgdɛn) a rug/ mat made of bamboo.

སྨྱུག་གདུགས་ (ñũgduù) bamboo umbrella.

སྨྱུག་མདའ་ (ñũgda) 1. a slender pointed piece of bamboo. 2. an arrow made from bamboo.

སྨྱུག་མདོང་ (ñũgdoŋ) bamboo pole.

སྨྱུག་འདབ་སྔོ་ཆང་ (ñũgdəb ŋõjaŋ) wine made from bamboo.

སྨྱུག་སྡེར་ (ñũgder) bamboo plate.

སྨྱུག་སྡོང་ (ñũgdoŋ) bamboo tree.

སྨྱུག་ནག (ñũgnaà) black bamboo.

སྨྱུག་ནགས་ (ñũgnaà) bamboo forest.

སྨྱུག་སྣོད་ (ñũgnöö) bamboo pen holder/ container.

སྨྱུག་དཔེ་ (ñũgbe) bamboo book (used in the ancient times).

སྨྱུག་སྤར་ (ñũgbar) bamboo rake.

སྨྱུག་ཕྱར་ (ñũgjar) bamboo mat.

སྨྱུག་ཕྱིའི་འོད་ཟེར་ (ñũgjii wöösee) ultraviolet light, ultraviolet rays.

སྨྱུག་ཕྲན་ (ñũgdrɛn) thin bamboo.

སྨྱུག་བུ་ (ñũgbu) 1. pen. 2. bamboo.

སྨྱུག་བྱ་ (ñũgja) a type of partridge.

སྨྱུག་སྦུབས་ (ñũgbub) the cavity/ hollow part of bamboo.

སྨྱུག་མ་ (ñũŋmə) bamboo.

སྨྱུག་མ་མཁན་ (ñũŋməgɛn) person who works with bamboo.

སྨྱུག་མ་མདའ་རྒྱུ་ (ñũgmə dagyu) bamboo used for making arrows.

སྨྱུག་མེ་ཏོག (ñũg medog) name of a flower (the stem of which looks very much like a bamboo).

སྨྱུག་མའི་ནགས་ཚལ་ (ñũŋmɛ nagdzɛɛ) bamboo grove/ forest.

སྨྱུག་མའི་པར་བུ་ (ñũŋmɛ bārbu) small basket woven from bamboo.

སྨྱུག་མའི་ཝ་ཤུ་ (ñũŋmɛ wəshu) a short bamboo drain which extends from the roof.

སྨྱུག་རྩ་ (ñũŋdzə) bamboo shoot.

སྨྱུག་རྩུ་ (ñũgdza) sm. སྨྱུག་རྩ་.

སྨྱུག་རྩལ་ (ñũŋdzɛɛ) skill of writing.

སྨྱུག་ཙི་ཅུ་གང་ (ñūgdzi jūgaŋ) sm. སྨྱུག་ཅུ་གང་.
སྨྱུག་ཙིར་ (ñūgdzir) bamboo cage.
སྨྱུག་ཙེ་ (ñūgdze) sm. སྨྱུག་ཁ་.
སྨྱུག་ཙེན་ (ñūgdzen) sm. སྨྱུག་འཛིན་.
སྨྱུག་ཚགས་ (ñūgdzaà) bamboo strainer/ sieve.
སྨྱུག་ཚད་ (ñūgdzɛè) bamboo ruler.
སྨྱུག་ཚལ་ (ñūgdzɛɛ) sm. སྨྱུག་གླིང་.
སྨྱུག་ཚིགས་ (ñūgdziì) knot in bamboo.
སྨྱུག་འཛིན་ (ñūgdzin) a person who writes letters for others.
སྨྱུག་ཞུ་ (ñūgshu) sm. སྨྱུག་ཞྭ་.
སྨྱུག་ཞྭ་ (ñūgsha) bamboo hat.
སྨྱུག་གཞོན་ (ñūgshön) young/ new bamboo.
སྨྱུག་ཟམ་ (ñūgsam) bridge made from bamboo.
སྨྱུག་ཟེབ་ (ñūgseb) small bamboo basket.
སྨྱུག་གཟེབ་ (ñūgseb) sm. སྨྱུག་ཟེབ་.
སྨྱུག་གཟེར་ (ñūgsee) 1. bamboo nails. 2. type of punishment in which a bamboo nail/ sliver is pushed under a fingernail; va.—རྒྱག.
སྨྱུག་བཟོ་བ་ (ñūgsowa) a craftsman who makes things from bamboo.
སྨྱུག་བཟོས་ཤོག་བུ་ (ñūgsöö shōgbu) paper made from bamboo.
སྨྱུག་ཡོལ་ (ñūgyöö) bamboo curtain.
སྨྱུག་ར་ (ñūgra) bamboo fence.
སྨྱུག་རིལ་ (ñūrii) bamboo stick.
སྨྱུག་རིས་ (ñūgriì) bamboo designs/ patterns/ figures.
སྨྱུག་རོལ་མགྲོགས་གཏམ་ (ñūgröö gyɔgdam) a style of Chinese comic talk/ story said to the accompaniment of a bamboo clapper.
སྨྱུག་ཤ་ (ñūgsha) the inner pulp of the bamboo stem.
སྨྱུག་ཤད་ (ñūgshɛè) bamboo comb; va.—རྒྱག to comb with a bamboo comb.
སྨྱུག་ཤིང་ (ñūgshiŋ) bamboo tree.
སྨྱུག་ཤུན་ (ñūgshün) bamboo bark.
སྨྱུག་ཤུབས་ (ñūgshub) bamboo pen container/ holder.
སྨྱུག་ཤོག (ñūgshɔ̀ɔ) paper made from bamboo.
སྨྱུག་གཤག (ñūgshaà) flat bamboo stick (like a ruler) used in school to punish the students by either hitting on the cheeks in the case of boys or on the hands for girls; va.—གཞུ་ to hit with a bamboo stick.
སྨྱུག་སླས་ (ñūlɛè) woven bamboo (usu. refers to containers).
སྨྱུག་སླེ་ (ñūgle) bamboo basket (usu. for carrying on back).
སྨྱུག་སློམ་ (ñūglom) small flat bamboo basket.
སྨྱུང་: p. སྨྱུངས་; f. སྨྱུང་; imp. སྨྱུངས་ (ñūŋ) 1. va. to lessen, to reduce, to minimize ¶ མི་འབོར་སྨྱུང་ནས་ Having reduced the population. 2. va. to starve oneself, to go on a hunger strike ¶ བཙོན་པ་ཚོས་ལྟོ་ཆས་སྨྱུངས་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ The prisoners protested by going on a hunger strike.
སྨྱུང་གྲོལ་དུས་ཆེན་ (ñūŋdröö tüüjen) the festival celebrating the end of the period of fasting.
སྨྱུང་གནས་ (ñūŋnɛè) a fast, fasting; va.—ལ་སྡོད་; —གཏོང་ to fast.
སྨྱུང་གནས་གྲོལ་ (ñūŋnɛè tröö) vi. to finish/ conclude a fast.
སྨྱུང་གནས་སྡོམ་པ་ (ñūŋnɛè domba) the vow to fast.
སྨྱུང་བར་གནས་ (ñūŋwar nɛè) sm. སྨྱུང་གནས་.
སྨྱུང་བུ་ (ñuŋbu) awl.
སྨྱུང་སྨྱུང་ (ñūŋñūŋ) elongated in shape.
སྨྱུང་སྲུང་ཟླ་བ་ (ñūŋsuŋ dawa) the month of fasting.
སྨྱུངས་ (ñūŋ) f. and imp. of སྨྱུང་.
སྨྱུར་ (ñūr) va. to quicken, to make sooner.
སྨྱོ་: p. སྨྱོས་; f. སྨྱོ་ (ñō) vi. to be insane/ crazy/ mad ¶ མོའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཤི་ནས་མོ་སྨྱོས་པ་རེད་ She went crazy after her children died.
སྨྱོ་སྐད་ (ñōgɛè) wild/ crazy/ mad talk; va.—རྒྱག.
སྨྱོ་མཁན་ (ñōngen) mad/ crazy person.
སྨྱོ་ཅོལ་བབ་ཅོལ་ (ñōjöö bəbjüü) acting wild/ slightly crazy/ eccentric (but does not convey mental illness); va.—བྱེད་.
སྨྱོ་ཅོལ་ཁང་ (ñōjüügaŋ) sm. སྨྱོ་བཅོལ་ཁང་.
སྨྱོ་ཅོར་ (ñōjɔɔ) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོ་བཅོལ་ཁང་ (ñōjöögaŋ) asylum for the insane, mental hospital.
སྨྱོ་བཅོས་བབ་བཅོས་ (ñōjöö bəbjüü) sm. སྨྱོ་ཅོལ་བབ་ཅོལ་.
སྨྱོ་ཆུ་ (ñōju) a potion that causes madness.
སྨྱོ་མཆོང་རྒྱག (ñōjoŋ gyaà) va. to behave like a mad person, to act crazy.
སྨྱོ་འཆོལ་དགུ་འཆོལ་ (ñōjöö gujöö) mad, crazy, insane.
སྨྱོ་གཏམ་ (ñōdam) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོ་གཏམ་ཁུངས་མེད་ (ñōdam kūŋmeè) crazy or insane talk that is without substance/ foundation.
སྨྱོ་ནད་ (ñonɛè) mental illness, insanity, psychosis; vi.—ན་ to be insane/ mad/ psychotic.
སྨྱོ་ནད་སྨན་ཁང་ (ñonɛè mɛ̄ngaŋ) mental hospital.
སྨྱོ་སྤྱོད་ (ñōjöö) insane/ mad behavior, wanton/ wild/ savage behavior ¶ ཁོའི་སྨྱོ་སྤྱོད་དེ་ར་སུ་གང་གིས་དོ་སྣང་བྱས་མ་སོང་ No one paid attention to his mad behavior. ¶ དམག་མི་ཚོས་སྨྱོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་རེད་ The soldiers wantonly massacred many people.
སྨྱོ་བྱེད་ནད་ (ñōjee nɛè) sm. སྨྱོ་ནད་.
སྨྱོ་འབོག (ñō bɔ̀ɔ) vi. to faint while going mad/ crazy ¶ སྐྲག་པ་དང་དངངས་ནས་སྨྱོ་འབོག་པར་གྱུར་པ་རེད་ (He) got so frightened that he fainted (as if he had gotten mad).
སྨྱོ་ཙ་ (ñōdza) mad, crazy; vi.—ལང་ to become mad/ crazy.
སྨྱོ་འཚུབ་ (ñōdzub) half-mad/ crazy.
སྨྱོ་འཚུབ་འཚུབ་ (ñō tsūbdzub) half-mad/ insane/ crazy; vi.—ཆགས་ to become half-mad/ insane/ crazy.
སྨྱོ་རྫུན་ (ñōdzün) pretending to be mad/ insane/ crazy; va.—འདེབས་.
སྨྱོ་བརྫུ་ (ñōdzu) sm. སྨྱོ་རྫུན་.
སྨྱོ་རོས་འཚོང་ (ñōröö tsōŋ) va. to misbehave (especially children).
སྨྱོ་རོས་ཤོད་ (ñōröö shöö) sm. སྨྱོ་རོས་འཚོང་.
སྨྱོ་ལབ་ (ñōləb) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོ་བཤད་ (ñōshɛè) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོ་ཧམ་ (ñōham) 1. a crazy or preposterous claim/ statement ¶ དགྲ་བོའི་སྨྱོ་ཧམ་ལ་འཛམ་གླིང་མི་མང་གིས་ཆ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ The people of the world will not trust the preposterous claims of the enemy. 2. ferocious, unbridled, rampant ¶ ཨ་ཧྥྲིའི་མི་དམངས་ལ་སྨྱོ་ཧམ་གྱིས་རྩུབ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are ferociously attacking the people of Africa and Asia.
སྨྱོ་ཧམ་ཆེན་པོ་ (ñōham cēmbo) sm. སྨྱོ་ཧམ་.
སྨྱོན་གཏམ་ (ñōndam) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོན་ནད་ (ñōnnɛè) mental illness.
སྨྱོན་པ་ (ñōmba) an insane/ mad/ deranged person.
སྨྱོན་པའི་སྐད་ཆ་ (ñōmbɛ gɛ̀ɛja) sm. སྨྱོ་སྐད་.
སྨྱོན་པའི་སྨན་ཁང་ (ñōmbɛ mɛ̄ngaŋ) mental hospital, psychiatric ward, insane asylum.
སྨྱོན་སྤྱོད་ (ñōmjöö) sm. སྨྱོ་སྤྱོད་.
སྨྱོན་མ་ (ñōmma) an insane/ mad/ deranged woman.
སྨྱོན་སེམས་ཅན་ (ñōnsemjɛn) insane/ mad/ deranged.
སྨྱོས་ (ñöö) p. of སྨྱོ་.
སྨྲ་ (mā) : p. སྨྲས་; f. སྨྲ་; imp. སྨྲོས་ (mā) va. to say, to tell ¶ ཁོས་མོ་ལ་སྨྲས་སོང་ He told her.
སྨྲ་མཁན་ནེ་ཙོ་ (māgɛn nedzo) talking parrot.
སྨྲ་མཁས་ (mākɛè) 1. a good at speaking, eloquent, articulate. 2. Thursday.
སྨྲ་རྒྱུ་ (mōgyu) sm. ལབ་རྒྱུ་.
སྨྲ་སྒོ་ (māgo) mouth.
སྨྲ་སྒོ་མཚོན་ཆ་ (māgo tsōnja) name of a Tibetan grammar book.
སྨྲ་གཅོད་ (mā jöö) va. to stop sb. talking.
སྨྲ་བཅད་ (mā jɛè) p. of སྨྲ་གཅོད་.
སྨྲ་ལྕེ་ (māje) tongue.
སྨྲ་ལྕེ་བདེ་པོ་ (māje debo) verbal, articulate.
སྨྲ་མཆུ་ (māju) lips, mouth.
སྨྲ་འཆལ་ (mājɛɛ) empty/ idle/ useless talk.

སྨྲ་བརྗོད་ (mājöò) speech, talking; va.—སྒྲོག ¶ སྨྲ་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་ The right to speak.

སྨྲ་བརྗོད་ཉུང་བ་ (mājöò ñūŋwə) a taciturn person, a person who says little.

སྨྲ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (mājöògi yü̱ü̱lɛ dɛ̱ɛ̀ba) beyond words, inexpressible ¶ ཡུལ་ལྗོངས་དེའི་མཛེས་སྡུག་ནི་སྨྲ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད་ The beauty of the scenery was beyond words.

སྨྲ་གདམ་ (mādam) sm. སྨྲ་བརྗོད་.

སྨྲ་བདེ་ (māde) sm. སྨྲ་མཁས་.

སྨྲ་ལྡིབ་ (mādib) unclear or incoherent speech due to lisp/ stuttering/ speech defect.

སྨྲ་བ་ (māwa) talk.

སྨྲ་བ་ངན་པ་ (māwa ŋɛ̱µba) fallacious/ misleading/ evil talk.

སྨྲ་བ་གཅོད་ (māwa jȫȍ) 1. va. to pause while talking. 2. va. to cease talking.

སྨྲ་བ་ལྡིབ་པ་ (māwa di̱bbə) sm. སྨྲ་ལྡིབ་.

སྨྲ་བ་ཡངས་པ་ (māwa ya̱ŋba) loose-lipped, overly talkative, sb. who can't keep secrets.

སྨྲ་བའི་གཞི་ (māwɛ shi̱) the basis for talk.

སྨྲ་བའི་ཟླ་ (māwɛ da̱) one's counterpart when debating or talking.

སྨྲ་འོར་ (māwɔɔ) sm. ཁུར་སྐད་.

སྨྲ་ཤེས་དོན་གོ་ (māsheè tö̱ngo) ability to comprehend/ understand talk.

སྨྲ་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ (mā sāmjöòlɛ dɛ̱ɛ̀ba) sm. བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་.

སྨྲས་ (mɛ̄ɛ̀) p. of སྨྲ་.

སྨྲེ་ངག (mēŋaà) sm. སྨྲེ་སྔགས་.

སྨྲེ་སྔགས་ (mēŋaà) wailing, moaning, lamenting; va.—འདོན་ to wail, to moan, to lament.

སྨྲེ་སྔགས་དིར་དིར་ (mēŋaà ti̱rdir) many wailing and lamenting all at once; va. va.—འདོན་.

སྨྲེ་བ་ (mēwa) sm. སྨྲེ་སྔགས་.

སྨྲོས་ (mȫȍ) imp. of སྨྲ་.

ཙ

ཙ་ (dzā) the letter ཙ་ (used in alphabetical numbering).

ཙ་ཀོ་ར་ (dzāgora) partridge.

ཙ་གི་ཙི་གི་ (dzəgi dzīgi) sm. ཙག་ཙིག.

ཙ་གེ་ཙོ་གེ་ (dzāge dzōge) sm. ཙག་ཙིག.

ཙ་རྟགས་ (dzādaà) the mark on the right hand head of the letter ཙ that makes it ཙ་.

ཙ་དར་ (dzādaa) hind. shawl.

ཙ་སྡེ་ (dzāde) the four letters ཙ་ཚ་ཛ་ཝ་.

ཙ་ན་ (dzāna) 1. when, at the time of ¶ ང་ལྷ་སར་སྡོད་ཙ་ན་ན་པ་རེད་ I got sick when I lived in Lhasa. 2. because, since ¶ ཁ་སང་ང་ཞེ་དྲག་ན་ཙ་ན་འདིར་ཡོང་ཐུབ་མ་བྱུང་ I was unable to come here yesterday because I was very sick.

ཙ་ན་ཀ་ (dzānaga) a type of small bean.

ཙ་འཕྲུ་ (dzəndru) sm. ཙ་ལག.

ཙ་བྱ་ (dzāja) a kind of clematis.

ཙ་སྨུན་ཛ་ (dzāmündza) a kind of jute.

ཙ་ཙར་ཙ་བྱུས་ (dzādzaa dzājɛɛ̀) continuously, without break ¶ དམག་མི་ཙ་ཙར་ཙ་བྱུས་སླེབས་པ་རེད་ The soldiers arrived one after another without break.

ཙ་ཙར་ཙ་ལ་ (dzādzaa dzāla) sm. ཙ་ཙར་ཙ་བྱུས་.

ཙ་ར་ (dzāra) 1. corporal punishment (usu. whipping); va.—གཅོད་ to inflict corporal punishment, to whip. 2. sm. ཙད་.

ཙ་ར་ཁུང་ (dzāraguŋ) a point in the body used for acupuncture.

ཙ་རི་ (dzəri) a sacred mountain in what had been S.E. Tibet and is now a part of India.

ཙ་རི་རོང་སྐོར་ (dzəri roŋgɔɔ) 1. the lower and longer route for circumambulating ཙ་རི་. 2. duping, tricking; va.—འཁྱིད་ to trick/ dupe.

ཙ་རུ་ (dzəru) sm. གམ་དུ་.

ཙ་རེ་བ་ (dzārewa) sm. ཙ་ཙར་ཙ་བྱུས་.

ཙ་ལག (dzālaà) sm. ཙ་རྟགས་.

ཙ་ལྷག (dzālhaà) sm. ཙ་རྟགས་.

ཙཱ་རུ་ (dzāru) abbr. of ཙཱ་རུའི་བཟའ་བ་.

ཙཱ་རུའི་བཟའ་བ་ (dzārü sawa) an offering given at a consecration of a religious building.

ཙག་ཀྲ་ (dzāgdra) sm. ཙག་སྒྲ་.

ཙག་གི་ཙིག་གི (dzəgi dzīgi) sm. ཙག་ཙིག.

ཙག་གེ་ཙོག་གེ (dzāge dzōge) of different heights.

ཙག་སྒྲ་ (dzāgdra) 1. a match ¶ ཐ་མ་ སྦར་ཡས་ཀྱི་ཙག་སྒྲ་ཡོད་པས་ Do you have a match to light a cigarette? 2. a sound.

ཙག་སྒྲའི་སྒམ་ཆུང་ (dzāgdrɛ gəmjuŋ) match box.

ཙག་གཙོད་ (dzāg jöö̀) va. to boil butter to eliminate the water and leave the solids.

ཙག་བཙད་མར་ (dzāgjɛɛ̀ maa) butter that has been boiled to eliminate the water.

ཙག་ཙག (dzāgdzaà) 1. skinny (in negative sense). 2. bad and cramped (for handwriting).

ཙག་ཙིག (dzəgdzig) various small things, odds and ends, small (scale), petty ¶ ཙག་ཙིག་འཚོང་མཁན་ A peddler (street vendor).

ཙག་ཙིག་ཉོ་དངུལ་ (dzəgdziì ñoŋüü) petty expenditure fund.

ཙག་ཙོག (dzāgdzog) abbr. of ཙག་གེ་ཙོག་གེ་.

ཙག་བཤགས་ (dzāgshaà) 1. cutting sth. in half; va.—གཏོང་. 2. half of an animal carcass (that has been cut). 3. slang. refuting/ countering sth.; va.—གཏོང་.

ཙང་ (dzāŋ) (vb. + —) because, since ¶ ཁོ་ལྷ་སར་ཕྱིན་ཙང་ Because he went to Lhasa.

ཙང་ཀུན་ (dzəŋgün) a type of spirit/ ghost.

ཙན་དན་ (dzɛ̄ndɛn) sandalwood.

ཙན་དན་དཀར་པོ་ (dzɛ̄ndɛn gāābo) white sandalwood.

ཙན་དན་གུ་ཡོག (dzɛ̄ndɛn kuyɔɔ̀) sm. ཙན་དན་གྱིས་གུ་ཡོག་དང་གོས་ཆེན་གྱིས་ཐབ་ཕྱིས་.

ཙན་དན་གྱིས་གུ་ཡོག་དང་ གོས་ཆེན་གྱིས་ཐབ་ཕྱིས་ (dzɛ̄ndɛngi kuyɔɔ̀ daŋ kööjengi təbjiì cii) using inappropriately [Lit. using sandalwood as a fire iron and brocade as a kitchen cleaning cloth].

ཙན་དན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ (dzɛ̄ndɛn drüügi ñīŋbu) a rare type of sandalwood.

ཙན་དན་དམར་པོ་ (dzɛ̄ndɛn māābo) red sandalwood.

ཙན་དན་སྨུག་པོ་ (dzɛ̄ndɛn mūgbo) dark red sandalwood.

ཙན་དན་ས་མཆོག (dzɛ̄ndɛn sājɔɔ̀) sm. ཙན་དན་དཀར་པོ་.

ཙནྡན་ (dzɛ̄ndɛn) sm. ཙན་དན་.

ཙན་སྡོང་ (dzɛ̄ndoŋ) sandalwood tree.

ཙབ་ (dzəb) 1. a thing for putting under sth. to balance it or make it even; va.—རྒྱག ¶ ལྕོག་ཙེ་འདི་ལ་ཙབ་ཅིག་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག (We) have to put sth. under the (legs of the table) to make it even. 2. see ཙབ་ལངས་.

ཙབ་ཏ་ཙུབ་ཏ་ (dzəbdə dzūbda) sm. ཙབ་ཙུབ་.

ཙབ་བེ་ཙུབ་བེ་ (dzəbbe dzūbe) sm. ཙབ་ཙུབ་.

ཙབ་ཙབ་ (dzəbdzəb) sm. ཙབ་ཙུབ་.

ཙབ་ཙུབ་ (dzəbdzub) rushed, hurried; va.—བྱེད་ to rush, to hurry ¶ ཁོས་ལས་ཀ་འདི་ཙབ་ཙུབ་བྱས་ཏེ་བྱས་པ་རེད་ He did the work hurriedly. ¶ ཙབ་ཙུབ་མ་བྱེད་ Don't rush.

ཙབ་ཙུབ་ཅན་ (dzəbdzubjɛn) hasty, hurried.

ཙབ་ཙོབ་ (dzəbdzob) sm. ཙབ་ཙུབ་.

ཙབ་རལ་ (dzəbrɛɛ) torn, tattered; va.—བཟོ་ to tatter, to tear into pieces, to wreck ¶ མི་དེ་ཚོས་གཞུང་ཙབ་རལ་བཟོས་པ་རེད་ These people wrecked the government.

ཙབ་ལངས་ (dzəb laŋ) vi. to feel nervous/ jittery.

ཙབ་ལིང་ (dzəbliŋ) sm. ཙབ་ཙུབ་.

ཙབ་རྡལ་ (dzəbrɛɛ) torn, tattered.

ཙབས་རུ་ཚྭ་ (dzəbru tsā) a kind of salt.

ཙམ་ (dzām) 1. about, approximately ¶ མི་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ There are about twenty people. ¶ ཆུ་བུམ་པ་ཕྱེད་ཙམ་འདུག The vase is about half full of water. 2. (adj. + —) quite ¶ ཁོ་ཚོར་རོགས་དངུལ་མང་ཙམ་སྤྲོད་དགོས་ You have to give them quite a lot of aid. 3. (ཇི་ + —) however much, however many ¶ དམག་མི་ཇི་ཙམ་བཏང་ཡང་ However many soldiers were sent. ¶ རིན་འབབ་ཇི་ཙམ་སྤར་ཀྱང་ཁེ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བ་རེད་ However much the price was raised the profit was not big. 4. (with དེ་ or འདི་) that/ this many, that/ this much, as much/ many as that/ this, so much/ many ¶ དམག་མི་ག་ཚོད་བཏང་ཡང་དེ་ཙམ་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ However many soldiers they send, that many we will destroy. ¶ ཁོས་དངུལ་དེ་ཙམ་བརྐུས་པ་ཡིད་ཆེས་ཁག་པོ་རེད་ It's hard to believe he stole so much money. 5. (vb. + —) just barely managing to do sth. ¶ མཐར་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ཙམ་བྱུང་ Finally (I) just barely made it to India. ¶ ལོ་མང་པོ་དངུལ་བསགས་ཏེ་ཁང་པ་ཉོ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ Having saved money for many years, (I) was barely able to buy a house. ¶ ཁོ་བཙོན་ལ་འགྲོ་མི་དགོས་ཙམ་བྱུང་བ་རེད་ He barely managed not to go to prison. ¶ མ་ཤི་ཙམ་བྱུང་ (I) barely stayed alive. ¶ ཁོ་མ་ཤི་ཙམ་བརྡུངས་པ་རེད་ He was beaten till (he) was almost dead. 6. only, just, merely ¶ དེ་ནི་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་དག་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་མ་རེད་ As for this, (they) are only saying it. (They) won't actually carry it out. ¶ ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་ཙམ་ལས་གྲོས་ཚོད་ཁག་ལ་འོས་ཤོག་མ་སྤྲུགས་ Only attend the meeting, don't vote on motions.

ཙམ་དུ་ (dzāmdu) at about, in about, to about ¶ ཉི་མ་བཞི་ཙམ་ལ་ལྷ་སར་འབྱོར་གྱི་རེད་ In about four days (they) will reach Lhasa. ¶ འདི་ནས་མེ་ལི་བཞི་ཙམ་དུ་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད་ About four miles from here there is a railway station. ¶ རི་

དེའི་ཕྱེད་ཙམ་དུ་འཛེགས་དུས་ When they climbed about halfway up the mountain. 2. just at (sight or hearing) ¶ཁོ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་དགའ་པོ་བྱུང་ Just seeing him made me glad.

ཙམ་དུ་མ་ཟད་ (dzāmdu masɛɛ) not only, just ¶གཏེར་ཁ་གསར་པ་འཚོལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སློག་འདོན་ཡང་བྱ་དགོས་ Not only do we just search for new mines, we have to excavate them.

ཙམ་ན་ (dāmna) sm. ཙམ་དུ་.

ཙམ་ནས་ (dzāmbɛɛ̀) from about (usu. with numbers) ¶ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ནས་ From about twenty years.

ཙམ་པ་ཀ་ (dzāmbaga) lily magnolias.

ཙམ་པོ་བ་ (dzāmbowa) ordinary, common, so so, medium, not standard.

ཙམ་ཤིག (dzāmshig) about, approximately ¶ཁོ་ཨ་རི་ར་ལོ་བཞི་ཙམ་ཤིག་བསྡད་པ་རེད་ He stayed in America about four years.

ཙམ་ཡང་ (dzāmya) even, so much as ¶གོས་སྒོ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་སྤྲེར་བ་རེད་ (They) didn't give even one piece of clothing. ¶དབྱིན་སྐད་ཚིག་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ I don't know even a word of English.

ཙམ་ལ་ (dzāmla) sm. ཙམ་དུ་.

ཙར་ཙར་ (dzārdzar) 1. falling out unintentionally; vi.—ཐེབས ¶སྒོར་ཁུག་ནང་ནས་དངུལ་ཙར་ཙར་ཐེབས་ཀྱི་འདུག Money is falling out of the purse. 2. odds and ends. 3. sm. ཙ་ཙར་ཙ་བུས་.

ཙར་རེར་འཇོག (dzārre jɔ̄ɔ̀) va. to leave without completing/ finishing it ¶ཁོང་ན་ནས་ལས་ཀ་མཇུག་ཙར་རེར་འཇོག་དགོས་བྱུང་སོང་ He got sick and had to leave the work unfinished.

ཙི་ (dzī) abbr. of ཙི་ཙི་.

ཙི་ཁུང་ (dzīguŋ) mouse hole.

ཙི་གི་ (dzīgi) mouse, rat.

ཙི་གུ་ (dzīgu) pit (of a fruit).

ཙི་ཏྲ་མ་ཎི་ (dzīnda mani) another way of writing.ཙིན་ད་མ་ཎི་.

ཙི་ན་ (dzīni) China.

ཙི་པ་ཏ་ (dzībada) a mythological animal—drawings and carving of the head of this animal that are found on the pillars of monasteries and aristocratic homes.

ཙི་ཙི་ (dzīdzi) mouse, rat.

ཙི་ཙི་གླ་ཙི་ཅན་ (dzīdzi lādzimə) muskrat.

ཙི་ཙི་ག་སྐམ་པོ་ (dzīdzi gambo) 1. bat. 2. sb. who is two-faced.

ཙི་ཙི་གསོད་སྨན་ (dzīdzi sȫȫmɛn) mouse/ rat poison.

ཙི་ཙེ་ (dzīdze) ch. sm. ཙི་ཚེ་.

ཙི་ཚེ་ (dzīdze) ch. millet.

ཙི་ཝའི་ཞིན་ (dzīwɛshɛn) ch. ultraviolet rays.

ཙིག་ཙིག (dzīidzii) sm. ཙི་ཙི་.

ཙིན་ད་མ་ཎི་ (dzīnda mani) a precious gem, a wish-fulfilling gem.

ཙིའུ་ (dziwu) sm. ཙི་གུ་.

ཙིར་སྒྲ་ཝུར་སྒྲ་ (dzīrdra wurdra) noisy, boisterous.

ཙིར་ཙིར་ཝུར་ཝུར་ (dzīrdzir wurwur) crowded and noisy/ boisterous.

ཙིར་སིང་ (dzīrsiŋ) extremely afraid; vi.—རྒྱག.

ཙུ་མ་དི་ (dzūmadi) a traditional Tibetan surgical tool.

ཙུ་མོ་དི་ (dzūmodi) sm. ཙུ་མ་དི་.

ཙུ་ཏ་ (dzūda) 1. a mythological land where people have one leg only. 2. a name of a precious stone/ gem.

ཙུག (dzūg) 1. how ¶ང་ཚོ་ཙེ་ཙུག་བྱེད་ How should we do it? 2. ch. sm. ཙུའུ་.

ཙུག་ཀྲང་ (dzūgdraŋ) ch. sm. ཙུའུ་ཀྲང་.

ཙུག་གུལ་སྡོད་ (dzūùgüü dȫȫ) vi. to sit/ be still ¶པར་རྒྱག་དུས་གཟུགས་པོ་ཙུག་གུལ་སྡོད་དགོས་ When having a picture taken one must sit still.

ཙུག་གུལ་འཇོག (dzūùgüü shāà) vi. to leave sth. alone ¶འཕྲུལ་འཁོར་དེ་ཙུག་གུལ་ཞོག་ཤོག Leave the machine alone (don't touch it).

ཙུག་ཙུག (dzūgdzuù) the sound of chewing.

ཙུང་ཀྲི་ (dzūŋdri) ch. general branch.

ཙུང་ཏུའུ་ (dzūŋdu) ch. governor, general.

ཙུང་ཏུའི་ (dzūŋduwe) ch. column (military) ¶ཙུག་ཏུའི་ལྔ་པ་ The 5th column.

ཙུང་ཐུང་ (dzūŋduŋ) ch. president of a republic.

ཙུང་ཐུང་གཞོན་པ་ (dzūŋduŋ shōmba) ch.tib. vice president.

ཙུང་ཙི་ (dzūŋdzi) ch. a triangular shaped rice dumpling that is wrapped in bamboo leaves and steamed.

ཙུང་ལི་ (dzūŋli) ch. premier, prime minister, chancellor.

ཙུང་ལི་གཞོན་པ་ (dzūŋli shōmba) ch.tib. vice or deputy premier/ prime minister/ chancellor.

ཙུང་སི་ལིང་ (dzūŋ sīliŋ) ch. commander in chief.

ཙུང་ཧྲུའུ་ཅི་ (dzūŋ hrūūji) ch. secretary general.

ཙུབ་འཁྱིལ་ (dzūbgyii) curly hair.

ཙུམ་ (dzūm) arc. va. to kiss.

ཙུའུ་ (dzūū) ch. small group, team.

ཙུའུ་ཀྲང་ (dzūūdraŋ) ch. leader/ head of a ཙུའུ་.

ཙུའུ་ཆིའུ་ (dzūū cīwu) ch. soccer ¶ཙུའུ་ཆིའུ་རུ་ཁག Soccer team.

ཙུའུ་ཨན་ (dzūūan) ch. histamine.

ཙུའོ་ཐེང་ (dzūwo tēŋ) ch. Sato (former Prime Minister of Japan).

ཙུའོ་ཐེང་སྲིད་གཞུང་ (dzūwo tēŋ sīishuŋ) ch.tib. the Sato government (Japan).

ཙུའོ་དབྱི་ (dzūwo yī) ch. custom of showing greeting/ respect when giving sth. by placing the palm under the elbow of one's arm at right angles; va.—ཞུ་.

ཙུའི་ཆན་དར་བུ་ (dzūdzɛn tarbu) ch.tib. tussah, tussore.

ཙུའི་ཆན་དར་སྐུད་ (dzūdzɛn targüü) ch.tib. tussah silk.

ཙེ་ནེ་ (dzēne) 1. firm, unwavering. 2. all, entire.

ཙེ་པོ་ (dzēbo) a small basket carried on the back.

ཙེ་རེ་ (dzēre) squeaking sound (e.g., made by creaking doors).

ཙེག་ཙེག (dzēgdzeg) rustling sound.

ཙེབ་ཙེབ་ (dzēbdzeb) sharp pointed.

ཙེམ་སྐྱི་ (dzēmgye) vi. to worry and fear sth. bad will occur ¶གྲོང་ཁྱེར་བཙོག་པ་དེར་སླེབས་དུས་ན་མི་ཡོང་ངམ་བསམས་པའི་ཙེམ་སྐྱིས་བྱུང་ I worried and feared for my health when I came to the unhygienic (dirty) town.

ཙེམ་ཙེ་ (dzēmdze) sm. ཛེམ་ཙེ་.

ཙེམ་ཚ་པོ་ (dzēm tsābo) squeamish.

ཙེམ་ཟ་ (dzēm sa) sm. ཙེམ་སྐྱི་.

ཙེར་ (dzēr) a squeaking noise.

ཙེར་ཙེར་ (dzērdzer) sm. ཙེ་རེ་.

ཙེལ་པོ་ (dzēēbo) basket for carrying things on the back.

ཙོ་ལོ་ (dzōlo) sm. སོག་སོག.

ཙོག (dzōò) sm. ཙོག་པུར་སྡོད་.

ཙོག་གེ་ (dzōòge) erect; va.—ལངས་ to stand erect; va.—སྡོད་ to sit erect.

ཙོག་སྒྲོམ་ (drōgdrom) a square wooden frame with a cushion inside.

ཙོག་ཐུམ་ (dzōgdum) coins wrapped in a cloth (usu. 1 dotse).

ཙོག་པ་ (dzōgba) sm. ཙོག་པུ་.

ཙོག་པུ་ (dzōgbu) upright.

ཙོག་པུར་ (dzōgbur) squatting; vi.—སྡོད་ to squat, to sit on one's haunches/ heels.

ཙོག་པུར་སྡོད་ (dzōgbur dȫȫ) see ཙོག་པུར་.

ཙོག་པོ་ (dzōgbo) 1. pestle. 2. stone.

ཙོག་མི་ཐུགས་ (dzōg mi tsūù) vi. to be unable to stand erect (usu. toddlers).

ཙོག་ཙོག (dzōgdzog) 1. upright, erect; va.—བྱེད་. 2. squatting down on one's heels; va.—བྱེད་. 3. sth. piled up (e.g., dirt/ sand); va.—བཟོ་.

ཙོག་ཙོག་ཆགས་ (dzōgdzoò cāà) vi. to be upright, to be piled up.

ཙོག་ཙོག་པུ་ (dzōg dzōgbu) sm. ཙོག་ཙོག.

ཙོག་ཙོག་པུར་ (dzōg dzōgbur) sm. ཙོག་ཙོག.

ཙོག་ཙོག་བྱེད་ (dōgdzoò cēè) 1. va. to sit upright

(e.g., in a bed). 2. va. to squat on one's haunches/ heels.

ཙོག་ཙོག་བཟོ་ (dōgdzoò so̱) va. to make sth. into a pile.

ཙོང་ (dōŋ) onion.

ཙོང་ཁ་པ་ (dzōŋgaba) Tsongkhapa.

ཙོང་མདོག (dzōŋdɔɔ̀) light green.

ཙོང་ཙོང་ (dzōŋdzoŋ) long/ tall objects like hats.

ཙོབ་སྐྱལ་ཆགས་ (dzōbgyεε cāà) vi. to become completely wet.

ཙོབ་སྐྱལ་བཟོ་ (dzōbgyεε so̱) va. to make completely wet.

ཙོས་ཙི་ (dzööòdzi) cigarette holder.

གཙག: p. གཙགས་; f. གཙོགས་; imp. གཙོགས་ (dzāà) va. to draw out/ extract blood ¶ ཁྲག་གཙག་གི་འདུག (He) is drawing blood (as a medical treatment).

གཙག་ཁབ་ (dzāàgəb) needle used in acupuncture, lancet used for drawing blood; va.—རྒྱག to do acupuncture, to draw blood.

གཙག་གདན་ (dzāàdεn) a Tibetan medical clasp for holding the tongue still when draining blood from it.

གཙག་བུ་ (dzəgbu) sm. གཙག་ཁབ་.

གཙག་བུ་སྦྲ་རེ་ཁ་ (dzəgbu dārega) a traditional Tibetan medical tool for draining blood.

གཙག་བུ་འབྲི་ཕྱི་ (dzəgbu drije) a traditional Tibetan medical tool.

གཙག་བྲིས་ (dzəgdriì) tattooing; va.—རྒྱག.

གཙང་ (dzāŋ) 1. clean ¶ ཁང་པ་འདི་གཙང་ཞིང་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག This house is big and clean. 2. the Tsang area (the southwest part of Central Tibet). 3. va. to clear up a debt, to reimburse sb. ¶ ངའི་བུ་ལོན་ཚང་མ་གཙང་སོང་ I have cleared all my debts. 4. vi. to be ended/ finished ¶ ཁ་ས་ནས་ངའི་གུང་སེང་གཙང་སོང་ My vacation ended yesterday. 5. (— + vb.) doing completely ¶ གཙང་སྐྱེལ་ Delivering completely.

གཙང་སྐད་ (dzāŋgεὲ) the dialect used in Tsang.

གཙང་ཁང་ (dzāŋgaŋ) rooms inside temples where statues are kept.

གཙང་ཁུལ་ (dzəŋgüü) the Tsang area.

གཙང་ཁེ་ (dzāŋke) net profit.

གཙང་ཁྲུས་ (dzāŋdrüù) washing; va.—བྱེད་.

གཙང་འཁྱེར་ (dzāŋgyer) taking everything out (cleaning); va.—བྱེད་ to take everything out, to clean out.

གཙང་འཁྲུད་ཁང་ (dzāŋdrugaŋ) 1. laundry/ washing room. 2. laundering/ cleaning shop.

གཙང་འཁྲུད་ཚོས་སྒྱུར་ཁང་ (dzāŋdru tsööògyurgaŋ) laundry/ cleaning and dyeing shop.

གཙང་གད་ (dzāŋgεὲ) 1. sweeping to clean up; va.—རྒྱག. 2. removing spoiled parts of vegetables; va.—རྒྱག.

གཙང་དགོན་ (dzāŋgön) shung. a monastery in which the monks are adhering to their vows.

གཙང་སྒྲིག (dzəŋdrig) clearing away, rearranging, clearing up, reorganizing, putting in order; va.—བྱེད་.

གཙང་སྒྲིག་ལེགས་བསྡུ་ (dzəŋdrig le̱gdu) putting in order and simplifying/ streamlining; va.—བྱེད་.

གཙང་བསྒྲིགས་ (dzəŋdrig) sm. གཙང་སྒྲིག.

གཙང་བཅོམ་ (dzāŋ jōm) robbing completely; va.—བྱེད་.

གཙང་བཅོས་ (dzāŋjöò) completely changing/ reforming/ transforming; va.—བྱེད་.

གཙང་ཆག (dzāŋcaà) complete elimination/ exemption (from taxes/ debts).

གཙང་ཆབ་ (dzāŋjəb) sm. གཙང་ཆུ་.

གཙང་ཆུ་ (dzāŋju) 1. clean water. 2. river, stream. 3. rivers flowing from the Tsang area of Tibet.

གཙང་མཆོད་ (dzāŋjöò) an offering made to gods before using/ consuming sth.

གཙང་འཛལ་ (dzāŋjεε) completely paying off a debt or a tax obligation; va.—བྱེད་.

གཙང་ཉ་ (dzāŋña) river fish.

གཙང་ཐག་ཆོད་ (dzāŋda cöò) vi. to be settled completely.

གཙང་དག (dzāŋña)1. clean; va.—བཟོ་ to clean. 2. wiping out, eradicating, purging; va.—བཟོ་ ¶ གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་པ་གཙང་དག་བཟོ་དགོས་ (We) must eradicate the counterrevolutionaries.

གཙང་དག་འཐུང་ (dzāŋdaà tūŋ) va. to drink to the bottom in one sip, to drink bottoms up.

གཙང་དག་བཟོ་ (dzāŋdaà so̱) 1. va. to clean. 2. va. to wipe out, to eradicate.

གཙང་དག་ཤུལ་མེད་བཟོ་ (dzāŋdaà shüümeè so̱) 1. va. to clean so that there is no trace (of dirt). 2. va. to wipe out/ eradicate totally.

གཙང་དུས་ (dzāŋdüù) 1. a period of expiration. 2. a period of time to clear debts ¶ བུ་ལོན་འདིའི་གཙང་དུས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚུད་ཡིན་ This debt must be cleared within three years. 3. the time when a vacation is over ¶ གུང་སེང་གཙང་དུས་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་དགོས་ (You) have to come back when your vacation is over.

གཙང་དྲས་རྒྱག (dzāŋdrεὲ gya̱à) va. to cut in a straight line.

གཙང་མདའ་ (dzāŋda) shung. commander/ general of the Tsang Regiment in tt.

གཙང་དོག་དོག (dzāŋ do̱gdog) tidy, neat, clean.

གཙང་སྣམ་ (dzāŋnam) woolen material woven in གཙང་.

གཙང་པ་ (dzāŋba) a person from གཙང.

གཙང་པོ་ (dzāŋbo) 1. a river. 2. the main river that bisects Tibet and then turns south to flow into India as the Brahmaputra River.

གཙང་པོ་འཕྲེད་བཅད་ (dzāŋbo trēèjεὲ) crossing a river transversely; va.—གཏོང་.

གཙང་སྤྱི་ (dzāŋji) shung. governor-general of Tsang in tt.

གཙང་སྤྱོད་ (dzāŋjöò) 1. principled behavior. 2. toilet, lavatory.

གཙང་སྤྲོད་ (dzāŋdröò) sm. གཙང་འཛལ་.

གཙང་ཕུད་ (dzāŋbüù) sm. གཙང་འབུད་.

གཙང་ཕྱགས་ (dzāŋjaà) annihilating, eradicating, exterminating; va.—རྒྱག; —བྱེད་ ¶ དགྲ་དམག་གཙང་ཕྱགས་མཐར་ཕྱིན་བྱས་ཡོད་ (We) completely annihilated the enemy [Lit. sweeping clean].

གཙང་འཕྱག (dzāŋjaà) sm. གཙང་ཕྱགས་.

གཙང་འཕྱར་ (dzāŋjaa) winnowing grain; va.—གཏོང་.

གཙང་འཕྲོག (dzāŋdrɔɔ̀) cleaning out sb. by robbing; robbing everything a person has; va.—བྱེད་ ¶ ཇག་པས་རྒྱུ་ནོར་ཡོད་ཚད་གཙང་འཕྲོག་བྱས་པ་རེད་ The bandits robbed (them) of everything.

གཙང་འཕྲོད་ (dzāŋdröò) sm. འཕྲོད་བསྟེན་.

གཙང་བ་ (dzāŋwa) clean, pure; va.—བྱེད་ to clean, purify ¶ མི་གཙང་བའི་ཅ་ལག Impure/ unclean things.

གཙང་བྲིས་ (dzāŋdri) 1. making a final copy, writing a copy neatly; va.—རྒྱག. 2. thankas painted in the Tsang style.

གཙང་དབྲི་ (dzāŋdre) sm. གཙང་མ་ and བཙོག་པ་.

གཙང་འབུད་ (dzāŋbüù) eliminating, expelling, firing from a job; va.—བྱེད་.

གཙང་འབུལ་ (dzāŋbüü) h. of གཙང་སྤྲོད་.

གཙང་སྦྲ་ (dzāŋdra) cleanliness, sanitation, hygiene; va.—བྱེད་ ¶ མི་སྒེར་གྱི་གཙང་སྦྲ་ Personal hygiene.

གཙང་སྦྲ་དོད་པོ་ (dzāŋdra to̱öbo) clean, hygienic.

གཙང་སྦྲ་འཕྲོད་བསྟེན་ (dzāŋdra tröòden) sanitation and hygiene.

གཙང་སྦྲ་རུ་ཁག (dzāŋdra ru̱gaà) hygiene/ sanitation unit.

གཙང་སྦྲ་ཁང་ (dzāŋdragaŋ) toilet.

གཙང་མ་ (dzāŋma) 1. clean; va.—བཟོ་ to clean ¶ སྟོད་ཐུང་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད་ I have a clean shirt. ¶ ང་ཚོས་ཁང་པ་འདི་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་ We have to clean the house. 2. cleaning up, mopping up (an enemy) ¶ དགྲ་བོ་ལྷག་འཕྲོས་རྣམས་གཙང་མ་བཟོས་པ་རེད་ (They) cleaned up the remnants of the enemy soldiers. 3. full, complete ¶ རང་བཙན་

གཙང་མ་ Complete or full independence. 4. pure ༑ཁོས་དབུས་སྐད་གཙང་མ་རྒྱག་གི་འདུག He speaks pure Central Tibetan (dialect).

གཙང་མའི་ཟླ་བ་ (dzāŋmɛ ḏawa) the 5th month of the Tibetan calendar.

གཙང་མོ་ (dzāŋmo) a woman from གཙང་ province.

གཙང་དམག (dzāŋmaà) soldiers from གཙང་ province.

གཙང་དམི་ (dzāŋme) sm. གཙང་མི་.

གཙང་གཙང་ (dzāŋdzaŋ) only, entirely, wholly, one hundred percent ༑ང་བོད་པ་གཙང་གཙང་ཡིན་ I am wholly Tibetan (both parents Tibetan).

གཙང་བཙན་ (dzāŋdzɛn) a clear/ authentic order.

གཙང་བཙོག (dzāŋdzɔ̀) clean and dirty.

གཙང་རྩིས་ (dzəŋdzii̇) full settlement of an account; va.—རྒྱག ༑བུ་ལོན་ཚང་མ་གཙང་རྩིས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I fully settled the entire loan (paid it back fully).

གཙང་ཚད་ (dzāŋdzɛɛ̀) degree of cleanliness/ sanitation.

གཙང་འཛིན་ (dzāŋdzin) shung. receipt for completely paying sth. such as a lease/ loan ༑ལོ་ལོའི་བོགས་འབབ་དགོན་སྡེའི་གཙང་འཛིན་རིམ་པ་བཅས་ར་སྙོད་བྱུང་བ་འདུས་ཤིང་ They had receipts to prove that they had paid the yearly lease to the monastery.

གཙང་རྫོང་ (dzāŋdzoŋ) districts in Tsang province.

གཙང་ཞིང་ཐྲ་འཕྲིག་པོ་ (dzāŋshiŋ tra̱ dri̱gbu) clean and neat.

གཙང་ཞིབ་ (dzəŋshib) investigation, examination, check, audit; va.—བྱེད་.

གཙང་བཞི་ (dzəŋshi) abbr. of གཙང་བཤེར་བཞི་.

གཙང་བཞེས་གནང་ (dzāŋsheè nāŋ) h. of ཞབས་དག་རྒྱག.

གཙང་ཟོན་ (dzāŋsön) woolen boot from Tsang.

གཙང་རགས་ (dzāŋraà) a dam on a river.

གཙང་རིས་ (dzəŋrii̇) 1. sm. གཙང་ཐྲིས་. 2. abode of the gods.

གཙང་རུམ་ (dzāŋrum) a carpet from Tsang.

གཙང་ལེགས་གྲུབ་ (dzāŋlegdrub) name of one of the first seven monks during the time of King Trisong Detsan.

གཙང་ཤོག (dzāŋshoò) 1. paper from Tsang. 2. clean paper.

གཙང་བཤང་ (dzāŋshaŋ) completely clearing sth. (a path, a canal, etc.); va.—བྱེད་.

གཙང་བཤལ་ (dzāŋshɛɛ) rinsing; va.—གཏོང་ to rinse.

གཙང་བཤུས་ (dzāŋshüü̇) a clean copy of sth.; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to prepare a clean copy of sth., to copy neatly.

གཙང་བཤེར་ (dzāŋshee) taking inventory, cleaning up; va.—བྱེད་ ༑དེང་སང་མཛོད་ཁང་གཙང་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐབས་རེད་ These days they are in the midst of taking inventory of the contents of the warehouse.

གཙང་བཤེར་བཞི་ (dzāŋshee shi̱) the four cleanups (ཆབ་སྲིད་གཙང་བཤེར་དང་བསམ་བློ་གཙང་བཤེར་ རྩ་འཛུགས་གཙང་བཤེར་ དཔལ་འབྱོར་གཙང་བཤེར་) clean up politics, clean up ideology, clean up organization and clean up economy) (political slogan).

གཙང་སིང་ངེ་བ་ (dzāŋ sĩŋŋewa) very clean.

གཙང་སིང་སིང་ (dzāŋ sĩŋsiŋ) sm. གཙང་སིང་ངེ་བ་.

གཙང་སེལ་ (dzāŋsee) 1. eradicating, exterminating, liquidating, completely destroying, purging; va.—བྱེད་ ༑རྨོངས་དད་ཀྱི་བསམ་བློ་གཙང་སེལ་བྱ་དགོས་ (We) have to eradicate superstitious thinking. 2. pasteurization; va.—བྱེད་ ༑འབྲོག་ལས་ཁང་དེས་འོ་མ་དེ་དག་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་གཙང་སེལ་བྱས་པ་རེད་ The animal husbandry office pasteurized the milk by machine.

གཙང་གསུམ་ (dzāŋsum) the three atrocities: burn all, kill all, loot all (གཙང་སྲེག གཙང་གསོད་ གཙང་འཕྲོག) (political term relating to the Japanese occupation of China).

གཙབ་: p. བཙབས་; f. བཙབ་; imp. གཙོབས་ (dzəb) va. to mince/ chop ༑ཤ་ཞིབ་མོར་གཙོབས་རོགས་ (Please) chop the meat finely.

གཙབ་གྲི་ (dzəbdri) chopping/ mincing knife, cleaver.

གཙབ་གཅོད་ (dzəbjöö̀) chopping, mincing.

གཙབ་སྟན་ (dzəbdɛn) sm. གཙབ་གདན་.

གཙབ་གདན་ (dəbdɛn) chopping block/ board.

གཙབ་ཤིང་ (dzəbshiŋ) wooden wedge put under the leg of a table, chair, etc. to steady it; va.—རྒྱག.

གཙའ་ (dzā) rust, tarnish; vi.—རྒྱག to rust, to tarnish.

གཙའ་ཐུབ་ངར་ལྕགས་ (dzātub ŋa̱rjaà) stainless steel.

གཙའ་ནད་ (dzānɛè) blight, rust (of crops).

གཙའ་མི་ཆགས་པའི་ངར་ལྕགས་ (dzāmi cāgbɛ ŋa̱rjaà) stainless steel.

གཙིགས་ (dzii̇) 1. va. to bare one's teeth, to snarl. 2. important, valued.

གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ (dzĩg jēèba) sm. གཙིགས་ཡིག.

གཙིགས་ཁ་ (dzĩigə) sm. དམ་བཅའ་.

གཙིགས་བཅས་པ་ (dzĩg jēèba) shung. sm. གདན་ལ་འཕེབས་པ་

གཙིགས་ཆེ་བ་ (dzĩi̇ cēwa) of great value, high regard/ esteem; va.—བྱེད་ to value greatly.

གཙིགས་ཆེན་ (dzĩi̇jen) high esteem, regard/ value; va.—བྱེད་; —འཛིན་ to value/ esteem/ regard highly.

གཙིགས་ཆེན་པོ་ (dzĩi̇ cēmbo) sm. གཙིགས་ཆེན་.

གཙིགས་མཐོང་ (dzĩgdoŋ) respect, esteem; va.—བྱེད་.

གཙིགས་སྣང་ (dzĩi̇naŋ) sm. གཙིགས་མཐོང་.

གཙིགས་བློ་ (dzĩi̇lo) feeling of great respect/ regard.

གཙིགས་གཙིགས་ (dzĩgdzii̇) treasuring/ valuing/ cherishing, holding in esteem; va.—བྱེད་.

གཙིགས་འཛིན་ (dzĩŋdzi̱n) sm. གཙིགས་བཟུང་.

གཙིགས་བཟུང་ (dzĩi̇ su̱ŋ) va. to consider important, to hold in esteem, to cherish/ value.

གཙིགས་ཡིག (dzĩi̇yii̇) arc. letters carved on stone pillars.

གཙིགས་སུ་ཆེ་བ་ (dzĩgsu cēwa) sm. གཙིགས་ཆེ་བ་.

གཙིགས་སུ་འཛིན་ (dzĩgsu dzi̱n) sm. གཙིགས་བཟུང་.

གཙིར་སྒྲ་ (dzĩrdra) squeaking sound.

གཙིར་རིལ་ཝུ་རིལ་ (dzĩrrii wu̱rii) crowded, packed, jammed in.

གཙུག (dzūg) 1. the top/ crown of the head. 2. arc. palace.

གཙུག་མཁན་ (dzūggɛn) abbr. of གཙུག་ལག་མཁན་པོ་.

གཙུག་འཁྱིལ་ (dzūggyii) cowlick.

གཙུག་རྒྱན་ (dzūggyɛn) head ornament.

གཙུག་སྒྲོ་ (dzūgdro) feather on the head of a fowl.

གཙུག་ཏུ་བཀུར་ (dzūgdu gūr) sm. སྤྱི་བོར་བཀུར་.

གཙུག་ཏོར་ (dzūgdɔɔ) 1. a growth on the head of very holy people (e.g., Buddha). 2. hair tied in a bundle on top of head.

གཙུག་ཏོར་འཁྱོགས (dzūgdɔɔ kyɔ̄ɔ̀) vi. to be drunk/ tipsy/ intoxicated.

གཙུག་ན་རིན་ཆེན་ (dzūgna ri̱njen) king of the Nagas.

གཙུག་ནོར་ (dzūgnɔɔ) 1. supreme, consummate, highest. 2. a jewel worn on top of the head.

གཙུག་སྤུ་ (dzūgbu) hair on the top of the head.

གཙུག་ཕུད་ (dzūgbüü̇) 1. the best, the most outstanding. 2. the strands of hair ceremonially cut when becoming a monk.

གཙུག་ཕུད་འཁྱིལ་བ་ (dzūgbüü̇ kyĩiwə) braided hair tied in a circle behind the head.

གཙུག་འཕྲུ་ (dzūŋdru) comb. of a rooster.

གཙུག་ཞྭ་ (dzūùsha) a small cap.

གཙུག་གཡུ་ (dzūùyu) turquoise ornament worn on the top of the head.

གཙུག་གཡུ་ཐག་པ་ (dzūùyu tāgba) a turquoise head ornament worn by wives of high ranking officials of the traditional Tibetan government.

གཙུག་ལག་ཁང་ (dzūglagaŋ) 1. temple. 2. the Lhasa Cathedral (that houses the Jokang).

གཙུག་ལག་མཁན་པོ་ (dzūglaà kɛ̄mbo) someone knowledgeable in cultural studies.

གཙུབ་: p. གཙུབས་; f. གཙུབ་; imp. གཙུབས་ (dzūb) va. to rub.

གཙུབ་གདན་ (dzūbdɛn) sm. གཙུབ་སྟན་.

གཙུབ་སྟན་ (dzūbdɛn) wooden base used for making fire by a rubbing a stick on it.

གཙུབ་ཤིང་ (dzūbshiŋ) a wooden rubbing stick used for making fire.

གཙུབས་ (dzūb) p. and imp. of གཙུབ་.

གཙེ་: p. གཙེས་; f. གཙེ་; imp. གཙེས་ (dzē) 1. vi. to be hurt/ damaged/ injured/ sick ¶ ནད་ཀྱིས་གཙེས་ནས་ཤི་པ་རེད་ (He) got sick with an illness and died. 2. f. of འཚེ་.

གཙེའུ་ (dzēwu) a traditional Tibetan surgical tool.

གཙེར་ (dzēr) va. to annoy/ bother (usu. by making noise).

གཙེར་སྲུན་ (dzērsün) bothering, annoying; va.—བྱེད་.

གཙེས་ (dzēè) p. of གཙེ་ or འཚེ་.

གཙོ་ (dzō) abbr. of གཙོ་བོ་.

གཙོ་སྐུ་ (dzōgu) the main statue in a temple or shrine.

གཙོ་སྐྱོང་ (dzōgyoŋ) 1. leading/ chief/ dominant; va.—བྱེད་ to lead, to dominate, to act as chief (at a meeting or event this could convey chairman).

གཙོ་སྐྱོང་པ་ (dzōgyoŋ) leader, chief, chairman, head.

གཙོ་ཁྲིད་ (dzōdrii) 1. leading, dominanting; va.—བྱེད་ to dominate, to lead ¶ གཙོ་ཁྲིད་ཀྱི་བསམ་པ་ Dominant ideas. 2. the main teacher/ lecturer; va.—བྱེད་.

གཙོ་ཁུར་ (dzōgur) carrying the main responsibility/ initiative; va.—བྱེད་ to take the main responsibility.

གཙོ་འཁོར་ (dzōgɔɔ) the head and the servants/ retinue.

གཙོ་གལ་ཅན་ (dzō kɛ̄ɛ̄jɛn) sm. གཙོ་གལ་ཆེ་བ་.

གཙོ་གལ་ཆེ་བ་ (dzōkɛɛ cēwa) important, essential.

གཙོ་གལ་ཆེན་པོ་ (dzōkɛɛ cēmbo) sm. གཙོ་གལ་ཆེ་བ.

གཙོ་གྱུར་ (dzōgyur) the main, the chief, the most important ¶ ཚོགས་འདུ་འདིའི་ནང་སྲིད་འཛིན་འདེམས་རྒྱུ་དེ་གཙོ་གྱུར་གྱི་ལས་དོན་ཞིག་རེད་ The most important (task) of this meeting is selecting a president.

གཙོ་གྱུར་དབང་རྩ་ (dzōgyur wāŋdza) nerve center.

གཙོ་གྲས་ (dzōdrɛɛ̀) the main person, the main superior.

གཙོ་འགན་ (dzōngɛn) the main responsibility; va.—ལེན་; —ཁུར་; —བཞེས་ to take the main responsibility, to head, to lead.

གཙོ་འགན་བཞེས་མི་ (dzōngɛn sh̲eèmi) h. of གཙོ་འགན་ལེན་མི་.

གཙོ་འགན་ལེན་མི་ (dzōngɛn l̲enmi) the person who is responsible, the person in charge.

གཙོ་འགན་ཁྱེར་མཁན་ (dzōngɛn kyērñɛn) sm. གཙོ་འགན་ལེན་མི་.

གཙོ་རྒན་ (dzōgɛn) abbr. of གཙོ་དྲག་དང་རྒན་པོ་.

གཙོ་རྒོལ་ (dzōgöö) the main/ chief battle; va.—བྱེད་ to fight the main/ chief battle.

གཙོ་རྒོལ་དམིགས་འབེན་ (dzōgöö mi̲ŋben) main target of an attack.

གཙོ་སྒྲུབ་ (dzōdrub) main responsibility, main charge; va.—བྱེད་ to be the main one responsible for, to be the main one in charge of, to direct, to manage.

གཙོ་བཅོས་ (dzōjöö) main treatment.

གཙོ་ཆུང་བ་ (dzō cūŋwə) subordinate, secondary, less important.

གཙོ་ཆེ་ (dzōce) important, essential, chief, major.

གཙོ་ཆེ་བ་ (dzō cēwa) sm. གཙོ་ཆེ་.

གཙོ་ཆེན་ (dzōjen) sm. གཙོ་ཆེ་.

གཙོ་གཉེར་ (dzōñer) the main person in charge, the general head/ manager; va.—བྱེད་ to head, to manage, to administer, to lead.

གཙོ་གཉེར་སྡེ་ཁག (dzōñer d̲egaà) a directly controlled section/ office/ department/ division.

གཙོ་མཉམ་ (dzōñam) of equal importance ¶ ཚང་མའི་ལས་དོན་གཙོ་མཉམ་རེད་ Everybody's work is equally important.

གཙོ་རྟེན་ (dzōden) sm. རྟེན་གཙོ་.

གཙོ་དོན་ (dzōdön) the main idea/ issue.

གཙོ་དྲག (dzōdraà) shung. a custom begun by the 13th Dalai Lama wherein important families in a district were appointed to represent the peasants.

གཙོ་བདག (dzōdaà) leader, chief, ruler.

གཙོ་འདེབས་ལོ་ཏོག (dzōden l̲odoò) staple crop, main crop.

གཙོ་འདོན་ (dzōdön) the chief or most important task; va.—བྱེད་ to hold/ take as the chief or most important task ¶ ཚང་མས་ཞི་འཇགས་ཡོང་བ་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས་ (We) must hold the coming of peace and order as the most important task.

གཙོ་གནད་ (dzōnɛ̀ɛ) main point/ issue, crux of the matter.

གཙོ་སྤེལ་ཕལ་གནོན་ (dzōbel pɛ̄ɛnön) increase the main and suppress the ordinary/ common/ secondary (political slogan).

གཙོ་ཕལ་ (dzōbɛɛ) the main and secondary ¶ ལས་ཀ་ག་རེ་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་ཕལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ Whatever work one does, one must always differentiate between the main and the secondary.

གཙོ་ཕལ་གོ་ལྡོག (dzōbɛɛ k̲odɔɔ) reversing/ inverting the main and secondary, reversing/ inverting the important and the unimportant; va.—བྱེད་.

གཙོ་བོ་ (dzōō) chief, principal, foremost, main, most important ¶ འགལ་བ་གཙོ་བོ་ The principal contradiction. ¶ མགྲོན་གྱི་གཙོ་བོ་ The guest of honor. ¶ གཙོ་བོ་ཞིང་ལས་ངལ་རྩོལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ལ་ཚེ་གཡོག་ཀྱང་རེད་ Most important, they are laborers and also lifetime servants.

གཙོ་བོ་གྲོས་ལ་དབང་བ་ (dzōō tr̲öòla wāŋwa) person with the main power in a discussion.

གཙོ་བོར་ (dzōō) chief, principal, foremost, main, most important; va.—བཟུང་; —འཛིན་; —འདོན་; —ཟེན་ to hold as the most important/ main/ chief/ principal ¶ ཞི་བདེ་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་ལས་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་ Holding the cause of peace as the most important.

གཙོ་བོར་ལྷ་བ་ (dzōwor dāwa) shung. revered ¶ སྐྱེ་བོ་སེར་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ལྷ་བ་ Revered by all monks and lay people.

གཙོ་བོར་བཟུང་ (dzōwor s̲u̲ŋ) see གཙོ་བོར་.

གཙོ་མོ་ (dzōmo) lady/ woman of high birth or status.

གཙོ་ཚིག (dzōdzii) subject, actor (in grammar).

གཙོ་མཛད་ (dzōdzɛ̀ɛ) leader, person in charge, director.

གཙོ་འཛིན་ (dzōmdzin) leader, person in charge; va.—བྱེད་ to lead, to be in charge ¶ གསར་བརྗེའི་གཙོ་འཛིན་ཚོ་ Revolutionary leaders.

གཙོ་འཛིན་མི་སྣ་ (dzōndzin m̲inə) leading personnel, persons in leading positions.

གཙོ་བཞུགས་ (dzōshuù) president, chairman, chief.

གཙོ་ཟས་ (dzōsɛ̀ɛ) staple food, main food.

གཙོ་བཟུང་ (dzō su̲ŋ) sm. གཙོ་བོར་བཟུང་.

གཙོ་བཟུང་བྱེད་ (dzōsuŋ c̲eè) sm. གཙོ་གཟུང་བྱེད་.

གཙོ་ཤུགས་ (dzōshuù) the main force ¶ གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་ཚན་ཁག The main military force.

གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་ (dzōshuù məgbuŋ) the main military force.

གཙོ་ཤུགས་དམག་མི་ (dzōshuù məəmi) soldiers in the main military force.

གཙོགས་ (dzɔ̄ɔ̀) imp. of གཙོག.

གཙོད་ (dzöö) Tibetan antelope.

གཙོད་ཁྲག (dzöödraà) Tibetan antelope blood (used in Tibetan medicine).

གཙོད་མ་ (dzööma) female Tibetan antelope.

གཙོད་གཞུ་ (dzööshu) bow made from the horn of a Tibetan antelope.

གཙོད་རུ་ (dzööru) Tibetan antelope horn.

གཙོད་ར་ (dzööra) sm. གཙོད་རུ་.

གཙོབས་ (dzōb) imp. of གཙོབ་.

གཙོར་འདོན་ (dzōrd̲ön) sm. གཙོ་འདོན་.

གཙོར་བཟུང་བྱེད་ (dzōōsuŋ̄ c̲e̲è) sm. གཙོ་བོར་བཟུང་.

གཙོས་ (dzöö) conveys that a group is headed by

(the most important thing or person) ¶ ཡུལ་དེའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས་གཙོས་དབུ་ཁྲིད་མང་པོ་ཕེབས་པ་རེད་ Headed by the president, many leaders of the country came. ¶ ཨ་མེ་རི་ཀ་གཙོས་པའི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་ The imperialists, headed by the U.S.

གཙོས་པ་ (dzōōba) as the main/ chief one.

བཙག (dzāà) 1. f. of འཚག. 2. red ochre.

བཙག་སྙིགས་ (dzāgñii) oil/ butter sediment.

བཙག་དང་བསྲེབས་ན་དམར་ རམས་དང་བསྲེབས་ན་སྔོ་ (dzāàdaŋ d̲ebna māā r̲amdaŋ dēbna ŋō) people will be affected by the company they keep [Lit. (he who) comes in contact with ochre will turn red, and (he who) comes into contact with indigo will turn blue].

བཙག་གདན་ (dzāgdɛn) a red base (in painting).

བཙག་རྡོ་ (dzāgdo) a stone from which red dye is made.

བཙག་སྦུག (dzəgbug) funnel (for pouring oil).

བཙག་དམར་ (dzāgmaa) red dye/ ochre.

བཙགས་ (dzāà) p. of འཚག.

བཙགས་ཁུ་ (dzāàgu) a filtered liquid.

བཙགས་དངོས་ (dzāàŋöö) the material that is filtered.

བཙགས་འདེམས་ (dzāgdem) selecting the best.

བཙགས་མ་ (dzāgma) sm. བཙགས་དངོས་.

བཙང་ (dzāŋ) f. of འཚང་.

བཙང་རྒྱག (dzāŋ gy̲aà) va. to put padding in a box to prevent the objects from breaking.

བཙངས་ (dzāŋ) p. of འཚང་.

བཙངས་རྒྱག (dzāŋ gy̲aà) sm. བཙང་རྒྱག.

བཙན་ (dzɛ̄n) 1. power, force, strength. 2. (— + vb.) doing a verbal action by force ¶ བཙན་བཟུང་ Seizing by force. 3. a type of spirit/ demon. 4. abbr. of བཙན་པོ་. 5. abbr. of བཙན་རྒྱལ་.

བཙན་བཀག (dzɛ̄ngaà) (forcible) detention, (forcible) blockage/ obstruction/ prevention; va.—བྱེད་ to (forcibly) detain/ block/ obstruct/ prevent ¶ ཁོ་ཚོས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་བཙན་བཀག་བྱས་པ་རེད་ They prevented (the practice of) religion and culture.

བཙན་བཀའ་ (dzɛ̄nga) an order/ command (backed by the threat of force); va.—གཏོང་; —འབེབས་.

བཙན་བཀུག (dzɛ̄nguù) conscripting, summoning by force; va.—བྱེད་ ¶ གཞུང་གིས་ཡུལ་མི་མང་པོ་ལམ་ལས་བྱེད་པར་བཙན་བཀུག་བྱས་པ་རེད་ The government conscripted many local people to do road work.

བཙན་བཀོལ་ (dzɛ̄ngüü) sm. བཙན་བསྐུལ་.

བཙན་སྐུལ་ (dzɛ̄ngüü) sm. བཙན་བསྐུལ་.

བཙན་བསྐུལ་ (dzɛ̄ngüü) coercing, forcing, intimidating; va.—བྱེད་ to coerce, to force, to compel ¶ བཙོན་པ་རྣམས་ལ་ངལ་རྩོལ་བཙན་བསྐུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are forcing the prisoners to do manual labor.

བཙན་བསྐུལ་བཀའ་འབེབས་ (dzɛ̄ngüü gāmbeb) coercive commanding, ordering forcibly.

བཙན་ཁང་ (dzɛ̄ngaŋ) 1. temple where local spirits/ gods reside and are propitiated. 2. a fortress, stronghold.

བཙན་ཁྲིད་ (dzɛ̄ndrii) taking away by force, abducting, hijacking; va.—བྱེད་.

བཙན་མཁར་ (dzɛ̄ngar) fortress, stronghold, citadel.

བཙན་འཁྱེར་ (dzɛ̄ngyer) forcibly carrying away, robbing, stealing; va.—བྱེད་.

བཙན་གོས་ (dzɛ̄ngöö) robes worn by oracles.

བཙན་གླ་ (dzɛ̄nla) lease/ rent obtained through coercion or force.

བཙན་གླའི་ས་ཆ་ (dzɛ̄nlɛ sāja) a concession (foreign) settlement ¶ སྔོན་མ་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་བཙན་གླའི་ས་ཆ་མང་པོ་འདུག Formerly there were many (foreign) concessions in China.

བཙན་འགག (dzɛ̄ngaà) a defensive position ¶ རང་བྱུང་གི་བཙན་འགག A natural defensive position.

བཙན་འགེལ་ (dzɛ̄ngee) imposing/ forcing sb.; va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཁྲུག་དེ་ཀྲུང་གོའི་མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་བཙན་འགེལ་བྱེད་རྩིས་ཡོད་པ་རེད་ (They) plan to impose war on the Chinese people.

བཙན་འགོག (dzɛ̄ngɔɔ̀) anti-imperialist.

བཙན་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ (dzɛ̄ngɔɔ̀ gy̲ɛɛgyob) oppose imperialism and defend the nation; va.—བྱེད་ (political slogan).

བཙན་གདོན་ (dzɛ̄ngöö) a type of spirit/ demon.

བཙན་རྒོལ་ (dzɛ̄ngöö) 1. committing aggression, attacking; va.—བྱེད་ to commit aggression, to attack by force; va.—བྱེད་. 2. oppose imperialism; va.—བྱེད ¶ བཙན་རྒོལ་དང་ཞི་བདེ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ (We) must combat imperialism and defend peace.

བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་གཅེས་ (dzɛ̄ngöö gy̲ɛɛjeè) attack imperialists/ imperialism and be patriotic (love the nation); va.—བྱེད་ (political slogan).

བཙན་རྒོལ་དཔུང་ཕྱོགས་ (dzɛ̄ngöö būŋjɔɔ̀) anti-imperialist camp.

བཙན་རྒོལ་གསར་བརྗེ་ (dzɛ̄ngöö sārje) anti-imperialist revolution.

བཙན་རྒྱལ་ (dzɛ̄ngyɛɛ) an imperialist country.

བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ (dzɛ̄ngyɛɛ ri̲ŋluù) imperialism.

བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔུང་ཁག (dzɛ̄ngyɛɛ ri̲ŋluùgi būŋgaà) the imperialist camp.

བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག (dzɛ̄ngyɛɛ ri̲ŋluùgi məgdruù) an imperialist war.

བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དགའ་ཉེར་བསྙེན་མཁན་ (dzɛ̄ngyɛɛ ri̲ŋluù ga̲ñee dēnñɛn) pro-imperialists (people/ forces).

བཙན་བརྒལ་ (dzɛ̄ngɛɛ) crossing a river or border by force; va.—བྱེད་.

བཙན་སྒྲིག (dzɛ̄ndrii) forcible marriage; va.—བྱེད་.

བཙན་སྒྲིལ་ (dzɛ̄ndrii) forcible acquisition/ annexation; va.—བྱེད་ to forcibly take over, to annex ¶ དམག་ཐོབ་ཅང་ཁོ་ཚོས་ས་ཆ་མང་པོ་བཙན་སྒྲིལ་བྱས་པ་རེད་ Because they won the war they annexed much land.

བཙན་ངག (dzɛ̄nŋaà) a strict order.

བཙན་ངམ་ཆེ་བ་ (dzɛ̄nŋam cēwa) powerful and fierce.

བཙན་གཅོད་ (dzɛ̄njöö) deciding by force, arbitrarily deciding; va.—བྱེད་.

བཙན་འཇོག (dzɛ̄njöö) making sb. sign an agreement/ treaty by force; va.—བྱེད་.

བཙན་བརྗིད་ (dzɛ̄njii) forceful and imposing/ grand ¶ བཙན་བརྗིད་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་མཐུན་ A forceful and imposing international agreement.

བཙན་ཉམས་ (dzɛ̄nñam) an overbearing attitude; va.—བྱེད་; —སྟོན་ to act in an overbearing fashion.

བཙན་ཉར་ (dzɛ̄nñar) sm. བཀག་ཉར་.

བཙན་ཉེ་ (dzɛ̄nñe) abbr. of བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དགའ་ཉེར་བསྙེན་མཁན་.

བཙན་ཉེ་མཁན་ (dzɛ̄nñeñɛn) pro-imperialists.

བཙན་ཉོ་ (dzɛ̄nño) buying through coercion/ force; va.—བྱེད་.

བཙན་ཉོ་བཙན་ཚོང་ (dzɛ̄nño dzɛ̄ndzoŋ) forcing to buy and sell, buying and selling through coercion; va.—བྱེད་.

བཙན་སྙིག (dzɛ̄nñeg) extorting; va.—བྱེད་ to extort.

བཙན་བརྙས་ (dzɛ̄nñeɛ̀) raping; va.—བྱེད་.

བཙན་གདམ་ (dzɛ̄ndam) sm. བཙན་ངག.

བཙན་ཐབས་ (dzɛ̄ntəb) forcing, coercing, compulsive methods; va.—བྱེད་ to compel, to intimidate, to force, to coerce ¶ གྲོང་གསེབ་པ་འདི་ཚོར་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བསྐུལ་པ་རེད་ (They) coerced the villagers to work.

བཙན་ཐར་ (dzɛ̄ndar) escaping from coercion/ compulsion/ oppression; va.—བྱེད་.

བཙན་དུག (dzɛ̄ndug) sm. ཐོང་བ་ནག་པོ་.

བཙན་དེད་ (dzɛ̄ndeè) sm. བཙན་འདེད་.

བཙན་མདོས་ (dzɛ̄ndöö) a type of offering made to spirits/ local demon.

བཙན་འདྲི་ (dzɛ̄ndri) questioning by torture; va.—བྱེད་ to question by torture.

བཙན་བདག (dzɛ̄ndaà) tyrant, despot; va.—བྱེད་ to be

a tyrant/ despot, to act tyrannical/ despotic.

བཙན་འདུལ་ (dzēndüü) coercion, intimidation; va.—བྱེད་.

བཙན་འདེད་ (dzēndeè) forcibly driving/ herding ¶ དམག་མི་ཚོས་མི་མང་པོ་ཁང་པ་ཆུང་ཆུང་ནང་དུ་བཙན་འདེད་བྱས་པ་རེད་ The soldiers drove many people into a small house.

བཙན་སྡིགས་ (dzēndig) threatening to use force; va.—སྐྱོད་; —གཏོང་ to threaten to use force.

བཙན་སྡུད་ (dzēndüü) taking/ collecting by force; va.—བྱེད་.

བཙན་སྡོད་ (dzēndöö) forcible occupation; va.—བྱེད་ to occupy (forcibly) ¶ བཙན་སྡོད་དམག་མི་ Occupation army/ troops.

བཙན་ནན་ (dzēnnɛn) strict ¶ བཙན་ནན་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ Strict laws.

བཙན་གནོད་ (dzēnnöö) harming through force; va.—བྱེད་.

བཙན་གནོན་ (dzēnnön) oppression, suppression; va.—བྱེད་ to oppress.

བཙན་པོ་ (dzēmbo) 1. power, force ¶ བཙན་པོ་ཨུ་ཚུགས་ Insistence backed by force. 2. strict, stern ¶ ཁྲིམས་བཙན་པོ་ཞི་དྲག་འདུག The law is very strict. 3. secure, safe ¶ དངུལ་ཁང་འདི་བཙན་པོ་ཞི་དྲག་འདུག This bank is very secure (well guarded). 4. king ¶ བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ King Srongtsen Gampo.

བཙན་པོ་དབང་ཡོད་ (dzēmbo wāŋyöö) acting as a tyrant/ despot, using one's power to force people to do things; va.—བྱེད་. 2. raping; va.—བྱེད་.

བཙན་པོ་ཨུ་ཚུགས་ (dzēmbo ūdzuù) insisting through force.

བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ (dzēmböö gyɛ̱ɛ̱gəb) imperialist countries.

བཙན་པོའི་གཉའ་གནོན་ གཉོམ་པོའི་རྒྱབ་རྟེན་ (dzēmböö ṉ̃anön ñōmböö gyə̱bden) subdue those who are tyrannical and support those who are humble.

བཙན་དཔྱག་ཐེབས་ (dzēndraà tēb) vi. to put sth. in a safe/ secure place and then forget where you put it.

བཙན་སྤེལ་ (dzēnbel) forcibly spreading/ disseminating; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོས་ཡིག་ཆ་དེ་བཙན་སྤེལ་བྱས་སོང་ They forcibly spread that document.

བཙན་ཕྱུག་ (dzēnjuù) powerful and wealthy.

བཙན་ཕྱུག་འཛོམས་པ་ (dzēnjuù dzo̱mba) power and wealth combined.

བཙན་འཕྲོག་ (dzēndrɔɔ̀) forcible seizure/ annexation/ capture; va.—བྱེད་ to seize/ take/ capture by force ¶ 1947 ལོར་གོ་མིན་དང་གིས་ཡན་ཨན་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པ་རེད་ In 1947 the Kuomintang took Yenan by force.

བཙན་བྱོལ་ (dzēnjüü) refuge [Lit. escaping from oppression/ coercion]; va.—བྱེད་; va.—དུ་འགྲོ་; —དུ་ཡོང་; —དུ་ཐེབས་ to go/ come as a refugee ¶ བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ Tibetan refugees. ¶ 1959 ལོར་ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་པ་རེད་ In 1959 he came as a refugee to India.

བཙན་བྱོལ་པ་ (dzēnjüübə) refugee.

བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ (dzēnjüü pö̱ömi) Tibetan refugees.

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ (dzēnjüü pö̱öshuŋgi dri̱gdzuù) Central Tibetan Administration (Dharamsala).

བཙན་དབང་ (dzēnwaŋ) oppression; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་གུང་ཁྲན་གྱི་བཙན་དབང་འོག་ནས་ཐར་བ་རེད་ We escaped from under communist oppression.

བཙན་དབང་ཁྲལ་འགེལ་ (dzēnwaŋ trēngee) imposing taxes through coercion/ force; va.—བྱེད་.

བཙན་དབང་གིས་ (dzēnwaŋgi) forcibly, coercively ¶ ང་ཚོར་བཙན་དབང་གིས་ལས་ཀ་བྱེད་བཅུག་པ་རེད་ (They) forced us to work.

བཙན་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ (dzēnwaŋ gyɛ̄ɛgəb) powerful country, a coercive/ imperialist country.

བཙན་དབང་ཆབ་སྲིད་ (dzēnwaŋ cəbsiī) power politics.

བཙན་སྦྲེལ་ (dzēndree) forcing or coercing a merger/ connection/ relationship; va.—བྱེད་.

བཙན་མོ་ (dzēnmo) wife of a lord/ leader/ high official.

བཙན་དམག (dzēnmaà) 1. mythological army of spirits and local gods. 2. abbr. imperialist army.

བཙན་དམར་ (dzēnmar) a local spirit/ local demon who is red and rides a red horse.

བཙན་རྩུབ་ (dzēndzub) cruelty and oppression; va.—བྱེད་ to act with cruelty and oppression.

བཙན་ཚུགས་ (dzēndzuù) sm. བཙན་ཤེད་.

བཙན་འཛུལ་ (dzēndzüü) aggression, invasion; va.—བྱེད་ to invade, to commit aggression ¶ ཁོ་ཚོས་བཙན་འཛུལ་གྱི་དམག་ཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are waging a war of aggression.

བཙན་འཛུལ་མཁན་ (dzēndzüüñɛn) invaders, aggressors.

བཙན་འཛུལ་པ་ (dzēndzüüba) sm. བཙན་འཛུལ་མཁན་.

བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག (dzēndzüü nə̄gdruù) war of aggression.

བཙན་འཛུལ་ཟིང་སློང་ (dzēndzüü si̱ŋloŋ) invading and causing a disturbance/ uprising; va.—བྱེད་.

བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་དམག་འཁྲུག (dzēndzüüla ŋogöögi māgdruù) anti-aggression war.

བཙན་རྫོང་ (dzēndzoŋ) fortress, citadel, bulwark.

བཙན་ཞན་ (dzēnshɛn) strong and weak.

བཙན་ཞྭ་ (dzēnsha) hat worn by oracles.

བཙན་ཟོས་ (dzēnsöö) sm. བཙན་བཟུང་.

བཙན་བཟུང་ (dzēnsuŋ) forcible seizure/ occupation; va.—བྱེད་ ¶ བཙན་བཟུང་དམག་དཔུང་ Occupation army/ troops.

བཙན་བཟུང་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ (dzēnsuŋ ce̱èñɛn gyɛ̱ɛ̱gəb) aggressor countries, countries that invade and occupy.

བཙན་བཟོ་ལོག་གསུམ་ (dzēn so̱ lo̱g sūm) abbr. the three: imperialists, revisionists, and reactionaries.

བཙན་གཡར་ (dzēnyaa) coercing/ forcing sb. to lease or rent or lend; va.—བྱེད་.

བཙན་གཡར་ས་ཆ་ (dzēnyaa sāja) sm. བཙན་གླའི་ས་ཆ་.

བཙན་གཡེམ་ (dzēnyem) rape; va.—བྱེད་ to rape.

བཙན་གཡེམ་ཉེས་ཅན་ (dzēnyem ṉ̃eèjɛn) rapist.

བཙན་གཡོག (dzēnyɔɔ̀) forcibly imposing; va.—བྱེད་ to force on, to impose on ¶ མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་ལ་ནང་འཁྲུག་བཙན་གཡོག་བྱས་པ་རེད་ (They) forcibly imposed a civil war on the people.

བཙན་གཡོགས་ (dzēnyɔɔ̀) sm. བཙན་གཡོག.

བཙན་ལ་ངོ་དགའ་ གཉོམ་ལ་ཐུབ་ཚོད་ (dzēnla ŋoga ñōmla tūbdzöö) sycophantic with those in power and bullying the meek and the humble.

བཙན་ལེན་ (dzēnlen) taking by force; va.—བྱེད་ ¶ ངོ་སྐྱེད་སྤྲོད་ཐུབ་མིན་བྱུང་ན་སྒོ་ནོར་སེམས་ཅན་བཙན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ If (a debtor) was unable to pay the principal and interest, they forcibly took (their) livestock.

བཙན་ཤུགས་ (dzēnshuù) power, force, coercion ¶ ཁོ་ཚོས་བཙན་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ཆིངས་ཡིག་དེ་འཛུགས་ཏུ་བཅུག་པ་རེད་ They coerced us into signing this treaty.

བཙན་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་རིང་ལུགས་ (dzēnshuù gya̱gyeè ri̱ŋluù) expansionism.

བཙན་ཤུགས་སྲིད་ཇུས་ (dzēnshuù siījüü) the policy or politics of power/ force/ coercion.

བཙན་ཤེད་ (dzēnsheè) force, coercion, compulsion, intimidation; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་བཙན་ཤེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ང་ཚོ་ཁང་པ་རྒྱག་ཏུ་བཅུག་པ་ཅིག་རེད་ He made us build the house through force.

བཙན་ཤེད་བཀའ་འབེབས་ (dzēnsheè gāmbeb) an order imposed by force.

བཙན་ཤེད་ལོག་གཡེམ་ (dzɛnsheè lo̱gyem) rape; va.—བྱེད་ to rape.

བཙན་བཤད་ (dzēnshɛɛ̀) a forced/ coerced statement; va.—བྱེད་.

བཙན་ས་ (dzēnsa) a safe/ secure place, a fortified place.

བཙན་ཧམ་ (dzēnham) excessive force/ intimidation/ coercion; va.—བྱེད་ to intimidate, to coerce.

བཙབ་ (dzəb) f. of གཙབ་.
བཙབ་གྲི་ (dzəbdri) chopping knife.
བཙབ་སྟན་ (dzəbdɛn) cutting/ chopping block.
བཙབས་ (dzəb) p. of གཙབ་.
བཙབས་རལ་ (dzəbrɛɛ) sm. ཙབ་རལ་.
བཙབས་ཤ་ (dzəbsha) minced/ ground meat.
བཙམ་ (dzām) f. of འཚམ་.
བཙམས་ (dzām) p. of འཚམ་.
བཙའ་ (dzā) 1. rust, tarnish; vi.—རྒྱག; —ཆགས་ to rust, to tarnish ¶ ཁོའི་མོ་ཊ་ལ་བཙའ་བརྒྱབ་བཞག His car got rusted. 2. rust (plant disease), blight. 3. sm. བཙངས་.
བཙའ་: p. བཙས་; f. བཙའ་ (dzā) 1. vi. to give birth, to bear a child ¶ མོ་ལ་བུ་ཞིག་བཙས་སོང་ She gave birth to a son. 2. va. to look at ¶ ཁོས་བུ་མོ་དེར་མིག་བཙས་སོང་ He looked at the girl. 3. va. to love and protect, to cherish ¶ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་དེབ་མིག་ལྟར་བཙའ་བ་རེད་ The students loved and protected the book like their own eyes.
བཙའ་སྐྱོན་ (dzāgyön) damage or harm caused by blight/ rust/ tarnish.
བཙའ་འགོག (dzāgɔɔ̀) rust resistant ¶ བཙའ་འགོག་གྲོ་སོན་ Rust resistant wheat seed.
བཙའ་སྡེ་ (dzāde) obstetrical/ maternity department.
བཙའ་ཐན་ (dzādɛn) abbr. of བཙའ་ and ཐན་པ་.
བཙའ་ནད་ (dzānɛɛ̀) crop disease (blight/ rust).
བཙའ་མ་ (dzāma) sth. that has become rusted.
བཙའ་ཟུག (dzāsug) labor/ birth pains.
བཙའ་ལོ་ (dzālo) age of giving birth.
བཙའ་ཧམ་བཞའ་ལྷད་མེད་པ་ (dzāham shalhɛɛ̀ meèba) shung. without rust, mildew, moisture, and impurities ¶ སྟོན་འབྲས་བསྐྱུ་མཚམས་བཙའ་ཧམ་བཞའ་ལྷད་མེད་པ་འགོད་གཙང་འབུལ་རྒྱུ་ We will pay the grain for the loan without rust, mildew, moisture, and impurities.
བཙལ་ (dzɛ̄ɛ) 1. p. and f. of འཚོལ་ and འཚལ་.
བཙལ་འཚོལ་ (dzɛ̄ɛdzöö) searching, looking for; va.—བྱེད་ ¶ བརླགས་པའི་མེ་མདའ་ཡུན་རིང་བཙལ་འཚོལ་བྱས་པ་རེད་ (They) searched for the lost gun for a long time.
བཙལ་འཚོལ་ཚོགས་ཆུང་ (dzɛ̄ɛ̄dzöö tsɔ̄gjuŋ) a search committee (e.g., one that goes to search out a new incarnation).
བཙལ་རྙེད་ (dzɛ̄ɛ̄ñeè) searching/ looking for and finding.
བཙས་ (dzɛ̄ɛ̀) 1. p. and f. of བཙའ་. 2. wage/ salary. 3. a fare.
བཙས་སྐར་ (dzɛ̄ɛ̀gar) birthday.
བཙས་ཁྱེར་ (dzɛ̄ɛ̀ kyēr) vi. to be attacked by blight/ rust ¶ སྟོན་ཏོག་བཙས་ཁྱེར་བ་རེད་ The crop was attacked by blight.
བཙས་ཆེན་ (dzɛ̄ɛ̀jen) the day when the harvesting begins.
བཙས་སྟོན་ (dzɛ̄ɛ̀dön) 1. birth ceremony. 2. party given after the harvest.
བཙས་པའི་དུས་ (dzɛ̄ɛ̀bɛ tüü) the first of the eight stages in human life: birth.
བཙས་མ་ dzɛ̄ɛ̀ma) harvesting; va.—བཏང་ to harvest; vi.—ལང་ to have the time of harvesting arrive.
བཙས་ཟླ་ (dzɛ̄nda) the month when the baby is to be born.
བཙིར་ (dzīr) p. of འཚིར་.
བཙིར་རྒོལ་ (dzīrgöö) attacking from both sides, a pincer attack; va.—བྱེད་.
བཙིར་སྒྲ་ (dzīrdra) sound of sth. being squeezed.
བཙིར་དུང་ (dzīrduŋ) beating while interrogating; va.—གཏོང་.
བཙིར་གནོན་ (dzīrnün) 1. compressing, crushing; va.—བྱེད་ to compress, to crush. 2. oppressing, suppressing; va.—བྱེད་ to oppress/ suppress.
བཙིར་སྒྲུད་ (dzīrjüü) a clamping/ compressing apparatus.
བཙིར་བྱེད་ཤིང་ལེབ་ (dzīrjeè shīŋleb) two blocks of wood used for squeezing things.
བཙིར་བཙིར་ (dzīrdzir) squeezing pressing; va.—བྱེད་.
བཙིར་རི་ཀུ་རི་ (dzīrri guri) crowded/ huddled together; vi. and va.—བྱེད་ to crowd/ huddle together ¶ ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ནང་མི་མང་པོ་ཞིག་བཙིར་རི་ཀུ་རི་བྱས་ནས་བསྡད་འདུག There were many people crowded together in a small wooden boat.
བཙིར་རིལ་ལུ་རིལ་ (dzīrrii wurii) sm. བཙིར་རི་ཀུ་རི་.
བཙིར་ལེན་ (dzīrlen) pressing out, extracting, squeezing out; va.—བྱེད་.
བཙིར་ཤུགས་ (dzīrshuù) the power/ pressure to squeeze sth.
བཙིར་གསོད་ (dzīrsöö) killing by strangling; va.—གཏོང་.
བཙུགས་ (dzūù) p. of འཛུགས་.
བཙུགས་ནོར་ (dzūùnɔɔ) prone to error; vi.—ཐེབས་ to make a mistake as soon as one starts sth.
བཙུགས་ཕྲུག (dzugdruù) a type of shaggy woolen bedding/ blanket.
བཙུགས་ཕྲུག་མཛུབ་བཙད་ (dzugdruù dzubjɛ̀ɛ) woolen bedding/ blanket with very long strands.
བཙུགས་ལེགས་ (dzūgleg) sm. ཉམས་དགའ་བ་.
བཙུགས་ཤིང་ (dzūgshiŋ) trees that are to be or have been planted.
བཙུད་ (dzūù) p. of འཛུད་.
བཙུན་ (dzūn) abbr. of བཙུན་པ་; བཙུན་མ་ and བཙུན་མོ་.
བཙུན་སྐལ་ (dzūngɛɛ) sm. གྲྭ་སྐལ་.
བཙུན་ཁྲལ་ (dzūndrɛɛ) shung. a tax in which a family has to send a son to a monastery to become a monk.
བཙུན་གོས་ (dzūngöö) monk's clothing/ robes.
བཙུན་གྲངས་ (dzūndraŋ) sm. གྲྭ་གྲངས་.
བཙུན་དགོན་ (dzūngün) nunnery.
བཙུན་བགྲེས་ (dzūndreè) sm. གྲྭ་རྒན་.
བཙུན་རྒན་ (dzūngɛn) old/ elderly monk.
བཙུན་ཆས་ (dzūnjɛ̀ɛ) monk's clothing/ robes.
བཙུན་ཆུང་ (dzūnjuŋ) a young monk.
བཙུན་པ་ (dzūmbə) monk.
བཙུན་པ་ཁྲིམས་མེད་ (dzūmbə trimmeè) monks who have broken their vows.
བཙུན་པ་བུད་མེད་ (dzūmbə püümeè) nun.
བཙུན་པ་བསླབ་པ་རྣན་པ་ (dzūmbə lābbə gɛmba) senior monks, monks with seniority.
བཙུན་པ་བསླབ་པ་གཞོན་པ་ (dzūmbə lābbə shömba) junior/ novice monks.
བཙུན་པོ་ (dzūmbo) diligent, hardworking; va.—བྱེད་.
བཙུན་མ་ (dzūmmə) nun; va.—ཕབ་; —སློག to defrock a nun; vi.—ལོག to have a nun to lose her vows.
བཙུན་མ་བཀའ་ཕབ་ (dzūmmə gābəb) see བཙུན་མ་ (ཕབ་).
བཙུན་མོ་ (dzūnmo) queen.
བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ (dzūnmo rimboce) one of the seven royal symbols.
བཙུན་མོ་རོལ་སྟབས་ (dzūnmo röödəb) sitting position of statues where the left leg is stretched and the right leg is crossed.
བཙུན་མོའི་སླས་ (dzūnmü lɛɛ̀) queen's attendants.
བཙུན་གཟུགས་ (dzūnsug) dressing to look like monks/ nuns.
བཙུན་གཡོག (dzūnyɔg) servant of monks/ nuns.
བཙུམ་ (dzūm) f. of. འཛུམ་.
བཙུམ་པ་སྦྱོར་ (dzūmba jɔɔ) sm. ཁ་སྐྱིལ་.
བཙུམས་ (dzūm) p. of. འཛུམ་.
བཙུམས་མ་ཕྱེ་ (dzūm ma cē) half open and half closed (e.g., eyes).
བཙེམ་ (dzēm) f. of འཚེམ་.
བཙེམས་ (dz!em) p. of འཚེམ་.
བཙོ་ (dzō) 1. f. of. འཚོད་. 2. undigested remains in the stomach of a slaughtered animal. 3. a traditional method of treating disease/ illness.
བཙོ་ཁང་ (dzōgaŋ) a dye workshop.
བཙོ་འགྱུར་ (dzōgyur) splitting (of atoms).
བཙོ་རྒྱག (dzōgyaà) a traditional Tibetan medical treatment wherein precious metals and gems are placed in the center of a clay plate and burned

for several days before being taken out and used as medicine.

བཙོ་ཐལ་ (dzōdεε) the ash resulting from བཙོ་རྒྱག.

བཙོ་བླག (dzōlaà) a dye; va.—རྒྱག to dye sth.

བཙོ་བླག་མཁན་ (dzōlaàñεn) dyer.

བཙོ་སྦྱང་ (dzōjaŋ) smelting, refining, tempering, forging; va.—བྱེད་ ༈ གཤའ་དཀར་བཙོ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱུ་ The smelting of tin.

བཙོ་སྦྱང་སྒྲིག་ཆས་ (dzōjaŋ drigjεὲ) metallurgical equipment, smelting/ refining equipment.

བཙོ་མ་ (dzōma) 1. pure, unadulterated. 2. orange (color).

བཙོ་རྫ་ (dzo̱dza) a clay pot for cooking meat, etc.

བཙོ་ལུད་ (dzōlüù) sm. བཙོ་, 2.

བཙོ་ལུམས་ (dzōlum) a traditional method of medical treatment involving steam.

བཙོག (dzɔ̄ɔ) f. of འཚོག.

བཙོག་གྲིབ་ (dzɔ̄gdrib) pollution from contact with a polluted object or a defiling act.

བཙོག་གཅིན་ (dzɔ̄gjin) excrement and urine; va.—གཏོང་.

བཙོག་ཆུ་ (dzɔ̄gju) foul/ dirty water, cesspool.

བཙོག་ཆུ་འདྲེན་གཏོང་ (dzɔ̄gju dre̱ndoŋ) drawing off of foul/ dirty water.

བཙོག་སྙིགས་ (dzɔ̄gñig) dirt, filth, pollutants.

བཙོག་གཏམ་ (dzɔ̄gdam) dirty words/ stories.

བཙོག་ལྟ་ (dzɔ̄gda) sm. བཙོག་སྣང་.

བཙོག་འཐུམ་ (dzɔ̄gdum) a package of one dotse in coins wrapped in cloth.

བཙོག་དྲིག (dzɔ̄gdreè) sm. བཙོག་པ་.

བཙོག་སྣང་ (dzɔ̄gnaŋ) looking on sth. as dirty; va.—བྱེད་.

བཙོག་པ་ (dzɔ̄gba) 1. dirty, filthy, polluted; va.—བཟོ་ to make dirty, to pollute; vi.—བྱེད་; —ཆགས་ to have sth. become dirty ༈ ཁང་པ་དེ་བཙོག་པ་བཟོས་འདུག They made the house dirty. ༈ སྟོད་ཐུང་བཙོག་པ་ཆགས་བཞག The shirt has become dirty. 2. excrement; va.—གཏོང་ to defecate.

བཙོག་པ་འགག (dzɔ̄gba ga̱à) vi. to be/ get constipated.

བཙོག་པ་འགོ་ (dzɔ̄gba go̱) vi. to get sth. dirty on (oneself).

བཙོག་པ་ཤོར་ (dzɔ̄gba shɔ̄ɔ) 1. vi. to pass stool unintentionally/ involuntarily. 2. vi. to be/ get contaminated/ polluted.

བཙོག་པོ་ (dzɔ̄gbo) 1. sm. སྤྲང་པོ་ (in a positive sense). 2. stubborn. 3. dirty, filthy.

བཙོག་འཕྱར་ (dzɔ̄gjar) winnowing grain roughly; va.—གཏོང་.

བཙོག་དམེ་ (dzɔ̄gme) sm. བཙོག་པ་.

བཙོག་དམེའི་རིགས་ (dzɔ̄gmee ri̱g) unclean/ untouchable castes (in India).

བཙོག་རིགས་ (dzɔ̄rig) dirt, filth, pollutants.

བཙོག་ཤིང་ (dzɔ̄gsiŋ) sm. བཙོག་པོ་, 2.

བཙོག་ལས་ (dzɔ̄glεὲ) dirty work, polluted jobs/ tasks.

བཙོག་ཤུལ་ (dzɔ̄gshüü) stain, smear of dirt.

བཙོགས་ (dzɔ̄ɔ) p. of འཚོག.

བཙོང་ (dzōŋ) 1. onion, leek. 2. f. of འཚོང་.

བཙོང་ཇ་ (dzōŋ ca̱) tea for sale.

བཙོང་ནག (dzōŋnaà) a type of onion.

བཙོང་ཙ་དཀར་པོ་ (dōŋdza gārbo) root of a type of onion used in traditional Tibetan medicine.

བཙོངས་ (dzōŋ) p. of འཚོང་.

བཙོངས་འབོར་ (dzōŋbɔɔ) amount of sales/ trade, trade volume.

བཙོངས་འཛིན་ (dzōŋdzin) sales receipt, invoice.

བཙོངས་ཡིག (dzūŋyiì) sm. བཙོངས་འཛིན་.

བཙོད་ (dzȫȍ) a reddish vegetable dye.

བཙོད་མདོག (dzōndɔɔ̀) a reddish color.

བཙོན་ (dzōn) prison, jail; va.—དུ་འཇུག to imprison ༈ ངོ་ལོག་པ་ཚོ་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་རེད་ The rebels were imprisoned.

བཙོན་བཀྲོལ་ཆེན་མོ་ (dzōndröö cēmbo) shung. general amnesty.

བཙོན་སྐྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་ (dzōngyee kōōdrom) a wooden cage with wheels in which prisoners are taken around.

བཙོན་ཁང་ (dzōngaŋ) prison.

བཙོན་ཁྲིམས་ (dzōndrim) prison regulations/ rules.

བཙོན་གྲོགས་ (dzōndrɔɔ̀) prison mate.

བཙོན་གྲོལ་ (dzōndröö) pardon, amnesty; va.—གཏོང་ to pardon, to grant amnesty.

བཙོན་གྲོལ་ཆེན་མོ་ (dzōndröö cēmbo) sm. བཙོན་བཀྲོལ་ཆེན་མོ་.

བཙོན་འགྲོལ་ (dzōndröö) sm. བཙོན་གྲོལ་.

བཙོན་འགྲོལ་ཆེན་པོ་ (dzōndröö cēmbo) sm. བཙོན་གྲོལ་ཆེན་མོ་.

བཙོན་སྒར་ (dzōngar) prison camp.

བཙོན་སྒྲོམ་ (dzōndrom) prisoner's cage.

བཙོན་ཆས་ (dzōnjεὲ) prisoner's uniform, prison dress.

བཙོན་འཇུག (dzōnjuù) imprisoning; va.—བྱེད་ ༈ ཤར་ཆེན་ལྕོག་ཏུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་པ་རེད་ (They) imprisoned (him) in the Sharchenchog prison.

བཙོན་ཉར་ (dzōñar) imprisoning, putting/ keeping in jail; va.—བྱེད་.

བཙོན་ལྟོ་ (dzōndo) food for a prisoner; prison food.

བཙོན་ཐངས་ (dzōndaŋ) arc. an order to release prisoners.

བཙོན་དུ་འཇུག (dzōndu ju̱ù) va. to imprison, to jail.

བཙོན་དུ་བཟུང་ (dzōndu su̱ŋ) sm. བཙོན་དུ་འཇུག.

བཙོན་དུས་ (dzōndüù) the length of a prison term/ sentence.

བཙོན་དོང་ (dzōndoŋ) underground prison, pit prison.

བཙོན་སྡོད་ལོ་ཚད་ (dzōndöö lo̱dzεὲ) prison term.

བཙོན་ནས་སྔོན་བཏང་ (dōnnε ŋōndaŋ) parole; va.—བྱེད་ to parole.

བཙོན་པ་ (dzōnba) prisoner, convict.

བཙོན་པ་སློད་བཀྲོལ་ (dzōnba lōōdröö) releasing prisoners; va.—གཏོང་.

བཙོན་པ་འདྲེན་འཁོར་ (dzōnba dre̱ngɔɔ) prison van.

བཙོན་དཔོན་ (dzōnbön) head of a prison, warden.

བཙོན་མ་ (dzōnma) sm. བཙོན་མོ་.

བཙོན་མོ་ (dzōnmo) female prisoner.

བཙོན་རྫི་ (dzōndzi) prison guard.

བཙོན་ཞག (dzōnshaà) prison/ jail term, imprisonment.

བཙོན་ཟུར་ (dzōnsur) ex-convict.

བཙོན་ར་ (dzōnra) prison, jail.

བཙོན་ལ་འཇུག (dzōnla ju̱ù) sm. བཙོན་དུ་འཇུག.

བཙོན་ལ་སྡོད་ (dzōnla dö̱ö) vi. to be in jail/ prison.

བཙོན་ཤུ་ (dzōnshu) a whistle blown when prisoners' work starts and stops.

བཙོན་སྲུང་ཁང་ (dzōnsuŋgaŋ) detention house, jail for prisoners awaiting trail.

བཙོན་སྲུང་བ་ (dzōnsuŋwə) prison guard, jailer.

བཙོས་ (dzȫȍ) p. of བཙོ་.

བཙོས་ཟན་ (dzȫȍsεn) sm. ཟན་བཙོས་.

བཙོས་ཤ་ (dzȫȍsha) cooked/ boiled meat.

བཙོས་ཤ་རྗེན་ལོག (dzȫȍsha je̱nlɔɔ̀) shung. to not keep one's word, to reverse a decision [Lit. cooked meat becoming raw again].

ཙ་ (dzā) 1. blood vessel, vein, artery, nerve, pulse; va.—ལྟ་ to take/ feel pulse ༈ ཁོ་ན་དུས་ཨེམ་ཆིས་ཙ་བལྟས་པ་རེད་ The doctor took his pulse when he was sick. 2. root ༈ ཤིང་ཙ་ The root of a tree. 3. foot, base (of hills/ mountains) ༈ རི་བོའི་ཙ་ The foot of a hill. 4. the presence of ༈ ཞིང་བདག་ཅིག་གི་ཙ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went to (the presence of) a landlord. 5. connecting particle for numbers in the twenties ༈ ཉེ་ཤུ་ཙ་གསུམ་ Twenty three. 6. stool, excrement; vi.—བབ་ to defecate; vi.—འགག to have constipation.

ཙ་སྐྲན་ (dzādrεn) cancer of the blood vessels.

ཙ་དཀར་ (dzāgar) nerve ༈ ཙ་དཀར་ནད་ A disease of nerves.

ཙ་བཀོག (dzāgɔɔ̀) digging out from the root; va.—གཏོང་.

རྩ་རྐང་ (dzāgaŋ) stem of a plant.

རྩ་རྐང་མཐོ་བའི་ལོ་ཏོག (dzāgaŋ tōwɛ lodoò) high-stemmed plants.

རྩ་རྐྱང་མ་ (dzā gyaŋma) the left energy channel (in Buddhist meditation).

རྩ་རྐྱེན་ (dzāgyen) reason, cause ¶ ཁོ་ཚོའི་དམག་འཁྲུག་གི་རྩ་རྐྱེན་ནི་ As for the cause of their war.

རྩ་ཁབ་ (dzəgəb) 1. acupuncture; va.—རྒྱག to do acupuncture. 2. acupuncture needle. 3. needle for drawing blood from a vein.

རྩ་ཁམས་ (dzāgam) nerve system.

རྩ་ཁུངས་ (dzəguŋ) proof, verification ¶ གྲོད་དོན་འདི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་རྩ་ཁུངས་ངོ་མ་ཞིག་རྙེད་མེད་པ་རེད་ (They) have been unable to find real proof to settle the case.

རྩ་ཁུར་ (dzāgur) taking full responsibility; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་རྩ་ཁུར་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་ཕྱིན་པ་རེད་ It has been three years since he took the full responsibility for the office.

རྩ་ཁོག (dzāgɔɔ) the cavity within the veins.

རྩ་ཁྲག་འདྲེན་ (dzādraà) va. to transfuse blood, to give a blood transfusion.

རྩ་ཁྲག་སྡོམ་ (dzādraà dom) va. to stop the flow of the blood (e.g., by tying the arm).

རྩ་ཁྲིད་ (dzādrii) 1. explaining/ commenting on a main text; va.—རྒྱག. 2. teaching how to diagnose by feeling the pulse.

རྩ་ཁྲིམས་ (dzədrim) constitution.

རྩ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་གཞུང་ (dzədrim daŋ tümbɛ shuŋ) constitutional government.

རྩ་འཁུམ་ (dzā gūm) vi. to get a cramp, to cramp up.

རྩ་འཁུམས་ (dzā gūm) p. of རྩ་འཁུམ་.

རྩ་འཁྱུད་ཡལ་སྦྲེལ་ (dzəgyüü yɛɛdree) complicated and difficult to deal with [Lit. roots twisted together, branches joined].

རྩ་གུད་ (dzā güü) vi. to have one's pulse get weaker.

རྩ་གྲངས་ (dzādraŋ) cardinal numbers.

རྩ་གྲུམ་ (dzədrum) arthritis.

རྩ་འགག (dzā gaà) vi. to be constipated.

རྩ་འགངས་ (dzāŋgaŋ) important, significant, valued ¶ འདི་ནི་རྩ་འགངས་ཆེ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཞིག་རེད་ (This) is a very valuable machine.

རྩ་འགལ་ dzāŋgɛɛ) fundamental contradiction/ difference.

རྩ་འགོག (dzāŋgɔɔ) complete prohibition, total ban; va.—བྱེད་ to completely prohibit, to totally ban ¶ ལས་འགུལ་དེ་ཚོ་རྩ་འགོག་བྱེད་ཆེད་ For the purpose of completely prohibiting those campaigns.

རྩ་དགོངས་ཞུ་ (dzāgoŋ shu) va. to resign completely.

རྩ་དགོན་ (dzāgön) sm. མ་དགོན་.

རྩ་འགྱུར་ (dzəngyur) fundamental/ complete reform; va.—གཏོང་ to reform completely, to make fundamental reforms.

རྩ་འགྲེལ་ (dzāndree) the main text and its explanation/ commentary.

རྩ་རྒོད་པོ་ (dzā gööbo) women who like to have (and seeks) intercourse, hot/ sluttish women.

རྩ་རྒྱུ་ (dzəgyu) element (in chemistry).

རྩ་རྒྱུད་ (dzəgyüü) 1. one of the four basic Tibetan medical texts. 2. a tantric text. 3. lineage, ancestry.

རྩ་རྒྱུད་འདུ་ཤེས་ (dzəgyüü dusheè) orthodox ideas.

རྩ་རྒྱུད་ཕྱོགས་ཁག (dzəgyüü cɔɔgaà) orthodox party/ sect.

རྩ་རྒྱུས་ (dzəgyüü) veins and ligaments; vi.—འཁུམས་ to get a cramp, to have veins and ligaments shrivel up.

རྩ་སྒོ་ (dzāgo) anus.

རྩ་སྒོ་སྡོམ་ (dzāgo dem) va. to stop a medium or person from being possessed by deities.

རྩ་སྒོ་འབྱེད་ (dzāgo jeè) va. to make a person capable of being possessed by deities.

རྩ་སྔགས་ (dzāŋaà) a mantra.

རྩ་སྔོག་མཐིལ་འདྲི་ (dzāŋɔɔ tiindri) getting to the bottom of a matter [Lit. search the root, question the bottom].

རྩ་གཅོད་ (dzā jöö) va. to stop sth. completely. 2. deciding sth. completely; va.—བྱེད་. 3. va. to cut a root, to cut a vein.

རྩ་གཅོད་པགས་ཤུ་ (dzājöö bāgshu) brutal and inhuman treatment [Lit. peeing the skin, cutting the vein/ root].

རྩ་བཅད་རྩད་སྐོར་ (dzājɛɛ tsɛɛgɔɔ) investigating thoroughly.

རྩ་བཅོས་ (dzājöö) a basic/ fundamental/ complete cure or correction; va.—བྱེད་.

རྩ་ཆག (dzājaà) shung. exemption, exempting; va.—གཏོང་ to exempt, to free from (taxes, etc.) ¶ བུན་རྙིང་ངོ་སྐྱེད་རྩ་ཆག་གཏོང་རྒྱུ་ Exempting from principal and interest on old loans.

རྩ་ཆབ་ (dzājəb) h. of རྩ་ཆུ་.

རྩ་ཆུ་ (dzəju) 1. urine and feces; vi.—འགག to be/ get constipated. 2. pulse and urine ¶ རྩ་ཆུ་བརྟག་དཔྱད་ Examination of pulse and urine.

རྩ་ཆུང་ (dzəjuŋ) small nerves.

རྩ་ཆེ་ (dzāce) sacred, rare, invaluable, precious ¶ བོད་མིའི་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་ The invaluable culture of the Tibetans.

རྩ་ཆེ་ས་ (dzā cēsa) sth. or some place that is precious/ important/ valuable.

རྩ་ཆེན་ (dzājen) sm. རྩ་ཆེ་.

རྩ་ཆེན་པོ་ (dzā cēmbo) sm. རྩ་ཆེ་.

རྩ་འཆུས་ (dzā cöö) vi. to sprain a muscle/ tendon.

རྩ་འཇགས་ (dzānjaà) restraining/ calming/ soothing completely; va.—གཏོང་ to restrain, to calm, to soothe ¶ སྲིད་གཞུང་གིས་ཟིང་ཆ་རྩ་འཇགས་བཏང་པ་རེད་ The government completely calmed the disturbance.

རྩ་འཛིང་ (dzājiŋ) relatives and close friends.

རྩ་འཛིང་ཆེན་པོ་ (dzājiŋ cēmbo) very close relatives and friends.

རྩ་འཛིང་ལྡུག་པ་ཕུན་ཚོགས་ (dzājiŋ dugbə pündzɔɔ) having many relatives and friends.

རྩ་ཉོན་དྲུག (dzāñön truù) the six causes of delusion: ignorance, desire, anger, hatred, hesitation, ideology.

རྩ་དྲེམ་ (dzādrem) a type of arthritis in traditional Tibetan medicine.

རྩ་གཏོར་ (dzādɔɔ) completely rooting out/ destroying/ annihilating; va. རྩ་གཏོར་; —གཏོང་; —བྱེད་.

རྩ་ལྟ་ (dzā dā) va. to check the pulse.

རྩ་བལྟས་ (dzā dɛɛ) p. of རྩ་ལྟ་.

རྩ་སྟོངས་ (dzādoŋ) total ruin, destruction, downfall; vi.—(དུ་) འགྲོ་ to go or come to ruin/ downfall/ destruction ¶ གྲོང་ཁྱེར་རྩ་སྟོངས་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཚོ་ The cities that were totally ruined.

རྩ་སྟོར་ (dzādɔɔ) sm. རྩ་གཏོར་.

རྩ་བརྟག་པ་ (dzā dāgba) sm. རྩ་ལྟ་.

རྩ་བསྟོར་ (dzādɔɔ) sm. རྩ་གཏོར་.

རྩ་ཐིག (dzədig) the initial sketch (of a painting).

རྩ་ཐོར་ (dzādɔɔ) destruction, breakdown, collapse, disintegration; vi.—(དུ་) འགྲོ་ to go/ come to destruction, to collapse/ breakdown/ disintegrate.

རྩ་དང་རྩེ་མོ་ (dzā daŋ dzēmo) the root/ base and the apex. 2. beginning/ origin and the peak.

རྩ་དོན་ (dzādön) 1. main cause, basic reason, main factor, main point ¶ ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོང་དགོས་པའི་རྩ་དོན་ནི་ As for the main reason for having to come to foreign countries. 2. principle, tenet ¶ ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལྔ་པོ་ The Five Principles of Peaceful Coexistence.

རྩ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ (dāsöngi raŋshin) the nature of principles/ tenets.

རྩ་དོན་མེད་པ་ (dzādön mɛɛba) unprincipled.

རྩ་དོར་ཡལ་ལེན་ (dzādɔɔ yɛɛlen) doing things backwards, discarding what is important and keeping the unimportant [Lit. discard the root and keep the branch].

རྩ་དྲ་ (dzādra) a disease of the eyes which causes blurriness (in Tibetan medicine).

རྩ་བདག (dzādag) shung. to own sth. completely ¶ གོང་གསལ་ཁང་ཁྱིམ་རྩ་བདག་ཏུ་སྤྲད་པ་ The possession of the house mentioned above was given to him with complete ownership.

རྩ་མདུད་ (dzādüü) a blood clot in the vein.

རྩ་འདར་ (dādar) involuntary shaking/ trembling/ twitching; vi.—བྱེད་.

རྩ་རྡོག (dzādɔɔ̀) root nodule/ burl.

རྩ་རྡོག་འབུ་ཕྲ་ (dzādɔɔ̀) nodule of bacteria.

རྩ་རྡོལ་ (dzādöö) vi. to have a blood vessel break.

རྩ་སྡེམ་ (dzādem) a ribbon tied around the arm by dobdo monks; va.—རྒྱག.

རྩ་སྡོང་ (dzādoŋ) 1. a date/ jujube tree. 2. abbr. of རྩ་བའི་སྡོང་པོ་.

རྩ་བདར་གཅོད་ (dzādar jöö) va. to inquire/ investigate ¶ མི་དེ་སྡོད་ས་གང་དུ་ཡིན་མིན་རྩ་བདར་གཅོད་དགོས་ (You) must investigate where that person lives.

རྩ་ནས་ (dzānɛ) 1. (— + vb. + neg.) not in the least, not at all, never ¶ གནས་ཚུལ་དེ་རྩ་ནས་གོ་མ་བྱུང་ I never heard that news. ¶ ང་ཚོའི་གྲོང་གསེབ་ལ་དམག་མི་རྩ་ནས་མི་འདུག There are no soldiers at all in our village. 2. from the presence of ¶ ང་ཁོའི་རྩ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ I came from his presence.

རྩ་གནད་ (dzānɛɛ̀) 1. chief or main point/ question/ thesis ¶ གྲོས་ཆོད་ཀྱི་རྩ་གནད་ནི་ As for the main point of the resolution. 2. main outline/ sketch/ plan.

རྩ་གནད་གོལ་ (dzānɛɛ̀ gɛɛ) vi. to go beyond the main point or thesis or the main outline/ plan.

རྩ་བསྣན་ (dzānɛn) shung. to add on the main amount ¶ དེ་སྔའི་ཆོད་གན་ནང་གསལ་རྩ་བསྣན་ཞུས་ཐོག One must add it to the main amount in accordance with the previous contract.

རྩ་བསྣུབས་ (dzā nüm) shung. sm. རྩ་མེད་གཏོང་.

རྩ་དཔོན་ (dzābön) the principal landlord/ lord.

རྩ་དཔྱད་རིག་པ་ (dzājɛɛ̀ rigbə) neurology.

རྩ་སྤོས་ (dzāböö) transplanting; va.—རྒྱག to transplant.

རྩ་ཕོགས་ (dzābɔɔ̀) base salary.

རྩ་ཕྲན་ (dzādrɛn) small blood vessels, arteries, capillaries.

རྩ་འཕར་ (dzā pār) vi. to palpitate/ pulsate/ throb.

རྩ་འཕར་གློག་རྒྱུན་ (dzābar lɔ̄ɔgyün) pulsating current.

རྩ་འཕར་རྒྱུ་སྐར་ (dzābar gyugar) pulsating star.

རྩ་འཕར་ཚུལ་ (dzāpar tsɛ̄ɛ) degree of palpitation/ pulsation/ throbbing.

རྩ་འཕྲོག (dzādrɔɔ̀) robbing completely, stealing everything.

རྩ་བ་ (dzāwa) root, basis, foundation ¶ རྩ་བའི་ཁེ་དབང་ Basic rights. ¶ བྱེ་ལྡང་ནི་ང་ཚོ་དབུལ་པོ་ཆགས་པའི་རྩ་བ་རེད་ Dust storms are the basis of our becoming poor. 2. main, chief leading.

རྩ་བ་འགོག (dzāwa gɔɔ̀) va. to pull out from the root.

རྩ་བ་ཆད་པའི་སྡོང་རྙིང་བཞིན་ (dzāwa cɛ̄ɛbɛ doŋgɛn shin) coming crashing down [Lit. like an old tree that has its roots cut].

རྩ་བ་ཆེན་པོ་ (dzāwa cēmbo) valuable; va.—བྱེད་ to hold as valuable/ precious.

རྩ་བ་ཉིད་ནས་ (dzāwa ñiinɛ) sm. རྩ་བ་ནས་.

རྩ་བ་འཐུད་ཐབས་ (dzāwa tüüdəb) root grafting method.

རྩ་བ་དང་ཡུ་བ་དྲི་ (dzāwa taŋ yuwə tri) va. to ask everything in great detail [Lit. to ask the roots and the stem].

རྩ་བ་རྡོག་པོ་ (dzāwa dɔgbo) root tuber.

རྩ་བ་ནས་ (dzāwanɛ) completely, totally, never, at all ¶ གྲོང་སྡེ་དེ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་བཟོས་པ་རེད་ (They) completely destroyed that town. ¶ འདི་རྩ་བ་ནས་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད་ (You) are not allowed to do this at all.

རྩ་བ་ནས་ལྡོག (dzāwanɛ dɔɔ̀) in complete contrast, completely opposite/ contradictory to ¶ ཁ་ནས་གང་བཤད་དང་རྩ་བ་ནས་ལྡོག་སྟེ་བྱས་པ་རེད་ (They) acted completely opposite to what they said.

རྩ་བ་ནས་བྲལ་ (dzāwanɛ trɛɛ) vi. to be completely severed/ cut, to be out of the question ¶ ལས་ཀ་འདི་དུས་ཐོག་ཏུ་ཚར་བའི་རེ་བ་རྩ་བ་ནས་བྲལ་བ་རེད་ (They) had no hope of finishing the work on time (their hope was severed).

རྩ་བ་ཚུགས་ (dzāwa tsūù) vi. to have taken root ¶ ཤིང་གསར་པ་བཙུགས་པ་རྣམས་རྩ་བ་ཚུགས་བཞག The new trees we planted have taken root.

རྩ་བ་འཛུགས་ (dzāwa dzuù) va. to establish, to found ¶ རྒྱལ་པོ་དེའི་དུས་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་བཙུགས་པ་རེད་ During the time of that king (he/ they) established Buddhism.

རྩ་བ་བཞི་ (dzāwa shi) the four basic principles of monks: not to kill, steal, commit sex/adultery and tell lies.

རྩ་བ་རང་ནས་ (dzāwa raŋnɛ) totally, completely ¶ ང་མི་དེ་ལ་རྩ་བ་རང་ནས་དགའ་གི་མེད་ I totally dislike that man.

རྩ་བ་གསུམ་ (dzāwa sūm) the three sources or roots of devotion: root guru/ teacher, one's meditational deities, and dakinis and dakas.

རྩ་བའི་དཀར་ཆག (dzāwɛ gārjaà) table of contents, general index, general catalogue.

རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་ (dzāwɛ kādɔɔ̀ shi) the four main colors in Tibetan culture: white, blue, yellow, red.

རྩ་བའི་ཁག་ཐེག (dzāwɛ kagdeg) main guarantor.

རྩ་བའི་ཁེ་དབང་ (dzāwɛ kēwaŋ) basic rights.

རྩ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ (dzāwɛ trimluù) basic/ fundamental laws.

རྩ་བའི་གོ་དོན་ (dzāwɛ kodön) basic conception.

རྩ་བའི་གྲངས་ཀ་ (dzāwɛ tranga) sm. རྩ་གྲངས་.

རྩ་བའི་དགོངས་དོན་ (dzāwɛ goŋdön) essential/ fundamental spirit, fundamental sense/ essence.

རྩ་བའི་འགན་ལེན་ (dzāwɛ gɛnlen) the main guarantor.

རྩ་བའི་འགུལ་ཤུགས་ (dzāwɛ güüshuù) sm. རྩ་བའི་སྐུལ་ཤུགས་.

རྩ་བའི་འགྱུར་ལྡོག (dzāwɛ gyundɔɔ̀) primary change.

རྩ་བའི་སྐུལ་ཤུགས་ (dzāwɛ güüsguù) prime power/ impetus, the moving/ originating/ driving force ¶ ཨ་རི་བ་ཚོས་ལས་ཀ་ནུར་པོ་བྱེད་ཡག་ནི་ཕོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེས་རྩ་བའི་སྐུལ་ཤུགས་སུ་བྱས་པ་རེད་ As for the Americans working hard, the primary impetus is because they get high salary.

རྩ་བའི་ཆ་ནས་ (dzāwɛ cānɛ) in principle ¶ ཁོ་མི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཡག་པོ་འདུག He is a person who in principle is good (i.e., he has some faults but basically is good).

རྩ་བའི་ཐ་སྙད་ (dzāwɛ tāñɛɛ̀) basic vocabulary.

རྩ་བའི་དོན་སྙིང་ (dzāwɛ tönñiŋ) basic concept.

རྩ་བའི་སྡོང་པོ་ (dzāwɛ doŋbo) the main trunk of a tree.

རྩ་བའི་ནད་དྲུག (dzāwɛ nɛɛ̀druù) the six causes of disease in Tibetan medicine: bile, wind, phlegm, lymph, blood and germs.

རྩ་བའི་ཕ་མ་ (dāwɛ pāma) one's real parents.

རྩ་བའི་བླ་མ་ (dzāwɛ lāma) root guru.

རྩ་བའི་དབྱངས་དགུ་ (dzāwɛ yāŋgu) the nine main vowels in Sanskrit.

རྩ་བའི་མ་ (dzāwɛ ma) one's real mother.

རྩ་བའི་རྩ་དོན་ (dzāwɛ dzādön) fundamental principle, basic principle, general rules/ provisions.

རྩ་བའི་འཛུགས་སྐྲུན་ (dzāwɛ dzugdrün) capital construction.

རྩ་བའི་རིག་པ་ (dzāwɛ rigbə) basic principle/ theory/ axiom ¶ མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་རིག་པ་ Basic principles of Marxist-Lenninism.

རྩ་བའི་རིགས་ལམ་ (dzāwɛ riglam) the main reasoning/ logic.

རྩ་བའི་རིན་གོང་ (dzāwɛ ringoŋ) basic/ capital costs.

རྩ་བའི་རོ་དྲུག (dzāwɛ rodruù) the six main tastes: sweet, bitter, sour, light, spicy hot, salty.

རྩ་བའི་ལས་འགན་ (dzāwɛ lɛngɛn) main/ basic/ fundamental task or mission.

རྩ་བར་འགྱུར་ (dzawar gyur) vi. to become fundamental/ basic ¶ གསར་བརྗེའི་གནད་དོན་རྩ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ As for that which has become the basic question of the revolution.

རྩ་བྲལ་ (dzādrɛɛ) abbr. of རྩ་བ་ནས་བྲལ་.

རྩ་དབུ་མ་ (dzā ūmə) the central energy channel.

རྩ་འབོར་ (dzābɔɔ) basic amount/ principal ¶ རྩ་འབོར་སྒོར་ཕྲག་གསུམ་དང་སྐྱེད་ཀ་བདུན་བཅུ་ The principal is 3,000 and the interest is 70.

རྩ་སྦིར་ (dzābir) sm.* རྩ་སྦྲིད་.

རྩ་སྦུག (dzābug) sm. རྩ་སྦུབས་.

རྩ་སྦུབས་ (dzabub) the cavities/ inner opening of the veins.

རྩ་སྦོམ་ (dzābom) tap root.

རྩ་སྦྱོང་ (dzājoŋ) emptying the stomach by inducing diarrhea.

རྩ་སྦྲིད་ (dzā drii) vi. to become numb.

རྩ་མིག (dzəmii) vein.

རྩ་མེད་ (dzāmeè) annihilation, complete/ total destruction, extermination, eradication; va.—བཟོ་; —གཏོང་ to annihilate, to exterminate, to destroy completely; vi.—དུ་འགྱུར་ to be or gets annihilated/ exterminated/ totally destroyed ¶ གྲོང་གསེབ་དེ་རྩ་མེད་བཟོས་པ་རེད་ (They) annihilated the village. ¶ གྲོང་གསེབ་དེ་རྩ་མེད་དུ་གྱུར་པ་རེད་ The village got annihilated.

རྩ་མེད་ཤུལ་མེད་ (dzāmeè shüümeè) destroying/ annihilating so completely that there is no trace; va.—གཏོང་.

རྩ་མེད་ཤུལ་བརླགས་ (dzāmeè shüülaà) sm. རྩ་མེད་ཤུལ་མེད་.

རྩ་སྨྱོ་ (dzāño) obsessed/ mad/ crazy about sex; vi.—ཐེབས་.

རྩ་རྩ་ལུང་ལུང་ (dzādza luŋluŋ) origin, beginning; va.—ཤེས་ to know the origin/ beginning; va.—འདྲི་ to ask about the origin/ beginning of sth.

རྩ་རྩེ་ (dzādze) abbr. of རྩ་ and རྩེ་མོ་.

རྩ་ཚིག (dzədzii) 1. shung. a public notice, proclamation, ordinance; va.—འགྲེམས་ to issue a notice/ proclamation, ordinance; va.—སྦྱར་ to put up a notice/ proclamation, ordinance. 2. principle, idea.

རྩ་ཚིག་འགྲེམ་བྱང་ (dzādzii dremjaŋ) shung. a board on which a proclamation is stuck.

རྩ་ཚེམ་གནོན་ཚེམ་ (dzādzem nöndzem) sewing stitches a second time on a piece of material that has been joined together by stitching; va.—རྒྱག.

རྩ་འཚོང་ (dzādzoŋ) shung. va. to sell ¶ གཞུང་རྒྱུགས་ས་རིགས་རྩ་འཚོང་མི་ཆོག་པ་སོགས་འཆར་འཕར་རྩ་ཚིག་ཏུ་ཞལ་གསལ་འཁོད་པ་ It was clearly mentioned in the regular and addition proclamations, that the lands of government taxpayer serfs are not allowed to be sold.

རྩ་འཛིན་ (dzəndzin) platform, program ¶ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ Political platform. 2. va. to maintain/ follow (a policy) ¶ དབྱིན་ཇིའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་རྩ་འཛིན་གནང་ (They) maintained the policy of the British period. 3. shung. whipping (as punishment); va.—བྱེད་; va.—གཙོད་ ¶ དོན་རྩ་ཆུང་ངུར་བསྟད་ལུས་སྟེང་རྩ་འཛིན་བྱེད་པ་བཀའ་ཁྲིམས་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཁྲད་སོད་ཡིན་པ་ Whipping people for some small reasons is against the law and karmic cause and effect.

རྩ་འཛིན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ (dzəndzin gyüngyoŋ) maintaining/ following/ pursuing continuously (e.g., a policy); va.—བྱེད་.

རྩ་འཛིན་ཇིའུའི་ཆོས་བརྒྱུད་ (dzəndzin jiwu cöögyüü) orthodox Judaism.

རྩ་འཛིན་བབ་ལྟ་ (dzəndzin bəbda) maintaining basic principles but acting according to circumstances.

རྩ་འཛིན་གཡོ་མེད་ (dzəndzin yōmeè) maintaining/ following/ pursuing a course or principle without making any changes.

རྩ་འཛིན་རླུང་ནད་ (dzəndzin lūŋnɛɛ̀) one type of traditional Tibetan wind disease.

རྩ་འཛུགས་ (dzəndzuù) organizing, organization; va.—བྱེད་ to organize, to establish ¶ ཏང་གི་རྩ་འཛུགས་ Party organization. ¶ སྐྱིད་སྡུག་བརྒྱ་ལྷག་རྩ་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) organized over one hundred clubs.

རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (dzəndzuù) organizational relations.

རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ (dzəndzuùgi tsōwa) organizational life.

རྩ་འཛུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (dzəndzuùgi rəŋshin) the nature of organizations.

རྩ་འཛུགས་ཀྱི་སྲོལ་ཡིག (dzəndzuùgi sūüyii) sm. རྩ་འཛུགས་ཁྲིམས་ལུགས་.

རྩ་འཛུགས་ཁྲིམས་ལུགས་ (dzəndzuù trimluù) rules/ regulations/ constitution of an organization.

རྩ་འཛུགས་ཕུའུ་ (dzəndzuù bū) tib. ch. office in charge of personnel.

རྩ་འཛུགས་རྩ་དོན་ (dzəndzuù dzādön) organizational principles.

རྩ་འཛུགས་རྫུས་མ་ (dzəndzuù dzüümə) false/ fake organization.

རྩ་རྫོགས་ (dzəndzɔɔ̀) sm. རྩ་མེད་.

རྩ་ཞིབ་ (dzəshib) investigating thoroughly; va.—བྱེད་.

རྩ་གཞི་ (dzəshib) root, base, foundation; va.—འཇོག to use or make as the basis/ foundation, to base on ¶ དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྩ་གཞི་ The foundation of the economy. ¶ ཁོང་གི་དགོངས་པ་རྩ་གཞིར་བཞག་ནས་ Based on his thoughts.

རྩ་གཞུང་ (dzāshu) main text.

རྩ་བཞི་ (dzāshi) shung. abbr. of རྩ་ལྷུང་བཞི་.

རྩ་ཟབ་སྒྲོང་བརྟན་ (dzāsəb doŋdɛn) deep-seated, well-ingrained, firm. ¶ ནང་ཆོས་ནི་བོད་པའི་ནང་རྩ་ཟབ་སྒྲོང་བརྟན་ཞིག་རེད་ Buddhism among Tibetans is deep-rooted and well established.

རྩ་ཟབ་ལོ་རྒྱས་ (dzāsəb logyɛɛ̀) well established and fast developing. [Lit. deep roots and many leaves].

རྩ་གཟིགས་ (dzā sii) h. of རྩ་ལྟ་.

རྩ་ཡང་ (dzāyaŋ) shung. complete elimination (usu. of a debt or fine); va.—གཏོང་ ¶ གཞུང་གིས་བུ་ལོན་རྙིང་པ་ཚང་མ་རྩ་ཡང་བཏང་བ་རེད་ The goverment eliminated all old loans.

རྩ་གཡོག (dzāyɔɔ̀) shung. 1. hereditary servant. 2. servant given permanently to a bride or bridegroom when they move to their new home.

རྩ་ར་བགྱིས་ (dzāra gyii) shung. sm. རྩ་འཛིན་, 4.

རྩ་ར་གཅོད་ (dzāra jöö) sm. རྩད་གཅོད་.

རྩ་རེག (dzāreg) sm. རྩ་ལྟ་.

རྩ་རོ་མ་ (dzāroma) the right energy channel (in tradition Tibetan medicine).

རྩ་བརླགས་ (dzālaà) 1. destruction, ruin; va.—གཏོང་ to destroy/ ruin; vi.—འགྲོ་ to be destroyed/ ruined ¶ རྩ་བརླགས་གཏོང་བའི་མཚོན་ཆ་ Weapons of destruction.

རྩ་ལ་ (dzāla) sm. རྩར་.

རྩ་ལག (dzālaà) 1. relatives, family. 2. branches and roots (of plants).

རྩ་ལག་གྲོལ་བ་ (dzālaà dröówa) skillful in doing things.

རྩ་ལངས་ (dzā laŋ) vi. to be horny, to get/ be aroused (sexually).

རྩ་ལམ་ (dzālam) 1. vein, blood vessel. 2. buttock.

རྩ་ལུགས་ (dzəluù) main or fundamental rule/ principle.

རྩ་ལུགས་མེད་པ་ (dzəluù meèba) unprincipled.

རྩ་ཤོར་ (dzā shöö) vi. to unintentionally defecate (e.g., in one's pants).

རྩ་གཤགས་ (dzāshaà) sm. ཙག་བཤགས་.

རྩ་བཤད་ (dzāshɛɛ̀) 1. explanation of a text. 2.

abbr. original text and commentary/ explanation.
རྩ་བཤིག (dzəshii) sm. རྩ་གཏོར་
རྩ་སློག (dzālɔ̀ɔ) overthrowing, upsetting, subverting, undermining; va.—གཏོང་ to overthrow, to subvert, to upset, to undermine ¶ སྲིད་གཞུང་རྙིང་པ་རྩ་སློག་བཏང་བ་རེད་ (They) overthrew the old goverment.
རྩ་སློག་ལས་འགུལ་ (dzālɔ̀ɔ lɛ̱ngüü) a campaign/ movent to overthrow, an uprising, putsch; va.—སྤེལ་ to make an uprising/ putsch.
རྩ་གསུམ་ (dzāsum) 1. the three channels that are used for meditation. 2. the three: root guru, meditational deity, dakas and dakinis.
རྩ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ (dzāsum gǖndüǜ) root guru.
རྩ་གསུམ་གནས་ (dzāsum nɛ̄ɛ̀) realm of the gods.
རྩ་ཧྲལ་ (dzāhrɛɛ) lawless behavior.
རྩ་ཧྲེང་བ་ (dzā hrēŋwa) vascular sclerosis.
རྩ་ལྷུང་བཞི་ (dzā lhūŋshi) shung. four downfalls: 1. taking life. 2. taking what is not given. 3. indulging in sexual misconduct. 4. lying.
རྩག (dzāà) 1. va. to bargain over a price. 2. sm. རྩིག.
རྩག་གེ་རྩིག་གེ་ (dzāgge dzīgge) sm. རྩག་རྩིག.
རྩག་པ་ (dzāgba) dress made from the skins of goats or sheep (worn with the fleece inside).
རྩག་རྩག (dzāgdzag) sm. རྩིག་རྩིག.
རྩག་རྩིག (dzəgdzig) sundry, miscellaneous, odds and ends ¶ འགྲོ་སོང་རྩག་རྩིག Miscellaneous expenses.
རྩག་རྩིག་ཚོང་ཁང་ (dzəgdzig tsōŋgaŋ) a shop that sells miscellaneous items.
རྩག་རྩིག་ཐོ་འགོད་ (dzəgdzig tōgöö̀) miscellaneous notes.
རྩངས་པ་ (dzāŋba) lizard, gecko.
རྩངས་པ་ཁ་རལ་ (dzāŋba kārɛɛ) lizard, gecko.
རྩངས་པ་སྐལ་རལ་ (dzāŋba gɛ̱ɛ̱rɛɛ) sm. རྩངས་པ་ཁ་རལ་.
རྩད་ (dzɛ̄ɛ̀) sm. རྩ་བ་.
རྩད་ཁུངས་ (dzɛ̄ɛ̀guŋ) proof, evidence; va.—གཅོད་ to investigate for proof/ evidence.
རྩད་གཅོད་ (dzɛ̄ɛ̀jöö̀) investigating, probing, inquiring, exploring; va.—བྱེད་ to investigate, to probe, to explore, to inquire, to search into, to prospect ¶ མི་དེའི་སྡོད་ས་གང་དུ་ཡིན་མིན་རྩད་གཅོད་བྱེད་དགོས་ (You) must investigate where he lives.
རྩད་གཅོད་ཁྲོན་བརྐོ་རུ་ཁག (dzɛ̄ɛ̀jöö̀ trōŋgo ṟugaà) exploration borehole team.
རྩད་གཅོད་ཐིག་ལེན་ (dzɛ̄ɛ̀jöö̀ tīglen) surveying; va.—བྱེད་ to survey, to prospect.
རྩད་གཅོད་ཞིབ་དཔྱད་ (dzɛ̄ɛ̀jöö̀ shi̱bjɛɛ̀) making a thorough/ detailed inquiry or probe; va.—བྱེད་.
རྩད་བཅད་ (dzɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) p. of རྩད་གཅོད་.
རྩད་བཅད་གསལ་ལོན་ (dzɛ̄ɛ̀jɛɛ̀ sɛ̄ɛ̄lön) understanding sth. after investigating it; va.—བྱེད་.
རྩད་ཆོད་ (dzɛ̄ɛ̀ cöö̀) 1. vi. to find out about sth., to get information on sth. ¶ ཁོ་སོ་པ་ཡིན་པ་རྩད་ཆོད་པ་རེད་ (They) found out that he was a spy.
རྩད་འདྲི་ (dzɛ̄ndri) sm. རྩད་གཅོད་.
རྩད་དཔྱོད་ (dzɛ̄ɛ̀jöö̀) རྩད་གཅོད་.
རྩད་མེད་ནང་མི་ (dzɛ̄ɛ̀meè nəŋmi) the wives/ family members of men who fled to exile in 1959.
རྩད་འཚོལ་ (dzɛ̄ɛ̀ tsȫö̀) searching, investigating; va.—བྱེད་ to search, to investigate.
རྩ་འཛིན་ (dzəndzin) shung. whipping; va.—བྱེད་; —གཅད་ ¶ དོན་རྩ་ཆུང་ངུར་བསྐྱད་ལུས་སྐྱེང་རྩ་འཛིན་བྱེད་པ་བཀའ་ཁྲིམས་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཁྱད་སོད་ཡིན་པ་ Whipping people for minor infractions is against the law and karmic cause and effect.
རྩད་ཞིབ་ (dzɛ̄ɛ̀shib) investigation, inquiry, probe, survey; va.—བྱེད་ to investigate, to make an inquiry/ probe/ survey.
རྩད་ཞིབ་ཇུས་འགོད་ (dzɛ̄ɛ̀shib jü̱ǜgöö̀) surveying and making a plan.
རྩད་ཞིབ་ཐིག་ལེན་ (dzɛ̄ɛ̀shib tīglen) survey; va.—བྱེད་.
རྩད་ཡིག (dzɛ̄ɛ̀yiì) a letter inquiring about sth.
རྩད་གཡུང་ (dzɛ̄ɛ̀yuŋ) a plant used in Tibetan medicine (Notopterygium incisium).
རྩབ་ (dzəb) a wedge; va.—རྒྱག; —འཛུག to put a wedge somewhere to make sth. even.
རྩབ་རྒྱུ་ (dzəbgyu) fermenting agent for yogurt or beer.
རྩབ་གཅོད་ (dzəbjüǜ) va. to spend/ exhaust all one's money.
རྩབ་ཏོ་ (dzəbdo) tattered, torn.
རྩབ་རྩུབ་ (dzəbdzub) sm. རྩབ་རྩུབ་.
རྩབ་རལ་རྩབ་ནག (dzəbrɛɛ dzəbnaà) completely torn, in tatters.
རྩབ་ཧྲལ་ (dzəbhrɛɛ) sm. རྩབ་རལ་.
རྩབ་ཧྲུལ་ (dzəbhrü) sm. རྩབ་རལ་.
རྩབས་ (dzəb) 1. sm. ཕབས་. 2. sm. རྩབ་.
རྩམ་ (dzām) 1. abbr. of རྩམ་པ་. 2. powder ¶ འོ་རྩམ་ Powdered milk.
རྩམ་སྐྱ་ (dzāmgya) plain tsamba.
རྩམ་ཁལ་ (dzāmgɛɛ) one ཁལ་ of tsampa.
རྩམ་ཁུ་ (dzāmgu) sm. ཛ་ཕྲུར་.
རྩམ་ཁུག (dzāmguù) bag for holding རྩམ་པ་.
རྩམ་ཁུག་སྟོང་པ་དབ་དབ་བྱེད་པ་ (dzāmguù dōŋba də̱bdəb ce̱èba) arguing about sth. that is far fetched/ remote/ hypothetical, trying to get sth. from nothing [Lit. shaking an empty རྩམ་པ་ bag].
རྩམ་རྒྱུ་ (dzāmgyu) grain for making tsampa.
རྩམ་སྒམ་ (dzāmgam) bowl/ box for putting རྩམ་པ་.
རྩམ་སྒྱེ་ (dzāmgye) large bag in which རྩམ་པ་ is put.
རྩམ་གཉེར་ (dzāmñer) 1. sm. རྩམ་བཞེས་པ་. 2. shung. sm. རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས་.
རྩམ་སྟེགས་ (dzāmdeg) shung. a shelf/ platform for keeping རྩམ་པ་.
རྩམ་ཐུག (dzāmtuù) broth made with རྩམ་པ་.
རྩམ་ཐུར་ (dzāmduu) spoon kept in a bag of རྩམ་པ་.
རྩམ་པ་ (dzāmba) parched/ roasted barley that has been ground into flour.
རྩམ་པ་སྐམ་གསོབ་ (dzāmba gāmsob) inferior quality རྩམ་པ་.
རྩམ་པ་རང་གིས་ཟས་ རྩམ་ཁུག་མིའི་མགོ་ལ་གཡོགས་ (dzāmba ra̱ŋgi sɛ̱ɛ̀ dzəmguù mi̱igola yɔ̄ɔ̀) putting the blame for one's own acts on another [Lit. eat the རྩམ་པ་ oneself; put the རྩམ་པ་ bag on a person's head].
རྩམ་པ་གཞོ་ (dzāmb shō) 1. va. to toss barley into the air (during certain religious festivals). 2. va. to flatter.
རྩམ་པའི་ཁག་ཐེག་བུལ་ཏོག་གི་བྱས་ ལྷག་པས་ཁྱེར་ན་མཉམ་ཁྱེར་ཡིན་ (dzāmbɛ kāgdeg pü̱ü̱doògi ce̱ɛ̀ lhāgbɛ kyērna ñāmkyer yi̱n) a guarantor to a loan who is no more stable than the person taking the loan [Lit. (when) baking soda acts as a guarantor to རྩམ་པ་, if the wind blows, both will be blown away].
རྩམ་ཕོགས་ (dzāmbɔɔ̀) wages paid in རྩམ་པ་.
རྩམ་ཕོར་ (dzāmbɔɔ) wooden bowl used to keep/ hold རྩམ་པ་.
རྩམ་ཕྱེ་ (dzāmce) sm. རྩམ་པ་.
རྩམ་བང་ (dzāmbaŋ) place for keeping རྩམ་པ་.
རྩམ་རྩི་ (dzāmdzi) 1. tsampa for putting in broth. 2. a little bit of tsampa.
རྩམ་བཞེས་པ་ (dzāmsheèba) shung. person in charge of རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས་.
རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས་ (dzāmsheè lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. an treasury of the traditional Tibetan Government that collected certain agricultural products that were mainly used for ceremonial and ritual purposes.
རྩམ་ཟན་ (dzāmsɛn) 1. people whose staple diet is རྩམ་པ་ (རྩམ་པ་ eaters, i.e., Tibetans). 2. food made from རྩམ་པ་.
རྩམ་ཟོམ་ (dzāmsom) wooden bucket for keeping རྩམ་པ་.
རྩམ་གཟར་ (dzāmsaa) wooden རྩམ་པ་ ladle.
རྩམ་རུ་ (dzāmru) wooden stick used for stirring རྩམ་པ་ broth.
རྩམ་ལས་ (dzāmlɛɛ̀) abbr. རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས་.

རྩམ་ལེན་དོ་དམ་ (dzāmlen todam) sm. རྩམ་བཞེས་པ་.

རྩམ་བཤོས་ (dzāmshöö) throwing རྩམ་པ་ in the air as offering at certain holidays and religious ceremonies such as the birthday of the Dalai Lama; va.—གཏོང་.

རྩམ་གསུར་ (dzāmsur) burning རྩམ་པ་ as an offering to gods.

རྩམ་གསོག (dzāmsɔɔ̀) barley roasted without first soaking it in water (considered inferior).

རྩམ་ལྷག (dzāmlhaà) leftover རྩམ་པ་.

རྩའི་འགྲོས་མཁྲང་ (dzɛɛ drööḍraŋ) རྩ་དྲིང་པ་.

རྩར་ (dzāā) to, near, in/ to the presence of ¶ཁོ་དགེ་རྒན་གྱི་རྩར་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) went to the presence of the teacher.

རྩར་གཅོད་ (dzār jöö) abbr. of རྩ་ར་གཅོད་.

རྩར་རྩར་ (dzārdzar) sm. ཙར་ཙར་, 2.

རྩལ་ (dzɛ̄ɛ) skill, mastery, dexterity, adroitness.

རྩལ་མཁས་འགྲན་ཟླ་ (dzɛ̄ɛ kɛ̄ɛ drɛndrɛɛ) skilled without parallel/ equal.

རྩལ་འཁྲིད་པ་ (dzɛ̄ɛdribə) coach (in sports).

རྩལ་འགྲན་ (dzɛ̄ɛdrɛn) gymnastics/ acrobatics/ sports competition.

རྩལ་འགྲན་ཚོགས་འདུ་ (dzɛ̄ɛdrɛn tsōŋdu) gymnastics/ acrobatics/ sports meet.

རྩལ་ཅན་ (dzɛ̄ɛjɛn) sm. རྩལ་ལྡན་.

རྩལ་ཆེན་པོ་ (dzɛ̄ɛ cēmbo) sm. རྩལ་ལྡན་.

རྩལ་ཉམས་སྟོན་ (dzɛ̄ɛñam tön) va. to show one's skill/ mastery at sports/ games/ competition.

རྩལ་ཉམས་དོད་པོ་ (dzɛ̄ɛñam tööbo) skilled or good at sports/ games/ competition ¶མི་འདི་ཀང་རྩེད་པོ་ལོ་རྒྱག་དུས་རྩལ་ཉམས་དོད་པོ་ཡོད་པ་རེད་ When playing soccer, this man is very skillful.

རྩལ་བཏོན་ (dzɛ̄ɛ dön) p. of རྩལ་འདོན་.

རྩལ་སྟོབས་ (dzɛ̄ɛdob) 1. capability. 2. athletic ability, martial arts skill.

རྩལ་ཐང་ (dzɛ̄daŋ) field for sports, athletic playing field.

རྩལ་ཐབས་ (dzɛ̄dəb) sm. རྩལ་སྟོབས་, 2.

རྩལ་འདོན་ (dzɛ̄ɛ dön) va. to manifest/ reveal one's skill.

རྩལ་བདེ་བ་ (dzɛ̄ɛ dewa) skillful, adroit, dexterous.

རྩལ་ལྡན་ (dzɛ̄ndɛn) skillful, adroit, dexterous.

རྩལ་པོ་ཆེ་ (dzɛ̄ɛboje) person who is very skillful/ adroit/ dexterous.

རྩལ་སྤྲུགས་ (dzɛ̄ɛdruù) using one's skill/ abilities; va.—བྱེད་ ¶ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཚད་རྩལ་སྤྲུགས་བྱས་ཀྱང་ལས་དོན་དེ་བསྒྲུབས་མ་སོང་ Even after using all of (his) skills, (he) was not able to achieve his task.

རྩལ་འཕྲུལ་ (dzɛ̄ɛdrüü) acrobatics, juggling, circus performances.

རྩལ་འབུལ་ (dzɛ̄ɛmbüü) shung. participating in the དུང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུགས་.

རྩལ་སྦྱོང་ (dzɛ̄ɛjoŋ) exercise, drill, practice (games, gymnastics, sports, etc); va.—བྱེད་.

རྩལ་སྦྱོང་ཐང་ (dzɛ̄ɛjoŋdaŋ) sm. རྩལ་སྦྱོང་ར་བ་.

རྩལ་སྦྱོང་བྱ་བ་ (dɛ̄ɛjoŋ cawa) physical culture/ activity.

རྩལ་སྦྱོང་ར་བ་ (dzɛ̄ɛjoŋ rawa) drill ground, athletic field, stadium.

རྩལ་རྩེ་བའི་འཁྱུགས་ཤུད་ (dzɛ̄ɛ dzēwɛ kyəgsüü) figure (ice) skating.

རྩལ་རྩེད་ (dzɛ̄ɛdzeè) acrobatic stunts, acrobatic sports, gymnastics.

རྩལ་རྩེད་སྟོན་མཁན་ (dzɛ̄ɛdzeè döngɛn) acrobatic performer, acrobat, gymnast.

རྩལ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་ (dzɛ̄ɛdzeè nādzoò) (various) acrobatics, gymnastics.

རྩལ་རྩེད་པ་ (dzɛ̄ɛdzeèba) sm. རྩལ་རྩེད་སྟོན་མཁན་.

རྩལ་རྩེད་ཚོགས་པ་ (dzɛ̄ɛdzeè dzɔ̄gba) acrobatic troupe/ team.

རྩལ་གཟིགས་སྡིངས་ཆ་ (dzɛ̄ɛsii diŋja) a stage, rostrum for seeing a martial arts/ gymnastic displays.

རྩལ་ཡིག (dzɛ̄ɛyii) writing style of an uneducated person.

རྩལ་ཡོན་ (dzɛ̄ɛyön) physical skills and scholarly attainment, physical talents and academic knowledge.

རྩལ་ཡོན་གཉིས་མེད་ (dzɛ̄ɛyön ñiìmeè) without scholarly and physical skills.

རྩལ་རིགས་ (dzɛ̄ɛrii) kinds/ types of skills.

རྩལ་ཀློམ་ (dzɛ̄ɛlom) proud of one's skills.

རྩལ་ལག (dzɛ̄ɛlaà) skill, adroitness.

རྩལ་ལག་དོད་པོ་ (dzɛ̄ɛlaà tööbo) very skillful/ adroit.

རྩལ་ལག་བདེ་པོ་ (dzɛ̄ɛlaà debo) sm. རྩལ་ལག་དོད་པོ་.

རྩལ་ཤིང་ཆ་ཅན་ (dzɛ̄ɛshiŋ cājɛn) parallel bars (in gymnastics).

རྩལ་ཤིང་ཧྲོང་ཀང་ (dzɛ̄ɛshiŋ hrōŋgaŋ) sm. རྩལ་ཤིང་ཆ་ཅན་.

རྩལ་ཤུགས་ (dzɛ̄ɛshuù) skill and strength.

རྩལ་སློབ་དགེ་རྒན་ (dzɛ̄ɛlob gegɛn) coach, trainer.

རྩི་: p. བརྩིས་; f. བརྩི་; imp. རྩིས་ (dzī) va. 1. to calculate/ count ¶རྩིས་ནོར་ཡོད་མེད་སྐྱར་དུ་རྩི་རོགས་གནང་ Please calculate again whether the calculation is correct or not. 2. va. to consider ¶ཁོང་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་རྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ They consider him to be a scholar. 3. sap, juice, extract ¶སྦྲང་རྩི་ Honey. ¶ཆང་རྩི་ Yeast.

རྩི་བཀུར་ (dzīgur) sm. བརྩི་བཀུར་.

རྩི་སྦྱི་ (dzīgyi) adhesive.

རྩི་ཁོག (dzīgɔɔ̀) baby goat.

རྩི་སྒམ་ (dzīgan) neatly tied woodblock printed book ready for painting the sides.

རྩི་སྒམ་པང་ལེབ་ (dzīgam bāŋleb) the two wooden boards between which a woodblock printed text is placed to be painted.

རྩི་བཅུད་ (dzījüü) nutritious substance, nutrient.

རྩི་ཆས་ (dzījɛɛ̀) a meter (an instrument).

རྩི་ཇུ་ (dzīju) liquid paint/ lacquer.

རྩི་འཇོག (dzīnjoò) sm. བརྩི་འཇོག.

རྩི་དོག (dzīdoò) sm. རྩི་ཐོག.

རྩི་གདོང་ (dzī dōŋ) va. to paint.

རྩི་གཏོར་ (dzī dɔ̄ɔ) va. to spray paint, to spray lacquer.

རྩི་སྟག་མོ་ (dzī dāgmo) rheum pumilum (a type of traditional Tibetan medicine).

རྩི་ཐོག་ཟླ་བ་ (dzīdɔɔ̀ dawa) the 9th month of the Tibetan calendar.

རྩི་མཐོང་ (dzīdoŋ) great regard/ respect; va.—བྱེད་ to have great regard for.

རྩི་དྲུད་ (dzīdrüü) musk deer rubbing its tail against tree because of being in heat (a sign used in hunting).

རྩི་གདན་ (dzīdɛn) the base coat of paint.

རྩི་འཕྱིད་ (dzījii) polishing; va.—རྒྱག ¶ཁོའི་ལྷམ་དེ་རྩི་འཕྱིད་བརྒྱབ་མི་འདུག His shoes were unpolished.

རྩི་སྦྲང་ (dzīdraŋ) honeybee.

རྩི་མ་ (dzīmə) painted/ lacquered materials.

རྩི་མར་ (dzīmar) butter.

རྩི་དམར་ (dzīmaa) 1. red paint/ lacquer. 2. coral.

རྩི་སྨན་ (dzīmin) vitamins, medicines that builds strength.

རྩི་རྩི་ (dzīdzi) sm.* ཙི་ཙི་.

རྩི་ཝོའི་ཞེན་ (dzīwö shɛn) ch. ultraviolet.

རྩི་རས་ (dzīrɛɛ̀) cloth used in varnishing.

རྩི་རིང་པོ་ (dzī riŋgu) sm. ཚེ་རིང་པོ་.

རྩི་རེངས་ (dzīreŋ) hard soil, uncultivated fields; vi.—སུ་ལུས་ to leave fields uncultivated for many years.

རྩི་ལོག་གདོང་ (dzīlɔɔ̀ dōŋ) va. to repaint/ relacquer.

རྩི་ཤིང་ (dzīshiŋ) plants ¶ཟླ་བའི་ནང་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་སོགས་གང་ཡང་མེད་ There are no plants or animal life on the moon.

རྩི་ཤིང་སྐྱེས་མེད་རི་བོ་ (dzīshiŋ gyēèmeè riwo) bare hills.

རྩི་ཤིང་གི་ཐལ་བ་ (dzīshiŋgi tɛ̄ɛwa) wood ash (the ash of plants).

རྩི་ཤིང་གི་ནད་རིགས་ (dzīshiŋgi nɛɛrig) a disease that withers trees and vegetation.

རྩི་ཤིང་གི་ནད་ལུགས་རིག་པ་ (dzīshiŋgi nɛɛluù rigbə) phytopathology.

རྩི་ཤིང་གི་སྣུམ་ (dzīshiŋgi nūm) vegetable oil.
རྩི་ཤིང་གི་བུལ་རྡོག (dzīshiŋgi büüdoò) plant alkaloid.
རྩི་ཤིང་གི་ཚི་སྣ་ (dzīshiŋgi tsīnə) vegetable/ plant/ fibre.
རྩི་ཤིང་གི་བཟའ་སྣུམ་ (dzīshiŋgi sənum) vegetable oil.
རྩི་ཤིང་གི་ར་བ་ (dzīshiŋgi rawa) hedgerow, hedge.
རྩི་ཤིང་སྙིད་ནད་ (dzīshiŋgi ñīinɛɛ̀) a disease that causes plants to wilt.
རྩི་ཤིང་འདེབས་གསོ་ (dzīshiŋ debso) plant cultivation.
རྩི་ཤིང་བཟའ་སྣུམ་ (dzīshiŋ sənum) sm. རྩི་ཤིང་གི་བཟའ་སྣུམ་.
རྩི་ཤིང་སྣུམ་རིགས (dzīshiŋ rigbə) vegetable oils.
རྩི་ཤིང་ར་བ་ (dzīshiŋ rawa) botanical garden.
རྩི་ཤིང་རིག་པ་ (dzīshiŋ rigbə) botany.
རྩི་ཤིང་རིགས་འབྱེད་རིག་པ་ (dzīshiŋ rigjeè rigbə) systematic botany.
རྩི་ཤིང་རུལ་བ་ (dzīshiŋ rüüwə) humus.
རྩི་ཤིང་ལོ་ཏོག (dzīshiŋ lodoò) plant crop ¶ བཟོ་ལས་རྒྱུ་ཆས་རྩི་ཤིང་ལོ་ཏོག Industrial crops.
རྩི་ཤིང་སྲུང་སྐྱོང་ (dzīshiŋ sūŋgyoŋ) sm. རྩི་ཤིང་སྲུང་སྐྱོབ་.
རྩི་ཤིང་སྲུང་སྐྱོབ་ (dzīshiŋ sūŋgyob) plant protection.
རྩི་ཤུན་ (dzīshün) varnish, shellac, lacquer.
རྩི་ཧླེབ་ (dzīlheb) color chips.
རྩིག: p. བརྩིགས་; f. བརྩིག; imp. རྩིགས་ (dzīī) va. to pile up, to stack up, to build/ erect (by piling up) ¶ ཁོ་ཚོས་རྩིག་པ་བརྩིགས་པ་རེད་ They built a wall.
རྩིག་བཀལ་ལོ་ཐོ་ (dzīigɛɛ ledo) wall calendar.
རྩིག་སྐྱོར་ (dzīigyɔɔ) a brace/ support for a wall.
རྩིག་ཁུག (dzīiguù) corner of a wall.
རྩིག་ཁྱོག (dzīggyɔò) sm. རྩིག་ཁུག.
རྩིག་མཁན་ (dzīiñɛn) རྩིག་བཟོ་.
རྩིག་འཁྲུད་ (dzīg kyüü) 1. clinging to a wall, along a wall ¶ ནུབ་ཀྱི་རྩིག་འཁྲུད་དུ་ཚོམ་ཆེན་དུ་སྐྱོད་བྱེད་གསང་སྒོ་ཞིག་ཡོད་པ་ There was a secret door along the west wall leading to the hall. 2. walking by leaning/ balancing on a wall.(for infants); va.—རྒྱག.
རྩིག་འགྲམ་ (dzīndram) near/ by the side of a wall.
རྩིག་རྒྱན་ (dzīigyɛn) wall decoration.
རྩིག་ངོས་ (dzīiŋöò) the side/ face of a wall.
རྩིག་ངོས་ཚགས་པར་ (dzīiŋöò tsāgbaa) wall newspaper (news posted on walls).
རྩིག་ཆུ་ (dzīgju) water seeping through a wall.
རྩིག་རྟེན་ (dzīiden) sm. རྩིག་རྨང་.
རྩིག་བརྡོལ་འཕུར་བྱིན་ (dzīidöö pūrjin) suddenly becoming famous/ eminent [Lit. breaking through the wall and fly away].
རྩིག་ཐབ་ (dzīgtəb) fireplace (in a wall).
རྩིག་ཐོ་ (dzīgdo) bribe, bribery; va.—རྒྱག to bribe.
རྩིག་གདན་ (dzīgdɛn) sm. རྩིག་རྨང་.
རྩིག་གདན་རྡོ་ (dzīgdɛn do) foundation stone.
རྩིག་གདོང་ (dzīgdoŋ) (outside) face of a wall/ fence.
རྩིག་རྡོ་ (dzīgdo) construction/ building stones.
རྩིག་ལྡེབས་ (dzīgdeb) sm. རྩིག་ངོས་.
རྩིག་ལྡེབས་ཚགས་པར་ (dzīgdeb tsāgbaa) sm. རྩིག་ངོས་ཚགས་པར་.
རྩིག་པ་ (dzīgbə) wall; va.—རྒྱག to build/ erect a wall.
རྩིག་པ་མཁན་པོ་ (dzīgbə kēmbo) sm. རྩིག་དཔོན་.
རྩིག་པའི་རྒྱ་ (dzīgbɛ gyā) wall.
རྩིག་པའི་ལྡེབས་རིས་ (dzīgbɛ debrii) wall painting/ mural.
རྩིག་པའི་ར་སྐོར་ (dzīgbɛ ragɔɔ) wall, fence.
རྩིག་པོ་ (dzīgbo) sm. གར་པོ་.
རྩིག་དཔོན་ (dzīgbön) master mason, master bricklayer.
རྩིག་ཕག (dzīgbaà) brick.
རྩིག་བུག (dzīgbuù) hole in a wall.
རྩིག་འབྲིལ་ (dzīgbuù) sm. རྒྱ་འབྲིལ་.
རྩིག་རྨང་ (dzīgmaŋ) foundation of a wall; va.—འདིང་; —གཏིག to lay the foundation of a wall.
རྩིག་ཞལ་ (dzīgshɛɛ) plaster (for a wall); va.—རྒྱག to plaster a wall.
རྩིག་གཞི་ (dzīgshi) sm. རྩིག་རྨང་.
རྩིག་ཟུར་ (dzīgsur) the corner (of a wall) ¶ ཁང་པའི་རྩིག་ཟུར་ The corner of a house.
རྩིག་ཟུར་འདྲུ་ (dzīgsur dru) 1. va. to dig up a corner of a wall (to undermine the foundation to demolish a house). 2. va. to undermine, to undercut (politically) ¶ མི་དེ་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩིག་ཟུར་འདྲུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ These people are undermining the foundation of socialism.
རྩིག་བཟོ་ (dzīgso) building/ constructing a wall; va.—བྱེད་.
རྩིག་བཟོ་བ་ (dzīgsowa) mason, bricklayer.
རྩིག་ཡོལ་ (dzīiyöö) curtain hung on wall, wall hanging.
རྩིག་ར (dzīgrə) courtyard wall.
རྩིག་ལས་ (dzīglɛɛ̀) architecture, building ¶ རྩིག་ལས་སློབ་གྲྭ Engineering school.
རྩིག་ལས་རྒྱུ་ཆ་མཐོ་ལས་ (dzīglɛɛ̀ gyuja solɛɛ̀) building material industry.
རྩིག་ལུགས་ (dzīgluù) architecture.
རྩིག་ཤོག (dzīgshoò) wallpaper.
རྩིག་སུབ་ (dzīgsub) a crack in a wall.
རྩིགས་ (dzīī) imp. of རྩིག.
རྩིང་ (dzīŋ) abbr. of རྩིང་པོ་.
རྩིང་ཆོས་ (dzīŋjöö) those ideas and behaviors that do not adhere to the dharma.
རྩིང་པོ་ (dzīŋbu) coarse, rough, crude ¶ རྩམ་པ་རྩིང་པོ་ཞིག་བཏགས་འདུག (They) ground the རྩམ་པ་ coarsely.
རྩིང་སྤྱོད་ (dzīŋjöö) coarse/ crude/ unprincipled/ wild in behavior; va.—སྟོན་ va. to behave appallingly, wildly/ crudely.
རྩིང་ཕྱེ་ (dzīŋce) coarse flour.
རྩིང་ཞད་ (dzīŋshɛɛ̀) sm. རྩིང་སྤྱོད་.
རྩིང་ཞིབ་ (dzīŋshib) big and small pieces of sth.
རྩིང་བཟོ་ (dzīŋso) embryonic form.
རྩིང་ཚད་ (dzīŋlöö) degree of roughness/ coarseness.
རྩིང་ཤོག (dzīŋshoò) rough/ inferior quality paper.
རྩིད་ (dzīī) abbr. of རྩིད་པ་.
རྩིད་སྐུད་ (dzīigüü) yak hair thread.
རྩིད་སྐུད་ཀྱིས་གཡག་རོ་འདྲུད་པ་ (dzīigüügi yāgro drüüba) giving a small gift in the hope of getting a big return [Lit. dragging the carcass of a yak by a thread of yak hair].
རྩིད་གུར་ (dzīigur) yak-hair tent.
རྩིད་གོག (dzīigɔɔ̀) two year goat.
རྩིད་གྲི་ (dzīidri) knife for shearing/ cutting yak hair.
རྩིད་སྟན་ (dzīidɛn) sm. རྩིད་གདན་.
རྩིད་ཐག (dzīidaà) yak-hair rope.
རྩིད་གདན་ (dzīidɛn) cushion/ mattress made from yak hair.
རྩིད་པ་ (dzīibə) the belly hair of yaks.
རྩིད་པོ་ (dzīibu) sm. རྩབ་པོ.
རྩིད་ཕྱར་ (dzīijar) yak-hair blanket.
རྩིད་ཕྱིང་ (dzīijiŋ) felt made from yak hair.
རྩིད་བུ་ (dzīibu) two year old goat.
རྩིད་མོ་ (dzīimu) two year old female goat.
རྩིད་ཤང་འཐག་མ་ (dzīishaŋ tāgma) shung. woven yak hair ¶ རྨོག་གི་མཐའ་ལྒགས་རྩིད་ཤང་འཐག་མ་འཛིའ་སྐྱིག Helmet lining made from woven yak hair.
རྩིབ་ (dzīb) abbr. of རྩིབ་མ་.
རྩིབ་སྐྱི་ (dzībgyi) pleura.
རྩིབ་སྐྱིའི་གཉན་ཚད་ (dzībgyii ñɛ̄ndzɛɛ̀) pleurisy.
རྩིབ་སྐྱིའི་ཚ་ནད་ (dzībgyii tsānɛɛ̀) sm. རྩིབ་སྐྱིའི་གཉན་ཚད་.
རྩིབ་ཆུང་ (dzībjuŋ) short ribs.
རྩིབ་ཐུང་ (dzībduŋ) 1. short ribs. 2. a point in the body for acupuncture.
རྩིབ་རྡོ་གཞུ་ (dzībdo shu) sm. རྩིབ་མ་གཅོག.
རྩིབ་དྲག་དབང་རྩ་ (dzībdraà wāŋdza) intercostal nerves.
རྩིབ་མ་ (dzībmə) sm. རྩིབས་མ་.
རྩིབ་མ་ (dzībmə) 1. rib; va.—གཅོག to break (a person's rib). 2. va. to bribe (slang).
རྩིབ་མ་བཤེར་ (dzībmə shēr) va. to talk about other's faults [Lit. counting/ checking ribs].

རྩིབ་མ་དྲང་དྲང་ (dzībmə hr̲aŋhraŋ) skinny with protruding ribs.

རྩིབ་མའི་གོ་བར་ (dzībmɛ k̲owar) the space/ gap between the left and right ribs.

རྩིབ་གཟེར་ (dzībser) pain in the ribs; vi.—རྒྱག.

རྩིབ་རུས་ (dzībrüü) ribs, rib bone.

རྩིབ་ལོགས་ (dzīnlɔ̀ɔ̀) on the ribs.

རྩིབ་ཤ་ (dzībsha) meat on the ribs, spareribs.

རྩིབ་གསེང་ (dzībseŋ) space in between the ribs.

རྩིབས་ (dzīb) abbr. of རྩིབས་མ་.

རྩིབས་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ (dzīngi m̲ugyüü) rim of a wheel.

རྩིབས་སྒོ་ (dzībgo) 1. a small side door attached to a house. 2. spoke (of a wheel).

རྩིབས་སྟོང་འཁོར་ལོ་ (dzībdoŋ kɔ̄ɔlo) a wheel with one thousand spokes.

རྩིབས་ལྡན་ (dzībdɛn) Tuesday.

རྩིབས་མ་ (dzībmə) spoke (of wheel).

རྩིའུ་ཐག་མ་ (dzīwu tāgmə) a kind of ornament worn by the རྒྱན་བཟང་མ་.

རྩིས་ (dzīì) 1. calculation, computation, accounting, mathematics, arithmetic; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to calculate, to count, to compute, to do accounts, to do mathematics/ arithmetic. 2. (vb. + རྩིས་) to plan to do ¶ ཁོ་ཚོས་སང་ཉིན་ལས་ཀ་བྱ་རྩིས་ཡོད་པ་རེད་ They plan to work tomorrow.

རྩིས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ལས་ལྔ་ (dzīìgi y̲igii l̲ɛ̀ɛŋa) five types of calculating: numbers, addition, subtraction, multiplication, division. 3. astrology.

རྩིས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ (dzīìgi r̲igjeè) astrology.

རྩིས་སྐོར་ (dzīìgɔɔ) va. to calculate in advance about what sth. will cost ¶ ཁང་པ་ཞིག་རྒྱག་པར་འགྲོ་སོང་ག་ཚོད་འགྲོ་མིན་རྩིས་བསྐོར་དགོས་ You have to calculate beforehand how much building a house will cost.

རྩིས་སྐྱོར་ (dzīìgyɔr) calculating/ computing again; va.—རྒྱག.

རྩིས་བསྐོར་ (dzīìgɔɔ) p. of རྩིས་སྐོར་.

རྩིས་ཁང་ (dzīìgaŋ) shung. the Revenue Office in the traditional Tibetan government (this office deals with taxes, revenues/ expenses and training of new lay officials).

རྩིས་ཁམས་དངས་ (dzīìgam d̲aŋ) a complete and clear accounting; va.—སྤྲོད་ to hand over a complete and clear accounting.

རྩིས་ཁོག་ (dzīìgɔ̀ɔ̀) the result of an astrological calculation.

རྩིས་ཁྲ་ (dzīìdrə) 1. account book/ ledger, statement of accounts; va.—བཟོ་; —སྒྲིག་ to make/ compile an account statement/ book/ ledger; va.—འབུལ་ to submit an accounting; va.—གཏོང་ to send a bill/ statement. 2. account number ¶ ཁོང་གི་དངུལ་ཁང་རྩིས་ཁྲ་ཨང་གྲངས་གཉིས་པ་རེད་ His bank account number is two.

རྩིས་ཁྲ་སྒྱུར་ (dzīìdra gyu̲r) va. to transfer an account (between banks).

རྩིས་མཁན་ (dzīìñɛn) sm. རྩིས་པ་.

རྩིས་འཁོར་ (dzīìgɔɔ) 1. calculating machine ¶ གློག་རྡུལ་རྩིས་འཁོར་ Electronic calculator. 2. computer.

རྩིས་འཁོར་ལྟེ་བ་ (dzīìgɔɔ dēwa) computer center.

རྩིས་འཁོར་ལག་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (dzīìgɔɔ l̲agdzɛɛ sh̲imjuùgaŋ) institute of computer technology.

རྩིས་འཁྲིར་སྤྲོད་ (dzīìdrii drȫò) shung. va. to be given responsibility over sth. (that later will have to be accounted for) ¶ རྫོང་གཞིས་དེ་ར་སེམས་ཅན་སྤུ་ནག་བརྒྱ་ཐམ་པ་རྩིས་འཁྲིར་སྤྲད་པ་རེད་ That district estate was given responsibility for 100 yak (and would have to account for them when the district head changed).

རྩིས་གྲངས་ལོངས་ (dzīìdraŋ l̲oŋ) vi. to reach the correct amount/ figure (for an account/ plan/ schedule) ¶ དམག་ཕོགས་བསྡུ་རྒྱུའི་འབྲུའི་རྩིས་གྲངས་ལོངས་བཞག The grain specified for the military salary (tax) has been collected (reached in full).

རྩིས་མགོ་ཐོན་པ་ (dzīìgo tȭmbo) sb. who is capable in accounting.

རྩིས་འགྲོ་ (dzīndro) 1. paying attention to, heeding, relying, depending; va.—གཏོང་ to pay attention to, to heed (sm. ཆ་བཞག་) ¶ ཐ་ཚིག་ཐེངས་མང་པོ་བསྒྲགས་ཀྱང་རྩིས་འགྲོ་མ་བཏང་བ་རེད་ Even though we warned them many times, they didn't heed it. 2. shung. a receipt that can be accepted as part of an expense account; va.—གཏོང་ to submit a receipt for expenses ¶ གཞུང་དོན་དུ་སྐུ་མགྲོན་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་འགྲོ་སོང་རྩིས་འགྲོར་གཏོང་ཆོག You can submit receipts for entertaining guests for goverment business.

རྩིས་འགྲོ་མེད་པ་ (dzīndro me̲èba) 1. not paying attention to, not heeding. 2. expenses or expenses account not cleared/ accounted for.

རྩིས་འགྲོ་སེལ་དག (dzīndro sēēdaà) shung. clearing/ accounting for (expenses) ¶ བྱུང་སོང་རྩིས་ཁྲ་འདི་ཐོག་ནས་རྩིས་འགྲོ་སེལ་དག་ཞུ་རྒྱུ་ The expenditures and incomes will be cleared through this account.

རྩིས་འགྲོའི་འཛིན་ (dzīndro dzīndrö dzi̲n) shung. a document that clears/ accounts for expenses.

རྩིས་རྒྱག (dzīì gyə̲b) va. to compute/ account/ calculate ¶ འགྲོ་སོང་ག་ཚོད་ཕྱིན་མིན་རྩིས་རྒྱག་དགོས་ You must calculate how much has been spent in expenses.

རྩིས་རྒྱག་ཁྲི་ཙེ་ (dzīìgyaà trēdzi) tib. ch. slide rule.

རྩིས་རྒྱག་འཁོར་ལོ་ (dzīìgyaà kɔ̄ɔlo) calculator.

རྩིས་རྒྱག་ཐོ་འགོད་ (dzīìgyaà tōgöö) accounting; va.—བྱེད་.

རྩིས་རྒྱག་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzīìgyaà trǖügɔɔ) calculating machine.

རྩིས་རྒྱག་ལོ་དུས་ (dzīìgyaà l̲odüü) financial statement for the fiscal year, annual balance sheet.

རྩིས་སྒོ་ (dzīìgo) 1. closing/ settling an account at the end of a year; va.—རྒྱག; —གཏོང་. 2. sm. རྩིས་འགྲོ་.

རྩིས་སྒྲོམ་ (dzīìdrom) abacus; va.—རྒྱག; —གཏོང་ to calculate with an abacus.

རྩིས་ངན་ (dzīìŋɛn) a bad/ evil/ wicked/ intention or plan; va.—རྒྱག.

རྩིས་དངོས་རྫས་གསུམ་ (dzīì ŋȍö dzɛ̲̀ sūm) the three: mathematics, physics and chemistry.

རྩིས་ཆེན་ (dzīìjen) valuable, dear, esteemed; va.—བྱེད་ to treasure, to value, to cherish, to hold dear.

རྩིས་ཆེན་པོ་ (dzīì cēmbo) regarded as valuable, dear, esteemed; va.— བྱེད་.

རྩིས་འཛོག (dzīnjoò) respect, adherence (e.g., to opinions, laws); va.—བྱེད་ to respect, to adhere to, to regard, to pay attention to, to listen to, to obey ¶ རྒྱ་ནག་གི་བསམ་འཆར་འདི་ཚོར་རྩིས་འཛོག་མ་བྱས་པ་རེད་ (They) disregarded the opinions of China. ¶ ཆིངས་ཡིག་འདི་ལ་རྩིས་འཛོག་བྱས་པ་རེད་ (They) respected (adhered to) the treaty.

རྩིས་གཉེར་ (dzīìñer) bookkeeping, accounting, bookkeeper, accountant.

རྩིས་གཉེར་ཁང་ (dzīìñergaŋ) accounting office.

རྩིས་གཉེར་དངུལ་གཉེར་ཁའི་ (dzīìñer ŋüüñwe kəwu) tib. ch. accounting and cashier department.

རྩིས་གཉེར་དེབ་གཞུང་ (dzīìñer t̲ebshuŋ) account book, accounting ledger.

རྩིས་གཉེར་པ་ (dzīìñerba) sm. རྩིས་པ་.

རྩིས་གཉེར་མི་སྣ་ (dzīìñer mi̲nə) bookkeepers, accountants.

རྩིས་གཉེར་ཚན་པ་ (dzīìñer tsēmba) accounting office.

རྩིས་གཉེར་ལོ་དུས་ (dzīìñer l̲odüü) sm. རྩིས་རྒྱག་ལོ་དུས་.

རྩིས་རྟ་ (dzīìda) a horse that should be handed over to sb.

རྩིས་ཐབས་ (dzīìtəb) method of accounting/ calculating/ computing.

རྩིས་ཐེབས་ (dzīìteb) 1. vi. to be able to calculate ¶ རྩིས་ཁྲ་འདི་རྙོག་དྲ་ཆ་པོ་ཡིན་ཙང་རྩིས་ཐེབས་ཀྱི་མི་འདུག Because the account was complicated, (we) were

unable to calculate it. 2. vi. to be able to plan/ estimate ¶ མ་འོངས་པའི་ལས་ཀ་གང་བྱེད་རྩིས་ཐེབས་ཀྱི་མི་འདུག (We) are unable to plan our future work.

རྩིས་ཐོ་ (dzììto) 1. account book/ ledger/ list. 2. records, notes, accounts ¶ མི་དམངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཀོད་པའི་རྩིས་ཐོ་ཡོད་པ་རེད་ There are records which note the sufferings of the people.

རྩིས་ཐོར་འགོད་ (dzììtɔɔ gö̱ö̱) va. to make an entry in an account book.

རྩིས་མཐོང་ (dzììdoŋ) esteem, deference, reverence, importance; va.—བྱེད་ to think highly of, to revere, to esteem, to attach importance to ¶ ཁོ་ལ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་རྩིས་མཐོང་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད་ He became unimportant to the Red Chinese Government.

རྩིས་འཐབ་ (dzììtəb) shung. balancing (of an account) ¶ མ་དངུལ་གཏན་ཐོག་རྩིས་འཐབ་སྤྲོད་ལེན་ཟིན་ཅིང་ The finances of the contract were balanced.

རྩིས་དག (dzììdaà) settling accounts completely (e.g., at the completion of a trip or work); va.—ཞུ་; —འབུད་.

རྩིས་དེབ་ (dzììdeb) bookkeeping ledger, account book.

རྩིས་གདབ་གདོང་ (dzììdəb dōŋ) va. to choose/ pick (what is beneficial/ profitable) and to discard (what is not profitable).

རྩིས་འདེབས་ (dzììdeb) va. to estimate/ guess/ approximate.

རྩིས་རྡེལ་ (dzììdee) shung. the traditional Tibetan way of accounting by means of stones and sticks and beans.

རྩིས་ལྡན་ (dzììdɛn) planned, calculated ¶ རྩིས་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་ Planned economy.

རྩིས་བསྡོམས་ (dzììdom) totaling, adding up, calculating (an amount); va.—བྱེད་.

རྩིས་ནོར་ (dzììnɔɔ) miscalculating, making a mistake/ error in a calculation; va.—ཐེབས་ to unintentionally miscalculate.

རྩིས་པ་ (dzììbə) 1. bookkeeper, accountant, cashier. 2. astrologer. 3. shung. junior officer in the traditional Tibetan government's རྩིས་ཁང་.

རྩིས་པོ་ཆེ་ (dzììboje) precious, valuable, dear.

རྩིས་དཔེ་ (dzììbe) sm. རྩིས་དེབ་.

རྩིས་དཔོན་ (dzììbön) shung. title of the four heads of the Revenue Bureau (རྩིས་ཁང་) of the tt. goverment.

རྩིས་སྤྲད་ (dzìì drɛ̀ɛ̀) p. of རྩིས་སྤྲོད་.

རྩིས་སྤྲོད་ (dzììdröö̀) handing over, transferring (e.g., authority, wealth, suspected criminals etc.); va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ ཁོའི་ལས་འགན་ལས་བྱེད་གསར་པར་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་པ་རེད་ (He) handed over his responsibilities to the new officer. ¶ ཁོས་ཁོ་ཚོར་རྒྱུ་ནོར་ཚང་མ་རྩིས་སྤྲད་པ་རེད་ He handed over all his wealth to them.

རྩིས་སྤྲོད་རྩིས་ལེན་ (dzììdröö̀ dzììlen) shung. handing over and taking responsibility ¶ རྫོང་སྡོད་གསར་རྙིང་རྩིས་སྤྲོད་རྩིས་ལེན་བྱས་ཟིན་པ་རེད་ The exchange of the old district officer handing over accounts, things, etc.) and the new one taking the responsibilities for these has been completed.

རྩིས་ཕུལ་ (dzììbüü) p. of རྩིས་འབུལ་.

རྩིས་ཕྲུག (dzììdruù) shung. a lay official who is a student in the Revenue Bureau (རྩིས་ཁང་).

རྩིས་ཕྲུག་པ་ (dzììdrugbə) sm. རྩིས་ཕྲུག.

རྩིས་ཕྲེང་ (dzììdreŋ) formula (in math).

རྩིས་བྱེད་ (dzìì je̱è) see རྩིས་.

རྩིས་འབུལ་ (dzììbüü) h. of རྩིས་སྤྲོད་.

རྩིས་འབྲས་ (dzìndrɛɛ̀) 1. the answer to a calculation, the product/ sum. 2. an astrological answer/ result/ calculation; va.—སྐོར་ to calculate sth. through astrology (astrological divination).

རྩིས་མེད་ (dzììmeè) disrespect, contempt, disregard; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —དུ་སྐྱུར་ to disregard, to disrespect, to show contempt for ¶ ཁོ་ཚོས་ཆིངས་ཡིག་ལ་རྩིས་མེད་བྱས་པ་རེད་ They disregarded the treaty.

རྩིས་གཙང་དག་རྒྱག (dzììdzaŋ ta̱ggyaà) sm. རྩིས་དག་ཞུ་.

རྩིས་ཞིབ་ (dzììshib) sm. རྩིས་བཤེར་.

རྩིས་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (dzììshib lɛ̱ɛ̀guŋ) Auditing Office (in Dharamsala).

རྩིས་ཞུ་ (dzììshu) shung. settling accounts, doing an accounting, repaying/ clearing a debt or account; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ རྫོང་གི་འགྲོ་སོང་ཚང་མ་རྩིས་ཞུ་ཞུས་འདུག (He) settled the accounting on all the district expenses.

རྩིས་ཞུའི་རིགས་ (dzììshü ri̱g) shung. accounting materials such as receipts, invoices, etc.

རྩིས་ཞུགས་ (dzììshuù) shung. enrolling in the རྩིས་ཁང་ as a student; va.—བྱེད་.

རྩིས་གཞི་ (dzììshi) 1. a plan; va.—འདིང་; —སྒྲོར་ to plan ¶ གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུའི་རྩིས་གཞི་མེད་པ་རེད་ There is no plan for having discussions. 2. sm. རྩིས་སྒོར་.

རྩིས་གཞི་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ (dzììshi re̱e gya̱gyön) unit of area ¶ རྩིས་གཞི་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཐོན་ཚད་ Yield per unit of area.

རྩིས་གཞི་རེའི་དུས་ཚོད་ (dzììshi re̱e tü̱üdzöö̀) unit of time.

རྩིས་གཞི་རེའི་ཤོང་ཚད་ (dzììshi re̱e shōŋdzɛɛ̀) unit of volume.

རྩིས་གཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ (dzììshii gya̱gyön) sm. རྩིས་གཞི་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་.

རྩིས་གཞུང་ (dzììishuŋ) 1. account/ record book. 2. astrology text.

རྩིས་གཞོང་ (dzììishoŋ) astrological chart for making calculations.

རྩིས་བཞུགས་བྱེད་ (dzììshuù ce̱è) shung. va. to be studying as a student in the Finance Office in tt.

རྩིས་བཞེས་ (dzìì she̱è) h. of རྩིས་ལེན་.

རྩིས་རིག (dzììrig) mathematics; arithmetic. 2. astrology.

རྩིས་རིག་མཁས་པ་ (dzììrig kɛ̀ɛ̀ba) 1. mathematician. 2. sb. expert in astrology.

རྩིས་རིག་གི་སྤྱི་འགྲོས་ (dzììriìgi jìndröö̀) mathematical formula.

རྩིས་རིག་སྡེ་ཁག (dzììriì de̱gaà) department of mathematics.

རྩིས་རིག་པ་ (dzììrigbə)1. sm. རྩིས་པ་. 2. mathematician.

རྩིས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (dzììrig shi̱mjugaŋ) institute of mathematics.

རྩིས་རིན་ (dzììrin) worthwhile, valuable, worth considering ¶ འགྲོ་སོང་ཆུག་ཙིག་རྩིས་རིན་མེད་པ་རེད་ These small expenses are not worth considering.

རྩིས་ལས་ (dzììlɛɛ̀) accounting, bookingkeeping; va.—བྱེད་.

རྩིས་ལན་ (dzììlɛnn) a solution (in math); va.—འཚོལ་ to find the solution or solve a problem (in math).

རྩིས་ལེན་ (dzììlen) 1. taking over possession, assuming control over; va.—བྱེད་ ¶ དཔོན་ཁག་གི་ཞིང་ཁ་ཚང་མ་རྩིས་ལེན་བྱས་པ་རེད་ They took possession of all the fields of the lords. ¶ ཁོང་གིས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འཁུར་རྩིས་ལེན་བྱས་པ་རེད་ He assumed the responsibility of boss.

རྩིས་ལེན་བསྐྱར་སྒྲིག (dzììlen gyārdrig) taking over and reorganizing.

རྩིས་ལེན་བདག་སྐྱོང་ (dzììlen da̱gdröö̀) taking over the management of sth., taking charge of a situation; va.—བྱེད་.

རྩིས་ལོག (dzììlɔɔ̀) 1. checking sth. one has calculated by recalculating from the opposite side (so if one added a list of numbers from top to bottom one would check the total by adding from the bottom to the top); va.—རྒྱག. 2. a wrong calculation/ estimation, a miscalculation; vi.—ཐེབས་ ¶ ཁོང་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་རག་གི་རེད་བསམས་པ་དེ་རྩིས་ལོག་ཐེབས་པ་རེད་ He miscalculated, thinking he would get a new job.

རྩིས་བཤར་ (dzììshar) a type of astrological divine

done after a person's death.

རྩིས་བཤེར་ (dzīisher) inspecting, examining, auditing; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

རྩིས་བཤེར་ལས་ཁུངས་ (dzīisher lɛ̱ɛ̀guŋ) auditing office.

རྩུག་དུ་སྡོད་ (dzūgdu dö̱ö̀) va. to stay somewhere permanently ¶ཁོང་ས་ཆ་འདིར་རྩུག་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is staying here permanently.

རྩུབ་ (dzūb) abbr. of རྩུབ་པོ་.

རྩུབ་ཆགས་ (dzūbjaà) calamity, disaster.

རྩུབ་གདམ་ (dzūbdam) harsh talk/ words.

རྩུབ་དར་ (dzūbdar) sharpening sth. against a coarse stone; va.—རྒྱག.

རྩུབ་དར་ཤེལ་སྒོ་ (dzūbdar shēēgo) frosted glass.

རྩུབ་པོ་ (dzūbbu) 1. rough, coarse, crude ¶རས་འདི་རྩུབ་པོ་འདུག This cloth is rough. 2. harsh, severe, rough, crude ¶ཁོའི་སྤྱོད་པ་རྩུབ་པོ་འདུག His behavior is rough.

རྩུབ་པོ་བལ་ལ་མི་འགྲོ་ འཇམ་པོ་ཤིང་ལ་མི་འགྲོ་ (dzūbbu pɛ̱ɛla mi̱ndro ja̱mbo shi̱ŋla mi̱ndro) one can't use gentle tactics/ methods with tough people (have to be strict and tough in applying the law) [Lit. coarse things don't go with wool, soft things don't go with wood].

རྩུབ་པས་རྩུབ་ཐུལ་ (dzūbɛɛ̀ dzūbdüü) harshness is needed to vanquish harshness (in people/ behavior).

རྩུབ་པོས་འཇམ་འདུལ་ (dzūböö̀ ja̱mdüü) harshness vanquishes/ overcomes gentleness; va.—བྱེད་.

རྩུབ་སྤྱོད་ (dzūbjöö̀) 1. violent/ outrageous/ harsh/ severe behavior ¶དབྱིན་གོའི་དམག་གྲུའི་རྩུབ་སྤྱོད་སྐོར་ Concerning the outrageous behavior of the British warships. 2. coarse/ crude behavior.

རྩུབ་མོ་ (dzūbmu) sm. རྩུབ་པོ་.

རྩུབ་ཚིག (dzūbdzii) sm. ཚིག་རྩུབ་.

རྩུབ་ཞན་ (dzūbshɛn) mediocre/ inferior in quality.

རྩུབ་ལོས་ (dzūblöö̀) degree of coarseness/ crudness/ roughness.

རྩུབ་ལན་རྩུབ་འཇལ་ (dzūblɛn dzūmjɛɛ) retaliating to harshness in kind; va.—བྱེད་.

རྩུབ་ལོས་ (dzūblöö̀) degree of coarseness/ crudeness/ roughness.

རྩུབ་ཤས་ཆེན་པོ་ (dzūbshɛɛ̀ cēmbo) coarse, crude, rough.

རྩུབ་སྲིད་ (dzūbsii) harsh/ rough policy.

རྩེ་ (dzē) 1. top. tip, peak ¶རིའི་རྩེ་ལ་དར་ཆ་ཞིག་འདུག There is flag on the top of the mountain. ¶གྲི་རྩེ་ The tip of a knife. 2. abbr. of རྩེ་པོ་བྲང་. 3. shung. abbr. of རྩེ་དྲུང་.

རྩེ་: p. བརྩེས་; f. བརྩེ་; imp. རྩེས་ (dzē) va. to play, to amuse oneself ¶ཁོ་ཚོས་པོ་ལོ་བརྩེས་པ་རེད་ They played ball.

རྩེ་སྐོར་ (dzēgɔɔ) shung. the monk official segment in the traditional Tibetan Government, monk officials in the traditional Tibetan government.

རྩེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་ (dzēgɛn drö̱n cēwa) shung. sm. མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་.

རྩེ་གྲ་ (dzēdra) the best, the most excellent ¶ཁོས་བོད་སྐད་རྩེ་གྲ་ཤེས་ཀྱི་འདུག He knows Tibetan excellently.

རྩེ་གྲས་ (dzēdrɛɛ̀) sm. རྩེ་གྲ.

རྩེ་གྲི་ (dzēdri) bayonet; va.—སྒྲོན་; —རྒྱག to bayonet.

རྩེ་གྲོགས་ (dzēdrɔɔ̀) playmate.

རྩེ་དགའ་ (dzēga) activities that entertain/ amuse; va.—ལ་རོལ་ to be engaged in entertaining/ amusing activities.

རྩེ་དགའ་མ་ (dzē ga̱ma) female in the prime of her life.

རྩེ་དགུ་གཏོར་ (dzē gu̱dɔɔ) religious exorcism festival which takes place on the 29th day of 12th month of the Tibetan calendar.

རྩེ་མགྲོན་ (dzēndrön) shung. monk official aide-de-camp in རྩེ་འགག.

རྩེ་འགག (dzē ga̱à) shung. the secretariat office of the Dalai Lama headed by the མགྲོན་ཆེ་.

རྩེ་འགོ་ (dzē go̱) apex, top.

རྩེ་གོད་ (dzēgöö̀) playing pranks, amusing; va.—ལ་རོལ་.

རྩེ་སྒྲུང་ (dzēdruŋ) humorous tale/ story.

རྩེ་སྒྲོ་ (dzēdro) wooden slab with butter decorations that are put on an offering plate (at the New Year celebration).

རྩེ་གཅིག (dzējig) sm. རྩེ་གཅིག་ཏུ.

རྩེ་གཅིག་ཏུ་ (dzējigdu) 1. one thing alone, a single thing/ idea ¶རིག་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་ནས་ Having concentrated on that one thing alone. 2. complete ¶བླ་མ་དེ་ར་དད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་རེད་ (He) has complete faith in that lama.

རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ (dzējigdu shö̱ö̱) va. to put all one's effort (into a particular endeavor).

རྩེ་གཅིག་དད་མོས་ (dzējig tɛ̱ɛ̀möö) complete faith va.—ཞུ་ to have complete faith ¶བོད་མི་ཚོས་ཏ་ལའི་བླ་མར་རྩེ་གཅིག་དད་མོས་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ Tibetans have complete faith in the Dalai Lama.

རྩེ་ལྕགས་ (dzējaà) 1. iron arrow head. 2. sm. མོང་ལྕགས་.

རྩེ་ཆུང་ (dzējuŋ) back of the neck.

རྩེ་འཇིལ་ (dzēnjii) va. to make the (tip of a knife) blunt.

རྩེ་འཇོ་ (dzēnjo) sm. རྩེད་འཇོ་.

རྩེ་གཉེར་ཚང་པ་ (dzē ñēēdzaŋwa) shung. an officer in the treasury department in the Potala.

རྩེ་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་ (dzē ñēēdzaŋ lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. Treasury Office in the Potala that deals with offerings.

རྩེ་ཏོག (dzēdɔɔ̀) the tip/ top.

རྩེ་ཐང་ (dzēdaŋ) the prefectural capital of Lhoka (Shannan) in the TAR.

རྩེ་ཐེར་ (dzēder) a serge that is made in རྩེ་ཐང་.

རྩེ་ཐོག (dzēdɔɔ̀) top floor/ story.

རྩེ་མཐུན་ (dzēdün) in agreement, of one opinion, unanimous ¶གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ང་གཉིས་བསམ་འཆར་གཅིག་མཐུན་རེད་བཞག On this issue we are in full agreement.

རྩེ་མཐོ་ (dzēdo) top, highest, peak.

རྩེ་ད་ (dzēdra) sm.* རྩེ་གྲ་.

རྩེ་དྲུང་ (dzēdruŋ) shung. monk official (in the traditional Tibetan government).

རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་ (dzēdruŋ gyǖümə) shung. an ordinary status monk official (in the traditional Tibetan government).

རྩེ་དྲུང་གླིང་ཁ་ (dzēdruŋ lǐŋgə) a park in the south of Lhasa.

རྩེ་དྲུང་དབྱར་སྐྱིད་ (dzēdruŋ yārgyiì) shung. holiday in summer when monk officials go for a picnic.

རྩེ་དྲུང་མི་དྲག (dzēdruŋ mi̱draà) shung. a monk official who comes from an aristocratic family.

རྩེ་མདུང་ (dzēnduŋ) spear.

རྩེ་འདོད་ (dzēndöö̀) 1. passion, lust. 2. liking games and amusement.

རྩེ་གནས་ (dzēnɛɛ̀) a place for sports/ games/ amusement/ recreation.

རྩེ་རྣམ་གན་ལས་ཁུངས་ (dzē nāmgɛn lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. a treasury office in the Potala.

རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ (dzē nāmgyɛɛ tra̱daŋ) Namgyal Monastery (in the Potala).

རྩེ་རྣམ་སྲས་གན་མཛོད་ (dzē nāmsɛɛ̀ gɛ̱ndzöö̀) shung. the large storehouse in the Potala that is under the རྩེ་རྣམ་གན་ལས་ཁུངས་.

རྩེ་རྣམ་སྲས་བང་མཛོད་ (dzē nāmsɛɛ̀ pa̱ŋdzöö̀) shung. sm. རྩེ་རྣམ་སྲས་གན་མཛོད་.

རྩེ་པོ་ཏ་ལ་ (dzē bōdala) sm. རྩེ་པོ་བྲང་.

རྩེ་སྤྲོད་ (dzēdröö̀) 1. face-to-face fight/ combat. 2. exchanging ceremonial scarves.

རྩེ་ཕུད་ (dzēbüü) the best offering, the first offering (that is made to the gods).

རྩེ་པོ་བྲང་ (dzē pōdraŋ) Potala (the winter palace of the Dalai Lama in Lhasa).

རྩེ་ཕྱག (dzējaà) shung. 1. supply office for the Dalai Lama's personal needs. 2. the 4th rank officer

who heads this office.

རྩེ་ཕྱག་ཇོ་ལགས་ (dzējaà c̱olaà) sm. རྩེ་ཕྱག་ནང་.

རྩེ་ཕྱག་དྲུང་ (dzējaà tru̱ŋ) shung. the chief of clerks in the རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་.

རྩེ་ཕྱག་ནང་ (dzē cāànaŋ) shung. low ranking clerks in the རྩེ་ཕྱག་ office.

རྩེ་ཕྱག་ཞབུ་ལི་ (dzējaà sẖawoli) shung. a candidate for the position of རྩེ་ཕྱག་ནང་ who is working in the རྩེ་ཕྱག་ office until an official slot becomes available.

རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ (dzējaà lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. sm. རྩེ་ཕྱག.

རྩེ་ཕྲན་ (dzēdrɛn) head ornament.

རྩེ་བྲོ་ (dzēdro) singing and dancing; va.—རོལ་; —འཁྲབ་.

རྩེ་མ་ (dzēma) sm. རྩེ་དུ་.

རྩེ་མོ་ (dzēmo) pinnacle, peak, summit, top.

རྩེ་མོར་འགྲོ་ (dzēmɔr dro̱) vi. to reach or attain the highest level/ acme/ pinnacle, to become the best ¶ ཚན་རིག་ཡར་ཐོན་གྱི་རྩེ་མོར་ཕྱིན་པས་ Because of reaching the highest level of scientific development.

རྩེ་མོར་འཕགས་ (dzēmɔɔ pāg) sm. རྩེ་མོར་འགྲོ་.

རྩེ་མོར་སོན་ (dzēmɔɔ sōn) sm. རྩེས་མོར་འགྲོ་.

རྩེ་གཙུག་ (dzēdzuù) a top knot of hair.

རྩེ་རྩམ་གཉེར་ཁང་ (dzēdzam ñēēgaŋ) shung. a storeroom/ warehouse in the Potala where རྩམ་པ་ is stored.

རྩེ་ཚོགས་པ་ (dzēdzɔgba) name of an 11th century monastery in Nethong (this is one of the monasteries that is required to send monk candidates to the རྩེ་སློབ་གྲྭ་).

རྩེ་མཚར་ (dzēndzaa) a joke, joking; va.—ཤོད་ to joke.

རྩེ་ཡིག་ཚང་ (dzē yi̱dzaŋ) shung. sm. ཡིག་ཚང་.

རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ (dzē yi̱gdzaŋ lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. sm. རྩེ་ཡིག་ཚང་.

རྩེ་ཞབས་ (dzēshəb) shung. རྩེ་ཤོད་.

རྩེ་ཞྭ་ (dzēsha) the yellow hat worn by the monks of the Gelugpa sect.

རྩེ་ཞོལ་ (dzē sẖö̱ö̱) shung. the Potala and the ཞོལ་ town/ area beneath the Potala.

རྩེ་གཞུང་ (dzēshuŋ) hill and valley.

རྩེ་གཟིམ་འགག་ (dzē si̱mgaà) shung. sm. རྩེ་འགག.

རྩེ་ཟླ་ (dzēnda) arc. 1. sexual partner. 2. girlfriend, boyfriend.

རྩེ་འོག (dzēwɔɔ̀) next to best, second best.

རྩེ་རི་ (dzēri) top of a mountain/ hill.

རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (dzē ri̱gnɛɛ̀ lōndra cēmmo) shung. the name of the government school for training monk officials (in the Potala).

རྩེ་རིང་ (dzēriŋ) sth. that is long with a pointed tip/ edge.

རྩེ་ལེགས་ (dzēleg) sm. རྩེ་གྲས་.

རྩེ་ཤོད་ (dzēshöö̀) 1. top and bottom, upper and lower. 2. shung. monk and lay officials in the traditional Tibetan government. 3. shung. the Dalai Lama (རྩེ་) and the Regent (ཤོད་) (or their aide de camps).

རྩེ་ཤོད་དྲུང་འཁོར་ (dzēshöö̀ tru̱ŋgɔɔ) shung. monk and lay officials of the traditional Tibetan goverment.

རྩེ་ཤོད་ཕྱག་ནང་ (dzēshöö̀ cāànaŋ) shung. abbr. of རྩེ་ཕྱག་ནང་ and ཤོད་ཕྱག་ནང་.

རྩེ་ཤོད་ལས་ཁུངས་ (dzēshöö̀ lɛ̱ɛ̀guŋ) shung. all of the offices of the traditional Tibetan government.

རྩེ་སེམས་ཅན་ (dzē sēmjɛn) gay, lighthearted, fun loving.

རྩེ་སོར་ལྔ་ (dzēsɔŋa) a length unit equal to a fist and the extended thumb.

རྩེ་གསུམ་ (dzēsum) trident shaped tip/ apex (usu. for weapons).

རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཁང་ (dzē söö̀dəbgaŋ) shung. kitchen of the Dalai Lama in the Potala.

རྩེ་སློབ་གྲྭ་ (dzē lōbdra) shung. sm. རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་.

རྩེག: p. བརྩེགས་; f. བརྩེག; imp. རྩེགས་ (dzeè) 1. va. to pile up, to stack up, to build up ¶ ཁང་པ་ཐོག་ས་གཅིག་བརྩེགས་ཚར་འདུག (They) have finished building up one story of the house. 2. (quantity/ number + བརྩེགས་+ རྒྱག) va. to stack/ pile up ¶ དེབ་གསུམ་བརྩེགས་བརྒྱབ་ནས་འཇོག་དགོས་ (You) have to put the books in stacks of three. 3. va. to think about, to be concerned about ¶ ཁོང་གིས་དངུལ་ལ་མ་རྩེག་པར་ཅ་ལག་དེ་ཉོས་སོང་ He did not think about money and bought the thing. 4. va. to bargain ¶ ཁོང་གིས་ཅ་ལག་དེ་ཉོ་དུས་གོང་རྩེག་མ་སོང་ When he bought that thing he did not bargain.

རྩེག་བྱེད་རྩེད་ཤིང་ (dzēējeè dzēèshiŋ) wooden stacking blocks (toys).

རྩེག་རྩེག (dzēgdzeè) bargaining over a price; va.—བྱེད་.

རྩེགས་ (dzēè) imp. of རྩེག.

རྩེང་: p. བརྩེངས་; f. བརྩེང་; imp. རྩེངས་ (dzēŋ) va. to raise up (usu. clothes) ¶ ན་བཟའ་ཏོག་ཙམ་རྩེངས་དང་ Please raise your dress a little.

རྩེང་པོ་ (dzēŋbo) short.

རྩེང་རྩེང་ (dzēŋdzeŋ) raising up (usu. for clothes); va.—བྱེད་.

རྩེད་ (dzēè) abbr. of རྩེད་མོ་.

རྩེད་ཁང་ (dzēègaŋ) recreation/ amusement center.

རྩེད་གད་སློང་ (dzēgɛɛ̀ lōŋ) va. to cause to make laugh, to joke.

རྩེད་གྲོགས་ (dzēèdrɔɔ̀) sm. རྩེ་གྲོགས་.

རྩེད་དགར་རོལ་ (dzēèga rö̱ö̱) 1. va. to enjoy playing games. 2. va. to have sexual intercourse.

རྩེད་འགྲན་ (dzēèdrɛn) a sports event/ competition; va.—བྱེད་ to take part in a sports event/ competition.

རྩེད་འགྲོས་ (dzēndröö̀) the way children hop and jump when playing.

རྩེད་གོད་ (dzēègöö̀) laughing; va.—དགོད་ to laugh.

རྩེད་རྒྱན་ (dzēègyɛn) betting, wagering (in a game); va.—འཛུགས་ to maker a bet/ wager.

རྩེད་རྒྱན་ཆེ་རིགས་ (dzēègyɛn cērii̊) high-stakes gambling.

རྩེད་རྒྱུགས་ (dzēègyuù) playing and running.

རྩེད་ཆས་ (dzēèjɛɛ̀) 1. toy ¶ རྩེད་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ Toy factory. 2. game/ sports equipment ¶ པོ་ལོ་དང་མ་ཇང་སོགས་ཀྱི་རྩེད་ཆས་འཚོང་ཡས་འདུག They sell recreational equipment for such things as soccer and mahjong.

རྩེད་ཆས་ཚོང་ཁང་ (dzēèjɛɛ̀ tsōŋgaŋ) toy store.

རྩེད་འཇོ་ (dzēnjo) entertainment, recreation, amusement; va.—བྱེད་ to engage in entertainment/ recreation.

རྩེད་འཇོ་ཁང་ (dzēnjo kāŋ) club, recreation hall/ room.

རྩེད་འཇོའི་བྱེད་སྒོ་ (dzēnjö c̱eègo) recreational activities.

རྩེད་གདམ་ (dzēèdam) humor, humorous talk, jokes.

རྩེད་སྟོན་ (dzēèdön) sports day, sports competition.

རྩེད་ཐང་ (dzēèdaŋ) sm. རྩེ་ཐང་.

རྩེད་ཐེར་ (dzēèder) sm. རྩེ་ཐེར་.

རྩེད་མདའ་ (dzēnda) playing with guns or arrows; va.—རྒྱག.

རྩེད་འདུན་པ་ (dzēè dü̱mbə) sb. who loves to play games.

རྩེད་སྤྱད་ (dzēèjɛɛ̀) sm. རྩེད་ཆས་.

རྩེད་སྣ་ (dzēèna) various kinds of sports/ games.

རྩེད་སྦྱོང་ར་བ་ (dzēèjoŋ ra̱wa) sports practice field.

རྩེད་མོ་ (dzēèmo) game, play, recreation; va.—རྩེ་ to play a game, to play around.

རྩེད་མོ་མཁན་ (dzēèmogɛn) player in a game.

རྩེད་མོ་རྒྱགས་ཚད་རྩེ་ (dzēèmo gya̱gdzɛɛ̀ dzē) va. to play till one has had enough/ is completely satiated.

རྩེད་མོའི་འགྲན་བསྡུར་ (dzēèmö dre̱ndur) sports competition.

རྩེད་མོའི་ཡོ་བྱད་ (dzēèmö yo̱bjɛɛ̀) 1. toys. 2. paraphernalia for various sports.

རྩེད་མོར་ཤོར་ (dzēèmɔ shɔ̃ɔ̀) vi. 1. to become hooked on a game/ sport or on games/ sports in general. 2. vi. to lose a game.

རྩེད་ཚོགས་རུ་ཁག (dzēèdzɔɔ̀ rugaà) sports team ¶ ཨ་མི་རི་ཀའི་ཅོག་ཙེ་པིང་པོང་རྩེད་ཚོགས་རུ་ཁག The American table tennis team.

རྩེད་ཤོར་དགོད་ཤོར་ (dzēèshɔɔ göṉshɔɔ) playing/ fooling/ joking around and laughing.

རྩེད་ཤོར་རྒོད་ཤོར་ (dzēèshɔɔ göṉshɔɔ) sm. རྩེད་ཤོར་དགོད་ཤོར་.

རྩེད་ཟླ་ (dzēnda) sm. རྩེ་གྲོགས་.

རྩེད་ཡ་ (dzēèya) sm. རྩེ་གྲོགས་.

རྩེད་ཡུལ་ (dzēèyöö) the partner/ object of sex ¶ ང་ཁྱོད་རང་གི་རྩེད་ཡུལ་མ་ཡིན་ I will not be your sexual partner.

རྩེད་ར་ (dzēèra) playground, playing field.

རྩེད་རོགས་ (dzēèrɔɔ̀) sm. རྩེ་གྲོགས་.

རྩེད་ཤིང་ (dzēèshiŋ) wooden toys.

རྩེན་ (dzēn) 1. va. to play. 2. va. to live. 3. vi. to rise/ surge (for waves).

རྩེན་འདོད་ (dzēndöò) sm. རྩེ་འདོད་.

རྩེན་གནས་ (dzēnnεὲ) 1. sm. རྩེད་ར་. 2. a stage (for theater). 3. sky.

རྩེན་སྦྱོར་ (dzēnjɔɔ) touching in a sexual/ sensual manner; va.—བྱེད་.

རྩེབས་ཡོང་ (dzēb yoṉ) va. to come.

རྩེའུ་ (dzēwu) tiny veins.

རྩེར་ (dzēē) 1. neck. 2. arguing; va.—རྒྱག to argue; vi.—ཤོར་ to get into an argument.

རྩེར་ཀྱོག་ཀ (dzēr gyɔɔ̀ga) person whose neck is bent towards one side.

རྩེར་སྒྲེང་ (dzērdreŋ) 1. va. to be stubborn. 2. va. to refuse to yield/ budge, to act tough.

རྩེར་རངས་ (dzēēraŋ) arguing; va.—རྒྱག.

རྩེར་ཤོར་ (dzēē shɔ̃ɔ̀) see རྩེར་.

རྩེར་སོན་ (dzēēsön) acme, epitome. 2. top, peak ¶ ཁོས་རྩེར་སོན་གྱི་ལག་རྩལ་བསྟན་པ་རེད་ He exhibited the epitome of that handicraft skill.

རྩེར་སོན་ཚན་རིག (dzēēsön tsēnrii) the acme or pinnacle of science.

རྩེར་སོན་ལུས་རྩལ་པ་ (dzēēsön lṳ̈üdzεεba) star athletes/ players.

རྩེར་སློང་ (dzēēloŋ) va. to intentionally cause an argument.

རྩེས་ (dzēè) p. of རྩེ་.

རྩོད་: p. and f. བརྩད་; imp. རྩོད་ (dzöò) va. to argue, to dispute, to quarrel, to debate ¶ ནོར་འཁྲུལ་དེ་སུའི་ཡིན་མིན་ལ་རྩོད་ཅིང་ Arguing about whose mistake that was.

རྩོད་མཁས་ (dzöòkεὲ) skilled in debate/ argument.

རྩོད་གྱུར་ (dzöògyar) shung. vi. to fall into a state of quarrel/ legal dispute/ disagreement.

རྩོད་གྲྭ་ (dzöòdra) a class in a monastery that studies debate.

རྩོད་གླེང་ (dzöòleŋ) dispute, quarrel, contention, argument, debate; va.—བྱེད་ ¶ མཐའ་མཚམས་རྩོད་གླེང་ A frontier dispute.

རྩོད་སྒྲུབ་ (dzöòdrub) dialectic.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (dzöòdrubgi ŋöòdzö riṉluù) dialectical materialism.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་ (dzöòdrubgi ŋöòdzo māwa) sm. རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་ (dzöòdrubgi jiggyur) dialectical unity.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ (dzöòdrubgi cöòñiì) dialectical law.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ (dzöòdrubgi dēndziì rigbə) dialectical logic, dialectics.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་པ་ (dzöòdrubgi rigbə) dialectics.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཙམ་སྨྲ་བ་ (dzöòdrubgi ŋöòbodzam māwa) sm. རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་རྩལ་ (dzöòdrubgi dədzüü) dialectical views.

རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་ (dzöòdrubgi sāmshiì) dialectical thought/ thinking.

རྩོད་ཅན་ (dzöòjεn) shung. controversial, disputed, in conflict.

རྩོད་བསྙད་ (dzöòñεὲ) shung. dispute, controversy argument ¶ ན་ལོ་རྩོད་བསྙད་སྐབས་ས་ཆ་དེ་གུས་ཆོའི་དེབ་ཐོག་ཏུ་གསལ་གཤིས་ཤིལ་ཆོས་སུ་རང་འཛུགས་ཀྱི་རྩོད་མེད་བྱ་རྒྱུ་ Last year when there was a dispute, (it was found that) the land was listed in the monastery's book therefore the monastery shall take the possession of the land as before.

རྩོད་རྙོག (dzöòñog) dispute, argument, controversy ¶ ས་མཚམས་རྩོད་རྙོག A border dispute.

རྩོད་ཐུག (dzöò tūù) vi. to be in conflict/ dispute, to get into a conflict/ dispute.

རྩོད་འཐེན་ (dzöò tēn) sm. རྩོད་ལེན་.

རྩོད་དུས་ (dzöòdüù) shung. abbr. of རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་.

རྩོད་དོན་ (dzöòdön) civil lawsuit/ case/ dispute.

རྩོད་དོན་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ (dzöòdön gōrgi trīmluù) civil law.

རྩོད་དོན་གྱོད་གཞི་ (dzöòdön gyöòshi) civil law case.

རྩོད་དོན་གདུག་བཤེར་ (dzöòdön dūgsher) a hearing (of a case/ lawsuit/ dispute); va.—བྱེད་; —གཏོང་ to hear or try a case/ lawsuit/ dispute.

རྩོད་དོན་ལབ་གླེང་ (dzöòdön ləbleŋ) civil dispute, quarrel.

རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་ (dzöòdεngi tṳ̈ṳ̀) 1. the time of a quarrel/ conflict/ dispute. 2. shung. a time/ era of conflict/ dispute, a quarrelsome period, a degenerate era/ age.

རྩོད་ལྡན་ (dzöòdεn) quarrelsome, disputatious, in conflict.

རྩོད་གནས་ (dzöònεὲ) an era when quarrels/ disputes abound.

རྩོད་པ་ (dzöòba) dispute, quarrel, argument, debate; va.—བྱེད་; —རྒྱག to dispute, to argue, to quarrel, to debate; vi.—ཤོར་; —ཐུག to unintentionally get into a dispute/ quarrel.

རྩོད་པ་ཡི་ཟད་ཟད་ (dzöòba jē sεὲsεὲ) endless verbal quarrel.

རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་ (dzöòba lhūrlen) liking and enthusiastic about arguing/ disputing; va.—བྱེད་.

རྩོད་དཔང་ (dzöòbaŋ) judge in a debate competition.

རྩོད་དཔྱོད་ (dzöòjöò) examining/ investigating a dispute or quarrel.

རྩོད་འཕྲོག་བརྙས་གཙེར་ (dzöòdrɔɔ̀ ñεὲdzee) arguing, stealing, abusing/ insulting and bothering (political slogan).

རྩོད་བྲལ་ (dzöòdεε) sm. རྩོད་མི་དགོས་པ་.

རྩོད་མི་དགོས་པ་ (dzöò migöòbə) indisputable, beyond dispute, without dispute ¶ ཁོང་རླབས་ཆེན་ཡིན་པ་རྩོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ It is indisputable that he is great.

རྩོད་མེད་ (dzöòmeè) sm. རྩོད་མི་དགོས་པ་.

རྩོད་མེད་འཆམ་མཐུན་ (dzöòmeè cāmdün) friendly, harmonious.

རྩོད་མེད་བདེ་སྡོད་ (dzöòmeè dedöò) living in peace with others.

རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ (dzöòmeè yoṉdraà) unquestionable known by all.

རྩོད་འཛིང་ (dzöndziŋ) sm. འཐབ་འཛིང་.

རྩོད་ཞུ་ཞིབ་ཉན་ (dzöòshu shibñεn) a hearing of a lawsuit; va.—བྱེད་.

རྩོད་གཞི་ (dzöòshi) subject of a debate, basis/ root or a dispute or quarrel or controversy; va.—བཟོ་; —སློང་ to cause a dispute/ quarrel.

རྩོད་གཞི་སློང་ (dzöòshi lōŋ) va. to raise a subject for debate.

རྩོད་གཞི་བསླང་ (dzöòshi lāŋ) p. of རྩོད་གཞི་སློང་.

རྩོད་སེང་ (dzöòsiŋ) unruly/ rowdy (people) arguing and causing a disturbance.

རྩོད་ཟླ་ (dzönda) sm. རྩོད་ཡ་.

རྩོད་བཟློས་ (dzöndöò) shung. filing a lawsuit ¶ ངང་ཚུལ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ རྩོད་བཟློས་ཀྱིས་འདི་ག་ཁྲིམས་ཁྲངས་སུ་ཞུ་འགྱུར་བྱུང་དོན་ On the contrary, they have filed a lawsuit.

རྩོད་ཡ་ (dzööya) one's opponent in a debate.

རྩོད་ཡིག (dzööyiì) 1. a letter arguing sth. 2. texts on logic.

རྩོད་རིགས་ (dzööriì) science of debating.

རྩོད་རེས་འཕྲོག་རེས་ (dzööreè trɔ̄ɔreè) competing with each other, vying to obtain sth., grappling for sth.; va.—བྱེད་.

རྩོད་ལན་ (dzöölɛn) replying/ retorting when debating; va.—རྒྱག; va.—འདེབས་.

རྩོད་ལེན་ (dzöölen) winning over (usu. by discussions, propaganda, etc.); va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་གྲོས་མོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་རྩོད་ལེན་བྱེད་དགོས་ We must win over the upper circles through propaganda and negotiation.

རྩོད་ཤགས་ (dzööshaà) arguing, disagreeing (verbally); va.—རྒྱག.

རྩོད་བཤེར་ (dzöösher) hearing a dispute/ case in court; va.—རྒྱག; —བྱེད་.

རྩོམ་: p. བརྩམས་; f. བརྩམ་; imp. རྩོམས་ (dzōm) 1. va. to compose, to write ¶ ཁོས་དེབ་ཅིག་བརྩམས་ཡོད་པ་རེད He has written a book. 2. va. to start/ begin ¶ ལས་ཀ་འདི་སུས་བརྩམས་པ་རེད་དམ་ Who started this work?

རྩོམ་ (dzōm) a composition, an essay, a literary work.

རྩོམ་མཁན་ (dzōmñɛn) author, writer.

རྩོམ་མཁན་མཐུན་ཚོགས་ (dzōmñɛn tũndzɔ̀ɔ) writer's union/ association.

རྩོམ་འགན་རང་ཁུར་ (dzōmgɛn raŋgur) taking responsibility oneself for composing sth.

རྩོམ་འགན་ལྷན་ཚོགས་ (dzōmgɛn lhɛ̄ndzoò) writer's union.

རྩོམ་རྒྱུགས་ (dzōm gyuù) the final composition/ essay written by the students before completing a course or graduating; va.—ལེན་ to give such an exam; va.—སྤྲོད་ to take such an exam.

རྩོམ་སྒྱུར་ (dzōmgyur) 1. composing and translating; va.—བྱེད་ to compose and translate ¶ ཁོང་གིས་དཔེ་དེབ་མང་པོ་རྩོམ་སྒྱུར་བྱས་ཡོད་ He composed and translated many books. 2. translating and editing.

རྩོམ་བསྒྱུར་ (dzōmgyur) sm. རྩོམ་སྒྱུར་.

རྩོམ་སྒྲིག (dzōmdrig) editing; va.—བྱེད་ to edit.

རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ (dzōmdriggaŋ) editorial office/ department.

རྩོམ་སྒྲིག་ཐད་ཀྱི་གསལ་བཤད་ (dzōmdrigtɛɛgi sēēshɛ̄ɛ) editor's/ author's foreward (of a book).

རྩོམ་སྒྲིག་པ་ (dzōmdrigbə) editor, compiler ¶ རྩོམ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ Editor's note(s).

རྩོམ་སྒྲིག་པུའུ་ (dzōmdrigbu) tib. ch. editorial office.

རྩོམ་སྒྲིག་རམ་འདེགས་པ་ (dzōmdrig ramdegba) assistant editor.

རྩོམ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dzōmdrig ūyön lhēngaŋ) editorial board.

རྩོམ་བཅོས་ (dzōmjöö) sm. རྩོམ་སྒྲིག.

རྩོམ་མཇུག་བསྡུ་ (dzōmjuù du) va. to finish writting a book/ article.

རྩོམ་རྙིང་ (dzōmñiŋ) classical/ ancient literature.

རྩོམ་བཏུས་ (dzōmdüü) selected works ¶ མའོའི་རྩོམ་བཏུས་ Selected Works of Mao.

རྩོམ་སྟངས་ (dzōmdaŋ) style of writting/ literature.

རྩོམ་ཐུང་ (dzōmduŋ) short essays/ poems/ stories.

རྩོམ་འཐབ་ (dzōmdəb) sm. རྩོམ་རྩོད་.

རྩོམ་དེབ་ (dzōmdeb) a book (that has been authored rather than translated).

རྩོམ་བསྡུ་ (dzōmdüù) collecting/ bringing together; va.—བྱེད་.

རྩོམ་བསྡུས་ (dzōmdüü) anthology, collection of essays/ literary works.

རྩོམ་པ་ (dzōmba) author, writer.

རྩོམ་པ་པོ་ (dzōmbabo) sm. རྩོམ་པ་.

རྩོམ་པ་པོའི་གདམ་ (dzōmbabö dām) editor's note, author's note.

རྩོམ་པ་པོའི་དབང་ཆ་ (dzōmbabö wāŋja) copyright.

རྩོམ་འཕྲོ་ (dzōmdro) unfinished written works.

རྩོམ་འབྲི་ (dzōmdri) creative/ artistic/ literary writing; va.—བྱེད་.

རྩོམ་རྩོད་ (dzōmdzöö) an argument made via essays/ articles/ rejoinders.

རྩོམ་མཛོད་ (dzōmdzöö) library.

རྩོམ་ཞིབ་ (dzōmshib) editing; va.—བྱེད་ to edit.

རྩོམ་ཞུས་ (dzōmshüü) correcting, proofreading (a piece of writing).

རྩོམ་གཞི་ (dzōmshi) subject of an essay/ composition/ writing.

རྩོམ་གཞུང་ (dzōmshuŋ) composition, main text.

རྩོམ་ཟིན་ (dzōmsin) draft of an article.

རྩོམ་ཡིག (dzūmyiì) literary composition/ work, article, essay.

རྩོམ་ཡིག་གི་བཞག་པ་ (dzūmyiìgi shagba) literature heritage.

རྩོམ་ཡིག་སྒྲིག་གཞི་ (dzūmyiì drigshi) structure of an essay, book, etc.

རྩོམ་ཡིག་གཅེས་བསྡུས་ (dzūmyiì jēēdüü) sm. རྩོམ་བསྡུས་.

རྩོམ་ཡིག་ཕུལ་བྱུང་ (dzūmyiì pūūjuŋ) the best literary composition/ work, article/ essay.

རྩོམ་ཡིག་འབྲི་སྟངས་ (dzūmyiì dridaŋ) the style of a literary composition/ article/ essay.

རྩོམ་ཡིག་རྩག་རྩིག (dzūmyiì dzəgdzig) miscellaneous writing/ essays/ articles.

རྩོམ་ཡོན་ (dzōmyön) author's/ writer's fee, literary royalties.

རྩོམ་རིག (dzūmriì) literature.

རྩོམ་རིག་གི་སྐད་ཆ་ (dzūmriìgi gɛ̄ɛja) literary language.

རྩོམ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས (dzūmriìgi rigbɛ shuŋluù) literary theory.

རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ལས་རིགས་ (dzūmriì gyudzɛɛgi lɛ̀ɛriì) art and literary professions.

རྩོམ་རིག་རྙིང་པ་ (dzūmriì ñiŋbə) classical/ ancient literature.

རྩོམ་རིག་དང་སྒྱུ་རྩལ་ (dzūmriì daŋ gyudzɛɛ) literature and art.

རྩོམ་རིག་པ་ (dzūmrigbə) man of letters, scholar.

རྩོམ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (dzūmriì shimjuùgaŋ) institute of literature.

རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ (dzūmriì lugyüü) literary history, history of literature.

རྩོམ་རིག་གསར་པ་ (dzūmriì sāāba) modern literature.

རྩོམ་རིགས་ (dzūmriì) literary works.

རྩོམ་རིང་ (dzōmriŋ) full-length literary work (usu. novel).

རྩོམ་ལན་རྩོམ་འབུལ་ (dzōmlɛn dzōmbüü) correspondence between authors, literary correspondence.

རྩོམ་ལུགས་ (dzōmluù) literary style.

རྩོམ་ལུས་ (dzōmlüü) the body or main part of an article.

རྩོམ་གཤིས་ (dzōmshiì) sm. རྩོམ་ལུགས་.

རྩོམ་བཤེར་ (dzōmsher) proofreading, editing.

རྩོམ་སྲོལ་ (dzōmsöö) sm. རྩོམ་ལུགས་.

རྩོམས་ (dzōm) 1. imp. of རྩོམ་.

རྩོལ་: p. བརྩལ་; f. བརྩལ་; imp. རྩོལ་ (dzöö) va. to strive, to endeavor, to do zealously, to work hard (for).

རྩོལ་སྒྲུབ་ (dzöödrub) achieving/ obtaining through hard work or striving; va.—བྱེད ¶ ཆ་རྐྱེན་དེ་དག་རྩོལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ For the purpose of striving to achieve these conditions. ¶ ང་ཚོས་རང་དབང་རྩོལ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་འདི་ཉིད་བརྗེད་མེད་སྙིང་ལ་འགོད་དགོས་ We must never forget our important task of endeavoring to achieve our freedom.

རྩོལ་བསྒྱུར་ (dzöögyur) tib. ch. reforming through hard work or striving.

རྩོལ་ཅག (dzööjaà) quick.

རྩོལ་བཅགས་ (dzööjaà) sm. རྩོལ་ཅག.

རྩོལ་འཆག (dzööjaà) sm. རྩོལ་ཅག.

རྩོལ་སྟོན་ཐོབ་སྒྲོད་ (dzöödün tōbdröö) sm. རྩོལ་བསྟུན་ཐོབ་སྒྲོད་.

རྩོལ་དྲག (dzöödraà) abbr. of ལས་རྩོལ་དྲག་པོ་.
རྩོལ་འདོན་ (dzöödön) working hard; va.—བྱེད་.
རྩོལ་པོ་ (dzööbo) h. of མགྱོགས་པོ་.
རྩོལ་བ་ (dzööwa) zeal, endeavor, diligence ¶ རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་བྱས་པ་རེད་ (They) did it with great zeal.
རྩོལ་བ་མི་ལྷོད་པ་ (dzööwɛ milhööba) shung. working ceaselessly ¶ འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་ལ་རྩོལ་བ་མི་ལྷོད་པར་ཆོས་འབད་པར་གྱིས་ཤིག (You should) work ceaselessly to bring comfort to all sentient beings.
རྩོལ་བྱུང་ (dzööjuŋ) man-made.
རྩོལ་མེད་ (dzöömeè) effortless, easily, without endeavor/ zeal, without effort ¶ ལས་དོན་འདི་རྩོལ་མེད་དུ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ This work cannot be achieved without effort.
རྩོལ་མེད་སྐྱིད་རོལ་ (dzöömeè gyiiröö) living in comfort without working.
རྩོལ་སྙུར་ (dzööñur) h. of མགྱོགས་སྙུར་.
རྩོལ་ལམ་ (dzöölam) h. of མགྱོགས་ལམ་.
རྩོལ་ལོས་ (dzöölöö) h. of མགྱོགས་ལོས་.
རྩོལ་ཤུགས་ (dzööshüù) energy, drive, zeal; va.—རྒྱག; —སྐྱེད་ to do something with energy and zeal ¶ གསར་བརྗེའི་རྩོལ་ཤུགས་ Revolutionary zeal.
རྩོལ་ཤུགས་ཆེར་སྐྱེད་ (dzööshüù cēēgyeè) becoming more energetic/ driven/ zealous, increasing in energy/ zeal/ drive.
རྩྭ་ (dzā) grass, hay; va.—རྔ་; va.—འབྲེག to cut grass/ hay.
རྩྭ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ (dzā gündu saŋbo) sm. རྩྭ་ཀུན་བཟང་.
རྩྭ་ཀུན་བཟང་ (dzā günsaŋ) wrinkled giant hyssop (used in traditional Tibetan medicine).
རྩྭ་བཀག (dzāgaà) protected grazing land (i.e., pastures on which animals are not permitted to forage, usu., until a certain time).
རྩྭ་སྐུད་ (dzāgüü) thread made from straw/ grass.
རྩྭ་སྐྱ་ (dzāgya) senescent grass.
རྩྭ་ཁ་ (dzāga) pasture area, grazing ground, grassland.
རྩྭ་ཁ་རེས་སྐོར་ (dzā kāreè gɔ̄ɔ̄) va. to engage in rotational grazing.
རྩྭ་ཁང་ (dzāgaŋ) 1. shed or hut made from grass/ straw. 2. storage house for grass or hay.
རྩྭ་ཁའི་ཟིལ་པ་ (dzāgɛ siibə) dew drops on grass.
རྩྭ་ཁུར་ (dzāgur) a load of grass.
རྩྭ་ཁྲ་ལག་འཛིན་ (dzādra ləŋdzin) shung. a document that demarcates and gives possession to a pasture area ¶ ན་གླིང་ཁག་གསུམ་གུས་ཚོར་བསྩལ་བའི་རྫོང་བདང་རྩྭ་ཁྲ་ལག་འཛིན་ཡོད་པ་ We have a document issued by the District Commissioner in which three areas of pastureland were given to us.
རྩྭ་ཁྲིས་ (dzādreè) a large stack/ bundle of grass.
རྩྭ་མཁན་པ་ (dzā kēmbo) wormwood.
རྩྭ་འཁོར་མ་ (dzā kɔ̄ɔ̄ma) a ball of brown sugar wrapped in grass.
རྩྭ་གྲི་ (dzədri) grass cutting knife, scythe.
རྩྭ་འགེམས་སྨན་རྫས་ (dzāgem mɛ̄ndzɛɛ̀) weed killer, herbicide.
རྩྭ་འགོའི་ཟིལ་པ་ (dzāngö silbə) shung. a small amount [Lit. a drop of dew on the tip of a blade of grass] ¶ ཆང་ནི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་རྩྭ་འགོའི་ཟིལ་པ་ཙམ་སྤོང་བར་བྱ་ Barley beer is the root of all crimes, therefore, one should give up (drinking) even as much as a drop of dew on the tip of a blade of grass.
རྩྭ་སྒོར་ (dzāsgɔr) sm. རྩྭ་འཁོར་མ་.
རྩྭ་སྒྱེ་ (dzāgye) 1. sack made from grass/ straw, gunny bag. 2. bag for putting grass in.
རྩྭ་སྒྲོན་ (dzādrön) 1. torch made from grass. 2. ghost/ spirit fire seen flickering in the night.
རྩྭ་ངན་ (dzāŋɛn) sm. རྩྭ་ཡན་.
རྩྭ་ང་ (dzā ŋā) see རྩྭ་.
རྩྭ་ངའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzāŋɛ trüügɔɔ) mowing machine, grass-cutting machine.
རྩྭ་སྔོ་ལྡུམ་བུ་ (dzāŋo dumbu) general term for grass and plants.
རྩྭ་བརྔ་ (dzā ŋā) va. to cut grass.
རྩྭ་བརྔ་སྦྲུལ་འདྲོགས་ (dzāŋa drüü drɔɔ̀) getting frightened by sth. [Lit. the snake got frightened when the grass was cut].
རྩྭ་བརྔའི་འུལ་མི་ (dzāŋɛɛ wüümi) shung. corvee laborers who cut grass/ mow hay.
རྩྭ་བཅུད་ (dzājüü) the nutritious value of grass.
རྩྭ་ལྗོག (dzājɔɔ̀) haystack.
རྩྭ་ཆག (dzājasà) hay and fodder.
རྩྭ་ཆུ་ (dzəju) grass/ vegetation and water ¶ རྩྭ་ཆུ་བཟང་བ་ Good grass and water.
རྩྭ་ཆུ་དབང་རིགས་ (dzāju wāŋrig) shung. ownership of grasslands and water.
རྩྭ་ཆུ་འཛོམས་པོ་ (dzəju dzombo) sm. རྩྭ་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་.
རྩྭ་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་ (dzəju ñiidzom) a lush area where there is both grass and water.
རྩྭ་ཆུ་གཉིས་བཟང་ (dzəju ñiisaŋ) sm. རྩྭ་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་.
རྩྭ་མཆོག (dzājɔɔ̀) cogon grass.
རྩྭ་མཆོག་གྲོང་ (dzājɔɔ̀droŋ) Kushunagar— the place in India where the Buddha passed away.
རྩྭ་གཉེར་ལས་ཁུངས་ (dzāñee lɛ̄ɛ̄guŋ) shung. an office in the traditional Tibetan goverment that was in charge of feeding goverment horses and mules.
རྩྭ་སྙིགས་ (dzāñig) the leftover hay and grass stubble after the animals have grazed.
རྩྭ་གཏུབ་ (dzā dūb) va. to cut grass.
རྩྭ་གཏུབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzādub trüügɔɔ) sm. རྩྭ་ངའི་འཕྲུལ་འཁོར་.
རྩྭ་ཐག (dzādaà) grass/ straw/ hemp rope.
རྩྭ་ཐང་ (dzādaŋ) grassy plain, grassland, pastureland.
རྩྭ་ཐུན་པ་ (dzā tūmbə) a grass cutter, a person who cuts grass.
རྩྭ་ཐོ་ (dzāto) shung. a stone pile set up around a pasture to denote no grazing is permitted.
རྩྭ་ཐོས་གཅོད་ (dzādöö jöö) shung. to demarcate the boundary of a pasture by a pile of stones.
རྩྭ་འཐོག (dzā tɔ̄ɔ̀) va. to weed.
རྩྭ་དུག (dzəduù) poisonous grass; vi.—ཤོར་ to get poisoned from accidentally eating poisonous grass.
རྩྭ་དྭ་བྱིད་ (dzādajii) sm. དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ་.
རྩྭ་གདན་ (dzādɛn) grass/ reed mat.
རྩྭ་གདན་ཐོག་ཁེབས་ (dzādɛn tɔ̄ɔ̀geb) grass or reed covered shed/ hut.
རྩྭ་བདག (dzādag) shung. owner of a pasture/ grassland area.
རྩྭ་འདམ་ (dzādam) marsh, grassy swamp.
རྩྭ་འདོན་ (dzādön) weeding; va.—རྒྱག; —བྱེད་.
རྩྭ་ལྡུམ་ (dzādum) abbr. of རྩྭ་སྔོ་ལྡུམ་བུ་.
རྩྭ་ལྡུམ་མཁན་པ་ (dzādum kēmbo) wormwood, artimisa.
རྩྭ་སྡུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzādüü trüügɔɔ) grass/ hay harvesting machine.
རྩྭ་སྣ་འཛོམས་པོ་ (dzāna dzombo) a place having an abundance of different grasses.
རྩྭ་པད་མ་ (dzā pɛ̄ɛma) peony.
རྩྭ་སྤྱིལ་ (dzəjii) grass hut.
རྩྭ་པད་ (dzābɛɛ̀) abbr. of རྩྭ་རས་པད་གོག.
རྩྭ་ཕུང་ (dzāpuŋ) hay stack.
རྩྭ་འཕྱགས་ (dzājaà) shung. taxes to be paid in hay; va.—རྒྱག.
རྩྭ་བྲིས་ (dzādreè) feeding trough for hay/ grass.
རྩྭ་དབྱི་ (dzə ī) lynx that lives in grassy fields/ grassland.
རྩྭ་འབུ་ (dzəmbu) bugs or insects that infest hay/ grass.
རྩྭ་འབུ་ཀ་ལ་ (dzəmbugāla) grasshopper, praying mantis.
རྩྭ་འབོལ་ (dzāmböö) mattress/ cushion stuffed with straw/ grass.
རྩྭ་འབྲུ་ (dzədru) 1. abbr. of རྩྭ་ and འབྲུ་. 2. the tuber

of dwarf lilyturf.

རྩྭ་འབྲིག་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzādreè trūūgɔɔ) hay cutting machine.

རྩྭ་སྦུབས་ (dzābub) inner part of a stalk.

རྩྭ་མ་བཟས་ (dzā masεὲ) being not sincere ༉ ནང་དུ་རྒན་གོག་གིས་རྩྭ་མ་བཟས་ན་འཆམ་མཐུན་ཡོང་གི་མ་རེད་ If the elderly are not sincere there will be no harmony in the family. [Lit. did not eat grass].

རྩྭ་མི་ཤིང་མི་ (dzāmi shīŋmi) sb. who does work with wood and grass.

རྩྭ་མུ་སུ་ (dzā musu) alfalfa, lucerne.

རྩྭ་མུ་ཤུར་ (dzā mushur) sm. རྩྭ་མུ་སུ་.

རྩྭ་མེ་ (dzāme) grass fire, prairie fire.

རྩྭ་སྨན་ (dzāmεn) herbal medicine.

རྩྭ་རྩེ་ (dzādze) tip of grass/ hay.

རྩྭ་མཛོད་ར་བ་ (dzādzöò rawa) a fenced in pasture area.

རྩྭ་ཞིབ་ (dzəshib) grass cut into small/ fine pieces.

རྩྭ་ཞྭ་ (dzāsha) straw hat.

རྩྭ་གཞོན་ (dzāshön) new grass.

རྩྭ་ཟ་ (dzā sa) va. to respond positively to a male's flirting (for a female). 2. va. to eat grass.

རྩྭ་ཟ་མཁན་གྱི་སྲུས་ (dzā sañεngi trεὲ) sm.རྩྭ་ཟན་གྱི་རིགས་.

རྩྭ་ཟ་རེས་སྐོར་ (dzāsa reègɔɔ) sm. རྩྭ་ཁ་རེས་སྐོར་.

རྩྭ་ཟན་ (dzāsεn) animals that eat grass, herbivores.

རྩྭ་ཟན་གྱི་རིགས་ (dzāsεngi rig) herbivores.

རྩྭ་ཟོར་ (dzāsɔr) sickle for cutting grass.

རྩྭ་གཟན་ (dzāsεn) hay.

རྩྭ་ཡན་ (dzāyεn) weeds; va.—འཐོག to weed.

རྩྭ་ཡུག་པོ་ (dzā yugbu) weeds.

རྩྭ་ཡོག་པོ་ (dzā yogbo) sm. རྩྭ་ཡུག་པོ་.

རྩྭ་གཡབ་ (dzāyɔb) 1. grass roof. 2. fan made from grass.

རྩྭ་གཡོག་ (dzāyɔɔ̀) a servant who works feeding animals.

རྩྭ་གཡོར་བྱེད་ (dzāyɔɔ ceè) va. to borrow pastureland.

རྩྭ་ར་ (dzāra) a demarcated/ set aside pasture area ༉ དབྱར་དུས་འབྲོག་པ་ཚོ་ང་ཚོའི་དགོན་པའི་རྩྭ་རར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ In the summer, the nomads come to our monastery's pastureland.

རྩྭ་རམ་པ་ (dzā ramba) cogon grass.

རྩྭ་རམ་བུ་ (dzā rambu) sm. རྩྭ་རམ་པ་.

རྩྭ་རས་ (dzārεὲ) jute, gunny.

རྩྭ་རས་སྐུད་པ་ (dzārεὲ gūūbə) string/ thread made from jute/ hay.

རྩྭ་རས་ཕད་སྒོགས་ (dzārεὲ pεὲgɔɔ̀) sm. རྩྭ་རས་ཕད་གོག.

རྩྭ་རས་ཕད་གོག (dzārεὲ pεὲgɔɔ̀) gunnysack.

རྩྭ་རི་ (dzāri) grassy hill.

རྩྭ་རིགས་ (dzərii) types of grasses/ vegetation.

རྩྭ་རིགས་སྐྱེ་དངོས་ (dzərii gyēŋöò) plants, vegetation.

རྩྭ་རིགས་རིག་པ་ (dzərii rigbə) botany.

རྩྭ་རིན་ (dzərin) 1. price of hay. 2. fees paid for grazing animals on a pasture.

རྩྭ་ལིང་ལན་ (dzā liŋlεn) lily of the valley.

རྩྭ་ཤིང་ (dzəshiŋ) grass and trees, vegetation.

རྩྭ་ཤིང་སྣུམ་ (dzəshiŋ nūm) sm. རྩི་ཤིང་སྣུམ་.

རྩྭ་ཤིང་རིག་པར་མཁས་པ་ (dzəshiŋ rigbar kεὲba) botanist.

རྩྭ་ཤོག (dzəshoò) a local nomad administrative unit in the TAR consisting of a few families who share pastureland.

རྩྭ་ས་ (dzāsa) grazing field, pasture.

རྩྭ་ས་འཛུགས་སྐྲུན་ཅུའུ་ (dzāsa dzugdrün jū) tib. ch. grassland development bureau.

རྩྭ་སའི་རྩོད་གཞི་ (dzāsε dzööshi) dispute over pasture.

རྩྭ་སོན་ (dzāsön) grass seed.

རྩྭ་གསེབ་ (dzāseb) in between grass.

རྩྭ་གསེར་སྐུད་ (dzā sērgüü) Chinese alpine rush (Eulapiopsis binata).

རྩྭ་གསོ་ (dzāso) a place with good grass where horses and mules are left to graze for long periods; va.—འཇོག to leave animals in such a place.

རྩྭ་བསེད་སྦྲུལ་འདྲོགས་ (dzāseè drūū drɔɔ̀) getting frightened by sth. happening [Lit. the snake got frightened when the grass was chosen].

རྩྭ་བསྲེས་འདམ་པ་ (dāsεὲ damba) mud that has been mixed with straw (for building).

རྩྭ་བསླས་ (dālεὲ) sm. རྩྭ་སླས་.

རྩྭ་སླས་སྦྱོད་ཆས་ (dzālεὲ jööjεὲ) goods woven from grass, jute, etc.

རྩྭ་ལྷམ་ (dzālham) grass/ straw sandals.

རྩྭ་ཨ་ཝ་ (dzā āwa) Chinese Alpine rush.

རྩྭའི་ཏ་བྱིད་ (dzē tajiì) a green lizard that lives in grass.

སྩལ་ (dzεὲ) sm. སྩོལ་.

སྩོགས་པ་ (dzɔ̄gba) arc. sm. སོགས་པ་.

སྩོལ་: p. བསྩལ་; f. བསྩལ་; imp. སྩོལ་ (dzöö) 1. va. to give ༉ ཁོང་ལ་གསོལ་རས་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྩལ་འདུག (They) gave him a large gift. 2. va. to let/ allow/ permit ༉ གོང་རིམ་ནས་ལས་ཀ་དེ་ཁོང་ལ་བྱེད་དུ་བསྩལ་འདུག The higher authorities allowed him to do the work.

སྩོལ་འགྲེམས་མཛད་ (dzöndrem dzεὲ) va. to distribute.

སྩོལ་གནང་ (dzöönaŋ) h. of སྩོལ་.

བརྩགས་དོ་ (dzāgdo) sm.* བརྩེགས་དོ་.

བརྩགས་པ་ (dzāgba) sm.* བརྩེགས་པ་.

བརྩམ་ (dzām) f. of རྩོམ་.

བརྩམ་ཆོས་ (dzāmja) sm. བརྩམ་བྱ་.

བརྩམ་བྱ་ (dzāmja) literary work/ article, book.

བརྩམ་གཞི་ (dzāmshi) sm. རྩོམ་གཞི་.

བརྩམས་ (dzām) p. of རྩོམ་.

བརྩམས་སྒྲུང་ (dzāmdruŋ) novel, fictional story.

བརྩམས་སྒྲུང་རིང་པོ་ (dzāmdruŋ riŋgu) a novel.

བརྩམས་ཆོས་ (dzāmjöö) commentaries on religious subjects.

བརྩམས་དེབ་ (dzāmdeb) sm. རྩོམ་དེབ་.

བརྩམས་འབྲས་ (dzāmdrεὲ) the result of one's literary work.

བརྩམས་འབྲས་དང་པོ་ (dzāmdrεὲ taŋbo) first/ maiden book or article.

བརྩམས་ཡོན་ (dzāmyön) royalty, fee for writing sth.

བརྩལ་ (dzεε) p. and f. of རྩོལ་.

བརྩལ་ཚགས་ (dzεεdzaà) a filter; va.—རྒྱག to filter.

བརྩི་ (dzī) f. of རྩི་.

བརྩི་བཀུར་ (dzīgur) respect; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

བརྩི་འཁུར་ (dzīgur) sm. བརྩི་བཀུར་.

བརྩི་སྐོ་ (dzīgu) sth. that should be respected.

བརྩི་འཇོག (dzīnjoò) sm. བརྩི་བཀུར་.

བརྩི་ཐང་ (dzīdaŋ) sm. བརྩི་མཐོང་.

བརྩི་མཐོང་ (dzīdoŋ) respect, regard, esteem, value; va.—བྱེད་ to have high regard/ esteem for, to respect, to value ༉ རྒྱ་གར་དུ་བུད་མེད་རྣམས་ལ་བརྩི་མཐོང་ཁྱད་འཕགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ In India they do not have very high esteem for women.

བརྩི་མཐོང་ཆེན་པོ་ (dzīdoŋ cēmbo) highly thought of, highly regarded.

བརྩི་སྣང་ (dzīnaŋ) sm. བརྩི་འཇོག.

བརྩི་བྱ་ (dzīja) sm. བརྩི་སྐོ་.

བརྩི་མེད་ (dzīmeè) 1. disrespecting; va.—བྱེད་ to be disrespectful ༉ ཁོ་ཚོས་བླ་མ་ལ་བརྩི་མེད་བྱས་པ་རེད་ They were disrespectful to the lama. 2. disregarding; va.—བྱེད་; —དུ་གཏོང་; —དུ་བསྐྱུར་ ༉ ང་ཚོས་ཆིངས་ཡིག་ལ་བརྩི་མེད་བྱེད་དགོས་ We have to disregard the treaty.

བརྩི་མེད་སྣང་ཆུང་ (dzīmeè nāŋjuŋ) being disrespectful in the sense of not obeying or paying attention to someone older or above you; va.—བྱེད་; vi.—ཤོར་; —དུ་ལུས་.

བརྩི་འཛིན་ (dzīndzin) sm. བརྩི་བཀུར་.

བརྩི་བཞག (dzīshaà) roll call, review (military), inventory; va.—གཏོང་ to take roll, to review troops, to do inventory ༉ དམག་དཔོན་ཚོས་དམག་མི་བརྩི་བཞག་བཏང་བ་རེད་ The officers reviewed the troops. ༉ ང་ཚོས་ཚོང་ཟོག་བརྩི་བཞག་གཏོང་དགོས་ We have to do an inventory of the merchandise.

བརྩི་སེམས། (dzīsem) respecting, honoring.

བརྩི་སྲུང་། (dzīsuŋ) adhering to, supporting; va.—བྱེད། །མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། (They) adhere to the mass line.

བརྩི་སྲུང་དང་ལེན། (dzīsuŋ taŋlen) voluntarily respecting/ honoring.

བརྩིག (dzīi) f. of རྩིག.

བརྩིགས། (dzīi) p. of རྩིག.

བརྩིས། (dzīi) p. of རྩི།.

བརྩེ། (dzē) 1. f. of. རྩེ།. 2. vi. (with སོ།) to have the cringing sensation at the noise caused by scratching a fingernail on glass or a blackboard །ཤེལ་སྒོར་སེན་མོས་འབྲད་འབྲད་བཏང་ན་སོ་བརྩེ་གི་རེད། If you scratch a window with your fingernail you will cringe at the sound. 3. va. to love, to have concern/ compassion for །ཉམས་དགའ་ལ་ཤིན་དུ་བརྩེ་ནས། Having compassion for the poor.

བརྩེ་སྐྱོང་། (dzēgyoŋ) loving care; va.—བྱེད། to give loving care, to love and cherish །མོས་ཕ་མ་མེད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོར་བརྩེ་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད། She gave loving care to the orphans.

བརྩེ་གུས། (dzēgüü) affection and respect; va.—བྱེད།; —ཞུ། །ཁྱེད་རྣམས་ལ་བརྩེ་གུས་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། (They) are showing great affection and respect for you.

བརྩེ་གྲོགས། (dzēdrɔ̀ɔ) lover, girl or boy friend.

བརྩེ་འཇུག་པ། (dzē jugbə) lovers.

བརྩེ་གཏམ། (dzēdam) lover's talk.

བརྩེ་དུང་། (dzēduŋ) love, affection །གྲལ་རིམ་གྱི་བརྩེ་དུང་། Class love.

བརྩེ་གདུང་། (dzēduŋ) sm. བརྩེ་དུང་།.

བརྩེ་མདངས། (dzēdaŋ) sm. བརྩེ་དུང་།.

བརྩེ་ལྡན། (dzēdɛn) having love, lovingly; a standard phrase used in letters །བརྩེ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱི་དྲུང་དུ། My dearest Dorje.

བརྩེ་ལྡན་གྲོགས་པོ། (dzēdɛn trogbo) a dear or cherished friend.

བརྩེ་པོ། (dzēbo) devoted, loving །བཟའ་ཚང་དེ་གཉིས་བརྩེ་པོ་ཡོད་པ་རེད། This couple loves each other.

བརྩེ་བ། (dzēwa) love; va.—བྱེད། to love; va.—འདོར། to stop loving sb., to fall out of love །ཕྲུ་གུ་དེས་ཕ་མར་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། That child loves his parents a lot.

བརྩེ་བའི་དུང་སེམས། (dzēwɛ tuŋsem) sm. བརྩེ་དུང་།.

བརྩེ་བློན། (dzēlön) beloved minister.

བརྩེ་མོ། (dzēmo) sm. བརྩེ་བ།.

བརྩེ་ཞེན། (dzēshɛn) cherished, loved, loving; va.—བྱེད། to cherish །བརྩེ་ཞེན་བྱེད་པའི་རང་དབང་རང་བཙན། Cherished freedom.

བརྩེ་གཟིགས་བདག་རྒྱན། (dzēsii daggyen) awarded with great affection.

བརྩེ་སེམས། (dzēsem) love, affection.

བརྩེག (dzēè) f. of རྩེག.

བརྩེགས། (dzēè) 1. p. of རྩེག. 2. story །ཁང་ཐོག་སུམ་བརྩེགས། A three story house.

བརྩེགས། (dzēg) stacking, piling up; va.—རྒྱག.

བརྩེགས་པ། (dzēgba) sm. བརྩེགས་དོ།.

བརྩེགས་པའི་ཚིག་གྲུབ། (dzēgbɛ tsīgdrub) compound sentence.

བརྩེགས་པའི་ཡི་གེ། (dzēgbɛ yigi) words with suffixed and superfixed letters.

བརྩེགས་འཕུལ། (dzēgbüü) suffixed and superfixed letters.

བརྩེགས་མ། (dzēgma) sm. བརྩེགས་པའི་ཡི་གེ།.

བརྩེང་། (dzēŋ) f. of རྩེང་།.

བརྩེངས། (dzēŋ) p. of རྩེང་།.

བརྩེད། (dzēè) vi. to get lame due to a horseshoe wearing out.

བརྩེས། (dzɛ̄ɛ̀) p. of བརྩེ།.

བརྩོན། (dzȫn) va. to strive for, to endeavor, to be diligent toward a goal །ཁོས་དུས་རྟག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་པ་རེད། He was always diligent in his studies.

བརྩོན་འགྲུས། (dzűndrüü) industry, diligence; va.—བྱེད། to be diligent/ industrious/ energetic །ཏང་མི་ཚོས་གསར་བརྗེ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱས་པ་རེད། The party members worked diligently at revolution.

བརྩོན་འགྲུས་གོ་ལོག (dzűndrüü kolɔ̀ɔ) person who works hard at doing illegal/ wrong/ evil things.

བརྩོན་པ། (dzȫmba) industriousness, diligence །བརྩོན་པ་དྲག་པོས། With great diligence.

བརྩོན་པ་བརྒྱ་འགྱུར། (dzȫmba gyagyur) with a great deal of effort.

བརྩོན་པ་ལྷོད། (dzȫmba lhȫò) vi. to relax/ lessen (one's) resoluteness to work hard.

བརྩོན་པོ། (dzȫmbo) diligent.

བརྩོན་ཤིང་དཔའ་སྙིང་ཆེ་བ། (dzȫnshiŋ pāñiŋ cēwa) industrious and courageous.

བརྩོན་ཞིབ། (dzȫnshib) thorough study/ investigation/ research; va.—བྱེད།.

བརྩོན་ལེན། (dzȫnlen) striving, working hard, exerting oneself (for some goal); va.—བྱེད། to strive for, to exert oneself, to do one's best །ལོ་ལེགས་ཡོང་བའི་བརྩོན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། (They) are striving to get a good crop. 2. va. to bring or win sb. over to one's side/ point of view །འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་པ་རྣམས་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་བརྩོན་ལེན་བྱེད་དགོས། We have to bring over the bourgeoisie to our views.

བརྩོན་སེམས། (dzȫnsem) diligent, industrious, enthusiastic.

བརྩོན་སེམས་ལྷོད་མེད། (dzȫnsem lhȫòmeè) sm. བརྩོན་སེམས།.

བརྩོན་བསྲི། (dzȫnsi) industriousness and thrift/ economy/ frugality; va.—བྱེད།; —གཉེར། །བརྩོན་བསྲིས་ཁ་ལས་གཉེར་དགོས། (One) must run a business diligently and economically.

བརྩོན་བསྲིས་ཁྱིམ་སྐྱོང་། (dzȫnsii kyīmgyoŋ) running a household industriously and economically/ thriftily.

བརྩོན་བསྲིས་རྒྱལ་འཛུགས། (dzȫnsii gyɛɛ dzuù) developing the nation industriously and economically/ thriftily; va.—བྱེད།.

བརྩོན་བསྲིས་ཧྲེ་གཉེར། (dzȫnsii hrēñer) tib. ch. managing a commune industriously and economically/ thriftily.

བརྩལ། (dzɛ̄ɛ) p. and f. of རྩོལ།.

བརྩལ་དམ། (dzɛ̄ɛdam) shung. a seal that was given by sb. །ད་ཆ་མི་དབང་པོ་ལྷས་མི་ལུག་བརྩལ་དམ་དུ་སྤོ་རོང་གི་གཡོག་འཁྲིག་རྡུང་མི་ཆོག་ཅེས་གསལ་བ། It was mentioned in the document accompanying the seal of Miwang Pola, that no one is allowed to beat Porong's servant.

བརྩལ་གནས། (dzɛ̄ɛnɛɛ̀) a letter (correspondence).

བརྩལ་ཕྱག (dzɛ̄ɛjaà) sm. བརྩལ་གནས།.

ཚ

ཚ་ (tsā) 1. the letter ཚ་ (used in alphabetical ordering). 2. abbr. of ཚ་པོ་ 3. vi. to get a sharp/ burning/ painful sensation ¶ རྐང་པའི་རྨ་ཚ་ནས་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་རེད་ (He) wasn't able to go because the sore in his leg pained him.

ཚ་རྐུབ་སྒྲོག (tsāgub dṟɔɔ̀) vi. to be afraid ¶ དགེ་རྒན་ཚ་པོ་དེ་ཡོང་དུས་སློབ་ཕྲུག་ཚང་མ་ཚ་རྐུབ་སྒྲོག་གི་ཡོད་པ་རེད་ When the strict teacher comes all the students are afraid.

ཚ་སྐམ་ (tsāgam) drying (by heat); vi.—ཐེབས་ to get dried (by heat); va.—གཏོང་ to dry (by heat) ¶ ཁོ་ཚོས་ཤ་ཚ་སྐམ་བཏང་བ་རེད་ They dried the meat (by heat).

ཚ་སྐྲང་ (tsādraŋ) inflammation, swelling; vi.—ཐེབས་ to get inflamed, to swell up.

ཚ་ཁ་ (tsāga) marksmanship, target shooting; va.—ལྟ་ to do target shooting.

ཚ་ཁ་འགྲན་སྡུར་ (tsāga dṟendur) target shooting contest.

ཚ་ཁ་བརྟན་པོ་ (tsāga dēmbo) accurate in shooting, a good marksman.

ཚ་ཁ་ལོན་པོ་ (tsāga lö̱mbo) sm. ཚ་ཁ་བརྟན་པོ་.

ཚ་ཁང་ (tsāgaŋ) a temple/ chapel where clay images of the Buddha and deities are kept.

ཚ་ཁམ་ཁམ་ (tsā kāmgam) sm. ཚ་སོབ་སོབ་.

ཚ་ཁུལ་ (tsəgüü) tropical area, tropics.

ཚ་ཁུལ་སྐྱེ་དངོས་ (tsəgüü gyēŋöö̀) tropical plants/ organisms, tropical biology.

ཚ་ཁུལ་གྱི་གནམ་གཤིས་ (tsəgüügi nəmshiì) tropical climate.

ཚ་ཁུལ་གྱི་རྩི་ཤིང་ (tsəgüügi dzīshiŋ) tropical plant.

ཚ་ཁུལ་གྱི་ལོ་ཏོག (tsəgüü) tropical crop.

ཚ་ཁོག་ཁོག (tsā kɔ̄ɔ̀gɔɔ̀) warm, cozy.

ཚ་ཁྱུག (tsəgyuù) having a sharp painful sensation; vi.—རྒྱུག.

ཚ་ཁྲ་ (tsādra) shung. རྫམ་པ་ given to the monks at Monlam and Tsongjö by the རྫམ་བཞེལ་པ་.

ཚ་འཁྱུག (tsəkyuù) sm. ཚ་ཁྱུག.

ཚ་འཁྲུ་ (tsā trū) diarrhea cause by fever.

ཚ་གས་འཐེབས་ (tsəgɛɛ̀ tēb) vi. to break (for glass bottles) because of having too hot a liquid poured into it.

ཚ་གི་ཙི་གི་ (tsəgi tsīgi) nervous, jittery, restless; va.—བྱེད་ to do hurriedly, hastily; to act nervous/ jittery ¶ མི་འདི་ཚ་གི་ཙི་གི་ཞི་དྲག་འདུག He's a very nervous person. ¶ ཁོས་ཁ་ལག་ཚ་གི་ཙི་གི་བྱས་ནས་བཟས་པ་རེད་ He ate hurriedly.

ཚ་གི་ཙི་གི་མེད་པ་ (tsəgi tsīgi me̱èba) 1. calm, cool, unhurriedly ¶ འདི་ཚ་གི་ཙི་གི་མེད་པར་གོ་བསྡུར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་ (He) said, "let's discuss this unhurriedly."

ཚ་གེགས་ (tsāgeg) heat barrier (in physics).

ཚ་གོང་ (tsāgoŋ) the time before breakfast.

ཚ་གྲ་ (tsādra) shung. donation of རྫམ་པ་ given by the traditional Tibetan government to the monks during Monlam.

ཚ་གྲང་ (tsādraŋ) 1. temperature. 2. hot and cold.

ཚ་གྲང་གཞལ་མདོ་ (tsādraŋ ḵɛɛndo) the point between fever and no fever.

ཚ་གྲང་ལྟ་ཆས་ (tsādraŋ dājɛɛ̀) thermometer.

ཚ་གྲང་བརྟག་དཔྱད་ཡོ་ཆས་ (tsādraŋ dāgjɛɛ̀ y̱ojɛɛ̀) sm. ཚ་གྲང་ལྟ་ཆས་.

ཚ་གྲང་ཐུབ་པ་ (tsādraŋ tūbə) a person or material that can face/ withstand any condition or situation [Lit. able to manage heat or cold].

ཚ་གྲང་འཐབ་ (tsādraŋ təb) vi. to experience a radical change of temperature that causes pain (e.g., a toothache after drinking ice cold water).

ཚ་གྲང་ལྡོག་ཕྱོགས་ (tsādraŋ ḏɔgjɔɔ̀) sm. ཚ་གྲང་ཡ་འགལ་.

ཚ་གྲང་ཡ་འགལ་ (tsādraŋ ya̱gɛɛ) incompatible, irreconcilable, conflicting, opposing ¶ ལྟ་གྲུབ་ཚ་གྲང་ཡ་འགལ་ Irreconcilable ideologies. [Lit. contradiction between hot and cold].

ཚ་གྲུམ་ (tsədrum) a kind of arthritis.

ཚ་གློག (tsālɔɔ̀) thermoelectricity.

ཚ་གློག་གཏོང་འཐེན་གྱི་ནུས་པ་ (tsālɔɔ̀ dōŋdengi nṳṳ̀bə) pyroelectric effect (in physics).

ཚ་གློག་ས་ཚིགས་ (tsālɔɔ̀ sədziì) thermoelectric plant/ station.

ཚ་དགོངས་ (tsāgoŋ) summer vacation.

ཚ་རྒྱས་ (tsāgyɛɛ̀) thermal expansion.

ཚ་རྒྱས་གྲང་འཁྱུམས་ (tsāgyɛɛ̀ tra̱ŋgum) thermal expansion and contraction.

ཚ་རྒྱས་ནད་གཞི་ (tsāgyɛɛ̀ ṉɛɛ̀shi) sm. ཚ་ནད་.

ཚ་རྒྱུ་ (tsəgyu) material/ source of heat.

ཚ་རྒྱུད་ (tsəgyüǜ) generations of grandchildren.

ཚ་རྒྱུན་ (tsəgyün) thermal current, heat current.

ཚ་ངད་ (tsāŋɛɛɛ̀) heat/ hotness (of a fire).

ཚ་ངམ་ངམ་ (tsā ŋa̱mŋam) warm, warmly.

ཚ་ངར (tsāŋar) sm. ཚ་ངད་.

ཚ་ཅོལ་འོ་ཅོལ་ (tsājöö wo̱jöö) all at once, hurriedly, haphazardly, erratically ¶ ལས་ཀ་ཚ་ཅོལ་འོ་ཅོལ་ལ་བྱས་ན་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་ཉེན་ཡོད་ If you work hurriedly there is a danger that you will make errors.

ཚ་གཅིག་མ་ (tsā jīgmə) 1. disease that a person gets only once (e.g., measles). 2. a rug with thick pile.

ཚ་གཅུན་གྲང་འདོམས་ (tsājün tra̱ŋdom) sm. ཚ་འཇུན་གྲང་འདོམས་.

ཚ་ཕྱིབས་ (tsājib) piece of cloth used when handling a hot object/ pot.

ཚ་ལྕུག (tsājuù) welding/ soldering rod.

ཚ་ཆས་ (tsājɛɛ̀) provisions for use on the road or on a trip.

ཚ་ཅིལ་ཅིལ་ (tsā cīījii) warm.

ཚ་ཆུ་ (tsəju) 1. urine of a person who has fever. 2. hot springs. 3. illness which causes blockage of urine.

ཚ་ཆུ་ཁ་ (tsəjuka) hot springs.

ཚ་ཆུའི་འཁྲུད་ཁང་ (tsəjü trüǜgaŋ) bath house.

ཚ་ཇ་ (tsāja) 1. noon tea. 2. tea on a trip, tea made on the road/ trail.

ཚ་འཇམ་ (tsānjam) rough/ harsh and gentle.

ཚ་འཇམ་རྒྱས་བསྡུས་ (tsānjam gy̱ɛɛ̀düǜ) abbr. harsh, gentle, elaborate and abbreviated.

ཚ་འཇམ་རན་པོ་ (tsānjam ṟɛmbo) neither harsh nor gentle/ soft but appropriate in both.

ཚ་འཇུན་གྲང་འདོམས་ (tsānjün dra̱ŋdom) shung. strict discipline and forceful advice.

ཚ་ཉོར་ཉོར་ (tsā ño̱rñɔr) warm and wet feeling (usu. used to convey state of the vagina during intercourse).

ཚ་བཏུང་ (tsəduŋ) hot drinks/ beverages.

ཚ་རྟགས་ (tsādaà) the mark made on the top of the letter ཆ that converts it to ཚ་.

ཚ་ཏིང་ (tsədiŋ) midmorning.

ཚ་ཏིང་ཁ་ལག (tsədiŋ kālaà) meal before noon.

ཚ་ཐག་ཆོད་ (tsādaà cöö̀) effective, to the point, appropriate, excellent ¶ ཁོས་ལན་ཚ་ཐག་ཆོད་ཅིག་སྤྲད་པ་རེད་ He gave an answer that was right to the point. ¶ ཁོ་མེ་མདའ་ཚ་ཐག་ཆོད་འདུག He is an excellent shot.

ཚ་ཐབ་ (tsātəb) a heatable brick bed.

ཚ་ཐལ་ཤོར་ (tsādɛɛ shɔ̄ɔ) vi. to overheat.

ཚ་ཐིང་ཐིང་ (tsā tīŋdiŋ) sm. ཚ་སོབ་སོབ་.

ཚ་ཐུབ་ (tsədub) heat resistant.

ཚ་ཐུར་ (tsādur) a spoon-like Tibetan medical instrument that is heated and applied to an area where there is pain.

ཚ་ཐོག (tsādɔɔ̀) while sth. is hot ¶ ཁ་ལག་ཚ་ཐོག་ལ་ཟ་

དགོས་ One should eat food while it is hot.

ཚ་ཐོག་ལས་སྣོན་ (tsādɔ̄ɔ l<u>ɛ̄</u>nön) hot processing (in metallurgy).

ཚ་ཐོར་ (tsādɔɔ) heat rash/ pimple; vi.—སྐྱེ་ to get a heat rash/ pimple, to get prickly heat.

ཚ་འཐབ་ (tsādəb) a hot war (in contrast to the cold war).

ཚ་འཐུང་ (tsāduŋ) drinking sth. (such as tea) while it is hot; va.—རྒྱག.

ཚ་འཐོར་ (tsā tɔ̄ɔ) vi. to break down/ disintegrate/ disperse ༑ རྒྱུ་ཆ་དུས་ཐོག་ལ་མ་འབྱོར་ཙང་ཁང་པ་རྒྱག་རྒྱུའི་ལས་ཀ་ཚ་འཐོར་བཞག Because the materials didn't come on time, the house construction work broke down.

ཚ་དམ་ (tsādam) a container/ flask to carry food that keeps it hot, thermos bottle.

ཚ་དམ་གྱི་ནང་བུམ་ (tsādamgi n<u>a</u>ŋbum) glass liner of a thermos flask.

ཚ་དར་ (tssādar) the ceremonial scarf given to the winner of a race or a marksmanship competition.

ཚ་དུབ་ (tsədub) sm. ཚ་གདུག.

ཚ་དུས་ (tsədüü) the period of warm/ hot weather, hot season, summer.

ཚ་དུས་ཐ་མ་ (tsədüü tāma) the end of the hot season/ summer.

ཚ་དུས་ཐོག་མ་ (tsədüü tɔ̄ɔma) the beginning of the hot season/ summer.

ཚ་དུས་བར་མ་ (tsədüü p<u>a</u>rma) the middle of hot season/ summer.

ཚ་དུས་འབྲུབ་ཆུ་ (tsədüü dr<u>u</u>bju) summer floods.

ཚ་དུས་གསུམ་ (tsədüü sūm) the three periods/ months of summer (beginning, middle, and end).

ཚ་དེམ་ (tsādem) thermos bottle.

ཚ་དྲག (tsādraà) 1. urgent, critical. 2. harsh, strict, drastic.

ཚ་དྲག་ཆེ་དྲགས་པ་ (tsādraà cē tr<u>a</u>gba) 1. very critical/ urgent. 2. very harsh/ strict/ drastic.

ཚ་དྲག་པ་ (tsādragba) sm. ཚ་དྲག.

ཚ་དྲག་ཡིག་ཆ་ (tsādraà y<u>i</u>gja) an urgent document/ letter/ dispatch.

ཚ་དྲོ་ (tsādro) sm. ཚ་དྲོད.

ཚ་དྲོད་ (tsādröö) heat; vi.—རྒྱས་; —འཕེལ་ to get warm/ hot.

ཚ་དྲོད་འགྱེད་འཕྲོ་ (tsādröö gy<u>e</u>èdro) heat waves, heat/ thermal radiation.

ཚ་གདུག (tsəduù) heat; vi.—འཚིག to feel/ be hot; vi.—ཕོག to get sunstroke/ heat prostration ༑ ཉི་མའི་ནང་ཡུན་རིང་གོམ་པ་བརྒྱབ་པས་ཚ་གདུག་འཚིགས་པ་རེད་ He felt hot because he walked in the sun for a long time.

ཚ་གདུག་ཕོག (tsəduù pɔ̄ɔ) see ཚ་གདུག.

ཚ་གདུག་ཚིག (tsəduù tsīi) see ཚ་གདུག.

ཚ་གདུང་ (tsəduŋ) sm. ཚ་གདུག.

ཚ་འདེད་ (tsāndeè) using force/ coercion to pursue repayment of sth. (usu. a loan/ tax); va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཚ་འདེད་དྲག་དུང་ (tsāndeè tr<u>a</u>gduŋ) vigorously pursue and fiercely beating/ attacking; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

ཚ་འདེད་ཕྱིར་ལེན་ (tsāndeè cīrlen) shung. paying back a loan after repeated attempts at forcible collection.

ཚ་འདེད་ཝུར་འདེད་ (tsāndeè w<u>u</u>rdeè) sm. ཚ་འདེད་.

ཚ་འདོན་རྒྱག (tsāndön gy<u>a</u>à) va. to pour boiled water on barley before roasting it for grinding into རྩམ་པ་.

ཚ་འདྲི་ (tsəndri) interrogation with torture; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཚ་འདྲི་མགོ་སྒྲོད་ (tsəndri g<u>o</u>dröö) shung. a type of interrogating in tt. wherein two people are placed face-to-face on their belly and whipped while they tell their version (to compare their different accounts of an incident); va.—བྱེད་.

ཚ་དེབ་ཤོར་ (tsədib shɔ̄ɔ) vi. to have stunted/ abnormal growth.

ཚ་དུང་ལས་སྣོན་ (tsəduŋ l<u>ɛ̄</u>nön) sm. ཚ་ཐོག་ལས་སྣོན་.

ཚ་སྡུག (tsəduù) sm. ཚ་གདུག.

ཚ་ནད་ (tsānɛɛ̀) 1. illness due to heat/ fever/ sunstroke; vi.—ན་; —ཕོག. 2. pain ༑ ཉེས་དུང་ཚད་མེད་བཏང་ཙང་ཚ་ནད་མ་ཐེགས་པར་ཤོད་དགོས་བྱུང་ Because he was beaten endlessly, he couldn't bear the pain and had to tell (what they were asking).

ཚ་ནན་ (tsānɛn) strict, stern, harsh ༑ ཉེས་དུང་ཚ་ནན་གཏོང་ལས་ Giving a harsh beating.

ཚ་ནུས་ (tsānüü) heat/ thermal power.

ཚ་ནུས་ཚོད་ཚད་ (tsānüü cōödzeè) thermal/ heat efficiency.

ཚ་ནུས་འཕྲུལ་འཁོར་ (tsānüü trǖügɔɔ) heat engine.

ཚ་ནུས་ལས་ཚོད་ (tsānüü l<u>ɛ</u>ɛjöö) sm. ཚ་ནུས་ཚོད་ཚད་.

ཚ་ནོན་ (tsānön) an iron (for ironing clothing); va.—རྒྱག.

ཚ་གནོན་ (tsānön) sm. ཚ་ནོན་.

ཚ་སྣ་ (tsāna) a hole in the nose of an cow or yak (for placing a rope); va.—བརྒྱ་ to make such a hole.

ཚ་པོ་ (tsābo) 1. hot ༑ ཇ་འདི་ཚ་པོ་འདུག This tea is hot. 2. attributive noun adding the meaning of "very," "extremely," or "excellently" ༑ ཁོ་སྐྱག་རྫུན་ཚ་པོ་འདུག He is a extremely mendacious. 3. sharp or biting (for a reply/ response); va.—རྒྱག ༑ ཁོང་གིས་དྲི་བ་དེ་ར་ལན་ཚ་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་ He responded to the question in a sharp manner.

ཚ་པོ་རྒྱག (tsābo gy<u>a</u>à) 1. va. to shoot accurately. 2. va. to reply in a sharp/ biting manner.

ཚ་པོ་ཚ་རྒྱང་ (tsābo tsāgyaŋ) extremely hot.

ཚ་སྤུན་ (tsābün) nephews and brothers.

ཚ་སྤུན་ཕྱི་མ་ (tsābün cīmə) youngest brother.

ཚ་ཕོགས་ (tsābɔ̄ɔ) a stop for meal when traveling; va.—རྒྱག to stop for meal while traveling. 2. a quick sexual rendezvous; va.—རྒྱག.

ཚ་ཕྱིས་ (tsəjii) sm. ཚ་ཕྱིབས་.

ཚ་ཕུ་ (tsəju) sm. ཚ་ཕུ་མ་.

ཚ་ཕུ་མ་ (tsəjumə) Mongolian dress/ robe.

ཚ་ཕུར་ཕུར་ (tsā cūūjuu) warm.

ཚ་བ་ (tsāwa) 1. heat; vi.—རྒྱས་ to have warm weather come. ༑ ང་ཚ་བ་ལ་དགའ་པོ་མེད་ I don't like the heat. 2. fever; vi.— རྒྱས་; —འཁྲིད་; —འབར་ to have fever; va.—གཅོག; —སེལ་ to bring down fever; vi.—འཛགས་ to have fever decline/ subside; va.—ལྟ་; —གཟིགས་ to take sb.'s temperature ༑ ཁོང་ལ་ཚ་བ་ཆེན་པོ་འདུག He has a high fever. ༑ ཁོ་ཚ་བ་རྒྱས་བཞག He has fever. ༑ སྨན་པས་ནད་པར་ཚ་བ་བལྟས་པ་རེད་ The doctor took the temperature of the patient. 3. hot food, hot drinks.

ཚ་བ་གྲུམ་ (tsāwa dr<u>a</u>m) vi. to have fever spread.

ཚ་བ་ཆུང་ (tsāwa cūŋ) 1. slightly hot. 2. the start of the 6th month of the Tibetan calendar when the climate is only slightly warm.

ཚ་བ་ཆེ་ (tsāwa cē) 1. very hot. 2. the part of the 6th month of the Tibetan calendar when the climate is hot.

ཚ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ (tsāwa cēwɛ səgüü) the tropics, tropical areas.

ཚ་བ་ཐེག་ཐུབ་པ་ (tsāwa tēgdubbə) heat resistant.

ཚ་བ་སྡེ་དྲུག (tsāwa d<u>e</u>druù) the six types of the fever according to Tibetan medicine.

ཚ་བ་ཕྱིར་འགྲེམས་ (tsāwa c<u>e</u>ndrem) thermal or heat diffusion.

ཚ་བ་འབར་ (tsāwa b<u>a</u>r) 1. see ཚ་བ་. 2. vi. to be/ get sexually exited.

ཚ་བ་འབྱིར་ (tsāwa c<u>ee</u>) sm. ཚ་བ་གྲུམ་.

ཚ་བ་སྨིན་ (tsāwa mīn) vi. to be at the point when a fever is ready to break.

ཚ་བ་རྩུགས་ (tsāwa ts<u>u</u>ù) the start of the warm weather (after the summer solstice).

ཚ་བ་ཡོད་ས་ (tsāwa yöösa) the tropics, places where the climate is hot.

ཚ་བ་རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་ཞིའུ་ (tsāwa r<u>i</u>daŋ tsāmgi

l̲ewu) the name of a text in Tibetan medicine that deals with methods of treating of fever.

ཚ་བ་ལ་འདས་ (tsāwala dε̲ὲ) vi. a type of fever that is incurable/ fatal.

ཚ་བ་གསུམ་ (tsāwa sūm) three medicines: ginger, pepper and པི་པི་ལིང་.

ཚ་བའི་འགུལ་སྐྱོད་ (tsāwε g̲üügyöö) thermal motion.

ཚ་བའི་ན་ཚ་ (tsāwε n̲adza) sm. ཚ་ནད་.

ཚ་བའི་ནད་ (tsāwε nε̲ὲ) sm. ཚ་ནད་.

ཚ་བའི་ནུས་པ་ (tsāwεὲ n̲üübə) thermal energy.

ཚ་བའི་སྣུམ་ཅན་ (tsāwε nūmjεn) mustard.

ཚ་བའི་རྦ་རླབས་ (tsāwε bələb) heat wave.

ཚ་བའི་རིག་པ་ (tsāwε r̲igbə) thermology (a branch of physics that studies heat).

ཚ་བའི་ཤོང་ཚད་ (tsāwε shōŋdzεὲ) heat/ thermal capacity.

ཚ་བའི་ས་ཁུལ་ (tsāwε səgüü) tropical region, the tropics.

ཚ་བའི་ས་རྒྱུད་ (tsāwε səgyüù) sm. ཚ་བའི་ས་ཁུལ་.

ཚ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ (tsāwε sēmjεn mε̲ε̲wa gyε̲ὲ) sm. ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་.

ཚ་བིར་བིར་ (tsā b̲ibir) a feeling of warmth (as when sitting by a fire).

ཚ་བུན་ (tsābün) painful burning sensation.

ཚ་བོ་ (tsāwo) 1. nephew. 2. grandson, grandchild.

ཚ་བྲ་ (tsādra) gifts for the dead (a Chinese custom).

ཚ་འབུམ་ (tsāmbum) 1. a hundred thousand religious clay images (stamped from a mold). 2. sm. ཚ་ཁང་.

ཚ་འབོག (tsāmbɔɔ̀) 1. a stop for a meal/ tea on a journey; va.—རྒྱག. 2. having quick sexual intercourse; va.—རྒྱག.

ཚ་འབྲུམ་ (tsəndru) heat rash.

ཚ་བྱིད་བྱིད་ (tsā b̲iibii) sm.* ཚ་བྲིད་བྲིད་.

ཚ་སྦྱོར་ (tsā j̲ɔɔ) va. to weld/ join together by heat.

ཚ་བྲིད་བྲིད་ (tsā driidrii) a hot sensation.

ཚ་མོ་ (tsāmo) 1. niece. 2. granddaughter, grandchild.

ཚ་རྨུགས་ (tsāñaà) rotting because of heat; vi.—ཐེབས་.

ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ (tsāñεε gyε̲ὲ) the 8 hot hells.

ཚ་སྨན་ (tsāmεn) sm. དྲོད་སྨན་.

ཚ་ཚ་ (tsādza) 1. small religious images stamped from clay by means of a mold. 2. hot foods/ beverages ¶ དེའི་རིང་ཚ་ཚ་ཐིག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཐོབ་མ་བྱུང་ During that time I did not get one drop of hot drink. 3. the stone under the grinding wheel.

ཚ་ཚག (tsādzaà) dress made from lambskin (with the fleece on the inside).

ཚ་ཚ་ཝུར་ཝུར་ (tsādza w̲urwur) 1. quickly, fast ¶ དེ་རིང་ང་ཚོ་ཉ་པེ་ཉོ་པེ་མིན་ད་ཚ་ཚ་ཝུར་ཝུར་ཡིན་ Today we are not going to be lazy but will be fast. 2. in discussions: one after another (e.g., criticisms or suggestions). 3. urgently.

ཚ་ཚད་ (tsādzεὲ) temperature, degrees of heat ¶ དེ་རིང་གི་ཚ་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་རེད་ Today's temperature is 80 degrees.

ཚ་ཚད་ལྟ་བྱེད་ (tsādzεὲ dājeè) thermometer.

ཚ་ཚད་མཐོ་ཐེག (tsādzεὲ tōdeg) high temperature ¶ ཚ་ཚད་མཐོ་ཐེག་བཞུ་ཐབ་ High temperature furnace.

ཚ་ཚད་མཐོན་པོ་ (tsādzεὲ tōmbo) high temperature.

ཚ་ཚད་མཐོན་པོའི་ལྕགས་བཞུ་ (tsādzεὲ tōmbö jāgshu) high temperature metallurgy.

ཚ་ཚད་མཐོན་པོའི་ལུད་ཕུང་ (tsādzεὲ tōmbö l̲üübuŋ) high temperature compost.

ཚ་ཚིགས་ (tsədzii) pain in the joints; vi.—ན་ to have pain in the joints.

ཚ་ཚུགས་ (tsādzuù) a place on the road where you stop for a meal.

ཚ་ཚོར་གློག་འགོག (tsātsɔr lōŋgɔɔ̀) thermal resister, thermister.

ཚ་ཞག (tsāshaà) abbr. of ཚ་འབོག and ཞག་སྡོད་.

ཚ་ཞང་ (tsāshaŋ) nephew and maternal uncle. 2. a nurturing relationship between someone senior and junior.

ཚ་བཞེས་ (tsāsheè) sm. ཞིགས་ཇ་.

ཚ་ཟིང་ངེ་བ་ (tsā s̲iŋsiŋ) sm. ཚ་ཟིང་ཟིང་.

ཚ་ཟིང་ཟིང་ (tsā s̲iŋsiŋ) feeling frightened, having a feeling of fright.

ཚ་ཟུག (tsāsug) pain, ache.

ཚ་ཟེར་ (tsāser) 1. sun rays. 2. heat rays.

ཚ་ཟེར་ཉི་མ་ (tsāser ñ̲imə) sm. ཚ་ཟེར་.

ཚ་ཟླ་ (tsānda) springtime.

ཚ་གཟིགས་ (tsāsii) shung. the custom of taking a share of tea and food (from the monastic prayer chanting sessions) to the higher authority monks in a monastery who are not attending.

ཚ་གཟེར་ (tsāser) sm. ཚ་ཟུག.

ཚ་བཟོས་རི་མོ་ (tsāsöö r̲imu) a design burnt by a brand.

ཚ་ཝུར་ཝུར་ (tsā w̲urwur) sm. ཚ་སོབ་སོབ་.

ཚ་ཝུར་རྒྱག (tsāwur gya̲à) vi. to get/ feel afraid, to get/ feel ashamed ¶ སྐད་ཅ་དེ་གོ་མ་ཐག་ངའི་སྙིང་ལ་ཚ་ཝུར་བརྒྱབ་བྱུང་ As soon as I heard the talk I got afraid.

ཚ་འོག་ཉིང་རྡུལ་འགྱུར་འབྱུང་ (tsāwɔɔ̀ ñ̲iŋdüü gyu̲rjuŋ) thermonuclear reaction.

ཚ་འོབ་འོབ་ (tsā wɔ̲bwɔb) engulfed by heat.

ཚ་འོར་ (tsāwɔɔ) dropsy caused by fever.

ཚ་ཡལ་གྲང་འཆར་ (tsāyεε tra̲ŋjar) summer ends and winter comes.

ཚ་ཡུལ་ (tsəyüü) tropics, tropical country.

ཚ་གཡོལ་ (tsā yöö) 1. avoiding the heat; va. ཚ་གཡོལ་; va.—བྱེད་.

ཚ་གཡོལ་རི་གྲོང་ (tsāyöö r̲idroŋ) a summer resort in the mountains (to get away from the heat).

ཚ་གཡོལ་བྱེད་ས་ (tsāyöö ce̲èsa) a place to go to avoid the heat, a summer resort.

ཚ་རུ་ (tsəru) lambskin.

ཚ་རུ་མགོ་ (tsərugo) curly hair (like lamb's fleece).

ཚ་རུ་པགས་ཚག (tsəru bāgdzaà) lambskin dress (with fleece on the inside).

ཚ་རུམ་ (tsārum) center/ middle of a tropical place.

ཚ་རེག (tsāreg) 1. feeling of warmth/ heat. 2. a stinging sensation like that of being pricked by a thorn or nail.

ཚ་རེག་སི་སོང་བ་ (tsāreg sēsoŋwa) a sudden feeling of burning/ pain.

ཚ་རོ་ (tsāro) a dormant fever/ infection.

ཚ་རོང་ (tsāroŋ) name of an aristocratic family.

ཚ་རླངས་ (tsālaŋ) hot steam.

ཚ་རླབས་ (tsələb) 1. heat wave. 2. upsurging, swelling, rising; vi.—ལངས་; —འཁོལ་ to upsurge, to swell, to rise ¶ ཟློས་གར་གསར་བརྗེ་ཅན་ཤུགས་ཆེན་འཁྲབ་པའི་ཚ་རླབས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་ At the time of the upsurge of performing powerful revolutionary dramas.

ཚ་རླབས་མང་ཚོགས་ (tsəlab ma̲ŋdzɔɔ̀) the aroused masses, the surging masses.

ཚ་རླུང་ (tsəluŋ) hot air.

ཚ་རླུང་གི་ཐབ་ཀ་ (tsāluŋgi təbga) blast furnace.

ཚ་ལ་ (tsāla) 1. solder; va.—གཏོང་; —རྒྱག to solder, to weld. 2. borax.

ཚ་ལ་དཀར་པོ་ (tsāla gāābo) borax.

ཚ་ལ་རྒྱག་མཁན་བཟོ་པ་ (tsāla gya̲àñεn s̲oba) a welder, a solderer.

ཚ་ལ་རྒྱག་བྱེད་ (tsāla gya̲gjeè) sm. ཚ་ལ་གཏོང་བྱེད་.

ཚ་ལ་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ (tsāla gya̲gjeègi d̲a) welding torch.

ཚ་ལ་གཏོང་བྱེད་ (tsāla dōŋjeè) soldering/ welding equipment.

ཚ་ལ་སྦུབས་སྦྱོར་བ་ (tsāla sūbjɔɔwa) welding seam/ line.

ཚ་ལག (tsālaà) sm. ཚ་ཏགས་.

ཚ་ལམ་ (tsālam) a half-day journey.

ཚ་ལམ་ལམ་ (tsā l̲amlam) sm. ཚ་སོབ་སོབ་.

ཚ་ལའི་སྐྱུར་ (tsālε gyür) boracic acid, boric acid.

ཚ་ལའི་ལྕུག་མ་ (tsālε jūgmə) welding rod.

ཚ་ལའི་ལས་ཀ་ (tsālε l̲ε̲ὲga) welding/ soldering work.

ཚ་ལུ་མ་ (tsəlumə) orange (the fruit).

ཚ་ལུད་ (tsālüù) composted human or pig excrement/ manure.

ཚ་ལུམ་ལུམ་ (tsā lumlum) describes a liquid that is boiling with bubbles.

ཚ་ལུམས་ (tsəlum) medicine mixed with hot water (usu. for soaking); va.—རྒྱག.

ཚ་ལེན་ (tsālen) requisitioning, commandeering; va.—གཏོང་ to requisition, to commandeer.

ཚ་ལོག (tsālɔɔ̀) reheating; va.—གཏོང་.

ཚ་ལོང་ལོང་ (tsā loŋloŋ) 1. sm. ཚ་ལུམ་ལུམ་. 2. afraid, scared; vi.—བྱེད་ ¶ སྙིང་ཚ་ལོང་ལོང་བྱས་བྱུང་ I got scared.

ཚ་ལོས་ (tsālöö) the degree of hotness (as in temperature).

ཚ་ཤར་རྒྱག (tsāsaa gyaà) va. to be in pain (with a burning sensation).

ཚ་ཤུགས་ (tsəshuù) heat/ thermal power.

ཚ་ཤུགས་འབྱུང་ས་ (tsəshuù juŋsə) heat source.

ཚ་ཤུར་རྒྱག (tsāshur gyaà) 1. va. to be afraid/ scared.

ཚ་ཤུར་ཤུར་ (tsā shūrshur) frightened.

ཚ་གཤེར་ (tsāsher) hot and humid (weather).

ཚ་བཤལ་ (tsāshεε) 1. rinsing with hot water; va.—གཏོང་. 2. diarrhea caused by heat.

ཚ་ས་ (tsāsa) 1. sm. ཚ་ལམ་. 2. place to break for lunch on a journey. 3. place where sth. hurts/ burns/ pains.

ཚ་སུབ་རྒྱག (tsāsub gyaà) vi. to get sudden sharp pain.

ཚ་སུབ་སྦྱོང་རྫས་ (tsāsub gyoŋdzεὲ) soldering materials.

ཚ་སུབས་ཐེབས་ (tsāsub tēè) 1. vi. to get overheated/ overcooked. 2. vi. to be stuffy (in a room).

ཚ་སིལ་གཏོང་ (tsāsii dōŋ) va. to warm tea.

ཚ་སེལ་ (tsā sēē) 1. va. to cool sth. down. 2. medicine to bring down fever.

ཚ་སོབ་སོབ་ (tsā sōnsob) 1. warm ¶ ཉལ་ཆས་ཚ་སོབ་སོབ་ཅིག་ནང་ཉལ་རྒྱུ་བྱུང་ I slept in a warm and cozy bed.

ཚ་སྲན་ཆེན་པོ་ (tsāsεn cēmbo) the ability to tolerate heat well.

ཚ་སྲེག (tsāseg) burning sth.; va.—གཏོང་.

ཚ་གསུར་ (tsāsur) a mixture of རྩམ་པ་, butter, yogurt, milk, honey and rock sugar that is burnt as an offering.

ཚ་གསེར་ (tsāsee) gilding; va.—གཏོང་ to gild.

ཚ་བསིལ་ (tsāsii) reheating sth. a little, warming a food (without bringing it to a boil); va.—གཏོང་.

ཚ་ཧུར་ཧུར་ (tsā hūrhuu) warm.

ཚ་ལྷག (tsālhaà) 1. sm. ཚ་ཧྲགས་. 2. a warm wind.

ཚ་ལྷང་ལྷང་ (tsā lhālhaŋ) hot.

ཚ་ཧྲིལ་ (tsāhrii) sm. སྲིད་ཧྲིལ་.

ཚ་ཧྲེན་ཆེན་པོ་ (tsāhren cēmbo) sm.* ཚ་སྲན་ཆེན་པོ་.

ཚག (tsāà) 1. the bas-relief style of metal working or carving; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to do bas-relief style of metal work carving ¶ གསེར་ཚག Gold bas-relief engraving. 2. abbr. of ཚག་པོ་.

ཚག་གུར་གླིང་ག (tsəgur līŋgə) a park about twenty miles west of Lhasa.

ཚག་སྒྲ་ (tsāgdra) a cracking sound.

ཚག་སྒྲ་དིག་སྒྲ་ (tsāgdra digdra) sound of people walking upstairs on a floor, roof, etc.

ཚག་ཐིག (tsəgdig) dotted lines.

ཚག་ཐོ་ (tsāgdo) small hammer used for engraving.

ཚག་དེབ་ (tsāgdeb) a journal.

ཚག་འདེབས་ (tsāà deb) va. to engrave.

ཚག་པ་ (tsāgba) person who does relief engraving on silver and gold implements.

ཚག་པར་ (tsāgbaa) sm. ཚགས་པར་.

ཚག་པོ་ (tsāgbo) sm. ཚགས་པོ་.

ཚག་དཔར་ (tsāgbaa) sm. ཚགས་པར་.

ཚག་མ་ (tsāgma) bas-relief type of metal work and wood carving ¶ དངུལ་བསྐྲིམས་ཚག་མའི་བུམ་པ་ A vase with silver bas-relief work.

ཚག་ཚག་བྱེད་ (tsāgdzaà ceè) sm. ཐིག་མོ་བྱེད་.

ཚག་ཚིག (tsəgdzìì) abbr. of ཚག་གི་ཚིག་གི་.

ཚག་ཚིལ་ (tsəgdzii) sm. ཚགས་ཚིལ་.

ཚག་གཟོང་ (tsāgsoŋ) a chisel used for engraving.

ཚག་རིམ་ (tsəgrim) carving or engraving.

ཚག་རིས་ (tsəgrìì) engraving; va.—རྒྱག.

ཚག་ལས་ (tsāglεὲ) engraving work.

ཚག་ལུག (tsəgluù) sm. ཚགས་ལུག.

ཚག་ཤ་ (tsāgsha) sm. ཚགས་ཤ་.

ཚག་ཤོག (tsāgshoò) sm. ཚགས་པར་.

ཚགས་ (tsāà) 1. strainer, sieve, filter; va.—རྒྱག to filter/ strain/ sift ¶ ཇ་ཚགས་ Tea strainer ¶ མོས་གྲོ་ཕྱེ་ཚགས་བརྒྱབ་པ་རེད་ She sifted the flour. 2. sm. ཚག. 3. gap, space ¶ ཚགས་སྙོམས་པོ་ Even space/ gap (usu. for woven textiles). 4. abbr. of ཚགས་པོ་.

ཚགས་དཀྲོལ་ (tsāgdröö) engraving.

ཚགས་ཀྲུན་ (tsāggyεn) engraved teapot.

ཚགས་ཁོག (tsāàgɔɔ̀) a yak carcass.

ཚགས་གླིང་ (tsəgliŋ) 1/4 of a yak carcass.

ཚགས་མགོ་ (tsāàgo) 1. yak head (of a slaughtered animal). 2. word used to scold a stupid person.

ཚགས་འགོད་ (tsāggöö) reported/ written in the news; va.—བྱེད་.

ཚགས་སྒྲིག (tsəgdrig) va. to put in order, to prepare, to streamline; va.—བྱེད་ ¶ དམག་མི་ཚོས་གོ་མཚོན་ཚང་མ་ཚགས་སྒྲིག་བྱས་སོང་ The soldiers prepared all the weapons.

ཚགས་བཙོས་ (tsāg jöö) va. to make the length of sth. even.

ཚགས་མཐུག་པོ་ (tsāà tūgbu) sm. ཚགས་དམ་པོ་.

ཚགས་དམ་པོ་ (tsāà dambo) compact, tight, tightly/ closely packed (or woven).

ཚགས་དེབ་ (tsāgdeb) abbr. newspapers and magazines.

ཚགས་དེབ་ལྟ་ཀློག་ཁང་ (tsāgdeb dālɔɔ̀gaŋ) periodical/ newspaper-magazine reading room.

ཚགས་སྣོད་ (tsāgnöö) a vessel for straining.

ཚགས་པར་ (tsāgbar) 1. newspaper ¶ ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ A daily newspaper. 2. a type of thanka painting wherein needle holes are poked on the lines of a drawing which is placed on top of a blank canvas and then white powder is put into the holes to make an impression on the canvas so that the artist can replicate/ copy the outline of the drawing.

ཚགས་པར་ཀློག་མཁན་ཚོགས་ཆུང་ (tsāgbaa lōgñεn tsōgjuŋ) newspaper reading group.

ཚགས་པར་ཀློག་ཚན་ (tsāgbaa lōgdzεn) sm. ཚགས་པར་ཀློག་མཁན་ཚོགས་ཆུང་.

ཚགས་པར་ཁང་ (tsāgbargaŋ) newspaper office.

ཚགས་པར་འགོད་མི་ (tsāgbaa göömi) newspaper reporter.

ཚགས་པར་བལྟ་ཁང་ (tsāgbaa dāgaŋ) newspaper reading room (in a library).

ཚགས་པོ་ (tsāgbo) 1. yak that is killed for food ¶ འདི་ལོ་ཚགས་པོ་དྲུག་བསད་པ་ཡིན་ This year I killed six yak. 2. cattle to be killed for meat.

ཚགས་དཔར་ (tsāgbaa) sm. ཚགས་པར་.

ཚགས་སྦྱད་ (tsāgjεὲ) sm. ཚགས་མ་.

ཚགས་པོར་ (tsāgbɔɔ) a kind of wooden snuff box with a sifter.

ཚགས་བུབས་ (tsāgbub) sm. ཚགས་ཁོག.

ཚགས་བྱེད་ (tsāà ceè) va. to keep/ hold.

ཚགས་བྲིས་ (tsəgdrìì) tattoo.

ཚགས་མ་ (tsāgma) 1. sieve. 2. anything sifted. 3. dense, compact.

ཚགས་ཚིགས་ (tsəgdzìì) joint (in the body).

ཚགས་ཚིལ་ (tsəgdzii) yak fat.

ཚགས་ཚུད་ (tsəgdzuù) well-organized. efficient; va. ཚགས་ཚུད་; —བྱེད་ to be well organized ¶ མཉམ་ལས་ཁང་འདི་ཚགས་ཚུད་ཅིག་འདུག This cooperative is one that is well-organized.

ཚགས་ཚུད་པོ་ (tsāà tsūübu) well-organized.

ཚགས་འཛུགས་ (tsāà dzuù) va. to appoint/ assign/ delegate.

ཚགས་ཞིབ་མོ་ (tsaàà shibmu) sm. ཚགས་དམ་པོ་.

ཚགས་ཞུ་ (tsāàshu) sm. ཚགས་ཞྭ་.

ཚགས་ཞྭ་ (tsāàsha) bamboo hat.

ཚགས་བཟང་ (tsāàsaŋ) physically fit and nimble ¶ ལུས་རྩལ་བྱས་ན་གཟུགས་པོ་ཚགས་བཟང་བར་འགྱུར་གྱི་རེད་ If (one) exercises (one) will become fit and nimble.

ཚགས་ཡིག (tsāgyii) shung. records, documents ¶ ཉོ་ཚོང་ཚགས་ཡིག Trade records.

ཚགས་རས་ (tsāgrɛɛ̀) cloth used for sifting/ straining.

ཚགས་རིས་ (tsāgrii) tattoo.

ཚགས་ལིང་ (tsāgliŋ) sm. ཚགས་གླིང་.

ཚགས་ལུག (tsāàluù) 1. sheep to be slaughtered for meat. 2. abbr. of yak and sheep.

ཚགས་ཤ་ (tsāgsha) yak meat.

ཚགས་སུ་ཚུད་ (tsāgsu tsüü) vi. to be efficient, to be well-organized ¶ ཁོང་གི་དབུ་ཁྲིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀ་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་རེད་ Because of his leadership the work became efficient.

ཚགས་ལྷོད་པོ་ (tsāà lhöòbo) loose, not compact/ dense.

ཚང་ (tsāŋ) 1. nest, den, lair ¶ སྟག་མོ་དེ་ཚང་ནས་ཐོན་པ་རེད་ The tigress came out of the den. 2. household, family ¶ གྲུང་ཏོག་ཚང་ Dungtok family. 3. vi. to be complete/ whole/ full/ entire ¶ ངའི་ཅ་ལག་ཚང་མ་ཚང་འདུག All my things were there complete (nothing was missing). 4. dwelling, abode ¶ གནས་ཚང་ Inn. ¶ ཐབ་ཚང་ Kitchen.

ཚང་འཁོར་ཅན་ (tsāŋgɔɔjɛn) round in shape/ design.

ཚང་འགོ་ (tsāŋgo) the first born in a litter.

ཚང་གཅིག་མ་ (tsāŋ jīgmə) an animal giving birth to one offspring in a litter.

ཚང་མཇུག (tsāŋjuù) the last born in a litter.

ཚང་ཉལ་ (tsāŋñɛɛ) hibernating; va.—བྱེད་.

ཚང་པོ་ (tsāŋbo) complete, entire ¶ ཚོགས་འདུར་ཡོང་མཁན་མི་ཚང་པོ་བྱུང་མི་འདུག All those who should have come to the meeting did not come.

ཚང་རྒྱུགས་སུ་ (tsāŋ drugsu) completely, entirely.

ཚང་བང་ (tsāŋbaŋ) kitchen.

ཚང་འབྱོར་ (tsāŋjɔɔ) arriving completely, all the people having arrived.

ཚང་མ་ (tsāŋma) all, every, entire ¶ མི་ཚང་མ་འདིར་ཡོང་པ་རེད་ All the people came here.

ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ (tsāŋma drañam) equality, without discrimination, everyone equal.

ཚང་མ་ལོག (tsāŋmalɔɔ̀) everybody, all.

ཚང་མལ་ (tsāŋmɛɛ) bird's nest.

ཚང་རྩིས་ (tsāŋdzii) sm. ཚང་བཤེར་.

ཚང་ཚང་རུག་རུག (tsāŋdzaŋ rugruù) sm. ཚང་འཛོམས་.

ཚང་ཚིང་ (tsāŋdziŋ) a dense grove/ thicket/ forest.

ཚང་འཛོམས་ (tsāŋdzom) 1. all gathering together ¶ དགེ་སློབ་ཚང་འཛོམས་བྱུང་སོང་ All the teachers and students gathered together. 2. plenary session.

ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ (tsāŋdzom tröòdzɔ̀ɔ) plenary session/ meeting.

ཚང་ཞེན་ (tsāŋshen) attachment to one's home/ family.

ཚང་ཟླ་ (tsāŋda) relative.

ཚང་ར་ (tsāŋra) sm. མཚང་ར་.

ཚང་རག (tsāŋraà) horsemanship; va.—གཏོང་.

ཚང་རའི་རུས་སྒྲོམ་ (tsāŋrɛ rüüdrom) hip bones.

ཚང་ལ་མ་ཚང་ (tsāŋla madzaŋ) not complete.

ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ (tsāŋla manɔɔwa) complete and without mistakes.

ཚང་ལེན་ (tsāŋ len) va. to spade a dog.

ཚང་ལོག (tsāŋ lɔɔ̀) 1. va. to return to one's nest/ den. 2. vi. to get completely destroyed/ finished/ dissolved (people and things). 3. see རི་བོང་ཚང་ལོག.

ཚང་བཤེར་ (tsāŋsher) examining to see if sth. is complete or not; va.—རྒྱག ¶ མཛོད་ཁང་གི་ཅ་ལག་རྣམས་ཚང་བཤེར་གཏོང་དགོས་ (We) have to examine whether all the things in the warehouse are there (complete).

ཚངས་ (tsāŋ) 1. abbr. of ཚངས་པ་. 2. the middle lining of clothes. 3. wadding.

ཚངས་རྒྱུད་ (tsāŋgüü) an ornament worn by tantric female deities.

ཚངས་སྐྱེས་ (tsāŋgyeè) poet. Saturday.

ཚངས་ཐིག (tsāŋdig) diameter.

ཚངས་ཐུག (tsāŋduù) white tassel that is put on temple roofs.

ཚངས་པ་ (tsāŋba) 1. Brahma. 2. clean.

ཚངས་པ་ལྷའི་མེ་ཏོག (tsāŋba lɛ̀ medoò) 1. the root of Chinese pulsatilla. 2. name for King Trisrong Detsan.

ཚངས་པའི་བུ་ག (tsāŋbɛ puga) a hole in the center of the skull that is used in acupuncture.

ཚངས་སྤྱོད་ (tsāŋjöò) 1. a gelong monk. 2. monks who have maintained their vows.

ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་ (tsāŋjöò geñen) sm. དགེ་བསྙེན་.

ཚངས་ཕྱེད་ (tsāŋjeè) radius.

ཚངས་བུག (tsāŋbuù) sm. ཚངས་པའི་བུ་ག.

ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ (tsāyaŋ gyadzo) name of the 6th Dalai Lama.

ཚངས་མ་ (tsāŋma) 1. clean; va.—བཟོ་ to make clean. 2. a virgin. 3. house flies. 4. the mother of Brahma.

ཚད་ (tsɛ̄ɛ̀) 1. measurement, size, scale, degree; va.—འཇལ་; va.—རྒྱག་; —ལེན་ to take measurements, to measure ¶ སྟོད་ཐུང་གི་ཚད་ The size of the shirt. 2. limit, norm, level ¶ ཚད་ལས་བརྒལ་ཆོག་གི་མ་རེད་ (One) may not surpass the limit. 3. va. to compete with/ against ¶ ཁོང་གཉིས་ལག་ཤུགས་ཚད་པ་རེད་ Those two competed in arm wrestling. 4. every, whatever ¶ སློབ་ཕྲུག་ཡོད་ཚད་གླིང་ཁར་ཕྱིན་པ་རེད་ Every student went to the picnic. 5. whenever, every time ¶ སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་ཚད་ལ་ཁོ་མཐོང་བྱུང་ Every time (I) went to school I saw him. 6. vi. (with neg.) to be more than stated ¶ འཛིན་གྲྭ་འདིའི་ནང་སློབ་ཕྲུག་བཅུ་ཚད་ཀྱི་མ་རེད་ There are more than ten students in this class.

ཚད་བཀག (tsɛ̄ɛ̀gaà) norm, standard, limitation (for time, amount, quality) ¶ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་ལས་ཀ་ཚད་བཀག་མེད་པ་སྐྱལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The teacher makes the students work without any limits.

ཚད་བཀག་གྲངས་བཅད་ (tsɛ̄ɛ̀gaà tranjɛɛ̀) a targeted amount, limited number.

ཚད་སྒམ་ (tsɛ̄ɛ̀gam) sculptor's tool.

ཚད་བསྒོས་ཐིག་ཤིང་ (tsɛ̄ɛ̀göö tīgshiŋ) ruler.

ཚད་ཁྲ་ (tsɛ̄ɛ̀dra) numeral, figure, quantity, amount.

ཚད་མཁྲིས་ (tsɛ̄ɛ̀ trii) fever and jaundice.

ཚད་འཁྱིལ་ (tsɛ̄ɛ̀gyöö) sm. ཚད་ལོངས་.

ཚད་འཁྲུ་ (tsɛ̄ɛ̀ trū) vi. to have diarrhea (in hot climates/ areas).

ཚད་གྲངས་ (tsɛ̄ɛ̀dran) quota ¶ བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཚད་གྲངས་ནི་ཉིན་གཅིག་ནང་དངོས་པོ་ངོ་གྲངས་ ༡༠༠༠༠ ཙམ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ The production quota of that factory is to make10,000 items in one day.

ཚད་དགུང་ (tsɛ̄ɛ̀guŋ) 1. noon. 2. middle of summer.

ཚད་འགལ་ (tsɛ̄ɛ̀ gɛɛ) sm. ཚད་བརྒལ་.

ཚད་འགོད་ (tsɛ̄ɛ̀ göò) va. to set a quota, standard/ scale/ measurement ¶ བཟོ་པ་རེ་རེས་ཉིན་རེ་མེ་མདའ་གསུམ་བཟོ་དགོས་པའི་ཚད་བཀོད་པ་རེད་ They set a quota that each worker has to make three guns per day.

ཚད་འགྲིགས་པོ་ (tsɛ̄ɛ̀ drigbu) fitting/ suitable in size.

ཚད་རྒྱག་སྐམ་པ་ (tsɛ̄ɛ̀gyaà gāmba) caliper.

ཚད་བརྒལ་ (tsɛ̄ɛ̀ gɛɛ) vi. to exceed a standard/ limit/ quota.

ཚད་བརྒལ་སྐར་ཆེན་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ gārjen) supergiant star.

ཚད་བརྒལ་གྱི་ཁེ་སྤོགས་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛgi kēbɔ̀ɔ) super profit, excessive profit.

ཚད་བརྒལ་འགྱུལ་ཚད་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ güüdzɛɛ̀) ultrahigh frequency (UHF).

ཚད་བརྒལ་གྱི་རིན་ཐང་ལྷག་མ་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛgi rindaŋ lhāgma) excessive surplus value.

ཚད་བརྒལ་གློག་གནོན་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ lɔ̄ɔ̀nün) extra high voltage.

ཚད་བརྒལ་སྒྲ་རླབས་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ draləb) ultrasonic (wave), supersonic (wave).

ཚད་བརྒལ་སྒྲ་རླབས་གློག་ཆས་ནད་བརྟག་ཁང་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ draləb lɔ̄gjɛɛ̀ nɛɛ̀daàgaŋ) ultrasonic diagnostic room.

ཚད་བརྒལ་དུལ་ཕྲན་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ düüdrɛn) hyperon.

ཚད་བརྒལ་ནུས་པ་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ nüübə) extrahigh energy.

ཚད་བརྒལ་མྱུར་ཤུགས་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ ñurshuù) ultrarapid, ultrafast.

ཚད་བརྒལ་དམའ་དྲོད་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ madröö̀) ultralow temperature.

ཚད་བརྒལ་ཚ་ཤུགས་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ tsāshuù) superhigh temperature.

ཚད་བརྒལ་རང་བཞིན་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ raŋshin) the nature or the character of excessiveness.

ཚད་བརྒལ་རིན་ཐང་ལྷག་མ་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ rindaŋ lhaàma) excess surplus value.

ཚད་བརྒལ་རླབས་ཐུང་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ ləbduŋ) ultra short wave.

ཚད་བརྒལ་རླུང་གནོན་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ lüŋnün) super high pressure.

ཚད་བརྒལ་ལེགས་འགྲུབ་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ legdrub) overfulfillment of a quota.

ཚད་བརྒལ་སྲ་གཟུགས་ (tsɛ̄ɛ̀gɛɛ trəsuù) super hard material.

ཚད་ངེས་ (tsɛ̄ɛ̀ŋeè) a definite limit/ ration/ allowance/ quota.

ཚད་ངེས་ཅན་ (tsɛ̄ɛ̀ŋeèjɛn) having a definite limit/ ration, allowance/ quota.

ཚད་གཅིག་ཚད་གཉིས་ (tsɛ̄ɛ̀jig tsɛ̄ɛ̀ñiì) on/ at the verge of competing ¶ ང་གཉིས་ཨབ་དང་ཚད་གཅིག་ཚད་གཉིས་ལ་ཁོ་ཕྱིན་སོང་ While we were on the verge of wrestling, he went.

ཚད་འཇལ་ (tsɛ̄ɛ̀ jɛɛ) va. to measure.

ཚད་འཇལ་སྐམ་པ་ (tsɛ̄ɛ̀jɛɛ gāmba) sm. ཚད་རྒྱག་སྐམ་པ་.

ཚད་འཇལ་རྟགས་རིས་ (tsɛ̄ɛ̀jɛɛ dəgrii) scale on a ruler/ gauge.

ཚད་འཇལ་པི་ཙི་ (tsɛ̄ɛ̀jɛɛ bidzi) tib. ch. measuring glass/ cup/ flask.

ཚད་འཇལ་རུ་ཁག་ (tsɛ̄ɛ̀jɛɛ rugaà) survey team.

ཚད་རྙོག་ (tsɛ̄ɛ̀ñoò) lethargic/ lazy because of heat.

ཚད་རྟགས་ (tsɛ̄ɛ̀daà) abbr. of ཚད་འཇལ་རྟགས་རིས་.

ཚད་ལྟ་ (tsɛ̄ɛ̀da) sm. ཚོད་ལྟ་.

ཚད་བལྟ་ (tsɛ̄ɛ̀da) sm. ཚོད་ལྟ་.

ཚད་ཐིག་ (tsɛ̄ɛ̀dig) marking line, plumb line.

ཚད་ཐུབ་ (tsɛ̄ɛ̀dub) sm. ཚད་ལྡན་.

ཚད་མཐུན་ (tsɛ̄ɛ̀dün) in accordance with a standard/ quota/ size/ quality/ limit.

ཚད་མཐོ་ (tsɛ̄ɛ̀to) 1. high standard/ limit. 2. high tension, high voltage.

ཚད་མཐོ་གློག་སྒོ་བཟོ་གྲྭ་ (tsɛ̄ɛ̀to lɔ̄ɔ̀go sodra) high voltage switch factory.

ཚད་མཐོ་གློག་སྤྲོད་ཁང་ (tsɛ̄ɛ̀to) high voltage power supply office.

ཚད་འཐིབས་ (tsɛ̄ɛ̀dib) sm. ཚད་རྙོག.

ཚད་འཐུམས་ (tsɛ̄ɛ̀dum) sm. ཚད་རྙོག.

ཚད་དང་འགལ་བ་ (tsɛ̄ɛ̀daŋ gɛɛwa) sm. ཚད་འགལ་.

ཚད་དང་མཐུན་ (tsɛ̄ɛ̀daŋ tümbə) sm. ཚད་མཐུན་.

ཚད་དུག་ (tsɛ̄ɛ̀duù) a type fever that makes people crazy or muddleheaded.

ཚད་དྲོད་ (tsɛ̄ɛ̀dröö̀) 1. fever. 2. confidence.

ཚད་གདུགས་ (tsɛ̄ɛ̀duù) umbrella.

ཚད་གདུང་ (tsɛ̄ɛ̀duŋ) extremely hot; vi.—འཚིག to feel extremely hot.

ཚད་འདས་ (tsɛ̄ɛ̀dɛɛ̀) sm. ཚད་བརྒལ་.

ཚད་འདེབས་ (tsɛ̄ndeb) sm. ཚད་ལེན་.

ཚད་འདྲེན་ (tsɛ̄ɛ̀ dren) va. to compete (in a competition).

ཚད་དུལ་ (tsɛ̄ɛ̀düü) quantum (physics) ¶ ཚད་དུལ་ཤུགས་རིགས་ Quantum mechanics.

ཚད་རྡོ་ (tsɛ̄ɛ̀do) shung. a stone pillar used to demarcate a boundary.

ཚད་ལྡང་ (tsɛ̄ɛ̀daŋ) sm. ཚད་ལོངས་.

ཚད་ལྡན་ (tsɛ̄ndɛn) 1. a standard, a term, limit; va.—བྱེད་ to make a standard/ term/ limit; vi.—དུ་འགྱུར་ to become standardized. 2. competent, qualified ¶ སྐྱེ་བོ་ཚད་ལྡན་ A competent person. 3. limited (iso. a company) ¶ ཚད་ལྡན་ཀུང་སི་ Limited Company.

ཚད་ལྡན་གྱི་སྐད་ (tsɛ̄ndɛngi gɛ̄ɛ̀) standard language.

ཚད་ལྡན་གྱི་སྒྲ་ (tsɛ̄ndɛngi dra) standard pronunciation.

ཚད་ལྡན་གྱི་ལམ་ལྕགས་ (tsɛ̄ndɛngi lamjaà) standard size railroad track.

ཚད་ལྡན་འཇལ་ཆས་ (tsɛ̄ɛ̀dɛn jɛɛjɛɛ̀) standard measure.

ཚད་ལྡན་དུ་འགྱུར་ (tsɛ̄ndɛndu gyur) vi. to become standardized.

ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་ (tsɛ̄ndɛn tüüdzöö̀) standard time.

ཚད་ལྡན་སྦྱོང་བརྡར་ (tsɛ̄ndɛn jondar) regular/ standard training.

ཚད་ལྡན་དམག་དཔུང་ (tsɛ̄ndɛn māgbuŋ) conventional regular/ troops.

ཚད་ལྡན་རྫིས་རྒྱག་ཅུའུ་ (tsɛ̄ndɛn dzīigyaà jū) tib. ch. bureau of standard measurements.

ཚད་ལྡན་ཚད་ (tsɛ̄ndɛn tsɛ̄ɛ̀) standard quantity.

ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་ (tsɛ̄ndɛn yigi) authentic/ genuine document.

ཚད་ལྡན་སློབ་གསོ་ (tsɛ̄ndɛn lōbso) standard education.

ཚད་སྡུར་ (tsɛ̄ɛ̀dur) comparing; va.—བྱེད་ to compare ¶ ལོ་གསར་རྙིང་གི་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཚད་སྡུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are comparing this year and last year's agricultural production.

ཚད་བསྡུར་ (tsɛ̄ɛ̀dur) p. of ཚད་སྡུར་.

ཚད་ནད་ (tsɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) 1. fever. 2. malaria. 3. illness cause by heat.

ཚད་པ་ (tsɛ̄ɛ̀ba) 1. heat, hot (temperature) ¶ ལྡི་ལིར་དབྱར་ཀ་ཚད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ (It) is very hot in Delhi in the summer. 2. fever; vi.—ན་ to be ill with fever/ heat.

ཚད་པ་ཕོག (tsɛ̄ɛ̀ba pɔ̄ɔ̀) vi. to get/ be oppressed by heat, to get heat prostration.

ཚད་པ་ཞག་གཉིས་མ་ (tsɛ̄ɛ̀ba shaa ñiima) fever which last for two days.

ཚད་དཔག (tsɛ̄ɛ̀baà) approximation, estimation, appraisal; va.—བྱེད་ to approximate, to estimate, to appraise ¶ ལུང་པ་འདིའི་མི་འབོར་ཚད་དཔག་བྱས་ན་ཁྲི་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ If we estimate the population of that country, it is approximately thirty thousand.

ཚད་དཔོག (tsɛ̄ɛ̀bɔɔ̀) sm. ཚད་དཔག.

ཚད་འཕེར་ (tsɛ̄mber) 1. meeting a standard ¶ བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ཅ་ལག་ཚང་མ་སྤུས་ཚད་ཚད་འཕེར་ཡོད་པ་རེད་ All the things from that factory meet the quality standards. ¶ ཅ་ལག་འདི་ཚོ་ཚད་འཕེར་རེད་མི་འདུག These things do not meet the required standard.

ཚད་བྲལ་ (tsɛ̄ɛ̀drɛɛ) sm. ཚད་མེད་.

ཚད་འབོར་ (tsɛ̄ɛ̀mbɔɔ) the amount required to meet a standard or quota.

ཚད་མ་ (tsɛ̄ɛ̀ma) 1. logic (one of the five major parts of Buddhist teachings). 2. evident, true, proven ¶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚད་མ་ The true teachings of the Buddha. 3. standard ¶ སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ཚད་མ་ Standard way of teaching. 4. just right ¶ ཁོང་གཟུགས་པོ་རིང་ཐུང་ཚད་མ་རེད་ He is just the right height.

ཚད་མ་གཉིས་ (tsɛ̄ɛ̀ma ñiì) two types of logic.

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ (tsɛ̄ɛ̀ma nāmdree) a religious text on logic.

ཚད་མ་པ་ (tsɛ̄ɛ̀maba) a monk who studies logic.

ཚད་མ་རིག་པ་ (tsɛ̄ɛ̀ma rigbə) logic (one of the five major parts of Buddhist teachings).

ཚད་མེད་ (tsɛ̄ɛ̀meè) 1. immense, boundless, limitless, infinite, complete/ total ¶ དགའ་སྤྲོ་ཚད་མེད་ Immense happiness. ¶ ཕམ་ཉེས་ཚད་མེད་ Total defeat.

ཚད་མེད་གྲངས་མེད་ (tsɛ̄ɛ̀meè traŋmeè) countless,

innumerable.

ཚད་མེད་པ་ (tsɛ̄ɛ̀meèba) sm. ཚད་མེད་.

ཚད་མེད་བཞི་ (tsɛ̄ɛ̀meè shi̲) the four immeasurables: love, compassion, joy and equanimity.

ཚད་འོྱས་ (tsɛ̄ɛ̀ñöö̀) delirious with fever.

ཚད་སྨིན་ནགས་ཚལ་ (tsɛ̄ɛ̀min n̲agdzɛɛ) mature forest.

ཚད་སྨྱོ་ (tsɛ̄ɛ̀ño) sm. ཚད་འོྱས་.

ཚད་ཚད་ (tsɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀) 1. (vb. + —) about to do, almost doing the verbal action. 2. (— + གཏོང་) trying to have sexual intercourse.

ཚད་ཚད་བྱུར་བྱུར་ (tsɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀ d̲urdur) measuring/ comparing carefully; va.—བྱེད་.

ཚད་ཚིག (tsɛ̄ɛ̀dziì) words that classify, measure word that go together (e.g., school of fish, flock of birds, etc.).

ཚད་མཚམས་ (tsɛ̄ɛ̀dzam) limit; va.—གཏོད་ to put/ make/ set a limit.

ཚད་འཛིན་ (tsɛ̄ɛ̀ dzi̲n) vi. to meet/ adhere to a standard/ limit.

ཚད་འཛིན་འཕེར་ (tsɛ̄ndzin pēr) 1. vi. to be able to meet a standard/ limit. 2. a limit.

ཚད་འཛིན་བྱེད་ (tsɛ̄ɛ̀ndzin ce̲è) va. to make a rule/ standard.

ཚད་འཛིན་ས་ (tsɛ̄ɛ̀ dzi̲nsə) the standard for sth., the standard against which sth. is measured.

ཚད་གཞལ་ (tsɛ̄ɛ̀ sh̲ɛɛ) va. to measure, to survey.

ཚད་གཞི་ (tsɛ̄ɛ̀shi) 1. standard, criteria, specification ¶ ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are printing it according to the highest standards. 2. rate, level ¶ ཚོང་ཟོག་ཁག་ལ་ཁྲལ་འགེལ་བའི་ཚད་གཞི་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་ (We) must reduce the tax rate on commodities.

ཚད་ཡངས་ (tsɛ̄ɛ̀yaŋ) spacious.

ཚད་ཡོད་ (tsɛ̄ɛ̀yöö̀) limited, bounded ¶ ཚད་ཡོད་ཀུང་སི་ A limited company.

ཚད་ཡོད་དམག་འཁྲུག (tsɛ̄ɛ̀yöö̀ məgdruù) limited war.

ཚད་ཡོད་རང་བཞིན་ (tsɛ̄ɛ̀yöö̀ r̲əŋshin) the nature of limits/ limitation.

ཚད་ཡོལ་ (tsɛ̄ɛ̀yöö̀) vi. to exceed a limit/ standard ¶ དམག་མིར་ཞུགས་པའི་ལོ་ཚད་ཡོལ་བ་རེད་ (He) exceeded the age standard for joining the army.

ཚད་རན་པོ་ (tsɛ̄ɛ̀ r̲ɛmbo) appropriate in limit/ size/ amount.

ཚད་རེས་བྱེད་ (tsɛ̄ɛ̀reè ce̲è) va. to compete.

ཚད་རོ་ (tsɛ̄ɛ̀ro) an old illness; vi.—ལངས་ to have an old sickness flare up again.

ཚད་ལ་ (tsɛ̄ɛ̀la) every time, whenever ¶ མི་དེ་ས་ཁ་གདངས་ཚད་ལ་རྫུན་བཤད་ཀྱི་རེད་ This man lies whenever he opens his mouth.

ཚད་ལས་གལ་ (tsɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ g̲ɛɛ) sm. ཚད་ལས་བརྒལ་.

ཚད་ལས་བརྒལ་ (tsɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ g̲ɛɛ) vi. to surpass/ exceed (a quota, norm, limit, etc.) ¶ ཐོན་སྐྱེད་ད་ལོའི་འཆར་གཞི་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་རེད་ Production surpassed this year's plan. ¶ ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་དགའ་སྤྲོ་ Immense joy.

ཚད་ལས་བརྒལ་བར་འགྲུབ་ (tsɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ g̲ɛɛwar dr̲ub) vi. to achieve more than the limit, to overfulfill a limit/ norm.

ཚད་ལས་འདའ་ (tsɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ d̲aa) sm. ཚད་ལས་བརྒལ་.

ཚད་ལས་འདས་པ་ (tsɛ̄ɛ̀lɛɛ̀ d̲ɛɛba) sm. ཚད་ལས་བརྒལ་.

ཚད་ལེན་ (tsɛ̄ɛ̀len) measuring, surveying; va. ཚད་ལེན་; —བྱེད་ to survey, to measure.

ཚད་ལེན་ཞིབ་རྒྱག (tsɛ̄ɛ̀len dziìgyaà) checking whether some job met a standard; va.—བྱེད་.

ཚད་ལོངས་ (tsɛ̄ɛ̀ lo̲ŋ) vi. to reach/ meet a standard (measurement, qualification, etc.) ¶ ཡིག་ཚད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་ཚད་ལོངས་པ་རེད་ (He) met the required percentage in his examination.

ཚད་ལོན་ (tsɛ̄ɛ̀ lö̲n) sm. ཚད་ལོངས་.

ཚད་ཤིང་ (tsɛ̄ɛ̀shiŋ) a ruler (for measuring).

ཚན་ (tsɛ̄n) part, section, unit, segment.

ཚན་དཀར་དམན་པ་ (tsɛ̄ngar m̲emba) stalagmite.

ཚན་སྐོར་ (tsɛ̄ngɔɔ) group, team.

ཚན་ཁ་ (tsɛ̄nga) power, energy.

ཚན་ཁག (tsɛ̄ngaà) department, division, section ¶ ལས་ཁུངས་འདིའི་དྲུང་ཡིག་ཚན་ཁག་ནང་མས་ The secretarial division of this office. ¶ ལོ་རྒྱུས་ཚན་ཁག History department.

ཚན་གྲངས་ (tsɛ̄ndraŋ) the number of various items.

ཚན་བགོས་སློབ་ཁྲིད་ (tsɛ̄ngöö̀ lōbdriì) team/ unit teaching.

ཚན་གཅིག (tsɛ̄njig) a unit/ cell/ section/ division/ group.

ཚན་ཆུང་ (tsɛ̄njuŋ) a small unit/ cell/ section/ division/ group.

ཚན་ཆེ་བ་ (tsɛ̄n cēwa) the most, the majority.

ཚན་ཆེན་ (tsɛ̄n cēn) sm. ཚན་པོ་ཆེ་.

ཚན་དེ་ (tsɛ̄nde) sm. ཚ་པོ་.

ཚན་དོད་ (tsɛ̄ndöö̀) money given as a substitute for a gift.

ཚན་པ་ (tsɛ̄mba) 1. department ¶ བོད་ཡིག་གི་ཚན་པ་ Tibetan language department. 2. paragraph, section, an act (in a play etc.).

ཚན་པོ་ཆེ་ (tsɛ̄mbo cē) 1. large quantity/ volume. 2. strong person.

ཚན་དབྱི་ཡོན་ (tsɛ̄nyiyön) ch. senator.

ཚན་དབྱི་ཡོན་འན་ (tsɛ̄nyiyön) ch. Senate, House of Councilors (Japan).

ཚན་དབྱི་ཡོན་འན་གྲོས་ཁང་ (tsɛ̄nyiyön trö̲ögaŋ) ch.tib. sm. ཚན་དབྱི་ཡོན་འན་.

ཚན་འབྱིད་རྒྱུགས་ལེན་ (tsɛ̄njeè gyu̲ùlen) imperial examination (in China).

ཚན་མོ་ (tsɛ̄nmo) hot.

ཚན་མོའུ་ (tsɛ̄nmowu) ch. staff officer (in the military).

ཚན་མོའུ་ཀྲང་ (tsɛ̄nmodraŋ) ch. chief of staff.

ཚན་དམར་ (tsɛ̄nmar) a type of herb.

ཚན་ཙན་ (tsɛ̄ndzen) ch. advisor, attache, secretary (of a legation).

ཚན་གཙོ་ (tsɛ̄ndzo) ch. sm. ཙུའུ་ཀྲང་.

ཚན་རྩལ་ (tsɛ̄ndzɛɛ) abbr. of ཚན་རིག་ལག་རྩལ་.

ཚན་རྩལ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (tsɛ̄ndzɛɛ bēdrüngaŋ) science and technology publishing house.

ཚན་རྩལ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ (tsɛ̄ndzɛɛ bēndzögaŋ) science and technology library.

ཚན་རྩལ་སྒྱུལ་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (tsɛ̄ndzɛɛ ñü̲ündrin sh̲imjuùgaŋ) institute of scientific and technical information.

ཚན་རྩལ་པ་ (tsɛ̄ndzɛɛba) scientific/ technical worker.

ཚན་ཚན་ (tsɛ̄ndzɛn) in groups/ batches/ sections.

ཚན་ཚན་རིག་པ་ (tsɛ̄ndzɛɛ ri̲gbə) sm. ཚན་རིག.

ཚན་ཞིབ་པ་ (tsɛ̄nshibə) scientist, researcher.

ཚན་ཟླ་ (tsɛ̄nda) brothers.

ཚན་རིག (tsɛ̄nriì) science; va.—སྤྱོད་ to use/ apply science.

ཚན་རིག་ཁང་ (tsɛ̄nriìgaŋ) Academy of Sciences ¶ ཀྲུང་གོའི་ཚན་རིག་ཁང་ The Chinese Academy of Sciences.

ཚན་རིག་ཁྱབ་གདལ་ཁྲུའུ་ (tsɛ̄nriì kyəbdee trū) tib. ch. popular science division/ unit.

ཚན་རིག་ཁྱབ་སྤེལ་ (tsɛ̄nriì kyəbbee) popularizing science; va.—གཏོང་.

ཚན་རིག་ཁྱབ་སྤེལ་གློག་དེབ་ (tsɛ̄nriì kyəbbee lōgdeb) popular science book.

ཚན་རིག་མཁས་པ་ (tsɛ̄nriì keēbə) scientist.

ཚན་རིག་གི་གསང་ཕྱབ་པ་ (tsɛ̄nriìgi de̲ŋpəbbə) scientific fact/ finding.

ཚན་རིག་གི་དཔྱད་ཆས་ (tsɛ̄nriìgi jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) scientific equipment.

ཚན་རིག་གི་ཚོད་ལྟ་ (tsɛ̄nriìgi tsȫöda) scientific experimentation; va.—བྱེད་.

ཚན་རིག་གི་རང་བཞིན་ (tsɛ̄nriìgi r̲əŋshin) imbued with a scientific character/ scientific nature.

ཚན་རིག་གི་ལག་ལེན་ (tsɛ̄nriìgi l̲aglen) using science, putting science into practice; va.—བྱེད་.

ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ (tsɛ̄nriìgi shēèja) scientific knowledge.

ཚན་རིག་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ (tsɛ̄nriì ku̲ŋdrɛn ri̲ŋluù)

scientific communism.

ཚན་རིག་ཉམས་ཞིབ་ (tsɛ̄nriì ñamshib) scientific research; va.—བྱེད་ ¶ ཚན་རིག་ཉམས་ཞིབ་པ་ A scientific researcher.

ཚན་རིག་ཉམས་ཞིབ་པ་ (tsɛ̄nriì ñamshibbə) scientist, scientific researcher.

ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ (tsɛ̄nriì dōgshib) scientific investigation.

ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་ (tsɛ̄nriì dāgjɛɛ̀) sm. ཚན་རིག་ཉམས་ཞིབ་.

ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་ལྟེ་གནས་ (tsɛ̄nriì dāgjɛɛ̀ dēnɛɛ̀) scientific research center.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbə) scientific, in accordance with science.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ drubjeè) scientific proof/ demonstration.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཚོད་གཏམ་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ cōōdam) scientific reference/ thesis.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འཆར་སྣང་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ cārnaŋ) scientific illusion/ fantasy.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་རྟོག་ཞིབ་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ dōgshib) sm. ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ jīdzoò rin̲luù) scientific socialism.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ jōōdzüü) scientific attitude/ approach.

ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་དབྱེ་ཞིབ་ (tsɛ̄nriì dan̲ tūmbɛ yēshib) scientific analysis.

ཚན་རིག་པ་ (tsɛ̄nriìbə) scientist.

ཚན་རིག་དཔྱད་ཆས་ (tsɛ̄nriì jɛ̄ɛjɛɛ̀) scientific apparatus/ equipment.

ཚན་རིག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ (tsɛ̄nriì jīdzoò rin̲luù) scientific socialism.

ཚན་རིག་ཚོད་ལྟ་ (tsɛ̄nriì tsōōda) scientific experiment/ test/ trial; va.—བྱེད་.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག (tsɛ̄nriì shimjuù) scientific research; va.—བྱེད་.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་ (tsɛ̄nriì shimjuùgi drumdrɛɛ̀) scientific achievement.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་འགག་གནད་སྒྲོལ་ (tsɛ̄nriì shimjuùgi gagnɛɛ̀ dröö) va. to solve a scientific impasse.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རྣམ་གྲངས་ (tsɛ̄nriì shimjuùgi nāmdraŋ) subject of science research.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཁུངས་ (tsɛ̄nriì shimjuùgi lɛɛ̀guŋ) institution/ office of scientific research.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་པ་ (tsɛ̄nriì shimjuùbə) scientist, scientific researcher.

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་གཞི་ (tsɛ̄nriì shimjuù cəshi) scientific research project.

ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་ (tsɛ̄nriì yargyɛɛ̀gi tündzɔɔ̀) association for the advancement of science.

ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ལ་གཉེར་བའི་ཨ་མེ་རི་ཀའི་མཐུན་ཚོགས་ (tsɛ̄nriì yargyɛɛ̀la ñērwɛ əmērikɛ tündzɔɔ̀) American Association for the Advancement of Science.

ཚན་རིག་ཡོན་ (tsɛ̄nriì yoan) tib. ch. sm. ཚན་རིག་ཁང་.

ཚན་རིག་ལ་ཆེས་དགའ་བ་ (tsɛ̄nriì cēè gawa) scientific enthusiast.

ཚན་རིག་ལ་དབྱིངས་ཞུགས་ (tsɛ̄nriìla yīŋ shuù) sm. ཚན་རིག་ལ་ཆེས་དགའ་བ་.

ཚན་རིག་ལ་དབྱིངས་ཡོད་པ་ (tsɛ̄nriìla yīŋ yööba) sm. ཚན་རིག་ལ་དབྱིངས་ཞུགས་པ་.

ཚན་རིག་ལ་རྨོངས་པ་ (tsɛ̄nriìla mōŋba) ignorant of science.

ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ (tsɛ̄nriì lagdzɛɛ) 1. scientific technique, scientific skills. 2. science and technology ¶ ཚན་རིག་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ University of Science and Technology.

ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་མི་སྣ་ (tsɛ̄nriì lagdzɛɛgi minə) scientific and technical personnel.

ཚན་རིག་ལག་རྩལ་པ་ (tsɛ̄nriì lagdzɛɛba) science and technology researcher, scientist.

ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ལྷན་ཚོགས་ (tsɛ̄nriì lagdzɛɛ lhɛ̄ndzoò) society for science and technology.

ཚན་རིག་ལས་བྱེད་པ་ (tsɛ̄nriì lɛɛ̀jeèba) scientist.

ཚན་རིག་སློབ་གསོ་ཁྲུའུ་ (tsɛ̄nriì lōbso trū) tib. ch. science and education division.

ཚན་རིག་སློབ་གསོའི་གློག་བརྙན་ (tsɛ̄nriì lōbsö lɔ̄ɔ̀ñɛn) popular science film.

ཚན་ཧྲི་ (tsɛ̄nhri) ch. councilor, senator.

ཚབ་ (tsəb) 1. substitute, replacement, in place of, on behalf of; va.—བྱེད་ to act as a substitute/ replacement, to act on behalf of sb; va.—གཏོང་ to send as a replacement/ substitute ¶ མོ་ཊ་རྙིང་པ་དེ་བཙོངས་པའི་ཚབ་ལ་གསར་པ་ཞིག་ཉོས་པ་རེད་ (They) bought a new car in place of the old one (they) sold. ¶ མི་དམངས་ཀྱི་ཚབ་བྱས་ནས་ Acting on behalf of the people. ¶ ཁོས་ཚགས་ཤོག་དེ་དག་མེ་ཤིང་གི་ཚབ་བྱས་པ་རེད་ He used newspaper as a substitute for firewood. ¶ ལས་བྱེད་པ་རྙིང་པ་འཕོས་ཚབ་གསར་པ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ A new officer was sent as the replacement of the old one.

ཚབ་སྐྱིན་ (tsəbgyin) replacement, repayment, substitute; va.—སྤྲོད་; —སྐྲིག; —སྣོན་ to replace or pay for sth. (lost/ damaged/ loaned) ¶ དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དེབ་བརླགས་པའི་ཚབ་སྐྱིན་སྤྲོད་དགོས་ (You) have to replace the library book (you) lost.

ཚབ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་ (tsəbdriì gegɛn) temporary/ substitute teacher; va.—བྱེད་.

ཚབ་དངོས་ (tsəbŋöö) a replacement item, a substitute.

ཚབ་གཉེར་ (tsəbñer) trusteeship.

ཚབ་གཉེར་ས་ཁུལ་ (tsəbñer səgüü) trust territory, mandate territory.

ཚབ་གཏོང་ (tsəb dōŋ) see ཚབ་.

ཚབ་དུ་ (tsəbdu) sm. ཚབ་ལ་.

ཚབ་པོ་ (tsəbbo) sm. ཚབ་དངོས་.

ཚབ་སྤྱོད་ (tsəbjöö) replacing, substituting (for sth. in use).

ཚབ་སྤྱོད་དངོས་རྫས་ (tsəbjöö ŋöödzɛɛ̀) a substitute/ replacement item.

ཚབ་བེ་ཚུབ་བེ་ (tsəbbi tsübbi) nervous, jittery, jumpy.

ཚབ་བྱེད་མཁན་ (tsəbjeèñɛn) agent, representative.

ཚབ་བྱེད་དངོས་རིགས་ (tsəbjɛɛ̀ ŋöörig) sm. ཚབ་དངོས་.

ཚབ་བྱེད་མི་སྣ་ (tsəbjɛɛ̀ minə) a representative ¶ འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཚབ་བྱེད་མི་སྣ་ Representatives of the bourgeois class.

ཚབ་བྱེད་རང་བཞིན་ (tsəbjɛɛ̀ rəŋshiŋ) representation.

ཚབ་མ་ (tsəbmə) sm. ཚབ་དངོས་.

ཚབ་རྩིས་རིག་པ་ (tsəbdziì rigbə) algebra.

ཚབ་ཚིག (tsəbdziì) pronoun.

ཚབ་ཚུབ་ (tsəbdzub) sm. ཚབ་བེ་ཚུབ་བེ་.

ཚབ་ཚུབ་དངངས་སྐྲག (tsəbdzub ŋāndraà) nervous/ jittery and scared; va.—བྱེད་.

ཚབ་མཚོན་མི་སྣ་ (tsəbdzün minə) people who are representatives/ substitutes.

ཚབ་ཞུ་ (tsəb shu) h. of ཚབ་བྱེད་.

ཚབ་རུང་དངོས་རྫས་ (tsəbruŋ ŋöödzɛɛ̀) sm. ཚབ་དངོས་.

ཚབ་ལ་ (tsəbla) instead of, in place of ¶ ཁོས་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཚབ་ལ་ Instead of going to school, he ...

ཚབ་གསར་ (tsəbsar) new replacement/ substitute.

ཚབས་ (tsəb) vi. to be/ get excited/ nervous/ agitated ¶ དམག་མ་བརྒྱབ་གོང་ལ་ཁོ་ཞེ་དྲགས་ཚབས་སོང་ He was very nervous before the battle.

ཚབས་ཆེ་ (tsəbje) serious, severe, grave ¶ ནད་པ་ཚབས་ཆེ་རྣམས་ The serious patients. ¶ རང་བྱུང་གི་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ A severe natural calamity.

ཚབས་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་ (tsəbcengi rəŋshin) seriousness, importance.

ཚབས་ཆེན་པོ་ (tsəb cēmbo) brazen, impertinent, insolent.

ཚབས་ཕྱིད་པོ་ (tsəb jiibu) sm. ཚབས་ཆེན་པོ་.

ཚབས་པོ་ཆེ་ (tsəbboje) sm. ཚབས་ཆེ་.

ཚབས་ཤ་ (tsəbsha) nervous, agitated; va.—ལངས་.

ཚབས་ཤར་ (tsəbshaa) stinging, burning (pain); vi.—རྒྱག.

ཚམ་ངམ་ (tsāmŋam) panic, fright; vi.—བྱེད་ to get panicky/ frightened/ scared.

ཚམ་ངམས་འཇིགས་འཇིགས་ (tsāmŋam jigjig) sm. ངམ་ངམ་ཇིག་ཇིག.

ཚམ་ངམས་ (tsāmŋam) sm. ཚམ་ངམ་.

ཚམ་མི་ཚོམ་མི་ (tsəmmi tsōmmi) doubt, hesitation, wavering, shrinking back; va.—བྱེད་.

ཚམ་མེ་ཚོམ་མེ་ (tsāmme tsōmme) sm. ཚམ་མི་ཚོམ་མི་.

ཚམ་ཚོམ་ (tsāmtsom) sm. ཚམ་མི་ཚོམ་མི་.

ཚམ་ཚོམ་མེད་པ་ (tsāmdzom me̱èba) decisive, intrepid, daring.

ཚམས་ངམ་ (tsāmŋam) sm. ཚམ་ངམ་.

ཚམས་ངམས་ (tsāmŋam) sm. ཚམ་ངམ་.

ཚའུ་ (tsəwu) 1. sifter, sieve; va.—རྒྱག to sift, to strain in a sieve. 2. sm. ཚ་བོ་.

ཚར་ (tsāā) 1. vi. to be finished, to be completed ¶ དེབ་དེ་བཀླགས་ཚར་སོང་ (I) finished reading the book. 2. times. ¶ ང་བོད་ལ་ཚར་གསུམ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (I) went to Tibet three times. 3. a line, series ¶ མཆོད་མེ་སྟོང་ཚར་ A line of 1000 butter lamps.

ཚར་རྒྱུག (tərgyuù) switch/ whip made from a branch of a tree.

ཚར་གཅིག (tsārjig) for once, one time.

ཚར་གཅོད་ (tsārjöö) annihilation, eradication, extermination; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to annihilate, to kill, to eradicate, to exterminate ¶ དགྲ་བོ་ཚར་གཅོད་བྱེད་པའི་དམག་འཐབ་ནང་ In the fight to annihilate the enemy.

ཚར་གཅོད་དམག་འཐབ་ (tsārjöö məgdəb) war of annihilation.

ཚར་གཅོད་གཙང་དག (tsārjöö dzāŋdaà) complete annihilation/ eradication/ extermination.

ཚར་ཕྱུག (tssārjɔɔ̀) pile/ stack of grains stalks (in the field).

ཚར་དུ་དངར་བ་ (rsārdu ŋārwa) a series, a line; va.—སྒྲིག to order/ arrange in a series/ row/ line ¶ གྲོས་མཐུན་ཚར་དུ་དངར་བ་ཞིག A series of agreements. ¶ འོད་སྣང་འབར་བའི་དགོངས་པ་ཚར་དུ་དངར་བ་ཞིག་མཚོན་གྱི་འདུག It shows a series of brilliant thoughts.

ཚར་པ་ (tsārba) chestnut tree.

ཚར་སྤེ་ (tsārbe) sm. ཚར་ཕྱུག.

ཚར་སྤེའུ་ (tsārbewu) sm. ཚར་སྤེ་.

ཚར་ཕུང་ (tsārbuŋ) sm. ཚར་ཕྱུག.

ཚར་ཕུད་ (tsārbüü) tassel.

ཚར་པོད་ (tsārböö) sm. ཚར་ཕུད་.

ཚར་ཕོན་ (tsārbön) bunch of grain.

ཚར་ཕྱིན་པ་ (tsārjinbə) sm. མཐར་ཕྱིན་པ་.

ཚར་བའི་ལས་ལ་ཐུག་ཐབས་མེད་ (tsārwɛ lɛ̱ɛ̀la dɔgdəb me̱è) sm. ཚར་ལས་བཅོས་བྲལ་.

ཚར་བུ་ (tsārbu) 1. sm. ཚར་པ་. 2. tassel.

ཚར་བོང་ (tssārboŋ) Chinese cynomorium (cynomorium songaricum).

ཚར་མ་ (tsārma) unthreshed grains.

ཚར་ཛག (tsārdzaà) dress made from lambskin (with its fleece worn on the inside).

ཚར་ཚག (tsārdzaà) sm. ཚར་ཛག.

ཚར་ཚར་ (tsāādzar) a dangling tassel.

ཚར་ཚར་གྱི་བར་ལ་ (tsāādzāāgi pa̱rla) sm. ཚར་ཚར་བར་ལ་.

ཚར་ཚར་བར་ལ་ (tsāādzāā pa̱rla) until finished/ completed ¶ ང་ལས་ཀ་ཚར་ཚར་བར་ལ་ནང་ལ་ལོག་གི་མིན་ Until I finish working, I won't go home.

ཚར་ཞྭ་ (tsāāsha) a hat made from lamb skin (with its fleece on the inside).

ཚར་ར་བྱེད་ (tsāra ce̱è) va. to work to finish sth. ¶ ལས་ཀ་འདི་ཉིན་མ་གཉིས་ལ་ཚར་ར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will work to finish this job in two days.

ཚར་རུའི་ཞྭ་མོ་ (tsārrü sha̱mo) sm. ཚར་ཞྭ་.

ཚར་ལས་བཅོས་བྲལ་ (tsārlɛ jöödrɛɛ) there is no way to correct things that have been finished/ completed ¶ ཁ་ས་ཙ་ལག་བཙོངས་པ་དེ་ཕམ་ཚོང་ཤོར་འདུག་ཀྱང་ཚར་ལས་བཅོས་བྲལ་རེད་ I sold the things yesterday, and even though I sold them at a loss there is no way to correct that since it is completed.

ཚར་ལེབ་ (tsārleb) a type of herb.

ཚར་ཤས་ (tsārshɛɛ̀) (vb. + —) seems likely to be finished; vi.—ཆེ་ ¶ ཁང་པ་དེ་ཟླ་བ་གསུམ་ནང་བརྒྱབ་ཚར་ཤས་ཆེ་ That house will likely be finished in three months.

ཚར་སློག (tsārlɔɔ̀) sm. ཚར་ཛག.

ཚལ་ (tsɛ̄ɛ̄) 1. garden, park, grove ¶ མེ་ཏོག་གི་ཚལ་ Flower garden. 2. vegetables ¶ ཚལ་བཏབ་པ་ཡིན་ (I) planted vegetables. 3. a cooked vegetable dish ¶ པེ་ཅིང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ལྡན་པའི་ཚལ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད་ (They) made a Beijing style vegetable dish.

ཚལ་དཀར་ (tsɛ̄ɛ̄gar) a middle size porcelain bowl.

ཚལ་སྐྱོགས་ (tsɛ̄ɛ̄gyɔɔ̀) ladle.

ཚལ་ཁྲོམ་ (tsɛ̄ɛ̄drom) vegetable market.

ཚལ་གད་རྒྱག (tsɛ̄ɛ̄ kɛ̱ɛ̀ gya̱à) va. to pick out the fresh vegetables and throw away the bad ones (before cooking).

ཚལ་གླང་ (tsɛ̄ɛ̄laŋ) frying pan.

ཚལ་རྒོད་ (tsɛ̄ɛ̄göö) vegetables growing wild.

ཚལ་སྒྲོག (tsɛ̄ɛ̄drɔɔ̀) rope to tie the legs of animals.

ཚལ་རྔོད་པ་ (tsɛ̄ɛ̄ ŋööba) fried vegetables.

ཚལ་རྗེན་ (tsɛ̄ɛ̄jen) raw vegetables.

ཚལ་སྙོལ་ (tsɛ̄ɛ̄ ñöö) va. to pickle vegetables.

ཚལ་བསྙལ་མ་ (tsɛ̄ɛ̄ ñɛ̄ɛ̄ma) pickled vegetables, kim chee.

ཚལ་ཏའོ་ (tsɛ̄ɛ̄do) ch. chopping cleaver.

ཚལ་ལྡུམ་ (tsɛ̄ɛ̄dum) 1. vegetables. 2. vegetable garden.

ཚལ་སྣོད་ (tsɛ̄ɛ̄nöö) container for putting vegetables.

ཚལ་པ་ (tsɛ̄ɛ̄ba) 1. pieces ¶ དཀར་ཡོལ་ཆག་པའི་ཚལ་པ་ A piece of broken China. 2. half.

ཚལ་པར་བཀས་ (tsɛ̄ɛ̄baa gɛ̱ɛ̀) broken into pieces.

ཚལ་པར་སོང་ (tsɛ̄ɛ̄baa sōŋ) vi. to get broken into pieces.

ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ (tsɛ̄ɛ̄ba gəgyüü) one of the four Kagyu sects.

ཚལ་ཕྱུ་མ་ (tsɛ̄ɛ̄jumə) a kind of men's dress.

ཚལ་བུ་ (tsɛ̄ɛ̄bu) small pieces.

ཚལ་འབྲས་ (tsɛ̄ndrɛɛ̀) 1. rice and vegetables, a dish with rice and vegetables.

ཚལ་མ་ (tsɛ̄ɛ̄ma) breakfast.

ཚལ་མོག་མོག (tsɛ̄ɛ̄ mo̱moò) dumplings with vegetable filling.

ཚལ་སྨྱུག་ར་བ་ (tsɛ̄ɛ̄ñug ra̱wa) a vegetable nursery/ garden.

ཚལ་ཞིང་ (tsɛ̄ɛ̄shiŋ) 1. vegetable field, vegetable garden. 2. arc. an agricultural field.

ཚལ་གཡང་ཅན་ (tsɛ̄ɛ̄ yāŋjɛn) ch. sm. ཚལ་ཞིང་.

ཚལ་གཡང་ཙེ་ (tsɛ̄ɛ̄ yāŋdze) ch. sm. ཚལ་གཡང་ཅན་.

ཚལ་རུལ་ (tsɛ̄ɛ̄rüü) rotten vegetables.

ཚལ་རུལ་མ་ (tsɛ̄ɛ̄ rü̱ü̱mə) sm. ཚལ་རུལ་.

ཚལ་ལ་དཔག་ནས་ཟས་ཟ། ལུས་ལ་དཔག་ནས་གོས་འཚེམ་ (tsɛ̄ɛ̄reè) adapting oneself to the circumstance [Lit. eat in accordance with the dish of food, sew clothes in accordance with the body].

ཚལ་རེས་ (tsɛ̄ɛ̄reè) the turn for serving vegetables (e.g., the day vegetables are served in a prison).

ཚལ་སླང་ (tsɛ̄ɛ̄laŋ) frying pan.

ཚལ་སོན་ (tsɛ̄ɛ̄sön) vegetable seed.

ཚལ་སོས་པ་ (tsɛ̄ɛ̄ sööba) fresh vegetables.

ཚལ་གསེད་ (tsɛ̄ɛ̄seè) sm. ཚལ་གད་རྒྱག.

ཚི་ (tsī) sticky, gluey, adhesive ¶ སྤྱིན་དེ་ལ་ཚི་ཡག་པོ་མི་འདུག This glue is not very adhesive.

ཚི་ཀ་ (tsīgə) furrow.

ཚི་གུ་ (tsīgu) the pit (in fruits).

ཚི་གུའི་ནང་སྙིང་ (tsīgü nəŋñiŋ) kernel, pit.

ཚི་ཅན་ (tsījɛn) sticky, gluey, adhesive.

ཚི་ཆད་ (tsījɛɛ̀) vi. to lost adhesiveness/ stickiness. 2. vi. to lose hope.

ཚི་ཐུང་ཐུང་ (tsī tūŋduŋ) 1. not very sticky. 2. short-tempered, not tolerant.

ཚི་དམ་པོ་ (tsī ta̱mbo) sticky, gluey, adhesive.

ཚི་དྲེག (tsīdreg) an oily spot/ stain.

ཚི་འདམ་ (tsīndam) 1. clay. 2. daub (in chemistry).

ཚི་སྣ (tsīnə) a fiber ¶ མིས་བཟོས་ཚི་སྣ Synthetic fiber.

ཚི་སྣ་ཏོག་བཤེར་ཅུའུ (tsīnə dōgsher jū) tib. ch. fibre inspection bureau.

ཚི་སྣའི་སྐྱེ་དངོས (tsīnε gyēŋöö) fibrous plants.

ཚི་སྣའི་རྒྱུ (tsīnε gyu) fibrous materials.

ཚི་སྣའི་པང་ལེབ (tsīnε bāŋleb) fiberboard.

ཚི་སྣའི་རྩི་ཤིང (tsīnε dzīshiŋ) a fibrous plant.

ཚི་བ (tsīwə) resin.

ཚི་རིང་པོ (tsī riŋbu) 1. sticky (usu.for wool). 2. tolerant, not losing one's temper easily.

ཚི་རི་གནོན (tsīre nōn) va. to press down hard/ tight.

ཚི་ལུ (tsīlu) fat.

ཚི་ལེན (tsīlen) shirt.

ཚིག (tsīi) 1. word. 2. p. of འཚིག.

ཚིག་ཀྱལ་པ (tsīi gyεεbə) idle/ meaningless words or talk.

ཚིག་ཀང (tsīigaŋ) a line in a verse.

ཚིག་ཀང་བཞི (tsīigaŋ shi) a verse with four lines.

ཚིག་སྐམ་པོ (tsīi gāmbo) empty talk/ words.

ཚིག་སྐམ་སྟོང་བཤད (tsīggām dōŋshεε) sm. ཚིག་སྐམ་པོ.

ཚིག་སྐམ་བྲོ་མེད (tsīigam tromeè) empty and tasteless words/ talk.

ཚིག་སྐྱོན (tsīigyön) mistakes in wording or in the use of words.

ཚིག་སྒུམ (tsīi gūm) va. to not divulge things in speech.

ཚིག་ཁ (tsīiga) edge, border, boundary.

ཚིག་ཁ་སྐོང (tsīi kāgoŋ) va. to add extra words to verses that do not have the required number of words.

ཚིག་ཁྱིམ (tsīigyim) syllable (in Tibetan).

ཚིག་མཁྲེགས་པོ (tsīi trēgbo) words that are difficult/ unclear/ obscure ¶ ཡི་གེ་འདི་ཚིག་མཁྲེགས་པོ་འདུག This writing has words that are difficult to (understand).

ཚིག་འཁྱེར (tsīi kyōr) vi. to be able to recite memorized verses fluently.

ཚིག་འཁྲི (tsīindri) paying too much attention on the words instead of the meaning; va.—བྱེད.

ཚིག་འཁྲུན་ཆོད (tsīidrün cöö) sm. ཚིག་ཐག་ཆོད.

ཚིག་གི་གོང་འོག (tsīigi goŋwɔɔ) the context of words.

ཚིག་གི་གདང་རག (tsīigi dāŋraà) expressing one's thanks (in speech); va.—འབུལ.

ཚིག་གི་རྟེན (tsīigi dēn) a letter in the alphabet.

ཚིག་གི་ཐབ་རྡོ་སྒྲིལ (tsīigo tābdo drii) to slander, malign/ defame.

ཚིག་གི་བདུད་རྩི (tsīigi düüdzi) pleasant sounding words.

ཚིག་གི་ནང་དུ་ཚིག (tsīigi naŋdu tsīi) words that have a deep meaning.

ཚིག་གི་ཚོགས (tsīigi tsɔɔ) sm. ཚིག་ཚོགས.

ཚིག་གི་ལོ་མ (tsīigi loma) wordy.

ཚིག་གྱོང་པོ (tsīi gyoŋbo) harsh/ rough/ coarse words or language ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་ཚིག་གྱོང་པོ་ཤོད་ཀྱི་འདུག He is speaking harshly. 2. difficult to understand, obscure, unclear ¶ ཡི་གེ་འདི་ཚིག་གྱོང་པོ་འདུག This writing is difficult (to understand). 3. obstinate, stubborn (verbally).

ཚིག་གྲུབ (tsīgdrub) sentence; va.—བཟོ to make a sentence.

ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་སྟངས (tsīgdrub jɔɔdaŋ) structure of a sentence.

ཚིག་གྲུབ་རྩེག་མ (tsīgdrub dzēgma) compound sentence.

ཚིག་གྲོགས (tsīgdrɔɔ) auxiliary words.

ཚིག་འགལ་བ (tsīi gεεwa) contradiction of words.

ཚིག་འགོ (tsīŋgo) 1. prefix. 2. words that start a topic/ conversation/ talk.

ཚིག་འགྲེལ (tsīŋdrel) commentary, explanatory note.

ཚིག་སྒོལ (tsīi göö) va. to refute/ repudiate/ renounce.

ཚིག་རྒྱག (tsīggyaà) a type of Tibetan song competition where men and women alternate singing verses that answer each other; va.—རྒྱག.

ཚིག་རྒྱག་གདམ་རྒྱག (tsīggyaà dāmgyaà) sarcastic talk.

ཚིག་རྒྱན (tsīggyεn) 1. words used for their beauty/ elegance/ aestethic value; va.—རྒྱག. 2. the particles ཀྱང་ཡང་འང in Tibetan grammar.

ཚིག་སྒྲ (tsīgdra) pronunciation, sound of words.

ཚིག་སྒྲིག (tsīgdrig) va. to arrange or order words in writing, to compose a sentence.

ཚིག་སྒྲུག (tsīg druù) va. take/ pick out what is important from sb.'s words.

ཚིག་སྒྲུབ (tsīgdrub) sm. ཚིག་གྲུབ.

ཚིག་བརྒྱ་མདོ་གཅིག (tsīggya dojig) saying a lot but in essence conveying little in meaning/ content.

ཚིག་བརྒྱད་བརྒྱ་བཤད་པའི་མདོ (tsīg gyεègya shεεbε do) sm. ཚིག་བརྒྱ་མདོ་གཅིག.

ཚིག་བསྒྱུར (tsīggyur) word-for-word translation, literal translation; va.—བྱེད.

ཚིག་ངན (tsīgŋεn) insulting/ abusive/ nasty/ mean words or speech; va.—ཤོད; —རྫོད to use insulting/ abusive/ nasty/ mean speech. 2. scolding; va.—ཤོད; —རྫོད to scold.

ཚིག་ང (tsīgŋa) sm. ཚིག་མཇུག, 2.

ཚིག་ང་མནའ་ཡིས་བསྐགས (tsīgŋa nāyi gaà) va. to swear at the end of a statement/ talk.

ཚིག་བཅོས (tsīgjöö) correction of words in a written draft, editing; va.—རྒྱག to correct words/ phrases, to edit.

ཚིག་ཆ་ཟུང (tsīgja suŋ) two syllables joined to form a compound term.

ཚིག་འཆལ (tsīgjεε) meaningless words.

ཚིག་མཇུག (tsīŋjuù) 1. suffix. 2. the ending/ final word in a conversation/ statement/ talk.

ཚིག་འཇམ (tsīgjam) gentle/ kind/ pleasant talk.

ཚིག་འཇམ་པོ (tsīg jambo) sm. ཚིག་འཇམ.

ཚིག་འཇུག་སྒྲིལ (tsīŋjuù drii) va. to conclude one's talk.

ཚིག་འཇུག་པོ (tsīg jugbu) appropriate in wording, the right word/ phrase.

ཚིག་རྗེས་དོན་གསབ (tsījeè tönsəb) sm. ཚིག་ཐོག་ཏུ་གནས.

ཚིག་ཉམས (tsīgñam) beauty/ elegance of words; vi.—ཤོར to lose the beauty/ elegance of one language (usu. when translating into another).

ཚིག་ཉམས་དོད་པོ (tsīgñam tööbo) elegant speech/ writing.

ཚིག་ཉུང་དོན་དྲིལ (tsīgñuŋ töndrii) sm. ཚིག་ཉུང་དོན་སྡུད.

ཚིག་ཉུང་དོན་སྡུད (tsīgñuŋ töndüü) concise, few words but concentrated meaning.

ཚིག་ཉུང་དོན་ཚང (tsīgñuŋ töndzaŋ) sm. ཚིག་ཉུང་དོན་སྡུད.

ཚིག་ཉུང་དོན་ཟབ (tsīgñuŋ tönsəb) concise, few words but deep meaning.

ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ (tsīgñuŋ tönsεl) concise, few words brief but clear meaning.

ཚིག་གཉན་པོ (tsīg ñεmbo) sm. ཚིག་བཙན་པོ.

ཚིག་རྙོག་ཅེ་བ (tsīgñoò cēwa) highly / overly complex sentence.

ཚིག་སྙན་དོན་དབེན (tsīgñεn tönwen) beautiful words/ language that lacks meaning.

ཚིག་སྙན་དོན་བཟང (tsīgñεn tönsaŋ) beautiful words/ language with good content.

ཚིག་རྟགས (tsīgdaà) comma.

ཚིག་ལྟར (tsīgdar) a line of words.

ཚིག་སྟོང་པ (tsīg dōŋbə) sm. ཚིག་སྐམ་པོ.

ཚིག་ཐག་གཅོད (tsīgdaà jöö) va. to assert/ say emphatically, to state definitely ¶ ང་ཚོ་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་པ་རེད (He) said emphatically, "We are an independent nation."

ཚིག་ཐག་ཆོད (tsīgdaà cöö) vi. to have said sth. emphatically/ definitely ¶ བཟོ་པ་ཚོས་ལས་མཚམས་འཛུགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཚིག་ཐག་ཆོད་མི་འདུག The workers

have not said anything definitely about the strike.

ཚིག་ཐག་གཅང་བཅད་ (tsīgdaà dzāŋjɛɛ) saying emphatically, stating definitely.

ཚིག་ཐལ་ (tsīgdɛɛ) saying the wrong thing, a slip of the tongue; vi.—ཤོར་.

ཚིག་ཐུང་ (tīgduŋ) a short phrase.

ཚིག་ཐོ་ (tsīgdo) statement (written or spoken); va.—རྒྱག to make a statement, va.—ལེན་ to take a statement ¶ ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ཐོ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ He made a statement on the situation in Tibet. ¶ བསྐོར་སྲུང་བས་ཁོའི་ཙ་ནས་ཚིག་ཐོ་ཞིག་བླངས་པ་རེད་ The police took a statement from him.

ཚིག་ཐོག་འཁེལ་ (tsīgdɔ̀ɔ kēē) sm. ཚོས་ཚིག་ཐོག་ཏུ་གནས་.

ཚིག་ཐོག་ཏུ་གནས་ (tsīgdɔ̀ɔ̀du nɛɛ̀) va. to keep a promise, to stick to one's word, to maintain a trust ¶ ཁོ་ཚོས་ཚིག་ཐོག་ཏུ་མ་གནས་པར་དམག་མི་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་རེད་ Breaking (their) promise, they withdrew their soldiers.

ཚིག་ཐོག་དོན་འཁེལ་ (tsīgdɔ̀ɔ töngee) sm. ཚིག་ཐོག་ཏུ་གནས་.

ཚིག་ཐོག་དོན་གནས་ (tsīgdɔ̀ɔ tönnɛɛ̀) sm. ཚིག་ཐོག་ཏུ་གནས་.

ཚིག་ཐོན་པོ་ (tsig tõmbo) sm. ཚིག་མཐོན་པོ་.

ཚིག་མཐའ་ (tsīgtaa) 1. suffix. 2. the last word.

ཚིག་མཐའི་སྒྲ་རྒྱན་ (tsīgtɛ dragyɛn) rhyming words (as in poems), rhymes.

ཚིག་མཐོན་པོ་ (tsig tõmbo) words/ language that is difficult to understand.

ཚིག་འཐེང་པོ་ (tsig tēŋbo) having too many or to few words (in a sentence etc.), sentences that do not flow well.

ཚིག་དན་ (tsīgdɛn) sm. ཁ་དན་.

ཚིག་དམ་པོ་ (tsig tambo) words or language that is difficult to understand.

ཚིག་དུམ་འཁྱེར་ནས་ཀོ་ལོག་ལེན་ (tsīgdum kyērnɛ koloò len) va. to make a deliberate misinterpretation of sth. sb. said to distort the meaning.

ཚིག་དེབ་ (tsīgdeb) dictionary, word list, glossary.

ཚིག་དོན་ (tsīgdön) meaning of a word/ phrase.

ཚིག་དོན་གཉིས་ལྡན་ (tsīgdön ñīindɛn) a word with double meaning.

ཚིག་དོན་གཏིང་ཟབ་ (tsīgdön dīŋsəb) words or language that are profound/ deep.

ཚིག་དོན་དཔྱད་ཞིབ་ (tsīgdön yɛ̀ɛshib) paying attention to the shades of meaning of words; va.—བྱེད་.

ཚིག་དོན་དམར་རྗེན་ (tsīgdön mārjen) saying clearly/ succinctly/ baldly.

ཚིག་དོན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (tsīgdön tsɛnñiì rigbə) semantic philosophy.

ཚིག་དོན་རིག་པ་ (tsīgdön rigbə) semantics.

ཚིག་གདངས་ (tsīgdaŋ) tone/ pronunciation of a word ¶ ཚིག་གདངས་མཐོ་པོ་ High tone.

ཚིག་བདེན་ (tsīgden) truthful word/ language/ speech.

ཚིག་མདའ་ (tsīŋda) words that hurt others; va.—འཕེན་ to say things that hurt others [Lit. arrow word].

ཚིག་འདུམ་པོ་ (tsig dumbu) sm. ཚིག་ཉུང་དོན་ཚང་.

ཚིག་ལྡབ་ (tsīgdəb) repeating/ saying again and again; va.—ཤོད་.

ཚིག་ལྡབ་ལྡིབ་ (tsig dəbdib) unclear/ stuttering words.

ཚིག་སྡུད་ (tsīgdüù) compound words.

ཚིག་བརྡ་ (tsīgda) verbal signal, verbal expression; va.—བྱེད་.

ཚིག་བསྡུས་དོན་ཟབ་ (tsīgdüù tönsəb) sm. ཚིག་ཉུང་དོན་ཟབ་.

ཚིག་ནན་ (tsīgnɛn) abbr. ཚིག་ནན་པོ་.

ཚིག་ནན་དོན་དྲང་ (tsīgnɛn töndraŋ) firm/ forceful and true (in speech).

ཚིག་ནན་པོ་ (tsig nɛmbo) forceful/ emphatic/ firm speech.

ཚིག་གནག་པོ་ (tsig nāgbo) harsh words/ language.

ཚིག་གནད་ (tsīgnɛɛ̀) the main meaning/ point (of words/ speech, etc).

ཚིག་གནད་སྒྲུག་ (tsīgnɛɛ̀ druù) va. take what is important from sb.'s words.

ཚིག་རྣོ་དོན་དྲིལ་ (tsīgno töndrii) words that are harsh but to the point.

ཚིག་རྣོ་དོན་ཟབ་ (tsīgno tönsəb) words that are harsh or cutting but deep and profound.

ཚིག་རྣོན་པོ་ (tsig nõmbo) harsh/ sharp/ cutting words.

ཚིག་སྣ་ (tsīgna) the point/ meaning of words.

ཚིག་སྣ་བསྡུས་པོ་ (tsīgna düùbo) abbreviated words.

ཚིག་སྣག (tsīgnaà) a traditional Tibetan brown ink made from grain (used mainly for writing on wooden slates).

ཚིག་པ་ (tsīgbə) anger; vi.—ཟ་ to be/ get angry; vi.—འཇགས་ to have one's anger subside/ cool off; va.—སློང་ to cause sb. to be angry (deliberately).

ཚིག་པ་འབྲོང་ལ་ཟ་ནས་མགོ་ལྕག་རྟ་ལ་གཞུས་ (tsīgbə dronla sanɛ gojaà dāla shüù) being angry at one person but showing one's anger to another [Lit. being angry with the wild yak but whipping the horse].

ཚིག་པ་གཡག་ལ་ཟ་ནས་རྡོག་རྒྱག་བོང་བུར་གཞུ་བ་ (tsīgbə yāàla sanɛ doŋgyaà puŋgu shuwa) being angry at one person but showing one's anger to another [Lit. being angry with the yak but beating the donkey].

ཚིག་དཔེ་ (tsīgbə) the original sample or model of words/ letters that students use when practicing their writing skill.

ཚིག་ཕྲད་ (tsīgdrɛɛ̀) connective particle, conjunction.

ཚིག་འཕྲད་ (tsīgdrɛɛ̀) sm. ཚིག་ཕྲད་.

ཚིག་འཕྲོ་ (tsīgdro) 1. half-burnt wood. 2. the unfinished words of a conversation/ talk.

ཚིག་ཕྲུས་ (tsīgdrüù) sm. སྐད་ཆ་སྤྲོག.

ཚིག་བླ་དྭགས་ (tsig lādaŋ) neologisms.

ཚིག་འབྱམས་ (tsīŋjam) letters or writings that are too wordy.

ཚིག་འབྲུ་ (tsīŋdru) word, syllable.

ཚིག་འབྲེལ་ (tsīŋdree) syntax.

ཚིག་སྦོམ་པོ་ (tsig bombo) sm. ཁ་རྒྱགས་པ་.

ཚིག་སྦྱངས་གསེད་འགྲོལ་ (tsīgjaŋ sēèdröö) giving a clear/ thorough explanation.

ཚིག་སྦྱོར་ (tsīgjɔɔ) phrasing, composition, style of wording, rhetoric; va.—བྱེད་.

ཚིག་སྦྱོར་མཁྲེགས་པོ་ (tsīgjɔɔ trēgbo) heavy/ dull style of writing.

ཚིག་སྦྱོར་སྙན་མོ་ (tsīgjɔɔ ñɛ̃mbo) eloquent/ good style of writing.

ཚིག་སྦྱོར་བདེ་པོ་ (tsīgjɔɔ debo) easy and smooth style of phrasing/ composition/ wording.

ཚིག་སྦྱོར་འདྲ་ཆགས་ (tsīgjɔɔ drajaà) sm. ཚིག་སྦྱོར་སྙན་མོ་.

ཚིག་སྦྱོར་རིག་པ་ (tsīgjɔɔ rigbə) the study of rhetoric.

ཚིག་མ་ (tsīgmə) burnt (food) ¶ ཧ་ཡང་ནང་ལ་འབྲས་ཚིག་མ་འདུག There is burnt rice in the pot.

ཚིག་མར་ (tsīgmaa) butter put in sth. to keep the food from getting burnt.

ཚིག་དམའ་པོ་ (tsig maabo) words/ language that are easy to understand [Lit. low words].

ཚིག་བཙན་ (tsīgdzɛn) forceful, emphatic, firm (with respect to speech) ¶ སྲིད་བློན་མཆོག་གིས་ཚིག་བཙན་གྱི་ཐོག་ནས་དམག་རྒྱག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད་ The Prime Minister said emphatically, "We will not make war."

ཚིག་བཙན་པོ་ (tsig dzɛ̃mbo) forceful/ emphatic words or orders, an order that cannot be violated.

ཚིག་བཙུན་པོ་ (tsig dzũmbo) truthful/ reliable/ dependable words or language.

ཚིག་ཙ་འཛུ་ (tsīgdza ju) sm. ཚིག་སྣུག.

ཚིག་རྩུབ་ (tsīgdzub) harsh/ mean/ nasty/ abusive words or speech.

ཚིག་རྩུབ་ངག་འཁྱལ་ (tsīgdzub ŋaàgyɛɛ) harsh and meaningless words/ language.

ཚིག་རྩོད་ (tsīgdzöö) verbal debate; va.—རྒྱག.

ཚིག་བརྩི་ (tsīg dzī) va. to be/ act obedient, to adhere to what one says.

ཚིག་ཚོགས་ (tsīgdzɔɔ̀) 1. dictionary, glossary. 2. a chapter, a section of a book ¶ ཚིག་ཚོགས་ཆེ་བ་ A large chapter. 3. a collection of writing ¶ ཚིག་ཚོགས་ཆེ་བ་ Wordy.

ཚིག་མཚམས་ (tsīŋdzam) space between syllables.

ཚིག་མཚོན་ (tsīgdzön) slandering, denigrating, defaming; va.—འདེབས་ to slander/ malign/ defame.

ཚིག་འཚོ་པོ་ (tsīg tsōbo) fine wording and meaning, pleasant language with good content.

ཚིག་མཛོད་ (tsīŋdzöö) dictionary, glossary.

ཚིག་མཛོད་དེབ་ཆུང་ (tsīŋdzöö tebjuŋ) pocket dictionary.

ཚིག་རྫུན་ (tsīgdzün) a lie.

ཚིག་རྫོགས་ (tsīgdzɔɔ̀) sm. གཏམ་ཟད་.

ཚིག་ཞུས་ (tsīgshüü) correcting and editing.

ཚིག་གཞི་ (tsīgshi) 1. main point/ item. 2. slogan.

ཚིག་གཞུང་ (tsīgshuŋ) a large/ unabridged dictionary.

ཚིག་ཟ་ (tsīgsə) anger, angry; va.—སློང་ to make sb. angry.

ཚིག་ཟ་ཀོ་ལོང་ (tsīgsə gōloŋ) anger.

ཚིག་ཟུར་ (tsīgsur)1. secondary mention of a subject; casual reference/ mention ¶ བོད་དོན་སྐོར་གྲོས་ཆོད་སོགས་ཀྱི་ནང་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་འཁོད་པའི་ཐབས་ཤེས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ (You) have to definitely make sure that there is some (secondary) mention in the resolution about the Tibet question. 2. va.—རྒྱག to say sth. negative in an indirect way.

ཚིག་བཟོ་ (tsīg so̱) va. to make words/ sentences.

ཚིག་ཡུལ་ (tsīgyüü) topic (of a book, chapter, etc.).

ཚིག་རན་པོ་ (tsīg re̱mbo) sm. ཚིག་འཛུག་པོ་.

ཚིག་རིས་ (tsīgrii) 1. manner/ style of talking. 2. words written in books, etc.

ཚིགས་རོ་ (tsīgro) 1. sm. ཚིག་མ་. 2. filler words in spoken Tibetan.

ཚིག་རོ་རྙོག་བཤད་ (tsīgro ñōgshɛɛ̀) hackneyed phrase, stock/ stereotyped argument.

ཚིག་རོ་ཤོད་ (tsīgro shöö) va. to speak meaninglessly.

ཚིག་རོ་སུབ་ (tsīgro sūb) va. to delete/ erase useless words.

ཚིག་རོ་སྤོལ་སྙིང་ (tsīgro sööñiŋ) sm. ཚིག་རོ་རྙོག་བཤད་.

ཚིག་རོགས་ (tsīgrɔɔ̀) auxiliary words/ particles used to link clauses (e.g., དུས་, སྐབས་).

ཚིག་བརླང་པོ་ (tsīg lāŋbo) harsh/ degrading words.

ཚིག་ལ་གནས་ (tsīgla nɛɛ̀) vi. to keep one's promise.

ཚིག་ལ་མཚམས་གཅོད་བྱེད་ (tsīgla tsāmjöö ce̱è) va. to stop someone talking/ conversing.

ཚིག་ལན་ཚིག་རྒྱག (tsīglɛn tsīggyaà) va. to exchange words. 2. a duel/ competition in words.

ཚིག་ལེན་ (tsīg le̱n) 1. va. to memorize (words of a book, scripture, etc.). 2. sm. ཚིག་སྒྲུག.

ཚིག་ལེའུ་ (tsīg li̱wu) chapter of a book.

ཚིག་ལོ་ (tsīglo) abbr. of ཚིག་གི་ལོ་མ་.

ཚིག་ལོ་མང་པོ་ (tsīglo ma̱ŋlo) writing/ talking off the main point, wordy, rambling.

ཚིག་ལོག (tsīglɔɔ̀) 1. talking back (usu. to one's parents); va.—བྱེད་. 2. saying the opposite; va.—བྱེད་; —ཤོད་.

ཚིག་ཤུགས་ (tsīgshuù) way/ manner of talking.

ཚིག་ཤོར་ (tsīg shɔ̄ɔ) vi. to have a slip of the tongue.

ཚིག་བཤེར་ (tsīgsher) checking to see the truth of a word/ statement/ speech; va.—བྱེད་.

ཚིག་གསར་ (tsīgsaa) new words.

ཚིག་གསལ་དོན་གསལ་ (tsīgsɛɛ tö̱nsɛɛ) clear writing.

ཚིག་གསུམ་ཤོད་དབང་དང་ གོམ་གསུམ་སྤོ་དབང་མེད་པ་ (tsīgsum shöōwaŋ da̱ŋ go̱msum bōwaŋ me̱èba) utterly powerless [Lit. powerless to say three words, powerless to take three steps].

ཚིག་གསོལ་ (tsīg söö) va. to say sth., to express sth. verbally.

ཚིག་ལྷག (tsīglhaà) 1. sm. ཚིག་འཕྲོ་. 2. unnecessary words.

ཚིག་ལྷུག (tsīglhuù) prose.

ཚིགས་ (tsīi) 1. any joint; vi.—བུད་ to dislocate a joint; vi.—འཆུས་; —འཁྱོག to sprain a joint; va.—སྒྲུད་ to reset a dislocated joint; vi.—ཟུག to have pain in a joint ¶ ལག་ཚིགས་ Knuckles. ¶ ཁོས་མཆོང་བརྒྱབ་ནས་རྐང་ཚིགས་བུད་པ་རེད་ He jumped and dislocated his ankle. 2. knot of a tree. 3. vi. to get burned ¶ ང་མེས་ཚིགས་སོང་ I got burned by the fire.

ཚིགས་ཁེབས་ (tsīigeb) sm. ཚིགས་གོག.

ཚིགས་གོག (tsīigɔɔ̀) ring (for the finger).

ཚིགས་གྲུམ་ (tsīidrum) arthritis ¶ ཚིགས་གྲུམ་དལ་ནད་ Chronic arthritis.

ཚིགས་གྲུམ་དལ་ནད་ (tsīidrum te̱ɛnɛɛ̀) chronic arthritis.

ཚིགས་གྲུམ་ནད་སྙིང་ (tsīidrum nɛ̱ɛ̀ñiŋ) sm. ཚིག་གྲུམ་དལ་ནད་.

ཚིགས་རྒྱུད་ (tsīigyüü) see ཚིགས་.

ཚིགས་རྒྱུས་ (tsīigyüü) 1. ligament. 2. p. of ཚིགས་སྒྲུད་.

ཚིགས་བསྒྱུ་ (tsīi gyu̱) f. of ཚིགས་སྒྲུད་.

ཚིགས་བཅད་ (tsīgjɛɛ̀) verse, stanza.

ཚིགས་བཅད་མ་ (tsīgjɛma) sm. ཚིགས་བཅད་.

ཚིགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ (tsīgjen jūñii) twelve joints of the body according to Tibetan medicine.

ཚིགས་འཆུས་ (tsīi jüü) see ཚིགས་.

ཚིགས་བརྗོད་ (tsīgjöö) sm. ཚིགས་བཅད་.

ཚིགས་དུགས་ (tsīgdaà) sm.* ཚིག་དུགས་.

ཚིགས་དོག (tsīgdɔɔ̀) protruding joints (such as elbow, knuckles).

ཚིགས་ནད་ (tsīinɛɛ̀) any illness affecting the joints.

ཚིགས་ཕྲན་ (tsīitrɛn) the small joints in the body.

ཚིགས་བུག (tsīgbüü) stumbling; vi.—རྒྱག་; —ལོག་; —ཐེབས་; —ཤོར་; to stumble (usu. animals falling onto their front knees).

ཚིགས་བུད་ (tsīibüü) see ཚིགས་.

ཚིགས་བུབ་ (tsīibub) sm. ཚིགས་བུག.

ཚིགས་མ་ (tsīimə) sediment, residue, dirt, filth.

ཚིགས་མལ་ (tsīimɛɛ) sm. བབས་རྩིགས་.

ཚིགས་མཚམས་ (tsīidzam) the space between the joints.

ཚིགས་གཞི་ (tsīishi) sm. ཚིགས་.

ཚིགས་ཟུག (tsīisuù) see ཚིགས་.

ཚིམ་: p. ཚིམས་; f. ཚིམ་ (tsīm) vi. to be satisfied/ content/ satiated ¶ ཁོང་སྐལ་བ་ཕྱེད་ཙམ་སྤྲད་ཙང་ཁོ་ཚིམས་སོང་ He was satisfied because they gave him half a share.

ཚིམ་པར་ (tsīmbar) being satisfied/ content/ satiated ¶ གསོལ་བ་ཚིམ་པར་མཆོད་ Eat until (you) are satiated.

ཚིམ་པར་སློང་ (tsīmbar gōŋ) sm. ཚིམ་པར་བྱེད་.

ཚིམ་པར་བྱེད་ (tsīmbar ce̱è) va. to satisfy sb.

ཚིམ་པར་སྦྱིན་ (tsīmbar ji̱n) va. to give sth. to satisfy sb.

ཚིམ་པོ་ (tsīmbu) satisfied; va.—བྱེད་ to satisfy, to do sth. to satisfy sb.

ཚིམ་བྱེད་བད་ཀན་ (tsīmjeè pɛ̱ɛ̀gɛb) one type of བད་ཀན་.

ཚིམ་བྱེད་ཤིང་ (tsīmjeè shi̱ŋ) 1. fuel (wood). 2. wood used in exorcisms.

ཚིམས་ (tsīm) p. of ཚིམ་.

ཚིར་ (tsīi) 1. imp. of འཚིར་. 2. the sizzling sound made when water is poured on a fire.

ཚིར་གྱིས་འཛིན་ (tsīigi dzi̱n) va. to hold/ grasp tightly with the fist.

ཚིར་ཚིར་ (tsīidzii) sm. ཚིར་, 2.

ཚིལ་ (tsīi) fat, suet ¶ ཕག་ཚིལ་ Pork fat.

ཚིལ་སྐྱུར་ (tsīigyur) fatty acid.

ཚིལ་སྐྱུར་སྐྲ་མོ་ (tsīigyur drāmu) stearic acid.

ཚིལ་ཁུ་ (tsīīgu) melted/ liquid fat, oil.
ཚིལ་རྒྱུ་ (tsīīgyu) sausage.
ཚིལ་ཆེན་ (tsīījen) human fat.
ཚིལ་ཉུང་ (tsīīñuŋ) low fat.
ཚིལ་བུ་ (tsīūbu) sm. ཚིལ་.
ཚིལ་མར་ (tsīīmar) ཚིལ་ཁུ་.
ཚིལ་མེད་ (tsīīmeè) lean, without fat.
ཚིལ་སྨེན་ (tsīīmen) tumor in the fatty tissue.
ཚིལ་ཤག (tsīīshaà) sm. ཤག་ཚིལ་.
ཚིལ་རོ་ (tsīīro) leftover fat.
ཚིལ་ལེན་ (tsīīlen) shirt ¶ ཚིལ་ལེན་བཟོ་གྲྭ Shirt factory.
ཚིལ་ལུ་ (tsīīlu) sm. ཚིལ་.
ཚིལ་ཤ་ལུག (tsīīsha luù) sm. ཞོ་ཤ་ལུག.
ཚིས་ (tsīī) 1. ways, means, method ¶ མི་མང་ཆེ་བའི་འཚོ་ཚིས་ཞིང་པ་རེད་ The way of making a living for the majority of people is agriculture. 2. of help, beneficial.
ཚུ་ཁ་ (tsūga) this side (of a stream).
ཚུ་རི་ (tsūri) mountain/ hill on one's own side.
ཚུ་རོལ་ (tsūröö) one's own side, this side.
ཚུ་རོལ་བ་ (tsūrööwa) a person on our side of sth. (e.g., of a river).
ཚུག (tsūù) a Tibetan treatment used to cure sores/ boils by sticking a hot golden needle in it.
ཚུགས་ (tsūù) 1. imp. of འཛུགས་. 2. vi. to be established/ set up/ founded, to be able to stand on one's own feet ¶ གཞིས་ཆགས་འདི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ནང་ཚུགས་པ་རེད་ This settlement was established in 1963. 3. shung. station, stopover place ¶ རྒྱལ་རྩེ་ནས་ལྷ་ས་བར་དྲེལ་ཚུགས་བདུན་ཡོད་པ་རེད་ There are seven mule stations between Gyantse and Lhasa. (this also conveys that it is a seven day trip). 4. (with negatives) unable to harm ¶ མེས་མི་ཚུགས་པ་ Fireproof. ¶ ཆུས་མི་ཚུགས་པ་ Waterproof.
ཚུགས་ཀ་ (tsūùgə) shape, form.
ཚུགས་ཁང་ (tsūùgaŋ) shung. caravan station, way station, overnight stopping place.
ཚུགས་འཁྱུག (tsūggyuù) sm. ཚུགས་མ་འཁྱུག.
ཚུགས་རྒྱ་ (tsūùgya) platform scale.
ཚུགས་ཆུང་ (tsūgjuŋ) small type of ཚུགས་ཐུང་ letters.
ཚུགས་ཆེན་པོ་ (tsūù cēmbo) reliable, dependable.
ཚུགས་འཆར་ (tsūgjar) a plan to establish sth.
ཚུགས་ཇ་ (tsūgja) tea served when an office opens/ starts/ is created; va.—གཏོང་.
ཚུགས་རྟེན་ (tsūgden) base, foundation.
ཚུགས་ཐུང་ (tsūgduŋ) a form of alphabet that is not quite as small as cursive.
ཚུགས་ཐུབ་པོ་ (tsūg tūbbo) sm. ཚུགས་ཆེན་པོ་.
ཚུགས་ཐེངས་ (tsūgdeŋ) number of meetings/ periods (as in a class period) ¶ ཟླ་བ་རེ་རེར་ཚུགས་ཐེངས་བཞི་རེ་ཡོད་པ་རེད་ There are four meetings a month.
ཚུགས་དལ་ (tsūgdεε) a laid-back/ easygoing person.
ཚུགས་པོ་ (tsūgbo) reliable, dependable.
ཚུགས་ཕད་ (tsūgpεε) a huge sack.
ཚུགས་བབས་ (tsūù bəb) va. to make an overnight stop/ camp ¶ དེའི་དགོངས་མོ་རི་མཚམས་དེར་ཚུགས་བབས་པ་རེད་ That night they camped at the foot of the hill.
ཚུགས་བར་གྲོལ་གསུམ་ (tsūgbar dröösum) the beginning, the middle and the end, the starting point, halfway through and the finish.
ཚུགས་བྱེད་ (tsūgjeè) sm. ཚུགས་ཀ་.
ཚུགས་འབབ་ས་ (tsūù bəbsa) place where one spends a night on the road.
ཚུགས་མ་འཁྱུག (tsūg ma kyūù) cursive writing that is mixed with ཚུགས་ཐུང་ style.
ཚུགས་གཙང་ (tsūgdzaŋ) 1. good looking, pretty, beautiful. 2. good in character/ behavior.
ཚུགས་ཚད་ (tsūgdzεε) the length between one way station and the next, the length of one day's journey.
ཚུགས་ཞག (tsūgshaà) a trip that is the distance of one day ¶ ཚུགས་ཞག་གསུམ་ A three day journey.
ཚུགས་བཞི་ (tsūgshi) the beginning months of the four seasons.
ཚུགས་ཟིན་པོ་ (tsūù simbu) reliable, dependable, stable.
ཚུགས་ཡིག (tsūgyiì) sm. ཚུགས་ཐུང་.
ཚུགས་རིང་ (tsūgriŋ) a type of ཚུགས་ཐུང་.
ཚུགས་ས་ཞག་ས་ (tsūgshaà bəbsa) overnight stopping place/ camp.
ཚུགས་ཤིང་ (tsūgshiŋ) poles for putting up a tent.
ཚུགས་ས་ (tsūgsa) sm. ཚུགས་ས་འབབ་ས་.
ཚུད་ (tsūù) 1. imp. of འཛུད་. 2. vi. to be included in, including ¶ ཨང་རྩིས་ཚུད་པའི་ཡིག་ཚད་རྣམ་སྦྱངས་ཚང་མ་ལོན་བཞག (He) passed all the exams including mathematics.
ཚུད་ཞུགས་ (tsūūshuù) admitting (into) an organization/ unit; va.—བྱེད་.
ཚུན་ (tsūn) 1. hither, on this side ¶ ཤིང་སྡོང་སྐམ་པོ་དེ་ཚུན་ཆད་ང་ཚོའི་ས་ཆ་རེད་ The land from that dead tree hither is ours. 2. from...until, within ¶ བོད་ལ་རྒྱ་མི་སླེབས་ཚུན་ From when the Chinese arrived in Tibet until now ¶ ལོ་བཅུ་ཚུན་ Within the last ten years 3. including ¶ སྐྱེ་དམན་དང་ཕྲུ་གུ་ཚུན་བཙོན་ལ་བཙུགས་པ་རེད་ (They) imprisoned woman including their children. 4. ch. village. 5. ch. a traditional small unit of length.
ཚུན་ཀྲང་ (tsūn) ch. head of a ཚུན་ (village).
ཚུན་ཆད་ (tsūnjεε) sm. ཚུན་.
ཚུན་ཆོད་ (tsūnjöö) sm. ཚུན་.
ཚུབ་མ་ (tsūbmə) sm. འཚུབ་མ་.
ཚུམ་ཙམ་ཚུམ་ཙམ་ (tsūmdzam tsūmdzam) sm. ཀུབ་ཙམ་ཀུབ་ཙམ་.
ཚུམས་ (tsūm) imp. of འཛུམ་.
ཚུའུ་ (tsūū) ch. vinegar.
ཚུའུ་སྐྱུར་ (tsūūgyur) ch.tib. acetic acid.
ཚུའུ་སོན་ (tsūūsön) sm. ཚུའུ་སྐྱུར་.
ཚུར་ (tsūū) 1. hither, towards this side ¶ ཕར་མ་འགྲོ་ཚུར་ཤོག Don't go away; come hither. ¶ ཚུར་ཕྱོགས་ One's own side. 2. a group of substances used in Tibetan medicine.
ཚུར་དཀར་ (tsūūgar) aluminum.
ཚུར་སྐོང་ (tsūūgoŋ) recalling, bringing back; va.—བྱེད་.
ཚུར་ཁ་ (tsūūga) this side, one's own side.
ཚུར་འགུག (tsūūguù) converting, winning over to one's side; va.—བྱེད་.
ཚུར་རྒོལ་ (tsūūgöö) an attack/ offensive against one's side; va.—བྱེད་ to have sb. launch an offensive/ attack against one's side ¶ ཁོ་ཚོས་ཚུར་རྒོལ་བྱས་ན་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་ཕར་རྒོལ་བྱ་རྒྱུ་མིན་ Unless they attack (us) we will not attack them.
ཚུར་ཉོ་ (tsūūno) buying; va.—བྱེད་ to buy ¶ ཁོང་གིས་ཚུར་ཉོ་ཕར་འཚོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He buys and sells.
ཚུར་འཐེན་ (tsūūden) withdrawing (to one's side); va.—བྱེད་.
ཚུར་བསྡུ་ཚུར་ལེན་ (tsūūdūù tsūulen) collecting, taking in, drawing in; va.—བྱེད་.
ཚུར་སྣང་ (tsūūnaŋ) a reflection.
ཚུར་སྣང་སྨྲ་བ་ (tsūūnaŋ māwa) theory of reflection.
ཚུར་སྤྱོན་ (tsūūjön) va. to ask sb. to come.
ཚུར་ཕུལ་ (tsūūbüü) sth. that was given/ sent to this side ¶ ཚུར་ཕུལ་གནང་བའི་འཕྲིན་ཚང་མར་ཡིག་ལན་བཏང་བ་ཡིན་ I sent replies to all the letters I received (that were sent to me).
ཚུར་ཕྱོགས་ (tsūūjɔɔ) this side, this direction, one's own side.
ཚུར་གཅིག་ཚུར་ལ་ (tsūūjig tsūūlə) here, over here ¶ ཚུར་གཅིག་ཚུར་ལ་གསན་དང་ Listen here.
ཚུར་འཕྲོ་ (tsūū trö) vi. to shine hither (toward one's side) ¶ འོད་ཟེར་ཚུར་འཕྲོས་པ་རེད་ Light rays shining hither.
ཚུར་འབྱུང་ཕར་སོང་ (tsūūjuŋ pāäsoŋ) income and expenditures.
ཚུར་བླུ་ (tsūū lū) va. to redeem/ ransom (from hostage) ¶ དངུལ་སྤྲད་ནས་བུ་མོ་ཚུར་བླུས་པ་རེད་

(They) gave the money and ransomed back the girl.

ཚུར་ཙམ་ (tsüūdzam) a little bit toward here/ hither/ this side.

ཚུར་ཞོར་ (tsüūshɔɔ) sm. ཚུར་ལམ་.

ཚུར་རི་ (tsüūri) the hill/ mountain on this side ¶ ཆུ་ཚུར་རི་ The hill on this (our) side of the river. 2. this side.

ཚུར་རོལ་ (tsüūröö) this side/ hither.

ཚུར་ལམ་ (tsüūlam) on the way hither/ back home.

ཚུར་ལེན་ (tsüū l<u>e</u>n) va. 1. to take (toward oneself/ hither) ¶ཁོས་འཇོར་ཞིག་ཚུར་བླངས་ནས་ཞིང་པ་ཚོར་རོགས་བྱས་པ་རེད་ He took a pickaxe and helped the farmers. 2. va. to take back (to oneself) ¶ ངས་ཁོ་ལ་དེབ་གཡར་བ་དེ་ཚུར་ལེན་གྱི་ཡིན་ I will take back (to myself) the book I lent him.

ཚུར་ལོག (tsüūlɔɔ) returning back (to this side/ place); va.—བྱེད་ to return ¶ཁོ་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་ལོག་བྱས་པ་རེད་ He returned from India.

ཚུར་ལོག་པའི་ནུས་པ་ (tsüūlɔɔbɛ n<u>ü</u>übə) chemical reaction.

ཚུར་ལོགས་ (tsüūlɔɔ) sm. ཚུར་ཕྱོགས་.

ཚུལ་ (tsüū) 1. manner, way, method ¶ཞིང་པ་ཚོའི་འཚོ་བའི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ If (one) looks at how (the manner in which) changes occurred in the farmer's livelihood. ¶ངར་ལྕགས་དུམ་པོ་བླུགས་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་རེད་ He explained the method by which they cast steel ingots. 2. symbolizing ¶ཞིང་ལས་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཞབས་བྲོ་ A dance symbolizing agricultural work. 3. pretext, pretension, pretending (ཡིན་ or ཡོད་ + —) ¶དམག་མི་ཡིན་ཚུལ་བྱས་པ་རེད་ He pretended to be a soldier. ¶ཁོས་སྨྱོན་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་གང་བྱུང་བྱས་པ་རེད་ Under the pretext of madness, he did all sorts of things. 4. morality, ethical principles ¶ ཁོས་ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་བྱས་འདུག He has done sth. against morality. 5. particle conveying that sth. is said to have happened ¶ལྷ་སར་ཕེབས་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་. It is said that (you) were coming to Lhasa.

ཚུལ་ཁྲིམས་ (tsüūdrim) vows; va.—འཆལ་ to break one's vows; va.—སྲུང་ to uphold one's vows. 3. person's name.

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་བསུང་ (tsüūdrimgi trisuŋ) a pleasant smell associated with monks who have not lost their celibacy.

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ (tsüūdrim gy<u>a</u>dzo) the name of the 10th Dalai Lama.

ཚུལ་ཁྲིམས་ལྔའི་ཆིངས་ཡིག (tsüūdrim ŋē cīŋyiì) Panch Shila (the 5 point treaty between India and China).

ཚུལ་འགལ་ (tsüū g<u>ɛɛ</u>) doing sth. against morality, overstepping norms/ customs, going too far.

ཚུལ་ངན་ (tsüūŋɛn) bad appearance, bad behavior/ morals/ ethics.

ཚུལ་ཅན་ (tsüūjɛn) sm. ཚུལ་བྱད་.

ཚུལ་བཅོས་ (tsüūjöö) sm. ཚུལ་འཆོས་.

ཚུལ་འཆོས་ (tsüūjöö) pretending to be sth. one is not; va.—བྱེད་.

ཚུལ་འཆོས་ངོ་སྲུང་ (tsüūjöö ŋosuŋ) flattering in an insincere/ affected manner.

ཚུལ་འཆོས་ལྟར་སྣང་ (tsüūjöö dārnaŋ) pretending to be sth. one is not.

ཚུལ་མཐུན་ (tsüūdün) lawful, lawabiding, moral, ethical; va.—བྱེད་ to be lawful/ law—abiding ¶ ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལ་གཞི་བཞག་ཡོད་ (It) is based on three ethical characteristics. 2. logical, rational ¶ཚུལ་མཐུན་གྱི་བསམ་འཆར་ A rational plan (proposal).

ཚུལ་མཐུན་ལུགས་མཐུན་ (tsüūdün l<u>u</u>gdün) lawful, ethical, moral, proper ¶ ཚུལ་མཐུན་ལུགས་མཐུན་གྱི་ཚོང་ལས་བྱེད་པ་རེད་ They do lawful business.

ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ (tsüūdaŋ tsüūmin) virtuous and not virtuous ¶གོང་རིམ་ནས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་བའི་བཀའ་སློབ་གནང་སོང་ The superiors advised us regarding what work is virtuous and what is nonvirtuous.

ཚུལ་དུ་ (tsüūdu) as, as if, in the manner/ way of ¶ ཁོང་ཚོའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ནང་མི་དམངས་ལ་རང་དབང་ཡོད་ཚུལ་དུ་བཤད་ཡོད་ In their propaganda, (they) speak as if the people have freedom. ¶ཤིང་དེ་མེ་མདའི་ཚུལ་དུ་འཁྱེར་ཏེ་ Carrying the stick as if it were a gun.

ཚུལ་འདས་ལུགས་འགལ་ (tsüū d<u>ɛɛ̀</u> l<u>u</u>g g<u>ɛɛ</u>) contrary to tradition/ morality/ customs/ virtue.

ཚུལ་ལྡན་ (tsündɛn) moral, upright, honorable, decent, proper, good, civilized.

ཚུལ་སྤྱོད་ (tsüūjöö) conduct, behavior.

ཚུལ་བྱད་ (tsüūjɛɛ̀) abbr. of སྤྱོད་ཚུལ་ and ཆ་བྱད་.

ཚུལ་བྱེད་ (tsüū c<u>e</u>è) va. to pretend ¶མོས་ཤེས་ཚུལ་བྱས་པ་རེད་ She pretended she understood it.

ཚུལ་མིན་ (tsüūmin) improper, immoral, not in accordance with customs or rules, nonvirtuous.

ཚུལ་མིན་སྤྱོད་ལམ་ (tsüūmin jöölam) unethical/ immoral/ nonvirtuous behavior.

ཚུལ་མིན་སྤྱོད་ངན་ (tsüūmin jöölam) sm. ཚུལ་མིན་སྤྱོད་ལམ་.

ཚུལ་མིན་གཞོན་ནུ་ (tsüūmin sh<u>ö</u>nnu) juvenile delinquent, youth without morals.

ཚུལ་གཙང་བ་ (tsüū dzāŋwa) 1. good conduct/ behavior. 2. able to maintain one's vows.

ཚུལ་ཞིག (tsüūshi) 1. vi. to have one's pretension be found out. 2. vi. to have one's vows. get broken.

ཚུལ་བཞིན་ (tsüūshin) in the right manner/ way, morally, ethically, properly ¶ཆབ་འབངས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ A king who rules his subject morally.

ཚུལ་གཟོབ་ (tsüūsob) sm. ཚུལ་འཆོས་.

ཚུལ་ལུགས་ (tsüūluù) customs, manners, traditions.

ཚུལ་ཤིང་ (tsüūshiŋ) the stick used for counting the monks during prayer assembly meetings.

ཚུལ་སྲུང་ (tsüūsuŋ) complying or adhering to discipline/ regulations/ vows.

ཚེ་ (tsē) 1. life ¶ཚེ་རིང་པོ་ Long life. 2. if (vb.+ —) ¶འདི་མ་བྱས་ཚེ་ If (they) didn't do it. 3. when, at the time ¶དེའི་ཚེ་ཁོང་བོད་ལ་ཡོད་པ་རེད་ At that time, he was in Tibet.

ཚེ་སྐྲ་ (tsēdra) hair that has never been cut.

ཚེ་འཁྱོལ་ (tsē kyöö) vi. to pass one's life ¶ཁོང་སྐྱིད་པོ་བྱས་ནས་ཚེ་འཁྱོལ་སོང་ He passed his life happily.

ཚེ་གང་ (tsēgaŋ) a lifetime, a whole life ¶ཚེ་གང་སྤྲང་པོ་བྱས་པ་རེད་ (They) were beggars all their lives. ¶ཚེ་གང་གཉེན་གྲོགས་ Lifelong spouse.

ཚེ་གང་གི་གྲོགས་པོ་ (tsēgaŋgi tr<u>o</u>gbo) lifelong partner (spouse).

ཚེ་གང་གི་གཉེན་གྲོགས་ (tsēgaŋgi dēndrɔɔ) sm. ཚེ་གང་གི་གྲོགས་.

ཚེ་གང་སྒྲུབ་པ་བརྒྱབ་པ་ཞོགས་གཅིག་གཡང་ལ་དབྱུག (tsēgaŋ dr<u>u</u>bba gyəbba shɔɔ̀jiì yāŋla yüù) a lifetime of great accomplishments in the end is thrown away in a moment [Lit. meditating one's whole life but throwing it away in one morning].

ཚེ་གྲོགས་ (tsēdrɔɔ) sm. ཚེ་གང་གི་གྲོགས་.

ཚེ་འགུགས་ (tsēguù) a ritual of longevity.

ཚེ་སྒོ་ (tsēgo) a lifetime (punishment) of wearing a cangue; va.—གཡོགས་ to fasten/ affix such a cangue.

ཚེ་སྒོ་བཙོན་འཇུག (tsēgo dzōnjuù) life imprisonment wearing a cangue.

ཚེ་སྒོ་ཚེ་ལྕགས་ (tsēgo tsejaà) life sentence of wearing a cangue and shackles; va.—རྒྱག.

ཚེ་སྒྲུབ་ (tsēdrub) ritual/ prayer for longevity.

ཚེ་སྔ་མ་ (tsē ŋāma) past/ previous life.

ཚེ་སྔ་མ་རིག (tsē ŋāma r<u>i</u>g) vi. to know/ see one's previous life.

ཚེ་སྔོན་ (tsēŋön) sm. ཚེ་སྔ་མ་.

ཚེ་སྔོན་ལས་ (tsēŋön l<u>ɛɛ̀</u>) karma from one's previous life.

ཚེ་གཅིག (tsējig) a lifetime, a whole life.

ཚེ་གཅིག་གི་དོན་ཆེན་ (tsējiggi tōnjen) an important event in one's life.

ཚེ་གཅིག་ལུས་གཉིས་ (tsējig lüüñii) 1. tadpole. 2. animals that come from eggs.

ཚེ་བཅུད་ (tsējüü) sm. ཚེའི་བྱུངས་.

ཚེ་ཆང་ (tsējaŋ) beer blessed to bring longevity.

ཚེ་ཆུ་ (tsēju) a spring that has been blessed to bring longevity.

ཚེ་མཆོག་གླིང་ (tsējoliŋ) 1. a famous incarnate lama who has served as regent. 2. name of the monastery of that lama.

ཚེ་མཇུག (tsēnjuù) the later part of a life ¶ཁོང་གི་ཚེ་མཇུག་ལ་རྒྱ་གར་ལ་བཞུགས་པ་རེད་ He lived in India during the later part of his life.

ཚེ་མཇུག་ངལ་གསོ་ (tsējuù ŋεεso) taking it easy in old age.

ཚེ་རྗེས་མ་ (tsē jeèma) the next/ future life.

ཚེ་བརྗེ་ (tsē je) vi. to die [Lit. to change one's life (form)].

ཚེ་སྙིགས་མ་ (tsē ñīgmə) an era when the life span is shorter.

ཚེ་སྟོད་ (tsēdöö) the earlier/ younger part of one's life.

ཚེ་བརྟན་ (tsēdεn) 1. name of a person. 2. longevity, long life.

ཚེ་བརྟན་པོ་ (tsē dεmbo) long life.

ཚེ་ཐར་ (tsēdaa) saving/ sparing a life; va.—གཏོང་ to spare/ save a life (that otherwise would be killed) ¶ལུག་འདི་མ་བསད་གོང་ལ་ཁོས་ཉོས་ནས་ཚེ་ཐར་བཏང་བ་རེད་ Before they killed the sheep he bought it and spared its life.

ཚེ་ཐུང་ (tsēduŋ) short life span.

ཚེ་ཐུང་ལ་རྒྱག (tsēduŋlə gyaà) vi. to die an untimely death.

ཚེ་ཐོག་གཅིག་པ་ (tsēdɔɔ̀ jīgbə) (people of) the same generation.

ཚེ་མཐའ་ (tsēta) sm. ཚེ་མཇུག.

ཚེ་དང་ལྡན་པ་ (tsēdaŋ dεmba) a living person.

ཚེ་ལྡན་ (tsēdεn) living, alive.

ཚེ་འདས་ (tsē dεὲ) 1. vi. to die. 2. dead person, deceased.

ཚེ་འདས་ཕ་མ་ (tsēdεὲ pāma) parents who are deceased.

ཚེ་འདི་ཕྱི་ (tsē di cī) this and the next life.

ཚེ་གནས་པའི་རྩ་ (tsēnεὲbε dzā) a vein (according to traditional Tibetan medicine) on which life depends.

ཚེ་ཕྱི་མ་ (tsē cīmə) the next life.

ཚེ་ཕྱེད་ (tsējīì) sm. ཚེ་འཕྲུལ་.

ཚེ་ཕྱེད་ (tsē cēè) half a life span.

ཚེ་འཕོ་ (tsē pō) vi. to die.

ཚེ་བུམ་ (tsēbum) the vase of longevity (used in the ritual of longevity).

ཚེ་འབར་ (tsēmbar) burning continuously night and day.

ཚེ་འབར་ཀོང་ (tsēmbar gōŋ) a lamp container that burns continuously (night and day).

ཚེ་སྨད་ (tsēmεὲ) sm. ཚེ་མཇུག.

ཚེ་སྨོན་གླིང་ (tsēmönliŋ) 1. a famous incarnate lama who has served as regent. 2. name of the monastery of that lama.

ཚེ་བཙོན་ (tsēdzön) life imprisonment; va.—དུ་འཇུག to imprison for life.

ཚེ་ཚད་ (tsēdzεὲ) life span, life expectancy.

ཚེ་ཚེ་ (tsēdze) goat.

ཚེ་ཚེ་ར་ (tsēdzera) sm. ཚེ་ཚེ་.

ཚེ་རྫས་ (tsēdzεὲ) materials used in the longevity ritual/ empowerment.

ཚེ་རྫོགས་ (tsē dzɔɔ̀) to have one's life span end ¶རྩིས་ཀྱི་ནང་དུ་ནད་པ་དེ་ཚེ་རྫོགས་བཞག་ཟེར་འཁོད་འདུག According to astrological calculation the patient's life span has ended (i.e., he will die soon).

ཚེ་གཞུག (tsēshuù) the latter part of one's life.

ཚེ་ཟད་ (tsē sεὲ) sm. ཚེ་རྫོགས་.

ཚེ་གཟུངས་ (tsēsuŋ) name of a prayer for long life.

ཚེ་བཟང་དུས་བཟང་ (tsēsaŋ tüüsaŋ) 1. an auspicious era/ time. 2. the auspicious Buddhist days of the month (the 1st, 8th, and 30th).

ཚེ་ཡི་དུས་བྱེད་ (tsēyi tüüjeè) death.

ཚེ་ཡི་རིག་བྱེད་ (tsēyi rigjeè) medical science.

ཚེ་ཡི་རིག་བྱེད་པ་ (tsēyi rigjeèba) medical doctor.

ཚེ་གཡོག (tsēyɔɔ̀) a lifetime (hereditary) slave/ serf; va.—སྐྱལ་ to enslave; va.—རྒྱག to be a serf/ slave for life.

ཚེ་རབས་ (tsērəb) generations.

ཚེ་རབས་ལས་རྩིས་ (tsērəb lεὲ dzīì) a horoscope done at birth telling what will happen in one's life.

ཚེ་རིང་ (tsēriŋ) 1. long life. 2. person's name.

ཚེ་རིང་སྐྱིན་ཁེབས་ (tsēriŋ gyīngeb) a type of brocade Tibetan hat with a long front brim.

ཚེ་རིང་སྐྲ་ཕུད་ (tsēriŋ drābüü) offering a high lama pieces of hair of children for their longevity.

ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ་ (tsēriŋ cēèŋa) the five female deities of longevity.

ཚེ་རིང་དྲུག་སྐོར་ (tsēriŋ truùgɔɔ) the six symbols of longevity.

ཚེ་རིང་ནད་མེད་ (tsēriŋ nεὲmeè) long life without illness.

ཚེ་རིང་རྣམ་དྲུག (tsēriŋ nəmdruù) sm. ཚེ་རིང་དྲུག་སྐོར་.

ཚེ་རིང་པོ་ (tsē riŋbu) long-lived, long life.

ཚེ་རིང་ལོ་བརྒྱ་ (tsēriŋ mōgya) a greeting that literally means, "long life, 100 years".

ཚེ་རིལ་ (tsērii) long-life pills.

ཚེ་རོགས་ (tsēroò) see ཚེ་གྲོགས་.

ཚེ་ལ་གཟན་པོ་ (tsēla sεmbo) harming one's longevity ¶སྲོག་གཅོད་མང་པོ་བྱས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ལ་གཟན་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you do a lot of killing you will harm your longevity.

ཚེ་ལས་འདས་ (tsēlε dεὲ) vi. to die.

ཚེ་ལུག (tsēluù) a sheep bought in order to spare its life.

ཚེ་ལོ་ (tsēlo) life span.

ཚེ་སྲིང་ (tsē sīŋ) va. to lengthen/ increase a person's life.

ཚེ་སྲིང་གཡང་རྟགས་ (tsēsīŋ yāŋdaà) a symbol of longevity.

ཚེ་སྲོག (tsēsɔɔ̀) life; vi.—ཆད་ to die; va.—འཕྲོག to kill.

ཚེ་སྲོག་ཉེན་སྲུང་ (tsēsɔɔ̀ ñensuŋ) life insurance.

ཚེ་སྲོག་ཆད་ (tsēsɔɔ̀ cεὲ) see ཚེ་སྲོག.

ཚེ་བསོད་ (tsē sö̀ö) abbr. of ཚེ་ and བསོད་ནམས་.

ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་ (tsēlha nāmsum) the three deities of longevity.

ཚེ་ལྷག (tsēlhaà) the life span left over from a previous existence.

ཚེག (tsēg) the dot used between syllables in Tibetan orthography; va.—རྒྱག to insert dots between words.

ཚེག་ཚོམ་ (tsēgjom) a sound made by rats, mice, etc.

ཚེག་རྟགས་ (tsēgdaà) 1. sm. ཚེག. 2. punctuation marks.

ཚེག་ཐིག (tsēgdig) a dotted line.

ཚེག་ཐུང་ (tsēgduŋ) sm. ཚེག.

ཚེག་དྲག (tsēgdraà) sm. རྣམ་བཅད་.

ཚེག་བར་ (tsēgbar) syllable.

ཚེག་བར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ (tsēgbarjεngi yigi) a syllabic language.

ཚེག་འབྲིང་ (tsēgdreŋ) comma.

ཚེག་རིང་ (tsēgriŋ) a vertical line in the printed Tibetan script which is equivalent to a period or a full stop.

ཚེག་ཤད་ (tsēgshεὲ) abbr. of ཚེག and ཤད་.

ཚེག་ཤིང་ (tsēgshiŋ) a type of tree from Kongpo.

ཚེགས་ (tsēg) 1. difficulty, trouble. 2. p. of འཚེག.

ཚེགས་ཆུང་ (tsēgjuŋ) easy.

ཚེགས་ཆེ་ (tsēgje) difficult.

ཚེགས་པར་ (tsēgbar) sm. ཕེགས་པར་.

ཚེགས་མེད་ (tsēgmeè) easy.

ཚེགས་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ (tsēgmeè lhündrub) able to achieve a lot without much hard work/ effort.

ཚེགས་ཚེགས་སུ་སྒྲུབ་ (tsēgdzegsu drub) va. to achieve sth. through much hard work/ effort.

ཚེགས་ཡང་ (tsēgyaŋ) a hard worker.

ཚེགས་ལེན་ (tsēglen) bearing hardship; va.—བྱེད་.

ཚེབ་ (tsēm) pitchfork.

ཚེམ་ (tsēm) abbr. of ཚེམ་བུ་.

ཚེམ་སྐུད་ (tsēmgüü) stitching thread.

ཚེམ་འཁོར་ (tsēmgɔɔ) sewing machine.

ཚེམ་གླ་ (tsēmla) sewing fee.

ཚེམ་སྟོང་རྒྱག (tsēmdoŋ gyaà) va. to practice sewing without thread.

ཚེམ་དྲུབ་ (tsēmdrub) needlework, embroidery, applique, decorative stitching; va.—བྱེད་.

ཚེམ་དྲུབ་མ་ (tsēmdrubmə) needlework, embroidery, decorative stitching ¶ཞྭ་མོ་ཚེམ་དྲུབ་མ་ A hat with decorative stitching.

ཚེམ་བུ་ (tsïmbu) sewing, stitching; va.—རྒྱག to sew, to stitch.

ཚེམ་བུ་ཁང་ (tsimbugaŋ) tailor's shop.

ཚེམ་བུ་ལྕགས་སྒྲོག (tsēmbu jāgdrɔɔ̀) a type of stitching.

ཚེམ་བུ་བ་ (tsēmbɔɔ̀) tailor.

ཚེམ་བུ་བྲལ་ (tsēmbu trɛɛ) vi. to come unstitched.

ཚེམ་བུ་ཧྲལ་པོ་ (tsēmbu hrēēbo) wide stitching.

ཚེམ་བུའི་འཁོར་ལོ་ (tsēmbü kɔ̄ɔ̄lo) sewing machine.

ཚེམ་ཚེམ་ (tsēmdzem) arc. armor.

ཚེམ་ཞུ་ (tsēmshu) arc. helmet.

ཚེམ་ཞྭ་ (tsēmsha) ཚེམ་ཞུ་.

ཚེམ་བཟོ་ (tsēmso) tailoring, sewing; va.—བྱེད་ to do tailoring ¶ཚེམ་བཟོ་བཟོ་གྲྭ་ A tailoring factory.

ཚེམ་བཟོ་ཁང་ (tsēmsogaŋ) tailoring/ mending workshop.

ཚེམ་སུབ་ (tsēmsub) sm. ཚེམ་སུབས་.

ཚེམས་ (tsēm) 1. h. of སོ་. 2. imp. of འཚེམ་.

ཚེམས་གྲལ་འཁྲིག་པོ་ (tsēmdrɛɛ drigbu) h. of སོ་གྲལ་འཁྲིག་པོ་.

ཚེམས་བརྗེ་ (tsēmje) h. of སོ་བརྗེ་.

ཚེམས་སྙིལ་ (tsēmñii) h. of སོ་སྙིལ་.

ཚེམས་ཐགས་བཟང་པོ་ (tsēmdaà saŋbo) h. of སོ་ཐགས་བཟང་པོ་.

ཚེམས་དྲེག (tsēmdreg) h. of སོ་དྲེག.

ཚེམས་འབམ་ (tsēmbam) h. of སོ་འབམ་.

ཚེམས་སྨན་ (tsēmmɛn) h. of སོ་སྨན་.

ཚེམས་ཚབ་ (tsēmdzəb) h. of སོ་ཚབ་.

ཚེམས་ཚེགས་དམ་པོ་ (tsēmdzem tambo) h. of སོ་ཚེགས་དམ་པོ་.

ཚེམས་རོང་རོང་ (tsēm roŋroŋ) h. of སོ་རོང་རོང་.

ཚེམས་ཤིང་ (tsēmshiŋ) h. of སོ་ཤིང་.

ཚེམས་ལྷུ་ (tsēmlhu) h. of སོ་ལྷུ་.

ཚེམས་ཧྲལ་ཧྲལ་ (tsēm hrēēhrɛɛ) h. of སོ་ཧྲལ་ཧྲལ་.

ཚེའི་འདུ་བྱེད་ (tsēē dujeè) death, dying; vi.—གཏོང་ to die.

ཚེའི་འདུ་བྱེད་སྟོངས་ (tsēē dujeè dōŋ) sm. ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་.

ཚེའི་མེ་ཏོག (tsēē medoò) peach flower design.

ཚེའི་ཟུངས་ (tsēēsuŋ) lifespan; vi.—ཛོགས་ to have one's life expire (die).

ཚེར་ (tsēr) 1. abbr. of ཚེར་མ་. 2. zipper. 3. canceling/ balancing out a debt; va.—གཏོང་ ¶དེ་རིང་ང་ལ་སྦག་ཐོབ་པ་དེས་ཁ་སའི་བུ་ལོན་ཚེར་བཏང་བ་ཡིན་ My winning today in mahjong, canceled my debt (from previous games).

ཚེར་དཀར་ (tsēēgar) type of herb.

ཚེར་ཁབ་ (tsērgəb) needle made from a thorn.

ཚེར་སྔོན་ (tsēr ŋōn) abbr. of ཨ་བྲག་ཚེར་སྔོན་.

ཚེར་ཅན་ལྕགས་སྐུད་ (tsērjɛn jāggüü) barbed wire.

ཚེར་སྣར་ (tsērdar) fence made from thorn bushes.

ཚེར་ཐགས་ (tsērdaà) sm. ཚེར་སྣར་.

ཚེར་སྡོང་ (tsērdoŋ) thorn bush.

ཚེར་ཕུང་ (tsērbuŋ) 1. sm. ཚེར་སྡོང་. 2. a pile of thorn bushes that has been cut.

ཚེར་ཕུང་ལ་བསྐོར་ནས་རི་བོང་ལ་འཛབ་རྡོ་ (tsērpuŋla gɔ̄ɔ̄nɛ riboŋla jəbdo) sm. ཕ་བོང་ལ་བསྐོར་ནས་རི་བོང་ལ་འགྲམ་ལྕག.

ཚེར་མ་ (tsēēma) thorn; va.—ཟུག to get pricked by a thorn.

ཚེར་མ་དར་བདུམས་ (tsēēma tardum) iron fist in a velvet glove [Lit. thorn wrapped in silk].

ཚེར་མ་འདོམ་གཞལ་ (tsēēma domshɛɛ) exaggerating, making a mountain out of a molehill [Lit. measuring a thorn by འདོམ་ (length of one's outstretched arms)].

ཚེར་མ་ཚང་ཚིང་ (tsēēma tsəŋdziŋ) an area with a lot of thorn bushes.

ཚེར་མའི་ཁ་ (tsēēmɛ kā) the tip/ point of a thorn.

ཚེར་མའི་ཐོག་ཏུ་བསྡད་པ་བཞིན་ (tsēēmɛ tɔ̄ɔ̄du dɛ̄ɛba shin) a precarious/ dangerous situation [like sitting on top of a thorn].

ཚེར་མོ་ (tsērmo) two year old female sheep and goats.

ཚེར་ཙང་ (tsērdaŋ) a thorn that is stuck in a torma.

ཚེར་འཛིན་ (tsērdzin) sm. སྔངས་འཛབ་.

ཚེར་ཤིང་ (tsērshiŋ) sm. ཚེར་སྡོང་.

ཚེར་ཤུག (tsērshug) Chinese thorny juniper.

ཚེར་ལྷོག (tsērlhoò) infection caused by a thorn.

ཚེས་ (tsēè) 1. date, day of the month ¶ཚེས་པ་ལྔ་ལ་འབྱོར་པ་རེད་ (They) arrived on the fifth. ¶ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག The first day of the first month. 2. vi. to begin, to commence ¶དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདི་མ་ཚེས་གོང་ Before the twentieth century begins. ¶ཟླ་བཞི་པ་ཚེས་པ་དང་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་རེད་ (We) will go to Lhasa as soon as April starts.

ཚེས་ཁ་ (tsēēga) the beginning days of a month.

ཚེས་གྲངས་ (tsēēdraŋ) 1. date, day of the month ¶ཚེས་གྲངས་ཡོད་པའི་ཆུ་ཚོད་ A calendar clock/ watch. ¶ངས་ཚེས་གྲངས་བརྗེད་བཞག I've forgotten the date.

ཚེས་གྲངས་གཏན་འཁེལ་ (tsēēdraŋ dēnkee) fixed date/ time, definite schedule.

ཚེས་གྲངས་འགོག (tsēēdraŋ gɔɔ̀) va. to fix/ set a date or day for doing sth.

ཚེས་གྲངས་ཡག་པོ་ (tsēēdraŋ yagbo) sm. ཚེས་ཆ་བཟང་པོ་.

ཚེས་དགེ་བ་ (tsēè gewa) an auspicious day.

ཚེས་མགོ་ (tsēngo) sm. ཚེས་འགོ་.

ཚེས་འགོ་ (tsēŋgo) beginning of a month ¶ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་འགོར་ At the beginning of July (the seventh month).

ཚེས་བཅུ་ (tsēēju) see མར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་ and ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་.

ཚེས་ཆ་ (tsēēja) date for going somewhere or doing sth., date on which sth. is to take place or be done ¶ ཚེས་ཆ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་ The date has been decided.

ཚེས་ཆ་བཟང་པོ་ (tsēēja saŋbo) auspicious day/ date.

ཚེས་ཆད་ལྷག (tsēē cēēlhaà) months that have extra days or are short days.

ཚེས་ཆབ་ (tsēēcəb) sm. ཚེས་ཆུ་.

ཚེས་ཆུ་ (tsēēju) water drawn from the well on New Year's day.

ཚེས་ཆེན་ (tsēējen) the 15th day of the lunar month.

ཚེས་མཉམ་ (tsēēñam) days when the Tibetan and Western calendars are the same day.

ཚེས་གཏོར་ (tsēēdɔɔ) offering torma on the New Year's day.

ཚེས་སྟོད་ (tsēēdöö) sm. ཟླ་སྟོད་.

ཚེས་ཐམ་ (tsēēdam) date stamp, datemark.

ཚེས་ཐོ་ (tsēēto) calendar.

ཚེས་གནམ་གང་ (tsēè nāmgaŋ) the 30th day of the month.

ཚེས་པ་ (tsēēba) sm. ཚེས་.

ཚེསའབྲས་ལྟ་ (tsēndrɛè dā) va. to check for an auspicious day to perform a ceremony.

ཚེས་རྩིས་ (tsēēdzii) astrological calculations of dates.

ཚེས་གཞུག (tsēēshuù) latter part of the month.

ཚེས་བཟང་ (tsēēsaŋ) abbr. of ཚེས་ཆ་བཟང་པོ་.

ཚེས་བཟང་དུས་བཟང་ (tsēèsaŋ tüüsaŋ) 1. auspicious days (such as the 8th, 15th, 30th of the Tibetan calendar) and auspicious times.

ཚེས་བཟང་པོ་ (tsēè saŋbo) sm. ཚེས་ཆ་བཟང་པོ་.

ཚེས་རི་ (tsēèri) start of a lunar month.

ཚེས་ལོ་ (tsēèlo) lunar year.

ཚེས་ཤར་ (tsēshaa) beginning of a month.

ཚེས་བཤོལ་ (tsēèshöö) an extra day (added to a month to even out the lunar calendar).

ཚེས་ལྷག (tsēèlhaà) sm. ཚེས་བཤོལ་.

ཚོ་ (tsō) 1. plural particle ¶ དམག་མི་ཚོ་ Soldiers. 2. herd, flock, group ¶ བྱ་ཚོ་གཅིག A flock of birds.

ཚོ་ཁ་ (tsōga) sm. ཚོ་ཁག.

ཚོ་ཁག (tsōgaà) tribes, groups.

ཚོ་ཁག་གི་གཉེན་སྒྲིག (tsōgaàgi ñēndrig) group or communal marriage.

ཚོ་ཁང་ (tsōgaŋ) a police station in Lhasa in tt.

ཚོ་ཆུང་ (tsōjuŋ) small group/ unit/ tribe.

ཚོ་ཆེན་ (tsōjen) big group/ unit/ tribe.

ཚོ་ཆེས་པ་ (tsōjeèba) foods that are very greasy.

ཚོ་དང་ཚོ་ (tsōdaŋ tsō) groups and groups; va.—བྱེད་ to form into groups, to be formed in groups; va.—བགོ་ to divide into groups ¶ སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ནང་དུ་གཞོན་ནུ་ཚོ་དང་ཚོ་བྱས་ནས་རྩེད་མོ་རྩེ་གི་འདུག There are groups and groups of youths playing in the garden.

ཚོ་པ་ (tsōba) tribe, group, unit.

ཚོ་པའི་འགོ་དཔོན་ (tsōbɛ gobön) sm. ཚོ་དཔོན་.

ཚོ་པའི་བརྒྱ་དཔོན་ (tsōbɛ gyabön) leader of a hundred households.

ཚོ་པའི་སྟོང་དཔོན་ (tsōbɛ dōŋbön) leader/ chief/ head of a thousand households.

ཚོ་པོ་ (tsōbo) foods that are very greasy.

ཚོ་དཔོན་ (tsōbön) chief of a tribe, leader of a group.

ཚོ་དཔོན་རྒྱལ་ཁབ་ (tsōbön gyɛɛgəb) emirate, sheikdom.

ཚོ་བ་ (tsōwa) sm. ཚོ་པོ་.

ཚོ་སྨོན་གླིང་ (tsōmönliŋ) sm. ཚེ་སྨོན་གླིང་.

ཚོ་གཙོ་ (tsōdzo) sm. ཚོ་དཔོན་.

ཚོ་ཚོ་ (tsōdzo) groups.

ཚོ་ཟིན་ (tsō sin) vi. to be independent/ self-sufficient ¶ ཕོགས་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་ཚོ་ཟིན་ཐུབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even though (I) don't get a large salary, (I'm) able to be self-sufficient.

ཚོ་ཟིན་པོ་ (tsō simbu) well-behaved, stable, mature, having good judgment ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་ཚོ་ཟིན་པོ་འདུག This child is well-behaved.

ཚོག (tsɔ̄ɔ̀) imp. of འཚོག.

ཚོགས་ (tsɔ̄ɔ̀) 1. p. of འཚོག. 2. assembly, meeting, gathering (esp. monk's prayer assembly); va.—འཚོག to convene an assembly/ gathering/ prayer assembly. 3. a religious offering; va.—གཏོང. 4. imp. of འཚོག. 5. vi. to be able to collect/ hold ¶ སྣོད་ཆས་ལ་ཡི་ཁང་ཡོད་ཙང་ཆུ་ཚོགས་ཀྱི་མི་འདུག Because the container has holes, it can't hold water.

ཚོགས་བསྐོང་ (tsɔ̄ɔ̀goŋ) convening/ calling a meeting; va.—བྱེད་.

ཚོགས་བསྐོང་འགན་འཛིན་ (tsɔ̄ɔ̀goŋ gɛndzin) convener/ caller/ organizer of a meeting.

ཚོགས་ཁག (tsɔ̄ɔ̀gaà) bloc, clique, group.

ཚོགས་ཁག་ཆུང་ཆུང་རིང་ལུགས་ (tsɔ̄ɔ̀gaà cūŋjuŋ riŋluù) cliquishnessism, small group mentalityism.

ཚོགས་ཁག་ནག་པོ་ (tsɔ̄ɔ̀gaà nagbo) the black cliques (an epithet for antiparty, antisocialist groups).

ཚོགས་ཁང་ (tsɔ̄ɔ̀gaŋ) assembly hall, meeting hall, auditorium.

ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་ (tsɔ̄ɔ̀gaŋ cēmbo) large auditorium/ meeting hall.

ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོ་ (tsɔ̄ɔ̀gaŋ cēmmo) sm. ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་.

ཚོགས་ཁུག (tsɔ̄ɔ̀guù) small bag used to carry རྩམ་པ་ to a prayer assembly meeting (ཚོགས་).

ཚོགས་གྲྭ་ (tsɔ̄ɔ̀dro) sm. ཚོགས་ཟངས་.

ཚོགས་གྲལ་ (tsɔ̄ɔ̀drɛɛ) a row (in a meeting/ assembly); va.—སྒྲིག to order/ arrange the rows at a meeting.

ཚོགས་གྲོལ་ (tsɔ̄ɔ̀ trö̱ö̱) 1. vi. to have a meeting/ assembly disperse/ adjourn/ dismiss. 2. vi. to die.

ཚོགས་མགོན་ (tsɔ̄ɔ̀gön) presiding over a religious gathering ¶ སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཞལ་འགྲོང་ས་མཆོག་ཆེབས་བསྒྱུར་གནང་ The Dalai Lama came to preside over the Monlam ceremony.

ཚོགས་མགྲོན་ (tsɔ̄ɔ̀drön) guest at a meeting.

ཚོགས་བརྒྱ་ (tsɔ̄ɔ̀gya) a religious offering of one hundred ཚོགས་.

ཚོགས་དངུལ་ (tsɔ̄ɔ̀ŋüü) dues of a society/ association/ party.

ཚོགས་ཆུ་ (tsɔ̄gju) water for use in monks' prayer assemblies.

ཚོགས་ཆུང་ (tsɔ̄gjuŋ) committee, subcommittee; small group ¶ གསར་བརྗེའི་ཚོགས་ཆུང་ A revolutionary committee.

ཚོགས་ཆེན་ (tsɔ̄gjen) 1. congress, conference, meeting, plenary session 2. General Assembly (in United Nations). 3. central prayer assembly hall in large monasteries. 4. term used to refer to the overall monastery in contrast to its constituent colleges.

ཚོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་ (tsɔ̄gjen drüügu) high level/ rank of incarnate lamas within a monastery.

ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་ (tsɔ̄gjen ūmdzɛɛ̀) shung. the title of the monk chant master who starts the prayers during the prayer assembly meetings.

ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་ (tsɔ̄gjen shɛɛŋo) shung. the two monk officials in charge of monitoring discipline in large monasteries.

ཚོགས་ཆོས་ (tsɔ̄gcöö̀) 1. religious teaching given to a large gathering of people. 2. abbr. of ཚོགས་ and ཆོས་ར་.

ཚོགས་མཆོད་ (tsɔ̄ŋjöö̀) shung. name of the religious prayer festival held in Lhasa in the 2nd lunar month.

ཚོགས་མཆོད་སེར་སྦྲེང་ (tsɔ̄ŋjöö̀ sēēdreŋ) shung. the religious procession that takes place on the 30th day of the 2nd lunar month.

ཚོགས་མཇལ་ཞུ་ (tsɔ̄ŋjɛɛ shu̱) va. to make a religious visit to observe a prayer assembly of monks.

ཚོགས་གཉིས་ (tsɔ̄ɔ̀ñii) two types of accumulation—merit and wisdom.

ཚོགས་གདམ་ (tsɔ̄gdam) 1. sm. ཚོགས་བཤད་. 2. scolding; va.—གཏོང་ to scold; vi.—གཟིད་ to be/ get scolded ¶ དགེ་ལགས་ཀྱིས་ང་ལ་ཚོགས་གདམ་བཏང་བྱུང་ The teacher scolded me.

ཚོགས་གདོར་ (tsɔ̄ɔ̀ dɔ̄ɔ̀) abbr. of ཚོགས་ and གཏོར་མ་.

ཚོགས་ཐང་ (tsɔ̄ɔ̀daŋ) sm. ཚོགས་ར་.

ཚོགས་འདུས་ (tsɔ̄ɔ̀düü) delegate to a meeting/ assembly.

ཚོགས་དར་ (tsɔ̄ɔ̀dar) the flag of an association/ organization.

ཚོགས་དུང་ (tsɔ̄ɔ̀duŋ) the conch shell used to call monks to assemble for prayers; va.—གཏོང་.

ཚོགས་དུས་ (tsɔ̄ɔ̀düü) a session of a meeting.

ཚོགས་དོན་ (tsɔ̄ɔ̀dön) the purpose of a meeting.

ཚོགས་དྲུག (tsɔ̄ɔ̀ tru̱ù) the six sense organs in Tibetan medicine: eyes, ears, nose, tongue, body and mind.

ཚོགས་གདན་ (tsɔ̄gdɛn) the long runner-type rugs used on seating rows in monastery prayer halls.

ཚོགས་འདུ་ (tsōndu) 1. meeting, assembly, conference, congress; va.—འཚོག to hold meeting; va.—སྡུད་; —སྐོང་ to call/ convoke/ convene a meeting; vi.—གྲོལ་ to be adjourned/ dismissed (meetings, etc.). 2. shung. the National Assembly in precommunist Tibet. 3. the National Assembly in Bhutan.

ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ (tsōndu gyɛndzom) 1. a large/ plenary meeting. 2. shung. the large national assembly in tt.

ཚོགས་འདུ་ཚང་འཛོམས་ (tsōndu tsāŋdzom) assembly/ meeting at which everyone comes/ participates.

ཚོགས་འདུ་བ་ (tsōŋduwa) representative to a meeting.

ཚོགས་འདུ་འཚོག་ས་ (tsōndu tsɔ̄ɔsa) meeting/ assembly place.

ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་ (tsōndu hrāgdüü) shung. the abbreviated national assembly in tt.

ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་རྒྱས་པ་ (tsōndu hrāgdüü gyε̱ὲba) shung. the enlarged abbreviated national assembly in tt.

ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ (tsōndur shu̱ù) va. to participate in a meeting, to attend a meeting ¶ མི་དམངས་ཁྲི་ཕྲག་གིས་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་རེད་ Tens of thousands of people participated in the meeting.

ཚོགས་སྡེ་ (tsɔ̄ɔde) group, company, unit ¶ ཚོགས་མི་རྣམས་ཚོགས་སྡེ་བཞི་ལ་བགོས་པ་རེད་ (They) divided the members (of the meeting) into four groups.

ཚོགས་བརྡ་ (tsɔ̄ɔda) notice for a meeting; va.—རྒྱག.

ཚོགས་གནས་ (tsɔ̄ɔnεὲ) the site of a meeting/ conference.

ཚོགས་པ་ (tsɔ̄gba) organization, association, group, party; va.—འཛུགས་ to found an organization/ party/ group.

ཚོགས་པ་ཆུང་ཆུང་རིང་ལུགས་ (tsɔ̄gba cūŋjuŋ ri̱ŋluù) cliquish; small-group mentality.

ཚོགས་པའི་ཀྲི་པུའུ་ (tsɔ̄gbε drībuu) tib. ch. branch of an organization/ party.

ཚོགས་པའི་ཀྲི་ཧྲུའུ་ (tsɔ̄gbε drīhruu) tib. ch. secretary of a branch of an organization/ party.

ཚོགས་པའི་སྐྱིད་སྡུག (tsɔ̄gba gyīīduù) the membership of a club/ association.

ཚོགས་པའི་བྱེད་སྒོའི་ཉིན་མོ་ (tsɔ̄gba ce̱ègö ñi̱nmo) anniversary of the establishment of an organization/ party.

ཚོགས་པའི་སློབ་གྲྭ་ (tsɔ̄gbε lābdra) a school sponsored by an organization/ party.

ཚོགས་དཔོན་ (tsɔ̄gbön) 1. head of an association/ organization.

ཚོགས་སྤྱི་ (tsɔ̄gji) 1. the collective. 2. the whole meeting/ assembly ¶ ཚོགས་སྤྱིའི་བསམ་འཆར་ག་རེ་ཡོད་དམ་ What is the opinion of the meeting as a whole?

ཚོགས་ཕོར་ (tsɔ̄gbɔɔ) large wooden eating bowl brought by monks to monastic prayer assemblies.

ཚོགས་བྱིངས་ (tsɔ̄ɔjiŋ) the ordinary members in an association/ organization.

ཚོགས་དབུ་ (tsɔ̄ɔ ū) the main seat (throne) in a monks' prayer assembly hall.

ཚོགས་མ་བསགས་ (tsɔ̄ɔ ma̱ sāà) vi. to not to accumulate merit.

ཚོགས་མི་ (tsɔ̄ɔmi) member of a society/ organization/ association/ group.

ཚོགས་གཙོ་ (tsɔ̄gdzo) leader or chief of an organization/ association/ assembly/ delegation, chairman or president of a council/ committee ¶ ཚོགས་གཙོ་བགྲེས་གཞོན་ The Chairman and the Vice Chairman.

ཚོགས་ཚོགས་ (tsɔ̄ɔ tsɔ̄ɔ) 1. p. of ཚོགས་འཚོག. 2. gathering; va.—བྱེད་ ¶ མི་དམངས་ཚོས་དེང་སང་ཚོགས་ཚོགས་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Nowadays, the people are assembling in many gatherings.

ཚོགས་འཚོག (tsɔ̄ɔ tsɔ̄ɔ) va. to gather/ convene a meeting.

ཚོགས་འཛོམས་ (tsɔ̄ɔ dzo̱m) 1. gathering, meeting, assembly; va.—བྱེད་ to assemble, to gather.

ཚོགས་རྫས་ (tsɔ̄gdzεὲ) small things like candies, cookies, fruits that are offered with ཚོགས་ offerings.

ཚོགས་ཞུགས་ (tsɔ̄gshuù) a participant in a conference.

ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ (tsɔ̄gshuù gyε̱ε̱gəb) member state ¶ མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ A member state of the United Nations.

ཚོགས་ཞུགས་ཐོབ་ཐང་ (tsɔ̄gshuù tōbdaŋ) the right to attend meetings.

ཚོགས་ཞུགས་ཆད་ (tsɔ̄gshuù cε̱ὲ) vi. to be absent from a meeting.

ཚོགས་ཞུགས་ལག་ཁྱེར་ (tsɔ̄gshuù la̱ggyer) a permit to attend a meeting/ assembly.

ཚོགས་ཟངས་ (tsɔ̄gsaŋ) a large cauldron for making the monk's tea/ soup that is served at prayer assembly meetings.

ཚོགས་བསྡུམ་ (tsɔ̄ɔ du̱m) 1. va. to accumulate merit. 2. va. to gather many people in one place.

ཚོགས་གཟིགས་ (tsɔ̄gsiì) shung. government officials looking at/ inspecting a gathering of monks.

ཚོགས་ར་ (tsɔ̄ɔra) meeting place/ site, assembly place, conference hall ¶ ཚོགས་རའི་གྱང་ངོས་སུ་ On the wall of the meeting place.

ཚོགས་རམ་དགེ་བཤེས་ (tsɔ̄gram ge̱sheè) sm. ཚོགས་རམས་པ་.

ཚོགས་རམས་པ་ (tsɔ̄ɔramba) a geshe degree obtained during ཚོགས་མཆོད་ (lower than ལྷ་རམ་པ་).

ཚོགས་ལང་ (tsɔ̄ɔlaŋ) 1. two monks debating in the midst of large gathering of monks. 2. standing up at a meeting to be criticized; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་ཕྲུག་དེས་ཁྲིམས་ལམ་འགལ་ཙང་དགེ་རྒན་གྱིས་ཚོགས་ལང་བྱེད་དུ་བཅུག་འདུག Because the student violated the rules, the teacher made him stand up at a meeting and be criticized.

ཚོགས་ཤ་ (tsɔ̄gsha) meat that is offered with a ཚོགས་ offering.

ཚོགས་བཤད་ (tsɔ̄gshεὲ) speech or comment at a meeting; va.—བྱེད་ ¶ བསམ་འཆར་ཚོགས་བཤད་བྱེད་དགོས་ We have to speak our opinions at the meeting.

ཚོགས་ས་ (tsɔ̄gsa) sm. ཚོགས་ར་.

ཚོགས་གསོག (tsɔ̄ɔ sɔ̄ɔ) va. to accumulate good merit (good karma).

ཚོང་ (tsōŋ) business, trading, buying and selling; va.—རྒྱག to do business, to do trading ¶ ཁོས་བོད་ལ་ཚོང་བརྒྱབ་པ་རེད་ He did business in Tibet.

ཚོང་རྐུབ་རྡིབ་ (tsōŋ gūb di̱b) vi. to go bankrupt, to lose all one's capital in business.

ཚོང་སྐད་ (tōŋgεὲ) commercial language, business terminology.

ཚོང་སྐོར་ (tsōŋgɔɔ) 1. going around the market; va.—ལ་འགྲོ་. 2. business/ trading completed in one period or season.

ཚོང་སྐུར་ (tsōŋguu) sending sb. to do trading for oneself.

ཚོང་ཁ་ (tsōŋga) selling; vi.—རྒྱུག to be selling well.

ཚོང་ཁ་རྒྱུག་པོ་ (tsōŋga gyu̱gbu) doing good business, selling well ¶ དེང་སྐབས་ཁ་གདན་གྱི་ཚོང་ཁ་རྒྱུག་པོ་འདུག The carpets are selling well nowadays.

ཚོང་ཁང་ (tsōŋgaŋ) shop, store.

ཚོང་ཁེ་ (tsōŋge) business profit.

ཚོང་ཁེ་སྤོགས་ (tsōŋ kēbɔɔ) sm. ཚོང་ཁེ་.

ཚོང་ཁྲལ་ (tsōŋtrεε) commercial tax, tax on trade or business, sales tax, duty, tariff.

ཚོང་ཁྲལ་མེད་པའི་གྲུ་ཁ་ (tsōŋdrεεme̱ebε tru̱gə) free port.

ཚོང་ཁྲོམ་ (tsōŋdrom) sm. ཚོང་འདུས་.

ཚོང་མཁན་ (tsōŋñεn) seller, trader.

ཚོང་འགོས་ (tsōŋgöö) trading; va.—བྱེད་.

ཚོང་འགོས་འཐབ་ལེན་ (tsōŋgöö təblen) sm. ཚོང་འགོས་.

ཚོང་གུན་ (tsōŋgün) a loss in business/ trading.

ཚོང་གྲུ་ (tsōŋdru) commercial boat, merchant marine vessel/ ship, freighter.

ཚོང་གྲོགས་ (tsōŋdrɔɔ) business partner, business colleague.

ཚོང་འགོ་འཁྱོངས་ (tsōŋgo kyōŋ) va. to be able to manage one's business.

ཚོང་འགྲིག (tsōŋ dri̱g) vi. to have a transaction/ deal/ sale get settled ¶ ངས་སྒོར་མོ་བཅུ་སྤྲད་ནས་ཚོང་འགྲིགས་སོང་ After I gave him ten dollars, the deal was

settled.

ཚོང་འགྲིམ་ (tsōŋ drim) va. to take one's goods from place to place to sell.

ཚོང་འགྲུལ་ (tsōŋdrüü) trading activities/ dealings, commercial intercourse, commerce, trade.

ཚོང་འགྲུལ་བཀག་འགོག (tsōŋdrüü gāŋgɔɔ̀) trade/ commercial embargo.

ཚོང་འགྲུལ་གྲུ་ཁ་ (tsōŋdrüuu trugə) sm. ཚོང་དོན་གྲུ་ཁ་.

ཚོང་འགྲུལ་གྲོང་ཁྱེར་ (tsōŋdrüü troŋgyee) commercial town/ city.

ཚོང་འགྲུལ་པ་ (tsōŋdrüübə) traveling salesman, trader.

ཚོང་འགྲེམས་ (tsōŋdrem) 1. sales, selling things; va.—བྱེད་ to sell. 2. va. to show/ display one's merchandise.

ཚོང་རྒྱག (tsōŋ gyaà) va. to do trading, to buy and sell.

ཚོང་རྒྱུ་དངོས་པོ་ (tsōŋgyu ŋōòbo) goods or merchandise for sale.

ཚོང་རྒྱུ་འཇོག (tsōŋgyu jɔ̀ɔ) va. to leave sth. to be sold.

ཚོང་རྒྱུག་པོ་ (tsōŋ gyugbo) good business, good turnover in sales.

ཚོང་རྒྱུག་པོའི་ཚོང་ཟོག (tsōŋ gyugbü tsōŋsɔɔ̀) fast-selling items.

ཚོང་སྒར་ (tsōŋgar) shopping stall (in a market).

ཚོང་སྒོ་འབྱེད་ (tsōŋgo jeè) va. to open a business, to begin trading.

ཚོང་སྒྲིག (tsōŋdrig) arranging the terms of trade/ sale, bargaining; va.—བྱེད་.

ཚོང་སྒྱུར་ (tsōŋgyur) selling; va.—བྱེད་ to sell ¶ ཁོང་ཚོའི་ཁང་པ་ཚོང་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are selling their house.

ཚོང་བཅོལ་ (tsōŋjöö) consigning sth. to sell; va.—འཇོག; —བྱེད་ to leave sth. on consignment; va.—ཉར་ to keep goods on consignment.

ཚོང་བཅོལ་ཁང་ (tsōŋjöögaŋ) a store that sells things on consignment, commission shop.

ཚོང་བཅོལ་ཉོ་སྡུས་ཚོང་ཁང་ (tsōŋjöö ñodüü tsōŋgaŋ) sm. ཚོང་བཅོལ་ཁང་.

ཚོང་བཅོལ་ཚོང་ཁང་ (tsōŋjöö tsōŋgaŋ) sm. ཚོང་བཅོལ་ཁང་.

ཚོང་ཆང་ (tsōŋjaŋ) toasting with liquor/ beer after a business deal; va.—གཏོང་.

ཚོང་ཆིངས་ (tsōŋciŋ) trade agreement/ pact/ treaty.

ཚོང་ཆུང་ཉི་ཚེ་བ་ (tsōŋjuŋ ñidzewa) small trader, shopkeeper, peddler, vendor.

ཚོང་ཉེས་ (tsōŋ ñeè) sm. ཚོང་ཕམ་.

ཚོང་ཉེས་སྒོ་རྒྱག (tsōŋñeè gogyaà) bankruptcy, insolvency.

ཚོང་ཉོ་ (tsōŋño) buying and selling, (doing) commerce; va.—བྱེད་.

ཚོང་གཉེར་ (tsōŋñer) business enterprise.

ཚོང་གཉེར་ཁང་ (tsōŋñergaŋ) business enterprise, store, shop.

ཚོང་གཉེར་ཁྲུའུ་ (tsōŋñer trū) tib. ch. business division.

ཚོང་གཉེར་པ་ (tsōŋñerba) salesman in a store.

ཚོང་གཉེར་གྱི་དུས་ཚོད་ (tsōŋñergi tüüdzöö) the time a shop is open for business.

ཚོང་གཉེར་རུ་ཁག (tsōŋñer rugaà) a company of traveling merchants.

ཚོང་གཏམ་ (tsōŋdam) trader's talk, business talk/ conversation; va.—ཤོད་.

ཚོང་རྟགས་ (tsōŋdaà) trademark.

ཚོང་རྟགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ (tsōŋdaàgi jədrim) trademark law.

ཚོང་རྟགས་རྒྱག་དབང་ (tsōŋdaà gyaàwaŋ) right to use a trademark.

ཚོང་རྟགས་ཆེད་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (tsōŋdaà cēèjöögi wāŋja) exclusive right to use a trademark.

ཚོང་རྟགས་ཐོ་འགོད་ (tsōŋdaà tōgöö) trademark registration.

ཚོང་སྟེགས་ (tsōŋdeg) counter or table on which things are sold.

ཚོང་ཐག་གཅོད་ (tsōŋdaà jöö) va. to settle a business deal or sale.

ཚོང་ཐག་ཆོད་ (tsōŋdaà cöö) vi. to come to an agreement on a business deal/ sale.

ཚོང་ཐོ་ (tsōŋto) list of things sold, account book/ ledger of sales; va.—རྒྱག to record sales in an account book/ ledger.

ཚོང་དུས་ (tsōŋdüü) the time a store or market is open.

ཚོང་དོན་ (tsōŋdön) commerce, trade ¶ ཚོང་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་ Commercial advertisement.

ཚོང་དོན་ཀུང་སི་ (tsōŋdön gūŋsi) tib. ch. trading company.

ཚོང་དོན་ཁང་ (tsōŋdöngaŋ) department of commerce, commerce/ business bureau.

ཚོང་དོན་གྱི་ཆན་ཙན་ (tsōŋdöngi tsēndzɛn) tib. ch. sm. ཚོང་དོན་ལས་ཚབ་.

ཚོང་དོན་གྲུ་ཁ་ (tsōŋdön trugə) commercial port.

ཚོང་དོན་འགག་སྒོ་ (tsōŋdön gaàgo) customs, duties (for importing and exporting).

ཚོང་དོན་ཆིངས་ཡིག (tsōŋdön ciŋyii) commercial treaty.

ཚོང་དོན་ཆོད་ཡིག (tsōŋdön cööyii) commercial agreement.

ཚོང་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་ (tsōŋdön triidraà) commercial advertisement.

ཚོང་དོན་སྤྱི་གཉེར་ཁང་ (tsōŋdön jiñergaŋ) commercial company/ corporation, general trading company/ corporation.

ཚོང་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ (tsōŋdön jigyəbba) trade agent.

ཚོང་དོན་པུའུ་ (tsōŋdön būū) tib. ch. Commerce Department (U.S.A.).

ཚོང་དོན་བློན་ཆེན་ (tsōŋdön lōnjen) Minister/ Secretary of Commerce.

ཚོང་དོན་མ་རྐང་ཀུང་སི་ (tsōŋdön magaŋ gūŋsi) tib. ch. shareholding company.

ཚོང་དོན་ལས་ཁུངས་ (tsōŋdön lɛ̀ɛguŋ) Department of Commerce (U.S.A.).

ཚོང་དོན་ལས་ཚབ་ (tsōŋdön lɛ̀ɛdzəb) commercial charge d'affaires, commercial agent, trade agent/ representative.

ཚོང་དོན་ལས་ཚབ་ཁང་ (tsōŋdön lɛ̀ɛdzəbgaŋ) trade agent/ representative's office.

ཚོང་དོན་ལས་ཚབ་ཁྲུའུ་ (tsōŋdön lɛ̀ɛdzəb trūū) tib. ch. trade agency, trade representative's office.

ཚོང་བདག (tsōŋdaà) shopkeeper, merchant.

ཚོང་འདུས་ (tsōŋdüü) market place, bazaar, trade fair.

ཚོང་འདུས་མགྲོན་པོ་ (tsōŋdüü drōmbo) 1. people at a market/ bazaar. 2. a temporary gathering [Lit. visitors/ guests at a bazaar].

ཚོང་འདུས་ཉིན་མོ་ (tsōŋdüü ñinmo) market day, the day a market is held.

ཚོང་རྡལ་ (tsōŋdɛɛ) 1. sm. ཚོང་འདུས་. 2. village, hamlet.

ཚོང་ན་ཕ་ཡང་འཚོང་ཞིང་ ཚོང་ན་མ་ཡང་བཤའ་བ (tsōŋna pāyŋ tsōŋshiŋ tōŋna mayaŋ shāwa) an extremely evil person who is capable of doing the worst evil [Lit. a person who will sell his father if he can be sold and slaughter his mother is she can be sold].

ཚོང་པ་ (tsōŋba) trader, merchant.

ཚོང་པ་ཁྲམ་པ་ (tsōŋba trāmba) dishonest trader.

ཚོང་པ་ཚོང་ཤག (tsōŋba tsōŋshaà) sm. ཚོང་ཤག.

ཚོང་པར་ (tsōŋbar) sm. ཚོང་རྟགས་.

ཚོང་དཔོན་ (tsōŋbön) merchant, large trader.

ཚོང་སྤོགས་ (tsōŋbɔɔ̀) business profit.

ཚོང་སྤྱི་ (tsōŋji) shung. trade agent (of traditional Tibetan government) ¶ རྒྱལ་རྩེ་ཚོང་སྤྱི་ The Gyantse Trade Agent.

ཚོང་ཕམ་ (tsōŋpam) business loss ¶ ཁོ་ཚོར་ཚོང་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་པ་རེད་ They incurred a large loss (in their business); vi.—ཤོར་ to incur a loss (in business).

ཚོང་ཕྱུགས་ (tsōŋjuù) animals/ livestock for sale.

ཚོང་ཕྲུག (tsōŋdruù) trader's assistant; va.—བྱེད་.

ཚོང་བྱང་ (tsōŋjaŋ) brand name, trademark.

ཚོང་སྲིན་ (tsōŋdrin) the manner in which sth. is selling ¶ དེང་སང་ཚོང་སྲིན་ཆེ་ཤོས་བཟའ་བཅའ་རེད་ Nowadays the thing that is selling best is foodstuffs.

ཚོང་སྲིན་པོ་ (tsōŋ drimbu) good sales, selling well ¶ དེ་རིང་ཚོང་སྲིན་པོ་འདུག་གས་ Did you have good sales today?

ཚོང་དབང་གཅིག་བདག (tsōŋwaŋ jīgdaà) trade/ commercial monopoly; va.—བྱེད་.

ཚོང་འབོར་གདན་འབེབས་ (tsōŋbɔɔ dēmbeb) sales limit/ ceiling.

ཚོང་འབྲུ་ (tsōŋdru) 1. grain sold as a commodity, commodity grain. 2. the grain that the government sells to urban residents and workers.

ཚོང་འབྲུ་ཐོན་སའི་རྟེན་གཞི་ (tsōŋdru tōnsɛ dēnshi) a commodity grain base (selected villages and xiang with large grain output from which large amounts of grain are bought as quotas by the government).

ཚོང་འབྲེལ་ (tsōŋdree) trade relations, trade; va.—བྱེད་ to have trade relations ¶ ཡུལ་གཉིས་བར་ཚོང་འབྲེལ་གསར་དུ་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The two countries are establishing trade relations.

ཚོང་འབྲེལ་གྲོས་མཐུན་ (tsōŋdree trö̤ödün) trade agreement.

ཚོང་འབྲེལ་མཉམ་ལས་ (tsōŋdree ñāmlɛ̀ɛ) marketing cooperative.

ཚོང་འབྲེལ་དོན་གཅོད་ (tsōŋdree tönjöö) trade office/ bureau.

ཚོང་འབྲེལ་གསར་ཤོག (tsōŋdree sārshoò) Journal of Commerce.

ཚོང་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (tsōŋdree lhēndzoò) 1. trade conference. 2. trade association.

ཚོང་སྒྲིལ་ (tsōŋdree) business partner ¶ ང་གཉིས་ཚོང་འབྲིལ་ཡིན་ We two are business partners.

ཚོང་རྩ་ (tsōŋdza) business capital.

ཚོང་རྩིས་ (tsōŋdzii) calculating business profit or loss; va.—རྒྱག.

ཚོང་ཚབ་ (tsōŋdzəb) sales agent, trade agent.

ཚོང་ཚོགས་ (tsōŋdzɔɔ̀) trade group/ association.

ཚོང་མཚམས་འཇོག (tsōŋdzam jɔ̀ɔ) 1. va. to stop selling/ doing business ¶ དཔྱིད་ཀ་དགུན་ཆས་ཚོང་མཚམས་འཇོག་གི་རེད་ In the spring they stop selling winter clothes. 2. va. to close down stores in a boycott.

ཚོང་རྫས་ (tsōŋdzɛɛ̀) sm. ཚོང་ཟོག.

ཚོང་ཟོག (tsōŋsɔɔ̀) commodities, merchandise, goods.

ཚོང་ཟོག་སྐྲོག་འཁྱེར་ (tsōŋsɔɔ̀ gɔ̄gkyer) smuggling; va.—བྱེད་.

ཚོང་ཟོག་སྐོར་འགྲེམ་ (tsōŋsɔɔ̀ gɔ̄ndrem) commodity circulation, trade circulation.

ཚོང་ཟོག་སྐྱེལ་ཐོ་ (tsōŋsɔɔ̀ gyēēdo) invoice, manifest.

ཚོང་ཟོག་ཁ་རྒྱུག་པོ་ (tsōŋsɔɔ̀ kā gyugbu) things that sell well.

ཚོང་ཟོག་འཁོར་རྒྱུག (tsōŋsɔɔ̀ kɔ̄ɔgyuù) circulation of commodities.

ཚོང་ཟོག་གི་རྣམ་པ་ (tsōŋsɔɔ̀gi nāmba) forms of commodities, commodity types.

ཚོང་ཟོག་གི་ཚོང་ར་ (tsōŋsɔɔ̀gi tsōŋra) commodity market.

ཚོང་ཟོག་འགྲོ་རྒྱུག (tsōŋsɔɔ̀ drogyuù) circulation of commodities.

ཚོང་ཟོག་འགྲོ་རྒྱུག་གི་འབྲེལ་རིམ་ (tsōŋsɔɔ̀ drogyuùgi dreerim) the process of commodity circulation.

ཚོང་ཟོག་རྒྱུག་པོ་ (tsōŋsɔɔ̀ gyugbu) sm. ཚོང་ཟོག་ཁ་རྒྱུག་པོ་.

ཚོང་ཟོག་རྒྱུན་འཁོར་ (tsōŋsɔɔ̀ gyüngɔɔ) circulation of commodities.

ཚོང་ཟོག་མངགས་ (tsōŋsɔɔ̀ ŋāà) va. to order goods/ commodities.

ཚོང་ཟོག་མངགས་ཐོ་ (tsōŋsɔɔ̀ ŋāàdo) a list of goods that were ordered.

ཚོང་ཟོག་ཆུང་བ་ (tsōŋsɔɔ̀ cūŋwa) petty commodities.

ཚོང་ཟོག་ཆུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ (tsōŋsɔɔ̀ cūŋwɛ bēnjɔɔ) petty commodity economy.

ཚོང་ཟོག་བརྗེ་རེས་ (tsōŋsɔɔ̀ jeèreè) exchange of commodities.

ཚོང་ཟོག་རྟོག་བཤེར་ཅུའུ་ (tsōŋsɔɔ̀ tōgsher jū) tib. ch. bureau for the inspection of commodities.

ཚོང་ཟོག་ཐོན་སྐྱེད་ (tsōŋsɔɔ̀ tōngyeè) commodity merchandise production.

ཚོང་ཟོག་བདག་གཉེར་ (tsōŋsɔɔ̀ dagñer) management of commodities.

ཚོང་ཟོག་སྣ་བརྒྱའི་ཀུང་སི་ (tsōŋsɔɔ̀ nāgyɛ gūŋsi) tib. ch. department store, general store.

ཚོང་ཟོག་སྣ་མང་ (tsōŋsɔɔ̀ nāmaŋ) general merchandise, many different kinds of goods/ merchandise ¶ ཚོང་ཟོག་སྣ་མང་ཚོང་ཁང་ department store.

ཚོང་ཟོག་སྣ་མང་ཀུང་སི་ (tsōŋsɔɔ̀ nāmaŋ gūŋsi) sm. ཚོང་ཟོག་སྣ་བརྒྱའི་ཀུང་སི་.

ཚོང་ཟོག་དཔལ་འབྱོར་ (tsōŋsɔɔ̀ bēnjɔɔ) commodity economy.

ཚོང་ཟོག་ཕྱིར་ལོག (tsōŋsɔɔ̀ cīīlɔɔ̀) sales returns, return of merchandise sold.

ཚོང་ཟོག་དབོར་འདྲེན་ (tsōŋsɔɔ̀ wɔndren) transporting goods/ merchandise; va.—བྱེད་.

ཚོང་ཟོག་ཙག་ཙིག (tsōŋsɔɔ̀ dzəgdzig) miscellaneous goods/ merchandise.

ཚོང་ཟོག་འཚོང་མཁན་ (tsōŋsɔɔ̀ tsōŋgɛn) salesman, trader.

ཚོང་ཟོག་ལྷར་བསྐུར་ཆོས་ལུགས་ (tsōŋsɔɔ̀ lhāāguu cōōluù) commodity fetishism.

ཚོང་ཟོང་ (tsōŋsoŋ) sm. ཚོང་ཟོག.

ཚོང་ཟླ་ (tsōŋda) sm. ཚོང་གྲོགས་.

ཚོང་ཡ་ (tsōŋya) sm. ཚོང་གྲོགས་.

ཚོང་ཡིག (tsōŋyiì) business letter, business documents.

ཚོང་ཡུལ་ (tsōŋyüü) market, bazaar.

ཚོང་གཡོག (tsōŋyɔɔ̀) 1. clerk, salesperson. 2. servant of a trader.

ཚོང་ར་ (tsōŋra) marketplace, bazaar.

ཚོང་ར་གློད་ (tsōŋra lōō) va. to liberalize the market (system).

ཚོང་རའི་སྒོ་འབྱེད་ (tsōŋrɛ go jeè) va. to open a market/ bazaar.

ཚོང་རའི་སྔོན་ཚོད་ (tsōŋrɛ ŋōndzöö) market forecast.

ཚོང་རའི་གནས་ཚུལ་ (tsōŋrɛ nɛ̄ɛ̀dzüü) market conditions/ situation.

ཚོང་རོགས་ (tsōŋrɔɔ̀) 1. sales assistance. 2. sb. helping one sell; va.—བྱེད་ ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ངའི་ཅ་ལག་འདི་ཚོང་རོགས་བྱེད་དང་ Please help me to sell my things.

ཚོང་ལམ་ (tsōŋlam) 1. trade route. 2. a market; va.—བཤངས་ to open new markets, to clear a new path for business.

ཚོང་ལས་ (tsōŋlɛɛ̀) business, commerce, trade; va.—བྱེད་ to do business ¶ མང་ཆེ་བས་འཚོ་ཐབས་ལ་ཚོང་ལས་བྱས་པ་རེད་ Most (of the people) did business for their livelihood.

ཚོང་ལས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ (tsōŋlɛɛ̀gi dēnɛɛ̀) commercial center.

ཚོང་ལས་ཀྱི་མ་རྩ་ (tsōŋlɛɛ̀gi madza) commercial capital.

ཚོང་ལས་ཁང་ (tsōŋlɛɛ̀gaŋ) trade office.

ཚོང་ལས་ཁོངས་ཀྱི་བཟོ་ཚོགས་ (tsōŋlɛɛ̀goŋgi sodzɔɔ̀) trade union.

ཚོང་ལས་གོང་ཁྱད་ (tsōŋlɛɛ̀ goŋgyɛɛ̀) trade price difference.

ཚོང་ལས་གྲོས་མཐུན་ (tsōŋlɛɛ̀ trö̤ödün) trade agreement.

ཚོང་ལས་འཇོག (tsōŋlɛɛ̀ jɔ̀ɔ) va. to go out of business.

ཚོང་ལས་ཐིང་ (tsōŋlɛɛ̀ tīŋ) tib. ch. trade office.

ཚོང་ལས་དྲ་བ་ (tsōŋlɛɛ̀ trawa) commercial network, trade network.

ཚོང་ལས་སྤྱི་ཚན་ཁག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ (tsōŋlɛɛ̀

dedzɛngaàgi drigdzuù) Chamber of Commerce.
ཚོང་ལས་པ་ (tsōŋlɛɛ̀ba) employee in a shop, salesman, businessman.
ཚོང་ལས་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (tsōŋlɛɛ̀ jɔbdɛn trɛɛrim) commercial bourgeoisie.
ཚོང་ལས་གཙིགས་འཛིན་རིང་ལུགས་ (tsōŋlɛɛ̀ dzīŋdzin riŋluù) mercantilism.
ཚོང་ལས་ཚོགས་པ་ (tsōŋlɛɛ̀ tsōgba) Chanber of Commerce.
ཚོང་ལས་བཞག (tsōŋlɛɛ̀ shàà) p. of ཚོང་ལས་འཛོག.
ཚོང་ལས་ལམ་འགྲོ་ (tsōŋlɛɛ̀ lāmdro) fortune/ luck in business.
ཚོང་ལས་སིལ་ཚོང་ཚན་པ་ (tsōŋlɛɛ̀ sīīdzoŋ tsēmba) retail sale unit/ office.
ཚོང་ལོག (tsōŋlɔɔ̀) black marketing.
ཚོང་ཤག (tsōŋshaà) regular customer.
ཚོང་ཤོག (tsōŋshɔɔ̀) a group/ association of traders.
ཚོང་བཤམས་ས་ (tsōŋshamsa) vender's stand/ booth.
ཚོང་སྲང་ (tsōŋsaŋ) a scale for measuring commodities for sale.
ཚོང་སློག (tsōŋlɔɔ̀) reneging/ going back on a deal; va.—རྒྱག.
ཚོང་ལྷ་ (tsōŋlha) deity of wealth/ fortune.
ཚོངས་ (tsōŋ) imp. of འཚོང་.
ཚོད་ (tsöö) 1. judgement, guess, estimation; va.—བྱེད་ to guess, to estimate, to approximate ¶ངས་ཚོད་བྱས་ན་ཁོ་ལ་དངུལ་སྒོར་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པ་རེད་ I would estimate that he has five thousand dollars. 2. the correct/ right amount; va.—བྱེད་; —འཛིན་ to do in the correct/ right amount ¶ཁ་ལག་ཟ་ཚོད་མ་བྱས་ན་ན་གི་རེད་ If (you) don't eat correctly (you) will get sick. 3. seems, looks like ¶རྒྱ་ནག་དུ་དེང་སང་ནང་འཁྲུག་ཡོད་ཚོད་འདུག It looks like there is civil war in China. ¶ད་ཕྲུག་གུ་ཚོ་ལྟོགས་ཚོད་ཡིན་ It seems that the children are hungry now. 4. abbr. of ཚོད་མ་. 5. abbr. of ཆུ་ཚོད་.
ཚོད་བགམ་ (tsöögam) estimating, assessing, judging; va.—བྱེད་ to estimate/ judge/ assess; va.—ཐེབས་ to have an estimate work out ¶ངས་ཚོད་བགམ་བྱས་ན་ If I were to estimate.
ཚོད་རྒྱུགས་ (tsöö gyuù) va. to give an exam at the start of school to assess the level/ standard students are at.
ཚོད་བརྒལ་ (tsöö gɛɛ) vi. to pass/ exceed a limit ¶སློབ་གྲྭའི་ལོ་ཚོད་ལས་བརྒལ་ན་སློབ་གྲྭར་འཛུག་གི་མ་རེད་ Once you exceed the age limit for school you won't be admitted.
ཚོད་ཅན་ (tsööjɛn) sm. ཚོད་འཛིན་པོ་.
ཚོད་འཇལ་ (tsöö jɛɛ) va. to measure.
ཚོད་ཉུལ་ (tsöö ñüü) va. to check/ test.
ཚོད་བདུམ་ (tsöödum) steamed stuffed bun.
ཚོད་ལྟ་ (tsööda) 1. test, trial, experiment; —བྱེད་ ¶ས་གནས་དེ་ཚོར་གྲོ་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཚོད་ལྟ་བྱས་པ་རེད་ (They) tested whether wheat can be grown in those regions.
ཚོད་ལྟ་ཁང་ (tsöödagaŋ) experimental laboratory, testing room.
ཚོད་ལྟ་བྱེད་ས་ (tsööda ceesa) test ground, experimental site.
ཚོད་ལྟ་ཚོད་བགམ་ (tsööda tsöögam) sm. ཚོད་ལྟ་.
ཚོད་ལྟ་ཞིང་ར་ (tsööda shiŋrə) experimental farm/ plot.
ཚོད་ལྟའི་རྟེན་གཞི་ (tsöödɛ dēnshi) testing base, experimental site.
ཚོད་ལྟའི་ཕྱུགས་ར་ (tsöödɛ cūùrə) experimental/ test pasture.
ཚོད་ལྟའི་ཞིང་ཁ་ (tsöödɛ shiŋgə) sm. ཚོད་ལྟ་ཞིང་ར་.
ཚོད་ལྟའི་ཡོ་བྱད་ (tsöödɛ yojɛɛ̀) experimental tools.
ཚོད་ལྟའི་ར་བ་ (tsöödɛ rawa) proving ground, testing ground/ site.
ཚོད་ལྟའི་ཤེལ་སྦུག (tsöödɛ shēēbuù) test tube.
ཚོད་ལྟའི་ཤོག་བུ་ (tsöödɛ shōgbu) litmus paper, test paper.
ཚོད་ལྟའི་ས་གནས་ (tsöödɛ sānɛɛ̀) sm. ཚོད་ལྟ་བྱེད་ས་.
ཚོད་ལྟར་འཚོང་བའི་ཐོན་རྫས་ (tsöödar tsōŋwɛ töndzɛɛ̀) sm. འཚོང་ཚོད་ཐོན་ཚད་.
ཚོད་ལྟར་འཛུགས་ (tsöödar dūù) va. to put into operation as a trial, to establish on a trial basis.
ཚོད་བལྟས་ར་སྤྲོད་ (tsöödɛɛ̀ radröö) verify/ prove by testing or by having a trial; va.—བྱེད་.
ཚོད་སྔོན་ཁང་ (tsöödöngaŋ) kitchen (for vegetable dishes).
ཚོད་བལྟ་ (tsööda) sm. ཚོད་ལྟ་.
ཚོད་ཐིག (tsöö tīg) vi. to appraise, to estimate, to judge, to guess. ¶ཟ་ཚོད་མ་ཐིག་ན་ If you don't judge correctly (how much) to eat. ¶ད་རེས་ཚོང་འདི་ཡག་པོ་ཡོང་མིན་ཚོད་ཐིག་གི་མི་འདུག I can't estimate whether sales these days will be good or bad.
ཚོད་ཐིག་པ་བྱེད་ (tsöö tīgbə cee) va. to estimate, to appraise/ judge.
ཚོད་ཐིག་པོ་ (tsöö tīgbu) good appraiser/ estimater.
ཚོད་འདེབས་ (tsöndeb) trial/ test/ experimental planting; va.—བྱེད་.
ཚོད་རྡོ་དབྱུག (tsöödo yūù) va. to test/ check sth. ¶ངས་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ཡོད་མེད་ཁོས་ང་ལ་ཚོད་རྡོ་དབྱུག་གི་འདུག He is testing to see if I had heard that information. [Lit. to throw a stone to test (the depth of) a water].
ཚོད་ལྡན་ (tsöndɛn) sm. ཚོད་འཛིན་པོ་.
ཚོད་སྡེར་ (tsööder) a plate for serving/ eating vegetable dishes.
ཚོད་སྡོར་ (tsöödɔr) meat used in vegetable dishes.
ཚོད་དཔག (tsööbaà) estimating, guessing; va.—བྱེད་ to guess, to estimate ¶ད་ལོའི་སྟོན་ཐོག་ག་ཚོད་ཡོང་མིན་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཁག་པོ་རེད་ It's hard to estimate how much this year's harvest will be.
ཚོད་དཔག་གྲངས་ཚད་ (tsööbaà traŋdzɛɛ̀) probability (in math).
ཚོད་དཔག་ཆུང་དྲགས་ (tsööbaà cūŋdraà) underestimation, underrating; va.—བྱེད་.
ཚོད་དཔག་ཆེ་དྲགས་ (tsööbaà cēdraà) overestimation, overrating; va.—བྱེད་.
ཚོད་དཔག་ཐིག་པོ་ (tsööbaà tīgbu) an accurate estimate/ guess/ prediction.
ཚོད་དཔག་དམའ་བ་ (tsööbaà maawa) underestimating, underrating.
ཚོད་དཔག་རན་པོ་ (tsööbaà rembo) sm. ཚོད་དཔག་ཐིག་པོ་.
ཚོད་སྤྱོད་ (tsöö jöö) testing and utilizing.
ཚོད་སྤྱོད་དངོས་རྫས་ (tsööjöö ŋöözɛɛ̀) trial/ test products.
ཚོད་སྤྱོད་དུས་ཡུན་ (tsööjöö tüüyün) probation period, trial period.
ཚོད་སྤྱོད་དཔེ་དེབ་ (tsööjöö) trial book.
ཚོད་བྱེད་ (tsööjeè) 1. sm. ཚོད་འཛིན་. 2. va. to estimate, to guess ¶ཚོད་བྱས་ན་ཨ་རི་རུ་བོད་མི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ If (I) take a guess, there are about two thousand Tibetans in America. 3. (vb. + —) to limit/ restrict/ restrain sth. ¶གྲོད་ཟ་ཚོད་མ་བྱས་ན་ན་གི་རེད་ If you don't restrain your eating you will get ill.
ཚོད་བྱེད་དབང་རྩ་ (tsööjeè wāŋdza) sensory nerves.
ཚོད་བྲིས་ (tsöödrii) freehand drawing/ painting.
ཚོད་མ་ (tsööma) vegetable dishes/ meals.
ཚོད་མ་མཁན་ (tsöömagɛn) a cook.
ཚོད་མ་འཁྱག་པོ་ (tsööma kyāgbo) cold vegetable dish.
ཚོད་མ་རྒྱང་བསྙལ་ (tsööma gyaŋñɛɛ) pickled vegetables.
ཚོད་མ་སྙོལ་ (tsööma ñöö) va. to pickle vegetables.
ཚོད་མ་གསེར་སྐུད་ (tsööma sēēgüü) asparagus.
ཚོད་མེད་ (tsöömeè) sm. ཚད་མེད་.
ཚོད་མེད་པ་ (tsöömeèba) sm. ཚད་མེད་.
ཚོད་རྩིས་ (tsöödzii) 1. anticipating/ calculating sb.'s reaction (and acting accordingly); va.—བྱེད་ ¶འཛམ་གླིང་ཡུལ་ཁག་གི་གནས་བབ་ལ་ཚོད་རྩིས་བྱས་ནས་དམག་བརྒྱབ་པ་རེད་ Calculating the situation of the nations of the world, (they) made war. 2. estimating, guessing; va.—བྱེད་ ¶ཚོད་རྩིས་བྱས་ན་

བོད་ལ་མི་འབོར་ས་ཡ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ If I make a guess, the population in Tibet is about 6 million.

ཚོད་རྩིས་རྣམ་བཤད་ (tsōōdzii nāmshɛɛ̀) theory of probability.

ཚོད་རྩིས་རིན་གོང་ (tsōōdzii ringoŋ) estimated cost/ price.

ཚོད་ཚོད་ (tsōōodzōò) 1. unreliable ¶ མི་འདི་ཚོད་ཚོད་ཅིག་འདུག This person is unreliable. 2. guessing, speculating, doing sth. when one is not certain about it; va.—བྱེད་ to make a guess, to speculate ¶ ཚོད་ཚོད་བྱས་ན་བོད་ལ་མི་འབོར་ས་ཡ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ If I make a guess, the population in Tibet is about 6 million.

ཚོད་ཚོད་ཚ་པོ་ (tsōōdzōō tsābo) 1. person who does things when he is not certain, a person who talks about a subject even when he doesn't know about it. 2. an unreliable/ undependable person ¶ མི་འདི་ཚོད་ཚོད་ཚ་པོ་ཞིག་འདུག This man is unreliable.

ཚོད་ཚོད་ཚོད་ལ་ (tsōōdzōō tsōōla) going or doing sth. without knowing clearly where to go or what to do; va.—འགྲོ་; —བྱེད་.

ཚོད་དཔག (tsōōbaà) estimate, guess, estimating, guessing; va.—བྱེད་.

ཚོད་དཔག་བྱས་པར་གཞིགས་ན་ (tsōōbaà jɛ̀ɛbar shignə) basing on an estimate/ guess.

ཚོད་འཛིན་ (tsōndzin) 1. see ཚོད་. 2. controlling, regulating, restricting; va.—བྱེད་ to control/ to restrict/ regulate ¶ ནས་འདེབས་རྒྱ་ཨེ་ཀར་ ༡༠༠༠ ཙམ་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ They restricted the planting of barley to 1000 acres. ¶ གཞུང་ནས་ནང་འདྲེན་ཚོང་ཟོག་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government regulates the imports of goods. ¶ ཁོ་མོ་ཊ་རར་གཏོང་དགོས་ཡོད་ཙང་ཨ་རག་འཐུང་ཚོད་འཛིན་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Since he had to drive, he had to restrict his drinking of alcohol. 3. slang. 'you'd better watch out' ¶ ཁྱོད་རང་གཉིས་ཚོད་ཟུངས་ཡང་གན་པའི་ཁ་མ་ཉན་ན་ངས་གཏོར་གྱི་ཡིན་ You two had better watch out. If you don't listen to your elders I will beat you.

ཚོད་འཛིན་གྲངས་ཀ་ (tsōndzin traŋga) regulated/ controlled/ scheduled figure or number.

ཚོད་འཛིན་འགག་སྒོ་ (tsōndzin gaggo) water flow regulator, check gate, regulating sluice dam.

ཚོད་འཛིན་དམ་པོ་ (tsōndzin tambo) tight or strict regulation/ control.

ཚོད་འཛིན་པོ་ (tsōō dzimbu) self-controlled ¶ མི་འདི་ཚོད་འཛིན་པོ་འདུག The man has great self-control.

ཚོད་འཛིན་ཡོ་བྱད་ (tsōndzin yojɛɛ̀) regulation/ control implements.

ཚོད་འཛུགས་ (tsōōdzuù) sm. ཚོད་ལྟར་འཛུགས་.

ཚོད་ཟིན་ (tsōōsin) sm. ཚོད་འཛིན་.

ཚོད་ཟིམ་པོ་ (tsōō simbu) ཚོད་འཛིན་པོ་.

ཚོད་ཟུངས་ (tsōō suŋ) see ཚོད་འཛིན་, 3.

ཚོད་གཟིགས་ (tsōō sii) va. to experiment/ try/ test.

ཚོད་བཟུང་ (tsōō suŋ) p. of ཚོད་འཛིན་.

ཚོད་བཟོ་ (tsōōso) trial manufacture, trying out, making sth. as a test; va.—བྱེད་ to try out, to trial manufacture ¶ ཞིང་ལས་ལག་ཆ་དཔེ་གསར་ཚོད་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ They manufactured the new agricultural implements on a trial basis.

ཚོད་ར་ (tsōōra) sm. ཚལ་ཞིང་.

ཚོད་རན་པོ་ (tsōō rɛmbo) good estimate/ guess, not too much or too little, the right amount ¶ ཁ་ལག་ཚོད་རན་པོ་བཟས་པ་རེད་ (They) ate the right amount of food.

ཚོད་ལ་སླེབས་ (tsōōla lēb) vi. the time for sth. has arrived/ occurred ¶ ཁོས་ང་ལ་ད་ལོག་ཚོད་དུ་སླེབས་འདུག་ཟེར་བྱུང་ He said to me, "now it has reached the time to go home."

ཚོད་ལེན་ (tsōōlen) sm. ཚོད་ལྟ་.

ཚོད་ལོངས་ (tsōōloŋ) sm. ཚོད་ལོན་.

ཚོད་ལོན་ (tsōō lön) vi. to take the measure of sb. and act accordingly ¶ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ནས་དགེ་རྒན་གྱི་ཚོད་ལོན་ནས་གང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The students took measure of the teacher and were misbehaving.

ཚོད་ཤེས་ (tsōōsheè) knowing or understanding what is suitable/ appropiate/ correct.

ཚོད་བཤད་ (tsōōshɛɛ̀) supposition, hypothesis.

ཚོད་གསོ་ (tsōōso) raising/ breeding/ cultivating/ rearing as a trial or test or experiment; va.—བྱེད་.

ཚོན་ (tsōn) 1. color ¶ ཚོན་དམར་པོ་ Red color. 2. paint; va.—གཏོང་; —འབྱུག to paint ¶ ཚོན་དམར་པོ་བཏང་བ་ཡིན་ I painted (it) red. 3. ch. inch ¶ སྐུད་པ་ཚོན་གང་ An inch of thread. 4. ch. a village (an administrative unit immediately below a xiang in TAR).

ཚོན་བཀྲ་ (tsōndra) 1. colorful, multicolored, bright, gay. 2. color ¶ དཔར་ཚོན་བཀྲ་ Color photograph. ¶ སྲིན་ཤོག་ཚོན་ཁྲ་ Color film.

ཚོན་བཀྲག (tsōndraà) sm. ཚོན་བཀྲ་.

ཚོན་སྐུད་ (tsōngüü) dyed thread.

ཚོན་ཁྲ་ (tsōntra) sm. ཚོན་བཀྲ་.

ཚོན་ཁྲའི་གློག་བརྙན་ (tsōndrɛ lōŋñɛn) technicolor motion picture.

ཚོན་ཅན་གློག་སྒྲོན་ (tsōnjen lōgdrön) colored lights.

ཚོན་ཆེན་ (tsōnjen) color that does not fade.

ཚོན་ལྗང་ (tsōnjaŋ) 1. green color. 2. a mineral used in Tibetan medicine (malechite green).

ཚོན་དར་ (tsōndar) colored flag.

ཚོན་གདན་ (tsōndɛn) the base color for painting.

ཚོན་མདངས་ (tsōndaŋ) color, sheen, hue (of color).

ཚོན་མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ (tsōndaŋ nāmbar drāwa) very colorful, brilliantly colored.

ཚོན་མདོག (tsōndɔɔ̀) color ¶ ཚོན་མདོག་དམར་པོ་ Red color.

ཚོན་ལྡན་ (tsōndɛn) colored, having color, colorful ¶ སྲིན་ཤོག་ཚོན་ལྡན་ Color film.

ཚོན་ལྡན་བརྙན་འཕྲིན་ (tsōndɛn ñɛndrin) color television.

ཚོན་སྣ་སྡེབ་ (tsōnna deb) va. to draw in color.

ཚོན་སྣུམ་ (tsōnnum) oil based paint (as opposed to water color paint).

ཚོན་པིར་ (tsōnbir) tib. ch. paint brush.

ཚོན་པོ་ (tsōmbo) fat, fatty ¶ ཤ་ཚོན་པོ་ Fatty meat.

ཚོན་བྲིས་ (tsōndrii) color painting ¶ འདི་ནི་བོད་པའི་ཚོན་བྲིས་ཤིག་རེད་ This is a Tibetan painting done in color.

ཚོན་མེད་སྐྱ་བྲིས་ (tsōnmeè) the sketching in black and white that is done before the actual painting.

ཚོན་མེད་གློག་བརྙན་ (tsōnmeè lōɔñɛn) black and white motion picture.

ཚོན་དམར་ (tsōnmar) red color.

ཚོན་རྩི་ (tsōndzi) lacquer, enamel, varnish; va.—གཏོང་.

ཚོན་རྩི་བ་ (tsōndziwə) painter.

ཚོན་རྩིའི་ཡོ་ཆས་ (tsōndzii yojɛɛ̀) lacquered porcelain, lacquerware.

ཚོན་རྩིའི་ཡོ་བྱད་ (tsōndzii yojɛɛ̀) lacquered porcelain, lacquerware.

ཚོན་རིས་ (tsōnrii) decorative painting.

ཚོན་ལས་ (tsōnlɛɛ̀) painting work.

ཚོན་ལེན་པོ་ (tsōn lembo) a material/ substance that takes paint well.

ཚོན་ལོང་ (tsōnloŋ) color blind.

ཚོན་གསོལ་ (tsōnsöö) painting sth. such as a walls; va.—གཏོང་.

ཚོམ་ (tsōm) 1. see ཐེ་ཚོམ་. 2. abbr. of ཚོམ་པ་. 3. sm. ཚོམ་བུ་.

ཚོམ་ཆུང་མཐུག་འདེབས་ (tsōmjuŋ tūŋdeb) sm. ཚོམ་ཆུང་འཐུག་འདེབས་.

ཚོམ་ཆུང་འཐུག་འདེབས་ (tsōmjuŋ tūŋdeb) close serried planting, cluster planting.

ཚོམ་པ་ (tsōmba) 1. sm. ཚོམ་བུ་. 2. hesitation, doubt.

ཚོམ་བུ་ (tsōmbu) 1. bunch, bundle ¶ མེ་ཏོག་ཚོམ་བུ་ A bunch of flowers.

ཚོམ་མེ་བ་ (tsōmmewa) with hesitation/ doubt.

ཚོམས་ (tsōm) 1. a hall. 2. imp. of འཚོམ་.

ཚོམས་ཁང་ (tsōmgaŋ) assembly hall.
ཚོམས་ཆེན་ (tsōmjen) 1. a reception/ audience room. 2. an assembly hall.
ཚོམས་ཆེན་ཤར་ (tsōmjen shāā) shung. the East Audience Hall in the Potala Palace.
ཚོམས་ཇ་ (tsomja) a prayer assembly meeting of the monastic ཁང་ཚན་ unit at which tea is served.
ཚོར་ (tsɔ̄ɔ) vi. to feel, to sense ¶ འཚོ་བ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཙང་དགའ་སྣང་ཚོར་གྱི་འདུག Because (my) livelihood improved, I feel happy. ¶ སྐད་གོ་ནས་མི་ཡོད་པ་ཚོར་བྱུང་ I sensed there was someone there after hearing the sound.
ཚོར་རྒྱུ་ (tsɔ̄ɔgyu) see གོ་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་.
ཚོར་ངད་ (tsɔ̄ɔŋeè) the power of sense/ feeling.
ཚོར་ཉམས་ (tsɔ̄rñam) feeling, sensation, perception.
ཚོར་འདུ་ (tsɔ̄ɔndu) sm. ཚོར་ཉམས་.
ཚོར་སྣང་ (tsɔ̄rnaŋ) sm. ཚོར་བ་.
ཚོར་སྣང་སྐྱེན་པོ་ (tsɔ̄rnaŋ gyēnbo) sm. ཚོར་བ་རྣོན་པོ་.
ཚོར་བ་ (tsɔ̄rwa) sense, feeling ¶ ཚོར་བ་བདེ་བ་ Pleasant (happy) feeling/ sensation.
ཚོར་བ་ཉམས་ (tsɔ̄rwa ñ̲am) vi. to be paralyzed, to lose the sense of feeling.
ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ (tsɔ̄rwa dāŋñom) feeling of equanimity.
ཚོརབ་དྲུག (tsɔ̄rwa tr̲uù) the six senses according to Tibetan medicine: sight, smell, hearing, taste, touch and consciousness.
ཚོར་བ་རྣོན་པོ་ (tsɔ̄rwa nōnbo) sensitive/ keen in perception, quick to sense.
ཚོར་བ་གསུམ་ (tsɔ̄rwa sūm) the three feelings: happiness, sadness and equanimity.
ཚོར་བའི་ཟུག་རྔུ་ (tsɔ̄rwɛ s̲ugŋu) feeling of pain.
ཚོར་བའི་རང་བཞིན་ (tsɔ̄rwɛ r̲əŋshin) sensitivity.
ཚོར་དབང་ (tsɔ̄rwaŋ) organs of the senses.
ཚོར་བྱེད་དབང་པོ་ (tsɔ̄rjeè wāŋbo) sm. ཚོར་དབང་.
ཚོར་མེད་ (tsɔ̄rmeè) without feeling/ sensation.
ཚོར་ཤེད་ (tsɔ̄rshuù) the power of feeeling/ sensation.
ཚོལ་ (tsȫȫ) imp. of འཚོལ་.
ཚོས་ (tsȫȫ) 1. dye, paint; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to dye; vi.—འགོ་ to accidentally get paint (on oneself or things); vi.—ཐེབས་ to take or absorb dye/ paint well. 2. vi. to be/ get cooked ¶ ཤ་ཚོས་སོང་ The meat is cooked. 3. imp. of འཚོད་. 4. vi. to be steeped/ imbued/ permeated with sth. ¶ སྣུམ་གྱིས་ཚོས་ Permeated with oil. 5. color ¶ རུ་དར་ཚོས་ཚོགས་འདུ་མིན་ The unit's flags with various different colors.
ཚོས་སྐྱུག (tsȫȫ gyūù) vi. to run (for a color/ dye).
ཚོས་སྒྱུར་ (tsȫȫgyur) sm. ཚོས་དག.

ཚོས་ཁང་ (tsȫȫgaŋ) dyeing shop/ plant.
ཚོས་ཁུ་ (tsȫȫgu) liquid paint.
ཚོས་ཁོག (tsȫȫgɔɔ̀) dyeing pot.
ཚོས་ཁྲ་ (tsȫȫdra) sm. ཚོས་བྲ་.
ཚོས་ཁྲལ་ (tsȫȫdrɛɛ) 1. tax on dye. 2. tax requiring provision of dyes.
ཚོས་མཁན་ (tsȫȫñɛn) sb. who does dyeing work.
ཚོས་བྲ་མ་སྙོམས་པ་ (tsȫȫ tr̲ama ñōmba) uneven color (of sth, that has been dyed.
ཚོས་བྲ་ཤོར་ (tsȫȫdra shɔ̄ɔ) vi. to get uneven coloring (when dyeing).
ཚོས་འགོ་ (tsȫȫ g̲o) vi. to have a color run onto another ¶ སྟོད་ཐུང་དཀར་པོ་དེར་སྟོད་ཐུང་དམར་པོ་དེའི་ཚོས་འགོས་བཞག The red shirt's dye ran onto the white shirt.
ཚོས་འགྲིབ་ (tsȫȫ dr̲ib) vi. to not take/ absorb a dye.
ཚོས་རྒྱག་འཁོར་ཁང་ (tsȫȫgyaà kɔ̄ɔgaŋ) dyeing shop.
ཚོས་རྒྱུ་ (tsȫȫgyu) pigment, coloring material.
ཚོས་རྒྱུག (tsȫȫgyuù) a pole to mix dyes/ paints.
ཚོས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ (tsȫȫgyur s̲odra) printing and dyeing mill ¶ སྲིང་བལ་གྱི་འཁིལ་ཐག་ཚོས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ་ Cotton textile printing and dyeing mill.
ཚོས་སྒྲིག (tsȫȫdrig) layers of colored materials arranged on sth. ¶ གུར་འགོ་སྣམ་ཚོས་སྒྲིག A tent with layers of colored woolen cloth arranged on it.
ཚོས་གཅིག་མ་ (tsȫȫ jīgmə) monochromatic.
ཚོས་བཅད་ (tsȫȫ jɛ̄ɛ̀) a thin line between two different colors.
ཚོས་ཆེན་ (tsȫȫjen) vegetable dye.
ཚོས་ཉིས་མ་ (tsȫȫ ñīimə) things with only two colors.
ཚོས་ཉེས་ཤོར་ (tsȫȫ ñ̲eè shɔ̄ɔ) vi. to not take a dye.
ཚོས་ཏ་ (tsȫȫda) coloring agent added when dyeing.
ཚོས་རྟགས་ (tsȫȫdaà) identification mark on things to be dyed indicating the color to be dyed.
ཚོས་འཐག་བཟོ་གྲྭ (tsȫȫdaà s̲odra) dyeing and textile mill.
ཚོས་ཐེབས་ (tsȫȫ tēb) vi. to take or absorb a dye.
ཚོས་དག (tsȫȫ t̲aà) vi. to have color wash/ fade away.
ཚོས་གདན་ (tsȫȫdɛn) the base dye.
ཚོས་མདངས་ (tsȫȫdaŋ) color.
ཚོས་མདོག (tsȫndɔɔ̀) color; va.—སྡེབ་ to match colors to see which ones go together or complement each other. va.—སྒྱོག་ to change colors ¶ སྟོད་ཐུང་ཚོས་མདོག་དམར་པོ་གཅིག A red colored shirt.
ཚོས་མདོག་ཡལ་ (tsȫȫdɔɔ̀ y̲ɛɛ) sm. ཚོས་དག.
ཚོས་མདོག་ལོག (tsȫȫdɔɔ̀ l̲ɔɔ̀) vi. to have a color change into another color (e.g., due to exposure to sunlight).

ཚོས་ལྡན་འཁིལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (tsȫȫdɛn kēldaà s̲odra) yarn-dyeing textile mill.
ཚོས་ལྡན་ཤེལ་སྒོ་ (tsȫȫdɛn shēēgo) colored glass.
ཚོས་ནག (tsȫȫnaà) black dye/ paint.
ཚོས་སྣག (tsȫȫnaà) an ink made from dye.
ཚོས་པ་ (tsȫȫba) a person who does dyeing.
ཚོས་པེད་ (tsȫȫbii) sm. ཚོས་བུད་.
ཚོས་པོ་ (tsȫȫbo) well-cooked ¶ ཤ་ཚོས་པོ་བྱུང་མི་འདུག The meat hasn't been well cooked.
ཚོས་བུད་ (tsȫȫbüü) ཚོས་དག.
ཚོས་བྱི་ (tsȫȫ j̲i) sm. ཚོས་དག.
ཚོས་བྱེད་ (tsȫȫjeè) 1. ཚོས་རྒྱག. 2. red sandalwood.
ཚོས་འབུད་ (tsȫȫ b̲üü) va. to wash/ bleach out a color.
ཚོས་སྦྱོར་རྫས་ (tsȫȫjɔɔ dz̲ɛ̀ɛ) a mordant (for dyeing).
ཚོས་མ་ (tsȫȫma) 1. a person who does dyeing (female). 2. anything that has been dyed.
ཚོས་འཛིན་ (tsȫȫ dz̲in) sm. ཚོས་ཐེབས་.
ཚོས་གཞི་ (tsȫȫshi) sm. ཚོས་མདོག.
ཚོས་ཚོགས་ (tsȫȫdɔɔ̀) see ཚོས་, 4.
ཚོས་ཛ་ (tsȫȫdza) dyeing bowl/ pot.
ཚོས་ཞུད་ (tsȫȫ sh̲üü) sm. ཚོས་དག.
ཚོས་གཞི་ (tsȫȫshi) color; vi.—འགྱུར་ to have a color change (e.g., due to sunlight).
ཚོས་གཞི་ནོན་པོ་ (tsȫȫshi n̲ōmbo) a deep color.
ཚོས་གཞི་མ་སྙོམས་པ་ (tsȫȫ sh̲imə ñōmba) sm. ཚོས་བྲ་མ་སྙོམས་པ་.
ཚོས་གཞི་ཟབ་པོ་ (tsȫȫshi s̲əbbo) sm. ཚོས་གཞི་ནོན་པོ་.
ཚོས་གཞི་ཡལ་ (tsȫȫshi y̲ɛɛ) sm. ཚོས་མདོག་ཡལ་.
ཚོས་ཟ་ (tsȫȫ s̲a) sm. ཚོས་ལེན་.
ཚོས་ཟ་བྱེད་རྫས་ཕྲ་ (tsȫȫ s̲ajeè dz̲ɛ̀ɛdra) chromosome.
ཚོས་ཟུག (tsȫȫsug) ཚོས་ཐེབས་.
ཚོས་ལངས་ (tsȫȫ l̲aŋ) vi. to have dye "rise" (come out) after fermenting.
ཚོས་ལས་ (tsȫȫlɛɛ̀) dyeing work.
ཚོས་ལེན་ (tsȫȫlen) sm. ཚོས་ཐེབས་.
ཚོས་ལེན་རྫས་ཕྲ་ (tsȫȫlen dz̲ɛ̀ɛdra) sm. ཚོས་ཟ་བྱེད་རྫས་ཕྲ་.
ཚོས་ལོག (tsȫȫ l̲ɔɔ̀) vi. to have a color change or fade.
ཚོས་བཤུ་ (tsȫȫ shū) sm. ཚོས་འབུད་.
ཚོས་སར་ (tsȫȫsaa) sm. ཚོས་གསར་.
ཚོས་སེར་སྡོང་པོ་ (tsȫȫsee d̲ɔŋbo) Chinese pagoda tree.
ཚོས་སེར་ཤིང་དུར་དབྱང་མ་ (tsȫȫsee shīŋdur jāŋma) Chinese pagoda tree.
ཚོས་གསར་ (tsȫȫsaa) 1. chemical dye/ paint. 2. new

paint/ dye.

ཚོས་བསང་རྒྱག (tsöösaŋ gyaà) va. to rinse a material after being dyed.

ཚོས་གསར་ (tsöösaa) new paint; va.—གཏོང་ ¶ ཁང་པར་ཚོས་གསར་བཏང་བ་རེད་ The house was given a new coat of paint.

ཚྭ་ (tsā) salt.

ཚྭ་ཁ་ (tsāga) salt field.

ཚྭ་ཁ་མཐོན་པོ་ (tsāga tõmbo) salty.

ཚྭ་ཁང་ (tsāgaŋ) storage house for salt.

ཚྭ་ཁས་ (tsāgεὲ) sm. ཚྭ་ཁུག, 2.

ཚྭ་ཁུ་ (tsəgu) 1. salty; vi.—ཆགས་; vi.—བྱེད་ to become salty; va.—བཟོ་ to make salty. 2. salty liquid.

ཚྭ་ཁུ་ཚ་ཀྱང་ (tsəgu tsāgyaŋ) completely salty.

ཚྭ་ཁུ་བཟོ་གྲྭ (tsəgu sodra) salt factory.

ཚྭ་ཁུག (tsəguù) 1. pouch/ bag for holding salt. 2. vi. to be too salty (for foods).

ཚྭ་ཁྲོག་ཁྲོག (tsā trɔ̃ɔ̀drɔɔ̀) slightly salty.

ཚྭ་ཁྲོན་ (tsādrön) salt well.

ཚྭ་ཁྲོམ་ (tsādrom) salt market.

ཚྭ་གོང་ (tsāgoŋ) price of salt.

ཚྭ་རྒྱག (tsā gyaà) va. to salt, to put salt on sth.

ཚྭ་རྒྱུ་ (tsəgyu) halogen.

ཚྭ་རྒྱུ་འགྱུར་རྫས་ (tsəgyu gyurdzεὲ) halogenide, halide.

ཚྭ་སྒོ་ (tsāgo) sm. བ་ཚྭ་.

ཚྭ་སྒོ་བ་ཚྭ་ཅན་ (tsāgo tsājεn) sm. བ་ཚྭ་ཅན་.

ཚྭ་ཅང་ (tsā jāŋ) vi. to be under salted (for tea, food, etc.) ¶ ཁ་ལག་ཚྭ་ཅང་བཞག The food doesn't have enough salt.

ཚྭ་གཅག (tsājaà) sm. ཚྭ་ཅང་.

ཚྭ་ཆུ་ (tsəju) salt water.

ཚྭ་ཉུང་ (tsāñuŋ) sm. ཚྭ་ཅང་.

ཚྭ་གཏེར་ (tsāder) salt mine.

ཚྭ་ལྟ་ (tsāda) va. to taste (tea or food) to see if there is enough salt.

ཚྭ་ལྟས་ལང་ (tsādεὲ laŋ) vi. to desire sth. salty to eat.

ཚྭ་ཐུབ་ (tsədub) salt resistant.

ཚྭ་ཐུབ་ལོ་ཏོག (tsədub lodoò) salt-resistant crops.

ཚྭ་མཐོས་ (tsədöö) sm. ཚྭ་ཁུག, 2.

ཚྭ་དུགས་ (tsəduù) a warm salt-soaked compression used to treat aches and pains.

ཚྭ་འདམ་ཐང་གཞུང་ (tsādam tāŋshuŋ) Tsaidam Basin.

ཚྭ་འདམ་གཞུང་ (tsādam shuŋ) sm. ཚྭ་འདམ་ཐང་.

ཚྭ་འདམ་གཞོངས་ས་ (tsādam shoŋsa) sm. ཚྭ་འདམ་ཐང་གཞུང་.

ཚྭ་རྡོག (tsādɔɔ̀) salt in the shape of a ball.

ཚྭ་ལྡན་ཆུ་མིག (tsādεn cūmiì) saline spring.

ཚྭ་པ་ (tsāba) a person who goes to collect salt.

ཚྭ་བུལ་ཏོག (tsā büüdoò) salt and baking soda.

ཚྭ་བུལ་སྣོད་ (tsā büünöò) container for salt and soda.

ཚྭ་སྦྱངས་ (tsājaŋ) marinating food in salty water.

ཚྭ་མང་ (tsāmaŋ) too much salt.

ཚྭ་མེད་ (tsāmeè) without salt.

ཚྭ་མེད་ཆུ་ (tsāmeè cū) unsalted water, fresh water.

ཚྭ་མེད་མཚེའུ་ (tsāmeè tsēwu) fresh water lake.

ཚྭ་ཚལ་ (tsātsεε) salted vegetables.

ཚྭ་ཚོང་ (tsādzoŋ) 1. salt selling business. 2. salt seller.

ཚྭ་ཚོད་ (tsādzöò) salted dishes, pickled vegetables.

ཚྭ་ཚྭ་ (tsādza) 1. sm. ཚ་ཚ་. 2. spark (of fire).

ཚྭ་མཚེའུ་ (tsā tsēwu) salt/ saline lake.

ཚྭ་མཚོ་ (tsātso) sm. ཚྭ་མཚེའུ་.

ཚྭ་རྫིང་ (tsādziŋ) salt pond.

ཚྭ་ཞན་ (tsāshεn) too little salt.

ཚྭ་ཞིང་ (tsāshiŋ) salt field, salt flat.

ཚྭ་ར་ (tsāra) salt field, salt flat.

ཚྭ་རུ་ (tsāra) a horn/ utensil used to feed salt to animals.

ཚྭ་ལ་དཀར་པོ་ (tsāla gāābo) borax.

ཚྭ་ལས་ (tsālεὲ) salt work.

ཚྭ་ཤོ་ (tsāsho) 1. shung. tax paid on the sale of salt in tt. 2. shung. salt tax collector in tt.

ཚྭ་གསུར་ (tsāsur) burning salt to expel demons; va.—གཏོང་.

མཚག (tsāg) sm. འཚག.

མཚང་ (tsāŋ) wrongdoing, crime, fault; va.—རྟོལ་; —འབྱིན་ to reveal or expose a crime/ wrongdoing/ fault; va.—འདྲུ་ to try to find faults/ crimes/ wrongdoing; vi.—རྟོལ་ to be/ get exposed.

མཚང་ཁོག (tsāŋgɔɔ̀) 1. pelvis bone. 2. pelvic cavity.

མཚང་ཁོང་ (tsāŋgoŋ) sm. མཚང་ཁོག.

མཚང་འགོས་ (tsāŋgöö) the firstborn puppy or kitten in a litter.

མཚང་ར་ (tsāŋra) buttocks.

མཚང་རའི་ནང་ལོག (tsāŋrε naŋlɔɔ̀) pelvic cavity.

མཚན་ (tsēn) 1. name (h.) ¶ ཁོང་གི་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་ཞུ་བ་རེད་ His name is Dorje. 2. night, evening ¶ མཚན་ལ་ལས་ཀ་འགྲོ་དགོས་ཡོད་ I have to go to work at night.

མཚན་དཀྱིལ་ (tsēngyii) 1. middle of the night, midnight. 2. health.

མཚན་རྐུན་ (tsēngün) burglar/ thief who comes during the night.

མཚན་རྐུབ་པར་ (tsēngubbar) a point around the buttock used for acupuncture.

མཚན་སྐོར་ (tsēngɔɔ) night patrol.

མཚན་ཁྲོམ་ (tsēndrom) night market/ bazaar.

མཚན་མཁན་ (tsēnñen) abbr. of མཚན་ལྷས་མཁན་པོ་.

མཚན་འཁུར་ (tsēngur) shung. responsibilities, duties; va.—བསྐྱངས་; —བཞེས་ to take the responsibility ¶ ཁོང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་གི་མཚན་འཁུར་ལོ་བཞིའི་རིང་བསྐྱངས་སོང་ He took the responsibility of being regent for four years.

མཚན་འཁུར་དམ་བཅའ་ (tsēngur tamja) swearing an oath to do sth.

མཚན་འཁྱོངས་ (tsēngyoŋ) the whole night continuously.

མཚན་འཁྱོལ་ (tsēn kyöö) vi. to pass/ go through the whole night.

མཚན་གང་ (tsēngaŋ) all night, the whole night ¶ ཁོས་མཚན་གང་ལང་བསྡད་པ་རེད་ He stayed up all night.

མཚན་གུང་ (tsēnguŋ) sm. མཚན་དགུང་.

མཚན་གྲགས་ (tsēndraà) renown, fame.

མཚན་དགུང་ (tsēnguŋ) midnight.

མཚན་འགེབས་གཏོང་ (tsēngeb döŋ) sm. མཚན་རྒོལ་ (བྱེད་).

མཚན་འགྱུར་ (tsēngyur) 1. vi. to have one's name be/ get changed. 2. vi. to have one's sex changed.

མཚན་འགྲུལ་ (tsēndrüü) 1. traveling at night; va.—རྒྱག ¶ ལྷ་སར་མཚན་འགྲུལ་བརྒྱབ་སོང་ (They) traveled at night to Lhasa. 2. going/ roaming around at night looking for fun.

མཚན་རྒོལ་ (tsēngöö) night assault/ attack; va.—བྱེད་.

མཚན་རྒྱ་སྡོམ་པ་ (tsēngya domba) night curfew.

མཚན་རྒྱག (tsēn gyaà) va. to go somewhere at night.

མཚན་བརྒལ་ (tsēngεε) crossing a river at night; va.—བྱེད་.

མཚན་སྒང་ (tsēngaŋ) sm. མཚན་གང་.

མཚན་ངན་ (tsēnŋεn) bad reputation/ name ¶ འདི་འདྲ་གནང་ན་མི་ཚང་ལ་མཚན་ངན་ཡོང་གི་རེད་ If you do this (your) family will get a bad name.

མཚན་ངུ་ (tsēnŋu) babies crying at night; va.—རྒྱག.

མཚན་གཅིན་ (tsēnjin) night urination/ bed-wetting; vi.—ཤོར་ to accidentally urinate at night.

མཚན་གཅིག་པ་ (tsēnjigbə) 1. h. of མིང་གཅིག་པ་. 2. a bed wetter (at night).

མཚན་མཇུག (tsēnjuù) the period of night that comes after midnight.

མཚན་ཉིད་ (tsēnñii) 1. essential or natural characteristics. 2. logic, philosophy, dialectics, Buddhist philosophy; va.—རྩོད་ to formally debate Buddhist dialectics/ philosophy, to engage in religious debate.

མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་ (tsɛ̄nñiì kɛ̄mbo) teacher of Buddhist logic/ dialectics.

མཚན་ཉིད་མཁས་པ་ (tsɛ̄nñiì kɛ̄ɛ̀ba) an expert in Buddhist logic/ dialectics.

མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ (tsɛ̄nñiì tra̲dzaŋ) a monastic college in which Buddhist dialectics is taught.

མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ (tsɛ̄nñiìdaŋ dɛ̲mba) having all the qualities/ characteristics associated with a standard ¶ བླ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ A lama with all the qualities associated with being a lama.

མཚན་ཉིད་པ་ (tsɛ̄nñiìbə) 1. sm. མཚན་ཉིད་མཁས་པ་. 2. having all the characteristics of sth. or sb.

མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ (tsɛ̄nñiì tsāŋwa) sm. མཚན་ཉིད་པ་, 2.

མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆ་ (tsɛ̄nñiì yi̲gja) Buddhist texts on dialectics.

ཚན་ཉིད་རིག་པ་ (tsɛ̄nñiì ri̲gbə) philosophy, metaphysics.

མཚན་གཉིས་པ་ (tsɛ̄nñiìbə) person having dual organs/ genitals, hermaphrodite.

མཚན་གཉིས་མ་ནིང་ (tsɛ̄nñiì mə̲niŋ) མཚན་གཉིས་པ་.

མཚན་གཉིས་མེ་ཏོག (tsɛ̄nñiì me̲doò) hermaphrodite flower.

མཚན་སྙན་ (tsɛ̄nñɛn) 1. title, designation. 2. reputation, renown, fame; va.—འཛད་ to lose one's reputation.

མཚན་སྙན་གྲགས་ (tsɛ̄n ñɛ̄ndraà) reputation, renown, fame ¶ མཚན་སྙན་གྲགས་ཡག་པོ་མི་འདུག (His) reputation is not good.

མཚན་སྙན་ཆེན་པོ་ (tsɛ̄nñɛn cēmbo) famous, well-known.

མཚན་སྙན་དམག་མི་ (tsɛ̄nñɛn mə̄ə̀mi) disabled soldier who was honorably discharged.

མཚན་སྙན་གཟི་བརྗིད་ཅན་ (tsɛ̄nñɛn si̲jijɛn) sm. མཚན་སྙན་ཆེན་པོ་.

མཚན་གདིབ་གཏོང་ (tsɛ̄ndib dōŋ) sm. མཚན་དུང་གཏོང་.

མཚན་གདོང་མེ་འཁོར་ (tsɛ̄ndoŋ me̲gɔɔ) evening/ night train.

མཚན་བཏགས་ (tsɛ̄ndaà) p. of. མཚན་འདོགས་.

མཚན་རྟགས་ (tsɛ̄ndaà) 1. h. of མིང་རྟགས་. 2. medal (h.) ¶ གསེར་གྱི་མཚན་རྟགས་ Gold medal. 3. the ceremony giving the geshe's degree.

མཚན་ལྟས་ (tsɛ̄ndɛɛ̀) 1. omen, prophecy ¶ མཚན་ལྟས་ངན་པོ་ Bad omen. 2. h. of སྔ་ལྟས་.

མཚན་ལྟས་མཁན་པོ་ (tsɛ̄ndɛɛ̀ kɛ̄mbo) a person who forecasts the future by studying signs.

མཚན་སྟོད་ (tsɛ̄ndöö̀) evening time prior to midnight, first part of the evening.

མཚན་སྟོན་ (tsɛ̄ndön) evening dinner, evening banquet.

མཚན་ཐུན་ (tsɛ̄ndün) the three segments making up a night in tt.

མཚན་ཐུབ་ (tsɛ̄ndub) a butter lamp that burns all night.

མཚན་ཐུབ་གོང་བུ་ (tsɛ̄ndub gōŋbu) sm. མཚན་ཐུབ་.

མཚན་ཐོ་ (tsɛ̄ndo) 1. list of names, a roll (h.). 2. the roll of monks registered in a monastery (by seniority).

མཚན་ཐོབ་ (tsɛ̄ndob) h. of མིང་ཐོབ་.

མཚན་ཐོག་ཐག (tsɛ̄n tɔ̄ɔ̀daà) the whole/ entire/ all night.

མཚན་མཐུན་དགའ་རོགས་ (tsɛ̄ndün ga̲rɔɔ̀) homosexuality, homosexual partner.

མཚན་མཐོང་ཆུ་ཚོད་ (tsɛ̄ndoŋ cūdzöö̀) illuminated watch.

མཚན་འཐབ་ (tsɛ̄ndəb) night combat; va.—བྱེད་.

མཚན་དུས་ (tsɛ̄ndüǜ) nighttime.

མཚན་དོད་པའི་དུས་ (tsɛ̄ndüübɛ tü̲ǜ) a period during conception when the genitals are beginning to form.

མཚན་དོན་ (tsɛ̄ndön) 1. name, reputation (h.). 2. abbr. of name and meaning.

མཚན་འདོགས་ (tsɛ̄n dɔ̲ɔ̀) h. of མིང་འདོགས་.

མཚན་འདོན་ (tsɛ̄n dö̲n) saying prayers at night.

མཚན་ལྡན་ (tsɛ̄ndɛn) qualified, authentic.

མཚན་དུང་ (tsɛ̄nduŋ) night raid, night assault; va.—གཏོང་.

མཚན་ནག་གུང་ (tsɛ̄nnaàgoŋ) at night, during the night.

མཚན་གནས་ (tsɛ̄nnɛɛ̀) h. of གོ་གནས་.

མཚན་གནས་ཚོ་ལོ་ (tsɛ̄nnɛɛ̀ cōlo) title (h.).

མཚན་སྣང་ (tsɛ̄nnaŋ) lamp.

མཚན་བསྣམས་ (tsɛ̄n nām) h. of མིང་ཁྱེར་.

མཚན་པ་ (tsɛ̄mba) sm. བཙུན་པ་.

མཚན་དཔེ་ (tsɛ̄mbe) marks, signs.

མཚན་ཕྱེད་ (tsɛ̄njeè) midnight.

མཚན་ཕྱེད་ཀ་ (tsɛ̄n cēga) half of the night, midnight.

མཚན་བྱ་ (tsɛ̄nja) owl.

མཚན་བྱང་ (tsɛ̄njaŋ) h. of མིང་བྱང་.

མཚན་བྱི་ (tsɛ̄nji) bat.

མཚན་འབྲེལ་ (tsɛ̄ndree) successive nights.

མཚན་སྦག (tsɛ̄nbaà) playing mahjong all night; va.—རྒྱག.

མཚན་སྦྱོང་ (tsɛ̄njoŋ) study or training in the evening/ night.

མཚན་མ་ (tsɛ̄nma) 1. mark, sign, label, symbol. 2. sex; vi.—འགྱུར་ to have one's sex get changed.

མཚན་མ་གཅིག་པའི་འཁྲིག་སྤྱོད་ (tsɛ̄nma jīgbɛ trīgjöö̀) homosexual.

མཚན་མ་རྟོག་བརྟགས་ (tsɛ̄nma dōgdaà) diagnosing/ assessing a person by his looks.

མཚན་མུན་ (tsɛ̄nmün) the darkness of night.

མཚན་མེད་ (tsɛ̄nmeè) 1. without signs. 2. asexual.

མཚན་མེད་སྐྱེ་འཕེལ་ (tsɛ̄nmeè gyēbel) asexual reproduction.

མཚན་མེད་རྒྱུད་འདྲེས་སྦྱོར་སྡེབ་ (tsɛ̄nmeè gyü̲ndreè jɔ̲deb) asexual reproduction/ crossing/ propagation.

མཚན་མེད་རྒྱུད་འཕེལ་ (tsɛ̄nmeè gyü̲mbel) asexual reproduction/ crossing/ propagation.

མཚན་མེད་རྒྱུད་སྦྱོར་ (tsɛ̄nmeè gyü̲ǜjɔɔ) sm. མཚན་མེད་རྒྱུད་འཕེལ་.

མཚན་མེད་མ་ནིང་ (tsɛ̄nmeè mə̲niŋ) a person that does not have any sex organs.

མཚན་མེད་མ་ནིང་གི་འཇུག་ཚུལ་ (tsɛ̄nmeè mə̲niŋgi ju̲gdzüü) the 3 neuter finals (ན་ར་ལ་) that take a post final suffix ད་, e.g., སྦྱིནད་.

མཚན་མོ་ (tsɛ̄nmo) night, evening ¶ མཚན་མོའི་སློབ་གྲྭ་ Night school.

མཚན་མོ་གནངས་ཆག (tsɛ̄nmo nāŋjaà) every other night, alternating nights.

མཚན་མོ་ཕྱི་པོ་ (tsɛ̄nmo cību) late at night.

མཚན་མོའི་ཆབ་སྲིད་སློབ་གྲྭ་ (tsɛ̄nmö cəbsiì lōbdra) political night school.

མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ (tsɛ̄nmö tǖndzöö̀) one fourth of a night.

མཚན་མོའི་ཞུ་འབུལ་ (tsɛ̄nmö shu̲mbüü) evening report (saying Long Live Chairman Mao, etc., in the evening during the Cultural Revolution era).

མཚན་མོའི་རོལ་རྩེད་ཁང་ (tsɛ̄nmö rö̲ö̲dzegaŋ) nightclub.

མཚན་མོའི་ལས་རེས་ཁང་ (tsɛ̄nmö lɛ̲ɛ̀reègaŋ) night shift room.

མཚན་མོའི་སློབ་གྲྭ་ (tsɛ̄nmö lōbdra) night school.

མཚན་མོར་ཉེན་ཟོན་སྐོར་གཡེང་ (tsɛ̄nmɔ ñɛ̲nsön gɔ̄ryeŋ) night patrolling.

མཚན་དམས་ (tsɛ̄nmɛɛ̀) denouncing; va.—ཞུ་ ¶ ཁོང་ལ་མཚན་དམས་ཞུས་པ་རེད་ They denounced him.

མཚན་སྨད་ (tsɛ̄nmɛɛ̀) sm. ནམ་སྨད་.

མཚན་ཚད་ (tsɛ̄ndzɛɛ̀) length of a night.

མཚན་ཚོགས་ (tsɛ̄ndzɔɔ̀) evening party/ banquet, evening gathering/ meeting.

མཚན་འཚོ་ (tsɛ̄ndzo) letting animals graze at night.

མཚན་འཛིང་ (tsɛ̄ndziŋ) night fighting/ combat.

མཚན་འཛིན་ (tsɛ̄ndzin) honorary (sb. with a title who does not have to attend or work) ¶ ཚོགས་པའི་མཚན་འཛིན་ཀྲུའུ་ཞི་ The honorary chairman of the party.

མཚན་ཞབས་ (tsɛ̄nshəb) shung. title of monks who assist the Dalai Lama in debating practice, tutor.

མཚན་ཟས་ (tsɛ̄nsɛɛ̀) midnight snack, evening snack.

མཚན་ཟིན་སྐོར་གཡེང་ (tsɛ̄nsön gɔ̄ɔyeŋ) abbr. of མཚན་མོར་ཉིན་ཟིན་སྐོར་གཡེང་.

མཚན་བཟང་པོ་ (tsɛ̄n sa̲ŋbo) auspicious marks/ signs ¶ མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ The thirty-two auspicious marks of a Buddha.

མཚན་གཟིམ་ཁང་ (tsɛ̄nsimgaŋ) h. of ཉལ་ཁང་.

མཚན་ཡིག (tsɛ̄nyiì) signature (h.); va.—འབྲི་; —འགོད་ to sign sth.

མཚན་ཡོད་ (tsɛ̄nyöò) sexual.

མཚན་ཡོད་རྒྱུད་འདྲེས་སྤོར་སྤེལ་ (tsɛ̄nyöò gyü̲ndreè jɔ̲ɔdeb) sexual reproduction/ propagation.

མཚན་ཡོད་རྒྱུད་འཕེལ་ (tsɛ̄nyöò gyü̲mbee) sexual reproduction/ propagation.

མཚན་རངས་པོ་ (tsɛ̄n ra̲ŋbo) the entire/ whole night.

མཚན་ལ་ (tsɛ̄nla) name, reputation (h.) ¶ རང་རིགས་ཀྱི་མཚན་ལ་ The reputation of our nationality.

མཚན་ལ་དཀྱུང་འདེགས་ (tsɛ̄nla gu̲ŋdeg) shung. advancing/ improving the reputation of sth. ¶ གཞུང་སའི་མཚན་ལ་དཀྱུང་འདེགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ཉུར་སྐྱིད་བྱུང་བར་བྱ་དགའ་བཙལ་ A award was given (to him) for advancing the reputation of the government.

མཚན་ལམ་ (tsɛ̄nlam) h. of རྨི་ལམ་.

མཚན་ལས་ (tsɛ̄nlɛɛ̀) night shift, night work; va.—བྱེད་ to work at night.

མཚན་ལོང་ (tsɛ̄nloŋ) night blindness.

མཚན་ཤས་ (tsɛ̄nshɛɛ̀) bad reputation/ name; va.—བཟོ་ to give sb. a bad reputation/ name.

མཚན་ཤས་དམའ་འབེན་ (tsɛ̄nshɛɛ̀ mānjin) slandering/ degrading/ discrediting a reputation; va.—བྱེད་.

མཚན་ཤིང་ (tsɛ̄nshiŋ) a torch.

མཚན་ཤོག (tsɛ̄nshoò) business card, name card (h.).

མཚན་ཤོད་ (tsɛ̄nshöò) va. to interpret/ explain the meaning of a word.

མཚན་བཤར་ (tsɛ̄nshar) marching/ traveling at night.

མཚན་སོ་ (tsɛ̄nso) making the rounds at night, patrolling at night; va.—བྱེད་.

མཚན་སྲུང་སྡོད་བྱ་ (tsɛ̄nsuŋ dü̲üja) night duty.

མཚན་གསོལ་ (tsɛ̄nsöö) va. to give a title to sb. (h.).

མཚམས་ (tsām) 1. in between, an interval ¶ གཟིགས་མོ་ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་མཚམས་ Between the first and second part of the show. 2. place where two or more things meet, demarcation line, junction, border, boundary ¶ རི་མཚམས་དེར་གྲོང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ At the foot of the hill is small town. 3. at/ by the time (usu. vb. + —) ¶ ན་ནིང་ཁོང་ཡོང་བའི་མཚམས་སུ་ At the time he came last year ¶ དེ་མཚམས་ At that time ¶ སྟོན་མཚམས་ At the time of autumn 4. abbr. of མཚམས་འདྲི་. 5. a religious retreat; va.—ལ་སྡོད་; —སྒོམ་ to go/ be on retreat.

མཚམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ (tsāmgi ce̲èbo) 1. arbitrator, mediator. 2. poet. bandits, thieves, robbers.

མཚམས་སྐྱེས་ (tsāmgyeè) abbr. of མཚམས་འདྲི་ and ལེགས་སྐྱེས་.

མཚམས་ཁང་ (tsāmgaŋ) place to do a retreat, hermit's cottage.

མཚམས་འགལ་ (tsām gɛ̲ɛ) vi. to exceed or go beyond a limit/ boundary.

མཚམས་བགལ་ (tsām gɛ̲ɛ) sm. མཚམས་འགལ་.

མཚམས་བརྒྱད་ (tsāmgyɛɛ̀) the eight intermediate directions, e.g., SE, NW.

མཚམས་སྒོ་ (tsāmgo) the door of a room or cave where a person is in retreat.

མཚམས་གཅིག་ལ་ (tsāmjiglə) at one time, once.

མཚམས་གཅོད་ (tsāmjöò) 1. va. to stop/ terminate, to cut off ¶ དགྲ་བོའི་དམག་རྒྱགས་ཀྱི་འོར་འདྲེན་མཚམས་བཅད་པ་རེད་ (They) cut off the enemy's supply lines. 2. person's name (given when parents hope this will be the last child).

མཚམས་ཆད་ (tsām cɛɛ̀) vi. to come to a halt/ stop ¶ འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སྐྱོན་ཤོར་ཙང་ལས་མཚམས་ཆད་པ་རེད་ Work stopped because the machinery broke down. ¶ སྐྱབ་གསོའི་རོགས་རམ་མཚམས་ཆད་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་པ་རེད་ It's been about a year since relief aid stopped. ¶ ད་ལྟ་ཙ་ལག་ཉོ་མཁན་མཚམས་ཆད་མ་སོང་ The shoppers haven't stopped coming.

མཚམས་ཆད་མེད་པ་ (tsāmjɛɛ̀ me̲èba) without stopping/ halting/ suspending/ ceasing.

མཚམས་ཆེན་གཅོད་ (tsāmjen jöò) 1. va. to cut off/ terminate/ stop all relations. 2. va. to go into total religious retreat.

མཚམས་ཆོད་ (tsām cöò) sm. མཚམས་ཆད་.

མཚམས་འཇོག (tsāmjɔɔ̀) stopping, terminating, ending, suspending, leaving off doing; va.—བྱེད་ to stop, to end, to terminate, to cease, to suspend ¶ བཙན་འཛུལ་མཚམས་འཇོག་བྱེད་དགོས་ (You) must stop the aggression. ¶ ཁོ་ཚོའི་ཐོན་སྐྱེད་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ They terminated production.

མཚམས་མཉམ་རོལ་འདེབས་ (tsāmñam rö̲ndeb) seeding in rows.

མཚམས་རྟགས་ (tsāmdaà) comma, period (a mark which causes a stop/ pause).

མཚམས་ཐིག (tsāmdig) demarcation line, boundary line.

མཚམས་ཐོ་ (tsāmdo) 1. demarcation line (usu. of a border). 2. a pile of stones placed near a religious retreat to indicate the point beyond which no one may cross; va.—འཛུགས་; —རྒྱག.

མཚམས་གདམ་ (tsəm da̲m) va. to stay in a religious retreat.

མཚམས་འདྲི་ (tsəmdri) sm.* འཚམས་འདྲི་.

མཚམས་རྡོ་ (tsāmdo) stone boundary marker.

མཚམས་སྡོམ་ (tsāmdom) see མཚམས་.

མཚམས་པ་བ་ (tsāmbawa) a hermit, a person in religious retreat.

མཚམས་སྤྲིན་ (tsəmdrin) red sky, clouds at sunset; vi.—འཁོར་.

མཚམས་སྦྱོར་ (tsāmjɔɔ) 1. connection, linkage, joining; va.—བྱེད་ to connect/ link up/ join (people) ¶ ངས་ཁོང་ལས་ཁུངས་གསར་པ་ཞིག་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་པ་ཡིན་ I made a connection for him with the new office. 2. introduction ¶ མཚམས་སྦྱོར་ཡི་གེ་ Letter of introduction.

མཚན་སྦྱོར་ངོས་པོ་ (tsāmjɔɔ ŋöòbo) connector.

མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ (tsāmjɔɔ lhāgjɛɛ̀gi dra̲) words in Tibetan grammar that act as a conjunction.

མཚམས་མེད་ (tsāmmeè) without a break, without stop ¶ ལོ་བརྒྱད་རིང་མཚམས་མེད་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད་ (They) studied eight years without a break.

མཚམས་ཚད་ (tsāmdzɛɛ̀) limit, limitation, restriction (time, amount, quality).

མཚམས་ཚད་མེད་པ་ (tsāmdzɛɛ̀ me̲èba) endless, without limit.

མཚམས་ཚིགས་ (tsāmdziì) 1. rhythm ¶ རོལ་མོའི་མཚམས་ཚིགས་ Musical rhythm. 2. limit, restriction ¶ མཚམས་ཚིགས་མེད་པར་འགྲོ་སོང་བཏང་བ་རེད་ (They) spent (money) without any limits.

མཚམས་མཚམས་ (tsāmdzam) sometimes ¶ མོ་མཚམས་མཚམས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ She sometimes comes.

མཚམས་ཞུ་ (tsāmshu) 1. sm.* འཚམས་ཞུ་. 2. the section that introduces the main body of a letter.

མཚམས་བཞག (tsām sha̲à) p. of མཚམས་འཇོག.

མཚམས་བཞི་ (tsāmshi) the four intermediate directions: NE, NW, SE, SW.

མཚམས་འོག་ལ་འཇུག (tsāmwɔɔ̀la ju̲ù) va. to allow/ let people to visit a person who is in retreat (as prearranged by the person in retreat).

མཚམས་ཡས་ (tsāmyɛɛ) sm. མཚམས་མེད་.

མཚམས་རི་ (tsāmri) a mountain that demarcates a boundary.

མཚམས་རེ་ (tsāmre) sm. མཚམས་མཚམས་.

མཚམས་ལ་སྡོད་ (tsāmla dö̲ò) see མཚམས་.

མཚམས་ལན་ (tsāmlɛn) sm.* འཚམས་ལན་.
མཚམས་སྲུང་ (tsāmsuŋ) 1. border guard, guarding the border; va.—བྱེད་ to guard a border.
མཚའ་ལུ་ (tsālu) 1. red rooster. 2. horses or mules with a white patch on their heels.
མཚར་ (tsāā) 1. strange, weird. 2. beautiful.
མཚར་དགའ་ (tsāāga) finding/ considering sth. interesting; va.—བྱེད་.
མཚར་ཆོས་ (tsāājöö) beautiful.
མཚར་གཏམ་ (tsāādam) interesting conversation/ talk.
མཚར་མཐོང་བློ་འགྱུར་ (tsārdoŋ lōgyur) easily swayed, impressionable [Lit. changing one's mind at the sight of sth. beautiful].
མཚར་མདངས་ (tsārdaŋ) beautiful and gleaming/ shining.
མཚར་སྡུག (tsāāduù) beauty, beautiful, gorgeous.
མཚར་སྡུག་ལྡན་པ་ (tsərduù dɛmba) beautiful.
མཚར་སྣང་ (tsārnaŋ ceè) sense or feeling of amazement/ wonder; va.—བྱེད་.
མཚར་པོ་ (tsārbo) beautiful, gorgeous.
མཚར་བ་ (tsārwa) 1. beautiful ¶ མེ་ཏོག་ལྟར་མཚར་བའི་བུ་མོ་ཞིག་འདུག There is a girl that is beautiful like a flower. 2. remarkable, noteworthy, exceptional, unusual, strange.
མཚར་མེད་ (tsārmeè) usual, common.
མཚར་མེད་སྤྱིར་བཏང་ (tsārmeè jiidaŋ) sm. མཚར་མེད་.
མཚར་བཟང་ (tsārsaŋ) beautiful, good looking.
མཚལ་ (tsɛ̄ɛ) 1. red (ink). 2. cinnabar (used in Tibetan medicine). 3. h. of ཁྲག.
མཚལ་ཀ་ (tsɛ̄ɛga) sm. མཚལ་མདོག.
མཚལ་དཀར་ (tsɛ̄ɛgar) a type of cinnabar.
མཚལ་སྐྱེས་ (tsɛ̄ɛgyeè) mercury.
མཚལ་ཁ་ (tsɛ̄ɛga) sm. མཚལ་ཀ་.
མཚལ་གོད་ (tsɛ̄ɛgöö) cinnabar.
མཚལ་ཐལ་ (tsɛ̄ɛtɛɛ) the ash that remains after extracting mercury from cinnabar.
མཚལ་མདོག (tsɛ̄ndɔɔ) bright red, vermilion red.
མཚལ་པར་ (tsɛ̄ɛbar) scriptures printed with vermilion red ink.
མཚལ་པར་མ་ (tsɛ̄ɛ bārma) sm. མཚལ་པར་.
མཚལ་ཞུ་མ་ (tsɛ̄ɛjūmə) sm. ཚ་ཞུ་མ་.
མཚལ་བྲིས་ (tsɛ̄ɛdrii) scriptures written with vermilion red ink.
མཚལ་སྦྲམ་ (tsɛ̄ɛdram) small slabs of cinnabar.
མཚལ་མོ་ (tsɛ̄ɛmo) a slightly reddish colored mule.
མཚལ་དམར་ (tsɛ̄ɛmar) 1. cinnabar. 2. a reddish colored mule.
མཚལ་སྨུག (tsɛ̄ɛmug) a dark reddish/ brown colored mule.

མཚལ་ཚྭ་ (tsɛ̄ɛdza) a type of salt used as medicine.
མཚལ་ཡིག (tsɛ̄ɛyii) 1. anything written with red ink. 2. red ink (in sense of a deficit) ¶ ནོར་སྲིད་ཀྱི་མཚལ་ཡིག Financial deficit.
མཚལ་རིས་ (tsɛ̄ɛrii) a painting done with vermilion paint.
མཚལ་ལུ་ (tsɛ̄ɛlu) sm. མཚའ་ལུ་.
མཚལ་གཤར་ (tsɛ̄ɛshaa) red woolen cloth used on the arch of a Tibetan boot.
མཚུངས་ (tsūŋ) 1. vi. to be alike/ similar ¶ འདི་གཉིས་མཚུངས་ཀྱི་མི་འདུག These two are not alike. 2. like, just like, similar, along with ¶ དྲིལ་བསྒྲགས་དེ་མཚུངས་ ༡༩༦༣ དང་ ༦༤ བྱས་པ་རེད་ (They) made a similar announcement in 1963 and 1964. ¶ ས་ཞིང་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་པ་དང་མཚུངས་སྒེར་གྱི་བཟོ་གྲྭ་ཚང་མ་གཞུང་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ Just as they reformed the land, (they) nationalized the private factories.
མཚུངས་རྟགས་ (tsūŋdaà) the equal sign (=).
མཚུངས་ལྡན་ (tsūŋdɛn) alike, similar.
མཚུངས་པ་ (tsūŋbə) sm. མཚུངས་, 2.
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ (tsūŋbə sɛ̄ɛjeègi dra) general term for words that convey two or more things being the same.
མཚུངས་པའི་ཟུར་ (tsūŋbɛ sur) equal angle.
མཚུངས་པོ་ (tsūŋbo) compatible ¶ འདི་གཉིས་ཚོས་གཞི་མཚུངས་པོ་འདུག These two are compatible colors.
མཚུངས་བྲལ་ (tsūŋdrɛɛ) sm. མཚུངས་མེད་.
མཚུངས་མེད་ (tsūŋmeè) incomparable, matchless ¶ བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ Incomparable gratitude.
མཚུངས་ཟླ་མེད་པ་ (tsūŋda meèba) sm. མཚུངས་མེད་.
མཚུངས་ཟུར་ (tsūŋsur) abbr. of མཚུངས་པའི་ཟུར་.
མཚུན་ (tsũn) 1. paternal ancestors. 2. protective deities worshipped by paternal ancestors/ lineage. 3. a deceased person.
མཚུན་ཁང་ (tsũngaŋ) the chapel in which one's fathers/ grandfather's deities are kept. 2. tomb.
མཚུན་མཆོད་ (tsũnjöö) paying homage to one's deceased paternal ancestors (fathers/ grandfathers).
མཚུན་གཏོར་ (tsũndɔɔ) torma offered to the deities of one's paternal ancestors.
མཚུན་འདོར་ (tsũndɔɔ) offerings of blood and meat made to the deities of one's paternal ancestors.
མཚུན་ཞལ་ (tsũnshɛɛ) 1. fire. 2. fire deity.
མཚུན་གསོལ་ (tsũnsöö) sm. མཚུན་འདོར་.
མཚུན་ལྷ་ (tsũnlha) paternal ancestor's deities.
མཚུར་དཀར་ (tsūrgar) aluminum.
མཚུར་སྔོ་ (tsūrŋo) chalcanthitum (used in Tibetan medicine).
མཚུར་སྔོན་ (tsūrŋön) sm. མཚུར་སྔོ་.

མཚུར་ནག (tsūrnaà) black fibroferitum (used in Tibetan medicine).
མཚུར་དམར་ (tsūrmar) red fibroferitum (used in Tibetan medicine).
མཚུར་སེར་ (tsūrser) yellow fibroferitum (used in Tibetan medicine).
མཚུལ་པ་ (tsũũbə) lips and nose.
མཚུལ་ཤུ་ (tsũũshu) hissing sound made from the nose.
མཚེ་ (tsē) 1. sm. མཚེ་ལྡུམ་. 2. abbr. of མཚེ་མ་.
མཚེ་དཀར་ (tsēgar) twins (boys).
མཚེ་ཁྲ་ (tsēdrra) boy and a girl twin.
མཚེ་ལྡུམ་ (tsēdum) a type of Chinese ephedra.
མཚེ་ནག (tsēnaà) twins (both girls).
མཚེ་མ་ (tsēma) twins.
མཚེ་མ་སྤུན་ཟླ་ (tsēma bũndə) twins.
མཚེ་ཟོར་ (tsēsor) torma containing ephedra that is used to expel evil spirits.
མཚེད་ (tsēè) arc. to bury in a graveyard/ cemetery.
མཚེད་པ་ (tsēèba) graveyard, cemetery.
མཚེའུ་ (tsēwu) small lake, pond.
མཚེའུ་གཉིས་ (tsēwuñii) name of a district in Nagchuka.
མཚེའུ་ཚྭ་ (tsēwu tsā) salt that comes from a lake.
མཚེར་ (tsēr) 1. vi. to be shy ¶ ཁོང་མཚེར་སོང་ He was shy. 2. shung. temporary residence/ dwelling place, nomad's encampment; va.—སྐྱོར་ to send a person to put names on the doors of private homes that have to provide temporary residence for visiting dignitaries.
མཚེར་རྒྱག (tsērgyaà) a traditional method of treating sick animals.
མཚེར་རྙིང་ (tsērñiŋ) an old/ former/ previous nomad camp.
མཚེར་རྡོ་ (tsērdo) pile of stones used to mark the place where nomads are going to move next.
མཚེར་སྣང་ (tsērnaŋ) 1. shy ¶ མིའི་ནང་ལ་ཁ་ལག་ཟ་དུས་མཚེར་སྣང་བྱེད་དགོས་མ་རེད་. When eating at sb.'s house you should not be shy. 2. embarrassed ¶ ཁོང་རང་ཞི་དྲགས་ཟི་ནས་སྐད་ཆ་གང་བྱུང་བཤད་ཙང་གྲོགས་པ་ཚོ་མཚེར་སྣང་བྱུང་སོང་ Because he got very drunk his friends got embarrassed.
མཚེར་པ་ (tsērba) spleen.
མཚེར་པོ་ (tsērbo) sm. མཚེར་སྣང་.
མཚེར་བག (tsērbaà) frightened, scared; va.—བྱེད་.
མཚེར་ཤུལ་ (tsērshüü) remains of a nomad encampment.
མཚེར་ས་ (tsērsa) nomad encampment.
མཚེས་ (tsēè) neighbor.
མཚེས་དཀར་ (tsēègar) horses and other animals

with white heels.
མཚོ་ (tsō) lake.
མཚོ་སྐམ་རྡོ་རུལ་ (tsōgam dorüü) the great and powerful falling, a great family becoming bankrupt [Lit. ocean drying up, stone rotting].
མཚོ་སྐར་ (tsōgar) starfish, sea star.
མཚོ་སྐོར་དམག་གྲུ་ (tsōgɔr māgdru) cruiser (warship).
མཚོ་སྐོར་དམག་གྲུ་ཆེ་གྲས་ (tsōgɔr māgdru cēdreè) heavy cruiser.
མཚོ་སྐྱེས་སྔོ་རིགས་ (tsōgyeè ŋōrig) marine algae/ seaweed.
མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་ (tsōgyeè dɔɔje) Padmasambava.
མཚོ་སྐྱོད་ (tsōgyöö) sailing, going on the water; va.—བྱེད་.
མཚོ་ཁ་ (tsōga) bank, shore, harbor, coast.
མཚོ་ཁའི་གྲམ་སྡོང་ (tsōgɛ tramdoŋ) sm. མཚོ་གྲམ་.
མཚོ་ཁུག (tsōguù) bay, inlet.
མཚོ་ཁུག་ག་ཁྲལ་ (tsōguù katrɛɛ) anchorage tax.
མཚོ་ཁུལ་ (tsōgüü) sea/ ocean area.
མཚོ་ཁོངས་ (tsōgoŋ) territorial waters.
མཚོ་ཁོངས་བཟོ་སྐྲུན་ (tsōgoŋ sodrün) ocean industries.
མཚོ་ཁྱི་ (tsōgyi) sm. མཚོ་དོམ་.
མཚོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་ (tsōtrishɔɔ gyɛɛmo) sm. མཚོ་སྔོན་པོ་.
མཚོ་འཁོར་ (tsōgɔɔ) whirlpool.
མཚོ་འཁྱོམ་ཉ་མོ་བཟོད་མ་བདེ་ (tsōgyom ñamo söö made) when there are disturbances in an area people will not be safe anywhere [Lit. when the sea is in turmoil fishes will not be safe].
མཚོ་འཁྲུག (tsōdruù) rough seas, sea in turmoil.
མཚོ་གྲམ་ (tsōdram) tidal land.
མཚོ་གླང་ (tsōlaŋ) a mythological ocean buffalo.
མཚོ་གྲུ་ (tsōdru) ship, seagoing vessel.
མཚོ་གྲུའི་ལས་བྱེད་པ་ (tsōdrüü lɛ̀ɛjeèba) sm. མཚོ་གྲུའི་ལས་བཟོ་བ་.
མཚོ་གྲུའི་ལས་བཟོ་བ་ (tsōdrü lɛ̀ɛsowa) seaman, sailor.
མཚོ་གླིང་ (tsōliŋ) island.
མཚོ་འགག (tsōgaà) straits ¶ ཐའེ་ཝན་མཚོ་འགག Taiwan straits.
མཚོ་འགྲམ་ (tsōdram) coast, shore.
མཚོ་འགྲིབ་ (tsō drib) vi. to be ebb tide.
མཚོ་འགྲུལ་ (tsōndrüü) sea/ ocean travel; va.— བྱེད་.
མཚོ་འགྲུལ་བཀག་སྡོམ་བཀའ་རྒྱ་ (tsōndrüü gāgdom gāgya) ban on maritime trade/ intercourse.
མཚོ་འགྲུལ་མཁས་པ་ (tsōndrüü kɛ̀ɛba) navigator.
མཚོ་འགྲུལ་ས་བཀྲ་ (tsōndrüü sābdra) sea/ ocean/ nautical chart.
མཚོ་འགྲུལ་སྲུང་སྐྱོབ་ (tsōndrüü sūŋgyee) 1. defending sea lanes/ sea travel. 2. a convoy for defense.
མཚོ་འགྲུལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སྐྱོགས་གྲུ་ (tsōndrüü sūŋgyeegi gyɔɔdru) frigate.
མཚོ་རྒྱས་ (tsō gyɛ̀ɛ) vi. to be high tide.
མཚོ་རྒྱུད་ (tsōgyüü) along the coast, offshore, coastal.
མཚོ་རྒྱུད་གླིང་ཕྲན་ (tsōgyüü liŋdrɛn) an offshore island.
མཚོ་རྒྱུན་དྲོ་པོ་ (tsōgyün trobo) warm winds blowing from the sea.
མཚོ་མཆིང་ (tsōjiŋ) sm. མཚོ་འཇིངས་.
མཚོ་འཇིངས་ (tsōjiŋ) the middle of the sea.
མཚོ་ངོགས་ (tsōŋɔɔ) harbor, port.
མཚོ་ངོས་ (tsōŋöö) sea level ¶ མཚོ་ངོས་ལས་ཕི་ཀྲི་ ༦༠༠༠ ཐོ་ས་གནས་ A region that is six thousand feet above sea level.
མཚོ་སྔོན་ (tsōŋön) 1. Lake Kokonor. 2. Qinghai (province) ¶ མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ Qinghai Province.
མཚོ་སྔོན་པོ་ (tsō ŋömbo) Lake Kokonor.
མཚོ་ཆུ་འགྲིབ་ (tsōju drib) sm. མཚོ་འགྲིབ་.
མཚོ་ཆུས་རྡིབ་ཟད་ (tsōjü debsɛɛ) vi. to be eroded by water.
མཚོ་ཇག (tsōjaà) pirate, buccaneer.
མཚོ་མཇལ་ (tsō jɛɛ) seeking guidance from visions in a holy lake; va.—ཞུ་ to request/ seek visions from a holy lake; va.—ལྟ་/ གཟིགས་ to look for a vision in a holy lake.
མཚོ་ཉ་ (tsōña) ocean/ sea fish.
མཚོ་སྙིང་ (tsōñiŋ) 1. a channel/ vent in the ocean floor. 2. name of a mountain at the middle of Lake Kokonor.
མཚོ་གཏིང་ (tsōdiŋ) sm. མཚོ་མཐིལ་.
མཚོ་རྟ་ (tsōda) legendary sea horse.
མཚོ་ལྟར་ཟབ་ལ་མེ་ལྟར་ཚ་བ་ (tsōdar sə̱bla me̱dar tsāwa) conveys great/ extreme suffering ¶ མི་དམངས་ཚོས་མཚོ་ལྟར་ཟབ་ལ་མེ་ལྟར་ཚ་བའི་གཉའ་གནོན་མྱོང་པ་རེད་ The people experienced extreme oppression as deep as ocean and as hot as fire. [Lit. deep as the ocean and hot as a fire].
མཚོ་ལྟས་ (tsōdɛɛ) sm. མཚོ་མཇལ་.
མཚོ་ཐོག (ནས་) (tsōdɔɔ (nɛ)) by/ via sea, maritime.
མཚོ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (tsōdɔɔ gyēndren) maritime transport; va.—བྱེད་.
མཚོ་ཐོག་བསྐོར་གཡེང་གྲུ་གཟིངས་ (tsōdɔɔ gɔɔyeŋ trusiŋ) cruiser (ship).
མཚོ་ཐོག་ཁ་ལོ་སྒྱུར་དབང་ (tsōdɔɔ kālo gyurwaŋ) sea control, sea power, sea supremacy.
མཚོ་ཐོག་གོད་ཁ་ (tsōdɔɔ gööga) perils of the sea.
མཚོ་ཐོག་འགྲིམ་འགྲུལ་ (tsōdɔɔ drimdrüü) sea travel; va.—བྱེད་.
མཚོ་ཐོག་བདེ་སྲུང་ཐིང་ (tsōdɔɔ desuŋ tiŋ) Maritime Safety Bureau.
མཚོ་ཐོག་དམག་འཁྲུག (tsōdɔɔ māgdru) naval battle, sea war; va.—རྒྱག.
མཚོ་ཐོན་ (tsōdön) ocean/ marine resources, ocean/ marine products.
མཚོ་ཐོན་དངོས་རྫས་ (tsōdön ŋöödzɛɛ) ocean/ marine products.
མཚོ་ཐོན་བཟའ་བཅའ་ (tsōdön saja) foods from the sea.
མཚོ་མཐའ་ (tsōda) sm. མཚོ་ཁ་.
མཚོ་མཐིལ་ (tsōdil) the bottom of the sea.
མཚོ་དོན་ཁྲིམས་ཁང་ (tsōdön trimgaŋ) admiralty court, maritime court.
མཚོ་དོན་བཅའ་ཁྲིམས་ (tsōdön jādrim) law of the sea.
མཚོ་དོམ་ (tsōdom) seal (the animal).
མཚོ་དྲུག (tsōdruù) the seven items: honey, butter, yogurt, milk, water and chang (beer).
མཚོ་དྲུང་ (tsōdruŋ) ocean bank/ shore.
མཚོ་མདོག (tsōdɔɔ) color of the sea/ ocean.
མཚོ་སྣ་ (tsōna) area in southern Tibet.
མཚོ་པྲ་ (tsōdra) sm. མཚོ་མཇལ་.
མཚོ་དཔྱད་ (tsōjɛɛ) sm. མཚོ་མཇལ་.
མཚོ་ཕག (tsōbaà) hippopotamus.
མཚོ་ཕྲན་ (tsōdrɛn) small lake, pond.
མཚོ་བོད་ (tsōböö) abbr. Qinghai-Tibet ¶ མཚོ་བོད་རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ Qinghai-Tibet highway.
མཚོ་བོད་ཐོག་སྒང་ (tsōböö tɔɔgaŋ) sm. མཚོ་བོད་ས་མཐོ་.
མཚོ་བོད་གཞུང་ལམ་ (tsōböö shuŋlam) Qinghai-Tibet highway.
མཚོ་བོད་ས་མཐོ་ (tsōböö sāto) Qinghai-Tibet Plateau.
མཚོ་བྱ་ (tsōja) water bird.
མཚོ་འབུ་ཞ་སྨི་ (tsōmbu shəmi) ocean shrimp.
མཚོ་འབུ་ཤ་སྐམ་ (tsōmbu shāgam) dried shrimp.
མཚོ་འབྲུག (tsōdruù) 1. sm. མཚོ་སྲམ་. 2. pipefish.
མཚོ་མ་ཕམ་ (tsō mabam) Lake Manasarowa.
མཚོ་མ་དྲོས་པ་ (tsōma dröoba) sm. མཚོ་མ་ཕམ་.
མཚོ་མིག (tsūmiì) small pools of water in a swamp.
མཚོ་མོ་ (tsōmo) 1. lake. 2. a female name.
མཚོ་དམག (tsōmaà) navy, marines, sailors ¶ ཨ་མེ་རིའི་མཚོ་དམག The U.S. Navy.
མཚོ་དམག་སྐམ་འཐབ་རུ་ཁག (tsōmaà gāmdəb rugaà) sm. མཚོ་དམག་སྐམ་འཛིང་རུ་ཁག.
མཚོ་དམག་སྐམ་འཛིང་རུ་ཁག (tsōmaà gāmdziŋ rugaà) marine corps, marines.
མཚོ་དམག་མཁའ་སྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ (tsōmaà kāgyöö büŋde) naval air force.

མཚོ་དམག་རྟེན་གཞི་ (tsōmaà dēnshi) naval base.
མཚོ་དམག་གནས་གཞི་ (tsōmaà nɛ̄ɛ̀shi) sm. མཚོ་དམག་རྟེན་གཞི་.
མཚོ་དམག་སྦྱོང་བརྡར་སློབ་གྲྭ་ (tsōmaà jon̲dar lōbdra) naval training school.
མཚོ་དམར་པོ་ (tsō mārbo) the Red Sea.
མཚོ་ཚྭ་ (tsōdza) sea salt.
མཚོ་རྫིང་ (tsōdziŋ) reservoir.
མཚོ་འཛུལ་དམག་གྲུ་ (tsōndzüü məgdru) military submarine.
མཚོ་གཟིག (tsōsii) seal (the animal).
མཚོ་གཟིགས་ (tsō si̲i̲) va. to look for signs and visions in a holy lake.
མཚོ་འོག (tsōwɔɔ̀) sm. མཚོ་མཐིལ་.
མཚོ་འོག་གྲོག་རོང་ (tsōwɔɔ̀ drɔ̲groŋ) ocean trench.
མཚོ་འོག་གཞོང་ས་ (tsōwɔɔ̀ shōŋsa) ocean basin.
མཚོ་ཡུར་ (tsōyur) canal ༄ སུད་སི་མཚོ་ཡུར་ Suez Canal.
མཚོ་རགས་ (tsōraà) protective embankments in lakeside areas, revetment, seawall.
མཚོ་རླབས་ (tsōləb) waves; vi.—འཕྱུར་ to ebb and flow (waves).
མཚོ་རླབས་གློག་འདོན་ (tsōləb lōndön) making electricity from waves/ tides.
མཚོ་ལག (tsōlaà) a small/ branch lake.
མཚོ་ལམ་ (tsōlam) marine route, shipping route, navigation lane.
མཚོ་ལམ་སྟོར་ (tsōlam dōr) va. to cause a ship to go off course.
མཚོ་ལས་པ་ (tsōlɛɛ̄ba) seaman, sailor.
མཚོ་ལི་ (tsōle) nautical mile.
མཚོ་སེང་ (tsōseŋ) sea lion.
མཚོ་སྲིན་ (tsōsin) sea monster.
མཚོ་སྲུང་ (tsōsuŋ) sea/ coastal defense.
མཚོ་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ (tsōsuŋ būŋde) coast guards (a branch of the military service), forces deployed to defend a coast.
མཚོ་བསུབས་ (tsō sūb) va. to fill in a lake.
མཚོག་གང་ (tsōggaŋ) sm. མཚོག་མ་.
མཚོག་མདུད་ཀྱི་སྒོ་ (tsōgdüügi go̲) center of the head.
མཚོག་མ་ (tsōgma) fontanel; vi.—སྲེམ་ to harden (the fontanel).
མཚོག་མ་མ་བསྲམས་པ་ (tsōgma m̲agamba) young and inexperienced, not knowledgeable [Lit. the fontanel has not hardened].
མཚོག་གསང་ (tsōgsaŋ) a point in the fontanel for acupuncture.
མཚོན་ (tsõn) 1. vi. to express, to show, to symbolize, to illustrate, to represent ༄ དུས་མཚམས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་མཚོན་ཡོད་ It shows that (they) have reached a new period. ༄ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལས་འགུལ་མཚོན་པའི་རི་མོ་ Paintings symbolizing the world peace movement. ༄ ཕྱོགས་ལྷུང་དང་པོ་ནི་ཁྲིན་གྱིས་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The first deviation is illustrated by Chen. 2. led by, the principal one ༄ རྒྱ་ནག་གིས་མཚོན་གུང་ཁྲན་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་ཤས་ A few Communist countries led by Red China. 3. weapon ༄ རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ Atomic weapons. 4. see མཚོན་པར་བྱེད་.
མཚོན་སྐྱོབ་ (tsõngyob) protective armor.
མཚོན་བསྐལ་ (tsõngɛɛ) abbr. of མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་.
མཚོན་ཁ་འགྲན་ (tsõn kā dr̲ɛn) va. to compete with weapons.
མཚོན་ཁྱེར་ལག་འཛིང་ (tsõngyer lə̲ŋdzin) hand-to-hand combat with weapons; va.—བྱེད་.
མཚོན་ཁུང་ (tsõnguŋ) the opening/ hole in a wall from which a gun is shot.
མཚོན་ཁྲག (tsõndraà) bleeding caused by a weapon.
མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་ (tsõngi gɛ̄ɛ̄wa) a Buddhist aeon when weapons become obsolete in the world.
མཚོན་འགོག (tsõngɔɔ̀) sth. that protects against weapons, e.g., armor.
མཚོན་སྒྲོམ་ (tsõndrom) a stand or frame on which weapons are placed.
མཚོན་ངར་མ་ (tsõn ŋ̲arma) sharp weapons.
མཚོན་ཆ་ (tsõnja) weapons; va.—བྱེད་ to use as a weapon, to be armed with ༄ མའོ་ཡི་དགོངས་པས་མཚོན་ཆ་བྱས་ནས་ Using Mao's thought as a weapon.
མཚོན་ཆ་འཁོར་ལོ་ (tsõnja kɔ̄ɔ̄lo) star anise.
མཚོན་ཆ་ཅན་ (tsõnjajɛn) armed.
མཚོན་ཆ་ཕྱི་རིགས་ (tsõnja jiri̲i̲) sm. མཚོན་ཆ་ཆེ་རིགས་.
མཚོན་ཆ་ཆེ་རིགས་ (tsõnja cēri̲i̲) heavy weapons, heavy artillery.
མཚོན་ཆ་འཇོག (tsõnja jɔ̲ɔ̀) va. to lay down arms/ weapons.
མཚོན་ཆ་རྣོ་ངར་ཅན་ (tsõnja nõŋarjɛn) sharp-edged weapons.
མཚོན་ཆ་རྣོན་པོ་ (tsõnja nõmbo) sm. མཚོན་ཆ་རྣོ་ངར་ཅན་.
མཚོན་ཆ་འབུ་ཕྲ་ཅན་ (tsõnja bu̲drajɛn) bacteriological/ germ weapon.
མཚོན་ཆ་གཙོ་བོར་སྨྲ་བ་ (tsõnja dzōwor māwa) the theory that weapons decide everything.
མཚོན་ཆ་ཡང་རིགས་ (tsõnja yə̲ŋrii) light weapons, light artillery.
མཚོན་ཆའི་བཟོ་གྲྭ་ (tsõnjɛ so̲dra) military ordnance/ munitions factory.
མཚོན་རྟགས་ (tsõndaà) manifestation, symbol, sign ༄ དེ་ནི་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མཚོན་རྟགས་འོད་སྣང་འབར་བ་ཞིག་རེད་ That is a brilliant manifestation of unity. 2. insignia ༄ བོད་དམག་གི་མཚོན་རྟགས་ The Tibetan army's insignia.
མཚོན་སྟངས་ (tsõndaŋ) appearance, attitude.
མཚོན་སྟོན་ (tsõndön) symbol, representation.
མཚོན་ཐུབ་ (tsõn tūb) 1. vi. to be able to express/ convey/ show ༄ གཏམ་བཤད་དེས་ཁོང་གི་སེམས་ཤུགས་མཚོན་ཐུབ་པ་རེད་ That speech was able to convey his enthusiasm. 2. bulletproof.
མཚོན་ཐུབ་འགྲུལ་འཁོར་ (tsõndub drü̲ü̲gɔɔ) armored vehicle, bulletproof car.
མཚོན་འཐབ་ (tsõndəb) hot war, shooting war.
མཚོན་དོན་ (tsõndön) meaning, significance ༄ རྒྱལ་དར་གྱི་མཚོན་དོན་ག་རེ་རེད་ What is the significance of the national flag.
མཚོན་དོན་རི་མོ་ (tsõndön ri̲mu) caricature, cartoon.
མཚོན་ལྡན་ (tsõndɛn) armed ༄ མཚོན་ལྡན་མི་གཅིག An armed man.
མཚོན་ལྡན་ཁྲབ་འཁོར་ (tsõndɛn trəbgɔɔ) tank, armored vehicle.
མཚོན་ལྡན་ལྕགས་འཁྲབ་རླངས་འཁོར་ (tsõndɛn jəgdrəb lāŋgɔɔ) sm. མཚོན་ལྡན་ཁྲབ་འཁོར་.
མཚོན་ན་ (tsõnna) for example, as an example ༄ པེ་ཅིང་དུ་མཚོན་ན་ For example, in Beijing.
མཚོན་ནགས་མདེལ་ཆར་ (tsõnnaà de̲e̲jar) heavy shooting/ firing [Lit. forest of weapons, rain of bullets].
མཚོན་རྣད་ (tsõnnɛɛ̀) injury caused by weapons, wounded by weapons.
མཚོན་པ་ (tsõmba) sm. མཚོན་.
མཚོན་པར་བྱེད་ (tsõmbar ce̲è) va. to show/ manifest/ express ༄ ཐུན་མོང་གི་བསམ་འདུན་མཚོན་པར་བྱས་པ་རེད་ (They) manifested common wishes. ༄ ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་མཚོན་པར་བྱས་ (He) clasped his hands together (as in namaste) to show thanks.
མཚོན་དཔེ་ (tsõnbe) diagram, chart.
མཚོན་བྱ་ (tsõnja) subject matter ༄ ཁོང་གི་རི་མོའི་མཚོན་བྱ་མང་ཆེ་བ་ཡུལ་ལྗོངས་རེད་ The subject matter of most of his painting is scenery.
མཚོན་བྱེད་ (tsõnjeè) 1. an object used to illustrate or show the nature/ character/ quality of a thing or person, indicator, symbol ༄ མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་ Paintings illustrating national characteristics. 2. see མཚོན་, 4.
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ (tsõnjeègi dāà) the key (of a map, chart); marker, signal ༄ མཚོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ A buoy.
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་པར་རིས་ (tsõnjeègi bārri̲i̲) chart, diagram, sketch ༄ གནམ་གཤིས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་པར་རིས་

A weather chart.

མཚོན་བྱེད་དཔེ་རིས་ (tsõnjeè bērii) sm. མཚོ་བྱེད་ཀྱི་པར་རིས་.

མཚོན་བྱེད་མི་སྣ་ (tsõnjeè minə) representative personages, representatives ¶ འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་མཚོན་བྱེད་མི་སྣ་ Representatives of the bourgeoisie.

མཚོན་བྱེད་རང་བཞིན་ (tsõnjeè rəŋshin) representativeness, representative ¶ མཚོན་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ Representative cities.

མཚོན་བྱེད་རི་མོ་ (tsõnjeè rimu) sm. མཚོ་བྱེད་ཀྱི་པར་རིས་.

མཚོན་བྱེད་རིང་ལུགས་ (tsõnjeè riŋluù) symbolism.

མཚོན་རྨ་གསོ་སླ་ ཚིག་རྨ་གསོ་དཀའ་ (tsõnma sōla tsīgma sōga) it is easy to heal a wound caused by a weapon but a hurt caused by harsh word is difficult to heal.

མཚོན་རྨས་ (tsõnmɛè) bullet/ weapon wound.

མཚོན་ཙམ་ (tsõndzam) just a token of one's feeling/ thought, sth. in brief ¶ ལག་རྟགས་འདི་ང་རང་གི་བསམ་པ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་ This gift is just a token of my feelings.

མཚོན་རྩེ་ (tsõndze) spearhead.

མཚོན་རྩལ་ (tsõndzüü) manifestation ¶ འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་བློ་མིན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་རྩལ་དང་འབྱུང་ཁུངས་ The sources and manifestations of various nonproletarian ideas.

མཚོན་འོག་ཤོར་ (tsõnwɔɔ̀ shɔ̃ɔ) vi. to die in battle ¶ དམག་མི་འགའ་ཤས་མཚོན་འོག་ཤོར་བའི་ས་གནས་ The place where several soldiers died in battle.

མཚོན་གཡོལ་ (tsõnyöö) an amulet that protects the wearer against weapons.

མཚོན་ལམ་ (tsõnlam) wound inflicted by a weapon.

མཚོན་སྲུང་ (tsõnsuŋ) protective amulet/ charm/ talisman.

མཚོན་གསར་ (tsõnsar) modern/ new weapons ¶ མཚོན་གསར་འཕྲུལ་མདའ་ Modern automatic guns.

མཚོན་ལྷ་ (tsõnlha) god/ deity of war.

མཚོའི་མཐའ་ (tsõdaa) on the edge of the sea.

འཚག་: p. **བཙགས་**; f. **བཙག**; imp. **ཚོགས་** (tsāà) 1. vi. to strain, to filter, to sift ¶ ཁོས་ཇ་དེ་ཕོར་པའི་ནང་བཙགས་སོང་ He strained the tea in the cup. 2. va. to press, to squeeze out ¶ པད་ཁ་ནས་སྣུམ་བཙགས་པ་རེད་ (They) pressed oil out of the mustard (seeds).

འཚག་རྒྱས་ (tsāggyɛè) fat (for people).

འཚག་ཆས་ (tsāgjɛè) filter, sieve, sifter, strainer.

འཚག་དམ་པོ་ (tsāà tambo) tightly woven.

འཚག་པ་ (tsāgba) sm. འཚག་རྒྱས་.

འཚག་ཕོར་ (tsāgbɔɔ) a sieve, sifter, strainer.

འཚག་བྱེད་ (tsāgjeè) sm. འཚག་ཆས་.

འཚག་བཟང་ (tsāgsaŋ) sm. འཚག་རྒྱས་.

འཚག་ཡིག (tsāgyiì) archives, files, records.

འཚག་ཤོག (tsāgshɔɔ̀) filter paper.

འཚགས་ (tsāà) p. of འཚག.

འཚང་: p. **བཙངས་**; f. **བཙང་**; imp. **ཚོངས་** (tsāŋ) va. to stuff in, to squeeze in ¶ སྒམ་ནང་གི་ཅ་ལག་གི་གསེབ་དུ་ཤོག་བུ་བཙངས་འདུག When packing (they) stuffed paper between the things.

འཚང་: p. **འཚངས་**; f. **འཚང་**; imp. **འཚོངས་** (tsāŋ) va. to push/ squeeze oneself in ¶ རྐུན་མས་སྒེའུ་ཁུང་ནས་འཚངས་འདུག The thief squeezed in through the window. 2. vi. to pant ¶ གྱེན་འཛེགས་དུས་དབུགས་འཚངས་བྱུང་ When climbing uphill, I panted.

འཚང་ཀ་ (tsāŋga) crowd, crowded, packed, congested; va.—རྒྱག to crowd in, to push/ squeeze ahead ¶ ལྟད་མོ་ལྟ་མཁན་འཚང་ཀ་འདུག There's a big crowd to see the show. ¶ འཚང་ཀ་བརྒྱབ་ན་མ་གཏོགས་ལག་འཁྱེར་རག་གི་མ་རེད་ Unless you push (your way in) you won't get a permit.

འཚང་ཁ་ (tsāŋga) sm. འཚང་ཀ་.

འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག (tsāŋga shīgshiì) shoulder to shoulder, packed together, crowded together, congested, many people squashed together.

འཚང་ག (tsāŋga) sm. འཚང་ཀ་.

འཚང་ག་ཤིག་ཤིག (tsāŋga shīgshiì) sm. འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག.

འཚང་རྒྱ་ (tsāŋgya) vi. to become enlightened, to reach nirvana.

འཚང་ཚིགས་ (tsāŋdzii) tail bone.

འཚང་ར་ (tsāŋra) sm. མཚང་ར་.

འཚང་ཤིབ་ (tsāŋshib) sm. འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག.

འཚང་བཤད་རྟ་ལྕག (tsāŋshaŋ dējaà) shung. whip used to clear a path in a crowd.

འཚངས་ (tsāŋ) p. of འཚང་.

འཚངས་འཛུལ་ (tsāŋdzüü) coming between people or countries in a bad sense; va.—བྱེད་ ¶ བུད་མེད་དེས་བཟའ་ཚང་དབར་འཚང་འཛུལ་བྱས་ནས་བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་བ་རེད་ That girl came between the couple and they got divorced.

འཚབ་: p. **འཚབས་**; f. **འཚབ་**; imp. **འཚོབས་** (tsəb) 1. va. to repay, to replace or pay for sth. lost or damaged (usu. used with སྐྱིན་པ་) ¶ ཁོང་གི་དེབ་བརླག་པའི་སྐྱིན་པ་འཚབ་དགོས་ཡོད་ (I) have to replace the book of his that was lost. 2. vi. to be anxious/ frantic ¶ ཁོ་ཕྱི་དྲགས་ཙང་སེམས་འཚབས་སོང་ He was anxious because he was late.

འཚབ་སྐྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ (tsəbgyöögi rəŋshin) fanatical enthusiasm/ zealousness.

འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་ (tsəbbe tsübbe) 1. nervous; va.—བྱེད་ ¶ ཡིག་ཚད་གཏོང་ཁར་སློབ་ཕྲུག་དེ་འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Just before the exam the student is acting nervous. 2. hurried, hurriedly, hastily ¶ ཨ་མ་ན་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་འཕྲལ་ཁོང་འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་བྱས་ནས་ཐོན་སོང་ As soon as he heard the news that his mother was ill, he hurriedly departed (to see her).

འཚབ་མ་འཚབ་ (tsəb madzub) 1. hurriedly, hastily. 2. nervously, anxiously.

འཚབ་འཚབ་ (tsəbdzub) sm. འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་.

འཚབ་འཚབ་འཚུབ་འཚུབ་ (tsəbdzəb tsübdzub) sm. འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་.

འཚབ་འཚུབ་ (tsəbdzub) sm. འཚབ་བེ་འཚུབ་བེ་.

འཚབ་འཚུབ་བབ་ཅོལ་ (tsəbdzub pəbjöö) talking hastily, talking without thinking; va.—སྨྲ་.

འཚབ་འཚུབ་ཧོད་རྒྱུག (tsəbdzub hööogyuù) hurried and not careful; va.—བྱེད་.

འཚབ་ཤ་སྐྱེ་ (tsəbsha gyē) sm. འཚབ་ཤ་ལང་.

འཚབ་ཤ་ལང་ (tsəbsha laŋ) vi. to get nervous/ jittery/ worried.

འཚབས་ (tsəb) p. of འཚབ་.

འཚབས་པོ་ (tsəbbo) hurried, hasty.

འཚམ་: p. **བཙམས་**; f. **བཙམ་**; imp. **ཚོམས་** (tsām) 1. va. to compete. 2. va. to insult ¶ སློབ་ཕྲུག་དེས་དགེ་རྒན་ལ་འཚམ་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་འདུག The student said sth. that insulted the teacher.

འཚམ་: p. **འཚམས་**; f. **འཚམ་** (tsām) vi. to be suitable/ appropiate ¶ རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་འཚམས་པའི་ལས་ཀ་འཚོལ་དགོས་ One should search for work that is appropriate to one's knowledge.

འཚམ་པོ་ (tsāmbo) sm. འཚམས་པོ་.

འཚམ་ཚོད་ (tsāmdzöö) controlling/ regulating sth.; va.—འཛིན་ to control/ regulate sth. ¶ མི་ཚང་གི་འགྲོ་སོང་ཚང་མ་ཨ་མས་འཚམ་ཚོད་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The mother regulates all the household expenses.

འཚམས་མཇལ་ (tsām jɛɛ) a meeting to greet sb.

འཚམས་དར་ (tsāmdar) a telegram of greeting.

འཚམས་རྟགས་ (tsāmdaà) a greeting gift.

འཚམས་རྟེན་ (tsāmden) sm. འཚམས་རྟགས་.

འཚམས་ལྡེབ་ (tsāmdeb) a way of folding a ceremonial scarf into a square shape.

འཚམས་འདྲི་ (tsāmdri) 1. visiting/ calling on sb., making a courtesy/ goodwill visit; va.—ལ་འགྲོ་ ¶ མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཁག་ལ་མཚམས་འདྲིར་འགྲོ་སྐབས་ When we were going to visit the nationality autonomous areas. ¶ ད་ལོ་ང་ཚོའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་མཚམས་འདྲི་གནང་པ་རེད་ This year our president paid a courtesy visit to India. 2. regards, well-wishes; va.—བྱེད་; —ཞུ་ (h.) to

give/ send regards or well wishes ། ལྷ་སར་ཐེབས་ནས་བསོད་ནམས་ལ་འཚམས་འདྲི་ཞུ་རོགས་གནང་ After you arrive in Lhasa please give my regards to Sonam. 3. congratulations; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to congratulate ། མཚོ་དམག་དམག་དཔུང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཙང་དམག་སྤྱི་མཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ Because the navy troops won a big battle, the commander in chief sent a letter of congratulations. 4. va.—བྱེད་ to interview ། བ་ཕྱུགས་གསོ་མཁན་དུད་ཚང་ལ་རྡོ་རྗེ་འཚམས་འདྲི་བྱེད་པར་སླེབས་སོང་ Dorje came to interview a family who raises cattle.

འཚམས་འདྲི་ཚོགས་པ་ (tsāmdri tsōgba) a visiting or goodwill team/ committee/ delegation / mission.

འཚམས་འདྲི་གཟིགས་སྐོར་ (tsāmdri si̱igɔɔ) a visit and inspection tour.

མཚམས་འདྲིའི་ཚོགས་པ་ (tsāmdrii tsōgba) sm. འཚམས་འདྲི་ཚོགས་པ་.

མཚམས་འདྲིར་བཅར་ (tsāmdrii jāā) va. to call on (a person), to visit (h.).

འཚམས་པོ་ (tsāmbo) proper, suitable, appropriate ། ཤེས་ཚད་དང་འཚམས་པའི་ལས་འགན་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave responsibilities appropriate to one's learning. ། ཆེ་ཆུང་འཚམས་པོ་ Appropriate size.

འཚམས་འབུལ་མཇལ་ཁ་ (tsāmbüü je̱e̱ga) an audience to give greetings.

འཚམས་ཞུ་ (tsāmshu) a greeting; va.— བྱེད་.

འཚམས་ཞུའི་འབུལ་མཚོན་ (tsāmshü bü̱ü̱dzön) gifts given when visiting someone.

འཚམས་གཟིགས་ (tsāmsi̱i) abbr. of འཚམས་འདྲི་གཟིགས་སྐོར་.

འཚམས་ལན་ (tsāmlɛn) reciprocating sb.'s greeting/ good wishes; va.—ཞུ་; —འབུལ་.

འཚམས་ཤོག (tsāmshɔɔ) letters or cards for sending greetings or well wishes.

འཚར་ (tsār) 1. vi. to grow ། ཕྲུ་གུ་འདི་ཞེ་དྲག་འཚར་འདུག The child has grown up a lot. 2. sm. ཚར་.

འཚར་སྐྱེས་ (tsārgyeè) sm. འཚར་ལོང་.

འཚར་སྡོབས་རྒྱས་པ་ (tsārdob gye̱e̱ba) growing luxuriantly.

འཚར་ལོང་ (tsārloŋ) growing up ། གསར་བརྗེའི་འགོ་འཁྲིད་འོག་འཚར་ལོང་བྱུང་བའི་གཞོན་ནུ་ The youth who grew up under the leadership of the revolution.

འཚར་ལོངས་སྐྱུལ་རྒྱུ་ (tsārloŋ gü̱ügyu) growth hormone.

འཚལ་: p. **བཙལ་**; f. **བཙལ་**; imp. **འཚོལ་** (tsɛ̄ɛ̄) 1. a verb conveying the idea of prostration ། ཕྱག་འཚལ་ To prostrate. 2. I beg, I ask, I request, please ། སྐུ་གཟུགས་ལ་ཐུགས་ཙམ་གནང་བར་འཚལ་ Please take care of yourself. 3. to be okay/ permissible ། ང་ཕྱིན་ན་འཚལ་ལམ་ Is it okay if I go. 4. I hope, I wish ། ནད་ལས་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འཚལ་ I hope to recover soon from my illness. 5. va. to know/ comprehend/ understand ། མ་འོངས་པར་གནས་ཚུལ་ཇི་ཡོང་ཆ་མི་འཚལ་ It is unknown what will happen in the future.

འཚལ་མ་ (tsɛ̄ɛ̄ma) food.

འཚལ་མ་ནར་མ་ (tsɛ̄ɛ̄ma na̱rma) regular/ every day food.

འཚལ་འཚོལ་ (tsɛ̄ɛ̄dzöö) searching, looking for; va.—བྱེད་ to search, to look for ། འདི་ཁུལ་ལས་ཀ་ཞིག་འཚལ་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I'm looking for a job here.

འཚིག: p. **ཚིག**; f. **འཚིག** (tsi̅i̅) vi. to get burned, to burn ། སྣོད་ཆས་ཚ་པོས་ཁོའི་ལག་པ་ཚིག་པ་རེད་ The hot pot burnt his hand.

འཚིག་དོ་ (tsi̅i̅do) 1. the burnt/ charred remains of sth., ashes 2. heat (season of animals). 3. sb. who is "hot" sexually.

འཚིག་དྲི་ (tsi̅i̅dri) smell of sth. burning; vi.—ཁ་ to smell burnt, to smell sth. burning.

འཚིག་པ་ (tsi̅gbə) 1. anger; vi.—ཟ་ to be angry. 2. vi. to be in heat.

འཚིག་རྨས་ (tsi̅gmɛɛ̀) a burn injury.

འཚིག་རིལ་ཐེབས་ (tsi̅grii tēè) vi. to get burnt.

འཚིག་རོ་ (tsi̅gro) sm. འཚིག་དོ་, 1.

འཚིག་རོ་ལུག་སྣོན་ (tsi̅gro lu̱gnön) a pan for putting ashes/ charred remains.

འཚིག་ཤི་ (tsi̅gshi) death by fire; vi.—ཐེབས་ to get killed by fire, to burn to death.

འཚིགས་ (tsi̅i̅) p. of འཚིག.

འཚིམས་པོ་ (tsi̅mbu) sm. ཚིམ་པོ་.

འཚིར་: p. and f. **བཙིར་**; imp. **ཚིར་** (tsi̅r) va. to squeeze, to wring, to crush ། ཁོས་ངའི་ལག་པ་བཙིར་བྱུང་ He squeezed my hand. 2. va. to squeeze in the sense of squeezing sth. out of a person (e.g., information, confession, money) ། ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་ག་ཚོད་བཙིར་ཀྱང་ཉེས་ཅན་དེས་ངོས་ལེན་བྱས་མི་འདུག No matter how the judge squeezed the criminal, he didn't confess.

འཚུག: p. **ཚུགས་**; f. **འཚུག** (tsūg) vi. to get started, to begin ། ཚོགས་འདུ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པར་ཚུགས་པ་རེད་ The meeting began at 3 o'clock. 2. vi. to be firm ། ལྕོག་ཙེའི་རྐང་པ་གཅིག་འཚུག་གི་མི་འདུག One of the table legs doesn't rest firmly on the ground.

འཚུད་: p. **ཚུད་** (tsüü) vi. to get admitted into, to get included in ། ཁོ་སློབ་གྲྭར་ཚུད་པ་རེད་ He got admitted to the school. 2. vi. to fit into ། སྒམ་ཆེན་པོ་འདི་སྒོ་དེའི་ནང་ལ་ཚུད་ཀྱི་མི་འདུག The big box doesn't fit in the door. 3. vi. to be/ get put into or under ། ལུང་པ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དམག་ཤུགས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་རེད་ That country was put under the military power of the foreigners. ། གྲྭ་པ་ཚོ་མགོ་སྐོར་འོག་ཚུད་པ་རེད་ The monks were tricked [Lit. were put into the state of being tricked].

འཚུབ་: p. **འཚུབས་**; f. **འཚུབ་** (tsūb) 1. vi. to whirl/ swirl around (wind, smoke), to be turbulent, to storm ། བུ་ཡུག་འཚུབས་ནས་ལམ་ཀ་བརླགས་པ་རེད་ (It) stormed and (they) lost their way. 2. vi. to be in trouble/ harm/ injury (for health) ། སྐུ་ཁམས་ཤིན་ཏུ་འཚུབ་པར་བརྟེན་ Because his health was fraught with danger. 3. vi. to drown ། ཁོང་ཆུ་ནང་དུ་འཚུབ་འདུག He drowned in the water.

འཚུབ་སྐོར་ (tsūbgɔɔ) tornado, cyclone, hurricane.

འཚུབ་ཆ་ (tsūbja) 1. unrest, trouble, turmoil, disorder ། ཤོག་ཁག་གཉིས་པོའི་དབར་འབྲེལ་ཐག་ཆད་ནས་ལུལ་ནང་འཚུབ་ཆ་ཆེན་པོ་འདུག Since the relations between the two groups were severed, there is great unrest in the region. 2. bad portent/ apparition/ appearance.

འཚུབ་སྟོན་ (tsūbdön) sm. འཚུབ་ཆ་, 3.

འཚུབ་པོ་ (tsūbu) 1. (with regards to children) mischievous, naughty; va.—བྱེད་ to act/ be mischievous/ naughty. 2. (with regards to adults) one who has lots of affairs with the opposite sex. 3. trouble, turmoil, disorder ། དུས་སྐབས་འཚུབ་པོ་ A time of turmoil. 2. bad (e.g., for weather, dreams, etc.). 4. sm. འཚུབ་ཆ་.

འཚུབ་མ་ (tsūbmə) whirlwind, vortex (sandstorm, snowstorm).

འཚུབ་འཚུབ་ (tsubdzub) whirling, swirling.

འཚུབ་ལང་ (tsūb la̱ŋ) vi. to get nervous/ jittery/ worried.

འཚུབ་ལྟོངས་ (tsūblhoŋ) sign/ portent of sth. bad.

འཚུབས་ (tsūb) p. of འཚུབ་.

འཚུམ་ (tsūm) sm.* འཛུམ་.

འཚུམ་འཚུམ་ (tsūmdzum) blinking, twinkling; va.—བྱེད་.

འཚེ་ (tsē) harm, harmful.

འཚེ་བྱ་ (tsēja) harmful birds.

འཚེ་བྱེད་ (tsējeè) harm.

འཚེ་མེད་ (tsēmeè) nonviolent, nonharmful ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ The path of peaceful nonviolence.

འཚེང་: p. **འཚེངས་**; f. **འཚེང་** (tsēŋ) 1. vi. to be satisfied, content. 2. vi. to gain profit, to win.

འཚེངས་ (tsēŋ) p. of འཚེང་.

འཚེད་ (tsēè) va. to cook.

འཚེད་མཁན་ (tsēèñɛn) a cook.

འཚེད་གནས་ (tsēènɛɛ̀) kitchen.
འཚེད་སྣུམ་ (tsēènum) cooking oil.
འཚེད་ཤིང་ (tsēèshiŋ) firewood, fuel.
འཚེམ་: p. བཙེམས་; f. བཙེམ་; imp. ཚེམས་ (tsēm) va. to sew, to stitch.
འཚེམ་: p. འཚེམས་; f. འཚེམ་ (tsēm) vi. to be overlooked, to be left out, to be omitted/ missing ¶ སློབ་ཕྲུག་ལ་གྲིག་ཆས་སྤྲོད་དུས་སློབ་ཕྲུག་ཅིག་འཚེམས་འདུག One student was overlooked when distributing the uniforms.
འཚེམ་སྐུད་ (tsēmgüü) thread/ string for sewing.
འཚེམ་ཁབ་ (tsēmgəb) sewing needle.
འཚེམ་འཁོར་ (tsēmgɔɔ) sm. ཚེམ་འཁོར་.
འཚེམ་དྲུབ་ (tsēmdrub) sm. ཚེམ་དྲུབ་.
འཚེམ་དྲུབ་མ་ (tsēmdrubmə) sm. ཚེམ་དྲུབ་མ་.
འཚེམ་བུ་བྲལ་ (tsēmbu trɛɛ) vi. to come unsewn.
འཚེམ་བཟོ་ཁང་ (tsēmsogaŋ) sewing factory.
འཚེམ་བཟོ་བ་ (tsēmsowa) tailor.
འཚེམ་ལས་ (tsēmlɛɛ̀) sewing, tailoring.
འཚེམ་ལུས་ (tsēmlüü) sth. missing, left out, omitted; vi.—ཤོར་ to get omitted/ left out.
འཚེམ་ཤུལ་ (tsēmshüü) the mark left by the stitches.
འཚེམ་སྲུབ་ (tsēmsub) seam; vi.—བྲལ་ to have a seam come undone.
འཚེམ་ཧབ་ (tsēmhəb) the size/ space between stitches.
འཚེམས་ (tsēm) p. of འཚེམ་.
འཚེར་ (tsēr) 1. vi. to be shy. 2. vi. to involuntarily yell/ cry out, to neigh. 3. vi. to sparkle/ glitter ¶ ཉི་འོད་རབ་ཏུ་འཚེར་ The sunlight glittered greatly. 4. va. to be unwilling or afraid of doing hard work.
འཚེར་སྐད་ (tsērgɛɛ̀) neighing of a horse; va.—རྒྱག.
འཚེར་རྒྱངས་ (tsērgɛɛ̀) sm. འཚེར་སྐད་.
འཚེར་དིར་ (tsēēdir) sm. འཚེར་སྐད་.
འཚེར་ལྡིར་ (tsēēdir) sm. འཚེར་སྐད་.
འཚེར་སྣང་ (tsēēnaŋ) 1. shy, bashful; vi.—བྱེད་; —སྐྱེ་ to feel bashful/ shy. 2. embarrassed; vi.—བྱེད་; —སྐྱེ་ to feel embarrassed.
འཚེར་སྣང་ཆ་པོ་ (tsēēnaŋ tsābo) sb. who is very shy/ bashful.
འཚེར་པོ་ (tsēēbo) sm. འཚེར་སྣང་.
འཚེར་ཤུར་ཤུར་ (tsēr shūūshuu) a feeling of embarrassment, a feeling of shyness.
འཚེར་ཤས་ཆེ་བ་ (tsēr shēɛ cēwa) sm. འཚེར་ཤུར་ཤུར་.
འཚེལ་ (tsēē) sm. འཚོལ་.
འཚོ་ (tsō) 1. vi. to live, exist ¶ དཀའ་ངལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཡུན་རིང་འཚོ་ཐུབ་ཁག་པོ་རེད་ It is hard to be able to live long under such hardships. 2. va. to look after, to take care of ¶ ལུག་འཚོ་རྒྱུ་ Looking after sheep.
འཚོ་ཀང་ (tsōgaŋ) livelihood; vi.—ཚུགས་ to establish a livelihood ¶ རིམ་པས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཚོ་འཚོ་ཀང་ཚུགས་ཐུབ་པ་རེད་ Gradually the refugees were able to establish their livelihood.
འཚོ་སྐབས་སླར་རྙེད་ (tsōgəb lārñeè) getting a new lease on life/ livelihood.
འཚོ་སྐྱིད་ལས་སྒྲོ་ (tsōgyii lɛɛ̀dro) happy at work and having a good livelihood.
འཚོ་སྐྱོང་ (tsōgyoŋ) looking after, bringing up, supporting, sustaining, rearing; va.—བྱེད་ to look after, to bring up, to rear, to support, to sustain ¶ ཕྲུ་གུ་འདི་པ་མ་ཤི་ནས་ངས་འཚོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ I brought up the child after it's parents died.
འཚོ་སྐྱོང་རོགས་པན་ (tsōgyoŋ rɔ̀ɔbɛn) supporting/ looking after and helping.
འཚོ་ཁམས་ (tsōgam) well-being.
འཚོ་འཁོས་ (tsōgöö) livelihood.
འཚོ་གོས་ (tsōgöö) livelihood, subsistence ¶ འཚོ་གོས་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་ Improvement of livelihood and education.
འཚོ་གོས་གནས་མལ་ (tsōgöö nɛɛ̀mɛɛ) livelihood/ subsistence and shelter.
འཚོ་གླ་ (tsōla) fee for grazing animals somewhere.
འཚོ་རྒྱགས་ (tsōgyaà) supplies.
འཚོ་བཅུད་ (tsōjüü) nutrition, nutriment, nourishment 2. vitamins.
འཚོ་བཅུད་རིག་པ་ (tsōjöö rigbə) the study of nutrition.
འཚོ་ཆས་ (tsōjɛɛ̀) foodstuffs.
འཚོ་འཆིའི་ཁ་ཉེན་ (tsōjii kēñen) a matter of life and death.
འཚོ་ཇུས་ (tsōjüü) strategy of livelihood.
འཚོ་རྟེན་ (tsōden) sm. འཚོ་ཐབས་.
འཚོ་རྟེན་གྱི་ལག་དངུལ་ (tsōdengi lagŋüü) pocket money for living expenses.
འཚོ་རྟེན་དུ་བྱེད་ (tsōdendu ceè) va. to use sth. as one's source of livelihood/ subsistence.
འཚོ་རྟེན་མེད་པ་ (tsōden meèba) poor, bankrupt.
འཚོ་རྟེན་ཡོང་ཁུངས་ (tsōden yoŋguŋ) source of income/ livelihood/ subsistence.
འཚོ་རྟེན་ཤོར་ (tsōden shɔ̄ɔ) vi. to lose one's livelihood/ source of subsistence.
འཚོ་ཐབས་ (tsōdəb) means of livelihood; occupation, trade; vi.—ཤོར་ to lose one's livelihood; va.—བྱེད་ to earn a livelihood ¶ ངའི་འཚོ་ཐབས་འབྲོག་པ་ཡིན་ My occupation is nomad.
འཚོ་ཐབས་ཀྱི་དབང་ཆ་ (tsōdəbgi wāŋja) the right to earn a living.
འཚོ་ཐབས་མེད་པ་ (tsōdəb meè) destitute, without any means of livelihood.
འཚོ་ཐབས་བྲལ་ (tsōdəb trɛɛ) sm. འཚོ་ཐབས་མེད་པ་.
འཚོ་ཐེབས་ (tsōdeb) 1. resources for subsistence/ livelihood. 2. trust fund/ endowment for livelihood.
འཚོ་དོད་ (tsōdöö) 1. money that provides livelihood. 2. alimony.
འཚོ་སྡོད་ (tsōdöö) sm. འཚོ་བཞུགས་.
འཚོ་གནས་ (tsō nɛɛ̀) vi. to be able to survive, to be able to get a livelihood.
འཚོ་སྣོན་ (tsōnön) food supplement, extra foodstuffs ¶ འཚོ་སྣོན་སྐྱེལ་དགོས་ (They) had to deliver extra food.
འཚོ་གནས་ (tsōnɛɛ̀) living condition.
འཚོ་ཕྱེད་སློབ་ཕྱེད་ (tsōjeè lōbjeè) half doing herding and half studying, part-time herding and part-time studying.
འཚོ་འཕེལ་ (tsōbee) surviving and increasing (usu. for livestock).
འཚོ་བ་ (tsōwa) 1. life ¶ དེང་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཚོ་བ་ Contemporary political life. ¶ བོད་ལ་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་ངོ་མ་ཆོས་རེད་ In Tibet the main foundation of life is religion. 2. livelihood; va.—སྐྱེལ་; —བརྟེན་ to earn one's livelihood ¶ དབྱིན་སྐད་མ་ཤེས་ན་ཨ་རིར་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཁག་པོ་རེད་ It's hard to earn a living in America if you don't know English.
འཚོ་བ་བརྟེན་ལུགས་ (tsōwa dēnlüü) sm. འཚོ་ལུགས་.
འཚོ་བ་བདེ་འཇགས་ (tsōwa denjaà) peaceful life.
འཚོ་བ་སྐྱོད་ (tsōwa jöö) vi. to enjoy life, to live ¶ ཆོས་སྲིད་རང་དབང་གི་འཚོ་བ་སྐྱོད་པ་རེད་ They enjoyed political and religious freedom. ¶ འཚོ་བ་སྐྱོད་སྟངས་ A way of life (lifestyle).
འཚོ་བ་བྱ་འཚོལ་བྱིའུ་འཚོལ་ (tsōwa cadzöö ciwudzöö) living from hand to mouth; va.—བྱེད་.
འཚོ་བ་མྱོང་ (tsōwa ñoŋ) vi. to experience life ¶ ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བའི་འཚོ་བ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are experiencing a life of extreme poverty.
འཚོ་བ་གཞན་རྟེན་ (tsōwa shenden) depending/ living on other people; va.—བྱེད་ to be dependent on others.
འཚོ་བ་བཟང་ངན་ (tsōwa saŋŋɛn) standard of living.
འཚོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ (tsōwa rigbɛ shuŋ) name of a Tibetan medical text.
འཚོ་བ་ལེགས་བཅོས་ (tsōwa legjöö) betterment/ improvement of livelihood.
འཚོ་བ་གསར་བརྗེ་ (tsōwa sārje) revolutionary life.
འཚོ་བ་གསུམ་ (tsōwa sūm) the three conditions that allows a person to live according to Buddhism: human life, good merit and karma.
འཚོ་བའི་ཁ་གསབ་ (tsōwɛ kəsəb) extra allowance for

living expenses.

འཚོ་བའི་ཁོ་ཆས་ (tsōwɛ kōjɛɛ̀) sm. འཚོ་བའི་ཉེར་སྤྱོད་.

འཚོ་བའི་རྒྱུ་ཆས་ (tsōwɛ gyojɛɛ̀) means of securing a livelihood.

འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་ (tsōwɛ cūdzɛɛ̀) standard of living.

འཚོ་བའི་ཉེར་སྤྱོད་ (tsōwɛ ñerjöö) daily necessities (of subsistence/ livelihood).

འཚོ་བའི་ལྡད་མོ་ (tsōwɛ dɛ̄ɛmo) soap opera (on TV).

འཚོ་བའི་ཐོབ་ཐང་ (tsōwɛ tōbdaŋ) the right to earn one's livelihood.

འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ (tsōwɛ dünlam) future livelihood ¶ འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ས་བརྟན་ཞིག A stable future livelihood.

འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ (tsōwɛ nɛ̄ɛdaŋ) standard of living/ livelihood.

འཚོ་བའི་རྣམ་པ་ (tsōwɛ nāmba) living condition, pattern of life ¶ མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྣམ་པ་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད་ The living conditions of the people became better.

འཚོ་བའི་སྣང་ཚུལ་ (tsōwɛ nəmdzüü) sm. འཚོ་བའི་རྣམ་པ་.

འཚོ་བའི་སྤྲོ་བ་ (tsōwɛ drōwa) joy of life.

འཚོ་བའི་དབང་པོ་ (tsōwɛ wāŋbo) life.

འཚོ་བའི་མ་མ་ (tsōwɛ mama) nanny.

འཚོ་བའི་ཚད་ (tsōwɛ tsɛ̄ɛ) 1. life span. 2. living standard.

འཚོ་བའི་ཟླ་བ་ (tsōwɛ dawa) the 9th month of the Tibetan calendar.

འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ (tsōwɛ yobjɛɛ̀) 1. food. 2. utensils for livelihood.

འཚོ་བའི་རིག་པ་ (tsōwɛ rigbə) medical science.

འཚོ་བའི་རོགས་དངུལ་ (tsōwɛ rɔ̄ɔŋüü) money to help one's livelihood/ subsistence.

འཚོ་བར་ཉམས་ཞིབ་ (tsōwar ñəmshib) observing and learning from life; va.—བྱེད་.

འཚོ་བར་རོལ་ (tsōwar röö) sm. འཚོ་བ་སྐྱོད་.

འཚོ་བྱེད་ (tsōjeè) 1. necessities, essentials of life ¶ ལྟོ་ཆས་ནི་སེམས་ཅན་འཚོ་བྱེད་ཅིག་རེད་ Food is an essential of life. 2. water. 3. fire. 4. medicine. 5. doctor. 6. moon. 7. Thursday. 8. Wednesday.

འཚོ་ཆོས་ (tsōdzii) sm. འཚོ་ཐབས་.

འཚོ་ཆོས་བྱམས་གཟིགས་ (tsōdzii camsii) providing subsistence and treating kindly.

འཚོ་ཚུལ་ (tsōdzüü) sm. འཚོ་ལུགས་.

འཚོ་འཛིན་ (tsōndzin) shung. a guardian appointed to assist a household, monastery or Labrang in livelihood/ subsistence/ economic affairs.

འཚོ་ཞིང་གནས་ (tsōshiŋ nɛ̄ɛ) vi. to live, to exist ¶ མཁས་པ་དེ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའི་ནང་འཚོ་ཞིང་གནས་པ་ཞིག་རེད་ The scholar was one who lived in the seventh century.

འཚོ་ཞིབ་ (tsōshib) shung. officials sent to a place where there has been a natural calamity to investigate the need for relief and assistance.

འཚོ་བཞེས་ (tsōsheè) shung. alive ¶ གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མ་འཚོ་བཞེས་སྐབས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ That event is one that occurred when the previous Dalai Lama was alive.

འཚོ་བཞུགས་ (tsōshuù) shung. alive ¶ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ When the Dalai Lama was alive.

འཚོ་བཞུགས་དུས་རབས་ (tsōshuù tüürəb) the period of someone's lifetime.

འཚོ་ཟིན་ (tsō sin) va. to be able to stand on one's own feet.

འཚོ་རླུང་ཉུང་བ་ (tsōluŋ ñuŋwə) thin air/ oxygen.

འཚོ་རླུང་སྦྲབ་པོ་ (tsōluŋ drəbbu) sm. འཚོ་རླུང་ཉུང་བ་.

འཚོ་རླུང་གསར་པ་ (tsōluŋ sāāba) fresh air.

འཚོ་ལམ་ (tsōlam) the way one secures livelihood/ subsistence.

འཚོ་ལུགས་ (tsōluù) way/ mode of life, manner of living/ livelihood.

འཚོ་ས་རྟེན་ས་ (tōsa dēnsa) basis of one's livelihood.

འཚོ་སྲུང་ (tsōsuŋ) caring and protecting; va.—བྱེད་ to care for and protect, to defend ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་འཚོ་སྲུང་བྱེད་ཆེད་ For the purpose of defending world peace.

འཚོ་སློབ་ཕྱེད་བསྒོས་ (tsōlob cēègöö) sm. འཚོ་ཕྱེད་སློབ་ཕྱེད་.

འཚོག: p. བཙོགས་; f. བཙོག; imp. འཚོགས་ (tsɔ̄ɔ) va. to beat, to break, to smash, to pulverize.

འཚོག: p. འཚོགས་ or ཚོགས་; f. འཚོག; imp. འཚོགས་ (tsɔ̄ɔ) 1. va. to assemble, to gather together, to hold a meeting ¶ ཁ་ས་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) held a meeting yesterday. 2. vi. to hold/ contain.

འཚོག་རྒྱན་ (tsɔ̄ɔgyen) arc. provisions taken by people attending a gathering/ meeting.

འཚོག་ཆས་ (tsɔ̄ɔjɛɛ̀) arc. sm. འཚོག་རྒྱན་

འཚོག་རྟེན་ (tsɔ̄ɔden) arc. sm. འཚོག་རྒྱན་

འཚོགས་ (tsɔ̄ɔ) p. and imp. of འཚོག.

འཚོང་: p. བཙོངས་; f. བཙོང་; imp. ཚོངས་ (tsōŋ) va. to sell ¶ ཚལ་དེ་ཚོ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་འཚོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) sell vegetables in the city.

འཚོང་མཁན་ (tsōŋñɛn) trader, businessmen, merchant.

འཚོང་གོས་ (tsōŋgöö) clothes for sale.

འཚོང་འདུས་ (tsōŋdüü) sm. ཚོང་འདུས་.

འཚོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོང་ར་ (tsōŋjɔ̄ɔgi tsōŋra) seller's market.

འཚོང་ཚོད་ཐོན་ཚད་ (tsōŋdzöö tōndzɛɛ̀) trial sale goods, test products for sale.

འཚོང་ཡུལ་ (tsōŋyüü) market ¶ ལག་ཤེས་ཐོན་སྐྱེད་འཚོང་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There is a big market for handicraft products.

འཚོང་རེས་ (tsōŋreè) reciprocal sales/ trading, exchange sales; va.—བྱེད་ to sell each other, to sell reciprocally.

འཚོང་ལམ་ (tsōŋlam) avenue or channel for selling.

འཚོངས་ (tsōŋ) imp. of འཚོང་.

འཚོད་: p. བཙོས་; f. བཙོ་; imp. ཚོས་ (tsöö) 1. va. to cook, to boil ¶ ཤ་འདི་ཁོག་མའི་ནང་བཙོས་པ་རེད་ (They) cooked the meat in the pot. 2. va. to smelt gold/ iron. 3. va. to dye.

འཚོད་སྣུམ་ (tsöönum) cooking oil.

འཚོད་མར་ (tsöömaa) melted butter (used for cooking/ frying).

འཚོད་རེས་ཤོར་ (tsööreè shɔ̄ɔ) vi. to be semicooked, to be half cooked.

འཚོད་ལ་མ་འཚོད་ (tsööla mandzöö) 1. semicooked, half cooked. 2. person who has only a vague understanding.

འཚོབ་: p. འཚོབས་; f. འཚོབ་ (tsōb) 1. vi. (fontanel) to harden ¶ ཕྲུ་གུ་དེའི་མཚོག་མ་འཚོབས་འདུག The child's fontanel has hardened. 2. vi. to be/ get healed. 3. vi. to become frozen ¶ གཙང་པོའི་དར་ཁ་འཚོབས་འདུག The river has become frozen.

འཚོབས་ (tsōb) p. and imp. of འཚོབ་.

འཚོར་ (tsōr) see ཚོར་.

འཚོལ་: p. and f. བཙལ་; imp. ཚོལ་ (tsöö) va. to search for, to look for, to seek ¶ སོ་པ་འཚོལ་བར་བསྐྱོད་པ་རེད་ (They) went to search for spies.

འཚོལ་ཆས་ (tsööjɛɛ̀) searching equipment.

འཚོལ་ཉུལ་ (tsööñüü) searching/ looking for, investigating; va.—བྱེད་.

འཚོལ་སྙེག (tsööñeg) investigating, searching to find sth. out.

འཚོལ་འདེམས་ (tsööndem) searching/ looking for/ seeking and then selecting; va.—བྱེད་.

འཚོལ་འདོན་ (tsööndön) searching and extracting, exploration and mining; va.—བྱེད་ ¶ རྡོ་སྣུམ་གཏེར་ཁ་འཚོལ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are exploring for and mining oil.

འཚོལ་འདྲི་ (tsööndri) sm. རྩད་གཅོད་.

འཚོལ་སྡུད་ (tsöödüü) searching out and assembling/ gathering together/ collecting; va.—བྱེད་ ¶ དངོས་རྫས་རྙིང་རིགས་མང་པོ་འཚོལ་སྡུད་བྱས་པ་རེད་ (They) collected many old artifacts.

འཚོལ་བསྡུ་ (tsȫȫdu) sm. འཚོལ་སྡུད་.

འཚོལ་ཙམ་བྱེད་ (tsȫȫdzam ce̱è) va. to search for cursorily.

འཚོལ་ཞིབ་ (tsȫȫshib) investigating, searching, exploring; va.—བྱེད་.

འཚོལ་ཞིབ་ཐིག་ལེན་ (tsȫȫshib tīglen) surveying; va.—བྱེད་ to survey (in connection with exploration/ prospecting).

འཚོས་ (tsȫȍ) 1. p. of འཚོ་. 2. vi. to comprehend, understand.

འཚོས་སྡོད་ (tsȫȍdöȍ) va. to keep under close watch/ scrutiny ¶ཁོ་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་མི་དམངས་ཀྱིས་འཚོས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Whereever he goes, the people are keeping close watch on him.

ཛ

ཛ་ (dza) 1. the letter ཛ་ (used in alphabetical ordering). 2. abbr. of ཛ་དྲག.

ཛ་སྐུ་ (dzagu) shung. abbr. of ཛ་སག་སྐུ་ཞབས་.

ཛ་གད་ (dzāgɛɛ̀) an offering of meat and ཆང་ to deities.

ཛ་གལ་ (dzāgɛɛ) urgent and important, urgency and importance.

ཛ་གལ་ཅན་ (dzāgɛɛjɛn) urgent and important.

ཛ་རྟགས་ (dzadaà) the mark on the letter ཛ་ which makes it a ཛ་.

ཛ་ཐའི་ (dzadɛɛ) shung. abbr. of ཛ་སག and ཐའི་ཇི་.

ཛ་དྲག (dzadraà) 1. emergency, urgent, critical ། ཛ་དྲག་རོགས་རམ་ Emergency aid/ help. 2. intensive.

ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་ (dzadraàgi nɛ̄ɛ̀dzüü) state of emergency, emergency situation.

ཛ་དྲག་གི་ཚོགས་འདུ་ (dzadraàgi tsōndu) emergency session/ meeting/ conference.

ཛ་དྲག་ཅན་ (dzadraàjɛn) 1. urgent, critical, emergency ། ལས་ཀ་འདི་ཛ་དྲག་ཅན་ཞིག་རེད་ This work is urgent. 2. intense, drastic ། དམག་པོའི་འཐབ་རྩོད་ཛ་དྲག་ཅན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are carrying out an intense militant armed struggle.

ཛ་དྲག་ཆེ་བ་ (dzadraà cēwa) sm. ཛ་དྲག་ཅན་.

ཛ་དྲག་ཆེན་པོ་ (dzadraà cēmbo) sm. ཛ་དྲག་ཅན་.

ཛ་དྲག་འདུ་འཛོམས་ (dzadraà dundzom) urgent/ emergency mobilization, urgent call for action.

ཛ་དྲག་གནས་བབ་ (dzadraà nɛ̄ɛ̀bəb) urgent or emergency situation/ position/ condition.

ཛ་དྲག་པོ་ (dza tragbo) sm. ཛ་དྲག་ཅན་.

ཛ་དྲུང་ (dza truŋ) shung. abbr. of ཛ་སག and དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་.

ཛ་འདྲུག (dzandruù) sm. ཛ་རྟགས་.

ཛ་བླ་ (dzala) shung. abbr. of ཛ་སག་བླ་མ་.

ཛ་དོང་ལྷན་རྒྱས་ (dzadoŋ lhɛ̄ngyɛɛ̀) shung. the council consisting of the ཛ་སག of Tashilhumpo and the ཛོང་དཔོན་.

ཛ་ཛོར་ (dzadzɔɔ) sm. ཛ་རེ་ཛོ་རེ་.

ཛ་རག (dzaraà) 1. a long necked vase used for religious offerings. 2. a type of silver kettle/ pot. 3. small clay vase.

ཛ་རེ་པ་རེ་ (dzare pare) sm. ཛ་རེ་ཛོ་རེ་.

ཛ་རེ་མོ་རེ་ (dzare more) sm. ཛ་རེ་ཛོ་རེ་.

ཛ་རེ་ཛོ་རེ་ (dzare dzore) messy, untidy, dishevelled, scattered, disorderly.

ཛ་ལག (dzalaà) sm. ཛ་རྟགས་.

ཛ་ལང་ (dzalaŋ) 1. rash, impudent, rude, reckless. 2. having bad manners, being spoiled; vi.—ཤོར་ to get spoiled (behaviorally).

ཛ་ལས་སྡེ་གསོལ་ (dzalɛɛ̀ desöö) shung. abbr. of ཛ་སག, ལས་སྡེ་, སྡེ་འཆང་, and གསོལ་དཔོན་.

ཛ་ལེབ་ལ་ (dzalebla) the pass between Tibet and Sikkim.

ཛ་སག (dzasaà) mong. shung. an official of the third rank in the tt. government.

ཛ་སག་སྐུ་ཞབས་ (dzāsaà gūshəb) shung. a term of address for ཛ་སག.

ཛ་སག་བླ་མ་ (dzāsaà lāma) shung. the monk ཛ་སག sent to rule Tashilhunpo while the Panchen Lama was in exile in China.

ཛ་སག་སེར་སྐྱ་ངོ་ལས་ (dzasaà sērgya ŋolɛɛ̀) shung. a team consisiting of one lay and one monk dzasa and other subordinate officials.

ཛ་ལྷག (dzalhaà) sm. ཛ་རྟགས་.

ཛྷ་དི་ (dzadi) round cardamom.

ཛམ་བྷ་ལ་ (dzambhala) deity of wealth.

ཛར་ཛར་ (dzardzar) sm. འཛར་འཛར་.

ཛར་ཛོར་ (dzardzɔr) abbr. of ཛ་རེ་ཛོ་རེ་.

ཛར་རེ་བ་ (dzarrewa) sth. left unfinished/ undone.

ཛུ་རི་ཅི་ (dzuriji) Zurich.

ཛུའི་ཆིའུ་ (dzü ciwu) ch. soccer.

ཛེན་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ (dzen naŋbɛ cööluù) Zen Buddhism.

ཛོར་རྟགས་ (dzɔrdaà) sth. shameful, embarassing, disgraceful; va.—བྱེད་; —སྟོན་; —དབྱུག་; —སློང་ to do or say sth. shameful/ embarassing/ disgraceful ། ཉུན་མཆེད་ཡོད་སར་བཙོག་གཏམ་བཤད་ནས་ཛོར་རྟགས་དབྱུགས་སོང་ Talking dirty in the presence of relatives, he embarassed them.

ཛོར་པོ་ (dzɔrbo) dirty.

ཛོར་པོ་ (dzɔrwo) sm. ཛོར་པོ་.

མཛངས་ (dzaŋ) 1. shyness; va.—བྱེད་ to be shy ། ཁོ་མཛངས་ཆེན་པོ་འདུག He is very shy. ། མཛངས་མ་གནང་ Don't be shy. 2. sm. མཛངས་པ་.

མཛངས་པ་ (dzaŋba) 1. brave. 2. wise, intelligent, smart.

མཛངས་སྤྱོད་ (dzaŋjöö) conduct/ behavior that is brave and wise.

མཛངས་བླུན་ (dzaŋlün) learned and stupid, wise and foolish.

མཛངས་བླུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ (dzaŋlün sheèjawɛ do) a sutra that contains stories of the ways of learned and stupid people.

མཛངས་མ་ (dzaŋma) an intelligent woman.

མཛངས་ཤིང་མཁས་པ་ (dzaŋshiŋ kɛ̄ɛ̀ba) brave and learned.

མཛངས་ཤེས་ (dzaŋsheè) sm. མཁས་མཛངས་.

མཛད་ (dzɛɛ̀) h. of བྱེད་.

མཛད་འཁུར་ (dzɛɛ̀gur) sm. འགན་འཁུར་.

མཛད་དགེ་ (dzɛɛ̀gɛ) it is better to do sth. ། ངས་ཁོང་ལ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་དགེ་པའི་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་ཡིན་ I suggested to him that it would be better if he goes back.

མཛད་འགན་ (dzɛɛ̀gɛn) sm. ལས་འགན་.

མཛད་རྒྱ་ (dzɛɛ̀gya) scope of one's work/ business.

མཛད་རྒྱུ་ (dzɛɛ̀gyu) sm. མཛད་རྒྱ་.

མཛད་བརྒྱ་ (dzɛɛ̀gya) the 108 stories of the previous lives of the Buddha.

མཛད་སྒོ་ (dzɛɛ̀go) ceremony, function, official celebration; va.—བྱེད་ to conduct a ceremony/ function.

མཛད་སྒོ་ཆེན་མོ་ (dzɛɛ̀go cēmmo) an important or grand ceremony/ function/ official celebration.

མཛད་སྒོ་རྟེན་འབྲེལ་ (dzɛɛ̀go dēmdree) sm. མཛད་སྒོ་.

མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་ (dzɛɛ̀go səbgyɛɛ̀) an elaborate/ grand ceremony or function.

མཛད་སྒོའི་སྒྲིག་ཁྱབ་པ་ (dzɛɛ̀gö jigyəbbə) shung. person in charge of ceremonies/ functions/ celebrations.

མཛད་སྒོའི་རིམ་པ་ (dzɛɛ̀gö rimba) procedural steps in ceremonies/ functions/ celebrations.

མཛད་ཆེན་ (dzɛɛ̀jen) an important ceremony/ official function/ celebration/ ritual ། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་ཆེན་ Important government ceremonies.

མཛད་འཆར་ (dzɛɛ̀jar) plan of procedures for a ceremony or function.

མཛད་རྗེས་ (dzɛɛ̀jeè) h. of བྱས་རྗེས་.

མཛད་རྗེས་མདོར་བསྡུས་ (dzɛɛ̀jeè dɔrdüü) a brief account of one's achievements, a biographical sketch, resume.

མཛད་གཉེར་ཆེ་མོ་ (dzɛɛ̀ñer cēmo) the main person in charge of arrangements for a ceremony or function.

མཛད་སྟངས་ (dzɛɛ̀daŋ) sm. བྱེད་སྟངས་.

མཛད་སྟོན་ (dzɛɛ̀dön) sm. མཛད་སྒོ་.

མཛད་ཐབས་ (dzɛɛ̀dəb) sm. བྱ་ཐབས་.

མཛད་རྣམ་ (dzɛɛ̀nam) biography (h.).

མཛད་པ་ (dzɛɛ̀ba) h. of ལས་དོན་.

མཛད་པ་ཅན་ (dzɛɛ̀bajɛn) h. of བྱས་རྗེས་ཅན་.

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ (dzɛɛ̀ba jūñii) the twelve deeds of the Buddha Sakyamuni.

མཛད་པ་པོ་ (dzɛɛ̀babo) 1. h. of བྱེད་མཁན་. 2. author,

writer.
མཛད་པ་ཕུལ་བྱུང་ (dzɛ̱ɛ̀ba pǖüjuŋ) masterpiece, outstanding deed/ act/ work.
མཛད་སྤྱོད་ (dzɛ̱ɛ̀jöö) h. of བྱ་སྤྱོད་.
མཛད་ཕྱོགས་ (dzɛ̱ɛ̀jɔɔ̀) h. of བྱེད་ཕྱོགས་.
མཛད་འཕྲིན་ (dzɛ̱ndrin) h. of འཕྲིན་ལས་.
མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པོ་ (dzɛ̱ndrin gyɛ̱ɛ̀bo) good achievements/ accomplishments, successful.
མཛད་བྱང་ (dzɛ̱ɛ̀jaŋ) colophon of a book.
མཛད་བྱུས་ (dzɛ̱ɛ̀jüü) h. of ལས་ཇུས་.
མཛད་བྲེལ་ (dzɛ̱ɛ̀dree) h. of ལས་བྲེལ་.
མཛད་གཙོ་ (dzɛ̱ɛ̀dzo) h. of བྱེད་གཙོ་.
མཛད་རྩལ་ (dzɛ̱ɛ̀dzüü) h. of བྱེད་སྟངས་.
མཛད་ཞབས་པ་ (dzɛ̱ɛ̀shəbbə) shung. government officials attending ceremonies in tt. government.
མཛད་གཞུང་ (dzɛ̱ɛ̀shuŋ) shung. schedule of events, program for a ceremony/ celebration/ function.
མཛད་གཟིགས་ (dzɛ̱ɛ̀sii) reviewing sth. (e.g., a ceremony/ procession); va.—གནང་ to review sth.
མཛད་གཟིགས་སྡིངས་ཆ་ (dzɛ̱ɛ̀sii di̱ŋja) rostrum, reviewing stand.
མཛད་ལུགས་ (dzɛ̱ɛ̀luù) h. of བྱེད་སྟངས་.
མཛད་རིམ་ (dzɛ̱ɛ̀rim) abbr. of མཛད་སྒོ་རིམ་པ་.
མཛད་སེང་ (dzɛ̱ɛ̀seŋ) spare time (h.).
མཛད་སྲོལ་ (dzɛ̱ɛ̀söö) custom/ tradition of doing sth. ¶ དེ་སྔའི་མཛད་སྲོལ་ལ་ According to the previous custom.
མཛའ་ (dza̱) abbr. of མཛའ་པོ་.
མཛའ་གྲོགས་ (dza̱drɔɔ̀) friendship, goodwill, a friend; va.—བྱེད་ to make friends with, to act friendly towards ¶ མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་ Friendship visit.
མཛད་འཁྲར་དམ་བཅའ་ (dza̱drɔɔ̀ ta̱mja) sm. མཚན་འཁྲར་དམ་བཅའ་.
མཛད་གྲོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (dza̱drɔɔ̀ gyɛ̱ɛ̱gəb) friendly nation/ country.
མཛའ་གྲོགས་མཐུན་སྒྲིལ་ (dza̱drɔɔ̀ tǖndrii) friendship and unity; va.—བྱེད་ to act with friendship and unity.
མཛའ་གྲོགས་མཐུན་ཚོགས་ (dza̱drɔɔ̀ tǖndzɔɔ̀) friendship association.
མཛའ་གླུ་ (dza̱lu) love song.
མཛའ་འགྲོགས་ (dza̱drɔɔ̀) sm. མཛའ་གྲོགས་.
མཛའ་གཅུགས་ (dza̱juù) friendly, friendship ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པར་མཛའ་གཅུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་སོང་ A friendly relationship was established between the two countries.
མཛའ་གཅུགས་མི་ཕྱེད་ (dza̱juù mi̱jeè) close friendship.
མཛའ་ཉེ་ (dza̱ñe) abbr. of མཛའ་མཛའ་ཉེ་ཉེ་.
མཛའ་མཐའ་བཟང་འགྱོལ་ (dza̱da sa̱ŋgyöö) loving each other until the end of one's life.
མཛའ་མཐུན་ (dzə̱dün) friendship, goodwill, cordialty; va.—བྱེད་ to act with friendship/ goodwill, to be friends ¶ ཀྲུང་ཨར་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་མཛའ་མཐུན་ The friendship of the people of China and Albania.
མཛའ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ (dza̱düngi dre̱ewa) friendly relations, ties/ bonds of friendship.
མཛའ་མཐུན་གྱི་འཚམས་འདྲི་ (dza̱düngi tsə̄mdri) friendship visit.
མཛའ་མཐུན་གྲོས་མོལ་ (dza̱dün trö̱òmöö) friendly discussion.
མཛའ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (dza̱düng gyɛ̱ɛ̱gəb) friendly country.
མཛའ་མཐུན་ཆིངས་ཡིག (dza̱dün cīŋyiì) treaty of friendship.
མཛའ་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་ (dza̱dün ñāmdree) friendly relations.
མཛའ་མཐུན་མཉམ་ལས་ (dza̱dün ñāmlɛɛ̀) friendship and cooperation.
མཛའ་མཐུན་མཉམ་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ (dza̱dün ñāmlɛɛ̀gi dre̱ewa) relations of friendship and cooperation.
མཛའ་མཐུན་མཉམ་ལས་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག (dza̱dün ñāmlɛɛ̀gi cīŋyiì) treaty of friendship and cooperation.
མཛའ་མཐུན་འཐུས་ཚོགས་ (dza̱dün tǖǜdzɔɔ̀) friendship mission/ delegation.
མཛའ་མཐུན་གདན་ཞུའི་འགྲན་བསྡུར་ (dza̱dün dɛ̱nshü tre̱ndur) friendship invitational tournament or competition.
མཛའ་མཐུན་མནའ་འབྲེལ་རོགས་རེས་ཆིངས་ཡིག (dza̱dün nāndree rɔ̱greè cīŋyiì) treaty of friendship, alliance and mutual assistance.
མཛའ་མཐུན་སེལ་མེད་ (dza̱dün sēlmeè) perfect friendship, friendship without problems.
མཛའ་དུང་ (dza̱duŋ) sm. བརྩེ་དུང་.
མཛའ་ན་མོ་ (dza̱ na̱mo) darling, dearest.
མཛའ་པོ་ (dza̱bo) friendly ¶ ཁོ་གཉིས་མཛའ་པོ་ཞི་དྲགས་འདུག They are very friendly.
མཛའ་སྤུན་ (dza̱bön) relatives with whom one is friendly.
མཛའ་ཕྱུགས་ (dza̱jɔɔ̀) relatives.
མཛའ་འཕྲིན་ (dza̱drin) love letter.
མཛའ་བ་ (dza̱wa) friendship, friendly.
མཛའ་བོ་ (dza̱wo) 1. friend. 2. spouse.
མཛའ་འབྲེལ་ (dza̱ndree) friendship, friendly relations; va.—བྱེད་ to be friends, to have friendly relations.
མཛའ་མོ་ (dza̱mo) girlfriend.
མཛའ་བརྩེ་ (dza̱dze) love; va.—བྱེད་ to love.
མཛའ་བརྩེ་མཉམ་ལས་ (dza̱dze ña̱mlɛɛ̀) loving/ friendly cooperation.
མཛའ་རྩེ་ལྡན་པ་ (dza̱dze dɛ̱mba) dear, beloved ¶ མཛའ་བརྩེ་ལྡན་པའི་བློ་མཐུན་རྣམས་ལ་ To the dear comrades.
མཛའ་བརྩེ་རོགས་རེས་ (dza̱dze rɔ̱greè) fraternal help.
མཛའ་མཛའ་ཉེ་ཉེ་ (dza̱dza ñe̱ñe) beloved and intimate/ dear.
མཛའ་གཞས་ (dza̱drɔɔ̀) sm. མཛའ་གླུ་.
མཛའ་ལོག (dza̱ lɔ̱ɔ̀) vi. to become unfriendly.
མཛའ་གཤིབ་ (dza̱shib) friendly, close.
མཛའ་གཤིས་ (dza̱shiì) friendly in character/ personality.
མཛའ་བཤེས་ (dza̱sheè) sm. མཛའ་གྲོགས་.
མཛའ་བཤེས་མཉམ་ལས་ (dza̱sheè) sm. མཛའ་བརྩེ་མཉམ་ལས་.
མཛའ་བཤེས་སྨོན་འདྲེན་ (dza̱sheè mō̃ndrin) sm. མཛའ་གཅུགས་མི་ཕྱེད་.
མཛའ་བཤེས་ཚོང་ཁང་ (dza̱sheè tsōŋgaŋ) Friendship Store (in People's Republic of China).
མཛའ་སེམས་ (dza̱sem) feeling of friendship, friendly thoughts/ thinking.
མཛར་བ་ (dzārwa) food/ provisions taken to work or on a trip.
མཛར་མར་ (dzārmar) butter taken with food being carried to work or on a trip.
མཛུ་གུ་ (dzu̱gu) sm. མཛུག་གུ་.
མཛུག་གུ་ (dzu̱gu) finger, toe; va.—འཛུགས་ to point a finger; to accuse/ blame.
མཛུག་གུ་གང་ (dzu̱gu ka̱ŋ) sm. མཛུབ་གང་.
མཛུག་གུ་བཙིར་གནོན་ (dzu̱gu dzīrnün) squeezing a person's fingers between sticks (a form of torture).
མཛུག་གུ་འཛུགས་ས་ (dzu̱gu dzūgsa) 1. sb. to blame or accuse of sth. ¶ ལས་ཁུངས་ནང་གི་ཡིག་ཆ་བརླགས་པ་དེའི་སྐོར་མཛུ་གུ་འཛུགས་ས་མི་འདུག Conecerning the official documents that were lost, there is no one to blame (a place to point one's finger at). 2. sth. concrete to point to ¶ ཁོང་གིས་ལས་ཀ་འི་ནང་མཛུག་གུ་འཛུགས་ཡོད་པའི་བྱུས་རྗེས་གང་ཡང་བཞག་མི་འདུག There is no accomplishment in his work that we can point to.
མཛུག་ཆུང་ (dzu̱gjuŋ) littlle finger/ toe.
མཛུག་ཐེལ་ (dzu̱gtee) fingerprint; va.—རྒྱག to put a fingerprint (in Tibet, thumbprint) on sth.
མཛུག་རྩིས་ (dzu̱gdziì) counting on/ by one's fingers; va.—རྒྱག.
མཛུབ་ (dzu̱b) finger, toe.
མཛུབ་ཀྲབ་ལྕགས་པར་ (dzu̱bdrəb jāgbar) typewriter;

va.—རྒྱག to type on a typewriter.

མཛུབ་དཀྲིས་ (dzubdrii) ring made in the form of coils (usu. of gold).

མཛུབ་ཁྲིད་ (dzubdrii) guiding, instructing, directing (usu. by showing firsthand); va.—བྱེད་ to instruct, to teach, to direct.

མཛུབ་འཁྲིད་ (dzubdrii) sm. མཛུབ་ཁྲིད་.

མཛུབ་གང་ (dzubgaŋ) a measure consisting of the distance on the second finger from the tip to the first joint.

མཛུབ་གུ་ (dzubgu) sm. མཛུག་གུ.

མཛུབ་བརྒྱུས་ (dzubgyüü) ring.

མཛུབ་ངོ་ (dzubŋo) tool for making copperware.

མཛུབ་ཅིབས་ (dzubjib) 1. thimble. 2. gloves.

མཛུབ་ཆུང་ (dzubjuŋ) sm. མཛུག་ཆུང་.

མཛུབ་རྗེས་ (dzubjeè) fingerprint.

མཛུབ་ཉུལ་ (dzubñüü) eating རྩམ་པ་ by kneading with the fingers; va.—རྒྱག.

མཛུབ་ཉོག (dzubñog) eating with one's fingers; va.—རྒྱག.

མཛུབ་སྟོན་ (dzubdön) guiding, instructing, pointing out, directing; guidance, instruction; va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་འདུའི་མཛུབ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་ Based on the instructions of the meeting. ¶ གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མཛུབ་སྟོན་བྱེད་པ་རེད་ (They) pointed out the aims of the revolutionary movement. ¶ ཁོང་གིས་སྐྱོད་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཐད་ལ་མཛུབ་སྟོན་བྱས་པ་རེད་ He directed the relief (aid) work.

མཛུབ་སྟོན་གྱི་ནུས་པ་ (dzubdöngi nüübə) guiding function/ power.

མཛུབ་སྟོན་གྱི་བསམ་བློ་ (dzubdöngi sāmlo) guiding thought/ theory/ idea.

མཛུབ་སྟོན་དམིགས་བསལ་ (dzubdön mīgsɛɛ) special directive.

མཛུབ་ཐུང་ (dzubduŋ) sm. མཛུབ་ཆུང་.

མཛུབ་ཐེལ་ (dzubdee) fingerprint; va.—རྒྱག to make a fingerprint.

མཛུབ་མཐོ་ (dzubto) a measure consisting of the length from the outstretched thumb to the tip of the outstretched second finger.

མཛུབ་དྲུག (dzubdruù) sb. with six fingers.

མཛུབ་བདར་ (dzubda) 1. indicating a direction with a finger; va.—བྱེད་. 2. pointing with the index finger to emphasize a point; va.—བྱེད་.

མཛུབ་གནོན་ (dzūbnün) a button to be pressed down (as on a recorder).

མཛུབ་གནོན་ཀྲིབ་དཔར་རྒྱག (dzūbnün drēbbar gyaà) sm. མཛུབ་ཀྲིབ་ལྕགས་པར་རྒྱག.

མཛུབ་གནོན་ལྕགས་པར་ (dzūbnün jāgbar) sm. མཛུབ་ཀྲིབ་ལྕགས་པར་.

མཛུབ་སྣེ་ (dzubne) finger tip.

མཛུབ་མོ་ (dzummo) sm. མཛུག་གུ.

མཛུབ་མོ་གང་སྟོན་ཤར་ (dzummo kaŋdön shār) doing whatever is ordered [Lit. rising wherever the finger points].

མཛུབ་མོ་འགུགས་ཐབས་བྱེད་ (dzummo gugdəb ceè) sm. ལྡོ་འགུགས་ཐབས་བྱེད་.

མཛུབ་མོས་གནམ་འདེགས་ (dzubmöö nāmdeg) having unrealistic expectations, trying to do the impossible, sth. that is impossible to do [Lit. finger holding up the sky].

མཛུབ་མོས་གནམ་འབིགས་ (dzubmöö nāmbig) sm. མཛུབ་མོས་གནམ་འདེགས་.

མཛུབ་མོས་གནམ་མི་འབིགས་ (dzubmöö nām mibig) having unrealistic expectations, trying to do the impossible, sth. that is impossible to do [Lit. finger poking a hole in the sky].

མཛུབ་མོས་གནམ་མི་འཕིགས་ (dzubmöö nām mibig) sm. མཛུབ་མོས་གནམ་མི་འབིགས་.

མཛུབ་མོས་རི་སྟོན་ (dzubmö ridön) talking generally/ vaguely, not being specific, explaining roughly [Lit. finger shows a mountain].

མཛུབ་བཙུགས་ (dzubdzuù) sm. མཛུབ་མ་འཛུགས་.

མཛུབ་རྩེ་ (dzubdze) fingertip.

མཛུབ་རྩིས་ (dzubdzii) counting/ calculating with the fingers; va.—རྒྱག.

མཛུབ་རྩིས་མི་ཐེབས་པ་ (dzubdzii mitebba) too numerous to be counted on the fingers.

མཛུབ་ཚད་ (dzubdzɛɛ) a specified quantity, a norm/ target/ quota.

མཛུབ་ཚིགས་ (dzubdzii) finger joint.

མཛུབ་ཚུགས་ (dzubdzuù) sm. མཛུབ་མ་འཛུགས་.

མཛུབ་ཞུ་ (dzubsha) thimble.

མཛུབ་གཟུགས་ (dzubsuù) a type of chisel.

མཛུབ་བཟོ་མགོ་སྐོན་ (dzubso gogön) a coppersmith's tool.

མཛུབ་རིས་ (dzubrii) fingerprint.

མཛུབ་རུས་ (dzubrüü) finger bone.

མཛུབ་ཤུབས་ (dzubshub) gloves, coverings for the fingers.

མཛུབ་ཤུབས་ཅིབས་མོ་ (dzubshub jibmu) thimble.

མཛུབ་གསང་ (dzubsaŋ) space between fingers.

མཛུབ་ཧྲག (dzubhraà) between the fingers.

མཛེ་ (dze) leprosy; vi.—རྒྱག to have/ get leprosy.

མཛེ་སྐྱ་ (dzegye) a type of leprosy.

མཛེ་ཁྲག (dzedraà) the blood of a person with leprosy.

མཛེ་གོད་འདྲུམ་ (dze göndrum) a kind of leprosy.

མཛེ་ཐོག་ཕོལ་བརྩེགས་ (dzedɔɔ pöödzeè) one disaster after another occuring [Lit. on top of leprosy, abcess].

མཛེ་ནད་ (dzenɛɛ) sm. མཛེ་.

མཛེ་པོ་ (dzebo) male leper.

མཛེ་བོ་ (dzebo) sm. མཛེ་པོ་.

མཛེ་མོ་ (dzemo) female leper.

མཛེ་ཚ་ (dzedza) mirabilite, Glauber's salt.

མཛེར་དུམ་ (dzerdum) gall.

མཛེར་པ་ (dzerba) 1. wart; vi.—སྐྱེ་ to have wart appear/ grow; va.—འགོག to cut off a wart. 2. goitre. 3. a knot (in wood).

མཛེར་ཕྲན་ (dzerdrɛn) 1. small wart. 2. small goitre.

མཛེར་བུ་ (dzerbu) sm. མཛེར་ཕྲན་.

མཛེས་ (dzeè) abbr. of མཛེས་པོ་.

མཛེས་ཀོང་ (dzeègoŋ) dimple.

མཛེས་ཀྱོང་ (dzeègyoŋ) sm. མཛེས་ཀོང་.

མཛེས་སྐུ་ (dzeègu) beautiful body/ figure.

མཛེས་བཀྲག (dzeèdraà) beautiful and bright/ lustrous/ gleaming.

མཛེས་ཁྱད་ (dzeègyɛɛ) the quality of beauty.

མཛེས་གྲགས་ (dzeèdraà) famous and beautiful.

མཛེས་རྒྱན་ (dzeègyɛn) ornament, decoration; va.—སྤྲས་ to ornament/ decorate/ beautify/ glorify.

མཛེས་སྒོ་ (dzeègo) decorated door.

མཛེས་སྒྲོན་ (dzeèdrön) lantern.

མཛེས་བཅོས་ཁང་ (dzeèjöögaŋ) beauty parlor/ shop.

མཛེས་ཆོས་ (dzeèjöö) decorations to make sth. beautiful; va.—བྱེད་; —སྤྲས་ to make oneself beautiful, to dress up, to beautify sth.

མཛེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་བ་ (dzeèjöögi bāwa) beautiful.

མཛེས་ཆོས་མཚར་སྒེག་ཅན་ (dzeèjöö cɔ̄rgegjɛn) beautiful but coquettish.

མཛེས་འཆོས་ (dzeèjöö) sm. མཛེས་ཆོས་.

མཛེས་འཆོས་སྤྲས་སྟེགས་ (dzeèjöö drɛɛdeg) dressing table.

མཛེས་ལྗོངས་ (dzeèjoŋ) beautiful scenery, scenic.

མཛེས་བརྗིད་གཉིས་ལྡན་ (dzeèjii ñiidɛn) both beautiful and grand.

མཛེས་ཉམས་ (dzeèñam) charm, beauty, attractiveness.

མཛེས་ཉམས་ཅན་ (dzeèñamjɛn) beautiful, attractive.

མཛེས་ཉམས་དོད་པོ་ (dzeè tööbo) beautiful, stylish.

མཛེས་སྙན་ (dzeèñam) beautiful and famous.

མཛེས་ཐོག་མཛེས་བརྩེགས་ (dzeèdɔɔ dzeèdzeg) adding good on top good [Lit. adding beauty on top of beauty].

མཛེས་མདངས་ (dzeèdaŋ) radiant beauty.

མཛེས་མདངས་ཅན་ (dzeèdaŋjɛn) beautiful, gorgeous.

མཛེས་སྡུག (dzeèduù) beauty ¶ མཛེས་སྡུག་ལྡན་པ་

Beautiful.

མཛེས་སྡུག་ཉམས་འགྱུར་ (dzeèduù ñamgyur) beautiful, stylish.

མཛེས་སྡུག་ཡིད་འོང་ (dzeèduù yioŋ) sm. མཛེས་སྡུག.

མཛེས་སྣང་ (dzeènaŋ) sm. མཛེས་སྡུག.

མཛེས་པ་ (dzeèba) sm. མཛེས་པོ་.

མཛེས་པར་བརྒྱན་ (dzeèbar gyɛn) va. to beautify.

མཛེས་པོ་ (dzeèba) beautiful, lovely, pretty.

མཛེས་དཔྱད་རིག་པའི་སློབ་གསོ་ (dzeèjɛɛ̀ rigbɛ lōbso) sm. མཛེས་དཔྱད་སློབ་གསོ་.

མཛེས་དཔྱད་སློབ་གསོ་ (dzeèjeè lōbso) aesthetic education, fine arts education.

མཛེས་བྱད་ (dzeèjɛɛ̀) a beautiful face.

མཛེས་བྱེད་ (dzeèjeè) jewelry, ornaments.

མཛེས་མ་ (dzeèma) a beautiful girl.

མཛེས་མ་བུ་མོ་ (dzeèma pomo) sm. མཛེས་མ་.

མཛེས་མོ་ (dzeèmo) beauty.

མཛེས་རྩལ་ (dzeèdzɛɛ) art ༈ ཚགས་པར་འདིའི་མཛེས་རྩལ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ The art editor of this newspaper.

མཛེས་རྩལ་ཁང་ (dzeèdzɛɛgaŋ) art gallery, art museum.

མཛེས་རྩལ་མཁས་པའི་ཚོགས་ (dzeèdzɛɛ kɛ̄ɛbɛ tsɔ̄ɔ) artists' association.

མཛེས་རྩལ་གྱི་ཡི་གེ་ (dzeèdzɛɛgi yigi) artistic calligraphy, artistic lettering.

མཛེས་རྩལ་གློག་བརྙན་ (dzeèdzɛɛ lɔ̄ɔñɛn) 1. art film. 2. animated film, cartoon flim.

མཛེས་རྩལ་པ་ (dzeèdzɛɛba) artist.

མཛེས་རྩལ་པའི་མཐུན་ཚོགས་ (dzeèdzɛɛbɛ tüňdzɔɔ̀) artists' association.

མཛེས་རྩལ་རིག་པ་ (dzeèdzɛɛ riigbə) aesthetics.

མཛེས་རྩལ་སློབ་གྲྭ (dzeèdzɛɛ lōbdra) school of fine arts.

མཛེས་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (dzeèdzɛɛ lōbdra cēmmo) college of fine arts.

མཛེས་རྩལ་སློབ་གསོ་ (dzeèdzɛɛ lōbso) fine arts education.

མཛེས་རྩོམ་ (dzeèdzom) artistic article/ essay.

མཛེས་ཚོར་ (dzeè tsōr) vi. to perceive beauty.

མཛེས་མཚོན་ (dzeèdzön) putting on an act (to please), not acting honestly/ genuinely in accordance with one's true feeling; va.—བྱེད་.

མཛེས་མཚོན་གྱི་སྐད་ཆ་ (dzeèdzöngi gɛ̄ɛja) nice sounding/ pleasant speech (that is not genuine or frank).

མཛེས་མཚོན་མཐུན་སྒྲིལ་ (dzeèdzön tüňdrii) getting along well with everyone (but not being honest/ frank).

མཛེས་མཛེས་བྱེད་ (dzeèdzeè ceè) 1. sm. མཛེས་བྱེད་. 2. va. to act shy.

མཛེས་ཞལ་ (dzeèshɛɛ) h. of མཛེས་བྱད་.

མཛེས་བཞིན་ (dzeèshin) sm. མཛེས་བྱད་.

མཛེས་ཟོལ་ (dzeèsöö) deceptive facade (that all is fine).

མཛེས་ཟོལ་མེད་པ་ (dzeèsöö meèba) truthful, straightforward.

མཛེས་བཟང་ (dzeèsaŋ) beautiful and of good character.

མཛེས་བཟོ་ (dzeèsö) cosmetics, makeup.

མཛེས་བཟོའི་ཕྱུག་རྫས་ (dzeèsö cugdzɛɛ̀) sm. མཛེས་བཟོ་.

མཛེས་ཡིག (dzeèyii) beautifully written letters, calligraphy.

མཛེས་རིག (dzeèrig) sm. མཛེས་རྩལ་.

མཛེས་རིག་པར་ཁང་ (dzeèrig bārgaŋ) fine arts publishing house.

མཛེས་རིག་རྩོམ་རིགས་ (dzeèrig dzōmrii) fine arts literary works.

མཛེས་རིག་ལག་རྩལ་ (dzeèrig lagdzɛɛ) sm. མཛེས་རྩལ་.

མཛེས་རིག་སློབ་ཚན་ (dzeèrig lōbdzɛn) art lesson/ class.

མཛེས་རིས་ (dzeèrii) a beautiful picture/ painting.

མཛེས་ལམ་ (dzeèlam) sm. མཛེས་ཚོས་.

མཛེས་ལམ་གང་ཆགས་ (dzeèlam kaŋjaà) acting outwardly agreeably, doing sth. for outward appearance; va.—བྱེད་ ༈ གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་མཐུན་གཤིབ་མཛེས་ལམ་གང་ཆགས་དགོས་རྒྱུར་སྣང་ཡང་ It is deemed necessary to help each other for outward appearance but.

མཛེས་ལས་ (dzeèlɛɛ̀) art work, art designing.

མཛེས་ལས་བྱེད་མཁན་ (dzeèlɛɛ̀ ceèñɛn) art designer.

མཛེས་ལེགས་ (dzeèleg) beautiful and good.

མཛོ་ (dzo) hybrid between a yak and cattle.

མཛོ་ཀོ་ (dzogɔɔ) hide of a མཛོ་.

མཛོ་ཁལ་ར་འཁེལ་ (dzokɛɛ ragee) a task for which a person is not qualified or is way above his head, being unequal to one's responsibility/ work [Lit. a goat carrrying a load intended for a dzo].

མཛོ་ཁལ་ར་ཡིས་མི་ཐེག (dzokɛɛ rayii midig) sm. མཛོ་ཁལ་ར་འཁེལ་.

མཛོ་ཁལ་ལུག་ཁལ་ (dzokɛɛ luùkɛɛ) giving people appropriate/ suitable (tasks) [Lit. dzo load, sheep load].

མཛོ་གྭ་པ་ (dzo gaba) a dzo with a white face.

མཛོ་གོད་ (dzo göö) dzo that has not been trained to plow.

མཛོ་གཉའ་སྒྲིལ་ (dzo ñādree) va. to put two dzo together (for plowing).

མཛོ་རྟ་གསན་པ་ (dzoda sɛmba) shung. va. grazing horses and dzo ༈ འདི་པ་རྣམས་ནས་མཛོ་རྟ་གསན་པ་དང་རྔོན་རྒྱག་དུ་མ་བཅུག Grazing and hunting are not allowed in the area.

མཛོ་རྟ་གསན་མི་ (dzoda sɛnmi) shung. person who feeds dzo and horses.

མཛོ་དང་ (dzodaŋ) sm. མཛོ་གདང་.

མཛོ་མདུན་སྦལ་པས་བཅད་པ་ (dzodün bɛ̄ɛbɛ jɛ̄ɛba) doing sth. that's impractible/ impossible [Lit. a frog crossing in front of a dzo].

མཛོ་གདང་ (dzodaŋ) horizontal stretched rope/ tether line used to tie dzo.

མཛོ་བདག་ལ་མཛོ་རྒྱུས་ (dzodaàla dzogyüù) showing one's ignorance by talking about a subject that one knows very little about with a person who is an expert in that particular field [Lit. telling the owner of a dzo all about dzo].

མཛོ་སྣ་ (dzona) part of a Tibetan lock.

མཛོ་པ་ (dzoba) person who looks after dzo.

མཛོ་དཔོན་ (dzobön) person in charge of dzo.

མཛོ་ཕྲུག (dzodruù) མཛོ་ calf.

མཛོ་སྒྲིལ་ (dzodree) two dzo tied together.

མཛོ་མོ་ (dzomo) female མཛོ་.

མཛོ་མོ་ཁྱུ་འཛིན་རྒྱག (dzomo kyündzin gyaà) shung. va. to catch the best female dzo amongst a herd ༈ མཛོ་མོ་ཁྱུ་འཛིན་བརྒྱབ་རྐྱེན་སོགས་ས་གནས་རྫོང་དུ་གཏུགས་བཤེར་བགྱིས་པ་ Because (he) caught the best female dzo amongst the herd, they brought a lawsuit to the district head.

མཛོ་མོ་ཤིང་ (dzomo shiŋ) a type of tree.

མཛོ་མོའི་རྡོལ་ (dzomö dɔ̃ɔ) calf of a dzo.

མཛོ་གཡུང་པོ་ (dzo yüŋbu) a riding dzo.

མཛོ་ར་ (dzora) a dzo shed/ corral.

མཛོ་ཤད་ (dzoshɛɛ̀) a three year old dzo.

མཛོག (dzɔɔ̀) sm. ཛོག་འགོ་.

མཛོག་འགོ་ (dzɔŋgo) fist; va.—བཀྱག to raise one's fist.

མཛོག་རུམ་ (dzɔgrum) fist; va.—སྒྲིམ་ to make a fist; va.—གཞུ་ to hit with a fist.

མཛོད་ (dzöö) 1. treasury, storehouse. 2. polite imperative (imp. of མཛད་) ༈ མི་དམངས་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བ་མཛོད་ Make it so that the people will become happy.

མཛོད་ཀྱི་འགོ་པ་ (dzöögi goba) head of the treasury/ warehouse/ storehouse.

མཛོད་སྐོང་ (dzöö gōŋ) filling a storehouse/ warehouse; va.—བྱེད་.

མཛོད་ཁང་ (dzöögaŋ) storehouse, warehouse, treasury.

མཛོད་ཁང་ཞིབ་བཤེར་ (dzöögaŋ shibsher) checking the inventory of a warehouse/ storehouse/ treasury.

མཛོད་གོས་ (dzöögöö) shung. brocade robe with a dragon pattern that was worn by officials of the 4th rank and higher (in tt.).
མཛོད་འགྲེལ་ (dzöö dree) an explanation/ commentary on the major Buddhist text on metaphysics.
མཛོད་དངུལ་ (dzööŋüü) money deposited in a savings account.
མཛོད་ཅིག (dzööjig) h. of བྱོས་ཤིག.
མཛོད་ཆུང་ (dzööjuŋ) shung. a smaller treasury of the Dalai Lama.
མཛོད་ཆེན་ (dzööjen) large warehouse/ storehouse/ treasury.
མཛོད་ཇུས་ (dzööjüü) a type of brocade.
མཛོད་འཇོག (dzönjɔɔ̀) stockpile; va.—བྱེད་ to stockpile/ store up.
མཛོད་ཉར་ (dzööñar) keeping in storage, storing; va.—བྱེད་.
མཛོད་ཉར་ཚོང་ཟོག (dzööñar tsōŋsoò) commodity/ stock inventory.
མཛོད་གཉེར་ (dzööñer) storehouse/ warehouse/ treasury manager.
མཛོད་བཏགས་ (dzöödaà) shung. a high quality ceremonial scarf.
མཛོད་བཏགས་འདོམས་འཁོར་མ་ (dzöödaà domkɔɔma) shung. a type of high quality long ceremonial scarf.
མཛོད་དམ་ཁ་ (dzöö damga) shung. tax collection for land and trade ¶ དམག་འཇམས་མཛོད་དམ་ཁས་མགོ་བྱས་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅི་དག་རྣམས་དུས་ལ་སླེབས་པར་སྒྲུབས་ You shall handle matters concerning military affairs, postal stations and land and trade tax collection without delay.
མཛོད་ཕྱི་ (dzööde) shung. abbr. of ཕྱག་མཛོད་ and ཕྱི་འཆང་.
མཛོད་པ་ (dzööba) person (steward, manager) in charge of a storehouse/ warehouse/ treasury.
མཛོད་དཔོན་ (dzööbön) sm. མཛོད་ཀྱི་འགོ་པ་.
མཛོད་སྤུ་ (dzööbu) a black spot on the forehead of the Buddha.
མཛོད་སྤུངས་དངོས་རྫས་ (dzööbuŋ ŋöödzɛɛ̀) sm. མཛོད་བསགས་དངོས་རྫས་.
མཛོད་སྦུག (dzööbuù) shung. the private treasury of the Dalai Lama (in tt.).
མཛོད་སྦུག་ཁོངས་ (dzööbuù kōŋ) shung. belonging to the Dalai Lama's treasury.
མཛོད་འཛིན་ (dzöndzin) shung. sm. ཕྱག་མཛོད་.
མཛོད་བཞག (dzööshaà) sm. མཛོད་ཉར་.
མཛོད་ཟུར་ (dzöösur) shung. abbr. ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པ་.
མཛོད་ལས་ (dzöölɛɛ̀) shung. abbr. of ཕྱག་མཛོད་ and ལས་བྱེད་པ་.
མཛོད་བསགས་དངོས་རྫས་ (dzöösaà ŋöödzɛɛ̀) goods kept in stock; reserve materials/ goods.
མཛོའི་སྐེ་རྒྱན་ (dzöö gēgyɛn) ornaments put around the neck of a dzo.
མཛོའི་སྣ་ (dzöö nā) sm. མཛོ་སྣ་.
མཛོལ་བུ་ (dzööbu) 1. snare, trap. 2. a son of a prostitute, a bastard.
འཛག : p. ཛག; f. འཛག (dzaà) 1. vi. to fall. 2. vi. to leak/ drip (water) ¶ སྣོད་འདིའི་སེར་ཀ་ནས་ཆུ་འཛགས་ཀྱི་འདུག Water drips through the crack in this container.
འཛག་གེ་འཛོག་གེ་ (dzaàge dzoge) dirty, muddy.
འཛག་ཆུ་ (dzagju) dripping/ leaking water.
འཛག་དམ་ (dzagdam) hourglass.
འཛག་སྣོད་ (dzagnöö) a pail/ container for putting under a leak.
འཛག་འཛོག (dzagdzog) abbr. of འཛག་གེ་འཛོག་གེ་.
འཛགས་གེར་ (dzagger) all covered, full of, all over ¶ རི་ལྐུང་ཞིང་ནགས་ཀྱིས་འཛག་གེར་ཁེབས་ཡོད་པ་རེད་ The mountains and plains are covered with forests.
འཛང་འཛང་ (dzaŋdzaŋ) 1. being short (for clothes/ dress). 2. scarce, short.
འཛང་པོ་ (dzaŋbo) sm. འཛང་འཛང་.
འཛང་སེ་བ་ (dzaŋsewa) a little short/ scarce.
འཛངས་ (dzaŋ) arc. sm. ཟད་.
འཛངས་པོ་ (dzaŋbo) scarce, short ¶ ལུང་པ་འདིར་ཤ་འཛངས་པོ་འདུག Meat is scarce in this country.
འཛད་: p. ཟད་; f. འཛད་ (dzɛɛ̀) vi. to be exhausted/ spent, to be consumed, to run out ¶ དུས་ཚོད་མང་བ་ལམ་དུ་ཟད་སོང་ Most of the time was spent on the road. ¶ མུ་གེ་ལོ་གཉིས་བྱུང་ཙང་མཛོད་ཁང་གི་འབྲུ་མང་ཆེ་བ་ཟད་པ་རེད་ Because there was famine for two years most of the stored grain was exhausted.
འཛད་འགྲོན་ (dzɛɛ̀drön) expenditure, consumption ¶ མོ་ཊ་འདི་སྣུམ་འཛད་འགྲོན་ཆེན་པོ་འདུག The gas consumption of this car is high.
འཛད་འགྲོན་གྱི་ཚད་ (dzɛɛ̀dröngi dzɛ̄ɛ̀) the amount/ level of consumption.
འཛད་མཐའ་མེད་པ་ (dzɛɛ̀ta meèba) inexhaustible, limitless, endless.
འཛད་པ་མེད་པ་ (dzɛɛ̀ba meèba) sm. འཛད་མཐའ་མེད་པ་.
འཛད་སྤྱོད་ (dzɛɛ̀jöö) utilization, consumption; va.—བྱེད་.
འཛད་སྤྱོད་ཁང་ (dzɛɛ̀jöögaŋ) consumer's cooperative.
འཛད་སྤྱོད་རྒྱུ་ཆས་ (dzɛɛ̀jöö gyujɛɛ̀) sm. འཛད་རྫས་.
འཛད་སྤྱོད་ཐེབས་རྩ་ (dzɛɛ̀jöö tēbdza) consumer's fund/ endowment.
འཛད་སྤྱོད་པ་ (dzɛɛ̀jööba) consumer.
འཛད་སྤྱོད་བྱེད་ཚད་ (dzɛɛ̀jöö ceèdzɛɛ̀) level of consumption.
འཛད་སྒྲོ་ཁང་ (dzɛɛ̀drogaŋ) abbr. of འཛད་སྤྱོད་ཁང་.
འཛད་མེད་ (dzɛɛ̀meè) abbr. of འཛད་པ་མེད་པ་.
འཛད་མེད་ཆད་མེད་ (dzɛɛ̀meè cɛ̄ɛ̀meè) inexhaustable.
འཛད་མེད་རིམ་འབྱུང་ (dzɛɛ̀meè rimjuŋ) occurring continously, occurring without break.
འཛད་རྫས་ (dzɛɛ̀dzɛɛ̀) consumer goods.
འཛད་རྫས་མཉམ་ལས་ཁང་ (dzɛɛ̀dzɛɛ̀ ñamlɛɛ̀gaŋ) consumer's cooperative.
འཛད་ཟོག (dzɛɛ̀sɔɔ̀) consumer goods.
འཛད་ཟོང་ (dzɛɛ̀soŋ) sm. འཛད་ཟོག.
འཛབ་བཟླས་ (dzəb dɛɛ̀) va. to recite a mantra.
འཛབས་ (dzəb) length (of anything hanging down) ¶ ཁྲ་ཡོལ་གྱི་འཛབས་རིང་པོ་འདུག The (length of the) window curtains are long.
འཛབས་ཐུང་ཐུང་ (dzəb tūŋduŋ) short pants, short dress, short sleeves.
འཛབས་རིང་པོ་ (dzəb riŋgu) long pants, long dress, long slevees.
འཛམ་ (dzam) abbr. of འཛམ་གླིང་.
འཛམ་གྲགས་ (dzamdraà) a special rifle made in Tibet and used at the New Year's celebration in Lhasa.
འཛམ་གླིང་ (dzəmliŋ) the world, the earth.
འཛམ་གླིང་ཁ་ལོ་སྒྱུར་དབང་ (dzəmliŋ kālo gyurwaŋ) world domination, world supremacy.
འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིམས་ (dzəmliŋgi trīm) international law.
འཛམ་གླིང་གི་འགོད་ཐོ་ (dzəmliŋgi göödo) sm. འཛམ་གླིང་གི་ཟིན་ཐོ་.
འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་འདུས་ (dzəmliŋgi gyɛndüü) sm. འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་.
འཛམ་གླིང་གི་རྒྱུ་ལམ་ (dzəmliŋgi gyulam) earth's orbit.
འཛམ་གླིང་གི་འཇིའུ་མཐུན་ཚོགས་ (dzəmliŋgi jiwu tūndzɔɔ̀) World Jewish Congress.
འཛམ་གླིང་གི་གནམ་གཤིས་རྩ་འཛུགས་ (dzəmliŋgi nəmshiì dzəndzuù) World Meteorological Organization.
འཛམ་གླིང་གི་གནས་སྟངས་ (dzəmliŋgi nɛɛ̀daŋ) world situation.
འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་སྐད་ (dzəmliŋgi jīgɛɛ̀) universal language, Esperanto.
འཛམ་གླིང་གི་བོད་དོན་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་སྤེལ་ལས་ཁང་ (dzəmliŋgi pöödön nɛ̄ɛ̀dzüü kyəbbel lɛɛ̀gaŋ) WTN (World Tibet Network).
འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིན་ཡུལ་ (dzəmliŋgi drinyüü) world market.

འཛམ་གླིང་གི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་ (dzamliŋgi tsēndɛn tüüdzöö) universal time.

འཛམ་གླིང་གི་ཚོང་ར་ (dzamliŋgi tsōŋra) sm. འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིན་ཡུལ་.

འཛམ་གླིང་གི་ཟིན་ཐོ་ (dzamliŋgi sindo) world record.

འཛམ་གླིང་གི་བཟོ་ཚོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (dzamliŋgi sodzoò ñamdree tsōgba) world united trade union/ association.

འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྟེང་ (dzamliŋgi yaŋdeŋ) the "roof of the world."

འཛམ་གླིང་གི་ཡང་རྩེ་ (dzamliŋgi yaŋdze) sm. འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྟེང་.

འཛམ་གླིང་གི་རང་བཞིན་ (dzamliŋgi raŋshin) internationalism.

འཛམ་གླིང་གི་ཨང་དང་པོ་ (dzamliŋgi āŋ taŋbo) world champion [Lit. number one in the world].

འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཕིབས་ (dzamliŋ gyəbib) the "roof of the world."

འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ (dzamliŋ gyɛndruù cōōñii) sm. རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་.

འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱི་ (dzamliŋ gyɛɛji) sm. འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་.

འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བ་ (dzamliŋ gyɛɛjii dreewa) international relations.

འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་ (dzamliŋ gyɛɛdzɔɔ) the United Nations.

འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་ (dzamliŋ gyɛ̀ɛsheè) 1. world geography. 2. name of a Tibetan geography book on the world.

འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་ (dzamliŋ ŋüügaŋ) the World Bank.

འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ (dzamliŋ cüüluù riimeègi trööödzɔɔ) World Parliament of Religion.

འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ (dzamliŋ cüüluù riimeègi lhēndzɔɔ) World Parliament of Religion.

འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ (dzamliŋ cüüluù riimeègi lhēndzɔɔ) World Council of Churches.

འཛམ་གླིང་ཉོ་ཚོང་རྩ་འཛུགས་ (dzamliŋ ñodzoŋ dzēndzuù) World Trade Organization (WTO).

འཛམ་གླིང་གཉིས་པ་ (dzamliŋ ñiibə) the second world.

འཛམ་གླིང་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་ (dzamliŋ ñamdree gyɛɛdzɔɔ) United Nations (UN).

འཛམ་གླིང་སྙིང་ཐིག (dzamliŋ ñiŋdig) earth's axis.

འཛམ་གླིང་ལྟ་རྟོག་ཞིབ་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ (dzamliŋ dādoò sheèbɛ ñamshibgaŋ) World Watch Institute.

འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཆོས་གྲོགས་ཚོགས་པ་ (dzamliŋ naŋbɛ cöödrɔɔ tsōgba) sm. འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་.

འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ (dzamliŋ naŋbɛ cöötsɔɔ) World Buddhist Association.

འཛམ་གླིང་གནས་ཚུལ་ (dzamliŋ nɛ̀ɛdzüü) world news, world situation.

འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྐད་ (dzamliŋ jīgɛɛ̀) sm. འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་སྐད་.

འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཁྲིམས་ (dzamliŋ jīdrim) international law.

འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྙོམ་ཆེན་པོ་ (dzamliŋ jīñom cēmbo) world equality.

འཛམ་གླིང་སྤྱི་བསངས་ (dzamliŋ jīsaŋ) the universal incence offering holiday in Lhasa commemorating the preparation of the founding of Samye monastery (15th day of the 5th lunar month).

འཛམ་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་ཁང་ (dzamliŋ trööden lhēngaŋ) World Health Organization (WHO).

འཛམ་གླིང་བྱིས་པ་གསོ་སྐྱོང་གི་མཐུན་ཚོགས་ (dzamliŋ ciibə sōgyoŋgi tündzɔɔ) Save the Children Federation.

འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་ (dzamliŋ māgjen) world war ¶ འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ The Second World War.

འཛམ་གླིང་དམངས་གཙོའི་གཞོན་ནུ་མཐུན་འབྲེལ་ (dzamliŋ māŋdzö shönnu namdree) the World Federation of Democratic Youth.

འཛམ་གླིང་དམར་ཤོག་ཚོགས་ཆེན་ (dzamliŋ mārshoò tsəgjen) the world communist assembly/ meeting.

འཛམ་གླིང་ཚོང་དོན་སྒྲིག་འཛུགས་ (dzamliŋ tsōŋdön drigdzuù) World Trade Organization.

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ (dzamliŋ shide) world peace.

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དོན་གཅོད་ལྷན་ཚོགས་ (dzamliŋ shide tönjöö lhēndzoò) sm. འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་.

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཁང་ (dzamliŋ shidee lɛ̀ɛgyoŋ lhēngaŋ) World Peace Council.

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (dzamliŋ shidee lɛndzin lhēndzɔɔ) sm. འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་.

འཛམ་གླིང་ཟ་འབྲུའི་ལས་འཆར་ (dzamliŋ səndü lɛ̀ɛcar) World Food Program.

འཛམ་གླིང་བཟོ་ཚོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (dzamliŋ sodzoò ñamdree tsōgba) World Federation of Trade Unions.

འཛམ་གླིང་ཡུལ་ཁག (dzamliŋ yüügaà) the nations of the world.

འཛམ་གླིང་ཡོངས་ (dzamliŋ yoŋ) world, worldwide ¶ འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེར་དགའ་བའི་མི་དམངས་ The peace loving people of the world.

འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་གཅེས་སྲུང་གི་ཐེབས་རྩ་ (dzamliŋ ridaà jēèsuŋgi tēbdza) World Wildlife Fund (WWF).

འཛམ་གླིང་རིང་ལུགས་ (dzamliŋ riŋluù) cosmopolitanism, internationalism.

འཛམ་གླིང་རིལ་པོའི་ས་ཁྲ་ (dzamliŋ riibü sādra) globe, map.

འཛམ་གླིང་སེང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ (dzamliŋ sēŋjen gyɛɛbo) King Gesar of Ling.

འཛམ་གླིང་གསར་བརྗེ་ (dzamliŋ sārje) world revolution.

འཛམ་གླིང་གསུམ་པ་ (dzamliŋ sūmbə) the third world.

འཛམ་གླིང་ཧམ་འཛིན་ (dzamliŋ hāmdzin) domination of the world.

འཛམ་ཐག (dzamdaà) a leather band/ rope.

འཛམ་བུ་གླིང་ (dzəmbuliŋ) sm. འཛམ་གླིང་.

འཛམ་བུ་ན་ད་ (dzəmbu nade) highest quality gold.

འཛམ་བུར་ (dzāābur) a cannon; va.—རྒྱག to fire a cannon.

འཛམ་རིལ་ (dzamrii) sm.* ཛམ་རིལ་.

འཛམ་ཤིང་ (dzamshiŋ) sm.* ཛམ་ཤིང་.

འཛའ་ (dza) abbr. of འཛའ་ཐང་.

འཛའ་ཆག (dza cāà) vi. to have a drop in the currency value/ rate.

འཛའ་ཆུང་ཆུང་ (dza cūŋjuŋ) low exchange rate.

འཛའ་ཆེན་པོ་ (dza cēmbo) high exchange rate.

འཛའ་ཐང་ (dzadaŋ) currency value/ rate, exchange rate; va.— བརྩི་ to convert/ compute/ calculate the exchange rate ¶ འཛའ་ཐང་འཕར་ཆག Fluctuation in the exchange rate. ¶ ཨ་རི་སྒོར་རེར་འཛའ་ཐང་ཧྲུ་པི་བཅུ་བརྩིས་ If (we) compute the exchange rate at one U.S. dollar for ten rupees.

འཛའ་སྤྲོད་ (dza drōö) va. to pay the currency exchange rate.

འཛའ་འཕར་ (dza pār) vi. to have the exchange rate go up.

འཛའ་ལེན་ (dza len) va. to take/ accept the currency exchange rate.

འཛའ་སློག (dza lɔɔ) va. to return the currency rate difference.

འཛར་ (dzaa) 1. vi. to hang out ¶ སྒམ་ནང་ནས་རས་འཛར་ཙང་ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་ལྟས་པ་རེད་ They all looked at the box because a piece of cloth was hanging out. 2. unfinished ངའི་ལས་ཀ་འཕྲོས་འཛར་སྣང་ཡོད་ I still have unfinished work. 3. tassels, fringe.

འཛར་ཁ་བཞག (dzarga shaà) va. to leave sth.

unfinished or unanswered.

འཛར་ཆབ་ (dzarjəb) sm. འཛར་, 3.

འཛར་ལྡན་ (dzardɛn) things with tassels.

འཛར་བོད་འཕྱང་འཕྲུལ་ (dzārböö jāŋdrüü) shung. a kind of hanging fringe or tassle strung around the outside of a palanquin.

འཛར་བུ་ (dzarbu) sm. འཛར་, 3.

འཛར་མ་ (dzarma) sm. ཛེས་སུ་.

འཛར་མ་ཆད་པ་ (dzar ma cɛ̄ɛ̀ba) continuous, uninterrupted, without stopping ¶ མི་འཛར་མ་ཆད་པ་སླེབས་སོང་ People arrived continuously.

འཛར་མེད་ (dzarmeè) sm. འཛར་མ་ཆད་པ་.

འཛར་འཛར་ (dzardzaa) 1. things that are hanging or dangling. 2. unfinished, incomplete ¶ ལས་ཀ་འཛར་འཛར་ལུས་བཞག There is work that is unfinished. 3. (sth. coming) continuously.

འཛར་ལོ་ (dzarlo) end of a tassle.

འཛི་ (dzi) a white spot on the forehead of cattle.

འཛི་བོ་ (dziwo) cattle with a white spot on their forehead.

འཛིང་: p. **འཛིངས་**; f. **འཛིང་**; imp. **འཛིངས་** (dziŋ) 1. va. to fight, to clash ¶ ཁོ་ཚོས་རྒྱ་དམག་ལ་ཐེངས་མང་པོ་འཛིངས་ཡོད་པ་རེད་ They fought with the Chinese army many times. 2. tangled ¶ མོའི་སྐྲ་ཞི་དྲག་འཛིངས་ཤག Her hair is all tangled.

འཛིང་སྐོར་ (dziŋgɔɔ) a round of fights.

འཛིང་ག (dziŋgə) 1. hand-to-hand fighting (people), head-to-head fighting (for animals, kites); va.—འགྱེད་; —རྒྱག. 2. tangled; va.—ཐེབས to get tangled ¶ སྐུད་པ་དེ་འཛིང་ཁ་ཐེབས་འདུག The thread got tangled.

འཛིང་ཐེབས་ (dziŋ tēè) vi. to get tangled ¶ མོའི་སྐྲ་འཛིང་ཐེབས་འདུག Her hair got all tangled.

འཛིང་ཕྱོགས་ (dziŋjɔ̀ɔ) the front (line), the battle area ¶ བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་གཅེས་འཛིང་ཕྱོགས་དེ་ The front line of opposing imperialism and being patriotic to the nation.

འཛིང་མོ་ (dziŋmo) sm. འཛིང་རེས་.

འཛིང་རྩལ་ (dziŋdzɛɛ) martial arts.

འཛིང་ར་ (dzīiŋrə) fortification, bunker; va.—རྒྱག; —རྩིག to construct a fortification/ bunker.

འཛིང་རག (dziŋraà) sm. འཛིང་ར་.

འཛིང་རེས་ (dziŋreè) 1. fighting/ combating, hand-to-hand combat; va.—གཏོང་; —བྱེད་. 2. fighting as a sport.

འཛིང་ལུགས་ (dziŋluù) 1. military customs. 2. military tactics.

འཛིང་བཤར་ (dziŋshaa) sm. འཛིང་ར་.

འཛིངས་ (dziŋ) p. and imp. of འཛིང་.

འཛིངས་ཆེན་པོ་ (dziŋ cēmbo) muddled, confused, disorderly, chaotic ¶ ལས་ཀ་འདི་འཛིངས་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག This work is one that is badly confused.

འཛིངས་རྙོགས་ཆེན་པོ་ (dziŋñog cēmbo) chaotic, disorderly, tangled (letters, thread and documents, etc.).

འཛིངས་ཕྱོགས་ (dziŋjɔ̀ɔ) sm. འཛིང་ཕྱོགས་.

འཛིངས་ར་ (dziŋrə) sm. འཛིང་ར་.

འཛིངས་ལུགས་ (dziŋluù) sm. འཛིང་ལུགས་.

འཛིན་: p. **བཟུང་**; f. **གཟུང་**; imp. **ཟུངས་** (dzin) 1. va. to hold, to grasp ¶ ལག་ཏུ་མེ་ཏོག་འཛིན་ནས་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་རེད་ Holding flowers in their hand (they) welcomed them. ¶ འགལ་བ་གཙོ་བ་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ (They) were able to grasp the principal contradiction. 2. va. to adhere to ¶ དམར་པོའི་ལྟ་བ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) adhere to communist ideology. ¶ གུང་བྲན་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་མི་ A communist (a person who adheres to communism). 3. va. to catch, to seize ¶ ཉ་མང་པོ་བཟུང་འདུག (He) caught many fish. 4. va. to consider, to hold as ¶ ཚང་མས་ཁོ་དྲང་པོར་འཛིན་པ་རེད་ (They) all considered him honest. 5. receipt, invoice, voucher, check ¶ འཛིན་མེད་ན་དངུལ་སྤྲོད་ཀྱི་མེད་ If (you) don't have a receipt, (I) won't pay. 6. va. to be costumed/ attired ¶ དྲག་ཆས་འཛིན་པའི་དམག་མི་ Soldiers in military uniform.

འཛིན་བཀའ་ཁྱབ་བསྒྲགས་ (dzinga kyəbdraà) a wanted poster/ notice (for criminals).

འཛིན་སྐྱོང་ (dzingyoŋ) 1. administration, administering, governing, ruling; va.—བྱེད་ to administer, to govern, to rule ¶ ༡༩༦༠ བར་སྲིད་གཞུང་རྙིང་པས་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད་ Until 1960 (it) was ruled by the old government. ¶ འཛིན་སྐྱོང་རྒྱལ་སྲས་ A ruling prince. 2. va. to maintain, to protect/ defend ¶ རང་གི་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་པ་རེད་ (They) maintained their own culture.

འཛིན་སྐྱོང་པ་ (dzingyoŋbə) ruler, administrator ¶ དྲག་པོའི་འཛིན་སྐྱོང་པ་ཚོ་ The military administrators.

འཛིན་སྐྱོང་དོ་དམ་ (dzingyoŋ todam) an administrator.

འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ (dzin gyōŋ bēl sūm) the three: keeping, defending and spreading ¶ རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ཐུབ་ཆེད་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ They established many schools to enable themselves to keep, defend and spread their unique religion and culture.

འཛིན་སྐྱོང་ཚན་པ་ (dzingyoŋ tsɛ̄mba) administrative department.

འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་ (dzingyoŋ tsōgjuŋ) administrative/ executive committee.

འཛིན་སྐྱོང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (dzingyoŋ ūyön lhɛ̄ngaŋ) tib. ch. administrative council/ committee.

འཛིན་ཁང་ (dziŋgaŋ) classroom.

འཛིན་ཁོངས་ (dzingoŋ) shung. estates under the adminstration/ control of a lord ¶ གཞིས་ཀ་དེ་ལུང་ཤར་གྱི་འཛིན་ཁོངས་རེད་ That estate is under the administrative control of Lungshar.

འཛིན་ཁྲིད་ (dzindrii) arresting and taking away; va.—བྱེད་ ¶ མི་གཉིས་དོན་མེད་དུ་འཛིན་ཁྲིད་བྱས་སོང་ (They) arrested and took away two men for no reason.

འཛིན་གྲས་ (dzindrɛɛ̀) shung. sm. བདག་གཅེས་.

འཛིན་གྲས་ཡ་མ་བྲལ་བ་ (dzindrɛɛ̀ yama trɛɛwa) shung. taking good care of ¶ འབྱེད་གཏན་བཙན་དམིགས་རིམ་འབྲེལ་ལ་དོ་ཕོག་མི་འབྱུང་བའི་བདག་དོན་བདག་གཅེས་ཀྱིས་སྲི་ཟེམ་དུ་མ་ལུས་པ་འཛིན་གྲས་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་རྒྱུ་ One shall not violate the series of land tenure documents and should take good care of the (property).

འཛིན་གྲྭ་ (dzindra) 1. class (in a school); vi.—གྲོལ་ to be finished, to let out (class); —འཕར་ to be/ get promoted to the next class; vi.—འཚོག; —ཚུགས་ to start/ begin (class); va.—བཟོ་ to organize a class ¶ ཉིན་གུང་ལ་འཛིན་གྲྭ་གྲོལ་པ་དང་ག At noon, as soon as the class is over. 2. a grade (in school) ¶ སློབ་གྲྭ་ཆུང་བའི་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ The 4th grade in primary school.

འཛིན་གྲྭ་རང་འཇགས་སུ་འཇོག (dzindra raŋjaàsu jɔɔ̀) va. to be left in the same class, to not be advanced to the next class.

འཛིན་འགོག (dzingɔɔ̀) stopping and capturing.

འཛིན་རྒྱུའི་ལུང་བྱིན་པ་ (dzingyu luŋ cinbə) shung. an edict issued to an individual.

འཛིན་སྒྲུབ་དབྱེ་འབྱེད་ (dzindrub yējeè) shung. to clarify/ distinguish what is to be paid in taxes and what is to be taken possession of ¶ ཁྲ་མ་ནང་གསལ་ས་ཞིང་ཁྲལ་རིགས་འཛིན་སྒྲུབ་དབྱེ་འབྱེད་བྱ་དགོས་ (You) must clarify according to the verdict which fields are to be taken as possessions and what taxes should be paid.

འཛིན་དངོས་ནང་ཛས་ (dzinŋöö naŋdzɛɛ̀) household things/ possessions.

འཛིན་ཆ་ (dzinja) a partial eclipse.

འཛིན་ཆགས་ (dzinjaà) attachments.

འཛིན་ཆས་ (dzinjɛɛ̀) furniture; va.— སྒྲིག to arrange furniture.

འཛིན་ཆོས་ (dzinjöö) scriptures to be memorized.

འཛིན་འཇབ་ (dzinjəb) a clamping apparatus.

འཛིན་རྣབ་ (dzinñəb) catching, holding by the hand; va.—བྱེད་ ¶ ང་ལ་གྲུམ་བུའི་ནད་ཡོད་ཙང་ལག་པས་ཅ་ལག་འཛིན་རྣབ་བྱེད་ཁག་པོ་འདུག Because I have arthritis, it is hard to hold anything in my hand.

འཛིན་གཏོར་ (dzindɔɔ) a type of torma.

འཛིན་བདང་འགོ་མཆན་འབྱར་མ་ (dzindaŋ gojɛn jarma) shung. a receipt with a note that indicates the decision ¶ འཛིན་བདང་འགོ་མཆན་འབྱར་མ་བཅས་གཟིགས་ཞིབ་ཡོད་པ་ Please take a look at the receipt with the note that indicates the decision.

འཛིན་བདེན་ནང་ཞུགས་ (dzinden naŋshuù) admission by ticket only.

འཛིན་བསྟན་དངུལ་ལེན་ (dzindɛn ŋüülen) showing a receipt/ check/ voucher and receiving or taking money.

འཛིན་སྟངས་ (dzindaŋ) 1. outlook, point of view. 2. manner/ way of holding.

འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ (dzindaŋgi yüü) the object of one's outlook/ view.

འཛིན་ཐབས་ (dzindəb) 1. means of holding/ grasping/ adhering/ memorizing. 2. manner of perceiving.

འཛིན་ཐམ་ (dzindam) receipt (for money and goods).

འཛིན་ཐེབས་ (dzinteb) shung. a trust for managing sth. ¶ དགོན་མ་ལག་གང་ཅི་བླ་བྲང་འཛིན་ཐེབས་སུ་ཇེ་སྲིད་བར་བསྩལ་བ་ The entire possessions of the monastery were granted forever to the labrang to be managed as a trust.

འཛིན་མཐུ་ (dzindu) ability to memorize.

འཛིན་དམ་ (dzindam) seal on a receipt.

འཛིན་བདག (dzindaà) owner.

འཛིན་བསྡུས་ (dzindüù) shung. a short/ abbreviated receipt.

འཛིན་སྣོན་ (dzinnöö) shung. an additional receipt.

འཛིན་སྤྲད་ (dzindrɛɛ̀) shung. sm. བདག་གཅེས་.

འཛིན་སྤྲས་ (dzindrɛɛ̀) looking after, caring for.

འཛིན་འབྲི་ (dzin dri) va. to write a receipt.

འཛིན་ཕྱོགས་ (dzinjɔɔ̀) 1. the manner of holding (an attitude/ opinion) ¶ ཁོ་ཚོས་ང་ཚོར་སྲིད་དོན་འཛིན་ཕྱོགས་ As for the manner of their political policy towards us. 2. the directions in which the eclipse of the sun or the moon occur.

འཛིན་ཕྱོགས་ཁ་རྒྱག་མིན་ (dzinjɔɔ̀ kāgyaà min) shung. holding a different opinion.

འཛིན་ཕྱོགས་ལོག་སྒྲུབ་ (dzinjɔɔ̀ lɔgdrub) shung. sm. གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་.

འཛིན་བུ་ (dzimbu) wild garlic/ leek.

འཛིན་བྱང་ (dzinjaŋ) ticket.

འཛིན་བྱང་བཙོང་ས་ (dzinjaŋ dzōŋsa) ticket office, booking office, box office.

འཛིན་བྱེད་ (dzinjeè) sth. to hold things (e.g., a hook, pliers).

འཛིན་དབང་ (dzinwaŋ) ownership right, right to hold or use sth. ¶ ཁང་པ་འདིའི་འཛིན་དབང་ཡོད་པ་རེད་ He has the right to this house.

འཛིན་མ་ (dzinma) sm. ས་གཞི་.

འཛིན་བཙོངས་ (dzindzoŋ) ticket sales, box office.

འཛིན་ཟོས་ (dzinsuŋ) annexing.

འཛིན་གཟུང་ (dzinsuŋ) arresting, capturing, seizing; va.—བྱེད་ ¶ དམག་འཁྲུག་སྐབས་འཛིན་གཟུང་བྱས་པའི་ས་ཆ་ The areas seized during the war.

འཛིན་གཟུང་དམག་མི་ (dzinsuŋ mə̄ə̄mi) prisoner of war.

འཛིན་གཟེབ་ (dzinseb) birdcage.

འཛིན་བཟུང་ (dzinsuŋ) sm. འཛིན་གཟུང་.

འཛིན་བཟུང་ཆད་གཅོད་ (dzinsuŋ cɛ̀ɛ̀jöö) arrest and punishment.

འཛིན་བཟུང་དོ་དམ་ (dzinsuŋ todam) arrest and surveillance.

འཛིན་འོས་ (dzinwöö) worthwhile, appropriate.

འཛིན་ཡིག (dzinyii) sm. འཛིན་ཤོག.

འཛིན་རིམ་ (dzinrim) grade, class (in a school).

འཛིན་རེས་བྱེད་ (dzinreè ceè) va. to take turns to manage/ administrate/ run.

འཛིན་ཤོག (dzinshoò) bill, invoice, receipt, postal registration.

འཛིན་ཤོག་འདྲ་གསུམ་མ་ (dzinshoò drasummə) triplicate form, a receipt with three copies.

འཛིན་ཤོག་གསུམ་སྦྲེལ་ (dzinshoò sūmbel) sm. འཛིན་ཤོག་འདྲ་གསུམ་མ་.

འཛིན་བཤད་ (dzinshaa) reciting what has been memorized; va.—བྱེད་.

འཛིན་གསར་ (dzinsar) shung. newly appointed, newly taking power ¶ སྐུ་ར་ཚོ་ཆུང་ཁོངས་ཡིན་མིན་གསལ་པ་འཛིན་གསར་ལ་བརྟེན་ངེས་གསལ་ཞུ་རྒྱུ་མེད་ Because I am newly appointed, I am not clear about whether Gura belongs to Tsochung.

འཛིམ་འཛིམ་ཝུར་ཝུར་ (dzimdzim wurwur) clamor of sounds.

འཛིམ་བུ་ (dzimbu) sm. འཛིན་བུ་.

འཛིར་ (dzir) vi. to seep through, to ooze out.

འཛུགས་: p. བཙུགས་; f. གཟུགས་; imp. ཚུགས་ (dzuù) 1. va. to establish, to start, to found, to construct ¶ སྤྱི་པའི་ཟ་ཁང་དང་བུ་བཙོལ་ཁང་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) established a communal dining room and a nursery. 2. va. to set up, to put up, to hoist (flags, poles, etc.) ¶ ཐོག་ཁར་དར་ཆ་གཅིག་བཙུགས་པ་རེད་ They set up a flag on the roof. 3. va. to plant (seedlings) ¶ ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་ལྕང་མ་མང་པོ་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have planted many willow trees on both sides of the road. 4. va. to poke/ prick/ stick/ stab ¶ ཁོས་ང་ར་གྲི་བཙུགས་བྱུང་ He stabbed me with a knife. 5. va. to bet ¶ དངུལ་འཛུགས་ཆོག་གི་མ་རེད་ You are not allowed to bet money.

འཛུགས་དཀར་ (dzuùgar) a serving bowl.

འཛུགས་སྐྲུན་ (dzugdrün) construction, constructing; va.—བྱེད་ ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ Socialist construction.

འཛུགས་སྐྲུན་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཐིང་ (dzugdrün kōōyuù sūŋgyob tiŋ) tib. ch. office of environmental protection.

འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་རང་བཞིན་ (dzugdrüngi rəŋshin) constructiveness ¶ གྲོས་མོལ་དེ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་བྱུང་བཞག The talks were constructive.

འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱུ་ཆས་ (dzugdrün gyujɛɛ̀) construction materials.

འཛུགས་སྐྲུན་དངུལ་ཁང་ (dzugdrün ŋüügaŋ) construction bank.

འཛུགས་སྐྲུན་དངོས་པོ་ (dzugdrün ŋööbo) sm. འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱུ་ཆས་.

འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་བ་ (dzugdrün cawa) construction work/ activities.

འཛུགས་སྐྲུན་རིག་རྩལ་ (dzugdrün rigdzɛɛ) architecture.

འཛུགས་སྐྲུན་ལག་རྩལ་པ་ (dzugdrün lagdzɛɛba) construction/ building/ development expert.

འཛུགས་སྐྲུན་ལས་ས་ (dzugdrün lɛ̀ɛ̀sa) construction site.

འཛུགས་ཁྲིམས་ (dzugdrim) laws or constitution of an organization.

འཛུགས་འགོད་ (dzuggöö) shung. va. to erect ¶ སྐུ་ལྡུང་ཅོད་པན་སྲ་བརྟན་འཛུགས་འགོད་ཐོག One must erect the prayer flags well and firm.

འཛུགས་སྒྱེ་ (dzuggye) a bag/ sack for grain.

འཛུགས་སྒྲིག (dzugdrig) establishing and arranging, setting up; va.—བྱེད་.

འཛུགས་གཉེར་ (dzugñer) organizing and managing/ running; va.—བྱེད་ ¶ མཚན་མོའི་སློབ་གྲྭ་འདི་ཞིང་པ་ཚོས་འཛུགས་གཉེར་བྱས་པ་རེད་ The night school was organized and run by farmers.

འཛུགས་གཉེར་མཉམ་བྱེད་ (dzugñer ñamjeè) jointly organizing and managing.

འཛུགས་གཉེར་དོ་དམ་ (dzugñer todam) person in charge of organizing and managing.

འཛུགས་གཏེ་ (dzugde) shung. sth. left on pawn.

འཛུགས་གཏོར་ (dzugdɔɔ) a kind of torma that is offered regularly/ all the time.

འཛུགས་སྟོན་ (dzugdön) a party given at the start of

a project; va.—གཏོང་; — གཤོམ་.

འཛུགས་དར་ (dzugdar) shung. a ceremonial scarf given to monks attending the Monlam.

འཛུགས་སྤེལ་ (dzugbeè) establishing and flourishing/ expanding/ spreading.

འཛུགས་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (dzugjeè trüügɔɔ) a planting machine.

འཛུགས་འབྲུ་ (dzugdru) a large sack of grain put in the wedding hall/ room as a symbol of a good harvest.

འཛུགས་ཞིང་ (dzugshiŋ) a field left as a collateral/ pawn for a loan.

འཛུགས་གཞི་ (dzugshi) structure ¶ དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་གཞི་ Economic structure.

འཛུགས་ལུང་ (dzuglun) a handle in which spears are set.

འཛུགས་ཤ་ (dzugsha) a full carcass put in the wedding hall/ room as a symbol of good livestock management.

འཛུགས་ཤིང་ (dzugshiŋ) 1. a planted tree. 2. the tree set up in the center of the Tibetan Opera stage.

འཛུགས་གསོ་ (dzugso) planting and taking care of/ nurturing; va.—བྱེད་ ¶ ཤིང་ནགས་འཛུགས་གསོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are planting and taking care of forests on a large scale.

འཛུགས་སྲོལ་ (dzugsöö) adminstrative framework, organizational regulations.

འཛུད་: p. བཙུད་; f. གཟུད་; imp. ཚུད་ (dzüü) 1. va. to put in, to insert. 2. va. to lead, to guide.

འཛུམ་: p. བཙུམས་; f. བཙུམ་; imp. ཚུམས་ (dzum) va. to shut, to close ¶ མེ་མདའ་རྒྱག་དུས་མིག་མ་ཚུམས་ When shooting a gun don't close your eyes.

འཛུམ་: p. འཛུམས་; f. འཛུམ་; imp. འཛུམས་ (dzum) va. to smile ¶ ཁོང་གིས་འཛུམས་ཏེ་གསུང་བ་རེད་ He said it smiling.

འཛུམ་: p. ཟུམ་; f. ཟུམ་ or འཛུམ་ imp. ཟུམ་ (dzum) vi. to get shut/ closed.

འཛུམ་གྱི་ཉམས་ (dzumgi ñam) sm. འཛུམ་མདངས་.

འཛུམ་དཀར་ (dzumgar) a smiling/ pleasant appearance; va.—སྟོན་ to manifest a smiling/ pleasant appearance.

འཛུམ་ཁ་པོ་ (dzumgabo) a person who always is smiling.

འཛུམ་གོད་བྱེད་ (dzumgöö ceè) sm. འཛུམ་བག་སྟོན་.

འཛུམ་བརྒྱུར་བཞད་ (dzumgyaa shɛɛ̀) vi. to bloom totally/ completely.

འཛུམ་ཆུང་ (dzumjuŋ) a slight smile; va.—སྟོན་; —སྤྲོལ་.

འཛུམ་སྟོན་ (dzum dön) va. to smile.

འཛུམ་ལྟག་དགྱེ་ (dzumdaàgye) tetanus.

འཛུམ་དྲུག (dzumdruù) stripes of a tiger.

འཛུམ་མདངས་ (dzumdaŋ) a pleasant/ smiling appearance; va.—སྟོན་; —འཕྱུང་; —རྒྱས་ to smile, to show a pleasant appearance.

འཛུམ་པའི་མདངས་ (dzumbɛ daŋ) sm. འཛུམ་མདངས་.

འཛུམ་དཔལ་སྤྲོལ་ (dzumbɛɛ dröö) va. to smile pleasantly.

འཛུམ་ཕྲེང་ (dzumdreŋ) smiling appearance.

འཛུམ་བག་སྟོན་ (dzumbaà dön) sm. འཛུམ་མདངས་.

འཛུམ་འབག (dzumbaà) false front, pretense of liking; va.—གྱོན་ to put on a false front, to pretend to like [Lit. a smiling mask].

འཛུམ་མུལ་མུལ་ (dzum müümüü) a smiling/ pleasant appearance, all smiles.

འཛུམ་མེར་མེར་ (dzum meemee) a smiling face, all smiles.

འཛུམ་མོལ་ (dzummüü) talking with a smile on one's face; va.—བྱེད་.

འཛུམ་དམུལ་ (dzummüü) a smile; va.—བྱེད་ to smile.

འཛུམ་དམུལ་དམུལ་ (dzum müümüü) sm. འཛུམ་མུལ་མུལ་.

འཛུམ་དམུལ་ལེ་ (dzum müüle) sm. འཛུམ་མུལ་མུལ་.

འཛུམ་འཚེར་འཚེར་ (dzum tsērdzer) sm. འཛུམ་དམུལ་དམུལ་.

འཛུམ་འཛུམ་ (dzumdzum) sm. འཛུམ་དམུལ་.

འཛུམ་ཝང་ཝང་ (dzum wāŋwaŋ) sm. འཛུམ་མུལ་མུལ་.

འཛུམ་ཞལ་ (dzumshɛɛ) a smiling face/ countenance.

འཛུམ་ཞལ་ལྷུག་པར་སྤྲོལ་བ་ (dzumshɛɛ̀ lhūgbar dröö wa) with a pleasant, smiling countenance.

འཛུམ་བཞད་ (dzumshɛɛ̀) laughter.

འཛུམ་ཡལ་ཡལ་ (dzum yɛɛyɛɛ) sm. འཛུམ་མུལ་མུལ་.

འཛུམ་ལང་ (dzumlaŋ) sm. འཛུམ་དམུལ་.

འཛུམ་ཤིག་གེར་ (dzum shīger) sm. འཛུམ་ཤིག་ཤིག.

འཛུམ་ཤིག་ཤིག (dzum shīgshiì) sm. འཛུམ་དམུལ་དམུལ་.

འཛུམ་ཤོར་ (dzum shɔ̄ɔ) vi. to break into a smile.

འཛུམས་ (dzum) p. and imp. of འཛུམ་.

འཛུར་: p. བཟུར་; f. གཟུར་; imp. ཟུར་ (dzur) va. to step, move aside, to give way, to avoid sth. in one's path, to avoid/ shy away from work ¶ ང་ཡོང་དུས་ཁོང་བཟུར་མ་བྱུང་ When I came he didn't move aside. ¶ ལས་ཀ་ལ་བཟུར་མ་གནང་ Don't shy away from work.

འཛུལ་ (dzüü) va. to enter, to join ¶ ཁོ་ད་ལོ་སློབ་གྲྭར་འཛུལ་པ་རེད་ He entered school this year. ¶ ང་ཚོའི་ཉ་རར་འཛུལ་ནས་ Having entered our fishing area. ¶ གུར་ནང་འཛུལ་ཡོང་ནས་ Having entered (our) tent.

འཛུལ་བསྐྱོད་ (dzüügyöö) entering; va.—བྱེད་ to enter, to go into ¶ མི་གཞན་གྱི་ཞིང་ཁའི་ནང་འཛུལ་བསྐྱོད་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད་ (One) isn't allowed to go into other people's fields.

འཛུལ་ཁུང་ (dzüüguŋ) a hole sb. goes into to hide.

འཛུལ་སྒོ་ (dzüügo) entrance.

འཛུལ་ཇ་ (dzüüja) the custom of serving tea to all members when sb. first joins a monastery or a school.

འཛུལ་གནོད་ (dzüünöö) entering and causing harm; va.—བྱེད་.

འཛུལ་འཛུལ་པར་ (dzüübar) being indoors; va.—སྡོད་ ¶ ང་ནང་ལ་འཛུལ་འཛུལ་པར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་ I stay home all the time.

འཛུལ་ཞུགས་ (dzüüshuù) sm. འཛུལ་.

འཛུལ་ས་ཐོན་ས་ (dzüüsə tõnsə) exit and entrance.

འཛུལ་སའི་སྒོ་ (dzüüsɛ go) entrance.

འཛེག: p. འཛེགས་; f. འཛེག; imp. འཛེགས་ (dzeg) to climb up, to ascend ¶ རི་འཛེགས་དུས་ When climbing the mountain.

འཛེག་སྐས་ (dzeggɛɛ̀) ladder, stairs, steps.

འཛེག་རྟེན་ (dzegden) sm. འཛེག་སྐས་.

འཛེག་འཕབ་འཕྲུལ་སྐས་ (dzegbeb trüügɛɛ̀) elevator.

འཛེགས་ (dzeg) p. and imp. of འཛེག.

འཛེགས་བསྐྱོད་ (dzeggyöö) climbing, ascending, mountaineering; va.—བྱེད་ to climb (mountains, etc.).

འཛེང་ (dzeŋ) a stone tool.

འཛེད་: p. and f. བཟེད་; imp. ཟེད་ (dzeè) 1. va. to hold out (as a recepticle for sth. being poured) ¶ དཀར་ཡོལ་གཟེད་རོགས་གནང་ (Please) hold out your cup. 2. vi. to bear/ suffer ¶ བཙན་དབང་འདི་བཟེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ (We) cannot bear this oppression. ¶ ཁོས་ཉེས་གཏག་བཟེད་སོང་ He suffered a beating.

འཛེད་ཞལ་ (dzeèshɛɛ) a container for collecting liquids (usu. butter from the top of a cup of Tibetan tea).

འཛེམ་: p. འཛེམས་; f. འཛེམ་; imp. འཛེམས་ (dzem) to avoid, to refrain from, to shy away from ¶ ང་གཅིག་པོར་མཚན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་འཛེམ་གྱི་ཡོད་ (I) avoid going out alone at night. ¶ ཆར་པར་མ་འཛེམས་པར་ཁོ་ཚོ་དགའ་བསུ་ཞུ་བར་ཡོང་པ་རེད་ Braving the rain, (they) came to welcome them.

འཛེམ་ཆ་ (dzemja) doubts, fears, qualms; va.—བྱེད་ to refrain from doing sth. because of doubts/ fears ¶ དེང་སང་ཁོང་གིས་ཤ་འཛེམས་ཆ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These days he is refraining from eating meat.

འཛེམ་དོགས་ (dzemdɔɔ̀) sm. འཛེམ་ཟོན་.

འཛེམ་དྭོགས་ (dzemdɔɔ̀) sm. འཛེམ་དོགས་.

འཛེམ་དོགས་མེད་པ་ (dzemdɔ̀ɔ meèba) without restraint/ doubts/ qualms.

འཛེམ་མདོག (dzemdɔ̀ɔ) pretending to abstain/ refrain; va.—བྱེད་.

འཛེམ་པ་ཅན་ (dzembajɛn) sm. འཛེམ་བག་ཅན་.

འཛེམ་པ་མེད་པ་ (dzemba meèba) sm. འཛེམ་མེད་.

འཛེམ་བག་ཅན་ (dzembaàjɛn) modest, unassuming.

འཛེམ་བག་མེད་པ་ (dzembaà meèba) 1. unbridled, rampant, audacious, shameless. 2. directly, without hesitation.

འཛེམ་བྱ་ (dzemja) sm. འཛེམ་ཡག.

འཛེམ་བྱེད་ (dzem ceè) va. to be shy/ bashful/ reserved ¶ མིང་མིའི་དཀྱིལ་ལ་ཁ་ལག་ཟ་དུས་འཛེམ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ He is shy when eating among people.

འཛེམ་མེད་ (dzemmeè) without shyness/ restraint/ reservation ¶ ཁོས་གནས་ཚུལ་དངོས་གནས་འཛེམ་མེད་བཤད་པ་རེད་ He told the truth without any reservations.

འཛེམ་འཛེམ་ (dzemdzem) sm. འཛེམ་བག་ཅན་.

འཛེམ་འཛེམ་ཐུག་ཐུག (dzemdzem tūgduù) sm. འཛེམ་བྱེད་, 2.

འཛེམ་འཛེམ་ཐོགས་ཐོགས་མེད་མེད་ (dzemdzem tɔ̄gtɔɔ̀ meèmeè) sm. འཛེམ་བག་མེད་པ་.

འཛེམ་ཟོན་ (dzemsön) 1. heedfulness, carefulness, cautiousness; va.—བྱེད་ to heed, to be careful/ cautious ¶ ས་ཆ་འདིར་རྐུན་མའི་འཛེམས་ཟོན་བྱེད་དགོས་ Around here (you) should be cautious of thieves. 2. reluctance, qualms, compunctions; va.—བྱེད་ to be reluctant, to have qualms/compunctions ¶ ཁོས་ཚོགས་འདུའི་སར་སྐད་ཆ་ཤོད་པར་འཛེམས་ཟོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is reluctant to talk at meetings.

འཛེམ་ཡག (dzemyaà) abstaining/ refraining from. doing sth; va.—བྱེད་.

འཛེམ་སྲོལ་ (dzemsöö) a custom to be abstained/ refrained from.

འཛེམས་ (dzem) p. and imp. of འཛེམ་.

འཛེམས་བྱེད་ (dzemjeè) sm. འཛེམ་བྱེད་.

འཛེམས་མེད་ཉེན་མཆོངས་ (dzemmeè ñenjoŋ) doing sth. without fear of consequences ¶ འཛེམས་མེད་ཉེན་མཆོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིང་ཆ་བསླངས་པ་རེད་ (They) stirred up trouble without fear of the consequences. [Lit. without fear jumping into danger].

འཛེམས་ཟོན་ (dzemsön) sm. འཛེམ་ཟོན་.

འཛེར་ (dzer) 1. vi. to become hoarse ¶ སྐད་མ་འཛེར་བར་བཤད་སོང་ (They) spoke until (they) became hoarse. 2. arc. va. to hang up sth. 3. arc. va. to bore a hole.

འཛེར་དུམ་ (dzerdum) sm. མཛེར་དུམ་.

འཛེར་རྡོ་ (dzerdo) a stone weight. attached to a fishing net.

འཛེར་པ་ (dzerba) sm. མཛེར་པ་.

འཛེར་བུ་ (dzerbu) a small wood nail.

འཛེར་མ་ (dzerma) sm. མཛེར་བུ་.

འཛེར་འཛེར་པོ་ (dzer dzerbo) hoarse (voice).

འཛོག་པ་ (dzɔgba) arc. fist.

འཛོག་དུང་ (dzɔgduŋ) banging/ hitting with a fist, crushing sth.

འཛོག་སྦྱོར་ (dzɔgjɔɔ) mixing everything together; va.—བྱེད་.

འཛོང་འཛོང་ (dzoŋdzoŋ) elongated, long and upright (e.g., a pillar-like shape).

འཛོབ་འཛོབ་ (dzobdzob) 1. pile, heap, stack ¶ ཁ་ལག་ལ་ཤ་འཛོབ་འཛོབ་བརྒྱབ་བཞག (They) put heaps of meat on the food.

འཛོམ་: p. **འཛོམས་**; f. **འཛོམ་**; imp. **འཛོམས་** (dzom) 1. vi. to be present, to be complete ¶ ཁ་ལག་འདིར་ཤ་སྨན་སྣ་ཁ་ཚང་མ་འཛོམས་བཞག All the necessary spices are present in this dish. 2. vi. to gather, to congregate, to meet, to come together ¶ ལོ་མང་རྗེས་ཁོ་གཉིས་སླར་ཡང་འཛོམས་པ་རེད་ After many years they got together again.

འཛོམ་དུས་ (dzomdüü) a time to meet/ get together; va.—བཟོ་ to make a time to meet ¶ ང་ཚོ་འཛོམ་དུས་ཤིག་བཟོ་དགོས་ (Let) us make a time to meet.

འཛོམ་པོ་ (dzombo) complete, all present ¶ ལུང་པ་འདི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམ་པོ་འདུག In this area all the necessary resources/ facilities/ living conditions are present.

འཛོམ་ཚོང་འགྲན་བསྡུར་ (dzomdzoŋ trenduu) auctioning; va.—བྱེད་.

འཛོམ་འཛོམ་རུབ་རུབ་ (dzomdzom rubrub) gathering, assembling, coming together.

འཛོམས་ (dzom) 1. p. of འཛོམ་. 2. gathering point or place.

འཛོམས་བཀག (dzomgaà) sm. མདུད་འཛིན་.

འཛོམས་འཁྲབ་ (dzomdrəb) a joint performance given by many theatrical groups.

འཛོམས་སྟོན་ (dzomdön) party, banquet, feast, social gathering.

འཛོམས་དུས་ (dzomdüü) sm. འཛོམ་དུས་.

འཛོམས་བརྡ་ (dzomda) shung. a notice sumnmoning officials to a meeting or gathering.

འཛོམས་འཛོམས་ (dzomdzom) 1. sometimes, occasionally ¶ འཛོམས་འཛོམས་ལ་ཐ་མ་འཐེན་གྱི་ཡོད་ (I) smoke sometimes. 2. gathering, assembling, getting together; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་སྤུན་མཆེད་ཚོ་སྐབས་རེ་འཛོམས་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ My relatives and I get together sometimes.

འཛོམས་ཟླ་ (dzomda) sm. འཛོམ་དུས་.

འཛོམས་ཡུལ་ (dzomyüü) meeting place.

འཛོམས་རེ་ (dzomre) sm. འཛོམས་འཛོམས་.

འཛོལ་ (dzöö) vi. to be mistaken, to be reversed/ inverted ¶ ཁོས་ཕྱི་ནང་འཛོལ་ནས་བཙེམས་པ་རེད་ He sewed it inside out.

འཛོལ་འགན་ (dzöngɛn) responsibility for a mistake; vi.—འཁྲི་ to have responsibility for a mistake fall on oneself.

རྫ་ (dza) 1. clay (used for making pottery, tiles). 2. clay/ earthenware pottery.

རྫ་ཀོར་ (dzagɔɔ) a small earthenware bowl/ dish.

རྫ་གྱོག (dzagyɔɔ̀) a clay item (bowl, cup, etc.).

རྫ་དཀར་ (dzagaa) 1. clay used for making bowls/ cups.

རྫ་དཀར་བཟོ་གྲྭ་ (dzagaa sodra) ceramic/ earthenware bowl factory.

རྫ་སྐུ་ (dzəgu) clay icons/ statues.

རྫ་ཁང་ (dzagaŋ) a place/ building where they make earthernware items.

རྫ་ཁུང་ (dzəguŋ) clay pit.

རྫ་ཁོ་ (dzago) clay.

རྫ་ཁོག (dzagɔɔ̀) clay/ earthenware pot.

རྫ་ཁོག་ཆེན་པོ་ (dzagɔɔ̀ cēmbo) 1. insensitive, thick-skinned. 2. bold, arrogant.

རྫ་ཁོག་ཆག་པས་ཡག་བྱུང་ ཁྲོ་ཟངས་ལག་ཏུ་ཐེབས་བྱུང་ (dzagɔɔ̀ cāgbɛ yaàjuŋ trōsaŋ lagdu tēbjuŋ) lucky, fortunate [Lit. broke an earthenware pot, acquired a brass pot].

རྫ་ཁྱི་འཛིམ་བྱ་ (dzakyi jimja) useless things [Lit. clay dog, clay bird].

རྫ་ཁྲ་ (dzadra) colored/ painted pottery.

རྫ་ཁྲལ་ (dzatrɛɛ) shung. tax levied on clay goods.

རྫ་མཁན་ (dzañɛn) potter.

རྫ་གོ་ (dzagɔ) sm. རྫ་ཁོ་.

རྫ་གྲི་ (dzədri) tool for making clay pottery, etc.

རྫ་ང་ (dzaŋa) drum that has skin (striking face) on both sides.

རྫ་ང་ཁ་གཅིག་པ་ (dzaŋa kājigbə) drum that has skin (striking face) only on one side.

རྫ་ཆག (dzajaà) piece of broken clay pot, pot shard.

རྫ་ཆས་ (dzajɛ̀ɛ) 1. pottery, earthenware; va.—བཟོ་ to make pottery/ earthernware. 2. fuel for a stove; va.—སྒྲིག; —སྒྲོད་ to prepare a stove for burning by putting in fuel.

རྫ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (dzajɛɛ sodra) pottery/ earthenware factory.

རྫ་ཆུ་ (dzəju) 1. Mekong River. 2. a stream flowing down a rocky mountain.

རྫ་ཆུང་ (dzajuŋ) small pot.

རྫ་ཆེན་ (dzajen) large pot.

རྫ་དི་ (dzədi) nutmeg.
རྫ་གདུགས་ (dzaduù) repairing/ mending a broken clay pot; va.—རྒྱག.
རྫ་དམ་ (dzadam) a type of clay flask.
རྫ་དར་དྭ་ཐའི་ (dzadar dāā tɛ̄ɛ̄) shung. abbr. of a type of རྫ་སག, དར་ཏན་, དྭ་ལྦ་མ་, ཐའི་ཇེ་.
རྫ་དུག (dzəduù) high altitude sickness; vi.—རྒྱག to get high altitude sickness.
རྫ་དྲུབ་ (dzədub) mending/ repairing clay pots; va.—རྒྱག.
རྫ་མདོག (dzandɔ̀ɔ̀) brown.
རྫ་མདོང་ (dzandoŋ) sm. རྫ་སྨུག.
རྫ་སྡེར་ (dzader) clay plate.
རྫ་ནག་རི་ (dza nagri) black rocky mountain.
རྫ་རྣང་ (dzanaŋ) rows of tiles on a roof.
རྫ་སྣོད་ (dzanöö) clay/ earthenware utensils.
རྫ་པག (dzabaà) clay tile/ brick.
རྫ་པར་ (dzabar) clay mould.
རྫ་སྤང་ (dzabaŋ) abbr. of རྫ་རི་དང་སྤང་རི་.
རྫ་ཕག (dzabaà) sm. རྫ་པག.
རྫ་ཕོར་ (dzabɔɔ) clay/ earthenware cup.
རྫ་ཕྲུ་ (dzadru) clay pot.
རྫ་བེན་ (dzaben) large clay pot/ vessel.
རྫ་བུམ་ (dzabum) earthenware vase/ bottle/ jar.
རྫ་བྲ་ (dzabra) a kind of rodent/ pica.
རྫ་བྲག (dzadraà) boulders in rocky mountains.
རྫ་སྦུག (dzəbuù) earthenware pipe.
རྫ་མ་ (dzama) clay/ earthenware pot.
རྫ་མི་ (dzəmi) a kind of mythical human-like creature that lives in rocky mountains.
རྫ་མུ་ (dzamu) Jammu (part of Kashmir).
རྫ་མོ་རོང་ (dzamoroŋ) rocky gorge.
རྫ་སྨུག (dzəmuù) grey.
རྫ་རྫི་རྒྱག (dzədzi gyaà) va. to glaze pottery.
རྫ་རྫི་གཏོང་ (dzədzi dōŋ) va. to glaze pottery.
རྫ་གཞོང་ (dzashoŋ) earthenware basin.
རྫ་གཟོང་ (dzasoŋ) a tool for making clay pots.
རྫ་བཟི་རྫུ་བཟི་ (dzasi dzusi) a person who acts without really understanding things.
རྫ་བཟོ་བ་ (dza sowa) sm. རྫ་མཁན་.
རྫ་ཡུང་ (dzāyuŋ) the bulb of fritillary (used in Tibetan medicine).
རྫ་ཡུལ་ (dzayüü) a place in S. E. Tibet.
རྫ་གཡམ་ (dzayam) tile, brick.
རྫ་གཡམ་རྫི་མ་ (dzayam dzīmə) glazed tile.
རྫ་གཡམ་གཡུ་རྫི་ཅན་ (dzayam yūdzijɛn) glazed turquoise-color roof tiles.
རྫ་རི་ (dzəri) a rocky mountain.
རྫ་རི་ཁ་སྦྱོར་ (dzəri kājɔɔ) getting two persons to go against each other or fight each other [Lit. to get two mountains to clash].
རྫ་རོང་ (dzaroŋ) abbr. of རྫ་མོ་རོང་.
རྫ་ལ་ (dzala) a small iron stove.
རྫ་ལས་ (dzalɛ̀ɛ̀) pottery work.
རྫ་ལེབ་ (dzaleb) a clay tile.
རྫ་ལེབ་ལ་ (dzalebla) a mountain pass between Yadong and India.
རྫ་ས་ (dzasaà) earth used for making pottery.
རྫ་ས་ཐོན་ཁུངས་ (dzasa tōnguŋ) shung. resources used for making clay items.
རྫ་སི་རྫུ་སི་ (dzasi dzusi) sm. རྫ་བཟི་རྫུ་བཟི་.
རྫ་སུལ་ (dzasüü) sm. རྫ་གསེང་.
རྫ་སོ་ (dzaso) the firing of potery; va.—གཏོང་.
རྫ་སོའི་ར་སྒོར་ (dzasö ragɔɔ) hearth/ kiln for firing clay.
རྫ་སླང་ (dzalaŋ) clay/ earthenware pan (used to roast barley).
རྫ་གསར་ (dzasaa) new earthernware utensil.
རྫ་གསེང་ (dzaseŋ) among the rocks on a rocky mountain.
རྫ་གསེབ་ (dzaseb) sm. རྫ་གསེང་.
རྫ་ལྷེབ་གཡུ་རྫི་ཅན་ (dzalheb yūdzijɛn) glazed roof tiles.
རྫག་གོག་ཆེན་པོ་ (dzaàgɔ̀ɔ cēmbo) sm. རྫ་ཁོག་ཆེན་པོ་.
རྫག་དོ་ (dzagdo) sm. རྫག་དེ་.
རྫག་དེ་ (dzagdo) many, lots, much ༑ཁོ་ཚོར་མེ་མདའ་རྫག་དེ་ཡོད་པ་རེད་ They have lots of guns.
རྫག་ཚ་པོ་ (dzaà tsābo) sm. རྫག་གོག་ཆེན་པོ་.
རྫག་རྫག (dzagdzaà) full, saturated; vi.—ཁེངས་ to be full/ saturated.
རྫག་རྫོག (dzagdzɔ̀ɔ) sm. འཛག་འཛོག.
རྫབ་ (dzəb) 1. mud, mire. 2. va. to dump/ merge/ put together ༑ཁ་ལག་ལྷག་མ་སྣོད་ཚས་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྫབ་པ་རེད་ (They) dumped the leftover food into one pot.
རྫབ་གྱི་ (dzəbgye) sm. རྫབ་ཅན་.
རྫབ་ཅན་ (dzəbjɛn) callous, hardened, unscruplous, unprincipled.
རྫབ་ཆུ་ (dzəbju) ditch water, dirty/ muddy water.
རྫབ་ཅེ་བ་ (dzab cēwa) 1. muddy. 2. insolently, contemptously, impertinently.
རྫབ་ཆེན་ (dzabjen) sm. རྫབ་ཅན་.
རྫབ་ཆེན་སྨྱོན་པ་ (dzabjen ñomba) sb. who is རྫབ་ཅན་ to the point of madness.
རྫབ་ཆེན་ཨ་ར་དཀར་པོ་ (dzabjen āraà gāābo) sb. who is extremely རྫབ་ཅན་.
རྫབ་རྡོལ་མཆིན་མ་ (dzabdöö cīnmə) a kind of burl used for making wooden bowls.
རྫབ་དུང་ (dzabduŋ) dumping/ putting/ merging together; va.—གཏོང་; —སྡོད་.
རྫབ་དོང་ (dzabdoŋ) cesspool, sewer, muck, mire.
རྫབ་པག་སྦུ་མ་ (dzabpaà būmə) a kind of burl used for making wooden bowls.
རྫབ་ཕོར་ (dzəbpɔɔ) highest quality wooden bowl made from a burl.
རྫབ་བི་རྫུབ་བི་ (dzəbbi dzubbi) sb. who is deceitful/ duplicitous.
རྫབ་བེ་རྫོབ་བེ་ (dzabe dzobe) 1. sm. རྫབ་བི་རྫུབ་བི་. 2. rubbish, waste, trash.
རྫབ་ཚལ་ (dzabdzɛɛ) mixed vegetable dishes.
རྫབ་འཚོང་ (dzab dzōŋ) 1. va. to not listen/ obey, to not follow customs/ rules. 2. va. to loaf on a job.
རྫབ་རྫུབ་ (dzəbdzub) abbr. of རྫབ་བི་རྫུབ་བི་.
རྫབ་རྫོབ་ (dzabdzob) abbr. of རྫབ་བི་རྫོབ་བི་.
རྫབ་ཞལ་ (dzabshɛɛ) wooden bowl made from the burl/ knot of a tree.
རྫབ་འབུག་སྒྲོ་མ་ (dzəbwuù droma) a kind of burl used for making bowls.
རྫབ་ཡ་ (dzəbya) a very high quality wooden bowl made from a tree burl.
རྫབ་ཡ་མེ་འབར་མ་ (dzəbya me barwa) a type of high quality wooden bowl made from a burl "that shines like it is on fire."
རྫབ་ཡའི་ (dzəbyɛ) sm. རྫབ་ཡ་.
རྫབ་ཡའི་ཕོར་པ་ (dzəbyɛ pɔɔba) sm. རྫབ་ཕོར་.
རྫབ་ཡུར་ (dzəbyur) sewage canal.
རྫབ་ར་ (dzəbra) sm. རྫ་ར་.
རྫབ་རལ་འཛར་འཛར་ (dzəbrɛɛ dzandzar) full of mud.
རྫབ་རླུང་ (dzəbluŋ) marsh gas (methane gas).
རྫབ་ལུད་ (dzəblüü) manure, dung.
རྫབ་ཤོག (dzəbshɔ̀ɔ) straw board.
རྫབ་བཤང་ (dzabshaŋ) dregging ༑རྫབ་བཤང་གྲུ་གཟིངས་ Dregging boat.
རྫབ་སྲུལ་ (dzəbsüü) boiled entrails of animals.
རྫམ་ཕྱིག (dzamdig) an unorthodox/ unusual shape.
རྫམ་རིལ་ (dzamrii) a decorative ball attached to the རྫམ་ཤིང་.
རྫམ་ཤིང་ (dzəmshiŋ) short wooden pole that is tied horizontally behind the legs of mule and attached to the saddle; va.—རྒྱག.
རྫས་ (dzɛ̀ɛ̀) materials, things ༑ཐོན་རྫས་ Products. 2. chemical. 3. gunpowder.
རྫས་བཀྲམ་ཁང་ (dzɛ̀ɛdramgaŋ) exhibit/ display hall.
རྫས་ཁང་ (dzɛ̀ɛgaŋ) 1. ammunition dump. 2. storeroom.
རྫས་ཁུག (dzɛ̀ɛguù) 1. pouch. 2. gunpowder pouch.
རྫས་ཁུང་ (dzɛ̀ɛguŋ) 1. a hole drilled in the rock for putting explosives; va.—འབིགས་ to bore such a hole. 2. a small hole in Tibetan rifles for

gunpowder. to ignite the barrel.

རྫས་གྲི་ (dzɛɛ̀dri) a small wooden knife used for grinding gunpowder.

རྫས་འགྱུར་ (dzɛɛ̀gyur) chemistry, chemical.

རྫས་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་ (dzɛɛ̀gyurgi gyu) chemical element.

རྫ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་ཆ་ (dzɛɛ̀gyurgi gyuja) chemical raw materials, chemicals.

རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག (dzɛɛ̀gyurgi gyundoò) chemical reaction/ change.

རྫས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་བ་ (dzɛɛ̀gyurgi gyuwə) chemical reaction/ change.

རྫས་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ (dzɛɛ̀gyurgo ŋowo) chemical property.

རྫས་འགྱུར་གྱི་ནུས་པ་ (dzɛɛ̀gyurgi nüübə) chemical action/ force/ power.

རྫས་འགྱུར་གྱི་ལུད་ (dzɛɛ̀gyurgi lüü) chemical fertilizer.

རྫས་འགྱུར་འགྱུར་འབྱུང་ (dzɛɛ̀gyur gyurjuŋ) chemical reaction.

རྫས་འགྱུར་གྲུབ་ཆ་ (dzɛɛ̀gyur trubja) chemical composition.

རྫས་འགྱུར་དངོས་པོ་ (dzɛɛ̀gyur ŋöòbo) chemical materials.

རྫས་འགྱུར་ཉམས་ཞིབ་ (dzɛɛ̀gyur ñəmshib) chemical experiment/ study/ investigation.

རྫས་འགྱུར་བརྟག་དཔྱད་ (dzɛɛ̀gyur dāgjɛɛ̀) chemical test, chemical examination/ investigation.

རྫས་འགྱུར་འདྲེས་སྦྱོར་འདྲ་ཚད་ (dzɛɛ̀gyur drèèjɔɔ dradzɛɛ̀) chemical equivalent.

རྫས་འགྱུར་སྡེ་ཁག (dzɛɛ̀gyur degaà) department of chemistry.

རྫས་འགྱུར་ནུས་པ་ (dzɛɛ̀gyur nüübə) sm. རྫས་འགྱུར་གྱི་ནུས་པ་.

རྫས་འགྱུར་དབྱེ་ཞིབ་ (dzɛɛ̀gyur yēshib) chemical analysis.

རྫས་འགྱུར་དམག་འཁྲུག (dzɛɛ̀gyur māgdruù) chemical warfare.

རྫས་འགྱུར་སྨན་རིགས་བཟོ་གྲྭ་ (dzɛɛ̀gyur mēnrìi sodra) chemical pharmaceutical factory.

རྫས་འགྱུར་སྨན་རྫས་བཟོ་གྲྭ་ (dzɛɛ̀gyur mēndzɛɛ̀ sodra) chemical pharmaceutical factory.

རྫས་འགྱུར་ཚི་སྣ་ (dzɛɛ̀gyur tsīnə) chemical fibres.

རྫས་འགྱུར་ཚོད་ལྟའི་སྨན་རྫས་ (dzɛɛ̀gyur tsöödɛ mēndzɛɛ̀) chemical reagent.

རྫས་འགྱུར་མཚོན་ཆ་ (dzɛɛ̀gyur tsönja) chemical weapon.

རྫས་འགྱུར་འཚོ་ལུད་ (dzɛɛ̀gyur tsōlüü) sm. རྫས་འགྱུར་གྱི་ལུད་.

རྫས་འགྱུར་ཞིང་ལུད་ (dzɛɛ̀gyur shiŋlüü) sm. རྫས་འགྱུར་གྱི་ལུད་.

རྫས་འགྱུར་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (dzɛɛ̀gyur shimjuùgaŋ) institute of chemistry.

རྫས་འགྱུར་གཞི་རྒྱུ་ (dzɛɛ̀gyur shigyu) chemical elements.

རྫས་འགྱུར་བཟོ་གྲྭ (dzɛɛ̀gyur sodra) chemical factory/ plant.

རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་ (dzɛɛ̀gyur solɛɛ̀) chemical industry ¶རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་པུའུ་ Ministry of chemical industry.

རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ (dzɛɛ̀gyur rigbə) chemistry, the science of chemistry.

རྫས་འགྱུར་ས་ལུད་ (dzɛɛ̀gyur sālüü) chemical fertilizer.

རྫས་རྒྱུ་ (dzɛɛ̀gyu) matter, substance.

རྫས་ངན་ (dzɛɛ̀ŋɛn) a poison.

རྫས་གཅིག་པ་ (dzɛɛ̀ jīgbə) the container and the content.

རྫས་ཆའི་དོད་ (dzɛɛ̀jɛ töö) shung. a money payment that is a substitute for things needed to perform a religious ritual.

རྫས་ཆས་ (dzɛɛ̀jɛɛ̀) gunpowder case.

རྫས་ཐག (dzɛɛ̀daà) fuse for firing gunpowder.

རྫས་ཐུན་ (dzɛɛ̀dün) amount of gunpowder needed to fire a single shot.

རྫས་ཐུམ་ (dzɛɛ̀dum) sm. རྫས་འཐུམ་.

རྫས་འཐུམ་ (dzɛɛ̀dum) satchel charge; va.—རྒྱག to set off/ explode a satchel charge.

རྫས་དམ་ (dzɛɛ̀dam) sm. རྫས་ཁུག.

རྫས་དོད་ (dzɛɛ̀döö) shung. abbr. of རྫས་ཆའི་དོད་.

རྫས་མདའ་ (dzɛnda) matchlock rifle.

རྫས་མདེལ་ (dzɛndee) bullet and gunpowder, ammunition.

རྫས་མདེའུ་ (dzɛɛ̀ diwu) sm. རྫས་མདེལ་.

རྫས་དཔྱད་ཁང་ (dzɛɛ̀jɛɛ̀gaŋ) chemistry laboratory.

རྫས་ཕྲ་ (dzɛɛ̀dra) bacteria, microbe.

རྫས་སྦྱོར་ (dzɛɛ̀jɔɔ) chemistry, chemicals; va.—བྱེད་ to mix/ compound chemicals ¶རྫས་སྦྱོར་ཞིང་ལུད་ Chemical fertilizer.

རྫས་སྦྱོར་རྒྱུ་ཆ་ (dzɛɛ̀jɔɔ gyuja) chemical raw materials.

རྫས་སྦྱོར་བཟོ་ལས་ (dzɛɛ̀jɔɔ solɛɛ̀) sm. རྫས་འགྱུར་བཟོ་ལས་.

རྫས་མ་ཡིན་པ་ (dzɛɛ̀mə yimbə) intangible, formless.

རྫས་མེ་ (dzɛɛ̀me) explosives, dynamite; va.—རྒྱག to dynamite, to blow up, to blast (with explosives).

རྫས་མེ་མདའ་ (dzɛɛ̀ menda) matchlock rifle.

རྫས་མེ་མེ་ཏོག (dzɛɛ̀me medoò) fireworks display.

རྫས་མེད་སྒྲོགས་མདེལ་ (dzɛɛ̀meè gyɔndee) blank artillery shell.

རྫས་མཚུངས་པ་ (dzɛɛ̀dzuŋba) things made from the same ingredients.

རྫས་རྫོང་རྒྱག (dzɛɛ̀dzoŋ gyaà) va. to ramrod powder (into the barrel of a matchlock gun).

རྫས་གཞོང་ (dzɛɛ̀shoŋ) a stone slab on which gunpowder is ground.

རྫས་བཟོ་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ (dzɛɛ̀so trüüjɛɛ̀ sodra) chemical equipment factory.

རྫས་བཟོ་ཚི་སྣ་བཟོ་གྲྭ (dzɛɛ̀so tsīnə sodra) chemical fiber factory.

རྫས་ཟོམ་ (dzɛɛ̀som) powder and keg.

རྫས་ཡོད་ (dzɛɛ̀yöö) tangible things, things that have form.

རྫས་རགས་པ་ (dzɛɛ̀ ragba) those things that have form (and can be seen with the naked eye).

རྫས་རྭ་ (dzɛɛ̀ra) sm. རྫས་རུ་.

རྫས་རིགས་ (dzɛɛ̀rig) goods, things.

རྫས་རིལ་ (dzɛɛ̀rii) 1. a stone for grinding gunpowder. 2. small balls of gunpowder.

རྫས་རུ་ (dzɛɛ̀ru) gunpowder container made from a hollowed horn.

རྫས་རླུང་ (dzɛɛ̀luŋ) gas (natural).

རྫས་ལུད་ (dzɛɛ̀lüü) sm. རྫས་གྱུར་གྱི་ལུད་.

རྫས་ལེ་ལ་ (dzɛɛ̀lela) sm. རྫས་ལེབ་ལ་.

རྫས་ལེབ་ལ་ (dzɛɛ̀lebla) a pass between India and Tibet.

རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ (dzɛɛ̀su trubbə) sm. རྫས་ཡོད་.

རྫས་སུ་མེད་པ་ (dzɛɛ̀su meèba) formless.

རྫས་སུ་ཡོད་པ་ (dzɛɛ̀su yööba) sm. རྫས་ཡོད་.

རྫས་ལྷད་ (dzɛɛ̀lhɛɛ̀) a material that has been adulterated/ diluted/ mixed with sth. else.

རྫི་ (dzi) 1. the sense of smell ¶རྫི་རྣོ་པོ་ A sharp sense of smell. 2. sm. རླུང་. 3. a herder ¶ར་རྫི་ Goat herder. 4. white spot on the forehead of animals.

རྫི་: p. བརྫིས་; f. བརྫི་; imp.; རྫིས་ (dzi) va. to knead ¶ཁོས་བག་ལེབ་བཟོ་བྱེད་གྲོ་ཞིབ་རྫི་གི་འདུག He is kneading the flour to make bread. 2. va. to trample, to run over ¶ཁོ་མོ་ཊ་ཀྲས་བརྫིས་ནས་སྨན་ཁང་ལ་ཁྲིད་སོང་ A car ran over him and he was taken to the hospital.

རྫི་སྐོར་ (dzigɔɔ) 1. herder's stone enclosure, a shelter for herdsman. 2. sniffing around; va.—རྒྱག.

རྫི་སྐྱོར་ (dzigyɔɔ) sm. རྫི་སྐོར་.

རྫི་སྒྱེ་ (dzigye) a small bag carried by herders for holding their provisions.

རྫི་ཆར་ (dzijar) wind and rain.

རྫི་དུག (dziduù) poison gas.

རྫི་རྡིབ་ (dzi dib) 1. vi. to have one's memory deteriorate/ degenerate (usu. with age); to

become senile. 2. vi. to loose one's sense of smell/ scent (usu. for dogs).

རྫི་རྣོ་པོ་ (dzi̲ nōbo) sm. རྫི་གསང་པོ་.

རྫི་རྣོན་པོ་ (dzi̲ nōmbo) sm. རྫི་རྣོ་པོ་.

རྫི་པ་ (dzi̲bə) sm. རྫི་བོ་.

རྫི་ཕྱོགས་ (dzi̲jɔɔ̀ direction of the wind (usu. upwind or downwind).

རྫི་བོ་ (dzo̲wo) herdsman, herder.

རྫི་བོ་མེ་ཏོག (dzi̲wo me̲doò) winter jasmine.

རྫི་མ་ (dzi̲mə) eyelash.

རྫི་མེད་ (dzi̲meè) 1. without the sense of smell. 2. not clever/ alert/ astute. 3. unguarded. 4. without eyelashes.

རྫི་མེད་སྣང་ཆུང་ (dzi̲meè nāŋjuŋ) not taking notice of, not paying attention to.

རྫི་གཞས་ (dzi̲shɛɛ̀) shepherd/ herdsmen's songs.

རྫི་ཡག་པོ་ (dzi̲ yagbo) sm. རྫི་རྣོན་པོ་.

རྫི་ར་ (dzi̲rə) sm. རྫི་སྐར་.

རྫི་རིག (dzi̲ ri̲g) 1. vi. to smell. 2. vi. come to understand/ know/ learn ¶ ཁོས་གནོད་པ་སྐྱེལ་རྩིས་བྱས་པ་དེ་ངས་རྫི་རིག་བྱུང་ I came to know of his plan to harm me.

རྫི་རླུང་ (dzi̲luŋ) wind.

རྫིལེན་ (dzi̲sha le̲n) vi. to pick up a smell/ scent from a distance (for animals).

རྫི་ཤ་ལུག (dzi̲sha lu̲ù) vi. to get a prolapse of the anus.

རྫི་ཤིང་ (dzi̲shiŋ) fuel collected by herders while herding.

རྫི་གསང་ (dzi̲saŋ) sensitivity, alertness, quickness in knowing to know; va.—བྱེད་ to be alert/ sensitive/ quick to know or sense or learn ¶ འདིའི་ཁུལ་སོ་པ་མང་པོ་ཡོད་ཙང་རྫི་གསང་བྱེད་དགོས་ Because there are many spies around here (you) have to be alert.

རྫི་གསང་པོ་ (dzi̲ sāŋbo) sm. རྫི་གསང་དོད་པོ་.

རྫི་གསང་དོད་པོ་ (dzi̲saŋ tö̲ö̀bo) 1. acute sense of smell. 2. sensitive, alert, quick to know or sense ¶ ཁོ་འདི་འདྲ་ལ་རྫི་གསང་དོད་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is very sensitive to things like this.

རྫིག་ཉམ་ཆེན་པོ་ (dzi̲ŋnam cēmbo) imposing, grand, regal.

རྫིག་ཉམས་ (dzi̲ñam) elegance, grandness, magnificence, dignity, prestige ¶ གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ནས་ཁོ་ཚོའི་རྫིག་ཉམས་ཐད་དེ་ཤོར་པ་རེད་ After that incident, they completely lost their dignity/ grandness.

རྫིག་ཉམས་ཆེ་མདོག (dzi̲ñam cēndɔɔ̀) the appearance of being magnificent.

རྫིག་ཉམས་སྟོན་ (dzi̲ñam dō̃n) va. to show or manifest one's grandeur/ elegance/ dignity.

རྫིག་ཉམས་དོད་པོ་ (dzi̲ñam tö̲ö̀bo) sm. རྫིག་ཉམས་ལྡན་པ་.

རྫིག་ཉམས་ལྡན་པ་ (dzi̲ñam de̲mba) grand, elegant, dignified ¶ འགོ་ཁྲིད་དེ་རྫིག་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་འདུག The leader is someone who looks grand.

རྫིག་གདམ་ (dzi̲gdam) sth. said to scare/ intimidate; va.—ཤོད་.

རྫིག་འཐེན་ (dzi̲den) pulling with all its might (usu. refers to a dog); va.—བྱེད་.

རྫིག་མདོག་ཁ་པོ་ (dzi̲ŋdoò kābo) grand, dignified, elegant, imposing.

རྫིག་མདོག་གོད་མདོག (dzi̲ŋdoò gö̲ndoò) showoffish, arrogantly ostentatious.

རྫིག་པོ་ (dzi̲gbu) 1. rich, wealthy. 2. grand, imposing ¶ མི་དེའི་གདོང་རྫིག་པོ་འདུག This man has an imposing face.

རྫིག་རྫིག་སྐྱལ་ (dzi̲gdzii̇ gǖü) va. to scare/ frighten.

རྫིག་རྫིག་ངམ་ངམ་ (dzi̲gdzii̇ ŋāmŋam) scary and fierce.

རྫིག་རྫིག་གཏོང་ (dzi̲gdzii̇ dōŋ) sm. རྫིག་རྫིག་སྐྱལ་.

རྫིག་རྫིག་བྱེད་ (dzi̲gdzii̇ ce̲è) sm. རྫིག་རྫིག་སྐྱལ་.

རྫིག་རལ་ (dzi̲rɛɛ) sm. རྫིག་རྫིག་ངམ་ངམ་.

རྫིག་རལ་སྐྱལ་ (dzi̲rɛɛ gǖü) sm. རྫིག་རྫིག་སྐྱལ་.

རྫིག་རལ་དོད་པོ་ (dzi̲grɛɛ tö̲ö̀bo) scary and fierce; va.—བྱེད་.

རྫིང་ (dzi̲ŋ) pond, reservoir, pool; va.—གཏོང་ to irrigate from a reservoir.

རྫིང་སྐོར་ (dzi̲ŋgyɔɔ) wall around a pond/ reservoir.

རྫིང་ཆུ་ (dzi̲nju) water in a pond/ reservoir.

རྫིང་བུ་ (dzi̲ŋbu) sm. རྫིང་.

རྫིང་ལུད་ (dzi̲nlüü) fertilizer formed at the bottom of the pool.

རྫིངས་ (dzi̲ŋ) raft; va.—གཏོང་ to float/ paddle a raft.

རྫིའུ་ (dzi̲wu) sm. རྫི་བོ་.

རྫིའི་ཤིང་ (dzi̲shiŋ) firewood/ dung collected by herders when they are out with their animals.

རྫིས་ (dzi̲i̲) p. and imp. of རྫི་.

རྫུ་: p. བརྫུས་; f. བརྫུ་; imp. རྫུས་ (dzu̲) va. to pose as, to impersonate, to deceive, to disguise ¶ ཁོས་ཞིང་པ་ཞིག་ལ་བརྫུས་ནས་སོ་པ་བྱེད་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ He disguised himself as a farmer and went to spy.

རྫུ་འདེབས་ (dzu̲ de̲b) va. to pretend, to pose as ¶ ཁོས་ན་རྫུ་བཏབས་ནས་ལས་ཀར་མ་ཡོང་པ་རེད་ He pretended to be sick and didn't come to work.

རྫུ་འཕྲུལ་ (dzundrüü) magic, illusion, deception, miracle; va.—སྟོན་ to do magic, to create an illusion.

རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ (dzundrüüla wāŋwa) person who can perform miracles/ magic.

རྫུ་བག (dzu̲baà) impersonation, deception, sham, pretense, hypocrisy; va.—སྟོན་;—བྱེད་ ¶ ཁོས་མཁས་པའི་རྫུ་བག་སྟོན་གྱི་འདུག He is pretending to be an expert.

རྫུ་བྱེད་ (dzu̲ ce̲è) va. to act false/ deceptive, to pretend ¶ ཁོང་གིས་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་རྫུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Even though he knows, he falsely pretends that he doesn't.

རྫུ་བཟང་ (dzu̲saŋ) a hypocrite, sb. who pretends to be kind/ good.

རྫུ་ཤོད་ (dzu̲ shöö) va. to lie.

རྫུན་ (dzü̲n) lying; va.—ཤོད་ ¶ དཀའ་ངལ་མི་འདུག་ཟེར་ན་རྫུན་རེད་ Its a lie if they say there are no problems.

རྫུན་ཀུབ་ (dzü̲ngub) exposing/ uncovering lies; va.—རྟོལ་ to expose/ uncover a lie or deception.; vi.—རྡོལ་; —ལུག to have a lie/ deceit get exposed ¶ ང་ཚོས་ཁོ་རྫུན་ཀུབ་བརྡོལ་ཙང་ཁོ་བྲོས་ཐྱིན་པ་རེད་ He ran away because we exposed him.

རྫུན་རྒྱལ་ (dzü̲ngyɛɛ) a liar, sb. who lies a lot.

རྫུན་ཁག་བཀལ་ (dzü̲ngaà gɛ̄ɛ) shung. va. to bring a false charge against sb.

རྫུན་འགེབས་ (dzü̲ngeb) hiding/ covering up a lie; va.—བྱེད་ to hide/ conceal/ cover up a lie.

རྫུན་རྒྱབ་རྫུན་གནོན་ (dzü̲ngyəb dzü̲nnön) backing/ supporting a liar; va.—བྱེད་.

རྫུན་སྒྲིག (dzü̲ndrig) making lies, fabricating; va.—བྱེད་ to fabricate/ concoct lies.

རྫུན་བསྒྲིགས་ (dzü̲ndrig) sm. རྫུན་སྒྲིག.

རྫུན་བསྔགས་ (dzü̲nŋaà) false praise/ flattery.

རྫུན་ཆས་ (dzü̲njɛɛ̀) disguises, things for disguising; va.—གྱོན་ to wear a disguise.

རྫུན་གཏམ་ (dzü̲ndam) lie, falsehood; va. རྫུན་གཏམ་; —ཤོད་ to lie.

རྫུན་གཏམ་ཐེར་འདོན་ (dzü̲ndam tērdön) sm. རྫུན་ཀུབ་རྡོལ་.

རྫུན་མཐིལ་བརྡོལ་ (dzü̲ndii dö̲ö) sm. རྫུན་ཀུབ་རྡོལ་.

རྫུན་པ་ (dzü̲mba) lie, falsehood.

རྫུན་སྤངས་བདེན་འཛིན་ (dzü̲nbaŋ de̲ndzin) renouncing/ discarding the false and keeping or holding on to the truth (political slogan).

རྫུན་ཕུག་བརྡོལ་ (dzü̲nbuù dö̲ö) sm. རྫུན་ཀུབ་བརྡོལ་.

རྫུན་འབག (dzü̲nbaà) false face/ front, a false look; va.—གྱོན་ to put on a false face/ front ¶ ཞི་བདེའི་རྫུན་འབག་གྱོན་ནས་ཞིང་ཆ་སློང་དུ་བཙུག་པ་རེད་ Putting on the false face of peace he incited an uprising.

རྫུན་མ་ (dzü̲nmə) false, not genuine; va.—བཟོ་ to make false, to falsify, to counterfeit ¶ སྙན་ཞུ་རྫུན་མ་ False report.

རྫུན་མ་དོན་ (dzü̲nmə to̲n) 1. va. to pretend to be sth.,

to act falsely ¶ཁོས་ཁང་བདག་རྫུན་མ་དོན་ནས་ཁང་གླ་བསྡུས་བཞག He pretended to be a landlord and collected rent.

རྫུན་མ་གཏོང་ (dzünmə dōŋ) va. to use counterfeit things (usu. money).

རྫུན་སྨྲ་ (dzün mā) va. to lie.

རྫུན་ཚིག (dzündzii) sm. རྫུན་གཏམ་.

རྫུན་ཚུལ་ (dzündzüü) false/ deceitful appearance.

རྫུན་མཚང་ (dzündzaŋ) sm. རྫུན་ཀུལ་.

རྫུན་ཞུ་ (dzünshu) false report; va.—བྱེད་ to make a false report.

རྫུན་བཟོ་ (dzünso) sm. རྫུན་སྣྲིག.

རྫུན་བཟོས་མགོ་སྐོར་ (dzünsöö gogɔɔ) cheating/ duping through deceit.

རྫུན་བཟོས་དངོས་པོ་ (dzünsöö ŋööbo) counterfeit goods.

རྫུན་བཟོས་བདེན་འགྱུར་ (dzünsöö dengyur) having what was made up/ fabricatied come true.

རྫུན་ལབ་ (dzün ləb) va. to lie.

རྫུན་བཤད་མགོ་སྐོར་ (dzünshεὲ gogɔɔ) swindling/ duping by telling lies.

རྫུན་ཤོད་ (dzün shöö) sm. རྫུན་ལབ་.

རྫུབ་ (dzub) sm. རྫུན་.

རྫུའོ་ཆིའུ་ (dzuwoci) ch. football, soccer.

རྫུལ་ (dzüü) ch. jade.

རྫུས་ (dzüù) imp. of རྫུ་.

རྫུས་རྒོལ་ (dzüügöö) 1. feinting/ faking an attack; va.—བྱེད་.

རྫུས་རྟགས་ (dzüüdaà) disguise, disguising; va.—བྱེད་ ¶བུ་མོ་དེས་སྤྲང་པོ་ཡིན་པར་རྫུས་རྟགས་བྱས་པ་རེད་ The girl disguised herself as a beggar.

རྫུས་མ་ (dzüümə) 1. counterfeit, imitation, fake ¶དངུལ་རྫུས་མ་ Fake money. 2. puppet ¶སྲིད་དབང་རྫུས་མ་ A puppet government.

རྫུས་དམག (dzüümaà) puppet troops (derogatory term used for enemy troops).

རྫུས་བཟོ་ (dzüüso) forging, faking, counterfeiting; va.—བྱེད་.

རྫེ་: p. བརྫེས་; f. བརྫེ་; imp. རྫེས་ (dze) 1. va. to raise up (e.g., curtains), to roll up ¶གོ་སྦྲང་ཡར་བརྫེས་ནས་ Having rolled up the pants. 2. va. to push back hair from one's forehead.

རྫེ་མ་ (dzema) wooden cover on a water mill.

རྫེ་ལོ་ (dzelo) rolling up ones sleeves/ pants; va.—བྱེད་.

རྫེའུ་ (dzewu) small clay pot.

རྫེའུ་བུམ་ (dzēbum) small clay pot/ vase.

རྫེའུ་ཚོས་ཁ་ཟས་ (dzewudzöö kāsεὲ) food individually cooked in a small clay pot.

རྫེས་ (dzeè) imp. of རྫེ་.

རྫོ་ག་ར་ (dzogara) eng. joker (in cards).

རྫོག (dzɔɔ̀) 1. va. to pound, to pulverize ¶སྨྱིག་ཏིང་ནང་ལ་སྨན་སྣ་རྫོག་གི་འདུག (They) are pounding spices in the mortar. 2. vi. to unintentionally fall down.

རྫོག་ཁུང་ (dzɔɔ̀guŋ) holes/ space in the walls of a fort where attackers can be stoned from above.

རྫོག་མགོ་ (dzɔɔ̀go) fist.

རྫོག་དུང་གཏོང་ (dzɔgduŋ dōŋ) 1. va. to thrash, beat. 2. va. to pulverize/ pound into powder.

རྫོག་རྡོ་དབྱུགས་ (dzɔgdo yūù) va. to stone people from above.

རྫོག་སྣོད་ (dzɔgnöö) mortar (for pulverizing).

རྫོགས་ (dzɔɔ̀) 1. vi. to come to the end, to run out of, to be exhausted, to be finished ¶སྡུག་བསྔལ་གྱི་དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་ The time of suffering came to an end. 2. vi. to be complete/ fulfilled/ met ¶མཐུན་རྐྱེན་ཚང་མ་རྫོགས་བཞག All the conditions are met.

རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ (dzɔɔ̀gyu meèba) endless, inexhaustable.

རྫོགས་ཆེན་ (dzɔgjen) a Nyingma subsect.

རྫོགས་ཉེ་ (dzɔgñe) just before the end, almost finished ¶མོ་ཊའི་སྣུམ་རྫོགས་ཉེའི་སྐབས་ When the gas in the car was about to run out.

རྫོགས་རྟགས་ (dzɔgdaà) a period, the sign for a full stop.

རྫོགས་མཐའ་ (dzɔgta) the end, the limit to sth.

རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་ (dzɔgta meèba) endless, limitless.

རྫོགས་ལྡན་ (dzɔgdεn) complete, perfect.

རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ (dzɔgdεngi tüü) golden/ perfect age.

རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་རབས་ (dzɔgdεngi tüürəb) golden/ perfect age.

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ (dzɔgba cēmbo) sm. རྫོགས་ཆེན་.

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ (dzɔgbε sāŋgyεὲ) 1. Buddha. 2. sm. བླ་མ་དཀོན་མཆོག, 2.

རྫོགས་པར་ (dzɔgbar) fully, completely ¶ཁོས་གནས་ཚུལ་འདི་རྫོགས་པར་བྱས་བཤད་སོང་ He told the story completely.

རྫོགས་ཚིག (dzɔgdzii) particles indicating the end of a sentence.

རྫོགས་མཚམས་ (dzɔgdzam) at the time/ point of (sth.) being depleted.

རྫོགས་འཚང་རྒྱ་ (dzɔgdzaŋ gya) vi. to be enlightened.

རྫོགས་ལ་ཁད་ (dzɔgla kεὲ) sm. རྫོགས་ཉེ་.

རྫོང་ (dzoŋ) 1. district. 2. fort. 3. a county/ xian.

རྫོང་: p. བརྫངས་; f. བརྫང་; imp. རྫོངས་ (dzoŋ) 1. va. to stuff in ¶ཁོས་རས་ཁུག་ནང་ཅ་ལག་མང་པོ་བརྫོངས་སོང་ He stuffed many things into the bag. 2. sm. གཏོང་.

རྫོང་ཀང་ (dzoŋgaŋ) shung. tax land held by peasants that belongs to a district (where the district is equivalent to the lord).

རྫོང་སྐལ་ (dzoŋgεε) dowry.

རྫོང་སྐྱེལ་ (dzoŋgyee) shung. tax requiring corvee labor to transport goods from one district to another.

རྫོང་སྐྱེལ་རྟ་འུལ་ (dzoŋgyee dəwu) shung. tax requiring corvee people and animals to transport goods from one district to another.

རྫོང་སྐྱོང་གཞིས་ཀ་ (dzoŋgyoŋ shiigə) shung. estate governed by a district.

རྫོང་ཁག (dzoŋgaà) districts.

རྫོང་ཁང་ (dzoŋgaŋ) shung. the building/ residence of a district.

རྫོང་མཁར་ (dzoŋgar) fortress, castle.

རྫོང་གི་རིམ་པ་ (dzoŋgi rimbə) a level/ category of officials and offices below the autonomous region level (roughly equivalent to the level of county/ xian).

རྫོང་འགོ་ (dzoŋgo) 1. head of a རྫོང་. 2. distict ¶རྫོང་འགོ་སོ་སོ་ Each district.

རྫོང་རྒྱག (dzoŋgyaà) sm. རྫོང་.

རྫོང་རྒྱབ་ (dzoŋgyəb) sm. རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་.

རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་ (dzoŋgyəb lūgaŋ) the nāga temple behind the Potala palace.

རྫོང་རྒྱབ་ཞར་འབེན་ (dzoŋgyəb sharben) shung. the ceremony after the Great Prayer Festival on the 26th of the first month in which ancient customs of marksmanship (riding, archery, spear throwing) are performed.

རྫོང་ཆོས་ (dzoŋjöö) shung. the district and the monastery.

རྫོང་བདང་ཁྲ་མ་ (dzoŋdoŋ trāma) shung. a verdict issued by a district head.

རྫོང་ཐམ་ (dzoŋdam) shung. the seal of the district head.

རྫོང་ཐུར་ (dzoŋdur) ramrod (for bullets).

རྫོང་བདག (dzoŋdaà) sm. རྫོང་དཔོན་.

རྫོང་བདའ་ (dzoŋda) sm. རྫོང་བད་.

རྫོང་བད་ (dzoŋda) 1. shung. an order from the government sending sb. somewhere ¶རྫོང་སྡོད་ཀྱིས་ཁ་མཆུའི་ཁ་གཏད་གཉིས་ལྷ་སར་རྫོང་བད་བཀྱབ་པ་རེད་ The district head ordered the two disputing parties to go to Lhasa. 2. shung. sending a messenger ¶ཡི་གེ་དེ་སྐྱེལ་བར་བང་ཆེན་ཞིག་རྫོང་བད་བཀྱབ་པ་རེད་ (They) sent a messeger to deliver the message. 3. shung. va. to expel/ ban/ banish/

deport ¶ ཁོ་གཉིས་རྒྱ་གར་ནས་རྫོང་བད་བརྒྱབ་པ་རེད་ The two were expelled from Lhasa.

རྫོང་འདུ་ (dzo̱ŋdu) shung. district meeting; va.—འཚོག to convene a meeting between the district and representatives of the subjects.

རྫོང་སྡོད་ (dzo̱ŋdöö) shung. sm. རྫོང་དཔོན་.

རྫོང་དཔོན་ (dzo̱ŋbön) shung. head/ governor of a རྫོང་.

རྫོང་བྲེ་ (dzo̱ŋdre) shung. a volume measure used by a district.

རྫོང་འབངས་ (dzo̱ŋbaŋ) shung. abbr. the district and its subjects.

རྫོང་སྤྱིལ་ (dzo̱ŋdree) shung. the (two) joint heads of a district ¶ བཀའ་ཤག་ནས་རྫོང་སྤྱིལ་ལ་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ The Kashag sent an order to the two heads of the district.

རྫོང་གཙེ་ (dzo̱ŋdze) shung. in districts with joint monk and lay official heads, this term refers to the monk official district head.

རྫོང་གཙེ་ཤོད་ (dzo̱ŋ dzē shö̱ö̱) shung. the two heads of a district (one monk and the other lay).

རྫོང་གཙོ་ (dzo̱ŋdzo) shung. abbr. of རྫོང་དཔོན་ and གཙོ་དྲག.

རྫོང་བཙན་ (dzo̱ŋdzɛn) a safe or secure castle/ fort.

རྫོང་ཚགས་ (dzo̱ŋdzaà) packing things tightly; va.—རྒྱག.

རྫོང་ཞོལ་ (dzo̱ŋshöö) shung. the area immediately below (at the foot of) a district.

རྫོང་གཞིས་ (dzo̱ŋshiì) shung. 1. districts and estates. 2. estates held by a district.

རྫོང་གཞིས་སྣེ་སྡོད་ (dzo̱ŋshiì nēdöö) shung. abbr. of རྫོང་དཔོན་ and གཞིས་སྡོད་.

རྫོང་གཞིས་སྣེ་མོ་བ་ (dzo̱ŋshiì nēmowa) shung. sm. རྫོང་གཞིས་སྣེ་སྡོད་.

རྫོང་བཞུགས་ (dzo̱ŋshuù) shung. sm. རྫོང་དཔོན་.

རྫོང་རིམ་པ་ (dzo̱ŋ rimbə) sm. རྫོང་གི་རིམ་པ་.

རྫོང་ཤོད་ (dzo̱ŋshöö) shung. in districts where there are two heads (one monk and one lay), this refers to the lay official.

རྫོང་སྲུང་ (dzo̱ŋsuŋ) people who guard a district fort.

རྫོང་ཨུ་ (dzo̱ŋ ū) tib. ch. abbr. a county party committee.

རྫོངས་ (dzo̱ŋ) 1. imp. of རྫོང་. 2. gift; va.—སྐྱུར་ to send a gift/ present.

རྫོངས་སྐྱེས་ (dzo̱ŋgyeè) sm. རྫོངས་སྣ་.

རྫོངས་ཆས་ (dzo̱ŋjɛɛ̀) 1. gift to a person leaving. 2. provisions for a trip.

རྫོངས་ད་ (dzo̱ŋda) sm. རྫོངས་སྣ་.

རྫོངས་སྣ་ (dzo̱ŋda) gift to a person leaving.

རྫོངས་པ་ (dzo̱ŋba) 1. a share (of sth.). 2. a gift/ present; va.—སྤྲོད་.

རྫོད་: p. and f. བརྫོད་; imp. རྫོད་ (dzö̱ö̱) 1. va. to spoil (a child). 2. va. to dirty/ soil (one's) clothes.

རྫོབ་རྟགས་ (dzo̱bdaà) stupid, foolhardy; va.—སྟོན་ to display stupidity.

རྫོབ་ཐེབས་ (dzo̱b tēb) vi. to have ink unintentionally drip from a pen.

རྫོབ་དྲེག (dzo̱bdreg) dirt (on hands, etc.).

རྫོབ་པོ་ (dzo̱bbo) a lying/ cheating man.

རྫོབ་མོ་ (dzo̱bmo) a lying/ cheating woman.

རྫོབས་ (dzo̱b) imp. of རྫོབ་.

བརྫང་ (dza̱ŋ) f. of རྫོང་.

བརྫང་ཐོ་ (dza̱ŋdo) shung. list of things sent somewhere.

བརྫང་ཐོ་འབའ་མཆན་ (dza̱ŋdo ba̱jɛn) shung. a list of items that was sent somewhere.

བརྫངས་རྒྱ་ (dza̱ŋgya) sm. བརྫང་ཐོ་.

བརྫངས་ (dza̱ŋ) p. of རྫོངས་.

བརྫངས་ཐོ་ (dza̱ŋdo) sm. བརྫང་ཐོ་.

བརྫད་ (dzɛɛ̀) p. and f. of རྫོད་.

བརྫབ་ (dzə̱b) f. of རྫོབ་.

བརྫབས་ (dzə̱b) p. of རྫོབ་.

བརྫི་ (dzi̱) f. of རྫི་.

བརྫི་གནོན་ (dzi̱nün) pressing down, trampling down, stepping on, not respecting; va.—བྱེད་ ¶ དམངས་གཙོའི་རྩ་དོན་ལ་བརྫི་གནོན་བྱས་པ་རེད་ (They) trampled on the principles of democracy.

བརྫིས་ (dzi̱ì) p. of རྫི་.

བརྫིས་ཤི་ (dzi̱ìshi) being killed by getting trampling on/ run over; vi.—ཐེབས་ to get killed by being trampled on/ run over.

བརྫུ་ (dzu̱) f. of རྫུ་.

བརྫུན་ (dzü̱n) sm. རྫུན་.

བརྫུས་ (dzü̱ü̱) p. of རྫུ་.

བརྫུས་སྐྱེས་ (dzü̱ü̱gyeè) sm. རྫུས་སྐྱེས་.

བརྫུས་མ་ (dzü̱ü̱mə) sm. རྫུན་མ་.

བརྫེ་ (dze̱) f. of རྫེ་.

བརྫེས་ (dze̱è) p. of རྫེ་.

ཝ

ཝ་ (wa) 1. drain pipe (on a roof), gutter. 2. abbr. for ཝ་མོ་. 3. the letter ཝ་ (used in alphabetical ordering. 4. sm. རྡའི་ཤུར.

ཝ་དཀར་ (wagar) white fox.

ཝ་སྐད་ (wagɛɛ̀) the cry of a fox; va.—རྒྱག.

ཝ་སྐོར་ (wagɔɔ) complete skin of a fox worn as a hat.

ཝ་སྐྱེས་ (wagyeè) 1. fox. 2. a sly/ foxy/ cunning person.

ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་འོར་བསྐོས་གྱུར་ན་ ཁྱད་པར་ཝ་ཡིས་ཕྱོགས་སུ་སྡང་ (wagyeè gyɛɛwɔɔ gö̀ö gyurna kyɛ̄ɛ̀bar wayiì cōgsu daŋ) people who look down on their own kind when they reach a position of power [Lit. if the fox becomes king, he hates foxes].

ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ (wagyeè gyɛɛwɔɔ) abbr. of ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་འོར་བསྐོས་གྱུར་ན་ ཁྱད་པར་ཝ་ཡིས་ཕྱོགས་སུ་སྡང་.

ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་པོ་ (wagyeè gyɛɛbo) abbr. of ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་འོར་བསྐོས་གྱུར་ན་ ཁྱད་པར་ཝ་ཡིས་ཕྱོགས་སུ་སྡང་.

ཝ་སྐྱེས་སྡར་མ་ (wagyeè darma) cowardly.

ཝ་ཁ་ (waga) drain pipe (on a roof).

ཝ་ཁུང་ (waguŋ) fox den/ lair.

ཝ་ཁྱུ་ (wa kyū) pack of a foxes.

ཝ་འཁྱིལ་ (wəgyii) shung. black fox fur hat worn by high ranking officials of tt.

ཝ་འཁྱུག (wəgyuù) running like a fox in a zigzag manner.

ཝ་འཁྱུགས་ (wəgyuù) sm. ཝ་འཁྱུག.

ཝ་གར་ (wagar) fox hat.

ཝ་གྲོ་གྲོ་ (wa drodro) a fox fur that is pale yellow with a tinge of other colors.

ཝ་གླིང་ (wəliŋ) abbr. of ཝ་པག་གླིང་.

ཝ་གློ་ (walo) lung of a fox (used in Tibetan medicine).

ཝ་རྒན་ (wagɛn) 1. an old fox. 2. a crafty/ sly/ cunning person.

ཝ་རྒྱ་ (wagya) fox trap; va.—འགྲེམས་ to lay a fox trap.

ཝ་བརྒྱལ་ (wagyɛɛ) the noise made by foxes when drinking water (negative connotation).

ཝ་སྔོན་ (waŋön) blue fox.

ཝ་ཆུ་ (wəju) sm. ཝ་ཁ་.

ཝ་མཆུ་ (wənju) the end/ tip of a ཝ་ཁ་.

ཝ་ཆུ་རྒྱུག་མདོང་ (wənju gyugdoŋ) downspout.

ཝ་ཆུ་འདྲེན་སྦུག (wənju drembuù) sm. ཝ་ཆུ་རྒྱུག་མདོང་.

ཝ་སྙིང་ (wəñiŋ) heart of a fox (used in Tibetan medicine).

ཝ་སྙིང་སྟག་གདོང་ (wəñiŋ dāgdoŋ) sb. who looks or acts tough but is cowardly [Lit. heart of a fox and the face of a lion].

ཝ་ད་ (wada) white cloth.

ཝ་བདགས་ (wadaà) sm. ཝ་ཟུར་.

ཝ་ལྡར་འཁྱུག་པ་ (wadar kyūgbə) sm. ཝ་འཁྱུག.

ཝ་ལྡེམ་ (wadem) fox trap.

ཝ་སྡར་མ་སེང་གེ་ལ་འགྲན་པ་ (wa darma sēŋgela dremba) not knowing one's limitations [Lit. the cowardly fox challeging the lion].

ཝ་ནག (wanaà) black fox.

ཝ་པག་གླིང་ (wabaliŋ) ch.tib. an area in Lhasa that used to be inhabited mainly by Muslims.

ཝ་ལྤགས་ (wabaà) fox skin.

ཝ་སྤྱང་དྲ་བསྡེབས་ (wajaŋ tradeb) evil people in cahoots [Lit. fox and wolf linked together].

ཝ་ཕྱིད་ (wajeè) sm. ཝ་ཟུར་.

ཝ་ཕྲུག (wədruù) fox cub.

ཝ་འདྲོས་ (wadrö̀ö) running scared like a fox; va.—རྒྱག.

ཝ་མི་བརྒྱལ་ཀ་མེད་འདྲེའི་འགྲམ་ལྕག (wa migyɛɛ gāmeè dree dramjaà) forcing sb. to do sth. [Lit. the fox was made to cry by the slap of the ghost].

ཝ་མོ་ (wamo) fox.

ཝ་མོ་ཁྲབ་གྱོན་ (wamo trābgyön) a coward trying to act brave [Lit. fox putting on armor].

ཝ་མོ་ཕོ་ (wāmo pō) male fox.

ཝ་མོ་མོ་ (wamo mo) female fox.

ཝ་ཙི་ (wədzi) ch. stockings.

ཝ་ཚང་ (wadzaŋ) sm. ཝ་ཁུང་.

ཝ་འཛུམ་སྟག་བཟུས་ (wadzum dāgdzüù) a coward pretending to be brave. [Lit. a fox diguised as a tiger].

ཝ་ཞྭ་ (washa) fox fur hat.

ཝང་ཞུ་ (wāŋshu) shung. communication, commnique ¶ཨམ་བན་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཝང་ཞུ་བསྒྲལ་ཕེབས་དགོངས་དོན་དུ་ The communique from the Ambans states.

ཝ་ཟུར་ (wəsur) the letter ཝ་ subfixed to certain letters.

ཝ་ཡེ་ (wāye) 1. a phrase used to call attention ¶སྐབས་དེར་ཕྱི་སྒོ་དག་དག་ཅེས་ལན་འགའ་བརྡུངས་པས་མོས་ཝ་ཡེ་སུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད་ At that time there was a knocking on the outer door and she said, "Yes. Who is it?" 2. standard phone greeting in China/ Tibet that is equivalent to "hello."

ཝ་ར་ཎ་སི་ (wara nasi) Benaras.

ཝ་རོག་པོ་ (wa rogbo) a black fox.

ཝ་རོགས་ཁྱི་གྲོགས་ (warog kyīdrɔɔ̀) sm. ཁྱི་སྤྱང་ངན་འདྲིལ་.

ཝ་ལ་ (wala) completely black (for horse).

ཝ་ལུང་ (wəluŋ) the Walung valley (E. Nepal).

ཝ་ལེ་ཝ་ལེ་ (wale wale) sm. ཝ་ལེར་.

ཝ་ལེར་ (waler) clear, distinct; vi.—འཆར་ to appear clearly in mind; vi.—དྲན་ to remember clearly ¶རང་གི་ལུང་པར་སེམས་ལ་ཝ་ལེར་དྲན་བྱུང་ (I) remember clearly my own country.

ཝ་ཤི་ཡང་ཁྲ་མི་ཉམས་ (wa shīyaŋ tra miñam) one's deeds continue after one dies [Lit. even though the fox dies, the sheen (of the fur) doesn't deteriorate].

ཝ་ཤིག (wəshig) sm. སྐྱ་མཁྲིན་.

ཝ་ཤུ་ (wəshu) sm. ཝ་ཞུ་.

ཝ་ཤུར་ (wəshur) roof drain pipe.

ཝ་ཤུལ་ (wəshüü) name of an ancient lineage in Tibet.

ཝ་སི་ (wəsi) ch. gas.

ཝ་སི་ལིན་ (wəsilin) vaseline.

ཝ་སློག (walɔɔ̀) fox fur dress.

ཝ་ཧའ་ (waha) ch. gas.

ཝ་ཧྲིང་ཏོན་ (wahreŋdön) Washington, D.C.

ཝང་ (waŋ) shung. ch. an ancient Chinese title (used in Tibet).

ཝང་གུང་ (waŋguŋ) shung. ch. prince and duke (two ancient Chinese titles used in Tibet).

ཝང་ཆིའུ་ (waŋ cīwu) ch. tennis; va.—རྒྱག to play tennis.

ཝང་བུ་ (waŋbu) shung. ch. an order issued by the Amban ¶གོང་མའི་བཀའ་འདྲིལ་ཨམ་བན་ནས་ཝང་བུ་གནང་དོན་ལྟར་ According to the order issued by the Amban based on the instructions of the Emperor.

ཝང་མོ་ (waŋmo) licorice root.

ཝང་ཡེ་ (waŋye) ch. king.

ཝང་ལུང་ (wāŋluŋ) Bandung ¶ཝང་ལུང་གྲོས་ཚོགས་ The Bandung Conference.

ཝང་ལེ་མོ་ (waŋlemo) shung. a type of hat Tibetan aristocrats wear when traveling.

ཝང་ཤུ་ (waŋshu) shung. ch. a report sent from the Tibetan Government to the Amban.

ཝང་ཧོའུ་ (waŋhowu) ch. empress.

ཝར་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ (warna üügi cēèdö lōbñergaŋ) Central Institute of higher

Tibetan Studies (Varanasi).
ཝལ་གྱིས་ (wangyiì) sm. ཝ་ལེར་.
ཝལ་གྱིས་ཤར་བ་ (wangyiì shārwa) sm. ཝལ་གྱིས་.
ཝལ་ཝལ་ (wεεwεε) abbr. of ཝ་ལེ་ཝ་ལེར་.
ཝལ་ལེ་ (wεεle) sm. ཝ་ལེར་.
ཝིའ་ན་ (winə) Vienna.
ཝུ་ཆང་བཟོ་གྲྭ (wujaŋ) ch.tib. beer brewery.
ཝུ་རྡོ་ (wudo) pumice stone.
ཝུ་ཙེ་པེ་ཁེ་ (wudze bēge) Uẓbeb (nationality).
ཝུ་ལན་པ་ཐུར་ (wulεn bātar) Ulanbator.
ཝུང་ཙི་ (wuŋdzi) ch. container for making liquor.
ཝུན་ཀྲུའུ་ (wün druwu) ch. asparagus fern (used in Tibetan medicine).
ཝུན་ཧྲིང་ཀོང་ཇོ་ (wünshiŋ gōŋjo) Princess Wenchen (Chinese wife of King Songtsen Gampo).
ཝུའུ་ཀྲུགས་ (wuujaà) ch.tib. tungsten.
ཝུའུ་ལུའུ་མུའུ་ཆ་ (wuuluu muuja) Urumuchi.
ཝུའུ་སུའུ་རིའི་ (wuusuuri) Ussuri River.
ཝུའུ་ནེ་རུའི་ལ་ (wuune rula) Venezuela.
ཝུའི་ཡེ་ན་ (wuyena) Vienna.
ཝེ་ཆི་མིག་མངས་ (weci miŋmaà) ch.tib. the game "go."
ཝེ་ཧྲེང་སུའུ་ (wehreŋsuu) ch. vitamin.
ཝེར་མ་ (werma) a god of war.
ཝོར་ག (woga) Volga River.

ཞ

ཞ་ (sha) 1. the letter ཞ་ (used in alphabetical numbering). 2. vi. to get or be paralyzed/ crippled ༚ཁོའི་རྐང་པ་ཞ་པ་རེད་ His leg got paralyzed. ༚ལག་ཞ་ A crippled hand. 2. moisture, wetness.

ཞ་ཀྱོག (shagyɔ̀ɔ) crippled, disabled, lame.

ཞ་དཀར་ (shagar) 1. tin. 2. zinc.

ཞ་དཀར་ཤོག (shagar shɔ̀ɔ) tinfoil.

ཞ་སྐུད་ (shagüü) galvanized wire.

ཞ་ཁུང་ (shaguŋ) hole made by animals like foxes, marmots.

ཞ་ཁུམ་ (sha kūm) vi. to be/ get paralyzed.

ཞ་གི་ཞི་གི་ (shəgi shigi) sth. that is about to or ready to crumble.

ཞ་གོང་ (shagoŋ) shotput, lead ball.

ཞ་གོང་སྒོ་ལོ་ (shagoŋ bōlo) shotput; va.—དབྱུག to throw the shotput.

ཞ་སྔ་ (shāŋa) arc. sm. ཞལ་སྔ་.

ཞ་ཅང་ (shājaŋ) ch. shrimp paste.

ཞ་ལྕུག (shəjuù) lead (for a mechanical pencil).

ཞ་ཆག (shajaà) incomplete, deficient, imperfect, defective.

ཞ་ཆག་མེད་པ་ (shajaà meèba) complete, in full, in sound/ perfect condition.

ཞ་ཉེ་ (shañe) lead.

ཞ་ཉེ་དངུལ་མདོག་སྟོན་ (shañe ŋüündɔɔ dōn) faking/ pretending sth. is good when it is bad [Lit. making lead appear as silver].

ཞ་ཉེ་མདོག (shañedɔɔ̀) lead color.

ཞ་ཉེ་རྡོ་ (shañe do) lead ore.

ཞ་ཉེའི་གཏེར་ཁ་ (shañee dērga) lead mine.

ཞ་ཉེའི་མདུང་རྩེ་ (shañee dundze) an impressive looking but useless person [Lit. a lead spear head].

ཞ་ཉེའི་ཡིག་པར་ (shañee yigbar) lead type (used in printing).

ཞ་ཉེའི་ཡིག་འབྲུ་ (shañee yiŋdru) lead type (used in printing).

ཞ་ཉེའི་ལྷམ་གྱོན་པ་ཞིག (shañee lhāmgyönba shig) going very slowly [Lit. like wearing a lead shoe].

ཞ་སྨྱུག (shəñuù) lead pencil.

ཞ་གཏེར་ (shader) lead mine.

ཞ་སྟོང་ (shadoŋ) shung. money paid as compensation for causing sb. to become crippled.

ཞ་ཐུལ (shədüü) a sleeveless Tibetan gown worn inside the house to keep warm.

ཞ་འཐེང་ (shadeŋ) lame, crippled (foot), sb. who walks with a limp ༚མི་ཞ་འཐེང་དེ་ That lame man.

ཞ་འཐེང་འཐེང་ (sha tēŋdeŋ) sm. ཞ་འཐེང་.

ཞ་འཐེང་པོ་ (sha tēŋbo) lame, crippled.

ཞ་རྡོ་ (shado) lead ore.

ཞ་རྡོག་དཔྱང་ཐིག (shādog jāŋdig) plumb line.

ཞ་སྡེ་ (shāde) the group of four letters: ཞ་ཟ་འ་ཡ་ (in the Tibetan alphabet).

ཞ་ནེ་ (shane) sm. ཞ་ཉེ་.

ཞ་པར་ (shabar) lead type, lead plate (for printing).

ཞ་ཕྱེ་ (shaje) lead powder.

ཞ་བོ་ (shawo) sm. ཞ་འཐེང་.

ཞ་དམར་ (shamar) a kind of lead.

ཞ་སྨི་ (shəmi) ch. shrimp.

ཞ་སྨྱུག (shəñuù) sm. ཞ་སྨྱུག.

ཞ་སྨྱུག་རི་མོ་ (shəñuù rimu) a pencil drawing.

ཞ་ཞ་ (shasha) bending one's body at the knees; va.—བྱེད་.

ཞ་ཞི་ (shashi) children.

ཞ་ར་ (shara) blind.

ཞ་རིལ་ (shərii) person with a crippled/ contracted leg.

ཞ་རེ་ཞོ་རེ་ (share shore) during spare time ༚ངས་ཞ་རེ་ཞོ་རེར་ལུས་རྩལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I exercise during my spare time.

ཞ་ལ་ (shala) 1. plaster, plastering; va.—རྒྱག to plaster (usu. walls); vi.—གོག to have plaster peal. 2. floor; va.—འདིང་ to lay/ put down a floor. 3. wall.

ཞ་ལུ་ (shəlu) a district in Western Tibet.

ཞ་ལུ་སྐྱེས་ (shəlu gyēè) vi. to sprout a shoot.

ཞ་ཤེལ་ (shashee) lead glass, lead crystal.

ཞ་ཤོག (shashɔɔ̀) abbr. of ཞ་དཀར་ཤོག.

ཞ་སེར་ (shaser) a type of lead ore.

ཞ་བསྲེས་ (shaseè) sth. alloyed with lead.

ཞ་བསྲེས་ལྕགས་པར་ (shaseè jāgbar) type for printing (iron mixed with lead for type setting).

ཞ་བསྲེས་ཤེལ་སྒོ་ (shaseè shēēgo) sm. ཞ་ཤེལ་.

ཞ་ཧྲི་ (shəhri) ch. corporal.

ཞ་ལྷེབ་ (shalheb) lead (for a mechanical pencil).

ཞག (shaà) 1. the grease from meat or butter that is either floating or coagulated on the top of a liquid. 2. a period including a night and day ༚ཚུར་ལམ་རྒྱལ་རྩེར་ཞག་གསུམ་བསྡད་པ་ཡིན་ (I) stayed three days and nights in Gyantse on the way back.

ཞག་ཀག (shaàgaà) an ominous day on which disaster/ misfortune is likely to occur (according to one's astrology).

ཞག་ཀེག (shaàgeg) sm. ཞག་ཀག.

ཞག་སྐེག (shaàgeg) sm. ཞག་ཀག.

ཞག་སྐྱེས་ (shaàgeè) the amount of growth that occurs in one day (usu. for an infant).

ཞག་གྲངས་ (shagdraŋ) number of nights sb. stayed at a place.

ཞག་གྲལ་ (shagdrɛɛ) shung. the line of monks at Monlam where the better butter tea is served.

ཞག་འགའ་ (shaàga) few days.

ཞག་འགོར་ལུས་ (shaàgɔɔ lüù) vi. to be or get delayed/ postponed for a few days.

ཞག་འགྱང་ (shaàgyaŋ) postponing, delaying for a few days; va.—བྱེད་.

ཞག་རྒྱགས་ (shaàgyaà) provisions for an overnight journey.

ཞག་ཅན་ (shagjɛn) 1. greasy, oily. 2. a liquid that has a layer of oil on top.

ཞག་གཅིག (shagjig) one night, one day and night.

ཞག་ཉིང་མ་ (shaà dīŋmə) the day after, the next day.

ཞག་དྲི་ (shəgdri) smell of grease/ oil; vi.—ཁ་ to smell the aroma of oil/ grease.

ཞག་འདོན་ (shaà dön) va. to remove the coagulated butter/ fat/ oil from the surface of a liquid.

ཞག་ལྡན་ (shagdɛn) oily, greasy.

ཞག་སྡོད་ (shagdöö) staying overnight on a trip; va.—བྱེད་ ༚ལུང་པ་དེ་རར་ཞག་སྡོད་བྱེད་ས་ཡོད་པ་རེད་དམ Is there a place to stay overnight in that place?

ཞག་སྡོད་སློབ་མ་ (shagdöö lōbma) boarders in a school.

ཞག་པོ་ (shagbo) sm. ཞག་གཅིག.

ཞག་པོར་སྡོད་ས་ (shagbo döösa) sm. ཞག་ས་.

ཞག་པར་ (shāgbar) sm. ཞག་ལྤག.

ཞག་ཕོར་ (shagbɔr) sm. ཞག་ལྤག.

ཞག་འཕྱལ་ (shagbüü) sm. ཞག་འགྱང་.

ཞག་འཕྱལ་ཉིན་འགྱངས་ (shagbüü ñingyaŋ) sm. ཞག་འགྱང་.

ཞག་ལྤག (shəgluù) a container for collecting the melted butter that coagulates on top of tea (usu. refers to monks).

ཞག་མ་ (shāgma) sm. ཞག.

ཞག་མལ་ (shāgmɛɛ) sm. ཞག་ས་.

ཞག་རྫི་ (shəgdzi) grease, fat; va.—འདོན་ to extract/ take out the fat ༚ཞག་རྫི་བཏོན་པའི་འོ་མ་ Fat-free milk.

ཞག་རྫི་ཁོག་ཁོག (shagdzi kōggɔɔ̀) greasy, oily.
ཞག་རྫི་ཆུང་ཆུང་ (shagdzi cūnjuŋ) very little fat/ grease.
ཞག་རྫི་ཆེན་པོ་ (shagdzi cēmbo) a lot of fat, grease.
ཞག་རྫི་བདོན་པའི་སྙིང་བལ་ (shagdzi dönbɛ siŋbɛɛ) absorbent cotton.
ཞག་རྫི་མཐུག་པོ་ (shagdzi tūgbu) oily, greasy.
ཞག་ཚི་ (shagdzi) sm. ཞག་རྫི་.
ཞག་ཚིལ་ (shagdzii) 1. sm. ཞག་རྫི་. 2. abbr. of ཞག and ཚིལ་.
ཞག་ཚུགས་ (shagdzuù) a day's distance on a journey ༑ཞག་ཚུགས་གཅིག A day's journey.
ཞག་ཚོན་དམར་པོ་ (shagdzön mäābo) red lipstick.
ཞག་ཤིག (shaàshiì) abbr. of ཞ་གི་ཤི་གི་.
ཞག་རེངས་ (shagreŋ) coagulated fat.
ཞག་ལ་མི་སྒྱུར་ (shaàla mingyur) va. to not delay doing sth.
ཞག་ལེན་ (shaà len) va. to skim off the floating layer of fat/ grease from a liquid.
ཞག་ལེབ་ (shagleb) a flat slab of fat.
ཞག་ལོན་ (shaà lön) 1. a day old. 2. food from which the grease has been taken out.
ཞག་ཤས་ (shagshɛɛ̀) a few days and nights.
ཞག་ཤུལ་ (shagshüü)1. a grease or oil spot/ stain. 2. oily residue.
ཞག་ས་ (shagsa) halting place/ station for travelers, a place to stop overnight on a trip; va.—བྱེད་ to make an overnight stop at a halting place; va.—སྡོད་ to stay overnight at a halting place ༑ཉི་མ་བཞུད་ཁར་ཞག་ས་དེར་སླེབས་བྱུང་ At sunset (we) arrived at the overnight halting place.
ཞག་གསུམ་གྱི་གྲོད་པ་རྒྱགས་ཀྱང་ ལོ་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཁུར་བ་ (shagsumgi trööba gyaàgyaŋ losumgi dugŋɛɛ kūrwə) a temporary gain that causes long term hardship/ trouble/ suffering [Lit. a full stomach for three days causing three years of suffering].
ཞག་དབ་ (shaà hōb) va. to collect the layer of coagulated butter from the top of a tea cup.
ཞགས་ (shaà) lasso, lassoing; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to lasso.
ཞགས་ཐག་ (shaàdaà) a lasso; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to lasso.
ཞགས་པ་ (shagba) lasso; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to lasso.
ཞང་ (shaŋ) 1. abbr. ཞང་པོ་. 2. wide, width. 3. sm.* ཤང་ (an ancient Tibetan lineage).
ཞང་ཀུ་ (shaŋgwa) ch. muskmelon.
ཞང་གོ་ (shaŋgo) a term used for elderly monks.
ཞང་གོ་ཤིང་གཉེར་ (shaŋgo siŋñer) shung. monk in charge of fuel during Monlam.
ཞང་ལྕམ་ (shaŋjam) maternal uncle and his wife.
ཞང་ཇི་ (shaŋji) ch. Chinese checkers.
ཞང་ཉེ་ (shaŋñe) kinsman/ relatives on the mother's side.
ཞང་པོ་ (shaŋbo) maternal uncle.
ཞང་བློན་ (shaŋlön) ministers from the maternal/ matrilateral side of the Tibetan king.
ཞང་བློན་ལྷན་ཚོགས་ (shaŋlön lhɛndzɔɔ̀) a council consisting of ministers from the maternal/ matrilateral side of the Tibetan king and other ministers.
ཞང་དབོན་ (shaŋbön) abbr. maternal uncle and nephew.
ཞང་འབོག (shaŋbɔɔ̀) see ཞབས་འབོག.
ཞང་ཚན་ (shaŋdzɛn) sm. ཞང་ཉེ་.
ཞང་ཞང་ (shaŋshaŋ) sm. ཞང་པོ་.
ཞང་ཞང་ལགས་ (shaŋshaŋlaà) sm. ཞང་ལགས་.
ཞང་ཞུང་བཟའ་ (shaŋshuŋ sa) one of the wives of king Srongtsen Gampo.
ཞང་ལགས་ (shaŋlaà) h. of ཞང་པོ་.
ཞང་ཧྲེང་ (shaŋhreŋ) ch. comic dialogue (between two people); va.—ཤོད་ to perform a comic dialogue.
ཞད་ (shɛɛ̀) bad influence.
ཞན་ (shɛn) sm.* ཤན་. 2. abbr. of. ཞན་པ་. 3. ch. ray.
ཞན་ཀང་ (shɛngaŋ) Danang (S. Vietnam).
ཞན་འགྱུར་ (shɛngyur) declining, waning, deteriorating.
ཞན་ཆ་ (shɛnja) damage, harm; va.—སེལ་ to clear or eliminate damage/ harm.
ཞན་བརྙས་དྲག་གཡོལ་ (shɛnñɛɛ̀ tragyöö) fearing/ avoiding the strong and bullying the weak.
ཞན་པ་ (shɛmba) inferior, bad, weak, poor ༑རྒྱུ་ཞན་པ་ Inferior materials. ༑གནམ་གཤིས་ཞན་པ་ Bad weather. ༑གཟུགས་པོ་ཞན་པ་ Weak body.
ཞན་པའི་གྲས་ (shɛmbɛ trɛɛ̀) inferior type/ kind/ sort.
ཞན་པར་ (shɛmbar) printing plate; va.—རྒྱག.
ཞན་པིང་ (shɛmbiŋ) ch. sm. ཞན་པིང་དམག་དཔུང་.
ཞན་པིང་དམག་དཔུང་ (shɛnbiŋ māgbuŋ) ch.tib. military police; va.— བྱེད་ to police, to act as gendarme ༑རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞན་པིང་དམག་དཔུང་བྱེད་རྒྱུ་ Acting as international gendarmes.
ཞན་པོ་ (shɛmbo) weak, poor, inferior.
ཞན་ཙམ་ (shɛndzam) slightly inferior.
ཞན་ཚལ་ (shɛndzɛɛ) ch. pickled vegetables.
ཞན་ས་ (shɛnsa) weak spot/ place.
ཞན་ཨུ་ (shɛn ū) sm. ཤན་ཨུ་.
ཞབས་ (shab) 1. foot, feet (h.) ༑ཁོང་གི་ཞབས་ His feet. 2. the bottom part ༑སྣོད་ཞབས་དོལ་ཞིག A pot with a hole in the bottom.
ཞབས་ཀྱག (shabgya) chair, stool (h.); va.—གནང་ to sit down ༑ཁོང་གི་སྒམ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཞབས་ཀྱག་གནང་སོང་ He sat down on a box.
ཞབས་བཀྱག (shabgya) sm. of ཞབས་ཀྱག.
ཞབས་ཀྱིས་བཅག (shabgi jaà) va. to visit (h.) ༑ས་འདི་ར་བླ་མ་དུ་མས་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པ་རེད་ This place has been visited by many lamas.
ཞབས་ཀྱུ་ (shabgyu) name of the vowel 'u' (ུ).
ཞབས་ཀྱོག (shabgyɔɔ̀) h. of ཀང་ཀྱོག.
ཞབས་ཀྱོག་ཀྱོག (shab gyɔggyɔɔ̀) sm. ཞབས་ཀྱོག.
ཞབས་དཀྲིས་ (shabdriì) h. of ཀང་དཀྲིས་.
ཞབས་རྐྱེན་ (shabgyen) h. of ཡུ་ཐུང་.
ཞབས་སྐས་ (shabgɛɛ̀) h. of སྐས་འཛེགས་.
ཞབས་སྐུལ་ཞུ་ (shabgüü shu) va. to repeatedly request/ remind sb. higher to do sth. one has asked ༑སྐབས་འདུག་ཞུས་པ་དེ་ར་ཞབས་སྐུལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I reminded him repeatedly of the request I made.
ཞབས་སྐོར་སྐྱོན་ (shabgɔɔ gyön) va. to circumambulate sth. (h.).
ཞབས་སྐོར་ཡག (shabgɔɔ yaà) term of greeting used by people circumambulating.
ཞབས་སྐྱིལ་ཀྲུང་ (shabgyee drūŋ) h. of སྐྱིལ་ཀྲུང་.
ཞབས་སྐྱེས་ (shabgyeè) h. of འཁོར་ཡག.
ཞབས་བསྐུལ་ (shabgüü) sm. ཞབས་སྐུལ་.
ཞབས་འཁོར་ (shabgɔɔ) abbr. of ཞབས་ཕྱི་འཁོར་བཅས་.
ཞབས་འཁོད་ (shabgöö) abbr. of ཞབས་སོར་འཁོར་.
ཞབས་འཁྱོགས་ (shabgyɔɔ̀) h. of ཀང་འཁྱོགས་.
ཞབས་གོམ་ (shabgom) h. of གོམ་པ་.
ཞབས་གྱོན་ (shabgyön) h. of ཡུ་ཐུང་.
ཞབས་གྲ་འགྲིགས་པོ་ (shabdra drigbu) h. of ཀང་གྲ་འགྲིགས་པོ་.
ཞབས་གྲུམ་གྱི་ནད་ (shabdrumgi nɛɛ̀) h. of ཀང་གྲུམ་གྱི་ནད་.
ཞབས་གྲས་ (shabdrɛɛ̀) servant (h.).
ཞབས་གླ་ (shabla) h. of གླ་ཆ་.
ཞབས་འགྲིད་ཤོར་ (shamdreè shɔɔ̄) sm. ཞབས་འདྲེད་ཤོར་.
ཞབས་འགྲོས་ (shamdröö) h. of ཀང་འགྲོས་; གོམ་འགྲོས་.
ཞབས་འགྱུར་ (shabgyur) aid, help (h.); va.—ཞུ་ to aid, to help.
ཞབས་རྒྱུན་ (shabgyɛn) a tool for carving wooden bowls.
ཞབས་སྒྲོག (shabdrɔɔ̀) h. of ལྕམ་སྒྲོག; འདུག་སྒྲོག.
ཞབས་ངར་ (shabŋar) h. of ཀང་པའི་ངར་གདང་.
ཞབས་ངོས་ (shabŋöö) along the bottom.
ཞབས་ཅག (shabjaà) shoes (h.).
ཞབས་བཅགས་ (shabjaà) stepping in, putting one's foot in.

ཞབས་བཅིངས་ (shəbjiŋ) sm. ཞབས་སྒྲོག.
ཞབས་འཆག (shamjaà) sm. ཞབས་བཅག.
ཞབས་འཆམ་ (shamjam) h. of འཆམ་འཆམ་.
ཞབས་མཇུག (shamjuù) a ritual offered after a person dies.
ཞབས་འཇུར་ (shəmjur) shoe (h.).
ཞབས་རྗེན་མ་ (shəbjemma) h. of རྐང་རྗེན་མ་.
ཞབས་རྗེས་ (shabjeè) footprint.
ཞབས་རྗེས་ཕྱག་བསུབ་ (shabjeè cāgsub) h. of རྐང་རྗེས་ལག་བསུབ་.
ཞབས་སྙོངས་ (shab ñōŋ) vi. to have one's feet be paralyzed/ contracted.
ཞབས་ཏོག (shabdoò) serving (a superior) (h.); va.—ཞུ་; —སྒྲུབ་; —བྱེད་ to serve.
ཞབས་ཏོག་སྡེ་ཚན་ (shabdoò dedzɛn) public works department.
ཞབས་ཏོག་པ་ (shabdogba) servant (male).
ཞབས་ཏོག་བློན་པོ་ (shabdo lōnbo) Minister of Public Works.
ཞབས་ཏོག་མ་ (shabdoòma) servant (female).
ཞབས་ཏིང་ (shəbdiŋ) h. of ཏང་ག.
ཞབས་རྟེན་ (shabden) 1. shung. an estate given by the government in compensation for service [Lit. the base for one's foot]. 2. h. of རྐང་ཁྲི་; ཀུབ་བཀྱག.
ཞབས་རྟེན་ཕ་གཞིས་ (shabden pəshiì) shung. an estate held (owned) by an aristocratic family from which they derive their subsistence and from which the obligation to provide an official to the government derives.
ཞབས་བརྟན་ (shabdɛn) religious prayer service done by monks; va.—ཞུ་ to request monks to perform a religious prayer service; va.—གནང་/ བྱེད་ to perform a religious prayer service.
ཞབས་བརྟན་ཁང་ (shabdɛngaŋ) shung. office in tt. that does prayer services for the Dalai Lama's long life and to prevent harm coming to him.
ཞབས་སྟེགས་ (shəbdeg) h. of རྐང་སྟེགས་.
ཞབས་ཐང་ (shəbdaŋ) h. of རྐང་ཐང་.
ཞབས་ཐང་མ་ (shəbdaŋma) sm. ཞབས་ཐང་.
ཞབས་ཐང་ལ་ཕེབས་ (shəbdaŋla pēè) h. of རྐང་ཐང་ལ་འགྲོ་.
ཞབས་ཐིག (shəbdig) bottom/ lower line.
ཞབས་ཐུང་ (shəbduŋ) h. of གུ་ཐུང་.
ཞབས་མཐའ་ (shəbda) bottom.
ཞབས་མཐིལ་ (shəbdii) h. of རྐང་མཐིལ་.
ཞབས་ཐོ་ (shabdo) h. of རྟོག་ཐོ་.
ཞབས་ཐོག (shabdɔɔ̀) sm. ཞབས་ཏོག.
ཞབས་དག (shabdaà) bottom's up; va.—རྒྱག; va.—སྐྱོན་ to drink bottom's up.
ཞབས་དོར་ (shabdɔɔ) sm. ཞབས་ཐུང་.
ཞབས་དྲུང་ (shəbdruŋ) 1. presence (of) (h.) ¶ སློབ་མ་དེ་ཁོང་གི་ཞབས་དྲུང་དུ་ཡུན་རིང་བསྡད་པ་རེད་ The disciple stayed with him (in his presence) for a long time. 2. used in headings and in letters to indicate the person to whom a letter is sent (h.) ¶ རྡོ་རྗེ་ལགས་ཀྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་ To Dorje. 3. an attendant. 4. a polite form of addressing one's superior.
ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ (shəbdruŋ ŋaàwaŋ nāmgyɛɛ) Shabdrung Ngawang Namgyal (the 17th century founder of Bhutan).
ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ (shəbdruŋ rimboce) title of the highest lama in Bhutan (the lineage starting with Shabdrung Ngawang Namgyal).
ཞབས་གདུབ་ (shəbdub) h. of རྐང་གདུབ་.
ཞབས་གདན་ (shəbdɛn) h. of རྐང་གདན་.
ཞབས་འདེགས་ (shamdeè) serving, service (h.); va.—ཞུ་ to serve, to work for ¶ ཁོས་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས་ལོ་མང་པོ་ཞུས་པ་རེད་ He served the government for many years.
ཞབས་འདེགས་ཀྱི་དྲ་ཚིགས་ (shəmdeègi tradzii) service network.
ཞབས་འདེགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ (shəmdeègi nəmgyur) one's attitude in attending to or waiting on guests, customers, etc.
ཞབས་འདེགས་སྐོར་གྱི་ལས་རིགས་ (shəmdeè gɔ̄ɔgi lɛèrii) the service industry/ trades.
ཞབས་འདེགས་པ་ (shəmdeèba) 1. government servant/ official. 2. waiter, bearer, attendant, one who serves others.
ཞབས་འདེགས་དམག་མི་ (shəmdeè mɔ̄ɔmi) service personnel in the military.
ཞབས་འདེགས་ཞུ་སྟངས་ (shəmdeè shudaŋ) manner/ attitude in which one serves.
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ལས་རིགས་ (shəmdeè shuwɛ lɛèrii) sm. ཞབས་འདེགས་སྐོར་གྱི་ལས་རིགས་.
ཞབས་འདེགས་ལས་རིགས་ (shəmdeè lɛèrii) service trade/ industry.
ཞབས་འདེགས་ས་ཚིགས་ (shəmdeè sādzii) service station, neighborhood service center ¶ ཕྱུགས་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ཞབས་འདེགས་ས་ཚིགས་ Animal husbandry machinery service station.
ཞབས་འདྲེད་ཤོར་ (shamdreè shɔ̄ɔ) h. of རྐང་པ་འདྲེད་རྡར་ཤོར་.
ཞབས་འདྲེད་རྡར་ཤོར་ (shəb dreèdaa shɔ̄ɔ) h. of རྐང་པ་འདྲེད་རྡར་ཤོར་.
ཞབས་འདྲེན་ (shamdren) disgrace, shame; va.—ཞུ་ to disgrace ¶ ཁོས་ང་ཚོའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་གི་འདུག He is disgracing us.
ཞབས་འདྲེན་གྱི་གནས་ཚུལ་ (shamdrengi nɛ̄ɛdzüü) a disgraceful/ scandalous situation or event.
ཞབས་འདྲེན་པ་ (shamdrenba) disgraceful person.
ཞབས་རྡུལ་ (shəbdüü) the dust of feet (h.).
ཞབས་རྡོལ་ (shəb döö) 1. vi. to have cuts on feet through too much walking. 2. vi. to get a hole in the bottom of a container.
ཞབས་སྡོད་ (shabdöò) shung. entering of government service by lay aristocrats/ and monk officials; va.—ཞུ་ to request to enter government service ¶ མི་རྒྱུད་རིམ་པ་ནས་ས་གནས་སྲིད་ཞུང་གི་ཞབས་སྡོད་ཞུས་པ་རེད་ ¶ Each generation, one after another, enters government service. ¶ སྒེར་པ་ཞབས་སྡོད་མ་ཞུས་པའི་ཕ་གཞིས་ An estate that has no aristoctratic serving as a government official.
ཞབས་སྡོད་པ་ (shabdööba) shung. aristocratic officials of the tt.
ཞབས་ནས་འཐེན་ (shabnɛ tēn) sm. ཞབས་ལ་ཐག་པ་འདོགས་.
ཞབས་སྙེར་འཁོད་ (shabner kōò) shung. va. to be written/ recorded in (the government) official's register (i.e., to be appointed/ admitted as a government official).
ཞབས་པད་ (shab bɛɛ̀) shung. 1. Council Minister (member of the བཀའ་ཤག, the highest lay office in the tt.) 2. high honorific used when writing to sb. higher up (similar to ཞབས་དྲུང་) ¶ འདི་ཕྱིའི་སྐྱབས་གནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞབས་པད་མདོན་མཐའི་དྲུང་དུ་ To Rimpoche, who is the protector in this and the future life.
ཞབས་པད་དྲུང་ (shabbɛɛ̀ truŋ) sm. ཞབས་པད་, 2.
ཞབས་ཕུང་ངར་དུང་ (shəbbuŋ ŋarduŋ) shinbone.
ཞབས་ཕུས་ (shəbbüù) h. of ཕུས་མོ་.
ཞབས་དཔངས་ (shəbbaŋ) foot length.
ཞབས་སྤྱི་བོར་བླངས་ (shəb jīwor lāŋ) doing whatever is asked by one's superior [Lit. taking the foot (of one's root guru, etc.) on one's head].
ཞབས་འཕོངས་ (shamboŋ) h. of ཀུབ་.
ཞབས་ཕྱག (shabjaà) h. of རྐང་ལག.
ཞབས་ཕྱགས་ (shabjaà) h. of ཕྱམ་.
ཞབས་ཕྱི་ (shəbji) h. of གཡོག་པོ་.
ཞབས་ཕྱི་ཁང་ (shəbjigaŋ) servant quarters.
ཞབས་ཕྱི་འཁོར་བཅས་ (shəbji kɔ̄ɔjɛɛ̀) retinue of servants (h.).
ཞབས་ཕྱི་སྟེགས་བུ་ (shəbji dēgbu) check-in desk, front desk, service desk.
ཞབས་ཕྱི་ནང་མ་ (shəbji naŋma) household servants.
ཞབས་ཕྱིད་ (shəbjiì) shung. accompanying (h.) ¶ རྒྱལ་པོ་དང་ཞབས་ཕྱིད་རྩིས་བློན་ The king with the finance minister accompanying him.
ཞབས་ཕྱིས་ (shəbjiì) shung. sm. ཞབས་ཕྱི་.

ཞབས་འཕེན་ (shamben) running (h.); va.—གཏོང་; —རྒྱག to run.

ཞབས་བོལ་ (shamböö) h. of རྐང་འབམ་.

ཞབས་བྲོ་ (shəbdro) dance, dancing; va.—རྒྱག to dance.

ཞབས་བྲོ་མཉམ་རྒྱག་དང་སྐེད་གཟེར་ལོགས་བཀར་ (shəbdro) doing sth. different from the rest of a group [Lit. dancing together but puttings one's hands on one's hip in a different manner].

ཞབས་བྲོ་ཐན་ཀོ་ (shəbdro tɛ̄ngo) tib.eng. tango (dance).

ཞབས་བྲོ་དབྱང་ཀོ་ (shəbdro yāŋgo) tib. ch. a popular Chinese rural folk dance.

ཞབས་བྲོའི་དགོང་ཚོགས་ (shəbdrö goŋdzɔɔ̀) dancing party.

ཞབས་བྲོའི་འདུ་ཚོགས་ (shəbdrö dudzɔɔ̀) dancing party, a dance.

ཞབས་བྲོའི་རོལ་དབྱངས་ (shəbdrö rööyaŋ) dance music.

ཞབས་བྲོའི་སློབ་གྲྭ་ (shəbdrö lōbdra) dance school.

ཞབས་འབམ་ (shambam) rheumatism of leg (h.).

ཞབས་འབོག (shambɔɔ̀) sm.* ཞབས་འཕོངས་.

ཞབས་འབོག་ཕྱིད་པོ་ (shambɔɔ̀ jiìbu) h. of རྐུབ་ཕྱིད་པོ་.

ཞབས་འབོལ་ (shamböö) sm.* ཞབས་འཕེན་.

ཞབས་འབྱོར་སློག (shamjɔɔ) sm. མིང་བྱད་བཟོ་.

ཞབས་འབྲང་ (shamdraŋ) going with sb. who knows the way and can explain things; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ཁོང་གི་ཞབས་འབྲང་བྱས་ནས་ལྷ་སྐོར་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went with him on a pilgrimage.

ཞབས་འབྲིང་པ་ (shəmdriŋbə) shung. government officials.

ཞབས་མ་ (shəbma) under, below, lower ¶ བང་ཁྲི་ཞབས་མ་ The lower shelf.

ཞབས་དམིགས་ (shəbmiì) shung. sb. who will be able to serve as a government official ¶ སྒེར་པ་དེར་ཞབས་དམིགས་མེད་ཙང་ངོ་དོད་འབུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Because that aristocratic family had no one to serve as a government official, they are giving a money substitute.

ཞབས་ཚོགས་འཁྲུག (shəbdziì trɔ̄ɔ̀) h. of རྐང་ཚོགས་འཁྲུག.

ཞབས་འཛུགས་དགའ་སྟོན་ (shəbdzuù gadön) a party given when a child first walks (in ancient times).

ཞབས་མཛུབ་ (shəbdzub) h. of རྐང་པའི་མཛུབ་གུ་.

ཞབས་བརྗེས་ (shəbdziì) h. of རྡོག་བརྗེས་.

ཞབས་ཞུ་ (shəbshu) sm. ཞབས་འདེགས་.

ཞབས་ཞུ་བ་ (shəbshuwə) servant, service person.

ཞབས་ཞུའི་ཁྲ་ཚོགས་ (shəbshü tradziì) sm. ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཁྲ་ཚོགས་.

ཞབས་ཞུའི་ལས་རིགས་ (shəbshü lɛ̄ɛ̀riì) service jobs, service trades.

ཞབས་ཞུའི་ས་ཚིགས་ (shəbshü sədziì) service center.

ཞབས་གཞིས་ (shəbshɛɛ̀) h. of རྐང་བྲོ་གླུ་གཞས་.

ཞབས་ཟུར་ (shəbsur) shung. a ex/ former government official.

ཞབས་ཡང་པོ་ (shəb yaŋbo) h. of རྐང་ས་པ་ཡང་པོ་.

ཞབས་ཡུན་ (shəbyün) sm. ཞབས་ལོ་.

ཞབས་གཡར་ (shəbyar) shung. borrowing an official from one department to another (used in Tibetan government in exile).

ཞབས་གཡོག (shəbyɔɔ̀) sm. ཞབས་ཕྱི.

ཞབས་ར་ (shəbra) base/ stem of a cup or bowl.

ཞབས་རིམ་ (shəbrim) sm. ཞབས་བརྟན་.

ཞབས་རོགས་སྲིད་ཚབ་ (shəbrɔɔ̀ sīìdzəb) term for the three Bhutanese officials (regents) who helped the present king rule when he was a minor.

ཞབས་ལ་གཏུགས་ (shəbla dūg) va. to request a lama to be one's root teacher [Lit. to touch one's head at the feet].

ཞབས་ལ་ཐག་པ་འདོགས་ (shəbla tāgba dɔɔ̀) sm. ཞབས་འདྲེན་ཞུ་.

ཞབས་ལ་འདུད་ (shəbla düù) sm. ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་.

ཞབས་ལོ་ (shəblo) working years.

ཞབས་ལོང་ (shəbloŋ) h. of རྐང་ལོང་.

ཞབས་ཤོག (shəbshɔɔ̀) 1. open space/ margin at the bottom of a page.

ཞབས་སུ་ (shəbsu) h. of རྐང་སུ་.

ཞབས་སུག (shəbsuù) sm. ཞབས་སུ་.

ཞབས་སེན་ (shəbsen) h. of སེན་མོ་.

ཞབས་སོར་འཁོད་ (shəbsɔɔ gȫȍ) vi. to arrive, to come (h.) ¶ གོང་ས་ཆེན་པོ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་ His Holiness the Dalai Lama, having come to India.

ཞབས་སོར་ཕྱིར་འཁོད་ (shəbsɔɔ cīgöȍ) sm. ཞབས་སོར་འཁོད་.

ཞབས་གསར་པ་ (shəb sāāba) shung. new official.

ཞབས་བསིལ་ (shəb sīì) h. of རྐང་པ་འཁྲུད་.

ཞབས་ཧྲད་ (shəbhɛɛ̀) slipper.

ཞབས་ལྷམ་ (shəblham) h. of ལྷམ་.

ཞམ་མེ་ཞོམ་མེ་ (shame shome) uneven, dented.

ཞམ་ཞམ་ (shamsham) dripping with sweat.

ཞམ་ཞོམ་ (shamshom) abbr. of ཞམ་མེ་ཞོམ་མེ་.

ཞམ་རིང་ (shəmriŋ) sm. ཞབས་ཕྱི་.

ཞའུ་ལི་ (shəwuli) shung. lower ranking clerk (jola) in the Tseja and Laja offices.

ཞའོ་གྲང་ (shawodraŋ) ch. school principal.

ཞའོ་ཐི་ཆིན་ (shawo tījin) ch. violin ¶ ཞའོ་ཐིང་ཆིན་གཏོང་མཁན་དབུ་མཛད་ The lead violinist.

ཞའོ་དཔོན་ (shawobön) ch.tib. officer (in army).

ཞའོ་དཔོན་ཆུང་བ་ (shawobön cūŋwə) ch.tib. major (in army).

ཞའོ་དཔོན་ཆེ་བ་ (shawobön cēwa) ch.tib. senior colonel.

ཞའོ་དཔོན་འབྲིང་བ་ (shawobön driŋwə) ch.tib. lieutenant colonel.

ཞའོ་ཟེན་ (shawosön) sm. ཞའོ་སོན་.

ཞའོ་སོན་ (shawosön) ch. nitric acid.

ཞར་ (shar) vi. to be/ get blind.

ཞར་གོག (shārgɔɔ̀) blind.

ཞར་ལྟ་ (shār dā) looking when blind; va.—བྱེད་. 2. looking with crooked/ crossed eyes; va.—བྱེད་.

ཞར་དང་ཞོར་ (shardaŋ shɔɔ) whenever time permits, in one's spare time ¶ ངས་ཞར་དང་ཞོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་ I am studying during all my spare time.

ཞར་དུ་ (shardu) sm. ཞར་ལ་.

ཞར་བ་ (sharwa) blind.

ཞར་བྱུང་ (sharjuŋ) 1. additional, supplementary, appended, extra. 2. appendix, supplement.

ཞར་བྱུང་ཐོན་ཆས་ (sharjuŋ tōnjɛɛ̀) a by-product.

ཞར་བྱུང་ཚགས་པར་ (sharjuŋ tsāgbar) supplement of a newspaper or magazine.

ཞར་ཞོར་ (sharshɔɔ) sm. ཞར་རེཞོར་རེ་.

ཞར་ར་ (sharra) blind.

ཞར་ལ་ (shaala) sm. ཞོར་ལ་.

ཞར་ལ་བྱུང་བ་ (shaala cuŋwə) sm. ཞར་བྱུང་.

ཞལ་ (shɛɛ) 1. mouth (h.). 2. face (h.). 3. term added to others to make honorifics ¶ ཞལ་དཀར་ Honorific. of དཀར་ཡོལ་.

ཞལ་ཀང་ (shɛɛgaŋ) h. of མཇེས་ཀོང་.

ཞལ་ཀྱག (shɛɛgyaà) 1. h. of ཁྲ་བཀྱག. 2. h. of ཁས་ཀྱག.

ཞལ་ཀྱག་གནང་མཁན་ (shɛɛgyaà nāŋñɛn) h. of ཁས་ཀྱག་བྱེད་མཁན་.

ཞལ་ཀྱལ་ (shɛɛgyɛɛ) a joke.

ཞལ་དཀར་ (shɛɛgaa) h. of དཀར་ཡོལ་.

ཞལ་དཀར་ཕྱོགས་གཅིག (shɛɛgaa cɔ̄ɔ̀jig) people in the same organization/ government/ committee/ party.

ཞལ་དཀྱིལ་ (shɛɛgyii) h. of གདོང་.

ཞལ་དཀྲིས་ (shɛɛdriì) h. of ཁ་དཀྲིས་.

ཞལ་བཀག (shɛɛgaà) h. of ཁ་བཀག.

ཞལ་བཀོད་ (shɛɛgöȍ) h. of ཁ་བཀོད་.

ཞལ་བཀྱག (shɛɛgyaà) h. of ཁྲ་བཀྱག.

ཞལ་བཀྱག་བཀྱག (shɛɛ gyāàgyaà) h. of ཁ་བཀྱག་བཀྱག.

ཞལ་རྐན་ (shɛɛgɛn) h. of རྐན་.

ཞལ་སྐྱལ་ (shɛɛgüü) h. of ཞབས་སྐྱལ་.

ཞལ་སྒོམ་ (shɛɛgom) h. of ཁ་སྒོམ་.

ཞལ་སྒོར་ (shɛɛgɔɔ) h. of ཁ་སྒོར་.

ཞལ་སྐྱིན་ (shɛɛgyin) sm. ཞལ་དཀྱིལ་.

ཞལ་སྐྱུག (shɛɛgyuù) h. of སྐྱུག་པ་.

ཞལ་སྐྱིངས་ (shɛɛgyeŋ) sm. ཁ་སྐྱིངས་.

ཞལ་སྐྱེམས་ (sheegyem) sm. ཞལ་སྐོམ་.
ཞལ་སྐྱིལ་ (sheegyee) h. of ཁ་སྐྱིལ་.
ཞལ་སྐྱོགས་ (sheegyɔɔ) sm. ཞལ་དཀར་.
ཞལ་བསྒོས་ (sheegöö) h. of བསྒོ་གཞག.
ཞལ་ཁ་ཕྱེ་ (sheeka cē) vi. to bloom.
ཞལ་ཁ་འབྱེད་ (sheeka jeè) sm. ཞལ་ཁ་ཕྱེ་.
ཞལ་ཁ་བཞུགས་ (sheeka shuù) va. to keep quiet (h.).
ཞལ་ཁུ་སིམ་པོ་ (sheegu sĩmbu) h. of ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་.
ཞལ་ཁུངས་ (sheeguŋ) h. of ཁ་ཁུངས་.
ཞལ་ཁེབས་ (sheegeb) sm. ཞལ་གཙོད་.
ཞལ་ཁྲུག (sheegyaà) h. of ཁས་ཁྲུག.
ཞལ་ཁྲིམ་ (sheegyim) h. of གདོང་.
ཞལ་ཁྲུས་སྐྱོན་ (sheedrüü gyõn) h. of གདོང་འཁྲུད་.
ཞལ་ཁྲུས་པས་གནང་ (sheedrüü nāŋ) sm. ཞལ་ཁྲུས་སྐྱོན་.
ཞལ་མཁན་ (sheeñεn) a plasterer.
ཞལ་འཁྲིད་ (sheedrii) h. of ངག་ཁྲིད་.
ཞལ་གང་ (sheegaŋ) 1. h. of གམ་གང་. 2. a measurement in tangka painting that is equal to 12 finger widths.
ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ (sheegi gyiŋgɔɔ) sm. ཞལ་དཀྱིལ་.
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ (sheegi sheè) h. of ཁས་ལེན་.
ཞལ་གྲིས་ (sheegyeè) h. of ཁ་གྲིས་.
ཞལ་གྲིས་ཞུ་ཡིག (sheegyeè shuyii) farewell/ goodbye letter.
ཞལ་གྲིས་གསོལ་སྟོན་ (sheegyeè söödön) a farewell dinner/ banquet.
ཞལ་གྲོང་པོ་ (shee gyoŋbo) h. of ཁ་གྲོང་པོ་.
ཞལ་གྲངས་ (sheedraŋ) h. of ཁ་གྲངས་.
ཞལ་གྲངས་མང་པོ་ (sheedraŋ maŋbo) a huge number, a big sum.
ཞལ་གླིང་ (sheeliŋ) h. of གླིང་བུ་.
ཞལ་བགྲད་ (sheedrεὲ) h. of ཁ་འཕྱད་འཕྱད་.
ཞལ་འགྲམ་ (sheedram) h. of འགྲམ་པ་.
ཞལ་འགྲིས་ (shee gyeè) h. of ཁ་འགྲིས་.
ཞལ་རྒྱན་ (sheegyεn) h. of ཁ་རྒྱུ་.
ཞལ་རྒྱས་ (sheegyεὲ) sm. ལྷན་རྒྱས་.
ཞལ་རྒྱུག (sheegyuù) h. of འཕར་རྒྱུག.
ཞལ་རྒྱུན་ (sheegyün) h. of ངག་རྒྱུན་.
ཞལ་བརྒྱ་ (sheegya) sm. ཞལ་ཤོབ་.
ཞལ་སྒོ་ (sheego) h. of ཁ་.
ཞལ་སྒྲོན་ (sheedrön) h. of ཁ་སྒྲོན་.
ཞལ་སྒྲུང་ (sheedruŋ) h. of ཁ་སྒྲུང་.
ཞལ་སྒྲོག (sheedrɔɔ) h. of ཁ་སྒྲོག.
ཞལ་ངོ་ (sheeŋo) 1. h. of གདོང་. 2. shung. monk in charge of monastic discipline. 3. shung. a traditional Tibetan army rank (officer in charge of twenty five soldiers).
ཞལ་ངོ་མི་ལྡོག་པ་ (sheeŋo midɔgba) h. of ངོ་མི་ལྡོག་པ་.
ཞལ་ངོ་ཚོར་ (sheeŋo tsɔ̄ɔ) h. of ངོ་ཤེས་.
ཞལ་དངོས་ (sheeŋöö) in person (h.).

ཞལ་དངག (sheeŋaà) h. of ཁ་དངག.
ཞལ་སྔ་ (sheeŋa) presence ¶ བླ་མའི་ཞལ་ལྔ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ (I) came from the presence of the Lama.
ཞལ་གཅིག་ལྕགས་གཉིས་ (sheejig jagñii) h. of ཁ་གཅིག་ལྕེ་གཉིས་.
ཞལ་གཅོད་ (sheejöö) h. of ཁ་གཅོད་.
ཞལ་ཅོར་ (sheejɔɔ) h. of ཨ་ཅོར་.
ཞལ་བཅོས་ (sheejöö) h. of བཀོད་རྫུས་.
ཞལ་ལྕུག (sheejaà) h. of འཁྱམ་ལྕུག.
ཞལ་ལྕེ་ (sheeje) 1. decision, judgement (h.); va.—གཅོད་ to decide, to pass judgement. 2. law.
ཞལ་ལྕེ་པ་ (sheejewa) 1. judge. 2. arbitrator.
ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གཉིས་ (sheeje jūñii) the twelve codes/ edicts/ laws established by the 5th Dalai Lama.
ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག (sheeje jūdruù) the sixteen codes/ laws/ edicts established in the 17th century by the King of Tsang.
ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་ (sheeje jōgsom) the thirteen codes/ laws/ edicts established by the King of Tsang.
ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་ (sheeje jōŋa) the fifteen codes/ laws/ edicts established by the Phamodru King in the 14th century.
ཞལ་ཆད་ (sheejεὲ) h. of. ཁ་ཆད་.
ཞལ་ཆབ་ (sheejəb) h. of. མཆི་མ་.
ཞལ་ཆོད་ (sheejöö) h. of ཁ་དན་.
ཞལ་ཆུ་འཁོར་ (sheeju kɔ̄ɔ) h. of ཁ་ཆུ་འཁོར་.
ཞལ་ཆེ་ (sheeje) sm. ཞལ་ལྕེ་.
ཞལ་ཆེམས་ (sheejem) h. of ཁ་ཆེམས་.
ཞལ་ཆོར་ (sheejɔɔ) sm. ཞལ་ཅོར་.
ཞལ་འཆམ་ (shenjam) h. of ཁ་འཆམ་.
ཞལ་འཆེས་ (sheejeè) h. of ཁས་ལེན་.
ཞལ་མཆུ་ (sheeju) h. of མཆུ་ཏོ་.
ཞལ་ཇ་ (sheeja) tea offering served to an oracle when he/ she is trance.
ཞལ་རྗེས་ (sheejüü) h. of ངག་བཀོད་.
ཞལ་མཇལ་ (shee jεε) h. of ངོ་ཐུག.
ཞལ་མཇལ་གནང་ (sheejεε nāŋ) va. to give an audience.
ཞལ་མཇལ་ཞུ་ (sheejεε shu) va. to ask for an audience/ meeting.
ཞལ་འཇམ་ (shee jam) h. of ཁ་འཇམ་པོ་.
ཞལ་འཇུག་མཛད་ (sheejuù dzεὲ) va. to interrupt sb. talking.
ཞལ་ལྗིད་པོ་ (shee jiibu) h. of ཁ་ལྗིད་པོ་.
ཞལ་ཉུང་ཉུང་ (shee ñuŋñuŋ) h. of ཁ་ཉུང་ཉུང་.
ཞལ་ཏ་ (sheeda) h. of ཁ་ཏ་.
ཞལ་ཏ་དཔོན་ (sheeda jön) sm. of བཀའ་གནང་.
ཞལ་ཏ་པ་ (sheedawa) 1. a monk who works in a monastery (usu. as cook). 2. servant.

ཞལ་ཏ་མ་ (sheedama) female servant (h.).
ཞལ་ཏོག (sheedoò) h. of ཁ་ཏོག.
ཞལ་ཏོན་ (sheedön) h. of ཁ་ཏོན་.
ཞལ་གདུགས་ (shee dūù) h. of ཁ་སྐྱིལ་; གདོང་གདུགས་.
ཞལ་གདོང་ (shee dōŋ) h. of ཁ་གདོང་.
ཞལ་བདགས་ (sheedaà) h. of ཁ་གཡར་.
ཞལ་སྟོང་ (sheedoŋ) h. of ཨ་སྟོང་.
ཞལ་བརྟན་པོ་ (shee dēmbo) h. of ཁ་བརྟན་པོ་.
ཞལ་ཐག་ཤང་པོ་ (sheedaà shāŋbo) h. of ཁ་ཐག་ཤང་པོ་.
ཞལ་ཐང་ (sheedaŋ) h. of ཐང་ཁ་.
ཞལ་ཐང་གི་གོང་གཤམ་ (sheedaŋgi koŋsham) brocade on which a thanka is attached.
ཞལ་ཐང་གི་བྲིས་བྱ་ (sheedaŋgi driija) style of painting a thanka.
ཞལ་ཐལ་ (sheetεε) sm. ཁ་ཐལ་.
ཞལ་ཐེག (sheedeg) h. of ཁག་ཐེག.
ཞལ་ཐོན་པོ་ (shee tõmbo) h. of ཁ་ཐོན་པོ་.
ཞལ་མཐུན་ (sheedün) h. of ཁ་མཐུན་.
ཞལ་དན་ (sheedεn) h. of ཁ་དན་.
ཞལ་དྲོ་བ་ (shee trobo) h. of ཁ་དྲོ་བ་.
ཞལ་གདན་ (sheedεn) h. of ཁ་གདན་.
ཞལ་གདངས་ (sheedaŋ) h. of ཁ་གདངས་.
ཞལ་གདམས་ (sheedam) sm. ཞལ་བཀོད་.
ཞལ་གདམས་བསླབ་བྱ་ (sheedam lɔ̄bja) an important teaching/ directive, a famous dictum.
ཞལ་བདག (sheedaà) monk in charge of monastery treasury, monastery treasurer.
ཞལ་མདངས་ (sheedaŋ) h. of བཞིན་མདངས་.
ཞལ་མདངས་རྒྱས་པོ་ (sheedaŋ gyεὲbo) h. of བཞིན་མདངས་རྒྱས་པོ་.
ཞལ་མདངས་ཡག་པོ་ (sheedaŋ yagbo) sm. ཞལ་མདངས་རྒྱས་པོ་.
ཞལ་མདོག (sheedɔɔ) h. of བཞིན་མདོག.
ཞལ་འདེབས་ (shendeb) contribution, donation; va.—འབུལ་; —རྒྱག to give a contribution/ donation; va.—བསྡུ་ to collect donations/ contributions; va.—སློང་ to beg or solicit donations/ contributions.
ཞལ་འདེབས་རོགས་སྐྱོར་ (shendeb rɔ̄ɔgyɔɔ) donation/ contribution and help; va.—བྱེད་ to donate/ contribute and help.
ཞལ་འདོན་ (shee dön) h. of ཁ་འདོན་.
ཞལ་དབས་བསགས་ (sheedəb sāà) h. of ཁ་དབས་.
ཞལ་བད་ (sheeda) h. of ཁ་བད་.
ཞལ་ནག་སྣུད་ (sheenaà düü) h. of ངོ་ནག་སྣུད་.
ཞལ་ནས་ (sheenε) verbally, orally, from the mouth (h.).
ཞལ་པ་མཁན་ (sheebagεn) plasterer.
ཞལ་པར་ (sheebaa) h. of ཁ་པར་.
ཞལ་པར་བཞེས་ (sheebaa sheè) h. of ཁ་པར་ལེན་.

ཞལ་པར་གསན་ (shɛɛbaa sēn) h. of ཁ་པར་ཉན་.
ཞལ་དཔར་ (shɛɛbaa) sm. ཞལ་པར་.
ཞལ་དཔོན་ (shɛɛbön) head plasterer.
ཞལ་སྒྲོ་ (shɛɛdro) inauguration of a temple, etc.
ཞལ་སྒྲོད་ (shɛɛdröö) h. of ཁ་སྒྲོད་.
ཞལ་ཕུད་ (shɛɛbüü) the first offering (h.); va.— འབུལ་ to offer the first (of anything).
ཞལ་ཕོར་ (shɛɛbɔɔ) h. of ཕོར་པ་.
ཞལ་ཕྱེ་ (shɛɛje) h. of ཁ་ཕྱེ་.
ཞལ་ཕྱོགས་ (shɛɛjɔ̀ɔ̀) h. of ཁ་ཕྱོགས་.
ཞལ་འཕངས་ (shɛɛ pāŋ) sm. ཁ་འཕངས་.
ཞལ་འཕེར་པོ་ (shɛɛ pērbo) h. of ཁ་འཕེར་པོ་.
ཞལ་བ་ (shɛɛwa) sm. ཞ་ལ་.
ཞལ་བབ་ (shɛɛbəb) h. of ཁ་བབ་.
ཞལ་བབ་ལྗིད་པོ་ (shɛɛbəb jiibu) h. of ཁ་བབ་ལྗིད་པོ་.
ཞལ་བྱང་ (shɛɛjaŋ) h. of ཁ་བྱང་.
ཞལ་བྲལ་ (shɛɛdrɛɛ) sm. ཁ་བྲལ་,1.
ཞལ་དབུགས་ (shɛɛ ūg) h. of དབུགས་.
ཞལ་དབུགས་ཧལ་ (shɛɛ ūùhɛɛ) h. of དབུགས་ཧལ་.
ཞལ་དབྱེ་ (shɛɛ yē) va. to light a butter lamp offering.
ཞལ་འབག (shɛmbaà) h. of འབག.
ཞལ་འབུག (shɛmbuù) sm. ཁ་གླགས་.
ཞལ་འབེལ་པོ་ (shɛɛ beebo) sm. ཁ་འབེལ་པོ་.
ཞལ་དབྱིབས་ (shɛɛyib) h. of གདོང་དབྱིབས་.
ཞལ་དབྱེ་ (shɛɛ yē) sm. ཞལ་འབྱེད་.
ཞལ་འབྱེད་ (shɛɛ jeè) h. of ཁ་འབྱེད་.
ཞལ་བད་ (shɛɛbɛè) 1. joking around. 2. boasting.
ཞལ་སྦུག་དོག་པོ་ (shɛɛbuù tɔgbo) h. of ཁ་སྦུག་དོག་པོ་.
ཞལ་སྦྱོར་ (shɛɛjɔɔ) sm. ཞལ་སྐྱིལ་.
ཞལ་མལ་ (shɛɛmɛɛ) h. of མལ་ལེ་.
ཞལ་མི་གསལ་བ་ (shɛɛ mi sēēwa) h. of ཁ་མི་གསལ་བ་.
ཞལ་མོ་ (shɛɛmo) laughter, laughing, smile (h.); va.—བཞེས་ to laugh, to smile; vi.—ཤོར་ to (burst into) laughter.
ཞལ་མོ་དྲོ་པོ་ (shɛɛmo trobo) h. of གད་མོ་དྲོ་པོ་.
ཞལ་མོ་ཤོར་པོ་ (shɛɛmo shɔ̄ɔbo) sm. གད་མོ་ཤོར་པོ་.
ཞལ་བཙན་པོ་ (shɛɛ dzēmbo) h. of ཁ་བཙན་པོ་.
ཞལ་བཙོག་པ་ (shɛɛ dzɔ̄gba) h. of ཁ་བཙོག་པ་.
ཞལ་རྩེད་ (shɛɛdze) h. of ཁ་རྩེད་.
ཞལ་རྩོད་ (shɛɛdzöö) h. of ཁ་རྩོད་.
ཞལ་ཚ་པོ་ (shɛɛ tsābo) h. of ཁ་ཚ་པོ་.
ཞལ་ཚས་ཚས་ (shɛɛ tsɛ̀ɛ̀dzɛɛ) h. of ཁ་ཚས་ཚས་.
ཞལ་ཚོགས་པོ་ (shɛɛ tsɔ̄gbo) h. of ཁ་ཚོགས་པོ་.
ཞལ་ཚོན་གཅོད་ (shɛɛ tsōnjöö) h. of ཁ་ཚོན་གཅོད་.
ཞལ་ཚོམ་ (shɛɛdzom) h. of ཡོག་ཚོམ་.
ཞལ་ཚོར་ (shɛɛ dzɔ̄ɔ) h. of ངོ་ཤེས་.
ཞལ་ཚོས་ (shɛɛ dzöö) h. of མཁུར་ཚོས་.
ཞལ་འཚོགས་པོ་ (shɛɛ tsɔ̄gba) h. of ཁ་ཚོགས་པོ་.
ཞལ་འཚོར་ (shɛɛ tsɔ̄ɔ) sm. ཞལ་ཚོར་.

ཞལ་ཛོར་པོ་ (shɛɛ dzɔrbo) sm. ཞལ་བཙོག་པ་.
ཞལ་འཛུམ་ (shɛɛ dzum) h. of ཁ་འཛུམ་.
ཞལ་འཛུམ་ཐུགས་དགྱེས་ (shɛɛdzum tūùgyeè) smiling and happy (h.).
ཞལ་འཛེམ་ (shɛɛ dzem) h. of ཁ་འཛེམ་.
ཞལ་འཛོམས་ (shɛɛ dzom) h. of ཁ་འཛོམས་.
ཞལ་རྫུན་ (shɛɛdzün) h. of ཁ་རྫུན་.
ཞལ་ཞལ་ (shɛɛshɛɛ) plastering; va.—བྱེད་ to plaster.
ཞལ་ཞལ་མཁན་ (shɛɛshɛɛñɛn) sm. ཞལ་བ་མཁན་.
ཞལ་ཞོལ་ (shɛɛshöö) sm. ཞལ་ལེ་ཞོལ་ལེ་.
ཞལ་བཞིན་ (shɛɛshin) h. of གདོང་.
ཞལ་བཞུགས་ (shɛɛshuù) h. of འཆོ་སྡོད་.
ཞལ་བཞེས་ (shɛɛ sheè) h. of ཁས་ལེན་.
ཞལ་བཞེས་ཕྱག་ལེན་ (shɛɛsheè cāàlen) h. of ཁ་བཤད་ལག་ལེན་.
ཞལ་བཞེས་བཟང་ཐོབ་ (shɛɛsheè saŋdob) shung. vi. to obtain sb.'s word, to get a favorable promise or assurance ¶ ཁོང་གི་ང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་ཐོབ་བྱུང་ (We) got an assurance (from him) that he would support us.
ཞལ་ཟག་ (shɛɛsaà) h. of ཁ་ཟག.
ཞལ་ཟས་ (shɛɛsɛɛ) 1. h. of ཁ་ཟས་. 2. food for gods, torma ¶ ཞལ་ཟས་ཁྱིས་ཁྱེར་ཀྱང་འཛུམ་ཤིག་ཤིག ལྷ་ཁང་མེས་འཚིགས་ཀྱང་འཛུམ་ཤིག་ཤིག (shɛɛsɛè kyii kyērgyaŋ dzum shiishii lhāgaŋ meè tsiigyaŋ dzum shiishii) not paying attention to what is going on around one whatever happens [Lit. smiling when the dog takes the torma, smiling when the temple burns down].
ཞལ་གཟིགས་ (shɛɛ sii) 1. va. to face a direction ¶ ཞལ་ཤར་ལ་གཟིགས་ནས་ Having faced east. 2. vi. to have a deity manifest itself ¶ བླ་མ་དེ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས་པ་རེད་ Manjusri manifested himself to the lama.
ཞལ་གཟེར་པོ་ (shɛɛ serbo) h. of ཁ་གཟེར་པོ་.
ཞལ་བཟེད་ (shɛɛseè) h. of ཁ་གཟེད་.
ཞལ་བཟོ་སྐྱེ་འབྲས་ (shɛɛso gyēndrɛɛ) h. of ཁ་བཟོ་སྐྱེ་འབྲས་.
ཞལ་བཟོ་དོད་པོ་ (shɛɛso töobo) sm. ཁ་བཟོ་འཕེར་པོ་.
ཞལ་བཟོ་འཕེར་པོ་ (shɛɛso pērbo) h. of ཁ་བཟོ་འཕེར་པོ་.
ཞལ་ཡ་ (shɛɛya) h. of ཁ་ཡ་.
ཞལ་ཡང་པོ་ (shɛɛ yaŋbo) h. of ཁ་ཡང་པོ་.
ཞལ་ཡམ་ (shɛɛyam) sm. ཞལ་བད་.
ཞལ་གཡོགས་ (shɛɛyɔɔ) h. of ཁ་གཡོགས་.
ཞལ་ར་ (shɛɛra) h. of སྨ་ར་.
ཞལ་རས་ (shɛɛrɛè) h. of གདོང་.
ཞལ་རས་གཉེར་མ་ (shɛɛrɛè ñērma) h. of གདོང་གི་གཉེར་མ་.
ཞལ་རས་ནག་པོ་ (shɛɛrɛè nagbo) h. of གདོང་ནག་པོ་.

ཞལ་རུབ་ (shɛɛrub) h. of ཁ་རུབ་.
ཞལ་རོག (shɛɛrɔɔ) h. of ཁ་རོག.
ཞལ་ལ་ (shɛɛla) sm. ཞ་ལ་.
ཞལ་ལ་ཉན་ (shɛɛla ñɛn) h. of ཁ་ལ་ཉན་.
ཞལ་ལ་ཉན་པོ་ (shɛɛla ñɛmbo) obedient (h.).
ཞལ་ལག (shɛɛlaà) h. of ཁ་ལག.
ཞལ་ལག་གྱག (shɛɛlaà gyaà) h. of ཁ་ལག་འདྲེན་.
ཞལ་ལག་མཆོད་ (shɛɛlaà cöö) h. of ཁ་ལག་ཟ་.
ཞལ་ལག་འབུལ་ (shɛɛlaà büü) sm. ཞལ་ལག་གྱག.
ཞལ་ལག་བཞེས་ (shɛɛlaà sheè) sm. ཞལ་ལག་མཆོད་.
ཞལ་ལན་སློག (shɛɛlɛn lɔ̀ɔ) h. of ཁ་ལན་སློག.
ཞལ་ལས་ (shɛɛlɛè) h. of ཁ་ལས་.
ཞལ་ལུ་ (shɛɛlu) bowl, pot (h.).
ཞལ་ལུང་ (shɛɛluŋ) oral instructions/ teachings (h.).
ཞལ་ལུད་ (shɛɛlüü) h. of ལུད་པ་.
ཞལ་ལེ་ (shɛɛle) h. of ཁ་ལེ་.
ཞལ་ལེ་ཞོལ་ལེ་ (shɛɛle shööle) 1. untidy. 2. wearing dresses very low.
ཞལ་ཤུ་སྐྱོན་ (shɛɛshu gyön) h. of ཤུ་རྒྱུག.
ཞལ་ཤེལ་ (shɛɛshee) h. of ཤེལ་སྒོ་.
ཞལ་ཤེས་ (shɛɛsheè) oral teachings.
ཞལ་ཤོབ་ (shɛɛshob) h. of ཀ་རེ་.
ཞལ་ཤོར་ (shɛɛshɔɔ) h. of ཁ་ཤོར་.
ཞལ་གཤིས་འགྱུར་ (shɛɛshii gyur) h. of གདོང་གཤིས་འགྱུར་.
ཞལ་བཤུས་ (shɛɛshüü) h. of ངོ་བཤུས་.
ཞལ་སློབ་ (shɛɛlob) h. of སློབ་མ་.
ཞལ་གསང་ཐུགས་དྲང་ (shɛɛsan tūgdraŋ) straightforward and honest (h.).
ཞལ་གསང་ (shɛɛsaŋ) h. of ཁ་གསང་.
ཞལ་གསང་པོ་ (shɛɛ sāŋbo) h. of ཁ་གསང་པོ་.
ཞལ་གསལ་འཁོད་ (shɛɛsɛɛ köö) shung. written/ stated clearly ¶ ཞུ་ཡིག་འགོ་མཆན་དུ་གཞིས་ཀའི་ཁ་འཛིན་མུ་མཐུད་འཛིན་གནས་སོང་བ་ཞལ་གསལ་འཁོད་ It was written clearly in the notation made on the report that we can take the possession of the estate (and keep it) continuously.
ཞལ་གསུང་ (shɛɛsuŋ) talk, conversation (h.).
ཞལ་གསེར་ (shɛɛser) liquid gold used for gilding the faces of icons and statues (h.).
ཞལ་གསོ་ (shɛɛ sō) va. to replenish sth. (h.).
ཞལ་བསིལ་ (shɛɛ sii) h. of གདོང་འཁྲུད་.
ཞལ་བསྒྲོ་ (shɛɛ sō) va. to consecrate a icon/ statue, etc.
ཞི་ (shi) 1. abbr. of ཞི་བ་. 2. vi. to calm down, to be pacified, to decrease/ diminish (e.g., anger.) ¶ ཁོའི་ཁོང་ཁྲོ་ཞི་བ་དང་ As soon as his anger was pacified.
ཞི་ཀྭ་ (shigwa) ch. watermelon.
ཞི་ཀུང་ (shiguŋ) Saigon.

ཞི་བསྒྱུར་དྲག་ཞུགས་ (shigyur tragshuù) renouncing peace and advocating violence/ war.

ཞི་གྲོས་ (shidröö) peace talks ¶ རྒྱ་བོད་དབར་ཞི་གྲོས་བྱུང་བ་རེད་ China and Tibet had peace talks.

ཞི་འགུག་བདེ་འགོད་ (shiguù degöö) peacefully summoning people and settling sth.

ཞི་འགྲིག་ལྷན་ཚོགས་ (shidrig lhendzɔɔ) peace conference.

ཞི་སྐོལ་ (shigöö) 1. peace protest. 2. abbr. of ཞི་བའི་སྐོལ་སྡངས་.

ཞི་ཙུན་ (shijün) ch. bacteria.

ཞི་ཆས་ (shijɛɛ̀) civilian clothes ¶ དམག་དཔོན་ཚོ་ཞི་ཆས་སླས་ནས་ཕེབས་འདུག The military leaders came in civilian clothes.

ཞི་ཆིངས་ (shijiŋ) peace treaty.

ཞི་ཚོས་ (shijöö) gentle/ peaceful manner.

ཞི་འཇགས་ (shijaà) quelling, calming, pacifying; va.—གཏོང་ to calm, to pacify, to quell, to suppress, to put down ¶ ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུགས་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་ནས་ Having calmed the rebellion.

ཞི་འཇམ་ (shinjam) peaceful, gentle ¶ ཞི་འཇམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅིངས་བཀྲོལ་བཏང་བ་རེད་ (They) liberated (it) peacefully.

ཞི་ཐབས་ (shidəb) peaceful means/ methods.

ཞི་མཐུན་ (shidün) peace.

ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ (shidün ñāmnɛɛ̀) peaceful coexistence.

ཞི་མཐུན་གྱི་ཆིངས་ (shidün jijiŋ) peace treaty.

ཞི་མཐུན་ཕུག་རོན་ (shidün pūgrön) peace dove.

ཞི་འཐབ་ (shindəb) a nonviolent/ peaceful struggle.

ཞི་དུལ་ (shidüü) gentle, peaceful, well-behaved.

ཞི་དུལ་གུས་ལུགས་ལྡན་པ་ (shidüü güülüù dɛmba) gentle/ peaceful and respectful.

ཞི་དུལ་ཅན་ (shidüüjɛn) gentle, peaceful.

ཞི་དུལ་པོ་ (shi düübu) mild tempered, tolerant, patient.

ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ (shidüü pagyöö) gentle and humble.

ཞི་དོར་དྲག་ཞུགས་ (shidɔɔ trəgshuù) sm. ཞི་བསྒྱུར་དྲག་ཞུགས་.

ཞི་དྲག (shidraà) civil and military, peaceful and violent/ militant ¶ ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་ Civil and military officials.

ཞི་དྲག་གཉིས་འཛོན་ (shidraà ñiijön) capable in war and peace or in civil and military affairs.

ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་ (shidraà bünrii) civil and military officials.

ཞི་བདེ་ (shide) peace.

ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (shide gyadzo cēmbo) Pacific Ocean.

ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ (shide ñāmnɛɛ̀) peaceful coexistence ¶ ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལྔ་པོ་ The five principles of peaceful coexistence.

ཞི་བདེ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ (shide nāmkɛ gyɛɛgəbgi lɛngüü) the Taiping Heavenly Kingdom Movement (1851-1864).

ཞི་བདེ་ཡུན་བརྟན་ (shide yündɛn) lasting/ enduring peace.

ཞི་བདེ་ཡུན་གནས་ (shide yünnɛɛ̀) sm. ཞི་བདེ་ཡུན་བརྟན་.

ཞི་བདེ་རང་དབང་ (shide raŋwaŋ) peace and freedom.

ཞི་བདེ་རུ་ཁག (shide rugaà) Peace Corps (U.S.A.).

ཞི་བདེ་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཁང་ (shide lɛɛ̀gyoŋ lhɛ̄ngaŋ) committee for the defense of peace.

ཞི་བདེ་སྲུང་སྐྱོབ་ (shide sūŋgyob) defending/ safeguarding peace.

ཞི་བདེ་ལྷ་རྒྱལ་ (shide lhāgyɛɛ) sm. ཞི་བདེ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལས་འགུལ་.

ཞི་བདེ་ལྷ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་ (shide lhāgyɛɛ lɛngüü) sm. ཞི་བདེ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལས་འགུལ་.

ཞི་བདེའི་ཕྱི་འབྲེལ་ (shidee cïndree) peaceful diplomacy/ foreign relations.

ཞི་བདེའི་མི་སྣ་ (shidee minə) pacifist, peace partisan.

ཞི་བདེའི་རིང་ལུགས་ (shidee riŋluù) pacifism.

ཞི་བདེའི་ལས་འགན་ (shidee lɛngɛn) peaceful mission/ task.

ཞི་བདེར་དགའ་བ་ (shider gawa) peace loving ¶ ཞི་བདེར་དགའ་བའི་མི་དམངས་ Peace loving people.

ཞི་འདུལ་པོ་ (shi düübu) person who is learned as well as amiable.

ཞི་གནས་ (shinɛɛ̀) peaceful place, peaceful.

ཞི་གནས་ལྷིང་འཇགས་ (shinɛɛ̀ lhïŋjaà) calm, peaceful, tranquil, serene.

ཞི་པན་ཡ་ (shibɛnya) Spain.

ཞི་དཔོན་ (shibün) shung. civil officials.

ཞི་བ་ (shiwə) 1. peaceful. 2. civil, nonmilitary.

ཞི་བ་འཚོ་ (shibədzo) name of a famous pandit from India (Shantarakshita).

ཞི་བ་ལྷ་ (shibəlha) 1. name of a famous pandit from India (Shantideva). 2. name of a lama in Chamdo.

ཞི་བའི་འགྲན་བསྡུར་ (shiwɛ trɛnduu) peaceful competition.

ཞི་བའི་སྐོལ་སྡངས་ (shiwɛ göödaŋ) peaceful offensive.

ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོ་ (shiwɛ gyadzo) Pacific Ocean.

ཞི་བའི་དངས་བླང་དཔུང་སྡེ་ (shiwɛ taŋlaŋ būŋde) Peace Corps.

ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་ (shiwɛ jïŋdröö) peace liberation.

ཞི་བའི་མཐུན་སྣེ་གཏུགས་ (shiwɛ tünne dūù) va. to make a peaceful settlement, to settle peacefully through someone's good offices.

ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག (shiwɛ jinseg) a peaceful rite of exorcism.

ཞི་བའི་ཚིག (shiwɛ tsïi) calm, peaceful words.

ཞི་བའི་རིམ་འགྱུར་ (shiwɛ rimgyur) peaceful evolution.

ཞི་བར་བྱེད་ (shiwar cee) va. to quell, to pacify, to subdue, to put down.

ཞི་དབྱི་སྨན་པ་ (shiye memba) tib. ch. western doctor.

ཞི་དབྱིངས་སུ་མནལ་ (shijiŋsu nɛɛ) sm. དགོངས་པ་ཞི་བར་གཤེགས་.

ཞི་མ་ཁྲོ་ (shima trō) half-peaceful, half-wrathful (usu. with respect to deities).

ཞི་མི་ (shimi) cat.

ཞི་མི་གཉིད་ལ་འཁོར་ཡང་བསམ་རྒྱུ་ཙི་གུ (shimi ñiilə kɔɔyaŋ səmgyu dzïgu) absorbed/ obsessed with sth. [Lit. even when the cats sleeps, all it thinks about is mice].

ཞི་མི་གཉིད་ལ་ཤོར་ན་བསམ་རྒྱུ་ཙི་ཙི་ལས་མི་འདུག (shimi ñiilə shɔɔna səmgyu dzïdzilɛ minduù) sm. ཞི་མི་གཉིད་ལ་འཁོར་ཡང་བསམ་རྒྱུ་ཙི་གུ.

ཞི་མིས་འཕུར་བཞིན་པའི་བྱིའུར་ལྟོགས་བླ་བྱེད་པ་ (shimi pūrshimbɛ ciwur dōgla cɛɛ̀ba) sm. ཞི་མི་གཉིད་ལ་འཁོར་ཡང་བསམ་རྒྱུ་ཙི་གུ.

ཞི་མི་ལིང་མའོ་ (shimi liŋmao) tib. ch. civet (cat).

ཞི་མིའི་གཞུག་གུ་ (shimii shuggu) cattail.

ཞི་མོ་ (shimu) sm. བུ་མོ་.

ཞི་མོལ་ (shimüü) peace talks; va.—བྱེད་ to hold peace talks.

ཞི་མོལ་གྲོས་མཐུན་ (shimüü trōödün) sm. ཞི་མོལ་.

ཞི་སྨན་ (shimɛn) tranquilizer, sleeping pill.

ཞི་ཚོགས་ (shidzɔɔ) peace conference.

ཞི་ཞིང་དལ་བ་ (shishiŋ tɛɛwa) sm. ཞི་དུལ་.

ཞི་ཡའོ་སྨན་རིགས་ (shiyao mɛnrii ch.tib. Western/ allopathic medicine.

ཞི་ལ་ (shila) Greece.

ཞི་ལུ་ (shilu) boy.

ཞི་ལམ་ (shilam) nonviolence/ peaceful path.

ཞི་སྲུང་ (shisuŋ) protecting/ defending/ maintaining/ keeping the peace ¶ ཞི་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ Peace keeping force.

ཞི་ཧུང་ཧྲི་ (shi hūŋhri) ch. tomato.

ཞི་ལྷིང་ (shilhiŋ) peace and tranquillity.

ཞི་ལྷོད་ (shilhöö) 1. softening, easing, toning down, relaxing, lessening; va.—དུ་གཏོང་; vi.—དུ་འགྲོ་ to get softened/ eased/ toned down/ relaxed/ lessened ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཟིང་འཚུབ་གནས་ཚུལ་ཞི་ལྷོད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ The easing of international tensions. 2. calm, peaceful, gentle, mild, moderate.

ཞི་ཨན་ (shian) Xi'an.

ཞི་ཨན་དུས་འགྱུར་ (shian tüùgyur) the Xi'an Incident (1936).

ཞིག (shii) 1. in one, at one, a ¶ མི་ཞིག་དང་རྟ་ཞིག A man and a horse. 2. p. of འཇིག. 3. vi. to become unfastened ¶ མདུད་པ་ཞིག་བཞག The knot has become unfastened.

ཞིག་ཏུ་ (shigdu) 1. at/ in/ to one, to a ¶ ཁོང་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་རེད་ He is in a monastery. 2. as one/ a ¶ གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཆེ་པོ་ཞིག་ཏུ་རྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ They consider this a large city.

ཞིག་པོ་ (shigbu) sm. ཞིག་རོ་.

ཞིག་རལ་ (shigrεε) ruined, demolished ¶ དེ་རིང་ང་ཚོ་ཁང་པ་ཞིག་རལ་གཏོང་བཏབ་ར་འགྲོ་དགོས་ Today we have to go to demolish the old house.

ཞིག་རོ་ (shigro) a ruin/ demolished (building).

ཞིག་ལ་ (shiglə) Greece.

ཞིག་ཤུལ་ (shigshüü) ruins, remains.

ཞིག་གསོ་ (shigso) maintaining, restoring, repairing; va.—བྱེད་ to do maintenance work, to repair, to restore ¶ གནམ་གྲུ་གཅིག་ཞིག་གསོ་བྱས་ཚར་ནས་ After completing the repair work on the airplane.

ཞིག་གསོ་ཁང་ (shigsogaŋ) repair workshop/ factory/ plant.

ཞིག་གསོ་འཛིན་སྐྲས་ (shigso dzindrεὲ) maintenance work.

ཞིག་གསོ་བཟོ་གྲྭ (shigso sodra) repair factory/ plant.

ཞིང་ (shiŋ) 1. conjunctive particle for adjectives and verbs ¶ འདི་གོང་ཁེ་ཞིང་སྤུས་ཀ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This is cheap and good quality. ¶ ཁོས་ཚ་ལག་འཚོང་ཞིང་མོས་ནང་དུ་བསྡད་པ་རེད་ He did business and she stayed at home. 2. field ¶ འབྲས་ཞིང་ Rice field. 3. farmer ¶ བཟོ་ཞིང་ Workers and farmers.

ཞིང་སྐལ་ (shiŋgεε) one's share of fields.

ཞིང་བསྒྱུར་ནགས་གཉེར་ (shiŋgyur nagñer) giving up farming and adopting forestry.

ཞིང་བསྒྱུར་ཕྱུགས་སྐྱེལ་ (shiŋgyur cūgbel) giving up farming for animal husbandry.

ཞིང་བསྒྱུར་ཚོང་གཉེར་ (shiŋgyur tsōŋñer) giving up farming for trading/ business.

ཞིང་ཁ་ (shiŋgə) agricultural field; va.—བཟོ་ to make a field (newly); va.—རྨོ་ to plow a field.

ཞིང་ཁ་ཆུ་མ་ (shiŋgə cūmə) fields that can be irrigated.

ཞིང་ཁ་ཐ་གོག (shiŋgə tāgɔɔ̀) an uncultivated/ waste field.

ཞིང་ཁ་བདག་གཉེར་ (shiŋgə dagñer) managing an agricultural field.

ཞིང་ཁ་སེར་ལངས་ (shiŋgə sērlaŋ) after watering a field the earth cracks (indicating that the field is ready to be plowed).

ཞིང་ཁ་གསར་པར་སློལ་ (shiŋgə sārba bōò) sm. ཞིང་ཁ་བཟོ་.

ཞིང་ཁང་ (shiŋgaŋ) a house in the midst of agricultural fields.

ཞིང་ཁམས་ (shiŋgam) 1. planet. 2. realm, place.

ཞིང་ཁའི་ཆུ་བེད་ (shiŋgε cūbeè) irrigation for farming.

ཞིང་ཁའི་རྣང་མ་ (shiŋgε nāŋma) sm. ཞིང་གི་རྣང་མ་.

ཞིང་ཁའི་མུ་ (shiŋgε mu) sm. ཞིང་མུ་.

ཞིང་ཁའི་མུ་ཁ་ (shiŋgε mugə) the edges of a field.

ཞིང་ཁའི་ལས་ཀ་ (shiŋgε lεὲga) farming, agriculture.

ཞིང་ཁྲལ་ (shiŋdrεε) agricultural tax.

ཞིང་ག (shiŋga) sm. ཞིང་ཁ་.

ཞིང་གི་ཐ་གྲུ་ (shiŋgi tədru) area/ size of a field.

ཞིང་གི་ཐོག་ཤས་ (shiŋgi tɔ̄gshεὲ) a portion of the first yield of grain that is given as a tax (in tt.).

ཞིང་གི་རྣང་མ་ (shiŋgi nāŋma) the bunds surrounding fields.

ཞིང་ཁུལ་ (shiŋgüü) agricultural area.

ཞིང་གྲོང (shiŋdroŋ) field and village; farmers and townsfolk.

ཞིང་གླ་ (shiŋla) 1. rent/ lease fee for agricultural land.

ཞིང་གླ་པ་ (shiŋ lāba) sm. ཞིང་པ་གླ་པ་.

ཞིང་བགེགས་ (shiŋgeg) disasters (usu. natural) that occur in agricultural fields.

ཞིང་འགན་གཙང་ལམ་ལུགས་ (shiŋ gεndzaŋ ləmluù) the agricultural responsibility system (implemented in post 1978 China).

ཞིང་རྒོད་ (shiŋgöò) wild/ uncultivated land.

ཞིང་ངན་ (shiŋŋεn) poor land, low-yield land.

ཞིང་ཅང་ (shiŋjaŋ) Xinjiang (Province).

ཞིང་ཆས་ (shiŋjεὲ) agricultural implements, farmer's tools.

ཞིང་ཆས་བཅོས་བསྒྱུར་ (shiŋjεὲ jüùgyur) improvement/ reform of agricultural implements.

ཞིང་ཆས་ཆུང་རིགས་ (shiŋjεὲ cūŋriì) small size/ scale farming tools.

ཞིང་ཆས་གསོ་སྐྱུན་བཟོ་ཁང་ (shiŋjεὲ sōdrün sogaŋ) farm implements repair plant.

ཞིང་ཆས་བཟོ་གྲྭ (shiŋjεὲ sōdra) farm implements factory.

ཞིང་ཆུ་ (shiŋju) irrigation (for agricultural fields); va.—འདྲེན་; —གཏོང་ to irrigate.

ཞིང་ཆུ་གཏོར་འགྲེམ་ (shiŋju dɔ̄ndrem) irrigation by a sprinkling system.

ཞིང་ཆུ་འདྲེན་འདྲུད་ (shiŋju drenbüù) irrigation operations.

ཞིང་ཆུ་མ་ (shiŋjumə) sm. ཞིང་ཁ་ཆུ་མ་.

ཞིང་ཆེན་ (shiŋjen) 1. province. 2. large field/ farm.

ཞིང་ཆེན་གྱི་ལྟེ་གནས་ (shiŋjengi dēnεὲ) provincial capital.

ཞིང་ཆེན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (shiŋjen ūyün lhēngaŋ) tib. ch. Provincial Party Committee.

ཞིང་མཆོག (shiŋjɔɔ̀) 1. the best/ most excellent area or place. 2. the highest realm.

ཞིང་བརྗེ་ (shiŋ je) vi. to die.

ཞིང་བཏབ་ (shiŋ dəb) p. of ཞིང་འདེབས་.

ཞིང་གཉའ་ (shiŋña) edge of a field.

ཞིང་གཉེར་ (shiŋñer) field manager/ steward.

ཞིང་ཐ་ཆད་ (shiŋ tājεὲ) the most inferior type of agricultural field.

ཞིང་ཐང་ (shiŋdaŋ) sm. ཞིང་ར་.

ཞིང་ཐོན་ (shiŋdön) abbr. of ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་.

ཞིང་ཐོན་དངོས་ཟས་ (shiŋdön ŋöòdzεὲ) agricultural products.

ཞིང་དུ་གཤེགས་ (shiŋdu shēg) vi. to die (h.).

ཞིང་དུད་ (shiŋdüù) agricultural/ peasant household.

ཞིང་དོར་ (shiŋdɔɔ) the amount of land that can be plowed in one day.

ཞིང་དྲོད་མོ་ (shiŋ tröòma) fertile land/ fields.

ཞིང་བདག (shiŋdaà) agricultural landlord, landowner.

ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་ (shiŋdaà trεεrim) agricultural landlord class.

ཞིང་བདག་གཉིས་པ་ (shiŋdaà ñiìbə) sublandlord, landlord of a landlord.

ཞིང་བདག་གཤེད་མ་ (shiŋdaà shēgma) despotic landlord.

ཞི་འདེབས་ (shiŋ deb) va. to plant, to cultivate, to sow ¶ དཔྱིད་ཀ་སོ་ནམ་པ་ཚོས་ཞིང་འདེབས་དུས་ In the spring, when the farmers plant the fields.

ཞིང་སྡེ་ (shiŋde) village, rural town.

ཞིང་ནགས་ (shiŋnaà) agriculture and forestry ¶ ཞིང་ནགས་ཚན་རིག Agriculture and forestry science.

ཞིང་ནགས་པུའུ་ (shiŋnaà bū) tib. ch. ministry of agriculture and forestry.

ཞིང་ནགས་ཕྱུགས་གསུམ་ (shiŋnaà cūgsum) the three: farming, forestry and animal husbandry.

ཞིང་ནགས་ཕྱུགས་ཞོར་ཉ་ (shiŋnaà cūgshɔɔ ña) farming, forestry, animal husbandry, sideline work and fishery.

ཞིང་ནགས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ས་ཚིགས་ (shiŋnaà tsēnriì lagdzεε sədziì) agricultural and forestry technology station.

ཞིང་ནགས་ལག་རྩལ་ས་བོན་ཁྱབ་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (shiŋnaà lagdzεε nābön kyəbbel sədziì) agricultural seed extension station.

ཞིང་ནགས་ལས་རིགས་ (shiŋnaà lεὲriì) agriculture and

forestry professions.

ཞིང་པ་ (shiŋbə) farmer, peasant.

ཞིང་པ་ཕྱུག་པོ་ (shiŋbə cūgbu) rich peasant.

ཞིང་པ་བོགས་ལེན་པ་ (shiŋbə bɔ̄ɔ̀lemba) farmer holding leased land, tenant farmer.

ཞིང་པ་བྲན་གཡོག (shiŋbə trɛnyɔɔ̀) sm. ཞིང་བྲན་.

ཞིང་པ་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་ (shiŋbə trɛnyɔɔ̀ dagbo) sm. ཞིང་བྲན་བདག་པོ་.

ཞིང་པ་དབུལ་པོ་ (shiŋbə üübu) poor peasant/ farmers.

ཞིང་པ་འབྲིང་པ་ (shiŋbə driŋbə) sm. ཞིང་འབྲིང་.

ཞིང་པ་ཚེ་གཡོག (shiŋbə tsēyɔɔ̀) sm. ཞིང་བྲན་.

ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ལུད་ (shiŋbɛ kyīmlüü) house manure (used on fields).

ཞིང་པའི་མཐུན་ཚོགས་ (shiŋbɛ tündzɔɔ̀) peasant association.

ཞིང་པའི་དུད་ཚང་ (shiŋbɛ tüüdzaŋ) peasant household.

ཞིང་པའི་ཚོགས་ (shiŋbɛ tsɔɔ̀) sm. ཞིང་ཚོགས་.

ཞིང་པའི་ངོས་ལངས་ (shiŋbɛ wöölaŋ) peasant's revolt/ insurrection.

ཞིང་པའི་གསར་བརྗེ་ (shiŋbɛ sārje) peasant's revolution.

ཞིང་པའི་གྱེན་ལོག (shiŋbɛ gyenlɔɔ̀) farmer or peasant revolt/ insurrection.

ཞིང་པའི་ལྷན་ཚོགས་ (shiŋbɛ lhēndzɔɔ̀) farmer/ peasant association.

ཞིང་དཔོན་ (shiŋbün) an official in charge of fields.

ཞིང་སྦྲོད་འཁྱིག་ཤོག་སྲབ་པོ་ (shiŋjöö gyigshoò drābbu) thin polyurethance plastic sheets used on fields.

ཞིང་ཕེབས་དམ་པ་ (shiŋpeb tamba) the deceased, the late.

ཞིང་ཕྱུག (shiŋcuù) rich farmers/ peasants.

ཞིང་ཕྱུགས་ (shiŋcuù) agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱུགས་ཆུ་བེད་ཅུའུ་ (shiŋcuù cūbeè jū) tib. ch. bureau of agriculture, animal husbandry and water conservancy.

ཞིང་ཕྱུགས་ཉ་ལས་པུའུ་ (shiŋcuù ñalɛɛ̀ bū) tib. ch. ministry of agriculture, animal husbandry and fisheries.

ཞིང་ཕྱུགས་མཉམ་སྦྱིལ་ (shiŋcuù ñāmbee) agropastoralist.

ཞིང་ཕྱུགས་ནགས་ཆུ་གཞུང་ལས་ཁང་ (shiŋcuù nagju shuŋlɛɛ̀gaŋ) office of agriculture, animal husbandry, forestry and water resources.

ཞིང་ཕྱུགས་པུའུ་ (shiŋcuù bū) tib. ch. ministry of agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱུགས་ཚན་རིག (shiŋcuù tsɛnrii) agricultural and animal husbandry sciences.

ཞིང་ཕྱུགས་ཟུང་སྦྲེལ་ (shiŋcuù suŋdree) sm. ཞིང་ཕྱུགས་ཟུང་འབྲེལ་.

ཞིང་ཕྱུགས་ཟུང་འབྲེལ་ (shiŋcuù suŋdree) agropastoralism, the subsistence type that combines agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱུགས་དོ་དམ་ཅུའུ་ (shiŋcuù todam jū) tib. ch. bureau of agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱུགས་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ (shiŋ cūglɛɛ̀ trüüjɛɛ̀) farming and animal husbandry machinery/ mechanical equipment.

ཞིང་ཕྱེད་སློབ་གྲྭ་ (shiŋjeè lōbdra) school of agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱེད་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (shiŋjeè lōbdra) college of agriculture and animal husbandry.

ཞིང་ཕྱེད་སློབ་ཕྱེད་ (shiŋjeè lōbjeè) part farming and part studying.

ཞིང་འཕྲུལ་ (shiŋdrüü) sm. ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་.

ཞིང་འཕྲུལ་མཁོ་སྒྲོད་ཀུང་སི་ (shiŋdrüü kōdrüü gūŋsi) tib. ch. agricultural machinery supply company.

ཞིང་འཕྲུལ་ཆུ་གློག་ཅུའུ་ (shiŋdrüü cūloò jū) tib. ch. bureau of agricultural machinery and water conservancy.

ཞིང་འཕྲུལ་ཉོ་སྒྲུབ་ས་ཚིགས་ (shiŋdrüü ñodrub sədzii) tib. ch. agricultural machinery purchasing station.

ཞིང་འཕྲུལ་དོ་དམ་ཁྲུའུ་ (shiŋdrüü todam trū) tib. ch. agricultural machinery management office.

ཞིང་བུན་ (shiŋbün) agricultural loan.

ཞིང་བོགས་ (shiŋbɔɔ̀) lease/ rental fee for agricultural land; va.—ལེན་ to lease/ rent agricultural land.

ཞིང་བྲན་ (shiŋdrɛn) agricultural serf.

ཞིང་བྲན་བདག་པོ་ (shiŋdrɛn dagbo) serf owner, serf lord.

ཞིང་བྲན་ཕྱུག་པོ་ (shiŋdrɛn cügbo) rich serf.

ཞིང་བྲན་དབུལ་པོ་ (shiŋdrɛn üübu) poor serf.

ཞིང་བྲན་འབྲིང་རིམ་ (shiŋdrɛn driŋrim) middle serf.

ཞིང་བྲན་ངོས་ལངས་ (shiŋdrɛn wöölaŋ) serf revolt.

ཞིང་བྲན་རིང་ལུགས་ (shiŋdrɛn riŋluù) sm. ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་.

ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ (shiŋdrɛn ləmluù) serf system, agricultural serfdom, feudal system.

ཞིང་དབུལ་ (shiŋüü) abbr. of ཞིང་པ་དབུལ་པོ་.

ཞིང་དབུལ་ཞིང་འབྲིང་འོག་མ་ (shiŋüü shiŋdriŋ wɔ̄ɔ̀ma) poor peasants and lower middle peasants.

ཞིང་འབངས་ (shiŋbaŋ) farmers, peasants.

ཞིང་འབུ་ (shiŋbu) agricultural insects.

ཞིང་འབྲིང་ (shiŋdriŋ) middle peasant/ farmer.

ཞིང་འབྲིང་གོང་མ་ (shiŋdriŋ koŋma) upper-middle peasant/ farmer.

ཞིང་འབྲིང་ཕྱུག་པོ་ (shiŋdriŋ cūgbu) rich middle peasant.

ཞིང་འབྲིང་འོག་མ་ (shiŋdriŋ wɔ̄ɔ̀ma) lower-middle peasant.

ཞིང་མིག (shiŋmii) quantity/ amount of fields.

ཞིང་འབྲོག (shiŋdrɔɔ̀) farmers and nomads.

ཞིང་རྨོ་ (shiŋ mō) va. to plow a field.

ཞིང་རྨོ་རུ་ཁག (shiŋmo rugaà) planting brigade.

ཞིང་རྨོ་ཡུར་རྒྱག (shiŋmo yurgyaà) plowing and weeding.

ཞིང་སྨན་ (shiŋmɛn) agricultural insecticides/ pesticides ¶ ཡུལ་གྱི་ཞིང་སྨན་ Indigenous insecticides/ pesticides.

ཞིང་རྩལ་པ་ (shiŋdzɛɛba) sm. ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་པ་.

ཞིང་ཚན་ (shiŋdzɛn) sm. ཞིང་མིག.

ཞིང་ཚིགས་ (shiŋdzii) sm. ཞིང་མཚམས་.

ཞིང་ཚོགས་ (shiŋdzɔɔ̀) peasant association.

ཞིང་མཚམས་ (shiŋdzam) the border/ boundary of a field.

ཞིང་རྫས་ (shiŋdzɛɛ̀) agricultural products.

ཞིང་ཞོར་ (shiŋshɔɔ) 1. agricultural sideline (work/ products) ¶ ཞིང་ཞོར་ཐོན་རྫས་ Agricultural sideline products. 2. agricultural and sideline work.

ཞིང་བཟང་ (shiŋsaŋ) rich agricultural fields.

ཞིང་བཟོ་ཚོང་གསུམ་ (shiŋso tsōŋsum) the three: farmers, workers and traders.

ཞིང་ཡན་ (shiŋyɛn) uncultivated/ ruined/ waste fields.

ཞིང་ཡུར་ (shiŋyur) canal/ irrigation ditch in agricultural fields.

ཞིང་ཡོད་དབང་ཆ་ (shiŋyöö wāŋja) the right to own fields.

ཞིང་གཡོག (shiŋyɔɔ̀) sm. ཞིང་བྲན་.

ཞིང་གཡོག་བདག་པོ་ (shiŋyɔɔ̀ dagbo) sm. ཞིང་བྲན་བདག་པོ་.

ཞིང་གཡོག་ལམ་ལུགས་ (shiŋyɔɔ̀ ləmluù) sm. ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་.

ཞིང་ར་ (shiŋrə) state farm.

ཞིང་རིན་ (shiŋrin) price/ value of a field.

ཞིང་རེངས་ (shiŋreŋ) disused/ abandoned land; vi.—ལུས་ to fall into disuse (farmland).

ཞིང་རོལ་ (shiŋrüü) furrow.

ཞིང་ལ་སྔ་ཆུ་གཏོང་ (shiŋla ŋəju dōŋ) va. to do the first watering of agricultural fields.

ཞིང་ལས་ (shiŋlɛɛ̀) agriculture, farming; va.—བྱེད་ to farm, to do agricultural work.

ཞིང་ལས་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་ (shiŋlɛɛ̀gi tābjɔɔ̀) agricultural front.

ཞིང་ལས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་ (shiŋlɛɛ̀gi jēdrɛɛ) agricultural tax.

ཞིང་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བསྒྱུར་བཀོད་ (shiŋlɛɛ̀gi jīdzoò riŋluù gyurgöö) socialist transformation

of agriculture.

ཞིང་ལས་ཀྱི་ཡིག་བརྒྱད་རྩ་ཁྲིམས་ (shiŋlɛɛ̀gi yiggyɛɛ̀ dzə̄drim) the eight point charter of agriculture (the eight areas of technological development proposed by Mao Zedong in 1958).

ཞིང་ལས་སྐྱེ་དངོས་ (shiŋlɛɛ̀ gyēŋuoȍ) crops.

ཞིང་ལས་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་ (shiŋlɛɛ̀ gyeŋuoȍ rigbə) agrobiology.

ཞིང་ལས་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀gaŋ) agricultural cooperative.

ཞིང་ལས་ཁའོ་ (shiŋlɛɛ̀ kə̄wu) agricultural section.

ཞིང་ལས་གོང་འཕེལ་སྐོར་གྱི་རྩ་གནད་ (shiŋlɛɛ̀ koŋbelgɔɔgi dzānɛɛ̀) national program of agricultural development.

ཞིང་ལས་འགྲེམས་སྟོན་ (shiŋlɛɛ̀ dremdön) agricultural exhibit.

ཞིང་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ (shiŋlɛɛ̀ gyɛɛgəb) agricultural nation/ country.

ཞིང་ལས་སྒྱུ་རྩལ་ (shiŋlɛɛ̀ gyudzɛɛ) agronomy.

ཞིང་ལས་ངལ་རྩོལ་ (shiŋlɛɛ̀ ŋɛɛdzöö) agricultural labor.

ཞིང་ལས་དངུལ་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ ŋüügaŋ) agricultural bank.

ཞིང་ལས་དངུལ་བུན་ (shiŋlɛɛ̀ ŋüübün) agricultural loan.

ཞིང་ལས་ཅུའུ་ (shiŋlɛɛ̀ cū) tib. ch.bureau of agriculture.

ཞིང་ལས་ཆུང་བ་ (shiŋlɛɛ̀ cūŋwa) small-scale farming/ agriculture.

ཞིང་ལས་ཆུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ (shiŋlɛɛ̀ cūŋwɛ bēnjɔɔ) small peasant economy.

ཞིང་ལས་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ (shiŋlɛɛ̀ cēējoŋ lōbdra) agricultural specialized school.

ཞིང་ལས་མཉམ་སྒྲུབ་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ ñāmdrubgaŋ) agricultural cooperative.

ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་ (shiŋlɛɛ̀ ñamlɛɛ̀jɛn) collectivized/ cooperativized farming or agriculture; vi.—དུ་འགྱུར་ to be cooperativized/ collectivized (farming); va.—དུ་སྒྱུར་ to collectivize/ cooperativize farming ¶ དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་བཏང་ནས་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རེད་ After the socialist reforms agriculture was collectivized.

ཞིང་ལས་ཐུན་མོང་ཅན་ (shiŋlɛɛ̀ tūnmoŋjɛn) sm. ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་.

ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ (shiŋlɛɛ̀ tōŋgyeè) agricultural production/ output.

ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ tōŋgyeè ñamlɛɛ̀gaŋ) agricultural producer's cooperative.

ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཆེན་ (shiŋlɛɛ̀ tōŋgyeè rujen) agricultural production brigade.

ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་རོགས་རེས་ཚོགས་ཆུང་ (shiŋlɛɛ̀ tōŋgyeè rɔgreè tsɔ̄gjuŋ) agricultural producer's mutual aid group/ team.

ཞིང་ལས་ཐོན་དངོས་ (shiŋlɛɛ̀ tōnŋoȍ) sm. ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་.

ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་ (shiŋlɛɛ̀ tōndzɛɛ̀) farm goods/ produce, agricultural products.

ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་ཁྲོམ་ར་ (shiŋlɛɛ̀ tōndzɛɛ̀ trōmra) agricultural products market.

ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་རིན་ཐང་བསྡོམས་འབོར་ (shiŋlɛɛ̀ tōndzɛɛ̀ rindaŋ dombɔɔ) value of total agricultural production/ output.

ཞིང་ལས་འཐབ་ཕྱོགས་ (shiŋlɛɛ̀ təbjɔɔ̀) agricultural front.

ཞིང་ལས་དལ་དུས་ (shiŋlɛɛ̀ tɛɛdüü) slack farming season, agricultural off-season.

ཞིང་ལས་དལ་སྐབས་ (shiŋlɛɛ̀ tɛɛgəb) sm. ཞིང་ལས་དལ་དུས་.

ཞིང་ལས་དུས་སྐབས་ (shiŋlɛɛ̀ tüügəb) agricultural/ farming season.

ཞིང་ལས་དུས་ཚོད་ (shiŋlɛɛ̀ tüüdzöȍ) agricultural/ farming season.

ཞིང་ལས་གནམ་གཤིས་བརྟག་དཔྱད་ས་ཚིགས་ (shiŋlɛɛ̀ nāmshiì dāgjɛɛ̀ sədziì) agricultural weather station.

ཞིང་ལས་གནམ་གཤིས་རིག་པ་ (shiŋlɛɛ̀ nāmshiì rigbə) agrometeorology, agroclimatology.

ཞིང་ལས་གནམ་གཤིས་ས་ཚིགས་ (shiŋlɛɛ̀ nāmshiì sədziì) agricultural weather station.

ཞིང་ལས་པུའུ་ (shiŋlɛɛ̀ bū) tib. ch. Ministry of Agriculture.

ཞིང་ལས་དཔལ་འབྱོར་ (shiŋlɛɛ̀ bēnjɔɔ) agricultural economy.

ཞིང་ལས་དཔེ་ལེགས་ཅན་ (shiŋlɛɛ̀ bēlegjɛn) model agricultural worker.

ཞིང་ལས་ཕྲན་ཆུང་བ་ (shiŋlɛɛ̀ trēnjuŋwa) small farmer.

ཞིང་ལས་འཕྲུལ་འཁོར་ (shiŋlɛɛ̀ trüügɔɔ) sm. ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་.

ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ (shiŋlɛɛ̀ trüüjɛɛ̀) agricultural machinery/ equipment.

ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་ཅན་ (shiŋlɛɛ̀ trüüjeɛ̀jɛn) mechanized agriculture; vi.—དུ་འགྱུར་ to become mechanized (farming); va.—དུ་སྒྱུར་ to mechanize farming.

ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་པུའུ་ (shiŋlɛɛ̀ trüüjeɛ̀ bū) tib. ch. bureau of agricultural machinery/ equipment.

ཞིང་ལས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (shiŋlɛɛ̀ trüüjeɛ̀ sodra) agricultural machinery/ equipment. factory.

ཞིང་ལས་བྱེད་ (shiŋlɛɛ̀ ceè) sm. ཞིང་ལས་.

ཞིང་ལས་བྱེད་མཁན་ (shiŋlɛɛ̀ ceèñɛn) farmers.

ཞིང་ལས་བྲེལ་དུས་ (shiŋlɛɛ̀ dreedüü) busy period in farming, agricultural peak season.

ཞིང་ལས་བྲེལ་ཟིང་ (shiŋlɛɛ̀ dreesiŋ) sm. ཞིང་ལས་བྲེལ་ཆེ་.

ཞིང་ལས་མི་གྲངས་ (shiŋlɛɛ̀ midraŋ) farm population.

ཞིང་ལས་རྨོ་འདེབས་བྱེད་ལུགས་ (shiŋlɛɛ̀ mōndeb ceèluù) agrotechnology, agrotechnics.

ཞིང་ལས་སྨན་རིགས་ (shiŋlɛɛ̀ mēnriì) agricultural insecticides/ pesticides.

ཞིང་ལས་ཚན་ཁག (shiŋlɛɛ̀ tsēngaà) department of agriculture.

ཞིང་ལས་ཚན་རིག་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ tsēnriìgaŋ) academy of agricultural sciences.

ཞིང་ལས་ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ tsēnriì dāgjɛɛ̀gaŋ) agricultural science research institute.

ཞིང་ལས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (shiŋlɛɛ̀ tsēnriì shimjuùgaŋ) institute of agricultural sciences.

ཞིང་ལས་ཚན་རིག་སུའོ་ (shiŋlɛɛ̀ tsēnriì sūo) tib. ch. institute of agricultural sciences.

ཞིང་ལས་ཚོད་ལྟ་ (shiŋlɛɛ̀ tsōȍda) agricultural experiment/ trial/ test.

ཞིང་ལས་ཚོད་ལྟའི་ས་ཚིགས་ (shiŋlɛɛ̀ tsōȍdɛ sədziì) agricultural experiment station.

ཞིང་ལས་བཟོ་པ་ (shiŋlɛɛ̀ soba) agricultural worker.

ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད་ (shiŋlɛɛ̀ yobjɛɛ̀) agricultural implements.

ཞིང་ལས་རིག་པ་ (shiŋlɛɛ̀ rigbə) agronomy.

ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་ (shiŋlɛɛ̀ lagdzɛɛ) agricultural techniques/ skills/ technology, agrotechnology, agrotechnical.

ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་ཁྱབ་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (shiŋlɛɛ̀ lagdzɛɛ kyə̄bbel sədziì) agrotechnical extention station.

ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་དགེ་རྒན་ (shiŋlɛɛ̀ lagdzɛɛ gegɛn) agronomist.

ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་པ་ (shiŋlɛɛ̀ lagdzɛba) agronomist, agrotechnician, agricultural expert.

ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་རིག་པ་ (shiŋlɛɛ̀ lagdzɛɛ rigbə) agronomy.

ཞིང་ལས་ལོ་ཏོག (shiŋlɛɛ̀ lodoò) crops.

ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་ (shiŋlɛɛ̀ səgüü) agricultural region/ area.

ཞིང་ལས་ས་བོན་ས་ཚིགས་ (shiŋlɛɛ̀ sābön sədzig) agricultural seed station.

ཞིང་ལས་སློབ་གྲྭ་ (shiŋlɛɛ̀ lōbdra) agricultural school/ institute.

ཞིང་ལས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་བ་ (shiŋlɛɛ̀ lōbdra cēwa) agricultural college/ university.

ཞིང་ལས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (shiŋlɛɛ̀ lōbdra cēmmo)

agricultural college/ university.

ཞིང་ལས་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་པ་ (shi̲ŋlɛɛ̀ lōbdra dri̲ŋgə) agricultural secondary school.

ཞིང་ལས་སློབ་འབྲིང་ (shi̲ŋlɛɛ̀ lōbdriŋ) agricultural secondary school.

ཞིང་ལུད་ (shi̲ŋlüù) fertilizer, manure.

ཞིང་ལུད་རྫི་མ་ (shi̲ŋlüù cēma) chemical fertilizer.

ཞིང་ཤག་པ་ (shi̲ŋshagba) the Rimpung ruler who seized power in Tibet during the 16th century (Tseden Dorje).

ཞིང་གཤིན་པོ་ (shi̲ŋ sīmbu) good/ fertile land.

ཞིང་གཤེགས་ (shi̲ŋsheg) 1. the late, the deceased ¶ སྲིད་བློན་ཞིང་གཤེགས་ The late Prime Minister. 2. vi. to die, to pass away.

ཞིང་ས་ (shi̲ŋsə) soil, arable land.

ཞིང་སྲུང་ཤིང་ནགས་ (shi̲ŋsuŋ shīŋnaà) a forest planted to protect fields.

ཞིང་སྲུང་ནགས་ཚལ་ (shi̲ŋsuŋ na̲gdzɛɛ) sm. ཞིང་སྲུང་ཤིང་ནགས་.

ཞིང་ཧུང་རེ་ (shi̲ŋ hūŋre) ch. scarlet fever.

ཞིན་ (shi̲n) ch. zinc.

ཞིན་ཅང་ (shi̲njaŋ) Xinjiang (Province).

ཞིན་ཧྭ་ (shi̲nhwa) ch. Xinhua (news Agency) ¶ ཞིན་ཧྭ་དཔར་ཁང་ Xinhua printing house ¶ ཞིན་ཧྭ་དཔེ་ཚོང་ཁང་ Xinhua book store.

ཞིབ་ (shi̲b) 1. abbr. of ཞིབ་ཕྲ་. 2. abbr. of ཞིབ་ཞིབ་. 3. abbr. of ཞིབ་འཇུག. 4. sm. རྩམ་པ་.

ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས་ (shi̲bgaŋ lɛ̲ɛ̀guŋ) shung. an auditor's office in the traditional Tibetan government.

ཞིབ་ཁུག (shi̲bguù) h. of རྩམ་ཁུག.

ཞིབ་གྲོས་ (shi̲bdröò) discussing in detail; va.—བྱེད་.

ཞིབ་གླེང་ (shi̲bleŋ) saying/ talking in detail; va.—བྱེད་.

ཞིབ་འགོ་ (shi̲mgo) students who check the handwriting of other students in some Tibetan schools (in Lhasa in tt.).

ཞིབ་འགོད་ (shi̲mgüù) detailed statement/ account; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to give a detailed account/ statement.

ཞིབ་འགྲེལ་ (shi̲mdree) detailed explanation; va.—བྱེད་ to explain in detail.

ཞིབ་རྒྱས་ (shi̲bgyɛɛ̀) detailed.

ཞིབ་རྒྱས་མེད་པ་ (shi̲bgyɛɛ̀ me̲èba) vague, not detailed, cursory.

ཞིབ་མངགས་ (shi̲bŋaà) detailed order, va.—བྱེད་ to give detailed orders.

ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་ (shi̲bjiŋ trāwa) thorough, careful, painstaking.

ཞིབ་ཅིང་མཚར་བ་ (shi̲bjiŋ tsārwa) detailed and beautiful.

ཞིབ་གཅོད་ (shi̲bjöò) thorough investigation/ examination/ research; va.—བྱེད་ to investigate/ examine/ research thoroughly.

ཞིབ་གཅོད་པ་ (shi̲bjööba) investigator, member of an investigatory committee.

ཞིབ་ཆ་ (shi̲bja) detailed, thorough, minute; va.—ལྟ་ to look into a matter in detail.

ཞིབ་ཆ་ནང་གསལ་ (shi̲bja na̲ŋsɛɛ) phrase conveying that the details of sth. are enclosed.

ཞིབ་ཆ་མེད་པ་ (shi̲bja me̲èba) vague, not detailed.

ཞིབ་མཆན་ (shi̲bjɛn) sm. ཞིབ་བཤེར་ཚོག་མཆན་.

ཞིབ་ཆེན་ (shi̲bjen) the best quality རྩམ་པ་ flour.

ཞིབ་འཇུག (shi̲mjuù) investigation, research, researching; va.—བྱེད་ to research.

ཞིབ་འཇུག་སྡེ་གནས་ (shi̲mjuù dēnɛɛ̀) research center.

ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (shi̲mjuùgaŋ) research institute, investigation office ¶ ཉི་འོད་ནུས་ཤུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ Research institute for solar energy.

ཞིབ་འཇུག་བྱ་གཞི་ (shi̲mjuù cə̲shi) a question for study/ research.

ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ (shi̲mjuù cə̲yüü) research subject/ object.

ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་ (shi̲mjuù mi̲nə) researcher.

ཞིབ་འཇུག་རྩད་དཔྱོད་ (shi̲mjuù dzɛ̄ɛ̀jöò) researching, investigating.

ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལེན་ (shi̲mjuù tsɛ̄ɛ̀len) surveying (land, etc.).

ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་ (shi̲mjuù tsɔ̄gba) inspection/ research/ investigation group, team., or committee.

ཞིབ་འཇུག་བཟོ་བཅོས་ (shi̲mjuù so̲bjöò) investigating and making corrections; va.—བྱེད་.

ཞིབ་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་ (shi̲mjuù lhēndzɔɔ̀) research association/ organization.

ཞིབ་བརྗོད་ (shi̲bjöò) detailed explanation/ narration; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ཏིག (shi̲bdig) sm. ཞིབ་ཕྲ་.

ཞིབ་ཏུ་ (shi̲bdu) in detail, minutely, thoroughly, carefully ¶ རྒྱ་ནག་ནས་ལོག་རྗེས་ཁོ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་པའི་དེབ་ཅིག་བྲིས་པ་རེད་ After returning from China (he) wrote a detailed book of his opinions. ¶ གནས་དོན་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ (We) examined that matter thoroughly and made a decision.

ཞིབ་ཏུ་དབྱེ་ (shi̲bdu yē) va. to dissect, to analyze in detail.

ཞིབ་བཏགས་བྱེད་ (shi̲bdaà ce̲è) va. to grind grain into flour.

ཞིབ་རྟོག (shi̲bdɔɔ̀) sm. ཞིབ་ཏུ་རྟོག.

ཞིབ་བརྟག (shi̲bdaà) checking sth. written for mistakes, proofreading; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ལྟ་ (shi̲bda) looking carefully into sth.; examining/ investigating thoroughly or in detail; va.—བྱེད་.

ཞིབ་བལྟས་ (shi̲bdɛɛ̀) sm. ཞིབ་ལྟ་.

ཞིབ་ཐལ་ (shi̲bdɛɛ) རྩམ་པ་ that is added to broths/ soups.

ཞིབ་ཐུད་ (shi̲bdüù) a Tibetan food made of dried cheese, butter, རྩམ་པ་ and brown sugar.

ཞིབ་ཐོ་ (shi̲bdo) a detailed list; va.—རྒྱག to make a detailed list.

ཞིབ་ཐོན་ (shi̲bdön) precision, precise.

ཞིབ་ཐོན་འཕྲུལ་སྐྱོགས་ (shi̲dön kɔ̄ɔ̄deg) precision lathe.

ཞིབ་ཐོན་དཔྱད་ཆས་ (shi̲dön jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) precision tools/ instruments.

ཞིབ་འཐག (shi̲bdaà)1. fine and closely woven. 2. finely ground (grains); va.—བྱེད་.

ཞིབ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (shi̲bdaà trüūgɔɔ) a fine milling/ grinding machine.

ཞིབ་འཐིམས་ (shi̲mdem) detailed and thorough.

ཞིབ་འདང་རྒྱག (shi̲mdaŋ gya̲à) va. to think about sth. thoroughly.

ཞིབ་འདྲི་ (shi̲mdri) asking in detail; va.—བྱེད་.

ཞིབ་འདྲོང་ (shi̲mdoŋ) sm. ཞིབ་འཐིམས་.

ཞིབ་རྡུང་ (shi̲bduŋ) pounding (into powder); va.—བྱེད་.

ཞིབ་བལྡད་དལ་མིད་ (shi̲bdɛɛ̀ tɛ̲ɛmiì) taking one's time eating; va.—བྱེད་ [Lit. chew carefully and swallow slowly].

ཞིབ་སྡུར་ (shi̲bdur) sm. ཞིབ་བསྡུར་.

ཞིབ་བསྡུར་ (shi̲bdur) detailed discussion/ review/ comparison; va.—བྱེད་.

ཞིབ་པ་ (shi̲bbə) precise, exact, thorough, detailed.

ཞིབ་པོ་ (shi̲bbu) sm. ཞིབ་ཞིབ་.

ཞིབ་པོར་ (shi̲bbor) sm. ཞིབ་ཏུ་.

ཞིབ་དཔང་ (shi̲bbaŋ) shung. investigators sb. sent to check on sth. or sb.

ཞིབ་དཔྱད་ (shi̲bjɛɛ̀) inspection, investigation, examination; va.—བྱེད་ to inspect, investigate, examine, research ¶ སྐད་རིགས་ ༣༣ ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་པ་རེད་ They researched 33 languages.

ཞིབ་དཔྱད་བསྡུར་བཤེར་ (shi̲bjɛɛ̀ du̲rsher) examining/ investigating/ inspecting/ researching and comparing.

ཞིབ་དཔྱོད་ (shi̲bjöò) procuratorial work, prosecutorial work, investigatory work; va.—བྱེད་ to do procuratorial work.

ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ (shi̲bjööogaŋ) chief procurator (public

procurator-general).

ཞིབ་དཔྱོད་པ་ (shibjööba) procurator, prosecutor, investigator.

ཞིབ་དཔྱོད་དབང་ཆ་ (shibjöö wāŋja) right of prosecution.

ཞིབ་དཔྱོད་ཡོན་ (shibjöö yoan) tib. ch. sm. ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་.

ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ (shibjöö lɛ̱ɛ̀guŋ) sm. ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་.

ཞིབ་དཔྱོད་ཨུ་ཡོན་ (shibjöö üyün) tib. ch. investigative committee, procuratorial committee.

ཞིབ་ཐོར་ (shibbɔɔ) h. of རྩམ་ཐོར་.

ཞིབ་ཕྲ་ (shibdrə) 1. detailed, thorough ¶ རྩིས་ཁྲ་ཞིབ་ཕྲ་ A detailed account. 2. precise ¶ མཐོ་རིམ་ཞིབ་ཕྲའི་ཐོན་རྫས་ High precision products.

ཞིབ་ཕྲ་རྩད་གཅོད་ (shibdrə dzɛ̱ɛ̀jöö) detailed/ thorough investigation.

ཞིབ་འཕར་ (shimbar) shung. a new tax levied on monastic and aristocratic estates in the 1920's (organized by Lungshar).

ཞིབ་འཕར་འབབ་འབྲུ་ (shimbar bəbdru) shung. the grain obtained by the ཞིབ་འཕར་ tax.

ཞིབ་འཕར་ལས་ཁུངས་ (shimbar lɛ̱ɛ̀guŋ) the office started by Lungshar to collect the ཞིབ་འཕར་ tax.

ཞིབ་བྲ་ (shibdrə) flour made from buckwheat.

ཞིབ་བྲིས་རི་མོ་ (shibdrii) intricate/ delicate drawings or designs.

ཞིབ་འབྱེད་ (shibjeè) analyzing/ examining and distinguishing between, checking and classifying, sorting out; va.—བྱེད་ ¶ དངོས་ཆས་གསར་རྙིང་ཞིབ་འབྱེད་བྱས་པ་རེད་ They sorted the new goods from the old.

ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ (shibjöögaŋ) investigation office, procurator's office.

ཞིབ་འབྲི་ (shibdrii) writing in detail.

ཞིབ་མ་ (shibmə) 1. basket made of bamboo for sifting; va.—རྒྱག to sift with a bamboo basket.

ཞིབ་མོ་ (shibmo) sm. ཞིབ་ཞིབ་.

ཞིབ་མོལ་ (shibmüü) negotiations, discussions, talks; va.—བྱེད་.

ཞིབ་རྨུལ་ (shibñüü) reconnoitering/ observing in secret; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ཙ་ (shibdzə) sm. ཞིབ་ཕྲ་.

ཞིབ་རྩད་ (shibdzɛɛ̀) detailed inquiry/ investigation; va.—གཅོད་; —བྱེད་.

ཞིབ་རྩིང་ (shibdziŋ) fine and coarse.

ཞིབ་རྩིས་ (shibdzii) shung. a thorough/ detailed calculation/ accounting; va.—ལེན་ to make a detailed accounting when sb. new takes office; va.—རྒྱག to calculate/ do accounts in detail.

ཞིབ་རྩོད་ (shibdzöö) detailed interrogation/ question; va.—བྱེད་.

ཞིབ་བརྩད་ (shibdzɛɛ̀) sm. ཞིབ་ཕྲ་རྩད་གཅོད་.

ཞིབ་ཚགས་ (shibdzaà) precise, detailed, thorough; va.—བྱེད་ to do in precise/ detailed/ thorough manner ¶ མི་འདི་ལས་ཀའི་ཐོག་ཞིབ་ཚགས་འདུག་ས་ This man is thorough in his work. ¶ སྨན་པས་ཞིབ་འཇུག་ཞིབ་ཚགས་བྱས་པ་རེད་ The doctor gave a thorough examination.

ཞིབ་ཚགས་ཅན་ (shib tsāgjɛn) precise, thorough, detailed ¶ ཞིབ་ཚགས་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ A precision machine.

ཞིབ་ཚགས་པོ་ (shib tsāgbo) detailed, thorough, careful, precise ¶ ལས་ཀ་གང་ལ་ཡང་ཞིབ་ཚགས་པོ་འདུག (They) are thorough in whatever work (they do).

ཞིབ་ཚགས་འཕྲུལ་ཆས་ (shibdzaà trüüjɛɛ̀) pecision instruments/ equipment.

ཞིབ་ཚགས་མེད་པ་ (shibdzaà meèba) careless, slipshod, sloppy.

ཞིབ་ཚགས་ལས་བརྒལ་བ་ (shibdzaàlɛ gɛɛwa) ultra precise, ultra precision ¶ ཞིབ་ཚགས་ལས་བརྒལ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་ An ultra precision machine.

ཞིབ་ཚད་ (shibdzɛɛ̀) 1. accuracy, precision. 2. measuring or checking accurately/ precisely; va.—རྒྱག.

ཞིབ་འཚོལ་ (shibdzöö) searching thoroughly/ detailed; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ཞིབ་ (shibshib) fine (in weave or texture); va.—བཟོ་; va.—རྡུང to make into fine texture (such as powder/ flour) ¶ སྨན་རིགས་ཁ་ཤས་ཞིབ་ཞིབ་རྡུང་དགོས་ (We) have to pound some medicines ingredients very finely. 2. close ¶ ཐིག་ཞིབ་ཞིབ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ Between two lines that are close together.

ཞིབ་གཞིགས་ (shibshii) analyzing, investigating; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ཞུ་ (shibshu) telling in detail (usu. to a higher person); va.—བྱེད་ ¶ ལྷ་སར་ཕེབས་རྒྱུའི་སྐོར་སོགས་ཞིབ་ཞུ་བྱས་པ་ཡིན་ I told (him) in detail about (their) coming to Lhasa, etc.

ཞིབ་གཞུང་ (shibshuŋ) shung. government edict result from an investigation/ survey of an issue (usu. land and taxes).

ཞིབ་ཟོ་ (shibso) a wooden tsamba container.

ཞིབ་གཟིགས་ (shibsii) h. of ཞིབ་ལྟ་.

ཞིབ་གཟིགས་གནང་ (shibsii nāŋ) h. of ཞིབ་ལྟ་.

ཞིབ་གཟིགས་ཆོག་མཆན་ (shibsii cōgjɛn) shung. investigating/ scrutinizing thoroughly and giving approval.

ཞིབ་བཟོ་འཕྲུལ་འཁོར་ (shibso trüügɔɔ) milling machine for flour.

ཞིབ་རོ་ (shibro) dregs, leftover.

ཞིབ་རོགས་ (shibrɔɔ) an assistant/ aide.

ཞིབ་ལས་ (shiblɛɛ̀) detailed work; va.—བྱེད་ to do detailed work.

ཞིབ་ལས་ཚགས་དཀྲོལ་ (shiblɛɛ̀ tsāgdröö) detailed, fine ¶ ཞིབ་ལས་ཚགས་དཀྲོལ་གྱིས་དངུལ་ཆས་བཟོ་བ་ Making fine silverware.

ཞིབ་བཤད་ (shibshɛɛ̀) sm. ཞིབ་བརྗོད་.

ཞིབ་བཤེར་ (shibsher) checking up, inspecting, investigating, searching, examining, auditing; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to check/ inspect/ examine/ investigate/ search ¶ ཐོན་རྫས་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) inspect the products individually.

ཞིབ་བཤེར་འཁྲུན་གཅོད་ (shibsher trünjöö) shung. coming to a verdict after an investigation; va.—བྱེད་.

ཞིབ་བཤེར་ཆོག་མཆན་ (shibsher cōgjɛn) shung. giving approval after an investigation; va.—བྱེད་.

ཞིབ་བཤེར་གཏན་འབེབས་ (shibsher dēmbeb) deciding/ finalizing after an investigation; va.—བྱེད་.

ཞིབ་བཤེར་པ་ (shibsherba) sm. ཞིབ་བཤེར་བ་.

ཞིབ་བཤེར་བ་ (shibsherwa) inspector, investigator.

ཞིབ་བཤེར་རྩིས་ལེན་ (shibsher dziilen) investigating/ examining and then taking charge (e.g., when an office changes hands); va.—བྱེད་.

ཞིབ་བཤེར་ལས་ཁུངས་ (shibsher lɛɛ̀guŋ) shung. investigatory office, prosecutor's office.

ཞིབ་བཤེར་ས་ཚིགས་ (shibsher sədzii) checkpoint, inspection station.

ཞིབ་བཤེར་གསུམ་ (shibsher sūm) the three checkups (political slogan).

ཞིབ་ས་ (shibsə) shung. a special office established for settling a particular case.

ཞིབ་གསལ་ (shibsɛl) thorough, clear and in detail, vivid, explicit ¶ ཁོའི་འགྲོ་སོང་གི་རྩིས་ཁྲ་ཞིབ་གསལ་ A clear and detailed account of his expenditures.

ཞིབ་གསལ་སྲིད་ཇུས་ (shibsɛl siijüü) specific/ detailed/ explicit policy.

ཞིབ་གསེད་ཤན་འབྱེད་ (shibseè shɛ̄njeè) investigating and differentiating or classifying; va.—བྱེད་.

ཞིབ་གསོལ་ (shibsüü) telling in detail; va.—བྱེད་ to tell in detail.

ཞིབ་ལྷིང་ (shiblhiŋ) person who is reliable/ dependable and meticulous.

ཞིབ་ལྷུག (shiblhug) discussing openly/ frankly and in detail; va.—བྱེད་.

ཞིབ་ལྷོངས་ (shiblhoŋ) shung. reporting in detail; va.—ཞུ་ to report/ tell in detail.

ཞིབ་ལྷོད་ (shiblhöö) (discussing/ talking in a manner that is) leisurely and in detail.

ཞིམ་ (shim) 1. abbr. of ཞིམ་པོ་. 2. abbr. of ཞིམ་མི་.

ཞིམ་དགུ་ (shimgu) all the delicious food.

ཞིམ་མངར་ (shimŋar) sweet tasting ¶ ཞིམ་མངར་རྒུན་འབྲུམ་ Sweet tasting grapes.

ཞིམ་ལྷོ་ (shimlho) tasty, delicious.

ཞིམ་པ་ (shimbə) sm. ཞིམ་པོ་.

ཞིམ་པོ་ (shimbu) tasty, delicious.

ཞིམ་ཕྲུག (shimdruù) kitten.

ཞིམ་བུ་ (shimbu) tasty, delicious.

ཞིམ་རྩེད་ (shimdzeè) cats playing when they are in heat.

ཞིམ་རྫས་འབྲུག་མཆིལ་ (shimzɛɛ̀ drugjii) ambergris.

ཞིམ་ཞིམ་མངར་མངར་ (shimshim, ŋārŋar) delicious, tasty.

ཞིམ་ཟས་ (shimsɛɛ̀) delicious foods.

ཞིམ་ཤིང་ (shimshiŋ) sm. ཤུམ་ཙ་.

ཞིའན་ཐུན་གྱེན་ལངས་ (shiandün gyenlaŋ) ch.tib. Taiping rebellion/ uprising.

ཞིས་ཨན་ (shian) Xi'an.

ཞུ་: p. ཞུས་; f. ཞུ་; imp. ཞུས་ (shu) 1. va. to tell, to say, to ask ¶ ངས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་གི་ཡིན་ I will ask him. ¶ ངས་ཁོང་ལ་ཞུ་གི་ཡིན་ I will tell him. 2. va. to ask a superior for sth. ¶ མ་འགྲོ་གོང་ལ་བཀའ་ཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ One should ask for permission before one goes. ¶ ངས་ཁོང་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཡིན་ I invited him (asked him to come). 3. va. to receive/ get sth. from a superior ¶ ངས་ཁོང་གི་ཕྱག་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ I got it from him (his hands). 4. va. to be called ¶ ཁོང་ལ་རྡོ་རྗེ་ལགས་ཞུ་བ་རེད་ He is called Dorje. 5. va. to eat/ drink ¶ ད་ང་གསོལ་ཇ་ཞུ་གི་མིན་ I will not have tea now.

ཞུ་: p. ཞུས་; f. ཞུ་ (shu) vi. to melt (unintentionally/ spontaneously).

ཞུ་བསྐུལ་ (shugüü) appealing, requesting; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to make an appeal/ request.

ཞུ་སྐྱོག (shugyɔɔ̀) ladle.

ཞུ་ཁ་མ་ལོན་ (shu kā malön) shung. not being able to report/ explain sth. to superiors.

ཞུ་ཁུ་ (shugu) liquid resulting from melting sth.

ཞུ་མཁན་ (shuñɛn) sm. ཞུ་བ་པོ་.

ཞུ་མཁན་འབྲས་བུ་ (shuñɛn drɛ̱ɛ̀bu) loquat (the tree and its fruits).

ཞུ་ཁྲ་ (shudra) shung. a petition/ request and the verdict or decision.

ཞུ་གོ་འཕེར་ (shu kober) sm. གོ་འཕེར་.

ཞུ་གླེང་ (shuleŋ) reporting orally/ verbally; va.—བྱེད་.

ཞུ་འགབ་མཆིས་མིན་ (shugəb cii min) shung. whether (this) is appropriate to do or not (a standard ending to a request to a superior) ¶ དེ་འདྲ་ཞུ་འགབ་མཆིས་མིན་བཀའ་ལན་ཡོད་པ་ཞུ་ Please give me an answer whether it is appropriate to do like that or not.

ཞུ་རྒྱ་ (shugya) shung. sealed letter (to a superior).

ཞུ་བརྒྱུད་ (shugyüü) helping on behalf of sb. in dealing with higher authorities, mediator; va.—བྱེད་ ¶ ཆོག་མཆན་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཁོང་གིས་གོང་རིམ་ལ་ཞུ་བརྒྱུད་བྱས་བྱུང་ He acted on my behalf with the higher authorities to obtain permission.

ཞུ་སྒོ་ (shugo) 1. shung. duty, responsibility ¶ ཡུལ་གྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་ཡས་ནི་སྐོར་པའི་ཞུ་སྒོ་རེད་ Safeguarding the peace of the region is the duty of the police. 2. all the work, activities ¶ འགོ་ཁྲིད་དེ་འཁོར་ཞག་ལ་མ་འགྲོ་གོང་ལས་ཁངས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་གཤམ་རིམ་ལ་མངགས་པ་རེད་ Before the band went on vacation, he assigned all the work of his office to his subordinates.

ཞུ་སྒོ་འགྲུབ་ཚང་ (shugo tüüdzaŋ) shung. completing/ accomplishing (one's) work and tasks; va.—ཞུ་ ¶ ཞབས་འདེགས་ཞུ་སྒོ་འགྲུབ་ཚང་ཞུས་པ་རེད་ (He) completed his work serving (his lord).

ཞུ་ངོ་ (shuŋo) sm. ཞུས་ངོ་.

ཞུ་ངོ་མགྲོན་བརྒྱུད་ (shuŋo dröŋgyüü) shung. reporting to a higher official through his chamberlain/ aide.

ཞུ་ངོ་འཐེན་ (shuŋo tēn) va. to ask for a favor/ concession for sb. else. ¶ སློབ་ཕྲུག་གིས་སྒྲིག་ལམ་འགལ་བར་ཆད་པ་མེད་པ་ཞིས་ཕ་མས་དགེ་རྒན་ལ་ཞུ་ངོ་འཐེན་པ་རེད་ The parents asked the teacher not to punish the student for violating the regulation.

ཞུ་ཆག (shujaà) shung. requesting and giving a reduction/ concession ¶ བུ་ལོན་རྣམས་ཞུ་ཆག་ཆོག་གི་མ་རེད་ One is not permitted to request or give reductions for these loans.

ཞུ་ཆས་ (shujɛɛ̀) shung. gift when requesting sth.

ཞུ་ཆུང་ (shujuŋ) shung. the junior proofreader.

ཞུ་ཆེན་ (shujen) the main proofreader.

ཞུ་མཆིད་ (shujii) 1. a letter. 2. discussion, conversation, talking.

ཞུ་སྙན་པ་ (shuñɛmba) person who submits a report.

ཞུ་རྙོག་ཀ་ཀོར་ (shuñog gāgɔɔ) causing complications and creating disorder; va.—བྱེད་.

ཞུ་གདུག (shuduù) 1. appealing (to authorities) about an issue, taking a case to court; va.—བྱེད་; —རྒྱག.

ཞུ་གདུག་པ་ (shudugba) sm. ཞུ་གདུག་བྱེད་མཁན་.

ཞུ་གདུག་བྱེད་མཁན་ (shuduù ceèñɛn) plaintiff, accuser, complainant.

ཞུ་གདུགས་ (shuduù) sm. ཞུ་གདུག.

ཞུ་རྟགས་སུ་ཕུལ་ (shudagsu pǖü) shung. reporting with one's signature (usu. written at the end of a report or petition).

ཞུ་རྟེན་ (shuden) 1. a present/ gift given when asking a favor from sb. 2. a flower or ceremonial scarf sent with a letter.

ཞུ་ཐབ་ (shudəb) smelting furnace.

ཞུ་ཐོ་ (shuto) written petition, written request.

ཞུ་ཐོ་འགོ་མཆན་ (shuto gojɛn) shung. a notation made on a report ¶ ཞུ་ཐོ་འགོ་མཆན་དུ་གཞིས་ཀའི་ཁ་འཛིན་རྒྱུ་མཐུད་འཇགས་གནས་སོང་བ་ཞིབ་གསལ་འཁོད་ It was written clearly in the notation made on the report that we can take possession of the estate continuously.

ཞུ་ཐོ་ཕུལ་བའི་ཕྱིར་ཕེབས་ (shuto pǖüwɛ ciibeè) shung. a response to a report ¶ རྩོད་གཞི་དེའི་སྐོར་དོ་བདག་ནས་ཞུ་ཐོ་ཕུལ་བའི་ཕྱིར་ཕེབས་སུ་ As for the response to the report regarding the lawsuit made by the protagonist.

ཞུ་དག (shudaà) proofreading, correcting mistakes; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ ཞུ་དག་ཞིབ་ཚགས་ Careful proofreading.

ཞུ་དག་ཁང་ (shudaàgaŋ) proofreading/ proofreader's office.

ཞུ་དག་དང་པོ་ (shudaà taŋbo) the first proofreading.

ཞུ་དོན་ (shudön) shung. the points being petitioned/ appealed/ requested ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནས་རྩོད་ཡ་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་བྱས་རེད་ The court investigated thoroughly all the points raised by the two disputants.

ཞུ་འདུལ་ (shudüü) smelting; va.—བྱེད་.

ཞུ་འདེགས་ (shudeg) sm. ཞུ་རྟེན་.

ཞུ་ལྡེབ་ (shudeb) notes/ letters attached to the main letter.

ཞུ་སྣ་ (shuna) sm. ཞུ་ངོས་.

ཞུ་སྣོད་ (shunöö) smelting pot.

ཞུ་ནོར་ (shunɔɔ) making a mistake in saying sth., saying the wrong thing; vi.—ཐེབས་.

ཞུ་གནང་མཛད་ (shunaŋ dzɛ̱ɛ̀) h. of ཞུ་.

ཞུ་ཕོད་ཆེན་པོ་ (shuböö cēmbo) sb. who is unafraid to speak or make a request to one's superiors or to the authorities.

ཞུ་ཕྱོགས་ནོར་ (shujɔɔ̀ nɔɔ) h. of ནོར་ཕྱོགས་ནོར་.

ཞུ་འཕྲིན་ (shundrin) h. of འཕྲིན་ཡིག.

ཞུ་བ་ (shuwə) petitioning, appealing, requesting; va.—འབུལ་ to petition, to appeal, to make a request; va.—ལེན་; —བཞེས་ to hear a petition/ appeal/ request; to cross-examine/ inquire into a petition/ appeal/ request, to interrogate; va.—

འཐེན་ to make a plea for sth.
ཞུ་པ་པོ་ (shuwəbo) petitioner, appealer, requester.
ཞུ་པ་བློང་འབེབས་ (shuwə lōŋbeb) shung. a mediator having a case returned from court so that he can try to settle it through mediation.
ཞུ་བའི་ཁམས་ (shuwɛ kām) 1. melted liquids. 2. sperm.
ཞུ་བྱ་ (shuja) sm. ཞུ་སྒོ་.
ཞུ་བྱས་ (shujɛ̀ɛ̀) 1. shung. a payment/ gift traditionally paid when asking for a loan. 2. asking for sth.; va.—བྱེད་.
ཞུ་བྱུས་ (shujüü) planning to report sth. to authorities; va.—བྱེད་ ༈ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཁོང་གིས་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུ་བྱུས་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is planning to report about this matter to the authorities.
ཞུ་བྱེད་ (shujeè) solvent, a substance that helps to melt sth.
ཞུ་བྱེད་ཀྱི་སྨན་ (shujeègi mɛ̄n) medicine that helps digestion.
ཞུ་བྱེད་དངོས་པོ་ (shujeè ŋöōbo) sm. ཞུ་བྱེད་.
ཞུ་བྱེད་དྲོད་ཚད་ (shujeè tröōdzɛ̀ɛ̀) melting temperature.
ཞུ་དབང་མེད་པ་ (shuwaŋ meèba) shung. not letting sb. say sth. or respond ༈ གནས་ལུགས་ཞུ་དབང་མེད་པར་ལམ་སེང་ཉེས་གཏུགས་པ་རེད་ Without letting (them) say anything (he) whipped them.
ཞུ་དབང་མེད་པར་མགོ་འདོགས་ (shuwaŋ meèbar go dɔ̀ɔ̀) unconditional surrender.
ཞུ་འབུལ་ (shumbüü) 1. petitioning/ requesting to superiors; va.—བྱེད་. 2. sm. ཞུ་བ་འཐེན་.
ཞུ་འབོད་ (shumböö) shung. making a report/ appeal of hardship to a superior; va.—བྱེད་ ༈ མི་དམངས་ཚོས་སྲིད་གཞུང་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཞུ་འབོད་བྱས་པ་རེད་ The people appealed to the government about their suffering.
ཞུ་འབོད་ཡི་གེ་ (shumböö yigi) a letter of ཞུ་འབོད་.
ཞུ་སྐྱོར་ (shujɔɔ) shung. reporting/ filing a case to legal authorities.
ཞུ་སྐྱོར་སྔ་མ་ (shujɔɔ ŋāma) plaintiff.
ཞུ་སྐྱོར་ཕྱི་མ་ (shujɔɔ cīmə) defendant.
ཞུ་མར་ (shumaa) lamp; va.—སྦྱོར་ to light a lamp; va.—གསོད་ to turn off a lamp.
ཞུ་མེད་ས་འཁྱག (shumeè sāgyaà) permafrost (soil).
ཞུ་མོས་ལྟར་ (shumöödar) as (stated) in a request/ appeal ༈ བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཞུ་མོས་ལྟར་གཞུང་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་ The government acted in accordance with Tashi's request.
ཞུ་སྨན་ (shumɛn) sm. ཞུ་བྱེད་.
ཞུ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ (shudzamshig ceè) va. to just tell sth. to superiors/ authorities (i.e., to not insist/ press).
ཞུ་ཚིག (shudzii) 1. shung. deposition, testimony, affidavit. 2. the content of a petition, notes taken while sb. is being questioned; va.—བྲི་; —འབེབས་. 3. a request.
ཞུ་ཚིག་ཟིན་ཐོ་ (shudzii sindo) interrogation/ questioning notes.
ཞུ་མཚུན་རྩལ་འགྲན་ (shudzün tsɛ̄ndrɛn) boxing.
ཞུ་འཚང་བྱེད་ (shudzaŋ ceè) va. to shove/ push/ squeeze in to ask a superior for sth.
ཞུ་འཛོལ་ (shudzöö) sm. ཞུ་ནོར་.
ཞུ་རྫས་ (shudzɛɛ) sm. ཞུ་བྱེད་.
ཞུ་ཞུ་དྲག་དྲག (shushu tagdaà) sm. མགོ་འདྲེན་འཚོལ་.
ཞུ་ཞི་ཆེན་པོ་ (shushe cēmbo) shung. a person/ official who easily agrees to the requests of others.
ཞུ་བཞེས་ (shu sheè) sm. ཞུ་བ་བཞེས་.
ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ (shusheè dendzüngi shɛɛje) shung. one of the sixteen laws that deals with interrogating two parties in a dispute to learn the truth.
ཞུ་ཡིག (shuyii) 1. shung. written petition/ appeal/ request/ application/ message; va.—འབུལ་ to submit a written petition/ appeal/ request/ application. 2. a summary of one's life from age eight that was written in a law case or in prison (in PRC).
ཞུ་ཡིག་གི་ཆིངས་ (shuyiìgi cīŋ) a piece of paper in which petitions are rolled.
ཞུ་ཡིག་མགོ་མཆན་ (shuyii gonjɛn) shung. a petition/ request on the top of which the superior official has written a decision and placed a seal it.
ཞུ་ཡིག་ཆེ་ཐང་མ་ (shuyii cēdaŋma) shung. an important petition/ request.
ཞུ་འོད་ (shuwöö) light from a lamp.
ཞུ་འོས་ (shuwöö) sth. that is worthy/ deserving/ appropriate/ suitable to be said.
ཞུ་རལ་ (shurɛɛ) the torn hem of a dress.
ཞུ་རེ་ཀ་གོར་ (shure gāgɔɔ) delaying by dillydallying and requesting things (when receiving a superior's order).
ཞུ་ལན་ (shulɛn) questioning, interrogating; va.—ལེན་; —འབུལ་ ༈ ཞིབ་དཔྱོད་པས་ཞུ་ལན་རེ་གཉིས་བླངས་ The prosecutor questioned (them) once or twice.
ཞུ་ལི་ཡ་ (shuliya) Syria.
ཞུ་ལེན་པ་ (shulemba) interrogator.
ཞུ་ལོག (shulɔ̀ɔ̀) shung. causing trouble for someone by lying/ or instigating a higher authority; va.—རྒྱག; —འབུལ་.
ཞུ་བཤགས (shushaà) expressing regret, repenting; va.—འབུལ་; —བྱེད་.
ཞུ་ཤོག (shushɔ̀ɔ̀) 1. shung. a petition/ document submitted to a court. 2. sm. ཞུ་ཡིག.
ཞུ་བཤེར་ (shusher) asking questions and investigating (usu. in a dispute or court case); va.—རྒྱག ༈ ང་ཚོས་ཁྲིད་གཞི་དེའི་སྐོར་ཞུ་བཤེར་ཐེངས་མང་བྱས་པ་རེད་ We questioned and investigated the case many times.
ཞུ་སླའི་དངོས་རྫས་ (shulɛ ŋöōdzɛɛ) foodstuffs that are easy to digest.
ཞུ་སློག (shulɔ̀ɔ̀) turning down or deciding against a lawsuit/ legal case/ dispute; va.—བྱེད་.
ཞུ་གསོལ་ (shusüü) 1. sm. ཞུ་དོན་. 2. asking/ requesting; va.—བྱེད་ 3. in letters this is a phrase that indicates that the body of the letter follows.
ཞུ་ཧམ་ (shuham) 1. asking boldly/ arrogantly. 2. informing falsely.
ཞུ་ལྷད་ (shulhɛɛ) a false report/ statement.
ཞུགས་ (shuù) 1. va. to participate in, to attend ༈ གྲོས་ཚོགས་སུ་ཞུགས་མཁན་ Those participating in the meeting. 2. va. to join ༈ བཅིང་འགྲོལ་དམག་མིའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་རེད་ (He) joined the People's Liberation Army. 3. a term that makes honorifics ༈ ཞུགས་ཆར་ Rain. 4. arc. sm. སྔོན་མི་.
ཞུགས་མཁན་ (shuùñɛn) participant, attendant.
ཞུགས་ཆར་ (shuùjar) h. of ཆར་པ་.
ཞུགས་ཉི་ (shuùñi) h. of ཉི་མ་.
ཞུགས་ཉི་དཔང་འཛུགས་ (shuùñi bāŋdzuù) swearing by the sun as witness; va.—བྱེད་.
ཞུགས་གཏོང་ (shugdoŋ) sending to join an organization; va.—བྱེད་ ༈ མི་ཚང་དེའི་ཕྲུ་གུ་གཅིག་དམག་མིར་ཞུགས་གཏོང་བྱས་པ་རེད་ That family sent one of its children to join the army.
ཞུགས་འཐུས་ (shugdüü) 1. permission to participate/ join ༈ ཁོས་སྲིད་དོན་ཚོགས་པར་ཞུགས་འཐུས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་བ་རེད་ He got permission to participate in the political party. ༈ ཁྱེད་རང་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་འཐུས་ཆོག་པའི་ཡི་གེ་འབུལ་རྩིས་ཡོད་པས་ Do you plan to submit a request to enter the school?
ཞུགས་འཐུས་ལག་འཛིན་ (shugdüü laŋdzin) entrance/ admission ticket.
ཞུགས་གནམ་ (shugnam) h. of གནམ་གཤིས་.
ཞུགས་སྣུམ་ (shugnum) h. of སྣུམ་.
ཞུགས་འབུལ་ (shuŋbüü) cremation (h.); va.—བྱེད་ to cremate.
ཞུགས་སྒྲོང་ (shugjaŋ) sm. ཞུགས་འབུལ་.
ཞུགས་མར་ (shugmaa) sm. ཞུ་མར་.
ཞུགས་མེ་ (shoome) h. of མེ་.
ཞུགས་ལམ་ (shuùlam) h. of. འགྲོ་ལམ་.
ཞུགས་ཤིང་ (shuùshiŋ) h. of མེ་ཤིང་.

ཞུགས་ལྷགས་ (shu̲ùlhaà) h. of ལྷགས་པ་.

ཞུགས་སྔོང་སློབ་གྲྭ་ (shu̲ùñoŋ lōbdra) one's former school, alma mater.

ཞུང་ནུའུ་ (shu̲ŋnu) Huns.

ཞུང་ཡ་ལི་ (shu̲ŋyali) Hungary.

ཞུད་ (shü̲ü̲) 1. vi. to be peeling off, to fade ¶ དབ་ལོག་འདིའི་ཚོད་ཞུད་བཞག The color on this clothing has faded. 2. vi. to be too little/ low (to reach a certain weight on a scale) ¶ རྒྱ་མ་དོག་ཙམ་ཞུད་བཞག མར་ཁ་སྣོན་རྒྱག་དགོས་ The it is a little low on the wieghing scale. Add some more butter. 3. vi. to deteriorate/ decline ¶ བར་ལམ་ཁོང་སྣང་ནས་ལུས་སྟོབས་ཞུད་བཞག Recently he has been sick and his physical strength has deteriorated. 4. rolling two or more strands of thread/ yarn together to make one; va.—རྒྱག ¶ སྐུད་པ་འདི་ཞུད་རྒྱག་དགོས་ You have to spin the thread (to make two-ply).

ཞུད་འཁལ་ (shüù kɛ̄ɛ) va. to spin a thread/ yarn.

ཞུད་ལྟ་ (shü̲ü̲daà) a tool for rolling two or more strands of thread/ yarn together to make one.

ཞུད་ཐག (shü̲ü̲daà) a dangling rope/ string.

ཞུད་མ་ (shü̲ü̲mə) a high quality woven woolen material.

ཞུད་འོག (shü̲ü̲wɔɔ̀) medium quality woven woolen material.

ཞུན་ (shü̲n) 1. sm. ཞུ་མ་. 2. melted, molten ¶ སེར་ཞུན་ Melted gold.

ཞུན་ཆུ་ (shü̲nju) molten ¶ ངར་ལྕགས་ཞུན་ཆུ་ Molten steel.

ཞུན་ཐབ་ (shü̲ndəb) smelting furnace.

ཞུན་ཐར་ (shü̲ndar) 1. smelting and refining, va.—གཏོང་, —སློང་ to smelt. 2. scrutinizing, investigating, examining, va.—གཏོང་, —སློང་ to clear up sth. by scrutinizing/ examining.

ཞུན་ཐར་ཆོད་ (shü̲ndar cöö) vi. to have one's doubts/ suspicions/ hesitation cleared up due to investigation/ examination.

ཞུན་ཐིགས་ (shü̲ndiì) 1. molten drops. 2. crystallization; vi.—ཆགས་ to crystallize.

ཞུན་ཐིགས་བསྐྱར་དུ་ཆགས་ (shü̲ndiì gyārdu cāà) vi. to recrystallize.

ཞུན་ཐིགས་སླར་ཆགས་ (shü̲ndiì lārjaà) sm. ཞུན་ཐིགས་བསྐྱར་དུ་ཆགས་.

ཞུན་དག (shü̲ndaà) thorough, intensive.

ཞུན་དག་པོ་ (shü̲n tagbo) doing thoroughly/ carefully ¶ མི་དེ་རྒྱུན་དུ་ལས་ཀ་ཞུན་དག་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད་ That person is sb. who always does his work thoroughly.

ཞུན་དར་ (shü̲ndar) sm. ཞུན་བདར་.

ཞུན་རྡོ་ (shü̲ndo) lava rock.

ཞུན་བདར་ (shü̲ndar) training, disciplining, practicing; va.—གཏོང་; —བྱེད་.

ཞུན་པ་ (shü̲mba) sm. ཞུན་མ་.

ཞུན་པོར་ (shü̲mbɔɔ) beaker/ flask (used in a laboratory).

ཞུན་བུམ་ (shü̲mbum) sm. ཞུན་པོར་.

ཞུན་ཐྲག (shü̲ndraà) sm. ཞུན་རྡོ་.

ཞུན་མ་ (shü̲nmə) melted, molten, liquefied ¶ མར་ཞུན་མ་ Melted butter.

ཞུན་མར་ (shü̲nmar) melted butter.

ཞུབ་ (shu̲b) 1. abbr. of ཞུབ་པ་. 2. va. to put on armor.

ཞུབ་པ་ (shu̲bbə) armor.

ཞུབ་ཅན་ (shü̲njɛn) having armor, armored.

ཞུམ་ (shu̲m) 1. vi. to be disheartened/ discouraged, to be low in spirits, to lose confidence ¶ ལན་གཅིག་དཀའ་ངལ་དང་འཕྲད་པར་སེམས་ཞུམ་རྒྱུ་མེད་ (One) shouldn't be disheartened at encountering a problem. 2. vi. to fear, to be afraid ¶ ཁོ་ཚོའི་དམག་ཤུགས་ལ་ང་ཚོ་ཞུམ་དགོས་མ་རེད་ (We) need not fear their military power. 3. abbr. of ཞུམ་བུ་.

ཞུམ་སྐད་ (shumgɛɛ̀) crying/ yelling with fright; vi.—ཤོར་ to cry out in fright.

ཞུམ་ཉམས་ (shumñam) weakness, fear, timidity; va.—སྟོན་ to show one's weakness.

ཞུམ་རྟགས་ (shumdaà) sign of weakness/ fear/ timidity/ cowardice; vi.—སྟོན་ to show weakness/ fear/ timidity/ cowardice.

ཞུམ་པ་མེད་པ་ (shu̲mbə me̲èba) dauntless, fearless, courageous.

ཞུམ་ཕྲུག (shumdruù) kitten.

ཞུམ་བུ་ (shu̲mbu) cat.

ཞུམ་བུའི་མཇུག་མར་རས་བྲུལ་བཏགས་པ་ལྟར་ (shu̲mbüü ju̲gmaa re̲èdüü dāgbadar) following sb. wherever he goes [Lit. like attaching a ribbon on a cat's tail].

ཞུམ་བུའི་ཨ་སྒོང་ཙམ་ (shu̲mbüü ādoŋdzam) a very short time, a moment [Lit. as much as the yawning of a cat].

ཞུམ་མེད་ (shummeè) sm. ཞུམ་པ་མེད་པ་.

ཞུམ་མེད་སྟོབས་ལྡན་ (shu̲mmeè dōbdɛn) courageous/ fearless and strong.

ཞུམ་མེད་སྲི་ཞུ་ (shu̲mmeè sīshu) performing a task without being disheartened/ discouraged; va.—བྱེད་.

ཞུམ་འཛེར་ (shu̲mdzer) shy and bashful; vi.—བྱེད་ to be shy.

ཞུམ་ཞུམ་ (shu̲mshum) crouching position (as that of a cat before pouncing).

ཞུམ་བཤོལ་ (shu̲mshöö) shrinking away from, shying away from; va.—བྱེད་.

ཞུར་ (shu̲r) going straight ¶ རྟ་ཞུར་གྱིས་རྒྱུགས་པ་རེད་ The horse ran straight.

ཞུར་ཐག (shu̲rdaà) a rope used to slide down from a height.

ཞུལ་ (shü̲ü̲) 1. va. to stroke (one's) beard/ head/ hair. 2. vi. to lessen/ fall/ decrease in amount.

ཞུལ་ཞུལ་ (shü̲ü̲shüü) stroking (head, hair, beard); va.—བྱེད་.

ཞུས་ (shü̲ù) p. of ཞུ་.

ཞུས་འགྲོལ་ (shü̲ùtröö) getting permission after asking for sth. (usu. for leave of absence) ¶ ཁོང་དགོངས་པ་ཞུས་འགྲོལ་གྱིས་ནང་དུ་ལོག་པ་རེད་ He asked and received permission for leaving and returned home.

ཞུས་ངོ་ (shü̲ùŋo) 1. doing sth. because of one's connection/ friendship with sb. ¶ ངས་གྲོགས་པོའི་ཞུས་ངོར་བལྟས་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་ཁང་པ་གཡར་པ་ཡིན་ Because of (your) relationship with my friend, I rented you the house. ¶ ཁོང་གིས་ངའི་ཞུ་ངོ་བྱས་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་ཁང་པ་གཡར་པ་ཡིན་ He is using his relationships to search for a job for me.

ཞུས་ཆེན་ (shü̲ùjen) professor.

ཞུས་དག (shü̲ùdaà) proofreading; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to proofread, to check through.

ཞུས་དག་པ་ (shü̲ü̲daàba) proofreader.

ཞུས་དག་གཏན་འབེབས་ (shü̲ü̲daà dɛ̄mbem) final proofreading, finalizing a ms.; va.—བྱེད་.

ཞུས་ཆུང་ (shü̲ü̲juŋ) title of assistant professor in translation work.

ཞུས་ཆེན་ (shü̲ü̲jen) title of professor in translation work.

ཞུས་ཆེན་ལོ་ཙཱ་བ་ (shü̲ùjen lo̲dzawa) sm. ཞུས་ཆེན་.

ཞུས་སྙིགས་ (shü̲ùñig) slag.

ཞུས་འབྲས་ (shü̲ndrɛɛ̀) result/ decision of an appeal ¶ བོད་གཞུང་ནས་ང་ཚོའི་སྙན་ཞུར་ཞུས་འབྲས་གང་ཡང་ཐོན་མ་སོང་ No result came from the Tibetan Government regarding our appeal.

ཞུས་ཙང་ (shü̲ùdzaŋ) that's right (Lhasa slang).

ཞུས་རྫས་ (shü̲ùdzɛɛ̀) material/ substance to be melted.

ཞུས་ཡིག (shü̲ü̲yiì) sm. ཞུ་ཡིག.

ཞུས་ལི་ཡ་ (shü̲ü̲liyə) Syria.

ཞུས་ལེན་ (shü̲ü̲lem) asking for and receiving/ getting; va.—བྱེད་.

ཞུས་བསྲེས་དངོས་པོ་ (shü̲ü̲seè ŋɔ̄ɔ̄bo) the materials mixed through smelting/ melting.

ཞེ་ (she̲) 1. numerical particle for the forties ¶ བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ Forty two. 2. deep down, innermost (in feelings) ¶ ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ Sincere [Lit.

without a difference between surface and inner]. 3. type, kind.

ཞེ་གླུད་པར་རྒྱག (she lɛ̄ɛbargyaà) hurting deeply ¶ མོས་ང་ཞེ་གླུད་པར་རྒྱག་པ་བཟོས་བྱུང་ She hurt me deeply.

ཞེ་བགོན་ (shegön) bitter hatred, hostility from deep down; va.—བྱེད་.

ཞེ་བཀམ་ (she gām) va. to envy ¶ གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་ལ་ཞེ་ཀམ་ནས་ Envying the wealth of others.

ཞེ་བཀམ་ཅན་ (shegamjɛn) greedy, covetous, envious.

ཞེ་སྐྱུག་དྲོ་ (shegyuù tro) vi. to vomit.

ཞེ་སྐྱེད་ (shegyeè) sm. ཉར་ཐག.

ཞེ་ཁ་ (shega) 1. what one says and really feels. 2. disliking, hating.

ཞེ་ཁྲེལ་ (shedree) va. to dislike, to hate.

ཞེ་ཁོན་ (shegön) sm. ཞེ་འཁོན་.

ཞེ་འཁམ་ (shengam) vi. to be angry/ agitated/ annoyed.

ཞེ་འཁོན་ (shegön) hatred ¶ གྲལ་རིམ་གྱི་ཞེ་འཁོན་ Class hatred.

ཞེ་འཁོན་སྡང་འཛིན་ (shegön dandzin) sm. ཞེ་འཁོན་.

ཞེ་འཁྲེལ་ (shedree) sm. ཞེ་ཁྲེལ་.

ཞེ་གྱོང་ (shegyoŋ) sm. གྱོང་པོ་.

ཞེ་དགུ་ (shigu) 1. forty nine. 2. the 49th day after sb. died; vi.—རྫོགས་ to be the end of the 49 days of mourning after a person dies.

ཞེ་མགུ་ (shegu) liking/ loving very much.

ཞེ་འགྲང་ (she draŋ) vi. to have been satisfied/ fulfilled.

ཞེ་འགྲས་ (shedrɛɛ̀) animosity, hostility, hate.

ཞེ་འགྲས་འཁོན་འགྲས་ (shedrɛɛ̀ köndrɛɛ̀) hatred, animosity, hating; va.—བཟོ་ to cause hatred/ animosity.

ཞེ་རྒོད་ (shīegöö) volatile, quick-tempered, aggressive; vi.—འཁྲུགས་ to get angry.

ཞེ་སྒུག་ (sheguù) 1. waiting for a result; va. ཞེ་སྒུག;—བྱེད་. 2. keeping in mind one's hatred and waiting to take revenge; va. ཞེ་སྒུག; va.— བྱེད་.

ཞེ་བརྒྱད་ (shebgyɛɛ̀) forty eight.

ཞེ་ངན་པ་ (sheŋɛmba) a mean/ cruel person.

ཞེ་ལྔ་ (sheŋa) forty five.

ཞེ་གཅིག (shijiì) 1. forty one. 2. only, solely ¶ ངས་ཤ་ཞེ་གཅིག་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought only meat.

ཞེ་གཅོད་ (she jöö) va. to hurt/ upset ¶ མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་གཅོད་པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་རུང་ It is wrong to say (things) that upset a person.

ཞེ་བཅད་དྲག་པོ་ (shejɛɛ̀ tragbo) making up one's mind, deciding to do sth.; va.—བརྫེག.

ཞེ་ཆགས་ (shejaà) sm. སེམས་ཆགས་.

ཞེ་འཇམ་ (shenjam) kind, gentle.

ཞེ་གཉིས་ (shiñiì) forty two.

ཞེ་གཏིང་ (shediŋ) deep in one's heart, deep down ¶ ཞེ་གཏིང་ལ་གཞུང་འདིའི་འོག་སློབ་སྦྱོང་དང་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་མེད་ཀྱང་ Although deep down (I) had no desire to study and work under this government.

ཞེ་ཐག་པ་ (shedagba) sincerely, truly, deeply felt ¶ ཞེ་ཐག་པ་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ (They) sincerely opposed it.

ཞེ་ཐོགས་པ་ (she tōgba) sm. ཞེ་ཐོགས་ས་.

ཞེ་ཐོགས་ས་ (she tɔ̄ɔgsa) sb. or sth. to be worried about ¶ ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཞེ་ཐོགས་ས་དེ་བུ་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན་ For the parents, the thing they worried about was their only son.

ཞེ་མཐུན་ (shedün) compatible, in agreement, harmonious, with one heart.

ཞེ་དྲག (shedraà) much, many, a lot, very ¶ ཁོས་དཔེ་ཆ་ཞེ་དྲག་ཀློག་ཡོད་པ་རེད་ He has read many books. ¶ དེའི་ནང་ལ་ཡོང་མཁན་ཞེ་དྲག་ཉུང་ཉུང་རེད་ There are very few people who come there.

ཞེ་དྲགས་ (shedraà) sm. ཞེ་དྲག.

ཞེ་དྲུག (shedruù) forty six.

ཞེ་བདུན་ (shibdün) forty seven.

ཞེ་འདོད་ (shendöö) desire, wish, aspiration, hope ¶ རང་ཉིད་ཁོ་རའི་ཞེ་འདོད་འགྲུབ་ཆེད་དུ་ In order to fulfill one's own desires.

ཞེ་ལྡོག (shedɔɔ̀) sm. ཞེ་ལོག.

ཞེ་སྡང་ (shedaŋ) hatred, anger, animosity; va.— འཛིན་; —བྱེད་ to hate, to be angry (with).

ཞེ་སྡང་སྤྲ་གཟིངས་ (shedaŋ dräseŋ) exceptionally angry [Lit. hairs standing on end].

ཞེ་སྡང་གིས་འཚིང་ (shedaŋgi cīŋ) vi. to be filled with hatred/ anger/ animosity.

ཞེ་སྡང་མཉམ་སྐྱེས་ (shedaŋ ñamgyeè) sharing/ shared hatred.

ཞེ་སྡང་བྱེད་རེས་ (shedaŋ cɛ̄ɛreè) hating one another reciprocally; va.—བྱེད་.

ཞེ་ན་ (shena) sm. ཟེར་ན་.

ཞེ་ནག་གཏིང་ནས་འཁྲུག (she nagdiŋnɛ trūù) vi. to have/ get deep hatred.

ཞེ་ནད་ (shenɛɛ̀) deeply held hatred.

ཞེ་ནད་འཁོན་འཛིན་ (shenɛɛ̀ köndzin) sm. ཞེ་ནད་.

ཞེ་ནས་ (shenɛɛ̀) from deep down, deeply, sincerely ¶ དེ་ནི་ཞེ་ནས་དགའ་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ This is sth. one should sincerely like.

ཞེ་ནས་སྡང་ (shenɛɛ̀ daŋ) va. to hate from the bottom of (one's) heart.

ཞེ་གནག་ཁོག་བཅངས་ (shenaà kōgjaŋ) harboring thoughts to harm others, holding hatred within oneself.

ཞེ་གནག་པོ་ (she nagbo) cruel, mean, evil, merciless.

ཞེ་གནོང་ (she nōŋ) vi. to be sorry, to regret, to feel guilty.

ཞེ་གནོན་ (she nōn) va. to hurt other people's feelings.

ཞེ་མནའ་ (shena) a deeply held oath/ vow.

ཞེ་སྣང་ (shenaŋ) sm. སྣང་བ་.

ཞེ་པ་ (sheba) sm. ཞེ་སྣང་.

ཞེ་པོ་ (shebo) sm.* ཞེད་པོ་.

ཞེ་པོ་ཅིག (shebojiì) sm.* ཞེད་པོ་ཅིག.

ཞེ་སྤོ་ (shebo) sm. ཞེ་ལ་རྒྱག.

ཞེ་བློ་བདེ་ (shelo de) vi. to be happy/ glad ¶ ཁྱེད་རང་དེར་བདེ་འབྱོར་བྱུང་བ་ཞེ་བློ་བདེ་བྱུང་ (I) am glad that you arrived there safely.

ཞེ་བློ་ལོག (shelo lɔɔ̀) va. to turn against sb.

ཞེ་མ་བདེ་ (she made) unhappy, not glad.

ཞེ་མེར་ (shemee) nausea, vomiting; vi.—ལོག; —ལངས་; —རྒྱག to feel nauseous. 2. fed up with sth.; vi.—ལོག; —ལངས་; —རྒྱག.

ཞེ་སྨོན་ (shemön) sm. ཡིད་སྨོན་.

ཞེ་གཙང་ (shedzaŋ) sincere, well-meaning, well intended ¶ ཞེ་གཙང་ཞབས་འདེགས་ Serving sincerely.

ཞེ་རྩ་འཁྲུགས་ (shedza trūù) vi. to be angry/ disturbed.

ཞེ་རྩ་བ་ (shedzawa) sm. ཞེ་ནས་.

ཞེ་རྩིས་ (shedziì) 1. having respect for sth.; va.— བྱེད་. 2. an inward/ inner plan.

ཞེ་རྩུབ་ (shedzub) sm. སེམས་ནག.

ཞེ་ཚིག (shedziì) honorific words.

ཞེ་ཚིམ་ (she tsīm) vi. to be satisfied/ content ¶ ལས་འགན་ལེགས་སྒྲུབ་བྱུང་བས་ཞེ་ཚིམ་པ་རེད་ Having completed the task successfully, he felt satisfied.

ཞེ་མཚེར་ (shendzer) shy, bashful.

ཞེ་འཛིན་ (shendzin) keeping in mind sth. bad that sb. has done; va.—བྱེད་.

ཞེ་བཞག (sheshaà) sm. ཞེ་འཛིན་.

ཞེ་བཞི་ (shishi) forty four.

ཞེ་ཟོན་ (shesön) sm. དོགས་ཟོན་.

ཞེ་རི་ཁྲེལ་ (sheredrɛɛ) sm. ཞེ་ཁྲེལ་.

ཞེ་རུས་ (sherüù) sm. བརྩོན་འགྲུས་.

ཞེ་ལ་ (shela) in the mind/ heart ¶ ཁོའི་ཞེ་ལ་ཕོག་པའི་སྐད་ཞིག་ཆ་བཤད་སོང་ (They) said (sth.) that touched his heart.

ཞེ་ལ་རྒྱག (shela gyəb) 1. va. to be fed up with sth., to feel nauseated/ disgusted by sth. 2. vi. to be bothered/ annoyed.

ཞེ་ལ་འཇོག (shela gyəb) sm. སེམས་ལ་འཇོག.

ཞེ་ལ་མེད་པ་ (shela meèba) insincere, not deeply felt/ held.

ཞེ་ལ་འཛིན་ (shela dzin) sm. སེམས་ལ་འཇོག.

ཞེ་ལང་ (shelaŋ) sm. ཞེ་སྣང་.

ཞེ་ལོག (shelɔɔ) sm. ཞེ་ལ་རྒྱུག.

ཞེ་ས་ (shesa) honorific speech; va.—ཞུ་; —བྱེད་ to use honorific speech/ language ¶ བྱེད་ལ་ཞེ་ས་བྱས་ན་གནང་རེད་ The honorific of བྱེད་ is གནང་.

ཞེ་ས་ཆག་འཁྱུག (shesa cāŋgyɔɔ) using honorifics inconsistently, mixing honorific and nonhonorific terms.

ཞེ་སུན་ (shesün) irritating, annoying.

ཞེ་གསུམ་ (shesum) forty-three.

ཞེ་སེམས་ (shesem) 1. deep feelings/ thoughts. 2. sm. སེམས་པ་.

ཞེ་ལྷོད་ (shelhöö) calm, relaxed.

ཞེ་ལྷོད་ངང་རིང་ (shelhöö ŋaŋriŋ) calm/ relaxed and patient.

ཞེང་ (sheŋ) width ¶ ཆུ་ཞེང་ The width of a river.

ཞེང་དཀྱུས་ (sheŋgyüü) length and width.

ཞེང་ཁ་ (sheŋga) width.

ཞེང་ཁ་ཆེན་པོ་ (sheŋga cēmbo) spacious, wide.

ཞེང་ཁ་ཆེ་ཆུང་ (sheŋga cījuŋ) the size of the width.

ཞེང་ག (sheŋga) sm. ཞེང་ཁ་.

ཞེང་ཅན་ (sheŋjɛn) wide.

ཞེང་ཆུང་ (sheŋjuŋ) narrow.

ཞེང་ཆུང་ལྕགས་ལམ་ (sheŋjuŋ jāglam) narrow gauge railway.

ཞེང་ཕྲ་མོ་ (sheŋ trāmo) sm. ཞེང་ཆུང་.

ཞེང་ཚད་ (sheŋdzɛɛ) 1. width. 2. bore, caliber (of a gun).

ཞེད་ (sheè) vi. to be afraid/ scared ¶ རི་བོང་ཤིན་ཏུ་ཞེད་ནས་ The rabbit, getting very scared.

ཞེད་སྣྲག (sheèdraà) sm. ཞེད་སྣང་.

ཞེད་སྣྲག་ཚ་པོ་ (sheèdraà tsābo) sm. ཞེད་སྣང་ཚ་པོ་.

ཞེད་རྔམ་ཚ་པོ་ (sheèŋam tsābo) very scary/ frightening.

ཞེད་ཐག་ཆོད་ (sheèdaà cöö) vi. to be completely scared/ frightened.

ཞེད་དོན་ (sheèdön) the reason for being afraid/ scared.

ཞེད་སྣང་ (shenaŋ) fear, fright, dread; vi.—བྱེད་; —ལང་; —སྐྱེ་ to be afraid, to fear; va.—སྐུལ་; —སློང་ to scare, to frighten.

ཞེད་སྣང་ཚ་པོ་ (sheènaŋ tsābo) 1. frightening, scary. 2. tough, aggressive ¶ མི་འདིའི་གདོང་ཞེད་སྣང་ཚ་པོ་ཞིག་འདུག This man's face is very frightening.

ཞེད་པ་ (sheèba) sm. ཞེད་སྣང་.

ཞེད་པོ་ (shebo) 1. very much, great deal ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་དངུལ་ཞེ་པོ་གཏོར་བཞག The child has wasted a lot of money. 2. sm. ཞེད་སྣང་ཚ་པོ་. 3. doing sth. well ¶ རྐང་རྩེད་པོ་ལོའི་འགྲན་སྡུར་ཐོབ་པ་ཞེད་པོ་བྱུང་ (They) did well in winning the soccer match.

ཞེད་མ་དངངས་ (sheèma ŋāŋ) somewhat afraid.

ཞེད་ཟོན་ (sheèsön) cautious and afraid.

ཞེད་རོགས་ (sheèrɔɔ) knife, gun, etc. [Lit. sth. to help one's fright].

ཞེན་ (shen) loyalty, attachment, sincerity, fidelity, love, affection ¶ རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་ Those people who have great loyalty to their own country.

ཞེན་སྐུལ་ (shengüü) encouraging loyalty; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

ཞེན་ཁ་ (shenga) 1. sm. ཞེན་ཆགས་. 2. appetite; vi.—ལོག to lose one's appetite, to be fed up with eating a particular food.

ཞེན་ཁ་ལོག (shenga lɔɔ) sm. ཞེན་པ་ལོག.

ཞེན་ཁོག (shengɔɔ) loyalty; va.—བྱེད་ ¶ རང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་ཞེན་ཁོག་བྱ་དགོས་ One should be loyal to one's nation.

ཞེན་ཆགས་ (shenjaà) attachment, fondness; vi.—བྱེད་ to be attached to, to be fond of ¶ ཆོས་ཡག་པོ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་ཞེན་ཆགས་རྒྱུ་མ་རེད་ If you want to practice religion well, you can't be attached to worldliness.

ཞེན་དོན་ (shendön) the object of attachment/ fondness/ love.

ཞེན་པ་ (shemba) sm. ཞེན་.

ཞེན་པ་ལོག (shemba lɔɔ) 1. vi. to be sick of, to be fed up with ¶ དམག་འཁྲུག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ Having become fed up with war. 2. appetite; vi.—ལོག to lose one's appetite, to be fed up with eating a particular food.

ཞེན་པ་ལྡོག (shemba lɔ̄ɔ) va. to make sb. fed up/ sick of.

ཞེན་ཕྱོགས་ (shenjɔ̄ɔ) one's position of loyalty.

ཞེན་འཛིན་ (shendzin) sm. ཞེན་ཁོག.

ཞེན་ལོག (shēnlɔɔ) abbr. of ཞེན་པ་ལོག.

ཞེན་ལོག་ལྡོག (shenlɔɔ lɔ̄ɔ) sm. ཞེན་པ་ལྡོག.

ཞེན་ཤ་གཏིང་ལོག (shensha dīŋlɔɔ) completely fed up, totally sick of.

ཞེའོ་ (shewo) sm. ཟེར་རོ་.

ཞེར་འདེབས་ (sherdeb) sm. ཞེ་གཅོད་.

ཞེར་པོ་ (sherbo) bad/ coarse/ poor/ inferior in quality.

ཞེར་བ་ (sherwa) sm. ཞེར་པོ་.

ཞེལ་ཕོར་ (sheebɔɔ) sm.* ཞེབ་ཕོར་.

ཞེས་ (sheè) sm. ཅེས་ (used after final vowels and after final ང་ ན་ མ་ འ་ ར་ ལ་).

ཞེས་བགྱི་བ་ (sheègyiwə) called.

ཞེས་པ་ (sheèba) the one called, that called, so called ¶ ནག་ཆུ་ཞེས་པ་བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་ཡོད་ There is a town called Nagchuka in the northern region of Tibet.

ཞེས་བྱ་བ་ (sheècawa) sm. ཞེས་པ་.

ཞེས་སུ་གྲགས་ (sheèsu traà) vi. to be known as, to be called.

ཞོ་ (sho) 1. curds, yogurt; va.—སྐོལ་ to make yogurt (by fermenting milk); — ལྡག to eat yogurt. 2. shung. a traditional Tibetan monetary unit (10 སྐར་ = 1 ཞོ་; 10 ཞོ་ = 1 སྲང་).

ཞོ་དཀྲུག (sho drɔ̄ɔ) va. to churn yogurt to make butter.

ཞོ་དཀྲུག་འཕྲུལ་ཆས་ (shodrɔɔ trüüjɛɛ) yogurt churning machine for making butter.

ཞོ་སྐ་བ་ (sho kāwa) thick yogurt.

ཞོ་སྐྱ་ (shogya) buttermilk.

ཞོ་སྐྱེད་ (shogyeè) a monthly interest of 1 ཞོ་ for each 1 སྲང་ borrowed (10% interest).

ཞོ་སྐྱེས་ (shogyeè) 1. a type of livestock parasite. 2. sm. སྲིག་པ་.

ཞོ་ཁ་ཆུ་ (sho kāju) sm. ཞོ་སྐྱ་.

ཞོ་ཁོག (shogɔɔ) pot for holding yogurt.

ཞོ་གང་ (shogaŋ) one ཞོ་ in the Tibetan monetary system.

ཞོ་གྲོད་ (shodröö) the stomach of animal made into a yogurt container.

ཞོ་འགྱེད་ (shogyeè) a celebration/ party at which yogurt is served; va.—གཏོང་.

ཞོ་མངར་ (shoŋar) yogurt from which the butter has not been extracted.

ཞོ་ཆ་ (shoja) 1/10 of a ཞོ་ (i.e., 1 karma).

ཞོ་འཇོ་ (shojo) milking; va.—བྱེད་ to milk.

ཞོ་སྐོལ་ (sho ñöö) va. to ferment milk to make yogurt.

ཞོ་ཏ་ (shoda) fermenting agent/ starter (for making yogurt).

ཞོ་སྟོན་ (shodön) Lhasa Summer Opera Festival [Lit. the yogurt festival].

ཞོ་དོ་ (shodo) two ཞོ་.

ཞོ་བདུན་སྒོར་མོ་ (shodün gɔrmo) Chinese silver dollar.

ཞོ་མདོང་ (shodoŋ) a yogurt churner (to make butter).

ཞོ་པད་ (shobɛɛ) sm. ཞོ་.

ཞོ་དཔྱང་ (shojaŋ) buttermilk.

ཞོ་སྤྲིས་ (shodrii) the layer of cream that forms on top of milk.

ཞོ་ཕབ་ (shobəb) sm. ཞོ་ཏ་.

ཞོ་ལྷུག (sholuù) yogurt container.

ཞོ་འབྲས་ (shomdrɛɛ) yogurt and rice meal.

ཞོ་མར་ཁུ་ (sho mərgu) a food that consists of yogurt

and melted butter.

ཞོ་རྫབས་ (shodzəb) sm. ཞོ་ཏ་.

ཞོ་རྫི་ (shodzi) sm. ཞོ་ཏ་.

ཞོ་རལ་ (sho rɛɛ) vi. to go bad/ sour, to become spoiled (regarding yogurt).

ཞོ་ཟོ་ (shoso) yogurt churn.

ཞོ་ལོ་མོ་ལོ་ཀྱག (sholo molo gyāà) sm. གཞོགས་ལོག་མོ་ལོག་ཀྱག.

ཞོ་ཤ་ (shosha) 1. arc. strength, energy. 2. arc. wage, salary. 3. arc. tax.

ཞོ་ཤས་འཚོ་ (shoshɛɛ tsō) va. to earn one's livelihood/ subsistence.

ཞོག (shɔ̄ɔ) imp. of འཇོག.

ཞོག་ཁོག (shɔ̄ɔgɔɔ) potato.

ཞོག་ཁོག་མངར་མོ་ (shɔ̄ɔgɔɔ ŋāāmo) sweet potato.

ཞོག་ཁོག་ཡུས་ཐོའུ་ (shɔ̄ɔgɔɔ yüüto) tib. ch. sweet potato.

ཞོག་ཁོག་ས་དོང་ (shɔ̄ɔgɔɔ sādoŋ) ditch/ hole dug to store potatoes for the winter; va.—འབྲུ་ to dig such a pit.

ཞོག་ཁོག་བསྲེགས་མ་ (shɔ̄ɔgɔɔ drēgma) baked potato.

ཞོག་ཁོག་ཧྲུའུ་ཡུས་ (shɔ̄ɔgɔɔ hrūyüü) tib. ch. Chinese yam (dioscorea batatas).

ཞོག་གོག (shɔ̄ɔgɔɔ) sm. ཞོག་ཁོག.

ཞོག་གོག་གོབ་ཚོས་ (shɔ̄ɔgɔɔ kobdzöö) potato and meat stew.

ཞོག་གོག་སྦུ་རུ་ (shɔ̄ɔgɔɔ buru) type of edible wild plant.

ཞོག་གཅིག་མ་གཉིས་གསུམ་པའི་ཐོག (shɔ̄ɔjig mañii sūmbɛ tɔ̄ɔ) phrase used when synchronizing work: one, two, three (pull, heave).

ཞོག་མ་ (shɔ̄ɔma) sm. ཞོགས་མ་.

ཞོགས་ཀ་ (shɔ̄ɔga) in the morning.

ཞོགས་སྐད་ (shɔ̄ɔgɛɛ) sm. ཞོགས་ཀ་.

ཞོགས་ཁྲོམ་ (shogdrom) market that opens in the morning, morning market; vi.—གྲོལ་ to have the morning market end/ close; va.— སྡོན་ to open a stall/ booth for the morning market; vi.—ཚོགས་ to have the morning market start.

ཞོགས་གང་ (shɔ̄ɔgaŋ) a full/ whole morning ¶ ཞོགས་གང་གཅིག་རིང་ During one whole morning.

ཞོགས་གུང་མཚན་གསུམ་ (shɔ̄ɔguŋ tsēnsum) the three: morning, noon and night.

ཞོགས་རྒྱུགས་ (shɔ̄ɔgyuù) running after being startled.

ཞོགས་སྔ་ (shɔ̄ɔ) early morning. ¶ ཞོགས་སྔ་ལངས་དགོང་ཕྱི་ཉལ་ Getting up early and going to bed late.

ཞོགས་ཆོས་ (shɔ̄ɔ) morning offering/ prayer.

ཞོགས་ཇ་ (shɔ̄ɔja) morning tea, breakfast.

ཞོགས་མཇལ་ (shogjɛɛ) morning audience (e.g., of a king).

ཞོགས་ཉག (shɔ̄ɔñuù) morning hunt.

ཞོགས་ཉལ་ (shɔ̄ɔñɛɛ) sleeping in late; vi.—རྒྱག to sleep late.

ཞོགས་ཐར་ (shɔ̄ɔdar) every morning.

ཞོགས་ཐར་རེ་བཞིན་ (shɔ̄ɔdaa reshin) each and every morning.

ཞོགས་གཏོང་འཁོར་ལོ་ (shɔ̄ɔdoŋ kɔ̄ɔlo) a vehicle that goes early in the morning.

ཞོགས་ཐུག (shɔgduù) morning soup/ stew.

ཞོགས་དྲོ་ (shɔgdro) driving animals back to the corral in the morning after a stint of early morning grazing.

ཞོགས་པ་ (shɔgba) morning.

ཞོགས་པ་བདེ་ལེགས་ (shɔgba deleè) "good morning" (neologism used in exile).

ཞོགས་པའི་མཚམས་སྦྱིན་ (shɔgbɛ tsəmdrin) a greeting used in the morning.

ཞོགས་པའི་ལུས་རྩལ་ (shɔgbɛ lüüdzɛɛ) morning exercises/ calisthenics.

ཞོགས་སྤགས་ (shɔ̄ɔbaà) breakfast of རྩམ་པ་.

ཞོགས་སྦྱོང་ (shɔ̄ɔjɔŋ) morning exercise/ practice.

ཞོགས་མ་ (shɔ̄ɔma) wood shavings, sawdust.

ཞོགས་རྩལ་ (shɔ̄ɔdzɛɛ) sm. ཞོགས་པའི་ལུས་རྩལ་.

ཞོགས་ཚོགས་ (shɔ̄ɔdzɔ̄ɔ) morning meeting.

ཞོགས་ཟས་ (shɔ̄ɔsɛɛ) breakfast, morning food/ meal.

ཞོགས་འུར་ (shɔ̄ɔwur) a sudden fright/ panic; vi.— ལང་ to be suddenly panic stricken/ frightened ¶ དམག་འཁྲུག་ཡོང་རྒྱུའི་གཏམ་གྲགས་གཏམ་རྫུན་དེས་ཞོགས་འུར་ལངས་བཞག They were panic stricken by the false news that war is coming.

ཞོགས་ལས་ (shɔ̄ɔlɛɛ) 1. morning's work (usu. refers to the work in the house in the early morning). 2. morning shift.

ཞོང་ (shoŋ) abbr. of ཞོང་ཞོང་.

ཞོང་ཞོང་ (shoŋshoŋ) a depression, a concave area ¶ ས་ཆ་ཞོང་ཞོང་དེ་ཚོར་ཆུ་འཁྱིལ་འདུག Water formed puddles in those depressions.

ཞོད་ (shöö) rainfall.

ཞོད་ཀྱི་གེགས་ (shöögi geg) disaster caused by (heavy) rain.

ཞོད་སྐྱོན་ (shöögyön) damage/ destruction caused by (heavy) rainfall.

ཞོད་སྐྱོན་འགོག་པ་ (shöögyön gɔgba) waterproof.

ཞོད་གེགས་ (shöögeg) sm. ཞོད་ཀྱི་གེགས་.

ཞོད་འགོག (shöögɔɔ) sm. ཞོད་སྐྱོན་འགོག་པ་.

ཞོད་ཆར་ (shööjar) rain, rainfall.

ཞོད་ཆུ་ (shööju) rainfall.

ཞོད་ཆེ་ (shööje) heavy rainfall.

ཞོད་འཇགས་ (shönjaà) quelling, quieting, calming, putting down; va.—གཏོང་ ¶ ལྷ་སའི་ཁྲིང་འཁྲུག་ཞོད་འཇགས་བཏང་པ་རེད་ (They) quelled the revolt in Lhasa.

ཞོད་ཐན་ (shöötɛn) flood and drought.

ཞོད་སླ་ (shöölа) rainy weather.

ཞོན་ (shön) va. to ride, to mount ¶ རྐང་འཁོར་ཞོན་ནས་ཁྲོམ་ལ་ཕྱིན་སོང་ He rode the bicycle and went to the market. ¶ ཁོས་རྟ་ཞོན་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིན་པ་རེད་ He went on horseback to Lhasa.

ཞོན་ཁལ་ (shön kɛ̄ɛ) shung. riding and carrying animals.

ཞོན་ཇག (shönjaà) bandits on horseback.

ཞོན་རྟ་ (shönda) a riding horse.

ཞོན་སྟེགས་ (shöndeg) stone or mound on which to stand to mount a horse.

ཞོན་དྲེལ་ (shöndree) a riding mule.

ཞོན་པ་ (shömba) a riding animal.

ཞོན་དམག (shönmaà) cavalry/ mounted troops.

ཞོན་ཤོག (shönshɔ̄ɔ) tib. ch. xuan paper (a high quality paper made in Anhui Province).

ཞོམ་ (som) sm. གཞོམ་.

ཞོར་ (shɔɔ) coincidental/ secondary to another main activity ¶ ཁོས་ལས་ཀའི་ཞོར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He studied during his spare time at work.

ཞོར་སྐྱོང་ (shɔɔgyoŋ) sideline work, doing sth. on the side ¶ ཚགས་པར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཟ་ཁང་ཞོར་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The newspaper office manages a restaurant on the side.

ཞོར་སྐྱོན་ (shɔɔgyön) an undesirable/ damaging side effect.

ཞོར་ཁྲིད་ (shɔɔ trii) teaching on the side, side/ extra class or instruction.

ཞོར་འགྲུམ་སོང་ (shɔɔdrum sōŋ) vi. to have been killed accidentally.

ཞོར་སྒྲུབ་ (shɔɔdrub) doing sth. secondarily; va.— བྱེད་.

ཞོར་ཕྱོགས་ (shɔɔjɔɔ) secondary ¶ གཞུང་གཙོ་བོ་དང་ཁྱིམ་ཚང་ཞོར་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) consider the government as the main one and the family as secondary.

ཞོར་ཕྱོགས་སུ་གཉེར་ (shɔɔjɔɔsu ñēr) va. to take charge of sth. secondary to one's main duty/ office.

ཞོར་གཉེར་ (shɔɔñer) abbr. of ཞོར་ཕྱོགས་སུ་གཉེར་.

ཞོར་གཏོགས་ (shɔɔdɔɔ) an appendage, a subordinate entity. ¶ བོད་ནི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཞོར་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བསྒྱུར་རྩིས་བྱས་པ་རེད་ The imperialists tried to change Tibet into one of their subordinate (appendages/ countries).

ཞོར་ཐོན་དངོས་རྫས་ (shɔɔdön ŋöödzɛɛ) by-product.

ཞོར་དུ་ (shɔɔdu) sm. ཞོར་.

ཞོར་དེབ་ (shɔɔdeb) supplementary book.

ཞོར་འདྲུད་ (shɔndrüü) getting involved in sth. on account of sb. else, getting drawn into sth., being implicated; vi.—ཐེབས་; —འཁྱིལ་ ¶ མི་དེས་ཟིང་ཆའི་ནང་མི་ཡང་ཞོར་འདྲུད་ཐེབས་ནས་བཙོན་དུ་ཚུད་བཞག Because that person participated in the disturbances, his family got implicated and were jailed.

ཞོར་སྣོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ (shɔɔnöngi cāgyen) additional conditions.

ཞོར་ཕུང་ (shɔɔbuŋ) getting implicated/ involved; vi.—བྱུང་.

ཞོར་འཕྲོས་སུ་ (shɔɔ drōōsu) at the same time, along with/ incidental to sth. else ¶ ཁོའི་ནང་མིའི་སྐོར་ཡང་ཞོར་འཕྲོས་སུ་དྲི་བ་བྱས་པ་རེད་ (I) asked about his family at the same time (incidental to sth. else).

ཞོར་འཛིན་ལས་འགན་ (shɔndzin lɛngɛn) side job, supplementary duty.

ཞོར་འཛུགས་ (shɔndzuù) secondarily started/ established ¶ ཟ་ཁང་འདི་དགོན་པའི་ཞོར་འཛུགས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ This restaurant is one that the monastery established secondarily.

ཞོར་ཟས་ (shɔɔsɛɛ̀) nonstaple foods, snacks.

ཞོར་ཟས་ཚོང་ཁང་ (shɔɔsɛɛ̀ tsōŋgaŋ) grocery store (nonstaple food store).

ཞོར་ལ་ (shɔɔla) sm. ཞོར་.

ཞོར་ལ་ཐེབས་ (shɔɔla tēb) sm. ཞོར་ལ་ཚུད་.

ཞོར་ལ་ཚུད་ (shɔɔla tsūǜ) vi. to be involved in sth. coincidentally/ incidentally.

ཞོར་ལས་ (shɔɔlɛɛ̀) sideline job/ work, secondary job/ occupation, work done after hours, spare time work; va.—བྱེད་ to work at a sideline job ¶ ཞིང་པ་ཚོས་འཐག་ལས་སོགས་ཀྱི་ཞོར་ལས་བྱས་པ་རེད་ The farmers did sideline work such as weaving.

ཞོར་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ (shɔɔlɛɛ̀ tōngyeè) sideline production.

ཞོར་ལས་ཐོན་རྫས་ (shɔɔlɛɛ̀ tōndzɛɛ̀) sideline products.

ཞོལ་ (shöö) shung. 1. lower part, bottom, the area below a structure such as a fort ¶ རིའི་ཞོལ་ The area around the base of the mountain. 2. the name of the walled town below the Potala (now a part of Lhasa).

ཞོལ་ཁུལ་ (shöögüü) the area beneath or at the base of a fort or castle or mountain.

ཞོལ་གནན་པོ་ (shöö gɛmbo) shung. the Panchen Lama's office that was in charge of Shigatse's Shol area.

ཞོལ་ལྕགས་རི་ (shöö jəəri) shung. the wall around a ཞོལ་.

ཞོལ་ཆེན་ (shööjen) sm. ཞོལ་ཕོ་.

ཞོལ་གཉེར་ (shööñer) shung. the head of the ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་.

ཞོལ་གཉོད་དཔལ་ (shöö dööbɛɛ) shung. an association of smiths and craftsmen.

ཞོལ་འདབས་ (shöndəb) sm. ཞོལ་, 1.

ཞོལ་དྲུང་ (shöödruŋ) shung. a clerk in ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་.

ཞོལ་རྡོ་རིང་ཕྱི་མ་ (shöö doriŋ cīmə) outer stone pillar in ཞོལ་.

ཞོལ་སྡེ་པ་ (shöö gɛmbo) shung. ཞོལ་གནན་པོ་.

ཞོལ་པ་ (shööba) shung. 1. a resident of ཞོལ་. 2. sm. ཞོལ་གཉེར་.

ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ (shööba lɛɛ̀guŋ) shung. the office that is responsible for law and order in ཞོལ་ and the area around Lhasa.

ཞོལ་པོ་ (shööbo) sm. ཞོལ་ཕོ་.

ཞོལ་ཕོ་ (shööbo) stud yak.

ཞོལ་མོ་ (shöömo) milch འབྲི་.

ཞོལ་ཞོལ་ (shööshöö) a style of wearing one's Tibetan dress long.

ཞོལ་གཡག (shööyaà) sm. ཞོལ་ཕོ་.

ཞོལ་ལས་ཁུངས་ (shöö lɛɛ̀guŋ) shung. sm. ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་.

ཞོས་ (shöö̀) imp. of འཇོ་.

ཞྭ་ (sha) abbr. of ཞྭ་མོ་.

ཞྭ་དཀར་ (shagaa) 1. white hat. 2. shung. a ceremonial hat worn by monk officials.

ཞྭ་གོས་ (shagöö̀) hat and clothes.

ཞྭ་གོས་ལྷམ་གསུམ་ (shagöö̀ lhāmsum) the three: hat, clothes and boots.

ཞྭ་སྒབ་པ་ (shagəbba) an aristocratic family.

ཞྭ་སྒམ་ (shāgam) hat box.

ཞྭ་མཆུ་ (shəmju) peak (of a cap), visor.

ཞྭ་ཏོག (shādoò) an button/ ornament on top of a hat.

ཞྭ་རྟགས་ (shadaà) abbr. of ཞྭ་མོའི་རྟགས་.

ཞྭ་རྟོགས་ (shadɔɔ̀) badge that is worn on a hat.

ཞྭ་སྟེགས་ (shādeg) hat stand.

ཞྭ་ཐེབ་ (shādeb) shung. a kind of hat worn by monks and monk officials.

ཞྭ་གདན་ (shadɛn) a cap worn under a helmet.

ཞྭ་འདབས་ (shandəb) the brim of a hat.

ཞྭ་ནག (shanaà) 1. the black hat worn by Ngagpa. 2. black hat that is worn by the Head of the Black Hat Karmapa sect. 3. blaming innocent people; va.—གཡོག to unjustly blame/ accuse.

ཞྭ་སྣ་རིང་ (sha nāriŋ) a cone shaped cap with long ear flaps worn by very high lamas.

ཞྭ་སྣེ་ (shane) edge/ border of a hat.

ཞྭ་པར་ (shabar) wooden head (mold) used for making hats.

ཞྭ་དཔེ་ལྷམ་འགེབ་ (shabe lhāmgeb) being obstinate and doing things that are not suitable or appropriate, a farfetched argument; va.—བྱེད་ [Lit. to use the design of the hat on the shoe].

ཞྭ་འབུད་ (sha büü) va. to take off one's hat.

ཞྭ་སྦྲགས་སྟོད་གོས་ (shdraà dööögöö̀) parka, anorak (coat with an attached hat).

ཞྭ་འབོག (shambɔɔ̀) shung. a type of hat worn by tt. officials and རགས་རྒྱབ་པ་.

ཞྭ་མོ་ (shamo) hat, cap; va.—གྱོན་; —གོན་ to put on/ wear a hat; va.—གཡོག (see ཞྭ་མོ་གཡོག).

ཞྭ་མོ་ཁ་ལེབ་ (shamo kāleb) cap with a brim extending over forehead (sth. like baseball cap).

ཞྭ་མོ་མགོ་ལ་སྙམ་པ་ མེ་ཏོག་སྤང་ལ་མཛེས་པ་ (shamo gola bāmba medoò bāŋla dzeèba) arranging people in suitable positions [Lit. the hat looks good on the head and flowers look beautiful on the meadow].

ཞྭ་མོ་ལྕགས་མདའ་ (shamo jānda) shung. hat worn by the officials above the 4th rank in tt. in the summer.

ཞྭ་མོ་སྤགས་ཞྭ་ (shamo bāgsha) fur hat.

ཞྭ་མོ་ཡོད་པ་ (shamo yööba) 1. a communist ex-prisoner who is out on probation but has no status or position. 2. sb. who has been branded/ labeled a counterrevolutionary.

ཞྭ་མོ་གཡོག (shamo yɔ̄ɔ̀) 1. va. to put a hat on sb. 2. va. to label (a person) ¶ མི་དེ་ཚོར་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་པའི་ཞྭ་མོ་གཡོགས་པ་རེད་ They labeled those people opportunists. 3. va. to be branded as a counterrevolutionary, to be officially declared a counterrevolutionary.

ཞྭ་མོའི་ལྗི་ལེབ་ (shamö jēleb) flaps on a hat, peak of a cap, visor.

ཞྭ་མོའི་ལྗི་འཛར་ (shamö jēdzar) sm. ཞྭ་མོའི་ལྗི་ལེབ་.

ཞྭ་མོའི་རྟགས་ (shamö dāà) badge/ insignia worn on the front of a hat.

ཞྭ་མོའི་སྟོང་ཆབ་ (shamö dōŋjəb) tassel of a hat.

ཞྭ་མོའི་ཚོང་ཁང་ (shamö tsōŋgaŋ) hat shop.

ཞྭ་མོའི་ཨ་མཆོག (shamö āmjɔɔ̀) ear flap of a hat.

ཞྭ་དམར་ (shamar) 1. red hat. 2. subsect of the Kagyu sect.

ཞྭ་དམར་ནག (sha mārnaà) the Black and Red Hat subsects of the Karma Kagyu sect.

ཞྭ་དམར་བ་ (shamārwa) follower of the Red Hat Karma subsect.

ཞྭ་རྨོག (shamɔɔ̀) military helmet.

ཞྭ་ཚོག (shadzoò) a hat worn by the attendants of a

monastic abbot.

ཞྭ་ཟེ་ (shase) feather(s) worn on caps/ hats.

ཞྭ་ཟླུམ་ (shandum) a type of hat worn by monks from Amdo.

ཞྭ་རིང་ (shərin) tall hat.

ཞྭ་སེར་ (shaser) 1. a yellow hat. 2. Yellow Hat sect (the Gelugpa sect).

ཞྭ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་ (shasergi dēmba) the Gelugpa doctrine.

ཞྭ་སེར་བ་ (shaserwa) the followers of the Yellow Hat (Gelugpa) sect.

གཞག (shaà) f. of འཇོག.

གཞགས་ (shaà) sm. བཞགས་.

གཞང་ (shaŋ) the lower part of the female body, vagina, anus.

གཞང་ཁ་ (shaŋga) h. of ཀུབ་.

གཞང་ཁང་ (shaŋgaŋ) brothel.

གཞང་གྲིབ་ (shaŋdrib) sexually transmitted disease.

གཞང་སྲུམ་ (shəŋdrum) sm. གཞང་འབྲུམ་.

གཞང་འབོག (shaŋbɔ̀ɔ) h. of ཀུབ་.

གཞང་འབོག་ཕྱིད་པོ་ (shaŋbɔ̀ɔ jiibu) h. of ཀུབ་ཕྱིད་པོ་.

གཞང་འབྲུམ་ (shəŋdrum) hemorrhoids.

གཞང་ཚོང་མ་ (shaŋdzoŋma) prostitute.

གཞང་ལུག (shaŋ luù) vi. to have a prolapse of the anus.

གཞང་ལོག (shaŋ lɔ̀ɔ) sm. གཞང་ལུག.

གཞང་སྲིན་ (shəŋsin) a disease that causes itchiness around the anus.

གཞན་ (shɛn) other, another ¶ ཡུལ་གཞན་གྱི་མི་རིགས་ Nationalities of other countries.

གཞན་རྐྱེན་ (shɛngyen) the external cause of sth.

གཞན་སྐྱོན་ཐེར་འདོན་ (shɛngyön tērdön) exposing other's mistakes; va.—བྱེད་.

གཞན་སྐྱོར་ངོ་སྲུང་ (shɛngyoŋ ŋosuŋ) supporting a person and hiding his/ her faults/ wrong doings.

གཞན་བཀོལ་ (shɛngöö) controlled by sb. else.

གཞན་བཀོལ་སྲིད་གཞུང་ (shɛngöö sīishuŋ) puppet regime/ government.

གཞན་ཁ་ (shɛnga) sm. གཞན་དག.

གཞན་འཁྲུད་སྡོང་པོ་ (shɛngyüù doŋbo) a vine.

གཞན་གྱི་ལྗེ་རྗེན་ (shɛngi jēden) the advice of others.

གཞན་གྱི་གདོང་ལ་ཤིག་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་ལས་ རང་གི་གདོང་ལ་གཡག་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བ་ (shɛngi doŋla shiì drowalɛ raŋgi doŋla yāà droa matoŋwa) someone who sees other people's faults but does not see his own faults [Lit. someone who can see a louse going on another's face but can not see a yak going on his own face].

གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་ (shɛngi mitubbə) 1. (one) that cannot be subdued/ defeated by others. 2. a wrathful deity.

གཞན་འགན་འཕྲོག་སྒྲུབ་ (shɛngɛn trɔ̄ɔdrub) 1. stealing/ appropriating sb.'s duties/ power/ position. 2. monopolizing activities/ business/ responsibilities; va.—བྱེད་.

གཞན་འགན་ཚབ་ཁུར་ (shɛngɛn tsəbgur) substituting for sb. else, acting in sb.'s place, taking on sb.'s responsibilities.

གཞན་འགའ་ཤིག (shɛn gashig) a few others, some others.

གཞན་འགྱུར་ (shɛngyur) transforming, changing over; va.—བྱེད་.

གཞན་འགྲན་མེད་པ་ (shɛndrɛn meèba) unequaled, unrivaled.

གཞན་རྒྱུད་ (shɛngyüù) the feeling/ mind/ thoughts of others.

གཞན་ངོ་ (shɛnŋo) for the sake of others.

གཞན་ངོམ་འབོར་ཤོབ་ (shɛnŋom bɔrshob) showing off to other people.

གཞན་ངོམ་ཡོད་ཚོམ་ (shɛnŋor yöölom) sm. གཞན་ངོམ་འབོར་ཤོབ་.

གཞན་ངོས་ (shɛnŋöö) 1. the others, the other side ¶ གཞན་ངོས་ནས་བསམ་འཆར་ག་རེ་ཡོད་ལམ་སེང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ (We) won't know at once what opinions the other side has. 2. the view of others (opposite of རང་ངོས་).

གཞན་དངོས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ (shɛnŋöögi cāgyen) objective condition.

གཞན་ཉེན་སྐབས་བསྟུན་ (shɛnñen gəbdün) taking advantage of sb.'s precarious position/ disaster.

གཞན་ཉེས་གོང་ཞུ་ (shɛnñeè koŋshu) reporting crimes/ misdeeds of others to superiors.

གཞན་ཉེས་ཐེར་འདོན་ (shɛnñeè tērdön) uncovering/ exposing an offense of another.

གཞན་རྗེས་རང་སྐྱོད་ (shɛnjeè raŋgyöö) following others (rather than making one's own decisions), imitating another person.

གཞན་རྟེན་ (shɛnden) 1. dependent on others. 2. parasitic.

གཞན་རྟེན་སྐྱེ་དངོས་ (shɛnden gyēŋöö) parasitic plants.

གཞན་རྟེན་རྒྱལ་ཁབ་ (shɛnden gyɛɛgəb) dependent/ satellite country.

གཞན་རྟེན་འཚོ་སྐྱེལ་ (shɛnden tsōgyee) making a living by exploiting others.

གཞན་རྟེན་འཚོ་འབུ་ (shɛnden tsōmbu) sm. གཞན་རྟེན་སྲིན་འབུ་.

གཞན་རྟེན་སྲིན་འབུ་ (shɛnden sīmbu) parasites.

གཞན་བརྟེན་ (shɛnden) sm. གཞན་རྟེན་ས.

གཞན་དག (shɛndaà) other, another ¶ ཁོ་དང་སློབ་གཉེར་བ་གཞན་དག་ཚོ་ He and other students. ¶ དེབ་གཞན་དག་དགོས་ (I) need another (different) book. ¶ ས་ཆ་གཞན་དག་ནས་ From other places.

གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ (shɛndaŋ mindrawa) unlike anything else, extraordinary ¶ ཁོའི་ལས་ཀའི་གྲུབ་འབྲས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་དེ་ར་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པ་རེད་ (They) praised the extraordinary success of his work.

གཞན་དུ་ (shɛndu) another, other.

གཞན་དུ་ན་ (shɛnduna) if not ... otherwise ¶ ཕྲུ་གུ་ཆུང་དུས་གཅུན་དགོས་ གཞན་དུ་ན་འཕྱོ་བརྡབ་འགྲོ་གི་རེད་ Children should be disciplined when young, otherwise they will be spoiled.

གཞན་དོན་ (shɛndön) the interest/ benefit/ good of others; va.— སྒྲུབ་ to work for the good/ benefit/ interests of others.

གཞན་དོན་ཚབ་སྒྲུབ་ (shɛndön tsəbdrub) sm. གཞན་འགན་ཚབ་ཁུར་.

གཞན་དྲིང་མི་འཇོག (shɛndriŋ minjɔ̀ɔ) free/ independent of others.

གཞན་བདེ་རང་སྐྱིད་ (shɛnde raŋgyiì) others good and oneself happy.

གཞན་འདུལ་རང་རྒྱལ་ (shɛndüü raŋgyɛɛ) others being defeating and oneself being victorious.

གཞན་འདྲེན་ཞོར་དྲུད་ (shɛndren shɔɔdrüü) sm. ཞོར་འདྲེད་ཐེབས་.

གཞན་ནུགས་ (shɛnduù) having exhausted all means/ alternatives.

གཞན་སྡུག་སྙིང་ཚིམ་ (shɛnduù ñiŋdzim) taking pleasure in the difficulties/ misfortunes of others; va.—བྱེད་.

གཞན་སྡེ་ (shɛnde) sm. གཞན་སྡེ་པ་.

གཞན་སྡེ་པ་ (shɛndeba) infidel, heathen.

གཞན་གནོད་རང་ཕན་ (shɛnnöö raŋbɛn) causing misfortune to others to benefit oneself.

གཞན་པ་ (shɛmba) sm. གཞན་དག.

གཞན་པའི་ཁོག་རྟེན་ (shɛmbɛ kōgden) endoparasite.

གཞན་དཔེ་འདྲ་བཤུས་ (shɛmbe drəshüü) copying sb. else's work; va.—བྱེད་.

གཞན་དཔེ་རང་སྤྱོད་ (shɛmbe raŋjöö) acting in accordance with sb. else's example.

གཞན་ཕན་ (shɛmbɛb) sb. else's benefit.

གཞན་ཕན་བརྩོན་འགྲུས་ (shɛmbɛn dzöndröö) working diligently for the well being/ benefit of others.

གཞན་ཕན་རིང་ལུགས་ (shɛmbɛn riŋluù) altruism.

གཞན་ཕྱོགས་ (shɛnjɔ̀ɔ) 1. sm. གཞན་སྡེ་པ་. 2. the other side.

གཞན་བོར་རང་འདུ་ (shɛnbɔɔ raŋdu) collecting other's lost things.

གཞན་དབང་དུ་ (shɛnwaŋdu) under another's power/

authority/ control; vi.—འགྲོ་; —འགྱུར་; —ཚུད་ to fall under another's power ¶ ང་ཚོ་ནང་ཁུལ་གཅིག་སྒྲིལ་མ་བྱས་ན་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ If we aren't unified internally we'll fall under the power of another country.

གཞན་མ་ (sh<u>e</u>nma) sm. གཞན་པ་.

གཞན་སྨོད་ (sh<u>e</u>nmöö) slander/ calumny/ defamation/ derision of others.

གཞན་རྩོད་འཐེན་འཁྱེར་ (sh<u>e</u>ndzöö tēngyer) taking sides and arguing with others.

གཞན་ཞོར་རང་དྲུད་ (sh<u>e</u>nshɔɔ r<u>a</u>ŋdrüü) sm. ཞོར་འདྲུད་ཐབས་.

གཞན་ཟེར་རྗེས་འབྲང་ (sh<u>e</u>nsee j<u>e</u>èdraŋ) following what other's say.

གཞན་ཡང་ (sh<u>e</u>nyaŋ) also, furthermore, moreover ¶ སྲིད་བློན་མཆོག་དང་གཞན་ཡང་བློན་ཆེན་ཁག་བཅས་ཡོད་པ་རེད་ The prime minister and, furthermore, the ministers were there.

གཞན་ཡུལ་ (sh<u>e</u>nyüü) the place/ country of another.

གཞན་གཡམ་ (sh<u>e</u>nyam) sm. གཞན་ཟེར་རྗེས་འབྲང་.

གཞན་ལ་ངོམ་ངོམ་ (sh<u>e</u>nla <u>ŋ</u>omŋom) showing off to other people, va.—བྱེད་.

གཞན་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་ལྟ་བར་མེ་ལོང་དགོས་ (sh<u>e</u>nla dāwɛ m<u>i</u>ggyaŋ r<u>a</u>ŋla dāwaa m<u>e</u>loŋ g<u>ö</u>ö) one should look at one's own faults/ actions/ behavior [Lit. you have eyes to watch other people but need a mirror to watch oneself].

གཞན་ལ་བརྟེན་ (sh<u>e</u>nla dēn) va. to depend on others ¶ འཚོ་བ་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་བྱུང་ན་ If one has to depend on others for one's livelihood.

གཞན་ལས་མགོ་འཕང་མཐོ་བ་ (sh<u>e</u>nlɛè g<u>o</u>baŋ tōwa) rising above others, standing out among one's fellows.

གཞན་ལས་ལྷག་པ་ (sh<u>e</u>nlɛè lhāgba) more than others.

གཞན་ལུགས་ (sh<u>e</u>nluù) other's view/ outlook/ idea.

གཞན་བཤད་རྗེས་བཟློས་ (shenshɛè j<u>e</u>ndöö) repeating/ echoing/ parroting what others say, repeating/ echoing/ parroting the views of others.

གཞན་ས་ (sh<u>e</u>nsa) other's place/ area ¶ ཉིན་གསུམ་ནས་གཞན་ས་ཐུག་ཀྱི་ (One) will reaching another's area in three days.

གཞན་སེམས་ (sh<u>e</u>nsem) other's wish/ thought.

གཞབ་ (sh<u>ə</u>b) f. of འཇབས་.

གཞའ་ (sh<u>a</u>) 1. arc. sm. ཞབས་. 2. arc. sm. མགུ. 3. arc. sm. གབ་.

གཞའ་མཚོན་ (sh<u>a</u>dzön) rainbow, rainbow color.

གཞའ་རིས་ (sh<u>a</u>rii) sm. འཇའ་རིས་.

གཞའ་རིས་ཡིབས་རིས་ (sh<u>a</u>reè y<u>i</u>breè) sm. གབ་རིས་ཡིབས་རིས་.

གཞའ་རློན་ (sh<u>a</u>lön) dampness.

གཞའ་གསང་ (sh<u>a</u>saŋ) 1. arc. sm. ཕྱིན་ལས་. 2. arc. sm. གཡུང་དྲུང་. 3. arc. sm. མཐུ་ནང་.

གཞར་: p. བཞར་; f. གཞར་; imp. གཞོར་ (sh<u>aa</u>) va. to shave (hair, beard, etc.) ¶ གྲྭ་པ་ཚོ་སྐྲ་གཞར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The monks are shaving their hair.

གཞར་སྤྱད་ (sh<u>aa</u>jeɛè) shaving utensils/ implements.

གཞར་ཡང་ (sh<u>a</u>ryaŋ) sm. སྣར་ཡང་.

གཞལ་ (sh<u>ɛɛ</u>) f. of འཇལ་.

གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བ་ (sh<u>ɛɛ</u>gi m<u>i</u>laŋwa) countless, infinite, limitless, immeasurable.

གཞལ་ལྷུགས་ (sh<u>ɛ</u>èluù) sm. འབོ་.

གཞལ་མེད་ (sh<u>ɛɛ</u>meè) sm. གཞལ་གྱི་མི་ལང་བ་.

གཞལ་མེད་ཁང་ (sh<u>ɛɛ</u>meègaŋ) sm. གཞལ་ཡས་ཁང་.

གཞལ་ཚད་ (sh<u>ɛɛ</u>dzɛè) sm. གཞལ་ཚད་.

གཞལ་ཡས་ (sh<u>ɛɛ</u>yɛè) sm. གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བ་.

གཞལ་ཡས་ཁང་ (sh<u>ɛɛ</u>yɛègaŋ) 1. abode of the gods. 2. a great/ wonderful dwelling.

གཞས་ (sh<u>ɛ</u>è) song, music; va.—གཏོང་ to sing.

གཞས་ཀྱི་ཕྱུའུ་ཙི་ (sh<u>ɛ</u>ègi pūüdzi) tib. ch. musical notation.

གཞས་སྐྱལ་ (sh<u>ɛ</u>ègüü) leading a group in singing.

གཞས་ཁང་ (sh<u>ɛ</u>ègaŋ) a hall for a show (singing, dancing).

གཞས་འགོ་ (sh<u>ɛ</u>ngo) start of a song.

གཞས་ཆུང་ (sh<u>ɛ</u>èjuŋ) ballad, ditty.

གཞས་ཆེན་ (sh<u>ɛ</u>èjen) special type of song sung at ceremonies such as weddings.

གཞས་རྙིང་ (sh<u>ɛ</u>èñiŋ) old songs.

གཞས་རྙིང་བསྐྱར་གསོང་ (sh<u>ɛ</u>èñiŋ gyārdoŋ) reviving/ restoring old customs [Lit. sing old songs again].

གཞས་གདམ་ཚོགས་པ་ (sh<u>ɛ</u>èdam tsōgba) recitation and song troupe.

གཞས་དེབ་ (sh<u>ɛ</u>èdeb) song book.

གཞས་གདངས་ (sh<u>ɛ</u>èdaŋ) tune, melody; va.—སྒྲིགས་ to compose music.

གཞས་གདངས་སྒྲིག་རྩོམ་ (sh<u>ɛ</u>èdaŋ dr<u>i</u>gdzom) music composition; va.—བྱེད་ to compose music.

གཞས་གདངས་སྒྲིག་རྩོམ་པ་ (sh<u>ɛ</u>èdaŋ dr<u>i</u>gdzomba) musical composer.

གཞས་གདངས་བཟོ་འགོད་ (sh<u>ɛ</u>èdaŋ s<u>o</u>göö) sm. གཞས་གདངས་སྒྲིག་རྩོམ་.

གཞས་སློ་འཁྲིད་མཁན་ (sh<u>ɛ</u>ène triìñɛn) lead singer (of a chorus).

གཞས་སློ་འདྲེན་པ་ (sh<u>ɛ</u>ène dr<u>e</u>mba) sm. གཞས་སློ་འཁྲིད་མཁན་.

གཞས་པ་ (sh<u>ɛ</u>èba) singer (male).

གཞས་དཔོན་ (sh<u>ɛ</u>èbön) lead singer, head of a group, conductor of singers.

གཞས་ཕུད་ (sh<u>ɛ</u>èbüü) sm. གཟིགས་ཕུད་.

གཞས་མ་ (sh<u>ɛ</u>èma) singer (female).

གཞས་མ་གདམ་ (sh<u>ɛ</u>èma dām) type of folk art that includes ballad singing, story telling, comic dialogues.

གཞས་མ་རྣམ་ཐར་ (sh<u>ɛ</u>èma nāmdar) a type of singing that has both song and opera arias.

གཞས་ཚིག་ (sh<u>ɛ</u>èdzii) words of songs.

གཞས་ཞབས་བྲོ་ (sh<u>ɛ</u>è sh<u>a</u>bdro) song and dance.

གཞས་གཞུག་ (sh<u>ɛ</u>èshuù) the end of a song.

གཞས་བཟོ་ (sh<u>ɛ</u>è s<u>o</u>) va. to compose a song.

གཞས་ར་ (sh<u>ɛ</u>èra) stage.

གཞས་ཤགས་ (sh<u>ɛ</u>èshaà) contest between two people/ groups wherein each side uses words of songs to respond to each other; va.—རྒྱག.

གཞས་སུ་གཏོང་ (sh<u>ɛ</u>èsu dōŋ) va. to set to music ¶ ཚིག་དེ་ཚོ་ཁོ་ཚོས་གཞས་སུ་གཏོང་བ་རེད་ (They) set those words to song.

གཞི་ (sh<u>i</u>) 1. basis, foundation; vi.—འཛུག; —བཟུང་; —བཅོལ་ to base upon, on the basis of ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་གཞི་ The basis of the strength and power of the country. ¶ བཟོ་ལས་ལ་གཞི་བཞག་པའི་དཔལ་འབྱོར་ An economy based on industry. ¶ རྩ་ཁྲིམས་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་ Basing it on the constitution. 2. (vb. + —) cause, source, basis ¶ ནང་འཁྲུག་ཡོང་གཞི་དེ་ནི་ As for the cause of the civil war. 3. the predominant background color or pattern ¶ གཞི་སྔོན་པོའི་མེ་ཏོག་དམར་ཡོད་པའི་རས་ Cloth with red flowers on a blue background.

གཞི་ཀར་ (sh<u>i</u>gaŋ) 1. actually, really ¶ གཞི་ཀང་ཁོང་མི་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཚུང་ལང་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ Actually, even though he is a good person, he has a slight temper. 2. core, base, basic, foundation.

གཞི་ཀང་ཐོག་ (sh<u>i</u>gaŋdɔɔ̀) in the main, essentially, basically ¶ གཞི་ཀང་ཐོག་སློབ་ཆུང་སློབ་གསོ་ཁྱབ་གདལ་དུ་བཏང་བ་རེད་ In the main, primary education has become universal.

གཞི་ཁངས་ (sh<u>i</u>guŋ) origin, roots, class origins ¶ ཁོ་ཚོ་གཞི་ཁངས་སྐྱོ་པོ་རེད་ They are of poor (class) origin.

གཞི་ཁངས་འཕོངས་དམན་ (sh<u>i</u>guŋ kööm̀ɛn) poor class background.

གཞི་ཁྱོན་ (sh<u>i</u>gyön) scale, size, extent ¶ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་ལྡན་པའི་ནང་འཁྲུག A country-wide civil war.

གཞི་ཁྱོན་ཆུང་བ་ (sh<u>i</u>gyön cūŋwə) small scale.

གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བ་ (sh<u>i</u>gyön cēwa) large scale, large in size.

གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ (sh<u>i</u>gyön cēmbo) sm. གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བ་.

གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོའི་བསད་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་མཚོན་ཆ་ (shigyön cēmbö sɛ̄èmɛè r<u>ə</u>ŋshingi tsōnja) weapons of mass destruction.

གཞི་གྲངས་ (shidraŋ) data.
གཞི་གྲངས་ཀྱི་མཛོད་ (shidraŋgi dzöö) database, databank.
གཞི་གྲངས་བཀོད་སྒྲིག (shidraŋ gööodrig) data processing.
གཞི་གྲངས་ཆགས་ཚུལ་ (shidraŋ cəgdzüü) data structure.
གཞི་གྲངས་སྤོལ་སྐྱེལ་ (shidraŋ bööogyee) data transmission.
གཞི་གྲངས་མཛོད་བདག་གཉེར་ (shidraŋdzöö dagñer) database management system.
གཞི་དགོན་ (shigün) sm. གཞིས་དགོན་.
གཞི་རྒྱ་ (shigya) sm. གཞི་ཁྲོན་.
གཞི་རྒྱུ་ (shigyu) elements (in chemistry).
གཞི་རྒྱུ་དུས་འཁོར་རེའུ་མིག (shigyu tüügɔɔ riwumii) periodic table of elements.
གཞི་རྒྱུད་ (shigyüü) bow string; va.—འཐེན་ to draw a bow string.
གཞི་རྒྱུར་རྩ་རྒྱུར་ (shigyur dzəgyur) radical reform/ change, thorough/ complete reform; va.—བྱེད་.
གཞི་སྒྱུར་རྩ་སྒྱུར་ (shigyur dzəgyur) sm. གཞི་རྒྱུར་རྩ་རྒྱུར་.
གཞི་སྒྲོམ་ (shidrom) a frame.
གཞི་དངུལ་ (shiŋüü) stock (in a company).
གཞི་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་ (shi jigdu dree) vi. to come together into a single unit (e.g., political parties, streams).
གཞི་བཅོས་ (shijöö) curing/ healing/ correcting sth. from the root; va.—བྱེད་.
གཞི་སྤྱི་ (shiji) sm. གཞི་སྤྱིད་པོ་.
གཞི་ཆགས་ (shi cää) vi. to become the basis/ foundation for sth. ¶ ལས་དགེ་བ་བསྒྲུབས་ན་བདེ་བའི་གཞི་ཆགས་ཀྱི་རེད་ If (you) do virtuous deeds, they will be the foundation for happiness.
གཞི་ཆེས་ (shijeè) very important/ significant.
གཞི་སྤྱིད་པོ་ (shi jibu) serious, grave.
གཞི་རྟགས་ (shidaà) radical sign (in math).
གཞི་རྟེན་ (shiden) base, foundation; va.—བཟོ་ to make a base, foundation ¶ ཞིང་ལས་ནི་ཁོང་ཚོའི་འཚོ་བའི་གཞི་རྟེན་རེད་ Farming is the basis of their livelihood.
གཞི་ཐིག (shidig) plumb line.
གཞི་མཐུན་ (shidün) objects having similar qualities.
གཞི་མཐུན་པོ་ (shi tümbu) matching, suitable, getting along.
གཞི་དེབ་ (shideb) the main book.
གཞི་དོན་ (shidön) sm. རྩ་དོན་.
གཞི་གདན་ (shidɛn) rug used under another rug, rug pad.
གཞི་གདན་གོག་རྡུལ་ (shidɛn gɔghrüü) a shambles, an awful mess.
གཞི་བདག (shidaà) deity of a particular area or place, local deity.
གཞི་བདག་གཉུག་མར་གནས་པ་ (shidaà ñügmaa nɛɛ̀ba) the local deity of a particular place or area.
གཞི་དུལ་ཁ་པ་ (shidüü kāba) beta particle.
གཞི་མདའ་ (shida) radical axis.
གཞི་ནས་ (shinɛɛ̀) only then, only after ¶ གསར་བརྗེ་བྱས་ནས་གཞི་ནས་གྲལ་རིམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཐུབ་པ་རེད་ They were able to remove the sufferings of class only after the revolution. 2. from scratch, from the beginning ¶ ལས་ཀ་འདི་གཞི་ནས་བྱེད་དགོས་རེད་ (They) have to do this work from scratch.
གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ (shi trɛ̄ndzeg) a small/ minute matter.
གཞི་པོ་ (shiwo) permanent resident.
གཞི་བྱིས་ (shijeè) sm. གཞིས་བྱིས་.
གཞི་མ་ (shimə) 1. sm. གཞི་རྩ་. 2. homebase encampment of nomads.
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ (shimə trubbə) 1. not existing. 2. (person of) bad character.
གཞི་མེད་ (shimeè) 1. (usu. vb. + —) without foundation/ basis, no basis. 2. emptiness, the void.
གཞི་མེད་རང་བྱུང་ (shimeè rəŋjuŋ) sth. that is borne without any foundation, sth. that is groundless.
གཞི་རྩ་ (shidzə) basis, foundation; va.—འཛོག to leave/ have as the basis of doing sth. ¶ ཁོང་ཚོའི་དམིག་ཡུལ་གྱི་གཞི་རྩ་ The foundation of their aims.
གཞི་རྩའི་ཁེ་ཕན་ (shidzɛ kēbɛn) vital interest, fundamental benefit.
གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ (shidzɛ cānɛ) 1. mostly, pretty much ¶ གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ལོ་འདིའི་ལས་འགན་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་རེད་ We have mostly fulfilled this year's work assignment. 2. in principle ¶ གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཡུལ་དེར་ཆོས་དད་རང་དབང་ཡོད་ In principle, there is religious freedom in that place.
གཞི་རྩའི་ཐོག (shidzɛtɔɔ̀) sm. གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་.
གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ (shidzɛ tōbdaŋ) fundamental rights ¶ འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ Fundamental human rights.
གཞི་རྩའི་ཚོས་གཞི་ (shidzɛ tsüüshi) sm. གཞི་ཚོན་.
གཞི་རྩའི་སློབ་སྦྱོང་ (shidzɛ lōbjoŋ) basic training.
གཞི་རྩར་བཟུང་ (shidzaa suŋ) va. to base sth. upon, to do on the basis of ¶ རང་གི་མི་རིགས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་གཞིས་རྩར་བཟུང་སྟེ་ Based on one's own nationality and customs.
གཞི་རྩེ་ (shidze) abbr. of གཞིས་ཀ་རྩེ་.
གཞི་ཚུགས་ (shi tsüù) vi. to establish a base/ foundation.
གཞི་ཚུལ་ (shidzüü) a radical (in math); va.—རྩི་.
གཞི་ཚུལ་མཉམ་བྱ་ (shidzüü ñāmja) radical equation (in math).
གཞི་ཚོན་ (shidzön) primary colors.
གཞི་འཛིན་ (shindzin) using/ holding as the basis or foundation or starting point; va.—བྱེད་.
གཞི་འཛིན་ས་མེད་པ་ (shidzinsə meèba) unfounded, baseless.
གཞི་འཛིན་སའི་གྲངས་ཀ་ (shidzinsɛ traŋga) sm. གཞི་གྲངས་.
གཞི་བཞག (shi shaà) va. to base on ¶ ཁོང་གི་བཞེད་སྲོལ་ནི་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལ་གཞི་བཞག་ཡོད་པ་རེད་ His thoughts are based on these three moral characteristics. ¶ རྩ་ཁྲིམས་ལ་གཞི་བཞག་སྟེ་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ They made a decision based on the constitution. ¶ སྙན་སྐྱོར་ནང་འཁོད་དོན་གཞི་བཞག་གིས་ Based on what was written in the report.
གཞི་བཞག་ན་ (shi shaàna) on the basis of, in view of ¶ ཁོས་བཤད་པར་གཞི་བཞག་ན་ On the basis of what he said.
གཞི་བཞག་བྱེད་ (shishaà ceè) va. to be based on ¶ ཚོགས་མི་མང་བའི་དགོངས་འཆར་ལ་གཞི་བཞག་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ Based on the suggestions of the majority of the members, they decided (it).
གཞི་བཟུང་ (shisuŋ) sm. གཞི་བཞག.
གཞི་བཟུང་ན་ (shisuŋna) sm. གཞི་བཞག་ན་.
གཞི་བཟུང་བྱེད་ (shisuə̄ ceè) sm. གཞི་བཞག་བྱེད་.
གཞི་ཡངས་ཆེ་བ་ (shiyaŋ cēwa) large scale, large in size.
གཞི་ཡུལ་ (shiyüü) basic, foundation.
གཞི་རིམ་ (shirim) basic/ local level (cadre and officials), grassroots level ¶ གཞི་རིམ་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་རེད་ (He) did grassroots level research and examination.
གཞི་རིམ་འདེམས་བསྐོ་ (shirim demgo) local election.
གཞི་རིམ་རྩ་འཛུགས་ (shirim dzəndzuù) local/ primary organization.
གཞི་རིམ་ལས་བྱེད་ (shirim lɛɛ̀jeè) local officials.
གཞི་རིམ་ལས་བྱེད་པ་ (shirim lɛɛ̀jeba) sm. གཞི་རིམ་ལས་བྱེད་.
གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ (shirim lōbdra) local/ primary school.
གཞི་རིམ་སློབ་དེབ་ (shirim lōbdeb) local/ primary text book.
གཞི་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ (shirim lōbjoŋ) sm. གཞི་རིམ་སློབ་གསོ་.
གཞི་རིམ་སློབ་གསོ་ (shirim lōbso) local/ primary education.
གཞི་རིམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (shirim üyün lhēngaŋ) local party committee.
གཞི་ལ་ (shilə) sm. གཞིར་.

གཞི་ལྷིང་པོ་ (shi̱ lhĩŋbu) cool headed, composed, calm.

གཞིག: p. གཞིགས་; f. གཞིག; imp. གཞིགས་ (shi̱i) 1. va. to examine, to look into ༑ གནས་ཚུལ་དེ་ཚོར་ནན་ཏན་གཞིགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ (They) made the decision after carefully examining the circumstances. 2. vi. to be based on, to be in accordance with ༑ གནས་ཚུལ་དེར་གཞིགས་གནས་ནས་ Based on that situation.

གཞིབ་ (shi̱b) f. of འཇིབ་.

གཞིབ་འདུང་ (shi̱bduŋ) sucking, suckling; va.—བྱེད་.

གཞིབ་སྦུབས་ (shi̱bbub) sm. འཇིབ་རྡུ་.

གཞིའི་སྒྱུ་ལུས་ (shi̱i gyu̱lüü) body of a person while he is in the bardo state.

གཞིའི་སྒྱུར་ཚད་ (shi̱i gyu̱rjɛɛ̀) radical deviation.

གཞིའི་སྟོན་གྲངས་ (shi̱i dõndraŋ) radical exponent (in math).

གཞིར་ (shi̱r) (vb. + —) the cause/ source of the verbal action ༑ ས་བདག་གི་བཙུ་གཞོག་ནི་ཞིང་པས་གྱེན་ལང་བྱེད་གཞིར་གྱུར་པ་རེད་ The exploitation of the landlords became the cause of the uprising of the peasants.

གཞིར་བཅས་ (shi̱rjɛɛ̀) presuming (used at the end of a clause) ༑ ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་སྐུ་ཁམས་བདེ་ཐང་དུ་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས་ (I) presume that you all are in good health.

གཞིར་འཛིན་ (shi̱rdzin) sm. གཞིར་བཟུང་.

གཞིར་བཞག (shi̱rshaà) sm. གཞིར་བཟུང་.

གཞིར་བཟུང་ (shi̱rsuŋ) va. to hold or take as the basis/ foundation, to base on, to do in accordance with ༑ མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་ Taking the opinion of the people as the foundation. ༑ ཁོང་གི་མཛུབ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་ལས་དོན་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ (They) should carry out the task in accordance with his instructions.

གཞིལ་ (shi̱i) f. of འཇིལ་.

གཞིས་ shi̱i) 1. abbr. of གཞིས་ཀ་. 2. shung. home (in contrast to away) ༑ གཞིས་གཞུང་ The government in the main place (in contrast to a government in exile).

གཞིས་ཀ་ (shi̱igə) estate (agricultural).

གཞིས་ཀ་རྩེ་ (shi̱igədze) Shigatse.

གཞིས་ཀ་རྩེ་སྤྱི་ཁྱབ་ (shi̱igadze ji̱dzoŋ) shung. the head official of Shigatse district (in tt.).

གཞིས་སྐྱེལ་ (shi̱igyee) shung. corvee tax consisting of transporting goods from one estate to the next.

གཞིས་བསྐོར་ (shi̱igɔɔ) shung. officials getting leave from Lhasa and going to their estate; va.—དུ་འགྲོ་ to go on leave to one's estate; — ཞུ་ to ask for such a leave.

གཞིས་ཁག (shi̱igaà) different estates.

གཞིས་ཁང་ (shi̱igaŋ) manor house on an estate.

གཞིས་འགོད་ (shi̱igöö) sm. གཞིམ་ལུས་.

གཞིས་འཁོར་ (shi̱igɔɔ) sm. གཞིམ་བསྐོར་.

གཞིས་མགྲོན་ (shi̱ndrün) 1. a traveler from (one's) home/ country. 2. abbr. a resident of a place and a traveler.

གཞིས་དགོན་ (shi̱igün) small branch monastery, village monastery.

གཞིས་འགོ་ (shi̱ngo) settlement leader, camp leader.

གཞིས་རྒྱལ་ (shi̱i gyɛ̱ɛ̱) shung. abbr. Shigatse and Gyantse.

གཞིས་རྒྱལ་དིང་གསུམ་ (shi̱igyɛɛ ti̱ŋsum) shung. abbr. Shigatse, Gyantse and Dingri (the three).

གཞིས་སྒར་ (shi̱igar) a settlement; vi.—ཆགས་ to become settled.

གཞིས་སྒྲིལ་ (shi̱idrii) 1. two families joining together/ merging/ combining into one. 2. going somewhere to settle with all one's possessions; va.—རྒྱག.

གཞིས་བཅའ་ (shi̱ijaa) sm. གཞིས་ཆགས་.

གཞིས་བཅས་ (shi̱ijɛɛ̀) sm. གཞིས་ཆགས་.

གཞིས་ཆགས་ (shi̱ijaà) a settlement, settling down somewhere new; va.—བྱེད་ to settle ༑ སྐྱབས་བཅོལ་བ་མང་པོ་ས་ཞིག་ཐོག་གཞིས་ཆགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ Many refugees have been settled on farms.

གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ (shi̱i lɛ̱ɛ̀guŋ) office in charge of settlements.

གཞིས་ཆགས་ལས་རྩུགས་ (shi̱ijaà lɛ̱ɛ̀dzuù) settling down and establishing a livelihood/ business/ occupation, permanently settling down.

གཞིས་གཉེར་ (shi̱iñer) shung. manager/ foreman/ steward of an estate (who generally lives on the estate); va.—བྱེད་.

གཞིས་དུད་ (shi̱idüü) shung. དུད་ཆུང་ households that are attached to an estate but do not hold tax land and are not required to provide corvee labor.

གཞིས་དེབ་ (shi̱ideb) shung. the record (book) of the income and expenditures of an estate.

གཞིས་བདག (shi̱idaà) shung. landowner, lord of an estate.

གཞིས་སྡོད་ (shi̱idüü) shung. sm. གཞིས་གཉེར་.

གཞིས་པ་ (shi̱ibə) inhabitant, resident ༑ ཆུ་རྒྱུད་དེའི་གཞིས་པ་རྣམས་ The inhabitants along that river.

གཞིས་དཔོན་ (shi̱ibün) shung. sm. གཞིས་གཉེར་.

གཞིས་སྤོ་ (shi̱i bō) va. to move (one's place of residence).

གཞིས་བྱེས་ (shi̱ijeè) shung. those at home and those away from home ༑ གཞིས་བྱེད་བོད་མི་ The Tibetans in Tibet and those away/ outside (in exile).

གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ (shi̱ijeè ñamdzom) relatives/ family getting together after being apart.

གཞིས་བྱེས་ཞལ་འཛོམས་ (shi̱ijeè shɛ̱ndzom) sm. གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་.

གཞིས་བྲན་ (shi̱idrɛn) shung. estate serf.

གཞིས་འབབ་ (shi̱ibəb) shung. the income of an estate.

གཞིས་འབྲུ་ (shi̱ndu) shung. grain harvested from an estate.

གཞིས་འབྲོག (shi̱i drɔ̀ɔ̀) shung. abbr. farmers and nomads.

གཞིས་མ་ལག (shi̱imalaà) shung. the main estate and its branches.

གཞིས་མི་ (shi̱imə) settler, a person who has been settled.

གཞིས་མིན་པོ་བྲང་ (shi̱imin pōdraŋ) temporary palace.

གཞིས་དམག (shi̱imaà) soldiers on/ from an estate.

གཞིས་རྩ་ལེན་ (shi̱idzə le̱n) shung. va. to confiscate an estate completely (by the government).

གཞིས་རྩེ་ (shi̱idze) abbr. of གཞིས་ཀ་རྩེ་.

གཞིས་འོག (shi̱iwɔɔ̀) shung. people owned by an estate, people belonging to an estate.

གཞིས་གཡོག (shi̱iyɔɔ̀) shung. servants on an estate.

གཞིས་ལག (shi̱ilaà) shung. the branches of an estate.

གཞིས་ལས་ (shi̱lɛɛ̀) abbr. for གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་.

གཞིས་ལུས་ (shi̱lüü) those left at home (used by Tibetans in India for those left in Tibet) ༑ ང་ཚོའི་གཞིས་ལུས་སྤུན་ཟླའི་དཀའ་ངལ་ལ་བསམས་ན་ If we think about the hardships of (our) brethren who are left behind in Tibet.

གཞིས་ཤུལ་ (shi̱ishüü) shung. hereditary estate; va.—འཛིན་ to hold an estate hereditarily.

གཞིས་སྲུང་ (shi̱isuŋ) guarding/ looking after an estate; va.—བྱེད་.

གཞུ་: p. བཞུས་; f. གཞུ་; imp. གཞུས་ (shu̱) va. to hit, to strike, to throw at ༑ ཁོས་ཁྱི་ལ་རྡོ་གཞུས་པ་རེད་ He hit the dog with a stone. ༑ ཁོས་དེ་ལ་ཐོ་བ་གཞུ་གྲབས་བྱེད་སྐབས་ When he was about to strike it with a hammer. 2. a bow (the weapon) va.; —འགེང་; —འཐེན་; —འགུག; —བདུང་ to pull the string of a bow. 3. the plank of wood between the pillar and beam.

གཞུ་རྒྱུད་ (shu̱drɛɛ̀) string of a bow.

གཞུ་གང་ (shu̱gaŋ) sm. འདོམ་གང་.

གཞུ་གང་ཚད་ (shu̱gaŋdzɛɛ̀) sm. འདོམ་གང་.

གཞུ་གར་མ་ (shu̱garma) a strong/ tough bow.

གཞུ་གུ་ (shu̱gu) 1. tail ༑ ཁྱིའི་གཞུ་གུ་ The tail of a dog.

2. the end of sth. ༈ གྲལ་གྱི་གཞུ་གུར་ At the end of the line (row). 3. va.—བཀྱག to rise up again, to resurrect oneself [Lit. to lift one's tail].

གཞུ་གུ་སྐྱིལ་ (shugu gyēē) va. to complete/ conclude ༈ ངས་ཁ་སང་ལས་ཀའི་གཞུ་གུ་བསྐྱིལ་པ་ཡིན་ I completed the work yesterday.

གཞུ་གུ་སྒྲིལ་ (shugu drii) va. to see things to their conclusion, to wrap up things, to finish doing the last bit.

གཞུ་གུ་སྡོག (shugu dɔɔ̀) sm. གཞུ་གུ་སྒྲིལ་.

གཞུ་གུ་སྡོམ་ (shugu dom) va. to sum/ add up at the end.

གཞུ་གུ་འཛིན་ (shugu dzin) va. to inherit, to carry on sth. ༈ མི་ཚང་དེ་རང་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞུ་གུ་འཛིན་མཁན་མེད་པ་རེད་ That family has no one to carry on after them. [Lit. hold on to the tail].

གཞུ་གུ་གཞུག་རྒྱང་ (shugu shuùgyaŋ) sm. གཞུ་གུ་གཞུག་གུ་.

གཞུ་གུ་གཞུག་གུ་ (shugu shuùgu) the very last.

གཞུ་གུ་གཞུག་དེད་ (shugu shuǹdeè) pursing, chasing; va.—གཏོང་ ༈ ཀུན་མ་དེ་གཞུ་གུ་གཞུག་དེད་བཏང་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ They pursued the thief and arrested him.

གཞུ་གུ་རིལ་རིལ་ (shugu riirii) 1. dog's tail wagging out of joy; va.—བྱེད་. 2. curled up tail.

གཞུ་གུར་ (shugur) later, after ༈ ཁྱེད་རང་ལས་ཀ་ངན་པ་བྱས་ན་གཞུ་གུར་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ If you do bad work, later it will not be good.

གཞུ་གུར་འགྲོ་ (shugur dro) va. to follow after.

གཞུ་རྒྱུད་ (shugyüü) bow string; va.—སྦྲར་ to string a bow.

གཞུ་སྒྲ་ (shudra) sound of a bow string.

གཞུ་སྒྲིལ་ (shudrii) sm. གཞུ་གུ་སྒྲིལ་.

གཞུ་མཆོག (shujɔɔ̀) a high quality bow.

གཞུ་མཆོག་དཀར་ (shujɔ̀ɔgar) sm. གཞུ་མཆོག.

གཞུ་དོ་ (shudo) 1. tail bone. 2. end of the tail.

གཞུ་ཐིག (shudig) a curved line.

གཞུ་ཐིག་གུག་ཚད་ (shudig kuùdzɛɛ̀) the degree of an arc/ curved line.

གཞུ་ཐུང་ (shuduŋ) 1. a short bow. 2. the piece of wood between a beam and pillar. 3. the tail bone.

གཞུ་འཐེན་ (shu tēn) va. to draw a bow string.

གཞུ་འཐེན་རོལ་ཆ་ (shuden rööja) percussion and string instruments.

གཞུ་འདོམ་ (shundom) an ancient unit of measurement equal to 4 cubits (roughly 6 feet).

གཞུ་དབྱིབས་ (shuyib) bow shaped.

གཞུ་དབྱིབས་ཅན་ (shuyibjɛn) bow shaped.

གཞུ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆུ་སྦུག (shuyibjɛngi cūbuù) a siphon.

གཞུ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མཆོངས་སྟེགས་ (shuyibjɛngi cōŋdeg) diving board.

གཞུ་མོ་ (shumo) a bow (the weapon).

གཞུ་རིང་ (shuriŋ) 1. longbow. 2. a long piece of wood that is placed between a beam and pillar.

གཞུ་རེས་གཏོང་ (shureè dōŋ) va. to fight/ hit back and forth.

གཞུ་ལན་སློག (shulɛn lɔ̄ɔ) va. to hit back after being hit, to respond to a blow with a blow.

གཞུ་ཤུབས་ (shushub) bow case/ sheath.

གཞུག (shuù) f. of འཇུག.

གཞུག་གུ་ (shugu) sm. གཞུ་གུ་.

གཞུག་རྒྱན་ (shuùgyɛn) a type of ornament/ decoration put on a horse's tail (or mane).

གཞུག་འཆིང་ (shugjiŋ) an ornament/ decoration for a horse's tail; va.—རྒྱག to put on such an ornament.

གཞུག་ཐུང་ (shugduŋ) short tail.

གཞུག་དེད་ (shugdeè) sm. གཞུ་གུ་གཞུག་དེད་.

གཞུག་འདེད་ (shugdeè) གཞུ་གུ་གཞུག་དེད་.

གཞུག་རྡུམ་གཏོང་ (shugdum dōŋ) va. to cut off the tail of an animal, to make the tail shorter.

གཞུག་རྡུམ་པ་ (shugdumbə) 1. tailless animal. 2. an animal that has a short tail.

གཞུག་འཕྲ་རྒྱག (shuŋdra gyaà) va. to buck with hind legs (horses/ mules).

གཞུག་མ་ (shuùmə) latter.

གཞུག་མ་གཞག་མ་ (shuùmə shagma) at last, in/ at the very end ༈ ཁོའི་མི་ཚེའི་གཞུག་མ་གཞག་མ་དེ་རང་འབུལ་པོངས་སུ་གྱུར་པ་རེད་ At the very end of his life that person had become poor.

གཞུག་འཛར་ (shugdzar) 1. unfinished, leftover. 2. an heir.

གཞུག་འཛར་ཟིན་ (shugdzar sin) va. to inherit.

གཞུག་འཛར་ཟིན་མཁན་ (shugdzar singɛn) inheritor, heir.

གཞུག་གཞུག་ལ་ (shuùshuùlə) sm. གཞུག་མ་གཞག་མ་.

གཞུག་ཟིན་ (shug sin) va. to catch up, to reach ༈ ང་འགྲོ་རྒྱུ་ཕྱི་དགས་ནས་གནམ་གྲུ་གཞུག་ཟིན་མ་སོང་ I was late in going and didn't catch the plane (missed the plane).

གཞུག་རིལ་ (shugrii) curled-up tail.

གཞུག་ལ་ (shuùlə) 1. afterwards, after, in the future ༈ དེའི་གཞུག་ལ་ང་སློབ་གྲྭ་འགྲོ་གི་ཡིན་ After this I am going to school. 2. as long as ༈ སོ་སོའི་ལས་ཀ་དུ་ཐག་བྱས་པའི་གཞུག་ལ་གཞན་གྱིས་གང་བཤད་ཀྱང་གནད་འགག་མེད་ As long as one works diligently, it doesn't matter what others say.

གཞུག་ལ་འགྲོ་ (shuùla dro) 1. va. to go afterwards. 2. va. to follow.

གཞུག་ལ་ལུས་ (shuùla lɛɛ̀) sm. གཞུག་ལ་ལུས་.

གཞུག་ལ་ལུས་ (shuùla lüü) vi. to have dropped behind, to be/ get left behind.

གཞུག་ཤོས་ (shugshöö) the very last.

གཞུང་ (shuŋ) 1. central, middle ༈ ལམ་གྱི་གཞུང་དུ་ In the middle of the road. ༈ དབྱར་གཞུང་ In the middle of summer. 2. government ༈ རྒྱ་གར་གཞུང་ The government of India. 3. treatise, text book ༈ སྨན་གཞུང་ Medical text. 4. va.—བརྩམ to compose (a treatise). 5. theory ༈ ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ Religious theory. 6. length. 7. character ༈ མི་དེ་གཞུང་དྲང་པོ་ཞིག་རེད་ That person is honest. 8. the main valley. 9. lengthwise (as opposed to crosswise).

གཞུང་ཀོ་ (shuŋgɔ) traveling by coracle down a river (as opposed to across) ༈ ང་གཞུང་ཀོའི་ནང་ལྷ་ས་ནས་ཆུ་ཤུལ་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went by coracle down the river from Lhasa to Chushul.

གཞུང་བཀའ་འཁྲིད་གནང་ (shuŋ gātrìi nāŋ) h. of གཞུང་འཁྲིད་.

གཞུང་བཀའ་ཡོད་ལྔ་ (shuŋ gāböö ŋā) sm. གཞུང་ཆེན་བཀའ་ཡོད་ལྔ་.

གཞུང་བཀལ་ (shuŋgɛɛ) sth. that is hanging from top to bottom.

གཞུང་བཀུར་དམངས་གཅེས་ (shuŋguu māŋjeè) support the government and cherish the people (political slogan).

གཞུང་རྒྱང་ (shuŋgyaŋ) shung. family household.

གཞུང་སྐུལ་ (shuŋgüü) shung. an order by the government conscripting/ requisitioning sth. ༈ གཞུང་ལམ་བཟོ་སར་གཞུང་སྐུལ་ཞུལ་མི་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་འདུག Many people who were conscripted by the government arrived at the road building site.

གཞུང་བསྐོས་ (shuŋgöö) shung. government appointed ༈ གཞུང་བསྐོས་དགེ་རྒན་ Government appointed teacher.

གཞུང་ཁ་ (shuŋga) the Bhutanese government dialect.

གཞུང་ཁང་ (shuŋgaŋ) 1. the main/ principal rooms (in a courtyard these are usually the ones facing south). 2. government houses/ buildings. 3. sm. གཞུང་ལས་ཁང་.

གཞུང་ཁོངས་ (shuŋgoŋ) shung. belonging to the government, the government sector ༈ གཞུང་ཁོངས་བཟོ་གྲྭ་ Government owned factories.

གཞུང་ཁྲ་ (shuŋdra) a detailed list.

གཞུང་ཁྲལ་ (shuŋdrɛɛ) shung. government taxes.

གཞུང་ཁྲལ་དངོས་གཞི་ (shuŋdrɛɛ ŋööshi) shung. main government tax.

གཞུང་ཁྲིམས་ (shuŋdrim) government law/

regulations.

གཞུང་འཁྲིད་ (shuŋ trii) va. to teach, to give a lecture ¶ མི་རིགས་རིག་པའི་གཞུང་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are teaching a course on anthropology.

གཞུང་གི་ཀང་དངུལ་ (shuŋgi gāŋŋüü) sm. གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་དངུལ་.

གཞུང་གི་དཔར་བསྐྲུན་ཁང་ (shuŋgi bārdrüngaŋ) Government Printing Office (GPO, in U.S.A.).

གཞུང་སྒྲོན་ (shuŋdrön) government/ public expenditure; va.—གཏོང་. to pay expenses from a government fund.

གཞུང་སྒྲོན་ཐོབ་ཐང་ (shuŋdrön tōbdaŋ) the right to do sth. at public/ government/ state expense.

གཞུང་སྒྲོན་སྨན་བཅོས་ (shuŋdrön mēnjöö) government paid/ funded medical treatment.

གཞུང་སྒྲོན་འཚོ་སྐྱོང་ (shuŋdrön tsōgyoŋ) government support, government economic welfare.

གཞུང་སྒྲོན་སློབ་མ་ (shuŋdrön lōbma) a student on government expense, a student funded by the government.

གཞུང་གླིང་ (shuŋliŋ) 1. a vertically held flute, a flute held straight in front of the mouth. 2. parks belonging to the government.

གཞུང་གླིང་ཕྱི་གཅིག་མ་ (shuŋliŋ jējigmə) clarinet.

གཞུང་མགྲོན་ (shuŋdrön) shung. government guest.

གཞུང་འགལ་ལུགས་འགལ་ (shuŋgɛɛ luggɛɛ) in breach of customs and rules.

གཞུང་འགྲེལ་ (shuŋdree) footnote.

གཞུང་རྒྱུ་ (shuŋgyu) shung. government wealth/ property.

གཞུང་རྒྱུག་ (shuŋgyuù) shung. abbr. of གཞུང་རྒྱུག་པ་.

གཞུང་རྒྱུག་འཁྱེར་ཞན་ (shuŋgyuù kyērshɛn) shung. the poorer people amongst the government taxpayer serfs.

གཞུང་རྒྱུག་པ་ (shuŋgyuùbə) shung. government taxpayer serfs.

གཞུང་རྒྱུག་མི་སེར་ (shuŋgyuù misee) shung. sm. གཞུང་རྒྱུག་པ་.

གཞུང་རྒྱུག་ས་འཛིན་ (shuŋgyuù səndzin) shung. sm. གཞུང་རྒྱུག་པ་.

གཞུང་རྒྱུགས་ཁྲལ་པ་ (shuŋgyuù trɛ̄ɛba) shung. sm. གཞུང་རྒྱུག་པ་.

གཞུང་རྒྱུད་ (shuŋgyüü) sm. གཞུང་, 7.

གཞུང་རྒྱུད་དྲང་པོ་ (shuŋgyüü traŋbo) sm. གཞུང་དྲང་.

གཞུང་སྒེར་ (shuŋger) 1. shung. government and private ¶ གཞུང་སྒེར་བཟོ་གྲྭ་ Government and privately (owned) factories. 2. shung. the government and the aristocracy.

གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་ (shuŋger cöösum) shung. the three: the government, the aristocracy and the monasteries.

གཞུང་སྒེར་གཉིས་མཐོང་ (shuŋger ñiidoŋ) looking after both public and private interests.

གཞུང་སྒེར་གཉིས་ཕན་ (shuŋger ñiibɛn) beneficial to both public and private interests.

གཞུང་སྒེར་མཉམ་གཉེར་ (shuŋger ñamñer) joint government/ private management or enterprise.

གཞུང་སྒོ་ (shuŋgo) main door, the main gate.

གཞུང་སྒོར་ (shuŋgɔɔ) government money/ funds.

གཞུང་སྒྲུབ་ (shuŋdrub) sm. གཞུང་བཙུགས་.

གཞུང་སྒྲུབ་ཁང་ (shuŋdrubgaŋ) sm. གཞུང་ལས་ཁང་.

གཞུང་བསྒྱུར་ (shuŋgyur) nationalization; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to nationalize.

གཞུང་བསྒྲིགས་ (shuŋ drig) va. to edit/ organize/ arrange a text.

གཞུང་ངན་པོ་ (shuŋ ŋɛmbo) sm. རྒྱུ་དག་མེད་པ་.

གཞུང་ངོ་མ་ (shuŋ ŋoma) the legal/ recognized government.

གཞུང་དངུལ་ (shuŋŋüü) government money/ funds.

གཞུང་དངུལ་སྒེར་སྤྱོད་ (shuŋŋüü gerjöö) private use/ embezzlement/ misappropriation of public funds; va.—བྱེད་.

གཞུང་དངོས་ (shuŋŋöö) 1. original text, the main text. 2. government property.

གཞུང་སྔོན་སྒེར་རྗེས་ (shuŋŋön gerjeè) putting public interest ahead of one's own; va.—བྱེད་.

གཞུང་གཅོད་ (shuŋjüü) 1. va. to fix/ settle/ set by the government. 2. va. to traverse or cross sth. lengthwise (in contrast to crosswise).

གཞུང་བཅད་ཀྱི་ངོས་ (shuŋjɛɛgi ŋöö) 1. government set/ fixed ¶ གཞུང་བཅད་རིན་གོང་ A government fixed price. 2. a longitudinal/ lengthwise section.

གཞུང་ཆག་ (shuŋ cāà) 1. vi. to crack (longitudinally or from top to bottom). 2. a government exemption/ concession.

གཞུང་ཆུ་ (shuŋju) main current/ flow of a river.

གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ (shuŋjen gāböö ŋā) a key set of texts used by monks in their studies of Buddhist dialectics.

གཞུང་ཆོད་ (shuŋjüü) 1. vi. to be fixed/ settled/ set by the government. 2. va. to be able to traverse or cross sth. lengthwise (in contrast to crosswise).

གཞུང་གཉེར་ (shuŋñer) government run, government managed (e.g., an office, business).

གཞུང་བསྙད་སྒེར་ཕན་ (shuŋñɛɛ̀ gerbɛn) promoting private interests under the guise of serving the public; va.—བྱེད་.

གཞུང་ཏོག་ (shuŋdoò) a government official/ employee.

གཞུང་གཏུག་ (shuŋduù) bringing a lawsuit to the government; va.—རྒྱག་ to bring a lawsuit to the government.

གཞུང་བཏང་མི་འགྲོ་ (shuŋdaŋ migro) shung. an official sent on a long task/ trip by the government.

གཞུང་རྟགས་ (shuŋdaà) ordinate (in math).

གཞུང་སྟོན་ (shuŋdön) party/ banquet given to calligraphers when they come to the middle part of a copying project.

གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷ་ (shuŋden dralha) State Oracles of the Government of Tibet (e.g., Nechung, Gatong, Samye).

གཞུང་བསྟེན་སྲུང་མ་ (shuŋden sūŋmə) shung. sm. གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷ་.

གཞུང་ཐག་ (shuŋdaà) a rope that goes lengthwise across a tent.

གཞུང་ཐམ་ (shuŋdam) shung. government seal.

གཞུང་ཐིག་ (shuŋdig) (lines of) longitude, vertical line.

གཞུང་ཐིག་གི་ཚད་ (shuŋdiggi tsɛ̄ɛ̀) degree of longitude.

གཞུང་ཐེལ་ (shuŋdee) shung. government seal, official seal.

གཞུང་དར་ (shuŋdar) a country's flag, national flag.

གཞུང་དོན་ (shuŋdön) 1. government/ public affairs, official business ¶ ས་ཆ་གཞན་དག་ལ་གཞུང་དོན་དུ་འགྲོ་སྐབས་ While going to other places on official business. 2. the main subject of a text/ treatise.

གཞུང་དོན་ཁང་ (shuŋdöngaŋ) the office/ bureau in an organization that handles administrative activities like daily schedules and relations with other offices and people.

གཞུང་དོན་སྣང་ (shuŋdöngaŋ) a bureau, chancellery.

གཞུང་དོན་བཙོན་པ་ (shuŋdön dzōmba) political prisoner.

གཞུང་དོས་ (shuŋdöö) shung. Tibetan goverment cargo (loads) that are moved by corvee labor.

གཞུང་དྲང་ (shuŋdraŋ) fair-minded, upright, honest.

གཞུང་དྲང་ཁ་སངས་ (shuŋdraŋ kāsaŋ) honest and open/ straightforward.

གཞུང་དྲང་འཁྱོག་མེད་ (shuŋdraŋ kyōgmeè) just, fair, honest.

གཞུང་དྲང་ཅན་ (shuŋdraŋjɛn) truthful, honest.

གཞུང་དྲང་འཇོན་ཆེ་ (shuŋdraŋ jönce) just/. honest and capable.

གཞུང་དྲང་པོ་ (shuŋ traŋbo) sm. གཞུང་དྲང་.

གཞུང་དྲང་བློ་བརྟན་ (shuŋdraŋ lōdɛn) honest and dependable.

གཞུང་དྲང་ཟོལ་མེད་ (shu̲ŋdraŋ sö̲ömeè) honest and straightforward/ sincere.

གཞུང་བདག (shu̲ŋdaà) owned by the government.

གཞུང་ལྡན་ (shu̲ŋdɛn) person with good character/ honesty.

གཞུང་སྡུད་ (shu̲ŋdüü) shung. collecting (taxes) by the government; va.—བྱེད་.

གཞུང་བསྡུ་ (shu̲ŋdu) sm. གཞུང་སྡུད་.

གཞུང་ནག (shu̲ŋnaà) person with bad/ cruel character.

གཞུང་ནས་ (shu̲ŋnɛ) 1. from top to bottom, lengthwise. 2. from or by the government.

གཞུང་གནས་ (shu̲ŋnɛɛ̀) shung. the government ¶ གཞུང་གནས་ཀྱི་ཆེད་བསྒྲགས་ A special government announcement.

གཞུང་སྣེ་ (shu̲ŋne) shung. government officials.

གཞུང་པ་ (shu̲ŋbə) sm. གཞུང་རྒྱགས་པ་.

གཞུང་པོ་ཏི་ལྔ་ (shu̲ŋ bōdi ŋā) the five subjects of monks studying dialectics (ཕར་ཕྱིན་; དབུ་མ་; ཚད་མ་; འདུལ་བ་; མཛོད་).

གཞུང་དཔོན་ (shu̲ŋbön) shung. government officials.

གཞུང་སྤེལ་ (shu̲ŋ bēē) va. to spread traditions/ customs.

གཞུང་སྤྱོད་ (shu̲ŋjöö) things used by the government (as opposed to private persons) ¶ ཅ་ལག་འདི་ཚོ་གཞུང་སྤྱོད་རེད་ These things are for use by the government.

གཞུང་སྤྲོད་ (shu̲ŋdröö) 1. given/ supplied by the government; va.—བྱེད་. 2. requisitioned/ taken over for use by the government.

གཞུང་ཕྱི་ཐག (shu̲ŋ cīdaà) sm. ཕྱི་ཐག.

གཞུང་ཕྱོགས་ (shu̲ŋjɔɔ̀) the government side/ sector (as opposed to the private).

གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ (shu̲ŋjɔɔ̀gi trīmjɔɔ ce̲èñɛn) public/ government prosecutor.

གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་དངུལ་ (shu̲ŋjɔɔ̀gi mə̲ŋüü) government share/ capital (in a joint state-private enterprise).

གཞུང་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་ (shu̲ŋjɔɔ̀ ñ̲amdree) 1. top to bottom connection. 2. a connection/ joint relationship with the government sector.

གཞུང་བུན་ (shu̲ŋbün) 1. loan taken from the government. 2. government bonds/ loans/ debt.

གཞུང་བྱིན་པོ་ (shu̲ŋ ci̲mbu) the whole text/ treatise/ book.

གཞུང་བྲིས་ (shu̲ŋdrii) 1. vertical writing, writing from top to bottom. 2. sm. གཞུང་རིས་.

གཞུང་འབབ་ (shu̲ŋbəb) shung. government revenue/ income.

གཞུང་འབུལ་ (shu̲ŋbüü) shung. giving (as a donation) to the government; va.—ཞུ་ to give (as a donation) to the government ¶ ཕོགས་ནས་ཟླ་རེ་སྒོར་གསུམ་རེ་གཞུང་འབུལ་ཞུས་པ་རེད་ (He) gave three rupees from his salary to the government each month.

གཞུང་འབྲུ་ (shu̲ŋdru) 1. shung. government grain. 2. grain given to the government in post 1959 Tibet technically as a donation (but really a kind of tax).

གཞུང་འབྲུ་སྤྱི་མཛོད་ཁང་ (shu̲ŋdru ji̲dzöögaŋ) shung. government grain storage office in tt.

གཞུང་འབྲེལ་ (shu̲ŋdree) 1. shung. government related/ connected, governmental, official ¶ གཞུང་འབྲེལ་གསར་འགོད་ཁང་ Government news agency. ¶ གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་བསྐོར་ Official state visit.

གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་ (shü̲ndree mə̲ yi̲mbə) nongovernmental ¶ གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཚོགས་པ་ Nongovernmental organizations (NGO).

གཞུང་བླ་ (shu̲ŋla) shung. the Tibet government and the Panchen Lama's (Labrang) government ¶ གཞུང་བླའི་མི་སེར་ The subjects of the Dalai Lama's government and the Panchen Lama's Labrang.

གཞུང་བླ་ཁམས་གསུམ་ (shu̲ŋla kāmsum) term used in the 1950s to refer to the (Tibetan) Lhasa government, Panchen Lama's area, and the Chamdo area.

གཞུང་བླ་ས་གསུམ་ (shu̲ŋla sāsum) shung. traditional term referring to the Tibetan government, the Panchen lama's area and Sakya.

གཞུང་མ་ (shu̲ŋmə) middle, center.

གཞུང་མང་ (shu̲ŋmaŋ) shung. the government and the people.

གཞུང་དམག (shu̲ŋmaà) government troops.

གཞུང་དམངས་ (shu̲ŋmaŋ) sm. གཞུང་མང་.

གཞུང་བཙུགས་ (shu̲ŋdzuù) established by the government ¶ གཞུང་བཙུགས་སློབ་གྲྭ་ A government established school.

གཞུང་རྩ་ (shu̲ŋdza) main root, basic root, taproot.

གཞུང་ཚད་ལོན་ངེས་ (shu̲ŋdzɛɛ̀ lö̲ŋŋeè) sb. who has learned the main Tibetan medical texts (sth. like a medical graduate).

གཞུང་ཚབ་ (shu̲ŋdzəb) government representative, envoy, consul.

གཞུང་ཚབ་ཀྱིས་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ (shu̲ŋdzəbgi trīmjöö ce̲èjɔgbɛ wāŋja) right of consular jurisdiction.

གཞུང་ཚབ་ཁང་ (shu̲ŋdzəbgaŋ) sm.གཞུང་ཚབ་ལས་ཁུངས་.

གཞུང་ཚབ་ཆེན་པོ་ (shu̲ŋdzəb cēmbo) ambassador.

གཞུང་ཚབ་ཆེན་པོའི་ལས་ཁུངས་ (shu̲ŋdzəb cēmbö lɛ̲ɛ̀guŋ) embassy.

གཞུང་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ (shu̲ŋdzəb tö̲njöögaŋ) consulate, legation.

གཞུང་ཚབ་དོན་བྱེད་ཁང་ (shu̲ŋdzəb tö̲njeègaŋ) sm. གཞུང་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་.

གཞུང་ཚབ་དཔང་ཡིག (shu̲ŋdzəb bāŋyii) diplomatic credentials.

གཞུང་ཚབ་ལས་ཁུངས་ (shu̲ŋdzəb lɛ̲ɛ̀guŋ) embassy, consulate, legation.

གཞུང་ཚིག (sju̲ŋyii) the words in a text/ treatise/ book.

གཞུང་ཚོང་ (shu̲ŋdzoŋ) shung. trading by the government, a government trader.

གཞུང་མཛོད་ (shu̲ŋdzöö) shung. government treasury/ exchequer.

གཞུང་འཛིན་ (shu̲ŋdzin) 1. ruling, in power; va.—བྱེད་ ¶ ད་ལྟའི་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་དེ་ནི་ As for the present ruling party. 2. nationalizing, taking over by the government; va.—བྱེད་ to nationalize ¶ གྲུ་གཟིངས་འབབས་ཚུགས་ཁག་གཞུང་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ (They) nationalized the docks. 3. va. to learn a religious text by heart.

གཞུང་འཛུགས་ (shu̲ŋ dzu̲ù) sm. གཞུང་བཙུགས་.

གཞུང་ཞབས་ (shu̲ŋshəb) shung. government official; va.—བྱེད་ to become a government official, to work as a government official; va.—ཞུ་ to request appointment as a government official ¶ གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ Monk and lay officials.

གཞུང་ཞབས་འདེམ་བསྒོ་ལྷན་ཚོགས་ (shu̲ŋshəb de̲mgo lhēndzɔɔ̀) Depertment of Personnel in the Tibetan exile government.

གཞུང་ཞབས་ཞལ་དཀར་ཕྱོགས་གཅིག (shu̲ŋshəb she̲ɛgar cɔ̄ɔ̀jig) shung. government officials united/ harmonious [Lit. government officials (fed) in one bowl].

གཞུང་ཞིང་ (shu̲ŋshiŋ) 1. fields on the plains, fields in a main valley. 2. government owned fields.

གཞུང་ཞེ་རྩིས་ཅན་ (shu̲ŋshe dzi̲ìjɛn) sm. གཞུང་དྲང་.

གཞུང་ཞེན་ཅན་ (shu̲ŋ shenjɛn) shung. loyal to the government ¶ གཞུང་གཞེན་ཅན་གྱི་འབྲོག་པ་ Nomads loyal to government.

གཞུང་གཞིས་ (shu̲ŋshii) shung. government estate.

གཞུང་བཞི་འཕྲེད་དྲུག (shu̲ŋshi treèdruù) short and fat person [Lit. four in height, six in width].

གཞུང་བཞེས་ (shu̲ŋsheè) shung. confiscating, expropriating (by the governemnt); va.—གཏོང་; va.—གནང་ to confiscate, to expropriate ¶ མི་ཚང་དེས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་ཙང་པ་གཞིས་གཞུང་བཞེས་བཏང་བ་རེད་

Because that family rebelled (the government) confiscated its estate.

གཞུང་བཟང་ (shuŋsaŋ) sm. གཞུང་དྲང་.

གཞུང་བཟོ་བ་ (shuŋsowa) 1. an organization of government related craftsmen (sth. like a craft association). 2. government craftsmen.

གཞུང་ཡིག (shuŋyii) shung. 1. official paper/ document. 2. sm. གཞུང་རིས་.

གཞུང་གཡོག (shuŋyɔɔ) shung. government servant.

གཞུང་རིས་ (shuŋrii) shung. the style of writing that was taught to student's in the traditional Tibetan government's Tselabdra school.

གཞུང་རུ་ (shuŋru) shung. a government owned herd.

གཞུང་རླབས་ (shuŋləb) longitudinal wave.

གཞུང་ལམ་ (shuŋlam) main path or road, highway ¶ ངས་གཞུང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ I went via the main road.

གཞུང་ལམ་གཅེས་སྐྱོང་ (shuŋlam jēegyoŋ) road checkpost.

གཞུང་ལམ་སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་ཁག (shuŋlam jīgyəb sōgaà) highway district.

གཞུང་ལམ་བཟོ་སྐྲུན་ཁྲུའུ་ (shuŋlam sodrün trū) tib. ch. highway engineering division.

གཞུང་ལས་ (shuŋlɛɛ̀) shung. government work, official business; va.—སྒྲུབ་; —བྱེད་ to do government work/ official business.

གཞུང་ལས་ཁང་ (shuŋlɛɛ̀gaŋ) 1. government office. 2. sm. གཞུང་དོན་ཁང་.

གཞུང་ལས་འགྲོ་གྲོན་ (shuŋlɛɛ̀ drodrön) government expenditure/ expenses.

གཞུང་ལས་ཆེན་མོ་ (shuŋlɛɛ̀ cēmbo) shung. a tax wherein skilled craftsmen were requisitioned by the government for a project.

གཞུང་ལས་ཆེན་མོ་བ་ (shuŋlɛɛ̀ cēmowa) shung. skilled government technical/ craftsmen.

གཞུང་ལས་ཐིང་ (shuŋlɛɛ̀ tīŋ) sm. གཞུང་ལས་ཁང་.

གཞུང་ལས་པ་ (shuŋlɛɛ̀ba) shung. 1. monk who is in charge of debating examinations in the monastery. 2. government official.

གཞུང་ལུགས་ (shuŋluù) theory, doctrine, system ¶ མར་ཁེ་སི་ལེ་ནིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་མེད་གྲུབ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ The Marxist-Leninist theory of the dictatorship of the proletariat. ¶ བརྡ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ The system of spelling.

གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ (shuŋluùgi məŋshi) theoretical basis.

གཞུང་ལུགས་སྒོར་གྱི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ (shuŋluùgɔɔgi dzɛɛ̀gyur rigbə) theoretical chemistry.

གཞུང་ལུགས་སྒོར་གྱི་ཤུགས་རིག (shuŋluùgɔɔgi shūgrii) theoretical mechanics.

གཞུང་ལུགས་དང་བྱ་བ་དངོས་ (shuŋluùdaŋ cawaŋöò) theory and practice.

གཞུང་ལུགས་པ་ (shuŋluùbə) theoretician.

གཞུང་ལུགས་པུའུ་ (shuŋluù bū) tib. ch. theory department.

གཞུང་ལུགས་སྨྲ་བ་ (shuŋluù māwa) theory.

གཞུང་ལུས་ (shuŋlüü) the main body/ context of a text.

གཞུང་ལེན་ (shuŋlen) sm. གཞུང་བཞེས་.

གཞུང་ཤག (shuŋshaà) shung. government houses/ buildings.

གཞུང་ཤིང་ (shuŋshiŋ) the main beams and pillars (of a house).

གཞུང་གཤག (shuŋshaà) splitting down the middle; va.—གཏོང་.

གཞུང་ས་ (shuŋsa) shung. sm. གཞུང་གནས་.

གཞུང་ས་ཆེན་མོ་ (shuŋsa chēmmo) shung. the great Tibetan government.

གཞུང་ས་མཆོག (shuŋsa cɔ̄ɔ) the great Tibetan government.

གཞུང་སེམས་ (shuŋsem) patriotic/ loyal thought ¶ ཁོ་གཞུང་སེམས་དག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He has loyalty to the government.

གཞུང་སེམས་དྲང་པོ་ (shuŋsem traŋbo) honest, moral, sincere and loyal ¶ གཞུང་སེམས་དྲང་པོའི་མི་ལ་ཀུན་གྱིས་དགའ་ An honest and loyal person is loved by all.

གཞུང་སེམས་རྣམ་དག (shuŋsem nàmdaà) faithful, loyal.

གཞུང་སྲིད་ (shuŋsiì) shung. administration, government; va.—སྐྱོང་ to rule/ administer a government.

གཞུང་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་ (shuŋsiì dziŋgyoŋ) sm. གཞུང་སྲིད་.

གཞུང་སྲོང་ (shuŋ sōŋ) 1. va. to narrate the story in a Tibetan opera ¶ མི་དཔོན་གྱིས་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞུང་སྲོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is narrating the Tibetan opera. 2. va. to settle honestly/ fairly.

གཞུང་སྲོང་བ་ (shuŋsoŋwa) narrator in a Tibetan opera performance.

གཞུང་སྲོལ་ (shuŋsöö) shung. governmental rules and regulations.

གཞུང་སྲོལ་ཡིག་ཆ་ (shuŋsöö yigjə) red tape, routine bureaucratic papers/ documents.

གཞུང་བསྲངས་ (shuŋ sāŋ) p. of གཞུང་སྲོང་.

གཞུང་བསྲིངས་ (shuŋ siŋ) sm. རྒྱུན་བསྲིངས་.

གཞུངས་བརྒྱུངས་ (shuŋ gyuŋ) spinal cord.

གཞུངས་པ་ (shuŋbə) sm. གཞུངས་བརྒྱུངས་.

གཞུངས་རིངས་ (shuŋriŋ) spinal column.

གཞུན་ (shün) f. of འཇུན་.

གཞུན་པོ་ (shünbu) 1. good, attractive. 2. diligent, hard working.

གཞུམ་ (shüm) f. of འཇུམ་.

གཞུའུ་ (shuu) small bow.

གཞུར་ (shur) center, middle.

གཞུས་ (shüü) imp. of གཞུ་.

གཞེ་ (she) arc. time, period, era.

གཞེན་བསྐུལ་ (shengüü) encouraging, stimulating, appealing; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to encourage/ stimulate/ appeal ¶ རང་རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་གཞེན་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུར་ (I) have an appeal for our youths. ¶ ཨ་རི་ར་གཞེན་བསྐུལ་གནང་དོན་ལྟར་ན་ According to the appeal to the U.S.

གཞེན་འདེབས་ (shendeb) sm. གཞེན་བསྐུལ་.

གཞེན་པ་ (shemba) arc. sm. དྲན་སྐུལ་.

གཞེར་ (sher) sm. བསྙེན་.

གཞེས་ཀྱི་ལྷ་ཉིན་དཀར་པོ་ (sheègi lhāñin gārbo) sm. གཞེས་ཉིན་.

གཞེས་འཆར་ (shenjar) every three days ¶ ང་སློབ་གྲྭར་གཞེས་འཆར་འགྲོ་གི་ཡོད་ I go to school every three days.

གཞེས་འཇགས་ (shenjaà) 1. sm. གཞེས་འཆར་. 2. (please) sit down.

གཞེས་ཉིན་ (sheèñin) three days from today ¶ གཞེས་ཉིན་ཁྱེད་རང་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་རོགས་གནང་ Please come to my home three days from now.

གཞེས་ཉིན་ཀ་ (sheè ñiŋgə) sm. གཞེས་ཉིན་.

གཞེས་ཉིན་མོ་ (sheè ñinmu) sm. གཞེས་ཉིན་.

གཞེས་བརྡ་ (sheèda) a message to do sth. three days from today.

གཞེས་ནིང་ (sheèniŋ) the year before last, two years ago.

གཞེས་ནིང་ལོ་ (sheèniŋ lo) sm. གཞེས་ནིང་.

གཞེས་ཕོད་ (sheèböò) two years from now.

གཞོག (shɔɔ̀) f. of འཇོག.

གཞོག: p. གཞོགས་; f. གཞོག (shɔɔ̀) va. to whittle wood, to plane down.

གཞོག་དཀྲུག (shɔgdruù) lathe.

གཞོག་དཀྲུག་བཟོ་པ་ (shɔgdruù soba) lathe operator.

གཞོག་གྲི་ (shɔgdri) whittling/ paring knife, lathe blade.

གཞོག་རྒྱག (shɔɔ̀ gyaà) va. to pare/ shave/ whittle (wood).

གཞོག་སྡེགས་ (shɔgdeg) lathe.

གཞོགས་ (shɔɔ̀) side ¶ གཞོགས་གཡས་གཡོན་ The right and left side. ¶ ཁོའི་གཞོགས་སུ་བསྡད་པ་རེད་ (They) sat beside him.

གཞོགས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་ (shɔɔ̀gi nōnshuù) lateral pressure.

གཞོགས་འཁྱིལ་ (shɔŋgyee) a type of stitching.

གཞོགས་འབྲུད་ཤོར་ (shɔndrüü shɔ̄ɔ) vi. to have one's heel wear more on one side.

གཞོགས་ངོས་ (shɔ̀ŋöö) sm. གཞོགས་.

གཞོགས་གཅིག (shɔ̀jig) 1. one side ¶ གཞོགས་གཅིག་གཙོ་བོར་འཛིན་ Holding one side as the main one. 2. counting when sth. is being lifted or pulled in unison, e.g. one, two, three, pull).

གཞོགས་གཅིག་མ་ར་གཉིས་སྐྱལ་ (shɔ̀jii maãñii gǖü) va. to count one, two, three when doing sth. in unison (usu. lifting or pulling).

གཞོགས་གཅིག་མ་ར་གཉིས་གསུམ་པའི་ཐོག (shɔ̀jii maãñii sümbɛ tɔ̄ɔ) counting in unison when lifting or pulling (i.e., one, two, three, pull).

གཞོགས་གཅིག་ལ་ཚུགས་པ་ (shɔ̀jiilə cōgba) leaning to one side, unbalanced, partial.

གཞོགས་ཆ་ (shɔ̀ja) a radical (i.e., a Chinese character).

གཞོགས་ཉལ་ (shɔ̀ñɛɛ) laying down on one's side; va.—རྒྱག to lie down on one's side.

གཞོགས་སྙེས་ (shɔ̀ñeè) leaning against sth. like a wall; va.—རྒྱག to lean/ rest the side of the body (against a wall, etc.) ¶ ཁོས་རྩིགས་པར་གཞོགས་སྙེས་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་འདུག He was leaning against the wall.

གཞོགས་གཉིས་ (shɔ̀ñii) bilateral, two sides ¶ གཟུགས་པོའི་གཞོགས་གཉིས་ལ་རྨ་བཟོས་བཞག He got injured on both sides of his body.

གཞོགས་གཉིས་ཀ་ (shɔ̀ ñiigə) both sides.

གཞོགས་སྟེགས་ (shɔgdeg) sm. གཞོག་སྟེགས་.

གཞོགས་དྲུང་ (shɔgdruŋ) beside, near.

གཞོགས་འདེགས་ (shɔŋdeg) assisting, supporting; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཞིང་པ་ཚོར་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are giving assistance to the farmers who are having great difficulties. ¶ ཁོ་ཚོས་བཟོ་པར་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་ཆེད་ལས་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ They went on strike to support the workers.

གཞོགས་འདེགས་གནམ་གྲུ་ (shɔŋdeg) support planes.

གཞོགས་འདེགས་འཕར་དངོས་ (shɔŋdeg barŋöö) booster rocket stage.

གཞོགས་འདེགས་དམག་དཔུང་ (shɔŋdeg mɔ̄gbuŋ) auxiliary/ support troops.

གཞོགས་འདེགས་རོལ་མོ་ (shɔŋdeg rȫömo) background music.

གཞོགས་འདྲིད་ (shɔndrìì) tricking, deceiving.

གཞོགས་འདྲུད་ (shɔndrüü) crawling on one's side (e.g., a dog with crippled leg on one side); va.—རྒྱག.

གཞོགས་རྡུང་ (shɔ̀duŋ) flanking attack; va.—གཏོང་.

གཞོགས་གནས་པོ་བྲང་ (shɔ̀nɛɛ̀ pōdraŋ) a side hall or compartment.

གཞོགས་ཕྱེད་ (shɔ̀jeè) one side/ half of sth. ¶ ཁོང་གི་གཟུགས་པོའི་གཞོགས་ཕྱེད་ལ་གཟའ་ཕོག་བཞག Half his body was paralyzed.

གཞོགས་འཕྱས་ (shɔ̀jɛɛ̀) making fun/ ridiculing indirectly.

གཞོགས་སྦྲར་པོ་བྲང་ (shɔ̀jar pōdraŋ) side hall in a palace.

གཞོགས་སྦྲར་ལྷ་ཁང་ (shɔ̀jar lhāgaŋ) side hall in a temple.

གཞོགས་སྨས་ (shɔ̀mɛɛ̀) butting in/ interfering while two people are talking; va.—བྱེད་.

གཞོགས་ཟུར་ (shɔ̀sur) a side of sth.

གཞོགས་ཡ་གཅིག (shɔ̀ yəjii) one side.

གཞོགས་གཡས་ (shɔ̀yɛɛ̀) the right side.

གཞོགས་གཡོན་ (shɔ̀yön) the left side.

གཞོགས་ལེབ་ (shɔ̀leb) slices.

གཞོགས་ལོག་མོ་ལོག་ཀྱག (shɔ̀lɔɔ̀ mɔlɔ̀ɔ gyāà) va. to lift sth. up (by a group of people working together).

གཞོགས་བཤལ་ (shɔ̀shɛɛ) walking with one side of the body/ leg/ arm drooping (usu. after a stroke).

གཞོགས་གཤིབ་ (shɔ̀shib) seated side-by-side.

གཞོགས་སུ་ (shɔ̀su) just next to, beside ¶ ཁོང་ངའི་གཞོགས་སུ་བསྡད་སོང་ He sat beside me.

གཞོགས་སློང་ (shɔ̀loŋ) asking indirectly, hinting; va.—བྱེད་ to ask for indirectly, to hint.

གཞོང་ཀོར་ (shoŋgɔɔ) sm. གཞོང་པ་.

གཞོང་ཁུང་ (shoŋguŋ) sm. གཞོང་པ་.

གཞོང་སྐོར་ (shoŋgɔɔ) a round wooden trough/ basin (usu. wood).

གཞོང་སྒྲོམ་ (shoŋdrom) sm. སྒྲོམ་སྒྲོར་.

གཞོང་པ་ (shoŋba) a rectangular basin/ tub/ trough.

གཞོང་བུ་ (shoŋbu) a small trough/ basin.

གཞོང་དབྱིབས་ས་ཁུལ་ (shoŋyib sɔ̄güü) a place situated in an area that is like a basin.

གཞོངས་ (shoŋ) arc. scenery.

གཞོངས་ལྗོངས་ (shoŋjöö) sm. ལྗོངས་རྒྱུ་.

གཞོན་ (shön) young ¶ ཁོ་ལོ་གཞོན་དུས་ When he was young. ¶ ཕོ་གཞོན་དང་མོ་གཞོན་ Young men and woman.

གཞོན་སྐྱེས་ (shöngyeè) young people.

གཞོན་ཁྲལ་ (shöndrɛɛ) tasks/ obligations ("taxes") of the young (usu. refers to obligations of young monks).

གཞོན་ཉམས་དོད་པོ་ (shönñam töōbo) youthful looking.

གཞོན་དུས་ (shöndüü) when young, early years, youth.

གཞོན་དྲུང་ (shöndruŋ) a junior clerk (in Dharamsala).

གཞོན་ནུ་ (shönnu) youth ¶ གཞོན་ནུའི་ཚོགས་པ་ Youth League.

གཞོན་ནུ་མཐུན་སྒྲིགས་ཚོགས་པ་ (shönnu tündrɔɔ̀ tsɔ̄gba) Youth Union/ Alliance.

གཞོན་ནུ་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (shönnu donlen rugaà) Young Pioneers.

གཞོན་ནུ་སྡེ་ཚོགས་ (shönnu dedzɔɔ̀) Youth League.

གཞོན་ནུ་འཕྲལ་སྒྲུབ་པ་ (shönnu trɛɛ̄drubbə) Youth Congress Members, in youth shock worker.

གཞོན་ནུ་འཕྲལ་སྒྲུབ་རུ་ཁག (shönnu trɛɛ̄drub rugaà) youth shock brigade.

གཞོན་ནུ་མ་ (shönnumə) young girl, maiden.

གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ (shönnu tsɔ̄gba) Youth League/ Association, Youth Congress.

གཞོན་ནུ་ཚོགས་མི་ (shönnu tsɔ̄gmi) Member of a Youth League/ Association.

གཞོན་ནུ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ (shönnu shēēyünjɛn) young intellectuals.

གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ (shönnu lhēndzɔɔ̀) Youth Association, Youth Congress.

གཞོན་ནུའི་དང་བླངས་རུ་ཁག (shönnü donlen rugaà) Pioneer Youth Organization (Young Pioneers).

གཞོན་ནུའི་དུས་ཆེན་ (shönnü tüüjen) Youth Day (May 4).

གཞོན་ནུའི་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (shönnü donlen rugaà) Pioneer Youth Organization (Young Pioneers).

གཞོན་ནུའི་པོ་བྲང་ (shönnü pōdraŋ) Youth Palace.

གཞོན་ནུའི་མི་རབས་ (shönnü mirəb) the young/ younger generation.

གཞོན་ནུའི་ཚོགས་པ་ (shönnü tsɔ̄gba) Youth League/ Association, Youth Congress.

གཞོན་ནུའི་ལང་འཚོ་ (shönnü laŋdzo) health and good looks of youth.

གཞོན་པ་ (shömba 1. a young man ¶ གཞོན་པ་རྣམས་ The young men. 2. junior, younger ¶ ཁོའི་བུ་གཞོན་པ་ His younger son. 3. vice (in position) ¶ ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ The vice-chairman.

གཞོན་བབ་ (shön bəb) vi. to become younger looking, to look young again (for older people).

གཞོན་མ་ (shömma) sm. གཞོན་ནུ་མ་.

གཞོན་གཞོན་ (shönshön) young ¶ ཁོ་ཚོ་གཞོན་གཞོན་རེད་ They are young.

གཞོན་བཟོ་དོད་པོ་ (shönso töōbo) sm. གཞོན་ཤ་དོད་པོ་.

གཞོན་རབས་ (shönrəb) younger generation.

གཞོན་ཤ་ (shönsha) youthfulness.

གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ (shönsha cāba) sm. གཞོན་ཤ་དོད་པོ་.

གཞོན་ཤ་ཅན་ (shönshajɛn) sm. གཞོན་ཤ་དོད་པོ་.

གཞོན་ཤ་དོད་པོ་ (shönsha töōbo) youthful, young looking ¶ མི་རྐན་གཞོན་ཤ་དོད་པོ་ The youthful

looking old man.

གཞོན་ཤེས་ (shönsheē) educated youth.

གཞོན་སོ་དཀར་ (shönsogar) youth.

གཞོན་ལྷན་ (shönlhɛn) abbr. of གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་.

གཞོབ་ (shob) vi. to be singed/ scorched/ burnt.

གཞོབ་དྲི་ (shobdri) smell of sth. singed/ scorched/ burnt; vi.—ཁ་ to smell sth. singed/ scorched/ burnt.

གཞོབ་རག (shobraà) singed, seared, scorched; vi.—ཤེབས་ to get singed/ seared/ scorched; va.—གཏོང་ to singe/ sear/ scorch.

གཞོམ་ (shom) 1. f. of འཇོམས་. 2. vi. to be subdued/ demolished/ destroyed/ quelled ¶ དགྲ་བོའི་སྟོབས་ཤུགས་གཞོམ་པར་བྱེད་དགོས་ (We) must do sth. to subdue the power of the enemy.

གཞོམ་མེད་ (shommeè) sm. གཞོམ་ཞིག་མེད་པ་.

གཞོམ་ཞིག་མེད་པ་ (shomshig meèba) indestructible, unbreakable, incontrovertible ¶ གཞོམ་ཞིག་མེད་པའི་བདེན་དོན་ The incontrovertible truth.

གཞོར་ (shɔɔ) 1. sm. འཇོར་. 2. imp. of གཞར་.

གཞོར་བུ་ (shɔɔbu) sm. འཇོར་, 1.

གཞོལ་ (shöö) 1. vi. to descend/ fall ¶ ཆར་པ་གཞོལ་དུས་ When it is raining. 2. va. to participate in, to take part in ¶ ལས་འགུལ་ལ་གཞོལ་བཞིན་དུ་ While taking part in the campaign. 3. vi.—གྲོ་ to flow down (rivers, etc.). 3. va. to devote oneself, to do sth. diligently and energetically. 4. va. to descent/ dismount ¶ ང་ཚོ་ཉི་མ་མ་གཞོལ་གོང་ལ་འགྲོ་དགོས་ We have to go before sunset.

གཞོལ་འགྲོ་ (shöö dro) to flow down.

གཞོལ་འབབ་ (shömbəb) river, stream (that flows down).

བཞག (shaà) 1. p. of འཇོག. 2. (linking or existential vb. + —) expresses the idea of not knowing firsthand or having specific knowledge ¶ དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་རྐྱང་རེད་བཞག These are all differentiated only on political grounds. 3. a spiral-like design. 4. back part of the thigh.

བཞག་སྒོར་ (shaàgɔr) small intestine.

བཞག་དངུལ་ (shaàŋüü) bank deposit, bank savings.

བཞག་སྟེགས་ (shaàdeg) a stand ¶ བུམ་པ་བཞག་སྟེགས་གཅིག་གི་སྟེང་ལ་བཞག་ན་ If you put the vase on a stand.

བཞག་པག་དྲོ་ (shaà paàdro) sb. who seems capable but is really all front, sb. who is all talk but no action.

བཞག་འོག (shaàwɔɔ) armpit.

བཞག་ཤ་ (shaàsha) back part of the thigh.

བཞངས་ (shaŋ) sm. བཞེངས་.

བཞད་ (shɛɛ̀) 1. vi. to bloom ¶ མེ་ཏོག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞད་ཀྱི་ཡོད་ Many different kinds of flowers are blooming one after the other. 2. vi. to laugh (h.) ¶ ཁོང་གིས་བཞད་མོ་བཞད་སོང་ He laughed.

བཞད་ཁ་འབྱེད་ (sheèga jeè) vi. to bloom/ blossom.

བཞད་ཁ་མ་ (sheègama) flowers just about to bloom.

བཞད་གད་ (sheègɛɛ̀) sm. བཞད་མོ་.

བཞད་གད་བྱེད་ (sheègɛɛ̀ ceè) sm. ཞལ་རྫེད་གནང་.

བཞད་གད་ཅེ་ལི་ (sheègɛɛ̀cile) (sound of) laughter by many people.

བཞད་གད་པ་ (sheègɛɛ̀ba) joker, comedian.

བཞད་གད་ལྡོས་གར་ (sheègɛɛ̀ döögar) comedy show/ play.

བཞད་གད་སློང་ (sheègɛɛ̀ lōŋ) va. to make laugh.

བཞད་སྒྲ་ (sheèdra) sound of laughter; va.—སྒྲོག to laugh.

བཞད་ཐོག་སྨོན་ (sheè tōŋmön) one of the largest estate of the Panchen Lama.

བཞད་འཚུ་ (sheènja) making people laugh by making fun of sth.; va.—སློང་ to make people laugh by making fun of sth.

བཞད་འཚུ་དིང་དིང་ (sheènja tiŋdiŋ) laughing.

བཞད་དྲོ་བ་ (shɛɛ̀ trobo) funny, farcical, hilarious.

བཞད་མོ་ (shɛɛ̀mo) laughter, laughing (h.); va.—བཞད་; —གནང་ to laugh; va.—སློང་ to make sb. laugh; vi.—ཤོར་ to burst out into laughter; vi.—དྲོ་ to feel like laughing.

བཞམས་ (sham) va. to collect together.

བཞམས་བསྒོ་ (shamgo) 1. mentioning, reminding; va.—བྱེད་ to mention, to remind. 2. advising tactfully.

བཞམས་པ་ (shamba) sm. བཞམས་པོ་.

བཞམས་པོ་ (shambo) sm. འཇམ་པོ་.

བཞའ་ (sha) wetness, dampness; va.—རྒྱག to moisturize, to wet; vi.—ཐེབས་ to become damp/ wet/ moist (usu. from humidity).

བཞའ་སྐམ་ (shagam) dehydration; va.—བྱེད་ to dry, to dehydrate.

བཞའ་སྐྱོན་ཐེབས་ (shagyön tēb) vi. to be damaged by humidity/ moisture/ dampness.

བཞའ་ཁུག (shəguù) vi. to become moist/ wet/ damp (e.g., from humidity).

བཞའ་རྒྱག (sha gyaà) va. to make sth. wet.

བཞའ་ཐེབས་ (shaà tēb) vi. to get damp, wet/ moist (usu. from humidity).

བཞའ་སྡོད་ (sha döö) vi. to be/ remain wet ¶ ཁ་གདན་ལ་ད་དུང་བཞའ་བརྡོད་བཞག The rug is still wet.

བཞའ་སྤབས་ (shabəb) slightly wet/ damp.

བཞའ་པེམ་པེམ་ (sha pembem) damp, moist, clammy.

བཞའ་འཔེན་འཔེན་ (sha pembem) sm. བཞའ་པེམ་པེམ་.

བཞའ་ཚད་ (shadzɛɛ̀) degree of humidity/ moisture.

བཞའ་ཚན་ (shadzɛn) moisture, wetness, humidity; vi.—ཕོག to get damp/ moist/ wet (usu. from humidity); va.—འགོག to stop/ block moisture, dampness, humidity ¶ དབྱར་ཀ་ཡུལ་པ་འདི་བཞའ་ཚན་ཆེན་པོ་འདུག In the summer this place is very humid.

བཞའ་ཚན་ཆེ་བ་ (shadzɛn cēwa) sm. བཞའ་ཚན་ཆེན་པོ་.

བཞའ་ཚན་ཆེན་པོ་ (shadzɛn cēmbo) very damp/ moist/ humid.

བཞའ་རླན་ (shalɛn) sm. བཞའ་ཚན་.

བཞར་ (shaa) p. of གཞར་.

བཞར་གྲི (shaadri) razor, razor blade.

བཞར་རྒྱག (shar gyaà) va. to plane a piece of wood.

བཞི་ (shi) four.

བཞི་སྐོར་ (shigɔɔ) shung. 1. an agricultural yield that is four times the seed sown. 2. in barter exchanges, one item getting four units of the other in exchange.

བཞི་ཁྲི་ (shidri) forty thousand.

བཞི་ག (shigə) the four of them, all four ¶ སློབ་གྲྭ་བ་བཞི་ག་ཕྱིན་པ་རེད་ All four students went.

བཞི་གླིང་ (shiliŋ) a quarter, a fourth ¶ དེའི་བཞི་གླིང་གཅིག One fourth of that.

བཞི་བརྒྱ་ (shibgya) four hundred.

བཞི་ལྔ་འགྲོ་ (shiŋa dro) shung. twenty five percent interest.

བཞི་བཅུ་ (shibju) forty ¶ བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ Forty two.

བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ (shibju tāmba) sm. བཞི་བཅུ་.

བཞི་ཆ་ (shija) a quarter, a fourth ¶ དེའི་བཞི་ཆ་གཉིས་ Two fourths of that.

བཞི་མཆོད་ (shijöö) festival commemorating the death of Jamchen Chöje, the founder of the Sera Monastery (24th of the 10th month).

བཞི་སྟོང་ (shidoŋ) four thousand.

བཞི་མཐའ་ (shida) the four times table.

བཞི་སྡེ་ (shede) the monastery in Lhasa belonging to Reting Rinpoche.

བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ (shede) sm. བཞི་སྡེ་.

བཞི་མདོ་ (shido) the point where the two roads cross.

བཞི་མདོ་ཁ་ (shidoga) crossroads.

བཞི་ལྔ་ (shinə) shung. an additional conscription/ levy of soldiers from existing military tax units (in the 19th century).

བཞི་པ་ (shibə) the fourth ¶ མི་བཞི་པ་ The fourth person.

བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ (shibɛ nɛɛ̀gəb) old age [Lit. the fourth stage of life].

བཞི་པོ་ (shibu) the four together ¶ཁོང་ཚོ་བཞི་པོ་འདིར་ཡོང་པ་རེད་ The four of them came here together.

བཞི་མེས་ (shimeè) great great great grandfather.

བཞི་ཚོ་ (shidzo) a unit of four villages/ households.

བཞི་ཟུར་ (shisur) sm. བཞི་ཆ་.

བཞི་ལིང་ (shiliŋ) sm. བཞི་གླིང་.

བཞི་ལིང་ལྔ་ལིང་འཕྲལ་ (shiliŋ ŋəliŋ trɛ̃ɛ̃) va. to break/ divide/ separate into pieces ¶ལྕོག་ཙེ་དེ་བཞི་ལིང་ལྔ་ལིང་འཕྲལ་ནས་འཁྱེར་ཕྱིན་པ་རེད་ (They) broke the table down into pieces and took it with them.

བཞི་ཤད་ (shishɛɛ̀) the mark used after the end of a chapter in Tibetan books.

བཞིན་ (shin) 1. just like, just as, according to ¶ངས་བྱེད་པ་བཞིན་བྱེད་རོགས་ Please do as I do. ¶ཁོང་ཚོའི་གསལ་འདེབས་བཞིན་ In accordance with (their) advice. 2. present particle conveying in the process of doing sth. (vb.+ —) ¶ཁོ་དཔེ་ཆ་ཀློག་བཞིན་པ་རེད་ He is reading a book (now). ¶ང་ལྷ་སར་ཉིན་རེ་བཞིན་འགྲོ་གི་ཡོད་ I go to Lhasa each day. 3. face ¶བཞིན་གྱི་འཛུམ་བག The smile on the face. 4. (vb. + — dat.loc.) while, during ¶ལས་ཀ་འདི་བྱེད་བཞིན་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ལོང་མི་འདུག While I'm doing this work I don't have time to study. 5. as well as ¶མཛེས་སྡུག་ངོམས་བཞིན་སྤྲོབས་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (She) is acting showoffish as well as proud about (her) beauty. 6. even though ¶ཁོང་གི་ཤེས་བཞིན་དུ་ང་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་གི་འདུག Even though he knows (it), he is asking me. 7. (vb. — vb. —) the more one does sth. ¶དེ་སྔའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམ་བཞིན་བསམ་བཞིན་འགྱོད་པ་སྐྱེ་གི་འདུག The more one thinks about past history one regrets.

བཞིན་ཡིམ་ (shingyim) face, countenance (h.).

བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ (shingyi gyĩngɔɔ) face.

བཞིན་གྱི་འཁོར་ལོ་ (shingi kɔ̃ɔlo) sm. བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་.

བཞིན་འགྱུར་ (shingyur) vi. to change one's facial expression ¶ངའི་སྐད་ཆ་དེ་གོ་མ་ཐག་ཁོང་གི་བཞིན་འགྱུར་སོང་ As soon as (he) heard what I said his facial expression changed.

བཞིན་ངན་ (shinŋɛn) ugly.

བཞིན་སྟབས་ (shindəb) facial expression/ appearance.

བཞིན་དུ་ (shindu) see བཞིན་.

བཞིན་མདངས་ (shindaŋ) sm. བཞིན་སྟབས་.

བཞིན་མདངས་རྒྱས་པོ་ (shindaŋ gyɛ̀ɛ̀bo) a healthy look/ appearance (face).

བཞིན་མདངས་ཡག་པོ་ (shindaŋ yagbo) sm. བཞིན་མདངས་རྒྱས་པོ་.

བཞིན་མདོག་ (shindɔ̀ɔ) facial complexion/ color.

བཞིན་མདོག་ལོག་ (shindɔɔ lɔ̀ɔ) sm. གདོང་གཤིས་ལོག.

བཞིན་སྡུད་ (shindüü) vi. to get a sad/ long look (facial expression) ¶ཁོང་གི་སྤུན་མཆེད་གྲོངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོབ་འཕྲལ་བཞིན་བསྡུས་སོང་ As soon as he heard the news that his parents died, he got a sad look. 2. vi. to get/ have an angry looking face.

བཞིན་ལྡོག (shindɔɔ) sm. བཞིན་འགྱུར་.

བཞིན་སྡུག་པོ་ (shin dugbu) pretty face.

བཞིན་ནག་པོ་ (shin nagbo) sm. གདོང་ནག་པོ་.

བཞིན་གནག་པོ་ (shin nagbo) sm. བཞིན་ནག་པོ་.

བཞིན་གནག་པ་ (shin nagba) sm. གདོང་ནག་པོ་.

བཞིན་སྣུམ་པ་ (shin nũmbə) healthy looking face.

བཞིན་པར་ (shinbar) sm. བཞིན་དུ་.

བཞིན་པ་ (shimbə) see བཞིན་, 4.

བཞིན་དཔལ་ (shimbɛɛ) beautiful face.

བཞིན་དམན་ (shin mɛ̄n) vi. to be embarrassed, to feel shy.

བཞིན་སྨད་ (shin mɛɛ̀) va. to bow (one's) head because of shyness/ embarrassment.

བཞིན་འཛུམ་ (shindzum) smile, smiling face; va.—མཛད་; —གནང་.

བཞིན་བཟང་ (shinsaŋ) beautiful/ pretty face.

བཞིན་བཟང་མཆོག་མ་ (shinsaŋ cõgba) exceedingly beautiful.

བཞིན་བཟང་མ་ (shin saŋma) a beautiful/ pretty girl.

བཞིན་རང་སྡོད་ (shin raŋ döö) doing sth. continuously ¶མཚན་གང་ངལ་གསོ་མེད་པར་འགྲོ་བཞིན་རང་བསྡད་པ་རེད་ (They) kept on going all night without rest ¶ཕྲུ་གུ་འདི་དཔེ་དེབ་ཀློག་བཞིན་རང་སྡོད་ཀྱི་འདུག The child reads books continuously.

བཞིན་རས་ (shinrɛɛ̀) face.

བཞིན་རས་ཚར་པོ་ (shineɛɛ̀ tsārbo) beautiful face.

བཞིན་ལག (shinlaà) body shape.

བཞིན་ལེགས་ (shinleg) 1. sm. བཞིན་བཟང་. 2. king of the Nagas.

བཞུ་: p. **བཞུས་**; f. **བཞུ་**; imp. **བཞུས་** (shu) va. to melt, to smelt, to dissolve.

བཞུ་ (shu) abbr. of བཞུ་མར་.

བཞུ་བཀྱག (shugyaà) stand for an oil lamp.

བཞུ་སྐྱོགས་ (shugyɔ̀ɔ) a ladle used for melting sth.

བཞུ་ཁུ་ (shugu) molten liquid made by melting ¶མར་གྱི་བཞུ་ཁུ་ Melted (liquid) butter.

བཞུ་གྲིབ་ (shudrib) a lamp shade.

བཞུ་འཇུག (shunjuù) melting, smelting, dissolving; va.—བྱེད་.

བཞུ་དྲི་ (shudri) sm.* གཞོབ་དྲི་.

བཞུ་འདུལ་ (shundüü) smelting metals; va.—བྱེད་.

བཞུ་ལུག་བཟོ་གྲྭ་ (shuduù sodra) casting factory, foundry.

བཞུ་སྣུམ་ (shunum) oil for lamp.

བཞུ་སྣོད་ (shunüü) a vessel/ receptacle in which sth. is melted.

བཞུ་བྱེད་ (shujeè) 1. sth. for melting/ smelting. 2. chemical solvent.

བཞུ་བྱེད་སྒྲིག་ཆས་ (shujeè drigjɛɛ̀) smelting equipment.

བཞུ་བྱེད་བཟོ་གྲྭ་ (shujeè sodra) smelting factory.

བཞུ་སྦྱང་ (shujaŋ) melting, smelting; va.—བྱེད་.

བཞུ་སྦྱང་བཟོ་གྲྭ་ (shujaŋ sodra) smelting factory.

བཞུ་མར་ (shumaa) a lamp; va.—སྤར་ to light a lamp; va.—གསོད་ to extinguish/ turn off a lamp.

བཞུ་སྐོལ་ (shuñuu) searching with a lamp/ lantern/ torch; va.—རྒྱག.

བཞུ་ཚད་ (shudzɛɛ̀) melting point.

བཞུ་རྫས་ (shudzɛɛ̀) sm. བཞུ་བྱེད་.

བཞུ་འོད་ (shuwöö) light of a lamp.

བཞུགས་ (shuù) va. to sit, to stay, to dwell, to reside (h.) ¶ཁོང་དགུན་ཁ་རྒྱ་གར་ལ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He resides in India in the winter. ¶བོད་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ the representative residing in Tibet.

བཞུགས་སྐུ་ (shuùgu) a statue that is seated on sth.

བཞུགས་ཁྲི་ (shugdri) h. of ཁྲི་.

བཞུགས་གྲ་སྒྲིག (shug trədrii) sm. བཞུགས་སྒྲིག.

བཞུགས་གྲལ་ (shugdrɛɛ) a row of seats.

བཞུགས་གྲལ་བཞད་ (shugdrɛɛ shāà) va. to make people laugh ¶དེ་རིང་མི་དེས་བསྟན་བཤིག་བཞད་ནས་བཞུགས་གྲལ་བཞད་སོང་ Today that person told a joke and made people laugh.

བཞུགས་གྲུ་ (shugdru) h. of གྲུ.

བཞུགས་གྲོགས་ (shugdrɔ̀ɔ) h. of སྡོད་རོགས་.

བཞུགས་གླིང་ (shugliŋ) h. of གླིང་ག.

བཞུགས་སྒར་ (shuùgar) 1. camp, nonpermanent/ temporary residence. 2. the "temporary" residence of the Dalai Lama in India, i.e., Dharamsala ¶གནས་ཚུལ་འདི་བཞུགས་སྒར་ནས་འབྱོར་དོན་ལྟར་ According to the news arriving from Dharamsala.

བཞུགས་སྒྲིག (shugdrii) shung. making living arrangements for visitors/ travelers (h.); va.—བྱེད་ ¶ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་སྒྲིག་བྱ་དགོས་ (You) have to make living arrangements for the delegates to the conference.

བཞུགས་སྒྲོམ་ (shugdrom) h. of སྡོད་སྒྲོམ་.

བཞུགས་སྟངས་ (shuùdaŋ) h. སྡོད་སྟངས་.

བཞུགས་སྟན་ (shugdɛn) h. of གདན་.

བཞུགས་སྡེན་ (shugden) h. of ཀུབ་ཀྱག.

བཞུགས་གདན་ (shugdɛn) h. of གདན་.

བཞུགས་གདན་འཇགས་ (shuùdɛnjaà) 1. please be seated. 2. good-bye (said by the person leaving to the person staying). 3. part of the response to the greeting ཕྱག་ཕེབས་གནང་བྱུང་.

བཞུགས་གདན་འཛུགས་ས་ (shuùdɛn jaàsa) place of residence (h.).

བཞུགས་གནས་ (shugnɛè) residence, place where sb. stays (h.).

བཞུགས་འབོལ་ (shumböö) sm. འབོལ་གདན་.

བཞུགས་བྱ་ (shugja) shung. term for the "on duty" བཀའ་བློན་ (i.e., the one Kalon was always on "duty" at the residence of the Dalai Lama).

བཞུགས་གྲྭ་ (shuùdraŋ) sm. བཞུགས་གནས་.

བཞུགས་མོལ་ (shuùmöö) discussion, talk (h.); va.— བྱེད་, —གནང་.

བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ (shuùmöö tsöndu) round table discussion, symposium, seminar, forum.

བཞུགས་མཚེར་ (shuŋdzer) shung. 1. temporary residence/ home. 2. name (of guest) that are fastened on doors of houses that are being used as guest houses for visiting dignitaries at the order of the government.

བཞུགས་ཞག (shuùshaà) sm. ཞག་སྡོད་.

བཞུགས་གཞིས་ (shuùshii) sm. སྡོས་གཞིས་.

བཞུགས་ཡུལ་ (shuùyüü) sm. བཞུགས་ས་, 2.

བཞུགས་ཤག (shuùshaà) sm. བཞུགས་ས་, 2.

བཞུགས་ས་ (shuùsə) 1. seat (h.). 2. place of residence (h.). 3. h. of ཞག་ས་.

བཞུགས་ས་སྒྲིག (shuùsə drig) h. of སྡོད་སྒྲིག་བྱེད་.

བཞུད་ (shüü) 1. vi. to set (for sun and moon) ¶ ཉི་མ་བཞུད་ནས་ After the sun set. 2. va. to go.

བཞུད་ཆུ་ (shüüju) fast flowing stream.

བཞུན་ (shün) abbr. of བཞུན་པོ་.

བཞུན་ཐིག (shündig) drops of melted/ molten material.

བཞུན་ཐུད་དཀར་པོ་ (shündüü gāābo) a Tibetan food made of melted butter and cheese.

བཞུན་བདར་ (shündar) sm. བཞུ་འདུལ་.

བཞུན་པོ་ (shünbu) diligent, conscientious.

བཞུར་ (shur) 1. va. to strain, to filter. 2. sm. བཞུར་.

བཞུར་འགྲོ་ (shurdro) running/ flowing (water).

བཞུར་རྒྱག (shuu gyaà) va. to buzz (by airplanes).

བཞུར་ཆུ་ (shuuju) 1. the liquid produced by melting. 2. a stream, a small river.

བཞུར་པོ་ (shurbu) rushing/ fast flowing (water).

བཞུར་ཚད་ (shurdzɛè) volume of flow (for water, electricity).

བཞུར་གཟུགས་ཤུགས་རིག (shursuù shūgrii) fluid mechanics.

བཞུས་ (shüü): p. and imp. of བཞུ་; p. of གཞུ་.

བཞུས་མ་ (shüümə) 1. solution (chemical). 2. molten ¶ ལྕགས་བཞུས་མ་ Molten iron.

བཞུས་ཤེལ་ (shüüshee) man-made crystal.

བཞེང་: p. བཞེངས་ (sheŋ) 1. va. to get up, to rise (h.) ¶ ཁོང་བཞེངས་ནས་ཕེབས་པ་རེད་ He got up and went. 2. va. to erect, to build ¶ ལྷ་ཁང་བཞེང་རྒྱུ་ The building of temples.

བཞེངས་ (sheŋ) p. of བཞེང་.

བཞེངས་སྒྲུན་ (sheŋdrün) sm. བཞེངས་, 2.

བཞེངས་སྟབས་ (sheŋdəb) standing up ¶ ཚོགས་འདུ་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཚོགས་མི་ཚང་མ་བཞེངས་སྟབས་སུ་སྒྲལ་བསྒྲིགས་འདུག When the meeting started, all the attendees were arranged to be standing in a rows.

བཞེངས་བཞུགས་ (sheŋshuù) va. to stand (h.).

བཞེད་ (sheè) aim, thought, idea, intention (vb.+ —) ¶ གསང་ཐབས་གནང་བཞེད་ཀྱང་ (They) also/ even had the idea of secretly fleeing. 2. va. to accept a (view) ¶ འཛམ་གླིང་རིལ་མོ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་རེད་ (He) accepted the (view) that the world is round. 3. va. to be willing to do sth. ¶ ཁོང་ལྷ་སར་འབྱོན་པར་བཞེད་ནས་ཕྱག་ཐྲིས་གནང་འདུག In his letter (he) said he was willing to go to Lhasa.

བཞེད་དགོངས་ (sheègoŋ) h. of རེ་འདོད་.

བཞེད་དོན་ (sheèdön) sm. བཞེད་དགོངས་.

བཞེད་དོན་འབོད་ཚིག (sheèdön böödzii) slogan of the type that ends in— may sth. come to pass.

བཞེད་ཚུལ་ (sheèdzüü) thoughts, doctrine, opinion ¶ གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་སྐོར་ Concerning the doctrines of each sect. ¶ གན་དྷི་མཆོག་གི་བཞེད་ཚུལ་ Gandhi's thoughts.

བཞེད་གཞི་ (sheèshi) sm. དགོངས་གཞི་.

བཞེད་ལུགས་ (sheèluù) sm. བཞེད་ཚུལ་.

བཞེད་སྲོལ་ (sheèsöö) a convention, custom, tradition.

བཞེར་ (shee) respecting, honoring.

བཞེས་ (sheè) 1. h. of ལེན་. 2. h. of ཟ་. 3. an honorifizer. 4. h. of གོན་.

བཞེས་ཁམ་ (sheègam) h. of ཁམ་བུ་.

བཞེས་ཁུག (sheèguù) h. of ཐ་ཁུག.

བཞེས་ཁྲུང་ (sheèdruŋ) h. of ཆང་.

བཞེས་གྲོ་བཞེས་འབྲས་ (shedro shendrɛè) h. of གྲོ་མ་འབྲས་སིལ་.

བཞེས་འགམ་སྒྱོན་ (shengam gyön) h. of རྩམ་འགམ་རྒྱག.

བཞེས་སྒོ་ (sheègo) h. of ཡོང་སྒོ་.

བཞེས་རྒྱུ་ (sheègyu) h. of རྒྱུ་མ་.

བཞེས་སྒོང་ (sheègoŋ) h. of སྒོང་ང་.

བཞེས་ཆ་ཡོད་པ་ (sheèja yööbə) please accept responsibility for sth.

བཞེས་ཆས་ (sheèjɛè) cup (h.).

བཞེས་འཇམ་ (shenjam) h. of རྩམ་ཐུག.

བཞེས་ཉ་ (sheèña) h. of ཉ་.

བཞེས་ཉན་པ་ (sheè ñemba) h. of ཟ་ཉན་པ་.

བཞེས་ཉིན་ (sheèñin) day after tomorrow.

བཞེས་ཉུང་ (sheèñuŋ) h. of ཉུང་མ་.

བཞེས་ཉེས་ཤོར་ (sheèñeè shɔ̄ɔ) h. of ཟ་ཉེས་ཤོར་.

བཞེས་ཐ་ (sheèda) sm. བཞེས་ཐག.

བཞེས་ཐག (sheèdaà) tobacco, cigarette (h.); va.— བཞེས་; —མཆོད་ to smoke.

བཞེས་ཐལ་ཤོར་ (sheèdɛɛ shɔɔ) h. of ཟ་ཐལ་ཤོར་.

བཞེས་ཐུག (sheèduù) h. of ཐུག་པ་.

བཞེས་ཐུག་རྒྱ་ཐུག (sheèduù gyəduù) h. of. རྒྱ་ཐུག.

བཞེས་ཐུག་བག་ཐུག (sheèduù pəduù) h. of བག་ཐུག.

བཞེས་ཐུག་མིང་བཏགས་ (sheèduù miŋdaà) h. of ཐུག་པ་མིང་བཏགས་.

བཞེས་ཐུད་ (sheèdüü) h. of ཐུད་.

བཞེས་ཐུར་ (sheèdur) h. of ཐུར་མ་.

བཞེས་ལྡན་ (sheèdɛn) h. of སྐོལ་ལྡན་.

བཞེས་ལྡུར་ (sheèdur) h. of ཛ་ལྡུར་.

བཞེས་སྡོར་ (sheèdɔr) h. of སྡོར་.

བཞེས་པོ་ (sheèbo) h. of ལེན་པོ་.

བཞེས་སྤྲོ་ (sheèdro) h. of ཁ་ཟས་.

བཞེས་སྤྲོ་བ་ (sheè drōba) person who makes deep fried pastries.

བཞེས་ཕོར་ (sheèbɔɔ) sm. རྩམ་ཕོར་.

བཞེས་ཕྱུར་ (sheèjur) h. of ཕྱུར་བ་.

བཞེས་འཕྲོ་ (sheèdro) used, leftover.

བཞེས་བག (sheèbaà) h. of བག་ལེབ་.

བཞེས་འབྲས་ (shendrɛè) h. of འབྲས་.

བཞེས་མི་ལོ་བ་ (sheè milowa) h. of ཟ་མི་ཉན་པ་.

བཞེས་མོག (sheèmɔɔ) h. of མོག་མོག.

བཞེས་རྩེ་ (sheèdze) h. of ཁོའི་རྩེ་.

བཞེས་ཚལ་ (sheèdzɛɛ) h. of ཚལ་.

བཞེས་ཚིལ་ (sheèdzii) h. of ཚིལ་ལུ་.

བཞེས་ཚོགས་ (sheèdzɔɔ) banquet (h.).

བཞེས་གཟར་ (sheèsar) h. of དཀར་གཟར་ and གཟར་བུ་.

བཞེས་ཡོས་ (sheèyöö) h. of ཡོས་.

བཞེས་རག (sheèraà) h. of ཨ་རག.

བཞེས་རག་མཉེས་དགའ་གནང་ (sheèraà ñedaà nāŋ) h. of ཨ་རག་ཞབས་དག་རྒྱག.

བཞེས་རག་སྨོན་ཚིག (sheèraà mōndzii) a toast (made when drinking).

བཞེས་ལབ་ (sheèləb) radish (h.).

བཞེས་ལུམ་མ་ (sheèlummə) h. of ཚོ་ལུམ་མ་.

བཞེས་ལོ་ (sheèlo) h. of ཟ་ལོ་.

བཞེས་ཤ་ (sheèsha) h. of ཤ་.

བཞེས་ཤ་སྐམ་པོ་ (sheèsha gāmbo) h. of ཤ་སྐམ་པོ་.

བཞེས་ཤུ་ (sheèshu) h. of ཀ་ཤུ་.

བཞེས་ཤེད་ (sheèshee) h. of ཟ་ཤེད་.

བཞེས་སོན་ལ་ཕུག (sheèsönlabuù) h. of སོན་ལ་ཕུག.

བཞེས་སྲོལ་ (sheèsöö) sm. བཞེས་ཚུལ་.

བཞེས་སློམ་ (sheèlom) h. of སློ་མ་.

བཞེས་ཧུའུ་ (sheèhuu) h. of ཧུའུ་.

བཞོ་: p. བཞོས་; f. བཞོ་ (sh<u>o</u>) 1. va. to milk. 2. f. of འཛོ་.

བཞོ་སྟེགས་ (sh<u>o</u>deg) a stool used when milking.

བཞོ་ཐག (sh<u>o</u>daà) a rope used for tying the legs of animals when milking.

བཞོ་དབྱངས་ (sh<u>o</u>yaŋ) song sung when milking.

བཞོ་མ་ (sh<u>o</u>ma) sm. བཞོན་མ་.

བཞོ་ཞྭ་ (sh<u>o</u>sha) a hat worn by people who milk.

བཞོ་གཞས་ (sh<u>o</u>shɛɛ̀) sm. བཞོ་དབྱངས་.

བཞོ་ཟོ་ (sh<u>o</u>jo) sm. བཞོ་ཟོམ་.

བཞོ་ཟོམ་ (sh<u>o</u>som) milking bucket.

བཞོ་གཟུང་ (sh<u>o</u>suŋ) a type of ornament worn by women in eastern Tibet.

བཞོག་སྒྱིད་ (sh<u>o</u>gjɛɛ̀) a carpenter's tool for cutting and carving.

བཞོག་ས་ (sh<u>o</u>gsa) sm.* འཛོག་ས་.

བཞོགས་ (sh<u>ɔ</u>ɔ̀) p. of འཛོག.

བཞོད་ (sh<u>ö</u>ö̀) imp. of བཞད་.

བཞོན་ (sh<u>ö</u>n) 1. va. to ride ¶ རྟ་བཞོན་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (I) went riding a horse. 2. va. to milk.

བཞོན་ཁལ་ (sh<u>ö</u>ngɛɛ) shung. riding animals and transport animals.

བཞོན་རྟ་ (sh<u>ö</u>nda) riding horse.

བཞོན་དྲེལ་ (sh<u>ö</u>ndree) riding mule.

བཞོན་ཕྱུགས་ (sh<u>ö</u>njuù) milking animals.

བཞོན་བྱ་ (sh<u>ö</u>nja) a riding animal.

བཞོན་མ་ (sh<u>ö</u>nma) 1. milch animal. 2. person who milks animals.

བཞོན་མ་ར་བ་ (sh<u>ö</u>nma r<u>a</u>wa) dairy farm.

བཞོན་མཛོ་ (sh<u>ö</u>ndzo) a milch dzo.

བཞོན་ར་ (sh<u>ö</u>nra) dairy farm.

བཞོར་ (shɔ̄r) imp. of བཞར་.

བཞོས་ (sh<u>ö</u>ö̀) p. of འཛོ་.

བཞོས་སྐམ་ (sh<u>ö</u>ö̀gam) dry animal (one that no longer gives milk).

ཟ

ཟ་: p. ཟོས་ or བཟས་; f. བཟའ་; imp. ཟོ་ (sa) 1. va. to eat ¶ ཁོས་ཟ་ཁང་ལ་ཁ་ལག་བཟས་པ་རེད་ He ate at the restaurant. 2. vi. to get/ be angry ¶ ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་བཟའ་གི་རེད་ He will be angry. 3. vi. to itch ¶ ང་སྒོད་སྐལ་ཟ་གི་འདུག My back is itching. 4. va. to take a bribe, to take money/ embezzle from a fund ¶ དངུལ་འདི་ང་གཉིས་ཀྱིས་བཟས་ཡོད་པ་མ་རེད་ We two didn't embezzle any of the money. ¶ ཁྲིམས་དཔོན་དེས་སྐྱབས་རྟེན་མང་པོ་བཟས་འདུག The judge took many bribes.

ཟ་ཀྱེ་ (səgye) a useless person.

ཟ་ཀང་བཀོད་ (sagaŋ gööba) shung. va. to create a source of income ¶ བུན་འདེད་པས་འདེད་གླ་སོགས་མིང་སྨོས་སྒྲིག་བཅད་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཟ་ཀང་བཀོད་པ་རེད་ The debt collector has created additional sources of income on top of what he is being paid.

ཟ་ཀོང་ (sagoŋ) a disease of the skin characterized by itching.

ཟ་རྒྱང་འཐུང་རྒྱང་ (sagyaŋ tūŋgyaŋ) eating and drinking freely/ without hestitation.

ཟ་སྐད་འཐུང་སྐད་ (səgɛɛ tūŋgɛɛ) daily used language.

ཟ་སྐལ་ (səgɛɛ) good fortune/ benefit due to past karma.

ཟ་ཁ་བུད་ (saga büü) just enough to live on ¶ ཁོང་གི་གླ་ཕོགས་དེས་ཟ་ཁ་བུད་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ His salary is just enough to live on.

ཟ་ཁ་ལོབ་ (saga lob) 1. vi. to get/ become accustomed ¶ ད་ང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟོ་ཆས་ཟ་ཁ་ལོབ་བཞག Now I have become accustomed to eating indian food.

ཟ་ཁང་ (sagaŋ) restaurant.

ཟ་ཁང་གི་སྣེ་ལེན་པ་ (sagaŋgi nēlemba) host/ hostess/ receptionist in a restaurant.

ཟ་ཁང་གི་ཞབས་ཕྱི་བ་ (sagaŋgi shəbcīmə) waiter, waitress.

ཟ་ཁུ་ (səgu) a digestive illness in Tibetan medicine.

ཟ་མཁས་འཐུང་མཁས་ (sagɛɛ̀ tūŋkɛɛ̀) sm. ཟ་མཁས་སྐྱོད་མཁས་.

ཟ་མཁས་སྐྱོད་མཁས་ (sagɛɛ̀ jöökɛɛ̀) economical/ frugal living; va.—བྱེད་ to act/ be economical.

ཟ་ག (saga) showing off; va.—བྱེད་ to show off.

ཟ་གོས་སྡོད་གསུམ་ (sagöö döösum) the three: eating, clothing and housing ¶ དེང་སང་ཟ་གོས་སྡོད་གསུམ་ཕྱི་ལུགས་ཅན་དུ་གྱུར་འདུག These days, eating, clothing and housing have become Westernized.

ཟ་དགའ་འཐུང་སྐྱིད་ (saga tūŋgyii) sb. who seeks pleasure, a hedonist.

ཟ་དགའ་ངལ་འཛེམ་ (saga ŋɛndzem) lazy, indolent [Lit. likes to eat but shies away from work].

ཟ་གྱོང་མཉམ་འཁུར་ (sagyoŋ ñamgur) shung. sharing the profit and loss together/ equally ¶ ཁྲ་མ་འདིས་དཔྱད་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཟ་གྱོང་མཉམ་འཁུར་བྱ་དགོས་ After the arrival of this verdict, both parties should share the profit and loss together/ equally.

ཟ་གྱོན་ (sagyön) food and clothing.

ཟ་གྱོན་ཆེན་པོ་ (sagyön cēmbo) large scale bribe taking/ corruption; va.—བྱེད་.

ཟ་གྱོན་བཏུང་གསུམ་ (sagyön dūŋsum) shung. abbr. of ཟ་རྒྱུ་གྱོན་རྒྱུ་.

ཟ་གྲི་ (sadri) table knife.

ཟ་གྲོགས་ (sadrɔɔ̀) eating partner, sb. with whom one goes out to eat, people who reciprocally visit each other for meals.

ཟ་འགྲམ་ (sandram) cheeks.

ཟ་འགྲོ་སྡོད་གསུམ་ (sandro döösum) the three: eating, going and staying.

ཟ་རྒྱག་སྐྱོད་གསུམ་ (sagyaà jöösum) acting as a spendthrift (in excess of customs/ norms).

ཟ་རྒྱུ་ (səgyu) food ¶ ཁོ་ཚོ་སྐྱོ་པོ་བྱུས་ནས་ཟ་རྒྱུ་དཀོན་པོ་འདུག They have become poor and food is scare.

ཟ་རྒྱུ་གྱོན་རྒྱུ་ (səgyu gyöngyu) necessities of life [Lit. things for eating and wearing].

ཟ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་ (səgyu tūngyu) foodstuffs, things for eating and drinking.

ཟ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་མང་ན་དགའ་ ལབ་རྒྱུ་གླེང་རྒྱུ་ཉུང་ན་དགའ་ (səgyu tūngyu maŋna ga ləbgyu lēŋgyu ñuŋnə ga) one should avoid disputes/ quarrels [Lit. it is good to have more food and drink to eat; it is good to have few disputes/ quarrels].

ཟ་སྒོ་ (sago) shung. a bribe or other illegal income derived from a position or office; va.—བྱེད་; vi.—བྱུང་ to receive a bribe or other illegal income from a position or office ¶ གཞིས་སྡོད་ཀྱིས་ཟ་སྒོ་མང་པོ་བྱས་པ་རེད་ The estate steward took much income in bribes.

ཟ་ངེ་ཟིང་ངེ་ (səŋe siŋŋe) bedlam, turmoil, commotion; vi.—ཆགས་ to become bedlam/ commotion; va.—བྱེད་ to cause things to be in commotion/ bedlam.

ཟ་ངམ་ (saŋam) sm. ཟ་སྒོ་.

ཟ་ངམ་ཆེན་པོ་ (saŋam cēmbo) greedy, avaricious, covetous.

ཟ་ངམ་འཐུང་ངམ་ (saŋam tūŋŋam) greedy, avaricious, covetous.

ཟ་ངམ་ཚ་པོ་ (saŋam tsābo) sm. ཟ་ངམ་འཐུང་ངམ་.

ཟ་བཅུད་ (sajüü) nutrient, nutrition, nutritious.

ཟ་བཅུད་ཆུང་ཆུང་ (sajüü cūŋjuŋ) 1. low in nutrients, not nutritious. 2. low value/ worth.

ཟ་བཅུད་ཆེན་པོ་ (sajüü cēmbo) 1. high in nutrients, very nutritious ¶ ཁ་ལག་འདི་ཟ་བཅུད་ཆེན་པོ་འདུག This food is highly nutritious. 2. high value/ worth ¶ རང་ཉིད་ཀྱིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཟ་བཅུད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Things one obtained from hard work have great value.

ཟ་སྤྱག (saja) a whip made of nettles.

ཟ་ཆ་ (saja) sm. ཟ་ཆས་.

ཟ་ཆེ་བ (sajewa) overeating.

ཟ་ཚོག་འཐུང་ཚོག (sajɔɔ̀ tūŋjɔɔ̀) 1. ready for eating and drinking. 2. ready to do, well prepared ¶ ཨར་པོའི་རྒྱུ་ཆ་རྣམས་ཟ་ཚོག་འཐུང་ཚོག་ནང་བཞིན་གྲ་སྒྲིག་བྱས་བཞག They prepared the building materials well (like having food and drink ready to eat).

ཟ་ཆས་ (sajɛɛ̀) foodstuffs.

ཟ་རྗེས་ (sajeè) shung. abbr. of ཟ་ལས་རྗེས་འབྲེལ་.

ཟ་ཉན་ (sañɛn) sm. ཟ་ཉན་པ་.

ཟ་ཉན་པ་ (sañɛmba) edible.

ཟ་ཉན་ཡོད་པ་ (sañɛn yööba) sm. ཟ་ཉན་པ་.

ཟ་ཉལ་ (sa ñɛɛ) eating and sleeping.

ཟ་ཉེས་པ་ (sañeèba) sm. ཟ་ཉེས་ཤོར་.

ཟ་ཉེས་ཤོར་ (sañeè shɔ̄ɔ) vi. to eat eat sth. that make one sick/ ill.

ཟ་མཉམ་ (sañam) eating at the same time, eating together; va.—བྱེད་ ¶ ད་རང་ང་གཉིས་ལྟོ་ཆས་ཟ་མཉམ་ཡིན་ This morning we two were eating at the same time.

ཟ་སྙད་ (sañɛɛ̀) sm. ཟ་སྙད་.

ཟ་བསྙད་ (sañɛɛ̀) causing difficulties in order to get a bribe; va.—བྱེད་ ¶ འགག་སྒོའི་ལས་བྱེད་པས་འགྲུལ་པ་རྣམས་ལ་ཟ་བསྙད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The custom officers are causing difficulties for the passengers in order to get them to pay bribes.

ཟ་བསྙིགས་སྲོལ་ལམ་ (sañeg söölam) shung. system/ custom of grazing animals ¶ བཀའ་མཆན་དུ་ཟ་བསྙིགས་སྲོལ་ལམ་གང་ཅི་སྔར་རྒྱུན་དང་ལྟ་མཐུན་བཞིན་བྱེད་དགོས་གསལ་བ་ It was mentioned in the note written above the petition that the custom of grazing animals must be done.

ཟ་བཏུང་ (sədun) eating and drinking.

ཟ་བདུང་རྒྱས་སྤྲོས་ (saduŋ gyɛɛdröö) living lavishly.
ཟ་སྡེར་ཨུ་ (sadera) sm. ཕྱི་ཟ་སྡེར་ཨུ་.
ཟ་སྡོབས་ཆུང་ཆུང་ (sadob cūŋjuŋ) sm. གྲོད་ཁོག་ཆུང་ཆུང་.
ཟ་སྡོབས་ཆེན་པོ་ (sadob cēmbo) sm. གྲོད་ཁོག་ཆེན་པོ་.
ཟ་ཐང་ (sadaŋ) 1. good fortune ¶ཁོ་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་དེ་རག་པ་ནི་ཁོ་པའི་ཟ་ཐང་རང་རེད་ It is his good fortune to get that job. 2. arc. salary.
ཟ་ཐལ་ (satɛɛ) eating excessively; vi.—ཕོར་ to eat excessively. 2. eating badly; vi.—ཕོར་.
ཟ་ཐུར་ (sadur) 1. spoon. 2. chopsticks.
ཟ་ཐེངས་གཅིག (sa tēŋjig) eating sth. at one time.
ཟ་འཐུང་ (saduŋ) sm. ཟ་བདུང་.
ཟ་འཐུང་འཛོམས་པོ་ (saduŋ dzombo) 1. a variety of foods and drinks. 2. a prosperous area/ region.
ཟ་དུས་མིད་པ་འགག་རྒྱུར་ཟོན་ འགྲོ་དུས་ཀང་འདྲེད་ཤོར་རྒྱུར་ཟོན་ (sədüü miibə gəggyu sön drodüü gāŋdreè shōrgyu sön) one should be very careful in all things [Lit. when eating beware of choking, when walking beware of slipping].
ཟ་འདོད་ (sandöö) 1. the desire to eat, hunger; vi.—ལངས་ to have the desire to eat arise. 2. sm. ཟ་བསྙད་. 3. desire for corruption/ bribes.
ཟ་འདོད་འགྱུལ་འཚེར་ (sandöö gündzer) greedy/ desirous but lazy.
ཟ་འདོད་བསྙད་འཚོལ་ (sandöö ñɛɛndzöö) sm. ཟ་བསྙད་.
ཟ་འདོད་གཙོ་འདོན་ (sandöö dzōndön) shung. avaricious in embezzling/ being corrupt ¶ས་གནས་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་ཟ་འདོད་གཙོ་འདོན་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་དྲང་པོས་གཞུང་བསྲུངས་དགོས་རྒྱུ་ The local officials are not to be avaricious in corruption, and should settle matters justly.
ཟ་འདྲེ་ (sandre) sm. ཟ་ཀྱི་.
ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེ་ (sanam sinde) the 16th ancient Tibetan king.
ཟ་མནར་འཐུང་མནར་ (sanar tūŋnar) suffering hunger and thirst.
ཟ་སྣུམ་ (sənum) cooking oil.
ཟ་སྤྱད་ (sajɛɛ) 1. eating. 2. eating implements.
ཟ་སྤྱད་སྟག་གི་ཁ་ཡོད་ན་ ཞུ་སྤྱད་གོ་བོའི་ཕོ་བ་དགོས་ (sajɛɛ dāàgi kā yöōna shūjɛɛ kowö pōwa gɔɔ) if one has the courage to do risky things one should have the ability to deal with the consequences, if one has the guts to start something risky one should have the ability to see it through to the end [Lit. if one has the mouth of a tiger one should have the stomach of a gobo bird (a bird that is said to be able to digest stones)].
ཟ་པ་ (saba) head of a household.
ཟ་པ་སྤྱི་ (sabaji) shung. the head of a family and the other members of the family.
ཟ་ཕོད་ (sa pöö) vi. to not be afraid of eating sth., to dare to eat sth. ¶མི་དེ་ཚོས་ཉ་གསོན་པ་ཟ་ཕོད་ཀྱི་འདུག Those people are not afraid of eating raw fish.
ཟ་འཕྲུག (səndruù) itching; vi.—ལང་ to itch.
ཟ་འཕྲོ་ (sandro) leftover (food); vi.—ལུས་ to have food be leftover; va.—འཇོག to leave food ¶ང་ཁ་ལག་ཟ་འཕྲོ་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ I had to leave my food and go.
ཟ་འཕྲོས་ (sāndröö) sm. ཟ་འཕྲོ་.
ཟ་བ་ (sawa) food.
ཟ་བ་པོ་ (sawabo) eater of food.
ཟ་བབས་ (sabəb) a type of brocade.
ཟ་བེ་ཟོ་བེ་ (sabe sobe) indolent, slothful, careless ¶མི་དེས་རྟག་པར་ལས་ཀ་ཟ་བེ་ཟོ་བེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He always does work carelessly.
ཟ་བེད་ (sabeè) sm. ཟ་བསྙད་.
ཟ་བེར་ (sa per) vi. to itch.
ཟ་དབང་ཕྱོགས་ཤེད་ (sawaŋ cɔɔsheè) shung. ganging up to gain bribes/ corruption.
ཟ་འབོར་ཁ་འཐབ་ (sabɔr kādəb) one's income and expenditures in balance.
ཟ་འབྲུ་ (səndru) 1. edible grains. 2. grains for consumption (as opposed to those kept for seed).
ཟ་འབྲུ་དང་སྨན་རྫས་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁང་ (səndru daŋ mɛndzɛɛ dziŋgyoŋ lɛɛgaŋ) Food and Drug Administration (FDA, in U.S.A.).
ཟ་འབྲུ་དང་སོ་ནམ་ལས་དོན་ཁང་ (səndru daŋ sōnam lɛɛdöngaŋ) Food and Agriculture Organization (FOA, of UN).
ཟ་འབྲུ་ལོ་ཏོག (səndru lodoò) food crops.
ཟ་མ་ (sama) food; va.—ཟ་ to eat food.
ཟ་མ་ཏོག (sama dōò) 1. utensil/ container for food. 2. name of a religious text.
ཟ་མ་གདན་ཐོག (sama dɛndɔɔ) a job that pays well but doesn't require doing much work.
ཟ་མ་མ་ནིང་ (sama məniŋ) men and women who are incapable of sexual relations.
ཟ་མ་མོ་ (samamo) woman.
ཟ་མ་ཟིན་ (sama sin) (with numbers) very close ¶མི་ཁྲི་གཅིག་ཟ་མ་ཟིན་ About 10,000 people (very close to being 10,000).
ཟ་མི་ཉན་པ་ (sa miñɛmba) inedible, not fit to eat.
ཟ་མི་ལོ་བ་ (sa milowa) sm. ཟ་མི་ཉན་པ་.
ཟ་རྩྭ་ (sadza) grasslands used for grazing, pastureland.
ཟ་རྩོད་ (sadzöö) shung. conflict/ quarrel over using grasslands.
ཟ་ཚད་ (sadzɛɛ) the amount of food one eats, appetite.
ཟ་ཚན་ (sādzɛn) appetite ¶མི་དེ་ཟ་ཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག That man has a big appetite.
ཟ་ཚོད་ (sadzöö) restraining/ restricting/ controlling one's eating; va.—བྱེད་; —རྒྱག.
ཟ་ཚྭ་ (sādza) salt.
ཟ་ཟ་འཐུང་འཐུང་ (sasa tūŋduŋ) drinking and eating.
ཟ་ཟི་ (səsi) 1. sm. ཟང་ཟིང་. 2. sm. ཟ་ཆས་.
ཟ་འོག (sawɔɔ) a type of high quality brocade.
ཟ་འོས་ (sāwöö) edible, fit to eat.
ཟ་འོས་པ་ (sawööbə) sm. ཟ་འོས་.
ཟ་ཡོན་ (sayön) 1. sm. ཟ་པ་. 2. fee for helping others. 3. fee for reading scriptures.
ཟ་ར་ཚགས་ (sara tsāà) sm. ཕྲ་ཁ་.
ཟ་རི་ཟི་རི་ (səri siri) 1. unclear, vague, indistinct ¶གསར་འགྱུར་ཟ་རི་ཟི་རི་ Unclear news. 2. helter-skelter, disorganized ¶ལས་ཀ་ཟ་རི་ཟི་རི་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ (One) should not work in a disorganized way. 2. stunned, dazed ¶མི་དེའི་མགོ་ལ་ཁུར་མཛུག་ཅིག་གཞུས་ནས་ཟ་རི་ཟི་རི་བཟོས་པ་རེད་ (He) punched the man in the head and dazed him.
ཟ་རི་ཟེ་རི་ (səri seri) sm. ཟ་རི་ཟི་རི་.
ཟ་རུ་ (səru) 1. left-handed ¶ཁོ་ལག་པ་ཟ་རུ་རེད་ He is left-handed. 2. a wooden ladle.
ཟ་རུ་བདུབ་ (sərudub) arc. eatable.
ཟ་རེག (sareg) itching; vi.—ལང་ to itch; va.—འཕྲུག; —འབྲད་ to scratch an itch.
ཟ་རོ་ (saro) sm. ཟ་ཀྱི་.
ཟ་རོགས་ (sarɔɔ) an eating partner.
ཟ་ལས་རྗེས་འབྲེལ་ (salɛɛ jendree) shung. income and work being related/ linked ¶གླ་ཕོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་ཟ་ལས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག Because (his) salary is high and income and work are linked, (he) has to do lot of work.
ཟ་ལོ་ (salo) sm. ཟ་འོས་.
ཟ་ཤུགས་ཆུང་ཆུང་ (sashug cūŋjuŋ) sm. གྲོད་ཁོག་ཆུང་ཆུང་.
ཟ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (sashug cēmbo) sm. གྲོད་ཁོག་ཆེན་པོ་.
ཟ་ཤེད་ (sasheè) appetite ¶ཟ་ཤེད་ཆེན་པོ་ A big appetite.
ཟ་སེམས་ (sasem) sm. ཟ་འདོད་.
ཟ་སྲུང་ (sasuŋ) arc. a guarantee given to caligraphers who are copying scriptures to provide them food regularly.
ཟ་བསོད་ (sasöö) sm. ཟ་ཐང་.
ཟ་ཧམ་ (saham) greedy, avaricious.
ཟ་ཧོར་ (sahɔr) Bengal.
ཟ་ཧོར་ཀུ་ཤུ་ (sahɔɔ gūshu) a type of apple.
ཟ་ལྷག་འཐུང་ལྷག (salhaà tūŋlhaà) leftover/ excess food.
ཟག: p. ཟགས་; f. ཟག (saà) 1. vi. to fall/ drop ¶ཐོག་

ཁ་ནས་ཟགས་པ་རེད་ (He) fell from the roof ༎ གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ནས་མཆི་མ་ཟགས་པ་རེད་ Tears fell when he heard the news. 2. p. of འཛག.
ཟག་ཁུ་ (sagu) sm. ཉིང་ཁུ་.
ཟག་ཁུང་ (saguŋ) a gaping hole, a hole through which things fall.
ཟག་ཁུང་བརྒྱ་སྡོན་ (saguŋ gyadön) sm. རྨ་བརྒྱ་བུག་སྟོང་.
ཟག་མགོ་ (saŋgo) pipe (for smoking).
ཟག་སྒོ་ (saggo) sm. ཟག་ཁུང་.
ཟག་བཅས་ (sagjɛɛ̀) having delusions.
ཟག་ཐིག་དབྱིབས་ (sagdig yib) 1. streamlined (for cars, boats, etc.). 2. cone shaped.
ཟག་ཐིག་གཟུགས་ (sɘgdig suù) sm. ཟགས་ཐིག་དབྱིབས་.
ཟག་སྡོན་ (sagdön) a secretion.
ཟག་བདེ་ (sagde) happiness caused by delusion.
ཟག་པ་ (sagba) 1. delusions. 2. bodily excrements/ secretions.
ཟག་པ་གསོག (sagba sɔ̀ɔ) va. to bother/ annoy/ agitate.
ཟག་ཕུང་ (sagbuŋ) body.
ཟག་རྫས་ (sagdzɛɛ̀) the bodily wastes: urine, stool, snot, sweat.
ཟག་ཟོག (sägsōg) fraud, cheating, deceiving ༎ བླ་མ་འདི་ཟག་ཟོག་རེད་ This lama is a fraud.
ཟག་ཟད་ (sagsɛɛ̀) abbr. of ཟག་པ་ཟད་.
ཟགས་ (sag) p. of ཟག.
ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་ (saŋŋe siŋŋe) turmoil, unrest, disorder; vi.—ཆགས་ to come into a state of disorder/ unrest/ turmoil; va.—བཟོ་; —བྱེད་ to create turmoil/ unrest/ disorder.
ཟང་ཐལ་ (saŋdɛɛ) going straight through sth. (in a magical way) ༎ རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྲག་ལ་ཟང་ཐལ་དུ་འགྲོ་གི་འདུག By magic, (he) goes straight through rocks.
ཟང་མ་ (saŋma) apparent, conspicuous.
ཟང་ཟིང་ (sɘŋsiŋ) 1. abbr. of ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་. 2. material things (as opposed to spiritual things).
ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་ (sɘŋsiŋgi ŋöòbo) material objects/ things.
ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ (sɘŋsiŋgi jimbɘ) donations/ charity in kind.
ཟང་ཟིང་མེད་པ་ (saŋsiŋ meèba) 1. no things. 2. without disturbance or turmoil, peaceful and quiet.
ཟང་ཟིང་ཡོ་སྲང་ (sɘŋsiŋ yosaŋ) calming/ correcting/ eliminating disorder or unrest or turmoil; va.—བྱེད་.
ཟངས་ (saŋ) 1. copper. 2. a vessel made from ཟངས་.
ཟངས་ཀྱི་རྟགས་མ་ (saŋgi dāŋma) the bronze medal (in sports).
ཟངས་ཀྱི་འཛིར་བུ་ (saŋgi dzirbu) eugenia aromatica baill (used in Tibetan medicine).
ཟངས་དཀར་ (saŋgar) Zangkar (a region in Ladakh).
ཟངས་རྒྱན་ (saŋgyɛn) a kind of tea pot made of copper.
ཟངས་སྐུ་ (saŋgu) copper statue.
ཟངས་སྐུད་ (saŋgüü) copper wire.
ཟངས་སྐྱེས་ (saŋgyeè) molded copper.
ཟངས་སྐྱོགས་ (saŋgyɔ̀ɔ) copper ladle.
ཟངས་སྐོལ་ (saŋ göö) va. to smelt copper.
ཟངས་ཁོག (saŋgɔ̀ɔ) 1. copper pot. 2. bald ༎ ཟངས་ཁོག་མགོ Bald head.
ཟངས་ཁོལ་ (saŋgöö) liquid/ melted copper.
ཟངས་ཁྲབ་ (saŋdrɘb) copper armor.
ཟངས་ཁྲུ་ (saŋdru) shung. copper pot.
ཟངས་ཁྲོ་ (saŋdro) copper caldron.
ཟངས་མཁན་ (saŋñɛn) coppersmith.
ཟངས་གྱང་ལྕགས་རྩིག (saŋgyaŋ jāàdzii) an impregnable fortress [Lit. fence of copper, wall of iron].
ཟངས་གྲི་ (sɘŋdri) 1. knife for cutting copper. 2. copper knife.
ཟངས་མགར་ (saŋgar) coppersmith.
ཟངས་ངོ་མ་ཆོད་ (saŋ ŋoma cöö) vi. to be unable to recognize a good person.
ཟངས་ང་ (saŋŋa) copper drum.
ཟངས་གཅོག་གྲུ་སྣུབ་ (saŋjɔɔ̀ trunub) fighting to the death [Lit. break copper, sink boats].
ཟངས་ཆས་ (saŋjɛɛ̀) copperware.
ཟངས་ཆུང་ (saŋjuŋ) small copper pot.
ཟངས་ཆེན་ཁ་སྒོར་ (saŋjen kājɔɔ) copper box used to throw corpses into the river in ancient Tibet.
ཟངས་ཏིག (sɘŋdig) swertia mussofi franch (used in Tibetan medicine).
ཟངས་ཏེལ་ (saŋdee) copper moxibustion instrument.
ཟངས་གཏེར་ (saŋder) copper mine.
ཟངས་གཏེར་དམར་པོ་ (saŋder mārbo) copper ore, cuprite.
ཟངས་ཐུར་ (saŋdur) copper spoon.
ཟངས་ཐལ་ (saŋdɛɛ) copper powder/ dust. 2. sm. ཟང་ཐལ་.
ཟངས་དུང་ (saŋduŋ) copper pipe.
ཟངས་དུང་རོལ་ཆ་ (saŋduŋ rööja) musical instruments made of brass ༎ ཟངས་དུང་རོལ་ཆ་རུ་ཁག Brass band/ orchestra.
ཟངས་དེམ་ (saŋdem) sm. ཟངས་ཏིག.
ཟངས་དྲེག (saŋdreg) the dregs/ scraps/ remains from copper work.
ཟངས་མདོག (saŋdɔɔ̀) copper color.
ཟངས་འདོན་ (saŋdön) copper mining; va.—བྱེད་ to mine copper.
ཟངས་རྡིག (saŋdig) copper pot.
ཟངས་རྡུང་ (saŋ duŋ) va. to forge copper.
ཟངས་རྡུང་བ་ (saŋduŋwa) coppersmith.
ཟངས་རྡོ་ (saŋdo) copper ore.
ཟངས་རྡོ་དམར་པོ་ (saŋdo mārbo) copper ore, cuprite.
ཟངས་སྣོད་ (saŋnöö) copperware, copper utensils.
ཟངས་པར་ (saŋbar) copper plates for printing.
ཟངས་ཕག (saŋbaà) copper brick.
ཟངས་ཕོར་ (saŋbɔr) copper cup/ bowl.
ཟངས་བན་ (saŋbɛn) 1. copper basin. 2. copper ཚང་ container.
ཟངས་བུམ་ (saŋbum) copper vase.
ཟངས་བྱང་ (saŋjaŋ) strip of copper used in making curses.
ཟངས་སྦུག (saŋbuù) copper pot.
ཟངས་མ་ (saŋma) natural copper, ordinary quality copper.
ཟངས་དམར་ (saŋmar) copper.
ཟངས་ཚགས་ (saŋdzaà) copper strainer.
ཟངས་ཞུན་ (saŋshün) liquid smelted copper.
ཟངས་ཟོག (saŋsɔɔ̀) copperware.
ཟངས་བཟོ་བ་ (saŋsowa) sm. ཟངས་མགར་.
ཟངས་ཡིག (sɘŋyii) letters engraved on copperware.
ཟངས་གཡའ་ (saŋya) copper tarnish.
ཟངས་རུ་བཞི་མ་ (saŋru shimɘ) a traditional copper pot with four handles.
ཟངས་ལུང་བཞི་མ་ (saŋluŋ shimɘ) sm. ཟངས་རུ་བཞི་མ་.
ཟངས་ལོང་ (saŋloŋ) copper rings.
ཟངས་ཤན་ (saŋshɛn) copper band put around churns/ barrels.
ཟངས་ཤོག (saŋshɔɔ̀) thin copper sheet.
ཟངས་ས་ལེ་སྦྲམ་ (saŋ sāledram) a high quality copper.
ཟངས་སེར་ (saŋser) yellowish copper.
ཟངས་ཧྲུག (saŋhruù) small bits and pieces of copper.
ཟད་ (sɛɛ̀) vi. to run out of, to wear out, to be finished/ exhausted ༎ ལྷམ་ཁག་དེ་ཟད་འདུག The shoes have worn out.
ཟད་སྐྱོན་ (sɛɛ̀gyön) wear and tear, wearing out; vi.—ཐེབས་ to wear out.
ཟད་སྒྲོན་ (sɛɛ̀drön) depreciation, wearing out, using up, exhausting. 2. attrition; va.—བཟོ་ to cause things to wear out/ use up/ break ༎ ཟད་སྒྲོན་གྱི་ཚད་ The rate of attrition. ༎ མི་སོ་སོའི་དུ་ལོག་ཟད་སྒྲོན་འདྲ་མིན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Each person has a different rate of clothing wearing out. ༎ ཟླ་བ་འདིའི་ནང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆས་ཟད་སྒྲོན་ག་འདྲ་བྱུང་འདུག How much stationery has been used up in

the office this month?

ཟད་སྒྲོན་ཆེན་པོ་ (sɛ̱ɛ̀drön cēmbo) wearing out quickly, exhausting/ using up rapidly ¶ མི་ཁ་ཤས་ཕྱུ་པ་ཟད་སྒྲོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Some people wear out their clothes quickly. ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆས་ཟད་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཙང་ཡིག་ཆས་གསར་པ་ཉོ་དགོས་རེད་ Because the office used up a lot of stationery (it) had to buy new stationery.

ཟད་སྒྲོན་མཉམ་ལས་ཁང་ (sɛ̱ɛ̀drön na̱mlɛɛ̀gaŋ) consumer's cooperative.

ཟད་སྒྲོན་དམག་འཐབ་ (sɛ̱ɛ̀drön mə̄gdəb) war of attrition.

ཟད་སྒྲོན་གྱི་ཚད་ (sɛ̱ɛ̀dröngi dzɛ̀ɛ̀) consumption rate.

ཟད་སྒྲོན་གསོག་འཇོག (sɛ̱ɛ̀drön sōnjɔɔ̀) replacement fund.

ཟད་འགྱུར་ (sɛ̱ngyur) declining, wearing out.

ཟད་འགྲོ་ (sɛ̱ɛ̀dro) sm. ཟད་.

ཟད་སྒོ་ (sɛ̱ɛ̀go) source of expenditures.

ཟད་རྒྱུང་རྒྱུང་ (sɛ̱ɛ̀ cūŋjuŋ) 1. durable ¶ རས་དེ་ཟད་རྒྱུང་རྒྱུང་ཡོད་པ་རེད་ That material is durable. 2. a person who is careful with things so they last long ¶ མི་དེ་དུས་ལོག་ཟད་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད་བཞག That person takes care of his clothing well so they last long.

ཟད་གདུགས་ (sɛ̱ɛ̀duù) almost depleted/ exhausted/ finished; vi.—ལ་གྱུར་; —ལ་ཐུག to reach a state of being almost exhausted/ depleted/ finished.

ཟད་སྟོངས་ (sɛ̱ɛ̀doŋ) the dying out of a family/ group; va.—སུ་འགྱུར་.

ཟད་མཐའ་ (sɛ̱ɛ̀da) wearing out, being exhausted.

ཟད་མཐའ་མེད་པ་ (sɛ̱ɛ̀da me̱ɛ̀ba) sm. ཟད་མེད་.

ཟད་འཐུད་ (sɛ̱ɛ̀düü) replenishing sth., replacing sth. that is used up or worn out. 2. spare/ replacement parts.

ཟད་པར་ (sɛ̱ɛ̀bar) all, entire.

ཟད་མེད་ (sɛ̱ɛ̀meè) inexhaustible, endless, not able to wear out.

ཟད་ཚད་ (sɛ̱ɛ̀dzɛ̀ɛ̀) abbr. of ཟད་སྒྲོན་གྱི་ཚད་.

ཟད་ཟད་ (sɛ̱ɛ̀sɛ̀ɛ̀) until worn out, until nothing is left ¶ དུག་ལོག་དེ་ཟད་ཟད་གོན་པ་ཡིན་ (I) wore the clothing until it wore out.

ཟད་ལེན་ (sɛ̱ɛ̀len) having a spare ready for when sth. wears out ¶ དུག་ལོག་ཟད་ལེན་འགའ་ཤས་དགོས་ཀྱི་འདུག One needs several spare changes of clothing.

ཟད་སོང་ (sɛ̱ɛ̀soŋ) sm. འགྲོ་སོང་.

ཟད་རུལ་ (sɛ̱ɛ̀hrüü) worn out, tattered ¶ དོར་མ་ཟད་རུལ་ Worn out trousers.

ཟན་ (sɛ̱n) 1. food; va.—ཟ་ to eat food.

ཟན་སྐལ་ (sɛ̱ngɛɛ) share of food.

ཟན་ཁམ་ (sɛ̱ngam) sm. ཟན་གོང་.

ཟན་གོང་ (sɛ̱ngoŋ) a "dough ball" of kneaded རྩམ་པ་ the size of a mouthful.

ཟན་སྒྲིལ་ (sɛ̱ndrii) sm. ཟན་རིལ་.

ཟན་བསྒོངས་ (sɛ̱ngoŋ) sm. ཟན་གོང་.

ཟན་བསྒོངས་ (sɛ̱n goŋ) va. to knead རྩམ་པ་ into a mouth-size ball.

ཟན་ཆག (sɛ̱njaà) fodder.

ཟན་ཆང་ (sɛ̱njaŋ) 1. a type of snack made from རྩམ་པ་ and ཆང་ that is mixed together and squeezed into strips that are dried. 2. sm. ཟན་གོང་.

ཟན་བརྡག (sɛ̱ndaà) sm. ཟན་རིལ་, 1.

ཟན་དོག (sɛ̱ndɔɔ̀) sm. ཟན་གོང་.

ཟན་དྲོན་ (sɛ̱ndrön) warm རྩམ་པ་ dough (usu. used medically as a compress).

ཟན་སྣོག་པ་ (sɛ̱n nɔ̄ɔ̀ba) food that is plentiful.

ཟན་པོ་ (se̱mbo) sm.* གཟན་པོ་.

ཟན་ཕྱེ་ (se̱nje) kneaded རྩམ་པ་ balls that is then crumbed and eaten.

ཟན་སྦྲུས་ (sɛ̱n drȫȍ) va. to knead རྩམ་པ་.

ཟན་མ་ (sɛ̱nma) sm. རྩམ་པ་.

ཟན་བཙོས་ (sɛ̱n dzȫȍ) va. to boil རྩམ་པ་.

ཟན་ཛྭ་ (sɛ̱ndza) fodder.

ཟན་གཡོ་ (sɛ̱n yō) va. to knead རྩམ་པ་ into a dough-like consistency.

ཟན་རིལ་ (sɛ̱nrii) 1. a religious lottery wherein names/ options are put in small balls made of རྩམ་པ་ and shaken in a bowl until one pops out; va.—སྒྲིལ་; va.—དཀྲུག to roll a lottery (bowl), to consult this kind of lottery; va.—ཞུ་ to ask a question via this lottery; vi.—བབ་; —ཕེབས་ to receive an answer to a question from the lottery ¶ གྲོས་མོལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཟན་རིལ་ལ་ཕེབས་པ་རེད་ The lottery answered that we should have discussions.

ཟན་རིལ་གང་ཐོན་ (sɛ̱nrii ka̱ŋdön) shung. whatever comes out from the lottery.

ཟན་ཤིང་ (sɛ̱nshiŋ) fodder and wood.

ཟབ་ (sə̱b) abbr. of ཟབ་པོ་.

ཟབ་དཀྱིལ་ཆེ་བ་ (sə̱bgyee cēwa) sm. དཀྱིལ་ཆེ་བ་.

ཟབ་སྐུད་ (sə̱bgüü) silk thread (usu. used in brocade).

ཟབ་ཁྱད་ཐོན་པ་ (sə̱bgyɛɛ̀ tȭmba) effective ¶ ནད་གཞི་འདི་ར་ཟབ་ཁྱད་ཐོན་པའི་སྨན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག One needs an effective medicine for this illness.

ཟབ་གོས་ (sə̱bgöö) good quality brocade/ clothing.

ཟབ་རྒྱས་ (sə̱bgyɛɛ̀) sm.* གཟབ་རྒྱས་.

ཟབ་ཅིང་འཐུག་པ་ (sə̱bjiŋ tūgbə) deep/ profound and lasting.

ཟབ་ཅིང་མཚར་བ་ (sə̱bjiŋ tsārwa) deep/ profound and interesting.

ཟབ་ཆེན་ (sə̱bjen) brocade.

ཟབ་འཇུག (sə̱mjuù) deeply/ totally involved; va.—བྱེད་ to go into deeply, to get totally involved ¶ འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཟབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) are totally involved in the struggle.

ཟབ་འཇུག་མེད་པ་ (sə̱mjuù me̱ɛ̀bə) superficial, not deep/ profound.

ཟབ་ཉོག (sə̱bñog) family members who do not have jobs or income.

ཟབ་ཏུ་འགྲོ་ (sə̱mjuù dro̱) vi. to go/ become deeper.

ཟབ་ཏུ་གཏོང་ (sə̱bdu dōŋ) va. to make deeper, to deepen/ intensify ¶ ཁྲོན་པ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་སོང་ They made the well deeper.

ཟབ་ནན་ (sə̱bnɛn) sm. གཟབ་ནན་.

ཟབ་པ་ (sə̱bbə) deep, profound; deeper, more profound.

ཟབ་པོ་ (sə̱bbo) deep, profound, thorough ¶ དགོངས་པ་ཟབ་པོ་ Profound thoughts.

ཟབ་པོ་བཟོ་ (sə̱bbo so̱) sm. ཟབ་ཏུ་གཏོང་.

ཟབ་ཕྱུག (sə̱bjuù) deep (and rich) ¶ བརྩེ་དུང་ཟབ་ཕྱུག Deep affection.

ཟབ་པེ་ཟོབ་པེ་ (sə̱bbe so̱bbe) 1. sm. ཟ་པེ་ཟོ་པེ་. 2. loosely tied.

ཟབ་དབྱངས་ (sə̱bjaŋ) tunes/ melodies that convey deep feelings.

ཟབ་འབོལ་ (sə̱bböö) a cushion/ mat that is edged with brocade.

ཟབ་སྦྱོང་ (sə̱bjoŋ) in-depth study, advanced study.

ཟབ་མོ་ (sə̱bmo) sm. ཟབ་པོ་.

ཟབ་མོའི་དོན་ (sə̱bmö tö̱n) emptiness.

ཟབ་མོར་འགྱུར་ (sə̱bmɔɔ gyu̱r) sm. ཟབ་ཏུ་འགྲོ་.

ཟབ་རྨོ་ (sə̱bmo) deep plowing; va.—རྒྱག.

ཟབ་རྨོ་ཞིབ་ལས་ (sə̱bmo shi̱blɛɛ̀) deep plowing and intensive cultivation; va.—བྱེད་.

ཟབ་རྨོའི་ཐོང་གཤོལ་ (sə̱bmö tōŋshöö) sm. ཟབ་རྨོག་ཐོང་གཤོལ་.

ཟབ་རྫར་ (sə̱bdzar) slapping/ hitting on the cheeks; va.—ལ་གཞུ་ to slap on the cheek.

ཟབ་ཚད་ (sə̱bdzɛɛ̀) (degree of) depth ¶ ཆུ་འདིའི་ཟབ་ཚད་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག We don't know the depth of the water.

ཟབ་ཞུགས་ (sə̱bshuù) doing/ entering/ participating in depth; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་ནང་ཟབ་ཞུགས་བྱས་འདུག He participated deeply in the democratic campaign.

ཟབ་ཟབ་སིག་སིག (sə̱bsə̱b sīisii) carefully; va.—བྱེད་ to do carefully.

ཟབ་ཟོབ་ (sə̱bsob) abbr. of ཟབ་པེ་ཟབ་པེ་.

ཟབ་ཡངས་ (sə̱byaŋ) deep and wide/ extensive.

ཟབ་རག (sabraà) itching; vi.—ལང་ to itch.
ཟབ་བླིང་ (sabliŋ) profound, deep, lofty.
ཟབ་ལག་ཅན་ (sablajɛn) rheum spiciforme royle (used in Tibetan medicine).
ཟབ་ལམ་ (sablams) profound doctrine.
ཟབ་སིམ་ (sabsim) water seeping/ sinking into sth. ¶ ཞིང་ཁའི་ནང་ཆུ་ཟབ་སིམ་བྱུང་བཞག The water seeped into the field.
ཟབ་སློག་ཐོང་གཤོལ་ (sablɔɔ tõŋshöö) a deep plowing plow.
ཟབ་ཕྲུག (sabhruù) small children.
ཟབས་ (sab) deep.
ཟམ་ (sam) 1. abbr. of ཟམ་པ་. 2. continuation.
ཟམ་བརྒྱག (samgyaà) pier/ foundation of a bridge.
ཟམ་ཁ་ (samga) end or start of a bridge.
ཟམ་ཁའི་འཐབ་འཛིང་ (samgɛ tɔ̃mdzin) bridgehead (in warfare).
ཟམ་རྒྱུག (samgyuù) wooden planks or long pieces of wood used in making a bridge.
ཟམ་ངོས་ (samŋöö) sm. ཟམ་སྟེང་.
ཟམ་ཆུ་ (samju) water under a bridge.
ཟམ་ཆུང་ (samjuŋ) small bridge.
ཟམ་ཆེན་ (samjen) large bridge.
ཟམ་རྟེན་ (samden) foundation/ pilings of a bridge.
ཟམ་སྡིགས་ (samdeg) sm. ཟམ་རྟེན་.
ཟམ་སྟེང་ (samdeŋ) surface of a bridge ¶ ཟམ་སྟེང་ལ་མི་མང་པོ་འགྲོ་གི་འདུག Many people are going on the bridge.
ཟམ་གདན་ (samdɛn) sm. ཟམ་རྟེན་.
ཟམ་གདུང་ (samduŋ) bridge girder.
ཟམ་ལྡེམ་ (samdem) a suspension bridge.
ཟམ་སྣ་ (sãmne) the two ends of a bridge.
ཟམ་སྣེ་ (samne) sm. ཟམ་ཁ་.
ཟམ་པ་ (samba) bridge; va.—རྒྱག; —འཛུགས་ to build a bridge.
ཟམ་པ་བརླངས་གཟུགས་ (samba lãŋsuù) an overpass (on a highway).
ཟམ་པའི་ནུས་པ་ (sambɛ nüübə) a bridge connecting places ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ཚོགས་པ་གཉིས་དབར་ཟམ་པའི་ནུས་པ་འདོན་དགོས་ You have to act as a bridge between the two organizations.
ཟམ་པོ་ཆེ་ (samboje) shung. postal/ courier stations.
ཟམ་འཕྲེང་དོ་དམ་ (samdreŋ todam) shung. tax collectors located on bridges and narrow passes.
ཟམ་མ་ཆད་པ་ (sam ma cɛ̃ɛba) uninterrupted, continuous, without a break ¶ ང་ཚོས་ལྷ་སར་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་ཆེ་ལུགས་སྐོར་ཟམ་མ་ཆད་པར་ཉན་པ་ཡིན་ We listened continuously to the urgent news about Lhasa.
ཟམ་མི་ཆད་པ་ (sammi cɛ̃ɛba) sm. ཟམ་མ་ཆད་པ་.
ཟམ་མི་ཟིམ་མི་ (sammi simmi) 1. not deep, superficial, (for rain) light. 2. squinting one's eyes; va.—ལྟ་. 3. dozing, slumbering; vi.—ཁུག ¶ གནམ་གྲུའི་ནང་གཉིད་ཟམ་མི་ཟིམ་མི་ཞིག་ཁུག་བྱུང་ I was dozing on the plane.
ཟམ་མིག (sommiì) the arch of a bridge.
ཟམ་མེ་ཟོམ་མེ་ (samme somme) sm. ཟ་པེ་ཟོ་པེ་.
ཟམ་ཤང་ (samshaŋ) sm. ཟམ་ཞེང་.
ཟམ་ཞེང་ (samseŋ) width of a bridge.
ཟམ་ཟིམ་ (samsim) abbr. of ཟམ་མི་ཟིམ་མི་.
ཟམ་ཟུམ་ (samsum) flickering/ turning on and off continuously (lights); va.—བྱེད་.
ཟམ་ཟོམ་ (samsom) abbr. of ཟམ་མེ་ཟོམ་མེ་.
ཟར་འགྲོ་ (sandro) shung. reductions.
ཟར་འགྲོ་མཆན་དཀྱུས་ (sandro cẽngyüü) shung. approval/ permission to reduce.
ཟར་བུ་ (sarbu) sm. གཟར་བུ་.
ཟར་མ་ (sarma) linen usitatssimum (used in Tibetan medicine).
ཟར་ཟིར་ (sarsir) abbr. of ཟ་རི་ཟི་རི་.
ཟར་རི་ཟིར་རི་ (sarri sirri) sm. ཟར་ཟིར་.
ཟལ་སྡོན་ (sɛɛdön) sm. ངོ་སོ་སྡོན་པོ་.
ཟལ་པོ་ (sɛɛbo) multicolored (for animals).
ཟལ་མོ་ (sɛɛmo) female cattle with white fur along the back.
ཟས་ (sɛ̀ɛ) 1. food ¶ དཀར་ཟས་ Vegetarian/ dairy foods.
ཟས་དཀར་ (sɛ̀ɛgar) vegetarian/ dairy foods.
ཟས་དཀར་གསུམ་ (sɛ̀ɛgar sũm) the three dairy foods: yogurt, milk and butter.
ཟས་དཀོན་ (sɛ̀ɛgön) food scarcity.
ཟས་སྐོམ་ (sɛ̀ɛgom) food and drink, solid and liquid foods.
ཟས་སྐོལ་ (sɛɛ gõõ) va. to cook food.
ཟས་ཁ་ (sɛ̀ɛga) appetite; vi.—ཤི་ to lose one's appetite.
ཟས་ཁ་ནང་དུ་ཡོད་དུས་ལྷིས་འབྱུད་ (sɛ̀ɛga) sm. སྨྲུག་ཁ་ལ་ཡོད་པ་ལྷིས་སྐྱུད་.
ཟས་ཁུ་བ་ཅན་ (sɛɛ kũwəjɛn) food that is liquid (not solid).
ཟས་གོང་ (sɛɛgoŋ) food prices.
ཟས་གོས་ (sɛ̀ɛgöö) food and clothing.
ཟས་གོས་སྒྲོན་ཆུང་ (sɛ̀ɛgöö drönjuŋ) living cheaply/ frugally.
ཟས་གོས་གཉིས་མེད་ (sɛ̀ɛgöö ñĩimeè) poor livelihood, poor in both food and clothing.
ཟས་གོས་གཉིས་འཛོམས་ (sɛ̀ɛgöö ñĩidzom) having an abundance of both food and clothing, good livelihood.
ཟས་གོས་འཛོམས་པོ་ (sɛ̀ɛgöö dzombo) sm. ཟས་གོས་གཉིས་འཛོམས་.
ཟས་གོས་གནས་མལ་ (sɛ̀ɛgöö nɛ̃ɛmɛɛ) food, clothing and housing/ residence ¶ ཟས་གོས་གནས་མལ་ལ་དཀའ་བ་མེད་ Not having difficulty with food, clothes and residence.
ཟས་གོས་སྤྱོད་གསུམ་ (sɛ̀ɛgöö jöösum) the three: food, clothing and behavior ¶ མི་འདིའི་ཟས་གོས་སྤྱོད་གསུམ་ཁ་ཆེ་རང་རེད་ This man's food, clothing and behavior are that of a Muslim.
ཟས་གོས་བཟང་འབོལ་ (sɛ̀ɛgöö saŋböö) sm. ཟས་གོས་གཉིས་འཛོམས་.
ཟས་གྱོན་ (sɛ̀ɛgyön) food and clothing.
ཟས་གྲོགས་ (sɛ̀ɛdrɔɔ) spices.
ཟས་གྲིབ་ (sɛ̀ɛdrib) unclean/ polluted food.
ཟས་གྲོན་ (sɛ̀ɛdrön) food expenses.
ཟས་འགག (sɛɛ gaà) vi. to lose one's appetite.
ཟས་ངན་ (sɛ̀ɛŋɛn) 1. poisoned/ tainted food. 2. low-grade food.
ཟས་ངོ་ (sɛ̀ɛŋo) the quality of foodstuffs.
ཟས་མངར་ (sɛ̀ɛŋar) sweets, sweet foods.
ཟས་གཅོད་ (sɛɛ jöö) 1. va. to abstain from eating certain foods. 2. va. to go on a hunger strike ¶ བཙོན་པས་ཟས་བཅད་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ The prisoners rose in opposition by having a hunger strike.
ཟས་བཅད་ངོ་རྒོལ་ (sɛ̀ɛjɛɛ ŋogöö) hunger strike; va.—བྱེད་.
ཟས་བཅུད་ (sɛ̀ɛjüü) nourishment, nutrients, nutritious.
ཟས་བཅུད་གཉིད་ཐལ་ (sɛ̀ɛjüü ñĩidrɛɛ) unable to eat or sleep ¶ ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བྲོས་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་དངངས་སྐྲག་ཟས་བཅུད་གཉིད་ཐལ་སྐབས་ At the time of preparing to flee, they were frightened and were unable to eat or sleep.
ཟས་མཉེན་པོ་ (sɛɛ ñembo) a soft diet, soft foods.
ཟས་སྙི་མོ་ (sɛɛ ñĩmu) sm. ཟས་མཉེན་པོ་.
ཟས་མཆོག (sɛ̀ɛjɔɔ) the best quality food.
ཟས་འཇུ་ (sɛɛ ju) vi. to digest food ¶ པོ་བ་ར་ན་ཚ་ཡོད་ཙང་ཟས་འཇུ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག Because he had a stomach illness he couldn't digest food.
ཟས་བརྗེད་གཉིད་ཐལ་ (sɛ̀ɛjee ñĩidrɛɛ) working extremely hard [Lit. forgetting food and not sleeping].
ཟས་སྙོག (sɛɛ ñõõ) va. to look/ search for food.
ཟས་སྙོད་ (sɛɛ ñõõ) va. to feed a baby directly from one's mouth.
ཟས་ཐལ་གྲོད་སྦོས་ (sɛ̀ɛdɛɛ trööböö) a bloated stomach from excessive eating.
ཟས་ཐོ་ (sɛ̀ɛdo) list of foods, recipe.
ཟས་འཐུ་ (sɛɛ tũ) 1. va. to pick up food. 2. va. to

pool food (e.g., when several people go on a picnic each bringing some food).

ཟས་དུག (sɛ̱ɛ̀duù) food poisoning, illness caused by bad/ tainted food; va.—ཕོག; —ཕོར་.

ཟས་དུལ་མ་ (sɛ̱ɛ̀ tü̱ü̱mə) sm. ཟས་འབོལ་པོ་.

ཟས་དུས་ཉོ་གོང་ (sɛ̱ɛ̀düü ño̱daŋ) price of foodstuffs.

ཟས་དྲངས་ (sɛ̱ɛ̀ tra̱ŋ) p. of ཟས་འདྲེན་.

ཟས་བདའ་པོ་ (sɛ̱ɛ̀ da̱bo) tasty/ delicious food.

ཟས་འདྲེན་ (sɛ̱ɛ̀ dre̱n) va. to serve food ¶ གྲོགས་པོ་ཚོར་ཟས་དྲངས་པ་རེད་ (He) served food to his friends.

ཟས་བསྡམས་ (sɛ̱ɛ̀ da̱m) sm. ཟས་གཙོད་.

ཟས་ནོར་ (sɛ̱ɛ̀nɔɔ) food and possessions/ wealth.

ཟས་ནོག་པོ་ (sɛ̱ɛ̀ nōgbo) delicious and plentiful food.

ཟས་སྣ་འཛོམས་པོ་ (sɛ̱ɛ̀na dzo̱mbo) having a variety of foods and drinks.

ཟས་སྣ་གཡོས་སྦྱོར་དཔེ་དེབ་ (sɛ̱ɛ̀na yö̱öjɔɔ bēdeb) cook book.

ཟས་སྣོད་ (sɛ̱ɛ̀nöö) food container.

ཟས་སྤྱོད་ (sɛ̱ɛ̀jöö) 1. va. to eat food ¶ ནད་པས་ཟས་སྤྱོད་དུས་གཟབ་གཟབ་བྱ་དགོས་ An ill person must be careful when eating. 2. eating and behavior, the manner of eating and behaving ¶ བོད་སྨན་གཏོང་དུས་ཟས་སྤྱོད་འཛེམས་དགོས་པ་རེད་ When taking Tibetan medicine, one must be careful about what one eats and does.

ཟས་ཕུད་ (sɛ̱ɛ̀büü) an offering one makes to deities before one eats.

ཟས་ཕྱི་མི་ལེན་པ་ (sɛ̱ɛ̀ cī mi̱lenba) abstaining from eating after lunch (a practice followed by gelong monks).

ཟས་བྲིམས་ (sɛ̱ɛ̀ dri̱m) va. to give/ serve food to one after another.

ཟས་འབོལ་པོ་ (sɛ̱ɛ̀ bö̱ö̱bo) mashed, pulpy (food).

ཟས་འབྲེལ་ (sɛ̱ndree) relationship in which sbs. gives or receives food, a relationship in which people eat together ¶ ཁྱེད་རང་མི་དེ་དང་ཟས་འབྲེལ་ཡོད་པས་ Do you have an eating relation with that person?

ཟས་སྦྱིན་ (sɛ̱ɛ̀ ji̱n) va. to give food.

ཟས་མ་ (sɛ̱ɛ̀ma) food.

ཟས་མང་གོས་མང་ (sɛ̱ɛ̀maŋ kö̱ö̱maŋ) having plenty to eat and wear.

ཟས་གཙང་ (sɛ̱ɛ̀dzaŋ) 1. clean food. 2. name of the Buddha's father. 3. sm. ཡུང་དཀར་.

ཟས་གཙང་སྲས་ (sɛ̱ɛ̀ dzāŋsɛɛ̀) sm. ཟས་གཙང་.

ཟས་བཙོས་མ་ (sɛ̱ɛ̀ dzö̱öma) cooked food.

ཟས་རྩོད་ (sɛ̱ɛ̀dzöö) an argument over food; va.—རྒྱག.

ཟས་ཚོད་ (sɛ̱ɛ̀dzöö) a portion, a serving, a ration.

ཟས་ཞིམ་ (sɛ̱ɛ̀shim) tasty/ delicious food.

ཟས་ཞིམ་སློབ་གྲྭ་ (sɛ̱ɛ̀shin lōbdra) the 1st modern primary school started in Lhasa in 1952.

ཟས་ཟ་ཉེས་པ་ (sɛ̱ɛ̀ sa̱ñeèba) sm. ཟ་ཉེས་པ་.

ཟས་ཡོན་ (sɛ̱ɛ̀yün) payment for food.

ཟས་རིགས་ (sɛ̱ɛ̀rii) foodstuffs, edibles.

ཟས་རིགས་ཕྱི་གཏོང་ཀུང་སི་ (sɛ̱ɛ̀rii cīdoŋ gūŋsi) tib. ch. foodstuffs export company.

ཟས་རིགས་བཙོས་མ་ (sɛ̱ɛ̀rii dzö̱öma) sm. ཟས་བཙོས་མ་.

ཟས་རིགས་ཚོང་ཁང་ (sɛ̱ɛ̀rii tsōŋgaŋ) food store.

ཟས་རིགས་ལས་སྣོན་ (sɛ̱ɛ̀rii lɛ̱ɛ̀nön) food processing; va.—བྱེད་.

ཟས་རོ་ (sɛ̱ɛ̀ro) food remnants/ leftovers.

ཟས་ལ་ཟ་ཚོད་བྱས་ན་ཟ་ཡུན་རིང་ (sɛ̱ɛ̀ro) one should be careful with how one uses things so one doesn't run out [Lit. if one is thrifty in eating the food will last a long time].

ཟས་སུ་འཁོད་ (sɛ̱ɛ̀su köö) va. to sit down to eat.

ཟས་སློང་ (sɛ̱ɛ̀ lōŋ) va. to beg for food.

ཟས་བསོད་པ་ (sɛ̱ɛ̀ sööba) food delicacy, tasty food.

ཟས་ལྷག་བཏུངས་ལྷག (sɛ̱ɛ̀lhaà tūŋlhaà) leftover food and drink.

ཟི་ཁྲན་ (si̱drɛn) a kind of cloth.

ཟི་ཁྲོན་ (si̱drön) Sichuan Province.

ཟི་འཁོར་ (si̱kɔɔ) dizzy, giddy; vi.—ལང་ to get/ be dizzy/ giddy.

ཟི་འགྱུམས་ (si̱ngyom) sm. ཟི་འཁོར་.

ཟི་སྔོན་འབོག (si̱ŋön bɔɔ̀) a square blue cloth used for wrapping clothes into bundles.

ཟི་དིར་ (si̱dir) sound of flying insects/ bees.

ཟི་ཌྲི་ར་ (si̱dirə) a kind of small flying insect.

ཟི་པེར་ (si̱be) 1. a sound. 2. sm. ཟི་རི་པི་རི་.

ཟི་མ་ (si̱mə) eyelash; va.—ཙུམ་ཙུམ་བྱེད་ to blink one's eyes/ eyelashes.

ཟི་ར་ (si̱rə) caraway.

ཟི་ར་དཀར་པོ་ (si̱rə gāābo) fennel.

ཟི་ར་སེར་པོ་ (si̱rə sērbo) the root of Chinese thorowax (Bupleurum chinense).

ཟི་རི་པི་རི་ (si̱ri bi̱ri) dizzy, tipsy, drowsy; vi.—བྱེད་.

ཟི་རི་རི་ (si̱ ri̱ri) humming/ buzzing/ droning noise (of insects).

ཟི་རུ་ (si̱rə) a wooden frame/ brace for bamboo baskets (usu. on the four corners or the bottom).

ཟི་ལ་ (si̱lə) a kind of metal.

ཟི་ལིང་ (si̱liŋ) Xining (capital of Qinghai Province).

ཟི་ལིང་སྒ་དམར་ (si̱liŋ ga̱mar) ginger from Qinghai Province.

ཟི་ལིང་དགུ་ལིང་ (si̱liŋ gu̱liŋ) 1. tumultuous, turbulent, noisy, disorderly, chaotic. 2. (with "mind") being upset due to troubles or conflicts.

ཟི་ལིང་ལྕགས་ཁྲ་ (si̱liŋ jāgdra) a type of Tibetan matchlock gun.

ཟི་ལིང་པགས་ཞྭ་ (si̱liŋ ba̱glɔɔ̀) a type of Tibetan fur cap.

ཟི་ལིང་པི་ལིང་ (si̱liŋ bi̱liŋ) sm. ཟི་ལིང་དགུ་ལིང་.

ཟིང་ (si̱ŋ) 1. disturbance, unrest, turmoil, uprising; vi.—ལང་ to be disturbed, to be in a state of unrest/ turmoil, to have an uprising. 2. vi. to be tangled/ disheveled (hair) ¶ ཁོའི་སྐྲ་ཟིང་འདུག His hair is tangled and disheveled. 3. vi. to stand on end (out of fear) ¶ ཞེད་སྣང་ཆེན་ནས་ལུས་ཀྱི་སྤུ་ཟིང་བྱུང་ Being very frightened, my body hair stood on end.

ཟིང་དཀར་ (si̱ngar) pink.

ཟིང་སྐྱ་ (si̱ngya) sm. ཟིང་དཀར་.

ཟིང་འཁོལ་ (si̱ŋ köö) sm. ཟིང་ཆང་འཁོལ་/ལང་.

ཟིང་འཁྲུག (si̱ndruù) disturbance, turmoil, unrest, riot, uprising; va.—སློང་ to cause a turmoil/ unrest/ disturbance, to incite a riot/ uprising; vi.—ལངས་ to be/ get into a state of turmoil/ unrest/ disturbance, to have a riot/ uprising occur.

ཟིང་འཁྲུག་གྲོག་སློང་ (si̱ndruù gōglon) secretly stirring up trouble.

ཟིང་རྒྱག (si̱ŋ gyaà) sm. ཟིང་ཆང་རྒྱག.

ཟིང་ངེ་བ་ (si̱ŋŋewa) 1. unkempt, tangled, disheveled (hair). 2. disturbance, unrest, trouble.

ཟིང་བཅོས་ (si̱njöö) controlling or putting down an uprising/ disturbance/ unrest; va.—བྱེད.

ཟིང་བཅོས་ཡོ་བསྲང་ (si̱njuoò yo̱saŋ) putting down a disturbance and restoring order.

ཟིང་ཆ་ (si̱njə) 1. turmoil, disturbance, unrest ¶ གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཟིང་ཆ་ནས་ཐག་རིང་དབེན་གནས་སུ་སྤོས་པ་རེད་ He moved far from the turmoil of the city into a deserted place. 2. sm. ཟིང་འཁྲུག.

ཟིང་ཆང་ (si̱njaŋ) a small disturbance/ turmoil; va.—བཀོལ་; —རྒྱག; —བཟོ་; —སློང་ to create/ make a disturbance, to cause turmoil; vi.—འཁོལ་; —ལང་.

ཟིང་ཆང་ཆ་པོ་ (si̱njaŋ tsābo) very disturbing/ disorderly/ noisy.

ཟིང་ཉོག (si̱ŋñog) sm. ཟིང་འཁྲུག.

ཟིང་རྟ་ (si̱ŋda) a kind of horse from Xining.

ཟིང་དྲེལ་ (si̱ndree) a type of mule from Xining.

ཟིང་ཌྲི་ར་ (si̱ndirə) sm. ཟི་ཌྲི་ར་.

ཟིང་ནག (si̱ŋnaà) dark pink.

ཟིང་པོ་ (si̱ŋbu) 1. sm. ཟིང་ངེ་བ་. 2. sm. ཟང་ཟིང་.

ཟིང་བ་ (si̱ŋwə) sm. ཟིང་ངེ་བ་.

ཟིང་དམར་ (si̱ŋmar) reddish pink.

ཟིང་སྨུག (si̱ŋmuù) sm. ཟིང་ནག.

ཟིང་འཚུབ་ (si̱ŋdzub) tense, strained ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཟིང་

འཚུབ་གནས་ཚུལ་ A tense international situation.

ཟིང་ཟིང་ (siŋsiŋ) sm. ཟིང་.

ཟིང་ཟིང་ལོང་ལོང་ (siŋsiŋ loŋloŋ) disturbed disorderly, in turmoil ¶ ཟིང་ཟིང་ལོང་ལོང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་ཆགས་བཞག (They) are in a disorderly state.

ཟིང་ཡོད་ (siŋyöö) (sb.) involved in the 1959 uprising.

ཟིང་ལོང་ལོང་ (siŋ loŋloŋ) sm. ཟིང་ཟིང་ལོང་ལོང་.

ཟིང་བཤིག (siŋshii) shung. sm. ཟིང་འཁྲུག.

ཟིང་བཤིག་ལོག་པར་འགྲོ་རིགས་ (suŋshii lɔgbar drorii) shung. chaos, disturbances ¶ ཟིང་བཤིག་ལོག་པར་འགྲོ་རིགས་སུ་ཙམ་བྱས་ན་འཐུས་རྒྱུ་མིན་པ་ No one is allowed to create chaos or disturbances.

ཟིང་སེལ་ཡོ་བསྲང་ (siŋsee yosaŋ) sm. ཟིང་བཅོས་ཡོ་བསྲང་.

ཟིང་སློང་དོན་རྐྱེན་ (siŋloŋ töŋgyen) the cause of a disturbance/ uprising/ riot.

ཟིང་སློང་བྱེད་ (siŋloŋ cee) sm. ཟིང་འཁྲུག་(སློང་).

ཟིད་ཐུང་བ་ (sii tüŋwə) time passing quickly.

ཟིན་ (sin) 1. vi. to be over with, to be finished, to be done ¶ ཡི་གེ་བྲིས་ཟིན་པ་རེད་ (I) am finished writing the letter. 2. va. to catch, to capture, to get a hold of ¶ ཐག་པ་ཟིན་ནས་མ་བཏང་བ་རེད་ (He) caught hold of the rope and didn't let go. 3. vi. to reach (an amount) ¶ མི་འབོར་ ༡༠༠༠༠ ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The population reached about ten thousand. 4. abbr. of ཟིན་བྲིས་ ¶ སྙན་ཟིན་ A draft/ petition. 5. sm. གཟིན་. 6. va. to learn by heart ¶ གྲྭ་པས་དཔེ་ཆ་ཟིན་དགོས་ Monks have to learn books by heart.

ཟིན་འཁྲིད་ (sindrii) capturing, taking prisoner; va.—བྱེད་ to capture, to take prisoner.

ཟིན་ཏིག (sindii) 1. name of a Tibetan medical text. 2. gentian violet. 3. motherwort (leonurus heterophyllus).

ཟིན་ཐུན་ (sintün) sm. ཟིན་བྲིས་.

ཟིན་ཐོ་ (sindo) 1. making notes, recording; va.—འགོད་ to make a note of, to record. 2. a record (as set in a sporting event); va.—གཏོར་ to break a record.

ཟིན་ཐོ་གསར་གཏོད་ (sindo särdöö) breaking a record, making a new record.

ཟིན་ཐོ་ལས་བརྒལ་ (sindo lεεgεε) breaking/ exceeding a record.

ཟིན་བྲིས་ (sindrii) 1. a draft; va.—རྒྱག; — བཟོ་; — འགོད་ to make a draft ¶ ཚོགས་མིས་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཤིག་བཀོད་པ་རེད་ The delegates at the meeting wrote a draft resolution. 2. sm. ཟིན་ཐོ་.

ཟིན་བྲིས་གནད་བསྡུས་ (sindrii nεεdüü) rough outline/ draft.

ཟིན་མེད་སོ་ནམ་ (sinmee sōnam) endless.

ཟིན་གཟན་ (sinsεn) monk's shawl.

ཟིན་རིས་པ་ (sinriibə) a person who takes notes.

ཟིན་ཤོག (sinshoò) 1. paper for writing a draft. 2. sm. ཟིན་བྲིས་.

ཟིམ་ (sim) sm.* འཛིན་.

ཟིམ་ཆར་ (simjar) light rain, drizzle.

ཟིམ་པོར་ལྟ་ (simbu dā) sm. ཟིམ་མིར་ལྟ་.

ཟིམ་བུ་ (simbu) 1. light drizzle ¶ ཆར་པ་ཟིམ་བུ་ Light drizzle/ rain. 2. sm. ཟིམ་མིར་.

ཟིམ་མིར་ (simmee) squinting one's eyes; va.—ལྟ་ to look with squinting eyes.

ཟིམ་ཟིམ་ (simsim) sm. ཟིམ་མིར་.

ཟིར་སྒྲ་ (sirdra) buzzing sound.

ཟིར་པོ་ (sirbu) accurate ¶ ཁོ་མེ་མདའ་ཟིར་པོ་འདུག He is an accurate marksman.

ཟིར་ཟིར་ (sirsir) sm. ཟིར་སྒྲ་.

ཟིལ་ (sii) sm. གཟི་བརྗིད་.

ཟིལ་གྱིས་གནོན་ (siigi nön) va. to intimidate by one's power/ status.

ཟིལ་དངར་ (siiŋar) sm. ཟིལ་མངར་.

ཟིལ་མངར་ (siiŋar) nectar.

ཟིལ་ངམ་ (siiŋam) sm. ཟིལ་ཤུགས་.

ཟིལ་ཆགས་དྲོད་ཚད་ (siijaà trööŋdzεε) dewpoint.

ཟིལ་ཆགས་པོ་ (sii cāgbo) majestic, magnificent, exalted.

ཟིལ་ཆུ་ (siiju) dew.

ཟིལ་ཉམས་ (siiñam) sm. ཟིལ་བརྗིད་.

ཟིལ་ཐིགས་ (siidig) abbr. of ཟིལ་པའི་ཐིགས་པ་.

ཟིལ་དྲོད་ (siidröö) abbr. of ཟིལ་ཆགས་དྲོད་ཚད་.

ཟིལ་གནོན་ (siinün) abbr. of ཟིལ་གྱིས་གནོན་.

ཟིལ་པ་ (siibə) 1. dew; vi.—འཚེར་ to shine with dew ¶ ལོ་མའི་སྟེང་གི་ཟིལ་པ་ Dew on a leaf. 2. condensation (that forms on eyeglasses); vi.—ཆགས་ to get fogged over (glasses) ¶ མིག་ཤེལ་ལ་ཟིལ་པ་ཆགས་འདུག The glasses fogged over.

ཟིལ་པ་དཀར་པོ་ (siibə gāābo) whitish dew.

ཟིལ་པ་ཁྲུམ་ཁྲུམ་ (siibə trümdrum) shimmering/ glittering (from dew).

ཟིལ་པའི་ཐིགས་པ་ (siibε tigbə) a drop of dew.

ཟིལ་པས་བངས་ (siibε baŋ) vi. to be/ get wet with dew.

ཟིལ་ཤུགས་ (siishuù) strength, power ¶ ང་ཚོའི་དཔུང་དམག་གི་ཟིལ་ཤུགས་ཤོག་ཇག་པ་ཚོ་བྲོས་བྱིན་པ་རེད་ Due to the strength of our army, the bandits fled.

ཟིལ་ཤུགས་ལྡན་པ་ (siishuù dembə) grand, majestic.

ཟིས་པོ་ (siibu) woven basket.

ཟུག (suù) 1. sharp/ acute pain; vi.—རྒྱག to hurt/ pain. 2. vi. to be stuck into, to be buried ¶ ཤིང་སྡོང་འདིའི་རྩ་བ་གཏིང་རིང་ཟུག་བཞག The root of this tree is buried deep. 3. vi. to be pricked, to be pierced ¶ ཀང་པར་ཚེར་མ་ཟུག་པ་རེད་ A thorn pricked his foot. 4. vi. to be attracted to ¶ མོའི་མཛེས་སྡུག་ལ་སེམས་ཟུག་པ་རེད་ (He) was attracted to her beauty. 5. va. to bark.

ཟུག་སྐད་ (suggεè) dog's barking.

ཟུག་ག (suggə) sharp/ acute pain.

ཟུག་གེ་བ་ (sugewa) sm. ཟུག་ག.

ཟུག་རྔུ་ (sugŋu) pain; vi.—འབྱིན་; —འདོན་; —རྒྱག to get or have sharp/ acute pain.

ཟུག་ནུས་ (sugnüü) the power/ energy to pierce.

ཟུག་པོ་ (sugbu) effective, influenced, touched ¶ བླ་མའི་བཀའ་སློབ་སེམས་ལ་ཟུག་པོ་བྱུང་ The lama's advice touched me.

ཟུག་སྨན་ (sugmεn) pain-killing medicine.

ཟུག་གཟེར་ (sugser) pain; vi.—རྒྱག; —ལངས་ to have pain; va.—སློང་ to cause pain.

ཟུག་ཤུགས་ (sugshuù) sm. ཟུག་ནུས་.

ཟུང་ (suŋ) 1. two, a pair/ couple ¶ ཁོང་ཟུང་ The two of them. 2. the Sung dynasty. 3. imp. of འཛིན་.

ཟུང་གྲངས་ (suŋdraŋ) even numbers.

ཟུང་ང་ (suŋŋa) 1. a pair. 2. door latch. 3. wooden peg. 4. rope (for drying clothes).

ཟུང་འཇུག (suŋ juù) 1. va. to combine two different things into one. 2. unification (in a religious sense).

ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ (suŋjuùgi kobaŋ) the stage of being enlightened.

ཟུང་དུ་འབྲེལ་ (suŋdu dree) va. to join together, to combine.

ཟུང་དུས་རབས་ (suŋ tüürəb) Sung dynasty.

ཟུང་འདུ་ (suŋ du) va. to join together.

ཟུང་ལྡན་ (suŋdεn) things or people that have two of something ¶ ཕ་མ་ཟུང་ལྡན་གྱི་ཕྲུ་གུ་ A child with both parents.

ཟུང་ལྡན་གྱི་ཚིག་རྒྱན་ (suŋdεngi tsiggyεn) Tibetan style of poetry where the first or last two words of a verse are same.

ཟུང་སྡེབ་ (suŋdeb) sm. ཟུང་འབྲེལ་.

ཟུང་སྣ་ (suŋna) sm. ཟོག་སྣ་.

ཟུང་འབྲེལ་ (suŋdree) 1. jointly, combined together, in conjunction with; va.—བྱེད་ to join together, to do combined ¶ ཁོང་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཚོང་བརྒྱབ་པ་རེད་ They did trading jointly. ¶ ཡུལ་དམག་ནི་གཞུང་གི་དམག་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་བརྩུགས་པ་ཞིག་རེད་ As for the militia, they joined with the government troops. 2. connected with, in conjunction with.

ཟུང་འབྲེལ་བཀའ་ཤོག (suŋdree gāshoò) joint statement; va.—འདོན་ to release/ issue a joint

statement.

ཟུང་སྦྱོར་ (su̲ŋjɔɔ) sm. འཁྲིག་སྦྱོར་.

ཟུང་སྒྲིལ་ (su̲ŋdree) sm. ཟུང་འབྲིལ་.

ཟུང་ཟུང་ (su̲ŋsuŋ) in pairs.

ཟུངས་ (su̲ŋ) 1. energy, strength; vi.—ཟད་ to lose energy/ strength. 2. imp. of འཛིན་.

ཟུངས་ཁྲག་ཉམས་པ་ (su̲ŋdraà ña̲mba) anemia, weak blood.

ཟུངས་ཁྲག་ཕྲ་ཕུང་ (su̲ŋdraà trəbuŋ) blood cell.

ཟུངས་རྒྱག (su̲ŋgyaà) sm. ལེན་རྒྱག.

ཟུངས་ངན་ (su̲ŋŋɛn) sm. ཟུངས་ཞན་.

ཟུངས་ཐག་ཆད་ (sa̲ŋdaà cɛ̄ɛ̀) sm. ཟུངས་ཟད་.

ཟུངས་གདབ་ (su̲ŋdəb) sm. ཟུངས་རྒྱག.

ཟུངས་ཞན་ (su̲ŋshɛn) weak/ poor health.

ཟུངས་ཞན་ནད་མང་ (su̲ŋshɛn nɛ̲ɛ̀maŋ) weak from many illnesses.

ཟུངས་ཞན་ཤུགས་མེད་ (su̲ŋshɛn shūgmeè) weak, debilitated.

ཟུངས་ཟད་ (su̲ŋ sɛ̲ɛ̀) vi. to lose physical strength, to get weak.

ཟུངས་ཤོར་ (su̲ŋ shɔ̄ɔ̄) sm. ཟུངས་ཟད་.

ཟུངས་ཤོར་ངལ་དུབ་ (su̲ŋshɔɔ ŋɛ̲ɛ̲dub) tired and weak.

ཟུབ་ (su̲b) vi. to disappear, to vanish, to be erased ¶ རྨ་རྗེས་དེ་རིམ་པས་ཟུབ་སོང་ The scar disappeared gradually.

ཟུབ་ཕྱི་ (su̲bji) an type of scarf.

ཟུབ་ཕྱི་དཀྱུས་མ་ (su̲bji gyǖǖmə) an ordinary ཟུབ་ཕྱི་.

ཟུབ་ཕྱི་ཆུ་རིས་ (su̲bji cūriì) shung. a type of scarf with a design of water ripples.

ཟུབ་ཤེ་ (su̲bshe) sm. ཟུབ་ཕྱི་.

ཟུམ་ (su̲m) vi. to have one's eyes semiclosed, to squint.

ཟུམ་པོར་ལྟ་ (su̲mbar dā) squinting one's eyes; va.—ལྟ་ to look with squinting eyes.

ཟུར་ (su̲r) 1. corner, angle, side ¶ ཅོག་ཙེའི་ཟུར་ལ་ On the corner of the table. 2. ex-, former ¶ སྲིད་འཛིན་ཟུར་པ་ Ex-president. 3. fraction, part, percent ¶ བཅུ་ཟུར་གསུམ་ Three tenths. 4. separately ¶ ངས་ཁོང་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ I sent him a letter separately.

ཟུར་ཀྱོག་ཀྱོག (su̲r gyɔ̄ɔ̀gyɔɔ̀) hanging sth. (pictures, etc.) at an angle.

ཟུར་བཀར་ (su̲rgar) separating, isolating (from a group); va.—བྱེད་.

ཟུར་བཀར་ཞིབ་བཤེར་ (su̲rgar shi̲bsher) isolating/ separating and investigating; va.—བྱེད་.

ཟུར་བཀོད་ (su̲rgöò) written/ listed separately.

ཟུར་བཀོད་རེའུ་མིག (su̲rgöò re̲wumig) an index.

ཟུར་བཀོལ་ (su̲rgöö) appendix, supplement ¶ ཟུར་བཀོལ་དུ་བསྒྲིགས་ Arranged as a supplement/ appendix.

ཟུར་བཀོལ་དཀར་ཆག (su̲rgöö gārjaà) index.

ཟུར་བཀོལ་དཔྱད་གཞི་ (su̲rgöö jɛ̄ɛ̀shi) list or citation of references/ footnotes.

ཟུར་བཀོལ་མ་ (su̲rgööma) separate edition.

ཟུར་སྐྱུར་ (su̲rgyur) discarding, throwing aside.

ཟུར་ཁང་ (su̲rgaŋ) name of an aristocratic family.

ཟུར་ཁྲལ་ (su̲rdrɛɛ) surtax, surcharge, additional tax.

ཟུར་ཁྲིད་ (su̲rdriì) sm. ཟུར་འཁྲིད་.

ཟུར་ཁྲོམ་འདོན་ (su̲rdrom dö̲n) va. to peddle/ hawk goods.

ཟུར་འཁྲིད་ (su̲rdriì) tutoring or coaching that is given outside the classroom, private tutoring; va.—བྱེད་.

ཟུར་གང་རུང་ (su̲r ka̲ŋruŋ) arbitrary angle.

ཟུར་གོན་རྒྱག (su̲rgön gya̲à) va. to wear (a hat) off to one side of the head.

ཟུར་གྱུར་ (su̲rgya) shung. misplacing sth.

ཟུར་གྱི་ཐོག་ཞེབས་ (su̲rgi tɔ̄ɔ̀beb) overlapping roofs.

ཟུར་གྲས་ (su̲rdrɛɛ̀) attending, auditing; va.—སུ་སྡོད་ to sit off to a side, to audit, to attend unofficially ¶ གྲངས་བཅད་ཀྱིས་མ་ཚུད་པ་རྣམས་ཟུར་གྲས་སུ་སྡོད་ཆོག་པ་ (Those students) that exceed or surpass the class limit were allowed to audit the class.

ཟུར་གྲོགས་ (su̲rdrɔɔ̀) girlfriend or boyfriend (of sb. who is married).

ཟུར་འགོད་ (su̲rgöò) sm. ཟུར་བཀོད་.

ཟུར་སྒོ་ (su̲rgo) sidedoor.

ཟུར་སྒྲོན་ (su̲rdrön) sth. that is attached or accompanies sth. else.

ཟུར་བརྒྱད་པ་ (su̲rgyɛɛ̀ba) octagon, octagonal.

ཟུར་ལྔའི་སྐར་མ་ (su̲rŋɛ gārma) five-pointed star.

ཟུར་ལྔའི་ཁང་ཆེན་ (su̲rnə kāŋjen) U.S. Pentagon.

ཟུར་གཅིག (su̲rjig) one part of sth.

ཟུར་ལྕམ་ (su̲rjam) rafter placed at the corner of a house.

ཟུར་ལྕོག (su̲rjoò) a small room built on the roof of a main house.

ཟུར་ཆག (su̲rjaà) vi. to change the way sth. is pronounced ¶ ཚིག་དེའི་སྒྲ་ཟུར་ཆགས་བཞག This word's pronunciation has changed.

ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ (su̲rjaàgi gɛ̄ɛ̀) words whose the pronunciation has changed.

ཟུར་ཆས་ (su̲rjɛɛ̀) 1. special gifts. 2. personal belongings.

ཟུར་མཆན་ (su̲rjɛn) 1. reference, citation, note, footnote. 2. a supplementary note, e.g., in a treaty.

ཟུར་མཇལ་ (su̲rjɛɛ) meeting separately (usu. nonofficially); va.—ཞུ་ ¶ ངས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཟུར་མཇལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I asked the head of the office to meet separately with me.

ཟུར་འཇུག་ཤོག་ལྷེ་ (su̲rjuù shɔ̄ɔ̀lhe) supplementary page/ section.

ཟུར་འཇོག (su̲rjɔɔ̀) setting aside, reserving; va.—བྱེད་ to reserve ¶ སྣ་སེའི་ཀྱི་ཀི་སི་སྔོན་ཚུད་ཟུར་འཇོག་བྱེད་ཆོག Reserving bus tickets in advance is permitted.

ཟུར་འཇོག་ཁང་ (su̲rjɔɔ̀gaŋ) isolation room, room where sth. is kept separately.

ཟུར་ཉན་ (su̲rñɛn) nonvoting observer at a meeting, auditor (in a course); va.—བྱེད་.

ཟུར་ཉན་གྱི་གྲལ་གནས་ (su̲rñɛngi trɛ̲ɛ̲nɛɛ̀) auditor's row (e.g., in a classroom), visitor's row/ seats.

ཟུར་ཉན་གྲལ་ (su̲rñɛn trɛ̲ɛ̲) sm. ཟུར་ཉན་གྱི་གྲལ་གནས་.

ཟུར་ཉན་སློབ་མ་ (su̲rñɛn lōbma) auditor (in a class).

ཟུར་ཉམས་ (su̲rñam) an incomplete/ broken edge, an edge that is worn away.

ཟུར་གཏད་ཐིག (su̲rdɛɛ̀dig) diagonal (line).

ཟུར་གཏོགས་ (su̲rdɔɔ̀) adjunct to, appended to, attached to, subsidiary to.

ཟུར་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (su̲rdɔɔ̀ gyɛ̲ɛ̲gəb) dependent/ subsidiary country.

ཟུར་གཏོགས་དངོས་པོ་ (su̲rdɔɔ̀ ŋȫö̀bo) accessories.

ཟུར་གཏོགས་བདག་དབང་ (su̲rdɔɔ̀ da̲àwaŋ) suzerainty.

ཟུར་བཏོན (su̲rdön) sm. ཟུར་འདོན་.

ཟུར་ལྟ་ (su̲rda) observing/ looking on (without participating as full member); va.—བྱེད་. 2. reference (book) ¶ ཟུར་ལྟའི་དེབ་ཆ་ Reference book. 3. sidelong glance, askance look.

ཟུར་ལྟེབ་ (su̲rdeb) the side fold of Tibetan dresses.

ཟུར་བལྟ་ (su̲rda) sm. ཟུར་ལྟ་.

ཟུར་བསྟན་ (su̲rdɛn) supplementary, extra.

ཟུར་བསྟན་ལེབ་མཐོང་ (su̲rdɛn le̲bdoŋ) understanding the whole from seeing a part, sth. that is clear at a glance.

ཟུར་བསྟར་ (su̲rdar) as shown in an attached document.

ཟུར་བསྟེན་ (su̲rden) on the side, incidental ¶ ང་དགེ་རྒན་ཟུར་བསྟེན་བྱས་ནས་དབྱིན་ཇི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ I am studying English on the side.

ཟུར་བསྟེན་ཆུང་མ་ (su̲rden cūŋmə) sm. ཟུར་མོ་.

ཟུར་ཐིག (su̲rdiì) diagonal (line).

ཟུར་ཐོ་ (su̲rdo) supplementary note; va.—རྒྱག to take or make a supplementary note.

ཟུར་ཐོག (su̲rdɔɔ̀) sm. ཟུར་ལྕོག.

ཟུར་མཐོང་ལེབ་གསལ་ (su̲rdoŋ le̲bsɛɛ) sm. ཟུར་བསྟན་ལེབ་མཐོང་.

ཟུར་འཕེན་ (su̲rden) separating from others, taking or placing aside; va.—བྱེད་ ¶ ལས་བྱེད་པ་གསུམ་ཟུར་

འཛིན་བྱས་ནས་ཨ་རི་ར་བཏང་བ་རེད་ They took aside three cadre and sent them to America.

ཟུར་འཛིན་རྒྱུགས་ལེན་ (surden gyuùlen) picking one student from many and giving him/ her a test or quiz; va.—བྱེད་.

ཟུར་འཛིན་ཞིབ་དཔྱད་ (surden shibjɛ̀ɛ) testing a batch of sth. by picking one item at random and testing it.

ཟུར་དུ་ (surdu) separately, aside, apart from ¶ཁོང་ཟུར་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད་ He lives separately.

ཟུར་དུ་བཀོལ་ (surdu gōō) sm. ཟུར་བཀོལ་.

ཟུར་དུ་འཇུག (surdu juù) va. to put aside/ separate.

ཟུར་དུ་འཇོག (surdu jɔ̄ɔ) va. to set aside.

ཟུར་དུ་འདོན་ (surdu dön) va. to take out sth. ¶ངས་དངུལ་ཁང་ནས་དངུལ་ཁག་ཅིག་ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་ཞལ་འདེབས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I took out a part of the money from the bank to give a donation.

ཟུར་དུ་དབྱུག (surdu yūù) va. to throw away, to discard.

ཟུར་དུ་འབུད་ (surdu büü) va. to set aside, to exclude.

ཟུར་དུ་བཞག (surdu shaà) p. of ཟུར་དུ་འཇོག.

ཟུར་དེབ་ (surdeb) secondary book/ register.

ཟུར་དྲིལ་ (surdrii) bells hung on the corner of temples/ roofs.

ཟུར་འདེབས་ (surdeb) sm. ཟུར་སྣོན་.

ཟུར་གདོང་ (surdoŋ) outer corner of a house/ building.

ཟུར་འདུག་བྱེད་ (surduù cɛ̀ɛ) 1. va. to sit side saddle. 2. va. to sit on the edge/ side of sth.

ཟུར་འདོན་ (surdön) abbr. of ཟུར་དུ་འདོན་.

ཟུར་རྡོ་ (surdo) cornerstone.

ཟུར་ལྡན་ཀ་བ་ (surdɛn gāā) a pillar that has edges.

ཟུར་ལྡན་སྣུང་བུ་ (surdɛn ñūŋbu) 1. awl with edges. 2. pyramid.

ཟུར་སྡོད་ (surdöö) 1. sm. ཟུར་ཉན་. 2. state of neutrality.

ཟུར་བརྡ་ (surda) hint, signal; va.—སྟོན་ to give a hint/ signal.

ཟུར་ནས་ (surnɛ) from a side.

ཟུར་ནས་འགྲོ་ (surnɛ dro) va. to go from the side (rather than directly from the front).

ཟུར་ནས་ལྟད་མོ་ལྟ་ (surnɛ dɛ̀ɛmo dā) sm. ཟུར་ལྟ་བྱེད་.

ཟུར་གནས་ (surnɛ̀ɛ) neutral ¶ཟུར་གནས་ཡུལ་ཁག Neutral countries.

ཟུར་སྣོན་ (surnön) 1. supplement, subsidy, addition; va.—བྱེད་; —རྒྱག to supplement/ subsidize. 2. sm. ཟུར་ཡིག.

ཟུར་སྣོན་གྱི་བརྡ་ (surnüngi da) inflection (in grammar).

ཟུར་སྣོན་ཤོག་ལྷེ་ (surnün shɔ̄ɔlhe) supplement (of a magazine/ newspaper).

ཟུར་པ་ (surbə) 1. former, previous, ex- ¶སྲིད་འཛིན་ཟུར་པ་ Ex-president. 2. secondary branch of a family (i.e., when a member separates from the main family and sets up his own household).

ཟུར་དཔང་ (surbaŋ) circumstantial evidence.

ཟུར་ཕུད་ (surbüü) excluding, treating exclusively/ separately; va.—བྱེད་ ¶ཁོ་གསང་བའི་ཚོགས་འདུ་ནས་ཟུར་ཕུད་བྱས་བཞག He was excluded from the secret meeting. 2. topknot (hair tied into a knot on the top of a head).

ཟུར་པོ་ (surbo) a secret (male) lover.

ཟུར་ཕོགས་ (surbɔ̄ɔ) a supplement to one's basic salary.

ཟུར་འཕྲད་ (surdrɛ̀ɛ) nh. of ཟུར་མཇལ་.

ཟུར་ཕྱུང་ (surjuŋ) sm. ཟུར་འདོན་.

ཟུར་ཕྱིན་ (surjin) sm. མཐར་ཕྱིན་.

ཟུར་ཕྱོགས་ (surjɔ̄ɔ) side.

ཟུར་འཕྱོང་རབ་གསལ་ (surjoŋ rəbsɛɛ) corner room of a house with windows on both sides.

ཟུར་ཕྱོལ་ (surjüü) avoiding; va.—བྱེད་.

ཟུར་བྲལ་ (surdrɛɛ) separated from one's group/ unit/ party.

ཟུར་བྲིས་ (surdrii) sm. ཟུར་ཡིག.

ཟུར་འབུད་ (sumbüü) expelling; va.—གཏོང་.

ཟུར་འབུལ་ (sumbüü) giving separately/ privately; va.—ཞུ་ to send or give separately/ privately.

ཟུར་འབེན་ (sumben) carpentry plane.

ཟུར་སྦྱིན་ (surjin) an additional gift.

ཟུར་མ་ (surmə) sb. who is not the main one but rather is secondary.

ཟུར་མང་གི་དབྱིབས་ (surmaŋgi yib) polygon.

ཟུར་མང་ངོས་དབྱིབས་ (surmaŋ ŋööyib) having many angles.

ཟུར་མིག (surmii) sm. ཟུར་ལྟ་.

ཟུར་མེད་ (surmeè) round, circular.

ཟུར་མོ་ (surmo) girlfriend of a man who is married, mistress.

ཟུར་ཙམ་ (surdzam) a little, a bit; va.—བྱེད་ ¶ཟུར་ཙམ་ལས་མ་བཤད་ནའི་ལམ་སེང་ཤེས་སོང་ Even though he only said a little, (I) knew right away.

ཟུར་ཙམ་ཞིག (surdzamjig) sm. ཟུར་ཙམ་.

ཟུར་ཚད་ (surdzɛ̀ɛ) degree of an angle.

ཟུར་ཚིག (surdzii) sarcasm; va.—ཤོད་ to speak sarcastically.

ཟུར་ཚོགས་ (surdzɔ̀ɔ) a side meeting outside of or separate from the main one; va.—བྱེད་.

ཟུར་འཚོགས་ (surdzɔ̀ɔ) sm. ཟུར་ཚོགས་.

ཟུར་འཛར་ (surdzar) sm. ཟུར་ཡིག.

ཟུར་ཞིག (surshig) a corner.

ཟུར་ཞུ་ (sur shu) va. to report sth. separately/ aside.

ཟུར་ཞུགས་ (surshuù) observing or looking on (without participating).

ཟུར་བཞི་བླ་ཁག (surshi lāgaà) shung. term used in Tashilunpo Labrang for all its monks and lamas.

ཟུར་བཞི་ཞབས་འབྲིང་ (surshi shəbdriŋ) shung. term used in Tashilhunpo Labrang to refer to all its subjects and officials.

ཟུར་བཞུགས་ (surshuù) h. of ཟུར་སྡོད་.

ཟུར་ཟ་ (sursə) satire, sarcasm; va.—བྱེད་ to act/ be sarcastic.

ཟུར་ཟའི་སྐད་ཆ་ (sursɛ gɛ̄ɛja) smart/ witty/ sarcastic remarks.

ཟུར་ཟའི་སྐོར་གཏམ་ (sursɛ gɔ̄ɔdam) sm. ཟུར་ཟའི་སྐད་ཆ་.

ཟུར་ཟའི་རི་མོ་ (sursɛ rimu) cartoon.

ཟུར་ཡིག (suryii) 1. index, appendix. 2. side note (to some other document/ agreement).

ཟུར་གཡོལ་ (suryöö) going to the side to avoid sth.; va.—བྱེད་.

ཟུར་ལ་ (surla) 1. to/ or at the side. 2. separately.

ཟུར་ལམ་ (surlam) sidewalk.

ཟུར་ལུགས་སྙི་བ་ (surluù ñīwə) an herbal medicine (codonopsis pilosula).

ཟུར་ལོག་ལོག (surlɔ̀ɔlɔ̀ɔ) turning one's body to one side to indicate disappointment or anger; va.—བྱེད་.

ཟུར་བཤད་ (surshɛ̀ɛ) an aside, a side comment.

ཟུར་སོང་ (sursoŋ) shung. to send something attached to sth. else.

ཟུར་སོང་རྩིས་ལེན་ (sursoŋ tsīilen) sending sth. along with sth. and asking the other to take possession of it; va.—བྱེད་.

ཟུར་སློག (sur lɔ̄ɔ) 1. sm. ཟུར་སློང་. 2. va. to lay on a slope/ incline.

ཟུར་སློང་ (sur lōŋ) va. to make (sb. or sb.) stand up.

ཟུར་གསན་ (sursɛn) h. of ཟུར་ཉན་.

ཟུར་གསལ་ (sursɛɛ) supplement, addition (usu. in a document/ agreement).

ཟུར་གསུམ་ (sursum) triangle.

ཟུར་གསུམ་ཁྲེ་ཅེ་ (sursum trēdze) tib. ch. triangular ruler.

ཟུར་གསུམ་གླིང་ (sursumliŋ) delta, peninsula.

ཟུར་གསུམ་གླིང་ཕྲན་ (sursum līŋdrɛn) sm. ཟུར་གསུམ་གླིང་.

ཟུར་གསུམ་རྟེན་འབྱུང་གྲངས་ (sursum dēnjuŋ traŋ) trigonometric function.

ཟུར་གསུམ་རྣོ་ཟུར་ཅན་ (sursum nōsurjɛn) acute triangle.

ཟུར་གསུམ་པ་ (sursumba) sm. ཟུར་གསུམ་.
ཟུར་གསུམ་དབྱིབས་ (sursum yib) triangular, triangle shaped.
ཟུར་གསུམ་མ་ (sursummə) triangular.
ཟུར་གསུམ་རྩིས་རིག (sursum dziirii) trigonometry.
ཟུར་གསུམ་རིག་པ་ (sursum rigbə) sm. ཟུར་གསུམ་རྩིས་རིག.
ཟུར་གསོས་ (sursöö) sm. ཟུར་སྲིན་.
ཟུར་བསལ་ (sursɛɛ) acting or treating specially; va.—བྱེད་.
ཟུར་བསྲིངས་ (sursiŋ) sending sth. along with something else; va.—བྱེད་.
ཟུལ་གྱིས་ (süügi) gradually.
ཟུལ་ཕུད་ལྔ་པ་ (süübüü ŋāba) Manjushri.
ཟེ་ (se) 1. mane, hump, crest ¶ རྟའི་ཟེ་ Horse's mane. 2. direct discourse/ speech particle ("said") ¶ ཁོ་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེ་བཤད་པ་རེད་ They said, "(they) will work."
ཟེ་ཀ་ (sega) sm. ཟེ་, 1.
ཟེ་ཁ་ (sega) edge of a hill /mountain.
ཟེ་ཁེབས་ (segeb) satin/ brocade covering for the mane of the horses of high ranking officials and lamas.
ཟེ་ཁྲག (sedraà) blood from a cock's comb.
ཟེ་སྒྲོ་ (sedro) 1. mane and feather. 2. feather worn on a hat.
ཟེ་རྔོག (seŋɔɔ) mane of (a horse).
ཟེ་མཇུག (senjuù) mane and tail.
ཟེ་ཏའོ་ (sedawo) ch. sm. ཟེ་ཏོའོ་.
ཟེ་ཏོའོ་ (sedawo) ch. a bayonet.
ཟེ་དམ་ (sedam) to put a seal on the braided mane of a horse (to identify it); va.—རྒྱག.
ཟེ་རྡུམ་ (sedum) a short mane.
ཟེ་ཕྲོག (sedrɔɔ) cockscomb.
ཟེ་བ་ (sewa) 1. sm. ཟེ་. 2. sm. ཟེ་ཕྲོག. 3. sm. ཟེ་འབྲུ་.
ཟེ་འབྲུ་ (sendru) anther of a flower.
ཟེ་མ་ (sema) eyelash.
ཟེ་མ་ར་མགོ་ (sema raŋgo) sm. གཟེ་མ་ར་མགོ་.
ཟེ་མོ་ (semo) sm. ཟེ་མོང་.
ཟེ་མོང་ (semoŋ) porcupine.
ཟེ་ཚ་ (sedza) sm. ཟེ་ཚྭ་.
ཟེ་ཚྭ་ (sedza) nitrum (used in Tibetan medicine).
ཟེ་ཚྭ་སྣུམ་མངར་ (sedza nūmŋar) nitroglycerine.
ཟེ་ཚྭའི་སྐྱུར་ (sedzɛ gyūr) sm. ཟེ་ཚྭའི་སྐྱུར་རྩི་.
ཟེ་ཚྭའི་སྐྱུར་རྩི་ (sedzɛ gyūrdzi) nitric acid.
ཟེ་ལངས་ (selaŋ) 1. a horse mane that stands upright. 2. vi. to have sth. negative finally come out in the open. 3. vi. to have a negative result ¶ དཀྲོག་གཏམ་དེས་ཟེ་ལངས་ནས་མི་མང་པོ་མ་སྐྱིད་པ་བཟོས་སོང་ The gossip had a negative effect and caused lots of people to be unhappy.
ཟེ་གཞུག (seshuù) mane and tail.
ཟེ་སློང་ (seloŋ) va. to cause a negative result.
ཟེག་པ་ (segba) a brownish red colored horse.
ཟེགས་པ་ (segba) 1. sm. ཕྲུང་. 2. old ¶ གོས་རྡུལ་ཟེགས་པ་ Old tattered clothes.
ཟེགས་མ་ (segma) a small drop/ particle ¶ ཆུའི་ཟེགས་མ་ A drop of water.
ཟེད་ (seè) imp. of འཛད་.
ཟེད་ལངས་ (seè laŋ) vi. to have a hangnail grow.
ཟེབ་ (seb) small basket.
ཟེམ་ (sem) wooden container (for liquids).
ཟེའུ་ (sewu) small wooden bowl.
ཟེའུ་འབྲུ་ (sendru) anther of flowers, pollen; va.—ལེན་ to pollinate.
ཟེའུ་འབྲུ་ཕོ་མོ་སྡེབ་སྦྱོར་ (sendru pōmo debjɔɔ) pollination of plants.
ཟེའུ་འབྲུ་མོ་ (sendrumo) pistil.
ཟེའུ་འབྲུའི་སྦྱོར་བ་ (sēndrü jɔɔwa) sm. ཟེའུ་འབྲུ་ཕོ་མོ་སྡེབ་སྦྱོར་.
ཟེར་ (ser) 1. ray/ beam of light. 2. va. to say, to call, to address ¶ ཁོས་ཟེར་གྱི་འདུག He says it. ¶ ཁོའི་མིང་ལ་ཉི་མ་ཟེར་བ་རེད་ They call him Nyima (His name is Nyima). 3. the direct discourse/ speech particle ¶ དེ་བྱེད་མི་ཐུབ་ཟེར་བཤད་པ་རེད་ (They) said, "(One) cannot do that." 4. a zipper; va.—རྒྱག to zip up.
ཟེར་སྐད་ལ་ (sergɛɛla) it is said, they say.
ཟེར་ཁ་བུ་ལོང་ (serga būloŋ) shung. to cause trouble verbally.
ཟེར་དགུ་ཅོག (ser gujoò) everything that is said.
ཟེར་རྒྱུ་ལབ་རྒྱུ་མེད་པ་ (sergyu ləbgyu meèba) giving or having no reason for others to speak ill of one ¶ མི་གཞན་གྱིས་ཟེར་རྒྱུ་ལབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་བྱ་དགོས་ One should work so that no one can speak ill of you later on.
ཟེར་སྒྲོས་ (serdröö) sm. ཟེར་སྲོལ་.
ཟེར་སྒྲོས་སུ་འདྲངས་ (ser dröösu draŋ) va. to echo (sb's) words/ thoughts/ ideas, to follow tradition/ custom.
ཟེར་ཅི་དགོས་ (serjigöö) really good ¶ མི་དེ་ལ་ཟེར་ཅི་དགོས་ བློས་འཁེལ་ཐག་ཆོད་ཡོད་པ་རེད་ That man is really good. He is absolutely reliable.
ཟེར་ཆེན་ (serjen) a great/ big ray of light ¶ ཉི་མའི་ཟེར་ཆེན་ The great rays of the sun.
ཟེར་རྗེས་སུ་འབྲང་ (ser jeèsu draŋ) va. to follow what sb. says.
ཟེར་དུས་ (serdüü) as sth. that is called a ... ¶ ཕོ་མི་ཟེར་དུས་གསེར་འདྲ་པོ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་ As a man, he is as good as gold. ¶ མོ་བུ་མོ་ཟེར་དུས་མེ་ཏོག་པད་མ་དང་བཞིན་ཞིག་འདུག As a girl, she is as pretty as a lotus.
ཟེར་སྣང་ (sernaŋ) appearance.
ཟེར་ཕྲེང་ (serdreŋ) rays (of light).
ཟེར་མ་ (serma) sm. ཟེགས་མ་.
ཟེར་མོ་ (sermo) porcupine.
ཟེར་ཚད་ (serdzɛè) sm. ཟེར་དགུ་ཅོག.
ཟེར་ཚད་ལ་བློ་ན་མི་རུང་ བྱིན་ཚད་ལ་ཟ་མི་རུང་ (serdzɛɛla lön miruŋ cindzɛɛla sa miruŋ) one should be cautious/ careful [Lit. one should not believe whatever one hears, one should not eat whatever someone gives you].
ཟེར་རིགས་ (serrig) a saying.
ཟེར་རིས་ (serrii) painting of light rays.
ཟེར་ལོ་ (serlo) gossip, mere talk.
ཟེར་ལུགས་ (serluù) sm. ཟེར་སྲོལ་.
ཟེར་སྲོལ་ (sersöö) a traditional/ customary saying.
ཟེལ་ (sel) wood chip/ shaving ¶ ཤིང་ཟེལ་ Wood shavings.
ཟེལ་མ་ (selma) wood chip/ shaving.
ཟོ་ (so) 1. imp. of ཟ་. 2. arc. nature. 3. abbr. of ཟོ་ལག.
ཟོ་ཆགས་ (sojaà) sm. ཟོ་ཤི་.
ཟོ་ཆུན་ (sojün) water mill.
ཟོ་ཆུན་འཁོར་ལོ་ (sojün kɔɔlo) sm. ཟོ་ཆུན་.
ཟོ་ཆུན་འཁྱུད་མོ་ (sojün kyüümu) the buckets attached to a large water wheel.
ཟོ་ཆུན་རྒྱུད་མོ་ (sojün kyüümu) sm. ཟོ་ཆུན་འཁྱུད་མོ་.
ཟོ་མདོག (sondɔɔ) physical strength, physical well-being.
ཟོ་མདོག་ཡང་བ་ (sondɔɔ yaŋwa) 1. healthy, well. 2. good complexion.
ཟོ་བ་ (sowa) sm. ཟོ་ལག.
ཟོ་བའི་ལྕུག་དཀྲིས་ (sowɛ jügdrii) a thin band of branches tied around a butter churn.
ཟོ་མར་ (somar) butter-like cream that forms in a butter churn.
ཟོ་མོ་ (somo) sm. ཟོ་མར་.
ཟོ་བཟང་ (sosaŋ) kind/ generous person.
ཟོ་རིས་ (sorii) facial makeup.
ཟོ་ལག (solaà) bucket, pail.
ཟོ་ཤི་ (soshe) sm. ཟོ་མར་.
ཟོག (sɔɔ) 1. goods, merchandise, commodities. 2. cattle, livestock. 3. abbr. of ཟོག་པོ་.
ཟོག་རྒྱལ་ (soggyɛɛ) sm. ཟོག་རྫུན་.
ཟོག་སྐྱེལ་ (soggyee) sm. ཟོག་པོ་.
ཟོག་སྐྱེལ་རླངས་འཁོར་ (soggyee lāŋgɔɔ) sm. ཟོང་སྐྱེལ་རླངས་འཁོར་.
ཟོག་ཁང་ (sɔɔgaŋ) warehouse.
ཟོག་ཁྱུ་ (sɔggyu) a herd of cattle.

ཟོག་ཁྲལ་ (sɔgdrɛɛ) 1. excise tax, commodity tax. 2. animal tax.

ཟོག་གི་ཁྲ་ཁྲ་ཕྱི་ མིའི་ཁྲ་ཁྲ་ནང་ (sɔ̀gi trădra cĭ mii trădra naŋ) sm. མིའི་རི་མོ་ནང་ ཕག་གི་རི་མོ་ཕྱི་.

ཟོག་གོག་ཧྲུལ་དངོས་ (sɔggɔ̀ hrüüŋöö) worthless leftover goods, rubbish, trash.

ཟོག་གོང་ (sɔ̀gɔŋ) price (of goods/ merchandise).

ཟོག་གོང་འགྱུར་བའི་སྟོན་གྲངས་ (sɔ̀gɔŋ gyurwɛ dŏndraŋ) price index.

ཟོག་གོང་གཏན་འཇགས་ (sɔ̀gɔŋ dĕnjaà) a fixed/ stabilized price.

ཟོག་གྲུ་ (sɔgdru) cargoship, freighter.

ཟོག་འགྲུལ་ (sɔndrüü) commodity circulation.

ཟོག་སྒྲོམ་ (sɔgdrom) display for merchandise.

ཟོག་སྒྲོམ་སྒྲིགས་འཁོར་ (sɔgdrom dĕggɔɔ) a movable cart for selling merchandise.

ཟོག་ཆས་ (sɔgjɛɛ̀) fodder for cattle.

ཟོག་སྙིགས་ (sɔgñig) unsold goods/ merchandise.

ཟོག་སྟོང་ (sɔgdoŋ) deceitful talk.

ཟོག་ཐང་ (sɔgdaŋ) sm. ཟོག་གོང་.

ཟོག་ཐོ་ (sɔgdo) list of goods, shipping list.

ཟོག་དོས་ (sɔgdöö) a load of goods/ merchandise.

ཟོག་བདག (sɔ̀daà) 1. term for Nepalese merchants in Tibet. 2. owner of goods/ merchandise.

ཟོག་འདྲེན་ (sɔndren) freight transportation; va.—བྱེད་.

ཟོག་འདྲེན་གྲུ་གཟིངས་ (sɔndren trusiŋ) cargo ship.

ཟོག་འདྲེན་མེ་འཁོར་ (sɔndren megɔɔ) freight train.

ཟོག་འདྲེན་ལྡང་འཁོར་ཁ་ལོ་བའི་མཐུན་ཚོགས་ (sɔndren lăŋgɔɔ kălowɛ tüündzɔ̀) Teamsters Union (U.S.A.).

ཟོག་འདྲེན་ཤིང་གྲུ་ (sɔndren shĭŋdru) freight/ transport barge.

ཟོག་ནག་པོ་ (sɔ̀ nagbo) black market goods.

ཟོག་སྣ་ (sɔgna) a variety of goods/ items.

ཟོག་པོ་ (sogbo) hypocritical, deceitful, false.

ཟོག་པོ་ཁྱི་དཀྲུག་མཁན་ (sogbo kyĭdrɔ̀ñɛn) sb. who causes trouble by lying.

ཟོག་དཔེ་ (sɔgbe) sample of goods/ merchandise.

ཟོག་དཔོན་ (sɔgbön) sm. ཚོང་དཔོན་.

ཟོག་སྤུས་ (sɔgbüü) the quality of goods/ merchandise.

ཟོག་ཕུད་ (sɔgbüü) the small portion of goods taken by tax collectors in the guise of an initial offering/ sample.

ཟོག་མ་ (sɔgma) 1. a lying/ deceitful woman. 2. deceit.

ཟོག་མོ་ (sɔgmo) sm. ཟོག་མ་.

ཟོག་ཙག་ཙིག (sɔ̀ dzăgdzig) miscellaneous goods.

ཟོག་རྩ་ (sɔgdza) shung. the original number of animals leased ¶ དེ་སྔའི་ཟོག་རྩའི་ཐོག་གཞུང་ལུག་ཁག་ཅིག་རྩིས་འཕྱིར་བསྐྱལ་བ་ (The government) gave addition sheep to be added to the original number of animals leased.

ཟོག་ཚོང་པ་ (sɔ̀dzoŋba) sm. ཚོང་པ་.

ཟོག་འཚོ་ཡག (soŋ tsöyaà) a nomad greeting.

ཟོག་འཛིན་ (sɔŋdzin) a receipt for goods/ merchandise, an invoice.

ཟོག་རྫི་ (sɔgdzi) herder.

ཟོག་རྫུ་ (sɔgdzu) sm. ཟོག་རྫུན་.

ཟོག་རྫུན་ (sɔgdzün) deceiving, lying cheating; va.—བྱེད་.

ཟོག་བརྫུས་ (sɔgdzüü) fake/ false/ bogus/ counterfeit goods.

ཟོག་རིན་ (sɔgrin) sm. ཟོག་གོང་.

ཟོག་རིན་ཆད་འཇོག (sɔgrin cĕnjɔ̀) buying/ selling on credit; va.—བྱེད་.

ཟོག་རིན་རྗེས་འཇོག (sɔgrin jenjɔ̀) sm. ཟོག་རིན་ཆད་འཇོག.

ཟོག་རིན་གཏན་ཆགས་ (sɔgrin dĕnjaà) goods/ merchandise with fixed price.

ཟོག་རིན་འཐེན་ (sɔgrin tĕn) va. to deduct the cost or purchase price of goods.

ཟོག་རོ་ (sɔgro) 1. rejects, rejected merchandise/ products. 2. unsold merchandise.

ཟོག་ལ་ཟོག་རྒྱག (sɔgla sɔ̀gyaà) exchanging of goods, bartering; va.—བྱེད་.

ཟོག་ལུད་ (sɔglüü) cattle manure.

ཟོག་ལེགས་གོང་ཁེ་ (sɔ̀leg koŋke) goods/ merchandise that are cheap and good quality.

ཟོང་ (soŋ) goods, merchandise.

ཟོང་སྐྱེལ་ལྡངས་འཁོར་ (soŋgyee lăŋgɔɔ) freight truck.

ཟོང་ཁྲལ་ (soŋdrɛɛ) sm. ཟོག་ཁྲལ་.

ཟོང་གོང་ (soŋgoŋ) sm. ཟོག་གོང་.

ཟོང་གྲུ་ (soŋdru) sm. ཟོག་གྲུ་.

ཟོང་འགྲུལ་ (soŋdrüü) sm. ཟོག་འགྲུལ་.

ཟོང་འགྲེམ་གནས་ (soŋdrem nɛ̀ɛ) sm. ཁྲོམ་ར་.

ཟོང་དོད་ (soŋdöö) loads of merchandise/ goods.

ཟོང་འདྲེན་ (soŋdren) sm. ཟོག་འདྲེན་.

ཟོང་པ་ (soŋba) sm. ཚོང་པ་.

ཟོང་མང་ཉར་ཚགས་ཁང་ (soŋmaŋ ñardzaàgaŋ) storeroom for groceries/ sundry goods.

ཟོང་མང་ཀུང་སི་ (soŋmaŋ ñardzaàgaŋ) tib. ch. 1. a company selling groceries/ sundry goods. 2. department strore.

ཟོང་མང་ཚོང་ཁང་ (soŋmaŋ tsöŋgaŋ) sm. ཟོང་མང་ཀུང་སི་.

ཟོང་དཔེ་ (soŋbe) sm. ཟོག་དཔེ་.

ཟོང་ཐང་ (soŋdaŋ) sm. ཟོག་ཐང་.

ཟོང་འཛིན་ (soŋdzin) sm. ཟོག་འཛིན་.

ཟོང་ཟོག (soŋsɔ̀) goods, merchandise.

ཟོང་རོ་ (soŋro) sm. ཟོག་རོ་.

ཟོན་ (sŏn) 1. precautions, caution, heed; va. ཟོན་; —བྱེད་ to take precautions, to be cautious, to heed; va.—སྐྱོང་ to not be cautious. 2. ch. one of the eight trigrams. 3. abbr. of ཟོན་པ་. 4. relief, rest.

ཟོན་ཀོ་བརྩེགས་ (sŏngodzeg) shung. a type of Tibetan boot.

ཟོན་སྐྱིར་ཆེན་པོ་ (sŏngyön cĕmbo) comfortable (for shoes).

ཟོན་གྲབས་ (sŏndrəb) sm. ཟོན་, 1.

ཟོན་མགོ་ (sŏngo) the toe/ tip of a Tibetan boot.

ཟོན་ཆ་ (sŏnja) sm. ཟོན་, 1.

ཟོན་མཐིལ་ (sŏndii) heel of a Tibetan boot; va.—འདེབས་ to make/ sew the heel of a Tibetan boot.

ཟོན་པ་ (somba) Tibetan woolen boot.

ཟོན་པན་ (sŏmbɛn) ch. abacus; va.—རྒྱག་; —གཏོང་ to use an abacus.

ཟོན་བྱ་ར་ (sŏnjara) shung. defending the border.

ཟོན་བྱེད་ (sŏn cee) va. to be cautious/ watchful, to take precautions.

ཟོན་མེད་ (sŏnmeè) negligent, incautious, heedless. 2. frank, candid.

ཟོན་ཡུ་ (sŏnyu) the leg of a Tibetan woolen boot.

ཟོན་ལྷམ་ (sŏnlham) Tibetan style woolen boots.

ཟོབ་ (sob) arc. sm. ཟོག་པོ་.

ཟོབ་ཟོབ་ཀྱི་ར་བ་ (sobsobgi rawa) hedge, hedgerow.

ཟོམ་ (som) 1. wooden barrel/ bucket/ cask. 2. amidst ¶ རི་བོའི་ཟོམ་ནས་ From the midst of the mountains. 3. top, peak. 4. sm. ཟོན་པ་.

ཟོམ་སྐྱོན་ (somgyön) error, mistake (in accounting).

ཟོམ་བསྒྱུར་ (somgyur) sm. ཟོམ་འཇོག.

ཟོམ་ཁོག (somgɔ̀) the capacity of a ཟོམ་.

ཟོམ་མགོ་ (somgo) sm. ཟོན་མགོ་.

ཟོམ་ང་ (somŋa) a drum that is beaten on both sides.

ཟོམ་ཆེན་ (somjen) large wooden barrel/ bucket/ cask.

ཟོམ་འཇོག (somjɔ̀) not taking care of, neglecting; va.—བྱེད་ ¶ ལས་འགན་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཟོམ་འཇོག་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ This task is very important so it is not okay to neglect it.

ཟོམ་ཐག (somdaà) rope for carrying a bucket.

ཟོམ་མཐིལ་ (somdii) sm. ཟོན་མཐིལ་.

ཟོམ་དུ་ལུས་ (somdu lüü) sm. ཟོམ་ལུས་.

ཟོམ་པ་ (somba) sm. ཟོན་པ་.

ཟོམ་རྫི་ (somdzi) sm. ཟོ་མར་.

ཟོམ་ལུས་ (som lüü) vi. to unintentionally leave sth. out, to miss/ neglect.

ཟོམ་ལྷམ་ (somlham) sm. ཟོན་ལྷམ་.

ཟོམ་ལྷམ་མཐིལ་གཅིག་མ་ (somlham tĭĭ jĭgbə) a kind of Tibetan woolen boot where the sole is made

of a single piece of leather.

ཟོའི་ (sowo) ch. branch office/ unit ¶ ཞིང་ལས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཟོའི་ Agricultural Scientific Research Branch Office.

ཟོའི་ཙེ་ (sowodze) ch. gravy.

ཟོར་ (sɔr) 1. cursing sb.; va.—རྒྱག; —འཕེན་. 2. the amount or degree of sth. ¶ འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་མིའི་ངལ་རྩོལ་ཟོར་ཡང་དུ་བཏང་བ་རེད་ The machine made the amount of people's work lighter.

ཟོར་ཁ་ (sɔrga) target to whom a curse is directed.

ཟོར་བ་ (sɔrwa) sickle ¶ ཐོ་བ་དང་ཟོར་བ་ Hammer and sickle.

ཟོར་བ་ཡུ་རིང་ (sɔrwa yuriŋ) long handled sickle.

ཟོར་བུ་ (sɔrbu) a small sickle.

ཟོར་མ་ (sɔrma) auspicious words.

ཟོར་མའི་གླུ་དབྱངས་ (sɔrmɛ lūyaŋ) songs with auspicious words.

ཟོར་ཡང་ (sɔryaŋ) 1. convenient, easy (to do) ¶ ལས་ཀ་འདི་ཟོར་ཡང་ཆེན་དུ་རོགས་པ་གཅིག་གཏོང་གི་ཡིན་ I will send a helper to make the job easier. 2. briefer, shorter, more condensed/ simplified (for writing); va.—དུ་གཏོང་ ¶ ཡི་གེའི་ཟོར་ཡང་དུ་གཏོང་དགོས་ You must condense the writing.

ཟོར་ཡང་པོ་ (sɔr yaŋbo) easy, simple ¶ ལས་ཀ་འདི་ཟོར་ཡང་པོ་འདུག This work is easy.

ཟོལ་ (söö) 1. deceit. 2. with verbs: "pretend" ¶ ཁོས་གྲོགས་པོ་ཡིན་པའི་ཟོལ་བྱས་ནས་མགོ་སྐོར་བཏང་བྱུང་ He pretended he was a friend and tricked me.

ཟོལ་སྒྲིབ་ (söödrib) hiding (one's) faults/ errors through deceit; va.—བྱེད་.

ཟོལ་ཅན་ (sööjɛn) deceitful.

ཟོལ་བཅོས་ (söö) tampering, falsifying, altering; va.—རྒྱག; — བྱེད་; —འདེབས་ ¶ སློབ་གྲྭའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྲིད་ཇུས་ལ་ཟོལ་བཅུག་ནས་འགྲོ་སྒྲོན་ཉུང་དུ་བཏང་བ་རེད་ The head of the school tampered with the policy and reduced expenses.

ཟོལ་འཆོས་ (sönjöö) sm. ཟོལ་བཅོས་.

ཟོལ་འཇོག (sönjɔɔ) letting sb. get away with sth.

ཟོལ་གཏོང་ (söö dōŋ) va. to make counterfeit, to make fake, to adulterate ¶ མི་དེས་མར་ལ་ཟོལ་བཏང་ནས་འཚོང་གི་འདུག That person has adulterating butter and selling it.

ཟོལ་བསྟོད་ (söödöö) praising falsely.

ཟོལ་པོ་ (sööbo) swindler, deceiver, liar, conniver.

ཟོལ་བུ་ (sööbu) sm. ཟོལ་པོ་.

ཟོལ་སྦྱོར་ (sööjɔɔ) deceit, falseness.

ཟོལ་སྦྱོར་བསླུ་བྲིད་ (sööjɔɔ lūdrii) tricking or swindling through falsehood/ pretense/ guile.

ཟོལ་མ་ (sööma) sm. ཟོལ་ཟོག.

ཟོལ་མེད་ (söömeè) 1. genuine, pure. 2. frank, candid, straightforward.

ཟོལ་བཟུ་ (söödzu) sm. ཟོལ་ཟོག.

ཟོལ་ཚིག (söödzii) deceiving words, false/ duplicitous talk.

ཟོལ་ཟོག (söösɔɔ) deceitful, false, duplicitous.

ཟོས་ (söö) p. of ཟ་. 2. p. of འཛའ་.

ཟོས་བདེ་ (sööde) (vb. + —) at ease, free from worry/ anxiety ¶ ཟིང་འཁྲུག་ཞི་འཇགས་བྱུང་བ་ནས་མི་རྣམས་སྡོད་ཟོས་བདེ་པ་བྱུང་བ་རེད་ After the disturbance was over all the people lived at ease.

ཟོས་བདེ་གུ་ཡངས་ (sööde guyaŋ) free from worry/ anxiety, peaceful.

ཟོས་པོ་ཁ་བརྙོགས་ (sööbo kāñog) getting into a bad habit ¶ ཚོང་པ་ཟོས་པོ་ཁ་བརྙོགས་དེས་རྟག་པར་མི་དམངས་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The trader got into the bad habit of always tricking the people.

ཟོས་ཟོས་ (söösöö) a sparkler type of firecracker; va.—སྒྲོར་ to light a sparkler firecracker.

ཟྭ་ (sa) abbr. of ཟྭ་པོ་.

ཟྭ་ཁུ་ (səgu) sm. ཟྭ་ཚོད་.

ཟྭ་ཁྱམ་ (sagyam) sm. ཟྭ་པོ་.

ཟྭ་སྒོད་ (sagöö) sm. ཟྭ་པོ་.

ཟྭ་ལྕག (sajaà) a whip made from nettles.

ཟྭ་འདྲ་ (sandra) a nettle-like plant used in Tibetan medicine.

ཟྭ་པོ་ (sabo) nettles (urtica tibetica).

ཟྭ་པོས་ལྡག (saböö dɔɔ) vi. to be irritated by sb. [Lit. to be stung by nettles].

ཟྭ་ཕྱི་ཨ་ཡ་ (saji āya) sm. ཟྭ་པོ་.

ཟྭ་འཕྲོད་ (sadröö) vi. to be closed tightly ¶ སྒམ་དེའི་ཟྭ་འཕྲོད་མི་འདུག That box is not closed tightly.

ཟྭ་འབྲུམ་ (sandrum) 1. rash (caused by nettles). 2. nettle seeds.

ཟྭ་ཚོད་ (sadzöö) nettle soup.

ཟླ་ (da) abbr. of ཟླ་བ་.

ཟླ་དཀར་ (dagar) moon; vi.—ཤར་ to rise (the moon).

ཟླ་དཀྱིལ་ (dəgyii) middle of the month.

ཟླ་བཀྲག (dabdraà) moonlight ¶ ཟླ་བཀྲག་མཚན་མོ་ A moonlit night.

ཟླ་སྐར་ (dagar) moon and stars.

ཟླ་སྐྱེད་ (dagyeè) monthly interest.

ཟླ་སྐྱེས་ (dagyeè) 1. wednesday. 2. the amount a child grows in one month.

ཟླ་བསྐང་ (dagaŋ) monthly prayers made to portector deities; va.—འབུལ་.

ཟླ་བསྐྱོད་འཕུར་འཁོར་ (dagyöö pūngɔɔ) moon rocket.

ཟླ་ཁ་མ་གང་བར་སྐྱེ་ (da kāmagaŋwar gyē) vi. to be born prematurely.

ཟླ་ཁ་མ་ཚང་བ་ (da kāmadzaŋwa) premature/ not full term birth.

ཟླ་ཁར་ཟླ་བཞག (dagar dashaà) month after month continuously.

ཟླ་འཁོར་ (dagɔɔ) monthly ¶ ཟླ་འཁོར་འཆར་གཞི་ Monthly plan.

ཟླ་འཁྱིམས་ (dəgyim) halo around the moon.

ཟླ་གང་ (dagaŋ) full moon.

ཟླ་གམ་ (dagam) 1. semicircular. 2. a cloak worn by Buddhist monks at prayer sessions.

ཟླ་གམ་མ་ (da gamma) sm. ཟླ་གམ་, 2.

ཟླ་གམ་གཟུགས་ (dagam sug) semicircular shape.

ཟླ་གྲངས་ (dadraŋ) number of months.

ཟླ་གྲས་ (dadrɛɛ̀) servant.

ཟླ་གྲས་གཡོག་རིགས་ (dadrɛɛ̀ yɔ̄ɔ̀riì) shung. servants.

ཟླ་གྲོགས་ (dadrɔɔ̀) friend, companion.

ཟླ་གླ་ (dala) monthly salary/ wage.

ཟླ་གླ་པ་ (da lāba) monthly salaried (worker).

ཟླ་དགུ་ངོ་བཅུ་ (dəgu ŋoju) nine months and ten days (period of pregnancy according to Tibetan medicine).

ཟླ་འགོ་ (dango) the beginning part of the month.

ཟླ་འགོ་ཚང་བ་ (dango tsāŋwa) one month old baby.

ཟླ་འགོར་འཐེབས་ (dangɔɔ tēb) vi. to have childbirth delayed past nine months.

ཟླ་འགྲིལ་ (da drii) vi. to get merged or combined.

ཟླ་རྒྱགས་ (dagyaà) monthly provision of food salary.

ཟླ་སྒོར་བག་ལེབ་ (dagɔɔ paàleè) moon cake (cookie/ cake eaten at Chinese Mid-Autumn Festival).

ཟླ་སྒྲིག (da drii) va. to find or arrange a companion/ helper.

ཟླ་སྒྲིལ་ (dəndrii) merging, combining together; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to merge, to combine ¶ མི་ཚང་འདི་གཉིས་ཟླ་སྒྲིལ་བཏང་བ་རེད་ These two families merged (into one).

ཟླ་ངོ་ (daŋo) month ¶ ཟླ་ངོ་བཞི་རིང་ For the duration of four months.

ཟླ་ལྔའི་དུས་ཆེན་ (daŋɛ tüüjen) the Dragon Boat Chinese Festival (in the 5th month).

ཟླ་བཅུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ (daju jīdzoò riŋluùgi sārje) the October Socialist Revolution (in Russia in 1917).

ཟླ་ཆུ་ (dəju) abbr. of. ཛ་ཆུ་ and ངོམ་ཆུ་.

ཟླ་མཆོད་དུས་ཆེན་ (dajöö tüüjen) a Chinese festival occurring during the middle of autumn (15th of the 8th lunar month).

ཟླ་མཇུག (dənjuù) the latter part of a month.

ཟླ་ཉིན་ (dəñin) sm.* ན་ནིང་.

ཟླ་རྙིང་ (dəñiŋ) last month.

ཟླ་གདུགས་པོ་ (da dūgbu) short of, scarce, in short

supply ། དེང་སང་ཁོང་ལག་དངུལ་ཟླ་གདུགས་པོ་འདུག These days he is short of pocket money.

ཟླ་ལྟར་ (dadar) monthly, every month.

ཟླ་སྟོད་ (dadöö) the beginning part of a month.

ཟླ་སྟོན་ (dadön) arc. a monthly party/ banquet given to calligraphers when they are copying scriptures/ books.

ཟླ་ཐུང་ཐུང་ (da tüŋduŋ) sm. ཟླ་གདུགས་པོ་.

ཟླ་ཐོ་ (dado) a calendar/ almanac.

ཟླ་ཐོག་ལོ་བརྩེགས་ (datɔ̀ɔ lodzeg) for years on end, year after year.

ཟླ་ཐོག་ལོ་བཞག (datɔ̀ɔ loshaà) a long time ago.

ཟླ་ཐོབ (dadob) 1. a share of an allotment (money or supplies) that one is due for the period of a month ། དཀོན་གཉེར་གྱིས་ལས་ཁུངས་ལ་ཟླ་ཐོབ་ཞུ་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ The chapel caretaker went to the office to ask for that month's share (allotment). 2. amount paid for a month's work based on the profit of the enterprise.

ཟླ་དུམ་ (dadum) half moon/ crescent shape.

ཟླ་དུས་ (dədüù) a period equal to a month (30 days).

ཟླ་དུས་ཚེས་གྲངས་ (dədüù tseèdraŋ) the date (day and month) ། ཁྱེད་རང་འདིར་ཐེབས་པའི་ཟླ་དུས་ཚེས་གྲངས་གསུང་རོགས་གནང་ Tell (me) the date when you came here.

ཟླ་དྲུག་སོང་ཁྲ་ (dadruù sōŋdra) shung. a six month report of purchases/ expenditures.

ཟླ་འདྲེས་ (dandreè) vi. to get mixed together ། ངའི་ཅ་ལག་མི་ནང་དུ་མི་གཞན་གྱི་ཅ་ལག་ཟླ་འདྲེས་བྱུང་བཞག Other people's things got mixed in with mine.

ཟླ་སྡུད་ (dədüù) sm. ཟླར་བསྡུ་.

ཟླ་སྡེབ་ (da deb) va. to go together as traveling companions ། གྲོགས་པོ་གཉིས་ཟླ་བསྡེབས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་འདུག The two friends went to India as travel companions.

ཟླ་སྡོང་ (dadoŋ) comrade-in-arms, helpers, associates.

ཟླ་ནག (danaà) an inauspicious month according to Tibetan astrological calculations.

ཟླ་ཕོགས་ (dabɔ̀ɔ) monthly salary.

ཟླ་ཕྱེད་ (dajeè) 1. half a month. 2. half moon.

ཟླ་ཕྱེད་དམར་པོ་ (dajeè māābo) Red Crescent (organization).

ཟླ་ཕྱེད་གཟུགས་ (dajeè sug) half moon shape.

ཟླ་འཕྱུལ་ (dəmbüü) delaying, postponing; va.—བྱེད་.

ཟླ་བ་ (dawa) 1. moon ། ཟླ་བའི་འོད་ Moonlight. 2. month ། ཟླ་བ་དང་པོ་ The first month (in the Tibetan calendar). 3. (གཟའ་—) Monday.

ཟླ་བ་གང་བ་ (dawa gaŋwa) full moon.

ཟླ་བ་གོང་མ་ (dawa koŋma) the previous month.

ཟླ་བ་རྒྱས་པ་ (dawa gyɛ̄ɛba) full moon.

ཟླ་བ་ངོ་རེ་བཞིན་ (dawa ŋoreshin) shung. every month.

ཟླ་བ་སྔ་མ་ (dawa ŋāma) sm. ཟླ་བ་གོང་མ་.

ཟླ་བ་སྔོན་མ་ (dawa ŋōnma) sm. ཟླ་བ་གོང་མ་.

ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་ (dawa jūbɛ sārje) the October Revolution (in Russia in 1917).

ཟླ་བ་ཆ་ (dawa cā) even months (e.g., the 2nd, 4th, 6th month).

ཟླ་བ་ཆ་འཛིན་ (dawa cāndzin) partial lunar eclipse.

ཟླ་བ་མཇུག་མ་ (dawa juùmə) next month.

ཟླ་བ་ཉ་གང་ (dawa ñagaŋ) full moon.

ཟླ་བ་ཉ་རྒྱས་པ་ (dawa ñagyɛɛ̀ba) sm. ཟླ་བ་ཉ་གང་.

ཟླ་བ་ཉ་པ་ (dawa ñaba) sm. ཟླ་བ་ཉ་གང་.

ཟླ་བ་གཉིས་པ་ (dawa ñiìbə) the second month (in the Tibetan calendar).

ཟླ་བ་གཉིས་རེའི་དུས་དེབ་ (dawa ñiìree tüùdeb) bimonthly magazine.

ཟླ་བ་རྟིང་མ་ (dawa dīŋmə) next month.

ཟླ་བ་དང་པོ་ (dawa taŋbo) the first month (in the Tibetan calendar).

ཟླ་བ་གདུབ་འཛིན་ (dawa dubdzin) lunar eclipse.

ཟླ་བ་ཕྱི་མ་ (dawa cīmə) next month.

ཟླ་བ་ཕྱེད་ (dawa ceè) sm. ཟླ་ཕྱེད་.

ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ (dawa pēndrib) the waxing and waning of the moon.

ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་ཚོག (dawa cuŋ ŋojoò) shung. sm. ཟླ་བ་ངོ་རེ་བཞིན་.

ཟླ་བ་མར་ངོ་ (dawa marŋo) the second half of the month.

ཟླ་བ་མོག་པ་ (dawa məgba) moon hidden by clouds.

ཟླ་བ་ཚང་ (dawa tsāŋ) 1. vi. to have reached full term in a pregnancy ། ཕྲུ་གུ་ཟླ་བ་ཚང་ནས་སྐྱེ་རན་འདུག The child has reached full term (in the pregnancy) so it is now time for it to be born. 2. vi. to reach the end of a term (for a loan/ contract) ། གན་རྒྱ་ནང་གསལ་ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཟླ་བ་ཚང་བཞག The time specified for the job (to be completed) in the agreement is over (has been reached).

ཟླ་བ་ཚེས་པ་ (dawa tsēèba) the 3rd and 4th day of the Tibetan month.

ཟླ་བ་འཛིན་ (dawa dzin) sm. ཟླ་འཛིན་.

ཟླ་བ་གཞོན་ནུ་ (dawa shōnnu) sm. ཟླ་བ་ཚེས་པ་.

ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་ (dawa səndzin) lunar eclipse.

ཟླ་བ་ཡ་ (dawa ya) odd numbered months.

ཟླ་བ་ཡར་ངོ་ (dawa yarŋo) the time from the 1st to the 15th day of the month.

ཟླ་བ་རིལ་པོ་ (dawa riibu) a full month.

ཟླ་བ་རིལ་འཛིན་ (dawa rindzin) full lunar eclipse.

ཟླ་བའི་གོ་ལ་ (dawɛ kola) 1. the lunar orbit. 2. the moon.

ཟླ་བའི་འཇིག་རྟེན་ (dawɛ jigden) moon.

ཟླ་བའི་ཐོག་མ་ (dawɛ tɔ̄ɔma) 1. the first month. 2. the first day of the month.

ཟླ་བའི་འཐེན་ཤུགས་ (dawɛ tēnshuù) the moon's gravitational pull.

ཟླ་བའི་མ་མ་ (dawɛ mama) poet. ocean, sea.

ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ (dawɛ wöösee) moonlight.

ཟླ་བའི་ར་རི་ (dawɛ rari) the darker part of the moon's surface that appears as a design from earth (e.g., for Tibetans the rabbit on the moon).

ཟླ་བས་འཕེལ་ (dawɛ pēl) poet. ocean, sea.

ཟླ་བུ་ (dəbu) wednesday.

ཟླ་བོ་ (dəwu) 1. spouse. 2. friend.

ཟླ་བྲལ་ (dadrɛɛ) sm. ཟླ་མེད་.

ཟླ་དབྱིབས་ (dəyib) 1. the moon. 2. moon-shaped.

ཟླ་མི་ཐུང་བ་ (də mitūŋwə) abundant, plentiful ། དམག་སར་དམག་རྒྱགས་ཟླ་མི་ཐུང་བ་བསྐྱལ་བཞག They sent abundant military provisions to the battlefield.

ཟླ་མེད་མཚན་མོ་ (dameè tsēnmo) a moonless night.

ཟླ་མེད་ (dameè) matchless, unequaled, unrivaled.

ཟླ་མོ་ (damo) girlfriend.

ཟླ་སྨད་ (damɛɛ̀) sm. ཟླ་མཇུག.

ཟླ་སྨད་ནག་པོ་ (dameè nagbo) the latter part of the month that is considered inauspicious according to Tibetan astrology.

ཟླ་ཙམ་ (dədzam) a little bit ། ཁ་ལག་ལ་སི་པན་ཟླ་ཙམ་བརྒྱབ་འདུག The food has a little bit of chili in it.

ཟླ་རྩིས་ (dədzii̇) calculated on a monthly basis (usu. wages); va.—རྒྱག.

ཟླ་ཚེས་ (dadzeè) month and date/ day.

ཟླ་ཚེས་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་པོ་ (dadzeè cɔ̄ɔgi taŋbo) 1st day of the month.

ཟླ་མཚན་ (dadzɛn) menstruation; vi.—འབབ་; —ཐེབས་ to menstruate, to start menstruating; vi.—ཆད་ to have menstruation stop (e.g., at menapause); vi.—འཁྱིལ་ to have menstruation not arrive on time.

ཟླ་མཚན་གྱི་དུས་འཁོར་ (dadzɛngi tüùgɔɔ) menstrual cycle.

ཟླ་མཚན་འབབ་དུས་ (dadzɛn bəbdüù) menstrual period.

ཟླ་མཚན་འོས་སུ་སྒྲིག (dadzɛn wöösu drig) va. to regulate menstruation (menstrual flow).

ཟླ་མཚན་གསང་རས་ (dadzɛn sāŋrɛɛ̀) sanitary napkin.

ཟླ་མཚམས་ (dadzam) end of a month.

ཟླ་མཚམས་སོ་སོར་ (dadzam sōso) shung. due date in a month ། སྐྱིད་འབབ་ནམས་ཟླ་མཚམས་སོ་སོར་ལ་

སྐྱེད་འཇལ་སྤྲོད་དགོས་རྒྱུ་ The interest on the loan should be paid on the due dates in the month.

ཟླ་འཛིན་ (dandzin) sm. ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་.

ཟླ་ཞག (dashaà) abbr. of ཟླ་བ་ and ཞག་མ་.

ཟླ་ཞག་གི་དགོངས་པ་ (dashaàgi gonba) shung. a leave for months and days.

ཟླ་ཞལ་ (dashɛɛ) beautiful (for women).

ཟླ་ཞལ་མ་ (da shɛɛma) a beautiful woman.

ཟླ་གཞུག (dəshuù) latter part of the month.

ཟླ་གཟུགས་ (dəsuù) moon shaped.

ཟླ་ཟེར་ (daser) lunar rays, moon beams.

ཟླ་ཟོ་ (daso) a wooden utensil used for measuring.

ཟླ་ཟླུམ་ (dadum) the full (round) moon.

ཟླ་འོད་ (dawöö) moonlight.

ཟླ་ཡ་ (daya) 1. rival, opponent, opposition; va.—བྱེད་ to act as a rival/ opponent/ opposition. 2. arc. divorce.

ཟླ་རེ་ (dare) each month, monthly.

ཟླ་རེ་ངོ་རེ་ (dare ŋore) every month, monthly.

ཟླ་རེའི་འཆར་གཞི་ (daree cārshi) monthly plan/ schedule.

ཟླ་རེའི་དུས་དེབ་ (daree tüüdeb) monthly journal/ magazine/ periodical.

ཟླ་རེའི་ཞུ་ཐོ་ (daree shudo) monthly report.

ཟླ་ལམ་ (dalam) a trip or journey that takes a month.

ཟླ་ཤས་ (dashɛɛ̀) several months.

ཟླ་ཤོག (dashɔɔ̀) a monthly personal report in which ones thoughts and feelings had to be conveyed for the communist party officials.

ཟླ་བཤོལ་ (dashöö) intercalary month.

ཟླ་བཤོལ་ཡོད་པའི་ལོ་ (dashöö yööbɛ lo) a year with an intercalary month.

ཟླ་སྲང་སྐར་སྐྱེད་ (dasaŋ gārgyeè) shung. 60% annual interest rate (5 སྐར་མ་ interest for each one སྲང་ borrowed).

ཟླ་སྲང་ཁ་སྐྱེད་ (dasaŋ kāgyeè) shung. 30% interest rate (2 1/2 སྐར་མ་ of interest each month for each one སྲང་ borrowed).

ཟླ་སྲང་ཞོ་སྐྱེད་ (dasaŋ shogyeè) shung. 120% interest rate (one ཞོ་ interest per month for each one སྲང་ borrowed).

ཟླ་གསར་ (dasar) new moon.

ཟླ་ལྷག (dalhaà) sm. ཟླ་བཤོལ་.

ཟླས་འབྱེད་ (dɛɛ̀ jeè) va. to differentiate.

ཟླུག་: p. བཟླུགས་; f. བཟླུག་; imp. ཟླུགས་ (duù) 1. va. to pour into a container, to fill up ༑ ཕོར་པའི་ནང་དུ་འོ་མ་བཟླུགས་བཞག (He) filled up the cup with milk. 2. va. to ask about, to inquire about. 3. arc. va. to give.

ཟླུགས་ (duù) imp. of ཟླུག.

ཟླུམ་: p. བཟླུམས་; f. བཟླུམ་; imp. ཟླུམས་ (dum) 1. va. to collect/ bring together, to gather ༑ ས་གནས་ཁག་གི་འཐུས་མི་རྒྱལ་ས་རུ་བཟླུམས་འདུག They brought the local representatives to the capital. 2. va. to settle, to mediate to bring to an end ༑ ཁ་མཆུ་དེ་གྲོགས་པོ་ཚོས་བཟླུམས་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག The friends were able to mediate (and solve) the dispute. 3. abbr. of ཟླུམ་པོ་.

ཟླུམ་སྐོར་ (dumgɔɔ) circular paintings/ drawings.

ཟླུམ་འཁོར་ (dumgɔɔ) 1. round, ball- shaped. 2. sm. སྒོར་འཁྱིལ་དུ་འཁོར་བ་.

ཟླུམ་ངོས་ (dumŋöö) surface of a sphere/ globe/ ball.

ཟླུམ་འཆོས་ (dumjöö) 1. mediating, arbitrating; va.—བྱེད་. 2. making sth. round in shape.

ཟླུམ་སྨྱུང་ (dumñuŋ) a round awl.

ཟླུམ་ཐིག (dumdii) a circular line.

ཟླུམ་པོ་ (dumbo) 1. globular, spherical, round. 2. bald, shaved head.

ཟླུམ་ཞྭ་ (dumsha) a round hat/ cap.

ཟླུམ་གཟུགས་ (dumsuù) sm. ཟླུམ་པོ་.

ཟླུམ་སྲིན་མཚེ་མ་ (dumsin tsēma) diplococcus.

ཟླུམས་ (dum) imp. of ཟླུམ་.

ཟློ་: p. བཟློས་; f. བཟློ་; imp. ཟློས་ (do) va. to intone/ recite ༑ རྗེས་སུ་བཟློས་ To repeat after (someone).

ཟློག་: p. བཟློགས་; f. བཟློག; imp. ཟློག (dɔɔ̀) va. to force/ drive back, to repel, to repulse ༑ ནད་ཡམས་ཟློག་པའི་ཆེད་དུ་སྔོན་འགོག་ཁབ་བརྒྱབ་པ་རེད་ To repulse an epidemic they gave inoculations.

ཟློག་སྒྱུར་ (dɔggyur) prayers to stop disasters from happening.

ཟློག་ཐབས་ (dɔgdəb) ways of forcing/ driving back/ repelling; va.—བྱེད་.

ཟློག་ཐབས་བྲལ་ (dɔɔ̀dəb trɛɛ) impossible to repel/ repulse, unavoidable.

ཟློག་པ་ (dɔgba) clapping; va.—རྒྱག to clap/ applaud.

ཟློག་རིམ་ (dɔgrim) prayers and rites done for stopping disasters.

ཟློས་ (döö) 1. imp. of ཟློ་. 2. vi. to repeat (in speech). 3. a legal case/ lawsuit. 4. vi. to appear, to become manifest ༑ འདྲེ་མོ་དེ་སླར་ཡང་མིའི་གཟུགས་སུ་ཟློས་ནས་ཡོང་བ་རེད་ The witch appeared in a human form and came.

ཟློས་གར་ (döögar) drama, play, show; va.—འཁྲབ་ to perform a show/ play.

ཟློས་གར་ཁང་ (döögargaŋ) theater.

ཟློས་གར་མཁན་ (döögarñɛn) actor, performer, dancer.

ཟློས་གར་འཁྲབ་ཚན་ (döögar trābdzɛn) program for a play/ drama.

ཟློས་གར་འཁྲབ་ཚིག (döögar trābdzii) stage lines, dialogue.

ཟློས་གར་འཁྲབ་རོགས་ (döögar trābrɔɔ̀) supporting actor/ actress.

ཟློས་གར་གྱི་ནང་དོན་ (döögargi naŋdön) the main plot/ story of the drama or play.

ཟློས་གར་གདམ་མོལ་ (döögar dāmmöö) dialogue in a play.

ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ (döögar tsōgba) theatrical group/ troupe.

ཟློས་གར་བཞད་གད་ཅན་ (döögar shɛɛ̀gɛɛ̀jɛn) comedy play.

ཟློས་གྱར་ (döö gyar) vi. to get involved in a dispute/ lawsuit.

ཟློས་སྒྲ་ཅན་ (döödrajɛn) words containing two different syllables with the same meaning.

ཟློས་གདམ་ (döödam) sth. that is repeated again and again.

ཟློས་བུ་ (dööbu) repetitive; va.—ཤོད་ to say repeatedly/ repetitively.

ཟློས་རྩོད་ (döödzöö) a case (in court); va.—བྱེད་.

ཟློས་གཞི་ (dööshi) shung. the principal in a law case; va.—གྱར་ to be involved in a lawsuit/ legal case.

ཟློས་ཡ་ (dööya) one of the parties in a legal case/ lawsuit.

ཟློས་ཧྲལ་ (dööhrɛɛ) Tibetan letters with suffixed y or r.

གཟག (saà) sm. an alternative way to write the present and future of གཟགས་.

གཟགས་: p. གཟགས་; f. གཟགས་; imp. གཟོགས་ (saà) 1. va. to pour/ throw away (a liquid) ༑ མདོང་མོའི་ཆུ་གཟགས་པ་རེད་ They poured the water out of the churn. 2. va. to turn over a container to let the (water) drip out ༑ སྣོད་ཆས་ནང་གི་ཆུ་གཟགས་པ་རེད་ They let the water drip out from the container.

གཟང་ (saŋ) 1. point, tip, edge (of a knife). 2. a leather piece used under a saddle.

གཟང་རིང་ (saŋriŋ) a long object with a sharp tip/ edge/ point.

གཟད་ (sɛɛ̀) sm. འཛད་.

གཟན་ (sɛn) 1. shawl. 2. top part of a monk's dress. 3. hay, fodder. 3. p. and f. of གཟོན་. 4. vi. to wear out. 5. vi. to be bothersome/ harmful.

གཟན་སྒྱུར་ (sɛngyur) monks paying respect when greeting by removing their shawl from the shoulder and bowing; va.—འབེབ་.

གཟན་ཁང་ (sɛnga) barn or room for hay/ fodder.

གཟན་གོད་ (sɛngöö) sth. that wears out or gets wasted quickly.

གཟན་སྒྲོག (sɛndrɔɔ̀) sm. གཟན་སྒོམ་.

གཟན་རྒྱག (sɛngyaà) wasting, wearing out; va.—བྱེད་.

གཟན་ཆག (sɛnjaà) fodder; hay and fodder ¶ཕག་གཟན་ Pig fodder.

གཟན་ཆག་ཚོང་ཁང་ (sɛnjaà tsōŋgaŋ) fodder store.

གཟན་ཆག་ཞིང་ར་ (sɛnjaà siŋrə) fodder farm.

གཟན་ཆག་རིལ་བུ་ (sɛnjaà riibu) granulated fodder.

གཟན་ཆས་ (sɛnjɛɛ̀) sm. གཟན་ཆག.

གཟན་ཆས་ལོ་ཏོག (sɛnjɛɛ̀ lodoò) fodder crops.

གཟན་འཇའ་སྒྲིག་མ་ (sɛnja drigmə) a type of rainbow colored shawl (worn with the རྒྱ་ལུ་ costume).

གཟན་སྙིགས་ (sɛnñii) hay/ fodder leftover after animals eat.

གཟན་སྟན་ (sɛndɛn) monk's shawl and mat/ rug.

གཟན་ཐག (sɛndaà) rope attached to a monk's shawl.

གཟན་འཐུད་ (sɛndüü) shung. a money substitute for a fodder tax obligation.

གཟན་དྲོན་ (sɛndrön) sm. ཟན་དྲོན་.

གཟན་སྡོམ་ (sɛndom) sm. གཟན་ཐག.

གཟན་སྣ་ལྔ་ (sɛn nāŋa) a kind of shawl with five colors worn by officials of the traditional Tibetan government.

གཟན་པ་ (sɛmba) 1. hay, straw; va.—རྒྱག to feed hay/ straw to animals.

གཟན་པོ་ (sɛmbo) 1. bothersome, harmful, bad ¶འདི་རྣ་ཅོག་ལ་གཟན་པོ་འདུག This is bothersome to the ear. ¶འོད་ཆེན་པོ་དེ་མིག་ལ་གཟན་པོ་འདུག The bright light is bad for the eyes. 2. (སེམས་ལ་ —) hurting sb.'s feeling. 3. wearing away, wearing out, corroding. ¶ཐག་རིང་པོ་གོམ་པ་བརྒྱབ་ན་ལྷམ་ལ་གཟན་པོ་ཡོང་གི་རེད་ (If) you walk a great distance you'll wear out your shoes. 4. see མིག་ལ་གཟན་པོ་.

གཟན་མེ་ཤིང་ (sɛn mesiŋ) fodder and firewood/ dung.

གཟན་རྩྭ་ (sɛndza) hay/ grass used as fodder.

གཟན་རིལ་ (sɛnrii) shung. sm. ཟན་རིལ་.

གཟན་ཤམ་ (sɛnsham) monk's shawl and skirt (upper and lower garments).

གཟན་ཤིང་ (sɛnshiŋ) fodder/ hay and firewood/ dung.

གཟབ་ (səb) 1. va. to be earnest/ serious ¶སྤྱི་དོན་ལ་ཚང་མས་གཟབ་དགོས་ Everyone must be earnest with respect to the common cause. 2. abbr. of གཟབ་གཟབ་.

གཟབ་གོས་ (sabgöö) sm. གཟབ་སྒྲོས་.

གཟབ་གྲུང་ (səbdruŋ) careful and alert.

གཟབ་རྒྱས་ (sabgyɛɛ̀) elaborate, grand ¶སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ An elaborate reception.

གཟབ་བཅགས་ (səbjaà) shung. sm. གཟབ་ནན་.

གཟབ་ལྷུག་རྒྱུན་འཁྱོངས་ (səbjaà gyüngyoŋ) shung. being consistently careful.

གཟབ་མཚར་ (sabjɔɔ) dressed up, decorated; va.—སྒྲོས་ to dress up ¶དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོ་མི་ཚང་མ་གཟབ་མཚར་སྒྲས་འདུག All the people got dressed up on the day of the holiday.

གཟབ་འཚོས་ (sabjöö) trying perform a task with great care; va.—བྱེད་.

གཟབ་ཉན་ (sabñɛn) listening carefully; va.—བྱེད་.

གཟབ་བརྟན་ (sabdɛn) careful, thorough, deliberate; va.—བྱེད་.

གཟབ་ནན་ (sabnɛn) careful, serious; va.—བྱེད་ ¶ལས་ཀ་གཟབ་ནན་མ་བྱས་ན་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་གྱི་རེད་ If you don't do your work carefully you will make a mistake.

གཟབ་ནན་ཞིབ་ཚགས་ (sabnɛn shibdzaà) careful and detailed.

གཟབ་སྒྲོས་ (sabdröö) dressy clothing, Sunday best clothing; va.—རྒྱག; —སྒྲས་; —གཏོང་ to dress up, to wear one's Sunday best.

གཟབ་སྒྲོས་ཆེན་པོ་ (sabdröö cēmbo) sm. གཟབ་སྒྲོས་.

གཟབ་སྒྲོས་བཞེས་ (sabdröö sheè) h. of གཟབ་སྒྲོས་རྒྱག.

གཟབ་སྒྲིང་རུ་ཁག (sabdreŋ rugaà) sm. གཟབ་གཟེངས་རུ་ཁག.

གཟབ་བཞེས་ (sabsheè) 1. h. of གཟབ་ནན་. 2. dressed up in fine clothes.

གཟབ་གཟབ་ (səbsəb) careful, serious, attentive, cautious, watchful; va.—བྱེད་ ¶རྒྱུན་དུ་མོ་ཊ་གཏོང་དུས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (He) is usually careful when driving. ¶གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་ཉན་པ་རེད་ (He) listened carefully. 2. doing one's best, treating well, acting hospitable ¶ཁོང་གིས་ང་ཚོར་གཟབ་གཟབ་གནང་བྱུང་ (He) treated us very well.

གཟབ་གཟབ་ནན་ཏན་ (səbsəb nɛndɛn) careful, cautious, attentive, serious.

གཟབ་གཟབ་ནན་ནན་ (səbsəb nɛnnɛn) sm. གཟབ་གཟབ་ནན་ཏན་.

གཟབ་གཟབ་སིལ་སིལ་ (səbsəb siisii) sm. གཟབ་གཟབ་, 1.

གཟབ་གཟབ་གཟེངས་གཟེངས་ (səbsəb seŋseŋ) happily/ gladly and respectfully.

གཟབ་གཟེངས་ (səbseŋ) abbr. of གཟབ་གཟབ་གཟེངས་གཟེངས་.

གཟབ་གཟེངས་རུ་ཁག (səbseŋ rugaà) guard of honor.

གཟབ་གཟོར་ (səbsɔr) sm. གཟབ་གཟབ་.

གཟབ་ཡིག (səbyii) sm. དབུ་ཅན་.

གཟབ་བརླིང་ (səbliŋ) careful and stable.

གཟབ་བརླིང་བརྟན་འགྲོ་ (səbliŋ dēndro) va. to go carefully.

གཟབ་བརླིང་བརྟན་གསུམ་ (səbliŋ dēnsum) careful and stable.

གཟབ་བརླིང་ཚུགས་ཆེ་ (səbliŋ tsūgje) sm. གཟབ་བརླིང་བརྟན་གསུམ་.

གཟབ་གཤར་ (səbshar) དབུ་ཅན་ and དབུ་མེད་.

གཟབ་གསོལ་ (səbsüü) ritual ceremony at which offerings are made to protective deities.

གཟབ་ལྷིང་ (səblhiŋ) careful and calm.

གཟབས་ (səb) p. of གཟོབ་.

གཟའ་ (sa) 1. planet ¶གཟའ་མིག་དམར་ The planet mars (also Tuesday). 2. day of the week ¶གཟའ་ཟླ་བ་ Monday.

གཟའ་སྐར་ (sagar) planets and stars ¶གཟའ་སྐར་བཟང་པ་ Astrologically auspicious (planets and stars).

གཟའ་སྐར་མཁན་ (sagarñɛn) astrologer.

གཟའ་སྐར་དགེ་བ་ (sagar gewa) an auspicious constellation of the planets and stars, an auspicious day.

གཟའ་སྐར་ཚེས་རྩིས་ (sagar tseèdzii) Tibetan astrological calculation.

གཟའ་སྐར་བཟང་པོ་ (sagar sanbo) an auspicious day.

གཟའ་འཁོར་ (sagɔɔ) week ¶གཟའ་འཁོར་སྔོན་མ་ Last week.

གཟའ་འཁོར་གཉིས་རེའི་དུས་དེབ་ (sagɔɔ ñiiree tüüdeb) a fortnightly publication/ magazine/ journal.

གཟའ་འཁོར་སྔོན་མ་ (sagɔɔ ŋōnma) previous week.

གཟའ་འཁོར་དུས་དེབ་ (sagɔɔ tüüdeb) a weekly magazine/ periodical/ paper.

གཟའ་འཁོར་གཞུག་མ་ (sagɔɔ shugmə) next week.

གཟའ་འཁོར་རེའི་དུས་དེབ་ (sagɔɔree tüüdeb) weekly magazine/ journal.

གཟའ་འཁོར་རེའི་ཚགས་པར་ (sagɔɔree tsāgba) weekly newspaper.

གཟའ་གྲིབ་ (sədrib) a stroke; vi.—ཕོག to have a stroke.

གཟའ་རྒྱག (sa gyaà) sm. གཟའ་ཕོག.

གཟའ་ངན་པ་ (sa ŋɛmba) inauspicious day.

གཟའ་ལྔ་ (saŋa) the five days of the week excluding Sunday and Monday.

གཟའ་མཇུག (sanjuù) weekend (days).

གཟའ་མཇུག་མཚན་ཚོགས་ (sanjuù tsɛndzɔɔ̀) weekend party.

གཟའ་མཇུག་རིང་ (sa jugriŋ) Haley's comet.

གཟའ་ཉི་མ་ (sa ñimə) Sunday.

གཟའ་བདག (sadaà) the sun.

གཟའ་ནད་ (sanɛɛ̀) epilepsy.

གཟའ་བདུན་ (sādün) the seven days of the week.

གཟའ་པ་སངས་ (sa bāsaŋ) 1. Friday. 2. the planet Venus.

གཟའ་སྤེན་པ་ (sa bēmba) 1. Saturday. 2. the planet Saturn.

གཟའ་ཕུར་བུ་ (sa pūrbu) 1. Thursday. 2. the planet Jupiter.

གཟའ་ཕོག (sa pōō) vi. to have/ get a stroke.

གཟའ་མིག་དམར་ (sa miŋmar) 1. Tuesday. 2. the planet Mars.

གཟའ་ཚེས་ (sadzeè) the day of the week and the date.

གཟའ་འཛིན་ (sandzin) an eclipse ། ཉི་མ་གཟའ་འཛིན་ Solar eclipse.

གཟའ་ཟིན་ (sasin) sm. གཟའ་འཛིན་.

གཟའ་ཟླ་བ་ (sa dāwa) Monday.

གཟའ་ཡན་སྐར་ཡན་ (sayɛn gāryɛn) inauspicious days (and stars) in astrology.

གཟའ་ཡི་རྟེན་ (səyi dēn) the north star.

གཟའ་རོ་ (saro) paralysis, apoplexy.

གཟའ་ལྷག་པ་ (sa lhāgba) 1. Wednesday. 2. the planet Mercury.

གཟའ་ཨོག་རལ་ (sa ɔ̄grɛɛ) name of the mythical dog who eats the moon (i.e., the eclipse of the moon).

གཟར་ (saa) 1. fringe, tassel. 2. va. to hang down. 3. abbr. of གཟར་པོ་.

གཟར་མགོ་ (sango) the bowl of a pipe (for smoking).

གཟར་ཆེན་ (saājen) a satin/ brocade piece used under a saddle.

གཟར་སྟན་ (saadɛn) a cushion/ rug used under a saddle.

གཟར་ཐག (saadaà) rope for hanging sth., a clothesline.

གཟར་དུར་ (saadur) a steep slope.

གཟར་པོ་ (sarbo) steep (slope or pitch) ། རི་གཟར་པོ་ A steep hill.

གཟར་ཕོད་ (sarböö) tassles.

གཟར་བུ་ (sarbu) wooden ladle.

གཟར་འབབ་ (sambəb) slope, gradient.

གཟར་འབུ་ (sambu) ladybug.

གཟར་མོ་ (sarmo) sm. གཟར་པོ་.

གཟར་ཚད་ (sardzɛɛ̀) degree of incline/ slope, degree of steepness.

གཟར་ཡུ་ (saryu) the stem of a smoking pipe.

གཟར་རུ་ (sərru) wooden ladle.

གཟས་ (sɛɛ̀) sm. འཕུར་.

གཟས་འཛིན་ (sɛndzin) sm. གཟའ་འཛིན་.

གཟས་ས་ (sɛ̀ɛsa) grazing areas for nomad animals.

གཟི་ (si) 1. a type of stone highly valued in Tibet as jewelry. 2. brightness, splendor.

གཟི་རྒྱག (si gyaà) va. to rub a གཟི་ stone on thankas painted in gold to bring out the sheen.

གཟི་རྔམ་ (siŋam) dignity, majestic, grand, awe imposing, commanding; va.—འདོན་ to show one's majesty, to act imposing ། གཟི་རྔམ་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ An imposing power.

གཟི་རྔམ་ཆེ་བ་ (siŋam cēwa) majestic looking, grand.

གཟི་བརྗིད་ (sijii) 1. magnificent, majestic, dignified, grand. 2. honor, esteem, glory.

གཟི་བརྗིད་ཀྱི་མིང་བྱང་ (sijiigi miŋjaŋ) a board containing names of honored people.

གཟི་བརྗིད་ཅན་ (sijiijɛn) magnificent, majestic, dignified, grand, glorious. 2. honorable, esteemed, glorious.

གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་སྙན་གྲགས་ (sijiijɛngi ñɛndraà) a majestic/ grand reputation.

གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་ (sijii cēmbo) very majestic/ honorable/ glorious.

གཟི་བརྗིད་སྙན་གྲགས་ (sijii ñɛndraà) sm. གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་སྙན་གྲགས་.

གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ (sijiidaŋ dɛmba) sm. གཟི་བརྗིད་ཅན་.

གཟི་བརྗིད་དཔལ་འབར་ (sijii bēmbar) glorious, splendid.

གཟི་བརྗིད་བརྩོན་ལེན་ (sijii dzōnlen) a fight/ struggle/ competition for honor or glory.

གཟི་བརྗིད་འོད་སྡོང་འབར་བ་ (sijii wōōdoŋ barwa) remarkably magnificent/ glorious.

གཟི་ཉམས་ལྡན་པ་ (siñam dɛmba) grand, magnificent, glorious.

གཟི་མཐུ་ (situ) sm. གཟི་བརྗིད་ཅན་.

གཟི་མདངས་ (sidaŋ) radiance, a healthy/ good complexion.

གཟི་ནར་ནར་ (si narnar) an oval shaped (elongated) གཟི་.

གཟི་ལྡན་ (sindɛn) sm. གཟི་བརྗིད་ཅན་.

གཟི་པང་ (sibaŋ) a polishing/ rubbing board.

གཟི་དཔལ་ (sibɛɛ) sm. གཟི་བརྗིད་.

གཟི་སྤོབས་ (sibob) glory and pride.

གཟི་ཕྲུག (sidruù) a very small piece of གཟི་.

གཟི་བྱིན་ (sijin) sm. གཟི་བརྗིད་.

གཟི་མ་ (simə) eyelash.

གཟི་མིག (simii) the eyes (circles) on གཟི་.

གཟི་འོད་ (siwöö) brilliance, luster; vi.—འཕྲོ་ to shine majestically.

གཟི་རིལ་ (sirii) a type of གཟི་ that is round.

གཟི་ལོག (siloò) cross-eyed; va.—ལྟ་ to look cross-eyed.

གཟི་ལོར་ (siloo) sm. གཟི་ལོག.

གཟིག (sii) leopard.

གཟིག་ཁྱི་ (siigyi) dogs that are extremely fierce.

གཟིག་ཁྲ་ (siidra) a design or pattern that is spotted like that of a leopard skin.

གཟིག་སྒམ་ (siigam) snare /trap for catching leopards.

གཟིག་རྒྱུག (siigyuù) a staff/ pole that is covered by leopard skin which is hung beside the doors of the Potala and Norbulinka palaces.

གཟིག་སྙིང་སྟག་མཁྲིས་བཟས་པ་ (sigñiŋ dāgdrii sɛ̀ɛba) a saying used to convey extreme boldness [Lit. ate the heart of the leopard and the gall bladder of the tiger].

གཟིག་ཐིག་མ་ (sii tīgmə) materials that are designed to look like a leopard skin.

གཟིག་གདན་ (siidɛn) leopard skin rug.

གཟིག་ལྤགས་ (siibaà) leopard skin.

གཟིག་ཕྲུག (sigdruù) leopard cub.

གཟིག་དམར་ (siimar) red leopard.

གཟིག་ཚང་ (sigdzaŋ) leopard's den.

གཟིག་ཚང་སྒོ་འགྲམ་གྱི་གླ་བའི་འཕག་འཚག (sigdzaŋ godramgi lāwɛ pāgdzaà) tempting fate [Lit. the musk deer jumping around at the door of the leopard's den].

གཟིག་རིས་ (sigrii) leopard's spots.

གཟིག་ཤུབས་ (sigshub) an arrow case that is covered with leopard skin.

གཟིག་སློག (sigloò) dress lined with leopard skin fur.

གཟིགས་ (sii) 1. vi. to see (h.) ། ཁོང་གིས་ང་གཟིགས་སོང་ He saw me. 2. va. to look at ། ཁོང་གིས་ང་ལ་གཟིགས་ཀྱི་འདུག He is looking at me. 3. va. to buy (h.) ། ཁོང་གིས་དེབ་འདི་གཟིགས་སོང་ He bought this book.

གཟིགས་སྐོར་ (siigɔɔ) h. of ལྟ་སྐོར་.

གཟིགས་བསྐོར་ (siigɔɔ) sm. གཟིགས་སྐོར་.

གཟིགས་སྐྱོང་ (siigyoŋ) 1. looking after, caring for (h.); va.—གནང་ ། དཔོན་པོ་དེས་གཡོག་པོ་ཚོར་གཟིགས་སྐྱོང་ཡག་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The lord looks after his servants well. 2. looking after in a negative sense, i.e., favoritism, partiality.

གཟིགས་སྐྱོང་གི་སྲིད་ཇུས་ (siigyoŋgi siijüü) the policy of looking after/ caring for sb. well.

གཟིགས་སྐྱོང་དངུལ་ (siigyoŋ ŋüü) relief funds.

གཟིགས་སྐྱོང་དངུལ་བུན་ (siigyoŋ ŋüübün) a loan on favorable terms.

གཟིགས་བསྐྱངས་ (siigyaŋ) sm. གཟིགས་སྐྱོང་.

གཟིགས་བསྐྱངས་ཆེན་པོ་ (siigyaŋ cēmbo) h. of ལྟ་སྐྱོང་ཆེན་པོ་.

གཟིགས་བསྐྱངས་ཆེ་ཤོས་བྱ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ (siigyaŋ cēshöö cəyüü gyɛɛgəb) most favorable nation status.

གཟིགས་མཁྱེན་སྤྲིངས་ཡིག (siigyen driŋyii) a government-to-government communique.

གཟིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (siigya cēmbo) 1. well read, learned (person). 2. sb. who is experienced/ has

been around.

གཟིགས་རྒྱང་ (s<u>i</u>igyaŋ) h. of མིག་རྒྱང་.

གཟིགས་ངོ་ (s<u>i</u>iŋo) view/ opinion (based on seeing sth.) ¶ ཁོ་ཚོའི་གཟིགས་ངོར་མི་དེ་སྡུག་ཅག་ཅིག་ཏུ་མངོན་པ་རེད་ That man looked bad in their opinion.

གཟིགས་མཆན་ (s<u>i</u>ijɛn) notes written on a text.

གཟིགས་རྟགས་ (s<u>i</u>idaà) a sign or mark on document submitted for approval showing that one has read it; va.—སྤྲོད་; —རྒྱག.

གཟིགས་ཏོག (s<u>i</u>idoò) h. of ལྟ་ཏོག.

གཟིགས་རྟེན་ (s<u>i</u>iden) sth. that is sent along with a letter (e.g., a dried flower, scarf).

གཟིགས་སྟངས་ (s<u>i</u>idaŋ) h. of ལྟ་སྟངས་.

གཟིགས་སྟེགས་ (s<u>i</u>ideg) bleachers, grandstand, review stand (h.).

གཟིགས་ཐོག་གནང་ (s<u>i</u>idɔɔ̀ nāŋ) sm.* གཟིགས་ཏོག་གནང་.

གཟིགས་མཐོང་ (s<u>i</u>idoŋ) 1. sm. གཟིགས་ལམ་. 2. esteem.

གཟིགས་དང་ (s<u>i</u>idaà) Look!

གཟིགས་སྡུར་ (sigdur) h. of ལྟ་སྡུར་.

གཟིགས་སྣང་ (s<u>i</u>inaŋ) h. of མཐོང་སྣང་.

གཟིགས་སྣང་གཟིགས་ཕྱོགས་ (s<u>i</u>inaŋ s<u>i</u>ijɔɔ̀) h. of ལྟ་སྣང་མཐོང་ཕྱོགས་.

གཟིགས་པ་པོ་ (s<u>i</u>ibəbo) readers (of a book, journal, etc.).

གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ (s<u>i</u>ibə cēmbo) regarded highly by superiors.

གཟིགས་པ་གཡོ་རྟེན་ (s<u>i</u>ibə yōden) sm. གཟིགས་རྟེན་.

གཟིགས་དཔྱད་ (s<u>i</u>ijɛɛ̀) h. of བརྟག་དཔྱད་.

གཟིགས་ཕུད་ (s<u>i</u>ibüü) a preview performance giving samples of the full show; va.—འབུལ་ to give a preview performance; va.—བཞེས་ to attend the preview performance.

གཟིགས་ཕུལ་ཞུ་དག (s<u>i</u>ibüü sh<u>u</u>daà) inspection or test done before superiors (e.g., troops on parade).

གཟིགས་ཕྱོགས་ (s<u>i</u>ijɔɔ̀) h. of མཐོང་ཕྱོགས་.

གཟིགས་བབ་ (s<u>i</u>ibəb) the way someone looks at events or things.

གཟིགས་བྱང་ (s<u>i</u>ijaŋ) 1. address. 2. title of a book.

གཟིགས་འབུལ་ (s<u>i</u>mbüü) 1. showing/ presenting/ demonstrating/ displaying sth. for inspection and the approval of superior(s); va.—ཞུ་. 2. a stamp used to indicate that a book has been paid for in Tibet.

གཟིགས་མོ་ (s<u>i</u>imo) h. of ལྟད་མོ་.

གཟིགས་མོ་ཆེན་པོ་ (s<u>i</u>imo cēmbo) 1. a good/ interesting show (h.). 2. the Tibetan opera and religious dance festival in Tashilhunpo.

གཟིགས་མོ་བ་ (s<u>i</u>imowa) spectator, audience (h.).

གཟིགས་མོ་འབུལ་ (s<u>i</u>imo b<u>üü</u>) h. of ལྟད་མོ་སྟོན་.

གཟིགས་མོ་གཟིགས་ (s<u>i</u>imo s<u>i</u>i) h. of ལྟད་མོ་ལྟ་.

གཟིགས་མོའི་ལེའུ་ (s<u>i</u>imü l<u>e</u>wu) a skit or scene in a show.

གཟིགས་རྩལ་ (s<u>i</u>idzüü) h. of ལྟ་རྩལ་.

གཟིགས་ཚད་ (sigdzöò) h. of ཆུ་ཚད་.

གཟིགས་ཚོལ་ (sigdzöö) h. of ལྟ་ཚོལ་.

གཟིགས་འཚལ་ (s<u>i</u>idzɛɛ) Please look ¶ ངའི་ཞུ་ཡིག་འདི་ལ་གཟིགས་འཚལ་ Please look at my request.

གཟིགས་མཛད་ (s<u>i</u>idzɛɛ̀) sm. གཟིགས་, 2.

གཟིགས་ཞིབ་ (s<u>i</u>ishib) h. of ལྟ་ཞིབ་.

གཟིགས་བཟོས་ (sigsüü) award, prize.

གཟིགས་བཟོས་སྐལ་ཡུག (sigsüü gūüjaà) sm. གཟིགས་བཟོས་.

གཟིགས་བཟོས་ཉེས་འགེལ་ (sigsüü ñengee) awards/ prizes and punishments.

གཟིགས་བཟོས་རྟགས་མ་ (sigsüü dāŋma) award, medal.

གཟིགས་བཟོས་ཡིག་རིགས་ (sigsüü y<u>i</u>grii) letter of commendation/ award.

གཟིགས་བཟོས་གསོལ་རས་ (sigsüü sōōrɛɛ̀) gift/ prize accompanying an awards.

གཟིགས་ཡུལ་ (sigyüü) h. of ལྟ་ཡུལ་.

གཟིགས་རོགས་ (s<u>i</u>iroò) h. of ལྟ་རོགས་.

གཟིགས་ལམ་ (s<u>i</u>ilam) shung. the field of vision of the Dalai Lama or a high official when watching sth. ¶ གོང་ས་མཆོག་གི་གཟིགས་ལམ་དུ་རྟ་པ་ཚོས་རྟ་ཐོག་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The riders shot guns while the Dalai Lama watched.

གཟིགས་ལུགས་ (s<u>i</u>iluù) h. of ལྟ་ལུགས་.

གཟིགས་སུ་འབུལ་ (sigsu b<u>üü</u>) sm. གཟིགས་འབུལ་ཞུ་.

གཟིང་: p. གཟིངས་; f. གཟིང་ (s<u>i</u>ŋ) vi. to be/ get tangled (for hair/ beard), to be/ get unkempt.

གཟིངས་ (s<u>i</u>ŋ) p. of གཟིང་. 2. boat, ship.

གཟིང་གཟིང་ (s<u>i</u>ŋsiŋ) boisterous, disorderly, riotous; va.—བྱེད་.

གཟིངས་ཁ་ (s<u>i</u>ŋgə) port, dock.

གཟིམ་ (s<u>i</u>m) f. of གཟིམས་.

གཟིམ་དཀར་ (s<u>i</u>mgar) h. of སྣེའུ་ཁང་.

གཟིམ་དཀྱིལ་ (s<u>i</u>mgyii) abbr. of གཟིམ་ཆུང་དཀྱིལ་.

གཟིམ་སྐྱོང་ (s<u>i</u>mgyoŋ) h. of སྐྱོང་གདན་.

གཟིམ་ཁང་ (s<u>i</u>mgaŋ) 1. home (h.). 2. bedroom (h.).

གཟིམ་ཁང་སྟེང་ (s<u>i</u>mgaŋ dēŋ) the name of an extinct Labrang in Loseling College in Drepung Monastery (in the Dalai Lama's incarnation line).

གཟིམ་ཁང་འོག (s<u>i</u>mgaŋ w<u>ɔɔ̀</u>) the name of the Dalai Lama's Labrang in Loseling College in Drepung Monastery.

གཟིམ་ཁྲི་ (s<u>i</u>mgyi) h. of ཁྲི་.

གཟིམ་ཁྲི་ (s<u>i</u>mdri) h. of ཉལ་ཁྲི་.

གཟིམ་གུར་ (s<u>i</u>mgur) h. of གུར་.

གཟིམ་འགག (s<u>i</u>ŋgaà) shung. 1. guard, bodyguard. 2. the lay officials who serve as guards to high officials (actually they serve more like attendants).

གཟིམ་འགག་ཁྲི་པ་ (s<u>i</u>ŋgaà trībə) shung. the senior གཟིམ་འགག.

གཟིམ་སྒམ་ (s<u>i</u>mgam) shung. boxes in which the Dalai Lama's things for daily use are put.

གཟིམ་སྒོ་ (s<u>i</u>mgo) h. of སྒོ་.

གཟིམ་སྒྲོམ་ (s<u>i</u>mdrom) h. of ཉལ་སྒྲོམ་.

གཟིམ་ཅང་ (s<u>i</u>mjaŋ) h. of ཉལ་ཅང་.

གཟིམ་ཅས་ (s<u>i</u>mjɛɛ̀) h. of ཉལ་ཅས་.

གཟིམ་ཆུང་ (s<u>i</u>mjuŋ) 1. living room (h.). 2. living quarters (h.).

གཟིམ་ཆུང་དཀྱིལ་ (s<u>i</u>mjuŋ gyīī) h. of དབུས་ཁང་.

གཟིམ་ཆུང་འཁྲུགས་ (s<u>i</u>mjuŋ trūù) vi. to fight/ quarrel (between spouses/ family members).

གཟིམ་ཆུང་འགག (s<u>i</u>mjuŋ g<u>a</u>à) shung. the secretariat office of the regent.

གཟིམ་ཆུང་ང་ (s<u>i</u>mjuŋŋə) sm. གཟིམ་ཆུང་བ་.

གཟིམ་ཆུང་ངའི་གོ་རྩེད་ (s<u>i</u>mjuŋŋɛ k<u>o</u>dzeè) shung. military/ martial arts demonstration at Monlam (in costumes of ancient soldiers).

གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་ (s<u>i</u>mjuŋ j<u>ɛɛ</u>ga) private audience (h.).

གཟིམ་ཆུང་མདོ་སྦུག (s<u>i</u>mjuŋ d<u>o</u>buù) inner and outer connecting rooms.

གཟིམ་ཆུང་བ་ (s<u>i</u>mjuŋwə) bodyguard.

གཟིམ་འཇོ་ (s<u>i</u>mjo) cloth/ leather case or bag in which bedding is packed when traveling (h.).

གཟིམ་འཇམ་གནང་དགོས་ (s<u>i</u>mjam nāŋgɔɔ̀) good night, sleep tight.

གཟིམ་འཇམ་བདེ་འགྲོད་ (s<u>i</u>mjam d<u>e</u>ndröò) sm. གཟིམས་འཇམ་གནང་དགོས་.

གཟིམ་ཏོག (s<u>i</u>mdoò) h. of ཅབ་ཏོག.

གཟིམ་སྟན་ (s<u>i</u>mdɛn) h. of ཉལ་སྟན་.

གཟིམ་སྟེང་ (s<u>i</u>mdeŋ) abbr. of གཟིམ་ཁང་སྟེང་.

གཟིམ་ཐུལ་ (s<u>i</u>mdüü) h. of ཐུལ་པ་.

གཟིམ་དུང་གདོང་ (s<u>i</u>mduŋ dōŋ) h. of ཉལ་དུང་གདོང་.

གཟིམ་དོས་ (s<u>i</u>mdöò) shung. loads in which the Dalai Lama's things for daily use are packed.

གཟིམ་དྲེལ་ (s<u>i</u>mdree) shung. Dalai Lama's mules.

གཟིམ་དྲེལ་ཞལ་ངོ་ (s<u>i</u>mdree sh<u>ɛɛ</u>ŋo) shung. the person in charge of the Dalai Lama's mules.

གཟིམ་གདན་ (s<u>i</u>mdɛn) h. of ཉལ་གདན་.

གཟིམ་བདུ་གདོང་ (s<u>i</u>mda dōŋ) h. of ཉལ་བདུ་གདོང་.

གཟིམ་གནང་ (s<u>i</u>mnaŋ) h. of ཉལ་.

གཟིམ་མནལ་ (s<u>i</u>mnɛɛ) h. of གཉིད་.

གཟིམ་དཔོན་ (s<u>i</u>mbön) h. of གཡོག་པོ་.

གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་ (simbön kēmbo) shung. one of the chief personal attendants of the Dalai Lama.
གཟིམ་སྤོས་ (simböö) h. of སྤོས་.
གཟིམ་སྤྱིལ་ (simjii) sm. སྤྱིལ་བུ་.
གཟིམ་སྤྱོད་ (simjöö) h. of གསང་སྤྱོད་.
གཟིམ་སྦྲོ་པོ་ (sim drōbo) h. of གཉིད་སྐྱིད་པོ་.
གཟིམ་འབོག (simbɔɔ̀) shung. h. of འབོག.
གཟིམ་སྦུག (simbuù) h. of ཉལ་ཁང་.
གཟིམ་མལ་ (simmɛɛ) h. of ཉལ་ས་.
གཟིམ་མལ་བ་ (simmɛɛwa) shung. servants who serve in the bedroom.
གཟིམ་མལ་བརྫིགས་ཁབ་ (simmɛɛ dzīggəb) arc. person in charge of the bedding of the early kings of Tibet.
གཟིམ་དམག (simmaà) sm. གཟིམ་ཆུང་བ་.
གཟིམ་བཞུ་ (simsu) h. of བཞུ་མར་
གཟིམ་གཟན་ (simsɛn) h. of ཉལ་ཟན་.
གཟིམ་གཡོག (simyɔɔ̀) house servant.
གཟིམ་ཡོལ་ (simyüü) h. of སྒོ་ཡོལ་.
གཟིམ་ཤག (simshaà) 1. h. of ཁང་པ་. 2. an aristocratic family ¶ གཟིམ་ཤག་རྡོ་རིང་ The aristocratic family Doring.
གཟིམ་ས་ (simsə) h. of ཉལ་ས་.
གཟིམ་སར་ལུས་ (siimsaa lüü) h. of ཉལ་སར་ལུས་.
གཟིམས་: p. **གཟིམས་**; f. **གཟིམ་** (sim) va. to sleep, to go to bed (h.).
གཟིམས་ (sim) 1. p. of གཟིམ་. 2. h. of ཉལ་.
གཟིམས་སྐྱོང་ (simgyoŋ) sm. གཟིམ་སྐྱོང་.
གཟིམས་ཁེབས་ (simgeb) h. of ཉལ་ཆས་ཁེབས་.
གཟིམས་སྒོ་མཚན་འབྱར་མ་ (simgo tsēnjarma) h. of སྒོ་མིང་འབྱར་མ་.
གཟིམས་ཕྲུག (simdruù) h. of བཙུགས་ཕྲུག.
གཟིམས་འབོག (simbɔɔ̀) 1. h. of འབོག. 2. the bedding of the Dalai Lama.
གཟིམས་མལ་ (simmɛɛ) h. of ཉལ་ས་.
གཟིམས་ཐུལ་ (simdüü) h. of ཐུ་གས་.
གཟིམས་ལམ་ (simlam) h. of རྨི་ལམ་.
གཟིམས་ཤག (simshaà) sm. གཟིམ་ཤག.
གཟིམས་ས་ (simsə) sm. གཟིམ་ས་.
གཟིམས་མལ་བ་ (simmɛɛwa) bedroom servants of ancient Tibetan kings.
གཟིར་ (sir) 1. vi. to be tormented, to suffer, to be afflicted ¶ ཚ་བས་གཟིར་ནས་ Suffering from heat. 2. va. to take aim ¶ འབེན་ལ་གཟིར་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) took aim at the target and shot.
གཟིར་བལྟས་ (sirdɛɛ̀) va. to stare (in anger).
གཟིར་པོ་ (sirbu) accurate (in shooting) ¶ཁོ་མེ་མདའ་གཟིར་པོ་འདུག He is an accurate shot.
གཟིལ་ (sii) vi. to break into pieces.
གཟུ་ (su) abbr. of གཟུ་བོ་.
གཟུ་སྒོ་ (sugo) mediator's home.
གཟུ་གཅོད་ (su jöö) va. to settle sth. fairly/ unbiased, to mediate/ arbitrate.
གཟུ་དོན་ (sudön) shung. outcome of a mediation, option for mediation ¶ རྩོད་ཡ་གཉིས་པོས་གཟུ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་འདོད་འདེམས་བྱ་དགོས་ The two parties choose from the three options that the mediator offered.
གཟུ་གནས་དྲང་འབྲིལ་ (sunɛɛ̀ traŋdree) unbiased/ not taking sides; va.—བྱེད་.
གཟུ་པ་ (subə) 1. mediator, arbitrator ¶ ང་ཚོའི་རྩོད་གཞི་ར་གཟུ་པས་བར་འདུམ་བཏང་ The mediator has mediated our case. 2. an honest person. 3. a witness.
གཟུ་དཔང་ (subaŋ) witness.
གཟུ་འཕེན་ (su pēn) va. to mediate.
གཟུ་བོ་ (suwo) sm. གཟུ་པ་.
གཟུ་ལོ་ (sulo) honest, trustworthy, straightforward.
གཟུ་བློན་ (sulön) an honest minister.
གཟུ་བློས་ཞིབ་བརྟག་ (sulöö shibdaà) shung. investigating thoroughly with an unbiased mind.
གཟུ་མས་བཀོད་ (sumɛɛ̀ gö̀ö) va. to make inappropriate decisions at a lower level rather than pass the issue on to a higher level ¶ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་པའི་རྩོད་གཞི་དེ་འབྲིང་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་གཟུ་མས་བཀོད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག That case which should have been decided by the supreme court, was decided inappropriately by the middle court.
གཟུ་ལུམ་ (sulum) 1. concocted, false ¶ འདི་ངས་གཟུ་ལུམ་དུ་བཤད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཚན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ It is not sth. that I concocted, there is scientific proof. 2. rash, impetuous. 3. pretentious.
གཟུ་ལུམ་ཅན་ (sulumjɛn) 1. a person who concocts things. 2. pretentious. 3. rash, impetuous.
གཟུ་བཤད་ (sushɛɛ̀) mediation, conciliation, arbitration.
གཟུག (suù) quarter of a carcass of meat.
གཟུགས་ (suù) form, figure, body. 2. f. of འཛུགས་.
གཟུགས་ཀྱི་གླུད་ (suùgi lüü) an effigy made of a sick person and left on the roadside in the belief that the sickness will be carried by the effigy.
གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ (suùgi cūŋda) atoms.
གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མ་ (suùgi ñimə) name of a famous Tibetan opera.
གཟུགས་དཀྱུས་ (suggyüü) length of the body (of horses, etc.).
གཟུགས་བཀོད་ (suùgö̀ö) abbr. of གཟུགས་སུ་བཀོད་.
གཟུགས་སྐམ་སྡོབས་ཉམས་ (suùgam dōbñam) physically thin and weak.
གཟུགས་སྐུ (suùgu) h. of གཟུགས་པོ་.
གཟུགས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་པ་ (suggu cṑöyiŋsu tīmbə) shung. vi. to die (usu. used for lamas).
གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་ (suggü gṑöba cṑöyiŋsu düü) shung. vi. to die (usu. used for lamas).
གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ (suggü gṑöba düü) shung. sm. དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་.
གཟུགས་ཁམས་ (suùgam) 1. the realm. of form. 2. the body ¶ གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ Physical hygiene.
གཟུགས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་རིག་པ་ (suùgam cəgdzüügi rigbə) physiology.
གཟུགས་ཁམས་གཤགས་ལས་ (suùgam shāglɛɛ̀) anatomy.
གཟུགས་ངན་ (sugŋɛn) ugly.
གཟུགས་ཅན་ (sugjɛn) having physical body, having solid form.
གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ (sugjɛngi ŋö̀öbo) all things that are tangible (have physical bodies).
གཟུགས་བཅོས་ (sug jöö) va. 1. to make icons/ statues. 2. false image.
གཟུགས་ཆེན་པོ་ (sug cēmbo) tall.
གཟུགས་མཆོག (sugjɔɔ̀) 1. good looking, handsome. 2. name of a Buddha.
གཟུགས་རྗེས་གྲིབ་འབྲང་ (sugjeè tribdraŋ) inseparable [Lit. shadow follows the body].
གཟུགས་ལྗིད་ (sugjii) body weight ¶ གཟུགས་ལྗིད་ཡང་བའི་རིམ་པ་ Lightweight (in sports events like boxing).
གཟུགས་ལྗིད་ཡང་ཤོས་ཀྱི་རིམ་པ་ (sugjii yaŋshöögi rimbə) flyweight (in sports events like boxing).
གཟུགས་མཉམ་ (sugñam) 1. similar looking, alike in body. 2. of the same body size/ height.
གཟུགས་བརྙན་ (sugñɛn) 1. an image; vi.—འཆར་ to appear (images); va.—སྟོན་ to show/ make/ manifest an image. 2. dummy, effigy; va.—བཟོ་ to make an effigy/ dummy. 3. movie, film ¶ སྒྱུ་རྩལ་གཟུགས་བརྙན་ Art film.
གཟུགས་བརྙན་བཀྲ་བ་ (sugñɛn drāwa) an attractive image.
གཟུགས་བརྙན་འཆར་འཕྲུལ་ (sugñɛn cāndrüü) movie projector.
གཟུགས་སྟོབས་ (sugdob) physical strength, body size.
གཟུགས་སྟོབས་ཆེན་པོ་ (sugdob cēmbo) tall and well built/ sturdy/ robust.
གཟུགས་ཐང་ (sugdaŋ) healthy.
གཟུགས་ཐང་ཤུགས་ཆེ་ (sugdaŋ shūgje) healthy and

strong.

གཟུགས་ཐུང་ (sugduŋ) short.

གཟུགས་མཐོང་གློག་བརྙན་ (sugdoŋ lɔ̄ɔ̄ñɛn) sm. གཟུགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་.

གཟུགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་ (sugdoŋ lɔ̄ndrin) sm. གཟུགས་མཐོང་རླུང་འཕྲིན་.

གཟུགས་མཐོང་གློག་འོད་ཡོ་བྱད་ (sugdoŋ lɔ̄ɔ̄wöö yobjɛɛ̀) fluoroscope.

གཟུགས་མཐོང་རླུང་འཕྲིན་ (sugdoŋ lüŋdrin) television.

གཟུགས་དྭངས་པོ་ (sug daŋbo) well, healthy.

གཟུགས་འདས་རིག་པ་ (sundɛɛ̀ rigbə) metaphysics.

གཟུགས་སྡུག་པ་ (sug dugbo) beautiful attractive.

གཟུགས་ནུས་ཚད་བརྒལ་ (sugnüü tsɛ̄ɛ̀gɛɛ) hyperfunction.

གཟུགས་སྣང་ (sugnaŋ) form, shape, image.

གཟུགས་སྣང་དུ་འགྱུར་ (sugnaŋdu gyur) vi. to change form/ shape ¶ བུ་དེ་བུ་མོ་ཞིག་གི་གཟུགས་སྣང་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་ (I) saw that boy change into a girl's body.

གཟུགས་པོ་ (sugbu) body ¶ གཟུགས་པོ་སྐྱོ་པོ་ Weak body (poor health).

གཟུགས་པོ་འཁོར་ (sugbu kɔ̄ɔ̄) vi. to become pregnant.

གཟུགས་པོ་གཅོང་པོ་ (sugbu jōŋbo) weak in body, poor in health.

གཟུགས་པོ་ཆེན་པོ་ (sugbu cēmbo) tall.

གཟུགས་པོ་གཏི་པོ་ (sugbu dēbo) short.

གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་ (sugbu tāŋbo) healthy, well.

གཟུགས་པོ་མཐོ་པོ་ (sugbu tōbo) pregnancy in its latter stage.

གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་ (sugbu debo) sm. གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་.

གཟུགས་པོ་ཕྲ་ལྡེམ་ལྡེམ་ (sugbu trā demdem) flexible/ slender body (of women).

གཟུགས་པོ་ཞན་པོ་ (sugbu shɛmbo) poor health, weak body.

གཟུགས་པོ་ཡག་པོ་ (sugbu yāgbo) sm. གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་.

གཟུགས་པོ་ཡོད་པ་ (sugbu yööba) pregnant.

གཟུགས་པོ་རིང་པོ་ (sugbu riŋbu) tall.

གཟུགས་པོ་ཤོར་ (sugbu shɔ̄ɔ̄) vi. to have a miscarriage.

གཟུགས་པོ་གསོ་ (sugbu sō) vi. to recuperate.

གཟུགས་པོ་གསེག་གློག (sugbu sēglɔɔ̀) facing/ lying sideways.

གཟུགས་པོ་ཧྲིལ་པོ་ (sugbu hrīību) whole body.

གཟུགས་པོའི་གདོས་ཚད་ (sugbü dōödzɛɛ̀) height (body).

གཟུགས་པོའི་དྲོད་ཚད་ (sugbü trööödzɛɛ̀) body temperature.

གཟུགས་པོར་ཆུ་གསོག (sugbor cūsɔɔ̀) edema.

གཟུགས་དཔངས་ (sugbaŋ) height of the body.

གཟུགས་ཕུང་ (sugbuŋ) 1. human corpse. 2. human body.

གཟུགས་ཕྲ་བ་ (sug trāwə) atom.

གཟུགས་ཕྲ་མོ་ (sug trāmo) 1. skinny/ lean body. 2. things that are very small. 3. the life force during the བར་དོ་ state.

གཟུགས་བབ་ (sugbəb) health, physical status.

གཟུགས་བྱད་ (sugjɛɛ̀) physique, stature, bodily form/ shape/ figure/ build.

གཟུགས་དབྱིབས་ (sugyib) body form/ figure/ shape.

གཟུགས་དབྱིབས་ཐོན་པ་ (sugyib tōmba) the body form/ figure/ shape can be seen too clearly because the clothing is too tight.

གཟུགས་མི་སྡུག་པ་ (sug midugbə) ugly.

གཟུགས་མེད་ (sugmeè) immaterial, without substance/ body, formless.

གཟུགས་མེད་ཁམས་ (sugmeè kām) the realm of formlessness.

གཟུགས་མེད་གྲིབ་འཇལ་ (sugmeè tribjɛɛ) levying taxes when there is no basis [Lit. measuring the shadow when there is no body].

གཟུགས་མེད་གྲིབ་བཟོ་ (sugmeè tribso) fabricating a case or charge against somebody, trumping up. [Lit. making a shadow when there is no body].

གཟུགས་མེད་འཆིང་ཐག (sugmeè cīŋdaà) invisible bonds.

གཟུགས་མེད་སྟོང་སྒྲུབ་ (sugmeè dōŋdrub) shung. having to pay tax on sth. that does not exist.

གཟུགས་མོ་ (sugmu) sm. གཟེ་མོ་.

གཟུགས་མོ་བྱི་ཐུར་ (sugmu cidur) sm. གཟེ་མོ་.

གཟུགས་སྨད་ཞ་ཁུམ་ (sugmɛɛ̀ shəgum) paraplegia; vi.—ཆགས་ to become paraplegic.

གཟུགས་ཚད་ (sugdzɛɛ̀) height of a person.

གཟུགས་མཚུངས་ (sugdzuŋ) sm. གཟུགས་མཉམ་.

གཟུགས་འཛིན་ (suŋdzin) beholding with the eyes, seeing firsthand.

གཟུགས་འཛིན་དྲ་སྐྱི་ (suŋdzin trəgyi) retina.

གཟུགས་མཛེས་ (sugdzeè) beautiful/ attractive (usu. of females).

གཟུགས་མཛེས་བློ་གསལ (sugdzeè lōsɛɛ) beautiful/ attractive and intelligent.

གཟུགས་གཞི་ (sugshi) physical constitution, physique, physical well-being; vi.—འཁྱོངས་ to have one's physical condition enable one to do sth. ¶ གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ Good health. ¶ ལས་ཀ་འདི་ངའི་གཟུགས་གཞི་འཁྱོངས་པ་མི་འདུག I am physically unable to do this work.

གཟུགས་བཟང་ (sugsaŋ) 1. good physical shape. 2. tall person.

གཟུགས་རགས་པ་ (sugragba) solid or tangible things.

གཟུགས་རིང་ (sugriŋ) sm. གཟུགས་ཆེན་པོ་.

གཟུགས་རིང་ཐུང་ (sug riŋduŋ) body height.

གཟུགས་ལངས་གྲིབ་མཐོན་ (suglaŋ tribdön) get immediate/ instant results [Lit. stand up and see the shadow].

གཟུགས་གཤིས་ (sugshiì) degree of health.

གཟུགས་སུ་བཀོད་ (sugsu gōö) va. to be liken to ¶ ཁོང་གི་ཤེས་ཡོན་དེ་རྒྱ་མཚོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་རེད་ His knowledge is likened to be like an ocean (vast).

གཟུགས་སུ་དོད་ (sugsu töö) vi. to take form/ shape.

གཟུང་ (suŋ) 1. f. of འཛིན་. 2. sm. གཟུངས་.

གཟུང་སྔགས་ (suŋŋaà) mantra, mantric prayer; va.—འདོན་.

གཟུང་བ་ཡུལ་ (suŋwa yüü) objects that can be perceived/ visualized.

གཟུང་བྱའི་ཡུལ་ (suŋjɛ yüü) sm. གཟུང་བ་ཡུལ་.

གཟུང་མ་ (suŋma) sm. ཆུང་མ་.

གཟུང་འཛིན་ (suŋdzin) the object and the object perceiver.

གཟུང་ཡུལ་ (suŋyüü) sm. གཟུང་བ་ཡུལ་.

གཟུངས་ (suŋ) 1. mantras. 2. items placed inside statues.

གཟུངས་ཁེབས་ (suŋgeb) silk or satin that is used to wrap the sacred mantras that are put inside an icon or statue.

གཟུངས་སྔགས་ (suŋŋaà) mantra.

གཟུངས་གཞུག (suŋshuù) rolls of prayers and mantras that are put inside of statues; va.—འབུལ་ to insert a roll of prayers and mantras inside a statue. 2. va. to instill/ influence sb. in a negative way.

གཟུངས་གཟེར་ (suŋser) a hook used to close doors.

གཟུངས་རིང་ (suŋriŋ) long mantra.

གཟུངས་སུ་བཟུང་ (suŋsu suŋ) va. to remember, to bear in mind, to not forget.

གཟུངས་སུ་རུང་བ་ (suŋsu ruŋwə) objects that can be seen, touched, smelled, heard and tasted.

གཟུད་ (süü) f. of འཛུད་.

གཟུར་ (sur) f. of འཛུར་.

གཟུར་གནས་ (surnɛɛ̀) neutral, impartial ¶ གཟུར་གནས་ཡུལ་ཁག Neutral countries.

གཟུར་གནས་དྲང་འབྲེལ་ (surnɛɛ̀ traŋdree) shung. unbiased, fair.

གཟུར་རེས་ (surreè) 1. mutually stepping aside so the other can pass. 2. letting sb. have their own way.

གཟུར་ཤོལ་ (surshöö) stepping or moving aside, letting sb. have their own way; va.—བྱེད་.

གཟུར་བཤོལ་ (surshöö) sm. གཟུར་ཤོལ་.

གཟུལ་ (sɛɛ) f. of འཛུལ་.

གཟེ་ཆུང་ (sejuŋ) blunt, not pointed.

གཟེ་དབྱིབས་ (seyib) thorn shaped, barbed-wire

shaped.
གཟེ་མ་འཕང་ཆེན་ (sema pāŋjen) water chestnut.
གཟེ་མ་ར་མགོ་ (sema raŋgo) thorn, barbed wire.
གཟེ་མ་ར་མགོའི་དབྱིབས་ (sēma raŋgö yīb) sm. གཟེ་དབྱིབས་.
གཟེ་མོ་ (semo) porcupine.
གཟེགས་མ་ (segma) a drop ¶ ཆུའི་གཟེགས་མ་ Drop of water.
གཟེངས་ (seŋ) height, elevation ¶ གཟེངས་མཐོ་བ་ Lofty. 2. va. to raise/ lift.
གཟེངས་རྟགས་ (seŋdaà) award, medal.
གཟེངས་བསྟོད་ (seŋdöö) 1. praise, compliment; va.—བྱེད་; —འབུལ་ to praise, to compliment. 2. medal, award.
གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་ (seŋdöögi tsɛndaà) sm. གཟེངས་རྟགས་.
གཟེངས་བསྟོད་པང་ལེབ་ (seŋdöö pāŋleb) a billboard that lists pictures and stories of the praiseworthy.
གཟེངས་བསྟོད་ལག་ཁྱེར་ (seŋdöö laggyee) certificate of merit, testimonial.
གཟེངས་ཐོན་ (seŋdön) 1. praiseworthy, meritorious, outstanding ¶ ཁོང་ལ་གཞུང་གི་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་བྱུང་བའི་བུ་དགའ་ཐོབ་པ་རེད་ He was awarded a prize for his outstanding work for the government. 2. lofty, exhaulted.
གཟེངས་མཐོ་པོ་ (seŋ tōbo) lofty, exhaulted.
གཟེངས་མཐོན་པོ་ (seŋ tõnbo) sm. གཟེངས་མཐོ་.
གཟེངས་པོ་ (seŋbo) 1. high in elevation, tall. 2. meritorious, outstanding in achievement.
གཟེངས་ཞྭ་ (seŋsha) a tall/ long hat.
གཟེངས་གཟེངས་ (seŋseŋ) raising (one's) eyebrows.
གཟེངས་སུ་བསྟོད་ (seŋsu dőő) shung. sm. གཟེངས་བསྟོད་.
གཟེངས་སུ་ཐོན་ (seŋsu tőn) sm. གཟེངས་ཐོན་.
གཟེངས་སུ་མཐོ་བའི་རྟགས་ (seŋsu tőn) sm. གཟེངས་རྟགས་.
གཟེད་ (seè) 1. f. of འཛེད་. 2. va. to hold sth. 3. vi. to receive (a beating/ scolding).
གཟེན་ (sen) ch. fried dough.
གཟེབ་ (seb) 1. basket. 2. tent.
གཟེབ་ཀྱི་སྒྲོག་མ་ (sebgi drōòma) a woven bamboo container/ basket.
གཟེབ་སྣོད་ (sebnöö) sm. གཟེབ་ཀྱི་སྒྲོག་མ་.
གཟེབ་མ་ (sebma) 1. sm. གཟེབ་སྣོད་. 2. bamboo bird cage.
གཟེམ་ (sem) f. of འཛེམ་.
གཟེར་ (ser) 1. nail, rivet; va.—རྒྱག to nail or rivet sth. 2. va. to wear (a sword or knife). 3. acute/ sharp pain; vi.—རྒྱག to have/ get sharp pain; vi.—འཇགས་ to have sharp pain subside. 4. a tap/ cleat (on the sole of a shoe).
གཟེར་དཀར་ (seegar) nail.
གཟེར་དཀར་རྟ་མགོ་ (seegar dāŋgo) a type of nail that has a hooked head.
གཟེར་ཁ་ (seega) sharp/ acute pain; vi.—རྒྱག to get/ have sharp/ acute pain.
གཟེར་མགོ་ (seŋgo) abbr. of གཟེར་དཀར་རྟ་མགོ.
གཟེར་རྒྱག་བཟོ་པ་ (sergyaà soba) riveter.
གཟེར་རྒྱན་ (sergyɛn) nail decoration.
གཟེར་འཇགས་སྨན་ཁབ་ (senjaà mɛngəb) injection to relieve pain.
གཟེར་འཇགས་སྨན་ (senjaà mɛn) pain relief medicine.
གཟེར་འཇགས་སྨན་ལེབ་ (senjaà mɛnleb) pain relief tablet.
གཟེར་འཇོམས་སྨན་ (senjaà mɛn) sm. གཟེར་འཇགས་སྨན་.
གཟེར་རྟེན་ (serden) washer, nut.
གཟེར་ཐུང་ (serduŋ) 1. short but acute pain. 2. a short nail.
གཟེར་མཐུད་ (serdüü) riveting, rivet joints; va.—རྒྱག.
གཟེར་གདན་ (serdɛn) washer.
གཟེར་འདེབས་ (sēr deb) 1. va. to nail. 2. vi. to have acute pain.
གཟེར་སྡོམ་ (serdom) putting/ fastening together by nailing; va.—རྒྱག.
གཟེར་ནད་ (sernɛɛ) illness characterized by acute pain.
གཟེར་མིག (sermii) 1. place where the pain is located. 2. the hole where the nail has to go.
གཟེར་དམིགས་ (sermii) sm. གཟེར་མིག.
གཟེར་མོ་ (sermo) sm. གཟེ་མོ་.
གཟེར་རྩེ་གཉིས་མ་ (sērdze ñiìmə) cotter pin, split pin.
གཟེར་ཚེམ་ (sērdzem) a type of stitch.
གཟེར་ཟུག (sērsug) pain; vi.—རྒྱག; —ལངས་ to get/ have pain.
གཟོ་ (so) va. to remember kindness, to repay/ return kindness.
གཟོང་ (soŋ) chisel; va.—རྒྱག to chisel.
གཟོང་ཁ་ (soŋga) the point of a chisel.
གཟོང་ཁ་གཅིག་སྒྲིལ་ (soŋga jīgdrii) working in unity/ cooperation; va.—བྱེད་ ¶ ཚང་མ་གཟོང་ཁ་གཅིག་སྒྲིལ་བྱས་དགྲ་བོ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱ་དགོས་ All must work in unity and defeat our enemy.
གཟོང་ཆག (soŋjaà) a type of carpenter's chisel.
གཟོང་བུ་ (soŋbu) sm. གཟོང་.
གཟོང་རིལ་ (soŋrii) a round pointed chisel for making holes in metal.
གཟོད་མ་ (söòma) sm. གདོད་མ་.
གཟོན་ (sön) imp. of གཟན་.
གཟོབ་: p. གཟབས་; f. གཟབ་; imp. གཟོབས་ (sob) va. to do/ act with care ¶ ལས་ཀ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་གཟབ་དགོས་ This work is very important so you should be careful.
གཟོབ་པོ་ (sobbo) carefully; va.—བྱེད་.
བཟང་ (saŋ) abbr. of བཟང་པོ་.
བཟང་ཁྱི་ (saŋgyi) a good watch dog.
བཟང་ཁྲག (saŋdraà) the kind of blood according to Tibetan medicine that is considered good blood.
བཟང་ཁྲག་གླུག (saŋdraà lüù) va. to have a blood transfusion.
བཟང་གོམས་ (saŋgom) good habits.
བཟང་གོས་ (saŋgöö) good quality clothes.
བཟང་གྲས་ (saŋdrɛɛ) good kind, good rank.
བཟང་དགུ་ (saŋgu) everything that is good, all good things.
བཟང་འགྲོ་ (saŋdro) sm. བདེ་འགྲོ་.
བཟང་གུ་ (saŋgu) sm. བཟང་དགུ་.
བཟང་བསྒྱུར་ (saŋgyur) reforming; va.—བྱེད་.
བཟང་ངན་ (saŋŋɛn) good or bad, how good how bad, quality ¶ གནས་སྟངས་བཟང་ངན་མ་ཤེས་པར་ Not knowing how good or bad the situation is. ¶ བཟང་ངན་ག་རེ་བྱུང་ན་ཡང་ Whatever happens good or bad.
བཟང་ངན་མཉམ་འདྲེས་ (saŋŋɛn ñamdüü) the good and the bad intermingled.
བཟང་ངན་མཉམ་གནས་ (saŋŋɛn ñamnɛɛ) good and bad together, wise and foolish joined.
བཟང་བཅའ་ (saŋ jā) va. to help well/ kindly.
བཟང་བརྗོད་ (saŋjöö) sm. ཐུགས་བརྗོད་.
བཟང་ཉམས་ (saŋñam) a good or auspicious sign/ omen.
བཟང་ཉམས་ཁ་པོ་ (sāŋñam kābo) giving just the appearance of being generous/ honest/ kind.
བཟང་ལྟས་ (saŋdɛɛ) sm. བཟང་ཉམས་.
བཟང་བསྟོད་ངན་སྨད་ (saŋdöö ŋɛnmɛɛ) praising the good and denigrating the bad.
བཟང་ཐག་ངན་ཐག་ཆོད་ (saŋdaà ŋɛndaà cöö) deciding a result whether it. is good or bad ¶ ང་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ད་རེས་བཟང་ཐག་ངན་ཐག་ཆོད་པ་དགོས་ We two must settle our problem whether the result is good or bad.
བཟང་ཐལ་ཤོར་ (saŋdɛɛ shöö) vi. to be/ get carried away in one's generosity.
བཟང་དྲུག (saŋdruù) abbr. of བཟང་པོ་དྲུག.
བཟང་བདམས་ (saŋdam) choosing/ selecting the best ¶ བཟང་བདམས་བཀོལ་སྤྱོད་ Selecting the best and putting it to use.
བཟང་འདེམས་ (saŋdem) sm. བཟང་བདམས་.
བཟང་པོ་ (saŋbo) 1. good, fine ¶ དམིགས་ཡུལ་བཟང་པོ་

A good goal. 2. kind, sincere, well-meaning ¶ སེམས་པ་བཟང་པོའི་བསླབ་བྱ་ Kind advice. 3. a male name. 4. one of the sixteen arhats.

བཟང་པོ་བཅུ་འཛོམས་ (saŋbo jūndzom) an auspicious day after the holiday of ངན་པ་དགུ་འཛོམས་ on which parties are given.

བཟང་པོ་བློས་འགེལ་ (saŋbo lōōgee) trusting sb. without any doubts/ reservations.

བཟང་པོ་མ་ (saŋboma) person who is kind/ generous/ honest.

བཟང་པོ་ལང་ཤོར་ (saŋbo laŋshɔɔ) spoiled (behaviourally); vi.—ཆགས་ to get spoiled.

བཟང་པོ་གསུམ་ལྡན་གྱི་སློབ་ཕྲུག (saŋbo sūmdɛngi lōbdruù) the three good students: an honorific title given to students who are good in the three areas of physical health, academic studies and work.

བཟང་པོའི་ཤོག་ལ་ཇ་ཆང་ ངན་པའི་ཤོག་ལ་རྒྱུག་དུང་ (saŋbö shɔɔ̀la cajaŋ ŋɛmbɛ shɔɔ̀la gyugduŋ) one benefits by associating with good people and is harmed by associating with bad company [Lit. getting tea and ཆང་ with good (people), getting beaten with bad (people)].

བཟང་པོའི་ཟླ་བ་ (saŋbö dawa) the 2nd month of the Tibetan calendar.

བཟང་པོར་བཟང་མ་བསྔགས་ན་ བཟང་པོ་ཁོ་ཆད་ ངན་པར་ངན་མ་བསྔགས་ན་ ངན་པ་ངར་ལྡང་ (saŋbor sāŋ mameèna saŋbo kōjɛɛ̀ ŋəmbar ŋɛn mamɛɛ̀na ŋɛmba ŋərdaŋ) if you do not praise good people they will be discouraged; if you do not criticize evil people they will be proud/ arrogant.

བཟང་པོར་བཟང་ལན་ (saŋbor sāŋlɛn) rewarding/ returning good with good.

བཟང་སྤྱོད་ (saŋjöö) moral/ upright behavior.

བཟང་ཕེབས་བྱུང་ (saŋpebjuŋ) shung. to have a divination come out well, to be selected in a divine lottery ¶ གཉེན་སྒྲིག་འདིའི་སྐོར་ཐུགས་དམ་བཟང་ཕེབས་བྱུང་སོང་ Concerning the marriage, the divination came out favorably.

བཟང་བ་ (saŋwa) sm. བཟང་པོ་.

བཟང་འབྲས་ (saŋdrɛɛ̀) good result/ accomplishment.

བཟང་འབྲེལ་ (saŋdree) good relationship.

བཟང་མོ་ (saŋmo) a girl's name.

བཟང་བཙོན་ (saŋdzön) house arrest/ confinement/ detention.

བཟང་བཙོན་དོ་དམ་ (saŋdzön todam) sm. བཟང་བཙོན་.

བཟང་བཙོན་ལ་འཇུག (saŋdzönla juù) va. to be put under house arrest, to be detained (but not treated like a prisoner).

བཟང་ཚུལ་རྒྱན་ཚུལ་ (saŋdzüü gyɛndzüü) the good points/ advantages of sth.

བཟང་འཛོམས་ (saŋdzom) having many good qualities combined.

བཟང་ཞན་ (sāŋshɛn) 1. good and bad. 2. the quality of sth.

བཟང་ཟླ་ (sāŋda) the 8th month of the Tibetan calendar.

བཟང་རབ་དང་རྒྱན་རབ་ (saŋrəb daŋ gyɛnraŋ) (commenting on) a person's good qualities.

བཟང་ལན་ (saŋlɛn) repaying/ paying back sth. good with good.

བཟང་ལན་བཟང་ལྡོག (sāŋlɛn saŋdɔɔ̀) paying back good with good; va.—བྱེད་.

བཟང་ལན་ངན་འཇལ་ (saŋlɛn ŋɛnjɛɛ) repaying good with evil; va.— བྱེད་.

བཟང་ལེན་ངན་དོར་ (saŋlen ŋɛndɔɔ) eliminate the evil and retain the good; va.—བྱེད་.

བཟང་ཤན་ཐེབས་ (saŋshɛn tēb) vi. to have a good influence on sb./ sth.

བཟང་ས་མཛའ་མཐུན་ (saŋsa dzadün) good friends.

བཟང་སླ་ང་གང་པོ་ ངན་ཐོམ་བུ་གང་གིས་སྦག (saŋ lāŋa kaŋbo ŋɛn tōmbu kaŋgi baà) one bad act can spoil many good acts [Lit. one full roasting pan filled with good deeds being spoiled by one ladle of bad deeds].

བཟང་སློབ་ (saŋ lōb) va. to give good advice ¶ ཕྲུ་གུ་ཚོར་བཟང་སློབ་དགོས་པ་རེད་ One should give good advice to children.

བཟད་ (sɛɛ̀) gentle, mild mannered.

བཟབ་ (səb) f. of གཟབ་.

བཟབས་ (səb) p. of གཟབ་.

བཟའ་ (sa) 1. abbr. of བཟའ་བཅའ་. 2. abbr. of བཟའ་ཚང་.

བཟའ་སྐྱོན་ (sagyön) paralyzed, paralysis.

བཟའ་གྱོད་ (sagyöö) marital dispute, law case between spouses.

བཟའ་གྲོགས་ (sadrɔɔ̀) spouse.

བཟའ་མགྲོན་ (sadrön) feast, banquet.

བཟའ་རྒྱུ་ (səgyu) things to be eaten.

བཟའ་རྒྱུ་མེད་པའི་ལས་རྒྱུ་ (səgyu meèbɛ lɛɛ̀gyu) working hard but to no avail/ profit.

བཟའ་བཅའ་ (sabja) food, foodstuffs ¶ བཟའ་བཅའི་ཚོང་ཁང་ Food/ grocery store.

བཟའ་བཅའ་དཀྱུས་མ་ (sabja gyüùmə) ordinary/ common/ plain food.

བཟའ་བཅའ་འབོལ་པོ་ (sabja böōbo) sm. ཟས་དཀལ་མ་.

བཟའ་བཅའི་སྦྱོར་རྡ་ (sabjɛ jərda) food ingredients.

བཟའ་བཅའི་བཟོ་ལས་ (sabjɛ solɛɛ̀) food industry.

བཟའ་བཅའི་ལས་སྣོན་ (sabjɛ lɛɛ̀nön) food manufacturing/ processing.

བཟའ་བཅུད་ (sabjüù) nutrition.

བཟའ་ཆས་ (sajɛɛ̀) sm. food, foodstuffs; va.—འཚོལ to seek one's livelihood, to earn a living.

བཟའ་ཆས་གཙོ་བོ་ (sajɛɛ̀ dzōwo) staple food.

བཟའ་ཆས་བཟོ་ལས་ (sājɛɛ̀ solɛɛ̀) food industry.

བཟའ་ཆས་སོས་སྲུང་ (sajɛɛ̀ sōōsuŋ) protection of food's freshness.

བཟའ་བཏུང་ (səduŋ) food and drink.

བཟའ་རྟགས་ (sadaà) 1. a marriage gift. 2. a gift given to one's wife/ lover.

བཟའ་དྲུག་འཛོམས་པ་ (sadruù dzomba) a situation where the couples (husbands and wives) from three generations in a household are all alive.

བཟའ་སྡོད་གྱོན་གསུམ་ (sadöö gyön sūm) the three things the government provides to school children (in Tibet): room, board and clothes.

བཟའ་སྣུམ་ (sənum) cooking oil.

བཟའ་སྣོད་ (sanöö) kitchen/ cooking utensils or vessels.

བཟའ་དཔོན་ (sabön) head of a household/ family.

བཟའ་དཔོན་རྒས་ན་ལུག་རྫི་ (sabön gɛɛ̀na lugdzi) when one gets old he or she is no longer held in esteem, looking down on the elderly [Lit. when the household head becomes old, he become a shepherd].

བཟའ་པ་ (sapa) sm. བཟའ་དཔོན་.

བཟའ་ཕྲན་ (sadrɛn) married couple.

བཟའ་བ་ (sawa) sm. བཟའ་ཕྲན་.

བཟའ་བ་པོ་ (sawapo) sm. བཟའ་དཔོན་.

བཟའ་བ་མོ་ (sawamo) 1. female head of a household. 2. wife.

བཟའ་བྱ་ (saja) edibles.

བཟའ་བྱའི་ཤ་མོ་ (sajɛ shāmo) edible mushrooms.

བཟའ་འབྲུ་ (səndru) 1. grain ration. 2. grain for household consumption.

བཟའ་འབྲུ་ཐེམ་ཐོ་ (səndru tēmdo) grain ration card (used in China).

བཟའ་འབྲུའི་དམིགས་ཞིང་ (səndrü mīgsiŋ) grain ration field, field from which people get grain for their own subsistence.

བཟའ་མ་ (sama) 1. food. 2. wife.

བཟའ་མང་ (samaŋ) many people in a family.

བཟའ་མི་ (səmi) husband and wife, couple ¶ དོན་གྲུབ་བཟའ་མི་གཉིས་ Thondup, husband and wife.

བཟའ་མི་གཉིས་ (səmi ñīī) sm. བཟའ་མི་.

བཟའ་མི་པུ་ཕྲུག (səmi pudruù) members of a family/ household (a married couple and their children).

བཟའ་མོ་ (səmo) 1. female head of household. 2. wife.

བཟའ་དམག (səmaà) arc. militia.

བཟའ་ཚང་ (sadzaŋ) sm. བཟའ་མི་.

བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་ (sadzaŋ kädrεε) vi. to get divorced/ separated.

བཟའ་ཚང་ཁྱིམ་ཐབས་ (sadzaŋ kyimdəb) sm. བཟའ་ཚང་.

བཟའ་ཚང་གྱེས་ (sadzaŋ gyeè) sm. བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་.

བཟའ་ཚང་ལམ་འདྲད་ (sadzaŋ lamdrεὲ) couple living together (without parents arranging it, i.e., based on their own wishes).

བཟའ་ཚལ་ (sadzεε) vegetables, greens.

བཟའ་ཚོ་ (sadzo) sm. བཟའ་མི་.

བཟའ་ཟུང་ (sasuŋ) sm. བཟའ་མི་.

བཟའ་ཟླ་ (sanda) wife.

བཟའ་ཟླ་མོ་ (sandamo) wife.

བཟའ་ཟླ་མོ་ཆེ་བ་ (sandamo cēwa) legal or principal wife (in contrast to concubine).

བཟའ་ཡ་ (saya) shung. life partner/ spouse ¶ གུས་པའི་བཟའ་ཡ་བུ་ཕྲུག་འཁྲིལ་བ་ My spouse together with my children.

བཟའ་ཡོན་ (sayön) sm. བཟའ་དཔོན་.

བཟའ་རོགས་འཐུང་རོགས་ (sarɔɔ tüŋrɔɔ) eating and drinking partner/ buddy.

བཟའ་ཤིང་ (səshiŋ) fruit tree.

བཟའ་ཤིང་ར་བ་ (səshiŋ rawa) orchard.

བཟའ་སྲིལ་ (səsii) snack.

བཟའ་སྲིལ་ཟ་ཁང་ (səsii sagaŋ) snack bar.

བཟའ་གསུམ་པ་ (səsumbə) marriages with multiple spouses (polyandry or polygyny).

བཟར་ (sar) p. of འཛེར་.

བཟས་ (sεὲ) p. of ཟ་.

བཟས་ན་མི་འཕུང་ཉལ་ན་ཕུང་ (sεὲna mipuŋ ñεεna pūŋ) one should work hard and not loaf [Lit. one will not get ruined if one eats, but one will get ruined if one sleeps].

བཟི་ (si) vi. to be intoxicated, to get drunk.

བཟི་འཁྱོམ་ (sigyom) slightly drunk; vi.—ལང་ to get slightly drunk. 2. giddy, dizzy; vi.—ལང་.

བཟི་འཁྱོམ་འཁྱོམ་ (si kyōgyom) 1. slightly drunk. 2. giddy, dizzy.

བཟི་འཐོམ་ (sindom) sm. བཟི་འཁྱོམ་.

བཟི་འཐོམ་འཐོམ་ (si tōmdom) sm. བཟི་འཁྱོམ་འཁྱོམ་.

བཟི་དྭངས་ (si taŋ) vi. to sober up.

བཟི་པེར་ (sibee) slightly tipsy (from drinking alcohol); vi.—བྱེད་.

བཟི་བོའི་སྙིང་གཏམ་ཁ་འབབ་ (siwö ñiŋdam kābəb) a drunk will tell things that are secret.

བཟི་བྱེད་སྨན་ཐང་ (sijeè mēndaŋ) medicine that makes one drunk.

བཟི་མིག་ (simii) eyes that show the effects of drinking alcohol.

བཟི་མྱོས་ (siñöö) intoxication, intoxicated.

བཟི་རྫུ་ (sidzu) pretending to be drunk; va.—བྱེད་.

བཟི་ཡོམ་ (siyom) sm. བཟི་འཁྱོམ་.

བཟི་ཡོམ་ཡོམ་ (si yomyom) sm. བཟི་འཁྱོམ་འཁྱོམ་.

བཟི་ཤུགས་ (sishuù) the alcoholic content of liqueur.

བཟུང་ (suŋ) 1. p. of འཛིན་. 2. (with ནས་—) from then on ¶ ཁོང་སླེབས་པ་ནས་བཟུང་ From the time he arrived on.

བཟུང་བཀྱིག་ (suŋgyii) sm. བཟུང་བཀྱིགས་.

བཟུང་བཀྱིགས་ (suŋgyii) apprehending/ arresting and tying up; va.—བྱེད་.

བཟུང་བཀྱིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྕེ་ (suŋgyig trimrε shεεje) laws regarding arresting people.

བཟུང་སྐྱེལ་ (suŋgyee) arresting/ apprehending and delivering them somewhere.

བཟུང་ཁྲིད་ (suŋdrii) 1. kidnapping; va.—བྱེད་. 2. seizing and taking away (a suspect, hostage), arresting.

བཟུང་འཇོམས་བརྐུས་བསད་ (suŋdzom güüsεὲ) kidnapping, robbing and killing.

བཟུང་འདྲུད་ (suŋdrüü) arresting/ apprehending/ seizing and dragging off.

བཟུང་ན་ལག་འཚིག་བཏང་ན་རྫ་ཆག (suŋna lagdzii dāŋna dza cāà) a very difficult situation/ dilemma [Lit. if you hold it it burns your hand].

བཟུང་དམག (suŋmaà) prisoner of war.

བཟུང་དམག་ཕྱིར་སློག (suŋmaà ciilɔɔ) repatriation of prisoners of war.

བཟུང་དམག་རྨས་མ་ (suŋmaà mεεma) wounded prisoners of war.

བཟུང་ཡིག (suŋyii) arrest warrant.

བཟུར་ (sur) 1. p. of འཛུར་. 2. sm. འཛུར་.

བཟེ་རེ་ (sere) sm. བཟོད་སྲན་ཆུང་བ་.

བཟེད་ (seè) 1. p. and f. of འཛེད་. 2. vi. to receive/ get sth. ¶ ཁོས་ཉེས་དུང་ཞིག་དྲག་བཟེད་སོང་ He received a heavy beating. ¶ ལག་པའི་ནང་ལ་ཆུ་བཟེད་ To receive/ get water in one's cupped hand.

བཟེད་ཞལ་ (seèshεε) h. of ཞག་བླུག. 2. ཕུད་ཡོར་.

བཟོ་: p. བཟོས་; f. བཟོ་; imp. བཟོས་ (so) 1. va. to make, to create, to manufacture ¶ ཁོས་སྒམ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཟོས་པ་རེད་ He made a small box. 2. (vb. + —) to seem, to look like, to show a sign of, to appear ¶ ཁོ་ཚོ་མགྱོགས་པོ་ཡོང་བཟོ་འདུག It seems like they are coming. ¶ ཁོ་སོ་པ་ཡིན་བཟོ་འདུག It is seems he is a spy. ¶ ཁོ་སོ་པ་མིན་བཟོ་འདུག It is doesn't seem he is a spy.

བཟོ་བཀོད་ (sogöö) 1. model, design; va.—བྱེད་ to model, design, to engineer ¶ བཟོ་བཀོད་དཔེ་གསར་ A new model. ¶ གནམ་གྲུའི་བཟོ་བཀོད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད་ (They) studied designing and making airplanes. 2. projects, works.

བཟོ་བཀོད་སྒྲུབ་དངོས་ (sogöö drüŋŋüù) the results of engineering (i.e., buildings, etc.).

བཟོ་བཀོད་དྲོད་དཔྱད་རིག་པ་ (sogöö trööjεὲ rigbə) engineering thermodynamics.

བཟོ་བཀོད་པ་ (sogööbə) engineer, designer, draftsman.

བཟོ་བཀོད་མཛེས་རྩལ་ (sogöö dzeèdzεε) arts and crafts.

བཟོ་བཀོད་ཤུགས་དཔྱད་རིག་པ་ (sogöö shügjεὲ rigbə) engineering mechanics.

བཟོ་ཀུན་ (sogün) scab, strike breaker.

བཟོ་བརྐོས་ (sogöö) the art of carving.

བཟོ་སྐྱོར་རྒྱག (sogyɔr gyaà) remaking; va.—རྒྱག.

བཟོ་སྐྲུན་ (sodrün) constructing, building, manufacturing; va.— བྱེད་.

བཟོ་སྐྲུན་ཀུང་སི་ (sodrün gūŋsi) tib. ch. engineering/ construction company.

བཟོ་སྐྲུན་དགེ་རྒན་ (sodrün gegεn) engineer.

བཟོ་སྐྲུན་ཅུའུ་ (sodrün jū) tib. ch. bureau of engineering.

བཟོ་སྐྲུན་ཇུས་འགོད་ཁང་ (sodrün jüŋgööɡaŋ) institute of engineering design.

བཟོ་སྐྲུན་ལྟེ་བ་ (sodrün dēwa) the main project/ work.

བཟོ་སྐྲུན་སྤྱི་ཁྱབ་རུ་ཁག (sodrün jīgyəb rugaà) general construction brigade.

བཟོ་སྐྲུན་རིག་པ་ (sodrün rigbə) engineering (as a field).

བཟོ་སྐྲུན་རིས་འགོད་སློབ་ཚོགས་ (sodrün riigöö lōbdzoò) society of engineering graphics.

བཟོ་སྐྲུན་ལས་ཁུངས་ (sodrün lεὲguŋ) construction office.

བཟོ་སྐྲུན་ལས་ཡུལ་ (sodrün lεὲyüü) construction site.

བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ (sodrün lεὲrii) manufacturing/ construction industry.

བཟོ་བསྐྲུན་ (sodrün) sm. བཟོ་སྐྲུན་.

བཟོ་བསྐྲུན་དམག (sodrün māà) engineering corps (in the army).

བཟོ་ཁང་ (sogaŋ) 1. plant, workshop, factory. 2. shung. association of tailors in traditional Tibet.

བཟོ་ཁང་དོ་དམ་པ་ (sogaŋ todamba) shung. person in charge of workers for the tt. government.

བཟོ་ཁང་པ་ (sogaŋwa) tailor's association in traditional Tibet.

བཟོ་ཁག (sogaà) section of a factory.

བཟོ་མཁན་ (soñεn) sm. བཟོ་པ་.

བཟོ་གྲྭ་ (sodra) factory, plant.

བཟོ་གླ་ (sola) 1. cost of manufacturing/ making. 2. wages for making sth., the making charge.

བཟོ་འགོ་ (songo) overseer, foreman.

བཟོ་འགྲིམ་ཐུའུ་ (sondrim jū) tib. ch. industrial and communications bureau.

བཟོ་རྒྱུན་ (sogyön) the tradition of handicrafts/ crafts.

བཟོ་དངོས་འགན་ལེན་ (soŋöö gɛnlen) warranty/ guarantee for a product.

བཟོ་བཅོས་ (sobjöö) repairs, alterations, revisions; va.—རྒྱག་ to repair, to alter, to revise.

བཟོ་བཅོས་རྒྱག་མཁན་ (sobjöö gyaàñɛn) repairman.

བཟོ་བཅོས་དཔར་གཞི་ (sobjöö bārshi) revised edition.

བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ (sobjöö riŋluù) revisionism.

བཟོ་བཅོས་ལྷ་སྒྲིག (sobjöö lhūdrig) repair and assembling (of machinery) ¶ བཟོ་བཅོས་ལྷ་སྒྲིག་གི་བཟོ་གྲྭ་ Repair shop/ plant.

བཟོ་ཆག (sojaà) shung. tax exemption received by families for providing workers for the tt. government.

བཟོ་ཆས་ (sojɛɛ̀) sm. བཟོ་སྒྲུད་.

བཟོ་ཚུང་ (sojuŋ) a small association of painters in traditional Tibet.

བཟོ་ཆེན་འོག་ནས་བཟོ་ཚུང་དོན་ (sojen wɔ̄ɔnɛ sojuŋ tön) sm. གཟུ་མས་བཀོད་.

བཟོ་ཆོ་ (sojo) form, shape, appearance; vi.—ཐོན་ to take shape/ form/ appearance ¶ ད་ཆ་བཟོ་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་བཟོ་ཆོ་ཡག་པོ་ཐོན་གྱི་འདུག Now the factory construction is taking a good shape (going along well). ¶ ནད་པ་འདིའི་བཟོ་ཆོ་ག་པར་བལྟས་ཀྱང་ཚེ་རིང་པོ་ཡོང་ས་མ་རེད་ However one looks at the appearance of the patient, it doesn't look like he will live long.

བཟོ་ཉེས་ (soñeè) 1. sm. བཟོ་ཉེས་དུས་ཐལ་. 2. disgraceful/ shameful behavior; va.—སྟོན་ to do sth. disgraceful/ shameful/ embarrassing ¶ མི་ཡོད་སར་རང་གིས་བཟོ་ཉེས་བསྟན་ན་ང་ཚོ་ངོ་ཚ་གི་འདུག If you act disgraceful in a place where there are people around we will be embarrassed. 3. ugly; va.—སྟོན་ to make oneself ugly.

བཟོ་ཉེས་དུས་ཐལ་ (soñeè trɛɛ̀dee) ruined, wasted; vi.—ཤོར་ to get ruined and wasted ¶ འཆར་གཞི་ལག་ལེན་བསྟར་སྟངས་སྐོར་བཟོ་ཉེས་དུས་ཐལ་ཤོར་ནས་ད་ཆ་བཅོས་ཐབས་མེད་པ་ཆགས་བཞག The plan to put this into practice has gotten ruined and there is no way to correct it.

བཟོ་ད་ (sobda) sm. བཟོ་ལྟ་.

བཟོ་དང་ (sodaŋ) the Labor Party.

བཟོ་དན་ (sodɛn) definitely/ certainly making sth. ¶ ངའི་ཕྲུ་གུ་འདིའི་དུ་ལོག་གཞན་ལས་ཡག་པ་ཞིག་བཟོ་དན་ཡིན་ I will definitely make my child's clothes better than the others.

བཟོ་གཉེར་ (soder) industry and mining, manufacturing and mining.

བཟོ་གཉེར་ཁུལ་ (soderküü) industry and mining area.

བཟོ་གཉེར་ཁེ་ལས་ (soder kēlɛɛ̀) industrial/ factory and mining enterprises or businesses.

བཟོ་ལྟ་ (sobda) shape, form, appearance, look; va.—སྟོན་ to show or manifest an appearance/ look; vi.—ཤོར་ to lose one's front/ facade, to lose one's good/ healthy appearance; vi.—ཤོར་ i. to be down/ dejected/ under the weather, ii. to be defeated, to collapse; va.—སློད་; —བཟོ་ to teach sb. a lesson (through some harsh means); va.—ལྟ་ to look at a situation or circumstance; va.—འདོན་ to apply makeup ¶ འགྲོ་འདོད་མེད་པའི་བཟོ་ལྟ་སྟོན་གྱི་འདུག (They) are showing signs of not wanting to go. ¶ བར་ལམ་ཁོང་ན་ནས་བཟོ་ལྟ་ཤོར་བཞག Recently, he got sick and looks bad. ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་ཡིག་ཚད་མ་ལོན་ཙང་བཟོ་ལྟ་ཤོར་བཞག The student was dejected because he didn't pass the exam. ¶ བཟོ་ལྟར་བལྟས་ན་འདི་ལོ་ཚོང་ལས་ཡག་པོ་ཡོང་ས་མ་རེད་ If one looks at the situation, this year business will not be good.

བཟོ་ལྟ་ངན་པ་ (sobda ŋəmba) sm. བཟོ་བལྟ་ཉེས་པོ་.

བཟོ་ལྟ་འཆོས་ (sobda cōō) va. to make an image.

བཟོ་ལྟ་ཉེས་པོ་ (sobda ñeèbo) 1. ugly. 2. bad behavior/ actions; va.—བྱེད་.

བཟོ་ལྟ་ཐོན་ (sobda tōn) sm. བཟོ་ཆོ་ (ཐོན་).

བཟོ་ལྟ་ཤོར་ (sobda shɔ̄ɔ) see བཟོ་ལྟ་.

བཟོ་ལྟའི་རིང་ལུགས་ (sobdɛ riŋluù) formalism.

བཟོ་བལྟ (sobda) sm. བཟོ་ལྟ་.

བཟོ་བལྟ་ཡ་མཚན་ (sobda yamdzɛn) odd looking, strange shaped.

བཟོ་བལྟ་ར་པོ་ (sobda rawo) pretending; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའི་བཟོ་བལྟ་ར་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is pretending that he does not know about that matter.

བཟོ་བལྟ་ར་ལྟ་ (sobda dā) sm. བཟོ་ལྟ་ (ལྟ་).

བཟོ་སྟེགས་ (sodeg) anvil.

བཟོ་སྟོན་ (sodön) abbr. of བཟོ་ལྟ་སྟོན་.

བཟོ་ཐོན་ (sodön) sm. བཟོ་ཆོ་ (ཐོན་).

བཟོ་བདག (sodaà) workers and owners, labor and management.

བཟོ་འདོན་ (sondön) production, manufacturing; va.—བྱེད་ to produce, to manufacture.

བཟོ་འདྲ་ (sondra) sm. བཟོ་བལྟ་ར་པོ་.

བཟོ་འདྲ་པོ་ (so drabo) sm. བཟོ་བལྟ་ར་པོ་.

བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག (so draboshig) 1. sm. བཟོ་བལྟ་ར་པོ་. 2. just like sth. ¶ ཁོས་ཁང་པ་དེའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་བཞག He built a house just like that house.

བཟོ་གནང་མཛད་ (sonaŋdzɛɛ̀) h. of བཟོ་.

བཟོ་གནས་ (sonɛɛ̀) place where crafts/ handicrafts are done.

བཟོ་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ (sonɛɛ̀gi rigbə) the field of crafts/ handicrafts.

བཟོ་སྣོན་ (sonön) processing of (products); va.—བྱེད་.

བཟོ་པ་ (soba) worker, laborer.

བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་ (soba trɛɛrim) sm. བཟོ་པའི་གྲལ་རིམ་.

བཟོ་པ་སྔོན་ཐོན་པ་ (soba ŋōndönba) advanced worker.

བཟོ་པ་མཉམ་འབྲེལ་རིང་ལུགས་ (soba ñamdree riŋluù) trade unionism.

བཟོ་པ་ཕྲུ་གུ་ (soba trūgu) child laborer, child labor.

བཟོ་པ་བུད་མེད་ (soba püümɛɛ̀) female worker.

བཟོ་པ་བྱང་མ་ (soba caŋma) skilled worker.

བཟོ་པ་ལག་རྩལ་ཅན་ (soba lagdzɛɛjɛn) skilled worker, craftsman.

བཟོ་པ་ལྷག་འདུག་ (soba lhāgdröö) unemployed workers.

བཟོ་པའི་གྲལ་རིམ་ (sobɛ trɛɛ̀rim) the working class.

བཟོ་པའི་འགོ་པ་ (sobɛ goba) foreman, overseer.

བཟོ་པའི་ནང་རུལ་ (sobɛ naŋrüü) sm. བཟོ་ཀུན་.

བཟོ་པའི་རྩ་འཛུགས་ (sobɛ dzāndzuù) sm. བཟོ་ཚོགས་.

བཟོ་པའི་རླུང་རླབས་ (sobɛ lūŋləb) tide/ wave of labor.

བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ (sobɛ lɛngüü) labor (workers') movement.

བཟོ་པའི་ལས་མཚམས་ (sobɛ lɛndzam) workers' strike; va.—འཛུག to go on strike.

བཟོ་པའི་ལས་མཚམས་ཆེན་འཛུག (sobɛ lɛndzam cēnjɔɔ̀) workers' strike.

བཟོ་པོ་ (sobo) careful; va.—བྱེད་ to act/ be careful ¶ ཁོང་རྣམ་ཀུན་ནས་དུ་ལོག་བཟོ་པོ་ཞེ་དྲག་རེད་ He is usually very careful with his clothes.

བཟོ་དཔོན་ (sobön) foreman, work boss, overseer.

བཟོ་སྤྱད་ (sojöö) equipment, tools, instruments.

བཟོ་ཕྲུག (sodruù) sm. བཟོ་པ་ཕྲུ་གུ་.

བཟོ་བ་ (sowa) sm. བཟོ་པ་.

བཟོ་བའི་ཁམས་གསོ་གླིང་ (sowɛ kāmsoliŋ) workers' sanitarium.

བཟོ་བའི་མཉམ་སྐྱོ་ཁང་ (sowɛ ñamdrogaŋ) workers' social club.

བཟོ་བའི་རིག་གནས་པོ་བྲང་ (sowɛ rignɛɛ̀ pōdraŋ) workers' cultural palace.

བཟོ་བའི་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ (sowɛ rignɛɛ̀ lōbdra) workers' cultural/ literacy school.

བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ (sowɛ lagdzɛɛ lōbdra) workers' technical school.

བཟོ་བའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ (sowɛ rignɛɛ̀ lōbdra) workers' university.

བཟོ་བོ་ (sowo) sm. བཟོ་པ་.

བཟོ་ཕྱིད་ (sojeè) 1. shung. expressing deep

gratitude. 2. the material from which sth. is made.

བཟོ་དབྱིབས་ (soyib) shape, form, appearance; vi.—འགྱུར་ to change shape/ form/ appearance, to be transformed.

བཟོ་འབྲེལ་རིང་ལུགས་ (sodree rinluù) labor federalism.

བཟོ་མོ་ (somo) female worker.

བཟོ་མོ་པུའུ་ (somo bū) tib. ch. female workers' bureau.

བཟོ་རྨས་ (somɛè) work injury.

བཟོ་རྩལ་ (sodzɛɛ) work skill, craft skill ¶ བལ་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ Nepalese style craft skills. 2. technology.

བཟོ་རྩལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རིམ་ (sodzɛɛ) technological operating rules/ instructions.

བཟོ་རྩལ་མཁས་པ་ (sodzɛɛ kɛ̄èba) skilled craftsman, skilled worker, skilled labor.

བཟོ་རྩལ་གོ་རིམ་ (sodzɛɛ korim) technological procedures.

བཟོ་རྩལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ (sodzɛɛgi göòko) technological requirements/ necessities.

བཟོ་རྩལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ (sodzɛɛgi gyüürim) technological process.

བཟོ་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་ (sodzɛɛgi cūdzɛè) technological level.

བཟོ་རྩལ་གྱི་ཇུས་འགོད་ (sodzɛɛgi jüügöò) technological design.

བཟོ་རྩལ་གྱི་ཐོན་རྫས་ (sodzɛɛgi tōndzɛè) technological products, industrial products, manufactured goods.

བཟོ་རྩལ་གྱི་ཚད་ལྡན་བྱ་རིམ་ (sodzɛɛgi tsɛ̄èdɛn carim) technological regulations.

བཟོ་རྩལ་རྒྱན་ཆ་ (sodzɛɛ gyɛnja) technological decoration.

བཟོ་རྩལ་རྒྱན་སྤྲས་ (sodzɛɛ gyɛndrɛè) sm. བཟོ་རྩལ་རྒྱན་ཆ་.

བཟོ་རྩལ་དངོས་པོ་ (sodzɛɛ ŋōòbo) technological products, high tech products.

བཟོ་རྩལ་ཐོན་རྫས་བཟོ་གྲྭ་ (sodzɛɛ tōndzɛè sodra) handicraft factory.

བཟོ་རྩལ་མཛེས་དངོས་ (sodzɛɛ dzeèŋöò) handicrafts, arts and crafts.

བཟོ་རྩལ་མཛེས་རྩལ་ཚོང་ཁང་ (sodzɛɛ dzeèdzɛɛ tsōŋgaŋ) handicrafts/ arts and crafts shop.

བཟོ་རྩལ་མཛེས་རྩལ་སློབ་ཚོགས་ (sodzɛɛ dzeèdzɛɛ lōbdzoò) association of handicrafts/ arts and crafts.

བཟོ་ཚན་ (sodzɛn) division/ unit in factory.

བཟོ་ཚོགས་ (sodzɔ̀ɔ) trade/ labor union.

བཟོ་ཚོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (sodzɔ̀ɔ ñamdree tsōgba) federation of trade unions.

བཟོ་ཚོགས་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ (sodzɔ̀ɔ lɛ̀ɛjeè lōbso) labor union cadre's school.

བཟོ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ (sodzɔ̀ɔ rinluù) trade unionism.

བཟོ་ཚོང་ (sodzoŋ) industry and commerce, industrial and commerical.

བཟོ་ཚོང་དངུལ་ཁང་ (sodzoŋ ŋüūgaŋ) bank of industry and commerce.

བཟོ་ཚོང་ཁྱིམ་དུད་ (sodzoŋ tēmdüù) industrial and commerical households.

བཟོ་ཚོང་དཔྱ་ཁྲལ་ (sodzoŋ jādrɛɛ) tax on industry and commerce.

བཟོ་ཚོང་ཞིང་ཕྱུགས་ (sodzoŋ shinjuù) industry, commerce, agriculture and animal husbandry.

བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ (sodzoŋ lɛ̀ɛrig) industry and commerce, business circles, industrial and commercial circles.

བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (sodzoŋ lɛ̀ɛrig ñamdree lhēndzɔ̀ɔ) Federation of Industry and Commerce, Association of Industrial and Commerical workers.

བཟོ་ཚོད་ (sodzöò) experimenting, trying out, doing a pilot test; va.—བྱེད་; —ལྟ་ ¶ འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པ་དངོས་སུ་མ་བཟོས་གོང་བཟོ་ཚོད་བལྟས་པ་རེད་ They did a trial of the new equipment before actually putting it into production.

བཟོ་མཚམས་བཞག (sodzam shaà) va. to leave a job half-finished/ unfinished.

བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ (sodzoŋ lɛ̀ɛrii) industrial and commercial enterprises.

བཟོ་རྫས་ (sodzɛè) industrial/ manufactured products.

བཟོ་རྫས་ཆེས་ལྷག (sodzɛè cēèlhaà) excess products, over produced products.

བཟོ་ཞྭ་ (sosha) a kind of cap typically worn by workers.

བཟོ་ཞིང་ (soshiŋ) 1. workers and farmers. 2. industry and agriculture.

བཟོ་ཞིང་གི་བུ་ཕྲུག་དམག (soshiŋgi pudruù māà) the army that consists of the children of famers/ peasants and workers (i.e., the Chinese communist's army).

བཟོ་ཞིང་གཉིས་ཤེས་ (soshiŋ ñīisheè) knowing both farming and industrial work.

བཟོ་ཞིང་མཐུན་འབྲེལ་ (soshiŋ nandree) worker and peasant/ farmer alliance.

བཟོ་ཞིང་འབྲོག་ཞོར་ཉ་ལྔ་ (soshiŋ drogshɔɔ ñaŋa) abbr. the five: workers, farmers/ peasants, pastoralists/ nomads, sideline workers and fishermen.

བཟོ་ཞིང་མང་ཚོགས་ (soshiŋ maŋdzoò) the masses of workers and peasants/ farmers.

བཟོ་ཞིང་དམག (soshiŋ māà) sm. བཟོ་ཞིང་དམག་གསུམ་.

བཟོ་ཞིང་དམག་སློབ་ཚོང་ (soshiŋ māglob tsōŋ) abbr. workers, farmers/ peasants, soldiers, students and businessmen.

བཟོ་ཞིང་དམག་གསུམ་ (soshiŋ māgsum) abbr. the three: workers, peasants and soldiers.

བཟོ་ཞིང་དམར་དམག (soshiŋ mārmaà) workers' and peasants' Red Army.

བཟོ་ཞིང་ལས་བྱེད་པ་ (soshiŋ lɛ̀ɛjeèba) workers' and peasants' cadre.

བཟོ་ཞིང་ལས་རིགས་ (soshiŋ lɛ̀ɛrii) industrial and agricultural enterprises.

བཟོ་གཞིས་ (soshii) industrial settlement.

བཟོ་ཤེས་ (soshee) knowledge of a craft.

བཟོ་ར་ (sora) workshop, work site.

བཟོ་རིག (sorii) technology.

བཟོ་རིག་མཁས་པ་ (sorii kɛ̄èba) technical expert, technician, engineer.

བཟོ་རིགས་ (sorii) types of work.

བཟོ་རིགས་སློབ་སྦྱོང་ (sorii lōbjoŋ) vocational training.

བཟོ་རིགས་སློབ་གྲྭ (sorii lōbdra) vocational/ technical school.

བཟོ་ལ་ལྟ་ (sola dā) va. to look at the shape/ manner form of sth. or sb. ¶ སྔོན་ལ་འགྲོ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བཟོ་ལ་བལྟས་ན་ If one looks at the manner of those who are going in front.

བཟོ་ལག་ཤེས་ (so lagsheè) handicrafts.

བཟོ་ལམ་གཞིས་གསུམ་ (solam shiisum) abbr. the three: industries, road construction, and settlements.

བཟོ་ལས་ (solɛè) industry, industrial ¶ རྡོ་སོལ་བཟོ་ལས་ Coal industry.

བཟོ་ལས་ཀྱི་ཁེ་ལས་ (solɛègi kēlɛè) industrial enterprise.

བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ (solɛègi gyɛɛgəb) industrial country/ nation.

བཟོ་ལས་ཀྱི་ཆུ་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (solɛègi cūden kɔ̄ɔlo) industrial water pump.

བཟོ་ལས་ཀྱི་སྙིགས་རོ་ (solɛègi ñīgro) industrial waste.

བཟོ་ལས་ཀྱི་སྙིགས་རོ་གསུམ་ (solɛègi ñīgrosum) the three wastes products of industry: waste gas, waste water, and industrial residue.

བཟོ་ལས་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་ (solɛègi tābjɔ̀ɔ) industrial front.

བཟོ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོན་རྫས་ (solɛègi jīdöndzɛè) gross value of industrial output.

བཟོ་ལས་ཀྱི་བེད་མེད་རྒྱུ་ཆ་ (solɛègi beèmeè gyuja) sm.

བཟོ་ལས་ཀྱི་སྣིགས་མ་.

བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་ནད་ (soleègi leènεè) industrial disease/ illness.

བཟོ་ལས་ཀྱི་ཨ་རག་ཉིང་ཁུ་ (soleègi āraà ñiŋgu) cleaning alcohol.

བཟོ་ལས་ཁང་ (soleègaŋ) workshop.

བཟོ་ལས་ཁྱབ་བཤེར་ (solεὲ kyəbsher) industrial survey.

བཟོ་ལས་གོང་འཕེལ་ (solεὲ koŋbee) industrial development.

བཟོ་ལས་གྲོང་ཁྱེར་ (solεὲ troŋgyer) industrial city.

བཟོ་ལས་དགེ་རྒན་ (solεὲ gegεn) 1. industrial teacher. 2. engineer.

བཟོ་ལས་འགྲིམ་འགྲུལ་ (solεὲ drimdrüü) industry and transportation.

བཟོ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ (solεὲ gyεεgəb) industrialized/ industrial country.

བཟོ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བ་ (solεὲ gyεεgəbla wāŋwa) state ownership of industry, industry owned by the state.

བཟོ་ལས་རྒྱུ་ཆ་ (solεὲ) industrial raw materials.

བཟོ་ལས་རྒྱུ་ཆའི་ལོ་ཏོག (solεὲ gyujε lodoò) industrial crops.

བཟོ་ལས་ཅན་ (soleèjεn) industrialized.

བཟོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་ (soleèjεndu gyur) vi. to be/ get industrialized.

བཟོ་ལས་ཅན་དུ་སྒྱུར་ (soleèjεndu gyur) va. to industrialize.

བཟོ་ལས་ལྗིད་པ་ (solεὲ jīwə) heavy industry.

བཟོ་ལས་ཆུང་ཚགས་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (solεὲ cūŋdzaà dziŋgyoŋgaŋ) Small Business Administration (U.S.A.).

བཟོ་ལས་འཆར་འགོད་ (solεὲ cārgöò) industrial planning.

བཟོ་ལས་ཐད་ཀྱི་གནམ་གཤིས་རིག་པ་ (solεὲ tēègi nəmshiì rigbə) industrial meteorology.

བཟོ་ལས་ཐོན་ཆས་ (solεὲ tönjεὲ) sm. བཟོ་ལས་ཐོན་རྫས་.

བཟོ་ལས་ཐོན་རྫས་ (solεὲ töndzεὲ) industrial products, industrial production.

བཟོ་ལས་ཐོན་ཚད (solεὲ tönsɔɔ̀) sm. བཟོ་ལས་ཐོན་རྫས་.

བཟོ་ལས་པ་ (soleèba) engineer, technical expert.

བཟོ་ལས་དཔལ་འབྱོར་ (solεὲ bēnjɔɔ) industrial economy.

བཟོ་ལས་མ་ལག (solεὲ malaà) industrial system.

བཟོ་ལས་མི་མང་གི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བལྟ་སྐྱོང་ཁང་ (solεὲ mimaŋgi sūŋgyobdaŋ trööden dāgyoŋgaŋ) Occupational Safety and Health Administration (OSHA).

བཟོ་ལས་ཚན་ཁག (solεὲ tsēngaà) technical department, engineering department.

བཟོ་ལས་འཛུགས་སྐྲུན་ (solεὲ dzugdrün) industrial construction/ development.

བཟོ་ལས་གཞིས་ཆགས་ (solεὲ shiijaà) industrial settlement.

བཟོ་ལས་ཡང་བ་ (solεὲ yaŋwa) light industry.

བཟོ་ལས་ལག་རྩལ་གྱི་བྱ་རིམ་ (solεὲ lagdzεεgi carim) technological process.

བཟོ་ལས་བཤོལ་ (solεὲ shöö) va. to go on strike (workers).

བཟོ་ལས་ས་ཁུལ་ (solεὲ sāgüü) industrial area/ district.

བཟོ་ལས་སློབ་གྲྭ་ (solεὲ lōbdra) engineering school, technical school.

བཟོ་ལས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (solεὲ lōbdra cēmmo) engineering college, technical college.

བཟོ་ཤེས་ (sosheè) knowledge of crafts.

བཟོ་ཤེས་ཞིང་ཤེས་ (sosheè shiŋsheè) sm. བཟོ་ཞིང་གཉིས་ཤེས་.

བཟོ་ཤོར་ (soshɔɔ) sm. བཟོ་ལྟ་ཤོར་ (see བཟོ་ལྟ་).

བཟོ་སློབ་ཁང་ (solobgaŋ) technical/ vocational school.

བཟོང་ (soŋ) shung. abbr. of བཟང་པོ་.

བཟོད་ (söö) vi. to be able to bear/ tolerate/ withstand ༑ཁོ་ཚོའི་བཙན་གནོན་མ་བཟོད་ནས་ Not being able to bear their oppression.

བཟོད་དཀའ་ (sööga) sm. བཟོད་ཁག་པོ་.

བཟོད་ཁག་པོ་ (söö kāgbo) difficult to bear/ tolerate/ withstand.

བཟོད་སྒོམ་ (söögom) tolerating, enduring, forbearing; va.—བྱེད་ to tolerate/ bear/ endure.

བཟོད་སྒོམ་གཞན་བསྟུན་ (söögom shεndün) being tolerant/ conciliatory with others.

བཟོད་བླགས་ (söölaà) tolerating/ bearing/ suffering adversity or hardship, va.—བྱེད་.

བཟོད་བླགས་བྲལ་བ་ (söölaà trεεwa) unbearable, intolerable.

བཟོད་བླགས་མེད་པ་ (söölaà meèba) sm. བཟོད་བླགས་བྲལ་བ་.

བཟོད་ཐབས་གཏན་བྲལ་ (söödəb dendrεε) sm. བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་.

བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་ (söödəb trεεwa) intolerable, unbearable ༑བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་བཤུ་གཞོག Unbearable exploitation.

བཟོད་ཐབས་མེད་པ་ (söödəb meèba) sm. བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་.

བཟོད་ཐེག (söödeg) sm. བཟོད་སྒོམ་.

བཟོད་དུ་མེད་པ་ (söödu meèba) sm. བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་.

བཟོད་བདེ་བག་ཕེབས་ (sööde pagbeb) safe and secure.

བཟོད་པ་ (sööba) sm. བཟོད་སྒོམ་.

བཟོད་པ་སྒོམ་ (sööba gom) vi. to tolerate/ endure/ bear.

བཟོད་པ་སྒོམ་ཐབས་མེད་པ་ (sööba gomdəb meèba) impossible to tolerate/ bear/ endure.

བཟོད་པ་བྱེད་ (sööba ceè) va. to tolerate, to endure, to bear.

བཟོད་པའི་སྟོབས་ (sööbε dōb) the power of tolerance.

བཟོད་པར་གསོལ་ (söbar söö) sm. བཟོད་གསོལ་ཞུ་.

བཟོད་མ་ཐུབ་པ་ (sööma tūbbə) sm. བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་.

བཟོད་མ་བདེ་ (söömade) sm. བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་.

བཟོད་སེམས་ (söösem) a tolerating mind.

བཟོད་གསོལ་ (söösöö) apologizing, excusing, forgiving; va.—ཞུ་ to apologize, to ask pardon/ forgiveness ༑ངས་ཁྱེད་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོག་ཞུས་པར་བཟོད་གསོལ་གནང་རོགས་གནང་ Please forgive my comments that caused you hurt.

བཟོད་བསྲན་ (söösεn) sm. བཟོད་སྒོམ་.

བཟོད་བསྲན་སྒོམ་པ་ (sösεn gomba) able to tolerate/ endure /bear.

བཟོད་བསྲན་མེད་པ་ (söösεn meèba) unable to tolerate.

བཟོའི་བསྟན་བཅོས་ (sö dεnjöö) a text on the arts and crafts.

བཟོའི་ཕྱག་ཆས་ (sö cāàjεὲ) h. of ལག་ཆ་.

བཟོས་ (söö) p. of བཟོ་.

བཟོས་གྲུབ་འབྲུ་རིགས་ (söödrub drurig) processed grains.

བཟོས་སྒོ་ (söögo) award, prize.

བཟོས་དངུལ་ (söönüü) embezzled money.

བཟོས་སྨན་ (söömεn) medicine that has already been prepared/ mixed.

བཟོས་རྫས་ (söödzεὲ) products.

བཟོས་ལམ་ (söölam) custom of giving an award.

བཟླ་ (da) f. of ཟློ་.

བཟླ་བཞིན་ལོགས་པ་བྱེད་ (dashin lɔgba ceè) shung. violating a decree/ edict.

བཟླས་ (dεὲ) p. of ཟློ་.

བཟླས་བརྗོད་ (dεὲjöö) reciting mantras; va.—བྱེད་.

བཟླུག (duù) f. of ཟླུག.

བཟླུགས་ (duù) p. of ཟླུག.

བཟླུམ་ (dum) f. of ཟླུམ་.

བཟླུམས་ (dum) p. of ཟླུམ་.

བཟློ་བ་ (dowa) shung. make the following known ༑སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ལ་བཟློ་བ་ Make the following known to all laymen and monks.

བཟློག (dɔɔ̀) f. of ཟློག.

བཟློག་རིམ་ (dɔgrim) shung. prayers/ pujas for driving back disasters/ misfortunes.

བཟློགས་ (dɔɔ̀) p. of ཟློག.

བཀྲོས་ (dö̱ö̀) p. of ཀྲོ་.

བཀྲོས་སྒྱུར་ (dö̱ö̀gyar) sm. བཀྲོས་སྡུག.

བཀྲོས་སྡུག (dö̱ö̀duù) shung. va. to have a law case.

བཀྲོས་ཡ་ (dö̱ö̀ya) shung. party in a law case/ lawsuit.

འ

འ་ (a) the letter 'a' (used in alphabetical ordering).

འ་ཅག (ajaà) sm. ང་ཅག.

འ་ཆ་ (aja) jeering, laughing; va.—རྒྱག to jeer.

འ་ཆ་ཐིང་ཐིང་ (aja tīŋdiŋ) roars of laughter.

འ་ཆད་འུ་ཐུག (ajɛɛ̀ wuduù) in total despair/ desperation.

འ་ཆུང་ (əjuŋ) the small འ་ that is placed under a letter.

འ་ཛི་འུ་ཛི་ (əji uji) sm. འ་འཇོར་འུ་འཇོར་.

འ་ན་ (ana) sm. ཨོ་ན་.

འ་ན་ཡང་ (anayaŋ) although, even though.

འ་ནི་འོན་ནི་ (ani önni) 1. ambiguous, vague. 2. pretending to be hard of hearing; va.—བྱེད་ ¶ ངས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ར་ཁོས་འ་ནི་འོན་ནི་བྱས་ནས་ལན་ཡག་པོ་རྒྱག་གི་མི་འདུག Pretending he is hard of hearing, he is not answering my comments well.

འ་པ་ (aba) arc. paternal uncle.

འ་འཇོར་འུ་འཇོར་ (ajɔɔ ujɔɔ) blurry vision; vi.—བྱེད་ ¶ བརྙན་འཕྲིན་ལྟ་དུས་མིག་འ་འཇོར་འུ་འཇོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག When I watch television I see it blurry.

འ་མ་ (ama) slang exclamation expressing surprise: oh!, oh my! ¶ འ་མ་ དེ་འདྲའི་ཁང་པ་དེ་ཆེ་བ་ལ་ཨང་ Oh! Such a big building.

འ་ཙེས་ (ədzi) sm. འ་མ་.

འ་ཙེས་ཛུ་མ་ (ədzii dzumə) sb. who pretends to be timid but is really bold.

འ་འུབ་ (əwub) extent, size, degree.

འ་འུབ་མ་འདུས་ (əwub mandüü) sm. འབ་སུ་མ་འདུས་.

འ་འུར་ (əwur) abbr. of འ་རི་འུ་རི་.

འ་འོན་ (əwön) abbr. of འ་ནི་འོན་ནི་.

འ་ཡའི་ཀྱད་ (ayɛ gyē) a positive expression of surprise: wow, not bad! ¶ འ་ཡའི་ཀྱད་ ཁོ་ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་ལོན་བཞག Wow. He did well on the exam.

འ་རི་འུ་རི་ (əri uri) disorganized, disorderly, erratic, scatterbrained, careless; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་འ་རི་འུ་རི་བྱས་ནས་ཡི་གེ་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བཏང་བཞག That man was careless and made many mistakes in writing.

འ་ལས་ (ālɛɛ̀) 1. oh ¶ འ་ལས་ངས་འདི་འདྲ་ཏ་གོ་མ་སོང་ Oh. I didn't know that. 2. an exclamatory term of disapproval: oh my ¶ འ་ལས་སྐད་ཆ་བཙོག་པ་དེ་འདྲ་མ་ཤོད་དང་ Oh my. Dont talk such dirty talk! 3. in some Eastern Tibetan dialects this means vagina.

འག་སྒྲ་ (aŋdra) the crying of a monkey when it is frightened.

འག་འདེབས་ (aŋdeb) the yelp or cry of foxes.

འང་ (aŋ) sm. ཀྱང་.

འང་ཀ་ (aŋga) sm. ངང་པ་.

འང་གུ་ (əŋgu) pigeon, dove.

འང་གུ་མདོག (əŋgu dɔɔ̀) bluish-grey color.

འང་གུའི་རྐུབ་ནས་ཨ་ལོང་ (əŋgü gūbnɛ āloŋ) sth. impossible [Lit. an earring from the ass of a pigeon].

འང་པན་ (aŋbɛn) ch. chopping board.

འན་ནེ་འོན་ནེ་ (ane öne) sm. འ་ནི་འོན་ནི་.

འན་བུ་ (ambu) I.

འན་འོན་ (anwön) abbr. of འ་ནི་འོན་ནི་.

འབ་ (əb) va. to bark ¶ ས་རུབ་ནས་ཁྱིས་འབ་ཀྱི་འདུག After it becomes dark dogs bark.

འབ་སྒྲ་ཚ་པོ་ (əbdra tsābo) brash, impudent, loud, boastful.

འབ་ལྕགས་ (əbjaà) a wall, a wall-like fence.

འབ་བེ་འོབ་བེ་ (abe obe) hasty, careless, haphazard ¶ ལས་ཀ་བྱེད་དུས་འབ་བེ་འོབ་བེ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་ When you work it will not be good if you are careless.

འབ་སྦྲིད་ (abdreè) sm. འབ་རས་རྒྱག.

འབ་འུབ་ (əbub) sm. འབ་སུ་.

འབ་རས་རྒྱག (abrɛɛ̀ gyaà) sm. འདྲད་.

འབ་སུ་ (əbsu) able to manage/ cope with; va.—འདུ་ to manage, to cope with ¶ ཚོང་ཁང་རྒྱ་ཆེ་དྲགས་ནས་མི་ཉུང་ཉུང་གིས་འབ་སུ་འདུས་ཀྱི་མི་འདུག The store is too big so a small number of people are unable to manage it.

འབ་སུ་མ་འདུས་ (əbsu məndüü) unable to cope/ manage ¶ ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དྲགས་ནས་འབ་སུ་མ་འདུས་པ་བྱུང་བ་རེད་ Because the project was too big they were unable to handle with it.

འམ་ (am) 1. interrogative particle (used after vowel finals) ¶ ཁྱེད་ལྷ་སར་འགྲོ་འམ་ Will you go to Lhasa? 2. "or" particle (used after vowel finals) ¶ ཆེ་འམ་ཆུང་ Big or small.

འམ་འཇུར་ (amjur) sm. འར་གྱིས་འདུལ་.

འམ་བུ་ (ambu) red willow.

འམ་གཙིགས་སྡོམ་ (əmdzi dom) va. to place one's upper teeth over the lower lip in an expression of anger.

འར་ (ar) 1. vi. to come apart, to become unsewn ¶ ཚེམ་བུ་འར་བཞག The stitching came apart. 2. abbr. of འར་པོ་.

འར་སྐད་ (argɛɛ̀) boisterous/ raucous/ loud talk or noise; va.—རྒྱག; —ཤོད་.

འར་སྐད་ཚ་པོ་ (argɛɛ̀ tsābo) boisterous, raucous, loud (in talk).

འར་གྱིས་འདུལ་ (argi düü) va. to intimidate by harsh words/ criticism ¶ དགེ་རྒན་གསར་པ་དེས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་འར་གྱིས་བཏུལ་ཙང་ཚང་མས་ཞེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག The students are frightened because the new teacher intimidated them (with harsh words and criticism).

འར་སྒྲ་ (ardra) sm. འར་སྐད་.

འར་སྒྲ་ཆེན་པོ་ (ardra cēmbo) sm. འར་སྐད་ཚ་པོ་.

འར་ཆད་ཐེབས་ (arjɛɛ̀ tēb) vi. to become exhausted by work ¶ བཟོ་པ་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བསྐུལ་ན་འར་ཆད་ཐེབས་ཀྱི་རེད་ If one makes the workers work in excess of norms they will become exhausted (and be unable to work).

འར་འདེད་ (andeè) 1. pushing a person or animal to work too much or too hard; va.—གཏོང་ ¶ ལས་རྒྱབ་པས་ལས་མི་རྣམས་འར་འདེད་བཏང་དྲགས་ཙང་མི་མང་པོ་ཆད་འདུག The supervisor pushed the workers too much so many people became exhausted (unable to work). 2. pursuing/ collecting a debt excessively; va.—གཏོང་.

འར་འདེད་བཙན་སྦྱོར་ (andeè dzēnjɔɔ) shung. sm. འར་འདེད་.

འར་པ་ (arba) a crude/ unreasonable/ arbitrary person.

འར་པོ་ (arbo) 1. crude, rude, arbitrary, unreasonable, exaggerated ¶ མི་དེ་སྐད་ཆ་འར་པོ་ཤོད་མཁན་ཞིག་རེད་ That man speaks in a crude manner. 2. va.—སྐྱུལ་; sm. འར་འདེད་གཏོང་.

འར་མི་སྤུངས་ (arme būŋ) va. to pile up.

འར་ཚ་པོ་ (ar tsābo) sm. འར་སྐད་ཚ་པོ་.

འར་ཟེར་འོར་ཟེར་ (arser worsee) speaking in a loud and arrogant manner.

འར་འུར་ (arwur) abbr. of འ་རི་འུ་རི་.

འལ་འོལ་ (alül) abbr. of འལ་ལི་འོལ་ལི་.

འལ་འོལ་ཕར་འགྱངས་ (alwüü pāgyaŋ) wasting time and delaying; va.—གཏོང་.

འལ་ལི་འོལ་ལི་ (ale ööle) 1. unclear due to darkness. 2. sb. who doesn't focus on one topic/ task, sb. who is erratic; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་རྟག་པར་འལ་ལི་འོལ་ལི་བྱས་ནས་ལས་ཀ་དུས་ཐོག་ལ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག He always doesn't focus on the main task so he doesn't do his work on time.

འི་ (i) genitive particle suffixed to vowel final stems ¶ ཁོའི་ His.

འུ་ (wu) diminutive particle ¶ རྟའུ་ Baby horse.

ཝུ་གུ་ (wugu) I.

ཝུ་གུ་ཅུང་ (wugujuŋ) owl.

ཝུ་ཅག (wujaà) sm. ང་ཚོ་.

ཝུ་གཉིས་ (wuñii) we two.

ཝུ་ཐུག (wuùduù) vi. to be in desperate straits, to be left with no choices in a hopeless situation ¶ ཁོ་ཚོ་ཝུ་ཐུག་ནས་དྲག་པོའི་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ They were in a desperate situation and revolted.

ཝུ་ཐུག་ཁྱི་རྒན་གྱང་ལ་མཆོང་ (wuùduù kyīgɛn gyaŋla cōŋ) acting out of desperation, doing sth. dangerous out of desperation [Lit. a desperate old dog jumps at the wall].

ཝུ་ཐུག་ཆིངས་ཡིག (wuùduù ciŋyii) a treaty signed out of desperation (because there was no other option).

ཝུ་ཐུག་མཆོང་རྒྱག (wuùduù cōŋgyaà) sm. ཝུ་ཐུག་ཁྱི་རྒན་གྱང་ལ་མཆོང་.

ཝུ་ཐུག་ཉེན་མཆོང་ (wuùduù ñenjoŋ) sm. ཝུ་ཐུག་མཆོང་རྒྱག.

ཝུ་ཐུག་ཐབས་རྙེད་ (wuùduù tābñii) finding a means or way out of a desperate situation.

ཝུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ (wuùduù tābsɛɛ̀) vi. to be at one's wits end, to be in a desperate/ hopeless situation.

ཝུ་ཐུག་མཐར་ལྷུང་ (wuùduù tārlhuŋ) sm. ཝུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་.

ཝུ་ཐུག་པའི་གནས་ (wuùduùbɛ nɛ̀ɛ) a desperate/ hopeless situation; vi.—སུ་གྱུར་ to fall into desperate straits, to come into a desperate situation.

ཝུ་ཐུག་བཟོད་ཐབ་ (wuùduù sȫōdrɛɛ) desperate and unbearable/ intolerable.

ཝུ་ཐོམ་མེར་སྡོད་ (wuùdüü merdöö) standing looking stupified/ stunned.

ཝུ་དུམ་ (wudum) pieces of broken things.

ཝུ་དུམ་བཙན་ (wudumdzɛn) King Langdarma.

ཝུ་བུ་ (wubu) I.

ཝུ་བུ་ཅག (wubujaà) we.

ཝུ་ཚང་ (wudzaŋ) our family.

ཝུ་ཟུབ་ (wusub) down in spirits, depressed ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་ཡིག་ཚད་མ་ལོན་ཙང་ཝུ་ཟུབ་ནས་བསྡད་བཞག Because the student didn't pass the test, he was depressed.

ཝུ་ཟུབ་པོ་ (wu subbu) down in spirits, despirited, depressed.

ཝུ་རང་ (wuraŋ) we.

ཝུ་རུ་རུ་ (wu ruru) a whizzing/ whistling sound.

ཝུ་ལག (wulaà) shung. corvee labor; va.—རྒྱུགས་ to do corvee labor; va.—སྐྱལ་; —གཏོང་ to make/ send sb. to do corvee labor.

ཝུ་ལག་ཉིས་སྐྱལ་ (wulaà ñiigüü) shung. corvee labor that involves working on alternating days.

ཝུ་ལག་དག་རྒྱུགས་ (wulaà dāggyuù) shung. corvee labor that involves working every day.

ཝུ་ལུ་ (wulu) physalis alkekengi (used in Tibetan medicine).

ཝུ་ཤན་དན་ (wushɛndɛn) ch. wireless.

ཝུ་སུ་ (wusu) coriander.

ཝུག (wug) abbr. of ཝུག་པ་.

ཝུག་སྐད་ (wuggɛɛ̀) owl's hooting.

ཝུག་སྒྲོ་ (wugdro) owl's feather.

ཝུག་ཅུང་ (wugjuŋ) abbr. ཝུག་གུ་ཅུང་.

ཝུག་པ་ (wugbə) owl.

ཝུག་པ་ཁ་གཅིག (wugbə kājig) being single-minded in what one says and not deviating from it [Lit. owl's have one mouth (sound)].

ཝུག་པ་མཚོད་བྱེད་ (wugbə cȫōjeè) sm. སུམ་.

ཝུག་པའི་ཁ་ནས་ཝུག་གཅིག (wugbɛ kānɛ wugjig) sm. ཝུག་པ་ཁ་གཅིག.

ཝུག་ཕྲུག (wugdruù) baby owl.

ཝུང་དེ་ (wuŋde) sm. འོན་ཀྱང་.

ཝུང་དེང་ (wuŋdeŋ) sm. འོན་ཀྱང་.

ཝུང་སྡེ་ (wuŋde) sm. འོན་ཀྱང་.

ཝུང་ཝུང་ (wuŋwuŋ) sound of sth. exploding.

ཝུད་ (wüü) 1. exaggeration, overstatement; va.—སློག to exaggerate, to overstate. 2. sm. ཡུད་ཙམ་. 3. sm. ཤུགས་.

ཝུད་སློག (wüüdrɔ̀ɔ) sm. ཝུད་.

ཝུད་གདམ་ (wüüdam) sm. ཝུད་.

ཝུད་བསྟོད་ (wüüdöö) exaggerated praise; va.—བྱེད་.

ཝུད་བསྟོད་སྤེལ་འདེད་ (wüüdöö bēēlɛɛ̀) sm. ཝུད་བསྟོད་.

ཝུད་བསྟོད་ཚད་མེད་ (wüüdöö tsɛ̄ɛ̀meè) sm. ཝུད་བསྟོད་.

ཝུད་པོ་ཆེ་ (wüüboje) sm. ཝུད་.

ཝུད་ཤོབ་ (wüüshob) boasting, bragging, exaggerating; va.—ཤོད་; —བྱེད་ to boast, to brag, to exaggerate.

ཝུད་ཤོབ་ཚ་པོ་ (wüüshob tsābo) sb. who boasts/ brags/ exaggerates a lot.

ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ (wünshiŋ kōŋjo) Chinese wife of King Songtsen Gampo.

ཝུབ་ (wub) collecting all at once, taking in one fell swoop.

ཝུབས་ (wub) sm. ཝུབ་.

ཝུབས་བསྡུས་ (wub düü) 1. va. to frighten ¶ དགེ་རྒན་ཚ་པོ་དེས་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་ཝུབས་བསྡུས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The harsh teacher frightens the students. 2. vi. to be frightened ¶ སློབ་ཕྲུག་ཚོ་དགེ་རྒན་ཚ་པོ་དེར་ཝུབས་བསྡུས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The students are frightened by the harsh teacher. 3. to gather all together. 4. (va.—རྒྱག) to stitch poorly/ carelessly.

ཝུར་ (wur) 1. vi. to be startled (due to a noise) ¶ མེ་མདའི་སྒྲ་གྲགས་པ་དང་བྱ་ཚང་མ་ཝུར་སོང་ The gun noise startled all the birds. 2. exaggerating; boasting; va.—ཤོད་. 3. pushing and shoving by a crowd, commotion, clamor; va.—རྒྱག ¶ ཚོང་ཁང་ དུ་མི་མང་པོས་ཝུར་རྒྱག་བཞིན་འདུག Many people were pushing and shoving to go into the shop.

ཝུར་དཀྲོག (wurdrɔ̀ɔ) turmoil/ agitation/ disturbance caused by sth. said or by rumors; vi.—ཐེབས་ to have great turmoil/ disturbance occur due to sth. said or by rumors; va.—བྱེད་; —སློང་ to cause turmoil, to agitate, to make/ incite a disturbance.

ཝུར་སྐད་ (wurgɛɛ̀) 1. roaring, yelling, hubbub, uproar, tumult (usu. made by a crowd or audience); va.—རྒྱག ¶ བཟོ་པ་ཚོས་གླ་ཆ་སྤྲོར་དགོས་ཞེས་ཝུར་སྐད་བརྒྱབ་པ་རེད་ The workers were yelling they want wages. 2. sound of howling wind, the thundering sound of an earthquake, a droning sound (e.g., a cloud of locusts).

ཝུར་སྐྱ་ (wurgya) sm. ཝུར་རྡོ་.

ཝུར་བསྐྱོད་ (wurgyöö) making a disturbance/ commotion/ clamor/ while going somewhere.

ཝུར་འགྲོས་ (wurdröö) sm. ཝུར་བསྐྱོད་.

ཝུར་རྒྱག (wur gyaà) the hubbub of a large crowd of people talking together, the sound/ commotion/ clamor of many people in a crowd.

ཝུར་རྒྱག་ཟིང་སློང་ (wurgyaà siŋloŋ) making commotion and turmoil; va.—བྱེད་.

ཝུར་སྒྲ་ (wurdra) 1. clamor, loud noise, yelling, boisterous noise; va.—བྱེད་; —རྒྱག; —སྒྲོག.

ཝུར་སྒྲ་ཆེན་པོ་ (wurdra cēmbo) very boisterous/ noisy.

ཝུར་སྒྲ་ཐིང་ཐིང་ (wurdra tiŋdiŋ) boisterous, loud, noisy.

ཝུར་སྒྲ་ཚ་པོ་ (wurdra tsābo) sm. ཝུར་སྒྲ་ཆེན་པོ་.

ཝུར་སྒྲ་ཤིག་ཤིག (wurdra shīgshii) sm. ཝུར་སྒྲ་ཐིང་ཐིང་.

ཝུར་སྒྲོག་རྒྱག (wurdrɔ̀ gyaà) sm. ཝུར་སྒྲ་(སྒྲོག).

ཝུར་ཅིལ་ལི་ (wur cīli) 1. noisy, boisterous. 2. sm. ཝུར་པོ་.

ཝུར་ཆེམ་ (wurjen) abbr. of ཝུར་ཝུར་ཆེམ་ཆེམ་.

ཝུར་ཆོམ་ (wurjom) a loud thundering sound.

ཝུར་འཕྲགས་པོག (wurjaà pɔ̄ɔ) vi. to get hit by a slingshot's rope.

ཝུར་དོན་ (wurdün) sm. ཝུར་འདོན་.

ཝུར་གདམ་ (wurdam) sm. ཝུད་.

ཝུར་གདམ་དཀྲོག་རྒྱན་ (wurdam drɔ̄ggyen) sm. ཝུར་དཀྲོག.

ཝུར་བསྟོད་ (wurdöö) sm. ཝུད་བསྟོད་.

ཝུར་ཐིང་ངེ་ (wur tiŋŋe) sm. ཝུར་ཅིལ་ལི་.

ཝུར་མཐིལ་ (wurdii) the part of the sling where the

stone is placed.

ཝུར་དིར་དིར་ (wur tirdir) sm. ཝུར་ཅིལ་ལི་.

ཝུར་འདར་གཡོ་ (wurdar yō) vi. to tremble ¶ མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིས་ས་གཞི་ཝུར་འདར་གཡོས་སོང་ The sound of the artillery made the earth tremble.

ཝུར་འདོན་ (wurdün) loud chanting/ reciting in unison; va.—བྱེད་.

ཝུར་འདྲོག (wurdrɔ̀ɔ) scared/ started by a noise; vi.—ཐེབས་.

ཝུར་རྡོ་ (wurdo) slingshot; va.—རྒྱག; —གཞུ་; —འཕེན་ to shoot a slingshot.

ཝུར་རྡོ་ཆུ་མིག་དགུ་སྒྲིལ་ (wurdo cǖmig gudrii) the nine-eyed sling (a type sligshot in which nine eye-like designs are braided into the design).

ཝུར་རྡོའི་ཚར་ལྕེ་ (wurdö tsārje) the tip of a slingshot that is used to make a cracking sound to drive animals.

ཝུར་པའི་ཕྱི་སྐོགས་ (wurbɛ cīgɔ̀ɔ) cicada slough.

ཝུར་པ་ (wurba) 1. locust. 2. skylark.

ཝུར་པོ་ (wurbu) working fast; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་ཝུར་པོ་མ་བྱས་ན་དུས་བཀག་གཏན་ཚར་ས་མ་རེད་ If we don't work fast we won't finish before the time fixed (to finish).

ཝུར་ཕྲུག (wurdruù) sm. ཕྱི་ཕྲུག.

ཝུར་མ་ (wurmə) early morning mist/ fog.

ཝུར་ཟིང་ (wursiŋ) abbr. of ཝུར་རྒྱག་ཟིང་སློང་.

ཝུར་ཚ་པོ་ (wur tsābo) sm. ཝུད་ཕོབ་ཚ་པོ་.

ཝུར་ཞོགས་ (wurshɔ̀ɔ) sm. ཝུར་གདམ་.

ཝུར་ཝུར་ (wurwur) sm. ཝུར་སྐད་.

ཝུར་ཝུར་ཅིལ་ཅིལ་ (wurwur cīījii) sm. ཝུར་ཅི་ལི་.

ཝུར་ཝུར་ཅེམ་ཅེམ་ (wurwur cēmjem) loud sound of drums and cymbals.

ཝུར་ཝུར་སིལ་སིལ་ (wurwur sīīsii) loud sound of music.

ཝུར་རུ་ (wurru) sm. ཝུར་ཕོབ་.

ཝུར་རུ་རུ་ (wur ruru) sm. ཝུ་རུ་རུ་.

ཝུར་ལངས་ (wur laŋ) 1. vi. to have a disturbance/ turmoil occur/ arise ¶ ཉེན་རྟོག་པས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ཙང་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཝུར་ལངས་པ་རེད་ Because the police opened fire, a disturbance broke out among the people. 2. vi. to create a sensation ¶ སྲིད་འཛིན་གསར་པའི་གདམ་བཤད་དེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཝུར་ལངས་པ་རེད་ The newly elected president's speech caused a sensation amongst the people.

ཝུར་ཤོག་ཚ་པོ་ (wurshoò tsābo) sm. ཝུར་ཤོབ་ཚ་པོ་.

ཝུར་ཤོད་ (wurshöö) sm. ཝུར་ཤོབ་.

ཝུར་ཤོབ་ (wurshob) sm. ཝུད་ཤོབ་.

ཝུར་སིལ་ (wursii) abbr. ཝུར་ཝུར་སིལ་སིལ་.

ཝུར་སློང་ (wurloŋ) sm. ཝུར་རྒྱག་ཟིང་སློང་.

ཝུལ་ (wüü) abbr. of ཝུ་ལག.

ཝུལ་མི་ (wüümi) a corvee laborer.

ཨེ་ལེ་ (ele) shame on you! ¶ ཨེ་ལེ་ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་བུ་མོར་བརྙས་བཅོས་རྒྱུ་ལོ་ཆུང་དགས་པ་རེད་ Shame on you ! You are too young to be teasing girls.

འོ་ (o) 1. sentence ending particle used after vowel finals. 2. a kiss; va.—སྐྱེལ་; —བྱེད་ to kiss ¶ ངལ་འོ་ཞུས་ཤོག Give me a kiss. 3. abbr. of འོ་མ་. 4. Oh my!

འོ་ཀྱིང་ (odriŋ) sm. འོ་ཀྱིན་.

འོ་ཀྱིན་ (odrin) canned milk.

འོ་ཀྱིན་མངར་མོ་ (odrin ŋārmo) condensed milk.

འོ་དཀྲུག་འཕྲུལ་ཆས་ (odrɔɔ̀ drüüjɛɛ̀) milk churning machine.

འོ་རྐྱལ་ (ogyɛɛ) milk bag.

འོ་སྐམ་ (ogam) powdered milk.

འོ་སྐོལ་ (ogöö) sm. ང་ཅག.

འོ་སྐྱུར་ (ogyur) 1. sour milk, curdled milk. 2. lactic acid.

འོ་ཁེབས་ (ogeb) bra.

འོ་ཁྲུས་ (odrüü) washing one's face with milk (to make the skin lighter and softer); va.—རྒྱག.

འོ་བརྒྱལ་ (opgyɛɛ) 1. fatigue, weariness, tiredness ¶ ཁྱེད་དེ་རིང་འོ་བརྒྱལ་བྱུང་ངམ་ Did you get tired today? 2. a common greeting asked of people arriving from a journey ¶ ཁྱེད་ཚོ་འོ་བརྒྱལ་བྱུང་ངམ་ Did you get tired on the trip (Are you tired from the trip).

འོ་བརྒྱལ་རང་ཉོ་ (opgyɛɛ raŋño) creating one's own difficulties.

འོ་མངར་ (oŋar) milk before the butter is removed.

འོ་ཅག (ojaà) we.

འོ་ཅོག (ojoò) all.

འོ་ཆང་ (ojaŋ) kumiss, fermented milk.

འོ་ཆུ་ (oju) 1. milk and water. 2. sm. འོ་བཙུད་.

འོ་ཆུ་གཅིག་འདྲེས་ (oju jīŋdreè) sm. འོ་ཆུ་མཉམ་འདྲེས་.

འོ་ཆུ་མཉམ་འདྲེས་ (oju ñamdreè) having a good relationship or close friendship [Lit. milk and water mixed together].

འོ་ཆུ་འདྲེས་པ་ (oju dreèba) sm. འོ་ཆུ་མཉམ་འདྲེས་.

འོ་ཆོལ་སྟོར་ (ojöö dōr) va. to sprinkle milk as an offering.

འོ་ཇ་ (oja) tea made with milk.

འོ་རྗེན་ (ojen) fresh milk.

འོ་སྙིགས་ (oñig) milk residue.

འོ་ཐག་གཅོད་ (odaà jöö) va. to wean ¶ ཕྲུ་གུའི་འོ་ཐག་གཅོད་རན་འདུག It is time to wean that child.

འོ་ཐག་ཆོད་ (odaà cöö) vi. to be/ get weaned.

འོ་ཐུག (oduù) a soup/ broth made with milk.

འོ་ཐོན་ཁྱིམ་ཕྱུགས་ (odön kyīmjuù) domestic milch livestock.

འོ་ཐོན་སྒོ་ཕྱུགས་ (odön gojuù) sm. འོ་ཐོན་ཁྱིམ་ཕྱུགས་.

འོ་འཐུང་ཕྲུ་གུ་ (oduŋ drügu) a nursing baby.

འོ་འཐུང་སྲོག་ཆགས་ (oduŋ sōgjaà) mammals.

འོ་ད་ (oda) now.

འོ་དུས་ (odüü) the time of lactation.

འོ་དོད་ (odöö) wailing; va.—འབོད་.

འོ་དྲི་ (odri) smell of milk.

འོ་དྲི་ཁ་མཁན་ (odri kāñɛn) sm. འོ་དྲི་དྲོ་བ་.

འོ་དྲི་དྲོ་བ་ (odri trowo) young and inexperienced [Lit. smelling of (mother's) milk].

འོ་དྲི་མ་ཡལ་བ་ (odri ma yɛɛwa) a baby still nursing.

འོ་དྲི་མ་བསང་བ་ (odri ma sāŋwa) sm. འོ་དྲི་མ་ཡལ་བ་.

འོ་མདོག (ondɔɔ̀) color of milk.

འོ་མདོང་ (odoŋ) wooden milk churn.

འོ་ཏོག (odɔɔ̀) nipple.

འོ་ན་ (ona) well then, in that case.

འོ་སྤྲི་ (odri) cream.

འོ་ཕུད་ (obüü) the first milk from a milking that is offered to the deities.

འོ་ཕྱེ་ (oje) powdered milk.

འོ་བྱམས་ (o cam) va. to love/ cherish.

འོ་བྱེད་ (o ceè) va. to kiss.

འོ་འབོད་བྱེད་ (omböö ceè) va. to call/ yell.

འོ་མ་ (oma) milk; va.—འཇོ་ to milk.

འོ་མ་དཀྲུག (oma drɔ̀ɔ) va. to churn milk (to make butter).

འོ་མ་སྐམ་པོ་ (oma gāmbo) powdered milk.

འོ་མ་སྟེར་ (oma dēr) 1. va. to breast feed. 2. va. to give milk.

འོ་མ་བཞུར་ (oma shur) sm. འོ་མ་དཀྲུག.

འོ་མ་བཞོ་ (oma sho) sm. འོ་མ་འཇོ་.

འོ་མ་བཞོས་ (oma shöö) p. of འོ་མ་འཇོ་.

འོ་མ་རུལ་ (oma rüü) sm. འོ་མ་ཤི་.

འོ་མ་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (oma lɛɛ̀nün sodra) 1. condensed milk factory. 2. dairy products plant.

འོ་མ་ཤེལ་ཏོག (oma shēēdɔɔ̀) frosted light bulb.

འོ་མ་ཤི་ (oma shī) vi. to have milk turn sour/ curdle.

འོ་མ་སུབ་ (oma sūb) sm. འོ་མ་དཀྲུག.

འོ་མ་སུབ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (oma sūnjeè trüügɔɔ) milk churning machine.

འོ་མའི་ཁ་སྤྲིས་ (omɛ kādrii) cream.

འོ་མའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ ཁྲག་གི་ཐིག་པ་འཕེན་ (omɛ gyadzö naŋ trāagi tīgbə pēn) causing hatred/ anger amongst people living in harmony and peace [Lit. dripping blood in an ocean of milk].

འོ་མའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྦལ་པ་ཁྲག་ཅན་ (omɛ gyadzönaŋgi bɛɛba trāajɛn) an evil person amongst a group of good people [Lit. a wounded frog amongst a sea of milk].

འོ་མའི་ཐོན་རྫས་ (omɛ töndzɛɛ̀) milk products.

འོ་མའི་རྩེ་ (omɛ dzē) nipple.
འོ་རྫམ་ (odzam) powdered milk.
འོ་ཚགས་ (odzaà) milk strainer; va.—རྒྱག to strain milk.
འོ་ཚབ་ (odzəb) milk substitute.
འོ་ཚབ་ཕྱེ་མ་ (odzəb cēma) powdered milk subsitute.
འོ་ཚབས་ (odzəb) disease of the breast (women).
འོ་འཛིན་ (ondzin) woman's breasts.
འོ་འཛིན་བུམ་བཟང་ (ondzin pumsaŋ) woman's breasts.
འོ་ཞོ་ (osho) yogurt.
འོ་བཞོའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (oshö trüügɔɔ) sm. འོ་བཞོའི་འཕྲུལ་ཆས་.
འོ་བཞོའི་འཕྲུལ་ཆས་ (oshö trüüjɛɛ) milking machine.
འོ་བཟང་ (osaŋ) well done.
འོ་ཟས་ (osɛɛ) dairy products/ foods.
འོ་ཟོ་ (oso) sm. འོ་ཟོམ་.
འོ་ཟོམ་ (osom) milking bucket.
འོ་བཟེ་ (ose) efficient in work.
འོ་བཟོས་ཀ་ར་ (osöö gāra) a kind of cheese candy made from milk.
འོ་བཟོས་ཐོན་རྫས་ (osöö tōndzɛɛ) milk dairy products.
འོ་བཟོས་ཕྱི་རིལ་ (osöö cirii) sm. འོ་བཟོས་ཀ་ར་.
འོ་བཟོས་བཟའ་ཆས་ (osöö sajɛɛ) foods made from milk, diary products.
འོ་ཤི་ (oshi) abbr. of འོ་མ་ཤི་.
འོ་སེ་ (ose) sm. འོ་སེ་ཤིང་.
འོ་སེ་ཤིང་ (ose shīŋ) pyrus pashia tree (used in Tibetan medicine).
འོ་གསར་ (osar) 1. fresh milk.
འོ་གསོ་ (oso) sm. འོ་མ་སྦྱིར་.
འོ་གསོ་ཁང་ (osogaŋ) a room set aside for breast feeding.
འོ་གསོ་སྲོག་ཆགས་ (oso sōgjaà) mammals.
འོ་བསུ་ (osu) the custom of the mother-in-law welcoming the new bride with a bowl of milk.
འོག (wɔɔ̀) 1. under, beneath, below ¶ གནམ་གྲུའི་འོག Under the plane. ¶ དཀའ་ཚེགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་འོག Under very difficult conditions. 2. because of, due to, by, though, with ¶ སྐབས་དེར་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྒྱུད་བསྐུལ་འོག Because of incitement by the imperialists. 3. testacles; va.—འདོན་ to castrate.
འོག་སྐས་ (wɔ̀ɔgɛɛ) the lower stairs/ staircase.
འོག་སྐོར་ (wɔ̀ɔgɔɔ) 1. underspin, backspin (in tennis). 2. sm. འོག་བསྐོར་.
འོག་བསྐོར་ (wɔ̀ɔgɔɔ) crop rotation; va.—འདེབས་ to rotate crops.
འོག་བསྐོར་བསྐྱར་འདེབས་ (wɔ̀ɔgɔɔ gyāndeb) crop rotation and multiple cropping.
འོག་ཁྲིམས་ (wɔgdrim) laws made secretly/ illegally.
འོག་འཁྲུ་ (wɔɔ̀ trū) vi. to have diarrhea.
འོག་གོས་ (wɔ̀ɔgöö) 1. clothes worn under an outer garment. 2. underwear.
འོག་གྲབས་ (wɔ̀ɔdrəb) preparing, getting ready; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་འོག་གྲབས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ Before you start work you must make good preparations.
འོག་འགྱུ་དམར་པོ་ (wɔ̀ɔgyu mārpo) extremely suspicious.
འོག་སྒོ་ (wɔ̀ɔgo) anus.
འོག་སྒོ་གཉིས་ (wɔ̀ɔgo ñīi) genitals and anus.
འོག་ཅན་ (wɔ̀ɔjɛn) uncastrated (animals).
འོག་གཅིན་ (wɔ̀ɔjin) urine.
འོག་འཆིང་ (wɔ̀ɔjiŋ) belt tied under one's dress.
འོག་འཇུག (wɔnjuù) shirt (without a collar) worn under one's dress/ gown.
འོག་འཇུག་སྨན་དབྱུག (wɔnjuù mɛ̄nyuù) sm. འོག་འཇུག་སྨན་རིལ་.
འོག་འཇུག་སྨན་རིལ་ (wɔnjuù mɛ̄nrii) rectal suppository medicine.
འོག་ཏུ་ (wɔgdu) below, under, beneath.
འོག་རྟ་ (wɔgda) riding horse.
འོག་སྟན་ (wɔgden) a pad/ rug put under another rug.
འོག་ཐུ་ (wɔgdu) sm. ཐུ་བ་ནང་མ་.
འོག་མཐའ་ (wɔgda) lowest.
འོག་གདན་ (wɔgdɛn) anvil.
འོག་གདུང་ (wɔgduŋ) beam.
འོག་འདྲི་ (wɔgdri) asking in an indirect manner; va.—རྒྱག.
འོག་རྡོ་ (wɔgdo) 1. anvil. 2. the lower stone of a flour mill. 3. stones placed on the bottom part of a wall.
འོག་ལྡན་ (wɔgdɛn) sm. འོག་ཅན་.
འོག་བསྡོགས་ (wɔgdɔɔ) sm. འོག་གྲབས་.
འོག་ནས་གོང་ལ་ (wɔ̀nɛ goŋla) from the lower/ bottom to the higher/ top ¶ གྲྭ་པ་ཚོས་འོག་ནས་གོང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་རེད་ All the monks (the monks from lower to higher) opposed (it).
འོག་གནོན་ (wɔgnön) holding/ pinning down, oppressing; va.—བྱེད་.
འོག་པག (wɔgbaà) a decorated/ embroidered belt.
འོག་དཔོན་ (wɔgbön) arc. junior official.
འོག་ཕྱུང་ (wɔɔ̀ cūŋ) va. to castrate.
འོག་ཕྱོགས་ (wɔ̀ɔjɔɔ) the bottom or lower realm/ section/ part.
འོག་དབང་ (wɔ̀ɔwaŋ) genitals.
འོག་མ་ (wɔ̀ɔma) 1. lower, later ¶ གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ The lower house (in parliament). 2. for siblings/ relatives, the younger.
འོག་མིག་ལྟ་ (wɔ̀ɔmii dā) va. to have one's head facing down and peek up.
འོག་རྩ་ (wɔgdza) anvil.
འོག་བརྩིགས་ (wɔgdzeg) sm. བཙོ་སྦྲིགས་.
འོག་ཚ་ (wɔgdza) sm. བཙོ་སྦྲིགས་.
འོག་ཚེམ་ (wɔgdzem) h. of འོག་སོ་.
འོག་རྫུད་ (wɔ̀ɔdzüù) see འཛུད་, 3.
འོག་གཞི་ (wɔ̀ɔshi) 1. earth, the world. 2. base, foundation.
འོག་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ (wɔ̀ɔshii gyīngɔɔ shi) the four mandalas: of earth, wind, fire, water.
འོག་རིམ་ (wɔ̀ɔrim) lower ranks/ levels ¶ འོག་རིམ་ལས་བྱེད་པ་ The lower level officials.
འོག་རོལ་ (wɔ̀ɔröö) 1. bottom, below. 2. after, later.
འོག་རླུང་ (wɔ̀ɔluŋ) flatus; vi.—གཏོང་.
འོག་ལ་ (wɔ̀ɔla) under, below, beneath.
འོག་ལམ་ (wɔ̀ɔlam) sm. འོག་སྒོ་.
འོག་ལུད་ (wɔ̀ɔlüü) base fertilizer.
འོག་ལེན་ (wɔ̀ɔlen) 1. estimating, guessing; va.—རྒྱག. 2. castrated.
འོག་ཤག (wɔgshaà) apartments/ rooms on the bottom floor.
འོག་ཤལ་ (wɔgshɛɛ) the fleshy skin below the neck of chickens/ and oxen.
འོག་གཤམ་ (wɔ̀ɔsham) lower part, bottom, under, beneath.
འོག་སོ་ (wɔgso) lower teeth.
འོག་གསང་ (wɔgsaŋ) sm. གསང་གནས་.
འོང་: p. འོངས་; f. འོང་ (oŋ) 1. va. to come. 2. a field with crops on it.
འོང་སྐོར་ (oŋgɔɔ) a summer festival involving walking around fields with religious objects to insure a good harvest; va.—ལ་འགྲོ་ to go on an འོང་སྐོར་; va.—གཏོང་ to do/ conduct a འོང་སྐོར་ festival.
འོང་སྐོར་དུས་ཆེན་ (oŋgɔɔ tüüjen) sm. འོང་སྐོར་.
འོང་ཁ་ (oŋga) a field with crops on it.
འོང་ཁྲིམས་ (oŋdrim) regulations/ restrictions/ taboos practiced during summertime in the fields.
འོང་གོར་ (oŋgɔɔ) sm. འོང་སྐོར་.
འོང་འཕྱར་ (oŋ cār) sm. འོང་སིང་.
འོང་དབྱུག (oŋyuù) wooden flail for threshing; va.—རྒྱག.
འོང་མཚམས་ (oŋdzam) the edges of fields.
འོང་ཞིང་ (oŋshiŋ) a field with crops on it.
འོང་བཞེས་ (oŋsheè) taking winnowed grain from the threshing ground to the storeroom.
འོང་སིང་ (oŋ sīŋ) va. to winnow with a pitchfork like stick (to separate straw from grain).

འོང་སྲུང་ (o̲ŋsuŋ) protecting fields (with crops); va.—བྱེད་.
འོང་སྲུང་བ་ (o̲ŋsuŋwa) person who guards/ watches over fields (with crops).
འོང་བསེར་ (o̲ŋser) sm. འོང་སེང་.
འོང་ར་ (o̲ŋra) 1. fence around a field with crops. 2. winnowing area.
འོངས་ (o̲ŋ) p. of འོང་.
འོད་ (wö̲ö̀) light; vi.—རྒྱག to shine, to glow ¶ ཉི་མའི་འོད་ Sunlight.
འོད་ཀོར་ (wö̲ö̀gɔɔ) halo.
འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ (wö̲ö̀gi nāŋwa) sm. འོད་སྣང་.
འོད་ཀྱི་མཚན་མ་ (wö̲ö̀gi tsēmma) 1. sm. འོད་སྣང་. 2. an omen based on the quality of a light.
འོད་ཀྱི་གསོ་ཐབས་ (wö̲ö̀gi sōdəb) 1. phototherapy. 2. raising sth. by artificial light.
འོད་ཀྲིག་ཀྲིག (wö̲ö̀drigdiì) shiny.
འོད་བཀྲ་ (wö̲ö̀dra) brilliant, dazzling, shining.
འོད་བཀྲག (wö̲ö̀draà) shining/ glowing of light.
འོད་བཀྱེ་ (wö̲ö̀ gyē) va. to produce light, to shine, to radiate.
འོད་སྐོར་ (wö̲ö̀gɔɔ) 1. a round light. 2. halo.
འོད་ཁང་ (wö̲ö̀gaŋ) lantern.
འོད་ཁྱུག་ཁྱུག (wö̲ö̀ kyūùgyuù) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོད་འཁྱིམས་པ་ (wö̲ö̀ kyīmbə) vi. to have a halo around the sun/ moon.
འོད་འཁྱུག་འཁྱུག (wö̲ö̀ kyūùgyuù) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོད་འཁྱུག་སེ་ (wö̲ö̀ kyūgse) sm. འོད་ཐིང་ངེ་ར་.
འོད་གྲིས་པ་ (wö̲ö̀ gye̲èba) chromatic dispersion.
འོད་གློག (wö̲ö̀lɔ̀ɔ) optics and electronics.
འོད་འགྱེད་སྡེ་ཚན་ (wö̲ö̀gyeè de̲dzɛn) x-ray department.
འོད་རྒྱག (wö̲ö̀ gya̲à) vi. to shine.
འོད་སྒོར་ (wö̲ö̀gɔɔ) camera aperture.
འོད་སྔོན་ (wö̲ö̀ŋön) 1. blue light, blue rays. 2. the first light of dawn.
འོད་ཅན་ (wö̲ö̀jɛn) 1. shinny ¶ རས་འོད་ཅན་ A shinny cloth. 2. Friday. 3. stars. 4. firefly.
འོད་ཆག (wö̲ö̀ cāà) vi. to fall out of favor ¶ དེང་སང་བློན་ཆེན་དེ་འོད་ཆག་བཞག These days the minister has fallen out of favor.
འོད་ཆགས་པ་ (wö̲ö̀ cāgba) illuminated with (bright) light.
འོད་ཆིབ་ཆིབ་ (wö̲ö̀ cībjib) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོད་ཆིམ་ཆིམ་ (wö̲ö̀ cīmjim) glittering, twinkling, sparkling.
འོད་ཆེན་མ་ (wö̲ö̀ cēmma) a bright/ shinning light.
འོད་ཆེམ་ཆེམ་ (wö̲ö̀ cēmjem) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོད་འཇམ་ (wö̲njam) soft/ subdued light.
འོད་སྟོང་ (wö̲ö̀doŋ) 1. brilliant, splendid ¶ འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་གསར་བརྗེ་ The brilliant revolution. 2. a thousand rays of light.
འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་ (wö̲ö̀doŋ drōwa) sm. འོད་སྟོང་འབར་བ་.
འོད་སྟོང་འབར་བ་ (wö̲ö̀doŋ b̲arwa) brilliant, splendid, lustrous, glorious, magnificient.
འོད་ཐིང་ངེ་ར་ (wö̲ö̀ tiŋŋer) shining, shiny.
འོད་ཐིང་ཐིང་ (wö̲ö̀ tiŋdiŋ) sm. འོད་ཐིང་ངེ་ར་.
འོད་མདངས་ (wö̲ö̀daŋ) rays of light.
འོད་མདངས་བཀྲ་བ་ (wö̲ö̀daŋ drāwa) sm. འོད་སྟོང་འབར་བ་.
འོད་མདངས་འབྱེད་ཆས་ (wö̲ö̀daŋ je̲èjɛɛ̀) sm. འོད་འབྱེད་འཕྲུལ་ཆས་.
འོད་མདངས་འབྱེད་ཤེལ་ (wö̲ö̀daŋ je̲èshee) sm. འོད་ཟེར་འབྱེད་ཤེལ་.
འོད་མདའ་ (wö̲nda) ray of light, light beam.
འོད་མདེལ་ (wö̲ndee) flare; va.—རྒྱག; —འཕེན་ to shoot a flare.
འོད་འདུས་གློག་ཞུ་ (wö̲ndüù lōgshu) spotlight.
འོད་འདོན་ (wö̲ö̀ dö̲n) va. to polish.
འོད་ལྡན་ (wö̲ndɛn) 1. sm. འོད་ཅན་. 2. sexual desire. 3. Friday. 4. stars.
འོད་ལྡན་འཁྲི་ཤིང་ (wö̲ndɛn trīshiŋ) hyacinth.
འོད་ལྡོག་མེ་ལོང་ (wö̲ndɛn me̲loŋ) light reflector.
འོད་ལྡོང་ (wö̲ndoŋ) brilliant, splendid ¶ འོད་ལྡོང་དང་ལྡན་པའི་གསར་བརྗེ་ The brilliant revolution.
འོད་སྣང་ (wö̲ö̀naŋ) shinning light.
འོད་པ་ (wö̲ö̀ba) flooding; vi.—རྒྱག to have a flood.
འོད་པོ་ཆེ་ (wö̲ö̀boje) a bright/ shinning light.
འོད་དཔག་མེད་ (wö̲ö̀baàmeè) Amitabha Buddha.
འོད་སྤྲོ་ (wö̲ö̀dro) sm. འོད་བཀྱེ་.
འོད་ཕོག་དཔྱད་ཆས་ (wö̲ö̀pɔɔ̀ jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) exposure meter.
འོད་ཕོག་སྦྱིན་ཤོག (wö̲ö̀pɔɔ̀ j̲inshoò) photosensitive paper.
འོད་འཕྲོ་ (wö̲ö̀ trō) vi. to shine, to glow, to emit light, to sparkle.
འོད་འབར་ (wö̲mbar) abbr. of འོད་སྟོང་འབར་བ་.
འོད་འབར་ལམ་ (wö̲mbar l̲am) Shining Path guerrillas (in Peru).
འོད་འབྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (wö̲ö̀jeè trüùjɛɛ̀) spectrometer, spectroscope.
འོད་སྦྱོར་ནུས་པ་ (wö̲ö̀jɔɔ nü̲ùbə) photosynthesis.
འོད་མའི་སྨྱུ་གུ་ (wö̲ö̀mɛ ñu̲gu) 1. bamboo shoot. 2. rattan.
འོད་མའི་ཚལ་ (wö̲ö̀mɛ tsɛ̄ɛ̀) a grove of bamboo/ rattan.
འོད་དམར་ (wö̲ö̀mar) 1. red light/ rays. 2. red sky just before sunrise.
འོད་ཚད་ (wö̲ö̀dzɛɛ̀) illuminating power, light intensity.
འོད་ཚད་འཇལ་བྱེད་ (wö̲ö̀dzɛɛ̀ j̲ɛɛjeè) sm. འོད་ཕོག་དཔྱད་ཆས་.
འོད་ཚད་ལེན་པའི་ཡོ་ཆས་ (wö̲ö̀dzɛɛ̀ l̲embɛ yo̲jɛɛ̀) sm. འོད་ཕོག་དཔྱད་ཆས་.
འོད་འཚེར་ (wö̲ö̀ tsēr) vi. to shine, to glow, to emit light.
འོད་འཚེར་རྡོ་ (wö̲ö̀ tsērdo) amphibole.
འོད་འཚེར་འཚེར་ (wö̲ö̀ tsērdzer) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོད་ཞགས་ (wö̲ö̀shaà) rays of light that look like a lasso.
འོད་ཞུ་ (wö̲ö̀ shu̲) vi. to become a light ray.
འོད་ཟེར་ (wö̲ö̀see) light rays; vi.—འཕྲོ་ to emit light, to glow, to radiate, to shine, to sparkle.
འོད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་ (wö̲ö̀see dōŋdɛn) sm. འོད་སྟོང་འབར་བ་.
འོད་ཟེར་འབྱེད་ཤེལ་ (wö̲ö̀see je̲èshee) spectroscope.
འོད་གཟེར་ (wö̲ö̀see) sm. འོད་ཟེར་.
འོད་ཡོང་ཁུངས་ (wö̲ö̀ yo̲ŋguŋ) source of light.
འོད་རིག (wö̲ö̀riì) optics.
འོད་རིག་འཁོར་ཁང་ (wö̲ö̀riì kɔ̄ɔ̀gaŋ) optical shop.
འོད་རིག་དཔྱད་ཆས་ (wö̲ö̀riì jɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) optics/ optical instruments.
འོད་རིམ་ (wö̲ö̀rim) light spectrum.
འོད་ལམ་མེ་ (wö̲ö̀ l̲amme) shinning brightly.
འོད་རླབས་ (wö̲ö̀ləb) light waves.
འོད་ལོ་ (wö̲ö̀lo) a light year.
འོད་ཤི་ (wö̲ö̀ shī) 1. vi. to lose brightness/ glitter/ shine. 2. vi. to fade/ pass away/ die/ end.
འོད་གསལ་ (wö̲ö̀ sɛ̄ɛ̀) vi. to shine.
འོད་ཧྲིལ་ཧྲིལ་ (wö̲ö̀ hrīihrii) shiny, glittering.
འོད་ཧྲིབ་ཧྲིབ་ (wö̲ö̀ hrēbhreb) sm. འོད་ཧྲིལ་ཧྲིལ་.
འོད་ལྷག་གེ་ (wö̲ö̀ lhāgge) sm. འོད་ལམ་མེ་.
འོད་ལྷག་ལྷག (wö̲ö̀ lhāglhaà) sm. འོད་ལམ་མེ་.
འོད་ལྷབ་ལྷབ་ (wö̲ö̀ lhəblhəb) sm. འོད་ལྷག་ལྷག.
འོད་ལྷམ་ལྷམ་ (wö̲ö̀ lhāmlham) sm. འོད་ཆིམ་ཆིམ་.
འོན་ (wö̲n) vi. to be/ get deaf.
འོན་ཀྱང་ (wö̲ngyaŋ) but, however, yet, nevertheless ¶ ཁོས་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱས་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱས་བཞག He didn't do well in his studies but he has worked well.
འོན་ལྐུགས་ (wö̲nguù) deaf and dumb.
འོན་ལྐུགས་སློབ་གྲྭ་ (wö̲nguù lōbdra) school for the deaf and dumb.
འོན་ལྐུགས་ལྷན་ཚོགས་ (wö̲nguù lōbdra) association for the deaf and dumb.
འོན་ཁོག (wö̲ngɔɔ̀) sm. འོན་པ་.
འོན་གོག (wö̲ngɔɔ̀) sm. འོན་པ་.
འོན་དང་ (wö̲ndaŋ) sm. འོན་ཀྱང་.
འོན་ཏེ་ (wö̲nde) sm. འོན་ཀྱང་.
འོན་པ་ (wö̲mba) deaf.
འོན་གྲ་ (wö̲ndra) a nomad district in Nagchuka

Prefecture.

འོན་རྫུ་འདེབས་ (wöndzu deb) va. to pretend to be deaf.

འོན་ལོང་ (wönloŋ) deaf and blind.

འོན་ལོང་སྐུགས་པའི་སློབ་གྲྭ (wönloŋ gügbɛ lōbdra) school for the deaf, blind and mute.

འོན་སངས་ (wön sāŋ) vi. to recover one's lost hearing.

འོན་སེང་ (wönseŋ) sm. འོན་གསང་.

འོན་གསང་ (wönsaŋ) waiting for sth. in readiness, being on the alert ¶ སོ་སོས་ཐུག་དགོས་པའི་བཙོན་པ་དེ་ཡོང་མིན་བཙོན་ཁང་སྒོ་རྩར་འོན་གསང་ཞུས་དེ་བསྡད་པ་རེད་ They sat in readiness at the door of the prison waiting for the prisoner they wanted to meet to come.

འོབས་ (wob) pit, trench.

འོབས་དེ་ཉིད་ (wobdeñeè) sm. ཉེན་མེད་ཁྱེན་མེད་.

འོབས་དོང་ (wobdoŋ) sm. འོབས་.

འོབས་ལྕགས་ (wobjaà) sm. འབ་ལྕགས་.

འོབས་ཆུ་ (wobju) water in a trench/ moat around a wall.

འོབས་རྫིག (wobdzii) sm. འོབས་ལྕགས་.

འོབས་ཞུ་ (wobshu) a type of hat worn by Bon religious practitioners.

འོམ་བུ་ (wömbu) tamarisk.

འོམ་བུ་ལྷ་སྒང་ (wömbu lāgaŋ) the first palace/ fortress in Tibet.

འོའོ་ཙེ་ (woodzi) an expression of surprise: oh my! wow ¶ འོའོ་ཙེ་ ང་ཚོའི་གྲོགས་པོའི་བཟའ་ཟླ་ཁ་ས་གྲོངས་བཞག Oh my, our friend's wife died yesterday.

འོར་ (wɔr) 1. (— + vb. of motion) va. to bring, to take ¶ ཅ་ལག་རྣམས་འོར་ཡོང་པ་རེད་ (They) brought the things. ¶ ཅ་ལག་རྣམས་འོར་ཕྱིན་པ་རེད་ (They) took the things away. 2. a type of dropsy in Tibetan medicine that is characterized by many pimples.

འོར་འཁྱེར་ (wɔrgyer) sm. འོར་འདྲེན་.

འོར་འགའ་ (wɔnga) some, several.

འོར་འདྲེན་ (wɔndren) transporting, taking/ bringing, transferring; va.—བྱེད་ to transport, to take/ bring, to transfer.

འོར་འདྲེན་བཟོ་པ་ (wɔndren soba) transport worker, mover.

འོར་ནད་ (wɔrnɛɛ̀) sm. འོར་, 2.

འོར་མ་ (wɔrma) sm. ཐེངས་.

འོར་རྩ་ (wɔrdza) plugged up (as in a drain); vi.—ཤོར་ to get plugged up.

འོར་ལྷུང་ (wɔrlhuŋ) 1. sm. འོར་, 2. 2. vi. to become physically weak.

འོར་ཀ་ (wɔrga) a drain.

འོར་ཁ་ (wɔrga) 1. dark brown. 2. name of a place in southern Tibet.

འོར་མདུད་ (wɔndüü) Adam's apple.

འོལ་ཀ་ (wööga) an irrigation/ water canal.

འོལ་ནད་ (wöönɛɛ̀) a type of skin disease in Tibetan medicine.

འོལ་སྤྱི་ (wööji) sm. འོལ་ཚོད་.

འོལ་སྤྱོད་ (wööjöö) rash behavior; va.—བྱེད་.

འོལ་བ་ (wööwa) sparrow hawk.

འོལ་མོ་ (wöömo) 1. the root of bidenate achyranthes (used in Tibetan medicine). 2. name of a place.

འོལ་ཚོད་ (wöödzöö) approximation, guess, assumption; va.—བྱེད་ to approximate, to guess, to assume ¶ འོལ་ཚོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་གཏམ་དེ་ཁྲིམས་ རར་མི་འགྲོ་ Words based on guesses are not acceptable in a court of law.

འོས་ (wöö) 1. vi. to be worthwhile, to be worthy, to be right ¶ དཀའ་ལས་རྒྱག་འོས་པ་ཞིག་རེད་ It is worthy of hard work. ¶ འདི་ཞུ་འོས་ཆེ་ན་ཡང་ Even though this is worthy of saying. 2. abbr. of འོས་མི་. 3. vote.

འོས་ཁོངས་ (wöögoŋ) candidates, nominees.

འོས་མཁན་ (wöngɛn) a worthy person, qualified candidate.

འོས་འགན་ (wöngɛn) duty, obligation ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་འོས་འགན་ International obligation.

འོས་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་ (wöngɛn trīdrub) performance of duty.

འོས་འགན་གྱི་ངལ་རྩོལ་ (wöngɛngi ŋɛɛdzöö) compulsory labor, labor for which there is no wage.

འོས་འགན་གྱི་སློབ་གསོ་ (wöngɛngi lōbso) compulsory education.

འོས་འགན་དམག་སྐྱལ་ལམ་ལུགས་ (wöngɛn mәggüü lәmluù) system of compulsory military service/ conscription.

འོས་འགན་དམག་མི་ (wöngɛn mәәmi) conscriptee, drafted soldier.

འོས་འགན་དམག་ཞབས་ལམ་ལུགས་ (wöngɛn mәgshәb lәmluù) sm. འོས་འགན་དམག་སྐྱལ་ལམ་ལུགས་.

འོས་འགབ་ (wöngәb) sm. འོས་འཚམ་.

འོས་སྒྲིག (wöödrig) arranging candidates/ nominees for a vacancy.

འོས་སྐུག (wööguù) alternate candidate/ nominee.

འོས་ངོ་མ་ (wöö ŋoma) actual candidate/ nominee.

འོས་ཚོས་ (wööjöö) qualifications of candidates.

འོས་འཆར་ (wöòcar) an appropriate/ worthy plan; va.—འདོན་ to put forward/ originate a worthy plan; va.—སྤྲོད་/ འབུལ་ to submit a plan.

འོས་འཆར་ཁྲུའུ་ (wöòcardru) tib. ch. planning office.

འོས་ཐང་ (wöòdaŋ) suitable/ appropriate value.

འོས་ཐོ་ (wöòdo) list of candidates; va.—སྤྲོད་ to submit the list of candidates.

འོས་ཐོབ་ (wöòdob) 1. votes received. 2. deserving.

འོས་དང་པོ་ (wöò taŋbo) the first candidate.

འོས་འདུ་ (wöndu) sm. འོས་བསྡུ་.

འོས་འདེམས་ (wöndeb) election, electing; va.—བྱེད་ to hold an election ¶ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ National election.

འོས་བསྡུ་ (wöòdu) voting, electing, election; va.—བྱེད་.

འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ (wöòdu lɛɛ̀gaŋ) election commission.

འོས་འདྲ་ (wöndra) an alternate (candidate/ delegate/ nominee).

འོས་པ་ (wöòba) worthwhile, worthy, proper, appropriate, right ¶ འདི་བློ་ཕམ་འོས་པ་ཞིག་རེད་ This is something that is appropriate to be sad about.

འོས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་ (wöòbɛ kōŋdro) righteous indignation.

འོས་པའི་འགན་ (wöòbɛ gɛn) a worthy responsibility.

འོས་པའི་ཤིང་ལ་སེར་ཁ་མེད་པ་འཕྲལ་ མི་དགོས་རྡོ་ལ་སྦྱིན་སྦྱར་གང་འདྲ་ཟེ་ (wöòbɛ shīŋlә sērga meèba trɛɛ̀ migöò dola jīnjar kaŋdre) separating well matched things and joining together inappropriate things [Lit. separating wood that does not have cracks, trying to stick stones together with glue].

འོས་པར་དཀའ་བ་ (wöòbar gāwa) inconceivable, impossible.

འོས་པོ་ (wöòbo) proper, fitting, worthy.

འོས་སྤྲུལ་ (wöòdrüü) candidate for selection as a reincarnation ¶ ཁོང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འོས་སྤྲུལ་རེད་ He is a candidate for the reincarnation of the Dalai Lama.

འོས་བབས་ (wöòbәb) sm. འོས་པོ་.

འོས་བབས་ལོ་རྒྱུས་ (wöòbәb lugyüù) resume (usu. of a candidate).

འོས་བབས་སུ་རུང་ (wöòbәb sūruŋ) whoever is worthy/ deserving (should be appointed or get a job) ¶ དམག་མི་འོས་བབས་སུ་རུང་ལ་མདའ་དཔོན་བསྐོ་གཞག་གནང་རོགས་གནང་ Please appoint a worthy soldier as commander.

འོས་འབབ་ (wömbәb) the amount that is deserved.

འོས་འབུལ་ (wömbüü) 1. va. to recommend, to nominate. 2. recommending, nominating; va.—འབུལ་.

འོས་སྦྱོར་ (wö̱öjɔɔ) recommending, nominating; va.—བྱེད་.

འོས་མ་མཆིས་པ་ (wö̱ö məciibə) extremely inappropriate, not good/ worthy ༼ འགོ་ཁྲིད་ལ་ཁ་ལན་བརྒྱགས་པ་དེ་འོས་མ་མཆིས་པ་རེད་ Talking back to one's boss is inappropiate.

འོས་མི་ (wö̱ömi) candidate, nominee.

འོས་མིན་ (wö̱ömin) unacceptable, unworthy, inappropriate ༼ དྲི་བ་བྱས་པ་ལུགས་འགལ་འོས་མིན་རེད་ The questioning was unacceptable and in violation of custom.

འོས་མེད་ (wö̱ömeè) unworthy, undeserving, inappropriate, unfitting, improper.

འོས་མེད་འགྲིག་ཐབས་ (wö̱ömeè drigdəb) coming to terms, compromising ༼ བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་འོས་མེད་འགྲིགས་ཐབས་བྱེད་མི་ རུང་ It is not okay to compromise with imperialism.

འོས་མེད་བསྟུན་ཐབས་ (wö̱ömeè dǖndəb) sm. འོས་མེད་འགྲིག་ཐབས་.

འོས་མེད་མཐུན་ཐབས་ (wö̱ömɛɛ̀ tǖndəb) sm. འོས་མེད་འགྲིག་ཐབས་.

འོས་མེད་ཧམ་ཤེད་ (wö̱ömɛɛ̀ hāmsheè) using excesive force that is improper.

འོས་མོ་ (wö̱ömo) root of bidentate achyranthes (used in Tibetan medicine).

འོས་ཚད་ (wö̱ödzɛɛ̀) conditions, standards, degree of suitability.

འོས་ཚོད་ (wö̱ödzöö) estimating/ approximating; va.—བྱེད་.

འོས་ཚོད་རང་བཟོ་ (wö̱ödzöö raŋso) doing (sth.) on guesswork; va.—བྱེད་.

འོས་འཚམ་ (wö̱ndzam) abbr. of འོས་ཤིང་མཚམས་པ་.

འོས་འཛུགས་ (wö̱ndzug) nominating candidates; va.—བྱེད་.

འོས་གཞི་ (wö̱öshi) candidate in an election.

འོས་རིགས་ (wö̱örig) abbr. of འོས་ཤིང་རིགས་པ་.

འོས་ལ་ཚུད་ (wö̱öla tsǖü) vi. to be included as a candidate for a position.

འོས་ལངས་ (wö̱ölaŋ) a just revolt/ uprising; va.—བྱེད་.

འོས་ལངས་མགོ་འདོགས་མི་སྣ་ (wö̱ölaŋ go̱dɔɔ̀ mi̱nə) persons who rebelled and surrendered to the enemy (usu. Guomindang troops who rebelled and joined the communists).

འོས་ལངས་དམག་ (wö̱ölaŋ mā̀à) soldiers who justly rebel.

འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ (wö̱öshiŋ tsāmba) fitting and proper, appropriate ༼ ཐག་གཅོད་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ An appropriate decision.

འོས་ཤིང་རིགས་པ་ (wö̱öshiŋ ri̱gbə) appropriate, fitting.

འོས་ཤོག་ (wö̱öshoò) vote, ballot; va.—སྤྲུག་ to cast ballots, to vote.

འོས་སུ་ཆེ་བ་ (wö̱ösu cēwa) suitable, appropiate, worthy.

འོས་སུ་མ་མཆིས་པ་ (wö̱ösu məciibə) sm. འོས་མ་མཆིས་པ་.

འོས་སུ་འཐད་པ་ (wö̱ösu tɛ̄ɛ̀ba) suitable, appropriate, worthy.

ཡ

ཡ་ (ya) 1. the letter ཡ་ (used in alphabetical ordering). 2. one of a pair ༑ ལག་པ་ཡ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་དམག་དཔོན་ནང་བཞིན་ Like a one armed general. 3. sm. ཡས་. 4. rival, match ༑ མི་དེ་ལ་ཡ་ཡོད་པ་མ་རེད་ That person has no match.

ཡ་ཀྲའུ་གླིང་ (yadrawu lĩŋ) ch.tib. Asia, Asian continent.

ཡ་ཀླད་ (yalɛɛ̀) sm. ཡ་ཐོད་.

ཡ་དཀན་ (yagɛn) sm. ཡ་ཀན་.

ཡ་བཀྱག (wagyaà) sm. ཡ་རྒྱག.

ཡ་ཀན་ (yagɛn) 1. upper palate. 2. sm. ཡས་སོ་.

ཡ་ཀྱང་ (yagyaŋ) odd piece, one of a pair ༑ ལྷམ་ཁག་ཡ་ཀྱང་ཁ་ཤས་འདུག There are several odd shoes.

ཡ་སྐྲ་ (yadra) hair on the temple.

ཡ་ཁ་ (yaga) 1. sm. ཡ་ཀན་. 2. upper, above. 3. upper lip.

ཡ་ཁུང་ (yaguŋ) temple (of the head) ༑ ཡ་ཁུང་གཡས་གཡོན་ལ་ On the right and left temple.

ཡ་ཁོག (yagɔɔ̀) abdomen.

ཡ་ཁོལ་ (yagöö) arc. sm. ཞབས་.

ཡ་ཁྱེར་ (yagyɔɔ) a handful.

ཡ་མཁལ་ (yagɛɛ) sm. ཡ་མགལ་.

ཡ་ག (yaga) sm. ཡ་ཁ་.

ཡ་གི (yɔgi) up there.

ཡ་གྱད་ (yagyɛɛ̀) rung (of a ladder).

ཡ་གྱར་ (ya gyar) vi. to be scattered/ separated ༑ དཔེ་ཆ་ཤོག་ལྷེ་མང་པོ་ཡ་གྱར་བཞག Many pages of the book have been scattered.

ཡ་གྱལ་ (ya gyɛɛ) 1. one part of sth. ༑ གསོ་བ་རིག་པ་ནི་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་རེད་ Medicine is one of the five major Tibetan sciences. 2. sm. ཁ་བྲལ་.

ཡ་གྱེས་སུ་འགྲོ་བ་ (yagyeèsu dro) vi. to be/ get separated.

ཡ་གྲངས་ (yadraŋ) odd numbers (e.g., 1, 3, 5).

ཡ་གླིང་ (yəliŋ) Asia, Asian Continent.

ཡ་གླིང་ཤར་ལྷོ་ (yəliŋ shārlho) Southeast Asia.

ཡ་གླིང་ལྷོ་མ་ (yəliŋ lhōma) South Asia.

ཡ་མགལ་ (yagɛɛ) upper jaw.

ཡ་འགལ་ (yangɛɛ) disagreement, conflict; vi.—(ད་) འགྱུར་ to come into conflict/ disagreement, to break down (in talks) ༑ ཕྱོགས་གཉིས་པར་གྱི་གྲོས་མོལ་དེ་ཚ་གྲུང་ཡ་འགལ་དུ་གྱུར་བཞག There was complete disagreement in the negotiations between the two parties.

ཡ་རྒྱག (yagyaà) pestle.

ཡ་ང་ (yaŋa) 1. sympathy, pity, compassion; va.—བྱེད་. 2. cruel, terrible, brutal. 3. fear ༑ དགྲ་བོའི་མདུན་དུ་ཡ་ང་མེད་པར་མཆོངས་པ་རེད་ They leapt to (fight) the enemy without any fear.

ཡ་ང་སྙིང་རྗེ་ (yaŋa ñiŋje) pity and compassion ༑ ཡ་ང་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ Without pity and compassion.

ཡ་ང་བ་ (yaŋawa) pitiful, sad, pathetic ༑ ལོ་མང་དམག་ས་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ཡ་ང་བ་ཞིག་འདུག Because it has been a battlefield for many years, the condition of the farmers is pitiful.

ཡ་ང་མེད་པ་ (yaŋa meèba) 1. merciless, pitiless, ruthless. 2. fearless.

ཡ་ངེ་ཡེ་ངེ་ (yaŋe yeŋe) lacking concentration, inattentive ༑ སློབ་ཕྲུག་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ཡ་ངེ་ཡེང་ངེ་བྱོན་བྱུས་ཙང་ཡིག་ཚད་ལོན་མི་འདུག Because the student was been inattentive in class he failed his exam.

ཡ་ངེ་ཡེང་ངེ་ (yaŋe yaŋŋe) sm. ཡ་ངེ་ཡེ་ངེ་.

ཡ་གཅིག (yajig) sm. ཡ་, 2.

ཡ་གཅོག (ya jöò) va. to compete against.

ཡ་མཆུ་ (yaju) upper lip.

ཡ་མཆེ་ (yanje) upper canine teeth.

ཡ་ཆོག (ya cɔɔ̀) vi. to be able to compete against ༑ རྒྱ་མཚན་རྩལ་འགྲན་ནང་རྒྱ་མིས་ཨུ་རུ་སུའི་ཡ་ཆོག་མི་འདུག The Chinese cannot compete against the Russians in boxing.

ཡ་མཆོག (yajɔɔ̀) upper tip of a bow (the weapon).

ཡ་འཆམ་ (yanjam) sinus cold, cold affecting the sinuses.

ཡ་འཆོར་ (yanjɔɔ) sm. ཡ་ཆོག.

ཡ་ཇུ་ཁ་ཡ་ (yəju kāya) a type of tea.

ཡ་ཇུ་ཁོར་གསུམ་ (yəju kōrsum) a type of tea.

ཡ་ཉག (ya ñaà) 1. vi. to sink down (for earth). 2. vi. to lose one's wealth.

ཡ་གཉག (yañaà) a flat area on the slope of a mountain.

ཡ་གཉིས་མ་གཉིས་ (yəñii məñii) four year old horses and mules.

ཡ་ཏོག (yadɔɔ̀) top, peak, apex, summit.

ཡ་བཏགས་ (yadaà) the subjoined 'ཡ' letter.

ཡ་ཐུབ་ (ya tūb) vi. to be able to compete ༑ འབྲུག་ཡུལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ Bhutan can't compete with India.

ཡ་ཐེམ་ (yadem) lintel (over door).

ཡ་ཐོག (yadɔɔ̀) 1. primitive, primeval ༑ ཡ་ཐོག་གུང་ཁྲན་སྤྱི་ཚོགས་ Primitive communist society. 2. old times, antiquity. 3. roof.

ཡ་ཐོད་ (yadöö) 1. skull. 2. upper part of a door.

ཡ་ཐོད་ཀྱི་མིག་དང་ཡ་ཁོག་གི་སྙིང་ (yadöögi miidaŋ yadöögi ñīŋ) sm. དཔྱལ་བའི་མིག་དང་ཁོག་པའི་སྙིང་.

ཡ་མཐའ་ (yada) at the utmost, at the highest/ most.

ཡ་མཐར་ (yadar) sm. ཡ་མཐའ་.

ཡ་དོ་ (yado) 1. an odd one of a pair, one from a pair ༑ ལྷམ་དེ་ཡ་དོ་རེད་ That boot is one of a pair. 2. sm. ཡ་ཆོག. 3. matched ༑ བུ་འདི་དང་བུ་མོ་འདི་གཉིས་གཤིས་ཀ་ཡག་པོ་འདུག་པས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ན་ཡ་དོ་བ་ The boy and girl have good character so if they get married they will be well matched.

ཡ་དོ་བ་ (yadowa) sm. ཡ་དོ་.

ཡ་པ་ (yaba) 1. title for aristocratic families in traditional Sikkimese society.

ཡ་པད་ (yabɛɛ̀) a kind of lotus design in art.

ཡ་པེ་ཡོ་པེ་ (yabe yobe) carelessly, hastily; va.—བྱེད་.

ཡ་པོ་ (yabo) 1. rival, adversary; va.—བྱེད་. 2. sb. who subsists from hunting. 3. wanderer, vagabond.

ཡ་ཕུབ་ (yabub) 1. thatch used on the roofs of farmer's houses. 2. the upper floor of a house.

ཡ་ཕུབས་ (yabub) sm. ཡ་ཕུབ་.

ཡ་བ་ (yawa) shung. partner.

ཡ་བེ་ཡོ་བེ་ (yabe yobe) sm. ཡ་པེ་ཡོ་པེ་.

ཡ་བོ་ (yabo) sm. ཡ་པོ་.

ཡ་བྱེད་ (ya ceè) 1. va. to be attentive ༑ མགྲོན་པོ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཡ་མ་བྱས་པ་རེད་ Even though he invited guests he wasn't attentive to them. 2. va. to take notice of ༑ ཁོས་ང་ལ་བརྙས་བཅོས་བྱས་ཀྱང་ངས་ཡ་མ་བྱས་ Even though he bullied me, I didn't take notice of it.

ཡ་བྲལ་ (yadrɛɛ) disrupted, dislocated, separated, split up; va.—བྱེད་.

ཡ་མ་ (yama) 1. temple. 2. sinuses; vi.—ན་ to have a sinus infection/ cold.

ཡ་མ་དཀར་པོ་ (yama gārbo) a type of sinus illness in Tibetan medicine.

ཡ་མ་སྐྱོང་ (yama gyoŋ) va. to aggravate/ irritate/ displease ༑ ཁོས་ང་ལ་ཡ་མ་སྐྱོང་ཡས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་བྱུང་ He said sth. to irritate me.

ཡ་མ་དུང་ (yama duŋ) va. to touch one's temple with one's index finger to indicate liking a girl.

ཡ་མ་ནག་པོ་ (yama nagbo) a type of sinus illness in Tibetan medicine.

ཡ་མ་ཟུང་ (yamasuŋ) sm. ཡ་མ་གཟུགས་.

ཡ་མ་གཟུགས་ (yama suù) 1. disfiguration, abnormality. 2. unpaired, asymmetrical.

ཡ་མ་སོ་མ་ (yama sōma) flax.

ཡ་མ་སློང་ (yama lōŋ) sm. ཡ་མ་སྐྱོང་.

ཡ་མ་བརླ་ (yama lā) arc. having no substance, having no intrinsic value.
ཡ་མ་གསོ་མ་ (yama sōma) flax, linen.
ཡ་མའི་ནད་ (yamɛ nɛ̀ɛ̀) sinus illness.
ཡ་མས་ཁ་ (yamɛga) Jamaica.
ཡ་མིན་ཆ་ཡོད་ (yamin cāyöö) in pairs, not single.
ཡ་མེ་ཡོམ་མེ་ (yame yomme) shaky, unsteady, swaying, wavering; va.— བྱེད་ ¶ ལྷགས་པ་རྒྱག་དུས་ ལྗོང་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཡ་མེ་ཡོམ་མེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག When the wind blows the branches sway.
ཡ་མེ་ཡོ་མེ་ (yame yome) sm. ཡམ་ཡོམ་.
ཡ་མེད་ (yameè) 1. matchless. 2. wild, reckless; va.—བྱེད་; —འཆོང་. 3. in pairs, not single.
ཡ་མེད་དོ་མེད་ (yameè tomɛ̀ɛ̀) matchless, unequaled.
ཡ་མེད་ཚ་པོ་ (yameè tsābo) wild, reckless.
ཡ་མོན་ (yamön) Yamen (a government office in traditional China).
ཡ་ཙེ་ (yadzi) ch. duck.
ཡ་ཙེ་གདང་ལ་འདེད་ (yadzi daŋla deè) trying to make sb. do sth. that is beyond his capacity [Lit. chasing a duck onto a chicken's perch].
ཡ་ཙེ་ (yādze) ch. sm. ཡ་ཙེ་.
ཡ་ཚ་བ་ (yadzawa) fearing, being afraid.
ཡ་ཚད་ (yadzɛ̀ɛ̀) 1. a little way up ¶ ཁང་པ་འདི་ཡ་ཚད་ལ་ཡོད་པ་རེད་ The house is a little way up there. 2. combating, competing, challenging ¶ མི་འདིའི་ལག་ཤུགས་ལ་ཡ་ཚད་ཐུབ་མཁན་མེད་པ་རེད་ No one can match the strength of his arms.
ཡ་ཚེས་ (yadzeè) odd-numbered days.
ཡ་མཚན་ (yamdzɛn) 1. strange, weird, bizarre, surprising, astonishing, amazing; vi.—སྐྱེ་ to be or get surprised/ amazed; va.—བྱེད་ to act strange/ weird/ bizarre/ unusual ¶ ཁོའི་སྤྱོད་པ་ཡ་མཚན་ཞིག་འདུག He behaves strangely.
ཡ་མཚན་ཅན་ (yamdzɛn) strange, weird, bizarre.
ཡ་མཚན་པོ་ (yam dzēmbo) 1. surprising, amazing, astonishing, wondrous. 2. strange, weird, unusual.
ཡ་མཚན་འཚོལ་ཐབས་ (yamdzɛn tsöödəb) hunting/ seeking novelty.
ཡ་མཚར་ (yamdzar) sm. ཡ་མཚན་.
ཡ་ཞར་ (yashar) blind in one eye.
ཡ་ཞི་ཡ་གླིང་ (yashi yəliŋ) ch.tib. Asia, Asian Continent.
ཡ་ཟད་ (yasɛ̀ɛ̀) sm. ཡ་ཚད་, 1.
ཡ་ཟི་ཡོ་ལང་ (yəsi yolaŋ) risky situation/ actions ¶ ཡ་ཟི་ཡོ་ལང་ཆེན་པོའི་ཚོང་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't do risky business.
ཡ་ཟི་ཡོ་ལང་ཚ་པོ་ (yəsi yolaŋ tsābo) sb. who takes big risks.

ཡ་ཟིན་ (yəsin) sm. ཡ་ཐུབ་.
ཡ་ཟླ་ (yanda) months with odd numbers.
ཡ་བཟུང་ (yasuŋ) opposing; va.—བྱེད་ ¶ བཙན་འཛུལ་པར་ཡ་བཟུང་བྱེད་པའི་དམག་འཁྲུག་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) waged war in opposition to the invaders.
ཡ་འུ་བྱེད་ (yawu cee) sm. ཡ་བྱེད་.
ཡ་ཡ་ (yaya) okay, I accept.
ཡ་ཡ་པོ་ (ya yawo) unsteady/ troubled mind.
ཡ་ཡུག (yəyuù) 1. risky, bold, gutsy, adventurous, rash; va.—བྱེད་ ¶ ཚོང་ལ་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't do risky business like that. 2. exaggerated, unbelievable (speech); va.—ཤོད་ ¶ ཁོ་རང་གཅིག་པོས་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་སྐད་ཆ་ཡ་ཡུག་དེ་འདྲ་ཤོད་ཀྱི་འདུག He is saying unbelievable things like he will oppose the government alone.
ཡ་ཡུག་ཆེན་པོ་ (yəyuù cēmbo) sm. ཡ་ཡུག་ཚ་པོ་.
ཡ་ཡུག་ཚ་པོ་ (yəyuù tsābo) gutsy, bold, adventurous.
ཡ་ཡུད་ (yəyüü) 1. sm. ཡ་ཡུག. 2. large scale, major, big ¶ འཕོ་འགྱུར་ཡ་ཡུད་ཆེན་པོ་བྱུང་པ་རེད་ A great change took place.
ཡ་ཡོ་ (yayo) bent, curved, crooked.
ཡ་ཡོ་མེད་པ་ (yayo meèba) straight, straightforward.
ཡ་ཡོར་ (yayɔɔ) loose with regards to weaving.
ཡ་ཡོལ་ (yayöö) procrastinating, making excuses or pretexts to avoid doing sth.; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེས་ལས་ཀ་ར་ཡ་ཡོལ་ཁོ་ན་བྱས་ཙང་མཐའ་མ་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཕུད་འདུག Because that person only procrastinated with his work he was eventually fired.
ཡ་གཡོག (yayɔɔ) shung. lower officials who act as servants of the ཡ་སོར་ཁྲི་པ་.
ཡ་རབས་ (yərəb) principled (person), genuinely good/ decent in character.
ཡ་རབས་དྲ་མའི་སྤྱོད་རྩལ་ (yərəb tramɛ jöödzüü) shung. a noble character/ personality.
ཡ་རབས་མ་རབས་སྤྱོད་པས་ཤེས་ (yərəb mərəb jüübɛ sheè) one can know whether sb. is principled or not by his behavior.
ཡ་རུ་ (yəru) yak baby.
ཡ་རེ་ཡོ་རེ་ (yare yore) unsteady; vi.—བྱེད་ to be unsteady.
ཡ་ལ་ (yala) blaming, accusing (wrongly); va.—འཛུགས; —དྲི་; —འཛུགས་; —བཞག to blame/ accuse wrongly; va.—འཁྱེར་ to accept blame; vi.—གཟིད་ to get blamed/ accused.
ཡ་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་ (yala gyöndzuù) blaming, accusing (wrongly); va.—བྱེད་ ¶ ང་ལ་ཡ་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་མ་བྱེད་ Don't blame me.

ཡ་ལད་ (yalɛɛ̀) armor, mail.
ཡ་ལན་ (yalɛn) response, answer; va.—བྱེད་; —སློད་; —འཇལ་; —ལོག; —ལྡོག to retaliate, to respond, to answer back, to pay back ¶ ང་ཚོས་བྱེད་ཕྱོགས་དེ་ལ་ཡ་ལན་བྱེད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ We have to prepare to retaliate to that policy. ¶ དགེ་གན་གྱི་འདྲི་བར་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཡ་ལན་བསྒྲོགས་པ་རེད་ The students responded to the teacher's question.
ཡ་ལི་ཧྲན་ད་ (yali hrēnda) Alexandria.
ཡ་ལི་ (yale) very ¶ དགའ་ཡ་ལི་ Very happy.
ཡ་ལི་མ་ལི་འདྲལ་ (yale male drɛɛ) vi. to fall apart.
ཡ་ལི་ཡོ་ལི་ (yale yole) sm. ཡ་ཡོལ་.
ཡ་ལུའི་གཙང་པོ་ (yalü dzāŋbo) Yalu Chiang River.
ཡ་ཤེལ་ (yashee) shung. a type of plain brocade.
ཡ་ཤེར་ (yasher) black brocade/ satin/ silk.
ཡ་སེ་ཡོ་ལང་ (yase yolaŋ) sm. ཡ་ཡུག་ཚ་པོ་.
ཡ་སེ་ཡོ་སེ་ (yase yose) undependable, unreliable.
ཡ་སོ་ (yaso) upper teeth.
ཡ་སོར་ཁྲི་པ་ (yasor tribə) shung. leader of the ancient army that is displayed during Monlam.
ཡ་སྲིན་ (yasin) microorganisms that cause sinus infections (in Tibetan medicine).
ཡ་ཧ་ད་ (yahada) Djakarta.
ཡ་ཧུ་དི་ (yahudi) Jew.
ཡ་ཧྥེ་ (yāfe) ch. abbr. Asian and African ¶ ཡ་ཧྥེ་མཐུན་སྒྲིལ་ Afro-Asian solidarity.
ཡུ་གླིང་ (yəliŋ) sm. ཡ་གླིང་.
ཡུ་གླིང་ལྷོ་མ་ (yəliŋ lhoma) sm. ཡ་གླིང་ལྷོ་མ་.
ཡག (yaà) 1. abbr. of ཡག་པོ་. 2. sm. ཡས་.
ཡག་ག (yaga) better ¶ དེབ་འདི་ལས་དེ་ཡག་གི་རེད་ That book is better than this one.
ཡག་སྡུག (yəg druù) selecting the better ones; va.—རྒྱག; —བྱེད་ ¶ ས་བོན་ཡག་སྡུ་བྱེད་རྒྱུ་ Selecting the better seeds.
ཡག་ཉེས་ (yaàñeè) 1. quality of sth., good or bad; vi.—ཤོར་ to be different in quality ¶ ཁང་པ་འདི་གཉིས་ཡག་ཉེས་ཡོད་པ་རེད་ Is there a difference in the quality of these two houses? 2. va.—གཏོང་ to treat unfairly/ discriminatingly/ with partiality/ with bias ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་ལ་ཡག་ཉེས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The parents treated the children with partiality.
ཡག་ཉེས་མེད་པ་ (yañeè meèba) 1. without any difference in quality. 2. without any partiality/ discrimination.
ཡག་རྟགས་ (yaàdaà) a good omen/ sign ¶ ཁོས་སྨན་ཁང་ལ་ཨ་མ་ཐུག་པར་རྒྱུག་ཕྱིན་པ་འདི་ཡག་རྟགས་མ་བྱུང་ His running to the hospital to see his mother was a bad sign (that his mother's condition had worsened).

ཡག་ཐག་ཆོད་ (yaà tāgjöö) 1. very/ extremely good ¶ ཁོང་ཚོགས་འདུར་ཡོང་པ་འདི་ཡག་ཐག་ཆོད་རེད་ That he came to the meeting is very good. 2. too good ¶ ཞྭ་མོ་འདི་ང་ལ་ཡག་ཐག་ཆོད་བཞག This hat is too good for me.

ཡག་ཐོག་བཟང་ཐོག (yaàdɔɔ saŋdɔɔ) good relations between people or families.

ཡག་ཐོག་ཡག་རྗེས (yaàtɔɔ yaàdzeg) though doing well (still) do better ¶ ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ད་དུང་ཡག་ཐོག་ཡག་རྗེས་ཡོང་བ་གནང་དགོས་ You are good in your studies; in the future you must do even better.

ཡག་པ་ (yaga) better ¶ ང་ཁང་པ་འདི་ལས་ཡག་པ་ཞིག་ཉོ་དགོས་ཡོད་ I have to buy a house that is better than this.

ཡག་པོ་ (yagbo) good; va.—བརྩི་ to consider good, to regard highly, to value ¶ དེབ་འདི་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག This book is very good.

ཡག་པོ་གསུམ་ལྡན་གྱི་སློབ་ཕྲུག (yagbo sūmdɛngi lōbdruù) sm. བཟང་པོ་གསུམ་ལྡན་གྱི་སློབ་ཕྲུག.

ཡག་བྱུང་ (yaàju) thanks ¶ དཔལ་ལྡན་ཡག་བྱུང་ Palden, thank you.

ཡག་བྱུང་ཨ་མའི་ཛ་ཚང་མེད་པ་ (yaàjuŋ) sm. དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་.

ཡག་མ་ (yagma) 1. a thick rug placed under saddles. 2. new. 3. good.

ཡག་མོ་ (yagmo) good.

ཡག་བཙོག (yagdzɔɔ) sm. ཡག་ཉེས་.

ཡག་ཡག (yaàyaà) 1. as good as; va.—བྱེད་ ¶ I did the work as good as possible. 2. doing or saying for sb.'s own good ¶ ངས་ཁོ་ལ་ཡག་ཡག་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱང་ཁོ་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་སོང་ I advised him for his own good, he got angry.

ཡག་ཡག་དག་དག (yaàyaà) sm. བཟང་ཕྱུལ་རྒྱན་ཕྱུལ་.

ཡག་རིགས་ཡག་ཚད་ (yarii yagdzɛɛ) the very best.

ཡག་རུ་གང་འགྲོ་ (yaàru kaŋdro) va. to get better and better ¶ ལུང་པ་འདིའི་གནས་སྟངས་ཡག་རུ་གང་འགྲོ་རེད་ The situation in this area is getting better and better.

ཡག་རུ་འགྲོ་ (yaàru dro) vi. to become better.

ཡག་རུ་གཏོང་ (yaàru dōŋ) va. to make better.

ཡག་རུ་ཡག་རུ་ (yaàru yaàru) better and better.

ཡག་ལོས་ (yaglöö) how good; va.—ལྟ་ to look at sth. to see how good it is ¶ ཁང་པ་འདི་ཡག་ལོས་འདུག How good is this house? ¶ ཁང་པ་འདི་ཡག་ལོས་ལྟ་བར་ཡོང་པ་ཡིན་ I came to look at the quality of the house.

ཡག་ཤོས་ (yagshöö) the best.

ཡགས་ (yaà) utensils for offering prayers for the deceased.

ཡང་ (yaŋ) 1. see ཀྱང་. 2. light ¶ སྐྱེད་ཡང་ Light interest. 3. also, again ¶ ཡང་དེ་རྗེས་ Also, after that. ¶ ཡང་ཁོང་སླེབ་བྱུང་ He came again.

ཡང་གྲོའུ་ (yaŋdro) Yangchow.

ཡང་ཀློག་སྐྱར་ཀློག (yaŋlɔɔ gyāŋlɔɔ) reading again and again.

ཡང་དཀར་ (yaŋgar) whitewash.

ཡང་སྐོར་བསྐྱར་སྐོར་ (yaŋgɔɔ gyargɔɔ) again and again.

ཡང་སྐྱར་ (yaŋgyar) sm. ཡང་བསྐྱར་.

ཡང་བསྐྱར་ (yaŋgyar) again, once more ¶ ཁོང་གི་ཡང་སྐྱར་སྤུན་མཆེད་ཐུག་པར་སླེབས་སོང་ He came to see his relatives again.

ཡང་བསྐྱར་ཐོན་སྐྱེད་ (yaŋgyar tōŋgyeè) reproducing/ recycling; va.—བྱེད་ to reproduce, to produce again, to recycle.

ཡང་བསྐྱར་འདྲི་གཅོད་ (yaŋgyar drijöö) reexamination of a case/ investigation, va.—བྱེད་.

ཡང་བསྐྱར་ཚུར་རྒོལ་ (yaŋgyar tsūūgöö) attacking again; va.—བྱེད་.

ཡང་བསྐྱར་སློབ་གསོ་ (yaŋgyar lōbso) reeducation; va.—གཏོང་.

ཡང་ཁུ་ (yɔŋgu) sm. ཉིང་ཁུ་.

ཡང་ཁྱིང་ (yaŋgeŋ) servant's servant.

ཡང་གོ་ (yaŋgo) sm. ཡང་པོ་.

ཡང་དགོས་ (yaŋgöö) sm. ཡང་སྒོས་.

ཡང་སྒོས་ (yaŋgöö) 1. specially, in particular, particularly ¶ སྤྱིར་ཁོང་བོད་སྨན་མཁས་པ་ཡིན་ལ་ཡང་སྒོས་མེ་བཙའ་རྒྱག་རྒྱུར་ད་ཅང་མཁས་པ་ཡོད་པ་རེད་ In general he is expert in Tibetan medicine and in particular in moxibustion. 2. in addition ¶ ཁོང་སྐད་ཡིག་མཁས་པ་ཡིན་ལ་ ཡང་སྒོས་ཚན་རིག་ལ་ཡང་མཁས་པོ་ཡོད་ He is expert in language and in addition is expert also in science.

ཡང་ངེ་ཡིང་ངེ་ (yaŋni yiŋni) inattentive, not concentrating, wandering mind; va.—བྱེད་.

ཡང་ཅིག (yaŋjig) once again ¶ ཡང་ཅིག་གསུང་དང་ Please say it once again.

ཡང་ཇི་ (yaŋji) sm. ཡང་ལྗིད་.

ཡང་ལྗུན་མེ་ཏོག (yaŋjün) passion flower.

ཡང་ཆ་ (yaŋja) sm. ཆག་ཡང་.

ཡང་ཆད་ (yaŋjɛɛ) shung. the final balance ¶ སྔོན་ཞུས་ངོ་སྐྱེད་རྣམས་རྩིས་བྱུས་ཡང་ཆད་འབྲུ་ཁྲི་ ༦༠༠ ལུས་པ་ After paying the previous principle and interest, the final balance is 600 ཁྲི་ of grain.

ཡང་ཆམ་ (yaŋjam) things light in weight ¶ ཡང་ཆས་བཟོ་ལས་ Light industry/ manufacturing.

ཡང་ཆེན་ (yaŋjin) ch. dulcimer.

ཡང་འཇུག (yaŋjuù) post-suffixed letter (e.g., the ས་ in ལངས་).

ཡང་ལྗིད་ (yaŋjii) weight; va.—འགྲུགས་ to weigh (both material things and the skills/ qualities of a person) [Lit. light and heavy].

ཡང་ལྗིད་གོ་ལྡོག (yaŋjii kodɔɔ) reversing/ inverting the important and unimportant.

ཡང་ལྗིད་མེད་པ་ (yaŋjii meeba) balanced evenly/ equally in weight.

ཡང་ལྗིད་ཤོར་ (yaŋjii shɔɔ) vi. to have come to be different in weight (e.g., two animal loads). 2. vi. to be different in assertiveness/ bossiness ¶ བཟའ་ཚང་དེ་གཉིས་དབང་ཆེ་ཆུང་ཡང་ལྗིད་ཤོར་བཞག The couple is unequal in authority (one is more assertive/ bossy than the other).

ཡང་སྙིང་ (yaŋñiŋ) in reality, in fact, in effect, in any case, in essence ¶ པ་ཡེའི་སྒྱུ་རྩལ་དེ་ཡང་སྙིང་མང་ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་རེད་དམ་ Does the ballet, in fact, serve the masses?

ཡང་ཏིག (yaŋdii) last price ¶ ཡང་ཏིག་ཅིག་གསུང་དང་ Please (tell me) your last price.

ཡང་ཏིག་སྙིང་པོ་ (yaŋdii ñiŋbu) essence, main topic.

ཡང་སྟེང་ (yaŋdeŋ) roof, penthouse ¶ ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ཡང་སྟེང་དུ་ On the roofs of houses, etc.

ཡང་ཐ་ (yaŋda) worst of the worst.

ཡང་ཐོག (yaŋdɔɔ) 1. highest story of a building. 2. dome.

ཡང་དག (yaŋdag) sm. ཡང་དག་པ་.

ཡང་དག་པ་ (yaŋdagba) correct, accurate, perfect, complete, faultless ¶ ཏང་གི་ལམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་ The correct party line.

ཡང་དག་པའི་དགེ་སློང་ (yaŋdagbɛ geloŋ) a gelong who has remained faithful to his vows.

ཡང་དག་པའི་ཞེ་མོང་ཕྱུངས་ (yaŋdagbɛ shēmoŋ cūŋ) shung. having a good sense of responsibility ¶ ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་ཅིང་གོང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བསམས་ནས་བཀུར་སྐྱེ་བྱས་ཡང་དག་པའི་ཞེ་མོང་ཕྱུངས་པར་ད་ལྟ་ནན་གྱིས་སི་ཏུའི་མིང་དང་ལས་ཀ་བསྒྲོ་རྒྱུ་ You are a pious Buddhist who respects the will of heaven and has a good sense of responsibility and I therefore grant you the title of Situ.

ཡང་དག་པར་ (yaŋdagbar) perfectly, completely, correctly, without error.

ཡང་དང་ཡང་དུ་ (yaŋdaŋ yaŋdu) sm. ཡང་ཡང་.

ཡང་དུ་ཆུག (yaŋdu cūù) shung. to be absolved ¶ དེ་བདག་འཁྲིར་ཞན་ཉམས་ཐག་ལ་བསམ་ད་ལམ་རེང་ཉེས་པ་ཡང་དུ་ཆུག In consideration of the poverty of the accused, this time the penalty has been absolved.

ཡང་དུ་ཡང་དུ་ (yaŋdu yaŋdu) 1. sm. ཡང་ཡང་. 2. lighter and lighter; vi.—འགྲོ་ to become lighter and lighter; va.—གཏོང་ to make lighter and lighter.

ཡང་དུ་གཏོང་ (ya̲ŋdu dōŋ) va. to lighten/ reduce/ relieve/ ease.

ཡང་འདམ་ (yaŋdam) an old loan.

ཡང་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་ (yəŋdüü dzüglagaŋ) one of the four cathedrals built during the time of king Srongtsen Gampo.

ཡང་འདྲི་ (yəŋdri) interrogating, asking again and again; va.—བྱེད་.

ཡང་ན་ (ya̲ŋna) or, either or, otherwise ¶ཁོ་བོད་པ་ཡིན་དང་ཡང་ན་རྒྱ་མི་ཡིན་ན་གོ་གི་མི་འདུག I can't make out whether he is Tibetan or Chinese.

ཡང་ནས་ཡང་དུ་ (ya̲ŋnɛ ya̲ŋdu) over and over again, repeatedly ¶གཏམ་དེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཞུས་པ་རེད་ (He) said it over and over again.

ཡང་པོ་ (ya̲ŋbo) 1. light (in weight). 2. lenient (in punishments).

ཡང་སྤྲུལ་ (yəŋdrüü) reincarnation of an incarnation.

ཡང་ཕྱི་ (yəŋji) great grandmother.

ཡང་ཕྱི་ཡང་མེས་ (ya̲ŋji ya̲ŋmeè) great grandmother and great grandfather.

ཡང་བ་ (ya̲ŋwa) light, lighter ¶མེ་ཆང་ཡང་བ་ Light machine gun. ¶ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ Light industry.

ཡང་བའི་ལྕགས་རིགས་ (ya̲ŋwɛ jərii) light metals.

ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ (ya̲ŋwɛ so̲lɛ̀) light industry.

ཡང་བའི་བཟོ་ལས་པུའུ་ (ya̲ŋwɛ so̲lɛ̀ bū) tib. ch. ministry of light industry.

ཡང་བྲན་ (yaŋdrɛn) sm. ཡང་ཁྱིང་.

ཡང་འབད་བསྐྱར་འབད་ (yaŋbɛ̀ gyārbɛ̀) a determined/ persistent effort, persevering again and again, pressing on persistently; va.—བྱེད་.

ཡང་མ་དག་པ་ (ya̲ŋ ma̲dagba) incorrect, imperfect.

ཡང་མིན་ན་ (ya̲ŋ mi̲nnə) either ¶ཡང་མིན་ན་ཁྱེད་སྔོན་ལ་ཐེག ཡང་མིན་ན་ངས་སྔོན་ལ་ཕྱིན་ཆོག Either you will go first or I will go first.

ཡང་མེས་ (ya̲ŋmeè) 1. great grandfather. 2. founder of a family/ lineage, the first ancestor.

ཡང་མོའི་ (ya̲ŋmo) ch. a type of felt hat.

ཡང་མོའི་ (ya̲ŋmoo) grandmother.

ཡང་རྩལ་ (ya̲ŋdzɛɛ) light on one's feet, lithe, limber.

ཡང་རྩལ་དོད་པོ་ (ya̲ŋdzɛɛ tö̲öbo) light on one's feet, dexterous, agile, athletic.

ཡང་རྩེ་ (ya̲ŋdze) 1. top, peak, acme, summit ¶མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་དགོངས་པ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་མར་ཁི་སི་ལེ་ནིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན་ Mao Zedong's thought is the acme of Marxism-Leninism in this era. 2. the highest peak (of a mountain range).

ཡང་རྩེ་ལྷུར་ལེན་ (ya̲ŋdze lhūrlen) aiming high (in goals), striving for first place, striving to be the best.

ཡང་རྩེའི་སྐང་ལ་ཡས་སྐྲན་ (ya̲ŋdze ga̲ŋla yɛ̲̀ dre̲n) one experience of good luck/ fortune after another ¶ད་རེས་གྲོང་ལ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་པ་དེའི་ཐོག་ད་དུང་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་རྩེའི་སྐང་ལ་ཡས་སྐྲན་རང་རེད་བཞག His getting a good job and on top of that winning an award is like having one good fortune on top of another.

ཡང་རྩེར་སོན་ (ya̲ŋdzer sōn) vi. to reach the summit, to attain perfection, to be a masterpiece ¶ཡང་རྩེར་སོན་པའི་རོལ་མོ་ A musical masterpiece.

ཡང་ཚ་མོ་ (ya̲ŋ tsāmo) great granddaughter.

ཡང་ཚ་ (ya̲ŋtsa) great grandson.

ཡང་ཚ་བུ་མོ་ (ya̲ŋdza po̲mo) great granddaughter.

ཡང་ཚའི་རབས་ (ya̲ŋdzɛ rə̲b) great grand child's generation.

ཡང་ཞིང་ཕྱུར་བ་ (ya̲ŋshiŋ ñu̲rwə) light and quick ¶གནམ་གྲུ་འདི་ལ་ཡང་ཞིང་ཕྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད་པ་རེད་ One of the characteristics of this plane is that it is light and fast.

ཡང་ཟབ་ (ya̲ŋsəb) in great depth, very deeply.

ཡང་ཟོར་ཅན་ (ya̲ŋsorjɛn) lithe/ limber/ flexible/ graceful (of body).

ཡང་ཟོར་ཆེ་བ་ (ya̲ŋsɔr cēwa) very lithe/ limber/ flexible/ graceful (of body).

ཡང་ཟློས་སྐྱར་ཟློས (ya̲ŋdöö gyārdöö) repeating again and again.

ཡང་བཟོ་ (ya̲ŋso) light industry.

ཡང་བཟོས་ (ya̲ŋsöö) maker light, easing, reducing, mitigating; va.—གཏོང་ ¶མི་དེའི་ཉེས་ཆད་ཡང་བཟོས་བཏང་འདུག (They) lightened the person's punishment.

ཡང་ཡང་ (ya̲ŋya̲ŋ) again and again, over and over again, repeatedly ¶ཐ་ཚིག་ཡང་ཡང་བསྒྲགས་པ་ལ་ To the repeated warnings.

ཡང་ཡང་ཨ་ཇེའི་གཞས་ལ་སྙན་རྒྱུ་མེད་ (ya̲ŋya̲ŋ ājee shè̲ela ñēngyu mè̲) repeating sth. over and over is not interesting [Lit. the woman's singing songs over and over is not interesting].

ཡང་ཡང་ཨ་བོའི་གཞས་ལ་སྙན་རྒྱུ་ག་རེ་ཡོད་དམ་ (ya̲ŋya̲ŋ ābö shè̲ela ñēmbo ka̲ra yö̲ödam) repeating sth. over and over is not interesting [Lit. how could the man's singing songs over and over again be interesting].

ཡང་ཡའི་ (ya̲ŋyɛ) again.

ཡང་ཡེང་ (ya̲ŋyeŋ) abbr. of ཡང་ངེ་ཡེང་ངེ་.

ཡང་གཡོག (ya̲ŋyɔɔ̀) sm. ཡང་ཁྱིང་.

ཡང་དུ་འགྲོ་ (ya̲ŋru dro̲) vi. to become lighter.

ཡང་དུ་གཏོང་ (ya̲ŋru dōŋ) va. to make lighter.

ཡང་རླུང་ (yəŋluŋ) oxygen.

ཡང་རླུང་འབར་མདེའུ་ (yəŋluŋ ba̲ndee) hydrogen bomb.

ཡང་ལ་ (ya̲ŋla) ch. candle, wax.

ཡང་ལ་དཀར་པོ་ (ya̲ŋla gārbo) wax, tallow.

ཡང་ལའ་ (ya̲ŋla) sm. ཡང་ལ་.

ཡང་ལའི་འཛུགས་སྡེགས་ (ya̲ŋlɛ dzu̲gdeg) ch.tib. a stand for a candle.

ཡང་ལོག་འོར་ལོག (ya̲ŋlɔɔ̀ wo̲rlɔɔ̀) returning again and again.

ཡང་ལྗིད་ (ya̲ŋlöö) degree of lightness, how light? ¶དོ་པོ་འདི་ཡང་ལྗིད་འདུག How light is this load?

ཡང་ཤ་ (ya̲ŋsha) agility, nimbleness, light of foot, lithe.

ཡང་ཤ་དོད་པོ་ (ya̲ŋsha tö̲öbo) agile, nimble, light of foot.

ཡང་ཤིག་ཤིག (ya̲ŋ shīishii) sm. ཡང་སིར་སིར་.

ཡང་སིར་སིར་ (ya̲ŋ sīisii) feeling light/ nimble, having a big burden removed ¶ལོ་མཇུག་ཡིག་ཚད་བཏང་རྗེས་སྡོད་སྐབས་ཡང་སིར་སིར་བྱས་བྱུང་ After the final examination, (I) felt a big burden removed from my shoulders.

ཡང་སིལ་སིལ་ (ya̲ŋ sīisii) sm. ཡང་སིར་སིར་.

ཡང་སེ་ (ya̲ŋse) often ¶ཡང་སེ་ཕེབས་རོགས་ Come often.

ཡང་སོན་ (ya̲ŋsön) seeds that ripen quickly, quick growing crops.

ཡང་སོར་གཏོང་ (ya̲ŋsɔɔ dōŋ) sm. ཡངས་གསོལ་.

ཡང་སོས་ (ya̲ŋsöö) one of the eight hot hells in Tibetan Buddhism.

ཡང་སྲིད་ (yəŋsii) 1. reincarnation. 2. an incarnate lama; vi.—ཕེབས་ to be reincarnated as a lama.

ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ (yəŋsii cōgdrüü ri̲mboce) shung. honorific term used for reincarnated lamas.

ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ (yəŋsii cīmə) the next life, the next reincarnation.

ཡང་སློབ་ (ya̲ŋlob) disciple of a disciple.

ཡང་གསང་ (ya̲ŋsaŋ) 1. top secret. 2. sm. ཛོགས་ཆེན་.

ཡང་གསེད་ (ya̲ŋseè) sifting, differentiating, sorting out; va.—རྒྱག ¶གོན་ཆས་གསར་རྙིང་ཚང་མ་ཡང་གསེད་ཅིག་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག (We) have to sort out the old and new clothes.

ཡང་བསང་དོད་པོ་ (ya̲ŋsaŋ tö̲öbo) sb. who is too unilateral in making decisions or is too frank.

ཡང་ཧུ་སི་བན་ཤྲི་ (ya̲ŋhusi be̲ndri) Younghusband.

ཡང་ལྷམ་ (ya̲ŋlham) cloth shoes/ slippers/ sneakers.

ཡངས་ (ya̲ŋ) 1. wide, broad, spacious, roomy ¶ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩྭ་ཐང་ A vast pasture. 2. abbr. of ཡངས་པོ་.

ཡངས་དོག (ya̲ŋdoò) abbr. of ག་ཡང་པོ་ and ག་དོག་པོ་.

ཡངས་ལྡན་ (ya̲ŋdɛn) sm. ཡངས་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་.

ཡངས་པ་ (yaŋbə) sm. ཡངས་.

ཡངས་པ་ཅན་ (yaŋbəjɛn) see ཡངས་.

ཡངས་པོ་ (yaŋbo) wide, broad, spacious, roomy.

ཡངས་གསལ་ (yaŋsɛɛ) wide and bright.

ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ (yaŋshiŋ gyace) open and wide, large and spacious, vast.

ཡངས་ཤིང་དབེན་པ་ (yaŋshiŋ wēmbə) large/ vast and deserted.

ཡངས་གསོས་ (yaŋsöö) lessening or reducing hardship/ suffering/ difficulty ༑ལས་འགན་ཕྱིང་དུ་བཏང་ཙང་ཁོ་ཚོ་ཡངས་གསོས་བྱུང་སོང་ Because (they) lessened their responsibilities, their hardship was reduced.

ཡད་དེ་ཡུད་དེ་ (yɛ̀ɛde yüüde) 1. unclear, obscure. 2. talking without regard for the consequences; va.—བྱེད་.

ཡད་ཡུད་ (yɛ̀ɛyüü) abbr. of ཡད་དེ་ཡུད་དེ་.

ཡན་ (yɛn) 1. sm. ཡན་ཆད་. 2. sm. འཕྲུམས་. 3. vi. to lose ༑ཅ་ལག་དེ་མ་ཡན་པ་བྱེད་དགོས་ You must not lose these things. 4. even ༑རང་ཉིད་ཀྱི་གྱོན་ཆས་ཡན་ཕུད་ནས་སྤྲད་ཀྱང་ཁྲལ་འཇལ་ཐུབ་མེད་པ་རེད་ Even though they gave even their clothes, they weren't able to pay the tax.

ཡན་ཁྱར་ (yɛngyar) vi. to be/ get scattered/ dispersed.

ཡན་ག (yɛnga) see ཡལ་ག.

ཡན་གར་ (yɛngar) isolated, alone, single.

ཡན་ཆད་ (yɛnjɛ̀ɛ) 1. (usu. with numbers) above, upwards of, more than, over ༑སུམ་བཅུ་ཡན་ཆད་ Thirty and above. 2. before ༑ཟླ་བ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ Before March. 3. including (even) ༑ཁོ་ཚོས་ང་ཚོར་ཕྱག་གཡོ་རྒྱུ་ཡན་ཆད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་བྱུང་ They did many good things for us including even kneading ཕྱག.

ཡན་ཆད་མན་ཆད་ (yɛnjɛ̀ɛ mɛnjɛ̀ɛ) more or less, approximately, around ༑དམག་མི་འཛུགས་ཡས་དེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་མན་ཆད་གཏན་འབེབས་བཟོས་བཞག (They) have decided to recruit soldiers who are around twenty years of age.

ཡན་ཆོད་ (yɛnjöö) sm. ཡན་ཆད་.

ཡན་མཆུ་ (yɛnju) upper lip.

ཡན་ཐབས་ (yɛndəb) sm. ཡན་ཆད་.

ཡན་དུ་ (yɛndu) sm. ཡན་ཆད་.

ཡན་ནས་ (yɛnnɛ) 1. from before ༑ཟླ་བ་བཞི་པ་ཡན་ནས་ From before the 4th month.

ཡན་པ་ (yɛmba) 1. another, other ༑དེབ་ཡན་པ་གཅིག་དགོས་ I need another book. 2. sm. ཡན་པོ་.

ཡན་པ་བ་ (yɛnbawa) another, other.

ཡན་པོ་ (yɛmbo) lenient, permissive, letting people evade punishment; va.—གཏོང་ ༑ཉེས་པ་ཅན་རྣམས་ཡན་པོར་གཏོང་མི་རུང་ One should not let the criminals evade punismments.

ཡན་པོར་གཏོང་ (yɛmbor dōŋ) va. to spoil (a child).

ཡན་ལྤགས་ (yɛmbaà) sm. མིག་ལྤགས་ཡས་མ་.

ཡན་མན་ (yɛnmɛn) abbr. of ཡན་ཆད་མན་ཆད་.

ཡན་ཚོང་ཁང་ (yɛndzoŋgaŋ) branch store/ shop.

ཡན་ལ་ (yɛnla) sm. ཡན་ཆད་.

ཡན་ལག (yɛnlaà) 1. limb ༑ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག The limbs of the body. 2. branch ༑ཡན་ལག་བཟོ་གྲྭ་ A branch factory.

ཡན་ལག་གི་བྲན་གཅོད་ (yɛnlaàgi trɛnjöö) arc. to cut off the limbs.

ཡན་ལག་གི་ཚིག་གྲུབ་ (yɛnlaàgi tsīgdrub) a clause (in a longer sentence).

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་རྩོམ་རྩལ་ (yɛnlaà gyɛndɛngi dzōmdzüü) sm. ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རྩོམ་རྩལ་.

ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རྩོམ་རྩལ་ (yɛnlaà gyɛ̀ɛbɛ dzōmdzüü) 1. eight part essay (a literary composition prescribed for Chinese civil service examinations). 2. jargon, stereotypical writing.

ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རྩོམ་རྩལ་གསར་པ་ (yɛnlaà gyɛ̀ɛbɛ dzōmdzüü sārba) new/ modern jargon.

ཡན་ལག་སྒྲིག་འཛུགས་ (yɛnlaà drigdzuù) branch organization.

ཡན་ལག་ལྔ་ (yɛnlaà ŋā) the five: arms and legs and the head.

ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག (yɛnlaà ŋā sāla pəbbɛ cāà) a type of prostration where the hands, feet and head touch the ground.

ཡན་ལག་ཅན་ (yɛnlaàjɛn) the main body, the headquarters.

ཡན་ལག་གཅོད་བྲེགས་ (yɛnlaà jöödreg) shung. sm. ཡན་ལག་གཅོད་འབྲེག.

ཡན་ལག་གཅོད་འབྲེག (yɛnlaà jöödreg) shung. cutting off the limbs as corporal punishment.

ཡན་ལག་བཅོས་མ་ (yɛnlaà jööma) artificial limbs.

ཡན་ལག་ཉེ་འབྲེལ་ (yɛnlaà ñɛndree) family and friends.

ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ (yɛnlaà dāŋ yɛnlaàjɛngi dreewa) relations between the main entity and its branches.

ཡན་ལག་ཕུའུ་ཁང་ (yɛnlaà būgaŋ) branch unit/ office. tib. ch.

ཡན་ལག་ཚོགས་ཁག (yɛnlaà cɔ̄ɔgaà) branch/ offshoot group.

ཡན་ལག་དམག་ཁུལ་ (yɛnlaà mäggüü) military subcommand (area).

ཡན་ལག་དམག་ཁོངས་ (yɛnlaà mäggoŋ) military subdivision, military branch district.

ཡན་ལག་དམག་ཁུལ་ (yɛnlaà məggüü) sm. ཡན་ལག་དམག་ཁོངས་.

ཡན་ལག་ཚིག་གྲུབ་ (yɛnlaà tsīgdrub) a clause (in grammar).

ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ (yɛnlaà tsōgba) branch association.

ཡན་ལག་ཚོང་ཁང་ (yɛnlaà tsōŋgaŋ) branch store.

ཡན་ལག་ཞ་པོ་ (yɛnlaà shawo) crippled (in limbs).

ཡན་ལག་བཞི་ (yɛnlaà shi) the four limbs.

ཡན་ལག་བཞི་པའི་དཔུང་ (yɛnlaà sibɛ būŋ) four ancient branches of the military: cavalry, elephant, chariot, infantry.

ཡན་ལག་རུ་ཁག (yɛnlaà rugaà) subunit, branch of a unit/ brigade.

ཡན་ལག་ལས་ཁུངས (yɛnlaà lɛ̀ɛguŋ) branch office.

ཡན་ལག་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (yɛnlaà lɛ̀ɛdön ūyün lhɛ̄ngaŋ) branch committee, subcommittee.

ཡན་ལག་ལྷན་ཁང་ (yɛnlaà lhɛ̄ngaŋ) subcommittee.

ཡན་ལག་ལྷན་ཚོགས་ (yɛnlaà lhɛ̄ndzɔ̀ɔ) branch committee/ association.

ཡན་སོན་ (yɛnsön) ch. hydrochloric acid.

ཡན་སོང་མེད་པ་ (yɛnsoŋ mɛ̀ɛba) shung. not letting people evade punishment.

ཡན་ཨན་ (yɛnan) Yenan.

ཡན་ཨན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་ (yɛnnangi ñiŋdob) the Yenan Spirit (the spirit of self-reliance and hard struggle).

ཡན་ཝོའི་ (yɛno) ch. edible bird nest (used in making a type of soup).

ཡབ་ (yəb) 1. h. of ཕ་. 2. sm. སྐྱབས་.

ཡབ་གུང་ (yəbguŋ) shung. the father of the Dalai (who has the title of གུང་).

ཡབ་གུང་གསར་རྙིང་ (yəbguŋ sərñiŋ) shung. the fathers of theold and new Dalai Lamas.

ཡབ་རྒྱལ་པོ་ (yəb gyɛ̀ɛbo) king (who also is a father).

ཡབ་གཅིག (yəbjig) sm. ཡབ་, 1.

ཡབ་ཆེན་ (yəbjen) honorific term for fathers in aristocratic families.

ཡབ་རྗེ་ (yəbjen) sm. ཡབ་, 1.

ཡབ་སྟག (yəbdaà) shung. abbr. of ཡབ་གཞིས་སྟག་འཚེར་.

ཡབ་དམ་པ་ (yəb tamba) h. of ཕ་དམ་པ་.

ཡབ་རྗེ་དམ་པ་ (yəbje tamba) h. of ཕ་དམ་པ་.

ཡབ་འབངས་ (yəbbaŋ) subjects/ miser/ serfs from the father's side.

ཡབ་མེས་ (yəbmeè) paternal forefathers.

ཡབ་མོ་ (yəbmo) sm. གཡབ་མོ་.

ཡབ་ཚང་ (yəbdzaŋ) family, household.

ཡབ་གཞིས་ (yəbshii) title/ name of families who have produced Dalai Lamas ༑ཡབ་གཞིས་སྟག་

འཚེར་ The Taktse family (the family of the 14th. Dalai Lama).

ཡབ་གཞིས་གུང་ (yəbshiì kuŋ) father of the Dalai Lama who has the title of གུང་.

ཡབ་ཡབ་པོ་ (yəb yəbbo) sb. who is unable to concentrate/ focus.

ཡབ་ཡུམ་ (yəbyum) h. of ཕ་མ་.

ཡབ་ཡོབ་ (yəbyob) abbr. of ཡབ་བེ་ཡོབ་བེ་.

ཡབ་སྲས་ (yəbsɛɛ̀) 1. h. of ཕ་བུ་. 2. a son from a ཡབ་གཞིས་ family. 3. the father and son (used to refer to the Dalai Lama and the Panchen Lama respectively) ༑ རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ The two: the Dalai Lama and Panchen Lama. 4. lama/ master and his main disciples.

ཡབ་སྲས་གསུང་འབུམ་ (yəbsɛɛ̀ sūŋbum) the collected works of Tsongkapa and his two main disciples.

ཡམ་ (yam) sm. ཡམས་ནད་.

ཡམ་བུ་ (yəmbu) Kathmandu.

ཡམ་མེ་བ་ (yammewa) approximately, roughly.

ཡམ་མེ་ཡོམ་མེ་ (yamme yomme) shaky, unsteady, swaying, wavering, influx. ༑ ཡམ་མེ་ཡོམ་མེ་ཆེ་བའི་ལྕགས་ཟམ་ An iron bridge that sways a lot.

ཡམ་ཡོམ་ (yamyom) abbr. of ཡམ་མེ་ཡོམ་མེ་.

ཡམ་ཤིང་ (yamshiŋ) firewood used in tantric exorcisms.

ཡམས་ (yam) sm. ཡམས་ནད་.

ཡམས་འགོག (yamgɔ̀ɔ) epidemic prevention.

ཡམས་ནད་ (yamnɛɛ̀) epidemic.

ཡའ་ཙེ་ (yadze) ch. duck.

ཡའུ་ (yəwu) sm. ཡ་ཅིད་.

ཡའི་ (yɛ) sm. ཡང་.

ཡའོ་ (yao) Yao (minority nationality in Southern China).

ཡར་ (yar) 1. up, upwards ༑ ཡར་འཐེན་མ་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were unable to pull it up. 2. facing inside, facing away from the door ༑ ཁོ་སྒོ་ནས་ཡར་ཡོང་གི་འདུག He is coming inside from the door.

ཡར་ཀྱག (yaa gyā) va. to lift up, to raise.

ཡར་ཀླུང་ (yərluŋ) the Yarlung valley and river (in S. Tibet).

ཡར་ཀླུངས་ (yərluŋ) sm. ཡར་ཀླུང་.

ཡར་ཀླུང་ཁ་རིལ་ (yərluŋ kārii) a type of sole on Tibetan woolen boots made in Yarlung.

ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ (yərluŋ dzāŋbo) the Yarlung Tsangpo River.

ཡར་དཀན་ (yargɛn) steep.

ཡར་དཀྲུག་མར་དཀྲུག (yaadrug maadrug) causing/ instigating trouble everywhere (above and below); va.—བྱེད་.

ཡར་བཀྱག (yaa kyāà) sm. ཡར་ཀྱག.

ཡར་སྐྱེལ་ (yəəgüü) stimulating/ promoting development or improvement; va.—གཏོང་ ༑ ཐོན་འཕེལ་ཡོང་རྒྱུར་ཡར་སྐྱེལ་བཏང་བ་རེད་ They stimulated an increase in production.

ཡར་སྐྱེལ་བ་ (yəəgüüwə) promoter, developer.

ཡར་སྐྱེད་ (yargyeè sm. ཡར་རྒྱས་.

ཡར་སྐྱེལ་མར་སྐྱེལ་ (yargyeè maagyee) taking/ delivering things everywhere (up and down, hither and thither).

ཡར་སྐྱེས་ (yaagyeè) sm. ཡར་རྒྱས་.

ཡར་སྐྱུག་མར་བཤལ་ (yərgyuù maashɛɛ) vomiting and having diarrhea; va.—བྱེད་.

ཡར་སྒྲོར་ (yaa gyɔ̄ɔ) va. to support/ hold sb. up (to stand) ༑ ནད་པ་འདི་ཡར་སྒྲོར་ནས་སྨན་ཁང་ལ་འཁྲིད་པ་རེད་ (They) supported the sick person and took him to the hospital.

ཡར་ཁང་ (yərguŋ) temple.

ཡར་ཁྱིམ་ (yargyim) Yarkhand.

ཡར་འཁྱམ་མར་ཉུལ་ (yərgyam maañüü) wandering up and down.

ཡར་འཁྱིལ་སྨ་ར་ (yərgyii māra) handlebar moustache.

ཡར་འཁྱོག (yar kyɔ̄ɔ) vi. to be able to lift up.

ཡར་འགེལ་ (yar gee) va. to hang up.

ཡར་འགོ་མར་འབབ་ (yar go maa bəb) climbing up and going down a slope.

ཡར་འགུལ་མར་འགུལ་ (yangüü mangüü) moving/ going up and down or here and there.

ཡར་འགྲོ་ (yaa dro) 1. va. to go upwards. 2. vi. to improve. 3. improving, improved.

ཡར་འགྲོ་བརྒྱ་དང་མར་འགྲོ་སྟོང་ (yandro gya taŋ mandro dōŋ) many people going up and down, a place or road where many people pass [Lit. a hundred going up and a thousand going down].

ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་ (yandro mandro) going up and down, going to and fro; va.—བྱེད་.

ཡར་འགྲོའི་བསམ་པ་ (yandrö sāmba) progressive.

ཡར་རྒྱག (yaa gyaà) sm. ཡས་རྒྱག.

ཡར་རྒྱས་ (yargyɛɛ̀) progress, development, improvement; va.—གཏོང་ to make progress, to develop, to get improved; va.—འགྲོ་ to get/ have progress/ development/ improvement.

ཡར་རྒྱས་དམན་པ་ (yargyɛɛ̀ mɛ̄mba) underdeveloped ༑ ཡར་རྒྱས་དམན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ Underdeveloped countries.

ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ (yargyɛɛ̀su droshimbɛ) developing ༑ ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཡུལ་ཁག Developing countries.

ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག (yaagyuù maagyuù) going back and forth, going hither and thither/ to and fro; va.—བྱེད་.

ཡར་རྒྱུགས་མར་རྒྱུགས་ (yaagyuù maagyuù) sm. ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག.

ཡར་རྒྱུགས་མར་འདུར་ (yaagyuù mandur) sm. ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག.

ཡར་སྒྱེད་ (yaagyeè) the front stone or the front iron leg of a stove.

ཡར་སྒྲུག (yaa druù) va. to pick up.

ཡར་བགྲལ་མར་བགྲལ་ (yaagɛɛ maagɛɛ) more or less the same (usu. for age) ༑ ལོ་ཚད་ཡར་བགྲལ་མར་བགྲལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་གསུམ་སླེབས་སོང་ Three children came whose ages are more or less the same.

ཡར་ངོ་ (yaaŋo) the first half of the lunar month (from the 1st to the 15th).

ཡར་ངོ་ཚེས་བཅུ་ (yaaŋo tsēēju) the 10th day of the Tibetan lunar month.

ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་ (yaaŋö dawa) sm. ཡར་ངོ་.

ཡར་བཅད་པ་ (yar jɛ̄ɛ̀ba) except for, excluding ༑ ལོ་གན་པ་རྣམས་ཡར་བཅད་པའི་དེ་མིན་ཚང་མ་ངལ་རྩོལ་ལ་འགྲོ་དགོས་ Excluding the elderly, everyone has to work.

ཡར་ཆོབ་ཆོབ་ (yaa cōbjob) 1. bouncing; va.—བྱེད་. 2. piling up; va.—བྱེད་.

ཡར་མཆོང་མར་མཆོང་ (yaajoŋ maajoŋ) jumping up and down; va.—བྱེད་.

ཡར་མཆོད་མར་སྦྱིན་ (yaacöö maajin) (giving) offerings above to the gods and alms below to beggars.

ཡར་བཏེག (yaa dēg) sm. ཡར་བཀྱག.

ཡར་ལྟ་ (yaa dā) 1. va. to look up. 2. va. to follow/ learn from/ look up to good examples ༑ ཕྲུ་གུ་ཚོར་ཁ་མིག་ཡར་ལྟ་བྱེད་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་རྒྱག་དགོས་ One should advise the children to follow good examples.

ཡར་ལྟོས་ (yaa dɔ̈ɔ̈) sm. ཡར་ལྟ་.

ཡར་ཐོན་ (yardön) 1. advanced, developed ༑ ཡར་ཐོན་གྱི་ལག་རྩལ་ Advanced skills. ༑ འཛམ་གླིང་ཡར་ཐོན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ The developed countries. 2. progressive ༑ སྐུ་དྲག་འདི་ཡར་ཐོན་ཅན་ཞིག་རེད་ That aristocrat is a progressive.

ཡར་ཐོན་གྱི་སྤོབས་པ་ (yardöngi bōbba) vigor, animation, vitality, life.

ཡར་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ (yardön gyɛɛ̀gəb) advanced/ developed country.

ཡར་ཐོན་ཅན་ (yardönjɛn) progressive, advanced.

ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་གྲོས་མཐུན་ (yardönjɛngi tüüdren kodzön tsōndzin ceèbɛ tröödzɔɔ̀) Strategic Arms Limitation Talks (SALT).

ཡར་ཐོན་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཁང་ (yardön shinlɛɛ̀

ñāmlεègaŋ) advanced farm cooperative.

ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ལས་རྩལ་ཚོགས་པ་ (yardönjεngi lεèdzöö tsɔ̄gba) Progressive Labor Party.

ཡར་ཐོན་ལྷུར་ལེན་ (yardön lhūū len) making an effort to progress/ advance/ develop; va.—བྱེད་.

ཡར་འཐེན་ (yaa tēn) 1. va. to pull up. 2. va. to promote, to advance.

ཡར་དར་ (yardar) sm. ཡར་རྒྱས་.

ཡར་འདུལ་མ་འདུར་ (yandur mandur) sm. ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག.

ཡར་འདེབས་མར་གཡུག (yandeb maryuù) throwing things here and there or up and down.

ཡར་འདོན་ (yardön) va. to take out, to pull out ¶ ཁྲོན་པའི་ནང་ནས་ཕྲུ་གུ་དེ་ཡར་བཏོན་པ་རེད་ (They) pulled the child out of the well.

ཡར་རྡོ་ཕོག (yardo pɔ̄ɔ̀) vi. to have a stone hit sb. accidentally.

ཡར་ལྡང་ (yardaŋ) sm. ཡར་ལང་.

ཡར་ལྡན་གོང་འཕེལ་ (yardεn koŋbel) shung. sm. གོང་འཕེལ་.

ཡར་ལྡིང་ (yaa dīŋ) vi. to float/ soar.

ཡར་ལྡིང་མར་མཆོང་ (yaa dīŋ maa cōŋ) hopping and jumping (usu. when angry).

ཡར་ལྡོག (yaa dɔ̄ɔ̀) sm. ཕྱིན་ལོག.

ཡར་སྣེ་ (yarne) the upper end (of a stick, etc.).

ཡར་ལྤགས་ (yarbaà) skin of a one year old yak.

ཡར་དཔེར་འགྲན་པ་ (yarber drεmba) shung. to set a good example ¶ བླ་འབངས་ཉི་མ་སྤྲིན་བྲལ་གྱིས་དམ་ཚིག་ལ་རྒྱ་ཡར་དཔེར་འགྲན་པ་ The friendship and the loyalty between the Lama and the subject is just like cloudless sunshine which sets a good example for all the people.

ཡར་འཕགས་པ་ (yaa pāgba) to be elevated, to reach a high position.

ཡར་འཕར་ (yaa pār) sm. ཡར་འཕེལ་.

ཡར་འཕར་མར་ཆག (yaa pāā maa cāà) going up and down, increasing and decreasing (usu. prices).

ཡར་ཕེབས་ (yaa pēè) come in (h.).

ཡར་འཕེལ་ (yaa pēl) vi. to be/ get increased ¶ ལུང་པ་འདིའི་འབྲུ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་འཕེལ་བྱུང་བཞག The production of grain in this place has increased. ¶ འབྲུ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་འཕེལ་གཏོང་དགོས་ (We) need to increase the production of grain.

ཡར་འཕུལ་མར་སྒྱུར་ (yaabüü maagyur) obsequious/ respectful to superiors and arrogant to inferiors.

ཡར་འཕྱུར་ (yaa cār) sm. ཡར་བཀུག.

ཡར་འཕྱུར་རླུང་རྒྱུན་ (yaa cār lūŋgyün) up draft of air, up current (of air).

ཡར་བེའུ་ (yarbewu) one year old calf.

ཡར་འབྲོག (yamdrɔ̀ɔ̀) Yamdrok (lake and area).

ཡར་འབྲོག་སྐམ་སོས་ (yamdrɔ̀ gāmsöö) dried meat from the Yamdrok area.

ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ་ (yamdrɔ̀ɔ̀ yūmdzo) Lake Yamdrok.

ཡར་མ་ (yārma) cattle that have given birth to a calf last year.

ཡར་མར་ (yaa maa) up and down.

ཡར་ཙམ་ (yəədzə) up a little bit.

ཡར་བརྩོན་ (yardzön) sm. ཡར་ཐོན་ལྷུར་ལེན་.

ཡར་ཚེས་ (yardzeè) first part of the month.

ཡར་འཛེག (yaa dzeg) va. to climb up.

ཡར་ཞུ་ (yar shu) va. to submit or present a report or make a request/ appeal to a superior.

ཡར་ཞུ་མར་གནང་ (yarshu manaŋ) shung. one who takes messages up to a superior and transmits his instructions/ orders to subordinates.

ཡར་ཞོ་ (yarsho) yogurt made from the milk of an animal that gave birth the previous year.

ཡར་བཞེང་ (yaa sheŋ) 1. h. of ཡར་ལང་. 2. va. to erect, to build.

ཡར་ཟ་མར་ལུག (yaasa maaluù) vi. to have diarrhea immediately after one has eaten.

ཡར་གཟེད་ (yaa seè) 1. va. to hold out (a hand/ cup) to receive sth. 2. sm. ཡར་སྙོན་.

ཡར་ཡར་ (yaryar) gradually going up and up ¶ ང་ཚོ་ཡར་ཡར་ཕྱིན་ནས་གངས་རིའི་རྩེ་ལ་སླེབས་བྱུང་ We gradually went up and up and came to the top of the mountain.

ཡར་རེ་ཡོར་རེ་ (yaare yɔrre) unsteady, shaky, wobbly.

ཡར་རླངས་མར་ཐིགས་མེད་པ་ (yar laŋ maa tīg meèba) without slip up/ loss/ damage/ hindrance [Lit. no steam above and no drops below].

ཡར་ལ་ (yaala) up, upwards.

ཡར་ལངས་ (yaa laŋ) 1. va. to get up, to stand up. 2. va. to rise up (in rebellion).

ཡར་ལངས་ན་མགོ་བརྡབ་ མར་བསྡད་ན་རྐུབ་བརྡབ་ (yaa laŋna godəb maa dεēna gūb dəb) in a dilemma, facing a problem whatever one does [Lit. if one get up one bangs one's head, if one sits down one bangs one's ass].

ཡར་ལངས་ཞིང་བྲན་ (yaalaŋ shiŋdrεn) the poorest agricultural serfs who "rose up" (were emancipated after democratic reforms in 1959).

ཡར་ལིང་མར་ལིང་ (yarliŋ marliŋ) pulled, torn apart, torn asunder; va.—ཤུལ་ ¶ གཟིག་གཉིས་ཀྱིས་ལུག་བསད་ནས་ཡར་ལིང་མར་ལིང་ཤུལ་བཞག Two leopards killed a sheep and tore it apart.

ཡར་ལོག (yaa lɔ̀ɔ̀) 1. sm. ཕྱིན་ལོག. 2. va. to climb from the bottom up.

ཡར་ལོག་བླ་མ་ (yarlɔ̀ɔ̀ lāma) a defrocked monk taking the vows of monk again.

ཡར་ཤན་མར་ཤན་ (yarshεn marshεn) shung. dragging up and down; va.—བྱེད་.

ཡར་ཤོག (yaa shɔ̄ɔ̀) come in!

ཡར་བཤད་མར་བཤད་ (yaashεè maashεè) 1. saying things to those above and below ¶ ཁོང་གིས་ཡར་བཤད་མར་བཤད་བྱས་ནས་དོན་དག་དེ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བཞག He spoke to those above and below and has been able to accomplish his task. 2. saying this and that, talking in circles, avoiding sth. in speech. ¶ ཁོས་ཡར་བཤད་མར་བཤད་བྱས་ནས་དོན་ངོ་བཤད་མ་སོང་ He said this and that but didn't say the real meaning.

ཡར་ས་མར་སྐྱིལ་ (yaasa maagyee) causing trouble everywhere, turning upside down; va.—བྱེད་.

ཡར་གསོལ་ (yaasöö) reporting to superiors (saying "long live Mao," etc.) every morning during the Cultural Revolution.

ཡར་བསུ་མར་སྐྱེལ་ (yaasu maagyee) 1. welcoming and seeing people off. 2. sm. ཡས་བསུ་མས་འགེབས་.

ཡལ་ (yεε) vi. to disappear, to vanish, to fade away ¶ ཚོན་འདི་ཡལ་འདུག The paint has faded.

ཡལ་ག (yεεga) branch, bough (of a tree).

ཡལ་ག་མཐུད་སྦྱོར་ (yεεga tūūjɔɔ) grafting (of trees).

ཡལ་ག་འདྲེག་གཅོད་ (yεεga dreèjöö) pruning/ trimming of trees.

ཡལ་ག་འདྲེག (yεεga dreè) va. to prune/ trim (trees).

ཡལ་ག་འབྲེག་གཅོད་ (yεεga dreèjöö) sm. ཡལ་ག་འདྲེག་གཅོད་.

ཡལ་གཅོད་བྱེད་ (yεεga dreèjöö) sm. ཡལ་ག་འབྲེག.

ཡལ་འདབ་ (yεndəb) branches and leaves.

ཡལ་སྡོང་ (yεεdoŋ) branches and trunk.

ཡལ་བར་འདོར་ (yεεwar dɔɔ) va. to leave uncared for ¶ དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ཡལ་བར་འདོར་མི་རུང་ It isn't proper to not look after the poor.

ཡལ་མ་ཡོལ་ (yεεma yöö) just before or after ¶ ནམ་ཕྱེད་ཡལ་མ་ཡོལ་ཞིག་ལ་ཁ་པར་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་ I received a phone call around midnight.

ཡལ་མེད་རྟག་པ་ (yεεmε dāgba) all the time, everytime ¶ ཁོང་གི་གདོང་ལ་ཡལ་མེད་རྟག་པའི་འཛུམ་ཞིག་ཡོད་ He has a smile on his face all the time.

ཡལ་རྩེ་ (yεεdze) the tip of a branch.

ཡལ་བཞུར་རྒྱག (yεεshuu gyaà) 1. va. to prune. 2. va. to weed out (people).

ཡལ་ཡུལ་ (yεεyüü) a short time, a brief period.

ཡལ་ཡོལ་ (yεεyöö) sm. ཡལ་ལི་ཡོལ་ལི་.

ཡལ་ཡོལ་ཆ་མེད་དུ་ཐལ་ (yεεyöö cāmeèdu tεε) vi. to completely disappear, to vanish without a trace.

ཡལ་ལི་ཡོལ་ལི་ (yɛɛle yööle) idly passing away time ¶ ཡལ་ལི་ཡོལ་ལི་བྱས་ནས་མ་སྡོད་ སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་ Don't sit around idly; do (your) studies well.
ཡལ་སེ་རྒྱག (yɛɛse gyaà) sm. ཡར་བཞེད་རྒྱག.
ཡས་ (yɛ̀) 1. verbal nominalizing particle ¶ དམག་འཁྲུག་སློང་ཡས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ (They) made preparation for starting a war. ¶ བོད་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡས་ཀྱི་དེབ་འདི་ཡག་པོ་འདུག This book is good for studying Tibetan. ¶ པེ་ཅིང་ལ་འགྲོ་ཡས་ཁག་པོ་རེད་ Going to Beijing is difficult. 2. future action particle ¶ཁོ་སང་ཉིན་འགྲོ་ཡས་རེད་ He will be going tomorrow. 3. (vb. — + བྱུང་) having no chance to do the verbal action ¶ཁོ་ལ་ཁང་པ་རྒྱག་ཡས་བྱུང་བ་རེད་ He had a chance to build a house.
ཡས་ཀན་ (yɛ̀gɛn) the upper jaw.
ཡས་ཁོད་ (yɛ̀göö) 1. the top stone of a grinding stone. 2. pestle.
ཡས་འགོན་མས་འགོན་ (yɛ̀gön mɛ̀gön) troubles and difficulties everywhere (above and below).
ཡས་གུང་ (yɛ̀guŋ) shirt, jacket.
ཡས་གླུད་ (yɛ̀lüü) sm. གླུད་.
ཡས་འགེམ་ (yɛngem) animals whose lower teeth/ jaw are longer than the upper.
ཡས་འགྲམ་ (yɛ̀dram) the upper jaw.
ཡས་རྒྱག (yɛ̀gyaà) pestle.
ཡས་སྒྲོན་ (yɛ̀drön) va. to put butter on the rim of a ཆང་ cup (good luck custom).
ཡས་མཆིག (yɛ̀jii) 1. sm. ཡས་རྒྱག. 2. the top/ upper grinding stone.
ཡས་མཆུ་ (yɛ̀ju) upper lip.
ཡས་གཉིས་མས་གཉིས་ (yɛ̀ñii mɛ̀ñii) sm. ཡ་གཉིས་མ་གཉིས་.
ཡས་གདན་ (yɛ̀dün) sm. ཡས་མཆིག.
ཡས་སྡ་མས་འཛེར་ (yɛ̀da mɛnjɔɔ) pick axe.
ཡས་ཐིག (yɛ̀dig) fishing string.
ཡས་ཐེམ་ (yɛ̀dem) wooden frame above the door.
ཡས་རྡོ་ (yɛ̀do) top/ upper grinding stone.
ཡས་སྣོད་ (yɛ̀nöö) a kind of butter lamp.
ཡས་པ་ (yɛ̀ba) without, less ¶ མཐའ་ཡས་པ་ Limitless.
ཡས་ཕྱིན་ (yɛ̀jin) sm. གོང་འོག.
ཡས་བབ་ (yɛ̀bəb) flowing/ falling down from above.
ཡས་མ་ (yɛ̀ma) previous, prior, above, upper.
ཡས་མས་ (yɛ̀mɛ̀) 1. up and down, all over ¶ བོད་ས་ཡས་མས་གང་སར་ཕེབས་འདུག (They) went all over Tibet. 2. about, around, approximately, more or less ¶ ད་ལམ་མི་ཁྲི་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག Approximately one million people.
ཡས་མས་ཕྱི་ནང་ (yɛ̀mɛ̀ cĩnaŋ) everything, everywhere (up, down, inside, outside).
ཡས་ཚེམས་ (yɛ̀dzem) h. of ཡས་སོ་.
ཡས་མཚམས་ (yɛndzam) the upper boundary (of a place).
ཡས་རྫོང་ (yɛ̀dzoŋ) sm. གླུད་གཏོང་.
ཡས་བཞེད་ (yɛ̀seè) sm. ཡས་སྒྲོན་.
ཡས་ཡས་མས་མས་ (yɛ̀yɛ̀ mɛ̀mɛ̀) this and that (used to describe what sb. said); va.—ཤོད་ to make excuses ¶ མི་དེས་ཡས་ཡས་མས་མས་ཁོ་ན་བཤད་ནས་བུ་ལོན་དུས་ཐོག་སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག That person is only making excuses and not paying the debt on time.
ཡས་སོ་ (yɛ̀so) upper teeth.
ཡས་སོ་ཅན་ (yɛ̀sojɛn) animals that have upper teeth.
ཡས་བསུ་མས་སྐྱེལ་ (yɛ̀su mɛ̀gyee) sm. ཡས་བསུ་མས་འགེབས་.
ཡས་བསུ་མས་འགེབས་ (yɛ̀su mɛ̀geb) the amount ¶ བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ཟླ་རེའི་ཡོང་འབབ་ཡས་བསུ་མས་འགེབས་ཀྱིས་ཁྲི་གཉིས་བྱུང་སོང་ The amount of monthly income for the factory was twenty thousand.
ཡས་ལྷེ་མས་ལྷེ་ཆད་ (yɛ̀lhe mɛ̀lhe cɛ̀) vi. to be tattered/ mangy.
ཡི་ (yi) genitive particle (used after vowels).
ཡི་ག (yigə) taste, appetite; vi.—འགག to lose one's appetite ¶ དེང་སང་ཁ་ལག་གི་ཡི་ག་འགག་བཞག These days I have lost my appetite. 2. mind; vi.—འོང་ to like, to find appealing, to be attracted to, to come to mind ¶ རང་གི་ཡི་གར་འོང་བའི་གྲོགས་མོ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་ I have to search for a girl I find appealing (will come into my mind).
ཡི་གར་འཐད་ (yigar trõõ) vi. to be pleasing, to like, to be attracted to.
ཡི་གར་འོང་ (yigar oŋ) sm. ཡི་གར་འཐད་.
ཡི་གེ་ (yigi) 1. letters, writing, handwriting; va.—གཏོང་; —བསྐུར་ to send/ mail a letter; va.—དཔོད་ to dictate a letter; va.—སྐྱེལ་ to deliver a letter ¶ ཁོའི་ཡི་གེ་ཡག་པོ་འདུག His handwriting is good. ¶ ངར་ཡི་གེ་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་ I received a letter.
ཡི་གེ་རྐྱང་པ་ (yigi gyāŋba) 1. a single letter. 2. syllables that do not have any affixed letters.
ཡི་གེ་སྐྱེལ་གླ་ (yigi gyēēla) postal rates.
ཡི་གེ་མཁན་ (yigiñɛn) sm. ཡི་གེ་པ་.
ཡི་གེ་རྒྱ་མ་ (yigi gyama) shung. a letter with an envelope.
ཡི་གེ་སྒྱུར་ (yigi gyur) va. to translate.
ཡི་གེ་བཅོས་བསྒྱུར་ (yigi jöögyur) language reform.
ཡི་གེ་བཅོས་བསྒྱུར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (yigi jöögyur ūyön lhɛngaŋ) language reform commission.
ཡི་གེ་མཆན་བཀོད་ (yigi cɛngöö) explanations/ comments/ notes written in a text or on a letter.
ཡི་གེ་འཛུག (yigi jɔ̀ɔ) va. to sign/ agree to a document.
ཡི་གེ་འཛིན་པོ་ (yigi jömbo) good at reading/ writing.
ཡི་གེ་གཉིས་ (yigi ñĩĩ) the vowels and consonants.
ཡི་གེ་གཏོང་རེས་ (yigi dōŋreè) writing to each other (back and forth).
ཡི་གེ་གཏོང་ཡུལ་ (yigi dōŋyüü) the person/ address to which sth. is sent.
ཡི་གེ་གཏོང་ས་ (yigi dōŋsa) sm. ཡི་གེ་གཏོང་ཡུལ་.
ཡི་གེ་རྟགས་འབྱར་མ་ (yigi dāà jarma) sealed letters and documents.
ཡི་གེ་དྲུག་མ་ (yigi truŋmə) the six word "mani" mantra (of Avaloketisvara—o mani padme hum).
ཡི་གེ་ན་གཅིག་མི་ཤེས་པ་ (yigi nəjig misheèbə) totally illiterate (one who doesn't know even a single word).
ཡི་གེ་ནག་ཆུང་ (yigi nəgjuŋ) letters.
ཡི་གེ་པ་ (yigibə) scribe, writer.
ཡི་གེ་དཔོད་ (yigi bõõ) va. to dictate a letter.
ཡི་གེ་དཔོད་རྩོམ་ (yigi bõõdzom) composing a letter by dictating.
ཡི་གེ་དབུ་ཅན་ (yigi ūjɛn) sm. དབུ་ཆེན་.
ཡི་གེ་དབུ་ཆེན་ (yigi ūcen) sm. དབུ་ཅན་.
ཡི་གེ་དབུ་མེད་ (yigi ūmeè) sm. དབུ་མེད་.
ཡི་གེ་འབྲི་ (yigi dri) va. to write a letter.
ཡི་གེ་སྦྱར་ (yigi jɔɔ) va. to paste a poster/ letter on a wall.
ཡི་གེ་མི་ཤེས་མཁན་ (yigi misheèñɛn) an illiterate person.
ཡི་གེ་མི་ཤེས་པ་ (yigi misheèba) illiterate.
ཡི་གེ་བཟོ་མི་ (yigi somi) recorder, note taker.
ཡི་གེ་ཕ་ཆེན་ (yigi shājen) aesthetically pleasing writing/ calligraphy.
ཡི་གེ་ཤེས་པ་ (yigi sheèba) sm. ཡི་གེ་མི་ཤེས་མཁན་.
ཡི་གེའི་སྐྱེས་གནས་ (yigii gyēēnɛ̀) point of articulation (in linguistics).
ཡི་གེའི་མཁན་པོ་ (yigii kēmbo) calligrapher.
ཡི་གེའི་རྟགས་གསུམ་ (yigii dāgsum) male, female and neuter genders in the Tibetan alphabet.
ཡི་གེའི་གནས་ཚད་ (yigii nɛ̀dzɛ̀) the length of time it takes to pronounce a particular Tibetan letter in the alphabet.
ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ (yigii cĩmu) the consonants.
ཡི་གེའི་བྱེད་རྩོལ་ (yigii cèèdzöö) articulation, pronunciation.
ཡི་གེའི་དབྱངས་ (yigii yāŋ) the vowels.
ཡི་གེའི་མ་དཔེ་ (yigii mabe) original manuscript, original copy of a letter or document.

ཡི་གིའི་གཞི་ (yigii shi) the sound and shape of the Tibetan letters.

ཡི་གིའི་རིག་པ་ (yigii rigbə) philology.

ཡི་གེར་སྡེབས་ (yigii bəb) va. to copy, to take notes.

ཡི་གཙོད་ (yi jöö) to cause sadness, to make sad ¶ གནས་ཚུལ་ངན་པ་དེ་བཤད་ནས་ཁོང་གི་ཡི་བཙད་པ་རེད་ (He) told the bad news and made him sad.

ཡི་ཆད་ (yijɛɛ̀) sm. ཡིག་ཆད་.

ཡི་ཏ་ལི་ (yidali) Italy.

ཡི་ཐང་ཆད་ (yidaŋ cɛɛ̀) vi. to be fed up ¶ ཕྲུ་གུ་དེར་ག་ཚོད་ལབ་ཀྱང་མ་ཉན་ཙང་ཡི་ཐང་ཆད་བཞག (He) is fed up with the child because he won't listen no matter how much one talks to him. 2. vi. to become bereft of hope ¶ ཁོང་ལ་ཚོང་ཉེས་ཐེང་མང་པོ་བྱུང་ཙང་ཡི་ཐང་ཆད་བཞག Because he suffered loses in business many times he has become bereft of hope.

ཡི་དྭགས་ (yidaà) hungry ghosts: one of the three realms of bad rebirths.

ཡི་དམ་ (yidam) 1. tutelary deity, main meditative deity. 2. promise, vow, oath; va.—བྱེད་; —བཅའ་ to promise, to make a vow, to give an oath.

ཡི་མི་རང་ (yi miraŋ) vi. to dislike, to be disgruntled, to be dissatisfied ¶ བཟོ་པ་ཚོའི་གླ་ཆ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཙང་ཡི་མི་རངས་པ་རེད་ Because the worker's wages are low, they were dissatisfied.

ཡི་མུག (yimuù) sm. ཡིད་མུག.

ཡི་ཙི་ (yidzi) ch. soap; va.—ཁྲུག to wash with soap.

ཡི་ཚེ་ (yidze) sm. ཡི་ཙི་.

ཡི་སི་རེ་ལ་ (yisirela) Israel.

ཡི་སི་རོ་ (yisiro) sm. ཡི་སི་རེ་ལ་

ཡི་རག (yiraà) Iraq.

ཡི་རང་ (yiraŋ) 1. va. to rejoice, to be happy ¶ གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་ One should rejoice at other's happiness. 2. agreement, endorsement, approval; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་དེ་ལ་མང་ཚོགས་ཚོས་ཡི་རང་བའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་རེད་ The people made an expression of approval and happiness at the leader's speech.

ཡི་རང་གོང་བཀུར་ (yiraŋ koŋgur) admiring/ approving and respecting.

ཡི་རེ་མུག (yiremuù) sm. ཡི་མུག་པ་.

ཡི་ལའ་ཁེ་ (yilage) sm. ཡི་ལའ་ཁོ་.

ཡི་ལའ་ཁོ་ (yilago) Iraq.

ཡི་ལང་ (yilaŋ) Iran.

ཡི་ཤི་ (yi shī) sm. ཡི་ཆད་.

ཡི་ཤུ་ (yishu) eng. 1. Jesus. 2. Christianity.

ཡི་ཤུའི་ཆོས་དད་པའི་མཐའ་མཐུན་ (yishü cöödɛɛ̀bɛ nədün) Christian Coalition (U.S.A.).

ཡི་ཤུའི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གྲིག་འཛུགས་ (yishü dāwa cōgdu dzinbɛ drigdzuù) the Moral Majority (in U.S.A.).

ཡི་ཤུའི་བླ་ཆེན་སློབ་ཀྱི་གདན་ས་ (yishü lājen lōbgi dɛnsa) Vatican.

ཡི་ཤུའི་བླ་ཆེན་སློབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (yishü lājen lōbgi dzingyoŋgaŋ) Roman Curia.

ཡི་ཧོ་ཐོན་ལས་འགུལ་ (yihotön lɛngüü) tib. ch. the Boxer Rebellion.

ཡིག (yii) sm. ཡི་གེ་.

ཡིག་དཀར་ (yiigar) the དབུ་ཅན་ script.

ཡིག་དཀྱུས་ (yiggyüù) the length of letters in a single line of text.

ཡིག་ཀོག (yiigɔɔ̀) sm. ཡིག་སྐོགས་.

ཡིག་ཀོག་གི་འཛིན་རྟགས་ (yiigɔɔ̀gi dzindaà) postmark.

ཡིག་ཀོ་ཁང་ (yiggogaŋ) shop/ room where seals are carved.

ཡིག་རྐྱང་ (yiggyaŋ) abbr. of ཡི་གེ་རྐྱང་པ་.

ཡིག་ཀློག (yiigɔɔ̀) sm. ཡིག་ཀློགས་.

ཡིག་སྐད་ (yiigɛɛ̀) literary language.

ཡི་སྐོགས་ (yiigɔɔ̀) envelope; va.—སྦྱར་ to seal an envelope.

ཡིག་སྐོགས་ཁ་སྦྱོར་ (yiigɔɔ̀ kājɔɔ) va. to seal/ close an envelope.

ཡིག་སྦྱར་ (yiggyur) a (protest) wall poster; va.—སྦྱར་ to stick up a (protest) wall poster; va.—བཀལ་; —དབྱུགས་; འགྲེམས་ to distribute (protest) wall posters.

ཡིག་སྒྲིལ་ (yiggee) postal service, delivering letters.

ཡིག་སྒྲིལ་ཇུས་ (yigyee jüü) tib. ch. post office.

ཡིག་སྒྲིལ་གྲུ་གཟིངས་ (yiggyee trusiŋ) postal freighter, ship that carries mail.

ཡིག་སྒྲིལ་གློག་ཕྲིན་ཁང་ (yiggyee lōgdringaŋ) post and telegraph office/ building.

ཡིག་སྒྲིལ་དྲ་བ་ (yiggyee trawa) postal network.

ཡིག་སྒྲིལ་སྣང་འཁོར་ (yiggyee lāŋgɔɔ) mail delivery car.

ཡིག་སྒྲིལ་པ་ (yiggyeeba) mailman.

ཡིག་སྒྲིལ་ཕུག་རོན་ (yiggyee pūrön) carrier pigeon.

ཡིག་སྒྲིལ་བ་ (yiggyeewa) sm. ཡིག་སྒྲིལ་པ་.

ཡིག་སྐྱོན་ (yiggyön) misspelled words.

ཡིག་བརྐོས་ (yiggüù) carving/ engraving letters; va.—རྐོག.

ཡིག་བསྐུར་ (yiggur) corresponding; va.—བྱེད་ to correspond by letter.

ཡིག་བསྐུར་ཁང་ (yiggurgaŋ) post office.

ཡིག་བསྐུར་རང་དབང་ (yiggur raŋwaŋ) freedom of communication.

ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག (yiggur nāmshaà) name of a Tibetan language book on letter writing.

ཡིག་སྦྱུར་ (yiggyur) sm. ཡིག་སྦྱར་.

ཡིག་ཁང་ (yiggaŋ) sm. ཡིག་བསྐུར་ཁང་.

ཡིག་ཁྲ་ (yigdra) verdict.

ཡིག་མཁན་ (yiggɛn) secretary, clerk, scribe.

ཡིག་མཁན་དྲུང་ཡིག (yiggɛn truŋyii) shung. clerk, scribe.

ཡིག་འཁོད་ལོ་རྒྱུས་ (yiggöò lugyüù) recorded history.

ཡིག་འཁོད་ཁྲིམས་ལུགས་ (yiggöò trimluù) formal written law, statute.

ཡིག་འཁྱེར་དམག (yiggyer māà) signal corps, communication troops.

ཡིག་གྲངས་ (yigdraŋ) number of lines (in a letter/ poem).

ཡིག་གློག (yiglɔɔ̀) post and telegraph, post and telecommunications.

ཡིག་མགོ (yiŋgo) 1. the first letter of the alphabet. 2. letter heading.

ཡིག་འགྲུལ་ (yiŋdrüü) correspondence; va.—བྱེད་ to correspond (with).

ཡིག་སྒམ་ (yiigam) mailbox.

ཡིག་རྒྱ་ (yiggya) sm. ཡིག་སྐོར་.

ཡིག་རྒྱུགས་ (yiggyuù) exam, test; va.—གཏོང་ to take an exam; va.—ལེན་ —བསྡུ་ལེན་ to give an exam.

ཡིག་རྒྱུགས་གྲུབ་འབྲས་རེའུ་མིག (yiggyuù) grade sheet.

ཡིག་རྒྱུགས་དྲིས་ལན་ (yiggyuù) answer sheet (exam).

ཡིག་སྒྱུར་ (yigyur) translation, translating; va.—བྱེད་.

ཡིག་སྒྱུར་པ་ (yigyurbə) translator, interpreter.

ཡིག་སྒྲིག་ལས་ཚན་ (yigdrii lɛɛ̀dzɛn) composing room.

ཡིག་སྒྲིལ་ (yigdrii) 1. tied bundles of files/ archives. 2. mail bag.

ཡིག་སྒྲོམ་ (yigdrom) a frame/ cabinet for putting documents.

ཡིག་བསྒྱུར་ (yiggyur) sm. ཡིག་སྒྱུར་.

ཡིག་ངོ་ (yiŋŋo) letters, writing; vi.—ཚོད་ to be able to see/ read letters ¶ མིག་ཤེལ་མ་བཀྱབ་ན་ཡིག་ངོ་ཚོད་ཀྱི་མི་འདུག If I don't wear glasses I can't read the letters.

ཡིག་གཅིག་སྒྲ་མང་ (yigjii dramaŋ) a character or word that can be pronounced in different ways.

ཡིག་ལྕོག (yiŋjoò) desk.

ཡིག་ཆ་ (yigja) documents, records, notes.

ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་ (yigja tsɛ̄ndɛn) reliable/ authentic documents or records.

ཡིག་ཆའི་རིང་ལུགས་ (yigjɛ riŋluù) red-tapism, bureaucratism.

ཡིག་ཆས་ (yigjɛɛ̀) writing materials, stationery.

ཡིག་ཆས་རྒྱས་དཔྱད་ (yigjɛɛ̀ gyɛɛ̀jɛɛ̀) shung. fixed/ confirmed by a document.

ཡིག་ཆུང་ (yigjuŋ) 1. a small or minor note/ letter/ memo. 2. an essay.

ཡིག་ཆེན་ (yigjen) 1. the main document. 2. large letters.

ཡིག་ཆེན་སྦྱར་འགྲེམས་ཚགས་པར་ (yigjen jandrem tsāgbar) sm. ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་.

ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་ (yigjen tsāgbar) big character poster/ newspaper.

ཡིག་ཇ་ (yigja) shung. tea served during the break between classes.

ཡིག་མཇུག (yinjuù) the end of a letter/ article/ book; va.—སྡུད་; —སྒྲིལ་ to end a letter/ article/ book.

ཡིག་འཇོག (yinjoò) signing a contract or agreement; va.—བྱེད་.

ཡིག་རྙོག (yigñoò) trash paper, waste paper.

ཡིག་རྙོག་སི་ར་ (yigño sīrə) waste paper basket.

ཡིག་གཉེར་ (yigñer) abbr. of ཡིག་ཚང་གཉེར་པ་.

ཡིག་རྙིང་ (yigñiŋ) classical/ ancient literature, ancient writing/ terms.

ཡིག་སྙོག (yigñog) 1. sm. ཡིག་རྙོག. 2. useless/ pointless writing.

ཡིག་བརྙན་ (yigñɛn) subtitles (for movies).

ཡིག་གདགས་ཁང་ (yigdaàgaŋ) typing room.

ཡིག་གདགས་འཕྲུལ་ཆས་ (yigdaà trūūjɛɛ̀) typewriter.

ཡིག་རྟགས་འགོད་ས་ (yigdaà gö̀ösa) registration window (at the a post office).

ཡིག་རྟེན་ (yigden) sm. གཟིགས་རྟེན་.

ཡིག་སྟོང་ (yigdoŋ) a letter without a gift [Lit. an empty letter].

ཡིག་ཐུམ་ (yigdum) 1. envelope, letter wrapper. 2. a letter wrapped with other things; va.—གཏོང་; —སྐྱུར་ to send a letter wrapped with other things. 3. parcel.

ཡིག་ཐུམ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་ (yigdum gyēndren cēèbɛ ñambel) United Parcel Service (UPS).

ཡིག་ཐེའུ་ (yigdeu) postage stamp.

ཡིག་ཐོག (དུ་) (yigdɔɔ̀du) by letter, in written form. ¶ ཡིག་ཐོག་གི་སྙན་ཞུ་ A report in writing. ¶ ཡིག་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད་ Written speech/ lecture/ statement.

ཡིག་ཐོག་ནས་རྒྱུགས་ལེན་ (yigdɔɔ̀nɛ gyulen) va. to give a written examination.

ཡིག་ཐོག་མ་འཁོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ (yigdɔɔ̀ magö̀öbɛ trīmluù) unwritten law.

ཡིག་ཐོག་ལ་འགོད་ (yigdɔɔ̀la gö̀ö) va. to put down in writing.

ཡིག་ཐོག་ལ་འབྲི་ (yigdɔɔ̀la dri) sm. ཡིག་ཐོག་ལ་འགོད་.

ཡིག་ཐོག་སློབ་ཁྲིད་ (yigdɔɔ̀ lōbdrii̇) teaching by correspondence.

ཡིག་ཐོག་སློབ་གྲྭ (yigdɔɔ̀ lōbdra) correspondence school.

ཡིག་འཐུམས་ (yigdum) sm. ཡིག་ཐུམ་.

ཡིག་དན་ (yigdɛn) 1. written agreement. 2. files, records, archives.

ཡིག་དུག (yigduù) eyestrain from reading; vi.—རྒྱག to get eyestrain from reading a lot.

ཡིག་དྲུག (yigdruù) abbr. of ཡིག་གེ་དྲུག་མ་.

ཡིག་གདང་ (yigdaŋ) ropes and poles for hanging bundles of files (as storage).

ཡིག་མདའ་རྒྱག (yiŋda gyaà) vi. to misplace letters/ papers.

ཡིག་ནག་ཆུ་བཤལ་ (yignaà cūshɛɛ) shung. disregarding contracts/ agreements etc.; va.—གཏོང་ ¶ བཀའ་གདན་རྣམས་ཡིག་ནག་ཆུ་བཤལ་དུ་གཏོང་མི་ཆོག It is not permitted to disregard the land tenure documents.

ཡིག་ནོར་ (yignɔɔ) incorrect character/ letter.

ཡིག་སྣོད་ཤོག་སྒམ་ (yinöö shɔ̄gam) shung. a drawer/ box for keeping documents.

ཡིག་པར་ (yigbar) wood printing block.

ཡིག་དཔར་ (yigbar) sm. ཡིག་པར་.

ཡིག་དཔེ་ (yigbe) copy book.

ཡིག་ཕོན་སྒྲག་གཏོང་ (yigbön dragdoŋ) bulk mailing.

ཡིག་ཕྲན་ (yigdrɛn) sm. ཡིག་ཆུང་.

ཡིག་ཕྲེང་ (yigdreŋ) a line of words.

ཡིག་འཕྲིན་ (yigdrin) correspondence, letters; va.—གཏོང་ to correspond.

ཡིག་འཕྲེང་ (yigdreŋ) sm. ཡིག་ཕྲེང་.

ཡིག་བར་ (yigbar) 1. the space/ gap between letters. 2. gap between lines (of letters).

ཡིག་བྲིས་ (yigdrii̇) 1. scribe, recording secretary. 2. recording secretary of the Tibetan National Assembly.

ཡིག་བློན་ (yiglön) chief secretary, grand secretary.

ཡིག་བློན་ཆེན་མོ་ (yiglön cēmbo) a form of address for a grand secretary in the Ming and Qing Dynasties.

ཡིག་འབྲི་ (yiŋdri) writing; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཡིག་འབྲིའི་ཁུར་འགན་ལེན་མཁན་རེད་ He is the one taking the main responsibility for writing (it).

ཡིག་འབྲི་མཁས་པའི་ལྷན་ཚོགས་ (yigdri kɛ̄ɛ̀bɛ lhēndzoò) calligrapher's association.

ཡིག་འབྲི་བ་ (yigdribə) secretary.

ཡིག་འབྲིའི་ཅོག་ཙེ་ (yigdrii jōgdze) desk.

ཡིག་འབྲིའི་ཉེར་སྤྱོད་ (yigdrii ñerjɛɛ̀) writing materials, stationery.

ཡིག་འབྲུ་ (yiŋdru) 1. syllable, character (in Chinese); va.—སྒྲིག to set type. 2. point ¶ ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ The eight point charter/ constitution.

ཡིག་འབྲུ་གསར་པ་ (yiŋdru sārba) new/ simplified Chinese character system.

ཡིག་འབྲེལ་གྱི་གྲོགས་པོ་ (yindreegi trogbo) penpal.

ཡིག་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ (yigjoŋ dzindrə) literacy class, class to teach reading.

ཡིག་སྦྱོང་རྨོངས་སེལ་ (yigjoŋ mōŋsel) studying to end illiteracy.

ཡིག་སྦྱོང་སློབ་དེབ་ (yigjoŋ lōbdeb) textbook for learning to read.

ཡིག་རྨོངས་ (yigmoŋ) illiterate; va.—སེལ་ to eliminate/ wipe out illiteracy ¶ ཡིག་རྨོངས་སེལ་བའི་འཛིན་གྲྭ་ A class to teach literacy (eliminate illiteracy).

ཡིག་རྩ་ (yigdza) the root of letters.

ཡིག་རྩ་བཟང་པོ་ (yigdza saŋbo) person who understands the meaning of documents/ articles well.

ཡིག་རྩ་ལོན་པོ་ (yigdza lömbo) persons who understand the meaning of articles or documents thoroughly.

ཡིག་རྩིས་ (yigdzii̇) writing/ reading and calculating.

ཡིག་རྩིས་མཁས་པ་ (yigdzii̇ kɛ̄ɛ̀ba) sm. ཡིག་རྩིས་གཉིས་མཁས་.

ཡིག་རྩིས་གཉིས་མཁས་ (yigdzii̇ ñīigɛɛ̀) skilled in both in writing and calculating.

ཡིག་རྩོམ་ (yigdzom) article, essay.

ཡིག་རྩོམ་མཁས་ཅན་ (yigdzom kɛ̄ɛ̀jɛn) writer, author.

ཡིག་རྩོམ་རིག་གནས་ (yigdzom rignɛɛ̀) literature.

ཡིག་ཚགས་ (yigdzaà) 1. official in charge of documents/ records. 2. archives. 3. dossiers/ records of individuals.

ཡིག་ཚང་ (yigdzaŋ) 1. office ¶ འབྲས་ལྗོངས་སྤྱི་བློན་ཆེན་གྱི་ཡིག་ཚང་ནས་ From the office of the political officer in Sikkim. 2. shung. highest monk official office in tt. 3. sm. ཐོབ་ཐང་.

ཡིག་ཚང་ཁང་ (yigdzaŋgaŋ) archives.

ཡིག་ཚང་གཉེར་པ་ (yigdzaŋ ñēēba) shung. a monk official under the དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་ in the ཡིག་ཚང་ office in tt.

ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ (yigdzaŋ lɛ̄ɛ̀guŋ) shung. the highest monk official office in the Tibetan government.

ཡིག་ཚད་ (yigdzɛɛ̀) test, examination (written); va.—གཏོང་ to take a test, va.—ལེན་ to give a test.

ཡིག་ཚད་འབྲི་ས་ (yigdzɛɛ̀ drisə) exam. paper.

ཡིག་ཚད་རྫུས་མ་ (yigdzɛɛ̀ dzüümə) cheating during an exam.

ཡིག་ཚད་ལོན་ (yīgdzɛɛ̀ lön) vi. to pass an exam.

ཡིག་ཚུགས་ (yigdzuù) sm. ཡིག་གཟུགས་.

ཡིག་ཚོགས་ (yigdzɔɔ̀) abbr. of ཡི་གེའི་ཚོགས་པ་.

ཡིག་མཛོད་ (yiŋdzöö) dictionary.
ཡིག་འཛིན་ (yiŋdzin) receipt.
ཡིག་རྫུས་ (yigdzüü) counterfeit letter/ writing.
ཡིག་རྫོབ་ (yigdzob) wordy.
ཡིག་རྫོབ་ཆུང་བ་ (yigdzob cūŋwə) not wordy, to the point.
ཡིག་རྫོབ་ཆེ་བ་ (yigdzob cēwa) wordy, long-winded, verbose.
ཡིག་གཞི་ (yigshi) shung. land tenure document ¶ རྩྭ་རིགས་སྐོར་ཡིག་གཞི་ཁྲངས་ཐུབ་མེད་པ་ They do not have any land tenure documents regarding the grasslands.
ཡིག་ཟམ་ (yigsam) post office.
ཡིག་ཟམ་གྲུ་གཟིངས་ (yigsam trusiŋ) mail ship.
ཡིག་ཟམ་གློག་འཕྲིན་ (yigsam lōgdrin) post and telegraph.
ཡིག་ཟམ་གློག་འཕྲིན་ཅུས་ (yigsam lōgdrin jüü) tib. ch. post and telegram office.
ཡིག་ཟམ་ཐེལ་ཙེ་ (yigsam tēēdze) tib. ch. post mark, cancellation mark (for stamps).
ཡིག་ཟམ་རླངས་འཁོར་ (yigsam lāŋgɔɔ) postal delivery truck.
ཡིག་ཟམ་ལས་དོན་ཁང་ (yigsam lēēdöngaŋ) postal office building.
ཡིག་ཟིན་ (yigsiŋ) letter, message, statement.
ཡིག་ཟོམ་ (yigsom) mail box.
ཡིག་ཟོར་ (yigsɔr) sm. ཡིག་རྫོབ་.
ཡིག་ཟོར་ཡང་པོ་ (yigsɔr yaŋbo) sm. ཡིག་རྫོབ་ཆུང་བ་.
ཡིག་གཟུགས་ (yigsuù) handwriting, penmanship, calligraphy; va.—སྦྱོང་ to practice calligraphy/ handwriting.
ཡིག་གཟུགས་མཁན་པོ་ (yigsuù kēmbo) skilled calligrapher.
ཡིག་གཟུགས་མཁས་པ་ (yigsuu kēēba) sm. ཡིག་གཟུགས་མཁན་པོ་.
ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྩལ་ (yigsuù dridzεε) the art of calligraphy.
ཡིག་རིག (yigrii) literature.
ཡིག་རིག་པ་ (yigrigbə) literary critic/ expert.
ཡིག་རིགས་ (yigrii) 1. documents, dispatches. 2. scripts/ orthographies/ letters.
ཡིག་རིགས་བརྐོས་མ་ (yigrii gōōma) carved inscription.
ཡིག་རིགས་མཁས་པ་ (yigrii kēēba) man of letters.
ཡིག་རིགས་ཁོ་ནར་ལྟ་བའི་རིང་ལུགས་ (yigrii kōnar dāwε riŋluù) red-tapism, bureacratism.
ཡིག་རིས་ (yigrii) style of hand writing/ calligraphy.
ཡིག་རིས་འགྲེམས་སྟོན་ (yigrii dremdön) exhibition of calligraphy.
ཡིག་རུས་ (yigrüü) sm. ཡིག་རིས་.
ཡིག་ལན་ (yiglεn) answer/ reply (by letter); va.—གཏོང་; —སྐུར་; —སྤྲོད་; —སློག to reply, to answer.
ཡིག་ལམ་ (yiglam) 1. by mean of/ through writing. 2. writing prize.
ཡིག་ལོང་ (yigloŋ) 1. illiteracy. 2. unclear cursive handwriting.
ཡིག་ཤུབས་ (yigshub) envelope.
ཡིག་ཤེས་ (yigsheè) literacy.
ཡིག་ཤེས་སློབ་གྲྭ་ (yigsheè lōbdra) literacy school (school to teach illiterates to read).
ཡིག་ཤོག (yigshoòs) writing paper, note pad.
ཡིག་སློབ་འཛིན་གྲྭ་ (yiglob dzindrə) sm. ཡིག་ཤེས་སློབ་གྲྭ་.
ཡིག་གསལ་འགོད་ (yigsεε göö) va. to record clearly, to keep a clear record.
ཡིག་བསང་ (yigsaŋ) weeding through papers, reorganizing papers that have become messed up; va.—རྒྱག.
ཡིག་ཧྲུལ་ (yighrüü) sm. ཡིག་ཧྲིག.
ཡིག་ལྷད་ (yiglhεè) errors/ mistakes in writing.
ཡིང་ (yiŋ) ch. military battalion (around 1000 soldiers).
ཡིང་ཀོང་འོད་ཟེར་ (yiŋgoŋ wöösee) ch.tib. fluorescent light.
ཡིང་ཀྲང་ (yiŋdraŋ) ch. commander of a battalion.
ཡིང་ཤོག (yiŋshoò) sm. ཡིང་.
ཡིད་ (yiì) 1. mind. 2. thought.
ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ (yiìgi kām) mental consciousness.
ཡིད་ཀྱི་འཆར་སྒོ་ (yiìgi cārgo) opinion, view.
ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ (yiìgi ñeèba) the three mental nonvirtuous deeds: greed, harming others and holding wrong views.
ཡིད་ཀྱི་དང་བ་སྟོན་ (yiìgi taŋwa dõn) va. to like sb., to be fond of, to find pleasing.
ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ (yiìgi dujeè) mental acts.
ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ (yiìgi domba) mental vow/ oath.
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ (yiìgi wāŋbo) mental consciousness.
ཡིད་ཀྱི་སྨན་ཡོན་དུ་འབྲོངས་ (yiìgi mεnyöndu droŋ) shung. vi. to be extremely happy to receive a letter/ advice, etc. ¶ ཁྱེད་ཉིད་ཐུགས་བརྩེའི་འཆིང་ཞག་མ་དོར་བའི་ནང་མའི་སློབ་སྟོན་རྣམས་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྨན་ཡོན་དུ་འབྲོངས་ I am extremely happy to receive your kind advice.
ཡིད་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲོ་ (yiìgi sendro) the jewel of one's heart.
ཡིད་ཀྱི་ཟླ་གསར་ (yiìgi dasar) close friends/ buddies.
ཡིད་དཀྱིལ་ (yiìgyee) sm. བློ་རྒྱུ་.
ཡིད་གློང་ (yiìloŋ) in the mind.
ཡིད་སྐྱལ་ (yiìgüü) encouraging; va.—བྱེད་ to encourage.
ཡིད་སྐྱོ་ (yiì gyō) vi. to be sad/ depressed.
ཡིད་སྐྱོ་བློ་ཕམ་ (yiìgyo lōpam) shung. feeling sad.
ཡིད་སྐྱོད་ (yiì gyööba) shung. vi. to disturb/ upset the mind ¶ དེ་སྐབས་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྲུག་པ་བསླངས་ཏེ་མི་དམངས་ཀྱི་ཡིད་བསྐྱོད་པ་ At that time rebellion caused trouble and disturbed the minds of the people.
ཡིད་གློང་ (yiìloŋ) sm. སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་.
ཡིད་ཁ་ (yiìga) sm. ཡིད་ཀྱི་ཁམས་.
ཡིད་ཁམས་ (yiìgam) sm. ཡིད་ཀྱི་ཁམས་.
ཡིད་ཁུག (yiìguù) sm. སེམས་ཁུག.
ཡིད་ཁེངས་ (yiì kēŋ) 1. vi. to be satisfied/ fulfilled. 2. vi. to proud/ arrogant ¶ བཟོ་པ་ཚོར་ཡིད་ཁེངས་པའི་གླ་ཆ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) paid the workers a wage that satisfied them.
ཡིད་འཁུལ་ (yiì küü) vi. to become gentle/ calm/ peace loving.
ཡིད་འཁུགས་པར་བྱེད་ (yiì kūgbar ceè) va. to move/ influence.
ཡིད་འཁོལ་ (yiì köö) 1. vi. to be happy/ elated. 2. vi. to be nervous.
ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཁོལ་ (yiìgi cūtso köö) sm. བློ་སེམས་འཁོལ་བ་.
ཡིད་གྲོགས་ (yiìdrɔɔ) sm. ཡིད་འགྲོགས་.
ཡིད་དགའ་ (yiì ga) vi. to be happy/ elated.
ཡིད་མགུ་བ་ (yiì gu) 1. to be satisfied, to like ¶ ཁོ་རང་གི་ཡིད་མགུ་བའི་གླ་ཆ་ཞིག་རག་བཞག He got a wage that satisfied him.
ཡིད་འགུག (yiì guù) sm. སེམས་འགུག.
ཡིད་འགུལ་ (yiì güü) moving, touching (emotionally); vi.—ཐེབས་ to be moved/ touched.
ཡིད་འགྲོགས་ (yiìdrɔɔ) sweetheart, girl friend, boyfriend.
ཡིད་རྒོད་པོ་ (yiì gööbo) a very imaginative person.
ཡིད་ངོ་ (yiìŋo) in the mind.
ཡིད་ངོམ་ (yiì ŋom) vi. to be satisfied/ content.
ཡིད་ཅན་ (yiìjεn) sm. ཡིད་ལྡན་.
ཡིད་གཅུགས་པ་ (yiìjugbə) close, intimate.
ཡིད་གཅོང་ (yiì jōŋ) sm. སེམས་གཅོང་.
ཡིད་གཅོད་ (yiì jöö) va. to make sb. discouraged/ lose hope ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་གཞམ་རིམ་གྱི་རེ་འདུན་ཐེངས་མང་མཁས་ལེན་མ་བྱས་པར་ཁོ་ཚོའི་ཡིད་བཅད་པ་རེད་ The leader made the lower officials lose hope by not agreeing to their request on many occasions.
ཡིད་ཆགས་ (yiì cāà) vi. to get/ be attached ¶ མེ་ཤོར་དུས་ཁོ་ཅ་ལག་ལ་ཡིད་ཆགས་ནས་བྲོས་མ་ཐུབ་པར་བཏེན་མེས་འཚིག་པ་རེད་ When the fire broke out, he got burned because he was so attached to his things he didn't flee.
ཡིད་ཆད་ (yiì cεὲ) vi. to get discouraged, to lose hope.

ཡིད་ཆེས་གྲོས་ (yi̱ìjεὲ trö̱ö̀) discussions held to make sb. come to believe in one's side/ policy, etc.

ཡིད་ཆེས་ (yi̱ìjεὲ) belief; va. ཡིད་ཆེས་; —སྐྱེ་; —བྱེད་ to believe; vi.—ཤོར་ to lose one's belief in sth. ¶ཁོས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མི་འདུག (I) don't believe what he said. ¶འདི་ནི་བོད་མི་ཚང་མས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ All Tibetans believe in this.

ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་པ་ (yi̱ìjεὲgi kēŋba) sm. ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་.

ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩའི་ལས་ཁུངས་ (yi̱ìjεὲ ge̱dzε le̱ὲguŋ) Charity Trust Fund (of Tibetan exile government).

ཡིད་ཆེས་བརྒྱ་འགྱུར་ (yi̱ìjεὲ gya̱ngyur) with unbounded belief/ trust.

ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ (yi̱ìjεὲ cēmbo) deep belief/ trust/ faith.

ཡིད་ཆེས་མཉམ་ལས་ཁང་ (yi̱ìjεὲ ña̱mlεὲgaŋ) credit association/ union.

ཡིད་ཆེས་གདིང་འཁེལ་ (yi̱ìjεὲ de̱ŋgee) belief, confidence, trust.

ཡིད་ཆེས་བུན་གཏོང་ (yi̱ìjεὲ pü̱ndoŋ) giving credit/ loans; va.—བྱེད་.

ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་ (yi̱ìjεὲ lōdεὲ) believing and trusting.

ཡིད་ཆེས་བློས་འཁེལ་ (yi̱ìjεὲ lȫö̀gee) believing and trusting.

ཡིད་ཆེས་ཚད་མེད་ (yi̱ìjεὲ tsεὲmeè) boundless faith/ belief.

ཡིད་ཆེས་སླ་བ་ (yi̱ìjεὲ lāwa) gullible, credulous.

ཡིད་འཆུས་ (yi̱ì cüù) vi. to have a change of heart.

ཡིད་འཇགས་ (yi̱njaà) remembering, keeping/ bearing in mind; va.—བྱེད་ ¶དེ་དོན་ཡིད་འཇགས་བྱེད་ Please keep that in mind.

ཡིད་འཇོག (yi̱njɔɔ̀) paying attention, noticing; va.—བྱེད་ to pay/ give attention to, to keep/ bear in mind, to take care of ¶ངས་བཤད་པ་དེ་ཁོས་ཡིད་འཇོག་བྱས་མ་བྱུང་ He didn't keep in mind what I said.

ཡིད་གཉིས་ (yi̱ìñii) of two minds, having doubts/ hesitation.

ཡིད་གཏད་ (yi̱ìdεὲ) 1. sm. བློ་འགེལ་. 2. va. to concentrate/ focus on sth.

ཡིད་རྟོན་ (yi̱ìdön) 1. confidence, trust, reliance; va.—འཕེར་ to have confidence in, to rely on, to depend on, to have trust in. 2. credit.

ཡིད་རྟོན་ཁང་ (yi̱ìdöngaŋ) credit cooperative.

ཡིད་རྟོན་དངུལ་ཁང་ (yi̱ìdön ŋǖügaŋ) credit bank.

ཡིད་རྟོན་དངུལ་བུན་ (yi̱ìdön ŋǖübün) credit loans.

ཡིད་རྟོན་དངུལ་བུན་ཁྲུའུ་ (yi̱ìdön ŋǖübün) finance department, fiduciary loan office.

ཡིད་རྟོན་དངུལ་གསོག (yi̱ìdön ŋǖüsɔɔ̀) a deposit in a credit bank.

ཡིད་རྟོན་མཉམ་ལས་ཁང་ (yi̱ìdön ña̱mlεὲgaŋ) credit cooperative.

ཡིད་བརྟན་ (yi̱ìdεn) sm. ཡིད་རྟོན་.

ཡིད་བརྟན་དངུལ་བུན་ (yi̱ìdεn ŋǖübün) sm. ཡིད་རྟོན་དངུལ་བུན་.

ཡིད་བསྟུན་ (yi̱ìdün) acting according to the will/ needs/ wish of others; va.—བྱེད་.

ཡིད་ཐང་ཆད་ (yi̱ìdaŋ cε̄ὲ) 1. vi. to be discouraged/ disappointed/ sad/ down/ dismayed. 2. vi. to be fed up.

ཡིད་མཐུན་ (yi̱ìdün) agreeing with; va.—བྱེད་ to agree with ¶ཚང་མ་ཡིད་མཐུན་བྱུང་ All agreed.

ཡིད་མཐུན་མོས་མཐུན་ (yi̱ìdün mö̱ö̀dün) in agreement, in accord.

ཡིད་མཐུན་རོགས་རམ་ (yi̱ìdün rɔ̱gram) support, backing, help.

ཡིད་འཐད་ (yi̱ì tεὲ) sm. ཡིད་དུ་འོང་བ་.

ཡིད་དལ་ (yi̱ì tε̱ε̱) vi. to be relaxed/ at ease/ calm.

ཡིད་དལ་པོ་ (yi̱ì tε̱ε̱bo) relaxed, at ease ¶དེང་སང་ང་ རྒས་ཡོལ་ཞུས་ནས་ཡིད་དལ་པོ་འདུག These days I have retired so I am relaxed.

ཡིད་དུ་འཆང་ (yi̱ìdu cāŋ) va. to keep/ bear in mind, to hold in one's heart.

ཡིད་དུ་འཐད་པོ་ (yi̱ìdu tεὲbo) sm. ཡིད་དུ་འོང་བ་.

ཡིད་དུ་འཛིན་ (yi̱ìdu dzi̱n) sm. ཡིད་དུ་འཆང་.

ཡིད་དུ་འོང་བ་ (yi̱ìdu o̱ŋwa) beautiful, pleasing, pleasant, pretty ¶ཡིད་དུ་འོང་བའི་རི་མོ་ A beautiful painting.

ཡིད་དུང་ངེ་བ་ (yi̱ì du̱ŋ ŋe̱wa) a feeling of sadness ¶ནང་གི་གནས་ཚུལ་ངན་པ་དེ་གོ་ནས་ཡིད་དུང་ངེ་བ་ཞིག་བྱུང་ I heard the bad news about that family and became sad.

ཡིད་དུང་དུང་ (yi̱ì du̱ŋduŋ) sm. ཡིད་དུང་ངེ་བ་.

ཡིད་དུངས་ (yi̱ì du̱ŋ) 1. vi. to like, to be very fond of ¶ཁོང་གི་ཡིད་དུང་པའི་གྲོགས་མོ་དང་ཁ་བྲལ་དགོས་བྱུང་སོང་ He had to separate from the girlfriend he was very fond of. 2. vi. to have an attachment.

ཡིད་དོགས་ (yi̱ìdɔɔ̀) doubts; vi.—ཤར་ to have doubts arise.

ཡིད་དྭངས་ (yi̱ì dra̱ŋ) vi. to get inspired/ encouraged by sth. or sb. ¶དེད་པས་ཡིད་དྭངས་ཏེ་ངས་བླ་མ་དེ་མཇལ་བ་ཡིན་ I got inspired with faith toward that lama and went to meet him.

ཡིད་གདུང་ (yi̱ìduŋ) sadness, misery, suffering; vi. ཡིད་གདུང་; —བྱེད་ to be sad/ miserable, to suffer ¶དགེ་རྒན་གྲོང་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚང་མ་ཡིད་གདུངས་པ་རེད་ Having heard the news that the teacher died, all the students were sad.

ཡིད་གདུང་ངུ་འབོད་ (yi̱ìduŋ ŋu̱ bö̱ö̀) sad and crying.

ཡིད་བདེ་བ་ (yi̱ì de̱wa) mentally well, psychologically fit.

ཡིད་འདུན་ (yi̱ndün) sm. རེ་འདུན་.

ཡིད་འདོམས་ཀྱིས་ (yi̱ndomgi) shung. bearing/ keeping in mind as ordered ¶དེ་དོན་ཡིད་འདོམས་ཀྱིས་ Keeping in mind that information.

ཡིད་ལྡན་ (yi̱ndεn) human beings, humans, humanity.

ཡིད་ལྡོག (yi̱ì dɔ̱ɔ̀) sm. བློ་ལྡོག.

ཡིད་སྡུག་སེམས་སྐྱོ་ (yi̱ìdug sēmgyo) sadness, sad.

ཡིད་ནང་དུ་ཆུད་ (yi̱ìna̱ŋdu cüù) vi. to become sad ¶དགེ་རྒན་གྲོང་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་ནས་ཡིད་ནང་དུ་ཆུད་པ་རེད་ They got sad when they heard the news that the teacher died.

ཡིད་གནོངས་ (yi̱ì nōŋ) vi. to get embarrassed.

ཡིད་རྣལ་དུ་ཕབ་ (yi̱ì nε̄ὲdu pə̄b) vi. to be dispassionate/ cool/ calm ¶གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་ཡིད་རྣལ་དུ་ཕབ་བསམ་བློ་བཏང་དགོས་ Concerning this issue, you must think about it in a calm manner.

ཡིད་སྤྲོ་ (yi̱ìdro) happy, pleased.

ཡིད་སྤྲོ་བློ་ཚིམ་ (yi̱ìdro lōdzim) pleased, satisfied.

ཡིད་ཕངས་ (yi̱ì pāŋ) vi. to feel regret/ sadness ¶ངའི་སྨྱུ་གུ་ཡག་པོ་དེ་བརླགས་ནས་ཡིད་ཕངས་བྱུང་ I felt regret that I lost my good pen.

ཡིད་ཕངས་པོ་ (yi̱ì pāŋbo) having regret/ sadness, lamenting ¶ངའི་སྨྱུ་གུ་ཡག་པོ་དེ་བརླགས་ནས་ཡིད་ཕངས་པོ་བྱུང་ I felt regret that I lost my good pen.

ཡིད་ཕམ་ (yi̱ì pām) vi. to be disappointed/ sad.

ཡིད་ཕེབས་ (yi̱ì pēb) vi. to be trusted/ trustworthy ¶མང་ཚོགས་ལ་གཏམ་ཡིད་ཕེབས་པར་སྨྲས་ནས་བློ་བཀུག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ (He) spoke in a trustworthy way so was able to win over the masses.

ཡིད་ཕྱུང་ (yi̱ì cūŋ) sm. ཡིད་སྐྱོ་.

ཡིད་འཕྲེང་ (yi̱ì trēŋ) 1. sm. ཡིད་ཆགས་. 2. vi. to miss sb.

ཡིད་འཕྲོག (yi̱ì trɔ̄ɔ̀) vi. to attract, to impress, to fascinate, to captivate ¶ཞིང་འཛུགས་འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པས་ཞིང་པ་ཚོའི་ཡིད་འཕྲོག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The new transplanting machines are impressing the farmers.

ཡིད་འཕྲོག་པོ་ (yi̱ì trɔ̄ɔ̀bo) attractive, fascinating, arresting, charming.

ཡིད་འཕྲོག་མ་ (yi̱ì trɔ̄ɔ̀ma) an attractive/ fascinating/ arresting/ charming woman.

ཡིད་འཕྲོས་ (yi̱ì trȫö̀) vi. to be unable to concentrate, to have one's mind wander ¶ཆོས་ཞུ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡིད་འཕྲོས་རྒྱུ་མེད་ When receiving religious teachings,one should not let one's mind wander.

ཡིད་བག་ཕེབས་ (yiibaà pēè) vi. to be at peace mentally.

ཡིད་བག་ཕེབས་པོ་ (yiibaà pēèbo) mentally at peace/ calm.

ཡིད་བྱང་ (yiijaŋ) sm. ཤོག་བྱང་.

ཡིད་བློ་ (yiilo) mind; vi.—ཚིམ་ to be satisfied/ content.

ཡིད་བློང་བློང་ (yii lōŋloŋ) 1. blurry/ dim/ unclear mind. 2. unhappy state of mind, being at a lost, having a dilemma.

ཡིད་དབང་འཕྲོག (yiiwaŋ trɔ̄ɔ) vi. to be spontaneously attracted by, to be involuntarily captivated by ¶ གཞོན་ནུ་མ་དེས་ཁོང་གི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་རེད་ He was captivated by the young woman.

ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཤུགས་ (yiiwaŋ trōgshuù) the quality of being able to captivate/ attract/ fascinate.

ཡིད་དབང་མེད་དུ་ཤོར་ (yiiwaŋ meèdu shɔ̄ɔ) sm. ཡིད་དབང་འཕྲོག.

ཡིད་དབང་ཤོར་ (yiiwaŋ shɔ̄ɔ) sm. ཡིད་དབང་འཕྲོག.

ཡིད་འབྱུང་ (yii juŋ) 1. vi. to be melancholy/ depressed/ sad. 2. sm. ཡིག་འཁྲུལ་.

ཡིད་མ་ཚིམ་ (yii ma tsīm) vi. to be dissatisfied/ discontent.

ཡིད་མི་བདེ་བ་ (yii midewa) 1. unhappy. 2. mentally ill.

ཡིད་སྨུག (yii muù) vi. to be gloomy/ pessimistic/ depressed/ down.

ཡིད་སྨུན་གཙང་སེལ་ (yiimün dzāŋsel) completely clearing doubts and confusions; va.—བྱེད་.

ཡིད་སྨུན་སེལ་ (yiimün sēl) vi. to have doubts and confusions cleared up/ clarified.

ཡིད་སྨུན་གསལ་ (yiimün sɛ̄ɛ) sm. ཡིད་སྨུན་སེལ་.

ཡིད་མོས་ (yii möö) vi. to like.

ཡིད་མོས་གོང་བཀུར་ (yiimöö koŋgur) liking/ admiring and respecting.

ཡིད་སྨྱོས་ (yii ñöö) vi. to be mad/ crazy with anger or desire or joy ¶ ཁོ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡིད་སྨྱོས་ནས་བུ་མོ་ན་ཆུང་དེ་ར་ལོག་གཡེམ་བྱས་འདུག Because of his lust for the girl, he became crazy and raped her.

ཡིད་རྨུགས་ (yii mūg) sm. ཡིད་སྨུག.

ཡིད་སྨོན་ (yiimün) admiring, liking; va.—བྱེད་ ¶ གོས་གསར་པ་དེ་ཚོར་ཡིད་སྨོན་དེ་ Admiring those new clothes.

ཡིད་སྨོན་གུས་བཀུར་ (yiimün küügur) admiring and respecting; va.—བྱེད་.

ཡིད་སྨོན་དང་གུས་ (yiimün tɛ̄ègüü) admiring and respecting; va.—བྱེད་.

ཡིད་རྩལ་ (yiidzɛɛ) power of the mind, mental power.

ཡིད་རྩེ་གཅིག (yiidzɛɛ jīg) the utmost concentration, single-minded ¶ ཡིད་རྩེ་གཅིག་གིས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོང་ If one studies single-mindedly one will achieve good success.

ཡིད་རྩེར་རྒྱག (yiidzɛɛ gyaà) va. to be badly hurt, to be badly disturbed.

ཡིད་ཚིམ་ (yiidzim) satisfying, being content; vi.ཡིད་ཚིམ་; —བྱེད་ to be satisfied/ content ¶ ཁོ་རང་གླ་ཆ་དེར་ཡིད་ཚིམ་བཞག He is satisfied with that wage.

ཡིད་ཚིམ་པོ་ (yii tsīmbu) satisfied, content.

ཡིད་ཚིམས་པོ་ (yii tsīmbu) sm. ཡིད་ཚིམ་པོ་.

ཡིད་འཛིན་ཆེན་པོ་ (yiidzin cēmbo) having a good memory.

ཡིད་ཞུམ་ (yii shum) vi. to be disheartened/ dismayed/ down/ discouraged. 2. sm. སེམས་སྡུག.

ཡིད་ཞུམ་རིང་ལུགས་ (yiishum riŋluù) pessimism.

ཡིད་གཞུངས་ (yiishuŋ) intelligent, knowledgeable.

ཡིད་བཞིན་ (yiishin) according to (one's) wishes/ desires ¶ རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་རེད་ He achieved all in accordance with his wishes.

ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོག་རྩིས་ (yiishingi kōgdzii) inner calculations based on what one wishes (rather than facts).

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ (yiishin nɔɔbu) 1. name for the Dalai Lama. 2. a precious stone that fulfill one's wishes.

ཡིད་བཞོ་ (yii sho) va. to console.

ཡིད་ཟབ་ (yiisəb) sm. ཡིད་གཟབ་.

ཡིད་ཟུག (yii suù) vi. to fall in love, to lose one's heart to sth.

ཡིད་གཟབ་ (yiisəb) careful, attentive, alert, mindful, cautious; va.—བྱེད་.

ཡིད་བཟང་མ་ (yii saŋma) a kindhearted, generous woman.

ཡིད་འོང་ (yiioŋ) sm. ཡིད་དུ་འོང་.

ཡིད་འོང་འདྲ་ཆགས་ (yiioŋ drajaà) attractive, good-looking.

ཡིད་འོང་མ་ (yii oŋma) 1. a beautiful woman. 2. a kind of goddess.

ཡིད་ཡུལ་ (yiiyüü) realm of thinking/ conception ¶ ཡིད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ Beyond the realm of thought (i.e., inconceivable).

ཡིད་ཡུལ་དུ་འདོམས་ (yiiyüüdu dom) shung. keeping/ bear in mind.

ཡིད་ཡུལ་དུ་འདོམས་པ་བྱེད་ (yiiyüüdu domba ceè) shung. you should bare this in mind.

ཡིད་གཡོ་ (yii yō) sm. སེམས་འཁྲུལ་ཐེབས་.

ཡིད་རང་ (yiiraŋ) sm. ཡི་རང་.

ཡིད་རེ་ (yiire) hope, wish.

ཡིད་ལ་ (yiilə) in the mind; va.—བྱེད་; —འཇོག to keep/ bear in mind, to remember, to take to heart.

ཡིད་ལ་འཁོར་འཁོར་ (yiilə kɔ̄ɔgɔɔ) coming to mind again and again, remembering over and over again; va.—བྱེད་.

ཡིད་ལ་འཆང་ (yiilə cāŋ) va. to bear/ keep in mind.

ཡིད་ལ་འཇོག (yiilə jɔ̄ɔ) see ཡིད་ལ་.

ཡིད་ལ་འཐད་ (yiilə tɛ̄ɛ) sm. ཡིད་དུ་འོང་.

ཡིད་ལ་དྲན་དྲན་ (yiilə trɛndrɛn) thinking/ remembering again and again; va.—བྱེད་.

ཡིད་ལ་མནགས་ (yiilə nāg) sm. ཡིད་ལ་བརྣགས་.

ཡིད་ལ་བརྣགས་ (yiilə nāg) 1. va. to bear/ keep in mind ¶ རང་དབང་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བརྣགས་པའི་འདོད་དོན་ཞིག་རེད་ Freedom is a wish that the people keep in mind. 2. va. to endure/ tolerate.

ཡིད་ལ་བྱེད་ (yiilə ceè) 1. va. to remember, to keep in mind. 2. va. to consider/ think.

ཡིད་ལ་འབབ་ (yiilə bəb) sm. ཡིད་དུ་འོང་.

ཡིད་ལ་བཟུང་ (yiilə suŋ) sm. ཡིད་ལ་འཇོག.

ཡིད་ལ་ཤར་ (yiilə shāā) vi. to have a thought/ idea come to mind.

ཡིད་ལས་ (yiilɛ) abbr. of ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩའི་ལས་ཁུངས་.

ཡིད་ལས་འདས་པ་ (yiilɛ dɛɛba) sm. བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

ཡིད་ལོག (yii lɔɔ) sm. བློ་ལྡོག.

ཡིད་ཤི་ (yii shī) 1. sm. ཡིད་ཐང་ཆད་. 2. vi. to lose one's anger.

ཡིད་ཤེས་ (yiisheè) mental attitude, consciousness.

ཡིད་སུན་སྐྱེ་ (yiisün gyē) vi. to be annoyed/ bothered/ tired ¶ འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞག་ལ་ཡིད་སུན་སྐྱེས་ནས་ཆོས་བྱས་པ་རེད་ He was bothered by the worldly life and embraced religion.

ཡིད་སེམས་ (yiisem) mind; va.—འཕྲོག to captivate, to attract ¶ མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་གསུང་རྩོམ་འགྲེམས་སྟོན་དེས་རྒྱ་ཁྱབ་ལྟ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་སེམས་ཕྲོགས་པ་རེད་ That exhibition of Chairman Mao's works captivated large numbers of visitors.

ཡིད་སྲུབ་ (yii sūb) va. to stir up/ agitate sb. mentally.

ཡིད་སྲུབས་ (yiisub) devil, demon.

ཡིད་གསོ་ (yii sō) sm. སེམས་གསོ་.

ཡིད་གསོད་ (yii söö) va. to make (sb.) sad/ disappointed ¶ བཟོ་གྲྭའི་བདག་པོས་བཟོ་པ་ཚོའི་གླ་ཆ་བཅག་ནས་ཁོ་ཚོའི་ཡིད་བསད་པ་རེད་ The factory owner reduced the worker's wages and made them sad.

ཡིད་བསྐུང་ (yii sāŋ) sm. ངོ་སྐུང་.

ཡིད་ལྷག་པར་སྨོན་ (yii lhāgbar mōn) va. to admire very much.

ཡིན་ (yin) 1. linking verb (to be) ༈ དེབ་འདི་ངའི་ཡིན་ This book is mine. ༈ ང་དམག་མི་ཡིན་ I am a soldier. 2. auxiliary verb used in active verb construction to indicate first person ༈ ངས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ I worked.

ཡིན་སྐད་ (yingɛè) it is said ༈ ཁོང་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་གསར་པ་ཡིན་སྐད་འདུག It is said that he is the new boss of the office.

ཡིན་ཁུལ་ (yingüü) pretending to be; va.—བྱེད་ ༈ ཁོས་མཁས་པ་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is pretending to be an expert.

ཡིན་ཁུལ་གནང་ (yingüü nāŋ) sm. ཡིན་ཁུལ་བྱེད་.

ཡིན་འཁྱུག་འཁྱུག་བྱེད་ (yingyuggyug cēè) va. to continue to act as if nothing has happened.

ཡིན་གོ་ལེ་ཤོག (yinkoleshöò) may, hope.

ཡིན་གྲང་ (yindraŋ) sm. ཡིན་དྲང་.

ཡིན་གྲང་ན་ (yindraŋna) if this is so.

ཡིན་དགོས་ཅུང་ (yingojuŋ) of course, sure, certainly ༈ ཁོང་མཁས་པ་ཡིན་དགོས་ཅུང་སློབ་སྦྱོང་ལོ་བཅུ་སྦྱངས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ He is certainly an expert; he has studied for ten years.

ཡིན་འགྲོ་ (yindro) probably/ apparently is, seems to be ༈ ཁོ་དགེ་རྒན་ཡིན་འགྲོ་ It seems he is a teacher.

ཡིན་རྒྱུ་དག་ (yingyudaà) even though ༈ ཁོང་ཡིན་རྒྱུ་དག་དགེ་རྒན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཉམས་མྱོང་དེ་ཙམ་མེད་པ་རེད་ Even though he is a teacher, he doesn't have much experience.

ཡིན་བརྒྱ་མིན་སྟོང་ (yingya mindoŋ) talking at great length but much of it being false.

ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག (yinjiì minjiì) must, in any case, without fail ༈ བོད་ལ་འགྲོ་སྐབས་ལྷ་སར་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་འགྲོ་དགོས་རེད་ When you go to Tibet you must go to Lhasa.

ཡིན་གཅིག་ཡིན་གཉིས་ (yinjiì yinñiì) sm. ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག.

ཡིན་ལྟ་ཡིན་ (yindəyin) certainly, by all means.

ཡིན་ཐག་ཆོད་ (yin tāgcöò) certainly, surely, definitely ༈ ཁོང་ཞིང་པ་ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད་ He is definitely a farmer.

ཡིན་ཐང་ (yindaŋ) most probably it is, seems to ༈ གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཐང་སྣམ་ This information seems to be true.

ཡིན་དང་མིན་ (yindaŋ min) sm. ཡིན་ལྟ་མིན་.

ཡིན་དུ་ཆུག (yindu cūù) if we assume ༈ ཁོས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་དུ་ཆུག ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ Even if we assume what he said is true, we will continue investigating.

ཡིན་དུ་གཤའ་བ་ (yindu shawa) most likely it is.

ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་ (yindo kābo) 1. it seems to be ༈ ཁོ་སོ་པ་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་འདུག He seems to be a spy. 2. attractive, good/ nice looking ༈ ཁང་པ་འདི་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་འདུག This house looks good.

ཡིན་མདོག་ཁ་མོ་ (yindo kāmo) sm. ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་.

ཡིན་མདོག་མིན་མདོག (yindo mindo) abbr. of ཡིན་མདོག་མདོག མིན་མདོག་མདོག.

ཡིན་མདོག་མདོག མིན་མདོག་མདོག (yindondoò mindondoò) giving the run around ༈ བུ་མོ་དེས་ཡིན་ཡིན་མདོག་མདོག མིན་མདོག་མདོག་བཤད་ནས་ང་ལ་མགོ་སྐོར་སྐྱེར་བྱུང་ The girl tricked me by giving me the run around.

ཡིན་ན་མིན་ན་ (yinna minna) sm. ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག.

ཡིན་ན་གཅིག་དང་མིན་ན་གཉིས་ (yinnajig daŋ minnəñiì) forcefully insisting on doing sth.; va.—བྱེད་ ༈ ང་གླིང་ཁར་འགྲོ་འདོད་མེད་ཀྱང་ཡིན་ན་གཅིག་དང་མིན་ན་གཉིས་བྱས་ནས་ཁྲིད་བྱུང་ (They) forcefully took me to the picnic even though I didn't want to go.

ཡིན་ནམ་མིན་ནམ་ (yinnam minnam) uncertain whether sth. is or is not, uncertain whether or not to do sth. ༈ ང་ལྷ་སར་འགྲོ་དགོས་ཡིན་ནམ་མིན་ནམ་ I am uncertain whether I should go to Lhasa or not.

ཡིན་ན་ཡང་ (yinnayaŋ) sm. ཡིན་ནའང་.

ཡིན་ནམ་མིན་ (yinnam min) will you do it or not ༈ འདི་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་མིན་ Will (you) do this or not?

ཡིན་ནའང་ (yinnaaŋ) nevertheless, even though ༈ ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་བྱེད་དགོས་ Nevertheless, we have to do (it).

ཡིན་ནའང་འདྲ་ (yinnaŋdra) whether ༈ ལས་ཁུངས་འདི་ཉིན་མོ་ཡིན་ནའང་འདྲ་མཚན་མོ་ཡིན་ནའང་འདྲ་བྲེལ་བ་ཆེ་པོ་ཞི་དུག་འདུག Whether it is daytime or nighttime, this office is very busy.

ཡིན་ནེ་ (yinnɛ) sm. ཡིན་ནའང་.

ཡིན་ནོ་ཅོག་ (yinnojoò) all/ everyone who is ... ༈ ལོ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལས་ཀར་སྐད་བཏང་པ་རེད་ Everyone who is young was called to work.

ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་ (yinbə kaŋshiglə) for a ... ༈ ཁོ་ནང་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་ཤ་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ For a Buddhist, he eats meat.

ཡིན་པ་འདྲ་ (yimbədra) probably it is, it seems to be ༈ ཁོ་དམག་མི་ཡིན་པ་འདྲ་ It seems he is a soldier.

ཡིན་པ་ནམ་ (yimbənam) a polite question ending ༈ ཁོང་གཞུང་ཞབས་ཡིན་པ་ནམ་ Is he a government official?

ཡིན་པ་ཡོད་ (yimbəyöò) might have, might be ༈ ཁོང་དགེ་རྒན་ཡིན་པ་ཡོད་ He might be a teacher.

ཡིན་པ་རེད་ (yimbəreè) sm. རེད་ (implies speaker has a source for the question) ༈ ཁོ་སྨན་པ་ཡིན་པ་རེད་ He is a doctor.

ཡིན་པས་ (yimbɛ) 1. a question term (is it?) ༈ དེབ་འདི་ཁྱེད་རང་གི་ཡིན་པས་ Is this your book? 2. because it is ༈ ལས་ཀ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ Because this work is important, we should be careful.

ཡིན་པའི་ཁུལ་ (yimbɛgüü) 1. pretending to be; va.—བྱེད་ to pretend to be ༈ ཁོང་འགོ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་ཁུལ་བྱས་ནས་ཚོགས་འདུར་ཡོང་བ་རེད་ He pretended to be a teacher and came to the meeting. 2. supposed to be ༈ ཁོང་དགེ་རྒན་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད་ཡིན་ནའང་འཛིན་ཐང་མེད་པ་རེད་ He is supposed to be a teacher but he is not capable. 3. a humble way of saying that one is sth. ༈ ང་དགེ་རྒན་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད་ I am a teacher. [Lit. I am supposed to be a teacher].

ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ (yimbɛ nāmgyur dön) va. to pretend to be sth., to falsely pose as sth.

ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ (yimbɛ wāŋdu dāŋnaaŋ) even if we suppose/ say it is ... ༈ ཁང་པ་འདི་ཁྱེད་རང་གི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ཁང་གླ་བཏང་མི་ཆོག Even if we suppose this house is yours, you cannot rent it out.

ཡིན་པར་སྒྲུབ་ (yimbar drub) va. to prove/ justify/ authenticate/ substantiate ༈ ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་རེད་ He proved the truth of that information.

ཡིན་པར་ཆ་ཤོགས་ (yimbar cāshoò) taking for granted ༈ གནད་དོན་ཆུང་ཙག་འདི་རུ་ངས་རྩོད་རྒྱག་གི་མིན་ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པར་ཆ་ཤོགས་ I will not argue on this minor point. I will take for granted what you told me.

ཡིན་ཕྱིན་ (yinjin) as long as, whenever ༈ བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་ There is nothing one cannot achieve as long as one is hard working.

ཡིན་མིན་ (yinmin) whether or not ༈ ཁོ་སྨན་པ་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མིན་འདུག (I) don't know whether or not he is a doctor.

ཡིན་མིན་གོ་ལྡོག (yinmin kodɔɔ̀) reversing right and wrong, doing or saying the opposite.

ཡིན་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག (yinmin cinjilɔɔ̀) turning upside down, sowing discord.

ཡིན་མིན་ཆེན་པོ་ (yinmin cēmbo) a major question of right or wrong, a major question of principle ༈ འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱིས་སྲིད་དབང་འཛིན་དང་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱིས་སྲིད་དབང་འཛིན་རྒྱུ་དེ་ཡིན་མིན་ཆེན་པོའི་གནད་དོན་རེད་ Whether the proletarian or the bourgeoisie will hold political power is a major question of principle.

ཡིན་མིན་མཉམ་བསྲེས་ (yinmin ñamseè) confusing right and wrong.

ཡིན་མིན་དབྱེ་འབྱེད་ (yinmin yējeè) sm. ཡིན་མིན་གསལ་

འབྱེད་བྱེད་.

ཡིན་མིན་ཞིབ་དཔྱད་ (yinmin shibjɛɛ̀) judging/ investigating right and wrong.

ཡིན་མིན་གསལ་འབྱེད་ (yinmin sēējeè) distinguishing right and wrong; va.— བྱེད་.

ཡིན་མིན་གསལ་ཤེས་ (yinmin sɛ̄ɛ̄sheè) knowing/ understanding the difference between right and wrong.

ཡིན་མོད་ (yinmöò) although, despite, even though ༈ མི་དེ་ཡོན་ཏན་ཅན་པོ་ཡིན་མོད་ འོན་ཀྱང་ཉམས་མྱོང་མེད་པ་རེད་ Although that man is learned, nevertheless, he has no experience.

ཡིན་ཙམ་མིན་ཙམ་བྱེད་ (yindzam mindzam ceè) va. to not do/ say consistently ༈ མི་དེས་ལས་ཀ་ཡིན་ཙམ་མིན་ཙམ་ཁོ་ན་བྱས་ནས་མཐའ་སྐྱོལ་གྱི་མི་འདུག That person is not working consistently and is not completing the work.

ཡིན་ཚད་ (yindzɛɛ̀) all, entire ༈ བོད་པ་ཡིན་ཚད་ཚོགས་འདུར་སྐད་བཏང་འདུག All the Tibetans were invited to the meeting.

ཡིན་རྫུལ་ (yindzüü) shung. pretending to be ༈ ཁོས་སྣ་མགྲོན་ཡིན་རྫུལ་བྱས་ སྤྲུགས་སྟོར་ཕྱིན་བཞག He pretended to be guest and went to the party.

ཡིན་རྫུལ་འདུག (yindzüüduù) seems likely to be ༈ མི་དེ་སོ་པ་ཡིན་རྫུལ་འདུག That man seems to be a spy.

ཡིན་རྫུལ་བྱེད་ (yindzüü ceè) va. to pretend to be.

ཡིན་ཚོད་འདུག (yindzöò duù) maybe it is like that.

ཡིན་ཚོད་ཙམ་ལས་ (yindzöò dzāmlɛ) shung. not proven, not certain, only hearsay ༈ ཁོང་དགེ་འདུན་ཡིན་ཚོད་ཙམ་ལས་ཡིག་ཆ་ཁུངས་སྐྱེལ་རྒྱུ་མི་འདུག It's a only hearsay that he is a monk; he has no documents to prove it.

ཡིན་ཟོལ་བྱེད་ (yinsöö jeè) va. to make believe, to pretend ༈ ཁོ་ཕྱུག་པོ་ཡིན་ཟོལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is pretending to be rich.

ཡིན་བཟོ་ (yinso) sm. ཡིན་ཟོལ་འདུག.

ཡིན་ཡང་ (yinyaŋ) but, however, nevertheless.

ཡིན་ཡིན་པ་ (yin yimbə) already ༈ ཁོང་སློབ་གྲྭར་མ་སླེབས་གོང་མཁས་པ་ཡིན་ཡིན་པ་རེད་ He was already an expert before he came to school.

ཡིན་རེ་སྐན་ (yinregɛn) to swear that one is not sth. ༈ ང་ཀུན་མ་ཀུ་མཁན་ཡིན་རེ་སྐན་ I swear that I am not the thief.

ཡིན་རེ་ཤི་ (yinreshi) sm. ཡིན་རེ་སྐན་.

ཡིན་ལ་མིན་ལ་ (yinlə minlə) ambivalent, uncertain, equivocal ༈ ཁོས་ཡིན་ལ་མིན་ལ་བཤད་ནས་ངའི་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་བཏང་སོང་ He was ambivalent in what he said and wasted my time.

ཡིན་ལས་ཆེ་ (yinlɛɛ̀je) perhaps, maybe ༈ གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ལས་ཆེ་ Maybe this information is true. ༈ དེ་ཡིན་ལས་ཆེ་ འོན་ཀྱང་ང་ཡིད་མ་ཆེས་ Perhaps that is so, but I do not believe it.

ཡིན་ལུགས་ (yinluù) see ལུགས་.

ཡིན་ལུགས་ངོ་བོག (yinluù ŋodoò) the real factual situation ༈ ངས་ཁོང་ལ་ཡིན་ལུགས་ངོ་བོག་བཤད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་མ་སོང་ Even though I told him the real factual situation, he didn't believe me.

ཡིན་ལུགས་དྲང་པོར་སྟོང་བ་ (yinluù tranbor sōŋwa) sm. ཡིན་ལུགས་ངོ་བོག.

ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་ཆོས་ཚོགས་ (yinluù jööbɛ cöödzɔɔ̀) Church of Scientology.

ཡིན་ལུགས་མིན་ལུགས་ (yinluù minluù) what happened exactly; va.—ཤོད་; —ལབ་ to say what is and what is not, to state what happened exactly.

ཡིན་ལུགས་ཚུལ་ལྡན་ (yinluù tsüüdɛn) virtuous and just, law abiding, honest.

ཡིན་ལུགས་ཡིན་སྟངས་ (yinluù yindaŋ) how sth. is or happened ༈ ང་ཀུ་མ་ཡིན་ལུགས་ཡིན་སྟངས་ཁུངས་སྐྱེལ་རོགས་གནང་ Please prove to me in detail how I am a thief.

ཡིན་ལོ་ (yinlo) pretending, acting ༈ མི་དེ་ལ་ཚད་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་ཡིན་ལོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག Although he doesn't even have a standard education, he pretends to be a scholar.

ཡིན་ལོག (yinlɔɔ̀) sm. མ་ཡིན་པ་.

ཡིན་ཤག (yinshaà) thinking sth. is, assuming/ taking for granted ༈ ལས་ཀ་དེ་ལས་སླ་པོ་ཡིན་ཤག་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལག་ལེན་བསྟར་དུས་ལས་སླ་པོ་མི་འདུག Even though I thought the work was easy, when I tried to do it it wasn't easy.

ཡིན་ཤས་ཆེ་ (yinshɛɛ̀je) sm. ཡིན་ལས་ཆེ་.

ཡིན་ས་མིན་སྐྱེལ་ (yinsə mingyee) proving the truth and falseness of sth. ༈ ངས་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཡིན་ས་མིན་སྐྱེལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞུས་ནས་ཁ་མཆུ་དེ་ཐག་གཅོད་དྲང་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་ I proved the truth and falseness (of the case) in court and the case was decided justly.

ཡིན་སྲིད་ཆེ་ (yinsiìje) sm. ཡིན་ལས་ཆེ་.

ཡིབ་: p. ཡིབས་; f. ཡིབ་; imp. ཡིབས་ (yib) va. to hide (oneself) ༈ ཉིན་མཚན་མང་པོ་རི་ལ་ཡིབས་པ་ཡིན་ I hid in the mountains for many days.

ཡིབ་ཁང་ (yibguŋ) shelter, refuge, sanctuary ༈ གནམ་གྲུར་ཡིབ་ཁང་ Air raid shelter.

ཡིབ་ཁུངས་ (yibguŋ) sm. ཡིབ་ཁང་.

ཡིབ་ལྟའི་རྒྱང་ཤེལ་ (yibdɛ gyaŋshee) periscope.

ཡིབ་སྡོད་ (yibdöò) hiding, concealing; va. ཡིབ་སྡོད་; —བྱེད་ to be in hiding, to stay concealed.

ཡིབ་འབྱོལ་ (yibjöò) running away and hiding; va.—བྱེད་.

ཡིབ་མ་ (yibma) hidden, concealed.

ཡིབ་དམག (yibmaà) military attack from hiding/ ambush; va.—རྒྱག to ambush.

ཡིབ་ཞུ་ (yibshu) a dress from Kongpo that is like a poncho.

ཡིབ་བཞུགས་ (yibshuù) sm. ཡིབ་སྡོད་.

ཡིབ་ཤིང་ (yibshiŋ) a mythical tree that becomes invisible when held by a person.

ཡིབ་ས་ (yibsə) hideout, hiding place.

ཡིབས་ (yib) p. of ཡིབ་.

ཡིབས་བསྡད་ (yibdɛɛ̀) 1. p. of ཡིབ་སྡོད་. 2. hiding, concealing; va.—བྱེད་.

ཡིའི་མའི་ (yiimɛ) ch. castor oil plant.

ཡིའི་རིགས་ (yiirii) Yi nationality.

ཡིའུ་ཁྲ་སྣུམ་ཤིང་ (yidru nūmshiŋ) tea-oil tree, oil-tree camellia.

ཡིའུ་ཏ་ (yiwuda) 1. Judas. 2. ch. uranium.

ཡིའུ་གཏེར་ (yiwuder) ch.tib. uranium mine.

ཡིའུ་ཐའི་རྒྱལ་ཁབ་སླར་གསོའི་རིང་ལུགས་ (yiwude gyɛɛgəb lārsö riŋluù) Zionism.

ཡིའུ་ཐའི་ཆོས་ལུགས་ (yiwude cöòluù) Judaism.

ཡིའུ་ཐའི་པ་ (yiwudebə) a Jew.

ཡིའུ་ཐའི་མི་ (yiwutemi) ch. ཡིའུ་ཐའི་པ་.

ཡིའུ་པིང་ (yiwubiŋ) ch. oil cake.

ཡིའུ་པེའུ་ (yiwubeu) ch. postage stamp.

ཡིའུ་པེའུ་བསྡུ་གསོག (yibe dusɔɔ̀) ch.tib. stamp collecting.

ཡིའུ་མུའུ་ཤིང་ (yiwumu shīŋ) ch.tib. teak tree.

ཡིའུ་ཙལ་ཚོད་མ་ (yiwudzɛɛ tsööma) ch.tib. bok choy.

ཡིའུ་ཞང་ (yiwushaŋ) ch. deep fried dough bread.

ཡིའུ་ཧའི་ཤིང་ (yiwuheshiŋ) ch. starfish.

ཡིས་ (yii) by (instrumental particle used following vowel final syllables).

ཡིས་ཀྲང་ (yiidraŋ) ch. speaker, president (of a congress, parliament).

ཡིས་ཙི་ (yiidzi) ch. soap.

ཡུ་ཁུ་ (yugu) sm. ཡུ་གུ.

ཡུ་ག (yugə) a stick that is rubbed to make fire.

ཡུ་གན་ཏྲ་ (yugandra) Uganda.

ཡུ་གུ་ (yugu) oats.

ཡུ་གུ་ཤིང་ (yugushiŋ) ch. ginseng.

ཡུ་གུ་ས་ལ་ཝི་ཀི་ཡ་ (yugusala wigiyə) Yugoslavia.

ཡུ་གུར་ (yugur) Uighur.

ཡུ་མགོ་ (yungo) handle.

ཡུ་ནེ་ས་ཀོ་ (yunesago) eng. UNESCO.

ཡུ་པི་ཨའི་གསར་འགྱེལ་ལས་ཁང་ (yu bīyi sārbel lɛɛ̀gaŋ) eng.tib. United Press International (UPI).

ཡུ་བ་ (yuwa) 1. handle ༈ གྲི་ཡུ་ Knife handle. 2. leg (of a boot).

ཡུ་བ་ཅན་ (yuwajɛn) things with a handle.

ཡུ་བོ་ (yuwo) hornless male animal.

ཡུ་མ་ (yuma) weeding, weeds; va.—རྒྱག to weed.

ཡུ་མའོ་ཅིའུ་ (yumo cīwu) ch. shuttlecock, badminton.

ཡུ་མེད་ (yumeè) handleless.

ཡུ་མོ་ (yumo) 1. hornless female animals. 2. female deer.

ཡུ་རིང་ (yuriŋ) long (for boots, bowls).

ཡུ་རོབ་ (yurob) Europe.

ཡུ་རོབ་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་དམངས་གཙོ་དར་སྤེལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (yurobgi rigshuŋ daŋ māŋdzo tarbelgi driŋdzuù) Council of Europe.

ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ (yurob tröödzoò) European parliament.

ཡུ་རོབ་གླིང་ཕྲན་ (yorob līŋdrɛn) European continent.

ཡུ་རོབ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (yurob gɛndzin lhēndzɔɔ̀) European Commission.

ཡུ་རོབ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (yurob drowɛ tōndaŋ gɛndzin lhēndzɔɔ̀) European Commission of Human Rights.

ཡུ་རོབ་དཔལ་འབྱོར་མཉམ་སྦྲེལ་སྡེ་ཚོགས་ (yorob bɛnjɔɔ ñamdree dedzoò) European Economic Community (EEC).

ཡུ་རོབ་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་ཚོགས་པ་ (yorob bɛnjɔɔ tūnmoŋ tsōgba) European Economic Community (EEC).

ཡུ་རོབ་ཚོང་དོན་ལྷན་ཚོགས་ (yorob tsōŋdön lhēndzɔɔ̀) European Trade Commission.

ཡུ་རོབ་རང་དབང་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (yorob raŋwaŋ lūŋdringaŋ) Radio Free Europe.

ཡུ་ལུ་མ་ (yuluma) sm. ཡུ་མོ་.

ཡུ་ཤ་ (yusha) a thin/ light soup.

ཡུག (yug) 1. a whole (uncut) roll of cloth. 2. joined together.

ཡུག་གཅིག་ཏུ་ (yugjigdu) in one piece, joined together; vi.—འགྱུར་ to become one with, to merge with, to form a whole; vi.—གནས་ to stay in one piece, to stay joined together.

ཡུག་གཅིག་ལ་འབྲེལ་ (yugjigla dree) va. to link/ join together.

ཡུག་གཅོག (yugjöò) the whole thing, everything.

ཡུག་བཅད་ (yugjɛɛ̀) cutting down completely; va.—གཏོང་.

ཡུག་ཆད་སྣེ་མཐུད་ (yugjɛɛ̀ nēdüù) reconciling, coming back together.

ཡུག་ཆུང་ (yugjuŋ) a small roll of cloth.

ཡུག་ཆོད་ (yugjöò) fantastic, great, extremely, very. ། ཁོས་ལས་ཀ་ཡུག་ཆོད་པ་བྱས་བཞག He has done a fantastic job. ། ཚོང་ཁང་པ་གིའི་ཅ་ལག་གི་རིན་གོང་ཡུག་ཆོད་འདུག The goods in that store are extremely expensive.

ཡུག་དོག (yugdɔɔ̀) sole of a shoe.

ཡུག་སྣམ་ (yugnam) 1. a complete roll of woolen cloth. 2. a stone from which a red dye is made.

ཡུག་པོ་ (yugbo) oats.

ཡུག་པོ་ (yugbo) widower.

ཡུག་པོ་ཡུག་མོ་དྭ་ཕྲུག་མི་ཧྲེང་ (yugbu yugmo tadruù mihraŋ) widower, widow, orphan and the homeless.

ཡུག་ཕྲན་ (yugdrɛn) sm. ཡུག་ཆུང་.

ཡུག་འཕྱག (yugjaà) robbing/ destroying completely; va.—བྱེད་.

ཡུག་སྦྲེལ་ (yugdree) 1. parallel. 2. va. to link/ join together.

ཡུག་སྦྲེལ་གློག་ལམ་ (yugdree lōglam) parallel electric circuit.

ཡུག་སྦྲེལ་གློག་འགོག (yugdree lōŋgɔɔ̀) parallel resistance (in electricity).

ཡུག་མོ་ (yugmo) widow.

ཡུག་ཚང་ (yugdzaŋ) whole/ complete roll of material ། གོས་ཆེན་ཡུག་ཚང་ A whole roll of brocade.

ཡུག་ཚར་ (yugdzar) roll of silk/ brocade/ wool/ cloth with tassels at the end still uncut.

ཡུག་ཟ་མ་ (yugsama) 1. widow. 2. bitch (derogatory term for women).

ཡུག་ཟ་མོ་ (yugsamo) sm. ཡུག་ཟ་མ་.

ཡུག་ཟའི་བུ་ (yugsɛ pu) children born after their father died.

ཡུག་ཡུག (yugyuù) waving, swaying; va.—བྱེད་;—གཏོང་ to wave, to sway ། སྲིད་འཛིན་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར་རྗེས་མང་ཚོགས་ལ་ལག་པ་ཡུག་ཡུག་བཏང་བ་རེད་ After the president arrived at the airport, he waved his hand at the people.

ཡུག་ལེན་ (yuglen) the whole thing, everything.

ཡུག་ས་མ་ (yugsama) sm. ཡུག་མོ་.

ཡུག་ས་མའི་ཟླ་བ་ (yugsamɛ dawa) the 6th month of the Tibetan lunar calendar.

ཡུག་གསོད་ (yugsöò) sm. སྲིབ་གསོད་.

ཡུགས་པོ་ (yugbo) sm. ཡུག་པོ་.

ཡུགས་དོ་ (yugdo) ochre.

ཡུགས་མོ་ (yugmo) sm. ཡུག་མོ་.

ཡུགས་མོ་དམ་གཙང་ (yugmo tamdzaŋ) widow who decides not to remarry.

ཡུགས་ཟ་མ་ (yug sama) sm. ཡུག་མོ་.

ཡུགས་ཟ་ཕོག (yugsa pɔ̄ɔ̀) sm. ཡུགས་ཟ་ར་ལུས་.

ཡུགས་ཟར་ལུས་ (yugsa lüü) vi. to become a widow.

ཡུགས་ས་མ་ (yugsama) sm. ཡུག་ས་མ་.

ཡུང་ང་ (yuŋa) sm. ཡུང་བ་.

ཡུང་མདོག (yuŋdɔɔ̀) turmeric color.

ཡུང་དོག (yuŋdog) sm. ཡུང་མ་.

ཡུང་བ་ (yuŋwa) turmeric.

ཡུང་མ་ (yuŋma) turnip.

ཡུངས་དཀར་ (yuŋgar) white mustard (seed).

ཡུངས་ནག (yuŋnaà) black mustard (seed).

ཡུངས་འབྲུ་ (yuŋdru) mustard seed.

ཡུངས་མར་ (yuŋmar) mustard seed oil.

ཡུད་ (yüü) a brief/ short time.

ཡུད་ཀྱིས་ (yüügi) in a moment, quickly.

ཡུད་ཅིག (yugjig) sm. ཡུད་ཙམ་.

ཡུད་པོ་ (yugbo) lonely ། ཨ་མ་གཅིག་པུ་ཁང་པའི་ནང་ལ་བསྡད་ན་ཡུད་པོ་ཡོང་གི་རེད་ Mother will get lonely if she stays at home alone.

ཡུད་ཙམ་ (yugdzam) for a short/ brief time, for awhile ། ཡུད་ཙམ་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ (I) rested briefly.

ཡུད་ཙམ་གྱི་སྔོན་ (yugdzamgi ŋön) a brief instant ago, a moment ago.

ཡུད་ཙམ་ཅིག (yugdzamjig) a brief moment, a short time.

ཡུད་ཡུད་ (yüüyüü) praising, glorifying; va.—བྱེད་.

ཡུན་ (yün) 1. duration, period, time ། ལས་ཀ་བྱེད་ཡུན་རིས་གཏན་མི་འདུག The duration of work (in the office) is not fixed.

ཡུན་ཀུའི་མཐོ་སྒང་ (yüngu tōgaŋ) ch.tib. the Yunnan-Guizhou Plateau.

ཡུན་འགོར་ (yüŋgɔɔ) 1. delaying ། ཟླ་ཕྱེད་ཙམ་ཡུན་འགོར་བྱུང་བ་རེད་ (They) delayed about half a month. 2. duration, time ། ཁང་པ་འདི་རྒྱག་པར་ཡུན་འགོར་ག་ཚོད་ཙམ་འགོར་གྱི་རེད་ How much time will it take to build that house?

ཡུན་འགྱངས་ (yüŋgyaŋ) prolonging, delaying; va.—བྱེད་ ། མའོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆད་ཡུན་འགྱངས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཤིག (It) is strategy to prolong Mao's own power.

ཡུན་གཏན་ (yündɛn) permanent, lasting, long term, enduring, eternal ། ཡུན་གཏན་གྱི་ཕྱུགས་ར་ A permanent cattle corral ། མན་ཇུ་དམག་དམག་རྣམས་ཡུན་གཏན་མ་ཐུབ་པར་ཆབ་མདོ་བར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག The Manchu army could not remain permanently and had to withdraw up to Chamdo.

ཡུན་གཏན་འཁྱགས་ས་ (yündɛn kyāgsa) permafrost.

ཡུན་བརྟན་ (yündɛn) sm. ཡུན་གཏན་.

ཡུན་ཐུང་ (yünduŋ) short time, little while, short term ། ཡུན་ཐུང་སྦྱོང་གྲྭ་ Short term training class. ། ཡུན་ཐུང་གླ་པ་ Short term worker.

ཡུན་མཐུད་ (yündüü) continuously ། ཕར་རྒོལ་ཡུན་མཐུད་བྱས་པ་རེད་ (They) continuously attacked.

ཡུན་དུ་ (yündu) for a long time.

ཡུན་དུ་གནས་ (yündu nɛ̄ɛ̀) va. to exist/ stay for a long time ¶ ཚེ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་ I wish you a long life.
ཡུན་དུ་འཚོ་ (yündu tsō) sm. ཡུན་འཚོ་.
ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ (yünnɛn shiŋjen) Yunnan Province.
ཡུན་ནས་ཡུན་དུ་ (yünnɛ yündu) sm. ཡུན་དུ་.
ཡུན་གནས་ (yünnɛɛ̀) sm. ཡུན་དུ་གནས་.
ཡུན་ཙམ་ (yündzam) short time, briefly, momentarily ¶ ཡུན་ཙམ་སོང་བ་དང་ A short time passed and.
ཡུན་ཚད་ (yündzɛɛ̀) duration, time limit, term, space of time ¶ ཚོགས་འདུའི་ཡུན་ཚད་ནི་ As for the time limit of the meeting.
ཡུན་འཚོ་ (yündzo) existing/ surviving for a long time.
ཡུན་རིང་ (yünriŋ) for a long time.
ཡུན་རིང་གི་ཁེ་ཕན་ (yünriŋgi kēbɛn) long term interest/ benefit.
ཡུན་རིང་རྒྱུན་སྲིང་ (yünriŋ gyünsiŋ) continuing for a long time.
ཡུན་རིང་མཉམ་གནས་ (yünriŋ ñamnɛɛ̀) coexisting for a long time.
ཡུན་རིང་བརྟན་གནས་ (yünriŋ dɛnnɛɛ̀) long-term stability.
ཡུན་རིང་ཐུབ་པ་ (yünriŋ tübbə) durable.
ཡུན་རིང་འཐབ་པ་ (yünriŋ tābbə) protracted war/ warfare.
ཡུན་རིང་པོ་ (yün riŋbu) long time, long term, long range ¶ ཡུན་རིང་པོའི་འཆར་གཞི་ Long range plan.
ཡུན་རིང་མ་མཇལ་ (yünriŋ manjɛɛ) a term of address conveying: long time no see.
ཡུན་རིང་མི་ལག་ (yünriŋ milaà) long-term hired hand.
ཡུན་རིང་རང་བཞིན་ (yünriŋ rəŋshin) long-term.
ཡུན་སྲན་ (yünsɛn) kidney bean.
ཡུན་སྲིངས་ (yünsiŋ) postponing, delaying; va.—བྱེད་ to postpone, to delay.
ཡུན་ཧྲན་གསོམ་ཤིང་ (yünhrɛn sōmshiŋ) spruce tree.
ཡུམ་ (yum) h. of ཨ་མ་.
ཡུམ་སྐུ་ཞབས་ (yum gūshəb) h. of ཨ་མ་.
ཡུམ་རྒྱུད་ (yumgyüü) arc. sm. མ་རྒྱུད་.
ཡུམ་ཆེན་ (yumjen) sm. ཡུམ་སྐུ་ཞབས་.
ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་ (yumbu lāgaŋ) the oldest castle in Tibet.
ཡུམ་བུ་ལྷ་མཁན་ (yumbu lāgɛn) sm. ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་.
ཡུམ་བུ་ལྷ་སྒང་ (yumbu lhāgaŋ) sm. ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་.
ཡུམ་སྲས་ (yümsɛɛ̀) h. of མ་བུ་.
ཡུའན་དུང་ (yunduŋ) ch. the Far East.
ཡུའན་ཙེ་ (yundze) ch. atomic, nuclear.
ཡུའན་ཧྲུའི་ (yünhru) ch. marshal (in the army).

ཡུ་གོ་སི་ལ་ཝ་ས་ (yugosilawasa) Yugoslavia.
ཡུ་ཕུ་ར་ཊིས་ (yufurati) Euphrates River.
ཡུའི་དན་ (yudɛn) Jordan.
ཡུའི་ཧན་ཞུན་སྲིད་གཞུང་ (yuhɛnshün sīishuŋ) ch.tib. the Johnson administration.
ཡུར་ (yur) sm. ཡུར་བུ་.
ཡུར་ཆུ་ (yurju) irrigation water, water from an irrigation canal/ ditch; va.— འདྲེན་; —གཏོང་ to irrigate.
ཡུར་འཇོར་ (yurjɔɔ) hoe.
ཡུར་སྟོན་ (yurdön) a party given after the wedding is over.
ཡུར་འདྲུ་འཕྲུལ་འཁོར་ (yundru trüügɔɔ) trench digging machine.
ཡུར་ཕྲན་ (yurdrɛn) small irrigation canal/ ditch.
ཡུར་བ་ (yurwa) sm. ཡུར་བུ་.
ཡུར་བུ་ (yurbu) irrigation canal/ ditch, drain, gutter.
ཡུར་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (yurjeè trüügɔɔ) weeding machine.
ཡུར་མ་ (yurmə) weeding; va.—རྒྱག; —ཡུར་ to weed.
ཡུར་རྩྭ་ (yürdza) 1. grass that has been weeded. 2. grass growing along an irrigational canal.
ཡུར་གསངས་ (yürsaŋ) cleaning a ditch/ canal; va.— རྒྱག.
ཡུལ་ (yüü) 1. country, region, location ¶ ཕ་ཡུལ་ Fatherland. ¶ ཡུལ་གྱི་སློབ་གཞི་ Local teaching materials. 2. the object (in philosophy). 3. (vb. + —) place/ location/ source of verbal action ¶ སྐྱེས་ཡུལ་ག་པར་རེད་ Where were you born? ¶ ཁོ་ཚོས་ཁང་པ་རྒྱག་ཡུལ་ལྷ་ས་རེད་ The place where they built the house is Lhasa.
ཡུལ་བཀོད་ (yüügöö) sm. ཡུལ་ལྗོངས་.
ཡུལ་སྐད་ (yüügɛɛ̀) dialect, language of an area.
ཡུལ་སྐབས་ (yüügəb) time and place.
ཡུལ་སྐོར་ (yüügɔɔ) tour, touring, travel; va.—དུ་འགྲོ་; —བྱེད་ to tour, to travel, to go on a tour.
ཡུལ་སྐོར་ཇུས་ (yüügɔɔ jüü) tib. ch. tourist agency.
ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་ (yüügɔɔ drōnjm) tour, tourism.
ཡུལ་བསྐོར་སྐྱོ་འཆམ་པ་ (yüügɔɔ drōnjamba) tourist.
ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་དྲན་རྟེན་ (yüügɔɔ drōnjam trɛnden) tourist souvenir.
ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་གསེང་ས་ཁུལ་ (yüügɔɔ drōseŋ sōgüü) tourist area.
ཡུལ་སྐོར་ཚོང་པ་ (yüügɔɔ tsōŋba) traveling salesman.
ཡུལ་སྐོར་ལག་དེབ་ (yüügɔɔ lagdeb) travel guide (book).
ཡུལ་སྐོར་ལྟངས་འཁོར་ (yüügɔɔ lāŋgɔɔ) tour car/ bus.
ཡུལ་སྐོར་ལས་དོན་ཁང་ (yüügɔɔ lɛɛ̀dönganŋ) travel/ tourist agency.

ཡུལ་སྐོར་ལས་དོན་མཁན་ (yüügɔɔ mɛɛ̀döngɛn) travel agent.
ཡུལ་སྐྱོང་ (yüügyoŋ) king, monarch.
ཡུལ་སྐྱོང་ཚོགས་པ་ (yüügyoŋ tsōgba) peace preservation association (a local organization during the Sino-Japanese war, 1937-1945.
ཡུལ་ཁག (yüügaà) nations, countries.
ཡུལ་ཁལ་ (yüügɛɛ) a local ཁལ་ grain measure that is different (usu. more) than the official government ཁལ་.
ཡུལ་ཁམས་ (yüügam) 1. country, area, nation ¶ ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ National Assembly. 2. condition, degree.
ཡུལ་ཁུག (yüüguù) the backwoods, remote areas.
ཡུལ་ཁྱིམ་ (yüügyim) country and home.
ཡུལ་ཁྲིམས་ (yüüdrim) laws of a country/ nation.
ཡུལ་འཁོར་ (yüügɔɔ) territory, province, country, district.
ཡུལ་འཁོར་དབང་པོ་ (yüügɔɔ wāŋbo) head of a province/ state/ country.
ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ (yüügɔɔ süŋ) King of the East (one of the four guardians - Dhritarasrtra).
ཡུལ་འཁྱམ་ (yüügyam) sm. ཡུལ་འཁྱར་.
ཡུལ་འཁྱར་ (yüügyar) moving from place to place, wandering around.
ཡུལ་འཁྱར་སྲིད་གཞུང་ (yüügyar sīishuŋ) exile government.
ཡུལ་འཁྱར་པ་ (yüügyarba) refugee, wanderer, vagabond.
ཡུལ་འཁྲུད་ (yüüdrüü) shung. a ritual exorcising of the land.
ཡུལ་གངས་ཅན་ (yüü kaŋjɛn) Tibet.
ཡུལ་གོང་ (yüügoŋ) market price.
ཡུལ་གོམས་ (yüügom) local custom.
ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་ (yüügom shiiluù) native customs/ habits/ way of life.
ཡུལ་གྱར་ (yüügyar) sm. ཡུལ་འཁྱར་.
ཡུལ་གྱི་བསྐལ་པ་ (yüügi gēlba) shung. extreme/ long distance.
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་རྫས་ (yüügi kyɛɛ̀dzɛɛ̀) local specialty products.
ཡུལ་གྱི་སྟོན་ཁངས་ (yüügi tönguŋ) sm. ཡུལ་གྱི་ཁྱད་རྫས་.
ཡུལ་གྱི་སྟོན་ཚོགས་ (yüügi tōnsɔɔ̀) sm. ཡུལ་གྱི་ཁྱད་རྫས་.
ཡུལ་གྱི་ཚྭགས་པ་ (yüügi tsūgba) tax collector.
ཡུལ་གྱི་གཤེད་མ་ (yüügi shēèma) local tyrant.
ཡུལ་གྲུ་ (yüüdru) country, region ¶ འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་དག་ཁག་ལ་ In the other countries of the world.
ཡུལ་གྲུ་ཀུན་དུ་ (yüüdru gündu) everywhere.
ཡུལ་གླུ་ (yüülu) folk song, ballad.

ཡུལ་དགོན་ (yüügön) village and monastery.
ཡུལ་འགུགས་ཁྲངས་འཇུག (yüüguù kūŋjuù) shung. recapturing one's runaway serfs from other areas and making them farm one one's estate.
ཡུལ་ངན་ (yüüŋɛn) 1. a poor country/ area/ place. 2. famine, calamity.
ཡུལ་ལྔ་ (yüüŋa) the five dimensions: form, sound, taste, smell, touch.
ཡུལ་ཅང་ཅང་ (yüü jāŋjaŋ) lonely, desolate.
ཡུལ་ཆུ་བཏུངས་རྗེས་ ཡུལ་ཁྲིམས་འཁུར་དགོས་ (yüüju dūŋjeè yüüdrim kūrgöò) one must adhere to the laws of the place where one resides [Lit. after drinking the area's water, one must abide by the area's law].
ཡུལ་ཆུང་ (yüüjuŋ) small, local areas.
ཡུལ་ཆོས་ (yüüjöò) sm. ཡུལ་ཁྲིམས་.
ཡུལ་ལྗོངས་ (yünjoŋ) landscape, scenery.
ཡུལ་ལྗོངས་གྲགས་ཅན་ (yünjoŋ tragjɛn) famous spot, place of interest.
ཡུལ་ལྗོངས་བརྫུས་མ་ (yünjoŋ dzüümə) setting/ background for theatrical productions.
ཡུལ་ལྗོངས་རི་མོ་ (yünjoŋ rimu) landscape painting.
ཡུལ་གདད་ (yüüdɛɛ̀) a derogatory term used for bad/ evil people.
ཡུལ་བཏགས་ (yüüdaà) local weaving, sth. woven locally.
ཡུལ་རྟ་ (yüüda) local horse.
ཡུལ་ཐང་ (yüüdaŋ) local price/ value.
ཡུལ་ཐབས་ (yüüdəb) native/ indigenous/ local methods ¶ ཡུལ་ཐབས་ཀྱི་མཁས་པ་ Experts in local methods. ¶ ཡུལ་ཐབས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ An indigenous machine.
ཡུལ་ཐོན་ (yüüdön) 1. produced locally ¶ ཡུལ་ཐོན་དངོས་ཟོག Local products. 2. va. to flee/ leave an area.
ཡུལ་ཐོན་ཁྱད་ཐོན་ (yüüdön kyɛɛ̀dün) local specialty products.
ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ (yüü tāgob) places where Buddhism has not spread.
ཡུལ་དུ་འགྱུར་ (yüüdu gyur) vi. to become an object of sth. ¶ བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ཁ་ The victory which is the object of praise.
ཡུལ་དུས་ (yüüdüù) time and place; condition.
ཡུལ་དུས་སྐྱ་ཐམ་ (yüüdüù gyābam) a bad year for crops.
ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་ (yüüdüù gündu) always and everywhere.
ཡུལ་དུས་གནས་ཚུལ་ (yüüdüù nɛ̄ɛ̀dzüü) sm. ཡུལ་དུས་.
ཡུལ་དུས་བབས་འཕྲོད་ (yüüdüù bəmdree) in accordance with the place and time.

ཡུལ་གདངས་ (yüüdaŋ) local accent/ pronunciation.
ཡུལ་འདུག་བྱེད་ (yüüduù cee̱) va. to stay put in a place.
ཡུལ་སྡེ་ (yüüde) province, district, settlement.
ཡུལ་སྡེའི་སྲུང་སྐྱོབ་ (yüüdee sūŋgyob) homeguards.
ཡུལ་ནང་ (yüünaŋ) internal ¶ ཡུལ་ནང་གི་བཀའ་རྙོག Internal difficulties.
ཡུལ་པ་ (yüüba) inhabitants of a country, natives.
ཡུལ་པོ་ (yüübu) loneliness ¶ གྲོགས་པོ་ཕྱིན་ནས་ང་ཡུལ་པོ་བྱུང་ I got lonely when my friend went away.
ཡུལ་དཔོན་ (yüübön) local official, local headman/ chief.
ཡུལ་དཔོན་སྲུང་པ་ (yüübön sūŋba) shung. sm. ཡུལ་སྲུང་.
ཡུལ་ཕག (yüü) local pig.
ཡུལ་ཕྱི་ནང་སྦྲེལ་ (yüü) combining native and foreign methods.
ཡུལ་ཕུད་ (yüü) va. to expel, to exile.
ཡུལ་ཕྱོགས་ (yüüjɔɔ̀) district, region.
ཡུལ་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་ (yüüjɔɔ̀ tsōgba) an association of fellow provincials or townsmen.
ཡུལ་ཕྲ་བ་ (yüüdrawa) very small particles (e.g., atoms).
ཡུལ་བབ་ (yüübəb) local conditions, local character ¶ ཡུལ་བབ་དང་བསྟུན་ In accordance with local conditions.
ཡུལ་བབ་དང་བསྟུན་ (yüübəbdaŋ dūn) in accordance with local conditions.
ཡུལ་བབ་དང་མཐུན་ (yüübəbdaŋ tūn) vi. in harmony/ compatibility with local conditions.
ཡུལ་བལ་ (yüüpɛɛ) local wool.
ཡུལ་བྲོས་ (yüüjöò) taking refugee, going into exile, fleeing, deserting (for soldiers); va.—(དུ་) འགྲོ་; —བྱེད་ to go into exile, to flee, to seek refugee ¶ དམག་ཕོར་ནས་མི་མང་པོ་ཡུལ་བྲོས་དུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Having lost the war, many people fled into exile.
ཡུལ་བྲོས་ཞིང་བདག (yüüjöò shiŋdaà) runaway landlords, landlords who have fled/ gone into hiding.
ཡུལ་བྲེ་ (yüüdre) shung. a བྲེ་ volume measure that is used in a particular local area.
ཡུལ་དབུས་ (yüü üù) 1. shung. central Tibet. 2. the central area/ region.
ཡུལ་འབྲོག (yündroò) farmers and nomads.
ཡུལ་མ་རྒྱག (yüüma gyaà) sm. ཡུར་མ་རྒྱག.
ཡུལ་མ་འདྲོག (yüüma drɔɔ̀) sm. ས་མ་འདྲོག.
ཡུལ་མི་ (yüümi) local inhabitant/ resident/ native, fellow villager/ countryman.
ཡུལ་མི་གནས་སྤོས་ (yüümi nɛ̄ɛ̀böò) sm. ཡུལ་མི་གཞན་སྤོས་.

ཡུལ་མི་སྤུན་ཟླ་ (yüümi būnda) fellow countrymen, sb. from one's homeland.
ཡུལ་མི་གཙོ་ཆེན་ (yüümi dzōjen) prominent citizens in a locality.
ཡུལ་མི་གཞན་སྤོས་ (yüümi shɛnböò) emigrating; va.—བྱེད་.
ཡུལ་མི་ལས་པ་ (yüümi lɛ̄ɛ̀ba) local people conscripted for work on public projects (this work can involve payment).
ཡུལ་མིའི་སྡོ་གནས་ (yüümii dēnɛɛ̀) housing estate, residential quarters, central place where people live.
ཡུལ་མིའི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (yüümii üyön lhɛ̄ngaŋ) neighborhood committee.
ཡུལ་མེད་ (yüümeè) 1. having no chance or hope of being accepted or agreed to ¶ འགོ་ཁྲིད་དེ་ལ་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་སྐོར་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་ཡུལ་མེད་པ་རེད་ There is no chance of the boss agreeing to give permission to go to Lhasa. 2. homeless, a wanderer.
ཡུལ་མོ་ངན་ (yüümo ŋɛn) a poor/ infertile place.
ཡུལ་དམག (yüümaà) local militia.
ཡུལ་དམག་ལམ་ལུགས་ (yüümaà ləmluù) the system of militias.
ཡུལ་རྨུས་ (yüümüù) bad climate/ weather.
ཡུལ་གཙོ་ (yüüdzo) sm. ཡུལ་མི་གཙོ་བོ་.
ཡུལ་ཚན་ (yüüdzɛn) sm. ཡུལ་ཚོ་.
ཡུལ་ཚོ་ (yüütso) small rural district/ area.
ཡུལ་མཚམས་ (yündzam) border between areas.
ཡུལ་མཛེས་ནོར་ཕྱུག (yüüdzeè tōnjuù) an area that is atrractive and rich.
ཡུལ་འཛིན་ (yüüdzin) va. to live on, to graze on ¶ ས་གནས་དེ་ར་དུད་གས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་ Wild animals live in that place.
ཡུལ་རྫས་ (yüüdzɛɛ̀) local products, native products.
ཡུལ་རྫས་ཀུང་སི་ (yüüdzɛɛ̀ gūŋsi) local products company.
ཡུལ་རྫས་ཁྱད་རྫས་ (yüüdzɛɛ̀ kyɛɛ̀dzɛɛ̀) local specialty products.
ཡུལ་རྫས་ཚོང་ཁང་ (yüüdzɛɛ̀ tsōŋgaŋ) local products store.
ཡུལ་གཞས་ (yüüshɛɛ̀) local song.
ཡུལ་གཞིས་ (yüüshiì) manorial estates.
ཡུལ་ཟོག (yüüsɔɔ̀) sm. ཡུལ་རྫས་.
ཡུལ་ཟོག་ཐོན་རྫས་ (yüüsɔɔ̀ tōndzɛɛ̀) local products, products from a local area.
ཡུལ་བཟང་ (yüüsaŋ) a good area/ place.
ཡུལ་ཡུལ་པོ་ (yüü yüübu) 1. missing sb. ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་པ་མ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཡུལ་ཡུལ་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ That child was separated from his parents and missed

them a lot. 2. being embarrassed.

ཡུལ་གཡང་ (yüüyaŋ) the good fortune of a country.

ཡུལ་རགས་པ་ (yüüragba) large things that can be seen.

ཡུལ་རུབ་ (yüürub) a village ganging up and beating sb.; va.—རྒྱག.

ཡུལ་ལ་བདེ་སྐྱིད་བྱུང་ན་རྒྱལ་པོ་ཨ་ནེ་བྱས་ཀྱང་འགྲིགས་ (yüüla degyiì cuŋnə gyɛɛbo āne cɛɛ̀gyaŋ drig) if it benefits the area, any kind of person can be the ruler [Lit. as long as there is peace and happiness in the land it is okay even if a nun were to become the king].

ཡུལ་ལག (yüülaà) small place, hamlet.

ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་ (yüülɛɛ̀ goŋba) shung. sm. ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (yüülɛɛ̀ dɛ̀ɛba) passed beyond a stage/ status ¶ མི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ Inhuman (human behavior that has passed beyond human norms).

ཡུལ་ལས་མ་འདས་ (yüülɛɛ̀ madɛɛ̀) no doubt about sth. happening ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་དེ་ནི་འཕྱ་སྨོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ If you work like that there is no doubt that people will ridicule you.

ཡུལ་ལུགས་ (yüülüù) local customs.

ཡུལ་ལུང་ (yüüluŋ) sm. ཡུལ་.

ཡུལ་ལོག (yüülɔ̀ɔ) being sick from staying in a foreign area/ country, having a bad negative reaction to the conditions in a new area, being not acclimatized to a new place; vi.—རྒྱག; —ཐེབས་.

ཡུལ་ས་ (yüüsa) land; va.—འཛིན་ to settle down in a place and establish a household.

ཡུལ་སིལ་ (yüüsii) apricot, peach.

ཡུལ་སྲིད་ (yüüsiì) local government.

ཡུལ་སྲིད་འབངས་ (yüüsiìbaŋ) shung. abbr. of ཡུལ་སྲིད་གཞུང་མི་སེར་.

ཡུལ་སྲིད་གཞུང་མི་སེར་ (yüüsiìshuŋ misee) shung. local government and the people/ citizens/ subjects/ serfs.

ཡུལ་སྲུང་ (yüüsuŋ) 1. guarding/ defending an area. 2. garrison commander.

ཡུལ་སྲུང་དམག་སྡེ་ (yüüsuŋ māgde) homeguard.

ཡུལ་སྲོལ་ (yüüsöö) local customs.

ཡུལ་སྲོལ་གོམས་འདྲིས་ (yüüsöö komdriì) sm. ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་.

ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ (yüüsöö komshiì) local habits/ customs (of an area).

ཡུལ་སྲོལ་དམངས་ཁྲིམས་ (yüüsöö māŋdrim) local rules and customary law.

ཡུལ་སྲོལ་དམངས་འཆིངས་ (yüüsöö māŋjiŋ) sm. ཡུལ་སྲོལ་དམངས་ཁྲིམས་.

ཡུལ་ལྷ་ (yüülha) guardian deity of an area/ locality.

ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག (yüülha shidaà) local gods/ spirits.

ཡུས་ (yüü) reminding sb. what you did for them, making a big deal about sth. one has done, tooting one's own horn.; va.—ཤོད་ ¶ ཁོང་ང་ལ་དངུལ་གཡར་པའི་སྐོར་ཡུས་བཤད་བྱུང་ He made a great deal about lending me money.

ཡུས་ཀྱིས་བཙནས་ (yüügi nāŋ) sm. ཡུས་(ཤོད་).

ཡུས་མའི་ཆེའུ་པོ་ལོ་ (yüümoce bōlo) ch.tib. badminton.

ཡུས་ཤགས་རྒྱག (yüüshaà gyaà) sm. ཡུས་ (ཤོད་).

ཡུས་ལེའི་དམག་གྲུ་ (yüülee māgdru) ch.tib. torpedo boat.

ཡེ་ (ye) the start, the beginning ¶ ཡེ་ནས་ From the beginning.

ཡེ་མཁྱེན་ (ye kyēn)1. vi. to have prior knowledge, to know beforehand. 2. name of a Bon deity. 3. astrologer.

ཡེ་སྟོང་ (yedoŋ) the initial emptiness/ void.

ཡེ་ནས་ (yenɛ) 1. from the beginning/ start; always. 2. (— + neg.) never, not at all ¶ ངས་ལྟ་བ་དེ་ལ་གོ་བ་ཡེ་ནས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག I cannot understand that concept at all.

ཡེ་མི་བྲ་བ་ (yemi drawa) not daring to do sth.

ཡེ་མེན་ (yemin) sm. ཡེ་མིན་.

ཡེ་མིན་ (yemin) Yemen.

ཡེ་མེད་ (yemeè) sm. རྩ་མེད་.

ཡེ་སྨོན་ནག་པོ་ (yemön nagbo) one of the ancient clans/ tribes in Tibet.

ཡེ་རྫོགས་ (yedzɔ̀ɔ) being complete from the start/ beginning.

ཡེ་ཤུ་ (yeshu) sm. ཡེ་ཤུ་.

ཡེ་ར་ལྭ་ཏི་ (yera wadi) Irrawaddy River.

ཡེ་རེ་ (yere) once, one time.

ཡེ་རེ་བུད་ (yere büü) vi. to be conspicuous/ salient ¶ དམག་མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་ནས་དཔའ་བོ་དེ་ཡེ་རེ་བུད་འདུག The hero was conspicuous among the soldiers.

ཡེ་རེ་ལྷོད་དེ་ (yere lhööde) unhurried manner.

ཡེ་ཤུ་ (yeshu) Jesus.

ཡེ་ཤུའི་འཁྲུངས་སྐར་ (yeshü trüŋgar) Jesus' birthday, Christmas.

ཡེ་ཤུའི་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྗོན་ཤིང་ (yeshü trüŋgargi dēmdree jönshiŋ) Christmas tree.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ (yeshü cöö) Christianity, the Christian religion.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་འཆད་མཁན་ (yeshü cöö cɛɛ̀ñɛn) Christian clergyman/ pastor/ priest/ minister.

ཡེ་ཤུའི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (yeshü dāwa cōgdu dzimbɛ driŋdzuù) Moral Majority.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་དད་པའི་མནའ་མཐུན་ (yeshü cöödɛɛbɛ nādün) Christain Coalition.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ (yeshü cööbeeñɛn) Christian missionary.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ (yeshü cööluù) Christianity.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ (yeshü cööluù ñamdreegi cööluù) Unification Church.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་ (yeshü cöölugbə) a Christian.

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་གསར་པ་ (yeshü cöölug sāāba) Protestanism.

ཡེ་ཤུའི་འདས་ལོ་ (yeshü dɛɛ̀lo) AD. ¶ ཡེ་ཤུའི་འདས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པ་ The 7th. century AD.

ཡེ་ཤུའི་ཕོ་གཞོན་གྱི་མཐུན་ཚོགས་ (yeshü pōshöngi tü̃ndzɔɔ̀) Young Men's Christian Association (YMCA).

ཡེ་ཤུའི་བླ་ཆེན་སྤོབ་ཀྱི་གདན་ས་ (yeshü lājen bōbgi dɛnsa) the Vatican.

ཡེ་ཤུའི་བླ་ཆེན་སྤོབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (yeshü lājen bōbgi dzingɔɔ̀gaŋ) the Vatican's Curia.

ཡེ་ཤུའི་མ་ཡུམ་མཆོད་ཁང་ (yeshü mayum cöögaŋ) shrine of virgin Mary.

ཡེ་ཤུའི་མོ་གཞོན་གྱི་མཐུན་ཚོགས་ (yeshü pōshöngi tü̃ndzɔɔ̀) Young Women's Christian Association (YWCA).

ཡེ་ཤུའི་ཡུམ་ (yeshü yum) the mother of Jesus (Mary).

ཡེ་ཤེས་ (yesheè) 1. wisdom, knowledge. 2. a Tibetan name.

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ (yesheègi kāndroma) sm. ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་.

ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ (yesheè kāndro) dakini.

ཡེ་ཤེས་པ་ (yesheèba) deity possessing a medium.

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་དཔྱད་ (yesheè siijɛɛ̀) shung. contemplating and deciding on an issue (by a superior).

ཡེ་སག་དཀར་པོ་ (yesag gārbo) an ancient lineage in Tibet. 2. a deity in the Bon religion.

ཡེགས་པ་ (yegba) unkempt, disheveled ¶ སྐྲ་ཡེགས་པ་ Unkempt hair.

ཡེང་ (yeŋ) sm. གཡེང་.

ཡེང་ངེ་བ་ (yeŋŋewa) sm. ཡང་ངེ་ཡེང་ངེ་.

ཡེངས་ (yeŋ) sm. གཡེང་.

ཡེངས་མ་ལམ་ (yeŋmalam) sm. རྣམ་གཡེང་.

ཡེན་ (yen) sm. གཡེང་.

ཡེར་ (yer) 1. va. to raise/ lift up ¶ ལག་པས་དཀར་ཡོལ་ཁྱིན་དུ་ཡེར་ནས་མཆོད་ཆང་བཀུག་པ་རེད་ (He) offered ཆང་ with both hands raised up. 2. vi. to wake up, to get cleared up ¶ མདང་དགོང་རྨི་ལམ་འཚུབ་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་གཉིད་ཡེར་སོང་ Last night I had a

nightmare and woke up. 3. quickly, suddenly.

ཡེར་གྱིས་ (yergi) quickly, suddenly.

ཡེར་བུ་ (yerbu) a type of wind disease in Tibetan medicine.

ཡེར་ཡེར་བ་ (yēryerwa) shaking, trembling.

ཡེར་རེ་ (yērre) pure, clear ¶ སྔོ་ཡེར་རེ་ Pure blue. ¶ རིག་པ་ཡེར་རེ་ Clear intelligence.

ཡེར་རེ་སེང་ངེ་ (yere sēŋŋe) sm. ཡེར་རེ་.

ཡོ་ (yo) 1. vi. to be leaning towards one side ¶ ཁོའི་གཟུགས་པོ་ཡོ་བྱས་འགྲོ་གི་འདུག He is going along with his body leaning to one side. 2. arc. all.

ཡོ་ཀྱུག (yogyɔɔ̀) crooked.

ཡོ་འཁྱུག (yogyɔɔ̀) 1. crooked. 2. biased.

ཡོ་འཁྱོམས་ (yogyom) unstable, vacillating, in turmoil.

ཡོ་ག (yoga) 1. spindle; va.—ཡོག to spin thread on a spindle. 2. yoga.

ཡོ་ག་པ་ (yogaba) yogi.

ཡོ་ག་མ་ (yogama) yogini.

ཡོ་གི་ནི་ (yogini) sm. ཡོ་ག་མ་.

ཡོ་གླིང་ (yoliŋ) Europe ¶ ཡོ་གླིང་ཤར་མ་ East Europe.

ཡོ་བཅོས་ (yojöö) sm. ཡོ་བསྲང་.

ཡོ་ཆས་ (yojɛɛ̀) sm. ཡོ་བྱད་.

ཡོ་རྡན་ (yodɛn) Jordan.

ཡོ་དོག (yodoò) having a big nose.

ཡོ་ནན་ (yonɛn) Vietnam ¶ ཡོ་ནན་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ Democratic Republic of Vietnam.

ཡོ་ནན་ལྷོ་རྒྱུད་ (yonɛn lhōgyüü) sm. ཡོ་ནན་ལྷོ་མ་.

ཡོ་ནན་ལྷོ་ཕྱོགས་ (yonɛn lhōjɔɔ̀) sm. ཡོ་ནན་ལྷོ་མ་.

ཡོ་ནན་ལྷོ་མ་ (yonɛn lhōma) South Vietnam.

ཡོ་སྦྱད་ (yojɛɛ̀) sm. ཡོ་བྱད་.

ཡོ་བྱད་ (yojɛɛ̀) 1. implement, tool, utensil, equipment, instrument. 2. necessities, needs ¶ ཨར་ལས་བྱེད་ཡས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་རྒྱུ་ཆ་ Equipment and materials for construction. ¶ འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ Necessities of life.

ཡོ་བྱད་བཅོས་སྒྱུར་ (yojɛɛ̀ jöögyur) tool improvement.

ཡོ་འབོག (yombɔɔ̀) elm tree.

ཡོ་འབོག་ཤིང་ (yombɔɔ̀ shiŋ) sm. ཡོ་འབོག.

ཡོ་མེད་ (yomeè) just, honest, fair.

ཡོ་མེད་གཞུང་དྲང་ (yomeè shuŋdraŋ) honest, just, fair.

ཡོ་ཡོན་པོ་ (yo yömbo) crooked, curved.

ཡོ་རེ་བ་ (yorewa) unclear due to darkness/ shadows.

ཡོ་རོབ་ (yorob) sm. ཡོ་གླིང་.

ཡོ་རོབ་གླིང་ (yorobliŋ) sm. ཡོ་གླིང་.

ཡོ་རོབ་པ་ (yorobba) European.

ཡོ་རོབ་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་ཚོགས་པ་ (yorob bēnjɔɔ tünmoŋ tsōgba) the European Economic Community (E.E.C.).

ཡོ་ལ་ (yola) sm. ཡོལ་བ་.

ཡོ་ལ་ཤོར་ (yola shöö) vi. to be twisted/ crooked ¶ རྩིག་པ་དེ་ཡོ་ལ་ཤོར་བཞག The wall has become crooked.

ཡོ་ལང་ (yolaŋ) sm. ཡོ་ལངས་.

ཡོ་ལང་ཆེན་པོ་ (yolaŋ cēmbo) 1. enormous, extremely big. 2. grand and spectacular in scale. 3. risky.

ཡོ་ལངས་ (yolaŋ) 1. enormous, great, very much ¶ བཟོ་གྲྭ་དེའི་གཏོང་ཡོང་ཡོ་ལངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The factory has enormous expenditures and income. 2. on a grand and spectacular scale. 3. risky (actions/ situations).

ཡོ་ལེ་ཕྱོད་དེ་ (yole jöòde) biased.

ཡོ་ལོ་ (yolo) arc. sm. གོ་ཆོད་.

ཡོ་ལོག (yo lɔɔ̀) va. to dislike.

ཡོ་སྲོང་ (yosaŋ) sm. ཡོ་བསྲང་.

ཡོ་བསྲང་ (yosaŋ) 1. straightening sth. that is crooked or bent. 2. correcting, rectifying; va.—བྱེད་ to correct, to rectify ¶ ངས་ལས་ཀར་ཕྱི་འགྱུར་བྱེད་པ་དེ་ཡོ་བསྲང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will correct my coming late to work.

ཡོ་བསྲང་ཚད་གཞལ་ (yosaŋ tsɛ̀ɛgɛɛ) exceeding the proper limits in righting a wrong and thereby creating a new mistake, overcorrecting; va.—བྱེད་.

ཡོ་བསྲང་ལེགས་བཅོས་ (yosaŋ legjöö) sm. ཡོ་བསྲང་.

ཡོག (yɔɔ̀) 1. sm.* འོག. 2. sm. ཡོད་.

ཡོག :p. ཡོགས་; f. ཡོག; imp. ཡོགས་ (yɔɔ̀) va. to spin (thread).

ཡོག་སྐྱིལ་རྒྱག (yɔɔ̀güü gyaà) revolving credit association (a type of economic association where a group of people deposit money monthly and use the total amount in turn).

ཡོག་ཁང་ (yɔɔ̀gaŋ) sm. འོག་ཁང་.

ཡོག་ག (yɔɔ̀ga) spindle for spinning thread; va.—ཡོག to spin thread.

ཡོག་མགོ་ (yɔɔ̀go) spindle head.

ཡོག་ཆེན་ (yɔɔ̀jen) capillary artemisa.

ཡོག་ཐོད་ (yɔɔ̀töö) wooden stick used to stir grain when roasting.

ཡོག་པ་ (yɔgba) stick.

ཡོག་པ་གཟན་སྒྲིལ་ (yɔgba sɛndrii) consolidated in one figure/ amount ¶ གླ་པ་ཚམས་ལ་གླ་ཕྱོ་ཡོག་པ་གཟན་སྒྲིལ་གྱིས་ཟླ་རེ་སྒོར་ ༡༠༠ སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ (I) pay the hired hands the consolidated figure of 100 dollars a month for their salary and food.

ཡོག་པོ་ (yɔgbo) 1. poker/ stick for stirring a fire. 2. the part of a spindle where the thread is wrapped.

ཡོག་བུ་ (yɔgja) twisted wool that is wrapped around the wrist for use in spinning wool into thread.

ཡོག་ཡོག (yɔgyɔɔ̀) a lot, much.

ཡོག་རེད་ (yɔɔ̀reè) sm.* ཡོད་པ་རེད་.

ཡོག་ཤིང་ (yɔgshiŋ) sm. ཡོག་པོ་, 1.

ཡོགས་ (yɔɔ̀) p. and imp. of ཡོག.

ཡོང་ (yoŋ) 1. va. to come ¶ གཞོན་ནུ་ ༧༠ ཙམ་ང་ཚོའི་བཟོ་གྲྭར་ཡོང་པ་རེད་ About 70 youths came to our factory. 2. (vb. + —) conveys simultaneous verbal action together with coming ¶ ཁོས་འཕུར་འཕུར་ཡོང་པ་རེད་ He flew here (came flying). 3. future auxiliary verb ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ན་ཡོང་གི་རེད་ If you do that you will get sick. 4. vi. to be okay ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཡོང་གི་མ་རེད་ It is not okay to do that.

ཡོང་རྐྱེན་ (yoŋgyen) cause/ origin of sth. coming or occurring ¶ དགོང་པ་ཞུ་དགོས་བྱུང་བའི་སྐབས་དེའི་ཡོང་རྐྱེན་གནས་ཚུལ་སྐོར་ Concerning the cause of (his) having to resign.

ཡོང་སྐྱོད་ (yoŋgyöö) coming and going.

ཡོང་ཁང་ (yoŋgaŋ) shung. an officer in charge of collecting taxes from small shopkeepers.

ཡོང་ཁུངས་ (yoŋguŋ) resources ¶ དཔལ་འབྱོར་ཡོང་ཁུངས་ Economic resources.

ཡོང་མཁན་ (yoŋgɛn) visitors, people that are coming.

ཡོང་སྒོ་ (yoŋgo) income ¶ ཡོང་སྒོ་སྒོར་བཞི་ཁྲི་ཡན་མན་ཙམ་ཐོབ་པ་རེད་ (He) received an income of about forty thousand dollars.

ཡོང་སྒོ་སིལ་མ་ (yoŋgo sīima) side income.

ཡོང་ང་ (yoŋŋa) okay, certainly.

ཡོང་ངེས་ (yoŋŋeè) (sth.) will definitely come/ happen.

ཡོང་ཉག་འཁེལ་ (yoŋñaà kēē) vi. to come at the right time ¶ ཨེམ་ཆི་དེ་ཡོང་ཉག་འཁེལ་སོང་ The doctor came at the right time.

ཡོང་ཉུང་གཏོང་མང་ (yoŋñuŋ dōŋmaŋ) loss, deficit [Lit. little coming, much going].

ཡོང་སྟངས་ (yoŋdaŋ) sm. ཡོང་བབས་.

ཡོང་སྟངས་ཡོང་ལུགས་ (yoŋdaŋ yoŋluù) 1. sm. ཡོང་བའི་ཡོང་རབས་. 2. all about how sth. came about/ happened.

ཡོང་ཐག་ཆོད་ (yoŋ tāàjöö) 1. certain to come. 2. decided to come. 3. stopped coming.

ཡོང་ཐང་ (yoŋdaŋ) income.

ཡོང་ཐབས་བྱེད་ (yoŋdəb ceè) va. to plan to come.

ཡོང་དང་ཡོང་ (yoŋdaŋ yoŋ) certainly, definitely.

ཡོང་དེབ་ (yoŋdeb) shung. a book in which income is listed.

ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་ (yoŋdɔɔ̀ kābo) likely to come/ occur.

ཡོང་སྡུད་ (yoŋdüü) collecting income; va.—བྱེད་ ¶ དགོན་པས་བུ་ལོན་དང་བོགས་མ་ཡོང་སྡུད་བྱས་པ་རེད་ The monastery collected income from its loans and leases.

ཡོང་སྡུད་པ་ (yoŋdüübə) an income collector.

ཡོང་གནས་མ་མཆིས་པ་ (yoŋnɛɛ̀ maciibə) shung. can not be, will not be ¶ བདེན་དཔང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྐྱེན་ཞིབ་གསོལ་མ་ཕུལ་བར་གྱོད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡོང་གནས་མ་མཆིས་པ་ Until a detailed report with proof is submitted, the case will not be settled.

ཡོང་པའི་ཡོང་རབས་ (yoŋbɛ yoŋrəb) sm. ཡོང་བའི་ཡོང་རབས་.

ཡོང་སྤར་གཏོང་འཕྲི་ (yoŋbar dōŋdri) increase income (and) decrease expenditures.

ཡོང་བ་འདུག (yoŋwa duù) can do sth. ¶ ལས་ཀ་འདི་ཡོང་བ་འདུག I can do this work.

ཡོང་བ་མི་འདུག (yoŋwa miduù) cannot do ¶ ངས་ལས་ཀ་འདི་ཡོང་བ་མི་འདུག I cannot do this work.

ཡོང་བབས་ (yoŋbəb) the manner of coming ¶ མི་དེ་ཕྱི་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་བབས་ལ་གཞིགས་ན་གནས་སྟངས་ལེགས་པ་ཞིག་མ་རེད་ His coming late is not a good a situation.

ཡོང་འབབ་མི་གྲ (yoŋbəb midrə) shung. sm. མི་བོགས་.

ཡོང་བའི་ཡོང་རབས་ (yoŋwɛ yoŋrəb) all about how sb. came somewhere ¶ ཁོས་ལྷ་ས་ནས་ཨ་རི་རར་བར་ཡོང་བའི་ཡོང་རབས་བཤད་བྱུང་ He told me everything about his trip from Lhasa to America.

ཡོང་འབབ་ (yoŋbəb) income.

ཡོང་འབབ་ཁེ་གཙང་ (yoŋbəb kēdzaŋ) net income.

ཡོང་འབབ་བསྡོམས་གྲངས་ (yoŋbəb domdraŋ) gross total income.

ཡོང་འབབ་བསྡོམས་འབོར་ (yoŋbəb dombɔɔ) gross total income.

ཡོང་དམིགས་ (yoŋmig) the source of income.

ཡོང་རྩིས་ (yoŋdzii) 1. calculating one's income; va.—རྒྱག. 2. planning to come ¶ ཁོ་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོང་རྩིས་འདུག He plans to come to the office.

ཡོང་ཚོད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ (yoŋdzöögi tūngyen) as much as one can afford to give ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་ཡོང་ཚོད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཞིག་སྤྲོད་རོགས་གནང་ Please give me as much as you can afford.

ཡོང་གཞི་ (yoŋshi) 1. source of income. 2. cause of sth. that has occurred.

ཡོང་ཡོང་འབལ་པོ་ (yoŋyoŋ bɛɛbo) lots of misfortunes occurring ¶ ད་ལོ་མི་ཚང་དེ་ར་ཡོང་ཡོང་འབལ་པོ་བྱུང་སོང་ This year that family has had a lot of misfortunes.

ཡོང་རབས་ (yoŋrəb) sm. ཡོང་བའི་ཡོང་རབས་.

ཡོང་ལམ་ (yoŋlam) a route used for coming.

ཡོང་ས་ (yoŋsa) 1. road, route. 2. source of a product.

ཡོང་སོང་ག་མི་འདུམ་པ་ (yoŋsoŋ ka mindumba) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.

ཡོང་སོང་ག་མི་མཚུངས་པ་ (yoŋsoŋ ka mindzuŋba) sm. གཏོང་མང་ཡོང་ཉུང་.

ཡོངས་ (yoŋ) all, the whole ¶ ཏང་ཡོངས་དང་མི་ཡོངས་ All the party and all the people.

ཡོངས་ཁྱངས་ (yoŋguŋ) sm. ཡོང་ཁུངས་.

ཡོངས་ཁྱབ་ (yoŋgyəb) 1. widespread, large scale, universal, broad, general ¶ ཞིབ་འཇུག་ཡོངས་ཁྱབ་བྱེད་རྒྱུ་ Making a widespread investigation. 2. completely. ¶ དམངས་གཙོ་ནི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་རེད་ Democracy is a system that is universally accepted.

ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ (yoŋgyəbgi cööñii) general rule, universal law.

ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་བདེན་དོན་ (yoŋgyəbgi dendön) universal truth.

ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག (yoŋgyəbgi shimjuù) general investigation/ research.

ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ (yoŋgyəbgi rəŋshin) universality.

ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་འདེམས་སྒོ་ (yoŋgyəbgi demgo) general election.

ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ (yoŋgyəbdu) 1. broad, widely, all over, general, all encompassing ¶ ལམ་ལུགས་དེ་ཡོང་ཁྱབ་ཏུ་དར་ཡོད་པ་རེད་ That system has spread all over. 2. completely, entirely ¶ ལྟོ་གོས་ནི་ཁ་ཆེ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཡིན་པ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ It is completely recognized by everyone that food and clothing are the most important things (in life).

ཡོངས་ཁྱབ་བརྡ་ཡིག (yoŋgyəb dəyii) public notice/ communication (that is spread all over).

ཡོངས་ཁྱབ་འོས་འགན་ (yoŋgyəb wöŋgɛn) universal/ widespread/ nationwide obligation ¶ ཡོངས་ཁྱབ་འོས་མཁན་སློབ་གསོ་ Nationwide compulsory education.

ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ (yoŋgyəb sɛɛdraà) universal declaration.

ཡོངས་གྲགས་ (yoŋdraà) 1. well known, famous; va.—བྱེད་ to make well known, to make known all over; vi.—སུ་འགྱུར་ to become well known/ famous ¶ ཡོངས་གྲགས་བདུན་རེའི་ཚགས་པར་ A well known weekly newspaper. 2. public, open ¶ ཡོངས་གྲགས་རྩོད་ཞུ་ཞིབ་ཉན་ Public hearing/ trial.

ཡོངས་གྲུབ་ (yoŋdrub) completely achieved/ attained/ finished.

ཡོངས་འགྲེམ་ (yoŋdrem) disseminated all over.

ཡོངས་བསྒྲགས་ (yoŋdraà) proclamation, declaration; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to proclaim, to declare, to promulgate ¶ སྲིད་ཇུས་གསར་པ་འདི་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ They proclaimed the new policy all over.

ཡོངས་སྒྲགས་གློག་འཕྲིན་ (yoŋdraà lōŋdrin) an open telegram (to all).

ཡོངས་བསྔོ་ (yoŋŋo) completely dedicated/ devoted.

ཡོངས་རྟོགས་ (yoŋdoò) 1. thorough/ comprehensive/ detailed examination or consideration. 2. complete understanding/ comprehension.

ཡོངས་འདུ་ (yoŋdu) 1. everyone gathered together; va.—བྱེད་. 2. sm. དཔག་བསམ་ཤིང་.

ཡོངས་བསྡུས་ (yoŋdüü) completely collected, collecting all; va.—བྱེད་.

ཡོངས་བསྡོམས་ (yoŋdom) in all, all told ¶ ཚོགས་འཛོམས་ཀྱི་སྤྱི་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ ༡༥༠ ཡོད་པ་རེད་ There are one hundred and fifty assembly members in all.

ཡོངས་སྤྱོད་ (yoŋ jöö) va. to utilize everything.

ཡོངས་འཛིན་ (yoŋdzin) tutor, teacher (of a high lama) ¶ སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ The two tutors of the Dalai Lama.

ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་ (yoŋdzin gūdreè) sm. ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་པ་.

ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ (yoŋdzin gūshön) junior tutor.

ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་པ་ (yoŋdzin dreèba) senior tutor.

ཡོངས་འཛིན་ཆུང་བ་ (yoŋdzin cūŋwə) junior tutor.

ཡོངས་རྫོགས་ (yoŋdzɔɔ̀) all, entire, whole, total.

ཡོངས་རྫོགས་གྲོས་ཚོགས་ (yoŋdzɔɔ̀ tröödzɔɔ̀) plenary session.

ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་ (yoŋdzɔɔ̀ geñen) the complete layman's vow.

ཡོངས་རྫོགས་འདྲ་མཉམ་ (yoŋdzɔɔ̀ drañam) complete equality.

ཡོངས་རྫོགས་མི་དམངས་ (yoŋdzɔɔ̀ mimaŋ) the whole people, all the people.

ཡོངས་རྫོགས་ལས་མཚམས་འཛོག་པ་ (yoŋdzɔɔ̀ lɛndzam jɔgba) general strike.

ཡོངས་ཤེས་ (yoŋsheè) omnipotent, all knowing.

ཡོངས་སུ་ (yoŋsu) thoroughly, fully, completely, exhaustively.

ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ (yoŋsu kyāb) sm. ཡོངས་ཁྱབ་.

ཡོངས་སུ་གྲགས་ (yoŋsu traà) sm. ཡོངས་གྲགས་.

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ (yoŋsu jöö) sm. ཡོངས་སྤྱོད་.

ཡོངས་སུ་རྫོགས་ (yoŋsu dzɔɔ̀) sm. ཡོངས་རྫོགས་.

ཡོད་ (yöö) 1. existential verb (there is, there are ...) ¶ ངར་ཁྱི་གཅིག་ཡོད་ I have a dog. ¶ ཁོར་ཁྱི་གཅིག་ཡོད་ཙང་ Because he has a dog. 2. (vb. past + —) present perfect complement ¶ ངས་དེབ་ཁྱེར་ཡོད་ I

have brought a book.

ཡོད་ཀྱི་རེད་ (yo͟ögireè) 1. probably ¶ཁོ་ལ་དངུལ་ཡོད་ཀྱི་རེད་ He probably has money.

ཡོད་དགུ་ (yo͟ögu) sm. ཡོད་རྒུ་.

ཡོད་འགྲོ་ (yo͟ödro) 1. probably doesn't have, probably not ¶ཁོ་ལ་དངུལ་ཡོད་འགྲོ་ ཁོའི་ས་ནས་གཡར་ལོགས་ཡོད་པ་མ་རེད་ He probably doesn't have money. There is no point in you trying to borrow from him. 2. probably ¶ཁོ་ལ་དངུལ་ཡོད་འགྲོ་ ཁྱེད་རང་གིས་གཡར་ན་འགྲིགས་ He probably has money. Its okay to borrow from him.

ཡོད་རྒུ་ (yo͟ögu) whatever there is, all, everything ¶ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒུས་ By every means.

ཡོད་རྒུ་རྩལ་སྒྲུག་ (yo͟ögu dzɛ̄ɛ̄druù) with all one's strength/ might, doing the best ¶ངས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒུ་རྩལ་སྒྲུག་གིས་ལས་ཀ་ཞིག་རྩལ་བ་ཡིན་ I have done my best to find a job.

ཡོད་ཐང་ (yo͟ödaŋ) probably.

ཡོད་དོ་ཅོག་ (yo͟ödojoò) 1. everything, all, everybody ¶བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་ཡིད་ལ་ In the hearts of all Tibetans. 2. the best.

ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་ (yo͟ndo kābo) seems likely, may have.

ཡོད་ན་མེད་ན་ (yo͟öna me͟èna) 1. whether it is or not, whether has or doesn't have, whether does sth. or doesn't. ¶མི་དེ་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་མེད་ངས་མི་ཤེས་ I don't know whether that man is working in our office or not. 2. the best ¶མི་དེ་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ནང་གི་ཡོད་ན་མེད་ན་རེད་ That person is the best in the office.

ཡོད་འདུག་ (yo͟öduù) sm. ཡོད་པ་རེད་.

ཡོད་པ་འདྲ་ (yo͟öbadra) probably is/ has.

ཡོད་པ་ནམ་ (yo͟öbanam) do you have, are there ¶ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱུག་དངུལ་ཡོད་པ་ནམ་ Do you have money?

ཡོད་པས་ (yo͟öbɛ) 1. do you have, are there ¶ཁྱེད་རང་ལ་དངུལ་ཡོད་པས་ Do you have money? 2. because there is/ are sth.

ཡོད་པ་རེད་ (yo͟öbareè) existential verb: there is/ are ¶འདི་ཡག་པོ་ཞི་དྲག་ཡོད་པ་རེད་ This is very good.

ཡོད་འབྱོར་བྱེད་ (yo͟öjɔɔ ce͟è) va. to show off, to put on airs.

ཡོད་འབྲུ་ (yo͟ndru) shung. grain collected (as tax) from households who have grain.

ཡོད་མེད་ (yo͟ömeè) whether sth. exists or not ¶དེབ་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ (I) don't know whether or not there is a book.

ཡོད་ཚད་ (yo͟ödzɛɛ̀) all that there is/ was ¶ནུས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་བཏོན་ནས་ Exerting all (their) strength. ¶མི་ཡོད་ཚད་ All the people.

ཡོད་ཚད་ཁས་ལེན་ (yo͟ödzɛɛ̀ kɛ̄ɛ̄len) complete agreement.

ཡོད་ཚད་ཐམས་ཅད་ (yo͟ödzɛɛ̀ tāmjɛɛ̀) all, entire, everything.

ཡོད་ཚད་ཚང་མ་ (yo͟ödzɛɛ̀ tsāŋma) all, everything.

ཡོད་རྫུལ་ (yo͟ödzüü) existence, presence ¶ནས་ཡོད་རྫུལ་གོ་མ་ཐག་ལམ་སང་ནས་དེ་ཉོས་ནས་བཏབ་པ་རེད་ As soon as (they) heard of the existence of barley, (they) at once bought the barley and planted it.

ཡོད་ཞན་འདྲ་ (yo͟öshɛndra) probably there is/ are.

ཡོད་བཞིན་པ་ (yo͟öshinbə) existing, having ¶ཁོ་ལ་དངུལ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་པར་ད་དུང་དངུལ་གསོག་གི་འདུག While having much money, he still is accumulating (more) money.

ཡོད་ཡོད་པ་ (yo͟öyo͟öba) sm. ཡོད་བཞིན་པ་.

ཡོད་ཡོད་སྐད་ (yo͟öyo͟ö gɛ̄ɛ̀) shung. acting as if ¶ཁོས་དངུལ་མང་པོ་ཡོད་ཡོད་སྐད་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is acting as if he has lots of money.

ཡོད་རལ་ཤོད་ (yo͟örɛɛ shö͟ö) va. to boast/ brag ¶ཁོ་ཕྱུག་པོ་ཡིན་རྩལ་ཡོད་རལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་དོན་དངོས་དེ་འདྲ་མ་རེད་ He boasted of being rich but in reality that is not the case.

ཡོད་རིགས་ (yo͟örii) all kinds ¶འབྲུ་ཡོད་རིགས་ནས་ From all those kinds of grain. ¶དཀའ་ངལ་གནས་ཡོད་རིགས་ All kinds of difficulties.

ཡོད་རེ་སྐན་ (yo͟öregɛn) a phrase swearing that there is not sth. ¶ང་ལ་དངུལ་ཡོད་རེ་སྐན་ I swear that I have no money.

ཡོད་རེ་ཤི་ (yo͟öreshi) sm. ཡོད་རེ་སྐན་.

ཡོད་ལ་མེད་ལ་ (yo͟öla me͟èla) having little of, having hardly any of ¶ཚོང་ཁང་དེ་ལ་ཅ་ལག་ཉོ་མཁན་ཡོད་ལ་མེད་ལ་རེད་བཞག That store has hardly any customers.

ཡོད་རེད་ (yo͟öreè) sm. ཡོད་པ་རེད་.

ཡོད་ལྟོམ་ (yo͟ölom) pretending/ making believe one has sth. ¶མི་དེས་ཡོན་ཏན་ཡོད་ལྟོམ་བྱས་ཀྱང་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་ངོ་མ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད་ That person pretends to be learned but in reality he is not at all knowledgeable.

ཡོད་ཤག (yo͟öshaà) certain to be/ have.

ཡོད་ས་ (yo͟ösa) the place where sth. exists.

ཡོད་སྲིད་ (yo͟ösii) may possibly exist ¶དཔེ་མཛོད་ཁང་དེ་རེད་དེབ་དེ་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་རེད་ That book may be in the library.

ཡོན་ (yo͟n) 1. present, gift, offering (usu. to monks) va.—(དུ་) འབུལ་ to give a present/ gift/ offering. 2. ch. member ¶ཧྲེ་ཡོན་ Commune member ¶ཏང་ཡོན་ Party member. 3. fee, price ¶སྨན་ཡོན་ Doctor's/ medicine fee. 4. ch. office ¶སྲིད་འཛིན་ཡོན་ Administrative Yuan (office).

ཡོན་གྱི་བདག་པོ་ (yo͟ngi da͟gbo) shung. sm. སྦྱིན་བདག.

ཡོན་གྱོག (yo͟ngyɔɔ̀) crooked, not straight.

ཡོན་ཀྲང་ (yo͟ndraŋ) ch. sm. ཡོའན་ཀྲང་.

ཡོན་གྱི་གནས་ (yo͟ngi nɛ̄ɛ̀) priest, lama (one to whom a patron gives offerings to).

ཡོན་བསྔོ་ (yo͟n ŋō) va. to say prayers of dedication for a patron.

ཡོན་ཆབ་ (yo͟njəb) holy water (used in religious offerings); va.—འབུལ་ to make a water offering.

ཡོན་མཆོད་ (yo͟njö͟ö) patron and priest.

ཡོན་ཏན་ (yo͟ndɛn) knowledge.

ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ (yo͟ndɛn kyɛ̄ɛ̄barjɛn) one who has specialized ability/ knowledge, a specialist.

ཡོན་ཏན་གྱི་ཚད་ (yo͟ndɛngi tsɛ̄ɛ̀) sm. ཡོན་ཚད་.

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ (yo͟ndɛn gya͟dzo) the 4th Dalai Lama (1589-1616).

ཡོན་ཏན་ངོ་མ་ (yo͟ndɛn ŋ͟oma) real/ true knowledge.

ཡོན་ཏན་ཅན་ (yo͟ndɛnjɛn) knowledgeable person/ educated person.

ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ (yo͟ndɛn cēmbo) knowledgeable, educated.

ཡོན་ཏན་མེད་པ་ (yo͟ndɛn me͟èba) ignorant.

ཡོན་ཏན་བརྩོན་ཤིབ་ (yo͟ndɛn dzōnshib) diligent with regard to knowledge.

ཡོན་དུང་ས་ཁུལ་ (yo͟nduŋ sɔ̄güü) ch. tib. the Far East.

ཡོན་བདག (yo͟ndaà) patron, donor.

ཡོན་ནུས་ (yo͟nnüü) skill, technical proficiency, craftsmanship.

ཡོན་གནས་ (yo͟nnɛɛ̀) 1. abbr. of ཡོན་བདག. and མཆོད་གནས་ 2. sm. མཆོད་གནས་.

ཡོན་པོ་ (yo͟nbo) crooked, curved.

ཡོན་འབུལ་ (yo͟n bü͟ü) va. to give a gift, present (usu. to monks, lamas, doctors).

ཡོན་མེད་རྩལ་མེད་ (yo͟nmeè dzɛ̄ɛ̄meè) no knowledge and no skills.

ཡོན་མི་དགོས་པ་ (yo͟nmi gö͟öba) free of charge.

ཡོན་ཙེ་ (yo͟ndzi) ch. atom, atomic.

ཡོན་ཙེ་དན་ (yo͟ndzdɛn) ch. atomic bomb, nuclear bomb.

ཡོན་ཙེ་རྡུལ་སྙིང་ (yo͟ndzi dü͟ü͟ñiŋ) sm. ཡོན་ཙེའི་སྙིང་པོ་.

ཡོན་ཙེ་རྡུལ་ཕྲན་ (yo͟ndzi dü͟ü͟drɛn) ch.tib. atomic, nuclear ¶ཡོན་ཙེ་རྡུལ་ཕྲན་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའི་རྟེན་གཞི་ Atomic missile base.

ཡོན་ཙེ་ནང་སྙིང་ (yo͟ndzi na͟ŋñiŋ) sm. ཡོན་ཙེའི་སྙིང་པོ་.

ཡོན་ཙེ་ནང་སྙིང་དངོས་ཤེས་ (yo͟ndzi na͟ŋñiŋ ŋȫö̀shiì) ch.tib. nuclear physics, atomic physics.

ཡོན་ཙེའི་འཁྱགས་གཏོར་གྲུ་གཟིངས་ (yo͟ndzii kyāgdɔɔ tru͟siŋ) ch.tib. atomic/ nuclear icebreaker boat.

ཡོན་ཙེའི་ཆུན་པོ་ (yo͟ndzii cūnbu) ch.tib. atomic group.

ཡོན་ཅའི་ཕྱིད་ཚད་ (yö̲ndzii ji̲ìdzɛɛ̀) ch.tib. atomic weight.

ཡོན་ཅའི་སྙིང་པོ་ (yö̲ndzii ñīŋbu) ch.tib. atomic nucleus.

ཡོན་ཅའི་འདྲེས་སྦྱོར་ཚད་གྲངས་ (yö̲ndzi dre̲èjɔɔ tsɛɛ̀draŋ) ch.tib. valance; atomicity.

ཡོན་ཅའི་ནུས་འདོན་སྒྲིག་ཆས་ (yö̲ndzii nü̲ndön dri̲gjɛɛ̀) ch.tib. atomic/ nuclear reactor.

ཡོན་ཅའི་ནུས་པ་ (yö̲ndzii nü̲ùbə) ch.tib. atomic/ nuclear energy.

ཡོན་ཅའི་ནུས་པས་གློག་གཏོང་བའི་བབས་ཚུགས་ (yö̲ndzii nü̲ùbɛ lɔ̄gdoŋwɛ bə̲bdzuù) ch.tib. nuclear electric generating station.

ཡོན་ཅའི་ནུས་པའི་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ (yö̲ndzii nü̲ùbɛ lɔ̄gdön sə̄dziì) ch.tib. atomic/ nuclear power station.

ཡོན་ཅའི་དམག་འཁྲུག (yö̲ndzii mə̄gdruù) ch.tib. nuclear war.

ཡོན་ཅའི་མཚོན་ཆ་ (yö̲ndzii tsõnja) ch.tib. atomic/ nuclear weapon.

ཡོན་ཅའི་རིམ་གྲངས་ (yö̲ndzii ri̲mdraŋ) ch.tib. atomic number.

ཡོན་ཚད་ (yö̲ndzɛɛ̀) ability, qualifications, standard, degree ¶ སོ་སོའི་ཡོན་ཚད་ལ་བལྟས་ནས་ In accordance with each one's ability.

ཡོན་ཚད་གཅིག་མཚུངས་ (yö̲ndzɛɛ̀ jīgdzuŋ) having the same educational level/ standard/ degree/ qualification.

ཡོན་ཞའོ་ (yö̲nshao) ch. sweet dumplings made of glutinous rice flour.

ཡོན་ཧྲུའུ་ཤོག་བུ་ (yö̲nhru shɔ̄gbu) ch.tib. type of traditional Chinese paper.

ཡོན་ཟོང་ (yö̲nsoŋ) offerings to monks.

ཡོན་ཧྲི་ (yö̲nhri) sm. ཡོའན་ཀྲང་.

ཡོན་ཧྲོའེ་ (yö̲nhrowe) ch. commander in chief, field marshal.

ཡོབ་ (yo̲b) 1. stirrup. 2. sm. གཡོབ་. 4. pedal of a bike.

ཡོབ་སྐྱིལ་ (yo̲bgüü) sm. ཡོབ་བརྡུངས་.

ཡོབ་གོང་ (yo̲bgoŋ) instep of foot.

ཡོབ་རྒྱན་ (yo̲bgyɛn) engravings on a stirrup.

ཡོབ་ཆེན་ (yo̲bjen) sm. ཡོབ་, 1.

ཡོབ་སྟན་ (yo̲bdɛn) piece of felt used to protect the horse's belly from the stirrups.

ཡོབ་ཐག (yo̲bdaà) stirrup strap.

ཡོབ་མཐིལ་ (yo̲bdii) the part of the stirrup where the foot is placed.

ཡོབ་འདྲུད་ (yo̲bdrüù) being dragged by a horse with one foot stuck in the stirrup; vi.—གཏོང་.

ཡོབ་རྡུང་ (yo̲bduŋ) sm. ཡོབ་བརྡུངས་.

ཡོབ་བརྡུངས་ (yo̲bduŋ) spurring on by hitting the horse with one's stirrups; va.—གཏོང་.

ཡོབ་སྤྲུགས་ (yo̲bdruù) sm. ཡོབ་བརྡུངས་.

ཡོབ་ལང་ (yo̲blaŋ) standing up in the stirrups; va.—རྒྱག.

ཡོབ་ལུང་ (yo̲bluŋ) 1. the strap/ rope to which the stirrup is attached. 2. the stirrup ring.

ཡོམ་ (yo̲m) vi. to totter, to rock, to swing, to shake, to sway.

ཡོམ་འགུལ་ (yo̲mgüü) shaking, trembling.

ཡོམ་པོ་ (yo̲mbo) sm. ཡོམ་ཡོམ་.

ཡོམ་ཡོམ་ (yo̲myom) rocking, swaying, tottering, shaking; va.—བྱེད་.

ཡོམ་འབོག (yo̲mbɔɔ̀) 1. elm tree. 2. the bark of an elm tree.

ཡོམ་འབོགས་ཤིང་ (yo̲mbɔɔ̀ shīŋ) sm. ཡོམ་འབོག.

ཡོམ་རིམ་ (yo̲mrim) sm. གཡོ་རིམ་.

ཡོའན་ (yo̲an) ch. office, yuan.

ཡོའན་ཀྲང་ (yo̲andraŋ) ch. dean or president of a college/ institute, director/ superintendent (of a hospital), chief justice (of a law court).

ཡོར་ (yɔ̲r) rinderpest.

ཡོར་དན་ (yɔ̲rdɛn) Jordan.

ཡོར་པོ་ (yɔ̲rbo) abbr. of ཡོར་ཡོར་པོ་.

ཡོར་ཡོར་ (yɔ̲ryɔɔ) sm. ཡོམ་ཡོམ་.

ཡོར་ཤིང་ (yɔ̲rshiŋ) 1. sm. རྒྱ་ལྕང་. 2. sm. འོམ་བུ་.

ཡོལ་ (yö̲ö̲) 1. vi. to pass/ elapse (for time) ¶ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ཞིག་ཡོལ་ཚར་བ་རེད་ A historical period has passed. 2. curtain, drape, veil ¶ སྒོ་ཡོལ་ Door curtain.

ཡོལ་དཀར་ (yö̲ö̲gar) 1. white curtain. 2. movie screen.

ཡོལ་གོ (yö̲ö̲go) container.

ཡོལ་སྒོ་ (yö̲ö̲go) a cloth fence set up on all four sides (usu. in a park for privacy by those picnicking).

ཡོལ་སྒྲོམ་ (yö̲ö̲drom) 1. the wooden frame for a cloth screen/ partition/ divider. 2. a a cloth screen/ partition/ divider with a wooden frame.

ཡོལ་བཅད་ (yö̲ö̲jɛɛ̀) cloth screen/ partition divider (without a wooden frame); va.—འཐེན་ to put up such a partition/ divider.

ཡོལ་ཆེན་གློག་བརྙན་ (yö̲ö̲jen lɔ̄ɔ̀ñɛn) wide screen (for films), cinemascope.

ཡོལ་སྐྱིད་ (yö̲ö̲jɛɛ̀) shung. sm. ཡོར་པ་.

ཡོལ་བ་ (yö̲ö̲wa) 1. curtain, drape, veil, screen; va.—ཕྱེ་ to open/ raise a curtain; to inaugurate, to unveil; va.—རྒྱག to draw/ close a curtain; va.—གཏོང་ to put up curtains; va.—འཐེན་ to open/ close a curtain. 2. sm. དར་དཀར་ཡོལ་བ་.

ཡོལ་བའི་རྒྱབ་ (yö̲ö̲wɛ gyə̲b) 1. behind the curtain. 2. behind the scenes.

ཡོལ་བའི་མདུན་ (yö̲ö̲wɛ dü̲n) 1. in front of the curtain. 2. open, not behind the scenes.

ཡོལ་འབྱེད་མཛད་སྒོ་ (yö̲ö̲jeè dzɛ̲ɛ̀go) inauguration ceremony.

ཡོལ་ལེ་ཕྱོད་ (yö̲ö̲le cö̃ò) not firm, undependable.

ཡོས་ (yö̲ò) 1. popped/ roasted grain; va.—རྔོ་ to pop/ roast grains. 2. rabbit, hare.

ཡོས་དཀྲུག (yö̲òdruù) wooden stick for turning and stirring grain when it is being popped/ roasted.

ཡོས་བཀྲ་ (yö̲òdra) grain that has popped.

ཡོས་ཁུར་ (yö̲ògur) basket used to keep roasted grain.

ཡོས་ཁྲ་ (yö̲òdra) sm. ཡོས་བཀྲ་.

ཡོས་འགྲོ་ (yö̲òdro) the hole where the popped grains are put in a water mill for grinding to tsamba.

ཡོས་སྒྱེ་ (yö̲ògye) sack for popped grain.

ཡོས་ཆང་ (yö̲òjaŋ) ཆང་ made from popped grain.

ཡོས་ནན་ (yö̲ònɛn) sm. ཡོ་ནན་.

ཡོས་ཐུག (yö̲òduù) soup made with popped grains.

ཡོས་དུགས་ (yö̲òduù) hot popped grain applied to the body as a compress to treat certain ailments.

ཡོས་བུ་ (yö̲òbu) 1. sm. ཡོས་. 2. domesticated/ tame rabbit.

ཡོས་བུ་གསོ་ར་ (yö̲òbu sōra) rabbit farm.

ཡོས་ཟླ་ (yö̲nda) the second month of the Tibetan calendar.

ཡོས་ལོ་ (yö̲òlo) year of the rabbit.

ཡོས་ལོ་པ་ (yö̲òloba) a male born in the year of the rabbit.

ཡོས་ལོ་མ་ (yö̲òloma) a female born in the year of the rabbit.

ཡོས་ཧྲལ་ (yö̲òhrɛɛ) 1. coarsely ground popped grain that is used in soups; va.—འཐག to grind coarsely. 2. boasting, bragging; va.—འཐག to boast, to brag.

ཡོས་ཧྲལ་ཐུག་པ་ (yö̲òhrɛɛ tūgbə) soup/ gruel made from coarsely ground popped barley.

གཡག (yāà) yak.

གཡག་ཀོ་ (yāàgɔ) yak skin/ hide.

གཡག་ཁྱུ་བ་ (yāà kyūwa) breeding/ stud yak.

གཡག་གྭ་པ་ (yāà ga̲ba) white-faced yak.

གཡག་གི་ཁུ་ལུ་ (yāàgi kūlu) yak wool (the undercoat on the upper body of yaks).

གཡག་གི་རྩིད་པ་ (yāàgi dzībə) yak hair (the hair on the lower body/ belly of yaks).

གཡག་གློད་ (yāà lö̃ò) vi. to fart.

གཡག་མགོ་ (yāàŋgo) yak head.

གཡག་རྒོད་ (yāàgöö) wild yak.
གཡག་སྒ་ (yāàgaà) saddle for a yak.
གཡག་རྒྱབ་ (yāàgyəb) a load for a yak.
གཡག་རྔ་ (yāàŋa) yak tail.
གཡག་བཅག་ (yāgjaà) using yaks to walk over the grains to thresh the grain; va.—སྐོར་; —སྐོར་ to thresh with yaks.
གཡག་འཆག (yāgjaà) sm. གཡག་བཅག་སྐོར་.
གཡག་ཆེ་བས་ལྕི་བ་ཆེ་བ་གཏོང་གི་མ་རེད་ (yāg cēwɛɛ̀ jīwa cēwa dōŋgi mareè) rich people will not give big presents or be more generous [Lit. big yaks will not pass big dung].
གཡག་ཆེན་ (yāgjen) bullheaded, obstinate, disorderly, rebellious.
གཡག་རྗེས་ (yāgjeè) shung. sm. གཡག་པ་.
གཡག་ཐེར་ (yāgder) a type of woolen cloth made in གཡག་སྡེ་.
གཡག་སྡེ་ (yāgde) a place in central Tibet.
གཡག་པ་ (yāgba) 1. yak herder. 2. a small hoe-like implement.
གཡག་ལྤགས་ (yāgbaà) yak skin.
གཡག་ཕྲུག (yəgdruù) yak calf.
གཡག་ཚུགས་ (yəgdzuù) a day's journey with a loaded yak ¶ གཡག་ཚུགས་ལྔ་ A five day trip (for men with yaks).
གཡག་འཚོང་ (yāgdzoŋ) sm. ཁྱིབ་འཚོང་.
གཡག་རྫི་ (yəgdzi) sm. གཡག་པ་, 1.
གཡག་ཞར་བས་རྩྭ་བཟས་པ་ལྟར་ (yāà sharwɛɛ̀ dzā sɛɛ̀badar) blindly doing things, not doing things completely [Lit. like a blind yak eating grass].
གཡག་ཡུ་བོ་ (yāà yuwo) hornless yak.
གཡག་ར་ (yāgra) yak corral.
གཡག་རུ་ (yəgru) yak horn.
གཡག་རུ་དགྲ་ཆོས་ (yəgru drajöö) a curse/ spell that is put in the horn of a yak.
གཡག་རོག་ཞོལ་ཆེན་ (yəgroò shööjen) uncastrated/ stud yak.
གཡག་ལག (yāglag) a set/ unit of twenty (or sometimes ten) transport yaks.
གཡག་ཤ་ (yāgsha) yak meat.
གཡག་ཤི་འབྲོང་ཆད་ (yāàshi droŋcɛɛ̀) persisting to the very end [Lit. yaks die, wild yaks get exhausted].
གཡག་ཤུག (yāgshuù) a type of thorny juniper tree.
གཡག་ཤིང་ (yāgshiŋ) latch, bolt.
གཡག་བཤས་ (yāgshɛɛ̀) slaughtering/ buthcering yaks; va.—གཏོང་ to slaughter/ buthcher yaks (for food).
གཡག་ཨ་ཡུ་ (yāg āyu) hornless yak.
གཡང་ (yāŋ) 1. sm. གཡང་ས་. 2. auspicious, lucky, good fortune; va.—ཤོར་ to lose one's luck/ fortune/ prosperity; va.—འགུགས་ to do things to restore one's fortune/ luck. 3. ch. sheep.
གཡང་དཀར་ (yāŋgar) sheep.
གཡང་དཀར་ལུག (yāŋ gārlug) sm. གཡང་དཀར་.
གཡང་བཀྱག (yāŋ gyāà) sm. གཡིང་བཀྱག.
གཡང་ཁ་ (yāŋga) 1. sm. གཡང་ས་. 2. the lid/ door of a གཡང་སྒམ་.
གཡང་ཁང་ (yāŋgaŋ) the room in which the "fortune" box (གཡང་སྒམ་) is kept to bring wealth to the family.
གཡང་ཁུག (yəŋguù) 1. bag/ pouch for auspicious/ good-luck objects. 2. vi. to have good fortune come.
གཡང་གྲོད་རལ་ (yāŋdröö rɛɛ) vi. to have a person who has had good fortune die.
གཡང་སྒམ་ (yāŋgam) box with religious objects and precious things that is considered to bring luck and good fortune.
གཡང་འགུགས་ (yāŋguù) doing rites/ practices that brings luck and good fortune; va. གཡང་འགུགས་; —བྱེད་.
གཡང་སྒྲུབ་ (yāŋdrub) a ritual for bringing luck and good fortune; va.—བྱེད་.
གཡང་སྒྲོམ་ (yāŋdrom) sm. གཡང་སྒམ་.
གཡང་ཅན་ (yāŋjɛn) sm. གཡང་ཆེན་པོ་.
གཡང་ཆགས་ (yāŋ cāà) vi. to have/ get good fortune and luck.
གཡང་ཆས་ (yāŋjɛɛ̀) auspicious/ lucky things.
གཡང་ཆེན་པོ་ (yāŋ cēmbo) good luck/ fortune.
གཡང་ཏྲི་ (yāŋdri) sm. གཡང་ཏི་.
གཡང་ཏི་ (yəŋdi) a jade-like stone (nephrite).
གཡང་ཏི་སྔོན་མོ་ (yəŋdi ŋömbo) green nephrite.
གཡང་ཏིའི་དཀར་ཡོལ་ (yəŋdi gāāyöö) bowl made from nephrite.
གཡང་རྟེན་ (yāŋden) an auspicious/ lucky object (that a family keeps to bring it good fortune).
གཡང་དར་ (yāŋdar) a ceremonial arrow having ribbons of different colors that is used in the གཡང་འགུགས་ rite.
གཡང་མདའ་ (yāŋda) good fortune/ good luck arrow.
གཡང་ནོར་ (yāŋnɔɔ) an object that is a symbol of good fortune and luck.
གཡང་བུམ་ (yāŋbum) a good fortune/ good luck vase.
གཡང་འབོད་ (yāŋböö) a ritual that calls for good fortune.
གཡང་མོ་ (yāŋmo) sm. གཡང་དཀར་.
གཡང་ཙེ་ (yāŋdze) ch. pattern.
གཡང་རྩེ་ (yāŋdze) sm. ཡང་རྩེ་.
གཡང་རྩེའི་སྟེང་གི་ཡས་སྒྲོན་ (yāŋdzee dēŋgi yɛɛ̀drön) sm. ཡག་ཐོག་ཡག་རྩེག.
གཡང་རྩེའི་སྟེང་དུ་མར་གྱི་ཡས་བཟེད་རྒྱང་པ་ (yāŋdzee dēŋgdu maagi yɛɛ̀seè gyagba) sm. ཡག་ཐོག་ཡག་རྩེག.
གཡང་རྫས་ (yāŋdzɛɛ̀) the contents of the good luck/ good fortune vase or box (གཡང་སྒམ་).
གཡང་གཞི་ (yəŋshi) 1. a complete human skin. 2. complete animal skin including the head and feet.
གཡང་བཞག (yāŋshaà) sm. གཡང་ཤ་.
གཡང་ཟ་པོ་ (yāŋ sabo) overly cautious, frightened ¶ མི་དེ་གཡང་ཟ་པོ་སོང་ཙང་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་ཕོད་ཀྱི་མ་རེད་ Because that person is overly cautious, he doesn't dare to do the work.
གཡང་ཟ་ (yāŋ sawa) vi. to get frightened/ scared.
གཡང་ཟེ་ (yāŋse) edge of a precipice.
གཡང་གཟའ་ (yāŋsa) Saturday.
གཡང་གཟར་པོ་ (yāŋ sarbo) steep.
གཡང་རོང་ (yāŋroŋ) steep/ precipitous ravine.
གཡང་ལུག (yəŋluù) good luck/ good fortune sheep.
གཡང་ལུགས་ (yəŋluù) a dress worn without being tied at the waist by a belt.
གཡང་ཤ་ (yāŋsha) meat used in the (གཡང་སྒམ་) "fortune box" for good luck.
གཡང་ཤོར་ (yāŋ shɔ̄ɔ) vi. to lose one's good fortune/ luck.
གཡང་ཤམ་ (yāŋsham) draping sth. (usu. coats) over one's shoulder; va.—བྱེད་.
གཡང་ས་ (yāŋsa) a deep ravine/ gorge/ precipice/ abyss.
གཡང་གསོལ་ (yāŋsöö) sm. གཡང་སྒྲུབ་.
གཡང་ལྷ་ (yāŋlha) deity of good fortune.
གཡངས་ (yāŋ) 1. sm. ཡིང་. 2. sm. གཡིང་.
གཡན་པ་ (yēmba) ringworm and similar skin diseases that cause itching.
གཡན་པ་རྒྱ་ཐོར་ (yēmba gyadɔr) a pimples that grow into sores after scratching.
གཡན་པ་འཕྲུག (yēmba trūù) va. to scratch an itch.
གཡབ་ (yəb) any roof-like projection, a verandah/ porch; va.—རྒྱག to put up a verandah/ overhanging roof.
གཡབ་ (yəb) 1. f. of གཡོབ་. 2. va. to beckon. 3. va. to have sexual intercourse.
གཡབ་འཁོར་ (yəbgɔɔ) verandah running around a house.
གཡབ་ཆུང་ (yəbjuŋ) 1. a narrow verandah. 2. taking sth. lightly; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to take work lightly; to look down on sb. (take them lightly).

གཡབ་སྟེང་ (yəbdeŋ) verandah (on an upper floor).
གཡབ་དར་ (yəbdar) pieces of colored silk that hang down.
གཡབ་ལྡན་ར་བ་ (yəbdɛn r̲awa) a corral with a verandah-like roof.
གཡབ་པ་ (yəbba) wooden farm implement used to collect grains on the threshing flour.
གཡབ་མེད་འཁོར་ལོ་ (yəbmeè kɔ̄ɔlo) convertible car/ truck, vehicle without a roof.
གཡབ་མོ་ (yəbmu) a hand signal/ gesture indicating come; va.—འདེབས་; —རྒྱག to wave with hand to come.
གཡབ་གཡུག (yəbyuù) sm. གཡབ་གཡོབ་.
གཡབ་གཡུབ་ (yəbyub) sm. གཡབ་གཡོབ་.
གཡབ་གཡོབ་ (yəbyob) waving, beckoning, signaling (with hands to come); va.—བྱེད་; —རྒྱག to wave, to beckon, to give a sign/ signal with one's hands.
གཡབ་རིང་ (yəbriŋ) a long covered corridor/ verandah.
གཡབ་ཤིང་ (yəbshiŋ) sm. གཡབ་པ་.
གཡབས་ (yəb) p. of གཡོབ་.
གཡམ་རྒྱུགས་ (yəmgyuù) going astray by following other's views; va.—བྱེད་ ༈ མི་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་གཡམ་རྒྱུགས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ One should not follow others.
གཡམ་པ་ (yāmba) a slate.
གཡམ་ལ་རྒྱུག (yāmla gyu̲ù) sm. གཡམ་རྒྱུགས་བྱེད་.
གཡམ་ལེབ་ (yāmleb) sm. གཡམ་པ་.
གཡའ་ (yā) 1. tarnish, oxidation; va.—རྒྱག; —ཆགས་; —འཁོར་; —འདུལ་ ༈ དངུལ་གཡའ་ Silver tarnish. 2. sm. གཡའ་ཤིང་. 3. manner, style, shape (negative connotation) ༈ མི་དེ་ལ་ཀུ་མའི་གཡའ་ཞིག་འདུག That man has the manner of a thief. 4. vi. to feel itchy, to itch. 5. a symptom/ sign ༈ ན་ཚའི་གཡའ་ A sign of illness. 6. a mountain that contains slate.
གཡའ་ཁྲོད་ (yādröö) hills containing slate.
གཡའ་མཁྲང་བ་ (yā trāŋwa) the dead skin caused by scratching.
གཡའ་རྒྱག་དཀའ་བ་ (yāgyaà gāāwa) anticorrosive, rustproof, tarnishproof.
གཡའ་སྒོག (yā gɔ̲ɔ̀) 1. va. to tickle. 2. a kind of wild garlic.
གཡའ་ཆུ་ (yəju) a stream coming from a གཡའ་རི་.
གཡའ་དག (yā ta̲à) 1. vi. to clear up (for sky, weather). 2. vi. to be/ get cleared/ cleaned of tarnish.
གཡའ་དུག (yəduù) tarnish; vi.—ཐོག to get tarnished.
གཡའ་རྡོ་ (yādo) slate.
གཡའ་དྭངས་ (yā ta̲ŋ) clear (cloudless) sky; vi.—(སྔ་) འགྱོ་ to become clear ༈ ལྷ་སའི་གནམ་གཤིས་མང་ཆེ་བ་གཡའ་དྭངས་རེད་ The weather in Lhasa is mainly clear.
གཡའ་ནད་ (yānɛɛ̀) a disease characterized by itching.
གཡའ་སྤང་ (yābaŋ) 1. abbr. of གཡའ་རི་ and སྤང་རི་. 2. an area on a mountain with both grass/ meadows and slate.
གཡའ་ཕིན་ (yəbin) ch. opium.
གཡའ་ཕྱིས་ (yəjii) wiping off the tarnish; va.—རྒྱག.
གཡའ་བག (yābaà) 1. sign, symptom. 2. tarnish.
གཡའ་བྲག (yādraà) abbr. of གཡའ་རི་ and བྲག་རི་.
གཡའ་བྲལ (yādrɛɛ) cloudless, fogless, clear ༈ གཡའ་བྲལ་ནམ་མཁའ་ Cloudless sky.
གཡའ་མ་ (yāma) sm. གཡའ་རྡོ་.
གཡའ་སྨྱུག (yəñuù) slate pencil.
གཡའ་མཚམས་ (yāndzam) the dividing line between the upper and lower part of a slate hill.
གཡའ་ཡང་མེད་ (yā ya̲ŋmeè) no trace ༈ ང་ཨ་རི་ལ་འགྲོ་དུས་བོད་པ་ཡིན་པའི་གཡའ་ཡང་མེད་པའི་བོད་པའི་བུད་མོ་ཞིག་ཐུག་བྱུང་ When I went to America I met a Tibetan girl who did not show a trace of being Tibetan.
གཡའ་རི་ (yəri) slate mountain.
གཡའ་ཤིང་ (yəshiŋ) bolt (of a door); va.—རྒྱག to bolt a door.
གཡའ་སེལ་ (yā sēl) 1. va. to clean tarnish. 2. va. to correct/ edit writing.
གཡར་: p. and f. གཡར་; imp. གཡོར་ (yāā) 1. va. to borrow, to lend ༈ ངས་ཁོང་གི་ས་ནས་དངུལ་གཡར་བ་ཡིན་ I borrowed money from him. ༈ ངས་ཁོང་ལ་དངུལ་གཡར་བ་ཡིན་ I lent him money. 2. face (h.).
གཡར་སྐྱི་ (yərgyi) sm. གཡར་.
གཡར་ཁང་ (yārgaŋ) rental house, a house that is rented or for rent.
གཡར་ཁམས་ (yārkam) the body.
གཡར་ཁམས་བདེ་ཞིང་ (yārkam de̲shiŋ) being in good health.
གཡར་ཁྲལ་ (yārdrɛɛ) work that one must do.
གཡར་གྲངས་ (yārdraŋ) borrowed number (in math).
གཡར་གླ་ (yārla) rental fee.
གཡར་ངོ་ (yārŋo) face.
གཡར་དངུལ་ (yərŋüü) money borrowed/ loaned.
གཡར་དངོས་ (ya̲rŋuoö) borrowed/ lent goods.
གཡར་སྔ་ (yārŋa) sm. སྔུན་སྔ་.
གཡར་སྔར་ (yārŋar) gift, present.
གཡར་གཏོང་ (yār dōŋ) va. to lend ༈ ངས་ཁོ་ལ་དངུལ་གཡར་བཏང་བ་ཡིན་ I lent him money.
གཡར་དམ་ (yārdam) oath, pledge, vow.
གཡར་དེབ་ (yārdeb) book in which things that are lent are recorded.
གཡར་པོ་ (yārbo) lending; va.—གཏོང་ to loan, to give a loan; va.—ཞུ་ to ask for a loan, to borrow from sb.
གཡར་པོ་བདག་རེངས་ (ya̲rbo da̲àreŋ) not returning things that have been borrowed; va.—བྱེད་.
གཡར་པོ་གནང་ (yārbo nāŋ) h. of གཡར་པོ་ (གཏོང་).
གཡར་པོ་འབུལ་ (ya̲rbo bü̲ü) h. of གཡར་པོ་ (གཏོང་).
གཡར་དཔེ་ (yārbe) metaphor, figurative example.
གཡར་འབུལ་ (yārbüü) abbr. of གཡར་པོ་འབུལ་.
གཡར་འབུལ་ཞུ་ (yārbüü shu̲) sm. གཡར་པོ་འབུལ་.
གཡར་འབྲུ་ (yār dru̲) summer barley.
གཡར་ཚ་ (yārdza) arc. sm. ངོ་ཚ་.
གཡར་ཚིག (yərdzii) borrowed words (from another language).
གཡར་ཚུས་ (ya̲rdzüü) arc. food.
གཡར་འཛིན་ (yəŋdzin) certificate of indebtedness, receipt for a loan.
གཡར་ཞལ་ (yārshɛɛ) h. of གདོང་.
གཡར་ཞུ་ (yār shu̲) abbr. of གཡར་པོ་ཞུ་.
གཡར་གཞུང་ (yārshuŋ) shung. government lists of things that are borrowed (from monasteries and big aristocratic families).
གཡར་ལེན་ (yārlen) va. to borrow.
གཡལ་ (yɛ̄ɛ) sm. གཡལ་སྡོང་.
གཡལ་སྡོང་ (yɛ̄ɛ̀doŋ) yawning; vi.—རྒྱག to yawn.
གཡལ་འདར་ (yɛ̄ɛ̀dar) the shiver that often accompanies yawning.
གཡལ་སྙལ་ (yɛ̄ɛ̀ñɛɛ) sm. གཡལ་སྙོང་.
གཡལ་སྙོང་ (yɛ̄ɛ̀ñoŋ) yawning and stretching; va.—བྱེད་.
གཡལ་ལེ་གཡོལ་ལེ་ (yɛ̄ɛle yōōle) fooling around, not doing diligently, avoiding work ༈ མི་དེས་ལས་ཀར་གཡལ་ལེ་གཡོལ་ལེ་བྱས་ནས་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་གཏོང་གི་འདུག That person is fooling around and wasting time instead of working.
གཡས་ (yɛ̄ɛ̀) right (side).
གཡས་དཀར་གཡོན་ནག (yɛ̄ɛ̀gar yōnnaà) unfair, unjust; va.—བྱེད་.
གཡས་དཀར་གཡོན་ནག་མེད་པ་ (yɛ̄ɛ̀gar yōnnaà me̲èba) impartial, unbiased, fair.
གཡས་སྐོར་ (yɛ̄ɛ̀gɔɔ) clockwise; va.—རྒྱག; —འགྲོ་ to go around sth. clockwise/ to the right.
གཡས་སྐྱོར་གཡོན་སྐྱོར་ (yɛ̄ɛ̀gɔɔ yōŋgyɔɔ) supporting sb. from both sides; va.—བྱེད་.
གཡས་བསྐོར་ (yɛ̄ɛ̀gɔɔ) sm. གཡས་སྐོར་.
གཡས་ཁག་གཡོན་དགྲི་ (yɛ̄ɛ̀gaà yōndri) blaming each other; va.—བྱེད་.
གཡས་འཁྱིལ་ (yɛ̄ɛ̀gyii) circular patterns that go

clockwise.

གཡས་འཁྱིལ་གཡོན་འཁྱིལ། (yɛ̃ɛkyɔɔ̀ yõnkyɔɔ̀) 1. meandering, winding (of rivers, roads). 2. biased; va.—བྱེད་ to be biased.

གཡས་འཁྱིལ་གཡོན་འཁྱིལ་མེད་པ་ (yɛ̃ɛkyɔɔ̀ yõnkyɔɔ̀ meeba) va. to be unbiased/ just/ fair.

གཡས་གུམ་རྒྱག (yɛ̃ɛgum gyaà) va. to make one's kite make circles to the right side in the sky.

གཡས་གོང་ (yɛ̃ɛgoŋ) upper right side.

གཡས་གྲལ་ (yɛ̃ɛdrɛɛ) the row(s) on the right side.

གཡས་སྒྱུར་ (yɛ̃ɛ gyur) turn right! (as in drill commands).

གཡས་ངོས་ (yɛ̃ɛŋöö) right side/ direction.

གཡས་ཅུང་ (yɛ̃ɛjuŋ) sm. གཡབ་ཅུང་.

གཡས་འཇགས་གཡོན་ལངས་ (yɛ̃njaà yõnlaŋ) uprising that is difficult to control because one side rises up as another gets suppressed or dies down [Lit. the right side calms, the left side rises].

གཡས་སྙིང་ཤག (yɛ̃ɛñiŋ shāà) right ventricle.

གཡས་ལྟ་གཡོན་ལྟ་ (yɛ̃ɛda yõnda) looking left and right, looking around.

གཡས་ཐལ་ (yɛ̃ɛ tēē) ultraright, too far right (politically).

གཡས་དུང་ (yɛ̃ɛduŋ) sm. དུང་གཡས་.

གཡས་རྡར་གཡོན་རྡར་ (yɛ̃ɛdar yõndar) a file that is rough on both sides.

གཡས་སྡེ་ (yɛ̃ɛde) village/ town situated on the right side.

གཡས་ནས་རྩི་ (yɛ̃ɛnɛ dzī) va. to calculate/ count from right to left.

གཡས་པ་ (yɛ̃ɛba) right ༡ལག་པ་གཡས་པ་ Right-handed.

གཡས་སྤྱན་གཡོན་མིག (yɛ̃ɛjɛn yõnmiì) sm. གཡས་དཀར་གཡོན་ནག.

གཡས་ཕྱེད་ (yɛ̃ɛjeè) the right half (of body, etc.).

གཡས་ཕྱོགས་ (yɛ̃ɛjɔɔ̀) sm. གཡས་ངོས་.

གཡས་ཕྱོགས་པ་ (yɛ̃ɛjɔɔ̀ba) rightist, right winger.

གཡས་ཕྱོགས་ཤོག་ཁ་ (yɛ̃ɛjɔɔ̀ shɔ̃ɔ̀gaà) rightist clique/ group.

གཡས་བྱས་གཡོན་ཤོར་ (yɛ̃ɛcɛ̱ɛ̀ yõnshɔɔ) unable to take care of the whole situation [Lit. do the right, lose the left].

གཡས་སྨད་ (yɛ̃ɛmɛɛ̀) lower right section of sth.

གཡས་ཞ་གཡོན་འཕྲེང་ (yɛ̃ɛsha yõndeŋ) treating people in a biased/ unfair way.

གཡས་ཞར་མ་ (yɛ̃ɛ sharma) a female who is blind in the right eye.

གཡས་གཞོགས་ (yɛ̃ɛshɔɔ̀) sm. གཡས་ངོས་.

གཡས་གཞོགས་གུང་བློན་ (yɛ̃ɛshɔɔ̀ kuŋlön) a minister who is the right side assistant of the Emperor.

གཡས་གཞོགས་གཡོན་འདེགས་ (yɛ̃ɛshɔɔ̀ yõndeg) cooperating, helping each other in a united effort; va.—བྱེད་ to cooperate together.

གཡས་འོག (yɛ̃ɛwɔɔ̀) sm. གཡས་སྨད་.

གཡས་ཟིན་གཡོན་ཤོར་ (yɛ̃ɛsin yõnshɔɔ) sm. གཡས་བྱས་གཡོན་ཤོར་.

གཡས་གཡུག (yɛ̃ɛyuù) beckoning, waving; va.—རྒྱག to beckon, to wave.

གཡས་གཡོན་ (yɛ̃ɛyön) right and left, both sides, either side ༡ལམ་ཁའི་གཡས་གཡོན་ལ་ཁང་པ་འདུག There are houses on both sides of the street.

གཡས་གཡོན་མེད་པ་ (yɛ̃ɛyön meeba) neither right nor left.

གཡས་རུ་ (yɛ̃ɛru) 1. right wing, right flank. 2. one of the four ancient རུ་ of དབུས་གཙང་.

གཡས་རུ་ཏང་ཤོག (yɛ̃ɛru dāŋshɔɔ̀) rightist party/ clique.

གཡས་རུ་ཕྱོགས་ཁག (yɛ̃ɛru cɔ̃ɔ̀gaà) sm. གཡས་རུ་ཏང་ཤོག.

གཡས་རུ་པ་ (yɛ̃ɛrubə) right-winger, conservative.

གཡས་རུ་དཔུང་སྒར་ (yɛ̃ɛru būŋgar) rightist camp.

གཡས་ལག (yɛ̃ɛlaà) right-handed.

གཡས་ལམ་ (yɛ̃ɛlam) the road/ route on the right side.

གཡས་ལོགས་ (yɛ̃ɛlɔɔ̀) sm. གཡས་ངོས་.

གཡས་ཤོག (yɛ̃ɛshɔ̃ɔ̀) abbr. of གཡས་ཕྱོགས་ཤོག་ཁ་.

གཡས་ཤོར་གཡོན་འདེགས་ (yɛ̃ɛshɔ̃ɔ̀ yõndeg) helping/ supporting each other.

གཡས་བཤད་གཡོན་ཞུ་ (yɛ̃ɛshɛɛ̀ yõnshu) saying sth. everywhere [Lit. say from the left, say from the right].

གཡས་སུ་ལྷུང་བ་ (yɛ̃ɛsu lhūŋwa) right wing, deviation.

གཡས་གསིག (yɛ̃ɛsiì) leaning/ sloping to the right.

གཡས་ལྷུང་ (yɛ̃ɛlhuŋ) sm. གཡས་སུ་ལྷུང་བ་.

གཡས་ལྷུང་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ (yɛ̃ɛluŋ gābdzöö riŋluù) rightist opportunism.

གཡས་ལྷུང་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་པ་ (yɛ̃ɛlhuŋ gābdzöö riŋluù) rightist viewpoint opportunist.

གཡས་ལྷུང་གི་ལྟ་ཚུལ་ (yɛ̃ɛlhuŋgi dādzüü) rightist, rightist-deviationist viewpoint.

གཡས་ལྷུང་གི་བསམ་ཚུལ་ (yɛ̃ɛlhuŋgi sāmdzüü) right wing deviationist sentiment/ thought.

གཡས་ལྷུང་བག་འཁུམས་ (yɛ̃ɛlhuŋ paggum) right-wing conservative.

གཡི་ (yī) lynx.

གཡི་བརྡར་ཤོར་ (yīdaa shɔ̃ɔ̄) vi. to slip.

གཡི་ལྤགས་ (yībaà) lynx skin.

གཡི་སྤྱང་ (yījaŋ) abbr. of གཡི་ and སྤྱང་ཀི་.

གཡིག : p. གཡིགས་; f. གཡིག (yiì) 1. vi. to hiccup. 2. vi. to have one's mouth tingle (as when one eats Sichuan peppercorns).

གཡིག་པ་ (yigbə) hiccup; vi.—རྒྱག.

གཡིགས་ (yiì) tingling sensation.

གཡིགས་ (yiì) p. of གཡིག.

གཡིའུ་ (yiwu) young yak.

གཡིས་ (yiì) mustard seed oil.

གཡིས་ཁང་ (yiìgaŋ) building where mustard seed is pressed into oil.

གཡིས་རྡོ་ (yiìdo) stone used for crushing/ pressing mustard seeds.

གཡིས་འཚག་ཁང་ (yiìdzaàgaŋ) oil pressing factory.

གཡིས་ཟོ་ (yiìso) oil drum/ container.

གཡུ་ (yū) turquoise.

གཡུ་བརྐོས་ (yūgöö) etching/ engraving turquoise; va.—རྒྱག.

གཡུ་སྔོན་ (yūŋön) woman's name.

གཡུ་ཅུང་གྲུ་དཀར་ (yūjuŋ drugar) a type of whitish turquoise.

གཡུ་རྙིང་ (yūñiŋ) old turquoise (used in Tibetan medicine).

གཡུ་ཐོག (yūtoò) 1. name of aristocratic family in Tibet. 2. turquoise color glazed roof.

གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་ (yūtoò samba) the name of a famous covered bridge in Lhasa.

གཡུ་དང་ཏོ་ལོ་མཉམ་བསྲེས་ (yūdaŋ tolo ñāmseè) mixing the good and the bad [Lit. mixing real turquoise with blue beads].

གཡུ་དྲུག་དམར་ (yū drugmar) a type of reddish-color turquoise.

གཡུ་མདོག (yūdɔɔ̀) turquoise color.

གཡུ་ནར་ནར་ (yū narnar) an elongated piece of turquoise.

གཡུ་སྦུར་ (yūbur) a turquoise stud earring worn both by Tibetan women and men.

གཡུ་ཕྲ་ (yūdra) turquoise pieces stuck on gold or other ornaments.

གཡུ་བྱུར་ (yūbur) 1. sm. གཡུ་སྦུར་. 2. turquoise and coral.

གཡུ་བྱུར་ (yūcur) turquoise and coral.

གཡུ་འབྲུག (yūndruù) type of dragon design.

གཡུ་སྦྲང་ (yūdraŋ) bee, wasp.

གཡུ་རྩི་ (yūdzi) turquoise (green) glaze.

གཡུ་རྩི་སྔོ་དཀར་ (yūdzi ŋōgar) light blue turquoise glaze.

གཡུ་རྩི་བརྐོས་མ་ (yūdzi gōōma) turquoise glazed statue.

གཡུ་མཚོ་ (yūmdzo) blue lake/ sea.

གཡུ་ཞགས་སྒོར་མོ་ (yūshaà gɔrmo) turquoise with a circular hole.

གཡུ་ལོ་ (yūlo) turquoise colored leaves.

གཡུ་ལོ་རྒྱས་པ་ (yūlo gyɛ̀ɛba) 1. luxuriant flourishing. 2. with regard to work: abundant, lots of success, good achievement.

གཡུ་གཤོངས་ (yūshoŋ) lush green (for scenery).

གཡུ་བཤད་ (yūshɛ̀ɛ) custom of a mother-in-law welcoming a new bride by placing a turquoise on the bride's head and a person reciting auspicious sayings.

གཡུ་གསར་ (yūsar) new turquoise (used in Tibetan medicine).

གཡུག: p. **གཡུགས་**; f. **གཡུག**; imp. **གཡུགས་** (yüù) 1. va. to throw ¶ཁོས་རྡོ་ཞིག་གཡུགས་པ་རེད་ He threw a stone. 2. va. to swing ¶ཁོས་གྲི་གཡུགས་ནས་མིའི་སྐྱེ་བཅད་པ་རེད་ He swung his sword and cut off the man's head. ¶ཁོང་ལག་པ་གཡུགས་ནས་འགྲོ་གི་འདུག He is going along swinging his hands.

གཡུག་འཇོག (yūg jɔ̀ɔ) va. to leave off/ stop doing sth., to set sth. aside, to leave alone ¶ལས་ཀ་མ་ཚར་གོང་གཡུག་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ You should not leave off the work before completing it.

གཡུག་སྨན་ (yūgmɛn) weed killer, weed killing herbicide.

གཡུག་མདའ་ (yūgda) the sword and spear carried by Tibetan oracles when going into trance.

གཡུག་གཡུག (yüùyuù) waving; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to wave, to shake, to wag ¶མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་གཡུག་གཡུག་བྱས་ཏེ་ Waving a bouquet of flowers. ¶གཞུག་མ་གཡུག་གཡུག་བྱས་ཏེ་ Wagging (their tails).

གཡུགས་ (yüù) p. of གཡུག.

གཡུགས་ཤོག (yūgshoò) an idiom conveying: never mind, forget it, leave it alone.

གཡུགས་བཞག (yūgshaà) p. of གཡུགས་འཇོག.

གཡང་དགོན་ (yūŋgön) abbr. of གཡུང་ཧོ་གོང་.

གཡུང་ཛ་ (yūŋdza) abbr. of གཡང་དགོན་ཛ་སག.

གཡུང་དགོན་ཛ་སག (yūŋgön dzasaà) shung. title of the Tibetan monk official sent as abbot to གཡུང་ཧོ་གོང་ Monastery in Beijing.

གཡུང་དྭགས་ (yūŋdag) domestic animals.

གཡུང་དྲུང་ (yūŋdruŋ) swastika.

གཡུང་དྲུང་གི་མདུད་རྒྱ་ (yūŋdruŋgi dṳ̈ügya) shung. a permanent contract ¶གཉེན་ཡིག་རྟགས་ཅན་གཡུང་དྲུང་གི་མདུད་རྒྱ་གཉིས་ Two copies of the permanent marriage contract.

གཡུང་དྲུང་པ་ (yūŋdruŋbə) sm. བོན་པོ་.

གཡུང་དྲུང་ལག་འཁྱུད་ (yūŋdruŋ laggyüù) a type of design containing swastikas.

གཡུང་པོ་ (yūŋbu) person of low caste in India.

གཡུང་བ་ (yūŋwə) 1. well-tamed (for animals). 2. feeble/ weak in body. 3. inferior goods/ items. 4. sm. གཡུང་པོ་.

གཡུང་བབ་ (yūŋ bəb) vi. to become well-tamed. 2. vi. to run slowly (of water).

གཡུང་མ་ (yūŋma) sm. གཡུང་བ་.

གཡུང་མོ་ (yūŋmo) female of low caste in India.

གཡུང་ལག (yūŋlaà) sm. གཡུང་དྲུང་ལག་འཁྱུད་.

གཡུང་ཧོ་དགོན་ (yuŋhogön) name of the major Gelugpa Monastery in Beijing.

གཡུར་དུ་ཟ་ (yūrdu sa) abbr. of གཡུར་ཟ་.

གཡུར་བ་ (yūrwə) sm. ཡུར་བ་.

གཡུར་ཟ་ (yūrsa) fully ripe ¶ཤིང་སྡོང་ལ་ཤིང་འབྲས་གཡུར་ཟ་བ་བརྟགས་འདུག The fruit on the tree is fully ripe. ¶སློབ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་གཡུར་ཟ་བ་ཐོབ་པ་རེད་ (His) education was fruitful (got excellent results).

གཡུར་ཟ་བ་ (yūrsawa) sm. གཡུར་ཟ་.

གཡུལ་ (yüü) 1. battle, war, fighting ¶དམག་དཔུང་གཡུལ་དུ་འགྲོ་ The army is going/ marching to battle. 2. abbr. of གཡུལ་ཁ་.

གཡུལ་ཀ་ (yüügə) sm. གཡུལ་ཁ་.

གཡུལ་ཁ་ (yüügə) 1. threshing ground; va.—གཏོང་; —གཙོག; —དུང་ to thresh; va.—སྐམ་ to dry grain on a threshing ground. 2. battlefield.

གཡུལ་མཁོའི་གྲ་སྒྲིག (yüügö trədrii) sm. གཡུལ་གཤོམ་.

གཡུལ་མཁོའི་ཡོ་ཆས་ (yüügö yojɛ̀ɛ) war implements/ materials.

གཡུལ་འཁྲུག (yüüdruù) war.

གཡུལ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་ (yüügi kāloba) military commander.

གཡུལ་གྱི་ངོ་ (yüügi ŋo) 1. battlefield. 2. a sign of pending war.

གཡུལ་གྱི་ལས་གཤོམ་ (yüügi lɛ̀ɛshom) sm. གཡུལ་གཤོམ་.

གཡུལ་གྲུ་ (yüüdru) warship, battleship.

གཡུལ་འགྱེད་ (yüügyeè) battle, conflict, war.

གཡུལ་འགྱེད་ས་ཁུལ་ (yüügyeè səgüü) war zone, battle area.

གཡུལ་རྒྱགས་ (yüügyaà) military provisions.

གཡུལ་རྒྱལ་ (yüügyɛɛ) military victory ¶གཡུལ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ Congratulations on a military victory.

གཡུལ་རྒྱལ་ཕྱིར་ལོག (yüügyɛɛ cīilɔɔ̀) returning from a war after victory.

གཡུལ་རྒྱལ་ལེགས་འབུལ་ (yüügyɛɛ lenbüü) congratulations on a military victory.

གཡུལ་ངོ་ (yüüŋo) sm. གཡུལ་ས་.

གཡུལ་ངོ་བསུ་ (yüüŋo sū) va. to challenge/ confront somebody who is fighting.

གཡུལ་ཆས་ (yüüjɛ̀ɛ) abbr. of གཡུལ་མཁོའི་ཡོ་ཆས་.

གཡུལ་ཐང་ (yüüdaŋ threshing ground.

གཡུལ་ཐིག (yüüdig) battle line/ front.

གཡུལ་ཐོན་ (yüüdön) 1. party given after harvesting. 2. va. to leave to go to war.

གཡུལ་འཐབ་ (yüüdəb) warfare, battle, war, fight; va.—བྱེད་.

གཡུལ་དུས་ (yüüdüü) 1. the time of harvesting. 2. time of war.

གཡུལ་སྤྲོད་ (yüü drȍȍ) sm. དམག་རྒྱག.

གཡུལ་ཕམ་ (yüü pām) vi. to lose a battle, to be defeated.

གཡུལ་ཕྱོགས་ (yüüjɔɔ̀) sm. གཡུལ་ས་.

གཡུལ་བྲིས་ (yüüdreè) sm. དམག་རྒྱག.

གཡུལ་གཞི་ (yüüshi) place of harvesting.

གཡུལ་བཟློག (yüü dɔ̀ɔ) va. to retaliate, to counterattack in war/ battle.

གཡུལ་ལས་ (yüülɛ̀ɛ) 1. battle, fight, war; vi.—རྒྱལ་ to win a battle, to be victorious, to triumph; vi.—ཕམ་ to lose a battle, to be defeated ¶གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ནས་ལོག་པ་རེད་ (They) returned in triumph. 2. threshing grain; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to thresh grain.

གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ (yüülɛ̀ɛ gyɛɛ) vi. to be victorious in war.

གཡུལ་ལས་གཏོང་ (yüülɛ̀ɛ dōŋ) va. to thresh.

གཡུལ་ལོག (yüülɔɔ̀) enemy soldiers retreating.

གཡུལ་གཤོམ་ (yüüshom) war/ battle preparations; va. གཡུལ་གཤོམ་; —བྱེད་ to make war preparations.

གཡུལ་ས་ (yüüsə) battlefield, war zone.

གཡུལ་ས་མདུན་ས་ (yüüsə dṳnsə) front lines (in war).

གཡུལ་བསྲུང་ (yüüsuŋ) sentry, guard, va.—བྱེད་ to do sentry duty, to act as a sentry.

གཡུལ་བསྡེ་ (yüü sē) va. to wage war, to fight.

གཡེང་: p. **གཡེངས་**; f. **གཡེང་** (yēŋ) 1. vi. to wander (of mind), to be inattentive ¶སློབ་ཕྲུག་དེ་སེམས་གཡེང་ནས་ཡིག་ཚད་ལོན་མི་འདུག The student's mind wandered so he didn't pass the exam. 2. vi. to worry. 3. vi. to float (on water) ¶ཕོར་པ་ཆུའི་ནང་ལ་འཕངས་པས་ཆུ་ཁ་རར་གཡེངས་ནས་བསྡད་སོང་ (I) threw the (wooden) bowl in the water and it floated.

གཡེང་བཀྲུག (yēŋ gyāà) vi. to be worried or afraid.

གཡེང་གཏམ་ (yēŋdam) silly/ idle talk.

གཡེང་སྤྲིན་ (yēŋdrin) thin/ floating clouds.

གཡེང་འཕྱོ་ (yēŋjo) suspended ¶གཡེང་འཕྱོའི་ཟམ་པ་ Suspension bridge.

གཡེང་བ་ཆེན་པོ་ (yēŋwa cēmbo) absentedminded.

གཡེང་བག (yēŋbaà) abbr. of གཡེང་བ་ and བག་ཡང་.

གཡེང་མེད་ (yēŋmeè) being attentive, concentrating well.

deviation.

གཡོན་མ་ (yõnma) 1. the left one ¶ ལག་པ་གཡོན་མ་ Left handed. 2. woman, female. 3. prostitute, whore.

གཡོན་གཞོགས་ (yõnshɔɔ̀) leftist, left side.

གཡོན་གཞོགས་གུང་བློན་ (yõnshɔɔ̀ kuŋlön) a minister who is the left side assistant of the Emperor.

གཡོན་རུ་ (yõnru) left wing/ flank.

གཡོན་རུའི་རྩོམ་མཁན་མནའ་འབྲེལ་ (yõnrü dzõmgɛn nāndree) Union of Left-Wing Writers.

གཡོན་རོལ་ (yõnröö) left side.

གཡོན་ལ་ཕྱོགས་པ་ (yõnla cɔ̄gba) sm. གཡོན་ལྷུང་.

གཡོན་ལག (yõnlaà) left hand.

གཡོན་ལམ་ (yõnlam) 1. deceitful ways/ path. 2. leftist path.

གཡོན་ལོགས་ (yõnlɔɔ̀) sm. གཡོན་ངོས་.

གཡོན་གསེག (yõnseg) sloping to the left.

གཡོན་ལྷུང་ (yõnlhuŋ) left deviation, leftism.

གཡོན་ལྷུང་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ (yõnlhuŋ gəbdzöö riŋluù) left opportunism.

གཡོན་ལྷུང་ཉེན་མཚོང་རིང་ལུགས་ (yõnluŋ ñenjoŋ riŋluù) left adventurism.

གཡོབ་: p. གཡོབས་; f. གཡོབ་; imp. གཡོབས་ (yōb) 1. va. to wave ¶ ཁོས་ལག་པ་གཡབས་ནས་ང་སྐད་གཏོང་གི་འདུག He is calling to me by waving his hands. 2. va. to pile on one side.

གཡོབ་བྱེད་ (yōbjeè) 1. oar (for a boat). 2. sm. གཡང་མདའ་. 3. fan.

གཡོབས་ (yōb) imp. of གཡོབ་.

གཡོམ་འདས་ཆེན་པོ་ (yōmdɛɛ̀ cēmbo) sb. who thinks big in business and planning.

གཡོར་ (yɔ̄r) 1. imp. of གཡར་. 2. vi. to be covered/ shaded.

གཡོར་མཁན་ (yɔ̄rñɛn) squint-eyed, cross-eyed.

གཡོར་གྲུ་ (yɔ̄rdru) sailboat, sailing vessel; va.— གཏོང་.

གཡོར་ཆེན་པོ་ (yɔɔ̄ cēmbo) large amount, large quantity.

གཡོར་དག (yɔɔ̄daà) cooking/ kitchen work.

གཡོར་ལྡན་དམག་གྲུ (yɔɔ̄dɛn məgdru) military sailing vessel.

གཡོར་པོ་ (yɔɔ̄bo) lender, borrower.

གཡོར་མ་སོ་ (yɔɔ̄maso) numerous, very many ¶ མི་གཡོར་མ་སོ་སླེབས་འདུག Many people arrived.

གཡོར་མོ་ (yɔɔ̄mo) a sail.

གཡོར་ཡོལ་ (yɔɔ̄yüü) sm. གཡོར་མོ་.

གཡོར་ཤིང་ (yɔɔ̄shiŋ) mast.

གཡོལ་ (yöö) va. to avoid, to refrain from, to shirk, to shun ¶ ལྟོ་གེ་གཡོལ་བར་ཡོང་བ་རེད་ (They) came to avoid the famine.

གཡོལ་ཐབས་བྱེད་ (yöödəb je̱è) va. to avoid/ evade/ dodge sth.

གཡོལ་ཐབས་མེད་པ་ (yöödəb me̱èba) inevitable, unavoidable.

གཡོལ་སྡོད་བྱེད་ (yöödöö ce̱è) va. to stay somewhere avoiding sth.

གཡོལ་བྱ་བྱེད་ (yööja ce̱è) sm. གཡོལ་ཐབས་བྱེད་.

གཡོལ་བྱོལ་(དུ་)འགྲོ་ (yööjöödu dro̱) va. to flee to escape sth. ¶ བལ་ཡུལ་ལ་གཡོལ་བྱོལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད་ They planned to flee to Nepal.

གཡོས་ (yöö) 1. p. of གཡོ་. 2. large intestine. 3. cooked food.

གཡོས་སྐྱོག (yöögyɔɔ̀) ladle.

གཡོས་ཁང་ (yöögaŋ) kitchen.

གཡོས་ཆང་ (yööjaŋ) cooking wine.

གཡོས་ཐབ་ (yöödəb) kitchen stove.

གཡོས་སྣོད་ (yöönöö) sm. གཡོས་སྦྱོར་.

གཡོས་དཔོན་ (yööbön) head cook, chef.

གཡོས་བྱེད་ (yööjeè) va. to cook.

གཡོས་སྦྱོར་ (yööjɔɔ) cooking food; va.—བྱེད་.

གཡོས་མ་ (yööma) a cook.

གཡོས་མཁལ་ (yöömɛɛ) sm. གཡོས་ཁང་.

གཡོས་རྫ་ (yöödza) sm. གཡོས་སྣོད་.

གཡོས་ར་མ་ (yöörama) flesh in the intestines.

གཡོས་ས་ (yöösa) sm. གཡོས་ཁང་.

ར

ར་ (ra) 1. the letter (used in alphabetical ordering). 2. a fence/ wall surrounding an enclosure, an enclosed place ༈ ལུག་ར་ Sheep corral. ༈ ཉ་ར་ A fishery. 3. a dative-locative particle that is used with vowel finals ༈ ཁོ་ར་དེབ་ཅིག་འདུག He (to him) has a book. 4. goat.

ར་ཀ་བརྟགས་གཏོང་ (raga dadoŋ) va. to check sth. carefully/ in detail/ seriously.

ར་ཀླད་ (ralɛɛ̀) goat's brain (used in Tibetan medicine).

ར་རྐྱལ་ (ragyee) bag made from goat skin.

ར་སྐད་ལུག་སྐད་ (ragɛɛ̀ lùùgɛɛ̀) term used to describe many people singing out of tune; va.—རྒྱག [Lit. sound of goat, sound of sheep].

ར་སྐོར་ (ragɔɔ) 1. sm. ར་བ་. 2. a courtyard surrounded by apartments (usu. in monasteries).

ར་སྐོར་ཁང་པ་ (ragɔɔ kāŋba) a house surrounded by a fence. 2. houses surrounding a main house/ courtyard.

ར་སྐྱ་ཆེམ་ཆེམ་ (ragyeè) sm. སྐྱ་ཕྱིད་སྒོ་ཕྱིད་.

ར་སྐྱེས་ (ragyeè) goat.

ར་སྐྱོར་ (ragyɔɔ) low fence.

ར་བསྐོར་ཁང་པ་ (ragɔɔ kāŋba) sm. ར་སྐོར་ཁང་པ་.

ར་ཁུལ་ (rəgüü) cashmere.

ར་ཁུལ་མདོག (rəgüü dɔɔ̀) the color of cashmere.

ར་ཁྲག (radraà) goat blood (used in Tibetan medicine).

ར་འཁོར་ (ragɔɔ) sm. ར་སྐོར་.

ར་གན་ (ragɛn) brass.

ར་གན་གསེར་མདོག་སྟོན་ (ragɛn sērdɔɔ̀ dȍn) sm. ར་གན་གསེར་བརྫུས་.

ར་གན་གསེར་བརྩི་ (ragɛn sērdzi) considering sth. that is bad as good, being unable to distinguish the good from the bad ༈ ལས་ཁུངས་ནས་མི་དེ་ར་གན་གསེར་བརྩི་བྱས་ནས་ལས་ཀ་སྤྲད་སྐབས་རྗེས་སུ་ཕྱིང་རག་པ་རེད་ Because the office considered that (bad) person as good and gave him a job, later it suffered. [Lit. considering brass as gold].

ར་གན་གསེར་བརྫུས་ (ragɛn sērdzüù) acting/ pretending sth. is good when it is bad; va.—བྱེད་ ༈ མི་ངན་པ་དེས་ར་གན་གསེར་བརྫུས་བྱས་ནས་ལས་ཀ་རག་ཐབས་བྱས་བཞག That bad person passed himself off as a good person in order to get a good job. [Lit. faking brass as gold].

ར་གུ (rəgu) kid (baby goat).

ར་གུར་ (rəgur) sm. ར་བ་.

ར་མགོ་ (raŋgo) superfixed ར་.

ར་མགོ་ཅན་ (raŋgojɛn) having a ར་མགོ་.

ར་མགོ་ལུག་སྦྱར་ (rango lugjaa) combining two things inappropriately [Lit. attaching a goat's head to a sheep].

ར་རྒན་ (ragɛn) old goat.

ར་རྒན་མར་མར་ རི་བུ་ཡར་ཡར་ (ragɛn marmar riwu yaryar) old people are on the decline and young people are on the ascent (are developing) [Lit. the old goat goes down and down, the baby goat goes up and up].

ར་རྒོད་ (ragöö̀) wild goat.

ར་རྒྱ་ (ragya) a kind of mountain goat.

ར་རྒྱབ་ (ragyəb) 1. a load that can be carried by a single goat. 2. the cashmere plucked from a single goat.

ར་རྒྱུ་ (ragyu) goat's intestines.

ར་སྒོ་ (rago) a door in a wall/ fence.

ར་སྒོག (ragɔɔ̀) wild garlic.

ར་སྒོར་ (ragɔɔ̀) a round fence, a fence that goes around sth.

ར་སྒྲེང་ (radreŋ) 1. Reting (Monastery). 2. Reting Rimpoche (name of a line of high incarnations some of whom have served as regent of Tibet).

ར་ངོ་ (raŋo) goat mange.

ར་ཆེན་ (rajen) 1. a large fenced/ walled in enclosure. 2. a big goat.

ར་ཉག (rañaà) a nomad tax where nomads pay a fixed amount (a ཉ་ག་) of butter per horn of their animals.

ར་མཉེ་ (ramñe) sealwort (used in Tibetan medicine).

ར་ཏི་རོ་ཏི་ (radi rodi) bumpy, uneven, rough.

ར་གདུགས་ (raduù) sm. ར་སྦྲོད་.

ར་བདགས་ (radaà) subjoined/ suffixed ར་.

ར་སྟག (rəadaà) 1. abbr. the two incarnations Reting and Taktra (these were the two regents during the period 1934-1950). 2. goat and tiger.

ར་ཐུག (rəduù) sm. ར་འཐོད་.

ར་ཐུལ་ (radüü) a sleeping container/ bag made from goat skin (with the fleece on the inside).

ར་ཐོང་ (radoŋ) three year old goat.

ར་དྭངས་ (ra taŋ) vi. to sober up.

ར་དྲི་ (rədri) 1. the smell of goat's meat. 2. the smell of goats.

ར་འདག་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་བཟི་ (ra dagba drāboshig si) vi. to be/ get completely drunk.

ར་ཌར་ (radrar) eng. radar.

ར་དེ་རོ་དེ་ (rade rode) sm. ར་ཏི་རོ་ཏི་.

ར་གདང་ (radaŋ) sm. ར་དང་.

ར་མདའ་ (ramda) 1. a traditional defense system in which each household must send an armed man on horseback to chase bandits; va.—གཏོང་ ༈ འགོ་པས་ཁྱིམ་ཚང་རེ་རེ་ནས་ལམ་སེང་མི་རེ་ར་མདའ་ར་འགྲོ་ག་ཅེས་སྐད་བཏང་བ་རེད་ The headman called out, "Each household immediately send a person for ར་མདའ་." 2. reinforcements, auxiliary/ supplementary troops or militia ༈ དམག་ས་དེར་དམག་མི་ཉུང་དྲགས་འདུག་པས་ར་མདའ་གཏོང་དགོས་ Because there are too few soldiers at the front, the government must send reinforcements.

ར་མདའ་པ་ (ramdaba) persons going on ར་མདའ་.

ར་མདའི་དཔུང་ཚོགས་ (ramdɛ būŋdzɔɔ̀) 1. auxiliary troops, reinforcements, supplementary troops. 2. a group going on ར་མདའ་.

ར་མདར་སྒྲོན་ (ramda drön) va. to call for a ར་མདའ་.

ར་འདེགས་ (ramdeè) sm. ར་མདའ་.

ར་དང་ (radaŋ) a rope strung along the ground for tying goats.

ར་སྡེ་ (rade) the four letter set in the Tibetan alphabet consisting of: ར་ལ་ཤ་ས་.

ར་ནད་ལུག་དགྲིས་ (ranɛɛ̀ lugdrii) blaming others for one's own misdeeds [Lit. tying the sickness of the goat on the sheep].

ར་སྣ་བསམ་འཕེལ་ (rana sāmbel) a traditional Tibetan medicine that includes powdered pearls.

ར་པི་རི་པི་ (rəbi ribi) unclear, indistinct (visually).

ར་པི་རུ་པི་ (rəbi rubi) the quality of light at the start of dusk ༈ ས་ར་པི་རུ་པི་ཞིག་ལ་ཁོང་ངའི་སར་སླེབས་བྱུང་ He came to see me when dusk was just starting.

ར་པེ་རོ་པེ་ (rabe robe) sm. ར་ཏི་རོ་ཏི་. 2. shabby, uneven.

ར་ལྤགས་ (rabaà) goat skin, goat hide.

ར་སྤུ་ (rəbu) goat's hair.

ར་སྤུའི་ཨུར་རྡོ་ར་ཡི་མཇིང་པར་འཁོར་ (rəbü wurdo rayi jiŋbar kɔ̄ɔ̄) suffering the negative consequences of one's actions, having sth. backfire [Lit. the goat hair sling hitting the goat's neck].

ར་སྤུའི་ཨུར་རྡོ་ར་ལ་འཁོར་ (rəbü wurdo rala kɔ̄ɔ̄) sm. ར་སྤུའི་ཨུར་རྡོ་ར་ཡི་མཇིང་པར་འཁོར་.

ར་སྤྲགས་ (radraà) sm. ར་སྦྲོད་.

ར་སྤྲགས་ཐུག (radraà tūù) sm. ར་སྦྲོད་ཐུག.

ར་སྦྲོད་ (radrȍȍ) 1. disputants going face-to-face before a third person to argue their case; va.—གཏོང་ ༈ ཁ་མཆུའི་ཕྱོད་ཡ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ར་སྦྲོད་

བཏང་བ་རེད་ The two disputants in the dispute went to the court to make their case face-to-face. 2. proving, confirming; va.—བྱེད་; — འཐོབ་ to get/ receive proof ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཁོ་ལ་ར་སྒྲོད་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག Concerning this issue, he has no proof at all.

ར་སྒྲོད་ཁུངས་འཚོལ་ (radröö kūŋdzüü) looking for proof/ evidence.

ར་སྒྲོད་ཐུག (radröö tūù) vi. to meet face-to-face to give one's side in a dispute.

ར་སྒྲོད་ཕེར་ (radröö pēr) sm. ར་སྒྲོད་འཕེར་.

ར་སྒྲོད་འཕེར་ (radröö pēr) vi. to be able to prove sth. ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཁོ་ལ་ར་སྒྲོད་འཕེར་བ་གང་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་མི་འདུག Concerning this issue, he has no proof (can say nothing that will be able to prove it).

ར་ཕོ་ (rabo) ram.

ར་ཕོ་ཁ་ལུག (rabo) vi. to be out of control, to be without discipline.

ར་ཕྲུག (rədruù) kid (baby goat).

ར་འཕྲོད་ (ra tröö) vi. to get/ be proved ¶ གྱོད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ར་སྒྲོད་བཏང་ཡང་ར་འཕྲོད་མ་སོང་ Concerning this case, even though the court called the disputants face-to-face, they could not prove the allegation. ¶ ལུང་བསྟན་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དེང་སང་ར་འཕྲོད་བྱུང་སོང་ The events in his prophecy have come true these days.

ར་འཕྲོད་ཁུངས་འཚོལ་ (radröö kūŋdzüü) sm. ར་སྒྲོད་ཁུངས་འཚོལ་.

ར་འཕྲོད་བརྡ་ (radröö da) identification.

ར་བ་ (raba) 1. fence/ wall enclosing sth. ¶ ཁང་པ་དེ་ར་བ་བསྐོར་བཞག That house is surrounded by a wall. 2. coral, pen, yard ¶ རྟ་དྲེལ་གྱི་ར་བ་ A corral for horses and mules. 3. place, farm ¶ ཉ་འཛིན་ར་བ་ Fish farm. ¶ སྦྱོང་བརྡར་ར་བ་ Training ground.

ར་བི་རི་བི་ (rəbi ribi) sm. ར་བེ་རིབ་བེ་.

ར་བེ་རིབ་བེ་ (rabe ribe) blurry, unclear, (visually).

ར་བེ་རོ་བེ་ (rabe robe) in shoddy/ careless manner; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་ར་བེ་རོ་བེ་བྱས་ན་ལས་ཁུངས་ནས་འབུད་ཀྱི་རེད་ If you do shoddy work, you will get fired from the office.

ར་བྱ་གཅོད་ (raja jöö) va. to castrate a goat.

ར་མ་ (ram) adult female goat.

ར་མ་སྒང་ (ramagaŋ) ferry site on the Lhasa river south of the city.

ར་མ་ཐུག (rama tūù) shung. sth. that does not correlate/ tally ¶ ཁོས་བཤད་པ་དང་བྱས་པ་གཉིས་ར་མ་ཐུག་རེད་བཞག What he said and what he did, did not correlate.

ར་མ་འཕགས་ན་ཀ་བ་འགྱེལ་མི་ཐུབ་ (rama pāgna gāwa gyee mi tūb) the subordinates/ subjects can not overthrow the government/ superiors [Lit. the goat can never pull down the pillar].

ར་མ་ལུག (ramaluù) 1. a hybrid, any mixture of two things [Lit. neither goat nor sheep].

ར་མར་ (ramar) butter made from goat's milk.

ར་མི་རུ་མི་ (rami rumi) aching all over; vi.—བྱེད་ ¶ ཉིན་སྔང་གོམ་པ་བརྒྱབ་ནས་རྐང་པ་ར་མི་རུ་མི་ཆགས་བཞག Having walked all day, my feet are aching all over.

ར་མ་རོ་འགྱུར་ (rama ro gyur) vi. to become almost like corpses, to almost die (usu. after fighting).

ར་མེ་རོ་མེ་ (rame rome) sm. ར་མི་རུ་མི་.

ར་མོ་ (ramo) female goat.

ར་མོ་ཆེ་ (ramoce) the Ramoche Temple in Lhasa.

ར་དམར་ (ramar) cattle that have gored sb. to death.

ར་རྫག (radzaà) dress/ robe made from goat skin (with fleece on the inside).

ར་ཚ་ (radza) a mineral used in Tibetan medicine.

ར་ཚང་ (radzaŋ) goat pen/ corral.

ར་ཚིལ་ (rədzii) goat fat.

ར་མཚེ་ (ramdze) Ephedra Sinica (used in Tibetan medicine).

ར་རྫི་ (rədzi) goat herder.

ར་གཞུག་སྦང་ (rəshuù baŋ) losing one's celibacy (for monks) ¶ གྲྭ་པ་དེ་རྒས་འཁོགས་ཆགས་ནས་ར་གཞུག་སྦངས་བཞག That monk lost his celibacy after he became elderly. [Lit. goat soaks its tail in the water].

ར་བཟི་ (ra si) vi. to be/ get drunk.

ར་བཟི་བ་ (rasiwə) drunkard.

ར་བཟི་ཤོད་ (rasi shöö) va. to talk when intoxicated (and cause trouble), to talk drunk talk.

ར་ཡི་ཝུར་རྡོ་ར་ལ་ཕོག (rəyi wurdo rala pɔ̄ɔ̀) ར་སྤྲུའི་ཝུར་རྡོ་ར་ལ་འཁོར་.

ར་ཡེ་འབའ་དུར་ (raye bədur) hind. Rai Bahadur, a title in the British Government of India.

ར་ར་ (rara) a container that has a wide/ flat opening.

ར་རི་ (rəri) dirt, blemish, spot.

ར་རི་མེད་པ་ (rəri meèba) clean, not dirty.

ར་རིའི་དྲི་མ་ (rərii trimə) shung. sm. ར་རི་.

ར་རོ་ (raro) sm. ར་བཟི་.

ར་ལང་ཆ་ལང་ (ralaŋ calaŋ) undisciplined, uncontrolled, chaotic, disorganized; va.—བྱེད་.

ར་ལུག (rəluù) goats and sheep.

ར་ལུང་ (rəluŋ) a village near Gyantse.

ར་ལུད་ (rəlüü) goat's dung.

ར་ལེབ་ (rəlüü) sm. ཨན་དར་.

ར་ཤ་ (rasha) 1. goat meat. 2. sb. who does not get fat ¶ བུ་མོ་དེ་ར་ཤ་རེད་བཞག That girl is sb. who doesn't get fat (however much she eats).

ར་ཤ་ཟ་དུས་ཁ་ཚིག་ཚིག ཤ་རིན་སྤྲོད་དུས་ངོ་ནག་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ (rasha sədüù kā dzēgdzeè shārin düdüù ŋonaà dön̈gyu meè) one should not smile when enjoying sth. and show a long face when paying for it, one should accept the consequences of doing things [Lit. one should not smile when eating goat meat and show a long face when paying the fee for goat meat].

ར་ཤིའི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ (rashiyε tröödzɔɔ wɔɔma) Duma (Russia).

ར་ཤེལ་འབྲུད་ཁང་ (rashel trüügaŋ) darkroom (for photography).

ར་ས་ (rasa) an old name for Lhasa.

ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་ (rasa trüünaŋ) the main temple/ cathedral in Lhasa (the Tsuglhakhang).

ར་སའི་ཞ་ཅལ་ (rasε shādzεε) arc. sm. ར་ས་.

ར་བསད་ན་ལུག་འདར་ ཁྱི་བརྡུངས་ན་ཕག་པ་བྲོས་ (ra sεēna lug dar kyī duŋna pāgba tröö) teaching others a lesson by imposing a harsh penalty on sb., punishing sb. as a warning to others [Lit. killing a goat makes the sheep shiver, beating a dog makes the pig flee].

ར་སློག (ralɔɔ) sm. ར་རྫག.

ར་ཨ་ད་ (ra āda) type of goat with small ears.

རག (raà) 1. brass. 2. vi. to obtain, to get ¶ ལས་ཀ་མ་བྱས་ན་དངུལ་རག་གི་མ་རེད་ If (you) don't work you won't get money. 3. va. to touch ¶ འདི་ལ་ལག་པ་མ་རག Don't touch this.

རག་དཀར་ (raàgar) yellowish whitish color (for horses).

རག་དཀྲོལ་རྒྱག (raàdröö gyaà) va. to engrave/ etch brass.

རག་སྐུད་ (rəgüü) brass wire.

རག་སྐྱོགས་ (raàgyɔɔ) brass ladle.

རག་ག་ཤག (raàgashar) name of an important aristocratic family.

རག་གེ་རོག་གེ་ (raàge roòge) describes a dark and blurry vision of sth. at a distance.

རག་ཆས་ (ragjeε) brassware.

རག་ཆེ་བ་ (ragjewa) tall and manly in appearance.

རག་གཏེར་ (ragder) a place/ mine where རག་རྡོ་ is obtained.

རག་སྟེགས་ (raàdeg) a cup stand made of brass.

རག་ཐག (raàdaà) brass chain.

རག་ཐབས་བྱེད་ (ragdəb cee) va. to try to get/ obtain sth.

རག་ཐུར་ (rəgdur) brass spoon.

རག་དུང་ (rəgduŋ) brass trumpet/ horn.

རག་མདོང་ (ragdoŋ) a churn that has brass bands.
རག་འདན་ (raŋdɛn) a soup containing liquor, melted butter and tsampa.
རག་དུལ་ (rəgdüü) sm. རག་བདུལ་.
རག་རྡོ་ (ragdo) chalcopyrite (the ore from which brass is made).
རག་སྡེར་ (ragder) brass plate (for food).
རག་པ་ (ragba) tan colored horse/ mule (usu. with a black mane and tail).
རག་མ་ (ragma) tan female horse/ mule.
རག་མོ་ (ragmo) sm. རག་མ་.
རག་རག (ragraà) tan colored horses and mules.
རག་རོག (ragrog) abbr. of རག་གི་རོག་གི་.
རག་ལས་ (raà lɛɛ̀) vi. to depend on ¶ བོད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཡས་འདི་བོད་པ་རང་ལ་རག་ལས་པ་རེད་ Tibet's progress depends on Tibetans themselves.
རག་ལས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ (ralɛɛ̀bɛ gyugyen) the cause on which sth. depends.
རག་ལས་ས་ (ralɛɛ̀sa) the main link, the chief factor, that upon which one depends ¶ བཟོ་པ་ཚོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུའི་རག་ལས་ས་དེ་གླ་ཕོགས་རེད་ The main factor concerning the workers working well is salary.
རག་ལུས་ (raàlüǜ) sm. རག་ལས་.
རག་ལེབ་ (raàleb) a brass plate (usu. on which names/ numbers of houses are engraved).
རག་ཤན་ (ragshɛn) a brass binding band (usu. on found on wooden butter churns).
རག་ཤོག (raàshoò) brass foil.
རགས་ (raà) 1. dam, dike, embankment; va.—རྒྱག to build a dam/ dike/ embankment. 2. sm. རག. 3. rough, crude, not fine ¶ ཁོང་ཚོས་རགས་རྩིས་བརྒྱབ་སོང་ They did a rough accounting.
རགས་ཁ་ (raàga) 1. sm. རགས་. 2. vi. a crack/ breach in a dam or dike; vi.—ཤོར་ to get a crack/ breach in a dam or dike.
རགས་འཁལ་ (ragkel) rough/ crude spinning; va.—བྱེད་.
རགས་སྒོ་ (raàgo) a gate or door in a dam/ dike.
རགས་རྒྱག (raàgyaà) see རགས་.
རགས་རྒྱབ་པ་ (rəgyəbbə) 1. an untouchable caste of people who take corpses to the sky-burial ground in Lhasa. 2. a person with no manners/ class, sb. who is obnoxious/ rude/ crude.
རགས་རྒྱབ་དཔོན་པོ་ (rəgyəb bõnbo) the head of the རགས་རྒྱབ་པ་.
རགས་རྒྱབ་ཨ་ཕ་ (rəgyəb āba) a male རགས་རྒྱབ་པ་.
རགས་རྒྱབ་ཨ་མ་ (rəgyəb āma) a female རགས་རྒྱབ་པ་.
རགས་བསྒྲིགས་ཟིན་དཔེ་ (ragdrig simbe) galley proof.
རགས་ཐིག (rəgdig) roughly, crudely, in draft form, cursorily; va.—ལེན་ to measure sth. roughly, to take a rough survey; va.—རྒྱག to make a rough outline/ sketch.
རགས་རྡོ་ (ragdo) stones for building dams.
རགས་བསྡུས་ (rəgdüǜ) cursory, in summary, in outline, general, brief ¶ ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་རགས་བསྡུས་ཤིག་གནང་སོང་ He gave a brief speech at the meeting. ¶ རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་དོན་རགས་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་འབྲི་གི་ཡིན་ I will write briefly on the essence of the history.
རགས་པ་ (ragba) 1. rough, coarse ¶ བྱེ་མ་རགས་པ་ Coarse sand. 2. cursory, not in detail ¶ གཏམ་བཤད་རགས་པ་ A cursory speech.
རགས་པ་ཆེ་ལོང་ (ragba cēloŋ) the more important/ essential aspect.
རགས་བྲིས་ (rəgdriì) rough sketch, outline drawing.
རགས་དབྱིབས་ (rəgyib) outline, initial sketch/ form, model.
རགས་རྨོ་རགས་འདེབས་ (ragmo raŋdeb) plowing roughly and sowing roughly.
རགས་ཙམ་ (rəgdzam) in general, not in detail, cursorily ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ཁོང་གིས་རགས་ཙམ་བཤད་སོང་ He spoke generally (not in detail) about this situation.
རགས་ཙམ་མཐོང་བ་ (ragdzam tõŋwa) superficial view.
རགས་བཙིར་བཟོ་གྲྭ་ (ragdzii sodra) cogging factory.
རགས་བཙེམས་དཔེ་དེབ་ (ragdzem bēdeb) a crudely bound book.
རགས་རྩིས་ (rəgdziì) rough estimate/ approximation; va.—རྒྱག.
རགས་རྩིས་ཁྲུའུ་ (rəgdziì drūwu) tib. ch. budget office.
རགས་ཞིབ་ (rəgshib) rough and coarse, fine and detailed.
རགས་བཟོ་ (ragso) sm. རགས་ལས་.
རགས་བཟོ་རྫོབ་ལས་ (ragso dzoblɛɛ̀) roughly/ crudely manufactured; va.—བྱེད་.
རགས་རིམ་ (rəgrim) sm. རགས་པ་.
རགས་རོབ་ (ragrob) sm. རགས་པ་.
རགས་ལས་ (raàlɛɛ̀) 1. roughly/ simply/ crudely done work, superficial job. 2. sm. རག་ལས་.
རགས་བཤད་ (ragshɛɛ̀) talking in generalities, speaking cursorily; va.—བྱེད་ to speak in generalities/ approximations, to talk cursorily.
རགས་བཤེར་ཀྲུའུ་ (ragshee gūwu) tib. ch. preliminary hearing/ trial.
རགས་སྲུང་ཤིང་ནགས་ (ragsuŋ shīŋnaà) protective belt of trees planted along an embankment.
རང་ (raŋ) 1. self, oneself, own ¶ རང་གི་ཕ་ཡུལ་ One's own homeland. 2. (pronoun + —) makes reflectives ¶ ཁོ་རང་ He himself. ¶ ང་རང་ I myself. 3. really, definitely, surely ¶ བསམ་བློ་འདི་རེ་སྟོང་ཞིག་རང་རེད་ This is really a hopeless idea. ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཏང་གི་གཅིག་སྒྲུར་གཏོར་བཤིག་བྱས་པ་རང་རེད་ If (you) do this it will definitely disrupt the unity of the party. ¶ ཁོ་རྒྱ་མི་རང་རེད་ He is really Chinese. 4. (adj. + — + neg.) not so, not entirely, not quite ¶ འདི་བཟོ་སྐབས་སྤུས་ཚད་ཡག་པོ་རང་བྱུང་མི་འདུག When they made this, the quality wasn't so good. ¶ ང་འདི་དགའ་པོ་རང་མི་འདུག I don't like this too much. 5. precisely, exactly, the very ¶ ང་དེབ་འདི་རང་དགོས་ I want this very book. 6. (neg. + vb. + — + vb.) no choice but to do verbal action ¶ ང་ཚོས་ལས་ཀ་མ་བྱས་རང་བྱས་རེད་ We have no choice but to work.
རང་: p.རངས་ (raŋ) vi. to be happy/ joyful/ glad/ satisfied ¶ བཟོ་པ་དེར་གླ་ཆ་སྤྲོད་སྐབས་ཤིན་ཏུ་རང་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གྱི་འདུག When (I) paid the worker he appeared to be very glad.
རང་བཀུར་ (rəŋgur) self-esteem, self-respect.
རང་བཀུར་གྱི་བསམ་པ་ (rəŋgurgi sāmba) sm. རང་བཀུར་.
རང་རྐང་རང་ཚུགས་ (raŋgaŋ raŋdzuù) sm. རང་རྐྱ་.
རང་རྐང་རང་ལང་ (raŋgaŋ raŋlaŋ) sm. རང་རྐྱ་.
རང་རྐྱ་ (raŋgya) independent, standing on one's own two feet; vi.—འཕེར་ to be independent, to be able to stand on one's own two feet ¶ ཁྱོད་ཚོ་རང་རྐྱ་མ་འཕེར་བར་དུ་ང་འགྲོ་གི་མིན་ I won't go until you are able to stand on your own two feet. ¶ རང་རྐྱ་འཕེར་བའི་བསམ་གཞིགས་ Independent thinking.
རང་སྐལ་ (raŋgɛɛ) one's share (of sth.).
རང་སྐལ་ལྕགས་ཡིན་ཡང་མུར་ (raŋgɛɛ jāà yinyaŋ mur) sm. རང་སྐལ་ཆུ་རྡོ་ཡིན་རུང་མུར་ [Lit. if one's share is an iron, suck on it].
རང་སྐལ་ཆུ་རྡོ་ཡིན་རུང་མུར་ (raŋgɛɛ cūdo yinruŋ mur) fulfilling one's duty no matter what it takes to get it done [Lit. if one's share is a river stone, suck on it].
རང་སྐྲི་རང་བསྒོམས་ (raŋge raŋdom) 1. strangling/ hanging oneself; va.—བྱེད་. 2. doing sth. that causes one's own harm/ downfall/ demise; va.—བྱེད་.
རང་སྐྱ་ (raŋgya) sm. རང་རྐྱ་.
རང་སྐྱིད་གཞན་སྨོན་ (raŋgyiì shɛnmön) being the envy of others due to one's well-being/ happiness.
རང་སྐྱེངས་ (raŋgyeŋ) being ashamed/ embarrassed ¶ དེ་འདྲ་བྱས་ན་རང་སྐྱེངས་ཡོང་གི་རེད་ If you do that you will get embarrassed.
རང་སྐྱེས་ (raŋgyeè) 1. growing by itself. 2. born to

oneself.

རང་སྐྱོང་ (raŋgyoŋ) autonomy, self-government, self-rule; va.—བྱེད་ ¶ས་གནས་དེ་གའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་རང་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That area's officials are ruling autonomously.

རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (raŋgyoŋ küü) autonomous area.

རང་སྐྱོང་གི་རྣམ་པ་ (raŋgyoŋgi nämba) appearance/ form of autonomy.

རང་སྐྱོང་མངའ་ཁུལ་ (raŋgyoŋ ŋaagüü) autonomous dominion, self-governing territory.

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ (raŋgyoŋjoŋ) autonomous region ¶བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ The Preparatory Committee for the Tibet Autonomous Region.

རང་སྐྱོང་མནའ་མཐུན་ (raŋgyoŋ nadün) autonomous/ self-governing league.

རང་སྐྱོང་དབང་ཆ་ (raŋgyoŋ wāŋja) the right of autonomy.

རང་སྐྱོང་གཙང་མ་ (raŋgyoŋ dzāŋma) complete autonomy.

རང་སྐྱོང་རྫོང་ (raŋgyoŋ dzoŋ) sm. རང་སྐྱོང་ཞེན་.

རང་སྐྱོང་ཞེན་ (raŋgyoŋ shen) tib. ch. autonomous county.

རང་སྐྱོང་ལམ་སྲོལ་ (raŋgyoŋ lamsöö) custom or tradition of self rule/ autonomy.

རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ (raŋgyoŋ lɛɛguŋ) autonomous office.

རང་སྐྱོང་ས་ཁོངས་ (raŋgyoŋ sāgoŋ) autonomous region/ area.

རང་སྐྱོང་ས་གནས་ (raŋgyoŋ sānɛɛ) sm. རང་སྐྱོང་ས་ཁོངས་.

རང་སྐྱོན་ (raŋgyēn) one's own mistakes, self-criticism; va.—ཤོད་; —བརྗོད་ to say or tell one's own mistakes, to do self-examination/ self-criticism; va.—བརྟག to examine one's own mistakes/ errors ¶ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་རང་སྐྱོན་བཤད་པ་རེད་ He did self-criticism at the meeting.

རང་སྐྱོན་ངོས་ལེན་ (raŋgyön ŋöölen) confessing/ admitting one's own mistakes; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་བརྗོད་ (raŋgyēn jöö) see རང་སྐྱོན་.

རང་སྐྱོན་བརྟག (raŋgyön dāà) see རང་སྐྱོན་.

རང་སྐྱོན་ཐལ་མོས་བཀབ་ནས་མི་སྐྱོན་མཛུབ་མོས་འདྲུ (raŋgyön tɛ̄ɛmöö gəbnɛ migyön dzubmü dru) not admitting one's mistakes while digging up faults of others [Lit. to hide one's mistakes with one's palm and dig the faults of the others with one's fingers].

རང་སྐྱོན་ཐུག་ཁྲུ་ཀ་གང་དེ་ས་ལ་སྦས་ མི་སྐྱོན་གཟར་བུ་ཀ་གང་དེ་འཕྱར་འཕྱར་བྱེད་ (raŋgyön tūgdru kaŋde sāla bɛɛ migyön sarbu kaŋde cārcār ceè) hiding one's own big errors and exposing other people's small errors [Lit. hiding one's own errors which are as much as a full pot, showing other peoples' errors which are (only) as much as a full ladle].

རང་སྐྱོན་གཞན་འགེལ་ (raŋgyön shɛngee) putting the blame of one's errors onto others; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་རང་བརྗོད་ (raŋgyön raŋjöö) self-criticism, criticizing one's own mistakes; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་རང་བརྟག (raŋgyön raŋdaà) searching/ investigating/ looking for one's own mistakes; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་རང་ཞིབ་ (raŋgyön raŋshib) investigating one's own faults/ errors; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་གཞན་གཡོག (raŋgyön shɛnyɔɔ) putting the blame on others for one's own mistakes; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་ལ་བརྟག (raŋgyönla dāà) see རང་སྐྱོན་བརྟག.

རང་སྐྱོན་ཤོད་ (raŋgyön shöö) sm. རང་སྐྱོན་རང་བརྗོད་.

རང་སྐྱོན་ཤེས་པ་ (raŋgyön shēēba) knowing one's faults; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་སུན་འབྱིན་ (raŋgyön sünjin) rebuking oneself for one's errors; va.—བྱེད་.

རང་སྐྱོན་སྲོང་ (raŋgyön sāŋ) va. to correct/ mend one's faults.

རང་སྐྱོབ་ (raŋgyob) saving/ helping oneself; va.—བྱེད་.

རང་ཁ་ (raŋga) one's own mouth; va.—གསོ་ to live by one's own toil, to be self-sufficient.

རང་ཁ་འཁྱིད་ཙམ་ (raŋga ciidzam) just enough to manage.

རང་ཁ་གསོ་ (raŋga sō) see རང་ཁ་.

རང་ཁ་རང་གསོ་ (raŋga rāŋso) sm. རང་ཁ་གསོ་.

རང་ཁག་གཞན་འགེལ་ (raŋgaà shɛngee) sm. རང་སྐྱོན་གཞན་འགེལ་.

རང་ཁུ་རང་སིམ་ (raŋgu raŋsim) 1. boiling meat, etc. unitl the juice is absorbed in the meat. 2. using sth. of one's own on oneself.

རང་ཁུངས་ (raŋguŋ) 1. belonging to oneself, one's own ¶རང་ཁུངས་མི་སེར་ One's own subjects/ serfs. 2. one's origin/ source.

རང་ཁུངས་བརྗེད་ (rəŋguŋ jeè) vi. to forget one's origin.

རང་ཁུངས་མི་ཙ་ (rəŋguŋ midza) shung. one's own serf.

རང་ཁུངས་རང་སྐྱེལ་ (rəŋguŋ raŋgyee) proving sth. oneself; va.—བྱེད་.

རང་ཁུངས་ལས་བྱེད་ (raŋguŋ lɛɛjeè) sm. རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་.

རང་ཁུལ་ (raŋgüü) one's own place/ area.

རང་ཁེ་ (rəŋge) self-interest, self-benefit; va.—གཉེར་ to look after one's self interest.

རང་ཁེ་གང་ལོན་ (rəŋge kaŋlön) looking after one's self-interest as much as possible, seeking as much profit for oneself as possible.

རང་ཁེ་ཅི་ལོན་ (rəŋge jīlön) sm. རང་ཁེ་གང་ལོན་.

རང་ཁེ་ཕུགས་སུ་ཞེན་ (raŋge pūgsu shen) va. to hold one's own future interest as the most important.

རང་ཁེ་བློ་མང་ (raŋge lōmaŋ) having many ideas or thoughts of making profit for oneself.

རང་ཁེ་རང་ཕན་ (raŋge raŋben) sm. རང་ཁེ་.

རང་ཁོངས་ (raŋgoŋ) part of one's own unit/ area.

རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་ (raŋgoŋ lɛɛjeè) sb. employed directly by an office (rather than appointed by the government, this is a term used in exile).

རང་ཁྱིམ་ (raŋgyim) one's home.

རང་ཁྱིམ་རང་བདག (raŋgyim raŋdaà) being the master of one's own household/ affairs/ fate; va.—བྱེད་.

རང་ཁྲལ་གཞན་འགེལ་ (raŋtrɛɛ shɛngee) transferring one's taxes/ responsibilities to others.

རང་ཁྲིམས་ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་ (raŋ trīm tēgba kūrlen) shung. adhering to the law, law abiding.

རང་ཁྲིམས་སྤྱི་ཁུར་ (rəŋdrim jīgur) shung. law abiding ¶རང་ཁྲིམས་སྤྱི་ཁུར་གྱི་ཚུལ་མཐུན་སྡོད་མཁས་དགོས་རྒྱུ་ One must be a good law abiding citizen.

རང་མཁོ་ (rango) one's own needs ¶རང་མཁོའི་དངོས་པོ་ཚང་མ་ཉོས་པ་རེད་ I bought all the things I need.

རང་མཁོ་རང་སྒྲུབ་ (rango raŋdrub) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་མཁོ་རང་འདང་ (rango raŋdaŋ) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་མཁོ་རང་ལྡང་ (rango raŋdaŋ) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་མཁོ་རང་ལྡེང་ (rango raŋdeŋ) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་མཁོ་རང་སྒྲོད་ (rango raŋdröö) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་འཁོར་ (raŋgɔɔ) 1. self-revolving, automatically revolving; vi.—རྒྱུག to automatically revolve/ turn around ¶ས་གཞི་རིལ་མོས་རང་འཁོར་རྒྱག་བཞིན་པར་ཉི་མར་སྐོར་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ The world revolves by itself around the sun. 2. retribution, sth. bad coming back to harm oneself ¶མི་ངན་པ་དེ་ལ་ལས་འབྲས་རང་འཁོར་བྱུང་སོང་ That bad person got karmic retribution (for his bad deeds).

རང་འཁྲི་ (rəŋdri) one's own responsibility ¶འདི་ངའི་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་མ་རེད་ This is not my responsibility.

རང་འཁྲིའི་ཁྲལ་འབབ་ (rəŋdrii trɛ̄ɛbəb) shung. payable taxes.

རང་འཁྲིའི་བྱེད་སྒོ་ (rəŋdrii ceègo) sm. རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་.

རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་ (rəŋdrii lɛŋɛn) one's duty/ assignment, work that one is responsible for.

རང་འཁྲིའི་ལས་དོན་ (rəŋdrii lɛ̄ɛdön) one's own

work, work that one is responsible for.

རང་ག་བ་ (rangawa) ordinary ༑ ཁོ་མི་རང་ག་བ་ཞིག་རེད་ He is an ordinary person.

རང་ག་མ་ (rangama) sm. རང་ག་བ་.

རང་གི་ (rangi) one's own ༑ རང་གི་དེབ་ One's own book.

རང་གི་ངང་ (rangi ŋaŋ) sm. རང་ཤུགས་.

རང་གི་ངོ་བོ་ (rangi ŋowo) one's nature/ character.

རང་གི་ངོས་འཛིན་ (rangi ŋöndzin) sth. one has accepted, one's opinion ༑ རང་གི་ངོས་འཛིན་ཡིན་མ་གཏོགས་ཁྱེད་རང་ལ་ཨུ་ཚུགས་རྒྱག་གི་མེད་ This is just sth. I accept. I will not insist you (do also).

རང་གི་མཚན་ཉིད་ (rangi tsɛ̄nñii) one's own characteristics.

རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ (rangi lugüü) autobiography.

རང་གི་ཤེས་པ་ (rangi shēēba) one's own views/ concepts/ knowledge.

རང་གིར་བྱེད་ (rangir cɛ̄ɛ̀) va. to take ownership/ possession ༑ ཁང་པ་དེ་ཁོས་རང་གིར་བྱས་བཞག He took possession of the house.

རང་གིར་བཟུང་ (rangir suŋ) sm. རང་གིར་བྱེད་.

རང་གིས་ (rangi) by oneself ༑ ནང་སྦྱོང་དེ་རང་གིས་བྱ་དགོས་པ་རེད་ One should do homework oneself. ༑ རང་གིས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་གྱོང་རག་གི་རེད་ If one does that, one will suffer a loss.

རང་གིས་ངང་གིས་ (rangi ŋangi) naturally/ unconsciously adopting another's character, one's character being influenced by another ༑ ཕྲུ་གུ་དེ་གྲོགས་པོ་ངན་པ་མཉམ་དུ་ཕྱིན་ཙང་རང་གིས་ངང་གིས་གོམས་གཤིས་ངན་པ་འགོས་བཞག Because that child went around with bad friends, he unconsciously adopted bad habits.

རང་གིས་དཔེ་སྟོན་ (rangi bēdön) setting an example oneself; va.—བྱེད་.

རང་གུས་དང་བའི་སྒོ་ནས་ (rəbgüü taŋwɛ gonɛ) shung. with great respect.

རང་གྲངས་ཉིས་སྒྱུར་ (randraŋ ñīigyur) square, squared (in math).

རང་གྲངས་ཉིས་སྒྱུར་གྱི་གཞི་ (randraŋ ñīigyurgi shi) square root (in math).

རང་གྲུབ་ (rəndrub) naturally occurring ༑ རང་གྲུབ་ཀྱི་ཤིང་ནགས་ Natural forest.

རང་གྲུབ་འགག་བཙན་ (rəndrub gagdzɛn) natural barriers.

རང་གྲུབ་བཙན་ས་ (rəndrub dzɛ̄nsa) sm. རང་གྲུབ་འགག་བཙན་.

རང་གྲུབ་སྲུང་ཡོལ་ (rəndrub sūŋyüü) natural line of defense.

རང་འགྲོན་ (randrön) one's own expenses; va.—གཏོང་ to pay one's own expenses.

རང་འགྲོན་གཞན་གཏོང་ (randrön shɛndoŋ) sb. else paying one's expenses.

རང་འགྲོན་རང་གཏོང་ (randrön rāŋdoŋ) paying one's own expenses; va.—བྱེད་.

རང་དགའ་ (raŋga) 1. doing whatever one likes, acting without restraints, unfettered behavior; va.—འཇོག; —གཏོང་. to let sb. do what they want or act as they wish ༑ སྐད་ཆ་རང་དགར་ཤོད་རྒྱུ་མེད་པར་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཤོད་དགོས་ You shouldn't say whatever you like; you should think then speak. ༑ ཁྲིམས་ལམ་མི་སྲུང་མཁན་དེ་ཚོ་རང་དགར་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ You should let the bad people who don't adhere to the rules do what ever they like. 2. va. to leave sb./ sth. unattended or not cared for, to leave sth. as it is without doing sth. to correct/ change it. 3. vi. to be/ get left unattended or not looked after, to leave sth. as it is without doing sth. to correct/ change it ༑ པ་ལགས་ཨ་རག་མང་པོ་བཏུངས་ཙང་ཕྲུ་གུ་དེ་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་མེད་པར་རང་དགར་ལུས་བཞག Because the father drank a lot of liquor, the child was left alone without being looked after. 4. va. to pay sb. back ༑ ཁོས་ང་ལ་རྙོག་དྲ་མང་པོ་བཟོས་ཙང་ཉི་མ་གཅིག་ཁོ་རང་དགར་འཇོག་གི་ཡིན་ Because he caused me a lot of trouble, one day I'll pay him back for this.

རང་དགར་འཇོག (raŋga jɔ̄ɔ) va. to leave sb./ sth. unattended or not cared for, to leave sth. as it is without doing sth. to correct/ change it.

རང་དགར་སྡོད་ (raŋga döö) va. to sit around idly, to hang around without doing anything.

རང་དགར་ལུས་ (raŋga lüü) vi. to be/ get left unattended or not looked after, to leave sth. as it is without doing sth. to correct/ change it ༑ པ་ལགས་ཨ་རག་མང་པོ་བཏུངས་ཙང་ཕྲུ་གུ་དེ་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་མེད་པར་རང་དགར་ལུས་བཞག Because the father drank a lot of liquor, the child was left alone without being looked after.

རང་མགོ་ཆུ་འདྲེན་ (rango cūndren) bringing misfortune/ harm on oneself (by one's own action) [Lit. bringing water on one's own head].

རང་མགོ་ཆུ་ལླུག (rango cūluù) sm. རང་མགོ་ཆུ་འདྲེན་.

རང་མགོ་ཐོན་ (rango tö̃n) vi. to become self-sufficient/ self-reliant, to stand on one's own two feet.

རང་མགོ་འདོན་ (rango dön) va. to take actions to become self-sufficient.

རང་མགོ་རང་ཐོན་ (rango randön) sm. རང་མགོ་རང་འདོན་.

རང་མགོ་རང་འདོན་ (rango randön) being self-reliant, self-sufficient; va.—བྱེད་.

རང་མགོ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འཁྱམས་པ་ (rango ranbaàgi tũmbə) having just enough to take care of oneself.

རང་མགོན་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་ (rangön gādrin damee) our greatful savior.

རང་འགན་ (rangɛn) one's own responsibility/ duty; va.—སྒྲུབ་ to accomplish/ fulfill one's responsibilities.

རང་འགན་གཞན་དཀྲི་ (rangɛn shɛndri) shifting one's responsibility to sb. else; va.—བྱེད་.

རང་འགར་ཀང་སྤྱོད་ (rangar kənjuŋ) shung. doing whatever one likes/ desires.

རང་འགུལ་ (rəngüü) 1. automatic, moving by itself ༑ རང་འགུལ་གྱི་འཁོར་སྐེགས་ An automatic lathe. 2. voluntarily ༑ རང་འགུལ་གྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག (They) are voluntarily helping. 3. taking the initiative; va.—བྱེད་ ༑ ངས་རང་འགུལ་གྱིས་བསམ་འཆར་སྔོན་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ I took the initiative and told my opinion first.

རང་འགུལ་ཁ་པར་ (rəngüü kābaa) direct dial telephone ༑ རང་འགུལ་ཁ་པར་བརྗེ་རེས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ A direct dial telephone exchange machine.

རང་འགུལ་གྱི་འཁོར་སྐེགས་ (rəngüügi kɔ̄ɔdeg) automatic lathe.

རང་འགུལ་གྱི་མཚོན་ཆ་ (rəngüügi tsö̃nja) automatic weapons.

རང་འགུལ་ཅན་ (rəngüüjɛn) automatic; vi.—དུ་འགྱུར་ to get automated; va.—དུ་གཏོང་ to automate.

རང་འགུལ་ཅན་ཕྱེད་ཙམ་ (rəngüüjɛn cēdzam) semiautomatic, semiautomated.

རང་འགུལ་ཆེད་སྦྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་སྐེགས་ (rəngüü cēējööŋi trũüdeg) automatic lathe.

རང་འགུལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (rəngüü trũügɔɔ) an automatic machine.

རང་འགུལ་འཕྲུལ་ཆས་ཅན་ (rəngüü trũüjɛɛjɛn) automated and mechanized.

རང་འགུལ་འཕྲུལ་མདའ་ (rəngüü trũnda) machine gun, automatic weapon.

རང་འགུལ་ཚོད་འཛིན་ (rəngüü tsö̃ndzin) automatic control; va.—བྱེད་.

རང་འགུལ་མེ་མདའ་ (rəngüü menda) automatic rifle/ gun.

རང་འགུལ་མཚོན་ཆ་ (rəngüü tsö̃nja) automatic arms/ weapons.

རང་འགོ་ཐོན་ (rango tö̃n) sm. རང་མགོ་ཐོན་.

རང་འགོ་གང་ཐོན་ (rango kandön) acting with one's own gains in mind, selfishly individualistic; va.—བྱེད་.

རང་འགྲིགས་ (randrig) sth. completely provided for by oneself.

རང་འགྲུབ་བཙན་ས་ (raŋdrub dzensa) sm. རང་གྲུབ་འགག་བཙན་.

རང་འགྲེལ་ (raŋdrel) giving one's own explanation.

རང་འགྲོགས་འོད་ (raŋdrɔɔ wöö) natural brightness.

རང་འགྲོས་ལ་འཇོག (raŋdrööla jɔɔ) va. to let a person do his thing without interfering, to leave sb. alone ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་རང་འགྲོས་ལ་བཞག་ན་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ If you leave that child alone, he won't do well in his studies.

རང་གྲོལ་ལངས་མཆོང་ (raŋgöö laŋjoŋ) rising up and revolting against sb.

རང་རྒྱལ་ (raŋgyεε) 1. our nation/ country. 2. one's own victory.

རང་རྒྱལ་གྱི་དངོས་ཟོག (raŋgyεεgi ŋöösɔɔ) native goods, goods from our own country.

རང་རྒྱལ་གྱིས་བཟོས་པ་ (raŋgyεεgi sööba) products made in one's own country.

རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་ (raŋgyεε shεmbam) sm. རང་རྒྱལ་གཞན་ཕུང་.

རང་རྒྱལ་གཞན་ཕུང་ (raŋgyεε shεmpuŋ) acting with one's own victory and another's loss in mind; va.—བྱེད་.

རང་རྒྱུ་ (raŋgyu) one's own wealth/ property.

རང་རྒྱུད་ (raŋgyüü) 1. state of mind ¶ ཆོས་བྱས་ན་རང་རྒྱུད་དུལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ If one practices religion, one's mind will become calm. 2. one's ancestors/ lineage.

རང་རྒྱུད་པ་ (raŋgyüüba) a follower of the Svatantrika school of Madhyamika Buddhism.

རང་རྒྱུད་ལུགས་ (raŋgyüüba) the Svatantrika school of Madhyamika Buddhism.

རང་རྒྱུད་རང་ལོན་ (raŋgyüü raŋlön) knowing oneself, knowing one's capabilities; va.—བྱེད་.

རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ (raŋgyüüla jar) va. to take to heart/ mind.

རང་རྒྱུད་ལ་ལོན་ (raŋgyüüla lön) va. to take to heart/ mind.

རང་རྒྱུས་རང་ལོན་ (raŋgyüü raŋlön) sm. རང་རྒྱུད་རང་ལོན་.

རང་སྒེར་ (raŋger) individual, personal.

རང་སྒེར་གཅིག་གཅོད་ (raŋger jigjöö) va. to decide things by oneself.

རང་སྒྱུར་ (rəŋgyur) power (in math).

རང་སྒྱུར་གྲངས་ (rəŋgyur traŋ) power (in math).

རང་སྒྱུར་ཐེངས་གྲངས་ (rəŋgyur tēŋdraŋ) ascending power (in math).

རང་སྒྱུར་རིམ་གྲངས་ (rəŋgyur rimdraŋ) power series (in math).

རང་སྒྲིག (rəŋdrig) sm. རང་འགྲིག.

རང་ངེ་རོང་ངེ་ (raŋŋe roŋŋe) rough, coarse, rocky, uneven, bumpy.

རང་ངོ་ (raŋŋo) one's face.

རང་ངོ་མ་ (raŋ ŋoma) yourself, oneself.

རང་ངོམ་ (raŋŋom) praising oneself, flattering oneself, being proud/ arrogant/ conceited/ self-important; va.—བྱེད་.

རང་ངོམ་ཚ་པོ་ (raŋŋom tsābo) a braggart, sb. who praises himself, sb. who is proud/ conceited and shows off or likes to be in the limelight.

རང་ངོམ་རང་ཆེ་ (raŋŋom raŋce) sm. རང་ངོམ་.

རང་ངོམ་རང་བསྟོད་ (raŋŋom raŋdöö) sm. རང་ངོམ་.

རང་ངོམ་རིང་ལུགས་ (raŋŋom riŋluù) showing offism, limelightism (being fond of being in the limelight).

རང་ངོས་ (raŋŋöö) oneself, one's own, one's own view ¶ རང་ངོས་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་ཡིན་ From my point of view, I gave you sincere suggestions.

རང་ངོས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ (raŋŋöögi cāgyen) one's own conditions (effort, intelligence, wealth, etc.) ¶ སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོང་མིན་རང་ངོས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་རེད་ Whether one does well in school or not depends on one's conditions.

རང་དངོས་ (raŋŋöö) one's own property/ possessions/ things.

རང་ཅག (raŋjaà) we.

རང་གཅུན་ (raŋjün) self-discipline, self-restraint, self-control; va.—བྱེད་.

རང་གཅུན་ལྷོད་མེད་ (raŋjün lhöömeè) sm. རང་རང་ནན་གཅུན་.

རང་གཅུན་སྤྱི་གཅེས་ (raŋjün jījeè) whole hearted devotion to public duty; working selflessly for the public interest.

རང་གཅུན་ལུགས་གསོ་ (raŋjün lugso) to restrain oneself and restore/ revive customs (a slogan coined by Lin Biao during the Cultural Revolution).

རང་གཅེས་ཐིག་པ་ཁུར་ལེན་ (raŋjeè tēgba kürlen) shung. abiding by the law.

རང་གཅོད་ (raŋjöö) decided by oneself.

རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (raŋjöögi wāŋja) right of self-determination.

རང་ལྕེབ་ (raŋjeb) committing suicide; va.—བྱེད་.

རང་ཆ་ (raŋja) one's own share/ portion.

རང་ཆགས་ (raŋjaà) naturally formed/ created.

རང་ཆས་ (raŋjεè) 1. sm. རང་བྱུང་. 2. one's own things/ possessions.

རང་ཆེ་ (raŋce) sm. རང་ངོམ་རང་བསྟོད་.

རང་ཆེ་རང་བསྟོད་ (raŋce raŋdöö) sm. རང་ངོམ་.

རང་ཆེ་རང་མཐོ་ (raŋce raŋto) sm. རང་ངོམ་.

རང་ཆེ་རང་སློམ་ (raŋce raŋlom) sm. རང་ངོམ་.

རང་ཇུས་ (raŋjüü) one's plan/ strategy.

རང་ཇུས་རང་འཁོར་ (raŋjüü raŋgɔɔ) one's own strategy to benefit oneself backfires and causes harm to oneself.

རང་ཇུས་རང་ཕོག (raŋjüü raŋpɔɔ) sm. རང་ཇུས་རང་འཁོར་.

རང་འཇགས་ (raŋjaà) as was, as before, unchanged; va.—འཇོག to leave as was, to leave without change, to leave as before ¶ སྲིད་བློན་རང་འཇགས་ཐོབ་རྒྱུ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ (He) believed that he would win the Prime Minister position as before. ¶ འདི་རང་འཇགས་གནས་ཡོད་པ་རེད་ It has stayed as before without change.

རང་འཇགས་ཕྱིར་ལོག (raŋjaà cīilɔɔ) returning back (to one's previous home); va.—གཏོང་ to send back to one's previous home; va.—བྱེད་ to go back to one's previous home.

རང་འཇགས་སུ་འཇོག (raŋjaàsu jɔɔ) sm. རང་འཇགས་འཇོག.

རང་འཇིག་རང་སྐྱོབ་ (raŋjig raŋgyob) overcoming one's hardships/ difficulties by oneself; va.—བྱེད་.

རང་ལྗོངས་ (raŋjoŋ) our region, one's own area ¶ རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་ Agriculture production from our region was good.

རང་བརྗོད་ (raŋjöö) one's own comments/ speech; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་རང་སྐྱོན་རང་བརྗོད་བྱས་པ་རེད་ He criticized himself.

རང་ཉམས་ (raŋñam) 1. one's mind/ thought. 2. thinking poorly of oneself.

རང་ཉིད་ (rəŋñii) oneself, itself, one's own, its own, myself, ourself ¶ རང་རྒྱལ་གྱིས་གཞི་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་གློག་འདོན་སྒྲིག་ཆས་བཟོ་བའི་བཟོ་ལས་བཙུགས་པ་རེད་ It was only then that our country established an industry for making its own power generating equipment. ¶ ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་ལོག་སོང་ He returned to his own house. ¶ ང་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་ལོག་པ་ཡིན་ I returned to my house. ¶ རང་ཉིད་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་ཡིན་ From myself, I gave you sincere suggestions. ¶ ལས་ཀ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ I did the work myself.

རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲེང་ཧྥུང་ (rəŋñiigi treŋfuŋ) tib. ch. one's class status.

རང་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་ཚོར་ (rəŋñii ñoŋdzɔɔ) personal experience.

རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཁུངས་ (rəŋñiigi shiguŋ) sm. རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲེང་ཧྥུང་.

རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ (raŋñiigi lugyüù) autobiography.

རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཚོར་ (raŋñiigi shēèdzɔɔ) understanding oneself.

རང་ཉིད་སྐྱིད་རློམ་ (raŋñii gyiilom) sm. རང་ཉིད་ཆེ་རློམ་.

རང་ཉིད་ཁེར་རྐྱང་ (raŋñii kērgyaŋ) oneself/ itself alone ¶ ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་རང་ཉིད་ཁེར་རྐྱང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ལོན་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ The U.S. government isn't trying to get victory for itself alone.

རང་ཉིད་མཁས་རློམ་ (raŋñii kɛ̄èlom) showing off one's knowledge/ skill/ ability.

རང་ཉིད་བསྒྱུར་བཀོད་ (raŋñii gyurgöö) self-remolding, self-reeducation, self-reformation; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

རང་ཉིད་ངོ་སྤྲོད་ (raŋñii ŋodröö) self- introduction; va.—བྱེད་.

རང་ཉིད་ངོམ་ (raŋñii ŋom) va. to glorify/ flatter/ praise oneself, to show off ¶ ཁོས་རང་ཉིད་ངོམ་གྱི་འདུག He is praising himself.

རང་ཉིད་གཙུན་ (raŋñii jün) va. to restrain/ control oneself.

རང་ཉིད་ཆེར་རློམ་ (raŋñii cēlom) conceited, self-glorifying, praising oneself; va.—བྱེད་.

རང་ཉིད་དཔལ་རློམ་རིང་ལུགས་ (raŋñii bēèlom riŋluù) individual pridism/ conceitism.

རང་ཉིད་སློབ་སྦྱོང་ (raŋñii lōbjoŋ) self-study; va.—བྱེད་.

རང་ཉིད་སློབ་གསོ་ (raŋñii lōbso) self-education; va.—བྱེད་.

རང་ཉིད་རང་བརླག (raŋñii raŋlaà) damaged/ destroyed/ harmed by oneself.

རང་ཉིས་སྒྱུར་འབྱིད་ (raŋñii gyurlaà) va. to extract the square root (in math).

རང་ཉེས་ (raŋñeè) one's own crime.

རང་ཉེས་ངོས་ལེན་ཞུ་ཡིག (raŋñeè ŋööle shuyii) self-confession letter/ report.

རང་ཉེས་ཁས་ལེན་ (raŋñeè kɛ̄èlen) confessing/ admitting one's guilt; va.—བྱེད་.

རང་ཉེས་འགྱོད་བཤགས་ (raŋñeè gyööshaà) repenting/ regretting one's own crime; va.—བྱེད་.

རང་ཉེས་རྗེན་བརྗོད་ (raŋñeè jenjöö) sm. རང་ཉེས་ཁས་ལེན་.

རང་ཉེས་གཞན་འགེལ་ (raŋñeè shɛŋgee) blaming sb. else for one's own crime; va.—བྱེད་.

རང་ཉེས་གཞན་གཡོགས་ (raŋñeè shɛnyɔɔ) sm. རང་ཉེས་གཞན་འགེལ་.

རང་ཉེས་རང་ཞུ་ (raŋñeè rɔŋshu) confessing one's crimes/ wrongdoing; va.—བྱེད་.

རང་ཉེས་གསལ་ཞུ་ (raŋñeè sɛɛshu) confessing one's crime/ wrongdoing clearly; va.—བྱེད་.

རང་ཉེས་ཀྱི་བྱ་བ་ (raŋñöögi cawa) one's own actions.

རང་གཉེར་ (raŋñer) managed by oneself ¶ རང་གཉེར་ས་ཞིང་ A farm managed by oneself.

རང་རྟགས་ (raŋdaà) intrinsic/ true characteristics, one's real charter/ nature; va.—སྟོན་ to show one's true characteristic/ nature/ self; vi.—མཚོན་ to have one's true character appear, to symbolize ¶ ཁོས་སྤྱང་པོ་ཡིན་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་གླེན་པའི་རང་རྟགས་བསྟན་སོང་ Even though he pretended to be clever, he showed his true nature of being stupid. ¶ བཙེངས་བཀྲོལ་ཐོབ་པའི་རང་རྟགས་མཚོན་པའི་མིང་ཞིག་རེད་ It is a name which symbolizes the achievement of liberation. ¶ ཁོས་སྤྱང་པོ་ཡིན་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་གླེན་པའི་རང་རྟགས་མཚོན་པ་རེད་ Even though he pretended to be clever, his true nature of being stupid appeared.

རང་རྟོགས་ (raŋdɔɔ) understanding on one's own ¶ ཚིག་སྒྲུབ་འདི་དགེ་རྒན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་རང་རྟོགས་ཀྱིས་ཤེས་དཀའ་པོ་རེད་ Unless the teacher explains the sentence clearly, it is difficult for the students to understand it on their own. 2. volunteering, one's own initiative ¶ ཁོ་ཚོས་རང་རྟོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་ཞིབ་འོག་ཏུ་འཇོག་གི་ཡོད་པ་རེད་ They voluntarily are putting themselves under the supervision of the masses.

རང་རྟོགས་རང་མོས་ (raŋdɔɔ raŋmöö) voluntarily, willingly, of one's own free will/ initiative; va.—བྱེད་.

རང་སྟོབས་ (raŋdob) (via) one's own efforts/ initiative. 2. one's own strength/ power.

རང་སྟོབས་རང་སྐྱེལ་ (raŋdob raŋbel) development/ improvement through one's own efforts, self-reliance; va.—བྱེད་.

རང་སྟོབས་རང་སྐྱེལ་ (raŋdob raŋbel) sm. རང་ཁ་རང་གསོ་.

རང་བསྟོད་ (raŋdöö) self-praise, bragging, self-glorification; va.—བྱེད་.

རང་བསྟོད་གཞན་སྨད་ (raŋdöö shɛnmɛɛ) praising oneself and degrading/ denigrating others.

རང་བསྟོད་རང་བསྒྲགས་ (raŋdöö raŋdraà) sm. རང་བསྟོད་.

རང་ཐག་གཅོད་ (raŋdaà jöö) va. to decide by oneself.

རང་ཐག་རང་གཅོད་ (raŋdaà raŋjöö) deciding by oneself, self-determination ¶ མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ Nationality self-determination.

རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ (raŋdaà raŋjöögi wāŋja) the right of self-determination.

རང་ཐག་རང་བསྡམས་ (raŋdaà raŋdam) getting harmed by one's own actions [Lit. to tie oneself with one's own rope].

རང་ཐད་ (raŋdɛɛ) sm. རང་དོས་.

རང་ཐོན་རང་འཚོང་ (raŋdön raŋdzoŋ) producing and selling by oneself; va.—བྱེད་.

རང་མཐོ་ (raŋto) shung. a measure of distance equal to the length between one's outstretched middle finger and thumb.

རང་མཐོ་རང་ཆེ་ (raŋto raŋce) vain, conceited, arrogant, self-important.

རང་མཐོང་ (raŋtoŋ) sm. རང་མཐོ་རང་ཆེ་.

རང་མཐོང་ཆེ་བ་ (raŋtoŋ cēwa) sm. རང་མཐོ་རང་ཆེ་.

རང་མཐོང་ཆེན་པོ་ (raŋtoŋ cēmbo) sm. རང་མཐོ་རང་ཆེ་.

རང་མཐོང་ཚ་པོ་ (raŋtoŋ tsābo) sm. རང་མཐོ་རང་ཆེ་.

རང་མཐོང་རང་སྐྱེས་ (raŋtoŋ raŋgyeè) sm. རང་མཐོང་རང་གཅོག.

རང་མཐོང་རང་གཅོག (raŋtoŋ raŋjɔɔ) underestimating one's achievements, putting oneself down, demeaning oneself, having an inferiority complex, va.—བྱེད་.

རང་མཐོང་རང་ཆེའི་ཕྱོགས་རིས་རིང་ལུགས་ (raŋtoŋ raŋcee cɔ̄ɔrii riŋluù) arrogant sectarianism.

རང་འཐག (raŋdaà) grindstone, millstone, va.—སྐོར་ to mill grain on a grindstone/ mill, to turn a grindstone.

རང་འཐག་སྐོར་ (raŋdaà gɔ̄ɔ) va. to turn a grindstone/ millstone.

རང་དག་ཁ་འཐབ་ (raŋdag kādəb) just enough to subsist ¶ ཟླ་རེའི་གླ་ཕོགས་དེ་འགྲོ་སོང་དང་རང་དག་ཁ་འཐབ་ཏུ་འགྲོ་གི་འདུག (My) monthly salary is just enough to subsist on.

རང་དད་འདོད་མོས་ (raŋdɛɛ döömöö) shung. sm. དད་པ་རང་མོས་.

རང་དོན་ (raŋdön) one's own private affairs; va.—བྱེད་; —སྒྲུབ་ to do one's own private purpose affairs/ work/ activities (in contrast to those of a group).

རང་དོན་ཁོ་ནའི་རིང་ལུགས་ (raŋdön kōnɛ riŋluù) solipsism (in philosophy).

རང་དོན་ཁོག་ཏུ་བཙུག་ནས་གཞན་དོན་སྙིང་མ་ཟིང་ཟིང་ (raŋdön kōgdu jüùnɛ shɛndön ñinma siŋsiŋ) doing sth. for one's own benefit but acting as if its for the benefit of others; va.—བྱེད་.

རང་དོན་རྒྱབ་བསྐྱུར་ (raŋdön gyəbgyur) selflessly, without concern for one's own interests; va.—བྱེད་.

རང་དོན་སྒྲིམ་པོ་ (raŋdön drimbu) skillful in achieving one's own interests/ goals/ ends.

རང་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ (raŋdön drubjɔɔ) putting the main effort on getting one's own interests/ ends met or achieved ¶ མི་དེ་རང་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལ་ཧ་ཅང་འཛོན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That person is skillful in getting his own interests achieved.

རང་འདོད་ངན་རྒྱབ་ (raŋdöö ŋɛngyəb) shung. supporting an evil person with the aim of achieving one's own wishes/ desires.

རང་དོན་གཉིད་བརྗེད་ (raŋdön diŋjeè) sm. རང་དོན་རྒྱབ་སྐྱུར་.

རང་དོན་ཐེར་ལ་བོར་ གཞན་དོན་དང་དུ་བླངས་ (raŋdön tērla bɔr shɛndön taŋdu lāŋ) sacrificing one's own interests for the good of others.

རང་དོན་འབའ་ཞིག་ (raŋdön bashig) selfishness, thinking only of oneself; va.—བྱེད་; —སྒྲུབ་.

རང་དོན་སྦུག་འཛིན་ (raŋdön bugdren) keeping one's interests internal/ hidden; va.—བྱེད་.

རང་དོན་རང་གཅེས་ (raŋdön raŋjeè) considering one's own interest/ benefits/ advantages as the most important.

རང་དོན་རང་བརྗོད་ (raŋdön raŋjöö) telling about one's affairs/ interests/ ends in one's own words.

རང་དོན་རིང་ལུགས་ (raŋdön riŋluù) individualism.

རང་དོར་སྤྱི་སྐྱོང་ (raŋdɔɔ jīgyoŋ) putting aside one's own interests for the interest of the public; va.—བྱེད་.

རང་དོར་གཞན་སྐྱོབ་ (raŋdɔɔ shɛngyob) putting aside one's interest to help others, to sacrifice oneself to save others; va.—བྱེད་.

རང་དོར་གཞན་བསྟུན་ (raŋdɔɔ shɛndün) following others without thinking of one's own interests, making personal sacrifices to accomplish a broader goal; va.—བྱེད་.

རང་དྲིན་རང་ཆུང་དུ་གཏོང་ (raŋdrin raŋjuŋdu dōŋ) va. to waste/ ruin/ harm oneself.

རང་གདན་ (raŋdɛn) one's monastery.

རང་གདེང་ (raŋdeŋ) self-confidence; va.—འཁྱིལ་ to exhibit self-confidence ¶ ཡིག་ཚད་གཏོང་སྐབས་རང་གདེང་འཁྱིལ་བའི་བསམ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད་ When you take your exam you must have self-confidence.

རང་བདག (raŋdaà) independent/ privately owned, belonging to oneself ¶ རང་བདག་རྒྱལ་ཁབ་ Independent country. ¶ ཟ་ཁང་རང་བདག A privately owned restaurant.

རང་མདངས་སྟོན་ (raŋdaŋ dön) va. to declare one's position/ views.

རང་མདའ་རང་འཕེན་ (raŋda raŋben) shooting oneself; va.—རྒྱག.

རང་མདོག (raŋdɔɔ) one's true nature/ character; va.—སྟོན་ to reveal one's true nature/ character; vi.—ཐོན་ to have one's true nature / character revealed.

རང་འདོད་ (raŋdöö) 1. one's own desire/ wishes; va.—བྱེད་ to act in accordance with one's own desire/ wishes ¶ ཁོས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚང་མ་རང་འདོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He decides all issues in the office according to his own wishes. 2. volunteering (on one's own wishes/ desire) ¶ ལས་འགན་རང་འདོད་ཀྱིས་བླངས་པ་རེད་ (He) volunteered to take the responsibility.

རང་འདོད་ཁེར་སྒྲུབ་ (raŋdöö kēēdrub) getting one's own desires/ wishes fulfilled; va.—བྱེད་.

རང་འདོད་གང་དྲན་ (raŋdöö kaŋdrɛn) doing whatever comes to mind without concern for others, acting willfully; va.—བྱེད་.

རང་འདོད་གང་ཡོད་ (raŋdöö kaŋyöö) sm. རང་འདོད་ལྟར་.

རང་འདོད་ངན་རྒྱབ་ (raŋdöö ŋɛngyəb) siding with evil doers for selfish reasons (i.e., to get what one desires); va.—བྱེད་.

རང་འདོད་ཆེན་པོ་ (raŋdöö cēmbo) egoistic, selfish, self-centered.

རང་འདོད་ལྟར་ (raŋdöödar) as one likes, at will, according to one's wishes/ desires.

རང་འདོད་མཐའ་སྐྱེལ་ (raŋdöö tāgyee) seeing one's own desires fulfilled insistently or by all means [Lit. until the end].

རང་འདོད་པ་ (raŋdööba) egotist, self-centered person.

རང་འདོད་སྦུག་བཅུག (raŋdöö bugjuù) sm. རང་འདོད་སྦུག་འཛིན་.

རང་འདོད་སྦུག་འཚང་ (raŋdöö bugdzaŋ) sm. རང་འདོད་སྦུག་འཛིན་.

རང་འདོད་གཙོར་བཟུང་ (raŋdöö) holding/ placing one's own desires/ interest as the most important; va.—བྱེད་.

རང་འདོད་བཙན་བཀལ་ (raŋdöö) imposing one's wishes/ desires on others; va.—བྱེད་.

རང་འདོད་རྩ་དོན་ (raŋdöö) the principle of volanteerism, the principle of acting on one's own accord; va.—བྱེད་.

རང་འདོད་ཚ་པོ་ (raŋdöö) sm. རང་འདོད་ཆེན་པོ་.

རང་འདོད་རང་འཐད་ (raŋdöö) thinking that whatever one thinks is the truth, thinking oneself always in the right.

རང་སྡུག་རང་ཉོ་ (raŋduù raŋño) causing or creating one's own troubles/ harm/ misfortune/ calamity.

རང་སྡུག་རང་བཟོ་ (raŋduù raŋso) sm. རང་སྡུག་རང་ཉོ་.

རང་སྡེ་ (raŋdwe) sm. རང་ཕྱོགས་.

རང་སྡོད་ས་ནར་མི་བཞག མི་སྡོད་ས་རར་རང་བཞག (raŋdöö sāā mishaà midöö sāā raŋshaà) putting oneself in another person's shoes, thinking of the other person's position/ situation [Lit. putting a person in one's house; putting oneself in a person's house].

རང་འདྲ་ (raŋdra) assimilation, acculturation, like oneself; va.—སྒྱུར་ to assimilate, to make/ change like oneself ¶ སྲིད་གཞུང་གསར་པ་དེས་མི་རིགས་རང་འདྲར་སྒྱུར་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་རེད་ The new government put into practice the policy of assimilating minority nationalities into their own culture.

རང་ནུས་ (raŋnüü) one's own strength/ force/ power ¶ རང་ནུས་ཀྱིས་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལས་ཀ་ Work one is able to do oneself. ¶ གྲལ་རིམ་གྱི་རང་ནུས་ The strength of a class.

རང་ནུས་གང་ཡོད་ (raŋnüü kaŋyöö) doing the best one can given one's own strength and ability.

རང་ནུས་ངོམ་པ་ (raŋnüü ŋomba) boastful, egoistic.

རང་ནོངས་ (raŋnoŋ) one's guilt/ crime/ wrongdoing; va.—ཤེས་ to know one's own guilt/ crimes; va.—ངོས་ལེན་བྱེད་ to confess/ acknowledge one's guilt or crimes.

རང་ནོངས་སྐྱོན་བརྗོད་ (raŋnoŋ gyōnjöö) self-criticism; va.—བྱེད་.

རང་ནོངས་འགྱོད་མེད་ (raŋnoŋ gyōōmeè) not regretting one's crimes/ wrongdoing.

རང་ནོངས་ངོས་ལེན་ (raŋnoŋ ŋöölen) confessing/ admitting one's mistakes, crimes.

རང་ནོར་ངོམས་ (raŋnɔɔ ŋom) va. to show off one's wealth.

རང་གནས་ (raŋnɛɛ̀) 1. one's place of residence. 2. sm. རང་འཇགས་.

རང་གནས་རིང་ལུགས་ (raŋnɛɛ̀ riŋluù) localism, local parochialism. 2. selfish departmentalism.

རང་གནོང་ (raŋnoŋ) sm. རང་ནོངས་.

རང་མནར་གཞན་སླུའི་ཐབས་ཇུས་ (raŋnar shɛnlü tɔbjüü) the strategy of inflicting an injury on oneself to win the confidence of the enemy, a trick of having oneself tortured to win the confidence of the enemy.

རང་རྣ་བཀབ་ནས་དྲིལ་བུ་རྐུ་བ་ (raŋna gābnɛ driibu gūwə) fooling/ deceiving oneself [Lit. covering one's ears when stealing the bell].

རང་སྣང་ (raŋnaŋ) one's own view/ perception/ outlook, subjective view/ perspective.

རང་སྣང་གང་དྲན་ (raŋnaŋ kaŋdrɛn) unrestrained/ reckless behavior, unbridled actions, doing whatever one likes; va.—བྱེད ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྲུང་དགོས་པ་ལས་རང་སྣང་གང་དྲན་བྱེད་མི་ཆོག One is not allowed to do whatever one wants; one has to uphold the office's rules.

རང་སྣང་གང་ཤར་ (raŋnaŋ kaŋshar) sm. རང་སྣང་གང་དྲན་.

རང་སྣང་གང་ཤར་མིང་འདོགས་ཅི་རིགས་ (raŋnaŋ

kaŋshar miŋdɔɔ̀ jīriì) shung. inventing all sorts of excuses.

རང་སྣང་གི་སྒོ་ནས་ (raŋnaŋgi gonɛ) subjectively, from a subjective viewpoint.

རང་སྣང་གི་འཇིག་རྟེན་ (raŋnaŋgi jigden) the subjective world.

རང་སྣང་གི་རེ་འདུན་ (raŋnaŋgi rendün) subjective wishes/ desires/ hopes.

རང་སྣང་ཆ་རྐྱེན་ (raŋnaŋ cāgyen) sm. རང་ངོས་ཆ་རྐྱེན་.

རང་སྣང་དག (raŋnaŋ taà) vi. to feel that what one has done is fine/ okay, to have a clear conscience.

རང་སྣང་རིང་ལུགས་ (raŋnaŋ riŋluù) subjectivism.

རང་སྣང་སེམས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (raŋnaŋ sēmdzö riŋluù) subjective idealism.

རང་དཔུང་ (raŋbuŋ) one's own troops/ forces/ soldiers, our own troops/ forces/ soldiers.

རང་དཔེ་གཞན་འགེབས་ (raŋbe shɛngeb) sm. རང་ཚོད་གཞན་དཔག.

རང་དཔེ་གཞན་སྟོན་ (raŋbe shɛndön) setting an example with one's own conduct; va.—བྱེད་.

རང་དཔེ་གཞན་སྦྱར་ (raŋbe shɛnjar) sm. རང་ཚོད་གཞན་དཔག.

རང་སྤེལ་ (raŋbel) self-improvement/ development; va.—བྱེད་.

རང་སྤེལ་རང་གསོ་ (raŋbel raŋso) self- improvement and self-support; va.—བྱེད་.

རང་སྤྲོད་ (raŋdröö̀) self-sufficient (providing for sth. oneself); va.—བྱེད་.

རང་ཕན་ (raŋbɛn) one's own benefit/ profit; va.—བྱེད་.

རང་ཕན་གཞན་གནོད་ (raŋben shɛnnöö̀) beneficial to oneself and harmful to others, injuring others to benefit oneself; va.—བྱེད་.

རང་ཕན་རིང་ལུགས་ (raŋbɛn riŋluù) egotism, self-beneficialism.

རང་འཕུང་ (rəŋbuŋ) self-defeating, self-ruining; va.—བྱེད་ to do sth. that brings ruin/ defeat to oneself.

རང་འཕུང་རང་གིས་སྒྲུབ་ (raŋbuŋ raŋgi drub) shung. ruining oneself, causing one's own ruin.

རང་ཕྱོགས་ (raŋjɔɔ̀) our side/ group/ party, one's own side/ group/ party.

རང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ (raŋjɔɔ̀ məyimbə) not part of one's own side, alien, opposing.

རང་འཕེལ་ (raŋ pēl) 1. spontaneously arising/ developing ¶ རང་འཕེལ་འཐབ་རྩོད་ Spontaneous struggle. ¶ རང་འཕེལ་སྟོབས་ཤུགས་ Spontaneously arising authority/ power. 2. naturally increasing ¶ ཁོང་གི་ཕྱུགས་ཟོག་རང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞག His livestock had a large natural increase (conveys from birth not purchase).

རང་འཕེལ་རང་གསོ་ (raŋ pēl raŋ sō) sm. རང་སྤེལ་རང་གསོ་.

རང་བབ་ (raŋbəb) 1. one's situation/ affairs/ circumstances. 2. sm. རང་འཇགས་.

རང་བབས་ (raŋbəb) sm. རང་བབ་.

རང་བབས་ཆོག་ཤེས་ (raŋbəb cɔ̄gsheè) being content/ satisfied with one's situation; va.—བྱེད་.

རང་བུ་ (rəŋbu) 1. alone, single. 2. one's own son.

རང་བྱན་ཆུད་པ་ (raŋjɛn cũ̀übə) skilled, knowledgeable.

རང་བྱན་ཚུད་པ་ (raŋjɛn tsũ̀übə) sm. རང་བྱན་ཆུད་པ་.

རང་བྱས་རང་ཁུར་ (raŋjɛɛ̀ raŋgur) being responsible for one's actions; va.—བྱེད་.

རང་བྱས་རང་འཕུང་ (raŋjɛɛ̀ raŋbuŋ) shung. bringing about one's own downfall.

རང་བྱས་རང་མྱོང་ (raŋjɛɛ̀ raŋñom) suffering from one's own actions, experiencing sth. negative due to one's own acts, to suffer the consequences of one's actions.

རང་བྱས་བདེན་འཛིན་ (raŋjɛɛ̀ dendzin) considering one's acts as true.

རང་བྱས་རང་ལ་སྨིན་པ་ (raŋjɛɛ̀ raŋla mīmbə) sm. རང་བྱས་རང་མྱོང་.

རང་བྱུང་ (rəŋjuŋ) 1. nature, the natural world, natural. 2. self-grown, naturally occurring.

རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག (rəŋjuŋ gyēŋöö̀gi kɔ̄ɔ̄yuù) natural environment.

རང་བྱུང་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཁོར་ཡུག (rəŋjuŋ gyēdzügi kɔ̄ɔ̄yuù) natural environment.

རང་བྱུང་ཁམས་ (rəŋjuŋgam) nature ¶ རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ Natural resources; va.—འདུལ་ to conquer nature.

རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ་ (rəŋjuŋgamgo gɛ̄ɛ̀dra) sounds of nature.

རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ (rəŋjuŋgamgi cāgyen) sm. རང་བྱུང་གི་ཆ་རྐྱེན་.

རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ (rəŋjuŋgamgi nɛ̄ɛ̀dzüü) sm. རང་བྱུང་གི་ཁོར་ཡུག.

རང་བྱུང་ཁམས་འདུལ་ (rəŋjuŋ kāmdüü) conquering/ controlling nature.

རང་བྱུང་ཁམས་དབང་དུ་འདུ་ (rəŋjuŋgam wāŋdu du) va. to conquer nature or the natural world.

རང་བྱུང་ཁམས་ལས་འདས་པ་ (rəŋjuŋgamlɛ dɛɛ̀ba) the supernatural, beyond the natural world.

རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག (rəŋjuŋ kɔ̄ɔ̄yuù) the natural environment/ surroundings ¶ རི་ཁུལ་གྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག The mountain environment.

རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ (rəŋjuŋ kɔ̄ɔ̄yuù sūŋgyob) protecting/ saving the environment, environmental protection; va.—བྱེད་.

རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་སྒེར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (rəŋjuŋ kɔ̄ɔ̄yuù sūŋgyob ceèbɛ gergi drigdzuù) Nature Conservancy.

རང་བྱུང་གི་རྐྱེན་ངན་ (rəŋjuŋgi gyēnŋɛn) a natural disaster.

རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ (rəŋjuŋgi trīm) natural law, law of nature.

རང་བྱུང་གི་གེགས་བར་ (rəŋjuŋgi gegbar) natural calamity/ obstacle/ obstruction.

རང་བྱུང་གི་ཆ་རྐྱེན་ (rəŋjuŋgi cāgyen) natural condition.

རང་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་ (rəŋjuŋgi cōòñiì) sm. རང་བྱུང་གི་གནས་ལུགས་.

རང་བྱུང་གི་ཐོན་ཁུངས་ (rəŋjuŋgi tōŋguŋ) natural resources.

རང་བྱུང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ (rəŋjuŋgi tũ̄ŋgyen) natural resources.

རང་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་ (rəŋjuŋgi nɛ̄ɛ̀dzüü) natural or environmental condition/ situation.

རང་བྱུང་གི་གནས་ལུགས་ (rəŋjuŋgi nɛ̄ɛ̀luù) natural laws, law of nature.

རང་བྱུང་གི་གནོད་སྐྱོན་ (rəŋjuŋgi nōògyön) sm. རང་བྱུང་གི་རྐྱེན་ངན་.

རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ (rəŋjuŋgi nāmba) natural phenomena.

རང་བྱུང་གི་འོབས་ཆེན་ (rəŋjuŋgi objen) "the natural moat" (i.e., the River Yangtse that bisects China into north and south).

རང་བྱུང་གི་ཡུལ་མཚམས་ (rəŋjuŋgi yündzam) natural division/ boundary.

རང་བྱུང་གི་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ (rəŋjuŋgi dɔgdu meèbɛ cōòñiì) inevitable law of nature.

རང་བྱུང་གི་ལྡོག་མེད་རང་བཞིན་ (rəŋjuŋgi dɔgmeè rəŋshin) sm. རང་བྱུང་གི་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་.

རང་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ (rəŋjuŋgi tsēnñiì rigbə) natural philosophy.

རང་བྱུང་གི་ས་གཤིས་ (rəŋjuŋgi səshiì) physical geography.

རང་བྱུང་གྲངས་ (rəŋjuŋ traŋ) a natural number (in math).

རང་བྱུང་གྲངས་ཕྲེང་ (rəŋjuŋ traŋpeŋ) natural sequence of numbers (in math).

རང་བྱུང་གྲོང་སྡེ་ (rəŋjuŋ troŋde) natural village/ township.

རང་བྱུང་གྲོང་ཚོ་ (rəŋjuŋ troŋdzo) sm. རང་བྱུང་གྲོང་སྡེ་.

རང་བྱུང་རྒྱུད་འདྲེས་ (rəŋjuŋ gyündreè) natural crossing of species (hybridizing).

རང་བྱུང་ངང་ཚུལ་ (rəŋjuŋ ŋaŋdzüü) natural

phenomena.

རང་བྱུང་དངོས་མང་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་ (rəŋjuŋ ŋöömaŋ dremdöngaŋ) sm. རང་བྱུང་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་.

རང་བྱུང་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (rəŋjuŋ ŋöömaŋ shāmdöngaŋ) natural history museum.

རང་བྱུང་དངོས་རྫས་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (rəŋjuŋ ŋöödzɛɛ̀ shāmdöngaŋ) natural history museum.

རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་ (rəŋjuŋ ŋādɛn) name of a statue of Avalokitesvara in Lhasa's Tsuglakhang.

རང་བྱུང་ཆ་རྐྱེན་ (rəŋjuŋ cāgyen) sm. རང་བྱུང་གི་ཆ་རྐྱེན་.

རང་བྱུང་ཆ་སྙོམས་ (rəŋjuŋ cāñom) natural balance.

རང་བྱུང་ཆོས་ཉིད་ (rəŋjuŋ cööñii) natural characteristics (of nature), law of nature.

རང་བྱུང་གཏེར་ཆུ་ (rəŋjuŋ dērju) natural spring, mineral water.

རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ (rəŋjuŋ tōŋguŋ) natural resources.

རང་བྱུང་ནུས་ཁུངས་ (rəŋjuŋ nüüguŋ) natural energy resources.

རང་བྱུང་ནུས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ (rəŋjuŋ nüübɛ juŋguŋ) sm. རང་བྱུང་ནུས་ཁུངས་.

རང་བྱུང་ནུས་ཤུགས་ (rəŋjuŋ nüüshuù) natural forces.

རང་བྱུང་གནོད་པ་ (rəŋjuŋ nööba) sm. རང་བྱུང་གི་རྐྱེན་ངན་.

རང་བྱུང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ (rəŋjuŋ nöögi jigden) the physical world.

རང་བྱུང་སྣུམ་ (rəŋjuŋ nūm) natural oil.

རང་བྱུང་སྣུམ་གྱི་རླངས་པ་ (rəŋjuŋ nūmgi lāŋba) sm. རང་བྱུང་རླངས་པ་.

རང་བྱུང་དཔལ་འབྱོར་ (rəŋjuŋ bēnjɔɔ) natural economy.

རང་བྱུང་བུལ་ཏོག་ཀུང་སི་ (rəŋjuŋ büüdoò gūŋsi) tib. ch. natural alkali company.

རང་བྱུང་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པ་ (rəŋjuŋ dzöögrub rigbə) dialectics of nature.

རང་བྱུང་ཚད་མ་རིག་པ་ (rəŋjuŋ tsɛ̀ɛma rigbə) natural philosophy.

རང་བྱུང་ཚན་ཉིད་ (rəŋjuŋ tsɛ̄nñii) sm. རང་བྱུང་ཚན་རིག.

རང་བྱུང་ཚན་རིག (rəŋjuŋ tsɛ̄nrii) natural sciences.

རང་བྱུང་ཚན་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (rəŋjuŋ tsɛ̄nrii lōbdra cēmmo) natural science university.

རང་བྱུང་ཚི་སྣ་ (rəŋjuŋ tsīnə) natural fiber.

རང་བྱུང་མཚེའུ་ (rəŋjuŋ tsēwu) natural lake.

རང་བྱུང་ཟངས་ (rəŋjuŋ saŋ) natural copper.

རང་བྱུང་ཡུལ་ལྗོངས་ (rəŋjuŋ yünjoŋ) natural scenery.

རང་བྱུང་རགས་ (rəŋjuŋ raà) a natural dam.

རང་བྱུང་རང་གྲུབ་ (rəŋjuŋ rəndrub) sm. རང་བྱུང་.

རང་བྱུང་རིང་ལུགས་ (rəŋjuŋ riŋluù) naturalism.

རང་བྱུང་རླངས་པ་ (rəŋjuŋ lāŋba) natural gas.

རང་བྱུང་རླངས་པའི་ཐོན་ཁུངས་ (rəŋjuŋ lāŋbɛ tōŋguŋ) natural gas field.

རང་བྱུང་རླངས་རིགས་ (rəŋjuŋ lūŋrii) sm. རང་བྱུང་རླངས་པ་.

རང་བྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིང་ལུགས་ (rəŋjuŋlə dēnbɛ riŋluù) sm. རང་བྱུང་རིང་ལུགས་.

རང་བྱུང་ལས་བགོས་ (rəŋjuŋlɛ̀ɛ göö) natural division of labor.

རང་བྱུང་ལེགས་ཆ་ (rəŋjuŋ legja) good natural conditions.

རང་བྱུང་ལུད་ (rəŋjuŋ lüü) organic/ natural manure.

རང་བྱུང་ས་ཁམས་ (rəŋjuŋ sāgam) physical geography.

རང་བྱུང་ས་ཁམས་ཀྱི་རིག་པ་ (rəŋjuŋ sāgamgi rigbə) physical geography.

རང་བྱུང་ས་རྒྱུས་ (rəŋjuŋ sāgyüü) sm. རང་བྱུང་ས་ཁམས་.

རང་བྱུང་སོལ་རླངས་ (rəŋjuŋ söölaŋ) sm. རང་བྱུང་རླངས་པ་.

རང་བྱུང་སྲུང་སྐྱོབ་ས་ཁུལ་ (rəŋjuŋ) a nature reserve.

རང་བྱོན་ (ranjön) miraculously formed (usu. for rocks, bones).

རང་བྱོན་ལྔ་ལྡན་ (ranjön ŋādɛn) sm. རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་.

རང་བྲན་དུ་འགྱུར་ (randrɛndu gyur) shung. vi. to become one's subject/ serf.

རང་བྲིས་ (rəndrii) written by oneself ¶ རང་བྲིས་ཁ་ཆེམས་ A will written by oneself.

རང་བྲིས་གླེང་གཞི་ (rəndrii lēŋshi) sm. རང་བྲིས་འགོ་བརྗོད་.

རང་བྲིས་འགོ་བརྗོད་ (rəndrii gojöö) author's preface.

རང་བློ་རང་འཁེལ་ (raŋlo raŋkee) self-confident.

རང་བློ་རང་སྦྱོང་ (raŋlo raŋjoŋ) self- training of one's mind.

རང་བློས་གང་ཕྱུག (raŋlöö kaŋjaà) doing/ thinking as much as one can according to one's mental ability.

རང་བློས་གཏོང་ (raŋlöö dōŋ) va. to sacrifice oneself (for sth. or sb.).

རང་དབང་ (raŋwaŋ) freedom, liberty, independence.

རང་དབང་གི་གྲུ་ཁ་ (raŋwaŋgi truga) a free port.

རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ (raŋwaŋgi gyɛɛgəb) independent country/ nation.

རང་དབང་གི་དབང་ཆ་ (raŋwaŋgi wāŋja) right of freedom/ independence.

རང་དབང་གི་ཡུལ་ (raŋwaŋgi yüü) the realm of freedom, an area/ region/ country where there is freedom.

རང་དབང་གི་རླུང་འཕྲིན་ (raŋwaŋgi lūŋdrin) Radio Liberty.

རང་དབང་གླེང་སྟེགས་ (raŋwaŋ lēŋdeg) Freedom Forum.

རང་དབང་སྒེར་ལངས་ (raŋwaŋ gerlaŋ) an uprising for freedom.

རང་དབང་སྒེར་ལངས་པ་ (raŋwaŋ gerlaŋba) freedom fighter.

རང་དབང་ཅན་ (raŋwaŋjɛn) free, independent.

རང་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་ (raŋwaŋjɛndu gyur) vi. to become free/ independent.

རང་དབང་འཇིག་རྟེན་ (raŋwaŋ jigden) the free world.

རང་དབང་ཏང་ (raŋwaŋ dāŋ) 1. freedom party. 2. (Britain) Liberal Party.

རང་དབང་དོན་གཉེར་གྱི་ཚོགས་པ་ (raŋwaŋ tönñergi tsōgba) Libetarian Party.

རང་དབང་བག་ཕེབས་ (raŋwaŋ pagpeè) being free (of work/ duties) and relaxing.

རང་དབང་མེད་པ་ (raŋwaŋ meèba) without freedom/ independence, having no choice/ freedom.

རང་དབང་མེད་པར་ (raŋwaŋ meèbar) 1. having no choice/ freedom, being forced/ compelled to do sth. ¶ ང་ལམ་བཟོར་རང་དབང་མེད་པར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ I had no choice but to go to do road construction. 2. uncontrollably, spontaneously, without planning ¶ རང་དབང་མེད་པར་མིག་ཆུ་ཤོར་བ་རེད་ (She) cried uncontrollably (burst out into tears).

རང་དབང་དམངས་ (raŋwaŋ māŋ) people who are free, freemen.

རང་དབང་དམངས་གཙོའི་ཏང་ (raŋwaŋ māŋdzö dāŋ) Liberal-Democratic Party, People's Freedom Party.

རང་དབང་རྩོལ་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ (raŋwaŋ dzōdrub tsōgba) Liberty Lobby.

རང་དབང་བརྩོན་ལེན་ (raŋwaŋ dzōnlen) freedom fight/ struggle.

རང་དབང་ཞི་བདེར་གཅེས་པ་ (raŋwaŋ shidee jēèba) peace and freedom loving.

རང་དབང་རང་འཐད་ (raŋwaŋ randɛɛ̀) the freedom/ power to choose one's own spouse.

རང་དབང་རང་བདག (raŋwaŋ randaà) sm. རང་དབང་རང་བཙན་.

རང་དབང་རང་བཙན་ (raŋwaŋ randzɛn) independent, free ¶ ལུང་པ་དེ་རང་དབང་རང་བཙན་རེད་ That country is independent.

རང་དབང་རིང་ལུགས་ (raŋwaŋ riŋluù) liberalism.

རང་དབང་ལས་རིགས་ (raŋwaŋ lɛɛrig) professions.

རང་དབང་ལས་རིགས་པ་ (raŋwaŋ lɛɛrigbə) a professional.

རང་འབབ་ (raŋbəb) 1. naturally falling/ flowing. 2. one's own share.

རང་འབབ་ཁྲོན་པ་ (raŋbəb trōmbə) artesian well.

རང་འབབ་ཆུ་ (raŋbəb cū) 1. running water. 2. water from a tap.

རང་འབབ་ཆུ་མདོང་ (raŋbəb cūdoŋ) pipe carrying running water.

རང་འབབ་ཆུའི་གཅུས་སྒོ་ (raŋbəb cü jüügo) water tap.

རང་འབབ་ཞིང་ཆུ་ (raŋbəb shiŋju) irrigation system using naturally flowing water.

རང་སྦྱོང་ (raŋjoŋ) homework, independent study, studying at home, self-education; va.—བྱེད་.

རང་མ་གདོགས་ (raŋ mandoò) sm. རང་ལས་.

རང་མཐལ་ (raŋmεε) 1. sm. རང་འདེགས་. 2. རང་བཞིན་.

རང་མི་ (rəŋmi) one's own people, people of one's own nationality ¶ ཕྱི་སྡོད་རང་མི་ Overseas nationals (e.g., if a Chinese uses this it would mean oversees Chinese).

རང་མིང་ (rəŋmiŋ) one's own name.

རང་མིང་ཐོན་ཐབས་ (rəŋmiŋ tőndəb) seeking to be in the limelight, seeking fame for oneself.

རང་མེད་གཞན་མེད་ (raŋmeè shεnmeè) sm. རང་མེད་མི་མེད་.

རང་མེད་མི་མེད་ (raŋmeè mimeè so) destroying oneself as well as others; va.—བཟོ་.

རང་མེད་གཞན་འཚོལ་ (raŋmeè shεndzöö) using all possible means to do sth. ¶ ཁྱེད་རང་ལ་དགོས་པའི་དེབ་དེ་ངས་རང་མེད་གཞན་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will do everything possible to find the book that you want.

རང་མོས་ (raŋmöö) agreeable to oneself, one's own choice/ initiative, voluntarily; va.—བྱེད་ to agree, to accept voluntarily, to do according to one's wish ¶ ཁྱེད་རང་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་མིན་རང་མོས་བྱེད་ཆོག Whether or not to do this work, it's okay to decide according to your own wish. ¶ རང་མོས་ཀྱིས་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་རེད་ (They) voluntarily surrendered.

རང་མོས་ཀྱི་འགྲན་རྩོད་ (raŋmöögi trεndzöö) voluntary/ free competition.

རང་མོས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ (raŋmöögi jigden) free world.

རང་མོས་སྙན་རྩོམ་ (raŋmöö ñεndzom) free verse.

རང་མོས་འདོད་འདེམས་ (raŋmöö döndem) freedom of choice; va.—བྱེད་ to choose freely, to select according to one's wish/ desire.

རང་མོས་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་ (raŋmöö jəndεn trεεrim) liberal bourgeoisie.

རང་མོས་རིང་ལུགས་པ་ (raŋmöö riŋluù) liberalism, laissez-faireism.

རང་མོས་ལས་རིགས་ (raŋmöö lεεrii) the professions.

རང་དམག་ (raŋmaà) one's own troops/ army.

རང་དམན་ (raŋmεn) looking on oneself negatively, a feeling of inferiority ¶ རང་དམན་གྱི་འདུ་ཤེས་ Inferiority complex.

རང་དམའ་རང་འཕེབས་ (raŋma raŋbeb) shaming/ disgracing oneself; va.—བྱེད་.

རང་མོ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་ཞིང་པ་ (raŋmo ceēdzamgi shiŋbə) part owning farmer/ peasant.

རང་མོའི་ཞིང་པ་ (raŋmö shiŋbə) peasant landowner/ landholder.

རང་སྨད་ (raŋmεὲ) holding oneself as lower/ subordinate/ inferior ¶ མི་སེར་སྐྱིལ་ཡུལ་གྱི་མི་དམངས་རྣམས་རང་སྨད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་སྡོད་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ The people in colonial countries had to consider themselves inferior.

རང་གཙོ་ (rāŋdzo) self-centered, conceited.

རང་བཙན་ (raŋdzεn) 1. independence, freedom; va.—བྱེད་ to be/ get independent. 2. name of a publication in India.

རང་བཙན་གྱི་དབང་ཆ་ (raŋdzεngi wāŋja) right of independence.

རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ (raŋdzεn gyεὲgəb) independent country.

རང་བཙན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ (raŋdzεn gyεεbö gyεεgəb) independent kingdom.

རང་བཙན་ཐོབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (raŋdzεn tōbbε tünjɔɔ gyεεgəb) Commonwealth of Independent States (CIS).

རང་བཙན་རང་བདག་ (raŋdzεn raŋdaà) independent.

རང་བཙས་ (raŋdzεὲ) one's own child.

རང་རྩིས་ (rəŋdzii) sm. རང་བརྩི་.

རང་རྩོམ་ (raŋdzom) written by oneself.

རང་རྩོམ་རང་འཁྲབ་ (raŋdzom raŋdrəb) writing as well as acting in a play.

རང་རྩོམ་རང་གཏོང་ (raŋdzom raŋdoŋ) composing and singing (a song).

རང་བརྩི་ (rəŋdzi) self-respect, self-pride, self-esteem.

རང་བརྩིའི་བསམ་པ་ (rəŋdzii sāmba) self-esteem, self-pride, self-respect.

རང་ཚགས་ (raŋdzaà) keeping sth. oneself; va.—བྱེད་ ¶ མེ་མདའ་འདི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉར་ཚགས་བྱས་ན་ཡག་གི་རེད་ It is better if you keep the gun yourself.

རང་ཚང་དུ་སྤྱང་ཀི་འཁྲིད་པ་ (raŋdzaŋdu jāŋgi triibə) bringing disaster upon oneself [Lit. leading a wolf to one's house/ den].

རང་ཚང་གཟིག་ལ་སྟོན་པ་ (raŋdzaŋ siglə dōmba) sm. རང་ཚང་དུ་སྤྱང་ཀི་འཁྲིད་པ་.

རང་ཚིག་ (raŋdzii) one's own words, what one has said.

རང་ཚིག་རང་འགལ་ (raŋdzii raŋgεε) contradicting oneself; va.—བྱེད་.

རང་ཚུགས་ (rəŋdzuù) 1. sm. རང་རྒྱ་. 2. independent in action, under one's own command ¶ རང་ཚུགས་རྟ་དམག་ Cavalry under their own command.

རང་ཚུགས་ཟིན་པ་ (rəŋdzuù simbə) 1. self-controlled, not impulsive, having good judgement. 2. standing on one's own two feet, able to act on one's own.

རང་ཚུགས་ཟིན་པོ་ (rəŋdzuù simbu) sb. who is self-controlled. 2. sb. who is able to stand on one's own feet.

རང་ཚུགས་རང་བཞིན་ (rəŋdzuù rəŋshin) independent, under one's own control.

རང་ཚུལ་བརྗེད་ (rəŋdzüü jeè) vi. to forget one's own situation/ circumstances ¶ མི་དབུལ་པོ་དེ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་རྗེས་རང་ཚུལ་བརྗེད་ནས་དབུལ་པོ་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཀྱི་འདུག After the poor person got rich, he forgot his circumstances and looks down on the poor.

རང་ཚུལ་རྟོགས་ (rəŋdzüü dɔ̈ɔ̈) vi. to know one's capacity/ strength/ capability.

རང་ཚོད་ (raŋdzöö) one's own circumstances/ capacity/ capabilities; va.—ཟིན་; —འཛིན་ to know one's condition/ situation/ conditions/ limits, to control oneself/ one's behavior.

རང་ཚོད་མ་ལོན་ (raŋdzöö malön) not knowing one's own situation/ conditions/ limits.

རང་ཚོད་མི་ཐེག་པ་ (raŋdzöö midegba) sm. རང་ཚོད་མ་ལོན་.

རང་ཚོད་གཞན་དཔག་ (raŋdzöö shεmbaà) judging/ evaluating others by oneself, thinking others are same as oneself; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་ཕྲུག་སོ་སོའི་རིག་པ་ཡག་ཉེས་ལ་དཔག་པའི་སློབ་ཁྲིད་བྱ་དགོས་པ་ལས་དགེ་རྒན་གྱིས་རང་ཚོད་གཞན་དཔག་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One should teach in accordance with each students intelligence not by the teacher thinking others are like him.

རང་ཚོད་རང་འཛིན་ (raŋdzöö raŋdzin) self-discipline, self-control, self-restraint; va.—བྱེད་.

རང་ཚོད་རང་ལོན་ (raŋdzöö raŋlön) knowing one's limitations/ situation, controling one's behavior/ actions.

རང་མཚང་རྡོལ་ (raŋdzaŋ döö) vi. to give oneself away, to reveal one's own secret or fault (unintentionally).

རང་མཚམས་ (raŋdzam) on one's own decision/ initiative ¶ བཀའ་ཤག་ལ་དགོངས་སྐོར་ཙམ་མ་ཞུས་པར་རང་མཚམས་ཀྱིས་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ (He) punished (them) without as much as asking the opinion of the Kashag.

རང་མཚམས་བསྒྱུར་འཇོག (raŋdzam gyürjɔɔ) shung. abandoning one's own decision.

རང་མཚམས་ཁྲིམས་ཀུན་ (raŋdzam trimgün) shung. to take the law into one's own hands.

རང་མཚམས་ཚ་པོ་ (raŋdzam tsābo) sb. who decides/ does things on his own.

རང་འཚམ་ (raŋdzam) sm. རང་མཚམས་.

རང་འཚོ་ (raŋdzo) economic independence/ self-

sufficiency; va.—ཐུབ་; —ཐེན་ to be able to stand on one's own two feet ¶ རང་འཚོའི་བཟོ་གྲྭ་ A factory that is self-sufficient.

རང་རྫས་རང་ཐོབ་ (randzɛ̀ɛ randob) acquiring one's wealth oneself.

རང་ཞབས་ (ranshəb) one's subjects/ servants, one's government's officials.

རང་ཞལ་ (ranshɛɛ) h. of རང་ངོ་.

རང་ཞིག (ran shii) coming undone /untied by itself.

རང་ཞུས་སྤྱི་གྲོས་ (ranshüü jidröö) self assessment and public discussion; va.—བྱེད་.

རང་གཞན་ (ranshɛn) oneself and others.

རང་གཞན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ (ranshɛngi cāgyen) subjective and objective conditions.

རང་གཞན་གཉིས་ཕན་ (ranshɛn ñiipɛn) vi. to do well for others as well as for oneself.

རང་གཞན་གཉིས་འཕུང་ (ranshɛn ñiibuŋ) destroying oneself as well as others.

རང་གཞན་གཉིས་བསླུ་ (ranshɛn ñiilu) deceiving both oneself and others.

རང་གཞིས་ (ranshii) one's own estate.

རང་གཞུང་ (ranshuŋ) our government, one's own government.

རང་བཞག་ཕྱུགས་རིགས་ (ranshaà cūürii) animals given to households for their private use during the commune period.

རང་བཞག་ས་ཞིང་ (ranshaà səshiŋ) private plot (of land), household plot.

རང་བཞིན་ (ranshin) 1. nature, character, essence ¶ ཞི་བདེའི་རང་བཞིན་ The nature of peace. 2. (— + vb. + ཐབས་བྲལ་/མེད་) being unable to do verbal action ¶ ང་ཚོས་ཆིངས་ཡིག་འདི་རང་བཞིན་འཇོག་ཐབས་མེད་པ་རེད་ We cannot leave the treaty as it is. 3. natural, ordinary.

རང་བཞིན་གྱི་ནད་འགོག་ནུས་པ་ (rəŋshingi nɛngɔɔ nüübə) natural immunity to disease.

རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ནས་ (rəŋshingi tɔ̄ɔnɛ) naturally ¶ གློ་བུར་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རེད་ The disaster occurred naturally.

རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་ (rəŋshingi nüübə) instinct, natural ability.

རང་བཞིན་གྱི་དཔའ་ (rəŋshingi bā) natural bravery.

རང་བཞིན་གྱི་ལམ་ (rəŋshingi lam) sm. རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ནས་.

རང་བཞིན་གྱིས་ (rəŋshingi) naturally, spontaneously, automatically ¶ སྨན་གཏོང་མ་དགོས་པར་ནད་ཆ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲག་སོང་ Without having to take medicine, the illness got better spontaneously.

རང་བཞིན་བརྗོད་ (rəŋshin jöö) va. to describe/ talk about a thing's nature or character.

རང་བཞིན་གཉིས་བརྩེགས་ (rəŋshin ñiidzeg) dual nature.

རང་བཞིན་དུ་ (rəŋshindu) sm. རང་བཞིན་གྱིས་.

རང་བཞིན་ལྡན་པ་ (rəŋshin dɛmba) having the nature of, occurring naturally ¶ བཙན་འཛུལ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་དམག་དོན་ཚོགས་ཁག A naturally aggressive military bloc. ¶ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁ་ A historic victory.

རང་བཞིན་ནས་ (rəŋshinnɛ) sm. རང་བཞིན་གྱིས་.

རང་བཞིན་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་གནས་བབ་ (rəŋshingi shidrubgi nɛ̀ɛbəb) objective position.

རང་བཞིན་ཨོ་ཚོད་དུ་སྡོད་ (rəŋshin ōdzöödu döö) va. to hang around idly ¶ དགོངས་ཞག་གཙང་ནས་རང་བཞིན་ཨོ་ཚོད་དུ་བསྡད་ན་མི་འགྲིགས་ Having finished one's vacation, it isn't okay to hang around (conveys the idea of hanging around without notifying one's boss or office).

རང་ཟས་ (ransɛɛ̀) one's own food.

རང་ཟིན་ (ransin) occupied/ reserved by oneself.

རང་ཟོན་ (ransön) cautious, timid.

རང་ཟོན་ངོ་བསྟོད་ (ransön ŋodöö) cautious and sycophantic.

རང་ཟོན་ཚ་པོ་ (ransön tsābo) excessively cautious/ timid/ afraid.

རང་ཟོན་འཛེམ་མེད་ (ransön dzemmeè) not cautious/ timid/ afraid.

རང་གཟུགས་ (rəŋsuù) 1. true or real shape/ appearance; va.—སྟོན་ to manifest one's true form (e.g., really being a witch). 2. own body.

རང་གཟུགས་རྗེན་མངོན་ (rəŋsuù jennön) showing one's true shape/ form, revealing the real person, showing/ revealing one's true colors.

རང་གཟུགས་རང་བདག (ransuù randaà) freedom over one's own body.

རང་བཟོ་ (ranso) made up/ concocted by oneself; va.—བྱེད་.

རང་བཟོ་འཕེར་ (ranso pēr) sm. རང་འགོ་ཐོན་.

རང་བཟོ་ཡལ་ (ranso yɛɛ) 1. vi. to lose one's front/ facade, to lose one's good/ healthy appearance. 2. vi. to be down/ dejected/ under the weather, to be defeated, to collapse.

རང་བཟོའི་བརྡ་སྐད་ (ransö tāñɛɛ̀) a coined word.

རང་ཡིད་རང་ཆེས་ (ranyii rancēè) self-confident, believing in oneself.

རང་ཡིད་དབང་མེད་དུ་ཐལ་ (rəŋyii raŋ cēè) vi. to spontaneously be very attracted by, to be captivated by ¶ གཞོན་ནུ་མ་དེས་ཁོང་གི་རང་ཡིད་དབང་མེད་དུ་ཐལ་པ་རེད་ He was captivated by the young woman.

རང་ཡུ་ (ranyu) handle on a hand-powered grinding mill.

རང་ཡུལ་ (rəŋyüü) one's own country/ area/ locality, homeland.

རང་ཡུལ་གྲོགས་རོང་ཁ་རུ་ཆགས་ཀྱང་སྐྱིད་ (rəŋyüü trogroŋ kāru chāggyaŋ gyii) sm. རང་ཡུལ་ཕག་ཚང་ཡིན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་ [Lit. one's homeland, even if it is located on a cliff is nice].

རང་ཡུལ་སྟོང་པ་བཞག་ནས་མི་ཡུལ་འོད་ཀྱིས་གྱོང་བ་ (rəŋyüü dōŋba shaànɛ miyüü wöögi gyōŋwa) not doing anything in one's own country but doing a lot in other countries/ places [Lit. leaving one's own country empty and filling other countries/ areas with brightness].

རང་ཡུལ་ཕག་ཚང་ཡིན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་ (rəŋyüü pāgdzaŋ yinyaŋ shɛɛyɛɛ̀ kāŋ) there is no place like home [Lit. one's homeland, even if its a pig sty, is a god's house].

རང་ཡོད་ (rəŋyöö) sth. that comes natually or is natural ¶ ཁོང་གི་རང་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་རྒྱན་ཆས་དེ་ཏ་ཅང་མཛེས་པོ་འདུག Those ornaments look very beautiful together with her natural beauty.

རང་རང་ (ranraŋ) one's own, each person ¶ ཁོ་ཚོ་རང་རང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཕྱིན་སོང་ They (each) went to their own homes.

རང་རང་ནན་གཅུན་ (ranraŋ nɛnjün) strict self-control, strict self-discipline.

རང་རང་སོ་སོ་ (ranraŋ sōso) sm. རང་རང་.

རང་རིགས་ (ranrig) one's own race/ ethnic group/ nationality, our race/ ethnic group/ nationality.

རང་རིགས་ཀྱི་ཕྲུ་གུ་ (ranriigi ñugu) 1. one's descendants. 2. new generation. 3. children of one's own race/ ethnic group/ nationality.

རང་རེ་ (ranre) we, us, our ¶ རང་རེའི་ཁང་པ་ Our house.

རང་རེ་གཉིས་ (ranre ñii) we two, the two of us.

རང་རོང་ (ranroŋ) rough, rocky.

རང་རོང་འབར་འབུར་ (ranroŋ barbur) rocky, and bumpy/ uneven.

རང་ལ་སྐྱོན་ཞིབ་ (ranla gyönshib) investigating one's mistakes, doing self-criticism; va.—བྱེད་.

རང་ལ་བསྟོད་ (ranla döö) va. to praise oneself.

རང་ལ་འཁོར་ (ranla kɔ̄ɔ) vi. to do sth. bad and have it result in misfortune for oneself, to have one's actions backfire ¶ གཞན་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ངན་འབྲས་རང་ལ་འཁོར་བ་རེད་ The consequences of causing trouble to others backfired and resulted in (him) being harmed.

རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ (ranla yiicēè) believing in oneself, self-confidence.

རང་ལམ་རང་འགྲོ་ (ranlam randro) going one's own way.

རང་ལམ་རང་འགོག (ranlam rangɔɔ̀) blocking one's own progress/ way.

རང་ལམ་རང་བཀག (ranlam rangaà) sm. རང་ལམ་རང་འགོག.

རང་ལུགས་ (ranluù) 1. one's tradition/ custom, one's own ideology/ doctrine. 2. one's own point of view.

རང་ལུགས་ལྟ་སྤྱོད་ (ranluù dājöö) one's customs/ views/ and traditions ¶ མི་མང་པོས་རང་ལུགས་ལྟ་སྤྱོད་འགྱུར་གཞི་འབྱུང་བའི་དོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Many people doubt that our customs will be changed.

རང་ལུས་ (ranlüü) one's own body; va.—སླུ་ to buy back or ransom oneself; va.—འབུལ་ to sacrifice one's life (for a cause).

རང་ལུས་ཁྲིམས་ལེན་ (ranlüü trimlen) bringing harm/ penalty to oneself.

རང་ལུས་གདིང་བརྗེད་ (ranlüü dinjeè) selflessness, without thought of one's life and body.

རང་ལུས་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བ་ (ranlüü tsüüshin sūnwa) 1. va. to not have sexual relations with women other than one's wife. 2. va. to not have sexual relations while someone is ill.

རང་ལུས་རང་དབང་ (ranlüü ranwan) 1. individual freedom. 2. freedom over one's body.

རང་ལུས་སྲུང་དཀའ་ (ranlüü dūnga) difficult/ unable to defend one's body.

རང་ལོ་ (ranlo) one's age.

རང་ཤག (ranshaà) one's own quarters/ apartment.

རང་ཤི་ (rənshi) committing suicide, killing oneself; va.—རྒྱག to commit suicide.

རང་ཤུགས་ (rənshuù) 1. naturally, spontaneously ¶ དབྱིན་སྐད་རྒྱག་སའི་ལུང་པ་ཞིག་ལ་བསྡད་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་དབྱིན་སྐད་ཤེས་ཀྱི་རེད་ If one lives in a place where English is spoken, one will learn English spontaneously (without formally studying it). 2. one's own strength.

རང་ཤུགས་ཀྱི་གདམ་ག (rənshuùgi damga) the theory of natural selection.

རང་ཤུགས་ཀྱིས་ (rənshuùgi) sm. རང་ཤུགས་.

རང་ཤུགས་སུ་བྱུང་ (rənshuùsu jūn) vi. to appear spontaneously ¶ རང་ཤུགས་སུ་བྱུང་བའི་འཐབ་རྩོད་ A spontaneous struggle. ¶ རང་ཤུགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལྷུང་ A spontaneous trend/ tendency.

རང་ཤུགས་སུ་ཡོང་བའི་རང་བཞིན་ (rənshuùsu yonwɛ rənshin) spontaneity.

རང་ཤེད་ (ranshee) 1. obstinate in always thinksing one's thoughts/ ideas are right and others are wrong; va.—བྱེད་. 2. arbitrarily, unilaterally ¶ ཁོས་རང་ཤེད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ He decided arbitrarily.

རང་ཤེད་ཆེན་པོ་ (ranshee cēmbo) kind of person who is obstinate and is always thinking his thoughts/ ideas are right and others are wrong.

རང་ཤེད་ཚ་པོ་ (ranshee tsābo) sm. རང་ཤེད་ཆེ་པོ་.

རང་ཤེད་རིང་ལུགས་ (ranshee rinluù) subjectivism.

རང་ཤེད་ཨུ་ཚུགས་ (ranshee ūdzuù) sm. རང་ཤེད་ཆེ་པོ་.

རང་ཤེས་ (ranshee) shung. to take one's own initiative.

རང་གཤིས་ (ranshii) one's character/ personality/ nature ¶ མི་འདི་རང་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག This man has a good character. ¶ རང་གཤིས་ཐུབ་པོ་ A capable personality.

རང་གཤོམ་ (ranshom) making one's own preparations; va.—བྱེད་.

རང་བཤད་རང་འགལ་ (ranshɛɛ rangɛɛ) contradicting things one said earlier.

རང་ས་ (ransa) sm. རང་སོ་.

རང་ས་གཞན་ཤོར་ (ransa shɛnshɔɔ) vi. to lose one's country to another/ others.

རང་ས་རང་གནས་འཇོག (ransa rannɛɛ jɔɔ) va. to keep things as they are.

རང་སར་ (ransar) one's own place/ area/ position; va.—འཇོག to leave in one's own place/ area/ position.

རང་སར་མི་བཞག (ransar mishaà) judging others as if one were in their place, putting oneself in the place of others [Lit. putting another in one's place].

རང་སར་མི་བཞག་ མི་སར་རང་བཞག (ransar mishaà misar ranshaà) sm. རང་སར་མི་བཞག.

རང་སར་ཞི་ (ransaa shi) shung. to disappear naturally ¶ འགལ་རྐྱེན་ཡོད་རིགས་རང་སར་ཞི་ནས་ After all of the disasters will naturally disappeared.

རང་སུན་རང་ཉོ་ (ransün rānño) sm. རང་སུན་རང་བཙོས་.

རང་སུན་རང་བཙོས་ (ransün rtansöö) vi. to cause one's own bother/ annoyance/ trouble.

རང་སུམ་སྒྱུར་ (ransum gyur) cube, cubic equation (in math).

རང་སུམ་སྒྱུར་འབྱེད་ (ransum gyurjeè) va. to extract the cube root (in math).

རང་སུམ་སྒྱུར་གྱི་གཞི་ (ransum gyurgi shi) cube root (in math).

རང་སེམས་ (ransem) one's thought/ mind; va.—གཅུན་ va. to control/ restrain oneself.

རང་སེམས་བདེན་ལོམ་ (ransem denlom) thinking or perceiving that one knows the truth, considering oneself infallible.

རང་སེམས་རང་ཚུགས་ (ransem randzuù) shung. controlling oneself, restraining oneself.

རང་སེམས་རང་གསོ་ (ransem ranso) consoling oneself; va.—བྱེད་.

རང་སེམས་ལ་ཉེས་པ་མེད་ན་ གཤིན་རྗེ་ལ་ཡང་འཇིགས་སྐྱུ་ཅི་ཡོད་ (ransemla ñeèba meèna shinjelayan jiggyu jiyöö) if one is innocent there is nobody to be afraid of [Lit. if one is innocent, one does not have to be afraid of even the Lord of the Dead].

རང་སོ་ (ranso) as before; va.—འཇོག to leave as before; vi.—གནས་ to be left as before, to keep sth./ sb. as before. ¶ ཁོང་གི་དེ་སྔའི་ལས་འགན་རང་སོར་བཞག་པ་རེད་ (They) left him in the same position he had before.

རང་སྲིད་ (ransii) shung. one's own politics/ policy.

རང་སྲུང་ (ransun) self-defense, self protection; va.—བྱེད་ to defend/ protect oneself ¶ དམག་པོའི་རང་སྲུང་ལས་འགུལ་ An armed self-defense movement. ¶ རང་སྲུང་རྡུལ་མཚོན་ Defensive nuclear weapons.

རང་སྲུང་གོལ་ལན་ (ransun göölɛn) defensive counterattack; va.—སློག; —སྤྲོད་.

རང་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ (ransun būnde) self-defense force (usu. refers to Japan).

རང་སྲུང་དམག (ransun māà) sm. རང་སྲུང་དཔུང་སྡེ་.

རང་སྲུང་དམག་འཁྲུག (ransun māgdruù) war of self-defense.

རང་སྲུང་དམག་འཐབ་ (ransun māgdəb) sm. རང་སྲུང་དམག་འཁྲུག.

རང་སྲུང་རུ་ཁག (ransun rugaà) self-defense brigade/ unit.

རང་སྲོག (ransoò) one's own life; va.— གཅོད་; —ཕྱིབ་ to commit suicide; va.—གཏོང་; —འདོར་ to risk/ give up/ sacrifice one's life (for a cause).

རང་སྲོག་བློས་གཏོང་ (ransɔɔ lōō dōn) giving up/ sacrificing/ risking one's life (for a cause); va. རང་སྲོག་བློས་གཏོང་; —བྱེད་.

རང་སྲོག་འབེན་བཙུགས་ (ransɔɔ benjuù) sm. རང་སྲོག་ལ་མ་འཛེམས་པ་.

རང་སྲོག་རང་གིས་གཅོད་ (ransɔɔ rangi jöö) sm. རང་སྲོག་རང་གཅོད་བྱེད་.

རང་སྲོག་རང་གཅོད་ (ransɔɔ ranjöö) suicide; va. རང་སྲོག་རང་གཅོད་; —བྱེད་ to commit suicide.

རང་སྲོག་ལ་མ་འཛེམས་པ་ (ransɔɔla mandzemba) sm. རང་སྲོག་བློས་གཏོང་.

རང་བསགས་གཞན་འཁྱེར་ (ransaà shɛngyer) others taking what one has saved/ accumulated, others taking away the benefit of what one has done.

རང་བསགས་རང་སྨྱོང་ (ransaà ran ñon) vi. to experience the consequences of one's deeds/ actions/ accumulations.

རང་བསམ་བདེན་རློམ་ (raŋsam denlom) sm. རང་སེམས་བདེན་རློམ་.

རང་བསམ་རང་འདོད་ (raŋsam raŋdöö) doing as one wants/ wishes; va.—བྱེད་.

རངས་པོ་ (raŋbo) all, complete (set).

རད་པ་ (rɛ̀ɛba) 1. dry. 2. shriveled up, wilted.

རད་རོད་ (rɛ̀ɛröö) dry and bumpy ground.

རད་སྲབ་ (rɛ̀ɛdrəb) thin clothing.

རན་ (rɛn) (vb. + —) the time to do sth. ¶ཁ་ལག་ཟ་རན་བཞག It's time to eat.

རན་ཁར་ (rɛngaa) at the time just before sth. is starting ¶ང་གློག་བརྙན་སྟོན་རན་ཁར་སླེབས་བྱུང་ I arrived at the time the movies was just about to start.

རན་གུན་ (rɛngün) Rangoon.

རན་པ་ (rɛmba) 1. fitting well in size. 2. cocongrass (used in Tibetan medicine).

རན་པོ་ (rɛmbo) fitting well in size; va.—བཟོ་ to make fit well ¶ཁོང་གིས་དབུ་ལོག་ཆེ་ཆུང་རན་པོ་ཞིག་གྱོན་འདུག He wore clothes that fit him well.

རན་མ་ (rɛmma) the warp (in weaving); va.—སྲན་ to set up the warp in weaving.

རན་ཙམ་ (rɛndzam) 1. close to or about to be the time to do sth. ¶ལས་ཀར་འགྲོ་རན་ཙམ་འདུག It's about time to go to work. 2. just fitting.

རབ་ (rəb) 1. the best ¶རབ་འབྲིང་མཐའ་ The best, the middle and the worst. 2. shallow water, a place to ford; va.—རྒྱག to cross a shallow part of a river on foot. ¶ཆུ་བ་རབ་མེད་ A river without a place to ford. 3. abbr. of རབ་ཏུ་.

རབ་དཀར་ (rəbgar) very white.

རབ་བཀྲུས་ (rəbdrüü) purified, cleansed.

རབ་བསྐྱེད་ (rəbgyeè) growth, development.

རབ་ཁ་ (rəbga) 1. a place where a river can be forded. 2. ferry site (for crossing a river).

རབ་དཀར་ལྷ་རྫས་ (rəbgar lhādzɛ̀ɛ) shung. a kind of ceremonial scarf.

རབ་གུས་ (rəbgüü) with great respect.

རབ་གྲས་ (rəbdrɛ̀ɛ) the best type/ category.

རབ་དགའ་ (rəbga) 1. the plant Mercury. 2. thoroughly happy.

རབ་དགའི་འདབ་ཕྲེང་རྒྱས་པ་ (rəbgɛ dəbdreŋ gyɛ̀ɛba) shung. to have the flower of happiness bloom.

རབ་རྒྱག (rəə̀ gyaà) see རབ་.

རབ་རྒྱན་ (rəbgyɛb) name for 17th རབ་བྱུང་.

རབ་རྒྱལ་ (rəbgyɛɛ) name for 16th རབ་བྱུང་.

རབ་རྒྱས་ (rəbgyɛ̀ɛ) 1. developing the best, increasing greatly. 2. name of a person.

རབ་བསྔགས་ (rəbŋaà) praising, lauding.

རབ་མཆོག (rəbcɔ̀ɔ) the best, the most excellent.

རབ་འཇེབས་ (ramjeb) very pleasant (tune/ song).

རབ་ཉམས་ (rəb ñam) extremely deteriorated.

རབ་ཏུ་ (rəbdu) thoroughly, completely, very ¶སེམས་རབ་ཏུ་འགུལ་བ་ Being completely moved.

རབ་ཏུ་འཁྱུག (rəbdu kyüù) darting/ moving a lot.

རབ་ཏུ་འཁྲུག (rəbdu trüù) vi. to tremble/ shake/ move vigorously (as in an earthquake).

རབ་ཏུ་འགུལ་ (rəbdu güü) vi. to tremble/ shake/ move vigorously (as in an earthquake).

རབ་ཏུ་ཆེམ་ཆེམ་ (rəbdu cēmjen) shining bright (usu. for sunlight).

རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ (rəbdu dɛmba) extremely stable/ firm.

རབ་ཏུ་ཡིག (rəbdu deg) vi. to tremble/ shake/ move vigorously (as in an earthquake).

རབ་ཏུ་འཕྱང་བའི་རྨ་ (rəbdu cāŋwɛ mā) wounds with flesh dangling.

རབ་ཏུ་བྱུང་ (rəbdu cuŋ) va. to take monastic vows when entering a monastery.

རབ་ཏུ་དམར་ཞིང་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ (rəbdu māāshiŋ cōgdu kɛ̀ɛba) thoroughly red and expert (political slogan).

རབ་ཏུ་འུར་འུར་ (rəbdu turwur) a loud rumbling sound/ noise.

རབ་ཏུ་གཡོ་ (rəbdu yü) vi. to shake/ move vigorously (as in an earthquake).

རབ་བཏགས་ (rəbdaà) exaggerating; va.—བྱེད་.

རབ་བཏགས་རི་མོ་ (rəbdaà rimu) cartoon, caricature; va.—འབྲིས་ to draw a cartoon/ caricature.

རབ་རྟོག་རོ་དབྱངས་ (rəbdoò royaŋ) rhapsody.

རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ (rəbdu dēmba) extremely firm/ steady/ stable.

རབ་བརྟན་ (rəbdɛn) 1. abbr. of རབ་ཏུ་བརྟན་པ་. 2. person's name.

རབ་དང་རིམ་པ་ (rabdaŋ rimbə) a series of many things, many things, various kinds ¶སྲིད་འགྱུར་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་རྫུས་འགོད་བྱས་པ་རེད་ (They) instigated a series of coups.

རབ་ན་ (rabna) the best ¶རབ་ན་ལས་ཀ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལ་ཚར་བ་དགོས་ The best is that you finish the work in an hour.

རབ་གནས་ (rəbnɛ̀ɛ) consecration, consecrating; va.—བྱེད་.

རབ་པི་རུ་པི་ (rəbbi rubi) sm. རབ་བེ་རིབ་བེ་.

རབ་འཕྲུལ་ (rəbdrüü) one of the six gods of desire.

རབ་བི་རིབ་བི་ (rəbbi ribbi) sm. རབ་བེ་རི་བེ་.

རབ་བེ་རི་བེ་ (rabbe ribi) 1. blurred, dim, hard to see, unclear, vague. 2. sb. who is unreliable.

རབ་བེ་རོབ་བེ་ (rabbe robbe) 1. slipshod, carelessly, not detailed ¶ལས་ཀ་རབ་བེ་རོབ་བེ་བྱས་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མ་རེད་ It is not okay to do a slipshod job. 2. uneven ¶ལམ་ལ་རྡོ་རབ་བེ་རོབ་བེ་འདུག The road is filled with uneven rocks.

རབ་འབྱམས་པ་ (rəbjamba) shung. a type of geshe degree.

རབ་བྱུང་ (rəbjuŋ) 1. the sixty year cycle in the Tibetan calendar. 2. a monk. 3. abbr. of རབ་ཏུ་བྱུང་.

རབ་བྱུང་མཁན་པོ་ (rəbjuŋ kēmbo) the monk or lama who gives a monk his vows.

རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་སླར་འབུལ་ (rəbjuŋ domba lārbüü) giving back/ relinquishing one's monastic vows.

རབ་བྱུང་སྡོམ་བཞེས་ (rəbjuŋ domsheè) taking monastic vows.

རབ་བྱུང་མ་ (rəbjuŋmə) a nun.

རབ་བྱུང་ལག་འཛིན་ (rəbjuŋ ləŋdzin) certificate of being a monk.

རབ་བྱེད་ (rabjeè) a chapter.

རབ་འབར་མེ་ལྕེ་ (rambar meje) a raging flame/ fire.

རབ་འབྱམས་ (rəbjam) profound knowledge.

རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་ (rəbjam gyadzo) the big/ great ocean.

རབ་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་ (rəbdriŋ tāsum) the three: (the) best, the middle and the worst.

རབ་མང་ (rəbmaŋ) very many.

རབ་ཚའི་ས་ཁུལ་ (rəbdzɛɛ sə̄güü) the tropics ¶རབ་ཚའི་ས་ཁུལ་གྱི་ལོ་ཏོག Tropical crops.

རབ་ཚེས་རབ་བྱུང་ (rəbdzeè rəbjuŋ) a name for the 15th རབ་བྱུང་.

རབ་མཛེས་མ་ (rəbdzeèma) a beautiful woman.

རབ་བཞེས་ (rabsheè) va. to take one's monastic vows.

རབ་འོག (rab wɔɔ) the second in rank/ status/ level, that which is just below the best.

རབ་ཡིད་ (rəbyii) a name for the 14th རབ་བྱུང་.

རབ་ཡོལ་ (rəbyöö) a monk/ lama who has broken his vows, usu. implies via heterosexual intercourse.

རབ་རིབ་ (rəbrib) sm. རབ་བེ་རི་བེ་.

རབ་རིབ་སིལ་ (rəbrib sīi) daybreak.

རབ་རོབ་ (rabrob) abbr. of རབ་བེ་རོབ་བེ་.

རབ་ལ་ (rəbla) sm. རབ་ན་.

རབ་ལོ་ (rəblo) a year in Tibetan calendar.

རབ་སོན་ (rəbsön) the best quality seed.

རབ་གསལ་ (rəbsɛl) 1. a balcony in front of a window. 2. very/ extremely clear.

རབ་གསུམ་རབ་ལ་ (rəbsum rəbla) at best ¶རབ་གསུམ་རབ་ལ་བྱུང་ན་ལོ་གཅིག་བཞུགས་རོགས་གནང་ དེ་མ་བྱུང་ན་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས་རོགས་གནང་ At best, please stay for one year, but if you can't do this, stay for

three months.

རབས་ (rəb) a generation.

རབས་གཅོད་ (rəb jöö) va. to make extinct.

རབས་ཆད་ (rəbjɛɛ̀) 1. childless, barren (woman). 2. vi. to have become extinct. 3. vi. to be barren/ childless.

རབས་ཆད་མ་ (rəb cɛ̀ɛ̀ma) a barren/ childless woman.

རབས་མཚུངས་ (rəbdzuŋ) the same generation.

རབས་རིམ་པ་ (rəb rimbə) shung. sm. མི་རབས་རིམ་པ་.

རམ་ (ram) 1. interrogative particle for words ending in 'r.' 2. 'or' particle for word ending in 'r' ¶ མར་རམ་སྣུམ་ Butter or oil.

རམ་སྐྱོར་ (ramgyɔr) vocal/ choral accompaniment, the technique used in Tibetan opera singing where the accompaniers fill in while the soloist catches his breath; va.—བྱེད་.

རམ་འདེགས་ (ramdeg) 1. supplementary, subsidiary, auxiliary; va.—བྱེད་ ¶ རམ་འདེགས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ Supplementary means. ¶ ཕར་རྒོལ་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་ཡས་ For supplementing the attack. 2. sm. རམ་སྐྱོར་.

རམ་འདེགས་དགེ་རྒན་ (ramdeg gegɛn) teaching assistant.

རམ་འདེགས་པ་ (ramdegba) assistant, aide, helper.

རམ་པ་ (ramba) 1. name of an aristocratic family in traditional Tibet. 2. cocongrass.

རམ་བུ་ (rəmbu) helping, assisting; va.—འདེགས་ to help/ assist/ aid; to sing accompaniment in Tibetan opera.

རམ་འབྱམས་ (ramjaŋ) an official in the Bhutanese government.

རམས་ (ram) indigo.

རམས་ཀྱོང་ (ramgyoŋ) stoneware bowl/ pot for grinding indigo dye.

རམས་ཁོག་ (ramkɔɔ̀) pot for boiling indigo.

རམས་རྡེལ་ (ramdee) stone pestle slab for pulverizing indigo.

རམས་པ་ (ramba) abbr. རབ་འབྱམས་པ་.

རམས་ཚོས་ (ramdzöö) indigo dye.

རམས་ཤིང་ (ramshiŋ) indigo plant.

རའི་ཊར་ (rɛdrar) eng. Reuters.

རའི་རིལ་མ་ལ་ལུག་གིས་ངོ་སོ་འཁྱེར་ (rɛ riimala luùgi ŋoso kyēr) taking credit for another's work. [Lit. the sheep takes credit for the goat's dung].

རལ་ (rɛɛ) 1. vi. to get torn/ ripped ¶ ངའི་སྟོད་ཐུང་རལ་བཞག My blouse got torn. 2. abbr. of རལ་པ་; 1.

རལ་སྐོར་མཁན་ (rɛɛ gɔ̄ɔ̄ñɛn) a person expert with the sword.

རལ་སྐྱོག (rɛɛgyɔɔ̀) torn, ripped ¶ རང་དུག་ལོག་རལ་སྐྱོག་དེ་འདྲ་མ་གོན་ You shouldn't wear torn clothes like that.

རལ་སྐྱོན་ (rɛɛgyön) torn, ripped; vi.—ཤོར་ to get torn/ ripped.

རལ་ཁ་ (rɛɛga) 1. blade of a sword. 2. a kind of blouse worn by female Gelong.

རལ་ཁ་དཔུང་ཆད་ (rɛɛga būŋjɛɛ̀) a kind of sleeveless shirt/vest worn by male Gelong.

རལ་གྲི་ (rɛɛdri) sword; va.—གཡུག to swing a sword, to hit with a sword.

རལ་གྲི་གནམ་གཡུག (rɛɛdri nāmyuù) deciding things unilaterally in a domineering/ autocratic way; va.—བྱེད་ [Lit. to strike a sword at the sky].

རལ་གྲི་ལ་ཁུ་ཚུར་རྡེག་པ་ (rɛɛdri kūrdzur degba) doing sth. stupid that harms oneself [Lit. to hit a sword with one's fist].

རལ་རྒྱལ་འཆལ་རྒྱལ་ (rɛɛgyɛɛ cɛ̄ɛgyɛɛ) shung. leaving sth. in a state of disrepair.

རལ་ཅན་ (rɛɛjɛn) 1. torn dilapidated, worn out. 2. abbr. of རལ་པ་ཅན་.

རལ་ཅོག (rɛɛjoò) hair tied in a knot/ bundle on the head; va.—རྒྱག.

རལ་ལྕང་ (rɛɛjaŋ) 1. weeping willow tree. 2. braided hair.

རལ་ལྕོག (rɛɛjoò) sm. རལ་ཅོག.

རལ་རྟོག་ཁྲུལ་ཁྲུལ་ (rɛɛdog trūūdrüü) a person with a lot of matted hair.

རལ་རྡོལ་ (rɛɛdöö) torn with holes, tattered, dilapidated.

རལ་རྡོལ་མཐའ་རུལ་ (rɛɛdöö tāhrüü) shung. tattered, ragged, worn-out.

རལ་པ་ (rɛɛba) 1. a person with long hair. 2. person with matted, disheveled hair. 3. a type of dance in which the woman carry drums and the men carry small cymbals. 4. sm. སྐྲ་མ་.

རལ་པ་ཅན་ (rɛɛbajɛn) 1. the 41st ancient King of Tibet. 2. sb. with long hair (usu. shaggy, unkempt hair).

རལ་པ་སྦྲོག་སྦྲོག (rɛɛba trɔ̄gdrɔɔ̀) having long shaggy/ unkempt hair.

རལ་པ་ས་འདྲུད་ (rɛɛba sōndrüù) a riding skill wherein a rider touches his hair on the ground while his horse is galloping.

རལ་པའི་གདེངས་ཀ་ (rɛɛbɛ denga) hair tied in a knot/ bundle and fastened on top of the head.

རལ་པོ་ (rɛɛbo) sm. རལ་སྐྱོག.

རལ་པོ་ལྷན་པས་མི་ཁེབས་པ་ (rɛɛbo lhɛmbɛ mi kēbbə) a situation out of control ¶ ཁྱེད་རང་གི་སྐྱོན་ཆ་དེ་ད་ལྟ་ཡོ་བསྲང་མ་བྱས་ན་རྗེས་སུ་རལ་པོ་ལྷན་པས་མི་ཁེབས་པ་ཡོང་གི་རེད་ If you don't correct the error now, later it will be out of control. [Lit. holes that can't be covered with patches].

རལ་པོ་ལྷན་པའི་སྐྱོ་རོགས་ (rɛɛbo lhɛnbɛ gyōrɔɔ̀) poor people helping each other [Lit. patches help the torn clothing].

རལ་མོ་ (rɛɛmo) a female རལ་པ་.

རལ་བཙེམས་ (rɛɛdzem) mending torn clothes; va.—བྱེད་.

རལ་པ་འཛིན་ (rɛɛwa dzin) va. to look for mistakes/ faults (in others), to seize on shortcomings.

རལ་རུལ་ (rɛɛrüü) abbr. of རལ་ལི་རུལ་ལི་.

རལ་ལི་ (rɛɛli) eng. train, railway.

རལ་ལི་རུལ་ལི་ (rɛɛle rüüli) torn, shredded.

རལ་སྲུབས་ (rɛɛsub) a crack, fissure.

རས་ (rɛɛ̀) cloth.

རས་ཀ་ཙི་ (rɛɛ̀ gāji) sm. རས་དཀར་ཙི་.

རས་དཀར་ཙི་ (rɛɛ̀ gārji) white cloth.

རས་རྐྱང་ (rɛɛ̀gyaŋ) clothes without any lining.

རས་སྐུད་ (rɛɛ̀güù) cotton thread.

རས་ཁུག (rɛɛ̀guù) a cloth bag/ satchel/ pouch.

རས་ཁྲ་ (rɛɛ̀dra) dyed fabric/ cloth, printed cotton cloth.

རས་གུག (rɛɛ̀guù) cloth bag.

རས་གུར་ (rɛɛ̀gur) cloth tent.

རས་གོས་ (rɛɛ̀göö) cloth clothing.

རས་འགའ་ (rɛɛ̀ga) thick cloth woven from jute.

རས་སྒྱེ་ (rɛɛ̀gye) large cloth bag.

རས་སྒྲིལ་ (rɛɛ̀drii) cloth for wrapping.

རས་གཅོད་ (rɛɛ̀jöö) treating as trivial/ unimportant; va.—བྱེད་ ¶ ནོར་འཁྲུལ་ཆུང་ཚག་ལའང་རས་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't treat even small mistakes as trivial.

རས་ཆ་ (rɛɛ̀ja) cotton cloth.

རས་ཆ་འཁྲམས་གཉེར་ཅན་ (rɛɛ̀ja kūmñerjɛn) cloth that is wrinkled.

རས་ཆུང་ (rɛɛ̀juŋ) a disciple of Milarepa.

རས་ཆེན་ (rɛɛ̀jen) one of the 13 articles that a gelong may possess - a type of overcoat/ raincoat.

རས་སྙིགས་ (rɛɛ̀ñii) rags.

རས་སྟོད་ (rɛɛ̀döö) cotton shirt.

རས་ཐག (rɛɛ̀daà) rope made from cotton.

རས་ཐིག་མ་ (rɛɛ̀ tīgmə) striped cloth.

རས་ཐུམ་ (rɛɛ̀dum) sm. རས་སྒྲིལ་.

རས་མཐིལ་ (rɛɛ̀tii) shoes with cloth soles.

རས་འཐག (rɛɛ̀daà) weaving cloth; va.—བྱེད་.

རས་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་ (rɛɛ̀daà trūūgɔɔ) cloth weaving machine.

རས་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (rɛɛ̀daà sodra) textile factory/

mill, weaving mill.
རས་འདྲུམ་ (r̲ɛ̀dum) cloth bundle/ package.
རས་གདན་ (r̲ɛ̀dɛn) bed sheet.
རས་པ་ (r̲ɛ̀ba) sadhus and yogis who are clad only with a small piece of cloth.
རས་སྣ་སངས་ཁམ་པ་ (r̲ɛ̀) gauze cloth used for bandages.
རས་སྤུ་མ་ (r̲ɛ̀ pūmə) cotton flannel.
རས་ཕད་ (r̲ɛ̀büü) sm. རས་ཁུག.
རས་ཕྱགས་ (r̲ɛ̀jaà) cloth broom/ duster; va.—རྒྱག.
རས་ཕྱར་ (r̲ɛ̀jaa) large cloth sheet.
རས་ཕྲན་ (r̲ɛ̀drɛn) undergarment, underwear.
རས་བལ་ (r̲ɛ̀bɛɛ) 1. cotton. 2. abbr. of རས་ and བལ.
རས་དུབས་ (r̲ɛ̀bub) a roll of cotton.
རས་བོར་ (r̲ɛ̀bɔɔ) shung. sm. རས་སུ་བོར་
རས་བོར་དུ་གཏོང་ (r̲ɛ̀bɔɔdu dōŋ) shung. sm. རས་སུ་བོར་
རས་བྱང་ (r̲ɛ̀jaŋ) label written on pieces of cotton cloth that are attached to boxes, etc.
རས་བྲིས་ (r̲ɛ̀driì) paintings done on cloth.
རས་འབྲས་ (r̲ɛndrɛ̀) seed/ fruit of cotton plant.
རས་སྦྱར་མ་ (r̲ɛ̀jarma) layers of cloth stuck together (e.g., to make a sole).
རས་མ་ (r̲ɛ̀ma) 1. cotton. 2. cotton shreds.
རས་མ་སེང་ (r̲ɛ̀ma sēŋ) cross between cotton cloth and cotton net.
རས་རྩི་མ་ (r̲ɛ̀ dzimə) varnished cloth.
རས་བརྩེགས་ (r̲ɛ̀dzeg) sole made of layers of cotton cloth.
རས་ཚགས་ (r̲ɛ̀dzaà) a cloth used to filter tea, etc.
རས་འཚེམ་ (r̲ɛndzem) sewing pieces of cloth; va.—རྒྱག.
རས་འཛར་ (r̲ɛndzar) 1. leftover pieces of cloth (after making sth.). 2. dangling end of a piece of cloth. 3. sm. རས་བྱང་.
རས་གཞི་ (r̲ɛ̀shi) 1. type of cloth on which thankas are painted. 2. motion picture screen.
རས་ཟོན་ (r̲ɛ̀sön) sm. རས་ཟོམ་.
རས་ཟོམ་ (r̲ɛ̀som) a type of boot worn by lamas and monk officials.
རས་ཟོམ་རྒྱོང་འགོ་ (r̲ɛ̀som gyoŋgo) a traditional shoe tree for རས་ཟོམ་.
རས་གཟན་ (r̲ɛ̀sɛn) cloth shawls worn by monks.
རས་ཡུག་ (r̲ɛ̀yuù) sm. རས་དུབས་.
རས་ཡོལ་ (r̲ɛ̀yöö) cloth curtain.
རས་གཡབ་ (r̲ɛ̀yəb) cloth canopy.
རས་ལུ་ (r̲ɛ̀la) sm. རས་གོས་.
རས་ཤག་ (r̲ɛ̀shaà) rags.
རས་སག་ (r̲ɛ̀saà) a type of cloth that is loosely woven.
རས་སག་སག་ (r̲ɛ̀ sāgsaà) sm. རས་སག.
རས་སང་ (r̲ɛ̀saŋ) loosely woven cotton (usu. used for curtains).
རས་སུ་བོར་ (r̲ɛ̀su bɔɔ) va. to shun/ avoid/ not do well ༎ཁོས་གཞུང་དོན་རས་སུ་བོར་ནས་སྒེར་དོན་གཉེར་གྱི་འདུག He avoided working to achieve the interests of the government and instead looked after his own private affairs.
རས་སུལ་མ་ (r̲ɛ̀ sǖümə) cotton crepe.
རས་བསེ་ (r̲ɛ̀se) varnished cloth (so the surface is shinny).
རས་བསེ་ནག་པོ་ (r̲ɛ̀se nagbo) electrical tape.
རས་བསེ་དཀར་པོ་ (r̲ɛ̀se gārbo) medical (white) adhesive tape.
རས་ཧམ་ (r̲ɛ̀ham) sm. རས་ལྷམ་.
རས་ལྷམ་ (r̲ɛ̀lham) canvas shoes, sneakers, cloth shoes.
རས་ཧྲུག་ (r̲ɛ̀hruù) pieces of leftover material (after making sth.).
རས་ཧྲུལ་ (r̲ɛ̀hrüü) sm. རས་ཧྲུག.
རས་ལྷེ་ (r̲ɛ̀lhe) sm. རས་ཧྲུག.
རི་ (ri̲) 1. hill, mountain. 2. abbr. of རི་པིན་. 3. vi. to have value, to be worth sth. ༎འདི་སྒོར་ལྔ་ལས་རི་གི་མ་རེད་ This is worth only five dollars. 4. the part of a fingerprint that looks like a hill. 5. the part of a shoe from the sole to the first strip on the sides.
རི་གྲུང་ (ri̲druŋ) abbr. of Japan and China.
རི་ཀླུང་ (ri̲luŋ) 1. rivers and hills; scenery. 2. country, state, territory ༎རི་ཀླུང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ About half of the country.
རི་ཀླུང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ (ri̲luŋ gǖnla kyəb) vi. to be widespread, to be spread everywhere.
རི་ཀླུང་རྒྱ་སྡོམ་ (ri̲luŋ gyadom) shung. a ban on killing wild animals (wolves, mice/ rats were usually excluded from this).
རི་ཀླུང་ཙ་ཚིག (ri̲luŋ dzədzií) shung. edict prohibiting the killing of wild animals (wolves, mice/ rats were usually excluded from this).
རི་བཀག་ཙ་སྲུང་ (rigaà dzāsuŋ) building walls on the mountainsides to protect the vegetation from erosion.
རི་བཀྲ་ (ri̲drə) 1. multicolored painting/ patterns. 2. a beautiful pattern or painting.
རི་ཀེད་ (rigeè) half way up a mountain, the middle section of a mountain.
རི་སྐེ་ (rige) sm. རི་འགག་.
རི་སྐེགས་ (rigeg) myna (bird).
རི་སྐེད་ (rigeè) sm. རི་ཀེད་.
རི་སྐེད་པ་ཉག་ཉག (rigeèba ñagñaà) a mountain shaped like a saddle.
རི་སྐོར་ (rigɔɔ) circumambulating a holy mountain.
རི་སྐྱ་ཙ་མེད་ (rigya dzāmeè) an area with poor vegetation.
རི་སྐྱེགས་ (rigyeg) sm. རི་སྐེགས་.
རི་སྐྱེས་ (rigyeè) things that grow on hills and mountains ༎རི་སྐྱེས་ཙ་ཤིང་ Mountain vegetation/ plants.
རི་སྐྱེས་སྐྱེ་དངོས་ (rigyeè gyēŋöö) wild/ plants/ vegetation.
རི་སྐྱེས་ཙི་སྣ་ (rigyeè tsīnə) wild fibres.
རི་སྐྱེས་སྔོ་ཚལ་ (rigyeè ŋōdzɛɛ) wild vegetables.
རི་སྐྱེས་རྩི་ཤིང་ (rigyeè dzīshiŋ) wild plants.
རི་སྐྱེས་ཚོད་མ་ (rigyeè tsööma) sm. རི་སྐྱེས་སྔོ་ཚལ་.
རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ (rigyeè sōgjaà) wild animals.
རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་འདུས་གསོ་ར་བ་ (rigyeè sōgjaà düüso rawa) wildlife (rearing) farm.
རི་སྐྱོད་འཁྱོགས་བྱམས་ (rigyöö gyɔgjam) a type of sedan chair that was used in mountain areas.
རི་ཁ་བ་ཅན་ (ri̲ kāwajɛn) 1. snow mountain. 2. Tibet.
རི་ཁམ་ (ri̲kam) mountain grown peach.
རི་ཁུག (riguù) mountain gorge/ valley/ ravine.
རི་ཁུག་ལུང་ཁུག (riguù luŋguù) a remote/ barren/ wilderness area.
རི་ཁྲོད་ (rigüü) sm. རི་སུལ་.
རི་ཁུལ་ (rigüü) hills, mountains, mountainous areaa ༎རི་ཁུལ་རྩྭ་ར་ Mountain pasture area.
རི་ཁོག་སྦུག་ལམ་ (rigɔɔ̀ buglam) tunnel through a mountain.
རི་ཁྱི་ (rigyi) wolf.
རི་ཁྱི་སྔོན་པོ་ (rigyi ŋōmbo) a bluish colored wolf.
རི་ཁྱིམ་ (rigyim) house built on a hill/ mountain slope.
རི་ཁྲ་ (ri̲dra) sm. རི་བཀྲ་.
རི་ཁྲོད་ (ri̲dröö) hermitage located in the mountains.
རི་ཁྲོད་པ་ (ri̲dрööba) sb. who lives in a hermitage, hermit.
རི་མཁར་ (ri̲gar) a house built on a hill/ mountain.
རི་གུ་ (rigu) baby goat.
རི་གོང་ (rigoŋ) sm.* རི་བོང་.
རི་གྲོང་ (ri̲droŋ) mountain village.
རི་གླག (ri̲laà) eagle.
རི་གླུ་ (ri̲lu) songs of/ from the mountains.
རི་མགུལ་ (riŋgüü) near the top of a mountain [Lit. neck of the mountain].
རི་མགོ་ (riŋgo) mountain top/ peak.
རི་མགོ་ལོགས་འཛུགས་ (riŋgo lɔgdzuù) creating a faction/ clique in a party or organization; va.—

བྱེད་ [Lit. mountain top put separately].

རི་མགོའི་རིང་ལུགས་ (ringü riŋluù) mountaintopism (seeing one's own party or group as more important than the government).

རི་འགོ་ (ringo) sm. རི་མགོ་.

རི་འགག (riŋgaà) place situated between two hills or mountains.

རི་འགོག (riŋgɔɔ̀) resist the Japanese; va.—བྱེད་ (political slogan referring to the Sino-Japanese War).

རི་འགོག་མི་རིགས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (riŋgɔɔ̀ mirii̇ tɘbjɔɔ̀ jı̄gdrii) united front of the antiJapanese nations/ peoples.

རི་འགོག་དམག་འཁྲུག (riŋgɔɔ̀ mɘgdruù) war of resistance against Japan, the Sino-Japanese War of 1937-45.

རི་འགོག་གཡུལ་འགྱེད་ (riŋgɔɔ̀ yüügyeè) sm. རི་འགོག་དམག་འཁྲུག.

རི་རྒལ་ལ་རྒྱབ་ (rigyɛɛ la gyəb) crossing over many mountains, traveling over hills and dales [Lit. cross mountain, go over pass].

རི་རྒོད་ (rigüù) bare mountain.

རི་རྒྱ་ (rigya) 1. Japan and China, Sino-Japanese ¶ རི་རྒྱ་དམག་འཁྲུག The Sino-Japanese War. 2. shung. a ban on the killing of wild animals.

རི་རྒྱ་ཀླུང་རྒྱ་སྡོམ་ (rigya lūŋgya dom) shung. ban on killing wild animals.

རི་རྒྱ་ནགས་གསོ་ (rigya nagso) reforestation of a mountain.

རི་རྒྱུད་ (rigyüù) mountain range.

རི་རྒྱུད་གུན་གསབ་ (rigyüù günsəb) an allowance for being posted in the mountains.

རི་རྒྱུད་འབྲེལ་མ་ (rigyüù dreema) sm. རི་རྒྱུད་.

རི་རྒྱབ་ (rigyəb) back of a mountain.

རི་རྒྱལ་ (rigyɛɛ) sm. རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་.

རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་ (rigyɛɛ lhūnbu) Mt. Mehru.

རི་སྒང་ (rigaŋ) ridge of a mountain.

རི་སྒུལ་མཚོ་སྐྱོམ་ (rigüü tsōgyom) sm. རི་སྤོས་མཚོ་སྐྱོམ་.

རི་སྒོག (rigɔɔ̀) wild garlic.

རི་བརྒྱུད་ (rigüù) sm. རི་རྒྱུད་.

རི་བརྒྱུད་མི་དམངས་ཀྱི་གཞིས་སྐྱོད་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ (rigyüù mimaŋgi shīījöò ñamshibgaŋ) Woodlands Mountain Institute.

རི་ངུ་ (riŋu) a wailing sound that comes from mountains that is considered a bad omen [Lit. mountain crying].

རི་ངོས་ (riŋöò) side of a mountain.

རི་སྔོ་ཆུ་དྭངས་ (riŋo cūdaŋ) green mountains and clear water.

རི་ཅན་ (rijɛn) hilly, mountainous.

རི་བཅོས་ཆུ་བཅོས་ (rijöò cūjüù) sm. རི་འདུལ་ཆུ་འདུལ་.

རི་ཆུ་ (riju) hills/ mountains and rivers.

རི་ཆུ་ཁྲི་སྟོང་ (riju trīdoŋ) very many mountains and rivers [Lit. hills rivers 10,000,000].

རི་ཆུ་བཅོས་བསྒྱུར་ (rijüü jüügyur) sm. རི་འདུལ་ཆུ་འདུལ་.

རི་ཆུ་ཡུལ་ལྗོངས་ (riju yüüjoŋ) landscape, scenery.

རི་ཆུང་ (rijuŋ) a small hill.

རི་ཆེ་ (rice) 1. abbr. of རི་བོ་ཆེ་. 2. a large hill.

རི་ཇག (rijaà) Japanese gangsters/ bandits (derogatory name used for the Japanese army).

རི་འཇུ་ (rinju) a thick thread made from goat hair.

རི་ཉག (riñaà) the saddle of a mountain.

རི་ཉལ་ (riñɛɛ) a name for people who don't come home often [Lit. sleeping in the mountains].

རི་ཉིལ་ (riñii) vi. to have/ get a landslide.

རི་ཉིལ་མཚོ་འཁྱོམ་ (riñii tsōgyom) a momentous event [Lit. mountains have landslides and oceans shake].

རི་གཉན་ (riñɛn) hills and mountains that possess ghosts and demons.

རི་གཉའ་ (riñaa) sm. རི་སྙེ་.

རི་སྙིལ་ (ri ñii) vi. to have/ get a landslide.

རི་སྙིལ་ས་གས་ (riñii sāgɛɛ̀) sm. རི་ཉིལ་མཚོ་འཁྱོམ་ [Lit. mountains have landslides and the earth splits].

རི་བསྙིལ་ (riñii) sm. རི་སྙིལ་.

རི་ཏོག་ཏོག (ri dogdoò) 1. a small hill. 2. a cone shaped hill/ mountain.

རི་གདོས་ (ridöò) the size of a mountain.

རི་ལྟར་གཡོ་མེད་གནས་པ་ (ridar yōmeè nɛɛ̀ba) steadfast, dependable (like a mountain).

རི་ལྟས་ (ridɛɛ̀) signs and omens that come from hills and mountains.

རི་སྟེང་ (rideŋ) sm. རི་རྩེ་.

རི་སྟོང་ (ridoŋ) barren hills.

རི་ཐང་ (ridaŋ) mountains and plains.

རི་ཐང་མཚམས་ (ridaŋ tsām) the area between the hills/ mountains and the plains.

རི་ཐོད་ (ridöò) sm. རི་རྩེ་.

རི་ཐོན་ (ridön) sth. that comes from or grows in the mountains ¶ རི་ཐོན་ཤིང་ཏོག Fruits that come from mountains.

རི་མཐའ་ (ridaa) the edge of a mountain.

རི་མཐོ་བྲག་གཟར་ (rito tragsar) a high and steep mountain.

རི་མཐོ་ལ་གཟར་ (ri tō la sar) sm. རི་མཐོ་བྲག་གཟར་.

རི་མཐོ་ས་གཙང་ (ri tō sā dzāŋ) high mountains that are clean/ pure.

རི་མཐོའི་གྲོས་ཚོགས་ (ritö tröödzɔɔ̀) summit conference.

རི་མཐོའི་ན་ཚ་ (ridö nadza) high altitude sickness (hypoxia).

རི་མཐོན་པོ་མགོ་སྒུར་དུ་འཇུག ཆུ་ཆེན་པོ་ལམ་བཟུར་དུ་འཇུག (ri tõmbo gogurdu jug cū cēmbo lamsurdu juù) conquering nature [Lit. to make the mountains bow their heads and the rivers give way].

རི་འཐབ་སྨན་ཁང་ (rindəb mɛŋgaŋ) field hospital.

རི་དེའུ་ (ri dewu) small hill.

རི་དྭགས་ (ridaà) wild animals (usu. refers to herbivores); va.—རྒྱག; —རྔོན་ to hunt wild animals (usu. refers to herbivores).

རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ (ridaàgi nag) Deer Park in Sarnath.

རི་དྭགས་རྔོན་པ་ (ridaà ŋõmba) hunter.

རི་དྭགས་རྔོན་ར་ (ridaà ŋõnra) hunting zone/ area.

རི་དྭགས་རྔོན་ཆས་ (ridaà ŋõnjɛɛ̀) hunting tools/ equipment.

རི་དྭགས་རྔོན་ས་ (ridaà ŋõnsa) sm. རི་དྭགས་རྔོན་ར་.

རི་དྭགས་ཆོས་འཁོར་ (ridaà cöögɔɔ) the statue/ ornament that consists of two deer and a wheel that is found on the roofs of temples and monasteries.

རི་དྭགས་རྙི་ཐག (ridaà ñīdaà) snare for trapping animals.

རི་དྭགས་རྟགས་ཅན་ (ridaà dāgjɛn) 1. poet. moon. 2. a physical characteristics of a person that sets him off from others (in a good or bad way).

རི་དྭགས་ཐེད་རོ་ (ridaà tëèro) leftover carcass of an animal killed by another animal.

རི་དྭགས་དྲ་བ་ (ridaà trawa) a net for trapping animals.

རི་དྭགས་པ་ (ridagba) hunter.

རི་དྭགས་རྨས་མ་བཞིན་དུ་ (ridaà mɛ̄ɛma shindu) extremly dangerous/ alert/ on guard [Lit. like a wounded wild animal].

རི་དྭགས་ཚེ་རིང་ (ridaà tsēriŋ) the long-lived deer (one of the six symbols of longevity).

རི་དྭགས་ར་བ་ (ridaà rawa) zoo.

རི་དྭགས་རུ་རུ་ (ridaà ruru) deer.

རི་གདོང་ (ridoŋ) sm. རི་ཟུར་.

རི་འདབས་ (rindəb) base/ foot of a mountain.

རི་འདུལ་ཆུ་འདུལ་ (rindüü cūndüü) conquering nature; va.—བྱེད་ [Lit. tame the mountains and tame the rivers].

རི་རྡོ་ཀླུང་འབེབས་ (rido lūŋbeb) moving people and things in an inappropriate/ unsuitable way; va.—བྱེད་ [Lit. move mountain stone to the valley].

རི་རྡོག་རྡོག (ri dogdoò) small hills.

རི་སྡེ་ (ride) a mountain community.

རི་ལྡེབས་ (rideb) hillside, mountain slope, face of a mountain side.

རི་ནེ་ཝ་ (rinewa) Geneva.

རི་སྣ་ (rinə) the end of a རི་ཇུར་.

རི་པ་ (ribə) 1. mountain dweller. 2. mountaineer.

རི་པིན་ (ribin) Japan.

རི་དཔྱད་ (rijɛɛ̀) the shape of mountains.

རི་སྦུ་མེད་ (ri būmeè) a bare mountain, a mountain without trees.

རི་སྤོས་མཚོ་སྐྱོང་ (ribüü tsōgyoŋ) doing an impossible or very difficult task [Lit. move mountains, stretch the ocean].

རི་སྤོས་མཚོ་སྐྱོམ་ (ribüü tsōgyom) doing impossible/ very difficult tasks [Lit. move the mountain and shake the ocean].

རི་སྤོས་མཚོ་ཕུང་ (ribüü tsōcuŋ) sm. རི་སྤོས་མཚོ་སྐྱོམ་.

རི་སྤོས་མཚོ་སློག (ribüü tsōlɔ̄ɔ̀) sm. རི་སྤོས་མཚོ་སྐྱོམ་.

རི་སྤྱི་ (riji) shung. a major administrative committee consisting of the abbots of colleges that teach religious philosophy (e.g., in large Geluk monasteries such as Drepung).

རི་སྤྲེལ་ (ridree) mountain monkey.

རི་ཕག (ribaà) 1. wild boar. 2. pigs living in mountains. 3. in/ amongst the mountains.

རི་ཕུག (ribuù) mountain cave.

རི་ཕྱུགས་ (rijuù) cattle.

རི་བོ་ (riwo) mountain.

རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ (riwo trundzin) Potala Palace.

རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་ (riwo gandɛmba) the Gelugpa Sect.

རི་བོ་ཆི་ལེན་ (riwo cīlen) Qilian Mountains.

རི་བོ་ཆེ་ (riwoje) an area in Kham northwest of Chamdo.

རི་བོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ (riwo cēmbo sūm) the three powerful (kinds) of lords: aristocrats, monasteries and the government [Lit. the three great mountains] (a political slogan).

རི་བོ་མཆོག་རབ་ (riwo cōgrəb) sm. རི་རབ་.

རི་བོ་ཐང་ལྷ་ (riwo tāŋlha) Tangla Mountains.

རི་བོ་ཐའི་ཧྲན་ (riwo tɛ̄hɛn) Taishan Mountains.

རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ (riwo taŋsii) Mt. Wutai.

རི་བོ་སྤོ་མཐོ་ (riwo bōto) high hills/ mountains.

རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ (riwo dzēŋa) sm. རི་བོ་དྭངས་བསིལ་.

རི་བོ་བཟས་ཀྱང་མ་འགྲངས་ རྒྱ་མཚོ་བཏུངས་ཀྱང་མ་ངོམས་ (riwo sɛ̀ɛgyaŋ mandraŋ gyadzo dūŋgyaŋ maŋom) extremely greedy/ avaricious [Lit. having eaten the mountain still not full, having drunken the ocean still not quenched].

རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡ་ (riwo hīmalaya) the Himalayan Mountains.

རི་བོ་ལྷུན་སྟུག (riwo lhūnduù) a big/ grand mountain.

རི་བོགས་ (ribɔ̄ɔ̀) shung. payment for leasing hills and mountains and utilizing things that grow there; va.—རྒྱག.

རི་བོང་ (reboŋ) rabbit.

རི་བོང་ཀླད་པ་ (reboŋ lɛ̄ɛba) rabbit's brain (used in Tibetan medicine).

རི་བོང་སྐར་ཚོམ་ (riboŋ gārdzom) the constellation Lepus.

རི་བོང་གི་རྭ་ (riboŋgi ra) sth. that is impossible or extremely rare [Lit. a rabbit with horns].

རི་བོང་ཅལ་འདྲོགས་ (reboŋ jɛ̄ɛdrɔ̀ɔ) being frightened for no reason, alarming oneself needlessly [Lit. rabbit frightened by the sound of sth. falling in the water causing a splash].

རི་བོང་རྡོར་རྫུས་ (reboŋ dordzüù) pretending to be someone else, impersonating sb. [Lit. rabbit pretending to be a stone].

རི་བོང་གནམ་དིབ་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ (reboŋ nāmdibgi duŋŋɛɛ) worrying unnecessarily, worrying about imaginary troubles [Lit. the rabbit worrying that the sky will fall].

རི་བོང་སྙིང་ (reboŋ ñīŋ) heart of a rabbit (used in Tibetan medicine).

རི་བོང་མིག (reboŋ mii) rabbit eyes (used in Tibetan medicine).

རི་བོང་ཚང་ལོག (riboŋ tsāŋlɔ̀ɔ) a bride or groom returning home after a failed marriage [Lit. a rabbit going back to its den].

རི་བོང་འཛིན་ (reboŋ dzin) poet. moon.

རི་བོང་རྭ་ (reboŋ ra) sth. impossible [Lit. rabbit's horn].

རི་བྱ་ (rija) mountain bird.

རི་བྱིའུ་ (ri ciwu) mountain sparrow.

རི་བྱོལ་ (rijöö) fleeing/ escaping to the mountains; va.—བྱེད་.

རི་བྲག (ridraà) sm. བྲག་རི་.

རི་བྲག་པ་ (ridragba) people living on hills.

རི་དབང་ (riwaŋ) sm. རི་རབ་.

རི་དྲག (ridraà) mountain gorge.

རི་འབུར་ (rimbur) a small hill.

རི་འབོག (ribɔɔ) mountain spur.

རི་སྦུག (ribug) mountain cave/ cavern.

རི་སྦོག་སྦོག (ri bɔgbɔ̀ɔ) hilly.

རི་མ་ (rimə) nonirrigated farmland.

རི་མ་ལུང་ (riməluŋ) sm. རི་མ་ཐང་.

རི་མ་ཐང་ (rimədaŋ) an area not quite mountainous and not quite a valley.

རི་མ་འདབས་ (rimadəb) an area where a mountain meets a plain.

རི་མང་ཡུལ་གྲུ་ (rimaŋ yüüdru) a country with many mountains.

རི་མིན་པི་ (riminbi) ch. currency unit in the PRC equivalent to the dollar unit in America (renminbi).

རི་མེ་ (rime)1. ch. abbr. of Japan-U.S. 2. volcano. 3. mountain fire; vi.—ཤོར་ to have a mountain fire breakout.

རི་མོ་ (remo) 1. picture, painting; vi.—འབྲི་ ། རི་མོ་འགྲེམས་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ Art exhibition. 2. sketches, drawings.

རི་མོ་མཁན་ (remogɛn) sm. རི་མོ་པ་.

རི་མོ་མཁས་པ་ (remo kɛ̄ɛba) sm. རི་མོ་པ་.

རི་མོ་དེབ་ཆུང་ (remo tebjuŋ) illustrated book, picture book, comic book.

རི་མོ་ནག་བྲིས་ (remo nəgdrii) ink drawing; va.—འབྲི་.

རི་མོ་པ་ (remowa) artist, painter.

རི་མོ་བྱེད་ (remo ceè) 1. va. to paint, to draw. 2. va. to serve food respectfully (to lamas or one's parents).

རི་མོ་ཚོན་ཁྲ་ཅན་ (remo tsōndrajɛn) color painting.

རི་མོ་རགས་པ་ (remo ragba) sketch for a painting/ drawing.

རི་མོ་ཤ་ཤུར་ (remo shəshur) sketch/ drawing with wavy lines.

རི་མོའི་འགྲེམས་སྟོན་ (remö dremdön) exhibit of paintings.

རི་མོའི་དེབ་ (remö teb) picture book, illustrated book.

རི་མོའི་དེབ་ཆུང་ (remö tebjuŋ) sm. རི་མོ་དེབ་ཆུང་.

རི་མོའི་དཔེ་དེབ་ (remö bēdeb) pictorial magazine/ book.

རི་མོའི་བཤད་པ་ (remö shɛ̄ɛba) a narrating a painting; va.—རྒྱག to narrate/ explain a painting.

རི་མོར་བཀོད་པའི་མི་བཞིན་ (remɔɔ gōōbɛ mishin) astonished, extremely surprised [Lit. like a person in a painting.

རི་མོར་བྱེད་ (rimɔɔ ceè) 1. va. to draw. 2. sm. བཀུར་སྟི་བྱེད་.

རི་མོས་དོན་འགྲེལ་ (remö töndrel) illustrating/ explaning using charts and pictures.

རི་དམག (rimaà) 1. mountain troops. 2. Japanese army/ soldiers.

རི་སྨན་ (rimɛn) herbal medicines growing on hills/ mountains.

རི་བཙོང་ (ridzoŋ) onions that grow on mountains.

རི་རྩ་ (ridza) the foot/ base of a mountain.

རི་རྫིབས་ (ridzib) the craggy part of hills/ mountains.

རི་རྩེ་ (ridze) mountain top/ peak.

རི་རྩྭ་ (ridza) grass that grows on hills and mountains.
རི་ཚད་ (ridzɛɛ̀) the size of a hill or mountain.
རི་ཚིག་ལྷ་དཔང་ (ridzii lhābaŋ) swearing or taking an oath by the mountains and gods.
རི་ཚོགས་ (ridzɔɔ̀) mountain range.
རི་མཛེས་ཆུ་གཙང་ (ridzeè cūdzaŋ) a good environment [Lit. beautiful mountains and clear water].
རི་འཛེག (ridzeg) mountain climbing; va.—བྱེད་ to climb mountains.
རི་འཛེགས་འགྲུལ་བཞུད་ལྟ་སྐོར་ (ridzeg drüüshüü dāgɔɔ) trekking; va.—འགྲོ་.
རི་འཛེགས་མཐུན་ཚོགས་ (ridzeg tűndzɔɔ̀) mountaineering association.
རི་འཛེགས་པ་ (ridzegba) a mountaineer.
རི་འཛེགས་རུ་ཁག (ridzeg rugaà) mountain climbing group, mountaineering party/ team/ expedition.
རི་འཛེགས་རུ་མི་ (ridzeg rumi) mountain climber, mountaineer.
རི་འཛེགས་ལུས་རྩལ་ (ridzeg lüüdzɛɛ) mountain climbing, mountaineering.
རི་འཛེགས་ལུས་རྩལ་པ་ (ridzeg lüüdzɛɛba) mountaineer.
རི་རྫས་ (ridzɛɛ̀) mountain products ¶ རི་རྫས་ལས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ་ Mountain products processing factory.
རི་རྫོང་ (ridzoŋ) a fort/ district headquarters situated on hill/ mountain.
རི་ཞབས་ (rishəb) base/ foot of a mountain.
རི་ཞིང་ (rishiŋ) a terraced mountain field/ farm.
རི་ཞུམ་ (rishum) a wild mountain cat.
རི་ཞིམ་ (rishim) sm. རི་ཞུམ་.
རི་ཞོད་ (rishöö̀) mountain slope.
རི་ཞོལ་ (rishöö) sm. རི་འདབས་.
རི་ཟུར་ (risur) the end of a mountain range (the part that extends into a valley like a finger).
རི་ཟེ་ (rise) mountain top.
རི་ཟོམ་ (risom) 1. sm. རི་རྩེ་. 2. cave.
རི་ཟོར་ (risɔr) abbr. of hill/ mountain (grass) and sickle.
རི་ཟོར་ཀ་འཛོལ་ (risɔr kadzöö) a large task with few resources [Lit. mountain and sickle imbalance (a small sickle for cutting grass on a mountain)].
རི་གཟར་ (risar) a towering/ steep mountain.
རི་གཟར་པོ་ (ri sarbo) mountain with steep slopes/ precipices.
རི་གཟར་རྡིབ་རྡོ་ (risar bəbdo) things that are unstoppable [Lit. steep mountain, falling stones].
རི་བཟོས་མ་ (ri sööma) man-made mountain.

རི་འོ་དི་རན་ནེ་རོ་ (riwo terɛnnero) Rio de Janeiro.
རི་རབ་ (rirəb) sm. རི་རབ་ལྷུན་པོ་.
རི་རབ་ལྷུན་པོ་ (rirəb lhũmbo) Mount Mehru.
རི་ལ་མཛེས་པ་ ཐང་ལ་སྙམ་པ་ (rila dzeèba tāŋla bāmba) settling sth. appropriately [Lit. good looking to the mountain, appropriate to the plain].
རི་ལ་འོས་པའི་ཐང་ཤིང་ (rila wööbɛ tāŋshiŋ) suitable or appropriate arrangements/ conditions [Lit. it is suitable for pine trees to be in the moutains].
རི་ལག (rilaà) mountain range.
རི་ལང་ (ri laŋ) va. to flee, to escape into exile.
རི་ལམ་ (rilam) mountain path/ road/ trail.
རི་ལི་ (rili) eng. train, railroad.
རི་ལིའི་གྲི་སིང་ (rilii drisiŋ) eng. railway station.
རི་ལིའི་ཁང་པ་ (rilii kāŋba) eng.tib. train carriage/ compartment.
རི་ལིའི་མགོ་ (rilii go) eng.tib. sm. རི་ལིའི་ཨ་མ་.
རི་ལིའི་ལྕགས་ལམ་ (rilii jāglam) eng.tib. railway track.
རི་ལིའི་ཊེ་སིན་ (rilii drisin) eng. train station.
རི་ལིའི་བབས་ས་ (rilii bəbsa) eng.tib. sm. རི་ལིའི་ཊེ་སིན་.
རི་ལིའི་ཨ་མ་ (rilii āma) eng.tib. locomotive.
རི་ལུ་ (rīlu) sm. རིལ་བུ་.
རི་ལུག་པ་ཐག་པས་མི་འདུམ་ (ri lugbə tāgbɛ mindum) a situation out of control [Lit. when the mountain has a landslide ropes cannot keep it together].
རི་ལུང་ (riluŋ) abbr. of རི་ and ལུང་པ་.
རི་ལོགས་ (rilɔɔ̀) the face/ side of a mountain.
རི་ཤུར་ (rishur) a ravine.
རི་ཤོད་ (rishöö̀) the foot of a hill/ mountain.
རི་གཤགས་ (ri shāà) va. to break up a mountain (in order to make stones and build roads, etc.).
རི་གཤགས་ཆུ་བཀག (ri shāà cū gāà) a magnificent/ powerful undertaking [Lit. split the mountain and dam the river].
རི་གཤགས་ལ་གཏོར་ (ri shāà la dɔ̄r) sm. རི་གཤགས་ཆུ་བཀག [Lit. split the mountain and destroy the pass].
རི་གཤགས་ལམ་བཅོས་ (ri shāà lamjöö̀) sm. རི་གཤགས་ཆུ་བཀག [Lit. split the mountain and fix the road].
རི་གཤམ་ (risham) bottom of a hill/ mountain.
རི་བཤུས་རྒྱག (rishüü gyaà) va. to search the mountains and hills for bandits.
རི་སུག (risuù) the root of the Chinese pulsatilla (used in Tibetan medicine).
རི་སུལ་ (risüü) mountain valley/ ravine/ gully.
རི་སྲུང་བ་ (risuŋwə) hill/ mountain ranger or guard.

རི་གསེབ་ (riseb) on/ in a mountain.
རི་བསང་ (risaŋ) offering incense on hills and mountain tops; va.—གཏོང་.
རི་བསང་ལྷུང་སྒྲིད་ (risaŋ lhũŋgyeè) offering incense and putting up prayer flags on hills and mountain tops; va.—འཛུགས་.
རི་ཧན་ཆིངས་ཡིག་ (rihɛn cīŋyii) the Japan-South Korea Treaty.
རིག (rii) vi. to see ¶ ངས་མིག་བལྟས་ཀྱང་ཁོང་རིག་མ་སོང་ Even though I looked, I didn't see him.
རིག་འགྲེ་ (riŋdre) sm. རིགས་འགྲེ་.
རིག་སྐྱོད་ (rigbə gyōbo) abbr. of རིག་པ་སྐྱོད་པོ་.
རིག་རྒྱུད་ (riggyüǜ) character/ nature of the mind.
རིག་བསྒྲེ་ (rigdre) sm. རིག་འགྲེ་.
རིག་དངོས་ (riŋŋoò) 1. cultural relics ¶ པེ་ཅིང་དུ་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་དངོས་སྐོར་ Concerning Tibetan cultural relics located in Peking. 2. archaeological data/ collections.
རིག་དངོས་རྙིང་པ (riŋŋoò ñīŋbə) ancient relics.
རིག་དངོས་གཤམས་སྟོན་ཁང་ (riŋŋoò shāmdöngaŋ) cultural relic exhibition hall/ center.
རིག་སྔགས་འཛིན་ (rigŋaà dzin) 1. va. to practice tantra. 2. va. to memorize mantras.
རིག་ཅན་ (rigjɛn) intelligent.
རིག་བཅོས་ (rigjöö̀) sm. རང་བཟོ་.
རིག་སྟོབས་ (rigdob) intellectual power, intelligence; va.—འགྲན་ to compete in intellectual power.
རིག་རྟུལ་ (rigdüü) low intelligence, dull mentally ¶ རིག་རྟུལ་བྱིས་པ་ Retarded child.
རིག་སྟོབས་འཕེལ་རྒྱས་ (rigdob pēlgyɛɛ̀) intellectual development/ progress.
རིག་དོན་ཚོགས་པ་ (rigdön tsɔ̄gba) art/ cultural troupe.
རིག་འདེད་ (riŋdeè) analogical/ comparative reasoning, reasoning by inference; va.—བྱེད་.
རིག་དྲིབ་ (riŋdib) sm. རིག་པ་རྟུལ་པོ་.
རིག་ལྡན་ (riŋdɛn) sm. རིག་ཅན་.
རིག་སྡུར་ (riŋdur) battle of wits; va.—བྱེད་ to engage in a battle of wits.
རིག་ནུས་ (rignüü) brain power, intellectual faculties.
རིག་གནས་ (rignɛɛ̀) culture.
རིག་གནས་ཀུན་བསྡུས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ (rignɛɛ gũndüügi bēdeb) sm. རིག་གནས་ཀུན་འཛོམས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་.
རིག་གནས་ཀུན་འཛོམས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ (rignɛɛ gũndzomgi bēdeb) encyclopedia.
རིག་གནས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་ (rignɛɛ̀gi cūdzɛɛ̀) cultural level.
རིག་གནས་ཀྱི་བརྟན་རྒྱུན་ (rignɛɛ̀gi dēngyün) shung. cultural prevailing custom.
རིག་གནས་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་ (rignɛɛ̀gi tābjɔɔ̀) cultural

front.

རིག་གནས་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་ (rignεὲgi tsēndzüü) cultural aggression.

རིག་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཚད་ (rignεὲgi yöndzεὲ) cultural level.

རིག་གནས་ཀྱི་བཞག་པ་ (rignεὲgi shagba) cultural heritage.

རིག་གནས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ (rignεὲgi yojεὲ) cultural materials/ things.

རིག་གནས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ (rignεὲgi sārje) the Cultural Revolution.

རིག་གནས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (rignεὲgi sārjee üyön lēngaŋ) Cultural Revolutionary Committee.

རིག་གནས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ (rignεὲ gūdzəb tsōgbə) cultural delegation.

རིག་གནས་ཁང་ (rignεὲgaŋ) cultural center.

རིག་གནས་ཁྲུའུ་ (rignεὲ trū) tib. ch. cultural divison.

རིག་གནས་མཁས་པ་ (rignεὲ kεὲba) scholar of culture.

རིག་གནས་མགོ་ཆས་ཚོང་ཁང་ (rignεὲ kōjεὲ tsōŋgaŋ) stationery store.

རིག་གནས་དངོས་རྫས་ (rignεὲ ŋöödzεὲ) sm. རིག་གནས་ཤུལ་དངོས་.

རིགས་གནས་ལྔ་ (rignεὲ ŋā) the five major and minor sciences.

རིག་གནས་ཅུའུ་ (rignεὲ jū) tib. ch. cultural bureau.

རིག་གནས་བཅུ་ (rignεὲ jū) ten fields of knowledge, the ten sciences.

རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ (rignεὲ cūŋwa ŋā) the five minor sciences: poetry, semantics, lexicography, astrology, and dance/ drama.

རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་ (rignεὲ cēwa ŋā) the five major sciences: grammar, sanskrit, medicine, logic/ philosophy, painting/ handicrafts.

རིག་གནས་བརྗེ་རེས་ (rignεὲ jereè) sm. རིག་གནས་སྤེལ་རེས་.

རིག་གནས་རྙིང་པ་ (rignεὲ ñīŋbə) old culture.

རིག་གནས་ཚད་ (rignεὲ cüdzεὲ) educational standard, cultural level/ standard.

རིག་གནས་འཁྲབ་སྟོན་མིའི་ཚོགས་པ་ (rignεὲ tüümii tsōgba) sm. རིག་གནས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་.

རིག་གནས་པ་ (rignεὲba) scholar.

རིག་གནས་པུའུ་ (rignεὲ bū) Ministry of Culture.

རིག་གནས་སྤེལ་རེས་ (rignεὲ bēēreè) cultural exchange ¶ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤེལ་རེས་ Cultural exchange between the two countries.

རིག་གནས་ཕོ་བྲང་ (rignεὲ pōdraŋ) Cultural Palace (opposite the Potala in current Lhasa).

རིག་གནས་སྦྱོང་ (rignεὲ joŋ) va. to study culture, language, poetics.

རིག་གནས་ཚན་ཁག (rignεὲ tsēngaà) department of cultural studies.

རིག་གནས་འཚོ་བ་ (rignεὲ tsōwa) cultural life.

རིག་གནས་ཡོ་བྱད་བཟོ་གྲྭ (rignεὲ yobjεὲ sodra) cultural equipment factory.

རིག་གནས་རོལ་རྩེད་ (rignεὲ röödzeè) cultural recreation/ entertainment.

རིག་གནས་རོལ་རྩེད་ཁང་ (rignεὲ röödzeègaŋ) cultural recreation/ entertainment room.

རིག་གནས་ལས་དོན་ཏོ་དམ་ཅུའུ་ (rignεὲ lεὲdön todam jū) tib. ch. administrative bureau of culture.

རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ (rignεὲ logyüü) cultural history.

རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཁང་ (rignεὲ logyüügaŋ) institute of cultural history.

རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (rignεὲ logyüü shimjuùgaŋ) research institute of cultural history.

རིག་གནས་ཤུལ་དངོས་ (rignεὲ shüüŋöö) relics, artifacts.

རིག་གནས་ཤུལ་རྫས་ (rignεὲ shüüdzεὲ) cultural heritage.

རིག་གནས་ཤུལ་བཞག (rignεὲ shüüshaà) sm. རིགས་གནས་ཤུལ་རྫས་.

རིག་གནས་སློབ་གསོ་ (rignεὲ lōbso) cultural education.

རིག་གནས་གསལ་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ (rignεὲ sābjoŋ lōbdra) literacy continuation school.

རིག་གནས་གསར་གཏོད་ (rignεὲ sārdöö) cultural creation.

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ (rignεὲ sārje) sm. རིག་གནས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་.

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ (rignεὲ sārjee lεngüü) the movement of the Cultural Revolution.

རིག་སྣ་ (rigna) subject of knowledge/ study ¶ རིག་སྣ་འཛོམས་པའི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་བ་ A university that includes many subjects of knowledge.

རིག་པ་ (rigbə) 1. intelligent, intelligence ¶ ཁོ་རིག་པ་ཡག་པོ་འདུག He has good intelligence. 2. ology: any science or body of knowledge ¶ མི་རིགས་ཀྱི་རིག་པ་ Anthropology (the science of ethnic groups/ ethnicity).

རིག་པ་སྐྱེན་པོ་ (rigbə gyēmbo) sm. རིག་པ་གསལ་པོ་.

རིག་པ་སྐྱོ་པོ་ (rigbə gyōbo) 1. dull, unintelligent. 2. having bad memory.

རིག་པ་སྒོད་པོ་ (rigbə gööbo) clever, skillful.

རིག་པ་སྒྲིམ་ (rigbə drim) sm. རིག་པ་བསྒྲིམས་.

རིག་པ་སྒྲིམ་ཚད་ (rigbə drimdzεὲ) attention/ concentration span.

རིག་པ་བསྒྲིམས་ (rigbə drim) va. to concentrate on sth.

རིག་པ་ཅན་ (rigbəjεn) intelligent.

རིག་པ་རྙེད་ (rigbə ñēè) vi. to get/ find an idea.

རིག་པ་གཏོང་ (rigbə dōŋ) va. to think, to use one's intelligence/ mind.

རིག་པ་རྟུལ་པོ་ (rigbə dǖübu) stupid, unintelligent, foolish.

རིག་པ་དྭངས་གསལ་ (rigbə taŋsεl) clear/ bright mind, intelligent.

རིག་པ་སྣུར་ (rigbə dur) sm. རིག་སྣུར་.

རིག་པ་ནང་པར་འཆི་ཡང་སློབ་སྦྱོང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བཅོལ་བ་ (rigbə naŋbar cīyaŋ lōbjoŋ gyēwa cīmar jööwə) it is never too late [Lit. even if one will die tomorrow, one's study will be carried onto the next rebirth].

རིག་པ་རྣོ་པོ་ (rigbə nōbo) mentally sharp, intelligent, clever.

རིག་པ་བ་ (rigbəwə) intellectual.

རིག་པ་མི་གསལ་ (rigbə misεl) ignorant.

རིག་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་ (rigbə dzējigdu drim) va. to concentrate/ completely/ whole-heartedly ¶ ཁོང་གིས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་རིག་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་གྱི་འདུག He is concentrating completely on his studies.

རིག་པ་ཟབ་པོ་ (rigbə səbbo) 1. able to think deeply. 2. a body of knowledge that is deep/ profound.

རིག་པ་ཡག་པོ་ (rigbə yagbo) 1.sm. རིག་པ་རྣོ་པོ་. 2. having a good memory.

རིག་པ་གསར་པ་ (rigbə sārba) new ideas/ thoughts.

རིག་པ་གསལ་པོ་ (rigbə sεεbo) clear in thought, intelligent.

རིག་པ་གསལ་མ་གསལ་ (rigbə sεε masεε) unclear mind.

རིག་པ་བསིལ་པོ་ (rigbə siibu) fresh/ clear thoughts.

རིག་པའི་གློང་རྡོལ་བ་ (rigbε lōŋdööwa) sb. who is extremely intelligent.

རིག་པའི་འཕྲུལ་རྩལ་ (rigbε trüüdzεε) shung. with intelligence and skill.

རིག་པའི་སློབ་གསོ་ (rigbε lōbso) intellectual education.

རིག་པས་འདུམ་བྲལ་ (rigbε dumdrεε) shung. sm. རིག་པས་མི་འདུམ་པ་.

རིག་པས་འདུམ་མེད་ (rigbε dummeè) shung. sm. རིག་པས་མི་འདུམ་པ་.

རིག་པས་མི་འདུམ་པ་ (rigbε midumbə) beyond all expectation, beyond the realm of thought ¶ ས་གཡོས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་ལུང་པ་འདི་ར་སྐྱོན་ཆག་རིག་པས་མི་འདུམ་པ་ཞིག་བྱུང་བཞག The damage caused by the earthquake in this place is beyond all expectations (inconceivable).

རིག་དཔྱད་ (rigjɛ̀ɛ̀) theory (as opposed to practice).
རིག་པའི་འཕྲུལ་ (rigbɛ drüü) mental skill.
རིག་བྱེད་ (rigjeè) intelligence, wisdom.
རིག་མ་ (rigmə) 1. consort. 2. wife of a lama.
རིག་མྱོང་ (rigñoŋ) seeing and experiencing.
རིག་རྨོངས་ (rigmoŋ) ignorant, illiterate.
རིག་རྩལ་ (rigdzɛɛ) literature and art, art and culture ¶ རིག་རྩལ་གྱི་ལྟད་མོ་ An artistic show/ play.
རིག་རྩལ་སྐྱར་དར་ (rigdzɛɛ gyärdar) the Renaissance Era.
རིག་རྩལ་ཁྲུའུ་ (rigdzɛɛtru) tib. ch. literature and art division.
རིག་རྩལ་མཁན་ (rigdzɛɛñɛn) sm. རིག་རྩལ་པ་.
རིག་རྩལ་འཁྲབ་ཚན་ (rigdzɛɛ trəbdzɛn) artistic performance/ program.
རིག་རྩལ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བརྗོད་པ་ (rigdzɛɛgi gyönyön jööba) literary/ artistic criticism.
རིག་རྩལ་གྱི་གར་སྟེགས་ (rigdzɛɛgi kardeg) performing stage.
རིག་རྩལ་གྱི་རྩོམ་རིག (rigdzɛɛgi dzōmrig) works of literature and art.
རིག་རྩལ་གྱི་ལེ་ཚན་ (rigdzɛɛgi ledzɛn) a programme of entertainment, a theatrical performance.
རིག་རྩལ་གློག་བརྙན་ (rigdzɛɛ lōgñɛn) art movie/ film.
རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་ (rigdzɛɛ dāgjɛ̀ɛ̀) cultural/ artistic investigation.
རིག་རྩལ་པ་ (rigdzɛɛba) artist, writer.
རིག་རྩལ་པའི་གྲྭས་ (rigdzɛɛbɛ trɛ̀ɛ̀) literary and artistic circle.
རིག་རྩལ་རྩོམ་སྒྲིག་པུའུ་ (rigdzɛɛ dzōmdrig bū) tib. ch. ministry of art and literature.
རིག་རྩལ་རྩོམ་རིག (rigdzɛɛ dzōmrig) artistic and literary works.
རིག་རྩལ་ཚོ་ཆུང་ (rigdzɛɛ tsōjuŋ) small artistic group/ troupe.
རིག་རྩལ་ཚོགས་པ་ (rigdzɛɛ tsōgba) 1. ensemble, troupe. 2. literature and art organization.
རིག་རྩལ་རིག་པ་ (rigdzɛɛ rigbə) study of literature and art.
རིག་རྩལ་ལས་བྱེད་པ་ (rigdzɛɛ lɛ̀ɛ̀jeèba) artistry and literary cadre, official people who work in cultural affairs.
རིག་རྩལ་ལས་རིགས་ (rigdzɛɛ lɛ̀ɛ̀rig) artistic (literary and art) professional/ workers.
རིག་རྩལ་སླར་གསོ་ (rigdzɛɛ lärso) artistic/ cultural renaissance or revival.
རིག་རྩལ་གསར་རྩོམ་ (rigdzɛɛ sārdzom) literary/ artistic new creation.
རིག་རྩལ་ལྷན་ཚོགས་ (rigdzɛɛ lhēndzoò) Literary and Art Association.
རིག་རྩལ་ལྷན་འཛོམས་འཁྲབ་སྟོན་ (rigdzɛɛ lhēndzom trəbdön) theatrical festival.
རིག་རྩེད་ (rigdzeè) cultural entertainment.
རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་ (rigdzo masimbə) unable to control one's senses/ intellect, crazy, insane.
རིག་འཚོ་ཟིན་པོ་མེད་ (rigdzo simbu meè) sm. རིག་འཚོ་མ་ཟིན་པ་.
རིག་མཛོད་འཕྲུལ་སྒམ་ (rindzöö trüügam) computer.
རིག་འཛིན་ (rindzin) 1. sm. རིག་ཅན་. 2. person's name.
རིག་འཛིན་མ་ (rindzinmə) honorific term of address for nuns.
རིག་རྫས་ (rigdzɛ̀ɛ̀) relic, momento, artifact ¶ གསར་བརྗེའི་རིག་རྫས་ Revolutionary momento.
རིག་རྫས་རྗེས་ཤུལ་ (rigdɛ̀ɛ̀ jeèshüü) cultural relic/ artifact/ remnant.
རིག་གཞུང་ (rigshuŋ) 1. culture ¶ བོད་པའི་རིག་གཞུང་ Tibetan culture. 2. academic, scholarly.
རིག་གཞུང་མཁས་དབང་ (rigshuŋ kɛ̀ɛ̀waŋ) cultural authority.
རིག་གཞུང་གི་ཆེད་རྩོམ་ (rigshuŋgi cēdzom) academic thesis/ essay/ article.
རིག་གཞུང་གི་ཐ་སྙད་ (rigshuŋgi tāñɛɛ̀) technical/ scientific terms or jargon.
རིག་གཞུང་གྲོས་མོལ་གྱི་ཚོགས་འདུ་ (rigshuŋ trööməögi tsōndu) academic conference.
རིག་གཞུང་བརྒྱུད་ཤུལ་ (rigshuŋ gyüüshüü) cultural heritage.
རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་ (rigshuŋ jeèreè) cultural exchange.
རིག་གཞུང་བརྟག་དཔྱད་ (rigshuŋ dāgjɛ̀ɛ̀) academic research.
རིག་གཞུང་དུས་དེབ་ (rigshuŋ tüüdeb) scientific/ academic journal.
རིག་གཞུང་པུའུ་ (rigshuŋ bū) tib. ch. Ministry of Culture.
རིག་གཞུང་ཕོ་བྲང་ (rigshuŋ pōdraŋ) palace of culture.
རིག་གཞུང་འཕེལ་རྒྱུལ་ (rigshuŋ pēēdzüü) academic movement.
རིག་གཞུང་ཚན་ཁག (rigshuŋ tsɛ̄ngaà) academic department/ section.
རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ (rigshuŋ tsɔ̄gba) academic society/ association.
རིག་གཞུང་ལས་རིགས་ (rigshuŋ lɛ̀ɛ̀rig) academic/ cultural work.
རིག་གཞུང་སློབ་ཚོགས་ (rigshuŋ lōbdzɔɔ̀) academic society/ association.
རིག་གཞུང་སློབ་གསོ་ (rigshuŋ lōbso) cultural education.
རིག་གཞུང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (rigshuŋ ūyön lhɛ̄ngaŋ) academic committee, cultural committee.
རིག་བཟང་ (rigsaŋ) 1. name of a person. 2. bright, intelligent.
རིག་རིག (rigrii) looking with wide glaring eyes; va.—ལྟ་.
རིག་རིག་གི་མིག་རྩ་དང་ཀོ་ཀོའི་རྣ་རྩར་འཛོག་པ་ (rigriigi migdzə daŋ kokēo nādzar jɔgba) keeping in mind whatever one sees or hears.
རིག་ལམ་ (riglam) logic; va.—སློབ་ to study/ teach logic.
རིག་ལམ་དཔྱད་ཚོགས་ (riglam jɛ̀ɛ̀dzɔɔ̀) academic conference.
རིག་ཤེད་ཅན་ (rigsheèjɛn) scholar-tyrant.
རིག་ཤེས་པ་ (rigsheèba) intelligentsia, intellectual.
རིག་སློབ་ (riglob) culture and education, cultural education ¶ རིག་སློབ་ཁྲུའུ་ Office of culture and education.
རིག་གསར་ (rigsar) 1. new sciences, new fields of study. 2. innovations, new ways of doing things, new ideas.
རིག་གསལ་ (risɛɛ) educated, intelligent, smart.
རིག་གསལ་ལག་བདེ་ (rigsɛɛ lagde) smart and dexterous.
རིགས་ (rig) 1. race, ethnic group, nationality, lineage ¶ བོད་རིགས་ Tibetan nationality/ ethnic group. 2. kind, category ¶ གྲོའི་རིགས་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What kinds of wheat are there? ¶ ལས་བྱེད་འོས་རིགས་ Those worthy of being cadre. ¶ སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རིགས་ Those who are powerful. 3. vi. to be okay ¶ འདི་འདྲ་བྱས་ན་མི་རིགས་ Its not okay to do this.
རིགས་ཀྱི་རྒན་རབས་ (riggi gɛnrəb) older generations.
རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ (riggi jööbɛn) one held in great respect/ esteem.
རིགས་ཀྱི་ཐ་མ་ (riggi tāma) the lower castes, untouchables.
རིགས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ (riggi tūwo) the Brahman caste.
རིགས་ཀྱི་བུ་ (riggi pu) term used by a root lama for his close followers/ disciples.
རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ (riggi pomo) term used by a root lama for his female close followers/ disciples.
རིགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག (riggi wāŋjuù) shung. the Emperor.
རིགས་ཀྱི་མ་ (riggi ma) 1. bride. 2. female head of a household.
རིགས་ཀྱི་ཉུ་གུ་ (riggi ñugu) shung. descendant.
རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ (riggi dzōwo) clan elder, head of a clan.
རིགས་འཁྲིད་ (rig trii) vi. to acquire certain traits (from one's parents) ¶ ཕུ་གུ་དེ་ཕ་ཡི་རིགས་ཁྲིད་ནས་

གཉིས་ཁམ་ཀ.

རིན་མཉམ་ (rinñam) equal value.

རིན་མཉམ་དངོས་རྫས་ (rinñam ŋöödzɛɛ) sm. རིན་མཉམ་དངོས་ཟོག.

རིན་མཉམ་དངོས་ཟོག (rinñam ŋöösɔɔ) products of equal value.

རིན་མཉམ་དངོས་རྫས་ (rinñam ŋöödzɛɛ) sm. རིན་མཉམ་དངོས་ཟོག.

རིན་མཉམ་བརྗེ་ཚོང་ (rinñam jedzoŋ) equitable exchange, fair trade in buying and selling.

རིན་མཉམ་བརྗེ་ཚོང་ (rinñam) bartering with products of equal value.

རིན་མཉམ་བརྗེ་ལེན་ (rinñam jelen) exchanging at equal value.

རིན་མཉམ་ཚབ་སྤྲོད་ (rinñam tsābdrɛɛ) substituting a product of equal value; va.—བྱེད་.

རིན་རྟོགས་ (rin dɔ̄ɔ) va. to find out or learn the price/ value.

རིན་ཐང་ (rindaŋ) value, price, worth; vi.—ཆག to have the price or value get decreased/ devaluated/ depreciated; vi.—ཕབ་ to reduce the price; vi.—འཕར་ to have the price get increased ¶ དེང་སང་བཟའ་བཅའི་རིན་གོང་འཕར་བཞག These days the price of foodstuffs has increased.

རིན་ཐང་སྐོག་བཅད་ (rindaŋ gɔ̄gdzaŋ) secret price fixing.

རིན་ཐང་ཁེར་གཙང་ (rindaŋ kērdzaŋ) net value ¶ ཞིང་ལས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཁེར་གཙང་ The net value of agricultural production.

རིན་ཐང་གི་ཆོས་ཉིད་ (rindaŋgi cööñii) law of value (in economics).

རིན་ཐང་ཅན་ (rindaŋjɛn) very expensive/ valuable.

རིན་ཐང་གཅོག (rindaŋ jɔ̄ɔ) va. to reduce the price.

རིན་ཐང་ཆག (rindaŋ cāà) see རིན་ཐང་.

རིན་ཐང་འཆག (rindaŋ cāà) vi. to have the price to come down/ fall.

རིན་ཐང་གཏན་འབེབས་ (rindaŋ dēnbeb) fixed value/ price; va.—བྱེད་.

རིན་ཐང་ཕབ་ (rindaŋ pāb) see རིན་ཐང་.

རིན་ཐང་བྲལ་བ་ (rindaŋ treewa) sm. རིན་ཐང་མེད་པ་.

རིན་ཐང་མེད་པ་ (rindaŋ meèba) invaluable, priceless.

རིན་ཐང་ལྷག་མ་ (rindaŋ lhāgba) surplus value.

རིན་དོད་ (rindüü) payments that include nonmonetary things like housing, food, etc.; va.—གཏོང་.

རིན་པ་ (rimbə) price.

རིན་པ་ཁུག (rimbə kūù) vi. to command/ get a price, to be able to sell for a price ¶ ཅ་ལག་འདི་ཚོར་རིན་པ་ཁུག་ས་མ་རེད་ བྱས་ཙང་གཏད་སྐྱོགས་ནང་དབྱུག་པ་ཡིན་ These things won't command any price so I threw them away.

རིན་པོ་ཆེ་ (rimboche) 1. precious ¶ རྩ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་ The precious constitution. 2. a term of address/ title for incarnate lamas.

རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ (rimboce nadün) seven kinds of precious gems.

རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ (rimbocee dēr) treasury, storehouse.

རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་ (rimbocee dug) one of the eight auspicious symbols: the umbrella.

རིན་སྤུངས་ (rimbuŋ) sm. རིན་སྤུངས་.

རིན་སྤུངས་པ་ (rimbuŋba) historical figure whose family held power over parts of Tibet from the 14th to the 16th centuries.

རིན་སྤུངས་རྫོང་ (rimbuŋ dzoŋ) Rimpung District.

རིན་ཕེའུ་ (rinbe) ch. sm. རིན་མིན་པི་.

རིན་སྦྱིན་ (rin jin) va. to give payment ¶ ཁོས་ང་ལ་ཅ་ལག་གི་རིན་སྦྱིན་མ་བྱུང་ He didn't pay me for the things.

རིན་བྲལ་ (rintrɛɛ) sm. རིན་ཐང་མེད་པ་.

རིན་འབབ་ (rinbəb) price, cost ¶ ཁ་ལག་གི་རིན་འབབ་རྩིས་རོགས་ Please calculate the cost of the food.

རིན་སྦྲག་གཉིས་མེད་ (rindraà ñiimeè) free of cost and shipping fees ¶ ཁོང་གིས་ང་ལ་རིན་སྦྲག་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེབ་ཅིག་བསྐུར་བཞག He sent me a book free.

རིན་མེད་ (rinmeè) without cost, free.

རིན་ཚད་ (rindzɛɛ) price, cost.

རིན་ཚབ་ (rindzəb) price and substitution for goods borrowed; va.—སྤྲོད་ ¶ ཅ་ལག་མང་པོ་ཉོས་གཡར་བྱས་པ་དེ་ཚོའི་རིན་འབབ་དུས་ཐོག་སྤྲད་པ་རེད་ The things that were bought and borrowed they paid for and returned on time.

རིན་རྫོང་ (rindzoŋ) shung. abbr. of རིན་སྤུངས་རྫོང་.

རིན་ཧྲིན་ (rinhrin) ch. ginseng.

རིབ་ (rib) 1. cheating (usu. in gambling); va.—རྩེ་ to cheat in gambling ¶ ཁོས་སྦག་རྒྱག་དུས་རིབ་རྩེ་གི་འདུག He cheats when playing mahjong. 2. a brief/ short time.

རིབ་མ་ (ribmə) fence, wall.

རིབ་ཙམ་ (ribdzam) 1. brief/ short time ¶ རིབ་ཙམ་མཐོང་བྱུང་ I got a brief look at it. 2. deceitful, duplicitous ¶ མི་དེ་རིབ་ཙམ་ཡོད་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ Because that person is deceitful, (you) should be careful.

རིབ་ཚ་པོ་ (rib tsābo) sb. who cheats a lot.

རིབ་གཞི་ (ribshi) sm. རུ་གཞི་.

རིབ་རིབ་ (ribrib) 1. unclear visually ¶ མིག་ཡག་པོ་མེད་ཙང་རིབ་རིབ་ཅིག་ལས་མཐོང་གི་མི་འདུག Because I have a bad eyesight, I can't see clearly. 2. short/ brief time.

རིམ་ (rim) (— + vb.) to do gradually ¶ དཀའ་ངལ་རིམ་སེལ་བྱེད་དགོས་ (We) must solve difficulties gradually. ¶ ཚོགས་འདུའི་གོ་སྒྲིག་རིམ་ཞུས་ཚོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ (We) will gradually make arrangements for the meeting.

རིམ་གྱི་ (rimgi) shung. abbr. of རིམ་གྱིས་.

རིམ་སྐྱོད་ (rimgyöö) going gradually/ in stages; va.—བྱེད་ ¶ དམག་མི་རྣམས་ཡུལ་དེར་རིམ་སྐྱོད་བྱས་འདུག The soldiers went to that place gradually.

རིམ་བསྐྲུན་ (rimdrün) building gradually/ in stages; va.—བྱེད་ ¶ གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁང་པ་གསར་པ་མང་པོ་རིམ་བསྐྲུན་བྱས་འདུག They have built new buildings in the city in stages.

རིམ་གས་འགྱུར་འབྱུང་ (rimgɛɛ gyurjuŋ) chain reaction (in chemistry/ physics).

རིམ་གོང་ (rimgoŋ) sm. གོང་རིམ་.

རིམ་གྱིས་ (rimgyi) gradually, by degrees; va.—བྱེད་ ¶ འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་སྒོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་ (They) are doing the construction projects gradually.

རིམ་གྱིས་འགྱུར་ (rimgyi gyur) vi. to evolve, to change gradually.

རིམ་གྲངས་ (rimdraŋ) ordinal numerals/ numbers, mathematical progression/ series (in math).

རིམ་གྲས་ (rimdrɛɛ) stratum, class ¶ དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་རིམ་གྲས་ Ruling class.

རིམ་གྲོ་ (rimdro) a religious ceremony/ rite to eliminate difficulties.

རིམ་གྲོ་བ་ (rimdrowa) 1. person who does the རིམ་གྲོ་ rite. 2. a servant.

རིམ་བགྲོད་ (rimdröö) gradually, stage by stage ¶ རིམ་བགྲོད་གོང་འཕེལ་ Progressing stage-by-stage/ gradually.

རིམ་འགྲོས་ (rimdröö) sm. རིམ་བགྲོད་.

རིམ་འགྱུར་ (rimgyur) evolution, gradual change ¶ ཞི་བའི་རིམ་འགྱུར་ Peaceful evolution.

རིམ་བརྒལ་ (rimgɛɛ) irregular, not gradual or by degrees ¶ ལས་བྱེད་པ་གཞོན་ནུ་ཁག་ཅིག་རིམ་བརྒལ་གནས་སྤར་བྱས་འདུག Some young officials were promoted irregularly (not by regular stages).

རིམ་བརྒལ་ཞུ་གཏུག (rimgɛɛ shuduù) bypassing the bureaucracy and appealing (out of sequence) to a higher level of court/ officials; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶ གྱོད་གཞི་དེའི་སྐོར་ཁྲིམས་ས་གོང་མར་རིམ་བརྒལ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་པ་རེད་ (He) appealed (out of sequence) to a higher court concerning that case.

རིམ་རྒྱུད་ (rimgyüü) sm. རིམ་བརྒྱུད་.

རིམ་བརྒྱུད་ (rimgyüü) gradually from one to another.

རིམ་ཅན་ (rimjɛn) sm. རིམ་བཞིན་.

རིམ་ཅན་དུ་ (rimjɛndu) successively, occurring one after another ¶ རྒྱལ་རབས་རིམ་ཅན་དུ་ In successive generations/ dynasties.

རིམ་བཅར་ (rimjaa) 1. gradually coming close to/ meeting ¶ རྔོན་པས་རི་དྭགས་དེའི་སར་རིམ་བཅར་བྱེད་སྐབས་རི་དྭགས་དེ་བྲོས་པ་རེད་ As the hunter gradually moved close to the animal, the animal ran away. 2. going to meet a superior several times in succession ¶ ངས་འགོ་ཁྲིད་ལ་རིམ་བཅར་ཞུས་པ་ཡིན་ I went to meet the leader several times (one after another).

རིམ་བཙོལ་སྡེབ་ལེན་ (rimjöö deblen) putting money in the bank gradually but withdrawing it at once.

རིམ་ཆག (rim cāà) vi. to decrease by degrees/ gradually/ in stages.

རིམ་མཆེད་ (rim cēè) gradual dissemination/ spreading/ diffusion.

རིམ་ཉམས་ (rimñam) gradually declining/ deteriorating.

རིམ་ཉམས་རིམ་སྟོང་ (rimñam rimdoŋ) gradually becoming weak and poor (declining) and becoming extinct ¶ ཁྲལ་རིགས་བདབ་མནར་ཆེ་བས་གཞུང་རྒྱུགས་ཁྲལ་པ་རྣམས་རིམ་ཉམས་རིམ་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ Because of the hardship causes by high taxes, the government taxpayer serfs gradually declined and became extinct.

རིམ་གཉིས་ (rimñīi) abbr. of རིམ་པ་གཉིས་པ་.

རིམ་བསྡར་ (rimdar) in series/ stages ¶ རྟ་དམག་རྣམས་རིམ་བསྡར་གྱིས་འབྱོར་སོང་ The cavalry arrived in stages.

རིམ་མཐུད་ (rimdüü) one after another, in succession (without a break).

རིམ་བརྡོག་རིམ་རྩེག (rimdɔɔ̀ rimdzeg) va. to add one on top of another.

རིམ་དག (rimdaà) shung. being gradually exhausted.

རིམ་འདས་ (rimdɛɛ̀) 1. super ¶ རིམ་འདས་རྒྱལ་ཁབ་ Superpower country. 2. special.

རིམ་ལྡན་ (rimdɛn) sm. རིམ་པ་ཡོད་པ་.

རིམ་པ་ (rimbə) rank, level, grade, degree ¶ རིམ་པ་ལྔ་པའི་གཞུང་ཞབས་ Officials of the fifth rank.

རིམ་པ་ཁག (rimbəgaà) different levels ¶ རིམ་པ་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ལ་ཕོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ Offices of different levels have different salaries.

རིམ་པ་འཁྲུགས་ (rimbə trūù) vi. to have ranks/ levels/ grades/ degrees get mixed up/ disordered.

རིམ་པ་གོང་མ་ (rimbə koŋma) 1. higher level/ grade, superior ¶ རིམ་པ་གོང་མའི་ལས་བྱེད་པ་ Higher level cadre. 2. higher authorities ¶ གནད་དོན་དེ་རིམ་པ་གོང་མས་ཐག་བཅད་པ་རེད་ This issue was decided by the higher authorities.

རིམ་པ་གོང་འོག (rimbə koŋ wɔ̄ɔ̀) higher and lower level/ grades.

རིམ་པ་སྒྲིག (rimbə drig) va. to put sth. in order/ series.

རིམ་པ་གཉིས་པ་ (rimbə ñīibə) the second rank.

རིམ་པ་ལྟར་བྱེད་ (rimbə dārjeè) doing things orderly/ gradually/ step-by-step.

རིམ་པ་བསྟར་ཆགས་ (rimbə dārjaà) one after another (without break).

རིམ་པ་མཐོ་བ་ (rimbə towa) higher rank.

རིམ་པ་དང་གཉིས་ (rimbə taŋñīi) the first and the second ranks.

རིམ་པ་སྤབས་ (rimbə bāb) va. to demote ¶ ཁོང་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་ཙང་རིམ་པ་ལྔ་པ་ནས་དྲུག་པར་སྤབས་པ་རེད་ Because he made a mistake he was demoted from the fifth to the sixth rank.

རིམ་པ་སྤར་ (rimbə bār) va. to promote.

རིམ་པ་ཕབ་ (rimbə pāb) vi. to be/ get demoted.

རིམ་པ་བཞིན་ (rimbə shin) sm. རིམ་བཞིན་.

རིམ་པ་བཟོ་ (rimbə so) sm. རིམ་པ་སྒྲིག.

རིམ་པ་འོག་མ་ (rimbə wɔ̄ɔ̀ma) lower level/ rank, subordinate.

རིམ་པ་སོ་སོ་ (rimbə soso) each level/ rank.

རིམ་པ་གསུམ་པ་ (rimbə sūmbə) third rank.

རིམ་པ་གསུམ་པའི་དྲུག་གནས་ (rimba sūmbɛ dōgnɛɛ̀) shung. the third rank (in tt.).

རིམ་པ་གསུམ་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ (rimbə sūmla wāŋwɛ lāmluù) the three level ownership system: the commune, the production brigade and the production team.

རིམ་པའི་ལམ་ལུགས་ (rimbɛ ləmluù) a system of organizational hierarchy where ranks/ levels are used.

རིམ་པར་རིམ་སྐོར་ (rimbar rimgɔɔ) layer upon layer, one after another (usu. a series of walls/ fences) ¶ པོ་ཏ་ལ་ལྕགས་རི་ཕྱི་ནང་རིམ་པ་རིམ་སྐོར་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ The palace has layer upon layer of walls.

རིམ་པས་ (rimbɛ) sm. རིམ་གྱིས་.

རིམ་པས་སྐྱོང་ (rimbɛ gyōŋ) va. to rule/ govern by degrees/ gradually.

རིམ་ཕྱེ་འགན་འཁུར་ (rimce gɛnkur) classifying and taking responsibility; va.—བྱེད་; —ལེན་.

རིམ་ཕྱེ་དོ་དམ་ (rimce todam) classifying and managing; va.—བྱེད་.

རིམ་འཕར་ (rim pār) 1. vi. to progressively increase. 2. promoted.

རིམ་འཕེལ་གྱིས་ (rimpelgi) gradually occurring.

རིམ་བྱས་ (rimjɛɛ̀) shung. sth. done several times.

རིམ་བྱུང་ (rimjuŋ) gradual/ successive occurrences, occurring in stages ¶ རྒྱ་ནག་གོང་མ་རིམ་བྱུང་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ The Emperors of China ruled successively.

རིམ་བྱུང་ཚད་ཐོ་ (rimjuŋ tsɛɛ̀do) a record ¶ འཛམ་གླིང་རིམ་བྱུང་ཚད་ཐོ་ A world record.

རིམ་བྱོན་ (rimjön) arriving or coming in succession/ stages/ gradually.

རིམ་བྲལ་ (rimdrɛɛ) disorderly, irregular, sporadic.

རིམ་འབྱོར་ (rimjɔɔ) vi. to arrive gradually/ one after another.

རིམ་འབྲིང་ (rimdriŋ) middle rank.

རིམ་འབྲེལ་འགྱུར་འབྱུང་ (rimdree gyurjuŋ) chain reaction.

རིམ་མིན་ (rimmin) out of order/ sequence; va.—བྱེད་.

རིམ་མེད་ (rimmeè) sm. རིམ་བྲལ་.

རིམ་བརྩེགས་ (rimdzeg) 1. stacked/ piled up. 2. progressive.

རིམ་བརྩེགས་ཐོབ་འབབ་དཔྱ་ཁྲལ་ (rimdzeg tōbbəb jādrɛɛ) graduated/ progressive income tax.

རིམ་མཚུངས་མཉམ་འགྲན་ (rimdzuŋ ñāmdrɛn) league or division matches (in sports).

རིམ་འཛར་དུ་ (rimdzardu) in order, in sequence.

རིམ་བཞི་ (rimshi) shung. 1. fourth rank. 2. a fourth rank official in tt.

རིམ་བཞིན་ (rimshin) 1. gradually ¶ དམག་འཁྲུག་དེ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་དགོས་ (We) must gradually widen the war. ¶ གོ་རྟོགས་ནི་རིམ་བཞིན་ཇེ་མཐོར་སོང་པ་རེད་ (Their) comprehension increased gradually. 2. (va. + —) whenever ¶ བསོད་ནམས་ཐུག་རིམ་བཞིན་ཁོང་གིས་ང་ལ་དངུལ་གཡར་གྱི་འདུག Whenever I meet Sonam, he lends me money.

རིམ་བཞིན་འགྱུར་ (rimshin gyur) vi. to be altered gradually, to evolve.

རིམ་ཡོད་ (rimyöö) sm. རིམ་པ་.

རིམ་ལད་ (rimlɛɛ̀) imitating/ adopting/ following gradually.

རིམ་ལེན་དངུལ་བུན་ (rimlen ŋǖübün) a loan acquired over a period of time.

རིམ་ཤུབ་གཏེར་ཁ་ (rimdrəb dērga) a shallow mine, a mine that is near the surface.

རིམ་གསབ་ (rim sāb) replacing sb. one after another/ successively ¶ རྫོང་སོ་སོའི་རྫོང་སྡོད་རིམ་གསབ་ཀྱིས་བཏང་ཡོད་པ་རེད་ They sent district officials to each district one after another (as the old term expired).

རིམ་གསོག (rimsɔɔ̀) accumulating gradually; va.—བྱེད་.

རིམ་བསགས་ (rimsaà) sm. རིམ་གསོག.

རིམ་བསགས་ཀྱི་བརྩི་ (rimsaàgi dzī) an accounting of what has been accumulated to date.

རིམས་ (rim) sm. རིམ་ནད་.

རིམས་འགོག (rimgɔɔ̀) epidemic prevention; va.—བྱེད to prevent the spread of epidemics.

རིམས་འགོག་ཁྲུའུ་ (rimgɔɔ̀ trū) tib. ch. quarantine office.

རིམས་འགོག་ཏོ་དམ་ཁའོ་ (rimgɔɔ̀ todam kāwo) tib. ch. quarantine control/ management section.

རིམས་འགོག་སྨན་ཁབ་ (rimgɔɔ̀ mēngəb) vaccination, inoculation.

རིམས་འགོག་ས་ཚིགས་ (rimgɔɔ̀ sədzii) quarantine station.

རིམས་ཆམ་ (rimjam) influenza, flu.

རིམས་རྙིང་ (rimñīŋ) an epidemic disease which lasts for a long time.

རིམས་དྲག་པོ་ (rim tragbo) serious epidemic.

རིམས་ནད་ (rimnɛɛ̀) epidemic.

རིམས་ཚད་ (rimdzɛɛ̀) epidemic which causes fever.

རིམས་གསར་ (rimsar) start of an epidemic.

རིའི་སྐེད་པ་ (rii gēèba) the middle of a mountain.

རིའི་གྱེན་ (rii gye) mountain slope.

རིའི་མགུལ་པ་ (rii güüwa) sm. རིའི་ངོས་.

རིའི་སྒང་ (rii gaŋ) 1. on top of a mountain. 2. a ridge.

རིའི་ངོས་ (rii ŋöö) face of a mountain.

རིའི་ཆུ་ལོག (rii cūlɔɔ̀) a flood starting in the mountains.

རིའི་ཉིན་སྲིབ་ (rii ñindrib) the south and the north side of a mountain.

རིའི་ལྟག (rii dāà) sm. རི་སྐལ་.

རིའི་མཐའ་ (rii tā) edge of a mountain.

རིའི་ལྡེབས་ (rii deb) face of a mountain.

རིའི་དཔུང་པ་ (rii būŋbə) the "shoulder" of a mountain.

རིའི་ཕར་རྒྱབ་ (rii pār gyəb) back of a mountain, on the other side of a mountain.

རིའི་རྩེ་ (rii dzē) the top of a mountain.

རིའི་འོག (rii wɔɔ̀) the bottom of a mountain.

རིར་འཛེག (rii dzeg) mountain climbing; va.—བྱེད་.

རིལ་ (rii) 1. vi. to fall ¶ ང་ལམ་ཁར་འདྲེད་དར་ཤོར་ནས་རིལ་བྱུང་ I slipped on the road and fell. 2. abbr. of རིལ་པོ་.

རིལ་གྲངས་ (riidraŋ) a whole number, integer (in math).

རིལ་ངོས་ (rii ŋöö) surface of a globe/ ball/ sphere.

རིལ་པོ་ (riibu) 1. whole, complete, entire. 2. round.

རིལ་པོར་ (riibor) wholly, entirely.

རིལ་བ་ཞབས་ཚགས་ཅན་ (riiwa shəbdzaàjɛn) a canister (with small holes at the bottom for sprinkling water).

རིལ་བུ་ (riibu) pill; va.—གཏོང་ to take a pill.

རིལ་དབྱིབས་ (riiyib) sm. རིལ་གཟུགས་.

རིལ་མ་ (riima) the dung of sheep and goats.

རིལ་མོ་ (riimu) sm. རིལ་པོ་.

རིལ་རྩི་ (riidzi) the shiny coating of pills.

རིལ་ཚང་ (riidzaŋ) place where goat and sheep dung is stored (for fuel).

རིལ་འཛིན་ (rindzin) total eclipse of sun/ moon.

རིལ་གཟུགས་ (riisuù) spheroid, globular, round-shaped.

རིལ་རིལ་ (riirii) 1. sm. རིལ་པོ་. 2. wagging (tails); va.—བྱེད་ to wag one's tail.

རིལ་རིལ་འཇོང་འཇོང་གང་བཟོ་ན་ཡང་ (riirii jonjoŋ kaŋ sonayaŋ) whatever decision one wants to make ¶ རིལ་རུལ་འཇོང་འཇོང་གང་བཟོ་ན་ཡང་འགོ་ཁྲི་ཀྱི་ལག་པ་རེད་ It is up to the leaders to make whatever decision they want.

རིལ་རིལ་དོག་དོག (riirii dogdɔɔ̀) 1. complete, a complete entity. 2. sm. རིལ་པོ་.

རིལ་ལུད་ (riilüü) sheep and goat dung fertilizer.

རིལ་ལེ་ (riile) arc. directly, straight.

རིལ་གསོག (riisɔɔ̀) sm. རིལ་ཚང་.

རིས་ (rii) 1. figure, form, design. 2. party, team, side.

རིས་འགུལ་གློག་བརྙན་ (riigüü lɔɔ̀ñɛn) animated picture/ cartoon.

རིས་སྣ་འཆར་མདོང་ (riina cārdoŋ) kaleidoscope.

རིས་ཅན་ (riijɛn) prejudiced, partial, biases.

རིས་གྲལ་ (riidrɛɛ) sm. རིས་མེད་.

རིས་འབུར་གོས་ཆེན་ (riibur kööjen) a type of brocade with relief design.

རིས་མེད་ (riimeè) impartial, unprejudiced, without discrimination/ distinction; va.—བྱེད་.

རིས་ཚན་ (riidzɛn) sm. སྡེ་ཚན་.

རིས་བཤད་ (riishɛɛ̀) explanation of a painting.

རིས་སུ་བོར་ (riisu bɔɔ) 1. va. to biased/ partial/ prejudiced. 2. va. to look down on.

རིས་སུ་མ་གཅོད་ (riisu majöö) sm. རིས་མེད་.

རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ (riisu majɛɛ̀) sm. རིས་མེད་.

རུ་ (ru) 1. dative-locative particle (see དུ་) ¶ ང་ལྟ་རུ་མ་བཅུག་ན་ང་ཕྱིར་ལོག་རྒྱུག་གི་ཡིན་ If you don't let me see (it) I'll return (home). 2. abbr. of ཨུ་རུ་སུ་. 3. horn. 4. abbr. of བསྟན་འཛིན་མཁར་རུ་. 5. abbr. of རུ་དཔོན་. 6. sm. རུ་སྟར་. 7. a battalion/ brigade/ group.

རུ་ཀྲི་ (rudri) hind. bread.

རུ་བཀལ་ (rugɛɛ) sm. རུ་བ་སྐྱས་སྒོ་.

རུ་སྐོར་ (rugɔɔ) 1. a group of nomads. 2. neighbors/ community of nomads.

རུ་སྐྱ་ (rugya) an oar.

རུ་ཁ་ (ruga) the horn brace of a Tibetan rifle.

རུ་ཁག (rugaà) unit, team, brigade ¶ ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག Production brigade.

རུ་ཁག་ཆུང་བ་ (rugaà cūŋwa) squad, small team.

རུ་ཁལ་ (rugɛɛ) shung. the basic vaolue measurement unit in the tt. equaling about 28 རྒྱ་མ་ (30.8 lbs.) (same as བསྟན་འཛིན་མཁར་རུ་).

རུ་གྱོང་པོ་ (ru gyoŋbo) stubborn.

རུ་གྲལ་ (rudrɛɛ) row, file.

རུ་གླུ་ (rula) the song of a unit/ team/ brigade.

རུ་མགོ་ (rungo) the head of a line/ row/ formation (usu. when marching).

རུ་འགོ་ (rungo) sm. རུ་མགོ་.

རུ་རྒྱ་ (rugya) abbr. Russia and China; Russia and India.

རུ་སྒྲིག (rudrig) sm. རུ་བསྒྲིགས་.

རུ་སྒྲིག་སྒྲིག (rudrig drig) va. to line up in formation.

རུ་སྒྲིག་གཏོང་ (rudrig dōŋ) sm. རུ་སྒྲིག་སྒྲིག.

རུ་བརྒྱ་ (rugya) shung. abbr. of Rupon and Gyapon (in Tibetan army).

རུ་བརྒྱ་ལྡིང་གསུམ་ (rugya diŋsum) shung. abbr. of Rupon, Gyapon and Shengo (military officers in the traditional Tibetan army).

རུ་བསྒྲིགས་ (rudrig) marching in formation, lining up in rows/ formation; va. རུ་བསྒྲིགས་; —གཏོང་.

རུ་ང་ (ruŋa) sm. རུ་ང་ར་པོ་.

རུ་ང་དན་དིག (ruŋa dēndig) shung. careful, meticulous.

རུ་ང་ར་པོ་ (ru ŋarbo) 1. fastidious, meticulous (in appearance and/ or work); va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་རང་ལས་ཀར་རུ་ང་ར་པོ་སོང་ཙང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལས་བློ་པོར་ལོ་གི་མེད་པ་རེད་ Because he does meticulous work, he isn't easily satisfied with the work of others. 2. sb. who gets angry easily, sb. who is short tempered ¶ ཁྱེད་རང་དེ་འདྲའི་རུ་ང་ར་པོ་མ་གནང་དང་ བཀའ་མོལ་ག་ལེར་གསུང་དང་ Don't be short-tempered like that, speak calmly. 3. a stingy, miserly person.

རུ་ང་ར་ཞིབ་ཚགས་ (ruŋar shidzaà) sm. རུ་ང་ར་པོ་.

རུ་ཅན་ (rujɛn) 1. having horns. 2. Tibetan guns that have a rifle brace made of antelope horns.

རུ་གཅིག (rujig) one battalion/ brigade/ unit/ team.

རུ་ཆུང་ (rujuŋ) abbr. of རུ་ཁག་ཆུང་བ་.

རུ་ཆེན་ (rujen) battalion, large team/ unit/ brigade ¶ ལམ་བཟོས་རུ་ཆེན་ A large road construction team.

རུ་མཇུག (runjuù) the end of row.

རུ་ཏ་ (ruda) 1. saussurea lappa. 2. yeast. 3. cavalry horses.

རུ་སྟར་ (rudar) lined up in formation; va.—སྒྲིག to

line up in formation.

རུ་སྣར་གྲབས་སྦྱོང་ (rudar trəbjoŋ) rehearsal drill/ practice for a parade or march.

རུ་སྡང་ (rudaŋ) a point on the arm for draining blood.

རུ་སྡུར་ (rudur) horn (of an animal).

རུ་ཐོག (rudoò) name of a place in W. Tibet.

རུ་དར་ (rudar) flag of an battalion/ brigade/ unit/ team/ army.

རུ་འདུད་ (rudüü) military salute/ greeting; va.—ཞུ་ to give a military salute, to present arms in greeting.

རུ་འདྲེན་ (rudren) sm. རུ་སྣེ་.

རུ་འདྲེན་སྡེ་བཞི་ (rudren deshi) units of soldiers marching at the front, back, right, and left side of a king.

རུ་འདྲེན་པ་ (rudrenba) sm. རུ་སྣེ་.

རུ་སྣེ་ (rune) 1. leader or head of a column/ line/ row/ brigade. 2. the front of a line or row; va.—འཁྲིད་ to lead a group/ unit/ column.

རུ་སྣེ་འཁྲིད་མཁན་ (rune triiñɛn) the leader of a group.

རུ་པ་ (rubə) army, troops, members of a unit/ column/ group.

རུ་པི་ (rubi) hind. rupee.

རུ་དཔུང་ (rubuŋ) sm. རུ་ཁག.

རུ་དཔོན་ (rubön) 1. leader or head of a རུ་ཁག. 2. shung. military officer in the Tibetan army immediately under a མདའ་དཔོན་ (in charge of 500 troops).

རུ་ཕྱག (rujaà) sm. རུ་འདུད་.

རུ་བ་ (roo) herd of livestock.

རུ་བ་སྐྱུས་སྤོ་ (roo gyɛ̄ɛbo) moving into a new pasture area (nomads with their tents and herds); va.—བྱེད་.

རུ་འབྲིང་ (rudriŋ) 1. a middle size military unit corresponding to a company or battalion. 2. a middle size work unit/ group/ unit/ column.

རུ་མ་ (rumə) fermenting agent/ yeast for making beer and yogurt.

རུ་མི་ (rumi) member of a རུ་ཁག.

རུ་མིང་ (rumiŋ) name of a རུ་ཁག.

རུ་མིན་ (rumin) a red fez worn by Moslems.

རུ་མེ་ནི་ཡ་ (rumeniya) sm. རུ་མེན་ཉི་ཡ་.

རུ་མེན་ཉི་ཡ་ (rumeniya) Rumania.

རུ་དམག (rumaà) 1. soldiers in formation. 2. soldiers in a unit.

རུ་དམར་ (rumar) an animal that has killed people by goring.

རུ་གཙོ་ (rudzo) head/ leader of a རུ་ཁག.

རུ་ཚི་ (rudzi) fermenting agent/ yeast for making beer and yogurt.

རུ་ཚན་ (rudzɛn) sm. སྡེ་ཚན་.

རུ་ཚོགས་ (rudzɔ̀) sm. རུ་ཁག.

རུ་མཚན་ (rudzɛn) military color/ standard.

རུ་མཚམས་དབྱེ་ (rudzam yē) va. to make a demarcation between units.

རུ་མཚོན་ (rudzön) 1. sm. རུ་དར་. 2. military equipment. 3. abbr. of རུ་དར་ and མཚོན་ཆ་.

རུ་འཛིངས་ (rudziŋ) 1. many disasters and misfortunes occurring at the same time. 2. animals fighting with horns.

རུ་གཞི་ (rushi) frame.

རུ་བཞི་ (rushi) four ancient division of Central Tibet (དབུས་གཙང་).

རུ་ཡོང་བཟའ་ (ruyoŋsa) one of the wives of King Srongtsen Gampo.

རུ་རུ་ (ruru) 1. deer. 2. the barking or crying sound of deer.

རུ་ལག (rulaà) shung. one of the four རུ་ of དབུས་གཙང་.

རུ་ལེབ་ (ruleb) flat horn.

རུ་ཤོག (rushɔ̀) a large subdivision of a regiment ¶ བོད་དམག་རུ་ཤོག A Tibetan army unit.

རུ་ས་ (rusə) place where nomads make camp.

རུ་སུ་ (rusu) Russia.

རུ་སུ་དཀར་པོ་ (rusu gārbo) White Russian, White Russia, Tsarist Russia.

རུ་སོག (rusoò) Russia.

རུག (ruù) 1. va. to collect/ gather ¶ སློབ་ཕྲུག་རྣམས་སློབ་ཁང་དུ་རུག་དགོས་ The students have to gather in the classroom.

རུག་གི་ (ruggi) sm. རུག་དེ་ཁ་ལ་.

རུག་སྒོག (rugɔg) garlic that grows in the shade on hills and mountains.

རུག་དེ་ཁ་ལ་ (rugdekala) all together ¶ ནང་མི་ཚང་མ་རུག་དེ་ཁ་ལ་འཛོམས་སོང་ All the family members gathered together.

རུག་བསྡུས་ (rugdüü) sm. རུག་རུག.

རུག་པ་ (rūgbə) a kind of garlic that grows in the shade on mountains.

རུག་འཚོགས་ (rugdzɔ̀) gathering/ assembling together; va.—བྱེད་.

རུག་འཛོམ་ (rugdzom) sm. རུག་འཚོགས་.

རུག་རུག (ruùruù) collecting/ gathering together; va.—བཟོ་; —བྱེད་ to collect/ gather (together) ¶ ཟིང་ལོང་པ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཞིག་རུག་རུག་བྱས་པ་རེད་ Several thousand demonstrators gathered together.

རུང་ (ruŋ) 1. even though, although ¶ ཁོ་རྒྱ་མི་ཡིན་རུང་རྒྱ་གར་ལ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even though he is Chinese he lives in India. 2. proper, suitable, appropriate, allowed ¶ སྦྲང་བུ་ཙམ་ལའང་གནོད་ཚེ་བྱེད་མི་རུང་ It is not allowed to harm even a fly. 3. (interrogative + —) —ever ¶ ཅི་རུང་ Whichever/ whatever. ¶ སུ་རུང་ Whomever. ¶ རས་ཆོས་གཞི་དཀར་པོ་དང་སྔོན་པོ་ཅི་རུང་ཞིག་ཉོས་ཤོག Buy either blue or white or cloth (whichever). ¶ ཚོགས་འདུ་དེར་ཁྱེད་རང་གཉིས་སུ་རུང་ཞིག་ཕྱིན་ན་འགྲིགས་ Whichever (of you two) go to that meeting it is okay.

རུང་ཁང་ (rumgaŋ) kitchen in a monastery.

རུང་རུང་བྱེད་ (ruŋruŋ cēe) shung. va. to make a display of, to show off.

རུང་ཧོ་ཕུང་ (ruŋhobuŋ) Younghusband.

རུད་ (rüü) vi. to cave in, to crumble, to avalanche, to landslide ¶ གངས་རི་རུད་བཞག The snow mountain had an avalanche.

རུད་རྒྱག (rüü gyaà) vi. to avalanche, to landslide.

རུད་རུད་པོ་ (rüü rüübo) avalanche, landslide, cave in.

རུབ་ (rub) 1. va. to join up, to join together ¶ མི་ཚང་མས་ལས་ཀ་རུབ་ནས་བྱས་སོང་ All the people got together and worked. 2. hind. rupee.

རུབ་རྒོལ་ (rubgöö) joining together to attack; va.—བྱེད་.

རུབ་རྒྱག (rubgyaà) 1. va. to attack (in a gang), to gang up on ¶ ཁོ་ཚོས་མི་དེ་རུབ་བརྒྱབ་ནས་ཉེས་བཞག They ganged up on that person and beat him up. 2. sm. རུག.

རུབ་རྒྱག་གློད་ (rubgyaà lööo) va. to gang up on.

རུབ་བཅོམ་ (rubjom) robbing done by a gang (rather than a single thief); va.—རྒྱག.

རུབ་ཆས་ (rubjɛɛ) sm. འགྱོ་ཆས་.

རུབ་གཏོར་ (rubdɔɔ) ganging up and destroying; va.—བྱེད་.

རུབ་སྡོད་ (rubdöö) staying together; va.—བྱེད་.

རུབ་འཛོམ་ (rubdzom) sm. རུག་འཛོམ་.

རུབ་རུབ་ (rubrub) sm. རུག་རུག.

རུབས་ (rub) sm. རུབ་.

རུམ་ (rum) 1. womb. 2. rug, carpet; va.—འཐག to weave a rug/ carpet. 3. bed ¶ ཁོ་རུམ་ལ་ཉལ་བཞག He slept in a bed. 4. va. to put to bed ¶ ཁོས་ཉལ་སའི་ནང་བུ་མོ་ཞིག་རུམ་བཞག He put the girl to sleep in the bed. 5. va. to hatch ¶ བྱ་མོས་སྒོང་ང་རུམ་འདུག The hen has hatched eggs. 6. a pocket, the pouch in a Tibetan dress.

རུམ་གྲི་ (rumdri) a knife kept in one's pocket, a knife kept in the pouch of a Tibetan dress.

རུམ་འཐག་མཁན་ (rum tāàñɛn) carpet/ rug weaver.

རུམ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་ (rumdaà sodra) a rug weaving factory.

རུམ་དུ་འཇུག (rumdu juù) 1. va. to put in (one's) pocket. 2. vi. to become pregnant/ to conceive. 3. va. to put in bed.

རུམ་གདན་ (rumdɛn) woven carpet/ rug.

རུམ་མ་ (rummə) a pregnant woman.

རུའི་ཁལ་ (rü kɛ̄ɛ) the standardized ཁལ་ volume measure for grains (same as བསྟན་འཛིན་མཁར་རུ་).

རུའི་ཕུལ་ (rü pǖü) a volume unit equal to one sixth of a བྲེ་.

རུའི་བྲེ་ (rü tre) a volume unit equal to one twentieth of a ཁལ་.

རུའུ་ལུགས་རིགས་པ་ (rüluù rigbə) ch.tib. Confucianism.

རུའུ་སོན་ (rüsön) 1. sour curdled milk. 2. lactic acid.

རུའི་དེན་ (rüden) Sweden.

རུའི་ཧྲི་ (ruhri) Switzerland.

རུལ་ (rüü) 1. vi. to rot/ spoil/ decay/ decompose ¶ ཤ་འདི་མགྱོགས་པོ་རུལ་བཞག The meat spoiled quickly. ¶ ང་ཚོའི་གཞུང་རུལ་བཞག Our government has become rotten. 2. rotten, spoiled, decomposed ¶ ཤ་རུལ་ Rotten meat.

རུལ་སྐྱུར་ (rüügyur) rotten and sour.

རུལ་སྐྱོན་ (rüügyön) sm. རུལ་, 2.

རུལ་འགྱུར་འགོག (rüügyur gɔɔ̀) va. to stop sth. from decaying/ getting rotten.

རུལ་དྲི་ (rüüdri) the smell of sth. rotting/ decaying; vi.—ཁ་; —སྣོ་ to smell rotten/ decayed/ putrid.

རུལ་པ་ (rüübə) rotten ¶ ཤ་འདི་རུལ་པ་རེད་ This meat is rotten.

རུལ་པོ་ (rüübu) sm. རུལ་པ་.

རུལ་བར་འགྱུར་ (rüübar gyur) sm. རུལ་, 1.

རུལ་སྨན་ (rüümɛn) corrosive agent, corrodent.

རུལ་བཟོ་ (rüü so) va. to decay, to spoil. (e.g., when making some cheeses).

རུལ་ལད་ (rüülɛɛ̀) 1. rotten, spoiled. 2. sm. སྐྱོན་ཆ་.

རུལ་ལུད་ (rüülüù) manure, compost.

རུལ་སུངས་ (rüüsuŋ) putrid/ rotten smelling; vi.—ཁ་ to smell rotten/ putrid ¶ ཤ་འདི་ལ་རུལ་སུངས་ཁ་གི་འདུག The meat smelled putrid. 2. rotten, corrupt ¶ རུལ་སུངས་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་དེ་མགོ་རྗེང་བསློགས་པ་རེད་ The corrupt rotten government was overthrown.

རུལ་སུངས་འགོག་རྫས་ (rüüsuŋ gɔgdzɛɛ̀) antispoiling/ decaying agent, preservative.

རུལ་སུངས་ཚད་མེད་ (rüüsuŋ rsɛ̄ɛmeè) unlimited/ limitless corruption/ rotting/ getting spoiled.

རུལ་སུངས་སུ་འགྱུར་ (rüüsuŋsu gyur) vi. to become rotten/ spoiled, to become corrupt.

རུལ་བསླད་ (rüülɛɛ̀) making corrupt, spoiling; va.—གཏོང་ to corrupt ¶ བུད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དམག་དཔུང་ལ་རུལ་བསླད་བཏང་བ་རེད་ (They) corrupted the army by means of women.

རུལ་ཧྲུང་ (rüülhuŋ) corrupt, rotten, decadent.

རུས་ (rüü) 1. bone ¶ མི་རུས་ Human bone. 2. lineage, descent group, clan.

རུས་ཀོ་ (rüügo) sm. རུས་, 1.

རུས་ཀྲང་ (rüüdraŋ) skeleton.

རུས་དཀར་བདུད་མོ་ (rüügar düümu) the White Bone Demon (in the Chinese novel "Pilgrimage to the West").

རུས་ཀང་ (rüügaŋ) 1. bone marrow. 2. human thigh bone. 3. human thigh bone trumpet.

རུས་ཀྱང་ (rüügyaŋ) only the bones themselves.

རུས་སྐྱ་ (rüügya) oars (of a boat).

རུས་བཀྲ་ (rüüdra) drawing of the human skeleton structure.

རུས་སྐོགས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ (rüügɔɔ̀jɛngi sōgjaà) crustaceans.

རུས་བཀོས་རྩིས་འདྲས་ (rüügɔɔ̀ dzīndrɛɛ̀) bone divination.

རུས་བཀོས་ཡི་གེ་ (rüügöò yigi) the inscriptions/ marks on bones and tortoise shells that are read in divination.

རུས་ཁུ་ (rüügu) broth made from bones.

རུས་ཁུངས་ (rüüguŋ) lineage, descent group/ line.

རུས་ཁུངས་གཙང་མ་ (rüüguŋ dzāŋma) a clean lineage/ descent group/ line (i.e., not impure like blacksmiths, butchers, etc.).

རུས་ཁོག (rüügɔɔ̀) 1. sm. རུས་.

རུས་ཁོག་པགས་བདུམས་ (rüügɔɔ̀ bāgdum) sm. རུས་པ་པགས་བདུམས་.

རུས་མཁྲེགས་ (rüüdreg) sm. རུས་པ་མཁྲེགས་པོ་.

རུས་གོང་ (rüügoŋ) sm. རུས་, 1.

རུས་གྱོང་པོ་ (rüü gyoŋbo) stubborn, headstrong.

རུས་གླིང་ (rüüliŋ) bone flute.

རུས་མགོ་ལྤགས་གཡོགས་ (rüügo bāgyɔɔ̀) very skinny/ thin [Lit. bones covered with skin].

རུས་རྒན་ (rüügɛn) lineage elder, clan elder.

རུས་རྒྱན་ (rüügyɛn) full length necklace made from bones (used in Tantric Buddhism).

རུས་རྒྱུད་ (rüügyüü) lineage, clan, descent group.

རུས་རྒྱུད་འཁྲིད་ (rüügyüü trīī) vi. to inherit the genetic characteristics of one's forefathers.

རུས་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་ (rüügyüü jīdzoò) clan organized society, tribal society.

རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ (rüügyüü tsōba) tribe based on a lineage or clan.

རུས་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ (rüügyüü ləmluù) clan/ lineage system.

རུས་སྒྲོམ་ (rüüdrom) bone frame, skeleton.

རུས་གཅིག་པ་ (rüü jīgbə) kinsman.

རུས་བཅག་ཀང་འཇིབ་ (rüüjaà gāŋjib) excessively oppressive, cruelly exploiting. [Lit. break bones and suck marrow].

རུས་ཆག (rüüjaà) broken bone; vi.—ཤོར་ to break a bone; va.— མཐུད་ to join/ set a (broken) bone.

རུས་ཆས་ (rüüjɛɛ̀) things made from bone.

རུས་ཆེན་ (rüüjen) 1. big bone. 2. high caste/ lineage.

རུས་ཚོད་ (rüü cöò) vi. to be completely cured.

རུས་འཆིང་ (rüüjiŋ) binding broken bones; va.—རྒྱག.

རུས་སྙིའི་ནད་ (rüüñii nɛɛ̀) osteomalacia.

རུས་བརྡུག་རྒྱག (rüüdoò gyaà) va. to gnaw on bones.

རུས་ཐང་ (rüüdaŋ) soup/ broth made from boiled bones.

རུས་ཐལ་ (rüütɛɛ) bones and ashes (usu. after a cremation), the ashes from bones.

རུས་ཐོན་ (rüü tōn) vi. to shown a clear sign ¶ ཁོང་ནི་དགྲ་གཉེན་གང་ལ་ཡང་ཆགས་སྡང་གི་རུས་ཐོན་པའི་མི་ཞིག་རེད་ He is a person who shows a clear signs of love towards one's relatives and hatred towards one's enemies.

རུས་མཐོ་ (rüüto) high birth/ lineage/ caste.

རུས་མཐུད་ཐེབས་ (rüütüü tēb) vi. to have a bone that was broken heal (join back together) naturally.

རུས་འཐོག (rüüdɔɔ̀) gnawing; va.—རྒྱག to gnaw on bones.

རུས་གདོང་ (rüüdoŋ) shin bone.

རུས་བདག (rüüdaà) lineage head, clan elder.

རུས་སྡོར་ (rüüdɔr) bones put in broth/ soup.

རུས་པ་ (rüübə) sm. རུས་.

རུས་པ་དཀར་པོ་ (rüübə gārbo) 1. white bone. 2. sm. རིགས་རུས་གཙང་མ་.

རུས་པ་མཁྲེགས་པ་ (rüübə trēgba) a person of strong character and convictions (a positive connotation) ¶ ཁོང་ནི་རུས་པ་མཁྲེགས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཙང་དགྲ་བོའི་འཇིགས་སྐུལ་གྱི་འོག་ཏུ་མགོ་སྒུར་མེད་ Because he is person of strong character, he did not surrender under the enemy's threat.

རུས་པ་གྱོང་པོ་ (rüübə gyoŋbo) sm. གཤིས་ཀ་གྱོང་པོ་.

རུས་པ་ཅན་ (rüübəjɛn) 1. diligent. 2. loyal.

རུས་པ་ཆག (rüübə cāà) vi. to break a bone.

རུས་པ་ཆག་མཐུད་ (rüübə cāgdüü) joining/ setting a broken bone; va.—བྱེད་.

རུས་པ་མཉེན་པོ་ (rüübə ñēnbo) brittle bones.

རུས་པ་མཐུད་ (rüübə tüü) sm. རུས་ཆག་མཐུད་.

རུས་པ་པགས་བདུམས་ (rüübə bāgdum) extremely thin [Lit. bone wrapped in skin].

རུས་པ་འབྲད་ (rüübə drɛ̄ɛ̀) sm. རུས་བརྡེག་རྒྱག.

རུས་པ་གཞུང་ཆག (rüübə shunjaà) horizontal fracture of the bone.

རུས་པའི་དྲ་ཕྱེད་ (rüübɛ trajeè) beads made of bones that are worn by tantric practitioners.

རུས་པའི་དྲ་བ་ (rüübɛ trawa) རུས་པའི་དྲ་ཕྱེད་.

རུས་པའི་པ་ཏྲ་ (rüübɛ bādra) bone lattice.

རུས་སྐྱུད་ (rüüjɛɛ̀) bone implements.

རུས་སྤྱིན་ (rüüjin) glue made from bones.

རུས་སྤྱིན་བཟོ་གྲྭ་ (rujin sodra) bone glue factory.

རུས་ཕྱེ་ (rüüce) powdered/ pulverized bones.

རུས་བུ་ (rüübu) small bones.

རུས་དབང་ (rüüwaŋ) clan authority.

རུས་འབྲད་རྒྱག (rüüdrɛɛ̀ gyaà) sm. རུས་བརྡེག་རྒྱག.

རུས་སྦལ་ (rüübɛɛ) turtle, tortoise.

རུས་སྦལ་བྱིན་དུ་བགྲོད་པ་བཞིན་ (rüübɛɛ gyendu dröōbashin) doing sth. slowly/ gradually [Lit. a turtle going uphill].

རུས་སྦལ་ཅན་ (rüübɛɛjɛn) the 4th month of the Tibetan calendar.

རུས་མིག (rüümii) bone joint.

རུས་མིང་ (rüümiŋ) 1. clan name. 2. family name, surname.

རུས་སྨྱོ་ (rüüño) a kind of bone disease.

རུས་ཚན་ (rüüdzɛn) paternal/ patrilateral relatives.

རུས་ཚེ་གཉེན་ཚན་ (rüüdzi ñēndzɛn) relatives and clansmates.

རུས་ཚིགས་ (rüüdzii) bone joint; vi.—ན་ to be ill with arthritis.

རུས་ཚིགས་ཀྱི་ནད་ (rüüdziigi nɛɛ̀) arthritis.

རུས་ཚིགས་སྐྲང་ནད་ (rüüdzii drāŋnɛɛ̀) disease characterized by swollen joints.

རུས་རྫུགས་ (rüüdzuù) bone structure.

རུས་ཚོ་ (rüüdzo)1. paternal relatives. 2. a tribe/ group based on a patrilineal descent.

རུས་འཛེར་ (rüü dzer) thickening of the bones at the joint where it was broken.

རུས་ཞག (rüüshaà) 1. bone marrow. 2. the fat that is extracted after boiling bones.

རུས་ཞེན་ (rüüshen) loyalty to one's lineage/ clan/ tribe.

རུས་གཤོང་ (rüüshoŋ) pelvis.

རུས་ཟུག (rüüsuù) aches/ pain in the bone/ joints; vi.—རྒྱག to have pain in the bones/ joints ¶ རུས་ཟུག་རྒྱག་པའི་གྲང་རླུང་ Freezing cold air that causes the bones to ache.

རུས་ཟུག་གྲང་ངད་ (rüüsuù traŋŋɛɛ̀) extreme cold (cold that makes the bones pain).

རུས་ཟོང་ (rüüsoŋ) small shells, cowry shells.

རུས་གཟེབ་ (rüüseb) the space between the bone/ joints.

རུས་རིགས་ (rüürig) sm. རུས་རྒྱུད་.

རུས་རིགས་འཁེལ་ (rüürii kēl) sm. རུས་རྒྱུད་འཕྲོད་.

རུས་ལུད་ (rüülüü) bone fertilizer.

རུས་ལེབ་སོག་ལེ་ཁ་ཅན་ (rüüleb sɔ̄ɔle kājɛn) an ancient weapon made from bone with saw-shaped edges (teeth).

རུས་ཤིང་ (rüüshiŋ) sm. སྲོག་ཤིང་.

རུས་བཤུས་རྒྱག (rüüshüü gyaà) sm. རུས་འབྲད་རྒྱག.

རུས་གསེབ་ (rüüseb) inside of bones.

རེ་ (re) 1. each, every ¶ ཉིན་རེ་ Each day. ¶ གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེ་བྱུང་ཚེ་དམག་མི་ཁྲིན་ཆེ་བཏང་ནས་ཁུལ་དེར་དག་གནོན་རེ་བྱེད་པ་རེད་ Each time an event like that occurred, many Chinese soldiers would be sent to these regions to forcibly put it down. 2. (vb. + —) worth doing verbal action ¶ ལས་ཀ་འདི་བྱེད་རེ་ཡོད་པ་རེད་ This work is worth doing. 3. particles for the sixties ¶ དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག Sixty one. 4. abbr. for རེ་བ་. 5. va. to depend on ¶ ཁྱེད་རང་མི་ལ་རེ་དགོས་མ་རེད་ You don't have to depend on others.

རེ་སྐན་ (regɛn) (vb. + —) a term conveying absolutely not ¶ ལས་ཀ་དེ་ངས་བྱེད་རེ་སྐན་ I absolutely will not do that work. ¶ གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ཡོད་རེ་སྐན་ I swear that event never occurred.

རེ་སྐྱལ་ (regɛɛ) sm. རེ་བསྐྱལ་.

རེ་ཀྲི་ཡོའི་ (dedreyo) eng. radio.

རེ་སྐོང་ (regoŋ) granting/ satisfying/ fulfilling a wish ¶ གོང་རིམ་ནས་ངའི་རེ་སྐོང་གནང་བྱུང་ The higher authorities fulfilled my wish.

རེ་བསྐུལ་ (regüü) request, favor; va.—ཞུ་; —བྱེད་ to make a request, to ask a favor ¶ ངས་ཁོང་ལ་ལས་ཀ་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེར་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་ཡིན་ I asked a favor of him, "Please give me a job."

རེ་སྐྱབས་ཞུ་ (regyəb shu) 1. va. to request help/ support, to seek refuge ¶ བོད་པ་ཚོས་བོད་ནས་བྲོས་ཏེ་རྒྱ་གར་ལ་རེ་སྐྱབས་ཞུས་པ་རེད་ The Tibetans fled Tibet and sought refuge in India.

རེ་ཁ་ (rega) sm. རེ་མོ་.

རེ་ཁྲལ་མཉམ་འཇུག (redrɛɛ ñamjug) hoping and worrying at the same time.

རེ་འཁང་ (regaŋ) frustrated/ angry because one's request was not granted.

རེ་འཁོན་ (regön) hope and hatred.

རེ་སྒྲོན་ (redrön) 1. hopeless, an empty hope. 2. sm. དོན་མེད་འགྲོ་སོང་.

རེ་དགོངས་ (regoŋ) sm. རེ་སེམས་.

རེ་འགའ་ (renga) a few, some.

རེ་སྒུག (reguù) waiting for a wish/ hope; va.—བྱེད་ to wait in hope of sth. happening ¶ རས་ཡུག་ཞིག་བཏིང་ནས་སློང་པའི་རེ་སྒུག་བྱས་པ་རེད་ (They) laid out a piece of cloth and waited in hope of getting alms.

རེ་ངན་ (reŋɛn) evil or malicious intent/ scheme/ hope/ plan, conspiracy; va.—འཆང་ to hold an evil or malicious intent/ schemes/ plan, to conspire ¶ ཀུན་མ་ཀུ་རྒྱུའི་རེ་ངན་བཅངས་པ་རེད་ (They) held the evil hope of stealing.

རེ་ངན་ཁོག་བཅངས་ (reŋɛn kōgjaŋ) holding evil or malicious intent/ schemes/ plans (inside/ secret).

རེ་ལྕག (rejaà) Euphorbia fisheriana.

རེ་གཅིག (rejig) 1. emphatically/ insistingly asking sb. to do a favor; va.—བྱེད་ ¶ ཁྱེད་རང་གིས་ཁོང་ལ་རེ་གཅིག་བྱས་ན་རོགས་པ་བྱེད་ངེས་རེད་ If you ask him emphatically, he will definitely help. 2. sixty one.

རེ་བཅོལ་རེ་སྐུལ་ (rejöö regüü) sm. རེ་སྐུལ་.

རེ་འཆར་ (renjar) hoping/ aspiring for; va.—འཛིན་ to hope for, to hold a hope, to aspire to ¶ ཁོང་གི་ཕྲུ་གུ་མགྱོགས་པོར་སློབ་གྲྭ་གྲོན་རྒྱུའི་རེ་འཆར་འཛིན་བཞིན་པ་རེད་ He hopes his child will graduate soon.

རེ་གཉིས་ (reñii) one or two, a few ¶ ཉི་མ་རེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ After a few days.

རེ་གཉིས་ཙམ་ (reñiidzam) sm. རེ་གཉིས་.

རེ་ཏ་ (reda) sm. རེ་ལྡི་.

རེ་ལྟོས་ (redöö) hope, expectation; va.—བྱེད་ to hope for, to expect (from), to look forward for help, to depend on ¶ ཨུ་རུ་སུ་ལ་རེ་ལྟོས་བྱེད་མི་དགོས་ We do not have to look to Russia for help.

རེ་ལྟོས་འཆའ་ཡུལ་ (redöö cəyüü) a person on whom one depends/ counts/ relies.

རེ་སྟོང་ (redoŋ) 1. empty/ illusory hope; va.—འཆང་; —བྱེད་ to hold an empty hope; vi.—དུ་འགྱུར་; —དུ་འགྲོ་ to become hopeless ¶ ཁོ་ཚོ་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་རེ་སྟོང་འཆང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Holding the illusion of (being able to) annihilate them. ¶ ཁོས་བུ་མོ་དེ་ཆང་ས་རྒྱག་བསམ་པ་དེ་རེ་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་རེད་ His hope of marrying the girl has become hopeless.

རེ་སྟོང་འཆང་ (redoŋ) see རེ་སྟོང་.

རེ་སྟོང་བཅངས་ (redoŋ jāŋ) p. of རེ་སྟོང་འཆང་.

རེ་སྟོས་ (redöö) counting on, depending/ relying on.

རེ་ཐག་ཆད་ (redaà cɛɛ̀) vi. to have given up all hopes.

རེ་ཐག་ཆོད་ (redaà cöö) sm. རེ་ཐག་ཆད་.

རེ་དུག་རེ་ལྕག (reduù rejaà) Euphorbia fisheriana.

རེ་དོགས་ (redɔɔ) hopes and fears/ doubts.

རེ་དོན་ (redön) hope, wish; vi.—འགྲུབ་ to achieve/ get one's hope, to have a hope fulfilled.

རེ་དོགས་ (redɔɔ) sm. རེ་དོགས་.

རེ་འདུན་ (rendön) hope, wish; va.—འདོན་ —ཞུ་ to

request/ ask sb. to fulfill a hope/ wish; va.—འཆང་ to hope for sth. ༑ངའི་ཕ་ཡུལ་ལ་ལོག་རྒྱུ་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་འཆང་བཞིན་ཡོད་ I hope to return to my native homeland. ༑ངས་ཁོང་ལ་དངུལ་གཡར་རོགས་ཞེར་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ཡིན་ I asked him to lend me money.

རེ་འདུན་ནན་པོ་ (rendün nenbo) fervently hope, ardently wish.

རེ་འདུན་ཞུ་ཡིག (rendün shuyii) written petition, application seeking sth.

རེ་ལྡེ་ (rede) 1. coarse material woven from yak hair. 2. bamboo basket.

རེ་འདོད་ (rendöö) hope, wish ༑རེ་འདོད་བྲལ་བའི་གནས་ A hopeless state.

རེ་ནག (renaà) sm. རེ་ལྡེ་.

རེ་ནན་ཞུ་ (renen shu) va. to make an earnest request.

རེ་ནས་ (renε) from each/ every ༑ལོ་རེ་ནས་སྒོར་ 100 སྣར་རྒྱུ་ཡིན་ Each year (we) will increase (it) by 100 dollars.

རེ་ནས་ཙམ་ (reneèdzam) just one or two, just a couple.

རེ་གནས་ (reneè) sm. རེ་ལྟོས་འཆའ་ཡུལ་.

རེ་སྣམ་ (renam) woven yak hair fabric.

རེ་ཕད་ (rebeè) sack, bag.

རེ་ཕྱར་ (rejar) large sheet of yak hair cloth (used for drying grains, cheese, etc.).

རེ་བ་ (rewa) 1. hope, wish; va.—བྱེད་ to hope/ wish for; va.—འཛིན་; —འཆང་ to hold hopes/ wishes; va.—སྐོང་ to fulfill/ satisfy a hope; va.—འདོན་ to express a wish/ hope ༑ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་གྲྭ་མཐོ་པོ་ཐོན་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The child hopes to graduate from college (in the future). ༑གོང་རིམ་ནས་ངའི་གླ་ཕོགས་སྤར་དགོས་པའི་རེ་བ་བསྐངས་བྱུང་ The authorities fulfilled my request (hope) that my salary be increased. 2. sm. རེ་ལྡེ་.

རེ་བ་སྐོང་ (rewa gōŋ) see རེ་བ་.

རེ་བ་འགྲུབ་ (rewa drub) vi. to have one's hope/ wish be fulfilled.

རེ་བ་བཅོལ་ས་ (rew jöösa) sm. རེ་ལྟོས་འཆའ་ཡུལ་.

རེ་བ་འཆོལ་ (rewa cöö) sm. རེ་ལྟོས་བྱེད་.

རེ་བ་སྟོང་པ་ (rewa dōŋba) sm. རེ་སྟོང་.

རེ་བ་སྟོང་ཟད་ (rewa dōŋsεè) being disappointed (in one's hopes); va.—དུ་གཏོང་ to cause disappointment, to cause sb. to lose hope; vi.—དུ་འགྱུར་ to come to lose hope ༑ཁོང་ལ་བུ་མོ་དེ་རག་ན་བསམ་པ་རེ་བ་སྟོང་ཟད་དུ་གྱུར་པ་རེད་ He lost all hope of getting that girl.

རེ་བ་ནན་པོ་ (rewa nembo) urgent hope/wish; va.—ཞུ་.

རེ་བ་བྱེད་ (rewa ceè) see རེ་བ་.

རེ་བ་མེད་པ་ (rewa meèba) see རེ་མེད་.

རེ་བ་རྫོགས་ (rewa dzɔ̀ɔ) 1. vi. to lose all hope. 2. vi. to have all one's wishes/ hopes fulfilled.

རེ་བ་ཞུ་ (rewa shu) see རེ་བ་.

རེ་བ་ཟད་ (rewa sεè) vi. to lose all hopes.

རེ་བྲལ་ (remdrεε) having no hope, hopeless.

རེ་བློ་ (relo) sm. རེ་བ་.

རེ་འབོད་ (remböö) appealing, calling; va.—བྱེད་ to appeal to/ for, to issue a call for ༑མི་མང་གིས་ཞི་བདེ་ཡོང་བའི་རེ་འབོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The people are appealing for peace.

རེ་འབྱམས་ (renjam) crocodile, alligator.

རེ་འབྲས་ (rendrεè) sm. རེ་བ་.

རེ་འབྲས་དོན་སྨིན་ (rendrεè tönmin) realizing one's hope/ wish.

རེ་མང་ (remaŋ) sb. having many hopes and wants; va.—བྱེད་.

རེ་མིག (rimii) sm. རིའུ་མིག.

རེ་མེད་ (remeè) hopeless, without hope.

རེ་མེད་ཐབས་མེད་ (remeè tābmeè) a hopeless situation (without hope or the means to do sth.).

རེ་མེད་སྤོབས་མེད་ (remeè bōbmeè) without hope or inclination/ motivation, in a state of depressed inertia; va.—བྱེད་; —འཆང་ ༑ཁྱོད་རང་རེ་མེད་སྤོབས་མེད་མ་བྱེད་ཡིག་ཚད་གཏན་གཏན་ཡོང་གི་རེད་ Don't stay in a state of depression, you will definitely pass the exam.

རེ་མོས་ (remöö) alternating, by turns; va.—བྱེད་ to do by turns, to alternate ༑བཟོ་པ་ཚོས་ཉིན་མཚན་རེ་མོས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The workers alternate working days and nights.

རེ་དམིགས་ (remii) hopes and goals/ objectives/ aims.

རེ་རྨ་ (rema) arc. sm. བུད་མེད་.

རེ་སྨོན་ (remön) hoping and praying; va.—བྱེད་; —ཞུ་ ༑ཁྱེད་རང་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་གི་ཡོད་ I hope and pray you will be well.

རེ་ཙམ་ (redzam) a few, one or two.

རེ་ཙམ་གཉིས་ཙམ་ (redzam ñiidzan) one or two, a few.

རེ་ཚིག (redzii) words expressing a wish/ hope.

རེ་ཞིག (reshii) for awhile, temporarily ༑ང་རེ་ཞིག་ཨ་རི་ར་སྡོད་རྩིས་ཡོད་ I plan to stay in America for awhile. ༑རེ་ཞིག་ཐོན་སྐྱེད་ཐོག་དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་རེད་ They encountered difficulties in production for a short time.

རེ་ཞིག་དར་ཁྱབ་ (reshii targyəb) the rage, in fashion/ vogue.

རེ་ཞིག་དར་བ་ (reshii tarwa) sm. རེ་ཞིག་དར་ཁྱབ་.

རེ་ཞིག་པར་ (reshiiwar) sm. རེ་ཞིག.

རེ་ཞིག་རིང་ (reshiiriŋ) sm. རེ་ཞིག.

རེ་བཞིན་ (reshin) each one ༑ཟླ་རེ་བཞིན་ Each month.

རེ་ཞུ་བྱེད་ (reshu ceè) sm. རེ་བ་ཞུ་.

རེ་ཟུང་ (resuŋ) 1. one or two, a few, a little.

རེ་ཡུལ་ (reyüü) sm. རེ་ལྟོས་འཆའ་ཡུལ་.

རེ་རེ་ (rere) each ༑མི་རེ་རེ་ལ་དངུལ་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave money to each person. ༑མི་རེ་རེས་དེབ་རེ་རེ་ཉོས་པ་རེད་ Each person bought a book.

རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ (rere ñiiñii) 1. sm. རེ་གཉིས་. 2. one by one, one after another ༑ངས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཅ་ལག་ནམས་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བྱས་ནས་ཁོང་ལ་ཕུལ་པ་ཡིན་ I turned over all the office's things one by one to him.

རེ་རེ་བྱས་ནས་ (rere cεènε) one by one ༑མི་རེ་རེ་བྱས་ནས་དངུལ་ལེན་དགོས་རེད་ (You) have to get the money from each person one by one.

རེ་རེ་བྱེད་ (rere ceè) sm. རེ་རེ་བྱས་.

རེ་རེ་བཞིན་ (rēreshin) one by one, bit by bit ༑ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་པ་ཤེས་རྗེས་རེ་རེ་བཞིན་ལེགས་བཅོས་བཏང་བ་རེད་ After finding the mistakes (they) corrected them one by one.

རེ་རེ་རེ་རེ་བྱེད་ (rere rēre ceè) sm. རེ་རེ་བྱས་.

རེ་རེའི་གོང་ (reree koŋ) unit price, price of each.

རེ་རེར་ (reree) to each ༑མི་རེ་རེར་སྤྲད་པ་རེད་ (They) gave (it) to each person.

རེ་རེས་ (rereè) by each ༑མི་རེ་རེས་བྱས་པ་རེད་ Each person did it.

རེ་ཤིག (reshig) sm. རེ་ཞིག.

རེ་ས་ (resa) sm. རེ་ཡུལ་.

རེ་ས་རྟེན་ས་མེད་པ་ (resa dēnsa meèba) having no one or place to turn to.

རེ་ས་ལྟོས་ས་ (resa dōōsa) sm. རེ་ཡུལ་.

རེ་ས་སྡོད་ས་ (resa dōōsa) sm. རེ་ཡུལ་.

རེ་སེམས་ (resem) sm. རེ་བ་.

རེ་ཧོ་ (reho) Jehol Province.

རེ་ཧོ་ཙིའི་མཚོན་ཆ་ (reho dzii tsönja) ch.tib. thermonuclear weapon.

རེག (reg) va. to touch ༑ཁོས་ང་ར་ལག་པ་རེག་བྱུང་ He touched me.

རེག་འཁྱུད་ (reggyüü) hugging.

རེག་དགའ་ (regga) prostitute.

རེག་འཇམ་ (regjam) soft (to the touch).

རེག་དུག (regduù) 1. any disease transmitted by contact. 2. veneral disease (syphilis, gonorrhea).

རེག་ནད་ (regnεè) sm. རེག་དུག.

རེག་བྱ་ (regja) sense of touch/ feeling.

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག (regja jūgjii) the eleven sensations: earth, water, fire, wind, soft, coarse, light

(weight), cold, heavy, hunger and thirst.

རིག་བྱ་དྲུག (reja truù) the six sensations: soft, coarse, light, heavy, cold, hunger/ thirst.

རིག་བྱེད་དབང་པོ་ (regja wāŋbo) sense of touch.

རིག་ཚོར་ (regdzɔr) sm. རིག་བྱ་.

རིག་ཚོར་གསུམ་ (regdzɔɔ sūm) the three feelings: happiness, suffering, and equanimity.

རིག་འཛིན་ (rendzin) sm. རིག་དཔའ་.

རིག་ཟིན་ (regsin) arc. sm. ཟིན་བྲིས་.

རིགས་ (reg) va. to cut.

རེང་ (reŋ) sm. རེངས་.

རེང་བ་ (reŋwa) sm. རེངས་པོ་.

རེང་བུ་ (reŋbu) alone, individually.

རེངས་ (reŋ) vi. to become rigid/ stiff/ hard ¶ ཀོ་བ་དེ་རེངས་བཞག The leather has become stiff. 2. vi. to become frozen ¶ ཤ་ཁོག་དེ་ཁང་པའི་ཕྱི་ལ་བཞག་ཙང་རེངས་འདུག Because (they) put the carcass outside, it has frozen. 3. vi. to coagulate ¶ ད་ཞུ་མར་ཁུ་རེངས་མི་འདུག The melted butter is not now coagulated. 4. vi. to be stubborn/ inflexible.

རེངས་འཁུམས་ (reŋ kūm) vi. to become rigid/ stiff and unable to straighten out (usu. legs).

རེངས་པའི་རང་བཞིན་ (reŋbɛ rəŋshin) nature of solidification/ coagulation.

རེངས་པོ་ (reŋbo) 1. rigid, stiff, hard. 2. sm. གྱོང་པོ་. 3. inflexible; vi.—འགྱུར་ to become inflexible/ deadlocked (politically).

རེངས་པོའི་གནས་ཚུལ་ (reŋbö nɛ̀ɛdzüü) deadlock, stalemate.

རེངས་པོར་གནས་ (reŋbɔɔ nɛ̀ɛ) 1. vi. to be deadlocked/ stalemated. 2. vi. to become rigid/ stiff/ hard.

རེངས་བསླད་ (reŋlɛɛ) spoiled (behaviorally).

རེད་ (reè) 1. linking verb "is" ¶ འདི་དེབ་རེད་ This is a book. 2. auxillary verb in present, past and future verb complements ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ He worked. ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ He will work.

རེད་དམ་ (reèdam) interrogative form of རེད་ ¶ འདི་དེབ་རེད་དམ་ Is this a book?

རེད་འདུག (reè duù) is (conveys more certainty than རེད་ alone) ¶ ཁོང་རྒྱ་རིགས་རེད་འདུག He is Chinese.

རེད་པས་ (rebɛ) sm. རེད་དམ་.

རེད་མ་རེད་ (reè mareè) whether it is or not ¶ ཁོ་བོད་པ་རེད་མ་རེད་ངས་མི་ཤེས་ I don't know whether or not he is Tibetan.

རེད་མི་འདུག (reè minduù) sth. definitely is not ¶ ལས་ཁུངས་ལ་མེ་ཤོར་བ་དེ་ཁོང་གི་ཉེས་སྐྱོན་རེད་མི་འདུག The fire in the office definitely was not his fault.

རེན་མིན་ (renmin) ch. people ¶ རེན་མིན་ཀུང་ཧྲེ་ people's commune.

རེམ་: p. རེམས་; f. རེམ་; imp. རེམས་ (rem) 1. va. to concentrate one's mind ¶ ཁོང་དེ་རིང་སང་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་རེམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ ¶ Nowadays he is concentrating his mind on his studies. 2. va. to work hard ¶ ཁྱོད་རང་ལས་ཀར་རེམས་དགོས་ You should work hard.

རེམ་མ་ (remma) quickly, fast, hurrying up ¶ ད་རེམ་མ་མེ་གཏོང་ Hurry up and light the fire.

རེམ་རེམ་ (remrem) diligent, industrious.

རེམས་ (rem) p. and imp. of རེམ་.

རེའི་དར་ (reedar) eng. radar.

རེའུ་ (riwu) a baby goat, kid.

རེའུ་དཀར་ (riwugar) a type of ancient white woven material.

རེའུ་མིག (riwumii) 1. chart, table, diagram, graph, form.

རེའུ་མིག་བཀོད་འབུལ་ (riwumii gömbüü) filling in a form and submitting it to the authorities.

རེའུ་མིག་དེབ་ཐོ་ (riwumii tebdo) books containing figures, charts, tables (usu. statistics).

རེའུ་ལུག (riwuluù) lambs and kids.

རེར་ (ree) to/ in/ for each ¶ ལོ་རེར་ In each year. ¶ དམག་རྒྱག་ཐེངས་རེ་རེར་རྒྱལ་ཁ་ལྷབས་ཆེན་ཐོབ་པ་རེད་ In each battle they won a great victory.

རེས་ (reè) 1. by each ¶ མི་རེས་བྱས་པ་རེད་ Each person did it. 2. (vb. + — + བྱེད་) to do reciprocally/ in turns/ back and forth ¶ ཁོང་ཚོས་ཕན་ཚུན་ཆང་འབུལ་རེས་བྱས་པ་རེད་ They gave (each other) ཆང་ back and forth. ¶ ཕྱག་གཏོང་རེས་གནང་བ་རེད་ (They) exchanged handshakes.

རེས་སྐོར་ (reègɔɔ) turning, shifting, rotating, va.—བྱེད་ to do in shifts, to do by rotation, to do in turns ¶ གཡོག་པོ་ཚོས་རེས་སྐོར་བྱས་ནས་མགྲོན་པོར་ཆང་བླུགས་སོང་ The servants served the ཆང་ to the guests in turns. ¶ རེས་སྐོར་དང་པོ་ First shift.

རེས་སྐོར་ཀྲུའུ་རེན་ (reègɔɔ drūrin) tib. ch. production/ shift manager.

རེས་སྐོར་འགྲན་སྡུར་ (reègɔɔ drɛndur) round robin contest.

རེས་སྐོར་སྦྱོང་བརྡར་ (reègɔɔ jondar) rotation training (either training a person on different things on a rotation basis or training a group of people by rotating a portion at any one time for training).

རེས་འཁོར་ (reègɔɔ) sm. རེས་སྐོར་.

རེས་འཁྱག་རེས་ཚ་ (reègyaà reèdza) abruptly changing temperature (sometimes hot, sometime cold).

རེས་འགའ་ (rengaa) sometimes, occasionally ¶ མི་དེས་རེས་འགའ་གཞས་གཏོང་བ་དང་རེས་འགའ་གད་མོ་དགོད་ཀྱི་འདུག Sometimes he sings songs and sometimes he laughs.

རེས་སྒྲུབ་ (reèdrub) rotating, taking turns, in shifts; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པ་ཚོས་བཟོ་གྲྭའི་ལས་ཀ་རེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The workers work in the factory in shifts.

རེས་གཅིག (reèjig) once.

རེས་འཇོག (renjɔɔ) doing things in alternation/ rotation ¶ ང་ཚོང་ཁང་ལ་གཟའ་འཁོར་རེས་འཇོག་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་ I go for shopping at the store in alternate weeks. ¶ ཞིང་ཁ་འདི་ཚོ་སྨོད་འདེབས་རེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They plant the fields in rotation (by years).

རེས་སྟབས་ (reèdəb) sm. རེས་མོས་.

རེས་འདེབས་ (rendeb) crop rotation; va.—བྱེད་ to rotate crops.

རེས་བྱེད་ (reèjeè) see རེས་.

རེས་སྦྱོང་ (reèjoŋ) sm. རེས་སྐོར་སྦྱོང་བརྡར་.

རེས་མ་ (reèma) 1. sm. བུད་མེད་. 2. whore, prostitute.

རེས་མོས་ (reèmöò) rotation, rotating, by turns, in shifts; va.—བྱེད་ to rotate, to take turns, to do in shifts, to alternate.

རེས་མོས་ངལ་གསོ་ (reèmöò ŋɛɛso) resting in turn, taking a day off or a holiday in turn; va.—རྒྱག.

རེས་མོས་སྡོད་བྱ་ (reèmöò döòja) on duty by turns; va.—བྱེད་.

རེས་གཟའ་ (reèsa) day (of the week) ¶ རེས་གཟའ་ཟླ་བ་ Monday.

རེས་གཟའ་ལྷའི་བླ་མ་ (reèsa lhē lāma) shung. Thursday.

རེས་གསོ་ (reèso) raising/ feeding in rotation or in alternation; va.—བྱེད་ ¶ བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་རྗེས་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྲུ་གུ་རེས་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ After the couple got divorced, they alternated raising the child.

རོ་ (ro) 1. corpse. 2. taste, flavor ¶ ཁ་ལག་འདི་རོ་ཞིམ་པོ་འདུག This food tastes good. 3. dregs, waste, residue, remains ¶ ཤོག་རོ་ Waste paper. 4. sentence final particle used after words ending in ར་.

རོ་སྐམ་ (rogam) dried/ dessicated corpse.

རོ་བསྐམས་ (rogam) deserted place.

རོ་སྐོར་ (rogɔɔ) examining the place sb. was killed; va.—རྒྱག.

རོ་སྐྱུར་ (rogyur) sour taste.

རོ་བསྐ་ (roga) sm. རོ་ཁ་བ་.

རོ་ཁ་བ་ (rokawa) bitter taste.

རོ་ཁང་ (rogaŋ) crypt, mausoleum.

རོ་ཁུང་ (roguŋ) hole in which corpses are buried.

རོ་ཁེབས་ (rogeb) shroud to cover the dead.

རོ་ཁོག (rogɔɔ̀) corpse, dead body.

རོ་ཁྲལ་འཁྱོལ་ (rotrɛɛ kyöö) shung. vi. to get a tax exemption for sending a soldier as a result of the corvee tax soldier of one's household dying in battle.

རོ་གོས་ (rogöö) clothes worn by a corpse.

རོ་གྱོང་པོ་ (ro gyoŋba) sb. who doesn't listen to what people tell him to do.

རོ་གྲིབ་ (rudrib) contamination/ pollution/ defilement from a corpse.

རོ་གླ་ (rola) fee for killing someone; va.—ལེན་ to take a fee to kill sb.

རོ་རྒྱབ་པ་ (rogyəbbə) a person who accompanies the corpse to the sky burial site.

རོ་སྒམ་ (rogam) coffin.

རོ་སྒྲུང་ (rodruŋ) a book of stories about ghosts/ zombies.

རོ་བརྒྱ་ (rogya) sm. རོ་མཆོག.

རོ་བརྒྱའི་བཅུད་ལྡན་ (rogyɛ jündɛn) a meal that includes many flavors.

རོ་མངར་བ་ (ro ŋarwa) sweet taste.

རོ་མངར་ཤིང་ (roŋar shīŋ) sugar cane.

རོ་ལྔ་ (roŋa) the five tastes.

རོ་བཅུད་ (rojüü) tasty and nutritious.

རོ་བཅུད་ལྡན་ (ro jündɛn) tasty and nutritious.

རོ་མཆོག (rojɔɔ̀) best flavor/ taste.

རོ་འཇམ་པོ་ (ro jambo) a smooth taste.

རོ་འཇོག (ro jɔɔ̀) va. to kill ¶ ཁྱོད་མགོ་སྒུར་རམ་རོ་འཇོག Surrender or (we) will kill you.

རོ་ཉལ་ (roñɛɛ) sleeping like a corpse; va.—རྒྱག ¶ ཁྱོད་རང་རོ་ཉལ་བརྒྱབ་ནས་མ་སྡོད་ ལས་ཀ་བྱེད་པར་རྒྱུགས་ Don't sleep here like a corpse. Go to work.

རོ་ཉེ་ (roñe) 1. lead. 2. zinc.

རོ་སྙོམ་ (roñam) equal.

རོ་ཏོ་ (rodo) leftover dregs ¶ ཇ་རོ་ཏོ་ Leftover tea leaves.

རོ་སྟོད་ (rodöö) the upper part of the body.

རོ་ཐག (rodaà) 1. rope to tie a corpse. 2. negative term for cigarettes.

རོ་ཐབ་ (rodəb) crematory.

རོ་ཐལ་ (rotɛɛ) cremation ashes.

རོ་རྡོ་ (rodo) shung. a pile of stones placed on a field that was obtained in compensation for a murder of a family member.

རོ་དར་ (rodar) cloth for wrapping up a corpse.

རོ་དོང་ (rodoŋ) a burial hole for a corpse.

རོ་དྲུག (rodruù) six tastes: sweet, sour, salty, hot (from chilli), bitter, astringent.

རོ་བདག (rodaà) family of a person who was killed.

རོ་མདོག (rodɔɔ̀) ghostly pallor (implies poor health); vi.—སྟོན་ to exhibit/ manifest a ghostly pallor.

རོ་ལྡན་ (rondɛn) tasty.

རོ་ལྡན་གནས་ (rondɛn nɛɛ̀) graveyard, cemetery.

རོ་ལྡན་ཤིང་ (rondɛn shīŋ) 1. grapevine. 2. sugar cane.

རོ་གནས་ (ronɛɛ̀) sm. རོ་ལྡན་གནས་.

རོ་ཕུང་ཞིབ་བཤེར་ (ropuŋ shibsher) autopsy; va.—བྱེད་.

རོ་བམ་ (ro bam) vi. to have a corpse decompose/ rot/ decay.

རོ་བུམ་ (robum) grave, tomb.

རོ་བྲན་ (rodrɛn) servants of the main corpse (in the རོ་སྒྲུང་ stories).

རོ་སྦས་ས་ (ro bɛɛ̀sa) graveyard, cemetery.

རོ་སྦེད་ (ro beè) va. to bury a corpse.

རོ་སྦེད་ས་ (ro beèsa) sm. རོ་ལྡན་གནས་.

རོ་སྦྱོར་ (rojɔɔ) derogatory term for Khampas.

རོ་མ་ (roma) 1. Rome. 2. dirt, dregs, sediments, residue.

རོ་མ་མཐོང་གོང་ནས་ངུ་བ་ (ro matoŋgoŋnɛ ŋuwa) complaining before a problem starts [Lit. crying before seeing the corpse].

རོ་མ་ཉི་ཡ་ (romañiya) Rumania.

རོ་མའི་ཨང་གི་ (romɛ əŋgi) eng.tib. Roman numerals.

རོ་མེད་ (romeè) tasteless.

རོ་མྱགས་ (ro ñaà) 1. vi. to decompose (for a corpse). 2. slush, muddy.

རོ་མྱགས་འདམ་ (roñaàdam) one of the eight hot hells.

རོ་མྱང་ (roñaŋ) f. of རོ་མྱོང་.

རོ་མྱང་དུ་གསོལ་ (ro ñaŋdu söö) va. to taste (h.) ¶ ཁྱེད་ཀྱིས་ཞལ་ལག་འདིའི་རོ་མྱང་དུ་གསོལ་ Please taste the food.

རོ་མྱངས་ (roñaŋ) p. of རོ་མྱོང་.

རོ་མྱོང་ (roñoŋ) va. to taste ¶ ངས་ཁ་ལག་གི་རོ་མྱངས་པ་ཡིན་ I tasted the food.

རོ་སྨད་ (romɛɛ̀) lower part of the body.

རོ་ཙ་ (rodza) 1. carnal/ sexual desire, sex; vi.—ལངས་ to have or get carnal/ sexual desire. 2. fertility; vi.—ཉམས་ to become infertile, to become impotent.

རོ་ཚ་པོ་ (ro tsābo) hot, spicy.

རོ་ཚ་བ་ (ro tsāwa) hot tasting, spicy ¶ རོ་ཚ་བའི་བཟའ་ཆ་ Hot tasting food.

རོ་འཛིན་ (rondzin) 1. tongue. 2. person who takes care of a corpse.

རོ་འཛིན་འབུར་མ་ (rondzin burmə) taste buds.

རོ་ཞིབ་ (rushib) autopsy; va.—བྱེད་.

རོ་ཞིམ་པ་ (ro shimbə) tasty.

རོ་བཞུ་ཐབ་ (ro shudəb) crematory.

རོ་ཟན་ (rosɛn) sm. རོ་ཟས་.

རོ་ཟས་ (rosɛɛ̀) 1. food taken to the cemetery for the deceased. 2. man eating demon. 3. vultures.

རོ་གཟན་ (rosɛn) shroud used for wrapping corpses.

རོ་འོག་རྨ་ཞི་ (rowɔɔ̀ məshi) shung. an ancient custom in Tibet where the injury of a person who has killed someone is not considered—only the murder.

རོ་རས་ (rorɛɛ̀) shroud for wrapping corpses.

རོ་རེངས་པོ་ (ro reŋbo) corpses that have become stiff.

རོ་ལངས་ (rolaŋ) 1. zombie-like creature. 2. comeback, restoration (usu. in politics); va.—རྒྱག to come back from the dead, to make a comeback, to get restored/ revived ¶ མ་རྩའི་རིང་ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱག་རྒྱུ་སྔོན་འགོག་བྱ་རྒྱུའི་སྲིད་ཇུས་ The policy of preventing the comeback of capitalism.

རོ་ལན་ཚྭ་ (ro lɛndza) spicy taste.

རོ་ལས་ (rolɛɛ̀) 1. the work of cutting up corpses at sky burial; va.—བྱེད་. 2. funeral arrangements.

རོ་ལས་པ་ (rolɛɛ̀ba) person who cuts up corpses at sky burial.

རོ་ཤད་རྒྱག (roshɛɛ̀ gyaà) sm. ཤི་ཁའི་འཕྱག་འཚག་རྒྱག.

རོ་བཤུས་རྒྱག (roshüü gyaà) va. to disrobe/ undress the corpse.

རོ་ས་འོག་གཏམ་ས་སྟེང་ (rosa wɔgdam sādeŋ) the evil deeds of a person will outlive him [Lit. corpse under the ground, talk on top of the ground].

རོ་སོ་དྲུག (roso truù) six kinds of sweet tastes: sweet, sweet and sour, sweet and bitter, sweet and astringent, sweet and hot, sweet and salty.

རོ་སྲེག (ro sēg) va. to cremate a corpse.

རོག་གེ་བ་ (roggewa) long faced (in appearance).

རོག་རྒྱས་ (roggyɛɛ̀) sm. རོག་པོ་.

རོག་པོ་ (rogbo) black-colored (for animals such as a yaks, cows).

རོག་པོ་འཛོམས་སྐྱེས་ (rogbo dzomgyeè) an plant used in Tibetan medicine.

རོག་མ་ (rogma) placenta.

རོག་རོག (rogrɔɔ̀) dark/ black figures (usu. seen at the distances).

རོགས་ (rɔɔ̀) 1. help, aid, assistance; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ང་ཚོར་རོགས་བྱས་པ་རེད་ He helped us. 2. helper, companion ¶ ལམ་རོགས་ Traveling companion. 3. (vb. + — + བྱེད་) to help ¶ ང་ཚོས་དཀའ་ངལ་འདི་སེལ་རོགས་བྱེད་དགོས་ We must help eliminate this hardship. 4. (vb. + —) please do sth. ¶ སང་ཉིན་འདིར་ཕེབས་རོགས་ Please come here tomorrow.

རོགས་སྐྱབས་ (rɔ̀gyəb) rescuing, relieving; va.—བྱེད་ to rescue, to relieve.

རོགས་སྐྱོར་ (rɔ̀gyɔɔ) aid, help, assistance, support, relief; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག We think we can mutually help one another.

རོགས་ཁྲིད་ (rɔ̀trii) sm. རོགས་འཁྲིད་.

རོགས་འཁྲིད་ (rɔ̀trii) 1. guiding, assisting; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ལ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་རྒྱུས་མེད་སྐབས་རོགས་འཁྲིད་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག Because he didn't know the city, he needs a guide. 2. tutoring; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་ལ་དགེ་རྒན་གྱིས་རོགས་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The teacher needs to tutor the student.

རོགས་དགའ་ (rɔ̀ga) a friend.

རོགས་འགྲིག (rɔgdrig) a couple/ spouse.

རོགས་དངུལ་ (rɔ̀ŋüü) relief/ aid money, subsidy, grant.

རོགས་གཅེས་ (rɔ̀jeè) close/ dear friend.

རོགས་དན་ (rɔ̀dɛn) sm. རོགས་རམ་.

རོགས་འདེགས་ (rɔŋdeg) 1. sm. རོགས་རམ་. 2. blending colors to make a new shade.

རོགས་གནང་ (rɔ̀naŋ) 1. h. of རོགས་བྱེད་. 2. (vb. + —) please ¶ སང་ཉིན་འདིར་ཕེབས་རོགས་གནང་ Please come here tomorrow.

རོགས་སྣོན་ (rɔ̀nön) reinforcing, subsidizing, making up a deficiency; va.—བྱེད་ ¶ དམག་ས་རུ་དམག་མི་ཉུང་དྲགས་ཀྱི་འདུག་པས་རོགས་སྣོན་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག Because there are too few soldiers at the battlefield, (they) need to send reinforcements.

རོགས་པ་ (rɔgba) helper, assistant; va.—བྱེད་ to help/ assist; va.—སྒྲིག to arrange helper/ assistant (usu. to accompany one on a journey); va.—འཚོལ to look for a helper.

རོགས་ཕན་ (rɔgbɛn) helping, assisting; va.—བྱེད་.

རོགས་བྱས་ན་ (rɔ̀ cɛ̀na) (vb.+ —) if only one would do the verbal action ¶ ཁོ་ཚོས་ཁང་པ་གཅིག་ཉོ་རོགས་བྱས་ན་ If only they would buy a house.

རོགས་བྱས་ཡོད་ན་ (rɔ̀ cɛ̀ yö̀ona) (vb.+ —) if only one had done the verbal action ¶ ཁོས་སྨན་ཁང་ལ་དུས་ཐོག་འགྲོ་རོགས་བྱས་ཡོད་ན་ If only he had gone to the hospital in time.

རོགས་བྱེད་ (rɔ̀ ceè) 1. see རོགས་. 2. (vb. + —) please do the verbal action ¶ འདི་ང་ར་སྤྲོད་རོགས་བྱེད་ Please give this to me.

རོགས་འབྲེལ་ (rɔndree) alliance, union; va.—བྱེད་ to ally, to join in union, to combine.

རོགས་སྦྲེལ་ (rɔ̀dree) sm. རོགས་འབྲེལ་.

རོགས་མེད་ (rɔ̀meè) without help/ assistance.

རོགས་མོ་ (rɔ̀mo) female partner/ helper.

རོགས་ཚོགས་ (rɔgdzɔ̀) aid or relief agency/ organization.

རོགས་ཟླ་ (rɔnda) 1. companion. 2. helper (as in an office).

རོགས་རམ་ (rɔ̀ram) help, assistance, aid; va.—བྱེད་ to help, to assist, to aid.

རོགས་རམ་བྱེད་རེས་བྱེད་ (rɔ̀ram ceèreè ceè) va. to help each other, to assist/ aid mutually.

རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ (rɔ̀ram tsɔ̄gba) sm. རོགས་ཚོགས་.

རོགས་རེས་ (rɔgreè) 1. mutual assistance/ help/ aid; va.—བྱེད་. 2. work exchange between families in a village.

རོགས་རེས་མཉམ་ལས་ (rɔgreè ñamlɛɛ̀) mutual assistance and cooperation.

རོགས་རེས་ཚན་ཆུང་ (rɔgreè tsɛ̄njuŋ) sm. རོགས་རེས་ཚོ་ཆུང་.

རོགས་རེས་ཚོ་ཆུང་ (rɔgreè tsōjuŋ) mutual aid team (several families cooperating in work but keeping their own fields' yields).

རོགས་རེས་ཚོགས་ཆུང་ (rɔgreè tsɔ̄gjuŋ) sm. རོགས་རེས་ཚོ་ཆུང་.

རོགས་རེས་ཆིངས་ཡིག (rɔgreè ciŋyii) mutual assistance treaty/ pact.

རོགས་ལམ་ (rɔglam) supply line.

རོགས་ལས་ (eɔ̄glɛɛ̀) cooperation, help, assistance; va.—བྱེད་.

རོང་ (rɔŋ) 1. deep valley, gorge, ravine. 2. abbr. of རོང་པ་. 3. a farming area. 4. name of an area in Rimpung county.

རོང་སྐོར་ (rɔŋgɔɔ) a place of pilgrimage in southeast Tibet.

རོང་ཁུང་ (rɔŋguŋ) narrow valley.

རོང་ཁུལ་ (rɔŋgüü) 1. an area around a narrow valley. 2. a farming/ agricultural area (in contrast to a pastoral area).

རོང་འགྲོ་ (rɔŋ drɔ) going to a farming area. ¶ རོང་འགྲོ་བཤས་ལུག Sheep going to farming areas for slaughter.

རོང་ངེ་ (rɔŋŋe) protruding, sticking out.

རོང་ལྗང་ (rɔŋjaŋ) trees in farming areas.

རོང་ཅ་ག་པ་ (rɔŋ cāgaba) cicada.

རོང་ཆེན་ (rɔŋjen) a big/ deep gorge or canyon.

རོང་རྟ་ (rɔŋda) horses from རོང་ཡུལ་.

རོང་པ་ (rɔŋba) 1. agriculturalist, farmer. 2. person from རོང་.

རོང་ཕྱོགས་ (rɔŋjɔ̀ɔ) farming/ valley areas.

རོང་མ་འབྲོག (rɔŋmadrɔɔ̀) agropastoral, seminomad (people practicing agriculture and animal husbandry).

རོང་བོད་ (rɔŋpöö) Tibet and the valley/ farming areas (e.g., Nepal or China).

རོང་འབབ་ (raŋbeb) shung. bringing goods down to the lower valley (to trade) ¶ ད་ནས་བཟུང་རོང་འབབ་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་འདོམས་ཡོད་པ་ཞུ་ We request you order that from now on goods be prohibited from being brought to the valley areas.

རོང་མ་འབྲོག (rɔŋmadrɔɔ̀) seminomad, agropastoralist.

རོང་ཚད་ (rɔŋdzɛɛ̀) hot weather in the farm areas/ valleys.

རོང་ཡུལ་ (rɔŋyüü) farming area.

རོང་རོང་ (rɔŋrɔŋ) craggy, precipitous.

རོང་ལ་གཏོང་ (rɔŋla dōŋ) va. to have anal intercourse, to do sodomy.

རོང་ཤུར་ (rɔŋshur) valley.

རོང་ས་ (rɔŋsa) farming area.

རོང་སལ་ (rɔŋsɛɛ) the fruit of Cherokee rose (used in Tibetan medicine).

རོང་གསལ་མེ་ཏོག (rɔŋsɛɛ medoò) wild rose.

རོད་ (röö) 1. physical appearance, health ¶ དེང་སང་ཁོང་གི་གཟུགས་པོའི་རོད་ཉམས་འདུག Nowadays his physical health has deteriorated. 2. vi. to be chronic (for an illness) ¶ ན་ཚ་རོད་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་ཁག་པོ་འདུག The disease is chronic so it is difficult to cure.

རོད་ལྗི་བ་ (röö jiwa) severe illness.

རོད་ཉམས་པ་ (röö ñamba) weak, feeble.

རོབ་ (rob) abbr. of རོབ་ཙམ་.

རོབ་རྒྱག (rob gyaà) va. to cause bedlam/ commotion ¶ ལས་བྱེད་པ་ཚོས་སྒྲིག་ལམ་མ་སྲུང་པར་རོབ་རྒྱག་གི་འདུག The cadres are not following the rules and are causing bedlam.

རོབ་ཅོར་ (robjɔr) sm. རོ་སྦྱོར་.

རོབ་ཆགས་ཙམ་ (rob cāgdzam) sm. ར་ལང་ཆ་ལང་.

རོབ་བསྡུས་ (robdüü) rough, brief, sketchy.

རོབ་ཙམ་ (robdzam) brief, rough, not detailed, cursory ¶ གནས་ཚུལ་རོབ་ཙམ་ཕྱོགས་སྒྲིགས་བྱས་པ་རེད་ They compiled a rough account of the events. ¶ རོབ་ཙམ་མཐོང་བ་ Seeing at a glance (catching a glimpse). ¶ བོད་ཡིག་རོབ་ཙམ་ཤེས་ (He) knew a little literary Tibetan.

རོབ་ཙམ་ལྟ་ (robdzam dā) va. to glance/ glimpse at sth.

རོམ་པོ་ (rombo) thick, massive, deep (sounds).

རོའི་སྐྱེ་མཆེད་ (rö gyējeē) taste.

རོའུ་དོའོ་ (rodo) ch. judo, karate.

རོལ་ (röö) 1. side ¶ ཕྱི་རོལ་ Outside. 2. a furrow, row ¶ རོལ་ ༢༤ ཅན་གྱི་སོན་འདེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ A twenty four row planting machine. 3. vi. to enjoy ¶ རང་དབང་ལ་རོལ་སྐབས་ When enjoying freedom. ¶ སྒྲིའུས་ལྡན་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་རོལ་བ་རེད་

The monkey enjoyed (ate) the fruit of the tree. 4. abbr. of རོལ་ཆ་.

རོལ་དཀྲོལ་གཞས་གཏོང་ (rööndröö shɛ̱ɛ̀ dōŋ) va. to enjoying oneself (playing and singing).

རོལ་ཁ་ (rööga) sm. རོལ་, 2.

རོལ་གར་ (röö gar) music and dance.

རོལ་འགྲོས་ (röö dröö) dancing according to a musical beat.

རོལ་ཀློལ་ (röögɛɛ) sm. རོལ་, 2.

རོལ་སླལ་ (röögɛɛ) sm. རོལ་, 2.

རོལ་སླེག (röögeg) graceful/ elegant when dancing.

རོལ་སླེག་མ་ (röö gegma) 1. female dancer. 2. graceful/ elegant woman.

རོལ་ཆ་ (rööja) 1. musical instrument ¶ འབུད་གཏོང་རོལ་ཆ་ A wind instrument. 2. music; va.—གཏོང་; —དཀྲོལ་ to play/ perform music ¶ དམག་མིའི་རོལ་ཆ་ Martial/ military music.

རོལ་ཆ་རྐྱང་དཀྲོལ་ (rööja gyāŋdröö) solo performance (in music).

རོལ་ཆ་མཉམ་གཏོང་ (rööja ñamdoŋ) playing together as an orchestra/ band/ ensemble.

རོལ་ཆ་བ་ (rööjawa) sm. རོལ་ཆ་གཏོང་མི་.

རོལ་ཆ་གཏོང་མི་ (rööja dōŋmi) musicians.

རོལ་ཆ་དབྱངས་ཅན་ (rööja yāŋjin) dulcimer.

རོལ་ཆའི་རུ་ཁག (rööjɛ rugaà) orchestra, band, ensemble.

རོལ་ཆའི་དབྱངས་གདངས་ (rööjɛ yāŋdaŋ) composition/ tune/ melody for a musical instrument.

རོལ་ཆས་ (rööjɛɛ̀) musical instruments.

རོལ་ཆས་རྐྱང་དཀྲོལ་ (rööjɛɛ̀ gyāŋdröö) solo musical performance.

རོལ་རྙེད་ (röönee̊) sm. རོལ་རྩེད་.

རོལ་གདངས་ (röödaŋ) musical tune; va.—བཟོ་ to compose a musical tune.

རོལ་གདངས་ལེ་ཚན་ (röödaŋ ledzɛn) movement in a musical composition.

རོལ་འདེབས་ (röndeb) row seeding/ drilling, sowing in furrows; va.—བྱེད་.

རོལ་འདེབས་འཐུག་འཛུགས་ (röndeb tūgdzuù) row seeding/ drilling with close planting.

རོལ་གནས་ (röönɛɛ̀) 1. dance, musical hall, theatre, auditorium. 2. public park.

རོལ་པ་ (rööba) 1. structure, arrangement. 2. manifestation.

རོལ་དཔོན་ (rööbön) bandmaster, band leader, conductor.

རོལ་དབྱངས་ (rööyaŋ) music; va.—འཁྲོལ་; —དཀྲོལ་ to play music.

རོལ་དབྱངས་མཐོ་དམའ་མཉམ་གཏོང་ (rööyaŋ tōmaa ñamdoŋ) playing together as an orchestra/ symphony/ ensemble.

རོལ་དབྱངས་སྡེ་ཚན་ (rööyaŋ dedzɛn) orchestra, band, ensemble.

རོལ་དབྱངས་རྩོམ་རིག (rööyaŋ dzōmrii̊) musical composition.

རོལ་དབྱངས་བརྩམ་བྱ་ (rööyaŋ dzāmja) instrumental music.

རོལ་དབྱངས་ཚོགས་པ་ (rööyaŋ tsōgba) 1. philharmonic/ symphony orchestra. 2. music association.

རོལ་དབྱངས་ལེ་ཚན་ (rööyaŋ ledzɛn) movement in a musical score.

རོལ་དབྱངས་ལེའུ་ (rööyaŋ lewu) sm. རོལ་དབྱངས་ལེ་ཚན་.

རོལ་དབྱངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (rööyaŋ lōbdra cēmmo) conservatory of music.

རོལ་མོ་ (röömo) 1. music; va.—དཀྲོལ་; —འཁྲོལ་ to play music ¶ རོལ་མོའི་སློབ་ཚན་ Music class/ lesson. 2. cymbals; va.—དཀྲོལ་ to play the cymbals. 3. musical instruments.

རོལ་མོ་རྐྱང་གཏོང་ (röömo gyāŋdoŋ) solo performance (in music).

རོལ་མོ་ཁང་ (röömogaŋ) music hall, concert hall.

རོལ་མོ་མཁས་པ་ (röömo kēēba) musical expert, composer, musician.

རོལ་མོ་གླུ་གཞས་འདུ་འཛོམས་ (röömo lūshɛɛ̀ tudzom) concert, musical performance.

རོལ་མོ་ཉིས་སྒྲགས་ (röömo ñiidraà) duet.

རོལ་མོ་མཉམ་གཏོང་ (röömo ñamdoŋ) playing together as an orchestra/ symphony/ ensemble.

རོལ་མོ་མཉམ་གཏོང་རུ་ཁག (röömo ñamdoŋ rugaà) philharmonic/ symphony orchestra.

རོལ་མོ་བ་ (röömowa) musician.

རོལ་མོ་རྩེད་ཁང་ (röömo dzēègaŋ) club, cabaret.

རོལ་མོ་ཚོགས་པ་ (röömo tsōgba) sm. རོལ་མོ་མཉམ་གཏོང་རུ་ཁག.

རོལ་མོའི་སྒྲ་གདངས་ (röömö dradaŋ) melody, musical composition.

རོལ་མོའི་འདུ་ཚོགས་ (röömö dudzɔɔ̀) music festival.

རོལ་མོའི་སྡེ་ཚན་ (röömö dedzɛn) band, orchestra.

རོལ་མོའི་གནས་ (röömö nɛɛ̀) place where music is played.

རོལ་མོའི་ཕུའུ་ཅི་ (röömö pūdzi) tib. ch. music book, musical score.

རོལ་མོའི་རྩོམ་རིགས་ (röömö dzōmrii̊) musical composition.

རོལ་མོའི་མཚམས་ཚིགས་ (röömö tsāmdzii̊) musical rhythm.

རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་ (röömö shuŋluù) musical theory.

རོལ་མོའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ (röömö rigbɛ shuŋluù) sm. རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་.

རོལ་མོའི་རུ་ཁག (röömö rugaà) sm. རོལ་མོ་ཚོགས་པ་.

རོལ་མོའི་སློབ་གྲྭ་ (röömö lōbdra) conservatory of music.

རོལ་མོས་རམ་འདེགས་ (röömö ramdeg) musical accompaniment.

རོལ་སྨོད་ (röömöö̊) sm. རོལ་འདེབས་.

རོལ་རྩེད་ (röödzee̊) amusement, entertainment, pleasure; va.—བྱེད་.

རོལ་རྩེད་ཁང་ (röödzeègaŋ) recreation place/ building, clubhouse.

རོལ་རྩེད་ཐང་ (röödzeèdaŋ) playground ¶ བྱིས་པའི་རོལ་རྩེད་ཐང་ Children's playground.

རོལ་རྩེད་དོ་ར་ (röödzeè tora) place of entertainment/ amusement/ pleasure.

རོལ་རྩེད་ཡོ་བྱད་ (röödzeè yojɛɛ̀) things or implements for entertainment/ amusement.

རོལ་ཚན་ (röötsɛn) musical program/ performance.

རོལ་གཞས་མཉམ་གཏོང་ (rööshɛɛ̀ ñamdoŋ) va. to sing and play instruments at the same time.

རོལ་རིས་ (röörii̊) furrow made after plowing a field.

རོལ་སོན་འདེབས་ (röösön deb) va. to sow seeds in furrows/ rows after plowing.

རོལ་སོན་གཡོ་ (röösön shō) sm. རོལ་སོན་འདེབས་.

རོས་དེན་ (rööden) Sweden.

རོས་སི་ (röösi) Switzerland.

རྭ་ (ra) horn.

རྭ་གེར་ཤིང་གེར་ (rager shiŋger) shung. seeking or being in the limelight.

རྭ་དཀྲི་ (ra drī) va. to tell the age of animals by the rings on theirs horn.

རྭ་ཁ་ (raga) 1. the hole/ opening in the top of a water mill in which the grain is poured during grinding. 2. horn; va.—ལེན་ to pick up/ lift up sth. with its horn (for animals).

རྭ་རྒྱག (ra gyaà) a method of treatment in which blood is sucked out through a horn.

རྭ་རྒྱན་ (ragyɛn) ornaments put on the horns of plowing animals.

རྭ་སྒ་ (raga) a part of a རྭ་རྫི་.

རྭ་སྒྲེང་ (radreŋ) Reting (monastery or incarnate lama).

རྭ་ཅན་ (rajɛn) having horns, horned.

རྭ་ཅིའི་ (rajii) a kind of knife with a handle made from bone.

རྭ་ཅོ་ (rajo) 1. horn. 2. handlebar (bike).

རྭ་ཅོ་སྐྱི་ལྷུག (rajo gyēluù) chaotic, disorderly,

disorganized ༈ ཚོགས་པ་འདིའི་ནང་གི་མང་ཆེ་བ་ར་ཙོ་སྒྱེ་ལྷུག་ནང་བཞིན་རེད་ Most people in this organization are disorderly. [Lit. putting horns in a sack].

ར་ཙོ་གཟུགས་ (rajosug) horn shaped.

ར་ཉག (rañaà) scorpion.

ར་རྙི་ (rəñi) trap made from horns.

ར་སྨྱུང་ (rəñuŋ) an awl made from bone.

ར་སྟག (radaà) abbr. of ར་སྒྲེང་ and སྟག་བྲག (the two Regents who ruled between 1934-50).

ར་ཐག (radaà) rope tied to the horns of plowing animal so it can be led when plowing.

ར་ཐམ་ (ratam) sm. ར་དམ་.

ར་མཐོང་སོ་འགོས་ (ratoŋ sōgöö) shung. stupid and simpleminded.

ར་དམ་ (radam) a brand on an animal's horn; va.— རྒྱག.

ར་དུང (raduŋ) animals horn used as a trumpet/ bugle.

ར་སྦོར་ (rabɔɔ) type of medical instrument used to drain blood; va.—རྒྱག.

ར་བླ་ (rala) abbr. Reting's labrang.

ར་ཡོད་བརྒྱ་ཐར་སར་ར་མེད་གཅིག་མ་ཐར་བ་མེད་ (rayöö gya tārsaa rameè jīg matarwa mèe) if many have done sth, there is no reason why you should not [Lit. there is no reason why one hornless animal should not pass where hundreds of horned animals have passed].

ར་ཙེ་ (radze) cigarette holder made from a horn.

ར་ཙ་ (radza) bottom/ lower part of the horn.

ར་རྩེ་ (radze) tip of a horn.

ར་རྩེད་རྩེ་ (radzeè dzē) va. to play with one's horns (for animals).

ར་ཚིགས་ (rədzii) sm. ར་དཀྲི་.

ར་རྫུགས་ (ra dzuù) va. to apply a horn made hot by rubbing it against wood to the area of the body that is to be treated (a Tibetan medical treatment).

ར་གཞུ་ (rashu) bow made from horn.

ར་ལུགས་ (raluù) name of a tantric sect founded by the translator ར་ལོ་ཙཱ་བ་.

ར་ལོ་ (ralo) abbr. of ར་ལོ་ཙཱ་བ་.

ར་ལོ་ཙཱ་བ་ (ra lodzawa) the famous translator Dorje Tragba.

རླག (lāà) sm.* བརླག.

རླག་འདོར་ (lāàdɔɔ) sm.* བརླག་འདོར་.

རླག་བོང་ (lāàboŋ) a derogatory term used for donkeys.

རླག་མོ་ (lāàmo) 1. sm. རྡང་མ་. 2. delusion. 3. derogatory term for women.

རླངས་ (lāŋ) sm. རླངས་པ་.

རླངས་བཀག་རྒྱག (lāŋgaà gyaà) va. to steam sth.

རླངས་བཀག་ཧ་ཡང་ (lāŋgaà hāyaŋ) pressure cooker.

རླངས་བསྐོར་འཕྲུལ་ཆས་ (lāŋgɔɔ trüüjɛɛ̀) steam turbine.

རླངས་འཁུར་ (lāŋgur) steamed dumplings.

རླངས་འཁོར་ (lāŋgɔɔ) vehicle, automobile; va.— གཏོང་ to drive a vehicle/ automobile.

རླངས་འཁོར་གྱི་གློག་ཤུ་ (lāŋgɔɔgi lōgshu) automobile headlights.

རླངས་འཁོར་གྱི་འགྲིག་འཁོར་ (lāŋgɔɔgi gyiggɔɔ) automobile/vehicle tires.

རླངས་འཁོར་མགྱོགས་ལོད་སྒྱུར་ཆས་ (lāŋgɔɔ gyoglöö gyurjɛɛ̀) gears (for automobiles).

རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ (lāŋgɔɔ drolam) highway, motorway.

རླངས་འཁོར་སྐུལ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgɔɔ güüjeè trüügɔɔ sodra) car engine factory.

རླངས་འཁོར་ཆུང་གྲས་ (lāŋgɔɔ cūŋdrɛɛ̀) small cars.

རླངས་འཁོར་ཆུང་བའི་གླ་གཏོང་ཀུང་སི་ (lāŋgɔɔ cūŋwɛ lādoŋ gūŋsi) taxi company.

རླངས་འཁོར་ཆེན་པོ་ (lāŋgɔɔ cēmbo) truck.

རླངས་འཁོར་འཇིབ་ཆུང་ (lāŋgɔɔ jibjuŋ) 1. car. 2. jeep.

རླངས་འཁོར་འཇོག་ཁང་ (lāŋgɔɔ jɔ̀ɔgaŋ) garage for keeping cars/ vehicles.

རླངས་འཁོར་ཡིད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་ (lāŋgɔɔ jiideg trüügɔɔ) derrick/ crane (vehicle) for lifting.

རླངས་འཁོར་ཉམས་གསོ་བཅོས་སྒྲིག་ཁང་ (lāŋgɔɔ ñamso jöödriggaŋ) automobile/ vehicle repair shop.

རླངས་འཁོར་འཕྲུལ་ལས་པའི་མཉམ་སྒྲིལ་ (lāŋgɔɔ trüülɛɛ̀bɛ ñāmdree) United Automobile Workers (UAW).

རླངས་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ (lāŋgɔɔ bəbdzuù) bus station.

རླངས་འཁོར་ཞིབ་བཤེར་ས་ཚིགས་ (lāŋgɔɔ shibsher sədzii) car inspection station, car checkpost.

རླངས་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgɔɔ sodra) automobile factory.

རླངས་འཁོར་བཟོ་བཅོས་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgɔɔ sobjöö sodra) sm. རླངས་འཁོར་ཉམས་གསོ་བཅོས་སྒྲིག་ཁང་.

རླངས་འཁོར་རུ་ཁག (lāŋgɔɔ rugaà) sm. རླངས་འཁོར་རུ་ཚོགས་.

རླངས་འཁོར་རུ་ཚོགས་ (lāŋgɔɔ rudzɔɔ̀) 1. motor transport corps, a fleet of cars. 2. motorcade, convoy.

རླངས་འཁོར་ས་ཚིགས་ (lāŋgɔɔ sədzii) vehicle station/ depot/ stop.

རླངས་འཁོར་གསོ་སྒྲིག་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgɔɔ sōdrig sodra) motor car repair and assembly plant.

རླངས་འཁོར་ལྷུ་སྒྲིག་ཀུང་སི་ (lāŋgɔɔ lhüdrig gūŋsi) tib. ch. motor parts company.

རླངས་གྲུ་ (lāŋdru) motorboat.

རླངས་འཁྱུལ་གློག་སྐྱེད་མ་འཁོར་ (lāŋgüü lōggyee magɔɔ) sm. རླངས་འཁྱུལ་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་.

རླངས་འཁྱུལ་མ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ (lāŋgüü magɔɔgi kɔ̄ɔlo) steam turbogenerator.

རླངས་འཁྱུལ་མ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgüü magɔɔ sodra) steam turbine factory.

རླངས་འཁྱུལ་མི་འཁོར་ཨ་མ་ (lāŋgüü megɔɔ āma) sm. རླངས་འཁྱུལ་མིའཁོར་མགོ་.

རླངས་འགྱུར་ (lāŋ gyur) vaporization.

རླངས་འགྱུར་ཚ་ཚད་ (lāŋgyur tsādzɛɛ̀) heat from vaporization.

རླངས་སྐྱུལ་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lāŋgüü lōgdön trüüjɛɛ̀) turbogenerator, steam generator.

རླངས་སྐྱུལ་ཐོ་བ་ (lāŋgüü tōwa) steam hammer.

རླངས་སྐྱུལ་འདེགས་འཁོར་ (lāŋgüü deggɔɔ) steam powered crane.

རླངས་སྐྱུལ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lāŋgüü trüügɔɔ) steam powered machine.

རླངས་སྐྱུལ་འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ (lāŋgüü tüügɔɔ sodra) steam turbine plant.

རླངས་སྐྱུལ་མི་འཁོར་མགོ་ (lāŋgüü megɔɔ go) steam powered locomotive.

རླངས་སྐྱུལ་ལམ་བཅག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lāŋgüü lamjaà trüügɔɔ) steamroller.

རླངས་སྒྱུར་དྭངས་འབྱེད་ (lāŋgyur tanjeè) distillation.

རླངས་སྒྱུར་འཕྲུལ་ཆས་ (lāŋgyur trüüjɛɛ̀) 1. vaporizing machine. 2. carburetor.

རླངས་སྒྱུར་ཚ་བ་ (lāŋgyur tsāwa) sm. རླངས་འགྱུར་ཚ་ཚད་.

རླངས་ཆང་ (lāŋjaŋ) sparkling wine.

རླངས་ཆུ་ (lāŋju) 1. distilled water; va.— འདོན་; — ཕབ་; —སྦྱངས་ to distill. 2. the top of a pressure cooker from which the steam blows out.

རླངས་ཆུ་བཟོ་བྱེད་འཕྲུལ་ཆས་ (lāŋju sojeè trüüjɛɛ̀) distillation apparatus.

རླངས་གཏེར་ (lāŋder) natural gas field.

རླངས་ཐབ་ (lāŋdəb) radiator.

རླངས་ཐོན་ཁྲོ་ཐབ་ (lāŋdön trōdəb) steam boiler.

རླངས་དུག (lāŋduù) poison gas.

རླངས་དུང་ (lāŋduŋ) steam whistle/ siren.

རླངས་སྣུམ་ (lāŋnum) petrol, gasoline.

རླངས་སྣུམ་འབར་མདེལ་ (lāŋnum bandee) gasoline bomb, molotov cocktail.

རླངས་སྣུམ་གསོག་སྣོད་ (lāŋnum sōgnöö) gasoline can.

རླངས་སྣོད་ (lāŋnöö) gas tank, gasoline can.

རླངས་པ་ (lāŋ) steam, vapor.

རླངས་པ་འཁྱགས་འགྱུར་ (lāŋba kyāggyur) a vapor

condensing into a solid.
རླངས་པ་འགྱུར་ (lāŋba gyur) vi. to evaporate.
རླངས་པ་འགྱུར་ཚད་ (lāŋba gyurdzɛ̀ɛ̀) volume of evaporation.
རླངས་པ་ཐུལ་ལེ་བ་ (lāŋba tūlewa) sm. རླངས་པ་འཚུབ་འཚུབ་.
རླངས་པ་འཕྱུར་འཕྱུར་ (lāŋba cūrjur) steamy.
རླངས་པ་འཚུབ་འཚུབ་ (lāŋba tsūbdzub) steaming hot.
རླངས་པས་དྲོད་གཏོང་ (lāŋbɛ trö̀ödoŋ) steam heating.
རླངས་འབར་སྐུལ་ཤུགས་འཁྲུལ་འཁོར་ (lāŋbar güüshuù trüügɔɔ) gas engine.
རླངས་འབུད་ (lāŋ büü) va. to force out steam (as in a jet).
རླངས་སྦུད་གནམ་གྲུ་ (lāŋbüü nəmdru) jet airplane.
རླངས་བཙོས་ (lāŋjöö) steaming food; va.—རྒྱག; —གཏོང་ to steam food.
རླངས་བཙོས་འཁུར་གོར་ (lāŋdzöö kūrrgɔɔ) steamed dumpling.
རླངས་བཙོས་བག་ལེབ་ (lāŋdzöö paàleè) steamed bread.
རླངས་བཙོས་བཟའ་བཅའ་ (lāŋdzöö saja) steamed foods.
རླངས་ཚགས་ (lāŋdzaà) food steamer.
རླངས་ཚོས་མ་ (lāŋdzöma) steamed food.
རླངས་འཚོད་ (lāŋdzöö) va. to steam food.
རླངས་གཟུགས་ (ləŋsuù) gas.
རླངས་གཟུགས་སྲ་འགྱུར་ (ləŋsuù drāngyur) sm. རླངས་པ་འཁྱགས་འགྱུར་.
རླངས་གཟུགས་གནོན་བཙིར་ (ləŋsuù nöndzir) compressed air.
རླངས་གཟུགས་འབར་རྫས་ (ləŋsuù bandzɛ̀ɛ̀) gaseous fuel (e.g., propane gas).
རླངས་ཞིང་ (lāŋshiŋ) natural gas field.
རླངས་ལུམས་ (lāŋlum) a type of medical therapy that uses steam.
རླངས་ཤུགས་ (ləŋshuù) steam energy/ power/ force.
རླངས་ཤུགས་ཁྲོ་ཐབ་ (ləŋshuù trödəb) steam boiler.
རླངས་ཤུགས་འཁྲུལ་འཁོར་ (ləŋshuù trüügɔɔ) steam engine/ turbine.
རླངས་སུབ་གཏོང་ (ləŋsub dōŋ) sm. རླངས་བཙོས་རྒྱག.
རླན་ (lɛ̄n) 1. moisture, humidity, dampness. 2. abbr. of རླན་པ་.
རླན་གྲང་ (lɛ̄ndraŋ) damp and cold.
རླན་ཅན་ (lɛ̄njɛn) moist, humid, damp.
རླན་ནེ་རླན་ནེ་ (lɛ̄nne lɛ̄nne) damp, wet.
རླན་པ་ (lɛ̄mba) wet.
རླན་མེད་ (lɛnmeè) not moist/ humid/ damp.
རླན་ཚད་ (lɛ̄ndzɛ̀ɛ̀) degree of humidity, level of moisture.
རླན་རློན་ (lɛ̄nlön) sm. རླན་ཅན་.
རླན་གཤེར་ (lɛ̄nsher) humidity, moisture, dampness.
རླབས་ (ləb) waves (sea, sound and radio).
རླབས་ཀྱི་རི་མོ་ (ləbgi rimo) ripples of water.
རླབས་ཀྱི་རིང་ཚད་ (ləbgi riŋdzɛ̀ɛ̀) wave length.
རླབས་དཀྲུག (ləbdruù) agitating/ stirring up; va.—བྱེད་.
རླབས་གྱེན་འཕྱུར་ (ləbgyen cūr) vi. the movement of the tides.
རླབས་རྒྱུན་ (ləbgyün) current, tide ¶ རླབས་རྒྱུན་འཕེལ་ཕྱོགས་ The direction of the tide. ¶ གཡོན་ལྷུང་གི་བསམ་པའི་རླབས་རྒྱུན་གྱི་རྡེབ་གཞུ་ཕོག་པ་རེད་ They were impacted by the tide of leftist thinking.
རླབས་རྒྱུན་སྐྱར་ལོག (ləbgyün gyārlɔɔ) resurgence.
རླབས་རྒྱུན་ཟློག (ləbgyün dɔɔ) va. to go against the tide.
རླབས་ཆེ་ (ləbje) 1. great, powerful ¶ རླབས་ཆེ་བའི་མནའ་གྲོགས་ A great ally. 2. large waves. 3. efficient, competent, deft.
རླབས་ཆེན་ (ləbjen) great, powerful.
རླབས་ཆེན་གྱི་གྲུ་པ་ (ləbjengi trubə) great helmsman.
རླབས་ཆེན་སྤྱི་ཁྱབ་བཀོད་འདོམས་པ་ (ləbjen jīgyəb gö̀ödomba) great supreme commander.
རླབས་ཆེན་གཙོ་འཛིན་ (ləbjen dzöndzin) great leader.
རླབས་ཆེན་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་ (ləbjen dawa jūbɛ sārje) the Great October Revolution.
རླབས་འཇགས་ (ləbjaà) sm. རླབས་ཞི་.
རླབས་གཉེར་ (ləbñee) waves like wrinkles.
རླབས་ཐག (ləbdaà) sm. རླབས་ཀྱི་རིང་ཚད་.
རླབས་ཐུང་ (ləbduŋ) short wave.
རླབས་དྲག་པོ་ (ləb tragbo) tidal wave, turbulent waves.
རླབས་པོ་ (ləbbo) sm. ནུས་པ་.
རླབས་པོ་ཆེ་ (ləbboje) great ¶ རླབས་པོ་ཆེའི་མནའ་འབྲེལ་ The great alliance.
རླབས་ཕྲན་ (ləbdrɛn) ripples.
རླབས་ཕྲེང་ (ləbdreŋ) waves.
རླབས་དབྱིབས་ཚད་ནད་ (ləbyib tsɛ̀ɛ̀nɛɛ̀) undulant fever.
རླབས་འབྲིང་ (ləmdriŋ) medium wave.
རླབས་རྩེ་ (ləbdze) crest of a wave.
རླབས་ཞི་ (ləbshi) mild/ gentle waves.
རླབས་ཟུར་གྱེན་ལྡོག (ləbsur gyendɔɔ) going against the current, adverse/ counter current.
རླབས་རིང་ (ləbriŋ) long waves.
རླབས་ལོག་རྡེབ་སྒྲ་ (ləblɔɔ debdra) the sound made by the crashing of waves.
རླབས་ཤུགས་ (ləbshuù) force of waves.
རླབས་ཤུར་ (ləbshur) sm. རླབས་གཤོང་.
རླབས་གཤགས་མདུན་སྐྱོད་ (ləbsham düngyöö) moving forward with great force (e.g., a political campaign) [Lit. split the waves and go forward].
རླབས་གཤོང་ (ləbshoŋ) the trough of a wave.
རླམ་འགོག་སྨན་རྫས་ (lāmgɔ̀ɔ mɛ̄ndzɛ̀ɛ̀) fungicide.
རླམ་པ་ (lāmba) sm. ཧམ་སྲུ་.
རླམ་ཕྲ་ (lāmdra) mold, mildew.
རླམ་ཚེར་ (lāmdzer) a type of thorn.
རླའ་ཏིང་མེ་གླིང་ (lādin meliŋ) ch. Latin America.
རླིག་སྒོང་ (līggoŋ) 1. testicles. 2. penis and testicles.
རླིག་ཐང་ (līgdaŋ) testicles.
རླིག་པ་ (līgbə) penis; va.—འབྱིན་; —ཕྱུང་ to castrate; vi.—སྒྲེང་ to get an erection.
རླིག་པ་འབྱིན་ (līgbə jin) see རླིག་པ་.
རླིག་ཕྱུང་བ་ (līgjuŋwa) eunuch.
རླིག་འབྲས་ (līŋdrɛɛ̀) sm. རླིག་རིལ་.
རླིག་མེད་ (līgmeè) castrated, without testicles.
རླིག་རིལ་ (līgrii) testicles; va.—འདོན་ to castrate.
རླིག་རླུགས་ (līglum) orchitis.
རླིག་རླུགས་པ་ (līglugbə) sm. རླིག་རླུགས་.
རླིད་པུ་ (līibu) skin of an animal to be used for taxidermy purposes.
རླིད་སྦུབས་ (līibub) sm. རླིད་པུ་.
རླིབས་པ་ (līibbə) arc. wide.
རླུག: p. བརླུགས་; f. བརླུག; imp. རླུགས་ (lüü) 1. va. to believe/ trust. 2. va. to dismantle/ take down. 3. va. to expose an error. 4. vi. to have diarrhea. 5. vi. to leak. 6. va. to demolish.
རླུགས་ (lüü) 1. imp. of རླུག. 2. diarrhea.
རླུང་ (lūŋ) 1. anger; vi.—ལངས་ to get angry; —སྟོན་ to show anger. 2. wind, air; vi.—རྒྱག to blow (of wind) ¶ ཐལ་རླུང་ Dust storm. 3. a class of depression-like disorders in Tibetan medicine.
རླུང་རྒྱལ་ (lūŋgyɛɛ) short-tempered.
རླུང་སྐམ་ (lūŋgam) drying by air; va.—གཏོང་.
རླུང་སྐོར་འཚུབ་ (lūŋ gɔ̄ɔdzub) wind swirling around.
རླུང་སྐྲན་ (lūŋdrɛn) tumor caused by རླུང་ disease.
རླུང་སྐྱོད་དར་ལྕོག (lūŋgyöö tarjɔɔ) a flag erected to bring good luck.
རླུང་སྐྱོན་ (lūŋgyön) wind/ storm damage.
རླུང་སྐྱོར་ (lūŋgyɔɔ) a windbreak.
རླུང་ཁམས་ཆེན་པོ་ (lūŋgam cēmbo) the atmosphere.
རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་ཆགས་རིམ་ (lūŋgam cēmbö cəgrim) atmospheric layer.
རླུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་ནུས་ཤུགས་ (lūŋgam cēmbö nüüshuù) atmospheric pressure.
རླུང་ཁམས་པ་ (lūŋ kāmba) sb. with a depression like disorder.
རླུང་ཁའི་མར་མེ་ (lūŋgɛ marme) things that are about to come to an end, end of an era/ period [Lit. flame flickering in the wind].

རླུང་ཁུང་ (lüŋguŋ) air vent, air hole, air passage.

རླུང་འཁོར་ (lüŋgɔɔ) 1. electric fan. 2. a mani prayer wheel turned by wind. 3. windmill. 5. a magical wheel that is used for going fast.

རླུང་འཁོར་དྲག་པོ་ (lüŋgɔɔ tragbo) tornado.

རླུང་འཁོར་རྩུབ་ (lüŋ kɔ̄ɔ̄dzub) 1. sm. རླུང་འཁོར་འཚུབ་.

རླུང་འཁོར་འཚུབ་ (lüŋ kɔ̄ɔ̄dzub) whirlwind.

རླུང་འཁྱིལ་ (lüŋgyii) sm. རླུང་འཁོར་འཚུབ་.

རླུང་འཁྲུགས་ (lüŋ trüù) 1. vi. to have a wind storm. 2. vi. to have a wind (illness) disorder. 3. vi. to get/ be angry.

རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ (lüŋgi gyi̋ŋgɔɔ) atmosphere.

རླུང་གི་ཁམས་ (lüŋgi kām) the element wind.

རླུང་གི་གྲུ་ (lüŋgi tru) sailboat.

རླུང་གི་མགྱོགས་ཚད་ (lüŋgi gyɔgdzɛɛ̀) wind velocity.

རླུང་གི་ནད་ (lüŋgi nɛɛ̀) sm. རླུང་, 2.

རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ (lüŋgi nɔ̄njɔɔ) tantric practitioner who meditates on "wind energy".

རླུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར་ (lüŋgi trü̋ügɔɔ) machine driven by wind/ air.

རླུང་གི་རྒྱུ་བ་ (lüŋgi gyuwə) ventilation/ air current.

རླུང་གི་སོ་ནད་ (lüŋgi sōnɛɛ̀) a type of toothache caused by wind disease.

རླུང་གིས་དེད་པ་ལྟར་ (lüŋgi teèbadar) quickly [Lit. like being pursued by the wind].

རླུང་གིས་མི་གཡོ་ (lüŋgi mi yō) unshakable, unwavering, determined.

རླུང་གིས་ཟད་ (lüŋgi sɛɛ̀) vi. to weather, to get eroded by weather.

རླུང་གོས་ (lüŋgöö) windbreaker, wind jacket.

རླུང་གྲིབ་ (lüŋdrib) stroke caused by wind disease.

རླུང་གྲུ་ (lüŋdru) 1. dirigible, blimp. 2. glider plane; va.—གཏོང་. 3. sailboat.

རླུང་འགུལ་ (lüŋgüü) air powered, pneumatic ¶ རླུང་འགུལ་ཐོ་བ་ Pneumatic hammer.

རླུང་འགོག་ (lüŋgɔɔ̀) protecting from the wind; va.—བྱེད་ to protect against the wind.

རླུང་འགོག་བཙུགས་ཤིང་ (lüŋgɔɔ̀ dzūgshiŋ) sm. རླུང་འགོག་ཤིང་ནགས་.

རླུང་འགོག་ཚལ་ཞིང་ (lüŋgɔɔ̀ tsɛ̄ɛ̄shiŋ) indoor vegetable garden, vegetable garden protected from the wind.

རླུང་འགོག་ཤིང་ནགས་ (lüŋgɔɔ̀ shi̋ŋnaà) forest which acts as a windbreaker.

རླུང་འགྲོ་ (lüŋdro) sm. རླུང་འགྲོ་ས་.

རླུང་འགྲོ་ས་ (lüŋ dosa) ventilation chute/ opening.

རླུང་འགྲོའི་སྒྲིག་ཆས་ (lüŋdrö drigjɛɛ̀) ventilation equipment/ facilities.

རླུང་འགྲོའི་ལྕགས་མདོང་ (lüŋdrö jāgdoŋ) exhaust pipe, ventilation duct.

རླུང་འགྲོས་ (lüŋdröö) shaking/ swaying caused by the wind.

རླུང་རྒྱུན་ (lüŋgyün) air current.

རླུང་སྒུལ་ (lüŋgüü) sm. རླུང་འགུལ་.

རླུང་སྒུལ་ཐོ་བ་ (lüŋgüü tōwa) pneumatic hammer.

རླུང་སྒུལ་འབིགས་ཆས་ (lüŋgüü bigjɛɛ̀) pneumatic drill.

རླུང་སྒུལ་ཡོ་བྱད་ (lüŋgüü yobjɛɛ̀) pneumatic tools/ equipment.

རླུང་སྒོ་ (lüŋgo) a hole or opening through which air comes in or goes out (e.g., a ventilation vent).

རླུང་སྒོམ་ (lüŋgom) breathing meditation.

རླུང་སྒོམ་པའི་བཅོས་ཐབས་ (lüŋgombɛ jȫȫdəb) sm. རླུང་སྒོམ་པའི་གསོ་ཐབས་.

རླུང་སྒོམ་པའི་གསོ་ཐབས་ (lüŋgombɛ sōdəb) a method of curing illness by using breathing meditation.

རླུང་ངན་ (lüŋŋɛn) 1. bad atmosphere/ environment. 2. adverse wind. 3. unhealthy trend.

རླུང་བཅོས་ (lüŋjöö) treatment for alleviating wind disease.

རླུང་ཆེན་ (lüŋjen) atmosphere.

རླུང་མཆིག (lüŋjii) windmill.

རླུང་འཇམ་ (lüŋjam) gentle breeze.

རླུང་འཇམ་ཆར་ཟིམ་ (lüŋjam cārsim) gentle breeze and light rain/ drizzle.

རླུང་འཇགས་སྤྲིན་ཡལ་ (lüŋjaà dri̋nyɛɛ) peaceful/ calm situation [Lit. wind subsides and the clouds disappear].

རླུང་འཇགས་ཆར་སིལ་ (lüŋjaà cārsii) sm. རླུང་འཇམ་ཆར་ཟིམ་.

རླུང་འཇགས་རླབས་གཞོམ་ (lüŋjaà ləbshöö) sm. རླུང་འཇགས་སྤྲིན་ཡལ་.

རླུང་འཇིབ་ (lüŋ jii) vi. to stop breathing, to suffocate.

རླུང་འཇོར་ (lüŋjɔɔ) pneumatic pick.

རླུང་གཏོར་རླབས་གཤག (lüŋdɔɔ ləbshaà) forcefully eliminate obstacles [Lit. destroy the wind and clean the waves].

རླུང་རྟ་ (lüŋda) luck, fortune; vi.—རྒྱགས་; —དར་; —སྐྱེད་; —འགྲོ་ to have good luck; —ཆགས་; —གུད་; —ཉམས་ to have one's luck go down ¶ དེང་སྐབས་ངའི་རླུང་རྟ་དམའ་པོ་རེད་ These days my luck is low.

རླུང་རྟ་དར་བའི་དུས་སུ་ལྷ་ལས་བླ་མ་བཟང་བ་ རླུང་རྟ་ཆག་པའི་དུས་སུ་ཁྱི་ལས་ཞུམ་བུ་སྡང་བ་ (lüŋda tarwɛ tüüsu lhālɛ lāma saŋ lüŋda cāgbɛ tüüsu kyi̋lɛ shumbu daŋ) when one's luck is good everybody likes you but when one's luck is bad even low people will insult you [Lit. when fortune is good the lama is better than god, when fortune is bad even cats hate you more than dogs].

རླུང་རྟ་མེད་པ་ (lüŋda meèba) unfortunate unlucky.

རླུང་ལྟར་གྲགས་ (lüŋdar traà) vi. to spread like the wind.

རླུང་སྟོན་ (lüŋ dön) va. to show one's anger.

རླུང་ཐབ་ (lüŋdəb) a stove that burns through air convection rather than through use of a bellows.

རླུང་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lüŋden trü̋ügɔɔ) air pumping machine.

རླུང་འཐེན་འཕྲུལ་ཆས་ (lüŋden trü̋üjɛɛ̀) sm. རླུང་འཐེན་འཕྲུལ་འཁོར་.

རླུང་དར་ (lüŋdar) prayer flags to bring good luck.

རླུང་དྲོན་ (lüŋdrön) heating system in a house.

རླུང་འདེགས་གྲུ་གཟིངས་ (lüŋdeg trusiŋ) hovercraft.

རླུང་ནང་གི་མར་མེ་ (lüŋnaŋgi marme) insecure, unsteady, precarious [Lit. a butter lamp in the wind].

རླུང་ནག (lüŋnaà) wind storm.

རླུང་ནད་ (lüŋnɛɛ̀) sm. རླུང་, 3.

རླུང་གནོན་ (lüŋnön) 1. air pressure. 2. the two long red strips of silk on the front of tankas.

རླུང་གནོན་མཐོན་པོ་ (lüŋnön tōmbo) high air pressure.

རླུང་གནོན་དཔྱད་ཆས་ (lüŋnön jɛɛ̀jɛɛ̀) air pressure gauge.

རླུང་གནོན་འཕྲུལ་ཆས་ (lüŋnön trü̋üjɛɛ̀) air pump.

རླུང་གནོན་དམའ་བ་ (lüŋnön maabo) low air pressure.

རླུང་ཕྱོགས་ (lüŋjɔɔ̀) 1. wind direction.

རླུང་ཕྱོགས་ལྟ་ (lüŋjɔɔ̀ dā) va. to look at how a situation is developing or has developed [Lit. look at the direction of the wind].

རླུང་འཕར་ (lüŋ pār) 1. to have a རླུང་ disease arise. 2. vi. to get angry.

རླུང་འཕྲིན་ (lüŋdrin) wireless, radio.

རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (lüŋdrin) radio/ broadcasting station.

རླུང་འཕྲིན་གློག་ཁང་ (lüŋdrin) sm. རླུང་འཕྲིན་ཁང་.

རླུང་འཕྲིན་སྒམ་ (lüŋdrin) radio receiver.

རླུང་འཕྲིན་གཏོང་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lüŋdrin) radio transmitter.

རླུང་འཕྲིན་སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lüŋdrin) radio receiver.

རླུང་འཕྲིན་ཟློས་གར་ (lüŋdrin döögar) radio play/ show.

རླུང་འཕྲིན་ལུས་སྦྱོང་ (lüŋdrin lüüjoŋ) radio exercises.

རླུང་བུ་ (lüŋbu) wind; va.—རྒྱག to blow (the wind).

རླུང་འབུད་ (lüŋ büü) va. to force out air, to blast out air.

རླུང་འབུད་སྐྱུལ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lüŋbüü güüjee trü̋ügɔɔ) sm. རླུང་སྣུད་འཕྲུལ་འཁོར་.

རླུང་འབུད་ཅན་ (lüŋbüüjɛn) jet-propelled.

རླུང་འཕུར་གནམ་གྲུ་ (lūŋbüü nāmdru) jet plane.
རླུང་འཕུར་རྣམ་པ་ (lūŋbüü nāmba) sm. རླུང་འཕུར་ཅན་.
རླུང་སྤུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (lūŋbüü trüügɔɔ) jet engine.
རླུང་མྱུར་དཔྱོད་སྤྱད་ (lūŋñur jööjɛɛ̀) wind velocity measuring machine.
རླུང་དམར་ (lūŋmar) 1. wind. 2. dust storm.
རླུང་དམར་ཐོག་དྲག་ (lūŋmar tōgdraà) wind and thunder storm.
རླུང་ཚེ་ (lūŋdzi) cage.
རླུང་ཙེ་ (lūŋdzi) sm. རླུང་ཚེ་.
རླུང་ཚེའི་ནང་གི་བྱིའུ་ (lūŋdzii naŋgi ciwu) losing one's freedom. [Lit. a bird in a cage].
རླུང་ཚ་བ་ (lūŋ tsābo) 1. windy. 2. hot-tempered.
རླུང་ཆབས་ (lūŋdzəb) windy.
རླུང་རྩུབ་ (lūŋdzub) sm. རླུང་འཚུབ་.
རླུང་ཚོམ་ (lūŋdzom) air mass.
རླུང་འཚང་ (lūŋdzaŋ) 1. a sickness characterized by gasping and difficulty breathing. 2. vi. to have air blow in through cracks in a wall, etc.
རླུང་འཚུབ་ (lūŋdzub) a fierce wind, a cyclone, a whirlwind; vi.—རྒྱག.
རླུང་འཚུབ་ཐོག་དྲག་ (lūŋdzub tōgdraà) sm. རླུང་དམར་ཐོག་དྲག.
རླུང་འཚུབ་དྲག་ཆར་ (lūŋdzub tragjar) a hurricane/ cyclone/ tornado/ whirlwind with heavy rain.
རླུང་འཚུབ་སྤྲིན་འཁྲིགས་ (lūŋdzub drindrig) hurricane/ cyclone/ tornado/ whirlwind with huge black clouds.
རླུང་འཚུབ་དྲག་པོ་ (lūŋdzub tragbo) hurricane, typhoon, cyclone.
རླུང་འཚུབ་འཚུབ་ (lūŋ dzūbdzub) 1. a fierce wind. 2. angry, furious; va.—བྱེད་.
རླུང་འཚུབ་རླབས་དྲག་ (lūŋdzub lābdraà) hurricane/ typhoon/ cyclone with high waves.
རླུང་འཚུབ་རླབས་རྡབ་ (lūŋdzub lābdəb) hurricane, typhoon, cyclone with smashing/ pounding waves.
རླུང་འཚུབ་སླར་ལོག་ (lūŋdzub lārlɔɔ̀) staging a comeback (perjorative) [Lit. the whirlwind returning again].
རླུང་རྫི་ (lūŋdzi) 1. smell/ odor carried by the wind. 2. an acute sense of smell certain animals have.
རླུང་ཞི་ (lūŋshi) 1. vi. to subside (for wind, anger, རླུང་ disease).
རླུང་ཞི་རླབས་འཇགས་ (lūŋshi lābjaà) calm, tranquil [Lit. wind calm, waves gentle].
རླུང་ཤུགས་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (lūŋshuù lōgdön trüügɔɔ) wind driven electric generator.
རླུང་ཟུག་ (lūŋsuù) pain caused by རླུང་ disease.
རླུང་ལྡོག་མུན་གསལ་ (lūŋdɔɔ münsɛl) turning back the wind and clearing away the darkness (a magical feat).
རླུང་གཟེར་ (lūŋser) sm. ར་.
རླུང་གཟུགས་ (lūŋsug) gas.
རླུང་གཟུགས་འབར་རྫས་ (lūŋsug bardzɛɛ̀) gaseous fuel.
རླུང་ཝུར་ (lūŋwur) sound of howling wind.
རླུང་ཡན་ (lūŋyɛn) unhealthy trend, bad influence; va.—རྒྱག [Lit. false wind].
རླུང་ཡབ་ (lūŋyəb) sm. རླུང་གཡབ་.
རླུང་ཡབ་དབྱིབས་ (lūŋyəb yīb) fan-shaped.
རླུང་ཡོལ་ (lūŋyöö) curtain to stop the wind.
རླུང་གཡབ་ཀྱི་རྩིབས་ (lūŋyəbgi dzīb) fan blade.
རླུང་གཡབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (lūŋyəb trüügɔɔ) a fan (machine).
རླུང་གཡབ་མེ་སྦར་ (lūŋyəb mebar) inciting/ instigating/ stirring up trouble [Lit. fanning wind to light a fire].
རླུང་ཡོར་ (lūŋyɔɔ) sail (of a ship).
རླུང་གཡབ་ (lūŋyəb) fan; va.—རྒྱག to fan, to fan with a fan.
རླུང་གཡབ་ལྡེབ་མ་ (lūŋyəb dēbma) folding fan.
རླུང་གཡུག་ (lūŋ yüù) vi. to be blowing (the wind).
རླུང་གཡོ་སྤྲིན་འཇུར་ (lūŋyo drinjur) sm. རླུང་འཚུབ་སྤྲིན་འཁྲིགས་.
རླུང་གཡོ་རླབས་འཁྲུག (lūŋyo lābdruù) sm. རླུང་གཡོབ་རླབས་དཀྲུག.
རླུང་གཡོབ་ (lūŋyob) fan.
རླུང་གཡོབ་གྲུ་ (lūŋyob tru) sailboat.
རླུང་གཡོབ་རླབས་དཀྲུག (lūŋyob lābdruù) stirring up trouble/ disorder [Lit. fanning the wind, stirring up the waves].
རླུང་གཡོར་ (lūŋyɔɔ) sm. རླུང་ཡོར་.
རླུང་རས་ (lūŋrɛɛ̀) 1. prayer flags. 2. a short loin cloth worn by tantric practitioners.
རླུང་རླབས་ (lūŋləb) 1. unrest, agitation, ferment [Lit. wind and tide]. 2. wind current.
རླུང་རིམས་ཡེར་བུ་ (lūŋrim yerbu) insomnia caused by རླུང་ disease.
རླུང་རློན་ཚིགས་གྲུམ་ (lūŋlön tsīgdrum) rheumatoid arthritis.
རླུང་ལ་སྐུར་ (lūŋla gūū) 1. va. to spread rumors/ information [Lit. send to the wind]. 2. va. to abandon/ quit/ relinquish.
རླུང་ལ་ཞགས་པ་འཕེན་ (lūŋla shagba pēn) attempting to do something impossible [Lit. lassoing the wind].
རླུང་ལྷ་ (lūŋla) sm. རླུང་གོས་.
རླུང་ལང་ (lūŋlaŋ) sm. རླུང་ལངས་.
རླུང་ལང་པོ་ (lūŋ laŋbo) sm. རླུང་ལངས་པོ་.
རླུང་ལངས་ (lūŋlaŋ) see རླུང་.
རླུང་ལངས་པོ་ (lūŋ laŋbo) short-tempered, quick-tempered.
རླུང་ལམ་ (lūŋlam) air passage.
རླུང་ལུམས་ (lūŋlum) a method of treating an illness by steam.
རླུང་ལོག་ (lūŋlɔɔ̀) returned by the wind (a saying conveying that a new born boy changes to a girl).
རླུང་ཤུགས་ (lūŋshuù) wind power/ force.
རླུང་ཤུགས་སྐུད་འཁེལ་ (lūŋshuù gūū kēl) wind powered thread spinning machine.
རླུང་ཤུགས་གློག་འདོན་ས་ཚིགས་ (lūŋshuù lōgdön sədzii) wind-power station.
རླུང་ཤུགས་ཆུ་འདྲེན་འཁོར་ལོ་ (lūŋshuù cēden kɔɔlo) wind-powered water wheel.
རླུང་ཤུགས་རང་འཐག (lūŋshuù randaà) wind powered grinding mill.
རླུང་ཤོར་ (lūŋ shɔɔ) 1. vi. to have wind draft, to have wind seep through. 2. vi. to lose air (e.g., from a sealed container).
རླུང་གཤག་རླབས་གཏོར་ (lūŋshaà lābdɔɔ) making a great effort, overcoming all difficulties [Lit. split the wind, destroy the waves].
རླུང་གསང་ (lūŋsaŋ) a རླུང་ disorder characterized by intermittently getting angry; va.—ལྟ to see whether sb. is angry or not; va.—འགོག; —སྙིམ་ to put hot melted butter on the temple of patients suffering from nervous disorders.
རླུང་སློང་ (lūŋ lōŋ) va. to make sb. angry.
རླུང་བསིལ་ཟླ་གསལ་ (lūŋsil dasɛɛ) at leisure, relaxed [Lit. cool breeze and bright moon].
རླུང་གསེབ་ཀྱི་མར་མེ་ (lūŋsebgi marme) in danger of destruction/ annihilation [Lit. a butter lamp in the wind].
རླུང་གསོར་ (lūŋsor) pneumatic/ air drill.
རླུང་བསེར་བུ་ (lūŋ sērbu) calm/ gentle breeze.
རླུང་ལྷག (lūŋlaà) air and wind.
རླུང་གྲུ་ (lūŋdru) steamboat.
རླུབས་ (lūb) pit, hole.
རློག: p. བརློགས་; f. བརློག; imp. རློགས་ (lɔɔ̀) 1. va. to destroy, obliterate ¶ ལུགས་སྲོལ་རྙིང་པ་དེ་ཤུལ་མེད་དུ་བརློགས་འདུག They totally destroyed that old custom. ¶ སྐྱོན་ཆ་དེས་ཁོང་གི་མཚན་སྙན་བརློགས་འདུག His errors destroyed his fame.
རློགས་ (lɔɔ̀) imp. of རློག.
རློན་ཅག་ཅག (lön jāgjaà) dripping wet, drenched.
རློན་: p. བརླན་; f. བརླན་; imp. རློན་ (lön) va. to make wet.
རློན་ (lön) 1. abbr. of རློན་པ་. 2. beverages like tea

and beer ༈ལས་ཀ་བྱེད་དུས་ཟམ་པ་སྤྲད་ཀྱང་རློན་སྤྲད་མ་བྱུང་ When they worked they were given ཟམ་པ་ but they were not given beverages.

རློན་ཅོབ་ཅོབ་ (lõn cōbjob) wet, damp.

རློན་ཐོར་ (lõndɔɔ) eczema.

རློན་དོད་ (lõndöö) giving money instead of beverages/ drinks (as part of wages).

རློན་འདྲེད་ (lõndreè) wet and slippery.

རློན་པ་ (lõmba) 1. wet, damp, moist; vi.—ཆགས་ to become wet; va.—བཟོ་ to make wet ༈སྟོད་ཐུང་འདི་རློན་པ་རེད་ The shirt is wet. 2. uncooked, raw, unripe.

རློན་པ་ཛོབ་རྒྱལ་ (lõmba dzōbgyɛɛ) sm. རློན་པ་རློན་རྒྱང་.

རློན་པ་རློན་རྒྱང་ (lõmba lõngyaŋ) completely wet.

རློན་པོ་ (lõmbo) sm. རློན་པ་.

རློན་ཕོགས་ (lõmbɔɔ̀) salary involving beverages (usu. tea and ཆང་).

རློན་འབྲུམ་ (lõndrum) sm. རློན་ཐོར་.

རློན་ཚད་ (lõndzɛɛ̀) degree of humidity.

རློན་ཤིག་ཤིག (lõn shīgshiì) wet, damp.

རློན་གཤེར་ (lõnsher) wet; va.—གཏོང་ to make wet, to moisten.

རློན་གསོལ་ (lõnsöö) shung. a type of offering made to protective deities.

རློམ་ (lōm) 1. va. to possess sb. (demons, ghost, etc.). 2. vi. to pretend/ act ༈དབང་ཆ་ཡོད་རློམ་བྱེད་དགོས་ (We) have to pretend we have authority.

རློམ་པ་ (lōmba) 1. arrogance, conceit, pride; vi.—སྐྱེ་ to become arrogant/ proud/ conceited.

རློམ་སེམས་སྐྱེ་ (lōmsem gyē) sm. རློམ་སེམས་སྐྱེད་.

རློམ་སེམས་སྐྱེད་ (lōmsem gyɛ̄ɛ̀) vi. to be conceited/ arrogant/ overbearing, to think one is better than others.

རློམ་སེམས་ང་རྒྱལ་ (lōmsem ŋagyɛɛ) egotism, conceit; va.—བྱེད་.

བརླ་ཀང་ (lāgaŋ) thigh bone.

བརླ་ཐུག་རྒྱག (lājaà gyaà) va. to hit/ slap one's thigh (in anger).

བརླ་བསྣོལ་ (lā nõõ) va. to cross one's leg while sitting.

བརླ་བར་ (lābar) between the thighs.

བརླ་ཛར་ (lādzar) wool from the thigh of a sheep.

བརླ་མཛེས་ (lādzeè) good looking/ beautiful thigh.

བརླ་རུས་ (lārüü) thigh bone.

བརླ་ལེགས་ལྡུམ་པོ་ (lāleg dumbo) sm. བརླ་མཛེས་.

བརླ་ཤ་ (lāsha) thigh.

བརླ་ཤ་སྒྲིམ་ (lāsha drim) va. to hold one's thighs together (usu. when monks have sexual relations between the thighs).

བརླག: p. བརླགས་; f. བརླག (lāà) 1. vi. to lose ༈གཟབ་མ་བྱས་ན་དངུལ་བརླག་གི་རེད་ If you are not careful, you will lose the money. 2. f. of རློག.

བརླག་འགྱུར་ (lāàgyar) sm.བརླག་སྟོར་.

བརླག་དངོས་ (lāàŋöö) lost item.

བརླག་གཏོར་ (lāàdɔɔ) sm. བརླག་སྟོར་.

བརླག་སྟོར་ (lāàdɔɔ) 1. destroying, annihilating; vi.—འགྱུར་; —འགྲོ་; —ཤོར་; va.—གཏོང་.

བརླག་འཐོར་ (lādɔɔ) sm.བརླག་སྟོར་.

བརླག་དོར་ (lādɔɔ) things lost or stolen.

བརླག་བརྡ་ (lāàda) a notice that sth. is lost.

བརླག་བཙུན་མ་ (lāgdzümma) a derogatory term used to berate nuns.

བརླག་ཛུ་ (lāgdzu) pretending that sth. is lost; va.—བྱེད་.

བརླགས་ (lāà) p. of རློག and བརླག.

བརླང་པོ་ (lāŋbo) coarse, rough.

བརླང་སྤྱོད་ (lāŋjöö) cruel/ coarse/ rough behavior.

བརླང་ཚིག (lāŋdzii) harsh/ crude/ rough words.

བརླན་ (lɛ̄n) p. of རླན་.

བརླན་གཤེར་ (lɛ̄nsher) moisture, humidity.

བརླབ་ (lāb) f. of རློབ་.

བརླམ་ (lām) f. of རླམ་.

བརླའི་ཤ་ (lɛ̄sha) sm. བརླ་ཤ་.

བརླིང་པོ་ (līŋbu) unmoved, firm, steady, impassive.

བརླིང་བ་ (līŋwə) sm. བརླིང་པོ་.

བརླུག (lūù) f. of va.རླུག.

བརླུགས་ (lūù) p. of རླུག.

ལ

ལ་ (la) 1. sm. དུ་ (used after all final letters) 2. adjective and verbal connective particle: "as well as" ༎ལས་ཀ་ལ་ཐོན་ཆེ་བ་ཡོད་ It is easy to do well as well as highly in productivity. ༎ཁོ་རྒྱ་སྐད་ཤེས་ལ་བོད་ཀྱང་ཤེས་ As well as knowing Chinese, he also knows Tibetan. ༎ཆུང་ལ་དཀྱུས་མ་ཡིན་པའི་ཚོང་ཁང་ A small and common store. 3. mountain pass; va.—རྒྱག to cross a mountain pass. 4. wax, candle wax. 5. the letter "ལ་" (used in alphabetical ordering). 6. after having done ༎སྔོན་ལ་རྒྱ་ནག་དུ་ཕྱིན་ལ་གཞི་ནས་བོད་ལ་ཕྱིན་པ་རེད་ First he went to India, and after having done that only then did he go to Tibet.

ལ་ལུང་ (ləluŋ) mountains and valleys; va.—རྒྱག to cross mountains and valleys.

ལ་བཀྱག (lagyaà) candle holder.

ལ་སྙེད་ (lageè) middle of a mountain pass.

ལ་ཁ་ (laga) 1. top of a mountain pass. 2. mountain pass.

ལ་ཁད་ (lagɛ̀ɛ) (vb. + —) at the time/ point of ༎ཤི་ལ་ཁད་ At the point of death.

ལ་ཁའི་ཉི་མ་ (lagɛ ñimə) 1. at twilight, at the time of the setting sun. 2. the end of a person's life.

ལ་ཁའི་ས་སྲུང་ (lagɛ səsuŋ) sentries/ guards posted along a mountain pass.

ལ་ཁའི་སོ་བ་ (lagɛ sōba) sm. ལ་ཁའི་ས་སྲུང་.

ལ་ཁྱི་ (ləkyi) 1. a large apso. 2. sm. ཤོ་ཁྱི་.

ལ་ཁྲལ་ (ladrɛɛ) tax paid for collecting herbs and firewood from mountain areas.

ལ་ག (laga) two year old sheep.

ལ་གོར་ (lagɔɔ) fast, quick.

ལ་གྲགས་ལུང་གྲགས་ (lətraà luŋdraà) sth. that is spread/ heard/ known everywhere [Lit. known on the mountain pass, known in the valley].

ལ་གླུ་ (lәlu) songs sung on mountains by herders.

ལ་དགུ་ལུང་དགུ་ (ləgu luŋgu) 1. many mountain passes and valleys [Lit. nine mountain passes and nine valleys]. 2. corduroy.

ལ་མགོ་ (laŋgo) 1. sm. ལ་རྩེ་. 2. the ལ་ superfixed letter.

ལ་མགོ་ཅན་ (laŋgojɛn) the letters which have the letter ལ་ superfixed.

ལ་རྒན་བཔགས་པའི་བོང་རྒན་ (lagɛn shāgbɛ poŋgɛn) well experienced [Lit. an old donkey who has crossed many mountain passes].

ལ་རྒྱ་ (lagya) 1. loyalty; va.—རྩི་; —འཛིན་ —དགོངས་ to have a sense of loyalty ༎ཁོང་ཚོ་གཞུང་ལ་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདུག They have great loyalty towards the government ༎ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བརྩིས་ནས་གཞུང་ལ་ཞབས་ཕྱི་དྲར་ཐག་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is working very hard because of his loyalty towards the country. 2. generally, on the whole ༎ལ་རྒྱ་ལ་བཤད་ན་ Generally speaking.

ལ་རྒྱུག་ལུང་རྒྱུག (lagyaà luŋgyuù) going all over, going hither and thither; va.—བྱེད་ ༎ཉེན་རྟོག་པས་ལ་རྒྱུག་ལུང་རྒྱུག་བྱས་ནས་ཀུན་མ་དེ་འཚོལ་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ The police went all over searching for the thief.

ལ་རྒྱུགས་ལུང་རྒྱུགས་ (lagyuù luŋgyuù) sm. ལ་རྒྱུག་ལུང་རྒྱུག.

ལ་རྒྱུགས་ལྷུང་རྒྱུགས་ (lagyuù lūŋgyuù) sm. ལ་རྒྱུག་ལུང་རྒྱུག.

ལ་སྒོ་ (lago) 1. sm. ལ་ཁ་. 2. arc. places of trade/ business.

ལ་སྒོ་ཏ་ཟམ་ (lago dāsam) shung. a post station in Purang county in Ngari at the Nepalese border.

ལ་སྒོ་འབྱེད་ (lago cee) sm. ཚོང་སྒོ་འབྱེད་.

ལ་བརྒྱབ་ཆུ་བརྒལ་ (lagyəb cūgɛɛ) crossing mountains and rivers, traveling far; va.—བྱེད་.

ལ་བརྒྱབ་རི་བརྒལ་ (ləgyəb rigɛɛ) sm. ལ་བརྒྱབ་ཆུ་བརྒལ་.

ལ་བརྒྱབ་ལུང་བརྒྱབ་ (ləgyəb luŋgyəb) sm. ལ་བརྒྱབ་རི་བརྒལ་.

ལ་ངེ་ལིང་ངེ་ (laŋŋe liŋŋe) sm. ལང་ངེ་ལིང་ངེ་.

ལ་གཅན་པ་ (lajɛnba) arc. 1. a tax collector for mountain passes. 2. a person protecting a mountain pass.

ལ་ཅོ་ (lajo) ch. hot pepper.

ལ་ཆ་ (laja) sealing wax; va.— རྒྱག to seal sth. with wax.

ལ་ཆེན་ (lajen) sm. མ་གཞི་.

ལ་ཆེན་གཅིག་དང་མ་འཕྲད་ན་རྟ་པོའི་ཤེད་ཤུགས་ག་ནས་ཤེས་ དགྲ་ཆེན་གཅིག་དང་མ་འཕྲད་ན་གྲོགས་པོའི་བློ་རྩ་ག་ནས་ཤེས་ (lajen jīdaŋ madrɛɛ̀na dābö shēèshuù kənɛɛ̀ shēè drajen jīgdaŋ madrɛɛ̀na trɔgbö lōdza kənɛɛ̀ shēè) one can not know the real character/ strength of others until encountering adversity [Lit. if you do not come to a high mountain pass you will not know the strength of a horse, if you do not meet a serious enemy, you will not know the courage of your friend].

ལ་འཇམ་པོ་ (la jambo) 1. a peaceful mountain pass that is devoid of danger from bandits and wild animals. 2. an mountain pass that is easy to cross.

ལ་འཇོར་ (lajɔɔ) a hoe/ pickaxe for digging sod.

ལ་ཉག (lañа) saddle/ concave shaped mountain pass.

ལ་ཉག་མཛོ་གཟེངས་ (lañag dzoseŋ) needing to compromise, finding a middle course [Lit. the mountain pass is concave, the dzo stands erect].

ལ་ཉུང་ (ləñuŋ) radish and turnip.

ལ་ཉེ་ (lañe) 1. mark, sign. 2. ability, energy.

ལ་ཏ་ (lada) 1. a type of string. 2. a thin/ fine cloth.

ལ་ཏ་ (lada) a container made of shell for keeping urine to be tested by doctors.

ལ་ཏིང་གླིང་ (ladin līŋ) Latin America.

ལ་ཏིང་མི་གླིང་ (ladiŋ meliŋ) sm. ལ་ཏིང་གླིང་.

ལ་ཏིང་དབྱངས་གསལ་ཡི་གེ (ladiŋ yāŋsɛɛ yigi) the Latin alphabet, romanization.

ལ་སྟོང་ (ladoŋ) a hill mountain that is uninhabited.

ལ་གཏམ་ལུང་གཏམ་ (ladam luŋdam) empty/ idle/ useless talk.

ལ་བཏགས་ (ladaà) the name of the subjoined "ལ་."

ལ་ཏིང་གི་གྲིབ་མ་ (ladiŋgi tribmə) an old person who is going to die soon [Lit. the shadow of a mountain (pass) at sunset].

ལ་བརྟེན་ནས་ (ladennɛ) by means of, through, because of ༎ལུང་པ་འདིའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མང་པོ་སྤོས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Many people are moving to this place because of its good living conditions.

ལ་སྡེགས་ (ladeg) candlestick, candle holder.

ལ་ཐག (ladaà) the distance to cross a hill/ mountain pass ༎ལ་འདིའི་ལ་ཐག་རིང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ This pass is very long.

ལ་ཐིགས་ (ladig) 1. a drop of sealing wax; va.—རྒྱག to seal sth. with sealing wax. 2. va.—རྒྱག an ancient form of torture involving dripping hot wax on a person.

ལ་ཐུ་ (lədu) sm. ལ་དུ་.

ལ་ཐུར་ (laduu) 1. downhill side of a mountain pass ༎ལ་ཐུར་ལ་འགྲོ་དུས་རྟ་བབ་དགོས་ When going downhill one should dismount from one's horse. 2. abbr. of ལ་ and ཐུར་.

ལ་ཐིན་ཨ་མེ་རི་ཀ་ (laden āmerikgə) sm. ལ་ཏིང་གླིང་

ལ་ཐེལ་ (ladee) seal stamped on sealing wax; va.—རྒྱག.

ལ་ཐོག (ladɔ̀ɔ) sm. ལ་རྩེ་.

ལ་ཐོད་ (ladöö) a bandanna tied around the head.

ལ་ད་ (lada) sm. ལ་ཏ་.

ལ་དུ་ཡུགས་ (ladayug) a roll of thick cloth.

ལ་དྭགས་ (ladaà) Ladakh.

ལ་དུ་ (l<u>ə</u>du) food to be eaten when crossing a pass.

ལ་དུག (l<u>ə</u>duù) high altitude sickness; vi.—ཕོག; —རྒྱག [Lit. mountain pass poison].

ལ་དོན་ (l<u>a</u>dön) the dative-locative particles.

ལ་སྣམ་ (l<u>a</u>nam) soft woolen cloth.

ལ་ཕིན་ (l<u>ə</u>bin) ch. bean starch (noodles).

ལ་སྤང་སྒོར་ལོག (l<u>a</u>baŋ gōōlɔɔ̀) shung. a fence built with sod/ turf.

ལ་ཕུག (l<u>ə</u>buù) radish.

ལ་ཕུག་དཀར་རིལ་ (l<u>ə</u>buù gāārii) small white round radish.

ལ་ཕུག་གོབ་ཚོས་ (l<u>ə</u>buù g<u>o</u>bdzöö) stew made with meat and radish.

ལ་ཕུག་སྒོར་འཚོད་ (l<u>ə</u>buù g<u>ɔɔ</u>dzöö) sm. ལ་ཕུག་གོབ་ཚོས་.

ལ་ཕྲེང་ཟམ་པ་ (l<u>a</u>dreŋ s<u>a</u>mba) precipitous mountain trails and bridges ། ལ་ཕྲེང་ཟམ་པ་སོགས་ལ་ཉམས་བཅོས་བྱེད་ Repair the precipitous mountain trails and bridges.

ལ་འཕྲང་ (l<u>a</u>draŋ) precipitous mountain trails (overlooking ravines/ rivers).

ལ་བ་ (l<u>a</u>wa) 1. sm. ལ་སྣམ་. 2. ch. horn, va.—རྒྱག to blow a horn.

ལ་བོ་ཆེ་ (l<u>a</u>woje) a high mountain pass.

ལ་དབྱངས་ (l<u>a</u>yaŋ) sm. ལ་གཞིས་.

ལ་འབོལ་ (l<u>a</u>böö) wax for mounting stones/ gems in settings.

ལ་འབྲུག (l<u>a</u>drug) abbr. of Ladakh and Bhutan.

ལ་སྦར་ (l<u>a</u>bar) ch. rubber. 2. rubber tire.

ལ་མ་ (l<u>a</u>ma) sod, turf; va.—རྒྱག to lay sod; va.—འདྲུ་ to dig up sod.

ལ་མ་ལུངས་ (l<u>a</u>maluŋ) neither mountain (pass) nor plain.

ལ་མག (l<u>a</u>maà) sm. ལ་མ་.

ལ་མོ་ (l<u>a</u>mo) 1. mountain pass. 2. fast, quick ། དགེ་རྒན་གྱིས་ཁྱེད་ལ་མོ་ཤོག་ཟེར་གྱི་འདུག The teacher is asking for you to come quickly.

ལ་སྨན་ (l<u>a</u>mɛɛ̀) 1. a Tibetan medicine used for jaundice. 2. any compounded Tibetan medicine.

ལ་སྨུག (l<u>ə</u>muù) crayon.

ལ་བཙས་ (l<u>a</u>dzɛɛ̀) 1. sm. ལ་རྫས་. 2. sm. ལ་ཁྲབ་.

ལ་རྩ་ (l<u>a</u>dza) foot of a hill/ mountain.

ལ་རྩི་ (l<u>ə</u>dzi) mending cracks with melted wax; va.—རྒྱག.

ལ་རྩེ་ (l<u>a</u>dze) mountain summit/ peak.

ལ་ཚད་ (l<u>a</u>dzɛɛ̀) size/ height of a mountain.

ལ་ཚིགས་ (l<u>ə</u>dzii) sm. ལ་ཉག.

ལ་ཚུགས་པ་ (l<u>a</u>dzugbə) tax collector for trade goods located on mountain passes.

ལ་རྫབ་ (l<u>a</u>dzəb) gall/ burl on trees (that are used to make wooden bowls).

ལ་རྫས་ (l<u>a</u>dzɛɛ̀) prayer flags and stone cairns at the summit of mountain passes.

ལ་གཞིས་ (l<u>a</u>shɛɛ̀) sm. ལ་གླུ་.

ལ་ཟུར་ (l<u>a</u>sur) the sides of a mountain pass.

ལ་གཟར་ (l<u>a</u>sar) a steep slope.

ལ་ཝར་པན་ཌི་ (l<u>a</u>war pēndi) Rawalpindi.

ལ་འུར་ (l<u>a</u>wur) sm. འཕྱལ་དུ་.

ལ་འོ་གོ་ (l<u>a</u>wogo) Laos.

ལ་འོག (l<u>a</u>wɔɔ̀) 1. foot of a mountain. 2. area just below a mountain pass.

ལ་འོང་ (l<u>a</u>oŋ) yes! okay!

ལ་འོད་ (l<u>a</u>wöö) light from a candle.

ལ་ཡོགས་ (l<u>a</u>yɔɔ̀) sth. bad happening as retribution for one's own bad act; vi.—རྒྱག; —ཐེབ ། ཁོས་པ་མ་ར་ཞབས་ཕྱི་མ་ཞུས་པའི་ལ་ཡོགས་བརྒྱབ་ནས་ནད་ངན་ཕོག་འདུག He suffered a serious illness as retribution for not looking after his parents.

ལ་གཡོགས་ (l<u>a</u>yɔɔ̀) sm. ལ་ཡོགས་.

ལ་རགས་ (l<u>a</u>raà) a fence/ wall/ barrier built of sod slabs.

ལ་རེ་ (l<u>a</u>re) sm. ལ་ལ་.

ལ་རོང་ (l<u>a</u>roŋ) mountains and valley.

ལ་ལ་ (l<u>a</u>la) some ། མི་ལ་ལ་དྲང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ལ་ལ་དྲང་པོ་མེད་ Some people are truthful and some are not.

ལ་ལ་ཁ་བ་མེད་པར་ལུང་ལ་བ་མོ་ཡོང་དོན་མེད་ (l<u>a</u>lə kāwa m<u>e</u>èbaa lūŋlə p<u>a</u>mo y<u>o</u>ŋdön m<u>e</u>è) sth. will not happen without a cause [Lit. if there is no snow on the mountains there is no reason for frost to come to the valley].

ལ་ལ་གཏོང་ (l<u>a</u>la dōŋ) va. to have anal intercourse.

ལ་ལ་ཕུད་ (l<u>a</u> l<u>a</u>büü) cnidium monnieri (used in Tibetan medicine).

ལ་ལུང་ (l<u>ə</u>luŋ) 1. abbr. of ལ་ and ལུང་པ་. 2. hills/ mountains and plains/ valleys. 3. everywhere.

ལ་ཤགས་ (l<u>a</u>shaà) a type of long Tibetan men's dress.

ལ་ཤན་དབྱེ་ (l<u>a</u>shen yē) va. to pick out/ select.

ལ་ཤས་ (l<u>a</u>shɛɛ̀) sm. ལ་ལ་.

ལ་ཤོག (l<u>a</u>shoò) sm. ལྣ་ཤོག.

ལ་སང་ (l<u>a</u>saŋ) very much, extremely ། འདི་འདྲ་བྱུང་ན་དངོས་གནས་ཡག་པ་ལ་སང་ If this happens, it will really be so good.

ལ་སོ་ (l<u>a</u>so) abbr. of ལ་ཁའི་སོ་པ་.

ལ་སོགས་པ་ (l<u>a</u>sogba) etc., so forth (see སོགས).

ལ་ཧོར་ (l<u>a</u>hɔr) Lahore.

ལྣ་ (l<u>a</u>) wax, candle.

ལྣ་ཀྱག (l<u>a</u>gyaà) candle stand.

ལྣ་ཤོག (l<u>a</u>shɔɔ̀) 1. wax paper. 2. stencil paper.

ལྦ་ (l<u>a</u>) sm. ལ་བ་.

ལག (l<u>a</u>g) 1. hand, arm. 2. a unit of ten horses or mules used for transporting. 3. the hinge/ joint of a cover.

ལག་ཀོར་ (l<u>a</u>ggɔɔ) bangles, bracelets.

ལག་ཀྱོག (l<u>a</u>ggyɔɔ̀) crooked/ crippled hand or arm.

ལག་དཀར་མོ་ (l<u>a</u>g gārmo) white hands from kneading dough (this is said to make a person more suseptible to harm from ghosts/ demons).

ལག་དགྲིས་ (lə̄gdrii) sm. ལག་གདུབ་.

ལག་སྐམ་ (l<u>a</u>gam) sm. ལག་པ་སྐམ་པོ་.

ལག་སྐར་ (l<u>a</u>gar) sm. སྐར་མ་.

ལག་སྐེའི་ཆུ་ཚོད་ (l<u>a</u>ggee cūdzöö) wrist watch.

ལག་སྐོར་ (l<u>a</u>ggɔɔ) hand turned, hand operated, manually operated ། ལག་སྐོར་བལ་བྲེག་འཕྲུལ་འཁོར་ A hand operated wool shearing machine. 2. the act of doing sth. from hand to hand; va.—བྱེད་ ། སྣ་མགྲོན་ཚོར་བྱེ་རིལ་ལག་སྐོར་བྱས་ནས་བཏང་བ་རེད་ They served the candies to the guests one by one (from hand to hand).

ལག་སྐོར་འཁེལ་འཁོར་ (l<u>a</u>ggɔɔ kēēkɔɔ) hand operated spinning machine.

ལག་སྐོར་འཁོར་སྡེགས་ (l<u>a</u>ggɔɔ kɔ̄ɔ̄deg) hand operated lathe.

ལག་སྐྱེས་ (l<u>a</u>ggyeè) an animal born from one's own animal rather than bought from outside.

ལག་སྐྱོགས་ (l<u>a</u>ggyɔɔ̀) small ladle.

ལག་སྐྱོར་ (l<u>a</u>ggyɔɔ) supporting by the hand; va.—བྱེད་.

ལག་སྐྱོར་འདྲུད་འཁོར་ (l<u>a</u>ggyɔɔ dr<u>ü</u>ügɔɔ) abbr. of ལག་སྐྱོར་འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་.

ལག་སྐྱོར་འདྲུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་ (l<u>a</u>ggyɔɔ dr<u>ü</u>üden kɔ̄ɔ̄lo) a small handlebar steered tractor in use in Tibet.

ལག་བསྐོར་གཏོང་ (l<u>a</u>ggɔɔ dōŋ) va. to be arm-in-arm ། ཁོང་གཉིས་ལག་སྐོར་བཏང་ནས་འགྲོ་གི་འདུག Those two are going arm-in-arm.

ལག་བསྐོར་འཕྲུལ་ཆས་ (l<u>a</u>ggɔɔ trüüjɛɛ̀) hand operated machines.

ལག་བསྐོར་བའི་རྟགས་ (l<u>a</u>ggɔɔwɛ dāà) shung. seal put on a document collectively for others.

ལག་བསྐོར་བའི་ཞུ་ཐེལ་ (l<u>a</u>ggɔɔwɛ sh<u>u</u>dee) shung. sm. ལག་བསྐོར་བའི་རྟགས་.

ལག་བསྐོར་དབུ་ཁྲིད་ (l<u>a</u>ggɔɔwɛ ūdrii) shung. the person who represents people and puts a seal on a document on their behalf.

ལག་ཁུག (l<u>a</u>gguù) handbag, pouch held in the hand.

ལག་ཁུར་གློག་བཞུ་ (l<u>a</u>ggur lōgshu) hand held lantern/ flashlight/ torch.

ལག་ཁོག (l<u>a</u>gkɔɔ̀) the upper half of an animal carcass.

ལག་ཁྱི་ (ləggyi) sm. ཤོ་ཁྱི་.

ལག་ཁྱེར་ (laggyer) sm. ལག་འཁྱེར་.

ལག་ཁྱོར་ (laggyɔɔ) holding one's hand(s) cupped to receive sth.; va.—བྱེད་.

ལག་ཁྲིད་ (ləgdrii) 1. instructions or directions given firsthand via an example; va.—བྱེད་ ¶ བཟོ་པའི་དགེ་རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་ལ་ལག་ཁྲིད་བྱས་པ་རེད་ The worker's teacher taught the students by showing them firsthand.

ལག་འཁར་ (laggar) walking stick, cane.

ལག་འཁོར་ (laggɔɔ) things turned/ spun with the hand.

ལག་འཁྱེར་ (laggyee) 1. pass, permit, certificate, diploma 2. passport. 3. hand carried/ held ¶ ལག་འཁྱེར་མེ་མདའ་སྒྲག་སྒྲག Hand held machine gun. 4. style of hand movement used when dancing.

ལག་འཁྱེར་བཀའ་ཤོག (laggyer gāshoò) sm. ལག་ཁྱེར་.

ལག་འཁྱེར་གློག་བཤུ་ (laggyer lōgshu) flashlight.

ལག་ཁྱེར་རྫ་ཚིག (laggyer dzādzii) shung. a proclamation/ order that is carried on person.

ལག་ཁྱེར་ཞིབ་འབྱར་མ་ (laggyer shibjarma) shung. a permit/ pass with the seal of the investigator on it.

ལག་མགོ་ (laŋgo) hand, arm.

ལག་མགྱོགས་མིག་རྣོ་ (laggyɔɔ bigno) skilled worker [Lit. sharp eyes and quick hands].

ལག་འགྱོག (laggyɔɔ) hitting/ striking with the hand; va.—བྱེད་.

ལག་འགྲིམ་ (lagdrim) having a hand in doing sth. ¶ ཐོན་དངོས་འདི་ཚོ་མི་མང་པོའི་ལག་འགྲིམ་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད་ A lot of people had a hand in making these products.

ལག་རྒྱན་ (laggyɛn) bracelet, bangle.

ལག་རྒྱུགས་ (ləggyuù) walking stick, cane.

ལག་རྒྱུན་ (ləggyün) customary technique/ practice; vi.—ཆད་ to have a skill come into disuse, to lose a customary skill/ tradition/ practice ¶ བོད་ལུགས་སྨན་པའི་གཤག་བཅོས་ཀྱི་ལག་རྒྱུན་ཆད་པ་རེད་ The Tibetan medical technique of doing (surgical) operations has been lost.

ལག་སྒམ་ (laggam) 1. a small box/ chest. 2. briefcase.

ལག་སྒུལ་ (laggüü) hand operated, manual.

ལག་སྒྲོག (lagdrɔɔ) rope used to tie a horse's front leg to one of its back legs.

ལག་བརྒྱུད་ (ləggyüü) shung. to pass sth. from hand to hand.

ལག་ངར་ (laŋar) the arm from the shoulder to the wrist.

ལག་ངར་རུས་པ་ (lagŋar rüüba) the bones extending from the shoulder to the wrist.

ལག་དངུལ་ (ləgŋüü) 1. cash, money on hand. 2. petty cash (for daily expenses). 3. pocket money, expense money.

ལག་དངུལ་དེབ་ཆུང་ (ləgŋüü tebjuŋ) petty cash book.

ལག་ང་ (lagŋa) hand held drum.

ལག་ངོ་ (lagŋo) skin diseases of the hand such as mange/ scabies.

ལག་སྔ་བ་ (lag ŋāwa) the first one to hit/ strike ¶ ཕྲུ་གུ་གཉིས་རྒྱག་རེས་བརྡུང་དུས་ཕྲུ་གུ་ཆུང་བ་དེ་ལག་སྔ་བ་བྱུང་སོང་ When the two boys fought, the younger one struck first.

ལག་གཅིག་ལག་མ་ (lagjig lagma) person with only one arm.

ལག་བཅག (lagjaà) an implement for tapping down the edge of a Tibetan roof.

ལག་ལྕག (lagjaà) sm. ལག་བཅག.

ལག་ལྕགས་ (lagjaà) handcuffs hand shackles; va.—རྒྱག to handcuff.

ལག་ལྕིབ་ (lagjib) pot holder.

ལག་ཆ་ (lagja) 1. implement, tool. 2. weapon. 3. penis (slang).

ལག་ཆའི་དཔེ་དེབ་ (lagjɛ bēdeb) instruction manual.

ལག་འཆང་ (lagjaŋ) va. to get involved with, to pay attention to; va.—བྱེད་ ¶ དུས་གཅིག་ལ་ལས་ཀ་མང་པོར་ལག་འཆང་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't get involved with many tasks at the same time.

ལག་འཇམ་ (lagjam) abbr. of ལག་པ་འཇམ་པོ་.

ལག་འཇུ་ (lagju) 1. door handle. 2. banister.

ལག་འཇུས་ (lagjüü) holding hands; va.—བྱེད་.

ལག་རྗེས་ (lagjɛɛ̀) 1. handprint. 2. an accomplishment, achievement ¶ འདས་པའི་དཔའ་བོའི་ལག་རྗེས་ The accomplishments of past heroes.

ལག་རྗེས་ཐོན་འབྲས་ (lagjɛɛ̀ töndrɛɛ̀) sm. ལག་རྗེས་, 2.

ལག་ཉ་ (lagña) fleshy part of the arm.

ལག་ཉར་ (lagñar) holding, keeping; va.—བྱེད་ ¶ དངོས་པོ་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ཅིག་ལག་ཉར་བྱས་ནས་དེ་བྱིངས་ཚང་མ་བཙོངས་པ་ཡིན་ I kept the more useful things and sold all the remainder.

ལག་ཉུལ་ (lagñüü) searching/ groping with one's hand; va.—བྱེད་.

ལག་ཉེས་ཁུར་ (lagñeè kūr) vi. to cause sth. bad happen to happen accidentally, to make a mistake with one's hands ¶ བཟོ་པ་དེས་ལག་ཉེས་ཁུར་ནས་འཕྲུལ་འཁོར་དེ་སྐྱོན་ཤོར་བ་རེད་ The worker accidentally made a mistake and broke the machine.

ལག་ཉེས་ཤོར་ (lagñeè shɔ̄ɔ) sm. ལག་ཉེས་ཁུར་.

ལག་མཉེད་ (lagñeè) kneading sth. in one's hand to tan it; va.—གཏོང་.

ལག་ཏུ་འཆང་ (lagdu cāŋ) 1. va. to hold in one's hand. 2. sm. ལག་འཆང་.

ལག་ཏུ་ཐེབས་ (lagdu tēb) vi. to fall/ come into one's hand. ¶ སོ་པ་བདུན་ལག་ཏུ་ཐེབས་པ་རེད་ Seven spies fell into our hands.

ལག་ཏུ་འབྱོར་ (lagdu jɔɔ) sm. ལག་ཏུ་ཐེབས་.

ལག་ཏུ་ཚུད་ (lagdu tsüü) sm. ལག་ཏུ་ཐེབས་.

ལག་ཏུ་ལེན་ (lagdu len) 1. va. to put into practice ¶ ཁ་ནས་བཤད་པ་ལག་ཏུ་བླངས་པ་རེད་ (They) put what they said into practice. 2. va. to take into one's hand, to seize.

ལག་ཏུ་ཤོར་ (lagdu shɔ̄ɔ) vi. to lose, to fall into the hands of another (e.g., an enemy).

ལག་ཏུ་སོན་ (lagdu sõn) sm. ལག་ཏུ་ཐེབས་.

ལག་གདམ་ (lagdam) a way of doing business by putting one's hand in the sleeve of another person and making an offer or giving a price by extending fingers to indicate the price.

ལག་གདུགས་ (lagdug) sm. ལག་ཐུག.

ལག་བཏགས་ (lagdaà) 1. handwoven. 2. sm.* ལག་རྟགས་, 2.

ལག་བཏང་ཁ་བྲལ་ (lagdaŋ kādrɛɛ) shaking hands and departing.

ལག་བཏང་འཆང་ (lagdaŋ cāŋ) sm. ལག་བཏང་གཏོང་.

ལག་བཏེགས་འཁོག་རས་ (lagdeg bɔgreè) handbag.

ལག་བཏང་གཏོང་ (lagdaŋ dōŋ) va. to hold hands.

ལག་རྟགས་ (lagdaà) present, gift, presentation; va.—སྐུར་ to send presents/ gifts; va.—སྤྲོད་ to give a gift/ present.

ལག་རྟགས་ཆུང་ཡང་བསམ་པའི་ཁྱད་ (lagdaà cūŋyaŋ sāmbɛ kyɛ̄ɛ̀) it's the thought that counts, not the size of the gift.

ལག་རྟེན་ (lagden) 1. walking stick, cane. 2. stair railing. 3. a potter's tool.

ལག་སྟབས་ (lagdəb) sm. ལག་འཁྱེར་, 4.

ལག་སྟོང་ (lagdoŋ) empty-handed.

ལག་སྟོང་ཁྱིམ་འཛུགས་ (lagdoŋ kyīmdzuù) starting from scratch; va.—བྱེད་ [Lit. starting a household with no possessions].

ལག་སྟོང་མཚོན་མེད་ (lagdoŋ tsōnmeè) unarmed.

ལག་སྟོང་ལུས་སྦྱོང་ (lagdoŋ lüüjoŋ) freestyle exercises, calisthenics.

ལག་བརྟེན་ (lagden) sm. ལག་རྟེན་.

ལག་བསྟར་ (lagdar) 1. sm. ལག་ལེན་བསྟར་. 2. sm. ལག་བསྟར་མ་. 3. acting ¶ ལག་བསྟར་ཀྲུ་ཞི་ Acting chairman.

ལག་བསྟར་དོན་འགྲུབ་ (lagdar töndrub) implementing and succeeding.

ལག་བསྟར་བྱེད་ (lagdar ceè) va. to put into practice, to implement.

ལག་བསྟར་མ་ (lagdarma) in one's own handwriting ¶ འཛིན་འདི་ཁོའི་ལག་བསྟར་མ་རེད་ This receipt is in his own handwriting.

ལག་ཐགས་ (lagdaà) 1. handwoven. 2. handloom.

ལག་ཐལ་ (lagdεε) inadvertently doing sth. incorrectly, doing sth. mistakenly with the hands; vi.—ཤོར་.

ལག་ཐིའུ་ (lagtiwu) sm. ལག་ཐེལ་.

ལག་ཐུག (lag tūù) vi. to fist fight, to hit one another with the hand ¶ ཁོ་གཉིས་སྔོན་ལ་ཁ་རྩོད་ཤོར་རྗེས་ཕན་ཚུན་ལག་ཐུག་བཞག First they argued and then they hit each other.

ལག་ཐུག་རྒྱག (lagtuù gyaà) vi. to be out of sth. and in great need of it ¶ ངའི་ནམ་རྒྱུན་གྱི་ན་ཚའི་སྨན་མ་ཁྱེར་ཙང་ལག་ཐུག་རྒྱག་བྱུང་ I was in great need of the medicine that I forgot to take with me.

ལག་ཐུག་རྒྱག་པོ་ (lagtuù gyagbo) sm. ལག་ཐུག་རྒྱག.

ལག་འཐེན་ལྷུང་འབུད་འབའ་ཅ་ (lagten lūŋbüü baja) accordion; va.—གཏོང་.

ལག་ཐེལ་ (lagdee) a seal stamped on bracelets worn by soldiers of the tt.

ལག་ཐོ་ (lagdo) 1. handwritten notes. 2. a type of small hammer.

ལག་ཐོ་གཞུ་ (lagdo shu) va. to kick with the front legs (of horses).

ལག་ཐོག (lagdɔɔ̀) 1. on hand ¶ ལག་ཐོག་དངུལ་ཞེ་དྲགས་མེད་ I don't have much money on hand. 2. by hand; va.— སྤྲོད་ to give by hand.

ལག་ཐོགས་ (lagdɔɔ̀) 1. for the time being, temporarily ¶ ལག་ཐོགས་སྡོད་ས་འདི་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་ For the time being, this will do for a place to stay. 2. essential items, sth. badly needed ¶ ང་དངུལ་ལག་ཐོགས་ཀྱི་འདུག་པས་ངས་གཡར་བའི་དངུལ་སྐྱིན་སྤྲོད་རོགས་ I am badly in need of money so please give back the money that I lent you.

ལག་ཐོགས་པ་ (lagdɔgba) sm. ལག་ཐོགས་པོ་

ལག་ཐོགས་པོ་ (lagdɔgbo) sm. ལག་ཐོགས་, 2.

ལག་ཐོབ་ (lagdɔb) net amount, amount in one's hand.

ལག་མཐིལ་ (lәgdii) palm of the hand.

ལག་མཐུ་ (lәgdu) arm strength.

ལག་མཐིལ་དུ་བླངས་པ་ལྟར་ (lәgdiidu lāŋbadar) sm. སྐར་མཐིལ་ནང་དུ་བླུགས་འདྲ་.

ལག་འཐག (lagdaà) handwoven, handloomed; va.—རྒྱག ¶ ལག་འཐག་རས་ Handwoven cloth.

ལག་འཐེན་ཐུག་པ་ (lagden tūgbә) hand pulled noodles.

ལག་དག (lagdaà) vi. to be okay ¶ ཁྱོད་རང་གིས་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱས་པས་ལག་དག་གི་མ་རེད་ If you do work like this it wont be okay.

ལག་དམ་ (lagdam) 1. seal, stamp. 2. stingy, tightfisted.

ལག་དམ་པོ་ (lag tambo) stingy, tightfisted.

ལག་དར་ (lagdar) hand held flag.

ལག་དལ་ (lagdεε) leisure time; va.—བྱེད་; —གྱིས་བྲིས་ to write sth. during leisure time, to doodle ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གཏམ་བཤད་བྱེད་སྐབས་ཁོས་ལག་དལ་གྱིས་རི་མོ་བྲིས་བཞག When the leader was giving a speech he doodled.

ལག་དེབ་ (lagdeb) small notebook.

ལག་དོ་ (lagdo) person who loads transport mules, muleteer.

ལག་དོ་བ་ (lagdowa) sm. ལག་དོ་.

ལག་དོག (lagdɔg) bundle of yarn; va.—རྒྱག to make yarn into a roll/ bundle by holding one end in one's hand and wrapping the other around one's elbow in a figure eight.

ལག་གདང་ (lagdaŋ) holding hands, hand-in-hand; va.—སྦྲེལ་; —གཏོང་; —འཆང་ to hold hands ¶ ཁོ་གཉིས་ལག་གདང་བཏང་ནས་འགྲོ་གི་འདུག Those two are walking holding hands.

ལག་གདང་དཔུང་སྦྲིག (lagdaŋ būŋdrig) sm. ལག་གདང་དཔུང་སྦྲེལ་.

ལག་གདང་དཔུང་སྦྲེལ་ (lagdaŋ būŋdree) hand-in-hand, shoulder-to-shoulder, side-by-side; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཚོ་ལག་གདང་དཔུང་སྦྲེལ་བྱས་ནས་དམག་སར་བསྐྱོད་པ་རེད་ They marched to the battlefield shoulder-to-shoulder.

ལག་གདང་དཔུང་གཞིབ་ (lagdaŋ būŋshib) sm. ལག་གདང་དཔུང་སྦྲེལ་.

ལག་གདན་ (lagdεn) a wooden board used under a lathe when hollowing out wooden bowls.

ལག་གདུང་ (lәgduŋ) sm.* ལག་གདུབ་.

ལག་གདུབ་ (lәgdub) bracelet.

ལག་གདུབ་ཆུ་ཚོད་ (lәgdub cūdzüü) wrist watch.

ལག་བདར་ (lag dar) va. to do work with one's own hands.

ལག་བདེ་ (lagde) 1. talented, clever, dexterous (with hand tasks). 2. monks who serve tea in monastic prayer assemblies.

ལག་བདེ་བ་ (lagdewa) sm. ལག་བདེ་.

ལག་བདེ་ལས་མགྱོགས་ (lagde lεègyɔɔ̀) dexterous and quick at work.

ལག་མདའ་ (laŋda) 1. any hand held gun including rifles ¶ ལག་མདའ་དབྱིན་ཇི་ཁ་རིང་ The English carbine rifle. 2. pistol, revolver.

ལག་མདུང་ (lagduŋ) a short spear.

ལག་འདབ་ (lagdab) hand.

ལག་འདེབས་ (lag deb) shung. va. plowing a field for one's own use.

ལག་འདེབས་ས་ཞིང་ (lagdeb shiŋ) 1. shung. a field whose yield is for one's own use. 2. tenement land/ field (on an estate).

ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ (lagdɔɔ̀ cūdzüü) wrist watch.

ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ (lagdɔɔ̀ cūdzüü kɔ̄ɔlo) sm. ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་.

ལག་འདོགས་དུས་ཚོད་ (lagdɔɔ̀ tüüdzüü) sm. ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་.

ལག་འདོན་ (laŋdün) shung. 1. a type of traditional tax payment in kind/ cash (in contrast to work); va.—བྱེད་ to pay a tab in cash or kind. 2. expenses that one has paid; va.—རྒྱག; —སྤྲོད་ to give money by one's own hand ¶ སྔོན་ལ་འགྲོ་སོང་ཚང་མ་ལག་འདོན་བརྒྱབ་ནས་རྗེས་སུ་རྩིས་རྒྱག་བྱེད་དགོས་ First pay all the expenses yourself and then later you can do an accounting.

ལག་རྡུགས་ (lәgduù) sm. ལག་ཐུག་རྒྱག.

ལག་རྡུམ་ (lәgdum) handless (sb. whose hand has been cut off); va.—བཟོ་ to cut off sb.'s hands (as corporal punishment).

ལག་རྡུམ་པ་ (lәgdumbә) handless person.

ལག་རྡུམ་བྲག་ལ་འཛེགས་པ་ (lәgdum tragla dzegba) trying to do sth. that is impossible, a foolish/ stupid endeavor [Lit. a person without hands trying to climb a rock].

ལག་རྡེལ་ (lagdee) hand grenade.

ལག་རྡོ་ (lagdo) 1. a rock for throwing by hand; va.—གཡུག to throw a rock by hand.

ལག་བརྡ་ (lagda) hand gesture/ sign, va.—བྱེད་ to gesture/ signal by hand.

ལག་བརྡབ་ (lagdәb) sm. ལག་པ་བརྡབ་.

ལག་བརྡུལ་ (lagdüü) 1. waving one's hands. 2. grinding/ pulverizing by hand; va.— བྱེད་.

ལག་ལྡན་ (lagεn) 1. sm. ལག་ཐོག. 2. occupation, skill.

ལག་སྡུག་རྒྱག (lәgdug gyaà) sm. ལག་ཐོགས་པོ་.

ལག་སྡོམ (lagdɔɔ̀) sm. ལག་བསྡོམས་.

ལག་སྡོད་པ་ (lagdöö) a person who stops hail storms by means of tantric practices.

ལག་བསྡོམས་ (lagdɔɔ̀) 1. fried twisted dough. 2. preparing to do sth.; va.—བྱེད་.

ལག་བསྡོམས་ཁ་ཟས་ (lagdɔɔ̀ kāpsεὲ) sm. ལག་བསྡོམས་, 1.

ལག་ན་ཐོད་པ་ (laàna tōòbә) sm. དབང་ཕྱུག.

ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ (laàna dɔɔje) sm. ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་.

ལག་ནས་ (lagnε) 1. grain in one's possession/ on hand. 2. grains that is used in bartering. 3. from one's hand.

ལག་ནོམ་ (lagnom) sm. ལག་སྒྲུལ་.

ལག་ནོར་ (lagnɔɔ) possessions/ property/ wealth that is in hand or on hand.

ལག་སྣེ་ (lagne) expense money for daily necessities; va.—གཏོང་ to spend money for daily necessities; vi.—ཇོགས་ to exhaust (one's daily expenses) ¶ ཕོགས་དུས་ཐོག་ལ་མ་འབྱོར་ཙང་ཁོང་གི་ལག་སྣེ་ཇོགས་བཞག Because his salary didn't come on time his money for daily expenses was exhausted.

ལག་སྣེ་གཏོང་བྱེད་ (lagne dōŋjeè) sm. ལག་སྣེ་.

ལག་སྣོད་ (lagnöö) measuring utensil used when selling milk and ཆང་.

ལག་གནད་ (lagnɛɛ̀) sm. ལག་ཐོགས་པོ་.

ལག་པ་ (lagba) 1. hand, arm; va.—གཏོང་ to shake hands; —རྒྱག to touch sth. with one's hand; va.—འགུགས་ to raise one's hand to hit; va.—གཡར་ to lend a hand, to help; va.—རྐྱོང་ to stretch/ raise one's hand ¶ མི་གཞན་དག་གི་ཅ་ལག་ལ་ལག་པ་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't touch other people's things. ¶ གྲོགས་པོ་གཉིས་ལག་པ་བཏང་སོང་ The two friends shook hands. ¶ ཁོས་ང་ལ་ལག་པ་བརྒྱག་བྱུང་ He hit me with his hand. ¶ ང་ལྕོག་ཙེ་འདི་དབོར་དགོས་ཡོད་པས་ལག་པ་གཡར་དང་ Please lend me a hand I have to move the table. ¶ འཐུས་མི་ཚོ་མོས་མཐུན་ཡོད་ན་ལག་པ་རྐྱོང་ཤིག Delegates. If you agree, please raise your hands. 2. the forelegs of a quadruped.

ལག་པ་བཀྲིན་པོ་ (lagba drēnbo) sm. ལག་པ་སྐམ་པོ་.

ལག་པ་སྐམ་པོ་ (lagba gāmbo) stingy, tightfisted.

ལག་པ་སྐྱེད་པར་གཟེར་ (lagba gēēbar seè) sm. སྐྱེད་གཟེར་བྱེད་.

ལག་པ་རྐྱོང་ (lagba gyōŋ) see ལག་པ་.

ལག་པ་ཁ་སྦྱར་ (lagba kājar) cupping one's hands (as in greeting or namaste); va.— བྱེད་.

ལག་པ་མཁས་པོ་ (lagba kēēbo) adept, skillful.

ལག་པ་ཁོབ་དོ་ (lagba kōbdo) clumsy, not dexterous.

ལག་པ་འཁོལ་ (lagba kōō) vi. to be itching to hit or beat sb. ¶ ཁོས་ང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བསླངས་ཐག་ཆོད་ནས་ང་ལག་པ་འཁོལ་བྱུང་ He made me so angry that I was itching to beat him up.

ལག་པ་གློད་ (lagba löö) vi. to get let go, to get released.

ལག་པ་གློད་གཏོང་ (lagba löö dōŋ) va. to let go, to take one's hands off, to release.

ལག་པ་མགྱོགས་པོ་ (lagba gyɔgbo) dexterous, nimble with the hands.

ལག་པ་འགྲིམ་ (lagbə drim) vi. to do work that many people had a hand in ¶ ཐོན་རྫས་འདི་བཟོ་པ་མང་པོའི་ལག་པ་འགྲིམ་པ་རེད་ Many workers had a hand in making this product.

ལག་པ་འགྲོ་ (lagba dro) vi. to be lucky in gambling.

ལག་པ་སྒྲུལ་ (lagba güü) va. to do sth. oneself ¶ རང་གི་ལག་པ་སྒྲུལ་ན་ཡག་གི་རེད་ If you do it yourself it will be better.

ལག་པ་སྒྲིང་ (lagba dreŋ) sm. ལག་པ་རྐྱོང་.

ལག་པ་སྔ་རྡིང་ (lagba ŋədiŋ) taking the initiative to gain the upper hand, striking first to gain the advantage; va.—གཏོང་ ¶ ད་ཆ་ལག་པ་སྔ་རྡིང་གཏོང་རྒྱུ་ལས་གཞན་གྱི་བྱ་ཐབས་མེད་ Now there is no choice but to take the initiative to strike first to gain the upper hand.

ལག་པ་ཆད་མཐུད་ (lagba cēēdüü) resetting a broken hand/ arm; va.—རྒྱག.

ལག་པ་གཅུས་རིལ་ (lagba jüürii) twisting an arm into a hammer lock (behind the back); va.—རྒྱག.

ལག་པ་འཆང་ (lagba cāŋ) va. to touch with the hand.

ལག་པ་འཇམ་པོ་ (lagba jambo) a person who is gentle with his hands [Lit. soft hands].

ལག་པ་འཛུ་ (lagba ju) va. to hold sb.'s hands, to hold with or in the hand.

ལག་པ་གཏོང་ (lagba dōŋ) 1. va. to shake hands. 2. sm. ལག་གཏམ་. 3. va. to extend/ reach out one's hand.

ལག་པ་གཏོང་རེས་ (lagba dōŋreè) shaking hands; va.—བྱེད་ to shake hands back and forth, to shake each other's hand.

ལག་པ་སྟོང་པ་ (lagba dōŋba) sm. ལག་སྟོང་.

ལག་པ་འཐེན་ (lagba tēn) va. to pull sb.'s hands.

ལག་པ་དམ་པོ་ (lagba tambo) sm. ལག་པ་སྐམ་པོ་.

ལག་པ་བདེ་པོ་ (lagba debo) sm. ལག་བདེ་, 1.

ལག་པ་རྡབ་ (lagba dəb) 1. va. to clap, to applaud. 2. vi. to bang one's hand against sth. (accidentally). 3. va. to bang one's hand on a table, etc. (in anger).

ལག་པ་གནམ་གེར་ (lagba nāmger) holding up hands (e.g., to surrender); va.—བྱེད་ ¶ ལག་པ་གནམ་གེར་བྱས་ནས་མགོ་བདགས་ཞུས་པ་རེད་ Holding up their hands, they surrendered.

ལག་པ་སྤྲོད་ (lagba dröö) sm. ལག་པ་ཐེས་སྤྲོད་.

ལག་པ་ཕྱིས་ས་ (lagba ciisə) an excuse/ pretext ¶ ཚོགས་མི་འགའ་ཤས་མ་སླེབས་ཙང་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཐུབ་མ་སོང་ཟེར་བ་དེ་ལག་པ་ཕྱིས་ས་བཟོས་པ་རང་རེད་ The fact that some members did not show up was used as an excuse for not holding the meeting. 2. passing off responsibility to others ¶ གནད་དོན་དེ་གོང་རིམ་ནས་ཐག་གཅོད་ཟིན་ཀྱང་འཐུས་མི་ཚོ་གྲོས་སྡུར་བྱེད་བཅུག་པ་དེ་ལག་པ་ཕྱིས་བཟོས་པ་ཞིག་རང་རེད་ Even though the superior already decided the issue, they passed off the responsibility to others by convening delegates to discuss it.

ལག་པ་འཕྱིད་ (lagba cii) 1. va. to wipe one's hands. 2. va. to pass off responsibility to another ¶ འགོ་ཁྲིད་དེས་ནམ་རྒྱུན་མི་ལ་ལག་པ་ཕྱིས་ནས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ That official always passes off responsibility to others and doesn't make decisions.

ལག་པ་འབྱིད་ (lagba jii) sm. ལག་པ་འཕྱིད་.

ལག་པ་ཐེས་སྤྲོད་ (lagba dziidröö) giving in/ yielding/ surrendering ¶ བྲོས་བྱོལ་ཕྱིན་པའི་བཙོན་པ་དེས་ལག་པ་ཐེས་མ་སྤྲད་ན་གསོད་ཅིག If the runaway prisoner doesn't give in, kill him.

ལག་པ་གཙང་མ་ (lagba dzāŋma) 1. clean hands. 2. not guilty of sth. such as stealing ¶ ངའི་གཡོག་པོ་འདི་ལག་པ་གཙང་མ་ཡོད་ My servant does not steal. [Lit. has clean hands].

ལག་པ་བཙིར་ (lagba dzīr) va. to squeeze the hand. 2. vi. to get crushed/ squashed ¶ ཁོའི་ལག་པ་སྒོའི་བར་ལ་བཙིར་སོང་ His hand got crushed in the door.

ལག་པ་རྗེ་ (lagba je) va. to roll up one's sleeves.

ལག་པ་ཞ་རིལ་ (lagba sharii) maimed/ crippled hands.

ལག་པ་གཟེད་ (lagba seè) 1. va. to hold out one's cupped hands (to receive alms, etc.) ¶ ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་བར་སྐོར་ནང་སྤྲང་པོ་ཚོ་ལག་པ་གཟེད་ནས་བསྡད་འདུག Beggars sit with their hands held out (for alms) on the Bagor road on the 15th of the month. 2. va. to ask for help/ aid ¶ སྡུག་པོ་ག་ཚོད་བྱུང་ན་ཡང་ཁོ་ཚོར་ལག་པ་གཟེད་ཀྱི་མ་རེད་ However much difficulty they experience they will not ask for help.

ལག་པ་གཟེར་པོ་ (lagba sirbu) accurate in throwing things.

ལག་པ་གཟེར་པོ་ (lagba serbo) sb. who easily angers and hits others.

ལག་པ་ཡང་པོ་ (lagba yaŋbo) sm. ལག་པ་གཟེར་པོ་.

ལག་པ་གཡབ་གཡུག (lagba yābyuù) waving hands; va.— རྒྱག.

ལག་པ་གཡར་ (lagba yār) see ལག་པ་.

ལག་པ་གཡས་པ་ (lagba yēēba) 1. right hand. 2. right-handed. 3. right hand man ¶ ལས་བྱེད་པ་འདི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལག་པ་གཡས་པ་རེད་ That person is the leader's right hand man.

ལག་པ་གཡུག (lagba yūù) 1. va. to wave one's hand. 2. va. to swing the hand (e.g., while walking).

ལག་པ་གཡུག་གཡུག (lagba yūùyuù) sm. ལག་པ་གཡུག, 1.

ལག་པ་གཡོན་མ་ (lagba yōnma) 1. left hand. 2. left-handed.

ལག་པ་རིང་པོ་ (lagba riŋbu) 1. long arms. 2. sb. who

takes other's belongings (usu. small things).

ལག་པ་ཤངས་པོ་ (lagba shōŋbo) sm. ལག་པ་ཤོགས་པོ་

ལག་པ་ཤོགས་པོ་ (lagba shōgbo) generous.

ལག་པ་ཤོར་ (lagba shɔ̄ɔ) vi. to have sth. slip/ fall out of one's hands accidentally ༈ དཀར་ཡོལ་དེ་ངའི་ལག་པ་ཤོར་ནས་ཆག་སོང་ That cup slipped out of my hand and broke.

ལག་པ་སྲིང་ (lagba sīŋ) sm. ལག་པ་རྐྱང་.

ལག་པ་ལྷུག་པོ་ (lagba lhūgbu) sm. ལག་པ་ཤོགས་པོ་.

ལག་པའི་གྲུ་མོ་ (lagbɛ trumo) elbow.

ལག་པའི་རྒྱབ་མདུན་ (lagbɛ gyəmdün) differentiating good from bad ༈ ལག་པ་རྒྱབ་མདུན་མ་ཤེས་ཙང་ Because he doesn't know who is good and who is bad. [Lit. front and back of the hand].

ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ (lagbɛ cāggya) mudra made with the hands.

ལག་པའི་མཛུབ་མོ་ལྔ་ (lagbɛ dzubmo ŋā) 1. the five fingers of the hand. 2. phrase used to convey its easy to find out sth. ༈ གནས་ཚུལ་འདི་ལས་ཁུངས་འདིའི་ནང་བྱུང་ཙང་ལག་པའི་མཛུབ་མོ་ལྔ་ལ་གྲངས་ཀ་མ་ཕེབས་པ་མེད་པ་ནང་བཞིན་བརྟད་གཅོད་བྱེད་བདེ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Because this incident occurred in the office, it is easy to investigate it just like it is easy to count one's fingers.

ལག་པའི་རི་མོ་ (lagbɛ rimu) fingerprints.

ལག་པར་ཐེབས་ (lagbaa tēè) sm. ལག་ཏུ་ཐེབས་.

ལག་པར་ལེན་ (lagbaa len) va. to take in one's hands.

ལག་པས་བཀོལ་སྤྱོད་ (lagbɛè gööjöö) 1. handmade. 2. manually operated.

ལག་ཕོད་ (lagböö) 1. reciprocating (gift, labor, etc.). 2. doing sth. in return; va.—སློག ༈ ཁོང་གི་ང་ལ་ལག་རྟགས་སྤྲད་པ་དེའི་ལག་ཕོད་སློག་དགོས་ཡོད་ I have to reciprocate (with a gift) for the gift he gave me. 3. taking revenge, striking back; va.—སློག.

ལག་སྤྲོད་ (lagdröö) giving by hand; va.—བྱེད་.

ལག་སྦྲེད་ (lagjɛè) sm. ལག་ཆ་.

ལག་དཔོན་ (lagbön) 1. head craftsman. 2. leader.

ལག་ཕུབ་ (lagbub) hand held shield.

ལག་ཕྱིས་ (ləgjii) 1. handkerchief. 2. towel.

ལག་འཕུར་ (lagbur) rubbing with the hand; va.—གཏོང་.

ལག་འཕེན་པོ་ལོ་ (lagben bōlo) volleyball.

ལག་འཕེན་འབར་འདེལ་ (lagben bandee) hand grenade.

ལག་འཕོས་ (lagböö) sm. ལག་ཕོད་.

ལག་འཕྱིད་ (ləgjii) 1. handkerchief. 2. abbr. of ལག་པ་འཕྱིད་.

ལག་བྱང་མ་ (lag jaŋma) a person skilled with his hands.

ལག་བྱུང་ (lagjuŋ) shung. what was actually received (in one's hand) ༈ ལག་བྱུང་འབྲུ་ནུའི་ཁལ་ ༡༠ (He) actually received 10 ཁལ་ of grain.

ལག་བྲིས་ (ləgdrii) 1. hand written, hand painted. 2. teaching new students how to write by holding their hand and forming the motions; va.—རྒྱག.

ལག་འབབ་ (lagbəb) net (profit/ yield).

ལག་འབབ་ཁེ་སྐྱེད་ (lagbəb kēgyeè) net interest/ profit.

ལག་འབམ་ (lagbam) sm. ལག་འབོམ་.

ལག་འབུད་འཁོར་ལོ་ (lagbüü kɔ̄ɔlo) hand powered/ hand pushed vehicles or carts, etc.

ལག་འབུད་གད་རྒྱག་འཕྱུལ་འཁོར་ (lagbüü kɛ̄ɛgya trüügɔɔ) vacuum cleaner.

ལག་འབུད་ཐེར་རྫུང་ (lagbüü tērjuŋ) sm. ལག་འབུད་འཁོར་ལོ་.

ལག་འབོམ་ (lagbom) hand grenade.

ལག་འབྱོར་ (lag jɔɔ) va. to receive (in hand) ༈ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་ལག་འབྱོར་བྱུང་ I received your letter.

ལག་འབྲས་གཙང་མ་ (laŋdrɛè dzāŋma) excellent in quality, exquisite.

ལག་འབྲེག (laŋdreè) shung. amputating the hand as punishment; va.—བྱེད་.

ལག་འབྲེལ་ (laŋdree) scheming/ plotting together; va.—བྱེད་ to scheme/ plot together ༈ ཁོ་གཉིས་ལག་འབྲེལ་བྱས་ནས་རྐུན་མ་བརྐུས་སོང་ Those two schemed together and stole things. 2. holding hands; va.—གཏོང་ to join/ hold hands. 3. accomplice (in sth. bad).

ལག་འབྲེལ་དཔུང་སྒྲིག (laŋdree būŋdrii) sm. ལག་གཏད་དཔུང་གཤིབ་.

ལག་སྦུབ་ (ləgbub) sm. ཆོགས་སྦུབ་.

ལག་སྦོམ་ (lagbom) hand grenade.

ལག་སྦྲིང་ (lagdreŋ) poet. beggar.

ལག་སྦྲིང་རོལ་ཆ་ (lagdreŋ rööja) accordion.

ལག་སྦྲེལ་ (lagdree) 1. sm. ལག་འབྲེལ་ 2. sm. ལས་སྦྲེལ་.

ལག་མར་ (lagmar) 1. bartering butter for grains. 2. butter that is in (one's) possession or is on hand.

ལག་མང་ཀུག་བདེ་ (lagmaŋ gyāàde) 1. many people working make the work seem easy [Lit. many hands, easy work].

ལག་ཞུལ་ (lagñüü) groping/ feeling/ searching blindly; va.—རྒྱག. 2. doing sth. without knowing exactly what should be done, doing sth. without a plan; va.—རྒྱག.

ལག་དམར་ (lagmar) 1. murderer. 2. butcher.

ལག་རྩལ་ (lagdzɛɛ) 1. skill in crafts ༈ བཟོ་པ་ལག་རྩལ་ཅན་ A skilled craftsman. 2. technology.

ལག་རྩལ་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ (lagdzɛɛ gɔ̄ɔgi jɛ̄ɛshii yigrii) technical/ technological data.

ལག་རྩལ་མཁན་ (lagdzɛɛñɛn) technician.

ལག་རྩལ་ཁྱབ་སྤེལ་ས་ཚིགས་ (lagdzɛɛ kyəbbel sādzii) technical dissemination station.

ལག་རྩལ་གྱི་བདེ་འཇགས་ (lagdzɛɛgi denjaà) technical safety.

ལག་རྩལ་གོ་མིང་ (lagdzɛɛ komiŋ) titles for technical personnel.

ལག་རྩལ་སྒྲིག་ཆས་ (lagdzɛɛ drigjɛè) technical equipment.

ལག་རྩལ་གྱི་དཔེ་ཚད་ (lagdzɛɛgi bēdzɛè) technical/ technological specifications.

ལག་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་ (lagdzɛɛgi rəŋshin) technical.

ལག་རྩལ་དགེ་རྒན་ (lagdzɛɛ gegen) technical expert/ instructor.

ལག་རྩལ་བསྒྱུར་བཀོད་ (lagdzɛɛ gyurgöö) sm. ལག་རྩལ་བཅོས་བསྒྱུར་.

ལག་རྩལ་བཅོས་བསྒྱུར་ (lagdzɛɛ jöögyur) technical transformation/ innovation.

ལག་རྩལ་ཆུ་ཚད་ (lagdzɛɛ cūdzɛè) technical level, technical standard.

ལག་རྩལ་ཆེན་པོ་ (lagdzɛɛ cēmbo) high technical level/ standard.

ལག་རྩལ་འཆར་འགོད་ (lagdzɛɛ cārgöö) technical designing/ planning.

ལག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་ (lagdzɛɛ dāgjɛè) technological research/ investigation.

ལག་རྩལ་ཐོན་རྫས་ (lagdzɛɛ tōndzɛè) handicraft products/ goods.

ལག་རྩལ་ནང་བཤུག (lagdzɛɛ naŋshuù) technology transfer.

ལག་རྩལ་སྣ་མང་ཅན་ (lagdzɛɛ nāmaŋjɛn) versatile/ skilled in many crafts.

ལག་རྩལ་པ་ (lagdzɛɛba) technician, craftsman.

ལག་རྩལ་བྱང་འཆུབ་པའི་མི་སྣ་ (lagdzɛɛ caŋjubbɛ minə) sm. ལག་རྩལ་འབྱོངས་གོམས་མི་སྣ་.

ལག་རྩལ་འབྱོངས་གོམས་མི་སྣ་ (lagdzɛɛ coŋgom minə) technical personnel.

ལག་རྩལ་མི་སྣ་ (lagdzɛɛ minə) technician, craftsman, technical experts, technical personnel.

ལག་རྩལ་དམག་རིགས་ (lagdzɛɛ məgrii) 1. technical weapons. 2. technical troops.

ལག་རྩལ་རྩ་བ་ (lagdzɛɛ dzāwa) basic skills.

ལག་རྩལ་མཛེས་རིག (lagdzɛɛ dzeèrii) industrial arts.

ལག་རྩལ་ཞིང་ལས་ (lagdzɛɛ shiŋlɛè) agrotechnics.

ལག་རྩལ་བཟོ་པ་ (lagdzɛɛ soba) sm. ལག་རྩལ་པ་.

ལག་རྩལ་བཟོ་པའི་སློབ་གྲྭ (lagdzɛɛ sobɛ lōbdra) sm. ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ

ལག་རྩལ་ལས་བྱེད་པ་ (lagdzɛɛ lɛ̄ɛjeèba) technical cadre (e.g., engineers).

ལག་རྩལ་ལས་མི་ (lagdzεε lεεmi) sm. ལག་རྩལ་མི་སྣ་.

ལག་རྩལ་བཤུག་སྒྲོད་ (lagdzεε shūgdröö) sm. ལག་རྩལ་ནང་བཤུག.

ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ (lagdzεε lōbdra) technical school.

ལག་རྩལ་སློབ་པའི་དང་བླང་ཚོགས་པ་ (lagdzεε lōbbε taŋlaŋ tsōgba) Volunteers in Technical Assistance.

ལག་རྩལ་གསར་བཅོས་ (lagdzεε sārjöö) technical innovation.

ལག་རྩལ་གསར་སྤེལ་ (lagdzεε sārbel) technological development.

ལག་རྩལ་གསར་བརྗེ་ (lagdzεε sārje) technical/ technological revolution.

ལག་རྩལ་གསལ་འབྱེད་ (lagdzεε sēējeè) technical appraisement.

ལག་རྩིས་ (ləgdzii) 1. palmistry. 2. using (one's) fingers to count.

ལག་རྩེད་སྤོ་ལོ་ (lagdzeè bōlo) basketball, handball; va.—རྒྱག.

ལག་རྩེད་རྩེ་ (lagdzeè dzē) 1. to play with one's hands. 2. to use a woman sexually. 3. to doodle (on paper).

ལག་བསྟུལ་ (lagdzεε) shung. sth. that was given by hand or into one's hand ¶ས་གླང་ལོ་ལག་བསྟུལ་དངུལ་འབབ་ Money that was handed to me in the Earth-Ox year.

ལག་ཚབ་ (ləgdzub) 1. a substitute for sb. working; va.—བྱེད་. 2. reciprocating for sb.'s work on one's behalf.

ལག་ཚིགས་ (ləgdzii) joints of the hand.

ལག་ཚེམ་ (lagdzem) hand stitching; va.—རྒྱག.

ལག་ཚོར་ (lagdzɔɔ) sensing/ feeling by hand; va.—བྱེད་ ¶ལོང་བས་ལག་ཚོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེ་ཀློག་གི་འདུག The blind read by feeling with their hands.

ལག་མཛོད་ (laŋdzöö) storeroom.

ལག་འཛངས་ (laŋdzaŋ) being short of money/ food/ etc. ¶དེང་སང་དངུལ་ལག་འཛངས་འདུག་པས་དངུལ་ཕྲན་བུ་གཡར་རོགས་ These days I am short of money so please lend me some money.

ལག་འཛངས་དགོས་གདུགས་ (lagdzaŋ gööduù) shung. to being short of money/ food/ etc., being in great need of things ¶བླ་བྲང་ནས་གང་ཅིའི་ལག་འཛངས་དགོས་གདུགས་སྐབས་རོགས་རམ་བླ་མེད་བསྟུལ་བ་ When I was in great need of everything, Labrang extended great help.

ལག་འཛངས་ཅི་ཆེ་ (lagdzaŋ jīje) sm. ལག་འཛངས་དགོས་གདུགས་.

ལག་འཛངས་པོ་ (lag dzaŋbo) sm. ལག་འཛངས་.

ལག་འཛིང་ (laŋdziŋ) hand-to-hand combat; va.—གཏོང་; —རྒྱག.

ལག་འཛིངས་ (ləŋdziŋ) sm. ལག་འཛིང་.

ལག་འཛིན་ (ləŋdzin) 1. receipt. 2. shung. document authorizing sth.

ལག་འཛིན་དྲུད་འཁྲིད་འཁོར་ལོ་ (ləŋdzin dründen kɔɔlo) hand steered (with handlebars) tractor.

ལག་འཛུགས་ (ləgdzuù) planting by hand; va.—བྱེད་; —འདེབས་ to plant by hand.

ལག་བརྗེས་ (ləgdzeè) rolling up one's sleeve.

ལག་ཞ་བ་ (lag shawa) sm. ལག་པ་ཞ་རིལ་.

ལག་ཞུ་ (ləgshu) flashlight.

ལག་ཞོར་ (lagshɔɔ) accidentally/ unintentionally taking or doing sth.; va.—གཏོང་ ¶ཁོས་ལས་ཁུངས་ནས་སྨྱུ་གུ་ལག་ཞོར་བཏང་ནས་ཁྱེར་བཞག He accidentally took the pen from the office.

ལག་བཞག (lagshaà) va. to carry out, to put into practice, to execute; va.—གཏོང་ ¶ཁོས་ལས་ཀ་དེ་ཁ་ཐོག་ལག་བཞག་བཏང་སོང་ He carried out the work just like he said.

ལག་བཞུ་ (ləgshu) lantern, flashlight.

ལག་ཟད་དུ་གཏོང་ (lagsεèdu dōŋ) va. to ruin by wearing out.

ལག་ཟད་དཔུང་ཐུག (lagsεè būŋduù) at the end of one's rope, desperate, hopeless [Lit. hand wears out (until) one reaches the shoulder].

ལག་ཟིན་ (ləgsin) 1. held by the hand. 2. firsthand knowledge, eyewitness information ¶ཁོ་ཚོས་མངོན་སུམ་ལག་ཟིན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ (They) had firsthand knowledge (of it).

ལག་ཟུང་ཉིས་སྐྱོར་ (lagsuŋ ñiigyɔɔ) holding or talking sth. with the two palms held together.

ལག་གཟུང་ (lagsuŋ) (door) handle, railing (on stairs), banister.

ལག་གཟེབ་ (lagseb) a small basket.

ལག་གཟེར་རྒྱག (lagser gyaà) shung. a form of punishment whereby prisoners are tortured by inserting sharp bamboo under their fingernails.

ལག་གཟོང་ (lagsoŋ) stone mason's tool, chisel.

ལག་བཟོ་ (lagso) sm. ལག་བཟོས་.

ལག་བཟོ་བ་ (lagsowa) sm. ལག་ཤེས་པ་.

ལག་བཟོས་ (lagsöö) handmade.

ལག་བཟོས་དངོས་ཅས་ (lagsöö ŋööjεè) handicraft products, handmade products.

ལག་བཟོས་མཛེས་ཅས་ (lagsöö dzeèjεè) handicraft (handmade) art products.

ལག་བཟོས་མཛེས་རིག་སྟོན་རྫས་ (lagsöö dzeèrig tōndzεè) sm. ལག་བཟོས་མཛེས་ཅས་.

ལག་ཡངས་ (lagyaŋ) sm. ལག་པ་ཡང་པོ་.

ལག་ཡར་ (lagyar) female yak that gave birth the previous year.

ལག་ཡུ་ (ləgyu) arm.

ལག་ཡོད་ (lagyöö) 1. on hand, in hand, at hand ¶ལག་ཡོད་ཚོང་ཟོག Merchandise on hand. 2. net ¶ལག་ཡོད་ཡོང་འབབ་ Net income (take-home pay). 3. brave.

ལག་གཡབ་ (ləgyəb) putting one's hand to one's forehead when looking into the distance; va.—བྱེད་.

ལག་གཡུག (ləgyuù) sm. ལག་པ་གཡུག.

ལག་གཡུག་འབར་མདེལ་ (ləgyuù bandee) hand grenade.

ལག་གཡོག (lagyɔɔ) 1. assistant, helper. 2. servant's servant.

ལག་གཡོག་རྒྱག (lagyɔɔ gyaà) vi. to get bad karma because of mistreating sb. ¶མི་དེ་ཕ་མར་ཞབས་ཕྱི་ཡག་པོ་མ་ཞུས་ཙང་ཁོ་ལ་ལག་གཡོག་བརྒྱབ་སྟེ་ནད་ངན་ཕོག་པ་རེད་ That person incurred bad karma because he did not serve his parents well and got ill.

ལག་གཡོབ་ (lagyob) gesturing a (person) to come by waving (one's) hand; va.—བྱེད་.

ལག་གཡོར་ (lagyɔɔ) assisting/ helping/ aiding back and forth; va.—བྱེད་.

ལག་རས་ (lagrεὲ) sm. ལག་ཕྱིས.

ལག་རིལ་ (ləgrii) 1. crippled hand. 2. illiterate person.

ལག་རིས་ (ləgrii) 1. fingerprint. 2. accomplishment.

ལག་རུ་འགོག (ləgru gɔɔ) va. to obstruct/ to block (physically) ¶ང་ལས་ཀ་བྱེད་སར་ཁོས་ལག་རུ་བཀག་བྱུང་ He obstructed me from my workplace.

ལག་རུབ་རྒྱག (ləgrub gyaà) va. to collect/ bring together many people to do some task.

ལག་རེག་རྒྱག (lagreg gyaà) sm. ལག་ཐོ་གཞུ་.

ལག་རོགས་ (lagrɔɔ) 1. assistant. 2. helper with regard to loading transport mules.

ལག་ལན་ (laglεn) sm. ལག་ཡོད་, 2.

ལག་ལས་ (laglεὲ) work done by hand, manual labor; va.—བྱེད་.

ལག་ལས་ཡོ་ཆས་ (laglεὲ yobjεὲ) hand implements.

ལག་ལེན་ (laglen) 1. putting into practice, implementing; va.—བྱེད་; —བསྟར་ ¶ཁོ་ཚོས་སྲིད་ཇུས་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་མ་སོང་ They were unable to put the policy into practice. ¶རིག་དཔྱད་དང་ལག་ལེན་ Theory and practice. 2. custom of doing ¶ཁོ་ཚོར་སྒོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་གི་ལག་ལེན་ཡོད་པ་མ་རེད་ (They) do not have the custom of breeding livestock.

ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་བཤད་ (laglengi nāmshεὲ) "On Practice" (an essay by Mao Zedong).

ལག་ལེན་དངོས་ (laglen ŋöö) practical ¶ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ Practical significance.

ལག་ལེན་བསྟར་ (laglen dār) see ལག་ལེན་.

ལག་ལེན་དོན་འཁེལ་ (laglen töngee) sm. ལག་ལེན་བསྟར་.

ལག་ལེན་བྱེད་ཐབས་ (laglen ceèdəb) the ways/ means to put into practice or implement.

ལག་ཤ་ (lagsha) pad of an animal's paw, human palm.

ལག་ཤུབས་ (ləgshub) gloves.

ལག་ཤེས་ (lagsheè) handicrafts.

ལག་ཤེས་ངལ་རྩོལ་ (lagsheè ŋɛɛdzöö) handicraft work.

ལག་ཤེས་པ་ (lagsheèba) craftsman, artisan.

ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་ (lagsheè sodra) handicraft center/ factory.

ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ (lagsheè solɛɛ̀) handicraft work.

ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ་ (lagsheè solɛɛ̀ba) handicraft worker.

ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་ཁང་ (lagsheè solɛɛ̀ töngyeè ñamlɛgaŋ) handicraft cooperative.

ལག་ཤོགས་ (lagshɔɔ̀) abbr. of ལག་པ་ཤོགས་པོ་.

ལག་ཤོར་ (lag shɔ̄ɔ) 1. abbr. of ལག་པ་ཤོར་. 2. escaping from one's hand/ control/ possession ¶ ཀུན་མ་དེ་ལག་ཤོར་མི་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་ You must be sure not to let the thief escape from your control.

ལག་གཤོར་རྩིས་སྤྲོད་ (lagshɔɔ dziìdröö) shung. measuring when handing over; va.—བྱེད་ ¶ འབྲུ་འབབ་གྲངས་ཚང་རྫོང་དཔོན་ནས་ལག་གཤོར་རྩིས་སྤྲོད་དགོས་རྒྱུ་ The amount of grain due must be measured by the District Commissioner when being handed over (paid).

ལག་བཤད་ (lagshɛɛ̀) arms flailing while talking, gesturing with one's hands while talking (in a disrespectful manner); va.—གཏོང་.

ལག་སག་ (lagsaà) sm. ལག་གསག.

ལག་སུག་ (ləgsuù) nudging (with the elbow to give a signal); va.—རྒྱག.

ལག་སོན་ (lagsön) in hand ¶ ཁྱེད་རང་གི་ཡི་གེ་ལག་སོན་དུ་བྱུང་ I received your letter (in my hand).

ལག་སོར་ (lagsɔɔ) fingers.

ལག་སླེལ་ (lagleè) a small basket.

ལག་སློག་ (laglɔɔ̀) abbr. of ལག་པོད་སློག.

ལག་གསག་ (lagsaà) sm. ལག་པ་ཡང་པོ་.

ལག་གསར་ (lagsar) novice, rookie.

ལག་གསར་པ་ (lag sārba) sm. ལག་གསར་.

ལག་གསོས་ (lagsöö) animals raised at home; va.—རྒྱག.

ལགས་ (laà) 1. honorific term ¶ བློ་བཟང་ལགས་ Lobzang-la. ¶ ལགས་རེད་ It is. (Yes). 2. linking verb (to be) ¶ ཁོང་རྣམས་སང་ཉིན་ཕེབས་རྒྱུ་ལགས་ They are coming tomorrow. ¶ ཁྲལ་རྒྱུག་ཁྲིམས་འཁུར་ཞུ་མུས་ལགས་ཀྱང་ Even though we are law abiding and tax paying. 3. yes. ¶ ལགས་བཀའ་གནང་རང་ Yes, it is as you say.

ལགས་འདུག (laà duù) h. of འདུག.

ལགས་ཡོད་ (laà yöö) 1. yes. 2. yes I have, a response to the greeting ཕྱག་ཕེབས་གནང་བྱུང་.

ལགས་འོང་ (laà oŋ) yes.

ལགས་ལགས་ལུགས་ལུགས་ (laàlaà lugluù) being very respectful and using honorific language.

ལགས་སོ་ (laàso) yes.

ལགས་ལགས་སོ་ (laàlaàso) yes! yes!

ལང་: p. ལངས་ (laŋ) 1. va. to get up, to stand up, to rise ¶ མོ་ཞོགས་ལྟར་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པར་ལང་གི་ཡོད་ She gets up at six every morning. 2. vi. to occur, to come to be, to get started ¶ དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་ལངས་པ་རེད་ A big war occurred (broke out). 3. vi. to rise/ ferment (for dough, beer, etc.).

ལང་ཀ་ (laŋga) Sri Lanka, Ceylon.

ལང་ཀ་མགྲིན་བཅུ་ (laŋga drinju) the king of the སྲིན་པོ་ (with ten heads).

ལང་ཀག (laŋgaà) road.

ལང་རྒྱལ་ (laŋgyɛɛ) treading water; va.—རྒྱག.

ལང་རྐྱེན་ (laŋgyen) the cause (of sth. occuring).

ལང་ངེ་ལིང་ངེ་ (laŋŋe liŋŋe) 1. swaying, rocking. 2. rolling ¶ ནམ་མཁར་སྤྲིན་པ་ལང་ངེ་ལིང་ངེར་འཁྱིལ་པ་འདུག Clouds rolling in the sky.

ལང་ངེ་ལོང་ངེ་ (laŋŋe loŋŋe) sm. ལང་ལོང་.

ལང་མཉམ་ (laŋñam) standing up at the same time, standing up simultaneously; va.—བྱེད་.

ལང་ཐང་རྩི་ (laŋdaŋdzi) (black) henbane seed (used in Tibetan medicine).

ལང་དུ་ཤོར་ (laŋdu shɔ̄ɔ) vi. to be spoiled/ pampered.

ལང་ཕྱོགས་ (laŋjɔɔ̀) sm. ལངས་ཕྱོགས་.

ལང་ཚོ་ (laŋdzo) youth, young adult; vi.—དར་; —རྒྱས་ to be in the young adult period, to be in the prime of life ¶ ལང་ཚོ་དར་བའི་སྐབས་སུ་ཆང་ས་རྒྱག་དགོས་པ་རེད་ One should marry during the young adult period.

ལང་ཚོ་ཅན་ (laŋdzojɛn) a young adult.

ལང་ཚོ་དར་ (laŋdzo tar) see ལང་ཚོ་.

ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པ་ (laŋdzo tarla bəbba) in the prime of life (usu. in the late twenties/ mid thirties).

ལང་ཚོ་ཡོལ་ (laŋdzo yöö) vi. to age, to pass the prime of life.

ལང་ཚོའི་དཔལ་འབར་ (laŋdzo bēmbar) sm. ལང་ཚོ་དར་.

ལང་འཛར་ཅན་ (laŋdzarjɛn) sth. with tassels on the handle.

ལང་ལ་ཤོར་ (laŋdu shɔ̄ɔ) sm. ལང་དུ་ཤོར་.

ལང་ལིང་ (laŋliŋ) abbr. of ལང་ངེ་ལིང་ངེ་.

ལང་ལོང་ (laŋloŋ) bubbling (for water), rolling (for clouds), moved, touched (emotionally) ¶ ནམ་མཁར་སྤྲིན་ནག་ལང་ལོང་དུ་འཕྱུར་བཞིན་འདུག Black clouds rolling in the sky. ¶ གློག་བརྙན་ཡག་པོ་དེ་ལྟ་སྐབས་སེམས་པ་ལང་ལོང་བྱས་བྱུང་ When watching the good movie I was moved.

ལང་ཤོར་ (laŋshɔɔ) spoiling, pampering; va.—གཏོང་ to spoil, to pamper.

ལངས་ (laŋ) p. of ལང་.

ལངས་རྐྱེན་ (laŋgyen) sm. ལང་རྐྱེན་.

ལངས་ཁར་ (laŋkar) on the eve, at the moment, just before an event happens ¶ ཞིང་ཆ་ལངས་ཁར་ཁོས་བྲོས་ཐུབ་འདུག At the time the unrest was about to start he was able to escape.

ལངས་དུང་གཏོང་ (laŋduŋ dōŋ) va. to sound the bugle call to wake people up.

ལངས་སྡོད་ (laŋ döö) va. to stand up, to be standing up.

ལངས་བརྡ་གཏོང་ (laŋda dōŋ) va. to send a wake up call or signal.

ལངས་ཕྱོགས་ (laŋjɔɔ̀) position, stand; va.—འཛིན་ to take a position/ stand; va.—ལང་ to accept/ go over to a position/ stand ¶ དྲང་བདེན་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ A just position. ¶ འདི་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ལངས་ཕྱོགས་རེད་ This is the position of the Chinese Communist Party. ¶ མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ནས་ཁོས་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ལང་ཕྱོགས་སུ་ལངས་པ་རེད་ From capitalism, he went over to the position of the Chinese Communist Party.

ལངས་ཕྱོགས་དོར་ (laŋjɔɔ̀ tɔɔ) va. to give up/ renounce one's position or stand.

ལངས་གཟུགས་ (ləŋsuù) a three-dimensional (object).

ལངས་གཟུགས་དབྱིབས་རྩིས་ (ləŋsuù yibdzii) solid geometry.

ལངས་ཤོར་ (laŋshɔɔ) sm. ལང་ཤོར་.

ལངས་ས་ (laŋsa) place where sth. originated/ arose.

ལད་ (lɛɛ̀) vi. to deteriorate, to worsen.

ལད་འགྲོས་ (lɛndröö) copying/ imitating the way sb. walks/ moves.

ལད་པོ་ (lɛɛ̀bo) vagabonds, wanderers.

ལད་པོད་ (lɛɛ̀böö) sm. ལག་པོད་.

ལད་སྤོད་ (lɛɛ̀böö) sm. ལག་པོད་.

ལད་མོ་ (lɛɛ̀mo) imitating, copying; va.—བྱེད་ to imitate, to copy ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་དགེ་རྒན་གྱི་ལད་མོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག The child is imitating his teacher.

ལད་ཟློས་ (lɛndöö) sm. ལད་མོ་.

ལད་བཟོ་ (lɛɛ̀so) reproducing, copying; va.—བྱེད་ to reproduce/ copy ¶ འཕྲུལ་ཆས་གསར་པ་དེ་བཟོ་གྲྭ་གཞན་

དག་གིས་ལད་བཟོས་བྱས་འདུག The new machine was copied by other factories.

ལད་སོད་ (lɛ̀ɛsöö) sm. ལད་ཟློས་.

ལན་ (lɛn) 1. response, answer, reply; va.—འདེབས་; —རྒྱག; —སྤྲོད་; —རྗོད་; —གླན་; —སློན་; —ལྡོན་ to respond/ answer/ reply ¶ཁོང་གི་དྲི་བར་ངས་ལན་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ I answered his question. 2. message (usu. verbal); va.—སྐུར་; —གཏོང་ to send a message; va.—སྤྲོད་; —སྐྱེལ་ to deliver a message ¶སང་ཉིན་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་རྒྱུའི་ལན་གཏོང་དགོས་ We must send a message that the meeting will convene tomorrow. 3. times ¶ལན་མང་པོ་ Many times. 4. ch. company (an army unit of about 1000, three of which comprise a battalion). 5. vi. to be responsible for sth. ¶འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ་དེ་ངས་ལན་ཡོད་པ་མ་རེད་ I am not responsible for the machine breaking.

ལན་ཀན་ (lɛngɛn) ch. railing, banister.

ལན་ཀའོ་པད་ཚལ་ (lɛngao bɛ̀ɛdzɛɛ) ch.tib. cabbage.

ལན་ཀྲང་ (lɛndraŋ) ch. head of a army company.

ལན་ཀྲོའུ་ (lɛndro) Lanzhou.

ལན་རྐྱེན་ (lɛngyen) the cause/ basis for a mishap or disaster ¶མེ་ཤོར་བའི་ལན་རྐྱེན་བཙལ་རྙེད་མ་འདུག (They) could not find the cause of the fire.

ལན་སྐུར་ (lɛn gūr) see ལན་, 2.

ལན་སྐྱེལ་ (lɛn gyɛ̄ɛ) see ལན་, 2.

ལན་ཁག (lɛngaà) blaming; vi.—འཁྲི་ to get blamed; va.—འགེལ་ to blame sb.

ལན་ཁག་མེད་པ་ (lɛngaà meèba) blameless.

ལན་ཁན་ (lɛngɛn) sm. ལན་ཀན་.

ལན་འཁྱོལ་ (lɛn kyöö) vi. to be able to deliver a message ¶ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་འདིས་ལན་འཁྱོལ་གྱི་མ་རེད་ The small child will not be able to deliver the message.

ལན་འཁྱོལ་པོ་ (lɛn kyööbo) sb. able to deliver a message.

ལན་གྱོག (lɛngyɔɔ̀) sm. ལན་ཆགས་.

ལན་གྲངས་ (lɛndraŋ) 1. a number of times ¶ཁོ་ལ་ལན་གྲངས་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་ Even though I told him many times. 2. schedule number (of a flight/ bus/ train).

ལན་སྒྲོན་ (lɛnjön) see ལན་.

ལན་དགུ་ཆད་མཐུད་ (lɛngu cɛ̄ɛdüü) repeatedly trying sth. ¶ངས་ཁོ་ལ་ལན་དགུ་ཆད་མཐུད་བྱིས་སློབ་གསོ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཉན་མ་བྱུང་ I repeatedly gave him advice but he didn't listen. [Lit. nine times joining what is broken].

ལན་འགའ་ (lɛnga) several times.

ལན་རྒྱག (lɛngyaà) see ལན་.

ལན་སྒྲ་ (lɛndra) an echo; vi.—འཁོར་ to echo.

ལན་གཅིག་མ་ (lɛnjigmə) the first (best) ཆང་.

ལན་ལྕོག (lɛnjɔɔ̀) sm. ཐོར་ཅོག.

ལན་ཆགས་ (lɛnjaà) a karmic debt from a former life that results in sth. happening in this life; vi.—འཁོར་ ¶ཚེ་འདིར་ཕྲུ་གུ་མང་པོ་འདི་འདྲ་སྐྱེས་པ་ནི་ཚེ་སྔོན་མའི་ལན་ཆགས་རེད་ As for having borne so many children in this life; it is due to a debt to people in a former life (who are reborn as one's children in this life).

ལན་ཆགས་རྒྱབ་ཁུར་ (lɛnjaà gyəbgur) a symbolic shaped dough that is put in the soup eaten on the 29th of the 12th lunar month indicating a child will be born.

ལན་ཆགས་བུ་ལོན་ (lɛnjaà pulön) sm. ལན་ཆགས་.

ལན་ཆིའུ་ (lɛnciwu) ch. basketball; va.—རྒྱག.

ལན་ཆིའུ་པོ་ལོ་ (lɛnciwu pōlo) ch.tib. sm. ལན་ཆིའུ་.

ལན་འཆོལ་ (lɛn cöö) vi. to mistakenly give a wrong message.

ལན་འཇོག (lɛn jɔɔ̀) va. to leave a message.

ལན་འཇོག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lɛnjɔɔ̀ trüüjɛ̀ɛ) phone answering machine.

ལན་གཏོར་ (lɛndɔɔ) a གཏོར་མ་ for cleansing ལན་ཆགས་.

ལན་ཐེན་གྱི་སྒྲ་མི་ (lɛndengi drāmi) Lantian Man (fossil of a primitive man 600,000 years old found in Lantian, Shaanxi).

ལན་དུ་ (lɛndu) in answer to, in response to.

ལན་འདེབས་ (lɛndeb) 1. answering, replying; va.—བྱེད་ to answer/ reply/ respond. 2. see ལན་.

ལན་འདོམས་ (lɛndom) shung. a communication or answer to a report/ petition.

ལན་ལྡོག (lɛndɔɔ̀) reaping the fruit (good or bad) of one's past acts (karmic retribution).

ལན་ལྡོན་ (lɛndön) see ལན་.

ལན་བདར་ (lɛnda) a message; va.—སྐྱེལ་ to deliver a message.

ལན་པ་ (lɛmba) cause/ responsibility for sth. bad ¶ཁང་པ་མེ་ཤོར་བའི་ལན་པ་ང་ལ་མེད་ I am not responsible for the house catching fire.

ལན་པ་མེད་པ་ (lɛmba meèba) shung. not to be blamed or held responsible for sth. bad. ¶དེ་སྐོར་ཁོང་ལ་ལན་པ་མེད་པ་ Regarding that matter, he is blameless.

ལན་པར་ (lɛmbar) eng. label, brand name.

ལན་པོ་ (lɛmbo) suitable, appropriate ¶ཚོས་གཞི་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་ལན་པོ་འདུག This color is suitable for you.

ལན་སྤྲོད་ (lɛndröö) see ལན་.

ལན་ཕྲིན་ (lɛndrin) message, reply ¶ཐུག་འཕྲད་དུ་ཡོང་དགོས་ཞེས་ཡིན་ཕྲིན་འབྱོར་བྱུང་ (I) received a message asking (me) to come to meet (him). ¶ཁོང་སང་ཉིན་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་ལན་ཕྲིན་འབྱོར་བྱུང་ He replied that he couldn't come tomorrow.

ལན་བུ་ (lɛmbu) a braid (of hair).

ལན་བློན་ (lɛnlön) sm. ལན་གློག.

ལན་འབུལ་ (lɛmbüü) h. of ལན་སྤྲོད་.

ལན་མ་ (lɛmma) several times ¶དགོངས་སེལ་ལན་མར་ཞུས་ He apologized several times.

ལན་མང་ (lɛnmaŋ) sm. ལན་གྲངས་.

ལན་མེད་ཆ་མེད་ (lɛnmeè cāmeè) no words, no answer/ reply/ message ¶དེང་སང་ངའི་ནང་ནས་ལན་མེད་ཆ་མེད་རེད་བཞག Nowadays there is no word from my home.

ལན་མོ་ (lɛnmo) a clay container for ཆང་.

ལན་རྩ་ (lɛndza) the cause of sth. bad ¶ལྷ་སའི་ཟིང་ཆའི་ལན་རྩ་འདི་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་རེད་ The cause of the disturbance in Lhasa was Drepung Monastery.

ལན་རྩ་གཀལ་མིན་ (lɛndza kɛɛmin) shung. sm. ལན་པ་མེད་པ་.

ལན་རྩེ་ (lɛndze) ch. false hair (worn by woman in the old Tibetan society).

ལན་ཚ་བ་ (lɛn tsāwa) salty (taste).

ལན་ཚར་ (lɛndzɔɔ) 1. sm. སྐྲ་གཞུག. 2. sm. ལན་བུ་.

ལན་ཚྭ་ (lɛndza) salt.

ལན་ཚིག (lɛndzii) reply, answer.

ལན་ཚེ་ (lɛndze) inferior porcelain.

ལན་འཚལ་ (lɛn dzɛ̄ɛ) sm. ལན་འཚོལ་.

ལན་འཚོལ་ (lɛn dzöö) va. to search for an answer (iso. a rebuttal).

ལན་འཛོལ་ (lɛndzöö) 1. responsibility for an error/ problem. 2. a mistaken/ erroneous message.

ལན་ཤོག (lɛnshoò) sm. ལན་, 4.

ལན་སློག (lɛn lɔɔ̀) va. to act in response to sth., to respond/ reciprocate ¶ཁ་སྔོན་ཁོང་གིས་ང་ལ་ལག་རྟགས་སྤྲད་པ་དེའི་ལན་སློག་དགོས་ཡོད་ I have to reciprocate for the gift he gave me recently.

ལབ་ (ləb) va. to say, to tell ¶ངས་ཁོང་ལ་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ལབ་པ་ཡིན་ I told him about this situation. 2. abbr. of ལ་ཕུག.

ལབ་སྐྱོར་ (ləbgyɔɔ) saying again, repeating oneself; va.—རྒྱག.

ལབ་གད་རྒྱག (ləbgɛ̀ɛ gyaà) va. to peel a radish.

ལབ་གླེང་ (ləbleŋ) 1. controversy, altercation, complaint ¶ཁོང་གི་དགོངས་ཞུའི་སྐོར་ལབ་གླེང་ཆེན་པོ་བྱུང་ There was a great controversy over his resignation. 2. discussion, talk.

ལབ་གླེང་མེད་པ་ (ləbleŋ) 1. without controversy/ altercation. 2. without discussions/ talk, without delay ¶ཡུལ་གྱི་ཚྭ་ཐང་དངོས་བཞག་བོད་གཏོང་ལབ་གླེང་

མེད་པ་དགོས་རྒྱུ་ (You) should send the salt to Tibet without delay according to the local price.

ལབ་རྒྱུ་ (ləbgyu) controversy, altercation; vi.—ལྷགས་ to become a controversy/ disagreement/ complaint/ altercation ¶ ཁྱེད་རང་ཚུག་ལས་འདི་འདྲ་གཏང་ན་ལབ་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་རེད་ If you work like that there will be controversy.

ལབ་རྒྱུ་གླེང་རྒྱུ་ (ləbgyu lēŋgyu) sm. ལབ་རྒྱུ་.

ལབ་རྒྱུ་གླེང་རྒྱུ་མེད་པ་ (ləbgyu lēŋgyu meèba) blameless.

ལབ་རྒྱུ་འཚོལ་ (ləbgyu tsōō) va. to look for things that provoke trouble/ controversy.

ལབ་རྒྱུ་བཟོ་ (ləbgyu so) 1. va. to say things that cause others trouble. 2. va. to do things that provoke others to harm/ criticize you.

ལབ་རྒྱུ་ཕ་བསད་བུ་ལ་འང་ཡོད་ (ləbgyu pā sɛ̄ɛ̀ pulayaŋ yöö) there are reasons for everything [Lit. an explanation can even be made if a son kills his father].

ལབ་ངོ་མ་ཤེས་ (ləbŋo masheè) not knowing what or how to say.

ལབ་བཙོས་ (ləbjöö) a method of treating a swollen leg by soaking it in hot water that has radishes in it.

ལབ་ཆང་ (ləbjaŋ) shung. ཆང་ served for saying sth. (according to the ancient Tibetan law).

ལབ་འཆོལ་ (ləb cöö) vi. to talk in one's sleep.

ལབ་བརྗོད་ (ləbjöö) talk ¶ གཞུང་རྒྱུ་ཁྱིམ་ཟ་སྤྱུག་འདྲེན་བྱས་སྐོར་ལབ་བརྗོད་ནམ་གྲངས་མ་ཉུང་ཙམ་འདུག་ན་ There was a lot of talk about embezzlement.

ལབ་ཉེས་ཤོར་ (ləbñeè shɔ̄ɔ) vi. to say things that should not have been said, to have a slip of the tongue.

ལབ་རྙོག (ləbñoò) an argument, dispute; va.—བཟོ་.

ལབ་རྙོག་ལོ་མས་འབྲས་སྒྲིབ་ (ləbñoò lomɛ drɛɛ̀drib) shung. the secondary comments supersede the primary. [Lit. the leaves shading the fruit].

ལབ་སྟངས་ (ləbdaŋ) the manner/ way of saying.

ལབ་དོང་ (ləbdoŋ) pit used to preserve radishes during the winter.

ལབ་དྲི་ (ləbdri) the smell of radishes cooking.

ལབ་དར་ (ləbdar) a radish grater.

ལབ་དོལ་ (ləbdöö) superfluous talk, nonsensical talk, gibberish, rubbish.

ལབ་ཕིང་ (ləbbiŋ) ch. sm. ལ་ཕིན་.

ལབ་བེ་ལོབ་བེ་ (labbe lobe) term used to describing objects that are undulating in shape (not round or square).

ལབ་མེད་གླེང་བསང་ (ləbmeè lēŋsaŋ) shung. settled in a way that no criticism can be levied ¶ རྙོག་དྲ་འདིའི་སྐོར་ལབ་མེད་གླེང་བསང་རེད་བཞག Concerning this problem, it has been settled in a way that no one can give criticism.

ལབ་ཙམ་ཅིག་བྱེད་ (ləbdzamjig ceè) va. to mention sth. cursorily/ casually to sb. ¶ ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་ལ་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་དགོས་ཡོད་ན་འགོ་ཁྲིད་ལ་ལབ་ཙམ་ཅིག་བྱེད་དགོས་ If you have to go to the market during work hours you should mention it cursorily to the boss.

ལབ་རྩོད་ (ləbdzöö) arguing, quarreling; va.—ཐུག to get into a quarrel/ conflict.

ལབ་རྩོད་རྟོན་འབུད་ (ləbdzöö tönbüü) shung. arguing/ quarreling and having conflicts.

ལབ་གཞི་ (ləbshi) 1. sm. ལབ་གླེང་

ལབ་ཟླ་ (ləmda) 1. a talking partner, sb. to talk to/ with. 2. a singing partner, a chorus.

ལབ་ལབ་ (ləbləb) 1. talking back and forth; va.—བྱེད་ ¶ གསར་འགྱུར་དེའི་སྐོར་ལས་ཁུངས་ནང་ལབ་ལབ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག They are talking back and forth about the news in the office. 2. talking behind sb's back; va.—གཏོང་.

ལབ་ལེབ་ (ləbleb) flat.

ལབ་ལོབ་ (ləbloŋ) sm. ལབ་དོལ་.

ལབ་ཤད་ (ləbshɛɛ̀) sm. ལབ་དར་.

ལབ་ཤེད་པོ་ (ləb shēèbo) sm. ཞུ་ཤེད་ཆེན་པོ་.

ལབ་སོན་ (ləbsön) radish seed.

ལབ་སློག (ləblɔɔ̀) sm. ཁ་ལན་སློག.

ལབས་ (ləb) sm. ལོབ་.

ལམ་ (lam) 1. road, path, way; vi.— བྲུག to have a road washed out by rain, etc. ¶ འཁོར་ལམ་ Motor road. 2. tradition, custom ¶ སྔར་གྱི་ལམ་ལྟར་ In accordance with the old customs. 3. interrogative and "or" particle for word ending in " l." 4. (vb. + —) custom/ precedent for sth. ¶ ཕྱོགས་ཐོན་སྐབས་ཕོགས་ཐོབ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱལ་ལམ་འདུག There is a custom of receiving salary from the government when traveling. 5. (— + vb.) a little ¶ བོད་ཡིག་ཀྱང་ལམ་ཤེས་ (He) also knows a little written Tibetan. 6. ways, means, method ¶ ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་ཞིང་ག་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are farming with scientific methods.

ལམ་ཀ་ (laŋga) sm. ལམ་, 1.

ལམ་ཀག (laŋga) sm. ལམ་, 1.

ལམ་ཀག་ཁ་ (laŋga kā) by the side of the road.

ལམ་ཀག་འཁྱིལ་ (laŋga kēē) vi. to be on/ along a road ¶ གྲོང་གསེབ་འདི་ལ་མོ་ཊའི་ལམ་ཀག་འཁྱིལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ This village is on the motor road.

ལམ་ཀག་འགག (laŋga gaà) vi. to be blocked (for a road).

ལམ་ཀག་འགོག (laŋga gɔɔ̀ va. to block off a road.

ལམ་ཀག་སྟོན་ (laŋga dön) va. to guide/ show a road.

ལམ་ཀག་མཐའ་ (laŋga tā) 1. end of the road. 2. sides of a road.

ལམ་ཀག་འཐོམ་ (laŋga tōm) vi. to get/ be lost on the road, to lose one's way.

ལམ་ཀག་ནོར་ (laŋga nɔɔ) vi. to be on the wrong road.

ལམ་ཀག་པ་རུའུ་ (laŋga bəruu) in between the roads ¶ ལམ་ཀག་པ་རུའུ་ལ་མེ་ཏོག་བཏབ་འདུག They planted flowers between the roads.

ལམ་ཀག་པར་ (laŋgabar) sm. ལམ་ཀག་པ་རུའ་.

ལམ་ཀག་འཚོལ་ (laŋga tsōō) va. to search for a road.

ལམ་ཀག་གཞོགས་ལ་ (laŋga shɔɔ̀la) by/ on the road side.

ལམ་ཀག་བཞི་མདོ་ཁ་ (laŋga shidoga) crossroads (four-way).

ལམ་ཀྱོག (lamgyɔɔ̀) zigzag/ crooked/ curving road.

ལམ་བཀག (lam gāà) p. of ལམ་འགོག.

ལམ་བཀྲ་ཤིས་པ་ (lam drāshiìbə) auspicious signs encountered on the way to somewhere.

ལམ་བཀྲིས་ (ləmdriì) guiding on a path/ road (spiritual and physical); va.—བྱེད་.

ལམ་རྐྱང་ (lamgyaŋ) sm. ལམ་སེང་.

ལན་རྐྱེན་ (lamgyen) mishaps/ accidents on the road.

ལམ་སྐོག (lamgɔɔ̀) secret road/ path.

ལམ་སྐོར་ (lamgɔɔ) going round about/ detouring; va. ལམ་སྐོར་; —གཏོང་; —རྒྱག.

ལམ་སྐྱོང་ (lamgyoŋ) road upkeep/ repair.

ལམ་སྐྱོང་པ་ (lamgyoŋba) person who does road upkeep/ repairs.

ལམ་ཁ་ (laŋga) sm. ལམ་ཀ་.

ལམ་ཁ་དབྲག (lam kādraà) a fork in a road.

ལམ་ཁག (laŋga) sm. ལམ་ཀག.

ལམ་ཁུག (ləmguù) street corner, curve on a road.

ལམ་ཁུངས་སྟོན་ (ləmguŋ dōn) va. to guide.

ལམ་ཁེལ་ (lamgee) sm. ལམ་འཁེལ.

ལམ་མཁན་ (lamgɛn) guide.

ལམ་མཁྱེན་པ་ (lam kyēmba) one who knows the road/ trail.

ལམ་འཁེལ་ (lamkee) shung. a place on a road/ trail where one's journey will pass, a place one will encounter along on a journey ¶ ལམ་འཁེལ་གྲོང་ཚོ་ The villages along the road (we will go).

ལམ་ཁྲིད་ (ləmdriì) 1. guiding others on a trip/ journey; va.—བྱེད་. 2. sm. ལམ་ཁྲིད་པ་.

ལམ་ཁྲིད་མཁན་ (ləmdriñɛn) sm. ལམ་ཁྲིད་པ་.

ལམ་ཁྲིད་པ་ (ləmdribə) a guide on a trip.

ལམ་འཁོད་ (lamgöö) shung. sm. ལམ་འཁེལ་.

ལམ་ག (laŋga) sm. ལམ་ཀ་.

ལམ་གོལ་ (lamgöö) 1. wrong road/ path (in

religion). 2. a small road in a remote area.
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ (lamgi demba) one of the noble truths: the truth of the path.
ལམ་སྒྲོ་ (lamdro) provisions for a journey.
ལམ་སྒྲོགས་ (lamdrɔɔ̀) fellow traveler, traveling companion.
ལམ་སྒྲོན་ (lamdrön) traveling expenses, travel allowance.
ལམ་བགྲོད་ (lamdröö̀) traveling on a road/ trip; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་མོ་ཊ་ལམ་བགྲོད་མགྱོགས་པོ་བྱས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ We came by car traveling quickly. ¶ འགལ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་ལམ་བགྲོད་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་ I was able to travel (here) without misfortune.
ལམ་མགྱོགས་ (lamgyɔɔ̀) traveling quickly.
ལམ་མགྲོན་ (lamdrön) traveler.
ལམ་འགག (lam gaà) 1. vi. to be blocked (road). 2. checkpost on a road.
ལམ་འགོག (lam gɔɔ̀) 1. va. to block a road. 2. blockading a road; va.—བྱེད་.
ལམ་འགོར་ (lam gɔɔ) vi. to be delayed on the road.
ལམ་འགོལ་ས་ (lam göösa) a remote/ wilderness road or trail.
ལམ་འགྲམ་ (lamdram) alongside a road.
ལམ་འགྲིམ་ (lamdrim) va. to go on the road.
ལམ་འགྲུལ་ (lamdrüü) 1. travelers. 2. pedestrian traffic.
ལམ་འགྲོ་ (lamdro) 1. luck, good fortune; vi.—འགྲོ་; —རྒྱུག to be lucky, to have things go one's way ¶ ཁྱེད་ལ་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བར་ཤོག May you have good luck in whatever you do. 2. people going on the road.
ལམ་འགྲོ་རྒྱུག་པོ་ (lamdro gyugbo) lucky, fortunate, successful ¶ ད་རེས་ཀྱི་ཚོང་འདི་ལམ་འགྲོ་རྒྱུག་པོ་བྱུང་ Business these days has been successful.
ལམ་འགྲོ་མེད་པ་ (lamdro meèba) unlucky, unfortunate.
ལམ་འགྲོ་ཡོད་པ་ (lamdro yöö̀ba) lucky, fortunate.
ལམ་གླ་ (lamla) road fee/ toll.
ལམ་རྒྱ་ (lamgya) 1. blocking off a road; va.—སྡེམ་ to block off a road. 2. scope of a project/ task/ work. 3. consort.
ལམ་རྒྱགས་ (lamgyaà) provisions/ food for a journey/ trip.
ལམ་རྒྱུད་ (ləmgyüǜ) 1. on/ during a journey ¶ ལམ་རྒྱུད་ལ་རྐྱེན་ངན་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་ I had no mishaps on the journey. 2. sm. ལམ་འཁོལ་.
ལམ་རྒྱུན་འཇགས་མུས་ (ləmgyün jagmüǜ) shung. customs that are still being practiced.
ལམ་རྒྱུས་ (ləmgyüǜ) 1. knowledge of a route/ road/ trip. 2. a guide; va.—བྱེད་ to guide ¶ གྲོང་ཁྱེར་གསར་པར་འགྲོ་དུས་ལམ་རྒྱུས་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག When (one) goes to a new city one needs a guide.
ལམ་རྒྱུས་པ་ (ləmgyüǜbə) a (tour/ trip) guide.
ལམ་རྒྱུས་བྱེད་མཁན་ (ləmgyüǜ ceèñɛn) sm. ལམ་རྒྱུས་པ་.
ལམ་སྒྱུར་ལམ་ལྕགས་ (ləmgyur lamjaà) railroad switch track.
ལམ་སྒོ་ (lamgo) archway (on a road).
ལམ་སྒྲོན་ (lamdrön) street lamp, road lamp.
ལམ་བརྒྱུད་ (ləmgyüǜ) sm. ལམ་རྒྱུད་.
ལམ་སྒྲོལ་ (lamdröö) escorting; va.—བྱེད་ ¶ མི་དེ་ལམ་སྒྲོལ་དམག་མི་དང་སྦྲགས་ནས་ལྷ་སར་བཏང་བ་རེད་ They sent him with an escort of soldiers to Lhasa.
ལམ་ངན་ (lamŋɛn) 1. a dangerous/ treacherous road. 2. a bad system/ custom.
ལམ་ངན་དོད་རིགས་ (lamŋɛn töòriì) shung. bad customs.
ལམ་ངན་སྲུ་འབྱམས་ (lamŋɛn munjam) bad practices that have become customs/ routine matters.
ལམ་ངོས་ (lamŋöö̀) surface of a road.
ལམ་ངོ་ཚོད་ (lam ŋojöö̀) knowing the way/ road/ trail.
ལམ་དངུལ་ (ləmŋüü) traveling expenses.
ལམ་བཅག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lamjaà trüügɔɔ) a steamroller that flattens the surface of roads.
ལམ་བཅོས་ (lamjöö̀) repairing roads; va.—བྱེད་ to repair roads.
ལམ་བཅོས་བཟོ་པ་ (lamjöö̀ soba) road repair worker.
ལམ་བཅོས་ས་ཚིགས་ (lamjöö̀ sədziì) a road repair/ road upkeep station.
ལམ་ལྕགས་ (lamjaà) railroad track/ rails; va.—འདིང་ to lay rail tracks.
ལམ་ལྕགས་ཉིས་གཤིབ་ (lamjaà ñiìshib) double-track railroad. 2. a dual policy.
ལམ་ལྕགས་ནས་ཟགས་ (lamjaànɛ saà) vi. to get derailed (train).
ལམ་ལྕགས་མེད་པའི་གློག་འཁོར་ (lamjaà meèbɛ lɔ̄ɔ̀gɔɔ) electric trolley.
ལམ་ལྕགས་ཞེང་ཆུང་ (lamjaà sheŋjuŋ) narrow gauge railroad track.
ལམ་ཆང་ (lamjaŋ) ཆང་ served to travelers.
ལམ་ཆས་ (lamjɛɛ̀) luggage, baggage ¶ ལམ་ཆས་ལེན་ས་ Baggage retrieving area.
ལམ་ཆས་ཁང་ (lamjɛɛ̀gaŋ) luggage compartment.
ལམ་ཆེན་ (lamjen) major route/ road, highway.
ལམ་མཆོག (lamjɔɔ̀) 1. the correct path. 2. a good road.
ལམ་འཆག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lamjaà trüügɔɔ) steamroller.
ལམ་འཆོལ་ (lam cȫȫ) vi. to take the wrong road.
ལམ་ཉག (lamñaà) sm. ལམ་ཟུར་.
ལམ་ཉལ་ (lamñɛɛ) a "scout" responsible for watching a road.
ལམ་ཉེན་གཟར་ས་ (lamñen sarsa) road sign (warning of danger).
ལམ་ཉེས་ (lamñeè) sm. ལམ་ངན་, 2.
ལམ་རྙིང་ (lamñiŋ) an old road.
ལམ་རྙེད་ (lam ñēè) vi. to find a road/ trail ¶ ཤིང་ནགས་དཀྱིལ་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྙེད་མ་བྱུང་ I didn't find the road going through the forest.
ལམ་གཏམ་ (lamdam) 1. talking about roads/ routes/ travel. 2. hearsay, rumor/ gossip.
ལམ་གཏོད་ (lamdöö̀) 1. va. to make a new road. 2. va. to make or create or invent a new means/ custom/ way/ path ¶ སྲིད་འཛིན་གསར་པས་མི་སེར་དབུལ་པོངས་རྣམས་ལ་སྐྱབ་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་གཏོད་པ་རེད་ The new president created a new way to give aid to the poor.
ལམ་རྟགས་ (lamdaà) road sign.
ལམ་རྟགས་རྡོ་རིང་ (lamdaà doriŋ) stone pillar (indicating distance on road).
ལམ་རྟོག (lamdoò) 1. investigating the state of a road/ path/ route; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་མ་ཐོན་གོང་སྔོན་ལ་ལམ་རྟོག་བྱེད་མཁན་ཞིག་བཏང་བ་རེད་ (They) sent sb. to investigate the route before the leader departed. 2. va. to distinguish the wrong and right path (in religion).
ལམ་སྟོན་ (lamdön) 1. guiding, leading; va.—བྱེད་ to guide, to lead ¶ ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་པ་ཚོར་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ Tourists need guides. 2. showing the way to do sth; va.—བྱེད་ ¶ ང་ལ་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་འཚོལ་རྒྱུའི་ལམ་ལྷོན་བྱེད་རོགས་ Please show me how to find a new job.
ལམ་སྟོན་མཁན་ (lamdönñɛn) sm. ལམ་སྟོན་པ་.
ལམ་སྟོན་སྒྲོན་མེ་ (lamdön drönme) 1. lighthouse, beacon. 2. street light.
ལམ་སྟོན་པ་ (lamdömba) guide.
ལམ་སྟོན་བྱང་བུ་ (lamdön cəŋbu) signpost, guidepost.
ལམ་བསྟན་ (lamdɛn) sm. ལམ་སྟོན་.
ལམ་ཐག (lamdaà) distance ¶ ལམ་ཐག་ཀུང་ལི་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ The distance is more than two thousand (li) kilometers.
ལམ་ཐག་རིང་ཐུང་ (lamdaà riŋduŋ) the distance/ length of a road ¶ ལྷ་ས་དང་རྒྱལ་རྩེའི་བར་ལམ་ཐག་རིང་ཐུང་ག་འདྲ་ཡོད་པ་རེད་ What is the distance between Lhasa and Gyantse?
ལམ་ཐག་རིང་ན་རྟ་ཤུགས་ཤེས་ ཡུན་རིང་གཤིབ་ན་མི་རྒྱུས་ལོན་ (lamdaà riŋnə dāshug shēè yünriŋ shībnə migyüǜ lön) knowing about sb. from a long

period of contact/ interaction [Lit. a long distance shows a horse's strength, being together a long time shows a person's character].

ལམ་ཐིག (lamdig) 1. lines marking roads/ paths on map. 2. lines dividing lanes on a road.

ལམ་ཐོ་ (lamdo) traveling notes/ diary.

ལམ་ཐོག་གི་བཀག་རྡོ་ (lamdɔ̀ɔgi gāgdo) stumbling block, obstruction.

ལམ་ཐོག་གི་ཁྲལ་རིགས་ (lamdɔ̀ɔgi trɛ̄ɛrii) corvee transportation taxes.

ལམ་ཐོག་མི་ཁལ་ (lamdɔ̀ɔ migɛɛ) travelers and transport animals (on the road).

ལམ་མཐུན་པ་ (lam tʰunbə) 1. (taking) the same road/ path. 2. the same work/ role/ task.

ལམ་དུ་རྒྱུག (lamdu gyuù) 1. va. to run on the road. 2. sm. ལམ་དུ་འགྲོ་.

ལམ་དུ་འགྲོ་ (lamdu dro) va. to go on the road, to travel. 2. vi. to have good luck in business or in some venture.

ལམ་དུ་འཛུག (lamdu juù) sm. ལམ་དུ་ཞུགས་.

ལམ་དུ་ཞུགས་ (lamdu shuù) 1. va. to start/ enter/ participate in (a doctrine, faith, course of action). 2. va. to start on a journey.

ལམ་དུ་ལྷོང་ (lamdu lhōŋ) sm. ལམ་དུ་འགྲོ་.

ལམ་དོད་ (lamdöö) shung. sm. ལམ་བྱངས་.

ལམ་བདེ་པོ་ (lam debo) good road, easy route.

ལམ་བདེན་ (lamden) abbr. of ལམ་གྱི་བདེན་པ་.

ལམ་མདོ་ (lamdo) an intersection of roads, crossroads.

ལམ་མདོ་ཁ་ (lamdoga) sm. ལམ་མདོ་.

ལམ་འདེགས་ (lamdeg) sm. ལམ་དུ་ཞུགས་.

ལམ་མདོའི་རྩ་བཞིན་འདོར་བ་ (lamdö dzāshin dɔ̄ɔwa) kicking sb. out [Lit. throwing away like grasss on the road].

ལམ་འདྲི་ (lamdri) asking directions; va. ལམ་འདྲི་; —བྱེད་.

ལམ་འདྲེན་ (lamdren) sm. ལམ་སྟོན་.

ལམ་རྡུང་ (lamduŋ) ambushing on the road and robbing; va.—གཏོང་.

ལམ་རྡུལ་ (lamdüü) road dust.

ལམ་རྡེའུ་ (lamdewu) pebbles used as roadbed.

ལམ་སྡུག (ləmduù) hardships of the road; vi.—མྱོང་ to experience the hardships of the road.

ལམ་བརྡ་ (lamda) message sent overland.

ལམ་ནོར་ (lam nɔɔ) vi. to lose one's way, to take the wrong road/ trail.

ལམ་ནོར་ཐེབས་ (lamnɔɔ tēè) vi. to lose one's way, to take the wrong road (in both the political and geographic sense).

ལམ་ནོར་ལོག་ཤེས་ (lamnɔɔ dɔgsheè) 1. returning from a wrong road to the correct one. 2. reforming/ correcting one's mistakes; va.—བྱེད་.

ལམ་ནོར་ལོག་ཤེས་མེད་པ་ (lamnɔɔ dɔgsheè meèba) persisting in one's errors.

ལམ་གནད་འདུ་འགག (lamnɛ̀ɛ tungaà) the main or important juncture(s) of roads.

ལམ་སྣ་ (lamna) 1. the start of a trip, the beginning of a journey. 2. leading, guiding (a journey); va.—ཁྲིད་ to guide/ lead on a trip or journey.

ལམ་སྣེ་ (lamne) sm. ལམ་སྣ་.

ལམ་སྣེ་བ་ (lamnewa) a guide.

ལམ་པ་ (lamba) 1. traveler. 2. beggar. 3. the lead animal. 4. a guide.

ལམ་པོ་ (lambo) sm. འགྲོ་ལམ་.

ལམ་ཕྱེད་ (lamjeè) halfway/ midway on a trip or journey.

ལམ་ཕྱོགས་ (lamjɔ̀ɔ) road, path, course ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ The path of socialism. ¶ ལམ་ཕྱོགས་འདི་བརྒྱུད་པ་རེད་ He went via this road.

ལམ་ཕྱོགས་ཁ་སྒྱུར་ (lamjɔ̀ɔ kagyur) shung. changing a route/ direction.

ལམ་ཕྱོད་ (lamjöö) the pace at which one travels.

ལམ་ཕྲན་ (lamdrɛn) a small path/ trail.

ལམ་འཕྱག་མཁན་ (lamjaàñɛn) a sweeper.

ལམ་འཕྲང་ (lamdraŋ) a narrow mountain road overlooking a gorge/ river.

ལམ་འཕྲལ་ (lamdrɛɛ) at once, immediately.

ལམ་བར་ (lambar) 1. on the way/ journey. 2. between two roads.

ལམ་བུ་ (lambu) sm. ལམ་.

ལམ་བྱངས་ (lam jaŋ) vi. to become a tradition or way of doing things ¶ ཐོག་མར་དང་བླངས་ཀྱིས་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་བ་དེ་ལམ་བྱངས་ནས་རྗེས་སུ་ལུགས་སྲོལ་དུ་གྱུར་བ་རེད་ What was initially a voluntary donation has become a tradition.

ལམ་སྤྲོ་ (lamdro) provisions for a trip/ journey.

ལམ་དབུ་མ་ (lam ūmə) the middle path.

ལམ་འབྱེད་ (lamjeè) sm. ལམ་གཏོད་.

ལམ་འབྱེད་གཏོང་ལེན་ (lamjeè doŋlen) pathbreaking, pioneering.

ལམ་མི་འདྲ་ཡང་འབྱོར་ས་གཅིག་པ་ (lam mindrayaŋ jɔɔsa jīgbə) different strategies/ methods leading to the same goal [Lit. different roads but one arrival place].

ལམ་མི་ཟ་ (lam misa) sm. མི་མཚན་.

ལམ་མི་ལུམ་མི་ (lammi lummi) shredding/ falling apart due to overcooking ¶ ཤ་ཚོད་ཐག་ཆོད་ནས་ལམ་མི་ལུམ་མི་ཆགས་བཞག The meat was overcooked and has become shredded.

ལམ་མིན་ (lammin) wrong way/ path.

ལམ་མེ་བ་ (lammewa) bright, shinning.

ལམ་མེར་ (lammee) bright, shinning.

ལམ་ཙམ་ (lamdzam) roughly, briefly, tentatively ¶ དང་པོ་དཔྱད་ཞིབ་ལམ་ཙམ་བྱེད་དགོས་ First you must analyze it roughly.

ལམ་ཙམ་ཞིག (lamdzamshig) sm. ལམ་ཙམ་.

ལམ་རྩིས་ (ləmdzìì) shung. a rough calculation.

ལམ་ཚད་ (lamdzɛɛ̀) mileage distance.

ལམ་ཚད་རྡོ་བཙུགས་ (lamdzɛɛ̀ dodzuù) milepost.

ལམ་ཚད་རྡོ་རིང་ (lamdzɛɛ̀ doriŋ) sm. ལམ་ཚད་རྡོ་བཙུགས་.

ལམ་འཛིན་ (ləmdzin) travel permit.

ལམ་འཛོལ་ (lamdzöö) getting lost on the way/ road.

ལམ་འཛོས་ (lamdzöö) sm. ལམ་མདོ་.

ལམ་ཞང་ (lamshaŋ) sm. ལམ་ཞེང་.

ལམ་ཞལ་ (lamshɛɛ) macadam tar used to cover roads.

ལམ་ཞིབ་ (ləmshib) 1. road surveying; va.—བྱེད་. 2. shung. investigating corvee transportation taxes.

ལམ་ཞིབ་ལས་ཁང་ (lamshib lɛ̀ɛguŋ) shung. the office in charge of investigating corvee transport taxes.

ལམ་ཞུ་ (lamshu) street lamp.

ལམ་ཞུགས་འགྲུལ་པ་ (lamshuù drüüba) passenger on a journey/ trip.

ལམ་ཞེང་ (lamsheŋ) the width of a road.

ལམ་ཞོར་ (lamshɔɔ) doing sth. incidental to going somewhere, stopping somewhere on the way to somewhere else ¶ ལྷ་སར་འགྲོ་དུས་ལམ་ཞོར་རྒྱལ་རྩེར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ On the way to Lhasa (I) went Gyantse.

ལམ་ཞོར་ལ་ (lam shɔɔla) sm. ལམ་ཞོར་.

ལམ་གཞི་ (lamshi) road base/ foundation.

ལམ་གཞུང་ (lamshuŋ) main road/ street, highway.

ལམ་བཞི་མདོ་ཁ་ (lamshi doga) crossroads (of four roads).

ལམ་ཟད་ (lamsɛɛ̀) sm. ལམ་བཟའ་.

ལམ་ཟས་ (lamsɛɛ̀) sm. ལམ་རྒྱགས་.

ལམ་ཟན་པ་ (lamaemba) sm. སྤྲང་པོ་.

ལམ་ཟུར་ (lamsur) side of a road.

ལམ་གཟུར་ (lam sur) va. to divert/ move/ detour to make room for another one encouters on a trail/ road.

ལམ་བཟང་ (lamsaŋ) the right path/ way/ doctrine.

ལམ་བཟོ་ (lamso) road construction, road repair; va.—བྱེད་ to do road construction/ road repair.

ལམ་བཟོ་འཕྲུལ་ཆས་ (lamso trüüjɛɛ̀) road building machinery.

ལམ་བཟོ་བ་ (lamsowa) a road construction/ repair worker.

ལམ་འོད་སྲིན་བུ་ (lamwöö sïmbu) firefly.

ལམ་ཡིག (ləmyiì) shung. 1. travel documents permitting the requisition of corvee labor and transport animals. 2. passport.

ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་ (ləmyiì naŋsεε) shung. contents of the corvee requisition document.

ལམ་གཡར་གླ་ (lamyöö lā) fee for using a road.

ལམ་གཡོལ་ (lamyöö) sm. ལམ་གཟུར་.

ལམ་རིང་གིས་རྟ་ཤེད་ལོན་ འདྲི་རིང་གིས་མི་ཁོག་ལོན་ (lamriŋgi dāsheè lön dririŋgi migɔɔ lön) sm. ལམ་ཐག་རིང་ན་རྟ་ཤུགས་ཤེས་ ཡུན་རིང་གཤིབ་ན་མ་རྒྱུས་ཡོན་.

ལམ་རིམ་ (ləmrim) 1. the "graded path" text of Tsongkapa. 2. stages of one's journey/ trip/ voyage.

ལམ་རོགས་ (lamrɔɔ) traveling companion.

ལམ་ལ་འགྲོ་ (lamla dro) vi. to be successful ¶ གནས་ཚུལ་ལ་བལྟ་ན་ཚོང་འདི་ལམ་ལ་འགྲོ་གི་མ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག Looking at the situation, I think this trading will not be successful.

ལམ་ལ་ཆས་ (lamla cεε) sm. ལམ་ལ་འགྲོ་.

ལམ་ལམ་ (lamlam) 1. clearly remembering/ recalling. 2. flickering (of light).

ལམ་ལས་ (lamlεε) road building/ construction work.

ལམ་ལས་བཟོ་སྐྲུན་ཀུང་སི་ (lamlεε sodrün gūŋsi) tib. ch. road building/ construction company.

ལམ་ལུམ་ (ləmlum) abbr. of ལམ་མི་ལུམ་མི་.

ལམ་ལ་ཞུགས་ (lamla shuù) sm. ལམ་དུ་ཞུགས་.

ལམ་ལུགས་ (ləmluù) way, system ¶ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ The socialist system.

ལམ་ལོག (lamlɔɔ) the wrong path/ faith/ doctrine.

ལམ་ཤུལ་ (ləmshüü) track/ trace on a road; va.— འདེད་ to follow a track/ trace (on a road).

ལམ་ཤོག (lamshoò) sm. ལམ་ཡིག.

ལམ་བཤང་ (lamshaŋ) clearing the road for sb. or sth.; va.—རྒྱག to clear the way for, to make way for ¶ འགོ་ཁྲིད་ཡོང་དུས་ཉེན་རྟོག་པས་ལམ་བཤང་བརྒྱབ་པ་རེད་ When the leader came, police cleared the road (before him).

ལམ་སང་ (lamsaŋ) sm. ལམ་སེང་.

ལམ་སངས་ (lamsaŋ) sm. ལམ་སང་.

ལམས་སེ་ལམ་ (lamselam) flickering (of light).

ལམ་སེང་ (lamseŋ) immediately, right away, at once ¶ འདིར་ལམ་སེང་ཤོག Come here at once.

ལམ་སེལ་ (lamsel) sm. ལམ་བཤང་.

ལམ་སོན་ (lamsön) shung. sm. ལམ་ཡིག.

ལམ་སྲུང་ (lamsuŋ) protecting/ defending a road. 2. taking care of/ maintaining a road.

ལམ་སྲུང་དམག་མི་ (lamsuŋ māāmi) police/ militia guarding a road or highway.

ལམ་སྲོལ་ (lamsöö) custom, rule, regulation, precedent.

ལམ་གསལ་ (lamsεε) shung. abbr. of ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་.

ལམ་གསོ་ (lamso) looking after/ maintaining a road, railway/ highway maintenance.

ལམ་གསོ་ཁག (lamsogaà) road maintenance stations.

ལམ་གསོ་ལས་གྲྭ་ (lamso lεεdra) railway/ highway maintenance unit.

ལམ་བསང་ (lamsaŋ) sm. ལམ་བཤང་.

ལམ་ལྷོངས་ (lamlhoŋ) sm. ལམ་དུ་ལྷོངས་.

ལའ་ཏིང་ཨ་མེ་རི་ཀ་ (ladiŋ āmerika) Latin America.

ལའན་ཀྲེའོ་ (landre) Lanzhou.

ལའན་ཆིའུ་སྦོ་ལོ་ (lanci bōlo) ch.tib. basketball; va.—རྒྱག to play basketball.

ལའོ་གོ་ (lago) ch. sm. ལའོ་ཝོ་.

ལའོ་ཝོ་ (lawo) Laos.

ལའོ་སེ་ (lase) sm. ལའོ་ཝོ་.

ལར་དགོངས་ (largoŋ) shung. abbr. of ལ་རྒྱར་དགོངས་ (see ལ་རྒྱར་).

ལར་རྒྱ་ (largya) sm. ལ་རྒྱ་.

ལར་ནས་ (larnε) 1. actually, in reality ¶ ལར་ནས་ཁྱེད་རང་གིས་བརྟག་དཔྱད་གཟབ་ནན་མ་བྱས་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ Actually why didn't you investigate this carefully? 2. in general ¶ ལར་ནས་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་གོང་རིམ་ལ་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་ In general, one must ask one's superiors when the task is important.

ལར་ཡང་ (laryaŋ) again.

ལར་ཞེན་ (larshen) loyalty; va.— འཛིན་ to have loyalty.

ལས་ (lεε) 1. action, deeds, work. 2. result, fruit, merit, karma ¶ འདི་ཁོའི་ལས་རེད་ This is his karma. 3. from ¶ སྐུ་འདྲ་འདི་དངུལ་ལས་བཞེངས་པ་རེད་ The statue was made from silver. 4. except for, other than ¶ འདི་ལས་མེད་ (I) don't have anything other than this. 5. comparative particle: 'than' ¶ དེ་ལས་འདི་མངར་བ་འདུག This is sweeter than that. 6. va. to do ¶ ལས་ཀ་ལས་ To do work. ¶ ཟ་མ་ལས་ To cook.

ལས་ཀ་ (lεεga) work, job, task; va.—བྱེད་ to work.

ལས་ཀ་འགན་ལེན་ (lεεga genlen) a labor contract/ agreement.

ལས་ཀ་བགོད་ (lεὲga göö̀) va. to dispense/ distribute/ divide work.

ལས་ཀ་སྐོད་པོ་ (lεὲga gööbo) good/ capable at working.

ལས་ཀ་ཅག་པོ་ (lεὲga jāgbo) sb. who works fast/ promptly.

ལས་ཀ་ཆད་ (lεὲga cεε) vi. to be unable to work ¶ རྒྱུ་ཆ་དུས་ཐོག་ལ་མ་འབྱོར་ཙང་བཟོ་པ་ཚོའི་ལས་ཀ་ཆད་པ་རེད་ Because the (raw) materials didn't arrive in time, the laborers were unable to work.

ལས་ཀ་འཇོན་པོ་ (lεὲga jömbo) capable/ competent/ able in work.

ལས་ཀ་བརྗེ་ (lεὲga je) va. to change work.

ལས་ཀ་མཉམ་སྒྲུབ་ (lεὲga ñamdrub) working together, working cooperatively; va.—བྱེད་.

ལས་ཀ་འཐེན་ (lεὲga tēn) va. to quit/ resign from work.

ལས་ཀ་ཐོབ་ (lεὲga tōb) vi. to get a job, to obtain work.

ལས་ཀ་འདྲ་བ་ལ་ཐོབ་ཆ་འདྲ་བ་ (lεὲga drawala tōbja drawa) equal pay for equal work.

ལས་ཀ་འཕེར་པོ་ (lεὲga pērbo) sm. ལས་ཀ་འཇོན་པོ་.

ལས་ཀ་བྱ་ཡུལ་ (lεὲga cəyüü) place of work.

ལས་ཀ་བྱེད་ (lεὲga ceè) see ལས་ཀ་.

ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ (lεὲga ceèdaŋ) way/ style of doing things.

ལས་ཀ་བྱེད་ཐབས་ (lεὲga ceèdəb) method of work.

ལས་ཀ་བྱེད་ལུགས་ (lεὲga ceèluù) sm. ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་.

ལས་ཀ་ཙ་གི་ཙ་གི་ (lεὲga dzəgi dzīgi) odd jobs, miscellaneous work.

ལས་ཀ་ཤོར་ (lεὲga shɔ̄ɔ) vi. to lose a job.

ལས་ཀ་འཛོག (lεὲga jɔɔ̀) va. to go on strike.

ལས་ཀ་ཧུར་པོ་ (lεὲga hūrbu) diligent/ ardent/ enthusiastic worker.

ལས་ཀའི་སྐར་གྲངས་ (lεὲgε gārdraŋ) the value in money of a work point (in a socialist commune).

ལས་ཀའི་རྣམ་འགྱུར་ (lεὲgε nāmgyur) work attitude.

ལས་ཀའི་རྣམ་འགྱུར་འཛིན་སྟངས་ (lεὲgε nāmgyur dzindaŋ) sm. ལས་ཀའི་རྣམ་འགྱུར་.

ལས་ཀའི་དབྱེ་བ་ (lεὲgε yēwa) differences in the rank/ title of workers.

ལས་ཀའི་མིང་ (lεὲgε miŋ) occupation title.

ལས་ཀའི་ལག་ཁྱེར་ (lεὲgε laggyer) sm. ལས་རྟགས་.

ལས་ཀར་གཡོལ་ (lεὲgaa yöö) va. to avoid work.

ལས་ཀར་སྒྱིད་ལུགས་ (lεὲgaa gyiiluù) 1. laziness with respect to work; va.—བྱེད་. 2. slowdown tactics (at work); va.—བྱེད་.

ལས་ཀྱང་ (lεὲgyaŋ) comparative construction: 'even...than' ¶ འདི་ལས་ཀྱང་འདི་ཆེ་བ་འདུག This is even bigger than this.

ལས་ཀྱི་བསྒོས་བཞག (lεὲgi gööshaà) sm. ལས་ཀྱིས་བསྒོས་.

ལས་ཀྱི་མཐའ་ (lεὲgi tā) the end of one's task/ work/ job.

ལས་ཀྱི་སྣེ་ (lεὲgi nē) 1. workers/ officials in

monasteries. 2. start and finish of work. 3. stages of work.

ལས་ཀྱི་བླ་ (lɛ̀gi lā) supervisor.

ལས་ཀྱིས་བསྐོས་ (lɛ̀gi gö̀ö) vi. to be determined by past karma ¶ ཚེ་འདིའི་སྐྱིད་སྡུག་ལེགས་ཉེས་ནི་ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་རེད་ This life's joy and suffering is the karmic consequence of one's past life.

ལས་ཀྱིས་འཁོར་ (lɛ̀gi kɔ̄ɔ) vi. to come naturally because of sth. else ¶ ཟ་ཁང་གི་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་ཡོད་ན་ཁ་ལག་ཟ་མཁན་ལས་ཀྱིས་འཁོར་ཡོང་གི་རེད་ If the restaurant's food is good people will come naturally (without having to try to find customers).

ལས་དཀྱུས་ (lɛ̀gyüü) 1. common workers. 2. shung. abbr. of ལས་ཚན་པ་ and དྲང་འཁོར་དཀྱུས་མ་.

ལས་ཀང་ (lɛ̀gaŋ) post, position ¶ ལས་ཀང་སྟོང་པ་ A vacant position.

ལས་སྐར་ (lɛ̀gar) sm. སྐར་མ་, 5.

ལས་སྐལ་ (lɛ̀gɛɛ) 1. karmic effect/ consequences ¶ ཚེ་འདིའི་སྐྱིད་སྡུག་ལེགས་ཉེས་ནི་ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་སྐལ་རེད་ One's joy and suffering in this life is the karmic consequence of one's past life. 2. one's portion/ share of work.

ལས་སྐལ་ཅི་བབ་ (lɛ̀gɛɛ jībəb) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་.

ལས་སྐོར་ (lɛ̀gɔɔ) overseeing, supervising; va.—བྱེད་.

ལས་སྐྲུན་ (lɛ̀drün) building, constructing; va.—བྱེད་ ¶ གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁང་པ་གསར་པ་མང་པོ་ལས་སྐྲུན་བྱས་འདུག (They) constructed many new buildings in the city.

ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ (lɛ̀gyoŋ lhēndzɔɔ̀) council ¶ ཞི་བདེའི་ལས་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ Peace council.

ལས་བསྐོས་ (lɛ̀gö̀ö) sm. ལས་སྐོས་.

ལས་ཁང་ (lɛ̀gaŋ) 1. office. 2. workshop.

ལས་ཁུངས་ (lɛ̀guŋ) office, department, bureau.

ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚགས་པར་ (lɛ̀guŋgi tsāgbar) governmental/ office newspaper, party organ.

ལས་ཁུངས་ཁ་འདུད་ (lɛ̀guŋ kūdu) streamlining/ simplifying offices or administrative structures to make them more efficient.

ལས་ཁུངས་གྲོལ་ (lɛ̀guŋ dröö) vi. to adjourn/ let out/ finish/ close (for an) office.

ལས་ཁུངས་ཚུགས་ (lɛ̀guŋ tsüù) 1. to begin/ start (for an) office ¶ ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པར་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཀྱི་རེད་ The office starts in the morning at 8 am. 2. vi. to be in session/ progress ¶ ད་ལྟ་ལས་ཁུངས་ཚུགས་བསྡད་བཞག The office is in session now.

ལས་ཁུངས་འཚོག (lɛ̀guŋ tsɔ̄ɔ) sm. ལས་ཁུངས་ཚུགས་.

ལས་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་ (lɛ̀guŋ dzingyoŋ) office administration.

ལས་ཁུངས་དང་ཨུ་ (lɛ̀guŋ dāŋ ū) tib. ch. party committee of an office.

ལས་ཁུངས་ཟ་ཁང་ (lɛ̀guŋ sagaŋ) dinning hall/ canteen of an office.

ལས་ཁུར་ (lɛ̀gur) job, position; va.—འཛིན་ to hold an office/ position/ job; va.—སྤྲོད་ to give sb. an office job/ position ¶ ལས་ཁུར་དུས་ཡུན་ Term of office.

ལས་ཁུར་དགོངས་ཞུ་ (lɛ̀gur gonshu) resignation (from office); va.—བྱེད་.

ལས་ཁུར་ཕྱིར་འཐེན་ (lɛ̀gur cīrden) resignation from an office/ position/ job; va.—བྱེད་ to ask sb. to resign ¶ གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དེ་ལས་ཁུར་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་འདུག The senator was asked to resign.

ལས་ཁུར་ལོ་དུས་ (lɛ̀gur lodüü) term of office; vi.—རྫོགས་ to end/ complete a term of office.

ལས་ཁྲལ་ (lɛ̀drɛɛ) corvee labor tax.

ལས་ཁྲལ་གྱི་ས་བོགས་ (lɛ̀drɛɛgi bɔ̀ɔ) leasing land on the basis of paying in labor.

ལས་ཁྲི་ (lɛ̀dri) 1. scaffold. 2. ལས་ཐྲོག.

ལས་འཁུར་ (lɛ̀gur) sm. ལས་ཁུར་.

ལས་མཁན་ (lɛ̀gɛn) worker.

ལས་མཁོའི་དཔེ་དེབ་ (lɛ̀gö bēdeb) reference book or manual for work/ job.

ལས་འཁྱུར་ (lɛ̀gyur) leaving an office/ job/ position ¶ ཁོང་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ལས་འཁྱུར་བྱུང་བ་རེད་ He left our office.

ལས་འཁྱུར་ངལ་གསོ་ (lɛ̀gyur ŋɛɛso) retirement; va.—བྱེད་ to retire.

ལས་འཁྱུར་པ་ (lɛ̀gyurwə) retired person.

ལས་གོ་ (lɛ̀go) capability to do a job/ task; vi.—འཕེར་ to be able/ capable of doing a job or task.

ལས་གོ་འཕེར་པོ་ (lɛ̀go pērbo) capable, able, competent.

ལས་གོས་ (lɛ̀gö̀ö) work clothes, work uniform.

ལས་གྲྭ་ (lɛ̀dra) 1. workshop, worksite ¶ ཨར་རྒྱག་ལས་གྲྭ་ Construction worksite. 2. a work group/ crew ¶ གློག་རིན་ལས་གྲྭ་ Electric bill collecting crew.

ལས་གྲི་ (lɛ̀dri) knife for cutting corpses at sky burial site.

ལས་སྒྲིབ་ (lɛ̀drib) karmic pollution/ negativities ¶ རང་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ན་ཚེ་སྔོན་གྱི་ལས་སྒྲིབ་དག་གི་རེད་ If (one) acts kind the karmic negativities of (one's) past life will be cleansed.

ལས་གྲྭའི་མ་གནས་ (lɛ̀drɛ manɛ̀ɛ) cost of production.

ལས་གྲངས་ (lɛ̀draŋ) work point (in the PRC's commune system); va.—འགོད་ to record one's work points.

ལས་གྲོགས་ (lɛ̀drɔɔ̀) assistant, helper.

ལས་གླ་ (lɛ̀la) wages, labor charges.

ལས་བགོ་ (lɛ̀go) sm. ལས་བགོས་.

ལས་བགོས་ (lɛ̀gö̀ö) division of labor; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to divide up labor.

ལས་འགན་ (lɛngɛn) task, responsibility, duty, mission; va.—ཁུར་; —འཁྱེར་; —ལེན་ to take on a responsibility/ task ¶ ཆབ་སྲིད་ལས་འགན་ Political responsibility. ¶ སྐབས་དེར་ང་བླ་གཉེར་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་ཡུས་ At that time I was working as a བླ་གཉེར་.

ལས་འགན་ཁུར་ཡུན་ (lɛngɛn kūryün) term of office, duration of office.

ལས་འགན་སྒྲུབ་ (lɛngɛn drub) va. to accomplish a task/ job/ duty/ responsibility.

ལས་འགན་གཅིག་ཕྱོགས་ (lɛngɛn jīgjoò) having responsibility for more than one office at the same time.

ལས་འགན་སྙིག་སྒྲུབ་ (lɛngɛn ñēgdrug) vi. to finish/ complete/ accomplish a responsibility quickly.

ལས་འགན་སྤོ་ (lɛngɛn bō) va. to transfer an official from one post/ position to another.

ལས་འགན་བར་མཚམས་འཇོག (lɛngɛn pardzam jɔ̀ɔ) va. to suspend sb. from an office/ duty/ responsibility.

ལས་འགན་གཙང་ལེན་ (lɛngɛn dzāŋlen) taking complete responsibility; va.—བྱེད་.

ལས་འགན་ཚབ་སྒྲུབ་ (lɛngɛn tsābdrub) carrying out a responsibility in place of someone else.

ལས་འགན་བཞེས་ (lɛngɛn shèe) h. of ལས་འགན་ཁུར་.

ལས་འགན་ལེགས་སྒྲུབ་ (lɛngɛn lɛgdrub) successfully accomplishing a task/ duty/ responsibility; va.—བྱེད་.

ལས་འགུགས་གཞོན་ནུ་ (lɛ̀guù shönnu) unemployed youth [Lit. youth waiting for jobs].

ལས་འགུལ་ (lɛngüü) a movement, campaign; va.—བྱེད་; —སྤེལ་ to do a campaign/ movement ¶ ལོ་ལྟར་དང་གིས་ལས་འགུལ་གསར་པ་རེ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Every year the party makes a new campaign.

ལས་འགུལ་པ་ (lɛngüüwə) an activist.

ལས་འགོ་ (lɛngo) start/ beginning of work; va.—འཛུགས་; —རྩོམ་ to start work/ job.

ལས་འགོ་ཚུགས་ (lɛngo tsüù) vi. to begun a project/ job.

ལས་འགྱུར་ (lɛngyur) sm. ལས་སྒྱུར་.

ལས་འགྱུར་དམག་མི་ (lɛngyur māgmi) soldiers transferred to civilian work/ duty.

ལས་འགྲུབ་མཛད་སྒོ་ (lɛ̀drub dzɛ̀go) celebration on

the completion of a project.

ལས་འགྲོ་ (lɛndro) sm. ལས་ཐོ་, 2.

ལས་རྒྱབ་པ་ (lɛ̀ɛ gyəbbə) supervisor, foreman, overseer.

ལས་རྒྱུ་འབྲས་ (lɛ̀ɛ gyundrɛɛ̀) karmic consequences/ retribution/ result (for one's past actions), the result of one's karma; vi.—འཁོར་ to have the consequences of one's past actions impact one ¶ གཞན་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་འཁོར་ནས་ཁོ་རང་རྐྱེན་ངན་མང་པོ་འཕྲད་པ་རེད་ As a karmic retribution for his harming others he met many disasters.

ལས་རྒྱུན་ (lɛ̀ɛgyün) 1. term of office; va.—འཛིན་ to succeed (to an office/position) ¶ རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་ལས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The prince is succeeding his father the king. ¶ ཁོང་གི་ལས་རྒྱུན་རིང་ During his term of office.

ལས་སྒུག (lɛ̀ɛguù) waiting for a job (i.e., unemployed) ¶ ལས་སྒུག་གཞོན་ནུ་ Unemployed youth (waiting to get a job).

ལས་སྒུག་གི་སྐྱབས་གསོ་ (lɛ̀ɛguùgi gyəbso) unemployment benefits for the unemployed.

ལས་སྒུག་ངལ་རྩོལ་པ་ (lɛ̀ɛguù ŋɛɛdzübə) unemployed workers/ laborers.

ལས་སྒོ་ (lɛ̀ɛgo) 1. a vocation, profession; va.—ཞུགས་ to work in a vocation ¶ ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ནས་ལས་སྒོར་ཞུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ The child graduated from school and entered into a vocation. 2. factory, company ¶ ལས་སྒོའི་རྟགས་ Brand of a company. ¶ ལས་སྒོ་རང་གི་ཅ་ལག Real factory goods. 3. a department. 4. sm. ལས་ཁྱལ་.

ལས་སྒྲ་ (lɛ̀ɛdra) sm. ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲ་.

ལས་སྒྲུབ་ (lɛ̀ɛdrub) doing work.

ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་རིམ་ (lɛ̀ɛdrubgi lɛ̀ɛrim) production line [Lit. doing work in sequence/ stages].

ལས་སྒྲུབ་འཆར་གཞི་ (lɛ̀ɛdrub cərshi) work schedule/ plan.

ལས་སྒྲུབ་པ་ (lɛ̀ɛdrubbə) working personnel, staff members.

ལས་སྒྲུབ་ཚོགས་ཆུང་ (lɛ̀ɛdrub tsōgjuŋ) work group/ team.

ལས་སྒྲུབ་རུ་ཁག (lɛ̀ɛdrub rugaà) work unit.

ལས་བསྒྱུར་ (lɛ̀ɛgyur) 1. changing one's work/ job, transferring from one job to another ¶ དམག་མི་ཁག་ཅིག་ལས་བསྒྱུར་བྱས་ནས་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་བཙུག་འདུག A group of soldiers were transferred and put in offices.

ལས་བསྒྱུར་དམག་མི་ (lɛ̀ɛgyur mə̄əmi) a demobilized soldier, an soldier transferred to a civilian job.

ལས་ངན་ (lɛ̀ɛŋɛn) 1. bad karma; va.—གསོག to accumulate bad karma.

ལས་ང་ (lɛ̀ɛŋa) beating a drum to summon people to start work.

ལས་ཅན་ (lɛ̀ɛjɛn) fortunate/ lucky person.

ལས་བཅས་ (lɛ̀ɛjɛɛ̀) shung. together with officials ¶ བློན་ཆེན་ལས་བཅས་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་འདུག The minister attended the meting together with his officials.

ལས་ཆག (lɛ̀ɛjaà) shung. tax exemption received by families for providing certain types of workers.

ལས་ཆད་ (lɛ̀ɛjɛɛ̀) being absent from work ¶ ཁོ་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་ཆད་མང་པོ་བྱུང་འདུག He was absent from work many times. ¶ ལས་ཁུང་ནང་ལ་ལས་ཆད་མང་པོ་འདུག There are many people absent from work in the office.

ལས་ཆས་ (lɛ̀ɛjɛɛ̀) work clothes.

ལས་ཆུང་ཕན་ཆེ་ (lɛ̀ɛjuŋ pɛ̄nje) a little work but a great benefit.

ལས་ཆུང་བ་ (lɛ̀ɛjuŋwa) 1. unfortunate/ unlucky person. 2. a person who is not able to work quickly. 3. easy task/ work.

ལས་ཆེ་བ་ (lɛ̀ɛjewa) 1. a fortunate/ lucky person. 2. person able to work quickly/ do lots of work. 3. difficult work/ task. 4. bigger than ¶ ཁོང་ང་ལས་ཆེ་བ་འདུག He is bigger than me.

ལས་ཆོད་ (lɛ̀ɛjöö) work output/ productivity ¶ ལས་ཀ་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་དེ་ལས་ཆོད་ཆེ་བ་འདུག The new method has greater output. ¶ ལས་ཆོད་ཆེན་པོ་ High productivity/ efficiency.

ལས་འཆར་ (lɛ̀ɛjar) sm. ལས་གཞི་.

ལས་ཇུས་ (lɛ̀ɛjüü) plans/ methods for work; va.—འགོད་; —འདིང་ to make a work plan.

ལས་མཇུག (lɛnjuù) end of work/ project/ job; va.—སྐྱིལ་; —སྒྲིལ་; —སྒྲོག; —སྡུད་ to finish/ complete work/ project.

ལས་མཇུག་འཁྱིལ་ (lɛnjuù drii) vi. to have a project/ job be finished or completed.

ལས་མཇུག་ལེགས་སྐྱིལ་ (lɛnjuù lɛgdrii) sm. ལས་མཇུག་ལེགས་བསྡུས་.

ལས་མཇུག་ལེགས་བསྡུས་ (lɛnjuù lɛgdüü) successfully completing a job/ projectx; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོ་ཟླ་བ་སྔོན་མའི་ལས་མཇུག་བྱས་པ་རེད་ We successfully completed the job last month.

ལས་རྗེས་ (lɛ̀ɛjeè) work output/ result ¶ མི་དེས་ལས་ཀ་བྱས་པའི་ལས་རྗེས་སྟོན་རྒྱུ་མི་འདུག That person shows little result for his work.

ལས་བརྗེས་ (lɛ̀ɛjeè) work exchange; va.—རྒྱག.

ལས་ཉིས་ལས་ (lɛ̀ɛ ñiìlɛɛ̀) redoing a job; va.—བྱེད་.

ལས་ཉེས་ (lɛ̀ɛñeè) doing work incorrectly; vi.—ཤོར་ to do work incorrectly/ wrong.

ལས་གཉེར་ (lɛ̀ɛñer) work management; va.—བྱེད་ to manage work ¶ ལས་གཉེར་མཁས་པ་ Somebody skilled in managing work.

ལས་གཉེར་ཁང་ (lɛ̀ɛñergaŋ) sm. ལས་གཉེར་ཁྲུའུ་.

ལས་གཉེར་ཁྲུའུ་ (lɛ̀ɛñer trū) tib. ch. management office, managing office.

ལས་གཉེར་དུས་ཚོད་ (lɛ̀ɛñer tüüdzöö) working hours ¶ ལས་གཉེར་དུས་ཚོད་ ༦ - ༩ བར་ Working hour are between 6 and 9 o'clock.

ལས་གཉེར་པ་ (lɛ̀ɛñērba) a manager.

ལས་ཏོས་ (lɛ̀ɛdoò) sm.* ལ་ཐོད་.

ལས་རྟགས་ (lɛ̀ɛdaà) 1. product brand/ trademark. 2. official position and title.

ལས་སྟེགས་ (lɛ̀ɛdeg) sm. ལས་ཁྲི་.

ལས་ཐག་གཅོད་ (lɛ̀ɛ tāàjöö) va. to stop/ end work for the day.

ལས་ཐང་ (lɛ̀ɛdaŋ) ability, capability.

ལས་ཐབས་ (lɛ̀ɛdəb) 1. a way or means to do some work/ job; va.—བྱེད་. ¶ དེ་སྐོར་ལས་ཐབས་མེད་ I had no way to do that. 2. arc. sm. ལས་སྣ་, 2.

ལས་ཐམ་ (lɛ̀ɛdam) seal used by an office, official seal.

ལས་ཐེབས་གཅོག (lɛ̀ɛdeb jōò) va. to hinder/ impede/ delay one's work ¶ གྲོགས་པོ་ཞིག་ང་ཐུག་པར་ཡོང་ཙང་ངའི་ལས་ཐེབས་བཅག་སོང་ Because a friend came to meet me, it hindered my work.

ལས་ཐེབས་ཆག (lɛ̀ɛdeb cāà) vi. to be hindered/ delayed/ impeded in work ¶ གྲོགས་པོ་ཞིག་ང་ཐུག་པར་ཡོང་ཙང་ངའི་ལས་ཐེབས་ཆག་སོང་ Because a friend came to meet me, my work was hindered.

ལས་ཐོ་ (lɛ̀ɛdo) record of work done, record of workers who came to work; va.—རྒྱག; —འགོད་.

ལས་ཐོག (lɛ̀ɛdɔɔ̀) 1. present, current, the one in office, the incumbent ¶ སློབ་སྤྱི་ལས་ཐོག The present principal (of a school).

ལས་ཐོག་སྔ་མ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ ŋāma) predecessor in an office/ position.

ལས་ཐོག་དང་པོ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ taŋbo) the first to be appointed to an office.

ལས་ཐོག་པ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ba) the present incumbent, one in active service.

ལས་ཐོག་འབྱོར་ཚད་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ jɔɔdzɛɛ̀) rate of attendance.

ལས་ཐོག་མ་པ་ (lɛ̀ɛ tɔ̄ɔmaba) sm. ལས་དང་པོ་བ་.

ལས་ཐོག་ལས་བྱེད་པ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ lɛ̀ɛjeèba) the current cadres/ officials in office.

ལས་ཐོག་ལས་འཚོལ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ lɛ̀ɛdzöö) searching for a job when one has a job; va.—བྱེད་.

ལས་ཐོགས་པ་ (lɛ̀ɛdɔɔ̀ba) work not done with precision/ exactness/ accuracy, work that is not

well done.

ལས་མཐུད་ (le̲e̲ɛ̀düü) succeeding in work/ job; va.—རྒྱག.

ལས་མཐུད་པ་ (lɛ̲ɛ̀ tüüba) successor to a position/ office.

ལས་མཐུན་ (lɛ̲ɛ̲ɛ̀dün) having a karmic relationship.

ལས་འཐུས་ཤོར་ (lɛ̲ɛ̀düü shɔ̄ɔ̄) vi. to be unable to accomplish a job/ task successfully.

ལས་འཐེན་ངལ་གསོ་ (lɛ̲ɛ̀den ŋɛ̲ɛ̲ɛso) retiring; va.—བྱེད་ to retire from work.

ལས་དང་པོ་བ་ (lɛ̲ɛ̀ ta̲ŋbowa) beginners, rookies, trainees.

ལས་དམ་ (lɛ̲ɛ̀dam) sm. ལས་ཐམ་.

ལས་དུས་ (lɛ̲ɛ̀düü) working hours.

ལས་དུས་བཅད་གྲངས་ (lɛ̀ɛ̀düü jɛ̀ɛ̀draŋ) fixed hours of labor/ work.

ལས་དུས་འཕར་སྣོན་ (lɛ̲ɛ̀düü pārnön) overtime work.

ལས་དོན་ (lɛ̲ɛ̀dön) work, job, business, affairs; va.—སྒྲུབ་ to accomplish one's work; va.—བྱེད་ to do work.

ལས་དོན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀döngaŋ) agency ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡར་རྒྱས་ལས་དོན་ཁང་ Agency for International Development (AID).

ལས་དོན་སྒྲུབ་སེམས་ (lɛ̲ɛ̀dön gr̲ubsem) devotion/ dedication to work (to accomplish one's work).

ལས་དོན་ཆེ་ཁག (lɛ̲ɛ̀dön cēgaà) important work; important affairs.

ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་གང་ཅི་ (lɛ̲ɛ̀dön cēdra ka̲nji) shung. all phases of work big and small.

ལས་དོན་བྱ་རིམ་ (lɛ̲ɛ̀dön ca̲rim) work procedures/ steps.

ལས་དོན་ཚོ་ཚུང་ (lɛ̲ɛ̀dön tsöjuŋ) sm. ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་

ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (lɛ̲ɛ̀dön tsōgjuŋ) work team (usu. comprised of officials taken from different offices to go somewhere to oversee a campaign or solve a problem).

ལས་དོན་ཚོགས་འདུ་ (lɛ̲ɛ̀dön tsōndu) meeting regarding work.

ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀dön ūyön lhēngaŋ) administrative council/ bureau.

ལས་དོན་རུ་ཁག (lɛ̲ɛ̀dön r̲ugaà) sm. ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་.

ལས་དྲུང་ (lɛ̲ɛ̀druŋ) shung. clerk (in tt.).

ལས་འདོད་གྲིམ་འདོད་ (lɛ̲ɛ̀döö dr̲imdöö) willing to work hard.

ལས་བསྡུར་སྐར་འགོད་ (lɛ̲ɛ̀dur gārgöö) evaluating work and giving/ awarding work points for the work; va.—བྱེད་.

ལས་སྡེབ་ (lɛ̀ɛ̀deb) mutual assistance, joint/ combined work.

ལས་བསྡོམས་ (lɛ̲ɛ̀dom) work report, progress report; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to give a progress or work report ¶ ལོ་མཇུག་ཏུ་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ལས་བསྡོམས་རྒྱག་དགོས་པ་རེད་ At the end of the year each office has to give a work report.

ལས་ནག (lɛ̲ɛ̀naà) nonvirtuous deeds.

ལས་ནད་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀) occupational disease/ illness.

ལས་ནད་སྨན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀ mēngaŋ) hospital for occupational diseases/ illnesses.

ལས་གནས་ (lɛnnɛɛ̀) post, rank, position.

ལས་གནས་ན་གཡོལ་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀ gɛ̲nyöö) retirement from work due to age; va.—བྱེད་.

ལས་གནས་ན་གཡོལ་དོད་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀ gɛ̲nyöö tö̲ö) retirement pension.

ལས་གནས་སྟོང་པ་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀ dōŋba) vacant position.

ལས་གནས་ནད་གཡོལ་ (lɛ̲ɛ̀nɛɛ̀ nɛ̲ɛ̀yöö) retirement from work due to illness.

ལས་སྣ་ (lɛ̲ɛ̀na) 1. post, appointment, position. 2. the main person in charge of a job/ project.

ལས་སྣ་པ་ (lɛ̲ɛ̀naba) official, functionary.

ལས་སྣ་ཚོགས་ (lɛ̲ɛ̀ nādzoò) 1. different kinds of work. 2. virtuous and nonvirtuous deeds.

ལས་སྣ་ཚོགས་པ་ (lɛ̲ɛnā tsōgba) person who does odd jobs.

ལས་སྣེ་ (lɛ̲ɛ̀ne) monastic officials.

ལས་སྣེ་ཐོན་ཟིན་ (lɛ̲ɛ̀ne tōnsin) shung. ex-monastic officials.

ལས་སྣོན་ (lɛ̲ɛ̀nön) 1. processing, manufacturing; va.—བྱེད་ to process/ manufacture. 2. overtime work, extra work.

ལས་སྣོན་བཅོ་སྦྱང་བཟོ་གྲྭ་ (lɛ̲ɛ̀nön dzōjaŋ so̲dra) processing and refining plant.

ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (lɛ̲ɛ̀nön so̲dra) processing or manufacturing factory/ plant.

ལས་སྣོན་བཟོ་ལས་ (lɛ̲ɛ̀nön so̲lɛɛ̀) processing/ manufacturing industry.

ལས་པ་ (lɛ̲ɛ̀ba) a worker.

ལས་སྤོ་ (lɛ̲ɛ̀bo) transferring/ changing work or job; va.—བྱེད་ to transfer one's work; va.—ཞུ་ to request a work transfer.

ལས་སྤོས་ (lɛ̲ɛ̀böö) transferring/ changing work or job.

ལས་སྤོས་གནས་སྤོས་ (lɛ̲ɛ̀bōō nɛ̲ɛ̀bōō) transferring/ changing work and area.

ལས་སྤོས་དམག་མི་ (lɛ̲ɛ̀böö māāmi) sm. ལས་རྒྱུར་དམག་མི་.

ལས་དཔོན་ (lɛ̲ɛ̀bön) work supervisor, foreman, overseer.

ལས་ཕོགས་ (lɛ̲ɛ̀bɔɔ̀) wages.

ལས་ཕྱེད་སློབ་ཕྱེད་ (lɛ̲ɛ̀jeè lōbjeè) part-time working and part-time studying.

ལས་ཕྱོད་ (lɛ̲ɛ̀jöö) labor productivity, work output.

ལས་ཕྲན་ (lɛ̲ɛ̀drɛn) a minor task/ work/ job.

ལས་འཕར་ (lɛ̲mbar) shung. an additional/ extra official ¶ བཀའ་བློན་ལས་འཕར་ An additional Council Minister.

ལས་འཕར་འདོན་ (lɛ̲mbar do̲n) shung. a འདོན་ land unit on which additional taxes/ corvee work has been imposed.

ལས་འཕྲོ་ (lɛ̲ndro) 1. incomplete/ unfinished work. 2. karma.

ལས་འཕྲོ་ཅན་ (lɛ̲ndrojɛn) having good karma effects because of past good deeds.

ལས་འཕྲོའི་མདུད་པ་ (lɛ̲ndröö du̲übə) a connection/ link caused by karma.

ལས་བུམ་ (lɛ̲ɛ̀bum) a vase used for Buddhist religious rites.

ལས་བྱ་ (lɛ̲ɛ̀ca) shung. an official ¶ ལས་བྱ་རིམ་བཞི་ A 4th rank official under the Governor General of Eastern Tibet (in tt.). ¶ ཁོང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱ་བསྐོས་པ་རེད་ He was appointed as an official (lower) in the Ecclesiastic Office (in tt.).

ལས་བྱུས་ (lɛ̲ɛ̀jüü) sm. ལས་ཇུས་.

ལས་བྱེད་ (lɛ̲ɛ̀jeè) sm. ལས་བྱེད་པ་.

ལས་བྱེད་ཁམས་གསོ་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀jeè kāmsogaŋ) sm. ལས་བྱེད་ཁམས་གསོ་གླིང་.

ལས་བྱེད་ཁམས་གསོ་གླིང་ (lɛ̲ɛ̀jeè kāmsoliŋ) cadre's sanatorium.

ལས་བྱེད་དོ་དམ་ཁའོ་ (lɛ̲ɛ̀jeè to̲dam kāwo) tib. ch. cadre management section.

ལས་བྱེད་བདག་གཉེར་ (lɛ̲ɛ̀jeè da̲gñee) managing personnel/ staff ¶ ལས་བྱེད་བདག་གཉེར་ཁང་ Personnel office. 2. the head of a personnel office.

ལས་བྱེད་བདེ་སྐྱོང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀jeè de̲gyoŋ ūyön lhēngaŋ) cadre health care committee.

ལས་བྱེད་ནང་མ་ (lɛ̲ɛ̀jeè na̲ŋma) shung. the inner attendants of the Dalai Lama.

ལས་བྱེད་སྣེ་ལེན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀jeè nēlengaŋ) cadre's guset house.

ལས་བྱེད་པ་ (lɛ̲ɛ̀jeèba) official, civil servant, cadre.

ལས་བྱེད་ཕན་གཉེར་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (lɛ̲ɛ̀jeè pēnñer to̲dam ūyön lhēngaŋ) cadre welfare management committee.

ལས་བྱེད་སྦྱོང་བདར་འཛིན་གྲྭ་ (lɛ̲ɛ̀jeè jo̲ŋdar dzi̲ndra) cadre's training class.

ལས་བྱེད་མི་སྣ་ (lɛ̲ɛ̀jeè mi̲nə) sm. ལས་བྱེད་པ་.

ལས་བྱེད་ཚན་ཆུང་ (lɛ̲ɛ̀jeè mi̲nə) sm. ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་.

ལས་བྱེད་ལས་ཞོར་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̲ɛ̀jeè lɛ̲ɛ̀shɔɔ lōbdra)

cadre's sparetime school.

ལས་བྱེད་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̀ɛjeè rignɛɛ̀ lōbdra) cadre's literacy school.

ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̀ɛjeè lōbdra) cadre school, school to train officials.

ལས་བྱེད་སློབ་སྦྱོང་ (lɛ̀ɛjeè lōbjoŋ) administrative/ cadre training.

ལས་བྲོལ་ (lɛ̀ɛjöö) 1. absent from work; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀའི་དུས་ཚོད་ལ་ལས་བྲོལ་བྱེད་མི་ཆོག One is not permitted to be absent during work time. 2. avoiding work; va.—བྱེད་.

ལས་བྲོལ་ཚ་པོ་ (lɛ̀ɛjöö tsābo) sb. who avoids/ shies away from work.

ལས་བྲེལ་ (lɛ̀ɛdree) busy with/ at work ¶ དེང་སང་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་བྲེལ་ཆེན་པོ་འདུག These days the office is very busy with work.

ལས་བློན་ (lɛ̀ɛlön) ministers (under the Chinese Emperor).

ལས་དབང་ (lɛ̀ɛwaŋ) sm. ལས་སྐལ་.

ལས་དབང་ཅི་བབས་ (lɛ̀ɛwaŋ jībəb) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་.

ལས་དབང་སྨྲ་བ་ (lɛ̀ɛwaŋ māwa) 1. the belief in karmic causation. 2. fatalism.

ལས་འབོ་ (lɛmbo) an unstandardized/ local འབོ་ measure.

ལས་འབོར་ (lɛmbɔɔ) sm. ལས་ཚད་.

ལས་འབྲས་ (lɛ̀ɛdrɛɛ̀) sm. ལས་རྒྱུ་འབྲས་.

ལས་འབྲས་ཁྱད་གསོད་ (lɛndrɛɛ̀ kyɛ̀ɛsöö) sm. ལས་འབྲས་ཉོག.

ལས་འབྲས་ཉོག (lɛndrɛɛ̀ ñöò) vi. to not honor/ adhere to moral norms (the karmic law of cause and effect) ¶ ཕྲུ་གུ་དེས་ལས་འབྲས་བརྙོགས་ནས་ཕ་མར་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་མ་སོང་ The child did not act in accordance with moral norms and didn't serve his parents.

ལས་འབྲས་དཔང་བཞག (lɛndrɛɛ̀ bāŋshaà) accepting/ adhering to the morality associated with karmic cause and effect.

ལས་འབྲེལ་ (lɛndree) relations/ associations due to the karma in a previous life ¶ ཚེ་འདིར་ང་གཉིས་བཟའ་ཚང་འབྲེལ་བ་ནི་ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་འབྲེལ་རེད་ As for we two being married in this life, it is a result of our karmic relationship in our past life.

ལས་སྦྲང་ (lɛ̀ɛdraŋ) worker bee.

ལས་སྦྲེལ་ (lɛ̀ɛdree) shung. a jointly held position/ job ¶ ཁོང་གཉིས་སྟག་རྩེ་རྫོང་སྡོད་ལས་སྦྲེལ་རེད་ Those two are jointly holding the position of Taktse's district commission.

ལས་མ་ (lɛ̀ɛma) man-made materials.

ལས་མང་ཐོབ་མང་ (lɛ̀ɛmaŋ tōbmaŋ) more work, more gain/ profit/ income.

ལས་མི་ (lɛ̀ɛmi) worker, workman, laborer ¶ བུད་མེད་ལས་མི་ Women workers.

ལས་མི་འགུལ་སྐྱོད་ (lɛ̀ɛmi güügyöö) labor movement.

ལས་མེད་ (lɛ̀ɛmeè) jobless, unemployed.

ལས་མེད་སྐྱིད་སྡོད་ (lɛ̀ɛmeè gyiidöö) sb. who is happy to have no work/ job.

ལས་མེད་ལྟོ་མེད་ (lɛ̀ɛmeè dōmeè) no work no food.

ལས་མེད་ལྟོ་བཟས་ (lɛ̀ɛmeè dōsɛɛ̀) eating without having to work, reaping the fruits of other people's toil.

ལས་མེད་ཐོབ་མེད་ (lɛ̀ɛmeè tōbmeè) sm. ལས་མེད་ལྟོ་མེད་.

ལས་མེད་དལ་སྡོད་ (lɛ̀ɛmeè tɛɛdöö) relaxing without working.

ལས་མེད་སྤྲང་འཁྱམས་ (lɛ̀ɛmeè drāŋgyam) wandering without work like a beggar; va.—རྒྱུག.

ལས་དམག (lɛ̀ɛmaà) engineer corps (in the army).

ལས་དམངས་ (lɛ̀ɛmaŋ) abbr. of ལས་བྱེད་པ་ and མི་དམངས་.

ལས་སྨས་ (lɛ̀ɛmɛɛ̀) work accident/ injury.

ལས་སྨོན་ (lɛ̀ɛmön) karma and prayers ¶ ཚེ་འདིར་སྐྱིད་པོ་བྱུང་བ་ནི་ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་སྨོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ Being happy in this life is the result of karma and prayers in one's past life.

ལས་གཙོ་ (lɛ̀ɛdzo) foreman, supervisor, overseer.

ལས་བཙུན་མ་ (lɛ̀ɛdzünmə) nuns who stay at home and do regular work there.

ལས་བཙུན་ (lɛ̀ɛdzün) monks who work.

ལས་རྩལ་དགེ་རྒན་ (lɛ̀ɛdzɛɛ gegɛn) 1. teacher of craft skills. 2. teacher of technicians/ technical skills.

ལས་རྩལ་པ་ (lɛ̀ɛdzɛɛba) technician, skilled worker.

ལས་རྩལ་ལྡན་པའི་ལས་མི་ (lɛ̀ɛdzɛɛ dɛmbɛ lɛ̀ɛmi) sm. ལས་རྩལ་པ་.

ལས་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (lɛ̀ɛdzɛɛ shimjuùgaŋ) technology research institute.

ལས་རྩལ་བཟོ་པ་ (lɛ̀ɛdzɛɛ soba) sm. ལས་རྩལ་པ་.

ལས་རྩལ་བཟོ་པའི་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̀ɛdzɛɛ sobɛ lōbdra) technician's school.

ལས་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̀ɛdzɛɛ lōbdra) technical school.

ལས་རྩལ་གསར་བཅོས་ (lɛ̀ɛdzɛɛ sārjöö) technology innovation.

ལས་རྩི་པ་ (lɛ̀ɛdziba) a person who forecasts the karma of an individual through astrological calculation.

ལས་རྩིས་ (lɛ̀ɛdzii) abbr. of ཚེ་རབས་ལས་རྩིས་.

ལས་རྩོམ་ (lɛ̀ɛdzom) labor, work; va.—ཟ་; —བྱེད་ to lay the foundation of work.

ལས་རྩོལ་ (lɛɛdzöö) labor.

ལས་རྩོལ་སྡོམ་རྩིས་ལས་ཁུངས་ (lɛɛdzöö domdzii lɛ̀ɛguŋ) Bureau of Labor Statistics.

ལས་རྩོལ་ནུས་ཕྱོད་ (lɛɛdzöö nüüjöö) labor productivity.

ལས་རྩོལ་པ་ (lɛɛdzööba) laborer.

ལས་རྩོལ་མི་མང་ (lɛɛdzöö mimaŋ) laboring masses.

ལས་རྩོལ་མི་མང་དང་བཟོ་ལས་མཉམ་སྦྲེལ་སྒྲིག་འཛུགས་ (lɛɛdzöö mimaŋdaŋ solɛɛ̀ ñamdreemdrigdzuù) American Federation of Labor and the Congress of Industrial Organizations (AFL-CIO).

ལས་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ (lɛɛdzöö mimaŋgi ñinre tsāgba) Worker's Daily.

ལས་རྩོལ་ཚོགས་པ་ (lɛɛdzöö tsɔ̄gbə) Labor Party.

ལས་རྩོལ་ལས་ཁུངས་ (lɛɛdzöö lɛɛguŋ) Department of Labor (U.S.A.).

ལས་བརྩོན་ཅན་ (lɛ̀ɛdzönjɛn) hardworking, diligent.

ལས་བརྩོན་དཔའ་ལྡན་ (lɛ̀ɛdzön bɛ̄ndɛn) brave and hardworking.

ལས་བརྩོན་ཕྱུག་བསྒྱུར་ (lɛɛdzön cūggyur) becoming prosperous through hard work.

ལས་ཚད་ (lɛ̀ɛdzɛɛ̀) 1. evaluating work to determine what work points it should receive. 2. work quota.

ལས་ཚན་ (lɛ̀ɛdzɛn) 1. department/ section of an office or entity. 2. a position ¶ ཁོང་གིས་བཀའ་བློན་རྣམས་ལ་ལས་ཚན་དྲག་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུས་པ་རེད་ He asked the ministers to give him a good position. 3. workshop.

ལས་ཚན་ཆེ་ཁག (lɛ̀ɛdzɛn cēgaà) shung. the higher ranking positions.

ལས་ཚན་འཇོག་དུ་འཇུག (lɛ̀ɛdzɛn jogdu juù) shung. va. to let some one resign from their position.

ལས་ཚན་དྲག་པ་ (lɛ̀ɛdzɛn tragba) shung. important/ good positions.

ལས་ཚན་དྲག་རིམ་ (lɛ̀ɛdzɛn tragrim) shung. sm. ལས་ཚན་དྲག་པ་.

ལས་ཚན་པ་ (lɛ̀ɛdzɛmba) a 5th rank official in the tt.

ལས་ཚན་ཤིག་ལ་ཟ་རྒྱུ་སྒོ་མ་ (lɛ̀ɛdzɛn shīglə səgyu drōma) even a low position can gets small bribes [Lit. a position like lice can get bribes like nits].

ལས་ཚན་གསར་འཕར་ (lɛ̀ɛdzɛn sārmbar) shung. newly added positions.

ལས་ཚབ་ (lɛ̀ɛdzəb) 1. an acting official ¶ ཁྲི་པ་ལས་ཚབ་ The acting chairman. 2. chargé d'affaires, deputy. 3. a substitute worker. 4. agent, representative.

ལས་ཚབ་བསྐོ་གཞག (lɛ̀ɛdzəb gōshaà) shung. an appointment to fill a vacancy.

ལས་ཚབ་པ་ (lɛ̀ɛdzəbbə) sm. ལས་ཚབ་.

ལས་ཚིག (lɛ̀ɛdzii) verb.

ལས་ཚུལ་ (lɛ̀ɛdzüü) the manner of doing sth.

ལས་ཚོགས་ (lɛ̱̀ɛdzɔ̀ɔ) worker's association/ guild.

ལས་མཚམས་ (lɛ̱ndzam) stopping work for a break or at the end of day; va.—འཇོག ། ཉིན་དགུང་ལ་ལས་མཚམས་བཞག་ནས་ཁ་ལག་ཟ་བར་འགྲོ་གི་ཡོད་ At noon we take a break and go to eat. 2. a work/ labor strike ། བཟོ་པ་ཚོས་གླ་ཆ་སྣོན་ཆེད་ལས་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ The workers went on strike to increase their wages.

ལས་འཛེར་ (lɛ̱̀ɛdzer) shying away from/ avoiding work; va.—བྱེད་.

ལས་འཛིན་ (lɛ̱̀ɛdzin) 1. job, position ། དམག་སྤྱིའི་ལས་འཛིན་དུ་གསར་བསྐོ་གནང་བ་རེད་ (They) appointed (him) to a new position as commander in chief. 2. director, manager, head of an office.

ལས་འཛིན་ཀྲུའུ་ཞི་ (lɛ̱ndzin trūshi) tib. ch. executive chairman.

ལས་འཛིན་ཁའོ་ (lɛ̱ndzin kāwo) tib. ch. executive section.

ལས་འཛིན་འགོ་གཙོ་ (lɛ̱ndzin go̱dzo) chairman of the board, chief executive officer.

ལས་འཛིན་གཉེར་པ་ (lɛ̱ndzin ñērba) shung. the current manager/ steward.

ལས་འཛིན་པ་ (lɛ̱ndzimbə) manager.

ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (lɛ̱ndzin lhēndzɔ̀ɔ) administrative executive committee, board of directors.

ལས་འཛོལ་ (lɛ̱̀ɛdzöö) 1. a mistake/ error in work. 2. mishap, accident, injury (regarding work).

ལས་རྫོབ་ (lɛ̱̀ɛdzob) shung. problems with work/ job.

ལས་ཞག (lɛ̱̀ɛshaà) a working day.

ལས་ཞབས་ (lɛ̱̀ɛshəb) shung. sm. ལས་ཞབས་ཆབས་ཅིག.

ལས་ཞབས་ཆབས་ཅིག (lɛ̱̀ɛshəb cəbjiì) shung. one's specific position in the government and one's overall position as a government official ། ཁོང་ལས་ཞབས་ཆབས་ཅིག་གནས་དབྱུང་བཏང་འདུག He was demoted from his position and expelled from government service.

ལས་ཞིང་ (lɛ̱̀ɛshiŋ) a field that has been leased in return for a number of days of work.

ལས་ཞུགས་ (lɛ̱̀ɛshuù) employed ། ལས་བྱེད་པ་སོ་སོའི་ལས་ཞུགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ལ་གཞིགས་པའི་རྒས་གསོའི་དངུལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are giving pensions based on the amount of time officials have been employed.

ལས་ཞུགས་མི་གྲངས་ (lɛ̱̀ɛshuù mi̱draŋ) the employed population, the number of people employed.

ལས་ཞུགས་ཞིབ་བཤེར་ (lɛ̱̀ɛshuù shi̱bsher) checking. employment history; va.— བྱེད་.

ལས་ཞུགས་སོང་ལོ་ (lɛ̱̀ɛshuù sōŋlo) length of time employed.

ལས་ཞོར་ (lɛ̱̀ɛshɔɔ) 1. spare time, time outside of work ། ལས་ཞོར་སློབ་གྲྭ་ A school to attend in one's spare time. 2. amateur, nonprofession ། ལས་ཞོར་གྱི་རོལ་མོ་བ་ Nonprofessional musicians.

ལས་ཞྭ་ (lɛ̱̀ɛsha) shung. a hat worn as part of the official uniform of dress of governmental officials.

ལས་ཞྭ་ལས་གོས་ (lɛ̱̀ɛsha lɛ̱̀ɛgöö) shung. the official dress (including hats) worn by officials of the tt.

ལས་གཞས་ (lɛ̱̀ɛshɛ̀ɛ) work songs; va.—གཏོང་.

ལས་གཞི་ (lɛ̱̀ɛshi) a project, an undertaking ། ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ལས་གཞི་ Dictionary project.

ལས་གཞུག་སྡོག (lɛ̱̀ɛshuù dɔ̀ɔ) va. to finish/ complete work.

ལས་གཞུག་ཞིབ་བཤེར་ (lɛ̱̀ɛ shi̱bsher) the final evaluation of the work on a job project; va.—བྱེད་.

ལས་གཞུངས་པ་ (lɛ̱̀ɛshugba) 1. good/ skillful worker. 2. sincere/ diligent work.

ལས་བཞག (lɛ̱̀ɛshaà) leaving/ quitting one's job; va.—བྱེད་ ། ཁོང་གིས་ལས་བཞག་བྱས་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་རེད་ He quit his job and returned to his homeland.

ལས་བཞག་ངལ་གསོ་ (lɛ̱̀ɛshaà ŋɛ̱ɛso) leaving one's work to rest/ recuperate; va.—བྱེད་.

ལས་བཞག་སློབ་སྦྱོང་ (lɛ̱̀ɛshaà lōbjoŋ) (sabbatical) leave for study.

ལས་བཞིའི་ཁ་ལོ་པ་ (lɛ̱̀ɛshii kālaba) shung. the officials in charge of the four work areas: politics, economics, tax collecting and military.

ལས་བཞིའི་སྣེ་འཛིན་ (lɛ̱̀ɛshii nēndzin) shung. sm. ལས་བཞིའི་ཁ་ལོ་པ་.

ལས་ཟད་ཕོགས་གཅོད་ (lɛ̱̀ɛsɛ̀ɛ pɔ̀ɔjöö) leaving/ quitting one's job and having one's salary terminated.

ལས་ཟམ་ (lɛ̱̀ɛsam) sm. ལས་ཁྲི་.

ལས་ཟུར་ (lɛ̱̀ɛsur) shung. the present office holder and the ex-office holder ། ཛ་སག་ལས་ཟུར་གཉིས་ The Dzasa and the Ex-Dzasa.

ལས་བཟང་ (lɛ̱̀ɛsaŋ) good deeds, meritorious work.

ལས་བཟོ་ (lɛ̱̀ɛso) 1. cadre/ officials and workers ། ལས་བཟོ་མི་བརྒྱད་ Eight workers and cadre. 2. workers.

ལས་བཟོ་བའི་སྨན་ཁང་ (lɛ̱̀ɛsowɛ mēngaŋ) worker's hospital.

ལས་བཟོ་ཚོགས་པ་ (lɛ̱̀ɛso tsōgba) trade/ labor union.

ལས་བཟོའི་སློབ་གྲྭ་ (lɛ̱̀ɛsö lōbdra) cadre and worker's school.

ལས་འོང་འོང་འདྲ་མོ་ (lɛ̱̀ɛ wo̱ŋoŋ dra̱mo) sb. who appears capable but isn't ། མི་དེའི་ཕྱི་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ལས་འོང་འོང་འདྲ་མོ་ཡོད་ནའང་དོན་དུ་ཐུབས་ཚང་ཞིག་འདུག Outwardly the person seems capable but in reality he isn't.

ལས་ཡུན་ (lɛ̱̀ɛyün) 1. the time a job takes. 2. the time one works ། ལས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ The eight hour system of work.

ལས་ཡུལ་ (lɛ̱̀ɛyüü) work area, construction site, building area.

ལས་ཡུལ་དངོས་ (lɛ̱̀ɛyüü nȫȫ) at the sight of a work project ། ལས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ A meeting at the work site.

ལས་གཡོག་རྒྱག (la̱yɔr gya̱à) sm. ལ་གཡོག་རྒྱག.

ལས་གཡོར་ (lɛ̱̀ɛyɔr) shung. a borrowed labor force.

ལས་གཡོལ་ (lɛ̱̀ɛ yȫȫ) sm. ལས་སྒྱོལ་.

ལས་ར་ (lɛ̱̀ɛra) work site.

ལས་རིགས་ (lɛ̱̀ɛrig) occupation, vocation, profession ། བཟོ་ཞིང་གི་ལས་རིགས་ Industrial and agricultural occupations. ། ལས་རིགས་སློབ་སྦྱོང་ Vocational training. ། དཔལ་འབྱོར་ལས་རིགས་ Economic professionals/ occupations.

ལས་རིགས་ཁག (lɛ̱̀ɛrii kāà) various occupations/ trades/ professions ། ལས་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ People from all occupations.

ལས་རིགས་གཅོང་ནད་ (lɛ̱̀ɛrii jōŋnɛ̀ɛ) occupational illness/ sickness.

ལས་རིགས་གཅིག་པ་ (lɛ̱̀ɛrii ji̱gbə) from the same occupational background.

ལས་རིགས་སོ་དྲུག (lɛ̱̀ɛrii sōdruù) all types of work [Lit. 36 types of work].

ལས་རིགས་སློབ་གསོ་ (lɛ̱̀ɛrii lōbso) vocational education.

ལས་རིམ་ (lɛ̱̀ɛrim) work stage, work level/ phase/ step ། ཁང་པ་རྒྱག་རྒྱུའི་ལས་རིམ་དང་པོ་དེ་ནི་རྨང་གཞི་འདིང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ The first stage in building a house is laying the foundation.

ལས་རུང་ (lɛ̱̀ɛruŋ) abbr. of ལས་སུ་རུང་བ་.

ལས་རེས་ (lɛ̱̀ɛreè) taking turns working, on duty, a work shift; va.—སྐྱོད་ to take a turn on duty, to work a shift; va.—བརྗེ་ to change shifts; va.—བཟོ་ to make a work system by shifts ། དེ་རིང་ང་ལས་རེས་ཡིན་ Today I am on duty. ། སྨན་ཁང་གི་ནད་སྐྱོང་བ་ཚོ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་རེའི་ལས་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The nurses of the hospital are working in eight hour shifts.

ལས་རེས་ཁང་ (lɛ̱̀ɛreègaŋ) on duty room/ office.

ལས་རེས་མི་སྣ་ (lɛ̱̀ɛreè mi̱nə) on duty personnel.

ལས་རོ་ (lɛ̱̀ɛro) unfinished work/ task.

ལས་རོགས་ (lɛ̱̀ɛrɔ̀ɔ) assistant, helper.

ལས་རོགས་ངལ་རྩོལ་པ་ (lɛ̱̀ɛrɔ̀ɔ ŋɛ̱ɛdzööba) auxiliary

laborer/ worker.
ལས་རོགས་པ་ (lɛ̱ɛ̀rɔ̀ɔba) assistant, helper.
ལས་ལུང་རྒྱུགས་ (lɛ̱ɛ̀luŋ gyu̱ù) vi. to have a plan/ project/ job go smoothly.
ལས་ལ་བཀོད་པ་ (lɛ̱ɛ̀gòòba) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་.
ལས་ལ་བསྐོས་ (lɛ̱ɛ̀la gȍȍ) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་.
ལས་ལ་ཀང་བསྐོས་ (lɛ̱ɛ̀la ka̱ŋ gȍȍ) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་.
ལས་ལ་ཀང་བསྐོས་མ་གཏོགས་སྣང་བ་ཀང་དྲན་མི་འདུག (lɛ̱ɛ̀la ka̱ŋ gȍȍ mәndoò nāŋwa ka̱ŋdrɛn mi̱nduù) things are determined by one's past karma not one's own wishes (a saying).
ལས་ལ་བརྩོན་པ་ (lɛ̱ɛ̀la dzȍmba) hardworking, diligent.
ལས་ལམ་ལ་ཕྱུད་ (lɛ̱ɛ̀lamla bü̱ǜ) having good effects due to karma.
ལས་ལས་ (lɛ̱ɛ̀lɛɛ̀) sm. ལས་ལག.
ལས་ལུགས་ (lɛ̱ɛ̀luù) work style, work system, work custom.
ལས་ལོ་ (lɛ̱ɛ̀lo) length of time employed, number of years working.
ལས་ལོ་བསྡོམས་འབོར་ (lɛ̱ɛ̀lo do̱mbɔr) total number of years worked.
ལས་ལོག (lɛ̱ɛ̀lɔɔ̀) redoing work/ job, doing sth. again; va.—རྒྱག; —བྱེད་.
ལས་ལོག་མ་ (lɛ̱ɛ̀lɔɔ̀ma) a woman who does things in an opposite or wrong way.
ལས་སློབ་གཉིས་མེད་ (lɛ̱ɛ̀lob ñiimeè) neither working nor going to school.
ལས་ཤག (lɛ̱ɛ̀shaà) work hostel, room or apartment for workers at their place of work.
ལས་ཤུ་ (lɛ̱ɛ̀shu) a whistle blown when workers are to start; va.—རྒྱག.
ལས་ཤུགས་ (lɛ̱ɛ̀shuù) the effectiveness/ efficiency of work.
ལས་ཤུགས་ཅན་ (lɛ̱ɛ̀shuùjɛn) capable/ effective (with regard to work).
ལས་ཤོག (lɛ̱ɛ̀shoò) office/ business stationery.
ལས་ཤོགས་ (lɛ̱ɛ̀shoò) sm. ལས་ཕྱོད་.
ལས་ཤོབ་ (lɛ̱ɛ̀shob) sm. ལས་ཕྱོད་.
ལས་ཤོར་ (lɛ̱ɛ̀shɔɔ) laid off, unemployed (workers).
ལས་ཤོར་རྒྱུད་སྐྱོབ་ (lɛ̱ɛ̀shɔɔ gyüügyob) unemployment relief/ benefits.
ལས་ཤོར་དཔུང་ཆེན་ (lɛ̱ɛ̀shɔɔ bū̱ŋjen) the mass of unemployed people.
ལས་ཤོར་བཟོ་པ་ (lɛ̱ɛ̀shɔɔ so̱ba) a laid off worker.
ལས་ཤོར་བཟོ་ཚོགས་ (lɛ̱ɛ̀shɔɔ so̱dzɔ̀ɔ) laid off worker's union.
ལས་བཤེར་ (lɛ̱ɛ̀sher) checking/ inspecting work; va.—གཏོང་.
ལས་བཤེར་བསྡོམས་རྩིས་ (lɛ̱ɛ̀sher do̱mdzii) checking on work and calculating work points.
ལས་སུ་སྒྲུབ་ (lɛ̱ɛ̀su dru̱b) sm. ལས་ཀྱིས་བསྐོས་.
ལས་སུ་བྱ་བ་ (lɛ̱ɛ̀su ca̱wa) the dative case.
ལས་སུ་བྱ་བའི་ཚིག (lɛ̱ɛ̀su ca̱wɛ tsīi) dative/ locative particles.
ལས་སུ་རུང་བ་ (lɛ̱ɛ̀su ru̱ŋwa) sth. that works ། འཕྲུལ་འཁོར་འདི་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་ན་ལས་སུ་རུང་བ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ The machine will work well if it is repaired.
ལས་སེ་ (lɛ̱ɛ̀se) yes.
ལས་སེང་ (lɛ̱ɛ̀seŋ) sm. ལས་གསེང་.
ལས་སླ་འབབ་ཆེ་ (lɛ̱ɛ̀la bә̱bje) easy and good income.
ལས་སློབ་ (lɛ̱ɛ̀lob) work-study.
ལས་སློབ་གཉིས་བརྩོན་ (lɛ̱ɛ̀lob ñiidzön) work-study program.
ལས་སློབ་སློབ་གྲྭ (lɛ̱ɛ̀lob lōbdra) work-study school.
ལས་སྲོལ་ (lɛ̱ɛ̀söö) sm. ལས་ལུགས་.
ལས་སྲོལ་གཞི་རྒྱ་ (lɛ̱ɛ̀söö shi̱gya) large-scale with regards to work ། ལས་སྲོལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁེ་ལས་ Large-scale enterprise.
ལས་སླ་ (lɛ̱ɛ̀la) sm. ལས་སླ་པོ་.
ལས་སླ་སྒྲུབ་བདེ་ (lɛ̱ɛ̀la dru̱bde) easy to accomplish or complete.
ལས་སླ་བཅོས་བདེ་ (lɛ̱ɛ̀la jȍȍde) easy to do and fix.
ལས་སླ་སྟབས་བདེ་ (lɛ̱ɛ̀la dә̄bde) easy and convenient.
ལས་སླ་པོ་ (lɛ̱ɛ̀ lābo) easy, convenient ། ལས་ཀ་འདི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་འདུག This work is very easy.
ལས་སློབ་ (lɛ̱ɛ̀lob) 1. working and studying. 2. students and workers.
ལས་གསར་ (lɛ̱ɛ̀sar) 1. a new worker, trainee, rookie. 2. new work.
ལས་གསེང་ (lɛ̱ɛ̀seŋ) vacation, holiday, day off from work.
ལས་གསེང་ལུས་སྦྱོང་ (lɛ̱ɛ̀seŋ lü̱ǜjoŋ) exercise break during working hours.
ལས་བསམ་དུ་མི་འགྲོ་གསེག་དུ་འགྲོ་ རྡོ་གཡའ་མའི་བཀས་ཁ་འཕྲེད་དུ་འགྲོ་ (lɛ̱ɛ̀ sāmdu mi̱ndro sēgdu dro̱ do̱ yāmɛ gɛ̄ɛ̀ kādreèdu dro̱) things not going one's way [Lit. to not have things go as one wishes, the stone breaks toward the wrong side].
ལི་ (li̱) 1. bronze, bell metal. 2. pear.
ལི་ཀ་ར་ (li̱gara) sm. ལི་ཁ་ར་.
ལི་ཀིན་ (li̱gin) Reagan.
ལི་ཀུ་ (li̱gu) sm. ལི་གུ་.
ལི་སྐུ་ (li̱gu) bronze statue.
ལི་ཁ་ར་ (li̱gara) 1. sugar cane. 2. a place in India.
ལི་ཁུད་ཚོགས་པ་ (li̱gud tsōgba) Likud Party.
ལི་གུ་ (li̱gu) a store or businessman who sells sth. to a person everyday; va.—བཟོ་ to make an arrangement with sth. to sell sth. daily ། ངས་འོ་མའི་ལི་གུ་བཟོས་པ་ཡིན་ I made an arrangement for sb. to sell me milk everyday.
ལི་ཆས་སྤྲོད་པའི་དུས་རབས་ (li̱jɛɛ̀ drȍȍbɛ tü̱ǜrәb) the Bronze Age.
ལི་ཐང་ (li̱daŋ) Litang (area in Eastern Tibet).
ལི་ཐོ་ (li̱do) sm. ལོ་ཐོ་.
ལི་དྲིལ་ (li̱drii) bronze bell.
ལི་སྡེར་ (li̱der) plate made of bronze.
ལི་ནག (li̱naà) black bell metal.
ལི་པ་ནོན་ (li̱banün) Lebanon.
ལི་པི་ལའི་ཡ་ (li̱bi lɛ̱ya) Liberia.
ལི་བ་ (li̱wә) 1. curly hair. 2. cockeyed.
ལི་མ་ (li̱mә) 1. sm. ལི་. 2. Lima (Peru).
ལི་མའི་མེ་ལོང་ (li̱mɛ me̱loŋ) bronze plate/ mirror.
ལི་དམར་ (li̱mar) 1. orange reddish color. 2. the red dot Hindu women put on their foreheads.
ལི་སྨི་ (li̱mi) sm. ལི་སྨི་.
ལི་སྨུག (li̱muù) 1. dark purple. 2. dark colored bell metal.
ལི་ཙི་ (li̱dzi) ch. pear.
ལི་ཙི་པོ་ (li̱dzipo) ch.tib. positive ions.
ལི་ཙི་མོ་ (li̱mimo) ch.tib. negative ions.
ལི་ལྷང་ (li̱waŋ) orange (color).
ལི་ལི་ (li̱li) cat.
ལི་ཤི་ (li̱shi) 1. clove. 2. lilac.
ལི་ཤིང་ར་བ་ (li̱shi ra̱wa) a type of wooden fence used around a garden.
ལི་སི་པོང་ (li̱siboŋ) Lisbon.
ལི་སེར་ (li̱ser) 1. yellowish bell metal. 2. yellowish orange color.
ལི་ཧང་ (li̱haŋ) sm. ལྷང་.
ལི་ཧྭ་མེ་ཏོག (li̱ha me̱doò) ch.tib. plum flower.
ལིང་ (li̱ŋ) 1. a type of silk. 2. sm. ལིངས་.
ལིང་སེ་ (li̱ŋse) sm. ལིངས་སེ་.
ལིང་བསྒྱུར་ (li̱ŋgyur) tossing down one's load, heaving/ throwing down a load; va.—བྱེད་ ། ཁོ་དཀའ་ལས་ཁག་ཐག་ཆོད་ནས་རྡོག་ཁྲིས་ལིང་བསྒྱུར་བྱས་སོང་ He was completely exhausted and threw down his load.
ལིང་བསྒྲལ་ (li̱ŋ drɛ̱ɛ̱) va. to destroy demons through exorcism.
ལིང་ངེ་ (li̱ŋŋe) swaying/ waving back and forth.
ལིང་ཏོག (li̱ŋdoò) cataract.
ལིང་སྡེ་ (li̱ŋde) sm. ལིངས་སེ་.
ལིང་ཐོག (li̱ŋdɔɔ̀) sm. ལིང་ཏོག.
ལིང་ཚེ་ (li̱ŋdze) a table, a form.
ལིང་རོ་ (li̱ŋru) a type of eye disease according to Tibetan medicine that is similar to cataracts.

ལིང་ལིང་ (liŋliŋ) sm. ལང་ལིང་.

ལིང་ལིང་འགོག (liŋliŋ gɔ̀ɔ) vi. to break/ peel off in chunks.

ལིང་ལོང་ (liŋloŋ) sm. ལང་ལིང་.

ལིང་ཤང་ (liŋshaŋ) ch. small bells (that are tied on animals).

ལིང་སིའི་ (liŋsii) ch. ལིང་ཧྲི་.

ལིང་ཧྲི་ (liŋhri) ch. consul ¶ ལིང་ཧྲི་ལས་ཁུངས་ Consulate.

ལིངས་ (liŋ) 1. entire, entirely, completely ¶ བློ་གཏད་ལིངས་བཙལ་ Complete confidence. 2. one quarter of a carcass. 3. a trap/ snare.

ལིངས་ཁྱི་ (liŋgyi) sm. ཤ་ཁྱི་.

ལིངས་གྲིབ་མིག་ནད་ (liŋdrib mignɛɛ̀) cataracts; vi.—ཐོག to get cataracts.

ལིངས་དེ་ (liŋde) sm. ལིངས་.

ལིངས་དུང་ (liŋduŋ) a horn blown when hunting to call/ entice animals.

ལིངས་པ་ (liŋbə) hunter.

ལིངས་པོ་ (liŋbu) complete, all, whole.

ལིངས་སེ་ (liŋse) entire, completely, whole, all ¶ ལས་ཀ་ལིངས་སེ་མོས་བྱས་པ་རེད་ She did the work entirely (by herself). ¶ ལུང་པ་ལིངས་སེ་ཤོར་བ་རེད་ They lost the whole country.

ལིངས་སེ་ཁ་ལ་ (liŋsegala) sm. ལིངས་སེ་.

ལིན་ (lin) ch. phosphorus.

ལིན་དགག་སྤྱོད་ཐེར་ (lingaà jööder) oppose Lin Biao and reform one's own behavior.

ལིན་རྒྱུའི་ཚིལ་ལུ་ (lingyü tsīilu) ch.tib. lecithin.

ལིན་ཐའི་རྡོ་ (lindɛ do) ch.tib. apatite.

ལིན་རྡོའི་གཏེར་ཁ་ (lindö dērga) ch.tib. phosphorous mine.

ལིན་རྡོ་དམར་པོ་ (lindo mārbo) ch.tib. red phosphorous.

ལིན་པ་ (limbə) lymph.

ལིན་པ་རྩ་མདུད་ (limba dzādüù) lymph nodes.

ལིན་པིའོ་ (linbio) Lin Biao.

ལིན་མེ་ (linme) ch.tib. phosphorescent light.

ལིན་ཞག (linshaà) ch.tib. phosphatide.

ལིན་ལུད་ (linlüü) ch.tib. phosphate fertilizer.

ལིམ་ལོག (limlɔɔ̀) sm. རྣིན་ལན་ལོག་འཛལ་.

ལིའང་ཙེ་ (liŋdze) ch. quantum.

ལིའན་ (lian) ch. a company (in the army) ¶ ལའན་གྲང་ Company commander.

ལིའི་པི་ཡ་ (liibiyə) Libya.

ལིའི་ཡོ་ཆས་སྤྱོད་པའི་དུས་རབས་ (lii yojɛɛ̀bɛ tüürəb) the Bronze Age.

ལིའུ་ཐོ་ (liwudo) sm. ལིའུ་ཐོ་.

ལིའུ་སོན་ (liwusön) ch. sulphuric acid.

ལིའུ་ཧྲའོ་ཆི་ (liwu hrāoci) Liu Shaoqi.

ལིའོ་ཉིང་ (lioñin) Liaoning (Province).

ལིའོ་ཉིན་ (liwoñin) sm. ལིའོ་ཉིང་.

ལིའོ་ཧོ་ཅིས་ (lihoji) Liu Shaoqi.

ལུ་ (lu) vi. to cough.

ལུ་གུ་ (lugu) lamb.

ལུ་གུ་རྒྱགས་ཀྱང་རྐང་མར་ཁྲག (lugu gyaggyaŋ gāŋmar trāà) however strong they are they can't cope with me [Lit. although the lamb is fat, the marrow in its legs is blood].

ལུ་གུ་རྒྱུད་ (lugu gyüù) continuously, one after another ¶ ང་ཚོའི་ལས་ཀ་འདི་ལུ་གུ་རྒྱུད་པ་ནང་བཞིན་ཡིན་ Our work is like an assembly line. [Lit. lambs in a line/ row].

ལུ་གུ་རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་ (lugu gyündreedu) sm. ལུ་གུ་རྒྱུད་.

ལུ་གུ་བཙའ་ལེན་ (lugu dzālen) helping to deliver lambs; va.—བྱེད་

ལུ་གུ་ལག་སྐྱེས་ (lugu laggyeè) product from one's own country/ area/ school/ monastery ¶ དགོན་པ་འདི་རང་ནས་ལུ་གུ་ལག་སྐྱེས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་ From this very monastery, they produced many geshe.

ལུ་གུ་ལྷོག་རྩྭ་ (lugu lōgdza) pasture that has been set aside for lambs.

ལུ་ཐེ་རན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ (luderɛn gyɛɛjii rɔ̀ɔram tsōgba) Lutheran World Relief.

ལུ་མ་ (lumə) water hole, spring.

ལུ་ཡིན་ཅི་ (luyinji) ch. tape recorder.

ལུ་ལུ་ (lulu) coughing constantly.

ལུ་ཧང་ (luhaŋ) ch. sulphur.

ལུག (luù) sheep.

ལུག : p. ལུགས་; f. ལུག; imp. ལུགས་ (luù) 1. vi. to fall down, to slip away, to collapse ¶ ཆར་པ་མང་པོ་བབས་ནས་ཁང་པ་ལུགས་བཞག It rained a lot and the house has collapsed. 2. vi. to burst out ¶ ཆུ་རགས་ལུགས་བཞག The dam burst.

ལུག་ཀླད་ (luùlɛɛ̀) sheep brain.

ལུག་སྐོར་ (luùgɔɔ) a herd of sheep.

ལུག་ཁལ་པ་ (luù kɛ̄ɛwa) an adult male sheep.

ལུག་ཁོག (luùgɔɔ̀) carcass of a sheep.

ལུག་ཁྱུ་ (luùgyu) flock of sheep.

ལུག་ཁྱུའི་སྣ་ཁྲིད་མཁན་ (luùgyü nā driiñɛn) a leader, an influential person [Lit. one who leads a flock].

ལུག་གུ་ (lūùgu) sm. ལུ་གུ་.

ལུག་མགོ་ (luŋgo) sheep's head.

ལུག་མགོ་འཀལ་ནས་ཁྱི་ཤ་འཚོང་བ་ (luŋgo gɛ̄ɛnɛ kyīsha tsōŋwa) prov. faking, tricking, deceiving [Lit. to display a sheep's head and then to sell dog meat (as mutton)].

ལུག་རྒྱུད་གསོ་སྐྱོང་ (luùgyüù sōgyoŋ) improving sheep via breeding; va.—བྱེད་.

ལུག་ང་ལེབ་ (luù ŋāləb) the fat-tailed breed of sheep.

ལུག་གཉི་ (lugñe) lily.

ལུག་ཐུག (lugduù) ram.

ལུག་ཐུལ་ (lugdüü) cloak made of sheepskin.

ལུག་ཐོང་པ་ (luù tōŋba) three year old male sheep.

ལུག་གདང་ (luùdaŋ) sm. ལུག་དང་.

ལུག་དང་ (luùdaŋ) rope for tying sheep.

ལུག་པ་ (lugbə) sm. ལུག་རྫི་.

ལུག་ལྤགས་ (lugbaà) sheepskin.

ལུག་ལྤགས་གྱོན་པའི་སྤྱང་ཀི་ (lugbaà gyönbɛ jəŋgi) a dangerous evil person among good people [Lit. wolf in sheep's skin].

ལུག་ཕྲུག (lugdruù) lamb.

ལུག་བལ་ (lugpɛɛ) sheep wool/ fleece.

ལུག་མ་ (lugmə) female sheep.

ལུག་མ་མོ་ (lug mamo) adult female sheep.

ལུག་མིག (lugmiì) sheep's eye.

ལུག་མིག་མེ་ཏོག (lugmiì medoò) chrysanthemum, aster.

ལུག་ཚང་ (luŋdzaŋ) sheep pen/ enclosure/ corral.

ལུག་ཚང་དང་གི་སྤྱང་ཀི་ (luŋdzaŋnaŋgi jəŋgi) a dangerous evil person among good people [Lit. a wolf in a sheep pen].

ལུག་ཚིལ་ (lugdzii) sheep fat.

ལུག་ཚུགས་ (lugdzuù) a day's journey of a person with sheep ¶ ལུག་ཚུགས་ལྔ་ A five days (trip).

ལུག་རྫི་ (lugdzi) shepherd.

ལུག་རྫི་བ་ (lugdziwə) sm. ལུག་རྫི་.

ལུག་གཞུག (lugshuù) 1. sheep's tail. 2. armpit.

ལུག་ཟླ་ (luŋda) the 6th month of the Tibetan calendar.

ལུག་ར་ (lugrə) sheep pen.

ལུག་རིལ་ (lugrii) sheep dung.

ལུག་རུ་ (lugru) ram's horn.

ལུག་བརྔག་གླང་རྙེད་ (luglaà lāŋñeè) losing a little and gaining a lot [Lit. to lose a sheep and gain an ox].

ལུག་ལུག (lugluù) hanging, protruding (usu. clothing, stomach).

ལུག་ལུག་ལ་ཐོན་ (lugluùla tön) vi. to come out continuously (usu. refers to tears).

ལུག་ལོ་ (luglu) year of the sheep.

ལུག་ཤ་ (lugsha) mutton.

ལུག་ཤིག (lugshi) sheep lice.

ལུག་ཤུབས་ (lugshəb) a utensil used by goldsmiths.

ལུག་ཤེད་ངན་དཔྱིད་ཀ་ལས་ཐར་བ་ལྟར་ (lugsheèŋɛn jìigəlɛ tārwa dār) poor people having passsed the worst season/ period [Lit. weak sheep having been able to survive spring].

ལུག་ཤོར་དུ་ཐོབ་ (lugshɔɔ dābəb) sm. ལུག་བརྔག་གླང་

ཉིད་.

ལུག་ས་ (lugsə) a place where sheep are kept/ grazed.

ལུག་ལྷས་ (luglhɛɛ̀) sm. ལུག་ར་.

ལུག་ཨ་ད་ (luù āda) a sheep with curved horns.

ལུག་ཨ་ཡུ་ (lug āyu) hornless sheep.

ལུགས་ (luù) custom, manner, way, mode, fashion ¶ སྔར་གྱི་ལུགས་ Old customs. ¶ཁོང་རང་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ His own unique way of teaching. 2. about, concerning, how, the reasons for, the manner of ¶ཉི་མས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ལུགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་སམ་ Do you know the details of how Nyima studied? ¶སང་ཉིན་འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་གསང་བྲོས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་ (He) told all about how he was going to secretly flee to India via Bhutan tomorrow. ¶ཁོ་ཚོས་བོད་ནས་ཡོང་ལུགས་སྐོར་བཤད་པ་རེད་ They spoke about their reasons for coming from Tibet (or, depending on context, the details of how they came from Tibet). ¶ཁོ་ས་ཉིན་འགྲོ་གི་ཡིན་ལུགས་ང་ལ་ལབ་བྱུང་ He told me all the details about his going tomorrow. 3. casting molds, foundry work; va.—རྒྱག; —བླུག to cast, to mold, to do foundry work. 4. p. of ལུག.

ལུགས་ཀ་ (luggə) sm. སློབ་རྒྱུན་.

ལུགས་ཀོང་ (luggoŋ) crucible, mold.

ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ (luùgi jẽmba) sm. ཁྲིམས་དཔོན་.

ལུགས་ཀྱི་ལུང་ (luùgi luŋ) shung. sm. ཁྲིམས་སྐྱོང་.

ལུགས་དཀྲུག (lugdruù) sm. ཁྲིམས་འགལ་ལུགས་དཀྲུག.

ལུགས་སྐུ་ (luùgu) icons and statues made from brass molds.

ལུགས་ཁང་ (luùgaŋ) a building/ room used for making casts from molds.

ལུགས་མགར་ (luggar) abbr. people who do casting and blacksmiths.

ལུགས་འགལ་ (luùgɛɛ) against a rule or custom, in violation of a custom.

ལུགས་འགལ་སྲོལ་འགལ་ (luùgɛɛ sōōgɛɛ) immoral, unethical, in violation of customs.

ལུགས་རྒྱག (luù gyaà) va. to cast/ make from a mold.

ལུགས་རྒྱག་བཟོ་ཁང་ (luùgyaà sogaŋ) molding/ casting workshop, foundry.

ལུགས་སྒྱུར་ (luùgyur) changing customs; va.—བྱེད་.

ལུགས་སྒྱུར་སྲོལ་སྒྱུར་ (luùgyur sōōgyur) sm. ལུགས་སྒྱུར་.

ལུགས་ངན་ (luùŋen) bad custom/ manner/ way.

ལུགས་ཅས་ (luùjɛɛ̀) sm. ལུགས་པར་.

ལུགས་གཉིས་ (luùñii) the "dual system/ way" (spiritual and temporal) ¶ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ Spiritual and temporal leader (usu. refers to the Dalai Lama).

ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ (luùñii suŋdree) shung. the spiritual and temporal combined (usu. refers to the Tibetan government).

ལུགས་རྙིང་ (lugñiŋ) old customs/ traditions/ styles ¶ ལུགས་རྙིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ Old style production.

ལུགས་རྙིང་ལེ་ཐོ་ (lugñiŋ ledo) sm. ལུགས་རྙིང་ལོ་ཐོ་.

ལུགས་རྙིང་ལོ་ཐོ་ (lugñiŋ lodo) lunar calendar, traditional calendar.

ལུགས་རྙིང་སྲོལ་ངན་ (lugñiŋ sōōŋɛn) old and bad conventions/ ways/ customs.

ལུགས་རྙིང་རྩ་སྒྱུར་ (lugñiŋ dzāgyur) transforming old ways/ customs.

ལུགས་བསྟུན་དོན་སྒྲུབ་ (lugdün tӧndrub) achieving or succeeding by doing sth. in accordance with the rules/ the system/ customs.

ལུགས་མཐུན་ (lugdün) proper, lawful, correct, valid; in accordance with custom/ law, va.—བྱེད་.

ལུགས་མཐུན་དྲང་འབྲེལ་ (lugdün traŋdree) sm. ལུགས་མཐུན་དྲང་བཞག.

ལུགས་མཐུན་དྲང་བཞག (lugdün traŋshaà) fair, honest, impartial, lawfully; va.—བྱེད་.

ལུགས་མཐུན་སྨོས་མེད་ (lugdün mōōmeè) in accordance with the law/ custom so that no one can criticize it; va.—བྱེད་.

ལུགས་དང་མཐུན་པ་ (luùdaŋ tũmbə) sm. ལུགས་མཐུན་.

ལུགས་ལྡོག (luùdɔɔ̀) counting from the bottom up; va.—རྒྱག.

ལུགས་ལྡོན་གྲངས་ (lugdӧn traŋ) rational numbers (in math).

ལུགས་ལྡོག་སྐྱེས་ (lugdɔɔ̀ gyēè) va. to give breech birth.

ལུགས་སྣོད་ (lugnüü) sm. ལུག་སྣོད་.

ལུགས་པ་ (lugbə) a person who makes casts/ molds. 2. foundry worker.

ལུགས་པར་ (lugbar) a mold, cast; va.—རྒྱག.

ལུགས་བླུག (lugluù) see ལུགས་.

ལུགས་བླུག་འཕྲུལ་འཁོར་ (lugluù cürgɔɔ) molding/ casting machine.

ལུགས་འབྱུང་ (lugjuŋ) in sequence from the top of a list down.

ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག (luŋjuŋ lugdɔɔ̀) style of writing verse where each line starts with a letter of the alphabet from a - z, and then from z - a.

ལུགས་མ་ lugmə) sth. that has been casted/ molded.

ལུགས་མ་གྲངས་ (lugma traŋ) irrational number (in math).

ལུགས་བཞིན་ (lugshin) according to the system/ culture.

ལུགས་ཟུང་ (lugsuŋ) abbr. of ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་.

ལུགས་བཟང་ (lugsaŋ) good custom/ manner/ way.

ལུགས་ཤུབས་ (lugshub) sm. ལུག་ཤུབས་.

ལུགས་ཤོག (lugsɔɔ̀) 1. ch. noodle strainer. 2. paper-mache mold/ model.

ལུགས་སུ་བླུག (lugsu lūù) sm. ལུགས་བླུག.

ལུགས་སྲོལ་ (lugsüü) custom, tradition, practice ¶ བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་རྙིང་པ་ Old Tibetan customs.

ལུགས་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ (lusüü komshii) sm. ལུགས་སྲོལ་.

ལུགས་གསར་ (lugsaa) new custom, manner/ way ¶ ལུགས་གསར་ཨེམ་ཆི་ New custom (allopathic medicine) doctor.

ལུགས་གསར་ལེ་ཐོ་ (lugsar ledo) solar (Gregorian) calendar.

ལུགས་གསར་ལོ་ཐོ་ (lugsar lodo) solar calendar.

ལུང་ (luŋ) 1. handle. 2. religious initiation reading transmission (a text that is read by one who has received the transmission himself and is read to others giving them the authority to study/ read and meditate on those teachings). 3. prediction, prophesy; va.—རྒྱག to predict/ prophesy. 4. scripture, religious text.

ལུང་ཀྱོག.(luŋgyoò) remote place/ area.

ལུང་བཀོད་གནང་.(luŋgöò nāŋ) shung. va. to give instructions/ orders (by an oracle/ shaman).

ལུང་སྐུགས་ (luŋguù) a remote place.

ལུང་བསྐུལ་ (luŋgüü) prophecy that urges sth. ¶ལྷ་སར་ཕེབས་རྒྱུའི་སྐོར་ལྷ་བླ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་ས་མཆོག་ལ་ལུང་བསྐུལ་གནང་བ་རེད་ The deities and lamas and oracles made prophecies that urged the Dalai Lama to go to Lhasa.

ལུང་ཁུག (luŋguù) a remote/ isolated region, the boondocks.

ལུང་ཁངས་ (luŋguŋ) the source of a quotation.

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ (luŋgi jeèdraŋ) dogmatism.

ལུང་གྲྭ་ (luŋdra) shung. a type of monastic gathering.

ལུང་ཆུང་ནང་གི་དཔོན་ཆུང་ (luŋjuŋ naŋgi bõnjuŋ) sb. who has power in only a small/ limited sphere, a big fish in a small pond [Lit. a small place with a small leader].

ལུག་ལྡས་ (luŋdɛɛ̀) sm. ལུང་བདག.

ལུང་སྟོང་ (luŋdoŋ) desolate/ deserted area.

ལུང་སྟོངས་ (luŋdoŋ) sm. ལུང་སྟོང་.

ལུང་རྟགས་ (luŋdaà) sm. ལུང་བརྟག.

ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ (luŋdɔɔ̀ gyādzo) the name of the 9th Dalai Lama.

ལུང་བརྟག (luŋdaà) prophecy/ divination given by lamas and deities.

ལུང་སྟོན་ (luŋ dõn) va. to predict, to prophesy.

ལུང་སྟོན་མཁན་ (luŋdӧnñɛn) a person who predicts/ makes prophesies.

ལུང་བསྟན་ (lundɛn) prediction, prophecy; va.—རྒྱག; — གནང་ to prophesy, to predict the future.

ལུང་ཐག (lundaà) strap/ rope functioning as a handle.

ལུང་ཐག་སྐེ་ལ་བརྒྱུས་པ་ (lundaà gēla gyüübə) explaining the important parts of sth. thoroughly/ precisely [Lit. attaching a strap on the neck].

ལུང་ཐང་ (lundaŋ) plain, plateau.

ལུང་ཐོབ་ (luntob) vi. to receive a ལུང་ initiation.

ལུང་དོན་གཅིག་གྱུར་ (lundön jiggyur) agreement/ consensus between the predictions of two oracles or deities ༈ལྷ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དོན་གཅིག་གྱུར་གནང་བྱུང་ (We) got predictions from two gods that coincided.

ལུང་དོན་བཞིན་ (lundönshin) shung. according to the prophecy.

ལུང་མདའ་ (lunda) sm. ལུང་པའི་མདའ་.

ལུང་མདོ་ (lundo) sm. ལུང་པའི་མདའ་.

ལུང་འདྲེན་ (lundren) citing, quoting; va. ལུང་འདྲེན་; —བྱེད་ to quote/ cite ༈ཁོང་གིས་གཏམ་བཤད་བྱེད་སྐབས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལུང་འདྲེན་བྱས་སོང་ When he gave the speech, he quoted Gendun Chompel.

ལུང་པ་ (lunbə) place, locality, area, country, region.

ལུང་པ་ཁུག་ཀྱོག (lunbə küggyoò) sm. ལུང་ཀྱོག.

ལུང་པ་གང་ (lunbagaŋ) a great deal, a lot, much, plenty ༈མི་དེས་རྙོག་དྲ་ལུང་པ་གང་བཟོས་བཞག That person caused much trouble.

ལུང་པ་ཆུས་འཇིགས་ན་རྡོ་ལེབ་སྐམ་པོ་ལུས་མི་སྲིད་ (lunba cüü jignə nolib gāmbo lüü misii) when the country is at war, single families can not stay indifferent [Lit. when the country is covered by water, stones cannot remain dry].

ལུང་པ་ཐང་ཁུག་བཟོ་འདྲ་ (lunba tāŋguù sondra) a very narrow valley where one can only see the sky.

ལུང་པ་ལུང་ཀྱོག (lunba lungyoò) sm. ལུང་ཀྱོག.

ལུང་པའི་སྐད་ (lunbɛ gɛ̄è) local dialect.

ལུང་པའི་ཆགས་གཞི་ (lunbɛ cāgshi) the geography of the place.

ལུང་པའི་མདའ་ (lunbɛ da) the lower reaches of a valley.

ལུང་པའི་ཕུ་ (lunbɛ pū) the upper part of a valley/ region.

ལུང་ཕོག (lunpoò) vi. to receive a ལུང་ initiation.

ལུང་ཕྲན་ (lundrɛn) small areas/ places/ countries.

ལུང་འབེབས་ (lunbeb) sm. ལུང་བསྟན་རྒྱག.

ལུང་འབོགས་ (lunbòò) giving a ལུང་ initiation.

ལུང་འབོགས་པ་པོ་ (lunbòòbabo) the lama who gives a ལུང་ initiation.

ལུང་མིག (lunmii) a handle in shape of a ring (for doors, etc.).

ལུང་ཙམ་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་ (lundzam dzimbɛ rinluù) dogmatism, doctrinairism.

ལུང་ཚན་ (lundzɛn) region, province, locality.

ལུང་ཚན་ཕྱོགས་རིས་ (lundzɛn cōòrii) prejudice in favor of one's region/ area/ locality.

ལུང་ཚིག (lundzii) 1. dogma, doctrine. 2. citation, quotation.

ལུང་མཚན་ (lundzɛn) abbr. of ལུང་ and རྟགས་མཚན་.

ལུང་འཛིན་རིང་ལུགས་ (lundzin rinluù) dogmatism, doctrinairism.

ལུང་ཞུ་ (lunshu) questions asked to a deity while it is possessing a medium's body; va.—འབུལ་ to ask questions to a deity possessing a medium.

ལུང་གཞུང་ (lunshuŋ) valley.

ལུང་ཡིག (lunyii) a written prophecy.

ལུང་རིགས་ (lunrii) scriptures and reasoning.

ལུང་ལས་ (lunlɛ̀è) seal and title that grants authority to govern an area.

ལུང་ཤར་ (lunshar) a Tibetan aristocratic family important in 20th century history.

ལུང་ཤུར་ (lunshur) sm. ལུང་གཞུང་.

ལུང་ཧྲུལ་ (lunhrüü) sm. ལུང་ཁུག.

ལུང་ཧྲེ་ལན་ (lunhrelɛn) ch. century plant.

ལུད་ (lüü) fertilizer; va.—རྒྱག to fertilize ༈ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཞིང་གར་ལུད་རྒྱག་དགོས་ (They) must fertilize the fields in the third month. 2. vi. to overflow, to boil over ༈མེ་ཚ་དྲགས་ནས་ཐུག་པ་ལུད་སོང་ Because the fire was too hot the soup boiled over.

ལུད་སྐྱེལ་ (lüü gyēē) va. to transport manure/ fertilizer.

ལུད་སྐྱོགས་ (lüügyɔ̀ɔ̀) ladle (used for removing manure).

ལུད་ཁུ་ (lüügu) liquid fertilizer.

ལུད་རྒྱུའི་སྐྱེ་དངོས་ (lüügyü gyēŋöö) plants used for fertilizer.

ལུད་སྒྲ་ (lüüdra) sound of clearing (one's) throat; va.—སྒྲག.

ལུད་སྒྲུག་སླེ་པོ་ (lüüdruù lēbo) sm. ལུད་སླེ་.

ལུད་ཆུ་ (lüüju) 1. ལུད་ཁུ་. 2. fertilizer and water.

ལུད་ཆུ་འཛོམས་པོ་ (lüüju dzombo) a rich land (i.e., a place where water and manure are plentiful).

ལུད་ཆེན་སྐྱེལ་ (lüüjen gyēē) va. to apply fertilizer/ manure (in the spring).

ལུད་གཏོར་མཁན་ (lüüdɔɔñɛn) the person who spreads manure/ fertilizer.

ལུད་དུང་ (lüüduŋ) sm. ལུད་ཟོ་.

ལུད་དོང་ (lüüdoŋ) pit/ ditch for keeping fertilizer.

ལུད་འདྲེན་ཝུ་ལག (lüüdren wulaà) shung. corvee labor to carry fertilizer to the fields.

ལུད་ནུས་ (lüünüü) strength/ power/ effectiveness of fertilizer.

ལུད་པ་ (lüübə) phlegm, sputum; vi.—ཐོན་ to cough up phlegm/ sputum; va.—དབྱུག to spit phlegm.

ལུད་སྤུངས་ (lüü būŋ) va. to heap up manure/ compost, to store up manure.

ལུད་ཕུང་ (lüübuŋ) manure pile, compost pile.

ལུད་ཕོར་ (lüüpɔɔ) spittoon.

ལུད་ཕྱེ་ (lüüce) powdered fertilizer.

ལུད་དབོར་ (lüü wɔ̄ɔ) va. to transport fertilizer (to the fields).

ལུད་འབུ་ (lümbu) bugs that grow in fertilizer.

ལུད་སྦྱོར་ (lüüjɔɔ) making fertilizer, composting manure; va.—བྱེད་.

ལུད་རྫས་ (lüüdzɛ̀è) chemical fertilizer.

ལུད་གཞོང་ (lüüshoŋ) wooden manure bucket/ trough.

ལུད་ཟོ་ (lüüso) bucket used for carrying manure.

ལུད་ར་ (lüüra) a corral/ enclosure for keeping manure.

ལུད་ཤུགས་ (lüüshuù) the strength/ effectiveness of manure.

ལུད་ས་ (lüüsə) soil used in composting manure.

ལུད་སླེ་ (lüüle) basket for collecting dung.

ལུད་གསོག (lüüsɔ̀ɔ̀) va. to store manure.

ལུན་ཏུན་ (lündün) London.

ལུམས་ (lum) a treatment in Tibetan medicine where the patient soaks in a warm liquid made from a fermented mixture of barley and medicine.

ལུམས་བཅོས་ (lumjöö) sm. ལུམས་.

ལུམ་བི་ནི་ཚལ་ (lumbini) Lumbini: the birthplace of the Buddha (in Nepal).

ལུའེ་ (luwɛ) ch. 1. brigade. 2. troops, forces.

ལུའེ་ལྕགས་ (luwɛ jāà) ch.tib. aluminum.

ལུའེ་རླུང་ (luwɛ lūŋ) ch.tib. chlorine gas.

ལུའུ་ཅུན་དམག (lujun māà) ch.tib. the name of the Chinese Army that entered Tibet at the end of 1909.

ལུའུ་མན་ (lumɛn) lumen.

ལུའི་ད་ (luda) ch. radar.

ལུས་ (lüü) 1. body, form ༈ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག Limbs of the body. 2. vi. to be left behind, to be left in a state of sth. ༈ངའི་དེབ་དེ་ལུས་འདུག My book was left behind. ༈ཟས་མེད་པར་ལུས་པ་རེད་ (We) were left without food. ༈འདིར་ཞག་འགྲངས་ལུས་ན་ཚེ་མི་ངན་གྱིས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག If you get left behind for one day, there is a danger that evil

people will rob you.

ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་ (lüügi drom) skeleton.

ལུས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ (lüügi ŋɜɜdzöö) physical/ manual labor.

ལུས་ཀྱི་ཉམས་སྟོབས་ (lüügi ñamdob) stature/ condition of the human body; vi.—རྒྱས་ to get physically healthy/ strong; vi.—གུད་ to get physically weak.

ལུས་ཀྱི་གཉན་ས་ (lüügi ñɛnsa) important points on the human body.

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ (lüügi wāŋbo ŋā) the five sense organs in Tibetan medicine (eyes, ear, nose, tongue, body).

ལུས་ཀྱི་གནས་ལྔ་ (lüügi nɛ̄ɛ̀ŋa) five parts of a body (for prostrating) forehead, palms of hands and knees.

ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ (lüügi nāmsheè) physical consciousness.

ལུས་ཀྱི་མཐིལ་ལྔ་ (lüügi mɛɛŋa) sm. ལུས་ཀྱི་གནས་ལྔ་.

ལུས་ཀྱིས་ལས་ (lüügi lɛ̀ɛ̀) physical karma.

ལུས་རྐྱང་ (lüügyaŋ) naked.

ལུས་སྐེམ་པ་ (lüü gēmba) physically thin/ weakly.

ལུས་སྐྲས་གཡོ་ (lüü gyēè yō) vi. to have one's hair stand on end.

ལུས་ཁམས་ (lüügam) the body.

ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་ (lüügam dedaŋ) good health ¶ ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་སླར་གསོ་ཐུབ་པ་རེད་ (They) were able to restore (his) good health.

ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་ (lüügam desuŋ) health care, protecting health ¶ ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་ཁང་ Health care center.

ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་ཁང་ (lüügam desuŋgaŋ) health care center.

ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་ས་ཚིགས་ (lüügam desuŋ sədzii) health care center.

ལུས་ཁོག་ (lüügɔɔ̀) the body.

ལུས་ཁྲག་ (lüüdraà) blood.

ལུས་ཁྲག་འཁོར་རྒྱུག་ (lüüdraà kɔ̄ɔ̄gyuù) blood circulation.

ལུས་ཁྲིམས་གཅོད་ (lüütrim jöö) va. to impose corporal punishment.

ལུས་འཁྲིལ་ (lüüdrii) twisting/ coiling the body during sexual intercourse.

ལུས་འཁྲུད་ཁང་ (lüü trüügaŋ) bath house.

ལུས་འཁྲུད་ས་ (lüü trüüsa) bath house.

ལུས་འཁྲིལ་པོ་ (lüü triibu) one who twists/ coils the body during sexual intercourse.

ལུས་འགྱིངས་ (lüügyiŋ) grandiose appearance.

ལུས་རྒྱགས་ (lüügyaà) fat (person).

ལུས་སྒྱུར་ (lüü gyur) 1. va. to emanate into sth., to transform into sth. 2. wearing clothes with patches of sun or moon to avoid bad luck.

ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ (lüü ŋaà yii sūm) the thre: body, mind and speech.

ལུས་ངན་པོ་ (lüü ŋɛmbo) frail, skinny, thin (body).

ལུས་ངལ་འཛེམ་མེད་ (lüüŋɛɛ dzemmeè) working hard, striving all out; va.—བྱེད་.

ལུས་ངོས་ (lüüŋöö) surface of the body.

ལུས་དངོས་ (lüüŋöö) the main part or section of a text/ book/ scripture.

ལུས་རྔུལ་ (lüüŋüü) sweat, perspiration; vi. ལུས་རྔུལ་; —རྒྱག; —ཐོན་ to sweat.

ལུས་སྔ་མ་ (lüü ŋāma) past/ previous life.

ལུས་ཅན་ (lüüjɛn) living beings, sentient beings.

ལུས་གཅོང་ (lüüjoŋ) infirm, weak (in body).

ལུས་བཅུད་ (lüüjüü) sperm.

ལུས་ཆུ་མ་ (lüüjimə) pregnant woman.

ལུས་ཆགས་རྩལ་གྱི་རིག་པ་ (lüü cāgdzüügi rigbə) science of physiology.

ལུས་ཆགས་ས་དང་སེམས་དེན་ས་ (lüü cāgsa taŋ sēm dēnsa) sm. ལུས་སེམས་ཆགས་རྟེན་.

ལུས་ཆད་ (lüüjɛɛ̀) corporal punishment; va.—གཅོད་; —འགེལ་ to give corporal punishment; vi.—འཁེལ; —ཐོག་ to receive corporal punishment ¶ ཀུན་མ་དེ་ལ་ལུས་ཆད་བཅད་པ་རེད་ They inflicted physical punishment on the thief.

ལུས་ཆས་ (lüüjɛɛ̀) clothing.

ལུས་ཆས་སྦྱིན་བཏང་ (lüüjɛɛ̀ bōŋdaà) giving away one's clothes as alms.

ལུས་ཆེན་ (lüüjen) tall (person).

ལུས་འཆལ་ (lüüjɛɛ) illegal/ immoral acts.

ལུས་འཆོས་ (lüüjöö) changing one's appearance; va.—བྱེད་.

ལུས་ཉམས་རྒྱས་པོ་ (lüüñam gyɛɛ̀bo) strong and healthy.

ལུས་གདོས་ (lüüdöö) size of a body.

ལུས་རྟེན་ (lüüden) body, form ¶ མི་ཡི་ལུས་རྟེན་ Human form/ body.

ལུས་སྟེང་ལ་ཚ་འཛུན་ (lüüdeŋla tsānjün) shung. corporal punishment ¶ ཉེས་འཆལ་ཆེ་བའི་བྱེད་གཏེ་རྣམས་ལ་ལུས་སྟེང་ཚ་འཛུན་བྱ་རྒྱུ་ The main culprits will receive corporal punishment.

ལུས་སྟོད་ (lüüdöö) upper part of the body.

ལུས་སྟོབས་ (lüüdob) physical strength; va.—སྐྱོང་ to build/ increase strength, to do body building; vi.—ཤོར་; —ཟད་ to lose physical strength/ vitality.

ལུས་སྟོབས་སྐྱེད་སྨན་ (lüüdob gyēèmɛn) vitamins, tonic.

ལུས་ཐང་པོ་ (lüü tāŋbo) physically healthy.

ལུས་ཐིག་དྲུག་ (lüüdig truù) sm. འཛམ་དྲུག.

ལུས་ཐོག་ཉེས་ཆད་ (lüüdɔɔ̀ ñeèjɛɛ̀) corporal punishment.

ལུས་ཐོག་གི་ཁྲིམས་གཅོད་ (lüüdɔɔ̀gi trimjöö) sm. ལུས་ཐོག་ཉེས་ཆད་.

ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པ་ (lüüdaŋ trubmə shindu drɔgba) inseparable, closely associated [Lit. accompanying like a body and its shadow].

ལུས་དང་གྲིབ་མ་མཉམ་འགྲོགས་ (lüüdaŋ tribmə ñāmdrɔɔ̀) sm. ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པ་.

ལུས་དལ་པོ་ (lüü tɛɛbo) without work, not busy, at leisure ¶ དེང་སང་ང་ལུས་དལ་པོ་ཡོད་ These days I am not busy.

ལུས་དུབ་སེམས་འཁྲུག (lüüdub sēmdruù) being physically tired and mentally depressed/ upset.

ལུས་དོགས་སྔོན་འཛང་ (lüüdɔɔ̀ ŋōndzaŋ) crowding/ pushing oneself to the front out of fear of being left behind.

ལུས་བདེ་སེམས་སྐྱིད་ (lüüde sēmgyii) healthy and happy.

ལུས་དྲོད་དཔྱད་ཆས་ (lüüdröö jɛ̀ɛ̀jɛɛ̀) thermometer.

ལུས་འདོར་ (lüüdɔɔ) 1. vi. to sacrifice one's life. 2. vi. to die.

ལུས་འདུད་ (lüüdüü) gestures of respect with the body (e.g., bowing).

ལུས་འདྲིས་ (lündreè) copulation; va.—བྱེད་ to have sexual intercourse ¶ ང་མདང་དགོང་བུ་མོ་དེ་དང་ལུས་འདྲིས་བྱུང་སོང་ I had sexual intercourse with that girl last night.

ལུས་དོས་ (lüüdöö) sm. ལུས་གདོས་.

ལུས་ལྡན་ (lüündɛn) sm. ལུས་ཅན་.

ལུས་སྡོད་ (lüü döö) vi. to be left behind ¶ ཁོང་ནི་ནང་མི་རྣམས་ཕ་ཡུལ་ལ་ལུས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ His family members have been left behind in his homeland.

ལུས་གནད་ (lüünɛɛ̀) sm. ལུས་ཀྱི་གཉན་ས་.

ལུས་སྣེད་ (lüü nēè) vi. to be handicapped physically.

ལུས་པོ་ (lüübo) body; vi.—རྒྱས་ to grow (body) ¶ ཕྲུ་གུ་ལུས་པོ་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟོ་ཆས་ཡག་པོ་སྤྲོར་དགོས་པ་རེད་ The child is at the time when his body is growing so you should give him good food.

ལུས་པོ་ཞིབ་བཤེར་ (lüübo shibsher) 1. health or physical checkup. 2. body search; va.—བྱེད་.

ལུས་པོའི་ལྗིད་ཚད་ (lüübo jiidzɛɛ̀) body weight.

ལུས་སྤུ་ (lüübu) body hair.

ལུས་ཕུང་ (lüübuŋ) sm. ལུས་པོ་.

ལུས་ཕུང་འཚོ་སྐྱོང་ (lüübuŋ tsōgyoŋ) keeping fit, taking care of oneself; va.—བྱེད་.

ལུས་ཕུང་རྒྱས་པའི་དུས་སྐབས་ (lüübuŋ gyɛɛ̀bɛ tüügəb) the growing period (of the body).

ལུས་ཕྱི་མ་ (lüü cīmə) future life.

ལུས་ཕྱེད་ (lüüjeè) half of the body, one side of the body.

ལུས་ཕྱེད་འགུལ་མི་ཐུབ་པ་ (lüüjeè güü mitubbə) vi. to be paralyzed on one side of the body.

ལུས་འཕགས་པོ་ (lüü pāgbo) one of the continents surrounding Mount Mehru.

ལུས་བོངས་ (lüüboŋ) sm. ལུས་གདོས་.

ལུས་བྱད་ (lüüjɛɛ̀) 1. sm. གཟུགས་བྱད་. 2. body and face.

ལུས་བྲེལ་པོ་ (lüü dreebo) busy ¶ དེང་སང་ང་ལུས་བྲེལ་པོ་འདུག These days I am busy.

ལུས་དབང་ (lüüwaŋ) the five sense organs of the body.

ལུས་དབྱིབས་ (lüüyiə̃) shape of the body.

ལུས་འབྱར་ (lünjar) 1. underclothes, underwear. 2. personal effects ¶ བཙོན་པའི་ལུས་འབྱར་གྱི་དངོས་པོ་གཞུང་བཞེས་གཏོང་གི་མེད་པ་རེད་ They don't confiscate the personal effects that a prisoner brings along with him.

ལུས་འབྲེལ་ (lündree) sexual intercourse; va.—བྱེད་ to have sexual intercourse.

ལུས་སྦྱིན་ (lüüjin) meditating and visualizing that one is sacrificing one's body; va.—གཏོང་.

ལུས་སྦྱོང་ (lüüjoŋ) physical exercise; va.—བྱེད་ to exercise.

ལུས་སྦྱོར་ (lüüjɔɔ) having sexual intercourse; va.—བྱེད་.

ལུས་མ་ (lüümə) remainder, balance.

ལུས་མ་བསྲུངས་ (lüü masuŋ) a loose, promiscuous woman.

ལུས་མི་གཅིག་ཁག་ཁག་ སེམས་མི་གཅིག་སོ་སོ་ (lüü mijig kāgaà sēm mijig sōso) being separated physically and mentally.

ལུས་མི་བདེ་ (lüü mide) 1. not feeling well. 2. pregnant woman.

ལུས་མི་སྡུག (lüü miduù) ugly.

ལུས་བཙོངས་ཁེ་གཉེར་ (lüüdzoŋ kēñer) 1. selling one's soul and body for personal gains. 2. selling family members for one's own gain.

ལུས་བཙོངས་གན་རྒྱ་ (lüüdzoŋ kɛngya) contract selling oneself as a slave.

ལུས་བཙོངས་མགོ་བདགས་ (lüüdzoŋ godaà) bartering one's honor for sb.'s help/ patronage.

ལུས་རྩལ་ (lüüdzɛɛ) sports, athletics, physical exercise; va.—རྩེད་ to do physical exercise, to perform gymnastics, to play sports; va.—སྦྱོང་ to practice sports.

ལུས་རྩལ་ཁང་ (lüüdzɛɛgaŋ) gymnasium.

ལུས་རྩལ་མཁས་པ་ (lüüdzɛɛ kēèba) master of sports, expert sportsman.

ལུས་རྩལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་ (lüüdzɛɛgi cēègo) sports/ athletic activities.

ལུས་རྩལ་འགྲུལ་སྐྱོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (lüüdzɛɛ güügyöö üyün lhɛngaŋ) physical culture and sports committee.

ལུས་རྩལ་འགྲན་ཚོགས་ (lüüdzɛɛ trɛndzɔɔ̀) sports competition, athletic meet.

ལུས་རྩལ་ཐང་ (lüüdzɛɛdaŋ) sports field, athletic ground, stadium.

ལུས་རྩལ་ལྡུར་ (lüüdzɛɛ dur) va. to compete in sports/ athletics.

ལུས་རྩལ་པ་ (lüüdzɛɛba) athlete.

ལུས་རྩལ་གྲོ་ཁང་ (lüüdzɛɛ drōgaŋ) sports club.

ལུས་རྩལ་པོ་བྲང་ (lüüdzɛɛ podraŋ) gymnasium, indoor stadium.

ལུས་རྩལ་བྱེད་ས་ (lüüdzɛɛ cɛ̄ɛ̀sa) athletic field/ ground.

ལུས་རྩལ་སྦྱོང་ (lüüdzɛɛjoŋ) see ལུས་རྩལ་.

ལུས་རྩལ་རྩེ་ (lüüdzɛɛ dzē) see ལུས་རྩལ་.

ལུས་རྩལ་རྩེ་ཐང་ (lüüdzɛɛ dzēdaŋ) sports stadium, athletic field.

ལུས་རྩལ་ཚགས་པར་ (lüüdzɛɛ tsāgbaa) sports newspaper.

ལུས་རྩལ་ཚོགས་ཆེན་ (lüüdzɛɛ tsōgjen) sports meeting/ competition.

ལུས་རྩལ་ཚོགས་འདུ་ (lüüdzɛɛ tsōndu) sm. ལུས་རྩལ་ཚོགས་ཆེན་.

ལུས་རྩལ་ཚོགས་པ་ (lüüdzɛɛ tsōgba) sports or athletic association.

ལུས་རྩལ་ར་བ་ (lüüdzɛɛ rawa) sm. ལུས་རྩལ་ཐང་.

ལུས་རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་གསོ་ཐབས་ (lüüdzɛɛla dēmbɛ sōdəb) physical therapy.

ལུས་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ (lüüdzɛɛ lōbdra) sports school.

ལུས་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (lüüdzɛɛ lōbdra cēmbo) sports college.

ལུས་རྩལ་སློབ་གསོ་ (lüüdzɛɛ lōbso) physical education.

ལུས་རྩལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (lüüdzɛɛ üyün lhēngaŋ) sm. ལུས་རྩལ་འགྲུལ་སྐྱོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

ལུས་ཚགས་ (lüüdzaà) sm. ལུས་ཀྱི་མཉམ་སྟོབས་.

ལུས་ཚད་ (lüüdzɛɛ̀) size of the body.

ལུས་འཚག (lüüdzaà) sm. ལུས་ཀྱི་མཉམ་སྟོབས་.

ལུས་འཚོ་ (lüü tsō) vi. to sustain life, to subsist ¶ མུ་གེའི་སྐབས་གྲོང་གསེབ་པ་རྣམས་ལུས་འཚོ་ཁག་པོ་བྱུང་བ་རེད་ During the famine the villagers had a difficult time surviving.

ལུས་རྫོགས་ (lüüdzɔɔ̀) fully grown.

ལུས་གཞི་ (lüüshi) body.

ལུས་གཞུང་ (lüüshuŋ) body.

ལུས་བཟུངས་ (lüüsuŋ) physical strength, vitality; vi.—ཟད་; —ཤོར་ to lose physical strength/ vitality.

ལུས་བཟུངས་དྭངས་མ་ (lüüsuŋ taŋma) sperm.

ལུས་ཟོས་ཡང་པོ་ (lüüsöö yaŋbo) agile, nimble, quick of foot.

ལུས་གཟུགས་ (lüüsuù) sm. ལུས་གཞི་.

ལུས་བཟོ་ (lüüso) the art of drawing bodies in thanka painting.

ལུས་ལ་འཁྲིལ་པོ་ (lüüla triību) (clothing) that fits the body well.

ལུས་ལ་སྦྱར་ (lüüla jar) va. to hold sth/ put sth. against one's body ¶ ཨ་མས་ཕྲུ་གུ་ལུས་ལ་སྦྱར་ནས་དྲོད་བཀུག་པ་རེད་ The mother kept the child warm by putting (him) against her body.

ལུས་ལེན་ (lüü len) vi. to take a form/ body, to be born as ¶ མིའི་ལུས་ལེན་ཁག་པོ་རེད་ It is difficult to be born as a human.

ལུས་ཤུགས་ (lüüshuù) body strength.

ལུས་ཤེད་ (lüüsheè) sm. ལུས་ཤུགས་.

ལུས་ཤེས་ (lüüsheè) body consciousness.

ལུས་བཤེར་ (lüüsher) searching/ frisking the body; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to search/ frisk ¶ བཙོན་འཛུག་མ་བྱས་གོང་བཙོན་པ་ལུས་བཤེར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Before putting (them) in prison they searched the prisoners.

ལུས་སེམས་ (lüüsem) body and mind, physical and mental.

ལུས་སེམས་ཆགས་རྟེན་ (lüüsem cāgden) person (or place) to whom one is attached ¶ རང་གི་ལུས་སེམས་ཆགས་པའི་གྲོགས་མོ་དེ་དང་ཁ་བྲལ་དགོས་བྱུང་སོང་ I had to separate from my girl friend with whom I was very attached.

ལུས་སེམས་གཉིས་བདེ་ (lüüsem ñiīde) physical and mental well being, healthy body and mind.

ལུས་སེམས་རྟེན་ས་ (lüüsem dēnsa) sm. ལུས་སེམས་གཉིས་བདེ་.

ལུས་སེམས་བདེ་ཐང་ (lüüsem dedaŋ) sm. ལུས་སེམས་གཉིས་བདེ་.

ལུས་སོ་ (lüüso) the physical body.

ལུས་སྲུང་ (lüüsuŋ) 1. body armor. 2. va. to protect/ guard one's body. 3. va. to be sexually faithful (for women) ¶ བུད་མེད་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱོ་ག་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་ལུས་སྲུང་ཐུབ་མི་འདུག That woman can't remain faithful when her husband is away on trips.

ལུས་སྲོག (lüüsɔɔ̀) life ¶ ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་སྲོག་བློས་གཏོང་བྱས་པ་རེད་ He sacrificed his life for the nation.

ལུས་སྲོག་གི་ཐོབ་ཐང་ (lüüsɔɔ̀gi tōbdaŋ) right to life.

ལུས་སྲོག་རྒྱ་གསུམ་ (lüüsɔɔ gyusum) the three: body,

life and property.

ལུས་སྲོག་འཕངས་མེད་ (lüüsɔɔ pāŋmeè) risking one's life for another, disregarding one's safety ¶ཁོང་གིས་ལུས་སྲོག་འཕངས་མེད་བྱས་ནས་དམག་སར་ཕྱིན་པ་རེད་ Disregarding his own safety, he went to the battle.

ལུས་སྲོག་བློས་གཏོང་ (lüüsɔɔ lōōdoŋ) sacrificing one's life for another; va.—བྱེད་ ¶ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུས་སྲོག་བློས་གཏོང་བྱས་པ་རེད་ He sacrificed his life on behalf of the nation.

ལུས་སྲོག་འཛེམས་མེད་ (lüüsɔɔ dzemmeè) sm. ལུས་སྲོག་འཕངས་མེད་.

ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ (lüüsɔɔ loŋjöö) shung. life and property.

ལུས་གསོ་ (lüüso) restoring health, physical therapy; convalescence, recuperation, va.—རྒྱག; —བྱེད་ to convalesce, to recuperate.

ལུས་གསོ་ཁང་ (lüüsɔɔgaŋ) sanitorium, rest home.

ལུས་ཧྲི་ (lüühri) ch. lawyer.

ལུས་ཧྲེ་ (lüühre) Port Arthur.

ལེ་ (le)1. sm. ལེ་བར་. 2. sm. ལེ་ལག.

ལེ་ཁག (legaà) 1. sm. ལེ་ཚན་. 2. blaming, reproaching; va.—དགྱི་; —འཁྲིད་ to blame ¶ང་ལ་ཀུན་མའི་ལེ་ཁག་དགྱིས་བྱུང་ I got blamed for stealing.

ལེ་ཁག་མེད་པ་ (legaà meèba) blameless ¶ལས་ཀ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཁོང་ལ་ལེ་ཁག་མེད་པ་རེད་ He is blameless concerning this work.

ལེ་འགོན་ (legön) 1. sm. ལེ་ཁག. 2. error, mistakes ¶ཁོང་གིས་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་རིང་ལེ་འགོན་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་རེད་ When he was working, he didn't make any mistakes.

ལེ་འཁྲི་ (le tri) 1. vi. to be blamed ¶ཁོང་ལ་ཀུན་མའི་ལེ་འཁྲི་བྱུང་བཞག He got blamed for stealing. 2. vi. to be involved in a court case ¶ཁྲིམས་ཁང་ནས་གྱོད་དོན་འདིའི་སྐོར་ལེ་འཁྲི་ཡོད་པ་ཚང་མ་བསྐོངས་འདུག The court summoned all those involved in this case.

ལེ་འགྲིག (ledrig) settling via mediation/ arbitration; va. ལེ་འགྲིག; —བྱེད་ ¶གྱོད་གཞི་དེ་ཁྲིམས་སར་བྲུར་མ་དགོས་པར་བར་འདུམ་བཏང་ནས་ལེ་འགྲིགས་བཞག That case didn't have to go to court as it was settled via mediation.

ལེ་འགྲིག་པོ་ (le drigbu) sm. གྲ་འགྲིག་པོ་.

ལེ་བཀན་ (legɛn) 1. red color. 2. red silk. 3. liver. 4. a type of jaundice.

ལེ་བཀན་རྒྱས་པ་ (legɛn gyeèba) a liver disease in Tibetan medicine.

ལེ་ཅན་ (lejɛn) shung. sm. ལེ་ཐོགས་.

ལེ་ཆིའུ་ (leciwu) ch. softball.

ལེ་ཉིན་ (leñin) Lenin.

ལེ་ཉིན་གེ་རད་ (leñin gerad) Leningrad.

ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ (leñin riŋluù) Leninism.

ལེ་ད་ (leda) ch. radar.

ལེ་ད་འཕྲུལ་ཆས་ (leda trüüjɛɛ̀) radar equipment.

ལེ་ཊར་ (ledar) eng. cigarette lighter.

ལེ་ཐོ་ (ledo) calendar.

ལེ་ཐོག (ledɔɔ) sm. ལེ་ཐོགས་.

ལེ་ཐོགས་ (ledɔɔ) 1. vi. to be involved with ¶དེ་རིང་གི་ལས་དོན་དེའི་ནང་ང་ལེ་ཐོགས་མེད་ I was not involved in that affair today. 2. person involved in sth. ¶རྩེ་ཤོད་ཁོངས་ནས་ལེ་ཐོགས་དོ་དམ་གནང་འཆར་ཡོད་པ་རེད་ There was a plan to arrest the monk and lay officials who were involved (in the affair). 3. vi. to make a mistake/ error ¶དུས་འགྱངས་ལེ་ཐོགས་ Not making the error of delaying.

ལེ་ཐོགས་གྲས་ (ledɔɔ trɛɛ̀) those involved (those people/ offices).

ལེ་བདའ་ (leda) blaming/ criticizing one's mistakes; va.—བྱེད་.

ལེ་འདོགས་ (le dɔɔ) 1. va. to use an excuse ¶ཁོས་སྤུན་མཆེད་ན་བར་ལེ་བཏགས་ནས་ལས་ཁུངས་ལ་མ་ཡོང་བ་རེད་ He used as an excuse for not coming to the office that his relative was sick. 2. va. to blame ¶ཁོང་གིས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱས་ཀྱང་མི་གཞན་གྱིས་ཁོང་ལ་ལེ་འདོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Even though he did the work well, others are blaming him.

ལེ་སྣ་ (lena) shung. a type of woolen material.

ལེ་པ་ནོན་ (lebanön) Lebanon.

ལེ་བར་ (lewar) a "li" — a tradition Chinese unit of distance equal to about 0.5 kilometers ¶ལེ་བར་ཉིས་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་གི་རྒྱང་བསྐྱོད་ The "Long March" of 25,000 li.

ལེ་དབར་ (lewar) sm. ལེ་བར་.

ལེ་དབར་ཁྲི་ལྡན་ (lewar tridɛn) very long/ far.

ལེ་བྷ་ནོན་ (lebhanön) Lebanon.

ལེ་ཚན་ (ledzɛn) section, chapter, part; va.—སྒྲིག to arrange the sections/ parts/ chapters ¶དེབ་འདི་ལ་ལེ་ཚན་གསུམ་ཡོད་པ་རེད་ This book has three chapters.

ལེ་ལག (lelaà) part, branch; va.—ཕྲལ་ to take apart.

ལེ་ལན་ (lelɛn) 1. revenging; va.—སློག to revenge. 2. wrongdoings, mistakes, errors; vi.—ཐོག to suffer the bad results of one's past wrongdoings/ mistakes.

ལེ་ལོ་ (lelo) laziness; va.—བྱེད་ to be lazy in work, to act in lazy manner.

ལེ་ལོ་ཅན་ (lelojɛn) lazy.

ལེ་ལོ་ནར་འགྱངས་ (lelo nargyaŋ) lazy and procrastinating, lazy and delaying.

ལེ་ལོ་བག་གཡེང་ (lelo pagyeŋ) lazy and not diligent.

ལེ་ཤོར་ (leshɔr) sm. འཛུམ་ཤོར་.

ལེ་སུ་ཐོག་པ་ (lesu tɔ̄gba) shung. whoever is involved.

ལེ་སེ་ (lese) okay, yes.

ལེའུ་ཚན་ (leudzɛn) sm. ལེ་ཚན་.

ལེགས་ (leg) 1. abbr. of ལེགས་པོ་. 2. better ¶ད་ཕྱིན་ན་ལེགས་ If (we) go now it is better.

ལེགས་སྐྱེས་ (leggyeè) 1. award, tribute, medal ¶ཁོང་གིས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱས་ཙང་གཞུང་ནས་ལེགས་སྐྱེས་གནང་བ་རེད་ Because he did good work the government gave him an award. 2. contributing effort/ work; va.—འབུལ་ ¶ཟ་ཁང་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཆེད་རང་ཉིད་ནས་ནུས་ཤུགས་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་གྱི་ཡིན་ I will do good work to improve the hotel. 3. gift, present ¶ངའི་གྲོགས་པོ་སླེབས་འདུག་པས་ལེགས་སྐྱེས་སྤྲོད་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ Because my friend arrived, I went to give him a gift.

ལེགས་སྐྱེས་གཟེངས་རྟགས་ (leggyeè seŋdaà) the championship or medal contest/ competition.

ལེགས་འགྱུར་ (leggyur) sm. ལེགས་བཅོས་.

ལེགས་གྲས་ (legdrɛɛ̀) first class (e.g. in an airplane or train).

ལེགས་འགྲུབ་ (legdrub) sm. ལེགས་བསྒྲུབས་.

ལེགས་སྒྲིག (legdrig) 1. coordinating/ ordering/ arranging well; va.—བྱེད་ ¶ལས་ཀའི་གོ་རིམ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ཙང་ལས་ཕྱོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད་ Because he arranged the work stages well, the work was very productive. 2. rectifying, reforming; va.—བྱེད་ ¶བཟོ་གྲྭའི་སྒྲིག་ལམ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ཙང་ཐོན་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད་ Because they rectified the factory's discipline, production increased.

ལེགས་སྒྲིག་དག་ཐེར་ (legdrig tagder) rectifying; va.—བྱེད་.

ལེགས་བསྒྲུབས་ (legdrub) successfully accomplishing/ achieving/ completing; vi.—ཟིན་; —བྱུང་ to complete successfully ¶འདི་ལོ་ཁང་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་རེད་ This year building construction was successfully completed.

ལེགས་བརྒྱ་སྐོར་གཅིག (leggya gɔ̄ɔjig) able to accomplish many good things with one deed.

ལེགས་བཅོས་ (legjöö) correcting, improving, rectifying, reforming; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —འགྲོ་ ¶ཁྱབ་འགྲེམས་སྟངས་ལེགས་བཅོས་བྱས་སོང་ (They) improved the manner of distribution.

ལེགས་བཅོས་པ་ (legjööba) reformist, reformer.

ལེགས་བཅོས་ཕྱོགས་ཁག (legjöö cɔ̄ɔgaà) reformist clique/ bloc.

ལེགས་བཅོས་རིང་ལུགས་ (legjöö riŋluù) reformism.

ལེགས་ཆ་ (legja) good qualities, good points, goodness; va.—སྡུར་ to compare the good

qualities of several people ༑ བོད་རིགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ The good qualities of the Tibetan race.

ལེགས་ཆང་ (legjaŋ) ཆང་ offered as congratulations; va.—བཀུག; —འབུལ་.

ལེགས་བརྗོད་ (legjöö) 1. saying sth. well. 2. maxim, proverb, saying.

ལེགས་ཉེས་ (legñeè) good or bad, right or wrong; va.—བྱེད་ to distinguish/ discern good from bad or right from wrong; va.—ལྟ་; —འབྱེད་ to differentiate/ distinguish right from wrong.

ལེགས་ཉེས་རྒྱལ་ཕམ་ (legñeè gyεεpam) whether sth. will be successful or not or good or bad, whether one will win or lose ༑ ལེགས་ཉེས་རྒྱལ་ཁབ་ག་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་འགྲན་སྡུར་འདིའི་ནང་ཞུགས་ཀྱི་ཡིན་ Whether I will win or lose I will participate in the competition.

ལེགས་ཉེས་སྤང་བླང་འཛིན་ (legñeè dāŋdzin) observing the merits and demerits and coming to a decision ༑ ལས་ཀ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཙང་ལེགས་ཉེས་སྤང་བླང་འཛིན་ཡག་པོ་བྱ་དགོས་པ་རེད་ Because this matter is very important, (you) should observe the merits and demerits and make a good decision.

ལེགས་ཉེས་ཐོབ་ཤོར་ (legñeè tōbshɔɔ) sm. ལེགས་ཉེས་རྒྱལ་ཕམ་.

ལེགས་རྟོག (legdɔɔ) 1. understanding well; va.—བྱེད་. 2. investigating thoroughly/ well; va.—བྱེད་.

ལེགས་རྟོག་ལེགས་འཚོལ་ (legdɔɔ legdzöö) always seeking to improve; va.—བྱེད་.

ལེགས་དར་ (legdar) ceremonial scarf given as congratulations/ recognition/ tribute.

ལེགས་འདུམ་ཞུ་ (legdum shu) shung. to mediate.

ལེགས་འདེམས་ (legdem) selecting/ choosing the best; va.—བྱེད་.

ལེགས་ལྡན་ (legdεn) 1. good, excellent. 2. man's name.

ལེགས་གནས་སྙམ་ (legnεὲ ñām) I think it will be good ༑ དེ་ལྟར་གནང་ན་ལེགས་གནས་སྙམ་ If you do like that, I think it will be good.

ལེགས་པར་འགྲོ་ (legbar dro) va. to go well/ safely.

ལེགས་པར་འོང་ (legbar oŋ) va. to arrive safely.

ལེགས་པོ་ (legbo) good, well ༑ ཁང་པ་འདི་ལེགས་པོ་འདུག This house is good.

ལེགས་སྤེལ་ (legbel) 1. spreading/ advancing/ increasing sth. good; va.—གཏོང་ ༑ ལམ་ལུགས་བཟང་པ་དེ་ལེགས་སྤེལ་བྱེད་དགོས་ We have to spread (advance) that good system.

ལེགས་སྤེལ་སྐྱོན་འདོན་ (legbel gyöndön) increasing/ advancing the good and revealing the faults/ errors.

ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག (legbel ñengɔɔ) increasing/ advancing the good and blocking the bad.

ལེགས་སྤེལ་ཞེན་བཅོས་ (legbel shεnjöö) sm. ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག.

ལེགས་སྤྱོད་ (legjεὲ) virtuous/ good deeds.

ལེགས་ཕྱོགས་ཅི་འགྲིག (legjɔɔ jïndrig) shung. doing everything possible so that things will turn out for the better.

ལེགས་བྱས་ (legjεὲ) virtuous deeds.

ལེགས་འབུལ་ (legbüü) gift/ award thanking or congratulating sb. for sth.

ལེགས་སྦྱར་ (legjaa) h. of གཏམ་བཤད་.

ལེགས་སྦྱར་སྐད་ (legjar gεὲ) Sanskrit language.

ལེགས་སྨོས་ཞིབ་ལས་ (legmöö shiblεὲ) intensive cultivation.

ལེགས་སྨོན་ (legmön) praying for good things to happen; va.—ཞུ་; —རྒྱག.

ལེགས་བཙའ་ལེགས་གསོ་ (legdza legso) giving birth to good children and raising them well.

ལེགས་ཚང་ (legdzaŋ) complete with regard to good qualities.

ལེགས་རྩལ་ (legdzüü) the good way/ manner ༑ སྤྱོད་ལམ་ལེགས་རྩལ་ Good behavior.

ལེགས་ཚོགས་ (legdzɔɔ) 1. combination of all good things. 2. good merit.

ལེགས་ཞན་ (legshεn) good and bad; quality ༑ འཕྲུལ་ཆས་འདི་ལེགས་ཞན་ག་འདྲ་འདུག What is the quality of that machine?

ལེགས་ཞེར་ (legsher) sm. ལེགས་ཞན་.

ལེགས་བཞག་ཉེས་དོར་ (legshaà ñeèdɔɔ) leave the good and throw out the bad (political slogan).

ལེགས་འོང་ (legoŋ) a disciple of the Buddha.

ལེགས་བཤད་ (legshεὲ) 1. maxim, aphorism. 2. correct speech.

ལེགས་སུ་གཏོང་ (legsu dōŋ) va. to improve ༑ གཞུང་གིས་སློབ་གྲྭ་ཚང་མ་ལེགས་སུ་བཏང་བ་རེད་ The government improved all the schools.

ལེགས་སོ་ (legso) 1. vi. to go well. 2. a cry expressing cheers/ applause; va.—བརྗོད་ to cheer, to applaud. 3. thanks ༑ ལེགས་སོའི་ལག་རྟགས་སྤྲད་སོང་ (They) gave him a gift of thanks.

ལེགས་སྲུང་འཛིན་ (legsuŋ dzin) va. to conserve.

ལེགས་སློབ་ཉེས་བཅོས་ (leglob ñeèjöö) shung. giving good advise and correcting mistakes/ errors.

ལེགས་གསོ་ (legso) repairing, restoring; va.—བྱེད་ to repair/ restore ༑ ཁང་པ་རྙིང་པ་དེ་ལེགས་གསོ་བྱས་པ་རེད་ They repaired the old house.

ལེགས་གསོལ་ (leg söö) 1. va. to report well/ correctly to higher authorities. 2. va. to repay sb.'s kindness fully.

ལེགས་བསླབས་ཉེས་བཅོས་ (legləb ñeèjöö) learning what is good and correcting one's evil ways, turning over a new leaf.

ལེང་བགྱིད་ (leŋ gyii) sm. མངོན་དུ་འགྱུར་.

ལེན་: p. བླངས་; f. བླང་; imp. ལོངས་ (len) va. to take, to receive, to collect ༑ ངའི་ལག་ནས་བླངས་སོང་ (He) took it from my hand.

ལེན་ (len) ch. a company-size military unit (containing about 100 troops) ༑ སྔོན་རྒོལ་ལེན་ Advance strike company.

ལེན་དེབ་བསྡུ་གཞུང་ (lendeb dushuŋ) shung. account book for collecting lease fees.

ལེན་པོ་ (lembo) suitable, appropriate, becoming ༑ ཚོས་གཞི་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་ལེན་པོ་འདུག This color is suitable for you.

ལེན་མེ་སུའུ་ (lenmesu) ch. streptomycin.

ལེན་འཛིན་ (lendzin) a receipt for receiving sth.

ལེན་འོས་ (lenwöö) acceptable ༑ གཞན་གྱི་བཤད་པའི་ནང་ནས་བསླབ་བྱ་ལེན་འོས་འདུག་ན་ལེན་དགོས་ If there is acceptable advice in sb. else's comments, you should accept it.

ལེན་ཤེས་སྤྲོད་ཤེས་ (lensheè drööshee) taking a loan and repaying it on time.

ལེན་ཧོ་གོ་ (lenhogo) ch. the United Nations.

ལེན་ཧོ་པད་ཚལ་ (lenho bεὲdzεε) ch. cabbage.

ལེབ་ (leb) 1. abbr. of ལེབ་ལེབ་. 2. all, entire, whole. 3. a basis for imposing taxes.

ལེབ་ཅ་ (lenja) Lepcha (an indigenous ethnic group in Sikkim).

ལེབ་གཅིག (lebjii) all over ༑ ཁང་པ་དེ་ལ་ཚོན་དཀར་པོ་ལེབ་གཅིག་ལ་བཏང་འདུག That house is painted white all over.

ལེབ་སྒྱེ་ (lebgye) large saddle bag.

ལེབ་ངོས་ (lenŋöö) flat surface.

ལེབ་ངོས་མཚོན་པའི་རི་མོ་ (lebŋöö tsönbε remo) a one dimensional figure/ diagram.

ལེབ་ལྕུག (lebjuù) ingot ༑ གསེར་ལེབ་ལྕུག Gold ingot.

ལེབ་དེ་ (lebde) all, entire, whole.

ལེབ་སྟོངས་ (len dōŋ) vi. to become completely extinct ༑ ཡུལ་འདིར་ས་ཡོམ་བརྒྱབ་ནས་ཁྱིམ་ཚང་ལེབ་སྟོངས་བྱུང་བཞག The region had an earthquake and all the households became extinct.

ལེབ་འདུར་བྱེད་ (lebdur ceè) shung. va. to show no favoritism, to make no exceptions.

ལེབ་དུང་ལེབ་གསོད་ (lebduŋ lebsöö) killing and attacking indiscriminately.

ལེབ་པ་ (lebba) sm. ལེབ་ལེབ་.

ལེབ་པོ་ (lebbo) sm. ལེབ་ལེབ་.

ལེབ་འཕྱུག (lebjaà) sweeping away, annihilating; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ༑ ཡུང་པའི་ནང་གི་ཉལ་ཐ་འཐེན་མཁན་ཚང་མ་ལེབ་ཕྱུག་བྱས་འདུག They swept away

all the opium addicts in the country. ༈ སྒོ་རའི་ནང་གི་གད་སྙིགས་ལེབ་འཕྱག་བྱ་དགོས་ You have to sweep away all the garbage in the courtyard.

ལེབ་འབྱར་ (lebjaa) shoetree.

ལེབ་སྦྱར་ (lebjɔɔ) sm. ལེབ་འབྱར་.

ལེབ་མོ་ (lebmo) sm. ལེབ་ལེབ་.

ལེབ་མོ་བཅོས་ (lebmo jöö) sm. ལེབ་ལེབ་བཟོ་.

ལེབ་རྩིས་ (lendzii) counting everything, accounting for everything; va.—རྒྱག.

ལེབ་གཞོག (lebshɔɔ̀) slicing; va.—རྒྱག ༈ ཞོག་ཁོག་མ་རྔོས་གོང་ལེབ་གཞོག་རྒྱག་དགོས་ One should cut the potatoes into slices before frying.

ལེབ་ལེབ་ (leblee) flat; va.—བཟོ་ to flatten, to make flat, to level.

ལེབ་ཤིང་ (lebshiŋ) a flat board, a plank.

ལེབ་བཤུས་ (lebshüü) shung. va. to copy exactly.

ལེམ་ཐང་ (lemdaŋ) a type of silk shawl.

ལེའུ་ (liwu) chapter (of a book), act (in a play).

ལེའུ་ཐོ་ (lēwudo) sm. ལེ་ཐོ་.

ལེའུ་སློན་ (lewulön) an extra chapter added to a text.

ལེའུ་ཚེ་ (lewudze) a form/ table.

ལེའོ་ཉིང་ཞིང་ཆེན་ (leoñiŋ shiŋjen) Liaoning Province.

ལེའན་ (lean) sm. ལེན་.

ལེའི་པེས་ཞི་ (lebishi) Leipzig.

ལོ་ (lo) 1. year, age ༈ ལོ་བཞི་ Four years. 2. vi. to meet a requirement/ standard, to be fit/ suitable for, to be satisfied with sth.'s quality ༈ འདི་ཟ་ལོ་གི་མ་རེད་ This is not fit for consumption. ༈ ཁོང་རང་ལས་ཀར་ནུ་ངར་པོ་སོང་ཙང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལས་སླ་པོར་ལོ་གི་མེད་པ་རེད་ Because he does meticulous work, he isn't easily satisfied with the work of others.3. vi. to like ༈ ཁ་སང་ངས་ཁྱེད་རང་ལ་མིག་བསྟན་པའི་བུ་མོ་དེ་ལོ་སོང་ངམ་ Did you like the girl I pointed out to you the other day. 4. crop ༈ ད་ལོ་ལོ་ཡག་པོ་འདུག This year the crops are good.

ལོ་ཀེག (logeg) sm. སྐེག.

ལོ་ཀུན་ (logün) saying one is younger than one actually is; va.—རྒྱག ༈ ཁོང་སློབ་གྲྭ་ལ་འཛུལ་སྐབས་ལོ་ཀུན་ལོ་གསུམ་བརྒྱབ་བཞག When he entered he school, he said that he was three years younger than he was.

ལོ་སྐེག (logeg) sm. སྐེག.

ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ (logɔɔ jūñii) the cycle of twelve animal years.

ལོ་སྐྱ་རྒྱས་ (lo gyāgyɛɛ̀) sm. ལོ་ལེགས་བྱུང་.

ལོ་སྐྱིན་ (logyin) giving sth. in place of crops.

ལོ་སྐྱུར་ཐང་ཤིང་ (logyur tāŋshiŋ) larch tree.

ལོ་སྐྱེག (logyeg) sm. སྐེག.

ལོ་སྐྱེད་ (logyeè) yearly interest.

ལོ་སྐྱེས་ (logyeè) yearly growth (usu. for children).

ལོ་སྐྲ་ (lodra) custom of not cutting a child's hair until the age of one.

ལོ་ཁམས་ (logam) year and element (the sixty cycle in the Tibetan calendar).

ལོ་ཁམས་བརྩི་སྟངས་ (logam dzīdaŋ) astrological calculations to prepare the calendar.

ལོ་ཁྱུད་འཁོར་ (lokyüügɔɔ) complete/ full year ༈ ལོ་ཁྱུད་འཁོར་གཅིག་རིང་ང་ཡུལ་དེར་བསྡད་པ་ཡིན་ I lived here for one complete year.

ལོ་ཁྲལ་ (lodrɛɛ) yearly/ annual tax.

ལོ་ཁྲི་ཕྲག་ཏུ་བརྟན་པར་ཤོག (lo drīdraàdu dēmbar shō) "long live" ༈ མི་དམངས་དམག་འཁྲུག་གི་རྒྱལ་ཁ་ལོ་ཁྲི་ཕྲག་ཏུ་བརྟན་པར་ཤོག Long live the victory of the people's war! [Lit. May (he/ it) last for ten thousands of years].

ལོ་ཁྲིམས་ (lodrim) laws pertaining to the protection of crops.

ལོ་འཁོར་ (logɔɔ) 1. annual, yearly, anniversary ༈ ལོ་འཁོར་དུས་ཆེན་ An annual festival. 2. vi. to pass (for years), to be a certain number of years since sth. took place ༈ ང་ཚོ་འདིར་འབྱོར་ནས་ལོ་གསུམ་འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ Three years have passed since we arrived here. ༈ ལོ་གསུམ་འཁོར་བའི་དྲན་གསོ་ The third anniversary.

ལོ་འཁོར་སྔོན་རྩིས་ (logɔɔ ŋöndzii) annual budget or forecast (for the following year); va.—རྒྱག.

ལོ་འཁོར་བཅུ་སྐྱེད་ (logɔɔ jūgyeè) shung. twenty percent interest a year.

ལོ་འཁོར་འཆར་གཞི་ (logɔɔ cārshi) annual plan, plan for the year.

ལོ་འཁོར་མ་ (lo kōōma) an entire year, the whole year.

ལོ་འཁོར་མོ་ (lo kōōmo) an entire year, the whole year.

ལོ་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ (logɔɔmo yugdu) throughout the whole year ༈ ལྟ་སྐོར་བ་འདིར་ལོ་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Tourists come to this area throughout year.

ལོ་གོང་མ་ (lo konma) the previous year.

ལོ་གོའི་མོག་མོག (logö momoò) steamed dough dumplings that do not have stuffings.

ལོ་གྲངས་ (lodraŋ) number of years, age ༈ ཕྲུ་གུ་འདི་སློབ་གྲྭར་ལོ་གྲངས་ག་ཚོད་བསྡད་པ་རེད་ How many years did the child stay in school?

ལོ་གླ་ (lola) annual salary; va.—རྒྱག.

ལོ་བགྲེས་ (lodreè) sm. ལོ་རྒས་.

ལོ་འགོ་ (longo) the beginning or early part of a year.

ལོ་རྒན་གཞོན་ (lo gɛnshön) young and old, youth and old age.

ལོ་རྒས་ (lo gɛɛ̀) va. to age, to get old ༈ ཁོང་ལོ་རྒས་ནས་མིག་ཡག་པོ་མི་འདུག He has gotten old and his eyesight is poor.

ལོ་རྒྱགས་ (logyaà) 1. ཟས་པ་ that is enough for one year. 2. the yearly provision of food.

ལོ་རྒྱུན་ (logyün) years ༈ ཁོང་བོད་ལ་ལོ་རྒྱུན་ཤ་སྟང་མིན་བསྡད་འདུག He lived in Tibet for a number of years.

ལོ་རྒྱུན་ཆགས་ (logyünjaà) sm. ལོ་ལྟར་.

ལོ་རྒྱུན་མང་བརྒྱུད་ (logyün maŋgyüü) after a continuous/ long period ༈ ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་སྡོད་ལོ་རྒྱུན་མང་བརྒྱུད་ཡུལ་དེའི་སྐད་ཡིག་ཀུང་ཤེས་བྱུང་ Having lived abroad for a long time he learned the local written and spoken language.

ལོ་རྒྱུད་རིག་པ་ (logyüü rigbə) history, the study of history.

ལོ་རྒྱུས་ (lugyüü) history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ (lugyüügi kɔ̄ɔlo) the wheel of history ༈ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདུན་དུ་སྐྱོད་པར་སུས་ཀྱང་བཀག་ཐབས་མེད་ Nobody can stop the wheel of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྡོག་དུ་གཏོང་ (lugyüügi kɔ̄ɔlo dogdu dōŋ) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱིར་སྐོར་.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱིར་སྐོར་ (lugyüügi kɔ̄ɔlo cīgɔɔ) turning back the wheel of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གད་སྙིགས་ཕུང་པོ་ (lugyüügi kɛ̄ɛ̀ñii pūŋbo) the garbage heap of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ (lugyüügi gedze) historical value/ merit.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོ་ཕྱོགས་ (lugyüügi drojɔɔ̀) historical trend/ direction.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ (lugyüügi gyuja) historical materials.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (lugyüügi ŋöömaŋ shāmdön) historical museum.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་ (lugyüügi ŋöödzo māwa) historical materialism.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (lugyüügi ŋöödzö riŋluù) historical materialism.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་གདོགས་ (lugyüügi cādɔɔ̀) the domain/ sphere of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་རིང་པོ་ (lugyüügi gyün riŋbu) the long flow of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་ (lugyüügi jeèshüü) historical trace/ site/ relic.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྙན་རྩོམ་ (lugyüügi ñɛndzom) epic (in literature).

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་བ་ (lugyüügi dāwa) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ (lugyüügi dədzüü) historical point of view.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ (lugyüügi tüürim) historical stage/ period.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ (lugyüügi tönŋöö) historical fact.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ (lugyüügi tönñiŋ) historical significance/ importance.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ (lugyüügi nɛ̄ɛdzüü) historical situation, historical context/ background, historical information.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག (lugyüügi jēēyii) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་ (lugyüügi pēljɔɔ̀) historical trend.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ (lugyüügi pēlrim) the course of history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྩམས་སྒྲུང་རིང་པོ་ (lugyüügi dzāmdruŋ riŋbu) historical novel.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ (lugyüügi yigrii) historical documents/ data/ reference materials.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟློས་གར་ (lugyüügi dōōgar) historical play.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ (lugyüügi raŋshin) historical, history.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ (lugyüügi rindaŋ) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དགེ་མཚན་.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རླབས་རྒྱུན་ (lugyüügi lɔ̄bgyün) tide of history, historical trend.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་བུ་ (lugyüügi lɔmbu) historical path.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་ཚད་ (lugyüügi lamdzɛɛ̀) historical course.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འགན་ (lugyüügi lɛngɛn) historical responsibility.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤུལ་བཞག (lugyüügi shüüshaà) historical heritage.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སེམས་གཙོའི་སྨྲ་བ་ (lugyüügi sēmdzö māwa) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སེམས་གཙོའི་རིང་ལུགས་.

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སེམས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (lugyüügi sēmdzö riŋluù) historical idealism.

ལོ་རྒྱུས་སྐྲུན་ (lugyüü drün) va. to make history.

ལོ་རྒྱུས་བསྐྲུན་པ་པོ་ (lugyüü drünbabo) history makers.

ལོ་རྒྱུས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་ (lugyüü ŋōōmaŋ shāmdöngaŋ) museum of history.

ལོ་རྒྱུས་ཅན་ (lugyüüjɛn) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་.

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་དོན་རྐྱེན་ (lugyüütɔɔ̀gi töngyen) historical events.

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ (lugyüütɔɔ̀gi sōōgyün) historical tradition.

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེངས་དང་པོ་ (lugyüütɔɔ̀ tēŋ taŋbo) unprecedented in history, first time in history.

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ (lugyüütɔɔ̀ cuŋ mɔ̄ñoŋbə) unprecedented in history.

ལོ་རྒྱལ་དུས་རབས་ (lugyüü tüürəb) historical era ༈ ལོ་རྒྱུས་དུས་རབས་གསར་པ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་པ་རེད་ A new historical era started.

ལོ་རྒྱུས་དེབ་ (lugyüü teb) one's personal file (ch. dangan).

ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ (lugyüü tebter) history book.

ལོ་རྒྱུས་དོན་སྟོང་རིང་ལུགས་ (lugyüü töndoŋ riŋluù) historical nihilism.

ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ (lugyüü dordüü) brief historical summary.

ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པ་ (lugyüü dɛmba) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་.

ལོ་རྒྱུས་སྡེ་ཚན་ (lugyüü dɛdzɛn) department of history.

ལོ་རྒྱུས་པ་ (lugyüübə) historian.

ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ (lugyüü jēēshii yigrii) historical data/ records/ reference materials.

ལོ་རྒྱུས་ཕྱིར་འཐེན་ (lugyüü cīīden) going back in history.

ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ (lugyüü pēlgyɛɛ̀) historical development ༈ དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད་ As for that, it is the result of historical development.

ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ (lugyüü māwa) historian, those who tell history.

ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་བྱེད་པོ་ (lugyüü māwɛ ceēbo) historian.

ལོ་རྒྱུས་མཚོན་བྱེད་སྙན་ངག (lugyüü tsōnjeè ñɛnŋaà) historical epic.

ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (lugyüü shimjuùgaŋ) institute of history.

ལོ་རྒྱུས་ཟློས་གར་ (lugyüü dōōgar) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟློས་གར་.

ལོ་རྒྱུས་རིག་དངོས་ (lugyüü rigŋöö) historical relics.

ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་ (lugyüü rigbə) historical science, study of history.

ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་བ་ (lugyüü rigbəbə) historian, historiographer.

ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ (lugyüü riŋbu) sm. ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུན་རིང་པོ་.

ལོ་རྒྱུས་ལས་འདས་པ་ (lugyüülɛ dɛēba) beyond history.

ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཐོ་ (lugyüü sɛ̄ɛdo) personal file/ dossier (ch. dangan).

ལོ་གང་ཚང་གཅིག (lo gandzaŋ jīg) one whole year.

ལོ་སྒོར་པད་ཚལ་ (logɔɔ bɛ̄ɛdzɛɛ) ch. cabbage.

ལོ་བརྒྱད་དྲི་ཆུ་ (logyɛɛ̀ triju) urine of an eight year child (used in Tibetan medicine).

ལོ་བརྒྱའི་ཇུས་ཆེན་ (logyɛ cüüjen) a long range plan, a long term strategy [Lit. plan for one hundred years].

ལོ་ངན་ (loŋɛn) a year of disaster/ famine, etc.

ལོ་ངོ་ (loŋo) years of age.

ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ (loŋɛ cɔ̄ɔshi) five year plan.

ལོ་སྔོན་ (loŋön) before a certain year ༈ ༡༩༥༦ ལོ་སྔོན་ Before 1956.

ལོ་བརྒྱུ་ཐོག་ཞིང་ (lo jūtɔɔ̄ ŋā) fields that are planted only every second year.

ལོ་ཆང་ (lojaŋ) one year old ཆང་.

ལོ་ཆང་ཁམ་པ་ (lojaŋ kāmba) sm. ལོ་ཆང་.

ལོ་ཆུ་ (loju) crops and rainfall ༈ ལོ་ཆུ་ལེགས་པ་ Good rainfall and crops.

ལོ་ཆུ་ལམ་ལྷོངས་ (loju lamlhoŋ) having good crops (harvest) due to good rainfall.

ལོ་ཆུང་ (lojuŋ) 1. youth, youngster, young person, teenager. 2. a junior translator.

ལོ་ཆུང་སྐྲ་དཀར་ (lojuŋ drāgar) sm. ལོ་ཆུང་མགོ་དཀར་.

ལོ་ཆུང་གི་ཁྱིམ་ཚང་ (lojuŋgi kyīmdzaŋ) children's home.

ལོ་ཆུང་མགོ་དཀར་ (lojuŋ gogaa) young person with premature grey hair.

ལོ་ཆུང་རྒྱུ་ཉུང་ (lojuŋ gyuñuŋ) young and inexperienced.

ལོ་ཆུང་གདོང་ལེན་རུ་ཁག (lojuŋ donlen rugaà) young pioneers (youth group in China).

ལོ་ཆུང་གདོང་ལེན་རུ་མི་ (lojuŋ donlen rumi) a young pioneer member.

ལོ་ཆུང་པོ་བྲང་ (lojuŋ pōdraŋ) children's palace (for amusement).

ལོ་ཆུང་བྱིས་པ་ (lojuŋ cibə) child.

ལོ་ཆུང་མྲོན་འདྲིན་ (lojuŋ mōndrin) childhood friendship.

ལོ་ཆུན་ (lojün) arc. patches (for clothes).

ལོ་ཆེན་ (lojen) 1. senior translator. 2. old.

ལོ་མཆོད་ (locöö) ritual done one year after the death of a person.

ལོ་མཇུག (lonjuù) latter part of a year, the end of a year.

ལོ་མཇུག་བསྡོམས་རྩིས་ (lonjuù domdzii) end of year accounting; va.—རྒྱག.

ལོ་མཇུག་རྩིས་རྒྱག (lonjuù dzīīgyaà) end of year accounting; va.—རྒྱག.

ལོ་རྗེས་མ་ (lo jeēma) next year.

ལོ་མཉམ་ (loñam) of the same age ༈ ང་གཉིས་ལོ་མཉམ་རེད་ We two are the same age.

ལོ་སྙིང་ (loñiŋ) sm. ལོ་རྙིངས་.

ལོ་སྙིང་སྐྱེལ་ (loñiŋ gyēē) vi. to pass the old year, to see off the old year.

ལོ་ཉེས་ (loñeè) bad harvest, year of poor harvest/ crop failure.

ལོ་ཏོག (lodoò) crop; va.—འདེབས་ to plant crops.

ལོ་ཏོག་འགྱེལ་ (lodoò gyee) vi. to fall over (of crop stalks).

ལོ་ཏོག་ཉལ་ (lodoò ñεε) sm. ལོ་ཏོག་འགྱེལ་.

ལོ་ཏོག་འདེབས་སྐྱོང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (lodoò debgyoŋ shimjuùgaŋ) farming research institute.

ལོ་གཏོར་ (lodɔɔ) a གཏོར་མ་ that is left for a whole year.

ལོ་རྟགས་ (lordaà) an animal year in the twelve year animal calendar system ༑ཁོའི་ལོ་རྟགས་རྟ་རེད་ His animal year (of birth) is horse.

ལོ་རྟགས་ཀྱི་ལོ་ (lordaàgi lo) sm. ལོ་རྟགས་.

ལོ་རྟགས་གསོལ་རས་ཞུ་ (lordaà sööreε shu) asking for the animal birth year of a prospective bride/ groom so that an astrologer can check whether it is compatible.

ལོ་ལྟར་ (lodar) yearly, every year.

ལོ་ལྟར་རེ་བཞིན་ (lodar reshin) sm. ལོ་ལྟར་.

ལོ་སྟུད་མར་ (lo dǖùma) sm. ལོ་བསྟུད་.

ལོ་སྟོང་ཚོ་གསར་པ་ (lo dōŋdzo sāāba) the new millennium.

ལོ་སྟོད་ (lodöö) the first half of the year.

ལོ་བསྟུད་ (lodüü) continuously one year after another.

ལོ་ཐང་ (lodaŋ) 1. the tribute given during an annual audience. 2. yearly grain tax. 3. yearly income.

ལོ་ཐུག་ (loduù) a kind of vegetable soup.

ལོ་ཐོ་ (lodo) sm. ལོ་ཐོ་.

ལོ་ཐོག་ (lodoò) sm. ལོ་ཏོག.

ལོ་ཐོག་ལོ་རྩིགས་ (lodɔɔ lodzii) one year on top of another, in repeated years ༑ཡུལ་འདིར་ལོ་ཐོག་ལོ་བརྩེགས་ཀྱི་མུ་གེ་བྱུང་བ་རེད་ In that place they experienced famine one year on top of another.

ལོ་མཐོ་ཁ་ཁྱེར་ (lodo kā kyēr) abbr. of ལོ་ན་མཐོ་བ་ཁ་ཁྱེར་.

ལོ་འཐག་འཇོག་ (lodaà jɔɔ) va. to leave woven material unfinished on the loom at the end of the year.).

ལོ་དར་མ་ (lo tarma) adult in the prime of life.

ལོ་དུས་ (lodüü) 1. term, period, time set as a limit; vi.—ཐིམ་; —རྫོགས་ to expire, to finish, to terminate (e.g., a term of office) ༑མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་པའི་ལོ་དུས་རྫོགས་ (His) term as Governor General of Kham ended. 2. yearly ༑ལུང་པ་དེར་ལོ་དུས་ཀྱི་ཚོང་འདུས་རེ་འཚོགས་གི་ཡོད་པ་རེད་ There is a yearly trade fair in that place.

ལོ་དུས་འཁོར་རྩིས་ (lodüü kōōdzii) shung. calculating the term of payments on loans.

ལོ་དུས་གྲངས་བཅད་ (lodüü tranjeè) shung. loans with a set period of years for repayment.

ལོ་དུས་རིམ་སྤྲོད་ (lodüü rimdröö) installment payments over a period of years.

ལོ་དེབ་ (loteb) yearbook, annual book/ volume ༑བསྡོམས་རྩིས་ལོ་དེབ་ Statistical yearbook.

ལོ་འདབ་ (lodəb) leaves and petals; vi.—རྒྱས་ to be fully grown, to be in full bloom (for flowering plants).

ལོ་སྡོང་མེ་འབྲས་བཞི་ (lodoŋ mendreè shi) the four: leaf, trunk/ stem, flower and fruit.

ལོ་ན་ (lona) age; vi.—རྒྱས་ to age, to grow old.

ལོ་ན་ཆུང་བ་ (lona jūŋwa) young, younger.

ལོ་ན་སྡོང་སྐྱེལ་ (lona dōŋgyee) sm. ལོ་ཟླ་སྡོང་སྐྱེལ་.

ལོ་ན་མཐོ་བ་ཁ་ཁྱེར་ (lona tōwa kāgyee) using old age as an excuse (usu. to avoid work or to get a better share of sth.).

ལོ་ན་ཕྲ་བ་ (lona trāwa) sm. ལོ་ན་ཆུང་བ་.

ལོ་ན་འཚམས་པ་ (lona tsāmba) of the right/ suitable age ༑ང་ཚོའི་བུ་ལ་ལོ་ན་མཚམས་པའི་མནའ་མ་ཞིག་ལེན་ཀྱི་ཡིན་ We will get a bride of a suitable age for our son.

ལོ་ན་གཞོན་པ་ (lona shömba) sm. ལོ་ན་ཆུང་བ་.

ལོ་ན་རན་པ་ (lona remba) sm. ལོ་ན་འཚམས་པ་.

ལོ་ན་སོན་ (lona sōn) vi. to grow up.

ལོ་ནག་ (lonaà) 1. an astrologically determined bad/ unpropitious year ༑ལོ་ནག་ལ་ཆང་ས་རྒྱག་མི་རུང་ One should not get married in a bad year. 2. a year of crop failure/ famine, etc.

ལོ་ནད་སྙན་འབྱར་ (loneè dēnjar) people who have been bedridden for years.

ལོ་ནས་ལོ་བསྟུད་ (lonε lodüü) sm. ལོ་བསྟུད་.

ལོ་ནས་ལོ་བར་ (lonε lobar) from year to year.

ལོ་གནངས་གཁྲལ་ (lonaŋ kadreε) shung. animal taxes paid every other year.

ལོ་གནངས་འཆར་ (lo nāŋjar) alternate years, every other year.

ལོ་པ་ (loba) 1. acceptable/ suitable in age ༑མི་འདི་ལོ་པ་མི་འདུག This man's age is not acceptable. 2. the year in which one is born ༑སྟག་ལོ་པ་ཡིན་ (I) was born in the year of the tiger.

ལོ་པཎ་ (lobεn) abbr. translator and scholar.

ལོ་ཕུད་ (lobüü) barley planted in a small container before the Tibetan New Year to enable making an auspicious offering to the gods during the New Year of the first stalks that appear.

ལོ་ཕོགས་ (lobɔɔ) yearly/ annual salary.

ལོ་ཕྱག་ (lojaà) shung. annual/ yearly tribute or gift.

ལོ་ཕྱུགས་ (lojuù) abbr. agriculture and animal husbandry.

ལོ་ཕྱེད་ (lojeè) half a year.

ལོ་ཕྲ་ (lodra) young people.

ལོ་འཕོ་ (lo pō) vi. to transition to a new year.

ལོ་བ་ (lowa) sm. ལོ་པ་, 1.

ལོ་བོགས་ (lobɔɔ) lease for one year.

ལོ་འབབས་ (lobəb) yearly/ annual yield.

ལོ་འབུལ་ (lobüü) an annual gift/ present/ tribute; va.—འབུལ་.

ལོ་འབྲས་ (londreè) general term for grains.

ལོ་མ་ (loma) leaf ༑ལོ་མ་ཆེ་རིགས་ཤིང་ Broad-leafed tree.

ལོ་མ་ཁབ་དབྱིབས་ཅན་ (loma kābyibjεn) needle leaf (conifer trees).

ལོ་མ་ཆེ་བའི་ལྗོན་ཤིང་ (loma cēwe jönshiŋ) broadleaf tree.

ལོ་མ་ཆེ་བའི་རྩྭ་ཡན་ (loma cēwε dzāyεn) broadleaf grasses.

ལོ་མ་ཆེ་བའི་ཤིང་ནགས་ (loma cewε shīŋnaà) forest of broad-leaved trees.

ལོ་མ་ཉི་ཡ་ (lomañiyə) Romania.

ལོ་མ་ཕྲ་རིགས་ (loma trərii) needle-leaf trees, conifers ༑ལོ་མ་ཕྲ་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ནགས་ A conifer forest.

ལོ་མ་མང་པོ་ (loma maŋbo) talking a lot but saying very little [Lit. having many leaves].

ལོ་མ་ཟགས་ས་རྩ་བ་ (loma saàsa dzāwa) a person who had been residing elsewhere finally returning to his ancestral home [Lit. the leaves fall on the roots].

ལོ་མ་ལེབ་མོ་ (loma lebmo) blade of a leaf.

ལོ་མ་གསར་པ་ (loma sārba) new leaves.

ལོ་མང་ (lomaŋ) many years.

ལོ་མང་བུན་རྙིང་ (lomaŋ bünñiŋ) an old debt/ loan.

ལོ་མང་ཐུབ་པའི་རྩི་ཤིང་ (lomaŋ tübbε dzəshiŋ) perennial plant.

ལོ་མའ་ (loma) Rome.

ལོ་མའི་སྐྱུར་རྒྱུ་ (lomε gyurgyu) folic acid, folacin.

ལོ་མའི་ལྗང་རྒྱུ་ (lomε jaŋgyu) chlorophyll.

ལོ་མའི་ལྗང་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ (lomε jəŋgyu pūŋbo) chloroplast.

ལོ་མའི་འདབ་རིས་ (lomε dəbrii) vein of leaf.

ལོ་མའི་ཕུར་མ་ (lomε pūrmə) powdered incense made into a tiny bundle that is placed as decoration on altars.

ལོ་མའི་བང་རིམ་ (lomε pəŋrim) phylotaxy.

ལོ་མའི་དམར་རྒྱུ་ (lomε mārgyu) carotene.

ལོ་མའི་རྩ་ནད་ (lomε dzāneè) leaf rust.

ལོ་མའི་རྩ་རིས་ (lomε dzārii) sm. ལོ་མའི་འདབ་རིས་.

ལོ་མའི་ཡུ་བ་ (lomεlomε yuwə) leaf stalk.

ལོ་མའི་ཤ་ (lomε shā) mesophyll.

ལོ་མའི་སེར་རྒྱུ་ (lomε sērgyu) lutein, anthophyl.

ལོ་མའི་ར་རི་ནད་ (lomε rari nεὲ) leaf spot.

ལོ་མའི་སྲིན་ (lomε sīn) looper, inchworm.

ལོ་མར་ (lomar) 1. Rome. 2. butter that had been stored for year.

ལོ་མས་འབྲས་སྒྲིབ་ (lomɛ drɛ̄ɛdrib) the secondary supersedes the primary [Lit. the leaves cover the fruit].

ལོ་མུར་ (lomur) continuously one year after another.

ལོ་སྨད་ (lomɛɛ̀) the latter half of the year.

ལོ་ཙཱ་ཁྲུའུ་ (lodza trū) tib. ch. translation department.

ལོ་ཙཱ་བ་ (lodzawa) translator.

ལོ་ཚད་ (lodzɛɛ̀) 1. age limit; vi.—ཡོལ་; —ལས་བརྒལ་ to exceed/ surpass an age limit; vi.—ལོངས་; —ལོན་ to reach an age limit ¶ དམག་མིར་ཞུགས་རྒྱུར་ལོ་ཚད་ཡོད་པ་རེད་ There is an age limit for joining the army. 2. seniority in work ¶ ཕོགས་ལོ་ཚད་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Salary is paid according to seniority.

ལོ་ཚད་ངོ་མ་ (lodzɛɛ̀ ŋoma) exact age, age in whole years.

ལོ་སྡོད་ (lodzöö) according to one's age; va.—སྡུར་ to compare differences of age.

ལོ་ཚན་ (lodzɛn) 1. quality of crops/ harvest. 2. the rhizome of Chinese monkshood (used in Tibetan medicine).

ལོ་ཚིགས་ (lodzii) chronological table/ record of events that have occurred.

ལོ་གཞུག (loshuù) end of the year.

ལོ་གཞིས་འཆར་ (lo shēējaa) every third year.

ལོ་གཞོན་ (loshön) youth, young people/ person ¶ ལོ་གཞོན་རྣམས་གླིང་ཁར་ཕྱིན་འདུག The youths had gone for a picnic.

ལོ་གཞོན་པ་ (lo shömba) sm. ལོ་གཞོན་.

ལོ་གཞོན་གཞོན་ (lo shönshöŋ) sm. ལོ་གཞོན་.

ལོ་ཟླ་ (londa) 1. year and month. 2. the same age ¶ ངའི་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ལ་ཕྲུ་གུ་ལོ་ཟླ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་ In my class there are two students who are the same age as me. 3. time, period ¶ དམག་འཐབ་ཀྱི་ལོ་ཟླར་དྲན་གསོ་བྱེད་སྐབས་ At the time of commemorating the year of the battle.

ལོ་ཟླ་སྟོང་སྐྱེལ་ (londa dōŋgyee) wasting/ frittering away time.

ལོ་བཟང་ (losaŋ) a person whose year of birth is astrologically determined to be auspicious.

ལོ་ཡག་ལྗང་པ་ (loyaà jaŋba) good stalks (of crops).

ལོ་ཡི་ཐེག་པ་ (loyi tēgba) sm. ལོའི་ཐེག་པ་.

ལོ་ཡི་ཐོག་མ་ (loyi tɔ̄ɔma) the 11th month of the Tibetan calendar.

ལོ་ཡི་དང་པོ་ (loyi taŋbo) the 1st month of the Tibetan calendar. 2. the year of the rat.

ལོ་ཡུན་ (loyün) sm. ལོ་རྒྱུན་.

ལོ་ཡོན་ (loyön) annual salary.

ལོ་རན་མོ་ཕྱུགས་ (lorɛn mojuù) female livestock that have arrived at the breeding age.

ལོ་རན་གཞོན་ནུ་ (lorɛn shönnu) young people who are of the right age to do sth. (e.g., join the army or get married).

ལོ་རབས་ (lorəb) 1. decade ¶ ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པའི་ཁ་གདན་ A carpet from the decade of the (19)40's. 2. historical/ period/ era.

ལོ་རིམ་ (lurim) by year, one year after another ¶ ལོ་རིམ་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱུ་ Arranging chronologically by (year). 2. class, grade (in school) ¶ སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བར་ལོ་རིམ་གཉིས་ཡོད་ There are two grades in middle school. ¶ ལོ་རིམ་དང་པོ་ The first grade.

ལོ་རིམ་བརྒལ་སྤར་ (lurim gɛɛ bār) skipping a grade in school.

ལོ་རིམ་ལོ་རྒྱུས་ (lurim lugyüù) a chronicle, a history arranged year-by-year.

ལོ་རིམ་གསུང་སྒྲོག (lorim sūŋdrɔɔ̀) shung. scriptures read yearly.

ལོ་རིལ་པོ་ (lo riibu) whole year, all year round.

ལོ་རེ་ (lo re) sm. ལོ་རེ་རེ་.

ལོ་རེ་སྔོན་རྩིས་ (lore ŋöndzii) annual budget forecast.

ལོ་རེ་རེ་ (lo rere) every year ¶ ལོ་རེ་རེ་སློབ་ཕྲུག་གསར་པ་ཐེངས་རེ་རེ་བསྡུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ New students are recruited one time each year.

ལོ་རེ་བཞིན་ (loreshin) sm. ལོ་ལྟར་.

ལོ་རེའི་འཆར་གཞི་ (loree cāāshi) annual plan.

ལོ་རེས་ (loreè) sm. ལོ་རྟགས་.

ལོ་རོ་བ་ (lorowa) shung. horse trader.

ལོ་ལེགས་ (loleè) bumper harvest ¶ སྔར་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ལོ་ལེགས་བྱུང་ They got an unprecedented bumper harvest.

ལོ་ལོ་ (lolo) each year.

ལོ་ལོ་ཟླ་ (lo londa) sm. ལོ་ཟླ་.

ལོ་ལོན་ (lolön) vi. to reach/ arrive at a year ¶ ལོ་གཅིག་ལོན་པའི་ཤ་ Meat that is a year old (that has reached one year).

ལོ་ཤ་ (losha) meat that has been cured for a year.

ལོ་ཤས་ (loshɛɛ̀) a few years, several years.

ལོ་ཤས་ཅིག (loshɛɛ̀jiì) sm. ལོ་ཤས་

ལོ་ཤོལ་ (loshöö) leap year.

ལོ་བཤད་ (loshɛɛ̀) astrological prediction/ prophecy for a year.

ལོ་ས་ (losa) okay, suitable ¶ མོ་ཊ་འདི་ལོ་ས་རེད་པས་ Is this car okay for you?

ལོ་སར་ (losar) sm. ལོ་གསར་.

ལོ་སོང་སྐྱེད་རྩིས་ (losoŋ gyēēdzii) shung. apportioning of payments of interest (on a loan).

ལོ་གསར་ (losar) new year ¶ ཕ་མ་གཉིས་ལ་ལོ་གསར་གྱི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུས་པ་རེད་ (They) gave New Year's congratulations to their parents.

ལོ་གསར་དགའ་སྟོན་དུས་ཆེན་ (losar gadön tüüjen) New Year's Day celebration/ party.

ལོ་གསར་སྔ་ནུབ་ (losar ŋənub) New Year's Eve.

ལོ་གསར་ཉ་གང་ (losar ñagaŋ) 15th day of the 1st lunar month.

ལོ་གསར་དུས་ཆེན་ (losar tüüjen) New Year's celebration.

ལོ་གསར་གནམ་གང་ (losar nāmgaŋ) New Year's Eve.

ལོ་གསར་མེ་ཏོག (losar medoò) 1. a red flower put on the New Year's offering box. 2. cockscomb (used in Tibetan medicine).

ལོ་གསར་ཚེས་གཅིག (losar tsēējig) first day of the New Year.

ལོ་གསར་བཟང་ (losar saŋ) a new year greeting (in Amdo dialect).

ལོ་གསུམ་ཁམ་བུ་ (losum kāmbu) a peach tree that fruits every three years.

ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ (losum cɔ̄ɔsum) a religious retreat that goes on for three years and three months.

ལོ་ཧྲིལ་པོ་ (lo hriibu) sm. ལོ་རིལ་པོ་.

ལོག (lɔɔ̀) 1. va. to return, to come or go back ¶ དམག་བརྒྱབ་ནས་དམག་མི་ནང་ལ་ལོག་པ་རེད་ The soldiers returned home after the battle. 2. vi. to get in the wrong order, to be upside down/ inside out/ reversed/ inverted ¶ ཡིག་འབྲུ་འདི་མགོ་འཛུག་ལོག་ནས་པར་བརྒྱབ་བཞག They printed the letters upside down. 3. vi. to collapse, to fall down, to tumble down ¶ ཁང་པ་དེ་ལོག་སོང་ That house collapsed. 4. wrong, incorrect, backwards ¶ སྨན་ལོག་ཕུལ་ He gave (them) the wrong medicine. 5. vi. to lose shine/ sheen, to fade ¶ དྭ་ལོག་གི་ཆོས་གཞི་ལོག་བཞག The color of the clothes faded. 6. va.—གཏོང་ to send back/ home ¶ ཁོས་སློབ་ཕྲུག་ཚང་མ་ལོག་བཏང་སོང་ He sent all the students back (home). 7. vi. to die.

ལོག་སྐད་ (lɔggɛɛ̀) a language that others cannot understand, a secret language; va.—རྒྱག to talk in ལོག་སྐད་.

ལོག་གེ་བ་ (lɔggewa) describing a particular stance that is crooked/ sideways.

ལོག་རྒྱག (lɔɔ̀ gyaà) 1. to plow, to turn the soil over ¶ བཙས་མ་བརྡས་པ་དང་ཞིང་ཁར་ལོག་རྒྱག་དགོས་ As soon as the harvest is done one must plow the field. 2. vi. to recur (for sickness/ illness) ¶ ངའི་ན་ཚ་རྙིང་པ་ལོག་བརྒྱབ་བཞག My old sickness recurred.

ལོག་སྒྲུབ་ (lɔgdrub) misapprehension, misinterpretation (usu. used with གོ་བ་); va.—བྱེད་

¶ཁོང་གིས་སྲིད་ཇུས་ལ་གོ་བ་ལོག་སླབ་བྱས་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་སྟངས་ནོར་པ་རེད་ He misinterpreted the policy and implemented it wrongly.

ལོག་འགྲོ་ (lɔɔ̀ drɔ) va. to return, to go back.

ལོག་གོལ་ལོག་རྩིས་ (lɔɔ̀göö lɔɔ̀dzii) planning retaliation (to settle old scores).

ལོག་བསྔོ་ (lɔɔ̀ŋo) dedicating one's prays/ deeds in an opposite/ perverse way.

ལོག་ཆོས་ (lɔgjöö) 1. heresy, heretical religious beliefs. 2. nonBuddhist religions.

ལོག་འཆམ་རྒྱུག (lɔŋjam gyaà) va. to be time to leave ¶ད་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པར་སླེབས་འདུག་པས་ལོག་འཆམ་རྒྱུག་རན་འདུག Now it is 5 o'clock so it is time to leave.

ལོག་འཇལ་བྱེད་ (lɔnjɛɛ cee) va. to act in an ungrateful, thankless manner ¶ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མར་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་པ་རེད་ He behaved in an ungrateful way toward his parents.

ལོག་གདམ་ (lɔgdam) saying sth. opposite of what it should be, wrong views/ talk/ advice ¶མི་དེས་ལོག་གདམ་བཤད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་རེད་ They trusted his talk which was opposite of what it should have been and they made a mistake (in what they were doing).

ལོག་གདམ་སུན་འབྱིན་ (lɔgdam sünjin) refuting wrong views; va.—བྱེད་.

ལོག་གདོང་ (lɔɔ̀ dōŋ) see ལོག.

ལོག་རྟོགས་ (lɔgdɔɔ̀) wrong/ distorted understanding, misconceiving, misunderstanding.

ལོག་ལྟ་ (lɔgda) heresy, heretical/ perverse view; vi.—སྐྱེ་ to have heretical views arise; va.—བྱེད་ to hold heretical views.

ལོག་ལྟ་ཅན་ (lɔgdajɛn) heretical, perverse in viewpoint.

ལོག་མཐོང་ (lɔgdoŋ) shung. despising, showing contempt for, looking down upon.

ལོག་གནོན་ (lɔgnön) suppressing wrong or heretical ideas/ thoughts/ views; va.—བྱེད་.

ལོག་པ་ (lɔgba) 1. opposite, reverse; vi.—སྐྱེད་ to get/ have arise opposite or reverse thoughts ¶ཁོས་གཞུང་གི་ཅ་ལག་མ་ཉོས་པར་གཞུང་དངུལ་ཟ་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་ལོག་པ་སྐྱེད་པ་རེད་ He got the wrong (opposite) idea that he wouldn't buy the items from the government but would embezzle them. 2. incorrect, false, heretical, perverse.

ལོག་པའི་ཡི་གེ་བཞི་ (lɔgbɛ yige shi) the four reversed letters in the Tibetan alphabet (ཊ,ཋ,ཌ,ཎ).

ལོག་པར་འཁུ་ (lɔgba kū) vi. to become angry.

ལོག་པར་ལྟ་བ་ (lɔgbar dāwa) sm. ལོག་ལྟ་.

ལོག་པར་སྤྱོད་ (lɔgbar jöö) 1. va. to do things in an opposite (wrong) way. 2. va. to commit adultery.

ལོག་པར་གཡེམ་པ་ (lɔgba yēmba) sm. ལོག་གཡེམ་.

ལོག་པར་ལྷུང་ (lɔgbar lhūŋ) 1. vi. to fall on the wrong side of the government/ authorities, to get into trouble ¶ཕྲུ་གུ་དེ་གྲོགས་པོ་ངན་པ་དང་འགྲོགས་ནས་ལོག་པར་ལྷུང་བཞག The child ran around with bad friends and got into trouble. 2. ངན་འགྲོ་.

ལོག་པོ་ (lɔgbo) sm. ལྡབ་.

ལོག་སྤྱོད་ (lɔgjöö) reactionary action/ conduct, heretical/ perverted action or conduct.

ལོག་སྤྱོད་གྲལ་རིམ་ (lɔgjöö trɛɛrim) reactionary class.

ལོག་སྤྱོད་ཅན་ (lɔgjööjɛn) reactionary ¶བསམ་བློ་ལོག་སྤྱོད་ཅན་ Reactionary ideas/ thoughts.

ལོག་སྤྱོད་པ་ (lɔgjööba) a reactionary.

ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག (lɔgjöö cɔɔ̀gaà) reactionary clique/ bloc/ group, reactionaries.

ལོག་སྤྱོད་དབང་སྒྱུར་ (lɔgjöö wāŋgyur) reactionary rule.

ལོག་སྤྱོད་དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་ (lɔgjöö wāŋgyur trɛɛrim) reactionary ruling class.

ལོག་སྤྱོད་ཚོགས་ཁག (lɔgjöö tsɔɔ̀gaà) sm. ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག.

ལོག་སྤྱོད་རུ་ཁག (lɔgjöö rugaà) sm. ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག.

ལོག་ཕྱོགས་པ་ (lɔgjɔɔ̀ba) sm. ལོག་སྤྱོད་པ་.

ལོག་ཕྲུག (lɔgdruù) the children of a reactionaries.

ལོག་སྦྱོར་ (lɔgjɔɔ) 1. wrong use of grammar (e.g., using གི་ instead ཀྱི་). 2. prescribing or treating with the wrong medicine.

ལོག་སྨོན་ (lɔgmön) prayer for sth. evil, prayer to curse sb.; va.—རྒྱག.

ལོག་སྨྲ་ (lōgma) heterodox/ heretical theories.

ལོག་ཚོང་ (lɔgdzoŋ) trading that is illegal/ improper; va.—རྒྱག.

ལོག་འཚོ་ (lɔgdzo) living by perverse means, earning one's livelihood in illegal/ improper ways.

ལོག་ཞག (lɔgshaà) twenty four days after the winter solstice.

ལོག་ཡོང་ (lɔɔ̀ yoŋ) va. to come back, to return ¶ཁོང་ན་ནིང་བོད་ནས་ལོག་ཡོང་བ་རེད་ Last year he returned from Tibet.

ལོག་གཡེམ་ (lɔgyem) 1. sexually immoral acts, sexual perversion. 2. (with བཙན་ཤེད་) rape; va.—བྱེད་ to rape.

ལོག་རླུང་ (lɔgluŋ) adverse wind, unhealthy trend.

ལོག་ལམ་ (lɔglam) false doctrine, wrong/ perverted path.

ལོག་ལོག (lɔglɔɔ̀) sth. round that is wrapped up.

ལོག་ཤུ་ (lɔgshu) a whistle blown when it is time for workers to end work; va.—རྒྱག.

ལོག་བཤད་ (lɔgshɛɛ̀) saying sth. in an opposite way; va.—བྱེད་.

ལོག་ཤེས་ (lɔgsheè) wrong/ perverted consciousness or conceptions.

ལོག་སེམས་ (lɔgsem) reactionary thinking/ thoughts.

ལོག་སྲིད་བསྐྱར་ལངས་ (lɔgsii gyürlaŋ) the restoring/ coming back of a reactionary government.

ལོག་གསོག་བྱེད་ (lɔgsɔɔ̀) amassing illegally; va.—བྱེད་.

ལོག་བསམ་ (lɔgsam) 1. sm. ལོག་སེམས་. 2. sm. ལོག་ཤེས་.

ལོགས་ (lɔɔ̀) 1. face/ surface of sth. ¶དེ་གྱང་གི་ལོགས་ལ་སྦྱར་པ་རེད་ (They) stuck it on the (surface of the) wall. 2. (ནང་ + —) inside.

ལོགས་སྐད་ (lɔggɛɛ̀) sm. ལོག་སྐད་.

ལོགས་ཁང་ (lɔɔ̀gaŋ) room at the corner of a house.

ལོགས་དགར་ (lɔɔ̀gar) 1. separate, apart; va.—བྱེད་ to separate, to place apart; va.—འཛིན་ to hold a different view; va.—འཇོག to put separately/ apart ¶བོད་ཡིག་གི་དེབ་ཚང་མ་ལོགས་དགར་འཇོག་དགོས་ You should leave all the Tibetan books separate. ¶མི་ཚང་དེའི་བུ་སྤུན་གཉིས་ལོགས་དགར་བྱས་བསྡད་བཞག That household's two sons live separately. 2. divorcing, separating, splitting up; va.—བྱེད་ to divorce/ separate/ split up ¶ཁོང་གཉིས་བཟའ་ཚང་ལོགས་དགར་བྱས་བཞག They got divorced.

ལོགས་འགེལ་ (lɔ̄ɔ̀gee) things hanging on a wall.

ལོགས་ངོས་ (lɔɔ̀ŋöö) face, surface, exterior.

ལོགས་བཅད་ (lɔgjɛɛ̀) shung. apart, separately ¶ལོགས་བཅད་དུ་སྡོད་ཡུལ་ཁྱིམ་གསར་པ་ The new home in which he lived separately.

ལོགས་ཞལ་ (lɔgshɛɛ) plaster on a wall; va.—རྒྱག to plaster a wall.

ལོགས་རིས་ (lɔgrii) mural, fresco.

ལོགས་སུ་ (lɔgsu) 1. on the face/ surface ¶རྩིག་པའི་ལོགས་སུ་པར་མང་པོ་བཀལ་འདུག (They) hung many pictures on the surface of the wall. 2. separately, apart ¶ཁོ་སྡོད་ས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་རེད་ His residence is separate (from others).

ལོགས་སུ་དགར་ (lɔgsu gar) va. to separate, to put aside.

ལོགས་སུ་བཅར་ (lɔgsu jāā) sm. ཟུར་མཇལ་.

ལོགས་སུ་སྡོད་ (lɔgsu) va. to live separately.

ལོགས་སུ་ཕྱེ་ (lɔgsu cē) va. to separate/ differentiate.

ལོགས་སུ་ལུས་ (lɔgsu lüü) vi. to be left alone, to be isolated/ apart/ separated ¶མི་ཚང་མ་ཕྱིན་ཚར་ནས་ཁོ་ལོགས་སུ་ལུས་འདུག Everyone went and he was left alone.

ལོང་ (loŋ) 1. vi. to become blind, to lose one's eyesight. 2. abdomen, stomach ¶ལོང་ཁར་ན་ཚ་

བདང་གི་འདུག I have a pain in my abdomen. 3. (vb. + —) time to do the verbal act ། ང་ལྟད་མོར་འགྲོ་ལོང་མེད་ I don't have time to go to the show. 4. sometimes used sm. ལོན་. 5. (vb. + — + མེད་པར་) soon after the verbal act ། བོད་ལ་སླེབས་ལོང་མེད་པར་ཁང་པ་ཉོས་སོང་ He bought a house soon after arriving in Tibet.

ལོང་ཀ་ (longa) sm. ལོང་ཁ་.

ལོང་ལྐུགས་སློབ་གྲྭ་ (longuù lōbdra) school for the blind and dumb.

ལོང་ཁ་ (longa) sm. ལོང་, 2.

ལོང་ཁེབས་ (longeb) a kind of blanket/ covering for horses that is placed over the hind area.

ལོང་ཁྲིད་ (londrii) 1. sb. who leads the blind; va.—བྱེད་; —རྒྱག. 2. the walking stick carried by the blind.

ལོང་ག (longa) sm. ལོང་ཁ་.

ལོང་གོའི་པད་ཚལ་ (longö bēèdzεε) ch. cabbage.

ལོང་རྒྱུག (longyuù) sm. ལོང་མཆོང་.

ལོང་མཆོང་ (lonjon) acting rashly/ blindly; va.—བྱེད་; —རྒྱག ། ས་གནས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་དཔྱད་མ་བྱས་པར་ལོང་མཆོང་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ One shouldn't act rashly without investigating the local situation.

ལོང་མཆོང་རིང་ལུགས་ (lonjon rinluù) putschism.

ལོང་གཏམ་ (londam) talking without understanding the topic; va.—ཤོད་.

ལོང་ཐེར་ (lonter) moxabustion points to the left and the right of the navel.

ལོང་ནད་ (lonnεὲ) diseases of the intestines.

ལོང་ཕྲེང་ (londren) woman's silver ornament worn around the waist.

ལོང་བ་ (lonwa) a blind person.

ལོང་བའི་འཁར་རྒྱུག (lonwε kārgyuù) a blind person's cane.

ལོང་བའི་རྗེས་འབྲང་ (lonwε jeèdran) following blindly.

ལོང་བའི་ལག་རྟེན་ (lonwε lagden) sm. ལོང་བའི་འཁར་རྒྱུག.

ལོང་བར་ལམ་འདྲི་ (lonwar lamdri) seeking advice from an ignorant person [Lit. to ask a blind man the way].

ལོང་བས་ཀང་གོག་བཟུང་བ་ (lonwε gāngyɔ̀ sunwə) a Tibetan game in which one is blindfolded and the other has his leg tied so that he is one-legged—the blind person then tries to catch the one-legged person.

ལོང་བས་ཉ་འཛིན་ (lonwε ña dzin) acting blindly, acting without knowing the situation or the local conditions/ background [Lit. a blind person fishing].

ལོང་བས་རྟ་ཞར་གཞོན་པ་ (lonwε dāshar shömba) imminent danger [Lit. a blind man riding a blind horse).

ལོང་བས་བལྟས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ (lonwε dēègyan kāmsum) sth. obvious/ known to all [Lit. even the blind can see the three Buddhist realms].

ལོང་བས་རི་དྭགས་མདའ་འཕེར་ (lonwε ridaà daber) sm. ལོང་བས་ཉ་འཛིན་ [Lit. the blind hunting wild animals].

ལོང་བས་ལག་རྟེན་གར་འཛུགས་ (lonwε lagden kardzuù) blaming blindly (without really knowing) [Lit. blind person pointing his cane].

ལོང་བས་ལོང་བ་ཁྲིད་ (lonwε lonwa trii) blind leading the blind.

ལོང་བས་ཤིག་བཟུང་ (lonwε shigsun) sm. ལོང་བས་ཉ་འཛིན་ [Lit. the blind trying to catch lice].

ལོང་བུ་ (lonbu) anklebone.

ལོང་མོ་ (lonmo) a blind female.

ལོང་ཙམ་ (londzam) 1. just enough ། ཞལ་འདེབས་བསྡུས་ནས་དངུལ་དེ་ལོང་ཙམ་བྱུང་སོང་ (They) collected donations and got just enough money. 2. roughly, cursorily, approximately ། ཁོང་གིས་རྩོམ་ཡིག་དེའི་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་ལ་ཆེ་ལོང་ཙམ་བཀོད་འདུག He wrote cursorily about economics in his articles.

ལོང་ཚད་ (londzεὲ) 1. the rate of growth (of a child). 2. an illness in the intestines in Tibetan medicine.

ལོང་ཚིགས་ (londzii) sm. ལོང་བུ་.

ལོང་འོན་ལྐུགས་གསུམ་ (lon) blind, deaf and dumb.

ལོང་ཡིག (lonyii) Braille.

ལོང་ལོང་ (lonlon) 1. bubbling. 2. feeling sad; va.—བྱེད་.

ལོང་བཤད་ (lonshεὲ) sm. ལོང་གཏམ་.

ལོངས་ (lon) 1. imp. of ལེན་ and ལང་. 2. vi. to be able to make up, to reach an amount/ set number/ quantity ། ཉོ་ལག་ཉོས་པའི་རིན་པ་མ་ལོངས་ཙང་དངུལ་གཡར་པ་རེད་ Since (their money) didn't suffice for the price of the things they bought, (they) borrowed money. 3. vi. to grow ། ཕྲུ་གུ་འདི་གཟུགས་པོ་ཞེ་དྲག་ལོངས་འདུག The child has grown a lot.

ལོངས་སྤྱད་ (lonjεὲ) p. of ལོངས་སྤྱོད་.

ལོངས་སྤྱོད་ (lonjöò) enjoying, benefiting from, utilizing/ using; va.—ལོངས་སྤྱོད་; —བྱེད་; —གཏོང་ to enjoy, to benefit from,, to use ། ཁོ་ལ་རྒྱུ་ནོར་ག་ཚད་ཡོད་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ No matter how much wealth he had, he was unable to enjoy/ use it.

ལོངས་སུ་སྤྱད་ (lonsu jεὲ) p. of ལོངས་སུ་སྤྱོད་.

ལོངས་སུ་སྤྱོད་ (lonsu jöò) va. to enjoy, to benefit from, to make use of ། དེང་སང་མི་དམངས་རྣམས་རང་དབང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་པ་རེད་ These days the people are enjoying freedom.

ལོད་ (löò) 1. (usu. vb. + — +) of use, making a difference ། ཁོ་ལ་ཤོད་ལོད་ཡོད་པ་མ་རེད་ There is no use telling him. ། ཁྱེད་རང་ཕེབས་ལོད་ཡོད་པ་མ་རེད་ It will not make any difference if you go. 2. (adjective + —) how (much, big, long, etc.) ། ཚོགས་འདུར་མི་མང་ལོད་སླེབས་འདུག་གམ How many people came to the meeting? 3. vi. to be severe/ bad (illness) ། ཁོང་གི་ནད་གཞི་ལོད་དུ་ཕྱིན་བཞག His illness got worse.

ལོད་པ་ (lööba) sm. ལོད་པོ་.

ལོད་པོ་ (lööbo) bad, poor ། སྙུན་གཞི་ལོད་པོ་ Bad illness.

ལོན་ (lön) 1. vi. to get, to acquire, to obtain, to reach, to arrive at ། ཁོ་སློབ་ལོ་ལོན་དུས་ When he reaches school age. 2. sm. ལན་.

ལོན་དན་ (löndεn) London.

ལོན་པ་བྱེད་ (lömba cee) va. to do one's best to obtain a certain level/ goal ། དངུལ་ཁྲི་གཅིག་ལོན་པ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་རེད་ (He) said we must do our best to reach a level of ten thousand dollars.

ལོན་ཕྲིན་ (löndrin) reply/ answer to a letter.

ལོབ་ (lob) imp. of ལབ་.

ལོབ་མཚོ་ (lobnɔr) Lake Lobnor.

ལོབས་ (lob) vi. to become a habit ། ཁོང་གསོལ་སྟོན་མང་པོར་ཕྱིན་ཙང་ཨ་རག་འཐུང་རྒྱུ་ལོབས་བཞག Because he went to many parties, drinking alcohol became a habit.

ལོའི་ཐེག་པ་ (lö tēgba) elderly/ aged man.

ལོའི་ཐོན་ཚད་ (lö töndzεὲ) annual production/ output.

ལོ་རོའི་གཏེར་ (loro dēr) ch. chromium.

ལོར་ (lɔr) paper money.

ལོར་ཁང་ (lɔrgan) mint/ printing house for paper money.

ལོར་རོ་ (loroò) paper money.

ལོར་རོ་མ་བེན་ (loroò məbin) counterfeit money.

ལོར་རོ་མ་བྲིན་ (loro mədrin) sm. ལོར་རོ་མ་བེན་.

ལོར་རོ་རྫུན་མ་ (loro dzümə) sm. ལོར་རོ་མ་བྲིན་.

ལོས་ (löò) 1. certainly, definitely ། འདི་ཁོས་ལོས་ཤེས He will certainly know it. 2. (adjective + —) how much with respect to the adjective ། ལྷ་ས་ཆེ་ལོས་འདུག How big is Lhasa?

ལོས་ཀྱང་ཡིན་ (löögyanyin) of course!

ལོས་ཡིན་ (lööyin) of course!

ལྭ་བ་ (laa) 1. type of woven woolen material. 2. blanket. 3. clothing.

ལྭ་རིང་ (larin) a type of long dress.

ལྭ་ཤ་ (lasha) a long Tibetan dress.

ཤ

ཤ་ (shā) 1. the letter ཤ་ (used in alphabetical ordering). 2. meat, flesh ༡ ལུག་ཤ་ Mutton.

ཤ་ཀ་མ་ (shāgama) sm. ཁ་ཆེ་ཤ་ཀ་མ་.

ཤ་ཀ་ར་ (shāgara) sugarcane, brown sugar, rock sugar.

ཤ་ཀྲག (shādraà) sm.* ཤ་བསྲེགས་.

ཤ་ཀྲད་ (shādrɛɛ̀) ring worn on the thumb (made from deer horn).

ཤ་ཀྲིང་ (shādriŋ) tib.eng. canned meat.

ཤ་ཀླད་ (shālɛɛ̀) brain.

ཤ་དཀར་ (shāgar) 1. tin. 2. sheep meat.

ཤ་དཀར་ཤ་ནག (shāgar shānag) meat from cattle and sheep.

ཤ་བཀྲ་ (shābdra) vitiligo (a skin disease).

ཤ་བཀྲག་ཆེ་བ་ (shābdraà cēwa) healthy looking, splendid.

ཤ་རྐྱལ་ (shāgyɛɛ) a leather/ skin bag.

ཤ་སྐམ་ (shāgam) abbr. of ཤ་སྐམ་པོ་.

ཤ་སྐམ་པགས་སྐམ་ (shāgam bāggam) skinny, very thin.

ཤ་སྐམ་པོ་ (shā gāmbo) 1. dried meat. 2. thin.

ཤ་སྐམ་གཟུགས་ཆུང་ (shāgam sugjuŋ) thin and small.

ཤ་སྐམ་རུས་སྐམ་ (shāgam rüùgam) sm. ཤ་སྐམ་པགས་སྐམ་.

ཤ་སྐམ་རུས་པ་རོང་རོང་ (shāgam rüùba roŋroŋ) sm. ཤ་སྐམ་པགས་སྐམ་.

ཤ་སྐམ་སེང་ (shā gāmseŋ) meat dried by freezing.

ཤ་སྐམ་སོབ་ (shā gāmsob) dried meat that is soft.

ཤ་སྐལ་ (shāgɛɛ) 1. share of meat. 2. a person's soul taken by a witch when it is her turn to supply the other witches with flesh.

ཤ་སྐྱ་ (shā gyā) a type of whitish deer.

ཤ་སྐྱི་ (shāgyi) flesh and skin.

ཤ་སྐྱོ་བ་ (shā gyōba) sm. ཤ་སྐམ་པོ་, 2.

ཤ་སྐྲང་ (shā drāŋ) vi. to swell (flesh) ༡ ཉེས་རྡུང་བཏང་ནས་ཤ་སྐྲང་བཞག (He) was beaten and swelled up.

ཤ་སྐྲན་ (shādrɛn) cancer.

ཤ་ཁ་ (shāga) container made of horn that is used to hold gunpowder.

ཤ་ཁ་མ་ (shāgāma) saffron.

ཤ་ཁ་ར་ (shāgāra) sm. ཤ་ཀ་ར་.

ཤ་ཁ་ཤ་བཞག་ནས་ཉ་ཤ་འཛིན་ ཁ་ཤ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕུར་ ཉ་ཤ་ཆུ་མའི་གཏིང་དུ་འཛུལ་ (shā kāsha shaànɛ ñasha dzin kāsha nāmgɛ tōŋsu pūr ñasha cūmɛ dīŋdu dzüü) if one is too greedy one will lose all [Lit. holding a bird in the mouth the animal tried to catch a fish but then the bird flew away to the sky and the fish dove to the bottom of the water].

ཤ་ཁག་ཁག་ཏྲི་སོ་སོ་ (shā kāàgaà tri sōso) completely separate/ apart/ different ༡ ང་ཚོ་སྤུན་གཉིས་གཞན་གཉིས་ཁྱིམ་ཚང་ཐ་དད་ཕྱེ་ནས་ཤ་ཁག་ཁག་ཏྲི་སོ་སོ་ཡིན་ We two brothers set up different households and are completely separate.

ཤ་ཁང་ (shāgaŋ) meat shop.

ཤ་ཁུ་ (shəgu) meat broth/ juice.

ཤ་ཁུ་ཚའི་ (shā kūdza) prunella vulgaris (used in Tibetan medicine).

ཤ་ཁུ་ཤ་ཐིམ་ (shəgu shā tīm) what is obtained for a purpose is used for that purpose ༡ དགོན་པར་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་བ་རྣམས་དགོན་པ་རང་གི་འགྲོ་སོང་ཐོག་ཤ་ཁུ་ཤ་ཐིམ་བཏང་ཡོད་ The donations received for the monastery has been used for the expenses of the monastery. [Lit. the gravy of meat has soaking back into the meat].

ཤ་ཁུག (shəguù) 1. meat bag. 2. vi. dry meat to get rehydrated.

ཤ་ཁེབས་ (shāgeb) a patch of dark skin on the face (vitiligo).

ཤ་ཁོག (shāgɔɔ̀) dressed carcass of an animal.

ཤ་ཁོག་དང་སྡེ་གའི་དཔེ་ (shāgɔɔ̀ daŋ dīgɛ bē) shung. sm. ཤ་ཁོག་ཕར་སྤྲད་སྡེ་ག་ཚུར་ལེན་.

ཤ་ཁོག་ཕར་སྤྲད་སྡེ་ག་ཚུར་ལེན་ (shāgɔɔ̀ pāādrɛɛ̀ dīgə tsüūlen) giving sth. precious/ valuable and getting back sth. mediocre/ small ༡ མི་དེའི་མཁར་རྗེ་དངང་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་དགོན་པ་རིར་སྤྲད་ནས་ཁོ་རང་ལ་རེ་དགོན་པ་ནས་ཟླ་ཕོགས་ཐོབ་ཕྲན་བུ་རེ་ལེན་པ་དེ་ནི་ཤ་ཁོག་ཕར་སྤྲད་སྡེ་ག་ཚུར་ལེན་པ་རང་རེད་ That person gave all of his property to the monastery and got in return from the monastery only a small monthly salary, this is like giving a carcass and receiving only a piece of meat. [Lit. giving a carcass and receiving only pieces of meat].

ཤ་ཁོན་ (shāgön) sm. ཤ་འཁོན་.

ཤ་ཁྱི་ (shəgyi) hunting dog.

ཤ་ཁྱེར་ལྤགས་ཁྱེར་ (shāgyer bāggyer) shung. taking whatever one can get one's hands on [Lit. carrying the meat, carrying the skin].

ཤ་ཁྲ་ (shādra) sm. ཤ་བཀྲ་.

ཤ་ཁྲག (shādraà) flesh and blood.

ཤ་ཁྲག་རྒྱུད་པ་ (shādraà gyüùbə) kinship.

ཤ་ཁྲག་གཅིག་འབྲེལ་ (shādraà jīgdree) closely related, flesh and blood relationship.

ཤ་ཁྲག་ལྷན་འབྲེལ་ (shādraà lhēndree) sm. ཤ་ཁྲག་གཅིག་འབྲེལ་.

ཤ་ཁྲལ་ (shādrɛɛ) shung. tax on meat.

ཤ་ཁྲིམས་ (shədrim) law/ rule prohibiting the slaughtering of animals in the Tibetan 4th month; vi.—སྒྲིམ་ to apply/ impose such a ban; —གྲོལ་ to end such a ban.

ཤ་ཁྲོམ་ (shādrom) meat market.

ཤ་མཁྲེགས་ (shādreg) a callus.

ཤ་འཁོན་ (shāgön) 1. anger/ hatred where one seeks vengeance/ revenge; va.—ལེན་; —སློག.

ཤ་འཁྱེར་པགས་འཁྱེར་ (shāgyer bāggyer) taking everything [Lit. take the flesh, take the skin].

ཤ་གོས་ (shāgöò) undergarments.

ཤ་གྲི་ (shədri) knife for cutting meat.

ཤ་གླང་ (shālaŋ) stud bull kept for breeding.

ཤ་འགག (shāngɔɔ̀) vest.

ཤ་འགེལ་གདང་བུ་ (shāgee daŋbu) a long piece of wood on which meat is hung.

ཤ་རྒོད་ (shāgöò) muscles of the body; va.—ལོག to lose one's strength and get tired.

ཤ་རྒྱགས་པ་ (shā gyagba) 1. fat meat. 2. fat, plump (of people). 3. healthy.

ཤ་རྒྱགས་ལོས་ (shā gyaglöò) how fat a person or animals is.

ཤ་རྒྱངས་རྒྱུ་མ་ (shāgyaŋ gyumə) sausage.

ཤ་རྒྱས་ (shā gyɛɛ̀) 1. vi. to become fat, to put on weight. 2. sm. ཤ་རྒོད་.

ཤ་རྒྱས་ཁྲག་རྒྱས་ (shāgyɛɛ̀ trāggyɛɛ̀) hearty, healthy, strong.

ཤ་རྒྱུ་ (shəgyu) sausage.

ཤ་རྒྱུད་ (shəgyüù) matrilineal descent line, relatives on mother's size.

ཤ་རྒྱུས་ (shəgyüù) meat and sinew.

ཤ་རྒྱུས་མཉམ་ཆོད་ (shəgyüù ñamjöò) settling two matters simultaneously, killing two birds with one stone [Lit. cutting meat and sinew together].

ཤ་སྒ་ (shāga) hump of a camel.

ཤ་སྒོག (shāgɔɔ̀) wild garlic.

ཤ་སྒོང་བཟོ་གྲྭ་ (shāgoŋ sodra) meat and egg processing factory.

ཤ་སྒྲོ་ (shādro) 1. leather pouch used for keeping meat. 2. sm. སྒྲོ་.

ཤ་སྒྲོམ་ (shādrom) a frame or stand for hanging meat.

ཤ་ངར་མས་ (shāŋam) amount of fat in an animal.

ཤ་རྫོག (shāŋɔɔ̀) meat on the tail of a fat-tail type of sheep.

ཤ་རྔོད་ (shā ŋöö) va. to fry/ roast meat.

ཤ་གཅིག་པ་ (shā jīgbə) 1. maternal kinsman. 2. of the same opinion/ ideas.

ཤ་གཙུས་ (shājöö) pinching; va.—རྒྱག to pinch.

ཤ་གཅོད་ (shā jöö) va. to castrate.

ཤ་བཅག་པོ་ (shā jāgbo) 1. a sinewy, muscular person. 2. hard bamboo (usu. used for pens).

ཤ་ལྕུག (shājuù) strips of dried meat; va.—གཏོང་ to dry strips of meat.

ཤ་ལྕོག (shājɔɔ̀) hump of a camel.

ཤ་ཆང་ (shā cāŋ) meat and ཆང་.

ཤ་ཆང་གི་གྲོགས་པོ་ (shājaŋgi trogbo) drinking buddy/ pal.

ཤ་ཆུ་ (shəju) grouse.

ཤ་ཆུང་བ་ (shaā cūŋwə) skinny, thin.

ཤ་ཆེན་ (shājen) human flesh.

ཤ་ཆོད་རུས་ཆོད་ (shājöö rūùjöö) settling or deciding sth. clearly [Lit. meat cut, bone cut].

ཤ་ཆོབ་ (shājob) a type of wild mushroom.

ཤ་རྗེན་ (shājen) abbr. of ཤ་རྗེན་པ་. 2. naked.

ཤ་རྗེན་པ་ (shā jemba) raw meat.

ཤ་ཉམས་ (shā ñam) 1. vi. to lose weight. 2. body condition; vi.—རྒྱས་ to be/ get healthy or strong.

ཤ་ཉེ་ (shāñe) kinsman, descendent, blood relative.

ཤ་ཉོག་རུས་ཉོག (shāñog rūùñog) slaughtering man and animals (in battle) completely annihilating; va.—གཏོང་ ། དམག་སར་དགྲ་བོའི་དམག་མི་ཤ་ཉོག་རུས་ཉོག་ཏུ་བཏང་བ་རེད་ In the battle (they) destroyed the enemy soldiers completely.

ཤ་བསྔལ་མ་ (shā ñεεma) meat that has been marinated.

ཤ་ཏིག (shədig) small slices of meat.

ཤ་ཏོ་ར་ (shādora) a metal plate with cover.

ཤ་ཏྲེམ་ (shādrem) a type of arthritis.

ཤ་ཊོ་ར་ (shādora) sm. ཤ་ཏོ་ར་.

ཤ་གཏོར་རུས་གཏོར་ (shādɔɔ rūùdɔɔ) sm. ཤ་ཉོག་རུས་ཉོག.

ཤ་རྟགས་ (shādaà) 1. birthmark. 2. the mark/ scratch made by a witch on sb.'s face as a signal to take the soul of that person.

ཤ་རྟགས་སྔོན་པོ་ (shādaà ŋömbo) blue birthmark.

ཤ་སྟག (shādaà) only, all ། སྒྲིག་ཆས་ཐབས་ཆག་ཤ་སྟག་ཡིན་རུང་ Even though the equipment was all only mediocre (in quality).

ཤ་སྟོབས་ (shādob) body condition ། ཤ་སྟོབས་རྒྱས་པ་ Strong/ healthy body.

ཤ་ཐག (shādaà) the front and back rope that keeps a saddle in place on the horse.

ཤ་ཐང་ (shādaŋ) meat soup/ broth.

ཤ་ཐང་ཆད་ (shādaŋ cɛ̄ɛ̀) vi. to become tired/ exhausted.

ཤ་ཐུག (shətug) soup/ noodles with meat.

ཤ་ཐུད་ (shā tüù) abbr. of ཤ་ and ཐུད་.

ཤ་ཐུམ་བག་ལེབ་ (shādum paàleè) meat-filled pancakes.

ཤ་ཐོག་མར་རྫེག (shādɔɔ̀ maadzeg) 1. having plenty to eat. 2. helping those who don't need help [Lit. on top of meat piling butter].

ཤ་མཐང་ (shādaŋ) flesh of the lower part of the body.

ཤ་མཐུག་པོ་ (shā tūgbu) 1. fat ། མི་དེ་ཤ་མཐུག་པོ་འདུག That person is fat. 2. a kind of thick bamboo.

ཤ་འཐག་རུས་འཐག (shādaà rūùdaà) crushing flesh and bone.

ཤ་འཐོར་ཁྲག་འཐོར་ (shādɔɔ trāgdɔɔ) sm. ཤ་འཐོར་རུས་འཐོར་.

ཤ་འཐོར་རུས་འཐོར་ (shādɔɔ rūùdɔɔ) 1. ཤ་ཉོག་རུས་ཉོག་ཏུ. 2. body shattered into pieces by an explosion.

ཤ་དར་ཁྲག་རྒྱས་ (shādar trāàgyɛɛ̀) hearty, healthy, strong.

ཤ་དུག (shəduù) food poisoning (caused by bad meat); vi.—ཕོག to get food poisoning (from bad meat).

ཤ་དུམ་ (shədum) a piece of meat.

ཤ་དུམ་ཁྲག་དུམ་ (shədum trāgdum) sm. ཤ་ཉོག་རུས་ཉོག.

ཤ་དྲེག (shādreg) callus; vi.—ཆགས་ to have a callus grow.

ཤ་གདན་ (shādɛn) muscles ། ཤ་གདན་ལྷུག་པོ་ Flabby muscles.

ཤ་མདངས་ (shādaŋ) sm. ཤ་ཉམས་, 2.

ཤ་མདོག (shāndɔɔ̀) color of skin.

ཤ་མདོག་དཀར་པོ་མིན་པའི་མི་རྒྱུད་ (shāndɔɔ̀ gārbo mimbɛ migyüù) people of color.

ཤ་མདོག་ཚོས་གཞི་ (shāndɔɔ̀ tsöòshi) sm. ཤ་མདོག.

ཤ་འདྲེས་འདྲེས་ (shā dreèdreè) a dish consisting of vegetables mixed with meat.

ཤ་རྡོ་ཁྲག་རྡོ་ (shādo trāàdo) tough, strong, in the prime of one's life [Lit. flesh like stone, blood like stone].

ཤ་རྡོག (shādɔg) 1. hump of a camel. 2. a chunk of meat.

ཤ་རྡོག་གཉིས་ལྡན་རྔ་མོང་ (shādɔg ñīidɛn ŋāmoŋ) two-hump camel, Bactrian camel.

ཤ་ལྡབ་ (shā dəb) vi. to rot/ spoil (meat).

ཤ་ལྡིག་ལྡིག (shā digdig) 1. fat body (usu. sheep). 2. meat that has a lot of meat as opposed to bone.

ཤ་ལྡུར་ (shādur) pulpy/ tender meat (due to overcooking).

ཤ་སྡུག་ཁྱི་སྡུག (shādug kyīdug) both sides having a difficult time [Lit. dog and the deer both getting tired].

ཤ་སྡུག་འབུ་སྡུག (shādug budug) sm. ཤ་སྡུག་ཁྱི་སྡུག.

ཤ་ན་ (shāna) hemp, flax.

ཤ་ནག (shānaà) 1. black deer. 2. cattle meat.

ཤ་ནང་གི་ཚེར་མ་ (shānaŋgi tsērma) a thorn in one's side [Lit. a thorn in the flesh].

ཤ་ནའི་རས་ (shānɛ rɛɛ̀) cloth made of jute/ flax.

ཤ་གནད་ (shānɛɛ̀) sm. ཤ་གནོད་.

ཤ་སྣག (shānag) meat with no bones, tendons.

ཤ་པ་ (shāba) 1. sm. ཨ་ཀ་རུ་. 2. sb. who is seeking revenge. 3. butcher.

ཤ་པ་གདོང་ཐུག (shāba doŋduù) sm. དགྲ་ཡ་འགག་ཐུག.

ཤ་པ་འཕྲང་འཕྲད་ (shāba trāŋdrɛɛ̀) sm. དགྲ་ཡ་འགག་ཐུག.

ཤ་པགས་ (shābaà) sm.* ཤ་ལྤགས་.

ཤ་ལྤགས་ (shābaà) meat and skin.

ཤ་པགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ (shābaàgi tābdzöò) political struggle session with physical beatings.

ཤ་སྤགས་ (shābaà) meat and skin.

ཤ་སྤུ་ (shəbu) flesh and hair/ fur.

ཤ་ཕུང་ཕྲ་མོ་ (shābuŋ trāmo) tiny cells.

ཤ་ཕོ་ (shābo) stag.

ཤ་ཕྱེ་རུས་ཕྱེ་ (shāje rūùje) sm. ཤ་འཐོར་རུས་འཐོར་.

ཤ་ཕྱིས་ (shəjīi) potter's skin cloth used for polishing.

ཤ་ཕྲག (shādraà) in between the flesh.

ཤ་ཕྲུག (shədruù) baby deer.

ཤ་འཕྲུ་ (shəndru) comb (of chickens).

ཤ་བ་ (shāā) deer.

ཤ་བ་ཁ་དཀར་ (shāā kāgar) white-lipped deer.

ཤ་བ་རི་ (shāāri) hunter.

ཤ་བག་ལེབ་ (shā paàleè) fried meat-filled pancakes.

ཤ་བམ་ (shābam) meat that is almost spoiled.

ཤ་བའི་ཁྲག (shāwe trāà) deer blood (used in Tibetan medicine).

ཤ་བའི་ཁྲག་རུ་ (shāwɛ trāàra) pilose antler.

ཤ་བའི་གླིང་བུ་ (shāwɛ līŋbu) flute used to entice deer.

ཤ་བའི་འབག (shāwɛ baà) mask of a stag used in religious (འཆམ་) dance.

ཤ་བའི་འབོག་རྭ་ (shāwɛ bogra) sm. ཤ་བའི་ཁྲག་རུ་.

ཤ་བའི་ཚིལ་བུ་ (shāwɛ tsīibu) deer fat (used in Tibetan medicine).

ཤ་བའི་རྭ་རྒན་ (shāwɛ ragɛn) stag antler (used in Tibetan medicine).

ཤ་བལ་ (shābɛɛ) 1. moss, lichen. 2. white residue on alkaline soil.

ཤ་སྦུབས་ (shəbub) sm. ཤ་ཁོག.

ཤ་པེ་ཤོ་པེ་ (shābe shōbe) sm. ཤབ་པེ་ཤོབ་པེ་.

ཤ་པོ་ (shāwo) main ¶ དགྲ་ཤ་པོ་ Main enemy.

ཤ་པོ་ངལ་སོས་ (shāwo ŋɛɛsöö) tossing a pack/ load upward on one's shoulders when it is sliding downward.

ཤ་པེམ་ (shābem) body.

ཤ་དབྱི་རུས་དབྱི་ (shāmye rüüye) meat geeting separated from the bone due to overcooking; vi.—བྱེད་; —ཆགས་.

ཤ་འབུ་ (shāmbu) maggot.

ཤ་འབུར་ (shāmbur) any fleshy growth on the body.

ཤ་འབོལ་པོ་ (shā bööbo) tender meat.

ཤ་འབྱར་པགས་འབྱར་ (shānjar bāŋjar) keeping sth. close by oneself, keeping sth. in one's sight.

ཤ་འབྲས་ (shāmdrɛɛ̀) 1. dish consisting of meat, rice and curry. 2. sm. ཨ་འབྲས་.

ཤ་འབྲེག (shā drɛɛ̀) 1. va. to cut meat. 2. va. to castrate.

ཤ་སྦོས་ (shā bö̱ö̀) vi. to have one's skin swell up.

ཤ་སྦྱར་ (shājar) underwear.

ཤ་སྦྲང་ (shādraŋ) a kind of black fly commonly found around meat.

ཤ་མ་ (shāma) 1. placenta, afterbirth; vi.—ཐོན་ to have the afterbirth come out. 2. a kind of bird.

ཤ་མ་ཚིལ་ (shāma tsīī) mixed fat and meat.

ཤ་མ་རུས་ (shāmarüü) bone with meat on it.

ཤ་མར་ (shāmar) meat and butter.

ཤ་མར་ཁུ་ (shā mɔɔgu) meat fried in butter.

ཤ་མིག་ཡོད་པ་ (shāmiì yööba) a term used to describe a person who comes to visit precisely at the time for lunch or dinner [Lit. having (vulture's) eyes for meat].

ཤ་མིའི་ (shəmi) ch. shrimp.

ཤ་མེད་ (shāmeè) meatless.

ཤ་མོ་ (shāmo) 1. mushroom, fungus. 2. female deer.

ཤ་མོ་སྒྲིལ་མགོ་ (shāmo drengo) a type of mushroom.

ཤ་མོག་མོག (shā momo) dumpling stuffed with meat.

ཤ་མོང་ (shāmoŋ) sm. ཤ་མོ་.

ཤ་མོའི་རིགས་ (shamö rig) fungus/ mushroom plants.

ཤ་དམར་པོ་ (shā mārbo) sm. ཤ་རྗེན་.

ཤ་སྨིས་ (shəmiì) sm. ཤ་མིའི་.

ཤ་སྨིན་ (shāmen) 1. sm. ཤ་ནག 2. scar.

ཤ་སྨན་ (shāmɛn) spices (for foods); va.—རྒྱག to spice foods.

ཤ་སྨན་ཝེ་ཅིང་ (shāmɛn wejin) tib. ch. monosodium glutinate.

ཤ་སྨིད་འབྲུག་དབྱིབས་མ་ (shəmiì drugyibmə) lobster.

ཤ་སྨིད་ཉོ་རྒྱ་ (shəmiì ŋogya) freshwater shrimp.

ཤ་ཙོག (shādzog) camel hump.

ཤ་གཙང་རུས་གཙང་ (shādzaŋ rüüdzaŋ) having a good/ clean caste or lineage.

ཤ་གཙབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (shādzəb trüügɔɔ) meat-grinding machine.

ཤ་གཙབ་རུས་གཙབ་ (shādzəb rüüdzəb) sm. ཤ་འཐོར་རུས་འཐོར་.

ཤ་བཙོ་ (shā dzō) va. to cook meat.

ཤ་བཙོན་ (shādzön) captive/ prisoner of one's enemy.

ཤ་བཙོས་ (shādzöö) p. of ཤ་བཙོ་.

ཤ་རྩི་ (shā dzī) sm. ཤ་མདོག.

ཤ་རྩིད་གོ་རྩིད་ (shādziì godziì) an inferior type of wool.

ཤ་ཚ་ (shādza) love, fondness, affection, concern, affinity, solidarity; va.—བྱེད་ to have love/ fondness/ affection/ concern/ affinity ¶ ངས་ཁོང་ལ་ཤ་ཚ་བྱས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན་ I criticized him out of love.

ཤ་ཚ་ཆེན་པོ་ (shādza cēmbo) having great love, fondness, affection, concern, affinity; solidarity.

ཤ་ཚ་རྣམ་དག (shādza nāmdaà) loyal, faithful, loving.

ཤ་ཚ་པོ་ (shā tsābo) sm. ཤ་ཚ་ཆེན་པོ་.

ཤ་ཚ་མེད་པ་ (shādza mɛ̱ɛ̀ba) insincere, disloyal, not loving.

ཤ་ཚ་ཟོལ་མེད་ (shādza sö̱ömeè) sm. ཤ་ཚ་རྣམ་དག.

ཤ་ཚང་ཁྱི་འཁྲིད་ (shādzaŋ kyīdriì) shung. aiding evil people [Lit. leading a dog to a deer's den].

ཤ་ཚན་ (shādzen) 1. maternal relatives. 2. body heat.

ཤ་ཚའི་གདམ་ངན་ (shāwɛ dāmŋɛn) loving criticism.

ཤ་ཚལ་སྒོང་གསུམ་ (shā tsɛ̄ɛ goŋ sūm) the three: meat, vegetables, eggs.

ཤ་ཚིལ་ (shədzii) 1. fat of meat. 2. meat and fat.

ཤ་ཚུགས་ (shādzuù) shape of a body.

ཤ་ཚེ་ (shā tsē) sm. གཤའ་དཀར་.

ཤ་ཚོང་ (shādzoŋ) selling meat; va.—རྒྱག.

ཤ་ཚོད་ལས་ (shā tsöö lɛ̱ɛ̀) va. to cook meat.

ཤ་ཚོན་པོ་ (shā tsömbo) fatty meat.

ཤ་ཚྭ་སྒྲོ་ (shā tsādro) salted meat.

ཤ་མཚན་ (shādzɛn) sm. ཤ་རྟགས་.

ཤ་འཚོང་ (shā tsōŋ) va. to sell meat.

ཤ་འཚོང་ཁང་ (shādoŋgaŋ) meat store.

ཤ་འཚོང་མཁན་ (shā tsōŋñɛn) meat seller.

ཤ་མཛེར་ (shādzer) wart.

ཤ་འཛར་ (shādzar) provisions of meat for a journey.

ཤ་འཛིན་ (shəndzin) prong/ hook for lifting meat when it is being cooked.

ཤ་འཛིན་ཐོག་གི་ཁྲོན་སྐྱོག (shəndzin tɔ̄ɔgi trömgyɔɔ̀) sth. that is ready/ poised to fall [Lit. a well ladle hanging on a hook].

ཤ་ཞག (shāshaà) the grease from meat that is either floating in liquids or coagulated.

ཤ་ཞན་པོ་ (shā shɛ̱mbo) lean, thin.

ཤ་ཞིམ་པོ་ཨ་ཁུ་སྤྱང་ཀིས་བཟས། ཁག་ངན་པ་ཨ་ལྕེ་ཝ་མོར་དྲིས་ (shā shi̱mbu əgu jəŋgi sɛ̱ɛ̀ kāà ŋɛ̱mba ājwe wa̱moo drīì) blaming the wrong person [Lit. the delicious meat was eaten by the wolf but the fox was blamed for it].

ཤ་ཞུ་ (shə shu̱) vi. to thaw.

ཤ་ཞུ་བ་ (shā shu̱wə) sm. ཤ་ཉམས་.

ཤ་ཞེན་ (shāshen) loyalty, love; va.—བྱེད་ ¶ རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཤ་ཞེན་ Patriotism to the nation.

ཤ་ཞེན་དོར་མེད་ (shāshen to̱rmeè) unchanging loyalty.

ཤ་ཞེན་མེད་པ་ (shāshen mɛ̱ɛ̀ba) disloyal, unpatriotic.

ཤ་ཞོལ་ཅང་གསུམ་ (shāshö cāŋsum) shung. abbr. the three (Prime Ministers): Shatra, Zholkang and Changkyim.

ཤ་གཞའ་ (shā sa̱) a scar that heals leaving a concave hole.

ཤ་ཟ་ (shā sa̱) 1. sm. ཤ་ཟན་. 2. a kind of demon that feeds on human flesh.

ཤ་ཟ་ལྕེ་སྤྱང་གདོང་ (shāsa jējaŋ do̱ŋ) 1. a flesh eating ghost with a head of a jackal. 2. name of a protective deity.

ཤ་ཟད་རུས་ཐུག (shāsɛɛ̀ rü̱üduù) in a difficult or desperate situation [Lit. the meat is exhausted and one meets the bone (to eat)].

ཤ་ཟན་ (shāsɛn) 1. carnivorous. 2. wild beast ¶ ཤ་ཟན་སྲོག་ཆགས་ Carnivorous animals.

ཤ་ཟས་ (shāsɛɛ̀) foods/ dishes that include meat.

ཤ་ཟས་བསྙལ་མ་ (shāsɛɛ̀ ñɛ̃ɛma) meat that has been marinated/ cured.

ཤ་ཟིང་སྤུ་ཟིང་ (shəsiŋ būsiŋ) hair-raising fright.

ཤ་ཟུངས་ (shəsuŋ) sm. ཤ་འཛིན་.

ཤ་གཟུག (shā su̱g) one fourth of a carcass.

ཤ་གཟུགས་མ་ (shā su̱gmə) a type of leather boot worn by monks.

ཤ་གཟུར་རུས་འཛིན་ (shā su̱r rü̱ü dzin) lack of judgement [Lit. throw meat, hold bone].

ཤ་བཟན་ (shāsɛn) a castrated sheep.

ཤ་ཡང་ཁུམས་ (shāyaŋ kūm) arc. va. to take revenge.

ཤ་ཡི་ཤ་ལན་ལེན་ (shāyi shālɛn le̱n) va. to take revenge.

ཤ་ཡོད་པགས་ཡོད་ (shāyöö bāgyöö) a good result, successful ¶ ད་ལོའི་ལས་ཀ་དེ་ཤ་ཡོད་པགས་ཡོད་བྱུང་

སོང་ This year the work was successful. [Lit. having meat and having skin].

ཤ་ར་མ་ར་ (shāra mara) straight, direct ¶ ཁྱེད་རང་ཚོང་ཁང་ལ་ཤ་ར་མ་ར་རང་ཕྱིན་ནས་མགྱོགས་པོ་ལོག་ཤོག You should go straight to the store and return quickly.

ཤ་ར་ར་ (shā rara) 1. sm. ཤ་ར་མ་ར་. 2. sound of rain.

ཤ་ར་ཤོ་རེ་ (shāra shōre) muddy.

ཤ་རལ་སྙིང་གས་ (shārεε ñiŋgεὲ) great sadness [Lit. rip the flesh and split the heart].

ཤ་རི་ (shəri) oriole.

ཤ་རིགས་ (shərii) various kinds of meat.

ཤ་རིགས་ལྕགས་ཁྲིན་ (shərii jēgdrin) canned meat.

ཤ་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲྭ་ (shərii ñamdree sodra) coop meat factory.

ཤ་རིགས་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ (shərii lεὲnön sodra) meat processing factory.

ཤ་རི་ཤུ་རི་ (shəri shūri) 1. hurriedly, hastily; va.— བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚས་ཀྱང་ཟ་ལོང་མེད་པར་ཤ་རི་ཤུ་རི་བྱས་ནས་ཕྱིན་སོང་ He didn't have time to eat and left hurriedly. 2. mediocre, inferior quality ¶ ཁོང་གིས་ང་ལ་ཇ་ཤ་རི་ཤུ་རི་ཞིག་བླུགས་བྱུང་ He served me an inferior tea.

ཤ་རིད་ (shā rii) vi. to become thin.

ཤ་རིད་པོ་ (shā riibu) skinny, thin.

ཤ་རིད་དབུགས་ཉམས་ (shī rii ū ñam) weak and skinny; vi.—ཆགས་ to become weak and skinny.

ཤ་རིན་ (shərin) the price of meat.

ཤ་རིལ་ (shərii) 1. meatballs. 2. a relic.

ཤ་རུ་ (shəru) deer antler.

ཤ་རུལ་ (shā rüü) vi. to rot (meat).

ཤ་རུལ་སྦྲང་འཚུབ་ (shārüü drandzub) people of the same ilk associating together/ getting along together [Lit. flies hovering over rotten meat].

ཤ་རུས་ (shā rüü) meat and bone, flesh and bone.

ཤ་རུས་གཅིག་པ་ (shərüü jīgbə) 1. relatives. 2. of the same ethnic group.

ཤ་རུས་འདྲེས་པ་ (shārüü dreèba) a very close relationship, very close ties [Lit. flesh and bone mixed].

ཤ་རུས་འབྲལ་མེད་ (shārüü drεεmeè) sm. ཤ་རུས་འདྲེས་པ་.

ཤ་རེ་བ་ (shārewa) sm. ཤ་ར་མ་ར་.

ཤ་རེ་མ་རེ་ (shāre mare) sm. ཤ་ར་མ་ར་.

ཤ་རེ་ཚ་ (shāredza) 1. oh. too bad (in genuine sense). 2. too bad (in a pejorative sense).

ཤ་རེ་ཤ་རེ་ (shāre shāre) sm. ཤ་ར་མ་ར་.

ཤ་རེ་ཤོ་རེ་ (shāre shōre) 1. carelessly. 2. sm. ཤ་ར་མ་ར་.

ཤ་རིད་པ་ (shā reèba) sm. ཤ་སྐམ་པོ་.

ཤ་རོ་ (shāro) 1. corpse. 2. callus, scab; vi.—ཆགས་ to become callused/ scab.

ཤ་རྭ་ (shāra) antler.

ཤ་རློན་ (shālön) fresh meat.

ཤ་ལ་ (shāla) a tool for smoothing/ evening a plowed field.

ཤ་ལ་ཁྱི་འཁོར་འཁོར་ (shāla kyī kōōgɔɔ) men attracted by sth. (e.g., a woman) [Lit. dog attracted by meat].

ཤ་ལན་ (shālεn) revenge, vengeance; va.—སློན་; —ལེན་; —སློག to seek revenge.

ཤ་ལན་ཤ་དང་ཁྲག་ལན་ཁྲག (shālεn shā daŋ trāàlεn trāà) seeking revenge/ vengeance.

ཤ་ལམ་ཁྲི་བཙད་ (shālam trijεὲ) shung. to lay a foundation before starting work [Lit. to draw a line before cutting the meat].

ཤ་ལས་ (shālεὲ) working with meat (e.g., cutting, drying); va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ཤ་ལེབ་ (shāleb) slab of meat (like a steak).

ཤ་ཤུན་ (shāshün) outermost layer of skin.

ཤ་ཤེད་ (shāsheè) coat, sheen, appearance (of an animal); vi.—རྒྱས་ to have good coat/ sheen, to grow fat, to put on flesh (for animals); vi.— ཉམས་; —གུད་; —འཇགས་ to grow thinner, to loose sheen ¶ ཤ་ཤེད་རྒྱས་པའི་ཕྱུགས་རིགས་ Healthy looking animals.

ཤ་ཤེད་འཁུམ་ (shāsheè kūm) vi. to have muscles atrophy.

ཤ་ཤེད་རྒྱས་པ་ (shāsheè gyεὲba) sm. ཤ་ཤེད་ཡག་པོ་.

ཤ་ཤེད་བཟང་པོ་ (shasheè sanbo) sm. ཤ་ཤེད་ཡག་པོ་.

ཤ་ཤེད་ཡག་པོ་ (shāsheè yagbo) having a healthy coat/ sheen.

ཤ་ཤུན་ (shāshün) flesh and skin.

ཤ་གཤིན་པོ་ (shā shīmbu) sm. ཤ་འབོལ་པོ་.

ཤ་བཤད་རུས་བཤད་ (shāshεὲ rüü shεὲ) narrating in full detail.

ཤ་བཤའ་ (shā shā) va. to slaughter animals for meat.

ཤ་སོབ་སོབ་ (shā sōbsoò) dried meat that is soft.

ཤ་སོས་པ་ (shā sōōbo) fresh meat.

ཤ་སྲབ་པོ་ (shā drəbbu) sm. ཤ་རིད་པོ་.

ཤ་སྲེག (shā sēg) sm. ཤ་བསྲེགས་.

ཤ་སྲིད་ (shā sēa flesh eating demon.

ཤ་སློམ་ (shālom) a small woven basket used to hold meat.

ཤ་གསར་ (shāsar) sm. ཤ་རློན་.

ཤ་གསར་སྒང་ (shāsargaŋ) a place at the north side of the Tsuglagang temple in Lhasa where fresh meat is sold.

ཤ་གསོས་ (shāsöö) skin cream.

ཤ་བསྲེགས་ (shāseg) roast meat; va. ཤ་བསྲེགས་; — གཏོང་ to roast meat.

ཤ་བསྲེགས་མ་ (shā sēgma) roast meat.

ཤ་ཧྲུག (shəhruù) sm. ཤ་ཧྲུག་ཧྲུག.

ཤ་ཧྲུག་ཧྲུག (shā hrūghruù) minced meat, ground meat; va.—བཟོ་ to mince/ grind meat.

ཤ་ལྷག (shālhaà) 1. leftover meat. 2. goiter. 3. camel hump.

ཤ་ལྷུ་ (shəlhu) 1. meat cut into pieces. 2. one quarter of a carcass.

ཤ་ལྷེབ་ (shālheb) slice of flesh (usu. cut by a sword strike).

ཤ་ལྷེབ་ལྷེབ་ (shā lhēblheb) sm. ཤ་ལྷེབ་.

ཤཱཀྱ་ (shākya) Shakya lineage in ancient India.

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ (shākya tūbbə) the Shakyamuni Buddha.

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཕེབས་ཀྱང་ཞྭ་མི་ཕུད་ གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་ཡོང་ཡང་ལམ་མི་ཐར་ (shākya tūbbə pēègyan sha mibüü lānjen ñōmba yonyan lam mi sur) sb. who is so extremely proud/ arrogant that it makes his judgment poor [Lit. even when the Buddha comes one does not take off one's hat, even when a mad elephant comes one does not make room on the road].

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རིག་ན་ཞྭ་མི་ཕུད་ གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་ཐུབ་ན་ལམ་མི་གཐར་ (shākya tūbbə rignə sha mibüü lānjen ñomba tūbnə lammi saa) sm. ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཕེབས་ཀྱང་ཞྭ་མི་ཕུད་ གླང་ཆེན་སྨྱོན་པ་ཡོང་ཡང་ལམ་མི་ཐར་.

ཤཱཀྱ་མུ་ནི་ (shākya muni) the Shakyamuni Buddha.

ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ (shāgya sēŋge) shung. sm. ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་.

ཤཱཀྱའི་རིང་ལུགས་ (shāgyε rinluù) Buddhism [Lit. the doctrine of Shakyamuni].

ཤཱ་རིའི་བུ་ (shāriibu) one of the ten disciples of the Buddha.

ཤག (shāà) 1. sm.* བཤག. 2. house, apartment, dwelling (usu. used for monks). 3. most probably, likely ¶ གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཤག་རེད་ Most probably that information is true. 4. abbr. of ཤག་ཚང་.

ཤག་གི་ཤིག་གེ་ (shāggi shīgge) loosely packed/ woven/ arranged.

ཤག་སྒྲ་ (shāàdra) the sound made by drawing out a sword.

ཤག་སྐོར་ (shāàgɔɔ) apartments surrounding a courtyard.

ཤག་དངོས་ (shāàŋuoò) the possessions of a ཤག་ཚང་.

ཤག་ཆས་ (shsāgjεὲ) 1. furniture. 2. the belongings in a monk's apartment.

ཤག་ཚང་ (shāgjuŋ) sm. ཤག་མིག.

ཤག་དི་ (shāgdi) a type of sword.
ཤག་པོ་ (shāgbo) close friends; va.—འགྲིགས་ to make good/ close friends.
ཤག་མ་ (shāgma) small stones/ pebbles, gravel.
ཤག་མིག (shāgmiì) a small room or dwelling.
ཤག་ཚང་ (shāgdzaŋ) a household/ family of monks in a monastery.
ཤག་མཚེས་ (shāgdzeè) sm. ཤག་མཚེས་པ་.
ཤག་མཚེས་པ་ (shāg dzēèma) neighboring ཤག in a monastery, neighbors in a monastery.
ཤག་རུག (shāgruù) sm. ཤག་མ་.
ཤག་རོགས་ (shāgrɔ̀ɔ) monk roommate.
ཤག་ལ་ (shāgla) (vb. + —) most probably ། ཁོང་གིས་ཡི་གེ་བཏང་ཡོད་ཤག་ལ་ Most probably he sent the letter.
ཤག་ཤག (shāgshaà) 1. most probably. 2. the sound made by rain.
ཤག་ཤིག (shāgshig) abbr. of ཤག་གི་ཤིག་གི་.
ཤག་ས་ (shāgsa) rocky soil, soil having lots of pebbles.
ཤག་ཧྲུག (shāghruù) sm. ཤག་མ་.
ཤགས་རྒྱག (shāà gyaà) 1. va. to compete in singing where songs/ verses are sung back and forth in response to the previous song. 2. va. to debate in court.
ཤགས་འདེབས་ (shāà deb) sm. ཤགས་རྒྱག.
ཤགས་ལེན་ (shāglen) an answer/ response in a debate or song competition.
ཤང་ (shāŋ) ch. xiang/ township (a rural administrative unit consisting of several villages).
ཤང་ཀང་ (shāŋgaŋ) Hong Kong.
ཤང་ཀྲང་ (shāŋdraŋ) ch. head of a xiang.
ཤང་པོ་ (shāŋbo) 1. easy to get along with, outgoing. 2. generous ། ཁོང་ལག་པ་ཤང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is a generous person.
ཤང་པོར་ཉལ་ (shāŋbo ñɛɛ) to lie down face up.
ཤང་ལང་ (shāŋlaŋ) knife/ sword with a blade on one side only.
ཤང་ཤང་ (shāŋshaŋ) slim, slender.
ཤང་ཤང་དེའུ་ (shāŋshaŋ dēwu) 1. partridge. 2. a mythological bird with a human-like upper body.
ཤང་ཤྲི་ (shāŋshri) shung. a lama.
ཤང་ཧྲེང་ (shāŋhreŋ) see ཞང་ཧྲེང་.
ཤངས་ (shāŋ) 1. h. of སྣ་ཁུང་. 2. a district in Central Tibet.
ཤངས་སྐྱད་ (shāŋgɛ̀ɛ) h. of སྣ་སྐྱད་.
ཤངས་ཁུང་ (shāŋguŋ) h. of སྣ་ཁུང་.
ཤངས་ཁྲག (shāŋdraà) h. of སྣ་ཁྲག.
ཤངས་གོང་ (shāŋgoŋ) h. of སྣ་གོང་.
ཤངས་ཆུ་ (shāŋju) h. of སྣ་ཆུ་.
ཤངས་ཐ་ (shāŋda) h. of སྣ་ཐ་.
ཤངས་ཐག (shāŋdaà) h. of སྣ་ཐག.
ཤངས་གདོང་ (shāŋdoŋ) h. of སྣ་གདོང་.
ཤངས་སྣབས་ (shāŋnəb) h. of སྣབས་དྲུག.
ཤངས་སྤུ་ (shāŋbu) nose hair.
ཤངས་ཕྱི་ (shāŋji) sm. ཤངས་འཕྱིད་.
ཤངས་ཕྱིས་ (shāŋjiì) h. of ཤངས་འཕྱིད་.
ཤངས་འཕྱིད་ (shāŋjiì) h. of སྣབས་ཕྱིས་.
ཤངས་རྩེ་ (shāŋdze) h. of སྣ་རྩེ་.
ཤངས་མཚལ་ (shāŋdzɛɛ) h. of སྣ་ཁྲག.
ཤངས་གཟེངས་མཐོ་པ་ (shāŋseŋ tōwa) h. of སྣ་གདོང་མཐོ་པ་.
ཤངས་རུ་ (shāŋru) h. of སྣ་རུ་.
ཤངས་གསང་པོ་ (shāŋ sāŋbo) h. of སྣ་གསང་པོ་.
ཤད་ (shɛ̄ɛ) 1. the vertical line used in Tibetan for punctuation. 2. a comb ། སྐྲ་ཤད་འདི་གསར་པ་རེད་ This comb is new.
ཤད་: p. and f. བཤད་ (shɛ̄ɛ) 1. va. to comb (hair) ། ང་སྐྲ་ཤད་དགོས་ཡོད་ I have to comb my hair. 2. va. to card wool ། བལ་འདི་བཤད་རྗེས་སྐུད་པ་འཁལ་དགོས་ After carding the wool, one has to spin it into thread.
ཤད་རྒྱག (shɛ̄ɛ gyaà) va. to churn (tea).
ཤད་མ་ (shɛ̄ɛma) 1. a type of high quality woolen cloth.
ཤད་མོ་ (shɛ̄ɛmo) three year old female yak/ cow.
ཤད་མཚམས་ (shēndzam) the place where a ཤད་ is written.
ཤད་ཟུག་པོ་ (shɛ̄ɛ sugbo) sth. that is able to churn well.
ཤད་བཟང་པོ་ (shɛ̄ɛ saŋbo) a quality animal skin.
ཤད་འོག (shɛ̄ɛwɔ̀ɔ) a second quality ཤད་མ་.
ཤད་ཡར་ (shɛ̄ɛyar) two or three year old cattle.
ཤད་ཤད་ (shɛ̄ɛshɛɛ̀) 1. promptly, quickly. 2. combing; va.—རྒྱག.
ཤན་ (shēn) 1. a metal band holding a barrel/ churn together; va.—རྒྱག to affix a metal band. ། རག་ཤན་ A brass band. 2. ch. xian/ county/ district (an administration unit consisting several ཤང་). 3. sm. བཤན་. 4. va. to beat ། ཁོས་རྟག་པར་ཕྲུ་གུ་ཤན་གྱི་འདུག He beats the child every day.
ཤན་ཀྲང་ (shēndraŋ) ch. head of a xian.
ཤན་ཁ་ (shēnga) ferry dock.
ཤན་ཁའི་གྲུ་ཁ་ (shēngɛ trugə) name of ferry crossing just east of Lhasa.
ཤན་ཁང་ (shēngaŋ) sm. བཤན་ཁང་.
ཤན་མཆུ་ (shēnju) the mouth of a bellows.
ཤན་འཛུག (shēnjuù) sm. གུམ་ཤིང་.
ཤན་སྣང་འབྱེད་ (shēndaŋ jeè) shung. va. to differentiate what is true and what is false.
ཤན་དུ་འགྱུར་ (shēndu gyur) sm. ཤན་ཞུགས་.
ཤན་བདེག (shēndeg) 1. clean items being polluted or defiled by an unclean item. 2. suffering the consequences of someone else's wrongdoing.
ཤན་ཕྱེ་ (shēnje) p. of ཤན་འབྱེད་.
ཤན་འབྱེད་ (shēn ceè) distinguishing/ determining/ differentiating between things; va.—བྱེད་ ། ཁྲིམས་ཁང་ནས་གྱོད་གཞི་དེའི་སྐོར་བདེན་རྫུན་ཤན་འབྱེད་བྱས་པ་རེད་ The court determined what is true and false in this case.
ཤན་སྦྱར་ (shēnjar) bilingual or multilingual (texts/ book/ dictionary).
ཤན་ཙ་ (shēndza) name of a nomad district in Nagchu Prefecture.
ཤན་ཞུགས་ (shēn shuù) vi. to be influenced/ spoiled by ། ཕྲུ་གུ་འདི་ལ་གྲོགས་པོ་ངན་པའི་ཤན་ཞུགས་ནས་ཨ་རག་འཐུང་གི་འདུག The child was influenced by bad friends and (now) drinks liquor.
ཤན་ཤོར་ (shēn shɔ̄ɔ) sm. ཤན་ཞུགས་.
ཤབ་: p. ཤབས་; f. ཤབ་; imp. ཤོབས་ (shəb) va. to draw a sword.
ཤབ་ཀྲུད་ (shəbdreè) sm. ཤ་ཀྲུད་.
ཤབ་རྒྱུག (shəb gyuù) running after sth.; va.—བྱེད་.
ཤབ་བེ་ཤུབ་བེ་ (shəbbi shūbbi) whispering; va.—ཤོད་; —ལབ་ to whisper.
ཤབ་བེ་ཤོབ་བེ་ (shəbbe shōbbe) sm. ཤབ་བེ་ཤུབ་བེ་.
ཤབ་ཤུབ་ (shəbshub) sm. ཤབ་ཤོབ་.
ཤབ་ཤུབ་ཅབ་སྒྲ་ (shəbshub jəbdra) shung. sound of whispering and talking in a low voice.
ཤབ་ཤོབ་ (shəbshob) whispering; va.—ཤོད་; —གཏོང་; —ལབ་ to whisper.
ཤབས་ (shəb) p. of ཤབ་.
ཤམ་ (shām) sm. གཤམ་.
ཤམ་གོས་ (shāmgöö) lower garments.
ཤམ་ཐབས་ (shāmdəb) lower garment worn by monks.
ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲལ་ (shāmdəbgi trɛ̄ɛ) 1. tax collected from monks. 2. shung. the duties (tax) for monastic work that falls on all monks.
ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ (shāmdəbgi sen) sm. ཤམ་ཐབས་.
ཤམ་ཐབས་ཁྲལ་འགེལ་ (shāmdəb trɛ̄ɛgee) sm. ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲལ་.
ཤམ་ཐབས་སྔ་སློག་ཕྱི་སློག (shāmdəb ŋālɔ̀ɔ cīlɔ̀ɔ) folding up the lower garment of monks dress when running, etc.; va.—བྱེད་.
ཤམ་དུ་ (shāmdu) sm. གཤམ་དུ་.
ཤམ་བྷ་ལ་ (shāmbala) mythical place in Tibetan religious folklore (Shambala).

ཤམ་བུ་ (shāmbu) fringe, trimming (usu. on windows); va.—འདོགས་; —རྒྱག to put up a fringe on a window. ¶ སྒོ་ཁུང་ལ་ཤམ་བུ་གསར་པ་བརྒྱབ་འདུག They have put up new fringes on the windows.

ཤམ་བུ་སྙིད་རིས་ (shāmbu gēèrii) 1. paintings of cloth fringes on the upper part of the Tibetan houses. 2. three horizontal lines painted on the sides of some Tibetan houses.

ཤམ་སུལ་ (shāmsüü) the pleats used in ཤམ་བུ་.

ཤང་ཀང་ (shāŋgaŋ) Hong Kong.

ཤའི་ཁོག (shēgɔɔ) carcass.

ཤའི་སྤྱན (shējɛn) human eye, naked eye.

ཤའི་འཛེར་པ་ (shē dzerba) sm. ཤ་འཛེར་.

ཤར་ (shār) 1. east ¶ ཤར་དཀྲོག་ནུབ་རྒྱག Stirring up trouble in the east and attacking in the west. 2. vi. to rise, to arise, to come to be ¶ དུས་རབས་གསར་དུ་ཤར་བ་རེད་ A new era arose. 3. (— + vb.) verbal action done directly/ straight/ without obstacles ¶ ཁྱེད་རང་ཚོ་ཤར་གྱིས་ཕྱིན་ན་ལྷ་སར་མགྱོགས་པོ་སླེབས་ཀྱི་རེད་ If you go straight, you will reach Lhasa quickly.

ཤར་ཀྱག (shāāgyaà) sm. ཤར་རྒྱག.

ཤར་དཀྲོག་ནུབ་རྡེག (shāādrɔɔ nubdeg) feint an attack on one side while really attacking on the other side [Lit. stir up the east and strike the west].

ཤར་སྐྱོད་ (shārgyöö) sm. ཤར་བསྐྱོད་.

ཤར་བསྐྱོད་ (shārgyöö) going straight ahead, proceeding directly; va.—བྱེད་ to go straight/ directly ¶ ཁྱེད་རང་ཚོ་ཤར་སྐྱོད་བྱས་ན་ལྷ་སར་མགྱོགས་པོ་སླེབས་ཀྱི་རེད་ If you go directly you will reach Lhasa quickly.

ཤར་གབ་ནུབ་ཡིབ་ (shārgəb nubyib) hiding all over; va.—བྱེད་ ¶ རྐུན་མ་དེ་ཤར་གབ་ནུབ་ཡིབ་བྱས་ཙང་འཛིན་མ་ཐུབ་པ་རེད་ Because the thief is hiding all over, they were not able to catch him.

ཤར་གྱི་གཞུང་ཐིག (shārgi shuŋdig) east longitude.

ཤར་གྱིས་ (shārgyi) straight, directly ¶ ཁྱེད་རང་ཚོ་ཤར་གྱིས་ཕྱིན་ན་ལྷ་སར་མགྱོགས་པོ་སླེབས་ཀྱི་རེད་ If you go straight you will reach Lhasa quickly.

ཤར་བགྲོད་ (shārdröö) sm. ཤར་བསྐྱོད་.

ཤར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (shār gyadzo cēmbo) Pacific Ocean.

ཤར་རྒྱག (shārgyaà) direct, straight ¶ ཤར་རྒྱག་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ (It) went straight to Calcutta.

ཤར་རྒྱུག་ནུབ་རྒྱུག (shārgyuù nubgyuù) running all over the place, searching everywhere; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཤར་རྒྱུག་ནུབ་རྒྱུག་བྱས་ཀྱང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་མ་སོང་ He searched everywhere but was unable to find work.

ཤར་རྒྱུད་ (shārgyüü) eastern side/ area ¶ གཙང་པོའི་ཤར་རྒྱུད་ The eastern side of the river.

ཤར་སྒོ་ (shārgo) east door.

ཤར་སྒྲོལ་ (shārdröö) crossing a river, etc. without hindrance/ difficulty.

ཤར་ངོས་ (shārŋöö) easterly side/ direction.

ཤར་ལྕོགས་ (sharjoò) abbr. of ཤར་ཆེན་ལྕོགས་.

ཤར་ཆེན་ལྕོགས་ (shārjenjɔɔ) a prison used for political prisoners in the east side of the Potala (in tt.).

ཤར་གཏོང་ (shārdoŋ) sending directly/ straight; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གིས་ཕོ་ཉ་ལྷ་སར་བང་ཆེན་ཤར་གཏོང་བྱས་འདུག He sent a messenger straight to Lhasa.

ཤར་རྟགས་ (shārdaà) a mark put on a juniper (tree's) east side so when it is later cut to make statues, the east will be on the side of god's face; va.—རྒྱག.

ཤར་བལྟ་ (shār dā) facing towards east ¶ ཁང་པའི་སྒོ་ཤར་བལྟ་རེད་ The door of the house faces east.

ཤར་མཐའ་ (shārta) Far East.

ཤར་བདའ་གཏོང་ (shārdo dōŋ) sm. སྐྱ་མདའ་གཏོང་.

ཤར་ནུབ་ (shārnub) east and west.

ཤར་པ་ (shārba) 1. easterner. 2. Sherpa.

ཤར་པོ་ (shārbo) person in the prime of his life.

ཤར་སྤྲིན་ (shārdrin) easterly clouds.

ཤར་ཕེབས་ (shārpeb) h. of ཤར་སྐྱོད་.

ཤར་ཕོ་ (shārpo) sm. ཤར་པོ་.

ཤར་ཕྱོགས་ (shārjɔɔ) the eastern side/ direction, the east.

ཤར་ཕྱོགས་དམར་ (shārjɔɔ mār) "The East is Red" (title of song in China).

ཤར་ཕྱོགས་ལོ་གསར་ (shārjɔɔ losar) farmer's New Year celebrated in Tibet in the 12th month of the Tibetan calendar.

ཤར་བུ་ (shārbu) decorative hanging used on the roof of monasteries/ temples.

ཤར་བྱང་ (shārjaŋ) northeast.

ཤར་བྲོས་ནུབ་བྲོལ་ (shārdröö nubjöö) fleeing all over; va.—བྱེད་ ¶ ཇག་པ་ལྷག་འདུག་རྣམས་ཤར་བྲོས་ནུབ་བྲོལ་བྱས་སོང་ The remaining bandits fled all over. [Lit. flee to the east, flee to the west].

ཤར་མ་ (shārma) 1. eastern. 2. females in their twenties. 3. one, a single.

ཤར་མར་ (shārmar) directly, straight; va.—ཤོད་ to speak directly without hesitation.

ཤར་མོ་ (shārmo) sm. ཤར་མ་, 1.

ཤར་འཚོལ་ནུབ་བསྡུ་ (shārdzöö nubdu) patching/ scraping together from here and there, putting together odds and ends ¶ ཁང་པའི་རྒྱུ་ཆ་རྣམས་ཤར་འཚོལ་ནུབ་འཚོལ་བྱས་ནས་ཁང་པ་དེ་རྒྱག་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་བ་རེད་ They scraped together the construction materials from here and there and were just able to build the house.

ཤར་ཡོ་གླིང་ (shār yoliŋ) Eastern Europe.

ཤར་ཡོ་རོབ་ (shār yorob) Eastern Europe.

ཤར་རེར་ (shārre) directly, straight ¶ ཁོས་ངའི་ནང་ལ་ཤ་རེར་སླེབས་བྱུང་ He came straight to my house.

ཤར་རླུང་ (shārluŋ) easterly wind.

ཤར་ལུ་ (shārlu) sm. ཤར་པོ་.

ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་ (shārlüü pāgbo) the eastern continent surrounding Mt. Mehru.

ཤར་ཤར་ (shārshar) sm. ཤར་ཤར་རྒྱང་.

ཤར་ཤར་རྒྱང་ (shār shārgyaŋ) directly to the east.

ཤར་ཤུར་ (shārshur) abbr. of ཤར་རི་ཤུ་རི་.

ཤར་ཤོར་ (shārshɔr) abbr. of ཤར་རི་ཤོར་རི་.

ཤར་སླེབས་མེ་འཁོར་ (shārleb megɔɔ) express train.

ཤར་ལྷོ་ (shārlho) southeast.

ཤར་ལྷོའི་ཨེ་གླིང་ (shārlhö eliŋ) Southeast Asia.

ཤར་ཨེ་གླིང་ (shār eliŋ) East Asia.

ཤལ་ (shēɛ) sm. བཤལ་.

ཤལ་སྒོར་ (shēɛgɔɔ) disc harrow.

ཤལ་བ་ (shēɛwa) harrow.

ཤལ་འཛིན་ (shēndzin) person who uses the harrow.

ཤལ་ལ་ (shēɛla) sm. བཤལ་ལ་.

ཤལ་བཤལ་ (shēɛ shēɛ) va. to harrow the land.

ཤས་ (shēɛ) 1. several, a few (abbr. of ཁ་ཤས་). 2. lease arrangement for land (half of yield to owner and half to leasee). 3. a part, fraction, share.

ཤས་ཁ་ (shēɛga) part, share.

ཤས་ཆུང་ (shēɛjuŋ) small part.

ཤས་ཆེ་ (shēɛje) (vb. + —) maybe, perhaps ¶ ཁོ་སང་ཉིན་ཡོང་ཤས་ཆེ་ Maybe he will come tomorrow.

ཤས་ཆེ་བ་ (shēɛjewa) most of, the major part.

ཤས་གཏོང་ (shēɛ dōŋ) va. to lease land/ animals (on 50-50 basis) ¶ གཞིས་ཀ་དེས་ཞིང་ག་མང་པོ་ཞིག་ཤས་གཏོང་བྱས་འདུག That estate leased many fields on a 50-50 basis.

ཤས་ཞིང་ (shēɛshiŋ) leased land/ fields.

ཤས་ལེན་ (shēɛ len) va. to lease land or animals from the owner.

ཤས་སླེབས་ (shēɛleb) profit/ income from leasing land or animals ¶ ལོ་དེའི་ནང་གཞིས་ཀ་དེར་ཤས་སླེབས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ This year the estate received large profit from its leases of land.

ཤི་ (shī) vi. to die ¶ ཁོ་ད་ལོ་ཤི་བ་རེད་ He died this year.

ཤི་སྐྱོན་ (shīgyün) death ¶ ནད་ཡམས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཤི་སྐྱོན་བྱུང་འདུག Because of the epidemic many animals died.

ཤི་ཁ་ (shīgə) the moment of death.

ཤི་ཁ་ལྷ་མོ་ (shīgə lhāmo) just before dying །ཁོ་ཤི་ཁ་ལྷ་མོར་ཁ་ཆེམས་བཞག་པ་རེད་ Just before dying he made a will.

ཤི་ཁའི་འཐབ་འཛིན་ (shīgɛ pāgdzaà) last-ditch struggle; va.—རྒྱག to make a last-ditch. struggle ། ཇག་པ་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་ཚ་མེད་གཏོང་ཁར་ཤི་ཁའི་འཐབ་འཛིན་བརྒྱབ་ནས་ཉེན་རྟོག་པར་ཚུར་རྒོལ་བྱས་འདུག The remaining bandits made a last-ditch struggle when they were about to be attacked and annihilated by the police.

ཤི་གོ་ལོག (shī ko lɔ̀ɔ) vi. to have children die before their parents ། འདི་ལོ་རྒན་རྒོན་གཉིས་ཀྱི་བུ་དེ་གྲོངས་ནས་ཤི་གོ་ལོག་བྱུང་སོང་ This year the son of the old couple died before them.

ཤི་གོད་ (shīgöö) sm. ཤི་སྐྱོན་.

ཤི་གོས་ (shīgöö) clothing/ shroud for the deceased.

ཤི་དགེ་ (shīge) prayers to create merit for the deceased.

ཤི་དགེ་གསོན་རིམ་དཀོར་ཁོངས་ (shīgesönrim gōrgoŋ) shung. donations/ offerings and religious rites made by families of a deceased person.

ཤི་རྒྱགས་ (shīgyaà) good deeds to help one in one's next life.

ཤི་རྒྱུ་མེད་པ་ (shīgyu meèba) 1. immortal. 2. a term used when scolding the elderly.

ཤི་སྒུག (shīguù) waiting until sb. dies; va.—རྒྱག.

ཤི་སྒུག་སྨན་ཁང་ (shīguù mēngaŋ) hospice.

ཤི་ཚད་ (shīdzɛɛ̀) mortality rate.

ཤི་ཇུས་ (shījüù) plan for dying (by performing religious rites); va.—བྱེད་.

ཤི་ཉལ་རོ་ཉལ་ (shīñɛɛ roñɛɛ) sleeping well [Lit. sleeping like a corpse].

ཤི་མཉམ་ (shīñam) dying together; va.—བྱེད་.

ཤི་རྟགས་ (shīdaà) signs of dying; va.—སྟོན་ to show a sign of dying.

ཤི་ཐེ་ལེ་ (shīdele) ch. Hitler.

ཤི་འཐབ་ (shīndəb) a battle until death, a death struggle, fighting to the end; va.—བྱེད་.

ཤི་འཐབ་རོ་འཐབ་ (shīndəb rondəb) sm. ཤི་འཐབ་.

ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་ (shīndəb rondam) holding on to sth. until death; va.—བྱེད་ ། འགོ་ཁྲིད་རྒན་འཁོགས་དེས་མ་ཤི་བར་ལས་གནས་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱས་པ་རེད་ The old leader held on to his position until he died.

ཤི་དུར་ཁྲོད་སྐང་ལ་འཁྱེར་ (shī turdröö gaŋla kyēr) va. to be taken to the grave (usu. used with regard to secrets) ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དེ་ཤི་དུར་ཁྲོད་སྐང་ལ་འཁྱེར་རྒྱུ་ཞིག་རེད་ This state secret is one that will be taken to the grave.

ཤི་མདོག་ཁ་པོ་ (shīndo kābo) likely to die.

ཤི་འདྲེ་ (shīndre) ghost.

ཤི་ནའི་ཤི་ (shīnɛ shī) even if die (I will do sth. without regret) ། ང་མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཤི་ནའི་ཤི་ For the benefit of the masses, even if I die I have no regret.

ཤི་པན་ཡ་ (shībɛbya) Spain.

ཤི་པོ་ (shību) the deceased.

ཤི་པོའི་རྟིང་པར་རྡུང་ (shībü dīŋbar duŋ) saying bad things about a person who is dead [Lit. to hit the heel of a corpse].

ཤི་ལྤག (shībaà) the skin of animlas that died.

ཤི་ཕོད་ (shī pöö) vi. to dare to die (for sth.).

ཤི་འཕོས་ (shī pöö) vi. to die ། ཤི་འཕོས་རྗེས་སྐྱེ་བ་གསར་པ་ཞིག་ལེན་གྱི་རེད་ After dying, one will get reborn.

ཤི་བའི་ཉིན་མོ་ (shīwɛ ñinmu) the day of dying/ death.

ཤི་བྲལ་བྱེད་ (shīdrɛɛ ceè) vi. to be separated due to death (usu. one member of a married couple).

ཤི་བོ་ (shīwo) sm. གཤིན་པོ་.

ཤི་འབྱར་རོ་འབྱར་ (shījar rojar) 1. sm. ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་. 2. staying in one place for a long time; va.—བྱེད་.

ཤི་སྦར་འཐམས་ (shībɛɛ̀ tām) vi. to clutch to things at the time of death (conveys being stingy in one's life).

ཤི་མ་གསོན་ (shī masön) sm. ཤི་མིན་རོ་མིན་.

ཤི་མིག་གསོན་བལྟས་ (shīmig söndɛɛ̀) trying to revive a dying person; va.—བྱེད་.

ཤི་མིན་རོ་མིན་ (shīmin romin) at the point of death [Lit. not alive, not dead] ། ཁོང་ཉེས་རྡུང་བཏང་ནས་ཤི་མིན་རོ་མིན་བཟོས་བཞག He was beaten to the point of death.

ཤི་མིན་གསོན་མིན་ (shīmin sönmin) sm. ཤི་མིན་རོ་མིན་.

ཤི་མུ་ལ་ཆིངས་ཡིག (shīmula ciŋyii) Simla Convention.

ཤི་སྨན་ (shīmɛn) anesthetic, pain killer; va.—རྒྱག; —སྤྲོར་ to give an anesthetic.

ཤི་རྨས་ (shīmɛɛ̀) dead and wounded, casualties.

ཤི་ཚད་ (shīdzɛɛ̀) death rate, mortality rate.

ཤི་ཚིགས་ (shīdzii) the one year anniversary of sb.'s death.

ཤི་འཛིང་ (shīdziŋ) sm. ཤི་འཐབ་.

ཤི་འཛིན་ (shīndzin) shung. a receipt given by the owner of animals to the leasee acknowledging having received the head and skin of an animal that died under the care of the leasee.

ཤི་རྫུ་འདེབས་ (shīdzu deb) va. to pretend to be dead.

ཤི་ཟན་ (shīsɛn) food offering made to the dead at the grave (Chinese custom).

ཤི་ཡང་དབུགས་མི་འགྲོ་བ་ (shīyaŋ ūumi drowa) promising or swearing sth. before one dies [Lit. to not stop breathing even though one dies].

ཤི་ཡང་མི་ལྡོད་པ་ (shīyaŋ milööba) sm. ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་.

ཤི་རག་བར་ (shīragbar) sm. ཤི་ཤི་བར་དུ་.

ཤི་རི་གུ་རི་ (shīri guri) Siliguri (a town in West Bengal, India).

ཤི་རིན་ཡོད་པ་ (shīrin yööbə) sth. worth dying for.

ཤི་རོ་ (shīro) corpse.

ཤི་ལ་ཁད་ (shīləkɛɛ̀) about to die.

ཤི་ལ་མ་ཤི་ (shilə mashi) almost dead; va.—བཟོ་ to almost kill.

ཤི་ལམ་ (shīlam) road to death ། ཁྱེད་རང་ནག་ཉེས་དེ་འདྲ་བསགས་ན་ཤི་ལམ་མ་གཏོགས་མེད་ If you amass crimes like this, there is no other option but the road of death (i.e., execution).

ཤི་ལམ་རང་འཚོལ་ (shīlam randzöö) bringing about one's own destruction.

ཤི་ལོག (shīlɔ̀ɔ) returning from dead; va.—རྒྱག.

ཤི་ཤ་ (shīsha) meat from an animal that died.

ཤི་ཤ་སྤང་མ་ (shīsha bāŋma) Mt. Shisha pangma.

ཤི་ཤི་ན་ན་ (shīshi nana) working or doing sth. very hard or energetically; va.—བྱེད་.

ཤི་ཤི་བར་དུ་ (shīshi pərdu) until death ། ང་ཤི་ཤི་བར་དུ་འཛིང་གི་ཡིན་ I will fight until death.

ཤི་ཤི་ལ་ལ་ (shishi lala) ch. bad.

ཤི་ས་ (shīsə) the place of death.

ཤི་སོས་ (shī söö) sm. ཤི་ལོག.

ཤི་གསོན་ (shīsön) dead or alive, life and death ། ཤི་གསོན་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་ན་ཡང་དམག་སར་འགྲོ་གི་ཡིན་ Whatever will come whether it be life or death, I am going to the battlefield.

ཤི་གསོན་ཆགས་འཛིག (shīsön cəgjig) at the critical point/ juncture of death and life.

ཤི་གསོན་ཐག་གཅོད་ (shīsön tāgjöö) life and death struggle ། དེ་རིས་ཀྱི་དམག་འཐབ་ནི་ཤི་གསོན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དམག་འཐབ་ཅིག་ཡིན་ This battle is a life and death struggle.

ཤི་གསོན་འབེན་འཛུགས་ (shīsön bendzuù) sm. ཤི་གསོན་འཇེམས་མེད་.

ཤི་གསོན་འཇེམས་མེད་ (shīsön dzemmeè) not afraid to die, no fear of death.

ཤི་གསོས་ (shīsöö) sm. ཤི་ལོག.

ཤི་ཨན་ (shian) X'ian.

ཤིག (shig) 1. the form of གཅིག used after final s ། ལུས་ཤིག A body. 2. imperative particle ། ལྟོས་ཤིག Look! 3. louse (lice); vi.—རྒྱག to have lice; va.—སྙུག to pick lice. 4. va. to shift, to move །

ཀུབ་བཀྱག་ཕྱི་ལ་ཤིག་སོང་ (He) moved the chair backwards. ¶ ཕར་ཤིག་ཚུར་ཤིག Make way for sb. [Lit. move this way and that way]. 5. imp. of འཇིག.

ཤིག་གི་ལོགས་ནས་རྒྱུས་པའི་རེ་བ་ (shīggi lɔ̄ɔnε gyüübε rewa) empty hope [Lit. hoping to get sinew from a louse].

ཤིག་གིས་ལ་བརྒྱབ་ཀྱང་འགྲོ་ས་དཔྱལ་མགོ་ (shīggi la gyəbgyaŋ drosa drɛ̄ŋo) sm. ཤིག་ལ་བརྒྱབ་ཀྱང་གོང་ངའི་ཕྱི་ལོགས་.

ཤིག་སྒོང་ (shīggoŋ) louse egg, nit.

ཤིག་ཅན་ (shīgjεn) infested with lice.

ཤིག་དོང་ (shīŋdoŋ) a punishment pit in which lice were kept.

ཤིག་འཕྲད་ (shīgdεὲ) scratching lice bites; va.—བྱེད་.

ཤིག་ཚང་ (shīgdzaŋ) lice nest, a heavy infestation of lice.

ཤིག་ཟན་ (shīgsεn) one's who eat lice (derogatory name for people from འཕན་པོ་).

ཤིག་སེ་ (shīgsε) a little bit, a small amount.

ཤིག་རལ་ (shīgrεε) eng. cigarette ¶ ཤིག་རལ་སྒམ་ཆུང་ A packet of cigarettes.

ཤིག་རས་ (shīgrεὲ) sm. ཤིག་རལ་.

ཤིག་ལ་བརྒྱབ་ཀྱང་གོང་ངའི་ཕྱི་ལོགས་ (shīg la gyəbgyaŋ koŋŋε cīloò) the bad can't escape/ flee away; evil people can't succeed [Lit. even though the lice climb to the mountain pass, it can only go as far as the collar.

ཤིག་ལ་བརྒྱབ་ཀྱང་གོང་བའི་ཕྱི་ནང་ (shīg la gyəbgyaŋ konwε cīnaŋ) sm. ཤིག་ལ་བརྒྱབ་ཀྱང་གོང་ངའི་ཕྱི་ལོགས་.

ཤིག་ཤིག (shīgshii) moving over; va.—བྱེད་ to move ¶ འདི་ཕྱོགས་ལ་མི་མང་དྲགས་འདུག་པས་ཀུབ་བཀྱག་ཕར་ཤིག་ཤིག་བྱེད་དགོས་ There are too many people on this side so move your chair to that side.

ཤིག་སེན་ར་སྤྲོད་ (shīgsen radröò) proving sth. clearly ¶ ཁྱོད་རང་གིས་གནད་དོན་དེ་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་ན་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཤིག་སེན་ར་སྤྲོད་གཏོང་གི་ཡིན་ If you don't agree on this matter, I will take you to the court and prove my position clearly. [Lit. proof like a louse between the fingernails].

ཤིག་སྒོ་ (shīgso) lice and nits.

ཤིག་གསོད་སྟར་འཕྱར་ (shī sȫò dārjar) should use appropriate methods; making a mountain out of a mole hill [Lit. wave an ax to kill a louse].

ཤིག་གསོད་པར་སྟ་རེ་འཕྱར་མི་དགོས་ (shīg sȫòbar dāre cār migöò) sm. ཤིག་གསོད་སྟར་འཕྱར་ [Lit. you don't need an axe to kill a lice].

ཤིང་ (shīŋ) 1. connective particle used after final s words (see ཅིང་). 2. tree. 3. wood.

ཤིང་ཀང་ (shīŋgaŋ) 1. tree seedling; va.—འཛུགས་ to plant seedlings. 2. wooden leg.

ཤིང་སྐམ་ལས་གཉའ་རེངས་པ་དང་ཀོ་སྐྱོང་ལས་ཞེ་སྐྱོང་བ་ (shīŋgamlε ñareŋdaŋ gōgyoŋlε shegyoŋwa) extremely stubborn/ hardheaded [Lit. tougher than dry wood, harder than dry leather].

ཤིང་སྐུ་ (shīŋgu) wooden statue.

ཤིང་སྐོགས་ (shīŋgɔɔ̀) bark of a tree.

ཤིང་སྐྱོ་ (shīŋgyo) wood pulp.

ཤིང་སྐྱོའི་ཤོག་བུ་ (shīŋgyö shōgbu) paper made from wood pulp.

ཤིང་སྐྱོགས་ (shīŋgyɔɔ̀) wooden ladle.

ཤིང་བརྐོས་ (shīŋgöò) wood carving/ engraving; va.—རྒྱག to carve/ engrave wood.

ཤིང་བརྐོས་པར་རྒྱག (shīŋgöò bārgyaà) printing from carved woodblocks; va.—བྱེད་.

ཤིང་བརྐོས་པར་མ་ (shīŋgöò bārma) a book printed from a woodblock.

ཤིང་བརྐོས་པར་རིས་ (shīŋgöò bārrii) sm. ཤིང་བརྐོས་རི་མོ་.

ཤིང་བརྐོས་མ་ (shīŋ gööma) carved wood.

ཤིང་བརྐོས་རི་མོ་ (shīŋgöò rimu) a picture printed from a woodblock.

ཤིང་ཁ་ (shīŋ kā) 1. on a tree. 2. the edge of boards put together.

ཤིང་ཁང་ (shīŋgaŋ) wooden house.

ཤིང་ཁམས་ (shīŋgam) one of the 5 elements (wood).

ཤིང་ཁུ་ (shīŋgu) sap/ juice of trees.

ཤིང་ཁུར་ (shīŋgur) load/ bundle of wood.

ཤིང་ཁེ་ལས་ (shīŋ kēlεὲ) lumber industry, lumber enterprise/ company.

ཤིང་ཁོ་ (shīŋgo) 1. wooden mortar. 2. a kind of wooden bowl.

ཤིང་ཁྱེམ་ (shīŋgyem) wooden winnowing spade/ shovel.

ཤིང་ཁྱི་ (shīŋgyi) wood-dog year.

ཤིང་ཁྲལ་ (shīŋdrεε) shung. tax on wood.

ཤིང་ཁྲི་ (shīŋdri) wooden scaffold.

ཤིང་ཁྲིས་པོ་ (shīŋ trrēēbo) sm. ཤིང་ཁུར་.

ཤིང་ཁྲོག (shīŋdrɔɔ̀) wooden furniture.

ཤིང་ཁྲོལ་ (shīŋdröö) Tibetan wooden serving tray/ dish.

ཤིང་མཁན་ (shīŋgεn) sm. ཤིང་བཟོ་བ་.

ཤིང་ག་པུར་ (shīŋ gəbur) sm. ཤིང་ག་བུར་.

ཤིང་ག་བུར་ (shīŋ gəbur) camphor tree.

ཤིང་ག (shīŋgə) 1. a cobbler's tool. 2. a wooden tool used by potters.

ཤིང་གི་ཁོང་སྙིང་ (shīŋgi kōŋñiŋ) the core of a tree.

ཤིང་གི་འདྲ་གཟུགས་ (shīŋgi drəsuù) wooden puppet.

ཤིང་གི་པ་ཐག (shīŋgi padaà) 1. spider web. 2. thin roots (of a tree).

ཤིང་གི་ལོ་ཚད་ (shīŋgi lodzεὲ) age of a tree.

ཤིང་གི་སྲིན་བུ་ (shīŋgi sīmbu) insects that live on/ in trees.

ཤིང་གེལ་པ་ (shīŋ keeba) 1. tree branches. 2. a tree with many branches.

ཤིང་གྲུ་ (shīŋdru) wooden ship/ boat, junk (ship).

ཤིང་གླང་ (shīŋlaŋ) wood-ox year.

ཤིང་གླིང་ (shīŋliŋ) wooden flute.

ཤིང་རྒན་ (shīŋgεn) old tree.

ཤིང་རྒས་ནགས་ཚལ་ (shīŋgεὲ nagdzεε) forest with old trees.

ཤིང་རྒོན་ (shīŋgön) woodpecker.

ཤིང་རྒྱུད་ (shīŋgyüü) sm. ཤིང་རིགས་.

ཤིང་སྒ་ (shīŋga) wooden saddle.

ཤིང་སྒམ་ (shīŋgam) wooden box/ chest.

ཤིང་སྒོ་ཅན་ (shīŋgojεn) a house with a wooden door.

ཤིང་སྒྲོག (shīŋdroò) wooden furniture.

ཤིང་སྒྲོམ་ (shīŋdrom) wooden frame.

ཤིང་ང་དཔུང་བཅད་ (shīŋŋa būŋjεὲ) a vest worn by female gelongs.

ཤིང་དངུལ་ (shīŋŋüü) shung. tax collected in cash for the fuel for the Monlam Prayer Festival.

ཤིང་མངར་ (shīŋŋar) licorice root.

ཤིང་ཅང་ (shīŋjaŋ) Xinjiang Province.

ཤིང་ཅི་ (shīŋji) ch. week.

ཤིང་བཅུད་ (shīŋjüü) sap, syrup (of trees).

ཤིང་གཅིག་ཀང་ཟམ་ (shīŋjig gāŋsam) a wooden trunk used as a bridge.

ཤིང་གཅོད་ (shīŋ jöò) va. to cut wood/ lumber.

ཤིང་གཅོད་རྒྱག (shīŋjöò gyaà) sm. ཤིང་གཅོད་.

ཤིང་གཅོད་པ་ (shīŋjööba) lumberjack.

ཤིང་ཆ་ (shīŋja) timber, lumber; va.—གཅོད་ to cut timber/ lumber ¶ ཤིང་ཆའི་ར་བ་ Lumber yard.

ཤིང་ཆ་འབྲེག་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (shīŋja dregjeè trüügɔɔ) timber cutting machine, chain saw.

ཤིང་ཆ་ལས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ་ (shīŋja lεὲnön sodra) timber processing mill.

ཤིང་ཆ་བཟོ་གྲྭ་ (shīŋja sodra) lumber yard/ mill.

ཤིང་ཆགས་བྱ་རིགས་ (shīŋjaà carii) birds that stay in trees.

ཤིང་ཆའི་ཀུང་སི་ (shīŋjε gūŋsi) tib. ch. timber company.

ཤིང་ཆའི་བཟོ་གྲྭ་ (shīŋjε sodra) timber yard/ mill.

ཤིང་ཆས་ (shīŋjεὲ) wooden articles/ items/ utensils.

ཤིང་སྔོན་པ་འཁྱོག་ན་སྲོང་རྒྱུ་ཡོད་ ཤིང་རྒས་པ་འཁྱོག་ན་སྲོང་རྒྱུ་མེད་ (shīŋjεὲ) mistakes/ erros can be corrected in the early stage but cannot be correct if it is too late/ old [Lit. if a young tree is crooked it can be straightened, if an old tree is crooked it can not be straightened].

ཤིང་གཉེར་ (shīŋñer) stewards/ officials in charge of firewood.

ཤིང་མཉེན་པོ་ (shīŋ ñēmbo) cork.

ཤིང་སྙིང་ (shīŋñiŋ) sm. ཤིང་གི་ཁོང་སྙིང་.

ཤིང་བརྙན་ཟློས་གར་ (shīŋñɛn döögar) puppet play/ theater.

ཤིང་ཏ་ལ་ (shīŋdala) palm tree ༡ ཤིང་ཏ་ལ་ལོ་མའི་དཔེ་ཆ་ Book written on palm tree leaves.

ཤིང་ཏོག (shīŋdoò) fruit ༡ ཤིང་ཏོག་སྐམ་པོ་ Dried fruits.

ཤིང་ཏོག་ཁུ་བའི་ཨ་རག (shīŋdoò kūwɛ āraà) liquor made from fruit.

ཤིང་ཏོག་གི་ཁུ་བ་ (shīŋdoògi kūwə) fruit juice.

ཤིང་ཏོག་ངང་ལག (shīŋdoò ŋaŋlaà) banana.

ཤིང་ཏོག་ལྕགས་སྒྲིན་ (shīŋdoò jəgdrin) canned fruits.

ཤིང་ཏོག་ཉིང་ཁུ་ (shīŋdoò ñiŋgu) fruit juice.

ཤིང་ཏོག་ལྡུམ་ར་ (shīŋdoò dumrə) sm. ཤིང་ཏོག་ར་བ་.

ཤིང་ཏོག་པོ་ལུའི་ (shīŋdoò bōlu) tib. ch. pineapple, jackfruit.

ཤིང་ཏོག་ཧྥིང་ལི་ (shīŋdoò fēŋli) tib. ch. sm. ཤིང་ཏོག་པོ་ལུའི་.

ཤིང་ཏོག་བིལ་པ་ (shīŋdoò piibə) calabash.

ཤིང་ཏོག་ཡ་ལི་ (shīŋdoò yəli) tib. ch. a kind of pear grown in Hebei Province.

ཤིང་ཏོག་ཡིའུ་ཙི་ (shīŋdoò yiwudzi) tib. ch. pomelo.

ཤིང་ཏོག་ར་བ་ (shīŋdoò rawa) orchard.

ཤིང་ཏོག་ལི་ཀྲི་ (shīŋdoò lidri) tib. ch. litchi (nut).

ཤིང་ཏོག་ལི་ཙི་ (shīŋdoò lidzi) tib. ch. plum.

ཤིང་ཏོག་སོས་པ་ (shīŋdoò sööba) fresh fruits.

ཤིང་ཏོག་ཨ་མྲ་ (shīŋdoò āmra) persimmon.

ཤིང་གཏུན་ (shīŋdün) wooden mortar.

ཤིང་རྟ་ (shīŋda) 1. horse drawn cart/ carriage/ chariot. 2. wood-horse year. 3. wooden rocking horse.

ཤིང་རྟ་མཁན་ (shīŋ dāñɛn) 1. the person who drives a horse cart. 2. person who makes horse carts.

ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་ (shīŋda kōōlo) sm. ཤིང་རྟ་, 1.

ཤིང་རྟ་ཆེ་གཉིས་ (shīŋda cēñii) shung. sm. ཤིང་རྟ་ཆེན་ཆེན་པོ་.

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ (shīŋda cēmbo) shung. 1. chariot. 2. two ancient Buddhist teachers: Nagarjuna and Asanga.

ཤིང་རྟ་པ་ (shīŋdaba) 1. sm. ཤིང་རྟ་མཁན་. 2. horse cart owner.

ཤིང་རྟ་པའི་སྐར་ཚོམ་ (shīŋdabɛ gārdzom) Auriga (constellation).

ཤིང་རྟ་མོ་ (shīŋ dāmo) woodpecker.

ཤིང་རྟ་ལེབ་གཞུང་ (shīŋda lebshuŋ) shung. the wood horse year census (of land and taxes).

ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པ་ (shīŋdɛ kāloba) horse cart driver, charioteer.

ཤིང་རྟའི་ཐབས་ཇུས་ (shīŋdɛ tābjüü) the strategy of the Trojan horse.

ཤིང་སྟག (shīŋdaà) wood-tiger year.

ཤིང་སྟག་པ་ (shīŋ dāgba) birch tree.

ཤིང་སྟེགས་ (shīŋdɛg) wooden stool.

ཤིང་སྟན་ (shīŋdɛn) wooden chopping block.

ཤིང་སྟེང་ཉ་འཚོལ་ (shīŋdeŋ ñadzöö) a fruitless/ hopeless/ impossible approach or strategy [Lit. searching for fish on top of a tree].

ཤིང་ཐགས་ (shīŋdaà) 1. a wooden fence. 2. wooden tower on the corner of a house. 3. wooden table.

ཤིང་ཐུན་པ་ (shīŋ tūmbə) 1. wood cutter, lumberjack. 2. person who gets firewood.

ཤིང་ཐུར་ (shīŋdur) 1. wooden spoon. 2. wooden chopstick.

ཤིང་ཐོག (shīŋdoò) sm. ཤིང་ཏོག.

ཤིང་མཐིལ་འདྲུད་ལྷམ་ (shīŋdii drüülham) wooden slipper.

ཤིང་འཐུ་ (shīŋ tū) va. to collect firewood.

ཤིང་དུམ་ (shīŋdum) a log, a piece of wood.

ཤིང་མདུང་ (shīŋduŋ) wooden spear/ lance.

ཤིང་འདྲ་ཁང་ (shīŋdragaŋ) lumber mill, saw mill.

ཤིང་སྡེར་ (shīŋder) wooden plate/ dish.

ཤིང་སྡོང་ (shīŋdoŋ) tree.

ཤིང་སྡོང་སྐམ་པོ་ (shīŋdoŋ gāmbo) dead tree.

ཤིང་སྡོང་འགྱུར་རྡོ་ (shīŋdoŋ gyundo) petrified/ fossilized tree.

ཤིང་སྡོང་ལའི་མུའུ་ (shīŋdoŋ lemu) tib. ch. large-leaf dogwood (cornus macrophylla).

ཤིང་སྡོད་བུ་རིགས་ (shīŋdöö cərig) sm. ཤིང་ཆགས་བུ་རིགས་.

ཤིང་ནག་པོ་ (shīŋ nagbo) 1. black wood. 2. ebony wood.

ཤིང་ནགས་ (shīŋnaà) forest; va.—སྲུང་ to protect the forest.

ཤིང་སྣ་ (shīŋna) kinds of trees ༡ ལུང་པ་འདིར་ཤིང་སྣ་འཛོམས་པོ་འདུག This place has many kinds of trees.

ཤིང་སྣུམ་ (sīŋnum) oil from trees, wood oil.

ཤིང་པད་མ་ (shīŋ bɛ̄ɛma) peony, peony tree.

ཤིང་པར་ (shīŋbar) a book printed by the woodblock method.

ཤིང་དཔོན་ (shīŋbün) shung. person in charge of fuel/ firewood.

ཤིང་སྤེ་ (shīŋbe) a pile/ heap of wood.

ཤིང་སྤྱིལ་ (shīŋjii) wooden cabin.

ཤིང་སྤྲེལ་ (shīŋdree) wood-monkey year.

ཤིང་ཕག (shīŋbaà) wood-pig year.

ཤིང་ཕུར་ (shīŋpur) wooden peg/ stake.

ཤིང་ཕོ་ (shīŋbo) male wood element (used in the Tibetan calendar).

ཤིང་ཕོར་ (shiŋbɔɔ) wooden bowl.

ཤིང་ཕྱེ་ (shīŋje) sawdust.

ཤིང་ཕྲུག (shīŋdruù) sapling.

ཤིང་ཕྲུག་ར་བ་ (shīŋdruù rawa) a fence to protect saplings.

ཤིང་བལ་ (shīŋbɛɛ) the cotton-like down of the silk-cotton (kapok) tree.

ཤིང་བལ་རིགས་ལྔ་ (shīŋbɛɛ rigŋa) five types of kapok trees.

ཤིང་བུ་ (shīŋbu) 1. chopstick. 2. an implement used in exorcism rites. 3. small pieces of wood.

ཤིང་བུད་ (shīŋbüü) va. to put wood into a stove/ fireplace.

ཤིང་བྱ་ (shīŋja) wood-bird year.

ཤིང་བྱང་ (shīŋjaŋ) a long wooden placard which serves as a sign board.

ཤིང་བྱི་ (shīŋji) wood-mouse year.

ཤིང་འབག (shīŋbaà) wood mask.

ཤིང་འབག་ཁྲང་ཞི་ (shīŋbaà trāŋshi) tib. ch. puppet theater.

ཤིང་འབུ་ (shīŋbu) insects that live in trees.

ཤིང་འབྲས་ (shīndrɛ̀ɛ) fruit.

ཤིང་འབྲས་ཁོག་དམར་ (shīndrɛɛ̀ kōgmar) watermelon.

ཤིང་འབྲས་ལྡུམ་ར་ (shīndrɛɛ̀ dumrə) orchard.

ཤིང་འབྲས་མུའུ་ཧྲུའུ་ (shīndrɛɛ̀ muhru) tib. ch. cassava.

ཤིང་འབྲུག (sīŋdruù) wood-dragon year.

ཤིང་འབྲུག་དམག (shīŋdruù māà) wood-dragon year war (fought against the British in 1904).

ཤིང་སྦར་ (shīŋbaa) wooden rake.

ཤིང་སྦུབས་ (shīŋbub) inside the trunk of a tree.

ཤིང་སྦྱག (shīŋjaà) wooden spade.

ཤིང་སྦྱར་མ་ (shīŋ jarma) wooden planks stuck together, plywood, veneer.

ཤིང་སྦྲང་ (shīŋdraŋ) wood wasp/ bee.

ཤིང་སྦྲུལ་ (shīŋdrüü) wood-snake year.

ཤིང་མར་ (shīŋmar) margarine.

ཤིང་སྨུག (shīŋmug) sm. ཤིང་འབུ་.

ཤིང་སྨྱུག (shīŋñuù) sapling.

ཤིང་སྨྱུག་ར་བ་ (shīŋñuù rawa) tree nursery.

ཤིང་སྨན་ (shīŋmɛn) traditional herbal medicine.

ཤིང་ཙེ་ཧྲན་ (shīŋ dzīhrɛn) tib. ch. yew (tree).

ཤིང་བརྩུགས་ (shīn dzūù) p. of ཤིང་འཛུགས་.

ཤིང་རྩ་ (shīŋdzə) root of a tree.

ཤིང་རྩ་མ་རུལ་ན་ལོ་མ་མི་སྐམ་ (shīŋdzə marüüna ləma migam) if the central part/ person is viable, then there is hope all will flourish [Lit. if the roots

don't rot then the leaves will not become dry] ¶ ཤིང་རྩ་མ་རུལ་ན་ལོ་མ་མི་སྐམ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ཡུལ་དེའི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་དེ་རྩ་མེད་དུ་མ་སོང་ཕྱིན་ནམ་ཞིག་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་ཀྱི་རེད་ Like the saying "if the roots don't rot then the leaves will not become dry," if the democratic organization is not totally destroyed, one day it will be victorious.

ཤིང་རྩབ་ (shīŋdzəb) 1. wooden wedge used to keep a table or chair from wobbling; va.—རྒྱག.

ཤིང་རྩི་ (shīŋdzi) gum, resin, sap.

ཤིང་རྩེད་རྩེ་ (shīŋdzeè dzē) va. to play by climbing a wooden pole.

ཤིང་ཚ་ (shīŋdza) cinnamon.

ཤིང་ཚལ་ (shīŋdzεε) 1. grove, park, forest. 2. wood shavings.

ཤིང་ཚི་ (shīŋdzi) sm. ཤིང་རྩི་.

ཤིང་ཚིལ་ (shīŋdzii) sm. ཤིང་རྩི་.

ཤིང་ཚུག (shīŋdzuù) a Tibetan medical treatment consisting of a hot stick that is applied to the body.

ཤིང་ཚེ་རིང་ (shīŋ tsēriŋ) the tree of longevity (one of the six symbols of longevity).

ཤིང་ཚོན་ (shīŋdzön) 1. paint for painting wooden things. 2. painting wooden things/ furniture; va.—གཏོང་.

ཤིང་ཚོས་ (shīŋdzöö) vegetable dye.

ཤིང་མཚེ་ (shīŋdze) tib. ch. Chinese ephedra.

ཤིང་འཛུགས་ (shīŋ dzu̱ù) va. to plant trees ¶ ན་ནིང་ཤིང་སྡོང་ཁྲིག་མང་པོ་བཙུགས་པ་རེད་ Last year they planted many thousands of trees.

ཤིང་འཛུགས་ནགས་བཟོ་ (shīŋdzuù na̱gso) afforestation; va.—བྱེད་.

ཤིང་འཛེར་ (shīŋdzer) tree knot.

ཤིང་རྫིངས་ (shīŋdiŋ) raft.

ཤིང་ཝུའུ་ཐུང་ (shīŋ wu̱duŋ) tib. ch. parasol tree.

ཤིང་ཞོགས་ (shīŋshɔɔ̀) wood shavings.

ཤིང་གཞུ་ (shīŋshu) bow made from wood.

ཤིང་གཞོན་ (shīŋshön) a young tree.

ཤིང་ཟ་ (shīŋsə) drill (for boring holes in wood).

ཤིང་ཟན་ (shīŋsεn) 1. woodworm. 2. termite.

ཤིང་ཟན་མོ་ (shīŋ s̱εnmo) sm. ཤིང་ཟན་.

ཤིང་ཟམ (shīŋsam) wooden bridge.

ཤིང་ཟོམ་ (shīŋsom) wooden bucket.

ཤིང་གཟུགས་ (shīŋsuù) shadow puppet.

ཤིང་གཟུགས་ཅེ་ཆས་ (shīŋsuù dzējεὲ) sm. ཤིང་གཟུགས་.

ཤིང་གཟེར་ (shīŋser) wooden peg/ stake.

ཤིང་གཟོང་ (shīŋsoŋ) sm. ཤིང་ཟ་.

ཤིང་བཟང་ (shīŋsaŋ) healthy tree.

ཤིང་བཟོ་ (shīŋso) carpentry; va.—བྱེད་ to do carpentry.

ཤིང་བཟོ་པ་ (shīŋsowə) carpenter.

ཤིང་བཟོས་ (shīŋsöö̀) made from wood ¶ ཤིང་བཟོས་ཚགས་མ་ ¶ A sieve made from wood.

ཤིང་བཟོས་ཆུ་འཁོར་ (shīŋsöö̀ cūgɔɔ) wooden water mill.

ཤིང་བཟོས་ཐོ་བ་ (shīŋsöö̀ tōwa) wooden hammer.

ཤིང་བཟོས་འདྲུད་ལྷམ་ (shīŋsöö̀ dru̱ülham) wooden shoe/ clogs.

ཤིང་ར་ (shīŋrə) 1. wooden fence. 2. an enclosure for keeping firewood.

ཤིང་ར་ལས་ཁུངས་ (shīŋrə lὲὲguŋ) shung. an office in charge of firewood.

ཤིང་ཡོས་ (shīŋyöö̀) wood-hare year.

ཤིང་རགས་ (shīŋraà) trees and bushes erected as an obstacle to prevent travel or block an enemy.

ཤིང་རིགས་ (shīŋrig) 1. trees, types of trees. 2. woody plants.

ཤིང་རིགས་སྐྱེ་དངོས་ (shīŋrig gyēŋöö̀) woody plants.

ཤིང་རིགས་སྣུམ་རྫས་ (shīŋrig nümdzεὲ) oil bearing plants.

ཤིང་རུལ་ (shīŋrüü) a rotten tree.

ཤིང་རུལ་སྡོང་རུལ་ (shīŋrüü do̱ŋrüü) a rotten tree with a rotten inside.

ཤིང་རོ་ (shīŋro) wood shavings, left over pieces of wood.

ཤིང་ལམ་ (shīŋlam) wooden tracks (on railways).

ཤིང་ལས་ (shīŋlεὲ) lumber work.

ཤིང་ལས་བཟོ་གྲྭ (shīŋlεὲ) lumber/ wood factory.

ཤིང་ལུག (shīŋluù) wood-sheep year.

ཤིང་ལེབ་ (shīŋleb) board, plank.

ཤིང་ལེབ་ནག་པོའི་གསར་འགྱུར་ (shīŋleb ṉagbö sə̄ŋgyuu) wall newspaper.

ཤིང་ལུས་རྡོ་སྙིང་ (shiŋlüù do̱ñiŋ) unfeeling, not swayed by emotion/ feeling [Lit. wood body, stone heart].

ཤིང་ལེབ་རོལ་ཆས་ (shīŋleb rö̱öjεὲ) wood clappers.

ཤིང་ལོ་ (shīŋlo) tree leaves.

ཤིང་ལོའི་རླུང་གཡབ་ (shīŋlö lūŋyəb) palm-leaf fan.

ཤིང་ཤ་རྒྱས་ (shīŋsha gy̱εὲ) vi. to swell (wood) when wet.

ཤིང་ཤ་མོ་ (shīŋ shāmo) an edible fungus.

ཤིང་ཤུན་ (shīŋshün) sm. ཤིང་ཤུགས་.

ཤིང་ཤོག (shīŋsoò) paper made from wood.

ཤིང་གཤགས་མ་ (shīŋ shāgma) split logs, firewood.

ཤིང་གཤོལ་ (shīŋshöö) wooden plow.

ཤིང་སོག (shīŋsɔɔ̀) saw for cutting wood; va.—རྒྱག.

ཤིང་སོན་ (shīŋsön) tree seeds.

ཤིང་སོན་གྱི་ར་བ་ (shīŋsöngi ṟawa) sm. ཤིང་སོན་ལྡུམ་ར་.

ཤིང་སོན་ལྡུམ་ར་ (shīŋsön du̱mrə) tree seedling nursery.

ཤིང་སོབ་སོབ་ (shīŋ sōbsob) soft/ spongy wood, wood pitted with holes.

ཤིང་སྲང་ (shīŋsaŋ) a སྲང་ scale made of wood.

ཤིང་སྲིན་ (shīŋsin) insects that live on trees.

ཤིང་གསར་ (shīŋsar) a young/ new tree.

ཤིང་གསེག (shīŋseg) tool used to polish wood.

ཤིང་གསོམ་ (shīŋsom) fir tree.

ཤིང་ཧྲུག (shīŋhruù) pieces of leftover wood, wood scraps.

ཤིང་ཧྲུལ་ (shīŋhrüü) sm. ཤིང་ཧྲུག.

ཤིང་ཨ་རུ་ར་ (shīŋ ārura) olive tree.

ཤིང་ཨ་རུ་རའི་ཡལ་ག (shīŋ ārurε y̱εεga) olive branch.

ཤིད་ (shīi) sm. ཤིད་ཆོས་. 2. a type of fruit.

ཤིད་ཆོས་ (shīijöö̀) va. to do rites/ prayers for the deceased; va.—བྱེད་.

ཤིད་སྡོན་ (shīidön) sm. ཤིད་ཆོས་.

ཤིད་ཟན་ (shīisεn) sm. ཤི་ཟན་.

ཤིད་ལས་ (shīilεὲ) activities to be done when a person dies.

ཤིན་ཅང་ (shīnjaŋ) sm. ཤིང་ཅང་.

ཤིན་ཏུ་ (shīndu) very ¶ སྒམ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ཞིག A very heavy box.

ཤིན་ཏུ་ནས་ (shīndunε) sm. ཤིན་ཏུ་.

ཤིན་ཏུ་མོ་ཡིག (shīndu m̱oyig) the letters ང་ཉ་ན་མ་ in the Tibetan alphabet.

ཤིན་ཏུ་སེམས་པ་ (shīndu sēmba) meticulous/ precise in thinking.

ཤིན་ཏེ་མ་ (shīndema) 1. feeble, weak. 2. leftover, residue.

ཤིན་བོད་ (shīn pö̱ö̀) Xinjiang-Tibet ¶ ཤིན་བོད་གཞུང་ལམ་ Xinjiang-Tibet Highway.

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ (shīnhwa sə̄ŋgyugaŋ) ch.tib. Xinhua News Agency.

ཤིན་ (shīndu) shung. abbr. of ཤིན་ཏུ་.

ཤིའི་ཀྭ་ (shīgwa) ch. watermelon.

ཤིའི་ཛང་ (shīidzaŋ) ch. Tibet.

ཤིའི་ཨན (shīian) X'ian.

ཤིར་ཤིར་ (shīrshir) sound of water falling.

ཤིས་ཁང་ (shīigaŋ) ch. sm. ཤིས་ཁམས་.

ཤིས་ཁམས་ (shīigam) ch. Xigang province (a province created by the Kuomintang government of China that included much of Kham).

ཤིས་བརྗོད་ (shīijöö̀) auspicious words.

ཤིས་རྟགས་ (shīidaà) auspicious signs.

ཤིས་པ་ (shīibə) auspicious; va.—བརྗོད་ to say auspicious phrases.

ཤིས་པན་ཡ་ (shībεnya) Spain.

ཤིས་འདྲིན་ (shīidrin) favorable/ good/ auspicious news ¶ དམག་འཐབ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་ཤིས་འདྲིན་འགྱུར་

པ་རེད་ We received the good news that we won the war.

ཞིས་ཚིག (shiidzii) 1. words of praise/ congratulations; va.—བརྗོད་; —ཞུ་; —ཕོད་ to utter words of greeting/ felicitation. 2. Chinese good luck character.

ཞིས་ཧུང་ཧྲི་ (shiihuŋhre) ch. tomato.

ཞིས་ཨན་ (shiian) X'ian.

ཤུ་ (shū) whistling; va.—རྒྱག to whistle.

ཤུ་གུ (shūgu) sm.* ཤོག་བུ་.

ཤུ་གླུ་ (shūlu) whistling a tune; va.—གཏོང་.

ཤུ་སྒྲ་ (shūdra) sound of whistling.

ཤུ་ཐོར་ (shūdɔɔ) sores and pimples.

ཤུ་བརྡ་ (shūda) signaling by whistling; va.—གཏོང་.

ཤུ་བ་ (shūwə) 1. a type of skin sore; vi.—རྒྱག; —སྐྱེ་ to get a skin sore.

ཤུ་བ་ཁ་བརྒྱ་ (shūwə kāgya) leprosy.

ཤུ་འབྲས་ (shūndrɛɛ) a cancerous sore.

ཤུག (shūg) wife ¶ཁྱོ་ཤུག Husband and wife.

ཤུག : p. བཤུགས་; f. བཤུག; imp. ཤུགས་ (shūg) 1. va. to sell things internally without taking a profit. 2. va. to exile/ expel.

ཤུག་གུ་ (shūgu) sm.* ཤོག་བུ་.

ཤུག་དངུལ་ (shūgŋüü) shung. money to be paid according to the lease/ loan contract.

ཤུག་གཅིག་ཁྱོ་མང་ (shūüjii kyōmaŋ) polyandry.

ཤུག་སྒྲོམ་ (shūüjɔɔ) a drawer; va.—འཐེན་ to open a drawer.

ཤུག་དུད་ (shūgdüü) smoke from burned Juniper (incense).

ཤུག་དྲི་ (shūgdri) smell of smoke from junipers.

ཤུག་སྡོང་ (shūgdoŋ) a Juniper tree.

ཤུག་པ་ (shūgbə) Juniper.

ཤུག་སྤྲོད་ (shūgdröö) lending things to another, letting sb. use sth. of yours; va.—བྱེད་ ¶ང་གུང་སེང་དུ་འགྲོ་ཤུལ་ངའི་ཁང་པ་དེ་གྲོགས་པོར་ཤུག་སྤྲོད་བྱས་པ་ཡིན་ When I went for vacation, I let my friend use my house. 2. selling sth. to a friend at the original price with no profit.

ཤུག་ཕྱེ་ (shūgce) shung. powdered juniper (incense).

ཤུག་བོགས་ (shūbɔɔ) shung. lease, leasing.

ཤུག་འབྲས་ (shūndrɛɛ) fruit of the juniper tree.

ཤུག་འབྲུམ་ (shūndrum) sm. ཤུག་འབྲས་.

ཤུག་གཙང་ (shūgdzaŋ) a type of silk.

ཤུག་ཙང་ (shūgdzaŋ) a peg made from Juniper.

ཤུག་ལེབ་ (shūgleb) juniper-type needles.

ཤུག་ཤུག (shūgshuù) leaving quietly, slipping away ¶ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ས་ནས་མི་ཁ་ཤས་ཤུག་ཤུག་ལ་ལོག་ཕྱིན་བཞག Some people slipped away from the meeting and returned (to where they came from).

ཤུགས་ (shūg) strength, power, force ¶ས་ཡོམ་གྱི་ཤུགས་ནི་ As for the force of the earthquake.

ཤུགས་ཀྱི་རིག་པ་ (shūggi rigbə) the science of mechanics.

ཤུགས་ཀྱིས་ (shūggi) 1. by the power/ strength/ force of ¶ཆུ་ལོག་དྲག་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཁང་པ་ཡང་ཁྱེར་ཕྱིན་པ་རེད་ The force of the powerful flood carried away even houses. 2. with force, strongly, hard ¶བཙོན་པར་རྟ་ལྕག་ཤུགས་ཀྱིས་བཞུས་པ་རེད་ They whipped the prisoner hard. 3. to indicate indirectly ¶ཁོའི་སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་མེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་འདུག Through his conversation he is indicating indirectly he doesn't want to work.

ཤུགས་རྐྱེན་ (shūggyen) effect; vi.—ཐེབས་ to have/ get an effect ¶སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེས་དམངས་གཙོའི་འཚོ་བ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་སོང་ The new policy had a great effect on the livelihood of the people.

ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པ་ (shūggyen ŋemba) bad effect/ influence.

ཤུགས་རྐྱེན་བཟང་བ་ (shūggyen saŋwa) good effect/ influence.

ཤུགས་སྐད་ (shūggɛɛ) a loud voice.

ཤུགས་སྐྱིལ་ (shūggyii) clamping down on, reining in, blocking the power of; va.—བྱེད་ ¶དེ་ནི་དགྲ་བོའི་ཤུགས་སྐྱིལ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་རེད་ That is a policy that will rein in the power of our enemy.

ཤུགས་སྐྱིད་སྤོབས་སྐྱེལ་ (shūggyeè dōbbel) sm. ཤུགས་བསྐྱེད་སྤོབས་སྐྱེལ་.

ཤུགས་སྐྱོ་པོ་ (shūg gyōbo) weak.

ཤུགས་བསྐྱེད་སྤོབས་སྐྱེལ་ (shūggyeè dōbbel) striving vigorously, working hard, going all out to accomplish sth.; va.—བྱེད་ ¶ཤུགས་བསྐྱེད་སྤོབས་སྐྱེལ་བྱས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ You must go all out to improve the economy.

ཤུགས་བསྐྱེད་དམག་འཐབ་ (shūggyeè məgdəb) a military strategy involving concentrating one's power.

ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ (shūggaŋ yöögi) with all one's strength/ force ¶ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་རེད་ Using all their strength, (they) improved the economy.

ཤུགས་གླུ་ (shūglu) a type of folk song.

ཤུགས་འགྲན་ཐག་འཐེན་ (shūgdrɛn tāgden) tug-of-war competition; va.—བྱེད་.

ཤུགས་འགྲོ་ (shūgdro) mule.

ཤུགས་འགྲོའི་ཕ་ (shūdrö pā) donkey.

ཤུགས་འགྲོས་ (shūgdröö) walking energetically; va.—གྱིས་འགྲོ་.

ཤུགས་རྒྱག (shūg gyaà) va. to use strength, to make an effort, to work hard/ vigorously ¶ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་ཐོག་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་ It is important to work hard to increase production. 2. va. to use one's influence/ power ¶ངའི་གྲོགས་པོས་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་ང་ལ་ལས་ཀ་དེ་རག་བྱུང་ My friend used his power to get me that job.

ཤུགས་ངོམ་ (shūgŋom) showing off one's strength; va.—བྱེད་.

ཤུགས་ངོམ་སྲིད་ཇུས་ (shūgŋom siijüü) policy of showing one's strength, big stick policy.

ཤུགས་དངོས་ (shūgŋöö) actual strength, real strength.

ཤུགས་ཅན་ (shūgjɛn) strong, powerful, forceful.

ཤུགས་ཅི་ཡོད་འདོན་ (shūg jiyöö dön) sm. ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་.

ཤུགས་ཆད་ (shūg cɛɛ) vi. to fade/ weaken (in strength).

ཤུགས་ཆེ་བུལ་ཏོག (shūgje püüdoò) caustic soda.

ཤུགས་ཆེན་ (shūgjen) sm. ཤུགས་ཆེན་པོ་.

ཤུགས་ཆེན་པོ་ (shūg cēmbo) strong.

ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་ (shūg cēru dro) vi. to become stronger, to become more powerful.

ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་ (shūg cēru dōŋ) va. to increase power, to make stronger, to reinforce in strength.

ཤུགས་མཉམ་པ་ (shūg ñāmba) balance of power.

ཤུགས་སྟོན་སྲིད་ཇུས་ (shūgdön siijüü) sm. ཤུགས་ངོམ་སྲིད་ཇུས་.

ཤུགས་བསྟན་ (shūgdɛn) see ཤུགས་ཀྱིས་.

ཤུགས་བསྟན་གོ་དོན་ (shūgdɛn kodön) implication, hidden meaning.

ཤུགས་བསྟན་གཏམ་དཔེ་ (shūgdɛn dāmbe) a proverb or saying with hidden meaning/ implications.

ཤུགས་བསྟན་ཚིག་དོན་ (shūgdɛn tsigdön) words/ speech with hidden implications, indirect speech.

ཤུགས་བསྟུན་ལས་སྒྲུབ་ (shūgdün lɛɛ drub) accomplishing tasks in accordance with one's strength.

ཤུགས་དྲག (shūgdraà) strong, intensive, powerful, violent ¶ན་ནིང་བོད་ལ་ས་ཡོམ་ཤུགས་དྲག་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་སོང་ Last year there was a violent earthquake in Tibet.

ཤུགས་འདོན་ (shūgdön) sm. ཤུགས་རྒྱག.

ཤུགས་ལྡན་ (shūndɛn) 1. powerful, strong. 2. name of a protective deity of the Gelugpa sect.

ཤུགས་ནར་ (shūgnar) sm. ཤུགས་རིང་.

ཤུགས་སྣོན་ (shūgnön) strengthening, reinforcing, augmenting; va.—བྱེད་; —རྒྱག ¶དམག་ཆལ་སྲུང་བརྡར་

བྱེད་རྒྱུར་ཤུགས་སྟོན་རྒྱག་དགོས་ (We) must strengthen military maneuvers.

ཤུགས་པ་འབྱིན་ (shūgbə jin) va. to send a signal by whistling.

ཤུགས་དཔྱད་རིག་པ་ (shūgjɛ̀ɛ rigbə) dynamics.

ཤུགས་བྱས་ (shūgjɛ̀ɛ) sm. ཤུགས་ཀྱིས་.

ཤུགས་སྦྱོང་ (shūgjoŋ) exercising to build one's strength; va.—བྱེད་.

ཤུགས་མ་ཐུབ་ (shūg ma tūb) having no choice (but to do sth.) ¶ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཁྲིང་གིས་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག Concerning this matter, in court he had no choice but to confess. 2. naturally, without trying specially ¶ རང་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དང་འཛིན་སྐྱངས་ཡོད་ན་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་གི་རེད་ If you are well educated and capable, naturally you can get a good job.

ཤུགས་མེད་པ་ (shūg mɛ̱ɛba) having no strength, being not strong.

ཤུགས་མེད་ཤུགས་ངོམ་ (shūgmeè shūgŋom) making an empty show of strength.

ཤུགས་རྩལ་ (shūgdzɛɛ) skill in wrestling and games of strength.

ཤུགས་རྩེད་ (shūgdzeè) wrestling and other games of strength; va.—འགྲན་ to wrestle.

ཤུགས་ཚད་ (shūgdzɛ̀ɛ) strength, power; va.—བྱེད་ ¶ དེང་དུས་དང་འཚམས་པའི་དམག་དོན་ཤུགས་ཚད་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན་ Their modern military strength increased. ¶ ང་གཉིས་ཤུགས་ཚད་བྱས་ང་ལ་ཐོབ་བྱུང་ We two had a contest to see who is strong and I won.

ཤུགས་ཚད་ (shūg dzɛ̀ɛ) va. to have a contest of strength, to see who is stronger.

ཤུགས་ཟློགས་ (shūg dzɔ̱ɔ) vi. to lose one's strength.

ཤུགས་ཞན་ (shūgshɛn) weak; va.—གཏོང་ to weaken/ soften, to bring to submission.

ཤུགས་ཞན་པ་ (shūg shɛ̱mba) sm. ཤུགས་ཞན་.

ཤུགས་ཞན་ས་ (shūg shɛ̄nsa) weak point/ spot, weakness, deficiency.

ཤུགས་ཟད་སྐད་འཛེར་ (shūgsɛ̀ɛ gɛ̄ndzer) going all out to do sth. [Lit. strength exhausted, voice hoarse].

ཤུགས་རིག (shūgrii) abbr. of ཤུགས་ཀྱི་རིག་པ་.

ཤུགས་རིག་པའི་ཚོད་ལྟ་ཁང་ (shūgrigbɛ tsöödagaŋ) mechanics laboratory.

ཤུགས་རིང་ (shūùriŋ) a sigh; vi.—འབྱིན་; —འདོན་ to sigh.

ཤུགས་ལ་བསྟན་ (shūgla dɛ̄n) sm. ཤུགས་བསྟན་.

ཤུགས་ལས་ (shūglɛ̀ɛ) physical work/ labor; va.—བྱེད་.

ཤུགས་ལེན་ཆུ་རགས་ (shūglen cūraà) a dam across a river.

ཤུགས་གསོག (shūg sɔ̄ɔ) va. to gather or amass power/ strength.

ཤུང་ཡ་ལི་ (shūŋyali) sm. ཤུང་ཡ་ལོ་.

ཤུང་ཡ་ལོ་ (shūŋyalo) ch. Hungary.

ཤུང་ཤུང་ (shūŋshuŋ) hmph, a sound of disgust made through the nose.

ཤུངས་དམོད་ (shūŋmöò) talking behind sb.'s back; va.—བྱེད་.

ཤུད་ (shūù) sm. བཤུད་.

ཤུད་དེ་ཁ་ལ་ (shūùde kāla) sm. ཤུག་ཤུག.

ཤུད་ཤུད་གཏོང་ (shūùshuù dōŋ) sm. བཤུད་.

ཤུན་སྐོགས་ (shūngɔ̀ɔ) outer skin, bark, peel.

ཤུན་བརྗེས་ (shūnjeè) sm. ཤུན་པ་བརྗེ་.

ཤུན་སྣུམ་ (shūnnum) husk oil.

ཤུན་པ་ (shūmba) skin, bark, peel; vi.—བརྗེ་ to shed skin/ bark ¶ སྦྲུལ་གྱི་ཤུན་པ་བརྗེས་འདུག The snake has shed its skin.

ཤུན་ལྤགས་ (shūmbaà) sm. ཤུན་པ་.

ཤུབ་ (shūb) va. to whisper.

ཤུབ་སྐད་ (shūbgɛ̀ɛ) whispering; va.—ཤོད་.

ཤུབ་བུ་ (shūbbu) sm. ཤུབ་ཤུབ་.

ཤུབ་བུའི་བགྲོས་པ་འདོན་ (shūbü dɛ̱ɛ̀ba dö̱n) va. to whisper to each other.

ཤུབ་སྒྲིག (shūbdraà) sth. that has a sheath/ case.

ཤུབ་ཤུབ་ (shūbshub) whispering; va.—ཤོད་; —གཏོང་ ¶ ཁོ་ཚོས་སྐད་ཆ་ཤུབ་ཤུབ་མང་པོ་བཤད་སོང་ They talked a lot in whispers.

ཤུབ་ཤུབ་ཝུར་ཝུར་ (shūbshub wu̱rwur) the sound of many people talking softly/ praying/ etc.

ཤུབས་ (shūb) an outer covering/ case/ sheath ¶ གྲི་ཤུབས་ Knife sheath.

ཤུབས་བླངས་བཙོས་སྒོང་ (shūblaŋ dzöògoŋ) poached egg.

ཤུམ་ (shūm) sm.* བཤུམ་.

ཤུམ་སྐད་ (shūmgɛ̀ɛ) h. of ငུ་སྐད་.

ཤུམ་ཅོག་ཅོག (shūm cɔ̄ɔjɔ̀ɔ) h. of ငུ་ཅོག་ཅོག.

ཤུར་ (shūr) ravine, water channel, chute.

ཤུར་ཁ་ (shūrgə) breach, gap.

ཤུར་ཁུང་ (shūrguŋ) a chute.

ཤུར་སྒྲ་ (shūrdra) sound of wind, thunder etc.

ཤུར་ཅོག་ (shūùjoò) drawer; va.—རྒྱག to close a drawer.

ཤུར་ཐིག་ཅན་ (shūrdigjɛn) corduroy.

ཤུར་མདའ་ (shūnda) a type of arrow.

ཤུར་འདོན་འཁོར་སྐྱོགས་ (shūrdön kōɔdeg) broaching machine.

ཤུར་བུ་ (shūrbu) a type of belt.

ཤུར་བུ་ཁྲིའུ་ (shūrbu trēwu) a belt woven with multicolored strings.

ཤུར་བྲོས་ (shūrdröò) sneaking away; slinking off.

ཤུར་འཕེན་ (shūrben) a plane used to make depressions (on planks).

ཤུར་མ་ (shūrmə) corduroy.

ཤུར་མ་ངང་སྒྲོ་མ་ (shūrma ŋa̱ndroma) goose down.

ཤུར་མ་འབུར་འདོན་ (shūrmə bu̱rdön) sm. ཤུར་མ་.

ཤུར་རྫི་ (shūrdzi) ch. leather boots.

ཤུར་ཤུར་ (shūrshur) 1. narrow. 2. a feeling of sth. ¶ གྲངས་ཤུར་ཤུར་ A feeling of coldness. ¶ མཚེར་ཤུར་ཤུར་ A feeling of embarrassment.

ཤུལ་ (shūū) 1. anything left behind, remains, trace; vi.—ལུས་; —ལུས་ ¶ ཕ་གྲོངས་རྗེས་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཤུལ་ཚང་མ་བུ་ལ་རག་འདུག After the father died, the son got all the household's remaining things. 2. while, meanwhile ¶ ང་རང་གུང་སེང་དུ་འགྲོ་ཤུལ་ནང་ལ་ཀུན་མ་ཞུགས་འདུག While I was gone on vacation, (my) house was robbed 3. distance ¶ མི་ཚེ་འདིའི་ལམ་ཕྱི་མ་ཤུལ་ཐག་རིང་ The path of (our) future life is longer than the journey of our present life.

ཤུལ་རྒྱུན་ (shūūgyün) tradition, heritage, inheritance, legacy; va.—འཛིན་ to maintain a tradition/ heritage.

ཤུལ་བགྲོད་ (shūūdröò) va. to pass through/ complete a journey.

ཤུལ་བརྒྱུད་ (shūūgyüù) sm. ཤུལ་རྗེས་.

ཤུལ་དངོས་ (shūūŋöò) inherited property.

ཤུལ་བཅས་གཙང་སྒྲུབ་ (shūūjɛ̀ɛ dzāŋdrub) shung. to pay sth. completely.

ཤུལ་རྗེས་ (shūūjeè) 1. legacy, inheritance; va.—འཇོག to leave a legacy/ inheritance, to leave sth. behind ¶ མཁས་པ་དེས་རིག་གནས་ཀྱི་ཤུལ་རྗེས་མང་པོ་བཞག་འདུག That scholar left a legacy of many cultural works.

ཤུལ་རྙིང་ (shūūñiŋ) old remains/ ruins.

ཤུལ་སྟོང་ (shūūoŋ) vi. to become extinct.

ཤུལ་དུ་ (shūūdu) a trace, a wake, remains ¶ བོམ་འཕྲུལ་འཕངས་པའི་ཤུལ་དུ་ཁང་པ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་རེད་ (They) built a house on the place where the bomb was thrown.

ཤུལ་དུ་འགོད་ (shūūdu gö̱ò) va. to leave sth. as an inheritance.

ཤུལ་སྡོད་ (shūūdöò) survivor ¶ མི་ཚང་དེའི་ཤུལ་སྡོད་ག་ཚོད་འདུག་གམ་ How many survivors are there in that family?

ཤུལ་པ་ (shūūbə) sm. ཤུལ་འཛིན་མཁན་.

ཤུལ་མ་ (shūūmə) things left behind.

ཤུལ་མི་ (shūūmi) sm. ཤུལ་འཛིན་, 2.

ཤུལ་མེད་ (shūūmeè) without a trace, without any remains; va.—དུ་གཏོང་ to annihilate/ obliterate, to make so there is no trace left.

ཤུལ་མེད་དུ་འགྲོ་ (shüümeèdu dro̱) vi. to become extinct/ annihilated.

ཤུལ་མེད་བཟོ་ (shüümeè so̱) va. to completely annihilate/ destroy.

ཤུལ་ཙམ་མེད་པ་ (shüüdzam me̱èba) destroyed without a trace, obliterated, annihilated.

ཤུལ་འཛར་ (shündzar) shung. sm. ཤུལ་འཛིན་.

ཤུལ་འཛིན་ (shündzin) 1. va. to inherit, to succeed, to carry on. 2. successor, heir ¶ མི་ཚང་འདི་ལ་ཤུལ་འཛིན་བུ་མོ་ཞིག་ལས་ལྷག་མེད་པ་རེད་ This family has as its successor only one daughter.

ཤུལ་འཛིན་མཁན་ (shüü dzi̱nñen) successor, heir.

ཤུལ་འཛིན་པ་ (shüü dzi̱mbə) sm. ཤུལ་འཛིན་མཁན་.

ཤུལ་འཛིན་དབང་ཆ་ (shündzin wāŋja) right of succession/ inheritance.

ཤུལ་རྫས་ (shüüdzɛὲ) one's inheritance, that which one inherits.

ཤུལ་བཞག (shüü sha̱à) legacy, inheritance ¶ ཤུལ་བཞག་རྒྱུ་དངོས་ Inherited property. ¶ མི་རབས་སྔོན་མའི་ཤུལ་བཞག་གི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ Bad habits inherited from the past generation.

ཤུལ་བཞག་རྒྱུ་རྫས་ (shüüshaà gyu̱dzɛὲ) sm. ཤུལ་བཞག.

ཤུལ་བཞག་བརྒྱུད་སྤྲོད་ (shüüshaà gyü̱üdruoȍ) passing on an inheritance to children ¶ ཕ་སྨན་པའི་ལག་རྩལ་དེ་བུ་ལ་ཤུལ་བཞག་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱས་འདུག The father passed on his medical skills to his son.

ཤུལ་བཞག་དངོས་རྫས་ (shüüshaà nöȍdzɛὲ) sm. ཤུལ་རྫས་.

ཤུལ་བཞག་གནད་དོན་ (shüüshaà nɛ̱ὲdön) issues/ questions left over from the past.

ཤུལ་བཞག་ཟིན་བྲིས་ (shüüshaà si̱ndri) will, last testament.

ཤུལ་བཞག་གསུང་རྩོམ་ (shüüshaà sūŋdzom) posthumous works (of an author).

ཤུལ་རིང་ལ་ (shüü ri̱ŋlə) during, while ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཤུལ་རིང་ལ་ནང་དུ་རྐུན་མ་ཤོར་འདུག While he was going to school his house was robbed.

ཤུལ་ལ་ (shüülə) sm. ཤུལ་རིང་ལ་.

ཤུལ་ལམ་ (shüülam) sm. འགྲོ་ལམ་.

ཤུལ་ལས་ (shüülɛὲ) sm. ཤུལ་ལུས་.

ཤུལ་ལུས་ (shüülüù) 1. sth. left behind, leftover ¶ ཁོས་ཤུལ་ལུས་ཟ་ཁང་རྩིས་ལེན་བྱས་པ་རེད་ (He) took over the restaurant that was left behind. 2. vi. to be unfinished ¶ ངའི་ལས་ཀའི་ཤུལ་ལུས་ཙང་སང་ཉིན་འགྲོ་དགོས་ཡོད་ Because my work was left unfinished, I have to go tomorrow.

ཤུལ་ལུས་གོམས་གཤིས་ (shüülüù ko̱mshiì) customs inherited from the past.

ཤུལ་ལུས་ནད་གཞི་ (shüülüù nɛ̱ὲshi) an illness not completely cured.

ཤུལ་ཤུལ་ (shüüshüü) sm. ཤུལ་.

ཤུས་ (shüù) sm. བཤུས་.

ཤུས་འདེབས་ (shüù de̱b) va. to signal through whistling.

ཤེ་ (shē) leasing animals; va.—གཏོང་ to lease animals in return for a fixed amount of butter (and/ or wool) ¶ འབྲོག་བདག་གིས་འབྲོག་པ་དབུལ་པོངས་ལ་འབྲི་མང་པོ་ཤེ་ལ་བཏང་བ་རེད་ The rich nomad leased many female yaks to the poor nomads.

ཤེ་ཁག (shēgaà) a herd of leased animals.

ཤེ་ཁྲལ་ (shēdrɛɛ) sm. ཤེ་ཐོབ་.

ཤེ་འགྲིམས་ (shēdrem) shung. animals distributed on lease ¶ བླ་བྲང་ནས་ཤེ་འགྲིམས་སེམས་སེམས་ཅན་ Animals distributed for leasing by the Labrang.

ཤེ་སྡག (shēdaà) sm. ཤེ་.

ཤེ་ཐོབ་ (shēdob) shung. the amount of an animal lease.

ཤེ་མཐུན་ (shēdün) sm. ཤེད་མཐུན་.

ཤེ་ན་ (shēna) if one says what was said/ written ¶ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་འདུའི་སར་ཁོང་གིས་གང་གསུངས་ཤེ་ན་ If one says what he said at the meeting of the UN.

ཤེ་དཔོན་ (shēbön) the person looking after leased animals.

ཤེ་བ་ (shēwa) white eyeballs.

ཤེ་བམ་ (shēbam) shung. land tenure document (usu. issued by Dalai Lama or regent).

ཤེ་བམ་ཆེན་མོ་ (shēbam cēmmo) shung. sm. ཤེ་བམ་.

ཤེ་བམ་གཏན་ཚིག (shēbam dɛ̄ndziì) land tenure document ¶ མི་ཚང་དེའི་གཞིས་ཀ་རེ་རེར་ཤེ་བམ་གཏན་ཚིག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ This family has a land tenure document for each of its estates.

ཤེ་འབབ་ (shēbəb) sm. ཤེ་མར་.

ཤེ་འབྲི་ (shē dri̱) a leased female yak.

ཤེ་སྦྱོར་ (shējɔɔ) copulation; va.—བྱེད་ to copulate.

ཤེ་སྦྱོར་མ་ (shējɔɔma) a promiscuous woman.

ཤེ་མ་ (shēma) shung. a person who leases other people's livestock.

ཤེ་མར་ (shēmar) shung. the fee in butter received per head of leased animals.

ཤེ་མི་ཚོད་ (shē mi̱jöȍ) not useful.

ཤེ་མོ་ (shēmo) prosperity.

ཤེ་མོང་ (shēmoŋ) sm. ཤེད་མོ་.

ཤེ་ཟོག (shēsɔɔ̀) leased animals.

ཤེ་གཡོག (shēyɔɔ̀) servant of sb. who leases someone else's animals.

ཤེ་རུ་ (shēru) sm. ཤེ་ཁག.

ཤེད་ (sheè) 1. force, power, strength ¶ མི་དེ་ཤེད་ཆེན་པོ་ཞི་དྲག་འདུག That person is very strong. 2. sm. ཤེད་མོ་.

ཤེད་སྐྱེད་ sheègyeè) 1. va. to use one's strength. 2. va. increase one's strength.

ཤེད་ཁྱེར་ (sheègyer) sm. ཤེད་ངོམ་.

ཤེད་རྒྱུག (sheè gyu̱ù) wrestling and racing (as sports).

ཤེད་ངོམ་ (shɛ̄ɛ̀ŋom) bullying by showing off one's strength (through violence); va.—བྱེད་.

ཤེད་ངོམས་ (sheèŋom) sm. ཤེད་ངོམ་.

ཤེད་ཅན་ (sheèjɛn) powerful, strong.

ཤེད་ཆུང་ (sheèjuŋ) weak, feeble.

ཤེད་ཆེན་པོ་ (sheè cēmbo) strong, vigorous.

ཤེད་འཇགས་ (shēnjaà) vi. to lose vigor/ strength (for animals).

ཤེད་ཉམས་ཤུགས་མེད་ (sheèñam shügmeè) weak, decrepit, worn out.

ཤེད་སྙོམས་ (sheèñom) fractions of a common denominator (in math).

ཤེད་སྟོབས་ (shēèdob) strength, vigor (animals).

ཤེད་མཐུན་ (shēèdün) 1. friend. 2. equal in strength.

ཤེད་དང་ཤེད་མོ་ (shēèdaŋ shēèmo) strength.

ཤེད་བྱས་ (shēèjɛ̄ɛ̀) with force/ strength ¶ ཁོས་ཤིང་དེ་ཤེད་བྱས་བཀོག་སོང་ He used a lot of strength and pulled out the tree.

ཤེད་དབང་ (shēèwaŋ) abuse, force, domination.

ཤེད་སྨག (sheèjaà) sm. ཤེད་འཇགས་.

ཤེད་སྦྱངས་ (sheè ja̱ŋ) 1. va. to regret one's wrongdoing. 2. p. of ཤེད་སྦྱོང་.

ཤེད་སྦྱོང་ (sheèjoŋ) physical exercise; va.—བྱེད་ to exercise (physically).

ཤེད་སྦྱོང་རྒྱུ་མ་ (sheèjoŋ gyu̱mə) chest expander (a type of exercise machine).

ཤེད་སྦྱོང་ལྕགས་རིལ་ (sheèjoŋ jə̄grii) weights for lifting, dumbbells; va.—འགྱོགས་ to lift weights.

ཤེད་མ་ (sheèma) sm. ཤེད་མོ་.

ཤེད་མེད་ (sheèmeè) weak, powerless, feeble.

ཤེད་མོ་ (sheèmo) 1. coat (animal's sheen); va.—ལེན་ to get good sheen coat, to gain weight; vi.—ཤོར་; —འཇགས་ to lose one's sheen/ good coat, to lose weight; ¶ ཤེད་མོ་ཡག་པོ་ A good sheen. 2. strength, force, power.

ཤེད་མོ་རྒྱས་པ་ (sheèmo gyɛ̱ɛ̀ba) having a good sheen.

ཤེད་མོ་ལེན་ (shɛ̄ɛ̀mo lɛn) see ཤེད་མོ་.

ཤེད་མོ་ཤུར་རྒྱུག (sheèmo shūrgyuù) sm. ཤུར་རྒྱུག.

ཤེད་མོ་ཤོར་ (sheèmo shɔ̄ɔ̀) see ཤེད་མོ་.

ཤེད་མོང་ (sheèmoŋ) 1. physical strength. 2. sm. དབང་ཐང་.

ཤེད་མོང་འཚོང་ (sheēmoŋ dzōŋ) shung. va. to bully others by showing one's strength or using violence.

ཤེད་རྩལ་ (shēèdzɛɛ) wrestling.
ཤེད་ཚན་ (shēèdzɛn) sm. ཤེད་སྟོང་.
ཤེད་ཚོང་ (shēè tsōŋ) shung. to use violence/ force to bully others.
ཤེད་བཟང་ (shēèsaŋ) 1. strong, healthy. 2. good coat/ sheen, fat (of animals) ¶ ཁོས་ལུག་ཤེད་བཟང་ཞིག་བསད་པ་རེད་ He killed a fat sheep.
ཤེད་ལང་ (shēè laŋ) see ཤེད་མོ་ལེན་.
ཤེད་ཤུགས་ (shēèshuù) power, strength, force; va.— སྒྲིམ་; —སྒྲིལ་ to concentrate strength.
ཤེད་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིམ་ (shēèshuù jīgdrim) focusing all one's energy together, concentrating all one's strength; va.—བྱེད་.
ཤེད་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (shēèshuù jīgdrii) sm. ཤེད་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིམ་.
ཤེད་ཤུགས་རིགས་པ་ (shēèshuù rigbə) dynamics.
ཤེད་ཤོར་ (shēèshɔɔ) sm. ཤེད་མོ་ཤོར་.
ཤེན་ (shēn) sm.* ཤེས་.
ཤེན་པ་ (shēmba) 1. sm. ཤན་པ་. 2. sm. ཤུར་བ་.
ཤེའུ་ (shēwu) fawn.
ཤེར་ (shēr) 1. eng. seer (= 2.06 pounds) 2. p. and imp. of བཤེར་.
ཤེལ་ (shēē) crystal, glass.
ཤེལ་ཀ་ར་ (shēēgara) sugar, rock candy.
ཤེལ་ཀ་ར་ཏིང་པར་ (shēēgara dīŋbar) rock sugar molded into the shape of a water offering bowl.
ཤེལ་དཀར་ (shēēgar) 1. name of a dzong. 2. glass cup.
ཤེལ་ཁང་ (shēēgaŋ) greenhouse.
ཤེལ་ཁེབས་ (shēēgeb) 1. window curtain. 2. covering for a greenhouse.
ཤེལ་ཁྲ་ (shēēdra) glass window.
ཤེལ་ག་བུར་ (shēē gəbur) borneol.
ཤེལ་གྱི་བཞུ་ཞུ་ (shēēgi shusha) glass lamp shade.
ཤེལ་གྱི་སྒྲོན་ཁེབས་ (shēēgi dröngeb) sm. ཤེལ་གྱི་བཞུ་ཞུ་.
ཤེལ་གྱི་ཚི་སྣ་ (shēēgi tsīnə) fiberglass.
ཤེལ་སྒམ་ (shēēgam) glass case/ showcase.
ཤེལ་སྒོ་ (shēēgo) 1. glass. 2. mirror; va.—ལྟ་ to look in a mirror.
ཤེལ་སྒོ་ངོས་འཇམ་ (shēēgo ŋönjam) plate glass.
ཤེལ་སྒོ་དཔྱད་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (shēēgo jɛɛjɛɛ sodra) glass instruments factory.
ཤེལ་སྒོ་ཚལ་ཞིང་ (shēēgo tsɛɛshiŋ) vegetable greenhouse.
ཤེལ་སྒོ་ཟུར་གསུམ་མ་ (shēēgo sursummə) prism.
ཤེལ་སྒོ་བཟོ་གྲྭ་ (shēēgo sodra) glassworks.
ཤེལ་སྒོ་གསུམ་མ་ (shēēgo) sm. ཤེལ་སྒོ་ཟུར་གསུམ་མ་.
ཤེལ་སྒོང་ (shēēgoŋ) marbles, glass ball.
ཤེལ་སྒོའི་ནང་གི་མོག་མོག (shēēgö naŋgi momoò) sth. that is not possible to get ¶ བུ་མོ་མཛེས་མ་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་རག་གི་མ་རེད་ དེ་ཤེལ་སྒོའི་ནང་གི་མོག་མོག་རེད་ You can't get that beautiful girl. It is like a dumpling in a display case. [Lit. dumpling in glass].
ཤེལ་སྒོར་གཟབ་ནན་ (shēēgɔɔ səbnɛn) "beware/ be careful of the glass" (a sign on glass doors).
ཤེལ་སྒྲོམ་ (shēēdrom) frame for a mirror.
ཤེལ་ཆས་ (shēējɛɛ) glassware.
ཤེལ་ད་ (shēēda) myrrh.
ཤེལ་དང་དཀར་ནག (shēēdaŋ gārnaà) large and small leaf gentian.
ཤེལ་དོག (shēēdoò) sm. ཤེལ་དོག.
ཤེལ་དམ་ (shēēdam) bottle.
ཤེལ་རྡོ་ (shēēdo) rock/ quartz crystal.
ཤེལ་རྡོ་ཟུར་གསུམ་ (shēēdo sursum) prism.
ཤེལ་རྡོག (shēēdɔɔ) light bulb, vacuum tube.
ཤེལ་བརྡ་ (shēēda) signaling with a mirror; va.—གཏོང་.
ཤེལ་སྣོད་ (shēēnöö) glass vessel/ container.
ཤེལ་པང་ (shēēbaŋ) sheet of glass.
ཤེལ་སྤྱད་ (shēējɛɛ) sm. ཤེལ་ཆས་.
ཤེལ་ཕག (shēēbaà) glass brick/ block.
ཤེལ་ཕོར་ (shēēbɔɔ) drinking glass/ cup.
ཤེལ་ཕྲེང་ (shēēdreŋ) glass rosary.
ཤེལ་བུམ་ (shēēbum) sm. ཤེལ་དམ་.
ཤེལ་སྦུག (shēēbuù) glass tube, test tube.
ཤེལ་སྦུབས་ (shēēbub) sm. ཤེལ་སྦུག.
ཤེལ་མིག (shēēmiì) eyeglasses.
ཤེལ་ཚྭ་ (shēēdza) crystal salt.
ཤེལ་ཚོན་ནོར་བུར་རེ་བ་ (shēēdzön norbur rewa) having false/ unrealistic hopes [Lit. hoping colored glass would be a precious stone].
ཤེལ་འཛིན་ཁྲ་རུ་ (shēndzin trəru) shung. window frame.
ཤེལ་ཟུར་གསུམ་མ་ (shēēsur sūmmə) triangular prism.
ཤེལ་གཟུགས་ (shēēsuù) crystal.
ཤེལ་གཟུགས་ཆགས་རྩལ་ (shēēsuù cəgdzüü) crystal lattice.
ཤེལ་གཟུགས་དངུལ་ལྡན་གྱི་ཕྲེང་བསྒྲར་ (shēēsuù düüdrəngi trēŋdar) sm. ཤེལ་གཟུགས་ཆགས་རྩལ་.
ཤེལ་གཟུགས་སྦུ་གུ་ (shēēshuù bugu) transistor.
ཤེལ་གཟུགས་རིག་པ་ (shēēsuù rigbə) crystallography.
ཤེལ་བཟོས་ཡོ་བྱད་ (shēēsöö yojɛɛ) glassware.
ཤེལ་བཟོ་བ་ (shēēsowa) glassware maker.
ཤེལ་ཡོལ་ (shēēyöö) sm. ཤེལ་ཁེབས་.
ཤེལ་རིགས་ཚི་སྣ་བཟོ་གྲྭ་ (shēērii tsīnə sodra) fiberglass factory.
ཤེལ་རིལ་ (shēērii) 1. electric bulb. 2. glass ball/ bead.
ཤེལ་ལེབ་ (shēēleb) 1. lens. 2. glass plate.
ཤེལ་ཤུར་ (shēēshur) sm. ཤུར་འབེན་.
ཤེལ་ཤོག (shēēshoò) glassine.
ཤེས་ (shēè) 1. vi. to know, to understand ¶ ཁོང་གིས་ལྕགས་བཞུའི་ལག་རྩལ་ཤེས་པ་རེད་ He knew the steel making techniques. ¶ འདི་ངས་ཤེས་ཀྱི་འདུག I know this. 2. (vb. + —) to be possible/ able ¶ ཡུལ་འདིའི་ནང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཡོང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ Its not possible for democracy to come to that country. 3. (vb.+ ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་) to have to know how to do sth. ¶ ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་དགོས་ན་ཚོང་གི་ཐབས་ཤེས་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་ If you want big profit, you have to know business methods. 4. (vb. + —) knowing how to do ¶ དམག་མི་གཏོང་ཤེས་ན་དགོས་མཁོ་སྐྱོང་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་རེད་ If one knows to send troops, one needs to know how to supply them.
ཤེས་བཀྲ་གཟུགས་བཟང་ (shēèdra sugsaŋ) intelligent and physically strong/ healthy.
ཤེས་འགྲོས་གཉིས་ལྡན་ (shēègöö ñīndɛn) having both knowledge and wealth.
ཤེས་རྒྱ་ (shēègya) scope (of one's) knowledge/ learning/ wisdom ¶ ཁོ་ཤེས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་རེད་ He is sb. who is poorly informed.
ཤེས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ (shēègya cūŋjuŋ) see ཤེས་རྒྱ་.
ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (shēègya cēmbo) having wide knowledge, learned, wise.
ཤེས་སྒོ་ (shēègo) sm. ཤེས་རྒྱ་.
ཤེས་སྒོ་ཞེན་པ་ (shēègo shɛmba) sm. ཤེས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་.
ཤེས་སྒོ་ཡངས་པ་ (shēègo yaŋba) sm. ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་.
ཤེས་འཆལ་ (shēèrcɛɛ) 1. foolish, stupid. 2. perverse/ wrong knowldge.
ཤེས་འཇོན་ (shēè jön) knowledgeable and capable.
ཤེས་ཉེན་ (shēèñen) sm. ཡོན་དན་.
ཤེས་གཉེན་ (shēèñen) sm. ཤེས་ཉེན་.
ཤེས་གཉེན་ཅན་ (shēèñenjɛn) learned, knowledgeable, wise.
ཤེས་རྟོགས་ (shēèdoò) understanding, knowledge, comprehension; va.—བྱེད་ to know, to comprehend, to understand ¶ ཁག་འདོགས་དེ་ཕན་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ (They) understood that that pretext was not useful. ¶ ཡིག་བསྐྱུར་དེ་སུས་བྲིས་མིན་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་ (I) didn't know who wrote the protest poster.
ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ (shēèdoògi nüübə) cognitive ability.
ཤེས་ཐབས་ (shēèdəb) method of learning ¶ མགྱོགས་པོ་ཤེས་ཐབས་ A method of learning quickly.
ཤེས་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ (shēèdubbɛ raŋshin) knowable.

ཤེས་ཐོས་བྱུང་ (shēètööjuŋ) coming to know sth. ¶ སོ་པ་ཡོད་པ་གཞུང་ནས་ཤེས་ཐོས་བྱུང་ The government came to know there were spies. [Lit. knowing and hearing].

ཤེས་དོགས་ (shēèdɔɔ̀) having doubts/ suspicions that sb. will know; va.—བྱེད་ ¶ཁོས་ཀུན་མ་བརྐུས་པ་དེ་མི་གཞན་གྱིས་ཤེས་དོགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག He has suspicions that others know he stole (it).

ཤེས་ལྡན་མ་ (shēèdemma) learned woman.

ཤེས་འདོད་ (shēndöö) desiring/ wanting to know; va.—བྱེད་ ¶གསར་འགྱུར་དེ་མི་ཚང་མས་ཤེས་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ Everyone wants to know that news.

ཤེས་ལྡན་ (shēndɛn) wise, learned, intelligent. 2. distinguished ¶ཤེས་ལྡན་མགྲོན་པོ་ Distinguished guests.

ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ (shēèdɛn minə) experts.

ཤེས་ནུས་ (shēènüü) knowledge and ability.

ཤེས་པ་ (shēèba) knowledge, learning, understanding; va.—བྱེད་ to learn, to find out, to know ¶ལུང་པ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་དུས་ཡུལ་དེའི་སྐད་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་ When one arrives in a new place one must learn that area's language.

ཤེས་པ་ཅན་ (shēèbəjɛn) 1. intellectual, learned, knowledgeable. 2. general term for all sentient beings.

ཤེས་པ་འཐིབས་ (shēèba tı̄b) vi. to feel mentally dull ¶མདང་དགོང་གཉིད་ཡག་པོ་མ་ཁུག་ཙང་དེ་རིང་ཤེས་པ་འཐིབས་འདུག Because I didn't sleep well last night, today I am mentally dull.

ཤེས་པ་སྨྲ་བ་ (shēè māwa) sm. ཤེས་པའི་རྣམ་བཤད་.

ཤེས་པ་ཡེར་རེ་སེང་ངེ་ (shēèb yere sēŋŋe) clear mind/ thoughts/ understanding.

ཤེས་པའི་སྟོབས་ (shēèbɛ dōb) intellectual power/ capacity.

ཤེས་པའི་རྣམ་བཤད་ (shēèbɛ nāmshɛɛ̀) theory of knowledge.

ཤེས་པའི་སློབ་གསོ་ (shēèbɛ lōbso) intellectual education.

ཤེས་སྤྱོད་ (shēèjöö) knowledge and behavior.

ཤེས་བྱ་ (shēè) knowledge, learning, understanding. 2. name of a Tibetan refugee magazine.

ཤེས་བྱ་ཆེན་པོ་ (shēèja cēmbo) a learned person, an intellectual.

ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ (shēèja yöndɛn) knowledge.

ཤེས་བྱ་སློབ་གཉེར་ (shēèja lōbñer) seeking knowledge, learning or acquiring education.

ཤེས་བྱེད་ (shēèjeè) the reason for sth.

ཤེས་འབྱོན་ (shēèjön) knowledge and capability.

ཤེས་མེད་ཚོར་མེད་ (shēèmeè tsörmeè) sm. ཤེས་དམན་.

ཤེས་དམན་ (shēèmɛn) ignorant.

ཤེས་མོངས་ (shēèmoŋ) sm. ཤེས་དམན་.

ཤེས་མོངས་ཀྱི་དུས་རབས་ (shēèmoŋgi tüürəb) age of barbarism, uncivilized era.

ཤེས་རྩལ་ཅན་ (shēèdzɛɛ̀jɛn) intelligent, wise, learned.

ཤེས་ཚད་ (shēèdzɛɛ̀) level of knowledge, education level, degree.

ཤེས་ཚད་ལག་འཁྱེར་ (shēèdzɛɛ̀ laggyee) diploma.

ཤེས་ཚོད་ (shēèdzöö) knowledge, level of knowledge ¶ངས་ཤེས་ཚོད་བྱས་ན་ To the best of my knowledge.

ཤེས་ཚོར་ (shēèdzɔɔ) 1. knowing, understanding ¶ཁོང་ཚོགས་འདུར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཚོར་མ་བྱུང་ I didn't know he is coming to the meeting.

ཤེས་ཚོར་མགྱོགས་པོ་ (shēèdzɔɔ gyogbo) keen, penetrating.

ཤེས་ཚོར་རྣོ་པོ་ (shēèdzɔɔ nōbo) sm. ཤེས་ཚོར་མགྱོགས་པོ་.

ཤེས་ཚོར་རྣོན་པོ་ (shēèdzɔɔ nōmbo) sm. ཤེས་ཚོར་མགྱོགས་པོ་.

ཤེས་ཞན་ (shēèsgɛn) ignorant, illinformed, uneducated.

ཤེས་བཞིན་ (shēèshin) knowingly, deliberately ¶ཁོས་ཤེས་བཞིན་སྒྲིག་ལམ་དང་འགལ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is deliberately going against the regulation.

ཤེས་བཞིན་ཁྱད་གསོད་ (shēèshin kyɛ̄ɛ̀söö) doing something knowingly; va.—བྱེད་.

ཤེས་བཞིན་སྒྲིབ་ཆགས་ (shēèshin dribjaà) shung. sm. ཤེས་བཞིན་སྒྲིབ་སྤྱོད་.

ཤེས་བཞིན་སྒྲིབ་སྤྱོད་ (shēèshin dribjaŋ) deliberate action ¶ངས་ལས་ཀ་ནོར་འཁྲུལ་འདི་ཤེས་བཞིན་སྒྲིབ་སྤྱོད་བྱས་པ་མིན་ I didn't knowingly do the work wrong.

ཤེས་བཞིན་དུ་ (shēèshindu) sm. ཤེས་བཞིན་.

ཤེས་བཞིན་དུ་འདྲི་ (shēèshindu dri) va. to ask while knowing the answer.

ཤེས་བཞིན་དུ་བྱེད་ (shēèshindu ceè) va. to knowingly do sth. bad ¶ཁོས་ལས་ཀ་ནོར་འཁྲུལ་འདི་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱས་འདུག He knowingly did the work wrong.

ཤེས་ཡོན་ (shēèyön) knowledge, education.

ཤེས་ཡོན་ཁང་ (shēèyöngaŋ) institute ¶ལུས་རྩལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཁང་ Physical education institute.

ཤེས་ཡོན་ངེས་ཅན་ (shēèyön ŋeèjɛn) sb. with definite/ in depth knowledge in certain areas.

ཤེས་ཡོན་ཅན་ (shēèyönjɛn) an intellectual, a scholar, a learned person.

ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ (shēèyönjɛngi tōbdaŋ) academic degree.

ཤེས་ཡོན་ཆེན་པོ་ (shēèyön cēmbo) sm. ཤེས་བྱ་ཆེན་པོ་.

ཤེས་ཡོན་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེད་རྩོམ་ (shēèyön tōbdaŋgi cēēdzom) thesis, dissertation (for an academic degree).

ཤེས་ཡོན་སྣ་འཛོམས་ (shēèyön nāndzom) learned/ knowledgeable in many ways.

ཤེས་ཡོན་ཚོགས་ཆུང་ (shēèyön tsōgjuŋ) study group.

ཤེས་ཡོན་འཛོམས་པོ་ (shēèyön dzōmbo) sm. ཤེས་ཡོན་སྣ་འཛོམས་.

ཤེས་ཡོན་རིག་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ (shēèyön rigjig gāŋdzimbə) specialist.

ཤེས་ཡོན་སློབ་སྤེལ་ (shēèyön lōbel) spreading education; va.—བྱེད་ ¶གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྤེལ་བྱ་དགོས་ You must educate the youth.

ཤེས་རབ་ (shēèrəb) intelligence, wisdom ¶ཁོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་མེད་པ་རེད་ Even though he has diligence, he has no intelligence.

ཤེས་རབ་ཅན་ (shēèrəbjɛn) intelligent, wise, learned.

ཤེས་རབ་འཆལ་ (shēèrəb cɛ̄ɛ̀) 1. foolish, stupid. 2. perverse/ wrong knowledge.

ཤེས་རབ་སྤང་ལ་མེ་ཤོར་ བརྩོན་འགྲུས་བྲག་ལ་མདའ་ཟུག (shēèrəb bāŋla meshɔɔ dzōndrüü tragla dasuù) diligence is critical [Lit. wisdom is like a wild prairie fire, diligence is as permanent as an arrow stuck in a rock].

ཤེས་རབ་སྨྱུར་པོ་ (shēèrəb ñurwo) sm. ཤེས་ཚོར་རྣོན་པོ་.

ཤེས་རབ་རལ་གྲི་ (shēèrəb rɛɛdri) sword of wisdom.

ཤེས་རབ་གསལ་པ་ (shēèrəb sēēwa) intelligent.

ཤེས་རམས་པ་ (shēèrəma) 1. scholar. 2. bachelor.

ཤེས་རིག (shēèrii) 1. intelligence ¶ངའི་བུ་འདི་ལ་ཤེས་རིག་ཡོད་པ་རེད་ My son is intelligent. 2. culture ¶ཤེས་རིག་པར་ཁང་ Cultural Printing Press. ¶ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ Minister of Culture; va.—དར་; —འཕེལ་ to be/ get civilized; va.—སྤེལ་ to civilize.

ཤེས་རིག་ཅན་ (shēèrigjɛn) 1. intelligent, clever. 2. sentient beings.

ཤེས་རིག་བཀྲ་བ་ (shēèrig drāwa) intelligent.

ཤེས་རིག་དར་ (shēèrig tar) see ཤེས་རིག.

ཤེས་རིག་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ (shēèrii tarwɛ lugyüü) the history of civilization.

ཤེས་རིག་འཕེལ་ (shēèrig pēl) see ཤེས་རིག.

ཤེས་རིགས་མ་དར་བའི་མི་རིགས་ (shēèrig madarwɛ mirii) uncivilized/ primitive nationalities or ethnic groups.

ཤེས་རིག་གཙུག་ལག་ཁང་ (shēèrig dzūglaàgaŋ) institute of culture.

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ (shēèrig lɛɛguŋ) cultural office, department of culture.

ཤེས་རིག་གསར་བརྗེ་ (shēèrig sārje) cultural revolution.

ཤེས་སློམ་ (shēèlom) pride in knowing sth. or having some knowledge.

ཤེས་རེ་སྐན་ (shēere gēn) va. to swear one does not know sth.

ཤེས་ལུགས་ (shēēluù) culture, customs.

ཤེས་གསལ་ (shēēsee) 1. well known, common knowledge ༎འདི་ངས་ཤེས་གསལ་ཡིན་ I know this well. 2. abbr. of ཤེས་རབ་གསལ་བ་.

ཤེས་གསལ་ལྟར་ (shēēseldar) as is commonly/ well known ༎ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ As everyone knows.

ཤོ་ (shō) 1. dice; va.—རྒྱག; —འགྲིད་ to play dice. 2. a line/ column of animals; —སྒྲིག to be/ go in a line (animals). 3. a tax, custom's duty.

ཤོ་ཀ་ལི་ (shōgali) sm. ཤོག་ཀ་ལི་.

ཤོ་ཁ (shōga) shung. tribe, group.

ཤོ་ཁུག (shōguù) pouch in which dice and its associated paraphernalia are kept.

ཤོ་ཁྲི་ (shōgyi) the markers a player uses in Tibetan dice to move.

ཤོ་ཁྲལ་ (shōdrɛɛ) shung. tax, toll, customs duty.

ཤོ་ཁྲིད་ (shōdriì) leading/ heading a group of animals.

ཤོ་གམ་ (shōgam) sm. ཤོ་ཁྲལ་.

ཤོ་གམ་སྡུས་ (shōgam dö̤ö̀) va. to collect taxes.

ཤོ་གློད་ (shō lö̀ö) va. to let the line of mules go and start a journey.

ཤོ་འགྲིད་ (shōgyeè) see ཤོ་.

ཤོ་རྒལ་ (shōgɛɛ) flood, flooding.

ཤོ་རྒྱན་ (shōgyɛn) betting in a dice game; va.—འཛུགས་; —འཇེན་ to place bets in a dice game.

ཤོ་སྒོ་ (shōgo) shung. the door through which donkeys/ mules go to determine the customs' duty in tt.

ཤོ་སྒྲ་ (shōdra) rustling sound made by leaves when the wind blows; vi.—སྒྲོག.

ཤོ་སྒྲིག (shō dri̲g) 1. see ཤོ་. 2. va. to arrange/ fit skins together when making men's and women's dresses. 3. sm. ཤོ་མིག.

ཤོ་ཆང་ (shōjaŋ) ཆང་ served when playing dice.

ཤོ་ཆས་ (shōjɛɛ̀) dice playing paraphernalia.

ཤོ་ཆེན་ (shōjen) a type of dice game played with big dice.

ཤོ་ཇུས་ (shōjüü) strategy in playing dice.

ཤོ་དོ་ (shōdo) harelip.

ཤོ་སྟར་ལྷོ་གསུམ་ (shōdaa lhōsum) area in Kham comprised of ཤོ་པ་མདོ་, དཔལ་འབར་, and ལྷོ་རྫོང་.

ཤོ་སྟན་ (shōdɛn) sm. ཤོ་གདན་.

ཤོ་ཐང་ (shōdaŋ) price.

ཤོ་ཐུག་རྒྱག (shōduù gya̲à) vi. to have two columns/ lines of animals meet on a road large enough for only one to pass.

ཤོ་ཐོ་ (shōto) shung. list of taxes.

ཤོ་དྲེལ་ (shōdrɛɛ) the lead mule.

ཤོ་གདན་ (shōdɛn) round leather mat/ pad used for playing dice.

ཤོ་དེའུ་ (sho di̲wu) cowry shells used when playing ཤོ་.

ཤོ་པ་ (shōba) 1. dice player. 2. shung. duty/ customs office or officer.

ཤོ་ཕོར་ (shōbɔɔ) wooden bowl in which dice are shaken before being flung down on a leather pad (ཤོ་སྟན་).

ཤོ་བ་ (shōwa) the saddle-like dips in mountain ranges.

ཤོ་པེ་ (shōbe) perpetual liar.

ཤོ་སྦག (shōbaà) dice and mahjong; gambling; va.—རྒྱག.

ཤོ་སྦག་གི་འཛིན་ (shōbaàgi dzi̲n) shung. permit for playing dice and mahjong.

ཤོ་སྦག་རྩེད་ས་ (shōbaà dzēèsa) gambling parlor (for dice and mahjong).

ཤོ་མིག (shūmiì) 1. eyes on dice cubes. 2. checker board pattern (e.g., on rugs).

ཤོ་མོ་ (shō mo̲) doing divination with dice; va.—རྒྱག; —ཚད་.

ཤོ་རྩེད་ (shōdzeè) the game of dice; va.—རྩེ་ to play dice.

ཤོ་ཚུགས་ (shōdzuù) a place where customs/ excise duties or taxes are collected.

ཤོ་གཟུགས་མ་ (shōsugmə) cube.

ཤོ་ར་ (shōra) a place where ཤོ་ is played.

ཤོ་རལ་ (shōrɛɛ) harelip, cleft lip.

ཤོ་རེ་ (shōre) sm. ཤོ་རལ་.

ཤོ་ལམ་ (shōlam) sm. ལམ་སྲོལ་.

ཤོ་ལི་ (shōli) abbr. of ཤོ་ཀ་ལི་.

ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག (shōlo gājig) a verse (in poetry).

ཤོ་ཤོར་ཉེས་པ་ (shōshɔɔ ñe̲eba) shung. losing a throw of dice to decide sth.

ཤོ་བཤད་ (shōbshɛɛ̀) sayings said while throwing dice; va.—གཏོང་.

ཤོ་ས་ (shōsa) alfalfa.

ཤོག (shöö) 1. va. to come ༎འདིར་ཤོག Come here! 2. (vb. + པར་/བར་ + —) may the verbal action come to pass ༎རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་ཤོག May (we) be victorious. 3. paper. 4. (vb. + —) imperative particle ༎ཤོག་བུ་ཞིག་ལམ་སེང་ལོངས་ཤོག Get a piece of paper at once! 5. group, gang ༎ཇག་ཤོག A gang of bandits.

ཤོག་ཀ་ལི་ (shöögali) book stand.

ཤོག་བཀག (shöögaà) decorative paper stuck into the mouth of a kettle which contains butter tea or chang.

ཤོག་བཀྲ་ (shōgdra) multicolored paper.

ཤོག་ཁ་ (shööga) group, clique, faction, party, sector ༎གཡས་ཕྱོགས་ཤོག་ཁ་ The right wing clique. ༎སྒེར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཤོག་ཁ་ The private economic sector.

ཤོག་ཁག (shöögaà) groups, cliques, factions, groups, parties.

ཤོག་ཁང་ (shōgaŋ) 1. a room for keeping papers. 2. factory/ work shop for making paper.

ཤོག་ཁུག (shööguù) paper bag.

ཤོག་ཁྲ་ (shōgdra) 1. colored paper. 2. paper window.

ཤོག་ཁྲལ་ (shōgdrɛɛ) shung. 1. tax on paper. 2. tax requiring provision of paper.

ཤོག་གུ (shūgu) sm. ཤོག་བུ་.

ཤོག་གུ་བག་ཆུ་ལས་ཚན་ (shūgu pa̲gju le̲ɛdzɛn) pulp workshop.

ཤོག་གྲངས་ (shōgdraŋ) 1. number of pages in a book. 2. page number in a book.

ཤོག་གྲི་ (shōgdri) knife for cutting paper.

ཤོག་སྒྲིལ་ (shōgdrii) a bundle/ roll of paper.

ཤོག་གླུད་ (shōglüü) a paper གླུད་.

ཤོག་གླེགས་ (shōgleg) wooden holder for traditional Tibetan texts.

ཤོག་གླེགས་ (shɔ̄gleg) paper board, cardboard.

ཤོག་སྒམ་ (shɔ̄ɔgam) cardboard box.

ཤོག་སྒོར་ (shɔ̄ɔgɔɔ) 1. paper money. 2. paper dollar (yuan in PRC).

ཤོག་སྒོར་གྱི་འཛའ་ཐང་ (shɔ̄gɔɔgi dza̲daŋ) currency value/ rate.

ཤོག་སྒོར་ཟུར་ (shɔ̄gɔɔ su̲r) a unit equal to one tenth of a Chinese paper dollar (yuan).

ཤོག་སྒྲིལ་ (shōgdrii) 1. rolled up paper. 2. joining together, combining forces; va.—བྱེད་; —སྒྲིལ་; —གཏོང་; —སློད་ ༎རྒྱ་ནག་དང་པ་ཀི་སི་ཐན་ཤོག་བསྒྲིལ་གྱི་དཔུང་ཤོལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ (We) can face the joint attack of China and Pakistan. 3. lottery, lots; va.—སྒྲུག to draw lots. 4. a scroll.

ཤོག་སྒྲོམ་ (shɔ̄gdrom) wooden frame with a cotton bottom where wood pulp is poured to make paper.

ཤོག་ངོ་ (shōŋo) page.

ཤོག་ངོས་ (shōgŋöö) sm. ཤོག་ངོ་.

ཤོག་དངུལ་ (shōŋüü) sm. ཤོག་སྒོར་.

ཤོག་དངུལ་གྱི་སྒོར་གྲངས་ (shōŋüügi gɔ̲ɔdraŋ) the currency value of paper money.

ཤོག་དངུལ་རྫུན་མ་ (shōŋüü dzü̲nma) counterfeit money.

ཤོག་ཆུ་ (shōgju) liquid from which paper is made.

ཤོག་ཆག (shōgjaà) 1. money wrapped and folded in

paper (the traditional Tibetan way of giving a money gift); va.—སྤེལ་; —སྤྲོད་ to give a ཤོག་ཆག gift; va.—རྒྱག to make a ཤོག་ཆག gift. 2. a bribe; va.—སྤེལ་ to give a bribe.
ཤོག་ཉོབ་ (shōgñob) sm. ཤོག་རོ་.
ཤོག་སྙིགས་ (shōgñii) sm. ཤོག་རོ་.
ཤོག་སྟོང་ (shōgdoŋ) blank paper.
ཤོག་སྟག (shōdaà) paper tiger.
ཤོག་ཐུག (shōgduù) paper pulp.
ཤོག་ཐུམ་ (shōgdum) sth. wrapped in paper.
ཤོག་ཐོག་སྟོང་བཤད་ (shōgdɔɔ̀ dōŋshɛɛ̀) including things on paper or in agreements that are not put into practice [Lit. on paper, empty talk].
ཤོག་ཐོག་ཕབ་པ་ (shōgdɔɔ̀ pābbə) getting promoted from the stage of writing on a writing board to the stage of writing on paper (in traditional Tibetan schools).
ཤོག་དུ་ (shōgdu) cigarette; va.—འཐེན་ to smoke.
ཤོག་དུ་བཟོ་གྲྭ (shōgdu sodra) cigarette factory.
ཤོག་དུད་ (shōgdüü) cigarette; va.—འཐེན་ to smoke.
ཤོག་དྲས་ (shōgdrɛɛ̀) cutting the rough edges of a paper; va.—རྒྱག.
ཤོག་དྲས་རི་མོ་ (shōgdrɛɛ̀ rimu) pictures made by cutting paper with scissors.
ཤོག་དྲིལ་ (shōgdrii) sm. ཤོག་སྒྲིལ་.
ཤོག་མདོང་ (shōgdoŋ) cylindrical tube/ container.
ཤོག་འདམ་ (shōŋdam) paper pulp mixed with mud to make icons/ statues.
ཤོག་འདེམས་ (shōg dem) electing/ voting by ballot.
ཤོག་ལྡེབ་ (shōgdeb) a piece of paper, a page.
ཤོག་སྣག་སྨྱུག་གསུམ་ (shōg nāg ñugsum) the three: paper, ink and pen.
ཤོག་པ་ (shōgba) sm. ཤོག་ཁ་.
ཤོག་པང་ (shōgbaŋ) cardboard.
ཤོག་སྤང་ (shōgbaŋ) sm.* ཤོག་པང་.
ཤོག་པོ་ (shōgbo)1. generous. 2. a friend.
ཤོག་འཕྲིན་ (shōgdrin) letter.
ཤོག་བམ་ (shōgbam) a bunch of paper tied together.
ཤོག་བུ་ (shōgbu) paper; va.—རྒྱག; —བཟོ་ to make paper.
ཤོག་བུ་ཀྱུར་ཀྱུར་ (shōgbu gyūrgyur) long thin paper.
ཤོག་བུ་རྒྱག་མཁན་ (shōgbu gyañɛn) paper maker.
ཤོག་བུ་བསྒྲིལ་མ་ (shōgbu driimə) sm. ཤོག་དྲིལ་.
ཤོག་བུ་གཏུབ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (shōgbu dūbjeè trűügɔɔ) paper cutting machine.
ཤོག་བུ་དྲ་ (shōgbu tra) va. to cut paper.
ཤོག་བུ་དྲས་རོ་ (shōgbu trɛɛ̀ro) remnant pieces of torn/ cut paper.
ཤོག་བུ་སྣུམ་ཟན་ (shōgbu nūmsɛn) sm. ཤོག་བུ་སྣུམ་ཟོས་.
ཤོག་བུ་སྣུམ་ཟོས་ (shōgbu nūmsöö) gradually spreading out/ diffusing [Lit. oil spreading on paper].
ཤོག་བུ་སྦང་རྒྱག (shōgbu baŋgyaà) va. to dampen paper before using it with a printing block.
ཤོག་བུ་སྦྱར་མ་ (shōgbu jarma) papers that are stuck together to make them thicker (several ply).
ཤོག་བུ་བཟོ་གྲྭ་ (shōgbu sodra) paper mill.
ཤོག་བུ་བཟོ་ལས་ (shōgbu solɛɛ̀) paper industry.
ཤོག་བུ་རླུང་ཁྱེར་ (shōgbu lūŋgyer) easily swayed [Lit. paper carried by wind].
ཤོག་བུའི་སྐྱོ་མ་ (shōgbu gyōma) paper pulp.
ཤོག་བུའི་སྟག (shōgbü dāà) paper tiger.
ཤོག་བུའི་ལྡེ་གུ་ (shōgbü degu) pulp, va.—བཟོ་ to make pulp.
ཤོག་བུའི་པང་ལེབ་ (shōgbü bāŋleb) cardboard.
ཤོག་བུས་རས་ཟློམ་ (shōgbü rɛɛ̀lom) pretending to be what one is not [Lit. paper pretending to be cloth].
ཤོག་བྱ་ (shōgja) kite; va.—གཏོང་ to fly a kite.
ཤོག་བྱང་ (shōgjaŋ) label, note on piece of paper.
ཤོག་བྲེགས་ (shōgdreg) paper that has been cut.
ཤོག་འབྲེག་རི་མོ་ (shōŋdreg rimu) design/ picture made from artistically cutting paper.
ཤོག་སྦག (shōbaà) firecracker; va.—རྒྱག to shoot a firecracker.
ཤོག་སྦུག་རླུང་འཚང་ (shōbug lūŋdzuŋ) sm. ངན་སྐྱལ་དཀྲུག་ཤོད་.
ཤོག་སྦུབས་རླུང་འཚང་ (shōbub lūŋdzaŋ) sm. ངན་སྐྱལ་དཀྲུག་ཤོད་.
ཤོག་ཚལ་ (shōgdzɛɛ) waste/ remnant paper.
ཤོག་ཚལ་གཏོང་ (shōgdzɛɛ dōŋ) 1. va. to pay no attention to, to not heed ¶ ཁོས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོག་ཚལ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He doesn't pay attention to what the leader says. 2. va. to do with ease ¶ བོད་སྐད་སློབ་རྒྱུ་ཁོང་གིས་ཤོག་ཚལ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ As for teaching the Tibetan language, he could do it with ease.
ཤོག་འཛར་ (shōgdzar) paper used as a label; va.—བསྦྱར་ to affix a label on sth.
ཤོག་བཟོ་ (shōgso) 1. paper mill. 2. paper making.
ཤོག་རིལ་ (shōgrii) a roll of paper.
ཤོག་རས་ (shōgrɛɛ̀) cloth placed on the frame in preparation of making paper.
ཤོག་རོ་ (shōgro) sm. ཤོག་ཚལ་.
ཤོག་རོ་སླུག་ས་ (shōgro lūùsə) waste basket (for putting paper trash).
ཤོག་ལངས་བསྡོས་རྩོད་ (shōglaŋ döödzöö) shung. different groups banding together and filing law suits against one another.
ཤོག་ལེབ་ (shōgleè) sm. ཤོག་ལྷེ་.
ཤོག་ལོག་རྒྱག (shōglɔr gyaà) to recycle/ reuse paper.
ཤོག་ལོར་ (shōglɔr) paper money.
ཤོག་ལོར་ཤོག་དངུལ་ (shōglɔr shōgŋüü) sm. ཤོག་ལོར་.
ཤོག་ཤུབས་ (shōgshub) envelope.
ཤོག་ཤོག (shōgshɔɔ̀) 1. va. come, come. 2. sound of paper carried by the wind.
ཤོག་སག (shōgsaà) sandpaper; va.—རྒྱག to sand with sandpaper.
ཤོག་སྲང་ (shōgsaŋ) a paper currency note worth a སྲང་.
ཤོག་སྲབ་ (shōgdrəb) thin paper.
ཤོག་ལྷེ་ (shɔ̄ɔleè) a page, a piece/ sheet of paper.
ཤོག་ལྷེ་སྙན་ཞུ་ (shɔ̄ɔleè ñēnshu) shung. brief report.
ཤོག་ལྷེ་གསུམ་སྒྲིལ་མ་ (shɔ̄ɔleè sūmdreema) bill/ invoice with three parts (sheets of paper).
ཤོགས་ (shɔ̄ɔ) sm. གཤོགས་.
ཤོགས་པོ་ (shōgbo) generous.
ཤོགས་ཆེན་ (shɔ̄ɔjen) sm. ཤོགས་ཆེན་པོ་. 2. big (business, etc.).
ཤོགས་ཆེན་པོ་ (shɔ̄ɔ cēmbo) 1. sm. ལས་ཤོད་ཆེན་པོ་. 2. big, large-scale (business, etc.).
ཤོང་ (shōŋ) 1. vi. to fit, to hold, to have room ¶ ང་ཚོ་ཁང་པའི་ནང་མ་ཤོང་ཙང་ཕྱུགས་རའི་ནང་སྡོད་དགོས་བྱུང་ Because (we) didn't fit in the house, we had to stay in the cattle shed. 2. sm.* གཤོང་.
ཤོང་དཀར་རྩེ་མོ་ (shōŋgar dzēmo) the tips of tea plants.
ཤོང་རྒྱ་ (shōŋgya) capacity ¶ ཤོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ Large capacity.
ཤོང་ཚད་ (shōŋdzɛɛ̀) the capacity or limit sth. can hold or be filled ¶ ཚོགས་ཁང་འདི་ཤོང་ཚད་ཆེན་པོ་འདུག This hall has a large capacity.
ཤོང་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་ (shōŋdzɛɛ̀lɛ gɛɛwa) vi. to exceed the capacity of sth.
ཤོང་བུ་ (shōŋbu) see གཤོང་བུ་.
ཤོང་རྒྱ་ (shōŋgya) capacity, volume.
ཤོངས་ (shōŋ) imp. of གཤོང་.
ཤོད་ (shöö) 1. lower ¶ སྟེང་ཤོད་ Upper and lower. 2. shung. term used to refer to the regent ¶ ཤོད་མགྲོན་ Aide to the regent.
ཤོད་: p. and f. བཤད་; imp. ཤོད་ (shöö) va. to say, to talk, to speak.
ཤོད་སྒོར་ (shöögɔɔ) shung. lay (aristocratic) officials in tt.
ཤོད་སྐྱོར་རྒྱག (shöögyɔr gyaà) va. to repeat saying sth.
ཤོད་ཁང་ (shöögaŋ) lower room / apartment in a house.
ཤོད་མཁན་ (shööñɛn) speaker, talker.
ཤོད་མཁས་པོ་ (shöö kɛɛ̀bo) eloquent in speech,

verbal.

ཤོད་མགྲོན་ (shōōndrön) shung. the regent's aide de camp.

ཤོད་འགག (shōō ga̱à) shung. the secretariat office of the regent.

ཤོད་རྒྱུ་གདམ་རྒྱུ་ (shōōgyu dāmgyu) sth. to talk about.

ཤོད་ཇོ་ལགས་ (shōō co̱laà) shung. sm. ཤོད་ཕྱག་ནང་.

ཤོད་སྟངས་ (shōōdaŋ) the tone of a statement, the manner of saying sth.

ཤོད་སྟེགས་ (shōōdeg) sm. འཆད་སྟེགས་.

ཤོད་ཐབས་ (shōōdəb) 1. abacus. 2. means of saying sth.

ཤོད་ཐོག (shōōdɔɔ) 1. abbr. of upstairs and downstairs. 2. first floor.

ཤོད་དུ་ (shōōdu) downward ¶ ཤོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ (You) have to go down.

ཤོད་དྲུང་ (shōōdruŋ) shung. lay (aristocratic) official in tt.

ཤོད་ཕྱག་ནང་ (shōō cāānaŋ) shung. clerks in the བླ་ཕྱག་ལས་ཁངས་ (one of the supply offices of the Dalai Lama).

ཤོད་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁངས་ (shōō lābraŋ cāndzöō lɛɛ̀guŋ) shung. sm. བླ་ཕྱག་ལས་ཁངས་.

ཤོད་མ་ཤེས་པ་ (shōō ma̱sheèba) hard/ difficult to say ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཤོད་མ་ཤེས་པ་ཞིག་འདུག་པས་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཟུར་དུ་ཤོད་ཀྱི་ཡིན་ Because it was hard to say (openly) at the meeting, I will tell the leaders separately. 2. va. not knowing how to say sth. properly ¶ ཁོས་སྐད་ཆ་ཤོད་མ་ཤེས་ཙང་འགོ་ཁྲིད་ལྷང་ལངས་པ་རེད་ Because he didn't know how to say it properly, the leader got angry.

ཤོད་རྩལ་ (shōōdzüü) sm. ཤོད་སྟངས་.

ཤོད་མཛོད་ (shōōdzöō) storage room on the lower floor.

ཤོད་གཟིམ་འགག (shōō si̱mgaà) shung. the bodyguard officials of the regent.

ཤོད་གཟིམ་ཆུང་འགག (shōō si̱mjuŋ ga̱à) shung. sm. ཤོད་འགག.

ཤོད་བཟོ་དོད་པོ་ (shōōso tö̱öbo) articulate, eloquent, verbal.

ཤོད་རིན་མེད་པ་ (shōōrin me̱èba) insignificant, unimportant, not worth saying.

ཤོད་ལུགས་ (shōōluù) sm. ཤོད་སྟངས་.

ཤོད་སྲོལ་ (shōōsöō) sm. ཤོད་སྟངས་.

ཤོན་ (shōn) ch. a type of long thin playing card; va.—རྒྱག.

ཤོན་པད་ (shōnbɛɛ̀) sm. ཤོན་.

ཤོན་བྱེད་ (shōn ce̱è) va. to dance without singing, to mime.

ཤོབ་ (shōb) 1. whispering. 2. bragging ¶ ཁྱོད་རང་ཤོབ་མ་ཤོད་ Don't brag.

ཤོབ་སྒྲ་ (shōbdra) whispering; va.—སྒྲོག to whisper.

ཤོབ་གདམ་ (shōbdam) bragging.

ཤོབ་པེ་ (shōbbe) sm. ཤོབ་, 2.

ཤོབ་པེ་ཤུ་པེ་ (shōbbe shūbe) sm. ཤོབ་ཤོབ་.

ཤོབ་ཚིག (shōbdzii) sm. ཤོབ་གདམ་.

ཤོབ་རལ་ཚ་པོ་ (shōbrɛɛ tsābo) a braggart, sb. who boasts a lot.

ཤོབ་ཤོབ་ (shōbshob) whispering; va.—སྒྲ་; —ཤོད་; —སྒྲོག; —གཏོང་ to whisper.

ཤོབ་ཤོབ་པོ་ (shōb shōbbo) sm. ཤོབ་, 2.

ཤོབས་ (shōb) imp. of ཤབ་.

ཤོམ་འགྱིང་ (shōmgyiŋ) proud.

ཤོམ་བག (shōmbaà) a type of large leaf plant that is used to wrap butter, etc.

ཤོམ་ར་ (shōmra) elaborate, grand.

ཤོམས་ (shōm) imp. of གཤོམ་.

ཤོར་ (shɔ̄ɔ) vi. to lose ¶ ཁོ་ལས་ཀ་ཤོར་པ་རེད་ He lost his job. 2. vi. to get away, to escape ¶ ཁོ་ཚོས་བཟུང་བའི་བྱིའུ་དེ་ཤོར་པ་རེད་ The bird they caught got away. 3. indicates sth. happens unintentionally or accidentally ¶ མེ་མདའ་ཁ་ཤོར་པ་རེད་ The gun fired accidentally. 4. to become unequal/ uneven ¶ དོ་པོ་དེ་གཉིས་ཆེ་ཆུང་ཤོར་བཞག The two loads became unintentionally unequal in size. 5. p. of འཆོར་. 6. sm. འགོ་ཁ་རྒྱག.

ཤོར་ཁ་རྒྱག (shɔ̄ɔga gya̱à) sm. འགོ་ཁ་རྒྱག.

ཤོར་ཕམ་ (shɔ̄ɔbam) vi. to lose ¶ ཁོ་ཚོ་དམག་ཤོར་ཕམ་བྱུང་བ་རེད་ They lost the war.

ཤོར་ཚད་ (shɔ̄ɔdzɛɛ̀) the amount of sth. lost (as in a game).

ཤོར་ར་རེ་ (shɔ̄ɔ ra̱re) likely to get lost/ flee/ run away ¶ ཁྱི་འདི་ཡག་པོ་མ་བཏགས་ན་ཤོར་ར་རེ་ Unless you tie the dog well, it will run away.

ཤོར་ཤོར་བྱེད་ (shɔ̄ɔshɔɔ ce̱è) va. to be enthusiastic about doing sth., to be chaffing at the bit ¶ ཁོ་དམག་རྒྱག་པར་འགྲོ་གི་ཡིན་ཟེར་ཤོར་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག He is chaffing at the bit saying he wants to go to war.

ཤོལ་ (shōō) 1. imp. of བཤོལ་. 2. extra ¶ ཟླ་ཤོལ་ An extra (intercalary) month (in the Tibetan calendar).

ཤོལ་ཅེ་ (shōōdze) ch. leather boot.

ཤོལ་ཟླ་ (shōnda) an extra (intercalary) month (in the Tibetan calendar).

ཤོས་ (shōō) 1. superlative particle ¶ མཐོ་ཤོས་ The highest. 2. the other of two ¶ དགེ་རྒན་ཅིག་ཤོས་ The other teacher. 3. imp. of གཤོ་.

ཤྭ་ (shāā) deer.

ཤྭ་ཁྱུ་ (shāāgyu) a herd of deer.

ཤྭ་གོལ་ (shāāgɛɛ) sm. ཤྭ་འོད་.

ཤྭ་རྒྱ་ (shāāgya) a type of mountain goat.

ཤྭ་སྒྲོས་ (shāādröō) sm. ཁ་ཤྭ་.

ཤྭ་ང་བསྣུན་ནས་པོང་ཤ་བཙོངས་ (shāŋa dɛ̄nnɛ po̱ŋsha dzōŋ) sm. ལུག་མགོ་བཀལ་ནས་ཁྱི་ཤ་འཚོང་.

ཤྭ་ལྤགས་ (shāābaà) deer skin.

ཤྭ་ཕོ་ (shāābo) male deer.

ཤྭ་ཕོ་ཆེན་རྒྱུག་ལམ་ལ་ རྔོན་པ་རྒས་པོ་སྒུག་ལམ་ཁེལ་ (shāābo) experiences produces results [Lit. the old hunter waits where the deer run].

ཤྭ་ཕྲུག (shādruù) fawn.

ཤྭ་བ་ (shāā) deer.

ཤྭ་བ་གླི་རིང་ (shāwa gēriŋ) giraffe.

ཤྭ་བ་སྒོ་ཁར་སླེབས་དུས་མདའ་གཞུ་བཟོ་བ་ (shāāwa go̱gar lēbdüü da̱shu so̱wa) doing sth. too late, lack of foresight [Lit. making a bow and arrow when the deer arrives at the door].

ཤྭ་བ་སྤང་ལ་བརྩེ་བ་ལྟར་ (shāwa bāŋla dzēwadar) very glad/ pleased, liking a lot [Lit. like a deer likes grass].

ཤྭ་བ་ཕོ་ཆེན་ (shāā pōjen) sm. ཤྭ་ཕོ་.

ཤྭ་བ་འཛིན་རྒྱུ་མེད་པར་ ལུང་ཆུང་ཁྱི་སྐད་བརྒྱངས་པ་ (shāwa dzi̱ngyu me̱èbaa lu̱ŋjuŋ kyīdrɛɛ̀ gya̱ŋba) making a big deal abou sth. all over but acomplishing nothing. [Lit. the dog's barking fills the area but does not result in catching the deer].

ཤྭ་བའི་ཁྲག་རུ་ (shāāwɛ trāgra) pilose antler.

ཤྭ་བའི་རུ་ཅོ་ (shāāwɛ ra̱jo) antler, deer horn.

ཤྭ་མོ་ (shāāmo) female deer.

ཤྭ་འོད་ (shāwöō) flooding; vi.—རྒྱུག to flood; va.—འགོག to prevent/ protect against flooding.

ཤྭ་རུ་ (shāāra) sm. ཤྭ་བའི་ཁྲག་རུ་.

ཤྭ་ལོག (shāālɔɔ) sm. ཤྭ་འོད་.

ཤྭ་སློག (shāālɔɔ) a deerskin Tibetan dress.

ཤྭ་གསོ་ར་བ་ (shāāso ra̱wa) deer breeding farm.

གཤག (shāā) f. of གཤོག.

གཤག་གྲི་ (shāgdri) scalpel.

གཤག་བཅོས་ (shāgjöō) operation (medical); va.—བྱེད་ to operate, to have an operation.

གཤག་བཅོས་ཁང་ (shāgjöōgaŋ) operating room.

གཤག་བཅོས་སྟེགས་བུ་ (shāgjöō dēgbu) operating table.

གཤག་པ་ (shāgba) sm. གཤོག་པ་.

གཤག་གཟོང་ (shāgsoŋ) large iron stake for splitting rock.

གཤག་ལས་ (shāglɛɛ̀) cutting open, dissecting, operating; va.—བྱེད་.

གཤག་ལས་སྨན་བཅོས་ (shāglɛɛ̀ mōnjöō) surgical

treatment.
གཤགས་ (shāà) 1. p. of གཤོག.
གཤགས་བཀྱེ་ (shāggye) wrangling/ quarreling/ fighting verbally.
གཤགས་ཁྲི་ (shāgdri) sm. གཤག་ཁྲི་.
གཤགས་འཁྱེད་ (shāggyeè) sm. གཤགས་བཀྱེ་.
གཤགས་ངན་ (shāgŋɛn) hurtful/ mean talk.
གཤགས་བཅོས་ (shāgjöö) sm. གཤག་བཅོས་.
གཤགས་པའི་རྨ་ (shagbɛ mā) wounds caused by swords/ knifes.
གཤགས་མ་ (shāgma) wood cut for firewood.
གཤགས་ལས་ (shāglɛ̄ɛ̀) sm. གཤག་ལས་.
གཤང་ (shāŋ) sm. བཤང་.
གཤང་གཅི་ (shāŋji) sm. བཤང་གཅི་.
གཤང་ཆི་ (shāŋji) sm. བཤང་གཅི་.
གཤང་ངེ་གཤོང་ངེ་ (shāŋŋe shōŋŋe) uneven (ground).
གཤང་བ་ (shāŋwa) sm. གཤང་ཆི་.
གཤང་ལམ་ (shāŋlam) rectum.
གཤང་གཤོང་ (shāŋshoŋ) abbr. of གཤང་ངེ་གཤོང་ངེ་.
གཤན་པ་ (shɛ̄mba) sm. ཤན་པ་.
གཤན་འབྱེད་པ་ (shɛ̄mjeba) referee.
གཤམ་ (shām) 1. below, bottom, lower (of people and places), after ¶ གཤམ་གྱི་པར་གཡོན་མ་ The lower left picture. ¶ ཡིག་ཆ་དེའི་གཤམ་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད་འདུག There were many names signed on the bottom of the document. ¶ གློག་བརྙན་འདིའི་གཤམ་དུ་ག་རེ་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ After this movie, what will they show? ¶ ལས་ཁུངས་ཨ་མ་འདིའི་གཤམ་དུ་ཡན་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ There are many branch offices below this office. ¶ གཤམ་འོག་གི་གཞུང་ཞབས་ Lower officials.
གཤམ་སྐྱོད་ (shāmgyöö) going to the village for work (for cadres).
གཤམ་མཆན་ (shāmjɛn) shung. a note written under or at the bottom of a document.
གཤམ་འཇུག (shəmjuù) sleeveless shirt/ petticoat worn by the monks under their robes.
གཤམ་བཏང་ལས་བྱེད་པ་ (shāmdaŋ lɛ̄ɛ̀jeba) cadres who have been transferred to lower levels.
གཤམ་ཐབས་ (shāmdəb) sm. ཤམ་ཐབས་.
གཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲལ་ (shāmdəbgi trɛ̄ɛ̀) monk's work obligations (tax) in monastery.
གཤམ་དུ་ (shāmdu) 1. after that ¶ གཤམ་དུ་ཁོང་གིས་གསུང་བཤད་གནང་གི་རེད་ After that he will give a talk. 2. the bottom of ¶ ཡི་གེ་དེའི་གཤམ་དུ་ས་ཡིག་བརྒྱབ་འདུག (He) has signed at the bottom of the letter. 3. below, under ¶ ལས་ཁུངས་འདིའི་གཤམ་དུ་ཡན་ལག་མང་པོ་འདུག There are many branches under that office.
གཤམ་འདོགས་ (shāmdɔɔ̀) sm.* ཤམ་ཐབས་.
གཤམ་འདོམས་ (shāmdom) shung. the summary at the end of a document.
གཤམ་ནས་རྩི་ (shāmnɛ dzī) va. to count/ calculate from the bottom.
གཤམ་སྤེལ་ (shāmbel) disseminating below (to people below); va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་འཛིན་གྱིས་གནང་བའི་མཛུབ་སྟོན་གཤམ་སྤེལ་བྱས་སོང་ The instructions which the president issued were disseminated below.
གཤམ་བུ་ (shāmbu) traditional frills on Tibetan windows; va.—རྒྱག to put such frills on windows.
གཤམ་སྦྱར་ (shāmjar) lower part of the སྟོད་འགག monk's vest.
གཤམ་མ་ (shāmma) 1. the following one, the one lower/ below/ beneath ¶ ང་སྡོད་ས་ཁང་པ་གཤམ་མ་དེར་བསྡད་ཡོད་ I live in the lower house (e.g., of two houses on a slope). 2. cursive letters/ script.
གཤམ་མི་ (shāmmi) underlings, subordinates.
གཤམ་མཚུངས་ (shāmdzuŋ) as written below.
གཤམ་འཛར་ (shāmdzar) tassels.
གཤམ་འོག (shāmwɔɔ̀) sm. གཤམ་, 1.
གཤམ་ཡོལ་ (shāmyöö) 1. frill and curtain on Tibetan windows. 2. a kind of curtain put under a windows (indicating rank).
གཤམ་རིམ་ (shəmrii) lower level/ rank/ status, subordinate rank ¶ གཤམ་རིམ་ལས་བྱེད་པ་ཚོར་སྲིད་ཇུས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ They publicized the policy to the lower officials.
གཤམ་ལ་ (shāmla) sm. གཤམ་དུ་.
གཤན་ཤིང་ (shāmshiŋ) sm. གྲུམ་ཤིང་.
གཤམ་གསལ་ (shāmsɛl) listed/ presented/ cited below.
གཤམ་གསལ་ལྟར་ (shāmsɛldar) as listed/ presented/ cited below.
གཤའ་ (shā) sm. ཤག, 3.
གཤའ་དཀར་ (shāgar) tin.
གཤའ་མ་ (shāma) perfect, faultless, worthy.
གཤའ་ཚེ་ (shādze) sm. གཤའ་དཀར་.
གཤའ་ཚེ་དཀར་པོ་ (shādze gārbo) sm. གཤའ་དཀར་.
གཤའ་རིང་ (shāriŋ) a point on the arm for draining blood.
གཤར་: p. བཤར་; f. གཤར་; imp. གཤོར་ (shāā) va. to march/ move one after another.
གཤར་རྒྱག (shār gyaà) va. to sew with long stitches.
གཤར་སྦྱང་ (shārjaŋ) learning through repetition; va.—བྱེད་.
གཤར་མ་ (shārma) དབུ་མེད་ writing (style).
གཤར་ཡིག (shāryii) དབུ་མེད་ writing (style).
གཤལ་གོས་ (shɛ̄ɛ göö) vi. to have bad faults/ errors occur.
གཤིན་ (shīn) abbr. of གཤིན་པོ་.
གཤིན་དགོར་ (shīngɔɔ) offerings that are made to monks after a person dies.
གཤིན་གྱི་ནགས་ (shīngi nag) cemetery, graveyard.
གཤིན་དགེ་ (shīnge) offerings made on behalf of a deceased person.
གཤིན་རྒྱལ་སྐར་མ་ (shīngyɛɛ gārma) the planet Pluto.
གཤིན་ཆོག (shīnjɔɔ̀) a ritual done for the deceased.
གཤིན་རྗེ་ (shīnje) abbr. of གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་.
གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ (shīnje cöögyɛɛ) Yama, the Lord of the Dead.
གཤིན་རྗེའི་འཆིང་ཞགས་ཀྱིས་འཆིང་ (shīnjee ciŋshaàgi ciŋ) vi. to be at the point of death.
གཤིན་རྗེའི་ཡུལ་ (shīnjee yüü) the realm of the Lord of the Dead.
གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་ (shinjee lɛ̄ɛ̀ñɛn) the Lord of the Dead's workers, workers in hell.
གཤིན་སྟོང་ (shīndoŋ) an indemnity payment for murder.
གཤིན་འདྲེ་ (shīndre) a ghost/ spirit of a dead person.
གཤིན་ནགས་ (shīnnaà) abbr. of གཤིན་གྱི་ནགས་.
གཤིན་གནས་ (shīnnɛɛ̀) cemetery, graveyard, sky burial site.
གཤིན་པ་ (shīmbə) 1. nutritious. 2. sm. གཤིན་པོ་.
གཤིན་པོ་ (shīmbu) 1. fertile ¶ ས་རྒྱུ་གཤིན་པོ་ Fertile fields. 2. dead, deceased, corpse ¶ གཤིན་པོ་ས་སྦས་བཏང་སོང་ (They) buried the dead. 3. close ¶ གཟིམ་ཤག་དེ་གཉིས་ཐུགས་སྣང་གཤིན་པོ་ཡོད་པ་རེད་ Those two aristocratic families are close. 4. gentle/ calm in personality ¶ བུ་མོ་དེ་སེམས་རྒྱུད་གཤིན་པོ་ཞིག་འདུག This girl has a gentle personality.
གཤིན་སྦྱང་ (shīnjaŋ) shung. religious rites performed for the deceased to liberate their consciousness from the world of samsara.
གཤིན་རྩིས་ (shīndzii) astrological calculation done after a person dies; va.—བཀོལ་ to make astrological calculations to determine what kind of funeral arrangements and activities should be done.
གཤིན་རྫས་ (shīndzɛɛ̀) belongings of a dead person.
གཤིན་ཟན་ (shīnsɛn) sm. གཤིན་ཟས་.
གཤིན་ཟས་ (shīnsɛɛ̀) 1. food paid from the money of a deceased person. 2. food given to increase the good karma of a deceased person.
གཤིན་བཟོ་ (shīnso) making land fertile.
གཤིན་ས་ (shīnsə) fertile land.
གཤིབ་: p. གཤིབས་; f. གཤིབ་; imp. གཤིབས་ (shīb) 1.

va. to be acquainted with, to have had contact with, to have work/ associate with sb. ༈ ང་ཁོ་དང་གཤིབ་མ་མྱོང་ I've never had contact with him. 2. va. to arrange/ place close together.

གཤིབ་ཁག་པོ་ (shīb kāgbo) difficult to get along with, difficult to live with, difficult to get close to.

གཤིབ་རྒྱུན་ (shībgyün) time spent together.

གཤིབ་སྙིང་འདོད་པོ་ (shībñi tööbo) sm. གཤིབ་འདོད་པོ་.

གཤིབ་ སྡུག་རྒྱག་ (shībduù gyaà) va. to associate with, to be in contact with.

གཤིབ་བདེ་པོ་ (shīb debo) easy to get along with.

གཤིབ་འདོད་པོ་ (shīb döòbo) being amiable, easy to get along with, friendly.

གཤིབ་པའི་སློབས་འཛིན་དུ་བཟུ་ (shībbɛ mõndrindu dzī) va. to consider/ regard as a cherished friend.

གཤིབ་གཤིབ་ (shībshiì) close together, side-by-side, crowded together; va.—བྱེད་ to move close together, to be side-by-side; va.—བཟོ་ to make sth. close together/ side-by-side.

གཤིབས་ (shīb) p. of གཤིབ་.

གཤིབས་ཆེན་པོ་ (shīb cēmbo) spending a lot of time together with sb.

གཤིས་ (shīì) nature, character, disposition. 2. (vb. + —) because ༈ དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ནང་འགྲོ་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ཡིན་གཤིས་ Because English is the most widely used language in the world today.

གཤིས་ཀ་ (shīigə) character, personality.

གཤིས་ཀ་གྱོང་པོ་ (shīigə gyoŋbo) sm. གཤིས་ཀ་རྩུབ་པོ་.

གཤིས་ཀ་འཇམ་པོ་ (shīigə jambo) soft/ gentle/ calm character or personality.

གཤིས་ཀ་མཐུན་པ་ (shīigə tümbu) similar or compatible personality/ character.

གཤིས་ཀ་རྩུབ་པོ་ (shīigə dzūbbu) harsh or rough personality/ character.

གཤིས་རྒྱུད་ (shīigyüü) sm. གཤིས་ཀ་.

གཤིས་རྒྱུད་ངར་པོ་ (shīigyüü ŋarbo) spirited/ aggressive/ militant in character or personality.

གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ (shīigyüü jambo) sm. གཤིས་ཀ་འཇམ་པོ་.

གཤིས་རྒྱུད་རྫིང་པོ་ (shīigyüü dzīŋbu) sm. གཤིས་ཀ་རྩུབ་པོ་.

གཤིས་ངན་ (shīiŋɛn) evil/ bad nature or character.

གཤིས་འཇམ་མཇལ་བདེ་ (shīinjam jɛede) gentle and easy to meet.

གཤིས་དྲང་ (shīidraŋ) just/ upright/ honest in character or personality.

གཤིས་ནུས་ (shīinüü) performance/ function (of a machine).

གཤིས་སྤྱོད་ (shīijöö) character/ personality and behavior.

གཤིས་སྤྱོད་གཉིས་ལྡན་ (shīijöö ñīidɛn) having good behavior and character.

གཤིས་བཟང་ (shīisaŋ) kind/ good character or personality.

གཤིས་ཡོན་གཉིས་ལེགས་ (shīiyön ñīileg) morally upright and highly educated.

གཤིས་རིག་ (shīirii) abbr. of གཤིས་ལུགས་ and རིག་གནས་.

གཤིས་ལུགས་ (shīiluù) tradition, custom.

གཤིས་ལོབས་ (shīilob) getting into the habit of doing sth.

གཤིས་སྲོལ་ (shīisüü) sm. གཤིས་ལུགས་.

གཤུང་: p. **གཤུངས་**; f. **བཤུང་**; imp. **ཤུངས་** (shūŋ) va. to reproach/ blame/ criticize.

གཤུངས་ (shūŋ) p. of གཤུང་.

གཤེ་ (shē) 1. sm. གཤེ་གཤེ་. 2. va. to scold.

གཤེ་གཤེ་ (shēshe) scolding; va.—གཏོང་ to scold, to yell at ༈ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ལ་གཤེ་གཤེ་གཏོང་གི་འདུག The teacher is scolding the students.

གཤེག (shēg) sm. གཤོག.

གཤེག་བཅོས་ (shēgjöö) sm. གཤོག་བཅོས་.

གཤེགས་ (shēg) va. to come/ go ༈ ཁོང་ཞལ་ལག་མཆོད་པར་གཤེགས་སོང་ He went to eat. 2. vi. to die ༈ ཁོང་ན་ནིང་གཤེགས་སོང་ He died last year.

གཤེགས་སྐྱེམ་ (shēggyem) offering of tea and ཆང་ to a person going on a trip.

གཤེགས་ཁ་ (shēgga) h. of སྦྲངས་ཁ་.

གཤེགས་མཁན་ (shēggɛn) the late, the deceased.

གཤེགས་མགྲོན་ (shēgdrön) a guest that has to be received or has to be bid goodbye to.

གཤེགས་གཏོར་ (shēgdɔɔ) གཏོར་མ་ offered when a medium goes into trance.

གཤེགས་ཛུ་འདེབས་ (shēgdzu deb) va. to pretend to die.

གཤེགས་རྫོང་ (shēgdzoŋ) sm. གཤེན་དགེ་.

གཤེགས་བཞུགས་ (shēgshuù) those dead and those still alive.

གཤེགས་བཞུད་ (shēgshüü) visiting, coming to see ༈ དེང་སང་ཁོང་ངའི་སར་གཤེགས་བཞུད་གནང་མ་བྱུང་ Thesedays he didn't come to visit me.

གཤེགས་ཞུལ་ (shēgshüü) sm. ཕྱིན་ཞུལ་.

གཤེད་ (shēè) 1. enemy, foe.

གཤེད་འདྲེ་ (shēndre) a derogatory name (murderous demon).

གཤེད་མ་ (shēèma) 1. executioner, murderer. 2. messenger of king of the dead.

གཤེད་དམག (shēèmaà) warlord, militarist.

གཤེན་ (shēn) the lineage of གཤེན་རབ་ (the founder of Bon religion).

གཤེན་རབ་ (shēnrəb) name of the founder of the Bon religion.

གཤེར་ (shēr) 1. vi. to get/ be wet ༈ ཆར་པའི་དཀྱིལ་ལ་ཕྱིན་ནས་གོས་གཤེར་སོང་ He went in the rain and (his) clothes got wet. 2. dampness, wetness, moisture.

གཤེར་ཁུ་ (shērgu) juice of sth.

གཤེར་འགྱུར་ (shērgyur) vi. to become liquid, to be liquified.

གཤེར་ཆུ་ (shērju) liquids.

གཤེར་གནོན་ (shērnön) hydraulic pressure.

གཤེར་གནོན་འཕྲུལ་འཁོར་ (shērnün trüügɔɔ) hydraulic press.

གཤེར་བའི་ཤེལ་གཟུགས་ (shērwɛ shēesuù) sm. གཤེར་ཤེལ་.

གཤེར་དབྱིབས་ (shēryib) liquid state.

གཤེར་མ་ (shērma) pancreas.

གཤེར་མའི་གཉན་ཚད་ (shērmɛ ñēndzɛɛ̀) pancreatitis.

གཤེར་མའི་འབྲས་སྣད་ (shērmɛ drɛ̱ɛ̀drɛn) pancreatic cancer.

གཤེར་མའི་ཟགས་ཁུ་ (shērmɛ saggu) pancreatic juice.

གཤེར་སྐྲན་ (shērmen) gland ༈ ན་འོག་གཤེར་སྐྲན་ Parotid gland.

གཤེར་ཚག (shērdzaà) conjunctivitis.

གཤེར་ཟས་ (shērsɛɛ̀) liquid foods.

གཤེར་གཟུགས་ (shērsuù) liquid, fluid.

གཤེར་གཟུགས་མཁའ་རླུང་ (shērsuù kāluŋ) liquid air.

གཤེར་གཟུགས་འབར་རྫས་ (shērsuù bardzɛɛ̀) liquid fuel.

གཤེར་ལུད་ (shērlüü) liquid fertilizer.

གཤེར་ཤེལ་ (shērshel) liquid crystal.

གཤེར་ས་ (shērsa) damp place.

གཤོ་: p. **བཤོས་**; f. **བཤོ་**; imp. **ཤོས་** (shō) 1. va. to throw at or out (dirt or liquids) ༈ ཁོས་མེའི་སྟེང་ལ་ཆུ་བཤོས་སོང་ He threw water on the fire.

གཤོག: p. **བཤགས་**; f. **གཤག**; imp. **གཤོགས་** (shɔ̄ɔ) 1. va. to cut through, to split, to cleave ༈ རི་བཤགས་ནས་མོ་ཊའི་འགྲོ་ལམ་བཟོས་པ་རེད་ (They) split the mountain and built the road.

གཤོག (shɔ̄g) abbr. of གཤོག་པ་.

གཤོག་གྱུར་ (shɔ̄ggyur) gliding; va.—བྱེད་.

གཤོག་བཀྲ་ (shɔ̄gdra) partridge.

གཤོག་སྒྲ་ (shɔ̄gdra) sound of wings flapping.

གཤོག་སྒྲོ་ (shɔ̄gdro) sm. གཤོག་པ་.

གཤོག་ཆགས་ (shɔ̄gjaà) birds.

གཤོག་རྡབ་ (shɔ̄gdəb) flapping of wings; va.—བྱེད་.

གཤོག་པ་ (shɔ̄gbə) wings; va.—གཡུག; —རྡབ་ to flap wings ༈ བྱ་རྣམས་གཤོག་པ་བརྡབས་ནས་འཕུར་འགྲོ་གི་འདུག The birds are flapping their wings and

flying.

གཤོག་པ་རྒྱང་ (shɔ̄gba gyōŋ) va. to soar with spread wings.

གཤོག་མེད་བྱ་ (shɔ̄gmeè ca̲) kiwi bird [Lit. bird without wings].

གཤོག་རྩལ་ (shɔ̄gdzɛɛ) ability to fly. flying skill.

གཤོག་ཟུང་ (shɔ̄gsuŋ) a pair of wings.

གཤོག་འོག་ལྡུང་རྒྱབ་ (shɔ̄gwɔɔ̀ lūŋgyəb) sm. ངན་སླལ་དཀྲུག་ཤིང་.

གཤོག་རླབས་ (shɔ̄glǝb) wings; va.—རྡེབ་ to flap one's wings.

གཤོགས་ (shɔ̄ɔ̀) imp. of གཤོག.

གཤོང་ (shōŋ) sm. གཤོང་ས་.

གཤོང་: p. བཤངས་; f. བཤང་; imp. ཤོངས་ (shōŋ) va. to clear (a blockage) ¶ ཡུར་བ་འགག་པ་དེ་བཤང་དགོས་ (We) have to clear the blocked irrigation canal.

གཤོང་ཅན་ (shōŋjɛn) low-lying, concave.

གཤོང་བུ་ (shōŋbu) sm. གཤོང་ས་.

གཤོང་ཞིང་ (shōŋsiŋ) fields in the plains/ lowlands/ basin.

གཤོང་གཤོང་ (shōŋshoŋ) sm. གཤོང་ས་.

གཤོང་ས་ (shōŋsa) 1. basin (geological), depression, low-lying area ¶ ཐ་རིམ་གཤོང་ས་ The Tarim Basin. 2. sometimes used for a deep valley, ravine.

གཤོངས་ (shōŋ) 1. sm. ལྟོངས་. 2. sm. གཤོང་.

གཤོངས་ས་ (shōŋsa) sm. གཤོང་ས་.

གཤོམ་: p. བཤམས་; f. བཤམ་; imp. ཤོམས་ (shōm) 1. va. to prepare ¶ ཚོགས་འདུའི་གྲ་སྒྲིག་བཤམས་པ་རེད་ They prepared for the meeting. 2. va. to serve or offer food/ meal ¶ གསོལ་ཚིགས་བཤམས་པ་རེད་ (They) served food. 3. va. to draw a sword ¶ རྒྱག་རེས་རྒྱག་དུས་གྲི་བཤམས་སོང་ (He) drew his sword when he fought. 4. va. to throw/ cast out, to empty out ¶ དཀར་ཡོལ་ནང་གི་ཇ་གྲང་མོ་དེ་ཤོམས་ཤིག Empty out that cold cup of tea. 5. va. to spread, to lay out ¶ ཚོང་ཟོག་ཚང་མ་ལྕོག་ཙེའི་སྟེང་དུ་བཤམས་འདུག They spread the merchandise on the table.

གཤོམ་ར་ (shōmra) making preparations, arranging, setting up; va.—བྱེད་.

གཤོམ་ར་འཛིན་ (shōmra tēn) va. to act as if one is rich/ powerful.

གཤོམས་ (shōm) sm. གཤོམ་.

གཤོམས་ལས་ (shōmlɛɛ̀) planning work; va.—བྱེད་.

གཤོམས་ལས་ལག་ལེན་ཚོགས་པ་ (shōmlɛɛ̀ la̲glen tsōgba) committee for preparing and implementing programs.

གཤོར་: p. and f. བཤར་; imp. གཤོར་ (shōr) va. to level off the grain at the top of a measuring box so that it is exactly full ¶ གཉེར་སྣོད་ཀྱིས་གཡོག་པོའི་ཕོགས་འབྲུ་བཤར་ནས་སྤྲད་པ་རེད་ The estate steward leveled the grain in the measuring box and paid the servants their salary.

གཤོར་: p. and f. བཤོར་; imp. གཤོར་ (shōr) va. to hunt.

གཤོར་ཁ་རྒྱག (shōrga gya̲à) va. to level off the grain at the top of a measuring box so that it is exactly full.

གཤོར་ཁུང་ (shɔ̄ɔ̄guŋ) shung. a hole in the wall of storage house from which grain is extracted.

གཤོར་སྤྲོད་ (shɔ̄ɔ̄dröö̀) shung. to measure out and hand over.

གཤོར་བྲེ་ (shōrdre) a grain measuring box whose size is the volume of one བྲེ་.

གཤོར་འབོ་ (shōmbo) a grain measuring box whosae size is the volume of one འབོ་.

གཤོར་ལྷག (shɔ̄ɔ̄lhaà) shung. remainder/ residue of grain left after measuring out.

གཤོལ་ (shȫö̀) a plow.

གཤོལ་སྒོར་ (shȫȫgɔɔ) disc plow.

གཤོལ་མགོ་ (shöngo) the head of a plow.

གཤོལ་ལྕགས་ (shȫȫjaà) iron plowshare.

གཤོལ་རྟེན་ (shȫȫden) wooden frame of a plow.

གཤོལ་འདེབས་ (shȫȫ de̲b) shung. va. 1. to postpone/ delay (a departure) ¶ ཁོང་ཚོགས་འདུར་ཐེབས་རྒྱུ་གཤོལ་འདེབས་གནང་བཞག He postponed going to meeting. 2. va. to plow.

གཤོལ་མདའ་ (shönda) plow shaft.

གཤོལ་པོ་ (shȫȫbo) sm. གཤོལ་.

གཤོལ་སྤྱད་ (shȫȫjɛɛ̀) parts of a plow.

བཤག (shāà) 1. sm.* གཤག. 2. f. of འཆགས་.

བཤག་བཅོས་ (shāgjöö̀) sm. གཤག་བཅོས་.

བཤག་འདོན་ (shāgdön) sm. གཤག་བཅོས་.

བཤགས་ (shāà) p. of གཤག.

བཤགས་རྟེན་ (shāgden) giving sth. as a sign of repentance; va.—འབུལ་.

བཤགས་པ་ (shāgba) repenting; va.—འབུལ་; —བྱེད་.

བཤང་ (shāŋ) 1. va. to clean out, to unclog ¶ ང་ཚོས་ཡུར་བ་ཡི་བཤང་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ We cleaned out the sand from the irrigation canal. ¶ ཆུ་ལོག་དོན་རྗེས་ལམ་བཤང་དགོས་བྱུང་ After the flood we had to clean off the road. 2. va. to clear a path. ¶ བླ་མ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ལམ་བཤང་དགོས་རེད་ Because the lama is coming we have to clear a path (in a crowd). 3. f. of གཤོང་.

བཤང་བཀག (shāŋgaà) constipation.

བཤང་སྒོ་ (shāŋgo) anus.

བཤང་གཅི་ (shāŋji) stool and urine; va.—འདོར་ to defecate and urinate; vi.—འགག to be unable to defecate and urinate.

གཤང་གཅིའི་སྣོད་ཆས་ (shāŋjii nȫöjɛɛ̀) bed pan.

བཤང་ཅི་ (shāŋji) sm. བཤང་གཅི་.

བཤང་གཅིན་ (shāŋjin) sm. བཤང་གཅི་.

བཤང་དྲི་ (shāŋdri) fart, flatus.

བཤང་པོ་ (shāŋbo) 1. generous ¶ ཁོང་ལག་པ་བཤང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ He is very generous. 2. outgoing, extroverted.

བཤང་བ་ (shāŋwa) excrement; va.—འདོར་ to defecate.

བཤང་འབུ་ (shāŋbu) sm. སྦྲུག་འབུ་.

བཤང་འབྲུམ་ (shāŋdrum) sm. གཞང་འབྲུམ་.

བཤང་ལམ་ (shāŋlam) rectum.

བཤངས་ (shāŋ) p. of གཤོང་.

བཤད་ (shɛ̄ɛ̀) p. of ཤོད་.

བཤད་སྐྱར་རྒྱག (shɛ̄ɛ̀) va. to repeat, to say again.

བཤད་ཁ་མ་ (shɛ̄ɛ̀kama) a woman who insults people.

བཤད་ཁྲིད་ (shɛ̄ɛ̀drii) lecture; va.—རྒྱག to give a lecture, to explain.

བཤད་ཀ་ལ་དགོས་ (shɛ̄ɛ̀ k̲alagöö̀) sm. སྨོས་ཅི་དགོས་.

བཤད་གླེང་ (shɛ̄ɛ̀leŋ) discussion, conversation; va.—བྱེད་.

བཤད་གྲྭ་ (shɛ̄ɛ̀dra) advanced institute/ school where Buddhist philosophy is taught (typical of Nyingma sect).

བཤད་དགོས་པ་གསུམ་ (shɛ̄ɛ̀göö̀ba sūm) the three stresses (political campaign of 1999-2000).

བཤད་རྒྱུད་ (shɛ̄ɛ̀gyüǜ) 1. one of the four main texts on Tibetan medicine.

བཤད་རྒྱུན་ (shɛ̄ɛ̀gyün) legend, tale.

བཤད་སྒྲ་ (shādra) name of an important Tibetan aristocratic family.

བཤད་སྒྲུབ་ (shɛ̄ɛ̀drub) teaching and practice.

བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་སྤྱོད་ (shɛ̄ɛ̀drub cȫöjöö̀) shung. teaching, practice and religious activities.

བཤད་སྒྲོས་ (shɛ̄ɛ̀dröö̀) sm. བཤད་རྒྱུན་.

བཤད་བཅོལ་བྱེད་ (shɛ̄ɛ̀jöö ce̲è) va. to ask sb. to keep sth. for you.

བཤད་ཉན་ (shɛ̄ɛ̀ñen) speaking and listening.

བཤད་ཉེས་ (shɛ̄ɛ̀ñeè) saying the wrong thing; vi.—ཤོར་ to inadvertently say the wrong thing.

བཤད་རྟགས་ (shɛ̄ɛ̀daà) exclamation mark.

བཤད་སྟངས་ (shɛ̄ɛ̀daŋ) manner/ style of talking; va.—བསྒྱུར་ to change the topic (during a conversation).

བཤད་སྟེགས་ (shɛ̄ɛ̀deg) rostrum, platform, pulpit.

བཤད་པ་བརྒྱ་ལས་ལྟ་བ་གཅིག་གསལ་ (shɛ̄ɛ̀ba gya̲lɛ dāwa jī sēē) looking one time is clearer than talking one hundred times.

བཤད་ཕྱོགས་ (shɛ̄ɛ̀jɔɔ̀) sm. བཤད་སྟངས་.

བཤད་ཕྱོགས་བྱེད་ (shɛ̄ɛ̀jɔɔ̀ jeè) va. to talk keeping in mind the person and situation.
བཤད་འཕྲོས་ (shɛ̄ɛ̀dröö) sth. leftover to discuss.
བཤད་སྦྱངས་ (shɛ̄ɛ̀jaŋ) explaining in speech.
བཤད་སྦྱར་ (shɛ̄ɛ̀jar) the main topic and its commentary.
བཤད་མི་དགོས་ (shɛ̄ɛ̀ migöö) sm. སྨོས་ཅི་དགོས་.
བཤད་ཙམ་སྐྱང་ཙམ་ (shɛ̄ɛ̀dzam gūmdzam) talking in a hesitating manner; va.—བྱེད་.
བཤད་རྩོལ་གྱི་ཐོན་ (shɛ̄ɛ̀dzöögi tōn) shung. leaving immediately.
བཤད་ཚད་ཐམས་ཅད་ (shɛ̄ɛ̀dzɛɛ̀ tāmjɛɛ̀) sm. ཟེར་དགུ་ཅོག.
བཤད་ཚབ་ (shɛ̄ɛ̀dzəb) spokesman, advocate.
བཤད་ཚིག (shɛ̄ɛ̀dzii̊) wording.
བཤད་རྩལ་ (shɛ̄ɛ̀dzüü) sm. བཤད་སྟངས་.
བཤད་ཟུར་ (shāsur) name of an aristocratic family.
བཤད་བཟོ་དོད་པོ་ (shɛ̄ɛ̀so tööbo) eloquent, articulate.
བཤད་ཡམ་ (shɛ̄ɛ̀yam) 1. wordy (in speech and writing). 2. irrelevant talk.
བཤད་ཡམ་ཚིག་ལོ་ (shɛ̄ɛ̀yam tsi̊glo) wordy, verbose.
བཤད་རོགས་ (shɛ̄ɛ̀rɔɔ̀) joining in when sb. is telling a story; va.—བྱེད་.
བཤད་རབས་ (shɛ̄ɛ̀rəb) history of talk/ discussions; va.—འགོད་ to record the history of talk/ discussions ¶ཁོང་གིས་སྒྲུང་གཏམ་མང་པོ་བཤད་རབས་བཀོད་འདུག They recorded the many stories he told.
བཤད་ལུགས་ (shɛ̄ɛ̀luù) sm. བཤད་རྩལ་.
བཤད་བཤད་ (shɛ̄ɛ̀shɛɛ̀) scolding; va.—གཏོང་ to scold; vi.—གཟེད་ to get scolded.
བཤད་བཤད་ཐག་ཐག (shɛ̄ɛ̀shɛɛ̀ tāgdaà) many accounts or talk about sth. ¶ཁོས་རྒྱལ་རབས་སྐོར་བཤད་བཤད་ཐག་ཐག་མང་པོ་ཞིག་ཟེར་གྱི་འདུག He is giving many accounts of history.
བཤད་ས་བུ་མོ་དང་ཕོག་ས་མནའ་མ་ (shɛ̄ɛ̀sa pomodaŋ pɔ̄ɔ̀sa nāma) sb. getting hurt by comments meant for sb. else [Lit. sb. talked to the daughter but the in-marrying bride got hurt].
བཤད་སྲོལ་ (shɛ̄ɛ̀söö) a saying, legend.
བཤད་གསོལ་ (shɛ̄ɛ̀söö) sm. བཤད་རྒྱུན་.
བཤན་ཁང་ (shɛ̄ngaŋ) slaughterhouse, butcher store.
བཤན་གྲི་ (shɛ̄ndri) slaughtering knife.
བཤན་གྲིབ་ (shɛ̄ndrib) defilement caused by doing butchering.
བཤན་གླ་ (shɛ̄nla) butcher's fee.
བཤན་ཆས་ (shɛ̄njɛɛ̀) the costume worn by the butcher in Tibetan opera.
བཤན་གཏོང་ (shɛ̄n dōŋ) va. to slaughter/ butcher an animal.
བཤན་པ་ (shɛ̄mba) butcher.
བཤན་པོ་ (shɛ̄mbo) 1. true. 2. accurate/ straight; va.—འཕེན་ to throw straight/ accurate.
བཤན་པ་ལག་དམར་ (shɛ̄mba lagmar) a killer/ murderer.
བཤན་བུ་ (shɛ̄mbu) butcher's children.
བཤན་མོ་ (shɛ̄nmo) sm. བཤན་པོ་.
བཤན་ར་ (shɛ̄nra) slaughter house.
བཤམ་ (shām) f. of གཤོམ་.
བཤམས་ (shām) p. of གཤོམ་.
བཤམས་དངོས་ (shāmŋöö) goods or articles that are displayed or exhibited.
བཤམས་སྟོན་ (shāmdön) exhibit, display.
བཤམས་སྟོན་ཁང་ (shāmdöngaŋ) museum.
བཤམས་སྟོན་ཚོགས་འདུ་ (shāmdön tsōndu) exhibition, fair.
བཤམས་མ་ (shāmma) sm. བཤམས་དངོས་.
བཤམས་འཚོང་ (shāmdzoŋ) exhibition at which articles are for sale; va.—བྱེད་.
བཤམས་བཞེས་ (shāmsheè) eating what has been set out; va.—མཛད་; —གནང་ to eat what has been set out.;
བཤའ་: p. བཤས་; f. of བཤའ་; imp. བཤོས་ (shā) va. to slaughter, to kill (animals) ¶དེ་རིང་ཁོ་ཚོས་གཡག་མང་པོ་བཤས་འདུག Today they slaughtered many yak.
བཤའ་དཀར་ (shā) sm. གཤའ་དཀར་.
བཤའ་གྲི་ (shādri) butcher's knife used in slaughtering.
བཤའ་རྒྱུ་ (shāgyu) an animal that is to be slaughtered.
བཤའ་རྡོ་ (shādo) stannite ore.
བཤའ་ནག (shānaà) abbr. of བཤའ་ཚེ་ནག་པོ་.
བཤའ་ཚེ་ (shādze) 1. stannite. 2. zinc.
བཤའ་ཚེ་དཀར་པོ་ (shādze gārbo) greyish stannite.
བཤའ་ཚེ་ནག་པོ་ (shādze nagbo) blackish stannite.
བཤའ་ར་ (shāra) butcher's place, site where slaughtering takes place.
བཤའ་ལས་ (shālɛɛ̀) slaughtering (work); va.—བྱེད་.
བཤའ་ལུག (shāluù) a sheep that is to be killed.
བཤར་ (shār) 1. p. of གཤོར་. 2. see ཐད་བཤར་.
བཤར་བཀག་གཏོང་ (shārgaà dōŋ) va. to line up to collect alms (monks).
བཤར་བཀག་འཛུགས་ (shārgaà dzuù) va. to gang rape.
བཤར་སྦྱང་ (shārjaŋ) sm. གཤར་སྦྱང་.
བཤར་མ་ (shārma) grain that has already been measured container.
བཤར་མར་ཀློག (shārmar lɔ̄ɔ̀) va. to read easily/ fluently.
བཤལ་: p. བཤལ་; f. བཤལ་; imp. བཤོལ་ (shɛ̄ɛ̀) va. to rinse (when washing). 2. a harrow. 3. vi. to have diarrhea.
བཤལ་སྐོར་ (shɛ̄ɛ̀gɔɔ̀) harrowing a field after sowing the seeds.
བཤལ་གཅོད་ (shɛ̄ɛ̀ jöö) vi. to cause diarrhea to stop.
བཤལ་ཐག (shɛ̄ɛ̀daà) rope used for pulling a harrow.
བཤལ་འདྲུད་ (shɛ̄ɛ̀drüü) harrowing; va.—རྒྱག.
བཤལ་ནད་ (shɛ̄ɛ̀nɛɛ̀) diarrhea; vi.—ན་; —ཕོག to have diarrhea.
བཤལ་འབྱེ་ (shɛ̄ɛ̀je) sm. བཤལ་འདྲུད་.
བཤལ་སྨན་ (shɛ̄ɛ̀mɛn) a laxative.
བཤལ་སྨན་སྡུམ་རིགས་ (shɛ̄ɛ̀mɛn dumrig) a traditional Tibetan laxative.
བཤལ་རྫ་ (shɛ̄ɛ̀dza) magnesium sulphate.
བཤལ་རིམས་ (shɛ̄ɛ̀rim) an epidemic of diarrhea.
བཤལ་ལ་ (shɛ̄ɛ̀la) harrowing (fields); va.—རྒྱག.
བཤལ་བཤལ་གཏོང་ (shɛ̄ɛ̀ dōŋ) va. to rinse.
བཤས་ (shɛ̄ɛ̀) 1. p. of བཤའ་. 2. slaughtering, butchering; va.—གཏོང་.
བཤས་ཁང་ (shɛ̄ɛ̀gaŋ) slaughterhouse.
བཤས་ཁངས་ (shɛ̄ɛ̀guŋ) animals that are set aside/ identified to be slaughtered; va.—སུ་གཏོང་ to set aside/ identify animals for slaughtering.
བཤས་ཁྲལ་ (shɛ̄ɛ̀drɛɛ) tax on slaughtering animals.
བཤས་གྲི་ (shɛ̄ɛ̀dri) knife for slaughtering animals.
བཤས་རྒྱུ་ (shɛ̄ɛ̀gyu) set aside/ identified for slaughter.
བཤས་པ་ (shɛ̄ɛ̀ba) butcher.
བཤས་ཕག (shɛ̄ɛ̀baà) a pig identified for slaughter.
བཤས་ཕྱུགས་ (shɛ̄ɛ̀juù) livestock identified for slaughter.
བཤས་གཡག (shɛ̄ɛ̀yaà) a yak identified for slaughter.
བཤས་ར་ (shɛ̄ɛ̀ra) 1. slaughterhouse. 2. goat identified for salughter.
བཤས་ལུག (shɛ̄ɛ̀luù) sheep identified for slaughter.
བཤིག (shi̊i̊) p. and f. of འཇིག.
བཤིག་སྒྲིག (shi̊idrig) dismantling and reassembling; va.—བྱེད་.
བཤིག་གཏོར་ (shi̊gdɔɔ) destroying, demolishing; va.—བྱེད་.
བཤིག་ཐབས་མེད་པ་ (shi̊gdəb meeba) indestructible.
བཤིག་གསོ་ (shi̊gso) repairing, restoring; va.—བྱེད་.
བཤིགས་ཙམ་བྱེད་ (shi̊gdzam ceè) va. to move a little bit.
བཤིགས་བཤིགས་ (shi̊gshii̊) crowding/ moving close together; va.—བྱེད་.
བཤུ་ (shū) f. of ཤུ་.
བཤུ་: p. བཤུས་; f. བཤུ་; imp. ཤུས་ (shū) 1. va. to

peel, to skin, to pare ¶ ཞོག་ཁོག་འདི་པགས་པ་བཤུ་དང་ Please peel the potato. 2. va. to copy ¶ དེབ་རྙིང་པ་དེ་ཚོ་བཤུས་པ་རེད་ (He) copied the old books. 3. va. to defrock (official clothes when sb. is dismissed from government service) ¶ ཁོང་གི་ལས་ཞུ་ལས་གོས་སོགས་བཤུས་ནས་རྒྱང་འབུད་བཏང་བ་རེད་ (They) took off his official clothes and exiled him.

བཤུ་གཞོག (shūshoò) exploitation, exploiting; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to exploit; vi.—མྱོང་ to experience exploitation.

བཤུ་གཞོག་མཁན་ (shūshoòñɛn) exploiters.

བཤུ་གཞོག་གི་རྣམ་པ་ (shūshoògi nāmba) forms of exploitation.

བཤུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་ (shūshoò trɛɛrim) the exploiting class.

བཤུ་གཞོག་བྱེད་མཁན་གྲལ་རིམ་ (shūshoò ceèñɛn trɛɛrim) sm. བཤུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་.

བཤུ་གཞོག་བྱེད་ཐབས་ (shūshoò ceèdəb) exploiting/ exploitive means.

བཤུ་གཞོག་བྱེད་པོ་ (shūshoò ceèbo) exploiters.

བཤུ་གཞོག་མྱོང་ (shūshoò ñoŋ) va. to experience exploitation.

བཤུ་གཞོག་མྱོང་མཁན་གྲལ་རིམ་ (shūshoò ñoŋñɛn trɛɛrim) the exploited class.

བཤུ་གཞོག་ལམ་ལུགས་ (shūshoò ləmluù) the system of exploitation.

བཤུག (shūù) f. of ཤུག.

བཤུགས་ (shūg) p. of ཤུག.

བཤུང་ (sūŋ) f. of གཤུང་.

བཤུངས་ (shūŋ) p. of གཤུང་.

བཤུད་: p. བཤུད་; f. བཤུད་; imp. ཤུད་ (shūù) 1. va. to rub, to scrape. 2. vi. to get frostbite.

བཤུམ་: p. བཤུམས་; f. བཤུམ་; imp. ཤུམས་ (shūm) va. to cry (h.).

བཤུམས་ (shūm) p. of བཤུམ་.

བཤུར་མ་ (shūrmə) sm. ཤུར་མ་.

བཤུར་: p. བཤུར་; f. བཤུར་; imp. ཤུར་ (shūr) va. to singe/ burn (usu. the long hair of woven wool cloth).

བཤུལ་ (shǖǖ) 1. sm. བཤུལ་ལམ་. 2. back (of a person or animal).

བཤུལ་ཀ་ (shǖǖga) sm. བཤུལ་ལམ་.

བཤུལ་ཁ་ (shǖǖga) sm. བཤུལ་ལམ་.

བཤུལ་རྒྱགས་ (shǖǖgyaà) provisions for a trip/ journey.

བཤུལ་ཐག (shǖǖdaà) distance traveled, distance of a trip.

བཤུལ་ཚིལ་ (shǖǖdzii) fat on the back of an animal.

བཤུལ་རིང་ (shǖǖriŋ) long distance.

བཤུལ་ལམ་ (shǖǖlam) trail, road ¶ བཤུལ་ལམ་རིང་པའི་འགྲུལ་པ་ A traveler on a long road.

བཤུལ་ཤ་ (shǖǖsha) 1. the flesh on the back of an animal. 2. thigh flesh.

བཤུལ་སེལ་ (shǖǖsel) clearing a path through a crowd, dispersing a crowd.

བཤུས་ (shǖǖ) 1. p. of ཤུ་. 2. (ཞལ་— or སྙན་—) sth. that follows is an exact transcription or verbatim account ¶ གསུང་བཤད་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ཞལ་བཤུས་ཤིག A verbatim account of (his) advice (follows). 3. va. to take/ peel off (e.g., skin, clothes, saddle, etc.) ¶ དང་པོ་རྟ་སྒ་བཤུ་དགོས་ First one has to take off the saddle.

བཤུས་སྒྲིག (shǖǖdrig) copying and compiling.

བཤུས་བཅད་རྨ་ (shǖǖjɛɛ̀ mā) a cut or wound caused by a stone or knife.

བཤུས་དེབ་ (shǖǖdeb) a book that has been copied from another.

བཤུས་འབྲིས་ (shǖǖdrii) copying, transcribing; va.—བྱེད་ to copy to transcribe.

བཤུས་མ་ (shǖǖmə) a copy, a duplicate.

བཤེར་ (shēr) 1. p. and f. of ཤེར་. 2. va. to compare, to examine, to investigate ¶ མིང་ཐོ་བཤེར་ནས་རྡོ་རྗེ་འདིར་མེད་པ་ཤེས་བྱུང་ Having checked the names on the list (I) learned that Dorje wasn't here.

བཤེར་ཁང་ (shērgaŋ) shung. a law court during the tt.

བཤེར་ཁང་ལས་ཁུངས་ (shērgaŋ lɛ̀ɛguŋ) sm. བཤེར་ཁང་.

བཤེར་ཁྲ་ (shērdra) judgment, verdict; va. གཏོང་ to render a verdict.

བཤེར་རྒྱག (shēr gyaà) va. to dispute/ argue in a lawsuit/ law case.

བཤེར་བསྡུར་བྱེད་ (shērdur ceè) sm. བཤེར་རྒྱག.

བཤེར་དཔང་ (shērbaŋ) shung. 1. public prosecutor. 2. the judge/ head of the བཤེར་དཔང་ལས་ཁུངས་.

བཤེར་དཔོན་ (shērbön) sm. བཤེར་དཔང་.

བཤེར་བློན་ (shērlün) shung. sb. sitting in judgement over a dispute.

བཤེར་ཚགས་ (shērdzaà) saying/ talking in detail; va.—བྱེད་.

བཤེར་འཚོལ་ (shērdzüü) hunting for, searching for; va.—བྱེད་.

བཤེར་གཞུང་ (shērshuŋ) list of students in a class from which attendance is taken.

བཤེར་གཟུང་ (shērsuŋ) sm. བཤེར་བཟུང་.

བཤེར་བཟུང་ (sērsuŋ) abbr. of ཐོག་བཤེར་འཛིན་བཟུང་.

བཤེར་ལེན་ (shērlen) hearing a case; va.—བྱེད་.

བཤེས་ (shēè) friends, relatives.

བཤེས་ངོ་ (shēèŋo) showing partiality to one's friends.

བཤེས་གཉེན་ (shēèñen) 1. close friend. 2. teacher.

བཤེས་གཉེན་ངན་པ་ (shēèñen ŋəmba) bad friend and bad teacher.

བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག (shēèbɛ drīŋyii) sm. བཤེས་སྤྲིངས་.

བཤེས་སྤྲིངས་ (shēɛ̀driŋ) a letter said to be written by Nagarjuna that is widely studied in Tibet.

བཤེས་མེད་ (shēèmeè) friendless, alone.

བཤེས་མེད་སྐྱབས་བྲལ་ (shēèmeè gyābdrɛɛ) sb. who has nobody to turn to.

བཤོ་ (shō) f. of གཤོ་.

བཤོག (shɔ̄ɔ̀) sm. གཤོག.

བཤོགས་ (shɔ̄ɔ̀) imp. of འཆགས་.

བཤོངས་ (shōŋ) 1. sm. གཤོང་.

བཤོར་ (shōr) p. and f. of གཤོར་.

བཤོལ་ (shȫȫ) 1. va. to withdraw/ resign ¶ རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་ཁྲི་ལས་བཤོལ་བ་རེད་ The regent resigned. 2. va. to get off, to dismount/ disembark ¶ མེ་འཁོར་ནས་བཤོལ་ཏེ་ Disembarking from the train. 3. va. to throw/ cast.

བཤོལ་ཐབས་མེད་པ་ (shȫȫdəb meèba) unavoidable, irresistible.

བཤོལ་འདེབས་ (shöndeb) asking sb. to delay/ postpone sth.; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་བོད་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་བཤོལ་འདེབས་བྱས་པ་རེད་ (They) asked him to postpone his visit to Tibet.

བཤོལ་བྱེད་མི་རུང་བ་ (shȫȫjeè miruŋbə) sm. བཤོལ་ཐབས་མེད་པ་.

བཤོལ་མ་ (shȫȫma) 1. Tibetan beer (ཆང་). 2. sm. བཤོལ་འདེབས་.

བཤོལ་ཟླ་ (shönda) sm. ཟླ་ལྷག.

བཤོལ་ལོ་ (shȫȫlo) leap year.

བཤོལ་ས་ (shȫȫsa) a place to get off/ dismount/ disembark.

བཤོས་ (shȫȫ) 1. imp. of བཤའ་. 2. p. of གཤོ་. 3. h. of ཟས་. 4. va. to have sexual intercourse.

བཤོས་བུ་ (shȫȫbu) a small torma.

བཤོས་ཞིང་ (shȫȫshiŋ) grain field.

ས

ས་ (sā) soil, land, earth, ground ¶ ས་གཤིན་པ་ Fertile soil. ¶ ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ A wide area of land. ¶ ས་སྟེང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ All the people on the earth. ¶ བྱིའུ་དེ་ས་ལ་བབས་སོང་ The bird landed on the ground. 2. (vb. + —) the place where the verbal action takes place ¶ ཁོའི་ལས་ཀ་བྱེད་ས་ག་པར་འདུག་གམ་ Where is the place he works? ¶ ཁོང་ལ་སྐྱ་ཅེད་ཞུ་ས་མི་འདུག There is no room for teasing him (one cannot tease him). 3. the letter "sa" (used in alphabetical ordering). 4. instrumental particle suffixed to vowel finals ¶ ཁྱིས་ By the dog. 5. sm. གྲངས་ཀྱི་གནས་.

ས་ཀོང་ (sāgoŋ) a depression in the ground.

ས་ཀླུ་ (sā lū) abbr. of ས་བདག and ཀླུ་.

ས་དཀར་ (sāgar) whitewash, lime; va.—འབྱུག; —གསོ་; —གཏོང་; —གསོལ་ to whitewash (a house).

ས་དཀར་ཁྲི་འཛིན་ (sāgar trīndzin) shung. sm. ས་སྐྱ་ཁྲི་པ་.

ས་དཀར་ཨུ་ལག (sāgar wu̱ùlaà) shung. a corvee labor tax that involves whitewashing the Potatla Palace; va.—བྱེད་.

ས་དཀོར་ཟུག་པ་ (sāgɔɔ su̱gbə) land that produces bad yields due to overuse.

ས་བཀྲ་ (sābdra) 1. map; va.—འགོད་; —རྒྱག to draw/ make a map. 2. a sign whether a place is lucky or not ¶ ས་བཀྲ་ཡག་པ་ཞིག་ལ་ཁང་པ་རྒྱག་གི་ཡིན་ I am building a house on a site that is considered to be lucky.

ས་བཀྲ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (sābdra bēdröngaŋ) cartographic publishing house.

ས་བཀྲ་ལེན་འགོད་ (sābdra le̱ngöö) mapping; va.—བྱེད་.

ས་བཀྲབ་གནམ་བཀྲབ་ (sābdrəb nāmdrəb) working hard day and night; va.—བྱེད་.

ས་བཀྲའི་ཐིག་རིས་ (sābdrɛ tīgrii) map coordinates.

ས་བཀྲའི་དཔེ་དེབ་ (sābdrɛ bēdeb) book of maps.

ས་བཀྲའི་འཕྲེད་ཐིག (sābdrɛ trēŋdig) degrees of latitude.

ས་བཀྲའི་གཞུང་ཐིག (sābdrɛ shu̱ŋdig) degrees of longitude.

ས་བཀྲས་ (sā drɛ̄ɛ̀) abbr. of Sakya and Tashilunpo (monasteries).

ས་བཀྲེན་པོ་ (sā drēmbo) poor quality land.

ས་ཀོ་ (sā gō) va. to dig (the ground).

ས་ཀོ་རྡོ་སློག (sāgo do̱lɔɔ̀) digging up the soil and throwing aside the rocks; va.—བྱེད་.

ས་བཀོའི་འཕྲུལ་འཁོར་ (sāgö trüü̃gɔɔ) a digging machine.

ས་སྐམ་ (sāgam) arid/ dry land.

ས་སྐམ་པོ་ (sā ga̱mbo) sm. ས་སྐམ་.

ས་སྐལ་ (sāgɛɛ) land share/ allotment.

ས་སྐུད་ (səgüü) a wire going underground.

ས་སྐོར་ (sāgɔɔ) shung. an inspection tour of an area/ place; va.—འགྲུ་; —རྒྱག ¶ ཉེན་རྟོག་པས་མི་གསོད་བྱུང་སར་ས་སྐོར་བརྒྱབ་པ་རེད་ The police went to inspect the place where the murder took place.

ས་བསྐོར་ (sāgɔɔ) sm. ས་སྐོར་.

ས་སྐྱ་ (sāgya) Sakya (monastery).

ས་སྐྱ་ཁྲི་པ་ (sāgya trībə) sm. ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་.

ས་སྐྱ་ཐེར་ (sā gyäder) barren land.

ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ (sāgya da̱gjen) the head of the Sakya sect.

ས་སྐྱ་འབག་མོ་ (sāgya ba̱àmo) female protective deities (witches) of the Saya sect.

ས་སྐྱེ་རྡོ་སྐྱེས་ (sāgye do̱gyeè) 1. indigenous, native ¶ ང་ལུང་པ་འདིའི་ས་སྐྱེ་རྡོ་སྐྱེས་ཡིན་ I am a native of this place. 2. growing all over ¶ ལུང་པ་འདིར་དབྱར་དུས་མེ་ཏོག་ས་སྐྱེ་རྡོ་སྐྱེས་རེད་འདུག During the summer flowers grow all over in this area.

ས་སྐྱེས་རྡོ་སྐྱེས་ (sāgye do̱sgyeè) sm. ས་སྐྱེ་རྡོ་སྐྱེས་.

ས་སྐྱོ་ (sāgyo) a white paste spread on cloth in preparation of painting a thanka.

ས་སྐྱོང་ (sāgyoŋ) 1. sm. བཀའ་བློན་. 2. lord, king, ruler [Lit. ruler of the earth].

ས་སྐྱོང་མི་དབང་ (sāgyoŋ mi̱waŋ) shung. sm. ས་སྐྱོང་.

ས་སྐྱོན་ (sāgyön) anthrax.

ས་སྐྱོར་ (sāgyɔɔ) 1. wall made from earth; va.—རྒྱག; —འཛིན་.

ས་ཁ་ (sāga) the field/ ground/ earth ¶ ས་ཁར་སེམས་ཅན་མང་པོ་འདུག There are many animals on the fields.

ས་ཁ་འབྱེད་པ་ (sāga je̱è) va. to do the first plowing [Lit. to open the soil].

ས་ཁང་ (sāgaŋ) 1. abbr. land and house. 2. mud brick house.

ས་ཁད་ (sāgɛ̀) sm. ས་ཐག.

ས་ཁད་རྒྱང་ (sāgɛɛ̀ gya̱ŋ) vi. to be far away (in distance).

ས་ཁད་རྒྱང་པོ་ (sāgɛɛ̀ gya̱ŋbo) far away (in distance).

ས་ཁད་ཡངས་པོ་ (sāgeɛ̀ ya̱ŋbo) large/ spacious/ open land.

ས་ཁད་རིང་པོ་ (sāgɛɛ̀ ri̱ŋbu) far (in distance).

ས་ཁམས་ (sāgam) 1. the five elements in Tibetan astrology: fire, wind, water, earth, iron. 2. geography.

ས་ཁམས་འཁོར་ཡུག (sāgam kɔ̄ɔ̄yuù) geographical environment.

ས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ (sāgamgi gyu̱ünsheè) geography, geographical features.

ས་ཁམས་གནས་ཚུལ་ (sāgam nɛ̄ɛ̀dzüü) geographical conditions.

ས་ཁམས་རིག་པ་ (sāgam ri̱gbə) the science of geography.

ས་ཁལ་ལེ་བ་ (sāgɛɛ le̱wa) dusty ¶ མི་རྣམས་ངལ་རྩོལ་བྱས་ནས་གྱོན་པ་ས་ཁལ་ལེ་བར་ལོག་སླེབས་བྱུང་ After doing manual labor, the workers returned home with dusty clothes.

ས་ཁུ་ (səgu) loose mixture of water and earth.

ས་ཁུང་ (səguŋ) pit, hole (in the ground); va.—དུ་ to dig a hole/ pit.

ས་ཁུངས་ (sāguŋ) an area in which one has duties/ responsibilities ¶ ཆུ་རགས་ཀྱི་ལས་ཀ་སྒྲ་དེ་ས་ཁུལ་མང་པོར་བགོས་ནས་ལས་མི་རྣམས་ལ་སྤྲད་པ་རེད་ They divided the dam construction work site into many areas and gave them to the workers.

ས་ཁུལ་ (səgüü) 1. region, zone, district ¶ བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ The region of northern Tibet. 2. prefecture ¶ ས་ཁུལ་ཏང་ཨུ་ Prefectural party committee.

ས་ཁུལ་སྤྱི་ཁྱབ་ (səgüü ji̱gyəb) shung. district governor.

ས་ཁུལ་གསུམ་གྱི་གསར་བརྗེ་ (səgüüsumgi sārje) the revolution in three region's (in Ili, Tarbagatai and Alta in Xinjiang).

ས་ཁོངས་ (sāgoŋ) belonging to sth. territorially; vi.—འགྱུར་; —ཆགས་ to become a part of a country/ territory ¶ ཀ་ཤི་མིར་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁོངས་སུ་གྱུར་པ་རེད་ Kashmir became part of India.

ས་ཁོངས་འཆར་འགོད་ (sāgoŋ cārgöö) regional planning.

ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ (sāgoŋ ra̱ŋgyoŋ) regional autonomy.

ས་ཁོངས་རང་བཞིན་ (sāgoŋ rə̱ŋshin) regionalism.

ས་ཁོད་སྙོམས་པོ་ (sāgöö ñōmbo) level/ flat land.

ས་ཁྱད་ (sāgyɛɛ̀) differences in the soil/ ground.

ས་ཁྱི་ (səgyi) earth-dog year.

ས་ཁྱི་ལོའི་ལུགས་སྒྱུར་ (səgyii lu̱ggyur) the Reform Movement of 1898 in China.

ས་ཁྱོན་ (sāgyön) land area.

ས་ཁྱོན་ཞིབ་འཇལ་ (sāgyön shi̱mjɛɛ) shung. detailed measurement of fields/ land; va.—བྱེད་.

ས་ཁྲ་ (sābdra) sm. ས་བཀྲ་.
ས་ཁྲ་པོ་ (sā träwo) multicolored earth/ soil.
ས་ཁྲལ་ (sādrɛɛ) land tax, tax on land holdings.
ས་ཁྲལ་སྤྱི་འདོམས་ (sādrɛɛ jïndom) shung. chief person in charge of land taxes.
ས་ཁྲི་ (sədri) 1. earthen brick platform bed. 2. Chinese heated "kang" bed.
ས་ཁྲུ་རློག (sədru lɔ̈ɔ̈) va. to turn over fields before sowing.
ས་ཁྲོལ་ (sādröö) sieve, sifter (for earth).
ས་མཁན་ (sāñɛn) 1. guide. 2. a person who searches land for auspicious signs.
ས་མཁར་ (sāgar) sm. ས་ཁང་, 2.
ས་མཁྲགས་ (sādrag) sm. ས་མཁྲེགས་.
ས་མཁྲེགས་ (sādreg) 1. hard ground/ earth/ soil. 2. macadam road.
ས་མཁྲེགས་ལ་ཕུར་པ་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ (sādregla pūrba dəbbə dəbu) sth. that is very stable [Lit. a stake driven into solid earth].
ས་མཁྲེགས་ལམ་ཁག (sādreg laŋga) macadam covered road.
ས་འཁོར་ཁང་ཤིང་ (sāgɔɔ kāŋshiŋ) shung. land, house and trees.
ས་འཁོད་སྙོམ་ལ་རྡོ་འབུར་འདོན་ (sāgɔɔ ñōmla dobur dön) sb. who stands out by being different [Lit. a rock on level ground].
ས་འཁོར་གནས་འཁོར་ (sāgɔɔ nɛ̈ɛ̀gɔɔ) feeling of dizziness/ giddiness.
ས་འཁོལ་རྡོ་འཁོལ་ (sāgöö dogöö) intense activity [Lit. earth boiling, stones boiling].
ས་འཁྱག (sāgyaà) frozen ground/ earth.
ས་འཁྱག་གདན་དང་རྡོ་འཁྱག་སྔས་ (sāgyaà dɛndaŋ dogyaà ŋɛ̈ɛ̀) extreme hardship/ suffering [Lit. frozen earth as mattress, frozen rock as pillow].
ས་འཁྲུག (səndruù) one of six types of earthquakes in Tibetan belief.
ས་ག་ཟླ་བ་ (sāga dawa) the fourth (and holiest) month of the Tibetan calendar.
ས་གད་ (sāgɛ̈ɛ̀) sweeping the ground; va.—རྒྱག ¶ སྒོ་རའི་ནང་ས་གད་རྒྱག་དགོས་ (You) must sweep the ground in the courtyard.
ས་གས་ཉ་བ་ (sāgɛɛ̀ ñawa) the 15th day of the 4th month of the Tibetan calendar.
ས་གས་གནམ་རྡིབ་ (sāgɛ̈ɛ̀ nāmdib) violent political and social upheaval, earth shattering events [Lit. the earth splits open and the sky collapses].
ས་གས་རི་ཉིལ་ (sāgɛ̈ɛ̀ riñii) sm. ས་གས་གནམ་རྡིབ་ [Lit. earth splits open and the mountain slides down].
ས་གོང་ (sāgoŋ) lump of earth.
ས་གྲོལ་ (sāgöö) a remote/ out of the way place ¶ ཁོས་ང་ལུང་ཁུག་ས་གྲོལ་ལ་གཏོང་རྩིས་འདུག He plans to send me to a remote place.
ས་སྒྱོང་ (sāgyoŋ) hard/ poor quality soil.
ས་གྲགས་གནམ་གྲགས་ (sādrag nāmdrag) very famous [Lit. well known to the earth, well known to the sky].
ས་གླ་ (sāla) 1. rent/ lease paid for use of land. 2. the rent paid to government for the land a house is situated on. 3. parking fee.
ས་གླང་ (sālaŋ) earth-ox year.
ས་དགའ་ (sāga) a nomad district in southwestern Tibet.
ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ (sāge gāñiŋ) abbr. of the four major sects of Buddhism in Tibet (ས་སྐྱ་, དགེ་ལུགས་, བཀའ་བརྒྱུད་ and རྙིང་མ་).
ས་དྲ་ (sādra) inauspicious land/ place ¶ ས་དྲ་ངན་པ་ཡོད་སར་སྡོད་ཁང་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ One should not build house in an inauspicious place.
ས་མགོ་ (sāgo) the superfixed letter "s".
ས་མགོ་ཅན་ (sāgojɛn) words with the superfixed letter "s".
ས་འགག (sāŋgaà) a strategic pass.
ས་འགག་སོ་ཁང་ (sāŋgaà sōgaŋ) strategic checkpost.
ས་འགུལ་ (səngüü) earthquake; vi.—རྒྱག to have an earthquake.
ས་འགུལ་བརྟག་ཆས་ (səngüü dāgjɛ̈ɛ̀) seismograph.
ས་འགུལ་བརྟག་ཆས་ཅུའུ་ (səngüü dāgjɛ̈ɛ̀ jū) tib. ch. bureau of seismology.
ས་འགུལ་བརྟག་ཆས་ལས་ཁུངས་ (səngüü dāgjɛɛ̀ lɛ̈ɛ̀guŋ) seismic station, seismologic station, bureau of seismology.
ས་འགུལ་གནམ་འདྲོག (səngüü nāmdrɔ̀ɔ̀) sm. ས་གས་གནམ་རྡིབ་ [Lit. the earth shakes and the sky collapses].
ས་འགུལ་གནོད་སྐྱོབ་ (səngüü nöögyob) earthquake relief.
ས་འགོ་ (sāngo) sm. རྫོང་དཔོན་.
ས་འགོད་ (səngöö) abbr. of ས་ཡིག་འགོད་.
ས་སྒོད་ (sāgöö) uncultivated/ undeveloped land, virgin land, wasteland; va.—སློག; —རྨོ་ to reclaim wild/ waste/ virgin land for cultivation.
ས་སྒོད་འདུལ་སྲེག (sāgöö düüseg) reclaiming virgin land/ wasteland; va.—བྱེད་.
ས་སྒོད་ཕྲུ་སློག (sāgöö trülɔɔ̀) sm. ས་སྒོད་འདུལ་སྲེག.
ས་སྒོད་ཕྲུ་སློག་ཅུའུ་ (sāgöö trülɔɔ̀ jū) tib. ch. bureau of agricultural reclamation.
ས་སྒོད་ཕྲུ་སློག་རུ་ཁག (sāgöö trülɔɔ̀ rugaà) land reclamation team/ unit.
ས་སྒོད་སློག (sāgöö lɔɔ̀) see ས་སྒོད་.
ས་སྒོད་གསར་སྤེལ་ (sāgöö sārböö) sm. ས་སྒོད་ཕྲུ་སློག.
ས་རྒྱ་ (sāgya) area ¶ ས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ A small area.
ས་རྒྱ་དཔང་གྲུ་བཞི་ (sā gyabaŋ trushi) cubic meter of land.
ས་རྒྱུ་ (səgyu) 1. quality of the soil ¶ ས་རྒྱུ་ཞན་པ་ Poor soil. 2. land and property.
ས་རྒྱུ་ཆུ་གཞིས་ (səgyu cūshii) hydrogeology.
ས་རྒྱུ་གཞུང་ལེན་ (səgyu shuŋlen) shung. land and property confiscated by the government.
ས་རྒྱུ་ལེགས་བཅོས་ (səgyu legjöö) improvement of the soil/ land.
ས་རྒྱུ་གཤིན་པོ་ (səgyu shimbu) rich soil.
ས་རྒྱུའི་རིག་པ་ (səgyü rigbə) agronomy.
ས་རྒྱུད་ (səgyuü) area, region ¶ མདོ་སྨད་ས་རྒྱུད་ལ་དམག་མི་མང་པོ་འབྱོར་འདུག Many soldiers arrived in the Kham area.
ས་རྒྱུན་ (sāgyün) abbr. of ས་གནས་རྒྱུན་ལས་.
ས་རྒྱུས་ (səgyüü) knowledge of the geography of an area; vi.—འཕྲིངས་ to know the geography of an area.
ས་རྒྱུས་དོ་རྒྱུས་ (səgyüü dogyüü) sm. ས་རྒྱུས་.
ས་རྒྱུས་སྡེ་ཁག (səgyüü degaà) department of geography.
ས་རྒྱུས་མི་རྒྱུས་ (səgyüü migyüü) knowledge of people and geography in an area.
ས་རྒྱུས་ལམ་རྒྱུས་ (səgyüü lamgyüü) knowledgeable about an area and its road/ trails; va.—བྱེད་ to act as a guide ¶ ལུང་པ་རྒྱུས་མེད་ལ་སླེབས་དུས་ས་རྒྱུས་ལམ་རྒྱུས་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་ When one comes to a new land one needs a guide (sb. knowledgeable about an area).
ས་སྒོ་ (sāgo) ground breaking ceremony; va.—འབྱེད་ to break ground (for a construction project).
ས་སྒང་ (sāgaŋ) an elevated place, a higher place.
ས་སྒྲེ་པོ་ (sā drewo) barren land.
ས་སྒྲིབ་ (sədrib) sm.* ས་རུབ་.
ས་ངན་ (sāŋɛn) 1. harsh/ barren land. 2. poor quality soil.
ས་ངོས་ (sāŋöö) the surface of the ground.
ས་ངོས་ཆགས་རྩལ་ (sāŋöö cəgdzüü) the general configuration of the earth's surface.
ས་ངོས་ཆགས་རྩལ་གྱི་ས་བཀྲ་ (sāŋöö cəgdzüügi sābdra) relief map, geomorphological map.
ས་ངོས་ཆགས་རྩལ་རིག་པ་ (sāŋöö cəgdzüü rigbə) geomorphology.
ས་ངོས་ཆགས་རྩལ་རིག་པ་མཁས་ཅན་ (sāŋöö cəgdzüü rigbə kɛ̈ɛ̀jɛn) geomorphology expert.
ས་ངོས་སྙོམས་ཐིག (sāŋöö ñōmdig) the horizon (line).
ས་ངོས་འབར་འབུར་ (sāŋöö barbur) land that is uneven/ undulating.
ས་ངོས་དམག་དཔུང་ (sāŋöö məgbuŋ) ground troops/

soldiers.

ས་ངོས་རིག་པ་ (sāŋöö rigbə) topography.

ས་ངོས་སུ་བྱུང་བའི་གཏེར་རྡོ་ (sāŋöösu püübɛ dērdo) a vein of ore at the surface of the earth.

ས་སྔགས་ (sāŋaà) mud balls that have been blessed with tantric rituals.

ས་བཅག་བཅག (sā jāgjaà) beating/ stomping/ pounding on the ground to compress the surface; va.—བྱེད་.

ས་བཅད་ (sābjɛɛ̀) 1. general outline (of subjects or topics). 2. chapter or section (in a book) ¶ ས་བཅད་གཉིས་པ་ The second chapter.

ས་བཅའ་ (sā jā) va. to establish a residence or home.

ས་བཅུ་ (sāju) the ten stages of a Bodhisattva.

ས་བཅུད་ (sājüü) fertility of the soil; vi.—ཉམས་ to have the fertility of the soil decline ¶ ས་བཅུད་ཆེན་པོ་ Very fertile land.

ས་བཅུད་བུམ་པ་ (sājüü pumbə) shung. a vase that brings good luck and fertility of the land.

ས་བཅུད་འཛོམས་པོ་ (sājüü dzombo) fertile land.

ས་བཅུད་ཡོད་པ་ (sājüü yööbə) sm. ས་བཅུད་འཛོམས་པོ་.

ས་ཆ་ (sāja) place, land, territory ¶ ང་ཚོ་བོད་ནང་ས་ཆ་འདུ་མིན་མང་པོར་འགྲོ་མྱོང་ We have been to many different places in Tibet.

ས་ཆ་ཀུ་ཡངས་པོ་ (sāja ku yaŋbo) an open/ spacious place or area.

ས་ཆ་ཅིག་ཅིག་ཅིག (sāja jījjigjig) so and so places ¶ ང་ཚོ་ས་ཆ་ཅིག་ཅིག་ཅིག་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ We went to so and so places.

ས་ཆ་གཅོད་ (sāja jöö) va. to sever/ separate/ cede a territory ¶ མི་ཚང་གི་བུ་གཅིག་ལོགས་དགར་དོན་སྐབས་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་བཅད་ནས་སྐལ་བར་སྤྲད་པ་རེད་ When that household's son separated, (they) ceded a section of the land and gave it (to him) as his share.

ས་ཆ་གཉན་པོ་ (sāja ñēmbo) a place with many spirits/ minor supernaturals (གཉན་པོ་).

ས་ཆ་བཙན་པོ་ (sāja dzēmbo) a secure or safe place/ land/ territory.

ས་ཆ་ཤོར་ (sāja shɔ̄ɔ) vi. to lose territory/ area.

ས་ཆགས་ (sājaà) 1. sm. ས་ཆགས་ཡུལ་འདྲིས་. 2. va. to live/ settle in peace ¶ ལུང་པ་དེར་ཇག་པས་ས་ཆགས་འཇུག་གི་མེད་པ་རེད་ The bandits in that place did not let the people live in peace.

ས་ཆགས་ཡུལ་འདྲིས་ (sājaà yündrii) becoming settled/ accustomed/ familiar with a place.

ས་ཆགས་གཞིས་ཆགས་ (sājaà shiijaà) settling down in a place; va.—བྱེད་.

ས་ཆའི་ཀུ་ཡུལ་ (sājɛ kuyüü) an open space.

ས་ཆའི་གཅོད་སྣོར་ (sājɛ cööjɔɔ) taking away and adding land.

ས་ཆའི་ཆགས་ཚུལ་ (sājɛ cəgdzüü) geography, geology.

ས་ཆའི་བདག་འཛིན་ (sājɛ dəŋdzin) ownership of a territory; va.—བྱེད་.

ས་ཆའི་བབས་དང་བསྟུན་ (sājɛ bəbdaŋ dün) in accordance with the situation of a place/ area.

ས་ཆའི་འཛིན་བདག (sājɛ dzindaà) landowner.

ས་ཆུ་ (sāju) 1. earth and water. 2. the natural environment.

ས་ཆུ་གཉིས་འཚོ་ (sāju ñīīdzo) amphibian, living on land and water.

ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་ (sāju mandröö) climatically/ physically unsuitable.

ས་ཆུ་ཤོར་ (sāju shɔ̄ɔ) vi. to have/ get soil erosion.

ས་ཆུ་སྲུང་འཛིན་ (sāju sūŋdzin) water and soil conservation.

ས་ཆུང་ངུ་རུབ་ (sājuŋŋu rub) vi. to be dusk.

ས་ཆུའི་ཆགས་ཚུལ་ (sājü cəgdzüü) structure/ composition of water and land.

ས་ཆེན་པོ་ (sā cēmbo) the world, the earth.

ས་ཆེམ་ཆེམ་ (sā cēmjem) one of the six types of earthquakes.

ས་ཆེའར་ (sājer) Thatcher.

ས་ཆོག (sājɔɔ̀) sanctification ritual conducted before breaking ground to build a monastery.

ས་ཆོད་ (sā cöö) vi. to be able to cover a distance traveling ¶ ད་རང་ཐོ་རངས་ལང་ནས་གྲུ་བཏང་ཙང་ས་ཞི་དྲག་ཆོད་སོང་ This morning, because we went by boat from dawn, we covered a great distance.

ས་ཆོད་ཆེན་པོ་ (sājöö cēmbo) covering a great distance traveling.

ས་མཆོག (sājɔɔ̀) 1. prime quality land. 2. white sandalwood.

ས་མཆོང་དོ་མཆོང་ (sājoŋ nāmjoŋ) sm. ས་མཆོང་གནམ་མཆོང་.

ས་མཆོང་གནམ་མཆོང་ (sājoŋ nāmjoŋ) great joy, jumping for joy/ excitement [Lit. jump on earth, jump on sky].

ས་རྗེན་པ་ (sā jemba) damp earth/ ground ¶ ས་རྗེན་པའི་སྟེང་ལ་མ་སྡོད་ ན་གི་རེད་ Don't sit on the damp earth. You will become ill.

ས་ལྗན་ལྗིན་ (sā jenjin) dirty soil/ ground.

ས་ཉམས་ (sāñam) vi. to become infertil (land).

ས་ཉལ་ (sāñɛɛ) sm. ཉམས་ཆོད་.

ས་ཉིལ་ཆུ་ཤོར་ (sā ñii cū shɔ̄ɔ) 1. landslides and flooding. 2. soil erosion.

ས་སྙོར་ (sāñor) soft earth/ ground.

ས་གཉན་ (sāñɛn) 1. a kind of spirit/ minor diety of an area. 2. ས་ཆ་གཉན་པོ་.

ས་སྙིང་ (səñiŋ) the earth's core.

ས་སྙིང་འཐེན་ཤུགས་ (səñiŋ tēnshuù) gravity.

ས་སྨུག (səñuù) chalk.

ས་དི་ཨ་ལ་པི་ (sədi ālabe) Saudi Arabia.

ས་གཏེར་ (sāder) 1. minerals; va.—འདོན་; —སློག་ to mine/ extract minerals. 2. གཏེར་མ་ buried under the ground.

ས་གཏིང་ (sədiŋ) under the earth.

ས་རྟ་ (sāda) earth-horse year.

ས་རྟགས་ (sādaà) 1. property boundary marker. 2. trail/ road marker.

ས་རྟེན་ (sāden) 1. the world. 2. shung. the land basis for which one pays taxes ¶ ས་རྟེན་པ་གཞིས་ The estate that is the basis for one's taxe obligations.

ས་རྟེན་ཆགས་འཇིག (sāden cāŋjig) shung. the creating and destroying of the land basis for paying taxes.

ས་སྟག (sādaà) earth-tiger year.

ས་སྟན་ (sādɛn) sm. ས་གདན་.

ས་སྟེང་ (sādeŋ) on the earth, on land.

ས་སྟེང་གི་ཆུ་ (sādeŋgi cū) surface water.

ས་སྟེང་གི་བདེ་བ་ཅན་ (sādeŋgi dewajɛn) heaven on earth.

ས་སྟེང་གི་དམྱལ་བ་ (sādeŋgi ñɛɛwa) hell on earth.

ས་སྟེང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ (sādeŋ drowa tāmjɛɛ̀) all sentient beings.

ས་སྟེང་བརྙ་ལེན་ (sādeŋ dulen) satellite receiving dish.

ས་སྟོང་ (sādoŋ) 1. waste land, vacant/ empty place; va.—སྤོལ་; —འདུལ་; —སློག་ to open up or utilize vacant land ¶ ཁང་པ་རྒྱག་ས་ས་སྟོང་ A vacant area for building a house. 2. blank space; va.—འཇོག to leave a space ¶ སྣན་ཞུ་འབུལ་མཁན་གྱི་མིང་རྟགས་འགོད་སའི་ས་སྟོང་ Space for the applicant to put his signature.

ས་སྟོང་ཁྲ་སློག (sādoŋ trūlɔɔ̀) bringing waste/ empty land under cultivation; va.—བྱེད་.

ས་སྟོད་ (sādöö) high altitude land/ area.

ས་ཐ་ (sāda) the worst land/ field.

ས་ཐག (sādaà) distance ¶ ཁྱེད་རང་སྡོད་ས་དང་ཁྲོམ་བར་ས་ཐག་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་དམ་ What is the distance between your house and the market?

ས་ཐག་ཐུང་ཐུང་ (sādaà tūŋduŋ) short distance.

ས་ཐག་རིང་ཐུང་ (sādaà riŋduŋ) the amount of distance ¶ ཁྱེད་རང་སྡོད་ས་དང་ཁྲོམ་བར་ས་ཐག་རིང་ཐུང་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་དམ་ What is the distance between your house and the market?

ས་ཐག་རིང་པོ་ (sādaà riŋbo) long distance.

ས་ཐང་ (sādaŋ) sm. ཐང་.

ས་ཐབ་ (sādəb) abbr. of ས་སྨམ་ཐབ་ཀ་.

ས་ཐམ་ (sādam) 1. an area in Yunnan Province. 2. a type of earthen seal put on a pile of grain on the threshing ground; va.—རྒྱག.

ས་ཐམས་ (sādam) sm. ས་དོང་.

ས་ཐར་མ་ (sā tārma) an animal that is immune from anthrax.

ས་ཐལ་ (sādɛɛ) dust.

ས་ཐིག (sədig) 1. a line of demarcation, a boundary line ¶ ས་ཐིག་སོ་བརྒྱད་ The 38th parallel (in Korea). 2. drawing/ setting out the shape or outline of a house on the ground; va.—རྒྱག.

ས་ཐི་འཛུགས་ (sāde dzu̲ù) sm. སར་ཐི་འཛུགས་.

ས་ཐེར་ཐེར་ (sā tērder) flat land/ area, a plain.

ས་ཐོ་ལག་འཛིན་ (sāto la̲ŋdzin) shung. certificate of landholding.

ས་ཐོག (sādɔɔ̀) on the land/ earth, via. land, on the ground, by land ¶ ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་ས་ཐོག་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ We came to India by land.

ས་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་ (sādɔɔ̀ gyēndren) transporting by land; va.—བྱེད་.

ས་ཐོག་གློག་སྐུད་ (sādɔɔ̀ lɔ̀ɔgüü) electric wires strung on poles.

ས་ཐོག་ནས་བར་སྣང་རྒྱག་པའི་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (sādɔɔ̀nɛ pa̲rnaŋ gya̲gbɛ me̲shuù pūnda) ground-to-air missile, surface-to-air missile.

ས་ཐོག་ནས་ས་ཐོག་ལ་རྒྱག་པའི་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (sādɔɔ̀ne sādɔɔ̀la gya̲gbɛ me̲shuù pūnda) ground-to-ground missile, surface-to-surface missile.

ས་ཐོག་ཞབས་ཞུ་ (sādɔɔ̀ sha̲bshu) ground service (e.g., at an airport).

ས་མཐའ་ (sāda) 1. a remote area, a distant place ¶ ས་མཐའི་ལུང་ཁག A remote village in the boondocks. ¶ མི་ཡུལ་ས་མཐའ་ Distant foreign lands. 2. the worst quality arable land. 3. the suffixed letter ས་.

ས་མཐའ་སྡེ་མཐའ (sāda de̲da) sm. ས་མཐའ་.

ས་མཐིལ་ (sədii) on the ground, on the floor ¶ སྤྲང་པོ་དེ་ཚོ་ས་མཐིལ་སྟེང་ལ་བསྡད་འདུག The beggars are sitting on the ground.

ས་མཐོ་ (sādo) plateau, highland.

ས་མཐོ་ས་ (sā tōsa) sm. ས་མཐོ་.

ས་མཐོངས་ (sātoŋ) a crack in the earth.

ས་མཐོའི་ཁ་སྣོན་དངུལ་ (sātö kānön ŋǖǖ) extra salary for working at high altitude.

ས་མཐོའི་ན་ཚ་ (sātö na̲dza) high altitude sickness.

ས་འཐབ་གནམ་འཛིང་ (sādəb nāmdziŋ) combating nature, braving the elements [Lit. fighting against heaven and earth].

ས་འཐེན་ (sā tēn) va. to retreat/ pull back (from an area) ¶ དགྲ་བོའི་ཁ་གཏད་གཅོག་མ་ཐུབ་པར་ས་འཐེན་དགོས་བྱུང་བ་རེད་ Because (they) were unable to combat their enemy, they had to retreat.

ས་དམ་ (sādam) sm. ས་ཐམ་, 2.

ས་དར་རྡོ་དར་ (sādar do̲dar) widely/ broadly spread or disseminated, very popular.

ས་དུག (səduù) 1. humidity. 2. illness caused by dampness/ wetness.

ས་དུལ་མ་ (sā dü̲ü̲mə) fertile land.

ས་དོ་ (sādo) load of earth/ dirt.

ས་དོང་ (sādoŋ) 1. pit/ hole in the ground; va.—སྔོག to dig a hole/ pit. 2. tunnel; va.—སྔོག to dig a tunnel.

ས་དྲག (sādraà) the suffixed letter ས་ which follows the letters ག་,ང་,བ་,མ་.

ས་དྲི་ (sədri) the smell of the earth; vi.—ཁ་ to smell the earth smell.

ས་དྲེག (sādreg) moss.

ས་དྲོད་ (sādröö̀) ground temperature/ warmth.

ས་གདན་ (sādɛn) floor carpet.

ས་གདན་བཟོ་གྲྭ་ (sādɛn so̲dra) carpet weaving mill.

ས་བདག (sādaà) 1. landlord, landowner. 2. king. 3. a spirit/ minor supernatural of a place/ land/ area.

ས་བདག་གྲལ་རིམ་ (sādaà trɛ̲ɛ̲rim) landlord class.

ས་མདའ་ (sānda) animal trap set with an arrow.

ས་མདོག (sādɔɔ̀) khaki color, the color of earth.

ས་འདུལ་ (səndüü) 1. conducting a sanctifying/ purifying ritual before erecting a temple or house. 2. sm. ས་ཕོད་སློག.

ས་འདུས་ (səndüǜ) shung. the main juncture of many roads.

ས་འདེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sāndeè trü̲ü̲gɔɔ) bulldozer.

ས་འདོལ་ (sāndöö) soft soil.

ས་འདྲིས་ (sāndreè) sharing a boundary/ border, being contiguous ¶ རྒྱ་གར་དང་བོད་གཉིས་ས་འདྲིས་རེད་ India and Tibet share a boundary.

ས་རྡིབ་ (sədib) the ground sinking/ caving in; vi. ས་རྡིབ་; —ཤོར་ to have the ground sink/ cave in.

ས་རྡུལ་ (sədüü) dust.

ས་རྡུལ་བསགས་ན་རི་རབ་ (sədüü sāgna ri̲rəb) many small things can make a great thing, doing little by little can produce a great result [Lit. if one accumulates dust you can make Mt. Meru].

ས་རྡོ་ (sādo) earth and rocks.

ས་རྡོག (sādog) sm. ས་རྡོག་རྡོག.

ས་རྡོག་རྡོག (sā dɔ̲gdɔɔ̀) lump of earth.

ས་སྡེ་ (sāde) shung. fields/ land and communities (subjects) ¶ མངའ་བདག་དེར་ས་སྡེ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ The lord has very many fields and subject communities.

ས་སྡེ་མི་གསུམ་ (sāde mi̲sum) shung. the land, community and the people/ serfs.

ས་སྡེར་སྡེར་ (sā de̲rder) a plain, a flat area.

ས་ནག (sānaà) "black beach" (a part of the grassland where the upper sod layer has been eroded).

ས་ནད་ (sānɛɛ̀) sm. ས་སྐྱོན་.

ས་ནས་ (sānɛ) from, from the place of ¶ ཁོང་གི་ས་ནས་བཀའ་སློབ་ཞུས་པ་ཡིན་ (I) asked advice from him.

ས་ནི་མ་ནི་ (səni ma̲ni) small things, miscellaneous things.

ས་ནུས་ (sānüǜ) productivity of the land; va.—སྤེལ་ to increase land productivity.

ས་གནས་ (sānɛɛ̀) region, district, locality ¶ ས་གནས་གཞུང་ Local government. ¶ ཀྲུང་དབྱང་དང་ས་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ The relationship between the central government and the local (government).

ས་གནས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དབང་ཆ་ (sānɛɛ̀gi go̲gɛɛ wāŋja) decentralized power/ authority.

ས་གནས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ (sānɛɛ̀gi ma̲ŋdzoò) local masses.

ས་གནས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ (sānɛɛ̀gi tü̲ü̲dzöö̀) local time.

ས་གནས་ཁག (sānɛɛ̀gaà) different regions/ localities.

ས་གནས་རྒྱལ་གཉེར་ཁེ་ལས་ (sānɛɛ̀ gyɛ̲ɛ̲ñer kēlɛɛ̀) locally administered state enterprises.

ས་གནས་རྒྱུན་ལས་ (sānɛɛ̀ gyü̲nlɛɛ̀) the local standing committee.

ས་གནས་ཏང་ཨུ་ (sānɛɛ̀ dāŋu) tib. ch. local party committee.

ས་གནས་དམག་དཔུང་ (sānɛɛ̀ tra̲gbuŋ) local army.

ས་གནས་དྲུང་ཆེ་ (sānɛɛ̀ tru̲ŋje) local secretary, secretary of a branch/ chapter (as opposed to the overall organization).

ས་གནས་འདེད་པ་ (sānɛɛ̀ de̲èba) shung. a person who goes to collect loans in the localities.

ས་གནས་སྣེ་སྡོད་ (sānɛɛ̀ nēdöö̀) shung. district head.

ས་གནས་དཔུང་སྡེ་ (sānɛɛ̀ būŋde) sm. ས་གནས་དམག་དཔུང་.

ས་གནས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ (sānɛɛ̀ mi̲riì ri̲ŋluù) local nationalism/ chauvinism (a pejorative position that puts the local nationality's interests above that of the nation).

ས་གནས་དམག (sānɛɛ̀ māà) sm. ས་གནས་དམག་དཔུང་.

ས་གནས་དམག་དཔུང་ (sānɛɛ̀ mɔ̄gbuŋ) local forces, regional troops.

ས་གནས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ (sānɛɛ̀ sho̲nnu lhēndzɔɔ̀) regional youth congress.

ས་གནས་རང་སྐྱོང་ (sānɛɛ̀ raŋgyoŋ) regional autonomy.

ས་གནས་ལོ་རྒྱུས་ (sānɛɛ̀ lugyüü) history of a locality, regional history.

ས་གནས་ས་ཐོག (sānɛɛ̀ sādɔɔ̀) shung. on the spot, locally ¶ཁོང་ངོ་མ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་རྟོག་ཞིབ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ When he himself went for investigation on the spot.

ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ (sānɛɛ̀ siìshuŋ) 1. local/ regional government. 2. used in China to refer to the tt. government.

ས་གནས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (sānɛɛ̀ ūyön lhjɛ̄ngaŋ) regional party committee.

ས་གནོན་ (sānön) occupying a place; va.—བྱེད་.

ས་སྣུམ་པོ་ (sā nūmbu) rich/ fertile land.

ས་སྣུམ་ (sənum) 1. kerosene. 2. oil.

ས་སྣུམ་ཐབ་ (sənum təb) kerosene stove.

ས་སྣུམ་འདོན་ས་ (sənum dònsa) oil field.

ས་སྣུམ་ཡང་རིགས་ (sənum yəŋrig) light oil.

ས་སྣེ་ (sāne) the edge/ border of a place; vi.—སླེབས་; —ཟིན་ to reach the border/ edge of a land ¶རྒྱ་གར་གྱི་ས་སྣེ་མ་སླེབས་བར་ Until you reach the edge of the territory belonging to India.

ས་སྣེ་ལམ་རྒྱུས་ (sāne ləmgyüü) sm. ལམ་རྒྱུས་.

ས་སྣོད་ (sānöö) 1. clay pot. 2. container for keeping soil/ earth.

ས་སྣོན་ (sānön) adding more soil (to a field); va.—རྒྱག.

ས་པག (sābaà) sm.* ས་ཕག, 2.

ས་པྲ་ (sā drā) to divine/ forecast by studying the earth.

ས་དཔྱད་ (sājɛɛ̀) an auspicious sign (that a place is good); va.—བརྟག to examine for auspicious signs; to survey/ investigate an area.

ས་སྤུངས་ (sābuŋ) piling up earth/ mud/ soil; va. ས་སྤུངས་; —རྒྱག.

ས་སྤྱིན་ (sājin) earth used for making pottery/ statues.

ས་སྤྱིལ་ (səjil) small mud hut.

ས་སྐྱོང་ (sājöö) shung. king, monarch ¶སྡེ་དགེ་ས་སྐྱོང་ The king of Derge.

ས་སྐྱོང་པ་ (sājööba) sm. ས་སྐྱོང་.

ས་སྐྱོང་མ་ (sājööma) shung. queen.

ས་སྐྱོང་པའི་གནས་ (sājööbɛ nɛɛ̀) palace of the queen.

ས་སྦྲུལ་ (sədrüü) earth-snake year.

ས་སྤྲེལ་ (sādree) earth-monkey year.

ས་ཕག (sābaà) 1. earth-hog year. 2. (mud) bricks; va.—རྒྱག to make bricks; —རྩིག to build sth. with bricks; —སྲེག; —བསྲེག to fire bricks.

ས་ཕུག (səbuù) cave, cavern. 2. tunnel.

ས་ཕུང་ (səbuŋ) mound/ pile earth of earth.

ས་ཕུད་ (səbüü) 1. the first sample/ offering of earth that is done before building temples, etc. 2. estates given to monasteries for the monks' subsistence.

ས་ཕོ་ (sāpo) male-earth element (in the Tibetan calendar).

ས་ཕྱིས་ (sā cii̇) vi. to be late ¶ང་ཚོ་དེ་ཉིན་ས་ཕྱིས་ནས་ས་གནས་དེར་ཞག་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་ We were late that day and had to stay at that place overnight.

ས་ཕྱེ་རྡོ་ཕྱེ་ (sāje do̱je) dust from pulverized stones and earth.

ས་ཕྱོགས་ (sājɔɔ̀) 1. direction ¶ངས་འཛུགས་སྐྲུན་ལས་གྲྭའི་ས་ཕྱོགས་གང་ཡིན་ངས་ཤེས་མ་བྱུང་ I didn't know the direction of the construction site. 2. place, locality ¶ས་ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་ཡོང་བའི་མི་ People who have come from many places.

ས་ཕྱོགས་གང་སར་ (sājɔɔ̀ ka̱ŋsar) everywhere ¶ཁོ་ས་ཕྱོགས་གང་སར་འགྲོ་མྱོང་པ་རེད་ He has traveled everywhere.

ས་ཕྱོགས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ (sājɔɔ̀ mi̱rii̇ ri̱ŋluù) sm. ས་གནས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་.

ས་ཕྱོགས་རིང་ལུགས་ (sājɔɔ̀ ri̱ŋluù) localism, local chauvinism.

ས་ཕྱོད་ (sājöö) sm. ས་ཚོད་.

ས་འཕུལ་འཕུལ་འཁོར་ (sābüü trüügɔɔ) bulldozer.

ས་འཕང་ (sābaŋ) thickness of the soil layer.

ས་འཕོས་ (sā pöö) 1. va. to move to another place. 2. va. to reach the higher level of the Bodhisattava stage.

ས་འཕྱར་ན་རྡོ་ལྷང་ལ་ཕུད་ (sā cārna do̱ lhāŋla bü̱ü) sm. ས་འཕྱར་ན་རྡོ་བ་ལྷང་ལ་འབུད་.

ས་འཕྱར་ན་རྡོ་བ་ལྷང་ལ་འབུད་ (sā cārna do̱wa lhāŋla bü̱ü) if one investigates thoroughly a group of suspects the culprit will surface [Lit. if you winnow the earth the stones will come out seperately].

ས་བ་ཚྭ་ཅན་ (sāwa tsājɛn) alkaline soil.

ས་བབ་ (sābəb) sm. ས་བབས་.

ས་བབས་ (sābəb) geographical features, terrain, topography ¶ང་ཚོས་མ་ཐོན་གོང་ལ་ས་བབས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་རེད་ Before we leave we have to do research on the topography (of the place).

ས་བབས་ས་ཁྲ་ (sābəb sābdra) relief/ topographical map.

ས་བུག (səbuù) sm. ས་ཕུག.

ས་བོགས་ (sābɔɔ̀) 1. leasing fields/ lands; va.—གཏོང་ to lease out land; va.—ལེན་ to take land on lease. 2. the fee for leasing fields/ land; va.—རྒྱག to pay a lease fee.

ས་བོགས་ལས་ཁྲལ་ (sābɔɔ̀ lɛ̱ɛ̀drɛɛ) fee for leased land and the corvee labor tax.

ས་བོན་ (sābön) seeds; va.—སྤོར་; —གསོ་; —གཏོར་ to broadcast seed; va.—གསོ་ to raise seeds/ seedlings; va.—འདེབས་ to sow seeds; va.—སྦོང་ to soak seeds. 2. sperm.

ས་བོན་སྐྲན་ (sābön drɛ̄n) tumor in the womb caused by sperm (in Tibetan medicine).

ས་བོན་ཇུའུ་ (sābön jū) tib. ch. seed bureau.

ས་བོན་དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (sābön to̱dam sədzii̇) seed management station.

ས་བོན་འདེབས་འཁོར་ (sābön de̱bgɔɔ) seed sowing machine.

ས་བོན་སྦང་ (sābön bāŋ) sm. ས་བོན་སྦོང་.

ས་བོན་སྦོང་ (sābön bōŋ) va. to soak seeds.

ས་བོན་སྨན་བསྲེས་ (sābön mɛ̄nseè) seeds treated with insecticides.

ས་བོན་མཛོད་ཁང་ (sābön dzö̱ögaŋ) seed storehouse.

ས་བོན་འཛག (sābön dza̱à) 1. vi. to have a wet dream. 2. vi. to have a discharge/ drip from the penis.

ས་བྱ་ (sāja) 1. earth-bird year. 2. field mouse.

ས་བྱི་ (sāji) earth-mouse year.

ས་བླ་ (sāla) sm. སྲུང་སྐྱང་.

ས་དབང་ (sāwaŋ) shung. 1. ruler, governor, lord. 2. title for Council Ministers (བཀའ་བློན་) in tt.

ས་དབང་ཆེན་མོ་ (sāwaŋ cēmmo) 1. Council Ministers (བཀའ་བློན་) in tt. 2. term of address for Council Ministers in tt.

ས་འབར་རྡོ་འབར་ (sābar do̱bar) on a grand scale, magnificent, dynamic [Lit. earth burning, rocks burning].

ས་འབུ་མགོ་སེར་ (səmbu go̱ser) cutworm.

ས་འབུམ་ (səmbum) earthen stupa where the body of a lama is placed.

ས་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ (səmbum cööden) sm. ས་འབུམ་.

ས་འབུར་ (sāmbur) a mound.

ས་འབུས་ (sā bü̱ü) vi. to have the earth crack/ split open.

ས་འབོག (sābɔɔ̀) mounds of earth.

ས་དབྱིབས་ (səyib) topography, terrain.

ས་དབྱིབས་རིག་པ་ (səyib ri̱gbə) the science of topography.

ས་དབྱིབས་ལས་བྱེད་པ་ (səyib lɛ̱ɛ̀jeèba) topographer.

ས་དབྱིབས་ས་བཀྲ་ (səyib sābdra) topographical map.

ས་དབྱིབས་ས་ཁྲ་ (səyib sābdra) sm. ས་དབྱིབས་ས་བཀྲ་.

ས་འབུ་ (sāmbu) earthworm.

ས་འབུར་འབུར་ (sā bu̱mbur) a mound, mounded earth.

ས་འགོག་འགོག (sā bɔgbɔɔ̀) sm. ས་འབུར་འབུར་.

ས་འབོལ་ (sāmböö) soft earth/ soil.

ས་འབྱིད་ (sānjeè) sm. ས་འབུས་.

ས་འབྲི་ (sə̄ndri) 1. abbr. of ས་སྨྱུ་ and འབྲི་གུང་. 2. vi. to sink (for earth/ ground).

ས་འབྲིང་ (sə̄driŋ) middle quality arable land.

ས་འབྲུ་ (sə̄ dru̲) vi. to dig up earth.

ས་འབྲུག (sə̄ndruù) earth-dragon year.

ས་འབྲེལ་ (sāndree) adjacent, adjoining, contiguous (having the same boundary).

ས་སྦས་ (sābɛɛ̀) burying under the ground; va.—གཏོང་ ། རོ་ཚང་མ་ས་སྦས་བཏང་སོང་ (They) buried all the corpses.

ས་སྦིར་ (sā bi̲r) vi. to shake/ tremor (earth/ ground) ། མེ་སྒྲོགས་ཀྱི་མདེའུ་ཐོག་དུས་ས་སྦིར་སོང་ When the cannon shell hit, the earth shook.

ས་སྦུག (sə̄bug) underground tunnel.

ས་སྦོལ་ (sāböö) 1. opening new fields; va.—བྱེད་. 2. wet mud that is used between stones as mortar when building walls.

ས་སྦྱང་བ་ (sā ja̲ŋma) one of the rituals included in ས་ཆོག.

ས་སྦྲུལ་ (sə̄drüü) earth-snake year.

ས་མ་འགག (sāmagaà) an animal disease.

ས་མ་རྡོ་ (sāmado) 1. mixture of earth and stone. 2. soft stone (used for carving).

ས་མ་འབྲོག (sāmadrɔɔ̀) seminomad, agropastoral (engaging in both agriculture and pastoral nomadism) ། ས་མ་འབྲོག་གི་ས་ཁུལ་ An agropastoral area.

ས་མ་རིབ་ (sāmarib) sm. ས་མ་ཧྲིབ་.

ས་མ་རུབ་གོང་ནས་བཞུ་མར་ (sā ma̲rub go̲ŋnɛ shu̲maa) doing sth. too early/ too soon [Lit. lighting a lamp before dusk].

ས་མ་ཧྲིབ་ (sāmahrib) before dusk/ darkness ། ས་མ་ཧྲིབ་གོང་ང་ཚོ་ཁ་ལག་བཟས་པ་ཡིན་ We ate just before darkness.

ས་མལ་ (sāmɛɛ) 1. a hole where the earth has been dug. 2. Chinese earthen "kang" bed.

ས་མི་ (sāmi) land and people.

ས་མི་འཁོར་ (sā mi̲ kɔ̄ɔ) shung. land, people/ serfs, and servants.

ས་མི་སིམ་མི་ (sāmi sīmi) sm. སིམ་སིམ་སིམ་ལ་.

ས་མིག (sə̄miì) 1. sm. ས་དམིགས་. 2. looking at the ground (when embarrassed); va.—བྱེད་.

ས་མིང་ (sə̄miŋ) name of places ། ས་མིང་ཐོ་བྱང་ List of place names.

ས་མིང་གཞུང་ལས་ཁང་ (sə̄miŋ shu̲ŋlɛ̀ɛgaŋ) toponymy office.

ས་མིང་རིག་པ་ (sə̄miŋ ri̲gbə) toponymy.

ས་སྨུག (sə̄mug) ruined/ crumbling walls.

ས་སྨུན་ལ་ཐུག (sā mu̲nla tūù) sm. ས་རིབ་.

ས་མེ་ (sāme) a mine (the weapon), underground bomb; va.—རྒྱག ། ཁོང་ཚོས་ས་མེ་བརྒྱབ་ནས་དགྲ་བོའི་དམག་སྒར་གཏོར་འདུག They exploded an underground bomb and destroyed the enemy's camp.

ས་མེད་མི་སེར་ (sāmeè mi̲ser) landless people/ subjects/ serfs.

ས་མོ་ (sāmo) female-earth year.

ས་མོ་ཕག (sāmo pāà) earth-female pig year.

ས་དམའ་ས་ (sā ma̲asa) low lying land, low area.

ས་དམར་ (sāmar) red earth/ soil.

ས་དམིགས་ (sə̄mii̊) 1. position, job (e.g., in an office) ། དབྱིན་དགེའི་ས་དམིགས་གཉིས་འདུག There are two English teacher positions. 2. sm. ས་འགག.

ས་སྨད་ (sāmɛɛ̀) 1. low altitude area. 2. eastern part of Tibet.

ས་སྨུག (sə̄mug) maroon colored earth.

ས་སྙགས་ (sə̄ñaà) sm. འདམ་བག.

ས་སྙུག (sə̄ñuù) sm. ས་སྣུག.

ས་གཙང་རྡོ་གཙང་ (sādzaŋ do̲dzaŋ) unadulterated, pure, unmixed, clean [Lit. earth clean, stone clean].

ས་བཙན་པོ་ (sā dzɛ̄mbo) a strategically secure place/ area ། ས་བཙན་པོ་ཡིན་ཙང་དགྲ་བོས་ལས་སླ་པོར་གཏོར་ཐུབ་མེད་པ་རེད་ Because the place was located in a strategically secure place, the enemy was unable to easily destroy it.

ས་བཙོག (sādzɔg) sm. ས་སྐྱོན་.

ས་རྩ་ཆུ་རིས་ (sə̄dza cūrii̊) ownership/ authority over land, pasture and irrigation.

ས་རྫི་ (sə̄dzi) liquid made from mixing water and earth.

ས་རྩོད་ (sādzöö̀) disputes over land.

ས་ཚི་ཅན་ (stsījɛn) soil with high clay/ adhesive content.

ས་ཚན་ (sādzɛn) thickness of the soil layer.

ས་ཚིགས་ (sə̄dzii̊) shung. a station/ stage in the corvee transportation system in tt.

ས་ཚིགས་ཀྱི་ཁྲལ་ (sə̄dzii̊) shung. corvee tax requiring taxpayer peasants to provide animals to transport goods from one stage on a transport network to the next.

ས་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆ་ (sə̄dziìgi dru̲bja) shung. sm. ས་ཚིགས་ཀྱི་ཁྲལ་.

ས་ཚིགས་ཀྱི་མི་ཧྲེང་ (sə̄dziìgi mi̲hreŋ) shung. a corvee person accompanying corvee transport animals from one stage to the next.

ས་ཚིགས་སྒྲུབ་རྟེན་ (sə̄dzii̊ dru̲bden) shung. land basis for having to perform the corvee transportation tax.

ས་ཚིགས་རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་ (sə̄dzii̊ dākhɛɛ mi̲sum) shung. corvee transport tax consisting of horses, carrying animals and people.

ས་ཚིགས་དོད་ (sə̄dzii̊ tö̲ö̀) shung. money paid as a substitute for performing the corvee transportation tax.

ས་ཚུགས་ (sə̄dzuù) sm. ས་ཚིགས་.

ས་ཚུབ་འཁྱུར་རེ་བ་ (sə̄dzunb kyūrrewa) dusty (all over) ། དཔྱིད་ཀ་དྲོ་ལྷང་རྒྱག་དུས་གང་སར་ས་ཚུབ་འཕྱུར་རེ་བར་འདུག The warm wind that blows in the spring makes everything dusty.

ས་ཚུར་ (sə̄dzur) sm. ས་མཚུར་.

ས་ཚོས་ (sādzöö̀) paint made from earth.

ས་མཚམས་ (sāndzam) border, boundary line ། ཁོ་ཚོས་ས་མཚམས་ཀྱི་རྡོ་གཙུགས་པ་རེད་ They placed stones to mark the boundary.

ས་མཚམས་ཀྱི་རྡོ་རིང་ (sāndzamgi do̲riŋ) shung. stone pillar marking a border/ boundary.

ས་མཚམས་བརྒལ་ (sāndzam gɛ̲ɛ) va. to cross a border.

ས་མཚམས་གཙོད་ (sāndzam jȫö̀) va. to demarcate the border.

ས་མཚམས་ཐོ་རྡོ་ (sāndzam tōdo) piles of stones demarcating a border or boundary.

ས་མཚམས་རྡོ་རིང་ (sāndzam do̲riŋ) stone pillar marking a border/ boundary.

ས་མཚམས་གནད་ཆེ་བ་ (sāndzam nɛ̄ɛ̀ cēwa) important/ strategic border area.

ས་མཚམས་འབྱེད་ (sāndzam je̲è) va. to determine/ delimit a boundary.

ས་མཚམས་འབྲེལ་ (sāndzam dre̲e) vi. to share a border.

ས་མཚམས་མེད་པའི་སྨན་པ་ (sāndzam me̲èbɛ mēmba) Doctors Without Borders.

ས་མཚམས་ཡིག་ཆས་རྒྱས་དཔྱད་ (sāndzam yi̲gjɛɛ̀ gyɛ̲ɛ̀jɛɛ̀) shung. a border/ boundary that is demarcated by documents.

ས་མཚུར་ (sə̄dzur) kind of yellow dye.

ས་འཚག (sādzaà) sifter for screening soil; va.—རྒྱག.

ས་མཚུར་ (sə̄dzur) soil used in making dyes.

ས་མཚོ་ (sādzo) land and sea.

ས་མཚོ་གནམ་ (sā tsō nām) land, sea and sky.

ས་མཚོ་གནམ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་ (sādzo nāmsumgi māgbuŋ) the three: army, navy and air force.

ས་འཛད་མ་ (sā dzɛ̲ɛ̀ma) a derogatory term for a woman.

ས་འཛིན་ (sā dzi̲n) shung. 1. va. to seize/ capture

and occupy a territory ¶ ལུང་པ་དེའི་ས་འཛིན་པར་དམག་དཔུང་བཏང་བ་རེད་ They sent soldiers to capture the area. 2. banishment to a distant area (in this banishment the person is given land to farm); va.—གཏོང་ ¶ ཇག་པ་དེ་ས་འཛིན་དུ་བཏང་བ་རེད་ The court banished the bandit.

ས་འཛིན་གྱི་ཕྲེང་བ་ (sāndzingi trēŋwa) poet. mountain.

ས་འཛིན་བདག་པོ་ (sāndzin dagbo) 1. emperor. 2. landlord.

ས་འཛུལ་གནམ་འཛུལ་ (sāndzüü nāmdzüü) trying to hide everywhere; va.—བྱེད་ [Lit. entering the earth, entering the sky].

ས་རྫོང་ (sādzoŋ) 1. shung. abbr. of ས་ཚོགས་ and རྫོང་སྐྱོང་. 2. shung. a district.

ས་ཞག (sāshaà) smooth/ slippery ground, muddy surface.

ས་ཞན་ (sāshɛn) poor quality earth/ fields.

ས་ཞན་འཁོས་དམན་ (sāshɛn kōōmɛn) poor quality land and a low standard of living.

ས་ཞན་མི་དབུལ་ (sāshɛn mi üü) land of poor quality and poor people.

ས་ཞན་ལུང་སྟོང་ (sāshɛn luŋdoŋ) a deserted area with land of poor quality.

ས་ཞིང་ (sǝshiŋ) arable field, cultivated farmland ¶ མི་ཚང་འདི་ལ་ས་ཞིང་མི་འདུག That household has no arable land.

ས་ཞིང་ཁོད་སྙོམས་ (sǝshiŋ kōōñom) evening/ equalizing arable land; va.—བྱེད་.

ས་ཞིང་བགོ་བཤའ་ (sǝshiŋ goshaà) division of land/ fields; va.—རྒྱག.

ས་ཞིང་སྒེར་ཡོད་ལམ་ལུགས་ (sǝshiŋ geryöö lǝmluù) system of private ownership of land.

ས་ཞིང་བཅོས་བསྒྱུར་ (sǝshiŋ jöögyur) land reform; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

ས་ཞིང་ཆུ་བེད་ (sǝshiŋ cūde) sm. ཞིང་ཁའི་ཆུ་བེད་.

ས་ཞིང་ཆུ་བེད་ས་ཚིགས་ (sǝshiŋ cūbe sǝdzii) irrigation and water conservancy station.

ས་ཞིང་སྙོམ་བགོ་ (sǝshiŋ ñōmgo) equal distribution/ division of land.

ས་ཞིང་སྤྱི་ཡོད་ལམ་ལུགས་ (sǝshiŋ jīyöö lǝmluù) system of public ownership of land.

ས་ཞིང་གཏིང་སློག (sǝshiŋ dīŋlɔɔ̀) va. to plow (turnover) the earth deeply.

ས་ཞིང་ཐ་གོད་ (sǝshiŋ tāgöö) poor quality soil.

ས་ཞིང་དོ་དམ་ས་ཚིགས་ (sǝshiŋ todam sǝdzii) farmland management station.

ས་ཞིང་འདུ་ཆེ་ (sǝshiŋ duce) shung. a place where many fields join together.

ས་ཞིང་དབང་ལུགས་ (sǝshiŋ wāŋluù) system of land ownership.

ས་ཞིང་བཙོང་འཛིན་ (sǝshiŋ dzōŋdzin) title/ deed for land that has been sold.

ས་ཞིང་ཞན་པ་ (sǝshiŋ shɛmba) poor quality land.

ས་ཞིང་གཤིན་པོ་ (sǝshiŋ shimbu) fertile land.

ས་ཞིང་གསར་བརྗེ་ (sǝshiŋ sārje) agrarian revolution; va.—བྱེད་.

ས་ཞིབ་ (sǝshib) 1. shung. land survey; va.—བྱེད་ to make a land survey. 2. earth that has been broken into small pieces; va.—བཟོ་.

ས་ཞིབ་ཞིབ་ (sā shibshii) sm. ས་ཞིབ་.

ས་ཞོམ་ (sāshom) sm. ས་རྡིབ་.

ས་གཞི་ (sǝshi) 1. earth, the world ¶ སྲིད་འཛིན་གསར་པ་དེས་ས་གཞི་འདིའི་ཐོག་ཞི་བདེ་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་རེད་ The new president said that he will bring peace to the world. 2. land, soil ¶ ས་གཞི་བཟང་པོ་ Good fertile land.

ས་གཞི་ཆེན་པོ་ (sǝshi cēmbo) the earth, the world.

ས་གཞི་དྲུལ་དག (sǝshi düüdaà) sm. ནམ་མཁའི་གཡའ་དག.

ས་གཞི་རིལ་མོ་ (sǝshi riibu) sm. ས་གཞི་ཆེན་པོ་.

ས་གཞི་རིལ་མོའི་འཐེན་ཤུགས་ (sǝshi riimü tēnshuù) earth's gravity.

ས་གཞིའི་ཁབ་ལེན་སྣེ་མོ་ (sǝshii kēblen nēmo) sm. སའི་ཁབ་ལེན་སྣེ་མོ་.

ས་གཞིའི་ཁབ་ལེན་ར་བ་ (sǝshi kēblen rawa) sm. སའི་ཁབ་ལེན་ར་བ་.

ས་གཞིའི་ངོས་ (sǝshii ŋöö) horizon.

ས་གཞིའི་མདངས་ (sǝshii daŋ) painting of a grassy scene at the bottom of thankas.

ས་གཞིའི་ལྡོག་ཤུགས་ (sǝshii dogshuù) crustal stress.

ས་གཞིའི་མུ་མཐའ་ (sǝshii muda) sm. ས་ངོས་སྨོས་ཐིག.

ས་གཞིས་ (sǝshii) 1. sm. གཞིས་ཀ་. 2. land and house.

ས་གཞུང་ (sāshuŋ) 1. shung. the Sakya government. 2. local government.

ས་གཞོང་ (sāshoŋ) 1. basin (in geography). 2. rectangular wooden container with sand in which astrological calculations are done.

ས་གཞོན་ (sāshön) abbr. of ས་གནས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་.

ས་གཞོམ་ (sāshom) sm. ས་ཞོམ་.

ས་བཞུ་ (sǝshu) kerosene pressure lamp, Coleman lamp.

ས་བཞུའི་སྡོང་རས་ (sǝshü doŋrɛɛ̀) kerosene pressure lamp's mantle.

ས་ཟད་རྡོ་ཐུག (sāsɛɛ̀ doduù) at the end of one's rope, without the means/ methods of overcoming sth., a desperate situation ¶ ས་ཟད་རྡོ་ཐུག་གིས་མཚམས་སུ་མ་སླེབས་བར་ཁོང་ཚོས་མགོ་བདགས་ཞུས་མི་འདུག They did not surrender until they were completely desperate. [Lit. soil worn out, reach rock].

ས་ཟད་རྡོ་གདུགས་ (sāsɛɛ̀ doduù) sm. ས་ཟད་རྡོ་ཐུག.

ས་སྣ་ (sānda) abbr. of ས་ག་སྣ་བ་.

ས་སྣའི་བཅོ་ལྔ་ (sāndɛ jōŋa) the 15th day of the 4th month.

ས་བཟང་ (sāsaŋ) fertile ground/ land.

ས་འོག (sāwɔɔ̀) underground ¶ ས་འོག་གི་ཆུའི་གནས་ཚད་ Underground water level.

ས་འོག་ཁང་པ་ (sāwɔɔ̀ kāŋba) sm. ས་འོག་གི་ཁང་པ་.

ས་འོག་གི་ཁང་པ་ (sāwɔɔ̀gi kāŋba) basement, cellar.

ས་འོག་གི་ལྕགས་ལམ་ (sāwɔɔ̀gi jāglam) underground railway/ subway.

ས་འོག་གི་ཆུ་ (sāwɔɔ̀gi cū) subsoil/ subsurface water.

ས་འོག་གི་ཆུ་ལམ་ (sāwɔɔ̀gi cūlam) underground sewer/ drain/ water passage.

ས་འོག་གློག་ཐག (sāwɔɔ̀ lōgdaà) underground electric wires.

ས་འོག་གློག་སྐུད་ (sāwɔɔ̀ gōggüü) sm. ས་འོག་གློག་ཐག.

ས་འོག་རྒྱུག་ཆུ་ (sāwɔɔ̀ gyugju) underground river/ stream.

ས་འོག་བགྲོད་ལམ་ (sāwɔɔ̀ dröölam) underground tunnel.

ས་འོག་ལྕགས་ལམ་ (sāwɔɔ̀ jāglam) subway.

ས་འོག་ཆུ་ (sāwɔɔ̀ cū) sm. ས་འོག་གི་ཆུ་.

ས་འོག་ཆུ་འགྲོ་ (sāwɔɔ̀ cūndro) sm. ས་འོག་གི་ཆུ་ལམ་.

ས་འོག་ཉིང་རྡུལ་འབར་གས་ (sāwɔɔ̀ ñiŋdüü bargɛɛ) underground nuclear explosion; va.—བྱེད་.

ས་འོག་ཉིང་རྡུལ་མཚོན་ཆ་ཚོད་ལྟ་ (sāwɔɔ̀ ñiŋdüü tsōnja tsööda) underground nuclear weapons test; va.—བྱེད་.

ས་འོག་དར་འཐག (sāwɔɔ̀ tardaà) using secret/ deceptive/ hidden means for evil; va.—བྱེད་ [Lit. to weave silk underground].

ས་འོག་འདམ་ལང་ (sāwɔɔ̀ damlaŋ) bringing sth. bad/ evil to light; va.—བྱེད་ [Lit. a marsh rising from underground].

ས་འོག་རྡོ་ཞུན་ (sāwɔɔ̀ doshün) underground magma.

ས་འོག་སྡེ་ (sāwɔɔ̀ de) 1. city of the nagas. 2. underground community.

ས་འོག་སྡོང་པོ་ (sāwɔɔ̀ doŋbo) trunk/ stem that is underground.

ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་རིག་རྫས་ (sāwɔɔ̀nɛ tōmbɛ rigdzɛɛ̀) excavated/ unearthed relics.

ས་འོག་ནས་འདོན་ (sāwɔɔ̀nɛ dön) va. to unearth/ excavate from underground.

ས་འོག་འབར་མདེལ་ (sāwɔɔ̀ bandee) land mine, underground explosive ¶ ས་འོག་འབར་མདེལ་དམག་འཐབ་ Mine warfare.

ས་འོག་སྦུ་གུ་ (sāwɔɔ̀ bugu) underground piping.

ས་འོག་དམག་འཁྲུག (sāwɔɔ̀ mǝgdruù) tunnel warfare.

ས་འོག་བཙོན་ཁང་ (sāwɔɔ̀ dzōŋgaŋ) dungeon.

ས་འོག་ཚ་ནུས་ (sāwɔɔ̀ tsānüü) geothermal energy.
ས་འོག་ཚ་ནུས་ཁྲོན་པ་ (sāwɔɔ̀ tsānüü trōnba) geothermal well.
ས་འོག་ཚ་ནུས་གློག་འདོན་ (sāwɔɔ̀ tsānüü lōgdün) geothermal power.
ས་འོག་ཚ་ནུས་ཡོད་ས་ (sāwɔɔ̀ tsānüü yō̱ōsa) geothermal field.
ས་འོག་ཚ་ནུས་རིག་པ་ (sāwɔɔ̀ tsānüü rigbə) geothermics.
ས་འོག་ཚ་ནུས་འབྱུང་ཁུངས་ (sāwɔɔ̀ tsānüü juŋguŋ) geothermal energy resources.
ས་འོག་ཚོགས་པ་ (sāwɔɔ̀ tsōgba) an underground organization/ cell/ party.
ས་འོབས་ (sāob) trench, ditch, tunnel.
ས་འོབས་ཁ་སྤྲོད་ (sāob kābdröö) an approach tunnel (military tactic).
ས་འོབས་འདུ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sāob drujeè trüügɔɔ) trench digging machine.
ས་ཡ་ (sāya) million ¶ སྒོར་ས་ཡ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ One hundred million dollars.
ས་ཡངས་ (sāyaŋ) broad/ open country.
ས་ཡི་ལྷ་ (sāyi lhā) an earth god/ deity.
ས་ཡིག (səyii) signature; va.—རྒྱག; —འགོད་ to sign one's signature.
ས་ཡུལ་ (səyüü) 1. place, area, country. 2. room, space ¶ མི་མང་པོ་གཤོང་སའི་ས་ཡུལ་མེད་ There is no room for many people.
ས་ཡུལ་གྱི་གཞིས་ཁ་པ་ (səyüügi shiigəbə) shung. owner of an estate.
ས་ཡོམ་ (sāyom) earthquake; vi.—རྒྱག to have an earthquake.
ས་ཡོམ་གྱི་སྔོན་བརྡ་ (sāyomgi dōōda) earthquake prediction/ forecasting.
ས་ཡོམ་གྱི་ལན་ (sāyomgi len) aftershock of an earthquake.
ས་ཡོམ་ཡོམ་ (sā yomyom) trembling/ shaking/ vibrating of the ground or earth.
ས་ཡོམ་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (sāyom dāgjeègaŋ) seismograph (or seismic) station.
ས་ཡོམ་རླབས་ཕྲེང་ (sāyom lābdreŋ) seismic wave.
ས་ཡོམ་ས་རྒྱུད་ (sāyom sāgyüü) seismic belt, area of seismic activity.
ས་ཡོས་ (sāyöö) earth-hare year.
ས་གཡང་ (sāyaŋ) sm. ས་བཙུད་.
ས་གཡང་འབུམ་པ་ (sāyaŋ pumbə) shung. sm. ས་བཙུད་འབུམ་པ་.
ས་གཡོ་ (sā yō) 1. vi. to have an earthquake. 2. va. to secretly plot/ connive/ stir up discord ¶ ད་ལྟ་མི་དེས་ཁ་མཁས་པོ་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་རྗེས་སུ་ས་གཡོ་སྲིད་ཀྱི་རེད་ Although that person talks nicely now, it is possible that he will plot against you later.
ས་གཡོ་རི་འགྱུལ་ (sāyo rigüü) earthshaking, colossal.
ས་གཡོའི་གདོར་ཚད་ (sāyö dōrdzɛɛ̀) earthquake intensity.
ས་གཡོའི་རིམ་པ་ (sāyö rimbə) magnitude of an earthquake (on the Richter scale).
ས་གཡོས་ (sāyöö) p. of ས་གཡོ་.
ས་གཡོས་པ་ (sā yōōba) plotter, conniver, one who stirs up discord.
ས་རགས་ (sāraà) earthen dam/ dike.
ས་རང་རོང་ (sā raŋroŋ) uneven ground.
ས་རབ་ (sā rəb) the best quality arable land.
ས་རི་ཆད་དུམ་ (səri cɛɛ̀dum) geologic fault.
ས་རིག (sərig) geography.
ས་རིགས་ (sərig) 1. shung. estates given to lay aristocratic officials in tt. government. 2. agricultural land.
ས་རིགས་རྒྱུ་དངོས་ (sərig gyuŋöö) shung. land and property.
ས་རིགས་བདག་ཐོབ་ (sərig dagdob) shung. shung. ownership of a landed estate.
ས་རིགས་རྡོའུ་ངོས་འཛིན་ (sərig diwu ŋöndzin) shung. making a clear demarcation of land with stone markers.
ས་རིན་ (sərin) land price.
ས་རིབ་ (sərib) sm.* ས་རུབ་.
ས་རིབ་མ་རིབ་ (sərib marib) just about dusk.
ས་རིམ་ (sərim) 1. grade of land/ soil. 2. thickness of soil ¶ ས་རིམ་སྲབ་མོ་ Thin layer of soil. 3. the stages/ posts/ stations of the corvee transportation system in tt.; va.—སྐྱེལ་ to transport loads from one corvee station to another.
ས་རིམ་བར་མ་ (sərim parma) (the earth's) mantle.
ས་རིས་ (sərii) doing astrological calculations made on a ས་གཞོང་; va.—རྒྱག. 2. drawings on ground. 3. sm. ས་ཁྲ་. 4. sm. ས་རིགས་, 1.
ས་རིས་ཐང་གསལ་ (sərii tāŋsɛl) clear for all to see ¶ ཁོང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀ་རྣམས་ས་རིས་ཐང་གསལ་རེད་ The work that he did is clear for all to see [Lit. drawings clear on the ground].
ས་རུད་ (sā rüü) landslide, mud slide; vi.—རྒྱག to have a landslide/ mud slide.
ས་རུབ་ (sā rub) vi. to become night, to become dark ¶ ས་རུབ་ནས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་གི་མེད་ (We) don't go out after dark.
ས་རུས་ (sərüü) sm. ས་གཤིས་.
ས་རེ་སོ་རེ་ (sāre sōre) sound of labored breathing made by a sick person.
ས་རེག (sāreg) 1. wealthy, rich. 2. va. to touch the earth.
ས་རེངས་ (sāreŋ) 1. hard ground/ soil. 2. name of a Hindu god.
ས་རོ་ (sāro) leftover earth.
ས་རོ་རྡོ་རོ་ (sāro doro) 1. ruins [Lit. stone rubble, earth rubble]. 2. small peices of stone and earth.
ས་རོང་ (sāroŋ) rough road.
ས་རླངས་ (sālaŋ) moisture, humidity, dampness.
ས་ལ་ (sāla) 1. on the ground ¶ དེ་ས་ལ་ཟགས་པ་རེད་ That fell on the ground. 2. place/ presence (of sb.) ¶ ཁོང་གི་ས་ལ་ཕྱིན་སོང་ (They) went to his presence. ¶ ངའི་ས་ལ་ཤོག Come to me.
ས་ལ་སྦེད་ (sāla bɛɛ̀) sm. ས་ལ་སྦེད་.
ས་ལ་སྦེད་ (sāla beè) va. to bury under the earth/ ground.
ས་ལམ་ (sālam) 1.a road, a way. 2. hind. (a salute) salaam; va.— ཞུ་.
ས་ལས་ (sālɛɛ̀) 1. working with earth, soil; va.— བྱེད་. 2. from the earth.
ས་ལས་རྡོ་ལས་ (sālɛɛ̀ dolɛɛ̀) building/ construction work.
ས་ལུག (səluù) earth-sheep year.
ས་ལུགས་ (səluù) the Sakya tradition.
ས་ལུད་ (səlüü) silt/ earth used as fertilizer.
ས་ལེ་བ་ (sālewa) sm. གསལ་ལེ་བ་.
ས་ལེ་སྦྲམ་ (sāledram) highest quality.
ས་ལོག་ཐེབས་ (sālɔɔ̀ tēb) sm. ཡུལ་ལོག་རྒྱག.
ས་ཤིང་ལས་གྲྭ་ (səshiŋ lɛɛ̀dra) an engineering/ construction site.
ས་ཤིང་བཟོ་སྐྲུན་ (səshiŋ sodrün) civil engineering.
ས་ཤིང་བཟོ་སྐྲུན་སློབ་ཚོགས་ (səshiŋ sodrün lōbdzɔɔ̀) society of civil engineering.
ས་ཤུན་ (səshün) earth's crust.
ས་ཤུར་ (səshur) trench, ditch, canal.
ས་ཤོར་ (sā shɔ̄ɔ) vi. to lose (control over) a territory ¶ ཆབ་མདོ་ས་ཤོར་སོང་བས་ Because they lost Chamdo.
ས་གཤིན་ (səshin) sm. ས་གཤིན་པོ་.
ས་གཤིན་པོ་ (sā shimbu) fertile/ rich soil.
ས་གཤིས་ (səshii) geology ¶ ས་གཤིས་རིག་པ་མཁས་པ་ Geological specialist.
ས་གཤིས་ཀྱི་གནས་རྩལ་ (səshiigi nɛɛ̀dzüü) geological features/ structure.
ས་གཤིས་ཀྱི་འཕོ་ཤུགས་རིག་པ་ (səshiigi pōshuù rigbə) geomechanics.
ས་གཤིས་ཁྱབ་བཤེར་རུ་ཁག (səshii kyəbsher rugaà) geology survey team.
ས་གཤིས་ཅུའུ་ (səshiigi cū) tib. ch. bureau of geology.

ས་གཞིའི་ཆགས་རྩལ་ (sǝshiì cǝgdzüü) geological structure.
ས་གཞིའི་ཆགས་ལོ་ (sǝshiì cāglo) geological time.
ས་གཞིའི་ཆགས་ལོའི་རིག་པ་ (sǝshiìgi cāglö rigbǝ) geochronology.
ས་གཞིའི་ཆུ་དཔྱད་རུ་ཁག (sǝshiìgi cūjɛ̀ɛ rugaà) geological and hydrological survey team.
ས་གཞིའི་གཏེར་ནོར་ཁྲུའུ་ (sǝshiì dērdön trū) tib. ch. geology and mineral resources office.
ས་གཞིའི་བརྟག་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ (sǝshiì dǝgsib lɛ̀ɛguŋ) geological survey office.
ས་གཞིའི་ཐིག་ལེན་ (sǝshiì tīglen) geological survey.
ས་གཞིའི་དཔེ་རིས་ (sǝshiì bērii) geologic map.
ས་གཞིའི་དཔྱད་ཆས་ (sǝshiì jɛ̀ɛjɛ̀ɛ) geological instruments.
ས་གཞིའི་དཔྱད་གཞི་ཡིག་རིགས་ཁང་ (sǝshiì jɛ̀ɛshi yigriìgaŋ) geological data office.
ས་གཞིའི་རྩད་གཅོད་རུ་ཁག (sǝshiì dzɛ̀ɛjöö rugaà) geological survey team.
ས་གཞིའི་རྩད་ཞིབ་ (sǝshiì dzɛ̀ɛshib) geological survey.
ས་གཞིའི་ཞན་པ་ (sǝshiì shɛmba) sm. ས་རྒྱུན་ཞན་པ་.
ས་གཞིའི་ཡུལ་བབ་ (sǝshiì yüübǝb) sm. ས་བབ་.
ས་གཞིའི་རིག་པ་ (sǝshiì rugbǝ) geology.
ས་གཞིའི་ལེགས་བཅོས་ས་ཚིགས་ (sǝshiì legjöö sādzii) soil/ land improvement station.
ས་གཞིའི་སློབ་གྲྭ་ (sǝshiì lōbdra) geological institute/ school.
ས་གཞིའི་སློབ་ཚོགས་ (sǝshiì lōbdzoò) geological society.
ས་གཤོང་ (sāshoŋ) basin (geological).
ས་བཤངས་ (sāshaŋ) digging/ cleaning out old dirt or rubbish from a drain or canal; va.—རྒྱག ¶ ཡུར་བུ་འགག་འདུག་པས་ས་བཤངས་རྒྱག་དགོས་ Because the drain is blocked, we must clean it out.
ས་བཤད་རྡོ་བཤད་ (sāshɛɛ̀ doshɛɛ̀) useless/ idle/ senseless/ gibberish talk; va.—བཤད་.
ས་བཞིག་གི་ཨ་བྲ་ སྡེ་བཞིག་གི་ཇག་པ་ (shiìgi ābra deshiìgi cagba) things or people who cause destruction/ trouble [Lit. the pika who destroys the earth, the bandits who destroy a community].
ས་བཤེར་གློག་སྒྲོན་ (sāsher lōgdrön) searchlight.
ས་ས་མལ་མལ་ (sāsa mɛɛmɛɛ) shung. in one's own place.
ས་སེལ་རྡོ་སེལ་ (sāsee dosee) cleaning up rubble and earth after constution is over.
ས་སོབ་སོབ་ (sā sōbsoò) soft/ loose earth.
ས་སྲིན་དཱ་ལ་ (sǝsin dāla) centipede.
ས་སྲིབ་ (sǝsib) sm. ས་རུབ་.
ས་སྲུང་ (sǝsruŋ) 1. border defense, border police/ garrison; va.— བྱེད་ to defend the border. 2. those who guard/ defend the border.
ས་སྲུང་པ་ (sǝsuŋwǝ) border policeman/ guards.
ས་སྲུང་དམག་མི་ (sǝsuŋ mǝǝmi) border defense troops.
ས་སྲུང་རི་འགོག (sǝsuŋ rigɔɔ̀) defend the country and oppose the Japanese (political slogan).
ས་སྲུང་སོ་ལྟ་ (sǝsuŋ sōda) guard/ sentry on duty.
ས་སྲུབ་ (sǝsub) crack/ crevasse in the earth or ground.
ས་སྲུབ་སྦྲུལ་ཞུགས་ (sǝsub drüüshuù) an evil person searching for opportunities to cause harm [Lit. snakes crawling into cracks in the ground].
ས་སྲོད་ (sāsöö) time from nightfall to midnight ¶ ས་སྲོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་ (He) left his house at night.
ས་སྲོད་རབ་རིབ་ (sāsöö rǝbrib) getting dusky/ dark.
ས་སྲོས་ (sāsöö) sm. ས་སྲོད་.
ས་སློག (sālɔɔ̀) reclaiming/ opening (land for cultivation); va.—རྒྱག to reclaim land for cultivation, to bring unused land for cultivation.
ས་སློག་རྡོ་སློག (sālɔɔ̀ dolɔɔ̀) sm. ས་ཀོ་རྡོ་སློག.
ས་གསང་རྡོ་གསང་ (sāsaŋ dosaŋ) extremely secret [Lit. earth secret, rocks secret].
ས་གསུམ་ (sāsum) the three divisions of the universe: space, the ground and the underground.
ས་གསོག་ཀོ་མོག (sāsɔɔ gōmɔɔ) shung. a hollow in which earth has accumulated.
ས་ཧ་ལིན་ (sāhalin) Sakhalin (Island).
ས་ཧེབ་ (sāheb) hind. sahib (term of respectful address).
ས་ཧྲུག་རྡོ་ཧྲུག (sāhruù dohruù) sm. ས་རོ་རྡོ་རོ་.
ས་ཧྲུལ་རྡོ་ཧྲུལ་ (sāhrüü dohrüü) sm. ས་རོ་རྡོ་རོ་.
ས་ལྷ་ (sālha) 1. shung. abbr. of ས་སྐྱོང་ and ལྷ་རྒྱ་རི་. 2. local earth god in an area.
ས་ལྷག་མི་ཆད་ (sālhaà mijɛɛ̀) small populace living in a large area, an underdeveloped area.
སཱ་ལུ་ (sālu) ch. tangerine.
སག (sāà) 1. sm.* གསག. 2. doing sth. suddenly (without other's knowing) ¶ ཁོས་ཚོགས་འདུའི་ས་ནས་སག་སྒྲི་ཕྱིན་བཞག He left the meeting suddenly.
སག་ངོས་ (sāgŋöö) a slanted/ inclined plane.
སག་གཅོད་ (sāgjöö) sm.* གསག་གཅོད་.
སག་ཉལ་རྒྱག (sāgñɛɛ gyaà) sm. གསག་ཉལ་རྒྱག.
སག་སྙིས་ (sāgñeè) sm.* གསིག་སྙིས་.
སག་སྡེ་ཁ་ལ་ (sāgde kāla) see སག, 2.
སག་དག (sāgdaà) quiver for arrows.
སག་མཐིལ་མ་ (sāgdiimǝ) shung. a type of woolen Tibetan boot.
སག་ཐེབས་ (sāgdeb) sm. བསེ་ཐེབས་.
སག་དར་ (sāgdar) sm. གསེག་དར་.
སག་བདར་ (sāgdar) sm. སག་དར་.
སག་རྫུན་ (sāgdzün) fake སག་རི་.
སག་རམ་རྫི་ (sāà ramdzi) gold-colored paper.
སག་རི་ (sǝgri) a blue leather from India. 2. caked up dirt on the hands; va.—འཁོར་; —ཆགས་ to get caked up dirt accumulating on one's hands/ feet.
སག་ལམ་ (sāglam) sm. གསེག་ལམ་.
སག་ས་ (sāgsa) dried intestines cut into pieces.
སག་སག (sāgsaà) 1. loosely woven cloth. 2. sm. སག་ས་.
སག་སིག (sǝgsii) sound of a bell tinkling.
སག་ལྷམ་ (sāglham) shoes/ boots made partly with སག་རི་ leather.
སང་ (sāŋ) 1. tomorrow ¶ སང་འགྲོ་དགོས་ཡོད་ (I) have to go tomorrow. 2. drapes or curtains made from very fine linen. 3. sm.* སངས་.
སང་གྷ་ (sāŋgha) sangha (the order of monks).
སང་དགོང་ (sāŋgoŋ) tomorrow night.
སང་འགྱངས་གནངས་འགྱངས་ (sāgyaŋ nāŋgyaŋ) procrastinating [Lit. delay tomorrow, delay the day after tomorrow].
སང་འགྲོ་གནངས་འགྲོ་ (sāŋdro nāŋdro) leaving soon, about to leave ¶ འགྲུལ་པ་དེ་ཚོ་སང་འགྲོ་གནང་འགྲོ་རེད་བཞག The travelers are about to leave. [Lit. go tomorrow, go the day after tomorrow].
སང་ངེ་ (sāŋŋe) 1. bright, light (for a room). 2. clearing/ curing an illness ¶ གློ་སྨན་དེ་བཏང་ནས་ངའི་གློ་དེ་སང་ངེར་ཕྱིན་སོང་ I took cough medicine and my cough cleared up.
སང་ངེ་སེང་ངེ་ (sāŋŋe sēŋŋe) cracks in a wall that one can see through.
སང་ཉིན་ (sāñin) tomorrow, the next day.
སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་ (sāŋñin nāŋñin) tomorrow and/ or the day after tomorrow ¶ ཁོང་སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་ཞིག་ཐེབས་ཀྱི་རེད་ He will come tomorrow or the day after.
སང་ནང་པ་ (sāŋ naŋba) tomorrow morning.
སང་ནུབ་ (sāŋnub) sm. སང་དགོང་.
སང་གནངས་ (sāŋnaŋ) abbr. of སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་.
སང་ཕོད་ (sāŋböö) next year, the following year.
སང་ཚགས་ (sāŋdzaà) a seive, a sifter; va.—རྒྱག to sift.
སང་ཞོགས་ (sāŋshɔɔ̀) tomorrow morning, the next morning.
སང་རས་ (sāŋrɛɛ̀) sm.* སང་, 2.
སང་ཤི་གནངས་ཤི་ (sāŋshi nǝŋshi) the uncertainty of death, impending death ¶ ནད་པ་དེ་ན་ཚ་ཞིང་པོ་འདུག་པས་སང་ཤི་གནང་ཤི་རེད་བཞག The patient's illness is

very serious and (he) is about to die any day [Lit. die tomorrow, die the day after tomorrow].
སང་ལོ་ (sāŋlo) sm. སང་ཕོད་.
སང་སང་ (sāŋsaŋ) 1. upright; va.—བྱེད་ to sit or put upright ། གཟུགས་པོ་སང་སང་བྱས་སོང་ (He) sat upright. 2. having many holes.
སང་སང་གནངས་གནངས་ (sāŋsāŋ nāŋnaŋ) postponing/ delaying/ putting off; va.—བྱེད་ ། ཁོས་སང་སང་གནངས་གནངས་བྱས་ནས་བུ་ལོན་སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག He is delaying and is not paying the loan.
སང་སང་པོ་ (sāŋ sāŋbo) clear, bright.
སང་སེང་ (sāŋseŋ) abbr. of སང་ངེ་སེང་ངེ་.
སངས་ (sāŋ) 1. vi. to be free from, to recover from, to get cleared up/ cured ། མ་རིག་པ་ལས་སངས་ To be free from ignorance. ། སྨན་དེ་བཏང་ནས་ན་ཚ་སངས་འདུག He took that medicine and his illness got cured.
སངས་རྒྱ་ (sāŋgya) va. to attain the state of nirvana, to become enlightened.
སངས་རྒྱས་ (sāŋgyɛɛ̀) 1. Buddha ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ The state of being a Buddha. 2. p. of སངས་རྒྱ་.
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ (sāŋgyɛɛ̀gi dēmba) Buddhism [Lit. the teachings of the Buddha].
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ (sāŋgyɛɛ̀ gyadzo) regent of the 5th Dalai Lama.
སངས་རྒྱས་ཆུང་ (sāŋgyɛɛ̀juŋ) disciples of the Buddha.
སངས་རྒྱས་ཆོས་པ་ (sāŋgyɛɛ̀ cōòba) Buddhist.
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ (sāŋgyɛɛ̀ cōòluù) Buddhism.
སངས་རྒྱས་པ་ (sāŋgyɛɛ̀ba) Buddhist.
སངས་རྒྱས་ལ་ཀ་ཁ་ (sāŋgyɛɛ̀la gāka) giving advice to sb. who knows more that oneself [Lit. teaching the alphabet to the Buddha].
སངས་དག (sāŋ traà) completely/ fully (cured) ། ཁོང་གི་ན་ཚ་སངས་དག་བྱིན་བཞག His illness got fully cured.
སངས་པོ་ (sāŋbo) sharp, keen ། རྣ་བ་སངས་པོ་ Sharp ears (i.e., hearing).
སངས་དམག (sāŋmaà) shung. troops.
སད་ (sɛ̄ɛ̀) 1. frost; vi.—རྒྱག to have/ get frost. 2. va. to awaken, to wake up ། དེ་རིང་ཞོགས་པ་ང་གཉིད་སྔ་པོ་སད་བྱུང་ I woke up early this morning. 3. va. to test, to examine, to try out ། མི་དེ་སོ་པ་ཡིན་མིན་ངས་ཉམས་སད་པ་ཡིན་ I tested that person to see if he was a spy or not.
སད་ཀྱིས་ཁྱེར་ (sɛ̄ɛ̀gi kyēr) sm. སད་, 1.
སད་སྐྱོན་ (sɛ̄ɛ̀gyön) frost damage.
སད་འཁོར་སྦྱོར་འགོད་ (sɛ̄ɛ̀gɔɔ jɔ̄ɔgöò) shung. putting a religious object somewhere (e.g., mountains) to prevent frost.
སད་རྒྱག་པའི་དུས་ (sɛ̄ɛ̀gyaàbɛ tüü) the time/ period when frost occurs.
སད་གཏན་ (sɛ̄ɛ̀dɛn) permafrost.
སད་དུས་ (sɛ̄ɛ̀düü) sm. སད་རྒྱག་པའི་དུས་.
སད་འཕོ་ (sɛ̄mbo) shung. an object for preventing frost.
སད་མི་མི་བདུན་ (sɛ̄ɛ̀mi midün) the first seven monks in Tibet (ordained as an experiment in the 8th. century A.D.).
སད་སེར་ (sɛ̄ɛ̀ sēr) frost and hail ། སད་སེར་གྱི་གནོད་འཚེ་ Damage from hail and frost.
སད་དེ་སུད་དེ་ (sɛ̄ɛ̀de süüde) a few, a little.
སད་སུད་ (sɛ̄ɛ̀süü) abbr. of སད་དེ་སུད་དེ་.
སད་གཡོལ་སེར་གཡོལ་ (sɛ̄ɛ̀yöö seryöö) avoiding hail and frost.
སད་སེར་བཙའ་ཐན་ (sɛ̄ɛ̀ser dzādɛn) abbr. frost, hail, mildew, drought.
སད་ལྷུང་ (sɛ̄ɛ̀lhuŋ) the time when frost begins to occur.
སན་ཏི་ཡ་གོ་ (sɛ̄nde yago) Santiago.
སན་ཧྥ་རན་སིས་ཁོ་ (sɛ̄nfurɛn siigo) San Francisco.
སབ་བེ་སོབ་བེ་ (sābbe sōbe) soft.
སབ་སྦག་སྦག (sāb bagbaà) eng.tib. submachine gun.
སབ་མ་ (sābma) fences made with entwined branches from trees. 2. straw/ bamboo mat.
སབ་སིབ་ (səbsib) drizzling (rain), light falling snow; vi.—དུ་འབབ་ to be drizzling lightly, to be snowing lightly.
སབ་མོ་ (sābmu) sm. སབ་མ་.
སབ་སུབ་ (sābsub) hiding/ concealing one's errors; va.—བྱེད་.
སབ་སོབ་ (sābsob) abbr. of སབ་བེ་སོབ་བེ་.
སམ་ (sām) 1. interrogative particle used after final s ། ལས་ཀ་བྱས་སམ་ Did (you) work? 3. "or" particle (used after final s) ། རས་སམ་ཤོག་བུ་ Cloth or paper.
སམ་ཁྲ་ (sāmdra) traditional Tibetan message/ writing board; va.—གཏོང་ to send a message on a སམ་ཁྲ་.
སམ་ཏ་ (sāmdra) sm. སམ་ཁྲ་.
སམ་བྷོ་ཊ་ (sambhoda) skt. sm. ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་.
སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ (sɛ̄gyiŋgɔɔ) the earth, the world.
སའི་ཁབ་ལེན་སྣེ་མོ་ (sɛ̄ kāblen nēmo) magnetic pole.
སའི་ཁབ་ལེན་ར་བ་ (sɛ̄ kāblen rawa) terrestrial magnetism.
སའི་གོ་ལ་ (sɛ̄ kolo) the earth ། མི་བཟོས་སྲུང་སྐར་གྱིས་སའི་གོ་ལ་སྐོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The satellite revolves around the earth.
སའི་གོ་ལའི་འཁོར་སྐར་ (sɛ̄golö kɔ̄ɔgar) satellite (revolving in the sky).
སའི་གོ་ལའི་དངོས་ཁམས་གཏེར་འཚོལ་རུ་ཁག (sɛ̄golö ŋōògam dērdzöö rugaà) geophysical prospecting team.
སའི་གོ་ལའི་དངོས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (sɛ̄golö ŋōògam shimjuùgaŋ) institute of geophysics.
སའི་གོ་ལའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་ (sɛ̄golö ŋōògam rigbə) geophysics.
སའི་གོ་ལའི་དངོས་ཁམས་སློབ་ཚོགས་ (sɛ̄golö ŋōògam lōbdzoò) society of geophysics.
སའི་གོ་ལའི་མཉམ་བགྲོད་འཁོར་སྐར་ (sɛ̄golö ñāmdröö kɔ̄ɔgar) geostationary satellite, synchronous satellite.
སའི་གོ་ལའི་ལྟ་པ་ (sɛ̄golö dāba) sm. ས་སྙིང་.
སའི་གོ་ལའི་འཐེན་ཤུགས་ (sɛ̄golö tēnshuù) earth's gravity.
སའི་གོ་ལའི་འདྲེན་ཤུགས་ (sɛ̄golö drenshuù) sm. སའི་གོ་ལའི་འཐེན་ཤུགས་.
སའི་གོ་ལའི་སྣེ་གཉིས་ (sɛ̄golönēñii) the two terrestrial poles (the South and North Poles).
སའི་གོ་ལའི་དཔེ་དབྱིབས་ (sɛ̄golö bēyib) globe.
སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་ (sɛ̄golö cēè) hemisphere.
སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་ནུབ་མ་ (sɛ̄golö cēè nubmə) western hemisphere.
སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་བྱང་མ་ (sɛ̄golö cēè caŋma) northern hemisphere.
སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་ཤར་མ་ (sɛ̄golö cēè shārma) eastern hemisphere.
སའི་གོ་ལའི་ཕྱེད་ལྷོ་མ་ (sɛ̄golö cēè lhōma) southern hemisphere.
སའི་གོ་ལའི་ཚན་རིག (sɛ̄golö tsɛ̄nrii) earth sciences, geology.
སའི་གོ་ལའི་རྫས་འགྱུར་རིག་པ་ (sɛ̄golö dzɛ̄ɛ̀gyur rigbə) geochemistry.
སའི་གོ་ལའི་རྫས་འགྱུར་རྩད་བཤེར་རུ་ཁག (sɛ̄golö dzɛ̄ɛ̀gyur dzɛ̄ɛ̀sher rugaà) geochemistry exploring team.
སའི་གོ་ལའི་སྲོག་ཤིང་ (sɛ̄golö sōgshiŋ) the earth's axis.
སའི་ཆགས་རིམ་ (sɛ̄ cōgrim) geological strata.
སའི་ཉིང་ཁུ་ (sɛ̄ ñiŋgu) sm. ས་བཅུད་.
སའི་དེན་ (sɛ̄den) spleen.
སའི་བཞའ་ཚན་ (sɛ̄ shadzɛn) ground (water) vapor.
སའི་ཤིན་ཚད་ (sɛ̄ shindzɛɛ̀) soil fertility.
སའི་སྲོག་ཤིང་ (sɛ̄ sōgshiŋ) earth's axis.
སར་ (sāā) sm. ས་ལ་.
སར་འཁྱིལ་སྤོ་ལོ་ (sāādrii bōlo) 1. baseball. 2. a ground ball (in baseball).
སར་ཝ་དོར་ (sāāwador) Salvador.
སར་ཉལ་རྩ་ལྡུམ་ (sāāñɛɛ dzādum) creeping plants.

སར་ཏེ་འཛུགས་ (sāadi dzuù) va. to give one's word you will settle in a place.
སར་པ་ (sārba) sm.* གསར་པ་.
སར་མི་ (sārmi)1. newcomer, new arrival. 2. arc. messenger.
སར་ཙུགས་གློག་ཤུ་ (sāadzug lōgshu) floor lamp, lamp fixed in the ground.
སར་ཙུགས་སྒྲ་སྡུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sāadzug dradzüü trüügɔɔ) console (radio).
སར་འཛིན་སྡོང་པོ་ (sārdzin doŋbo) sm. སར་ཉལ་རྩ་ལྷལ་.
སར་བཞག་འདེགས་རྒྱ་ (sārshaà deggya) drawbridge.
སལ་མོན་དབྱུག་སྲིན་ (sɛ̄ɛmön yūgsin) eng.tib. salmonella.
སལ་སིལ་ (sɛ̄ɛsii) sound of bells ringing.
སལ་སུལ་ (sɛ̄ɛsüü) narrow/ deep gorge.
སི་ (sī) 1. whistle, whistling; va.—རྒྱག to whistle. 2. ch. silk. 3. a type of high quality bamboo.
སི་དཀྲིས་གློག་སྐུད་ (sīdriì lɔ̄ɔgüù) fabric covered electrical wire.
སི་སྐད་ (sīgɛɛ̀) whistling; va.—རྒྱག.
སི་ཁྲིམ་ (sīgyim) eng. the second hand of a watch.
སི་ཁྲུའན་ (sīdruan) sm. སི་ཁྲོན་.
སི་ཁྲོན་ (sōdrön) Sichuan (Province).
སི་ཁྲོན་གཤོང་ས་ (sīdrön shōŋsa) Sichuan Basin.
སི་གླུ་ (sīlu) whistling a song; va.—གཏོང་ to whistle a song/ tune.
སི་རྒྱག (sīgyaà) see སི་.
སི་སྒྲ་ (sīdra) sm. སི་སྐད་.
སི་མེན་ (sīmɛn) silk wadding.
སི་སྨྱུག (sīñuù) bamboo pen.
སི་ཅིའི་ (sījii) ch. driver.
སི་ཏ་ལིན་གི་ལི་ (sīdalingile) Stalingrad.
སི་ཏུའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་ (sīdü sūmdaà dreejen) a commentary on Tibetan grammar.
སི་ཏོག་ཧོ་ལེམ་ (sīdog hōlerm) ch. Stockholm.
སི་བཏགས་ (sīdaà) woven silk.
སི་བཏང་ (sīda) signaling by whistling; va.—གཏོང་.
སི་པན་ (sībɛn) cayenne pepper, hot chili.
སི་པན་སྦང་ཆབ་ (sībɛn baŋjəb) mixture of cayenne pepper soaked in salt and water that is eaten with རྩམ་པ་.
སི་ཝ་ཧི་ལི་ (sīwahili) Swahili.
སི་ཝེ་དེན་ (sīwɛdɛn) Sweden.
སི་སྨྱུག (sīñuù) a traditional Tibetan pen made of bamboo.
སི་འོད་ (sīwöö) the sheen of silk.
སི་ཝུའུ་ཀྲང་ (sīwudraŋ) ch. mess officer. (in the army).
སི་ར་ (sīrə) woven basket.
སི་རི་རི་ (sī riri) rustling sound of the wind.
སི་རི་ཡ་ (sīriyə) Syria.
སི་རུང་ (sīruŋ) ch. velvet.
སི་ལི་མ་ (sīlimə) a thin coat of ice.
སི་ལི་ལི་ (sī lili) tinkling sound of bells.
སི་ལིག (sīlig) eng. silk (and silk-like materials such as nylon).
སི་ལིང་ (sīliŋ) ch. military commander, head of སི་ལིང་པུའུ་.
སི་ལིང་གུ་ལིང་ (sīliŋ guliŋ) sound of breaking glass.
སི་ལིང་ལྕང་པ་ (sīliŋ jaŋma) fringed iris.
སི་ལིང་པུའུ་ (sīliŋbu) ch. command center, headquarters (in army).
སི་ལིང་ཡོན་ (sīliŋyön) ch. sm. སི་ལིང་.
སི་ལིན་པུའུ་ (sīlinbu) ch. command center, headquarters.
སི་ཤན་ (sīshɛn) silk thread.
སི་སི་པན་ (sīsipɛn) C-Span.
སི་ཧོན་སུའུ་ (sīhönsu) ch. tetracycline.
སི་ཨན་ཨན་ (sī ēnen) eng. CNN.
སིག (sīg) 1. Sikh (nationality in India). 2. va. to hike/ hitch up (a load on one's back); va.—རྒྱག. 3. abbr. of སིག་ར་.
སིག་བུ་ (sīgbu) sm. སིག་ར་.
སིག་ར་ (sīirə) bamboo basket.
སིག་སིག (sīgsii) 1. sm. སིག. 2. shaking from fear/ cold; va.—གཏོང་.
སིག་སིག་ཏུ་འཕར་ (sīgsiidu pār) vi. to shake/ tremble.
སིགས་ (sīi) imp. of གསིག.
སིགས་མ་ (sīgmə) residue, dregs.
སིང་: p. སིངས་ (sīŋ) va. to choose, to pick, to select.
སིང་སྒྱུར་ (sīŋgyur) an inferior (weak) Tibetan ཆང་.
སིང་ག་པུར་ (sīŋgabur) Singapore.
སིང་ག་ལ་ (sīŋgala) Ceylon, Sri Lanka.
སིང་ཧ་ལ་ (sīŋhala) sm. སིང་ག་ལ་.
སིང་སྒྲ་ (sīŋdra) ringing/ tinkling sounds of bells and metals striking.
སིང་ངེ་ (sīŋŋe) completely or absolutely well/ clean ¶ སྡོད་ས་ཚང་མ་གཙང་སིང་ངེ་འདུག All the residences were completely clean.
སིང་ངེ་ཡེ་རེ་བ་ (sīŋŋe yerewa) extremely clear.
སིང་དྭངས་ (sīŋdaŋ) sm. སིང་སྒྱུར་.
སིང་པོ་ (sīŋbu) sm. སིང་སྒྱུར་.
སིང་ཇེ་ (sīŋjeè) starch.
སིང་རག (sīŋraà) ཆང་ and alcohol/ liqueur.
སིཾ་ག་པུར་ (sīŋgabur) Singapore.
སིཾ་ག་ལ་ (sīŋgala) Ceylon, Sri Lanka.
སིང་སིང་ (sīŋsiŋ) 1. ringing/ tinkling sounds of bells and metals striking. 2. completely ¶ སྔོ་སིང་སིང་ Completely green.
སིང་སིང་ཁྲོག་ཁྲོག (sīŋsiŋ trɔ̄gdrɔɔ̀) sm. སིང་སིང་.
སིང་སིང་པོ་ (sīŋ sīŋbu) sm. སིང་སིང་.
སིངས་ (sīŋ) p. of སིང་.
སིངས་པ་ (sīŋbə) sm. སིངས་པོ་.
སིངས་པོ་ (sīŋbu) weak (of ཆང་/ alcohol).
སིད་ (sīi) sm. སི་, 1.
སིད་སྒྲ་ (sīidra) sm. སི་སྒྲ་.
སིད་ཉི་ (sīiñii) Sidney.
སིན་དི་ (sīmdi) the ramrod used with gunpowder in Tibetan matchlock guns.
སིན་བུ་ (sīmbu) weaving shuttle; va.—རྒྱག to use the shuttle when weaving.
སིན་འཕེ་ (sīmbi) sm. སིན་དི་.
སིན་འཕེན་ (sīmben) sm.* སིན་འཕེ་.
སིབ་ནད་ (sībnɛɛ̀) sm. སིབ་པེ་.
སིབ་པེ་ (sīnbbi) measles.
སིབ་པེའི་ནད་དུག (sībbii nɛ̀ɛduù) vaccination for measles.
སིབ་བུ་ (sībbu) sm. སིབ་པེ་.
སིབ་སིབ་ (sībsib) lightly/ softly falling rain/ snow.
སིམ་ (sīm) 1. vi. to seep through ¶ ཆུ་ས་ལ་སིམ་སོང་ The water seeped through the ground. 2. vi. to find joy, to feel happy.
སིམ་ཁུང་ (sīmguŋ) the groove on Tibetan rifles into which the ramrod is kept.
སིམ་འགྲོད་ (sīmdröö) sm. སིམ་སིམ་སིམ་ལ་.
སིམ་དོང་ (sīmdoŋ) seepage pit.
སིམ་པོ་ (sīmbu) 1. quiet, silent ¶ ཁང་པ་འདི་སིམ་པུ་འདུག This house is very quiet. 2. well, happy.
སིམ་མེ་བ་ (sīmmewa) sm. སིམ་པོ་, 2.
སིམ་འཛུལ་ (sīmdzuù) infiltrating; va.—བྱེད་ ¶ ང་ཚོས་ས་མཚམས་སུ་དགྲ་བོའི་དམག་མི་སིམ་འཛུལ་བྱས་པ་རེད་ The enemy troops infiltrated our border.
སིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག (sīmlɛ cīŋyii) eng.tib. Simla Convention.
སིམ་ཤུགས་ (sīmshuù) the force of sth. seeping or leaking.
སིམ་སིམ་ (sīmsim) sm. སིབ་སིབ་.
སིམ་སིམ་སིམ་ལ་ (simsim sīmlə) quietly, silently ¶ ཀུན་མ་དེ་ས་སིམ་སིམ་སིམ་ལ་ཁང་པའི་ནང་ལ་འཛུལ་པ་རེད་ The thief walked silently into the house.
སིམས་ (sīm) vi. to be absorbed, to be soaked up.
སིའུ་ (sīwu) 1. sm.* སེའུ་. 2. steps.
སིར་སྒྲ་ (sīrdra) sm. སིར་སིར་.
སིར་སིར་ (sīrsir) a buzzing sound.
སིལ་ (sīi) sm. སིལ་སྙན་.
སིལ་ཁྲོལ་ (sīidröö) the small bells that are attached to the costumes of opera or religious dancers.
སིལ་གྲངས་ (sīildraŋ) decimal (in math).
སིལ་གྲངས་བགོ་རྩིས་ (sīildraŋ godzii) divisions of

decimals.

སིལ་གྲངས་སྒྱུར་རྩིས་ (siildraŋ gyurdzii) multiplication of decimals.

སིལ་གྲངས་སྡོམ་རྩིས་ (siildraŋ nöndzii) addition of decimals.

སིལ་གྲངས་འཕྲི་རྩིས་ (siildraŋ trīdzii) subtraction of decimals.

སིལ་གྲངས་ཚག (siitraŋdzaà) decimal point.

སིལ་བཅོལ་ (siijöö) a savings account where one can withdraw money anytime.

སིལ་ཉོ་ (siiño) buying retail; va.—བྱེད་.

སིལ་སྙན་ (siiñɛn) type of cymbal; va.—དཀྲོལ་ to play the cymbals.

སིལ་སྙན་མ་ (siiñɛnma) women who play the cymbals.

སིལ་ཏོག (siidoò) arc. fruits.

སིལ་ཏོག་སྐྱ་ཏོ་ (siidoò gyādo) arc. unripe fruits.

སིལ་ཐོར་ (siidɔɔ) untied, loose, (e.g., flowers).

སིལ་སྡོང་ (siidoŋ) fruit trees.

སིལ་སྡོང་ར་བ་ (siidoŋ rawa) orchard.

སིལ་བལ་ (siibɛɛ) carded wool.

སིལ་བུ་ (siibu) in fragments, in pieces, disintegrated, individually (rather than in bulk); vi.—འགྱུར་; —འཐོར་ to become fragmented/ scattered/ disintegrated.

སིལ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་ (siibü bēnjɔɔ) individual economy (as opposed to communal).

སིལ་བུར་འཐོར་ (siibur tɔ̈r) see སིལ་བུར་.

སིལ་བུར་གནས་ (siibur nɛ̄ɛ) va. to remain or exist fragmented/ disintegrated/ in small parts/ units ¶ ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་རིང་ཡུལ་དེ་སིལ་བུར་གནས་པ་རེད་ For several hundred years the country stayed fragmented.

སིལ་བུར་འཕྱང་ (siibur cāŋ) vi. to hang down loosely (hair).

སིལ་མ་ (siimə) 1. sm. སིལ་བུ་. 2. loose/ small change (with respect to coins) ¶ དངུལ་སིལ་མ་ཡོད་པས་ Do (you) have any small change?

སིལ་མ་ཉོ་ (siimə ño) va. to buy retail.

སིལ་མ་འཚོང་ (siimə tsōŋ) va. to sell retail.

སིལ་ཙི་ཙིག (siidzijig) just a moment, a small amount ¶ ཁྱེད་རང་སིལ་ཙི་ཙིག་བཞུགས་ཨ་ Please wait for a moment.

སིལ་ཙེ་ (siidze) ch. shredded.

སིལ་ཚོང་ (siidzoŋ) sm. སིལ་འཚོང་.

སིལ་ཚོང་ཁང་ (siidzoŋgaŋ) retail store.

སིལ་ཚོང་གོང་ (siidzoŋ koŋ) retail price.

སིལ་འཚོང་ (siidzoŋ) retail sales, selling retail; va.—བྱེད་; —རྒྱག to sell/ retail.

སིལ་འཚོང་ཁང་ (siidzoŋgaŋ) retail outlet/ store.

སིལ་འཚོང་གི་གཏན་འབེབས་རིན་གོང་ (siidzoŋgi dēnbeb ringoŋ) fixed retail price.

སིལ་འཚོང་གི་ཟོག་གོང་ (siidzoŋgi sɔ̄ɔgoŋ) retail price.

སིལ་འཚོང་དངོས་ཟོག (siidzoŋ ŋöösɔɔ) retail merchandise/ goods.

སིལ་འཚོང་རིན་གོང་ (siidzoŋ ringoŋ) retail price.

སིལ་འཚོང་ལས་རིགས་ (siidzoŋ lɛ̄ɛrii) retail trade/ business.

སིལ་འཚོང་བ་ (siidzoŋwa) retailer.

སིལ་ཟས་ (siisɛɛ) snack.

སིལ་ར་ (siirə) basket.

སིལ་ལི་མ་ (siilimə) sm. སི་ལི་མ་.

སིལ་ཤིང་ (siishiŋ) firewood cut into pieces.

སིལ་སངས་ཙམ་བྱེད་ (siisaŋdzam cēè) va. to take a break (from work).

སིལ་སངས་སངས་ (sii sāŋsaŋ) feeling relief/ relaxed; va.—བྱེད་ ¶ ལོ་འཇུག་ཡིག་ཚད་བཏང་ཚར་ནས་སིལ་སངས་སངས་བྱས་སོང་ I felt relief after taking the final exam.

སིལ་སིལ་ (siisii) sound of bells ringing/ tinkling.

སུ་ (sū) 1. dative-locative particle (used after the final s) ¶ ཁོང་གི་སྡོད་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད་ (They) went to his residence. 2. who? ¶ མོ་སུ་རེད་ Who is she? ¶ འདི་སུ་ལ་སྤྲོད་དགོས་རེད་ To whom should (I) give this? 3. "as" ¶ ཕྱག་རོགས་སུ་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་ཡོད་པ་རེད་ He had Prime Minister Langdun as his colleague.

སུ་དཀར་སུ་ནག (sūgaa sūnaà) who is innocent and who is guilty ¶ ཁ་རྒྱ་འདིའི་སྐོར་ང་གཉིས་སུ་དཀར་སུ་ནག་གི་ཐག་དེ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་གཅོད་ཀྱི་རེད་ Concerning this dispute, the court will decide which of us is innocent or guilty [Lit. who is white, who is black].

སུ་ཀུན་ (sūgün) all, entire, everyone.

སུ་གང་ (sūgaŋ) whoever, anyone ¶ སྐད་ཆ་འདི་མི་སུ་གང་གིས་མ་ཤེས་པ་བྱ་དགོས་ You must not let anyone know of this conversation.

སུ་མགྱོགས་སྡུར་ (sūgyɔg dur) va. to compete who goes or does sth. quicker.

སུ་རྒྱལ་སུ་ཕམ་ (sūgyɛɛ sūpam) who is the victor and who is the vanquished, who won and who lost ¶ དམག་འཁྲུག་དེ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སུ་རྒྱལ་སུ་ཕམ་གྱི་ཐག་མ་ཆོད་པ་རེད་ That war went on for many years without it being decided who won and who lost.

སུ་བཏབ་དེས་བསྡུད་ (sūdəb tēèdüü) the policy in Tibet in 1959 that whoever planted the land that year could collect the yield.

སུ་བཏབ་སུས་ལེན་ (sūdəb süü len) sm. སུ་བཏབ་དེ་བསྡུད་.

སུ་ཐོད་ཐོད་ (sū töödöö) whoever.

སུ་ཐོབ་གང་ལོན་ (sūtob kaŋlön) sm. ཉབ་ཐོབ་.

སུ་དང་སུ་ (sūdaŋsu) whoever, everyone ¶ མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་རང་གི་ཁེ་ཕན་མ་བསམ་མཁན་མེད་ There is no one who does not think of his own benefit. ¶ སང་ཉིན་ཚོགས་འདུར་མི་སུ་དང་སུ་འགྲོ་གི་རེད་ Who all is going to the meeting tomorrow?

སུ་དྲག་འགྲན་ (sū tragdrɛn) va. to compete with sb.

སུ་འདྲ་ཞིག (sūndrajig) 1. who (what sort of a person) ¶ ལས་ཀ་འདི་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་རེད་ Who did this work? 2. whoever, anyone ¶ མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་རོགས་བྱེད་ཀྱི་རེད་ Someone will help anyone.

སུ་ནས་ (sūnɛ) from whom ¶ སྐད་ཆ་འདི་སུ་ནས་གོ་བྱུང་ From whom did you hear this talk?

སུ་ནི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ (sūni kājee cöögyüü) Sunni Islam.

སུ་པན་ (sūbɛn) sm. སི་པན་.

སུ་ཕི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ (sūbi kājee cöögyüü) Sufism.

སུ་མ་ད་ར་ (sūmadara) Sumatra.

སུ་ཝི་ཡེད་ (sūween) Soviet.

སུ་ཞིག (sūjig) whoever, anyone ¶ ཚོགས་པ་དེའི་ནང་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འཛུལ་ཆོག་གི་རེད་ Anyone can join that organization.

སུ་བཟང་སུ་སྐྱིད་ (sūsaŋ sūgyii) whoever is better off/ happier.

སུ་ཡང་ (sūyaŋ) whoever, anybody, nobody (with neg.) ¶ ལག་ཁྱེར་ཡོད་པར་མི་སུ་ཡང་བོད་ལ་འགྲོ་ཆོག་གི་རེད་ With a permit anybody can go to Tibet. ¶ ལག་ཁྱེར་མེད་པར་མི་སུ་ཡང་བོད་ལ་འགྲོ་ཆོག་གི་མ་རེད་ Without a permit nobody can go to Tibet.

སུ་ཡིན་ན་ཡང་ (sūyinnayaŋ) whoever, whosoever.

སུ་ཡིས་ (sūyii) sm. སུས་.

སུ་རུ་ (sūru) sm. སུ་ལུ་.

སུ་རུ་པན་ཙ་ (sūru bēndza) sm. སི་པན་.

སུ་རུག (sūruù) leather for making boots.

སུ་རུང་ (sūruŋ) whoever, whichever, either one (of you) ¶ ཁྱེད་རང་གཉིས་སུ་རུང་ཞིག་ངའི་རོགས་པར་ཡོང་དགོས་ Either one of you two must come and help me.

སུ་ལ་ (sūlə) to whom.

སུ་ལུ་ (sūlu) 1. curly (hair). 2. a plant from which tinder for starting fires is made. 3. a type of azalea.

སུ་ལུ་གོང་གོང་ (sūlu koŋgoŋ) sm. སུ་ལུ་.

སུ་ལུ་མགོ་ (sūlugo) curly (haired).

སུ་སུ་ (sūsu) who, who all ¶ སང་ཉིན་ཚོགས་འདུར་མི་སུ་སུ་འགྲོ་གི་རེད་ Who all are going to the meeting tomorrow.

སུག (sūg) abbr. of སུག་པ་, 1.

སུག་གྱོག (sūggyɔɔ) lame, limp.

སུག་དཀར་ (sūgar) animals that have white legs.

སུག་བཀྱིགས་ (sūggyig) tying all four limbs together; va.—བྱེད་.

སུག་ཁྲལ་ (sūgdrεε) animal head tax [Lit. hoof tax].

སུག་རྒྱག (sūg gyaà) va. to nudge/ push.

སུག་རྡིང་ཀྱོག་ཀྱོག (sūgdiŋ gyɔ̄ggyɔɔ̀) sm. སུག་ཀྱོག.

སུག་རྟེན་ (sūgden) base, pedestal.

སུག་ཐུང་ (sūgduŋ) small feet/ hooves.

སུག་མཐིལ་ (sūgdii) 1. hoof. 2. palm of the hand.

སུག་རྡོག (sūgdɔɔ̀) sm. སུག་མཐིལ་.

སུག་པ་ (sūgbə) 1. hands and legs, limbs. 2. shung. hands; va.—སྣོན་ to receive sth. in one's hands. 3. a herb used for washing.

སུག་པོ་ (sūgbu) sm. སུག་པ་, 1.

སུག་བྲིས་ (sūgdrii) handwritten.

སུག་མེལ་ (sūgmee) sm.* སུག་སྨེལ་.

སུག་སྨེལ་ (sūgmee) sm. སུག་མེལ་.

སུག་སྨེལ་ (sūgmee) cardamom.

སུག་བཞི་ (sūgshi) four-legged animals; vi.—གྱམ་ to be lying on the ground with one's hand and legs spread out.

སུག་བཞིར་རྟེན་ཁྲལ་ (sūgshi dēndrεε) shung. tax on animals.

སུག་བཞིར་བརྟེན་པའི་ཁྲལ་ (sūgshi dēmbε trεε) sm. སུག་བཞིར་རྟེན་ཁྲལ་.

སུག་ཡོབ་ (sūgyob) sm. སུག་པ་, 1.

སུག་ལག (sūglaà) sm. སུག་པ་, 1.

སུག་ལས་ (sūglεὲ) sm. ལག་ལས་.

སུག་སུག་གདོང་ (sūgsug dōŋ) sm. སུག.

སུང་རྒྱལ་རབས་ (sūŋ gyεεrəb) the Sung Dynasty.

སུང་ཆིན་ལིང་ (sūŋ cīnliŋ) Madame Sun Yatsen.

སུང་ཧྭ་ཅའང་གཙང་པོ་ (sūŋhajaŋ dzāŋbo) Sungari River.

སུངས་ (sūŋ) sm. རུལ་.

སུད་དེ་ཤི་ (sūùde shī) vi. to die of suffocation.

སུད་པ་ (sūùbə) a bit, a little.

སུད་ཀྲར་ཚོང་མཁན་ (sūùdra tsōŋñεn) eng.tib. sweater sellers (an occupation of some Tibetans in India).

སུད་ཚོང་ (sūùdzoŋ) abbr. of སུད་ཀྲར་ཚོང་མཁན་.

སུད་སི་ (sūùsi) Swiss, Switzerland.

སུད་སིའི་མཚོ་ཡུར་ (sūùsi tsōyur) Suez Canal.

སུད་སུད་སུད་ལ་ (sūùsuù sūùlə) gradually, little by little ༎ ངའི་དངུལ་ཚང་མ་སུད་སུད་སུད་ལ་འགྲོར་སོང་ Little by little all my money got spent.

སུན་: p. བསུན་; f. སུན་ (sūn) vi. to be irritated, to be fed up/ annoyed, to be sick/ tired of ༎ ཕྲུ་གུས་སྐད་ཅོར་བརྒྱབ་པར་བསུན་པ་རེད་ (He) was irritated by the children shouting.

སུན་ཀྲུང་ཧྲན་ (sūn drūŋhrεn) Sun Yatsen.

སུན་ཆིན་ལིང་ (sūn cīnliŋ) sm. སུང་ཆིན་ལིང་.

སུན་སྣང་ (sūnnaŋ) irritated, bothered, fed up/ tired of; vi.—སྐྱེ་; —བྱེད་ ༎ ཉིན་ལྟར་སྐད་ཆ་དེ་རང་སྐྱར་ནས་སྐྱར་དུ་ཉན་པར་སུན་སྣང་སྐྱེས་པ་རེད་ (They) got fed up with having to listen to the same thing over and over again.

སུན་སྣང་མེད་པ་ (sūnnaŋ mḛèba) patient, tolerant, even-tempered.

སུན་སྣང་ཚ་པོ་ (sūnnaŋ tsābo) very irritable, easily bothered.

སུན་པོ་ (sūmbu) bothering, annoying; va.—བྱེད་; —བཟོ་ ༎ ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོས་ངན་པ་དགོས་ཡོད་ཟེར་ནས་རྟག་པར་སུན་པོ་བཟོ་གི་འདུག The children are always bothering them about wanting a present.

སུན་པོ་བཟོ་ (sūmbu so̱) see སུན་པོ་.

སུན་ཕྱུང་ (sūnjuŋ) p. of སུན་འབྱིན་.

སུན་འབྱིན་ (sūnjin) 1. refuting, repudiating; criticizing; va. སུན་ཕྱིན་; —བྱེད་ ༎ མི་དམངས་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཕྱུང་ངན་དེ་ཚོར་སུན་ཕྱུང་བ་རེད་ (They) criticized the bad people who were harming the masses. 2. va. to humiliate/ demean/ denigrate ༎ མི་དེ་སྤྲོ་པ་མཐོ་པོ་ཡུས་ནས་མི་གཞན་ལ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ That person is very proud and demeans other people.

སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ (sūnjindar nāŋ) being critical of those that are faultless and uncritical of those with faults.

སུན་མ་ (sūnmə) sm. བསུ་མ་.

སུན་མེད་སྐྱོ་མེད་ (sūnmeè gyōmeè) at ease, relaxed [Lit. not bothered, not sad].

སུན་མེད་ངང་རིང་ (sūnmeè ŋəŋriŋ) tolerant, forbearing, patient.

སུན་གཙེར་ (sūndzer) annoying, bothering; va.—བཟོ་ to annoy, to bother.

སུན་འཛེམས་ (sūndzem) sm. སུན་སྣང་.

སུབ་: p.བསུབས་; f. བསུབ་; imp. སུབས་ (sūb) 1. va. to erase, to rub out ༎ ནག་པང་ལོག་གི་རི་མོ་བསུབས་སོང་ (He) erased the drawing on the blackboard. 2. va. to suffocate, to choke ༎ དབུགས་བསུབས་ནས་བསད་པ་རེད་ (They) killed (him) by suffocating.

སུབ་བཀྱིགས་ (sūbgyig) packing/ tying up a load for a trip; va.—བྱེད་.

སུབ་བཅོས་ (sūbjöö) erasing and correcting (editing); va.—རྒྱག.

སུབ་ཏུ་མེད་པ་ (sūbdu mḛèba) impossible to erase/ rub out/ obliterate; va.—འཇོག to do sth. that cannot be erased/ obliterated/ eradicated ༎ ཁོང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་རྗེས་སུབ་ཏུ་མེད་པ་བཞག་ཡོད་པ་རེད་ His achievements on behalf of the country cannot be obliterable.

སུབ་ཐབས་མེད་པ་ (sūbdob mḛèba) sm. སུབ་ཏུ་མེད་པ་.

སུབ་ཐིང་ས་གཅིག་སུབ་ (sūndeŋ jīsub) va. to cancel/ reject with one stroke.

སུབ་སུབ་ (sūbsub) obliterating, erasing, rubbing out; va.—བྱེད་.

སུམ་ (sūm) three ༎ སུམ་ཅུ་ Thirty.

སུམ་: p. བསུམས་; f. བསུམ་; imp. སུམས་ (sūm) va. to close, to shut (a pouch or bag), to draw a pouch shut ༎ རས་ཁུག་གི་ཁ་བསུམས་སོང་ He tied shut the cloth bag.

སུམ་ཁྲི་ (sūmdri) thirty thousand.

སུམ་འགྱུར་ (sūmgyur) increasing three times, tripling ༎ ལོ་འདིའི་གནག་ཕྱུགས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་སུམ་འགྱུར་བྱུང་འདུག The number of yaks tripled this year.

སུམ་བརྒྱ་ (sūmgya) three hundred.

སུམ་སྒྱུར་ (sūmgyur) sm.* སུམ་འགྱུར་.

སུམ་བསྒྲིགས་ (sūmdrig) three of a thing arranged together.

སུམ་ཅུ་ (sūmju) thirty.

སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ (sūmju tāmba) sm. སུམ་ཅུ་.

སུམ་ཅུ་པ་ (sūmjubə) the basic Tibetan text on Tibetan grammar.

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ (sūmju dzāsum) 1. thirty three. 2. a realm of the gods.

སུམ་ཆ་ (sūmja) a third ༎ སུམ་ཆ་གཉིས་ Two thirds.

སུམ་གཉིས་ (sūmñii) two thirds.

སུམ་རྟགས་ (sūmdaà) Tibetan grammar.

སུམ་ལྟེབ་ (sūmdəb) three folds (of sth.), sth. folded into thirds.

སུམ་སྟོང་ (sūmdoŋ) three thousand.

སུམ་ཐོག (sūmdɔɔ̀) three story (house, etc.).

སུམ་མདོ་ (sūmdo) a place where three roads intersect.

སུམ་པའི་རུ་ (sūmbε ru̱) one of the four areas in Central Tibet during the era of the kings.

སུམ་འབུམ་ (sūmbum) three hundred thousand.

སུམ་སྦྱར་པང་ལེབ་ (sūmjar bāŋleè) plywood, three-ply wood.

སུམ་སྦྲགས་ (sūmdraà) three things put together/ joined together; three things that occurred (one after another) together/ at one time—གདོང་ ༎ ཚིག་མཛོད་ཀྱི་སྟོད་ཆ་དང་བར་ཆ་སྨད་ཆ་བཅས་སུམ་སྦྲགས་ཀྱི་དེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག The fiirst, second and third volumes of the dictionary are put together in one large volume.

སུམ་སྦྲེལ་ (sūmdree) three of sth. joined together; va.—བྱེད་.

སུམ་རྩེག (sūmdzeg) anything stacked up in threes; e.g., three stories/ layers.

སུམ་རྩེན་ (sūmdzen) heaven, the realm of the gods.

སུམ་རྩེན་བདག་པོ་ (sūmdzen dagbo) shung. sm. ལྷའི་དབང་པོ་.

སུམ་རྩེན་མདུན་མ་ (sūmdzen dūnmə) shung. sm. ལྷ་ཡུལ་.

སུམ་བརྩེགས་དུས་རབས་ (sūmdzeg tüürəb) the Triassic Period.

སུམ་ཚུགས་ (sūmdzuù) sth. that is triangular shaped.

སུམ་ཟུར་ (sūmsur) 1. one third. 2. three cornered.

སུམ་ཡར་ (sūmyar) three and above.

སུམ་རིམ་པ་ (sūm rimbə) three stages/ levels.

སུམ་ལོག (sūmlɔɔ̀) sm. སུམ་འགྱུར་.

སུམས་ (sūm) imp. of སུམ་པ་.

སུའི་ (sǖǖ) whose ¶ དེབ་འདི་སུའི་རེད་ Whose book is this?

སུའི་སྨན་ (sǖmɛn) sm. སུག་སྨིལ་.

སུའི་ཛར་ལེན་ (sǖǖdzarlɛn) Switzerland.

སུའུ་ (sūū) abbr. of སུའུ་ཝི་ཡེད་.

སུའུ་ཀེ་ལན་ (sūgelɛn) Scotland.

སུའུ་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ (sūguŋ drūŋyaŋ) ch. the Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union.

སུའུ་ཏན་ (sūūdɛn) Sudan.

སུའུ་ཏེན་ (sūudɛn) Sweden.

སུའུ་དབྱི་ཧྲི་གཙང་པོ་ (sūūyihri) Suez Canal.

སུའུ་ཝེ་ཡེད་ (sūūwaed) ch. soviet.

སུའུ་མོང་ (sūūmoŋ) ch. Soviet-Mongol (abbr. of སུའུ་ལེན་དང་མོང་གོལ་).

སུའུ་ཝེའི་ཡེད་ཀྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ (sūūwed jidzoò riŋluù jidün gyɛɛgəb nāndreegi gyɛɛgəb) ch.tib. the Union of Soviet Socialist Republics (USSR).

སུའུ་ལིའན་ (sūlin) sm. སུའུ་ལེན་.

སུའུ་ལེན་ (sūlen) ch. the Soviet Union ¶ སུའུ་ལེན་སྲིད་གཞུང་ The government of the Soviet Union.

སུའུ་ཏ་ར་ཚུང་བ་ (sūdar cūŋwə) tib. ch. sodium bicarbonate.

སུའོ་ལིའོ་ (sūliu) ch. plastic.

སུར་ (sūū) to whom.

སུར་དཀར་ (sūrgar) azalea.

སུར་རྒྱག (sūr gyaà) vi. to become rotten/ moldy ¶ མར་རྙིང་པ་དེ་ལ་སུར་བརྒྱབ་བཞག The old butter got moldy.

སུར་སྒྲ་ (sūrdra) sizzling sound when water is tossed on fire.

སུར་དུག (sūrduù) a disease that afflicts lambs.

སུར་པན་ (sūūbɛn) hot pepper, chili.

སུར་ཤོར་ (sūr shɔ̄ɔ̄) sm. སུར་རྒྱག.

སུར་ན་ (sūrna) sm. རྒྱ་གླིང་.

སུལ་ (sǖǖ) 1. a pleat, fold. 2. a furrow/ groove. 3. folds in a mountain.

སུལ་སྐྱོད་ (sūū dǖǖ) va. to pleat/ fold sth., to gather into pleats/ folds.

སུལ་འཇིན་ (sǖǖjin) sm. སུན་འཇིན་.

སུལ་མ་ (sǖǖmə) creases, folds.

སུལ་རུབ་ (sǖǖ rub) vi. to become creased.

སུལ་རུབ་རུབ་བྱེད་ (sǖǖ rubrub ceè) 1. sm. སུལ་སྐྱོད་. 2. sm. སུལ་རུབ་.

སུལ་ལམ་ (sǖǖlam) a twisting path on a mountain overlooking a gorge.

སུལ་སུལ་ (sǖǖsüü) having many creases/ folds/ pleats.

སུས་ (sǖǖ) 1. by whom ¶ སུས་བཤད་པ་རེད་ Who said it? [Lit. it was said by whom]. 2. (སུས་ + vb. + འདི་ + vb. མེད་པ་) not knowing who did sth. ¶ སུས་གཏོར་འདི་གཏོར་མེད་པ་ Not knowing who destroyed it.

སུས་བཏབ་དེས་བསྡུ་ (sǖǖdəb teè du) the policy in 1959 just following "democratic reforms" stipulating that whoever cultivated a field could keep the yield.

སུས་བཏབ་ན་དེས་བསྡུ་ (sǖǖdəbna teè du) sm. སུས་བཏབ་དེས་བསྡུ་.

སེ་ (sē) 1. one of the four ancient lineage of Tibet. 2. name of a bird. 3. a kind of white clay for making pottery. 4. abbr. Sera monastery.

སེ་གོ་དིང་ (sēgodiŋ) sm. གོ་པོ་ཀླག་གག.

སེ་གོ་པོ་ (sēgowo) sm. སེ་གོ་དིང་.

སེ་གོལ་ (sēgöö) snapping (of fingers); va.—རྡེབ་; —གཏོགས་ to snap (one's fingers).

སེ་གོལ་གཅིག་ལ་ (sēgöö jiglə) sm. སེ་གོལ་ཙམ་ལ་.

སེ་གོལ་གཏོགས་ཙམ་ (sēgöö dōgdzam) in the time it takes to snap one's fingers, in a moment.

སེ་གོལ་ཙམ་ལ་ (sēgöö dzāmla) sm. སེ་གོལ་གཏོགས་ཙམ་.

སེ་རྒོད་ (sēgöö̀) wild pomegranate.

སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ (sējen gyɛɛbo) Kublai Khan.

སེ་དུག (sēduù) sm. སེ་མོག.

སེ་བདར་ (sēdar) a file used on iron.

སེ་འདྲི་ (sēndri) body odor.

སེ་པན་སྐམ་སིལ་ (sēbɛn gāmsii) powdered hot pepper.

སེ་བ་ (sēwa) 1. rosa sericea (used in Tibetan medicine). 2. a unit for measuring gold (100 སེ་བ་ equals 1 ཞོ་).

སེ་པོ་ (sēwo) gray (color).

སེ་བོན་ (sēbön) a Bon sect.

སེ་བྱ་ (sēca) sm. སེ་གོ་དིང་.

སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ (sēndrɛɛ̀ gasum,) abbr. of the three monastic seats of the Gelug sect: Sera, Drepung and Ganden.

སེ་འབྲུ་ (sīndru) pomegranate.

སེ་འབྲུ་རྡོ་ (sīndru do) garnet.

སེ་མན་ (sēmɛn) silk wadding.

སེ་མོག (sēmɔɔ̀) syphilis; vi.—རྒྱག.

སེ་ཞོ་ (sēsho) abbr. two units for measuring the weight of gold (སེ་ and ཞོ་).

སེ་ཡབ་ (sēyəb) papaya.

སེ་ཡོ་རེ་བ་ (sēyo rewa) whitish.

སེ་ར་ (sēra) 1. Sera monastery. 2. hail; vi.—རྒྱག; —གཏོང་ to hail.

སེ་ར་ཕུར་མཇལ་ (sēra pūnjɛɛ) religious festival when Lhasa people go to Sera Monastery to see the dagger of Sera's protective deity Tamdin.

སེ་རུས་ (sērüü) old and tattered.

སེ་ཤར་རེ་བ་ (sēshar rewa) whitish.

སེ་ཤིང་ (sēshiŋ) sm. བསེ་ཤིང་.

སེག (sēg) 1. sm. གསེག. 2. སོ་སེག.

སེག་སྐོར་ (sēggɔɔ) the part of a Tibetan woolen boot where green and red legging materials are used.

སེག་དར་ (sēgdar) metal file.

སེག་མ་ (sēgma) a type of bamboo container.

སེང་ (sēŋ) abbr. of སེང་གེ་.

སེང་དཀར་ (sēŋgar) white snow lion.

སེང་ཁྲ་ (sēŋdra) window screen, mesh screen, iron bars that are put over windows.

སེང་ཁྲི་ (sēŋdri) the snow lion throne.

སེང་ག་གླིང་ (sēŋgaliŋ) sm. སེང་ག་ལ་.

སེང་ག་པོར་ (sēŋgabor) Singapore.

སེང་ག་ལ་ (sēŋgala) Sri Lanka, Ceylon.

སེང་གེ་ (sēŋge) mythical snow lion.

སེང་གེ་ཁ་འབབ་ (sēŋge kābəb) Indus River.

སེང་གེ་རྒྱན་གཞི་ (sēŋge gyɛnshi) a type of brocade with a snow lion design.

སེང་གེ་ཅང་ཤེས་ (sēŋge jāŋsheè) a mythical snow lion.

སེང་གེ་མི་གདོང་ (sēŋge midoŋ) the sphinx (of Egypt).

སེང་གེ་གཙང་པོ་ (sēŋge dzāŋbo) Indus River.

སེང་གེའི་སྐར་ཚོམ་ (sēŋgee gārdzom) the constellation Leo.

སེང་གེའི་མགོ་ལ་སྤྲེའུས་ལག་རྩེད་ (sēŋgee gola drēwü lagdzeè) playing with fire, doing things that are dangerous [Lit. monkey playing with the snow lion's head].

སེང་གེའི་ང་རོ་ (sēŋgee ŋaro) roar of a snow lion.

སེང་གེའི་ཉལ་སྟབས་ (sēŋgee ñɛɛdəb) Buddha's sleeping position, i.e., sleeping on one's right side with the palm of the right hand under one's right cheek and the left hand resting on one's left thigh.

སེང་གེའི་ཡ་མགལ་ལ་ཁྱིའི་མ་མགལ་སྐྱོད་པ་ (sēŋgee

yagεεla kyīi magεε drēēba) doing or saying things that are inappropriate [Lit. putting the lower jaw of a dog on the upper jaw of a snow lion].

སེང་གེའི་གཡུ་རལ་ལ་སྤྲེའུའི་ལག་རྩེད་ (sēŋgee yūrεεla drēwü lagdzεε) sm. སེང་གེའི་མགོ་ལ་སྤྲེའུས་ལག་རྩེད་.

སེངྒེ་ (sēŋge) sm. སེང་གེ་.

སེང་སྒམ་ (sēŋgam) a wire or net cover that is put over food to keep flies away.

སེང་སྒྲོན་ (sēŋgrön) sm. ས་བཞུ་.

སེང་ལྕམ་འབྲུག་མོ་ (sēŋjam drugmo) wife of the legendary King Gesar.

སེང་དྲག (sēŋdraà) recovering completely ¶ཁོང་སྙུན་གཞི་སེང་དྲག་བྱུང་བ་རེད་ He recovered completely from his illness.

སེང་དྲག་བྱུང་ཚད་ (sēŋdraà cuŋdzεè) cure rate.

སེང་ལྡེང་ (sēŋdeŋ) a type of sandalwood.

སེང་པོ་ (sēŋbo) 1. a loose weave/ lattice. 2. a crack/ gap between planks, etc.

སེང་ཕྲུག (sēŋdruù) lion cub.

སེང་ཕྲུག་ལུས་སྟོབས་ཆུང་ཡང་སེང་གེའི་རྒྱུད་.(sēŋdrug lüüdob cūŋyaŋ sēŋgee gyüü) one can't change one's birth status/ caste [Lit. even though a snow lion cub is small in body, it is still a snow lion].

སེང་འབྲུག (sēŋ druù) abbr. snow lion and dragon.

སེང་མ་ (sēŋma) sm. སེང་པོ་.

སེང་རྩེད་ (sēŋdzeè) the snow lion dance.

སེང་ཚགས་ (sēŋdzaà) a very sheer gauze-like cloth used for straining things; va.—རྒྱག.

སེང་ཞྭ་ (sēŋsha) black gauze cap worn by officials in old society.

སེང་ཡོལ་ (sēŋyöö) a very sheer/ gauze-like curtain.

སེང་གཡབ་ (sēāyəb) the open area in the middle of some traditional Tibetan houses.

སེང་རས་ (sēŋrεε) gauze, very sheer cloth/ gauze, muslin cloth.

སེང་ཤོར་ (sēŋshɔɔ) shung. carelessness, negligence, oversight.

སེང་སེང་པོ་ (sēŋ sēŋbo) sm. སེང་པོ་.

སེངས་ (sēŋ) sm.* སེང་.

སེད་ (sēè) imp. of གསེད་.

སེན་ (sēn) abbr. of སེན་མོ་.

སེན་སྐྱི་ལོག (sēngyi lɔɔ̀) vi. to have a hangnail.

སེན་རྒྱ་ (sēngya) sth. the size of a fingernail ¶རང་རས་སེན་རྒྱ་ཙམ་ཡང་དགྲ་བོར་མི་སྤྲོད་ཐག་ཆོད་ཡིན་ We will never give any of our land to the enemy, even as much as a fingernail's worth.

སེན་གཙུས་ (sēnjüü) pinching; va.—རྒྱག to pinch.

སེན་གདུབ་ (sēndub) nail cutter/ clipper.

སེན་བཏོག (sēndɔɔ̀) pinching; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to pinch.

སེན་སྟོང་སེངས་པོ་ (sēndoŋ sēŋbo) weak ཆང་ (that has had water added for the fourth time).

སེན་འཐོག (sēndɔɔ̀) sm. སེན་བཏོག.

སེན་འདྲ་བཟོ་གྲྭ་ (sēndra sodra) nail clipper factory.

སེན་ལྡུམ་ (sēndrom) areca, betel palm.

སེན་བར་ (sēnbar) the space between the nails.

སེན་མོ་ (sēnmo) fingernails, toenails ¶རྐང་པའི་སེན་མོ་ Toenails.

སེན་མོ་གང་ (sēnmo kaŋ) a little (bit), a moment ¶ཁྱེད་རང་སེན་མོ་གང་བཞུགས་ Stay just a little bit.

སེན་མོས་གཅོད་ (sēnmöö jöö) va. to cut/ break with one's nails.

སེན་མོའི་བཀྲག་རྫི་ (sēnmö drəgdzi) nail polish; va.—གཏོང་.

སེན་མོར་བྱུགས་ཡས་ (sēnmɔɔ cuùyεè) nail polish.

སེན་རྩ་ (sēndza) the part of the finger where the nail starts to grow.

སེན་ཚོས་ (sēndzöö) nail polish.

སེན་ཤ་ (sēnsha) the cuticle around the nail; vi.—བྲལ་ the cuticle becoming separated from the nail.

སེབ་རྒྱག (sēbgyaà) sm. སེབ་གཏོང་.

སེབ་གཏོང་ (sēb dōŋ) va. to fill a container only loosely with རྫམ་པ་ (i.e., to not compress it).

སེབ་སེབ་ (sēbseb) sm. སེབ་གཏོང་.

སེམས་ (sēm) 1. the mind ¶སེམས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ Mental labor. ¶སེམས་བཟང་པོ་ Sb. with a kind mind. 2. (vb. + —) thinking of doing a verbal action ¶ང་བོད་ལ་འགྲོ་སེམས་མེད་ I have no thoughts of going to Tibet.

སེམས་: p. **བསམས་**; f. **བསམ་**; imp. **སོམས་** (sēm) vi. to think, to conceive ¶ཁྱེད་རང་ཕེབས་ཡོང་བསམས་མ་བྱུང་ (I) did not think you would come. ¶དེ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་སེམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) think that it is impossible for that to happen.

སེམས་ཀྱི་དམ་པ་ (sēmgi tamba) bodhicitta.

སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ (sēmgi kyēēbar) 1. an expression or sign of one's thoughts/ feelings ¶ལག་རྟགས་འདི་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ནའང་ངའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་བཞེས་རོགས་གནང་ Even though the gift is small, it is an expression of my thoughts. 2. making a difference in someone's thoughts, fulfilling/ pleasing sb.'s wishes or thoughts ¶ནད་པ་འདི་ལ་ཕན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྔགས་རྒྱག་མཁན་དེ་སྐད་བཏང་ན་དགའ་གི་རེད་ ཁོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རེད་ Regardless whether this benefits the patient, it is better to call the Ngagpa to please his wish.

སེམས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་ (sēmgi kyērso) attitude, viewpoint ¶ཁོའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་ཡག་པོ་མེད་ཙང་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད་ Because his attitude is bad, he will not work well.

སེམས་ཀྱི་དོག་ཁྲིས་ (sēmgi dogdröö) a mental burden; vi.—ཕབ་ to have a mental burden removed.

སེམས་ཀྱི་གཏིང་ (sēmgi diŋ) from the bottom of one's heart.

སེམས་ཀྱི་སྦུག་ཏུ་ (sēmgi bugdu) in one's inner thoughts ¶ཁོའི་སེམས་ཀྱི་སྦུག་ཏུ་གང་དྲན་ཡིན་མི་ཤེས་ཁ་མཁས་པོ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག I don't know what is in his inner thoughts. He is talking cautiously (on this issue).

སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག (sēmgi cedraà) sm. སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་, 2.

སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ (sēmgi tsōrwa) sensations of the mind.

སེམས་ཀྱི་རི་མོ་ (sēmgi rimu) one's inner thoughts.

སེམས་དཀར་བ་ (sēm gārwa) kind, generous.

སེམས་དཀྲུག (sēm drūù) va. to make sb. deliberately angry.

སེམས་སྐྱིད་པོ་ (sēm gyīibu) happy, joyful.

སེམས་ཀློང་ཡངས་པ་ (sēmloŋ yaŋba) tolerant and openminded.

སེམས་སྐུལ་ (sēmgüü) encouraging, giving encouragement; va.—གཏོང་ ¶བཟོ་པ་རྣམས་ལ་སེམས་སྐུལ་བཏང་ནས་ལས་ཀ་མགྱོགས་པོ་ཚར་བ་བྱེད་དགོས་ (You) must encourage the workers to finish the work faster.

སེམས་སྐྱོ་ (sēm gyō) vi. to get/ feel sad.

སེམས་སྐྱོ་སྣང་བྱེད་ (sēmgyo nāŋceè) sm. སེམས་སྐྱོ་.

སེམས་སྐྱོ་པོ་ (sēm gyōbo) sad.

སེམས་ཁ་བདེ་ (sēmgade) sm. བློ་བདེ་.

སེམས་ཁ་མ་བདེ་བ་ (sēmga madewa) sm. བློ་མ་བདེ་བ་.

སེམས་ཁམས་ཀྱི་རིག་པ་ (sēmgamgi rigbə) psychology, psychiatry.

སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཨེམ་རྗེ་ (sēmgamgi ōmji) psychiatrist, psychologist, mental health therapist.

སེམས་ཁམས་སློབ་ཚོགས་ (sēmgam lōbdzoò) society of psychology.

སེམས་ཁུག (sēm kūù) vi. to be brought around/ changed/ reformed in thinking (for the better) ¶མི་ངན་པ་དེ་སེམས་ཁུག་ནས་ཡག་པོ་ཆགས་བཞག The bad person became reformed in his thinking and became good.

སེམས་ཁུར་ (sēmgur) concern, interest; va.— བྱེད་ to show concern/ interest ¶མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་སེམས་འཁུར་བྱེད་དགོས་ (We) should have concern for the livelihood of the masses.

སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་ (sēmgur cēmbo) having great concern/ interest.

སེམས་ཁེངས་ (sēm kēŋ) vi. to be satisfied/ content ༎ ཤིང་བཟོ་བ་དེ་གླ་ཆར་སེམས་ཁེངས་མ་སོང་ The carpenter was not satisfied with his wages.

སེམས་ཁོང་ (sēmnaŋ) sm. སེམས་ནང་.

སེམས་ཁྱད་ (sēmgyɛɛ̀) sm. སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་.

སེམས་ཁྲལ་ (sēmdrɛɛ) worry, anxiety; va.—བྱེད་; —སེལ་ to remove/ anxiety, to make a person stop worrying ༎ ངའི་ནང་མི་བདེ་པོ་ཡིན་པའི་ཡིག་གེ་འབྱོར་ནས་ངའི་སེམས་ཁྲལ་བསལ་སོང་ I received a letter saying my family is well so I stopped worrying.

སེམས་ཁྲིག་ཁྲིག (sēm drīgdrii̇̀) bad character/ morals.

སེམས་ཁྲིད་རྒྱག (sēmdrii̇̀ gyaa̠) va. to teach the nature of the mind.

སེམས་ཁྲེལ་ (sēmdree) worry, anxiety; va.—བྱེད་ to worry, to be anxious ༎ སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད་ Don't worry.

སེམས་ཁྲིས་ (sēmdreè) abbr. of སེམས་ཀྱི་རྣོག་ཁྲིས་.

སེམས་མཁན་ (sēmgɛn) sentient beings.

སེམས་མཁྲེགས་པོ་ (sēm drēgbo) 1. stubborn, hardheaded. 2. having no compassion, merciless.

སེམས་འཁུར་ (sēmgur) sm. སེམས་ཁུར་.

སེམས་འཁུལ་ (sēm kūū) vi. to be able to overcome/ control/ subdue one's mental faculties ༎ ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་སེམས་འཁུལ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ The fruit of practicing dharma should be that one should be able to control one's mental faculties.

སེམས་འཁོལ་ (sēm kōō) vi. to feel happy/ elated/ joyful.

སེམས་འཁྱོག་པོ་ (sēm kyōgbo) cunning, deceitful.

སེམས་འཁྲི་ (sēmdri) sm. དགའ་ཞེན་.

སེམས་འཁྲུལ་ (sēm trūū) vi. to think about sth. in a wrong/ inappropriate way, to be misled/ wrong/ deluded in thinking about sth. 2. vi. to be/ have delusions.

སེམས་འཁྲུགས་ (sēm trūù) vi. to be upset/ disturbed/ agitated.

སེམས་ག་དོག་པོ་ (sēm ku̠ to̠gbo) narrow-minded, petty.

སེམས་ག་ཡང་པོ་ (sēm ku̠ yaŋbo) lighthearted, easygoing.

སེམས་དགའ་ (sēm ga̠) vi. to be happy.

སེམས་དགའ་པོ་ (sēm ga̠bo) a happy feeling ༎ དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཁོང་དགའ་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you do that, he will be happy.

སེམས་གུ་མ་གྱུ་ (sēmgya ma̠gyu) cunning, deceiving.

སེམས་གྱོང་པོ་ (sēm gyo̠ŋbo) tough, hardhearted.

སེམས་འགག (sēm gaa̠) vi. to faint.

སེམས་འགྱུག (sēm gu̠ù) va. to change/ reform sb.'s thinking ༎ གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་འགྱུག་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are changing people's thinking by deceitful means.

སེམས་འགུལ་ (sēm gu̠ü̠) affected emotionally, deeply moved/ touched; vi.—ཐེབས་ to be emotionally moved/ touched ༎ ཁོང་གི་གསུང་བཤད་དེས་མི་ཚང་མར་སེམས་འགུལ་ཐེབས་པ་རེད་ His talk moved all the people.

སེམས་འགྱུར་ (sēm gyu̠r) vi. to have one's mind get changed ༎ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་སློབ་གསོ་བརྒྱབ་རྗེས་ཁོའི་སེམས་འགྱུར་བཞག The leader gave him advice and his mind got changed.

སེམས་འགྱོད་ (sēm gyo̠ö̀) sm. སེམས་འགྱོད་གདུང་.

སེམས་འགྱོད་གདུང་ (sēm gyo̠ödu̠ŋ) regretting; vi.—སྐྱེ ༎ མི་དེས་སྔོན་བྱས་ཀྱི་ནག་ཉེས་ལ་སེམས་འགྱོད་གདུང་སྐྱེས་པ་རེད་ That person regretted his past evil deeds.

སེམས་རྒྱ་སྐྱིད་ (sēmgya gyeè) sm. བློ་རྒྱ་ཆེ་སྐྱིད.

སེམས་རྒྱ་མ་ཆུང་བ་ (sēmgya ma̠juŋwa) shung. sm. གདོང་ཡོད་ཆེན་པོ་.

སེམས་རྒྱུད་ (sēmgyüǜ) quality of the mind, character ༎ སེམས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ A good/ generous character.

སེམས་རྒྱུད་ངང་རིང་ (sēmgyüǜ ŋa̠riŋ) patient, tolerant.

སེམས་རྒྱུད་དག་པ་ (sēmgyüǜ ta̠gba) pure in heart.

སེམས་རྒྱུན་ (sēmgyün) sm. སེམས་པ་.

སེམས་སྒྱུར་ (ēm gyu̠r) va. to change sb.'s mind/ views.

སེམས་སྒྱུར་ལུས་སྒྱུར་ (sēmgyur lü̠ü̠gyur) a complete change [Lit. change mind, change body].

སེམས་ངན་ (sēmŋɛn) evil/ malicious thoughts.

སེམས་ང་རོ་ (sēm ŋa̠rbo) sb. who is very aggressive.

སེམས་ངལ་ (sēm ŋɛ̠ɛ̠) sm. སེམས་ཁྲལ་.

སེམས་ངེས་པོ་ (sēm ŋe̠èbo) sb. who has a good memory.

སེམས་ཅན་ (sēmjɛn) 1. sentient beings. 2. animals ༎ མི་ཚང་དེ་ར་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That household has many animals.

སེམས་ཅན་དཀར་ནག (sēmjɛn gārnaà) shung. cattle/ yaks and sheep/ goats.

སེམས་ཅན་ལ་འཚེ་བ་འགོག་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (sēmjɛnla tsēwa go̠gdəbgi dri̠gdzuù) Society for the Prevention of Cruelty to Animals.

སེམས་ཅན་བུ་ནག (sēmjɛn būnaà) shung. yaks.

སེམས་ཅན་གསོ་མཁན་ (sēmjɛn sōgɛn) animal caretaker.

སེམས་གཅོང་ (sēmjoŋ) great sadness; vi.— ཞུགས་ to become sad; va.—འཛུག to cause sadness in sb.; vi.—སངས་ to have one's sadness disappear/ be relieved ༎ ཁོང་གི་གྲོགས་མོ་དེས་ཕྲུ་ག་གཞན་དག་བཙལ་དེ་ཁོང་ལ་སེམས་གཅོང་བཟུག་བཞག His girlfriend going after another man caused him great sadness.

སེམས་ཆགས་ (sēm cāà) vi. to be attached to, to be fond of ༎ ཁོ་རྒྱུ་ནོར་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་དུས་ཐོག་ལ་བྲོས་མ་ཐུབ་པ་རེད་ Because (he) was attached to (his) wealth (he) was unable to escape in time.

སེམས་ཆགས་ཡུལ་ཆགས་ (sēm cāà yü̠ü̠jaà) sm. སེམས་ཆགས་.

སེམས་ཆུང་ (sēmjuŋ) humble, meek, timid; va.—བྱེད་ to be humble/ meek/ timid.

སེམས་ཆུང་ཆུང་ (sēm cūŋjuŋ) sm. སེམས་ཆུང་.

སེམས་ཆུང་བག་ཟོན་ (sēmjuŋ pa̠gsön) humble and unassuming.

སེམས་ཆེན་ (sēmjen) 1. brave, courageous. 2. Bodhisattva.

སེམས་ཆེན་པོ་ (sēm cēmbo) knowing everything.

སེམས་འཆལ་ (sēm cɛ̄ɛ̀) vi. to have a wanton, unbridled mind, to have a mind that is uncontrollable ༎ ར་བཟི་བ་ཡིན་ན་སེམས་འཆལ་ནས་གང་བྱུང་བྱེད་སྲིད་ If (one) becomes drunk, (one) is unable to control (one's) mind and is liable to do anything.

སེམས་འཆོལ་ (sēm cōō) vi. to have delusions.

སེམས་འཇགས་ (sēmjaà) bearing, keeping in mind; va.—བྱེད་; —ཞུ་ to bear/ keep in mind, to remember ༎ ང་ཚོར་ཡི་གེ་ཡང་ཡང་གཏོང་རྒྱུ་སེམས་འཇགས་བྱེད་རོགས་ Please remember to write us often.

སེམས་འཇོག (sēm jɔ̠ɔ̀) va. to concentrate (the mind on) ༎ ལས་ཀའི་ཐོག་ལ་སེམས་བཞག་ན་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you concentrate on work, the work will go well.

སེམས་ཉིད་ (sēmñii̇̀) the mind itself.

སེམས་མཉམ་སྟོབས་སྒྲིལ་ (sēmñam dōbdrii̇̀) making a united effort, pulling together; va.—བྱེད་ ༎ ང་ཚོ་ཚང་མས་སེམས་མཉམ་སྟོབས་སྒྲིལ་གྱིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ན་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ངེས་རེད་ If we all pull together and work hard we can achieve our goals.

སེམས་གདད་ (sēm dɛ̄ɛ̀) p. of སེམས་གཏོད་.

སེམས་གདམ་ (sēm dam) sm. སྙིང་གདམ་.

སེམས་གཏིང་ལ་འཇོག (sēmdiŋlə jɔ̠ɔ̀) va. to keep in the bottom of one's mind/ heart.

སེམས་གདོང་ (sēm dōŋ) va. to have a feeling that sb. is thinking of (oneself), to have an intuitive feeling ༎ དེ་རིང་ང་སེམས་པ་ན་ཁྱུ་ནི་བྱེད་ཀྱི་འདུག་མི་ཞིག་གིས་ང་ལ་སེམས་གདོང་གི་ཡོད་པ་འདྲ་ I feel

troubled today. I have a feeling that sb. is thinking of me.

སེམས་གཏོད་ (sēm dȍȍ) va. to trust/ rely on ¶ མི་དེ་ལ་སེམས་གཏད་ཆོག་གི་རེད་ You can trust in that person. 2. sm. སེམས་འཇོག.

སེམས་རྟེན་ (sēmden) a remembrance, keepsake.

སེམས་སྡོང་ལྷང་ལྷང་ (sēmdoŋ lhāŋlhaŋ) lonely, desolate.

སེམས་སྟོབས་ (sēmdob) sm. སེམས་ཤུགས་.

སེམས་སྡོར་ (sēm dɔ̄ɔ) va. to make perplexed/ confused/ troubled.

སེམས་བརྟན་པོ་ (sēm dēmbo) 1. a good/ reliable memory. 2. sb. who doesn't get nervous, a careful/ steady person.

སེམས་ཐག (sēmdaà) 1. absolutely, certainly (usu. in a negative sense) ¶ ང་མ་འགྲོ་སེམས་ཐག་ཡིན་ I am absolutely not going. 2. hopeless/ no chance of getting sth. ¶ ཁྱེད་རང་ལ་ལས་ཀ་འདི་རག་རྒྱུ་སེམས་ཐག་རེད་ You have no chance of getting that job.

སེམས་ཐག་སྐོར་མོའི་རྡོ་ (sēmdaà gɔɔmö do) sm. སེམས་ཐག, 2.

སེམས་ཐག་གཅོད་ (sēmdaà jȍȍ) va. to decide, to make up one's mind ¶ གཤག་བཅོས་བྱེད་རྒྱུར་སེམས་ཐག་བཅད་ (He) made up his mind to undergo the operation.

སེམས་ཐག་ཆོད་ (sēmdaà cȍȍ) vi. to be decided/ convinced, to come to a decision, to make up one's mind ¶ ཁོ་ཕྱིར་ལོག་མི་ཡོང་རྒྱུར་སེམས་ཐག་ཆོད་སོང་ (I) am convinced that he will not return.

སེམས་ཐག་ཆོད་པོ་ (sēmdaà cȍȍbo) able to come a decision easily, sb. able to make up one's mind.

སེམས་ཐག་ཆོད་ཡིག (sēmdaà cȍȍyii) resolution.

སེམས་ཐག་ཐོད་བཅད་ (sēmdaà bɛ̄ɛ̀jɛɛ̀) resolutely, with complete determination ¶ འཐབ་འཛིངས་བྱེད་རྒྱུར་སེམས་ཐག་ཐོད་བཅད་ཡིན་ (We) are determined to fight. ¶ ཁོ་ཚོས་སེམས་ཐག་ཐོད་བཅད་ཀྱིས་འཐབ་འཛིང་བྱས་སོང་ They fought resolutely.

སེམས་ཐག་གཙང་བཅད་ (sēmdaà dzāŋjɛɛ̀) sm. སེམས་ཐག་ཐོད་བཅད་.

སེམས་ཐག་རིང་པོ་ (sēmdaà riŋbu) having a feeling of helplessness because sth. will take a long time ¶ ཁང་པ་དེ་རྒྱག་པར་ལོ་བཅུ་འགོར་གྱི་རེད་ཟེར་དུས་ང་སེམས་ཐག་རིང་པོ་བྱུང་ When I heard that it will take ten years to build that house, I had a feeling of helplessness because of how long it was going to take.

སེམས་ཐང་ཆད་ (sēm tāŋjɛɛ̀) sm. ཡིད་ཐང་ཆད་.

སེམས་མཐུན་ (sēm tũn) vi. to be of one mind, to agree.

སེམས་མཐུན་པོ་ (sēm tũmbu) able to get along, seeing eye-to-eye, in harmony.

སེམས་མཐུན་སྟོབས་སྒྲིལ་ (sēmtün dōbdrii) sm. སེམས་མཉམ་སྟོབས་སྒྲིལ་.

སེམས་མདོ་ (sēmdo) conceit, pride, arrogance.

སེམས་དང་བ་ (sēm taŋwa) in total agreement ¶ ལས་ཀ་གསར་པ་དེ་ངས་སེམས་དང་བའི་སྒོ་ནས་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན་ I accepted the new job with total agreement.

སེམས་དྲང་པོ་ (sēm traŋbo) honest, upright.

སེམས་དོགས་ (sēmdoò) worrying; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀའི་ནང་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་གི་རེད་བསམས་པའི་སེམས་དོགས་བྱུང་ (I) worried that (I) would make mistakes in my work.

སེམས་དྲུག (sēmdruù) the six sense organs: eyes, nose, ears, tongue, body and mind.

སེམས་དྲུལ་མ་ཐུབ་པ་ (sēmdruù matubbə) unable to control oneself ¶ དོན་དངོས་ཐོག་རྐུན་མ་རྐུ་དགོས་ཡས་མེད་ཀྱང་སེམས་དྲུལ་མ་ཐུབ་པར་ཁོས་སྐབས་རེ་རྐུན་མ་རྐུ་གི་ཡོད་པ་རེད་ He steals sometimes even though there is no need because he is unable to control himself.

སེམས་གདིང་ཅན་ (sēmdiŋjɛn) shung. filled with grief ¶ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ་ཐོས་པས་ ངའི་ནང་ལ་བྱམས་བརྩེ་ཆེན་པོ་སེམས་གདིང་ཅན་ When the Dalai Lama of the last incarnation passed away, my home was filled with grief and compassion.

སེམས་བདེ་པོ་ (sēm debo) happy; va.—བྱེད་.

སེམས་བདེ་བློ་བདེ་ (sēmde lōde) happy, content, glad; va.—བྱེད་.

སེམས་འདུལ་ (sēm düü) va. to conquer/ pacify the mind.

སེམས་འདྲིས་ (sēmdriì) familiarity with sb.'s thinking.

སེམས་འདྲེན་མ་ (sēmdrenma) the mind being not consentrated/ focused/ clear, mentally mixed up ¶ སེམས་འདྲེན་མ་མ་ཡིན་པའི་རྩེ་གཅིག་གིས་སྒོམ་པ་ Meditating with a concentrated mind.

སེམས་འདྲེས་མ་ (sēmdreèma) sm. སེམས་འདྲེན་མ་.

སེམས་ལྡན་ (sēmdɛn) sm. སེམས་ཅན་.

སེམས་སྡུག (sēmduù) sadness, sorrow, depression; va.—བྱེད་ to be sad, to be depressed ¶ ངའི་སྤུན་མཆེད་གྲོངས་དུས་སེམས་སྡུག་བྱུང་ When my relative died I felt sad.

སེམས་སྡུག་པོ་ (sēm dugbu) sad, unhappy.

སེམས་སྡུག་ཡིད་སྐྱོ་ (sēmduù yiìgyo) sad, unhappy.

སེམས་སྡུག་མྱ་ངན་ (sēmduù ñaŋɛn) sad, unhappy, mournful.

སེམས་ན་ (sēm na) 1. vi. to suffer mentally, to have mental illness. 2. vi. to be/ get hurt (mentally).

སེམས་ནག (sēmnaà) 1. cruel, vindictive, spiteful, mean, malicious, ill-willed; va.—བྱེད་ to act mean/ cruel/ spiteful/ malicious ¶ ཁོས་ང་ལ་སེམས་ནག་བྱས་ནས་ངའི་དེབ་སྦས་བཞག He acted mean to me by hiding my book. 2. rape; va.—བྱེད་ to rape.

སེམས་ནག་པོ་ (sēm nagbo) sb. who is spiteful/ vindictive/ mean/ malicious.

སེམས་ནག་ཚ་པོ་ (sēmnaà tsābo) sm. བསམ་ནག་ཚ་པོ་.

སེམས་ནང་ (sēmnaŋ) in the mind.

སེམས་ནད་ (sēmnɛɛ̀) 1. sm. སེམས་གཙང་. 2. mental illness; vi.—ན་; —ཕོག; —ལང་ to be/ get mentally ill; vi.—སངས་ to recover from mental illness.

སེམས་ནས་ཁས་བླངས་ (sēmnɛ kɛ̄ɛ̀laŋ) va. to give tacit consent.

སེམས་ནས་བསམ་ (sēmnɛ sām) va. to think sth. ¶ སེམས་ནས་བསམ་ཚད་ཁ་ནས་ཤོད་རྒྱུ་མེད་ (One) shouldn't say everything one thinks.

སེམས་གནག (sēmnaà) sm. སེམས་ནག.

སེམས་གནག་ལག་རྫུབ་ (sēmnaà lagdzub) sm. སེམས་ནག་པོ་.

སེམས་གནོང་ (sēm nōŋ) vi. to feel regret.

སེམས་རྣལ་ (sēmnɛɛ) calm/ peaceful state of mind, cool-headed, unflustered; vi.—དུ་ཕབ་ to do or be calm/ unflustered ¶ སེམས་རྣལ་དུ་ཕབ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ན་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you work calmly, the work will go well.

སེམས་སྣང་ (sēmnaŋ) sm. འཆར་སྣང་.

སེམས་པ་ (sēmba) thoughts, thinking.

སེམས་པ་དཀར་པོ་ (sēmba gārbo) 1. kindhearted. 2. faithful.

སེམས་པ་འཕྲེང་ (sēmba trēŋ) vi. to be sad at parting/ separating.

སེམས་པ་འཁྲུག (sēmba trūù) vi. to be mentally disturbed/ upset.

སེམས་པ་སྙི་པོ་ (sēmba ñību) softhearted, tenderhearted.

སེམས་པ་ནག་པོ་ (sēmba nāgbo) spiteful, unkind.

སེམས་པ་དམར་པོ་ (sēmba māābo) sb. loyal to communism.

སེམས་པ་ཡངས་པོ་ (sēmba yaŋbo) sm. སེམས་གཡེང་.

སེམས་པ་གསོད་ (sēmba sȍȍ) vi. to break a person's heart ¶ ཁྱེད་རང་གིས་བྱེད་སྟངས་དེ་ངའི་སེམས་པ་བསད་སོང་ Your behavior broke my heart.

སེམས་པ་ལྷོང་ལྷོང་ (sēmba lhōŋlhoŋ) an unpleasant/ uncomfortable feeling in one's mind.

སེམས་པའི་ཀུན་རྟོག (sēmbɛ gũndoò) 1. sm. རྟོག་སྤྱོད་ 2. sm. རྣམ་རྟོག.

སེམས་པའི་ཡི་གེ་ (sēmbɛ yige) love letter.

སེམས་པས་ཕོད་ (sēmba pɔ̄ɔ̀) 1. vi. to do sth. without regret ¶ ལོ་མང་གཞིབ་པའི་བཟའ་ཟླ་ནད་པ་དེ་དབྱུག་རྒྱུ་

སེམས་པས་ཡོད་པ་འདུག་གམ་ Can you leave your wife of many years who is sick without having regret? ¶ དབུལ་པོངས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་གཏོང་རྒྱུ་སེམས་པས་ཡོད་པ་ངོ་ཚར་ཆེན་པོ་རེད་ It is miraculous that (he) could give so much alms to the poor people without having regrets.

སེམས་དཔངས་མཐོ་པོ་ (sēmbaŋ tōbo) sm. སེམས་མཐོ་.

སེམས་དཔའ་ (sēmba) brave.

སེམས་ཕྲུགས་སྐྱབ་པོ་ (sēmbaà drəbbu) softhearted.

སེམས་ཕངས་ (sēm pāŋ) vi. to feel sad, to feel it is a pity sth. happened ¶ ངའི་སྨྱུ་གུ་ཡག་པོ་དེ་བརླགས་ནས་སེམས་ཕངས་བྱུང་ I felt sad that I lost my good pen.

སེམས་ཕངས་པོ་ (sēm pāŋbo) felling sad.

སེམས་ཕམ་ (sēm pām) vi. to be disheartened/ despondent/ depressed ¶ ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ཁོང་གིས་ང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ནས་ང་སེམས་ཕམ་བྱུང་ I felt sad that he criticized me at the meeting.

སེམས་ཕམ་པོ་ (sēm pāŋbo) sad, despondent, disheartened, depressed.

སེམས་ཕམ་ཡིད་ཆད་ (sēmbam yiìjɛɛ̀) despondent, sad, discouraged, depressed.

སེམས་འཕང་མཐོན་པོ་ (sēmpaŋ tönbo) sm. སེམས་མཐོ་.

སེམས་འཕྱོ་ (sēm cō) 1. va. to be proud/ arrogant/ conceited. 2. vi. to feel sad.

སེམས་འཕྲེང་ (sēmdreŋ) sm. སེམས་པ་འཕྲེང་.

སེམས་འཕྲོག་པ་ (sēm drɔ̄ɔ̀) vi. to be completely enraptured/ infatuated (usu. by a person's good looks).

སེམས་བག་ཚ་ (sēm pagdzā) vi. to be nervous, shy, meek, timid.

སེམས་བག་ཡངས་པོ་ (sēm paà yaŋbo) easygoing, happy-go-lucky, carefree; va.—བྱེད་.

སེམས་བབ་ལྗི་བ་ (sēmbəb jēwa) heavyhearted, sad.

སེམས་བུན་ (sēmbün) vi. to regret.

སེམས་བུན་འཇལ་ (sēmbün jɛɛ) va. to do sth. to compensate sb. whose feelings were perviously hurt.

སེམས་བེམ་པོ་ (sēm pembo) sb. who is mute/ retarded.

སེམས་བློང་བློང་པོ་ (sēmloŋ lōŋbo) mentally troubled/ disturbed/ sad.

སེམས་སྦུག་དོག་པོ་ (sēmbug togbo) downcast, gloomy, withdrawn; va.—བྱེད་.

སེམས་སྐྱོང་པོ་ (sēm joŋbo) sad ¶ གློག་བརྙན་དེ་སེམས་སྐྱོང་པོ་ཞིག་འདུག That film is sad.

སེམས་འབྲེལ་ (sēmdree) a very close relationship ¶ ང་གཉིས་སེམས་འབྲེལ་བའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ We are very close friends.

སེམས་མ་ (sēmma) female Bodhisattva.

སེམས་མ་སྐྱིད་པ་ (sēm magyiìbə) unhappy ¶ གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ནས་ཁོང་སེམས་མ་སྐྱིད་པ་བྱུང་སོང་ After he heard the news he became very unhappy.

སེམས་མ་ཆགས་ (sēm majaà) sm. སེམས་མ་གནས་པ་.

སེམས་མ་གནས་པ་ (sēm manɛɛ̀ba) mentally unsettled/ unsteady ¶ རང་ཡུལ་དང་བྲལ་རྗེས་ལུང་པ་གང་དུ་སླེབས་ཀྱང་སེམས་མ་གནས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་ Once you are separated from your country, you never feel at home anywhere else.

སེམས་མ་སྡོ་ (sēm mado) sm. སེམས་མ་སྐྱིད་.

སེམས་མི་གཡོ་བ་ (sēm miyowa) mentally not wandering/ wavering, concentrating mentally on sth.

སེམས་མེད་པ་ (sēm meèba) 1. a person whose anger dies quickly. 2. a fool. 3. things that do not have a mind (inanimate things).

སེམས་དམར་བ་ (sēm māāwa) having strong belief/ attachment to communist ideology.

སེམས་སྨད་ (sēm mēɛ̀) vi. to be humble/ meek.

སེམས་ཙམ་པ་ (sēm dzāmba) Mahayana school of thought which asserts the true existence of dependent phenomena but does not accept their external existence.

སེམས་རྩ་ (sēmdza) nerve system related to the mind.

སེམས་རྩ་འཁོལ་པོ་ (sēmdza kööbo) enthusiastic, zealous, ardent; va.—བྱེད་.

སེམས་རྩ་ཆུ་ལྟར་འཁོལ་བ་ (sēmdza cūdar kööwa) sm. སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བ་.

སེམས་རྩ་གསལ་པོ་ (sēmdza sēēbo) a clear mind, clear thinking.

སེམས་རྩེ་གཅིག (sēm dzējig) concentrating on one thing; va.—སྒྲིམ་ to concentrate/ focus attention on one thing; vi.—ཆགས་ to become attracted/ absorbed/ fascinated with sth. ¶ སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ If you concentrate on your studies you will be successful. ¶ ལུང་པ་སྐྱིད་པོ་དེར་ཁོང་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཆགས་ཏེ་ཡུན་རིང་བསྡད་པ་རེད་ He became fascinated with that place and lived there a long time.

སེམས་རྩེ་འུ་གིས་ (sēndze wugi) shung. working devoutly.

སེམས་གཙོ་ (sēmdzo) idealistic.

སེམས་གཙོ་སྨྲ་བ་ (sēmdzo māwa) idealism.

སེམས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (sēmdzö riŋluù) sm. སེམས་གཙོ་སྨྲ་བ་.

སེམས་གཙོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་ (sēmdzö lugyüü dədzüü) historical idealism.

སེམས་ཚད་མཐོན་པོ་ (sēmdzɛɛ̀ tömbo) great enthusiasm.

སེམས་ཚབ་ཚུབ་ (sēm tsəbdzub) worried, nervous, anxious; va.—བྱེད་ to be worried/ nervous/ anxious.

སེམས་ཚབས་ (sēmdzəb) worried, anxious, nervous; vi. སེམས་ཚབས་; —བྱེད་ to be worried/ anxious/ nervous ¶ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་བྱེད་དུས་སེམས་ཚབས་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't be nervous when giving a speech at a meeting. ¶ དེ་རིང་ང་ཡིག་ཚད་གཏོང་དགོས་ཡོད་པས་སེམས་ཚབ་ཀྱི་འདུག I am anxious because I have an exam today.

སེམས་ཚབས་ལག་འདར་ (sēmdzəb lagdar) trembling with worry/ anxiety.

སེམས་ཚེགས་ (sēmdzeg) sm. སེམས་ངལ་.

སེམས་ཚོར་ (sēmdzɔr) feelings ¶ མི་མང་གི་སེམས་ཚོར་ The feelings of the people.

སེམས་མཚེར་ (sēm tsēr) vi. to be shy/ embarrassed ¶ མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་གཞས་གཏོང་བཅུག་ཙང་ང་སེམས་མཚེར་བྱུང་ Because I was made to sing in the midst of many people, I got embarrassed.

སེམས་འཚབ་ (sēm tsəb) sm. སེམས་ཚབས་.

སེམས་འཚབ་ (sēmdzəb) sm. སེམས་ཚབས་.

སེམས་འཚིག (sēmdziì) sm. སེམས་ཚབས་.

སེམས་འཚོལ་རྒྱག (sēmdzöö gyaà) va. to search for the nature of the mind (in a religious sense).

སེམས་འཚེར་ (sēm tsēr) sm. སེམས་མཚེར་.

སེམས་འཛིན་ (sēmdzim) bearing hatred/ malice/ grudge; va.—བྱེད་ to bear hatred/ grudge/ malice/ grudge; vi.—སངས་ to have hatred/ malice/ grudges disappear ¶ གཞན་གྱིས་སེམས་བཟང་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པར་སེམས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ One should not bear hatred because of sb.'s well-meaning criticism.

སེམས་ཞུགས་ (sēm shug) sm. སེམས་ཤོར་.

སེམས་ཞུམ་ (sēm shum) vi. to be discouraged/ dispirited/ sad ¶ ཡིག་ཚད་ཐེངས་གཅིག་མ་ལོན་པར་སེམས་ཞུམ་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't be discouraged by not passing the exam once.

སེམས་གཞས་ (sēm shɛɛ̀) songs that express or convey feelings/ emotions.

སེམས་བཞག (sēmshaà) bearing/ keeping in mind; va.—བྱེད་ ¶ ཁྱེད་ཀྱིས་མངགས་པའི་ལས་ཀ་དེ་ངས་སེམས་བཞག་བྱས་ཡོད་ I have kept in mind the work you asked me to do.

སེམས་ཟང་ཟིང་ (sēm siŋsiŋ) abbr. of སེམས་ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་.

སེམས་བཟང་ (sēmsaŋ) sm. སེམས་བཟང་པོ་.

སེམས་བཟང་ཅན་ (sēm saŋjɛn) sm. སེམས་བཟང་པོ་.

སེམས་བཟང་བསླབ་བྱ་ (sēmsaŋ ləbja) well-meaning advice.

སེམས་བཟང་པོ་ (sēm saŋbo) good-natured,

kindhearted.

སེམས་གཟན་པོ་ (sēm sɛmbo) sm. སེམས་ལ་གཟན་པོ་.

སེམས་བཟོ་དགེ་རྒན་ (sēmso gegɛn) psychologist, psychotherapist.

སེམས་ཡན་རོལ་དབྱངས་ (sēmyɛn rööyaŋ) rhapsody (in music).

སེམས་གཡང་ (sēmyaŋ) sm. སེམས་གཡེང་.

སེམས་གཡེང་ (sēmyeŋ) 1. vi. to be absentminded, to have one's mind wander, to be lost in thought, to lose one's concentration, to be inattentive ¶ མོ་ཊ་གཏོང་དུས་སེམས་གཡེང་རྒྱུ་མེད་ When driving a car you shouldn't let your mind wander. 2. worried, anxious; va.—བྱེད་ to be worried/ anxious ¶ ཁྱེད་རང་གི་ཕྲུ་གུ་འདི་ར་སེམས་གཡེང་བྱེད་དགོས་ཡས་མི་འདུག་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་འདུག You don't have to worry about your child, he is doing well in his studies.

སེམས་གཡེང་པོ་ (sēm yēŋbo) absentminded, forgetful, sb. whose mind wanders.

སེམས་གཡོ་ (sēm yō) sm. སེམས་འགྱུལ་.

སེམས་ལ་འཁོར་ (sēmla kōō) vi. to have some thought come to mind ¶ གནས་ཚུལ་དེ་དག་སེམས་ལ་རྟག་པར་འཁོར་གྱི་འདུག These events always come to mind (into my thoughts).

སེམས་ལ་རྒྱུག (sēmla gyuù) vi. to have one's feelings get hurt ¶ སེམས་ལ་རྒྱུག་ཡག་གི་སྐད་ཆ་མ་ཤོད་ Don't say things that will hurt sb.'s feelings.

སེམས་ལ་རྒྱུག་པོ་ (sēmla gyagbo) having one's feelings hurt ¶ ཁོས་མི་མང་པོ་ཡོད་སར་ང་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་པ་དེ་སེམས་ལ་རྒྱུག་པོ་བྱུང་ His looking down on me in the presence of many people hurt my feelings.

སེམས་ལ་ངག (sēmla ŋaà) sm. སེམས་ལ་ངེས་.

སེམས་ལ་ངེས་ (sēmla ŋeè) vi. to remember ¶ ཁྱེད་རང་གི་གསུངས་པ་ཚང་མ་སེམས་ལ་ངེས་སོང་ I remember everything you said. (I have everything you said in my mind). ¶ ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་ཚང་མ་ངས་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ I will remember everything you said.

སེམས་ལ་ཆུ་འཁྱགས་བླུག (sēmla cūgyag lūù) va. to dampen sb.'s spirits/ enthusiasm [Lit. to pour cold water on the mind].

སེམས་ལ་འཇོག (sēmla jɔ̄ɔ) va. to keep in mind, to remember ¶ དེ་རིང་ཁོས་གང་བཤད་སེམས་ལ་འཇོག་གི་ཡིན་ (I) will keep in mind everything he says today.

སེམས་ལ་ནག་ཚ་ཟིན་ (sēmla nadza sin) va. to bear hatred/ grudge/ malice.

སེམས་ལ་ཕན་ (sēmla pēn) vi. to help/ ease the mind.

སེམས་ལ་ཕན་པོ་ (sēmla pēmbo) sth. that helps/ eases the mind.

སེམས་ལ་ཕོག (sēmla pɔ̄ɔ) sm. སེམས་ལ་རྒྱུག.

སེམས་ལ་བབ་ (sēmla bəb) vi. to like, to find attractive/ good.

སེམས་ལ་བབས་པོ་ (sēmla bəbbo) liking sth. ¶ བུ་མོ་དེ་ཁོའི་སེམས་ལ་བབས་པོ་བྱུང་སོང་ He liked that girl.

སེམས་ལ་འབབ་ (sēmla bəb) sm. སེམས་ལ་བབ་.

སེམས་ལ་གཙེས་ཤུར་སྡེར་ (sēmla dzēèshuu dēr) va. to hurt sb.'s feelings badly.

སེམས་ལ་བཞག (sēmla shaà) p. of སེམས་ལ་འཇོག.

སེམས་ལ་ཟུག (sēmla sug) sm. སེམས་ལ་བབ་.

སེམས་ལ་གཟན་ (sēmla sɛn) sm. སེམས་ལ་གཟན་པོ་.

སེམས་ལ་གཟན་པོ་ (sēmla sɛmbo) sm. སེམས་ལ་རྒྱུག་པོ་.

སེམས་ལ་རིང་ཐུང་ཤོར་ (sēmla riŋduŋ shɔ̄ɔ) vi. to have a difference of opinions/ ideas.

སེམས་ལས་ (sēmlɛɛ̀) sm. སེམས་ཁྲལ་.

སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ (sēmlɛɛ̀su ruŋbə) peaceful/ calm in mind.

སེམས་ལོག (sēm lɔɔ̀) vi. to have a change of heart (usu. from positive to negative) ¶ གཡོག་པོ་དེ་སྦྱིན་བདག་ལ་སེམས་ལོག་ནས་བྲོས་ཤྱིན་བཞག The servant had a change of heart about his patron and ran away.

སེམས་ཤི་ (sēm shī) vi. to have one's anger subside/ recede ¶ དགེ་རྒན་དེ་ཁ་ས་ཧ་ཅང་ཞེ་དྲག་ཁྲོས་འདུག་ཀྱང་དེ་རིང་སེམས་ཤི་བཞག The teacher got very angry yesterday but today his anger subsided.

སེམས་ཤུགས་ (sīmshuù) 1. enthusiasm; vi.—སྐྱེ་; —སྐྱེད་ to get enthusiastic/ eager/ ardent; va.—སྒྲིམ་ to concentrate one's effort/ enthusiasm; va.—སྤར་ to boost sb.'s spirits/ enthusiasm ¶ བཟོ་པ་ཚོས་སེམས་ཤུགས་བསྒྲིམ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ཙང་ལས་ཀ་མགྱོགས་པོ་ཚར་པ་རེད་ The workers concentrated their enthusiasm (efforts) in their work and finished the work quickly. 2. effort; va.—སྒྲིམ་ to exert an effort, to strive for.

སེམས་ཤུགས་ངེས་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ (sīmsuù ŋeèmeègi gyōn) fault of having fickle enthusiasms.

སེམས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ (sīmsuù jīgdrii) a united/ concerted effort or enthusiasm.

སེམས་ཤུགས་ཆག (sīmsuù cāà) vi. to lose enthusiasm, to get discouraged ¶ དམག་ཤོར་ཙང་དམག་མིའི་སེམས་ཤུགས་ཆགས་ནས་བྲོས་ཤྱིན་པ་རེད་ Because they lost the war, the soldiers lost their enthusiasm and fled.

སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ (sīmsuù cēmbo) being very enthusiastic/ eager/ ardent.

སེམས་ཤུགས་ཉམས་ (sīmsuù ñam) vi. to be discouraged, to lose one's enthusiasm.

སེམས་ཤེས་ (sēmsheè) 1. capable in thinking. 2. poet. scholar, pundit, expert.

སེམས་ཤོར་ (sēm shɔ̄ɔ) vi. to fall in love, to have a crush on ¶ རྡོ་རྗེ་བུ་མོ་དེ་ར་སེམས་ཤོར་པ་རེད་ Dorje fell in love with that girl.

སེམས་སོང་ (sēm sōŋ) sm. སེམས་ཤོར་.

སེམས་སྲུང་ (sēm sūŋ) va. to control the mind.

སེམས་གསོ་ (sēmso) consoling, comforting; va.—གཏོང་; —བྱེད་ to console, to comfort ¶ ཁོང་གི་ཨ་མ་གྲོངས་དུས་ངས་ཁོང་ལ་སེམས་གསོ་བཏང་བ་ཡིན་ I consoled him when his mother died.

སེམས་གསོད་ (sēm sȫȫ) va. to (deliberately) hurt sb.'s feelings.

སེམས་གསོའི་ཁ་བཏགས་ (sēmsö kādaà) a ceremonial scarf given as consolation/ condolence.

སེམས་གསོའི་མཇལ་དར་ (sēmsö jɛɛdar) sm. སེམས་གསོའི་ཁ་བཏགས་.

སེམས་གསོའི་འཚམས་འདྲི་ (sēmsö tsēmdri) visit or message of consolation/ condolence; va.—ཞུ་ to offer consolation/ condolence ¶ ཁོང་གི་སྐུ་ཟླ་གྲོངས་སྐབས་ངས་གློག་འཕྲིན་ཐོག་ནས་སེམས་གསོའི་འཚམས་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན་ When his spouse died, I sent him a letter of condolence.

སེམས་ལྷོད་པོ་ (sēm lhȫȫbo) sm. སེམས་ལྷོད་ལྷོད་.

སེམས་ལྷོད་བག་ཡངས་ (sēm lhȫȫ pagyaŋ) relaxed, easygoing.

སེམས་ལྷོད་ལ་འབབ་ (sēm lhɛɛ̀la bəb) sm. སེམས་ལྷོད་ལྷོད་.

སེམས་ལྷོད་ལྷོད་ (sēm lhȫȫlhȫȫ) relaxed, calm (mentally); va.—བྱེད་ to be relaxed/ calm (mentally).

སེའུ་ (sēwu) 1. pomegranate. 2. berry. 3. child.

སེའུ་མཐོང་སྐོམ་སེལ་ (sēwudoŋ gōmsel) consoling oneself with false hopes [Lit. quenching thirst by looking at berries].

སེའུ་སྡོང་ (sēwudoŋ) pomegranate tree.

སེའུ་འབྲས་ (sēwudrɛɛ̀) hawthorn.

སེའུ་འབྲུ་ (sēwu dru) pomegranate.

སེའུ་ཤིང་ (sēwushiŋ) sm. སེའུ་སྡོང་.

སེར་ (sēē) 1. abbr. of སེར་པོ་. 2. abbr. of སེར་བ་. 3. soil ready to plant (all irrigated and fertilized); vi.—ལང་ to be ready to plant; vi.—སྐམ་ to have soil get dried so that it is ready for sowing.

སེར་ཀ་ (sērga) sm. སེར་ཁ་.

སེར་ཀ་མ་ (sēr gāma) sm. སེར་སྐམ་མ་.

སེར་ཁང་ (sērgaŋ) a heavy hail storm.

སེར་སྐམ་ (sēēgam) fields that have dried out and are ready for planting.

སེར་སྐམ་མ་ (sēē gāmma) a kind of dung.

སེར་སྐེ་ (sērge) a yellow fly that feeds on cow dung.

སེར་སྐེ་སྐེ་ (sēr gēge) sth. that looks yellow and

upright.

སེར་སྐྱ་ (sērgya) 1. light yellow in color. 2. shung. monks and layman ¶ གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ Lay and monk officials.

སེར་སྐྱ་རྒན་གཞོན་ (sērgya genshön) everyone, all people [Lit. monks, layman, old and young].

སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་ (sērgya cōōmɛn) everyone, all people [Lit. monks, layman, rich, poor].

སེར་སྐྱ་སྤྲེལ་པོ་ (sērgya dreebo) shung. joint appointment of one lay and one monk official to a post ¶ བཀའ་ཤག་གིས་རྫོང་སེར་སྐྱ་སྤྲེལ་པོ་ལ་བཀའ་རྒྱ་གནང་བ་རེད་ The Council of Ministers sent an order to the two (monk and lay) joint district heads.

སེར་སྐྱོན་ (sērgyön) damage caused by hail.

སེར་ཁ་ (sērga) crack. fissure, gap; vi.—གས་; —གྲོར་ to crack, to split, to have a fissure/ gap appear ¶ གྲོགས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སེར་ཁ་གྲོར་བཞག A split occurred between the two friends.

སེར་ཁ་མ་ (sērgama) sm. སེར་ཀ་མ་.

སེར་ཁྱིམ་ (sērgyim) a type of Buddhism wherein married householders are also monks.

སེར་ཁྱིམ་པ་ (sēr kyīmbə) a married householder who is also a monk.

སེར་ཁྱུག་གེ་ (sēr kyūgge) sth. that is yellowish and darting/ streaking.

སེར་ཁྲ་ (sērdra) sth. where the foundation/ base color is yellow.

སེར་ཁྲལ་ (sērdrɛɛ) shung. 1. taxes collected to pay a practitioner who stops hail. 2. a tax requiring families with more than one son to make one of the sons a monk.

སེར་འཁྱིལ་འཁྱིལ་ (sēr kyīīgyii) yellowish and round.

སེར་ག (sērga) 1. sm. སེར་ཀ་. 2. a hole in a Tibetan stove where the tip of the bellows is inserted.

སེར་གས་ (sērgɛɛ) sm. སེར་ག.

སེར་གླ་ (sērla) fee paid to the practitioner who does rituals to prevent hail.

སེར་གོས་ (sērgöö) monk's robe [Lit. yellow clothes].

སེར་འགོག (sērgɔɔ) hail protection/ prevention.

སེར་རྒོད་ (sērgöö) hailstorm.

སེར་སྒོང་ (sērgoŋ) yolk (of egg).

སེར་ཅན་ (sērjɛn) sm. སེར་, 3.

སེར་ཆེན་ (sērjen) marigold.

སེར་མཆོད་ (sērjöö) offering of material goods to monks.

སེར་ཉི་ཀླད་ཀོ་ (sērñi lēègo) a rise in temperature that signals a coming hail storm.

སེར་ལྡེམ་ལྡེམ་ (sēr dēmdem) yellowish in color.

སེར་བསྙལ་ (sēr ñɛɛ) va. to water the fields and let it to seep into the ground in preparation for planting.

སེར་ཐག་ཆོད་ (sērdaà cöö) sm. སེར་སྙིམ་.

སེར་ཐིག (sērdii) 1. egg yolk. 2. a design with yellow/ gold spots.

སེར་ཐིང་ཐུ་ཐིང་ (sērdiŋ gudiŋ) sm. སེར་ལྡེམ་ལྡེམ་.

སེར་ཐིང་ཐིང་ (sēr tīŋdiŋ) sm. སེར་ལྡེམ་ལྡེམ་.

སེར་དེབ་ (sērdeb) books/ documents pertaining to monks or religion, a book or register listing the names of monks.

སེར་དྲག (sērdraà) large hail; vi.—གཏོང་ to be hailing large hail.

སེར་མདངས་ (sērdaŋ) yellow radiance/ glow.

སེར་མདོག (sērdɔɔ) yellow color.

སེར་དུང་ (sērduŋ) damage done by hail; vi.—གཏོང་ to be damaged by falling hailstones.

སེར་རྡོག (sērdɔɔ) hailstone.

སེར་ནག (sērnaà) darkish yellow.

སེར་ནས་ (sērnɛɛ) grain given to the practitioners who do rites to prevent hail.

སེར་ནད་ (sērnɛɛ) jaundice.

སེར་སྣ་ (sērna) miserly, stingy, avaricious; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་སེར་སྣ་ཆེ་བས་ཁ་ལག་ཡག་པོ་ཟ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་ Because he is very miserly he doesn't eat well.

སེར་སྣ་ཅན་ (sērnajɛn) miserly, stingy.

སེར་སྣ་ཚ་པོ་ (sērna tsābo) miserly, stingy.

སེར་པོ་ (sērbo) yellow.

སེར་པོ་གསེར་ (sērbo sēē) yellow gold.

སེར་ཕྱུར་ཕྱུར་ (sēr cūūjuu) yellowish.

སེར་སྤྲིན་ (sērdrin) 1. egg yolk. 2. a hail-laden cloud.

སེར་ཕྲེང་ (sērdreŋ) 1. procession of monks carrying sacred items. 2. a yellow rosary.

སེར་འཕྲེང་ (sērdreŋ) sm. སེར་ཕྲེང་.

སེར་བ་ (sērwa) hail; vi.—གཏོང་; —རྒྱག to hail; va.—འགོག to stop/ block hail.

སེར་བྱེས་ (sērjeè) the བྱེས་ college of Sera Monastery.

སེར་སྦངས་ (sērbaŋ) sm. སེར་ཕྲེང་, 1.

སེར་སྦྲེང་ (sērdreŋ) sm. སེར་ཕྲེང་, 1.

སེར་སྦྲེངས་ཆེན་མོ་ (sērdreŋ cēmbo) the religious procession of monks held at the end of the ཚོགས་མཆོད་ festival in Lhasa on the 30th of the second lunar month.

སེར་འབྲས་ (sēndrɛɛ) abbr. of Sera and Drepung Monasteries.

སེར་མ་ (sērma) 1. sm. སེར་, 3. 2. nun.

སེར་མེད་ (sērmeè) very tight, close, intimate ¶ མཛའ་མཐུན་སེར་མེད་ Very close friendship [Lit. no cracks].

སེར་མོ་བ་ (sērmowa) Buddhist monks and nuns.

སེར་མོ་བའི་རྫོང་སྡོད་ (sērmowö dzoŋdöö) shung. a district head who is a monk official.

སེར་དམག (sērmaà) monk troops/ soldiers.

སེར་སྨད་ (sērmɛɛ) the སྨད་ college of Sera Monastery.

སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་ (sērmɛɛ tradzaŋ) sm. སེར་སྨད་.

སེར་སྨུག (sērmuù) yellowish red/ brown.

སེར་ཚོགས་ (sērdzɔɔ) assembly of monks.

སེར་ཞགས་འཕེན་ (sērshaà pēn) vi. to be hit by hail/ hailstorm.

སེར་ཞིང་སྐམ་པ་ (sērshiŋ gāmba) pale and thin (face).

སེར་བཟའ་སེར་འཐུང་ (sērsa sērduŋ) stingy/ miserly in giving food and drink; va.—བྱེད་.

སེར་ཡོན་ (sēryön) sm. སེར་གླ་.

སེར་རིལ་ (sērrii) yolk (of eggs).

སེར་རོག་གེ་ (sērroge) assemblage of many yellow colored things.

སེར་ལང་ (sērlaŋ) see སེར་, 3.

སེར་ཤ་ (sērsha) 1. mushrooms (in general). 2. a kind of yellowish mushroom.

སེར་ཤང་ངེ་ (sērshaŋŋe) yellowish.

སེར་ཤུན་ (sēr sūn) shung. protecting from hail.

སེར་སྲུང་ (sēr sūŋ) va. to protect the fields from hail.

སེར་སུབས་ (sēr sūb) crack.

སེར་སློང་ (sēr lōŋ) shung. collecting donations for doing rites to protect from hail ¶ གཞན་ཡང་སེར་སློང་གིས་མཚོན་སྔར་ཕན་གསོལ་རས་སྒྲོད་ལམ་རྗེ་ཡོད་སྒྲོད་དགོས་ One should give donations for protecting from hail according to tradition.

སེར་བསང་ (sērsaŋ) a type yellow (color).

སེར་བསུབ་ (sērsub) patching/ filling cracks (of walls, etc.); va.—བྱེད་.

སེར་ཧང་ཧང་ (sēr hāŋhaŋ) sm. སེར་ཧུར་ཧུར་.

སེར་ཧུར་ཧུར་ (sēr hūrhur) bright yellow.

སེལ་: p. and f. བསལ་; imp. སོལ་ (sēē) 1. va. to remove, to get rid off, to clear, to eliminate ¶ ཐེ་ཚོམ་སེལ་ To remove doubts. ¶ རྩ་ཤིང་རྣམས་བཅད་ནས་ལམ་ཁ་བསལ་བ་རེད་ (They) cut the trees and bushes and cleared the path. 2. va. to pay off (debts) ¶ བུ་ལོན་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ (He) was able to pay off (his) debts. 3. va. to cure ¶ ཁོའི་ན་ཚ་དེ་གཙང་མ་བསལ་འདུག His illness has been completely cured (through treatment). 4. dissension, discord ¶ ཁོ་གཉིས་གྲོགས་པོ་གཉིས་དབར་སེལ་ཞུགས་བཞག There was dissension between

the two friends. 5. va. to distinguish/ differentiate ༑ ཅ་ལག་ཡག་ཉེས་བསལ་ནས་བཞག་འདུག They have differentiated and separated between the good and bad items.

སེལ་བཀོད་ (sēē gōō) shung. va. to eliminate/ write off/ get rid of.

སེལ་བཀྲོལ་བྱེད་ (sēēdröö cēè) va. to explain/ clarify ༑ ཕྱོགས་གཉིས་དབར་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་བྱུང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་སེལ་བཀྲོལ་ཡག་པོ་བྱུང་བཞག Both parties thoroughly explained the misunderstanding that occurred between them.

སེལ་མཚན་འགོད་ (sēēdzɛn gōō) shung. va. to make a note on a loan contract indicating that payment has been made.

སེལ་འཛུག་བྱེད་ (sēnjuù cēè) sm. སེལ་ཞུགས་.

སེལ་པོ་ (sēēbo) sm. གློལ་པོ་.

སེལ་ཞུགས་ (sēē shuù) vi. to get a breach/ rift (in a relationship) ༑ བཟའ་ཚང་དེ་གཉིས་བར་སེལ་ཞུགས་བཞག A rift has occurred between the couple.

སོ་ (sō) 1. teeth; va.—རྒྱག་; —འདེབས་ to bite. 2. the clause ending particle used after final s ༑ དེར་གནས་སོ་ (They) lived there. 3. numerical particle for thirties ༑ སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ Thirty two. 4. abbr. of སོ་པ་. 5. va.—གཏད་ to take aim. ༑ འབེན་ལ་སོ་གཏད་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་རེད་ (He) took aim at the target and fired. 6. blade of a sword/ knife. 7. va.—གདོང་ to fire (bricks, pots) ༑ ས་ཕག་ལ་སོ་བཏང་ན་ཆུས་འཇིག་མི་ཐུབ་ If you fire the bricks, they cannot be destroyed by water.

སོ་ཀ་ (sōga) sm. སོས་ཀ་.

སོ་ཀྲ་ (sōdra) eng. soda.

སོ་ཀྲར་ (sōdra) sm. སོ་ཀྲ་.

སོ་དཀར་ (sōgar) 1. white teeth. 2. four year old cattle.

སོ་སྐམ་ (sōgam) pliers for pulling out teeth; va.—རྒྱག.

སོ་སྐུད་ (sōgüù) 1. jute string. 2. dental floss.

སོ་སྐྱག (sōgyaà) sm. སོ་དྲེག.

སོ་སྐྱེ་ (sōgye) 1. vi. to get one's first tooth (for infants). 2. abbr. of teething. 2. abbr. of སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་.

སོ་སྐྱེས་དྲི་ (sōgyeè dri) sm. སོ་དྲེག.

སོ་ཁ་ (sōga) 1. the aiming notch at the end of a gun, gunsight; va.—ལྟ་. 2. sm. སོ་ཁང་.

སོ་ཁང་ (sōgaŋ) sentry post, watch post, watch tower.

སོ་ཁའི་ཞིབ་བཤེར་པ་ (sōgɛ shibsherba) custom's officer.

སོ་ཁུང་ (sōguŋ) turret, parapet.

སོ་མཁར་ (sōgar) fort.

སོ་འཁོར་ (sōgɔɔ) gear wheel.

སོ་འཁོར་སྒྲོམ་བུ་ (sōgɔɔ drombu) gear box.

སོ་འཁྲུ་ (sōdru) toothbrush.

སོ་འཁྲུད་ (sō drüü) va. to brush one's teeth.

སོ་ག (sōga) sm. སོས་ཀ.

སོ་གྲང་རྒྱག (sōdraŋ gyaà) vi. to have teeth suddenly hurt due to drinking or eating sth. cold.

སོ་གྲལ་འཁྲིགས་པོ་ (sōdrɛɛ drigbu) straight teeth.

སོ་འགག (sōngaà) watch post, sentry post.

སོ་འགོག (so gɔɔ) va. to extract a tooth.

སོ་འཁྲིག (sō drig) va. to clench (one's) teeth.

སོ་རྒྱབ (sō gyab) 1. va. to bite ༑ ང་ལ་ཁྱིས་སོ་བརྒྱབ་བྱུང་ A dog bit me. 2. va. to bite/ chew (food) ༑ ཁ་ལག་ཟ་དུས་སོ་ཡག་པོ་རྒྱག་དགོས་ When you eat food you must chew well. 3. sm. སོ་ལྟ་.

སོ་སྒོ་ (sōgo) teeth.

སོ་སྒྱེ་ (sōgye) gunnybag, bag made from jute.

སོ་སྒྲ་ (sōdra) 1. sound made by grinding teeth (e.g., gnashing one's teeth in anger, chattering from cold, grinding one's teeth while sleeping); va.—རྒྱག; —སྒྲིག; —འདེབས་; —སྒྲོག.

སོ་སྒྲ་སྒྲིག (sōdra drig) vi. to have the teeth clenched together (for corpses).

སོ་སྒྲ་འདེབས་ (sōdra deb) 1. sm. སོ་སྒྲ་. 2. va. to whistle through (one's) teeth.

སོ་འགྲམ་ (sōdram) jaw bone.

སོ་སྔོག (sōŋɔɔ) va. to pick one's teeth.

སོ་སྔོག་ཡས་ (sō ŋɔɔyaà) toothpick.

སོ་སྔོག་ཡས་ཀྱི་རྒྱུག་པ་ (sō ŋɔɔyaàgi gyugbə) sm. སོ་སྔོག་ཡས་.

སོ་སྔོག་ཤིང་ (sō ŋɔɔshiŋ) sm. སོ་སྔོག་ཡས་.

སོ་ཅོག་ལ་ (sōjoòla) (vb. + —) all/ everything/ whatever was done ༑ ཁོས་ལས་ཀ་བྱས་སོ་ཅོག་ལ་སྐྱོན་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) see fault in everything he did.

སོ་ཕྱིབས་ (sōjib) lips.

སོ་བརྗེ་ (sō je) vi. to have baby teeth replaced with permanent teeth.

སོ་ཉུལ་ (sōñüü) secret agent.

སོ་ཉུལ་གྱི་གནམ་གྲུ་ (sōñüügi nəmdru) reconnaissance spy plane.

སོ་ཉུལ་ས་སྐོར་ (sōñüü sāgɔɔ) shung. patrolling, make round to check up on sth.

སོ་རྙིལ་ (sōñii) gum (of mouth) ༑ སོ་རྙིལ་རུས་ནད་ Gum disease.

སོ་གཉིས་ (sōñii) 1. thirty two. 2. four year old cattle.

སོ་གསུམ་ (sōsum) thirty three.

སོ་གདོང་ (sōdoŋ) see སོ་.

སོ་གདོང་ཁུང་ (sō dōŋguŋ) kiln.

སོ་གདོང་ཐབ་ཀ་ (sōdoŋ təbga) kiln.

སོ་བཏབ་ (sōdəb) p. of སོ་འདེབས་.

སོ་ལྟ་ (sō dā) 1. va. to be on watch, to stand guard/ sentry; va.—བྱེད་ ༑ སོ་ལྟ་དམག་མི་ Soldiers on guard duty.

སོ་ལྟ་ཁང་ (sōdagaŋ) watch post/ sentry post.

སོ་ལྟ་ཐོག་ཁང་ (sōda tɔɔgaŋ) watchtower.

སོ་ལྟ་བྱེད་མཁན་ (sōda cēèñɛn) sentry, guard.

སོ་ལྟ་ཞིབ་བཤེར་ (sōda shibsher) making rounds, inspecting; va.—བྱེད་.

སོ་སྟོ་ (sōdo) buck tooth.

སོ་ཐག (sōdaà) rope made from jute/ hemp/ flax.

སོ་ཐགས་ (sōdaà) row of teeth.

སོ་ཐགས་བཟང་པོ་ (sōdaà saŋbo) evenly aligned row of teeth.

སོ་ཐར་ (sōdar) abbr. of སོ་སོ་ཐར་པ་.

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ (sōdargi domba) vows of individual liberation.

སོ་ཐུབ་པ་ (sō tübbə) 1. clay that can be fired/ baked. 2. va. to be able to stand on one's own two feet.

སོ་མཐའ་རུལ་ནད་ (sōdaa rüünɛɛ̀) periodontitis.

སོ་མཐིལ་ (sōdii) shoe sole made from jute.

སོ་དམ་པོ་ (sō tamba) straight teeth.

སོ་དོགས་ (sōdɔɔ) sm. སོ་ལྟ་བྱེད་མཁན་.

སོ་དྲུག (sōdruù) 1. thirty six. 2. six year old cattle.

སོ་དྲེག (sōdreg) tartar on the teeth; vi.—འཁིར་ to have tartar accumulate on teeth.

སོ་འདེབས་ (sō deb) see སོ་.

སོ་འདྲུ་ (sōdru) toothpick.

སོ་འདྲུ་ (sō dru) va. to pick one's teeth.

སོ་ལྡན་བྱ་རིགས་ (sōdɛn cərig) birds that have teeth.

སོ་བདར་ (sō dar) va. to gnash/ grind one's teeth.

སོ་ན་ (sō na) vi. to have a toothache.

སོ་ན་འཛོག (sōna jɔɔ) sm. རང་སོར་འཇོག.

སོ་ན་གནས་ (sōnanɛɛ̀) sm. སོར་གནས་.

སོ་ནད་ (sōnɛɛ̀) dental/ tooth disease.

སོ་ནད་སྡེ་ཚན་ (sōnɛɛ̀ dedzɛn) dental department.

སོ་ནད་སྨན་པ་ (sōnɛɛ̀ mēmba) dentist.

སོ་ནད་ཚན་ཁག (sōnɛɛ̀ tsēngaà) dentistry department/ section.

སོ་ནམ་ (sōnam) farming, agriculture; va.—བྱེད་ to farm, to do agricultural work.

སོ་ནམ་ཁོ་ཆས་ (sōnam kōjɛɛ̀) agricultural implements.

སོ་ནམ་གྱི་ཡོ་ཆས་ (sōnamgi yojɛɛ̀) agricultural implements.

སོ་ནམ་གྱི་ཡོ་བྱད་ (sōnamgi yobjɛɛ̀) sm. སོ་ནམ་གྱི་ཡོ་ཆས་.

སོ་ནམ་གྱི་རིག་པ་ (sōnamgi rigbə) agronomy.

སོ་ནམ་གྲོང་ (sōnam troŋ) agricultural village.

སོ་ནམ་གྲོང་ཚོ་ (sōnam trondzo) sm. སོ་ནམ་གྲོང་.
སོ་ནམ་གླ་པ་ (sōnam lāba) agricultural hired hand/ laborer.
སོ་ནམ་དུས་བཞི་ (sōnam tüüshi) the four agricultural seasons.
སོ་ནམ་པ་ (sōnamba) farmer, peasant ¶ སོ་ནམ་པ་བར་མ་ Middle peasant. ¶ སོ་ནམ་པ་ཕྱུག་པོ་ Rich peasant.
སོ་ནམ་བྱེད་མཁན་ (sōnam ceēñɛn) farmers.
སོ་ནམ་པུའུ་ཁང་ (sōnam būgaŋ) Ministry of Agriculture.
སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ལས་ཁངས་ (sōnam shinlɛɛ̀ lɛɛ̀guŋ) Department of Agriculture.
སོ་ནམ་ཡོ་བྱད་ (sōnam yobjɛɛ̀) sm. སོ་ནམ་གྱི་ཡོ་བྱད་.
སོ་ནམ་རིག་པ་ (sōnam rigbə) agronomy.
སོ་ནམ་ལག་ཆ་ (sōnam lagja) agricultural tools/ implements.
སོ་ནམ་ལས་ཀ་ (sōnam lɛɛ̀ga) farm work; va.— བྱེད་.
སོ་ནམ་ལས་ཁངས་ (sōnam lɛɛ̀guŋ) shung. Agricultural Office/ Department (in tt.).
སོ་ནམ་ལོ་གསར་ (sōnam losar) farmer's New Year (1st day of the 12th month).
སོ་པ་ (sōba) 1. spy, secret agent; va.—བྱེད་ to spy; va.—གཏོང་ to send a spy.
སོ་པིད་ (sōbiì) sm. སོ་འཕུད་.
སོ་དཔོན་ (sōbön) head of an intelligence department.
སོ་ཕག་ (sōbaà) 1. toothbrush. 2. bricks (that have been fired); va.—རྒྱག; —བཟོ་ to make fired bricks; va.—རྩིག to stack bricks.
སོ་ཕག་ཁོག་སྟོང་ (sōbaà kōgdoŋ) hollow bricks.
སོ་ཕག་བཟོ་ (sōbaà so) va. to make bricks.
སོ་ཕག་བཟོ་གྲྭ་ (sōbaà sodra) brick factory, brickyard.
སོ་ཕག་སྲེག་ཁང་ (sōbaà sēgguŋ) brick kiln.
སོ་ཕད་ (sōbɛɛ̀) gunny sack.
སོ་ཕི་ཡ་ (sōbeya) Sophia.
སོ་ཕྲ་ (sōdra) top, apex, pinnacle, summit.
སོ་ཕྲེང་ (sōdreŋ) row of teeth.
སོ་འཕུད་ (sōbüü) sm.* བུད་.
སོ་བ་ (sōwa) unhusked grain.
སོ་བུད་ (sō büü) vi. to fall out (teeth).
སོ་བློན་ (sōlön) sm. སོ་དཔོན་.
སོ་དབྲག (sōdraà) between the teeth.
སོ་འབམ་ (sōmbam) a gum disease.
སོ་འབུད་ (sō büü) va. to extract teeth.
སོ་འབུས་ (sō büü) vi. to have the first teeth grow (in infants).
སོ་དབྱིབས་ (sūyib) tooth shape.
སོ་འབྲས་ (sōndrɛɛ̀) jute kernel.
སོ་འབྲད་ (sōndrɛɛ̀) gnawing; va.—རྒྱག to gnaw.

སོ་འབྲུ་ (sōndru) sm. སོ་འབྲུ་.
སོ་མ་ (sōma) fresh, new ¶ ཤ་སོ་མ་ Fresh meat.
སོ་མ་ཁར་འཆང་ (sōma kānjaŋ) sm. ཨམ་གཙིགས་སྡོམ་.
སོ་མ་ཐུལ་མ་ (sōma tüümə) newly fired pottery.
སོ་མ་ར་ཙ་ (sōma radza) flax, jute, hemp.
སོ་མ་ར་ཛ་ (sōma radza) sm. སོ་མ་ར་ཙ་.
སོ་མ་ར་ཛ་སེར་པོ་ (sōma radza sērbo) sm. སོ་མ་ར་ཙ་.
སོ་མ་རྭ་ཛྭ་ (sōma radza) sm. སོ་མ་ར་ཙ་.
སོ་མང་ (sōmaŋ) a fine-toothed comb.
སོ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ (sōmɛ riggi gyēŋöò) fibrous crops.
སོ་ཉུལ་ (sōñüü) scouting, spying; va.—བྱེད་.
སོ་མེད་ (sōmeè) toothless.
སོ་དམག (sōmaà) 1. soldiers (in military intelligence). 2. watchman, sentry.
སོ་སྨན་ (sōmɛn) 1. toothpaste. 2. medicine for curing toothaches.
སོ་སྨན་ཕྱེ་མ་ (sōmɛn cēma) powdered toothpaste.
སོ་ཙག་ཆུང་ཆུང་ (sōdzag cūŋjuŋ) (chewing/ eating) with small bites.
སོ་གཙིགས་ (sō dzīg) va. to show one's teeth in anger (a kind of grimace).
སོ་གཙེར་ (sō dzēr) 1. vi. to be pained/ annoyed/ irritated by a screeching noise like running fingernail on a blackboard. 2. vi. to bite on a stone while eating rice/ tsamba.
སོ་རྩ་ (sōdza) 1. nerves attached to the teeth. 2. root of tooth.
སོ་རྩི་ (sūdzi) toothpaste.
སོ་བརྩེ་ (sō dze) va. to grind teeth.
སོ་བརྩེགས་མ་ (sō dzēgma) one tooth overlapping another.
སོ་བརྩེབ་ (sōdzeb) sm. སོ་བརྩེ་.
སོ་ཚོགས་དམ་པོ་ (sōdzɔɔ̀ tambo) well- fitted/ arranged teeth.
སོ་ཚང་ (sōdaŋ) alveolus.
སོ་ཚང་རུས་པ་ (sōdzaŋ rüübə) alveolus bone.
སོ་ཚབ་ (sōdzəb) false teeth; va.—སྒྲིར་ to put in false teeth/ dentures.
སོ་ཚི་ (sōdzi) sm. སོ་རྩི་.
སོ་ཚིས་ (sōdziì) livelihood.
སོ་ཚིག་གེ་ (sō dzege) showing one's teeth when smiling.
སོ་ཚིག་ཚིག (sō dzegdzeg) sm. སོ་ཚིག་གེ.
སོ་མཚམས་ (sōndzam) 1. border (of a country). 2. space between the teeth. 3. root of a tooth.
སོ་མཚམས་མེད་པའི་སྨན་པ་ (sōndzam meèbɛ mēmba) Doctors Without Borders.
སོ་འཚོག (sōndziì) gathering, assembling; va.—བྱེད་.
སོ་འཛིན་ (sōndzin) guarding/ protecting a border or frontier; va.—བྱེད་. 2. va. to scout. 3. gunsight.

སོ་ཞིབ་ (sūshib) abbr. of སོ་ལྟ་ཞིབ་བཤེར་.
སོ་ཞིབ་ཞིབ་རྒྱག (sō shibshib gyaà) va. to chew thoroughly.
སོ་ཞོ་སྡོན་ (sōsho dōn) va. to clench one's teeth over the lower lip (in order to look fierce/ show anger/ threaten).
སོ་ཟིང་ (sūsiŋ) sm. སོ་སྙི་.
སོ་ཟིན་ (sō sin) va. to aim.
སོ་ཟེ་ (sōse) sm. སོ་ཕག, 1.
སོ་གཟེར་ (sō ser) vi. to have a toothache.
སོ་འོན་ (sōwön) 1. spying; va.—བྱེད་ to spy, to go secretly to see what sb. is doing (and report back); va.—གཏོང་ ¶ ང་དགོང་དམག་མི་སླེབས་ཡོད་མེད་སོ་འོན་དུ་མི་གཉིས་བཏང་པ་ཡིན་ I sent two men to secretly go and spy to see if the soldiers had arrived or not.
སོ་འོན་དམག་མི་ (sōwön məə̄mi) shung. sm. སོ་དམག.
སོ་འོན་སེང་ (sōwönseŋ) shung. sm. སོ་འོན་.
སོ་གཡོགས་ (sōyɔɔ̀) the upper and lower lips.
སོ་ར་ (sōra) kiln.
སོ་རས་ (sōrɛɛ̀) cloth made from jute.
སོ་རུ་ (sōru) sm. སོར་, 2.
སོ་རུལ་ (sōrüü) 1. decayed tooth. 2. dental cavity.
སོ་རེས་ (sōreè) one's turn to go on sentry duty.
སོ་རོང་པ་ (sō roŋwa) bucktooth.
སོ་རོང་རོང་ (sō roŋroŋ) sm. སོ་རོང་པ་.
སོ་ལ་ (sōla) sm. སོལ་བ་.
སོ་ལ་འགྲོ་ (sōla dro) va. to go on sentry duty, to go to spy.
སོ་ལ་མཆི་ (sōla cī) sm. སོ་ལ་འགྲོ་.
སོ་ལས་ (sōlɛɛ̀) shung. abbr. of སོ་ནམས་ལས་ཁངས་.
སོ་ལོ་སྔོན་པོ་ (sōlo ŋōmbo) green pepper.
སོ་ཤད་ (sōshɛɛ̀) toothbrush.
སོ་ཤས་རྒྱག (sōshɛɛ̀ gyaà) va. to bite (by horses, mules, etc.).
སོ་ཤིང་ (sūshiŋ) toothpick.
སོ་ཤུན་ (shōshün) lips.
སོ་ཤོ་ (shōsh) the gap between the front teeth.
སོ་ཤོག (sōshoò) paper made from jute.
སོ་ཤ་ (sōsha) sm. སོ་ཤོ་.
སོ་སངས་ (sōsaŋ) gaps between the teeth.
སོ་སེག (sō sēg) vi. to bite on a stone when eating རྩམ་པ་ or rice.
སོ་སོ་ (sōso) individual, separate, distinct, each one ¶ སོ་སོའི་འདོད་པ་ Individual desires/ wishes (each one's desire/ wishes). ¶ གཞན་གྱི་རོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོས་བྱེད་དགོས་ (One) should do it individually (on their own) without help from others. ¶ ཡི་གེ་རྣམས་མི་སོ་སོར་ལག་སྤྲོད་བྱས་པ་ཡིན་ (I) handed the

letters to each person.
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ (sōso gyēwo) ordinary person.
སོ་སོ་ཅི་རིགས་པ་ (sōso jīrii) whatever, any ¶ དཀར་པོ་མེད་ན་དེ་མིན་ཁ་དོག་སོ་སོ་ཅི་རིགས་པ་བྱུང་ན་འགྲིག If you don't have white, whatever color you have will do.
སོ་སོ་གཅིག་པུ་ (sōso jīgbu) alone, by oneself.
སོ་སོ་ནས་ (sōsonɛ) separately, individually ¶ མི་རིགས་འདུ་མིན་སོ་སོ་ནས་འཐུས་མི་བཅུ་རེ་ཚོགས་འདུར་བསྐོང་འདུག Ten delegates were summoned from each different nationality.
སོ་སོ་བ་ (sōsowa) sm. སོ་སོ་.
སོ་སོ་རང་ཉིད་ (sōso raŋñii) one's own, one's self ¶ སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ One's own opinion.
སོ་སོ་སོ་ (sōso sō) each one individually, separately, distinctly ¶ ང་ཚོ་སྤུ་སྤུན་གསུམ་སོ་སོ་སོ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ We three brothers live separately.
སོ་སོ་སོ་སོ་ (sōso sōso) sm. སོ་སོ་སོ་.
སོ་སོ་སོ་སོས་བྱེད་ (sōso sōsö cee) va. to do by oneself.
སོ་སོ་སོ་སོར་ (sōso sōsr) sm. སོ་སོར་.
སོ་སོའི་རང་ནུས་གང་ཐོན་ (sōsö raŋnüü kaŋdün) from each according to his ability.
སོ་སོའི་བློ་ངག་བཞིན་ (sōsö lōŋaàshin) shung. remembering, keeping/ bearing in one's mind.
སོ་སོར་ (sōsɔr) separately, individually, to each one.
སོ་སོར་ངེས་ (sōsɔr ŋeè) va. to learn each of sth. separately/ one by one, to keep in mind separately/ distinctly ¶ ལས་ཀའི་གོ་རིམ་སོ་སོ་ངེས་པ་བྱེད་དགོས་ One should keep in mind each of the work procedures.
སོ་སོར་ཐར་ (sōsɔr tār) vi. to be liberated from the cycle of existence.
སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ (sōsɔr tāwɛ domba) vows of individual liberation.
སོ་སོར་ཕྱེ་ (sōsɔr cē) p. of སོ་སོར་འབྱེད་.
སོ་སོར་འབྱེད་ (sōsɔr jeè) va. to separate, to set apart individually.
སོ་སོར་གསལ་ (sōsɔr sēl) to be clearly separated/ differentiated ¶ ལས་ཁུངས་ཀྱི་གྲོན་དངུལ་གཏོང་ཕྱོགས་སྐོར་ཡིག་ཆའི་ནང་སོ་སོར་གསལ་མི་འདུག Concerning the office's expenditures, they are not clearly differentiated in the documents.
སོ་སྲིན་ (sūsin) sm. སོ་རུལ་.
སོ་སྲུང་ (sō sūŋ) 1. va. to scout, to patrol. 2. patrolman, scout.
སོ་སུབས་ (sōsub) space/ gap between the teeth.
སོ་གསུམ་ (sōsum) thirty three.
སོ་གསེང་ (sōseŋ) sm. སོ་སུབས་.
སོ་གསོད་པ་.(sō sööbə) happy, joyful, peaceful.
སོ་གསོད་པོ་ (sō sööbo) sm. སོ་གསོད་པ་.
སོ་ལྷམ་ (sōlham) jute/ straw shoes.
སོ་ཕི་ཡ་ (sōpiya) Sophia.
སོ་ཧྲལ་ཧྲལ་ (sō hrɛ̄ɛhrɛɛ) teeth with gaps.
སོ་ཧྲུབ་ (sōhrub) minced meat.
སོ་ཧྲུབས་ (sōhrub) a space between teeth.
སོ་ལྷུ་ (sōlhu).sm. སོ་གླལ་.
སོག (sɔ̄ɔ) 1. straw, hay. 2. Mongolia, Mongolian. 3. abbr. of སོག་ལེ་. 5. abbr. of སོག་མ་. 6. imp. of འཛོག.
སོག་ཀ་པ་ (sɔ̄ɔgaba) shepherd's pouch.
སོག་རྐང་ (sɔ̄ɔgaŋ) one straw of grain.
སོག་སྐད་ (sɔ̄ɔgɛɛ̀) Mongolian language.
སོག་ཁ་ (sɔ̄ɔga) triangular shaped.
སོག་ག་པ་ (sɔ̄ɔgaba) sm. སོག་ཁ་.
སོག་རྒྱན་.(sɔ̄ggyɛn) an onament put on the shoulders of plowing animals.
སོག་སྒྲོམ་.(sɔ̄gdrom) frame of a large saw.
སོག་གུར་ (sɔ̄ggur) yurt.
སོག་ཆས་ (sɔ̄gjɛɛ̀) Mongolian attire/ dress.
སོག་རྟ་ (sɔ̄gda) Mongolian horse.
སོག་ཐལ་ (sɔ̄gtɛɛ) ashes from human shoulder blade.
སོག་ཐག་བྱེད་ (sɔ̄gdaà cee) va. to hang sth. (like a camera) on one's shoulder.
སོག་ཐུག (sɔ̄gtuù) sm. གུ་ཅི་རི་ཐུག.
སོག་དག (sɔ̄gdaà) Sogdians.
སོག་དར་ (sɔ̄gdar) a Mongolian style blue ceremonial scarf.
སོག་ལྡུམ་ (sɔ̄ŋdum) sm. སོག་ཤུལ་.
སོག་ལྡུར་ (sɔ̄ɔ) sm. སོག་ལྡུམ་.
སོག་པ་ (sɔ̄gba) shoulder blade.
སོག་པའི་མེ་ལོང་ (sɔ̄gbɛ meloŋ) sm. སོག་པ་.
སོག་པོ་ (sɔ̄gbo) Mongols, Mongolians.
སོག་པོ་སྟག་ཁྲིད་ (sɔ̄gbo dāgdrii) the auspicious symbol consisting of a painting of a Mongolian leading a tiger (found on the main gate of some Tibetan homes).
སོག་དཔྱད་ (sɔ̄gjɛɛ̀) a form of divining by burning the shoulder blade of animals and forecasting based on the manner in which the shoulders blades crack.
སོག་སྤུངས་ (sɔ̄gbuŋ) stack of straw/ hay.
སོག་ཕུང་ (sɔ̄gbuŋ) sm. སོག་སྤུངས་.
སོག་ཕྱེ་ (sɔ̄gje) sawdust.
སོག་སྦྲོག (sɔ̄gdrɔɔ̀) between the shoulder blades.
སོག་བྱིལ་ (sɔ̄ɔjii) the long turquoise earring worn by Tibetan lay officials on the left ear.
སོག་དབྲག (sɔ̄gdraà) between the shoulder blade.
སོག་འབུར་ (sɔ̄ŋbur) protruding shoulder blade bones.
སོག་འབོལ་ (sɔ̄mbüü) hay-straw stuffed mattress.
སོག་སྦུབས་ (sɔ̄gbub) sm. སོག་མ་.
སོག་མ་ (sɔ̄gma) straw, hay.
སོག་མོ་ (sɔ̄gmo) Mongolian woman.
སོག་བཙུན་ (sɔ̄gdzün) Mongolian monk.
སོག་ཚིགས་ (sɔ̄gdzii) joints on the stem of grain stalks. 2. joints on the shoulder blade.
སོག་ཚེམ་ (sɔ̄gdzem) rainbow colored pattern on the toe of Tibetan boots.
སོག་ཞྭ་ (sɔ̄gsha) type of hat (usu. worn by male servants).
སོག་གཞུང་ (sɔ̄gshuŋ) 1. center/ middle of Mongolia. 2. name of a place in northern Tibet. 3. government of Mongolia.
སོག་ཡིག (sɔ̄gyii) Mongolian alphabet/ script.
སོག་ཡུ་ (sɔ̄gyu) 1. སོག་རྐང་. 2. part of the shoulder blade.
སོག་ཡུལ་ (sɔ̄gyüü) Mongolia.
སོག་ར་ (sɔ̄gra) a corral for storing hay.
སོག་རིགས་ (sɔ̄grii) the Mongolian race/ nationality/ ethnic group.
སོག་རུ་ (sɔ̄gru) a unit/ group of Mongolian nomads.
སོག་རུམ་ (sɔ̄grum) Mongolian rugs/ carpets.
སོག་རུས་ (sɔ̄grüü) shoulder blade.
སོག་ལུག (sɔ̄gluù) Mongolian sheep.
སོག་ལུགས་ (sɔ̄gluù) Mongolian customs.
སོག་ལེ་ (sɔ̄ɔle) a saw; va.—རྒྱག to saw ¶ གློག་གི་སོག་ལེ་ Electric saw.
སོག་ལེ་འཐེན་པ་ལྟ་བུའི་དམག་འཐབ་ (sɔ̄ɔle tēmba dəbü məgdəb) seesaw battle.
སོག་ལེ་བཟོ་གྲྭ་ (sɔ̄ɔle sodra) saw factory.
སོག་ལེའི་ཁ་ (sɔ̄ɔlee kā) the blade of a saw.
སོག་ལེའི་འཁོར་སྡེགས་ (sɔ̄ɔlee kɔ̄ɔdeg) sawhorse.
སོག་ལེའི་སེམས་ལྡན་མ་ (sɔ̄ɔlee sēmdemba) a harsh/ cruelhearted woman.
སོག་ཤུལ་ (sɔ̄gshüü) 1. grain stalks left on field after harvesting. 2. shung. after the harvest is completed.
སོག་སོག (sɔ̄gsɔɔ̀) hairy, bushy (in hair); vi.—ཆགས་ to become hairy/ bushy.
སོག་ལྷམ་ (sɔ̄glham) Mongolian boots.
སོགས་ (sɔ̄ɔ) 1. et cetera, such as (usu. preceded by ལ་) ¶ ལྷ་ས་སོགས་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག Lhasa and other big cities of Tibet. ¶ བོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རིགས་མང་པོ་འཛོམས་ཡོད་ Many nationalities such as Tibetans have assembled. 2. vi. to have gotten accumulated/ amassed/ saved up ¶ ངས་དངུལ་མང་པོ་བསགས་ཡོད་བསམས་བྱུང་ཡང་སྐོར་སྡོང་ཕྱག་རེ་

གཉིས་ལས་སོག་མི་འདུག I thought I had saved up a lot of money but I only accumulated one or two thousand.

སོགས་ཁོངས་ (sōɔ̄goŋ) sth. included in a "such as" category ¶ སློབ་ཚན་འདུ་མིན་ཡོད་པའི་སོགས་ཁོངས་སུ་ཨང་རྩིས་དང་ས་གཞིས་ཚུད་ཡོད་ Included among the many classes are math and geography. ¶ ད་རེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་སོག་པོ་ལ་སོགས་པའི་མི་རིགས་ཞུགས་ཡོད་ཅེས་བོད་པ་སོགས་ཁོངས་སུ་བཙུག་འདུག At the meeting nationalities such as Mongolians are participating. Tibetans have been included among those.

སོགས་སྒྲ་ (sōgdra) sm. སོགས་ཁོངས་.

སོང་ (sōŋ) 1. past tense verb particle ¶ ཁོང་འདིར་ཕེབས་སོང་ He came here. 2. vi. to be past, to have been finished (in time) ¶ སྐར་མ་ལྔ་སོང་ནས་ After five minute passed/ elapsed. 3. expenditures ¶ ལོ་འདི་ལ་སོང་ག་ཚོད་འདུག This year how much were the expenditures. 4. see.སོང་ཙང་. 5. p. of འགྲོ. 6. sm. རྒྱུགས་.

སོང་ཁྲ་ (sōŋdra) written account/ list of expenses.

སོང་ཐོ་ (sōŋdo) record/ list/ account of expenditures; va.—འགོད་; —རྒྱག to record expenditures.

སོང་འབྲེལ་ (sōŋdrel) shung. as was told ¶ ཞིབ་གཅོད་དགོས་རྒྱུ་སོང་འབྲེལ་ཙ་ཞིབ་བྱེད་མཚམས་སུ When they were doing the detailed investigation of the case they were told to investigate.

སོང་ཙང་ (sōŋdzaŋ) sm. སོང་གཙང་.

སོང་གཙང་ (sōŋdzaŋ) because, since ¶ ལས་སླ་པོར་བྱེད་ཐབས་མེད་པར་སོང་གཙང་ Since (we) do not have an easy way of doing it. ¶ དེ་འདྲ་སོང་གཙང་ང་ནང་ལ་ལོག་པ་ཡིན་ Because of that, I returned home.

སོང་རབས་ (sōŋrəb) accounting/ records/ accounts of things that occurred in the past.

སོང་ཙ་ན་ (sōŋdzana) sm. སོང་གཙང་.

སོང་གསལ་ (sōŋsɛɛ) shung. according to the list of expenditures.

སོངས་ (sōŋ) imp. of བསང་.

སོད་ (sōȍ) imp. of གསོད་.

སོཾ་ (sōɔ̄) sm. སོགས་.

སོན་ (sōn) 1. seeds; va.—རྒྱག; —འདེབས་ to plant/ sow seed ¶ དཔྱིད་ཀའི་སོན་ Spring seed. 2. vi. to arrive/ reach/ come to, to receive ¶ ང་ཚོར་འདིར་བདེ་བར་སོན་བྱུང་ (We) arrived here well. ¶ ཁྱེད་རང་གི་ཕྱག་བྲིས་སོན་བྱུང་ (I) received your letter. ¶ མོ་ལོ་བཞི་ལ་སོན་སྐབས་ When she reached the age of four.

སོན་ཁལ་ (sōngɛɛ) a ཁལ་ volume measure of seed (that is equal to about 31 lbs.) ¶ འདི་སོན་ཁལ་བཅུའི་ཞིང་ཁ་རེད་ This is a ten ཁལ་ field (i.e., ten ཁལ་ of seed can be sown on it).

སོན་ཁུག (sōnguù) leather bag for seed.

སོན་རྒྱུག (sōngyaà) see སོན་.

སོན་འགྲོ་ (sōndro) the amount of seed a unit of land takes.

སོན་འགྲོ་བོགས་འགྲོ་ (sōndro bɔgdro) shung. lease arrangement where the lease fee is equal to the amount of seed sown.

སོན་བཏབ་ (sōn dəb) p. of སོན་འདེབས་.

སོན་ཐོབ་ (sōndob) shung. sm. སོན་འགྲོ་.

སོན་འདེབས་ (sōndeb) planting; va. སོན་འདེབས་; —བྱེད་ to plant/ sow seeds.

སོན་འདེབས་རྒྱ་ཁྱོན་ (sōndeb gyagyön) sm. སོན་འགྲོ་.

སོན་འདེབས་ཆས་ (sōn debjɛɛ) equipment used in sowing.

སོན་འདེབས་འཕྲུལ་འཁོར་ (sōndeb trüügɔɔ) seed planting machine.

སོན་འདེམས་ (sōndem) sm. སོན་དོག་འདེམས་.

སོན་འདྲེན་ (sōndren) shung. transportation of seeds.

སོན་དོགས་འདེམས་ (sōndɔɔ dem) va. to select seeds for planting.

སོམ་པན་ (sōmbɛn) abacus; va.—རྒྱག; —གཏོང་.

སོན་ཕྱུགས་ (sōnjuù) stud livestock.

སོན་ཕྱུགས་ར་བ་ (sōnjuù rawa) cattle breeding station.

སོན་བྱ་སྤེལ་ར་ (sünja bēlra) a farm for raising chickens.

སོན་འབྲུ་ (sōndru) grain used for seed.

སོན་སྦྱོར་ (sōnjɔɔ) hybrid seed.

སོན་མེད་སྙིང་བལ་ (sōnmeè sīŋbɛɛ) ginned cotton.

སོན་སྨྱུག (sōnñuù) seedlings (for transplanting).

སོན་དམིགས་ (sōnmiì) seed specially set aside for planting.

སོན་ཙ་ (sōndza) seeds for planting.

སོན་ཞིང་ (sōnshiŋ) seedbed, seeding field.

སོན་གཞུང་ (sōnshuŋ) shung. list of the amount of seed that each field takes at planting.

སོན་བཟང་ (sōnsaŋ) a good seed strain, a strain of high-yielding seed.

སོན་བཟང་ར་བ་ (sōnsaŋ rawa) seed breeding farm.

སོན་རིགས་ (sōnriì) types of seeds.

སོན་ལུག (sōnluù) ram.

སོན་ལུག་སྤེལ་ར་ (sōnluù bēlra) sheep breeding farm.

སོན་གཤོ་ (sōn shō) va. to broadcast/ scatter seeds.

སོན་གསོ་ (sōnso) raising seeds for sowing; va.—བྱེད་.

སོབ་ཀྱེ་ (sōbgye) brittle, fragile.

སོབ་དོ་ (sōbdo) sm. སོབ་ཀྱེ་.

སོབ་པ་ (sōbba) sm. གསོབ་པ་.

སོབ་པོ་ (sōbbo) sm. སོབ་སོབ་.

སོབ་སོབ་ (sōbsob) 1. soft, spongy. 2. see ཚ་སོབ་སོབ་.

སོབས་ (sōb) imp. of གསོབ་.

སོམ་ (sōm) equal, even.

སོམ་དཀར་ (sōmgar) white pine.

སོམ་ཉི་ (sūmñi) doubt, suspicion, uncertainty, hesitation; va.—བྱེད་ ¶ སོམ་ཉི་གི་དྲ་བར་ཚུད་པའི་མི་དེ་ That man who was hesitating (immersed in a net of doubts). ¶ ལས་ཀ་བརྗེ་སྒྱུར་བྱ་མིན་སྐོར་ཁོང་སོམ་ཉི་བྱས་ནས་བསྡད་བཞག He is hesitating about whether to change his job or not.

སོམ་ཉི་ཐེ་ཚོམ་ (sūmñi tēdzom) sm. སོམ་ཉི་.

སོམ་ཉི་མ་ཐག་པ་ (sūmñi mandɔɔba) unable to stop from hesitating, unable to decide ¶ ཁོང་གནས་སྐོར་ལ་འགྲོ་མིན་སོམ་ཉི་མ་ཐག་པར་བསྡད་འདུག He is staying herre unable to decide whether to go for a pilgrimage or not.

སོམ་ཉི་མེད་པ་ (sūmñi meèba) without hesitation/ doubts.

སོམ་ཉིའི་དྲ་བར་ཚུད་ (sūmñii trawar tsüü) vi. to hesitate, to be hesitant [Lit. to be involved in a net of doubts].

སོམས་ (sōm) imp. of སེམས་.

སོའི་རྩ་ (sōdza) tooth nerve/ root.

སོའི་གསེང་ (sō sēŋ) space between the teeth.

སོར་ (sɔ̄ɔ) 1. abbr. of སོར་མོ་. 2. a measurement equal to the width of one finger (excluding the thumb) ¶ པང་ལེབ་འདི་ཞིང་ཁ་སོར་བཞི་བཅོ་རྩོགས་གནང་ Please make the width of the plank equal to the width of four fingers. 3. sm.* གསོར་.

སོར་གཞུབ་ཡིག་པར་ (sōrdrəb yigbar) typewriter.

སོར་སྐོར་ (sōrgɔɔ) va. to spin thread.

སོར་སྐྱོབ་ (sōrgyob) sm. སོར་ཤུབས་.

སོར་འཁོར་ (sōr gɔ̄ɔ) sm.* གསོར་འཁོར་.

སོར་གང་ (sōrgaŋ) 1. the width of one finger. 2. not at all ¶ ངས་བཤད་པར་ཁོས་སོར་གང་ཉན་གྱི་མི་འདུག He is not listening at all to what I said.

སོར་ཤུབས་ (sōrjib) thimble.

སོར་ཆུད་ (sōrjüü) bringing back to a former condition or state, being or getting restored/ revived; va. སོར་ཆུད་; —ཡོང་བ་བྱེད་ ¶ དགོན་པ་རྣམས་སོར་ཆུད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ The monasteries were able to be restored.

སོར་དོ་ (sōrdo) width of two fingers.

སོར་གདུབ་ (sōrdub) ring (for a finger).

སོར་དེའུ་ (sōrdewu) small stone (used in games); va.—འཕེན་ to flick a small stone with one's finger (in play).

སོར་རྡོ་ (sōrdo) sm. སོར་དེའུ་.

སོར་གནས་ (sōrnɛɛ) state of remaining unchanged,

old fashioned; va.—བྱེད་; —འཇོག to keep/ leave unchanged ¶ གཞུང་གསར་གྱིས་སྔོན་ཆེའི་སྔར་གྱི་གོ་གནས་སོར་གནས་སུ་བཞག་པ་རེད་ The new government left the previous titles/ ranks unchanged.

སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ (sōrnɛɛ̀ gyūngyoŋ) shung. sticking to one's (promise) ¶ གན་དོན་འདི་རང་ལ་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཞུ་བ་ We will continuously stick to the promise made in the contract.

སོར་གནས་འཕེལ་མེད་ (sōrnɛɛ̀ pēlmeè) static, without change.

སོར་བྲིས་རི་མོ་ (sōrdriì rimu) finger painting.

སོར་མོ་ (sōrmo) finger.

སོར་མོ་དང་པོ་ (sōrmo taŋmo) thumb.

སོར་མོ་ལྔ་ (sōrmo ŋā) the five fingers.

སོར་མོ་ཆུང་བ་ (sōrmo cūŋwa) little finger.

སོར་མོའི་འདབ་མ་ (sōrmö dəbma) shung. hands/ palms clasped together ¶ ཕྱག་འབངས་ནས་སོར་མོའི་འདབ་མ་སྤྱི་བོར་བཀོད་དེ་ཕྱག་བཙས་ཞུ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་ I put my clasped hands on my head and pleaded.

སོར་རྩིས་ (sōrdzii) counting on one's fingers; va.—རྒྱག.

སོར་ཚད་ (sōrdzɛɛ̀) sm. སོར་, 2.

སོར་ཚིགས་ (sōrdzii) finger joint.

སོར་བཞག (sōrshaà) leaving/ keeping unchanged ¶ ཁྱེད་ཀྱི་གོ་གནས་སྔར་བཞིན་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུ་རེད་ (We) will leave your position unchanged as before.

སོར་རྡུམ་ (sōndum) a finger without its tip.

སོར་རིས་ (sōrrii) fingerprint, toe print.

སོར་སོར་ (sōrsɔr) 1. sound of labored breathing. 2. sound of snoring.

སོལ་ (sōō) 1. imp. of སེལ་. 2. abbr. of སོལ་བ་.

སོལ་ཁང་ (sōōguŋ) sm. སོལ་དོང་.

སོལ་ཁྲལ་ (sōōdrɛɛ) tax on charcoal.

སོལ་འཁྲུད་བཟོ་གྲྭ (sōōdrüü sodra) coal cleaning plant, coal washery.

སོལ་སྙིགས་ (sōōñii) coal tar/ residue.

སོལ་གཏེར་ (sōōder) coal mine.

སོལ་གཏེར་བཟོ་ལས་ (sōōder solɛɛ̀) the coal industry.

སོལ་ཐལ་ (sōōdɛɛ) charcoal/ coal ash.

སོལ་དུག (sōōduù) carbon monoxide; vi.—ཕོག to get carbon monoxide poisoning.

སོལ་དོང་ (sōōdoŋ) 1. coal pit. 2. kiln (for making charcoal).

སོལ་མདོག (sōndɔɔ̀) black, charcoal (in color).

སོལ་འདོན་ (sōō dön) va. to mine/ extract coal.

སོལ་ནག (sōōnaà) sm. སོལ་བ་.

སོལ་སྣུམ་ (sōōnum) coal oil.

སོལ་པིར་ (sōōbir) charcoal pen.

སོལ་ཕྱེ་ (sōōje) charcoal ash.

སོལ་བ་ (sōōla) charcoal; va.—རྒྱག; —བཟོ་; —སྲེག to make charcoal; va.—སྲེག; —མེ་གཏོང་ to burn charcoal.

སོལ་བ་བཀྲུས་ཀྱང་དཀར་དུ་མི་འགྲོ་བ་ (sōōwa drüügyaŋ gārdu mindrowə) things that cannot be changed [Lit. charcoal can not be washed to make it white].

སོལ་བ་མདོག (sōōwa dɔɔ̀) charcoal color.

སོལ་བ་གྲག (sōōwa drāà) sm.* སོལ་བ་སྲེག.

སོལ་བ་སྲེག (sōōwa sēg) 1. va. to burn charcoal. 2. va. to make charcoal.

སོལ་བའི་ཕྱེ་མ་ (sōōwɛ cēma) sm. སོལ་ཕྱེ་.

སོལ་བྲིས་རི་མོ་ (sōōdriì rimu) charcoal drawing.

སོལ་རྫས་ནག་པོ་ (sōōdzɛɛ̀ nagbo) soot.

སོལ་ར་ (sōōra) coal yard.

སོལ་རིལ་ (sōōrii) ball-shaped mixture of coaldust and mud (used in stoves as fuel), coal briquette.

སོལ་རིས་ (sōōrii) charcoal drawing.

སོལ་རླངས་ (sōōlaŋ) 1. coal (gas). 2. gas ¶ སོལ་རླངས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ Gas engine.

སོལ་རླངས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ (sōōlaŋgi drönmeè) gas lamp/ lantern, Coleman type lantern.

སོལ་རླངས་ཕྱུགས་མདོང་ (sōōlaŋ jāgdoŋ) gas exhaust pipe.

སོལ་རླངས་ཐབ་ཀ་ (sōōlaŋ tābga) gas stove.

སོལ་རླངས་ཐབ་སྣོད་ (sōōlaŋ tābnöö) gas can/ tank.

སོལ་རླངས་སྤྱོད་ཆས་བཟོ་གྲྭ་ (sōōlaŋ jööjɛɛ̀ sodra) gas utensils factory.

སོལ་རླངས་འབྱུང་གནས་ (sōōlaŋ juŋnɛɛ̀) gas field.

སོལ་ལ་བཀྲུས་ནས་མི་དཀར་ (sōōla drüünɛ mi gār) things that cannot be changed [Lit. even if one washes charcoal it is not white].

སོས་ (sōō) 1. by/ with the teeth. 2. imp. of གསོ་ and འཚོ་. 3. vi. to be cured, to get well ¶ དེང་སང་ཁོང་གི་ནད་སོས་བཞག These days his sickness has been cured. 4. abbr. of སོས་ཀ་.

སོས་ཀ་ (sōōga) spring.

སོས་ཆར་ (sōōjar) spring rain.

སོས་དལ་ (sōōdɛɛ) leisurely, relaxed ¶ དེང་སང་ཁོང་ནས་ཡོལ་བྱས་ནས་སོས་དལ་དུ་བསྡད་འདུག These days he has retired and is living leisurely (not working).

སོས་དལ་བག་ཕེབས་ (sōōdɛɛ pagbeb) leisurely and happy, carefree.

སོལ་གདལ་ (sōōdɛɛ) sm. སོས་དལ་.

སོས་བདེ་ཀུ་ཡངས་ (sōōde kuyaŋ) sm. སོས་དལ་བག་ཕེབས་.

སོས་ལྡད་ (sōō dɛ̀ɛ) va. to chew cud.

སོས་པ་ (sōōba) fresh ¶ ཚལ་སོས་པ་ Fresh vegetables.

སོས་མེད་ (sōō pēè) vi. to be unable to chew ¶ ཤ་མཁྲེགས་པོ་དེ་ནས་འཁོགས་ཀྱི་སོས་མེད་ཀྱི་མི་འདུག Old people are unable to chew that hard meat.

སོས་འཕར་ (sōō pār) vi. to become spring.

སོས་ཚད་ (sōōdzɛɛ̀) rate of curing (illness).

སོས་ཐེན་ (sōō sin) 1. va. to hold sth. with one's teeth. 2. a type of disease which causes the penis to stay erect.

སོས་ལྡད་ (sōō lɛɛ̀) sm. སོས་ལྡད་.

སྲ་ (sā) abbr. of སྲ་བ་.

སྲ་སྐམ་ (sāgam) abbr. hard and dry.

སྲ་མཁྲེགས་ (sādreg) sm. སྲ་བརྟན་.

སྲ་མཁྲེགས་ཤེལ་སྒོ་ (sādreg shēēgo) unbreakable glass.

སྲ་འཁྱག (sā kyāà) hard and frozen (earth, etc.).

སྲ་འགྱུར་ (sāngyur) hardened, rigid.

སྲ་ངར་ (sāŋar) overbearing, willful, aggressive.

སྲ་ཆགས་ (sājaà) sm. སྲ་འགྱུར་.

སྲ་ཆུ་ (sāju) hard water.

སྲ་ཆུ་མཉེན་སྒྱུར་ (sāju ñēngyur) softening hard water.

སྲ་སྙི་ (sāñi) hard and soft; flexibility.

སྲ་བརྟན་ (sādɛn) firm, stable, durable, strong; va.—གཏོང་ to stabilize/ strengthen/ solidify/ consolidate ¶ ཞི་བདེ་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས་ We must make the peace stable.

སྲ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ (sādɛn gyurmeè) unbreakable, indestructible, immutable ¶ མཛའ་འབྲེལ་སྲ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ Unbreakable friendship.

སྲ་བརྟན་ཕུགས་ཐུབ་ (sādɛn pūgdub) sm. སྲ་བརྟན་འགྱུར་མེད་.

སྲ་བརྟན་ཕུགས་འཕེར་ (sādɛn pūgber) sm. སྲ་བརྟན་འགྱུར་མེད་.

སྲ་ཐང་ (sādaŋ) healthy ¶ ལུས་འཚོ་སྲ་ཐང་གི་དོན་དུ་ In order to be healthy.

སྲ་འཐས་ (sāndɛɛ̀) hard.

སྲ་པོ་ (sābo) sm. སྲ་བ་.

སྲ་བ་ (sāwa) hard, strong, firm, durable.

སྲ་བའི་གཟུགས་ (sāwɛ suù) sm. སྲ་འཛིན་.

སྲ་མོ་ (sāmo) sm. སྲ་བ་.

སྲ་རྩི་ (sədzi) varnish, lacquer.

སྲ་རྩི་ཕོག (sādzi bɔɔ̀) sm. སྲོས་དཀར་.

སྲ་རྩི་སྲོག (sādzi bɔɔ̀) sm. སྲོས་དཀར་.

སྲ་རྩི་སྲོས་ (sādzi bōō) sm. སྲོས་དཀར་.

སྲ་རྩི་ཤིང་ (sēdzi shiŋ) a tree that produces lacquer.

སྲ་རྩིའི་ཕོར་པ་ (sādzö pōrba) lacquered bowl.

སྲ་ཚད་ (sādzɛɛ̀) the degree of hardness.

སྲ་ཚིལ་ (sədzii) stearin.

སྲ་ཚུགས་ཐེན་ (sədzug sin) vi. to be able to stand on one's own two feet.

སྲ་འཚོ་ཐེན་ (sāndzo sin) vi. to be able to stand firm.

སྲ་འཛིན་ (sāndzin) solid in body (not hollow or liquid).

སྲ་གཟུགས་ (sāsuù) sm. སྲ་འཛིན་.

སྲ་གཟུགས་འབར་རྫས་ (drāsuù bardzɛɛ̀) solid fuel.

སྲ་ཤིང་ (sāshiŋ) hardwoods.

སྲ་ཤོག (sāshoò) cardboard.

སྲ་སར་འགྲེད་ སྙི་སར་ཟུག (sāsar dreè ñēsar sug) harassing the weak and leaving the strong alone [Lit. slipping where the earth is hard, sticking where the earth is soft].

སྲ་སྲེ་ (sā drē) va. to mix together.

སྲག (sāà) sm.* སྲིག.

སྲང་ (sāŋ) 1. balance scale; va.—འདེགས་ to weigh (on a traditional balance-scale). 2. a Tibetan currency unit equal to 10 ཞོ་. 3. alley ¶ ཁྲོམ་སྲང་ An alley in the bazaar. 4. in between (object or time) ¶ ལས་ཀའི་སྲང་ In between work. 5. ch. liang (1/10 of a jin or རྒྱ་མ་).

སྲང་སྐུད་ (sāŋgüù) the string/ thread that holds the weighing scale.

སྲང་གང་ (sāŋgaŋ) one སྲང་.

སྲང་གང་བག་ལེབ་ (sāŋgaŋ pāàleè) a kind of bread (the name comes from its cost in tt. of one སྲང་).

སྲང་འགག (sāŋgaà) sm. སྲང་ལམ་.

སྲང་སྒོ་ (sāŋgo) place where a main street joins a side street or alley.

སྲང་ཆ་ (sāŋja) a སྲང་ unit ¶ རྒྱ་མ་གང་སྲང་ཆ་ར་འགོས་པ་ཡིན་ན་སྲང་བཅུ་ཡོད་པ་རེད་ If one divides one jin into "sang" units, there are ten sang.

སྲང་ཆག (drānjaà) sm. སྲན་ཆག.

སྲང་འཇལ་ (sāŋ jɛɛ) measuring gold and silver by སྲང་.

སྲང་ཐག (sāŋdaà) sm. སྲང་སྐུད་.

སྲང་མཐིལ་ (sāŋdii) sm. སྲང་ཕོར་.

སྲང་དོ་ (sāŋdo) two སྲང་.

སྲང་མདའ་ (sāŋda) the scale bar (on a Tibetan balance scale).

སྲང་མདའ་མི་གཡོ་བ་ (sāŋda miyowa) impartial and just [Lit. the scale bar on a balance scale not wavering/ moving].

སྲང་མདོ་ (sāŋdo) sm. སྲང་སྒོ་.

སྲང་འདེགས་ (sāŋdeg) sm. སྲང་ལ་འདེགས་.

སྲང་རྡོ་ (sāŋdo) the weight used on a balance-scale.

སྲང་པོ་ (sāŋbo) straight, direct, straight forward.

སྲང་ཕོར་ (sāŋbɔɔ) the bowl/ plate used to put the item to be weighed (on a balance scale).

སྲང་བར་ (sāŋbar) sm. སྲང་ལམ་.

སྲང་མིག (sāŋmiì) the measure units on a balance scale.

སྲང་གཞི་ (sāŋshi) sm. སྲང་ཕོར་.

སྲང་ཚད་ (sāŋdzɛɛ̀) the amount of སྲང་.

སྲང་ལ་རྒྱག (sāŋla gyāà) sm. སྲང་ལ་འདེགས་.

སྲང་ལ་འདེགས་ (sāŋla deg) va. to weigh on a balance scale.

སྲང་ལམ་ (sāŋlam) side street, alley.

སྲང་ལམ་དོན་གྲུབ་ཁང་ (sāŋlam töndrubgaŋ) subdistrict office (in a city).

སྲང་གསུམ་སྒོར་མོ་ (sāŋsum gɔrmo) shung. a coin equal to three སྲང་.

སྲང་གསེང་ (sāŋseŋ) sm. སྲང་ལམ་.

སྲང་སྲང་ (sāŋsaŋ) sm. སྲང་ལམ་.

སྲད་ (drɛ̄ɛ̀) 1. grass, weeds. 2. stubble after harvest. 3. name of a place in Tsang.

སྲད་དཀར་ (drɛ̄ɛ̀gar) 1. white thread. 2. a type of herbal medicine.

སྲད་བུ་ (drɛ̄ɛ̀bu) thread, string.

སྲད་མ་ (drɛ̄ɛ̀ma) wild beans/ peas.

སྲན་ (drɛ̄n) 1. abbr. for སྲན་མ་. 2. sm. བཙོད་. 3. the smallest weighing unit (used for gold and silver).

སྲན་དཀར་ (drɛ̄ngar) white bean/ lentil/ pea.

སྲན་སྐྱོ་ (drɛ̄ngyo) bean/ lentil/ pea paste.

སྲན་ཁྲོལ་ (drɛ̄ndröö) bean/ lentil/ pea sifter.

སྲན་གོད་ (drɛ̄ngöö) sm. སྲད་མ་.

སྲན་སྔོའུ་ (drɛ̄nŋewu) bean/ lentil/ pea grown in Mon-yul.

སྲན་ཆག (drɛ̄njaà) ground bean/ lentil/ peas used as fodder for livestock.

སྲན་ཆུང་ (drɛ̄njuŋ) lentils.

སྲན་ཆུང་དམར་པོ་ (drɛ̄njuŋ mārbo) red lentils.

སྲན་ཆེན་ (drɛ̄njen) sm. སྲན་མ་ཆེན་པོ་.

སྲན་ལྗང་ (drɛ̄njaŋ) mung bean.

སྲན་སྙིགས་ (drɛ̄nñig) bean dregs.

སྲན་དེས་མ་ (drɛ̄ndema) generous/ tolerant woman.

སྲན་དོག (drɛ̄ndɔɔ̀) a grain of bean/ lentil/ pea.

སྲན་དོག་མགོ་ (drɛ̄ndɔɔ̀ go) derogatory term used for bald people [Lit. head like a bean].

སྲན་ཕུང་ (drɛ̄nbuŋ) a pile of beans/ lentils/ peas.

སྲན་ཕུང་སྡོར་བ་ (drɛ̄nbuŋ dɔ̄rwa) striking the enemy so that they scatter/ disperse/ disintegrate [Lit. to scatter a pile of peas].

སྲན་ཕུབ་ (drɛ̄nbub) the skin/ peal from beans/ lentils/ peas.

སྲན་ཕྱེ་ (drɛ̄nje) flour made from beans/ lentils/ peas.

སྲན་མ་ (drɛ̄mma) the general name for beans, lentils, peas.

སྲན་མ་ཆེན་པོ་ (drɛ̄mma cēmbo) large beans.

སྲན་མ་ཡུན་དུའུ་ (drɛ̄mma yündu) tib. ch. kidney bean.

སྲན་མ་སེར་པོ་ (drɛ̄mma sērbo) yellow beans.

སྲན་མའི་གང་བུ་ (drɛ̄mmɛ kaŋbu) peapod.

སྲན་མའི་གམ་བུ་ (drɛ̄mmɛ kambu) sm. སྲན་མའི་གང་བུ་.

སྲན་མའི་མེ་ཏོག (drɛ̄mmɛ medog) bean/ lentil/ pea flower.

སྲན་མེ་ (drɛ̄nme) abbr. of སྲན་མའི་མེ་ཏོག.

སྲན་སྨྱུག (drɛ̄nñuù) bean/ lentil/ pea shoot.

སྲན་དམར་ (drɛ̄nmar) red lentil.

སྲན་རྩམ་ (drɛ̄ndzam) རྩམ་པ་ from beans/ lentils/ peas.

སྲན་ཚོད་ (drɛ̄ndzöö) a meal/ dish made from cooked beans/ lentils/ peas.

སྲན་ཞིབ་ (drɛ̄nshib) a high quality bean/ lentil/ pea རྩམ་པ་ (the skin being removed before grinding).

སྲན་ཞིབ་ཁ་ཟས་ (drɛ̄nshib kāsɛɛ̀) an elongated fried pastry made from bean flour.

སྲན་ཞོ་ (drɛ̄nsho) fermented bean curd.

སྲན་ཡོས་ (drɛ̄nyöö) roasted beans/ lentils/ peas.

སྲན་རིལ་ (drɛ̄nrill) peas.

སྲན་ལེབ་ (drɛ̄nleb) flat peas.

སྲན་བསོགས་ (drɛ̄nshöö) 1. things (foods) that are made from beans/ lentils/ peas. 2. གཏོར་མ་ that are made from bean flour.

སྲན་སེར་ (drɛ̄nsee) abbr. of སྲན་མ་སེར་པོ་.

སྲན་སེར་གང་བུ་ (drɛ̄nsee kaŋbu) soya bean sprouts.

སྲབ་ (drāb) 1. horse tack consisting of the bit and head stall; va.—གཡོགས་ to put on a bit and head stall. 2. abbr. of སྲབ་པོ་.

སྲབ་ཀྱི་ཕྱི་མདུད་ (drābgi jēndüù) the rings attaching the bit to the head stall of a bridle.

སྲབ་བཀུག (drāb güù) pulling the rein of a horse so that its neck arches making it look attractive; va.—རྒྱག.

སྲབ་སྐྱོག (drābgyɔɔ̀) sm. སྲབ་སྐྱོགས་.

སྲབ་སྐྱོགས་ (drābgyɔɔ̀) sm. སྲབ་ཐག.

སྲབ་ཁུག (drābguù) sm. སྲབ་བཀུག.

སྲབ་གོར་ (drābgɔɔ) sm. སྲབ་སྐོར་.

སྲབ་འགུགས་ (drābguù) sm. སྲབ་ཁུག.

སྲབ་སྒ་སྟན་ཆ་ཚང་ (drāb gadɛn cādzaŋ) a complete horse set: bit, saddle and saddle rug.

སྲབ་སྐོར་ (drābgɔɔ) sm. སྲབ་ཀྱི་ཕྱི་མདུད་.

སྲབ་ལྕགས་ (drābjaà) bit.

སྲབ་ཐག (drābdaà) reins.

སྲབ་མཐུག (drābduù) thin and thick; thickness ¶ སྲབ་མཐུག་སྙོམ་པ་ Even in thickness.

སྲབ་མཐུག་འཇལ་ཆས་ (drābduù jɛɛjɛɛ̀) an instrument for measuring thickness.

སྲབ་མཐུར་ (drābdur) abbr. of སྲབ་ and མཐུར་འགོ་.

སྲབ་འཐུག (drābduù) sm. སྲབ་མཐུག.

སྲབ་མདའ་ (drāmda) rein; va.—གློད་ to let go of the rein (and let the horse go by itself); va.—འཐེན་

to pull on the rein.

སྲབ་འདེབས་ (drābdeb) a thin planting of seeds; va.—བྱེད་.

སྲབ་པོ་ (drābbu) thin, flat (as in paper) ¶ ཁོང་གིས་སྟོད་ཐུང་སྲབ་པོ་ཞིག་གྱོན་འདུག He wore a thin shirt.

སྲབ་པེ་སྲིབ་པེ་ (drābbi drībbi) 1. the time just before nightfall, dusk. 2. blurry, unclear.

སྲབ་མོ་ (drābmo) sm. སྲབ་པོ་.

སྲབ་ཞན་ (drābshɛn) thin/ poor in quality.

སྲབ་གཟེར་ (drābsee) the nail that is used to attach the reins to the bridle.

སྲབ་ལོས་ (drāblöö) the flatness of sth.

སྲབ་ཤུ་ (drābshu) sores/ cuts caused by the bit on mouth of a horse; vi.—སྐྱེད་; —ཐོན་.

སྲབ་སྲིབ་ (drābsiŋ) abbr. of སྲབ་པེ་སྲིབ་པེ་.

སྲམ་ (drām) otter.

སྲམ་རྒྱན་པ་ (drām gyɛmba) a Tibetan dress with otter-skin trim.

སྲམ་མཐའ་ཅན་ (drāmdajɛn) a dress that has a strip (hem) of otter skin along the edge for decoration.

སྲམ་མདོག (drāmdɔɔ̀) tan/ brown (color of otter skin).

སྲམ་ལྤགས་ (drāmbaà) otter skin/ pelt.

སྲམ་ཤ་ (drāmsha) otter meat (used in Tibetan medicine).

སྲལ་ (drɛ̄ɛ̀) va. to do things with care and diligence.

སྲས་ (sɛ̄ɛ̀) 1. son (h.). 2. disciple.

སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ (sɛ̄ɛ̀gi tūwo) the main disciple.

སྲས་སྐུ་ (sɛ̄ɛ̀gu) abbr. of སྲས་སྐུ་ཞབས་.

སྲས་སྐུ་ཞབས་ (sɛ̄ɛ̀ gūshəb) honorific term of address used for the sons of aristocrats (in Tibet).

སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག (sɛ̄ɛ̀gar gu̲doò) the nine story building built by Milarepa according to the order of his guru Marpa.

སྲས་ཐུ་བོ་ (sɛ̄ɛ̀ tūwo) the main disciple.

སྲས་རྣམ་པ་ (sɛ̄ɛ̀namba) shung. an inherited rank for lay officials just under the 4th rank in the tt. government.

སྲས་པོ་ (sɛ̄ɛ̀bo) sm. སྲས་.

སྲས་འཕྱོར་པོ་ (sɛ̄ɛ̀ cɔ̄rbo) a richly attired young male aristocrat.

སྲས་མོ་ (sɛ̄ɛ̀mo) 1. h. of བུ་མོ་. 2. young unmarried female aristocrat.

སྲས་མོའི་སྐུ་ཞབས་ (sɛ̄ɛ̀mö gūshəb) honorific term of address for young unmarried female aristocrats.

སྲས་སྲོས་ (sɛ̄ɛ̀söö) h. of བུ་ and བུ་མོ་.

སྲི་: p. བསྲིས་; f. བསྲི་ (sī) va. to not waste time, to do or be thrifty ¶ དུས་ཚོད་ལེགས་པར་བསྲིས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are working without wasting time. ¶ རྒྱུན་གཏན་ནས་དངུལ་གྱི་འགྲོ་སོང་བསྲི་ཚག་བྱེད་དགོས་ One should always spend money wisely.

སྲི་ (sī) 1. demon, evil spirit. 2. vi.—ལངས་ to have misfortune/ tragedy/ disaster come again at the same time or place ¶ ན་ལོ་མི་ཊ་བརྡབས་ནས་མི་ཤི་རྐྱེན་བྱུང་པ་དེ་རང་དུ་འདི་ལོ་ཡང་དེ་ནང་བཞིན་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ནི་སྲི་ལང་བ་ཞིག་ཡིན་ A similar accident took place at the same spot where last year a person was killed in a car accident.

སྲི་སྐྱེལ་ (sī gyēē) va. to secretly inform, to tell on sb. ¶ སློབ་ཕྲུག་གིས་དགེ་རྒན་ལ་སྲི་བསྐྱལ་བ་རེད་ The student secretly informed the teacher.

སྲི་གནོན་ (sīnün) subduing; va.—བྱེད་.

སྲི་མོ་ (sīmu) a female demon/ evil spirit.

སྲི་ཞུ་ (sīshu) service, serving; va.—བྱེད་; —སྒྲུབ་ to serve ¶ ཁོང་གི་ཕ་མ་སྲི་ཞུ་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་པ་རེད་ He served his parents well.

སྲི་ཞུའི་འཛིན་སྐྱོང་ (sīshu dzi̲ndrɛɛ̀) shung. the service on taking care of sth.

སྲི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ (sīshu sha̲mdeè) sm. སྲི་ཞུ་.

སྲི་ཞུའི་མི་སྣ་ (sīshü mi̲nə) government officials.

སྲི་བཟོ་ (sī so̲) sm. བདབ་དཀྲུག་རྒྱག.

སྲི་ལང་ (sī la̲ŋ) vi. to cause trouble/ mischief.

སྲི་ཤིང་ (sīshiŋ) nutmeg.

སྲིང་ (sīŋ) cotton thread, cotton fiber.

སྲིང་: p. བསྲིངས་; f. བསྲིང་; imp. སྲིངས་ (sīŋ) 1. va. to prolong, lengthen ¶ ཐག་པ་དེ་རིང་དུ་བསྲིང་བ་རེད་ They lengthened the rope. 2. va. to rear/ raise/ bring up ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུ་སྐྱིད་བསྲིངས་པ་རེད་ The parents raised the child. 3. va. to send (letters, etc.) ¶ ཁོང་གིས་ནང་ལ་ཡི་གེ་བསྲིངས་པ་རེད་ He sent a letter to his home.

སྲིང་སྐུད་ (sīŋgüǜ) cotton yarn/ thread; —འཁལ་ to spin cotton yarn/ thread.

སྲིང་སྐུད་ཀྱི་བཏགས་རྫས་ (sīŋgüǜgi dāgdzɛɛ̀) cotton goods.

སྲིང་སྐུད་འཁལ་འཁོར་ (sīŋgüǜ) cotton spinning machine.

སྲིང་སྐུད་འཁེལ་ (sīŋgüǜ kēē) sm. སྲིང་སྐུད་འཁལ་.

སྲིང་སྐུད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sīŋgüǜ trṻṻgɔɔ) cotton spinning machine.

སྲིང་འཁེལ་ཁབ་བརླས་ (sīŋgee kəblɛɛ̀) cotton knitting.

སྲིང་འཁོར་ (sīŋgɔɔ) reel for spinning/ rolling cotton thread.

སྲིང་བཏགས་ཐོན་རྫོག (sīŋdaà tõnsɔɔ̀) products made of cotton fabric.

སྲིང་འདེབས་ཞིང་པ་ (sīŋdeb shi̲ŋgə) cotton farmer.

སྲིང་ཕྱར་ (sīŋjar) cotton blanket.

སྲིང་བལ་ (sīŋbɛɛ) cotton; va.—འདེབས་ to plant cotton; va.—གསིད་ to card cotton.

སྲིང་བལ་ཁབ་འཐག་བཟོ་གྲྭ (sīŋbɛɛ kəbdaà so̲dra) cotton knitwear mill.

སྲིང་བལ་འཁེལ་ཐག་ཚོས་སྒྱུར་བཟོ་གྲྭ (sīŋbɛɛ kēēdaà so̲dra) cotton textile printing and dyeing mill.

སྲིང་བལ་འཁེལ་ཐག་བཟོ་གྲྭ (sīŋbɛɛ kēēdaà so̲dra) cotton textile mill/ factory.

སྲིང་བལ་གྱི་འཁེལ་ཐག་བཟོ་གྲྭ (sīŋbɛɛgi kēēdaà so̲dra) cotton textile mill/ factory.

སྲིང་བལ་གྱི་སྡོང་པོ་ (sīŋbɛɛgi do̲ŋbo) cotton plant.

སྲིང་བལ་གྱི་འབྲུ་གུ་ (sīŋbɛɛgi dru̲gu) cotton seed.

སྲིང་བལ་གྱི་ཚི་སྣ་ (sīŋbɛɛgi tsīnə) cotton fiber.

སྲིང་བལ་གནོད་འབུ་ (sīŋbɛɛ nõnbu) insects that attack cotton plants.

སྲིང་བལ་འབྲུ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ (sīŋbɛɛ dru̲len trṻṻgɔɔ) cotton ginning mill.

སྲིང་བལ་མལ་སྟན་ (sīŋbɛɛ mɛ̲ɛ̲dɛn) cotton-stuffed mattress.

སྲིང་བལ་ཞིང་པ་ (sīŋbɛɛ shi̲ŋba) cotton farmer.

སྲིང་བལ་ཞྭ་མོ་ (sīŋbɛɛ sha̲mo) cotton-padded hat.

སྲིང་བལ་ཤད་ (sīŋbɛɛ shɛ̄ɛ̀) va. to card cotton.

སྲིང་བལ་ཤད་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sīŋbɛɛ shɛ̄ɛ̀jeè trṻṻgɔɔ) rotary carding machine, cotton carding machine/ gin.

སྲིང་བལ་གསིད་ (sīŋbɛɛ sēè) see སྲིང་བལ་.

སྲིང་བལ་གསིད་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ (sīŋbɛɛ sēèjeè trṻṻgɔɔ) sm. སྲིང་བལ་ཤད་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་.

སྲིང་བལ་གསིད་མ་ (sīŋbɛɛ sēèma) ginned cotton.

སྲིང་འབྲུའི་སྣུམ་ (sīŋdrü nūm) cottonseed oil.

སྲིང་མོ་ (sīŋmo) younger sister.

སྲིང་ཞྭ་ (sīŋsha) abbr. of སྲིང་བལ་ཞྭ་མོ་.

སྲིང་ཤུབས་ (sīŋshub) cotton-padded sheath/ covering/ cozy for keeping things warm.

སྲིང་སོན་ (sīŋsön) cotton seed.

སྲིང་ལྷམ་ (sīŋlham) cotton-padded shoes.

སྲིངས་ (sīŋ) imp. of སྲིང་.

སྲིད་ (sīì) 1. length ¶ སྲིད་ལ་མི་བརྒྱད་ Eight meters in length. 2. vi. to be possible ¶ ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད་ It is possible that there will be mistakes. 3. (neg. + vb. + ག་ལ་སྲིད་) vi. to not be possible ¶ དགའ་ཚོར་མི་སྐྱེ་ག་ལ་སྲིད་ How is it possible not to be happy. 3. reign, government, administration, dominion; va.—སྐྱོང་; —བྱེད་ to rule, to govern, to reign ¶ ཁོང་གིས་ལོ་ཤས་སྲིད་བསྐྱངས་པ་རེད་ He ruled for a couple of years. 4. political, politics ¶ སྲིད་དབང་ Political power. 5. abbr. for སྲིད་པ་ or སྲིད་བློན་ or སྲིད་ཚབ་.

སྲིད་ཀྱི་ཉེས་ཅན་ (sīìgi ñeèjɛn) political offender/

criminal.

སྲིད་བཀའ་ (sīiga) shung. 1. abbr. of སྲིད་བློན་ and བཀའ་བློན་ 2. government/ administrative order.

སྲིད་བཀུར་དམངས་གཅེས་ (sīigur māŋjeè) support the government and cherish the people (political slogan).

སྲིད་སྐྱོང་ (sīigyoŋ) 1. a title for the regent of Tibet; va.—བྱེད་/ གནང་ to rule as a regent ¶ སྲིད་སྐྱོང་རྭ་སྒྲེང་ Regent Reting. 2. va. to rule, to govern, to reign ¶ སྲིད་འཛིན་དེས་ལོ་བཞི་སྲིད་བསྐྱངས་པ་རེད་ The president ruled for four years.

སྲིད་སྐྱོང་དང་ (sīigyoŋ dāŋ) tib. ch. the ruling/ governing party.

སྲིད་སྐྱོང་ན་རིམ་ (sīigyoŋ nərim) shung. the succession of regents, the line of successive regents.

སྲིད་སྐྱོང་དཔོན་པོ་ (sīigyoŋ bōmbo) ruling officials.

སྲིད་སྐྱོང་གྲུབ་རྗེས་ (sīigyoŋ cēējeè) achievements during one's rule.

སྲིད་སྐྱོབ་སྲུང་མ་ (sīigyob sūŋma) a protective deity who defends/ protects the political system or the government.

སྲིད་བསྐྱངས་ (sīi gyāŋ) p. of སྲིད་སྐྱོང་.

སྲིད་ཁྲི་ (sīidri) political power/ authority/ office (used for the top one or two positions/ officers in a government); vi.—འཁོད་; —སླེབས་ to come to power in a government/ country; —འཛོགས་ to achieve power in a country/ government ¶ སྲིད་འཛིན་དེ་སྲིད་ཁྲིར་ཁོད་ནས་ལོ་བརྒྱད་སོང་བ་རེད་ It has been eight years since the president came to power.

སྲིད་ཁྲི་ལས་བབ་ (sīidrilɛ bəb) va. to step down from office/ power, to give up office.

སྲིད་ཁྲིམས་ (sīidrim) politics/ political science and law.

སྲིད་ཁྲིམས་ཁྲུའུ་ (sīidrim) tib. ch. the office of politics and lawå.

སྲིད་ཁྲིམས་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ (sīidrim lɛ̄ējeè lōbdra) school for cadres on political science and law.

སྲིད་ཁྲིར་སླེབས་ (sīidrii lēè) see སྲིད་ཁྲི་.

སྲིད་གྲོས་ (sīidröö) 1. political discussion/ conference. 2. abbr. of ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་.

སྲིད་གྲོས་ཁང་ (sīidröögaŋ) sm. ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་.

སྲིད་གྲོས་པ་ (sīidrööba) 1. political spokesman. 2. senator.

སྲིད་གྲོས་ཚོགས་འདུ་ (sīidröö tsōŋdu) 1. ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་. 2. political conference/ meeting.

སྲིད་དགྲ་ (sīidra) political enemy, political opposition.

སྲིད་འགན་ (sīngɛn) political responsibility/ authority.

སྲིད་འགྱུར་ (sīi gyur) coup, coup d'ètat; va.—ཁུར་; —ལེན་ to seize power in a coup; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to make a coup d'ètat ¶ དམག་དོན་སྲིད་འགྱུར་ A military coup.

སྲིད་རྒྱ་ (sīigya) abbr. of སྲིད་འཛིན་བཀའ་རྒྱ་.

སྲིད་སྒྱུར་ (sīigyur) sm. སྲིད་འགྱུར་.

སྲིད་རྙིང་ (sīiñiŋ) 1. the traditional Tibetan government. 2. the old government.

སྲིད་ཇུས་ (sīijüü) policy, plan, strategy; va.—གཏོང་; —འདོན་ to develop/ make a strategy ¶ ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་སྲིད་ཇུས་ A plan for increasing production.

སྲིད་ཇུས་སྐྱོང་སྟངས་ (sīijüü gyōŋdaŋ) sm. སྲིད་ཇུས་སྐྱོང་ཕྱོགས་.

སྲིད་ཇུས་སྐྱོང་ཕྱོགས་ (sīijüü gyōə̄jɔɔ̀) the manner/ way in which one holds a policy ¶ རྒྱ་ནག་གི་ཐད་ཨ་རིས་སྲིད་ཇུས་སྐྱོང་ཕྱོགས་ America's policy towards China.

སྲིད་ཇུས་དངོས་འབེབས་ (sīijüü ŋōmbeb) carrying out a policy (to its fruition).

སྲིད་ཇུས་ཆེན་མོ་བཅུ་ (sīijüü cēmmo jū) the ten main policies: (the ten main points that were the basis of the 1951 Seventeen Point Agreement).

སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྱོལ་ (sīijüü tōŋgyöö) 1. carrying out/ implementing a policy; va.—བྱེད་. 2. the policy that redresses the unjust wrongs done to persons during the Cultural Revolution.

སྲིད་ཇུས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (sīijüü shimjuùgaŋ) institute of policy.

སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་ (sīijüü laglen) carrying out a policy/ strategy, putting a policy/ strategy into practice; va.— བྱེད་; —བསྟར་.

སྲིད་འཇགས་པ་ (sīi jagba) shung. a calm, stable political situation.

སྲིད་དང་ (sīidaŋ) political party.

སྲིད་སྟེགས་ (sīideg) political platform/ stage/ arena/ scene.

སྲིད་བསྟུན་ཐོབ་སྤྲོད་ (sīidün tōbdröö) distributing sth. according to political views or behavior.

སྲིད་ཐབས་ཀྱི་ཇུས་གཞི་ (sīitəbgi jüüshi) sm. སྲིད་ཇུས་.

སྲིད་མཐའ་ (sīida) 1. unlikely, improbably ¶ འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་དུས་གཅིག་ལ་དམག་འཁྲུག་ལང་རྒྱུ་དེ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ It is unlikely that war will break out everywhere in the world at once. 2. the end of cyclic existence, end of rebirth.

སྲིད་དམ་ (sīidam) shung. the regent or prime minister's seal.

སྲིད་དུ་མི་རུང་བ་ (sīidu miruŋbə) impossible.

སྲིད་དོ་ཅོག་ (sīidojoò) all, entire, everything.

སྲིད་དོན་ (sīidün) politics, political ¶ སྲིད་དོན་གྱི་ཉམས་མྱོང་ Political experience. ¶ སྲིད་དོན་གྱི་བཙོན་པ་ Political prisoner.

སྲིད་དོན་མཁས་པ་ (sīidün kɛ̄ēba) politician, political expert.

སྲིད་དོན་གྱི་སྐྱབས་བཅོལ་ (sīidüngi gyəbjüü) political asylum; va.—བྱེད་; —ཞུ་.

སྲིད་དོན་གྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ (sīidüngi gyəbjüüwa) sb. who has received political asylum.

སྲིད་དོན་གྱི་འགྱུལ་སྐྱོད་ (sīidüngi güügyöö) political changes/ shifts; va.—བྱེད་.

སྲིད་དོན་གླེང་རྩོམ་ (sīidün lēŋdzom) political essay.

སྲིད་དོན་གྲོས་ཚོགས་ (sīidün tröödzɔɔ) 1. political conference/ meeting. 2. sm. ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་.

སྲིད་དོན་ཆེད་རྩོམ་ (sīidün cēndzom) sm. སྲིད་དོན་གླེང་རྩོམ་.

སྲིད་དོན་བརྗོད་གདམ་ (sīidün jöödam) political commentary.

སྲིད་དོན་བརྗོད་པ་ (sīidün jööba) political commentator.

སྲིད་དོན་ཉེས་ཅན་ (sīidün ñēējɛn) political criminal.

སྲིད་དོན་གཉེར་མཁན་ (sīidün ñērñɛn) politician.

སྲིད་དོན་དཔྱད་གདམ་ (sīidün jēēdam) sm. སྲིད་དོན་བརྗོད་གདམ་.

སྲིད་དོན་དཔྱོད་པ་པོ་ (sīidün jööbabo) political commentator.

སྲིད་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ (sīidün jīgyəbgaŋ) the Government Administration Council (of the Central People's Government of the People's Republic of China that was replaced by the State Council in 1954).

སྲིད་དོན་གཙང་སྐྱོང་ (sīidün dzāŋgyoŋ) just or honest political administration/ rule.

སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ (sīidün tsōgba) political party.

སྲིད་དོན་འཛིན་སྐྱོང་ (sīidün dzingyoŋ) political rule/ administration; va.— བྱེད་.

སྲིད་དོན་ལས་འགུལ་ (sīidün lɛngüü) a political movement/ campaign; va.—སྤེལ་ to make a political campaign ¶ མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་འགྱུར་ཆེད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་གསར་པ་ཞིག་སྤེལ་བ་རེད་ In order to change the thinking of the people, they made a new political campaign.

སྲིད་ན་དཀོན་པ་ (sīinə gōmbo) very rare.

སྲིད་ན་སྤྱོད་པ་ (sīinə jööba) politician, sb. working in politics.

སྲིད་ན་རིང་བ་ (sīinə riŋwə) shung. extremely long ¶ སྙན་ཤལ་སྲིད་ན་རིང་བ་འབུལ་གནང་མཛད་ (He) offered an extremely long ceremonial scarf.

སྲིད་པ་ (sīibə) existence, samsara; va.—གནས་ to live in the realm of samsara.

སྲིད་པ་བདུན་ (sīibə dün) seven different kinds of existence.

སྲིད་པ་བར་མ་ (sīibə parma) sm. བར་དོ་.

སྲིད་པ་བཟུང་ (sīibə suŋ) va. to be born in samsara ¶ བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་སྲིད་པ་བཟུང་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ The great Lamas who took the human form purposely.

སྲིད་པ་གསུམ་ (sīibə sūm) the three realms of existence: the realm of the gods, the realm of humans, the realm of the demons and hell.

སྲིད་པ་ལྷོ་ (sīibə lhō) thanka which has the wheel of life in the center.

སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ (sīibɛ kɔ̄ɔlo) the wheel of life/ existence.

སྲིད་པའི་གངས་རི་ (sīibɛ kəŋri) an eternal snow mountain (used as a symbol of eternity).

སྲིད་པའི་མེས་པོ་ (sīibɛ meèbo) Brahma.

སྲིད་སྐྱི་ལས་ཁངས་ (sīiji lɛ̀ɛguŋ) administrative office.

སྲིད་ཕྱོགས་ (sīijɔɔ̀) politics, political activity.

སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སྣ་ (sīijɔɔ̀gi minə) people in politics.

སྲིད་བྱུས་ (sīijüù) sm. སྲིད་ཇུས་.

སྲིད་བློན་ (sīilün) 1. chief minister (a post in tt. that was above the Council Ministers and was filled occassionally, usu. when the Dalai Lama fled from Lhasa). 2. prime minister.

སྲིད་བློན་ཕྱོགས་རོགས་ (sīilün cɔ̄grɔɔ̀) the three Council Ministers who were appointed by the Dalai Lama as assistants to the regent in 1908.

སྲིད་བློན་ཟུར་པ་ (sīilün surbə) ex-prime minister/ སྲིད་བློན་.

སྲིད་དབང་ (sīiwaŋ) 1. political power, political authority, secular power; va.—འཛིན་; — བྱེད་ to hold political power/ authority, to rule; va.—སྤྱོད་ to use political power ¶ སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་གྱི་ཚོགས་པ་ The political party in power. 2. political citizenship; va.—འཕྲོག to take away one's right of citizenship ¶ བཙོན་པ་དེ་ལོ་བཅུའི་བཙོན་འཇུག་དང་ལོ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་འཕྲོག་པ་རེད་ That prisoner was imprisoned for ten years and had his political rights taken away for three years.

སྲིད་དབང་གི་ཁྲིག་སྲོལ་ (sīiwaŋgi drigsöö) sm. སྲིད་དབང་གི་འཛུགས་ལུགས་.

སྲིད་དབང་གི་འཛུགས་ལུགས་ (sīiwaŋgi dzugluù) system of government.

སྲིད་དབང་འགན་འཛིན་ (sīiwaŋ gɛndzin) the power holders, the authorities.

སྲིད་དབང་གཉེར་གཅོད་ (sīiwaŋ gerjöò) dictatorship, autocracy, despotism; va.—བྱེད་ to act in a dictatorial/ autocratic/ despotic way.

སྲིད་དབང་གཉེར་གཅོད་ལམ་ལུགས་ (sīiwaŋ gerjöò ləmluù) despotic/ autocratic system, dictatorship.

སྲིད་དབང་གཉེར་འཛིན་ (sīiwaŋ gendzin) sm. སྲིད་དབང་གཉེར་གཅོད་.

སྲིད་དབང་གཅིག་འཛིན་ (sīiwaŋ jīgdzin) sm. སྲིད་དབང་གཉེར་གཅོད་.

སྲིད་དབང་རྙིང་པ་ (sīiwaŋ ñīŋbə) old regime/ government/ political system.

སྲིད་དབང་ཚབ་སྐྱོང་ (sīiwaŋ tsəbgyoŋ) ruling as a regent; va.—བྱེད་.

སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་ལས་ཁངས་ (sīiwaŋ dzinñɛn lɛ̀ɛguŋ) organs/ offices of political power.

སྲིད་དབང་འཛུགས་ལུགས་ (sīiwaŋ dzugluù) system of government, political system.

སྲིད་དབང་རྫུན་མ་ (sīiwaŋ dzünmə) sm. སྲིད་དབང་རྫུས་མ་.

སྲིད་དབང་རྫུས་མ་ (sīiwaŋ dzüùmə) puppet government.

སྲིད་དབང་ཟིན་ (sīiwaŋ sin) va. to hold political power.

སྲིད་དབང་ལས་ཁངས་ (sīiwaŋ lɛ̀ɛguŋ) offices/ organs of political power.

སྲིད་འབྱོར་ (sīijɔɔ) the prosperity of this world.

སྲིད་ཚབ་ (sīidzəb) shung. the acting prime minister/ སྲིད་བློན་.

སྲིད་ཚོགས་ (sīidzɔɔ̀) 1. political party/ clique/ faction. 2. political meeting.

སྲིད་ཚོང་པ་ (sīi tsōŋba) politician (derogatory term).

སྲིད་འཚོ་བ་ (sīidzowa) kings and ministers, political leaders.

སྲིད་འཚོང་པ་ (sīidzoŋba) sm. སྲིད་ཚོང་པ་.

སྲིད་འཛིན་ (sīndzin) 1. president. 2. executive branch (as opposed to legislative).

སྲིད་འཛིན་ཀུང་ཧྲུའུ་ (sīndzin gūŋhru) tib. ch. administrative office.

སྲིད་འཛིན་བཀའ་རྒྱ་ (sīndzin gāgya) administrative decree/ order.

སྲིད་འཛིན་བཀའ་འབེབས་ (sīndzin gāmbeb) sm. སྲིད་འཛིན་བཀའ་རྒྱ་.

སྲིད་འཛིན་ཁྲུའུ་ (sīndzin trū) tib. ch. administrative office.

སྲིད་འཛིན་གྱི་ལྟ་སྐྱལ་ (sīndzingi dəgüü) administrative supervision.

སྲིད་འཛིན་གྲོང་ཚོ་ (sīndzin troŋdzo) administrative village (a unit in Tibet beneath the xiang).

སྲིད་འཛིན་འགྲོ་སོང་ (sīndzin drosoŋ) the part of commune production used for the commune's administrative expenses.

སྲིད་འཛིན་ཏང་ (sīndzin dāŋ) tib. ch. the party holding political power.

སྲིད་འཛིན་ཐོག་གི་བཀའ་འབེབས་ (sīndzin tɔ̄gi gāmbeb) administrative order/ decree.

སྲིད་འཛིན་ཐོག་གི་ཆད་གཅོད་ (sīndzin tɔ̄gi cɛ̄ɛ̀jöò) administrative measure.

སྲིད་འཛིན་ཐོག་གི་བྱེད་ཐབས་ (sīndzin tɔ̄gi ceèdeb) administrative action/ methods/ means.

སྲིད་འཛིན་བདག་གཉེར་ (sīndzin dagñer) administration management; va.—བྱེད་.

སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ (sīndzin dedzɛn) administrative unit ¶ རྫོང་གི་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གསར་དུ་བཙུགས་སོང་ They set up a new administrative unit in the district.

སྲིད་འཛིན་ནོར་དོན་ཁྲུའུ་ (sīndzin nɔɔdön trū) tib. ch. administrative financial office.

སྲིད་འཛིན་དཔོན་ (sīndzin bȫn) head of a political administrative unit, chief executive.

སྲིད་འཛིན་མི་སྣ་ (sīndzin mina) executive/ administrative personnel.

སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ (sīndzin shömba) vice president.

སྲིད་འཛིན་འཛིན་གྲྭ་ (sīndzin dzindrə) administrative course/ class.

སྲིད་འཛིན་འོག་མ་ (sīndzin wɔɔ̀ma) sm. སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་.

སྲིད་འཛིན་ལས་ཁངས་ (sīndzin lɛ̀ɛguŋ) administrative office.

སྲིད་འཛིན་ལས་བྱེད་པ་ (sīndzin lɛ̀ɛjeèba) administrative officer/ cadre/ staff.

སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ (sīndzin səgüü) administrative district/ region.

སྲིད་འཛིན་ས་ཁོང་ (sīndzin sāgoŋ) sm. སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་.

སྲིད་ཞི་ (sīishi) the cyclic of existence and the state of peace/ nirvana.

སྲིད་ཞེང་ (sīisheŋ) length and breadth.

སྲིད་གཞུང་ (sīishuŋ) government ¶ ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ Local government.

སྲིད་གཞུང་གི་གཙོ་འཛིན་ (sīishuŋgi dzōndzin) head of a government.

སྲིད་གཞུང་དྲང་གཙང་ (sīishuŋ taŋdzaŋ) a just/ honest government.

སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ (sīishuŋ meèbɛ nɛ̄ɛ̀dzüü) anarchy [Lit. a situation without a government].

སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་ (sīishuŋ meèbɛ riŋluù) anarchism.

སྲིད་གཞུང་དྲུང་ཆེ་ (sīishuŋ trünje) shung. sm. རྒྱལ་དོན་བློན་ཆེན་.

སྲིད་ལུགས་ sīiluù) system of government.

སྲིད་ཟུར་ (sīisur) 1. ex-prime minister/ སྲིད་བློན་ (in

tt.). 2. ex-regent (in tt.).

སྲིད་རིང་ (sīiriŋ) length of rule/ administration.

སྲིད་ལོ་ (sīilo) year of a Chinese Emperor (the number of years since he became emperor) ¶ གོང་མ་ཆན་ལུང་སྲིད་ལོ་གསུམ་པ་ The third year in the reign of the Emperor Qianlong.

སྲིད་ཧྲེ་ (sīihre) tib. ch. abbr. government and commune.

སྲིད་ཧྲེ་གཅིག་སྒྲིལ་ (sīihre jīgdrii) the merger of government administration with communal management.

སྲིད་སྲུང་ (sīisuŋ) protecting/ defending the government or country; va.—བྱེད་.

སྲིན་ (sīn) abbr. of སྲིན་བུ་ and སྲིན་པོ་.

སྲིན་སྐུད་ (sīngüü) silk yarn/ thread ¶ སྲིན་སྐུད་ཉིས་སྒྲིམ་ 2-ply silk thread.

སྲིན་སྐྲན་ (sīndrɛn) stomach cancer.

སྲིན་ཁང་ (sīnguŋ) 1. temple (of the head). 2. nest of insects.

སྲིན་གོང་ (sīnguŋ) silkworm cocoon.

སྲིན་གླང་ (sīnlaŋ) ascariasis.

སྲིན་རྒྱལ་ (sīngyɛɛ) king of the flesh easting demons.

སྲིན་ཐག་ (sīndaà) silk thread, silk rope.

སྲིན་དོར་ (sīndɔɔ) a skin disease.

སྲིན་ནད་ (sīnnɛ̀ɛ) diseases of the digestive system caused by worms and parasites.

སྲིན་པོ་ (sīmbu) a flesh-eating demon.

སྲིན་པོ་གྲིམས་པ་ (sīmbu dröoba) a wrathful deity's appearance.

སྲིན་པོ་མི་བརྫུས་ (sīmbu midzüü) pretending to be what one isn't, the evil pretending to be good [Lit. a demon disguised as a man].

སྲིན་བོལ་ (sīmböö) a type of sore caused by an insect.

སྲིན་ཕྲུག་ (sīmdruù) children of flesh eating demons.

སྲིན་བལ་ (sīmbɛɛ) unprocessed/ raw silk.

སྲིན་བུ་ (sīmbu) 1. general term for insect. 2. silkworm.

སྲིན་བུ་གླང་འཐབ་ (sīmbu lāŋdəb) sm. སྲིན་གླང་.

སྲིན་བུ་འགུལ་ (sīmbu güü) the start of the 2nd month in the Tibetan calendar.

སྲིན་བུ་པད་པ་ (sīmbu bɛ̄ɛba) leech.

སྲིན་བུ་མི་བརྫུས་ (sīmbu midzüü) sm. སྲིན་པོ་མི་བརྫུས་.

སྲིན་བུ་མིར་ཁི་ (sīmbu migi) a type of worm in the brain that causes epilepsy according to Tibetan medicine.

སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་ (sīmbu mekyer) firefly.

སྲིན་བུ་རང་དཀྲིས་ (sīmbu raŋdrii) getting caught/ trapped by one's own actions [Lit. a silkworm coiling around itself].

སྲིན་འབུ་ (sīmbu) sm. སྲིན་བུ་.

སྲིན་བྱ་ (sīnja) owl.

སྲིན་མོ་ (sīnmu) female demon.

སྲིན་ཚང་ (sīndzaŋ) sm. སྲིན་ཁང་.

སྲིན་མཛུབ་ (sīndzub) the fourth finger counting from the thumb.

སྲིན་ཞལ་ (sīnshɛɛ) sm. སྲིན་པོ་གྲིམས་པ་.

སྲིན་ཟམ་ (sīnsam) a bridge between two houses.

སྲིན་ལག་ (sīnlaà) sm. སྲིན་མཛུབ་.

སྲིན་ལོང་ (sīnloŋ) part of the small intestines.

སྲིན་ཤིང་ (sīnshiŋ) mulberry tree.

སྲིན་ཤིང་དར་འབུ་ (sīnshiŋ tarbu) silkworm.

སྲིན་ཤིང་ར་བ་ (sīnshiŋ rawa) mulberry grove/ farm.

སྲིབ་ (drīb) 1. vi. to get dark/ night ¶ ས་སྲིབ་པ་དང་ནང་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ As soon as it got dark I returned home.

སྲིབ་སྐྱེས་རྩི་ཤིང་ (drībgyeè dzīshiŋ) plants that grow in the shade.

སྲིབ་ནག་ (drībnaà) shadow, shade.

སྲིབ་ནད་ (drībnɛ̀ɛ) measles.

སྲིབ་ཚལ་ (drībdzɛɛ) forest located in the shade.

སྲིབ་རི་ (drībri) mountain located in the shade.

སྲིབ་ལུང་ (drībluŋ) a place in the shade.

སྲིབས་ (drīb) sm. སྲིབ་.

སྲིའུ་ (drīwu) new born baby, infant.

སྲིལ་ (drīi) moth.

སྲིས་ (drīi) imp. of སྲི་.

སྲིས་རྒྱ་ (drīigya) name of a kind of red paint.

སྲུ་ (srū) 1. abbr. of སྲུ་མོ་. 2. va. to pour ¶ ངས་ཇ་སྲུ་པ་ཡིན་ I poured tea.

སྲུ་མོ་ (sōmo) maternal aunt.

སྲུ་མོ་ལགས་ (sōmolaà) h. sm. སྲུ་མོ་.

སྲུང་: p. བསྲུངས་; f. བསྲུང་; imp. སྲུངས་ (sūŋ) va. to guard/ defend/ protect ¶ ཁོ་ཚོས་པོ་བྲང་སྲུང་གི་ཡོད་པ་རེད་ They are guarding the palace. ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཚམས་སྲུང་ལས་ Defending the borders of the country. ¶ མཁའ་སྲུང་ Air defense.

སྲུང་སྐར་ (sūŋgar) satellite (in the sky); va.—གཏོང་ to send/ launch a satellite.

སྲུང་སྐུད་ (sūŋgüü) sm. སྲུང་མདུད་.

སྲུང་སྐྱེལ་ (sūŋgyee) escorting sb. (for protection); va.—བྱེད་ to escort; va.—ཞུ་ to request an escort ¶ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ས་མཚམས་བར་སྲུང་སྐྱེལ་ཞུས་པ་རེད་ They escorted the foreign delegates to the border.

སྲུང་སྐྱེལ་གྲུགས་གྲུ་ (sūŋgyee gyɔgdru) escort gunboat.

སྲུང་སྐྱོང་ (sūŋgyoŋ) defending, safeguarding, taking care of, looking after the welfare of ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་ཕྲུ་གུ་སྲུང་སྐྱོང་གི་སྡེ་ཚན་འགའ་ཤས་བཙུགས་པ་རེད་ The government established several units to look after the welfare of children.

སྲུང་སྐྱོབ་ (sūŋgyob) defending, safeguarding, protecting; va.—བྱེད་ ¶ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are defending world peace.

སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་ (sūŋgyobgi jīgyəb) defense minister.

སྲུང་སྐྱོབ་ཁྲུའུ་ (sūŋgyob trū) tib. ch. security section/ unit.

སྲུང་སྐྱོབ་རྒྱལ་ཁབ་ (sūŋgyob gyɛɛgəb) a protectorate (nation).

སྲུང་སྐྱོབ་སྐྱོངས་གྲོགས་མཛོད་ (sūŋgyob dɔŋdrɔɔ̀ dzöö) shung. issuing a plea for protection and help ¶ ལྷ་སྲུང་དམ་ཅན་གང་གིས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྲུང་སྐྱོབ་སྐྱོངས་གྲོགས་མཛོད་ We plea to the protective deity to give protection and help during the days and nights.

སྲུང་སྐྱོབ་དྲུང་ཆེ་ (sūŋgyob truŋje) Secretary of Defense (U.S.).

སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་ (sūŋgyob ceènɛn) guardian, protector, defender.

སྲུང་སྐྱོབ་བློན་ཆེན་ (sūŋgyob lönjen) Defense Minister.

སྲུང་སྐྱོབ་དམག་འཐབ་ (sūŋgyob məgdəb) defensive war.

སྲུང་སྐྱོབ་ལས་ཁངས་ (sūŋgyob lɛ̀ɛguŋ) defense ministry/ bureau.

སྲུང་སྐྱོབ་ལྷན་ཁང་ (sūŋgyob lhɛ̄ngaŋ) Security Council (of the UN).

སྲུང་བཀག་ (sūŋgaà) sm. སྲུང་འགོག.

སྲུང་མཁན་དགྲ་དམག་ (sūŋgɛn dramaà) defending enemy army.

སྲུང་འཁོར་ (sūŋgɔɔ) a protective amulet.

སྲུང་འགེབས་ (sūŋgeb) protecting, shielding, harboring, hiding, covering up; va.—བྱེད་ ¶ ཉེས་ཅན་སྲུང་འགེབས་བྱས་པ་སྐོར་སྲུང་དམག་གིས་ཤེས་པ་རེད་ The police knew that they shielded the criminals.

སྲུང་འགོ་པ་ (sūŋgoba) shung. head of the guards.

སྲུང་འགོག་ (sūŋgɔɔ̀) defending, guarding, protecting; va.—བྱེད་ ¶ ས་མཚམས་སྲུང་འགོག་བྱེད་མཁན་དམག་མི་ཁག་ཅིག་བཏང་བ་རེད་ They sent a group of soldiers to guard the border.

སྲུང་འགོག་གི་ནུས་པ་ (sūŋgɔɔ̀gi nüüba) defense capability.

སྲུང་ཆ་ (sūŋja) guards; va.—སྡོད་ to stand/ stay on guard; va.—བྱེད་ to act as a guard; va.—འཛུག to leave a guard.

སྲུང་ཆ་བ་ (sūŋjawa) shung. sm. སྲུང་ཆ་.

སྲུང་མདུད་ (sūŋdüüs) protective string amulet (i.e.,

string that is knotted in a special way and blessed by a lama as protection).

སྲུང་འདོགས་ (sūŋdoò) protective talisman/ amulet.

སྲུང་འདོམས་ (sūŋdom) be on alert/ on guard; va.—བྱེད་ to keep a lookout/ to defend/ uphold sth. ¶ འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་སྲུང་འདོམས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ The leader has to keep a sharp lookout regarding upholding the officer's discipline.

སྲུང་འདོམས་རྩ་ཚིག (sūŋdom dzədzii) shung. regulation/ proclamation issued for upholding discipline.

སྲུང་སྡོམ་ (sūŋdom) keeping one's vows/ oaths; va.—བྱེད་.

སྲུང་གནས་ (sūŋnɛɛ̀) place where sb. stands guard/ sentry.

སྲུང་སྐྱོ་ (sūŋji) shung. all the protective deities in general.

སྲུང་བ་ (sūŋwə) protective charms/ amulets.

སྲུང་བ་པོ་ (sūŋwabo) sm. སྲུང་བྱ་.

སྲུང་བྱ་ (sūŋja) 1. guarding; va.—བྱེད་ to guard ¶ རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་དོ་དམ་སྐབས་སྲུང་བྱ་བྱེད་རེད་ While guarding the ex-Regent Reting during the time he was under arrest. 2. guard ¶ སྲུང་བྱ་ལུང་ཤར་རྒྱུད་ Via the guard Lungshar.

སྲུང་བྱ་དོན་ཚན་ (sūŋja tøntsɛn) regulations/ rules to be upheld.

སྲུང་བྱེད་ཁ་དོག (sūŋjeè kādoò) protective coloring (for animals).

སྲུང་མ་ (sūŋma) guardian/ protective deity.

སྲུང་མ་དམར་ནག (sūŋma māarnaà) the two state protective deities in tt.: གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ and དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་.

སྲུང་མ་ཁང་ (sūŋmagaŋ) sm. མགོན་ཁང་.

སྲུང་དམག (sūŋmaà) 1. guards, bodyguards, security forces/ police; va.—བྱེད་. 2. defending troops.

སྲུང་དམག་དམར་པོ་ (sūŋmaà māābo) the Red Guards.

སྲུང་དམག་རུ་ཁག (sūŋmaà rugaà) the corps of guardsmen/ bodyguards/ security police.

སྲུང་བརྩི་ (sūŋdzi) adhering to, respecting, honoring (rules, regulations, etc.); va.—བྱེད་; —ཞུ་ ¶ ཆིངས་ཡིག་ལ་སྲུང་བརྩི་མ་བྱས་པ་རེད་ (They) did not honor the treaty.

སྲུང་མཚམས་ (sūŋdzam) line of defense.

སྲུང་མཛོད་ (sūŋdzɛɛ̀) 1. སྲུང་ཆ་. 2. another name for the Buddha.

སྲུང་རྫས་ (sūŋdzɛɛ̀) protective amulet.

སྲུང་འཛིན་ (sūŋdzin) conserving, preserving; va.—བྱེད་; —སྐྱོང་ to conserve, to preserve ¶ ས་ཆུ་སྲུང་འཛིན་ Conserving soil and water.

སྲུང་ཡོལ་ (sūŋyüü) defense barrier, line of defense.

སྲུང་སེམས་ (sūŋsem) watchful/ vigilant mind.

སྲུངས་ (sūŋ) imp. of སྲུང་.

སྲུན་པོ་ (sūmbu) mild, tame, gentle.

སྲུབ་ (sūb) crack, fissure, gap.

སྲུབ་: p. བསྲུབས་; f. བསྲུབ་; imp. སྲུབས་ (sūb) va. to churn ¶ མོ་ཇ་སྲུབ་ཀྱི་འདུག She is churning tea.

སྲུབ་དཀྲུག (sūbdruù) churning, mixing, stirring; va.—བྱེད་.

སྲུབ་དཀྲུག་འཕྲུལ་འཁོར་ (sūbdruù trüügɔɔ) mixer, blending machine.

སྲུབ་ཇ་ (sūbja) churned (butter) tea.

སྲུབ་ཐག (sūbdaà) rope attached to a churner.

སྲུབ་སྣོད་ (sūbnöö̀) a churn; va.—བྱེད་ to churn.

སྲུབ་མདའ་ (sūmda) 1. the piston like stick that moves up and down in a churn. 2. a piston.

སྲུབ་མདའ་བཟོ་གྲྭ (sūmda sodra) piston factory.

སྲུབ་བྱེད་ (sūbjeè) a churn.

སྲུབ་མ་ (sūbmə) 1. churned ¶ ཇ་སྲུབ་མ་ Churned tea. 2. sm. སྲུབ་མདའ་. 3. fissure, gap, crack.

སྲུབ་འཚང་རྒྱག (sūbdzaŋ gyaà) va. to come between a couple or between a boyfriend and girlfriend.

སྲུབ་གཟན་ (sūbsɛn) piping (used for trimming clothes/ upholstery).

སྲུབས་ (sūb) 1. fissure, crack, gap. 2. imp. of སྲུབ་. 3. seam.

སྲུབས་ཀ་ (sūbga) a crack; vi.—ཤོར་ to crack.

སྲུབས་གནོན་ (sūbnün) an iron (for pressing clothes, etc.); va.—རྒྱག.

སྲུབས་དཔར་ (sūbwar) sm. སྲུབས་ཀ་.

སྲུབས་དྲག (sūbdraà) sm. སྲུབས་ཀ་.

སྲུབས་མེད་ (sūbmeè) seamless ¶ སྲུབས་མེད་ལྕགས་སྡོང་ Seamless iron tube/ pipe. ¶ སྲུབས་མེད་དོ་སྦུག Seamless tubing.

སྲུབས་ཟན་ (sūbsɛn) piping, cording.

སྲུབས་ཤིང་ (sūbshiŋ) 1. sm. སྲུབས་མདའ་. 2. wood for patching cracks/ gaps.

སྲུབས་ལྷན་ (sūblhɛn) materials for patching cracks/ gaps.

སྲུལ་: p. and f. བསྲུལ་ (sǖü) vi. to rot, to decompose, to putrefy.

སྲུལ་པོ་ (sǖübu) putrid, decomposed, rotten.

སྲུལ་མོ་ (sǖümu) sm. སྲུལ་པོ་.

སྲུས་ (sǖü) 1. new/ green/ unripe ears of grain. 2. unripened barley that is roasted and eaten as a snack.

སྲུས་ཇ་ (sǖüja) sm. སྲུབ་ཇ་.

སྲུས་ཐུག (sǖüdug) soup/ broth made with unripe grain.

སྲུས་མ་ (sǖümə) sm. སྲུབ་ཇ་.

སྲེ་: p. བསྲེས་; f. བསྲེ་; imp. སྲེས་ (drē) va. to mix/ blend together ¶ ཆུ་དང་འོ་མ་བསྲེས་པ་རེད་ (He) mixed milk and water together.

སྲེ་སྐྱག (drēgyaà) 1. skunk's odor; va.—སྟེར་ to have a skunk emit its odor. 2. slang. swindling, conniving; va.—སྟེར་ ¶ ཁོང་གིས་མི་ངན་པ་དེར་གློས་བཀལ་ནས་མ་རྩ་བསྐུར་བ་དེ་མི་ངན་དེས་སྲེ་སྐྱག་སྟེར་བ་རེད་ He trusted that bad person and gave him capital and then that bad person swindled him.

སྲེ་ད་ (drēda) 1. an ear of grain that does not have kernels. 2. a flower that grows poorly.

སྲེ་ནག (drēnaà) soot.

སྲེ་ནག་མདོག (drēnaàdɔɔ̀) color of soot.

སྲེ་བོ་ (drēwo) sm. བསྲེ་བོ་.

སྲེ་མོ་ (drēmo) sm. སྲེ་མོང་.

སྲེ་མོག (drēmoò) sm. སྲེ་ནག.

སྲེ་མོང་ (drēmoŋ) 1. skunk. 2. weasel.

སྲེ་མོང་ཤ་ (drēmoŋ shā) སྲེ་མོང་ meat (used in Tibetan medicine).

སྲེ་ཟན་ (drēsɛn) millet flour.

སྲེ་ལོང་ (drēloŋ) 1. anklebone. 2. heel bone.

སྲེ་སྲེ་ (drēse) mixing; va.—གཏོང་ ¶ འབྲུ་དང་སྲན་མ་སྲེ་སྲེ་བཏང་ནས་རྩམ་པ་བཏག་འདུག (They) mixed barley and beans together and ground them into རྩམ་པ་.

སྲེག: p. བསྲེགས་; f. བསྲེག; imp. སྲེགས་ (sēg) 1. va. to burn ¶ ཡིག་ཆ་རྣམས་མེ་ལ་བསྲེགས་པ་རེད་ (They) burned the documents in the fire. 2. va. to roast/ grill/ broil ¶ ཤ་བསྲེགས་ནས་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) roasted the meat and are eating it. 3. va. to fry ¶ ཁ་ཟས་བསྲེགས་ Frying cookies (Tibetan pastries).

སྲེག་ཁང་ (sēggaŋ) crematory.

སྲེག་བཅད་བརྡར་གསུམ་ (sēgjɛɛ̀ darsum) looking into, examining carefully/ thoroughly; va.—བྱེད་ ¶ གྱོད་དོན་འདི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་སྲེག་བཅད་བརྡར་གསུམ་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག Concerning this case, the court investigated thoroughly and made a decision. [Lit. the three: burn, cut and sharpen].

སྲེག་གཏོར་རུ་ཁག (sēgdɔɔ rugaà) demolition squad.

སྲེག་ཐབ་ (sēgdəb) furnace, oven.

སྲེག་ཐལ་ (sēgdɛɛ) ashes.

སྲེག་འདྲུད་བཟོ་གྲྭ (sēgdüü sodra) sintering plant/ factory.

སྲེག་མདེལ་ (sēgdee) incendiary shell/ bomb.

སྲེག་དོང་ལངས་མ་ (sēgdoŋ laŋma) kiln/ oven for firing bricks.

སྲེག་གནས་ (sēgnɛɛ̀) place where corpses are cremated.

སྲེག་པ་ (sēgba) 1. sm. སྲེག་མ་. 2. quail, grouse.

སྲེག་གླུགས་ (sēgluù) exorcism rite.

སྲེག་མ་ (sēgma) anything burned/ roasted/ grilled ¶

ཤ་སྲེག་མ་ Grilled meat.
སྲེག་རྫས་ (sēgdzɛɛ̀) things used in the rite of exorcism.
སྲེག་ཟན་ (drāàsɛn) a thin pancake.
སྲེག་བརླག (sēglaà) destroying by burning; va.—གཏོང་.
སྲེག་ཤ་ (drāàsha) grilled/ broiled meat.
སྲེག་ཤིང་ (sēgshiŋ) 1. firewood. 2. wood used in exorcism rites.
སྲེག་ཤེལ་ (sēgshee) magnifying glass (used to start a fire).
སྲེག་གསོད་འཕྲོག་བཅོམ་ (sēgsöò trɔ̄ɔ̀jom) burning, killing and plundering.
སྲེད་ (drēè) vi. to be attached to, to have a desire for, to love, to lust for ¶ ནོར་ལ་སྲེད་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་ལ་མགོ་སྐོར་བཏང་བ་རེད་ Because he is strongly attached to wealth, he swindled people.
སྲེད་ཉམས་ (drēèñam) lust, passion, desire, craving; va.—སྟོན་ to show lust/ passion/ desire.
སྲེད་ལྡན་བློས་གར་ (drēndɛn dö̱ògar) pornographic play/ show.
སྲེད་པོ་ (drēèbo) lustful.
སྲེལ་: p. and f. of བསྲེལ་; imp. སྲེལ་ (drēē) 1. va. to hold, to keep. 2. va. to rear, to raise, to bring up.
སྲེས་ (drēè) imp. of སྲེ་.
སྲོ་: p. བསྲོས་; f. བསྲོ་; imp. སྲོས་ (drō) va. to warm by heat ¶ དགུན་ཁ་ཉི་མ་སྲོ་བ་རེད་ In the winter they warm themselves in the sun. 2. va. to dry by heat ¶ གོས་རློན་པ་མེ་ལ་བསྲོས་པ་རེད་ (They) dried the wet clothes by fire.
སྲོ་ཁང་ (drōgaŋ) 1. hot house. 2. bath house/ sauna.
སྲོ་སྒམ་ (dōgam) oven, roaster.
སྲོ་སྒོང་ (drōgoŋ) sm. སྲོ་ཁང་.
སྲོ་སྟེགས་ (drōdeg) open veranda/ terrace/ porch.
སྲོ་མ་ (drōma) nit; vi.—རྒྱག to be infested with nits/ lice.
སྲོ་མར་ (drōmaa) sm.* སྲོ་མ་.
སྲོ་མོ་ (drōmo) sm. སྲོ་མོ་.
སྲོ་ཤད་ (drōshɛɛ̀) a fine comb for getting rid of nits/ lice.
སྲོ་ཤི་ (drō shī) vi. to lose courage.
སྲོ་ཤིག (drōshiì) abbr. of སྲོ་མ་ and ཤིག.
སྲོག (sɔ̄ɔ̀) 1. life; vi.—ཤོར་ to lose (one's) life, to die ¶ རང་སྲོག One's own life. 2. durability ¶ སྲོག་མཁྲེགས་པོ་ Durable. ¶ སྲོག་མེད་པ་ Fragile.
སྲོག་རྐྱེན་དུ་གཏོང་ (sɔ̄ɔ̀gyendu dōŋ) shung. va. to kill.
སྲོག་སྐྱིན་ (sɔ̄ɔ̀gyin jɛɛ) taking a life for a life; va.—འཇལ་.
སྲོག་སྐྱེལ་ (sɔ̄ɔ̀ gyēē) va. to lose one's life unnecessarily ¶ ཁོས་དོན་མེད་དུ་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་ནས་སྲོག་བསྐྱལ་བཞག He fought for no reason and lost his life unnecessarily.
སྲོག་སྐྱོན་ (sɔ̄ɔ̀gyön) loss of life, casualties, deaths ¶ མི་མང་པོར་སྲོག་སྐྱོན་བྱུང་འདུག Many people lost their lives.
སྲོག་སྐྱོབ་ (sɔ̄ɔ̀gyob) saving a life; va. སྲོག་སྐྱོབ་; —བྱེད་ to save a life; va.—ཞུ་ to seek protection for one's life ¶ ཁོས་ཕྲུ་གུ་དེའི་སྲོག་བསྐྱབས་པ་རེད་ He saved the life of that child.
སྲོག་སྐྱོབ་འགྱིག་འཁོར་ (sɔ̄ɔ̀gyob gyiggɔɔ) sm. སྲོག་སྐྱོབ་འགྱིག་སྒོར་.
སྲོག་སྐྱོབ་འཕྲུལ་སྒམ་ (sɔ̄ɔ̀gyob trüügam) mechanical life supporting unit (in a hospital).
སྲོག་སྐྱོབ་འགྱིག་སྒོར་ (sɔ̄ɔ̀gyob gyiggɔɔ) life buoy, life jacket.
སྲོག་བསྐྱབས་ (sɔ̄ɔ̀gyəb) p. of སྲོག་སྐྱོབ་.
སྲོག་མཁྲེགས་པོ་ (sɔ̄ɔ̀ trāgbo) sm.* སྲོག་མཁྲེགས་པོ་.
སྲོག་ཁྲིམས་ (sɔ̄gdrim) capital punishment, death sentence; va.—གཏོང་; —གཅོད་ to execute (legally) ¶ ཇག་པ་འགའ་ཤས་ལ་སྲོག་ཁྲིམས་བཅད་པ་རེད་ They executed some bandits.
སྲོག་མཁྲེགས་པོ་ (sɔ̄ɔ̀ trēgbo) durable, very hard.
སྲོག་གི་ཆད་པ་ (sɔ̄ɔ̀gi cɛ̄ɛ̀ba) sm. སྲོག་ཁྲིམས་.
སྲོག་གི་ཀ་བ་ (sɔ̄ɔ̀gi gāwa) sm. སྲོག་རྩ་.
སྲོག་གི་བར་ཆད་ (sɔ̄ɔ̀gi pa̱rjɛɛ̀) fatal accident, dying by accident.
སྲོག་མགོ་ (sɔ̄ŋgo) at the point of death, facing death; vi.—ཐོན་ to be in danger of dying or being killed but overcoming it ¶ ལམ་བར་དུ་ཇག་པ་མང་པོ་ཐུག་ཀྱང་ངའི་སྲོག་མགོ་ཐོན་ཙམ་བྱུང་ Even though I met many bandits on the road and was in danger of being killed, I didn't get killed.
སྲོག་འགན་འཁྱེར་ (sɔ̄ngɛn kyēr) va. to take responsibility for sb.'s life, to guarantee a person's life/ safety.
སྲོག་འགྲོ་ (sɔ̄ɔ̀ dro̱) vi. to die ¶ ངའི་སྲོག་འགྲོ་གི་ཡོད་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་དམག་ལ་འགྲོ་ཐག་ཆོད་ཡིན་ Even if I die, I have decided to fight for (my) country.
སྲོག་ཅན་ (sɔ̄gjɛn) having life, being animate, sentient beings.
སྲོག་ཅན་ཚོང་ཟོག (sɔ̄gjɛn tsōŋsɔɔ̀) live merchandise.
སྲོག་གཅོད་ (sɔ̄gjöò) killing; va.—བྱེད་ to kill, to take life; va.—སྤོང་ to give up/ renounce the taking of life.
སྲོག་གཅོད་གཤེད་མ་ (sɔ̄gjöò shēèma) killer, murderer.
སྲོག་བཅོལ་ (sɔ̄gjöö) placing one's life in the hands (protection) of another; va.—ཞུ་.
སྲོག་ཆགས་ (sɔ̄gjaà) living/ animate beings.
སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིག་པ་ (sɔ̄gjaàgi ri̱gbə) zoology.
སྲོག་ཆགས་གླིང་ག (sɔ̄gjaà lĩŋgə) zoo.
སྲོག་ཆགས་ར་བ་ (sɔ̄gjaà ra̱wa) zoo.
སྲོག་ཆགས་སློབ་སྡེ་ (sɔ̄gjaà lōbde) zoology/ biology department.
སྲོག་ཆད་ (sɔ̄ɔ̀jɛɛ̀) sm. སྲོག་ཁྲིམས་.
སྲོག་འཆད་ (sɔ̄g cɛɛ̀) vi. to die.
སྲོག་ཉེན་ (sɔ̄gñen) danger to life, danger of dying; vi.—ཐར་ to escape from a danger to one's life.
སྲོག་ཉེན་འཛེམ་མེད་ (sɔ̄gñen dze̱mmeè) not afraid of losing one's life.
སྲོག་ཉེས་ (sɔ̄gñeè) sm. སྲོག་ཁྲིམས་.
སྲོག་གཏོང་ (sɔ̄ɔ̀ dōŋ) va. to sacrifice/ give one's life (for a cause) ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་བཏང་བའི་དཔའ་བོ་ Heroes who gave their lives for their country.
སྲོག་གཏོང་མེས་པོ་ (sɔ̄gdoŋ me̱ēwo) martyred ancestors.
སྲོག་བཏང་དཔའ་བོ་ (sɔ̄gdaŋ bāwo) martyr.
སྲོག་རྟེན་ (sɔ̄gden) life, spirit, life essence (བླ་).
སྲོག་སྟེར་གཅེས་ (sɔ̄gder jēè) va. to consider/ cherish sth. as one's does one's own life ¶ ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་ལ་སྲོག་སྟེར་གཅེས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He protects government property like it was his own.
སྲོག་ཐག (sɔ̄gdaà) lifeline ¶ ལམ་དེ་ནི་ས་མཐའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་ཐག་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་ That road is the lifeline for the people in remote areas.
སྲོག་ཐར་ (sɔ̄gdar) vi. to escape a danger of dying ¶ ས་ཡོམ་ཆེན་པོ་འདིའི་འོག་ནས་ང་སྲོག་ཐར་བྱུང་ I escaped the great earthquake with my life.
སྲོག་ཐུག་རྨས་སྐྱོན་ (sɔ̄gduù mɛ̄ɛ̀gyön) fatal wound/ injury.
སྲོག་ཐོག་ཁྲིམས་གཅོད་ (sɔ̄gdɔɔ̀ trimjöò) capital punishment, execution; va.—གཏོང་.
སྲོག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ (sɔ̄gdɔɔ̀ ñe̱èjɛɛ̀) sm. སྲོག་ཐོག་ཁྲིམས་གཅོད་.
སྲོག་ཐོག་ཉེས་སྤྱོད་ (sɔ̄gdɔɔ̀ ñe̱èjöò) capital crime; va.—བྱེད་ to commit a capital crime.
སྲོག་ཐོག་གཏོང་ (sɔ̄gdɔɔ̀ dōŋ) va. to execute ¶ ལྗོན་སྡོང་ལ་བཏགས་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་བ་རེད་ They tied them to a tree and executed them.
སྲོག་དང་སྡོ་ (sɔ̄ɔ̀daŋ do̱) va. to risk one's life, to go all out even it means one's life ¶ ཁོ་ཚོས་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་རང་དབང་བསྲུངས་པ་རེད་ They risked their lives to protect (their) freedom.
སྲོག་དང་བྲལ་ (sɔ̄ɔ̀daŋ trɛ̱ɛ) 1. vi. to die. 2. a way of swearing ("I promise") in Tsang.
སྲོག་དོར་ (sɔ̄ɔ̀dɔɔ) p. of སྲོག་འདོར་.
སྲོག་མདའ་ (sɔ̄ŋda) central axis, axle.
སྲོག་འདོར་ (sɔ̄ɔ̀ dɔ̱ɔ) sm. སྲོག་གཏོང་.

སྲོག་བསྡོས་ (sɔ̄ɔ dö̤ö) sm. སྲོག་དང་སྡོ་.
སྲོག་ལྡན་ (sɔ̄ŋdɛn) sm. སྲོག་ཅན་.
སྲོག་འཕྲོག (sɔ̄ndrɔ̄ɔ) killing, taking sb.'s life; va.—བྱེད་.
སྲོག་བྲལ་ (sɔ̄ɔ trɛ̤ɛ) vi. to die.
སྲོག་སླུ་ (sɔ̄ɔ lū) 1. va. to save sb.'s life, to rescue ¶ གྲུ་པས་ཁོའི་སྲོག་སླུ་པ་རེད་ The boatman saved his life. 2. sm. སྲོག་སླུ་གཏོང་.
སྲོག་སླུ་གཏོང་ (sɔ̄ɔ lū dōŋ) va. to save a life (animals) by buying an animal scheduled to be slaughtered.
སྲོག་སླུས་ (sɔ̄glüü) p. of སྲོག་སླུ་.
སྲོག་བློས་གཏོང་ (sɔ̄ɔ lȫö dōŋ) va. to risk/ sacrifice one's life for sth. ¶ ཁང་པར་མེ་ཤོར་དུས་ཁོང་གིས་སྲོག་བློས་བཏང་ནས་མི་མང་པོ་བསྐྱབས་པ་རེད་ When the house caught fire, he risked his life and saved many people. ¶ ཁང་པར་མེ་ཤོར་སྐབས་མི་གཞན་དག་སྐྱབ་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་གི་སྲོག་བློས་བཏང་བ་རེད་ When the house caught fire, he gave up his life to save others.
སྲོག་དབང་ (sɔ̄ɔwaŋ) sm. སྲོག.
སྲོག་དབུགས་ (sɔ̄ɔ ūù) the breath of life; —ཆད་ to have the breath of life be cut off, to die.
སྲོག་འབེན་འཛུགས་ (sɔ̄ŋben dzṳù) sm. སྲོག་བློས་གཏོང་.
སྲོག་སྦྱིན་ (sɔ̄ɔ jı̤n) 1. va. to save a life. 2. va.—གཏོང་ to sacrifice/ give up one's life for others.
སྲོག་མེད་ (sɔ̄ɔmeè) 1. inanimate, not living/ alive. 2. fragile.
སྲོག་མེད་པེམ་པོ་ (sɔ̄ɔmeè pe̤mbo) sm. སྲོག་མེད་, 1.
སྲོག་མེད་བླ་འཁྱམ་ (sɔ̄ɔmeè lāgyam) wandering consciousness (after sb. died).
སྲོག་མེད་པ་ (sɔ̄ɔmeèba) sm. སྲོག་མེད་.
སྲོག་རྩ་ (sɔ̄gdza) lifeline, life essence, life blood.
སྲོག་རྩར་ཐུག (sɔ̄gdza tūg) vi. to reach the point of life and death, to reach a critical/ crucial point ¶ སྲོག་རྩར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ A crucial moment.
སྲོག་འཚོ་ (sɔ̄g tsō) vi. to sustain life, to survive ¶ ཞིང་ཁ་པར་སྣོན་མ་བྱུང་ན་ཞིང་པ་ཚོའི་སྲོག་འཚོ་ཐུབ་ས་མ་རེད་ Unless (they) get more fields, the farmers cannot survive.
སྲོག་ཟུངས་ (sɔ̄ɔsuŋ) physical strength.
སྲོག་ཟོན་ (sɔ̄gsön) careful/ watchful/ mindful of losing one's life; va.—བྱེད་.
སྲོག་རླུང་ (sɔ̄ɔluŋ) a type of mental depression/ illness.
སྲོག་ལ་ཐུག (sɔ̄ɔla tūù) vi. to face death, to come into a situation where one's live is at risk ¶ ང་རང་གི་སྲོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ Even at the risk of my life, I will not do anything in violation of religion.
སྲོག་ལ་བབས་ (sɔ̄ɔla ba̤b) vi. to die ¶ སྲོག་ལ་བབས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་མི་ཕོག་པ་མཁྱེན་ Please don't let me be given the death sentence.
སྲོག་ལ་མ་འཛེམས་པ་ (sɔ̄ɔla ma̤ndzemba) not fearing death ¶ སྲོག་ལ་མ་འཛེམས་པར་དམག་སའི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ Not fearing death, (he) went to look at the battlefield situation.
སྲོག་ལན་འཇལ་ (sɔ̄ɔlɛn jɛ̤ɛ) va. to take blood vengeance/ revenge (by killing sb.).
སྲོག་བལྟག (sɔ̄ɔ lāà) sm. སྲོག་ཤོར་.
སྲོག་ཤིང་ (sɔ̄gshiŋ) 1. backbone, nucleus, kernel, core ¶ ཁོ་ཚོའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་ The nucleus of their organization. 2. axle.
སྲོག་ཤིང་གི་ནུས་པ་ (sɔ̄gshinggi nṳ̈ṳ̈bə) central/ key role ¶ གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་ཀྲུང་གོའི་སྲོག་ཤིང་གི་ནུས་པ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The communist party plays the central role in China.
སྲོག་ཤེད་ (sɔ̄ɔ shēè) life and strength.
སྲོག་ཤོར་ (sɔ̄ɔ shɔ̄ɔ) vi. to die, to lose one's life.
སྲོག་སྲུང་ (sɔ̄ɔ sūŋ) protecting life; va. སྲོག་སྲུང་; —བྱེད་.
སྲོང་: p. བསྲངས་; f. བསྲང་; imp. སྲོངས་ (sōŋ) 1. va. to straighten (out) ¶ སྨྱུག་མ་དེ་འཁྱོག་བསྲངས་སོང་ (He) straightened out the bend in the bamboo. 2. va. to correct.
སྲོང་པོ་ (sāŋbo) 1. truthfully, honestly, straightforwardly ¶ གནས་ཚུལ་སྲོང་པོར་བཀོད་པ་ཡིན་ (I've) written these events truthfully. 2. straight ¶ མདའ་འདི་སྲོང་པོ་མི་འདུག This arrow isn't straight.
སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ (sōŋdzɛn ga̤mbo) the first great king of the Tibetan empire (7th. century A.D.).
སྲོངས་ (sōŋ) imp. of སྲོང་.
སྲོད་ (drȫö) the time from when it becomes dark to about midnight.
སྲོད་འཁོར་ (drȫögɔɔ) sm. སྲོད་.
སྲོད་འཛིང་ (drȫöjiŋ) a time in the middle of སྲོད་ (about 10 pm.).
སྲོད་ཐོ་ (drȫödo) abbr. of སྲོད་ and ཐོ་རངས་.
སྲོད་གདོང་ནག (drȫödoŋnaà) sm. སྲོད་.
སྲོད་ཐྲིངས་ (drȫöjiŋ) sm. of སྲོད་.
སྲོད་མུན་ (drȫömün) sm. སྲོད་ཐྲིངས་.
སྲོད་ཡོལ་ (drȫöyȫö) the later part of སྲོད་ (just before midnight).
སྲོད་ལོང་ (drȫöloŋ) night blindness.
སྲོབས་ (drōb) imp. of སྲབས་.
སྲོལ་ (sȫö) customs, usage, tradition ¶ ལག་པ་གཏོང་སྲོལ་ The custom of shaking hands.
སྲོལ་ཀ་ (sȫöga) sm. སྲོལ་ཁ་.
སྲོལ་ཁ་ (sȫöga) sm. ལུགས་སྲོལ་.
སྲོལ་གོང་སེར་པོ་ (sȫögoŋ sērbo) soroseris hookeriana (used for in Tibetan medicine).
སྲོལ་འགལ་ (söngɛɛ) breach of customs/ rules/ tradition; va.—བྱེད་.
སྲོལ་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ (söngɛɛ) unbecoming behavior, behavior in breach of a custom.
སྲོལ་རྒྱུན་ (sȫögyün) a tradition, custom, established practice; vi.—ཆགས་ to become a tradition/ custom ¶ མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་སྲོལ་རྒྱུན་ཆགས་པ་རེད་ It has become a tradition to study other people's cultures.
སྲོལ་ཆགས་ (sȫö cāà) vi. to become a custom/ tradition/ established practice.
སྲོལ་རྙིང་ (sȫöñiŋ) old customs; va.—ཞེན་ to be conservative, to adhere to old customs, to be attached to old ways.
སྲོལ་གཏོད་ (sȫödȫö) introducing/ originating/ founding a custom; va. སྲོལ་གཏོད་; —བྱེད་ ¶ སློབ་གསོ་བྱེད་སྐབས་གསར་པ་ཁ་ཤས་སྲོལ་གཏོད་བྱས་པ་རེད་ (They) introduced several customs in educational training.
སྲོལ་གཏོད་མཁན་ (sȫödȫöñɛn) originator, creator, founder, inventor.
སྲོལ་གཏོད་མེས་པོ་ (sȫödȫö me̤èbo) founding father, originator.
སྲོལ་དུ་འགྱུར་ (sȫödu gyṳr) sm. སྲོལ་ཆགས་.
སྲོལ་དབང་ (sȫöwaŋ) a right, a privilege.
སྲོལ་འབྱེད་ (sȫöjeè) sm. སྲོལ་གཏོད་.
སྲོལ་ཚུགས་ (sȫödzuù) sm. སྲོལ་ཆགས་.
སྲོལ་འཛིན་ (sȫö dzi̤n) 1. va. to keep/ hold/ adhere to/ maintain traditions or customs. 2. person who adheres to or maintains customs or traditions ¶ ཁོང་གིས་དགེ་ལུགས་པའི་སྲོལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ He adheres to the Gelug sect.
སྲོལ་འཛུགས་ (sȫö dzṳù) sm. སྲོལ་གཏོད་.
སྲོལ་བཟང་ (sȫösaŋ) good customs/ traditions ¶ དམངས་གཙོའི་སྲོལ་བཟང་ Democratic (good) traditions.
སྲོལ་ཡིག (sȫöyii) regulation, ordinance, rule.
སྲོལ་ལམ་ (sȫölam) sm. སྲོལ་རྒྱུན་.
སྲོལ་ལུགས་ (sȫöluù) sm. སྲོལ་རྒྱུན་.
སྲོལ་བལྟག་ཞབས་འདྲེན་ (sȫölaà sha̤mdren) disgraceful behavior that goes against customs/ norms.
སྲོལ་གསར་གཏོད་ (sȫösar dȫö) va. to invent/ establish a new custom.
སྲོས་ (sȫö) 1. imp. of སྲོ་. 2. sm. རུབ་.
སྲོས་མ་ (sȫöma) sth. that has been warmed ¶ ཆང་སྲོས་མ་ Warmed ཆང་.
སླ་ (lā) 1. abbr. of སླ་པོ་. 2. va. to weave (baskets),

to knit, to braid ། སླེ་པོ་སླ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are weaving baskets.

སླ་སྒྲུབ་ (lā drub) sth. easily accomplished/ done.

སླ་ང་ (lāŋa) a frying/ roasting pan.

སླ་བཙོས་ (lājöö) doing sth. in a perfunctory/ slipshod/ careless/ halfhearted way; va.—བྱེད་.

སླ་བཙོས་ངལ་འཛེམས་ (lājöö ŋendzem) shung. doing sth. in a perfunctory way and shying away from hard work ། རང་འཁྲིའི་ཉེ་སྒོ་གང་ཅི་སླ་བཙོས་ངལ་འཛེམས་སུ་མ་སོང་དགོས་རྒྱུ་ One should not perform one's duties in a perfunctory manner and be afraid of hard work.

སླ་ཆབ་ཆོབ་ (lā cōbjob) slightly wet ། ཞལ་བ་འདི་སླ་ཆབ་ཆོབ་ཞིག་ཆགས་འདུག The floor has become slightly wet.

སླ་ཆོས་ (lājöö) sm. སླ་བཙོས་.

སླ་ཆོས་ཁྲལ་ཆོས་ (lājöö trɛɛjöö) sm. ཁྲལ་མཚོན་སླ་བཙོས་.

སླ་དངས་ (lādaŋ) tea/ soup/ broth that is weak.

སླ་པོ་ (lābo) 1. thin (of soup) ། ཐུག་པ་སླ་པོ་ A thin broth. 2. weak, light (tea or alcohol, etc.) ། ཇ་སླ་པོ་ Weak tea. 3. easy, without difficulty (usu. ལས་ + —) ། འདི་བྱེད་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་རེད་ This is easy to do. ། དེབ་དེ་ཀློག་ལས་སླ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ That book is easy to read. 4. wet ། གནམ་གཤིས་སླ་པོ་ Wet climate. 5. see ཀུབ་སླ་པོ་. 6. acting without the dignity/ respect associated with one's position ། ང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་དེ་སླ་པོ་ཡིན་ཙང་གཞམ་རིམ་ལས་བྱེད་པས་བརྩི་བཀུར་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Because our leader does not behave with the dignity associated with his position, the lower officials do not respect him. 7. pliable, supple ། གཞུ་སླ་པོ་ A supple bow.

སླ་སྦྱོད་ (lājöö) a shortened/ abbreviated version of a name.

སླ་མོ་ (lāmo) sm. སླ་པོ་.

སླ་ཙ་ (lādza) sm. སླ་ཚ་.

སླ་གཡོས་ཚ་པོ་ (lāyöö tsābo) crybaby, whining brat.

སླ་གཡོས་པོ་ (lā yööbo) sm. སླ་གཡོས་ཚ་པོ་.

སླ་གཡོས་ཤོད་ (lāyöö shöö) va. to whine in a spoiled way ། ཕྲུ་གུ་དེ་བ་པ་མར་རྩེད་ཆས་དགོས་ཡོད་ཟེར་ནས་རྟག་པར་སླ་གཡོས་ཤོད་ཀྱི་འདུག That child always whines to his parents that he wants a toy.

སླག་པ་ (lāaba) a sheep/ goat skin dress worn with the fleece on the inside.

སླགས་པ་ (lāgba) sm. སླག་པ་.

སླང་ (lāŋ) frying/ roasting pan ། ལྕགས་སླང་ An iron frying pan.

སླང་ང་ (lāŋŋa) sm. སླང་.

སླང་དྲེག (lāŋdreg) soot on a frying pan.

སླང་སྡེར་ (lāŋder) flat bottomed frying pan.

སླང་རྨོས་ (lāŋmöö) disc plowing; va.— རྒྱག.

སླད་ (lɛɛ) 1. for the purpose of, in order to ། གཏེར་འདོན་གྱི་ལས་དོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སླད་ In order to improve the mining work. 2. later, in the future ། སླད་མ་མཇལ་དབར་ Until (I) see (you) later ། སླད་དེ་འདྲ་བྱེད་རྩིས་མེད་ (We) do not plan to do like that again in the future. 3. sm. བསླད་. 4. sometimes used for ལྷད་.

སླད་དུ་ (lɛɛdu) sm. སླད་.

སླད་འདོམས་ཁྲིམས་གཅོད་ (lɛɛdom trimjöö) shung. to use harsh punishment to set an example as a deterrent; va.—བྱེད་ ། ཇག་པ་དེ་ཚོར་སླད་འདོམས་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་ན་ཇག་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ If we use harsh punishment on those bandits it will serve as a deterrent and the number of bandits will decrease.

སླད་ནས་ (lɛɛnɛ) sm. སླད་ཕྱིན་.

སླད་ཆ་ (lɛɛja) see སླད་, 2.

སླད་ཕྱིན་ (lɛɛjin) later, henceforth, in the future ། དེ་འདྲ་བྱས་ན་སླད་ཕྱིན་ང་ཚོ་སྡུག་རག་གི་རེད་ If (we) do like that, in the future we will suffer.

སླད་ཕྱིན་འབྱུང་ (lɛɛ cinjuŋ) sm. སླད་ཕྱིན་.

སླད་མ་ (lɛɛma) see སླད་ཕྱིན་.

སླད་མར་ (lɛɛmar) sm. སླད་ཕྱིན་.

སླད་ཙ་ (lɛɛdza) sm. སླད་ཚ་.

སླད་ཚ་ (lɛɛdza) excrement.

སླད་བཞིན་ (lɛɛshin) sm. སླར་ཡང་.

སླད་རོལ་དུ་ (lɛɛrööda) 1. sm. སླད་ཕྱིན་. 2. ཕྱི་རོལ་.

སླད་ལ་ (lɛɛla) patriotism, loyalty, devotion ། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སླད་ལ་མ་བོར་བ་བྱ་དགོས་ One should not abandon loyalty to one's country.

སླད་ལམ་འདོམས་པ་ (lɛɛlam domba) shung. setting an example by imposing a harsh punishment.

སླད་ལར་མི་བདུབ་པ་ (lɛɛlar midubbə) shung. being disloyal.

སླད་ལར་བསམས་ (lɛɛlar sām) shung. va. to think loyally.

སླད་ས་ (lɛɛsa) sm. སླར་ཚ་.

སླན་ (lɛn) sometimes used for ལྷན་.

སླན་ཆད་ (lɛnjɛɛ) sm. སླད་ཕྱིན་.

སླར་ (lār) again, once again ། སླར་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་སྐབས་ When he was going to India again.

སླར་སྐྲུན་ (lārdrün) reconstructing, rebuilding; va.—བྱེད་ ། དམག་འཁྲུག་ནང་གཏོར་སྐྱོན་ཕྱུང་བའི་ལྷ་ཁང་རྣམས་སླར་སྐྲུན་བྱས་འདུག The temples that were destroyed in the war were rebuilt.

སླར་བརྗོད་ (lār jöö) 1. va. to reply/ answer. 2. poet. Brahmin.

སླར་དར་ (lārdar) revival, renaissance; vi. སླར་དར་; —བྱེད་ to be revived, to have a renaissance ། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རྗེས་སུ་ནང་ཆོས་སླར་དར་བྱུང་བ་རེད་ After the Cultural Revolution, Buddhism had a revival.

སླར་དུ་ (lārdu) sm. སླར་.

སླར་དུག (lārduù) sm. དུག་པོང་.

སླར་ལྡོག (lār dɔɔ) vi. to make a comeback/ return, to revert back to ། མ་རྩ་རིང་ལུགས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ (We) must prevent capitalism from making a comeback.

སླར་ལྡོག་མི་སྲིད་པ་ (lār dɔɔ misiibə) sth. that can't make a comeback/ revival ། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་དུས་ཚོད་ནི་སླར་ལྡོག་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་ The period of the old society cannot be revived.

སླར་ཕུལ་ཞུ་སྙན་ (lārbüü shuñɛn) submitting a report again, reporting for the second time.

སླར་ཞིང་ (lārshiŋ) again and again.

སླར་གཟུགས་ (lārsuù) image, statue, portrait, picture.

སླར་བཟོ་བྱེད་ (lārso jee) va. to make again, to remake ། ཆུ་ལོག་གིས་བཤིག་པའི་གཞུང་ལམ་སླར་བཟོ་བྱས་པ་རེད་ They remade the highway that was destroyed by the flood.

སླར་ཡང་ (lāryaŋ) once again, once more ། ལུང་པ་དེར་སླར་ཡང་ས་ཡོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག That area once again was hit by a powerful earthquake.

སླར་ཡང་ཐོན་སྐྱེད་ (lāryaŋ töŋgyeè) producing sth. again; va.—བྱེད་ ། འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པ་དེ་འགྲོ་རྒྱུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཙང་སླར་ཡང་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པ་རེད་ The machine sold very well so they produced them again.

སླར་ལོག (lār lɔɔ) returning/ going back again; va.—བྱེད་ ། མི་དེ་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་ལ་སླར་ལོག་བྱས་པ་རེད་ Those people returned again to their homeland from abroad.

སླར་ལོག་འགྲོ་ (lārlɔɔ dro) va. to return/ go back again.

སླར་གསོ་ (lārso) restoring, reviving, reestablishing, reconstructing; va.—བྱེད་ ། ཞི་བདེ་སླར་གསོ་བྱེད་ཆེད་ For the restoration of peace.

སླས་ (lɛɛ) 1. relatives. 2. servant, attendant.

སླས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ (lɛɛgi lhāgaŋ) a small branch temple or chapel.

སླས་འཐག (lɛɛdaà) knitting and weaving; va.—བྱེད་.

སླས་པ་ (lɛɛba) sm. སླས་མ་.

སླས་མ་ (lɛɛma) braided; va.—རྒྱག to make into braids ། སྐྲ་ལ་སླས་མ་རྒྱག་དགོས་ You must braid your hair.

སླས་ར་ (lɛɛra) corral, pen, stable.

སླུ་: p. བསླུས་; f. བསླུ་; imp. སླུས་ (lū) va. to lure/ entice/ beguile.

སླུ་ཁྲིད་ (lūdrii) luring, enticing, beguiling; va.—བྱེད་.

སླུ་འཕྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་ཀུ་ (lūgu) a small cooking pot.

སླུ་འཐེན་ (lūden) sm. སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་འདྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་ལྡོ་ (lūdo) bait (in fishing/ hunting).

སླུ་བྱེད་ (lūjeè) 1. sm. སླུ་ཁྲིད་. 2. person who does སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་བྱེད་ཉ་ཟན་ (lūjeè ñasɛn) bait for catching fish.

སླུ་ཕྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་འབྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་ཁྲིད་.

སླུ་མེད་ (lūmeè) without deceit, sincere, genuine, upright.

སླུ་ཟན་ (lūsɛn) bait.

སླུ་ཟས་ (lūsɛ̀) sm. སླུ་ཟན་.

སླུག་རྒྱག་ (lūù gyaà) va. to marinate.

སླུས་ (lūù) imp. of སླུ་.

སླེ་ (lē) Leh (capital of Ladakh).

སླེ་གོག་ (lēgɔɔ) sm. སླེ་པོ་.

སླེ་འདམས་པ་ (lēdamba) a man without a complete penis.

སླེ་པོ་ (lēbo) sm.* སླེས་པོ་.

སླེ་བ་ (lēwa) 1. cock-eyed person. 2. handicapped person.

སླེ་པོ་ (lēbo) sm. སླེ་བ་.

སླེ་མིག་ (lēmii) sm. སླེ་བ་, 1.

སླེ་མོ་ (lēmo) 1. raincoat made of animal hide. 2. sm. ཕྱུ་ར་.

སླེ་ཡོན་ (lēyön) a crafty/ cunning/ deceitful person.

སླེབ་ (lēb) sm. སླེབས་.

སླེབས་: p. སླེབས་; f. སླེབ་ (lēb) vi. to reach, to arrive, to come to ¶ མོ་ལོ་བརྒྱད་ལ་བསླེབས་པ་རེད་ She reached the age of eight. ¶ ཁོ་ཚོ་གྲོང་ཚོར་དགོང་མོ་སླེབས་པ་རེད་ They arrived in the village at night. ¶ འགྲོ་ཡས་ཀྱི་དུས་ལ་སླེབས་དུས་ When the time comes to go.

སླེབས་པ་གནས་གཞོན་ (lēbba gɛnshön) in accordance with age/ seniority.

སླེབས་རྟགས་ (lēbdaà) punching in the arrival time (e.g., on a time clock in a factory, etc.); va.—རྒྱག.

སླེབས་ཐོ་ (lēbdo) registration book/ list of people who arrive somewhere (e.g., at a conference).

སླེའུ་ (lēwu) a tightly woven wool blanket often use as a rain poncho.

སླེའོ་ (lēwo) talk, speech; va.—ཤོད་.

སླེལ་གོག་ (lēēgɔɔ) sm. སླེ་པོ་.

སླེལ་ཐག་ (lēēdaà) rope for carrying a basket.

སླེལ་པོ་ (lēēbo) basket (for carrying things on one's back).

སླེལ་ཕྱར་ (lēējar) sm. ཕྱར་བ་.

སླེས་པོ་ (lēèbo) sm. སླེལ་པོ་.

སློ་ (lō) sm. བཙོ་.

སློ་དྲོན་ (lōdrön) sm. བཙོ་ཚ་པོ་.

སློ་འབོ་ (lōmbo) sm. སློ་མ་.

སློ་མ་ (lōma) small woven basket.

སློག་: p. བསློགས་; f. བསློག་; imp. སློགས་ (lɔ̄ɔ) 1. va. to return, to send back ¶ ཁོ་ཕྱིར་བསློག་གི་རེད་ (They) are going to send him back. 2. va. to turn (upside down/ inside out) ¶ མོས་སྟོད་ཐུང་དེ་ཕྱི་ནང་བསློགས་སོང་ She turned the shirt inside out. 3. va. to turn over, to plow over the land ¶ ས་གོད་སློག་པའི་སྐབས་ When (they) plowed the virgin land. 4. vi. to make change (in money) ¶ ང་སློག་ཡས་མིན་འདུག I have no change.

སློག་གོས་ (lɔ̄ɔgöö sheep or goatskin dress that is worn with fleece on the inside.

སློག་ཆ་ (lɔ̄gja) 1. compensation, restitution, fine, penalty ¶ ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཁ་མཚུའི་ཕྱོད་ལ་གཞན་དེར་དངུལ་སློག་ཆ་བུ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག The court decided that one plaintiff had to pay restitution to the other. 2. rebate, refund ¶ གཞུང་ནས་ལོ་མཇུག་ཏུ་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་ལ་ཁྲལ་གྱི་སློག་ཆ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ At the end of year the government gives a tax rebate to some of the officials.

སློག་དངུལ་ (lɔ̄gŋüü) 1. indemnity. 2. change or money that is given back.

སློག་པ་ (lɔ̄gba) sm. སློག་གོས་.

སློག་རུལ་ (lɔ̄grüü) an old/ worn skin dress.

སློགས་ (lɔ̄ɔ) imp. of སློག་.

སློང་: p. བསླངས་; f. བསླང་; imp. སློངས་ (lōŋ) 1. va. to beg, to ask for ¶ མི་ཚང་དེས་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་བུ་མོ་མནའ་མར་ཆུང་མར་སློང་གི་ཡོད་པ་རེད་ That household is asking for their neighbor's daughter's hand in marriage. ¶ ཚེས་པ་བཅོ་ལྔ་ལ་སྤྲང་པོ་མང་པོས་དངུལ་སློང་བར་ལྷ་སར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ Many beggars come to beg in Lhasa on the 15th of the month. 2. va. to cause or make sth. stand up/ rise ¶ ཚང་མ་ཀུན་སྡོགས་ནས་བསླངས་པ་རེད་ (He) made everyone stand up from their seat. 3. va. to raise, to erect ¶ ཁོ་ཚོས་དར་ཤིང་ཞིག་སློང་གི་འདུག (They) are erecting a flag pole. 4. va. to incite, to provoke, to cause to start sth. ¶ དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་སློང་གི་རེད་ (They) will incite a big war. ¶ མི་དམངས་ཁོང་ཁྲོ་བསླངས་པ་རེད་ (They) made the public angry.

སློང་རྒྱུན་ (lōŋgyen) cause/ origin/ source of a disturbance, war, etc.

སློང་བསྐུལ་ (lōŋgüü) soliciting or appealing for aid or donations; va.—བྱེད་ to solicit/ petition/ appeal for aid or donations ¶ དགོན་པ་རྒྱག་ཆེད་ལུང་པ་མང་པོ་ལ་ཞལ་འདེབས་སློང་བསྐུལ་བྱས་པ་རེད་ They went to many areas soliciting donations to build a monastery. 2. sm. སྐུལ་སློང་.

སློང་མཁན་ (lōŋñɛn) beggar.

སློང་རྒྱག་ (lōŋ gyaà) 1. va. to beg. 2. va. to solicit/ appeal for donations.

སློང་རྒྱག་མཁན་ (lōŋgyaàñɛn) beggar.

སློང་རྡོད་ (lōŋŋöö) roasting barley in a frying pan; va.—རྒྱག.

སློང་ཆང་ (lōŋjaŋ) prenuptial "engagement" ceremony when gifts and ཆང་ are taken to ask for the hand of a bride (or groom); va.—གཏོང་.

སློང་ཆང་ཚེས་གྲངས་ (lōŋjaŋ tsēèdraŋ) astrological calculation for setting the date to do a སློང་ཆང་.

སློང་ཆང་བསུ་དེན་ (lōŋjaŋ süden) sm. སློང་ཆང་.

སློང་རྟེན་ (lōŋden) gifts given at the སློང་ཆང་ ceremony.

སློང་སྙེར་ཀ་འཛོལ་ (lōŋder kandzöö) insistently soliciting/ begging for alms or donations.

སློང་སྙེར་མོས་མཐུན་ (lōŋder mööödün) shung. a marriage mutually agreed on by both sides ¶ བག་མ་སློང་སྙེར་མོས་མཐུན་དང་འབྲེལ་བའི་གཉེན་སྒྲིག་གི་མཛད་སྒོ་བསྒྲུབས་པ་ The marriage ceremony was performed after the mutual agreement by both sides.

སློང་སྙེར་ཞུ་རྒྱུང་ (lōŋder shujuŋ) sm. སློང་ཆང་.

སློང་འདན་ (lōŋdra) a type of thick mattress.

སློང་སྣ་བྱེད་ (lōŋna cee) sm. སློང་ཆང་གཏོང་.

སློང་ཕོར་ (lōŋbɔr) begging bowl.

སློང་འཕེབས་ཞུ་ (lōŋbeb shu) shung. va. to withdraw a lawsuit and settle out of court.

སློང་མོ་ (lōŋmo) 1. soliciting for donations, begging for alms; va.—རྒྱག; —བྱེད་; —སློང་ to beg for alms, to ask for donations. 2. female beggar.

སློང་མོ་བ་ (lōŋmowa) a beggar, sb. soliciting donations.

སློང་ཡིག་ (lōŋyii) book/ letter carried by solicitors in which donations are listed (it also explains the reason for the solicitation).

སློང་རིན་ (lōŋrin) brideprice.

སློངས་ (lōŋ) imp. of སློང་.

སློད་ (lȫö) 1. imp. of བསླད་. 2. sm.* སློད་.

སློད་: p. and f. བསླད་; imp. of སློད་ (lȫö) vi. to be influenced/ corrupted by bad friends ¶ ངའི་ཕྲུ་གུ་དེ་གྲོགས་པོ་ངན་པས་བསླད་ནས་ད་ལྟ་ཐ་མ་འཐེན་གྱི་འདུག My child was influenced by bad friends and now is smoking. 2. va. to contaminate/ pollute ¶ མཁའ་རླུང་རྫས་ངན་གྱིས་བསླད་སོང་ The air was polluted with bad chemicals.

སློད་ལོང་ (lȫöloŋ) night blindness.

སློན་: p. and f. བསློན་; imp. སློན་ (lön) va. to combine ¶ དམག་སྒར་གཉིས་ཀྱི་དམག་མི་བསློན་པ་རེད་ (They)

combined the soldiers of the two army garrisons.

སློབ་: p. བསླབས་; f. བསླབ་; imp. སློབས་ (lōb) 1. va. to learn, to study ། ཁོ་བོད་སྐད་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ He is learning Tibetan. 2. va. to teach, to instruct, to show ། ངས་ཁོང་ལ་མོ་ཊ་གཏོང་སྟངས་བསླབས་པ་ཡིན་ I taught him how to drive.

སློབ་སྐྱོང་ (lōbgyoŋ) educating/ bringing up/ training; va.—བྱེད་.

སློབ་ཁང་ (lōbgaŋ) classroom.

སློབ་ཁང་གི་བསྐྱར་སྦྱོང་ (lōbgaŋgi gyārjoŋ) self study/ homework done while in class.

སློབ་ཁང་གི་གྲོས་བསྡུར་ (lōbgaŋgi trȫödur) seminar, classroom discussion.

སློབ་ཁང་གི་སྦྱོང་ཚན་ (lōbgaŋgi joŋdzεn) subjects to be studied in class.

སློབ་ཁྱད་ (lōbgyεὲ) specialized training.

སློབ་ཁྲིད་ (lōbdriì) teaching, instructing, lecturing; va.—བྱེད་.

སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཅ་གནད་ (lōbdriìgi dzānεὲ) teaching program/ syllabus.

སློབ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་ (lōbdriì gegεn) teacher.

སློབ་ཁྲིད་དངོས་སྦྱོང་ (lōbdriì ŋȫȫjoŋ) teaching using labs/ practicums/ firsthand exposure to the subject.

སློབ་ཁྲིད་བཅོས་བསྒྱུར་ (lōbdriì jȫȫgyur) teaching/ educational reform.

སློབ་ཁྲིད་འཆར་གཞི་ (lōbdriì cāāshi) teaching plan.

སློབ་ཁྲིད་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (lōbdriì dāgjεὲgaŋ) teaching research section/ institute.

སློབ་ཁྲིད་དུས་ཡུན་ (lōbdriì tüüyün) length/ duration of a class.

སློབ་ཁྲིད་དཔྱད་ཆས་ (lōbdriì jεὲjεὲ) teaching instruments, teaching aids.

སློབ་ཁྲིད་བྱ་རིམ་ (lōbdriì carim) the teaching process/ steps/ stages.

སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ (lōbdriì ceèdəb) teaching method.

སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ལོ་ (lōbdriì jeèlo) length of service as a teacher,

སློབ་ཁྲིད་དམག་དཔོན་ (lōbdriì māgbön) drill master, instructor (in the army).

སློབ་ཁྲིད་ཅ་དོན་ (lōbdriì dzādön) principles of teaching.

སློབ་ཁྲིད་ཅ་གནད་ (lōbdriì dzānεὲ) sm. སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཅ་དོན་.

སློབ་ཁྲིད་ཚོགས་དུས་ (lōbdriì tsōndu) class hour, time a class starts.

སློབ་ཁྲིད་རེའུ་མིག (lōbdriì riwumig) schedule of classes.

སློབ་འཁྲིད་ (lōbdriì) sm. སློབ་ཁྲིད་.

སློབ་འཁྲིད་ཡོ་བྱད་ (lōbdriì yojεὲ) teaching aids.

སློབ་འཁྲིད་ལས་དོན་ (lōbdriì lεèdön) educational administration.

སློབ་གྲྭ་ (lōbdra) school.

སློབ་གྲྭ་འགོ་ཚུགས་ (lōbdra godzuù) sm. སློབ་གྲྭ་ཚུགས་.

སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ (lōbdra cūŋwə) primary school.

སློབ་གྲྭ་ཆུང་འབྲིང་ (lōbdra cūŋdriŋ) primary and middle schools.

སློབ་གྲྭ་ཆེ་བ་ (lōbdra cēwa) higher level schools (university, college).

སློབ་གྲྭ་ཆེ་མོ་ (lōbdra cēmo) college, university.

སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (lōbdra cēmo) sm. སློབ་གྲྭ་ཆེ་མོ་.

སློབ་གྲྭ་འཐེན་ (lōbdra tēn) va. to leave/ withdraw from school.

སློབ་གྲྭ་ཐོན་ (lōbdra tōn) sm. སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་.

སློབ་གྲྭ་སྤོ་ (lōbdra bō) va. to transfer schools.

སློབ་གྲྭ་འཕར་ (lōbdra pār) vi. to be promoted to a higher grade.

སློབ་གྲྭ་པ་ (lōbdrawa) students.

སློབ་གྲྭ་པ་བསྡུད་ (lōbdrawa düü) va. to enroll new students.

སློབ་གྲྭ་བའི་ཚོགས་པ་ (lōbdrawε tsōgba) student union, student association.

སློབ་གྲྭ་བའི་ལས་འགུལ་ (lōbdrawε lεngüü) student movement.

སློབ་གྲྭ་བའི་བསྲུང་བྱ་ (lōbdrawε sūŋja) school rules and regulations.

སློབ་གྲྭ་བའི་ལྷན་ཚོགས་ (lōbdrawε lhēndzɔɔ̀) sm. སློབ་གྲྭ་བའི་ཚོགས་པ་.

སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་ (lōbdra driŋwə) middle school, secondary school, high school.

སློབ་གྲྭ་འཚུགས (lōbdra tsüù) 1. vi. to have a school get started. 2. vi. to begin a semester/ academic year.

སློབ་གྲྭ་ཨ་མ་ (lōbdra āma) 1. alma mater. 2. the main school/ university.

སློབ་གྲྭའི་སྐྱིད་སྡུག (lōbdrε gyiìduù) one's status as a member of a school ། སློབ་གྲྭའི་སྐྱིད་སྡུག་ནས་ཕུད་སོང་ He was expelled from the school's roll.

སློབ་གྲྭའི་ཁང་གཉེར་ (lōbdrε kāŋñer) a student who fails to graduate to the next level [Lit. the person who looks after a school] (used in a sarcastic manner).

སློབ་གྲྭའི་དགེ་བཟོ་ (lōbdrε geso) the teachers and staff of a school.

སློབ་གྲྭའི་དུས་ཆེན་ (lōbdrε tüüjen) anniversary day of a school.

སློབ་གྲྭའི་དོན་གཉེར་ཁྲུའུ་ (lōbdrε tönñer trū) tib. ch. office of school affairs.

སློབ་གྲྭའི་སྨན་ཁང་ (lōbdrε mēngaŋ) school clinic.

སློབ་གྲྭའི་ལྷུང་ལྷབས་ (lōbdrε lūŋləb) student unrest, campus upheaval.

སློབ་གྲྭའི་ལམ་ལུགས་ (lōbdrε ləmluù) school system.

སློབ་གྲྭའི་ལོ་རིམ་ (lōbdrε lorim) grade/ class in school.

སློབ་གྲྭར་བཙུག (lōbdraa jüù) p. of སློབ་གྲྭར་འཛུག.

སློབ་གྲྭར་འཛུག (lōbdraa juù) 1. va. to enroll (in school). 2. va. to admit a student to school ། ངའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་འཛུག་པར་ཕྱིན་ཀྱང་སློབ་གྲྭས་བཙུག་མ་བྱུང་ Even though I went to enroll my child in school, the school did not admit him.

སློབ་གྲོགས་ (lōbdrɔɔ̀) schoolmate, classmate, school friend.

སློབ་གྲོན་ (lōbdrön) school expenses; va.—གཏོང་ to pay school expenses.

སློབ་གྲོན་རོགས་དངུལ་ (lōbdrön rɔgŋüü) scholarship, grant-in aid, fellowship.

སློབ་གླིང་ (lōbliŋ) academic speciality.

སློབ་དགེ (lōbge) school teacher.

སློབ་འགོ་བཙམས་ (lōmgo dzām) p. of སློབ་འགོ་ཙམ་.

སློབ་འགོ་ཚུགས་ (lōmgo dzuù) va. to have class/ school start (e.g. term, semester).

སློབ་རྒྱུགས་སྤྲོད་ (lōbgyuù drȫȫ) va. to take an exam.

སློབ་རྒྱུགས་ལེན་ (lōbgyuù len) va. to give an exam.

སློབ་རྒྱུད་ (lōbgyüü) a line/ lineage of disciples.

སློབ་ཆས་ (lōbjεὲ) teaching aids/ materials.

སློབ་ཆུང་ (lōbjuŋ) primary school.

སློབ་ཆུང་སློབ་གསོ་ (lōbjuŋ lōbso) primary education.

སློབ་ཆེན་ (lōbjen) abbr. of སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་.

སློབ་འཛུག (lōbjuù) sm. སློབ་གྲྭར་འཛུག.

སློབ་གཉེར་ (lōbñer) studies; va.—བྱེད་ to study, do one's studies ། ང་བོད་སྐད་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་ When I was studying Tibetan.

སློབ་གཉེར་ཁང་ (lōbñergaŋ) a place where a training program takes place, learning/ study center.

སློབ་གཉེར་བརྒྱུད་རིམ་ (lōbñer gyüürim) one's educational history.

སློབ་གཉེར་ཆུད་ཟོས་ (lōbñer cüüsöö) neglecting one's studies; va.—གཏོང་.

སློབ་གཉེར་བ་ (lōbñerwa) 1. student. 2. disciple.

སློབ་གཉེར་རོགས་རམ་ (lōbñer rɔɔram) scholarship, fellowship.

སློབ་སྟངས་ (lōbdaŋ) teaching methods.

སློབ་སྟེགས་ (lōbdeg) platform / podium/ dais/ rostrum in a classroom.

སློབ་སྟོན་ (lōbdön) 1. instructing, teaching, guiding; va.—བྱེད་; —གནང་ to give instruction/ guidance/ teach ། ཕྲུ་གུས་ཕ་མའི་སློབ་སྟོན་སེམས་ལ་འཛིན་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ It is important for children to keep the guidance of their parents in mind. 2.

direction (in dramatic arts).

སློབ་སྟོན་གྲོས་ཚོགས་ (lōbdön trōōdzoò) advisory committee.

སློབ་སྟོན་པ་ (lōbdönba) 1. one who instructs/ teaches. 2. a director. 3. political instructor (in the army).

སློབ་སྟོན་མཛད་པོ་ (lōbdön dzèèbo) sm. སློབ་སྟོན་པ་.

སློབ་ཐབས་ (lōbdəb) sm. སློབ་སྟངས་.

སློབ་ཐོན་ (lōb tōn) vi. to complete one's studies/ education, to graduate.

སློབ་ཐོན་རྒྱུགས་སྤྲོད་ (lōbdön gyugdröö) taking a final exam; va.—བྱེད་.

སློབ་ཐོན་རྒྱུགས་ཚད་ (lōbdön gyugdzɛɛ̀) final/ comprehensive examination; va.—ལེན་ to give a final/ comprehensive exam; va.—སྤྲོད་ to take a final/ comprehensive exam.

སློབ་ཐོན་རྒྱུགས་ལེན་ (lōbdön gyuglen) giving a final exam; va.—བྱེད་.

སློབ་ཐོན་ཆེད་རྩོམ་ (lōbdön cēèdzom) graduation paper/ thesis.

སློབ་ཐོན་ཇུས་འགོད་ (lōbdön jüngöö) graduation project.

སློབ་ཐོན་པ་ (lōbdönba) graduates.

སློབ་ཐོན་མཛད་སྒོ་ (lōbdön dzèègo) graduation ceremony.

སློབ་ཐོན་ཟིན་ (lōbdön sin) sm. སློབ་ཐོན་.

སློབ་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ (lōbdön laggyer) diploma, school certificate.

སློབ་ཐོན་ལས་བགོས་ (lōbdön lèègöö) job assignment on graduation.

སློབ་མཐར་འགྲོ་ (lōbdaa dro) vi. to graduate from school.

སློབ་འདུས་ (lōbdüü) student representative/ delegate.

སློབ་དུས་ (lōbdüü) school semester/ term.

སློབ་དུས་སྐར་འགོད་ལམ་ལུགས་ (lōbdüü gārgöö ləmluù) credit system for classes in school.

སློབ་དུས་སྐར་འགོད་ (lōbdüü gārgöö) sm. སློབ་དུས་སྐར་འགོད་ལམ་ལུགས་.

སློབ་དུས་དུས་མཇུག (lōbdüü tünjuù) the latter part of a term.

སློབ་དུས་དུས་དཀྱིལ་གྱི་ཡིག་ཚད་ (lōbdüü tüügyiigi yigdzɛɛ̀) midterm exam; va.—ལེན་ to give a midterm exam; va.—སྤྲོད་ to take a midterm exam.

སློབ་དུས་དུས་མཇུག་གི་ཡིག་ཚད་ (lōbdüü tünjuùgi yigdzɛɛ̀) final examination.

སློབ་དེབ་ (lōbdeb) textbook.

སློབ་དོན་ཁྲིའུ་ (lōbdön trü) tib. ch. dean's office.

སློབ་དོན་འགོ་འཛིན་ (lōbdön gondzin) academic dean.

སློབ་བསྡུ་གཞུང་ལས་ཁང་ (lōbdüü shuŋlɛ̀ègaŋ) student enrollment office.

སློབ་བསྡུ་ (lōbdu) enrolling/ recruiting students.

སློབ་སྡེ་ (lōbde) institute, academy.

སློབ་ན་ (lōbna) school age; vi.—སོན་; —ལོན་ to reach/ attain school age.

སློབ་ན་མ་སོན་གོང་གི་སློབ་གསོ་ (lōbna masöngoŋgi lōbso) preschool education.

སློབ་ན་སོན་པའི་བྱིས་པ་ (lōbna sōnbɛ ciìbə) children of school age.

སློབ་ན་མ་སོང་གོང་གི་སློབ་གསོ་ (lōbna masōŋgoŋgi lōbso) preschool education.

སློབ་དཔོན་ (lōbbön) 1. teacher, master. 2. professor. 3. square ruler (right angle ruler) used in carpentry.

སློབ་དཔོན་གནས་པ་ (lōbbön gɛmba) senior/ full professor.

སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ (lōbbön cēmbo) 1. great master/ teacher. 2. full professor.

སློབ་དཔོན་གཞོན་པ་ (lōbbön shōmba) assistant/ junior professor, lecturer.

སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ (lōbbön tōŋwa tōndɛn) a title of the Dalai Lama.

སློབ་དཔྱད་ཁང་ (lōbjöögaŋ) teaching and research section/ office.

སློབ་སྤྱི་ (lōbji) school principal.

སློབ་སྤུན་ (lōbbün) sm. སློབ་གྲོགས་.

སློབ་ཕྲུག (lōbdruù) student, pupil; va.— བྱེད་ to be a pupil.

སློབ་ཕྲུག་གི་རོགས་དངུལ་ (lōbdruùgi rɔ̄ŋüü) scholarship, fellowship, grant.

སློབ་ཕྲུག་གི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འབྲེལ་མཐུད་ཚོགས་ཆུང་ (lōbdruùgi tsīmeè shiwɛ dreedüü tsōgjuŋ) student nonviolent coordinating committee.

སློབ་ཕྲུག་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (lōbdruù ñāmdree tsōgba) student alliance association.

སློབ་ཕྲུག་སྡུད་ (lōbdruù düü) va. to enroll new students.

སློབ་ཕྲུག་འབྲེལ་ཚོགས་ (lōbdruù dreedzɔɔ̀) student association/ federation.

སློབ་ཕྲུག་དེབ་བལྟ་ཁང་ (lōbdruù tɛbdagaŋ) student's reading room.

སློབ་འཕྲོས་ (lōbdröö) a part of one's education or studies that is left over/ still to be done.

སློབ་བུ་ (lōbbu) sm. སློབ་ཕྲུག.

སློབ་བྱ་ (lōbja) sm. བསླབ་བྱ་.

སློབ་བྲོལ་ (lōbjöö) being absent from school, cutting class, truancy; va.— བྱེད་.

སློབ་འབངས་ (lōbbaŋ) disciples, followers.

སློབ་འབྲས་ (lōbdrɛɛ̀) the result of study, academic accomplishments.

སློབ་འབྲིང་ (lōbdriŋ) sm. སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བ་.

སློབ་འབྲིང་མཐོ་གྲས་ (lōbdriŋ tōdrɛɛ̀) sm. སློབ་འབྲིང་མཐོ་རིམ་.

སློབ་འབྲིང་མཐོ་རིམ་ (lōbdriŋ tōrim) senior high school, upper middle school.

སློབ་འབྲིང་དམའ་རིམ་ (lōbdriŋ mārim) junior high school, lower middle school.

སློབ་འབྲིང་དམའ་གྲས་ (lōbdriŋ mādrɛɛ̀) junior high school, lower middle school.

སློབ་སྦྱོང་ (lōbjoŋ) studies, studying; va.—བྱེད་ to study; vi.—ཐོན་ to finish/ complete studies, to graduate.

སློབ་སྦྱོང་ཁང་ (lōbjoŋgaŋ) learning/ study center.

སློབ་སྦྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ (lōbjoŋgi lugyüü) educational background, curriculum vitae.

སློབ་སྦྱོང་ཆད་ (lōbjoŋ cɛɛ̀) vi. to miss school, to be absent from school.

སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ (lōbjoŋ tōn) see སློབ་སྦྱོང་.

སློབ་སྦྱོང་གནམ་གྲུ་ (lōbjoŋ nəmdru) trainer aircraft.

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ (lōbjoŋ cee) see སློབ་སྦྱོང་.

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་ (lōbjoŋ ceèsa) study hall/ room.

སློབ་སྦྱོང་རོགས་དངུལ་ (lōbjoŋ rɔgŋüü) educational fellowship/ stipend/ grant.

སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ (lōbjoŋ dzindra) study class (a type of detention center where suspected individuals studied Mao's thoughts and were expected to confess in detail their crimes and wrong actions).

སློབ་སྦྱོང་སླངས་འཁོར་ (lōbjoŋ lāŋgɔɔ) driver training car.

སློབ་མ་ (lōbma) 1. disciple. 2. student.

སློབ་མ་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (lōbma ñamdree tsōgba) federation of students.

སློབ་མ་ཚོགས་པ་ (lōbma tsōgba) student association.

སློབ་མའི་གྱོན་ཆས་ (lōbmɛ gyönjɛɛ̀) school uniform.

སློབ་མའི་དཔང་ཡིག (lōbmɛ bāŋyiì) student's identity card.

སློབ་མར་ལྟ་ཞིབ་མཁན་ (lōbmaa dāshibñɛn) proctor.

སློབ་མིང་ (lōbmiŋ) 1. student's name. 2. school name.

སློབ་གཙོ་ (lōbdzo) sm. སློབ་སྤྱི་.

སློབ་ཚན་ (lōbdzɛn) 1. lesson ¶ སློབ་ཚན་དང་པོ་ Lesson one. 2. course, class; va.—ཁྲིད་ to teach a course/ class/ lesson.

སློབ་ཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ (lōbdzɛngi nāmdraŋ) school courses/ curriculum.

སློབ་ཚན་གྲ་སྒྲིག (lōbdzɛn trədriì) preparing for one's class/ lessons (by a teacher).

སློབ་ཚན་ཚུགས་ (lōbdzɛn tsūù) vi. to start class ¶ སློབ་ཚན་མ་ཚུགས་གོང་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་སློབ་ཁང་དུ་འཛུར་

དགོས་ The students have to arrive in the classroom before class starts.

སློབ་ཚིག (lōbdzii) advice, instruction.

སློབ་ཚུད་བརྡ་ཐོ་ (lōbdzüü da̱do) a notice announcing that students are being enrolled (in a school).

སློབ་ཚུལ་ (lōbdzüü) sm. སློབ་སྟངས་.

སློབ་ཚོགས་ (lōbdzɔɔ̀) study group/ club, educational or academic association/ society ¶ ཉི་འོད་ནུས་ཤུགས་སློབ་ཚོགས་ Society for solar energy.

སློབ་མཚམས་ (lōmdzam) 1. stopping school; va.—འཇོག; —ཆད་ ¶ རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་སློབ་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ During the Cultural Revolution many schools stopped functioning. 2. student strike.

སློབ་ཞུགས་རྒྱུགས་ལེན་ (lōbshuù gyu̱ùlen) school entrance exam.

སློབ་ཞོར་ (lōbshɔɔ) things done incidental to going to school ¶ ཁོས་སློབ་གྲྭའི་ཞོར་ལ་ཟ་ཁང་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད་ He worked in a restaurant while he was going to school.

སློབ་གཞི་ (lōbshi) teaching materials.

སློབ་བཞེས་གནང་ (lōbshe nāŋ) va. to accept/ admit students into school (h.).

སློབ་ཡུན་ (lōbyön) 1. length of schooling (of a person). 2. length of time for a class/ school/ semester.

སློབ་ཡོན་ (lōbyön) school fee, tuition; va.—སྤྲོད་ to pay school tuition.

སློབ་རན་ (lōbrɛn) reaching/ attaining school age.

སློབ་རིམ་ (lōbrim) school grade or level or class ¶ བོད་ལ་སློབ་ཆུང་སློབ་རིམ་དྲུག་ཡོད་པ་རེད་ There are six grades in primary schools in Tibet.

སློབ་རིམ་འཕར་ (lōbrim pār) vi. to get promoted (to the next grade) in school.

སློབ་རིམ་འཕར་ཚད་ (lōbrim pārdzɛɛ̀) proportion of students promoted to the next grade.

སློབ་རིམ་སྤར་ (lōbrim bār) va. to promote to next grade (in school).

སློབ་རོགས་ (lōbrɔɔ̀) helping study/ teach; va.—བྱེད་ ¶ སློབ་སྦྱོང་ཞན་པའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་རོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The teacher is giving special teaching help to students who are doing poorly in their studies.

སློབ་ལོ་ (lōblo) 1. school age; vi.—ལོན་; —སོན་ to reach school age. ¶ སློབ་ལོ་ལོན་པའི་བྱིས་པ་ Children who have reached school age. 2. school/ academic year ¶ སློབ་ལོ་བཞི་པ་ Fourth year in school.

སློབ་ལོབ་འགན་ལེན་ (lōblob gɛnlen) responsibility of the teacher to teach and the student to learn.

སློབ་ཤིང་ (lōbshiŋ) blackboard.

སློབ་ཤེས་ཅན་ (lōbsheèjɛn) scholar.

སློབ་ཤོར་ (lōbshɔɔ) 1. student who has left school (due to failing exams, lack of money, etc.). 2. vi. to inadvertently teach sth.

སློབ་ཤོར་བྱིས་པ་ (lōbshɔɔ ci̱ibə) children who have left school (due to failing exams, lack of funds, etc.).

སློབ་བཤད་ (lōbshɛɛ̀) 1. giving advice; va.—བྱེད་. 2. va. to explain lessons (in school).

སློབ་སློལ་ (lōbsöö) ways of studying.

སློབ་གསར་ (lōbsar) 1. new student. 2. new class/ school.

སློབ་གསེང་ (lōbseŋ) the time between classes in school or between semesters.

སློབ་གསེང་གི་ཀློག་དེབ་ (lōbseŋgi lōgdeb) books for reading during a school break.

སློབ་གསེང་བྱེད་སྒོ་ (lōbseŋ ce̱ègo) extracurricular activities.

སློབ་གསེང་གི་སྦྱོང་ཚན་ (lōbseŋgi jo̱ŋdzɛn) homework.

སློབ་གསེང་གི་འཚོ་བ་ (lōbseŋgi tsōwa) extracurricular activities/ hobbies.

སློབ་གསེང་ཚོ་ཆུང་ (lōbseŋ tsōjuŋ) extracurricular activity groups.

སློབ་གསེང་ལུས་སྦྱོང་ (lōbseŋ lṳ̈üjoŋ) extracurricular exercise/ calisthenics/ sports.

སློབ་གསོ་ (lōbso) 1. education; va.—བྱེད་; —གཏོང་ to educate ¶ སློབ་ན་མ་སོང་གོང་གི་སློབ་གསོ་ Preschool education. 2. advice, instruction; va.—གཏོང་; —བྱེད་; —རྒྱག to give advice/ instruction ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུའི་ཁྲིམས་ལམ་སྐོར་སློབ་གསོ་རྒྱག་དགོས་ The parents should give their children advice concerning discipline.

སློབ་གསོ་སྐུལ་ལྕག (lōbso gṳ̈üjaà) advising/ guiding and encouraging.

སློབ་གསོ་ཁང་ (lōbsogaŋ) ministry of education.

སློབ་གསོ་མཁས་པ་ (lōbso kɛɛ̀ba) sm. སློབ་གསོ་བ་.

སློབ་གསོ་ཆུང་རིམ་ (lōbso cūŋrim) primary education.

སློབ་གསོ་མཐོ་རིམ་ (lōbso tōrim) higher education.

སློབ་གསོ་ཕུའུ་ (lōbso būū) tib. ch. ministry/ bureau of education.

སློབ་གསོ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ (lōbso bēdrüngaŋ) education publishing house.

སློབ་གསོ་བ་ (lōbsowa) educator.

སློབ་གསོ་འབྲིང་རིམ་ (lōbso dri̱ŋrim) middle level education, secondary education.

སློབ་གསོ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (lōbso lōbdra cēmmo) institute of education, college of education.

སློབ་གསོའི་བྱེད་ཕྱོགས་ (lōbsö ce̱ējɔɔ̀) educational policy.

སློབ་གསོའི་རིག་པ་ (lōbsö ri̱gbə) pedagogy, the science of education.

སློབ་གསོའི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ (lōbsö sēmgam ri̱gbə) educational psychology.

སློབ་གསོས་བློ་འགུགས་ (lōbsöö lōguù) winning over by education.

སློབས་ (lōb) imp. of སློབ་.

སློམ་ (lōm) abbr. of སློ་མ་.

སློས་ (lōö) 1. imp. of སློ་. 2. va. to talk/ chat ¶ ཁོས་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཁ་བརྡར་སློས་པ་ He chats a lot while at work.

གསག (sāà) sm. གསོག.

གསག་གཅོད་ (sāgjöö) a carpenter's tool used for engraving letters.

གསག་གསག་སྒྲུག་སྒྲུག (sāgsāg dru̱gdruù) consuming/ spending carefully so that one can gradually accumulate a surplus; va.—བྱེད་.

གསགས་ཀ་ (sāgga) sm. གསེག་ཀ་.

གསགས་ཆུ་ (sāgju) stored water supply.

གསང་: p. གསང་ལ་; f. གསང་; imp. གསོང་ (sāŋ) 1. va. to keep a secret, to conceal ¶ འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་གསང་པ་རེད་ (He) kept his going a secret from the others. 2. abbr. of གསང་བ་. 3. (— + vb. + བྱེད་) to do secretly ¶ ཁོས་བོད་ལ་གསང་སྐྱོད་བྱས་སོང་ He secretly went to Tibet. 4. spaces between vital organs in the body. 5. abbr. of གསང་གཅོད་.

གསང་བཀའ་ (sāŋga) secret order.

གསང་སྐུད་ (sāŋgüü) sm. གསང་ཐག.

གསང་ཁང་ (sāŋgaŋ) 1. sm. གསང་གཅོད་. 2. secret room/ house.

གསང་ཁུང་ (sāŋguŋ) toilet hole (in outhouse).

གསང་ཁེབས་ (sāŋgeb) sanitary napkin (for menstruation).

གསང་འཁྱེར་ (sāŋgyer) smuggling; va.—བྱེད་ to smuggle.

གསང་གོས་དཀར་པོ་ (sāŋgöö) inner white dress put on statues.

གསང་གྲོས་ (sāŋdröö) secret talks/ discussions; va.—བྱེད་ to have secret talks/ discussions.

གསང་འགྲོགས་གཡེམ་སྦྱོར་ (sāŋdrɔɔ̀ yēmjɔɔ) secretly making friends and engaging in adultery.

གསང་རྒྱ་ (sāŋgya) secrecy, confidentiality; va.—བྱེད་; —སྒྲིམ་ to keep sth. secret; va.—སྲུང་ to keep/ maintain a secret; va.— གྲོལ་; —སྤྲོད་; —རྡོལ་ to reveal/ expose a secret; vi.—ཤོར་ to have a secret get let out/ revealed ¶ གཞུང་གིས་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་གསང་རྒྱ་བསྒྲམས་ཀྱང་ལས་བྱེད་པས་གསང་རྒྱ་སྲུང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད་ Even though the government has made that information a secret, the cadres are unable to keep it secret.

གསང་རྒྱ་ཁྲོམ་བསྒྲགས་ (sāŋgya trōmdraà) disclosing secrets everywhere [Lit. crying out secrets in the marketplace].
གསང་རྒྱུད་ཟགས་གཤེར་སྐྱུལ་རྫས་ (sɔ̄ŋgyüü sagsher güüdzi) endocrine hormone.
གསང་སྒུག (sāŋguù) waiting in hiding; va.—བྱེད་ ¶ ཉེན་རྟོགས་པས་ཀུན་མ་གསང་སྒུག་བྱས་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་འདུག The police waited in hiding and arrested the thief.
གསང་སྒོ (sāŋgo) secret door.
གསང་སྒོ་དཔེའུ་ (sāŋgo bēwu) secret passageway.
གསང་སྒྲུབ་ (sāŋdrub) secret meditation.
གསང་སྒྲོ་ (sāŋdro) testicles.
གསང་སྒྲོག་བྱེད་ (sāŋdrɔɔ ce̱è) va. to tell sth. secretly ¶ དམག་མི་ཚོར་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་གསང་སྒྲོག་བྱས་འདུག The order from above was told to the soldiers secretly.
གསང་སྔགས་ (sāŋŋaà) tantra ¶ གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ Tantric teachings/ religion.
གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ (sāŋŋaàgi d̠omba) tantric vows.
གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ (sāŋŋaà ñiŋmə) tantric tradition of the Nyingma Sect.
གསང་སྔགས་ཐེག་པ་ (sāŋŋaà tēgba) Vajrayana.
གསང་སྔགས་གསར་མ་ (sāŋŋaà sārma) the tantric works that came after the second coming of Buddhism to Tibet in the 11th century.
གསང་གཅོད་ (sānjöö) toilet.
གསང་ཆ་ (sāŋja) 1. keeping secret, concealing; va.—བྱེད་. 2. secret letters/ correspondence.
གསང་ཆབ་ (sāŋjəb) h. of གཅིན་པ་.
གསང་ཆིངས་ (sɔ̄ŋjiŋ) secret treaty/ agreement.
གསང་ཆེན་ (sāŋjen) top secret.
གསང་ཇུས་ (sāŋjüü) scheming/ plotting secretly; va.—གཏོང་; —འགོད་ to scheme/ plot secretly.
གསང་ཉུལ་ (sɔ̄ŋñüü) 1. spying; va.—བྱེད་ to spy. 2. a spy.
གསང་ཏར་ (sāŋdar) secret telegram.
གསང་གཏམ་ (sāŋdam) secrets, secret/ confidential talk; va.—ཤོད་ to tell/ speak about sth. secret; vi.—ཕྱིར་གྱུར་; —ཤོར་ to inadvertently let out a secret.
གསང་གཏམ་ཕྱིར་གྱུར་ (sāŋdam cīigyar) see གསང་གཏམ་.
གསང་རྟགས་ (sāŋdaà) secret sign, password.
གསང་བརྟོལ་ (sāŋdöö) revealing/ exposing a secret.
གསང་སྟབས་(ཀྱིས་) (sāŋdəbgi) secretly.
གསང་ཐག (sāŋdaà) secret manipulation; va.—འཐེན་ to secretly pull strings (to gain an objective), to manipulate sb. as a puppet ¶ རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བ་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ནང་གསང་ཐག་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The big country is secretly manipulating the government of the small country. [Lit. secret string]. 2. the strings in puppet theater.
གསང་ཐག་འཐེན་པའི་སྲིད་གཞུང་ (sāŋdaà tēmbɛ sīisuŋ) puppet regime/ government.
གསང་ཐག་ཀློས་གར་ (sāŋdaà d̠ōogar) puppet show/ theater.
གསང་ཐབས་ (sāŋdəb) secret/ covert means, secretly ¶ མཚན་མོ་གསང་ཐབས་སུ་བྲོས་པ་རེད་ (They) escaped secretly at night.
གསང་དང་མ་གསང་མི་འདུག ཞབས་རྗེས་གངས་ལ་བཞག་བཞག (sāŋdaŋ m̱asaŋ m̱induù sẖəbjeè ḵaŋla sẖaàshaà) there is no need to hide because there is clear evidence (in one's favor on some issue) [Lit. there is no need to be secret because there are footprints on the snow].
གསང་དུ་གསོལ་ (sāŋdu sōō) va. to request to keep sth. secret (h.).
གསང་དོན་ (sāŋdön) a secret, a secret matter; va.—ཤོད་; —སྒྲོག to talk/ tell a secret; vi.—ཤོར་ to inadvertently let out a secret.
གསང་དོན་ཕྱིར་བསྒྲགས་ (sāŋdön cīidraà) divulging/ telling a secret; va.—བྱེད་.
གསང་གནད་ (sāŋnɛɛ̀) important secrets, confidential files/ issues.
གསང་གནད་འབྲེལ་འགྲུལ་ཅུའུ་ (sāŋnɛɛ̀ dr̠imdrüü jū) tib. ch. bureau of confidential communications.
གསང་གནད་ཡིག་ཚང་ཁང་ (sāŋnɛɛ̀ yigdzaŋgaŋ) confidential files office.
གསང་གནས་ (sāŋnɛɛ̀) 1. secret information/ news, secrets. 2. genitals.
གསང་གནོད་ (sāŋnöö) sabotage; va.—སྐྱེལ་ to sabotage.
གསང་བརྡ་ (sāŋda) 1. secret password, secret signal; va.—གཏོང་ to give or send a secret signal/ password; vi.—ཤོར་ to have a secret signal or password become known ¶ ཁོང་གིས་ང་ལ་མིག་གི་གསང་བརྡ་བཏང་ནས་སྐད་ཆ་དེ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མ་ཤོད་ཟེར་བྱུང་ He sent me a secret signal with his eyes telling me not to say anything (about)that at the meeting. 2. secret message; va.—གཏོང་ to send a secret message; vi.—ཤོར་ to have a secret message become inadvertently known.
གསང་སྡོམ་ (sāŋdom) keeping sth. secret; va.—བྱེད་.
གསང་རྣམ་ (sāŋnam) secret biography.
གསང་པོ་ (sāŋbo) 1. clear ¶ མི་དེ་སྐད་གསང་པོ་འདུག He has a clear voice. 2. outspoken ¶ མི་འདི་ཁ་གསང་པོ་འདུག This man is outspoken.
གསང་སྤྱོད་ (sānjöö) toilet.
གསང་སྤྱོད་ཁ་ཤིང་ (sānjöö kəshiŋ) toilet seat/ bench.
གསང་འཕྲད་ (sāŋdrɛɛ̀) meeting secretly; va.—བྱེད་ ¶ སོ་པ་གཉིས་པོ་དེ་གསང་ཕྲད་བྱ་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་རེད་ The two spies made an appointment to meet secretly.
གསང་འཕྲིན་ (sɔ̄ŋdrin) secret information/ secret message/ communication, intelligence.
གསང་འཕྲིན་ཁང་ (sɔ̄ŋdringaŋ) intelligence bureau.
གསང་འཕྲིན་པ་ (sɔ̄ŋdrinbə) intelligence agent.
གསང་བ་ (sāŋwa) secrecy, secret, clandestine, confidential; va.—བྱེད་ to keep secret/ confidential, to be secretive; vi.—ཤོར་ to have a secret get revealed ¶ གསང་བའི་ལས་འགུལ་ Secret campaign.
གསང་བ་ཁྲོམ་བསྒྲགས་ (sāŋwa trōmdraà) disclosing a secret everywhere.
གསང་བ་དམ་པོ་ (sāŋwa d̠ombo) strict secret, strictly confidential; va.—བྱེད་.
གསང་བ་དམ་སྲུང་ (sāŋwa d̠amsuŋ) keeping a secret; va.—བྱེད་.
གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་ (sāŋwa cīigyar) disclosing a secret.
གསང་བ་ཕྱིར་ཤོར་ (sāŋwa cīishɔɔ) sm. གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་.
གསང་བ་རང་མཁས་ཀྱང་ཤོད་པ་མི་མཁས་ (sāŋwa r̠aŋkɛɛ̀gyaŋ shōobə m̱ikɛɛ̀) no way to keep a secret [Lit. even though one is skilled in keeping secrets, others are not skilled].
གསང་བའི་གློག་འཕྲིན་ (sāŋwɛ lōgdrin) sm. གསང་ཏར་.
གསང་བའི་བཅོས་ཐབས་ (sāŋwɛ jōodam) secret method.
གསང་བའི་ཏང་ (sāŋwɛ dāŋ) underground/ secret party.
གསང་བའི་ཏར་ཡིག (sāŋwɛ dəryii) sm. གསང་ཏར་.
གསང་བའི་གཏམ་ (sāŋwɛ dām) secret talk, secrets.
གསང་བའི་བདག་པོ་ (sāŋwɛ d̠agbo) sm. ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་.
གསང་བའི་ནད་ (sāŋwɛ n̠ɛɛ̀) genital diseases.
གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ (sāŋwɛ nāmdar) sm. གསང་རྣམ་.
གསང་བའི་པོ་ཉ་ (sāŋwɛ pōña) secret emissary/ messenger.
གསང་བའི་མན་ངག (sāŋwɛ m̱ɛnŋaà) secret code/ teachings.
གསང་བའི་རྩ་འཛུགས་ (sāŋwɛ dzāndzuù) secret/ underground organization.
གསང་བའི་ཡིག་ཆ་ (sāŋwɛ yigjə) confidential/ secret papers or documents.
གསང་བའི་ལས་ཁངས་ (sāŋwɛ l̠ɛɛ̀guŋ) intelligence office/ bureau.
གསང་བའི་ལས་བྱེད་པ་ (sāŋwɛ l̠ɛɛ̀jeba) intelligence

office/ bureau.
གསང་བའི་ཨང་ཀི་ (sāŋwɛ əŋgi) secret numbers used as a code.
གསང་བྲོས་ (sāŋdröö) secretly escaping/ fleeing; va.—བྱེད་ to escape/ flee secretly.
གསང་འབྲེལ་ (sāŋdree) secret relations; va.—བྱེད་.
གསང་སྦེད་ (sāŋbeè) secretly hiding sth.; va.—བྱེད་.
གསང་མིག (sə̄ŋmii) acupuncture point.
གསང་མིང་ (sə̄ŋmiŋ) pen name, pseudonym.
གསང་མོལ་ (sāŋmöö) secret talks/ discussion.
གསང་ཉུལ་ (sə̄ŋñüü) spy, secret agent ¶ གསང་ཉུལ་གྱི་གནམ་གྲུ་ Spy plane.
གསང་ཉུལ་རུ་ཁག (sə̄ŋñüü rugaà) intelligence wing/ unit.
གསང་ཚིག (sə̄ŋdzii) secret words.
གསང་ཚོགས་ (sāŋdzɔɔ̀) secret meeting/ organization.
གསང་མཚན་ (sāŋdzɛn) a new name given to a practitioner at the time of their tantric initiation.
གསང་འཚོང་ (sāŋdzoŋ) va. to sell sth. secretly.
གསང་མཛོད་ (sāŋdzöö) secret teaching given by a teacher to his pupil.
གསང་ཞིབ་ (sə̄ŋshib) secret investigation; va.—བྱེད་.
གསང་ཞིབ་པ་ (sə̄ŋshibbə) secret agent, spy, secret investigator.
གསང་ཞུ་ (sə̄ŋshu) secretly reporting sth.; va.—བྱེད་.
གསང་ཟོལ་མེད་པ་ (sāŋsöö meèba) direct, straightforward, without holding back.
གསང་ཡིག (sə̄ŋyii) a confidential/ secret letter or document.
གསང་ཡུམ་ (sə̄ŋyum) wife of an incarnate lama.
གསང་རང་མཁས་ཀྱང་ཤོད་མི་མཁས་ (sāŋ raŋkɛɛ̀gyaŋ shöö mikɛɛ̀) even though one may be wise in keeping secrets, others will not and tell them.
གསང་རས་ (sāŋrɛɛ̀) sm. སིང་རས་.
གསང་ལམ་ (sāŋlam) 1. secret road/ path/ way. 2. vagina.
གསང་ལས་ (sāŋlɛɛ̀) 1. intelligence work; va.—བྱེད་ to do intelligence work. 2. abbr. of གསང་བའི་ལས་ཁངས་ and གསང་བའི་ལས་བྱེད་པ་.
གསང་ཤོག (sāŋshoò) a kind of Tibetan paper that is very thin.
གསང་ཤོར་ (sāŋ shɔ̄ɔ) a secret that has been leaked/ revealed.
གསང་སྲུང་ (sə̄ŋsuŋ) keeping secrets; va.—བྱེད་.
གསང་སྲུང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (sə̄ŋsuŋ ūyön lhēngaŋ) security committe.
གསང་གསུམ་ (sāŋsum) shung. secrets of body, mind and speech. ¶ གསང་གསུམ་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་རྒྱས་པ་ May the secret deeds of body, mind and speech flourish for the sake of the dharma and sentient beings.
གསངས་ (sāŋ) sm. གསང་.
གསད་ (sɛ̄ɛ̀) f. of གསོད་.
གསན་: p. and f. གསན་; imp. གསོན་ (sɛ̄n) 1. h. of ཉན་. 2. va. to understand (h.) ¶ དབྱིན་སྐད་གསན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ (He) understands English.
གསན་རྒྱ་ (sɛ̄ngya) sm. ཐོས་རྒྱ་.
གསན་དགོངས་ (sɛ̄n goŋ) listening and thinking/ considering (h.); va.—གནང་ ¶ ཁྱེད་རང་འདིའི་སྐོར་གསན་དགོངས་གནང་དགོས་ Regarding this matter you must think and consider.
གསན་འཇོག་གནང་ (sɛ̄njɔɔ̀ nāŋ) h. of ཉན་འཇོག་གནང་.
གསན་ཐོས་ (sɛ̄ndöö) h. of གོ་ཐོས་.
གསན་དང་ (sɛ̄nda) h. of ཉན་དང་.
གསན་འདེབས་ཞུ་ (sɛ̄ndeb shu) 1. va. to listen to (what someone says) (h.). 2. va. to ask someone to listen ¶ གསན་འདེབས་ཞུ་ན་ཁོང་གི་མི་གསན་ If we ask him to listen he will not listen.
གསན་ནོར་ཐེབས་ (sɛ̄nnɔɔ tēe) h. of གོ་ནོར་ཐེབས་.
གསན་ཕྱོགས་ནོར་ (sɛ̄njɔɔ̀ nɔɔ) h. of གོ་ཕྱོགས་ནོར་.
གསན་སྦྱོང་མཛད་ (sɛ̄njoŋ dzɛɛ̀) va. to study/ learn (h.).
གསན་ཚད་ (sɛ̄ndzɛɛ̀) h. of གོ་ཚད་.
གསན་འཛོལ་ (sɛ̄ndzöö) h. of གོ་འཛོལ་.
གསན་ཞུ་ (sɛ̄nshu) informing sb., letting sb. know sth.; va.—བྱེད་.
གསན་བཞེས་ (sɛ̄nshēē) 1. learning, studying (h.); va.—གནང་; —མཛད་ to learn/ study ¶ ཁོང་ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་གསན་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ He is learning a foreign language. 2. va. to listen ¶ ངས་ཞུས་པར་ཁོང་གིས་གསན་བཞེས་གནང་མ་བྱུང་ He didn't listen to what I told him.
གསན་གཟིགས་ (sɛ̄nsii) 1. listening and looking, hearing and seeing ¶ དགེ་མཚན་དེ་དག་ཚང་མས་གསན་གཟིགས་བྱུང་བཞག All have seen or heard of these advantages. ¶ གཤམ་རིམ་ལས་བྱེད་པས་ཕྱོགས་སྡོམ་ཡིག་ཆ་ཕུལ་བ་དང་ སྙན་སེང་ཞུས་པར་ཁོང་གིས་གསན་གཟིགས་གནང་བ་རེད་ The lower officials sent up the summary report and made a verbal report and to these he listened and looked. 2. in reports this conveys: "consider this well."
གསན་རོགས་གནང་ (sɛ̄nronaŋ) h. of ཉོན་དང་.
གསན་བསམ་ (sɛ̄nsam) h. of ཐོས་བསམ་.
གསབ་ (sə̄b) f. of གསེབ་.
གསབ་དཀར་ (sə̄bgar) bowl used for serving a second helping of noodles or rice (used to pour the refill into the empty first bowl).
གསབ་བསྒོ་ (sə̄bgo) appointing a person to fill a vacancy; va.—བྱེད་.
གསབ་ཁྲིད་ (sə̄bdrii) making-up classes (in school); va.—བྱེད་ ¶ སློབ་ཕྲུག་དེ་ན་ནས་སློབ་ཚན་འགའ་ཤས་ཆད་ཙང་དགེ་རྒན་གྱིས་གསབ་ཁྲིད་བྱས་འདུག Because the student got ill and missed several classes, the teacher made up the classes.
གསབ་རྒྱུགས་ (sə̄bgyuù) make-up examination; va.—ལེན་ to give a make-up exam; —སྤྲོད་ to take a make-up exam.
གསབ་དངུལ་ (sə̄bŋüü) supplementary payment/ compensation ¶ ཁོང་གཞུང་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་རྨས་སྐྱོན་བྱུང་ཙང་སྲིད་གཞུང་ནས་གསབ་དངུལ་སྤྲད་འདུག Because he got injured doing government work, the government paid him money in compensation.
གསབ་བཅོས་ (sə̄bjöö) editing (adding and correcting).
གསབ་ཆ་ (sə̄bja) a supplement, compensation ¶ གཞུང་དོན་དུ་ཁོང་ལ་རྨས་སྐྱོན་བྱུང་ཙང་སྲིད་གཞུང་ནས་གསབ་ཆ་སྤྲད་འདུག He got injured doing government work so the government gave him compensation.
གསབ་ཐབས་ (sə̄bdəb) means of giving compensation/ repaying/ supplementing/ making up ¶ རྒན་ལགས་ངའི་སློབ་ཚན་འགའ་ཤས་ཆད་སོང་བས་གསབ་ཐབས་ཡོད་དམ་ Teacher. Because I missed several classes can you give me make-up classes? ¶ ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་ནི་གསབ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད་ The kindness of parents is sth. that there is no way of repaying.
གསབ་འདེབས་ (sə̄bdeb) make-up planting (adding seeds to areas where the first seeds didn't take); va.—བྱེད་.
གསབ་འདེམས་ (sə̄bdem) 1. by-election, runoff election; va.—བྱེད་. 2. an election to add additional members.
གསབ་སྣོན་ (sə̄bnön) subsidy; va.—བྱེད་; —རྒྱག to subsidize.
གསབ་སྦྱོང་ (sə̄bjoŋ) supplemental/ make-up study or classes; va.—བྱེད་.
གསབ་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ (sə̄bjoŋ lōbdra) a supplementary school to enable sb. to reach the level for attending regular school.
གསབ་ཚིག (sə̄bdzii) additional/ supplementary words (usu. placed at the end of a letter/ document).
གསབ་འཛུགས་ (sə̄bdzuù) sm. གསབ་འདེབས་.
གསའ་ (sā) snow leopard.
གསའ་མ་གཟིག (sāmasii) a type of snow leopard.
གསའ་གཟིག (sāsii) sm. གསའ་མ་གཟིག.
གསར་ (sāā) abbr. of གསར་པ་.
གསར་བཀོད་ (sārgöö) 1. va. to make a new

arrangement, to innovate, to rearrange; va.—བྱེད་ ¶ འགོ་ཁྲིད་གསར་པས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་སྐོར་གསར་བཀོད་འགའ་ཤས་བྱས་འདུག The new boss made several new arrangements concerning the way work is done in the office.

གསར་རྐྱང་ (sārgyaŋ) brand new ¶ མོ་ཊ་འདི་གསར་པ་གསར་རྐྱང་རེད་ This car is brand new.

གསར་སྐྱེས་ (sārgyeè) 1. newborn ¶ གསར་སྐྱེས་ཕྱུགས་ཕྲུག Newborn calves. 2. getting a new life, being reborn/ regenerated (politically) ¶ མི་སེར་གྱི་ཡུལ་དེ་རང་བཙན་ཐོབ་ནས་གསར་སྐྱེས་བྱུང་བ་རེད་ The colony was reborn after it won independence.

གསར་སྐྱེས་སྟོབས་ཤུགས་ (sārgyeè dōbshuù) new force, newly emerging/ rising power ¶ ཡུལ་དེར་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་བྱུང་བ་དེ་ནི་གསར་སྐྱེས་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་རེད་ The democratic movement that has occurred is a new force in that area.

གསར་སྐྲུན་ (sārdrün) sm. གསར་བསྐྲུན་.

གསར་སྐྲུན་རང་བཞིན་ (sārdrün rəŋshin) creativeness.

གསར་བསྐོ་ (sārgo) appointing newly; va.—བྱེད་ to appoint newly.

གསར་བསྐྲུན་ (sārdrün) 1. building sth. new; va.—བྱེད་ ¶ ཡུལ་དེར་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་གསར་སྐྲུན་བྱས་འདུག (They) have built many new schools in that area. 2. creating, inventing, innovating; va.—བྱེད་ ¶ ཚན་རིག་པ་ཚོས་བྱས་རྗེས་མང་པོ་གསར་སྐྲུན་བྱས་འདུག The scientists have achieved many new innovations.

གསར་བསྐྲུན་གྱི་སྤོབས་པ་ (sārdrüngi bōba) initiative, spirit of establishing sth. new.

གསར་བསྐྲུན་གྱི་རང་བཞིན་ (sārdrüngi rəŋshin) creativity.

གསར་ཁང་ (sārgaŋ) abbr. of གསར་འགྱུར་ཁང་.

གསར་མཁན་ (sārñɛn) newspaper reporter.

གསར་འགོད་ (sārgöò) news report; va.—བྱེད་ to report news ¶ ཞིང་ཆ་ལངས་པའི་སྐོར་ཚགས་པར་ནང་གསར་འགོད་བྱས་འདུག Regarding the disturbance, it was reported in the news.

གསར་འགོད་གླེང་བརྗོད་ (sārgöò lēŋjöò) news editorial.

གསར་འགོད་པ་ (sārgööba) newspaper reporter.

གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ (sārgöò lhēndzɔ̀) press/ news conference.

གསར་འགྱུར་ (səngyur) 1. news; va.—འགོད་ to report news. 2. new changes in a situation.

གསར་འགྱུར་ཀློག་སྐོར་ (sāngyur lɔ̄ɔ̀gɔɔ) newspaper reading circle.

གསར་འགྱུར་བཀག་སྡོམ་ (sōngyur gāgdom) news censorship/ blackout; va.—བྱེད་.

གསར་འགྱུར་ཁང་ (səngyurgaŋ) news agency, press service, newspaper office.

གསར་འགྱུར་མཁོ་གཏོང་བ་ (səngyur kōdoŋwa) newspaper reporter.

གསར་འགྱུར་གྱི་རང་དབང་ (sə̄ngyurgi ra̱ŋwaŋ) freedom of the press.

གསར་འགྱུར་གྱི་ལས་དོན་ (səngyurgi lɛ̱̀ɛdön) journalism.

གསར་འགྱུར་གློག་འཕྲིན་ (sə̄ngyur lɔ̄ŋdrin) news broadcast; va.—གཏོང་.

གསར་འགྱུར་མགྲིན་ཚབ་པ་ (sə̄ngyur drīndzəbbə) press secretary, press spokesman (of an organization).

གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་ (sə̄ngyur gö̱òñɛn) reporter, correspondent, newsman.

གསར་འགྱུར་འགོད་མི་ (sə̄ngyur gö̱òmi) sm. གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་.

གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་བསྒྲགས་ (sə̄ngyur gyü̱ùdraà) relaying news broadcasts; va.—བྱེད་.

གསར་འགྱུར་དངོས་བཤུས་གློག་བརྙན་ (sə̄ngyur ŋöòshüù lɔ̄ŋñɛn) news documentary (film).

གསར་འགྱུར་མཉམ་བསྒྲགས་ (sə̄ngyur ña̱mdraà) national news (used in Tibet to contrast with news about Tibet).

གསར་འགྱུར་མདོར་བསྡུས་ (sə̄ngyur dɔ̱rdüù) news summary.

གསར་འགྱུར་པ་ (sə̄ngyurba) newspaper reporter.

གསར་འགྱུར་འཕར་མ་ (sə̄ngyur pārma) special edition of a paper/ magazine.

གསར་འགྱུར་བྱེད་པོ་ (sə̄ngyur ce̱èbo) sm. གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་.

གསར་འགྱུར་རྟད་ཞིབ་ (sə̄ngyur dzɛ̄ɛ̀shib) news investigation.

གསར་འགྱུར་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པོ་ (sə̄ngyur dzōmdrig dzɛ̱̀ɛbo) newspaper editor.

གསར་འགྱུར་འཚོལ་མཁན་ (sə̄ngyur tsōōñɛn) sm. གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་.

གསར་འགྱུར་རིག་པ་ (sə̄ngyur ri̱gbə) journalism.

གསར་འགྱུར་ལས་བྱེད་པ་ (sə̄ngyur lɛ̱̀ɛceèba) sm. གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་.

གསར་འགྱུར་གསལ་བསྒྲགས་ (sə̄ngyur sɛ̄ɛdraà) announcement in a newspaper ¶ ལས་གནས་གསར་པའི་སྐོར་གསར་འགྱུར་གསལ་བསྒྲགས་ཐོན་འདུག The announcement of the new position appeared in the newspaper.

གསར་འགྱུར་གྲོགས་པ་ (sār drɔ̱gba) inconsistent, changeable, fickle.

གསར་རྒྱག (sār gya̱à) constructing/ building sth. newly; va.—བྱེད་ to construct/ build anew ¶ དམག་སྒར་སོ་སོར་སྨན་ཁང་རེ་རྒྱག་བྱས་འདུག They built new hospitals in each military camp.

གསར་སྒྱུར་ (sərgyur) reforming, changing; va.—བྱེད་.

གསར་སྒྲུབ་ (sərdrub) creating anew; va.— བྱེད་.

གསར་སྒྲུབ་པ་ (sərdrubbə) newspaper reporter.

གསར་བསྒྲིགས་ཁྱོ་ཤུག (sərdrig kyōshug) newlyweds, newly married couple.

གསར་ངད་ (sāŋɛɛ̀) sth. that smells new (or looks brand new).

གསར་བཅོས་ (sārjöò) innovating, making changes, transforming ¶ ལག་རྩལ་གསར་བཅོས་ Technical innovations.

གསར་ཆེ་དཀའ་གསུམ་ (sār cē gā sūm) the three: new, big and difficult.

གསར་མཇལ་ (sānjɛɛ) shung. ceremony for officials when they first enter government service or when they get appointed to top positions that involve an audience with the Dalai Lama (or Regent).

གསར་བརྗེ་ (sārje) revolution; va.—བྱེད་ to make revolution ¶ ཡུལ་དེར་མི་དམངས་ཚོས་གསར་བརྗེ་བྱས་ནས་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྡིང་བསྒྲིགས་པ་རེད་ In that area the people made a revolution and overthrew the government.

གསར་བརྗེ་མཁས་ཅན་ (sārje kɛ̄ɛ̀jɛn) a revolutionary.

གསར་བརྗེ་ཅན་ (sārjejɛn) sm. གསར་བརྗེ་མཁས་ཅན་.

གསར་བརྗེ་ཅན་དུ་འགྱུར་ (sārjejɛndu gyu̱r) vi. to have been revolutionized.

གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ (sārje cēmbo) great revolution.

གསར་བརྗེ་པ་ (sārjeba) a revolutionary.

གསར་བརྗེ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རིམ་སྨྲ་བ་ (sārje pēlgyɛɛ̀gi tü̱ùrim māwa) the theory that revolution develops by stages.

གསར་བརྗེ་བ་ (sārjewa) a revolutionary.

གསར་བརྗེ་བྱ་ཡུལ་ (sārjecə̱yüü) sm. གསར་བརྗེའི་ཁ་གཏད་.

གསར་བརྗེ་བྱེད་མཁན་ (sārje ce̱ñɛn) sm. གསར་བརྗེ་པ་.

གསར་བརྗེ་ཚོགས་པ་ (sārje tsɔ̄gba) Reform Party.

གསར་བརྗེ་ལང་ (sārje la̱ŋ) vi. to have a revolution occur/ arise ¶ ན་ཉིང་ཡུལ་དེར་གསར་བརྗེ་ལངས་འདུག Last year a revolution occurred in our country.

གསར་བརྗེའི་ཁ་གཏད་ (sārjee kāpdɛɛ̀) the object of the revolution.

གསར་བརྗེའི་དངོས་མཚན་རིང་ལུགས་ (sārjee ŋōndzön ri̱ŋluù) revolutionary realism.

གསར་བརྗེའི་སྟོན་གཤེགས་དཔའ་བོ་ (sārjee ŋōnsheg bāwo) revolutionary martyr.

གསར་བརྗེའི་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ (sārjee cāryɛn ri̱ŋluù) revolutionary romanticism.

གསར་བརྗེའི་ཏང་ (sārjee dāŋ) revolutionary party.

གསར་བརྗེའི་དྲན་ཐོ་ (sārjee tre̱ndo) personal reminiscence of earlier revolutionary times.

གསར་བརྗེའི་གནས་གཞིའི་ཁུལ་ (sārjee nɛ̄ɛshii kūū) revolutionary base/ area.

གསར་བརྗེའི་དཔའ་བོ་རིང་ལུགས་ (sārjee bāwo ri̱ŋluù) revolutionary heroism.

གསར་བརྗེའི་བློ་སེམས་ (sārjee drōsem) revolutionary fervor.

གསར་བརྗེའི་མི་ཆོས་རིང་ལུགས་ (sārjee mi̱jöö ri̱ŋluù) revolutionary humanitarianism.

གསར་བརྗེའི་མི་ཚེ་ལྟ་ཚུལ་ (sārjee mi̱dze dədzüü) revolutionary outlook on life.

གསར་བརྗེའི་དམག་འཁྲུག (sārjee məgdruù) revolutionary war.

གསར་བརྗེའི་བརྩོན་སེམས་ (sārjee dzōnsem) revolutionary zeal.

གསར་བརྗེའི་ཞུན་ཐབ་ (sārjee shu̱ndəb) revolutionary furnace (for tempering the character of the people like that of steel) ¶ གཞོན་ནུ་རྣམས་གསར་བརྗེའི་ཞུན་ཐབ་ནང་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་པ་རེད་ The youth were trained (tempered) in the furnace of revolution.

གསར་བརྗེའི་རང་བཞིན་ (sārjee rəŋshin) revolutionary character/ quality/ spirit.

གསར་བརྗེའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ (sārjee ri̱gbɛ shu̱ŋluù) revolutionary theory.

གསར་བརྗེའི་སེམས་ཤུགས་ (sārjee sīmshuù) revolutionary enthusiasm.

གསར་བརྗེའི་སྲོལ་རྒྱུན་ (sārjee sǖügyün) revolutionary tradition.

གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་ (sārjee ŋ̱ogöö) counterrevolution; va.—བྱེད་.

གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་བ་ (sārjee ŋ̱ogööwa) counter revolutionary element, a counterrevolutionary.

གསར་བརྗེར་ངོ་ལོག (sārjee ŋ̱oloò) sm. གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་.

གསར་བརྗེར་ངོ་ལོག་པ་ (sārjee ŋ̱ologba) sm. གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་བ་.

གསར་བརྗེར་ངོ་ལོག་བྱེད་མཁན་ (sārjee ŋ̱oloò ce̱èñɛn) counterrevolutionary, counterrevolutionist.

གསར་རྙིང་ (sərñiŋ) 1. new and old, stale and fresh. 2. age, how old ¶ ཅ་ལག་འདི་གསར་རྙིང་རེད་ How old is this thing?

གསར་རྙིང་སྤྲོད་ (sərñiŋ dröö) va. to have the old incumbent turn over a position to the new holder.

གསར་རྙེད་ (sārñeè) discoveries ¶ ཚན་རིག་པ་ཚོས་གསར་རྙེད་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ Scientists have made many discoveries.

གསར་རྙེད་པ་ (sārñeèba) discoverer.

གསར་གཏོད་ (sārdöö) creating, inventing, founding anew; va.—བྱེད་ ¶ འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད་ (They) founded a new museum.

གསར་གཏོད་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ (sārdöögi ñi̱ŋdob) initiative for inventing/ creating/ innovating.

གསར་གཏོད་མདུན་སྐྱོད་ (sārdöö du̱ŋgyöö) inventing/ creating new ways of advancing or progressing.

གསར་གཏོད་བྱེད་དབང་ (sārdöö ce̱èwaŋ) inventor's rights, patent, copyright.

གསར་གཏོད་ལྷབས་ཆེན་ (sārdöö ləbcen) a great invention/ creation.

གསར་ཐོག (sārdɔɔ̀) 1. while sth. is new ¶ གནད་དོན་གང་ཅི་གསར་ཐོག་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་ Problems should be resolved when they first occur. 2. new crops.

གསར་ཐོན་ (sārdön) new products/ things ¶ གསར་ཐོན་བྱ་དངོས་ Newly produced things.

གསར་ཐོན་དངོས་པོ་ (sārdön ŋ̱ööbo) newly produced merchandise/ commodities.

གསར་འཐོམ་པ་ (sārtomba) a derogatory manner of addressing sb. who is new [Lit. new out of it person].

གསར་དར་ (sār ta̱r) sm. དར་སྤེལ་.

གསར་དུ་ (sārdu) newly, anew, new; va.—འཛུགས་ to establish newly/ anew.

གསར་དེབ་ (sārdeb) magazine.

གསར་བདམས་ (sārdam) newly picked/ chosen ¶ འཐུས་མི་གསར་བདམས་རྣམས་ The newly chosen delegates.

གསར་དོད་བྱུང་རིགས་ (sārdöö cu̱ŋrig) shung. new (customs) that have taken over ¶ བར་ལམ་ལམ་ངན་གསར་དོད་བྱུང་རིགས་འཕྱུལ་འཕྱུལ་བཅོས་སྒྲིག་དགོས་རྒྱུ་ The bad new custom that has taken over must be rectified immediately.

གསར་འདོད་ (sāndöö) penchant/ inclination for new things; va.—བྱེད་.

གསར་འདོན་ (sāndön) 1. putting or bringing out sth. new; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་ཡར་པོ་རྒྱག་རྒྱུའི་ཇུས་གཞི་གསར་འདོན་བྱས་འདུག He put forth a new plan for construction. 2. new mining/ excavating ¶ རི་ཁུལ་འདི་ནས་གཏེར་ཁ་མང་པོ་གསར་འདོན་བྱས་འདུག They are doing a lot of new mining from that mountain.

གསར་སྡུད་ (sārdüü) taking in sth. new (e.g., members in an organization); va.—བྱེད་.

གསར་སྣོན་ (sārnön) va. to augment/ increase anew; va.—བྱེད་.

གསར་གནས་ (sārnɛɛ̀) news ¶ གསར་གནས་ཕྱོགས་བསྡུས་ News summary.

གསར་པ་ (sāāba) new, fresh ¶ རིག་པ་གསར་པ་ A new idea.

གསར་པ་གསར་རྒྱང་ (sāāba sārgyaŋ) sm. གསར་རྒྱང་.

གསར་སྤེལ་ (sārbel) 1. spreading/ disseminating news, broadcasting news; va.—བྱེད་ ¶ གསར་སྤེལ་ལས་ཁུངས་ News information service. 2. disseminating/ developing sth. new ¶ དེང་སང་སྐྲན་ནད་བཅོས་ཐབས་ཤིག་གསར་སྤེལ་བྱས་འདུག These days they are disseminating a new treatment for cancer.

གསར་སྤེལ་དངུལ་ཁང་ (sārbel ŋ̱üügaŋ) development bank.

གསར་སྤྲོས་ (sārdröö) new style/ fashion/ custom. ¶ དེ་རྗེས་གསར་སྤྲོས་མང་དག་ཅིག་འགོ་ཚུགས་སོང་ After that, many new customs were begun.

གསར་འཕར་ (sāmbar) shung. adding anew, increasing newly ¶ ལོ་འདིར་ཕྱུགས་རིགས་གསར་འཕར་མང་པོ་བྱུང་སོང་ This year they increased a great deal in livestock. ¶ མི་སེར་ཚོས་ཁྲལ་རིགས་གསར་འཕར་མང་པོ་རྒྱུགས་དགོས་བྱུང་ཙང་དབུལ་ཕོངས་ཆགས་པ་རེད་ Because the peasants had to fulfill many new taxes, they became poor.

གསར་འཕྲིན་ (səndrin) news.

གསར་བུ་ (sərbu) 1. new ones (students, monks, teachers, etc.). 2. inenperienced people. 3. youth.

གསར་བུ་བ་ (sərbuwa) sm. གསར་བུ་.

གསར་བྱུང་ནད་ (sārjuŋ nɛɛ̀) a new disease.

གསར་བྲིས་ (sərdrii) rewriting, writing again; va.—བྱེད་.

གསར་འབྱེད་ (sānjeè) sm. གསར་གཏོད་.

གསར་འབྱེད་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ (sānjeè ta̱ŋ gööjöö) open and using newly; va.—བྱེད་.

གསར་འབྱོར་ (sānjɔɔ) 1. newly arrived. 2. sb. who is newly arrived.

གསར་སྦྱོང་ (sārjoŋ) 1. learning/ studying sth. new; va.—བྱེད་. 2. newly donated.

གསར་སྦྱོང་གསར་སྒྲིག (sārjoŋ sārdrig) studying and organizing sth. new; va.—བྱེད་.

གསར་སློལ་ (sārböö) breaking/ plowing up new land, reclaiming land; va.—རྒྱག; —བྱེད་.

གསར་མ་ (sārma) 1. sm. གསར་པ་. 2. the latter schools of Buddhism that spread into Tibet with the second coming of the dharma.

གསར་མ་རྙིང་ (sārma ñi̱ŋ) sm. གསར་མིན་རྙིང་མིན་.

གསར་མ་བ་ (sārmawa) the followers of the latter schools of Buddhism that came with the second coming of dharma.

གསར་མིན་རྙིང་མིན་ (sārmin ñi̱ŋmin) neither new or old.

གསར་མོ་ (sārmo) sm. མོ་གསར་.

གསར་རྨོས་ (sārmöö) plowing new land/ fields; va.—རྒྱག.

གསར་བཙུགས་ (sārdzuù) sm. གསར་འཛུགས་.

གསར་རྩོམ་ (sārdzom) creating, composing (literature, artistic works); va.—བྱེད་.

གསར་ཚེས་ (sārdzeè) the first day of the new month/ year.

གསར་འཛུགས་ (sārdzuù) newly establishing/ constructing; va.—བྱེད་ ༡ ཉམས་ཞིབ་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད་ (They) established a new research center.

གསར་ཞུགས་ (sārshuù) a new member ༡ ལོ་འདིའི་ནང་གྲྭ་ཕྲུག་གསར་ཞུགས་མང་པོ་འདུག This year there are many newly joined monks.

གསར་ཞུགས་མཇལ་ཁ་ (sārshuù jɛ̱ɛga) shung. an audience for new officials/ students ༡ ལས་བྱེད་པ་གསར་པ་རྣམས་ལ་གསར་ཞུགས་མཇལ་ཁ་དང་ དེ་མིན་རྣམས་ལ་ཚོགས་མཇལ་ཞིག་གནང་བ་ An audience was (specially) given to the new officials and a group audience was given to the rest of the people.

གསར་ཞུགས་ཕྱག་འབུལ་ (sārshuù cāmbüü) ceremonial audience for new members of sth.

གསར་བཞེངས་མཛད་སྒོ་ (sārsheŋ dzɛ̱ɛ̀go) inauguration ceremony for a new construction project.

གསར་གཟིགས་པ་ (sārsigba) newspaper audience/ readers.

གསར་བཟོ་ (sārso) making/ creating/ inventing/ building anew; va.—བྱེད་ ༡ རླངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་གསར་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་ The building of a new motorable road.

གསར་བཟོས་ (sārsöò) newly made/ manufactured/ built ༡ གསར་བཟོས་དངོས་པོ་ Newly made products.

གསར་འོངས་ (sāroŋ) sm. གསར་འབྱོར་.

གསར་ཤོག (sārshoò) newspaper.

གསར་ཤོག་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་པོ་ (sārsoò dzōmdrig c̱eèbo) newspaper editor.

གསར་སྲོལ་འཛུགས་ (sārsöö dzu̱ù) va. to establish a new custom.

གསར་སློག (sārlɔɔ̀) renovating, reconditioning; va.—གཏོང་.

གསར་གསལ་ལྟར་ (sārsɛɛdar) according to a news report.

གསར་བསུའི་ཚོགས་འདུ་ (sārsü tsōndu) a meeting to welcome newcomers.

གསལ་ (sɛ̄ɛ) 1. abbr. of གསལ་པོ་. 2. vi. to be/ become visible, to be/ become clear, to be reflected (in a mirror, etc.), to show ༡ ཁོའི་གཟུགས་བརྙན་ཤེལ་སྒོའི་ནང་ལ་གསལ་བ་རེད་ His figure was reflected in the mirror. ༡ དེ་འདྲ་དེབ་ལ་གསལ་མི་འདུག Such things are not clear in the book. 3. according to, as said/ written ༡ ཚགས་ཤོག་དེའི་ནང་བཀོད་གསལ་ As was stated in that newspaper. ༡ མིང་ཐོ་ནང་གསལ་ According to the lists of names.

གསལ་བཀྲོལ་ (sɛ̄ɛdröö) a detailed/ clear explanation; va.—བྱེད་.

གསལ་སྐྱོར་རྒྱག་ (sɛ̄ɛgyɔɔ̀ gya̱à) va. to explain sth. clearly again.

གསལ་ཁ་གཏོད་ (sɛ̄ɛga dōò) va. to clarify sth., to make sth. clear.

གསལ་ཁ་འདོན་ (sɛ̄ɛga dō̱n) sm. གསལ་ཁ་གཏོད་.

གསལ་ཁུང་ (sɛ̄ɛguŋ) a hole, opening.

གསལ་གྲགས་ (sɛ̄ɛdraà) well-known, famous.

གསལ་འགྲེལ་ (sɛ̄ɛdree) sm. གསལ་བཀྲོལ་.

གསལ་བསྒྲགས་ (sɛ̄ɛdraà) statement, proclamation, declaration; va.—འདོན་; —བྱེད་; —སྤེལ་ to make a proclamation/ announcement ༡ སྲིད་འཛིན་གསར་པ་འདེམས་ཐོན་བྱས་པའི་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་འདུག They made an announcement concerning the election of the new president.

གསལ་བསྒྲགས་མཛད་མཁན་ (sɛ̄ɛdraà dzɛ̱ɛ̀ñɛn) spokesman.

གསལ་ཆ་ (sɛ̄ɛja) 1. sm. དཀར་ཆ་. 2. clear information/ news ༡ ཕ་མ་ཚོའི་སྐོར་ལ་གསལ་ཆ་གང་ཡང་མི་འདུག Concerning (their) parents, there is no clear news at all.

གསལ་ཆ་ཅན་ (sɛ̄ɛjajɛn) clear ༡ གསལ་ཆ་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་ Clear information.

གསལ་ཆ་ཐོན་ (sɛ̄ɛja tōn) vi. to have news/ information come out or become clear.

གསལ་ཆ་དྭངས་པོ་ (sɛ̄ɛja ta̱ŋbo) clear news/ information.

གསལ་མཆོག (sɛ̄ɛjɔɔ̀) sm. གསལ་ཆ་དྭངས་པོ་.

གསལ་རྗེན་ (sɛ̄ɛjen) uncamouflaged, naked; va.—དུ་འདོན་ to expose, to bring out into the open; vi.—དུ་ཐོན་ to get exposed ༡ ནོར་འཁྲུལ་རྣམས་གསལ་རྗེན་དུ་བཏོན་པ་རེད་ (They) exposed the mistakes.

གསལ་བཏབ (sɛ̄ɛdəb) p. of གསལ་འདེབས་.

གསལ་རྟོགས་ (sɛ̄ɛdɔɔ̀) thorough understanding ༡ གནས་ཚུལ་གསལ་རྟོགས་བྱུང་མ་སོང་ (They) didn't get a thorough understanding of the incident.

གསལ་སྟོན་ (sɛ̄ɛdön) a demonstration; va.—བྱེད་ to show (clearly), to demonstrate.

གསལ་བསྟན་ (sɛ̄ɛ dēn) shung. va. to show clearly.

གསལ་ཐིང་ཐིང་ (sɛ̄ɛ tīŋdiŋ) exceptionally clear ༡ གནས་ཚུལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་བྲིས་སོང་ (He) wrote the news exceptionally clearly.

གསལ་ཐེབས་ (sɛ̄ɛ tēb) vi. to remember sth. one has been reminded about ༡ ངའི་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་གོང་རིམ་ལ་གསལ་བཏབ་ཀྱང་གསལ་ཐེབས་མ་སོང་ I reminded the higher officials concerning this situation but they did not remember it.

གསལ་མཐོང་ (sɛ̄ɛdoŋ) 1. seeing clearly. 2. king of the nagas.

གསལ་དྭངས་ (sɛ̄ɛdaŋ) 1. good health ༡ ཁོང་ཚོ་སྐུ་ཁམས་གསལ་དྭངས་རེད་ They are all in good health. 2. clear, evident ༡ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སུས་བརྐུས་མིན་ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་གསལ་དྭངས་བྱུང་མི་འདུག It is not now clear who stole the office's document.

གསལ་འདེབས་ (sɛ̄ndeb) 1. advising, giving guidance, suggesting; va.—ཞུ་; —བྱེད་ to advise, to guide ༡ ཚོགས་ཆུང་དེའི་གསལ་འདེབས་བཞིན་ In accordance with the advise of the committee. 2. reminding; va.—ཞུ་ ༡ ལས་ཀ་དེའི་སྐོར་ངས་གོང་རིམ་ལ་གསལ་འདེབས་ཞུས་པ་ཡིན་ I reminded all the higher officials about this work.

གསལ་བརྡ་ (sɛ̄ɛda) notice, announcement; va.—གཏོང་ to send a notice, to make an announcement.

གསལ་སྣང་ (sɛ̄ɛnaŋ) 1. clear in mind. 2. clear (sky, etc.). 3. signal of dawn (e.g., cock's crowing); va.—གཏོང་.

གསལ་པོ་ (sɛ̄ɛbo) 1. clear, clearly ༡ ངས་གསལ་པོ་ཤེས་སོང་ (I) understood it clearly. ༡ ངས་དགེ་རྒན་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་གསལ་པོ་ཞུས་པ་ཡིན་ I reported the matter clearly to (my) teacher. 2. bright ༡ འོད་གསལ་པོ་ A bright light.

གསལ་པོ་དག་ལ་གསལ་སྐྱོར་ (sɛ̄ɛbo ta̱gla sɛ̄ɛgyɔr) sm. གསལ་པོར་གསལ་སྐྱོར་.

གསལ་པོར་སྟོན་ (sɛ̄ɛbor dōn) va. to demonstrate, to show.

གསལ་པོར་ཐོན་ (sɛ̄ɛbor tōn) vi. to reveal, to become evident, to be shown.

གསལ་པོར་བྱེད་ (sɛ̄ɛbor c̱eè) va. to make clear, to explain.

གསལ་པོར་འཕྲོ་ (sɛ̄ɛbor drō) vi. to shine brightly.

གསལ་པོར་གསལ་སྐྱོར་ (sɛ̄ɛbor sɛ̄ɛgyɔɔ) explaining again (unnecessarily) sth. that is already clear.

གསལ་བྱེད་ (sɛ̄ɛjeè) 1. consonants. 2. abbr. of གསལ་པོར་བྱེད་.

གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་ (sɛ̄ɛjeègi tsɔ̄ɔ) the alphabet.

གསལ་བྱེད་རྐྱང་པ་ (sɛ̄ɛjeè gyāŋba) a single letter of the alphabet.

གསལ་བྱེད་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་ (sɛ̄ɛjeè ñīndɛngi dra̱) consonant cluster.

གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ (sɛ̄ɛjeè sūmju) the thirty consonants in the Tibetan alphabet.

གསལ་འབྱེད་ (sɛ̄ɛ je̱è) va. to distinguish, to make clear-cut, to show clearly.

གསལ་འབྱེད་ཀྱི་ཚིག (sɛ̄ɛjeègi tsīi) a preposition.

གསལ་འབྱེད་ཐག་གཅོད་ (sɛ̄ɛjeè tāgjöò) a clear-cut

decision; va.—བྱེད་.

གསལ་མིག (sɛ̄ɛmii) 1. hole. 2. good vision/ eyesight.

གསལ་མིན་སྐྱོན་འགྱུར་ (sɛ̄ɛmin gyǒngyur) shung. unclear and damaged ¶ རྟགས་ཐིལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་གསལ་མིན་སྐྱོན་འགྱུར་ཐོན་ཚེ་ལམ་སེང་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས་ You must check the seal and if you find it unclear and damaged, you should report this immediately.

གསལ་མེ་ (sɛ̄ɛme) butter lamp.

གསལ་མེད་རྙོག་འཛིང་ (sɛ̄ɛmeė ñǒgdziŋ) an unclear disturbance/ disorder.

གསལ་མོ་ (sɛ̄ɛmo) sm. གསལ་པོ་.

གསལ་ཚད་ (sɛ̄ɛdzɛɛ̀) degree of clearness/ clarity.

གསལ་རྩལ་ (sɛ̄ɛdzüü) shung. clearly mentioned ¶ ཁོས་གོང་རིམ་ལ་ཞིང་ཁ་དེ་ཁོ་ལ་བདག་པའི་སྐོར་བཀའ་གདན་ལ་གསལ་རྩལ་ཞུས་འདུག He told the high officials that his ownership of the fields is mentioned clearly in the land tenure document.

གསལ་ཞུ་ (sɛ̄ɛshu) 1. telling clearly; va.—བྱེད་ ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ངས་འགོ་ཁྲིད་ལ་གསལ་ཞུ་བྱས་པ་ཡིན་ I told the leader clearly about that situation. 2. lamp; va.—སྦར་ to light a lamp.

གསལ་གཟིགས་ (sɛ̄ɛsii) sm. གསལ་ཞུ་.

གསལ་ལ་ (sɛ̄ɛla) a phrase used at the end of a clauses to indicate that an explanation follows ¶ ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་འཁོད་གསལ་ལ་ What is written in the document (follows).

གསལ་ལ་མ་གསལ་ (sɛ̄ɛla masɛɛ) unclear, faint, vague.

གསལ་ལ་མི་གསལ་ (sɛ̄ɛla misɛɛ) sm. གསལ་ལ་མ་གསལ་.

གསལ་ལམ་ལམ་ (sɛ̄ɛ lamlam) distinctly, clearly ¶ གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ངས་གསལ་ལམ་ལམ་དྲན་གྱི་འདུག I recall this situation distinctly.

གསལ་ལེ་བ་ (sɛ̄ɛlewa) clearly, distinctly.

གསལ་ལེར་ (sɛ̄ɛlee) clearly, distinctly.

གསལ་ཤིང་ (sɛ̄ɛshiŋ) a form of ancient punishment for criminals where a wooden stick is stuck into the anus.

གསལ་ཤེས་ (sɛ̄ɛsheė) sm. གསལ་རྟོགས་.

གསལ་བཤད་ (sɛ̄ɛshɛɛ̀) explanation, clarification; va.—བྱེད་ to explain, to clarify.

གསལ་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་ (sɛ̄ɛshɛɛgi yigi) explanatory written guidelines/ directions, instruction notes.

གསལ་བཤད་ཀྱི་དེབ་ (sɛ̄ɛshɛɛgi teb) instruction manual.

གསལ་སེང་ངེ་བ་ (sɛ̄ɛ sēŋŋewa) sm. གསལ་ལམ་ལམ་.

གསལ་གསལ་ཧྲེན་ཧྲེན་ (sɛ̄ɛsɛɛ jenjen) 1. clearly, distinctly. 2. clearly coming to light, clearly uncovered/ revealed/ exposed ¶ མི་གསོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཞི་དེའི་སྐོར་དེང་སང་གསལ་གསལ་ཧྲེན་ཧྲེན་དུ་ཐོན་ཞག The events of the murder case have become fully revealed these days.

གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་ (sɛ̄ɛsɛɛ tiŋdiŋ) clearly, brightly.

གསལ་ལྷང་ངེ་ (sɛ̄ɛlhaŋŋe) sm. གསལ་ལམ་ལམ་.

གསལ་ལྷམ་མེ་བ་ (sɛ̄ɛ lhāmmewa) sm. གསལ་ལམ་ལམ་.

གསིག: p. **བསིགས**; f. **བསིག**; imp. **སིགས་** (sii) 1. va. to shake, to rattle ¶ ཁྱི་དེས་ཆུ་ནང་ནས་ཐོན་རྗེས་ལུས་པོ་བསིགས་སོང་ The dog, after it came out of the water, shook itself. 2. va.—རྒྱག to heave one's shoulders (to get a load/ pack to settle properly).

གསིག་དེབ་ (sīgdeb) the shaking that occurs when a vehicle comes to an abrupt stop; va.—བྱེད་.

གསིག་གསིག (sīgsii) shaking; va.—བྱེད་.

གསིགས་ (sii) p. of གསིག.

གསིང་ (sīŋ) sm. གསིང་.

གསིང་ཆུ་ (sīŋju) streams that run through forests/ meadows.

གསིང་མ་ (sīŋmə) meadow, pasture, lawn.

གསིང་མ་མེ་ཏོག (sīŋmə medoò) flowers that grow on pasture/ meadows/ lawns.

གསིར་ (sii) 1. va. to whirl/ swirl/ spin/ rotate ¶ བལ་ལས་འཕང་ལོ་སིར་ནས་སྐུད་འཁལ་བཞིན་འདུག The wool working women are spinning spindles to make thread. 2. va. to rotate. 3. a squeaking sound. 4. direct, straight.

གསིལ་: p. **བསིལ་**; f. **གསིལ་**; imp. **གསིལ་** (sii) 1. va. to break into pieces, to split ¶ ཇ་རིལ་གསིལ་ནས་ Having split a round ball of tea into pieces. 2. va. to wash (h.) ¶ ཕྱག་བསིལ་བ་རེད་ (He) washed his hands. 3. va. to have one's hair cut (h.) ¶ དབུ་སྐྲ་བསིལ་བ་རེད་ He had a haircut. 4. va. to urinate. 5. va. to ring a bell.

གསིལ་ཁང་ (sīlgaŋ) shung. washroom, toilet.

གསིལ་ཉོ་ཚོང་སྒྲུབ་ (sīiño tsōŋdrub) buying miscellaneous items to sell.

གསིལ་གསིལ་བཟོ་ (sīisii so) sm. གསིལ་, 1.

གསུ་བེལ་ (sūbee) leucorrhoea.

གསུག (sūù) money or goods given as a bribes; va.—ཟ་ to take/ accept a bribe.

གསུང་: p. **གསུངས་**; f. **གསུང་**; imp. **གསུངས་** (sūŋ) 1. va. to say, to tell, to speak (h.) ¶ ཁོང་གིས་གསུངས་སོང་ He said it. 2. speech, teachings ¶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ The oral teachings of the Buddha.

གསུང་སྐད་ (sūŋgɛɛ̀) h. of སྐད་.

གསུང་སྐད་ཐུགས་ (sūŋgɛɛ traà) vi. to hear sb.'s voice ¶ སློབ་ཁང་ནང་སྣང་ལགས་ཀྱི་གསུང་སྐད་ཐུགས་ཀྱི་འདུག (I) can hear the teacher's voice in the class.

གསུང་སྐྱོན་ (sūŋgyǒn) h. of སྐད་རྒྱག.

གསུང་སྐྱོར་སྐྱོན་ (sūŋgyɔɔ gyǒn) h. of ཤོད་སྐྱོར་རྒྱག.

གསུང་བསྐུལ་ (sūŋgüü) the words said by the དབུ་མཛད་ to start prayers.

གསུང་ཁུངས་ (sūŋguŋ) base or foundation (of sth. said).

གསུང་མཁན་ (sūŋñɛn) h. of ཤོད་མཁན་.

གསུང་མཁས་པོ་ (sūŋ kɛ̄ɛbo) h. of ཁ་མཁས་པོ་.

གསུང་མཁྱེན་ (sūŋgyen) 1. eloquent, articulate. 2. words of pleading, imploring ¶ སྐུ་མཁྱེན་གསུང་མཁྱེན་ ང་ལ་རོགས་གནང་རོགས་གནང་ Please help me. 3. va. to know a language (h.) ¶ ཁོང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་གསུང་མཁྱེན་གྱི་རེད་ He knows English.

གསུང་གི་རྒྱུན་ (sūŋgi cügyün) continuous advice/ instruction.

གསུང་གྲོས་ (sūŋdröȍ) h. of གྲོས་མོལ་.

གསུང་གླེང་ (sūŋleŋ) h. of གཏམ་གླེང་.

གསུང་མགུར་ (sūŋgur) h. of མགུར་.

གསུང་བགྲོས་ (sūŋdröȍ) h. of སྐད་ཆ་.

གསུང་འགག (sūŋgaà) h. of སྐད་འགག.

གསུང་འགྲེལ་ (sūŋdree) h. of འགྲེལ་བ་.

གསུང་རྒྱུན་ (sūŋgyün) h. of ངག་རྒྱུན་.

གསུང་བསྒྱུར་ (sūŋgyur) h. of སྐད་སྒྱུར་.

གསུང་སྒྲ་ (sūŋdra) h. of སྐད་སྒྲ་.

གསུང་སྒྲོག (sūŋdrɔɔ̀) reading out loud; va.—བྱེད་; va.—ཞུ་.

གསུང་སྒྲོས་ (sūŋdröȍ) sm. གསུང་གྲོས་.

གསུང་ངོ་མ་ལོག (sūŋ ŋomadɔɔ̀) h. of ངོ་མ་ལོག.

གསུང་བཅག་པ་ (sūŋjagba) h. of ཁ་ལ་མ་ཉན་པ་.

གསུང་ཆོས་ (sūŋjöȍ) religious teachings/ sermon (h.); va.—གནང་ to give religious teachings; va.— ཞུ་ to attend a religious teaching.

གསུང་ཆོས་ར་བ་ (sūŋjöȍ rawa) a place for religious teachings.

གསུང་མཆིད་ (sūŋjiì) h. of སྐད་ཆ་.

གསུང་མཆོག (sūŋjɔɔ̀) advice (h.).

གསུང་སྙན་པོ་ (sūŋ ñēmbo) h. of སྐད་སྙན་པོ་.

གསུང་བཏུས་ (sūŋdüù) quotations, excerpts (usu. a book of excerpts).

གསུང་རྟེན་ (sūŋden) religious text.

གསུང་སྟངས་ (sūŋdaŋ) h. of ཤོད་སྟངས་.

གསུང་བརྟག (sūŋdaà) divination (h.) va.—ཞུ་ to request divination; va.—གནང་ to do divination.

གསུང་ཐར་ (sūŋtar) h. of གནམ་ཐར་.

གསུང་གདངས་ (sūŋdaŋ) h. of སྐད་གདངས་.

གསུང་ནང་མ་ (sūŋ naŋma) secret instructions/ teachings.

གསུང་གནང་ (sūŋnaŋ) h. of སྐད་གཏོང་.

གསུང་པར་ (sūŋbar) h. of སྐད་པར་.

གསུང་འདྲེན་ (sūŋdrin) h. of སྤྲིངས་ཡིག.

གསུང་འགྲོས་ (sūŋdröö) 1. h. of སྐད་ཆ་. 2. conversations that were interrupted and unfinished.

གསུང་བྱོན་མ་ (sūŋjönma) a statue/ deity that has spoken.

གསུང་འབྱོན་ (sūŋjön) h. of ཁ་སྒྲོགས་.

གསུང་གྲིས་ (sūŋdrii) sm. གསུང་འཕྲིན་.

གསུང་དབྱངས་ (sūŋyaŋ) h. of དབྱངས་.

གསུང་འབུམ་ (sūŋbum) the complete literary works of an author.

གསུང་འབུལ་ (sūŋbüü) h. of སྐད་གཏོང་.

གསུང་སྒོམ་པོ་ (sūŋ bomba) h. of སྐད་སྒོམ་པོ་.

གསུང་མོལ་ (sūŋmöö) h. of བཀའ་མོལ་.

གསུང་ཙམ་གནང་ (sūŋdzam nāŋ) h. of ལབ་ཙམ་བྱེད་.

གསུང་རྩོམ་ (sūŋdzom) writings/ works by a lama or a scholar.

གསུང་རྩོད་ (sūŋdzöö) sm. ཁ་རྩོད་.

གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས་ (sūŋdzom jēēdüü) selected works, anthology.

གསུང་ཚུ་པོ་ (sūŋ tsūbo) h. of སྐད་ཚུ་པོ་.

གསུང་རྩལ་ (sūŋdzüü) h. of ཤོད་རྩལ་.

གསུང་ཚོགས་ (sūŋdzɔɔ̀) collection of writings/ teachings.

གསུང་འཛེར་ (sūŋdzer) h. of སྐད་འཛེར་.

གསུང་ཛིག་པོ་ (sūŋ dzigbu) h. of སྐད་ཛིག་པོ་.

གསུང་ཞུ་ (sūŋ shu) h. of སྐད་གཏོང་.

གསུང་གཞས་ (sūŋshɛɛ̀) h. of གཞས་.

གསུང་བཟང་ (sūŋsaŋ) 1. good voice. 2. prayer chant leader (umdze).

གསུང་བཙོ་དོད་པོ་ (sūŋso töòbo) h. of ཤོད་བཙོ་དོད་པོ་.

གསུང་རབ་ (sūŋrəb) Buddha's teachings.

གསུང་རབ་གླེགས་བམ་ (sūŋrəb lēgbam) religious text of Buddha's teachings.

གསུང་རིན་ཡོད་པ་མ་རེད་ (sūŋrin yöba maareè) a humble answer to sb. who thanks you (equivalent to "it is not worthy of your thanks").

གསུང་ལན་ (sūŋlɛn) h. of ལན་.

གསུང་ལུགས་ (sūŋluù) h. of ཤོད་ལུགས་.

གསུང་ལུང་ (sūŋluŋ) sm. གསུང་བཏག.

གསུང་ཤོག (sūŋshɔɔ̀) sm. བཀའ་ཤོག.

གསུང་ཤོར་ (sūŋshɔɔ) h. of སྐད་ཤོར་.

གསུང་བཤད་ (sūŋshɛɛ̀) h. of གཏམ་བཤད་.

གསུང་བཤད་སྡིངས་ཆ་ (sūŋshɛɛ̀ diŋja) platform, podium for a speech.

གསུང་གསང་པོ་ (sūŋ sūŋbo) h. of སྐད་གསང་པོ་.

གསུང་སློལ་ (sūŋsöö) h. of ཤོད་སློལ་.

གསུང་གསལ་བ་ (sūŋ sɛ̄ɛwa) sb. who talks clearly/ lucidly.

གསུངས་ (sūŋ) p. of གསུང་.

གསུངས་གསུངས་ (sūŋsūŋ) 1. as (he) says ༑ཁོང་གི་གསུངས་གསུངས་རེད་ ལྷ་ལོ་འདི་གར་གངས་ཧ་ཅང་མཐུག་པོ་བབས་སོང་ As he says, there was very heavy snowfall last year. 2. talk ༑ཁོང་ལས་ཁུངས་ནས་དགོང་པ་ཞུ་གི་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་གསུངས་གསུངས་མ་གཏོགས་བདེན་མདོག་མེད་ His saying that he will resign from the office is only talk, it doesn't seem true.

གསུངས་དོན་ (sūŋdön) h. of ཤོད་དོན་.

གསུད་ (süü) vi. to belch.

གསུབ་ (süb) 1. sm. སུབ་. 2. va. to bite (by a dog).

གསུམ་ (sūm) three.

གསུམ་ཀ་ (sūmga) all three ༑གསུམ་ཀ་ཕྱིན་སོང་ All three went.

གསུམ་སྐས་ (sūmgɛɛ̀) shung. ladders/ steps with three sections (e.g., in the Potala).

གསུམ་སྐོར་ (sūmgɔɔ) 1. going around sth. three times ༑ཐག་པ་འདིའི་རིང་ཐུང་གིས་ཁང་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྐོར་འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ The length of the rope goes around the house three times. 2. a barter exchange of three to one ༑དེང་སང་འབྲས་དང་འབྲུ་གསུམ་སྐོར་བྱས་ནས་བརྗེ་གི་འདུག These days the exchange rate of barley for rice is three (barley for one rice). 3. yield of three times the seed sown ༑འདི་ལོའི་སྟོན་ཐོག་གསུམ་སྐོར་མ་གཏོགས་བྱུང་མ་སོང་ This year we got a yield of only three times the seed sown.

གསུམ་ཁ་ (sūmga) sm. གསུམ་ཀ་.

གསུམ་ག (sūmga) sm. གསུམ་ཁ་.

གསུམ་བརྒྱད་བུད་མེད་དུས་ཆེན་ (sūmgyɛɛ̀ püümeè tüüjen) International Women's Day (March 8th).

གསུམ་སྒྲ་ (sūmdra) sm. བྱེད་སྒྲ་.

གསུམ་སྒྲིམ་ (sūmdrim) three ply.

གསུམ་སྒྲིལ་ (sūmdrii) three of sth. tied or joined together, three ply.

གསུམ་སྒྲོན་མཉེས་དག (sūmdrön ñēèdaà) a Tibetan custom wherein a guest takes a sip of beer after which the cup is filled, and after the third sipping and refilling, the guest has to drink until the cup is empty.

གསུམ་ཅ་ (sūmja) sm. གསུམ་ཀ་.

གསུམ་ལྕོགས་ (sūmjoò) shung. holding three posts simultaneously.

གསུམ་ཆ་ (sūmja) one third ༑གསུམ་ཆ་གཉིས་ Two thirds.

གསུམ་བཅུ་ (sūmjü) thirty.

གསུམ་བཅུ་སོ་གཉིས་ (sūmjü sōñii) thirty two.

གསུམ་བཅུའི་དུས་ཆེན་ (sūmjü tüüjen) March 10th holiday (commemorating the Tibetan uprising against the Chinese in Lhasa in 1959).

གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ (sūmjü tüütren) sm. གསུམ་བཅུའི་དུས་ཆེན་.

གསུམ་ཆ་ (sūmja) a third ༑གསུམ་ཆ་གཉིས་ Two thirds.

གསུམ་གཉིས་ (sūmñii) two thirds.

གསུམ་ཐད་ནས་ (sūmtɛɛ̀nɛ) thirdly.

གསུམ་ཐོག (sūmdɔɔ̀) three story (houses, etc.).

གསུམ་ཐོག་བཞི་བརྩེགས་ (sūmdɔɔ̀ shidzeg) piling one on top of the other; va.—རྒྱག.

གསུམ་མཐའ་ (sūmta) the three times table.

གསུམ་དུས་ (sūmtüü) abbr. of གསུམ་བཅུའི་དུས་ཆེན་.

གསུམ་འདུས་ (sūm düü) va. to combine three into one.

གསུམ་མདོ་ཁ་ (sūmdoga) crossroads where three roads meet/ join.

གསུམ་མདོ་མགོ་རུབ་ (sūmdo gorub) three people fighting together.

གསུམ་ལྡབ་ (sūmdəb) three times, triple ༑དེ་རིས་ཚོང་གི་ཁེ་བཟང་གསུམ་ལྡབ་བྱུང་བཞག These days they got a business profit of triple (the capital invested).

གསུམ་པ་ (sūmba) the third ༑ཟླ་བ་གསུམ་པ་ The third month (March).

གསུམ་པར་ (sūmbar) thirdly.

གསུམ་པོ་ (sūmbo) three (together) ༑མི་གསུམ་པོ་འདི་ག་པར་ཕྱིན་སོང་ Where did the three of them go?

གསུམ་སྒྲུགས་ (sūmdruù) things that come in threes.

གསུམ་སྦྱར་པང་ལེབ་ (sūmjar bāŋleb) three ply plywood.

གསུམ་འབྲིལ་ཞབས་དག (sūmdrɛɛ shabdaà) sm. གསུམ་སྒྲོན་མཉེས་དག.

གསུམ་སྨིན་འབྲས་ (sūmmīndrɛɛ̀) triple cropping of rice.

གསུམ་སྨིན་འབྲུ་ (sūmmindru) triple cropping of grains.

གསུམ་རྩེན་ (sūmdzen) heaven, god's realm.

གསུམ་བརྩགས་ (sūmdzaà) sm. གསུམ་བརྩེགས་.

གསུམ་བརྩེགས་ (sūmdzeg) three layers, three stacks.

གསུམ་ཚ་ (sūmdza) great great grandson.

གསུམ་ཚན་ (sūmdzɛn) sm. གསུམ་སྒྲུགས་.

གསུམ་ཚོང་ (sūmdzoŋ) sm. གསུམ་ལྡབ་.

གསུམ་ཟུར་ (sūmsur) sm. གསུམ་ཆ་.

གསུམ་རེ་གསུམ་རེ་ (sūmre sūmre) three by three, in threes ༑དམག་མི་གསུམ་རེ་གསུམ་རེ་བྱས་ནས་ཆུ་རྒལ་བ་རེད་ The soldiers crossed the river in threes.

གསུམ་ཤས་ (sūmsheè) two tenant farmers jointly leasing land and thus dividing the yields three ways with the owner.

གསུམ་གསུམ་ལམ་ལུགས་ (sūmsum ləmluù) the three thirds system—a system of dividing things into three parts.

གསུམ་བསྲེས་ས་ (sūm trēèma) earth that is a mixture of three soils.

གསུར་ (sūr) burning རྩམ་པ་ and other foods to feed the spirit of sb. who has died.
གསུར་ཁོག (sūrgaà) a red clay pot in which གསུར་ is burnt (for the dead).
གསུར་དྲི་ (sūrdri) smell of གསུར་.
གསུར་བདུགས་ (sūrduù) the smell of sth. burning.
གསུར་རྫམ་ (sūrdzam) རྩམ་པ་ used as incense.
གསུས་ (sǖǜ) stomach, belly ༡གསུས་ཀེད་ Stomach and waist.
གསུས་ཁོག (sǖǜgɔɔ̀) sm. གསུས་.
གསུས་ཁྱིམ་ (sǖǜgyim) sm. གསུས་.
གསུས་ཁྲག (sǖǜdraà) 1. abdominal blood. 2. blood from the womb.
གསུས་གྲོད་ (sǖǜdröö̀) sm. གསུས་.
གསུས་ཕྱིབས་ (sǖǜjib) sm. ཀེད་དཀྱིས་.
གསུས་ལྟོ་ (sǖǜdo) sm. གྲོད་ཁོག.
གསུས་པོ་ཆེ་ (sǖǜboje) 1. a big stomach. 2. one of the arahats.
གསུས་འཕྱང་ (sǖǜjaŋ) a pot belly.
གསུས་རྫིང་ཅན་ཕྱང་ (sūŋdziŋ jēndraŋ) sm. གསུས་འཕྱང་.
གསུས་ཤ་ (sǖǜsha) tripe.
གསེ་: p. གསེས་; f. གསེ་; imp. གསེས་ (sē) 1. va. to split/ cut/ chop. 2. va. to separate/ divide.
གསེག (sēg) inclined, slanted, sloped ༡ལུས་གསེག A body that slopes to one side.
གསེག་ཀ་ (sēgga) sm. གསེགས་ཀ་.
གསེག་ཀ་ལི་ (sēggəli) sm. སོ་ཀ་ལི་.
གསེག་སྐོར་ (sēggɔɔ) turning one's body away to the side as a gesture of disappointment, etc; va.—བྱེད་.
གསེག་ཁ་ (sēgga) sm. གསེག་ཀ་.
གསེག་ཁྲོན་ (sēgdrön) an inclined/ slanting well.
གསེག་གྲི་ (sēgdri) chisel.
གསེག་གྲི་ཤུར་ཅན་ (sēgdri shūrjɛn) chisel.
གསེག་རྒྱོ་ (sēg gyo) sexual intercourse while lying on one's side; va.—རྒྱག.
གསེག་ངོས་ (sēgŋuoò) inclined plane/ surface.
གསེག་གཅོད་ (sēgjöö̀) 1. a type of carpenter's chisel. 2. cutting across at an angle; va.— རྒྱག.
གསེག་གཅོད་ཁ་གཉིས་མ་ (sērjöö̀ kāñiimə) double-edged.
གསེག་གཅོད་ཁ་སྦུབས་ (sēgjöö̀ kābub) chisel used for creating gaps between engraved letters.
གསེག་གཅོད་ཁ་རིལ་ (sēgjöö̀kərii) a round-headed chisel for carving.
གསེག་གཅོད་ཆེ་སག (sēgjöö̀ cēsaà) chisel for carving large letters.
གསེག་གཅོད་ཕྲུས་འགུགས་ (sēgjöö̀ bǖǜguù) chisel for carving small gaps.
གསེག་གཅོད་སེན་གཟུགས་མ་ (sēgjöö̀ sēnsugmə) chisel with head shaped like a fingernail.
གསེག་ཆེན་ (sēgjen) a coppersmith's tool.
གསེག་ཉལ་ (sēg ñɛɛ) va. to lay on a slope/ incline, to recline.
གསེག་སྙེས་ (sēgñeè) leaning/ slanting sideways; va.—རྒྱག.
གསེག་ཐིག (sēgdig) a slanting/ sloped line; va.—རྒྱག.
གསེག་མཐའ་ (sēgda) hypotenuse.
གསེག་དར་ (sēgdar) file, rasp; va.—རྒྱག to file.
གསེག་ནས་ཉལ་ (sēgnɛ ñɛɛ) va. to lay or recline with one's body on a slope/ incline.
གསེག་མ་ (sēgma) gravel; va.—འདིངས་ to lay gravel.
གསེག་ཚད་ (sēgdzɛɛ̀) gradient, degree of incline/ slope.
གསེག་ཟུར་ (sēgsur) angle of inclination.
གསེག་ལ་ཡོ་ (sēgla yō) vi. to lean/ slant towards a slope.
གསེག་ལམ་ (sēglam) a sloped or inclined path/ road.
གསེག་ལོན་ (sēglön) carpenter's tool.
གསེག་ཤ་ཁ་ (sēgshaga) sm. གསེག.
གསེག་སློག (sēglɔɔ̀) putting or laying at an incline or on a slope.
གསེང་ (siŋ) sm. གསེང་.
གསེང་ (sēŋ) 1. crack, gap. 2. between ༡ལས་ཀའི་གསེང་ལ་ངས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ Between work I study.
གསེང་རྟགས་ (sēŋdaà) parenthesis.
གསེང་ཕྲུག (sēŋdraà) 1. sm. གསེང་. 2. small hole.
གསེང་བར་ (sēŋbar) sm. གསེང་དབར་, 1.
གསེང་བུག (sēŋbuù) sm. གསེང་བར་, 1.
གསེང་དབར་ (sēŋbar) sm. གསེང་བར་, 1.
གསེང་དབྲག (sēŋdraà) sm. གསེང་དབར་, 1.
གསེང་རྨོས་ (sēŋmöö̀) plowing between furrows.
གསེང་གཡབ་ (sēŋyəb) porch, verandah.
གསེང་ལམ་ (sēŋlam) a small footpath.
གསེང་ཤོར་ (sēŋ shɔ̄ɔ̄) vi. to slip into sth. through a crack/ gap ༡ཚོང་ཁང་ནང་དུ་ཀུན་མ་གསེང་ཤོར་མི་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་ We have to do sth. to prevent a thief from breaking in through a crack.
གསེང་གསེང་ (sēŋseŋ) 1. in your spare time ༡ཁྱེད་རང་གསེང་གསེང་ལ་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་རོགས་གནང་ In your spare time come visit me in my house. 2. things that are woven or knitted loosely.
གསེད་: p. བསེད་; f. གསེད་; imp. སེད་ (sēè) 1. va. card, to dress (wool, cotton, etc.). 2. va. to choose, to select. 3. va. to explain.
གསེད་བཀྲོལ་བྱེད་ (sēèdröö cēè) sm. གསེད་འགྲོལ་.
གསེད་འགྲོལ་ (sēndröö) interpreting, explaining; va.—བྱེད་ to interpret, to explain.
གསེབ་ (sēb) 1. in, among, in the midst of ༡ནགས་ཀྱི་གསེབ་ལ་ In the forest. 2. stallion, male donkey, uncastrated camel; va.—གཏོང་ to breed animals.
གསེབ་ལྐུགས་ (sēbguù) humans and animals becoming impotent after a period of sexual inactivity.
གསེབ་དུ་ (sēbdu) sm. གསེབ་, 1.
གསེབ་ན་ (sēbna) sm. གསེབ་, 1.
གསེབ་འཚངས་ (sēbdzaŋ) shung. to avail oneself of loopholes ༡འདི་པའི་མི་སེར་གཞན་གྱིས་གསེབ་འཚངས་བྱས་པ་ཡོད་ན་ Should anyone avail himself of loopholes to take possession of the subjects of this place.
གསེབ་ལམ་ (sēblam) sm. གསེང་ལམ་.
གསེར་ (sēr) gold; va.—འདོན་ to mine gold.
གསེར་ཀོ་ (sērgo) gold painted leather hide.
གསེར་ཀོང་ (sērgoŋ) gold butter lamp.
གསེར་ཀྲམ་ (sērdram) gold coin.
གསེར་དཀར་པོ་ (sēr gārbo) white gold.
གསེར་བཀྲུ་ (sērdru) panning for gold; va.—རྒྱག.
གསེར་རྐོ་ (sēr gō) va. to dig for gold.
གསེར་སྐུ་ (sērgu) icon/ statue made of gold.
གསེར་སྐུད་ (sērgüǜ) gold thread.
གསེར་སྐྱ་ (sērgya) whitish gold.
གསེར་སྐྱེམས་ (sērgyem) a type of ritual offering made to propitiate the gods.
གསེར་བསྐུས་ (sērgüǜ) shung. gold plated.
གསེར་ཁ་ (sērga) gold mine.
གསེར་ཁབ་ (sērgəb) gold needle.
གསེར་ཁབ་མེ་བཙའ་ (sērgəb medza) gold needle used for acupuncture.
གསེར་ཁྲི་ (sērdri) golden throne.
གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ (sērdri ŋaasöö̀) shung. the enthroning of the Dalai Lama or high lamas; va.—གནང་.
གསེར་མཁན་ (sērñɛn) sm. གསེར་བཟོ་བ་.
གསེར་མཁར་ (sērgar) palace.
གསེར་མགར་ (sērgar) sm. གསེར་བཟོ་བ་.
གསེར་གྱི་བཀའ་ (sērgi gā) king's order.
གསེར་གྱི་སྐུད་འགྲིལ་ (sērgi gǖǜdrii) shung. gold rimmed.
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ (sērgi kɔ̄ɔ̄lo) 1. one of the eight auspicious symbols. 2. shung. a golden wheel symbolizing secular authority, usu. presented to the Dalai Lama at the enthronement ceremony.
གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་ (sērgi gyabib) gilded roof of temples.
གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ (sērgi gyɛɛgəb cēmbo) shung. the government ༡གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འགྲེལ་ According to order of the

government.

གསེར་གྱི་སྒྲོམ་བུ་ (sērgi drombu) a small box made of gold.

གསེར་གྱི་འཇའ་ས་ (sērgi jaasa) shung. golden imperial edict.

གསེར་གྱི་ཉི་མ་ (sērgi ñimə) the golden sun.

གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ (sērgi ñiŋbu) pure gold.

གསེར་གྱི་རྟགས་མ་ (sērgi dāŋma) gold medal (in sports).

གསེར་གྱི་ཐམ་ག (sērgi tāmga) shung. golden seal.

གསེར་གྱི་དུས་སྐབས་ (sērgi tüügəb) golden age.

གསེར་གྱི་དུས་ཚོད་ (sērgi tüüdzöö) sm. གསེར་གྱི་དུས་སྐབས་.

གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག (sērgi dimii) important key [Lit. golden key].

གསེར་གྱི་བུམ་པ་ (sērgi pumbə) golden vessel/ vase.

གསེར་གྱི་ཞུན་མར་ཁྱེར་ནས་བཙལ་ཀྱང་རྙེད་ཁག་པོ་རེད་ (sērgi shümar kyērnɛ dzɛ̄ɛ kāgbo reè) extremely rare/ good [Lit. even if one carries a golden lamp it is difficult to find].

གསེར་གྱི་ལུང་ (sērgi luŋ) shung. sm. གསེར་གྱི་འཇའ་ས་.

གསེར་གྲི་ (sērdri) scissors/ knife for cutting gold.

གསེར་གླིང་ (sērliŋ) an area with a lot of gold mines/ veins.

གསེར་འགྱུར་ (sērgyur) turning objects into gold.

གསེར་རྒྱན་ (sērgyɛn) 1. gold ornamentation on implements such as bowls; va.—རྒྱག.

གསེར་རྒྱུགས་ (sērgyuù) golden rod/ cane.

གསེར་སྒ་ (sērga) gilded saddle, gold saddle.

གསེར་ངང་ (sērŋaŋ) yellow swan.

གསེར་ངུར་ (sērŋur) golden duck/ goose.

གསེར་དངུལ་ (sērŋüü) gold and silver, precious metals in general.

གསེར་མངལ་ (sērŋɛɛ) shung. sm. ཚངས་པ་.

གསེར་ལྕུག (sērjuù) gold bar, gold ingot.

གསེར་བཅད་ (sērjɛ̄ɛ̀) thankas in with the edges of all images are painted with gold.

གསེར་ཆབ་ (sērcəb) liquid gold; va.— གཏོང་; —འབྲུག; —སྦྱོན་ to paint with liquid gold.

གསེར་ཆུ་ (sērju) sm. གསེར་ཆབ་.

གསེར་ཆོས་ (sērcöö) scripture/ text written in gold on black paper.

གསེར་མཆོག (sērjɔɔ̀) 1. the best gold. 2. name of a Buddha.

གསེར་ལྗང་བདུངས་ (sērjaŋ duŋ) things made of pure gold.

གསེར་ཉ་ (sērna) goldfish.

གསེར་སྙན་ (sērñɛn) shung. 1. sm. གསེར་སྙན་རིན་པོ་ཆེ་. 2. a report sent from the Amban to the Emperor; va.—སྙོན་འབུལ་. 3. a report sent to a superior official; va.—སྙོན་.

གསེར་སྙན་དུ་འབུལ་གནང་ (sērñɛndu büünaŋ) shung. sm. གསེར་སྙན་, 2. and 3.

གསེར་སྙན་རིན་པོ་ཆེ་ (sērñɛn rimboce) shung. 1. when sending a letter to sb. of the same or higher status, an address sth. like Dear — ༈ གསེར་སྙན་ལེན་པོ་ཆེ་ ཆེད་གསོལ་ སང་ཉིན་དགོང་དྲོ་ གསོལ་ཇོན་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞུ་ Dear Sir. Please come to dinner tomorrow. 2. way of politely referring to a higher official conveying "to his/ your ears" ༈ གུས་འབངས་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་གསེར་སྙན་རིན་པོ་ཆེ་མི་གཙེར་མཐུ་མེད་བྱུང་སོང་བ་དགྲིངས་འགལ་མི་བཞེས་པ་ཞུ་ Because we subjects are desperate, do not be angry because we had no choice but to bother you.

གསེར་དིང་ (sērdiŋ) golden water offering bowls.

གསེར་དིལ་ (sērdii) gold implement used in moxabustion.

གསེར་ཏམ་ (sērdram) gold ཏམ་ཀ་ coin.

གསེར་ཏོག (sērdoò) 1. cone shaped gilded rooftop. 2. gold button on top of some official hats.

གསེར་གཏེར་ (sērder) 1. gold mine. 2. gold ore.

གསེར་སྟན་ (sērdɛn) anvil used by goldsmiths.

གསེར་སྟན་འོག་ཚ་ (sērdɛn wɔ̄ɔ̀dza) sm. གསེར་སྟན་.

གསེར་སྟིར་ (sērdir) gold tea pot.

གསེར་ཐབ་ (sērdəb) stove for smelting gold.

གསེར་ཐམ་ (sērdam) gold seal.

གསེར་ཐལ་ (sērdɛɛ) sm. གསེར་ཕྱེ་.

གསེར་ཐིགས་ (sērdig) drop of gold.

གསེར་ཐུར་ (sērdur) golden spoon.

གསེར་ཐུལ་ (sērdüü) a type of dress worn by monks in early Tibet.

གསེར་ཐེབ་ (sērdeb) shung. a kind of yellow hat (worn by monk officials and lamas).

གསེར་ཐོག (sērdɔɔ̀) gilded roof.

གསེར་ཐོད་ (sērdöö) gold head ornaments on statues.

གསེར་དམ་ (sērdam) sm. གསེར་ཐམ་.

གསེར་དེབ་ (sērdeb) shung. a book which lists the transactions of gold (in tt.).

གསེར་དོར་སྒམ་ཉར་ (sērdɔɔ gamñar) lack of judgment [Lit. throw away the gold and keep the box].

གསེར་གདུང་ (sērduŋ) a golden stupa for keeping the remains of a lama.

གསེར་མདངས་ (sērdaŋ) golden rays/ lights.

གསེར་མདུང་ (sērduŋ) golden spear.

གསེར་མདོག་ཅན་ (sērdɔjɛn) gold color.

གསེར་འདབ་ (sērdəb) gilded roof.

གསེར་འདུབ་ (sērdub) 1. sm. གསེར་ཐོག. 2. gold leaf.

གསེར་འདོན་ (sērdön) see གསེར་.

གསེར་བདུངས་མ་ (sērduŋma) gold that has been purified.

གསེར་རྡོ་ (sērdo) gold ore/ nugget.

གསེར་ལྡན་ (sēndɛn) 1. world. 2. Wednesday. 3. horse. 4. fire.

གསེར་ལྡན་དགའ་མ་ (sēndɛn gama) shung. sm. གསེར་ལྡན་.

གསེར་ལྡེམ་ (sēndem) shung. gold button on the hats of high officials and lamas.

གསེར་སྡོང་ (sērdoŋ) 1. sm. གསེར་གདུང་. 2. sm. དཔག་བསམ་ཤིང་.

གསེར་ན་ (sērna) gold earring.

གསེར་དཔོན་ (sērbön) an official in charge of gold.

གསེར་ཕག (sērbaà) gold brick.

གསེར་ཕུད་ (sērbüü) sm. གསེར་སྐྱེམས་.

གསེར་ཕོར་ (sērbɔɔ) golden bowl.

གསེར་ཕྱེ་ (sērce) gold dust.

གསེར་ཕྱེ་ལེབ་ (sēr cēleb) gold bar.

གསེར་འབྲུ་ (sēndru) sm. གསེར་ཏོག.

གསེར་འཕྲེང་ (sērdreŋ) 1. gold rosary. 2. abbr. of ལེགས་བཤད་.'

གསེར་བུམ་བརྟག་དཔྱད་ (sērbum dāgjɛ̀ɛ̀) shung. lottery divination through shaking a golden vessel.

གསེར་བྱ་ (sērja) 1. golden bird. 2. a type of herbal medicine.

གསེར་བྱེ་མཉམ་འདྲེས་ (sērje ñamdreè) mixing good with bad [Lit. mixing golden and sand].

གསེར་བྱེ་ནག་པོ་ (sērje nagbo) datura flower (used in Tibetan medicine).

གསེར་བྱིབས་གཡོགས་ (sērjebyɔ̄ɔ̀) a stupa that is completely gold covered.

གསེར་བྲིས་ (sērdrii) writing/ painting in gold.

གསེར་འབུམ་ (sērbum) religious scriptures that are written in gold.

གསེར་སྦྱང་བདུངས་མ་ (sērjaŋ duŋma) sth. made of pure gold.

གསེར་སྦྱང་བཙོ་མ་ (sērjaŋ dzōma) pure gold, purified/ refined gold.

གསེར་སྦྲང་ (sērdraŋ) yellow bee/ wasp.

གསེར་སྦྲམ་ (sērdram) gold bar/ ingot.

གསེར་མིག (sēr mii) poet. fish.

གསེར་སྨར་རྒྱང་ (sēr mārgyaŋ) sm. གསེར་སྦྱང་བཙོ་མ་.

གསེར་སྨར་པོ་ (sēr mārbo) pure gold.

གསེར་སྨྱུག (sērñug) pen.

གསེར་སྨྱུག་བཟོ་གྲྭ (sērñug sodra) pen factory.

གསེར་བཙོ་མ་ (sēr dzōma) sm. གསེར་སྦྱང་བཙོ་མ་.

གསེར་བཙོ་སྦྱང་བྱེད་སྟངས་ (sēr dzōjaŋ cēedaŋ) sm. གསེར་བཙོའི་ལག་རྩལ་.

གསེར་བཙོའི་ལག་རྩལ་ (sērdzö lagdzɛɛ) the method

of purifying gold.
གསེར་ཚག་རྒྱག (sērdzaà gyaà) va. to do bas-relief style of gold work; va.—རྒྱག.
གསེར་མཛོད་ (sērdzöö) gold storage room/ treasury.
གསེར་ཞལ་ (sērshεε) h. of གདོང་.
གསེར་ཞལ་རྣམ་གཉིས་ (sērshεε nāmñii) husband and wife (h.).
གསེར་ཞལ་ལྷན་འཛོམས་ (sērshεε lhēndzom) h. of གདོང་ཐུག་མཉམ་འཛོམས་.
གསེར་ཞུན་མ་ (sērshünma) 1. molten gold. 2. sm. གསེར་བཙོ་མ་.
གསེར་གཞི་སྦྲོ་བཏགས་ (sērshi drodaà) a brocade woven with gold thread with the design of a dragon and peacock feathers.
གསེར་གཞི་མ་ (sēr shimə) type of gold colored brocade shirt collar.
གསེར་ཟངས་ (sērsaŋ) 1. gilded; va.—གཏོང་ 2. gold and copper.
གསེར་ཟངས་རྒྱ་ཕིབས་ (sērsaŋ gyabib) gilded roof.
གསེར་ཟིལ་ (sērsii) 1. golden glow/ rays. 2. name of a mineral used in Tibetan medicine.
གསེར་བཟང་དྲི་མེད་ (sērsaŋ trimeè) 1. pure gold. 2. name of a Buddha.
གསེར་བཟོ་ (sērso) goldsmithing; va.—བྱེད་.
གསེར་བཟོ་བ་ (sērsowa) goldsmith.
གསེར་འོད་ (sērwöö) 1. sm. གསེར་ཟིལ་. 2. abbr. of མདོ་སྡེ་གསེར་འོད་དམ་པ་.
གསེར་འོད་ཆེམ་ཆེམ་ (sērwöö cēmjem) flickering golden light.
གསེར་ཡིག (sēryii) shung. a letter sent by the Emperor of China. 2. name of a deceased person that is written on paper burned as an offering; va.—སྲེག to burn such a paper offering. 3. gold writing.
གསེར་ཡིག་པ་ (sēryigbə) shung. 1. secretary to the Emperor of China. 2. messenger of the Emperor of China.
གསེར་ཡིག་པ་ཆེན་པོ་ (sēryigbə cēmbo) a close adjutant of Lhabsang Khan.
གསེར་ཡིག་གསེར་དམ་ (sēryig sērdam) shung. letter sent by the Emperor of China sealed with the Emperor's golden seal.
གསེར་རིལ་སྨྱུག་ཁྲོག (sērrii ñügdrɔɔ̀) shung. set consisting of a holder for ink and a pen (used by the officials of the tt. government).
གསེར་རིས་ (sēērii) picture painted with gold.
གསེར་ལས་པ་ (sēēlεὲba) goldsmith.
གསེར་ཤོག (sēēshoò) gold leaf, gold paper.
གསེར་ས་ (sērsa) sm. གསེར་ཁ་.
གསེར་ས་ཕག (sēr sābaà) gold brick, gold bullion.
གསེར་ས་འོག་ལ་ཡོད་ཀྱང་འོད་ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་ (sēr sāwɔɔ̀la yöögyaŋ wöö namgala cār) the fame of one's knowledge/ accomplishments will spread by itself [Lit. even though the gold is under the earth its light shines in the sky].
གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་ (sērsa ledram) pure natural gold.
གསེར་སོ་ (sērso) gold tooth.
གསེར་སྲང་ (sērsaŋ) a སྲང་ of gold.
གསེར་སྲབ་ (sērdrəb) gold bridle.
གསེར་སློང་ (sērloŋ) begging for gold.
གསེས་ (sēè) 1. p. of གསེ་. 2. see ནང་གསེས་.
གསེས་འགྲེམས་ (sēè drem) shung. va. to distribute ¶ སེམས་ཅན་རྣམས་སྡེ་དགོན་རྣམས་ལ་གསེས་འགྲེམས་ཐོག The animals were distributed to subjects and to monasteries.
གསོ་: p. གསོས་; f. གསོ་; imp. གསོས་ (sō) 1. vi. to heal ¶ རྨ་ཁ་གསོ་གི་འདུག The wound is healing. 2. va. to feed, to rear, to nourish ¶ ཉ་རིགས་མང་པོ་གསོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ (They) rear many species of fish. 3. vi. to regain (consciousness) ¶ སྐར་མ་འགའ་ཤས་སོང་ནས་དྲན་པ་གསོས་པ་རེད་ (He) regained consciousness after several minutes. 4. see ཞིག་གསོ་. 5. abbr. for གསོ་མ་.
གསོ་སྐུད་འཁལ་ (sōgüü kēē) va. to spin flax/ jute into thread.
གསོ་སྒྱེ་ (sōgyeè) gunnysack.
གསོ་སྐྱེད་ལེན་པོ་ (sōgyeè lenbo) animals that get fat easily.
གསོ་སྐྱོང་ (sōgyoŋ) 1. rearing, fostering, bringing up, caring for; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་དྭ་ཕྲུག་ཚང་མ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The government is caring for all the orphans. 2. training; va.—བྱེད་ to train ¶ བཟོ་ལས་ལག་རྩལ་པ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are training mechanical technicians.
གསོ་སྐྱོང་མ་ (sōgyoŋma) child care worker, nanny.
གསོ་བསྐྲུན་ (sōdrün) renovating/ reconstructing buildings; va.—བྱེད་.
གསོ་བསྐྲུན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (sōdrün ūyün lhēngaŋ) building committee.
གསོ་མཁན་ (sōgεn) provider, bread earner. 2. sm. གསོ་བྱེད་.
གསོ་སྒྲིག་ཁང་ (sōdriggaŋ) repair and installation factory/ workshop.
གསོ་བཅོལ་ (sōjöö) temporarily leaving a child with sb. to take care of them; va.—བྱེད་ ¶ གུང་སེང་དུ་འགྲོ་ཤུལ་ཕྲུ་གུ་སྤུན་མཆེད་ལ་གསོ་བཅོལ་བྱས་པ་ཡིན་ While I went on vacation I left my children with a relative (to look after).
གསོ་བཅོལ་ཁང་ (sōjöögaŋ) nursery (for young children).
གསོ་བཅོས་ (sōjöö) medical treatment.
གསོ་ཆག (sōjaà) fodder ¶ གསོ་ཆག་ལས་སྣོན་བཟོ་གྲྭ་ A fodder processing plant.
གསོ་ཉར་ (sōñar) rearing, keeping, raising (usu. animals, livestock); va.—བྱེད་.
གསོ་རྟེན་ (sōden) money or things paid for the subsistence/ upkeep of sb. (usu. one's illegitimate child).
གསོ་ཐག་བཟོ་གྲྭ (sōdaà sodra) flax mill.
གསོ་ཐབས་ (sōtəb) 1. means/ method of rearing, nourishing, fostering. 2. means/ methods of healing.
གསོ་དཔྱད་ (sōjεὲ) science of medicine, medical treatment, medical diagnosis.
གསོ་དཔྱད་པ་ (sōjεὲba) physician, doctor.
གསོ་སྤེལ་ (sōbel) breeding, raising; va.—བྱེད་ to breed, to raise (animals).
གསོ་སྤྱད་ (sōjεὲ) medical tools.
གསོ་ཕད་ (sōpεὲ) gunny bag/ sack.
གསོ་བ་པོ་ (sōwabo) sm. གསོ་མཁན་.
གསོ་བ་རིག་པ་ (sōwa rigbə) the science of Tibetan medicine.
གསོ་འབྲས་ (sōdrεὲ) jute seed.
གསོ་སྦྱོང་ (sōjoŋ) 1. gelong's confessional assembly (that meets once a month on the 15th). 2. raising and training (usu. for sports); va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་གཞུང་ནས་ལུས་རྩལ་པ་ཁག་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་རེད་ The government cared for and trained a group of athletes (conveys they housed and fed them while giving them training).
གསོ་སྦྱོང་ཐེབས་རྩ་ (sōjoŋ tēbdza) shung. a trust fund for monk's གསོ་སྦྱོང་.
གསོ་མ་ (sōma) 1. jute, flax. 2. nanny.
གསོ་མ་སྔོན་པོ་ (sōma ŋōmbo) a type of greenish jute/ flax.
གསོ་མ་གསེར་པོ་ (sōmo sērbo) a type of yellowish jute/ flax.
གསོ་སྨན་ (sōmεn) medicine.
གསོ་ཚགས་ (sōdzaà) sm. གསོ་ཉར་.
གསོ་རྫུལ་ (sōdzüü) sm. གསོ་ཐབས་.
གསོ་ར་ (sōra) any enclosed place where animals/ plants are raised ¶ བྱ་དེ་གསོ་ར་ A poultry farm.
གསོ་རས་ (sōrεὲ) cloth made of jute/ flax.
གསོ་རིག (sōrig) abbr. of གསོ་བ་རིག་པ་.
གསོ་རིག་པ་ (sō rigbə) doctor.
གསོ་རིག་ཚན་ཁག (sōrig tsēngaà) medical department.
གསོ་རིག་འཛིན་པ་ (sōrig dzimbə) shung. an imperial physician.
གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (sōrig lōbdra cēmmo)

medical college.

གསོ་རིགས་ (sōroò) sm. གསོ་སྦྱོང་.

གསོ་རླུང་ (sōluŋ) oxygen.

གསོག: p. བསགས་; f. བསག; imp. སོག or གསོགས་ (sɔ̄ɔ̀) va. to accumulate, to store, to save up ¶ ནོར་མང་པོ་བསགས་ཡོད་པ་རེད་ (They) have accumulated much wealth. ¶ ཟླ་རེའི་ཕོགས་ཐོབ་ནས་བརྒྱ་ཆ་ཁ་ཤས་བསོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ (They) are able to save a few percent of their monthly salary.

གསོག་ཁྲ་ (sɔ̄gdra) inventory of things accumulated.

གསོག་གྲུན་ (sɔ̄gdrün) sm. གསོག་འཇོག.

གསོག་སྒྲུབ་ (sɔ̄ɔ̀drub) sm. གསོག་འཇོག.

གསོག་དངུལ་ (sɔ̄ɔ̀ŋüü) 1. a deposit (in a bank). 2. money taken from salary and put in a bank for a retirement fund.

གསོག་ཆས་ (sɔ̄gjɛ̀ɛ̀) condensing apparatus.

.གསོག་འཇོག (sɔ̄njɔ̀ɔ̀) 1. saving, accumulating, stockpiling, setting aside as a reserve; va.—བྱེད་.

གསོག་འཇོག་མ་དངུལ་ (sɔ̄njɔ̀ɔ̀ ma̲ŋüü) reserve funds.

གསོག་ཉར་ (sɔ̄gñar) sm. གསོག་འཇོག.

གསོག་ཉར་ཁང་ (sɔ̄gñargaŋ) storehouse.

གསོག་ལྡང་ (sɔ̄gdaŋ) dormant/ latent diseases and diseases that manifest themselves.

གསོག་ལྡང་ཞི་གསུམ་ (sɔ̄ɔ̀ da̲ŋ shi̲ sūm) the three: diseases that first remain latent, then manifest themselves, and then get cured.

གསོག་པོ་ (sɔ̄gbo) soft, spongy.

གསོག་འཕྱག (sɔ̄ŋjaà) sweeping up and accumulating; va.—བྱེད་ ¶ གངས་གསོག་འཕྱག་བྱས་ནས་ཁ་བའི་གྱང་བརྩིགས་བྱས་པ་རེད་ Sweeping up and accumulating snow, (they) built a wall of snow.

གསོག་སྒྲུབ་ (sɔ̄gdrub) gathering/ collecting together; va.—བྱེད་.

གསོག་འབྲུ་ (sɔ̄ŋdru) reserve grain.

གསོག་བརྫུས་ (sɔ̄gdzüù) false, fake.

གསོག་རུན་ (sɔ̄grün) sm. གསོག་རུམ་.

གསོག་རུམ་ (sɔ̄grum) sm. གསོག་སྒྲུབ་.

གསོགས་ (sɔ̄ɔ̀) 1. sm. བསག. 2. imp. of གསོག.

གསོང་ (sōŋ) 1. abbr. of གསོང་པོ་. 2. imp. of གསང་.

གསོག་ཁང་ (sɔ̄ɔ̀gaŋ) storeroom.

གསོག་ལྡོང་ (sɔ̄gdoŋ) sewer, water drain.

གསོང་པོ་ (sōŋbo) straightforward, honest, sincere.

གསོད་: p. བསད་; f. གསད་; imp. སོད་ (sȫȍ) 1. va. to kill ¶ ཁོས་སྟག་གཅིག་བསད་པ་རེད་ He killed a tiger. 2. va. to extinguish, to put/ turn off ¶ མེ་དེ་ལམ་སེང་བསད་པ་རེད་ (They) extinguished the fire right away. ¶ གློག་གསོད་ཀྱི་ཡིན་ (I) am going to turn off the light.

གསོད་གཅོད་ (sȫȍjȫȍ) 1. killing, murdering; va.—བྱེད་. 2. term used for the number of head of livestock nomad households have to kill (or sell) to meet their household stocking limit.

གསོད་རྟགས་ (sȫȍdaà) 1. mark/ sign that is put on a person who is to be executed. 2. name for an ancient spear-like weapon.

གསོད་བརྡུང་བཀོལ་གསུམ་ (sȫȍ du̲ŋ gȫȍsum) the three: killing, beating and putting into servitude.

གསོད་བརྡུང་བཅོམ་གསུམ་ (sȫȍ du̲ŋ jōmsum) the three: killing, beating and robbing.

གསོད་བརྡུང་མནར་གཅོད་ (sȫȍduŋ nārjȫȍ) killing, beating and oppressing/ exploiting.

གསོད་པ་ལག་པ་འཇམ་ལོས་ (sȫȍba la̲gba ja̲mlȫȍ) doing things gently [Lit. even when killing there is a way of killing gently].

གསོད་དཔུང་གྲ་སྡེབས་ (sȫȍbuŋ tra̲deb) shung. a killing by a mass of people.

གསོད་སྐྱད་ (sȫȍjɛ̀ɛ̀) a weapon used for killing.

གསོད་ར་ (sȫȍra) sm. གསོད་ས་.

གསོད་རེས་གཏོང་ (sȫȍreè dōŋ) va. to kill one another.

གསོད་གཤོམ་ (sȫȍshom) planning/ plotting to kill; va.—བྱེད་.

གསོད་ས་ (sȫȍsa) place of execution, place where sth./ sb. is killed.

གསོད་གསོན་འཕྲོག་སྡེར་ (sȫȍsön trɔ̀ɔ̀der) having complete power over sb's. life and property.

གསོན་ (sȫn) 1. imp. of གསན་. 2. vi. to survive ¶ འདི་ལོ་ཕྲུགས་ཕྲུག་མགོ་གྲངས་ཁྲི་ཅིག་གསོན་པ་རེད་ This year ten thousand calves survived.

གསོན་སྒྱུར་ (sȫngyur) shung. an ancient law that executes criminals by having them thrown off a cliff or into a river bound up.

གསོན་གྱེས་ཤི་བྲལ་ (sȫngyeè shi̲drɛɛ) parting forever.

གསོན་འགྱུར་ (sȫngyur) surviving.

གསོན་འགྱེད་ (sȫngyee) shung. alms given for the well-being of a person who is alive.

གསོན་ངོགས་ (sȫnŋɔ̀ɔ̀) alive.

གསོན་བསྔོ་ (sȫnŋo) shung. dedication made while a person is alive.

གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ (sȫnñam de̲mba) sm. གསོན་ཉམས་དོད་པོ་.

གསོན་རྗེན་ (sȫnjen) firsthand knowledge, seeing with one's own eyes ¶ ཁོས་རྐུ་མ་བརྐུས་པ་ངས་གསོན་རྗེན་དུ་མཐོང་བྱུང་ I saw him steal with my own eyes.

གསོན་ཉམས་དོད་པོ་ (sȫnñam tö̲öbo) lively, vivacious, vivid, expressive ¶ རྣམ་འགྱུར་གསོན་ཉམས་དོད་པོ་ A lively expression.

གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ (sȫnñam de̲mba) sm. གསོན་ཉམས་དོད་པོ་.

གསོན་སྟོང་ (sȫndoŋ) 1. shung. compensation made to people who prove the accused intended to commit murder (although they are still alive). 2. compensation/ payment for injury.

གསོན་སྟང་ (sȫndaŋ) rate/ amount of གསོན་སྟོང་.

གསོན་ཐབས་ (sȫndəb) means of surviving; va.—བྱེད་ to do things to survive ¶ ཡུལ་དེ་ར་མུ་གེ་བྱུང་སྐབས་མི་མང་པོས་སྤོ་ཚོད་བཟས་ནས་རང་ཉིད་གསོན་ཐབས་བྱས་པ་རེད་ When there was a famine in that area many people ate wild plants to survive.

གསོན་དུར་དུ་འཇུག (sȫndurdu ju̲ù) va. to bury/ entomb alive.

གསོན་འདྲེ་ (sȫndre) living people who cause evil like ghosts.

གསོན་འདྲེ་མ་ (sȫndrema) a female གསོན་འདྲེ་.

གསོན་གནས་ (sȫnnɛɛ̀) a survivor.

གསོན་པ་ (sȫmba) live ¶ ཉ་གསོན་པ་ Live fish.

གསོན་པ་ཟ་ (sȫmba sa̲) 1. va. to lie blatantly [Lit. to eat alive]. 2. va. to eat sth. that is still alive.

གསོན་པོ་ (sȫmbo) 1. live, alive ¶ ཉ་གསོན་པོ་ Live fish. 2. firsthand information, true, real ¶ ངས་ཞུས་པའི་སྐད་ཆ་འདི་གསོན་པོ་རང་ཡིན་ What I have said is really true (I have firsthand knowledge).

གསོན་པོར་འཛིན་ (sȫmbor dzi̲n) va. to capture alive.

གསོན་པོར་ལུས་ (sȫmbor lü̲ü) vi. to survive ¶ ས་གཡོས་ཆེན་པོ་དེ་བྱུང་རྗེས་མི་གསོན་པོར་ལུས་པ་ཉུང་ཤས་ལས་མི་འདུག After the earthquake there were only few who survived.

གསོན་དཔེ་ (sȫnbe) a live/ living model.

གསོན་ལྤགས་ (sȫnbe) skinning sth. while it is alive/ living; va.—བཤུ་ to skin sth. while it is alive.

གསོན་བྲལ་ (sȫndrɛɛ) separating while still alive; va.—བྱེད་.

གསོན་སྦས་ (sȫnbɛɛ̀) sm. གསོན་སྦེད་.

གསོན་སྦྱང་ (sȫnjaŋ) clearing/ washing away one's sins while still alive; va.—བྱེད་.

གསོན་སྦེད་ (sȫnbɛɛ̀) burying alive; va.—བྱེད་; —གཏོང་.

གསོན་ཚད་ (sȫndzɛɛ̀) survival rate ¶ གསོན་ཚད་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་བཅུ་ཡན་ལོན་གྱི་རེད་ The survival rate will exceed 80%.

གསོན་བཟུང་ (sȫnsuŋ) capturing/ catching alive; va.—བྱེད་.

གསོན་བཟུང་དམག་སྒར་ (sȫnsuŋ māàgar) prisoner of war camp.

གསོན་རེ་ (sȫnre) the hope of surviving death ¶ ཁོ་ཚོ་གསོན་རེ་བྲལ་སོང་ They have no hope of surviving.

གསོན་ལམ་ (sȫnlam) means/ ways of surviving; va.—འཚོལ་ to search for means/ ways to

survive.

གསོན་ལུས་ (sōnlüü) abbr. of གསོན་པོར་ལུས་.

གསོན་ཤུགས་ (sōnshuù) vigor, vitality (in growing/ living).

གསོན་གཤིན་ (sōnshin) alive and dead.

གསོན་གསོན་རྗེན་རྗེན་ (sōnsön jenjen) abbr. of གསོན་རྗེན་.

གསོབ་: p. བསབས་; f. གསོབ་; imp. སོབས་ (sōb) 1. va. to repay from gratitude, to repay kindness ¶ ངང་གི་ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་གསོབ་ཕྱིར་སྙུན་གཡོག་གང་གཟབ་ཞུས་པ་ཡིན་ I repaid the kindness of my parents by helping them as best as I could when they were sick. 2. an effigy. 3. vi. to become soft ¶ དེང་སང་ལུས་རྩལ་མ་བྱས་ཙང་གཟུགས་པོ་གསོབ་བཞག These days, because I don't exercise, I have become soft. 4. va. to supplement, to make up for ¶ དམག་གསར་བསྡུས་ནས་དམག་མི་འདས་པ་གྲོངས་སོང་བའི་གྲངས་ཀ་བསབས་པ་རེད་ (They) supplemented the soldiers that died by recruiting new ones.

གསོབ་སྐྱོང་ (sōbgyoŋ) stuffing the skin of animals; va.—བྱེད་.

གསོབ་པོ་ (sōbbo) sm. སོབ་སོབ་.

གསོབ་ཕྱུར་ (sōbjur) a type of dried cheese that is soft.

གསོབ་འབུ་ (sōmbu) spider beetle.

གསོབ་སྨན་ (sōbmɛn) soft medical pills/ capsules.

གསོབ་ཚིག (sōbdzii) lies.

གསོམ་ (sōm) members of the pine tree family.

གསོམ་ནག (sōmnaà) black pine.

གསོམ་ཤིང་ (sōmshiŋ) pine tree.

གསོར་ (sɔ̄ɔ) 1. drill, awl. 2. va. to swing and hit with a sword.

གསོར་: p. and f. བསར་; imp. གསོར་ (sɔ̄ɔ) va. to prepare, to make ready ¶ སང་ཉིན་དགོས་པའི་ཅ་ལག་ཚང་མ་བསར་ཡོད་ I have prepared all the things we need for tomorrow.

གསོར་ཁ་ (sɔ̄rga) drill, awl; va.—རྒྱག to drill/ bore holes.

གསོར་ཁྲོན་ (sɔ̄rdrün) a well that has been drilled.

གསོར་མགོ (sɔ̄ŋgo) the head of a drill.

གསོར་མགོ་གཙུས་རིལ་ཅན་ (sɔ̄ngo jüüriijɛn) drilling head/ bit.

གསོར་སྒྲོམ་ (sɔ̄rdrom) drilling platform/ tower/ stand.

གསོར་སྟེགས་ (sɔ̄rdeg) drilling platform/ tower/ stand.

གསོར་ལྡེམ་ (sɔ̄ndem) scouring rush.

གསོར་འབིགས་ (sɔ̄mbig) a drill (for wells); va.—རྒྱག to drill a well.

གསོར་འབིགས་འཁྲུལ་འཁོར་ (sɔ̄mbig trüügɔɔ) drilling machine.

གསོར་འབིགས་བརྟག་ཞིབ་འཁྲུལ་འཁོར་ (sɔ̄mbig dɔ̄gshib trüügɔɔ) surveying machines to determine where to drill.

གསོར་འབིགས་བཟོ་པ་ (sɔ̄mbig soba) drilling worker.

གསོར་འབིགས་ཡོ་བྱད་ (sɔ̄mbig yojɛɛ̀) drilling tools/ equipment.

གསོར་འབིགས་ལས་རིགས་ (sɔ̄mbig lɛ̄ɛrii) drilling profession/ occupation.

གསོར་ལེན་ (sɔ̄rlen) sm. བརྡེ་ལེན་.

གསོར་ཤུབས་ (sɔ̄ɔshub) pipes (used in drilling).

གསོལ་ (sɔ̄ɔ) 1. va. to inform, to tell (h.) ¶ རྒྱལ་པོར་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གསོལ་བ་རེད་ (He) informed the king of the history. 2. va. to put on, to dress (h.) ¶ ཁོང་ལ་ན་བཟའ་གསོལ་བ་རེད་ (They) put clothes on him. 3. va. to take, to eat/ drink (h.) ¶ གསོལ་ཇ་གསོལ་གྱི་འདུག (He) is drinking tea. 4. term that makes honorifics, e.g. སྨན་ becomes གསོལ་སྨན་. 5. trance ¶ ཟླ་གསོལ་ The monthly trance.

གསོལ་ཀྲུམ་ (sūūdrum) h. of ཤ་.

གསོལ་ཀྲུམ་སྐམ་པོ་ (sūūdrum gāmbo) h. of ཤ་སྐམ་པོ་.

གསོལ་དཀྲུམ་ (sūūdrum) sm. གསོལ་ཀྲུམ་.

གསོལ་བསྐངས་ (sɔ̄ɔgaŋ) shung. the first offering of fried dough to the Dalai Lama during the New Year Ceremony in the Potala.

གསོལ་ཁ་ (sɔ̄ɔga) prayer/ rite to a protective deity; va.—གཏོང་.

གསོལ་ཁ་ཁང་ (sɔ̄ɔga kāŋ) sm. མགོན་ཁང་.

གསོལ་ཁ་བ་ (sɔ̄ɔgawa) person who does གསོལ་ཁ་.

གསོལ་ཁང་ (sɔ̄ɔgaŋ) 1. h. of ཐབ་ཚང་. 2. canteen, banquet hall.

གསོལ་ཁང་རྐྱང་བ་ (sɔ̄ɔgaŋ cūŋwa) snack counter.

གསོལ་ཁྲིད་ (sɔ̄ɔdrɔ̀ɔ) h. of གྲོད་ཁོག.

གསོལ་ཁྲོད་བཀྲིས་ (sɔ̄ɔdrɔ̀ɔ drēe) h. of གྲོད་ཁོག་ལྟོགས་.

གསོལ་ཁྲོད་བཅོམ་ (sɔ̄ɔdrɔ̀ɔ jōm) sm. གསོལ་ཁྲོད་བཀྲིས་.

གསོལ་མགྲོན་ཁང་ (sɔ̄ɔdrɔ̄ngaŋ) hotel ¶ ལྷ་ས་གསོལ་མགྲོན་ཁང་ The Lhasa Hotel.

གསོལ་འགོ་ (sɔ̄ngo) shung. the one who goes at the head of the New Year's official horse procession.

གསོལ་རྒྱུ་ (sɔ̄ɔgyo) h. of རྒྱུ་.

གསོལ་ངན་ (sɔ̄ɔŋɛn) poisonous food.

གསོལ་ཅོག (sɔ̄ɔjoò) sm. གསོལ་ལྕོག.

གསོལ་ལྕོག (sɔ̄ɔjoò) h. of ལྕོག་ཙེ་.

གསོལ་ཆང་ (sɔ̄ɔjaŋ) sm. མཆོད་ཆང་.

གསོལ་ཆས་ (sɔ̄ɔjɛɛ̀) h. of ལྟོ་ཆས་.

གསོལ་ཆེན་ (sɔ̄ɔjen) shung. abbr. of གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ་.

གསོལ་མཆོད་ (sɔ̄ɔjɔ̀ɔ) 1. sm. གསོལ་ཁ་. 2. Chinese funeral rite.

གསོལ་ཇ་ (sɔ̄ɔja) h. of ཇ་.

གསོལ་ཇ་བཞེས་དོག (sɔ̄ɔja sheēdoò) tea and snacks/ cookies (h.).

གསོལ་ཕྱིར་ (sɔ̄ɔdir) h. of ཕྱག་ཕྱིར་.

གསོལ་སྟོན་ (sɔ̄ɔdɛn) banquet, feast, reception at which food is served (h.); va.—བཤམས་; —གཏོང་; —འབུལ་ to give a banquet/ feast, to have a reception.

གསོལ་སྟོན་ཁང་ (sɔ̄ɔdöngaŋ) banquet hall.

གསོལ་ཐང་ (sɔ̄ɔdaŋ) 1. h. of ཇ་ཐང་. 2. arc. གསོལ་ཐོགས་.

གསོལ་ཐབ་ (sɔ̄ɔdəb) h. of ཐབ་ཚང་.

གསོལ་ཐབ་པ་ (sɔ̄ɔdəbbə) shung. a person who works in the Dalai Lama's kitchen.

གསོལ་དམ་ (sɔ̄ɔdam) h. of ཇ་དམ་.

གསོལ་དྭངས་ (sɔ̄ɔdaŋ) sm. གསོལ་ཐང་.

གསོལ་དོད་ (sɔ̄ɔdɔɔ̀) h. of ལྟོ་དོད་.

གསོལ་དོན་ (sɔ̄ɔdön) a request (h.).

གསོལ་དོན་མིན་གྲུབ་ (sɔ̄ɔdön mīndrub) shung. receiving what one requested.

གསོལ་མདོང་ (sɔ̄ɔdoŋ) h. of མདོང་མོ་.

གསོལ་འདེབས་ (sɔ̄ɔndeb) 1. prayers asking for sth.; va.—བྱེད་; —སྨོན་ to pray for ¶ ལམ་བར་དུ་གེགས་བར་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ལྷའི་མདུན་དུ་གསོལ་འདེབས་སྨོན་པ་རེད་ He prayed to the deity asking that no obstacles arise on the road. 2. va. to request/ appeal; va.—བྱེད་ ¶ ཁོ་ཚོས་བླ་མ་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ལྟར་ In accordance with their request to the lama.

གསོལ་འདྲེན་ (sɔ̄ɔ drɛn) va. to serve food (h.).

གསོལ་སྡེད་ (sɔ̄ɔdeè) h. of སྡེད་ཙེ་.

གསོལ་སྣ་ (sɔ̄ɔna) h. of ཟས་སྣ་.

གསོལ་སྣོད་ (sɔ̄ɔnöò) h. of ལྟོ་སྣོད་.

གསོལ་དཔོན་ (sɔ̄ɔbön) 1. a lama's servant/ attendant. 2. attendant/ steward in charge of food.

གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ་ (sɔ̄ɔbön cēmmo) shung. chief attendant of a high lama whose duty is to serve food.

གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་ (sɔ̄ɔbön kēmbo) shung. the monk (official) in charge of the preparation and serving of food for the Dalai Lama.

གསོལ་ཕད་ (sɔ̄ɔbɛɛ̀) h. of ལྟོ་ཕད་.

གསོལ་ཕོགས་ (sɔ̄ɔbɔɔ̀) h. of ཕོགས་.

གསོལ་ཕྱུགས་ཁང་ (sɔ̄ɔjuùgaŋ) cow shed/ stables.

གསོལ་འཕྲིན་ (sɔ̄ɔdrin) sm. ཕྲིན་བཅོལ་.

གསོལ་འཕྲོ་ (sɔ̄ɔdro) 1. leftover food. 2. used clothing.

གསོལ་བ་ (sɔ̄ɔwa) 1. h. of སྨྲགས་. 2. h. of ལྟོ་ཆས་.

གསོལ་བ་འདེབས་ (sɔ̄ɔwa deb) sm. གསོལ་འདེབས་.

གསོལ་བ་འདེབས་རྟེན་ (sööwa d̲ebden) things offered to deities and lamas asking them to grant a favor.
གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་ (sööwa pürdzuù) praying wholeheartedly for sth.; va.—སྨ་འདེབས་.
གསོལ་བ་སྨོན་ལམ་ (sööwa mönlam) sm. གསོལ་འདེབས་.
གསོལ་བ་འཚལ་ (sööwa) va. to eat food.
གསོལ་བ་བཞེས་ (sööwa she̲è) h. of ཐུགས་ཟ་; ལྟོ་ཟ་.
གསོལ་བ་གཡོ་ (sööwa yō) h. of ཐུགས་གཡོ་.
གསོལ་འབྲས་དོད་ (söndrɛɛ̀ t̲ö̲ö̀) ceremonial offering of money in place of གྲོ་མ་འབྲས་སིལ་.
གསོལ་མ་ (sööma) a kind of twisted fried pastry.
གསོལ་མར་ (söömar) h. of མར་.
གསོལ་སྨན་ (söömɛn) h. of སྨན་.
གསོལ་རྩམ་ (söödzam) h. of རྩམ་པ་.
གསོལ་སྟུལ་ (söö) sm. གསོལ་རས་སྟུལ་.
གསོལ་ཚིགས་ (söödzii) h. of ཁ་ལག.
གསོལ་ཚིགས་བཀུག (söödzii gyāà) h. of ཁ་ལག་འདྲེན་.
གསོལ་ཚིགས་རྒྱས་པ་ (söödzii) dinner, banquet (h.).
གསོལ་ཚིགས་གནང་ (söödzii nāŋ) h. of ཁ་ལག་ཟ་.
གསོལ་ཚིགས་འབུལ་ (söödzii b̲ü̲ü̲) sm. གསོལ་ཚིགས་བཀུག.
གསོལ་ཚིགས་ཞུ་ (söödzii sh̲u̲) h. of ཁ་ལག་འདྲེན་.
གསོལ་ཞག (sööshaà) h. of ཞག.
གསོལ་ཞལ་ (sööshɛɛ) h. of ཕོར་པ་.
གསོལ་ཞབས་ (sööshəb) shung. tea servers at government meetings in tt.
གསོལ་ཞིབ་ (sööshib) h. of རྩམ་པ་.
གསོལ་ཞོ་ (söösho) h. of ཞོ་.
གསོལ་བཞེས་ཕེབས་ (sööshee̲ pēb) shung. tea served at a ceremony (h.).
གསོལ་ཟས་ (söösɛɛ̀) h. of ལྟོ་ཆས་.
གསོལ་གཟིམ་ (söösim) shung. abbr. of གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་ and གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་.
གསོལ་གཟིམ་ཆོས་གསུམ་ (söösim cööäsum) shung. abbr. of གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་, མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་, གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་ (the heads of the Dalai Lama's household).
གསོལ་འོ་ (söö w̲o̲) h. of འོ་མ་.
གསོལ་རས་ (sööreɛ̀) 1. giving sth. (h.); va.—གནང་ to give, to bestow; va.—ཞུ་ to ask for sth. ¶ཁོ་ལ་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་གསོལ་རས་གནང་སོང་ He gave him a book. 2. gift, present, tip; va.—གནང་ to give a gift, to tip ¶ཁོང་ཚོས་གསོལ་རས་ཆེན་པོ་གནང་བ་རེད་ (They) gave big gifts. 3. napkin.
གསོལ་རས་གནང་སྦྱིན་ (sööreɛ̀ nāŋjin) gift, prize, reward.
གསོལ་རས་སྤམ་མདོ་ (sööreɛ̀ bāmdo) shung. generous gift.
གསོལ་གསོལ་མཆོད་མཆོད་ (söösöö cööjöö) worshiping (deities).
གསོལ་ལྷག (söölhaà) h. of ཟས་ལྷག.
གསོས་ (söö) p. of གསོ་.
གསོས་སྐྱོར་ (söögyɔɔ) repairing, renovating, restoring; va.—བྱེད་.
གསོས་སྣོན་ (söödrön) restoring to good health.
གསོས་ཆུ་ (sööju) water for irrigating fields; va.—གཏོང་.
གསོས་ཐང་ (söödaŋ) rate of reparation/ restitution for injury.
གསོས་ཕྲུག (söödruù) a child one takes in an raises, usually after its paretns die. This is therefore slightly different from a consciously adopted child.
གསོས་བུ་ (sööbu) sm. གསོས་ཕྲུག.
གསོས་མ་ (sööma) medical treatment, cure; va.—འདེབས་ to treat medically.
གསོས་རིལ་རིལ་ (söö r̲i̲irii) alert, perky (after being ill or limp).
བསག (sāà) f. of གསོག.
བསགས་ (sāà) p. of གསོག.
བསགས་གྲངས་ (sāàdraŋ) amount of sth. stored.
བསགས་དངུལ་ (sāàŋüü) amassed/ stored money.
བསགས་དངོས་ (sāàŋöö) amassed/ stored goods.
བསགས་ཆུ་ (sāàju) water that has been stored/ collected (e.g., in a reservoir); va.—གཏོང་; —འདྲེན་ to irrigate with such water.
བསགས་རྡུལ་ (sāàdüü) subatomic particles.
བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ (sāgbɛ d̲ü̲ü̲ trərəb) sm. བསགས་རྡུལ་.
བསགས་པའི་ལས་ (sāgbɛ l̲ɛ̲ɛ̀) accumulated karma.
བསགས་འབོར་ (sāàbɔɔ) amount in reserve, amount collected/ amassed.
བསགས་སྦྱང་ (sāgjaŋ) accumulating good karma and removing bad karma.
བསང་: p. བསངས་; f. བསང་; imp. སོངས་ (sāŋ) 1. vi. to clear away, to clear up ¶དུ་བ་དེ་བསངས་སོང་ The smoke cleared away. 2. vi. to come out of or get over (grief, hardship, sorrow) ¶དེང་སང་ཁོང་ཕ་མ་གྲོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བསངས་བཞག These days he has gotten over the suffering of his parents dying. 3. incense; va.—གཏོང་ to burn incense, to make an offering of incense. 4. va. to cleanse/ purify ¶ཁོང་གིས་ཕྱག་འཚལ་སྐོར་སྐྱོང་བྱས་ནས་སྡིག་པ་བསངས་འདུག He did many religious acts and cleansed his sins.
བསང་ཁུང་ (sāŋguŋ) an incense burner that is cone shaped.
བསང་ཆུ་ (sāŋju) 1. water sprinkled on incense to prevent it from catching fire. 2. water used in religious vases.
བསང་མཆོད་ (sāŋjöö) incense burning ritual.
བསང་གཏོར་ (sāŋdɔɔ) 1. sprinkling water to cool sth. off. 2. blessed/ holy water that is used to cleanse misdeeds. 3. abbr. of བསང་ and གཏོར་མ་.
བསང་རྩམ་ (sāŋdzam) རྩམ་མ་ tossed on incense (during rites).
བསང་གསུར་ (sāŋsur) abbr. of བསང་ and གསུར་.
བསངས་ (sāŋ) 1. p. of བསང་. 2. sm. བསང་, 3.
བསངས་ཁུག (sāŋguù) incense bag.
བསངས་ཁུང་ (sāŋguŋ) incense burner.
བསངས་མཆོད་ (sāŋjöö) sm. བསང་གསོལ་.
བསངས་གཏོང་ (sāŋ dōŋ) va. to burn incense, to make an incense offering.
བསངས་དུད་ (sāŋdüü) smoke from incense.
བསངས་བདུག (sāŋ d̲u̲g) 1. va. to put incense on hot embers/ coals. 2. putting incense on hot embers/ coals to create the smell of incense; va.— བྱེད་.
བསངས་ཕོར་ (sāŋbɔɔ) bowl used for burning incense.
བསངས་ཤིང་ (sāŋshiŋ) plants/ trees/ bushes used for incense.
བསངས་གསོལ་ (sāŋsöö) religious ceremony that involves burning incense; va.— བྱེད་.
བསད་ (sɛ̄ɛ̀) p. of གསོད་.
བསད་སྐྱོན་ (sɛ̄ɛ̀gyön) 1. sm. བསད་རྨས་. 2. killing, murdering; va.—གཏོང་.
བསད་མཁན་ (sɛ̄ɛ̀ñɛn) 1. killer, murder. 2. butcher.
བསད་སྟོང་གི་ཞལ་ཕྱི་ (sɛ̄ɛ̀) shung. compensation made to the family of the person killed by the killer.
བསད་ཆེས་རྡུང་ཆུང་ (sɛ̄ɛ̀) a difficult decision [Lit. killing is too harsh and beating is too lenient].
བསད་སྒྲིར་ (sɛ̄ɛ̀) on-off switch.
བསད་རྨས་ (sɛ̄ɛ̀mɛɛ̀) killed and wounded (in war/ battle), casualties.
བསད་རྨས་གཏོང་ཤུགས་ (sɛ̄ɛ̀mɛɛ̀ dōŋshuù) the power to kill and wound/ maim.
བསད་བཟུང་ (sɛ̄ɛ̀suŋ) killed and captured ¶མན་ཇུ་དམགས་ཀྱང་བསད་བཟུང་མང་ཙམ་ཐུབ་པ་རེད་ They were able to kill and capture many Manchu soldiers.
བསད་ལན་ (sɛ̄ɛ̀lɛn) taking revenge/ retribution; va.—བྱེད་.
བསད་ཤ་ (sɛ̄ɛ̀sha) meat of animals that have been slaughtered.
བསབ་ (səb) f. of གསོབ་.
བསབས་ (səb) p. of གསོབ་.
བསམ་: p. བསམས་; f. བསམ་; imp. སོམས་ (sām) va. to think ¶ཁོང་གུང་སེང་དུ་འགྲོ་དགོས་བསམ་ནས་དགོང་པ་ཞུས་པ་རེད་ He thought he should go on vacation

so he took leave.

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ (sāmgi migyəbbə) unthinkable, inconceivable, incomprehensible, beyond one's imagination.

བསམ་གྲུབ་ (sāmdrub) 1. name of a person. 2. vi. to have one's wish fulfilled.

བསམ་གྲོས་ (sāmdröö) opinions/ views (expressed in a discussion) ¶ བསམ་གྲོས་མི་མཐུན་པ་ཁག་གཉིས་བྱུང་ Two groups arose with views that weren't in agreement.

བསམ་གྲོས་གཅིག་མཐུན་ (sāmdröö jigdün) unity in thinking/ views/ opinions.

བསམ་གྲོས་མཐུན་ (sāmdröö tün) agreement in thoughts/ views/ opinions.

བསམ་གྲོས་ལེགས་བསྡུར་ (sāmdröö legdur) a thorough/ meticulous discussion.

བསམ་རྒྱ་ (sāmgya) sm. བློ་རྒྱ་.

བསམ་རྒྱུ་དྲན་རྒྱུ་མེད་པ་ (səmgyu trengyu meèba) 1. being unconscious/ unable to think or speak (as in a coma) ¶ མི་དེ་མགོ་བརྡབས་ནས་བསམ་རྒྱུ་དྲན་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་བཞག After that man banged his head he became unconscious. 2. not knowing how to handle sth. or what to do about sth. ¶ དོན་དག་འདི་རྙོག་དྲ་ཆེ་དྲག་ཆོད་ནས་ང་བསམ་རྒྱུ་དྲན་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་སོང་ This issue is too complicated so I don't know what to do about it. 3. sb. who is stupid.

བསམ་ངན་ (sāmŋen) evil/ malicious ideas or thoughts; va.—བྱེད་ to do sth. bad/ evil.

བསམ་ངན་ཁོག་བཅུག (sāmŋen kōgjuù) holding on to evil/ bad thoughts; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་བསམ་ངན་ཁོག་བཅུག་བྱས་ནས་ཟམ་པ་ལ་མེ་རྒྱག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཙལ་པ་རེད་ He held evil thoughts and searched for an opportunity to burn down the bridge.

བསམ་ངན་ཁོག་འཛུག (sāmŋen kōgjuù) sm. བསམ་ངན་ཁོག་བཅུག.

བསམ་ངན་ཁོག་བཅངས་ (sāmŋen kōgjaŋ) sm. བསམ་ངན་ཁོག་བཅུག.

བསམ་ངན་ཅན་ (sāmŋenjen) malicious, evil, bad, spiteful.

བསམ་ངན་གདུག་རྩུབ་ (sāmŋen dugdzub) evil, cruel.

བསམ་ངན་སྤྱོད་ངན་ (sāmŋen jööŋen) evil in thought and deed.

བསམ་ངན་ཕུགས་བཅུག (sāmŋen pūgjuù) harboring evil/ malicious intentions.

བསམ་ངན་ཕུང་སྦྱོར་ (sāmŋen pūŋjɔɔ) evil sm. བསམ་ངན་ཕུགས་བཅུག.

བསམ་ངན་སྦྱོར་རྩུབ་ (sāmŋen jɔɔdzub) evil thoughts and cruel/ harsh actions.

བསམ་ངན་མ་ཎི་འདྲེན་པ་ལས་ སེམས་བཟང་གླུ་རྐྱང་ལེན་པ་དགའ་ (sāmŋen mani trembalɛ sēmsaŋ lūjuŋ lemba ga) it is better to be a kind layman than an evil religious practitioner [Lit. it is better to be a kind person who sings songs than to be an evil person who recites prayers].

བསམ་འཆར་ (sāmjar) 1. opinion, suggestion; va.—འདོན་; —ཕུལ་; —གཏོང་ —འབུལ་ ¶ མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ Public opinion. ¶ ཁོང་ཚོས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལས་ཀའི་བྱེད་སྟངས་ལེགས་བཅོས་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་མང་པོ་བཤད་འདུག At the meeting they made many suggestions about improving the way work is done. 2. criticism; va.—འདོན་; —ཕུལ་; —གཏོང་ ¶ ངས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་མི་འདུག་ཟེར་ཁོས་ང་ལ་བསམ་འཆར་བཏང་བྱུང་ He criticized me saying I am not doing good work.

བསམ་འཆར་སྡོན་སྒམ་ (sāmjar dōngam) suggestion box.

བསམ་འཆར་འབྲི་དེབ་ (sāmjar drideb) suggestion book.

བསམ་ཇུས་ (sāmjüü) strategy, tactic, scheme, plan, idea; va.—འདོན་ to bring forth a strategy/ tactic/ scheme/ plan, to give an idea.

བསམ་ལྗོངས་ (sāmjoŋ) abbr. of བསམ་གྲུབ་ལྗོང་ཁར་.

བསམ་བརྗོད་ (sāmjöö) abbr. thought/ thinking and speech.

བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ (sāmjöölɛ deèba) beyond expectations, beyond imagination.

བསམ་གཏན་ (sāmden) meditation, contemplation; va.—བཞུགས་ to meditate, to contemplate.

བསམ་བདང་དྲན་སྐྱེས་ (sāmdaŋ trengyeè) shung. having new thoughts, changing one's mind ¶ གན་རྒྱ་འདི་བཞག་རྗེས་མ་འོང་པར་བསམ་བདང་དྲན་སྐྱེད་བྱེད་མི་ཆོག After signing this agreement it is not permitted to change one's mind (about it) in the future.

བསམ་བདང་དྲན་གསལ་ (sāmdaŋ trensɛɛ) sm. བསམ་བདང་དྲན་སྐྱེད་.

བསམ་སྡོང་ (sāmdoŋ) illusion, illusory thoughts.

བསམ་ཐག (sāmdaà) from the bottom of one's heart.

བསམ་ཐོག་དོན་འཁེལ་ (sāmdɔɔ̄ tōngee) getting what one wishes/ desires, putting into practice what one thinks.

བསམ་མཐུན་ (sāmdün) in agreement, of the same opinion/ thinking.

བསམ་དོན་ (sāmdön) desire, wish, goal, hope; vi.—འགྲུབ་ to fulfill one's desire/ wishes, to achieve one's goal/ hope.

བསམ་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ (sāmdön lhündrub) sm. བསམ་ཐོག་དོན་འཁེལ་.

བསམ་འདས་ (sāmdeè) abbr. of བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་.

བསམ་འདུན་ (sāmdün) hope, wish; va.—འདོན་ to put forth/ express a wish or hope ¶ འཐུས་མི་ཚོས་གཞུང་གིས་ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་འགྲོ་སོང་འཕར་སྣོན་གཏོང་དགོས་པའི་བསམ་འདུན་བཏོན་པ་རེད་ The delegates expressed the wish that the government should increase expenditures to improve agriculture.

བསམ་སྡིང་ (sāmdiŋ) name of monastery.

བསམ་ནག་སྦྱོར་རྩུབ་ (sāmnaà jɔɔdzub) sm. བསམ་གནག་སྦྱོར་རྩུབ་.

བསམ་ནག་ཚ་པོ་ (sāmnaà tsābo) sm. བསམ་གནག་ཚ་པོ་.

བསམ་ནོར་ (sāmnɔɔ) thinking/ misunderstanding incorrectly; vi.—ནོར་ to think/ understand incorrectly.

བསམ་གནག (sāmnaà) 1. va. to tease (usu. girls) ¶ མི་དེས་ང་ལ་བསམ་གནག་བྱས་ནས་ཕྲ་ཐུས་བརྒྱབ་བྱུང་ That man teased me by pinching my arm. 2. doing malicious/ spiteful things; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ང་ལ་བསམ་གནག་བྱས་ནས་ངའི་སློབ་དེབ་སྦས་བཞག He was spiteful and hid my textbook.

བསམ་གནག་སྦྱོར་རྩུབ་ (sāmnaà jɔɔdzub) sm. བསམ་ངན་སྦྱོར་རྩུབ་.

བསམ་གནག་ཚ་པོ་ (sāmnaà tsābo) malicious/ vindictive/ mean.

བསམ་མནོ་ (sāmno) sm. བསམ་བློ་.

བསམ་པ་ (sāmba) thoughts, ideas; vi.—འཁོར་ to get an idea/ thought, to have a thought come to mind.

བསམ་པ་དཀར་པོ་ (sāmba gārbo) kind hearted, good-willed, good-intentioned.

བསམ་པ་ཁུག (sāmba kūù) sm. སེམས་ཁུག.

བསམ་པ་འཁོར་ (sāmba kɔ̄ɔ) see སེམས་པ་.

བསམ་པ་འཁུག (sāmba guù) sm. སེམས་ཁུག.

བསམ་པ་གྲུ་གཅིག (sāmba trujig) with one mind, with single purpose ¶ བོད་མི་ཚང་མ་བསམ་པ་གྲུ་གཅིག་ལྟ་བུའི་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་ All the Tibetans should unite with a single purpose.

བསམ་པ་གྲུ་ནང་དུ་ཚུད་པ་ (sāmba tru nandu tsüübə) sm. བསམ་པ་གྲུ་གཅིག.

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ (sāmba gyajewa) broadminded.

བསམ་པ་ངན་པོ་ (sāmba ŋəmbo) sm. བསམ་ངན་.

བསམ་པ་གཏད་ (sāmba dɛ̄ɛ) p. of བསམ་པ་གཏོད་.

བསམ་པ་གཏོད་ (sāmba dɔ̄ɔ) va. to put one's hope in sb., to be the source of fulfilling one's hopes/ needs/ aspirations ¶ མི་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་བསམ་པ་གཏོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The people consider the government as the one that fulfills their hopes and needs.

བསམ་པ་རྣམ་དག (sāmba nāmdaà) sincere, genuine (in thought), pure in intention.

བསམ་པ་རྫོགས་ (sāmba dzɔɔ̀) vi. to be satisfied/ content/ fulfilled.

བསམ་པ་ཟོལ་མེད་ (sāmba söömeè) sincere/ genuine in thought ༈ ངས་ཁོང་ལ་བསམ་པ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་བསམ་འཆར་བཤད་པར་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་སོང་ I gave him a sincere suggestion but he got angry.

བསམ་པ་ལོག (sāmba lɔɔ̀) vi. to change one's mind, to have a change of heart/ views ༈ ཁོང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བསམ་པ་ལོག་ནས་གསང་བའི་ཚོགས་པར་འཛུལ་འདུག He changed his view about the government and joined a secret organization.

བསམ་པའི་བཀོད་པ་ (sāmbɛ gööba) imagination, mental vision.

བསམ་པའི་བཀོད་ཤུགས་ (sāmbɛ gööshuù) power of imagination.

བསམ་པའི་འཁོར་ཕྱོགས་ (sāmbɛ kōrjɔɔ̀) current/ trend of thinking ༈ ཡུལ་དེའི་མི་མང་ཆེ་བའི་བསམ་པའི་འཁོར་ཕྱོགས་དེ་མ་རྩ་རིང་ལུགས་རེད་འདུག The current trend of thinking of most people in that area is capitalism.

བསམ་པའི་ཁྱད་ (sāmbɛ kyɛ̄ɛ̀) sm. བསམ་པའི་མཚན་བྱེད་.

བསམ་པའི་འཁྱེར་ཕྱོགས་ (sāmbɛ kyērjɔɔ̀) sm. བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་.

བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་ (sāmbɛ kyērso) attitude, mental outlook.

བསམ་པའི་གོ་མཚོན་ (sāmbɛ kodzön) ideological weapons.

བསམ་པའི་རྒྱགས་ཕྱེ་ (sāmbɛ gyagje) spiritual food, ideological food.

བསམ་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་ (sāmbɛ gyurjöö) ideological reform.

བསམ་པའི་ངལ་རྩོལ་ (sāmbɛ ŋɛɛdzöö) mental work.

བསམ་པའི་མངོན་ཕྱོགས་ (sāmbɛ ŋönjɔɔ̀) mental inclination.

བསམ་པའི་འཆར་སྒོ་ (sāmbɛ cārgo) suggestion.

བསམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ (sāmbɛ jigden) spiritual world.

བསམ་པའི་གཏིང་ (sāmbɛ diŋ) the innermost thoughts, bottom of one's heart.

བསམ་པའི་མདུད་པ་ (sāmbɛ düübə) mental knot.

བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ (sāmbɛ dusheè) ideology.

བསམ་པའི་དོགས་ཁྲེས་ (sāmbɛ dogdreè) mental burden.

བསམ་པའི་ནུས་པ་ (sāmbɛ nüübə) mental power/ energy.

བསམ་པའི་རྣམ་པ་ (sāmbɛ nāmba) ideological form.

བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ (sāmbɛ pɛ̄ɛyön) spiritual civilization.

བསམ་པའི་ཕུགས་ (sāmbɛ pūù) future goal/ aim; va.—བཅོལ་ to hold sth. as a future goal/ aim ༈ ངའི་བུ་རྒན་པ་འདི་བསམ་པའི་ཕུགས་བཅོལ་པ་ཡིན་ My oldest son is my future hope.

བསམ་པའི་བྱ་བ་ (sāmbɛ cawa) ideological function, mental activity.

བསམ་པའི་མཚོན་བྱེད་ (sāmbɛ tsönjeè) symbol of (one's) thought ༈ ལག་རྟགས་འདི་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཡང་ངའི་བསམ་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ This gift is small but it is a symbol of my thought.

བསམ་པའི་འཚོ་བ་ (sāmbɛ tsōwa) spiritual life.

བསམ་པའི་ཞིབ་ཀྱིས་མིང་བ་ (sāmbɛ shibgi miŋwə) beyond expectations, beyond imagination.

བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་ (sāmbɛ yüülɛ goŋba) shung. sm. བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བསམ་པའི་རླབས་རྒྱུན་ (sāmbɛ ləbgyün) trend of thought/ thinking.

བསམ་པའི་ལས་ཀ་ (sāmbɛ lɛɛga) ideological/ intellectual work.

བསམ་ཕུགས་ (sāmpuù) goal, aim, future plan; va.—བཅོལ་ to hold as a goal/ future aim/ hope.

བསམ་ཕོད་ (sām pöö) va. to dare to think ༈ མི་དེ་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བཞག་བསམ་ཕོད་ཀྱི་མ་རེད་ Let alone doing that, he won't even dare think about it.

བསམ་ཕྱོགས་ (sāmjɔɔ̀) way of thinking about sth., inclination, attitude.

བསམ་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ (sāmjɔɔ̀ tūmbə) having harmonious/ agreeable thoughts or opinions.

བསམ་བྱ་ (sāmja) thoughts ༈ ངའི་བསམ་བྱའི་དེབ་ The book I was thinking about.

བསམ་བློ་ (sāmlo) thought, idea; va.—གཏོང་ to think, to think about/ over, to consider; vi.—འཁོར་ to get an idea, to come to mind ༈ བསམ་བློའི་མ་ལག Ideological system. ༈ བསམ་བློ་ཡང་དག་པ་ Correct ideas.

བསམ་བློ་དཀྲུགས་ (sāmlo drūù) va. to disturb/ upset sb.'s thinking.

བསམ་བློ་ཀུན་སྤྱོད་ (sāmlo gūnjöö) moral education.

བསམ་བློ་ཁག (sāmlo kūù) sm. སེམས་ཁག.

བསམ་བློ་འཁོར་པོ་ (sāmlo kɔ̄ɔbo) thoughtful (person).

བསམ་བློ་འཁྱེར་སྟངས་ (sāmlo kyērdaŋ) the way of thinking, attitude.

བསམ་བློ་འཁྲུག་པོ་ (sāmlo trūgbu) ideologically active, active in thinking.

བསམ་བློ་འགུག (sāmlo guù) va. to persuade others to one's point of view.

བསམ་བློ་འགྱུར་ (sāmlo gyur) vi. to be or get changed in one's views/ ideas/ thoughts ༈ ཁོང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འགྱུར་བཞག He has changed his mind about going to Tibet.

བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ (sāmlo gya cēmbo) broadminded/ thoughtful person.

བསམ་བློ་བསྒྱུར་ (sāmlo gyur) va. to change one's mind ༈ ང་བོད་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བསྒྱུར་པ་ཡིན་ I changed my mind about going to Tibet.

བསམ་བློ་བསྒྱུར་བཀོད་ (sāmlo gyurgöö) ideological remolding/ brainwashing.

བསམ་བློ་སྔོན་ལ་བཏང་ན་མཁས་པ་དང་འགྱོད་པ་རྗེས་ལ་སྐྱེ་བ་བླུན་པོ་མིན་ (sāmlo ŋönla dāŋna kɛ̄ɛbadaŋ gyööba jeèla gyēba lūmbo min) thinking beforehand is a wise man, regretting afterwards is a foolish man.

བསམ་བློ་སྔ་གཏོང་མཁས་པ་ཡིན་ འགྱོད་པ་ཕྱིས་ན་ཕན་པ་ཡིན་ (sāmlo ŋādoŋ kɛ̄ɛbayin gyööba cīinə pēmba yin) sm. བསམ་བློ་སྔོན་ལ་བཏང་ན་མཁས་པ་དང་འགྱོད་པ་རྗེས་ལ་སྐྱེ་བ་བླུན་པོ་ཡིན་.

བསམ་བློ་བཅོས་བསྒྱུར་ (sāmlo jöögyur) ideological reform.

བསམ་བློ་གཏོང་ས་ (sāmlo dōŋsa) object of thinking ༈ ཕ་མའི་བསམ་བློ་གཏོང་ས་གཙོ་བོ་དེ་ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་རེད་ The main object of the parent's thinking was the education of their children.

བསམ་བློ་སྟོང་པ་ (sāmlo dōŋba) idle thoughts, empty thoughts.

བསམ་བློ་སྡུམ་སྡུམ་ (sāmlo dumdum) shortsighted (in thinking).

བསམ་བློ་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་གཏོང་ (sāmlo trugsum jobgyɛɛ̀ dōŋ) va. to think very carefully and many times.

བསམ་བློ་ཕྱོགས་ (sāmlo cɔɔ̀) vi. to have one's thought shift/ change towards sth. ༈ ཁོང་དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་ཐོག་བསམ་བློ་ཕྱོགས་བཞག His thoughts have shifted towards democracy.

བསམ་བློ་བ་ (sāmlowa) a thinker, a thoughtful person.

བསམ་བློ་མེད་པ་ (sāmlo meèba) sb. or some action that is not thoughtful.

བསམ་བློ་མོས་ (sāmlo möö) vi. to agree to have the same thoughts ༈ དེ་རིང་ཁྱིམ་གཞིར་འགྲོ་རྒྱུར་ནང་མི་ཚང་མ་བསམ་བློ་མོས་སོང་ Today all the family members agreed to go for a picnic.

བསམ་བློ་སོས་པོ་ (sāmlo sööbo) fresh/ new ideas not said before ༈ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བསམ་བློ་སོས་པ་ཤོད་དགོས་པ་ལས་སྐད་ཆ་རྙིང་པ་ཤོད་མི་དགོས་ At the meeting one must say new things not old things said before (usu. refers to confessing one's crimes/ mistakes).

བསམ་བློ་གསལ་བཟོ་ (sāmlo sɛ̄ɛso) clearing up people's thinking/ thoughts; va.—བྱེད་.

བསམ་བློའི་འཁོར་དུ་འཇུག (sāmlö kɔ̄ɔdu juù) vi. to make think about sth.

བསམ་བློའི་འཁོར་དུ་ཚུད་ (sāmlö kɔ̄ɔ̄du tsūū) sm. བསམ་བློའི་འཁོར་དུ་འཇུག.

བསམ་བློའི་ཁུར་ (sāmlö kūr) mental burden.

བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་ (sāmlö kyēron) attitude, mental outlook, ideological style.

བསམ་བློའི་གོ་དོགས་ (sāmlö kodɔɔ̀) understanding, comprehension.

བསམ་བློའི་རྒྱབ་རྟེན (sāmlö gyəbden) mental support.

བསམ་བློའི་ཆུ་ཚད་ (sāmlö cūdzɛɛ̀) ideological level/ standard, level of thinking.

བསམ་བློའི་གདོང་ཕྱོགས་ (sāmlö dōŋjɔɔ̀) way of thinking.

བསམ་བློའི་ཐོག་གི་གྲ་སྒྲིག (sāmlö tɔ̄ɔ̄gi trədrii) mental preparation.

བསམ་བློའི་ཐོག་གི་གདོང་གཏུག (sāmlö tɔ̄ɔ̄gi doŋduù) confrontation of ideas.

བསམ་བློའི་འཐབ་ཕྱོགས་ (sāmlö tābjɔɔ̀) ideological front.

བསམ་བློའི་འཐབ་རྩོད་ (sāmlö tābdzöö) mental struggle, ideological struggle.

བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་ (sāmlö dusheè) ideology.

བསམ་བློའི་སྤྱོད་ཚུལ་ (sāmlö jōōdzüü) sm. བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་.

བསམ་བློའི་ཕྱོགས་ལྷུང་ (sāmlö cɔ̄ɔ̄lhuŋ) ideological trend.

བསམ་བློའི་མ་ལག (sāmlö malaà) ideological system.

བསམ་བློའི་བརྩེ་དུང་ (sāmlö dzēduŋ) ideological sentiment/ love.

བསམ་བློའི་མཚོན་ཆ་ (sāmlö tsōnja) ideological weapon.

བསམ་བློའི་རང་བཞིན་ (sāmlö rəŋshin) ideological character.

བསམ་བློའི་ལམ་ཕྱོགས་ (sāmlö lamjɔɔ̀) ideological line.

བསམ་བློའི་ལས་ཀ་ (sāmlö lɛɛ̄ga) ideological work; va.—བྱེད་ ¶ ངས་ཁོང་ལ་བསམ་བློའི་ལས་ཀ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་ཁོང་ཡར་རྒྱས་ཞེ་དྲག་ཕྱིན་སོང་ He improved greatly (usu. political views) after I did ideological work with him.

བསམ་སྦྱོར་ (sāmjɔɔ) thought and deed/ acts ¶ བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་མ་བྱེད་. Don't think and do bad things.

བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ལྡན (sāmjɔɔ ñīidɛn) both thinking and acting, both thought and deed.

བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ནག (sāmjɔɔ ñīinaà) evil in thought and deed.

བསམ་མེད་ (sāmmeè) thoughtless, stupid.

བསམ་མེད་འདོ་མེད་ (sāmmeè domeè) thoughtless, unaware.

བསམ་མེད་དྲན་མེད་ (sāmmeè trɛnmeè) 1. sm. བསམ་རྒྱུ་དྲན་རྒྱུ་མེད་པ་. 2. insensitive, uncaring.

བསམ་ཚུལ་ (səmdzüü) opinion, notion, impression; va.—ཤོད་; va.—ཞུ་ to express one's opinion/ idea/ suggestion ¶ བསམ་ཚུལ་འབྲི་དེབ་ Suggestion/ comment book.

བསམ་ཚུལ་འཛོལ་མེད་ (səmdzüü dzöömeè) correct opinion/ impression/ understanding/ opinion.

བསམ་ཚོད་ (sāmdzöö) approximation, estimation, speculation; va.—བྱེད་ ¶ ངའི་བསམ་ཚུལ་བྱས་ན་བཟོ་གྲྭ་འདི་ར་བཟོ་པ་ཆིག་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་འདུ་ If I estimate, that factory has about 1,000 workers.

བསམ་ཚོད་དཀའ་བ་ (sāmdzöö gāwa) 1. hard to estimate. 2. hard to imagine, unimaginable.

བསམ་འཛིན་ (sāmdzin) anger ¶ ངས་ཁྱེད་རང་ལ་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་དེ་ར་བསམ་འཛིན་མ་གནང་རོགས་གནང་ Please don't be angry about my criticizing you.

བསམ་རྫོགས་ (sāmdzɔɔ̀) abbr. of བསམ་པ་རྫོགས་.

བསམ་ཞིབ་ (səmshib) thinking, considering, looking into carefully or in detail; va.—བྱེད་ ¶ གནས་ཚུལ་དེ་སྐོར་བསམ་ཞིབ་བྱས་ཆོག I will look into that matter in detail.

བསམ་གཞིགས་ (səmshii) sm. བསམ་ཞིབ་.

བསམ་གཞིགས་ལེགས་བརྟང་ (səmshig legdaŋ) thinking carefully; va.—བྱེད་ ¶ གནད་དོན་འདི་སྐོར་བསམ་གཞིགས་ལེགས་བརྟང་བྱ་དགོས་ Regarding this matter, one must think carefully.

བསམ་བཞིན་དུ་ (sāmshindu) consciously, on purpose, intentionally, deliberately ¶ ལས་ཀ་འདི་ངས་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་མིན་ I didn't do that act on purpose.

བསམ་ཡས་ (sāmyɛɛ̀) 1. Samye (the first monastery in Tibet). 2. abbr. of བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ (sāmyɛɛ̀ mingyur lhūngi drubɛ dzūglagaŋ) shung. sm. བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་.

བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ (sāmyɛɛ̀ dzūglagaŋ) Samye, the first Buddhist monastery in Tibet.

བསམ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་ (sāmyüüdu mishoŋ) sm. བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་.

བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ (sāmyüülɛ dɛ̄ɛ̄ba) beyond imagination/ comprehension, inconceivable.

བསམ་ཡོད་ (sāmyöö) thoughtful.

བསམ་ལམ་ (sāmlam) one's train of thought, the direction of one's thinking.

བསམ་ཤེས་ (sāmsheè) 1. giving consideration, being considerate, making an allowance; va.—བྱེད་ ¶ སྲིད་དོན་བཙོན་པ་རར་གཞུང་ནས་བསམ་ཤེས་བྱས་དེ་ལྟོ་ཆས་དྲག་པ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ They are giving consideration to the political prisoners and giving them better food. 2. considerate, thoughtful, understanding ¶ ཁོང་བསམ་ཤེས་ཡོད་པའི་མི་རེད་ He is a considerate man.

བསམ་ཤེས་ཅན (sāmsheèjɛn) sm. བསམ་ཤེས་, 2.

བསམ་ཤེས་སྐྱེད་ (sāmsheè ñēè) vi. to become thoughtful (usu. used for young adults) ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་སླེབས་དུས་གཞི་ནས་བསམ་ཤེས་སྐྱེད་སོང་ When that child reached the age of fifteen, only then did he become thoughtful.

བསམ་ཤེས་མེད་པ་ (sāmsheè meèba) thoughtless, inconsiderate.

བསམ་ཤེས་ཡག་པོ་ (sāmsheè yagbo) thoughtful, considerate, understanding.

བསམ་ཤོག (sāmshoò) a letter in which one's feeling and thoughts are written.

བསམ་བསམ་མེད་པ་ (sāmsam meèba) unexpected.

བསམ་བསེའུ་ (sāmsewu) gonads.

བསམ་བསེའུའི་གསང་ (sāmsewü sāŋ) a point on the gonads where moxabustion is applied.

བསམས་ (sām) p. of སེམས་ and བསམ་.

བསར་ (sār) sm. གྲ་སྒྲིག.

བསལ་ (sɛɛ̄) 1. p. of སེལ་. 2. division (in math).

བསལ་སྤྱོད་ (sɛɛ̄jöö) thoughts and actions/ deeds, thinking and doing.

བསལ་ཚགས་ (sɛɛ̄jaà) strainer (for tea).

བསི་ལི་སྦྲུད་གོག (sīli bɛɛ̀gɔɔ) sm. བསི་ལི་སྦྲུད་གོག.

བསི་ལི་སྦྲུད་གོག (sīli bɛɛ̀gɔɔ) dung beetle.

བསིག (sīi) f. of གསིག.

བསིགས་ (sīi) p. of གསིག.

བསིང་: p. **བསིངས་**; f. **སིངས་**; imp. **བསིང་** (sīŋ) sm. འཚགས་.

བསིང་སྐྱུར་ (sīŋgyur) the final brew (addition of water) in ཆང་ (which is considered the most inferior since it is very weak in alcoholic content).

བསིངས་ (sīŋ) p. of བསིང་.

བསིངས་ཁུ་ (sīŋgu) sm. བསིང་སྐྱུར་.

བསིངས་སྙིགས་ (sīŋñig) residue/ dregs of chang.

བསིངས་བདུང་ (sīŋduŋ) sm. བསིངས་སྐྱུར་.

བསིངས་པོ་ (sīŋbu) sm. བསིང་སྐྱུར་.

བསིར་ (sīi) va. to shoot/ fire (a gun, arrow).

བསིལ་ (sīi) 1. va. to wash (h.) ¶ ཕྱག་བསིལ་གྱི་འདུག (He) is washing his hands. 2. va. to take off (clothes) ¶ མནའ་བཟའ་བསིལ་བ་རེད་ (He) took off his clothes. 3. vi. to get/ feel cold ¶ སྐུ་བསིལ་གྱི་མི་འདུག་གམ་ Aren't you cold? 4. abbr. of བསིལ་བུ་. 5. p. of གསིལ་.

བསིལ་སྐམ་ (sīigam) letting sth. dry in the breeze; va.—གཏོང་.

བསིལ་ཁང་ (sīigaŋ) summer house/ cottage.

བསིལ་ཁུག (sīi gūū) vi. to start to be cool/ cold (weather) ¶ དེང་སང་སྟོན་མཇུག་ལ་སླེབས་ཙང་གནམ་

གཤིས་བསིལ་ཁུག་བབ། These days late fall has arrived and the weather has turned cold.
བསིལ་གོས་ (sīīgöö) thin/ light summer clothes.
བསིལ་གྲིབ་ (sīīdrib) shade ¶ བསིལ་གྲིབ་དུ་ངལ་གསོ་རྒྱག་གི་འདུག (He) is resting in the shade.
བསིལ་འགུགས་ (sīnguù) sm. བསིལ་ཁུག.
བསིལ་ངད་ (sīīŋɛɛ̀) coolness, coldness.
བསིལ་ངད་ཅན་ (sīīŋɛɛ̀jɛn) cool, cold.
བསིལ་ཆང་ (sīījaŋ) cold ཆང་.
བསིལ་ཆབ་ (sīījəb) cold/ cool water.
བསིལ་ལྗོངས་ (sīījoŋ) Tibet.
བསིལ་སྟན་ (sīīdɛn) bamboo/ straw mat. (used in the summer because it is cool).
བསིལ་དུགས་ (sīīdüù) traditional medical treatment that applies cold stones or metal (compresses) on the body.
བསིལ་དྲོད་ (sīīdrüü) cool and warm; temperature ¶ བསིལ་དྲོད་བསྙོམས་པོ་ Moderate temperature/ climate.
བསིལ་གདུགས་ (sīīduù) parasol, umbrella (for sun).
བསིལ་ལྡན་ (sīīdɛn) 1. cool, cold. 2. poet. moon.
བསིལ་ལྡན་ར་བསྐོར་ (sīīdɛn ragɔɔ) Tibet.
བསིལ་ལྡན་ས་ལའི་སྨན་ལྗོངས་ (sīīdɛn sālɛ mēnjoŋ) Tibet.
བསིལ་ལྡན་ར་བ་དཀར་པོ་ (sīīdɛn rawa gārbo) shung. the land surrounded by snow mountains, Tibet.
བསིལ་པོ་ (sīību) cool; vi.—ཆགས་ to become cool/ cold; va.—བྱེད་ to make oneself cool ¶ བསིལ་པོ་བྱས་ན་ན་ཚ་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ If you let yourself get cold, there is a danger you will get sick.
བསིལ་བ་ (sīīwə) cool/ cold; cooler/ colder ¶ དྭངས་ཤིང་བསིལ་བའི་གཙང་པོ་ A clear and cool river.
བསིལ་བ་ཐོབ་ (sīīwa tōb) vi. to achieve liberation/ nirvana.
བསིལ་བབ་ (sīī bəb) sm. བསིལ་ཁུག.
བསིལ་བའི་དངོས་པོ་ (sīīwɛ ŋöōbo) things that are inherently cold. 2. nirvana.
བསིལ་བའི་རླུང་ཚོམ་ (sīīwɛ lūŋdzom) cold/ cool air mass.
བསིལ་བུ་ (sīību) cool, cold.
བསིལ་སྦྱིན་མགོ་སྨན་ (sīījin gomɛn) a traditional medicine for headaches and other minor ailments.
བསིལ་མོ་ (sīīmu) sm. བསིལ་བ་.
བསིལ་སྨན་ (sīīmɛn) traditional medicine for colds/ fever.
བསིལ་ཞིང་མངར་བ་ (sīīshiŋ ŋāāwa) sweet and cool/ refreshing.
བསིལ་ཞྭ་ (sīīsha) summer hat.
བསིལ་ཟེར་ (sīīser) sm. བསིལ་འོད་.
བསིལ་འོད་ (sīīwöö) a cool light.
བསིལ་གཡབ་ (sīīyəb) a fan; va.—གཡུག to fan.
བསིལ་རི་ (sīīri) sm. གངས་རི་.
བསིལ་རིའི་ཁོར་ཡུག (sīīrii kōōyuù) shung. sm. བསིལ་ལྡན་ར་བ་དཀར་པོ་.
བསིལ་རླུང་ (sīīluŋ) cool air or breeze.
བསིལ་རླུང་གི་སྒྲིག་ཆས་ (sīīluŋgi drigjɛɛ̀) air-cooling system, air-conditioner.
བསིལ་ལམ་ (sīīlam) a cool road, i.e., a tree lined road.
བསིལ་ས་ (sīīsə) a cool place.
བསིལ་བསིལ་ (sīīsii) cool, cold.
བསུ་: p. བསུས་; f. བསུ་; imp. བསུས་ (sū) va. to receive, to welcome ¶ ཁོ་ཚོ་གནམ་ཐང་དུ་བསུས་པ་རེད་ (They) welcomed (them) at the airport. ¶ ཁོས་འགྲུལ་པ་ཚོ་ནང་ལ་བསུས་པ་རེད་ He welcomed the travelers at his house.
བསུ་སྐྱེལ་བྱེད་ (sūgyee cee̱) va. to welcome and to see off.
བསུ་གོས་ (sūgöö) clothes made for the in-marrying bride or bridegroom to "welcome" them.
བསུ་ཆང་ (sūjaŋ) custom of going to receive/ welcome visitors with ཆང་; va.—འདྲེན་.
བསུ་བ་ (sūwə) sm. བསུ་མ་.
བསུ་རྟ་ (sūda) a horse sent to receive sb.
བསུ་ཕེབ་ (sūbee) sm. གསུ་ཕེབ་.
བསུ་འབྱོར་ (sūjɔɔ) arriving/ coming to welcome sb. ¶ ང་གནམ་ཐང་སླེབས་སྐབས་ནང་མི་བསུ་འབྱོར་བྱུང་ When I came to the airport, my family came to welcome me.
བསུ་མ་ (sūmə) welcoming/ receiving/ meeting guests; va.—བྱེད་ ¶ ཁོང་གནམ་ཐང་དུ་སྐུ་མགྲོན་བསུ་མ་བྱེད་པར་ཕྱིན་སོང་ He went to receive the guests at the airport.
བསུ་མི་ (sūmi) sb. who goes to receive/ meet/ welcome a visitor or guest ¶ གནམ་ཐང་དུ་བསུ་མི་ཞིག་བཏང་འདུག (They) sent someone to the airport to receive (him).
བསུ་ལེན་ (sūlen) 1. sm. བསུ་མ་. 2. receiving/ taking an in-marrying bride; va.—བྱེད་.
བསུང་ (sūŋ) fragrant, sweet smelling.
བསུང་ཞིམ་ (sūŋshim) sm. བསུང་.
བསུན་ (sūn) sm. སུན་.
བསུན་པོ་ (sūnbu) sm. སུན་པོ་.
བསུབ་ (sūb) f. of སུབ་.
བསུབ་འཕྱིག (sūbgyig) rubber eraser.
བསུབས་ (sūb) p. of སུབ་.
བསུམ་ (sūm) f. of སུམ་.
བསུམས་ (sūm) p. of སུམ་.
བསུར་གདོང་ (sūrdoŋ) sm. གསུར་གདོང་.
བསུས་ (sūù) p. of བསུ་.
བསེ་ (sē) sm. བསེ་རུ་.
བསེ་ཀོ་ (sēgo) 1. rhinoceros hide. 2. varnished/ lacquered hide.
བསེ་སྒ་ (sēga) a saddle that is covered with hide.
བསེ་སྒམ་ (sēgam) wooden box covered with hide that has been varnished/ lacquered.
བསེ་ཐེབ་ (sēdeb) shung. a lacquered hat worn by monk officials.
བསེ་ཐེབས་ (sēdeb) shung. sm. བསེ་ཐེབ་.
བསེ་དོང་ (sēdoŋ) lacquered arrow quiver.
བསེ་དྲི་ (sēdri) body odor (foul smelling); vi.—འཐུ་; —ཁ་ to smell of body odor.
བསེ་པོ་ (sēwo) dung beetle.
བསེ་འབག (sēbaà) mask made of lacquered/ varnished cloth.
བསེ་སྦུར་ (sēbur) dung beetle.
བསེ་མོག (sēmɔɔ̀) syphilis.
བསེ་ཡབ་ (sēyəb) papaya.
བསེ་རུ་ (sēru) 1. rhinoceros. 2. rhinocerous horn.
བསེ་རག (sēraà) a type of ཡི་དྭགས་.
བསེ་རུ་དཀར་པོ་ (sērru gārbo) 1. white rhinoceros. 2. horn of the white rhinoceros.
བསེ་རུ་ནག་པོ་ (sērru nagbo) 1. black rhinoceros. 2. horn of the black rhinoceros.
བསེ་རུའི་རུ་ (sērrü ra̱) rhinoceros horn.
བསེ་ལི་སྦུར་གོག (sēle bugɔɔ̀) sm. བསེ་ལི་སྦྲིད་གོག.
བསེ་ཤིང་ (sēshiŋ) a tree from which lacquer is produced.
བསེ་ཤིང་དུག (sēshiŋ du̱ù) a harmful substance given off by the བསེ་ཤིང་.
བསེགས་ (sēg) sm. གསེག.
བསེད་ (sēè) p. of གསེད་.
བསེད་བལ་ (sēɛ̀pɛɛ) wool that has been carded.
བསེན་ཐོར་ (sēndɔɔ) type of pimple infants get.
བསེན་མོ་ (sēnmo) demoness.
བསེའི་སྒྲོམ་བུ་ (sēē dro̱mbu) a small box covered with lacquered hide.
བསེར་བུ་ (sērbu) poet. wind.
བསེར་མ་ (sērma) sm. བསེར་བུ་.
བསེར་འཚུབ་ (sērdzub) sm. རླུང་འཚུབ་.
བསེལ་ (sēē) va. to protect, to escort.
བསོ་ (sō) sm. གསོ་.
བསོ་སྒྲ་ (sōdra) yelling at deities when doing propitiation rites.
བསོ་བདེ་ (sōde) sm. བསོད་བདེ་.
བསོག (sɔ̄ɔ̀) f. of གསོག.
བསོགས་ (sɔ̄ɔ̀) p. of གསོག.
བསོངས་ (sōŋ) sm. བསང་.
བསོད་སྐམ་ (söögam) abbr. of བསོད་བདེ་སྐམ་པོ་.

བསོད་སྐམ་པ་ (sȫö̀gamba) unfortunate/ unlucky person.

བསོད་སྐལ་ (sȫö̀gɛɛ) one's karmic share of merit.

བསོད་ཉམས་པ་ (sȫö̀ñamba) 1. down on one's luck, having one's luck decrease. 2. in poor health, weakly.

བསོད་སྙོམས་ (sȫö̀ñom) alms; va.—སློང་; —རྒྱག; —བྱེད་; —ཞུ་ to ask for alms (monks); va.—འབུལ་ to give alms to monks.

བསོད་བཏགས་ (sȫö̀daà) an inferior type of ceremonial scarf.

བསོད་བདེ་ (sȫö̀de) 1. sm. བསོད་ནམས་. 2. luck.

བསོད་བདེ་སྐམ་ (sȫö̀de gām) vi. to have/ get bad luck.

བསོད་བདེ་སྐམ་པོ་ (sȫö̀de gāmbo) unlucky.

བསོད་བདེ་ཆེན་པོ་ (sȫö̀de cēmbo) lucky, fortunate.

བསོད་ནམས་ (sȫö̀nam) 1. good merit; vi.—ཉམས་ to have one's merit decrease/ diminish ¶ བསོད་ནམས་མེད་པའི་མི་ A person without good merit. ¶ ལྷ་ཁང་ནང་ལ་ཐ་མག་འཐེན་ན་བསོད་ནམས་ཉམས་ཀྱི་རེད་ If (one) smokes in the temple (one's) good merit will decrease. 2. a person's name.

བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ (sȫö̀namgi drɛ̱ɛ̀bu) the fruit of one's good merits.

བསོད་ནམས་ཀྱི་འཇུ་མེད་ (sȫö̀namgi jumeè) (+ neg.) vi. to be unlucky.

བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ (sȫö̀nam gya̱dzo) name of the third Dalai Lama.

བསོད་ནམས་ཅན་ (sȫö̀namjɛn) a person with accumulated good merit.

བསོད་ནམས་དཔལ་འཛོམས་ (sȫö̀nam bɛ̄ndzom) coriander.

བསོད་ནམས་ཆུང་ཆུང་ (sȫö̀nam cūŋjuŋ) unfortunate, unlucky.

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ (sȫö̀nam cēmbo) sm. བསོད་བདེ་ཆེན་པོ་.

བསོད་ནམས་མེད་པའི་གཏུན་ཀྱོང་ལ་ ཚིལ་ལུ་བརྡུངས་ཀྱང་ཞག་མི་འགོས་ (sȫö̀nam me̱èbɛ dūngyoŋla tsīīlu du̱ŋgyaŋ sha̱à mi̱gȫö̀) without good merit one can never be rich/ fortunate [Lit. even though one smashes fat into a meritless mortar it will not become shiny with greese].

བསོད་ནམས་དམན་པ་ (sȫö̀nam mɛ̄mba) sm. བསོད་ནམས་ཆུང་ཆུང་.

བསོད་པ་ (sȫö̀ba) especially good ¶ འབྲས་དཀོན་པའི་ལུང་པར་འབྲས་དེ་ཟས་བསོད་པར་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད་ (It) is considered especially good to eat rice in areas where rice is scarce.

བསོད་ཞན་པོ་ (sȫö̀ shɛ̱mbo) 1. demerits, negative merit. 2. bad tasting.

བསོད་ཟད་ (sȫö̀ sɛ̱ɛ̀) vi. to exhaust one's accumulated good merits.

བསོས་ (sȫö̀) p. of གསོ་.

བསྲ་སྒྲ་ (sādra) sm. བསོ་སྒྲ་.

བསྲ་བརྟན་ (drāden) sm. སྲ་བརྟན་.

བསྲང་ (sāŋ) f. of སྲོང་.

བསྲང་པོ་ (sāŋbo) sm. སྲང་པོ་.

བསྲངས་ (sāŋ) p. of སྲོང་.

བསྲན་ (drɛ̄n) p. of སྲན་.

བསྲན་མ་བསྲན་ (drɛ̄nma drɛ̄n) va. to tolerate.

བསྲན་གཟུགས་ (drɛ̄nsug) tolerance, patience.

བསྲབ་ (drəb) f. of སྲབ་.

བསྲབས་ (drəb) p. of སྲབ་.

བསྲལ་ (drɛ̄ɛ) arc. va. to concentrate (e.g., on work, etc.).

བསྲལ་ཆེ་བ་ (drɛ̄ɛcewa) diligent.

བསྲི་ (drī) f. of སྲི་.

བསྲི་ཚགས་ (sīdzaà) thrifty, economizing; va.—བྱེད་ to economize, to be thrifty ¶ འགྲོ་སོང་གཏོང་དུས་བསྲི་ཚགས་བྱེད་དགོས་ One must economize when expending expenditures.

བསྲི་ཚགས་གྲོན་ཆུང་ (sīdzaà drö̱njuŋ) being thrifty, economizing.

བསྲིང་ (sīŋ) f. of སྲིང་.

བསྲིང་སྡུང་ (sīŋ dūn) expansion and contraction, elasticity.

བསྲིངས་ (sīŋ) p. of སྲིང་.

བསྲིངས་འགྱུར་ (sīŋ jɔ̱ɔ̱) sending and getting/ receiving.

བསྲིངས་མིག (sīŋmiì) farsighted.

བསྲིས་ (sīì) p. of སྲི་.

བསྲུང་ (sūŋ) f. of སྲུང་.

བསྲུང་བྱ་ (sūŋja) regulation, rules, codes, conventions.

བསྲུངས་ (sūŋ) p. of སྲུང་.

བསྲན་མ་འཁྱོལ་ (sɛ̄nma kyȫö) unbearable, intolerable.

བསྲུན་པ་ (sūn) sm. སྲུན་པ་.

བསྲུན་པོ་ (sūnbu) sm. སྲུན་པ་.

བསྲུན་མོ་ (sūnmo) sm. བསྲུན་པ་.

བསྲུབ་ (sūb) f. of སྲུབ་.

བསྲུབས་ (sūb) p. of སྲུབ་.

བསྲུབས་མ་ (sūbmə) churned butter tea.

བསྲུལ་ (sṻṻ) p. and f. of སྲུལ་.

བསྲེ་ (drē) f. of སྲེ་.

བསྲེ་བོ་ (drēwo) 1. multicolored. 2. maroon.

བསྲེག (sēè) f. of སྲེག.

བསྲེག་བྱ་ (sēgja) fuel, firewood.

བསྲེག་ བླུགས་ (sēgluù) sm. སྦྱིན་བསྲེག.

བསྲེག་སྦྱོར་ (sēgjɔɔ) cremation.

བསྲེག་རྫས་ (sēgdzɛɛ̀) 1. things that are burned in a སྦྱིན་བསྲེག rite. 2. fuel, gasoline, petrol.

བསྲེགས་ (sēè) p. of སྲེག.

བསྲེགས་ཁང་ (sēggaŋ) crematory.

བསྲེགས་བཅད་བརྡར་ (sēgjɛɛ̀ da̱r) sm. བསྲེགས་བཅད་བརྡར་གསུམ་.

བསྲེགས་བཅད་བརྡར་གསུམ་ (sēgjɛɛ̀ da̱rsum) looking into a matter carefully or in great detail; va.—བྱེད་ ¶ གྱོད་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་བསྲེགས་བཅད་བརྡར་གསུམ་བྱས་ནས་ཐག་བཅད་འདུག Concerning this case, the court investigated it carefully and issued a decision. [Lit. the three: burn, cut and sharpen].

བསྲེགས་ཐམ་ (drēgdam) brand, branding iron; va.—རྒྱག.

བསྲེགས་ཚ་ (sēgdza) welding; va.—རྒྱག.

བསྲེགས་རྫས་ (sēgdzɛɛ̀) sm. བསྲེག་རྫས་.

བསྲེགས་བརླག (sēglaà) demolishing by burning down; va.—གཏོང་ to destroy, to demolish, to burn down.

བསྲེགས་གསོད་འཕྲོག་གསུམ་ (sēg sȫö̀ trɔ̄ɔ̀sum) the three: burning, killing and looting.

བསྲེགས་གསོད་བཅོམ་འཕྲོག (sēg sȫö̀ jōm trɔ̄ɔ̀) sm. བསྲེགས་གསོད་འཕྲོག་གསུམ་.

བསྲེལ་ (drēē) f. and p. སྲེལ་.

བསྲེས་ (drēè) p. of སྲེ་.

བསྲེས་དཀྲུགས་ (drēèdruù) mixed up, out of order; va.—བྱེད་.

བསྲེས་འཁྱིག (drēègyig) vulcanized rubber.

བསྲེས་ལྕགས་ (drēèjaà) alloyed steel.

བསྲེས་ལྷད་ (drēèlhɛɛ̀) adulterating (mixing something inferior with the original); va.—གཏོང་.

བསྲེས་བསྲེས་གཏོང་ (drēèdreè dōŋ) va. to mix together.

བསྲོ་ (drō) f. of སྲོ་.

བསྲོ་ཁང་ (drōgaŋ) sm. སྲོ་ཁང་.

བསྲོ་སྡེགས་ (drōdeg) drying rack.

བསྲོ་སྤྱད་ (drōjɛɛ̀) utensils used in a བསྲོ་ཁང་.

བསྲོས་ (drȫö̀) p. of སྲོ་.

བསྲོས་མ་ (drȫö̀ma) a type of fried pastry.

བསླ་ (lā) f. of སླ་.

བསླང་ (lāŋ) f. of སློང་.

བསླངས་གཟུགས་ (lāŋsuù) cube.

བསླངས་ (lāŋ) p. of སློང་.

བསླད་ (lɛ̄ɛ̀) p. and f. of སློད་.

བསླད་སྐྱོན་ (lɛ̄ɛ̀gyön) corrupted, spoiled; va.—བྱེད་; —གཏོང་; —རྒྱག to corrupt; —ཐེབས་ to get corrupted ¶ ཁོས་འགག་སྒོའི་ལས་བྱེད་པ་རྟན་པ་མང་པོ་སྤྲད་དེ་བསླད་སྐྱོན་བཏང་ནས་ཕྱིག་ཚོང་བརྒྱབ་པ་རེད་ He corrupted the customs official with many gifts

and smuggled in goods.

བསླན་ (lēn) p. and f. of སློན་.

བསླབ་ (lāb) f. of སློབ་.

བསླབ་སྐྱོན་ཡོད་རིགས་ (lābgyön yōōrii) shung. monks who have lost their celibacy ¶ གྲྭ་སར་བསླབ་སྐྱོན་ཡོད་རིགས་རང་མཚོང་ངོས་བླངས་ཀྱིས་སྒྲིག་འཐེན་ཞུ་དགོས་ Monks who have lost their celibacy must confess and withdraw from the monastic order.

བསླབ་ཁྲིམས་ (lābdrim) shung. monk's vows.

བསླབ་གྲྭ (lābdra) school.

བསླབ་རྒན་ (lābgɛn) abbr. of བསླབ་པ་རྒན་པ་.

བསླབ་གཙུན་ (lābjün) disciplining; va.—བྱེད་.

བསླབ་གཉེར་ (lābñer) sm. སློབ་གཉེར་

བསླབ་སྟོན་ (lābdön) sm. སློབ་སྟོན་.

བསླབ་དོན་ (lābdön) the subject that one is teaching and studying.

བསླབ་སྡོམ་ (lābdom) vows taken by monks and nuns.

བསླབ་གནས་ (lābnɛɛ̀) degree, diploma.

བསླབ་པ་ (lābba) vows.

བསླབ་པ་རྒན་པ་ (lābba gɛmba) seniority ¶ ལས་བྱེད་པ་བསླབ་པ་རྒན་པ་རྣམས་ལ་གླ་ཕོགས་མཐོ་པོ་སྤྲད་འདུག The cadres with seniority were given high salary.

བསླབ་པ་རྒན་གཞོན་ (lābba gɛnshön) seniority ¶ ལས་བྱེད་པ་བསླབ་པ་རྒན་གཞོན་ལ་གཞིགས་པའི་གླ་ཕོགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ The officials are given salary on the basis of their seniority.

བསླབ་པ་མཐོ་པོ་ (lābba tōbo) sm. བསླབ་པ་རྒན་པ་.

བསླབ་པ་དོན་གཉེར་ (lābba tönñer) seeking knowledge; va.—བྱེད་ to seek knowledge, to pursue one's studies.

བསླབ་པ་འབུལ་ (lābba püü) va. to give up/ return one's vows (for monks and nuns).

བསླབ་པ་གཞོན་པ་ (lābba shömba) those without seniority.

བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་ (lābba lōbñer) study and training.

བསླབ་ཕྲུག (lābdruù) student.

བསླབ་བྱ་ (lābja) advice, instruction; va.—རྒྱག; —བྱེད་ to give advice, to instruct; vi.—ཐོབ་ to receive advice; va.—ལེན་ to draw a lesson ¶ ཕ་མས་ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་རེད་ The parents advised their children they should study well. ¶ དེ་སྔའི་ཕམ་ཉེས་ནས་བསླབ་བྱ་བླངས་ནས་རྗེས་སུ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ You should learn from the past defeat and in the future be careful.

བསླབ་གཙང་ (lābdzaŋ) shung. pure vows (vows that have been kept).

བསླབ་ཚིག (lābdzii) sm. བསླབ་བྱ་.

བསླབ་ཚིགས་ (lābdzii) the stages in the vows of monks.

བསླབ་གཞི་ (lābshi) 1. teaching materials. 2. teaching plan.

བསླབ་ཡར་ (lābyaa) sm. བསླབ་བྱ་.

བསླབ་ཡར་བརྒྱ་ལས་སྣ་སྣུན་གཅིག་དགའ་ (lābyaa gyalɛ nāsünjig ga) meeting with a single rebuff is worth more than a hundred pieces of advice.

བསླབ་རིགས་ (lābrii) sm. བསླབ་བྱ་.

བསླབ་པ་ཤེས་ཅན་ (lābba shēējɛn) sm. ཤེས་རབ་ཅན་.

བསླབས་ (lāb) p. of སློབ་.

བསླས་ (lɛ̄ɛ̀) p. of སླ་.

བསླས་མ་ (lɛ̄ɛ̀ma) things that are knitted.

བསླུ་ (lū) f. of སླུ་.

བསླུ་ཁྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་འཁྲིད་.

བསླུ་ཉོ་ (lūño) deceiving/ tricking and buying; va.—བྱེད་.

བསླུ་ཐབས་ (lūdəb) method/ plan for tricking.

བསླུ་རྡོ་ (lūdo) sm. སླུ་རྡོ་.

བསླུ་ཐྲིད་ (lūdrii) sm. སླུ་འཁྲིད་.

བསླུ་མེད་ (lūmeè) sm. སླུ་མེད་.

བསླུ་ཚིག (lūdzii) false/ lying/ deceitful words.

བསླུ་ཟས་ (lūsɛɛ̀) bait (to trick sb.).

བསླུ་ཡོན་ (lūyün) sm. སླུ་ཡོན་.

བསླུགས་ (lüù) va. to tear down sth.

བསླུས་ (lūù) p. of སླུ་.

བསླུས་ཚོང་ (lōōdzoŋ) deceiving/ tricking and selling; va.—བྱེད་ ¶ ལོ་ཆུང་བུ་མོ་བསླུས་ཚོང་བྱས་སོང་ (They) deceived the young girls and sold them.

བསླུས་གསོད་ (lūūsöò) killing by trickery, luring and then killing.

བསློག (lɔ̄ɔ̀) f. of སློག.

བསློགས་ (lɔ̄ɔ̀) p. of སློག.

ཧ

ཧ་ (hā) the letter ཧ་ (used in alphabetical numbering).

ཧ་གོ་ (hā ko̲) vi. to know, to understand ¶ ལམ་ག་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་ཧ་གོ་བ་རེད་ (He) knew what road to take.

ཧ་གོ་དེ་གོ་མེད་པ་ (hāgo te̲go me̲èba) unknowingly ¶ ཧ་གོ་དེ་གོ་མེད་པར་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བཞག I unknowingly made a mistake.

ཧ་གོ་དོན་རྟོགས་ (hāgo tö̲ndoò) knowing/ understanding sth. exactly or clearly. ¶ ཁྱེད་རང་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་ཧ་གོ་དོན་རྟོགས་རེད་ Everyone knows clearly what kind of person you are.

ཧ་གོ་ལ་མ་གོ་ (hāgola ma̲go) not understanding things too clearly, unsure, uncertain ¶ མིའི་དྲི་བ་ལ་ཧ་གོ་ལ་མ་གོ་ལ་ལན་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་ You shouldn't answer questions you don't understand clearly.

ཧ་གོད་ (hāgöò) laughing loudly; va.—དགོད་; —བྱེད་.

ཧ་རྒྱག (hā gya̲à) va. to breath on sth. to fog it (e.g., glasses).

ཧ་རྒྱུགས་ལེན་ (hōgyuù le̲n) va. to test sb's breath for drinking or smoking.

ཧ་སྒྲ་ (hādra) sound of laughter.

ཧ་ཅང་ (hājaŋ) very ¶ ཁང་པ་འདི་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་རེད་ This house is very big.

ཧ་ཅང་མང་ན་དམ་པ་འགྱུར་ (hājaŋ ma̲ŋna hāmba gyu̲r) if one does sth. too much it becomes bad.

ཧ་ཅང་བཙུན་མོ་ (hājaŋ dzūnmo) an evil queen in the Tibetan opera Drowasangmo.

ཧ་ཆ་ (hāja) jeering, mocking, ridiculing; va.—རྒྱག.

ཧ་གཉིད་སད་ (hāñii sɛ̀ɛ) 1. vi. to come to one's senses, to come to know the situation ¶ དེང་སང་ཞིང་པ་ཚང་མ་ཧ་གཉིད་སད་ནས་དམངས་གཙོ་དོན་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ These days all the peasants have come to their senses and are striving for democracy. 2. sm. བསམ་ཤེས་སྐྱེད་.

ཧ་བདབ་ (hā dāb) sm. ཧ་རྒྱག.

ཧ་མཐོ་ན་ (hā tōna) at most ¶ ང་རེས་ང་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་དེས་ཧ་མཐོ་ན་ངའི་ལས་ཀ་ཤོར་གྱི་རེད་ At most my mistakes will cause me to lose my job.

ཧ་དང་ཕུགས་ཤེས་ (hādaŋ pūg shēè) va. to know the origin of sth. in detail.

ཧ་ནེ་ཧོན་ནེ་ (hāne hōnne) sm. འཐམ་མེ་འཐོམ་མེ་.

ཧ་ནེ་ (hāne) Hanoi.

ཧ་ནོས་ (hānöò) sm. ཧ་ནེ་.

ཧ་པ་ (hāba) 1. sb. who tricks/ deceives. 2. person who does business without capital. 3. sb. with heavy debts.

ཧ་པ་བུ་ལོན་ལེན་ཤོར་དང་ སྡིག་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ་ཤོར་ (hāba pu̲lön le̲nshɔɔdaŋ di̲gjen ñɛ̄ɛwar dro̲shɔɔ) sb. who doesn't worry about future risks/ consequences [Lit. the heavy debtor casually taking more loans, the great sinner casually goes to hell].

ཧ་པེ་ཧོ་པེ་ (hābe hōbe) sm. ཧ་པེ་ཧོ་པེ་.

ཧ་ཕྲུག (hādruù) a small aluminum pot.

ཧ་པེ་ཧོ་པེ་ (hābe hōbe) hurriedly, quickly, hastily, in a rush, carelessly ¶ ཧ་པེ་ཧོ་པེ་ལངས་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) got up hurriedly and went.

ཧ་སྦྲིད་ (hōdrii) sneezing; vi.—རྒྱག.

ཧ་མི་ས་གཞོང་ (hāmi sāshoŋ) the Hami Basin.

ཧ་འཚོང་ (hādzoŋ) buying on; va.—རྒྱག.

ཧ་ཝ་ན་ (hāwana) Havana.

ཧ་ཤུ་ཧུ་འགྱུགས་ (hāshu hūgyaà) 1. a person who cannot bear (cold, heat, pain, etc.). 2. inconsistently, haphazardly; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་ཉིན་མ་གཅིག་ནང་བཞིན་རྒྱུན་བསྲིངས་དགོས་པ་ལས་ཧ་ཤུ་ཧུ་འགྱུགས་བྱ་རྒྱུ་མེད་ One should not work inconsistently each day.

ཧ་ཡང་ (hāyaŋ) 1. aluminum. 2. aluminum pot.

ཧ་ཡང་དངུལ་སྒོར་ (hāyaŋ ŋüügɔɔ) aluminum coin.

ཧ་ཡང་ལེབ་མོ་ (hāyaŋ le̲bmo) aluminum plank.

ཧ་ཡང་སྲབ་མོ་ (hāyaŋ drābmo) aluminum foil.

ཧ་ཡང་ཧ་ (hāyaŋha) counterfeit money.

ཧ་ཡོ་ (hōyo) a sigh.

ཧ་རི་ཙན་དན་ (hōri dzɛndɛn) white sandalwood.

ཧ་རི་ཧུ་རི་ (hōri hūri) doing things hurriedly, not doing things carefully/ diligently, doing carelessly; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ལས་ཀ་ཧ་རི་ཧུ་རི་བྱས་ཙང་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་རེད་ Because he worked hurriedly the outcome was not good.

ཧ་རི་ཧུ་རི་ཚ་པོ་ (hōri hūri tsābo) sb. who does things hurriedly/ carelessly.

ཧ་རུབ་འབད་རུབ་ (hōru bɛ̲ɛru) sm. ཧ་རུབ་སྦར་རུབ་.

ཧ་རུབ་སྦར་རུབ་ (hōru ba̲ru) doing things diligently/ quickly/ energetically/ efficiently, working together with full effort; va.—བྱེད་ ¶ ཚང་མས་ཧ་རུབ་སྦར་རུབ་བྱས་ན་ལས་ཀ་མགྱོགས་པོ་ཚར་གྱི་རེད་ If everyone works together energetically, the work will be completed quickly.

ཧ་རེ་བ་ (hārewa) staring at sth; va.—བལྟ་ to stare.

ཧ་རེ་ལོང་བ་ (hāre lo̲ŋwa) a blind person whose eyes seems normal.

ཧ་རེ་ཧུ་རེ་ (hāre hūre) sm. ཧ་རི་ཧུ་རི་.

ཧ་རླངས་ (hālaŋ) breath/ breathing causing sth. to fog up; va.—རྒྱག to breathe on sth. to fog it up; vi.—ཤོག to get fogged up with breath.

ཧ་ལ་གནས་ (hālanɛɛ̀) Ganesh (the Hindu god).

ཧ་ལ་ཤོར་ (hāla shɔ̄ɔ) vi. to lose money when sb. gives items to another to sell and that person never repays them.

ཧ་ལཱ་ཧ་ལ་ (hālahala) one of the five emanations of Avaloketisvara.

ཧ་ལམ་ (hālam) more or less, approximately, roughly, almost ¶ འདི་གཉིས་ཧ་ལམ་གཅིག་པ་རེད་ These two are more or less the same.

ཧ་ལམ་འདྲ་བ་ (hālam dra̲wa) almost the same.

ཧ་ལས་ (hā lɛ̲ɛ̀) vi. to be amazed, to be surprised, to be shocked/ astonished ¶ ཁོ་སྟོས་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ང་ཧ་ལས་བྱུང་ His fleeing amazed me. ¶ ཧ་ལས་རྒྱུ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ What is there to be amazed about?

ཧ་ལས་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ (hā lɛ̲ɛgyu jīyöò) what is there to be amazed about?

ཧ་ལས་པོ་ (hā lɛ̲ɛbo) surprising, amazing, astonishing ¶ མཁས་པ་དེའི་རྩོམ་ཡིག་དེ་ཧ་ལས་པོ་གཞི་མི་འདུག That expert's article is not so amazing (i.e., good).

ཧ་ལས་ལས་ (hā lɛ̲ɛlɛɛ̀) exceedingly astonished/ surprised; va.—བྱེད་ ¶ གསར་འགྱུར་དེ་གོ་མ་ཐག་མི་ཚང་མ་ཧ་ལས་ལས་བྱས་སོང་ After hearing the news, they all were exceedingly astonished.

ཧ་ལས་ཧོན་འཐོར་ (hālɛɛ̀ hōndɔr) surprised, shocked ¶ ས་ཡོམ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་སྐབས་ཚང་མ་ཧ་ལས་ཧོན་འཐོར་སོང་ When (they) heard the news of the earthquake everyone was shocked.

ཧ་ལི་ (hāle) ch. li (Chinese distance measure equal to half a kilometer).

ཧ་ལི་ཧོ་ལི་ (hāle hōle) sm. ཧ་རི་ཧུ་རི་.

ཧ་ལེན་ (hā le̲n) 1. va. to borrow money when one has no means for repaying it. 2. va. to buy sth. on credit with the idea of selling it and repaying the loan ¶ དངུལ་མ་ལྷང་ཙང་ཚོང་ཟོག་ཁག་ཅིག་ཧ་རླངས་པ་ཡིན་ Because I was short of cash, I took the goods for sale on credit.

ཧ་ལོ་ (hālo) a plant of the genus althea (used in Tibetan medicine).

ཧ་ལོ་དཀར་པོའི་མེ་ཏོག (hālo gārbö me̲doò) white high mallow (used in Tibetan medicine).

ཧ་ལོ་དཀར་དམར་ (hālo gārmar) a plant of the genus althea (used in Tibetan medicine).

ཧ་ལོ་མེ་ཏོག (hālo me̲doò) flower of althaea rosea (used in Tibetan medicine).

ཧ་ལོ་དམར་པོ་ (hālo mārbo) red flower of althea rosea (used in Tibetan medicine).

ཧ་ལོག་ (hā lɔ̀ɔ) 1. vi. to be insolvent/ bankrupt ༎མ་རྩ་བརྡིབས་ནས་ཧ་ལོག་པ་རེད་ Having lost his capital, he became bankrupt. 2. vi. to have sth. not work out well ༎ཁོས་བཟོ་གྲྭའི་འགོ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བྱས་ཀྱང་མཐའ་མ་ཧ་ལོག་པ་རེད་ He did lots of things to become the head of the factory but in the end it didn't work out.

ཧ་ཤང་ (hāshaŋ) ch. monk.

ཧ་ཤིག་ (hāshiì) ch. talcum.

ཧ་སག་ (hāsaà) Kazakh.

ཧ་སོང་གཏོང་ (hāsoŋ dōŋ) 1. exaggerating; va.—གཏོང་; —ཤོད་ ༎མི་དེས་ཁོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་དུས་ཧ་སོང་ཆེན་པོ་ཤོད་ཀྱི་འདུག He exaggerates when talking about his history. 2. discrepancy/ difference in an accounting or in talk ༎ལོ་འཁོར་འདིའི་བྱུང་སོང་རྩིས་ཁྲར་ཧ་སོང་ཆེན་པོ་འདུག There was a large discrepancy in the year end accounting between income and expenditures.

ཧ་སོང་ཆེན་པོ་ (hāsoŋ cēmbo) sm. ཧ་སོང་ཚ་པོ་.

ཧ་སོང་ཚ་པོ་ (hāsoŋ tsābo) sb. who exaggerates a lot.

ཧ་ཧ་ (hāha) sound of laughter.

ཧ་ཧ་ཧེ་ཧེ་ (hāha hēhe) Ha! ha! he! he! (sound of laughter).

ཧ་ཧར་གོད་པ་ (hāhar gö̱öba) va. to laugh loudly.

ཧག་སྒྲ་ (hāgdra) sound made to clear one's throat; va.—རྒྱག; —སྒྲོག.

ཧང་ (hāŋ) 1. vi. to be shattered (emotionally/ mentally). 2. sm. དངངས་ཧལ་.

ཧང་ཀྲོའུ་ (hāŋdrao) Hangzhou.

ཧང་ག་རི་ (hāŋgari) Hungary.

ཧང་གོག (hāŋgɔ̀ɔ) boots, shoes.

ཧང་འགྲོས་ (hāŋdröö) walking pompously; va.—བྱེད་.

ཧང་རྒྱ་ (hāŋgya) putting up an ostentatious/ grandiose front when one really does not have the income to afford it; va.—བྱེད་.

ཧང་རྒྱ་ཚ་པོ་ (hāŋgya tsābo) sb. who is ཧང་རྒྱ་.

ཧང་རྒྱག (hāŋgyaà) sm. ཧོལ་རྒྱག.

ཧང་རྒྱག་ཚ་པོ་ (hāŋgyaà tsābo) 1. sm. ཧོལ་རྒྱག་ཚ་པོ་. 2. sb. who exaggerates a lot.

ཧང་དི་ (hāŋdi) shung. ch. Emperor of China ༎ཆེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་གི་དྲ་ལྷ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཧང་དིའི་བཀའ་ (by) the order of His Majesty the Emperor, who reigns by the mandate of heaven.

ཧང་གདམ་ (hāŋdam) exaggeration in talk; va.—ཤོད་ ༎མི་དེས་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་སྐབས་ཧང་གདམ་ཤོད་ཀྱི་འདུག That person is exaggerating when telling his life story.

ཧང་བུག (hāŋbuù) 1. gaps, holes ༎ལྕགས་རི་ལ་ཧང་བུག་མང་པོ་འདུག There are many holes in the fence. 2. error, mistake ༎ངས་བྱས་པའི་ལས་ཀ་འདིར་ཧང་བུག་ཡོད་མེད་གཟིགས་རོགས་གནང་ Please check if there are any errors in my work.

ཧང་བུབ་ (hāŋbub) sm. ཧང་བུག.

ཧང་ཚང་ (hāndzaŋ) sm. ཧང་བུག, 2.

ཧང་ཚིག (hāŋdzii) talking without thinking; va.—ཤོད་.

ཧང་ཚེར་ནག་པོ་ (hāŋdzer na̱gbo) black mica.

ཧང་ཟོམ་ (hāŋsom) 1. sm. ཧ་སོང་. 2. error in calculating/ accounting.

ཧང་གཡེང་ (hāŋyeŋ) sm. ཧོལ་རྒྱུགས་.

ཧང་རལ་ (hāŋrɛɛ) rashness, impulsiveness.

ཧང་རལ་ཚ་པོ་ (hāŋrɛɛ tsābo) sb. who is extremely rash/ impulsive.

ཧང་ལུ་ (hāŋlu) ch. a state of stupor.

ཧང་ཤེད་ (hāŋsheè) sm. ཧང་རལ་.

ཧང་སང་ (hāŋsaŋ) sm. ཧ་ལས་.

ཧང་སང་སང་ (hāŋ sāŋsaŋ) sm. ཧ་ལས་ལས་.

ཧང་ཧང་ (hāŋhaŋ) emotionally shattered, feeling sad and empty.

ཧད་ (hɛ̄ɛ̀) 1. a town in Bhutan. 2. suddenly. 3. ch. slipper. 4. vi. to be stupified, stunned, astonished.

ཧད་ཀྱིས་ (hɛ̄ɛ̀gi) sm. ཧད་དེ་ཁ་ལ་.

ཧད་ཐང་མེ་ཏོག (hɛ̄ɛ̀daŋ me̱doò) ch.tib. flowering crabapple tree.

ཧད་དུ་འཇུག (hɛ̄ɛ̀du ju̱ù) va. to cause sb. to be shocked/ astonished/ stunned.

ཧད་དེ་ (hɛ̄ɛ̀de) sm. ཧད་དེ་ཁ་ལ་.

ཧད་དེ་ཁ་ལ་ (hɛ̄ɛ̀de kāla) suddenly ༎དེ་རིང་ངའི་གྲོགས་པོ་ཧད་དེ་ཁ་ལ་སླེབས་བྱུང་ Today my friend suddenly arrived.

ཧད་པོར་ (hɛ̄ɛ̀bor) sm. ཧད་དེ་ཁ་ལ་.

ཧད་ཤོར་ཤོར་ (hɛ̄ɛ̀ shɔ̄ɔshɔɔ) surprised, shocked.

ཧད་སད་རྒྱག (hɛ̄ɛ̀sɛɛ̀ gya̱à) vi. to suddenly wake up because of a bad dream.

ཧད་ཧད་ (hɛ̄ɛ̀hɛɛ̀) ha, ha (the sound of laughing).

ཧན་ (hān) 1. mong. khan. 2. ch. Han (Chinese).

ཧན་རྒྱལ་རབས་ (hān gyɛ̱ɛrəb) Han Dynasty.

ཧན་པའོ་ (hēmbao) Hamburg.

ཧན་མི་རིགས་ (he̱nrii) Han people/ race/ nationality.

ཧན་ནེ་ཧོན་ནེ་ (hēnne hōnne) sm. ཧ་ནེ་ཧོན་ནེ་.

ཧན་ཧྲུའུ་གྲངས་ཀ་ (hēnhru dra̱ŋga) a function (in math).

ཧབ་ (həb) 1. suddenly, unexpectedly. 2. eng. half. 3. short pants.

ཧབ་དགོད་ (həbgöö) jeering/ mocking and laughing at the same time.

ཧབ་རྒྱུག (həbgyuù) going suddenly; va.—བྱེད་ to go suddenly.

ཧབ་སྒྲ་ (həbdra) sound made when one gulps down one's food.

ཧབ་ཆ་ (həbja) sm. ཧ་ཆ་.

ཧབ་ཆི་ (həbji) sneezing; vi.—རྒྱག; —ཤོར་.

ཧབ་ཐོབ་ (həbdob) grabbing/ scrambling/ rushing (for sth.); va.—རྒྱག ༎གསེར་མཐོང་པ་དང་གར་ཁོ་ཚོས་ཧབ་ཐོབ་བརྒྱབ་པ་རེད་ As soon as they saw the gold they (all) scrambled to grab it.

ཧབ་འཐུང་ (həbduŋ) gulping down a drink; va.—རྒྱག.

ཧབ་པན་ (həbben) eng. short/ half pants.

ཧབ་པེ་ཧོབ་པེ་ (həbbe hōbbe) sm. ཧ་པེ་ཧོབ་པེ་.

ཧབ་ཕྲིད་ (həbdrii) sm. ཧབ་སྦྲིད་.

ཧབ་སྦྲིད་ (həbdrii) sm. ཧབ་ཆི་.

ཧབ་ཚེམ་ (həbdzem) sewing with long stitches; va.—རྒྱག.

ཧབ་འཚོང་ (həbdzoŋ) a sale of merchandise where there is a lot of pushing and shoving to get at the goods (e.g., goods sold off a truck or piled on the street); va.—རྒྱག.

ཧབ་ཟ་ (həbsa) gulping/ gobbling down food; va.—བྱེད་.

ཧབ་ཤ་ (həbsha) sm. ཧབ་ཐོབ་.

ཧབ་གཤགས་ (həbshaà) arguing in a disorderly manner; va.—རྒྱག.

ཧབ་བཤགས་ (həbshaà) breaking sth. such as a stone into two pieces; va.—གཏོང་.

ཧབ་སད་ (həbsɛɛ̀) waking up with a startle; vi.—རྒྱག.

ཧབ་ཧབ་ (həbhəb) having strong attachment to things/ foods.

ཧབ་ཧོབ་ (həbhob) abbr. of ཧ་པེ་ཧོབ་པེ་.

ཧམ་ (hām) abbr. of ཧམ་པ་.

ཧམ་བསྐྱོད་ (hāmgyöö) sm. ཐལ་སྐྱོད་.

ཧམ་ཁྱེར་ (hāgyer) sm. ཧམ་ལེན་.

ཧམ་འཁྱེར་ (hāmgyer) sm. ཧམ་ཁྱེར་.

ཧམ་ཙན་ (hāmjɛn) person who is shameless/ deceitful.

ཧམ་བཅོས་ (hāmjöö) tampering, altering; va.—བྱེད་.

ཧམ་ཆེན་ (hāmjen) sb. who is shameless/ brazen.

ཧམ་ཉམས་ (hāmñam) appearance of being ཧམ་ཆེན་.

ཧམ་གཉེར་ (hāmñer) brazenly/ shamelessly managing sth.(for one's own benefit) ༎མི་དེས་ཚོགས་པར་དབང་བའི་ཟ་ཁང་དེ་ཁོ་པ་སྒེར་གྱིས་ཧམ་གཉེར་བྱས་པ་རེད་ That person brazenly ran the restaurant that belonged to the association for his own benefit.

ཧམ་བསྙོན་ (hāmñön) brazenly/ shamelessly

blaming; va.—བྱེད་; —འཛུགས་.

ཧམ་བསྟོད་ (hāmdöö) praising in an excessive/ exaggerated manner; va.—བྱེད་.

ཧམ་ཐལ་ (hāmdɛɛ) excessively brazen/ arrogant.

ཧམ་དྲི་ (hāmdri) 1. moldy/ musty smell; —ཁ་ to smell of mold; va.—རྒྱག to get moldy. 2. the smell of sth. going stale/ rotten.

ཧམ་བདག་ (hāmdaà) taking possession of things greedily/ avariciously/ shamelessly ¶ མི་ངན་འདིས་གཞན་ནོར་ལ་ཧམ་བདག་བྱེད་པ་རེད་ The evil person is avariciously taking possession of things that belong to other people.

ཧམ་འདོད་ (hāmdöö) wanting/ desiring/ coveting things one isn't entitled to; va.—བྱེད་.

ཧམ་འདོད་ངོམས་མེད་ (hāmdöö ŋommeè) sm. ཧམ་འདོད་ཚ་པོ་.

ཧམ་འདོད་ཆེན་པོ་ (hāmdöö cēmbo) sm. ཧམ་འདོད་ཚ་པོ་.

ཧམ་འདོད་ཚ་པོ་ (hāmdöö tsābo) a person who covet and desires what others have, excessively greedy.

ཧམ་འདོད་ཡིད་འཕྲུལ་ (hāmdöö yindrüü) blinded by greed, obsessed with the desire for gain; va.—བྱེད་.

ཧམ་སྡོད་ (hāmdöö) occupying a place brazenly/ shamelessly; va.—བྱེད་.

ཧམ་གནོན་ (hāmnön) shamelessly/ brazenly bullying and oppressing; va.—བྱེད་.

ཧམ་པ་ (hāmba) brazen or shameless exaggerating/ lying/ asserting; va.—ཤོད་. 2. greed. 3. sm. ཧམ་སྦུ་.

ཧམ་པ་ཅན་ (hǝmbujɛn) sm. ཧམ་ཅན་.

ཧམ་པ་དཔའ་ཐལ་ (hāmba bāādɛɛ) shung. excessive audacity ¶ ཧམ་པ་དཔའ་ཐལ་ཞུ་བབས་ལ་གཟིགས་ན་ཉེས་པ་ཞིག་རང་ཐོབ་ཉང་ When you consider his excessive audacity he deserves punishment.

ཧམ་པ་ཚ་པོ་ (hāmba tsābo) 1. shameless, audacious, brazen. 2. greedy.

ཧམ་པ་འཛུགས་ (hāmba dzu̲ù) va. to brazenly/ shamelessly blame sb.

ཧམ་པ་རི་ཙམ་བཤད་ན་བདེན་པ་གཡག་ཙམ་ཐོབ་ (hāmba r̲idzam shɛ̄ɛna d̲emba yāgdzam tōb) if one shamelessly exaggerates a great deal some of what one says will be believed [Lit. if one exaggerates as much as a mountain, one will get a truth as much as a yak].

ཧམ་པ་ཤོད་ (hāmba shöö) see ཧམ་པ་.

ཧམ་པས་འཁྱེར་ (hāmbɛ kyēr) sm. ཧམ་འཁྱེར་.

ཧམ་སྦུ་ (hāmbu) moldy, musty; vi.—རྒྱག to be/ get moldy, musty.

ཧམ་སྤྱོད་ (hāmjöö) brazen/ shameless behavior.

ཧམ་པོད་ཅན་ (hāmbööjɛn) sm. ཧམ་པ་ཚ་པོ་.

ཧམ་འཕྲོག་བྱེད་ (hāmdrɔ̄ c̲e̲è) brazenly/ audaciously/ shamelessly stealing; va.—བྱེད་.

ཧམ་བུ་ (hāmbu) one mouthful ¶ ཇ་ཧམ་བུ་གང་ One mouthful of tea.

ཧམ་སྨྱོན་ (hāmñön) belligerently crazy.

ཧམ་སྨྱོན་གདུམ་སྤྱོད་ (hāmñön dūmjöö) mad belligerent behavior.

ཧམ་བཙན་ (hāmdzɛn) ruling by force, brazenly/ shamelessly using force; va.—བྱེད་.

ཧམ་རྩོད་ (hāmdzöö) shamelessly arguing for sth. out of greed/ avarice.

ཧམ་འཛིན་ (hāmdzin) brazenly/ shamelessly controlling or monopolizing; va.—བྱེད་.

ཧམ་འཛུལ་ (hāmdzüü) brazenly/ shamelessly invading; va.—བྱེད་.

ཧམ་རྫུན་ (hāmdzün) shameless/ brazen lies.

ཧམ་ཞུ་བྱེད་ (hāmshu c̲e̲è) shung. sm. ཧམ་པ་ཤོད་.

ཧམ་ཟ་ (hāmsa) shameless/ brazen corruption or embezzling.

ཧམ་ཟོས་ (hāmsöö) sm. ཧམ་ཟ་.

ཧམ་གཟུང་ (hāmsuŋ) sm. ཧམ་འཛིན་.

ཧམ་བཟུང་ (hāmsuŋ) sm. ཧམ་འཛིན་.

ཧམ་ཡུ་ (hāmyu) sm. ལྷམ་ཡུ་.

ཧམ་ཡུས་ (hāmyüü) excessively praising oneself; va.—ཤོད་.

ཧམ་རེ་ (hāmre) abbr. of ཧམ་པའི་རེ་བ་.

ཧམ་ལུ་ (hāmlu) children's shoes/ boots.

ཧམ་ལེན་ (hāmlen) taking away by force; va.—བྱེད་ ¶ མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་ཧམ་ལེན་བྱེད་མི་ཆོག (One) can't take the people's wealth and property by force.

ཧམ་ཤེད་ (hāmsheè) brazen, shameless; va.—བྱེད་.

ཧམ་ཤེད་གང་འདོད་ (hāmsheè ka̲ŋdöö) brazen/ shameless greed, using whatever force/ means one needs to get one's way.

ཧམ་བཤད་ (hāmshɛ̀ɛ) brazen/ shameless talk or lies; va.—བྱེད་.

ཧམ་བཤད་མགོ་སྐོར་ (hāmshɛɛ̀ gogɔɔ) swindling/ tricking by brazen talk, conning.

ཧམ་སེམས་ (hāmsem) greedily ambitious/ scheming, shamelessly avaricious.

ཧམ་སེམས་ཅན་ (hāmsemjɛn) greedy, scheming, shamelessly ambitious.

ཧམ་སེམས་ཆེན་པོ་ (hāmsem cēmbo) shamelessly greedy, overly ambitious.

ཧམ་སོང་ (hāmsoŋ) exaggeration, exaggerating ¶ གནས་ཚུལ་འདི་ཧམ་སོང་མི་འདུག This news is no exaggeration.

ཧའི་སིན་ (hɛ̄sin) ch. sea slug.

ཧའི་ (hē) exclamation of wonderment.

ཧའི་ཀྲུའུ་ (hɛ̄dru) Haichow.

ཧའི་ཀྲི་ (hɛ̄dre) ch. sea blubber.

ཧའི་དའི་ (hɛ̄de) ch. kelp.

ཧའོ་སྨི་ (hāomi) ch. millimeter.

ཧའི་ནན་ (hēnɛn) Hainan (Island).

ཧའི་མན་ (hɛ̄mɛn) ch. sponge.

ཧའི་ལུན་ཅན་ (hɛ̄lünjɛn) Amur River.

ཧའི་ཧྲིན་ (hɛ̄drɛn) sm. ཧའི་སྲིན་.

ཧའི་ཨོའུ་ (hɛ̄wo) ch. gull.

ཧའོ་མི་ (hāomi) millimeter.

ཧའོ་ལན་ (hāolɛn) Holland.

ཧའོ་ཧྲེང་ (hāodreŋ) ch. milliliter.

ཧར་ (hār) 1. suddenly, at once, abruptly ¶ ཧར་དུ་ལངས་ནས་ཕྱིན་པ་རེད་ (He) got up suddenly and went. 2. abbr. of ཧར་པོ་. 3. exaggerating, overstating; va.—ཤོད་.

ཧར་བཀྲ་བ་ (hārdrawa) sm. ཧར་པོ་.

ཧར་གོང་རྒྱག (hārgoŋ gya̲a̲) excessively pricing an item with the idea of bargaining lower; va.—རྒྱག.

ཧར་རྒྱུག (hār gyu̲ù) suddenly running; va.—བྱེད་.

ཧར་སྒོམ་ (hārgom) meditating with one's eyes open; va.—བྱེད་.

ཧར་སྒྲ་ (hārdra) 1. sound of snoring; va.—རྒྱག. 2. panting/ gasping sound.

ཧར་སྒྲ་ཚ་པོ་ (hārdra tsābo) sb. who snores loudly.

ཧར་ཅན་ (hārjɛn) sm. ཧམ་པ་ཅན་.

ཧར་ཆེན་ (hārjen) person who exaggerates/ overstates greatly.

ཧར་དེ་ (hārde) suddenly.

ཧར་གདམ་ (hārdam) exaggerating, overstating; va.—ཤོད་.

ཧར་ཐོན་ (hārdön) suddenly leaving/ departing; va.—བྱེད་.

ཧར་འདོན་ (hārdön) 1. va. to make a hole/ opening in sth. 2. sm. ཧར་ཐོན་.

ཧར་པ་ (hārba) sm. ཧམ་པ་ཅན་. 2. space between two walls/ houses.

ཧར་པིང་ (hārbiŋ) sm. ཧར་པིན་.

ཧར་པིན་ (hārbin) Harbin.

ཧར་པོ་ (hārbo) 1. flashy, gaudy, bright. 2. sb. who is showoffish. 3. staring at.

ཧར་བར་མི་ཤོང་ (hārbar m̲ishoŋ) a large gap/ crack (the size of a person).

ཧར་མིག (hǝrm iì) hole (in a wall/ fence).

ཧར་ཚ་པོ་ (hār tsābo) sb. who exaggerates/ boasts/ overstates.

ཧར་ལངས་ (hārlaŋ) getting up/ rising up suddenly; va.—བྱེད་.

ཧར་བཤད་ (hārshɛɛ̀) boasting, exaggerating; va.—

བྱེད་.

ཧར་ཧར་ཧོད་རྒྱུག (hārhar hōōgyuù) acting rashly/ hastily, taking reckless action; va.—བྱེད་.

ཧར་ཧུར་ (hārhur) sm. ཧུ་རི་ཧུ་རི་.

ཧར་ཧོར་ (hārhor) thoughtless, unplanned, hasty ¶ ཧར་ཧོར་བྱས་པའི་ལས་ཀ་ Work done in a hasty manner.

ཧལ་ (hɛ̄ɛ) vi. to pant/ gasp, to be short of breath.

ཧལ་ལེ་བ་ (hɛ̄ɛlewa) panting, gasping for breath.

ཧལ་ལེ་ཧལ་ལེ་ (hɛ̄ɛle hɛ̄ɛle) sm. ཧལ་ལེ་ཧོལ་ལེ་.

ཧལ་ལེ་ཧོལ་ལེ་ (hɛ̄ɛle hōōle) sm. ཧུ་རི་ཧུ་རི་.

ཧལ་ཤ་ (hɛ̄ɛsha) panting, gasping; vi.—ཐོན་ to pant/ gasp.

ཧལ་ཧལ་ (hɛ̄ɛhɛɛ) sm. ཧལ་ཤ་.

ཧལ་ཧོལ་ (hɛ̄ɛhöö) abbr. of ཧལ་ལེ་ཧོལ་ལེ་.

ཧས་ (hɛ̄ɛ) sm. ཧལ་. 2. slipper.

ཧས་འདེབས་ (hɛ̄ɛndeb) sm. དབུགས་ཧལ་.

ཧི་ཀ་ (hīgə) hiccup.

ཧི་མ་ལ་ཡ་ (hīmlaya) Himalayan Mountains.

ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ (himalayɛ rigyüù) the Himalayan Mountain Range.

ཧིཊ་ལར་ (hīdlar) Hitler.

ཧིན་སྣ་ (hīndra) a "hən" sounding exclamation made when people are very disappointed.

ཧིན་སྒོར་ (hīngɔɔ) rupee (Indian).

ཧིན་དི་ (hīndi) Hindi.

ཧིན་དུ་ (hīndu) 1. Hindu, Indian. 2. India.

ཧིན་དུ་རྒྱ་མཚོ་ (hīndu gyadzo) Indian Ocean.

ཧིན་དུ་ཙི་ན་ (hīndu dzīnə) Indo-China.

ཧིན་དུ་སི་ཏན་སི་ཊན་ཌཱར་ (hīndusidɛn sīdrɛndar) Hindustan Standard (newspaper).

ཧིན་ཧྲུ་ (hīndu) Hindu.

ཧིན་དུ་ཉི་ཤི་ཡ་ (hīndu ñishiya) Indonesia.

ཧིན་དུ་དབྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ (hīnduyaŋ gyadzo cēmmo) the Indian Ocean.

ཧིན་དུའི་ཆོས་ལུགས་ (hīndü cōōluù) Hinduism.

ཧིན་བོད་ (hīnböö) India and Tibet, Indo-Tibetan.

ཧིན་དམག (hīnmaà) Indian soldiers/ troops.

ཧིན་གཞུང་ (hīnshuŋ) Indian Government.

ཧིཛ་བུ་ལ་ (hīzbula) Hezbollah.

ཧེར་ཤིན་ཅི་ (hīnshinji) Helsinki.

ཧུ་ཀྲི་མིན་ (hūdrimin) Ho Chi-minh.

ཧུ་ཁྱུ་ (hūgyu) a sigh.

ཧུ་སྣ་ (hūdra) a sighing sound.

ཧུ་ཆིན་ (hūjin) ch. a Chinese two stringed instrument played with a bow.

ཧུ་ཅིན་ (hūjin) sm. ཧུ་ཆིན་.

ཧུ་ཐུག་ཐུ་ (hūtugdu) mong. Hutuktu (title of the highest ranking lamas).

ཧུ་རུ་རུ་ (hūruru) sm. ཧུ་ལུ་. 2. sound of wind.

ཧུ་རེ་བ་ (hūrewa) staring.

ཧུར་རེར་ལྟ་ (hārre dā) va. to stare.

ཧུ་ལུ་ (hūlu) slurping manner of eating soup/ noodles.

ཧུ་ཤུར་ཤུར་ (hū shūūshuu) sm. ཧུ་ཤོར་ཤོར་.

ཧུ་ཤོར་ཤོར་ (hū shɔ̄ɔshɔɔ) expressing or showing anger and shock/ surprise.

ཧུ་ཧུ་ (hūhu) sm. ཧུ་ལུ་.

ཧུང་ཀྲ་ཅི་གནམ་གྲུ་ (hūŋdraji nāmdru) ch.tib. bomber plane.

ཧུང་ཁྲང་ (hūŋdraŋ) ch. Red Square (Moscow).

ཧུང་ག་རི་ (hūŋgari) Hungary.

ཧུང་སྣ་ (hūŋdra) the sound "hung" (of artillery firing).

ཧུང་མེ་སུའུ་ (hūŋmesu) ch. erythromycin.

ཧུང་ཝོའི་ཞན་ (hūŋwoshɛn) ch. infrared rays.

ཧུད་ (hūū) ch. committee, society, association, meeting.

ཧུན་ཧྭ་ (hūnha) Hue (Vietnam).

ཧུབ་ (hūb) mouthful/ gulp (of drink); va.—རྒྱག to drink by gulping mouthfuls ¶ ཆང་ཧུབ་གང་ A mouthful of beer. 2. a drag/ puff on a cigarette.

ཧུབ་སྐོར་ (hūbgɔɔ) sharing/ passing around the same bowl to drink; va.—རྒྱག.

ཧུབ་འདེབས་ (hūmdeb) sm. ཧུབ་རྒྱག.

ཧུབ་རེས་ (hūbreè) sm. ཧུབ་སྐོར་.

ཧུབ་ལོག (hūblɔɔ̀) gulping down a liquid quickly; va.—རྒྱག.

ཧུའ་ཧྲིན་ (hūhrin) ch. peanut.

ཧུའང་ཕུའུ་ཅང་ (hūaŋ pū jāŋ) ch. Yellow River.

ཧུའང་ཧྭ་ཚལ་ (hūaŋ hādzɛɛ) ch. day lilly.

ཧུའི་ (hūwe) Hui nationality (Chinese Muslim).

ཧུའུ་ (hūū) ch. kettle, pot (made of metal).

ཧུའུ་ཆིན་ (hūūjin) sm. ཧུ་ཆིན་.

ཧུའུ་ཀྲི་མིང་ (hūūdrimiŋ) sm. ཧུ་ཀྲི་མིན་.

ཧུའུ་ནན་ (hūūnɛn) Hunan (Province).

ཧུའུ་པེ་ (hūūbe) Hubei (Province).

ཧུའུ་རི་ཙེ་ (hūūridze) ch. a type of winter hat with earflaps.

ཧུའུ་ཧོ་ཧའོ་ཐེ་ (hūūhot) Huhot (capital of Inner Mongolia).

ཧུའི་ (hūwe) sm. ཧུད་.

ཧུའི་ཀྲང་ (hūwedraŋ) ch. head of a ཧུའི་.

ཧུའི་ཕུང་དངུལ་ཁང་ (hūūfuŋ ŋüügaŋ) ch.tib. Hong Kong and Shanghai Bank.

ཧུའོ་ཁྲེ་ (hūwodre) ch. train.

ཧུའོ་ཁྲེའི་ (hūwodre) sm. ཧུའོ་ཁྲེ་.

ཧུའོ་ཇན་སྦུང་ (hūwo jenduŋ) ch. rocket launcher.

ཧུར་སྐྱེད་ (hūrgyeè) sm. ཧུར་ཐག.

ཧུར་སྐྱེད་འབད་བརྩོན་ (hūrgyɛɛ̀ bɛ̄ɛdzön) sm. ཧུར་ཐག་འབད་ཐག.

ཧུར་བསྐྱེད་ (hūrgyeè) sm. ཧུར་བསྐྱེད་.

ཧུར་ཐག (hūrdaà) diligence, conscientiousness, hard work; va.—བྱེད་ to do sth. diligently/ conscientiously/ energetically, to work hard.

ཧུར་ཐག་གིས་ (hūrdaàgi) diligently, conscientiously, energetically, via hard work.

ཧུར་ཐག་འབད་ཐག (hūrdaà bɛ̄ɛdaà) sm. ཧུར་ཐག.

ཧུར་འདུམས་ (hūrdum) sm. ཧོལ་རྒྱུག.

ཧུར་པོ་ (hūrbu) hard working energetic/ diligent (with respect to work); va.—བྱེད་ to do sth. energetically/ diligently, to work hard ¶ཁོ་ལས་ཀའི་ཐོག་ལ་ཧུར་པོ་ཞིག་དུག་འདུག He is very energetic about work.

ཧུར་བག་ཅན་ (hūrbaàjɛn) sm. ཧུར་པོ་.

ཧུར་འབུངས་ཞེ་བསྐྱེད་ (hūrbuŋ shegyeè) sm. ཧུར་ཐག.

ཧུར་བརྩོན་ (hūrdzön) sm. ཧུར་ཐག.

ཧུར་བརྩོན་གྱིས་ (hūrdzöngi) sm. ཧུར་ཐག་གིས་.

ཧུར་བརྩོན་གྲོན་ཆུང་ (hūrdzön drönjuŋ) working energetically and economically; va.—བྱེད་.

ཧུར་བརྩོན་ཅན་ (hūrdzünjɛn) an activist ¶ ཧུར་བརྩོན་ཅན་བཟོ་པ་ An activist worker.

ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོ་ (hūrdzün vcēmbo) energetic, diligent, conscientious, hardworking.

ཧུར་བརྩོན་པ་ (hurdzümba) sm. ཧུར་བརྩོན་ཅན་.

ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་ (hūrdzün rəŋshin) activist nature/ character.

ཧུར་རེ་ (hūrre) sm. ཧུར་རེ་བ་.

ཧུར་རེར་བལྟ་ (hūrre dā) va. to stare.

ཧུར་ལེན་ (hūrlen) sm. ལྷུར་ལེན་.

ཧུར་སེམས་ (hūrsem) enthusiasm to be diligent/ hard working.

ཧུར་སེམས་ཆེན་པོ་ (hūrsem cēmbo) sm. ཧུར་བརྩོན་ཆེན་པོ་.

ཧུར་བསྲིས་ཁྱིམ་སྐྱོང་ (hūrsiì kyīmgyoŋ) industrious and thrifty in maintaining a household; va.—བྱེད་.

ཧུར་བསྲིས་རྒྱལ་འཛུགས་ (hūrsiì gyɛɛdzuù) building a country through hard work/ thrift; va.—བྱེད་.

ཧུར་ཧུར་ (hūrhur) 1. sound made by the flapping of bird wings and by gun fire. 2. starring.

ཧུར་ཧུར་དུ་རྒྱག (hūrhurdu gyaà) the sound of strong wind, the sound of a slingshot being whirled.

ཧུས་ཧུས་ (hūūhüü) Hui nationality (Chinese Muslims).

ཧེ་ (hē) sound of laughter (he, he).

ཧེ་པན་ (hēbɛn) ch. blackboard.

ཧེ་བག (hēbaà) difference ¶འདི་གཉིས་ཧེ་བག་འདུག་གས་ Is there a difference between these two?

ཧེ་བག་གཏོང་ (hēbaà dōŋ) va. to misrepresent an accounting ¶ རྩིས་པ་དེས་རྩིས་ཁྲར་ཧེ་བག་བཏང་ཙང་

ལས་ཁུངས་ནས་ཕུད་འདུག The accountant misrepresented the accounts and was fired.

ཧེ་བག་ཤོད་ (hēbaà shöö) va. to say sth. differently than is, to misrepresent/ lie.

ཧེ་བག་ཤོར་ (hēbaà shöö) vi. to unintentionally have a difference (usu. in accounts).

ཧེ་ཡི་མཚོན་ཆ་ (hēyi tsönja) ch.tib. atomic/ nuclear weapon.

ཧེ་རུ་ཀ་ (hēruga) sm. བདེ་མཆོག.

ཧེ་སོང་གདོང་ (hēsoŋ döŋ) sm. ཧ་སོང་གདོང་.

ཧེག་ཏར་ (hēgdar) eng. hectare.

ཧེབ་ལངས་ (hēb laŋ) vi. to keep up with the Jones ¶ ལས་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་བརྙན་འཕྲིན་ཉོས་ཙང་ལས་བྱེད་ཚང་མར་ཧེབ་ལངས་ནས་བརྙན་འཕྲིན་ཉོས་འདུག Because one official bought a T.V., all bought televisions to "keep up with the Jones."

ཧེའི་ནན་ (hēnɛn) Henan (Province).

ཧེའི་ལུང་ཅང་ (hēluŋjaŋ) sm. ཧེ་ལུང་ཅང་.

ཧེའི་སྲིན་ (hēsin) ch. sea slug.

ཧོ་ (hō) ch. nuclear, atomic ¶ ཧོའི་ཚོད་ལྟ་ Nuclear test.

ཧོ་ཁྲེའི་ (hōdre) ch. train ¶ ཧོ་ཁྲེའི་བབས་ཚུགས་ Railway station.

ཧོ་གློག་ཁང་ (hōlɔɔgaŋ) ch.tib. nuclear generator plant.

ཧོ་བྲ་ཀུ་བྲ་ (hōdra gūdra) a sound/ cry/ yell made to frighten people.

ཧོ་ཐུད་ (hōdüü) ch. ham.

ཧོ་ཐོག་ཐུ་ (hōtɔgdu) sm. ཧ་ཐུག་ཐུ་.

ཧོ་དན་ (hōdɛn) Khotan.

ཧོ་ནན་ (hōnɛn) Henan (Province).

ཧོ་པེ་ (hōbɛ) Hebei (Province).

ཧོ་འབར་གས་ (hō bargɛɛ̀) ch.tib. nuclear explosion.

ཧོ་མེ་སུའུ་ (hōmesu) ch. streptomycin.

ཧོ་ཙེ་ (hōdzi) ch. nuclear, atomic.

ཧོ་དམག (hōmaà) ch.tib. nuclear war.

ཧོ་དམག་ཐྲབས་ཚོད་འཛིན་ (hō mɔgdrɔb tsöndzin) ch.tib. nuclear disarmament.

ཧོ་མཚོན་ཆ་ (hō tsönja) ch.tib. atomic/ nuclear weapons.

ཧོ་མཚོན་ཆའི་སྡིགས་མོ་ (hō tsönjɛ digmo) ch.tib. nuclear blackmail; va.—བྱེད་.

ཧོ་ཤོད་ (hōshod) Qoshot Mongols.

ཧོ་ལན་ (hōlɛn) Holland.

ཧོ་ལུའུ་ཞའོ་ཧྥུ་ (hōlu shafu) ch. Krushchev.

ཧོ་ཧོ་ (hōho) sound of laughter (ho, ho).

ཧོག་པིན་ (hōgbin) ch. frying pan.

ཧོག་སེ་ (hōgse) rayon.

ཧོང་ཀོང་ (hōŋgoŋ) Hong Kong.

ཧོང་དུ་ར་སི་ (hōŋdurasi) Honduras.

ཧོང་ཡུས་ (hōŋyüü) ch. yellow croaker fish.

ཧོང་ལེན་ (hōŋlen) ch. Coptis chinensis.

ཧོང་ཧའི་རྒྱ་མཚོ་ (hōŋhɛ gyadzo) ch.tib. Yellow Sea.

ཧོད་རྒྱུག (hööögyuù) 1. careless, hurriedly, irresponsibly; va.—བྱེད་; —སྤྱོད་ ¶ ལས་འགན་ལ་ཧོད་རྒྱུག་བྱས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་པ་རེད་ (They) worked carelessly and made mistakes. 2. acting rashly, leaping in without thinking; va.—བྱེད་.

ཧོད་རྒྱུག་ཚ་པོ་ (hööögyuù tsābo) 1. sb. who does things carelessly/ hurriedly. 2. sb. who does things rashly without thinking them through.

ཧོད་རྒྱུགས་ (hööögyuù) sm. ཧོད་རྒྱུག.

ཧོན་ (hōn) sm. ཧོན་ནད་.

ཧོན་གོད་ (hōngöö) sm. ཧོན་ནད་.

ཧོན་སྡོར་ (hōndɔr) sm. ཧོན་ཐོར་.

ཧོན་ཐོར་ (hōndɔr) vi. to be shocked/ astonished/ surprised/ stunned ¶ སྐད་ཆ་འདི་གོ་དུས་ཧོན་ཐོར་ནས་ལན་རྒྱག་ཐུབ་མ་བྱུང་ When (I) heard the (talk) I was so shocked that I was unable to answer.

ཧོན་ཐོར་ཐོར་ (hōn tɔrdɔr) sm. ཧོན་ཐོར་.

ཧོན་ཐོར་བླ་ཆད་ (hōndɔr lājɛɛ̀) being shocked/ astonished and frightened.

ཧོན་འཐོར་ (hōndɔr) sm. ཧོན་ཐོར་.

ཧོན་ནད་ (hōnnɛɛ̀) rinderpest.

ཧོབ་ (hōb) sudden, suddenly.

ཧོབ་དེ་ (hōbde) sm. ཧོབ་དེ་ཁ་ལ་.

ཧོབ་དེ་ཁ་ལ་ (hōbde kāla) suddenly ¶ ཁ་ཁ་ས་ཧོབ་དེ་ཁ་ལ་བྲོས་བྱིན་འདུག Yesterday he suddenly fled.

ཧོབ་ཚོད་ (hōbdzöö) guess/ approximation; va.—བྱེད་ to approximate/ guess ¶ བཟོ་པ་ཆིག་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ If I make an approximation, there are about 1,000 workers in this factory.

ཧོབ་ལངས་ (hōblaŋ) getting up suddenly; va.—རྒྱག.

ཧོབ་ཧོབ་ལ་ (hōb hōbla) sm. ཧོབ་དེ་ཁ་ལ་.

ཧོམ་ (hōm) a kind of exorcism ritual.

ཧོམ་ཆང་ (hōmjaŋ) shung. ཆང་ used in the performance of exorcism rites.

ཧོམ་སྦར་ (hōm bār) va. to light the fire for an exorcism. ritual.

ཧོམ་སླང་ (hōmlaŋ) shung. a frying pan used in the performance of exorcism rites.

ཧོམ་ཤིང་ (hōmshiŋ) wood used in the ཧོམ་ exorcism rite.

ཧོམ་སྲེག (hōmseg) sm. ཧོམ་སྦར་.

ཧོའང་ཀོའ་ (hōaŋgo) ch. cucumber.

ཧོའ་ (hō) 1/10 of a meter.

ཧོའི་ཚོད་ལྟ་ (hō tsööda) ch.tib. nuclear test.

ཧོའི་ཆིན་ (hōjin) sm. ཧོ་ཆིན་.

ཧོར་ (hōr) 1. Mongolia, Mongolian. 2. name of the nomads living in Northern Tibet.

ཧོར་ཀོང་ (hōrgoŋ) space, gaps.

ཧོར་ཁ་ (hōrga) water pipe (for smoking); va.—འཐེན་ to smoke a water pipe.

ཧོར་ཁོང་ (hōrgoŋ) sm. ཧོར་ཀོང་.

ཧོར་ཁོངས་ (hōrgoŋ) 1. sm. ཧོར་ཀོང་. 2. places/ areas which belong to the Mongols.

ཧོར་གོས་ (hōrgöö) 1. Mongolian clothing. 2. brocade made during the Yuan Dynasty.

ཧོར་གླིང་ (hōrliŋ) two groups in the Gesar epic.

ཧོར་གླུ་ (hōrlu) Mongolian songs.

ཧོར་བྲ་ (hōrdra) sm. ཧ་ར་བྲ་.

ཧོར་ཆས་ (hōrjɛɛ̀) shung. Mongolian dress.

ཧོར་ཇུས་ (hōrjüü) a type of brocade made during the Yuan Dynasty.

ཧོར་ཏིང་ (hōrdiŋ) water offering bowls made in Mongolian.

ཧོར་ཐང་འཐེན་ (hōrdaŋ tēn) vi. to be/ get very tired from doing sth.

ཧོར་དུད་ (hōrdüü) nomad household/ families in the Hor areas of northern Tibet.

ཧོར་འདྲ་ (hōndra) shung. petty officials.

ཧོར་འདྲ་ཟ་ཀང་གི་ཞལ་ལྷི་ (hōndra sagaŋgi shɛɛje) shung. a tax requiring giving food and accommodations to ཧོར་འདྲ་.

ཧོར་པ་ (hōrba) 1. a person from northern Tibet. 2. Mongolian.

ཧོར་སྤྱི་ (hōrji) shung. Tibetan governor in charge of northern Tibet.

ཧོར་སྦུབ་ (hōrbub) Mongolian cymbal.

ཧོར་ཚོ་པ་ (hōr tsōba) the nomad tribes of northern Tibet.

ཧོར་ཟླ་ (hōnda) a Mongolian system of lunar months/ years.

ཧོར་ཡིག (hōryii) Mongolian script.

ཧོར་ཡིག་གསར་པ་ (hōryii sāaba) the new Mongolian script introduced during the time of Kublai Khan by Phakspa.

ཧོར་ཡུལ་ (hōryüü) sm. ཧོར་.

ཧོར་རིགས་ (hōrrii) 1. Mongolians. 2. nomadic people of northern Tibet.

ཧོར་ལུགས་ (hōrluù) shung. Mongolian tradition/ custom.

ཧོལ་སྐྱོད་ (hööögyöö) going/ advancing rashly, going/ advancing without thought and investigation.

ཧོལ་འགྲོས་ (hööödröö) sm. ཧང་འགྲོས་.

ཧོལ་རྒྱུག (hööögyuù) thoughtless/ rash behavior ¶ ཁོའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ཧོལ་རྒྱུག་ཆ་ཐག་ཆོད་བཞག His manner of talking is too rash.

ཧོལ་རྒྱུག་དོན་གཅོད་ (hööögyuù tönjöö) doing things rashly/ carelessly.

ཧོལ་རྒྱུག་ཚ་པོ་ (hõõgyuù tsābo) sb. who does things rashly/ carelessly.

ཧོལ་རྒྱུག་ལྷ་བཅོས་ (hõõgyuù lājöö) acting rashly and carelessly.

ཧོལ་རྒྱུགས་ (hõõgyuù) sm. ཧོལ་རྒྱུག.

ཧོལ་སྤྱོད་ (hõõjöö) sm. ཧོལ་རྒྱུག.

ཧོལ་སྤྱོད་ཚ་པོ་ (hõõjöö tsābo) sm. ཧོལ་རྒྱུག་ཚ་པོ་.

ཧོས་རིགས་ (hõõrii) ch.tib. Hui (the Chinese Muslim ethnic group).

ཧྭ་ཀང་ཡན་ (hāgaŋyɛn) ch. granite.

ཧྭ་ཀྲུང་ (hādruŋ) ch. Central China.

ཧྭ་ཆོན་རྒྱག (hājön gyaà) a drinking game.

ཧྭ་ཏུང་ (hāduŋ) ch. East China.

ཧྭ་ཐུང་ (hāduŋ) ch. telephone (receiver).

ཧྭ་ནན་ (hānɛn) ch. South China.

ཧྭ་པེ་ (hābe) ch. North China.

ཧྭ་ཞང་ཅི་ (hāshaŋji) ch. glider.

ཧྭ་ཤང་ (hāshaŋ) Chinese Buddhist monk.

ཧྭ་ཤིན་གྲོན་ (hāshindrön) sm. ཧྭ་ཧྲེང་ཏུན་.

ཧྭ་ས་ (hāsa) sm. ཧྭ་ཧྲེང་ཏུན་.

ཧྭ་ཧྲེང་ཏུན་ (hādreŋdün) ch. Washington.

ཧྭགས་ (haà) ch. sugar.

ཧྭགས་ཀི་ལ་དུ་ (hāgi ladu) ch. a cookie made of brown sugar and honey.

ཧྭང་ཏི་ (hāŋdi) ch. emperor.

ཧྥ་གོ་ (fāgo) ch. France.

ཧྥ་དན་ཅི་ (fādenji) ch. gasoline generator.

ཧྥ་རན་སི་ (fārɛnsi) sm. ཧྥ་གོ་.

ཧྥ་ལན་ཤི་ (fālɛnshi) sm. ཧྥ་གོ་.

ཧྥ་ཤི་སི་ (fāshisi) fascism, fascist.

ཧྥ་ཤི་སིའི་རིང་ལུགས་ (fāshisii riŋluù) ch.tib. fascism.

ཧྥང་ཁྲིང་ཧྲི་ (fāŋ treŋhri) ch. mathematical equation.

ཧྥང་ཧྲེ་ཞིང་ (fāŋhreshiŋ) ch. radioactive ¶ ཧྥང་ཧྲེ་ཞིང་ཐུང་ཝེ་སུའུ་ Radioactive isotope.

ཧྥན་ཆེ་ (fānje) ch. tomato.

ཧྥན་པུའུ་ (fānbu) ch. canvas.

ཧྥན་ཡིང་ཏུའི་ (fāyiŋdu) ch. atomic reactor.

ཧྥན་ཧྲི་ལིན་ (fānhrilin) ch. vaseline.

ཧྥི་གྲོའུ་གླིང་ (fīdraoliŋ) ch.tib. African continent.

ཧྥི་ལིའི་པིན་ (fīlibin) Philippines.

ཧྥིན་ལན་ (fīnlɛn) Finland.

ཧྥུ་ (fū) ch. deputy, vice- ¶ ཧྥུ་ཙུང་ལི་ Vice premier. ¶ ཧྥུ་ཀྲུའུ་རེན་ Deputy director.

ཧྥུ་ཅན་ (fūjɛn) Fukien (Province).

ཧྥུ་ཛན་ (fūjɛn) sm. ཧྥུ་ཅན་.

ཧྥུ་དའོ་ཡོན་ (fūdaoyön) ch. coach, tutor, guide, counselor.

ཧྥུ་ཐེ་ (fūde) ch. sm. ཧྥུ་ཐའི་.

ཧྥུ་ཐའི་ (fūdee) ch. volt.

ཧྥུ་ཙུང་ལི་ (fū dzūŋli) vice-premier.

ཧྥུ་ཨར་ཅང་ (fū ārjaŋ) ch. Volga River.

ཧྥུན་ཙི་ (fūndzi) ch. molecule.

ཧྥུའུ་ཇིའན་ (fū jian) sm. ཧྥུ་ཅན་.

ཧྥེ་གླིང་ (fēliŋ) ch.tib. Africa ¶ ཧྥེ་ལིང་ལྷོ་ནུབ་ Southwest Africa.

ཧྥེང་ཆིན་ (fēŋjiŋ) ch. organ (musical instrument).

ཧྥེན་ (fēn) ch. centimeter.

ཧྱང་ (hyāŋ) vi. to float.

ཧྱང་ཧྱང་ (hyāŋhyaŋ) not heavy, light.

ཧྱང་ངེ་ཧྱིང་ངེ་ (hyāŋŋe hyīŋŋe) sm. ཡང་ངེ་ཡིང་ངེ་.

ཧྱང་ངེ་ཧྱེང་ངེ་ (hyāŋŋe hyēŋŋe) sm. ཡང་ངེ་ཡིང་ངེ་.

ཧྱང་ཟམ་ (hyāŋsam) floating bridge.

ཧྱབ་ (hyəb) 1. va. to skim sth. off the top (usu. coagulated butter from a cup of tea). 2. sm. གཡབ་.

ཧྱབ་ཧྱབ་བྱེད་ (hyəbhyəb cee) 1. sm. ཧྱབ་. 2. va. to do carelessly/ thoughtlessly.

ཧྱབ་ཏེ་ཁ་ལ་ (hyəde kāla) lightly, agilely ¶ ཁོང་གིས་རྟ་ཧྱབ་ཏེ་ཁ་ལ་བཞོན་པ་རེད་ He mounted the horse agilely.

ཧྲ་ཅགས་ (hrā caà) vi. to become hard.

ཧྲ་དག་དག (hrā dāgdaà) good, well, solid; va.—བྱེད་ ¶ ཁོས་ལས་ཀ་ཧྲ་དག་དག་བྱས་པ་རེད་ He did the work well. ¶ དེང་སང་ནད་པ་དེ་གཟུགས་པོ་ཧྲ་དག་དག་ཆགས་བཞག These days the patient had become well. ¶ དེང་སང་ཁོང་ཚོས་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་མི་ཚང་ཧྲ་དག་དག་ཆགས་བཞག These days they did business and their household has become well off.

ཧྲ་ཐང་ཐང་ (hrā tāŋdaŋ) sm. ཧྲ་དག་དག.

ཧྲ་ཐི་ཨར་ལ་བྷི་ (hrādi ārlabe) Saudi Arabia.

ཧྲ་ཐི་ཨ་ལ་པོ་ (hrāde ālabo) sm. ཧྲ་ཐི་ཨར་ལ་བྷི་.

ཧྲ་མུན་ (hrāmün) Amoy.

ཧྲ་མེན་ (hrāmen) sm. ཧྲ་མུན་.

ཧྲ་ཝུན་ (hrāwün) ch. chauvinism.

ཧྲ་ལེ་ཧྲི་ལེ་ (hrāle hrīle) small round items.

ཧྲ་ལི་ཧྲི་ལི་ (hrāli hrīle) sm. ཧྲ་ལེ་ཧྲི་ལེ་.

ཧྲ་ཧོང་གོང་མ་ (hrāhoŋ koŋma) ch.tib. czar ¶ ཧྲ་ཧོང་གོང་མའི་ལམ་ལུགས་ Czarism.

ཧྲ་ཧྥ་ (hrāfa) ch. sofa ¶ ཀུབ་ཀྱག་ཧྲ་ཧྥ་ Sofa.

ཧྲ་ཨ་ (hrāa) shah.

ཧྲག (hraà) abbr. of ཧྲག་ཧྲག.

ཧྲག་གི་ཧྲུག་གི་ (hrāggi hrūggi) bits and pieces; va.—གཏོང་; —བཟོ་ to break into bits and pieces.

ཧྲག་སྒྲུག (hrāgdruù) selecting the best; va.—བྱེད་; —རྒྱག to select the best, to pick the highest quality.

ཧྲག་བསྡུས་ (hrāgdüü) shung. selecting/ collecting those of high quality or the better ones; va.—བྱེད་ ¶ ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་ The (Tibetan) Abbreviated Assembly.

ཧྲག་བསྡུས་རྒྱས་པ་ (hrāgdüü gyɛɛba) shung. an intermediate size national assembly in tt. that was smaller than the full assembly but larger than the abbreviated assembly.

ཧྲག་པ་ (hrāgba) the best, high quality ¶ མི་རྟ་ཧྲག་པ་ Men and horses of high quality.

ཧྲག་པོ་ (hrāgbo) sm. ཧྲག་ཧྲག.

ཧྲག་དམག (hrāgmaà) the best troops.

ཧྲག་ཤོབ་ (hrāgshob) giving/ paying money right away in gambling (i.e., not allowing losses to become a debt) ¶ དེ་རིང་རྩེད་མོ་རྩེ་དུས་དངུལ་ཧྲག་ཤོབ་པ་སྤྲོད་ཡིན་བྱེད་དགོས་ Lets gamble today, but we should pay (if one loses) right away.

ཧྲག་ཧྲག (hrāghraà) 1. high quality ¶ དམག་དཔུང་མང་བ་ལས་ཉུང་ཉུང་ཧྲག་ཧྲག་ཅིག་ཡོད་ན་དགའ་ In terms of troops, it is better to have a smaller number of high quality ones than more quantity. 2. for people: high quality, capable ¶ མི་ཧྲག་ཧྲག་བརྒྱད་ Eight capable men. 3. (usu. when gambling) in cash (not on credit) ¶ ང་ཚོ་མ་ཆང་རྒྱག་དུས་དངུལ་ཧྲག་ཧྲག་སྤྲོད་རེས་གཏོང་གི་ཡོད་ When we play mahjong we play with cash (no chips or IOU). 4. in a large piece ¶ མེ་ཤིང་འདི་ཚོ་ཧྲག་ཧྲག་གཤོགས་དགོས་ You must cut (split) the firewood in large pieces. 5. stiff (for cloth, leather, etc.).

ཧྲག་ཧྲུག (hrəghrug) abbr. of ཧྲག་གི་ཧྲུག་གི་.

ཧྲགས་ (hrəà) stiff (for cloth, leather, etc.).

ཧྲགས་བསྡུས་ (hrəgdüü) sm. ཧྲག་བསྡུས་.

ཧྲང་ (hrāŋ) 1. vi. to coagulate ¶ ཁྲག་ཧྲང་བཞག The blood coagulated. 2. stiff (due to freezing, rigamortis, etc.) ¶ མཛུབ་གུ་ཧྲང་ནས་འགུལ་སྐྱོད་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་རེད་ (He) was unable to move his fingers because they were frozen stiff. 3. vi. to be get/ spoiled ¶ དེང་སང་ཕ་མ་འཁྲིས་ལ་མེད་ཙང་ཕྲུ་གུ་དེ་ཧྲང་བཞག These days the child has become spoiled because he is not near his parents.

ཧྲང་ཀྱི་ (hrāŋgye) sm. ཧྲང་.

ཧྲང་གོང་ (hrāŋgoŋ) sm. ཧྲང་.

ཧྲང་རྒྱལ་རབས་ (hrāŋ gyɛɛrəb) Shang Dynasty.

ཧྲང་ངེ་བ་ (hrāŋŋewa) alone, solitary.

ཧྲང་ཅང་ (hrāŋjaŋ) ch. general, admiral.

ཧྲང་དོ་ (hrāŋdo) sm. ཧྲང་ཀྱི་.

ཧྲང་པོ་ (hrāŋbo) sm. ཧྲང་ཀྱི་.

ཧྲང་མའོ་ (hrāŋmo) ch. 1. cap worn by Chinese feudal officials. 2. traveling hat worn by Tibetan lay officials.

ཧྲང་ཝེ་ (hrāŋwe) ch. captain (in army and air force), lieutenant (in navy).

ཧྲང་ཞའོ་ (hrāŋshao) ch. colonel (in army and air force), captain (in navy).

ཧྲང་ཧྲང་ (hrāŋhraŋ) 1. single, alone (without spouse

or others in household); vi.—ཆགས་ to become single, to become alone ¶ཁོ་ཧྲང་ཧྲང་རེད་ He is (lives) alone.

ཧྲང་ཧྲད་ (hrāŋhrɛ) Shanghai.

ཧྲང་ཧྲུའུ་ (hrāŋhru) ch. a minister (in the Ming and Qing Dynasties).

ཧྲངས་ (hrāŋ) sm. ཧྲང་.

ཧྲངས་དོ་ (hrāŋdo) sm. ཧྲང་དོ་.

ཧྲད་ (hrɛ̀ɛ̀) va. to scratch ¶གཟུགས་པོ་ར་ཟ་འཕྲུག་ལངས་ནས་ཧྲད་དགོས་ཀྱི་འདུག (I) have to scratch because my body itches.

ཧྲད་ཧྲད་ (hrɛ̀ɛ̀hrɛ̀ɛ̀) scratching; va.—གཏོང་.

ཧྲན་ཀན་ཉིང་ (hrɛ̄ngɛnñiŋ) abbr. of Shanxi-Gansu-Ningxia.

ཧྲན་ཏུང་ (hrɛ̄nduŋ) Shandong (Province).

ཧྲན་ཙེ་ (hrɛ̄ndze) ch. fan.

ཧྲན་ཞི་ (hrɛ̄nshi) Shanxi (Province).

ཧྲན་ཤིས་ (hrɛ̄nshii) sm. ཧྲན་ཞིས་.

ཧྲབ་ཧྲིབ་ (hrəbhrib) sm. རབ་སེ་རི་སེ་.

ཧྲམ་མེ་ཧྲོམ་མེ་ (hrāmme hrōmme) aches and pains ¶ཉི་རིང་ཉིན་གང་ངལ་རྩོལ་ཞུས་ཚེས་གཟུགས་པོ་ཧྲམ་མེ་ཧྲོམ་མེ་ཆགས་བཞག Having done hard work all day long my body is full of aches and pains.

ཧྲའན་ཀན་ཉིང་ (hrāngɛnñiŋ) sm. ཧྲན་ཀན་ཉིང་.

ཧྲའན་ཞི་ (hrānshi) sm. ཧྲན་ཞི་.

ཧྲའོ་ཅང་ (hrāojaŋ) ch. major general, rear admiral.

ཧྲའོ་ཝེ་ (hrāowe) ch. second lieutenant, ensign.

ཧྲའོ་ཤའོ་ (hrāoshao) ch. major, lieutenant, commander.

ཧྲལ་ཐུག (hrɛ̄ɛ̄duù) broth made of pounded barley or wheat.

ཧྲལ་པོ་ (hrɛ̄ɛ̄bo) 1. lose in weave. 2. torn, tattered, shabby, in tatters; va.—བཟོ་ ¶ཁོས་དབྱལ་ལོག་ཧྲལ་པོ་ཞིག་གྱོན་འདུག He is wearing tattered clothes. 3. widely spaced stitches. 4. sm. གཉིས་ཀ་རྩིང་པོ་.

ཧྲལ་བ (hrɛ̄ɛwa) sm. ཧྲལ་པོ་.

ཧྲལ་ལེ་ཧྲུལ་ལེ་ (hrɛ̄ɛle hrüüle) tattered (for clothes).

ཧྲལ་ཧྲལ་ (hrɛ̄ɛhrɛɛ) 1. wide gaps, widely spaced ¶ཡི་གེ་ཧྲལ་ཧྲལ་ Letters with wide spaces between them. 2. granular, coarsely grounded. 3. torn, tattered.

ཧྲལ་ཧྲུལ་ (hrɛ̄ɛhrüü) sm. ཧྲལ་པོ་, 2.

ཧྲལ་ཧྲིལ་ (hrɛ̄ɛhrii) sm. ཧྲ་ལེ་ཧྲི་ལི་.

ཧྲི་ (hrī) ch. division (in army) ¶ཧྲི་དང་པོ་ The first division.

ཧྲྀ་ (hrī) ch. sm. ཧྲི་.

ཧྲི་ཀྲང་ (hrīdraŋ) ch. 1. division commander.

ཧྲི་ཁག (hrīgaà) ch.tib. divisions (in army).

ཧྲི་ཐན་སོན་ (hrītɛnsön) ch. carbolic acid.

ཧྲི་ཐོན་ (hrīdön) ch. division and company (in army).

ཧྲི་པུའུ་ (hrību) ch. division headquarters (in army).

ཧྲི་དཔོན་ (hrībün) ch.tib. division commander (in army).

ཧྲི་མོ་ (hrīmu) ch. graphite.

ཧྲི་ཝུའུ་ཀྲང་ (hrīwudraŋ) ch. head of an office, business manager.

ཧྲི་ལ་ (hrīla) ch. paraffin wax.

ཧྲི་ཤོག (hrīshoò) sm. ཧྲི་ཁག.

ཧྲི་ཨུ་ (hrī ü) ch. municipal party committee.

ཧྲིག (hrīi) va. to cut.

ཧྲིག་གེ་ (hrīgge) staring wide-eyed, glaring.

ཧྲིག་ཧྲིག (hrīghrig) 1. sm. ཧྲིག་གེ་. 2. moving eyes (back and forth); va.—བྱེད་.

ཧྲིང་ཡང་ (hriŋyaŋ) Shenyang.

ཧྲིངས་ (hriŋ) sm. ཧྲང་.

ཧྲིན་ཡང་ (hrīnyaŋ) sm. ཧྲིན་ཡང་.

ཧྲིབ་ཀྱིས་ (hrībgyii) sm. ཧྲིབ་ཙམ་གཅིག་ལ་.

ཧྲིབ་ཙ་ (hrībdza) sm. ཧྲིབ་ཙམ་.

ཧྲིབ་ཙམ་ (hrībdzam) sm. for a very short/ brief time ¶ཁོ་འདིར་ཧྲིབ་ཙམ་བསྡད་སོང་ He stayed here for a brief time.

ཧྲིབ་ཙམ་གྱིས་ (hrībdzamgi) sm. ཧྲིབ་ཙམ་གཅིག་ལ་.

ཧྲིབ་ཙམ་གཅིག་ལ་ (hrībdzam jīglə) quickly ¶ཁོ་ཐ་མག་ཉོ་བར་ཕྱིན་ནས་ཧྲིབ་ཙམ་གཅིག་ལ་སླེབས་བྱུང་ He returned quickly from going to buy cigarettes.

ཧྲིབ་རྩེ་ (hrībdze) sm. གཡོ་རྩེད་མགོ་སྐོར་.

ཧྲིབ་ཧྲིབ་ (hrībhrib) dim, hazy, blurred, unclear visually; va.—བྱེད་ to see unclearly.

ཧྲིལ་ (hrīi) whole, full, entire.

ཧྲིལ་གྲངས་ (hrīidraŋ) whole number (in math).

ཧྲིལ་གྲངས་པོ་ (hrīidraŋ pō) sm. ཧྲིལ་ནོར་གྲངས་.

ཧྲིལ་ནོར་གྲངས་ (hrīi nərdraŋ) positive integer.

ཧྲིལ་པོ་ (hrīibu) 1. whole, full, entire ¶ལོ་ཧྲིལ་པོ་ཞིག A whole year. 2. round; va.—བཟོ་; —ཧྲིལ་ to make round ¶འཛམ་གླིང་གི་བཟོ་དབྱིབས་ཧྲིལ་པོ་རེད་ The shape of the world is round.

ཧྲིལ་བ་ (hrīiwə) sm. ཧྲིལ་པོ་.

ཧྲིལ་འཛིན་ (hrīndzin) total eclipse (of moon and sun); va.—བྱེད་.

ཧྲིལ་ལེ་བ་ (hrīilewa) completely, entirely ¶ལས་ཀ་ཚང་མ་ཧྲིལ་ལེ་བར་ཚར་སོང་ All the work was completely finished. ¶ཁང་པ་འདི་རྒྱག་པར་ཨ་སྒོར་འབུམ་ལྔ་ཧྲིལ་ལེ་བར་འགྲོ་གི་རེད་ To build this house it will cost a total of $500,000 (USD).

ཧྲིལ་ཧྲིལ་ (hrīihrii) sm. ཧྲིལ་པོ་.

ཧྲུ་ཅི་ (hruji) sm. ཧྲུའུ་ཅི་.

ཧྲུག་གེ་ (hrūüge) 1. the crunching sound (of sb. eating).

ཧྲུག་གེ་ཆག་པ་ (hrugge cāgba) sm. ཧྲུག་ཆག.

ཧྲུག་བཅག (hrūgjaà) breaking into two pieces; va.—གཏོང་.

ཧྲུག་ཆག་ཐེབས་ (hrūgjaà tēè) vi. to get broken into two pieces (usu. wood).

ཧྲུག་ཆད་ཐེབས་ (hrūgjɛɛ tēè) vi. to get broken/ cut into two pieces (usu. rope).

ཧྲུག་པ་ (hrūgbə) sm. ཧྲུག་ཧྲུག.

ཧྲུག་པོ་ (hrūgbu) sm. ཧྲུག་ཧྲུག.

ཧྲུག་མ་ (hrūgma) sm. ཧྲུག་ཧྲུག.

ཧྲུག་ཧྲུག (hrūghrug) 1. small pieces; va.—རྡོག to pound into small pieces; va.—བཟོ་ to make into small pieces; vi.—ཆགས་ to break/ crumble into small pieces. 2. sm. ཧྲུག་གེ་.

ཧྲུད་ཧྲུད་པོ་ (hrüührüübo) 1. coarse, rough. 2. tasteless.

ཧྲུབ་པ་ (hrūbbə) sm. ཧྲུག་ཧྲུག.

ཧྲུབ་ཧྲུབ་ (hrūbhrub) sm. ཧྲུག་ཧྲུག.

ཧྲུའི་ཅིན་ (hrūjin) ch. crystal.

ཧྲུའི་ཤན་ (hrūshɛn) ch. narcissus plant.

ཧྲུའི་ཙའི་ཙི་ (hrūjadzi) sm. ཧྲུའི་ཙི་ཙི་.

ཧྲུའུ་ཅི་ (hrūüji) ch. secretary ¶དང་གྱི་ཕུའུ་ཧྲུའུ་ཅི་ Party branch secretary.

ཧྲུའུ་ཅི་ཁྲུའུ་ (hrūüji trūwu) ch. secretariat.

ཧྲུའུ་ཙོ་ཙེ་ (hrūjodze) a type of soup with dumplings.

ཧྲུའུ་ཡན་ (hrūyɛn) ch. water pipe.

ཧྲུའུ་ཡན་ཚལ་ (hrūüyɛndzɛɛ) ch.tib. pickled vegetables.

ཧྲུའུ་ལགས་ (hrūülaà) maternal aunt.

ཧྲུའི་དབྱང་སོན་ (hrūüyaŋsön) ch. salicylic acid.

ཧྲུའི་ཡན་ (hrūyɛn) sm. ཧྲུའུ་ཡན་.

ཧྲུའོ་ཧྲི་ (hruhri) ch. M.A. or M.S. degree.

ཧྲུལ་ (hrūü) abbr. of ཧྲུལ་པོ་.

ཧྲུལ་སྒྱོན་ (hrūügyön) dilapidated, crumbled, tattered.

ཧྲུལ་པོ་ (hrūübu) tattered ¶ཉལ་ཆས་ཧྲུལ་པོ་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད་ There was only one tattered bedding.

ཧྲུལ་བ་ (hrūüwa) sm. ཧྲུལ་པོ་.

ཧྲུལ་བུ་ (hūübu) sm. ཧྲུལ་པོ་.

ཧྲེ་ (hrē) ch. 1. commune. 2. sm. ཧྲི་.

ཧྲེ་ཀྲང་ (hrēdraŋ) ch. head of a commune.

ཧྲེ་ནང་དག་ཐེར་ (hrēnaŋ tagder) ch.tib. commune rectification, checking up on communes; va.—བྱེད་.

ཧྲེ་ཡོན་ (hrēyün) ch. commune member.

ཧྲེ་ཡོན་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ (hrēyön tüümii tsōgjen) ch.tib. meeting of commune representatives.

ཧྲེ་ཡོན་ཚོགས་ཆེན་ (hrēyön tsōgjen) ch.tib. general meeting of commune members.

ཧྲེ་ཧྲི་ཀླད་ཀོར་འོག (hrēhri lɛ̄ɛgɔɔ wɔ̄ɔ) ch.tib. degrees celsius below zero.

ཧྲེ་ཧྲི་དྲོ་གྲང་ཚད་གཞི་ (hrēhri tsɛ̄ɛ̄shi) sm. ཧྲེ་ཧྲི་དྲོད་ཧྲགས་.

ཧྲེ་ཧྲི་དྲོད་ཧྲགས་ (hrēhri trö̱ödaà) ch.tib. celsius temperature scale, centigrade temperature scale.

ཧྲེ་ཧྲིའི་དྲོད་ཚད་ (hrēhrii trö̱ödzɛ̀ɛ̀) ch.tib. degrees of celsius, centigrade.

ཧྲེ་ཧྲིའི་དྲོད་ཚད་དཔྱད་ཆས་ (hrēhrii trö̱ödzɛ̀ɛ̀) ch.tib. centigrade thermometer, celsius thermometer.

ཧྲིང་ (hrēŋ) 1. alone, single ¶ མི་ཧྲིང་ A single person alone (without a family). 2. chisel. 3. ch. a province. 4. ch. 1 liter.

ཧྲིང་ཀྲང་ (hrēŋjaŋ) ch. governor of a province.

ཧྲིང་ངེ་ (hrēŋŋè) sm. ཧྲང་ངེ་.

ཧྲིང་པོ་ (hrēŋbu) 1. sm. ཧྲང་ཧྲང་. 2. sm. ཧྲིང་, 1.

ཧྲིང་ཚེ་ (hrēŋdze) ch. liter.

ཧྲིང་ཧྲིང་ (hrēŋhreŋ) sm. ཧྲང་ཧྲང་.

ཧྲིང་ཨུ་ (hrēŋ ū) ch. provincial committee.

ཧྲེན་ཡང་ (hrēnyaŋ) sm. ཧྲིང་ཡང་.

ཧྲིང་ཨུའི་ཧྲུའུ་ཅི་ (hrēŋ ū hrūji) ch. secretary of provincial party committee.

ཧྲེམ་པོ་ (hrēmbo) hardened, stiff.

ཧྲེའན་ཤིས་ (hrēnshiì) Shanxi (Province).

ཧྲེས་གཉེར་ཁེ་ལས་ (hrēɛ̀ ñēr kēlɛ̀ɛ̀) ch.tib. commune-managed enterprise/ business.

ཧྲེས་གཉེར་བཟོ་ལས་ (hrēēñer so̱kɛ̀ɛ̀) ch.tib. commune-managed factory.

ཧྲོག (hrɔ̄ɔ̀) the upper and lower pieces of wood in a carpet weaving loom.

ཧྲོག་པ་ (hrōgba) granulated ¶ ཅེ་ནི་ཧྲོག་པ་ Granulated sugar.

ཧྲོག་པོ་ (hrōgbo) sm. ཧྲོག་པ་.

ཧྲོག་ཧྲོག (hrōghrog) sm. ཧྲོག་པ་.

ཧྲོད་ལོང་ (hrōōloŋ) sm. སྲོད་ལོང་.

ཧྲོབ་བསྡུས་ (hrōɔ̄düù) sm. ཧྲོབ་སྡུད་.

ཧྲོབ་པོ་ (hrōbbo) sm. ཧྲོག་པ་.

ཧྲོབ་ཙམ་ (hrōbdzam) sm. རོབ་ཙམ་.

ཧྲོབ་སྲང་ (hrōbsaŋ) a type of weighing scale.

ཧྲོབ་ཧྲོབ་ (hrōbdrob) sm. ཧྲོག་ཧྲོག.

ཧྲོའུ་དབྱིན་ཅི་ hrūyinji) ch. radio, wireless set.

ཧྲོའུ་དབྱིན་བཔ་རྫུགས་ (hrōjin bə̱ndzu) ch.tib. radio station.

ཧྲོའུ་ཧྭ་ཧྲི་ (hro fāhri) ch. message center.

ཧྲོའུ་ཧྥུང་ཆིན་ (hrōfuŋöin) ch. accordion.

ལྷ་ (lhā) 1. god, deity ¶ རི་འདིའི་སྟེང་ལ་ལྷ་མང་པོ་གནས་ཡོད་པ་རེད་ Many gods dwell on this mountain. 2. abbr. for Lhasa. 3. abbr. ལྷ་ལྕམ་.

ལྷ་ཀླུ་ (lhālu) 1. name of an aristocratic family. 2. abbr. gods and nāgas.

ལྷ་སྐལ་ (lhāgɛɛ) 1. deities who have an obligation to liberate the sentient beings in certain places, e.g., Avaloketisvara in Tibet. 2. the deities drawn in a tanka commissioned on behalf of someone who has died. 3. one's share of statues.

ལྷ་སྐལ་ཆོས་སྐལ་ (lhəgɛɛ cōōgɛɛ) shares of statues and scriptures.

ལྷ་སྐུ་ (lhəgu) 1. icon/ statue of deities. 2. abbr. of ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་.

ལྷ་སྐུ་ཡལ་ (lhāgu yɛ̱ɛ̀) vi. to lose one's trance (shamans) [Lit. the god's body vanishes].

ལྷ་སྐྱོང་ (lhāgyoŋ) shung. the Chinese Emperor Qianlong.

ལྷ་ཁང་ (lhagaŋ) temple, chapel, shrine.

ལྷ་ཁང་པ་ (lhā kāŋba) caretaker of a ལྷ་ཁང་.

ལྷ་ཁང་སྲུང་བ་ (lhāgaŋ sūŋwə) sm. ལྷ་ཁང་པ་.

ལྷ་ཁུལ་ (lhəgüü) 1. the Lhasa area. 2. the realm of the gods.

ལྷ་ཁོག་འདྲེ་ཞུགས་ (lhāgɔɔ̀ dreshuù) 1. a good person being influenced by an evil man. 2. an oracle who goes into a trance being possessed by an evil spirit instead of a deity.

ལྷ་ཁྲོ་ (lhādro) sm. ལྷ་འཁུ་.

ལྷ་ཁྲོ་མི་འཁོན་ (lhādro mi̱gön) widespread indignation and discontentment [Lit. the wrath of god and the hatred of men].

ལྷ་མཁར་ (lhāgar) temple for local deities such as ཡུལ་ལྷ་.

ལྷ་འཁུ་ (lhā kū) 1. vi. to get angry (for a god/ deity). 2. va. to cause harm (by a god).

ལྷ་འཁོན་ (lhāgön) sm. ལྷ་འཁུ་.

ལྷ་འཁྲུག (lhādruù) fighting/ quarelling among the gods.

ལྷ་འཁྲོལ་ (lhādröö) asking a god (for permission to leave one's natal house and go as a bride or groom); va.—ཞུ་.

ལྷ་གོས་ (lāgöö) 1. white ceremonial scarf. 2. garments worn by gods/ deities.

ལྷ་དགོངས་དྲངས་ཐབས་ (lhāgoŋ ta̱ŋdəb) trying to do sth. to make a lama or superior's anger subside (apologize); va.—བྱེད་.

ལྷ་དགོངས་དྭངས་གསལ་ (lhāgoŋ ta̱ŋsɛɛ) to to have a lama or superior's anger subside/ end.

ལྷ་རྒྱ་རི་ (lhəgyəri) name of an old aristocratic family in Tibet.

ལྷ་རྒྱལ་ (lhāgyɛɛ) 1. a male's name. 2. va.—འཐེན་ to toss ཙམ་པ་ into the air while yelling "May the gods be victorious" as an offering to the gods.

ལྷ་རྒྱལ་ཁང་ (lhāgyɛɛgaŋ) house of worship.

ལྷ་སྒྲུང་ (lhādruŋ) myth, fable (about gods).

ལྷ་སྒྲུང་རིག་པ་ (lhādruŋ rigbə) mythology.

ལྷ་ང་ (lhāŋa) kneecap.

ལྷ་ངམ་ཕུན་གསུམ་ (lhāŋam pūnsu) the three districts in S.W. Tibet that belong to the Panchen Lama: ལྷ་རྩེ་; ངམ་རིང་; ཕུན་ཚོགས་གླིང་.

ལྷ་ང་ (lhāŋa) god's drum.

ལྷ་ཅིག (lhājig) sm. ལྷ་གཅིག.

ལྷ་གཅིག (lājig) 1. princess. 2. savior, redeemer, monotheistic god.

ལྷ་གཅིག་རྒྱ་བཟའ་ (lhājig gya̱sa) Chinese wife of King Srongtsen Gampo.

ལྷ་གཅིག་ཆོས་ལུགས་ (lhājig cōōluù) monotheism.

ལྷ་ལྕམ་ (lhajam) title for wives of tt. government officials.

ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ (lhājam gūshəb) term of address for ལྷ་ལྕམ་.

ལྷ་ལྕམ་ཁང་ (lhājamgaŋ) a room set aside for ལྷ་ལྕམ་ at large parties.

ལྷ་ལྕམ་གྱི་ཆས་ (lhājamgi cɛ̄ɛ̀) special dress and ornaments worn by ལྷ་ལྕམ་.

ལྷ་ལྕམ་ཆེན་མོ་ (lhajam cēmmo) title for wives of the highest tt. government officials.

ལྷ་ཆས་ (lhājɛɛ̀) 1. garments worn by oracles/ shamans who go into trance. 2. garments put on religious statues.

ལྷ་ཆུ་ (lhəju) 1. a holy spring. 2. the Ganges River.

ལྷ་ཆུ་ལྷ་སྨན་ (lhəju lhāmɛn) medicine consisting of water from a ལྷ་ཆུ་.

ལྷ་ཆོས་ (lhājöö) 1. Buddhism. 2. virtuous deeds.

ལྷ་མཆོད་ཀླུ་མཆོད་ (lhājöö lūjöö) worshipping/ propitiating/ appeasing gods and nagas.

ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ (lhājöö ge̱wa jū) code of ten virtuous deeds people should follow.

ལྷ་མཆོད་མོ་རྒྱག (lhājöö mo̱gyaà) doing propitiation offerings to gods and doing divination.

ལྷ་མཇལ་ (lhājɛɛ) sm. མཆོད་མཇལ་.

ལྷ་རྗེ་ (lhāje) a title for traditional Tibetan doctors.

ལྷ་ཉིད་ (lhāñii) 1. the god itself. 2. you the god.

ལྷ་ཉིན་དཀར་པོ་ (lhāñii gārbo) an auspicious day.

ལྷ་གཉེར་ (lhāñer) 1. shung. abbr. of ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་. 2. shung. the official in charge of the ལྷ་གཉེར་ office. 3. a monk in charge of a temple/ chapel, monk caretaker of a temple/ chapel.

ལྷ་གཉེར་ལས་ཁུངས་ (lhāñer lɛ̱ɛ̀guŋ) abbr. of ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་.

ལྷ་རྟ་ (lhāda) horse of the deities (a horse that is set aside as an offering and not ridden).

ལྷ་རྟེན་ (lhāden) sm. ལྷ་མཁར་.

ལྷ་སྟིམ་ (lhā dīm) visualizing a meditative deity in meditation and having the deity submerge into oneself.

ལྷ་དོ་ (lhādo) sm. ལྷ་བཙུགས་.

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ (lhā tōtori ñendzen) the 28th of the ancient Tibetan Kings.

ལྷ་ཐོར་ (lhātɔɔ) smallpox; vi.—ཐོན་ to get smallpox.

ལྷ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་ (lhādoŋ dredoŋ) person whose comments cannot be taken seriously [Lit. see god, see demon].

ལྷ་བདུད་ (lhā düü) gods and demons.

ལྷ་མདུན་ལ་བཞག ཕྱག་རྒྱབ་ལ་བཙལ་ (lhā dünla shaà cāà gyəblə dzεε) asking the wrong person for a favor [Lit. leaving the statue in the front and prostrating at the back].

ལྷ་འདེགས་ (lhāndeg) a weighing scale.

ལྷ་འདོགས་ (lhādɔɔ̀) a prayer flag which matches the birth sign of a new bride that is put on the roof of the house into which she marries.

ལྷ་འདྲེ་ (lhāndre) spirits, gods and ghost/ demons.

ལྷ་འདྲེ་ཁོག་ཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཁོག (lhāndre kōgshuùgi dēngɔɔ̀) medium, oracle, shaman (a person into whose body gods enter and speak).

ལྷ་འདྲེ་གདོན་བགེགས་ (lhāndre döngeg) demons and monsters.

ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ (lhāndre misum) the three: gods, demons and men.

ལྷ་འདྲེའི་ཁོག་རྟེན་བུད་མེད་ (lhāndre kōgden püümeè) a female medium/ oracle/ shaman.

ལྷ་འདྲེན་ (lhā dren) shung. transporting things to Lhasa.

ལྷ་རྡོ་དཀར་པོ་ (lhādo gārbo) white stones picked up as symbols of good luck on the 29th of the 12th lunar month.

ལྷ་རྡོ་སྒྲོང་ (lhādo lōŋ) va. to pile up stones near the door to indicate that mourning is going on inside.

ལྷ་ལྡན་ (lhāden) shung. Lhasa.

ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ (lhāden gyεεgəb) shung. Lhasa (the seat of the Tibetan government).

ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ (lhāden dzūglagaŋ) the Lhasa Cathedral/Temple (in which the Jokang is located).

ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ (lhāde mide) shung. 1. monks and lay people. 2. serfs/ subjects on aristocratic and the monastic estates.

ལྷ་སྡོད་ (lhādöö) shung. living/ residing in Lhasa ¶ ལྷ་སྡོད་སྐུ་ཚབ་ The representative living in Lhasa.

ལྷ་གནས་ (lhānεè) the abode of the gods.

ལྷ་པ་ (lhāba) sm. ལྷ་ཕེབས་མཁན་.

ལྷ་ཕེབས་ (lhā pēè) va. to have a god enter a medium who is in trance ¶ ལྷ་ཕེབས་མཁན་དེ་ལ་དེང་སང་ལྷ་ཕེབས་ཀྱི་མི་འདུག The god is not entering into that medium these days.

ལྷ་ཕེབས་མཁན་ (lhāpeèñen) medium/ oracle/ shaman into whom a god enters to speak.

ལྷ་ཕྱག (lhājaà) prostrating before gods.

ལྷ་ཕྲུག (lhədruù) children of gods and deities.

ལྷ་བ་ (lhāwa) cartilage bone.

ལྷ་བབ་ (lhābəb) 1. a Buddha/ god coming back to this world. 2. sm. ལྷ་ཕེབས་.

ལྷ་བབ་དུས་ཆེན་ (lhābəb düüjen) religious festival commemorating the Buddha coming back to this world.

ལྷ་བུ་ (lhəbu) sm. ལྷ་ཕྲུག.

ལྷ་བྲིས་ (lhədrii) religious artist, painter of tankas.

ལྷ་བྲིས་པ་ (lhəbribə) sm. ལྷ་བྲིས་.

ལྷ་བླ་ (lhāla) sm. ལྷ་བླ་མ་.

ལྷ་བླ་མ་ (lhā lāma)1. abbr. gods and lamas. 2. a king who has become a monk.

ལྷ་དབང་ (lhāwaŋ) 1. religious authority, theocratic power, rule by divine right. 2. power/ authority of the gods. 3. person's name.

ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་ (lhāwaŋ gyajin) king of gods.

ལྷ་འབག (lhāmbaà) masks of deities (used in religious dances).

ལྷ་འབངས་ (lhābaŋ) 1. king's subjects. 2. monastic serfs/ subjects.

ལྷ་འབུལ་ (lhā büü) shung. va. to send/ deliver to Lhasa ¶ འཕྲལ་དུ་ལྷ་འབུལ་ཞུ་དགོས་ This must be delivered to Lhasa immediately.

ལྷ་འབེབས་ (lhāmbeb) sm. ལྷ་ཕེབས་.

ལྷ་འབོད་ཀླུ་སྐྱོང་ (lhāmböö lūgyoŋ) sm. ལྷ་འབོད་ཀླུ་འབོད་.

ལྷ་འབོད་ཀླུ་འབོད་ (lhāmböö lūmböö) seeking help everywhere/ desperately [Lit. calling to the deities and calling to the nāgas].

ལྷ་འབྱོར་ (lhānjɔɔ) arriving in India.

ལྷ་འབྲི་ (lhā dri) va. to draw/ paint religious scenes (gods and deities).

ལྷ་འབྲུམ་ (lhəndrum) 1. smallpox; vi.— ན་; —ཐོན་ to get/ have smallpox. 2. smallpox vaccination; va.—འཛུགས་ to vaccinate with smallpox.

ལྷ་འབྲུམ་གྱི་སྨན་ (lhəndrumgi mēn) smallpox vaccine.

ལྷ་མ་ (lhāma) female medium/ oracle/ shaman.

ལྷ་མ་ཡིན་ (lhāmayin) asura, demigods.

ལྷ་མང་ཆོས་ལུགས་ (lhāmaŋ cöölüù) polytheism.

ལྷ་མི་ (lhāmi) gods/ deities and humans.

ལྷ་མི་ཀུན་ (lhāmigün) everyone ¶ ལྷ་མི་ཀུན་ཤེས་ Known by all. [Lit. gods/ deities, men, all].

ལྷ་མིན་ (lhāmin) sm. ལྷ་མ་ཡིན་.

ལྷ་མིན་དབང་པོ་ (lhāmin wāŋbo) king of demigods.

ལྷ་མིན་འདྲེ་མིན་ (lhāmin dremin) neither god nor demon.

ལྷ་མིའི་འདྲེན་མཆོག (lhāmii drenjɔɔ̀) sm. ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་.

ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ (lhāmii nāmdren) a term that refers to the Dalai Lama and other high lamas when writing a petition [Lit. liberator of gods and humans].

ལྷ་མེད་སྨྲ་བ་ (lhāmeè māwa) atheism.

ལྷ་མེད་སྨྲ་བ་པོ་ (lhāmeè māwabo) atheist.

ལྷ་མོ་ (lhāmo) 1. goddess. 2. Tibetan folk opera; va.—འཁྲབ་ to perform the Tibetan folk opera.

ལྷ་མོ་དཔལ་ཆེན་མོ་ (lhāmo bεε cēmmo) sm. དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་.

ལྷ་མོའི་ཆས་ (lhāmö cεὲ) Tibetan opera costumes.

ལྷ་མོ་བ་ (lhāmowa) performers in Tibetan folk opera.

ལྷ་མོའི་སྐར་ཚོམ་ (lhāmö gārdzom) the constellation Andromeda.

ལྷ་མོའི་རྟེན་ཁང་ (lhāmö dēngaŋ) a temple dedicated to the worship of a goddess.

ལྷ་མོའི་འདོན་ (lhāmö dön) the beginning of a Tibetan opera.

ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་ (lhāmö lādzo) a sacred lake in southern Tibet where prophetic visions can be seen.

ལྷ་མོའི་གཞུང་ (lhāmö shuŋ) the story of a Tibetan opera.

ལྷ་དམག (lhāmaà) war of the gods/ deities.

ལྷ་སྨན་པ་ (lhāmεmba) a high title for Tibetan doctors, title of the Dalai Lama's doctor.

ལྷ་བཙུགས་ (lhədzuù) a cairn or small building on a mountain pass for propitiating the gods.

ལྷ་བཙུན་ (lhādzün) 1. monks. 2. a king who became a monk.

ལྷ་ཚངས་པ་ (lhā tsāŋba) Brahma.

ལྷ་རྫུགས་ (lhədzuù) sm. ལྷ་མཁར་.

ལྷ་ཚོགས་ (lhādzɔɔ̀) gathering of gods/ deities.

ལྷ་ཚོང་ (lhādzoŋ) a Lhasa trader.

ལྷ་འཛུགས་ (lhāndzuù) sm. ལྷ་བཙུགས་.

ལྷ་རྫས་མེ་ཏོག (lhāndzεè medog) a type of flower put in letters as an auspicious symbol.

ལྷ་ཞལ་ (lhāshεε) the face of a statue/ god.

ལྷ་ཞིབ་ (lhāshib) checking or investigating an oracle/ shaman.

ལྷ་ཞོ་ (lhāsho) a ཞོ་ unit of weight (in accordance with Lhasa's wight standard).

ལྷ་ཞོལ་ (lhāshöö) 1. the ཞོལ་ area of Lhasa. 2. Lhasa and the ཞོལ་ area.

ལྷ་ཞོལ་གཉིས་ (lhāshöö ñii) the two: Lhasa and the

ཞིབ་ area.

ལྷ་བཞེངས་པ་ལས་བཞུགས་པ་དགའ་ (lhāshɛŋbalɛ shugba ga) it is better to remain calm than to fight or quarrel [Lit. it is better for the statue to sit down than to stand up].

ལྷ་བཟང་ཧན་ (lhāpsaŋ hān) Lhasang khan (Mongol king of Tibet in early 18th century).

ལྷ་བཟོ་བ་ (lhāsowa) makers of statues/ images.

ལྷ་ཡི་བདུད་རྩི་ (lhəyi düüdzi) 1. god's nector. 2. slang for sperm/ sexual intercourse ¶ ང་ལ་ལྷ་ཡི་བདུད་རྩི་གནང་རོགས་གནང་ Please have sexual intercourse with me (please give me some god's nectar).

ལྷ་ཡུམ་ (lhəyum) title for the mother of high officials and lamas.

ལྷ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ (lhəyum cēmmo) title of the mother of the Dalai Lama.

ལྷ་ཡུལ་ (lhəyüü) the abode of the gods, heaven, paradise.

ལྷ་ཡོད་ (lhāyöö) existing/ present in Lhasa ¶ ལྷ་ཡོད་འཐུས་མི་ Delegates present in Lhasa.

ལྷ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ (lhāyööbar māwa) theism.

ལྷ་ཡོད་སྨྲ་བ་ (lhāyöö māwa) sm. ལྷ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་.

ལྷ་གཡག་ (lhāyaà) a yak that has been set aside and not killed as propitiation for a god.

ལྷ་གཡོག་ (lhāyɔɔ̀) a person who serves an oracle/ shaman when they go into trance; va.—ཞུ་.

ལྷ་རབ་ལ་ (lhārəbla) the best ¶ ལྷ་རབ་ལ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་རོགས་ དེ་མ་བྱུང་ན་ལོ་གཅིག་བཞུགས་རོགས་ The best is if you stay three years. If this isn't possible, please stay one year.

ལྷ་རབ་བྱུང་ན་ (lhārəb cuŋna) sm. ལྷ་རབ་ལ་.

ལྷ་རམས་པ་ (lhāramba) the highest geshe degree.

ལྷ་རས་ (lhārɛɛ̀) h. of ཁ་བཏགས་.

ལྷ་རི་ཙན་དན་ (lhəri dzɛ̃ndɛn) white sandalwood.

ལྷ་རིག་ (lhərig) the study of theology.

ལྷ་རིས་ (lhərii) 1. royal lineage. 2. sm. ལྷ་བྲིས་. 3. arc. religious subjects.

ལྷ་རེག་ (lhāreg) h. of ཁ་བཏགས་.

ལྷ་ལ་སྨད་པོ་ (lhāla mɛ̃ɛ̀bo) sb. who insults/ demeans the gods.

ལྷ་ལམ་ (lhālam) sky; vi.—འཁེངས་ the sky being filled with sth. (like clouds/ smoke).

ལྷ་ལུག་ (lhəlug) a sheep whose life has been spared as propitiation of a god.

ལྷ་ལུང་ (lhəluŋ) 1. a god's prophecy. 2. heaven, the god's realm. 3. name of an area in Tsang.

ལྷ་ཤིང་ (lhəshiŋ) tree in which a deity reside.

ལྷ་ཤིང་ཤུག་པ་ (lhāshiŋ shūgbə) 1. sm. ཤུག་པ་. 2. a juniper tree in which a god resides.

ལྷ་ཤུག་ (lhāshug) the root of Dahurian angelica (used in Tibetan medicine).

ལྷ་གཤོལ་ཀླུ་གཤོལ་ (lhāshöö lūsöö) flattering; va.—བྱེད་ [Lit. worshipping gods, worshipping nāga].

ལྷ་བཤད་འདྲེ་བཤད་ (lhāshɛɛ̀ dreshɛɛ̀) unreliable/ untrustworthy talk [Lit. talking of gods and talking of demons].

ལྷ་བཤོས་ (lhāshöö) torma offerings to deities and gods.

ལྷ་ས་ (lhāsa) Lhasa.

ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་ (lhāsa gyiiju) Lhasa's Kyichu River.

ལྷ་ས་དགོང་དྲོའི་ཚགས་པར་ (lhāsa gondrö tsāgbar) Lhasa Evening Newspaper.

ལྷ་ས་འགྲིམས་འགྲུལ་ཚོང་ལས་ཁང་ (lhāsa dremdrüü tsōŋlɛɛ̀gaŋ) Lhasa Travel Company.

ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁངས་ (lhāsa ñērdzaŋ lɛɛ̀guŋ) shung. an office of tt. government that was in charge of offerings and supplies.

ལྷ་ས་པ་ (lhɛ̃ɛsaà) people from Lhasa.

ལྷ་ས་ཚོ་པ་ (lhāsa tsōba) shung. person in charge of the corvee transport system in Lhasa.

ལྷ་ས་རླུང་འཕྲིན་ (lhāsa lūŋdrin) Lhasa Radio.

ལྷ་ས་གཟུགས་མཐོང་བརྙན་འཕྲིན་ (lhāsa sugdoŋ ñɛ̃ndrin) Lhasa TV.

ལྷ་ས་ཧོ་ལི་ཌེ་ཨིན་མགྲོན་ཁང་ (lhāsa hōlidein drõngaŋ) Holiday Inn, Lhasa.

ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ (lhāsɛɛ jowo) the statue of the Buddha in the Jokang chapel (in Lhasa's cathedral).

ལྷ་སའི་གསར་བརྗེའི་གྱེན་ལོག་ (lhāsɛ sārjee gyenlɔg) Lhasa Revolutionary Rebels (a Lhasa Red Guard Organization).

ལྷ་སང་ཉ་ག་ (lhāsaŋ ñaga) a type weighing scale.

ལྷ་སྲས་ (lhāsɛɛ̀) name given to the sons of high ranking government officials.

ལྷ་སྲིན་ (lhāsin) sm. ལྷ་འདྲེ་.

ལྷ་སྲུང་ (lhāsuŋ) protective deities.

ལྷ་སྲུང་རྒྱུད་སྐུལ་ (lhəsuŋ gyüügüü) asking/ requesting sth. from a protective deity.

ལྷ་གསོལ་ (lhāsöö) religious offerings to gods/ deities; va.—གཏོང་.

ལྷ་གསོལ་ཀླུ་གསོལ་ (lhāsöö lūsöö) 1. sm. ལྷ་མཆོད་ཀླུ་མཆོད་. 2. flattering, bribing.

ལྷ་གསོལ་འདྲེ་བརྡུང་ (lhāsöö dreduŋ) flattering one's superiors and abusing one's inferiors [Lit. worship the gods and beat the demons].

ལྷ་གསོལ་གཞིས་སྐོར་ (lhāsöö shiigɔɔ) shung. the first vacation of new lay officials when (in theory) they make a tour of their estate(s).

ལྷ་གསོལ་ལོ་ (lhāsöölo) a phrase meaning "offerings to the deities" that is shouted when reaching the top of a mountain pass where the prayer flags are located.

ལྷ་བསངས་ (lhāpsaŋ) burning incense as a ritual offering; va.—གཏོང་.

ལྷ་བསངས་ཁང་ (lhāpsaŋgaŋ) shung. a room in which incense burning ceremonies are held.

ལྷ་ལྷམ་ (lhālham) shoes of gods.

ལྷག་ (lhaà) more than, exceeding ¶ རྒྱ་གར་དུ་གྲུ་ཁ་ཆུང་རིགས་ ༡༤༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ There are more than one hundred and forty small ports in India. 2. sm. ལྷག་པ་. 3. vi. to be left over, to be remaining ¶ གྲོན་དངུལ་བཏང་ནས་སྒོར་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་བཞག་ After paying the expenses, 300 dollars remained.

ལྷགས་སྐྱོན་ (lhāggyön) an error of sth. being too much.

ལྷགས་སྐྱོར་ (lhāggyɔɔ) protecting (one's eyes) from the wind; va.—བྱེད་.

ལྷག་འཁྲོལ་ (lhāgdröö) sm. ལྷག་འཕྱོས་.

ལྷག་གེ་བ་ (lhaàgewa) shinning brightly.

ལྷག་གི་ལྷུག་གི་ (lhāgi lhuùgi) baggy, loose.

ལྷག་གྲངས་ (lhāgdraŋ) remainder, balance (in math).

ལྷག་བཅས་ (lhāgjɛɛ̀) remainder, excess, leftover, surplus; vi.—གྲུབ་ to over fulfill, to obtain an excess/ surplus.

ལྷག་ཆད་ (lhāgjɛɛ̀) having extra inclusion and omissions, having too many and too few of sth. ¶ ཁྲིས་ཡི་གེ་བཤུ་སྐབས་ལྷག་ཆད་མང་པོ་བཏང་འདུག་ When he copied the letter, he added many words and omitted many.

ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་ (lhāgjɛɛ̀ nɔɔ sūm) the three: adding extra, omitting/ leaving out, and making mistakes ¶ རྩིས་ཁྲ་འདིར་ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་གང་ཡང་མི་འདུག་ There are no errors, additions or omissions in this accounting.

ལྷག་ཆད་མེད་པ་ (lhāgjɛɛ̀ meeba) not short of or in excess, exactly right.

ལྷག་ཆེ་བ་ (lhāgjewa) excess, surplus.

ལྷག་མཆོད་ (lhāgjöö) the party given after the main party when the leftover supplies are used.

ལྷག་དུ་ (lhagdu) sm. ལྷག་པར་དུ་.

ལྷག་ཐོན་ (lhāg tön) 1. vi. to have an excess of sth. 2. va. to stand out from the rest.

ལྷག་འཐེན་ཆད་གསབ་ (lhāgden cɛ̃ɛsəb) taking from excess/ surplus to make up a deficit.

ལྷག་དོན་ (lhāgdön) moreover, furthermore ¶ ཁོང་བོད་ལ་ཕེབས་པ་མ་ཟད་ ལྷག་དོན་ལྷ་སར་ཡུན་རིང་བཞུགས་འདུག་ Not only did he go to Tibet, but furthermore, he lived in Lhasa for a long time.

ལྷག་དོན་དུ་ (lhāgdöndu) sm. ལྷག་དོན་.

ལྷག་གནས་ (lhāgnεὲ) 1. preparation. 2. consecration.

ལྷག་པ་ (lhāgba) 1. Wednesday (usu. གཟའ་ + —). 2. the planet Mercury. 3. sm. ལྷག. 4. sm. ལྷགས་པ་.

ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ (lhāgbε sāmba nāmbar tagba) shung. sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་པར་ (lhāgbar) particularly, extremely ¶ ལྷག་པར་ཡག་པོ་ Particularly good.

ལྷག་པར་དུ་ (lhāgbardu) sm. ལྷག་དོན་.

ལྷག་པོ་ (lhāgbo) leftover, remainder, extra.

ལྷག་ཕྱོགས་ (lhāgjɔɔ̀) sm. ལྷགས་ཕྱོགས་.

ལྷག་འཕྲོ་ (lhāgdro) sm. ལྷག་འཕྲོས་.

ལྷག་འཕྲོའི་འབོར་གྲངས་ (lhāgdrö bɔrdraŋ) the amount of surplus/ leftover.

ལྷག་འཕྲོས་ (lhāgdruoȍ) surplus, remnant, remainder, leftover ¶ དམག་དཔུང་ལྷག་འཕྲོས་ The remaining troops.

ལྷག་བློ་ཟབ་དཀྱིལ་ (lhāglo sabgyee) shung. sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་མ་ (lhāàma) 1. surplus, excess, leftover, remainder ¶ ངལ་རྩོལ་ལྷག་མ་ Surplus labor. ¶ རིན་ཐང་ལྷག་མ་ Surplus value. 2. (— + འགྱུར་) vi. to be left behind ¶ མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་མིང་གི་ལྷག་མར་གྱུར་པ་རེད་ All that is left behind of that great scholar was his name.

ལྷག་མ་འཇོག (lhāàma jɔɔ̀) va. to leave a leftover.

ལྷག་མ་ལས་ (lhāàma lèè) vi. to have a leftover/ surplus.

ལྷག་མ་ལུས་ (lhāàma lüü) sm. ལྷག་མ་ལས་.

ལྷག་མ་ལྷག (lhāàma lhāà) sm. ལྷག་མ་ལས་.

ལྷག་མེད་ (lhāàmeè) without remainder/ leftover.

ལྷག་ཙམ་ (lhāgdzam) a little over, a little more ¶ ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ A little over a year later.

ལྷག་ཚད་ (lhāgdzεὲ) sm. ལྷག་མ་.

ལྷག་རོ་ (lhāgro) sm. ལྷག་མ་.

ལྷག་རོ་དོན་མེད་ (lhāgro tönmeè) superfluous, not needed/ useful.

ལྷག་ལུས་ (lhāglüü) sm. ལྷག་འཕྲོས་.

ལྷག་ལུས་མེད་པ་ (lhāglüü meèba) nothing leftover.

ལྷག་ལེན་ཆད་གསབ་ (lhāglen cεὲsәb) taking out excesses and adding to make up deficits/ shortages.

ལྷག་སེམས་ (lhāgsem) sm. ལྷག་བསམ་.

ལྷག་བསམ་ (lhāgsam) 1. sincere, genuine ¶ ལྷག་བསམ་དགོངས་འཆར་ Sincere suggestion. 2. loyal, faithful ¶ རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལྷག་བསམ་དགོས་པ་རེད་ One should be loyal to the country.

ལྷག་བསམ་དག་པ་ (lhāgsam tagba) sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་བསམ་རྣམ་དག (lhāgsam nāmdaà) 1. sincere, genuine ¶ ཡོ་ནན་མི་དམངས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན་ The Vietnamese people sincerely thank (you). 2. loyal, faithful (e.g., to a country).

ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་ (lhāgsam nāmbar tagba) sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ (lhāgsam söömeè) sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་བསམ་ཟོལ་བྲལ་ (lhāgsam söödrεε) shung. sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ (lhāgsam saŋbo) sm. ལྷག་བསམ་རྣམ་དག.

ལྷག་ལྷག་ཤུལ་ཤུལ་ (lhāglaà shüüshüü) leftover, remainder.

ལྷག་ལྷག་ལྷུག་ལྷུག (lhāglaà lhūglhuù) a lot remaining/ leftover.

ལྷག་ལྷུག (lhāglhug) abbr. of ལྷག་ལྷག་ལྷུག་ལྷུག.

ལྷག་རུལ་ (lhāghrüü) a worthless/ useless remnant, junk.

ལྷགས་ (lhāà) 1. abbr. of ལྷགས་པ་. 2. to arrive, to come ¶ མི་དེ་མདུན་དུ་ལྷགས་ནས་ The man arrived in his presence. 3. vi. to be left over (with གནས་ཚུལ་ conveys a problem) ¶ རྩིས་པ་དེ་རྩིས་ཁྲའི་ཐོག་གནས་ཚུལ་ལྷགས་འདུག There is a problem with the accountant's accounting.

ལྷགས་སྐྱོབ་ (lhāggyob) sth. to protect against the wind.

ལྷགས་སྐྱོར་ (lhāggyɔɔ) a wall to break the wind; va.—གཏོང་.

ལྷགས་བསྐྱོད་ (lhāggyöö) shung. va. to arrive ¶ དབྱིན་ཇིའི་འགོ་དམག་བོད་ལ་ལྷགས་བསྐྱོད་སྐབས་ When the British army arrived in Tibet.

ལྷགས་སྒང་ (lhāggaŋ) sm. ལྷགས་ངར་.

ལྷགས་ངར་ (lhāgŋar) cold wind.

ལྷགས་ཆར་ (lhāgjar) wind and rain.

ལྷགས་པ་ (lhāgba) 1. wind; vi.—རྒྱག to be windy, to blow (wind); vi.—འཇགས་ to subside (wind); vi.—ལང་ to start blowing (wind).

ལྷགས་པ་སྒོར་འཚུབ་ (lhāgba gɔ̄ɔdzub) sm. རླུང་སྒོར་འཚུབ་.

ལྷགས་པ་ཚ་པོ་ (lhāgba tsābo) windy.

ལྷགས་པའི་འགྲོ་ཕྱོགས་ (lhāgbε drojɔɔ̀) sm. དུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱོགས་.

ལྷགས་པར་འཕྱར་ (lhāgbar cār) va. to winnow by the wind.

ལྷགས་ཕྱོགས་ (lhāgjɔɔ̀) direction of the wind.

ལྷགས་འཕྱར་གཏོང་ (lhāgjar dōŋ) sm. ལྷགས་པར་འཕྱར་.

ལྷགས་འབྱོར་ (lhāg jɔɔ) va. to arrive, to come ¶ མི་དེ་ལྷ་སར་ལྷགས་འབྱོར་བྱུང་རྗེས་སྦྱར་ཆོག་མང་པོ་སྦྱར་འདུག After that person came to Lhasa, he put up many wall posters.

ལྷགས་འཚུབ་ (lhāgdzub) whirlwind; vi.—རྒྱག to blow in the form of a whirlwind.

ལྷགས་རླུང་ (lhāgluŋ) sm. ལྷགས་པ་.

ལྷགས་སིར་ (lhāgsir) cool wind.

ལྷགས་བསིལ་ (lhāgsii) sm. ལྷགས་སིར་.

ལྷང་ངེ་ (lhāŋŋe) clear, distinct.

ལྷང་ཙམ་ (lhāŋdzam) briefly, a little ¶ ཁྱེད་རང་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་ཡོད་ན་འགོ་ཁྲིད་ལ་ལྷང་ཙམ་ཞུ་དགོས་ If you want to take a leave of absence, you should briefly tell the boss.

ལྷང་ཚེར་ (lhāŋdzer) mica.

ལྷང་འོག་བྱ་རོག་མིག (lhāŋ wɔɔ̀ caroò mii) two points in the knee used for acupuncture.

ལྷང་ལྷང་ (lhāŋlhaŋ) clear, distinct.

ལྷངས་ (lhāŋ) hotness, heat (from liquid/ fire).

ལྷད་ (lhεὲ) 1. dilutant, alloy, adulterant; va.—གཏོང་; —ཞུགས་ to dilute, to water down, to alloy, to adulterate ¶ འོ་མར་ཆུ་ཡི་ལྷད་ཞུགས་བཞག The milk was watered down. 2. vi.—འདྲེ་ to get adulterated ¶ ཁོའི་ལྟ་བ་ལ་དམར་པོའི་ལྷད་འདྲེས་བཞག His views have been adulterated (influenced) by communism.

ལྷད་སྐྱོན་ (lhεὲgyön) impurity, adulterant.

ལྷད་སྐྱོན་མེད་པ་ (lhεὲgyön meèba) without impurity, pure.

ལྷད་ཅན་ (lhεὲjεn) diluted, alloyed, adulterated.

ལྷད་བཅོས་ (lhεὲjöö) tampering, altering, adulterating; va.—བྱེད་.

ལྷད་གཏོང་ (lhεὲ dōŋ) see ལྷད་.

ལྷད་དེ་ལྷོད་དེ་ (lhεὲde lhööde) loose, loosely (tied).

ལྷད་མ་ (lhεὲma) braids; va.—རྒྱག to braid.

ལྷད་མེད་ (lhεὲmeè) genuine, pure, unadulterated.

ལྷད་མེད་གད་གཙང་ (lhεὲmeè kεὲdzaŋ) shung. unmixed, pure.

ལྷད་མེད་རྣམ་དག (lhεὲmeè nāmdaà) sincere, genuine.

ལྷད་མེད་པ་ (lhεὲmeèba) sm. ལྷད་མེད་.

ལྷད་རྫས་ (lhεὲdzεὲ) adulterant, impure substance.

ལྷད་བཞུགས་ (lhεὲshuù) see ལྷད་.

ལྷད་ཟན་ (lhεὲsεn) inferior རྩམ་མ་ (barley mixed with other grains).

ལྷད་ཡོད་པ་ (lhεὲ yööba) impure, diluted.

ལྷན་ (lhεn) 1. together ¶ ཁོང་ཚོ་གསོལ་སྟོན་དུ་ལྷན་ཕེབས་གནང་བ་རེད་ They went together to the party. 2. abbr. of ལྷན་པ་.

ལྷན་སྐྱེས་ (lhεngyeè) hereditary, innate ¶ ལྷན་སྐྱེས་ནད་ Hereditary disease.

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ (lhεngyeègi yöndεn) innate/ inborn knowledge.

ལྷན་སྐྱེས་སྲིན་འབུ་འཁྲུག་པ་ (lhēngyeè sīmbu trūgbə) AIDS.

ལྷན་ཁང་ (lhēngaŋ) committee.

ལྷན་འཁྲབ་ (lhēndrəb) joint performance/ festival (theater).

ལྷན་གླན་ (lhēn lēn) va. to patch up sth.

ལྷན་རྒྱས་ (lhēngyɛ̀ɛ) 1. together (h.) ¶ཁོང་ལྷན་རྒྱས་ Together with him. 2. council, committee ¶ལྷན་རྒྱས་ཚོགས་པ་དང་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ As soon as the council is convened, (I) will submit the report.

ལྷན་རྒྱས་གྲོལ་ (lhēngyɛ̀ɛ trö̱ö̱) vi. to be over/ let out/ adjourned ¶ད་ལས་ཁུངས་ལྷན་རྒྱས་གྲོལ་སོང་ སྙན་ཞུ་འབུལ་ས་མི་འདུག Now the office has let out so there is no place to submit a report.

ལྷན་རྒྱས་གྲོས་ཚོགས་ (lhēngyɛ̀ɛ trö̱ö̱dzoò) plenary session/ meeting.

ལྷན་རྒྱས་འཚོགས་ (lhēngyɛ̀ɛ tsɔ̄ɔ̀) va. to assemble/ gather together.

ལྷན་རྒྱས་འཛོམ་ (lhēngyɛ̀ɛ dzo̱m) sm. ལྷན་རྒྱས་འཚོགས.

ལྷན་རྒྱས་བཞུགས་ (lhēngyɛ̀ɛ shu̱ù) 1. va. to sit together (h.). 2. va. to cohabit (h.).

ལྷན་སྒྲུབ་ (lhēndrub) joint effort; va.—བྱེད་ to make a joint effort.

ལྷན་ཅིག (lhēnjig) together (h.).

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ (lhēnjig gyēèba) 1. sm. ལྷན་སྐྱེས་. 2. multiple births (twins, triplets, etc.).

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ (lhēnjigdu) together (h.).

ལྷན་ཅིག་པ་ (lhēnjigbə) togetherness.

ལྷན་གཅིག (lhēnjig) sm. ལྷན་ཅིག.

ལྷན་བཅར་ (lhēnjar) going together with sb., accompanying someone (h.).

ལྷན་ཐབས་ (lhēndəb) supplementary, additional.

ལྷན་ཐོག (lēndɔɔ̀) shung. time when the heads of an office are all present ¶གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ངས་ལྷན་ཐོག་སྙན་སེང་ཞུས་པ་ཡིན་ Concerning this information, I made a report when the heads were present.

ལྷན་དུ་ (lhēndu) sm. ལྷན་གཅིག་ཏུ་.

ལྷན་ནེ་ (lhēnne) sm. ལྷང་ངེ་.

ལྷན་ནེ་བ་ (lhēnnewa) sm. ལྷན་ནེ་.

ལྷན་པ་ (lhēmba) a patch; va.—རྒྱག; —གླན་ to patch up sth.

ལྷན་པ་ཆུ་ལ་བཙོས་པ་བཞིན་ (lhēmba cūlə dzōōbəshin) sth. that has no effect or is pointless [Lit. boiling a patch in water].

ལྷན་ཕེབས་མི་སྣ་ (lhēn pēè mi̱nə) entourage, party accompanying sb. (h.) ¶སྲིད་འཛིན་དང་ལྷན་ཕེབས་མི་སྣ་ The president and his party.

ལྷན་བོག (lhēnbɔɔ̀) shung. sth. that is patched.

ལྷན་མོལ་ (lhēnmöö) discussion, talk (h.); —བྱེད་; —གནང་.

ལྷན་ཚོགས་ (lhēndzɔɔ̀) society, association, council.

ལྷན་འཛོམས་ (lhēndzom) h. of མཉམ་འཛོམས་.

ལྷན་འཛོམས་འཁྲབ་སྟོན་ (lhēndzom trābdön) h. of མཉམ་འཛོམས་འཁྲབ་སྟོན་.

ལྷན་འཛོམས་གྲོས་མོལ་ (lhēndzom trö̱ö̱möö) h. of མཉམ་འཛོམས་གྲོས་མོལ་.

ལྷན་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ (lhēndzom trö̱ö̱dzɔɔ̀) sm. ལྷན་འཛོམས་ཚོགས་ཆེན་.

ལྷན་འཛོམས་འདྲི་གཅོད་ (lhēndzom drijöö) h. of མཉམ་འཛོམས་འདྲི་གཅོད་.

ལྷན་འཛོམས་ནད་དཔྱད་ (lhēndzom nɛ̱ɛ̀jɛɛ̀) h. of མཉམ་འཛོམས་ནད་དཔྱད་.

ལྷན་འཛོམས་ཚོགས་ཆེན་ (lhēndzom tsōgjen) (plenary/ full) meeting conference; va.—བྱེད་; —འཚོག.

ལྷན་བཞུགས་ (lhēnshuù) h. of མཉམ་སྡོད་.

ལྷན་ས་ (lhēnsa) shung. sm. ལྷན་རྒྱས་.

ལྷབ་བེ་ལྷུབ་བེ་ (lhəbbe lhūbbe) flapping, fluttering.

ལྷབ་ལྷབ་ (lhəbləb) 1. a straightforward/ frank person. 2. sm. ལྷབ་ལྷུབ་.

ལྷབ་ལྷབ་དུ་གཡོ་ (lhəbləbdu yō) vi. to be waving/ fluttering.

ལྷབ་ལྷབ་བྱེད་ (lhəbləb ce̱è) sm. ལྷབ་ལྷབ་དུ་གཡོ་.

ལྷབ་ལྷུབ་ (ləblub) abbr. of ལྷབ་བེ་ལྷུབ་བེ་.

ལྷབ་ལྷེབ་དུ་འབབ་ (lhəblhebdu bə̱b) vi. to fall softly (e.g., snowflakes).

ལྷབ་ལྷོབ་ (lhəblob) sm. ལྷབ་ལྷུབ་.

ལྷབས་སེ་ལྷབ་ (lhəbse lhəb) sm. ལྷབ་ལྷུབ་.

ལྷམ་ (lhām) boots, shoes; va.—གྱོན་ to put on or wear boots/ shoes; va.—ཕུད་ to take off boots/ shoes.

ལྷམ་ཀོ་ (lhāmgo) leather for making a boot/ shoe.

ལྷམ་ཀྲད་ (lhāmdrɛɛ̀) heel (of a boot, shoe).

ལྷམ་ཁོག (lhāmgɔɔ̀) sm. ལྷམ་གོག.

ལྷམ་གོག (lhāmgɔɔ̀) shoe, boot.

ལྷམ་གོག་སྣ་ཁུག (lhāmgɔɔ̀ nāguù) toe of a shoe/ boot.

ལྷམ་གོག་ཡུ་རིང་ (lhāmgɔɔ̀ yu̱riŋ) long boots.

ལྷམ་གྱི་ཆེད་དུ་རྐང་པ་གཞོག (lhāmgi cēèdu gāŋba shɔ̱ɔ̀) sm. ལྷམ་བསྟུན་རྐང་གཞོག.

ལྷམ་མགོ་ (lhāmgo) 1. front part of shoe/ boot. 2. boot, shoe.

ལྷམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་ (lhāmdro ku̱jɛn) shoes and boots that have laces or boot straps.

ལྷམ་སྒྲོག (lhāmdrɔɔ̀) shoelace, bootstrap; va.—འགྲོལ་ to undo/ untie shoelaces or bootstrap; va.—འཆིང་ to tie shoelaces or bootstrap.

ལྷམ་ལྕགས་ (lhāmjaà) heel taps/ lifts.

ལྷམ་ཆུང་ (lhāmjuŋ) under political surveillance/ suspicion; va.—གཡོགས་ to place sb. under political surveillance.

ལྷམ་འཇའ་ཆེན་སྔོན་པོ་ (lhām ja̱ajen ŋōmbo) a type of boot worn by the high tt. officials.

ལྷམ་ཏ་ཟོན་མ་ (lhāmda sö̱mma) woolen boots worn by the wives of tt. officials.

ལྷམ་ཏིང་མཐོ་ (lhām dīŋdo) high heel shoes.

ལྷམ་བསྟུན་རྐང་གཞོག (lhāmdün gāŋshɔɔ̀) stretch the facts to fit a preconceived idea [Lit. whittle the feet to fit the shoe].

ལྷམ་ཐག (lhāmdaà) sm. ལྷམ་སྒྲོག.

ལྷམ་མཐིལ་ (lhāmdii) sole of boots/ shoes; va.—འདེབས་; —རྒྱག.

ལྷམ་དོག (lhāmdɔɔ̀) sm. ལྷམ་ཀྲད་.

ལྷམ་འདེབས་ (lhām de̱b) va. to put soles on shoes.

ལྷམ་སྣ་བསྒྱུར་ (lhāmna gyu̱r) va. to leave, to depart.

ལྷམ་སྦུ་ (lhāmbu) woolen (flannel) material for making boots.

ལྷམ་སྦུ་མ་ (lhām būmə) boots made from woolen flannel material.

ལྷམ་བུ་ཆུ་གཤེར་ (lhāmbu cūsher) ladybeetle, ladybug.

ལྷམ་བུ་གཤེར་ (lhāmbusher) abbr. of ལྷམ་བུ་ཆུ་གཤེར་.

ལྷམ་འབོལ་ (lhāmböö) cloth boots/ shoes.

ལྷམ་མེ་ (lhāmme) shining, illuminated; va.—འཕྲོ་ to be shining/ illuminated.

ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་ (lhāmme lhēnne lhāŋŋe) a majestic appearance (normally in reference to icons and statues).

ལྷམ་མེར་ (lhāmer) sm. ལྷང་ངེར་.

ལྷམ་ཟོན་ (lhāmsön) woolen boots.

ལྷམ་ཟོམ་པ་ (lhāmsömba) sm. ལྷམ་ཟོན་.

ལྷམ་གཟེར་རྒྱག (lhāmsee gya̱à) va. to nail the sole of boots/ shoes.

ལྷམ་བཟོ་ (lhāmso) shoemaking, cobbling.

ལྷམ་བཟོ་བ་ (lhāmsɔɔ̀) cobbler, shoemaker.

ལྷམ་ཡུ་ (lhāmyu) leg of boots.

ལྷམ་ཡུ་རིང་ (lhām yu̱riŋ) sm. ལྷམ་གོག་ཡུ་རིང་.

ལྷམ་རལ་གོས་རལ་ (lhāmrɛɛ kö̱örɛɛ) clothing in tatters/ in rags.

ལྷམ་རལ་གོས་ཧྲུལ་ (lhāmrɛɛ kö̱öhrüü) sm. ལྷམ་རལ་གོས་རལ་.

ལྷམ་ཤ་སུམ་མ་ (lhāmsha sūmmə) a type of leather boot worn by monks.

ལྷམ་ཤོལ་ (lhāmshöö) a type of pointed leather shoe.

ལྷམ་ལྷམ་ (lhāmlham) twinkling, shining (of light).

ལྷའི་སྐད་ (lhēgeè) Sanskrit.

ལྷའི་གོན་རྒྱག (lhēgön gya̱à) va. to wear one's dress untied (with one's arms not in the sleeves).

ལྷའི་འཇིག་རྟེན་ (lhē ji̱gden) abode of the gods.

ལྷའི་ཐོ་ཡོར་ (lhē tōyɔr) sm. ལྷ་ཐོ་.

ལྷའི་གནས་ (lhɛ̄nɛɛ̀) 1. sky. 2. Mount Mehru. 3. abode of the gods, heaven.
ལྷའི་དབང་པོ་ (lhɛ̄ wāŋbo) the creator, Brahama, the lord of the gods.
ལྷའི་རིག་པ་ (lhɛ̄ rigbə) sm. ལྷ་རིག.
ལྷའི་ས་ (lhɛ̄ sā) 1. Lhasa. 2. realm of the gods.
ལྷར་གཡར་འདྲེར་བསྐྱིས་ (lhār yāā dre gyīi) borrowing from everywhere [Lit. to borrow from the gods, borrow from the demons].
ལྷས་ (lhɛ̄ɛ̀) fenced enclosure/ pen/ corral, a place where livestock are kept.
ལྷས་མ་ (lhɛ̄ɛ̀ma) sm. ལྷད་མ་.
ལྷས་མལ་ (lhɛ̄ɛ̀mɛɛ) shung. sm. ལྷས་ར་.
ལྷས་ར་ (lhɛ̄ɛ̀ra) stable, pen, corral.
ལྷས་ལུད་ (lhɛ̄ɛ̀lüü) manure gathered from a corral/ pen.
ལྷིང་ཆགས་ (lhīŋ cāà) vi. to be serene/ calm/ peaceful.
ལྷིང་ཆགས་པོ་ (lhīŋ cāgbo) tranquil, peaceful, calm, quiet.
ལྷིང་འཇགས་ (lhīŋjaà) calm, peaceful, tranquil; va.—སུ་གཏོང་; —འཇུག to calm, to make peaceful/ tranquil, to pacify.
ལྷིང་འཇགས་འཁོས་ཕེབས་ (lhīŋjaà kōōbeb) sm. ལྷིང་འཇགས་.
ལྷིང་འཇགས་པོ་ (lhīŋ jagbo) sm. ལྷིང་ཆགས་པོ་.
ལྷིང་འཇགས་སུ་འཇུག (lhīŋjaàsu juù) see ལྷིང་འཇགས་.
ལྷིང་ནན་ (lhīŋnɛn) abbr. of ལྷིང་པོ་ and ནན་པོ་.
ལྷིང་པོ་ (lhīŋbu) calm, peaceful, tranquil; vi.—ཆགས་ to become peaceful/ calm/ tranquil; va.—བཟོ་ to make peaceful/ calm/ tranquil.
ལྷུ་ (lhū) parts/ pieces of machines.
ལྷུ་ཀང་ (lhūgaŋ) sm. ལྷུ་.
ལྷུ་འགྲིག (lhū drig) vi. to have things fit together well.
ལྷུ་སྒྲིག (lhūdrig) assembling, putting together, installing, erecting; va.—བྱེད་ to assemble, to put together, to install, to erect ༑ ལས་སྦྱོར་དང་ལྷུ་སྒྲིག་བྱས་རྗེས་ After processing and assembling.
ལྷུ་སྒྲིག་འཁོར་ཁང་ (lhūdrig kōōgaŋ) assembly shop.
ལྷུ་སྒྲིག་བཟོ་གྲྭ་ (lhūdrig sodra) assembly plant.
ལྷུ་སྒྲིག་བཟོ་པ་ (lhūdrig soba) mechanic, assembler, installer.
ལྷུ་སྒྲིག་རུ་ཁག (lhūdrig rugaà) assembly team.
ལྷུ་སྒྲིག་ལས་རིམ་ (lhūdrig lɛ̀ɛrim) sm. ལྷུ་ལག་སྒྲིག་རིམ་.
ལྷུ་ཆ་ (lhūja) parts of machines.
ལྷུ་ཆུང་ (lhūjuŋ) small parts (of machines).
ལྷུ་ཆེན་ (lhūjen) big parts (of machines).
ལྷུ་གཏོར་ (lhū dɔ̄ɔ) va. to break up, to disintegrate, to demolish sth.
ལྷུ་ཐྲག (lhūdraà) space between joints/ parts/ pieces.
ལྷུ་ཐྲལ་ (lhū trɛ̄ɛ) va. to dismantle, to take apart.
ལྷུ་བུད་ (lhū büü) vi. to have something come loose/ apart.
ལྷུ་འབྲལ་ (lhū drɛɛ) vi. to become dismantled, to come apart.
ལྷུ་ཚིགས་ (lhūdzii) 1. joints (of the hands and legs). 2. parts/ components of a job or task.
ལྷུ་མཚམས་ (lhūndzam) sm. ལྷུ་ཚིགས་.
ལྷུ་ཡངས་པོ་ (lhū yaŋbo) easygoing, relaxed, not strict.
ལྷུ་རུས་ (lhūrüü) sm. ལྷུ་ཚིགས་, 1.
ལྷུ་ལག (lhūlaà) parts of a machine; va.—སྒྲིག to assemble, to install, to put together parts of sth.; vi.—བུད་; —འབྲལ་ to have the parts of sth. come apart ༑ འཕྲུལ་འཁོར་གསར་པའི་ལྷུ་ལག་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད་ There are over nine hundred parts to the new machines.
ལྷུ་ལག་ཀུང་སི་ (lhūlaà gūŋsi) tib. ch. components/ parts company.
ལྷུ་ལག་སྒྲིག་རིམ་ (lhūlaà drigrim) assembly line.
ལྷུ་ལག་རགས་བཟོ་ (lhūlaà ragso) prefabricated components/ parts.
ལྷུ་བཤིག (lhū shīi) va. to disassemble, to take apart.
ལྷུག (lhūù) abbr. of ལྷུག་ལྷུག.
ལྷུག་གེ་བ་ (lhūùgewa) things that hang down loosely (e.g., pot belly, unbelted dress).
ལྷུག་གླེང་ (lhūgleŋ) abbr. of ལྷུག་པོར་གླེང་བ་.
ལྷུག་དུ་གཏོང་ (lhūgdu dōŋ) va. to loosen, to slacken.
ལྷུག་པ་ (lhūgba) 1. prose (in writing). 2. loose.
ལྷུག་པར་བཤད་ (lhūgbar shɛ̄ɛ̀) 1. prose. 2. sm. ལྷུག་པར་གླེང་.
ལྷུག་པོ་ (lhūgbo) 1. lavish, abundant ༑ ཁོས་དངུལ་ལྷུག་པོ་བཏང་བ་རེད་ He spent money lavishly. 2. loose, easy, natural, free ༑ ཁོས་ང་ཚོ་དང་སྐད་ཆ་ལྷུག་པོ་བཤད་པ་རེད་ He spoke naturally with us. ༑ ཕྱུ་པ་ལྷུག་པོ་ཞིག་དགོས་ (I) need a loose dress.
ལྷུག་པོར་གླེང་ (lhūgbor lēŋ) va. to tell without reservations,to tell as one remembers/ knows.
ལྷུག་པོར་བཤད་ (lhūgbor shɔ̄ɔ̀) sm. ལྷུག་པོར་གླེང་.
ལྷུག་མ་ (lhūgmə) prose.
ལྷུག་སྩོལ་ (lhūgdzöö) phrase usually used when writing letters to convey: please write often.
ལྷུག་ཚིག (lhūgdzii) sm. ལྷུག་མ་.
ལྷུག་ཡངས་པོ་ (lhūg yaŋbo) sm. ལྷུ་ཡངས་པོ་.
ལྷུག་ཤིག་གེ་བ་ (lhūgshiigewa) sm. ལྷུག་གེ་བ་.
ལྷུག་བཤད་ (lhūgshɛɛ̀) abbr. of ལྷུག་པོར་བཤད་.
ལྷུག་ལྷུག (lhūglhuù) loose, easygoing, not strict, relaxed; va.—བཟོ་ to loosen; va.—བྱེད་ to act relaxed/ at ease; vi.—ཆགས་ to become loose, to become easygoing/ relaxed/ not strict ༑ ཕྱུ་པ་ལྷུག་ལྷུག་ཅིག་ཉོས་པ་ཡིན་ I bought a loose dress. ༑ འགོ་ཁྲིད་གསར་པ་སླེབས་ནས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་ལྷུག་ལྷུག་རེད་བཞག Since the new head arrived, the office's discipline is easygoing.
ལྷུགས་པ་ (lhūgba) sm. ལྷུག་པ་.
ལྷུགས་ཚིག (lhūgdzii) sm. ལྷུག་ཚིག.
ལྷུགས་ལྷུགས་ (lhūglhuù) sm. ལྷུག་ལྷུག.
ལྷུང་: p. ལྷུངས་; f. ལྷུང་ (lhūŋ) vi. to fall ༑ ཤ་དེ་ཆུ་ལ་ལྷུང་བཞག The meat fell in the water.
ལྷུང་སྐྱོན་ (lhūŋgyön) accident involving falling over sth. ༑ གནམ་གྲུ་ལྷུང་སྐྱོན་བྱུང་ནས་འགྲུལ་པ་ཚང་མ་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་འདུག The plane crashed and all the travelers were killed.
ལྷུང་ཉེ་ (lhūŋñe) about to fall.
ལྷུང་མ་ (lhūgmə) loose, hanging down.
ལྷུང་བཟེད་ (lhūŋseè) alms bowl (carried by monks).
ལྷུང་ལྷུང་ (lhūŋlhuŋ) descriptive term for the slow flow of a river; vi.—འབབ་ to flow slowly (river).
ལྷུངས་ (lhūŋ) p. of ལྷུང་.
ལྷུན་གྲུབ་ (lhūndrub) 1. natural, occurring naturally ༑ ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ A natural forest. 2. person's name.
ལྷུན་གྲུབ་མཛེས་སྡུག (lhūndrub dzeèduù) natural beauty.
ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ (lhūndrub dzoŋ) a district just north of Lhasa.
ལྷུན་ཆགས་ (lhūnjaà) grand, majestic.
ལྷུན་ཆེ་བ་ (lhūnjewa) sm. ལྷུན་ཆགས་.
ལྷུན་སྟུག (lhūnduù) 1. tall and majestic (for mountains). 2. sm. ལྷུན་མཐུག་པོ་.
ལྷུན་མཐུག་པོ་ (lhūn tūgbo) thick (usu. for forests).
ལྷུན་སྡུག (lhūnduù) sm. ལྷུན་སྟུག.
ལྷུན་པོ་ (lhūmbu) Mt. Mehru.
ལྷུན་པོ་བརྗིགས་པ་ (lhūmbo dzēgba) tall, high, majestic, grand (for mountains).
ལྷུན་པོར་སྦྲང་མས་གཤོག་རྒྱག (lhūnbər draŋmɛ shōggyaà) futile action, sb. weak attacking sb. very strong [Lit. a fly beating his wings against Mt. Mehru].
ལྷུན་རྩེ་རྫོང་ (lhūndze dzoŋ) a district in southern Tibet.
ལྷུབ་ (lhūb) flapping, fluttering.
ལྷུབ་གོན་རྒྱག (lhūbgön gyaà) sm. ལྷའི་གོན་རྒྱག.
ལྷུམས་ (lhūm) h. of མངལ་.
ལྷུམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ (lūmgi gyalɛ tröö) vi. to give birth.
ལྷུམས་འཇུག (lhūmjuù) h. of མངལ་འཇུག.
ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ (lhūmsu shuù) h. of མངལ་དུ་ཞུགས་.

ལྷུར་པོ་ (lhūrbu) sm. ཧུར་པོ་.

ལྷུར་བརྩོན་ (lhūrdzön) sm. ཧུར་བརྩོན་.

ལྷུར་བཞེས་ (lhūr sh<u>e</u>è) h. of ལྷུར་ལེན་.

ལྷུར་ལེན་ (lhūrlen) taking responsibility; va.—བྱེད་ ¶ ལས་འགན་ལྷུར་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་ The policy of needing to take responsibility.

ལྷུས་ཐིངས་ (lhüù tīŋ) sm. ཚོད་ཐིག་པ་.

ལྷེ་པ་ (lhēba) slice/ sliver/ piece of sth. flat ¶ རས་ལྷེ་པ་ཞིག A piece of cloth.

ལྷེན་ (lhēn) cartilage in the middle of the chest.

ལྷེན་རུས་ (lhēnrüù) sm. ལྷེན་.

ལྷེབ་ (lhēb) 1. sm. ལྷེ་པ་. 2. a sickness of horses and mules.

ལྷེབ་ཐུག (lhēbduù) a traditional soup containing flat pieces of dough.

ལྷེབ་བེ་ (lhēbbe) flat.

ལྷེབ་འདྲེག (lhēbdreè) cutting sth. (like meat) into slices; va.—རྒྱག.

ལྷེབ་ཙམ་ལྷེབ་ཙམ་ (lhēbdzam lhēbdzam) 1. slow/ shallow breathing. 2. flapping, fluttering. 3. small pieces.

ལྷེབ་འཛར་ཅན་ (lhēbdzarj<u>e</u>n) sth. with tassels.

ལྷེབ་ལྷེབ་ (lhēblheb) sm. ལྷེབ་ཙམ་ལྷེབ་ཙམ་.

ལྷེམ་ལྷེམ་ (lhēmlhem) 1. sm. ལྷེབ་ཙམ་ལྷེབ་ཙམ་. 2. shining.

ལྷོ་ (lhō) south.

ལྷོ་ཀོ་རི་ཡ་ (lhō gōriyə) South Korea.

ལྷོ་སྐད་བྱང་སྐད་ (lhōgɛ̀ j<u>a</u>ŋgɛ̀) mixed speech/ dialects/ languages [Lit. southern language, northern language].

ལྷོ་ཁ་ (lhōga) province just southeast of Lhasa.

ལྷོ་ཁ་སྤྱི་ཁྱབ་ (lhōga jīgyəb) shung. governor of Lhoka province.

ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ (lhōga sāgüü) area/ region of Lhoka.

ལྷོ་ཁ་བ་ (lhogawa) person from Lhoka.

ལྷོ་ཁུལ་ (lhōgüü) sm. ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་.

ལྷོ་ཁྲའོ་ཤན་ (lhō trāwoshɛn) tib. ch. South Korea.

ལྷོ་རྒྱུད་ (lhōgyüù) sm. ལྷོ་ངོས་.

ལྷོ་སྒོ་ (lhōgo) a door facing south.

ལྷོ་ངོས་ (lhōŋöò) south, southern direction.

ལྷོ་བལྟ་ (lhō dā) 1. va. to look to the south. 2. southward ¶ ཁང་པ་དེའི་སྒོ་ལྷོ་བལྟ་རེད་བཞག This house's door is facing south.

ལྷོ་སྟོད་ (lhōdöò) southeast.

ལྷོ་མཐའ་ (lhōta) sm. ལྷོ་སྣེ་.

ལྷོ་འདུལ་བྱང་འཐབ་ (lhōndüü c<u>a</u>ŋdəb) fighting everywhere, campaigning all across the country [Lit. vanquishing the south and battling the north].

ལྷོ་ནུབ་ (lhūnub) southwest.

ལྷོ་སྣམ་ (lhōnam) shung. a woolen material made in southern Tibet.

ལྷོ་སྣེ་ (lhōne) South Pole.

ལྷོ་སྣེ་གླིང་ (lhōne līŋ) Antarctica.

ལྷོ་པ་ (lhōba) 1. southerner. 2. Sikkimese, Bhutanese.

ལྷོ་སྤྱི་ (lhōji) shung. abbr. of ལྷོ་ཁ་སྤྱི་ཁྱབ་.

ལྷོ་སྤྲིན་ (lhōdrin) southern clouds.

ལྷོ་ཕྱོགས་ (lhōjɔ̀ɔ) sm. ལྷོ་ངོས་.

ལྷོ་ཕྱོགས་མཚོ་འགྲམ་ས་ཁུལ་ (lhōjɔ̀ɔ tsöndram sāgüü) southern coastal areas.

ལྷོ་བུན་ (lhōbün) fog.

ལྷོ་བུར་ (lhōbur) sm. ལྷོ་བུན་.

ལྷོ་བྱང་ (lōjaŋ) north-south, south and north.

ལྷོ་བྱང་དཀྱིལ་ཐིག (lhōjaŋ gyīidig) meridian line.

ལྷོ་བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀ་མཉམ་འབྲེལ་ (lhōjaŋ āmerika ñāmdree) Pan-American Union.

ལྷོ་བྲག (lhōbraà) area in southeast Tibet.

ལྷོ་འབྲས་ (lhō dr<u>e</u>è) rice produced in India/ Bhutan.

ལྷོ་འབྲུག་པ་ (lhō dr<u>u</u>gba) Bhutanese.

ལྷོ་མ་ (lhōma) southern ¶ ལམ་ལྷོ་མ་ Southern road/ route.

ལྷོ་མིན་བྱང་མིན་ (lhōmin c<u>a</u>ŋmin) sm. གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པ་.

ལྷོ་མོན་ (lhōmön) Monpa ethnic area in southeastern Tibet.

ལྷོ་སྨད་ (lhōmɛɛ̀) lower part of a southern (valley).

ལྷོ་ཚོང་ (lhōdzoŋ) trading in the southern part of Tibet; va.—རྒྱག.

ལྷོ་ཚོང་བྱང་སྐྱེལ་ (lhōdzoŋ c<u>a</u>ŋgyee) trading goods from the south to the north.

ལྷོ་ཟས་ (lhōsɛɛ̀) foodstuffs from the south of Tibet.

ལྷོ་ཡུལ་ (lhōyüü) places in the south, southern area.

ལྷོ་ཡོ་ནན་ (lhō y<u>o</u>nɛn) South Vietnam.

ལྷོ་ཤར་ (lhōshar) southeast.

ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་དམག་དོན་མཐུན་ཚོགས་ (lhōshar ēshiyɛ māgdön tündzoò) Southeast Asian Treaty Organization (SEATO).

ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་མཐུན་ཚོགས་རྒྱལ་ཁབ་ (lhōshar ēshiyɛ tündzoò gy<u>ɛɛ</u>gəb) Alliance of Southeast Asian Nations (ASEAN).

ལྷོ་ཤིང་ (lhōshiŋ) Chinese cassia tree.

ལྷོ་ཤོག (lhōshoò) paper produced in southern Tibet.

ལྷོ་ལྷོ་ (lhōlho) exactly south ¶ ཁོང་གི་ཁང་པ་དེ་ཁ་ལྷོ་ལྷོ་ལ་བཞེངས་ནས་བརྒྱབ་བཞག His house was built exactly (facing) south.

ལྷོ་ལྷོ་རྒྱང་ (lhō lhōgyaŋ) sm. ལྷོ་ལྷོ་.

ལྷོ་ཨ་མེ་རི་ཀ་ (lhō āmerigə) South America.

ལྷོག (lhɔ̄ɔ) va. to recoup, to get back (what was lost in a wager).

ལྷོག་པ་ (lhɔ̄gba) an illness.

ལྷོག་ལྷོག (lhɔ̄glhɔ̀ɔ) sm. ལོང་ལོང་.

ལྷོགས་ (lhɔ̄ɔ) sm. ལྷོག.

ལྷོང་: p. ལྷོངས་; f. ལྷོང་ (lhōŋ) 1. vi. to reach the ear of a superior ¶ གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྙན་དུ་ལྷོངས་བཞག The matter has reached the ear of the king. 2. vi. to erect/ stand up ¶ དར་ཆེན་དེ་མི་མང་པོས་ཡར་ལྷོངས་ཐུབ་སོང་ Many people were able to erect the big flag pole. 3. see ལམ་དུ་ལྷོངས་.

ལྷོང་ལྷོང་ (lhōŋlhoŋ) 1. crowded, packed, buzzing (with people).

ལྷོངས་ (lhōŋ) 1. p. of ལྷོང་. 2. incidental.

ལྷོད་ (lhōò) 1. abbr. of ལྷོད་པོ་ and ལྷོད་ལྷོད་. 2. sm. ལྷོད་.

ལྷོད་བཀྲོལ་ (lhōòdröö) releasing, letting loose/ free (e.g. prisoners); va.—གཏོང་ to release, to let loose/ free.

ལྷོད་མཇལ་ (lhōòjɛɛ) meeting leisurely; va.—བྱེད་.

ལྷོད་འཇགས་ (lhōòjaà) 1. calmness, tranquility. 2. pacification of a disturbance, making calm/ tranquil; va.—གཏོང་ ¶ ལུང་པ་དེའི་ཟིང་ཆ་ལྷོད་འཇགས་བཏང་འདུག (They) pacified the disturbance in this area.

ལྷོད་འཇགས་སྨན་ (lhōòjaà mēn) sedative, tranquilizer.

ལྷོད་འཇགས་སུ་འགྲོ་ (lhōòjaàsu dr<u>o</u>) 1. vi. to become calm/ tranquil/ relaxed. 2. vi. to get pacified.

ལྷོད་འཇོག (lhōò j<u>ɔ</u>ɔ) shung. va. to treat/ leave sth. complacently ¶ ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ལྷོད་འཇོག་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ One must not treat important tasks complacently.

ལྷོད་བརྟན་ (lhōòdɛn) sm. ལྷོད་བསྡེང་.

ལྷོད་དལ་ (lhōòdɛɛ) leisurely, relaxed.

ལྷོད་དུ་འགྲོ་ (lhōòdu dr<u>o</u>) 1. sm. ལྷོད་འཇགས་སུ་འགྲོ་. 2. vi. to become easygoing/ not strict.

ལྷོད་དུ་ཕྱིན་ (lhōòdu cīn) p. of ལྷོད་དུ་འགྲོ་.

ལྷོད་བདེ་ (lhōòde) sm. ལྷོད་དལ་.

ལྷོད་པོ་ (lhōòbo) 1. loose. 2. at ease, relaxed, taking it easy; va.—བྱེད་ ¶ དེང་སང་ང་གནས་ཡོལ་བྱས་དེ་ལྷོད་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ These days I am retired and taking it easy.

ལྷོད་བབ་ (lhōòbəb) vi. to be at ease/ calm/ relaxed/ at leisure.

ལྷོད་མེད་ (lhōòmeè) untiring, without rest/ leisure ¶ ཁྲའོ་ཤན་གཅིག་སྒྱུར་དངོས་སུ་འགྲུབ་ཆེད་འབད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་བྱས་པ་རེད་ (They) have acted with untiring diligence for the unity of Korea.

ལྷོད་ཙམ་བྱེད་ (lhōòdzam c<u>e</u>è) 1. va. to take a short break. 2. va. to make sth. more easygoing/ relaxed/ not strict.

ལྷོད་ཞིབ་ (lhööshib) leisurely and in detail ¶ ཁོང་ཚོས་ཀཱ་མོལ་ལྷོད་ཞིབ་མཛད་སོང་ They had a leisurely and detailed conversation.

ལྷོད་ཡངས་ (lhööyaŋ) 1. complacent, taking things too lightly; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ སློབ་སྦྱོང་ལ་ལྷོད་ཡངས་བྱས་ན་ཡར་རྒྱས་ཡོང་གི་མ་རེད་ If one is complacent about one's studies one will not improve. 2. lenient; va.—བྱེད་; —གཏོང་ ¶ གཞུང་གིས་སྐྱིད་དོན་བཙོན་པར་དོ་དམ་ལྷོད་ཡངས་སུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ The government made its policy toward prisoners more lenient.

ལྷོད་ཡངས་ཤོར་ (lhööyaŋ shöö) 1. vi. to take a matter too lightly, to be careless/ negligent. 2. vi. to be too lenient.

ལྷོད་ཡེངས་ (lhööyeŋ) sm. ལྷོད་ཡངས་, 1.

ལྷོད་གཡེང་ (lhööyeŋ) sm. ལྷོད་ཡངས་, 1.

ལྷོད་གཡེང་སྣང་མེད་ (lhööyeŋ nāŋmeè) complacent, inattentive, careless. 2. taking maters lightly.

ལྷོད་བསྙིང་ (lhööliŋ) calm, peaceful.

ལྷོད་ཤིག་ཤིག (lhöö shīgshiì) sm. ལྷོད་དལ་.

ལྷོད་ལྷོད་ (lhöölhöö) sm. ལྷོད་པོ་.

ལྷོད་ལྷོད་གནས་ (lhöölhöö nɛ̄ɛ̀) vi. to be at ease/ at leisure/ relaxed.

ལྷོན་ (lhōn) sm. ལྷོང་.

ལྷོའི་འཕྲེད་ཐིག (lhō trēŋdig) southern latitude.

ལྷོའི་འུར་མ་ (lhō wurmə) fog.

ཨ

ཨ་ (ā) 1. the letter "a" (used in alphabetical ordering). 2. a polite imperative particle ། སློབ་སྦྱོང་ལག་པོ་བྱེད་ཨ་ (You) study well. 3. (— + ཡིན་/ ཡོང་/ ཡོད་) express doubt that sth. exists or will happen ། ཁོ་དེ་རིང་སླེབས་ཨ་ཡོང་ (I) don't think he will come today. ། འདི་ཁོའི་དེབ་ཨ་ཡིན་ (I) don't think this is his book. ། ཁོ་དེ་རིང་སློབ་གྲྭར་ཨ་ཡོད་ (I) don't think he is at school today. 4. abbr. for ཨ་མེ་རི་ཀ་. 5. exclamation: Oh! ། ཨ་ཡ་མཚར་ Oh, how strange.

ཨ་ཀ་མ་ (āgama) sm. སེར་ག་མ་.

ཨ་ཀ་རུ་ (āgaru) sm. ཨ་ག་རུ་.

ཨ་ཀེ་ (āge) monkey.

ཨ་ཀོར་ (āgɔɔ) woman's earings.

ཨ་ཀྱང་ (āgyaŋ) a phrase conveying: it was only a joke ། ཨ་ཀྱང་ ངས་སྐྱ་ཙེ་བྱེད་ཞུས་པ་ཡིན་ Its only a joke. I was just kidding.

ཨ་ཀྱུ་ (əgyu) a small hook.

ཨ་ཀྱོག་པ་ཀྱོག (āgyoò bāgyoò) bend, zig zag, not straight.

ཨ་ཀྲད་ (ādreè) wornout soles (of shoes).

ཨ་ཀྲེ་ལན་ཊིག (ādre lɛndrig) Atlantic.

ཨ་ཀྲོང་ (ādroŋ) Artemisia capillaris.

ཨ་སྐྱ་ (āgya) lay person.

ཨ་ཁ་ (ā kā) expression of regret/ pity: oh, what a shame/ pity!

ཨ་ཁ་ཁ་ (ā kāga) sm. ཨ་ཁ་.

ཨ་ཁ་ཁ་ཁ་ (ā kāgaga) sm. ཨ་ཁ་.

ཨ་ཁ་མ་ (āgama) a reference to a person or thing that is useless/ worthless.

ཨ་ཁུ་ (əgu) paternal uncle, any paternal male relative of the first ascending generation.

ཨ་ཁུ་སྡོམ་ཐག (əgu domdaà) spider.

ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་ (əgu dēmba) a famous Tibetan folk literature trickster.

ཨ་ཁུ་ལྷ་ཤིང་ཤུག་པ་ (əgu lhāshiŋ shūgbə) the tree erected in the middle of the stage when performing Tibetan opera.

ཨ་ཁྱད་མཚར་ (ā kyēndzaa) oh, that is so strange/ wierd.

ཨ་ཁྲ་བྲ་ཁྲ་ (ādra badra) a type of crisscross design.

ཨ་ག་མ་ (āgama) sm. ཨ་ཁ་མ་.

ཨ་ག་རུ་ (āgaru) agalloch eaglewood.

ཨ་ག་རུ་ནག་པོ་ (āgaru nagbo) black ཨ་ག་རུ་.

ཨ་གར་ (āgar) abbr. of ཨ་ག་རུ་.

ཨ་གྲང་ད་གྲང་ (ādraŋ tadraŋ) sm. ཨ་རང་ད་རང་.

ཨ་གྲོ་ (ādro) a high quality wheat.

ཨ་དགོས་རྐྱང་ (ā gööjuŋ) without means/ methods of overcoming sth.

ཨ་མགོ་ (āŋgo) the water channel/ way for a water mill.

ཨ་འགོག་བྲོའི་རོགས་ (āgɔɔ trāworoò) resist the U.S., help Korea (political slogan).

ཨ་སྒོར་ (āgɔɔ) 1. woman's ear ornament. 2. U.S. dollar.

ཨ་སྒོར་ཁུལ་ (āgɔɔ kǖü) area where U.S. dollars are used.

ཨ་རྒྱ་ (āgya) sm. གཅིན་པོ་.

ཨ་རྒྱལ་ཡང་རྒྱལ་ (āgyɛɛ yaŋgyɛɛ) one victory on top of another.

ཨ་སྔོན་ (āŋön) sm. གནམ་.

ཨ་སྔོན་མཐོང་ས་ (āŋön tōŋ) sm. གནམ་.

ཨ་ཅག (ājaà) 1. older sister; older female relative of the same generation. 2. polite way of addressing a woman.

ཨ་ཅང་ཅང་ (ā jāŋjaŋ) of course, no need to say, certainly, surely, definitely.

ཨ་ཅང་ཅེ་ (ājanje) sm. ཨ་ཅང་ཅང་.

ཨ་ཅང་བརྗོད་མེད་ (ājaŋ jöömeè) sm. ཨ་ཅང་ཅང་.

ཨ་ཅུག (əjuù) shin bone of sheep (used as in child's game).

ཨ་ཅེ་ (āje) 1. wife. 2. woman.

ཨ་ཅེ་རྒྱ་བཟའ་ (āje gyasa) the Chinese wife of King Srontsen Gampo.

ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་ (āje lhāmo) Tibetan opera; Tibetan opera troupe.

ཨ་ཅེའི་ཕྱུ་པ་ (ājee cūbə) women's dress.

ཨ་ཅོར་ (ājɔɔ) mong. towel.

ཨ་ཅྱི་ (əji) arc. father's mother.

ཨ་ཅྱོག (ājɔ̀ɔ) ears.

ཨ་ཆད་ཨུ་ཐུག (ājɛɛ̀ ūduù) sm. འ་ཆད་ཨུ་ཐུག.

ཨ་ཆུ་ (əcu) exclamation of feeling cold.

ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ (əju serwa) one of eight cold hells.

ཨ་ཆུང་ (ājuŋ) sm. འ་ཆུང་.

ཨ་ཆུ་ཆུ་ (ā cūju) sm. ཨ་ཆུ་.

ཨ་ཆུག (əjuù) sheep's shin bone used in Tibetan children's game.

ཨ་ཆེ་ (āje) sm. ཨ་ཅེ་.

ཨ་ཆེ་ལྷ་མོ་ (āje lhāmo) Tibetan folk opera.

ཨ་ཆེན་ཐང་ (ājen tāŋ) large field.

ཨ་ཆོར་ (ājɔɔ) sm. ཨ་ཅོར་.

ཨ་མཆོག (āmjɔ̀ɔ) ear.

ཨ་མཆོག་ཀྲོང་ཀྲོང་ (āmjɔ̀ɔ drōŋdroŋ) 1. ears standing erectly. 2. hoping for sth.; va.—བྱེད་ to hope for sth.

ཨ་མཆོག་བཀོག་ནས་རྐུབ་ལ་ལྷན་པ་ (āmjɔ̀ɔ gōgnɛ gūbla lhɛ̄mba) doing things that help one aspect but hurt another. [Lit. to pluck off one's ear to patch up one's buttocks].

ཨ་མཆོག་གི་ཨེ་ཁུང་ (āmjɔ̀ɔgi ēguŋ) hole in the ear (for placing an earing).

ཨ་མཆོག་སྔོག (āmjɔ̀ɔ ŋɔ̀ɔ) va. to clean one's ears.

ཨ་མཆོག་སྔོག་ལག (āmjɔ̀ɔ ŋɔ̀ɔyaà) a piece of wood used for cleaning one's ears, an ear pick.

ཨ་མཆོག་ལྟབ་ཏེག་རྒྱག (āmjɔ̀ɔ dābdeè gyaà) 1. va. to be sick of hearing sth. and pay no heed. 2. va. to give up hope [Lit. to fold up one's ears].

ཨ་མཆོག་དམར་པོ་ (āmjɔ̀ɔ māābo) ears turning red because of shyness/ embarrassment; vi.—ཆགས་ to be embarrassed.

ཨ་མཆོག་རྨ་ཁའི་ལྷན་པ་ (āmjɔ̀ɔ māgü lhɛ̄mba) sm. ཨ་མཆོག་བཀོག་ནས་རྐུབ་ལ་ལྷན་པ་.

ཨ་མཆོག་ཚ་པོ་ (āmjɔ̀ɔ tsābo) very loud, noisy.

ཨ་མཆོག་འོན་ (āmjɔ̀ɔ wön) vi. to be/ become deaf.

ཨ་མཆོག་འོན་པོ་ (āmjɔ̀ɔ wömbo) deaf.

ཨ་མཆོག་སངས་པོ་ (āmjɔ̀ɔ sāŋbo) 1. well informed. 2. having good hearing.

ཨ་མཆོད་ (āmjöö) monks who perform religious services in people's homes.

ཨ་ཇོ་ (ājo) elder brother; elder male relative of the same generation.

ཨ་འཇོག (āmjɔ̀ɔ) saddle rug.

ཨ་ཉན་ (āñɛn) sm. ཕག་ཉན་.

ཨ་ཉོག (āñoò) sm. ཕྱུ་གུ་.

ཨ་མཉམ་ད་མཉམ་ (āñam tañam) even in size/ balance.

ཨ་ཏ་ (āda) ch. father.

ཨ་ཏི་ཤ་ (ādisha) Atisha.

ཨ་ཏིག་ཡང་ཏིག (ādig yəŋdig) real, essential, final (price) ། ཁྱེད་རང་ལ་བསམ་འཆར་ཨ་ཏིག་ཡང་ཏིག་ག་རེ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་ What is your real opinion? ། རིན་གོང་ཨ་ཏིག་ཡང་ཏིག་གསུངས་དང་ Tell me what is your final price?

ཨ་ཏོ་ (ādo) sm. ཕལ་ཆེར་.

ཨ་ལྟས་ (ādɛɛ̀) handcuffs; va.—རྒྱག to handcuff.

ཨ་སྟོང་ (ādoŋ) yawning; vi.—རྒྱག to yawn.

ཨ་བརྟན་ (ādɛn) 1. sm. བརྟན་བརྟན་. 2. the north star.

ཨ་ཐོད་ (ādöö) skull.

ཨ་ཐོད་རི་མོ་ (ādöö rimu) merit, good fortune.

ཨ་འཐས་ (ādɛɛ̀) insisting ། ཁྱེད་རང་ཐེབས་འདོད་ཡོད་ན་ལྟད་མོར་མཉམ་དུ་ཐེབས་ད་ ཡིན་ན་ཡང་ངས་ཨ་འཐས་ཞུ

གི་མིན་ If you want to go lets go to the show together, but I am not insisting.

ཨ་དང་ (ādaŋ) physically strong.

ཨ་དར་ (ādaa) term of address for men in Kongpo.

ཨ་དི་ཡང་དི་ (ədi yaŋdi) 1. the best. 2. the final price.

ཨ་དོན་ (ādön) emptiness, void, nothingness.

ཨ་དྲུང་ (ədruŋ) shung. a government messenger (on horseback).

ཨ་དྲུང་ད་གཞོན་ (ədruŋ dāshön) shung. sm. ཨ་དྲུང་.

ཨ་དྲུང་ད་ཤག་ (ədruŋ dāshεὲ) shung. sm. ཨ་དྲུང་ད་བཞོན་.

ཨ་མདོ་ (āmdo) Amdo (traditionally the northeastern part of Tibet, now divided between Qinghai, Gansu and Sichuan provinces).

ཨ་མདོ་མགོ་རིལ་ (āmdo gorii) a type of needle made in Amdo.

ཨ་མདོའི་སྐད་ (āmdö gεὲ) Amdo dialect.

ཨ་འདྲ་མ་འདྲ་ (ādra madra) same, similar, alike.

ཨ་རྡིང་མགོ་རྡིང་ (ārdiŋ godiŋ) sommersaulting; va.—སློག to sommersault.

ཨ་རྡོ་ (ārdo) cobblestone.

ཨ་སྡུག་ནང་གི་ཡང་སྡུག་ (əduù naŋgi yaŋduù) the worst of the worst.

ཨ་ན་ (āna) anna (a kind of Indian currency).

ཨ་ན་མ་ན་ (āna mana) 1. persisting, insisting; va.—བྱེད་ ¶ཁོང་གིས་ཨ་ན་མ་ན་བྱས་ནས་ང་གྲུབས་སྟོར་སྐད་བཏང་བྱུང་ He insistingly invited me to the party. 2. similar looking, alike ¶གཅེན་གཅུང་གཉིས་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཨ་ན་མ་ན་རེད་བཞག The younger and older brothers are similar in size.

ཨ་ན་ཨུ་ཚུགས་ (āna ūdzuù) sm. ཨ་ན་མ་ན་, 1.

ཨ་ན་ཨ་ར་ (āna āra) pain.

ཨ་ནན་ (ānεn) a nickname given to the youngest child.

ཨ་ནན་མ་ནན་ (ānεn manεn) being exceedingly careful/ diligent.

ཨ་ནི་ (əni) and then.

ཨ་ཇི་ (əni) nun; va.—བྱེད་ to become a nun; va.—བཅོ་ to make sb. a nun.

ཨ་ཇི་ལོག (əni lɔ̀ɔ̀) vi. to lose one's vows (for a nun usually as a result of sexual intercourse).

ཨ་ཇི་ལོག་འཁྱོག (əni lɔgyɔɔ̀) nuns who go back to secular life.

ཨ་ཇི་ཨ་རྒྱང་ (əni āgyaŋ) sb. who has nothing (slang) ¶མནའ་མ་འདི་མི་ཚང་དེ་ར་སླེབས་དུས་ཨ་ཇི་ཨ་རྒྱང་རེད་ When the bride arrived at the household (into which she was marrying) she had nothing at all. [Lit. a true nun].

ཨ་ཇི་སློག (əni lɔ̄ɔ̀) va. to do sth. to make a nun lose her vows.

ཨ་ཇིའི་དགོན་པ་ (ənii gömba) nunnery.

ཨ་ཇིའི་དབུ་མཛད་ (ənii ūmdzεὲ) nun who leads/ conducts collective prayer assemblies.

ཨ་ནུ་ (ānu) 1. child, youth, kid. 2. few, little, small. 3. younger brother.

ཨ་ནེ་ (əne) 1. paternal aunt, female relative of the first ascending generation patrilaterally. 2. nun.

ཨ་ནེ་ལགས་ (ənelaà) term of address for nuns/ paternal aunt.

ཨ་པ་ (āba) sm. ཨ་པ་ལ་.

ཨ་པ་ལ་ (ābala) wow! ¶ཨ་པ་ལ་ དེ་འདྲའི་ཁང་པ་དེ་ཆེ་པ་ལ་ཨང་ Wow! The building is so big.

ཨ་པོ་ (ābo) 1. older relatives. 2. abbr. of ཨ་པོ་ཧོར་. 3. household. 4. sm. ཨ་པ་. 5. term of address for nomad and Khampa men.

ཨ་པོ་ཧོར་ (ābohɔɔ) a name for the nomads of northern Tibet.

ཨ་ཕ་ (āba) father.

ཨ་ཕ་སྟག་དང་ཨ་མ་གཟིག (āba dāàdaŋ āma si̱i̱) having very powerful backers/ supporters [Lit. father is a tiger and mother is a leopard].

ཨ་ཕའི་རོ་ (ābεro) a slang swear word [Lit. the corpse of your father].

ཨ་ཕིམ་སྐྱ་གོག (ābim gyāgɔɔ̀) བྱད་ made without butter.

ཨ་ཕེ་རི་ཀ་ (ābe rigə) Africa ¶གླིང་ཆེན་ཨ་ཕེ་རི་ཀ་ The African continent.

ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཡུལ་ཁག་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (ābe rigε yüügaà cigdriigi drigdzuù) Organization of African Unity.

ཨ་ཕེ་རི་ཁ་ (ābe rigə) sm. ཨ་ཕེ་རི་ཀ་.

ཨ་ཕོ་ (āpo) sm. ཨ་པོ་, 5.

ཨ་ཕོ་རྒྱ་པོ་ (ābo gyawo) a type of barley.

ཨ་ཕོ་ང་ཡིན་ (ābo ŋəyin) considering oneself first/ best.

ཨ་ཕོ་ཧོར་ (ābohɔɔ) sm. ཨ་པོ་ཧོར་.

ཨ་ཕྱི་ (əji) 1. sm. ཨ་ཕྱི་མ་. 2. an old woman.

ཨ་ཕྱི་མ་ (əjimə) 1. maternal or paternal grandmother. 2. a protective female deity of Drigung.

ཨ་ཕྱུག་ཚག་པ་ (əjuù tsāgba) grasshopper.

ཨ་ཕྲེང་ (ādreŋ) the vowels in Tibetan.

ཨ་ཕྲུག (əbdruù) young men accompanying sb. on a trip (a kind of bodyguard) ¶ཚོང་པ་དེ་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་དུས་ཨ་ཕྲུག་གསུམ་ཁྲིད་བཞག The trader took three young men to accompanying him when he went to India.

ཨ་ཕྲུམ་ (ədrum) cartilage.

ཨ་བ་རི་ (āwari) using the word "pity" in a disdainful manner.

ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏ་ (āwa lokida) Avaloketisvara.

ཨ་བོ་ (ābo) sm. ཨ་པོ་.

ཨ་བོ་ཙམ་ (ābodzam) so so, not bad.

ཨ་བྲ་ (ābdra) pika, vole.

ཨ་བྲས་བསགས་པ་ མཛོ་མོའི་ཁ་ཟས་ (ābrε sāgba dzomö kāsεὲ) sb. making use of the things another has accumulated [Lit. the dzo eats what the pika has stored up].

ཨ་སྦྱི་ཁ་ (ābhigə) fritillaria thunbergii.

ཨ་འབྱོར་ (āmjɔɔ) a pilgrim who travels carrying a long staff.

ཨ་འབྱོར་ལ་ཡང་ཏོག་ཁྲིམ་ལ་ཤ་ཚ་ (āmjɔɔ lə yaŋa dogdreèla shādza) envying sb.'s wealth/ possessions but disliking their condition/ looks [Lit. looking down on the pilgrim but envying his pack].

ཨ་བྲ་ (ābra) pika, vole.

ཨ་སྦྱོར་ (ājɔɔ) tea with ཙམ་པ་ and butter mixed in.

ཨ་མ་ (āma) 1. mother. 2. main, principal ¶བཟོ་གྲྭ་ཨ་མ་ The main factory.

ཨ་མ་རྒྱུགས་མཁན་ (āma gyuùñεn) (with regard to taxes) the main one who pays taxes.

ཨ་མ་དངོས་གནས་ (āma ŋöönεὲ) biological mother, real mother.

ཨ་མ་མ་ (āmama) wow (so big, so much).

ཨ་མ་མ་གཡར་ (āma mayaa) stepmother.

ཨ་མ་ཚད་རྡོ་ (āma tsεὲdo) a large stone or pile of stones used in fields as a marker.

ཨ་མ་ལོ་ (āmalo) an expression of surprise such as "wow".

ཨ་མའོ་ (āmo) sm. ཨ་མ་ལོ་ ¶ཨ་མའོ་ དེ་འདྲའི་མི་མང་པ་ལ་ཨང་ Wow! So many people.

ཨ་མི་དྷ་བྷ་ (āmidabha) Amitabha (Buddha).

ཨ་མའི་བུ་ (āmε pu) a real man.

ཨ་མའི་རོ་ (āmε ro) slang swear word [Lit. the corpse of your mother].

ཨ་མའི་ཨོ་ལོ་ (āmε ōlo) sm. ཨ་མའི་བུ་.

ཨ་མི་རི་ཀ་ (āmirigə) America.

ཨ་མེ་རི་ཀ་ (āmerigə) sm. ཨ་མི་རི་ཀ་.

ཨ་མེ་རི་ཀ་གླིང་ལྷོ་མ་ (āmerigə līŋ lhōma) South America.

ཨ་མེ་རི་ཀའི་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigε trīmdzööbε tündzɔɔ̀) American Bar Association (ABA).

ཨ་མེ་རི་ཀའི་ཁྲིམས་རྩོད་རོགས་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ (āmerigε trīmdzöö rɔggyɔɔ tsɔ̄gba) Legal Aid Society (U.S.A.).

ཨ་མེ་རི་ཀའི་གྲུ་དམག་དཔུང་སྡེ་ (āmerigε trumaà būŋde) United States Marine Corps.

ཨ་མི་རི་ཀའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྔོན་རྩིས་ལས་དོན་ཁང་ (āmerigɛ trȫȫdzɔɔgi ŋȫndziì lɛ̄ɛ̄dönganŋ) Congressional Budget Office (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་བགྲེས་ཡོལ་མི་དམངས་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigɛ drēēyöö mimaŋ tǖndzɔɔ̀) American Association of Retired Persons (AARP).

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ནང་ས་ཞིབ་ལས་ཁངས་ (āmerigɛ gyɛɛnaŋ sɔ̄shib lɛ̄ɛ̄guŋ) Department of the Interior (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་གི་མནའ་འབྲེལ་ (āmerigɛ gyɛɛyoŋ troŋgyer kāàgi nāndree) National Urban League.

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་གྲོས་ཚོགས་ (āmerigɛ gyɛɛyoŋ trȫȫdzɔɔ̀) United States Congress.

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigɛ gyɛɛyoŋ rrigyeè sōgjaàgi tǖndzɔɔ̀) National Wildlife Federation (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་སྐད་ལྷུང་འཕྲིན་ཁང་ (āmerigɛ gyɛɛsiŋ lūŋdringaŋ) Voice of America (VOA).

ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་སྲུང་ཕུད་ (āmerigɛ gyɛɛsuŋbu) the Pentagon (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་དོན་ཁང་ (āmerigɛ triidraà lɛ̄ɛ̄dönganŋ) United States Information Agency (USIA).

ཨ་མི་རི་ཀའི་གནའ་བོའི་མི་བརྒྱུད་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་ལས་ཁང་ (āmerigɛ nāwö migyüü nɛ̄ɛ̄döngɔɔgi lɛ̄ɛ̄gaŋ) Bureau of Indian Affairs (BIA, U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་སྤྱི་དམངས་རང་དབང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigɛ jīmaŋ raŋwaŋ sūŋgyobgi tǖndzɔɔ̀ American Civil Liberties Union (ACLU).

ཨ་མི་རི་ཀའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ (āmerigɛ pȫȫdön gyəbgyɔɔ tsɔ̄gba) U.S. Tibet Committee.

ཨ་མི་རི་ཀའི་དབུས་སྤྱི་ཁྲིམས་འཛིན་པ་ (āmerigɛ üü jīgyəb trīmdzimbə) Attorney General (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་དབུས་འཐོད་བསྟེན་སྤྱི་ཁྱབ་ (āmerigɛ üü trȫȫden jīgyəb) Surgeon General (U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་དབུས་གསང་བའི་ལས་ཁང་ (āmerigɛ üü sāŋwɛ lɛ̄ɛ̄gaŋ) Central Intelligence Agency (CIA, U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་དམག་ཞབས་ཟུར་པའི་བདེ་དོན་ལས་ཁང་ (āmerigɛ māgshəb surbɛ dedön lɛ̄ɛ̄gaŋ) Veterans Administration (VA, U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་སྨན་པའི་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigɛ mēmbɛ tǖndzɔɔ̀) American Medical Association (AMA).

ཨ་མི་རི་ཀའི་ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་ཚོགས་ (āmerigɛ tsɛ̄nrii yargyɛ̄ɛ̄gi tǖndzɔɔ̀) American Association for the Advancement of Science (AAAS).

ཨ་མི་རི་ཀའི་མཚོ་སྲུང་དཔུང་སྡེ་ (āmerigɛ tsōsuŋ būŋde) United States Coast Guard.

ཨ་མི་རི་ཀའི་ཞི་བདེ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ (āmerigɛ shide shīmjuùgaŋ) United States Institute for Peace.

ཨ་མི་རི་ཀའི་བཟའ་འབྲུ་དང་སྨན་རྫས་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁང་ (əmerigɛ sandrudaŋ mēndzɛɛ dzingyoŋ lɛ̄ɛ̄gaŋ) Food and Drug Aministration (FDA, U.S.A.).

ཨ་མི་རི་ཀའི་ཡིག་ཟམ་ལས་དོན་ཁང་ (əmerigɛ yigsam lɛ̄ɛ̄dönganŋ) United States Postal Service.

ཨ་མི་རི་ཀར་ཆེད་གཉེར་ཅན་གྱི་ལས་འཆར་ (āmerigɛ cēēñerjɛngi lɛ̄ɛ̄jar) "Contract with America."

ཨ་མེས་ (āmeè) grandfather.

ཨ་མོ་ནིག (āmonig) sm. ཕུལ་རྡོ་.

ཨ་མོང་ (āmoŋ) sm. ཇ་མོང་.

ཨ་མྲ་ (ām) mango ¶ ཨ་མྲའི་སྡོང་པོ་ Mango tree.

ཨ་མྲིད་སྟ་ཛ་ར་པ་ཏྲི་རི་ཀ་ (āmdriddza bādirigə) Amrita Bazar Patrika (an Indian Newspaper).

ཨ་ཙ་མ་ (ādzama) an expression of sorrow: too bad ¶ ཨ་ཙ་མ་ ལས་ཀ་འདི་ཡག་པོ་བྱུང་མ་སོང་ Too bad, this work didn't turn out well.

ཨ་ཙ་ར་ (ādzara) skt. acharya: a title for scholars.

ཨ་ཙ་ཙ་ (ā dzādza) sm. ཨ་ཚ་.

ཨ་ཙི་ (ədzi) an exclamation of shock, surprise and dismay: oh.

ཨ་ཙི་ཙི་ (ə dzīdzi) sm. ཨ་ཙི་.

ཨ་ཙུག (ədzuù) how? ¶ ད་རེས་ཀྱི་ཚོང་དེ་ལམ་འགྲོ་ཆེ་ལོས་ ཨ་ཙུག་ཡོང་ How will the business do this time?

ཨ་ཙེ་ (ādze) sm. ཨ་ཙི་.

ཨ་ཚ་ (ādza) expression used for pain: ouch.

ཨ་ཚ་ཚ་ (ā tsādza) sm. ཨ་ཚ་

ཨ་ཚག་ཚག་པ་ (ādzaà tsāgba) grasshopper.

ཨ་མཚར་པོ་ (ā tsārbo) sm. ཨ་མཚན་པོ་.

ཨ་ཞྭ་ (āwa) h. of ཞྭ་མོ་.

ཨ་ཞྭ་སྲས་ (āwa sɛ̄ɛ̄) h. of བུ་.

ཨ་ཞྭ་སྲས་མོ་ (āwa sɛ̄ɛ̄mo) h. of བུ་མོ་.

ཨ་ཞང་ (āshaŋ) maternal uncle, male relative of first ascending generation matrilaterally.

ཨ་ཞིམ་ (āshim) tasty.

ཨ་ཞེ་ (āshe) female head of a household.

ཨ་ཟིང་སྟག་སེང་ (āsiŋ dāgseŋ) the stuffed lion and tiger displayed during Monlam.

ཨ་འུ་ (āwu) sm. ཨ་འོ་.

ཨ་འུ་ཙི་ (āwodzi) not too bad, so-so.

ཨའོ་ (āwo) expression of doubt: oh my ¶ ཨ་འོ་ ད་ རེས་ན་ཚ་འདི་དྲག་ཤེ་ཡོང་ Oh my, this time I doubt the sickness will get better.

ཨ་འུ་ཤེ་ཀ་ (āwo sīgə) a rake.

ཨ་ཡ་ (āya) 1. one of a pair. 2. an expression of frustration/ regret.

ཨ་ཡ་མཛན་ (ā yamdzɛn) sm. ཡ་མཚན་.

ཨ་ཡ་ཡ་ (ā yaya) sm. ཨ་ཡ་, 2.

ཨ་ཡག་དགོས་ན་ཨ་ཚ་སྒོམ་ (āyaà gōōna ādza gom) if one wants to look good, one must also bear the pain (e.g., by plucking out facial hair).

ཨ་ཡས་ (āyɛɛ̀) sm. ཨ་ཕྱི་.

ཨ་ཡུ་ (əyu) hornless cattle.

ཨ་ཡོ་ (āyo) 1. sm. ཨ་ཡ་. 2. puppy.

ཨ་ཡོང་མགོ་དཀར་ (āyoŋ gogar) sm. ཨེ་ཡོང་མགོ་དཀར་.

ཨ་ཡོད་ (āyöö) probably does not have/ is not ¶ ཁོང་ ལ་དངུལ་ཨ་ཡོད་ He probably does not have money.

ཨ་ཡོད་ད་ཡོད་ (āyöö tayöö) sm. ཨ་ཡོད་ནང་གི་ད་ཡོད་.

ཨ་ཡོད་ནང་གི་ད་ཡོད་ (āyö naŋgi tayöö) the very best, the best of the best ¶ མི་དེ་ང་ཚོའི་ལས་ཁངས་ནང་གི་ཨ་ ཡོད་ནང་གི་ད་ཡོད་དེ་ཡིན་ That person is the best in our office.

ཨ་ཡོད་ནང་གི་ད་ཡོད་ སྔོང་ངའི་ནང་གི་སེར་རིལ་ (āyö naŋgi tayöö goŋŋɛ naŋgi sērrii) sm. ཨ་ཡོད་ནང་གི་ ད་ཡོད་.

ཨ་གཡོག་ནང་གི་ཡང་གཡོག (āyɔɔ naŋgi yaŋyɔɔ) servant's servant.

ཨ་ར་ (āra) 1. sm. ཨ་ར་ར་. 2. moustache, beard; va.—འགྲིག to pluck one's moustache/ beard. 3. name of a ཁང་ཚན་ in Sera Monastery.

ཨ་ར་དཀར་པོ་ (āra gāābo) 1. white beard/ moustache. 2. sm. ཛབ་ཆེན་.

ཨ་ར་པ་ཙ་ (āra bādza) prayer/ incantation for Manjushri.

ཨ་ར་མ་བརྟན་ (āra madɛn) unable to cope with/ tolerate ¶ བྱང་ལ་གནམ་གཤིས་གྲང་མོ་ཡོད་ཙང་ཨ་ར་མ་ བརྟན་པར་ལོག་དགོས་བྱུང་ Because the weather was so cold in the North I couldn't cope and had to leave.

ཨ་ར་འཛོབ་འཛོབ་ (āra dzobdzob) thick bearded.

ཨ་ར་ར་ (ārara) a cry of pain.

ཨ་ར་སོབ་སོབ་ (āra sōbsob) sm. ཨ་ར་འཛོབ་འཛོབ་.

ཨ་ར་ཡུ་རུ་ (āra yūru) sm. ཨ་ར་ར་.

ཨ་རག (āraà) liquor ¶ ཨ་རག་གར་པོ་ Strong/ potent liquor.

ཨ་རག་ཅིའུ་ཅིང་ (āraà jīwujiŋ) tib. ch. ethyl alchol.

ཨ་རག་ཞང་པིན་ (āraà shaŋbin) tib. ch. champagne.

ཨ་རང་སྒང་རང་ (āraŋ gaŋraŋ) sm. ཨ་རང་ད་རང་.

ཨ་རང་ད་རང་ (āraŋ taraŋ) 1. real, authentic. 2. (with དགུན་) coldest part of winter.

ཨ་རབ་ (ārəb) Arab.

ཨ་རབ་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ (ārab māŋdzo jīdün gyɛɛgəb) United Arab Republic.

ཨ་རི་ (əri) abbr. of ཨ་མི་རི་ཀ་.

ཨ་རི་དབུས་འཐོད་བསྟེན་དང་སྤྱི་དམངས་བདེ་དོན་ལས་ཁང་ (əri üü trȫȫdendaŋ jīmaŋ dedön lɛ̄ɛ̄guŋ) Department of Health and Human Services

(HHS, in U.S.A.).

ཨ་རི་མང་སྡེ་གཅིག་སྒྲིལ་ (ǝri maŋde jigdrii) United States of America.

ཨ་རི་དམག་ཞབས་འི་སྒྲིག་འཛུགས་ (ǝri māgshǝbbɛ drigdzuù) American Legion.

ཨ་རི་གསང་འཛིན་ལས་ཁངས་ (ǝri sǝŋdrin lɛ̄ɛ̀guŋ) Central Intelligence Agency (CIA).

ཨ་རིའི་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐོར་ཚོགས་པ་ (ǝrii trimdzööbɛ pöödön gyǝbgyɔɔ tsōgba) U.S. Committee of Lawyers for Tibet.

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ (ǝrii tröödzɔɔ̀gi gyɛɛyoŋ bēndzöö) Library of Congress.

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ལས་དོན་ཁང་ (ǝrii tröödzɔɔ̀gi ñamshib lɛ̄ɛdöŋgaŋ) Congressional Research Service (U.S.A.).

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མ་ (ǝrii tröödzɔɔ̀ koŋma) United States Senate.

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མ་ (ǝrii tröödzɔɔ̀ wɔ̄ɔ̀ma) U.S. House of Representatives.

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཕྲན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གྲ་སྒྲིག་ལས་ཁངས་ (ǝrii gyɛɛdren ñamdreegi tradrig lɛ̄ɛ̀guŋ) Federal Reserve System (in U.S.A.).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛdzɔɔ̀) U.S. Congress.

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མཁའ་འགྲུལ་དང་མཁའ་དབྱིངས་ལས་དོན་ཁང་ (ǝrii gyɛɛyoŋ kāndrüüdaŋ kāyiŋ lɛ̄ɛdöŋgaŋ) National Aeronautics and Space Administration (NASA).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་འཁྱག་བཞད་དབྱུག་རྩེད་མཐུན་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ kyāgshüü yūgdzeè tündzɔɔ̀) National Hockey League.

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཉམས་ཞིབ་གསར་ཤོག (ǝrii gyɛɛyoŋ ñamshib sārshoò) National Enquirer newspaper.

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ཁྲལ་བསྡུ་ལས་ཁང་ (ǝrii gyɛɛyoŋ naŋ trɛ̄ɛdüü lɛ̄ɛ̀gaŋ) Internal Revenue Service (U.S.A.).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་རླུང་འཕྲིན་ཁང་ (ǝrii gyɛɛyoŋ mimaŋ lūŋdringaŋ) National Public Radio (NPR).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ནག་པོའི་བདེ་དོན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ mirii nagbö dedön koŋbelgi drigdzuù) National Association for the Advancement of Colored People (NAACP).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་གཙོ་དར་སྤེལ་ཐེབས་རྩ་ཁང་ (ǝrii gyɛɛyoŋ māŋdzo tarbel tēbdzagaŋ) National Endowment for Democracy.

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མེ་མདའི་མཐུན་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ mendɛ tündzɔɔ̀) National Rifle Association (NRA).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ལག་རྩེད་སྤོ་ལོའི་མཐུན་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ lagdzeè bōlö tündzɔɔ̀) National Basketball Association (NBA).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་མཐུན་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ shēèyön lōbsö tündzɔɔ̀) National Education Association (NEA).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཨོག་དོམ་སྤོ་ལོའི་མཐུན་ཚོགས་ (ǝrii gyɛɛyoŋ ögdom bōlö tündzɔɔ̀) National Football League (NFL).

ཨ་རིའི་རྒྱལ་སྲུང་ལྷན་ཁང་ (ǝrii gyɛɛsuŋ lhɛ̄ŋgaŋ) National Security Council (U.S.A.).

ཨ་རིའི་སྒྲ་སྐད་ (ǝrii dragɛɛ̀) Voice of America.

ཨ་རིའི་མངའ་སྡེ་ནང་ཁུལ་གྱི་ཚོང་ལས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཁང་ (ǝrii ŋade nǝŋgüügi tsōŋlɛɛ̀ gɛndzin lhɛ̄ŋgaŋ) Interstate Commerce Commission (U.S.A.).

ཨ་རིའི་ནག་ཉེས་ལ་ཞུ་གདུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་ (ǝrii nagñeèla shuduùgi trimgaŋ) United States Courts of Appeal.

ཨ་རིའི་དབུས་གཞུང་གི་བཀར་འཛུག་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ (ǝrii üüshuŋgi gānjuù gɛndzin lhɛ̄ndzoò) Federal Reserve Board (U.S.A.).

ཨ་རིའི་དབུས་གཞུང་གི་དངུལ་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (ǝrii üüshuŋgi ŋüügaŋ dzingyoŋgaŋ) Federal Reserve System (U.S.A.).

ཨ་རིའི་དབུས་གཞུང་གི་འཛིན་ཆས་ཉོ་སྒྲུབ་དང་བདག་འཛིན་ལས་ཁང་ (ǝrii üüshuŋgi dzinjɛɛ̀ ñodrubdaŋ dāŋdzin lɛ̄ɛgaŋ) General Services Administration (GSA, U.S.A.).

ཨ་རིའི་སྦྱིན་གཏོང་ཐབས་འཚོལ་སྒྲིག་འཛུགས་ (ǝrii jindoŋ tābdzöö drigdzuù) United Way (U.S.A.).

ཨ་རིའི་དམག་ཞབས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ (ǝrii māgshǝbbɛ drigdzuù) American Legion.

ཨ་རིའི་བཟའ་འབྲུ་དང་སྨན་རྫས་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁང་ (ǝrii sandrudaŋ mɛ̄ndzɛɛ̀ dzingyoŋ lɛ̄ɛ̀gaŋ) Food and Drug Aministration (FDA, U.S.A.).

ཨ་རིའི་རླངས་འཁོར་འཕྲུལ་ལས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་ (ǝrii lāŋgɔɔ trüülɛɛ̀bɛ ñāmdree) United Auto Workers (UAW, U.S.A.).

ཨ་རིའི་ལས་རྩོལ་དང་བཟོ་ལས་མཉམ་སྦྲེལ་སྒྲིག་འཛུགས་ (ǝrii lɛ̄ɛdzöödaŋ solɛɛ̀ ñāmdree drigdzuù) American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations (AFL-CIO).

ཨ་རིའི་ཨོ་ལིམ་པིག་རྩེད་རིགས་འགན་འཛིན་ཚོགས་ཆུང་ (ǝrii ōlembig dzēèrig gɛndzin tsōgjuŋ) United States Olympic Committee.

ཨ་རིལ་ (ǝrii) having money, well off.

ཨ་རིལ་མཁལ་རིལ་ (ǝrii kɛ̄ɛrii) kidney.

ཨ་རུ་ (ǝru) 1. a milking utensil made of a yak horn. 2. Myrobulan (Terminalia Chebula).

ཨ་རུ་སྡེར་སྟོན་ (ǝru derdön) shung. ferreting out, exposing.

ཨ་རེ་ (āre) extremely, very ¶ བུ་མོ་དེ་ཨ་རེ་མཛེས་པོ་འདུག That girl is extremely beautiful.

ཨ་རོ་ (āro) sm. ཨ་ར་.

ཨ་རོགས་ (āroò) an expression of greeting to a friend.

ཨ་ལ་པ་ལ་ (āla bāla) 1. mediocre, common, inferior. 2. slipshod, careless (for work).

ཨ་ལ་པོ་ (ālabo) Arabia.

ཨ་ལ་པོའི་ཨང་ཀི་ (ālabö ǝŋgi) Arabic numerals.

ཨ་ལ་བ་ལ་ (āla bala) sm. ཨ་ལ་པ་ལ་.

ཨ་ལ་ལ་ (ālala) of course, without doubt, by all means.

ཨ་ལ་ཨོམ་བསྒྲིལ་ (āla ōmdrii) all together ¶ དེ་རིང་གི་ཁེ་བཟང་ཨ་ལ་ཨོམ་བསྒྲིལ་སྒོར་བརྒྱ་བྱུང་བཞག Today, all together, the profit was 100 dollars.

ཨ་ལགས་ (ālaà) surrendering/ giving in/ yielding ¶ ཁོང་དང་ཚོད་སྐབས་མི་ཁོ་འདྲ་པོ་ལ་ཨ་ལགས་ཞུ་གི་མ་རེད་ When wrestling, I will not yield to sb. like him.

ཨ་ལན་ (ālɛn) response, answer; va.—འདེབས་; —རྒྱག to respond, to answer (verbally) ¶ ངས་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་པར་ཨ་ལན་བསྒྲོགས་མ་བྱུང་ I asked him sth. but he didn't respond.

ཨ་ལའི་ (ālɛ) an expression of suddenly remembering or of surprise: oh!

ཨ་ལའི་སློའི་ལས་སེ་ (ālɛ lōlüs) 1. scarcastic expression conveying disbelief. 2. sm. ཨ་ལའི་.

ཨ་ལས་ (ālɛɛ̀) 1. an expression of disapproval used before a sentence ¶ ཨ་ལས་འདི་འདྲ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ You should not have said that. 2. sm. ཨ་ལའི་.

ཨ་ལས་པད་གོག (ālɛɛ̀ bēɛ̀gɔɔ̀) a doll.

ཨ་ལས་ལ་མོ་ (ālɛɛ̀ lamo) a meaningless phrase used in Tibetan songs to carry a tune.

ཨ་ལུ་ (ālu) children.

ཨ་ལུང་ (āluŋ) sm. ཨ་ལོང་.

ཨ་ལེ་ (āle) 1. sm. ཨ་ལའི་. 2. phrase conveying: shame on you. 3. clitorus.

ཨ་ལེ་པེ་ཀོ་ (āle bēgo) doll.

ཨ་ལེའི་ (ālee) 1. first ¶ ཨ་ལེའི་ང་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་ཡོད་ First, I have to talk to him.

ཨ་ལོ་ཀྱུག་ལོ་ (ālo gyɔ̄ɔ̀lo) expression of disapproval/ dislike.

ཨ་ལོག (ālɔɔ̀) 1. turning over, rolling over, va.—རྒྱག to turn over; vi.—ཐེབས་ to be/ get turned over ¶ རས་སྐམ་བཞག་པ་དེ་ཨ་ལོག་རྒྱབས་དང་ Turn over the cloth that is drying. 2. sm. སྒོ་མ་.

ཨ་ལོག་ཐེབས་ (ālɔɔ̀ tēb) 1. vi. to improve greatly in wealth ¶ མི་ཚང་དེས་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་ལོ་གཅིག་ནང་ཨ་ལོག་ཐེབས་བཞག That family did business and in

one year improved greatly in wealth. 2. see ཨ་ལོག ། ཆར་མ་ཨ་ལོག་ཐེབས་མི་འདུག The unthreshed grain has not been turned well.
ཨ་ལོང་ (āloŋ) 1. earring. 2. any circular band of metal. 3. interuterine birth control device (IUD).
ཨ་ལོང་ཁ་ཟ་ (āloŋ kāsa) anus.
ཨ་ལོང་སྐོར་མོ་ (āloŋ gɔɔmo) sm. ཨ་ལོང་.
ཨ་ལོང་མེ་ལོང་ (āloŋ meloŋ) flat/ even (fields or pastures).
ཨ་ལོང་ཡང་ལོང་ (āloŋ yaŋloŋ) 1. a chain of linked rings. 2. repeatedly saying things over again.
ཨ་ཤག (āshaà) buddy, friend.
ཨ་ཤིང་ (əshiŋ) door bolt/ bar; va.—རྒྱག to bolt the door.
ཨ་ཤེ་ (āshe) a high quality ceremonial scarf.
ཨ་ཤོམ་ (āshom) 1. corn. 2. food made of roasted corn.
ཨ་སམ་ (āsam) Assam.
ཨ་སི་པི་ལིང་ (āsibiliŋ) aspirin.
ཨ་སུ་ར་ (āsura) skt. a demigod.
ཨ་སུ་འཁར་ (āsu kār) vi. to be in a difficult/ troublesome situation ། ཁོ་དེང་སང་ལས་ཁུངས་ནང་རྩིས་ཁྲའི་སྐོར་ཨ་སུ་འཁར་བསྡད་བཞག Nowadays he is in a troublesome situation in his office over his accounts.
ཨ་སུ་མུ་ (āsumu) Assam.
ཨ་སོབ་ (āsob) hairy in the face ། ཁྱི་ཨ་སོབ Lhasa Apso (dog).
ཨ་སྲུ་ (əsu) maternal aunt; female relatice of the first generation matrilaterally.
ཨ་ལེ་པད་ཀོག (āle bɛ̀ɛgɔɔ̀) a doll.
ཨ་ལོག་རྒྱག (ālɔɔ gyaà) sm. ཨ་ལོག་རྒྱག.
ཨ་གསར་ (āsar) fickle; va.—བྱེད་ to act in a fickle way.
ཨ་གསར་ཅན་ (ā sārjɛn) sm. ཨ་གསར་ཚ་པོ་.
ཨ་གསར་ཅན་ལ་ཕྱི་ཐག་ཐུང་ (ā sārjɛnla cīdaà tūŋ) fickle and changeable.
ཨ་གསར་ཏ་ལས་མགྱོགས་པ་ གཞུག་གུ་ལུག་ལས་ཐུང་བ་ (ā sār dālɛ gyɔgba shugu luùlɛ tūŋwə) sm. ཨ་གསར་ཅན་ལ་ཕྱི་ཐག་ཐུང་.
ཨ་གསར་ཚ་པོ་ (āsar tsābo) fickle.
ཨ་ཧ་ (āha) sound of laughter: ha ha.
ཨ་ཧ་ཧ་ (ā hāha) sound of laughter: ha ha.
ཨ་ཧུང་ (āhuŋ) imam, Muslim clergy.
ཨ་ཧྲང་ཏ་ཧྲང་ (āhraŋ dāhraŋ) extremely cold weather.
ཨ་ཧྲུག་ཅ་ཧྲུག (əhru jəhru) best in quality.
ཨཱ་ལས་ (ālɛɛ̀) sm. ཨ་ལས་.
ཨཱ་ལི་བཞི་ (āli shi) the four vowels.
ཨཱ་ཙརྱ་ (ādzarya) sm. ཨ་ཙ་ར་.
ཨ་ཧྥི་གླིང་ (āfiliŋ) African continent.
ཨ་ཧྥི་རི་ཁ་གླིང་ (āfirigə līŋ) Africa, African continent.
ཨ་ཧྥུ་ཧན་ (āfuhɛn) Afghanistan.
ཨག (àà) vi. to fall/ drop.
ཨག་ཚོམ་ (āgdom) goatee, beard.
ཨག་ཟ་ (āgsa) sm. ཁ་ཚོམ་ཟ་.
ཨག་ཟེར་ (āg ser) va. to scold ། སློབ་གྲྭར་མ་ཕྱིན་ན་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཨག་ཟེར་གྱི་རེད་ If I don't go to school (your) mother will scold you.
ཨག་ལིག (āglig) Poria cocus (an edible fungus used in Tibetan medicine).
ཨག་ཤོག (āgshoò) shung. a type of paper collected as a tax.
ཨང་ (āŋ) 1. rank, position ། ཁོང་ལ་ལྕིད་འདེགས་ཀྱི་ཨང་དང་པོ་རག་པ་རེད་ He got first place in weightlifting. 2. used after verbs to convey sth. like "okay" ། ཁ་ལག་ཟོ་ཨང་ Eat your food, okay.
ཨང་ཀ་ (āŋga) sm. ཨང་ཀི་.
ཨང་ཀ་དིང་ཀ་ཀྱག (āŋga dīŋgə gyāà) a game where each participant stands on one leg and tries to push the other off balance so that he lands on both feet.
ཨང་ཀི་ (āŋgi) number ། ཁང་པ་ཨང་ཀི་དང་པོ་ House (or room) number one.
ཨང་ཀི་དང་པོ་ (āŋgi taŋbo) 1. number one. 2. the first, the best.
ཨང་ཀི་ལོན་ (əŋgi lön) vi. to pass an exam, to reach the required number to pass (an exam).
ཨང་གོང་ (āŋgoŋ) the second word Tibetans teach babies to get them talking.
ཨང་གི་ (āŋgi) sm.* ཨང་ཀི་.
ཨང་གྲངས་ (āŋdraŋ) number, numeral ། ཁྱེད་རང་གི་ཁ་པར་ཨང་གྲངས་ག་རེ་རེད་ What is your telephone number?
ཨང་གྲངས་འགོད་ (āŋdraŋ göö) va. to register (to get a number) ། སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་དུས་ཨང་གྲངས་འགོད་དགོས་ཀྱི་འདུག One has to register to go to the hospital.
ཨང་གྲངས་སྒྲིག (āŋdraŋ drig) va. to order/ arrange by number, to set in numerical order.
ཨང་གྲངས་འབོད་ (āŋdraŋ böö) 1. va. to call a number.
ཨང་ཚོ་ལེ་ (āŋcole) the whelping/ crying sound when a dog is beaten.
ཨང་ཉན་བྱེད་ (āŋñɛn cee) va. to eagerly await/ expect sth. to come ། ཁོང་ཉིན་རེ་བཞིན་ནང་ནས་ཡི་གེ་འབྱོར་རྒྱུར་ཉིན་ལྟར་ཨང་ཉན་བྱེད་ཀྱི་འདུག Every day he is eagerly awaiting receiving a letter from home.
ཨང་གཉིས་པ་ (āŋ ñiibə) 1. number two, second. 2. runner up.
ཨང་ཏར་ (āŋdar) telegram in code.
ཨང་རྟགས་ (āŋdaà) registering, giving a number; va.—རྒྱག; —འགོད་ ། ཡིག་ཆ་རེ་རེ་ལ་ཨང་རྟགས་རྒྱག་དགོས་ Each document must be given a number.
ཨང་ཐོ་ (āŋdo) a register/ list with numbers; va.—འགོད་.
ཨང་དང་ (āŋdaŋ) sm. ཨང་དང་པོ་.
ཨང་དང་པོ་ (āŋ taŋbo) sm. ཨང་གི་དང་པོ་.
ཨང་གནས་ (āŋnɛɛ̀) 1. a place in the decimal system. 2. the numeral place sb. finishes in a contest.
ཨང་རྩིས་ (əŋdzii) arithmetic; va.—རྒྱག to do arithmetic, to calculate.
ཨང་ཚད་ (āŋdzɛɛ̀) a numerical standard/ mark/ number; vi.—ལོན་ to reach a numerical standard/ mark/ number, to pass an exam.
ཨང་ཅབ་ (āŋdzəb) algebra.
ཨང་འཛིན་ (əŋdzin) license, certificate ། འཁོར་ལོའི་ཨང་འཛིན་ Automobile license.
ཨང་ཡིག (əŋyii) 1. numerical code (in place of letters). 2. digit.
ཨང་ལན་ (āŋlɛn) responding, answering; vi.—སློག to respond/ answer.
ཨང་ཤོག (āŋshoò) slip, ticket, coupon (numbered piece of paper).
ཨང་སི་ (āŋsi) eng. ounce.
ཨང་གསར་ (āŋsar) alert, ready to do/ go; va.—བྱེད་ ། ང་ཚོ་གྲ་སྒྲིག་ཨང་གསར་བྱས་ཡོད་ We are alert and prepared.
ཨང་གསར་ལྦི་ལེན་ (āŋsar welen) sm. ཨང་གསར་.
ཨན་ (ān) the first vertebra. 2. abbr. of ཨན་གདད་.
ཨན་ཏར་ (āndar) sm. ཨན་དར་.
ཨན་དི་སི་ (āndisi) Andes.
ཨན་གདད་ (āndɛɛ̀) wooden shackle/ fetter for the legs.
ཨན་སྡོང་ (āndoŋ) sm. ཨན་, 1.
ཨན་ད་ཉིལ་ (āndañii) sapphire.
ཨན་ཏར་ (āndaa) sm. ཨན་དར་.
ཨན་དར་ (āndaa) sm. ཨན་དར་.
ཨན་དར་ (āndaa) chopping block/ board/ stand.
ཨན་པང་ (ānbaŋ) sm. འང་པན་.
ཨན་ཕེ་ (ānbe) amphere.
ཨན་ཕེ་འཇལ་ཆས་ (ānbe jɛɛjɛɛ̀) eng.tib. ampheremeter.
ཨན་ཚིགས་ (əndzii) sm. ཨན་སྡོང་.
ཨན་ཧུའི་ཞིང་ཆེན་ (ānhwi shiŋjen) Anhui Province.
ཨབ་ (əb) 1. vi. to be numb from cold. 2. sm. ཨབ་བདབ་.
ཨབ་ཅོར་ (əbjɔɔ) pilgrims who beg on their journey.
ཨབ་ཅོར་ལ་ཡང་བ་མ་རེད་ ཇོག་ཁྲིམས་ལ་ཤ་ཚ་བ་རེད་

(əbjɔɔla yaŋawa mareè dogdreèla shādzawa reè) being concerned not about the person but his wealth [Lit. not compassionate to the pilgrim but concerned about his baggage].

ཨབ་དང་ (əbdaŋ) wrestling; va.—འཆང་; —དཔོར་; —ཚད་ to wrestle.

ཨབ་བདབ་ (əbdəb) va. to embezzle ¶ མི་དེས་གཞུང་གིས་དངུལ་མང་པོ་ཨབ་བདབ་བཞག That person has embezzled a lot of government money.

ཨབ་ཡག (əbyaà) a wooden brush that sweeps the grinding wheel in a water mill.

ཨབ་ར་ (ābra) sm. ཨ་བྲ་.

ཨབ་རས་སྦང་ཁུག་བརྡོལ་ བྱི་བར་ཡ་ལ་ཡ་ཁེལ་ (ābrɛ tāŋgu dōō ciwar yala kēē) blaming the worng person [Lit. the pika tore up the skin bag and the mouse was blamed].

ཨབ་རིལ་ (əbrii) a family or person who has solid resources.

ཨབ་སོག (əbsɔɔ) 1. a type of small hairy dog (e.g., Lhasa apso). 2. face hairy (eg., sb. with a bushy beard).

ཨམ་ (ām) abbr. of ཨ་མཆོག.

ཨམ་གྲོང་ (āmdroŋ) sm. ཨ་མཆོག་གྲོང་གྲོང་.

ཨམ་སྐྲ་ (āmdra) hair in the ear.

ཨམ་ཁྲལ་ (āmdrɛɛ) shung. a tax on animals calculated by counting the number of animal ears.

ཨམ་གུག (āmguù) bent/ drooping ears.

ཨམ་གྲི་ (əmdri) dagger.

ཨམ་ཅོག (āmjoò) ear.

ཨམ་ཆས་ (āmjɛɛ̀) Amdo-style dress.

ཨམ་ཆི་ (əmji) sm. ཨེམ་ཆི་.

ཨམ་ཆོག (āmjoò) sm. རྣ་བ་.

ཨམ་མཆོག (āmjɔɔ̀) sm. ཨམ་ཅོག.

ཨམ་བསྙལ་ (āmñɛɛ) 1. dogs with drooping ears. 2. a hopeless situation.

ཨམ་ཐང་ (āmdaŋ) young and strong.

ཨམ་ཐེར་ར་ (āmtera) person with large ears.

ཨམ་དུམ་ (āmdum) small ears.

ཨམ་གདོན་ (āmnön) a piece of woolen material used inside the Tibetan woolen boot.

ཨམ་པག (āmbaà sm. ཨམ་ཕྲག.

ཨམ་པོའི་ཆས་ (āmbö cɛ̄ɛ̀) Amdo-style male dress.

ཨམ་ཕྲག (āmdraà) pouch or pocket (formed by the fold of a dress).

ཨམ་ཕྲག་ལག་རྒྱུས་ (āmdraà laggyüü) sb. on the inside knows best what is going on there ¶ ཨམ་ཕྲག་ལག་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངས་མ་ཤེས་པ་མེད་ Like the proverb 'the hand knows what is in the pocket' there is nothing about the affairs of the office that I do not know. [Lit. what is in the pocket is known to the hand].

ཨམ་ཕྲག་ལ་གང་ཡོད་རྫོག་མགོའི་རྒྱུས་ཡོད་རེད་ (āmdraàla kaŋyöö dzoggö gyüü yɔɔ̀reè) sm. ཨམ་ཕྲག་ལག་རྒྱུས་.

ཨམ་བན་ (āmbɛb) Amban (Chinese Imperial Commissioner).

ཨམ་བན་ཆེན་མོ་ (āmbɛn cēmmo) sm. ཨམ་བན་.

ཨམ་འབྱར་ (āmjar) sb. with flattened ears.

ཨམ་མྱེས་རྨ་ཆེན་གངས་རི་ (āmñeè mājen kaŋri) Amnye Machen Range (in Qinghai).

ཨམ་གཙིགས་ཁོག་བཅུག་ (əmdzii kɔ̄gjuù) hatred and anger one keeps inside; va.—བྱེད་.

ཨམ་གཙིགས་སྡོམ་ (əmdzii dom) 1. va. to make a face to scare sb. by putting one's upper teeth over one's lower lip. 2. va. to grit teeth ¶ མི་འདི་རྐང་པ་ལ་མེ་མདའ་ཐེབས་ནའང་ཨམ་གཙིགས་བསྡམས་ནས་ཐོན་སོང་ Even though this man was shot in the foot he gritted his teeth in pain and left.

ཨམ་ཙ་ (āmdza) near the ears.

ཨམ་ཙི་དབྱུགས་ (āmdzi yūù) va. to eat ¶ ཁོས་ཨམ་ཙི་དབྱུག་གི་འདུག He is eating sth.

ཨམ་རལ་ (āmrɛɛ) torn ears (from earings).

ཨམ་ལུག (āmluù) drooping ears.

ཨམ་ཧྲག (āmhraà) sm. ཨམ་ཕྲག.

ཨའི་ཀྲིན་ (ēdrin) eng. iodine.

ཨའུ་ (əwu) 1. grandmother. 2. an expression of worriedness or uncertainty ¶ ཨའུ་ ཁོ་སླེབས་ཀྱི་མི་འདུག Oh! Maybe he will not come.

ཨའུ་ནེ་ཙོ་ (əwu nedzo) parrot.

ཨའུ་ཙི་ (ēwudzi) sm. ཨ་པོ་ཙམ་.

ཨའུ་བཞི་དགའ་ (ēwu shiga) farm implement used for gathering grain ears.

ཨའི་ཅི་ (ēji) Egypt.

ཨའི་ཙི་ (ēdze) the disease AIDS.

ཨའོ་གླིང་ (āoliŋ) sm. ཨའོ་ད་ལི་ཡ་གླིང་.

ཨའོ་ད་ལི་ཡ་གླིང་ (āodaliya līŋ) Australian continent.

ཨའོ་ད་ལི་ཡའ་ (āodaliya) ch. Australia.

ཨའོ་མན་ (āomɛn) sm. ཨའོ་མུན་.

ཨའོ་མུན་ (āomün) Macao.

ཨའོ་མུན་པ་ (āomünba) person from Macao.

ཨའོ་ཙམ་ (āodzam) so-so.

ཨར་ཀ་ (ārga) a kind of material used in making roofs.

ཨར་ཀ་གཅོག (ārga jōò) va. to pound/ flatten the floor with ཨར་ཀ་ to put a finish on it.

ཨར་གོང་ (ārgoŋ) shung. a white hat worn by officials of the traditional Tibetan Government.

ཨར་ཀྱི་ (ārgye) an alcoholic, sb. who drinks all the time.

ཨར་སྐྱ་ (ārgya) white myrobalan.

ཨར་སྐོན་ (ārgön) sm. ཨར་གོང་.

ཨར་ཁང་ (ārgaŋ) tavern, beer hall, bar. 2. restaurant (that serves alcohol).

ཨར་ཁྲལ་ (ārdrɛɛ) shung. taxes imposed on building houses.

ཨར་ཁྲིམས་སྡོམ་ (ārdrim dom) va. to pass a law against construction/ building.

ཨར་ག (ārga) sm. ཨར་ཀ་.

ཨར་གོང་ (ārgoŋ) quartz.

ཨར་རྒྱག་གི་འུ་ལག (ārgyaàgi wulaà) shung. corvee labor for building/ construction.

ཨར་རྒྱག་བྱེད་སྒོ་ (ārgyaà ceègo) building construction work.

ཨར་རྒྱག་ལས་གྲྭ་ (ārgyaà lɛɛ̀dra) construction/ building site.

ཨར་རྒྱག་ས་ཡུལ་ (ārgyaà səyüü) construction/ building site.

ཨར་རྒྱབ་པ་ (ārgyaàba) building supervisor.

ཨར་ཅལ་ (ārjɛɛ) sm. ཨར་འདམ་ཞལ་པ་.

ཨར་ཚོར་ (ārjɔɔ) sm. ཨ་ཅོར་.

ཨར་ཇག (ārjaà) robbers, bandits.

ཨར་འཇགས་ (ārjaà) 1. vi. to have a situation get calmed down. 2. ཐིལ་བ་འཇགས་.

ཨར་གདད་བྱེད་ (ārdɛɛ̀ ceè) va. to do sth. carefully/ meticulously.

ཨར་སྟོན་གཏོང་ (ārdön dōŋ) va. to reward construction workers with food and drinks (at a party).

ཨར་བརྟེན་ (ārden) vi. to endure/ bear ¶ མགོ་ན་ནས་ཨར་བརྟེན་གྱི་མི་འདུག (I) cannot endure the headache.

ཨར་ཐའི་རི་བོ་ (ārde riwo) Altai Mts.

ཨར་འཐུང་རྒྱག (ārduŋ gyaà) va. to drink alcohol together.

ཨར་དམ་ (ārdam) wine/ liquor bottle.

ཨར་འདམ་ (ārdam) cement, concrete; va.—བླུག to lay concrete.

ཨར་འདམ་གྲུ་གཟིང་ (ārdam trusiŋ) concrete boat.

ཨར་འདམ་ལྕགས་རྩིབས་མ་ (ārdam jāgdzibmə) reinforced concrete.

ཨར་འདམ་སྦུ་གུ་བཟོ་གྲྭ་ (ārdam bugu sodra) cement pipe factory.

ཨར་འདམ་ཞལ་པ་ (ārdam sheɛwa) concrete floor; va.—འདིང་ to lay a concrete floor. 2. concrete wall; va.—རྒྱག.

ཨར་འདམ་བཟོ་གྲྭ་ (ārdam sodra) cement factory.

ཨར་འདམ་བསྲེས་བྱེད་འཁྲུལ་འཁོར་ (ārdam sēèjeè trüügɔɔ) cement mixing machine.

ཨར་པ་ (ārba) 1. drunkard, wino. 2. bandit.

ཨར་པ་ཉི་ཡ་ (ārbañiyə) Albania.

ཨར་པོ་ (ārbo) construction, building; va.—རྒྱག to construct, to build ༑ དེང་སང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཨར་པོ་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག These days they are doing a lot of construction in the city.

ཨར་པོ་རྒྱག (ārbo gyu̱ù) va. to do construction work/ building.

ཨར་པོ་བ་ (ārbowa) sm. ཨར་ལས་བཟོ་པ་.

ཨར་པོའི་ལས་ཁུངས་ (āwbö lɛ̄ɛ̀guŋ) shung. office in charge of building and construction.

ཨར་པོའི་དོ་དམ་ (ārbö to̱dam) shung. person in charge of construction during the tt. (head of the ཨར་པོའི་ལས་ཁུངས་).

ཨར་བཙུན་ (ārdzün) monks who drink alcohol.

ཨར་ཚོས་ (ārdzöö) beige, tan, camel-colored.

ཨར་རྫུས་ (ārdzüü) false beard.

ཨར་ཞལ་ (ārshɛɛ) abbr. of ཨར་ཀའི་ཞལ་བ་.

ཨར་ཞྭ་ (ārsha) a hat worn by the nomads.

ཨར་གཞས་ (ārshɛɛ̀) work songs sung by construction workers.

ཨར་ལན་ (ārlɛn) Ireland.

ཨར་ལས་ (ārlɛɛ̀) construction, building work; va.—བྱེད་ to construct, to build.

ཨར་ལས་རྒྱུ་ཆ་ (ārlɛɛ̀ gyuja) building materials.

ཨར་ལས་དགེ་རྒན་ (ārlɛɛ̀) master builder.

ཨར་ལས་དགེ་རྒན་སྤྱི་ཁྱབ་ (ārlɛɛ̀ ge̱gɛn jīgyəb) chief engineer, chief of building site operation.

ཨར་ལས་འཆར་འགོད་པ་ (ārlɛɛ̀ cārgööba) engineer.

ཨར་ལས་པ་ (ārlɛɛ̀ba) sm. ཨར་ལས་བཟོ་པ་.

ཨར་ལས་བཟོ་པ་ (ārlɛɛ̀ so̱ba) construction workers.

ཨར་ལས་ལག་རྩལ་ (ārlɛɛ̀ la̱gdzɛɛ) civil engineering.

ཨར་ལས་ཡོ་ཆས་ (ārlɛɛ̀ yo̱jɛɛ̀) construction/ building materials.

ཨར་ས་ (ārsa) cement.

ཨར་ཨུར་ (ārur) abbr. of ཨ་ར་ཨུར་དུ་.

ཨལ་ཇི་རི་ཡ་ (ɛ̄jiriyə) Algeria.

ཨལ་སྟོང་ (ēdoŋ) sm. ཨ་སྟོང་.

ཨལ་ཐན་ཧན་ (ēl tēnhan) shung. Altyn Khan: the Mongolian chief (1507-1581) who invited the 3rd Dalai Lama and helped spread Buddhism to Mongolia.

ཨས་གོར་ (ɛɛ̀gɔɔ) sm. ཨ་གོར་.

ཨས་སྒོར་ (ɛɛ̀gɔɔ) sm. ཨ་གོར་.

ཨས་སི་བྷི་ལིན་ (ɛɛ̀si bīlin) eng. aspirin.

ཨ་སི་ཏེ་རེ་ཡར་ (āsedereya) Australia.

ཨི་ཀ་ (īgə) sm. ཨིག་ཀ་.

ཨི་ཁུང་ (īguŋ) hole; va.—འབིགས་ to drill/ bore a hole.

ཨི་ཁུང་དབྱིབས་གཟུགས་ (īguŋ yībsuù) shape of a hole.

ཨི་ཏ་ལི་ (īdali) Italy.

ཨི་ཐི་ཨོ་པི་ཡ་ (īdiobiya) Ethiopia.

ཨི་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ (īdɛngi nāmje) sm. འབྲེལ་སྒྲ་དང་བྱེད་སྒྲ་.

ཨི་ཙི་ལུ་གུ་ (īdzi lu̱gu) tickling, ticklish; va.—གསོག to tickle sb. 2. vi.—ཟ་ to be/ feel ticklish.

ཨི་རན་ (īrɛn) Iran.

ཨི་རིས་འཐག་འཐག (īrii tāgdaà) the sound of Tibetan weaving on a loom.

ཨི་སི་ཀུལ་ (īsigüü) eng. school.

ཨི་སི་པི་རིང་ (īsibiriŋ) eng. spring, coil.

ཨི་སི་སྤི་རི་ (īsi bi̱ri) eng. spirit (used for starting pressure lamps).

ཨི་སི་ལ་མུ་ (īsilamu) Islam.

ཨི་སི་རལ་ (īserɛɛ) Israel.

ཨིག་ཀ་ (īggə) hiccups; vi.—རྒྱག to have hiccups.

ཨིག་སྒྲ་ (īgdra) sound of hiccups.

ཨིགས་པ་ (īgbə) sm. ཨིག་ཀ་.

ཨིག་བུ་ (īgbu) sm. ཨིག་ཀ་.

ཨིང་ཇི་ (īŋji) Britain, British.

ཨིང་ལན་ (īŋlɛn) England.

ཨིང་ལན་ཊ་ (īŋlɛnda) England.

ཨིན་དུ་ནི་ཤ་ཡ་ (īndu ni̱shyə) Indonesia.

ཨིན་དྲ་ནི་ལ་ (īndra ni̱lə) sapphire.

ཨིན་ཏོ་ནེ་ཤི་ཡ་ (īndo ni̱ya) Indonesia.

ཨིནྡྲ་ཉྀལ་ (īndrañi) sapphire.

ཨིནྡྲ་ཉི་ལ་ (īndrañi) sapphire.

ཨིས་ (yīi) ch. beer.

ཨུ་ (ū) abbr. ch. committee, council, commission.

ཨུ་ཐུག (ūduù) sm. ཝུ་ཐུག.

ཨུ་ནུན་ (ünün) sm. ཨུ་ཚུགས་ཆ་པོ་.

ཨུ་ལུག་དགུ་ལུག (ūluù gu̱luù) full (with drinks).

ཨུ་མའི་མངལ་ཁྲག (ūmɛ ŋɛ̄ɛ̀draà) sm. ཐུག་ཞུན་.

ཨུ་མའི་བདག་པོ་ (ūmɛ da̱gbo) Shiva (a Hindu god).

ཨུ་མུ་སུ་ (ūmusu) sm. ཨོ་མོ་སུ་ལུ་.

ཨུ་མུ་སུ་ཞྭ་མོ་ (ūmusu sha̱mo) woollen knit cap/ hat.

ཨུ་མུ་སུ་ལུ་ (ūmu sūlu) sm. ཨོ་མོ་སུ་ལུ་.

ཨུ་བཙུགས་ (ūdzuù) sm. ཨུ་ཚུགས་.

ཨུ་ཙ་དིང་ག (ūdz dīŋgə) hopping; va.—རྒྱག.

ཨུ་ཚུགས་ (ūdzuù) insisting; va.—བྱེད་; —རྒྱག to insist ༑ ཁོང་གིས་ང་ནང་ལ་ཤོག་ཟེར་ཨུ་ཚུགས་རྒྱག་གི་འདུག He is insisting saying, "Come to my house".

ཨུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་ (ūdzuù tārgyee) sm. ཨུ་ཚུགས་.

ཨུ་ཚུགས་ཆ་པོ་ (ūdzuù tsābo) sb. who is very insistent.

ཨུ་ཟུར་ཁ་ (ū su̱rga) a point in the shoulder for doing moxabustion.

ཨུ་ཡོ་ (ūyo) puppy.

ཨུ་ཡོན་ (ūyün) ch. committee member.

ཨུ་ཡོན་ཀྲང་ (ūyündraŋ) ch. chairman of a committee.

ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ་ (ūyündraŋ shö̱mba) ch.tib. vice chairman of a committee.

ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ (ūyün lhēngaŋ) committee, commission, council.

ཨུ་རུ་སུ་ (ūrusu) Russia.

ཨུ་རུ་སུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ (ūrusu ko̱ŋmɛ gyɛ̱ɛgəb) Czarist Russian state.

ཨུ་རུ་སུ་རྒྱ་གསེར་ (ūrusu gya̱ser) Russian brocade.

ཨུ་རུ་སུའི་སྐད་ (ūrusü gɛ̄ɛ̀) the Russian language.

ཨུ་རུས་མུ་རུས་ (ūrüü mu̱rüü) doing diligently; va.—བྱེད་ ༑ ཁོང་གིས་ཨུ་རུས་མུ་རུས་བྱས་ནས་ལས་འགན་དེ་བསྒྲུབས་སོང་ He worked diligently and accomplished his task.

ཨུ་ལུ་ (ūlu) pot, vessel (liquids).

ཨུ་སུ་ (ūsu) socks.

ཨུ་སུ་ཀུ་དུང་ (ūsu ku̱duŋ) knit underwear.

ཨུ་སུ་སྟོད་ཐུང་ (ūsu dōōduŋ) knit sweater.

ཨུ་སུ་ཞྭ་མོ་ (ūsu sha̱mo) sm. ཨུ་མུ་སུ་ཞྭ་མོ་.

ཨུ་ཧན་ (ūhɛn) Wuhan.

ཨུ་ཧུ་ལགས་ (ūhulaà) word expressing sadness/ sorrow/ regret.

ཨུ་ཧུ་ཧུ་ (ūhuhu) sound made when a person is disappointed or regretting.

ཨུང་གུ་ (ūŋgu) oil lamp.

ཨུང་དིའི་ (ūŋdii) sm. ཝང་ཏི་.

ཨུད་ (ūū) ch. abbr. of ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་.

ཨུར་ (ūr) sm. དབུར་.

ཨུར་གེར་ད་ (ūrgerda) mong. a person in charge of loading yaks.

ཨུར་ཆག (ūrjaà) polishing; va.—རྒྱག.

ཨུར་ཏི་ (ūrdi) sm. དབུར་ཏི་.

ཨུར་ཤིང་ (ūrshiŋ) wood for polishing wooden bowls.

ཨེ་ (ē) particle conveying probably not ༑ མོ་ནང་ལ་ཨེ་ཡོད་ She is probably not at home.

ཨེ་ཀར་ (ēgar) eng. acre.

ཨེ་གོར་ (ēgɔr) long female earing.

ཨེ་ཁང་ (ēgaŋ) shung. an office in the tt. where letters and documents were copied.

ཨེ་ཁུང་ (īguŋ) sm. ཨི་ཁུང་.

ཨེ་གླིང་ (ēliŋ) Asia.

ཨེ་འགྲོ་རྒྱ་སྐད་ མི་འགྲོ་སོག་སྐད་ (ēndro̱ gya̱gɛɛ̀ mi̱ndro söggɛɛ̀) sm. འགྲོ་ཆོད་བལྟ་.

ཨེ་ཆུང་བ་ (ījuŋwə) little finger, pinky.

ཨེ་ཐུབ་ལྟ་ (ētub dā) va. to see if one can do sth. or not.

ཨེ་དྲུང་ (ēdruŋ) shung. clerk in ཨེ་ཁང་.

ཨེ་ནི་ (ēni) sm. ཨ་ནི་.

ཨེ་པ་ (ēba) shung. a person trained for copying government documents who works in the ཨེ་ཁང་.

ཨེ་པ་ཡོན་བདག (ēba yöndaà) shung. head/ chief of ཨེ་ཁང་.

ཨེ་པི་གསར་སྤེལ་ལས་ཁང་ (ēbi sārbel lɛ̄ègaŋ) Association Press (AP).

ཨེ་ཕྲུག (īdruù) shung. name of young boys recruited as a tax to be trained for copying government documents (in ཨེ་ཁང་).

ཨེ་བྲིས་ (ēdrii) a type of caligraphy used by government clerks/ copyists.

ཨེ་མ་ (ēma) sm. གཡེར་མ་.

ཨེ་མ་ཏྲ་སི་ (ēmadrasi) a low quality gem.

ཨེ་ཡིན་ (ēyin) probably (it) is not.

ཨེ་ཡོང་ (ēyoŋ) probably it is not/ will not ¶ ང་འདིར་སྡོད་སྙིངས་བཙོད་ཨེ་ཡོང་ I probably won't dare to stay here.

ཨེ་ཡོང་མགོ་དཀར་ (ēyoŋ gogar) becoming old without getting a suitable partner.

ཨེ་རིས་ (ērii) sm. ཨེ་བྲིས་.

ཨེ་ཤི་ཡ་ (ēshiya) Asia.

ཨེ་ཤི་ཡ་ལྟ་རྟོག་ཚོགས་པ་ (ēshiya dādoò tsōgba) Asia Watch.

ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་འབྱོར་མཉམ་སྤྱོད་མཐུན་ཚོགས་ (ēshiyadaŋ shide gyatsö pēnjɔɔ ñamdree tūndzɔɔ̀) Asia-Pacific Economic Council (APEC).

ཨེ་ཤི་ཡ་ཚོགས་པ་ (ēshiya tsōgba) Asia Society.

ཨེ་ཤི་ཡ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དངུལ་ཁང་ (ēshiya yargyɛègi ŋüügaŋ) Asian Development Bank.

ཨེ་ཤི་ཡ་ཤར་རྒྱུད་ (ēshiya shārgyüù) Far East.

ཨེ་ཤི་ཡའི་རང་དབང་རླུང་འཕྲིན་ (ēshiya raŋwaŋ lūŋdrin) Radio Free Asia.

ཨེ་གསང་ (ēsaŋ) vagina.

ཨེ་ཨེན་སི་ཞེས་པའི་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་ (ē ēnsi sheèbɛ ābi rigɛ cābsiì tsōgba) African National Congress (ANC).

ཨེང་གེ་སི་ (ēŋgesi) Engels.

ཨེན་ (ēn) few, a little bit, not many.

ཨེན་ཅིག (ēnjig) sm. ཨེན་.

ཨེན་ཆུང་ (ēnjuŋ) sm. དཔེན་ཆུང་.

ཨེན་ཙམ་ (ēndzam) sm. ཨེན་.

ཨེན་ཙམ་མིན་ན་ (ēndzam minnə) sm. རྟག་ཙམ་མ་གཏོགས་.

ཨེབ་རོ་ཨེ་ཤན་ (ēbro ēshɛn) Afro-Asian.

ཨེབ་གསར་ (ēbsar) sm. ཨ་གསར་.

ཨེམ་ཆི་ (ēmji) mong. physician, doctor; va.—བསྟེན་ to consult a doctor; va.—བྱེད་ to act/ work as a doctor.

ཨེམ་ཆིའི་ལས་རོགས་ (ēmjii lɛ̄èrɔɔ̀) physician's assistant, paramedic.

ཨེམ་རྗེ་ (ēmje) sm. ཨེམ་ཆི་.

ཨེམ་ཏི་ཕྲི་ཞེས་པའི་རོལ་གཞས་ཀྱི་བརྙན་འཕྲིན་ (ēmdiwi sheèbɛ cöösheègi ñɛ̄ndrin) MTV.

ཨེར་ཀ་ (ērga) eng. ace (in playing cards).

ཨེར་ཀོག་གཞུ་ (ērgɔɔ̀ shu) va. to hit with one's finger (by flicking one's finger).

ཨེར་ཁ་ (ērga) small bells.

ཨེར་དེ་ནི་ (ērdeni) title for the Panchen Lama of Tibet originally given by the Kangxi Emperor to the 5th Panchen Lama.

ཨེར་ཕྲུག (ērdruù) small bells usually placed on dog's collars.

ཨོ་རྒྱན་པད་མ་ (ōrgyɛn bɛ̄èma) Padmasambava.

ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ (ōrgyɛn rimboje) sm. ཨོ་རྒྱན་པད་མ་.

ཨོ་མོ་སུ་ (ōmosu) socks.

ཨོ་མོ་སུ་ལུ་ (ōmo sūlu) sm. ཨོ་མོ་སུ་.

ཨོ་ཙི་ (ōdzi) so so.

ཨོ་ཚོད་ (ōdzöö) guessing, surmising, conjecturing; va.—བྱེད་ ¶ ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་མ་ཤེས་ན་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས་པ་ལས་ཨོ་ཚོད་བྱ་རྒྱུ་མེད་ If you don't know how to do the work, you must ask the leader rather than guess.

ཨོ་ཚོད་ཚོད་ (ō tsöödzöö) sm. ཨོ་ཚོད་ཚོད་ཆ་པོ་.

ཨོ་ཚོད་ཚོད་ཆ་པོ་ (ō tsöödzöö tsābo) 1. a person who does things without really knowing but guesses/ conjectures/ surmises. 2. unreliable, undependable ¶ ཁ་སང་ཁྱེད་རང་ཕེབས་རྒྱུ་གཏན་གནན་གནང་ཡང་ཕེབས་མ་བྱུང་ ཁྱེད་རང་ཨོ་ཚོད་ཚོད་ཆ་པོ་འདུག You were to come yesterday but you didn't so you are very unreliable.

ཨོ་ཟོབ་ (ōsob) pretending to know; va.—བྱེད་.

ཨོ་འོའི་ (ōwo) exclamation conveying doubts.

ཨོ་ཡོ་ (ōyo) sm. ཨུ་ཡོ་.

ཨོ་རོང་ཇུན་གར་ (ōroŋ jüngar) shung. Dzungar (a Mongol tribe).

ཨོ་ལིན་ཕིག་ལུས་རྩལ་འགྲན་ཚོགས་ (lōlinbiì lüüdzɛɛ drɛndzɔɔ̀) eng.tib. Olympic Games.

ཨོ་ལོ་ (ōlo) 1. boy. 2. tea servers in the Monlam Prayer Festival.

ཨོ་ཤེ་ (ōshe) an exclamation made when begging or pleading: please.

ཨོ་ཤེས (ōsheè) sm. ཨོ་ཤེ་.

ཨོ་སུན་ (ōsün) ch. a kind of vegetable.

ཨོ་སོར་ (ōsɔɔ) ch. wrench.

ཨོཾ་ (ōm) the mantra "om".

ཨོག་གོར་ (ōggɔɔ) sm. ཨོག་སྐོར་.

ཨོག་སྐོར་ (ōggɔɔ) front of the neck.

ཨོག་རྒྱ་ (ōggya) sm. ཨོག་ཚོམ་.

ཨོག་སྒྲོག (ōgdrɔɔ̀) 1. hat strap. 2. stitching under the sleeve to the hem of a garment.

ཨོག་འཇོལ་ (ōŋjöö) the flabby skin under the neck of ox/ cows/ etc.

ཨོག་དི་ (ōgdi) an infection under the neck of a horse.

ཨོག་སྡེགས་ (ōgdeg) a support put under the chin when meditating (to keep the head up); va.—རྒྱག.

ཨོག་དོང་ (ōgdoŋ) larynx, windpipe.

ཨོག་དོམ་ (ōgdom) a red tassle (indicating rank) hung around the neck of the horses of tt. officials.

ཨོག་མདུད་ཐེབས་ (ōgdüù tēb) vi. to have (sweat) pouring down on the cheeks.

ཨོག་དོག (ōgdɔɔ̀) adam's apple.

ཨོག་བལ་ (ōgbɛɛ) shung. wool from the throat area of sheep.

ཨོག་མ་ (ōgna) the chin.

ཨོག་ཚར་ (ōgdzar) sm. ཨོག་ཚོམ་.

ཨོག་ཚོམ་ (ōgdzom) goatee, chin beard.

ཨོག་འཛུམ་ (ōgdzum) wrinkle under the lower lip caused by smiling.

ཨོག་ཞོལ་ (ōgshöö) sm. ཨོག་འཇོལ་.

ཨོག་རིལ་ (ōgrii) sm. ཨོང་རིལ་.

ཨོག་ལིན་ (ōglen) ch. violin.

ཨོག་ལིན་འབྲིང་བ་ (ōglen driŋwə) viola.

ཨོང་ (ōŋ) sm. ཀུབ་.

ཨོང་བཀྱག (ōŋgyaà) chair.

ཨོང་གོང་ (ōŋgoŋ) rear end, ass.

ཨོང་དི་ (ōŋdi) baby donkey.

ཨོང་དུ་ (ōŋdu) woman's underwear.

ཨོང་སྡེགས་ (ōŋdeg) chair.

ཨོང་ཐག (ōŋdaà) the woolen strap placed under the tail of yaks to keep the saddle from moving forward.

ཨོང་དོ་ (ōŋdo) sm. ཀུབ་.

ཨོང་བ་ (ōŋwa) dry cow dung.

ཨོང་རས་ (ōŋrɛè) sm. ཨང་རག.

ཨོང་རིལ་ (ōŋrii) dung (horses, donkeys and mules).

ཨོང་ཤ་ (ōŋsha) buttocks.

ཨོམ་ (ōm) 1. long poles for erecting prayer flags; va.—རྒྱག to erect a large prayer flag; to pile up poles in a tepee shape.

ཨོམ་དོར་ (ōmdɔɔ) sm. ཨོམ་དོར་.

ཨོམ་དོར་ (ōmdɔɔ) the boss, the man in charge.

ཨོམ་པོ་ (ōmbo) sm. དཔོན་པོ་.

ཨོམ་རྫུགས་ (ōmdzuù) taking a rest by putting one's chin on a walking stick; va.—བྱེད་.

ཨོམ་ཤིང་ (ōmshiŋ) sm. ཨོམ་.

ཨོའུ་གླིང་ (ōōliŋ) ch.tib. European continent.

ཨོའི་རིས་ (ōōrii) sm. ཨོང་རིལ་.

ཨོའི་ལགས་ (ōōlaà) h. of གཅུང་པོ་; གཅུང་མོ་ and younger relatives of either gender.

ཨོའོ་ལེན་པེ་ཁེ་ལུས་རྩལ་ཚོགས་པ་ (ōōlenbeke lüüdzεε tsɔ̄gba) the Olympic Games.

ཨོར་ (ɔ̄r) sm. དཔོར་.

ཨོར་ཁུང་ (ɔ̄rguŋ) sm. ཕུ་ཁ་.

ཨོར་རྒྱུ་ (ōrju) sm. དཔར་རྒྱུ་.

ཨོར་གདུམ་ཚ་པོ་ (ōrdum tsābo) sm. ཨུ་ཚུགས་ཚ་པོ་.

ཨོར་ཏོམ་སྤོ་ལོ་ (ɔ̄rdom bōlo) football (American style).

ཨོར་འཐོམ་ (ɔ̄rdom) sm. རང་ཞེད་.

ཨོར་འཐོམ་སྤོ་ལོ་ (ɔ̄rdom bōlo) football (American style) ॥ ཨ་མི་རི་ཀའི་ཨོར་འཐོམ་སྤོ་ལོའི་མཐུན་ཚོགས་ American Football League (AFL).

ཨོར་འཐོམ་སྤོ་ལོ་ཚོགས་པ་ (ɔ̄rdom bōlo tsɔ̄gba) American Football Conference (AFC).

ཨོར་པ་ (ɔ̄rba) sm. ཕུ་རྒྱུ་.

ཨོར་པོ་ (ɔ̄rbo) sm. དཔོར་པོ་.

ཨོར་སྦོག་ (ɔ̄rbɔɔ̀) shung. the shoulder padding worn by the monks in charge of monastic discipline and dobdos.

ཨོལ་སྒོ་ (ōōgo) chin.

ཨོལ་གྲོང་ (ōōdroŋ) windpipe.

ཨོལ་ཁུང་ (ōōguŋ) drain.

ཨོལ་མགོང་ (ōōgoŋ) front of the neck.

ཨོལ་སྒོའི་ཚ་ནད་ (ōōgö tsānεὲ) laryngitis.

ཨོལ་ཅོག་ (ōōjoò) windpipe.

ཨོལ་མདུད་ (ōōdüü) adam's apple.

ཨོལ་བ་ (ōōwa) sm. ཨོལ་མགོང་.

ཨོྒྱན་ (ōrgyεn) abbr. of ཨོ་རྒྱན་.

Addendum and Errata

to

The New Tibetan-English Dictionary of Modern Tibetan*

(February 1, 2002)

*This Addendum will be updated approximately every two months.

ཀ་

ཀུ་རུ་ // 1. sm. ཀུར་རྟགས་. 2. a kind of spindle (with an x-shaped top) for spinning thread; va.—གཡོག.

སྐོར་ཞུ་ // shung. the daily inspection round made late at night by government officials at the Tsuglakhang and Ramoche Temples in Lhasa. They shout out very loudly asking the Tsuglakhang's sweepers if they are at their post ; va.—ཡིན་ to respond "yes" to this call (by the sweepers); va.—འགྲོ་ to go to make the སྐོར་ཞུ་ inspection.

ཁ་

ཁྲག་དྲི་ཁ་བ་ // bloody (for suppression, oppression) ¶ སྲིད་གཞུང་གིས་ཧམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྐོར་བྱེད་མཁན་ཚོར་ཁྲག་དྲི་ཁ་བའི་དྲག་གནོན་བྱས་པ་རེད་ The government suppressed the demonstrators in a violent/bloodily manner (with bloodshed).

ཁྲག་དྲི་བྲོ་བ་ // sm. ཁྲག་དྲི་ཁ་བ་.

ཁེ་བཟང་ // 2. lucky, fortunate.

ག་

གོ་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་མེད་པ་ // 2. having no feelings/ opinions about sth.

གོ་ཡང་སྲིད་ཇུས་ // the post-1978 relaxation policy regarding classifying people as class enemies.

གྲི་གཞོག་ // a slice cut by a knife.

གྲུང་རིལ་རིལ་ // sm. གྲུང་ཤ་དོད་པོ་.

གྲོང་སྤྱི་ // mayor.

གྲྭ་ལོག་ // ex-monk, monk who has lost his celibacy.

གྲྭ་གསར་ // new monk.

གླད་ཙམ་ // sm. ཧོག་ཙམ་.

དགུན་ལུད་ // winter fertilizer.

མགོ་ཐག་འབུད་ // 2. va. to find one's own way of subsisting/ living.

མགོ་འཐུམ་རྒྱག་ // va. to hide one's head under the bedding/ blanket.

རྒྱ་ཀོ་ // leather flap hanging down from saddle on which thighs rest.

རྒྱ་མགོ་རྡུང་ // va. a term used in Kham to convey fighting/ revolting against the Chinese [Lit. hit the Chinese on the head].

རྒྱུ་སྟོད་ // upper part of the stomach.

རྒྱུ་མ་ལུག་ // vi. to have intestines come out (due to a wound).

སྒུག་ར་ // a person bent over from deformity.

ཅ

བཅོས་ཆེན་བཟོ་གྲྭ་ // the "Big Machinery (Repair) Factory" in Lhasa.

ལྕགས་ཟར་ // an iron ladle used for measuring tsamba in tt.

ཆ

CORRECTION: ཆང་ཕབས་ to ཆང་ཕབ་.

CORRECTION: ཆང་འབྲས་ // rice used to make ཆང་.

ཆང་མལ་ // a blanket used to cover fermenting chang to keep it warm.

ཆུ་ཚ་འདེམས་ // va. to dip a religious image (ཚ་ཚ་) hanging on a sting into a stream as a form of religious practice (the water carries the prayer).

ཇ

ཇ་རྐྱང་སྤགས་རྐྱང་ // a diet of plain tsamba and black tea.

ཇ་ཕོགས་ // 1. salary in tea. 2. a position in the tt. army in charge of salary distributions in tea.

འཇིག་རྟེན་རབ་ལས་ཆོས་པ་དྲག་ // a religious person is better than the best lay person.

ཉ་

ཉེ་བ་ལྟོས་བཅས་ // sm. སྐྱུ་ཉེ་འཁོར་བཅས་.

ཏ་

ཧ་འདེད་ // chasing/ galloping after sb. on horseback; va.—གཏོང་.

ལྟ་རྟོགས་ཚོགས་ཆུང་ // person in charge of looking after and supervising class enemies (who were supposed to be reforming their thoughts).

སྟོན་རྩམ་ // tsamba lent to peasants in fall.

སྟོབས་ལྡན་ // 2. person who cuts coprses in sky burials.

ཐ་

མཐོང་མ་འདོད་པ་ // sm. ལྟ་སྣང་ངན་པ་.

ད་

ད་ཡོད་མི་ // all the people living in a rural area as opposed to just those who received a share of land at the time of land division/ decollectivization.

དར་ཆ་ཞལ་ངོ་ // the ཞལ་ངོ་ in charge of signal flags in the tt. army.

དར་ཞོ་ // yogurt made from buttermilk.

དྲུག་བཅུ་ཁྲལ་ཡོལ་ // release from tax obligations to one's lord when one passes the age of sixty.

དྲུང་སྐྱ་སེར་ // monk and lay officials (of tt. government).

གདུང་རིལ་ // a wooden log.

མདེལ་ཤལ་ // bandolier (of bullets).

འདུར་མ་ // a kind of flannel like སོ་ལ་འབྲིང་. 2. sm. ནར་གདོང་.

འདེམས་དམངས་ལག་འཁྱེར་ // a certificate that people over 18 receive to indicate they are eligible to vote.

CORRECTION: འདྲི་རྩད་ཞུ་ས་ // information desk.

འདྲེན་འཆར་ // sm. ཏག་པར་.

རྡོ་ཤིང་ // abbr. stone mason and carpenter.

རྡོ་ཤིང་སྐྱི་པ་ // abbr. the association of stone masons and carpenters (in tt.).

ལྷང་ངེ་ལྷིང་ངེ་ // 2. hesitating/ not making a decision about doing sth. ¶ ཁོ་ནང་དུ་ལོག་དང་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་གཉིས་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལྷང་ངེ་ལྷིང་ངེ་བྱས་ནས་བསྡད་བཞག He couldn't decide whether to go home or go to the market and was (staying) hesitating.

ལྡིང་ཁག་ // an army unit in tt. comprised of 25 soldiers.

སྡུག་ཆང་ // the "consoling" beer brought to the household of someone who has died.

ན་

ནག་ཚ་རྡལ་ // vi. to have ink bleed (when written on paper).

པ་

པག་པག་པུག་པུག་བྱེད་མ་བཅུག་ // not letting people raise their heads, suppressing people.

པག་ཙེ་བྱེད་ཡས་མེད་པ་ // to be under someone's thumb/power.

པགས་རྡུག་ // scraps of leather.

སྤྱོད་པ་སློག་ // vi. to behave wrongly, to behave opposite of what is asked or is correct.

ཕ་

ཕ་གཞིས་ // 2. house and land (inheritable) ¶ ཕ་མ་གྲོང་རྗེས་ཕྲུག་གུ་དེས་ཕ་གཞིས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་རེད་

After the parents died, the child was not able to continue to hold (inherit) on to the land and house.

ཕུ་མེད་ // sleeveless (dress).

ཕུ་ཡོད་ // dress with sleeves.

ཕོ་ཞལ་ // male plasterer.

ཕྱི་ལག་ནང་འབྲེལ་ // member of an organization having secret relations with outsiders.

CORRECTION: replace ཕྱི་ལག་ནང་རྡུལ་ with ཕྱི་དགྲ་ནང་རྡུལ་.

བ་

CORRECTION: བར་མི་ཆོད་ // sm. བར་མ་ཆོད་པར་.

CORRECTION: བར་མེད་ // sm. བར་མ་ཆོད་པར་.

བྱུག་བཞག་པ་འདྲ་པོ་ // saying or doing sth. that is appropriate or that exactly fits the situation.

དབུགས་ཆུ་ // water given to a person at the time of death.

དབྱར་ལུད་ // manure used on fields in summer.

དབྱར་ལུད་སྟེང་ལ་དགུན་ལུད་ // doing sth. that has no benefit, a useless act [Lit. putting winter manure on top of summer manure].

འབྲོག་ཕྱུག་ // abbr. 1. a rich nomad. 2. the class of rich nomads.

མ་

མར་ཕོགས་ // 1. salary in butter. 2. a position in the tt. army in charge of salary distributions in butter.

མི་སེར་འགོ་པ་ // name of the Tashilhunpo government official in Lhasa who is in charge of the Tashilhunpo serfs/ subjects living in Lhasa.

མིག་རས་ // a blindfold; va.—གཡོག; vi.—གོན.

མིག་མི་དགོས་ལྟག་ཁུང་ལྟ་གི་མེད་ // not taking care of sb. ¶ ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོས་རང་གི་ཕ་མ་རྒས་འཁོགས་ལ་མིག་མི་དགོས་ལྟག་ཁུང་ལྟ་གི་མེད་པ་རེད་ Those children do not take care of their old parents.

མིག་མི་དགོས་ལྟག་ཁུང་ལྟ་མི་དགོས་ // no hope of getting sth. ¶ བཟོ་པ་ཚོ་ནས་ཡོལ་བྱུས་རྗེས་བཟོ་གྲྭ་དེ་ར་མིག་མི་དགོས་ལྟག་ཁུང་མི་དགོས་པ་རེད་ After the workers retired they had no hope of getting anything from their factory.

མོ་ཞལ་ // female plasterer.

དམག་གླ་ // salary/ wage paid to a soldier (by the tt. government or by a military estate holder to the person hired to serve as tax soldier from that estate).

CORRECTION: དམག་བདག་ // family that holds a military estate for which a tax soldier must be provided.

མེ་མདའ་རིང་མདའ་ // rifle.

དམག་དོན་བཀག་འདོམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ // military control commission.

དམངས་ཇ་ // tea given to servants.

དམར་འཁྲོམ་ // be/ get dizzy or light-headed; vi.—ཁྱུག.

རྨས་པ་ // person who is injured/ wounded.

ཙ་

ཙྭ་ཀུ་ཤ་ // sm. ཀུ་ཤ་.

ཙོག་ཏ་ // sm. ཏག་ཚུགས་.

གཙང་འགྲམ་ // river bank.

རྩ་རས་ // burlap/ hemp bag, gunny sack.

ཚ་

ཚ་ཞིལ་ // thermos flask.

ཚོང་ཆེ་བ་ // (class of) large-scale traders.

ཚོང་འབྲིང་བ་ // (class of) middle-level traders.

ཚོང་ཆུང་བ་ // (class of) small/ petty traders.

ཝ་

ཝ་ཁ་ཐིགས་ཚགས་ // mending the cracks and drain pipes on a roof; va.—བྱེད་.

ཞ་

ཞབས་ཁོངས་ // part of the class/ category of servant.

CORRECTION: ཞལ་དཔོན་ // plasterer.

ཞེད་པ་ཞེད་པ་ // the stronger, the more capable, the braver ¶ ཕོག་ཁ་གཉིས་ཀྱི་མི་ཞེད་པ་ཞེད་པ་དེ་ཚོ་འཛིང་རེས་བཏང་སོང་ The stronger and braver from both groups fought each other.

ཞོག་འདུར་ // mashed potatoes.

ཞོར་འགྱོགས་འཐེབ་ // sm. ཞོར་འདྲུད་འཐེབ་.

ཞོལ་འཛགས་ // va. to put down/ quell an uprising or disturbance.

གཞུང་མེད་རིང་ལུགས་ // anarchism.

ཟ་

ཟེ་ལིང་སྐམ་བཞགས་ // 1. inferior planks used for packing. 2. packing crate/ box.

ཟོ་ཤེ་ // a type of cream.

ཟོང་ཁྲལ་ // 2. sm. འབབ་ཚོང་.

གཟི་ཤལ་ // a necklace of གཟི་.

བཟའ་ཁང་ // restaurant.

ཡ་

ཡོད་པོ་མེད་པོར་བཏང་ དར་བ་ཕྱུར་ཁུར་བཏང་ // doing sth. that acts to destroy sth. one has [Lit. destroying what one has, making buttermilk into whey].

ར་

རང་ཞེན་ // loyalty or love toward one's own group, country, etc.

ལ་

ལག་ཚོད་ // estimating the weight of sth. by holding it in one's hand; va.—བྱེད་.

ལག་ཚོད་ཐིག་པོ་ // sb. who is expert at estimating the weight of sth. by holding it in one's hand; va.—བྱེད་.

ལམ་ཆུང་ // small road/ path.

ལུང་རྒྱུགས་ // sm. ལམ་འགྲོ་རྒྱུགས་.

ལོ་མཇུག་ཡིག་ཚད་ // final exam.

སློབ་དཀྱིལ་ཡིག་ཚད་ // midterm exam.

ཤ་

ཤ་རྐྱང་མ // a piece/ section of meat equal to 1/27th of a sheep carcass (in tt.).

ཤང་དཀྲོག་ // churning whole milk to make butter (i.e., using whole milk without first removing yogurt); va.—རྒྱག.

ཤི་རྒྱུར་མི་སྐྲག་པའི་རུ་ཁག་ // suicide unit/ group.

གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་ // sm. དམྱལ་བའི་ལས་མཁན་.

ས་

ས་གནས་ཀྱི་མེ་མདའ་ // giving a party or meal to a friend or relative when they visit or pass through the area where one lives [Lit. a gun shot from the local area]; va.—རྒྱག.

སག་སག་ལ་ // quietly, secretly.

སོག་བཤགས་ // sawing planks; va.—རྒྱག.

སྲིད་ཇུས་གོ་ཡང་ // sm. གོ་ཡང་སྲིད་ཇུས་.

སྲིད་ཇུས་ལྷུག་གཏོང་ // sm. གོ་ཡང་སྲིད་ཇུས་.

སྲོ་མོ་ // sm. སྲུ་མོ་

ཧ་

ལྷུག་གཏོང་སྲིད་ཇུས་ // sm. གོ་ཡང་སྲིད་ཇུས་.